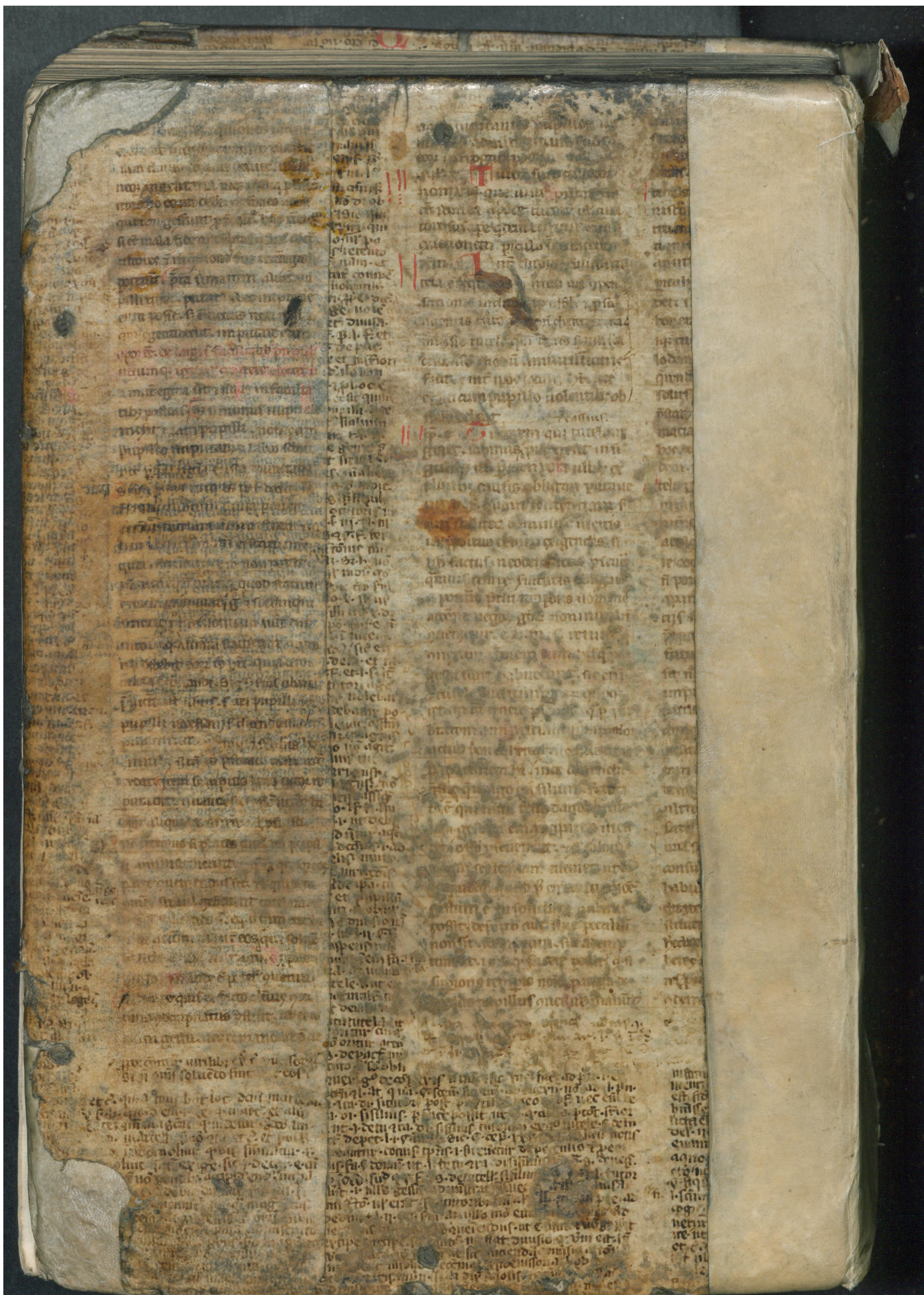
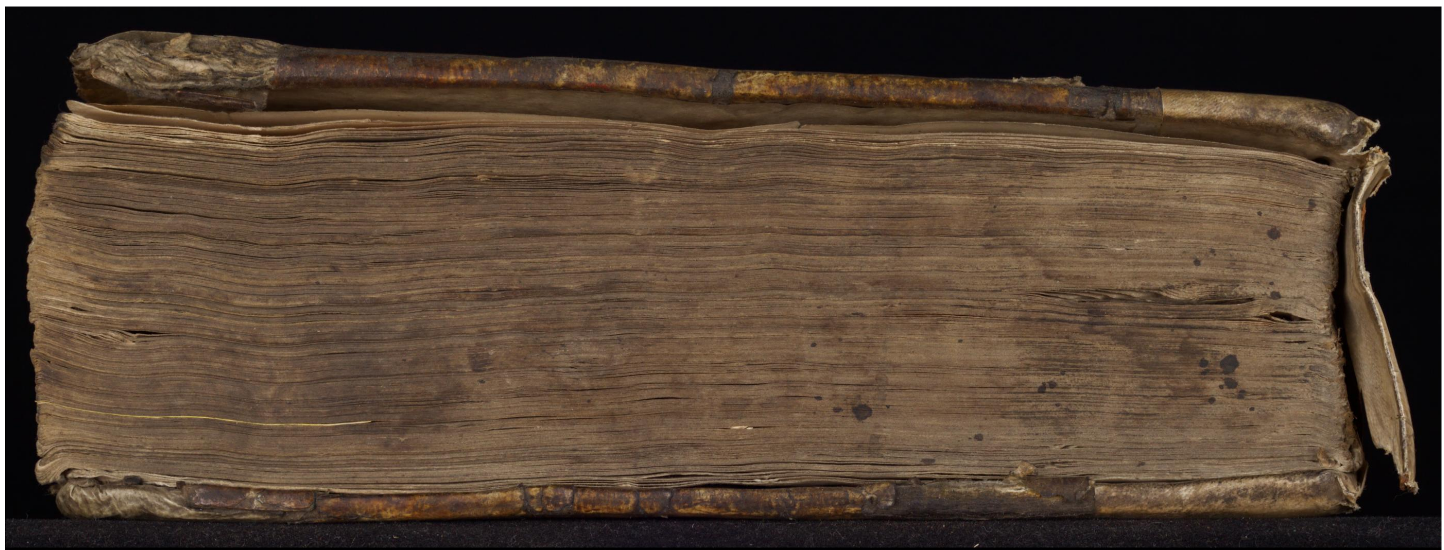

Tabula dubiorum

Ac capitulorum Gentilis Fulgi. super Quarto ꝛ Quinto canon. Auicenne.

¶ Incipit Tabula dubiorum Gētilis Fulgi. sup Quarto can. Auicēne.

Fen. I. IIII. can. Tra. I. ca. I.

2 Utrūex

Cap.38m.

Cap.39m.

Tracta.ij.Cap.j.

Cap.2m.

Cap.4m.

Cap.6m.

Cap.7m.

Explicit Tabula dubiorꝫ.

¶ Tabula capl'orū lib.canō.4. Auicenne.

Liber canonis q̄rtus īcipit de egritudinibus ꝑticularibꝰ q̄ cū accidunt non appropriant̄ vni membro cōtinēs septē fen: que cōprehēdūt xxiij. tractatꝰ ⁊ sūmas duas.

Fen.j.est de febribꝰ ⁊ est q̄tuor tractatꝰ.

¶ Tracta.j.est de fe.effimera ⁊ continet.xliiij.cap̄.

¶ Tracta.ij.ꝯtinet.lxxij.cap̄.

¶ Tracta.iij.ꝯtinet.xj.cap̄.

¶ Tracta.iiij.de feb.pestilentie que sunt de genere earuz ⁊ sunt feb.pestilentie variole ⁊ morbilli ⁊ continet.xx.cap̄.

Fen.ij.de pronosticatione que est duo tractatus.

¶ Tracta.ij. de diebus crisis ⁊ horis eius ꝯtinet.xj.cap.

Fen.iij. de apostematibus ⁊ bothor ⁊ est tres tractatus.

¶ Tracta.j. de calidis eorum ⁊ corruptis ⁊ continet.xxxv.cap.

¶ Tracta.ij. ꝯtinet cap.xxij.

ℭ Trac.iij. ꝺ lepra ꝯtiet cap.x.

FEn.iiij. de solōne cōtinuitatis ⁊ est ꝑter illud qꝺ pendet cū fractura ⁊ algebra ⁊ est.iiij.tracta.

ℭ Tracta.j. de vulneribus in membris ꝯtinet.xij.cap̃.

ℭ Tracta.ij. de excoriatiōe ⁊ attritione ⁊ ꝯtusione ⁊ torsione ⁊ casu ⁊ offensione et disruptione ⁊ fluxu sang. ⁊ sĩlibꝰ illis ⁊ ꝯtinet.xviij.cap̃.

ℭ Tracta.iij. de vlceribꝰ ⁊ continet.xiiij.cap̃.

ℭ Tracta.iiij. ꝺ solōne ꝯtinuitatis neruoꝝ ⁊ eiꝰ qꝺ pēdet cū restauratiōe ⁊ ꝯtinet cap̃.xiiij.

FEn.v.incipit de restauratiōe ⁊ est tres tractatus.

ℭ Tracta.j. ꝺ dislocatione ⁊ restauratione ⁊ cōtinet cap̃.xxxj.

ℭ Tracta.ij. de radicibꝰ vlibꝰ in fractura ⁊ ꝯtinet.xix.cap̃.

ℭ Tracta.iij. ⁊ ꝯtinet.xix.cap̃.

FEn.vj. ꝺ venenis ⁊ est.v.tractatꝰ ⁊ tres summe.

ℭ Tracta.j. de iudicijs eiꝰ qꝺ scit̃ de dispōnibꝰ venenorū ebibitorum ⁊ distinctione sermonis in curationibus venenorum que non sunt

¶ Tracta. v. ꝯtinet cap̄. xxvj.

FEn. vij. de decoratione ꝛ est tres tractatus.

¶ Tracta. j. ꝯtinet cap̄. xxv.

¶ Tracta. ij. ꝯtinet cap̄. xij.

¶ Tracta. iij. de eis que accidunt in cute nō in colore eius ꝯtinens cap̄. xxvij.

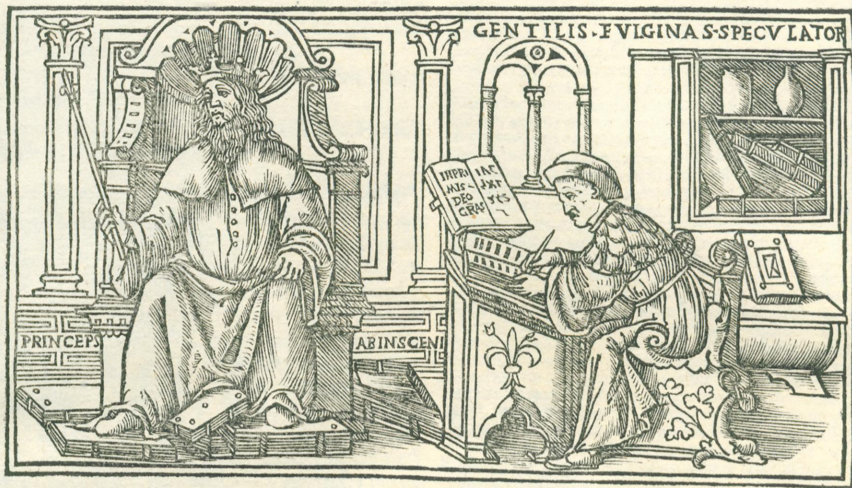
¶ Tracta. iiij. de dispositionibus que pēdent ex corpe ꝛ extremitatibꝰ ꝛ ꝯtinet cap̄. xvij.

¶ Explicit Tabula Quarti Libri.

¶ Incipit Tabula dubiorum Gentilis Fulgi. super Quinto can. Auicenne.

¶ Explicit Tabula Quinti Libri.

Quartus canonis Auicēne cum preclara Gentilis fulginatis expositione.

Thadei itez florentini expositio super secunda Fen eiusdem.

Gentilis florentini iterum super duos primos tracta. quinte Fen.

Quintus etiam cañ. cum eiusdez Gentilis fulgi. lucidissima expositione.

Canticorum Liber cum cōmento Auer.

Omnia accuratissime reuisa atq3 castigata: ac quantum ars anniti potuit fideliter impressa.

¶ Liber canonis Quartus icipit de egritudinibus particularibus que cum accidunt non approp riant vni membro: continens septem Fen.

¶ Fen pma Libri Quarti est de febribus: ⁊ continet quatuor Tractatus.

¶ Tractatus Primus de febre quid sit: ⁊ de febrib9 effimeris: cuius sunt capitula. 44.

¶ De diffinitione ⁊ generibus febris. Cap. pm.

Febris est calor extraneus accẽsus in corde ⁊ pcedẽs ab eo mediãtib9 spũ ⁊ sanguie p arterias ⁊ venas in totũ corpus: ⁊ iflãmatur in eo iflãmatiõe q̃ nocet opationib9 nãlib9 nõ sicut caliditas ire ⁊ laboris cũ nõ vltimat: ⁊ impedit operationem ita vt retineatur.

Excusati ab his que in librox pncipijs dici psueuerũt: qa sup pn° pmi cañ. dicunt. ⁊ qr nõ intẽdimus ad puerilia: sed ad nec̃ia pme fen hui9 q̃rti dicemus. Qr postq̃ in 3° li° determinauit Aui. de egritudinib9 appropriatis determĩatis mẽbris organicis pprie placuit sibi in h 4° lib° determinare de pticularib9 egritudinib9 que vni mẽbro nõ appropriant: ⁊ ẽt de decoratiõe: ⁊ dico sicut ipe dixit in phemio cañ. q hoc placuit sibi: qa ẽt potuisset sciaz de febrib9 ⁊ de apatib9 añponere scie de morbis appropriatox mẽbrox sicut ẽt fecit Halyabas in 8° ⁊ 9° theori. ⁊ in. 3. ⁊. 5. practice. ¶ Prio ergo vt sibi placuit determinat de egritudinib9 que nõ appropriant vni mẽbro. Scdo de decoratione. ibi (Capillus.) in pn° fen septime. ¶ Pria in q̃tuor sicut q̃tuor sunt iste egritudĩes siue dispões pticulares: non tñ appropriate vni membro. s. febris: apa: solo ptinuitat ⁊ dispõ venenosa. Prio g determinat de febrib9. Scdo de apatib9. ibi in pn° fen 3. (Iã locuti sumus.) Tertio de solone ptinuitatis. ibi in pn° q̃rte (Iã ostẽdim9.) Quarto de dispõnib9 venenatox. ibi in pn° 6e fen (Qui timet.) ¶ Prima in. d. Prio determĩat de fe. q̃tũ ad eẽtiã: cãs: ⁊ signa ⁊ curã. Scdo q̃tũ ad termĩatione. ibi (Crisis ĩtẽtio.) vel ibi (Nos dicem9.) ¶ Pria in. d. Primo dtermĩat de fe. in gñali magis. Scdo i spãli smone. ibi (Cãe oĩuz spẽrũ fe. effimẽ.) ¶ Generalia q̃ psideramus de febre sunt ei9 eẽ ⁊ distõ in gña ⁊ ei9 ineẽ sbto bm sbtox aptitudinẽ ⁊ ei9 tpa. Prio g ponit diffõnẽ febris et diuisionez. Scdo oñdit corpora paratiora ad illaz. ibi (Dixerũt.) Tertio dtermĩat de fe. tpib9. ibi (Febriũ hore.) ¶ Pria in. d. Primo ponit diffõnẽ. Scdo diuisionẽ. ibi (Et sunt qdaz.) ¶ Prima in d. Primo ponit diffinitionez. Secũdo declarat qdã. ibi (Et inflãmat.) Lz posset dici q totũ qd ponit vsq ibi. Et sũt qdã. sit diffõ.

¶ Cõsiderãdũ aũt q gñalr circa totũ 4m librũ q egritudĩes de quibus hic determinat sunt pticulares: qa q̃dã spẽs genex pmox dictox fen. 2. pmi cañ. sunt ẽt cões: vel quia nõ appropriate vlli vni mẽbro organico: vel qa q̃dã sunt cões qa toti inherẽtes vt feb. q̃dã cões qa colligũt plres morbos vt apa: q̃dã cões qa in nã cõi vt soluta ptinuitas: q̃dã de his dispõnib9 st cões: qa totũ corp9 ledẽtes vt venena: lz q̃dã venena plus h q̃ illõ mẽbrum sint ledentia.

¶ Circa diffõnẽ febris psiderãdũ p° q mlte dant d ea diffõnes ab auctorib9. s. a. G. p d dif. fe. c. 1. ⁊ in cõmẽ. afo. 16. pe p. s. hũide diete. ⁊ 14. pe. p. s. q crescũt. ⁊ i cõmẽ. 5. pulsuũ. ⁊ 2° de accñti ⁊ mor. c. 2. ⁊ in q̃multis alijs locis. diffinitur ẽt a Joãnitio in trac. rex p nãz. c. 1. ⁊ ab Auer. 3. collz. c. 3. ⁊ in cãtica. al. theorica cãticox cõmẽ. 160. et ab Haly in. 2. thegni trac. de signis cordis cõmẽ. 10. ⁊ ab Halya. 8. theo. c. 2. ⁊ ab Isaac in p de feb. ⁊ in sũma a q̃libet auctore de feb. tractãte: ⁊ oẽs sunt diffõnes bone. sed qa magis completa est ista Auic. ⁊ diffõnes sibi similes sicut est diffinitio Isaac ⁊ Halyab. ⁊ Auer. declaremus ergo hãc. Febris dicit a feruore. grece eni vocat pyreos. al. pyrectos a pyr qd est ignis vt dicit Cõci. dif. 87a. ⁊ ideo fe. dicit calor de nã ignis vt primo regi. acu. cõmen. 42.

Dubiũ pm ¶ (Est calor.) Dubitat Cõcil. in dif. 87a. vtrũ feb. sit calor cum reperiant fe. frigide vt statiz dicit Aui. ⁊ multa alia argumẽta puerilia iducit. Et dicit quosdã dixisse q fe. est calor materialr. i. est in calore: ⁊ fuit Thade9 in glosis Joanitij volẽs saluare q fe. sit calor qd est corp9 calidũ. Alij dixerũt q feb. est calor causalr. i. cãta a calore. Nos aũt dicam9 cũ Gal. in p de diffe. feb. c. 1. q feb. essentialr est in gñe caloris pter nãm: qd ostẽdit opationũ lesio. s. pter nãlitatẽ: caliditatẽ aũt ostẽdit tactus. Et si a priori vis iuestigare hoc vide qõnem nr̃az de sbto febris: vbi deduximus q in corde ⁊ corpore toto est dare morbũ calidũ ledẽtẽ oẽs totius opationes: ⁊ q istũ morbũ opz te noĩare fe. cũ nõ sit aliud nomẽ aptius. est ãt feb. calor qui est qualitas ⁊ nõ corpus. Est eniz febris morbus in complexione vt. 8. terapẽ. primo caplo. si enim eẽt calor corp9 iaz eẽt morbus in numero. Cuz ergo dicit q febres alique sunt frigide intelligitur: vel qa causa est frigida vt flegma vel melãcholia: vel qa sequit accidens cum frigore vt rigor. Deinde dicit.

¶ (Extraneus.) Oẽs pueniunt q ex̃neitas caloris est duplex. Una totalr opposita vite sicut est calor ex̃neus mortuox: ⁊ sic feb. non est calor ex̃neus: qa cũ febre fiũt opa vite ⁊ apparẽt in febre operationes alicui9 nãlis caloris. Alia est ex̃neitas opposita sanitati: qr remouet pfectionẽ opõnũ: ⁊ ponit in eis malitiã ⁊ ĩpedimẽtuz: et talis est calor febriẽtis. ergo appet q in febriẽte est calor cõpositus ex nãli ⁊ pter nãm. Et addũt Bononienses q cũ febris sit calor extraneus ⁊ sit egritudo est egritudo vt nũc: ⁊ ideo dr ex̃neus respectu eius cui9 est. s. respectu sor. vel plonis. Et inferũt ex hoc q febris nõ põt accidere ex principijs gñationis sicut nec aliqua egritudo nũc. Istos sermones ptractauim9 in theg. vbi p plusq̃ cõmẽ. defendimus q egritudo nũc a generatione esse potest.

¶ Nos aũt parũper reuertẽtes dicimus q iã disputauimus plixe duas qões. Unã an febris sit ex̃ne9 calor. Aliã an sit addit9 calor nãli calori. Et dicemus illax sũmas. Et est q cũ ad oẽm nãm cum qua stat sanitas possit fieri morb9 per additionẽ ⁊ diminutionez in nã cõplonali cordis ⁊ toti9 corporis põt talr aduenire morb9. febris igit cũ sit morb9 in cõplone cordis ⁊ toti9 erit morb9 p additũ calorẽ q addit9 calor est ex̃neus ⁊ inãlis. Considerã9 igit in corpore febriẽte duos calores q sunt due forme absolute. Un9 calor est nãlis hñs in se certã mẽsurã diuersaz bm diuersa corpora. Alius calor ⁊ alia forma est calor malus aduẽtiti9 ⁊ iste est febris: ⁊ diuersitatẽ manifestã istax formax oñdũt nõ solũ opationes diuerse. s. maligne ⁊ bone: sed opatio ⁊ ĩtẽtio medici: qa nãlẽ cõseruat ⁊ accidentalẽ corrumpit. calor enim cholerici corporis aliud indicat et aliud calor flegmatici q̃uis vtriq sit additus idez gradus mali caloris: vt subtiliauit Gal. in fi. octaui terapẽ. c. vlti.

Dubm 2m ¶ Utrũ aũt si calori pñti nãli remanẽti in sua mensura adueniret aliq̃ mẽsura caloris mali eẽt febris vel nõ hz dubiũ. ¶ Et credo q eẽt febris sicut si qñq digitis adueniat sext9 est morbus: lz de facto illõ nõ ptigat: qa calor fe. statiz resoluit spũs. Ergo q dicit q febris sba est in gñe caloris pter nãm meli9 dicit: ⁊ accipit febrez pro illo calore addito ⁊ facit pdicationẽ eẽntialez: sed q dicit. febris est calor nãlis mutat9 in igneũ facit pdicationẽ denoĩatiuã. Et tũc itells iuuenilis subtilizãs poterit defendere q calor ex̃ne9 q est fe. essentialr est ex̃ne9 extraneitate vite opposita: lz nõ glibz actu occidat: ⁊ lz nõ q̃libet febris sit mortal: in sui tñ rõne inq̃tũ est calor ex̃ne9 nõ phibet qn occidat: sz phibet inq̃tũ tãte mẽsure. Sicut napellus in sui nã hz calorẽ mortalẽ ex toto vite oppositũ: ita q in tãta mẽsura nec̃io priuat vitã: sz nõ q̃libet q̃titas napelli occidit: imo cũ ea stãt vite opera. ¶ Si g de rõne caloris pter nãz qui est calor febrilis formalr est q ĩpediat cordis opationes: ergo addit9 gradualr addet in nocumẽto. Et itex addit9 itex addet in nocumẽto q̃usq cordis opões puent. Si eni p tãtũ gradũ ⁊ ĩproportionẽ tãtũ ledit: g p duplũ ledet duplũ ⁊c. sz calori pter nãz cuicũq inq̃tũ calor pter nãz nõ phibet additio vltimata: ⁊ sic facit puationẽ opationum. Si aũt phibeat talis additio est inquãtum talis calor. ꝟ. g. inquãtum effimere calor vel inquãtum talis tertiane in tali ⁊ tanta materia. Difficultates autez arduas circa predicta cadentes require in predictis qõnibus nostris.

¶ (Accẽsus in corde.) Nos iã declarauimus in qõne plixa: ⁊ diximus q in toto corpe est vna caliditas nãlis q̃ est pnm oĩuz opationũ toti9 corporis: pnm dico ĩmediatũ: ⁊ ista est sanitas cõplonalis toti9. ¶ Et diximus ibi q ipsi9 caliditatis cor est pnm pmuz a quo alia recipiũt illã saltẽ q̃tũ ad vnã ptẽ illius caliditatis. ¶ Et diximus q isti caliditati accidit distẽperamẽtũ per caliditatem additã ex̃neã: q̃ caliditas addita ex̃nea est febris. ¶ Et diximus q ex his sequit q febris sit pma passio cordis: deide toti9 corporis relig. ¶ Et diximus q sequit ex hoc q febris ledat oẽs opões totius lesione p se ⁊ ĩmediate. ¶ Et declauimus q snia Auer. ex hoc est valde bona cũ dixit q febris ledit oẽs opões. ¶ Et appet ibi declaratũ q antiq̃ rõ que pbat q epar põt eẽ pm sbm febris non soluit a pcedẽtibus magistris sed soluit p pdicta: qa calor epatis datus mẽbris nõ est p oib9 opõnib9 totius corpis: ⁊ iõ distẽperãtia data a calore epatis: lz possit toti9 corporis opões ledẽ p se ⁊ ĩmediate: nõ tñ põt ledẽ oẽs opões toti9. s. bz oẽ gen9 opõnuz. Et

hoc dico ꝑ se ⁊ imediate ꝙ reqrit ad morbi rõnez: ⁊ in illa qõne mouimus sex difficultates difficiles q̃s ibi lege. ⁋ Albt⁹ ƀo Bo/nonieñsis ex hoc qđ dixit. Accẽsus. vult ꝙ in oĩ febre putrida hu/mores cordis sunt in calefacto eẽ. si enĩ in oĩ⁹ febre calor est accẽ/sus in corde. ğ in putrida febre calor est accẽsus ⁊ nõ est ibi in ac/cẽdi ſꝫ vel in mẽbris ⁊ tũc eẽt ethica: vel in spiritib⁹ ⁊ si: effime/ra. relinquit igit ꝙ in humoribus cordis calor putride febris sit accẽsus. ⁋ Nos aũt iã oñdimus ꝯ eũ in qõne nr̃a ꝙ oẽs rõnes sue bñ itellecte sunt ꝯ eũ: ⁊ cũ hoc ẽt nihil cõcludunt ꝑ se. nã si calor ex̃ne⁹ hic in diffõne posit⁹ ẽ q̃litas q̃ est morb⁹ vt ipsemet ꝯfitet: tũc accẽsum eẽ in humorib⁹ nõ est ꝙ in hac diffõne ponit: qa ca/lor in humorib⁹ accẽsus nõ est morb⁹ ſꝫ cã morbi. Errat ẽt in hoc vocabulo accẽsus: qa nõ dicit oĩno factũ eẽ: ſꝫ respectu ethicarũ ⁊ forsan effimerarꝫ in qb⁹ calor in corde est in accẽso eẽ. s. in mẽ/bris in ethica, ⁊ forsan in spiritib⁹ cordis in effimera: respectu ãt putridaruꝫ dicit accensus. i. qa accendit in fieri. s. in partibus vi/uentibus cordis. de calore autez qui accẽditur põt dici ꝙ est ac/census respectu eius qđ erat prius sicut ardentibus lignis in fo/culari dicimus ignis est accensus in foculari ⁊ tñ est in fieri.

Dubiũ 3ᵐ ⁋ Procedẽs ab eo in totũ corp⁹.) Cõtra dicta sunt hec. Prio istat nõ videt ꝙ ꝓcedat in totũ: qꝛ iueniunt extrema frigida quãdoqꝫ. Amplius si per arterias ⁊ venas: ğ q̃libet febris erit ꝯtinua. Am/plius sanguis ⁊ vene ⁊ arterie nõ vadũt ad oẽm ꝑticulã corporis. ⁋ Dicunt ꝙ corde iflãmato defert febris in totũ mediãte spiritu ⁊ sanguie q sunt in arterijs ⁊ venis: ⁊ sic ꝑ venas ⁊ arterias. Et cã est. nã cor per istã mãdat calorẽ ꝓportionatũ ⁊ ꝯueniẽtẽ: ğ ꝑ ea/dẽ mãdabit calorẽ iꝓportionatũ. Et addit Dy. ꝙ febris cum sit calor inaturalis plus procedit ad corpus per spiritus q̃ꝫ per san/guinem sicut etiam calor naturalis plus procedit per spiritum.

⁋ Ad ꝯria dicũt. Ad primũ sicut Aui. infra ca. de lipparia. qđ intel/ligit ꝙ vadit febris ad totũ nisi fuerit ꝓhibẽs sicut lapis descen/dit deorsuꝫ nisi ꝓhibeat. ⁋ Ad 2ᵘᵐ ſꝫ oĩs febris portet a corde ad mẽbra per arterias ⁊ venas: nõ tñ oĩs est cõtinua: qꝛ calor febris a causa efficiẽte vt a putredine nõ est semꝑ: qꝛ putredo sit in ve/nis: ſꝫ qñqꝫ in venis qñqꝫ ex̃ venas. ⁋ Ad 3ᵘᵐ dicunt ꝙ arterie et vene totum possunt inflãmare: qꝛ partem mediante parte.

Dubᵐ 4ᵐ ⁋ Nos aũt solẽniores dubõnes habemus q̃ꝫ iste sint. Et p⁹ est vtꝝ qñ homo est ꝓpe mortez ex febre occidẽte per viaꝫ resolutionis spirituuꝫ a corde vnde hꝫ extrema frigidissima ⁊ anhelituꝫ frigi/dum dicat febrire ⁊ habere morbũ calidũ in manib⁹ que frigidis/sime sunt ⁊ in corde in quo facta est iaꝫ extinctio nãlis caloris cui cõmensuratur accidẽtalis: ⁊ iam iste est minus calidus in gradu caloris q̃ꝫ quãdo erat sanus. ⁋ Et diximus in qõne ꝓlixa ꝙ iste hꝫ oẽm partẽ corporis põt dici febriens: ⁊ cũ hoc põt dici ꝙ hꝫ mor/bũ frigidũ priuatione naturalis caloris. ⁋ Et dixim⁹ ꝙ põt teneri ꝙ ꝺm extrema nõ febriãt sed habeãt frigidum morbum solum.

Dubiũ 5ᵐ ⁋ Scđa est: vtrũ delatio febris possit fieri solo spũ vel solo sangui/ne altero istoꝝ nõ hñte febrẽ delatiue cũ Aui. dicat. spiritu ⁊ san/guie. ⁊ fecimus ibi istas rõnes. Prima cã ab extra agẽs põt trãs/mutare cor ⁊ spũꝫ solũ sed nõ humores cũ fit effimera: vel solũ hu/mores vt cũ fit febris pestilẽtialis: ergo cor poterit solos spirit⁹ trãsmutare absqꝫ sanguine. tenet ꝯñtia: qꝛ nõ minoris virtutis est cor febriens sup illa duo q̃ꝫ cã extrinseca sup cor. ⁋ Ampli⁹ põt in spiritib⁹ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ esse dispõ ad inflãmãdũ: vt qꝛ subtiles calidi: ⁊ in sanguine nõ erit illa dispositio: ergo spũs portabũt fe/brẽ ⁊ nõ sanguis. ⁋ Ampli⁹ corde nũc inflãmato iflãmat spirituꝫ ⁊ sanguinẽ: sed spirit⁹ prius vadũt ad mẽbra q̃ꝫ sanguis: qꝛ q̃ritur igit an in illo priori febriat. Certũ est ꝙ sic. ⁋ Ampli⁹ nõ videt de/latio in febre nec̃ia qa supponat ꝙ ab ex̃ occurrat qdaꝫ calor ex̃/neus gradatim occupans totũ ⁊ vltimo totũ cor. accipio vltimuꝫ nũc inflãmati cordis prius q̃ꝫ sup mẽbra calor portet: ⁊ q̃ro an fe/briat. Certũ est ꝙ sic. qꝛ hꝫ calorẽ extraneum in toto corde: ſꝫ nõ/dũ est facta delatio: ğ. ⁋ Iste rõnes sunt apparẽtes ⁊ solute a me in nostra qõne. ꝯcludunt enim ꝯ̃riuꝫ eius qđ credo esse verum.

⁋ Et inflãmat.) Declarat hic ꝙ febris sit calor ex̃ne⁹: ⁊ hoc qꝛ no/cet opationib⁹ nãlib⁹. i. que ꝺm nãm nobis insunt vt aĩales nãles ⁊ vitales: vt dicit Isaac in declaratiõe hui⁹ diffõnis. Et dixit Dy. ꝙ dicit nãlib⁹ accipiẽdo nãles vt distiguunt ꝯ aĩales ⁊ vitales: qꝛ ſꝫ oẽs ledant: tñ magis vident ledi nãles: qꝛ cor est magis illaruꝫ ꝑnᵐ. Et tu cõsidera hoc: qꝛ hꝫ impugnationẽ pendẽtẽ ex ꝑncipijs medicine ad que redire nolumus. Et qꝛ Aui. inuerat ꝙ non q̃libet iflãmatio est fe. sed inflãmatio que opationib⁹ nocet: ideo subdit ꝙ nõ est iflãmatio caloris febrilis sicut iflãmatio laborãtis hoĩs ⁊ irati qñ flãma in istis nõ vltiat: imo isti calefiũt ⁊ tñ sũt sani.

⁋ Et ipedit.) Hic iteꝝ declat qđdã ꝺm expõnẽ cõem: qꝛ dixerat ꝙ ledat opationẽ vult ostẽdere qua lesione: qꝛ corruptiõe vel dimi/nutione: nõ qꝛ ꝑuet oẽs corpis opõnes: imo retinent: ſꝫ male vel diminute fiãt: ⁊ verificat hoc dcm̃ de oĩb⁹ opationib⁹ sil: qꝛ nõ oẽs auferri pñt a febriẽte: qꝛ eẽt mors: sed aliqua vel aliq̃ pñt auferri. ƀ. g. destruit qñqꝫ appetit⁹ aut nõ videt. ⁋ Nos aũt fecimus aliaꝫ expõnẽ hui⁹ passus ⁊ est ꝙ calor pẽdẽs a causis ꝑmitiuis non dꝫ

febris nisi sit ipressus ⁊ retẽtus: ita ꝙ nõ amplius depẽdeat ab il/la cã ꝑmitiua: ⁊ ibi in hoc Aui. cõplacet Ga. ꝑ de dif. fe. ca. 3. cũ dic. Et si mot⁹ cordis steterit ⁊ remanẽt hec ꝑter nãm calida: tunc fe/brire necesse est hoĩem. Et rõ hui⁹ est: qꝛ sicut sanitas est dispõ in nobis pure q̃scẽs nõ pendẽs essentialr̃ a cã exteriori: imo si pen/det ab aliq̃ pẽdet ab his q̃ sunt ꝑtes in nobis vt mẽbra spũs ⁊ hu/mores: ita morb⁹ dꝫ dici dispõ in nobis q̃ nõ sit oĩno pendẽs a cã ꝑmitiua extra. Si. n. ab illa eẽntialr̃ pẽdeat nõ dĩ morb⁹ q̃ꝫuis ope/rationes tollant vel ipediant. ƀ. g. hñs digitũ ⁊ brachiũ ꝯctum a spasmo ⁊ hñs hoc a fune ligãte: qlibet hꝫ ideꝫ ipedimẽtũ opatio/nis ⁊ eãdẽ malã figurã: ⁊ tñ q hꝫ a spasmo hꝫ morbũ: ſꝫ q hꝫ a liga/tura funis nõ hꝫ ꝓprie morbũ: qꝛ nõ hꝫ dispõnẽ retentã imo pure dependẽtẽ a cã extra: ⁊ hoc intellexit ẽt Gal. ꝑ de iterioꝛib⁹ ca. 4. quãdo nõ vult ꝙ stõchus sit infirmus q̃ꝫuis nõ digerat ossa cera/soꝝ. ⁋ Cõtra. hñs lapideꝫ vel frustũ plũbi in vesica hꝫ morbũ: ⁊ tñ pendet a lapide q est cã ꝑmitiua. ⁋ Amplius lapis est cã oppila/tionis q est verus morb⁹ in via. ⁋ Istoꝝ solõnẽ ⁊ declarationem reqre in qõne nr̃a: an sanitas possit iduci ꝑ artẽ. ⁋ In sũma tñ ve/rus ⁊ ꝓprius morb⁹ est q est q̃litas in corpore retenta nõ stans in depẽdẽtia a cã ꝑmitiua: imo Gal. itãtũ ꝓcessit ꝙ verũ morbũ vo/cat solũ morbũ factũ q a nulla cã pẽdet in fieri: vt appet 3° đ acci. ⁊ morbo. c. i. Et sic posset poni exẽplũ de sanitate. si enĩ digiti mei opatio eẽt strigẽ aliqd ⁊ eẽt mollificatus: ſꝫ tu cũ tuo digito asso/ciato meo faceres ꝙ me⁹ digit⁹ capet: nõ ꝓpea diceret sanus.

⁋ Et sunt qdam hoĩum q diuidũt febreꝫ in duas di/uisiões ꝑmas. s. in febrẽ egritudinẽ ⁊ i febrẽ accñs: ⁊ ponũt febres aꝑatũ de genere febris accidẽtis.

⁋ Incipit determinare de febrib⁹ diuisiue. Et ꝑmo ꝺm alioꝝ sen/tẽtiam. Scđo ꝺm suã ⁊ ꝯsuetã. ibi (Procedam⁹.) ⁋ Pria in tres. Primo ponit istorum sentẽtiam. Scđo exemplificat eaꝫ. ibi (Et intentio.) Tertio instat contra eam. ibi (Et contradicenti.)

⁋ Et itẽtio qdẽ isti⁹ ꝺmonis eoꝝ est ꝙ febris egritu/dinalis est illa iter quã ⁊ cãꝫ q̃ nõ est egritudo nõ ẽ mediũ sic febris putredis. Putredo. n. ẽ cã ei⁹ absqꝫ medio ⁊ nõ est putredo in seipsa egritudo: imo ẽ cã egritudis. Febris ṽo aꝑatis est accñs aꝑati existẽs dũ est aꝑa sequẽs ipm: ⁊ aꝑa est egritudo in seipso.

⁋ Declarat quid isti per hoc itelligũt: ⁊ vult ꝙ illa febris est egri/tudo: cuius imediata causa nõ est egritudo. ƀbi gratia. febris se/quẽs putredinem habet pro causa cõiuncta ipsam putredineꝫ: ⁊ tamen putredo. s. humoris nõ est egritudo in se sed illa febris di/citur accidẽs cuius imediata causa est morbus. ƀbi gratia fe. cu/ius causa est apostema. nam febris cõsequens apostema sequit morbuꝫ. s. apostema qđ est morbus: ⁊ hoc est qđ in vltimo dicit. febris apostematis est accidẽs aꝑatis dum est aꝑa: qꝛ existente actu apostemate feb. sequitur illud: ⁊ hoc est qđ dixit. sequẽs ipꝫ s. apostema. ⁊ pro. i. ⁊ cum hoc apostema est egritudo.

⁋ Et cõtradicẽti qdẽ inest vt dicat: qm̃ si ꝓpea ꝙ fe/bris aꝑatis sequit caliditatẽ eius: ⁊ sequitur ex do/lore ipsius: est simile vt sit febris accidẽs: tũc opor/tet vt sit plurĩũ febriũ effimeraꝝ accidens. Et si ipsa sequit putredinẽ que est in aꝑate: tunc aꝑa non est causa eius prima vñ est aꝑa: imo quãtũ ad putredi/nem que est in ipso. Causa igit eius que est essentia/lis est putredo: ⁊ aꝑa nõ est causa eius nisi per acci/dens. Et dicimus ꝙ si nõ significauerint per febrẽ accidẽs hoc: imo non intellexerũt per eã nisi ꝙ ipa sequitur aꝑa hoc ⁊ inueniunt per eam inuentionem aꝑatis. Similiter ergo est dispositio febriuꝫ putre/dinis per comparationem ad putredinem.

⁋ Hic dat instantiã contra diuisioneꝫ. s. contra hoc qđ dicit ꝙ fe/bris apostematum est accidens. Et primo hoc. Secundo ostendit quid tenendum in hac contradictione. ibi (Uerum.)

⁋ In ꝑma parte dicit ꝙ ille qui vellet cõtradicere argueret sic. si febris aꝑatum est accidẽs: hoc est altero triuꝫ modoꝝ. ⁋ Un⁹ est qꝛ sequit calorem aꝑatis vel dolorem: ⁊ ex hoc dicet accñs: ſꝫ h̃ est incõueniens: qꝛ tũc multe effimere essent accñs. s. ille que fiũt ex dolore ⁊ calore. ƀbi gratia ex ira potu rei calide labore ⁊ silib⁹ causis calefaciẽtib⁹. qđ tñ est falsuꝫ. ⁋ Scđs modus est ꝙ febris aꝑatum dicat accñs: qa sequitur putredinẽ aꝑatis: sed ex hoc nõ debet dici accidẽs apostematis: qa aꝑa vt apostema qđ est totũ aggregatuꝫ causat illam febrẽ per accñs: qꝛ per putredinem que

est pars

eſt pars illius tumoris apoſtemoſi: ſed qḋ per partẽ cauſat cauſat per accidẽs: vel accidit apoſtemati ꝙ cauſet febrez q꞉ cauſat per putredinẽ que eſt qḋ extrinſecũ apati vt apoſtema eſt morbus: ⁊ ſic apa cauſat mediate nõ imediate. ⁋ Tertius modus eſt ꝙ febris apatum non dicatur accidẽs aliquo modoꝝ dictoꝝ ſed alio modo: ⁊ eſt ꝙ febris apatis ex hoc dicitur accidens: q꞉ per ipſam febrem venit in notitiaz apatis ⁊ inueſtigamus per febrẽ eius notitiã ſicut accñtia ducũt in notitiã egritudinũ: ⁊ hic ẽt tertiꝰ modus nõ valet: q꞉ ꝑ febrẽ putredĩs ĩueſtigamꝰ ipſaz putredinẽ ⁊ in notitiã eiꝰ deuenimꝰ: ⁊ h̃ ĩtelligit cũ dicit. ſi nõ ſignauerit per feb. accñs hoc. ſ. alteꝝ duoꝝ dictoꝝ modorũ imo non ĩtellexerũt ꝑ eã. ſ. feb. accñs niſi ꝙ ipſa ſequit apa. i. niſi ꝙ ipſa eſt accñs apatis per hoc ⁊ ꝓ. i. vel ꝓ q꞉ inueniunt per eã febrẽ ĩtentionem apatis. i. veniũt in notitiã apatis: ꝫ ſimil'r eſt diſpoſitio ⁊c̃.

Dubiũ 6m ⁋ Dubitat̃ aũt de hoc ꝙ inſtantia nõ videt̃ valere. naz ſi ꝑ febrem inuenio apa: tunc per eam inuenio morbũ: ⁊ ex hoc põt dici accidẽs: ſed ſi per febrẽ inuenio putredinẽ nõ ĩuenio morbũ ſz cãz: q꞉ putredo eſt cã: ⁊ ſic talis febris ſequens putredinẽ ſine apate eſt morbꝰ. ⁋ Dõm ꝙ Auic. dereliqt notã ſol'onẽ iſtius ex hoc qḋ dixerat. hñs etiam ꝓ noto ꝙ per febrẽ ſequentẽ apa nõ ĩuenimus proprie niſi modum putredinis apatis non apa ẽm ſe. Vbi gratia apa epatis cholericum nõ proprie inuenitur per febrẽ: ſed cuz ex febre ⁊ alijs ſignis eſt datuz iudiciũ ꝙ ſit apa in epate: tũc tu iudicas ꝙ materia ſit cholerica illa q̃ putreſit: q꞉ iſta febris eſt terciana cõtinua. inuenis ergo putredinem apatis per febrem: tunc ſimil'r eſt diſpoſitio febrium putredinis ſine apoſtemate.

⁋ Veruz occupatio in huiuſmodi contradictionibꝰ eſt illud qḋ non confert in ſciẽtia medicine aliquid ⁊ facit medicuz procedere ex arte ſua ad inquiſitiones que fortaſſe impediunt ipſum ab arte ſua.

⁋ Vult ꝙ non occuperis in hac ꝯdictione: q꞉ nihil ꝯfert in medicina. ſolũ enĩ eſt q̃ſtio in hoc an feb. ſequẽs apa poſſit dici accñs: ſed ſi tu cognoſcis illius feb. nãm ⁊ etiã apatis ⁊ ſcis cãtiones cure ſiue illam voces accidẽs ſiue ſubſtantiaz ſiue morbũ: nihil tibi confert vel nocet in medicina. non enim de nominibus debemus diſceptare vt ſupra lib. 1. fen. 1. c. de virtute animali.

⁋ Et facit eũ ꝓcedere ⁊c̃.) Quia conabit̃ velle ingrere an idẽ poſſit eẽ morbꝰ ⁊ accñs: an apa per rõnem totalitatis ſue poſſit cãre febrẽ: an putredo in apate que cauſat febrẽ ſit morbꝰ in ſe: ⁊ multa alia ad que cũ ꝓcedit ponit multuz tẽpus: ⁊ ſic impedietur.

⁋ Fortaſſe). Nõ ſit hõ q bonitate ĩtell's ⁊ exercitio cito ab his q̃ſitis ſe expediat: ⁊ forte oportebit eũ trãſgredi medicinam.

Dubiũ 7m ⁋ Dubitat̃ an diuiſio febris in febrẽ accñs ⁊ febrẽ morbũ ſit bona. ⁋ Dicit̃ ꝙ ſic. q꞉ Gal'. inuit eam 7a particula afoꝛ. ſup afoꝝ. 43. ſ. ſi febris nõ habeat̃ a cholera. Itẽ Raſ. 16. ꝯtinen. 2. c. vbi dicit. Dico ꝙ hoc eſt veꝝ ⁊ veriſimile ꝙ quotiens diuidimus feb. bipartite ſunt: vñ dicemus ꝙ fe. aut ex morbo aut ex accñte erunt. Idẽ ponit li. 17. 5. c. verſus finẽ. Ampliꝰ Auẽ. ⁋ R. Dy. fe. dupl'r ꝯſiderat̃. vel in ſui eſſentia: ⁊ ſic non diuidit̃ in febrez morbum ⁊ in febrẽ accñs q꞉ eſſential'r eſt morbꝰ: ⁊ ideo eſſential'r nõ põt eẽ accñs: cum iſte ſint rõnes diſtincte. Vel conſiderat̃ feb. in cõparatione ad medici notitiam ⁊ opõnez: ⁊ ſic poteſt febrem diuidere. nam illã febrẽ vocabit accñs que ſequit̃ morbũ alium. nã curabit illã feb. cura accidentis. ſ. intẽdendo ad morbũ ad quem ſequit̃ febris. ⁋ Alia rñſio eſt quã ego al's dedi ꝙ hec diuiſio eſt bona: quia vtilis medico: ſz enĩ eã variat curã: ⁊ ideo Aui. ſtatim cõcedit iſtaz diuiſionẽ ſicut conſuetam: tamẽ non debet dici bona: q꞉ ſit principalis eiꝰ diuiſio. nã ꝑncipalis ⁊ ꝓprior diuiſio eius eſt in ꝑma eius genera tria.

⁋ Procedamus ergo ẽm id qḋ cõſuetuz eſt. Dicamꝰ ergo ꝓꝑea ꝙ feb. apatuz ⁊ oppilationũ ſunt feb. accidẽtes: ⁊ alie feb. ſunt egritudines: tũc ꝯueniẽs eſt vt dicamus: qm̃ ꝓꝑea ꝙ omnia que ſunt in corpore hoĩs ſunt tria genera. ſ. mẽbra ꝯtinentia illud qḋ eſt in eis de humiditatibꝰ ⁊ ſpiritibꝰ quoꝝ comparatio eſt cõparatio parietũ balnei. Et humiditas recõdita: ⁊ eius cõparatio eſt comparatio aque balnei. Et ſpũs aĩalis vitalis ⁊ nãlis ⁊ vapores effuſi ⁊ cõparatio eoꝝ eſt comparatio aeris balnei: ⁊ aer balnei qñ infrigidat̃ illud qḋ eſt vicinuz eis nõ opz vt ipſe extiguat̃ imo poſſibile eſt vt remaneat ⁊ vt redeat ⁊ calefaciat illḋ qḋ ei vicinũ ẽ. Sil'r ẽ vnũqḋqz iſtoꝝ triũ geneꝝ ex qḋ nõ ĩuenit̃ in hoĩe genꝰ corporeũ.

⁋ Hic ponit diuiſionẽ ẽm ſuã ſñiaz. Et ꝑmo ponit diuiſionẽ in genera ꝑma ⁊ ꝑncipalia. Scḋo ponit diuiſionẽ nõ ꝑncipalez. ibi (Et diuidunt̃.) ⁋ Prima in duas. Primo affirmãdo diuiſionem predictam ꝑmittit fundamẽtũ quo diuidit feb. in gñ̃a ꝑma. Secũdo diuiſionez facit. ibi (Nã ſi.) ⁋ Per febrẽ oppilationũ ĩtelligit qñ imediate nõ qñ mediãte putredine. Per febrẽ apatuz ĩtelligit ſequẽtes ẽt alios morbos vt vlcus pulmonis. Et qḋ dicit. procedamus ẽm illḋ qḋ cõſuetũ eſt. refert̃ ad diuiſionẽ dictã ⁊ ad dicẽdã. ad dictã qdẽ: qa cõſueta eſt vtilis medico: iõ nõ obſtãte ꝯdictiõe facta affirmemus eã dicẽtes ꝙ febres ſequẽtes morbos ſunt accidẽs: ⁊ alie ſunt egritudies. Sed rõnẽ ꝯdicẽtis Auic. nõ ſoluit: q꞉ verum cõcludit ex nã rei: medico tñ conceditur ꝙ egritudinẽ vocet accidẽs: ⁊ hoc affirmato tunc ponamus diuiſionẽ ꝑncipaliorẽ. Et appet ꝙ ad dicẽdaz etiã refert̃: qa eſt cõſueta. ſ. ꝙ feb. diuidat̃ in ꝑma tria gñ̃a que diuiſio nõ hz minus de ꝯdictione q̃ꝫ. diuiſio ꝑus dicta: ſz q̃ſi. d. q꞉ ꝯſueta ꝯcedamꝰ eã: ⁊ tũc ꝓſequit̃ dicẽs.

⁋ Qm̃ ⁊c̃.) Et q̃ſi arg. ſicut Gal'. ꝑmo de differẽtijs feb. caplo ꝑ. ꝑme partes corporee in nobis ⁊ ꝑma ſubiecta naturalis caloris ſunt tres vel tria. ſ. membra humores ⁊ ſpiritus: ergo tria ſunt genera febrium ẽm diuerſam accẽſionem in altero triuz ſubiectoꝝ. Primo ergo ponens antecedens declarat per ſimile in partibus balnei. Secũdo ponit cõſequẽs generale ⁊ declarat reducendo exẽplum follis ⁊ balnei ⁊ olle coci. ibi (Nam ſi accendatur.)

⁋ Sed dubitat̃ q꞉ plura alia vident̃ in nobis vt pili ſuperfluitates elĩta ⁊ alia. ⁋ Dõm ꝙ tria ſoluz ſunt in nobis que ſunt fundamẽta ĩmediata caloris nãlis: ⁊ partes in nobis. ſ. humores ſpũs ⁊ mẽbra: ⁊ ideo penes hec tria diſtinguet̃ calidũ ꝑter nãm. elĩta ergo ſunt poa in nobis ⁊ mediatũ ẽm: pili autẽ ſunt extrinſeci ⁊ nõ ꝑtes ꝓprie: ſuperfluitates etiã non ſunt ꝓprium ẽm caloris naturalis nec ꝓprie partes niſi per reductionem quãdam. Ex quibus poteſt inferri ꝙ febris accenſa in ſanguine verius hz eẽ febris q̃ꝫ accẽſa in cholera ⁊ ꝓprie in cholera ſupfluica chiſtis fellis. (Dubiũ 8m) [handwritten: Ro]

⁋ Humiditas.) Non dixit humor vt comprehenderet humores ⁊ humiditates ⁊ forſan chilum.

⁋ Vapores effuſi.) Dixit ꝓ vaporibꝰ q nondũ ſunt ſpũs vt in ſynocha ſine putrediẽ: vel q ſunt corrupti ſpũs vel nõ veri ſpũs.

⁋ Et aer.) Per hoc vult Auicẽ. oſtẽdere ꝙ ſicut vna ꝑs balnei de qua forſan minꝰ videt̃ põt calefacere alias vt aer calidus põt inflãmare parietes ⁊ aquã balnei vicinantes aeri q̃ꝫuis eẽnt frigide. ſ. paries ⁊ aqua: ita eodẽ mõ vna de iſtis partibꝰ noſtris. verbi gr̃a ſpiritus poſſunt inflãmare alias partes: ⁊ ſic ẽt membra ⁊ ſic humores: ⁊ hoc eſt qḋ ſubdit. ſimil'r ⁊c̃. genus corporeuz: q꞉ bene inuenitur genus incorporeum vt complexio ⁊ virtus.

⁋ Nã ſi accẽdat̃ febris in mẽbris radicalibꝰ accẽſione ꝑma ſic̃ accẽdit̃ aduſtio. Vbi gr̃a vt in parietibus balnei: aut ꝑ follẽ ferrarij: aut ꝑ ollã coci: tũc illud genꝰ febriũ noĩat̃ febris ethica. Et ſi accẽdat̃ febris accẽſiõe ꝑma in humoribꝰ: deĩde accendat̃ ex eis in mẽbris ſic̃ accidit vt effũdat̃ aq̃ calida in balneo: ⁊ igneant̃ lateres eiꝰ cã eiꝰ: aut ius calidũ in olla ⁊ accẽdat̃ olla cã eius: tũc illḋ genus febrium noĩat̃ febris humoris. Et ſi accẽdat̃ febris accẽſione ſua ꝑma in ſpiritibꝰ ⁊ vaporibꝰ: deĩde accendat̃ ex eis in mẽbris ⁊ hũoribꝰ: ſic̃ accidit vt ꝑueniat ad balneuz aer ⁊ ignis q accẽdat̃ in eo ⁊ calefacit aerez eiꝰ ⁊ ꝑueĩat ad aquã ⁊ ad ꝑietes: tũc genꝰ illḋ febris noĩat̃ febris effimera: qm̃ eſt accẽſa in re ſubtili q̃ reſoluitur cũ velocitate: ⁊ raro ꝑtrãſit diẽ cũ nocte ſua niſi ꝯuertat̃ ad genꝰ aliḋ febriũ. Hec ꝫ diſio febriuz ẽ ꝑ modũ ꝓꝑiquũ diuiſioni eueniẽti per differẽtias.

[handwritten margin: ethica; humorali; effimera vel diaria]

⁋ Declarat ꝯclõnẽ ſiue ꝯſequẽs ⁊ dat modũ cuiuſqꝫ gñ̃is febriuz: ⁊ ꝑo ethice ⁊ dicit. ſi accẽdat̃ accẽſiõe ꝑma: q꞉ ꝑmo in mẽbris: ⁊ h̃ dixit vt daret exẽplũ de hac febre ſola ⁊ nõ cõplicata alteri gñ̃i febriuz: ⁊ ita dixit de q̃cũqꝫ alio gñ̃e fe. ſemꝑ replicãs h̃ accẽſiõe ꝑa. ⁊ dĩ (ethica.) i. habitudĩalis: q꞉ habitudinal'r ineſt: vel q꞉ habitũ corporis ⁊ fixas ꝑtes poſſidet. ⁋ Deĩde dedit exẽplũ de febre humorali ⁊ dixit (Si accẽdat̃ ⁊c̃.) ⁊ dixit. febris humoris vt cõprehẽderet putridas ⁊ nõ putridas: lz Gal'. 9. terap. 1. cap. ponit ſynochas ſine putrediẽ q̃ſi medias ĩter febrẽ putridam ⁊ effimeram. ⁋ Deĩde dedit exẽpluz effimere ⁊ dedit cãm noĩationis: q꞉ ꝑdurat vna die ⁊ raro ꝑtrãſit. Dicit̃ ꝫ effimera ab effimeron piſce: q꞉ vna die viuit: vt Iſaac 2o febriuz. 1. c. Et dedit ẽt cãm ꝑue ꝑduratiõis: q꞉ calor accenditur in re ſubtili. ſ. ſpiritibus vel vaporibus qui ſunt corpora velocis reſol'onis: ⁊ experientia eſt inuentuz ꝙ hec reſolutio completur vna die. ⁋ Aer ⁊ ignis.) i. aer ignitus.

Dubiū 9ᵐ

¶ Cōsiderādū aūt ex vario mō loquēdi Aui. ꝙ ad eē ethicā sufficit calorē eē accēsuȝ in mēbris: nec requiritur ꝙ accēdatur calor in humoribus vel spiritibꝰ: ⁊ ideo absolute ꝓtulit ꝙ ethica est si calor accendatur in mēbris radicalibus que ꝓprie mēbra sunt ꝯdistīcta piguedini ⁊ adipi ⁊ forsan carni saltē alicuiꝰ modi carnis. ¶ Sed tu diceres: quō ethica defert. ¶ Dōm ꝙ regret ꝙ calefiāt spūs ⁊ humores nō ad eē febris sed ad deferri: sed deferri nō est de essentia febris sicut nec de eēntia grauis est eē deorsuȝ sȝ posse eē ꝯorsuȝ. Sȝ post pᵐ ꝯlatū eē in ethica nō reqrit aliꝺ deferri qꝺ nō cōtingit de putrida ⁊ effimera vt notū est cū sint fientes in mēbris. Sed ad eē putridaȝ humoralē vel effimerā nō sufficit accēdi calidū in humoribꝰ vel spiritibꝰ: sed opȝ ꝙ exinde trāseat ad mēbra: aliter nō eēt febris cū mēbra sint que iuuāt: ⁊ iō dixit. si accēdat in humoribꝰ: deīde accēdat ī mēbris ⁊ ī feb. effi. dixit si accēdat in spiritibꝰ. Deīde accēdat in mēbris ꝗuis addiderit ⁊ humoribꝰ qꝺ nō erat necessarium ad esse febris effimere sicut necio sequat. Deinde cōclusit (Hec ⁊c.) qꝺ declarabit in questione.

¶ Et diuidunt febres alio mō. Dicit eni ꝙ de febribus sūt febres acute. Et de eis sunt nō acute. Et de eis sūt chronice. Et ꝺ eis sunt non chronice. Et de eis sūt nocturne. Et de eis sūt diurne. Et de eis sūt salubres recte. Et de eis sūt hn̄tes accn̄tia horribilia. Et de eis sūt dimittētes. Et de eis sunt isepabiles. Et de eis isepabilibꝰ sunt q̄dā quibꝰ sunt remissiones. Et de eis sunt qbꝰ sunt itensiones. Et de eis qbꝰ sunt exfortiationes. Et de eis sūt similes. Et de eis sunt frigide hn̄tes rigorē aut horripilationē. Et de eis sunt simplices. Et de eis sunt composite.

¶ Ponit aliā vel alias diuisiones alio mō. s. nō sic ꝓprio vel nō primo. s. nō ad p̄ma gn̄a: ⁊ ponit diuisiones septē. ¶ Pria febres alie acute. s. absolute. alie n̄ acute. s. acute ꝯuersiue. alie chronice. ⁊ al'r posset itelligi. hec diuisio nō est p̄ma vt pȝ. nec principalis q2 pōt inesse acuitas ex diuersitatibꝰ qbusdā accn̄talibꝰ vt subtilitate caliditate ⁊ multitudīe materie ⁊ loco. ¶ Scđa diuisio: alie nocturne alie diurne. hec ēt diuisio est accn̄talis ab hora motꝰ sumpta ⁊ pōt reduci ad nām humoris vel ad quātitatē vt posteriꝰ erit manifestū in suo caplo. ¶ Tertia diuisio est. q̄dā sunt salubres recte i. oīno: quedā in qbꝰ dubitat pp praua accn̄tia. hec etiā diuisio est ab accn̄tibꝰ ⁊ ꝓuatione eoꝝ: lȝ radical'r sequat manerie febris. s. malignitatē suam vel bonitateȝ. ¶ Quarta diuisio est ꝑ ꝯtinuaȝ ⁊ interpolataȝ: que diuisio nec pᵃ nec eēntialis est vt pȝ. ¶ Quīta diuisio est subdiuisio in qua inuit tres spēs synochaꝝ. s. semꝑ diminuētes que dicunt paugmastice cū dixit. qbꝰ sūt remissiones. Et semꝑ addētes que dicunt augmastice cū dixit. qbꝰ sūt intēsiones. ⁊ q2 additio vel est in essentia caloris vel in accn̄tibꝰ ideo dixit. intēsiones ⁊ intēsiores ꝗtū ad calorē febris. fortiores vel exfortiationes ꝗtū ad accn̄tia. Tertia dr̄ia est homotenꝰ dicta eq̄liter stans: ⁊ iō subdit. de eis sunt sil'es. ⁊ talis diuisio nō est p̄ma. ¶ Forsan ꝙ voluit ꝑ hoc aliā diuisionē ꝯtinuaꝝ. s. ꝙ ꝯtinue q̄daȝ sunt ꝓportionales iterpolatis: q2 remittunt ⁊ iteꝝ itēdunt ⁊ fortificant: ⁊ q̄dā cōtinue synoche: ⁊ iō de eis sūt sil'es idest synoche: siue sint sil'es in addendo siue sil'es in diminuendo siue equal'r stādo. ¶ Et forsan cū dixit. de eis sunt sil'es. vult. ponē aliā diuisioneȝ sextā ⁊ est ꝙ febriū: alie sūt sil'es. i. nō hn̄tes typū: alie sūt hn̄tes rigorē ⁊c. ¶ Et de eis sūt simplices. Ponit diuisioneȝ septimā ⁊ pȝ. ¶ Ex dictis supiꝰ sumptis volo eē notā sol'onē ad qōnē: an febris sit calor: ⁊ an calor p̄ter nām: ⁊ an additus: ⁊ an sit cordis passio.

Dubᵐ 10ᵐ

¶ Dubitat hic. vtrū feb. sit morbꝰ vnus. ¶ Videt ꝙ nō: q2 est mala cōplo cal'a ⁊ sic. vt in cōmē. afor. 16. 1. ꝑ. Humide diete. ⁊ i p̄c. cāticoꝝ. 58. cātico. al'r cōmē. ꝑtis. z. ⁊ pl'ibꝰ medicine lucis sbiectū est multiplex ⁊ nō vnū. s. corpꝰ. ¶ In ꝯriū: q2. A. dixit. est calor. ¶ Rn̄det Ant. ꝙ fe. a mō sue cōpōnis est morbꝰ vnꝰ sicut apa: ⁊ iō siccitas stat sicut māle calido: ⁊ ex hoc hȝ vnā diffōnē: sed a suis cōponentibꝰ est morbꝰ cōpositꝰ. s. calidus ⁊ siccus. Accipe istā sol'oneȝ si placet. ¶ Alia est rn̄sio Dy. quā Bononienses sequunt: ⁊ est ꝙ feb. est morbꝰ vnus: q2 febris est fiēs vel facta: sed fiēs est morbꝰ vnus: q2 mobile vnū. s. cor: mouēs vnū. s. corpus calefaciēs: si fiēs est morbꝰ vnꝰ. ergo facta. Itē qn̄ aliqua sic se hn̄t ꝙ sequunt se in aliquo effectu vnū ꝑ se reliquū per accn̄s: vnū nō est de eēntia alterius: sed cū febrē sequat per se calefactio: siccitas aūt sequitur ad calorē. ẜ siccitas nō est de illiꝰ eēntia. Cōtra pᵐ. mobile est duplex. s. cor vt calefactibile ⁊ vt exiccabile. mouēs duplex. s. agens calefaciēs ⁊ exiccans. v. g. cholera qn̄ꝗ. Cōtra zᵐ. exiccatio cholere non sequit necio calefactionē. Ampliꝰ lȝ siccitas sit ꝑ accn̄s in ꝯn̄do calorē: tunc magis faciet vnū ꝑ aggregationē cuȝ eo: ⁊ lȝ accidat calori: nō tn̄ accidit ei. s. siccitati ꝑ se ledē oꝑōnes. ¶ Dicamus ẜ trla. Primū ꝙ febris eēntial'r est morbus vnus. Rō: febris est distēperamentū in calore nāli: sed ad eē distēperamētū sufficit sola qualitas calida omni alia q̄litate circūscripta. s. humida vel sicca. ẜ ⁊c. ¶ Scđm ꝙ febris in re nō reperit ꝫm plurimū nisi cōpositꝰ morbꝰ: ⁊ nō est vna sic si dicerē albedo est vna q̄litas: sȝ nō reperit in eē vna sed semꝑ ꝯiūcta alteri. v. g. calido vel frido vel alteri q̄litati. Rō: q2 calor excedēs statim exiccat ⁊ vna exiccatio que statim febri cōiūgit est per spūuȝ resol'onē quā statim facit. Opȝ aūt imaginari ꝙ in oībꝰ mēbris est modus humiditatis nālis siue sanatiue per pn̄tiaȝ corpulētie spūuȝ q sūt corpora humida de nā aeris ab hac: ergo exiccatione non videt febris absolute nisi raro. nō solū aūt fit hoc a sicco: sed fit a calido siccāte humiditates alias membrales: ⁊ qn̄ꝗ fit exiccatio q2 causa faciēs est sicca vt chol'a vel mel'ia. ¶ Tertiū qꝺ dicimus est: ꝙ si est possibile imaginari eē febrē solā distēperiē in calore absꝗ distēperie in sicco est: q2 nō q̄libet siccitas morbꝰ est. si ergo sit hō hn̄s multos spūs ⁊ eos grossos adueniēte febre stabit aliq̄ tpe distemperies in calore anq̄ exiccet spirituū resol'one. ēt si sit aliqs superflue humidus: ēt febris nō faciet statiȝ illū cadē in morbū siccuȝ: nec ēt cā febris. ¶ Auctores igit q viderūt eēntiaȝ febris dixerūt ꝙ est morbꝰ cal's. q āt viderūt illō qꝺ pl'm ꝺ facto ꝯtigit dixerūt ꝙ est morbꝰ cal's ⁊ siccꝰ. ¶ Ad rōneȝ dōm ꝙ qō nō q̄rit de vnitate vel multitudīe ex pte sbti: q2 eēt questio de vnitate ꝑtiuȝ aīalis: sed q̄rit de vnitate in essentia febris an sit vna qualitas vel due.

¶ De preparatis ad febres. Cap. 2ᵐ.

Dixerunt q̄dā ꝙ corpora vehemētiꝰ p̄parata ad febres sūt corpora calida et humida: ⁊ ꝓprie cū hūiditas est fortior caliditate. Et isti q̄dē sūt q̄deȝ fetidi sudoris ⁊ vrine ⁊ egōnis. Et corpora calida ⁊ sicca iteꝝ sunt p̄parata ad febres cal'as ⁊ incipiūt prius effimere: deide festināt ad putredinem ⁊ adustionē: ⁊ qn̄ꝗ faciūt cadē in ethicā. Et sequunt ea ambo q̄ equant in humiditate ⁊ siccitate ⁊ dn̄at cal'itas: ⁊ ista sunt de gn̄e eoꝝ in qbꝰ incipit febris vaporis calidi: deide ꝑmutat ad febrem humoris: postea illa in qbꝰ equant calor ⁊ frigus ⁊ multiplicat humiditas. Et istis q̄dem febres putredinis accidunt ꝫm plurimum incipientes. Et corpora frigida ⁊ humida ⁊ frigida ⁊ sicca sunt lōginquiora corpora a febribus: ⁊ proprie ab effimera.

¶ Cum posuit diffinitionem ⁊ diuisionem febris ostēdit que corpora sunt magis parata ad febrem. Et primo hoc. Secundo que non parata. ibi (Et corpora frigida.)

¶ Ponit ergo p̄mo q̄tuor ordines. In pᵒ sunt corpora calida ⁊ humida ꝓprie qn̄ humiditas est abundātior caliditate. Dixerunt. s. Gal. pᵒ de diffe. feb. ca. 3. ⁊. 8. terap. c. 7. ⁊ Rasis. 16. cōtinēt. z. cap. Cā est q2 hn̄t mām ⁊ efficiēs putredinis que sūt calor ⁊ humiditas: vt in cōmēto afor. 12. 3. parti. de horis ꝯo siquidem hyemis sicca. ¶ Dubitant: q2 dicit. si humiditas fortior. nā multitudo humidi p̄seruat a putrefactiōe. 4. metha. tex. cō. 12. dr̄ ꝙ mltitudo humidi q̄ sicut multiplicat ēt multiplicat calidū regulās nō ꝯculcatum est cā defendēs a putredine sicut apparet in multitudīe aque maris vel fluuij que regunt calido ꝯtinētis: sed multitudo humidi q̄ calidū regens suffocat est cā putredīs sicut appet in humoribꝰ nostris: ⁊ ideo hō calidus ⁊ humidus cū humiditate multa aptꝰ est putredini: vn̄ fetent exeūtia eiꝰ: vt hic Auic. ⁊ Gal. 8. terap. 7. cap. ¶ In scđo ordīe sunt corpora calida ⁊ sicca que acuitate humoꝝ sunt apta icurrere cholericas febres: q2 tn̄ sunt corpora facil'r īflāmabilia ⁊ spūs hn̄tia igneos: ideo prius effimerā incurrunt: ⁊ q2 sūt resolubilia exiccatiua: iō ēt sūt parata ad ethicas. Et cōsidera ꝙ Aui. nō ponit ordinē in forma loquēdi inter ista corpora: q2 nō dixit hec corpora calida ⁊ sicca sunt post illa: q2 forsan difficile est iudicare que de eis sunt magis disposita. cal'a eni ⁊ humida sunt magis disposita putredini: sȝ cal'a ⁊ sicca icendio. ¶ In 3ᵒ ordīe sūt corpora cal'a tēperata in humido ⁊ sicco. Rō: q2 hn̄t spiritꝰ aptos icēdio ⁊ multos pp hr̄e multā caliditatē cū tēperamēto humiditatis que ꝯformis est spūuȝ multiplicationi q sūt ꝓpe spūs cordis plus calidi ꝗ sunt humidi. ¶ In quarto ordine sunt corpora excedētia in humido temperata in calido ⁊ frigido. ¶ Sȝ dubitat: q2 cal'a ⁊ humida cū multa humiditate erāt corpora iter oīa magis parata: q2 p̄ma corpora de paratis ponunt: sed corpa humida supflue tēperata in cal'o ⁊ frido magis illis appropiquāt: ẜ. ¶ Dōm ꝙ corpa calida tēperata in passiuis sunt parata magis

ta magis

ta magis ad febres effimeras a quib' inchoātes pmutant ad putridas: qr excessus ēt caloris facit putredinē cū sufficienter hēat de sanguie in corpore 7 alijs humorib' cuz illo: sz corpora supflue humida tēperata in actiuis sunt magis parata ad putridas: 7 iō dixit ꝙ talia corpora calida tēperata in humido inchoatiue non sunt parata ad febrē putridā: qr ichoant plus ex effimeris: sz humida corpa tēperata in actiuis ichoāt cū putridis: hec oīa Auicenna inuit. Corpa āt idisposita sunt frigida 7 humida 7 frigida 7 sicca.

Dubiū 3m ¶ Sed tu dices que de istis corporib' sunt magis idisposita. Dicēdum ꝙ ad effimeras corpora frigida 7 humida per se sunt magis indisposita: qr magis remota ab incendio simplici: sed ad putridas sunt magis indisposita corpora frigida 7 sicca.

Dubm 4m ¶ Sz tu dices omisit de cōplōne tēperata 7 de cōplōne frīda tm̄ 7 de sicca tm̄. Dōm ꝙ dedit intelligere ꝙ complexio temperata plus resistat causis egritudinis. frigidam autem tm̄ intelligit ordinari post frigidam 7 siccam: 7 vltimo siccaz tm̄ in resistētia vel forsan ecōtrario: 7 Gal. etiam ordinauit illas in octauo tera. c. 8.

Dubiū 5m ¶ Et cū qrit que corpa sint magis parata ad febrē: dicēte hic Aui. ꝙ cal'a 7 humida: sz ifra cap. de effimeris ꝙ cal'a 7 sicca: 7. G. h' affirmauit 8° terap. c. 8. Rndet vna voce cū pcedētib' ꝙ in febre ꝯsideram' lapsuz 7 cām lapsus. Lapsuz aūt ꝯsideram' in gn̄ali hz ꝙ febris est calor exne' cū siccitate: 7 vt sic paratiora corpa sunt calida 7 sicca: deīde cal'a 7 hu. 7 tu subsequēter ordina. Et rō ē: qa talia corpa ꝯformiorem hn̄t cōplōnē febri vt febris. Cōsideramus ēt lapsuz in spāli qn̄tū ad pma gn̄a: 7 tūc in putridas feb. magis cadūt calidi 7 humidi: sed in ethicas 7 effimeras calidi 7 sicci. Cōsideram' ēt lapsuz adhuc magis spālē: 7 tūc in sanguineā feb. cadē paratiores sūt ca. 7 humi. In cholicā ca. 7 sic. In melicā frigidi 7 sicci. In flegmaticā frigidi 7 hūidi. Si āt cōsideramus cām lapsus cū sit vt frequēti' duplex. s. extriseca q vtplm est calor 7 res calefaciētes: 7 vt sic corpa cal'a 7 sicca sūt magis parata: sz si cā itriseca est putrefactio ad istā paratiora sunt cali. 7 hu. corpa. Ista āt dicta mltas hñt istātias qs vt breuis fiā omitto. Et forsan qa hic qsitū est de febre vt feb. 7 tūc rn̄sio nō ē de fe. vt febris: sed de h gn̄e vel illo: qa rn̄dere de febre vt fe. nihil de facto ponit in re: 7 rn̄dendo de vnoquoqz genere 7 quacūqz spē nō hz dubium quesitū: 7 ideo. A. dixit. Dixerūt. Et tu considera.

¶ De horis febrium. Cap. 3m.

Febriū hore sunt sicut reliquaꝝ egritudinū: pn̄m 7 augm 7 status apō vltimū 7 declinatio. Et sunt qn̄qz pticulares cause cuiusqz paroxismi: 7 timor est a pncipio vsqz ad statū: apō ꝺclinationē vō si moritur eger ex ipa febre nisi p id qō dicem' ō cā cōiter.

¶ Cū determinauit superi' de paratis ad fe. determinat de horis eaꝝ 7 tpibus. Et p notificat ea. Scōo ponit signa. ibi (Cognitio.) Prima in tres. Prio ponit disionē. Scōo declat. ibi (Et pn̄m.) Tertio addit can̄. cōpletiuos. ibi (Et stat' qdē diuersificat.) ¶ Cōsiderādū p ꝙ ꝺtermiatio de tpib' morbi pprie ptinet ad tractatū de fe. humoralib': qa illis pprie debent tēpora cū sint febres fientes pprie: tn̄ qa iproprie cōpetē pn̄t ethice 7 effimere: lz magis iproprie ethice q̄ effimere: iō smonē de horis febriū posuit hic in gn̄alib' smonib'. ¶ Cōsiderādum ēt quosdā hic disputare an oīs morb' hēat tēpora 7 an oīs fe. Nos āt excusamur ab hoc p sciaz pncipioꝝ medicine: disputauimus eni fen. 2. lib. pmi. 7 ibi ostēdimus quō successiuis applicat tps. 7 quō pmanētib'. ¶ Cōsiderādū est ēt ꝙ declinatio qdā est vera: 7 in hac nō ꝯtingit mori vt pbat Gal. 3. de crisi 5° cap. 7 hoc qa ipoſe est egrū mori hora q̄ virt' perfecte vicit: sz vicit in declinatiōe vera. Ampli' in fortiori hora nō deficit. s. in statu: nō igit in debiliori poterit deficē. Si āt declinatio sit falsa ꝯtingit in ea mori: 7 hoc est qa subtile mãe resolutū est 7 remāsit grossuz prauius qn̄qz vt multū in emitriteis accidit vt ifra fen 2a ca. de signis diuersoꝝ geneꝝ. Uel est pp conatuz ꝟtutis ppe mortē vt accidit ei q cū erigit caput morit 3° can̄. fen. 11. ca. ꝯ syncopi. Uel pp pmutationē mãe: cū. n. est i pmutari vr alleuiatio 7 tn̄ moriunt sicut accidit cū sqnanticus fit pipleumonicus. Uel est falsa qa calor nālis est resolutus: 7 videt cessare febris cū potius cessauerit nālis calor. Uel qr q̄uis ꝟtus multam mām euāuerit 7 paꝝ de morbo remāserit: equalēter tn̄ consumpta est virtus 7 resolo est facta in pugna ꝙ sil' cuz illo pauco morbo qui remāsit calor deficit: fuit g victoria virtutis victoria cadmia vt Cōciliator dr̄ia. 107. de qua fit mētio p° de creticis. 6. cap. 7 exponit lib° sectaꝝ scōo. 12. cōmēto al's. 18. cōmen. Cadmus eni rex fuit hn̄s duos filios q iter se pugnantes mortui sunt ambo: 7 sm hūc modū cōcessit Auer. 3° coll'z cap. 9. in declinatiōe vli posse ifirmū mori. Qō aūt extrinsece cause 7 noui morbi supuentus possit esse causa mortis non est dubitandum: 7 hoc intellexit A. cū dixit. ppter id qō dicemus. s. fen. 2. huius. c. de horis mortis.

dočt. p.a cap.lo .7. dub.o p.o 2.o 3.o et 4.o

de causa cōiter. i. de cā mortis cōmuniter ꝯtingēte in declinatione que etiam in alijs temporibus contingere potest.

¶ Et pn̄m qdē ē ex hora qua calor inat' psocat a mã submersa in mēbro tādiu donec nō appeat maturatiōi aut diūsitati ei' ꝯrie maturationi vestigiuz.

¶ Et hec ps hz q̄tuor sicut q̄tuor sūt tpa. Cōsiderādū ꝙ hec notificatio pncipij pōt eē cōis pn̄° vniuli 7 particulari: vtrobiqz enim suffocat calor a mã sic ignis pauce flāme sbmissis lignis hūidis: vt. G. 2. de dif. fe. c. 4. loquēs de pncipio paroxismi dicit.

Dubiū pm ¶ Sz ꝯ qr paroxism' pōt aduenire in statu in quo mã est digesta: 7 ipse dicit ꝙ in pn̄° nō appet vestigiū maturationis 7c. Dōm tripl'r. Prio ꝙ ista notificatio debet pn̄° paroxismi q̄tū ad hāc ptez que dicit psocat a mã. hoc. n. appet in pn̄° poxismi: vn̄ ex h accidūt typi in pn̄° vli morbi mālis pprie feb. accidit ēt subculcatio caloris sub mã cū nōdū sit a calore nāli nec accn̄tali expāsa: 7 iō pulsus psundatior est: 7 in qbusdā appent typi vt in ꝯtinua flegmatica dicta lactica. Ex quo appet ꝙ puerilis est expō eoꝝ qui dicūt calor psocat a mã. i. appet nocu'm opōnū: qr egritudo est in actu: vt dixit Auer. 3. coll'z. c. 9. hec. n. notificatio pncipij gn̄alis est scita ex p lib. fen. 2. sed hic oportebat notificare pn̄m febriū māliū: 7 notificat ex habitudie caloris ad mām vt hic fecit. Scōo dōm ꝙ lz mã in statu vli sit digesta: tn̄ ei' mot' in pn̄° poxismi est suffocatiuus caloris 7 ꝯclusiuus al' cōculcatiuus tal'r ꝙ ēt appet in pulsu psundatio 7 in vrina subtilitas. Tertio dōz est ꝙ plus mihi placet ꝙ mã faciens paroxismū in statu vli non est illa que est digesta: sed noua mã que mouet. Et tu hec considera.

Rx. pa · Rx. 2a · Rx. 3a

Dubm 2m ¶ Dubitat an in pn̄° toti' feb. possit appere signū ꝯriū digestioni. Uidet ꝙ sic: qr pōt appere vrina nigra vel viridis. Ampli' pōt hō in pn̄° mori: sz h est ex mãe malitia oīno. In ꝯriū Auic. Dicēdū ꝙ signū digōni ꝯriū qōdā dr cruditatis signū: 7 illud est ꝯriū actu nō aptitudie vt vrina cruda. qōdā est signū vere ꝯriū digestioni priuās illā actu 7 potētia vt vrina mala nigra aut viridis indicās in mām eē talē actionē caloris putredinalis ꝯriaz actiōi nālis. Dicem' g ꝙ in pn̄° febriū māliuz putridaꝝ nō appet signum oīno ꝯriū digōni nec digōnis: lz appeat signū cruditatis. Et rō est qa ex quo est in pn̄° nōdū calor malus potuit facē manifestā impressionē in mã: nec ēt calor nālis. He. n. febres vel a pncipio hn̄t signa ideterminata salutis vel mortis: 7 tūc nōdū appet in mã impressio bona vel mala. Uel hn̄t signa determiatiora ad salutem: 7 tūc ēt nōdū manifestū signū appet ipressionis caloris in mã pp tēporis breuitatē: 7 cū appebit sepabit pn̄m ab augmēto 7 incipit augm. Uel hn̄t signa ad mortē: 7 tūc ēt nōduz appuit manifesta ipressio calidi putredinalis in mãz pp paucū fuisse tps in actiōe: 7 cū appet icipit augm mortalis morbi. Cōtra pm dcm̄ in augmēto morbi sunt ideterminata signa salutis: 7 pōt cū h appere signū digōnis appens. Cōtra 2m: si feb. in pn̄° hz signū ad salutez h vr eē ex digōnis signis: hec. n. sūt dãtia fiduciā sanitatis vt sepe scribit Gal. p de crisi 7 in cōmē. afor. 12. s. pc pticu. poxismos. Cōtra 3m: si a pncipio feb. est determinata ad mortē: g signa digōni ꝯria appent: qa mã est. vltie maligna. Ad pm pōt dici ꝙ in augmēto in quo appent signa digōnis manifesta sunt determiata signa salutis: 7 ꝙ in illo augmēto hō nō poterit mori ex cā morbi nec etiā ex tali morbo hō nō moriet si mã sit vniformis vincibilis vniformiter sicut icipit: lz h raro ꝯtigat iuenire. Ad 2m dōm ꝙ qn̄ in pncipio feb. iudicam' eā salubrē est iudiciū estimatiuuz nō collectū ex signo digōnis aliq sed ex alijs signis multis in vnū collectis. Ad 3m dōm ꝙ signa mortis nō sumunt ex signis digōni ꝯrijs: sz etiā ex alijs. mã. n. pōt a pncipio occidere sola q̄titate q̄uis nō sit maligna. Ad ꝯria: p ad pmū dōm ꝙ lz vrina nigra appeat in pncipio febris eo istāti quo icipit nigredo vl' viriditas icipit augm: 7 sic pn̄m fuit manifeste occultū breuitate. Cōtra: pōt aliqua febris icipere a mã nigra vt felle nigro vel chol'a prassina vt sensit Isaac feb. lib. 5. c. de tertiana. sed tūc p qcūqz instāti incipiet fe. p eodē appere poterit talis tictura vrine. Dōm ꝙ talis digōnis signū. s. talis vrina nigra vel viridis nō appet ex malitia inducta in mã actiōe putredinalis caloris sed ex malitia quā hēbat anq̄ faceret feb. 7 iō hoc nō dz pportionari ad feb. sicut nec ꝯriuz. Ubi gr̄a icipiat aliqua febris ab aliq mã digesta saniosa: posito ꝙ apparet in pncipio signū aliqō digōnis non esset ex actione caloris nālis cōiūcti febrili sed ex dispōne aū febrem. Ad 2m dōm ꝙ si hō moriat in pncipio febris nō morit ex mã addita facta vi caliditatis febrilis: qa tūc eēt in augmēto 7 nō in pncipio: sed pōt mori ex alijs multis causis ex mã 7 ꝟtute notis. Pōt dici 7 aliter vt inuit in l'ra ꝙ in pncipio febris nō pōt appere signū digōnis vl' ꝯriuz ex nã febris que tūc inchoat vel virtutis pugnātis ꝯ febrē sed ex natura mãe quā hz aū febrē. Et sequit ex hoc ꝙ in principio febris pōt mã eē indigesta nullā potēs recipe digōnez: 7 hoc nō erit ex nã febris: qa nōdum corrūpit mām sed ex nã mãe ante febrē. Et ideo si febris ichoet a mã grossa eruginosa 7 cholerica: 7

Rx°

querat vtrū in pricipio huius febris mā sit cruda vel nō. Dōm q̄ non est cruda quātum ad hoc q̄d est posse digeri ꝛ posse ꝯrium digestiōis recipere: q̄a impossibile est eā digeri a potētia alicuiꝰ virtutis cuiuscūq; hoīs: sed dr̄ cruda ex hoc q̄ nōdum manifesta est actio caloris febrilis q̄ mō est neq; actio aliq̄ virtutis resistentis illi febri: lȝ sit manifesta actio alteriꝰ male dispōnis ex qua generata fuit ista cholr̄a eruginosa: actio tn̄ caloris febrilis manifestabit̄ cū trāsmutabit̄ illa mā ad peius: ꝛ tunc īcipiet augm̄ morbi mortalis: sed actio nāe nō poterit māifestari cū īpossibile sit istā māmm rectificari: sed dicimus q̄ si eēt possibilis euasio ab hac febre de cholr̄a eruginosa eo tp̄e quo recipit augmētū p̄ additionez corruptiōis in mā in eo q̄ dȝ mori in eo tp̄e īcipiet digestio in eo qui deberet liberari: lȝ sit īpoīe liberari. ¶ Sȝ tunc ponat̄ q̄ aliq̄s incipiat febrire de mā tāte malitie q̄ non possit sibi addi malitia q̄n̄ īcipiet augm̄ huius morbi mortalis. Dōm q̄ ille morietr̄ in p̄nº febris sine augmēto. Aliter pōt dici. Et tu considera.

¶ Et p̄nm̄ q̄dē est īuētuȝ in oī egritudine. Uerꝝ q̄n̄q; occultat̄ sic̄ est eiꝰ occultatio in synocho ꝛ epilīa ꝛ ꝛ apoplīa. Et q̄n̄q; p̄nm̄ est occultū paucoꝝ accidētiū: ꝛ existimat̄ q̄ nō sit principiū in ea. Et silr̄ q̄n̄q; in die p̄mo febriū acutaꝝ vident̄ nubes ꝛ signū maturitatis ꝛ existimat̄ q̄ nō sit ei p̄nm̄ ꝛ nō est ita.

¶ Dicit post q̄ p̄nm̄ est inuētū in omni egritudine. s. māli loquēdo de p̄nº hic notificato. ¶ Cōsidera hic q̄ tribꝰ ex cāis occultatur p̄nm̄: lȝ p̄ma cā ꝛ scd̄a faciāt vnā in gn̄e. Pria cā est breuitas tp̄is p̄ncipij: vn̄ statiȝ videt̄ eē egritudo in vltimo sicut appet in paroxismo epilīe ꝛ apoplīe ꝛ synoche que statim trāsit in statū vl' declinationē vel additionē bm̄ tres spēs synoche. Scd̄a cā est debilitas accn̄tiū pricipij: vn̄ nō priuāt hoīez ab actibꝰ cōuersationis cōsuetis: q̄ꝛ est fortis vt p̄ de creti. 6. ca. Tertia cā est cita appitio signi excludētis p̄nm̄. s. digōnis vel īdigōnis nā cū est mā subtil' pauca ꝛ fortꝰ virtus statiȝ appebit nubes ī vrīa ꝛ signū maturatiōis vl' digōnis ficte. Accidit enī q̄n̄q; flegmaticas quasdā mās eadē die qua febris īchoat carminari ꝛ pelli cū vrina in corpibꝰ q̄busdam ociose viuētibꝰ: vn̄ faciūt in vrina q̄ndā hypostasim fictā que videt̄ laudabilis ꝛ nō est: ꝛ īperitꝰ medicꝰ iudicat morbū salubrē: cū tn̄ q̄n̄q; directa ꝛ p̄cedēte malitia mors accidat. De hac āt hypostasi ficta ꝛ mō n̄ errādi circa eā: dixim̄ p̄ li. fen. z. ca. d̄ hypostasi.

doct. 3a. cap. 6.

¶ Et augmētū q̄dē est hora in qua cōmouet̄ caliditas īnata ad resistēdū materiei motu māifesto ꝛ apparent signa digōnis aut signa ꝯtraria digestioni.

¶ Innuit certificationē augmēti ex accn̄tibꝰ ꝛ alteratione materie. Ex accn̄tibꝰ q̄dē cū dixit q̄ est hora in qua mouet̄ calītas īnata ad resistēdū. Et ex h̄ vult nos ītelligē q̄ calor q̄ priꝰ erat submersus in mēbro. i. in loco materie mō expandit̄ ꝛ appet sicut ignis q̄ prius sub lignis viridibꝰ suffocat̄: mō vincit ꝛ in altum surgit sua flāma. ℥ ad tactum est calor maior ꝛ apparētior ꝛ pulsus manifestior ꝛ cōformiora accn̄tia apparēt. ¶ Scd̄o notificat augm̄ ex alteratione materie cū dixit. apparēt signa digōnis. ꝛ ītelligit signa digestionis apparentia siue manifesta: q̄ꝛ talia sunt que separant augmētuȝ a p̄nº. signa enim digōnis occulte possunt īueniri in p̄ncipio: vt dixit Gal. p̄ de crisi. 17. cap. ꝛ ideo dixit motu manifesto. ꝛ ītelligit per hoc nō soluȝ apparitionē manifestā signoꝝ digōnis vel ꝯrij: sed ēt apparitionē manifestam accn̄tiuȝ p̄dictoruȝ.

Dubm̄ 3m̄ ¶ Dubitat̄ si caliditas īnata mouet̄ ad resistēdū materie motu manifesto: q̄uō ℥ appebit signū digōni ꝯriū. ¶ Dōm q̄ mouet̄ ad resistēdū: nō tn̄ resistit: īmo sibi resistit̄ q̄n̄q; p̄ additionez gradus putredinis in mā. ¶ Uel dōm q̄ caliditas īnata hic sumit̄ p̄ innata caliditate febrientis que nō est vna sed duplex. s. nālis ꝛ cōtra naturā: ꝛ ambe surgūt a suffocatione pricipij. cū igit̄ expergesit ꝛ iā vincit totū hoc aggregatū calidū: siq̄dem vīcat nālitas caloris naturalis: tūc penetrat in māȝ ꝛ īflāmat eā flāma perfectiua. s. digestiua vt possibile est: ꝛ appet ex h̄ signū digōnis. v. g. īcipit appere nebula alba. si aūt vīcit malitia ꝛ flāma īnālis caloris: tūc p̄cedit malitia in mā ꝛ additur corruptio maligna in ea motu manifesto: vt appeāt signa digōni ꝯria. v. g. īcipit vrina denigrari.

¶ Et statꝰ est hora in qua vehemēs fit pugna iter naturā ꝛ māȝ ꝛ appet victoria vniꝰ ambaꝝ eaꝝ super aliā ꝛ ip̄a est hora pugne. Et eiꝰ spatiū est in b̄ntibꝰ poxismos acutos poxism̄ vnꝰ ꝛ nō cog̃scit̄ nisi p̄ illū q̄ sequit̄ ip̄m: aut duo poxismi ꝛ cog̃scit̄ in tertio eiꝰ: ideo q̄ nō addit sup̄ illos ambos in pluribꝰ nisi egritudinibꝰ macronoxijs. fortasse enī assimilantur paroxismi plures in oībꝰ iudicijs suis. Et illic apud statū cōplet̄ vestigiū digestionis aut ꝯrij eius.

¶ Innuit notificationē statꝰ. Et p̄ ex accn̄tibꝰ que sequunt̄ vehemētiam pugne: ꝛ ideo dixit. (Est hora pugne.) hec āt accn̄tia sunt dolores: inq̄etudines ꝛ alienationes: ꝛ alia frequenter numerata ab auctoribꝰ. ¶ Scd̄o ex alteratiōe materie cū dixit. Apparet victoria. si enī in pugna hac calor nālis cōpleuerit īductionē forme p̄fectiōis digōnis: apparēt digōnis sigª p̄fecta. Si vero calor ex̄neꝰ īpresserit appebūt ꝯria signa in vltimatis malitijs vrinaruȝ.

Dubm̄ 4m̄ ¶ Sȝ īstabit q̄s ꝯ dicta: p̄ q̄ꝛ in p̄nº vel augmēto pōt dici talis status in quo fiat talis pugna vehemēs cū victoria morbi supra nāȝ vt cū tunc occidit. ¶ Dōm q̄ sicut vera crisis ad salutē fit in statu p̄cedētibꝰ digōnis signis: sic crisis illi opposita. s. ad mortem que potest dici vera crisis: fit in statu precedentibꝰ signis ꝯrijs digōni: bm̄ quā imaginationē dixit Hipp. 3º p̄no. in febribꝰ idē terminus his ad salutē: his vero ad mortē. hec tn̄ alibi sunt discutiēda.

Dubm̄ 5m̄ ¶ Scd̄o dicet q̄s accn̄tia que Aui. ītellexit debuit zº ponē cum sequant̄ post digōnē factā iā nā tētāte expulsionē. ¶ Dōm q̄ nō est curāduȝ de postpositione aut an̄positione bmonis. ¶ Uel dōm q̄ accn̄tiū vltimatio ꝛ vehemētia nō solū fit ex pugna diuisiua bȝ locū ꝛ expulsiua materiei que pugna fit post digōnez vt īnuit Gal. in cōmē. afor. zz. 4. p̄ti. Egritudinibus quibuscūq; īcipiētibꝰ. sed etiā ex pugna cōplemēti digōnis ꝛ p̄prie si in mā addit̄ putrefactio sicut digō vt nos. alibi discussimus. est ℥ vehemēs pugna: q̄ꝛ siue sit morbꝰ salubris siue mortalis est in maiori suo eē: ꝛ q̄ntum ad hoc dixit. vehemēs fit pugna. ꝛ ēt vehemēs pugna: q̄ꝛ accidentia fiunt cretica: ꝛ quantuȝ ad hoc dixit est hora pugne. ¶ Tertio notificat statū ex tp̄e perdurationis ꝛ est q̄ in morbis acutis nō multū durat status in pluribus vno vel tribꝰ paroxismis: sed in macronoxijs. i. chronicis pōt durare pluribus paroxismis q̄ fortasse sunt sil'es in suis dispōnibus ex eo q̄ sunt oēs paroxismi status. ꝛ dixit fortasse p̄pter cōtingētes in hoc varietates.

Dubiū 6m̄ ¶ Dubitāt p̄ rudes: q̄uō dicit q̄ in statu appet victoria vniꝰ sup̄ altero: cū hoc fit in declinatione. ¶ Dōm q̄ in declinatiōe. s. in morbo salubri appet victoria virtutis actu p̄ eūonem materie: sed in statu appet iudicio p̄nostico p̄ signa digōnis certificata: ꝛ sic apparet iudiciū sup̄ salute: aut p̄ ꝯria signa ꝛ appet sup̄ morte.

Dubiū 7m̄ ¶ Dubitāt zº q̄uō statꝰ est finitꝰ in vno poxismo cū poxism̄ hēat declinationē ꝛ in d̄clinatione morbꝰ fit debilior: in statu āt dȝ esse fortior. Ampliꝰ dicūt in sequēti poxismo erit d̄clinatio: sȝ in d̄clinatiōe morbꝰ dȝ eē d̄bilior: sed h̄ nō erit: īmo fortior saltē in statu paroxismi q̄ fit in d̄clinatiōe p̄cedētis poxismi q̄ fuit in statu: ī d̄clinatione ℥ q̄ntū ad aliq̄ p̄tē morbꝰ erit fortior q̄ in statu.

Dubm̄ 8m̄ ¶ Dubitant 3º: q̄uō dicit q̄ cognoscit̄ in poxismo q̄ seq̄t̄ cū. G. in p̄ de crisi. doceat cog̃scē statū q̄n̄ est ꝛ q̄n̄ futurus est. ¶ Ad p̄m̄ dōm q̄ cū statꝰ sit hora molestior nō pōt in acutis q̄ sūt molesti multū durare. in chronicis āt pōt. Et tūc dicemꝰ q̄ si febris ꝯtinua sit q̄ in hora d̄clinatiōis poxismi statꝰ morbꝰ est fortior q̄ ī statu poxismi d̄clinatiōis. Si āt febris sit īterpolata idē forsan possemꝰ ītelligē: tn̄ securiꝰ est dicē q̄ statꝰ ī illo discernit̄ magis ex alteratiōe māe: lȝ ēt poxism̄ illaꝝ īterpolataꝝ q̄ est in statu sit difficilior in accn̄tibꝰ q̄ poxism̄ d̄clinatiōis cōparādo totū poxismum toti poxismo ꝛ p̄portionabil'r p̄tē p̄ti vt p̄nm̄ p̄nº ꝛ augm̄ augmento ꝛc. ¶ Ad vltimū dōȝ q̄ lȝ statꝰ cognoscat̄ in p̄ntia q̄n̄ est: tn̄ tūc est certificata notitia q̄n̄ transiuit ꝛ appet declinatio. ¶ Et illic. h̄ addit ad declarādū q̄d dixit. appet victoria vnius ambaꝝ ꝛc.

¶ Et declinatio quidē est hora in qua calor īnatꝰ iaȝ dominat̄ materiei ꝛ vincit eam ꝛ existit in cōgregatione eius separatione. s. rei post rem: ꝛ tūc alleuiat̄ caliditas caloris occulti ꝛ expellit̄ ad extremitates donec resoluit̄: ꝛ multotiens ingrossatur.

¶ Considerāduȝ q̄ aliū modū seruat in notificādo declinatiōez: q̄ꝛ nō ex p̄te alteratiōis māe cū iā sit alterata p̄fecte in statu: ꝛ ideo sibi ꝛ statui cōicat q̄ sit mā digesta: ꝛ q̄ꝛ declinatio est in morbo salubri: ꝛ iō nō pōt in ea eē dispō digōni ꝯria. Notificat ℥ eā ex eo q̄d est sua cā. s. victoria caloris sup̄ māȝ. hec āt victoria est ī actu expulsiōis ꝯueniētis. expulsio enī ꝯueniēter fit cū sepat̄ nocitiuū a iuuatiuo retento iuuatiuo ꝛ nocitiuo expulso: ꝛ iō dixit existit in ꝯgregatiōis eiꝰ sepatiōe. i. expulsionis. in expulsionibꝰ. n. malis synthomaticis calor nālis nō stat in sepōne ꝯgregatiōis: īmo totū aggregatū ex bono ꝛ malo p̄cipitat̄ ꝛ expellit̄. in hac aūt separatione fit gradata expulsio. s. p̄tis post p̄tē sic gradatiȝ p̄s post p̄tē separat̄. ¶ In expulsione igit̄ cretica ꝯuenienti ꝯsideramꝰ tria. Primo debitā formā expulsiōis q̄ est regulata gradata separando bonū a malo q̄d nō fit in synthomatica: ꝛ q̄ntuȝ ad h̄ dixit. existit in sepōne ꝯgregatiōis. in sepatiōe dico rei post rē. i. māe post māmm: vt dicat̄ expulsio ꝛ nō p̄cipitatio. ¶ Cōsideramꝰ zº effectū qui ex h̄ seq̄tur: q̄ꝛ alleuiat̄ calor visceꝝ vbi tenebat̄ mā: ꝛ iō dixit. caliditas occulti. ¶ Tertio ꝯsideramꝰ locuȝ ad quē expellit̄: q̄ꝛ ad

q̄ꝛ ad

q2 ad extremitates.i.ex corp⁹.⁊ hoc est qđ dicit.donec resoluit̃.i.ex toto recedit se.vl̃ resoluit̃.i.finit̃ mã ĩ hac euone. Iã.n.al's ondim⁹ ꝙ h̃ vocabulũ resoluit̃ ab Aui.cadit ĩ mult̃ varijs sigtioib⁹: vñ 2° cañ.ca.4.cũ logt̃ de medicĩa stupefactiua dic̃ ⁊ resoluit̃ cõplo mẽbri.i.ostruit̃ cõplo mẽbri. Et q2 aliqñ nõ expellit̃ ad extremitates ita ꝙ resoluat̃.i.ex toto finiat̃ mã:imo retinet̃ in aliq̃ mẽbro:⁊ fit crisis ꝑmutatiõis.s.apañ:ideo subdit.⁊ multotiẽs ingrossat̃.i.apostematur pars aliqua in expulsione materie:⁊ est modus loquendi hic Auicẽ.consuetus alibi. Alij tamen exponunt ingrossat̃.s.materia per expulsionem subtilis ⁊ remanentiã grossi.

Dub. 9.

¶ Sed si querer̃:an notificatio augmenti status et declinationis predicta competat his tẽporibus paroxismi. De principio enim iam apparuit ꝙ sic. Dicẽdũ ꝙ omnes he notificationes integre cõueniunt tẽporibus vniuersalibus quantũ ad aliquas partes.ẽt cõpetere possunt tẽporib⁹ paroxismi.in augmento eñi paroxismi caliditas cõmouet̃ supra mãm sub qua iacebat suffocata in principio:in statu etiã paroxismi est pugna ⁊ vltima inflammatio in mã ⁊ in declinatione iam calor dominat̃ materiei. Sed q2 hi modi loquẽdi nõ sunt ita ꝓprij in tẽporib⁹ particularib⁹ sicut in vniuersalibus: Aui.in sequẽti caplo ponet moduʒ habendi calorẽ in temporib⁹ paroxismi.nos etiaʒ diffuse dedimus diuersitatem in qõne nostra de ꝓlongatione febrium.

¶ Et stat⁹ qdẽ diuersificat̃ in egritudinib⁹. Egritudinũ enim valde acutarũ longinquior stat⁹ est vsq₃ ad q̃tuor dies:⁊ febres effimere sũt de hac summa: verũtamẽ ipse nõ numerant̃ acute:qm̃ nõ sufficit in acuitate egritudinis vt sit status eius ꝓximus:imo sit de egritudinibus habentibus timorẽ. Et sequuntur eas febres acute absolute non valde:⁊ sunt ille quarũ stat⁹ ꝑuenit vsq₃ ad.14.dies:⁊ qđ ẽ supra id. Et cognitio quidẽ egritudinũ acutarũ in ordinibus suis ⁊ chronicarũ est iuuatiua in regimine cibi egri ſm ꝙ dicem⁹ in sequẽtib⁹. Et plures qdẽ febriũ cõplẽt principiũ ⁊ augmentũ ⁊ statũ in ꝑoxismo vno: ⁊ faciunt paroxismũ aliũ declinãdo. Et febres qdeʒ diuersificant̃ in his tẽporib⁹ de eis qdẽ sunt q̃rũ augmẽtũ ꝓlõgat̃:⁊ de eis sũt q̃rũ declinatio ꝓlõgat̃.

¶ Hic vt cõpleat scientiã ponit quatuor cañ. In ꝑmo vult innuere diuisionẽ morboꝝ quã ponit.G.3.de creticis.ca.vlti.⁊ in cõmẽ.tertij ꝓno.12.cõmẽ.⁊ in multis locis.s.ꝙ morbi qdã sunt peracuti qui terminant̃ in ꝑma q̃rta:⁊ lʒ effimera terminet̃ qñq₃ in q̃rta die vt que est ex oppilõne vel añ:nõ tñ est acuta ꝑꝑ cãm quã dic̃ ⁊ est ſmo.G.in cõmẽ.affo.acutoꝝ morboꝝ.19.ꝑticule scđe.s.qdam aũt sunt acuti absolute.de qb⁹ dic̃ Hippo.afoꝛ.23.ꝑticule scđe ꝙ terminant̃ in.14.dieb⁹:⁊ qđ ẽ supra q2 large sumẽdo acutas extẽdi pñt ad.20.⁊ si sumant̃ ĩpꝛoprie ꝑ acutis tropicis terminant̃ in 40.dieb⁹ vt dixit Gal.ꝓno.ꝑ.28.cõmen.⁊ inuit ꝙ sunt aliq morbi chronici q extẽdũt se ad mẽses ⁊ ãnos. ¶ Scđs cañ.est mor⁹ ei q sit ꝙ regimẽ vl̃r ordinat̃ ad statũ vt Hippo.ĩtelligit ꝑma afoꝛ.10.afoꝛ.cũ dixit.qb⁹ ꝗ ꝯtinu⁹ est stat⁹.dixit aũt in ordinib⁹:q2 acute sunt ordinũ diuersoꝝ:q̃dã terminabiles in q̃rta:q̃daʒ in septima: q̃dã in.14.⁊ sil'r varie sunt chronice:⁊ q̃libet ĩdiget sua cibatiõe vt appebit in ca.de cibatiõe febricitãtiũ. ¶ Terti⁹ cañ.est sermo ẽt G.in ꝑ de crisi.c.3.⁊ iã dict⁹ supra ꝙ plures.i.q̃dã cõplẽt in ꝑoxismo vno.i.hñt ꝑnᵐ augmẽtũ ⁊ statũ in vno ꝑoxismo:⁊ in 2° declinãt:vel plures.i.multe cõplẽt q2 in vno ꝑoxismo est stat⁹:ſʒ alia tꝑa sunt in plurib⁹ ꝑoxismis ante illũ paroxismũ stat⁹. ¶ Quartus cañ.est q̃dã febres hñt longũ augmẽtũ:⁊ quedã lõgã declinationẽ sicut apparet in augmastica ⁊ peraugmastica fe.⁊ sic intelligit ꝙ q̃dã hñt longũ principiũ ⁊ quedã statũ.hic aũt cañ.expectat declarationẽ in cap.infra illo.febris que est ꝓpter putredinẽ ⁊c̃.

¶ Cognitio horaꝝ vl'iũ egritudis ⁊ ꝓpe stat⁹. Ca.4ᵐ

COgnitio horarũ egritudinis vl'ium qñq₃ est ex spẽ egritudinis. Nã spasm⁹ siccus ⁊ epilepsia ⁊ apoplexia ⁊ squinãtia sunt ex acutis valde. Et tertiana pura ⁊ causon de acutis non valde. Et quartana ⁊ paralysis de macronoxis.

¶ Iã determinauit de horis febriũ ostẽdẽdo qd sint:hic docet illas cognoscere:⁊ q2 stat⁹ est tꝑs cui⁹ notitiã maxime opʒ medicũ hẽre:vt ꝑ de crisi.c.3.⁊ ꝑ⁹ ꝑti.afoꝛ.cõmẽ.9.iõ dixit ⁊ ꝓprie status. Prio docet cog̃scẽ tꝑa vl'ia. Scđo ꝑticularia.ibi(Cognitio aũt.)

Cognoscunt̃ aũt tꝑa morbi vel per signa que vocat.G.⁊ Hippo.ꝑapparẽtia vel per signa postapparẽtia. Et iõ ꝑ per ꝑma signa.s.ꝑapparẽtia docet illa cognoscẽ. Scđo per postapparẽtia.ibi(Et qñq₃ cognoscunt̃ ex ꝑte digõnis.)vel ibi(Et qñq₃ cog̃scunt̃ ex dispositione euonũ.) ¶ Cõsiderãdũ aũt ꝙ signa q̃ vocant̃ ꝑapparentia sunt tria.s.spẽs egritudinũ circuituũ ĩcremẽta tꝑa ãni cũ sibi silib⁹ vt appet ex afoꝛ.⁊ cõmẽ.12.2ᵉ ꝑti.,s.ꝑoxismos. Prio ꝗ docet cognoscere tẽpora vl'ia per speʒ egritudinũ. Scđo per circuituũ incremẽta ⁊ ĩmiscet de tẽporib⁹ anni.ibi(Et qñq₃ ex motu.) ¶ Cõsiderandũ ꝙ notitia que ex h̃ habet̃ est valde ꝯfusa:solũ.n.scio ꝙ status est principio ꝓpinquus vel longinquus.si.n.scio ꝙ morb⁹ est acutus scio ꝙ status principio ꝓpinqu⁹ est:⁊ tẽpora sunt breuia sicut spasmus sicc⁹ est acutus:q2 cito occidẽs.s.vl'is spasm⁹.

Dub. p.

¶ Sed querit Thade⁹ quid dõm sit de spasmo humido. Respõdet ꝙ est magis acutus q2 magis subito aduenit:nõ aũt intendimus in hoc insistere:q2 considerans esse istoꝝ spasmoꝝ cum iam sunt actu videbit ꝙ sermo Thadei non est oĩno verus.

Dub. 2.

¶ Et epilepsia.) Cõtra q2 Rasis.18.ꝯtinẽtis.7.cap.ponit epilepsiã morbũ longũ. Dõm ꝙ hic est sermo de epilepsia ꝑoxismi vni⁹ non de tota epilepsia. Sed contra.q2 hic docent̃ cognosci tempora vniuersalia. Dicendũ ꝙ vtit̃ loco ex hoc sermone.

Dub. 3.

¶ Apoplexia.) Contra q2 de materia frigida grossa. Dõm ꝙ q̃dã apoplexia fit de materia calida. Uel dõm ꝙ dicit̃ morb⁹ acutus ex parte materie:q2 sit calida:⁊ talis nõ est apoplexia ſm plurimũ.vel ex parte accidentiuʒ siue nobilitatis loci:⁊ talis est apoplexia ⁊ etiã squinãtia:cito enim prauitate accidentium occidũt vel cito accidit liberari tertiana proprie ꝯtinua vel interpolata.

¶ Et qñq₃ ex motu egritudinis. nã si paroxismi sunt breues significãt ꝙ stat⁹ est ꝓpinqu⁹ sic̃ in tertiana pura:tẽpus.n.ꝑoxismoꝝ ei⁹ est ex trib⁹ horis vsq₃ ad.14.horas:⁊ si sunt ꝓlixi sigñant ꝙ mã est grossa ⁊ status lõginqu⁹ sicut in tertiana nõ pura. Et si nõ fuerint illic ꝑoxismi:imo materia ei⁹ fuerit acuta sic̃ synochi:tũc egritudo erit acuta. Et si fuerint signa ei⁹ signa materie frigide grosse aut decliuis ad grossitudinẽ:tũc egritudo erit nõ acuta:⁊ si remãserit cũ dispõne sua:tunc egritudo nõ erit illius acuitatis.

¶ Incremẽta circuituũ siue ꝯditiones ꝑiodoꝝ siue ꝑoxismoꝝ sũt q̃tuor. Lõgitudo ⁊ breuitas:⁊ docet cognoscere tꝑa morbi. Scđa est columitas ⁊ incolumitas eoꝝ:⁊ docet scđo per hoc cognoscere.ibi(Et qñq₃ ex virtute.) Tertia anticipatio ⁊ postpositio:⁊ docet per illa cognoscere.ibi(Et cognoscunt̃.) Quarta multitudo ⁊ paucitas accñtiũ:⁊ docet ex h̃ cognoscẽ.ibi(Et silr.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ Aui.sumit hic tꝑs late.s.ad magnũ ⁊ paruũ ad qđ se extẽdẽ põt tertiana:⁊ iõ dixit a tribus horis ad.14.quãdoq₃ tamẽ auctores sumunt tẽpus qđ cõmuniter euenit ⁊ vtplurimuʒ:sicut Gal.2.de crisi cap.3.cũ dicit ꝙ est.12.horarũ:⁊ Auicẽ.infra.

Dub. 4.

¶ Dubitat̃ vtrũ ex breuitate ꝑoxismoꝝ arguam⁹ statũ ꝓpinquũ: ⁊ ex longitudine statũ remotũ. Uidet̃ ꝙ nõ:q2 Gal.3.de crisi.4.cap.ex lõgitudine partiũ ꝑoxismi arguit ꝯtiuari febrẽ:vel feb.eẽ ꝯtinuã siue hec appropriat ꝯtinue:ſʒ breuitatẽ appropriat ĩterpolate.febris aũt ꝯtinua breuior est:q2 acutior q₃ interpolata.18.ꝯtinẽ.7.cap. Ampli⁹ cũ ꝑoxismi sũt lõgi tũc est stat⁹ q2 ĩ statu labores ⁊ accñtia vltimant̃. In ꝯ̃riũ Aui. Dõm ꝙ in eadẽ egritudine nõ significam⁹ ſm hũc modũ:sed cũ ꝑoxismi sũt lõgi:tũc est stat⁹ vt argutũ est. In diuersis aũt cõparat̃ adiuicẽ põt accidere lõgitudo ⁊ breuitas vel ex nã mãe:⁊ tũc sigñam⁹ vt.A.dic̃.lõgi.n.ꝑoxismi vt flegmatice vel q̃rtane vel tertiane nõ pure sigñant statũ lõginquũ:sed breues sigñant statũ ꝓpinquũ. Uel põt accidẽ ex mõ mor⁹ siue loco mãe:vñ est ꝯtinua vel ĩterpolata:⁊ tũc ẽt nõ iudicam⁹ vt Aui.dicit. Et q2 h̃ iudiciũ datũ ex lõgitudine ⁊ breuitate ꝑoxismi est ꝯfusuʒ:⁊ nõ verificat̃ nisi cõspecta nã mãe:iõ Aui. dixit:sigñant ꝙ mã ẽ grossa.ꝑᵐ ꝗ qđ cadit de iudicio ex lõgitudĩe ꝑoxismi alicui⁹ ẽ ꝙ morb⁹ sit lõgus:sed tũc certificat̃ h̃ iudiciũ ꝙ tũc erat ꝯfusuʒ cũ vides ꝙ mã est grossa. Ex qbus ꝯ̃ria cessant.

¶ Et si nõ fuerint.) Hic sermo põt esse sermo per se vt dicat̃:si vides signa grosse mãei qñ vides ꝑoxismos ꝓlõgari tũc morb⁹ nõ erit acutus:⁊ totũ hoc dixit vt faceret te scire ꝙ certitudo hui⁹ signi pẽdet ex certificata nã mãe. Et põt esse sermo q est alterum mẽbrũ diuisionis vt dicamus ꝙ egritudines mãles vel hñt ꝑoxismos vt febres ĩterpolate ⁊ ꝯtiue ꝓportionales ⁊ sũt ꝑoxismi lõgi vel breues:vel nõ hñt paroxismos vt synocha ⁊ hydropisis: ⁊ tũc vel hñt signa mãe acute.i.calide:⁊ erit morb⁹ acut⁹ breuis vel signa frigide grosse vt hydropisis ⁊ nõ est morbus acutus.

¶ Et si remãserit.) Hec lr̃a põt primo exponi sic.i.si paroxismi eadem hora inuadant:vt sit sermo illius afoꝛ.30.4.parti.quibus exacerbationes.⁊ nõ videt̃ hec expositio ad mentẽ.A.cũ hec nõ lo-

quaꝛ̃ de anticipatione vel postpositione: nec per p̄ns de eq̄li inuasione. ¶ Scd̄o mō exponiꝛ̃ vt velit dicere si egritudo in prima periodo nō hʒ aliq̄ꝫ permutationē creticā siue aliqđ vestigiū crisis nō erit acuta sed longa vt sic ille afoꝛ.50.pti.4. In febrib⁹ apostema nō solutū ad p̄mas crises ⁊c̃. ⁊ dicte due expōnes sunt Dy. ¶ Tertio pōt sic exponi. si paroxism⁹ remanserit cū dispositione sua. s. media inter longitudinem ⁊ breuitatē: tūc morbus erit medie dispōnis: vt febris flegmatica respectu cholerice ⁊ melīce. ¶ Quarto mō exponiꝛ̃ ⁊ si remanserit. s. signū significās cum dispositione sua: s. media inter signa materiei grosse ⁊ materiei subtilis: q̄ꝛ significat materiā q̄si mediā egritudo nō erit illius acuitatis: ⁊ he due expositiones sunt nostre.

¶ Et q̄n̄qꝫ ē ex virtute egri cui velociter aduenit debilitas quare est egritudo acuta: aut nō apparet illud ⁊ est egritudo nō acuta. Et quādoqꝫ est ex etate ⁊ tēpore. naʒ in tēpore calido ⁊ etate calida festinat status egritudinū: ⁊ in tēporibus frigidis ⁊ etatib⁹ frigidis tardaꝛ̃ status egritudinū ⁊ simil'r est dispō regionū. Et ex pulsu. nā si est velox frequens ⁊ magnus tunc egritudo est ad acuitatē decliuis: ⁊ si nō tunc nō est acuta. Et ex rigore. nam si est ꝓlixi spatij tūc egritudo est decliuis ad ꝓlixitatē: ⁊ si est breuis spatij tunc egritudo ad acuitatem tendit. Et q̄n nullo mō est rigor tunc abbreuiaꝛ̃ eius extensio.

a.l. retētio
a.l. itensio

¶ Hic docet cognoscere tēpora morbi ex virtute: ⁊ q̄ꝛ virtute apparente forti: paroxism⁹ pōt dici icolumis: sed eadē cadēte diciꝛ̃ prau⁹: ⁊ iō dixim⁹ q̄ docet cog̃scē tpa morbi ex columitate ⁊ icolumitate. Et p̄ h. Scd̄o ex. q̄busdā alijs. ibi (Et q̄n̄qꝫ est ex etate.)

Dub^m 5^m

¶ Dubitaꝛ̃ an ex debilitate virtutis arguam⁹ morbū breuē vel lōgū. Qđ lōgū ex scd̄o de diffe. feb. vlt. ca. ¶ In ꝯriū hic. A. ¶ Si vis huius dubitationis diffusam ⁊ ꝓlixam solutionē vide Thadeuʒ sup afoꝛ.70.4. parti. q̄bus vrine ꝯturbate velut subiugaliū. Solutio aūt clara mea ⁊ Dy. est q̄ morbus vel est mortalis: ⁊ tūc virtus quāto debilior tanto morbus breuior: vt notū est: ⁊ sic Aui. loquiꝛ̃ hic vnde dixit. q̄n̄qꝫ. q̄ꝛ in morbo mortali vel est salubris: et tunc quanto debilior tanto longior: ⁊ sic loquitur Gal'.

Al. mutaꝛ̃

¶ Et q̄n̄qꝫ.) Hic ponit alia signa ⁊ appet q̄ siquis nō vult mēdicare vocabula Hippo. ⁊ Gal'. q̄b⁹ vtunꝛ̃ in afoꝛ.12. s. paroxismos et cōsistentias. ⁊ p̄° de crisi cap.5. Aliter ⁊ clarius diuidet istas ptes vt dicaꝛ̃ q̄ ea q̄bus cognoscimus tēpora morbi vl'ia sunt. Primo spēs egritudinis. Scd̄o q̄ntitas paroxismoꝝ. Tertio virt⁹ fortis vel debilis. Quarto etas. Quinto tpa anni. Sexto regiones. Septimo pulsus. Octauo rigor ⁊c̃. Et dico istā viam esse clariorē: q̄ꝛ difficile est saluare significata vocabuloꝝ Hippo. ⁊ Gal'. q̄bus dicunt: q̄ signa q̄dā sunt p̄apparētia: q̄dā sunt postapparētia. male enī ista sic distinguunꝛ̃ vt al's dixim⁹: tn̄ est credēdū q̄ apud grecos hec vocabula ꝓprius significāt q̄ꝫ apud nos: ⁊ qđ dicit patet.

¶ Et ex pulsu.) Causa est: q̄ꝛ pulsus velox frequēs magnus significat forte incendiū: ⁊ ideo cito erit crisis. dixit aūt q̄ si nō tūc non est acuta ⁊ nō dixit est longa: q̄ꝛ posset esse breuis secura.

¶ Et ex rigore.) Causa est q̄ꝛ ꝓlixus rigor significat mām̄ grossaʒ tarde iflāmabilē ⁊ ecōtra breuis rigor. Dicit post q̄ q̄n nullo mō est rigor abbreuiaꝛ̃ eius. s. febris retentio. i. remanentia.

Dubiū 6^m

¶ Sed ꝯtra: q̄ꝛ tertiana nō vera est ꝓlixior q̄ꝫ vera: ⁊ tn̄ q̄n̄qꝫ non incipit cū rigore vt infra ponit Aui. ¶ Dōm q̄ rigor hic sumiꝛ̃ large pro oī typo siue sit ꝓprie rigor siue horripilatio vel horror vel circūinfrigidatio vel frigus. Accidit aūt q̄ febris nō hʒ typuʒ vel q̄ꝛ ꝯtinua: ⁊ tunc breuis est: vel q̄ꝛ materia benigna vt in dulci flegmate: ⁊ tunc etiā est breuis. ¶ Ad id qđ Aui. dicit infra: dōm q̄ lʒ nō sit rigor est tn̄ ibi aliquis typus: vel pōt dici q̄ si nō sit rigor vl' typus posset contingere ex grossiore talis materie que tarde mouetur vt sicut moueꝛ̃ ita calefiat ⁊ nō faciat typum: tunc talis febris erit prolixa: ⁊ de hac nō est hic sermo Aui.

¶ Et cognoscunꝛ̃ hore egritudinis q̄n̄qꝫ ex p̄te horarū paroxismoꝝ. Nā si fuerint ꝓcedētes ſm antecessionē superfluētē: ita vt vnus ān̄cedat superfluitatē alteri⁹ tendēs ad additionē: tunc egritudo erit in augmēto: q̄m̄ de egritudinib⁹ sūt que currūt vsqꝫ ad finē horarū suarū ſm augmētū: ⁊ sūt q̄n̄qꝫ de genere tertiane ⁊ de genere assidue. Si aūt steterit ān̄cessio ⁊ steterint superfluitates: tunc sine dubio erit egritudo in statu. Et seruās horā vnā est lōgi: spatij: ⁊ si postponunꝛ̃: tūc egritudo est in declinatione.

¶ Considerandū ſm Gal'. p̄mo de crisi. ca.3. ⁊ Raꝛ̃.18. ꝯtinē.7. cap. Anticipatio paroxismoꝝ quedā est absoluta: vt q̄ secūdus antecedit primū per vnā horā: ⁊ secūdus 3^m per vnā horaʒ ⁊ sic deinceps: ⁊ talis anticipatio nō significat augmentum nec postpositio declinationē. Et rō est: q̄ꝛ hoc pōt esse ex natura egritudinis: inueniꝛ̃ enim aliqua febris que semper anticipat a principio vsqꝫ ad finē ⁊ aliqua que semper declinat: ⁊ hoc est qđ Auicē. dicit: q̄m̄ de egritudinibus sunt ⁊c̃. Alia est anticipatio nō absoluta sed superfluens. v̇.g. antecedit secūdus paroxismus primū in vna hora et tertius 2^m in duabus vel tribus ⁊ quartus tertium in tribus vel quatuor: ⁊ talis anticipatio significat augmentū: ⁊ opposita postpositio significat declinationē: ⁊ hoc est qđ dicit Aui. nā si fuerint ꝓcedentes ſm antecessionē superfluentē. i. excedentē multū: ita vt vnus antecedat precedentē in sua antecessionē: ⁊ addat: ⁊ hoc est qđ dicit tendens ad additionē: tunc est in augmēto. ⁊ q̄ talis antecessio significat augmentū ⁊ nō quecūqꝫ apparet q̄m̄ sunt alique egritudines que crescūt vsqꝫ ad finē ⁊c̃. ¶ Cōsiderādū scd̄o q̄ littera que dicit. ⁊ si iā steterit. pōt dupliciter exponi. Primo si stat anticipatio nō solū absoluta sed anticipatio eius qđ superfluit: ⁊ hoc est qđ dicit. steterint sup̄fluitates. tūc egritudo erit in statu. Alio mō q̄ Aui. ēt nō sit securus in dando iudiciū de augmēto per anticipationē q̄ꝫtūcūqꝫ sit sup̄fluēs: nisi cum h̄ sint accn̄tia addita ⁊ reliq. Sil'r nō daꝛ̃ iudiciū i statu p̱ remanētiā p̱oxismoꝝ ineq̄li inuasione nisi sint vltimata accn̄tia. nā equalis inuasio absolute pōt significare principiū morbi ⁊ morbū longū: vt appet ex afoꝛ.30. q̄rte p̱ticu. Quib⁹ exacerbatiōes. ⁊ iō dixit. si steterit anticipatio ⁊ sup̄fluitates. i. accn̄tia i sui vltimitate. ⁊ referꝛ̃ hic sermo ad illud qđ dixit: vt vnus antecedat sup̄fluitatē alteri⁹. i. vn⁹ antecedat supra illđ qđ addit supra aliū tēdēs ad additionē. s. accidentiū: lʒ de hac notitia tēpoꝝ morbi ex p̱te accn̄tiū stati distīcte sit locut⁹: h̄ tn̄ dixit de ea vt certificaret notitiā ex p̱te anticipationis ⁊ postpositionis. ¶ Et seruās horā vnā. Hic est afoꝛ. ille 30. q̄bus exacerbationes aut paroxismi. ⁊ indigeret multa discussione: cōiter enī diciꝛ̃ q̄ equalis inuasio paroxismoꝝ. s. cuʒ signis cruditatis ⁊ accidētibus remissis significat egritudinē longam: q̄ꝛ existentē in principio cū mā grossa vel cruda. G. aūt in cōmento eius afoꝛ. vult q̄ fixio ⁊ stabilitas inuasionis significat mām̄ īdigentē longo spatio ad digestionē: q̄si velit q̄ sit pugna eq̄lis inter nām̄ ⁊ mām̄: ⁊ est sermo ꝯsimilis tertio ꝓno.7. cōmēto. ⁊ hec equalis pugna est: q̄ꝛ nā se hʒ eodē mō in suis dispōnib⁹ respectu virtutis: ⁊ ideo nec victa vt fiat salus nec vincens vt fiat mors: ergo morbus longus: sed cum hoc inordinatio etiaʒ significat vel potest significare morbum longum.

Dubiū 7^m

¶ Et est dubiū an equalis inuasio paroxismoꝝ significet morbum longiorem q̄ꝫ inordinatio. Et forsan oporteret dicere q̄ inordinatio que fit casu virtutis significat breuiorē fineʒ ad mortē: sed inordinatio ex diuersitate materie pōt significare longiorē morbuʒ inquantū significat materias diuersas. Et tu ꝯsidera.

Dubiū 8^m

¶ Dubitāt p̄ q̄re anticipatio sup̄fluēs significat augmētū: postpositio declinationē: eq̄lis statio principiū vel statum. ¶ Et dicūt q̄ materia existente vniformi de se semper equali tēpore iuaderet: cū ergo natura manifeste moueꝛ̃ ꝯtra māʒ sicut est in augmēto: tūc accelerāt paroxismi. q̄n aūt natura despicit eā: tūc postponūt p̱oxismi: ⁊ hoc est in declinatione. ¶ Hic sermo est multū diminutus: vt apparet: ⁊ videꝛ̃ q̄ ad duas cās possit reduci. Prima est eq̄litas ⁊ ineq̄litas pugne. in p̄n°. n. ⁊ statu pugna vr̄ satis eq̄lis. in p̄ncipio q̄dem equalis q̄ꝛ nō aucta: sed stat mā cruda. in statu ꝟo eq̄lis: q̄ꝛ nō augmētabilis: ⁊ iō. p̱oxismi q̄ sunt p̱oxismi pugne sūt in horis iuasionis eq̄les. In augmēto ꝟo ⁊ declinatione videꝛ̃ inequalitas quedā pugne. in augmēto q̄dē per agitationē quā facit nā in mām̄: ⁊ iō mā festine moueꝛ̃ siue sit agitatio bona quā facit nā in mām̄ siue sit mala quā facit mā in nām̄: vel calor putredinalis malus in mām̄. in declinatione ꝟo p̱p̱ victoriā. ¶ Scd̄a cā est q̄ntitas ⁊ motus māe cū sil'i dispōne q̄litatū que est in p̄n° ⁊ statu. qđ. n. moueꝛ̃ p̄mo ⁊ scd̄o in p̄n° ⁊ statu est par in q̄ntitate ⁊ q̄litate: sed in augmēto ⁊ declinatione est impar ⁊ dissimile: vt notum est: ⁊ q̄ꝛ hec sunt possibilia aliter se habere: iō ꝯtingit in principio fieri anticipationē: ⁊ etiā postpositionem: ⁊ in augmēto postpositionem: ⁊ in declinationē anticipationem. Et tu considera.

Al. acuta.

¶ Dubitaꝛ̃ scd̄o q̄re fe. aliq̄ ꝓcedūt semp̱ addēdo sic q̄dā tertiane ⁊ quotidiane: ⁊ q̄dā semp̱ postponēdo vt ēt q̄dā tertiane ⁊ quotidiane. ¶ Dicūt isti. s. Thade⁹ ⁊ oēs q̄ sequunꝛ̃ eū q̄ cā ē māe difformitas in grossitie ⁊ subtilitate. si eniʒ incipiat p̄mo putrefieri mā subtilis ⁊ successiue grossior in illa semp̱ p̱oxismi ibūt postponēdo q̄ꝛ mā grossior tardi⁹ mouebiꝛ̃. si aūt icipiat mā grossior ⁊ ꝓcedat ad subtiliorē ibūt s̄p̱ anticipādo. ¶ Sed tūc istat Tha. q̄uo pōt p̄us moueri mā grossa q̄ꝫ subtilis. Dōm ꝓpter ꝓpriā aliq̄ꝫ dispositionē: sicut in aliquo putrefit flegma ⁊ nō cholera. ¶ Si aūt consideras istoꝝ sermones isti nō p̄nt dare cāʒ istā nisi in feb. q̄ trāseūt de grossis māeb⁹ ad subtiles vel ecōtra. Sed iam sensus ostendit

q̄sdā tertianas satis puras ⁊ de materia in substantia satis vniformi ꝓcessisse semper anticipando: ⁊ in quibusdā semper postponendo: ⁊ sunt paroxismi sibiipsis satis ꝯsimiles. ¶ Nos autem dicemus hic posse esse causas multas de qbꝰ aliquas dicemꝰ ex ꝑte corꝑis: ⁊ aliquas ex ꝑte mãe. Et ex parte qdē corꝑis accidit ꝙ hō est satis sensibilis in suis membris: sed sanguineitati ꝓpinquus: ⁊ humidus in eis: ⁊ in ꝑ̄ncipio mã cholerica occurrit eis tectis. cū aūt ꝓcedūt ꝑoxismi semꝑ magis detegunt: ⁊ magis et citiꝰ a mã noua mordent: q̄re festināt ꝑoxismi. in quodā aūt alio corꝑe mã que ꝑoxismaliter mouet posset gradatim addere sensus obtusionē q̄re postponēt ꝑoxismi. Ex ꝑte aūt mãe. nā ꝓpter multas ꝯtingētes causas pōt inchoare febris in primo ꝑoxismo cū aliq̄ mãe q̄ntitate ⁊ ꝯtingēs est oēm scdam mãm eē ꝑ̄ma ampliorē vel mordatiorē: etiā si sit digesta vel sit in declinatione ⁊ sic semꝑ anticipabūt ꝑoxismi. ¶ Sed tu dices fm h̄ in declinatiōe posset fieri ꝑoxismꝰ de mã ampliori q̄ꝫ in statu. Dōm duplr. Primo ꝙ ille vltimus paroxismꝰ fuit statꝰ ⁊ declinationis. Uel dōm ꝙ nō est incōueniēs: sed lꝫ mã sit amplior erit obedientior virtuti. Et tu ꝯsidera ꝙ multe cause possunt accelerare motū paroxismalē quāuis febris sit in declinatione.

¶ Et similiter cognoscit dispō horarū ex augmento accidētiū febris ⁊ statiōe eoꝝ ⁊ declinatiōe ipsoꝝ ⁊ ex additione ꝑoxismoꝝ eius in lōgitudine ⁊ abbreuiatiōe ipsoꝝ. Et fortasse diuersificant ⁊ nō assimilant. Et qn̄qꝫ cognoscunt ex dispōne euacuationū. nā cū accidit in paroxismo aliquo sudor aut vētris fluxꝰ ⁊ paroxismꝰ secūdus q est post ip̄m est in similitudine vehemētie primi ⁊ fortitudine eiꝰ aut supra ipsam: tūc euacuatio eiꝰ est ꝑꝑ multitudinē mãei et nō ꝓpter fortitudinē: ⁊ egritudo iudicat longa.

¶ Considerandum ꝙ per accidentia hic intelligunt dolores: calores: sitis: vigilie ⁊c. ⁊ patet qd̄ dicit.

¶ Et fortasse.) Quasi dicat in febribꝰ de membris etherogeneis nō est ordo inuasionis: ⁊ ideo ex dictis signis de anticipatione ⁊ postpositione ⁊ longitudine ⁊ breuitate nō possumus cognoscere tēpora morbi. Et forsan vult ꝙ diuersificatio inquantū significat materias diuersas significat morbum longum.

¶ Et qn̄qꝫ.) Docet cognoscere ex alio signo. s. euōne. Et cōsidera ꝙ est longa talis egritudo si dꝫ eē salubris: q᷑ pōt esse febris breuis mortalis: ⁊ includit in hoc ille afoꝛ. 56. quarte ꝑticule. in febribus sudor multus superueniens non deficiente febre ⁊c.

¶ Et qn̄qꝫ cognoscunt ex ꝑte digōnis ⁊ cōtrarij digestionis fm ꝙ diximꝰ. vbi grā. qn̄ apꝑet sputū cuꝫ digōne aliq̄ aut vrina in q̄ est nubes aliq̄ tūc est principiū augmēti: deide qn̄ multiplicat illud ⁊ apꝑꝫ aut ꝯriū eiꝰ tūc est statꝰ. Et iterū qn̄ apparet digō aut ꝯriū eiꝰ velociter ex sputo aut nube: tūc scias ꝙ statꝰ ē ꝓpinquꝰ: ⁊ si tardat tūc scias ꝙ statꝰ est lōginquꝰ.

¶ Hic vt dicūt docet cognoscere tꝑa morbi ex signis postapparētibꝰ: lꝫ posset ibi incipere: ⁊ qn̄qꝫ cognoscit ex dispōne euōnis. Nota ꝙ signa postapparētia sunt signa crisis de qbꝰ est euō: ⁊ iā dixit de hoc: ⁊ signa digōnis ⁊ ꝯrij ⁊ dicit hec. signa aueꝫ salutis ⁊ mortis lꝫ sint postapparētia nō posuit ea ad cognoscēdū tꝑa morbi: q᷑ signa mortis cū sint cōia tribꝰ tꝑibꝰ dant itelligi ex ꝑ̄missis. ¶ Et ꝯsidera ꝙ sumpsit signa digōnis in sputo ⁊ vrina itelligēs de alijs: ⁊ docuit cognoscere tꝑa morbi: qn̄ sunt ⁊ qn̄ erunt: vt apꝑet in lr̄a. Et notitia ex his signis est certa: sed ex signis dictis supra nō sic certa: vt primo de crisi cap. 5. alr̄. 3. de crisi cap. 4. ⁊ 5.

¶ Cognitio aūt horarū particulariū sic accipit. nam hora pricipij ꝑoxismi est hora in q̄ coartat pulsus: ⁊ tu iā sciuisti itētionē eiꝰ: ⁊ plūbeꝰ fit color extremitatū ⁊ ifrigidant extrema: ⁊ ꝓp̄e extremitas auris ⁊ extremitas nasi vsqꝫ ad horā in q̄ sentit sparsio caliditatis. Et qn̄qꝫ associant principio alteratio coloris ⁊ pigritia ⁊ angustia: ⁊ tarditas motuū: ⁊ ꝓfunditas somni: ⁊ mollificatio palpebrarū ⁊ grauitas sermonis: ⁊ horripilatio iter spatulas ⁊ in dorso: ⁊ fortalse accidit in eo rigor fortis. Et qn̄qꝫ accidit cursus saliue ⁊ saltꝰ tipoꝝ ⁊ tinitꝰ auriū ⁊ sternutatio ⁊ cōmotio mēbroꝝ corꝑis. Et vehemētiꝰ qdē debilitat virtus ꝑꝑ debilitatē que est in principio aut statu.

¶ Hic docet cognoscere tꝑa ꝑticularia. Et p̊ facit hoc. Scdo dat cām ꝓlōgatiōis ⁊ abbreuiatiōis ꝑoxismoꝝ. ibi (Et scias.) ¶ Pria in duas. Primo facit h̄. Scdo ponit exēpluꝫ. ibi (Et si tibi videt.) ¶ Prima in q̄tuor fm ꝙ q̄tuor tꝑa notificat. ¶ Cōsiderādū ꝙ accidentia principij paroxismi oīa sequunt motū suffocatiuū caloris nālis sub mã ⁊ iō coartat pulsus ⁊ sciuisti hec ꝑ̄mo lib. fen. 2. ⁊ infra ca. de signis febriū putridarum. Et ex hoc q᷑ fugit calor fit color plumbeus ⁊ infrigidant extrema. Diuersificant tn̄ hec accidentia fm diuersitatē materierū ⁊ fm diuersitatē corpoꝝ ⁊ partiū in qbus apparet ip̄ressio: vnde infrigidant extrema ꝓprie ⁊c. q᷑ sunt frigida pauce carnis ꝓno. ꝑ̄mo. cōmē. 10. ⁊ iō qn̄qꝫ multuꝫ alterat color: ⁊ hoc dixit. alteratio coloris: sicut in syncopali pigritia in flegmatica angustia quādo mã mouet circa ꝑtē stōchi ⁊ spūalia. tarditas in flegmatica. ⁊ etiā ꝓfunditas somni ⁊c. vnde quedā flegmatice inchoant paroxismos cum subet. horripilatio quādo materia aliqualiter est cholerica. cursus saliue mota materia in stomacho vel capite. cōmotio membrorum. i. concussio: vt in tremore typi ⁊ reliquoꝝ accidentiū causa patet.

¶ Et vehementius.) Considerandū ꝙ debilitas accidit per viam suffocationis: ⁊ hoc magis fit in principio paroxismi: ⁊ per viaꝫ fortis iflāmationis: ⁊ ista magis fit in statu paroxismoꝝ: ⁊ iō mors fit plus in ꝑ̄n° ⁊ statu paroxismi q̄ꝫ in augmēto vel declinatione: vt ifra fen. 2. cap. de horis mortis. ⁊ tertio de crisi. 5. cap. in declinatione ꝟo accidit mors ⁊ debilitas per viā resolutionis: ⁊ hoc est rarius vt ibidem Gal. ⁊ hoc voluit hic Aui. cū dixit. ⁊ vehementius ⁊c. i. plus euenit ꝙ virtus debilitat in principio ⁊ statu q̄ꝫ in declinatione paroxismi. in augmēto enī si deficiat virtus est propter additionē caliditatis sicut in statu: ⁊ hoc fit plus in statu. in declinatione ꝟo frequentius cōtingit ꝙ alleuiato calore febrili homo alleuiet q̄ꝫ ꝙ calor suus nālis simul cū accn̄tali resoluat.

¶ Et hore augmēti medietas prima est hora in qua pulsus incipit apparere ⁊ magnificari ⁊ velox fieri: ⁊ spargit calor in toto corpore fm equalitatem. Et medietas eius altera est hora in qua non cessat hec caliditas sparsa cum equalitate augmentari.

¶ Considerandū ꝙ q᷑ augmētū est hora affinis pricipio in quo est suffocatio ⁊ affinis statui in quo est iā expāsio facta ⁊ vltimatio caliditatis: iō augmētū in duas partes diuisit: ⁊ nō fecit hoc: q᷑ sit lōgior pars parox. vt dicit Albertus: q᷑ cōtingens est esse breue augmētū ⁊ lōgū ꝑ̄n^m ⁊ statū vt posteriꝰ apparebit: sed dixit hoc ꝓpter difformitatē eius. (Scdm equalitatē.) i. ꝓportionabiliter

¶ Et hora statꝰ ē hora in q̄ remanet caliditas sparsa cū eq̄litate: ⁊ accidentia cū dispōne sua ⁊ pulsus fit maior q̄ꝫ vnq̄ꝫ: ⁊ fit vehemētiꝰ velox ⁊ frequēs.

¶ Ideo dicit status: q᷑ stant accidentia in sui vltimate: ⁊ ideo vltimate addita caliditate fit pulsus velocior ⁊ frequentior.

¶ Sed tu. d. nō vꝫ ꝙ sit maior: q᷑ virtꝰ magis debilitat in statu q̄ꝫ in augmēto. ¶ Dōm ꝙ addita necessitas cogit virtutē ad magnificandū pulsum plus q̄ꝫ in alijs tꝑibꝰ: ⁊ lꝫ in alijs ꝯtingat eā eē fortiorē: virtutes tn̄ nāles necessitatē aliq̄ꝫ assumentes operant vehementius: vt. G. in cōmē. pulsuū. trac. 4. 1. cōmē. alr̄ cōmē. 17.

Du[m] 10[m]

¶ Et hora declinatiōis est hora in q̄ incipit diminutio: ⁊ incipit pulsus temperari ⁊ equat. Deide illa in qua icipit corpus sudare ⁊ perducit ad eradicationē. Et multotiens quidē accidit apud mortē dispō que est sicut declinatio: ⁊ est quasi eger iā euaserit: ⁊ nō opꝫ vt tu occuperis in hoc: imo cognoscas dispositionē pulsus: ⁊ an magnificetur ⁊ fortis fiat.

¶ Dubitat q᷑ dicit ꝙ sudor fit: deinde immo tunc declinat cuꝫ sudat. ¶ Dōm primo ꝙ ly deinde. nō dicit ordinē: sed inuit duos modos declinationis. vnū sine euacuatione manifesta: ⁊ aliū cū euacuatione manifesta. Scdo ꝙ cū mã incipit versus cutim ꝓpelli: lꝫ nōdū sudor appareat: pōt incipere alleuiari caliditas occulta.

Dub[m] 11[m]

¶ Et multotiens.) Est sermo. G. 3. de crisi. 5. cap. innitere ergo pulsui ad cognoscendū veraꝫ declinationē a falsa: in vera enim procedit ad melius: sed in falsa finiet versus formicantem.

¶ Et si tibi videt ponā tibi exēplū de tertiana. Attende ergo ꝙ cū tertiana in pluribꝰ dispositionibus incipit horripilatio: deide frigus ⁊ rigor: postea sedat rigor ⁊ minorat frigus ⁊ icipit calefactio: post-

ea equaẗ calefactio: deinde additꝛ postea stat: deinde incipit minui vſquequo eradicetur.

Dubᵐ 12ᵐ ¶ Dubitaẗ q̄ȏ appropriat tertiane horripilationē cū oēs dicāt in ea fieri rigorē: vt. G. 2. de criſi. c. 3. ¶ Dōm ꝙ per horripilationē frigus ⁊ rigorē itelligit ḡdatū ꝓceſſum de puo rigore ad magnū ꝑrimo. n. in tertiana icipit q̄dā cutis horripilatio ⁊ ſequiẗ aliq̄ȝ frigus: q̄ȝ icipit itus tēdere calor. cū aūt fortiter ferẗ cholera ſup mēbra ſenſibilia: tūc erit rigor manifeſtus. iſta aūt vocabula horripilatio frigus ⁊ rigor ſunt in multa varietate vſus apud auctores: vt diceẗ ifra in ſuo cap̄. ¶ In pluribꝰ diſpōnibus.) Quia reperiẗ tertiana nō vera in qua nō fit rigor: vt infra ponet Aui.

¶ **Et ſcias ꝙ egritudo quādoq̄ȝ ꝓlōgaẗ: aut ꝓpter mltitudinē materiei: aut ꝑꝑ groſſitiē eiꝰ: aut ꝑꝑ frigus eiꝰ. Et q̄ñq̄ȝ adiuuant ad illud tēpus frigidū ⁊ regio frigida ⁊ etas frigida ⁊ debilitas caloris inati ⁊ ſoliditas corporis.**

¶ Quādoq̄ȝ prolongatur.) i. tertiana vel paroxiſmus vel quicūq̄ȝ morbus materialis ſit.

Dubᵐ 13ᵐ ¶ Dubitaẗ q̄ȝ alie ſūt cauſe ꝓlongatiōis p̄ter iſtas quas pōit ifra de putredine p̄mo ca. ſ. quies māe ⁊ debilitas ſenſus ⁊ error regiminis. ⁊ Fen. 2. cap. de ſignis ꝓlōgatiōis. poniẗ cām groſſitiē in viſceribꝰ. ¶ Dōm ꝙ aſſumauit: ⁊ tu ex dicēdis cōple hāc ſciaȝ. nō eni oīa pñt in vno loco ſcribi: ⁊ ſi cōſideras: q̄es māe ⁊ groſſities in iterioribꝰ reducūẗ ad groſſitiē ⁊ frigiditatē māe: malitia regiminis ad cās extrinſecas reduciẗ quas hic ponit loco exēpli: ſed tp̄s frigidū: debilitas ſenſus reduciẗ ad debilitatē virtutis.

Dubᵐ 14ᵐ ¶ Sed tu dices quare dixit adiuuat ad illud debilitas virtutis vl̄ caloris inati: imo eſt p̄ncipalis cā. ¶ Dōm ꝙ oīs cā que eſt extra nām morbi ⁊ nām ſue cauſe pōt dici extriſeca in ꝓlōgatiōe ⁊ abbreuiatōe. cāe aūt que ſumunẗ ab ip̄o morbo vel ſua cā ſunt mag̃ ꝓprie ⁊ itriſece: ⁊ iō ille pñt dici coadiuuātes: iſte vō p̄ncipales.

Dubᵐ 15ᵐ ¶ Dubitaẗ vtrū ſit idē modus diſtinguēdi tp̄a ꝑticularia. ſ. paroxiſmoꝝ ⁊ tp̄a vl̄ia totiꝰ morbi. ¶ Videẗ ꝙ ſic: q̄ȝ ſicut tp̄a vl̄ia diſtinguunẗ ⁊ notificanẗ per h̄ ꝙ eſt pulſuȝ eē ſubmerſuȝ ⁊ obſeſſuȝ eē calorē ⁊ expāſum: vt ſupra apparuit: ita ēt tp̄a ꝑticularia poxiſmoꝝ: vt hic Aui. ¶ Ampliꝰ Hippo. eiſdē q̄bus docet cognoſcē tp̄a vl̄ia: docet ēt cognoſcē ꝑoxiſmos: vt appet ꝑ afor. 12. ꝑti prime. ꝑoxiſmos ⁊ ꝯſiſtētias. ¶ In ꝯ̄riū Aui. q̄ diſtincte loq̄ẗ de diſtinctione tēpoꝝ ꝑticulariū ⁊ vl̄iū: ⁊ diſtincta adducit ſigna. ¶ Dōm ꝙ q̄dā diſtōne gn̄ali ⁊ ſimilitudinaria ſimili mō diſtinguunẗ hec tp̄a. ſic. n. in p̄n° vl̄i morbi calor dr̄ ſuffocatꝰ: q̄ȝ mā ē cruda poſtea manifeſtaẗ ampliꝰ in mā: poſtea vltimaẗ: poſtea declinat: ita accidit in p̄n° augmēto ſtatu ⁊ declinatiōe ꝑoxiſmi. Diſtōne tñ ſpāli ⁊ appropriata: diuerſo mō diſtīguunẗ: vt cōiter oēs dicūt. nā tp̄a morbi vl̄ia diſtinguunẗ vel penes alterationē māe vel penes accidētia: vt appet p̄mo de criſi cap̄. 5. ⁊ 6. ⁊ 3. regi. acu. cōmen. vlti. ⁊ ſupra Aui. inuebat. ſȝ tp̄a ꝑoxiſmoꝝ ꝑticularia nec penes alterationē māe diſtinguunẗ nec penes accn̄tia: ſȝ penes modū ſe hn̄di caloris in expāſione vel ſubcluſiōe. Qȏ aūt tp̄a ꝑoxiſmoꝝ nō diſtīguanẗ penes altatiōnē māe ⁊ actionē nāe appet: q̄ȝ p̄nᵐ ē tp̄s in q̄ actio nāe in mā nōdū ē appens: ⁊ tñ ꝑoxiſmꝰ hēbit oīa ſua tēpora ſic̄ ꝑoxiſmꝰ p̄ncipij. ēt eſt poſſibile ꝙ ꝑoxiſmꝰ hēat ſuā declinationē: ⁊ tñ nō erit declinatio morbi: imo poterit hō mori in ꝺ̄clinatiōe ꝑoxiſmi: qȏ nō ꝯtigit in declinatiōe morbi totius facta exactiōe nāe in mām. cū. n. virtꝰ vincit ⁊ expellit eā nō pōt ifirmꝰ mori: vt ꝓbat Gale. 3. de criſi. 5. cap̄. ſȝ in declinatiōe ꝑoxiſmi pōt accidē ꝙ ſimul cuȝ mā reſoluaẗ calor nālis ⁊ moriaẗ eger. Nec ēt tp̄a ꝑoxiſmi diſtinguunẗ penes accn̄tia ſic̄ tp̄a vl̄ia morbi: ⁊ h̄ ꝓbat Dy. Prio q̄ȝ tp̄a morbi diſtinguunẗ penes accn̄tia caliditatis ex̄nee: vt ex̄nea eſt ⁊ ꝯ̄ nām: ⁊ iō dr̄ diſtō penes accn̄tia morbi. ſed diſtō tp̄oꝝ ꝑoxiſmi eſt penes motuȝ caliditatis: vt caliditas eſt. motū dico ad intus ⁊ ex̄: ⁊ penes additionē vel reſolutionē ipſiꝰ. Scōo q̄ȝ ſtatꝰ ꝑoxiſmi nō eſt ſtatꝰ quo ad accn̄tia: ita ꝙ accn̄tia in ipſo ſint itēſa: q̄ȝ pōt eē ꝙ augmētū ⁊ ſtatꝰ ꝑoxiſmi ſunt leuia: ⁊ p̄nᵐ ꝑoxiſmi erit difficilioꝝ accn̄tiū: ita ꝙ in tali p̄n° morietur eger ſi ſit egritudo mortalis: vt accipiẗ a Gal. 3. de criſi. Et ex hoc īfert Dy. ꝙ diſtō tēpoꝝ ꝑoxiſmi penes accn̄tia eſt eis accn̄talis: ſed penes motū caliditatis eſt eſſentialis: q̄ȝ p̄nᵐ ꝑoxiſmi eſt q̄ñ caliditas eſt coartata ⁊ extrema ſunt frigida. augmētū eſt q̄ñ expādiẗ. ſed ſtatus eſt q̄ñ eſt expāſa. declinatio q̄ñ reſoluiẗ. nō ſic āt de tp̄ibꝰ vl̄ibꝰ diſtinctis quo ad accn̄tia q̄ȝ tūc erit ſtatꝰ q̄ñ accidentia morbi ſunt intēſa: ⁊ declinatio q̄ñ ſunt remiſſa: ⁊ iō pōt coincidere ſtatus morbi quo ad accn̄tia cū p̄ncipio ⁊ augmēto ꝑoxiſmi: ⁊ declinatio totiꝰ morbi quo ad accn̄tia cuȝ ſtatu ꝑoxiſmi. ¶ Addit tñ Dy. eſt ītelligēdū ꝙ q̄dā ꝯueniētia ē īter tp̄a ꝑoxiſmi ⁊ tp̄a morbi diſticta quo ad accn̄tia: q̄ȝ tā in declinatiōe morbi q̄ ad accn̄tia q̄ȝ in declinatiōe ꝑoxiſmi pōt hō mori. nam pole eſt ꝙ accn̄tia morbi appareāt eē remiſſa: ⁊ h̄ q̄ȝ nā eſt ſuperata ⁊ victa nō reſiſtēs nec oppugnās morbo: ⁊ ex h̄ accn̄tia morbi apparent remiſſa: ⁊ tñ eger tēdit ad morteȝ: lȝ tñ iſta ſit declinatio morbi q̄ ad accn̄tia: nō tñ eſt ꝺ̄clinatio quo ad morbi eēntiā: ⁊ vt eſt aliq̄d ex̄ nām cōparatū ad virtutē ⁊ actionē ipſiꝰ. Et iō rōnes Gal. q̄bus ꝓbat tertio de criſi cap̄. 5. ꝙ in declinatiōe nō moriẗ eger: ꝓbant de declinatiōe quo ad opōnē nāe nō aūt de declinatiōe penes accidētia. ⁊ h̄ ēt voluit Aui. cū dixit. ⁊ multotiēs q̄dē. lȝ ſermo Aui. referaẗ ad declinationē ꝑoxiſmi pōt tñ referri ad declinationeȝ morbi q̄ ad accn̄tia: q̄ȝ declinatio morbi q̄ ad accn̄tia pōt coincidere cū declinatione ꝑoxiſmi. ¶ Nos aūt ad clarificationē iſtius queſiti ⁊ multoꝝ p̄mittemꝰ ꝓpōnes ſex. Pria ꝙ oīs morbꝰ hn̄s q̄tuor tp̄a vl̄ia vt ſalubris vl̄ tria mortalia pēdet ab aliq̄ mā per cuiꝰ diſpōnē variā diſtinguunẗ eiꝰ tp̄a. hec ꝓpō appet: q̄ȝ vna diſtictio tēpoꝝ vl̄iū morbi eſt ex ꝑte māe. ¶ Scōa ꝓpō eſt ꝙ q̄libȝ ꝑoxiſmꝰ hȝ ſuā mām a q̄ depēdet ⁊ eſt ꝓpō nota. ¶ Tertia eſt ꝙ mā ꝑ cuius diſpōnē varianẗ tp̄a morbi vl̄ia eſt vna a p̄n° morbi vſq̄ȝ ad finē decliatiōis in morbo ſimplici: ſȝ in cōpoſito ſꝫ due a p̄n° vſq̄ȝ ad finē. Rō: q̄ȝ auctores diſtinguūt tp̄a vl̄ia ꝑ h̄: ꝙ illud qȏ in p̄n° eſt crudū mō icipit digeri. ſ. in augmēto: ſȝ in ſtatu ē digeſtū vel ꝯ̄riū digōni in declinatiōe h̄ digeſtū ꝑus crudū expelliẗ. ita Gal. in libello de vl̄ibꝰ tp̄ibꝰ morbi ca. 3. ⁊ p̄mo de criſi cap̄. 15. ⁊ ſupra Aui. ſȝ h̄ nō eēt ſi mā eēt alia ⁊ alia. ¶ Cōtra. in tertiana interpolata nō pōt eē vna mā: q̄ȝ in die q̄etis nō eſt. Ampliꝰ q̄ȏ in q̄rtana que duraret q̄tuor ānis poſſet a p̄n° vſq̄ȝ ad finē ꝓcedere mā vna. ¶ Dōm ꝙ in iterpolatis nō ſic ꝓprie diſtinguunẗ tēpora morbi ex ꝑte alteratiōis māe: ſic̄ in ꝯtinuis. nō. n. ſic ſunt vna cōtinuitate in ſuis ꝑtibꝰ: ⁊ ſi diſtinguanẗ tp̄a penes māe alterationē: erit penes alteratiōeȝ māe: que eſt cā añs ſtās in venis. ſignuȝ ꝗ̄ digōnis qȏ ꝯſideras in die q̄etis: nō eſt cōparatū ad cām ꝯiūctā cū nō ſit: ſȝ ad cām antecedētē nō tñ ꝙ illā oporteat eē vnā a p̄n° totiꝰ febris vſq̄ȝ ad finē. cū igẗ cā añs anteq̄ȝ moueaẗ ad ꝑoxiſmū eſt cruda: tūc illi ꝑroxiſmi ſūt ꝑoxiſmi p̄ncipij: cū eſt mollior ſūt ꝑoxiſmi augmēti. ¶ Ex q̄bꝰ iferas correlaria. Prio ꝙ tp̄a morbi vl̄ia ꝓprie diſtinguunẗ in morbis cōtinuis: in q̄bꝰ vna mā currit a p̄n° vſq̄ȝ ad ſtatū reſeruata ad criſim: ⁊ iō in febribꝰ ꝯtinuis ꝓlōgatis in q̄bꝰ ꝯtingūt plures criſes valde ꝯfundunẗ tp̄a morbi: vt poſtq̄ȝ iā apparuerint ſigna digōnis ⁊ modi criſis reſpectu illiꝰ māe: iterū ꝑdanẗ ſigna digōnis: ⁊ iterū reappareāt: ⁊ iterū fiāt criſes: ⁊ h̄ totū eſt ꝑꝑ p̄cipitationē multaꝝ nouaꝝ māeꝝ ad locū putredinis: vt nō dicaẗ vna fe. imo pñt dici pl̄es hn̄tes p̄nᵐ ⁊ augmētū ⁊ ſtatū ⁊ declinationē. Et h̄ īduxit. G. ad ponendū morbos acutos ꝯuerſiuos poſtq̄ȝ vidit Hippo. dixiſſe ꝙ fe. acuta abſolute durat. 14. diebꝰ: illa igiẗ que. 14. diebꝰ durat ex̄ñs ſatis vniformis in ſuis exacerbatiōibꝰ ſi eſt de exacerbatiuis vl̄ tota vniformis ſic eſt de ſynochis: ⁊ q̄ añ h̄ tēpus terminaẗ. ſ. in. 11. 7. vel. 5. ē vera ꝯtinua: vnā hn̄s manifeſtā. diſtōnē tp̄oꝝ morbi. cū aūt ꝓlōganẗ ampliꝰ ꝓprie ad. 40. eſt ꝑ ꝯuerſionē ⁊ q̄ſi recidiuationē: vt G. īnuit in cōmē. afor. 23. ꝑticu. 2. Acute egritudies. ⁊ de creti. 1. c. 10. ⁊ cap̄. vlt. ⁊ 2ᵉ de creticis. c. 5. ¶ Scōm correlariū eſt ꝙ modernis tp̄ibꝰ ꝑꝑ īgluuiē hoīuȝ ⁊ mltiplicationē māeꝝ q̄ p̄cipitanẗ frequēter ad putredinē p̄ter māȝ p̄mā q̄ icipit febrē facē valde ꝯfūdunẗ tp̄a morbi penes alterationē māe: ⁊ mō appebit diebꝰ aliq̄bꝰ digō in vrina: ⁊ iterū poſtea reuerteẗ cruditas ſic̄ reinchoāte altero morbo: ⁊ ſm̄ h̄ vidimꝰ febrē ꝯtinuā durātē. 80. diebꝰ: cum tñ antiq̄s nr̄is ſatis fuerit cū dixerūt eā durare. 40. ¶ Quarta ꝓpoſitio eſt ꝙ q̄lȝ mā q̄ facit ꝑoxiſmū vel exacerbationē eſt in fe vna diſticta nuō ab alia q̄ facit aliū ꝑoxiſmū. Rō eſt: q̄ȝ mā q̄cūq̄ȝ facit ꝑoxiſmū ichoat iflāmari ⁊ poſtea reſoluiẗ ⁊ finiẗ vt nō poſſit ampliꝰ portare caliditatē ex̄neā: ꝗ̄ ſi iteꝝ ꝑoxiſmꝰ reuertiẗ: oȝ ꝙ mā ſit alia: ⁊ ſic itelligiẗ a. G. 2. de diffe. feb. ⁊ ab Aui. ifra. ¶ Quita ꝓpō eſt ꝙ mā q̄ a p̄n° morbi vſq̄ȝ ad finē diſponiẗ diſpōne q̄ diſtinguunẗ tp̄a morbi vl̄ia nō ē illa q̄ oī die vl̄ tertia die ꝑoxiſmat vel q̄rta: ſȝ iſta q̄ ꝑoxiſmat illi ꝯcumulaẗ. Rō eſt q̄ȝ vna remanet ſcȝ mā ꝑ quā tp̄a diſtīguunẗ ⁊ alia expelliẗ: vel oī die vl̄ tertia vl̄ q̄rta die. ¶ Sexta ꝓpō eſt ꝙ ſi ſit aliq̄ fe. ꝯtinua de mā vna a p̄n° vl̄i vſq̄ȝ ad finē. ſ. ad declinationē totalē: ⁊ hec fe. hēat exacerbatiōes: mā q̄ facit exacerbatiōes nō ē illa eadē nuō q̄ currit ꝑ oīa tp̄a morbi ſed ē alia: ⁊ ē tot nuō quot ſūt exacerbatiōes. Et lȝ plures haꝝ ꝓpōnū poſſint in vnā reduci: tñ vt clariꝰ loq̄mur in multas diuiſi eas. ¶ Ex q̄bꝰ ꝓpōnibꝰ p̄° ifero ꝙ fe. ꝯtinua eſt triū modoꝝ. Una in q̄ a p̄n° ſui mā vnica moueẗ ad putredinē ſiue occupaẗ a calore inā̄li tota ⁊ ipa tota a p̄ncipio vſq̄ȝ ad finē fe. ſ. ad p̄ncipiū declinationis remanet nulla ſibi facta additiōe alteriꝰ materie: ⁊ talis eſt ſynocha vera putrida vel nō putrida. ¶ Cōtra: q̄ȝ in ſynocha. x. g. putrida nō eēt ſucceſſio in calore ſi ꝑs aliq̄ ſanguinis ꝯtinue nō addereẗ ad p̄orē q̄ priꝰ putrefactꝰ eſt. Amplius G. 9. terapē. ca. 3. diſtinguit ſpēs ſynoche ex h̄ ꝙ illud qȏ euaporat de ſanguine ē par ei qȏ accēdiẗ: aut plus aut minus: ꝗ̄ in ſanguine fit noua accēſio. ſ. ſanguis nouiter accēſi qui in p̄ncipio fe. nō erat accēſus aliter nō fieret illa varietas. Amplius a ſanguine fit ꝯtinua reſolutio in fe. ꝗ̄ ſi nouꝰ ſanguis nō accendiẗ fe. oīs ſan-

guis semp iret declinādo. Amplius ponat̄ vna fe. sanguinea in q̄ sit euaporatio tāte mēsure qua minus nō faceret fe. si igit̄ in p̄ma euaporatiōe sanguis nō fieret accēsio alterꝰ sanguis succedētis in euaporatiōe: illa fe. in p̄ma euaporatiōe cessaret: ⁊ sic aliq̄ feb. sanguinea cessat in minus ꝗ̄ in sexta pte hore. Amplius oī die fit gnō sanguis a cibo quē comedit: ⁊ ille miscet̄ sanguini calefacto: ꝗ calefiet. ¶ Nos dicamꝰ ꝙ possumꝰ imaginari vnā ꝗ̄titatē sanguinis putridi cū quo īcipit fe. ⁊ nulla extrinseca ꝗ̄titate illi addita vna ꝯtinua erit a p̄ncipio fe. vsq; ad finē. x̄.g. īcipit fe. cū vna libra sanguis putridi: dico ꝙ cū illo sanguine nihil sibi addito ab extra de sanguine stabit hec fe. ꝫ successio in calore ⁊ euaporatiōe est qꝛ lꝫ totꝰ sanguis ille sit calefactꝰ ꝗ̄tuꝫ ad oēs ptes forales: nō tn̄ ꝗ̄tū ad mãles: ⁊ iō calor occupādo tales ptes mãles in p̄ncipio faciet euaporationē ꝯtinuā: ⁊ tūc si plus est qd̄ de vaporibꝰ resoluit̄ ꝗ̄ illud qd̄ de ptibꝰ mãlibꝰ accēdit̄ erit fe. sanguinea declinatiua si eq̄lis erit homotena: si minus erit augmentatiua: ⁊ sicut imaginamur hec in vna libra sanguis: ita imaginari possumus in sanguīe totꝰ corpis vel in sanguine q ē in magnis venis dorso applicat̄: ⁊ imaginemur ip̄m totū calefactū ꝗ̄tuꝫ ad ptes forales ⁊ succedē sub eodē ꝗ̄tū ad mãles. Si aūt vis imagiari ꝙ oēs ptes mãles ⁊ formales sint calefacte: ⁊ ꝙ successio sit penes gradus caloris poteris hoc imaginari. Hic pn̄t adduci difficultates multe quas omitto. Scd̄m hāc viā cessant instātie: qꝛ ꝯcedit̄ addi noua ps sanguis in accēsiōe que est ps ſm mãm totius sanguis īflāmati: vel est ps ſm mãm siue ſm formā motā ad vlteriorē gradū caloris ex̄nei. ¶ Ad vltimū argumētū dōm est ꝙ lꝫ illud de fcō ꝯtingat: nō tn̄ est nec̄iū īesse istꝰ fe. ¶ Uel dōm ꝙ sanguinē gn̄atū de nouo cibo nō est necessariū recipe illū calorē ex̄neū quo possit facere fe. lꝫ q̄n̄q; recipiat: vnde q̄n comedit carnes addit̄ synocha. ¶ Ex h̄ dicamꝰ scd̄o ꝙ possumꝰ imaginari in p̄ncipio fe. sanguinee vnā certā ꝗ̄titatē sanguinis putridi: ⁊ ꝙ illi fiat cōtinua additio nō qdē in tpe determinato vt tertia die vel q̄rta die vel oī die: esset. n. ꝯtinua exacerbatiua: ⁊ hoc hꝫ sanguis de sui natura: ꝗ illa prima quātitas que p̄mo die siue in p̄ncipio synoche putruit currit a principio vsq; ad finē si debet esse vera ꝯtinua: ⁊ ista ps sanguis alia que ꝯtinuo sibi addit̄ illi p̄me ꝯcumulat̄: ⁊ ille modus declarabit̄ cū dicemꝰ ſm modū ꝯtinuitatis fe. ¶ Scd̄s modus fe. ꝯtinuarū est que a p̄ncipio īcipiūt cuꝫ certa quātitate mãe: ⁊ ista mã a p̄ncipio vsq; ad finē ꝓcedit: vt diximꝰ in sanguinea: ⁊ cū h̄ oī die si est fl'a vel in tertia die si est cholera vel in q̄rta si est melācholia aliq̄ pars mãe mouet̄ q̄n fit exacerbatio.

Dubium.

¶ Sed dubitat̄ qꝛ hec febris nō vr̄ vna ꝫ duplex: vna ꝯtīua: ⁊ alia interpollata. ¶ Scd̄o dubitat̄ an talis modus continue feb. fiat a sanguine vel ab alio humore. ¶ Dōm est ꝙ si imaginamur vnam ꝗ̄titatē cholere putride in venis potentē tenere feb. vsq; ad dieꝫ crisis. v̄.g. ad q̄ntā diē: tūc imaginati erimus vnā feb. vere ꝯtinuā cholericā habētē vnū ꝑoxismū solū: in quo distinguunt̄ vl'ia tpa illius febris: ⁊ ſm hāc imaginationē ꝓcessit Gal. z. de diffe. feb. z. cap̄. q̄n q̄sdā feb. de cholera rubea posuit veras synochas. i. cōtinuas diuisas in augmasticas ⁊ paugmasticas ⁊ homotenas: lꝫ q̄dā expositores illū textū corrūpūt: ⁊ si cuꝫ hoc imaginamur ꝙ de tertio in tertiū. v̄.g. in tertio ⁊ q̄nto die aliq̄ ps cholere intra venas mouet̄: tūc imaginati erimꝰ exacerbationē: ⁊ qꝛ hec ps cholere q̄ exacerbatio fit mouet̄ in eodē loco: ⁊ addit̄ illi mãe que facit ꝯtinuā: iō nō dicunt̄ iste due feb. ꝫ si illa mã cholerica q̄ in tertiū exacerbat moueret̄ ad extra venas: tūc ille h̄ret duas febres: vnā ꝯtinuā ⁊ aliā īterpollataꝫ. Et posset qs subtiliter dicere: ꝙ si cholera que facit exacerbationem in illa ꝯtinua est tāta ꝙ de se posset accēdere febrē ꝗ̄uis nō esset illa cholera que totā ꝯtinuaꝫ vsq; ad diē q̄ntū tūc eēnt due feb. vna vere ꝯtīua: alia nō vere ꝯtinua: ꝫ cōposita ex illis pluribꝰ exacerbatiōibꝰ q̄ est ꝯtinua de tertio mō: quē dicemꝰ. si aūt illa cholera sit tā pauca ꝙ illā ꝯtīuā cū mouet̄ hec cholera fortiorē faciat: sed nō posset aliq̄ feb. facē: tūc est vna feb. ꝯtinua vere: nec vr̄ lōginquū ꝙ aliq̄ res possit augere feb. ⁊ tn̄ illā totaꝫ nō posset cāre: ⁊ sic aliq̄ pauca cholera putrida poterit augere illā febrē: que tn̄ nō posset febrē cāre. Jstā possibilitatē Plusq̄ cōmētator intēdit tra. z. in thegni. cōmē. zs. ¶ Ad zm dōm ꝙ talē modū ꝯtinue imaginari possumꝰ de oī humore. s. flegmate ⁊ melācholia: sicut de cholera diximꝰ ⁊ de sanguine: ꝫ est dr̄ia: qꝛ mã exacerbās in alijs humoribus hꝫ motū determinati diei vt cholera in tertiū: flegma oī die ⁊c̄. ⁊ cā huius dicta est alibi a nobis. ꝫ sanguis si supaddat̄ illi ꝯtinue nō hꝫ motū determinate diei sed cōtinuū ⁊ hoc qꝛ talis est sua natura.

¶ Sed dubitat̄ vtrū possit illa vera ꝯtīua de chol'a absolui a fortificatiōe ꝑ zm diē. ⁊ sic ꝯtinua de flegmate ⁊ ꝯtīua de mel'ia possint absolui a suis fortificatiōibꝰ. Et dicemꝰ ꝙ possibilitas est res ampla ⁊ ego nō video īpossibile: īmo sicut vna ꝗ̄titas cholere mota ex̄ venas facit vnū ꝑoxismū quo stāte ⁊ postq̄ possibile est nullā cholerā moueri aliā ⁊ durabit. 1s. vel. 15. vel pluribꝰ vel paucioribus horis: ita vna ꝗ̄titas cholere pōt ītra venas putrescere ⁊ tenere feb. tribꝰ diebꝰ vel q̄nque: nulla alia cholera mota ad putredinē in hoc toto tpe: sed sicut illud raro est ita hoc est rariꝰ. imaginādū ꝗ est ꝙ aliq̄ ꝗ̄titate cholere ītra venas mota ad putredinē fiat pticl'aris dispō q̄ per īpares mouebit̄ aliq̄ cholera exacerbans: ⁊ qꝛ hoc ꝯcedit ꝙ ex alio humore a sanguine possit fieri vera ꝯtinua feb. synocha: iō quere cōplemētū īfra cap̄. de putrediē ⁊ cap̄. de synocha. ¶ Tertius modus ꝯtinuarū febriū est ꝑ ꝯiunctionē pluriū ꝑoxismoꝝ siue exacerbationū vn̄ anteq̄ mã prima resoluat̄ scd̄a accendit̄ vn̄ ⁊ talis ꝯtinuatio plus aduenit in putredine ītra venas vt īfra cap̄. de putredine. ponet Aui. ⁊ hūc modū ꝯtinuationis Gal. multotiens appropriat feb. alijs a feb. sanguineis vt apparet intelligenti ſm librū de diffe. feb.

Dubium.

¶ Sed dubitat̄ an aliqd de mã mota prima die remaneat vsq; ad crisim. ¶ Dōm ꝙ possibile est crisim esse ita ꝓpinquā vt in septima die ꝙ aliq̄ ps cholere. x̄.g. vel flegmatis remanebit que si ſm se solā nō possit cāre feb. causa tn̄ cum alio vel alijs materiebus subsequēter motis. ¶ Nostri igit̄ auctores hec duo īdeterminata dimiserunt: ⁊ hoc qꝛ per veritatē sunt indeterminabilia certe. Unuꝫ est ꝗ̄to tpe pōt durare vna feb. de humore alio a sanguine moto ītra venas ad putredinē taliter ꝙ nulla noua mã sibi adiūgat̄. de cholera enī extra venas dixerūt qꝛ durat a. 4. vsq; ad. 1z. ⁊ 14. horas. de flegmate ꝙ. 18. horas. ⁊ de melācholia ꝙ. z4. horas. sed de eis ītra venas putrescētibꝰ nō dixerūt ⁊ hoc fuit qꝛ viderūt ꝙ exacerbatio scd̄a supuenit anteq̄ p̄ma finiat̄: non ꝗ potes certe scire ꝗ̄tū p̄ma durasset. sed si ponamꝰ multā cholere ꝗ̄titatē ⁊ ꝓpe cor putrescere ⁊ nullā aliā cholerā moueri post hāc erimꝰ imaginati vnā verā ꝯtinuā cholericā: sicut est vnꝰ ꝑoxismus vnꝰ feb. de mã ex̄ venas nō h̄ntē ante se nec post se nec secū aliuꝫ ꝑoxismū. huiꝰ aūt ꝯtinue feb. certū spatiū nō posuerūt nisi dicamꝰ istū eē causonē cū tn̄ sciamꝰ causones īuētos vt p̄limū exacerbari: lꝫ occulte. Aliud est qd̄ dixerūt īdeterminatū ꝗ̄to tpe durat in corpore mã que remanet a p̄ma exacerbatiōe feb. ꝯtinue que mã associat̄ alteri mãe que scd̄am facit exacerbationē. Scias. n. ꝙ ille reliquie mãerū ⁊ alie mãe que corrūpunt̄ in febricitantibꝰ sunt que faciūt multas exeuntiū varietates ꝗ̄uis nō sint ille que faciūt feb. p̄ncipaliter. ¶ Est aūt dubitatio circa p̄dicta an stante vna mã. v̄.g. cholerica faciēte vnā vere ꝯtinuā ita ꝙ sibi ab extra nihil addat̄ possit talis mã de tertio in tertiū exacerbare: ⁊ h̄ per eiꝰ agitationē vel nouū modū putredinis quē de zo in tertiū supexcrescit. mēs. n. Gal. ⁊ Aui. fuit ꝙ nouitas ꝑoxismi vel exacerbationis fiat ex noua mã nouiter aggregata ⁊ mota. de hoc īfra dicemꝰ: ⁊ diximꝰ in q̄ōne de ꝓlongatiōe feb. aliqd. ¶ His h̄itis infero scd̄o sol'onē q̄ōnis in tribꝰ ꝯclusionibꝰ. ¶ Pria si feb. hꝫ solū vnū ꝑoxismū vt synocha vel tertiana vniꝰ ꝑoxismi eadē est distō tēpoꝝ totꝰ morbi ⁊ tēpoꝝ ꝑoxismi: qꝛ idē sūt lꝫ ꝯuenietꝰ sit dicē ista eē tpa totꝰ feb. ꝗ̄ tpa ꝑoxismi. ¶ Scd̄a ꝯclusio si feb. sit cōtinua per vnā mãm currētē a p̄no vsq; ad finē totꝰ feb. ⁊ p̄ter h̄ hꝫ ꝑoxismos vl' exacerbatiōes ex alia mã illi supueniēte: lꝫ sit eadē in spē distō tēpoꝝ totꝰ feb. ꝯtinue ⁊ distō tēpoꝝ vniꝰ ꝑoxismi nō est eadē sicut ꝑoxismꝰ vel exacerbatio nō est totꝰ morbꝰ est tn̄ similis: qꝛ sicut tota mã a p̄ncipio ad finē al'r ⁊ al'r disponit̄ in p̄no: augmēto: statu: ⁊ declinatiōe: sic mã vnius ꝑoxismi: ita ꝙ sic̄ mã totꝰ feb. a p̄ncipio est cruda suffocatiua: in augmento x̄o incipit possideri a caliditate vel digestiua vel putredinali: in statu ē possessa ⁊ in declinatiōe euacuat̄: sic sil'i mō mã que vnā facit exacerbationē in p̄ncipio opprimit calidū: in augmēto occupat̄ calore: in statu est occupata: ⁊ hoc vel a calore nāli si est ꝑoxismꝰ a quo debeat euadere vel meliꝰ hēre post eū: vl' a calore p̄ter nām si est ꝑoxismꝰ a quo dꝫ mori vel peius disponi. Et ēt similis distō quo ad accn̄tia: qꝛ sicut in p̄ncipio totius morbi accidētia sunt remissa: in augmēto addunt̄ ⁊c̄. sic in p̄ncipio ꝑoxismi accn̄tia sunt remissa vel parua in augmēto addunt̄ ⁊c̄. ⁊ intelligo de accidentibꝰ que sunt ꝑoxismi vt morbꝰ febrilis: qꝛ accidētia eius vt principij solius. x̄.g. frigus extremitatū ⁊ ꝓfundatio pulsus remittunt̄ in augmēto: sed accn̄tia que sequunt̄ gradū caloris vel malitiā ꝓcedūt augēdo a p̄ncipio ad statū sicut in toto morbo mortali ⁊ salubri. ¶ Tertia ꝯclusio est ꝙ si fe. est ꝯtinua exacerbatiua pp ꝓlongationē ꝑoxismoꝝ: idē ē iudiciū fere sic̄ de īterpolata: ⁊ de hac vr̄ q̄rere qd̄. Sit ꝗ vna interpolata que hēat p̄ncipiū in tribꝰ ꝑoxismis: augmentū in tribus: statū in tribus: ⁊ declinationem etiā in tribus paroxismis: exēpli gratia ⁊ acciplat̄ vnus de istis. 1z. paroxismis: dico ꝙ distictio tēpoꝝ totꝰ fe. ⁊ distō tēpoꝝ vnius paroxismi nō est eadē: ꝫ dico ꝙ est similis ꝑ oīa: dicemꝰ enī tres p̄mos ꝑoxismos eē p̄ncipij: qꝛ in oībꝰ illis sunt accn̄tia remissa: ⁊ mã cruda respectu alioꝝ triū q sunt ꝑoxismi augmenti: ⁊ ēt tres ꝑoxismi dicent̄ statꝰ: qꝛ mã tūc q̄ mouet̄ est digesta: ⁊ accn̄tia sūt vltimata eodeꝫ mō q̄cūq; vno ꝑoxismo accepto de istis. 1z. in p̄no illiꝰ mã est suffocatiuior caloris ꝗ̄ in augmēto. Jn augmēto calor occupat mãm: in statu occupauit ipsaꝫ totā: calor in declinatiōe euaporat: ēt in p̄no accn̄tia sunt remissa: in augmēto augent̄: ī statu sunt in vltio: ī declinatōe x̄o declināt: ꝗ̄uis in falsa posset eger mori: iā igit̄ appꝫ ꝙ distō tēpoꝝ morbi vl'iū ⁊ pticulariū est silis:

⁊ sic eadē. Rōnes Dy. ꝯtra h solūnt. Cū dr̄ ꝙ tpa porismoꝝ nō distiguūt penes alterationē mãe: nego cū ꝓbat: q2 in pn° totius mã est cruda: ⁊ tñ porism⁹ hēbit oĩa tpa. Dōm est ꝙ mã porismi pncipij est cruda respectu mãe porismi augmēti ⁊ stat⁹: ⁊ tñ illa mã cruda q̄ facit porismū pncipij alr̄ se hʒ in pn° porismi: alr̄ in augmēto: alr̄ in statu: in qb⁹ dispōnib⁹ similat mãe toti⁹ fe. lʒ hec dispō nō sit illa vt dixi. Ad 2ᵃᵐ cū dr̄. porism⁹ pt hr̄e suã declinatiōnē: ⁊ tñ morb⁹ nō declinabit. Dōm ꝙ rō arguit ꝙ hec declinatio nō est illa: sʒ ꝙ nō fiat sili mō. s. ꝑ silē dispōnē in mã nō ꝓbat rō. ⁊ dico silr̄ ⁊ nō eadē: q2 vt dixim⁹ supra declinatio vlis est pncipalis a ꝟtute: sʒ ꝑticlaris pōt fieri calore putredinali euaporāte: vtraqꝫ ꝙ est silis: q2 est eũatio mãei. Ad rōnes qbus ꝓbat ꝙ distō hoꝝ tēpoꝝ nō sit q̄ ad accñtia. Dōm est ad pᵃᵐ ꝙ sic accñtia in tēporib⁹ vlib⁹ sequūt actionē calidi ꝑter nãʒ qḋ est in mã agente in mēbra: ita in tꝑib⁹ porismi. Ad aliã cū dr̄ ꝙ in statu porismi nō sūt accñtia ītēsiora: dico ꝙ imo. s. accñtia morbi vni⁹ febris augmētabilis in toto porismo. Et cum dr̄ ꝙ in pn° pōt mori. Dōm est ꝙ ēt in pn° vli pōt hō mori. Dicam⁹ ꝙ ꝙ sicut q moriṫ in pn° vli si vixisset vsqꝫ ad statū difficiliora fuissent accñtia status: sic qui moriṫ in pncipio paroxismi si vixisset difficiliora accñtia habuisset ī statu paroxismi. suffecerūt aūt sibi ad mortē accñtia pncipij poris. qdã tñ fortior eo mortuus nō eēt in pn°. Hec sunt in hoc quesito que debēt cōpleri ꝑ alias nr̄as qōnes.

Sermo vniuersalis de febrib⁹ effimeris. Cap. 5ᵐ.

Cause oium spērū febris effimere sūt cāe primitiue calefaciētes eēntialr̄: ⁊ calefaciētes ꝑ accñs de sūma occurrētiū ⁊ assumptoꝝ. s. in cibo ⁊ in potu: ⁊ passionuʒ corporearū ⁊ aĩaliū ⁊ ex dolorib⁹ ⁊ apostematibus apparentib⁹: ⁊ sunt de eis ex oppilationibus quarum causa non est primitiua.

Jā determinauit q̄daʒ cōia de fe. distiguēdo illas in tria pᵃ gñã. hic exequiṫ de vnoquoqꝫ illoꝝ. Primo de effimeris. Scd̄o de putridis. ibi (Putredo.) Tertio de ethicis. ibi (In pn° tertij tracta.) Quarto cōplet ꝟmonē de putridis ⁊ annexis qbusdaʒ in vno tractatu. ibi (In pn° q̄rti trac.) Pria in duas. Primo ponit q̄daʒ gñalia de effi. siue dat sciaʒ gñalē. Scd̄o spālē. ibi (De febribus.) Pria in duas. Primo ponit q̄dã magis cōia ꝑscienda. Scd̄o q̄dã cōia min⁹. ibi (De ꝓpetatib⁹.) Tertio ponit curã gñalē. ibi (In oib⁹.) Hoc dicit rubrica. Sermo vlis. Hec aūt gñalia ⁊ ꝑscienda pñt dici de effime. Primo qḋ sit ipa ⁊ iã patuit p̄ cap. Scd̄o q sunt gñales cāe ei⁹. ⁊ h vtile est ad curã ⁊ notitiã. Tertio q̄tū est tp̄s ꝑdurationis ⁊ trāsit⁹: ⁊ ꝯfert ad curã ⁊ notitiã. Quarto q̄liter se hñt in facilitate ⁊ difficultate cure ⁊ notitie ⁊ est vtile ad curã ⁊ notitiã. Quinto que sint corpora aptiora ad illã: ⁊ est vtile ad curã ⁊ notitiã. Quatuor ꝙ fac. Scd̄a ibi (Et iste qdē febres ꝟʒ plurimū.) Tertia ibi (Et hec qdē febris.) Quarta ibi (Et hoies qdē velocius.) Pria in tres. Prio ꝑmittit modos illaꝝ cārū. Scd̄o q̄dã declarat. ibi (Et nō.) Tertio ponit quorūdã errores. ibi (Et sunt.)

Dubiū pᵐ. Dubitaṫ pmo: q2 nō videṫ ꝙ effi. hēat cām: q2 effi. est morb⁹ factus: vt pmo de fe. cap p̄ dicunt: ⁊. 8. terap. sed factū nō pēdet a cã. Rñdet qdã ꝙ effi. in fieri hʒ cām: q2 est effect⁹ de nouo ꝓduct⁹: sʒ in facto eē nō hʒ cām: q2 in facto eē est calefactū eē in spiritib⁹. h aūt nō pēdet a cã nisi in fieri. Nos aūt alr̄ dixim⁹ ꝙ effimera est vera febris fiēs. s. ī mēbris ⁊ sua cã corpalis ē spūs īflãmatus.

Dubiū 2ᵐ. Dubitaṫ scd̄o: q2 dic̄ ꝙ cāe effi. sunt pmitiue. Cōtra: q2 fit effi. ab oppilatione ⁊ a bubone ⁊ silib⁹. Dicūt ꝙ vere effimere fiūt a causis pmitiuis. rō: q2 in talib⁹ est simplex īflãmatio in spiritibus durãs vna die. talis aūt pura īflãmatio fit a causis īflãmātibus sicut ira ⁊ similib⁹. Nō vera aūt pōt fieri a causis corpalib⁹. Dicūt ēt ꝙ cāe corpales vt bubones faciūt effi. sicut si eēnt cāe pmitiue: ⁊ hoc q2 nihil corpale ꝑuenit a bubone ad cor: sʒ simplex q̄litas. Nos aūt dicam⁹ ꝯ pᵐ: ꝙ si effi. est īflãmatio in spū apta ꝑdurare vna die: ⁊ hec sit vera rō effimere: manifestuʒ est ꝙ pōt fieri a causis corpalib⁹ vt a bubone ⁊ feb. putrida. vñ Auer. 3. colli. cap. 11. ⁊ si amplius ꝑduret hoc est per accñs sicut ꝑꝑ suã cām sic effimera facta ab ira ⁊ calore solis posset sic ꝑdurare mltis diebus stãte solis vel ire calefactiōe. Dicem⁹ igiṫ ꝙ vtplurimū vera effime. fit a causis pmitiuis: raro ãt a corpalib⁹: q2 faciūt frequētius fe. putridas. Cōtra 2ᵐ aūt appet ꝙ nō ītelligit iste vir qḋ sit cã corpalis: est. n. cã cōplōnalis ⁊ cã cōpōnalis siue cōicēt iste rē corporeã vel rē īcorporeaʒ. calor eni epatis malus est cã male cōplōnis stomachi: ⁊ est cã corpalis lʒ nō cōicet mãm. Dicemus igiṫ ꝙ apud medicū nō sic est effi. vera ea que ex bubone ⁊ oppilatione vt illa que ab ira: ⁊ hoc q2 aduenit sibi intētio alia cure: ⁊ q2 de facto plus ꝑdurat. Cōsiderãdū ꝙ calefaciētia q̄dã sīt ꝑ se siue talia sint forãlr̄ siue ꝟtualr̄: q̄dã ꝑ accñs ⁊ mediate vt oppilō.

Apostematib⁹ apparētibus.) Dicem⁹ ꝙ iaʒ posuit causas pmitiuas a qbus plurimū fit effi. hic ponit causas corporales: ⁊ dixit apparentibus: q2 intrinseca apostemata faciunt putridam.

Dubiū 3ᵐ. Dubitaṫ quare dixit distinctim de dolorib⁹. Dicenduʒ ꝙ dubium est an sit causa primitiua vel corporalis.

Oppilationib⁹.) i. q̄dã oppilatiōes faciētes effi. hñt causas pmitiuas vt facte a balneo ⁊ frigiditate aeris: quedam ꝟo hñt corporales: vt oppilationes humorales. ⁊ ab vtrisqꝫ fit effi.

Et nō ꝑueniūt cause earum cū vehemētia sua ad hoc vt pertranseãt illud qḋ inflãmat spiritū. Naʒ si pertranseant illud faciūt cadere in ethicã aut in speciem febriū humoꝝ quã dicemus. Cause eni primitiue plurimū mouent añcedētes: ꝙ si mouerint eas. ad putredinem erunt febres putredinis.

Quia aliqs quereret an cāe ꝑdicte possint facē alias feb. q̄ꝫ effi. Dicit ꝙ sic: si pertrāsit earū cārū vigor calefactiōis: ⁊ calefaciat: scʒ in facto eē mēbra vl̄ hūores. Si. n. cū vehemētia calefactiōis earū nō ꝑtrāseūt sed solū spūs ponūt in calefacto esse est effi.

Dubiū 4ᵐ. Sed querit Thadeus an cã hic calefaciens possit facere ethicã prius q̄ꝫ putridam vel effi. Respondent ꝙ sic: ꝓpter dispōnem ⁊ aptitudinem. Sed ista qḋ cadit in cap. de ethica.

Et sunt qdã hoium q existimãt ꝙ febris effimera nō fit nisi ex labore spūs ⁊ corpis. Et illḋ est error.

Forsan hoc dixerunt q2 tales motus ⁊ labores puras inflãmationes frequentius inducunt. Sed est error: q2 vinuʒ ⁊ medicina calida ⁊ sol possunt puram inflãmationem inducere.

Et iste qdē febres ꝟm plurimū recedūt in die vno: ⁊ raro pertrāseūt tertiū diem. Nã si pertrãseãt illaʒ q̄ꝫtitatē existimaṫ de esse earū ꝙ ipse ꝑmutanṫ. Et intētio qdē ꝑmutatiōis est ꝙ retētio caliditatis ꝑtrāsit spiritū aut ad corp⁹ aut humorē. Licet sint de hominibus qui dicãt ꝙ ipsa q̄ñqꝫ remanet sex diebus: ⁊ consumitur integra cōsumatione cui nō esset similis si permutaretur ad genus aliud.

Dubiū 5ᵐ. Cōtra q2 Isaac feb. scd̄o dicit ꝙ effimera pōt durare q̄tuor dieb⁹. ⁊ Gal. 8. tera. cap. 3. Dōm ꝙ ꝟa effimera nō durat vltra dieʒ: q2 calor ei⁹ est retētus in spū a quo cito resoluiṫ ⁊ euaporat: imo ipe spūs cito ēt renouaṫ: fere. n. ꝟm q̄ꝫlibʒ cibi assumptionē: vt. 11. tera. 1. cap. sʒ nō ꝟa multis dieb⁹ pōt durare ꝟm cāe durabilitatē.

Existimatur.) i. existimabile est: sed non certuʒ.

Retētio.) i. caliditas in facto esse talis. s. ꝙ retineṫ in humorib⁹ vel membris ad que pertransit: ⁊ ideo dixit notanter retentio.

Licet.) Volunt dicere ꝙ nō semꝑ est verū ꝙ si pertranseūt tertiū diē ꝙ sit factus trāsit⁹: q2 qdã dixerūt ꝙ effimera durat diebus sex: ⁊ cōsumiṫ integra cōsumptione que effimere pertinet: sʒ si transisset in genus aliud non sic fuisset consumpta.

Cui.) s. febri terminate in sexta die.

Dubiū 6ᵐ. Nō esset similis ⁊c̄. Quia plus duraret. Sed ꝯtra potuisset eē ꝑmutata ad tertianaʒ: que ēt in vno porismo posset finiri. Ampli⁹ pōt ꝑmutari in ꝯtinuã terminabilē ī q̄nta die: sed effimera occupauit vnū: igiṫ recedit in sexta die a pricipio effimere. Dōm ꝙ Aui. loquiṫ in eo qḋ plurimum euenit: ⁊ loquiṫ illoꝝ auctoritate. Euenit aūt plurimū ꝙ feb. ethice aut putride ī quas ꝑmutaṫ effi. nō finiunṫ in sexta die a pncipio. de ethicis est certū. sed de putridis ēt apparet ꝙ frequētius sunt prolixiores q̄ꝫ q̄nque dierū. etiã ille que accidūt ex effi. accidūt corporib⁹ aliqualiter īdispositis: q2 si fuissent parata corpora illa tunc cã primitiua nō prius fecisset effi. ⁊ posset dici ꝙ per hoc qḋ dicit integra cōsumptione ītelligit vniformē terminationē absqꝫ accidētibus creticis ⁊ diuersitatibus accidentium qḋ nō cōtingeret si esset putrida.

Et hec quidē febris est facilis curationis ⁊ difficilis cognitiōis ⁊ similiter principiū ethice.

Dubiū 7ᵐ. Dubitaṫ an effimera sit difficilis cognitiōis. Videṫ ꝙ nō: per Gale. pmo de diffe. feb. vbi vult ꝙ cognitio eaꝝ est facilis qḋ per experientiã ꝯfirmat ꝑcipiēs in prima exacerbatiōe locū ⁊ dietã reuerti ad ꝯsueta: vt nō debēs ampli⁹ febrire. s. q2 fuerat effimera. In hoc est multiplex modus dicēdi. Quidã dixerunt ꝙ effi. sola est facilis cognitiōis: sed cōplicata alijs difficilis. Alij dixerūt ꝙ cognitio respectu cure est difficilis. nã cura est tã facilis ꝙ cognoscere est difficile respectu facilitatis cure. Alius modus dicendi est Dy. ⁊ meus ꝙ effi. est difficilis cognitionis: q2 accidentia sua nō sunt manifesta multū: ⁊ ꝓprie in pncipio. ⁊ h apparet: q2 nec vrina nec pulsus est multuʒ ꝑmutat⁹ ab eo ꝙ ꝟm nãm nec

etiā q̄litas corporis: nō. n. in effime. eſt calor acutus: ⁊ forſan q̄n̄ꝫ nō ipedit ꝯuerſationes humanas. ¶ Ad ꝯriuz dōm dupl'r. Primo ꝙ Aui. loquit' hic in principio. S. in ꝓceſſu paroxiſmi: ⁊ eſt ſolutio Thadei. Aliter ꝙ cognitio effime. in principio non eſt facilis: ſed eo exiſtente ⁊ finito pōt faciliter cōprehendi ꝙ fuerit paroxiſm⁹ effime. ⁊ ꝙ homo amplius febricitare non debebit.

Dubiũ 8m ¶ Dubitat' ſcđo an ethica ſit facilis curatiōis ⁊ difficilis cognitionis. ¶ Videt' ꝙ nō: q̄ eſt diſpoſitio fixa vt habitus ⁊ permutatio magna. ¶ Dōm ꝙ principiũ ethice eſt difficilis cognitionis: q̄ nō ſunt accidētia in pricipio ſui vehemētia ⁊ ꝓprie corporis exiccatio. ¶ Alij dixerũt ꝙ eſt difficilis cognitionis reſpectu aliarũ ſpecierũ ethice. ¶ Thadeus dixit ꝙ eſt facilis curationis: q̄ in principio nō eſt facta cōſumptio humiditatis: ſed velut quedā ebullitio in humiditatib⁹: vt appet p̄mo de differētijs febriũ cap. 9. imo ponit Gal'. ꝙ eſt facilioris curationis q̄ꝫ putrida. ¶ Moderni aũt q̄dā pauperes experiētia ⁊ in ſciētia valde mirant' de h̄: q̄ dicunt ꝙ ethica eſt fixa in mēbris duris: ⁊ iō difficilioris curatiōis eſt q̄ꝫ putrida. Sed ſermo hic eſt rudis. nā in ethica eſt ſimplex ītētio ⁊ in p̄ma ſpecie cũ nōdũ ſit facta in humiditatib⁹ ꝯſumptio modic⁹ labor in infrīdādo ꝑducit ad caloris remotionē ⁊ curā ꝑfectā: nec eſt difficile h̄ q̄ꝫuis mēbra radicalia ſint calefacta: nō. n. calefactuz eē dicit magnũ ꝑiculũ: ſed dicit calorē in termino q̄ vt alibi oſtendimus pōt eē minor q̄ꝫ calor q̄dā in motu. in putrida aũt cũ ſit intētio cōpoſita nō ſufficit alteratio: ſ3 op3 euacuare q̄đ nō leuiter fit.

¶ Et homines q̄dē velocius cadētes in febris effimeras ⁊ qui vehemētius leduntur ab eis ſi eueniũt in eis ſunt illi in quibus calor ⁊ ſiccitas ſunt magis vincētes q̄m̄ perueniunt velociter ad ethicā ⁊ tertianā. Deinde illi in quibus calor ⁊ humiditas vincũt: q̄m̄ perueniũt velociter ad febrē putredinis. Deide illi in quibus calor eſt plus. Deide illi in quibus eſt plus ſiccitatis. Et cũ illi qui hēt cōplexionē ſiccā ⁊ calidā accidit fames ⁊ adueniũt cũ ea vigilia ⁊ labor aīalis ⁊ labor corporeus feſtinat ad ip̄m febris effimera cũ horripilatione quadam. Or ſi non ſuccurratur ⁊ cibet' ſtatim feſtinabit ad ipſum febris putredinis.

¶ Iſti ſunt ſermones Gal'. s. ter. penul. cap̄. Et cōſidera ꝙ hic ordo corpoꝝ nō ſolũ paratoꝝ ad effime. ſed eoꝝ qui cũ hoc nocent' ⁊ timent' de trāſitu in aliā febrē. Primũ ḡ in h̄ ordine eſt corp⁹ calidũ ⁊ ſiccũ. Scđm eſt corp⁹ calidũ ⁊ humidũ. Tertiũ eſt corpus calidũ tm̄. Quartũ eſt corpus ſiccum tm̄. Eſt ordo alius iſtoꝝ corpoꝝ vt nocent' a ieiunio. Et p̄mũ eſt calidũ ⁊ ſiccũ. Scđm ſiccũ. Tertiũ calidũ. Quartũ calidũ ⁊ humidũ: vt quidā dixerunt. Et tu ꝯſidera.

Dubm 9m ¶ Et cũ illi. Dubitat' q̄uō effime. aduenit cũ horripilatione cum nō incipiat cũ typo: vt in ſequēti cap̄. ¶ Dōm ꝙ effime. de ſui natura nō h3 horripilationē: q̄ eſt feb. nō pendens ab hu. ſed accidental'r ex nā corpoꝝ in quib⁹ ſunt humores acuti vt in cholericis q̄ laborauerũt ⁊ ieiunauerũt. aliq̄ acuti vapores ſurgũt q̄ faciũt horripilationē: vnde illa incohante Gal'. cibauit hoīem. 10. terapē. 3. cap̄.

¶ Signa propria febrium effimerarum diſtinguentia eas ab alijs. Cap̄. 6m.

De proprietatibus earum eſt ꝙ ipſe nō fiunt a cauſis antecedentibus.

¶ Iam dedit ſciam gn̄alē magis: hic dat ſciam gn̄alē minus reſpectu illi⁹. Et p̄mo ſigna q̄b⁹ effime. ab alijs diſtinguimus. Scđo determinat de ꝑmutatiōe ei⁹. ibi (Cum expedit.) Tertio ponit ſigna ꝑmutationis. ibi (Significatio.) ¶ Prima in tot quot ordines ſignoꝝ ponit ⁊ vident' in ſũma decē: l3 ad ampliorē numerũ poſſunt reduci ſumendo quodcũꝫ ſignũ. Scđa ibi. (Neqꝫ incipiũt.) Tertia ibi (Et eſt inflāmatio.) Et cetera patebũt.

¶ Cōſiderādũ ꝙ cā antecedēs hic ſumit' pro cā corꝑali: ēt ſi ſit ꝯiũcta: effime. n. nō fiunt ꝓprie a cauſis corꝑalib⁹. ſ. vere effime. vt dictũ ē. ¶ S3 tu. d. Auer. 4. colli. cap̄. 25. ponit ꝙ oīs effimera fit a cā primitiua: ſed nō ꝯuertit'. ¶ Dōm ꝙ loquit' de vera effimera.

¶ Neqꝫ incipiũt cũ coartatiōe: ⁊ eſt ꝙ ipſe nō incipiũt ſm plurimum cũ rigore ⁊ frigore extremitatuz: ⁊ profundatione caliditatis: ⁊ declinatione ad pigritiā ⁊ ſomnũ ⁊ ſubmerſionē pulſus ⁊ ſubtilitatē eius ⁊ diuerſitatem eius ⁊ paruitatem ipſius: immo fortaſſe accidit in principio earum ſimilitudo frigoris ⁊ horripilationis ⁊ punctio: cuius cauſa eſt vapor chimi mali ⁊ mouetur velociter: ⁊ accidit ſed raro rigor ꝓpter multitudinem vaporum ledentium lacertos propter punctionem ſuam ſuperflua multitudine.

¶ Hec eſt ſcđa collectio ſignoꝝ ſũpta ex mō ſue inuaſionis: ⁊ vult ꝙ cũ fe. putride incipiāt cũ coartatione caloris: vnde fit rigor frigus ſummerſio pulſu3 ⁊c̄. hoc nō fit in effi. cũ nō pēdeat a materia.

¶ Immo fortaſſe. Declarat ꝙ ſm plurimũ fit q̄đ dixit: q̄ q̄n̄ꝫ accidit ſimilitudo frigoris propter vaporem malignum.

Dubiũ 8m ¶ Dubitat' q̄re dixit ſimilitudo frigoris: imo videt' verũ frig⁹ factũ ex ꝑuatiōe cal'i in extremis: ⁊ retractione int⁹ ſicut in tertiana. ¶ Dōm ꝙ forſan vocat ſimilitudinē frigoris frigus p̄uatũ q̄le eſt in tertiana reſpcũ flegmatice: ⁊ forſan ꝙ frig⁹ validũ fuga caloris īductũ nō ſit in effi. q̄ talis fit ꝑꝑ pũctionē vñ calor fugit: ſed punctio facta in effi. l3 ſit vera nō tñ eſt magna ꝑdurās ſic̄ in tertiana vel in rigore cauſonis: ⁊ iō nō fit validũ frig⁹: eſt ḡ ſimilitudo frigoris: l3 poſſit eē pũctio vera: ⁊ iō Aui. nō dixit pũctionis ſimilitudo: ſed pũctio vera facta a vapore calido acuto: ſed tñ nō perdurat.

¶ Et horripilationis. Quia etiā nō fit vera horripilatio ſicut in humoralibus: ſed ſimilitudo horripilationis q̄ vapor caloris calefacit: ⁊ pungendo retracto calido infrigidat: ⁊ iſta non dicitur vera horripilatio: ſicut illa que fieret ex cholera flegmati mixta.

¶ Cuius cauſa. ſ. frigoris ⁊ horripilationis ⁊ punctionis.

¶ Et accidit ſed raro rigor ꝓpter multitudinem vapoꝝ. Intelligit per rigorem typum cũ frigore ⁊ motu qualis fit in tertiana q̄n̄ꝫ: ſed raro in effi. reperitur talis vaporum calidorũ multitudo: eſſet enim iam potius humoralis caloris tunc q̄ꝫ effime.

¶ Et eſt eius inflāmatio non mordicatiua aſpera: imo bona ſicut caliditas corporis laborantis ⁊ ebrij.

Dubm 2m ¶ Hec eſt tertia collectio ſignoꝝ ex tactu caloris. Dicit p̄mo ꝙ caliditas nō ē mordicatiua: nō aſpera. ¶ Cōtra: q̄ calor eius fundat' in ſuba ſubtili. ¶ Dōm ꝙ nō mordicat ſicut putredinalis: ⁊ l3 ſubſtantia ſit ſubtilis ⁊ ex hoc cito imprimit nō tamē multũ īprimit.

¶ Aſpera. i. non aſpere quia non arida.

¶ Bona. i. mitis ad tactum.

¶ Et ebrij. Non bona reſpectu ſanoꝝ: ſed reſpectu aliarũ feb. ⁊ hoc apparet q̄ dixit. ⁊ ebrij. Calor eni3 ebrioꝝ malus eſt q̄n̄ꝫ accidēs: vt in cōmē. afoꝛ. apparet. Si inebriatus aliquis ⁊c̄. Eſt tamen caliditas mitis ad tactum. ſ. vaporoſum. ſ. vaporibus vinoſis.

¶ Laborantis. i. exercitati.

¶ Et cum eſt vrina in primo die digeſta: ⁊ pulſus bonus: tunc iudica ꝙ eſt febris effimera: ⁊ illud ideo q̄m̄ vrina non alteratur in ea inquantu3 ipſa eſt effimera: ⁊ eſt ſedimen eius digeſtum non decliue ad colorem humoris: ⁊ eſt quandoꝫ nubes eius pendens: ⁊ q̄n̄ꝫ eſt natās boni coloris: ⁊ quādoꝫ accidit vt nō equet' color eius: tamē eius ſubſtantia eſt equalis: ⁊ nō alterat' color eius niſi ꝓpter id q̄đ aſſociat' ei de cauſa alterationis vrine: q̄ꝫuis nō ſit illic febris effimera ex eo quod dicemus in tertiana ⁊ ſimilibus ei.

¶ Hec eſt quarta collectio ſignoꝝ. Cōſiderādũ ꝙ per h̄ ſignũ maxime diſtinguit' a putrida vt apparet ex eade3 ſn̄ia. G. p̄mo de diffe. feb. cap̄. 7. poſſet. n. in principio ethice apparere diſtinctio in vrina. ⁊ forſan ſubiunxit pulſum bonũ vt differret ab ethica inchoāte: in qua non ſic eſt bonus pulſus.

Dubm 3m ¶ Dubitat' an per vrinā digeſtam ſignificem⁹ in effimera. ¶ Videt' ꝙ nō: q̄ nō eſt febris m̄alis. digeſtio aũt eſt materie. ¶ Dōm ꝙ ꝑ ſignũ digeſtionis nō ſign̄amus in effi. directe: ſed quaſi indirecte: q̄ ſignificamus. ſ. alterationē malā nō eſſe in m̄ā: nec corp⁹ eē trāſmutatũ in ſuis humorib⁹ ad aliq̄ꝫ corruptionē ꝙ per ſuā hypoſtaſim poſſem⁹ ſignificare: ⁊ has duas rōnes īnuit Aui. p̄mā ꝙ alteratio vel corruptio nō ſit niſi in humorib⁹ ponit cũ dicit. nō alteratur niſi īquātũ eſt effi. i. eſt alteratio in ſpũ nō in humorib⁹. ſcđam ſc3 ꝙ humores nō ſint īficiētes vrinā ponit cũ dicit. nō eſt decliue ad calorē hũoris. i. nō ſunt corrupti vel putridi hũores: vñ fiat hypoſtaſis illis ſil'is ſic̄ in feb. cholerica pōt fieri citrina hypoſtaſis: ⁊ in flegmatica alba viſcoſa: ḡ q̄li3 erat hypoſtaſis anteq̄ꝫ eēt effi. talis fere eſt mō. Ex quo appet ꝙ ſi in ſua ſanitate hō hēat vrina3 crudā abſq̄ꝫ hypoſtaſi ꝙ tale3 op3 expectare in p̄ncipio effi. ⁊ hoc ītelligēs Aui. dixit q̄n̄ꝫ eſt ſm ⁊c̄. q. d. nō ſemꝑ ſed ſi hō in ſanitate hēat. Et apparet ꝙ trāſmutatio in colore vrine ab effi. verſus tincturā nō bonā promptior eſt q̄ꝫ tranſmutatio in ſubſtātia: q̄ ſola flāma pōt eſſe cā ticture: l3 nō ſit cā male hypoſtaſis: ⁊ iō ſubdit. ⁊ q̄n̄ꝫ accidit vt nō equet' color ⁊c̄. talis aũt coloris alteratio nō eſt appropriata effi. imo pōt euenire a colorib⁹ aſſociatis alijs feb. vt tertianis ⁊ ſil'ib⁹: ⁊ forſan ītelligit alterationē in colore ex flāmis

mēbroꝝ īterioꝝ.ꝟ.g.ex calefactione epatis:ɔtingit.n.in febre effi. apparere vrinā igneā nō ꝑꝑ cām ex effi.sed ꝑꝑ flāmā epatis ꝗ posset esse ⁊ si nō eēt effi.⁊ posset esse in tertiana ⁊ silibus:vel qñꝗ est nō color bonꝰ:q2 hō est aptꝰ īflāmari in epate plus ꝙ̄ sit ī frenesi.

Dubiū 4m

¶ Dubitaṫ an ꝑ signū digōnis apparens ꝑ̄ma die in effi.distinguamus eā a putrida. ¶ Videṫ ꝙ non:q2 prima die in feb.putrida aliꝗ pōt apparere signū digōnis vt Gal.3.ca. Amplius nō vı̄ ꝙ in ꝑ̄ma die appeat signū digōnis in effi.q2 pōt fieri ex nauseatiua satietate ⁊ cruda erit vrina. Amplius digō fit maxīe per spūm:sed ille est factꝰ ex̄tneus:ꝫ sua opatio ledeṫ.febriēs.n.est eger ⁊ eger est lesus: vt infra Aui. ¶ Dōm ꝙ in effi.inquātū sunt effi.statim apparet digestio in vrina.i.vrina bona nō soluꝫ in prima die sed in principio diei.s.cū inuadūt. Ratio est:q2 effi.vt effi.nō includit corruptionē humoꝝ:sicut putrida includit:⁊ in effime.est spiritus calefactus nō maligna multū calefactione sed satis suaui ⁊ miti.⁊ has rōnes Aui.ponit in lr̄a:ꝗuis tamē īquātū effi.⁊ sic in veris effi.appareat vrina mox digā.per accidēs tñ ⁊ ꝑꝑ cās que hoc faciūt ⁊ si nō eēt effi.pōt vrina apparere cruda indigesta vel mala in colore ⁊ sub̄a: sicut si cū effi.cōiungaṫ malitia epatis vel stomachi vel aliꝗ mali humores in ꝑtibus epatis versus venas moti:que cāe nō sunt ab effi.vt effi.q2 si nō eēt effi.sed esset tertiana vel alia dispō faceret illā malā vrinā:⁊ ħ mō pōt exponi lr̄a que dicit.⁊ nō alteraṫ color eiꝰ.s.vrine ⁊ hypostasis:⁊ sic nō alteraṫ sub̄a nisi ꝑꝑ illud. ¶ Ex ꝗbꝰ supradictis collige ꝙ multe ꝑñt esse cāe ꝗbus accidit ꝙ in principio effi.nō apparet digō in vrina siue sit vera effi.siue nō vera effi. ¶ Ad ɔ̄riū dōm ꝙ in prima die in feb.putrida bene pōt apparere signuꝫ digōnis:sed nō mox in principio diei sicut in principio effi. ¶ Ad secundā apparet solutio:q2 illud est ꝓpter nauseatiuā satietatē que faceret illud ⁊ si nō esset effi. ¶ Ad tertiā dōm ꝙ lꝫ spiritꝰ sit distēperatus:nō tamē ex hoc sequiṫ humores hēre corruptionē ⁊ putredinē que hyposta.nō appareat vel appareat mala sicut in putridis feb. ¶ Sed tu.d.habēs effi.nō bene digeret cibū in suo stōcho nec chilū in epate. Dōm ꝙ nō ꝑꝑ ħ appet cruditas in vrina:q2 defectꝰ ille est paucus vt Isaac scd̄o feb.vel ꝓpter hoc nō erit in humoribus epatis ⁊ venarū corruptio sicut in putrida feb.

¶ **Et pulsus est decliuis ad spissitudinē ⁊ fortitudineꝫ ⁊ magnitudinē nisi in ea que est a passionibꝰ debilitātibꝰ:⁊ nisi fuerit in stomacho humor mordicatiuꝰ aut frigidus aut causa alia de his que mīorāt pulsuꝫ ꝑ̄ter febrem. Et raro quideꝫ diuersificaṫ:si vō diuersificeṫ erit ei ordo. Naꝫ si diuersificeṫ illud:tunc erit ꝑꝑ cām aliam antecedētē febrē:aut vicinātē ei sicut est labor vehemēs:aut mordicatio vehemēs in visceribꝰ ⁊ similia his. Et quādoꝗ accidit vt īdureṫ pulsus ꝓpter frigus vehemēs ⁊ inspissans ⁊ infridās:aut ꝑꝑ caliditatem solis vehemētē exiccātē:aut ꝓpter vehementem laborē exiccantē:aut famē:aut āgustias:aut vigilias aut euacuationes. Et ꝙ̄doꝗ festinat in eo dilatatio: ⁊ tardaṫ ɔstrictio ⁊ non festinat plus ꝙ̄ naturalis nisi raro ⁊ cū velocitate pauca quoniā necessitas:euentationis in eo est vehemētior ꝙ̄ necessitas educendi vaporē corruptū:vapor nāꝗ in eo nō est corruptꝰ cōparatiōe sui ad eq̄lē:imo est bonus cōparatiōe sui ad eū.**

¶ Hec est quīta collectio signoꝝ ex pulsu.ponit aūt signū ex pulsu ꝫm sex genera. ¶ Prio ē spissus ꝑꝑ addita necessitatē:⁊ sequiṫ ex hoc ꝙ sit velox vt appet ex cañ. Aui.ꝑ̊ lib.fen.2.ca.de pulsu etatū.

Dubm 5m

¶ Tertio est fortis. Cōtra:q2 est virtus debilis cū sit eger. Dōm ꝙ apparet fortis:q2 pulsus velox ⁊ magnus apparet fortis:lꝫ nō sit vt in introductorio pulsuū ca.5.alr.ca.2. Vel dōm est ꝙ est fortis respectu pulsus aliaꝝ fe.in ꝗbꝰ magis deficit virtus.hic.n.pulsus paꝝ deficit a pulsu sani.vnde Isaac fe.2.cap̄.de signis fe.effi.dicit pulsus patiētiū effi.nō differt a pulsu sanoꝝ nisi in velocitate diastolis:⁊ tarditate ɔstrictiōis.s.respectu velocitatis systolis:⁊ tūc Aui.ponit casus ꝗbus in effi.nō ꝓpter effi.pōt fieri pulsus paruus ⁊ debilis ⁊ rarus:⁊ est passio debilitatis vt tristitia vel eūatio ⁊c̄.

¶ Quarto pulsus est equalis ⁊ non diuersus:⁊ si diuersus est:est ordinatus quia nō est ibi materia grauans:sed si est:est euaporosa.

¶ Nā pro sed.si diuersificeṫ.s.ab equalitate ⁊ ab ordine:q2 fiat diuersus inordinatus erit ꝑꝑ cām que accidit anteꝙ̄ fit feb.vt q2 nimis laborauit:vel que accidit cū est fe.⁊ ħ est qd̄ dicit vicinātē sic mordicatio ⁊c̄.vel ēt labor aīalis pōt accidere cū est fe.⁊ nō sic corporeus:cū febricitantes debeāt in lecto ꝗescē vt in cōmē.afoꝛ.2s.ꝑti.2. Febricitantibꝰ nō oīno in suꝑficie. Qūo aūt labor ⁊ mordicatio diuersificēt ⁊ inordinēt pulsuꝫ:sciatur ex scientia cārū pulsus.

¶ Et similia. Vt superflua eūatio vel assumptio ciboꝝ maloꝝ:⁊ in summa oīs causa qua pōt fieri pulsus inequalis inordinatus.

Dubiū 6m

¶ Dubitaṫ q2 dicit ꝑꝑ cām antecedentē:cū tñ dixerat supra effi.nō fieri a causis añcedētibꝰ. ¶ Dōm ꝙ cā añcedēs sumiṫ duplr̄. Qñꝗ ꝓ cā corporali distincta ɔtra cām primitiuaꝫ:⁊ sic sumebaṫ supra cū dixit ꝙ effimē nō fiūt a causis antecedētibꝰ. Qñꝗ sumiṫ pro cā veniēte ante feb.vel aliā dispōnē:⁊ distiguiṫ ɔtra cām vicinanteꝫ que venit simł cū feb.⁊ hoc mō sumiṫ hic.labor enī corporeus vel aīalis est cā ꝑ̊mitiua ⁊ nō antecedēs primo mō:⁊ siue sit vicinans: siue antecedēs scd̄o mō.i.ante febrē veniens pōt mutare pulsum.

¶ Quinto modo pulsus est debite lenitatis non durus.accidit aūt ꝙ induratur propter causas quas ponit.

¶ Et qñꝗ festinat. Hic ponit signū cōparādo systolē ad diastolē:⁊ vult ꝙ diastoles festinat.i.ē velox:⁊ systoles tardat respectu diastolis:īmo systoles nō festinat.i.nō est velox supra naturalē systolem nisi raro ⁊ parum:⁊ illud est quando essent multi vapores:et tunc assignat causam cōmunē notā:⁊ ponitur ab Haly in thegni tracta.2.78.cōmen.aliter cōmē.10.trac.de corde.⁊ a multis alijs.

Dubiū 7m

¶ Dubitaṫ q2 dixit qñꝗ festinat:īmo semper est hoc:vt Gal.īnuit primo de differē.feb.cap̄.7.⁊ Isaac scd̄o feb. ¶ Dōm primo ꝙ est īproprius modus loquēdi. ¶ Scd̄o ꝙ illud est in veris effi.⁊ ī quātum sunt effi.raro aūt reperiuntur vere:⁊ vtplurimū cū eis ɔiunguntur alie cause que permutant systolem permutatione multa. ¶ Tertio pōt rñderi vt al's diximus ꝙ diastoles est maior systole:⁊ hoc est semper:sed velocitas in eis ambabꝰ supra nālem vel spissitudo nō semꝑ est māifesta:q2 dꝫ cōpleri necessitas addita cū magnitudine cū nō fit multū magna necessitas:est enī calor eiꝰ vt laborantis ⁊ ebrij. Si aūt multū addatur calor qd̄ non fit semper: tunc apparet distictio manifesta in velocitate diastolis ad systolem. ¶ Lꝫ tres solutiones sint:nostre prime due sunt magis cōuenientes ⁊ tertia pōt defendi:lꝫ non sit ɔsona verbis Gal.2.de crisi cap̄.vlti.cuꝫ dicit.ꝙ in effime.pulsus addit in velocitate ⁊ multotiens in magnitudine.

¶ **Et cum ambiguus sit tibi pulsus ⁊ cōstrictio ipsius: tunc scias ex anhelitu:⁊ pulsus quidem redit post eradicationem eius ad consuetudinem eius naturaleꝫ in illo corpore:⁊ hoc est signum bonum.**

¶ Hec est sexta collectio signoruꝫ ex pulsu ⁊ anhelitu:⁊ q2 pulsus pōt esse ambiguus in sui systole q2 nō cōprehēdiṫ ꝫ Rasim.16.ɔti. in fine.⁊ in.17.ꝑ̊ cap̄.⁊.10.lib. Almansoris cap̄.32.⁊ nos sumus in ħ cum eo ⁊ ɔtra Gal.vt ꝓbauimus super primo cañ.fen.2.ideo cōsidera anhelitum cuius systoles apparebit tibi ad visum.

¶ Pulsus redit. Quia faciliter resoluitur calor ille. Et in hoc signo ad distinguendum effi.a putridis valde confidit Gal.in terapenti. ad Glauconem lib.1.3.cap̄.dicens.nulla aliarū feb.ad id qd̄ ꝫm naturam reuertitur:neꝗ si multum tempus inter medium finis primi ⁊ principiū secundi fuerit paroxismi sicut in tertianis ⁊ quartanis:in illis enim semper remanet feb.signum:in effi.vō totū deletur paroxismo cessante.⁊ hoc intelligit Auicē.

¶ Est signū bonū.s.in significādo ꝙ sit effi.lꝫ etiam sit bonū ex alio.

¶ **Et scias penitꝰ ꝙ quotiēs vrina ⁊ pulsus sunt boni significāt ꝙ febris est effimera:⁊ quādo nō sunt boni nō opꝫ vt nō sit effimera. Multotiens enī est in ea vrina tincta:⁊ pulsus diuersus ⁊ debilis ⁊ paruus.**

¶ Hec est septima collectio signoruꝫ ex pulsu bono ⁊ vrina:que in alijs feb.plus permutanṫ ꝙ̄ in effi.ideo pulsus bonus ⁊ bona vrina effi.significant:nō tamē pulsus malus ⁊ vrina mala significant ꝙ nō sit effi.q2 posset pulsus ⁊ vrīa mala esse ⁊ esset effi.quoꝝ malitia esset nō ꝓpter effi.sed ꝓpter aliam cām vt supra apparuit:⁊ hoc est qd̄ dixit.quando nō sunt bonus pulsus ⁊ vrina:non opꝫ vt nō sit effi.⁊ tunc probat ꝙ bonus pulsus ⁊ bona vrina significent effi.q2 cum effi.multotiens reperitur bona vrina ⁊ bonus pulsus: ⁊ hoc est qd̄ dixit.multotiēs nō est in effi.vrina tincta ⁊ pulsus ⁊c̄. sed vrina bona ⁊ pulsus bonus:ergo signuꝫ effi.erit pulsus bonus ⁊ vrina. Et īnuit per hoc probationem alterius sui dicti.s.ꝙ nō sequitur est vrina mala ⁊c̄.ergo non effi.q2 quādoꝗ est effi.cū vrina mala:lꝫ multotiens nō sit mala.⁊ sic saluatur littera que dicit.multotiens enim est.i.accidit aliquādo ꝙ est ⁊c̄. Hic aūt fuit facta instantia nobis:ad cuius esse sequitur hoc ad eius non esse sequitur ɔtrarium:vt Mesue de ɔsolatione.2.cap̄. Si igitur vrina bona significat effi.ergo qñ nō est bona significat ꝙ nō est effi. Dōm ꝙ ꝓpositio illa verificatur in causis ⁊ effectibus contrarijs equatis.

¶ **Et de illis que significant ꝙ ipsa est febris effimera est vt sit principiū eiꝰ facile ⁊ leue ⁊ sit augmētū eiꝰ nō addens supra duas horas:⁊ neꝗ associenṫ statui accidentia**

cidētia vehemētia: ⁊ vt nō accidant in ea accidentia praua: ⁊ nō sit in ea ebullitio caloris vehemēs: ⁊ minorent̄ cū ea dolores. q̄ si cū ea dolor fuerit capitis aut dolor aliꝰ nō sit fixꝰ īsepabilis post eradicationē eiꝰ: ⁊ hoc qdē significat q̄ ipa est effimera.

¶ Hec est octaua collectio signorum.

¶ Principium facile.) Per priuationem accidentium dictoꝝ in principio paroxismi putridarum.

¶ Leue.) In calore. vel. i. leuiter ab infirmo portabile. Cōtra. quia 17. ꝯti. 1. cap̄. effime. in pricipio non leuis est. Dicendū q̄ intelligit nō leuis. i. nō obtusi caloris: per typum frigoris vel rigoris.

¶ Augmētū non addēs supra duas horas.) Hoc est iuētū p experientiā: nec posset ꝓbari nisi q̄ cito ⁊ in breui tempore venit ad augm̄ sui eē: siue p augm̄ ītelligamꝰ calorē vltimū in spū īpressum a cā extrīseca: ⁊ de h̄ nō credo q̄ fuerit mēs Aui. siue ītelligamus vltimū caloris qd̄ spūs calefacti ponūt in mēbra: ⁊ de h̄ credo q̄ sit ɓmo: spūs enī īflāmati velociter mouent̄ p mēbra ⁊ illa inflamāt dādo vltimū caloris qd̄ pn̄t lz nō in facto eē: q2 eēt ethica.

¶ Accidentia vehementia.) i. intentione aut numero.

¶ Praua.) in malitia.

¶ Dolor nō fit fixus post eradicationē eius effimere.) Quia siue sit dolor a mala cōplōne siue a vaporibus statim recedit ⁊ perfecte. qd̄ nō sic ꝯtingit in eradicatione paroxismi putridarum.

Dubiū 8ᵐ ¶ Dubitatur vtrū effi. habeat q̄tuor tēpora. Videt̄ q̄ non: q2 est morbꝰ factus. 8. terapē. cap̄. p̄. In cōtrariū est hic Auic. q̄ sibi īponit pricipiū leue: augmētū citum: ⁊ statū nō paruū: ⁊ declinationē perfectā. Dōm p̄mo q̄ hic est sermo de veris effime. de quibꝰ amplius dubitat̄: ⁊ ex hoc appebit qd̄ sit dicēdum de non veris vt de illis que fiūt a bubone ⁊ silibꝰ. Scd̄o q̄ hec effi. nō hz tempora penes mām que in tota morbi duratione alteret̄ et expellat̄ vltimo sicut in feb. putridis q̄a effi. nō pendet ab humore. Tertio q̄ effimera vera ꝓprie nō hz paroxismos ꝑiodicantes. Rō: q̄a ꝑiodicatio vel ꝑoxismatio est ex motu materie vt hz varietatē sue ꝯgregatiōis ⁊ expulsionis de parte ad ptē: vt scd̄o de diffe. feb. cap̄. vltīo. hz ḡ vera effi. solū vnū paroxismū siue paroxismū siue qd̄ aliud velis noīare in quo assignabimus sua tempora. Differt aūt effi. habere vnū ꝑoxismū ⁊ tertianā hr̄e vnum: q̄a tertiana pōt de sui rōne habere plures paroxismos ꝑiodicātes: cōtingenter aūt hz vnū: sed effi. de sui rōne hz vnū ꝑoxismū ⁊ nō plures periodicātes: ꝯtigenter aūt hz plures ꝑiodicātes vl̄ nō periodicātes. Rō p̄mi: q2 mā cholerica semel mota hz in suiratione q̄ possit disponere mēbra ad reaggregationē noue māe. accidit aūt q̄ quādoq̄ hoc nō facit paucitate: habilitate: ⁊ subtilitate. Rō scd̄i est q2 effi. hz suū ꝓductū a cā extrinseca. x̄. g. calore solis. accidit aūt ꝯtingēter q̄ hō iterū reuertat̄ ad solē: ⁊ iterū fiat effi. Quarto q̄ in hoc vno paroxismo effi. duplr̄ possumus imaginari tp̄s ⁊ successionē. Vno mō q̄ntū ad dispōnē. s. calorē procedentē in spū a cā extrinseca calefaciēte: ⁊ quātū ad hoc nō hz tēpora: q̄a talis calor est factꝰ in spū retētus. Sed tu. d. nōne sicut stāte calefacto eē in humore dicimus putredinē ⁊ corruptionē humoris eē in fieri ɓm suā opīonem: ita stante calefacto eē in spiritu poterit spūs corruptio eē fiēs. Ampliꝰ ante calefactū esse est calefieri. Dōm q̄ lz ista sint ex nā rei: nō sunt tn̄ a medico bene distinguibilia nec sibi manifesta. Alio mō possumus imaginari tp̄s ⁊ fieri in paroxismo effi. q̄ntū ad illud qd̄ de calore pēdet in membris a spiritu calefacto: ⁊ vt sic possumus ponē tēpora in effi. nam stāte spū in calefacto esse mēbra diuersimode disponūtur: eo enī īnstāti vel tēpore quo spūs sunt nūc in calefacto eē: ⁊ nō prius mēbra incipiūt calefieri: ⁊ hoc est p̄nm̄ effi. ⁊ q2 hoc non est a mā: ⁊ iō nō sunt accn̄tia p̄ncipij paroxismoꝝ putridaꝝ: nisi ɓm modū accidentalē supra declaratū. In scd̄a pte tp̄is auget̄ calor in mēbris ⁊ est tp̄s augmēti ⁊ cito finit̄. In tertia durat vltimū ad qd̄ est ꝯuētū de gradu caloris in mēbris ⁊ est deuētū nō per calefactum eē sed p calefieri nō plus ītēdi. In quarta. pte recedit calor a mēbris refrigeratis ⁊ euaporatis spiritibꝰ ⁊ vaporibꝰ: ⁊ q̄a corpora subtilia sunt nō remanet de eis vestigiū post paroxismū sic̄ de humoribꝰ putridis: ⁊ sic Aui. distiguit tēpora. Ad rōnē cum dr̄ effi. est morbꝰ factꝰ verū est in spū: ⁊ q̄ntū ad illō factū nō hz tēpora mēsurātia: sed q̄ntū ad fieri q̄ pēdet in mēbris a facto spirituum sic.

Dubiū 9ᵐ ¶ Dubitat̄ scd̄o an effi. possit hr̄e paruitatē qua occidat. Qd̄ nō: q2 nō ponit̄ morbus de quo sit dubietas: eēt enī acutꝰ vt supra dicit Aui. Ampliꝰ credit̄ cōiter q̄ īterpolate feb. nō sint mortales: ḡ multo minus effi. In ꝯ̄riū q2 effi. est passio in spū qui est nobilis pars in corpore: nō igit̄ vr̄ īcōueniens q̄ occidat. Cōis rn̄sio est q̄ effi. nō possit esse mortalis: q2 feb. nō est mortalis: nisi vel multa malitia qualitatis vel multa materie quātitate que nō sunt in effi. ¶ Cōsiderandū tn̄ q̄ feb. putride ꝓpter tres causas videtur maxime īferre mortē: ⁊ hoc de eaꝝ rōne. Vna est excessus q̄litatꝭ calide. Scd̄a venenositas in mā putrida vt in pestibꝰ ⁊ in feb. de cholera eruginosa si fit ab ea. Tertia resistētia materieꝝ ad euacuationē: ⁊ hec cā finaliter reducit̄ ad qualitatē vel malitiā ɓz q̄ mā retēta est: ⁊ ad hāc cām reducit̄ cā particularis quā ponit. G. p̄mo ꝓno. 28. cōmē. Dico ḡ q̄ effi. de se vtplurimū nō occidit altera istaꝝ cāꝝ: spūs enī nō trāsit ad acutū ⁊ vstū calorē: nec pmutat̄ ad dispōnē venenosā p suas trāsmutationes ⁊ cōbustiones iteratas sicut fit humor chol̄a erugīosa vel nigra maligna nec resistit expulsiōi: his tn̄ frequētissime exn̄tibꝰ nō est īcredibile qd̄dā possibile lōginquū. s. q̄ effi. qn̄q̄ sit mortalis: dr̄ enī qn̄q̄ morbus mortalis: lz nō in se sed huic cōparatꝰ: vt Gal. sentit in libº de quatuor tp̄ibꝰ. morbi ca. 5. excessus ḡ qualitatiuus cuiusdā effi. cū tali ꝓportione pōt eē huic homini mortalis. Sicut enī sunt alie ⁊ alie sanitates īdiuiduales sic alie ⁊ alie ꝓportiōes vite īdiuiduales. Ampliꝰ ethico existēte ī vltīo caloris cui si fiat additio exeat vite ꝓportionē effi. supueniēs erit mortalis. Declaratū est autē in q̄dā nostra q̄ōne q̄ oīs gradus caloris p̄ter nām a p̄nº quo homo est febriēs vsq̄ ad vltimū quo statim sequit̄ mors pōt poni in facto eē. Ampliꝰ nō est īcredibile q̄ spiritui calefacto possit associari ꝓprietas venenosa qua occidit. Sz tu. d. h̄ est ex̄ rationem effi. Dōm q̄ veꝝ est effi. vere. Vel dicendū est logice. veꝝ est effi. absolute: sed nō huiꝰ. Sic̄ est extra rōnē putride vt putrida est q̄ fiat a venenoso humore: sed nō extra rōnē huiꝰ: q̄uis ꝓpingor sit dispōni putredinis venenositas q̄ dispōni caloris effime.

¶ Et plurimū qdē eradicationis eiꝰ fit p sudorem ⁊ humorositatē silē sudori nāli nō humoroso: ⁊ non sit vehemens superfluitas iterū in q̄ntitate sua: imo appropinquat sudori naturali in quātitate sua sicut est proximus ei in qualitate sua. Si enim videris sudorem plurimum: tunc febris erit nō effimera.

¶ Hec est. 9. collectio signorum.

¶ Dubitat̄ q̄uo effi. terminat̄ p sudorē cū spūs nō sit mā sudatiua. Dubᵐ 10ᵐ Rn̄det Isaac feb. scd̄o q̄ hoc est pp humiditates q̄ sunt in mēbris q̄s calor effi. eliquat: sicut ēt facit balneū qd̄ sitim aufert qn̄q̄ humiditates eliq̄ādo. Aliter pōt dici q̄ vapores effusi p mēbra calefacti ꝓpulsi ad cutim ibi ꝯ̄dēsant̄ ⁊ fit sudor: ⁊ iō nō est humorosus nec multus sicut in humoralibꝰ sed paucus suauis similis humoroso non humorosus ⁊ silis sudori nāli. Sz ꝯ̄. oīs sudor est ex̄ nām vt 3º de accidēti. cap̄. 6. ⁊ in cōmē. afor. 15. parti. p̄me. Vētres. Dicendum q̄ dicit̄ nālis huic homini sano in hac dispōne. x̄. g. exercitij ꝯuenientis: lz nō sit simpliciter naturalis respectu optime sani debētis insensibiliter pellere sua superflua.

¶ Et de eis de qbꝰ febris effimera expit̄ est vt īgrediat̄ balneū hn̄s eā. Cūq̄ mora fecerit euenire ī eo q̄si horripilationē nō ꝯsuetā: scit̄ q̄ febris ē febris putredis: ⁊ egrediat̄ hn̄s eā ex balneo ilico: ⁊ si nihil alterat̄ a dispōne sua: tūc febris est effimera.

¶ Hoc est signum decimum.

¶ Dubitat̄ de hoc: q2. 11. terap̄. penultīo cap̄. in feb. putrida docet balneare: ⁊ vult q̄ si nō fiat rigor nec sit mēbrū ꝯ̄bile nec crudorū humoꝝ multitudo iuuabit̄ a balneo. Dōz q̄ in putrida fe. in p̄ncipio nō ꝯcedit̄ balneū: hic aūt in p̄ncipio feb. de q̄ est suspitio an sit putrida vel effi. ꝯcedit̄ tētatiue. Si enī est putrida euaporātibus ⁊ colliq̄tis multis ⁊ crudis humoribꝰ fiet horripilatio siue typus sed in effi. nō. Et appet q̄ h̄ signū nō distīguit ab ethica. dixit aūt nō ꝯsuetā q2 q̄busdā ꝯsuetudo est statim cū balneū. i. stuffā siue tinā ītrāt q̄ horripilant̄ vel pp mutationē subitā cū mlta sensibilitate cutis: vel q2 statim mouet aliquas supfluitates acutas.

¶ Permutatio febris effimere. Cap̄. 7ᵐ.

Cum expedit vt febrē effimerā patiēs cibet̄ ⁊ errat medicus sup eam ⁊ non cibat ip̄z pmutat̄ febris in corporibꝰ chol̄icis ad ethicam incēdentē ⁊ in corporibꝰ carnosis ad synochā que est absq̄ putredine: ⁊ fortasse pmutat̄ ad illā que est cū putredie.

¶ Hic ponit causas transitus effi. in alias. Et p̄mo vnam. Et secūdo aliam. ibi (Et similiter.)

¶ Dubitat̄: an in calidis ⁊ siccis permutet̄ ad putridā. Videt̄ q̄ Dubium sic per Gal. 10. terap̄. 3. ca. Dōm q̄ ex abstinētia īcōgrua cibi pōt ex effi. nō solum fieri ethica sed putrida: sed cal̄i ⁊ sicci sūt aptiores ad ethicā q̄ calidi ⁊ humidi abstinētes ēt a cibo: ⁊ iō cōparatione hoꝝ loquēs dixit. hic calidi aūt ⁊ humidi īflāmati abstinentia siue fame īcurrūt synochā ꝓ̄pte: ⁊ iō sermo q̄ seqtur cum dixit. ⁊ fortasse permutat̄ ad illā. s. febrē cū putredine pōt referri ad

vtrac corpora: sed calida ⁊ sicca ad illã que de putredĩe chol'e: et calida ⁊ humida ad illã de putredine sanguinis. Quidã tñ ponũt Iſam sic. ad ethicam ⁊ incensiuam idest cholericam.

¶ Et similiter qñ necessariũ est adiutoriũ in apiẽdo poros ⁊ rarificãdo corpus ⁊ nõ fit iflãmatio in humoribꝰ retentis in corpore inflãmatione eiꝰ qꝺ cale facit cum fortitudine ⁊ eius qꝺ putrefacit.

¶ Considerãdũ ꝙ non apertis poris ꝓhibetur euẽtatio: ⁊ hec est cã putredinis: vt. xi. terap. ca. 8. ꝓhibita ergo euẽtatione. ṗmo fit inflãmatio calefactiua absolute: deinde fortificato calore ex̃neo fit putredo. ⁊ hoc est qꝺ dixit. iflãmat iflãmatiõe eiꝰ qꝺ calefacit. i. inflãmat ṗ vt solũ calefaciẽs sup. ⁊ iflãmat post cũ fortitudĩe eiꝰ qꝺ putrefacit. i. iflãmatiõe putrefacit: ⁊ iõ põt exponi iflãmat cũ fortitudĩe caloris eiꝰ. qꝺ. i. ꝑꝑ qꝺ putrefacit: ⁊ ĩnuit ꝙ ṗ. posset fieri synocha sine putredĩe: deĩde cũ putredĩe ⁊ explicat duas cãs trãsitꝰ effi. ĩ alias fe. q̃ sꝫ ex errore: lꝫ enĩ sint alie: iste plus eueniũt.

¶ Signa permutationis febris effimere ad febres alias. Cap. 8m.

Significatio illiꝰ ẽ ꝙ ipsa decliuat absq sudore aut humorositate aut cuꝫ sudore absq mũdificatione ꝑ sudorẽ ⁊ est declinatio lõga difficilis ⁊ absq mũdificatiõe pulsus: imo remanet in pulsu aliqd ⁊ remanet dolor capitis si fuerit: ⁊ ꝥ totũ sigñat ꝑmutationẽ ad febrẽ putrefactõis hũoris aut ethicã.

¶ Ponit hec signa. Primo in gñali. Scꝺo in spãli. ibi (Nam.)

Dubm pm ¶ Dubitatur: quõ declinatio absq sudore significet trãsitũ cuꝫ hoc ĩsit vere effi. q2 de se nõ hꝫ sudorẽ in suo fine: sed ꝑ accñs vt supra patuit de intẽtiõe Isaac. ¶ Dõm ꝙ ista signa debẽt sil' colligi: siue enĩ absq sudore siue cũ copioso: sed sit absq mũdificatiõe ⁊ ꝺclinatio est lõga significat effi. nõ verã ⁊ illa ẽ apta ꝑmutari in alias feb. Uel dõm ꝙ q̃dã ex his signis significant ꝙ ꝑmutatur q̃dam ꝙ est ꝑmutata: recedere enĩ sine sudore ⁊ sine aliqua humorositate ĩmo cũ asperitate cutis significat ꝙ trãsit vel trãsiuit in ethicã. ¶ Sed tu. d. ex quo iudicabimus recessum prioris feb. Dõm ꝙ ex alio mõ caloris ⁊ posset recedẽ sine sudore ꝑ ingressuꝫ paroxismi putride cũ typo ꝓhibẽte sudorẽ sed aduenire sudoreꝫ ⁊ nõ dimittere fe. aut lõgã eẽ declinationẽ ⁊ accñtia nõ recedere: totũ ꝥ indicare põt trãsire aut trãsitũ esse in aliã fe. ethicã humoralẽ vel putridã quas distingues cũ signis dicẽdis: ⁊ ideo subdit.

¶ Nã si cause fuerint vehemẽtes aut ꝓlongetur mora eiꝰ ꝑmutabitur ad ethicã. Qꝺ si ad ethicã ꝑmutetur videbis tactũ arteriaꝝ calidũ valde ⁊ videbis febreꝫ silem vel fixã: ⁊ in oĩbꝰ mẽbris additur calefactio super repletionẽ ⁊ in tꝑe acceptiõis cibi: aut videbis pulsum seruare equalitatẽ cum duritie ⁊ paruitate: ⁊ videbis signa reliqua que diximus de signis ethice. Et qñ permutatur ad genus febriũ sanguis qꝺ nominatur synocha absq putredine videbis additiõeꝫ ⁊ repletionem caliditatis ⁊ iflãmationẽ faciei.

¶ Primo ponit signa quando permutatur ad ethicam. Secundo quando ad humoralem. ibi (Et quando.)

Dubm 2m ¶ Dubitatur: q2 cãe fortes ⁊ ꝑdurãtes pñt ẽt facẽ putridã. ¶ Dõꝫ ꝙ veꝝ est. nã cause ṗmitiue pñt mouere añtes vt supra dixit. subiũgit ꝙ si ad ethicã ⁊c. quasi dicat possibile est ꝙ ex illis causis non permutetur ad ethicã. ¶ Uel dõm ꝙ cause iste sunt primitiue q̃ vtplurimũ faciunt effi. vel ethicaꝫ que sunt flãme simpliciores: deinde ponit signa ethice que debẽt declarari in ca. de ethica.

¶ Et qñ ꝑmutatur ad febres putredis apparẽt horripilatio ⁊ diuersitas pulsus ⁊ paruitas ⁊ coartatio ⁊ est caliditas mordicatiua sicca ⁊ vehemẽtia accidẽtiuꝫ. In vrina aũt fortasse remanet digestio ex substãtia ⁊ in pluribꝰ nõ apparet in ea digestio.

¶ Hic ponit in summa breui signa feb. synoche ⁊ fe. putride: ꝫ require capitula propria de his.

Dubiũ 3m ¶ Dubitatur autẽ de suo dicto in vrina fortasse remanet digestio. ¶ Contra. q2 hoc est ṗn. feb. putride: sed in principio feb. putride vrina nõ est digesta. ¶ Dicendũ ṗmo ꝙ remaner. i. nõ est digestio. ¶ Et in pluribꝰ ⁊c.) ¶ Si tu dices quare dixit in pluribꝰ cũ semper sit ꝙ adueniẽte putredine cessat digõ. ¶ Dõm ꝙ ṗnm quãdoq est ita breue illius putride ꝙ occultatur: ⁊ hoc est raro: in pluribꝰ ergo non occultatur. ¶ Uel dõm ꝙ putrida aliqua ad quã ex effi. deuenit nõ est maligna multũ. x. g. synocha aliqua: ⁊ tũc vrina in suba non appet mala sed bona ⁊ quasi digesta: sed in colore ⁊ hypostasi nõ est bona nec digesta: ⁊ ideo dixit in pluribꝰ alijs. s. a suba vt colore ⁊ hypostasi nõ appet digestio. i. non appet sic bona: imo in hypostasi nõ erit digõ: q2 vel nõ erit hypostasis vel nõ erit digesta vel in pluribꝰ. s. putridis: in quo fit ꝑmutatio ex effime. ⁊ ꝥ q2 humores añ erãt parati putredini: ⁊ ideo qñ trãsit effi. in putridã vehemẽter putresiũt vtplurimũ: ⁊ ideo vrina nõ est digesta: sed si humores nõ erant dispositi remanebit aliqua digestio in vrina.

¶ Curatiões febris effi. ſm modũ vl'em. Cap. 9m.

In oibꝰ spẽbꝰ febris effimere opꝫ vt afferantur suꝑ corpa patiẽtiũ eas ea q̃ nutriãt eos nutrimẽto bono cũ velocitate digõnis: qm̃ febriens est eger ⁊ eger est lesus. At qbusdã eoꝝ ꝯcedit delitiari in eo sic patiẽti ex labore ⁊ ex ãgustia ⁊ fame. Et illis in quoruꝫ corꝑibꝰ chol'a pl'ima est. Et q conqueritur se pati horripilationẽ in ṗncipio deglutiat cibũ ifusum in aq̃ aut vino vt sit magis penetrãs. Et isti qdẽ cibãtur ẽt in ṗncipio febris ⁊ qbusdã prohibetur delitiari in eo: ⁊ ĩnuitur eis vt fiãt subtiliatio sicut in patiente ex oppil'one ⁊ soliditate ⁊ ex aṗate. Et meliꝰ qdẽ est vt postponatur cibatio vsq ad declinationem nisi in illis quos excepimus. Et aq̃ frida qdẽ opꝫ vt nõ ꝓhibeatur in ṗncipio rei qm̃ ṽtꝰ est fortis q̃re nõ timetur debilitas eiꝰ ⁊ ẽ melior cura in ifridãdo. Ueꝝ si fuerit illic ꝺbilitas ĩ visceribꝰ ⁊ febris iã extẽditur aut fuerit vehemẽs: tũc meliꝰ ẽ vt de ea nõ multũ sumatur.

¶ Hic ponit cañ. gñales cure. Primo ꝑ ea que assumuntur. Scꝺo ꝑ exteriꝰ apposita. ibi (Et ꝯcedit.) Tertio ꝑ euonẽ. ibi (Euone.) Accipe ergo pro ṗmo dicto quibꝰ ꝯcedit delitiari in cibo: ⁊ qbꝰ nõ: ⁊ quibus in ṗncipio paroxismi datur: ⁊ quibꝰ attenuatur dieta ⁊ qbꝰ non: ⁊ quibus aliqua aqua frigida conceditur ⁊ quibus non.

Dubm pm ¶ Dubitatur: q2 hñtibꝰ effi. cũ ṽtus sit fortis ⁊ morbꝰ breuis ex toto dꝫ cibꝰ ꝓhiberi. Ampliꝰ nõ est in effi. intẽtio ad ṽtutẽ vt. 8. terap. Ampliꝰ ex eo qꝺ dicit Aui. in oĩ fe. cõpeteret cibꝰ q2 qlibꝫ est lesus. ¶ Dõm ꝙ morbi breues cũ accñtiũ difficultate in qbꝰ ĩtẽdimꝰ ad mãꝫ ꝓhibẽt cibũ vt ṗa afor. 8. afor. ṗti. ṗe. sed morbꝰ breuis facilis q2 in eo nõ intẽdimus ad mãm nõ ꝓhibet cibũ sed nõ in q̊cũq tẽpore sed in declinatiõe nisi nimis duraret: vl' nisi ꝑꝑ aliq̃s cãs q̃s Aui. ponit: ⁊ cibꝰ dꝫ eẽ facilis digõnis: q2 eger est lesus. ⁊ ad hãc ĩtẽtionẽ. A. inducit illũ sermonẽ ⁊ nõ vult ꝙ tu cibes q2 sit lesus.

Dubm 2m ¶ Dubitatur q̃re hñtibꝰ cholerã plurimã damus cibũ cũ sint nõ corpora pura. ¶ Dõm ꝙ habẽtibꝰ effi. qbusdam statiꝫ cõcedimꝰ cibũ timore ethice vel syncopis ex debilitate sicut cõsumptis ex labore ⁊ fame ⁊c. qbusdã timore syncopis ⁊ casus in putridas sic cholericis. Nam adueniẽte causa effi. vel effi. mouetur cholera: vnde horripilant: quare si fluat ad stomachũ syncopizant mordicatiõe quã remouet cibus: sed si iflãmetur putrefiet ⁊ fiet putrida: cibo ergo quietante acuitateꝫ cholere fit securitas chol'e ab istis: non pura aũt corpora coacti cibamus ⁊ proprie cibo medicinali.

¶ Uino.) s. cũ aq̃. ⁊ in qbusdã ꝓhibetur q2 intẽtio est ad repletioneꝫ.

Dubm 3m ¶ Et aqua frida.) Dubitatur q̃re ꝓhibet eã qñ fe. fuerit vehemẽs cũ tũc securius posset cõcedi. ¶ Dicendũ ſm quosdã vehemens. s. calor debilitans vel vehemẽs. s. in accidẽtibus: q2 ex hoc nõ est vera effi. sed suspitio est de putrida: vel de transitu in eam.

¶ Et ꝯcedit eis balneũ cũ eoꝝ ꝑoxismus cõsumitur in febribꝰ effimeris ꝑꝑ accñtia de qbꝰ est humectatio: ⁊ de qbꝰ est sudatio ⁊ rarificatio poroꝝ: ⁊ de eis est infridatio ingeta dispõne ⁊ ꝓhibetur vbi timetur casus putredis. Et nõ opꝫ vt deuitet balneũ nisi hñs eã ex oppil'one ꝑꝑea ꝙ balneũ gñat egritudinẽ putridã: ⁊ sil'r patiẽs eam ex satietate nauseatiua nisi in fine rei: ⁊ cũ dilatantur pori ⁊ ꝺscẽdit nauseatiua satietas: illic. n. opꝫ vt balneetur. Et hñs catarrũ nõ balneetur nisi fuerit adustiuus. Et oẽs hñtes fe. effimeras opꝫ

vt nõ

vt nõ ꝓlõgẽt morã in aere balnei imo in aq̃ ei⁹ q̃ꝫtũ volũt nisi hñtes eã ex soliditate ⁊ ex spissitudie. eis eni ꝯuenit vt ꝓlõgent morã in aere balnei donec sudẽt. Embrocatio autẽ si fuerit ĩfundẽdo aut liniẽdo tm̃ oppilat poros. Et in acutiore oĩs fe. effi. q̃ est ab oppil'one extrĩseca aut ĩtrinseca fricatio aperit poros hñtis eam: deinde si obuiat humiditati plurime resoluit eã: ⁊ si obuiat humiditati pue exiccat eaꝫ.

¶ Ponit curam per extrinseca approximata. s. balnea embrocationes ⁊ fricationes. Cõcedit autem balneuꝫ. s. dulcis aque ꝓpter accidentia. i. ꝓpter illa que ex balneo accidũt: ⁊ sunt quatuor: humectatio: sudatio: rarificatio: ⁊ infrigidatio.

¶ In quieta dispõne.) Dixerũt q̃dã. i. ꝙ fiat cũ aq̃ tepida vel tẽperate calida: vel ꝙ fiat balneũ q̃ñ dispositio est q̃eta: ⁊ nõ sunt indicationes ꝯ̃rie balneũ ꝓhibẽtes. Aliter dicimus ad mẽtẽ Auic. ꝙ infrigidatio que fit a balneo nõ fit statiꝫ sed q̃escẽte dispõne: tunc aq̃ reuertit̃ ad sui frigiditatẽ que stãs in poris ĩfrigidat' vt ꝑ° cañ. fen. 2. ꝑ̃ cap̃. quidã ornate loquentiũ ⁊c̃. vel in q̃eta dispõne. i. quãdo dispõ est quieta: q² sit vera effi. non habẽs signa putride.

¶ Dixit post ꝙ habens catarrum non balneetur.

Du^m 4^m

¶ Cõtra. q² balneũ maturat mãs frĩdas crudas vt ꝑal. cap̃. Quidã dicũt ꝙ balneũ qð resoluit ⁊ calefacit nõ cõuenit in mã frĩda sed balneuꝫ qð tm̃ calefacit. Sed hoc est contra Aui. ibidem. dicit. n. ⁊ est cũ balneuꝫ resoluit ⁊ calefacit ⁊c̃. ⁋ Dicẽdũ ergo ꝙ materia catarri existẽte frigida cruda multa: balneũ dulcis aque nõ cõpetit q² agitat illã. Sed si esset pauca posset illã maturare: securius tñ est post maturationẽ: vt. s. terap̃. c. 4. Sed in catarro acuto: q² eius acuitatem mitigat competit. Lege pro his tertio cañ. fen. 5.

¶ Et oẽs.) Quare q² q̃rit̃ ĩfrĩdatio ⁊ humectatio qð fit plus ꝑ aq̃ꝫ q̃ꝫ ꝑ aerẽ: sed hñtes cut͛ soliditatẽ ⁊ spissitudinẽ factã a reb⁹ frĩdis vl' stipticis ĩdigẽt multa poroꝝ aptione qð plus fac̃ aer cal's.

¶ Embrocatio.) Cõtra. q² embroca est medicamẽ ꝯgruũ ei qð opꝫ dissolui vt ꝑ° cañ. fen. 4. Dixerũt rudes ꝙ loquitur de embroca facta ex liq̃re actu vel po^a frĩdo. Sꝫ ꝑ̃ cañ. loquit̃ de embroca facta ex liq̃re actu vel po^a cal'o. Dynus conat̃ saluare tex. dupl'r. Prio ꝙ hñtes cutis soliditateꝫ debẽt stare in aere: nec balneari in aq̃s nec embrocari aq̃ q² addit eis oppil'onẽ. Al'r dic̃ ꝙ in hoc vult ĩnuere ꝙ ꝑus fricatio fiat vt aperiat poros q̃ꝫ vtaris embroca: q² embroca nõ dilatat ita poros nec sic ĩprimit sicut si fricatio ꝑcedit in eis. est g̃ ꝫm̃o ꝯueniẽs illis q̃ hñt fe. ex oppil'one poroꝝ siue dẽsitate. Et q̃ꝫuis modi dicti a Dy. sint boni: nos aliter cũ his dicemus ꝙ in effi. in qua cõpetit balneũ aq̃ dulcis calide ad resoluendũ ⁊ poros aperiendos toti⁹ meli⁹ est balneare q̃ꝫ facẽ embrocas. Et rõ q² embroca siue ꝓiciẽdo fiat siue cũ petys cito ĩfridat̃ sup toto corpore ⁊ cito oppilat ex h̃: ⁊ nõ ita apit poros in actu sue caliditat͛ sicut cũ hõ iacet sub copiosa aque q̃ꝫtitate: q̃ñq̃ꝫ tñ ꝑeligimus embrocare vt cũ eẽt in capite adustio vt ĩtelligit afor. 43. 7^e parti. Si fe. nõ a chol'a habeat̃. ⁊ ponit̃. 17. ꝯtinẽ. ꝑ̃ cap̃. Thade⁹ tñ dixit ꝙ embroca mouet mãm versus cutim ⁊ sic oppilat.

¶ Et in acutiore.) Acutior fe. ex oppil'one est que ex fortiori fit oppilatione: siue sit extrinseca oppil'o. s. poroꝝ ⁊ vocat̃ dẽsitas: siue sit in orificys venaꝝ ⁊ vocat̃ a q̃busdã obstructio: si g̃ fricatio debilis apit poroꝝ oppil'ones ⁊ obstructiões multo magis fortis.

¶ Resoluit.) Dy. exponit. i. paulatim illam finit ⁊ consumit.

¶ Exiccat.) s. cito. ⁊ forsan. A. vult ꝙ multa existẽte mã lꝫ fricatio aperiat poros: nõ tñ finit mãm sed dilatat eã: ⁊ iõ opꝫ eũonẽ ꝑmittere: sed si sit pauca põt illã finire: ⁊ h̃ est qð dicit. si obuiat humiditati plurime. resoluit. i. dissoluit ⁊ dilatat eã igit̃ indiget euacuatione. ⁊ si parue. s. stanti circa ptes cutis. exiccat. i. resoluit ⁊ euaporat eam vt eũatione non sit opus. Et ꝓpter dicta subdit.

¶ Eũone aũt nõ ĩdiget aliq̃s coꝝ nisi hñs oppil'onẽ repletionalẽ: ⁊ hñs nauseatiuã satietateꝫ: ⁊ qui hñt feb. effi. ex soliditate cuius corpus est repletum.

Dub^m 5^m

¶ Sed Thadeus dicit quãdo egeo euacuatiõe possuꝫ fricare corpus anteq̃ꝫ euacuem. ⁋ Dicendum ꝙ lꝫ tutius sit prius euacuare: tamen si pori sunt oppilati aliqua fricatio non multum fortis est vtilis in illorum apertione: vnde mã melius euacuatur.

¶ Species febris effimere. Cap. 10^m.

In febrib⁹ effimeris sunt que oĩno comparãtur ad dispositiones animales. Et de eis sunt que comparantur ad dispositiones corporeas. Et de eis sunt que ꝓportionantur ad res que eueniũt d' foris.

¶ Hic in spãli determiat̃ de effi. Et ꝑ° premittit illaꝝ spẽs ꝫm causas. Secũdo exequitur de vnaquaq̃ꝫ. ibi (Et de comparatis.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ accipim⁹ ꝙ feb. effimera hꝫ spẽs ⁊ ꝙ hꝫ eas ꝫm suas causas. Est tñ sciẽdũ ꝙ iste nõ sunt ꝓprie spẽs sed sũt diuersitates q̃dã diuersificãtes curã medici: ⁊ q̃dã sunt manifeste: ⁊ ex hac diuersitate cãruꝫ põt medicus ĩtelligere spẽs effi. diuersas ⁊ proprias si eas hꝫ. Dicemus eni ꝙ si ꝓprie spẽs dant̃ effi. sic̃ dant̃ putridis erit ꝓpter diuersitateꝫ spirituũ incensoꝝ in diuersis effimeris. est eni quedã effi. cuius calefactum eẽ erit primo ⁊ maxime ⁊ fortasse solum in spiritu animali: quedam in spiritu vitali ⁊ quedaꝫ in naturali vt posterius apparebit in ꝓprys capitulis: et intellexit hoc Auicen. supra cum tres species numerauit: ⁊ infra cap̃. de feb. effi. ex cibis calidis. ⁊ ante in q̃busdam alys cap̃.

Dubiũ 6^m

¶ Dubitat̃ quia omnis effimera vera cuꝫ fiat a causa primitiua cõparabitur ad rem que venit de foris. ⁋ Dicẽdũ ꝙ causa potest dici de foris. i. primitiua ꝯdistincta antecedẽti ⁊ cõiuncte: ⁊ sic non sumit̃ hic. Alio mõ põt exponi de foris. i. a ꝯtinẽte aere vel eo mediãte: ⁊ cibo ⁊ potu que dicuntur de foris respectu eoruꝫ que sunt in nobis vt dispositio aĩe vel corporis: ⁊ hoc modo sumitur hic: vnde accidentia aĩe non dicũtur de foris sed de intus ꝫm hoc.

¶ Et de comparatis ad dispõnes aĩales est illa que fit ex angustia: ⁊ illa que fit ex tristitia: ⁊ illa que fit ex existimatione ⁊ cogitatiõe ira ⁊ vigilys ⁊ somno ⁊ tranquillitate ⁊ timore ⁊ gaudio.

¶ Habet tres partes ⁊ pꝫ. Ubi cõsiderãdũ ꝙ iste dispositiones dicuntur aĩales: q̃a ꝯiuncto insunt per aĩam: lꝫ in hoc sint gradus: q² quedaꝫ sunt plus dispõnes corporis: lꝫ nõ nisi vt animati vt sanitas somnus ⁊ vigilia: ⁊ ideo nõ insunt nisi per aĩam. Quedã aũt magis tendunt ad dispositioneꝫ anime sicut accidẽtia aĩe: vt ĩtelligitur 6° de naturalibus. antepenul. cap̃. prime partis.

¶ Et de ꝓportionatis ad dispõnes corporeas sũt ille que cõparant̃ ad res que sunt actiones ⁊ motus. Et de eis sunt que cõparantur ad nõ actiones ⁊ motus ⁊ ad ꝯtraria eoꝝ. Et comparate ad res que sunt motus est que fit ex labore ⁊ illa que ex trãquillitate ⁊ illa que fit ex euacuatione. Et de eis est febris effimera ex dolore. Et de eis est febris effimera que est cum syncopi. Et de eis est illa que fit ex fame. Et de eis est illa que fit ex siti. Et de comparatis ad ea que non sunt actiones est illa que fit ex oppilatione. Et de eis est illa que fit ex nauseatiua satietate. Et de eis est illa que fit ex apostemate. Et de eis est illa que fit ex soliditate.

¶ Hic ꝑ° ponit s̃diuisionẽ q̃ꝫdã. Scd̃o d'clarat. ibi (Et cõparate.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ ꝑ motũ ĩtelligit maxĩe localẽ: per actionẽ intelligit motũ: ⁊ si nõ sit local'. ¶ Cõsiderãdũ 2° ꝙ placuit Aui. istos motus ⁊ actiões vocare dispõnes corporeas: q² sũt disponẽtes corpus mãli⁹ ⁊ minus subleuate ad gradus ĩmãliuꝫ dispõnum: lꝫ sint quedã de istis que nõ insunt corpori nisi vt aĩatũ est: vt dolor laboꝝ syncopis ⁊ fames ⁊ sitis: sunt tñ iste opõnes vel dispõnes ꝯtuꝫ magis mãliũ q̃ꝫ tristitia ira somnus ⁊ vigilia ⁊ alia sup̃ dicta.

Dubiũ 7^m

¶ Dubitat̃: q̃ũo hic ponit trãquillitatẽ cũ sup̃ posuerit ĩter dispõnes aĩales. Ampli⁹ trãquillitas nõ est mot⁹: ⁊ tñ dicit. ⁊ cõparate ad res que sunt mot⁹. ⁋ Dõm ꝙ trãquillitas q̃daꝫ est aĩe: ⁊ de hac dicit supra. q̃dã est corporis ⁊ de hac hic. ⁋ Ad 2^m dõꝫ per supplectionẽ l'r̃e ⁊ de cõparatis ad res que sunt mot⁹ supple ⁊ contrariũ motui. dixerat Auicen. notanter supra non actiones ⁊ contraria: quia aliquid est non actio: ⁊ tamẽ non est ꝯ̃rium motui.

Dub^m 8^m

¶ Sed tu. d. q̃ũo syncopis est motus. ⁋ Dicendum ꝙ est mot⁹ spirituum ad cor. Uel dicendũ ꝙ reducitur ad ꝯ̃rium motui.

Dubiũ 9^m

¶ Dubitat̃: q² oppil'o vr̃ actio cũ possit eẽ in fieri ⁊ motu. ⁋ Dõꝫ ꝙ nõ est actio sed actiõe ĩducit̃. vel nõ est actio. i. opatio v'tutis nec reducibilis ad virtutis actionẽ sicut defectus vt syncopis.

¶ Cõparate aũt ad res que accidũt de foris sunt sic̃ illa que fit ex adustione quecunq̃ꝫ adustio fuerit: ⁊ sicut que fit ex frigore ⁊ soliditate ⁊ ex ablutiõe. Dicam itaq̃ꝫ vnãquãq̃ꝫ earum cum curatione sua.

¶ Hic opꝫ supplere cãs extrĩsecas effi. q̃ sunt cib⁹ ⁊ potus calidi.

¶ Sed tu. d. supra dicit de soliditate. ⁋ Dõm ꝙ soliditas põt fieri a causa intrinseca corporali: ⁊ de hac supra dixit. ⁊ a causa de foris veniente vt balneo alluminoso ⁊ similibus: ⁊ de hac loquitur hic. Sunt autẽ oẽs iste cause. 24. vt apparet in figura.

¶ De febre effimera ex angustia ⁊ signis eiꝰ. Ca.11m.

Quandoqꝫ accidit ex motu spūs ad iteriora ⁊ occultatiōe eiꝰ in eis ꝓꝑ sugfluitatez angustie febris spūalis. Cuius signa sunt igneitas vrine ⁊ acuitas eiꝰ ita vt hñs eā sentiat acuitatē ipsiꝰ ꝓꝑ dñium siccitatis in ea: ⁊ ē motꝰ oculi ad clausionē ꝯcliuis ⁊ ē oculus submersus ꝓꝑ resolōnē cū gete ⁊ ꝯclusiōe ⁊ facies ē tēdēs ad citritatē ꝓꝑ ꝓfūdatōez calitatꝭ: ⁊ pl'sus ē ad ꝯbitem ⁊ puitatē ꝯcliuis ⁊ forte ꝯcliat ad duritiē.

¶ Exequit de vnaquaqꝫ spērū effi. Et p̊ ꝯ eis q̄ cōparant ad dispōnes aiales. Scḋo ad corpales. ibi. (Labor.) Tertio ad res que veniūt ꝯ foris. ibi (Qñqꝫ accidit ex calore aeris.) Pria ps hꝫ 8o sic octo sunt iste cāe aiales. Et p̊ ꝯtermiat de effimera ex angustia.

¶ Opꝫ aūt p̊ scire in quo differāt angustia tristitia ⁊ cogitatio. Et scias ꝙ ista vocabula currūt multū ad placitū: ⁊ videt ꝙ bꝫ diuersas liguas sint diuersa: ⁊ iō in hoc est magna ꝯfusio. Quidā ꝗ magistri dicūt ꝙ angustia est dolor aīe de p̄terito malo: sed tristitia est dolor aīe de futuro malo. Alij dicunt ꝙ angustia est dolor vel passio aīe ex cogitatiōe de aliq̊ dāno p̄terito vt morte amici vl' filij vel amissa pecunia: sed tristitia est dolor vel passio aīe ex h̄ ꝙ hō nō p̄t asseq̄ qōdā bonū qḋ q̄rit: ⁊ iō dixit Aui. ꝓꝑ rē q̄sitam. Alij dicūt ꝙ angustia est q̄si subita tristitia: vñ q̄si subito reuocat calidū: sed tristitia est paulatiꝫ accñs: ⁊ ideo paulatiꝫ reuocat. Rasis ꝯo.17. ꝯtinentꝭ.1.cap. dicit ꝙ tristitia est qñ qs cogitat cuꝫ dolore de re amissa: ⁊ bm hoc videt ꝙ tristitiā ⁊ angustiā sil' cōprehēdat. Sꝫ Isaac 2o fe. ⁊ Gilbtus in h̄ cap̄ dicunt ꝙ angustia pertinet ad virtutē spūalē cordis: sed tristitia ad rōnalē in cerebro. Azarauiꝰ ꝯo in hoc caplo ꝯtriuꝫ istoꝝ dicit. Nā dicit ꝙ anxietas. i. angustia pertinet ad ꝯtutē cerebri cogitatiuā sed tristitia ad ꝯtutē vitalē cordis. Isti igit modi oēs sunt diuersi: ⁊ hoc ꝓꝑ variū modū cōprehēdēdi vocabula. Et nos dicamꝰ illud qḋ vꝫ nostre ligue magis domesticū: ⁊ est ꝙ he tres passiōes angustia tristitia ⁊ cogitatio cōicant in hoc ꝙ est moueri calidū intus ꝓꝑ passionē in aīa. Sꝫ angustia vꝫ dolor siue passio aīe ꝓpter deꝑditionē rei suꝑ cuius reacq̄sitiōe nō sperat vt est dolor de morte filij vel amici: ⁊ q2 cadit cū cogitatiōe desꝑatio: iō angustiat hō ⁊ iflāmant spūs eiꝰ cōstricti in iteriorībꝰ ⁊ q̄si seq̄tur ex h̄ angustia corꝑalis que est nō quiescere in aliq̊ figura in qua se situat. Tristitia aūt est passio ex deꝑditiōe rei suꝑ cuiꝰ re habitiōe nō cadit desꝑatio vt qñ tristat q̄s de pecunia ꝑdita de cuiꝰ reacq̄sitōe sollicitat: ēt q2 nō desꝑat: videt ꝗ ꝙ angustia sit fortis tristitia: ⁊ ideo icēdit in angustia corꝑus q̄ꝫ in tristitia: ⁊ eꝯ posset itelligi. Cogitatio ꝯo ē ꝓfunda meditatio in aliq̊ nō ꝙ cadat ibi āgustia vl' tristitia sed sit cogitatio simpl'r cū abstractōe q̄dā vt est cogitatio de deo in quā ꝓfundant q̄dā fideles. Ex q̄bꝰ appꝫ ꝙ hec sūt satis ꝓpīqua: ⁊ iō qñqꝫ in vno ponunt cap̄. vt ab Haly.3.prac.c.6. Ex q̄bus ēt appꝫ littera.

¶ Quandoqꝫ.) quia in corporibus paratis.

¶ Febris spiritualis.) i. effi. vel. i. in spiritu vitali cui plus appropriatur angustia bm Isaac.

¶ Igneitas ⁊c̄.) Propter dñiū siccitatꝭ. s. a calore exiccāte. ꝯclusus eñi calor i corde ⁊ ibi agitatꝰ i āgustia iflāmat epar ⁊ acuit vrinā.

¶ Acuitas eius.) s. vrine vel eiꝰ. s. caloris sui ad tactum cum febrit.

¶ Motus oculi ⁊c̄.) quia hic est ꝓfundatio caloris intus absqꝫ repulsu ad extra cum sit desperatus.

¶ Ad citrinitatez.) i. ad fuscedinem vel viriditatem. sic enim quādoqꝫ Arabes dicunt de citrinis: ⁊ intelligūt quasi virides vt prolixe discussimus tertio cañ. fen.3. tracta.2. vlti. cap̄.

¶ Pulsus ad paruitatem.) Profundato calore.

¶ Fortasse ad duritiem.) Dubitat: quare dixit fortasse. Dōm ꝙ est modus loquendi: vel loquitur de duritie multuꝫ notabili que apparet cum multa est exiccatio.

¶ Quā balneū.) q2 in p̊ occursu balneū calefacit. reliq̄ sūt nota.

¶ De cura. Cap.12m.

Oportet vt hñs eā multiplicet itroitū tine ⁊ ponat plurimuꝫ sue intentionis in balneatione cū aq̄ balnei absqꝫ aere eiꝰ ⁊ multiplicet eā inūctionē cū fricatōe post illḋ. Oleū eñi aliqḋ est magis iuuatiuuꝫ ei q̄ꝫ balneū: ⁊ vtat letificantibus ⁊ odoriferis frigidis ⁊ ponat super pectus suum epithimata infrigidantia ex mucilaginibꝰ ⁊ succis ⁊ aquis bonis: ⁊ sumat in potu vinū plurime cōmixtionis: est enim bonum medicamē ei.

al. letificātibus

¶ Hic ponit curā nūc cū his que respiciūt cām sicut sunt letificātia nūc cū his que respiciūt fe. s. iflāmationē cū ifrigidātibꝰ: nunc cū his que respiciūt accidēs. s. exiccationē cū humectātibus.

¶ Cum fricatione.) Ad penetrandum.

¶ Oleum enim aliquod.) s. dulce vel violatum vel camomillinum vt tua estimatiua iudicat.

¶ De febre effimera ex tristitia. Cap.13m.

Quandoqꝫ accidit ex multitudie tristitie ꝓꝑ rē q̄sitā motꝰ laboriosus spūꝫ calefaciēs faciēs cadē in febrē cuiꝰ signa sūt similia signis eiꝰ que ex angustia: nisi quia motus oculi cū ꝓfunditate sua ꝓꝑ resolōnem est ad partē extrīsecā: ⁊ pulsus nō est dimissus deꝑssus: imo est in eo cū debilitate ꝫ est cū eo saltꝰ. Et cura eiꝰ est sicut cura eius q̄ est ex angustia.

¶ Hic apparet ꝙ tristitia est dolor anime ex hoc ꝙ quesituꝫ aliquod bonum non potest assequi. vnde dicit.

¶ Propter rem quesitam.) s. non potest assequi.

¶ Motus laboriosus.) Quia tristitia mouet intus calidū ⁊ iquātum est sollicitudo de habendo quodāmō mouet extra.

¶ Nisi quia motus oculi est ad partem extrinsecam cum profunditate sua. i. q̄uis sit profundus.

¶ Propter resolutionem.) Aliter habent quidam.

¶ Propter resolutionem que est ad partē extrinsecā.) supple est. ⁊ vult ꝙ lꝫ oculus sit exiccatus ⁊ ꝓfundus ꝓpter resolutionem ⁊ exiccationez in motu calidi ⁊ inflāmatione ⁊ vigilijs que oīa sūt in tristitia: tamen quia in istis est sollicitudo prosequendi aliqḋ calidum mouetur extra: ⁊ sic oculus apparet.

¶ Pulsus non est dimissus ⁊c̄.) s. sicut in angustia.

¶ Immo cuꝫ debilitate.) i. cuꝫ remissione depressionis in eo.

¶ Sꝫ est saltꝰ.) i. iectigatio quedā ex subito qñqꝫ motu caloris ad extra. vel saltus. i. mutatio de ꝓfunditate ad apparitionez quando subito apparet sibi via ꝙ hāc rem sic pōt ꝓsequi. Cura pꝫ.

¶ De febre effimera ex cogitatione. Cap.14m.

Quādoqꝫ accidit ex multitudie cogitatōis i rebꝰ febris sil'is illi q̄ ē ex tristiā ⁊ āgustia nisi q2 motꝰ ocl'i ē eq̄lis nō ad clausiōez nꝫ ad exitū ꝯcliuis: ⁊ ē ꝯcliuis ad ꝓfunditatē ⁊ pulsus est diuersus in dilatatiōe ⁊ ꝯstrictiōe ⁊ pl'm q̄dē est eq̄lis ⁊ facies est ad citrinitatez decliuis. Et cura illiꝰ est cura eiꝰ que est ex tristitia.

¶ Similis.) q2 sil'i mō ex iflāmatione spūs: ⁊ sic forsan tingit vrina: cogitatio aūt multa in rebꝰ in q̄bꝰ cadit speculatio ⁊ non accidit ꝓprie desꝑatio vt in āgustia: nec spes stat vt in tristitia dispōnit oculos eq̄formiter: ⁊ quasi stāt isti vna forma ituitus: lꝫ in sūma oculi plus declinēt ad intus q2 intus trahit calor: ⁊ ideo dixit est ad ꝓfunditatē: sed ꝓꝑ nō eē ibi angustiā vel tristitiā nō est motus ad clausionem mō ⁊ mō ad apparitionē. in maximis eñi speculationibꝰ ꝓprie nō tristamur vl' gaudemus sicut in alijs que ꝓsequimur rōne boni vel mali vt itelligit ꝓble.30. sexto ꝓble.

¶ Pulsus diuersus.) Dices qūo est diuersus ⁊ plurimum equalis. Dicenduꝫ ꝙ est diuersus cōparando diastolem systoli: vel est diuersus ꝓpter aliquaꝫ diuersitatez in motu caloris qḋ accidit ex hoc ꝙ mō appet sibi cogitatū vel speculatū q̄si cōprehēsuꝫ ⁊ itellectū: mō nō sic. hec tñ diuersitas est pauca respectu eiꝰ que est in tristitia ⁊ angustia: ⁊ ideo respectu illius potest dici equalis.

¶ Ad citrinitatem.) Propter vigilias ⁊ aliud supra dictum. Et cōsidera etiam ꝙ per cogitationez possemus intelligere cogitationem solam de aliquo prosequendo preter qḋ ibi esset tristitia nō solū per speculationē intelligendo cogitationem vt pꝫ ibi.

¶ De febre effimera ex ira. Cap.15m.

Quandoqꝫ accidit ꝓꝑ sugfluitatē motus spūs ad exteriora in dispositōe ire calefactio sugflua adherēs spūi ⁊ febris. Cuiꝰ signa sūt rubedo faciei nisi ꝑmisceat ei timor qm̄ citriat: ⁊ iflatio faciei sil'is ei qḋ iflat in dormitiōe: ⁊ sūt oculi rubei tēdentes exteriꝰ ꝓꝑ vehemētiā motꝰ spūs ad exteriora. Et qñqꝫ accidit q̄busdā eoꝝ tremor ꝓꝑ motuꝫ humoris: aut ꝓꝑ debilitatem nāꝝ: ⁊ est aqua rubea acuti tactꝰ ꝓꝑ

acuitatē

acuitatē suā: ⁊ qn̄q3 est cū ea aliq̄ʒtulū claritatis: et pulsus est grossus plenus pulsans frequens.

¶ Quia ira est feruor pp appetitū vīdicte: iō inflāmat ⁊ rubificat faciem nisi cū ea sit timor: vnde est illata iniuria a maiori: quare non sic copiose calidum extra mouetur: ⁊ ideo non fit profunda rubedo sed clara: ⁊ hoc vocat citrinum.

¶ Timor.) i. timet de alia febre. s. humorali. lr̄a iudei h3 tremor q apparet cōiter in multū iratis ī manibꝰ ⁊ pedibꝰ ī mo in labijs: q2 debilitat v̄tus motiua membroꝝ pp malū in spū motū ⁊ sup̄fluū exitū ad exteriora: ⁊ hoc est qd̄ dicit ꝑpter debilitatem: vel quia aliquis humor acutus mouetur mordicans stomachum vel mē bra: ⁊ hoc vult cum dixit. propter motum humoris.

¶ Inflatio.) Propter vapores multos ad faciem motos.

¶ Urina acuti tactus.) Cōtra Isaac in hoc cap̄. ponit q̄ vrina nullum habet acumen. ⁊ ꝓbat q2 calor cito intus ⁊ extra mouet. Dicendum q̄ intelligit respectu febris ex angustia.

¶ Qn̄q3 ē aliq̄ʒtulū claritat.) Qn̄ ē īflāmatio nō faciēs fortē ebullitiōe3: ⁊ qn̄ multū trahit cal3 ex̄: ⁊ p oppm̄ pōt appere turbida.

¶ De cura. Cap. 16m.

Fac eos qescē ⁊ fac vt occupent letificātibꝰ ⁊ narrationibꝰ ⁊ vocibꝰ bonis ⁊ ludis mirabilibꝰ: ⁊ fac eos īgredi balneū in aq̄ tepida nō plurimi caloris: ⁊ inūgant plurimū cū aliquo oleo p̄līmo: illd̄ enī est magis ꝯueniens eis q̄3 aqua calida: ⁊ cibent eis que īfridāt ⁊ humectāt: ⁊ ꝓhibeāt a vino oīno ⁊ nō ē eis via ad ip3.

¶ Hec cura ꝯuertit ad cām cū quiete ⁊ letificātibus. Cōuertit ēt ad dispōnē. s. calorē trāspirando ⁊ remittēdo acuitatē. cu3 balneo s. pauce caliditatis: q2 si esset manifesti caloris noceret: ⁊ sic tollit cōtradictio ad Serap̄. ⁊ ꝯueniētius cū oleo aliq̄ vt violato qd̄ meliꝰ est vt p3: ⁊ iō dat frida ⁊ humida: ⁊ ꝓhibet vinum ne īflāmet: ⁊ q2 auget irā vt Serap̄. Et tu cōsidera cōsuetudinem.

¶ De febre effimera ex vigilijs. Cap. 17m.

Quandoq3 ēt accidit ex vigilijs feb. effi. Cuiꝰ signa sūt āncessio vigiliaꝝ ⁊ grauitas palpebraꝝ: qm̄ fortasse nō apit eas: ⁊ ꝓfundatio oculi pp resol̄one3: ⁊ īflatio palpebraꝝ pp corruptionē cibi ⁊ pp multitudinē vaporis: ⁊ cōturbatio vrine pp priuatiōe3 digōnis ⁊ d̄bilitas pulsus: ⁊ citrinitas faciei pp malitiā digōnis: ⁊ īflatio eiꝰ pp excitatione3 ex malitia digōnis: s3 nō est cū rubedīe sicut in illa q̄ est ex ira.

¶ Notificat modum fiendi fe. effi. ex vigilijs cum multu3 moueāt calidum vt satis dixit primo lib. fen. 2. ⁊ fen. 3.

Dubm̄ p̄m ¶ Inflatio palpebraꝝ.) Contra. q2 hoc fieri videt in somno multo vt supra. Amplius qūo oculi fiūt ꝓfundi ⁊ inflati. Dōm q̄ ex multo somno inflat facies ⁊ palpebre pp retentione3 vapoꝝ ⁊ prohibitionem resolutionis sed in multa vigilia pp corruptionē digōnis: vn̄ surgūt vapores ml̄ti ⁊ mali ad oculos: ⁊ q2 ipsi oculi ⁊ palpebre sūt fatigati ⁊ d̄bilitati plus: iō illuc tēdūt vapores: ⁊ cū h̄ totus oculus pōt eē ꝓfundus pp exiccationē humiditatis bone.

Dubm̄ 2m ¶ Cōturbatio vrine.) Cōtra. q2 vigilia īcrudat vrinā ⁊ sic fit tenuis ⁊ clara. ⁋ Dōm q̄ p ꝯturbationē ītelligit p̄uationē lumīositat̄ q accidit ex digōnis defectu: nō dico q̄ sit p̄uatio digōnis vt innuit Aui. p̄ lib. fen. 2. c. de signis coloꝝ vrīe. ⁋ Uel dōm q̄ ex vigilijs fit vrina turbida si sint mãe mote: q̄ si nō fit: tēdēs ad claritatē. ⁋ Uel dō3 q̄ vigiª qn̄q3 tīgit pp motū caloris: qn̄q3 discolorat pp d̄fectū eiꝰ ex multa resol̄one: ⁊ hāc discolorationē vocāt ꝯturbatione3.

¶ Citrinitas.) Propter malitiā q2 q̄si cōburit vel acuit sanguis: ⁊ ideo citrinant facies nō potētiū dormire vt Auer. 2. coll̄3. c. 20.

¶ Inflatio eius.) s. faciei.

¶ Propter excitationē.) Excitatio ē vocabulū arabicū: ⁊ siḡt duo s. euigilationē: ⁊ nō sic sumit hic: ⁊ repletionē flegmaticā sil̄e3 cacesie vt appet. 13. ꝯtinē. c. 3. s. de apatibꝰ flegmatis. ⁊ hoc mō hic ītelligit. q. d. inflat facies: q2 fiunt cacetici ex mala digestione.

¶ De curatione. Cap. 18m.

Curatio autem eius est ociari ⁊ quiescere ⁊ dormire: ⁊ embrocare caput cum eis que infrigidant ⁊ humectāt: ⁊ balneū humidum ⁊ cibi bonorum chimorum et inunctiones humectantes. Et vinu3 est ex rebꝰ magis conferentibus eis: ⁊ sumant in potu ipsum sine timore nisi fuerit dolor capitis.

¶ Cōuertit ītētionē ad cā3 ⁊ ad fe. ⁊ ad excitationē. Sumāt vinū ī potu. s. ad humectādū ⁊ īducēdū somnū: ⁊ iō lymphatū: ⁊ d3 eē vinū mediocre ⁊ nō antiquū puꝝ. ⁊ nō copiose sūptū: q2 mortē induceret ml̄tiplicādo vigilias sic accidit fuo notarij 2º d̄ īterio. 9. ca.

¶ De febre effimera ex somno ⁊ quiete. Cap. 19m.

Ex spiritu quādoq3 resoluunt vapores calidi p vigilias ⁊ motꝰ. Cū ergo ꝓlōgatur somnus ⁊ tranqllitas aī nō resoluuntur: accidit ex eis calefactio spiritus ⁊ febris eiꝰ. Cuiꝰ signa sūt ista: sign̄ant enī eā antecessio somni ⁊ trāquillitas plurima ⁊ ꝓprie que nō est in ꝯsuetudīe: ⁊ cadit cōtrariu3 ꝯsuetudinis ⁊ significat ipsam resolutio vaporosa ⁊ pulsus.

¶ Cōsiderādū q̄ l3 sup̄ dixerit d̄ trāqllitate corpea ⁊ aīali: eas tn̄ ambas h̄ cōprehēdit sil̄ cū somno: q2 sōnꝰ qeti vehemēter ē sil̄is.

¶ Qn̄q3 ēt soluunt.) Dices īmo semp. Dōm q̄ hoc dixit ꝑpter eos a q̄bus multi vapores resoluunt qui retēti faciūt fe. sed h̄ non est in oībus: sed quibusdā: ⁊ signat hoc cum dixit. quandoq3.

¶ Resolutio vaporosa pulsus.) i. apparens in pulsu: q2 vident ide exire vapores. vel pulsus. i. iectigationes.

¶ De curatione eius. Cap. 20m.

Curatio eius est sudatio in aere balnei ⁊ ablutio eq̄lis cū aq̄ calida et paucitas cibi et declinatio eiꝰ ad id qd̄ infrigidat et humectat ip3 et exercitiū temperatu3: et non oportet vt bibat vinum.

¶ Curatio eius ⁊c.)

¶ Infrigidat ⁊ humectat.) Contra. q2 ista inducunt somnum.

¶ Exercitium tēperatū.) Cōtra. q2 cōseruat calidu3 nō infrigidat.

¶ Dōm q̄ īfridātia ⁊ humectātia dant pp febrē ⁊ nō quecūq3: sed q̄ cū h̄ teneāt eū vigilē vt balneū ⁊ exercitiū. ⁋ Ad 2m dicūt tēperatū d̄r debile exercitiū: q2 iste nō posset multū exercitari cū sit febriēs: h̄ exercitiū excludēdo vapores īflāmatos īfridat ⁊ hūectat.

¶ Et non op3 vt bibat vinum.) Uinum timet vel ne vapores moueat ad caput vel ne agitet humores ad putredinem: vel ne dormire faciat: sed ꝑpter alia posset quibusdam concedi.

¶ De febre effimera ex gaudio. Ca. 21m.

Quādoq3 accidit ex gaudio febris sic illa q̄ fit ex ira. Cuiꝰ signa sūt ꝓxīa signis eiꝰ q̄ est ex ira nisi q2 forª oculi est forª gaudentis n̄ forª irascēt̄. Et ē frequētia ī pl̄su minor. Et cura eius est ꝓxīa curatiōi eiꝰ q̄ est ex ira.

¶ Hec sil̄itudo est gn̄alis q2 vtrobiq3 fit īflāmatio ex motu ad ex̄ l3 ī gaudio fiat magl̄ paulatī3 q̄3 ī ira nisi sit gaudiū magnū s̄bitū.

¶ Frequentia minor.) Quia calidum non sic incenditur.

¶ Cura est proxima.) Non omnino similis. nam in ira sunt letificantia sed in gaudio tristantia.

¶ De febre effimera ex timore. Cap. 22m.

Quādoq3 accidit ex timore febris s3 semitā que accidit ex angustia. Proportio nāq3 timoris ad angustiā est ꝓportio ire ad gaudiū ex hoc q̄ motus timoris est ad interiora ⁊ ire ad exteriora et fit subito et alioꝝ duoru3 fit gradatim. Cuius signa sunt proxima signis eiꝰ que fit ex angustia nisi q2 diuersitas in pulsu est vehemētior: et forma oculi eiꝰ est forma territi. Curatio eiꝰ est ꝓxima curationi eius que fit ex angustia: et op3 vt securet a timore et veniat ad eū cū nuntijs gaudere faciētibꝰ et letificantia sunt iuuatiua eis.

¶ Prio habes d̄ria3 īter angustiā ⁊ timorē ⁊ ēt ꝓportionē q̄lis est īter gaudiū ⁊ irā. in timore enī subito intus calidū mouet: ⁊ ideo qn̄q3 īcurrūt fluxū vētris ⁊ vrine ⁊ sitiūt: vt Aꝛ. ꝓble. 27. 1. ⁊. 2. p ble. ⁊ q2 subito fit in timore motꝰ: iō magis diuersificat pulsū. Tu aūt attēde q̄ in gn̄alibꝰ scīe medicīe: vt in p̄ cān̄. fen. 2. diximꝰ q̄ accn̄tia aīe raro reperiunt pura: sed vehemēter cōmixta.

¶ De febre effimera ex labore. Cap.23[m].

Labor qñqꝫ ꝑuenit ad sũmũ in calefaciẽdo corp⁹ ⁊ spũꝫ: ita vt fiat febris nocens opꝰonib⁹. Et ē ꝓlimi nocumẽti ⁊ grauitatꝭ ipsi⁹ sup vitalē ⁊ aialē. Sig^a sũt. Ascẽssio laboris ⁊ additio calefactiõis iũcturarũ sup alia ⁊ tact⁹ lassitudis ⁊ siccitas corꝑis. Et qñqꝫ accidit in fine ei⁹ humectatio si fuerit labor tẽperatus in eo. i. qñ nõ est in eo exiccatũ aut frig⁹ ꝓhibẽs sudorē. Si ãt labor fuerit suꝑfluus minoraṫ humectatio ⁊ sudor. Et qñꝫ seqṫ ipaꝫ tussis sicca ꝑꝑ cõitatē ꝓl'monis. Et qñqꝫ ꝯclinatio cõplonis ē. Et pulsus ei⁹ ē ꝑuus ꝯbil' ⁊ qñqꝫ ꝯclinat ad duritiē: ⁊ vria ē citrina cal'a ꝑꝑ motũ: subtilis ꝑꝑ resolutionem.

¶ Determiat de effi. cõparatis ad dispositiões corporales. Et p̊ ad eas que sunt motus ⁊ actiones ⁊ ꝯ̃ria. Scḋo q̃ nõ sunt. ibi (Oppilatões.) ¶ ꝓria i sex lꝫ fuerint ille cãe septē: tñ trãqllitas iaꝫ cecidit i ca. ꝫ effi. ex sõno. ꝓrio igiṫ ꝺtermiat de effimera ex labore.

Dub[m] p[m] ¶ Dubitaṫ: q̃re dixit nocẽs opꝰonib⁹. ¶ Dõm ꝙ placuit sibi hec forma loquẽdi: vl' dixit qꝛ singul'r vꝫ ipediri opꝰo ꝯuersatiõis hũane ex imoderato exercitio: ⁊ forsan vult ꝯtinuari lr̃aꝫ sic. nocẽs opꝰonib⁹ ⁊ ē ⁊c̃. i. ipedimẽtũ i opꝰonib⁹ ē nocu[m] qḋ faċ i spũ vitali ⁊ aiali: qꝛ isti duo spũs maxime sunt p̃n[m] mot⁹ ḃꝫ ipetũ siue volũtary.

¶ Signa tactus.) i. perceptio lassitudinis siue sit vlcerosa siue extenuatiua vel apostemosa ꝭm corporum diuersitatem.

Dub[m] 2[m] ¶ Temperatus.) Cõtra. qꝛ nõ faceret febrē. ¶ Dõm ꝙ diciṫ tẽperat⁹. i. nõ suꝑflue excedẽs. cũ igiṫ est talis labor ⁊ nõ est in eo exiccatiuũ. i. nõ fit circa materiã exiccantē vt ignem aut arenam aut frigus nõ ꝓhibet sudorē: accidit in fine talis effi. aliqs sudor.

¶ Si autem sudor.) s. in labore aut labor fuerit ⁊c̃.

¶ Tussis.) Nocito pulmone ex inflãmatione.

¶ Ad duritiem.) Propter exiccationem.

¶ Urina citrina ⁊ calida. ꝓpter motũ subtilē ⁊ ꝑꝑ resol'onē.) Quidaꝫ dicũt ꝙ hoc referṫ ad vrinã ⁊ ad pulsuꝫ vt sit sensus: vrina tincta ꝑꝑ motũ cholere: pulsus est debilis ꝑꝑ resol'onē: al'r vrina tingiṫ ⁊ appet cal'a ꝑꝑ motũ humoꝝ subtiliũ calidoꝝ: ⁊ ꝑꝑ resol'onē i. ꝑꝑ calidũ resoluẽs: vel. i. ꝑꝑ dissolutionē humoꝝ calidoꝝ q ꝑñt associari vrine. Alia lr̃a hꝫ citrina. i. tincta ꝑꝑ motũ chol'e: ⁊ clara ꝑꝑ resol'onem. i. subtilis clara: qꝛ in istis est facta exiccatio.

¶ De cura. Cap.24[m].

Curatio eoꝝ ē trãqllitas ⁊ balneatio i tina: ⁊ inũctio fricãdo ꝓp̊e sup iũcturas: ⁊ acceptio cibi boni chimi humectãtꝭ ḃꝫ q̃ꝫtitatē q̃ digeraṫ de gñe carniũ pulloꝝ et hedi ⁊ pisciũ ꝑuoꝝ. Et qm̃ ṽtutes eoꝝ sũt ꝯbiles: tũc nõ opꝫ vt ꝯfidant se posse digerere qḋ digerebãt in dispõne sanitatis imo min⁹ illo. Et ꝑꝑ ḣ cibenṫ eis quoꝝ paucũ nutrit ꝓl'm sicˀ ea q̃ diximus ⁊ sicˀ vitelli ouoꝝ sorbiliuꝫ ⁊ testiculi galloꝝ sunt eis boni.

¶ Primo ponit curã. Scḋo interponit quorũdam sniaꝫ. ibi (Quidã.) Tertio cõplet curã. ibi (Et opꝫ.) ¶ Est aũt intẽtio Aui. hic ad tria. s. ad cãm que est labor: ⁊ ad lassitudinē inductã ꝓprie humectando: ⁊ ad rectificationē diete que etiam ipsi fe. conuen iunt.

¶ Quidã tñ existimauerũt ꝙ opꝫ vt patientiũ lassitudinē regimē plus subtilieṫ q̃ꝫ alioꝝ. Sed illḋ non est rectũ. Et opꝫ vt sumãt de fructib⁹ humidis ⁊ sumãt in potu vinũ plurime cõmixtiõis si fuerit assueti: aut iulep ⁊ aliḋ si nõ fuerint ꝯsueti. Et opꝫ vt eorũ inunctio sit ꝓl'ima q̃ꝫ inunctio alioꝝ cũ oleo aliq̃ vt humecteṫ eoꝝ mẽbra ⁊ iũcture ipoꝝ exiccate. Et iteꝝ vt mollificet illud qḋ accidit eis de tẽsione. Et oleũ vio. est de oleis meliorib⁹ eis. Et opꝫ vt cõicet inunctio eoꝝ corꝑi: ⁊ ꝓprie capiti ⁊ collo ⁊ spõdilibus dorsi ⁊ iũcturis oib⁹ ⁊ ꝓprie post balneationē.

Dub[m] p[m] ¶ Sꝫ tu. d. Ga. ponit. ꝫ. de re. sa. ꝙ in lassitudie aꝑosa valde minuaṫ cib⁹: sꝫ talis põt eē ex labore. ¶ Dõꝫ ꝙ plurima lassitudo que cõiungiṫ huic febri est arefactiua: ⁊ iḋ Haly. ꝫ. p̃rac. ca. 4. vertit suã intẽtionē ad eã ⁊ Auicē. hic. Qui ergo dicũt ꝙ regimē plus subtilieṫ vel intelligũt q̃ꝫ regimē alioꝝ. s. patiẽtiũ feb. acutas ⁊ est ꝭmo falsus vt appet: vel alioꝝ patientiũ alias effi. ⁊ ēt est falsuꝫ: qꝛ potest hic eē fortis virtus ⁊ necessitas cibi est ꝑꝑ siccitatem: ⁊ ideo Halyab. ibidē diċ. fercula sepi⁹ mũltiplicet. ēt plus subtiliabim⁹ in fe. effi. ex oppil'one: sed si lassitudo sit vlcerosa ⁊ aꝑosa opꝫ intẽdē ad curã fe. effi. cũ hoc intendendo ad illas lassitudies: ⁊ qꝛ in vlcerosa ⁊ apostemosa nõ sic copiose cibo idigemus: ⁊ ꝓprie in apostemosa: iḋ nõ sic copiose nutrimus: ⁊ de hac itẽdit Gal'. sed Auic. de ea intẽdit que plus coniungiṫ excessiuo labori. s. arefactiua. Ul' dõm est ꝙ intelligit de arefactiua siue plus illi ꝯiungaṫ siue nõ.

¶ Et opꝫ.) Contra. vel concessit cibaria multi nutrimẽti ⁊ paucaꝝ suꝑfluitatũ sicˀ testiculos galloꝝ: vel hic concedit aut pauci nutrimẽti ⁊ multaꝝ suꝑfluitatũ vt fruct⁹ humidos. ¶ Dõꝫ ꝙ istis exhibenṫ cibaria vel ad restaurationeꝫ ꝯsumptaꝝ humiditatum ⁊ sic danṫ cibaria multi nutrimẽti: vl' ad humectãdũ ⁊ madefaciendũ siccitatē ⁊ tẽpandũ calorē: ⁊ sic dãṫ fruct⁹ humidi vt mala ⁊ mala granata: vt Isaac. ⁊ sic cessat ꝯ̃rietas siqua appet iter auctores. — Dubiũ 2[m]

¶ Aut iulep ⁊ aliud si nõ fuerint assueti.) Timet percussionē membrorum a vino in hominibus non consuetis. Halyabas ḋo paruꝫ de eo concedit. nec in hoc est discordia non concordabilis. quilibet enim confisus est in sua estimatione.

¶ Et opꝫ vt.) Cõsiderãdũ ꝙ si cõplexio corporis est frida. Serapio docet inungere cũ oleo de keiri ⁊ camomille: ⁊ ꝓprie verificatur sermo Serapionis si aliqua materia humoralis mota est.

¶ Proprie capiti ⁊c̃.) Quia hec magis leduntur per motum.

¶ Post balneationem.) Ut retineatur aqua in poris.

¶ Et opꝫ vt sternanṫ strata eoꝝ ⁊ aromatizenṫ idumẽta eoꝝ ⁊ sedilia eoꝝ. Et si idigẽt iteratiõe balnei ꝑꝑ reliqas iterenṫ oia q̃ scripta sunt in capl'o suo.

¶ Aromatizetur.) s. frigidis vt rosis ⁊ sandalis ad temperandũ calorem: ⁊ quia confortant.

¶ Propter reliquias.) s. lassitudinis.

¶ Omnia.) s. de bonis cibis ⁊ vnctione.

¶ De febre effimera ex euõne nimia. Cap.25[m].

Quandoqꝫ accidit ex cõmotiõe humorũ apḋ vẽtris sol'onē mot⁹ spirituũ superflu⁹ ⁊ iflãmat⁹ in ipo febrē ꝑꝑ multitudinē lassitudis q̃ sequiṫ ipaꝫ. Et qñqꝫ faciunt eam medicine solutiue ꝓpterea ꝙ calefaciũt. Et qñqꝫ sequitur flobothomiã ꝑꝑea ꝙ redire facit humiditateꝫ vaporum ⁊ sanguineitatē eorum ad furiositatem cholericam. — al'. fumositatem

¶ Quatuor ponit cãs ꝑꝑ q̃s euãtio facit febrē effi. Prima est motus suꝑfluus in spũ. fit enĩ in motib⁹ humoꝝ mot⁹ spũuꝫ ⁊ agitatio fortis: ⁊ est cã cõis vomitui ⁊ sol'oni ventris ⁊ forsan cursui sanguis. ¶ Scḋa cã est lassitudo q̃ põt seq ꝑꝑ multũ surgē ad scellaꝫ: vel ꝑꝑ ḣ: qꝛ humores mouẽtur circa musculos: sed modi lassitudinũ sũt modi doloꝝ q iflãmãt: ⁊ forsan ꝙ Aui. itellexit duas cãs dictas vt vnã: ⁊ est ꝙ euãtio suꝑflua. s. fluxus mouet ⁊ iflãmat spiritũ ꝑꝑ lassitudies surgẽdi ad scellã. ¶ Scḋa cã vel 3[a] est: qꝛ medicina est calida ⁊ sicca. ¶ Tertia vel 4[a] cã est furia chol'e ꝑꝑ flobothomiã: ⁊ põt ex ḣ fieri putrida vt appet: sed si appropriaret eaꝫ plus ad effi. dixit humiditatē vapoꝝ. i. humiditatē aliqꝫ aptã euaporare. Facit redire ad furiositatē cholericã. i. ad icẽdium ⁊ iflãmationē: ⁊ hoc est in abũdãtibus cholera ⁊ cholerico sanguine. — al'. fumositatem

¶ Curatio. Cap.26[m].

Oportet vt subtilieṫ in retinẽdo naturaꝫ per ea q̃ sunt ordinata in capl'is suis: ⁊ vt ciběṫ eger cuꝫ eo qḋ cõfortat plus: ⁊ ꝭm q̃ꝫtitatē qua digeraṫ de eis que ifridãt ⁊ humectãt: ⁊ sint in eo põtica stiptica. Et ponãṫ sup stõm empl'a ⁊ embroce ꝯfortãtia calefacta nõ tepefacta. Nã oē tepidũ est mollificatiuũ ⁊ resoluit ṽtutē. Et ḋ hac sũma est lana ifusa in ol'o nardino aut oleo frigidiore eo aromatizato: ⁊ exp̃maṫ adeo donec sepenṫ ab ea ꝑtes olei et ponanṫ sup cor et epar ea q̃ ifrigidant.

¶ Signa sunt nota. s. ipsa euãtio. Cõsiderãdũ ꝙ itẽtio in hac fe. est ad tria. s. ad cãm ipsi⁹ que est fluxus suꝑfluus: ⁊ per ḣ recurre ad tertiũ librũ: ⁊ ꝯsidera si opꝫ illũ retinē vel nõ. Scḋa intẽtio est ad

causam

cā̄m virtutis: ⁊ fit cum cōfortātib⁹: ⁊ qꝛ cū hoc opꝫ intendere ad fluxū ⁊ distēperantiā febrilē: ideo ista cōfortantia debēt eē frigida ⁊ humida ꝑꝑ febrem: ⁊ impone in eis aliq̄ stiptica ꝓpter fluxuꝫ: ⁊ erit iste cibus. x.g. succus carniū pulle vel perdicis cū pauco vino granatoꝝ ⁊ cydonioꝝ. Tertia intētio est ad febrē vt pꝫ.

⁋ Et de hac summa.) s. confortantium stipticorum.

⁋ Frigidiore.) i. minus calido vt masticino. est enī minus calim q̄ nardinum: vt Gal. 6. de regimine sanitatis penul. cap̄.

⁋ Aromatizato.) i. aromatico boni odoris: vel dixit hoc ꝑꝑ alias res que ibi ponūtur. Tu autē ꝯsidera hoꝝ oleoꝝ cōpositiones: qꝛ multum varia sunt ſm varias ciuitates.

⁋ Et exp̄mat.) Assignāt cāꝫ q̄dā rudes: q̄a si nō exprimeret̄ fieret fridū ⁊ oppilaret: isti ignorāt olei nāꝫ: qꝛ resistit multū ifridationi: imo cū calorē acq̄siuit multū tenet. Cā ꝗ ē: qꝛ Aui. timet actualē leuitatē oleoꝝ: ⁊ iō vult eoꝝ ꝟtutē ⁊ nō lassitatē actualem.

Dubium ⁋ Dubitat̄: vtrū tepidū sit mollificatiuū ⁊ resolutiuuꝫ ꝟtutū. ⁋ Videt̄ ꝙ nō: qꝛ sua calitas est ꝓpīqua nāli ꝯformis sibi. ⁋ In ꝯ̄rium Gal. s. tera. ca. 5. ⁊ hic Auic. ⁋ Quidā dicūt aliō eē tepidū ⁊ aliō tēperatū vt vꝫ posse colligi ifra ca. de cura tertiane pure. vbi postq̄ docuit balneare cū aq̄ tēꝑata: docet postea tepidā supaspergē. Dicūt igit̄ ꝙ tēꝑatū calꝫ ꝯfortat sꝫ tepidū ꝺbilitat. Hic ſmo n̄ pt tolerari qꝛ tepidū ifra tēꝑamītū remittit calorē ⁊ q̄si ꝺbil'r strigit poros: sꝫ h̄ n̄ ꝺbilitat. Dōm igit̄ ꝙ tepidū qꝺ ē suaue calꝫ ⁊ tēꝑatū ꝺbilitat ꝑ accn̄s ⁊ ꝑ se ꝯfōtat. s. iducēdo ꝯformē calorē: sꝫ qꝛ aꝑit poros ⁊ eos aptos tenet ⁊ cōmouet calidū ad ex̄ iō ꝺbilitat: ⁊ qꝛ humiditates mouet ⁊ eliquat: sed calidū occurrēs forti⁹ lꝫ per se deberet plus debilitare: tn̄ per accn̄s cōfortat respectu tepidi: qꝛ quasi quadā mordicatione poros claudit: maxime aūt hoc verificatur circa vētrem. s. stomachuꝫ ⁊ intestina quia sunt mēbra neruosa frigida: vnde plus confortantur a calido non sic a tepido: et ideo Gal. ibidem dixit. exsoluūt oīa tepida robur ventris.

⁋ De febre effimera ex dolore. Ca. 27m.

Dolor quādoqꝫ calefacit spūꝫ adeo donec inflāmet̄ febris. Sigā. dolor in capite aut oculo aut aure aut dēte aut iuncturis aut extremitatibus aut colica aut hemorroidibus aut alijs de doloribus furūculorum.

⁋ Quare dolor calefaciat est sermo prolixus alibi.

⁋ De cura ei⁹ q̄ fit ex dolore. Ca. 28m.

Regatur dolor cum eo qꝺ opꝫ in cap̄. suo deinde curetur cura eius que fit ex labore. Qꝺ si timeatur ex potu vini motus doloris non detur in potu.

⁋ Intēdit aūt in cura ad dolorē ꝑ ea q̄ sciunt̄ in suis cap̄lis ⁊ ad febrē cū infrigidantib⁹ ⁊ humectātib⁹ balneis ⁊ inunctionib⁹ sic̄ dixit in ea que ex labore accidit: qꝛ lassitudo est doloris modus.

⁋ Mor⁹ doloris.) verbi gratia in capite vel iūcturis: sed si sit dolor ventosus possibile est ex hoc curari.

⁋ De febre effimera ex syncopi. Ca. 29m.

Quādoqꝫ accidit ei cui suꝑuenit syncopis ꝑꝑ cōmotionē spūs diuersa calefactio et conuertit̄ in febrē. Et quādoqꝫ remanēt de ea post ablationem timoris in syncopi relique. Signa vicinitas syncopis ⁊ casus ꝟtutꝭ absqꝫ signis febriū aliaꝝ q̄ nō sunt ex febribus effimeris: ⁊ pulsus in ea est diūsaꝝ dispōnū. Qn̄qꝫ. n. cadit ⁊ destruit̄: qn̄ vicit frigus. Et qn̄qꝫ fit velox ⁊ appꝫt cuꝫ dn̄at̄ caliditas ⁊ similat̄ pulsui patientium extenuationem exiccatiuam in duritie cum verminatione.

⁋ Signa ⁊c. ⁋ Quando vincit frigus.) s. extra.

⁋ In duritie.) s. qn̄ vicit frig⁹ vel qn̄ eēt extenuatio ꝑꝑ syncopes.

⁋ Cū verminatiōe.) i. cū vermiculis in actu syncopis qn̄q̄.

Dubium ⁋ Dubitat̄ cū syncopis ꝑducat ad friditatē ⁊ casuꝫ pulsus q̄uo potest eē cā feb. ⁋ Dōm ꝙ ꝑꝑ subclusionē spūs in corde ⁊ ꝓhibitionē respiratiōis accidit inflāmatio: ꝗ p̄ a syncopi accidit feb. itus: deīde cū surgit a syncopi appꝫt magis ex̄: ⁊ iō dixit accidit diuersa calefactio: ⁊ accipim⁹ ꝙ pōt eē feb. syncopi stāte ⁊ ēt recedēte vnde dixit relique. ⁋ Sꝫ tu dices non debuit dicere relique: imo debuit dicē ipa febris cū maiori sui duratiōe qꝛ syncopis nō durat vna die nāli: sed forte min⁹ q̄ hora. Dōm ꝙ hec fe. accidit cū syncopis frequētat̄ sepe in die vel dieb⁹: ⁊ iō possibile est ꝙ ille occuꝑent magnū spatiū diei vel dieꝝ duoꝝ vel pluriū vt cū sūt cā stomachi frequētes: ꝗ parū extra illas durabit febris nisi venerit in vltima syncopi: ⁊ ideo dixit Aui. post ablationeꝫ timoris. ⁊ nō dixit. post ablationē syncopis. qꝛ plures syncopes p̄cesserint: ⁊ non dubitet̄ amplius de eius euētu. ablato enim timore de syncopi nulla sperat̄ venire: sed ablata vna syncopi sꝑari pōt alia euenir̄.

⁋ Curatio. Cap̄. 30m.

Cura ei⁹ ē cura syncopis ⁊ dare cibos velocis digestionis boni chimi de illis quos sciuisti si īdigueris vt des ei in potu vinuꝫ fac: ⁊ non cures de febre. Cum ergo liberatur ex syncopi ⁊ remanet febris similis ei que est cum extenuatione: curet̄ cū eo qꝺ dcm̄ est in canone de infrigidatione ⁊ humectatione.

⁋ Uertit̄ intentio ad syncopim cuꝫ cibis ⁊ potu. s. vini non timendo feb. vt etiam. 12. terapen. cap̄. 2.

⁋ In canone.) s. de cura extenuatorum fen. 7. ⁊ de ethica.

⁋ De febre effimera ex fame. Cap̄. 31m.

Quandoqꝫ acuuntur vapores in corpore quādo nō inueniunt nutrimentuꝫ ⁊ generant febrē: ⁊ eius pulsus est debilis ꝑuus: ⁊ quandoqꝫ declinat ad duritiem. Curatio. Cibatio quideꝫ in febre est sicut ex sorbitionibus factis ex chist ordei cum oleribus ⁊ post illas cum cibis bonis confortātib⁹: ⁊ balneet̄ ⁊ effundatur super caput ei⁹ aqua plurima tepida: ⁊ sedeat in ea ⁊ humectetur corpus eius cum eis que sunt sicut oleum vio. ro. ⁊ cucurbitinum.

⁋ Cum cibus habeat inter sua commoda temperare calorē oportet ꝙ fiat ex fame incensio.

⁋ Quando non inueniunt.) s. corpora vel vapores.

⁋ Nutrimentum.) i. id ex quo generatur.

⁋ Ad duritiē.) Propter exiccationē. Dixit qn̄q̄: qꝛ prius apparet qn̄q̄ febris q̄ exiccatio ⁊ induratio ex priuatione cibi.

⁋ Cibatio.) Cōsiderādū ꝙ ponit cibaria q̄ dant̄ stāte fe. ⁊ sunt īfrigidātia vt ptisana ordei: ⁊ q̄ dant̄ post fe. sic̄ cib⁹ de carnib⁹: ⁊ ideo lr̄a dic̄. post illā. s. fe. sed si lr̄a dicat post illas. s. sorbitiones: tūc lr̄a vult ꝙ stāte fe. ꝑmittas cibaria frida nō corruptibilia vt chist ordei ne a stōcho ignito ⁊ auido corrūpant̄ cibaria alia: ⁊ sbseq̄nter si idigēt pn̄t dari cibaria maḡ ꝯfortātia vt de carnib⁹: ⁊ colligit̄ hic can̄. ex gn̄ali q̄dā can̄. p̄ lib. fen. 3. cap̄. de regimīe ꝑ cibuꝫ.

⁋ Aq̄ tepida.) i. debite cal'a: ⁊ intēdit. A. totū corp⁹ humectare.

⁋ De febre effimera ex siti. Cap̄. 32m.

Hec proxima est ei que est ex fame ⁊ est dignior vt accidat propter defectum eius quo sedat̄ de aqua caliditas fortis in vaporib⁹. Curatio. Dare ei in potu aquā frigidam ⁊ aquas fructuum frigidorum ⁊ proprie granatoꝝ ⁊ humectare corpus cuꝫ tina: ⁊ si possibile est ei balneatio cum aqua frigida fiat.

⁋ Hic vult. A. inuere ꝙ magis accidit īflāmatio in vaporib⁹ ⁊ spiritib⁹ ꝑꝑ sitim q̄ ꝑꝑ famē: qꝛ in siti deficit sedatio caloris q̄ sedatio fit ab hūido aqueo q̄ est maior sedatio q̄ illa q̄ fit a cibo: ⁊ h̄ ē qꝺ dic̄. est dignior ꝙ accidat calitas forti⁹ in vaporib⁹. i. in spiritibus ⁊ vaporib⁹ ꝑꝑ ꝺfectū ei⁹ qꝺ sedat̄ ꝺ aq̄. i. ꝑꝑ ꝺfectū sedatiōis facte ab aq̄ siue aq̄so hūido sup. q̄ ꝑꝑ defectū sedationis a cibo.

⁋ Cōsiderādū āt ē ꝙ in siti corp⁹ magis īflāmat̄ q̄ in fame vt al's ondim⁹. ⁊ appꝫt qꝛ ī siti appetit̄ fridū seu aliq̄d extictiuū: ⁊ ideo difficili⁹ ⁊ tediosi⁹ ē tolerare sitiꝫ q̄ famē vt Ap. q̄rit ꝓble. 28. ꝓ ble. 6. lꝫ aliā det cāꝫ: ⁊ in h̄ inuit. A. h̄ vt arguat̄ vbi ē idigētia maioris extiguētꝭ ibi fit maior īflāmatio ⁊ frequēti⁹ ēt fit: sed ī siti ē īdigētia maioris ⁊ magis extiguētꝭ. ⁋ Cōsiderādū ꝙ hic ꝑ aq̄ fructuū nō ītelligit̄ aq̄ decoctiōis cassie ⁊ tamaridoꝝ vt cōiter ītelligūt medici ꝑ aquā fructuū: sed ītelligit aq̄ fructuū fridoꝝ ⁊ humidoꝝ vt maloꝝ ⁊ maloꝝ granatoꝝ dulciū ⁊ citrāguloꝝ ⁊ hmōi sꝫ ꝓprie aquā. s. succū granatoꝝ qꝛ remotior a corruptione.

⁋ Si possibile.) Qꝺ non sit extenuatum.

⁋ De febre effimera ex oppil'one. Cap̄. 33m.

Oppilationes fiunt in poris cutis ꝓpter spissitudinem eius ⁊ paucitatem ablutionis ⁊

multitudinem ciborum ⁊ ꝓpter frigiditatem: ⁊ propter ablutionem cum aquis frigidis stipticis. ⁊ ꝓpter adustionē solis. Et qñq3 fit ĩ villis venaꝝ ⁊ meatib⁹ eaꝝ ⁊ orificijs ipsaꝝ ⁊ cursib⁹ ⁊ vijs earum.

¶ Quatuor erãt spẽs effi. facte ex reb⁹ q̃ sũt corꝑales ⁊ sc̄ nõ actiones nec mot⁹. s. ex oppil'one ⁊ nauseatiua satietate aꝑate ⁊ soliditate: ⁊ iõ de his q̃tuor determĩat. Et ꝑmo de effimera ex oppil'one: ⁊ ꝑ q̃tũ ad cãs. Scd̃o signa. Tertio curã vt pʒ. ℣ Prĩa in q̃tuor. Prĩo ponit cãs oppil'onũ. Scd̃o applicat ad ꝓuẽtũ effi. oñdẽs de qua hic ĩtelligit. (Et cũ dicit.) Tertio oñdit causas. ibi (Et hui⁹.) Quarto ponit cañ. quosdam scientie completiuos. ibi (Et hec.)

¶ Cõsiderãdũ q̄ inuit duos modos gñales oppil'onũ. s. poroꝝ cutꝭ ⁊ assignat cãs gnq̄ꝫ. Una ꝑuatio ablutiõis vñ tenet sordities: ⁊ hͦ ẽ qd̄ dic̄ ꝑꝑ spissitudinẽ ei⁹ ⁊ paucitatẽ ebullitiõis. ⁊ ꝑ. i. Scd̃a cã ẽ multitudo ciboꝝ vñ fiũt multe suꝑfluitates oppilãtes. Alia cã est friditas aeris ⁊c̄. Alia cã est oppil'o in venis ⁊ fit in vijs ⁊ meatibus q̃tũ ad ꝯcauitatẽ: ⁊ orificijs q̃tuʒ ad extremitateʒ q̃ termĩat ad mẽbra: ⁊ cursib⁹ ⁊ vijs q̃tũ ad poros qb⁹ cõicat: aut dixit vijs quãtũ ad ꝑuas ⁊c̄. ⁊ cursib⁹ quantuʒ ad maiores ramos.

¶ Et cum dicitur febris effimera ex oppilatione non inuenitur nisi ad hanc speciem.

¶ Hic applicando causam ad effi. eligit ꝑmo de qua intelligit. Secundo dat modum prouentus. ibi (Nam plerũq̄ꝫ.)

¶ Ad hãc spẽm. s. q̃ fit ex oppil'one orificioꝝ vel cursuũ vel venaꝝ vel viaꝝ: q2 ista ꝓprie dr̄ ex oppil'one. q̃ enĩ fit ex oppil'one pororũ cutis dicetur posterius ⁊ dr̄ prius ex densitate vel soliditate.

¶ Nam plerũq3 accidit vt minoretur resolutio ⁊ multiplicetur repletio ⁊ coartatio ⁊ priuetur respiratio: ⁊ aggregetur vapor plurimus ⁊ non resoluitur: ⁊ tũc eueniet caliditas superflua: ⁊ dum perseuerauit eius inflammatio in debiliori ex corporibus qd̄ est spiritus erit febris effimera: cũ ergo inflãmat̄ in sanguĩe est spẽs famosa synoche quã dicemus ⁊ est illa q̃ est de sũma febriũ humoꝝ: ⁊ nõ est ꝑꝑ putredinẽ imo ẽ ꝑꝑ iflãmationẽ ⁊ ebullitionẽ. Qd̄ si ꝑtrãscat illd̄ ad putredinem quam facit oppillatio ⁊ priuatio respirationis permutatur ad febres putredinis.

¶ Hic accipit̄ cã gñalis istaꝝ oppilationũ: q2 repletio addita suꝑ sol'onem. i. q̃cũq̄ꝫ euacuationẽ manifestã vel occultã. Scd̃o accipit̄ cã cõis aduentus feb. q2 accidit caliditas superflua ꝺm modũ quẽ dicit. Tertio quomõ fit effi. ⁊ quomõ humoralis putrida vel nõ putrida. Fit autem effi. cum calor stat in spiritu qui est debili⁹ corpus. s. in modo substantie: quia subtilis rarus.

¶ Et huiusmodi quidem oppilatio: aut fit ex multitudine humorum ⁊ sanguinis: aut ex grossitudine eoꝝ: aut ex viscositate eoꝝ: aut ꝑꝑ casum rei de causis oppilationis in instr̃o non in cursu: imo sicut frigus cõstringens: aut apostema coartans: aut nascentia rei: aut aliud de illis quarum te opʒ rememorari.

¶ Assignat cãs hui⁹ oppil'onis viaruʒ venaruʒ ⁊ cursuum: ⁊ tãgit tres modos oppil'onũ ꝺʒ tria gñа cãruʒ. s. oppil'onẽ quã dicũt medici attenuatoriã ꝑꝑ mãm in via que mã põt peccare multitudĩe grossitie vel viscositate. Coartatoriã ex cõstrictione parietum ex frigore vel aꝑate. Carnosaʒ ex nascẽtia rei in vena. ꝟ. g. verruca: ⁊ ista opʒ memorari ex fen 2ª ꝑmi lib. ⁊ ex fen. 14. tertij lib.

Dubm pm ¶ Sed tu dices in qua vena posset nasci. ℣ Dicendũ in aliquo magno ramo intus vel super magna parte orificioꝝ extra vt in ꝑdẽtibus magnã partẽ cutis ꝓpter vlcera vel combustionem. lõginquum autem est q̄ hoc fiat ⁊ si fiat q̄ sit causa effimera proprie essentialis. cũ enim illa causa sit inseparabilis esset fe. effi. inseparabilis: tamẽ alie cause vt ira ⁊ que cõiũcte huic oppilationi carnose excitãt effi. magis q̃ si illa oppilatio carnosa non esset.

Dubiũ 2m ¶ Secũdo dices: iste cause sunt extrinsece. s. frigus cõstringens. ℣ Dõm q̄ loquor de facto a cã ĩtrinseca. Uel dõm q̄ oppil'o viaꝝ est de causis ĩtrĩsecis que dicunt̄ corꝑales: sed cãe eaꝝ pñt eẽ extrinsece q̃uis sic possit dici de soliditate: que tñ dicunt̄ cã extrinseca ⁊ dicta est supra. Uel dõm q̄ sermo hic Auicẽ. est extẽsus ad causas oẽs oppilationum quaꝝ vult reminisci ex ꝑmo libro: non q̄ oẽs ille oppilationes sint causa effi. ⁊ ꝓprie effi. de qua est sermo in hoc capitulo: sed oppilationes a materia qd̄ appꝫt per illud qd̄ subdit: qm̄ corpus in ea est plurime materiei.

¶ Et hec quidem febris de febribus effimeris parum permutatur ad ethicam: quoniaʒ corpus in ea est plurime materie. Et in hac febre iterum est sitis ⁊ inflãmatio ⁊ adherentia caliditatis ⁊ vrina media inter igneã. Et hec febris est difficilis ad cognoscendum cui⁹ sil'itudo est ꝓxima sil'itudini febriuʒ humoꝝ. Et hec febris quandoq3 remanet vsq3 ad diem tertium ⁊ in eo qd̄ est post ip̄m si sint oppil'ones plurime fortes. Et non sunt inspissantes ⁊ nõ cõdensantes de foris: ⁊ si sunt parue festinat eius eradicatio si nõ fuerit error. Et hec febris ĩter febres effimeras qñq3 accidit ⁊ redit ꝓpter fixionem oppilationis que est cã quare fiũt ei paroxismi. Et hec quideʒ febris multotiẽs ꝑmutat̄ ad frigus ⁊ horripilationẽ ⁊ signat q̄ ip̄a sit putrida. Et cũ illa q̃ ẽ ex oppil'one fac̄ accidẽ dolorẽ post flõmiã in latẽ sinistro nõ ẽ excusatio iteratiõis flõmie ꝑcipue cũ sedat̄ febris ⁊ ꝑseũat dolor.

¶ Ponit septem cañ. Primus est notus cũ ponat causaʒ: qm̄ corpus est plurime materiei ⁊ ex hoc aptius ad putridã: etiã nõ paratum incendi sic ꝺm mẽbra. Scd̃s cañ. ponit accidẽtia quedaʒ.

¶ Adherẽtia.) i. ꝯtinuitas sic̄ ꝯtinua ẽ iflãmatio stãte oppil'one.

¶ Media ĩter igneã.) Dices vbi est aliđ extremũ. Dicũt qdam q̄ vult dicẽ ĩter igneã ⁊ rubeã: q2 ĩter citrinũ ⁊ rubeuʒ. Aliter inter igneã. i. ĩter gradus ignei q nõ est ꝯbilis igneitatꝭ sic̄ in effimerꝭ parũ calidis: nec fortꝭ sic̄ in chol'icis putridis. ¶ Terti⁹ cañ. est not⁹.

Dubm 3m ¶ Circa 4m cañ. dubitat̄: qa si sunt oppil'ones plurime fortes: tũc talis effi. trãsit in putridã: vt Gal'. s. teraꝑ. ℣ Dõm q̄ si sunt fortes in vltimo: ita q̄ taʒ vie venaꝝ q̃ pori ex̃ in cuti sunt oppilati: tũc trãsit in putridã: ⁊ de hac Aui. nõ ĩtelligit: vñ dicit. nõ sunt ĩspissantes. ĩtelligit ꝫ q̄ nõ sint fortes in vltĩo sed satis fortes. ℣ Quidã tñ dicũt nõ sunt ĩspissantes. i. nõ sunt a cã extrĩseca. ꝟ. g. frigore aeris: qa talis effi. nõ est lõga imo faciliter remouetur.

Dum 4m ¶ Circa 5m cañ. dubitat̄ quõ effi. habeat paroxismos cũ sit feb. facta. Amplius ꝓpter fixionẽ oppilationis dʒ dici q̄ figitur non q̄ accidat ⁊ reuertat̄ paroxismal'r. ℣ Dõʒ q̄ vere effi. que fiũt a causis puris primitiuis. ꝟ. g. calore solis non paroxismãt. i. non pendent a mã ĩnouabili. ℣ Sed tu. d. sicut vnus humor putridus disponit alium vt ex hoc paroxismus reuertat̄ sic spũs mõ iflãmat⁹ disponit aliuʒ. Dõm q̄ putredo est dispositio facta in humore ex dispositiõe prioris humoris: ⁊ ideo nõ generat̄ putridus humor: sed post generationem putrefit vestigio mali caloris. Spũs autẽ non disponit taliter cor q̄ eo spũ qui ꝑmo fecit effi. recedẽte vel euaporante vel temperato: generet̄ alter spũs inflãmat⁹ sic̄ ꝑus: nec imprimũt spũs malã dispõnẽ sicut faciũt humores: q2 grossi. Effi. autẽ dicte non sic vere vt que fiunt ab oppil'onib⁹ pñt paroxismare: ⁊ hoc q2 paroxismet oppilatio tota: q2 tota modo stat: ⁊ tota mõ recedet: vel q2 stãte vna oppil'one fixa vapores in certo spatio multiplicati euaporent: deinde iterum concumulent̄: vel q2 oppilatio lʒ sit stans: tamẽ varietur ꝺm additionem ⁊ diminutionem: ⁊ hoc erit ꝺʒ q̄ humor oppilans regñatur ⁊ resoluitur: ⁊ hoc intelligit cum dicit. accidit ⁊ redit ꝓpter fixioneʒ oppilationis. i. lʒ oppilatio stet fixa. vel potest exponi ꝓpter fixioneʒ oppilatiõis. s. accidit ⁊ stat ⁊ sup. recedit ꝑꝑ recessuʒ. ¶ 6⁹ cañ. ẽ not⁹.

¶ Cañ. auteʒ septimus dupliciter põt intelligi. Propter ꝑmũ sciẽdum q̄ flobothomia quã in ista effime. faceremus esset de basilica sinistra: q2 ꝓpter ipsam remouet̄ repletio vaporosa: vt. 3. cañ. fen. 11. caꝑ. de canonibus generalibus curationis complexionum cordis malaꝝ. Ex hac auteʒ flobothomia accidit q̄ febris curat̄ remotis vaporibus: sed accidit quãdoq̄ꝫ q̄ cõmotio fit in sanguine partis sinistre vel dextre: ⁊ inde põt seq dolor: ⁊ tũc nõ est excusatio flobothomie: nec ex illo sequat̄ aꝑa ꝑcipue ⁊c̄. q2 signuʒ ẽ q̄ repletio est sanguinea: vñ cõtulit flobothomia. Remanet autẽ considerationi tue an de eadem ꝑte vel opposita: ⁊ sic exponitur textus. facit accidere doloreʒ. s. in aliqua parte post flobothomiã factã in latere sinistro. i. de basilica sinistra. ¶ Scd̃a expositio est q̄ flobothomia de quacũq̄ꝫ ꝑte fiat qñq̄ꝫ facit accidere dolorẽ in parte sinistra: q2 sanguis ille melãcholicus agitat̄ ex flõmia ⁊ nõ educit̄ in ꝑma flõmia: ⁊ tũc opʒ q̄ iteretur ꝺm modũ qui tibi videt̄: ⁊ forsan intelligit in latere sinistro. s. pectoris cum ꝑcessit flobothomia dextre ꝑtis facta cõmotiõe sanguĩs ⁊ nõ eductiõe. In iteratiõe aũt flõmie opʒ te attẽdere tp̃s. s. an eadẽ die vel sequenti: an de eadeʒ ꝑte vel alia: ⁊ an aliud ꝑmittat̄ subtilians vel adaptans sanguinẽ vel non: ⁊ totum hoc oportet q̄ aliũde scias.

¶ Signa.

¶ Signa. Qñcūqꝫ accidit feb. effi. nō a cā primitiua ⁊ est lōge declinatiōis: tūc existima ꝙ ipsa est oppil'o ⁊ ꝓprie qñ declinat sine eūatione cū humectatione.

¶ Primo ponit signa estimatiuā notitiā dātia. Scḋo verā. ibi (Uerificaꝛ.) ¶ Tria ponit signa. s. fieri nō a cā pmitiua. i. extrīseca ꝓprie dicta pmitiua sicut calor solis: ⁊ hoc īducit estimationē longinquā: qꝛ alia ab effi. ex oppil'one pōt fieri nō a causa primitiua. ¶ Scḋm signū est lōga declinatio: ⁊ hoc ēt nō sibi soli competit. ¶ Tertiū est declinare sine eūone. s. debita febris effi. vere que ē sudor sil'is nāli: ⁊ hoc ēt alijs febribꝰ posset cōpetere: lꝫ multū cōpetat ei que ex oppil'one fit: ⁊ iō dixit. estimari. ⁊ ideo subdit.

¶ Et verificāt existimationē tuā signa repletiōis ⁊ in corporibꝰ plurimi sanguis ⁊ gñantibꝰ eū: aut grossoꝝ humoꝝ viscosoꝝ. Et dr̄ia qdēꝫ iter ea ambo ē: qm̄ si oppil'ones in eis sūt ꝑꝑ grossitudinē humoꝝ ⁊ viscositatē eoꝝ: sigñant ea signa nota eis. Et non est illic īflatio corporis ⁊ rubedo ⁊ extēsio ⁊ ad summū signa ml'titudīs. Et in illis ī qbꝰ cā ē repl'o sūt signa repl'onis ex rubedīe faciei ⁊ exuberatione venarū ⁊ īflatiōe ⁊ tensione ⁊ alia apparētia. Et si supfluūt oppil'ones pulsus ē puꝰ: ⁊ si nō supfluūt nō oꝫ vt mīoreꝛ pulsus.

¶ Et ponit signa repletiōis de humoribꝰ crudis grossis viscosis ⁊ repletiōis sanguinee cū dicit. Et in illis qbꝰ ē cā repletio. s. ex sanguine. Et ista volūt sciri pmo cañ. fen. 2. ca. de signis dn̄ij humoꝝ. ¶ Pulsus est paruꝰ.) Dicunt qdā hoc est qñ trāsit in putridā. Sed si ꝯsideras superflua oppilatio ⁊ multitudo materierum anteqꝫ in putredinem transeant possunt facere pulsum paruum.

¶ Cura. Cū est cā multitudo humoꝝ ⁊ repl'o: tūc oꝫ vt in pncipio ꝓperes ad flobothomiā ⁊ eūonē. Et vt flobothomes eū cū iā nō febrit: tūc ē meliꝰ. Et qñ febrit si nō fuerit necessitas: tūc statio ē magis ꝯuēiēs: flobothomia. n. facit humores currere ⁊ ꝑmiscet iter eos. Si aūt nō fuerit excusatio: tūc nō oꝫ vt postponaꝛ ⁊ tardeꝛ flobothomia ⁊ eūo. Deinde fiat occupatio in eis que aperiūt oppil'ones ⁊ mūdificāt meatꝰ.

¶ Prīo ponit curā magis ī pncipio. Scḋo in ꝓcessu eūone facta. ibi (Deīde oꝫ.) ⁊ Pria in tres. Prīo ponit curā eiꝰ q̄ fit ex oppilatiōe fcā a repletione ⁊ multitudine. Scḋo eiꝰ q̄ fit ex humoribꝰ grossis viscosis. ibi (Et si nō sentis.) Tertio ponit regimē ꝑ cibos. ibi (Et cibꝰ.) ⁊ Pria in. 2. Prīo ponit curā ꝑ eūonēꝫ. Scḋo ꝑ aperiētia. ibi (Deinde fiat.) Precipit ꝗ̄ eūonē ⁊ horā dat ꝯuenientē.

Dub. 5m ¶ Sꝫ tu. d. q̄re dixit ml'titudo ⁊ repl'o ⁊ eūo. ⁊ Dōm ꝙ dixit ml'titudo ⁊ repl'o. i. ml'titudo replēs in q̄ directe cōpetit flōmia: sꝫ eūo erit cū clysterijs aut alijs mūdificātibꝰ sanguinē de qbꝰ est pulpa cassie. vl' dixit multitudo q̄tū ad pctm̄ solius sanguīs ī quāto qḋ accidit ī synocha sine putredine: ⁊ ī h̄ cōpetit flōmia: repletio q̄tū ad pctm̄ alioꝝ humoꝝ ī sanguīe ⁊ ī tali cōpetit p̄ flōmia: 2° eūo illiꝰ hūoris: ⁊ ꝯfidit Aui. te scire oīa hec ex. 4. fen pmi libri. Horā aūt inuit flōmādi ⁊ pharmacādi si expedit pharmacia vl'is ī pn° ⁊ ꝑticularis ī hora qetis. Fiat aūt eūo in pn° timore casus in putredinē. vigorata enī nā facilꝰ dominaꝛ residuo: vt in cōmē. afoꝛ. 29. pti. 2. Inchoātibꝰ morbis. ⁊ Nō stemus hic ad soluēdas ꝯdictiōes de flōmia pmo fienda: de h̄ enī satis scripsimꝰ in p̄ cap̄. de flōmia. ⁊. 3. cañ. fen. 9. c. de sgnātia. In hora aūt qetis qꝛ tūc hūor aliqs cū sanguine peccās vel peccare aptꝰ minꝰ est a sanguine separatꝰ ⁊ magis per flōmiā educibilis: qñ aūt actu est ꝑoxismꝰ humor aliqs per flōmiā magis aptꝰ ē dn̄ari: ⁊ sic corrūpere sang. ⁊ mala mixtiōe. s. corruptiua se illi miscē. Si tñ eēt magna necessitas. v. g. tioris suffocatiōis ex tiore aptꝰ: flōmamꝰ ēt in ꝑoxismo. eligētes minꝰ malū. De pharmacia āt ꝙ tūc magꝭ ꝯueniat notū ē.

¶ Et nō ꝓperes ante eūonē ad mūdificādos meatꝰ ⁊ apertionē. Illud enī fortasse fit cā ad attrahēdū humores subito ad quosdā meatꝰ ⁊ inuiscādū in eis: ⁊ illud est res in q̄ sunt errores plurimi: ⁊ fortasse addit in oppil'onibꝰ si fuerint grossi ⁊ ꝓprie si meatꝰ in creatione sua fuerint stricti. Cū flobothomia iterū ⁊ euacuatio qñqꝫ educāt superfluitates viscosas fumosas facientes coartatione sua hanc febrem ⁊ prohibent vt permuteꝛ ad putredinem: ⁊ proprie cum ad vltimū facis eā peruenire ⁊ facis approximare syncopi.

¶ Uult dare cañ. gñalē de h̄ Gal'. 8. tera. c. 4. ⁊ īnuit duas rōnes qbꝰ vult ꝙ apitiua ⁊ abstersiua ab ex̄ ñ denꝛ añ flōmiā vl' eūonē multitudīe stāte. Pria est ꝙ añ eūonē ex aperitiuis abstersiuis. v. g. syrupo de radicibꝰ fit cōmotio māe ⁊ addiꝛ oppil'o. multū. n. subito fluēs nō minꝰ oppilat q̄ grossuꝫ viscosum. Scḋa cā vel rō est: qꝛ pol'e est ꝙ per solā flōmiā fiat curatio talis effi. ⁊ h̄ō nō cadit ī putridā: vnde nō expedit incipere a diureticis. Dixit aūt ꝓprie cū ad vltimū ⁊c. qꝛ talis flōmia fit in effi. ex oppil'one de sola sanguinis multitudine que nihil aliud est q̄ qdā synocha vera: sꝫ hec sola flobothomia pōt curari vt nullo alio remedio sit opus vt. G. 9. tera. c. 4. ⁊ in hac vsqꝫ prope syncopim possumus euacuare.

¶ Et si nō sentis multitudinē humoꝝ imo sentis oppilationes: ⁊ ꝙ ipse sunt accñtes a grossitudine eorū ⁊ viscositate ipsoꝝ: tunc fortasse nō īdiges flobothomia supflua ⁊ eūone supflua imo īdiges apertiōe. Et apertio qdē est cū abstergētibꝰ ex medicinis ⁊ cibis. Et ꝓpterea ꝙ egritudo est febris nō est possibile vt redeas in aperiēdo ad abstergētia calida: imo ad illa que sunt inter syrupū acetosum purū vsqꝫ ad illum q est cū seminibꝰ: ⁊ aq̄ endiuie vsqꝫ ad aquā feniculi.

Dubiū 6m ¶ Dubitaꝛ qꝛ in mō loquendi fortassis ⁊c. innuit ꝙ flōmia debeat fieri. Sed h̄ vr̄ īcōueniēs si sunt humores grossi viscosi vt q̄rto de regi. sani. ⁊ pmo cañ. fen. 2. Ampliꝰ innuit ꝙ qñqꝫ pōt fieri flōmia supflua qḋ videꝛ īcōueniēs. ⁊ Dōm ꝙ si viscosi ⁊ grossi humores sint a sanguiue separati nō indiges flōmia sed potes indigē pharmacia ad minorandū cū nō est oīmodo cruditas vt apparet in canonibus generalibus pmo cañ. fen. 4. 3. cap̄. ⁊ infra in cap̄. de flegmatica feb. diceꝛ in cura. Si aūt sunt mixti cuꝫ sanguine cōpetit flōmia minoratiua: ⁊ fortasse quādoqꝫ indiges forti eūone ⁊ forti flobothomia. s. iā digestis materiebus vel ex alijs causis que pñt superaccidere. v. gr̄a. timor apostematiōis nobilis membri. In hac ergo feb. principalius indiges apertione ⁊ quasi euacuas vt possis apertionē facere sine nocumento. modificat aūt aperitiua ⁊ abstergentia: que lꝫ deberēt esse fortia ꝑꝑ grossitiē humoꝝ ⁊ viscositatē: tñ qꝛ febris inest dat in eis gradū a debili ad fortē: ⁊ pꝫ.

¶ Et cibus sit ille in quo est ablutio ⁊ nō in quo est viscositas sicut chist ordei. Et zuccharum cum hoc qḋ ipm̄ est ꝓpinquū cibo est in ipso apertio ⁊ abstersio: non est ergo malū si misceaꝛ cū chist ordei.

¶ Ptisanam ⁊ nota de zuccharo.

¶ Demū oꝫ vt ꝯsideres cū euacuaueris si necessaria fuerit eūatio eiꝰ ⁊ apparuerit sicut diximꝰ: an minuaꝛ febris ⁊ deficiat: ⁊ an si paroxismos hūerit frangaꝛ ⁊ debiliteꝛ ꝑoxismꝰ eiꝰ secūdus a primo. Et cōsidera vrinā: ⁊ si inuenis eā non priuatā digōne. Et in pulsu: ⁊ si inuenis eū nō sigñare putredinē ꝓcedes sꝫ hoc regimē. Et intromitte egrū in die tertio post paroxismū in balneū hora mollificatiōis ꝑoxismi expectati si fuerit fe. vsqꝫ ad qnque horas ⁊ inunge eū. Et frica ipm̄ cū rebꝰ in qbus est abstersio eq̄lis sicut qḋ est iter farinā fabaꝝ vsqꝫ ad farinā orobi ⁊ farinā radicū lilij ⁊ aristologie emollite cū aliquātulo mellis ⁊ aque. Qꝛ si fueris ausus vti fortiori hoc: tunc vtere spuma baurach. Et si existimas ꝙ balneuꝫ alterat naturam eius in aliquo ⁊ facit accidere quasi horripilationem non moreꝛ in eo ictu oculi. Oppil'ones enī iste nō sunt de genere earum quas aperit balneū.

¶ Ponit curā in ꝓcessu maxime per balneū ⁊ fricationē. Et pmo ostendit que ꝯsideranda sunt vt balneum approximemus. Secūdo quid in exitu fiendum. ibi (Cum ergo.) ¶ In prima parte tangit septē ꝯditiones in vsu balnei. Pria ꝙ iā euacuaueris ⁊c. ⁊ īnuit ꝙ qꝛ fe. est ex oppil'one necia est apertio plus. s. pncipal'r vt pncipal'r intentū. Secūda ꝯditio est ꝙ feb. sm̄ totū declinet vel saltē paroxismus a paroxismo: lꝫ adhuc posset habere ꝑoxismos tñ oēs erūt in declinatione. si. n. nō eēnt ī declinatione vl'i indicata per paroxismū vnū vel in pluribus balneum posset agitare mām. Tertia ꝯditio ꝙ vrina sit digesta ⁊ hic repe-

runt varie lr̄e: ⁊ oēs in vnā tendūt. vna dicit si inuenis eā nō priuatā ⁊c̄. alia dicit si iuenis eā ꝓuatā sup. aut nō priuatā. Textus aūt Gal. s. ter. q huic corrn̄det ē iste. neqꝫ in vrinis signatio idigōnis Quarta ꝯditio vel ꝯsideratio ē in pulsu: his ꝯsideratis ꝓcede h regimie. s. itromitte eū in balneū. Et inuit ꝯditionē q̄ntā. s. ꝙ sit in die tertia: ⁊ nō ē alia ꝯditio a ꝓdictis nisi ꝙ est tp̄s q̊ estimabile ē ꝙ sit i ꝯcliatōe ⁊ ꝙ feceris q̄ oportuit de eūone. Sexta ꝯditio ē ꝙ fiat. 5. horis ⁊ paucioribꝰ si nō ē aliō spatiū an̄ poxismū futurū si credit statim poxismi reuersio: ⁊ iō exponit si fuerit. i. eē ōbeat fe. vsqꝫ ad q̄nque horas. s. si tm̄ est spatiū ⁊ tādē ꝑcipies vnctionē ⁊ fricationē: ⁊ sc̄ ꝑmones oēs. G. s. ter. c. 4. Septia ꝯditio ē ꝙ si faciat balneū accn̄tia mala ex qbꝰ timet putredinē fieri n̄ moret: q2 iste oppil'ones sīt apte trāsire i putridā nō apte remoueri balneo.

Luz ergo egredit de balneo nō opꝫ vt approximet cibo neqꝫ vino nisi post securitatē ex poxismo. Si āt exigit dispō vt cibet aliquātulum ⁊ nō tolerat: det in potu id in quo est aptio sicut aq̄ ordei subtilis pl'ime aque pauci ordei pl'ime decoctiōis decocta cū apio. Qd̄ si poxismꝰ nō iteret ei: tunc balnea eū scd̄o si ꝯsiderauerit illud ⁊ ciba ip̄m. Et si fuerit poxismꝰ diminutus a poxismo p̄mo ⁊ vrina fuerit bona: tunc cōfide in veritate curationis ⁊ paucitate oppilationis: ⁊ cura eum post eradicationē eius sicut curasti ⁊ ciba ip̄m. Et si venerit paroxismus sicut fuit aut fortior illo ⁊ vrina non fuerit sicut opꝫ: tunc egritudo est tendēs ad putredinē: ⁊ curatio eiꝰ ē curatio putredinis.

Vult ꝙ differat cibū q̊usqꝫ trāsit hora suspecta poxismi: sꝫ si expedit cibari i h dubio ⁊ nō tolerat: q2 nō tolerat eē absqꝫ cibo. Et si fuerit ⁊c̄. i. tu bene curasti ⁊ cura sicut priꝰ cū balneo ⁊ cibo. Et si fuerit ⁊ vrīa fuerit nō sic opꝫ q2 fuerit cruda: tūc trāsit i putridā.

De febre effimera ex nauseatiua satietate et repletione. Cap. 34m.

Quandoqꝫ accidunt ex nauseatiua satietate vapores mali: ex qbꝰ accēdit caliditas et inflāmant spiritus quare accidit febris.

Hic determiat de feb. effi. ex idigōne siue ex nauseatiua satietate. Et p̄mo ponit modū sui ꝓuētꝰ ⁊ canones. Scd̄o ponit signa. Tertio curā. Partes patēt. Prima in tres. Prio ponit modū euentus: primo in generari. Scd̄o in speciali. ibi (Et proprie.) Tertio ponit can̄. ibi (Et in illis.)

Considerandū ꝙ indigestio siue nauseatiua satietas pōt esse ciboꝝ in stomacho corruptio ⁊ eoꝝ diminuta digō: hic accipit pro corruptione ciboꝝ siue ad acetosum siue ad fumosum.

Dubiū p^m Sed dubitat q̄re nō ponit effi. fieri ex corruptiōe digōnis epatis. Dōm ꝙ talis est hūoralis putrida: sꝫ q2 chilus ē corpꝰ lōginquꝰ a nobis q̄ꝫ hūores: ⁊ pōt q̊dāmō reduci ad cās p̄mitiuas: iō ex eiꝰ corruptiōe dꝫ fieri effi. ⁊ h ꝓprie qn̄ vapor est solū inflāmatꝰ ⁊ nō putridus: ⁊ hic cadit locꝰ speculationis de quo diximus supra de diffe. feb. Gal. ⁊ super secūda fen primi can̄. cap. primo de causis.

Et proprie in corporibus cholericis ⁊ in illis q nō habent amplos poros. Nam plurimum superfluitatum eorum vaporat vaporationes fumosas ⁊ minoratur in eis eructuatio acida.

Prio ostēdit corpa disposita. Scd̄o indisposita. ibi (De mā. vo.) Prima in. d. Primo ostendit corpora disposita ex dispositione naturali. Secundo accidentali. ibi (Et de illis.)

Cōsiderādū ꝙ homo cholericus ꝑm stomachū pōt hēre habitudinē totius frigidā: vnde poros habebit nō amplos: ꝓpter autē corruptionem digestionis stomachi euaporabit euaporationes fumosas nō acetosas ⁊ poroꝝ strictura nō poterūt extra duci.

Et de illis q sunt vehemētiꝰ dispositi ad illā sūt illi q icipiūt post nauseatiuā satietatē vti exercitio ⁊ motu ⁊ ire sub sole ⁊ balneatiōe postq̄ꝫ accidit eis h: multiplicant. n. in eis vapores fumosi ⁊ ꝓprie qn̄ habuerint in corpibꝰ suis dolorē ⁊ ꝓprie in viscribꝰ eoꝝ.

Cā huiꝰ est: q2 ista facta statim postq̄ꝫ accidit corruptio cibi in stōcho mouēt materias ⁊ ꝓhibēt ab eūone per ventrē vel vomitū: ⁊ calefaciunt magis ⁊ ꝓprie sunt vehementius dispositi: vel ⁊ ꝓprie supple multiplicant vapores fumosos. Quādo ⁊c̄. q2 dolor est causa corruptionis cibi in stomacho: ⁊ est cā inflāmationis.

De mā vo eructuatiōis acetose ⁊ i hn̄tibꝰ eā raro ꝯtingit vt gn̄et feb. Si autem gn̄et erit debilis imo nō generatur. Et existimamus ꝙ generatum ab eructuatione acetosa nō est nisi satietas nauseatiua.

De materia.) Considerandū ꝙ in corruptione cibi ad acetosum consideramus materiam cibalem ⁊ consideramus vaporem acetosum: ⁊ ideo duo dixit. de materia.

Dubiū 2m Et in habentibꝰ. Dubitat: q2 si generat videt ꝙ sit fortis q2 putrida: q2 per putredinē vapor acetosus facit febrē: q2 ꝑꝑ putredinē inflamabit. Dōm ꝙ corruptio cibi in stomacho ad acetosuꝫ vnde fit corruptio acetosa vtplurimuꝫ fit a frigore: ⁊ iō nec illud corruptū. s. materia: nec vapor facit fe. sed potius calorē obtūderent: nec etiā alios vapores si essent apti moueri ꝑmitterēt moueri: ⁊ iō dixit forsan ⁊ in habētibus. Quādoqꝫ tn̄ talis corruptio fit a calore debili ebulliēte: vt tertio can̄. fen. 13. ⁊ sumit tertio colliget. ca. 16. ⁊ tūc poterit fieri effi. que erit debilis sic calor erit debilis. ⁊ cū speculatꝰ est Aui. ꝙ talis fe. poterit veriꝰ dici putrida: q2 ex chilo putrido dixit. imo nō generat. s. effi. pura. vl' est modus loquendi. i. tam raro generat ꝙ pōt dici non generari.

Dubiū 3m Et existimamus. Dubitat: q2 videt ꝑm hoc ꝙ effectus sit causa. Quidā dicūt textū hūc esse corruptū. Aly hn̄t lr̄am ex q̄ dicit ꝙ si effi. fiat a materia eructuationis acetose est ꝓpter cām aliquā accidētalē illi corruptioni ad acetositatē. v. g. ꝓpter nouū calorē superadditū illi māe. Aliter dici pōt ꝙ vapor ille acetosus est cā additionis nauseatiue satietatis infrigidādo: q̄si inuat ꝙ effectus illiꝰ vaporis nō est facē febrē: sed suo diminuto calore addit ad debilitatē stōchi infrīdando: h est qd̄ dicit. Existimamꝰ ꝙ generatū ab eructuatiōe acetosa. i. vaporibꝰ illis acetosis nō est ⁊c̄.

Et isti qdē cuꝫ eoꝝ soluunt nāe iuuant valde ⁊ remouet febris eoꝝ ꝓpter expulsionem superfluitatis fumose. Et diuersificat qdē curatio eius cuiꝰ retinet nā ex illis ⁊ cuiꝰ soluit. Et si nā illiꝰ q febrit ex nauseatiua satietate leniat duabꝰ ascellatiōibꝰ aut tribus deinde flobothomet: fortis fit sup eū fluxus vētris ⁊ fortasse fiet fluxꝰ epaticꝰ quē sign̄abunt pulsus cordis ⁊ nigredo lingue. Et sil'ant accn̄tia febris effi. ex repletiōe accn̄tibꝰ febris ex ira: rubēt eni oculi ⁊ facies valde ⁊ fit iflāmatio vehemēs ⁊ magnificat pulsus ⁊ fit velox ⁊ rubet vrina. Ampliꝰ cuꝫ plus remanet nō excedit tres dies. Et scias ꝙ febris effimera ex nauseatiua satietate qn̄qꝫ venit cuꝫ ꝑiodis q̄tuor aut septē: ⁊ cū h est febris effimera veꝝ pulsus eiꝰ est sanꝰ.

Hic ponit can̄. ⁊ sunt quatuor. Et isti. s. habentes effi. ex nauseatiua satietate. Secundus etiam can̄. est notus.

Et si natura.) Dicunt qdā ꝙ ex hac flobothomia debilitat v̊tus ꝯtentiua oīum membroꝝ ⁊ ꝓprie epatis: ⁊ iō fit talis fluxus. hec verba sunt insipida. Sed ꝯsiderādū ꝙ hn̄s nauseatiuā satietatē cū febre effi. que est cū corruptiōe ad fumosuꝫ pōt esse in duplici dispōne. Una qua in epate est sanguis multus iflāmatꝰ vel inflāmationi aptus: ⁊ tūc cū ascellauerit corruptū cibū: q2 ante nō esset ꝯueniēs flobothomia flobothomamus: ⁊ tūc alleuiata nā si que male māe sunt circa ꝑtes illas expellit eas ⁊ fit fortis fluxus ⁊ bonus. Alia dispō esset multa corruptio in partibꝰ stōchi ⁊ itestinoꝝ ⁊ cholera acuta circa epar: vnde tictura vrine te decipit: ⁊ facis flobothomiā ꝑꝑ quā trahit corruptū cibi qd̄ non potuit mūdari in tribꝰ ascellis ⁊ corrūpit mās in epate ⁊ mali vapores ascēdūt ad cor: vnde fiunt accidētia que scribit ⁊ reuertunt māe corrupte ab epate ad itestina cū manifesta acuitate: ⁊ tūc est fluxus epatis nō dico epaticꝰ lotiuꝰ sed ex corruptiōe māerū circa epar: ⁊ posset totus sermo referri ad flobothomiā ēt decēter factam cū hō ascellauerit tribus vicibꝰ ⁊ credit corruptio ciboruꝫ esse finita ⁊ fit flobothomia: tunc sequit fortis fluxus ⁊ epaticus.

Et similant.). Forsan ꝙ ponit hoc vt ostendat ꝙ homo decipit ex his accidentibus credens esse repletionem indicantem flobothomiam: cum tamē nō sit accidentia effi. ex repletione. s. nauseatiue satietatis: ⁊ totum hoc fit ex illis fumis calidis.

Tres dies.) In qbus tāto spatio credendū est digōnem esse rectificatā euacuatas esse illas materias malas stomatichas.

Et scias.) Istos periodos credo esse de iteratis corruptionibꝰ ciboꝝ quotiēs hō sumit cibū. s. cenā vel prandiū. Et inuit ꝙ lꝫ forsan vsqꝫ ad septē corruptiōes cibi posset stare effi. qd̄ ostēdit pulsus sanus. s. nō indicans putredinē: tn̄ vlterius transiret in putridaꝫ corruptionē cōicata humoribꝰ. imaginari aūt de corruptione cibi in vna cibatione surgere periodos difficile est lꝫ sit poss.

¶ Signa. Signa eius sunt alteratio eructuatiōis ad acetositatē aut fumositatē. Cū ergo alterat eructuatio ad sanitatem indicat sanitatē. Et vrina qdē istorum est priuata digestione aquosa. Et quādo causa nauseatiue satietatis est vigilia est in facie ⁊ faucib⁹ eorum inflatio: ⁊ in palpebris eorum est grauitas.

¶ Contra: qꝛ supra dixit ꝙ īmo non generat ab eructuatione acetosa. ⁋ Dicendum ꝙ innuebat ꝙ raro generaretur.

¶ Urina priuata digestione aquosa.) Contra: qꝛ supra dixit. rubet vrina. ⁋ Dicendum ꝙ hec signa sunt illius que fit in eructuātib⁹ acetose. supra enim iam posuit signa effimere eius qui eructuat fumose cum dixit. assimilantur accidentia ⁊c. vel intelligit ꝙ sit aquosa. i. subtilis in substantia: lꝫ sit tincta.

¶ De cura. Cap. 35m.

Patiens hanc nauseatiuam satietatem non euacuatur quin aut sit natura eius non soluta aut sit soluta.

¶ Primo ponit q̄dā diuisionē s̄m quā diuersificat cura huius feb. vt. G. 8. tera. c. 5. Scdo exeqt. ibi (Qđ si nā.) Tertio ponit quosdā cañ. curā intēdendo ad accidētia. ibi (Qđ si perseuerat.) Prosequens aūt curā primo ponit curam qñ nā nō est soluta. Scdo qñ nā est soluta. ibi (Qđ si natura.) ⁋ Pria in. d. Prīo ponit curā per medicinā. Scdo per cibos. ibi (Et toleretur.) ⁋ Prima in. d. Primo in generali vel cōfuso magis ponit curā. Scdo in speciali. ibi (Et cōsidera.) ¶ Dicit aūt fecis. i. grosse partis que nihil saluat de cibi natura bona que possit rectificari.

¶ Quod si natura eius fuerit non soluta: tunc ꝓculdubio oportet vt solues eam. Et si fuerit aliquid cibi aut fecis aut grauitatis remanens in stōcho: tunc oportebit vt facias vomere ipsum: deinde solue eū: ⁊ considera vbi inuenit grauitatem.

Dub^m 3^m ¶ Deinde solue.) Contra: īmo prius oportet soluere. ⁋ Dicendum ꝙ si he materie sunt in stomacho versus superius tendentes si non esset aliquid quod prohibet debet fieri vomitus: ⁊ si interim aliqd descendit qꝛ credēdū est ꝙ sic debet postea ꝓuocari vēter.

¶ Et cōsidera tunc an sit rectius euacuare illud cum clysterib⁹ suppositorijs aut cum aliq̄ qđ bibit desup vt soluat aut deponat aut digerat ⁊ sigñat illud qđ rectius est de h̄ dispō eructuatiōis. Fortasse. n. necariū erit si fuerit cib⁹ stans desup ⁊ sit difficilis vomit⁹ vt nō aspiciat ad febrē s; admistret diatriōpipereon vt ꝑcipitet ⁊ descēdat cū digōne aut admistret qđ ē debili⁹ eo. Et admistrent embroce ⁊ empl'a digestiua cognita i ca. digōnis ⁊ solutiua cognita in capi. sol'ōnis. Cuꝫ ḡ descēderit: tūc aut egrediet per seipm aut iuuabit cū suppositorio. Et toleret fames sup eū tādiu donec nō remaneat hesitatio in destructiōe satietatis nauseatiue: deīde sumat cibū leuē velocis digestionis boni chimi: ⁊ sit intētio ad famē ⁊ somnum tm̄ qđ excusat sollicitudinē in alleuiatiōe repletiōis.

¶ Hic spāl'r īnuit qñ debem⁹ clisterizare vl' vomitū ꝓuocare aut aliqđ lenitiuū p supius dare ⁊ est h̄ s̄m ꝙ mā est in stōcho vel in ītestinis gracilib⁹ aut grossis ⁊ s̄ꝫ diuersitatē corpoꝝ ad has eūones. ¶ Cōsiderādū ꝙ qñq; vna eūone totū ꝯponit qñq; in debilib⁹ paulati minuit: aliqñ si aliq̄ ps cibi ē apta rectificari ꝓcurabitur cū auxiliātib⁹ digōni. Quid aūt recti⁹ sit in h̄ cogñscit per eructuationē: qꝛ sigñat ꝙ cib⁹ stat i stōcho ⁊ sigñat q̄ta sit ei⁹ corruptio: accidit ḡ ꝙ cib⁹ cogñscit eē in stōcho: ⁊ nō pōt fieri vomit⁹ ex nā hui⁹ hoīs nec clysteria ptingunt: dat igit aliqd de diatrionpipereō: qꝛ fac descēdē ⁊ minuit de mā mala ēt rectificādo ptes nō mltū malas. Et si times fe. admistra ꝯbili⁹. v. g. aq̄ cal'aꝫ cū melle vl' zucch. ⁊ iuuet cū extrīsec' adiuuātib⁹ ad digōnē ⁊ lenificatiōeꝫ vt ꝯcoctio spice assari camomille ⁊ se. altee: ⁊ iō rosata nouella q̄ dat a qbusdā ñ ꝯuenit huic cū qrit ꝯscēsus cibi a stōcho. Cū ḡ descēderit. s. a stōcho vl' ītestis supiorib⁹: suppositōio siue clysterio vt. G. Tu āt ꝯsidera varietates clysterioꝝ q. G. ꝑcipit i. 8. ter. c. 5.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat: an diatrionpipereō ꝯferat in hac feb. effi. ⁋ Uꝫ ꝙ nō: qꝛ ista est ex corruptiōe cibi ad fumosuꝫ q̄ fit a cal'ō: s; in tali ꝯbemus ifridare stōchū; vt. 3. cañ. fen. 13. ca. ꝯ cura digōnis. Ampli⁹. 4. de re. sa. Gal'. dat in crudis humorib⁹. ⁋ In ꝯriū ē. G. 8. ter. c. 5. q ꝯcedit diatrion in fe. effi. ex indigōne: sed talis est vtpl'm ex indigōne fumosa. ⁋ In ꝯriū ē ēt Aui. ⁋ Leuiter posset rñderi dicēdo ꝙ dat qñ corruptio ē ad acetosuꝫ: lꝫ raro eueniat. Uel al'r ꝙ i corruptōe ad fumosuꝫ. Ul' itēdis ad q̄litatē alterādo malā cōpl'ōnē: ⁊ tūc nō cōpetit: ⁊ talē alterationē ñ facim⁹ i ꝑn° cū cib⁹ stat i stōcho: s; iā eo eūato vt i fine capl'i apper. Uel ītēdit ad cibū corruptū: ⁊ h̄ fit dupl'r. Uel ad deponēdū: ⁊ h̄ pōt facē diapipereō simpl'r ꝟtute chimi. Uel ad rectificādū: ⁊ tūc poīe est imaginari partes aliq̄s cibi corrupti q̄ sunt magis grosse q̄ sunt diminute digōnis: ⁊ q̄uis subtiles fuerint corrupte ad fumū: ille tñ grosse potuerunt tēdē ꝟsus dimiutā digōnē q̄s iuuabat vt cōpleat digō diapipereō simplex ⁊ forsan eo debiliori īdigem⁹. Alexāder aūt de h̄ ꝑcepto rephendit Gal'. vt appꝫ i ca. de corruptiōe cibi. pōt tñ. G. mō ꝑdcō saluari.

¶ Et toleret fames.) ad famē ⁊ somnū: vt mā ꝯsumat ⁊ rectificetur siqd eius pōt rectificari ⁊ ꝯsidera de quātitate somni ⁊ hora.

¶ Et qđ.) i. ꝙ iste excusant te ad sollicitudineꝫ quā opꝫ habere ad alleuiandum repletionem cū clysterijs ⁊ alijs euacuationibus. somnus enim super abstinentias cōsumet materias illas multum.

¶ Qđ si natura fuerit soluta ꝯsidera an res que euacuat sit illđ qđ est corruptū. Et si fuerit illud nō retineat donec totū eiiciet vsq; ad postremū ei⁹. Et expecta ꝯclinationē ꝑoxismi ⁊ fac ingredi ipsum tūc balneū: ⁊ ciba ipm nisi fuerit illic supfluū destruēs fortitudinē: tūc. n. nō facias ipm igredi balneū: imo ciba ipm ⁊ ꝯforta stōchū ei⁹ cū reb⁹ q̄s scies ⁊ q̄ꝝ q̄dā scripte st̄ tibi i capl'is de sol'ōne vētris: ⁊ de illis ē lana īfusa in oleo in q̄ ē virt⁹ absinthij aut ēt i oleo nardio postq̄ꝫ fuīt exp̄ssa ⁊ sepata fuīt ab ea maxia ps olei.

¶ Qđ si nā ēt nō fuerit superfluū. s. illđ qđ est de fluxu: vnde homo fit debilitatus: ⁊ hoc est qđ dicit. destruens fortitudinem.

¶ Et ꝯforta.) pōt ꝯtinuari cū precedenti sermone vt tria ꝑcipiebat. s. balneū cibū ⁊ inunctionē. Ordo erit ꝙ primo balneū. secundo inunctionē. tertio cibuꝫ: ⁊ pōt ꝯtinuari ad illud qđ statim dixit. s. ꝙ si nō facis balneū ꝓpter debilitatem ⁊ superfluum fluxū: debes tamē stomachum cōfortare de quibus est lana infusa ⁊c. ⁊ hoc preceptum fuit supra cap. de effi. ab euacuatione.

¶ Et si perseuerat sol'ō ⁊ inuenis id qđ egredit absq; genere ei⁹ qđ corruptū est administra oleū de cydonijs tepidū recēs s̄m hūc modū ⁊ oleū de mastice: et nō est iterum in oleo nardino ꝯrietas eis. Et fortasse administram⁹ cerotaria ⁊ ꝓprie qñ nō suffert dispō stricturā eoꝝ sup vētres eoꝝ. Et qñq; idigem⁹ emplastris fortiorib⁹ h̄ est de emplastris ꝑdictis in cholerica passione. Et da ei in potu aquas fructuum si tolerat eas: ⁊ da ei ad comedēduꝫ illud cui⁹ alleuiat nutrimētuꝫ: ⁊ facilis sit digō sicut testiculi galli ⁊ pisces aradrac: ⁊ ꝑmitte sup illđ aliqd de fructib⁹ ⁊ succis ⁊ robub stipticis. Et si abscindit de appetitu aliqd admoue ipm cū eis que sciuisti: ⁊ ꝓprie cū eis que fiunt ex cydonijs. Et cū eūata est nō est malū vt administres ei electuariū forte de illis q̄ digerūt ⁊ ꝯfortāt stōchū ⁊ aperiunt oppil'ōnes ⁊ illđ post ablationē febris ⁊ accidētium. Et iter qdē ad flōmiā est vt nō fiat in ea donec declinet: tunc eni fiat. Et illud qđ prius dat in potu est aqua ordei. Et cib⁹ sit sicut ille qui fit de agresta cuꝫ cucurbita ⁊ amigdalis paucis. Et infrigidet locus eius ⁊ odoramentum eius ⁊ trocisci de camphora in qbus nō ponit reubarbarum.

¶ Hic ponit cañ. cōpletiuos cure: ⁊ intendit ad duo accidētia. s. ad fluxum superfluum ⁊ casum appetitus: ⁊ habet tot partes quot ponit cañ. Prim⁹ cañ. est ad cōstringendū fluxū superfluū cū euacuat qđ nō est corruptū ⁊c. Tepidū. i. calidū: vel si est in stomacho fit tepidū s̄m hūc modū. s. infundēdo lanam ⁊ exprimēdo.

¶ Cerotaria.) Uide a Gal'. 8. terapētice ca. 5. in hoc capitulo qꝛ ista sunt dicta eius ibi. aliquando enim nō suffert infirmus vngi sup lana infusa oleo: ⁊ ideo cerotū facimus qđ seipso applicari pōt.

¶ Fortioribus. s. ad stipticādum in cholerica. 3. cañ. fen. 16. ⁊ da eis

ad temperandum calorem aquas fructuum vt vinum granatoꝝ ⁊ citoniorum si fluxus superfluit: ⁊ da pisces aradrac.i.petrinos coctos in iure albo ſm Gal.ibidem.ſ.8.tera.c.5.

¶ Et si abscindit ⁊c.)

¶ Admoue.)ſ.qꝺ abſcindit.Sciuisti.3.cañ.fen.13.Et cū euone.i.finita euone.Electuariū forte.i.ſtāte euone.i.potēs vt diacalamentū de quo q̄rto de regi.ſani. vel cū euone.i.ſtante euone. Juuatiuū ꝙ vis facē penetrare in mēbra: ⁊ qꝛ diacalamētū calidū eſt timet Aui.feb.Et accidentiū.ſ.inflāmationum eſto ꝙ non eſſet feb.

¶ Et iter ⁊c.)Declinet.ſ.paroxiſmus ⁊ ſit facta euatio corruptoꝝ ciboꝝ a ſtomacho ⁊ inteſtino.⁊ illud qꝺ prius.ſ.ꝙ̄ fiat flobothomia vel prius ꝙ̄ fe.declinet.indiget enim aliquo potabili propter ſitim fortē.Libꝰ.ſ.ſtante feb.in p̄ncipio vel augmēto vel ſtatu vl'i ſi hꝫ hec tp̄a.Et infrigidet ⁊c.in quibus nō ponit reubarbaruꝫ: qꝛ ſunt magis frigidi.Et cōſidera ꝙ iam voluit.A.euationē aliq̄ꝫ corrupti eſſe factā qñ tu infrigidas ſi poſſibile eſt.

¶ De febre effi. ex apāte. Cap. 36m.

FEbres ſequētes apoſtemata iteriora ſūt putride. Et quādoq̄ꝫ aſſociat eis ethica ⁊ nō ſunt de numero febriū effimeraruꝫ.

¶ Hic determinat de febribus effi.ex poſtemate. Et p̄mo dat modū ꝓuentus. Scꝺo ſigna. Tertio curam. Partes patēt. Sunt aūt effimere diuerſe ſm diuerſitatem apoſtematū: diuerſificat aūt apoſtema loco ⁊ cauſa. Primo igit determinat de effi.ſm diuerſitatē locoꝝ apoſtematū in quo ſermone cadit ſermo de alÿs febribꝰ. Scꝺo ſm diuerſitatē cāꝝ.ibi (Et plurimū.) Prima in duas. Primo ponit que febres ſequuntur intrinſeca apoſtemata. Scꝺo que extrinſeca.ibi(Apata v̄o.)

Dubm 1m ¶ Dubitat qꝛ nō videt ꝙ feb.ſequētes apoſtemata itrinſeca ſint putride.qꝛ vel ꝯtinue: ⁊ ſi nō: qꝛ ꝯtinuarū mā eſt itra venas vt ſecūdo de criſi cap.6.⁊ ſcꝺo de differētÿs febriū cap. vltimo.⁊ p̄mo cap.5.nō iterpolate vt Gal.in cōmē.afor.43.ꝑticule q̄rte. Febres quecūq̄ꝫ. Dōm ꝙ feb.iterioꝝ apoſtematū vtplurimū ſunt cōtinue quia ꝯtinue mā fumat ad coꝛ pp cās tres.ſ.ꝑpter multitudinē māe: ⁊ ꝑpter ꝑpingtatē ⁊ ꝑpter latitudinē venarū: ⁊ pñt eſſe qñq̄ꝫ iterpolate īmo ēt iordinate vt apparebit tractatu quarto: nec eſt icōueniēs ꝙ mā fe.ꝯtinue ſit extra venas.ſ.in apātibus.

Dubm 2m ¶ Dubitat quō fiunt ethice cū nō habeāt cām corporalē. Dōm ꝙ apoſtemata intrinſeca ꝑpter fortē febrē putridā ⁊ leſionē mēbroꝝ nutrimēti poſſunt facere ethicā: ⁊ cā illiꝰ erit corporalis in fieri nō in facto eſſe. An aūt poſſibile ſit effi.ſeq apoſtemata hec intrinſeca omittamus: credimus enim non eſſe impoſſibile.

¶ Apata v̄o apparētia ſicut ſunt furūculi ⁊ exiture vl' bubones q̄ eueniūt i ea: ⁊ ꝑprie apata magna q̄ fiūt i mēbris glādulosis: ⁊ i carnibꝰ q̄ vocant molles ſicut illa q̄ fiūt in iguinibꝰ a ſupfluitatibꝰ epat̄: ⁊ in aſcellis a ſupfluitatibꝰ cordis: ⁊ ſub aure a ſuperfluitatibꝰ cerebri qñq̄ꝫ ſequunt febres. Et nō euat qn aut ſit illꝺ qꝺ ꝑuenit ex eis ad coꝛ donec igniat ip̄m calefactio ſola aut cū putredie. Or ſi fuerit calefactio ſola: tūc erit de gñe febriū apoſtematū intrinſecoꝝ.

¶ Apoſtemata v̄o ⁊c.)i.apoſtemata ꝑua calida. Exiture.i.apoſtemata cal'a ad cupū tendētia. Uel bubones ſūt ꝑprie apoſtemata calida in locis emūctorÿs. Sed large pro q̄cūq̄ꝫ exitura exteriori: ⁊ ita ſumit hic: ⁊ iō dixit. vel que.ſ.feb.effimere veniūt in ea.ſ.exitura: qꝛ tūc fit inflāmatio. Cōtinuet ſic lr̄a. Apata apparentia qñq̄ꝫ ſequunt febres. Et ꝯſidera ꝙ nō dixit ſequunt feb.effime.qꝛ pñt ſequi putride: ⁊ iō diſtinxit. Erit de genere feb.apatū.i.effimerarū que ſequunt apata: ⁊ ita hꝫ vna tranſlatio iudaica. Ex hoc ꝙ apparet ꝙ ⁊ ſi ad putredinē ſequet feb. vt ad apoſtema nō tamē eſt putrida niſi putredo ad coꝛ ꝑtingat: vt p̄mo de diffe.feb.q̄nto.

¶ Et plurimū qꝺ accidit de iſtis febribꝰ ſequētibus apata a ſequētia cās primitiuas ex vlceribꝰ ⁊ ſcabie ⁊ doloribꝰ ⁊ ꝑcuſſiōibꝰ ⁊ caſibꝰ ad q̄ expellunt māe ⁊ retinent in vÿs eaꝝ apꝺ carnes molles eſt de gñe febris effimere. Et pl'imū qꝺ accidit de iſtis febribꝰ ſequētibꝰ apata quoꝝ cāe ſunt antecedētes ſicut repletiōes ⁊ oppil'ones p̄terite ſunt putride. ⁊ ſm plurimū febres ſunt radices ⁊ apata ſequentia lꝫ qñq̄ꝫ accidat ecōtrario. Hippocrates noiauit has febres malignas q̄ ex eis ſunt effimere ⁊ q̄ nō ſūt effimere.

¶ Ponit diuerſitatē febriū ſꝫ diuerſitatē apatū diuerſificatoꝝ ex modis cātū. Et p̄mo ex modis cāꝝ diuerſificatarū ſm genus. Secūdo ſm ſpēm.ibi(Et plurimū qdē harū.) Prima in tres. Prio oſtēdit que feb.ſequunt apata ſequētia cauſas p̄mitiuas. Scꝺo ſequētia cauſas corporales.ibi(Et plurimuꝫ.) Tertio que febres vtplurimū ſequunt apoſtemata extrinſeca.ibi(Et febres.)

Dubm 3m ¶ Dubitat quō vlcera ⁊ ſcabies ſunt cauſe p̄mitiue: cū ſint cauſe corporales. Dōm ꝙ intendit per vlcera cauſas primitiuas vlceratione facietes vt inciſio cū enſe: per ſcabieꝫ etiā intelligunt excoriationē. dolor aūt in vna parte vt in pede trahit qñq̄ꝫ apoſtema inguinis cui cōparat cā primitiua. Uel dōm ꝙ cauſe dicte nō dicunt ꝑprie primitiue ſed reſpectu oppilationū vl' repletionū: que lꝫ mediate tamē directius faciunt apoſtema. cū igit apoſtemata iſta fiunt a cauſis primitiuis dictis: ſignificat diſpoſitio bona in humoribꝰ: vnde nō ſunt parati putredini quare plus fiet inflāmatio pura ⁊ effi. cū aūt fiunt a cauſis antecedētibꝰ: tunc paratiora fiunt ad putredinē: quare plus fiunt ab eis putride.

¶ Et febres qdem ſequentes ea ſm plurimum ſunt effimere: et ſi non ſunt effimere ſunt male.

¶ Hic eſt afor.55.quarte particule. Jn bubonibus ⁊c.

Dubm 4m ¶ Dubitat qꝛ videt ꝯtradictio. prius dixit ꝙ febres que ſequunt apoſtemata extrinſeca p̄cedētibꝰ oppilationibꝰ ⁊ repletionibus ſunt putride: hic dicit abſolute ꝙ ſequētes apata extrinſeca vtplurimū ſunt effi. Dōm dupl'r. Primo ꝙ forſan textꝰ p̄cedens vult al'r exponi.ſ.plurima apoſtemata exteriora reſpcū interioꝝ fiunt a cauſis primitiuis ergo plurimuꝫ apata exteriora ſequunt ex effi. ſed plurimū apata interiora reſpectu exterioꝝ fiunt a cauſis corporalibꝰ: ergo plurimū illarū eſt feb.putrida. Scꝺo dōm ꝙ abſolute ꝯſiderando apata extrinſeca plus ad ea ſequunt effi. q̄ꝫ putride: ⁊ ſi ſunt putride ſunt male: vt Hippo.dixit. ſed cōparādo q̄dā apata extrīſeca ad q̄dā alia extrīſeca eſt qꝺ ſupra dixit.

¶ Et plurimū qdē harū ſequunt apata ſanguinea: ⁊ quādoq̄ꝫ accidunt ſequentes heriſipilā ⁊ ſimilia ei.

¶ Quia ſunt humores calidi.)

¶ Figura. Signa earū ſunt ea que diximꝰ de anteceſſione apatū ante eas ⁊ facies eſt inflāmata ⁊ rubea ⁊ eſt additū in ea ſuper diſpōnē ſanitatis: ⁊ nō eſt caliditas vehemēter mordicās q̄uis ſit multitudo eiꝰ in eis: qm̄ huiꝰ apoſtemata ſunt ſanguinea: niſi ſint febres ſequētes heriſipilā: ⁊ tunc iſtis febribus ſuccedit humectatio: ⁊ eſt pulſus in eis velox magnus frequēs ꝑpter repletionē ⁊ caliditatem: ⁊ eſt vrina aquoſa alba ꝑpter curſuꝫ māeꝝ ad apata ⁊ vlcera.

¶ Succedit humectatio.)i.ſudor multis vaporibꝰ vel aliqbꝰ ſubtilibꝰ humiditatibꝰ diſſolutis mot̄ ad cutim. aquoſa alba nō itelligat oīno: ſed nō multū tincta quātum calor corporis oſtendit.

¶ Cura. Opꝫ vt añceſſio fiat i ea cū flobothomia ⁊ fluxu vētris. Et curet apa cū eo qꝺ opꝫ in capitulo ſuo: ⁊ ſubtiliet regimē: ⁊ nō bibat vinū oīno: ⁊ nō cibet niſi poſt declinationē cōpletā. Et necia ſunt ei extiguētia ⁊ ifridātia humectātia: ⁊ empl'a ifridātia infrigidata cum niue ſuper membrum infirmū apoſtemoſum: ita vt non noceant apoſtemati: neq̄ꝫ faciant ipſum crudum imo infrigidetur via inter ip̄m et coꝛ infrigidatione penetrante in profundum.

¶ Timet ex vino cōmotionē. Nō cibet niſi poſt ꝺclinationē.ſ.ꝑticularē. Sup.i.ſupra verſus ꝑtē que reſpicit coꝛ: ⁊ nō itelligit ꝙ recte ponat ſup apoſtemata ꝑticularia: qꝛ hoc eſt ꝯriū ei qꝺ dictū eſt ſupra lib.1.fen.4.⁊ ifra fen.3.huius.⁊ maxime fit cū mā iaꝫ fluxerit ad ꝑtē: vt recte Thadeus hic gloſauit ⁊ cām aſſignat. A.

¶ De febre effimera ex teſteitate.i.quando cutis fit dura vt teſta. Cap. 37m.

HEc febris iterū ſequit priuationē reſol'onis ꝑpter oppil'ones nō profundas. Et plures qdē hoīum cū dimittunt ꝯſuetudines ſuas balneādi febriūt. Et plures eoꝝ ſunt illi in quoꝝ corporibꝰ generat vapor cholericꝰ ꝑpter complexionem corporum eoꝝ ⁊ ci-

borum ipsorum ⁊ aquarum ipsarũ malarũ: ⁊ ꝓpter dispositiones eorum accidentes ex vigiliis. Curatio ei⁹ est extinctio ⁊ administratio balnei ⁊ sudare in eo post declinationem. Et fricari cũ eis que sunt sicut furfur ⁊ farina fabarum ⁊ amigdal. amaris ⁊ semen melonis ⁊ aliquid de alusen ⁊ baurac. Et sit cib⁹ ei⁹ extinguens ⁊ humectans ⁊ vinuȝ eius sit plurime cõmixtionis ⁊ iteret balneum multotiens.

¶ Capitulũ est satis notũ. Et plures eoꝝ. s. q febriũt dimissa ꝯsuetudine balneãdi. Sunt illi ⁊c. ꝓpter complexionem cholericã ⁊c. ꝓpter dispositiones eoꝝ in vigiliis. ꝓpter causas calefacientes de exercitiis in artibus: vel in aliis. Alusen. i. cinis alkalẽ vł terra vel aqua qua saraceni lauant pannos.

¶ De febre effi. ex calore. Cap. 38m.

Quandoq̃ accidit ex calore aeris ⁊ calore balnei et similium febris effimera. Et plurimum illius non accidit nisi ex vehementia caloris solis.

¶ Determinat de effi. cõparatis ad cãs siue res q̃ veniũt de foris: ⁊ sꝫ qnque. Prio determiat de ea q̃ fit ex calore. Et p̃ ponẽdo cãs enumerat eas. Scđo oñdit diuersitatẽ i poxismis illaꝝ. ibi (Et ẽ.)

¶ Prima dicit ⁊ similium vt calore ignis exercentibus artes circa eum. Et plurimum ⁊c. q2 plus cõmuniter nobis occurrat.

¶ Et est prima suspẽsio ei⁹ cũ spũ aiali: cũ primũ qđ eo lediť sit caput: calefit eni aer ei⁹ ⁊ ꝑuenit ad cor ⁊ fit febris deinde spargiť in totũ corpus. Et qñq̃ fit ei⁹ suspẽsio cũ corde ꝓpter caliditatem anhelitus: ⁊ qñq̃ custoditur caput a calore. Sed illa que ex sole accidit plurimũ icipit in cerebro ⁊ capite: ⁊ ꝓpter illud qui nõ est mũdus ipleť caput eius aẽr ⁊ propter illud qđ nõ mũdũ caput eius ipleť.

¶ Primo ostendit que causa de predictis magis alteret cerebrũ. Secundo que cor. ibi (Et illa.) Dicit.

¶ Et prima ⁊c.) i. effimera a calore solis. Primo incipit ⁊c.

¶ Aer eius.) i. spũs q est de nã aeris quo postea calefit vitalis: q2 spũs aĩalis ẽ ꝯtinu⁹ vitali: vt. 3. cañ. fen. 1. ca. de meł'ia. Uel aer. i. q vadit ad cerebrũ ad tẽpandũ suũ calorẽ: vt. 3. cañ. fen. 5. 1. c. ⁊. talis aer põt cordi cõicari. Uł aer. s. caput circũdãs. Et ne tu crederes ꝙ semꝑ fe. a calore solis ꝑncipiet cũ capite dicit: ⁊ qñq̃ ⁊c. ꝑꝑ caliditatẽ anhelit⁹. i. aeris q vadit cũ anhelitu. ⁊ ꝑꝑ illud. i. apparẽt signa repletiõis ⁊ grauitas capitis si nõ est mũdũ ⁊ frequẽter est nõ mũdũ: moueñť. n. ⁊ dilataňť hũiditates ille capitis a calore: vt Isaac in hoc cap̃. Et ꝯsidera ꝙ iam dixit Aui. ꝙ primo est feb. q̃ in corpus fiat expansio: ita ꝙ expansio nõ est de essentia febris.

Al. capiti

¶ Et illa q̃ nõ fit ex sole sed fit ex dieb⁹ canicularib⁹ ⁊ ex balneatione ⁊ ex aliis impressioneȝ facit in cor.

Dubium.

¶ Dubitať q2 calor canicularis est a sole ⁊ stellis: ꝫ magis i caput iprimet. Ampli⁹ Serap. trac. 6. in h cap̃. idẽ vult. R̃ñ ꝙ calor canicularis qdã est a sole ⁊ stellis actu radiãtib⁹: ⁊ iste plus i capite iprimit: ⁊ de h itelligit dcm̃ Serap. Ali⁹ q fit a vaporib⁹ exu stis malis mixt̃ aeri q vocaňť venenosi. 3. cañ. fen. 3. cap̃. de ꝯsuatiõe sanitat̃ oculi. ⁊ talis calor attigit mag̃ cor ⁊ attigit ẽt hoies in vmbra stantes. Et aliter posset tolli contradictio si cõsideras.

¶ Signa. Signa sunt cã eueniẽs ex vehemẽtia inflãmatiõis capitis i ꝑte solari cerebrali: ⁊ fortasse ẽ cũ grauitate ⁊ repletiõe si nõ fuerit corp⁹ mundũ ⁊ magnitudo anhelit⁹ in parte cordiali. Et illđ qđ appꝫt de corpore vehemẽtis calefactiõis calidi⁹ interiore ei⁹. Et de illis qb⁹ sciť illud ẽ ꝙ sitis ei⁹ est mior siti illi⁹ cui⁹ caliditas est illa caliditas: ⁊ est in hac hitudine ꝯtraria vel diuersa ei que est ex densitate.

¶ In parte solari vel in parte sola. i. solo capite. vel in parte solari. i. in parte que occursuȝ habuit radiis solarib⁹. In ꝑte cordiali. i. multũ moueť pect⁹: ⁊ ꝓprie forsitan sentiť in ꝑte cordis calidi⁹ iteriore. Cõtra: q2 calor cordis est maior. Dixit Bartholome⁹ ꝙ ex ẽ maior: ⁊ signũ est qđ Aui. iducit ⁊ dic̃ ꝙ per se febris ẽ maioris caloris in corde: sed per accñs nõ. Aliter ꝙ hic sermo verificať respectu aliarũ febriũ nõ simpliciter ⁊ hoc ꝯclarat paruitas sitis in ꝯsiderãdo calorẽ ex̃. Nã feb. que haberet calorẽ extra sileȝ calori qui est in hac feb. ⁊ ꝓportionabiliter corresponderet itus calor induceret magnam sitim: ⁊ tñ in ista nõ cõtingit: q2 nõ multũ sitiunt: ⁊ est in hoc ꝯ̃riũ ei que fit ex densitate cutis a frigore: q2 extra est min⁹ calor q̃ intus ⁊ magis sitit q̃ appꝫat ex̃ calor.

¶ Cura. Est necessariũ vt icipiať in curatiõe eius cũ eo qđ infrigidat ex embrocis suꝑ caput ⁊ pect⁹: ⁊ ex oleis frigidis: ⁊ ꝓprie oleo ros. ifrigidato suꝑ niueȝ qđ fundať suꝑ caput ⁊ pect⁹ ex loco lõginquo: ⁊ deť in potu aq̃ frigida ⁊ que currũt cursu ei⁹: ⁊ sine cessatiõe ei⁹ fiat illđ vsq̃ q̃ declinet febris. Cũq̃ auferť igrediať tinã ⁊ ñ tãgat eũ tina ei⁹: si fuerit cũ eo febris: ⁊ balnea eũ cũ aq̃ tepida: ⁊ nõ ꝑmittas aerẽ ei⁹ calefacere ipm: ⁊ nõ timeas ex effusione aque calide suꝑ caput eius qm̃ ipsa humectat ⁊ resoluit febrẽ: ⁊ necessitas ad balneãdũ plus est q̃ necessitas ad vngẽdũ. Cũ ergo egrediť: tũc frica caput eius cũ oleis frigidis sicut est oleũ rosaceuȝ ⁊ de nenufare.

¶ Non tãgat ⁊c.) timet calefactionẽ. necitas ad balneãdũ q2 duo facit: excludit vapores ⁊ infrigidat: sed oleũ nõ excludit eos: ⁊ pȝ.

¶ De febre effime. que accidit ex frigore et balneatione. Cap. 39m.

Quandoq̃ accidit ex frigore ⁊ balneatione cũ aq̃s fridis vt ꝯdẽseňť pori apparẽtes ⁊ coartẽnť vapores fumosi fm̃ ꝙ dictuȝ est in illa que fit ex testuositate: q̃re accidit febris ⁊ multotiẽs ꝑducit ad putridã. Et nõ ꝑducit ad illã febrẽ nisi qñ vapor ꝑ̃focat⁹ est acut⁹ nõ suauis. Suauis eni nõ generat eã.

¶ Hec est effi. ex ꝯdensatione poroꝝ facta a frigiditate. vel ⁊c. nõ perducit ad illã. s. febrẽ putridã. vel illa: q2 nec putridã nec effi. q2 vapor suauis nõ inflãmat: sed poti⁹ retẽtus est cã cuiusdã plectorie: ⁊ si młtũ multipliceť faciet motũ synoche: lȝ ẽt possȝ effi. facẽ.

¶ Signa eius sunt cãe ⁊ ꝙ corpus in ea in primis cũ tangiť nõ est vehemẽtis caliditatis. Cũq̃ figiť manus sentiť calor eleuari: ⁊ pulsus non est in ꝑuitate in qua ẽ i illa q̃ fit ex angustia ⁊ tristitia ⁊ fame qm̃ nõ est illic resoł'o: sȝ est velox ꝑꝑ necessitatẽ. s. attrahẽdi aerẽ nisi sit frigus vehemẽs ⁊ fortasse declinat ad duritiẽ. Et oculus nõ ẽ ꝓfundus imo qñq̃ est inflat⁹ ꝑꝑ vaporẽ coartatuȝ. Et vrina qñq̃ est alba: qm̃ caliditas est ꝑ̃focata: ⁊ qñq̃ est ticta qm̃ caliditas que resoluiť ex poris expellitur ad viam vrine.

¶ Propter ꝯclusionẽ poroꝝ nõ statim appꝫt vapor posita manu. Ratio est: q2 si młtũ multiplicaret faceret mot⁹ synoche: lȝ possit ẽt effi. facere. Nõ est in paruitate. i. nõ est ita paru⁹: lȝ sit paru⁹ vt dixit Isaac. Nõ est illic resolutio. i. debilitatio virtutis sicut in illis. Urina qñq̃ est tincta qñ caliditas que resoluta fuit. s. ꝑ̃us que mõ nõ resoluiť expelliť ⁊c. vt plurimuȝ ergo est alba: q2 caliditas est obtusa ab exteriori frigore: ⁊ sic itelligať Isaac in hoc caplo. R̃ Sed tu dices prefocatio vel obtusio caloris quõ põt stare cum hoc ꝙ est esse feb. ex illis vaporibus. Dicendum ꝙ obtusi in gradu ⁊ multiplicati inquãto faciẽt feb. Uel dicenduȝ ꝙ est obtusio in nutritiuis nõ in corde: ⁊ hic esset locus speculationis.

¶ Curatio. Cooperiaňť in febre donec sudẽt. cum ꝯ declinat igrediaňť balneũ: ⁊ balneeňť cũ aq̃ ad caliditatẽ decliui: ⁊ cũ aere cał'o: ⁊ embroceňť suꝑ ipos aq̃ i qb⁹ ꝯcocta sũt sič amaracũ ⁊ anhetũ ⁊ sisimbriũ ⁊ friceňť cũ eis q̃ diximꝰ de illis q̃ abstergũt poros ⁊ mollificãt eos: ⁊ postponať i eis inũctio vsq̃ q̃ sudẽt ⁊ friceňť ⁊ balneeňť cũ aq̃ cał'a valde. Et opȝ vt añcedat balneatio cũ aq̃ balneationẽ cũ aere: deide inunganť cũ aliq̃ ex oleis dilatãtib⁹ poros. Et fundať suꝑ capita eoꝝ iteꝝ sič oleũ de anheto ⁊ keiri ⁊

de camomilla: ⁊ cibent̄ cibis leuib⁹ ⁊ aromatizent̄. Et sumant in potu vinũ albũ subtile cõmixtuз: ⁊ est melius eis q̄ȝ aq̄ ꝑꝑ illud qđ est in eo de sudatiõe ⁊ ꝓuocatiõe. Et inũctio cũ oleo aliquo patiẽtib⁹ ex labore est magis iuuatiua q̄ȝ patiẽtib⁹ ex soliditate.

¶ Ad caliditatem decliuis non ꝙ mordicet: quia poros stringeret vt septimo terapen. cap. 6. ⁊ ita exponat̄ quod dicit balneet̄ cum aqua calida valde non tamen mordicatiua.

¶ Amaracum.) i. maiorana que dicitur achauen.

¶ Postponat̄ inũctio.) Quia timet oppil'onẽ: ⁊ q² isti sũt idurati in cute ꝑus opȝ eos mollificare cũ aq̄ balnei: ẽt q² aer postea fac̄ resol'onẽ aq̄ ne ifrigidet si remaneret in poris: deide inũgat̄. s. cũ sufficiẽter i aere sudauerit. Keiri viola saracenica. Reliq̄ patẽt.

¶ De feb. effi. ex soliditate ex aq̄s stipticis. Ca. 40m.

Quandoq̄ȝ accidit illis q balneãt̄ i aq̄s stipticitatẽ faciẽtib⁹ sic̄ suꝑ quã vincit virt⁹ alumĩs aut dragãti vt vehemẽs fiat spissitudo poroꝝ apparẽtiuȝ: q̄re cõprimunt̄ eoꝝ vapores ⁊ accidit eis qđ diximꝰ aliquotiens ⁊ multotiens qdẽ perducit ad putredinẽ.

¶ Draganti.) i. vitreoli. Multotiens ad putredinem: cum inueniret repletionem: cause enim primitiue mouent antecedentes: et multum facit hoc: q² est fortis densitas cutis.

¶ De signis. Cap. 41m.

Signãt eã cãe ⁊ qđ testat̄ d' nigredie cutis vl' aspitate cũ nigredie q̄si ipa extẽsa sit ꝑparata ꝑꝑõne q̄ ꝑꝑant̄ coria ⁊ sic̄ si tãgat̄ cutꝭ ifusa in aq̄ dragãti: ⁊ ẽ dispõ in additiõe caliditatis post tp̄s. i. nõ stati ex tactu cutis sic̄ in alijs de illis que accidũt ex oppilatiõe poroꝝ. Et pulsus est debilior ⁊ minor ⁊ vehemẽtioris velocitatꝭ. Et vrina est vehemẽti⁹ alba ⁊ tenuis sic̄ vrina mulieris ⁊ nõ ẽ i corꝑib⁹ eoꝝ d'tumitio neq̄ȝ i oculis eoꝝ ꝑfũdatio.

¶ Urina ⁊c̄.) Propter multã obtusionẽ caloris ex constrictione.

¶ Cura. Opȝ vt curent̄ cũ ꝓpinqtate curatõis eoꝝ q sunt ante eos. Uerũtamẽ eis nõ dat̄ in potu vinum nisi post fiduciã vehemẽtie amplitudinis poroꝝ nisi sit ꝯdẽsatio parua: fortasse eni tũc aperit eã vinũ. Et opȝ vt subtiliatio regiminis ipsorum sit maior ⁊ mora eoꝝ in aere balnei ⁊ balneatiõe eoꝝ cũ aq̄ calida maior: ⁊ opȝ vt tardet̄ inũctio eoꝝ plus.

¶ Timet vinũ Aui. si est fortꝭ oppilatio: q² vinũ nõ aꝑiret illã: ⁊ iõ faceret cõmotionẽ: ⁊ q² ista est fortꝭ dẽsitas q̄ fit ab istis reb⁹ fortiter stipticis ⁊ plus ꝓhiberet̄ resol'o a corꝑe ꝓpter eã: ⁊ iõ subtiliat regimẽ plus: ⁊ plus aperit poros ⁊ tardat olea ne oppilent.

¶ De febre effimera ex vino. Cap. 42m.

Quandoq̄ȝ accidit ex vino febris effimera. ⁊ cura eoꝝ ẽ cura ebrietatꝭ. Et fortasse idigẽt sol'one cũ aq̄ fructuũ ⁊ sil'ib⁹ ⁊ flõmia ⁊ vomitu: ⁊ ꝓꝑe q̄ñ ꝑseuerat dolor capitis eoꝝ. Et oȝ vt igrediant̄ balneũ post declinationẽ.

¶ Uinũ superfluũ in corporib⁹ repletis ⁊ incõsuetis minat̄ periculũ ꝭm diuersitatẽ repletionis: ⁊ iõ põt eẽ idigẽtia flobothomia vl' pharmacie ⁊ redi ad curã ebrietatis lib. 3. fen. 1. ⁊ ꝑmo fen. 3. ⁊ q² lenitas vẽtris est eis vtilis ad subducẽdũ cõmotos humores et vinũ ⁊ vapores: iõ laudat aquã fructuũ. s. solubiliuȝ vt cassie prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ. hic ergo alio modo sumitur aqua fructuum q̄ȝ supra proprie quando perseuerat ne materia vadat ad caput.

¶ De febre effimera ex cibis calidis. Cap. 43m.

Cibi calidi faciũt febrẽ effimerã: ⁊ sicut illa que est ex sole ꝭm plurimũ ẽ cerebralis ⁊ in spũ aiali: ⁊ illa que fit ex balneo ẽ cordialis ⁊ in spũ vitali: simil'r illa que fit ex cibo est epatica ⁊ in spiritu naturali.

¶ Hic accipe veras spẽs effi. Et curã ꝑficit Aui. subducẽdo cibaria ista ⁊ mãs iflãmatas. ⁊ h' dixit ꝓuocatio. s. vẽtris que melius fit cũ leuib⁹ ⁊ syracost: ⁊ ẽ spẽs mãne. Et ꝑficit scđo curã cũ alterãtib⁹ siue ifrigidãtib⁹ ⁊ appropriatis ẽt q̄busdã epati: ⁊ pȝ ⁊c̄.

¶ De cura. Cap. 44m.

Cuius curatio ẽ ꝓuocatio cũ ifridantib⁹ notꝭ: ⁊ sol'o nãe ẽ melior cũ syracost ⁊ tamarindis: ⁊ rectificare epar ẽ res melior cũ eis q̄ sũt sic̄ aq̄ endiuie ⁊ oleũ ⁊ syrup⁹ acetosus ⁊ emplastra infrigidãtia ex sandalis ⁊ cãphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ oleo ⁊ succo ei⁹ ⁊ ex succo olerũ ifrigidatis actu. Et extinctio cũ cibis fridis ⁊ humidis.

¶ Principium sermonis de febribus putridis: ⁊ cõplementum sermonis est in febribus sanguineis et cholericis.

¶ Tractatus secundus sermo vniuersalis de febribus putridis. Cap. ꝑm.

Putredo accidit aut ꝓpter cibũ maluȝ cuȝ est ꝑparatus vt putresfiat illud qđ gñat̄ ab eo propter malitiaȝ sue subē. Aut ꝓpterea ꝙ velociter recipit corruptionẽ q̄ȝuis sit bone subē sicut lac. Aut q̄m ẽ aquosus nutrimẽti mali cuius aquositatẽ recipit sang. sicut illud qđ gñat̄ a fructib⁹ tardis humidis valde. Aut q̄m est ex illis que nõ ꝯuertunt̄ ad sanguinẽ bonũ: imo remanet hũor malus frigidus quẽ abhorret calor inatus ⁊ succedit ei extraneus: sicut ille qui generat̄ a cucumere ⁊ citrullo ⁊ piris ⁊ similibus. Aut malitia artificij ei⁹. Aut hora ipsius. Aut ordo eius ꝭm ꝙ scis.

¶ Post sermonẽ de febribus effimeris determinat de putridis ⁊ erit in hoc cõplemẽtũ ꝭmonis in febrib⁹ sanguineis ⁊ cholericis: q² in sermone de effimeris aliqualis ⁊ incõpletus sermo fuit de febrib⁹ ex vaporib⁹ retẽtis cholericis ⁊ sanguineis: hic ergo erit cõplementũ ⁊ hoc dicit rubrica. Et ꝑmo determinat de febribus putridis in generali. Secũdo in spãli. ibi (Febres cholerice.) Prima in tres. Causa eniȝ imediata febris putride est putredo. Et iõ primo ponit sermonẽ de putredine. Scđo ponit signa in putridis febrib⁹. ibi (Signãt.) Tertio curam. ibi (Scias.) Primo ponit causas putredinis. Scđo diuersitates putredinis. ibi (Et putredo qdẽ q̄ñq̄ȝ est cõis.) Tertio q̄ñ ex diuersitate putredinũ fit ẽt diuersitas putridaꝝ febriũ. ibi (Et putredo chol'e.) Sũt aũt q̄tuor modi cãrũ putredinis: quedã ex ꝑte cibi: q̄dã ex ꝑte dispõnis q̄ est oppil'o: q̄dã ex ꝑte aeris: quedam ex parte humorũ qui putresũt. Scđa ibi (Aut ꝓpter oppilationẽ.) Tertia ibi (Aut ꝓpter dispositiones extraneas.) Quarta ibi (Et plurimum causarum.)

¶ In prima parte ponit septẽ causas ꝓpter quas cibus parat̄ vt putresfiat: vnde dicit̄ cib⁹ malus. Prima est malitia subē. vbi grã. tubera. Scđa cã est aptitudo ad corruptionẽ sicut lac. Tertia aq̄sitas vt persica cerasa ⁊ similia. Quarta est frigiditas eius vnde fit sanguis malus vt citrulli. Quinta est mala decoctio ei⁹ ⁊ ꝑparatio. Sexta est mala hora qua sumit̄. Septima est malus ordo vt cũ ꝑmittit̄ qđ postponi debet vel ecõtra. Et totũ hoc est scituȝ tertio lib. fen. 13. capitulo de corruptione digestionis. ⁊ primo lib. fen. 3. Et q² in his locis locutus est de quãtitate cibi ꝙ possit esse causa corruptionis: ideo vult ꝙ illud intelligas hic.

¶ Tardis humidis. dupliciter exponit̄. Primo tardis in euentu: sicut sunt vue citrulli cucumeres ⁊ vniuersaliter horarij fructus. Uel tardis. s. ad digestionẽ propter superfluam humiditatem. Et apparet in quo differt cã hec tertia a causa q̄rta. Et dicendũ ꝙ lȝ appropinquet in subiecto: tamẽ tertia causa refert̄ ad tarditateȝ digestionis vel malitiã propter humiditateȝ multam: sed quarta causa est ꝓpter frigiditatẽ: ⁊ si vis facere ex eis vnã causam poteris. ¶ Malitiã artificij. Dicit Thadeus sicut si ꝑparet̄ mel vel lac cum synapi. sed in veritate per malitiã artificij intellige oẽm modũ male preparationis per artẽ. ¶ Ordo vel odor: ⁊ põt saluari littera. ¶ Considerandũ autem ꝙ Auicen. nõ posuit diffinitionem putredinis: q² vult ꝙ tu intelligas eam ex primo libro fen 2. cap. de causis calefaciẽtib⁹. Quidã aũt disputãt hic pueriliter an putredo possit in nobis fieri: cum dictum sit primo de anima

text.cõmẽ.90.ꝙ aĩa defendit nos a putrefactione: ⁊ nos de hmõi argumentis vilibus nõ curamus.

.2.

¶ Aut ꝓpter oppilationẽ ꝓhibentẽ respirationem ⁊ euẽtationẽ: aut ꝑꝑ complexionẽ corporis malã: cum nõ põt digestionẽ facere bonam. Et sunt iterũ ꝟtutes de illis que nõ faciũt in cibo aut humore aliquid ꝓpter priuationẽ respirationis humoꝝ: quare dimittũt eum crudũ. Et huiusmodi quidẽ complexio aut generat humorẽ malũ: aut corrũpit id quod generat ꝓpter abbreuiationẽ suã in digestione: ⁊ q̃ mouet eã motu pigro. Et iste cause sunt iuuãtes in generatione oppilationis generantis putredinem.

¶ Istud est scõꝫ membrũ diuisionis principalis vt dicat̃ putredo aut ꝓpter cibũ aut ꝓpter oppilationẽ. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ per oppilationẽ intelligit oẽm oppilationẽ siue venarũ siue poroꝝ cutis: ⁊ apparet per hoc qꝺ subdit: ꝙ oppilatio ꝓhibet respirationẽ.i. itroitũ ⁊ exitũ aeris: ⁊ euẽtationẽ.i.eductionẽ mãerũ ⁊ maloꝝ ⁊ supfluoꝝ vapoꝝ. Aliter põt dici respirationẽ q̃tuꝫ ad pulsum: ⁊ euẽtationẽ q̃tũ ad anhelitũ vel ecõtra. Et ꝑꝑ cõplexionẽ. Quidã sicut Dy. dicũt supple oppilatio fit ꝑꝑ cõplexionẽ corpis malaꝫ. ¶ Omissis expõnib⁹ duab⁹ q̃s al's fecim⁹ super hoc dabim⁹ vnã: ⁊ est ꝙ Aui. duo vult declarare. ¶ Primũ que est cã ꝑꝑ quã ꝓhibitio respirationis ⁊ euẽtationis ꝑꝑ oppilationẽ facit putredinẽ inuẽs ꝙ oppilatio ꝓhibẽs euẽtationẽ ẽ cã putredinis ꝑꝑ malã cõplexionẽ que sequit̃ ad talẽ oppilationẽ vel ad ꝓhibitã trãspirationẽ: ex q̃ mala cõplexione nõ põt fieri in humorib⁹ bona digestio: ⁊ ex h̃ sequit̃ putredo. ⁋ Scḋo oppilatio est cã putredinis ꝓhibẽdo euẽtationẽ ꝑꝑ defectũ nãe ex h̃: vñ nõ agit actionẽ bonã. Et tũc resumit modũ quo mala cõplexio que sequit̃ ꝓhibitaꝫ euẽtationẽ est cã putredinis: ⁊ dicit ꝙ h̃ facit aut gñando hũoreꝫ malũ: aut corrũpẽdo gñatũ: vel illud qꝺ ipsa gñat corrũpit: aut illud qꝺ gñat.i.p̃parat p̃paratione ꝓpinq̃ ad corruptionẽ ꝑꝑ diminutã decoctionẽ: vel q̃ pigro motu mouet illũ hũorẽ ad suũ finẽ: q̃re tardat⁹ arripit̃ a calido ext̃neo ⁊ putrefit: ex quo virt⁹ nõ dispensat illũ. Et vident̃ differre ista duo que facit illa mala cõplexio. nã aliud est ꝙ ipsa gñet humorẽ malũ: ⁊ aliud est ꝙ gñatum disponit ꝓpinque ad corruptioneꝫ: vel ꝙ illud qꝺ gñat disponit gñando. dico dispositione ꝓpinqua: q̃ si generat malũ humorem ex hoc ꝙ malus dꝫ dici dispositus nõ tamen dispositione ꝓpinq̃ opꝫ ꝙ sit dispositus. Et forsan textus tolerat aliã expõneꝫ vt dicat̃ ꝙ generat.i.cũ mala cõplexio sit cã putredinis gñando malũ humorem. Dicemus ꝙ generat malũ humorẽ ꝓpter diminutioneꝫ.i.ꝓpter diminutã decoctionẽ: ⁊ hoc est qꝺ dicit. ꝓpter diminutionẽ ⁊c. ⁊ intelligit etiã vel ꝓpter alios modos male digõnis. Dicemus etiã ꝙ cũ mala cõplexio sit cã putredinis corrũpendo generatũ ⁊ disponendo humorẽ generatũ ad corruptionẽ ꝙ hoc facit mouendo pigro motu: q̃ debilitat̃ virtus mala cõplexione. ¶ Scḋm qꝺ Aui. vult declarare est ꝙ lꝫ oppilatio sit cã putredinis ꝓpter malam cõplexionẽ: tamen iste cause iuuant sese: ⁊ sese multiplicant reciproce. nam oppilatio est causa male cõplexionis ⁊ male cõplexiones sunt causa malarũ materierũ: ⁊ mãe male sunt cãe oppilatiõis: iterũ ⁊ malarũ cõplexionũ ⁊ putredinũ.

Dubm pm ¶ Dubitat̃ aũt in quo differt cã putredinis que est mala cõplexio sequẽs oppilationẽ: ⁊ defect⁹ virtutis sequẽs oppilationẽ cũ videat̃ ille defectus sequi malã cõplexionẽ. ⁋ Dḋm ꝙ aliud est humorẽ dimitti ⁊ nõ digeri: ⁊ aliud est ip̃m alterari ꝓpter malitiaꝫ qualitatis agentis in illũ. Et tu poteris hic alia ꝯsiderare.

Dubm 2m ¶ Dubitat̃ secũdo que mala cõplexio est que sequit̃ ꝓhibitã respirationẽ ⁊ euentationeꝫ. ⁋ Dḋm ꝙ põt esse calida ⁊ frigida ꝫm diuersitatẽ temporum: immo ꝫm vnum tempus in diuersis partibus: vt al's declarauimus in scientia principiorum.

.3.

¶ Aut ꝓpter dispõnes extrinsecas ex aerib⁹ malis sicut est aer pestilẽtie: ⁊ aer lacunarũ ⁊ locoꝝ ĩfusorũ in q̃bus madefiunt res vt linũ ⁊ aspaltũ. Et qñq̃ aggregat̃ de eis numerus rerũ plurimus.

¶ Cõtinuet̃ hoc aut cũ sermone sic. Putredo accidit: aut ꝓpter cibũ malũ: aut ꝓpter oppilationẽ: aut ꝓpter dispõnes extrinsecas vel extraneas. Est ḡ hoc tertiũ membrũ diuisionis generalis. ¶ Aspaltũ) est quedã herba de q̃ in hispania fiũt funes sicut de canipa apud nos. ¶ Qñq̃ aggregat̃ de eis numer⁹.i.qñq̃ adunant̃ multe cãe ad faciẽdã putredinẽ siue sint multe cãe ad faciẽdã putredinẽ ꝫm genus siue ꝫm hãc spẽm causarũ que sunt extrinsece.

.4.

¶ Et plurimũ causaꝝ putredinis humoꝝ est: aut ꝓpter multitudinẽ humoris: aut grossitudinẽ suã. aut viscositatẽ sui. Et cãe multitudinis humoꝝ ⁊ viscositatis ⁊ grossities eorum sunt note ⁊ inceptio oppilationis est nota. Ergo qñ fecerint oppilationẽ accidit putredo post ꝑꝑ euentatiõis priuationẽ ꝓprie: ⁊ cuꝫ fuerint succedẽtes motus in nõ sua hora sup repletionẽ ⁊ nauseatiuã satietatẽ. Et balneationes simil'r: aut sol calidus: aut sumẽ calefaciẽtia sup repletionẽ: ⁊ dimissio cautele obseruatõis digõnis in stõcho ⁊ epate: ⁊ succurrẽdi defectui si acciderit ꝑꝑ calefactionẽ amboꝝ ĩ epithimatib⁹ ⁊ vaporatiõib⁹.

¶ Hic ponit cãs putredinis antecedẽtes humorales: ⁊ cõplet sermonẽ in causis primitiuis ⁊ q̃si conat̃ ostẽdere q̃uo de scõ ꝯtigit ꝙ aggregat̃ numer⁹ cãꝝ q̃b⁹ fit putredo in se. ⁊ dic: ⁊ plimũ.i.plurima aggregatio cãꝝ putredinis ẽ qñ ꝯgregat̃ mltitudo humoꝝ. ¶ Grossities ⁊c.) Ex q̃bus fit oppilatio: ⁊ subseq̃ẽter malus mot⁹ super repletionẽ: vel sequit̃ balneatio: aut sequit̃ sol calidus: aut sumẽ ⁊c. ⁊ dimissio cautele succurrẽdi in epithimatib⁹ cũ epithimatib⁹ scꝫ frigidis succurrẽdi dicto defectui: si acciderit ꝓpter calefactionẽ. Uel Aui. innuit ꝙ dimissio cautele qua homo epithimatibus calidis ⁊ hmõi stomatichis ꝯsueuit suũ stõchũ calefacere: est cã putredinis. inceptio oppilationis est nota ex signis oppilationis fen secunda primi cañ. ¶ Succedentes motus. al's motib⁹.) Et verificat̃ hec lr̃a: q̃ repletiones ⁊ oppilationes post mot⁹ sunt peiores: ⁊ hoc qñ sunt isti motus super repletionẽ: ⁊ pro.i.nauseatiuã satietatẽ: ⁊ innuit in hoc Aui. hunc ordinẽ: homo aliq̃s sit primo habẽs nauseatiuã satietatẽ postea moueat̃ superflue postea succedat repletio in venis ⁊ balneationes similiter.s.super repletionẽ aut sol ⁊c.

Dubm 3m ¶ Dubitat̃ an putredo possit fieri absq̃ ꝓhibita transpiratione. ⁋ Et videt̃ ꝙ nõ: per Gal'. vndecimo terapen. cap̃. 4. ⁊ 8. ⁋ Oppositũ arguit̃: q̃ multe sunt alie cause superapposite. ⁋ Dicũt Antonius ⁊ Dy. ꝙ putredo si est a cã ĩmediata pendet tm̃ ab vna cã.s. a caliditate extranea: sed cause mediate possunt esse multe. aut ḡ putredo fit a causis extrinsecis: ⁊ sic põt fieri absq̃ ꝓhibita trãspiratione: vt ab aere putrido. aut fit a causis intrinsecis: ⁊ sic nõ fit absq̃ ꝓhibita trãspiratione. ⁋ Nos aũt dicamus ꝙ si fiat putrefactio a cã intrinseca.s.ex dispositiõe corporali põt fieri absq̃ ꝓhibita trãspiratione que sit sua cã. Lꝫ vtplurimũ fiat a cã que est ꝓhibita trãspiratio. nã mala cõplexio qua humores alterantur ebulliendo põt esse causa putredinis: sicut hoc modo putrefit cibus in stomacho: ⁊ erit hec causa per se extraneitatis caloris omni circũscripta causatione quã faceret ꝓhibita transpiratio. Utplurimũ tamẽ ꝯcurrit oppilatio ⁊ prohibitio transpirationis vt causa agens large sumẽdo agens ẽt pro ĩpediẽte aliq̃ actionẽ. nã humores qui corporaliter disponunt̃ vt putrefiãt: vtplurimuꝫ sunt peccãtes: q̃ multi vel q̃ grossi vel viscosi ex q̃bus sequitur statim oppilatio in locis in q̃bus sunt: ⁊ ꝓhibitio euentationis. Et q̃uis qñq̃ sit possibile fieri putredinẽ: cui⁹ cã non est ꝓhibita transpiratio: tamen semper cõcurrit cum ea vt cõmunicans vel vt coagens: nã statim cum humor incipit calefieri inconuenienter stat in ꝑticula: ⁊ sua euẽtatio incongrue fit: q̃ tractus aer nõ tẽperat eũ sic opꝫ cũ sit in calore distẽperat⁹: ipse ẽt incipiẽs malignari partes q̃s attingit ĩcõueniẽter tꝫ: ⁊ sic põt dici ꝙ oppilat.

.5.

¶ Et putredo q̃deꝫ qñq̃ est cõis corpi: ⁊ qñq̃ est in mẽbro ꝓpter debilitatẽ suã: aut ꝓpter vehementiã caliditatis sue ext̃nee ⁊ sue acuitatis aut doloris ei⁹.

¶ Hec est diuersitas putredinis ex parte loci. Et ꝯsidera ꝙ nõ dicit̃ putredo cõmunis: q̃ totũ ⁊ quãlibet partẽ occupat: sed dicit̃ cõmunis q̃ in venis cõmunibus: sed dicit̃ in membro quãdo est in vno particulari loco: vt ꝟbi gratia. materia apostematis. Accidit aũt ꝙ in vna determinata parte cõgregat̃ materia ꝓpter debilitatẽ partis.s.in expellendo: aut ꝓpter caliditatẽ attractiuam siue sit caliditas multa siue acuta: aut ꝓpter dolorẽ. quomõ aũt dolor trahat dubitabile est: ⁊ discussimus hoc secũdo de differentijs febrium Gal'. Aliter põt exponi vehementia acuitatis.s. sensus particule: vnde a qualibet causa cito patit̃. ¶ Cõsiderãdũ aũt ꝙ locus iste patiens põt esse nõ solũ membrũ vnuꝫ cõsimile: ĩmo multa simul in vno loco: ⁊ põt esse vnum organicum habens concauitatem manifestaꝫ: verbi gr̃a: potest materia putrefieri in concauitate stomachi ⁊ pectoris ⁊ vẽtris: q̃ ista sunt loca potentia has materias recipere: vbi etiam non recta a natura poterunt subire putredini: ⁊ exinde cõmunicari fum⁹ ad cor ⁊ fieri febris putrida que erit continua vel interpolata ꝫm cõtinuationem effumationis: ⁊ hoc diuersificabit̃ ꝫm loca ⁊ materias.

.6.

¶ Et humor recipiẽs putredinẽ aut ẽ cholera talis

modi vt ab ea vapor egrediat qui sit subtilis fumosus valde: aut san. talis modi vt euaporet ab eo vapor subtilis: aut flegma talis modi vt illud qđ euaporat ab eo sit vapor spissus: aut melia tal' modi vt illđ qđ euapōat ab ea sit vapor fumosus pl'uerulēt⁹.

¶ Hec est alia diuersitas putredinis ex parte materierum.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat q̄re nō dixit de humiditatib⁹ cū ex illarum putredine fit febris: vt Auer. tertio colliget cap. 4. ¶ Credūt qdam ꝙ febris humiditatū sit ethica: tñ q̄uis ex earūdē ꝯsumptione a calido facta in mēbris ⁊ distiguant modi ethice possunt p̄ter h̄ putrefieri ⁊ euaporare ad cor ⁊ facere feb. putridas. ⁊ Aui. intelligit de eis: q̄ sunt de summa humoꝝ: ⁊ sunt vel in venis vel extra venas.

Dubiū 5^m ¶ Dubitāt an spiritus possit putrefieri ⁊ facere putridaꝫ. ¶ Videt ꝙ sic: q̄ aer pōt putrefieri: vt p̄mo cañ. fen. 2. ⁊ īfra. & ⁊ spūs. Amplius putrefactio est corruptio al'r passio mixti: sed spūs mixtus est. ¶ Et dicūt ꝙ spūs pōt putrefieri cū sit mixtū qđdā sed nō putrefactione que faciat febrē: ⁊ cā est q̄ est in cōtinuo motu vnde a putrefactiōe p̄seruat: ⁊ iō si poneret in loco determinato quiescens sicut ponit caro vel os posset putrefieri: sed lꝫ putrefieret nō faceret feb. q̄ inde surgere nō posset vapor putridus q est putrida fuligo cuꝫ sit qd grossum ⁊ spūs est subtilis. Et si tu diceres saltē surgeret vapor subtilis. Dicūt ꝙ ille cito resoluet anteq̄ attingat ad cor. ¶ Isti aūt sermones possent molestari redeūdo ad p̄n^a. Iā enī tenēt qdā spūs quosdā esse getos ⁊ cōplātatos in corpore qb⁹ ex hoc poterit accidere putredo. Ampli⁹ si spūs putrescat in arterijs ꝓpe cor pigrefactus in delatione: nō tā cito suus vapor resoluet qn possit facere febrē. ¶ Videt aūt ꝙ medici p putredinē quā dicūt cām putride feb. nō ītelligāt oēm dissolutioneꝫ que mixtioni opponit que est cōiter putredo opposita simplici gnōni. sed ītelligūt illā que est cū q̄dā ebullitiōe ⁊ ex eleuatiōe fumoꝝ vl' vapoꝝ que hꝫ fieri in corporib⁹ mag̃ aqueis siue grossis: ⁊ h̄ mō nō putrefit spūs nec aer sed eis miscent corpora putrida: sed aqua est ꝯformior huic corruptioni q̄ similat putredini vere.

Dubiū 6^m ¶ Dubitat quare locutus est de vaporibus humoꝝ qui putrefiūt. ¶ Et dicūt multi ꝙ per hoc īnuit ꝙ cā ꝯiuncta febris putride nō est humor sed vapor ab humore putrido surgens. Et in hoc non ꝯcordo cū eis: declaraui enī in q̄one de hoc ꝙ cā cōiuncta febris putride est putredo cōmunis humoris ⁊ vaporis: ⁊ iō ex nā rei humor putridus in corde existens sine vapore pōt facere febrem ⁊ vapor putridus sine humore. ¶ Aliter ergo dōm ⁊ prout al's dixi ꝙ hoc ideo posuit Aui. vt ostenderet ꝯformē dispositionē esse in vapore putrido ⁊ in humore a quo surgit: vnde q̄uis qđ tāgit cor nō sit humor ſm manifestā formā: est tamē habēs naturā humoris a quo venit: ⁊ iō dicet febris cholerica: lꝫ cholera nō tangat cor: sed vapor eius habēs de nā cholere. Et forsitan dixit hoc vt nō intelligas ꝙ putrefactio humoris que facit fe. sit dimissio humoris a regimine nature: lꝫ semp cōcurrat: pñt. n. hūores aliq esse dimissi vt flegma gipseū ⁊ vitreū actu infrigidans: ⁊ tñ non sunt putridi putredine que ad febrē requirit: sed sicut dicim⁹ putrefieri quedā extrinseca vt caro aut vinū aut pisces ⁊ hmōi in q putrefactione eleuant mali vapores ⁊ terminant putrefacta ad corruptionē: ita putrefiunt vera putrefactōe humores in nobis: ⁊ sic causat putrida feb. Notuꝫ enim est ꝙ vapor cholere sit subtilis valde ⁊ sanguinis subtilis respectu flegmatis ⁊ melācholie. Et hoc ītellige cōparādo totā spēm humoris toti. cuiusdaꝫ. n. flegmatis vapor posset esse subtilior vapore cuiusdā sanguinis.

7. ¶ Et putredo qdē cholere facit tertianā. Et putredo sang. facit continuā. Et putredo melācholie fac q̄rtanā ⁊ q̄ currūt cursu ei⁹. Et putredo flegmatꝭ sil'r vt multū facit quotidianā ⁊ que currūt cursu eius.

¶ Hic inuestigat diuersitatē febriū putridarū ſm diuersitateꝫ putredinis. Et primo ſm diuersitatem materierum. Secūdo ſm diuersitatem loci putredinis. ibi (Et sanguis)

¶ Cōsiderādū.) ⁊ que currūt cursu ei⁹. i. ꝯtinuā ꝓportionalē vt qdā exponūt: ⁊ h̄ dꝫ referri ad cholerā. Vl' dixit h̄ pp sextanā ⁊ septimanā que currūt cursu q̄rtanarū in nā māe: ⁊ sic ēt sunt q̄daꝫ febres que currūt cursu flegmaticarū vt diurna nocturna ⁊ syncopalis humorosa ⁊ empiala. Et q̄ he due fe. s. q̄rtana ⁊ q̄tidiana hñt multas alias fe. q̄ currūt cursu eaꝝ: cholerica aūt non hꝫ eas aut paucas: iō nō dixit: chol'a fac tertianā ⁊ q̄ currūt cursu ei⁹: tñ si voluisset poterat dicē: q̄ reperit syncopalis ⁊ minuta subtilis q̄uis ipa ī motu ꝑoxismi ñ diūsificet a tertiana sic diūsificāt multe mel'ice a q̄rtana ⁊ m'lte fl'atice a q̄tidiana vt postea appebit.

Dubiū 7^m ¶ Sed dubitat q̄re appropriauit ꝯtinuā fe. sanguini: cū ēt alij humores possint facere ꝯtinuā. ¶ Dōm ꝙ febris de sanguine est verior ⁊ vniformior ꝯtīua nō hñs ꝑiodos: sed ꝯtinue de alijs humoribus hñt ꝑiodos ⁊ exacerbatiōes: ⁊ iō cū Auicē. dixit ꝙ cholera facit tertianā intellexit tertianā interpolatam ⁊ ꝯtinuā: ⁊ sic de alijs humorib⁹ melācholice ⁊ flegmatice. Cōmuniter tñ dr̄ ꝙ iō sanguis facit cōtinuā: q̄ multus ⁊ q̄ calidus ⁊ humidus parat⁹ putredini ꝯsecutiue: ⁊ q̄ ꝓpinqu⁹ cordi: ⁊ q̄ ꝯtinet in venis.

Dubiū 8^m ¶ Dubitāt aūt q̄re chol'a mouet de tertio in tertiū: ⁊ mel'ia de q̄rto in q̄rtū: ⁊ flegma de die in diē. ¶ Quidā reduxerūt cās mot⁹ humoꝝ in q̄litates ⁊ q̄titates humoꝝ. ¶ Quidā in nās elemētares vt cholerā appropriauerūt igni: sanguinē aeri: flegma aque: melācholiā terre. ¶ Quidā reduxerūt ī corpe celestia appropriātes sanguinē ioui: flegma lune: chl'aꝫ marti: mel'iam saturno. Et cū bñ ꝯsideraueris oēs sꝫ ſmones vl'es remoti nihil plus rethoricātes nisi ꝙ mel'ia est tardi mot⁹: flegma v̄o citi mot⁹. Nos aūt in q̄one nostra de ꝓlongatione febriū diximus ꝙ cā hoꝝ periodoꝝ est ꝓprietas materie relate ad calorem naturalē que ꝓprietas sequit naturā horum humorum cū determinata quātitate ⁊ loco.

8 ¶ Et sanguinis locus est intra venas. Cholera autē ⁊ flegma ⁊ melancholia quandoq̄ putrefiunt intra venas: ⁊ quandoq̄ extra venas.

¶ Hic ponit diuersitatē febriū putridaꝝ ex loco putredinis. Hec aūt diuersitas est: q̄ q̄dā ꝯtinua q̄dā interpolata. Et p̄mo facit h̄. Secūdo q̄ alie diuersitates spāles reperiunt in febrib⁹ putredinis ponit illas ⁊ assignat illaꝝ cās. ibi (Et ille qdē.) Prima ī tres. Primo p̄mittit loca illa. Scđo ponit que febres sequunt ſm illoꝝ diuersitatē. ibi (Et qñ.) Tertio ꝓbat. ibi (Et febris putredinis.)

Dubiū 9^m ¶ Dubitat vtrū sanguis putrefiat qñq̄ extra venas. ¶ Vr̄ ꝙ sic vt in flegmone sanguineo. ¶ In ꝯriū. A. ⁊ G. inuit scđo de dif. cap. 9. ⁊ Auer. colliget. 3. c. 8. ¶ Dicunt qdā ꝙ sanguis ex̄ venas nō putrefit sub ꝓpria forma. Rō q̄ extra venas corrūpit magna corruptiōe: sꝫ ex magna corruptiōe trāsit in nām alteri⁹ hūoris: ⁊ h̄ voluit. G. scđo de crisi. c. 12. Ampli⁹ sanguis vl' exit venas nāl'r: ⁊ tūc nō manet sub forma sanguis: sꝫ trāsit ad formā hūiditatū. Vel exit p̄ter nāꝫ: ⁊ tūc ēt nō manet sub forma sanguis: q̄ ꝯuertit in saniē: vt dixit Hip. in afo. 20. pti. 6. Si sanguis p̄ter nāꝫ ⁊c̄. ¶ Nos aūt dicam⁹ ꝙ lꝫ vt pl'im sit qđ. A. dicit: nō tñ ē īcōueniēs ꝙ sanguis ex̄ venas putrefiat ⁊ stet sub forma sanguis aliq̄ tpe. Et h̄ appet p̄ ī sanguine faciēte flegmonē. Amplius in q̄cūq̄ partē corpis sanguis vadit nāliter: ad illā pōt ire p̄ter nām: sed ad loca extra vadit ſm nām: ergo illic pōt pelli ꝯtra nām: ⁊ sic ibi putrefieri. Unde etiaꝫ qdā sudant sanguineā superfluitatē: vt tertio de partibus aīaliū cap. 12. al'r. 5. Amplius humiditates hñt formā sanguinis: sed ille putrefieri pñt. Amplius ad ꝯcauū pectoris pōt cadere ver⁹ sanguis ⁊ ibi putrefieri: sed cū ē in putrefieri adhuc est sanguis: ⁊ q̄ ex̄ venas nō multū stat sub forma sanguis: sed cito trāsit in aliaꝫ formā: iō forsan dñt cōiter ꝙ sanguis loc⁹ est ītra venas ⁊ ibi putrefit. Ad ꝯria pꝫ sol'o: q̄ ꝯriū ꝯcludūt argumēta si perpendis.

9 ¶ Et quādo putrefiūt extra venas: si nō est cā alia: neq̄ est putredo in apostemate ītrinseco qđ det cordi putredinē ꝯtinuā: faciūt periodos quos dixim⁹. Sed vnicuiq̄ accidūt ⁊ eradicant: q̄uis flegmatica nō eradicet quin ibi sint reliquie occulte.

¶ Primo ponit qs sit modus febris de putredine ex̄ venas. Scđo quis de putredine intra venas. ibi (Et quando putrefiunt.)

¶ Cōsiderādū ꝙ Aui. innuit duo. Primo que febres fiunt qñ māe putrefiunt extra venas īnuēdo mās que māe sunt flegma: cholera: melācholia: ⁊ vult ꝙ fiant febres īterpolate: que accedūt ⁊ recedūt ſm ꝑiodos statī dictos. s. tertianos ⁊ q̄tidianos ⁊ q̄rtanos. Scđo ponit ꝯditiones duas. Unā in ꝯfuso. ibi (Et nō est alia cā.) Vbi gr̄a. multitudo ꝑoxismoꝝ vnde ꝯtinuat febris: vno aduenien te prius q̄ alter recedat. Aliaꝫ ponit. ibi (Neq̄ est putredo ⁊c̄.) ⁊ in h̄ īnuit ꝙ aliq̄ putredo ex̄ venas vt putredo apostematis cui⁹ mā est in poris vel in cupo pōt facere ꝯtinuā feb. ꝓpter ꝓpinq̄tatem ⁊ cōclusionē fumoꝝ: vt quādo est apostema intrinsecū.

¶ Quāuis.) Quia dixerat ꝙ febres de mā ex̄ venas accidūt ⁊ eradicant: iō ostendit ꝙ h̄ qđ est eradicari diuersimode cōpetit eis. Nā melācholia ⁊ cholerica ꝑfecte eradicant. sed flegmatica pp sue māe viscositatē ⁊ citū suꝑuentū alteri⁹ ꝑoxismi nō eradicat eradicatiōe ītegra: sed hꝫ occultas reliq̄as caloris. iste aūt reliq̄e forsan nō sunt actu feb. sed dispō q̄dā neutra vel non feb. q̄cq̄d tñ sit nō mūdificat ab ea corp⁹ in hora quietis sicut in gēre aliarū.

Questio ¶ Sed tu dices cū ꝯcessuꝫ sit sanguinē posse putrefieri ex̄ venas quā periodū tenebit. ¶ Dōm ꝙ q̄ īcipit trāsire in alteri⁹ nām: iō seruabit motū ſm nām illi⁹ humoris. vbi gr̄a. cholere: ita enī accidit pleureticis cū rubea sputa spuūt vt Gal'. 2. de dif. feb. cap. 9. ⁊ forsan erit ꝯtingētia in ꝑoxismo ſm nām ei⁹ ⁊ q̄titatē ⁊ q̄litatē ⁊ dispositionem particule mittētis ⁊ recipiētis. Et tu h̄ ꝯsidera.

10. ¶ Et quando putrefiūt intra venas faciunt adherētiam febris: ⁊ non eradicat: neq̄ est proxima ei que eradicat:

eradicatur: imo est assidua inseparabilis. Sꝫ ei inest vehementia per quã cognoscitur paroxismus qui ei est. Et quãdo putredo est intrĩseca dñãs super venas omnes aut sup plurimũ eius quod sequitur cor ex eis non sunt forsitan additiones ⁊ diminutiones apparentes. Cum autem est ſm contrarium eius apparent alterationes manifeste.

Cõderãdũ ꝙ ĩnuendo etiã materias. ſ. sanguinẽ vel alios humores duos ĩnuit modos putredinis ĩtra venas. Unus absolute intra venas. ſ. corpori cões: ⁊ ex hoc fit cõtinua que non eradicatur: sicut eradicat̃ vera tertiana ĩterpolata: nec est ꝓxima ei que eradicat̃: sicut est quotidiana ĩterpolata q̃uis habeat fortificatiões per quas cognoscit̃ paroxismus. i. periodus eius: qa ꝯtinua tertiana in tertiũ magis affligit: ⁊ qꝛ tales modi putredinis ĩtra venas absolute sũt cholere flegmatis ⁊ melĩe: ideo iste mãe faciũt cõtinuas inseparabiles hñtes vehemẽtias ꝑiodicas: ⁊ si referat̃ ad sanguinem dicet̃ ꝙ inest ei vehemẽtia. ſ. vniformis cõtinua ꝑ quã cognoscit̃ paroxismus. i. suus periodus siue motus large sumẽdo perioduꝫ. vnde infra ponet: ꝙ vnicuiq; humori inest periodus qui sibi cõuenit. Alius est modus putredinis intra venas determinatas. ſ. cões qa maiores vt a furcula vsq; ad inguina: vel in venis ꝓpinquissimis cordi vt in ascẽdente ab epate ad cor: vł in ea que est a corde ad pulmonem: ⁊ tunc est febris cõtinua vniformis non habẽs additiones ⁊ diminutiones. Et dixit forsan: qa lꝫ talis materia frequẽtius sit sanguis vnde nõ habꝫ paroxismos tamẽ potest eẽ cholera vnde fiet causon habẽs aliquaꝫ lꝫ paruaꝫ additionem ⁊ diminutionem de tertio in tertiũ. Et ideo cuꝫ sunt ſm contrarium: quia fit putredo in quibusdam venis non sic cõmunibus ⁊ non sic prope cor: tunc esset continua habens manifestas alterationes in additione ⁊ diminutione.

Dub^m 10^m Dubitant aũt vtrũ de quocũq; humore possit fieri feb. ꝯclusa cõtinua que nõ hꝫ additiones neq; diminutiones. Et videt̃ ꝙ sic: qꝛ sup plurimas ꝑtes cordi ꝓpinquas põt quilibet humor putrefieri: qꝛ ibi põt reperiri tam cholera q̃ flegma q̃ melĩa. In cõtrarium: qꝛ nõ dicunt cõiter cõclusam nisi causonẽ ⁊ synocham. Dixit Thade⁹ ꝙ ad febrẽ esse ꝯclusaꝫ vel habere ꝑiodos nihil facit nã specifica humoris: qꝛ diuersaꝝ spẽruꝫ humores vt cholĩa ⁊ sanguis possunt facere febrẽ ꝯclusam. Sed q̃tuor dicit eẽ que h̃ faciunt. ſ. suba quãtitas qualitas ⁊ situs: cum ergo aggregant̃ hec ꝙ humor sit substãtia cõuenibilis putredini ⁊ qualitat̃ ẽt ad hoc ꝯueniẽtis ⁊ sit multus ⁊ cordi ꝓpinquus: tũc fit ꝯtinua conclusa. Hec aũt maxime reperiunt̃ in sanguĩe: sed in flegmate tres de illis causis reꝑiunt̃. ſ. q̃titas: qꝛ est de eo plus post sanguineꝫ: qualitas. ſ. humiditas: ⁊ situs qꝛ põt eẽ ꝓpinquus cordi. In cholĩa aũt sunt due. ſ. suba ⁊ situs: ⁊ ideo flegma de die in dieꝫ mouet̃: cholera aũt tardi⁹: melĩa autẽ qꝛ hꝫ oppositas cãs. ſ. paucitatẽ ⁊ frigiditatẽ ⁊ siccitatẽ ⁊ grossitiẽ ⁊ ei⁹ sit⁹ a corde est lõgingor: iõ tarde mouet̃: ⁊ ſm hoc ab ea nõ põt fieri cõclusa. Nos aũt dicem⁹ ꝙ effect⁹ determĩat⁹ hñs euẽtũ semꝑ vel vtꝑlimũ: opꝫ ꝙ reducat̃ in cãm essentialẽ determĩatã: cũ ergo appeat nobis cholĩaꝫ in tertiũ moueri melĩaꝫ in quartũ flegma in diẽ ⁊ sanguinẽ vniformiter: videt̃ ꝙ aliq̃ cã ꝑ se sit hui⁹ effect⁹: sed nulla vꝫ alia nisi nã humoris ⁊ alie cãe sunt variabiles in ĩfinitũ: vñ dixit ĩfra Auic. vnicuiq;. humori inest ꝑiodus q sibi ꝯuenit. Cõtingit aũt variari hos ꝑiodos ꝑꝑ cãs accñtales ex loco q̃titate ⁊ suba. Dicemus g ꝙ vera ꝯclusa fit de sanguĩe: qꝛ de nã humoris sanguinei est vniformiter succedẽ in sua putredine: nec fortificari in tertiũ: nec in q̃rtuꝫ: nec in diẽ. ⁊ q̃titas ⁊ sba ⁊ q̃litas ⁊ locus ad hoc coadiuuãt: ⁊ q̃nq; ꝑmutãt motũ eius. Et sic vera ꝑiodica cũ determĩatiõe ꝑiodi scdm diẽ vel tertiũ vel quartũ fit ab alys humorib⁹: qꝛ talis est eoꝝ nã. Accidit aũt ꝙ ex alys humorib⁹. x. g. ex cholĩa fit cõtinua cõclusa actu nõ periodica: sed po⁹ ꝑiodica vel occulte periodica: humor eni cholĩcus putrescẽs iuxta venas cordis q̃tuꝫ est in sui nã hꝫ de tertio in tertiũ supaddi: ⁊ sic de alio tertio in tertiũ diminui vel remitti: sed ꝑꝑ nãm loci ⁊ q̃titatis accidit ꝙ ꝑma mã nõ festinat resolui ⁊ secũda festinat ad putrefactionẽ. g mã scde exacerbatiõis iã aduenit ꝑma adhuc hñte statũ. Et sic appet continua ꝯclusa q̃uis in sui nã hẽat additões ⁊ diminutiões. Et ſꝫ hũc modũ possumus imagiari hãc ꝯtinuã ꝯclusaꝫ in mã ex̃ venas. v. g. posito ꝑ possibili ꝙ aliqs hẽt octo tertianas ĩterpolatas ꝓlixas q̃libet in suo paroxismo: sed hoc est valde lõginquũ. Illõ aũt põt satis accidere. ſ. ꝯclusa de cholĩa que erit apparẽter conclusa: sed ex nã mãe erit hñs additiões ⁊ diminutiões. Et iõ Aui. dixit: nõ sẽ forsan. Et appet qꝛ post sanguinẽ humor q frequẽti⁹ fac̃ hãc ꝯclusaꝫ est cholĩa: qꝛ reperit̃ de ea multũ sine sanguĩe cholĩco circa cor. ⁊ ꝓpe. ſ. in vena que vadit ad nutriẽdũ pulmonem. Et post cholerã imaginabile est de flegmate: qꝛ ẽt multum reperit̃ de eo circa pulmonis partes: lꝫ nõ sit ꝓpe cor ſm nãlẽ sitũ. Et nos iã vidimus cõtinuã cuius mã cõcessa est flegmatica ꝑdominãs: ⁊ non hẽbat aliquã additionẽ vel diminutionẽ manifestã. Et ex hoc iudicauimus eã ꝓpe cor hẽre mãm. Et fuit in dño Andrea de Tridẽto. ergo melĩa lõginqua est ꝙ faciat istã ꝯclusaꝫ: lꝫ nõ sit demonstrabile ꝙ nullo mõ possit. Et si medici ꝑ cõtinuã ꝯclusam ĩtelligũt febrẽ ꝯtinuã vniformẽ cũ multo calore: manifestũ est ꝙ talis fe. erit de sang͛ vł cholĩa: lꝫ ẽt flegma salsuꝫ sui acuitate faciat modũ causonis. Sꝫ si ĩtelligũt ꝯclusã ⁊ ꝯtinuã vniformẽ ñ hñtẽ mãifestã ðcliatiõeꝫ ⁊ reuersionẽ q̃tũ ẽ ex nã hũoris mltũ ẽ apta fieri a flãte: lꝫ flegma ñ sit sic aptũ mltipli͛r circa ꝑtes cõdis sic cholĩa.

Et febris putredinis q̇dẽ extrĩsece nõ eradicatur ⁊ redit nisi qñ materiei que putrefit supuenit putredo in tꝑe paroxismi ⁊ sunt eius humiditates ex qb⁹ pendebat caliditas ⁊ resoluunt̃ ⁊ egrediũtur ex corpore: qñ nõ sunt retẽte in venis ita vt prohibeat eas illõ a cõplemento resolutionis ⁊ remanet cinereitas eius ⁊ ipsius terreitas que non sunt vehiculuꝫ febris ⁊ caliditatis sicut videt̃ de dispõne cumuloꝝ ⁊ stercoꝝ paulatiꝫ paulatim donec fiat cinis totũ: deinde non remanet caliditas. Et quando nõ remanet in humore adusto per putredineꝫ caliditas destruit̃ febris q̃usq; aggregetur vice alia ad locũ putredinis. .11.

Hic ꝓbat: sustentatur aũt sermo ꝑcedens super duas ꝓpões. Prima est ꝙ putredo extrĩseca facit fe. ĩterpolatã. Scda ꝙ ĩtrĩseca facit ꝯtinuã. Primo ꝓbat ꝑmã. Scdo scdaꝫ. ibi (Cum aũt putredo.) Prima in duas. Prĩo ꝓbat ꝙ qñ putredo est extrĩseca febris recedit. ſ. nõ cõtinuat̃. Scdo dat cãs ꝑꝑ q̃s reuertit̃. ibi (Et iã.) Cõsueui q̃nq; dicere ꝙ ꝑ ponit cãm vnã ꝑꝑ quã ꝑoxismi recedũt ⁊ reuertunt̃. Scdo aliã cãm. ibi (Aut ꝓpter ĩuẽtionẽ.) Prima in tres. Primo ponit causaꝫ quare eradicat̃. Scdo quare reuertitur. ibi (Et iã.) Tertio q̃re stat: eradicat̃ ⁊ reuertit̃. ibi (Aut ꝓpter.) Et q̇libet modus diuidẽdi põt saluari. In prima parte vult ꝓbare ꝙ quãdo putredo est extrinseca feb. eradicatur: ⁊ arguit sic. Cũ finitur materia putredinalis ⁊ venit ad hoc qð nõ potest inducere feb. finitur siue eradicatur fe. sed quãdo putredo est extra venas finitur ⁊ venit ad hoc ⁊c. ꝓbat qꝛ materie que extra venas putrefiunt non sunt retente in loco concludente eas ⁊ ꝓhibente a resolutione ⁊ remanet cinerulẽtum terreum qð non potest ferre calorem ⁊ feb. i. calorẽ quo inducatur febris.

Cõsiderandũ ꝙ ex hac littera primo soluitur questio qua cõsueuit queri. an mã feb. interpolate que venit a venis ĩcipiat putrefieri in venis vel ex̃. Quia dðm ꝙ extra venas: qa putredo sibi aduenit tꝑe paroxismi: sed tꝑs paroxismi est cuꝫ est extra venas: ⁊ hoc verificat̃ quãdo interpolata nõ sequit̃ cõtinuã: qꝛ posset eẽ crisis cõtinue vel in crisi ꝯtinua: ⁊ tũc eius putredo pri⁹ fuit intra venas sicut accidit vel accidere põt cũ hñti causonẽ supuenit rigor ⁊ sudor. q̃nq; ẽt accidit ꝙ mã mouet̃ extra venas ⁊ non statiꝫ occupat̃ putrediẽ: ĩmo q̃nq; nõ occupat̃ sicut appet de frigore eius qui non calefit: de quo habetur secũdo de differen. feb. a Gal. cap. vlti. ⁊ infra. ⁊. 10. tracta. Almanso. cap. 12. Dub^m 11^m

Cõsiderãdũ scdo ꝙ cinis ⁊ terreitas nõ sunt ĩtelligẽda oĩno: vt Gal. deducit 2° ð dif. feb. ca. vlti. sed vt absoluunt̃ ab humido eus poratiuo qð nõ pñt inducere calorẽ febrileꝫ: sicut appet in cumulis stercoꝝ paulatiꝫ effumãtiũ ⁊ finientiũ ⁊ est exemplũ Gal.

Et iam remãserũt in ea reliquie caliditatis ex putredine prima quãuis non remaneat materia. .12. 4. aphoꝝ: 63.

Assignat cãm reuersionis paroxismi q̃uis mã sit finita: ⁊ cã est reliquia caliditatis que remãsit ex putredine prima. Cõsiderãdũ ꝙ possumus dicere ꝙ Aui. ꝑmiserat gñalem cãm reuersionis paroxismi cũ dixerat: quousq; reaggreget̃ mã ad locũ aliuꝫ putredinis: hic ergo declarat per causas reaggregationis materie.

Du^m 12^m Dubitat̃ q̃ũo a q̃litate mala aggregat̃ noua mã. Dicendũ ꝙ cũ loc⁹ mãe putride faciẽtis paroxismũ q recessit sit locus extra venas: opꝫ imaginari ꝙ ista caliditas sit remanens extra venas: ex ea igit̃ aggregatur mã per viaꝫ corruptionis nutrimenti venientis: ⁊ per viaꝫ qua calor ille attrahit materias vt nõ ꝑmittat eas alterari naturali alteratione in vys: sed festinat eas.

Du^m 13^m Dubitat̃ scdo an ista mala q̃litas posset eẽ intus in venis in locis gñatiuis humoꝝ. Dðꝫ ꝙ calĩtatẽ nõ sequẽtẽ putredinẽ humoris q fecit ꝑoxismũ q iã recessit possum⁹ leuiter vidẽ ꝙ posset eẽ in locis ĩtrĩsecis: vt ꝙ epar ⁊ vene ꝑ aliq; malã cõplõnẽ aggregauerit cholĩaꝫ q statiꝫ cũ fuerit aggregata fuit pulsa ad ex̃ venas ⁊ in alio spatio iteꝝ aggregauit ⁊ iteꝝ sit expulsa. Sꝫ ⁊ calĩtateꝫ a putrediẽ possum⁹ ẽt imagiari: ⁊ difficili⁹ vt dicam⁹ ꝙ humor putridus tꝑe ꝑoxismi lꝫ steterit ex̃ venas: tñ potuit ĩficẽ loca venaꝝ

⁊ epatꝫ ⁊ ōreliquē calitatē malā: vñ ō nouo fit hũoris aggregatio.

Du[m] 14[m] ¶ Dubitaṫ 3°: ſi q̄litas ſola remanēs in locis ex̄ venas pōt eē cā aggregationis humoris. ¶ Videṫ ꝙ nō: q2 non eſt rō q̄re reaggregaṫ humor de ſpe p̄mi: ⁊ nō ali⁹ humor. ¶ Quidā dixerunt ꝙ ſemꝑ remanet aliqd de p̄ humore ꝙ eſt ſic fermētũ ſcd̄o aduenienti. Hic ſermo eſt ꝯ̄ Aui. hic vt videṫ ītēdē: ⁊ ꝯ̄ Gal. in 2° de dif. feb. ca. vltimo. ⁊ in cōmen. afor. 52. 4. pti. ſ. qb⁹ q̄tidie rigores. Videnṫ enim velle ꝙ ſola q̄litate poſſit fieri reuerſio. Ampli⁹ qd faċ qd̄ remanet: cũ illd̄ qd̄ aduenit ſit lōge plus: ēt qd̄ remanet eſt plus terreũ vel meli̇cũ q̄ȝ choli̇cũ vel flegmaticũ. ¶ Et iō dicem⁹ ꝙ q̄litas que remāſit nō eſt ſola cali̇tas: ſed cali̇tas talis proprietatis q̄lis fuit humor: ⁊ iō corrũpit mās v̄ſus humoris nām. Nec volo moleſtari per qōnē de loco gn̄ōnis humoꝝ: ⁊ qñ huic correſpōderet ī venis diſpō ⁊ epate multiplicatiua humoris illi⁹: vt in ip̄o ſangᵉ ſit actuaľr taľ humor: tūc certi⁹ appet ꝙ 2⁹ ꝑoriſm⁹ ē in ſpe p̄mi. cũ aũt iſta ꝯtingat variari: cōtingit ēt variari formas ꝑoriſmoꝝ.

Dub[m] 15[m] ¶ Dubitaṫ autē q̄rto qũo cali̇tas pōt eē cā reaggregatiōis flātꝫ vel meli̇e cũ ſint humores fridi. ¶ Et dōm ꝙ h̄ forſan non erit niſi in venis ſit diſpō ſanguis correſpōdēs q̄litati ex̄ venas. Vel dōm ꝙ ille modus caloris eſt cā ꝙ eunte ſangᵉ ad loca ex̄ venas ꝯuertaṫ in meľiaȝ putredinalē nō in meľiam nālem vel flegma: ſed ſimul actuanṫ ⁊ intēdũtur: q2 in parte ſanguinis que eſt flegma vel que eſt melancholia fit corruptio a tali modo caloris qui remāſit.

Du[m] 16[m] ¶ Dubitaṫ 5°: ſi inter paroxiſmũ ⁊ ꝑoxiſmũ nō remanet q̄ñq̄ȝ niſi ſola q̄litas qũo illa tota feb. habebit vnitatē ⁊ diſtōnē ꝑ q̄tuor tēpora vli̇a. ¶ Quidā credũt ꝙ ſemꝑ aliqd cinerulētũ remaneat in quo iſta feb. vnitaṫ: ſed iā apparet ꝙ nō eſt neciuȝ. ¶ Alij dicũt ꝙ mā que eſt cā añs eſt q̄ ſaluat vnitatē hui⁹ feb. ſed hic ſmo nō ſufficit: p̄mo q2 ſtāte cā añte ꝯuenit ſcd̄ȝ ꝑoxiſmũ nō venire. Ampli⁹ nulla exiſtēte materia que de ſui rōne ſit cā antecedēs: pōt reuerti feb. q2 caliditas remanens de nouo eam generabit. ¶ Dōm igiṫ ꝙ ſi inter paroxiſmũ ⁊ paroxiſmũ non remanēt niſi ſola qualitas que eſt totalis cā aggregatiōis noue materie: nulla res eſt in qua febris illa poſſit vnitari niſi illa mala cōplexio. ⁊ per illā dicemus ꝙ iſte hō h̄ȝ vnaȝ tertianā tot paroxiſmoꝝ que tertiana eſt magis vna q̄ȝ duo paroxiſmi: quoꝝ vnus eſſet flegmatice: alter cholerice feb. ⁊ q̄ȝ due tertiane: quaꝝ vnam haberet in hyeme ⁊ alterā in eſtate. Nolo tñ ꝙ tota feb. mēſureṫ vt vnũ continuũ febrile: q2 iam ponitur interpolata ⁊ ſm ꝙ virtute illius caliditatis aggregabũtur materie p̄mo pauciores poſtea plures ⁊ iteꝝ plures deinde pauciores: erũt principiũ augmētum ſtatus ⁊ declinatio vli̇s. ¶ Sed tu dices in hora quietis cũ nō ſit mā nō erit diſtīctio tēpoꝝ morbi penes alterationē materie. Dōm ꝙ diſtō forſan erit ſolum penes accidētia paroxiſmo cōparato ad paroxiſmũ ſ3 modum dictuȝ vel etiā penes alterationē materie ſm etiā modũ dictum. ⁊ q2 modũ illuȝ aggregationis materieꝝ de paucis ad plures ⁊ poſtea pauciores cōtingit variari: ideo videbis interpolatas quaſdā variari in paroxiſmis: vt cum iam apparuerũt paroxiſmi qui videnṫ declinationis: iteꝝ reſurgāt paroxiſmi augmētuȝ īdicātes. Et ſi volumus per ſigna digōnis in tp̄e quietis determinare tēpora feb. in hac interpolata in qua nulla mā eſt in tp̄e medio dicemus ꝙ erit ſm hāc cōſiderationē: q2 qualitas illa ſola que remāſit diſponit mēbra tali ⁊ tali diſpoſitōe ꝙ digeſtio fit in eoꝝ mēbris bñ aut male. Et ex hoc verifica multa apparentia de facto: q2 videbis quādoq̄ȝ in p̄mis quietib⁹ ꝑoxiſmoꝝ prioꝝ digeſtionē: ⁊ in ſcd̄is ⁊ poſtremis cruditatē: ⁊ q̄ñq̄ȝ eꝯ̄ h̄ȝ ꝙ q̄litas illa h̄ȝ plus de v̄tute nocēdi digōni epatis ⁊ venaꝝ via cōitatis. ꝫ nō poteris ſic ordinate diſtīguere tēpora febris. Et tu cōſidera.

Du[m] 17[m] ¶ Dubitaṫ 6° an inter ꝑoxiſmũ ⁊ ꝑoxiſmũ alicui⁹ īterpolate poſſit hō reuerti ad diſpōneȝ ſibi ſanā ſtātem in latitudi̇e ſue ſanitatis. ¶ Et dicemus ꝙ ſm plurimuȝ non contingit. naȝ materie putredinales inficiũt mēbra q̄ȝuis corpora materieꝝ recedāt: ⁊ etiā frequenter alique de fecib⁹ materieꝝ remanēt: etiā plurima aggregatio materieꝝ que ſunt cauſe cōiuncte eſt ꝑpter diſpōnes corporales. ſ. repletiones quātitatis ⁊ qualitatis. Et ideo Gal. negauit in terapētica ad Glauconē lib. 1. cap. 3. interpolatā febrē ſic mũdificari ſicut mũdificatur effimera. Apud intellectũ v̄o ſpeculantem nō videtur īpoſſibile ꝙ hō habeat paroxiſmos febriles ⁊ inter paroxiſmos ſit ſanus ſibi: ⁊ ratio ſuꝑ hoc eſt. In hoi̇e cholerico per aliquā diſpoſitionem exiſtentē in latitudine ſanitatis ſue pōt multiplicari aliqua cholera que poterit pelli ad extra venas ⁊ facere paroxiſmũ: ⁊ iteꝝ reuertēte eo ad ſuam ſanitatē iteꝝ poterit fieri h̄. Et appet illud ſi recordamur hoi̇s qui latitudi̇e pori fellis ad ſtomachũ euomebat cholerā ſm vnāquāq̄ȝ diem: de quo eſt ſermo ſcd̄o de cōplexionibus cap. 6. ⁊ in thegni. 2. tex. cōmen. 19. tracta. de ventre. ⁊ in cōmēto ſecũdi regimi̇s acutoꝝ. cōmē. 30. ¶ Sed tu dices ergo aliqs tota vita poterit febrire. Dicēduȝ ꝙ ſi talis motus cholere eſt per diſpōnē mobilē exiſtentē in extremo latitudinis ſue ſanitatis. v̄bi gr̄a ꝑ gradũ ſiue mēſurā aliquā caloris: tūc ſemꝑ cũ erit in illa diſpōne cadet de ſanitate ſua ī fe. ⁊ ſua ſanitas diceṫ cuȝ illis cauſa: vel cum cauſa cōtingenter cauſa caſus in feb. Si autē diſpoſitio illa ſit īmobilis. v̄bi gratia latitudo pori fellei vel oppilatio nāľis aliqua: tunc ſemper iſte poterit febrire. i. quouſq̄ȝ duraret ſibi vita poſſet paroxiſmare paroxiſmis cholericis vt in exēplo dicaṫ. nec aliquis miretur de hoc. ſi enim cholera que omni die euomiṫ pelleretur omni die in quodā alio ad ambitũ corporis omni die tota ſua vita febriret: ⁊ q̄ dixim⁹ habēt multũ cōfiteri illi qui dicũt ꝙ a gn̄atione hō non pōt eē eger vt nũc: qd̄ tñ nos negauimus in qōne noſtra de hoc.

Du[m] 18[m] ¶ Dubitaṫ 7° an qualitas derelicta a putrido humore ītra venas poſſit eē cā reuerſionis paroxiſmi ītra venas. ¶ Et dōm ꝙ ſic humor putridus ex̄ venas reliquit qualitatē malā q̄ñq̄ȝ ſine mā ſolaȝ: vnde reaggregaṫ noua materia: ita poſſum⁹ imaginari ꝙ aliquo humore intra venas moto ad putredinē. v̄. g. cholā vni⁹ vncie aliqua ꝑs iſtius vncie. v̄. g. 3. j. reſoluatur ⁊ qualitas remanēs diſponat vt noua reaggregeṫ: ⁊ de hoc dicetur paruȝ poſt.

¶ Aut ꝑꝑ iuētionē cāe p̄me putredis in mā p̄ᵃ ⁊ iſlāmaṫ in mā ſecũda ſm ſemitam putrefactionis.

¶ Hic dat aliā cāȝ ꝑꝑ quā reuertiṫ feb. l3 paroxiſmus p̄mus recedat. Et p̄ facit hoc. Scd̄o concludit totũ ſermonē. ibi (Res ergo.)

¶ Primo dicit ꝙ cā p̄dicta reuerſionis erat reliqa cali̇tatis aut ſupple cā reuerſiōis eſt ꝑꝑ iuētionē cāe p̄ᵉ putredis. i. cāe p̄ncipalis putredis in mā p̄ᵃ. Differũt ꝫ due cāe: qa p̄ᵃ eſt cā cōpľonaľ remanēs in mēbris: vñ noua mā reaggregaṫ: ſed cā ſecũda eſt caliditas materiei actu putreſcētis quia mā aliqua alia actu exiſtēs diſponiṫ ad putredinē. Et hic recte cadit exēpluȝ de ſtercore colũbino qd̄ Gal. ponit p̄mo de differētijs feb. cap. 5. erat eniȝ cumulus ſtercoris illi⁹ cuius vna pars p̄mo putruit ⁊ fumauit: ⁊ ea fumante diſponebaṫ ſecũda pars eiuſdem cumuli ad putredinem.

Du[m] 19[m] ¶ Dubitaṫ p̄mo q2 omittit cām reuerſionis ſecũdi paroxiſmi que eſt ex cinere vel reſiduo p̄cedentis materie. ¶ Dōm ꝙ forſan dedit intelligi in p̄ma cauſa que eſt qualitas remanēs: illa eniȝ ſiue ſit pura ſiue cũ aliquo cinere reſiduo pōt attrahere nouā māȝ ad locũ putredis. Iſta aũt ſcd̄a cā ſtat in h̄ ꝙ p̄ᵃ mā putrida diſponit 2ᵃᵐ ad putredinē. Et iō ēt ad hāc ſcd̄aȝ cāȝ poſſet reduci.

Du[m] 20[m] ¶ Dubitatur q2 ſi cā ſcd̄a hec differt a prima: opȝ imaginari ꝙ ſi feb. h̄ȝ cētuȝ paroxiſmos tota mā prius ſit cumulata in forma cāe añtis ⁊ ſemꝑ pars poſt ꝑtē moueaṫ ad putredinē ſm ſuũ ꝑioduȝ p̄ma ꝑte diſponēte ſcd̄aȝ: ſic enī eſt exēplũ ſimi columbini qd̄ in agro Gal. ꝑſpexit. Et ſi p̄ma mā gn̄aret ſcd̄aȝ: iā cā iſta eēt eadeȝ qd̄ p̄ma. ¶ Dicēduȝ ꝙ cōtingens eſt quādoq̄ȝ oīum paroxiſmoꝛuȝ debētiuȝ fieri māȝ preexiſtere ſub forma cauſe antecedētis: ⁊ iſti paroxiſmi credēdi ſunt eſſe pauci: nō tñ eſt īpoſſibile ſic eſſe. v̄. g. ſit ſuperfluens cum ſanguine libra vna cholere que gradatiȝ expellaṫ ex̄ venas: ⁊ quelibet vncia faciat paroxiſmũ ⁊ ſemꝑ p̄ma diſponat ſcd̄aȝ. ¶ S3 tu dices q̄re prius moueṫ vna vncia cholere q̄ȝ alia. Dōm ꝑpter vnam eē alia actualiorē: ⁊ magis diſtātē a nā ſanguinis: ⁊ hoc qd̄ dcm̄ eſt forſan nō eſt frequēter. Accidit tamē frequētius ꝙ p̄cedēs paroxiſmus ſuo calore putredinali diſponit ad gn̄ationeȝ ſecũde materie: gn̄ationeȝ dico corruptiuam: ⁊ tunc differt p̄ma cauſa a cauſa ſecũda: q2 p̄ma ponit actionē q̄litatis remanētis poſt reſolutionem materie p̄me. Iſta aũt ponit actionē a calore putredinali māe cũ actu putreſit: vñ mā 2ᵃ diſponiṫ ſiue illa mā prius fuerit ſiue mō de nouo generetur.

Du[m] 21[m] ¶ Dubitatur qũo he materie ſaluabunt motus ꝑiodicos tertianos vel quartanos vel q̊tidianos: cuȝ motores earũ ſint quādoq̄ȝ male cōplexiones derelicte agentes in hora quietis vel malitie qualitatis putredinalis que agũt tēpore paroxiſmi. ¶ Dicēduȝ ꝙ l3 iſte cauſe formaľr ſint diuerſe frequēter ſimul cōcurrũt: ⁊ quia materie que moueṅṫ ſunt tales. ſ. p̄cedēte cholera moueṫ poſtea cholera: ideo ſeruāt periodos: ⁊ q2 poſſunt variari iſta: naȝ mala qualitas derelicta a choľa putreſcēte vel ſua actualis q̄litas putredinalis pōt mouere nō ſoluȝ choleraȝ ſed flegma: ideo conuenit variari ꝑiodos: vñ factis multis incinerationibus: ⁊ quartane fiunt ⁊ in hoi̇e calidi epatis ⁊ flegmatici ſtomachi: tertiana attrabit quandoq̄ȝ flegmaticā ⁊ econtra. Et tu conſidera.

Du[m] 22[m] ¶ Dubitatur aũt quare dixit ſm ſemitā putredinis. ¶ Dōm ꝙ q̄litas que acqriṫ in mā ſcd̄a a mā p̄ma vt dicit ſcd̄a cā: imo ēt a q̄litate derelicta a materia vt dicit p̄ma non eſt actualis putredo: ſed eſt diſpoſitio quedaȝ ad putredinem ſicut ꝓlixe declarauim⁹ in qōne noſtra de ꝓlōgatione feb. ¶ Dicamus ergo ꝙ ſi p̄ma materia actu putreſcens actu putrefacit ſecũdaȝ: tunc continuat ſeipſam febris per hoc: nec per hoc habet reuerſioneȝ periodicam ſecũdi paroxiſmi. ſi autem diſponat aliquam materiaȝ ad putredinē dando ſibi qualitatem qua tali die mouebiṫ motu quo eueniet ſibi putredo vel cōplebitur ſibi putredo: tũc fiet reuerſio ꝑiodica ſecũdi paroxiſmi: ⁊ ideo Auicē. dixit ſm ſemitā putredinis.

¶ Eſt autē vltra hoc cōſiderandũ ꝙ per diſpōneȝ in ſecũda materia inductā a p̄ma materia vel a qualitate remanēte: poſſum⁹ imaginari diſpoſitioneȝ eſſe taȝ ꝓpiquā putredini ꝙ ſtatiȝ cũ mā illa mouebiṫ ad locũ putredis occupabiṫ a putredi̇e ⁊ poſſumus

imaginari

imagīari eē gradū putredis q nō appet adhuc aut ꝓꝓ gradus remissionē aut ꝓꝓ paucitatez multā materie que talē gradū recipit. sed tā gradus debilis ꝙ paucitas materie possunt dici semita respectu subsequentis putredinis potentis actu facere feb.

¶ Considerandū etiaz ꝙ littera que dicit ꝓpter intētionem cause putredinis prime. potest dupliciter exponi. Uno modo ꝙ primā putredinē vocet causaz priorez respectu sequētis: ⁊ tūc inuentio cause putredīs ꝑme .i. inuētio caloris putredinalis est que est in mā ꝑma: ⁊ vt sic ly ꝑme cōponit̄ cū ly putredinis. Alio mō ꝙ per cāz putredīs ꝑmā intelligit cāz īmediatā: ⁊ per se putredīs: ⁊ tūc dicet̄ aut reuertit̄ paroxismus ꝓꝓ īuentionez cāe ꝑme .i. cāe per se ⁊ īmediate putredinis que ꝑmo īuenit̄ in mā priori: deīde accēditur in scōa ⁊c. ⁊ sic ly ꝑmo cōponitur cuz ly cause.

Dum. 23m. ¶ Dubitat̄ aūt qd mouet scōaz materiā ad actualez putredinem: q2 iā recessit ꝑma mā ⁊ secunda mā est solū in semita. ¶ Dicēdum ꝙ calor paulatiz disponēdo ꝓcedit. Uel ergo calor seipz intendit vt alʼs tenuimus ꝙ idē possit agere in se. Uel ex hac dispōne ampliori mā concumulata cōpletur putredo a calido cōtinentis.

Dum. 24m. ¶ Dubitat̄ q2 videt̄ defectiuus in ponēdo causas reuersionis paroxismoꝝ: q2 preter has est dispositio particulaꝝ gñantium mās ⁊ mittentiū ad loca putredinis: vt dixit Gal. 2° de diffe. feb. ca. vlt. ¶ Dicēduz ꝙ paroxismus qui recessit iteꝝ reuertitur aut ꝑ malaz cōplexionē derelictam a materia putredīs prioris siue sit cinis cuz hoc siue non: aut ꝓpter alterationē quā facit materia putrida ꝑma in mā secūda. Et iste sunt due cause reuersionis q̄ sunt cause sumpte ex hoc ꝙ hō febrit vel februit: ⁊ sic sunt sumpte ex parte humoris putridi: ⁊ eas posuit Aui. solas q2 sermo suus cōtinuus fuit de recessu ⁊ reditu feb. putredīs extrinsece ⁊ de cōtinuitate intrinsece. Sed ꝑter dictas causas est reuersionis causa: noua generatio facta a particulis mittētibꝯ: ⁊ hec cā non pendet necessario a putredine īmo omni circūscripta putredīe fieri potest. v.g. epar ⁊ vene huius hoīs in tāto tēpore multiplicauerunt tantā ⁊ talez cholerā que in tanto tēpore pellit̄ extra venas ⁊ faciet poxismuz vnuz tertiane ⁊ tādem iteꝝ hic epar ⁊ vene determinato spatio facient eādez cholere quātitatez vel ꝓpinquā ⁊ reuertet̄ feb. ⁊ manifestū est ꝙ si de qualitate putredinali ꝑme cholere nihilʼ remāserit: nec etiam putredinalis calor aliquid egerit in mās vicinas: adhuc reuertetur feb. manēte eadē dispōne epatis ⁊ venaruz: ⁊ eodē modo nutricationis: ⁊ hāc causaz Auic. non posuit: quia ista non est causa reuersionis que reduci possit in putredinē feb. ¶ Sed tu dices nōne illa mala qualitas potest inesse epati ⁊ venis vel alteri particule propter actionez factam a putrido humore. manifestuz est ꝙ sic. Dicendum ꝙ tunc ista causa non est alia a prima causa quā Auicē. ponit.

Dum. 25m. ¶ Dubitat̄ qa hec secūda causa videtur necessario inducere ꝙ paroxismus cholere citius reuertat̄ ꝙ paroxismus flegmatis. si .n. putridus calor ꝑme materiei disponit materiā secūdaz ad putredinez: tūc materia que est citius disponibilis a ꝑma materia citius mouebit̄. Sed cholera cōparata ꝑcedenti cholere citius est apta dispositioni ꝙ flegma cōparatuz ꝑcedenti flegmati. Et hoc ꝓbatur: qa qualis est putredo ad putredinem cōparata: talis est dispositio cōparata ad dispositiōez. videtur enī ꝙ ille dispositiones sint debiles putredīes: sed putredo cholʼe citissime ꝓcedit in mā cholerica sicut ignis in lignis siccis. putredo autez flegmatis tarde sicut ignis in viridibus lignis: ⁊ intātuz ꝙ Ras. 25. cōtinē. cap. 2. s. de quartana credit augmentuz paroxismi flegmatice eē lōgius ꝙ melācholice: igit̄ dispositio ad putredinē citius fiet in cholera ꝙ in flegmate. ¶ In hac difficultate dixim9 multa in q̄stione nostra de ꝓlongatione febriū. Dicamus autez hic iteruz ꝙ mā ꝑma ⁊ secūda vel sunt in vno cumulo: vel de secūda materia nihil est actu sed dz gñari vel actuari. siqdez ꝑma ⁊ secūda materia sint in cumulo vno a quo ꝓpter causaz superius dictaz separet̄ ꝑmo vna pars secūda remanēte: dico ꝙ quantū est ex substātia ⁊ qualitate cū habeat vt ꝑsupponitur quātitatez debitam ad causandū febrem est magis parata putredini cholera ꝙ flegma. Et non video ꝙ si in corpore Petri. vbi gratia sint due vncie flegmatis de quibꝯ est mota vna vncia hodie ⁊ in corpore Martini sint due vncie cholʼe de quibꝯ est mota vna vncia hodie ꝙ citius nō reuertatur paroxismus cholʼe ꝙ flegmatis: qa cholā longe habilior est vt īflāmetur: nec valet qō qdā dicūt ꝙ durat plus calor flegmatice ꝙ cholʼice nā durat qnque horis plus. sed intensio caloris cholʼe videt̄ plus facere ad actionez ꝙ perduratio obtusi caloris flegmatis aut saltē non minus. dico autē ꝙ ex parte substātie ⁊ qualitatis: qa si reseruatur ad tertiuz diem motus illius cholʼe nō erit nisi a ꝓprietate insequente naturā talis humoris. Amplius reperit̄ vnus paroxismus tertiane durās tribꝯ horis. Si autē secūda materia dz generari vel actuari tūc paroxismizat tardiꝯ cholʼa ꝙ flegma: qa de ꝓprietate talis humoris vt cholere est ꝭm tertiū diez habere cōplementuz sue generationis vel actuationis vñ putrefit vel putrefieri pōt: sed de ꝓprietate flatis est ꝙ citius fiat h̄: lz posset ita variari ꝓꝓ cās vt dicet̄: ⁊ iō

dixim9 subtilʼr in qōne nr̄a ꝙ in ꝑiodicatione illa īquātū ꝑiodicatio in qua mā secūdi ꝑoxismi opz gñari vel acutari siue de nouo cōcumulari ⁊ separi in tꝑe qetis non acgrit̄ ꝑ se dispō putredis: īmo per se acgrit̄ dispō ad formā talis humoris. gñandi vlʼ actuandi que dispō pōt eē nō putredialis: ⁊ accidit sibi ꝙ sit putredinalis vel si sit putredo: tñ nō prius facit febrē ꝙ mā hēat ꝙtitatē sufficiētē quā non hēat nisi in tanto spatio tēporis: nec videt̄ dubiuz ꝙ in minori tēpore aggregetur flegma. Et tu considera.

¶ Res q̄ putredis resoluit̄ ꝭm īuētionē calitatis non deficiētis putrefaciētis ⁊ resoluētis ⁊ faciētis cinerē ⁊ ꝑtrāseuntis ad vicinū donec abscindat terminū et finiat mām ⁊ nō iueniat vicinū aliud ⁊ remaneat febris expectās mām aliā ⁊ attrahit ad locū suum.

¶ Hic est assumatio sermonis ⁊ vult ꝑ abbreuiare: q̄re feb. de mā putrida extra venas deficit: ⁊ est qa res putredinis .i. mā putrida resoluit̄: q2 in ea est inuētio caliditatis que nō deficit putrefacere quousqꝫ stat ꝑoxism9 ⁊ resoluet̄ ⁊c. Etiā caliditas ista ꝑtransit ad vicinū. Et in hoc qō dixit. ꝑtranseuntis ad vicinū ⁊c. innuit cām reuersionis .i. ꝑiodicationis. pōt autē duplʼr exponi. Primo ⁊ ideo verificat̄ lr̄a que dicit: resoluit̄: ꝙ ꝑ ly vicinū ītelligit ꝑtes cōtinuas eiusdē humoris q̄ oēs faciūt vnū ꝑoxismū: ⁊ tunc exponat̄ ꝑtrāseūtis ad vicinū .i. ꝓcedētis successiue de ꝑte ad ꝑtez donec abscindat terminū .i. totā ꝙtitatē māe mote ad vnum ꝑoxismū: ⁊ iō subdit ⁊ finiat māz ⁊ nō iueniat vicinū aliō .s. ꝯtinuū quo paroxism9 posset ꝑdurare sed bñ īuenit vicinū ꝓ alio futuro ꝑoxismo: ⁊ iō subdit ⁊ remaneat .i. cesset vel desinat febris expectās māz ⁊ que trahat̄ ad locuz vbi fuit ꝑma siue stet loco ꝑme: ⁊ hoc est qō dicit attrahit ⁊c. vel remanet feb. s. vtualʼr in calore dimisso ab humore q iā resolutꝯ est quo calore expectat̄ alia mā q̄ stabit loco eiꝯ que recessit. Alio mō per vicinū possumus ītelligē humorē debētē facē scōz ꝑoxismū: ⁊ tunc erit sensus ꝙ calor est accēsus in mā ꝑma īdeficiēter resoluēs ⁊ faciēs cinerē: ⁊ cū hoc ꝑtrāsit ad vicinū .i. ad humorē q dz facere scōz ꝑoxismū. Hec autē resolʼo cineris ⁊ ꝑtransitio ad vicinū fit in toto tēpore quo ꝑꝯ mā finit̄ ⁊ nō inuenit̄ vicina mā cōtinua qua possit plus durare paroxismus: ⁊ h̄ est qō dicit: donec abscidat terminū .i. ꝙtitatē materie. ⁊ finiat ⁊c. i. ista resolʼo putrefactio ⁊ īcineratio. et pertrāsitio fit: donec .i. tēpore quo finit̄ materia abscisa sua quātitate per resolutionē in qua finitiōe nō repitur vicina mā qua possit plus durare calor illiꝯ ꝑoxismi: bñ tñ repiri poterit mā vicina ꝓ alio paroxismo: ⁊ in h̄ tollit̄ ꝯdictio que appet in ꝭmone Aui. cū ꝑus dixit ꝑtrāseuntis ad vicinū ⁊ mō dicit nō īueniat vicinū. Sūt enim vicini diuersi. Et appet ꝙ nō opz destruere lr̄az q̄ dicit: nō deficiētis: quā qdā volūt eē affirmatiuā. nā ꝑ hoc qō dicit nō deficiētis: intēdit Aui. actionē continuā: ⁊ calorez continuuz vnius ꝑoxismi in quo toto ꝑoxismo calor indeficiēter resoluit materiaz.

¶ Cū aūt putredo est intra venas: tunc accidit vt sit resolʼo cōpleta difficilis. Et nō resoluitur putredo ꝑ ꝯtinuitatē que est in qbusdam venis cū aliis: ⁊ putrefit oīs res que vicina est ei: deīde resoluit̄ ad vicinū aliud. Et iterum illud qō comꝑhensum est in venis est vehementioris continuationis ad cor.

¶ Hic ꝓbat ꝙ putredo intra venas faciat continuaz: ⁊ arguit sic: tūc continuatur feb. quādo vapores putridi ⁊ mā putrida non resoluitur nisi cuz difficultate: sed hoc est quando materia putrida est in venis. Et in hoc dat duas causas. Prima est q2 vene sūt cōtinue: vñ materie que sunt in venis sunt sibiinuicē ꝓxime: quare putredo statiz transit de vna materia ad aliaz tā ad aliaz que est pars materie mote ꝓ vna exacerbatione ꝙ ad aliaz que est materia ꝓ alia exacerbatione. Et ideo Auic. dixit duo. Primo ꝙ putrefit res vicina. Secūdo ꝙ resoluitur ad vicinuz aliud. vel resoluitur .i. vadit vel trāsit. Secūda causa tarde vel difficilis resolutionis vapoꝝ ⁊ materieruz putridaruz est: qa materie iste cordi cōtinuantur per medias concauitates venaruz. ¶ Sed tu dices quid facit ꝑma causa ad difficultatem cōplete resolutionis: nō .n. videtur aliud ꝓbare nisi ꝙ materie cito putrefiunt post primam materiā que putruit: ⁊ hoc q2 materie sunt inuicē ꝓpinque sibi. Amplius qd facit secūda causa ad difficultatez cōplete resolutionis: īmo ex hoc videt̄ ꝙ ad contrariuz faciat: q2 loca illa sunt calidiora: ⁊ sic magis resoluētia materias. Amplius quare dixit cōtinuationē eē in quibusdā venis: īmo est in oībus cū oēs oriātur ab vno trunco. ¶ Ad ꝑmuz dicenduz ꝙ per resolutionez vaporuz ⁊ materie intelligo absentiaz vel diminutionez eoꝝ: tali modo ꝙ febrem non faciant: sed cesset ex hoc feb. cuz autē ꝑma ꝑs materie mota est ad putredinē intra venas: tunc q2 alie materie sunt sibi vicine ꝓcedit putredo cōtinuando suꝑ vicinā materiam: vt

prius ꝙ pma finiatur: succedat alia: sed quādo putrefit extra venas in poris ⁊ locis in qbus non est humoris copia finit̃ pma mã ⁊ expectat̃ alia. Quidã autẽ voluerunt: ⁊ nos iã sic exposuim⁹ ꝙ in hoc Auicē. inuit causaʒ difficilis resol'onis triplicez. vnam ex parte densitatis siue soliditatis venaꝝ. ⁊ aliaʒ ex pte vicinitatis materieruʒ. ⁊ tertiã ex parte cõtinuitatis ad cor. ¶ Ad scðaʒ dicendũ ꝙ lʒ maior calor resoluat: tñ ⁊ putrefactionez coadiuuat. vult tñ Aui. ꝙ fumus putridus in venis cogitur ire ꝯsus cor: qa cõcauitates venaꝝ sunt ꝯtinue cordi: siue sint a corde: vel sint cõtinue mediãte epate vel mediãtib⁹ arterijs q̃ venis associantur. ¶ Caderet ãt hic dubitatio vbi vehemẽti⁹ putrefiẽt mãe vl' in venis vel ex̃ venas. ⁊ plixe scripsim⁹ in qõne õ h̃. ¶ Ad 3^am dõʒ ꝙ dixit h̃: qꝛ loquit̃ de venis in qb⁹ est putrida mã vt nõ curet loq de venaꝝ ꝯtinuitate: nisi hʒ ꝙ mãe ꝯtinuant̃ in eis: ⁊ iõ posset exponi ꝓpter continuitatẽ. s. materieꝝ putridaruʒ que ꝯtinuitas est in qbusdaʒ venis cuʒ alijs. s. materieb⁹ non putridis.

Du^m 26^m ¶ Dubitat̃ si materie in eis venis sunt ꝓpinque: ꝗ cũ inchoat feb. chol'ica dʒ statiʒ trãsire in sanguineã vel flegmaticã: qꝛ iste materie dñant̃ in venis. Et dicem⁹ ꝙ cũ incipit aliq̃ cõtinua fe. de mã que putrescit in venis: debemus imagiari totũ sanguinẽ vel ꝫm illa loca venaꝝ hr̃e dispõnẽ ꝫm illũ humorẽ. ꝯ. g. icipit continua cholerica: tũc sanguis ad cholericitatẽ tẽdit: ⁊ iõ successio putredinis est plus in chol'a. Amplius chol'a putrida cõformi⁹ se hʒ ad cholerã q̃ ad flegma: ⁊ qꝛ in venis humores sunt sibi vicini: ideo nõ ꝑdurãt febres ꝯtinue in simplicitate qn associẽt sibi alias materias alteri⁹ spẽi. Et in hoc ꝯsidera multas varietates ꝑturbantes mẽtes medicoꝝ q cũ viderint. vnũ ĩfirmũ cuʒ vna ꝯtinua cui⁹ signa satis apparẽt vniformia in p̃mis dieb⁹. ꝯ. g. ostẽdẽtia cholerã ⁊ illã nõ malã: ⁊ vidẽt signa digõnis ⁊ laudabilẽ pulsuʒ: ⁊ egestiones debite digestas: ⁊ in exacerbationibus. al'r in exteriorib⁹ sudores laudabiles: ĩmo in p̃mis creticis vidẽt postea vrinas nõ bonas ⁊ varietates multas in exeũtib⁹ ⁊ alijs: vñ prius crediderũt ĩfirmũ euasuꝝ: ⁊ postea cogunt̃ mutare sñiaʒ. hoc frequenter accidit ꝑꝑ mot⁹ ⁊ ruinã mãeꝝ diuersaꝝ ad putredinez: ⁊ accidit plus modernis hoĩb⁹ q̃ hacten⁹: qꝛ corpa sũt vehemẽter plena: ⁊ accidit ꝑ mltũ errorẽ ĩ dieta medicis volẽtib⁹ iplẽ febricitãtes.

Du^m 27^m ¶ Dubitat̃ an sanguis possit facẽ ꝑiodicã febrẽ. ¶ Videt̃ ꝙ sic: qa vnicuiq̃ humori debet̃ ꝑiodus q sibi ꝯuenit: vt Auic. ponet cap̃. de febrib⁹ apatuʒ. Ampli⁹ ex dispõne ꝑticulaꝝ mittẽtiũ ⁊ recipientiũ mães fit ꝑiodicatio: vt Gal'. dixit. sed hoc põt sanguini accidere. epar eni in tpe determiato posset multiplicare de eo: ⁊ ad aliquã ꝑtẽ tũc mittere in tpe determiato: ⁊ ꝓbat̃ qꝛ fluxus sanguineos videm⁹ hʒ ꝑiodos in qbusdã. ¶ In ꝯ̃riũ est Gal'. 2° de dif. feb. sñia Gal'. est in fine libri de diffe. feb. ꝙ qꝛ putredo sanguis est cõis in venis aut in maxia vena nõ hñs p̃cipuã ꝑticulã mittẽtẽ aut attrahẽtẽ: iõ sua putredo accẽdit febrẽ vnã ꝯtinuã a p̃ncipio vsq̃ ad finẽ: ⁊ satis Aui. h̃ ⁊ Auer. 3° coll'ʒ cap̃ 8. ꝯsentiũt. Sʒ sicut ibidẽ dixim⁹ ꝯ̃ Gal'. lʒ h̃ sit frequẽter: nõ tñ semꝑ necium est. Ampli⁹ si febres que ꝫm ꝑiodos exacerbant̃ fiũt ex dispõnib⁹ ꝑticulaꝝ mittẽtiũ vel suscipiẽtiũ vel gñantiuʒ vel attrahẽtiũ supfluitates: vt ipemet Gal'. ꝯcedit: tũc sanguini põt h̃ inesse: lʒ vt cõiter dicũt nõ possit in forma ꝓpria ꝑseuerare multum ex̃ venas. ¶ Est aũt opio ꝓlusq̃ cõmẽ. trac. 3. thegni cõmẽ. 38. sup illa ꝑte. Ferunt eni ꝙ sanguis nõ sit suba 4^a: sed sit qd cõpositũ ex flegmate cholera ⁊ mel'ia: ⁊ iõ cũ putrefit declinat vel ad chol'aʒ vel ad flegma vel ad mel'iaʒ: ⁊ tũc ꝑiodus sanguis nõ erit nisi ꝫm ꝑiodos illoruʒ humoꝝ. ⁊ satis alludit sibi Auer. in practica cãticoꝝ in ꝑte. 68. cõmẽto. cũ dicit. ꝓbabili⁹ est ꝙ cũ putrefit sanguis generent̃ inde tres feb. ⁊c̃. Et cõplendo sermonez ꝓlusquãcõmentatoris est intentio sua: ꝙ si cogatur dicere quã feb. faciat sanguis ille cuʒ non declinat ad alterum triuʒ humoruʒ. Respondet dicens tria. ꝓrimuʒ ꝙ non periodicabit periodo alicuius illoꝝ humoruʒ: qa non conuenit cuʒ aliquo illoruʒ. Secundo ꝙ verimisilius est ꝙ periodicet ad moduʒ periodicationis flegmatis magis q̃ cholere vt ostẽdit ꝓlixe ex sermone Gal'. scðo ꝓnosticoruʒ cõmento. 27. s. super illo verbo. ꝙ si vrina transierit ad rubedinem. ⁊ ꝓbat qꝛ flegma leuiter transit in sanguinez etiaʒ qa sanguis sic flegmaticus magis multiplicat̃ in corpore. Tertiũ est ꝙ eius periodicatio est ꝫm distemperantiã quã acquirit: qꝛ putredo p̃mi sanguinis moti ad putrefactionez fecit distẽperantiaʒ: ⁊ ideo regeneratio secũdi sanguinis debentis ire ad mineraʒ: erit ꝫm illam distẽperantiã acquisitaʒ: ⁊ sic fiet periodicatio cholerica vel flegmatica vel melãcholica. ¶ Non intẽdimus ꝓcedere cõtra eum in hoc qð dixit de natura sanguinis: quoniaʒ alibi pertractauimus dicta illa. Sʒ cuʒ primo dicit ꝙ si putrefit non habebit periodum alicuius illorum: veruʒ dicit quodãmodo: sed tamẽ nõ se declarat quẽ periodum. Et cũ secundo dicit ꝙ magis habebit perioduʒ flegmat̃ q̃ cholere: ⁊ hoc etiaʒ poterit dicere veruʒ ꝫm quẽdaʒ modum: tamen absolute sermo intellectus habet ĩpugnationez. nam nõ minus humori videtur attribui natura ꝑiodicationis illius humoris in quẽ est aptus trãsmutari q̃ illius qui in ipsum trãsmutari est aptus: ꝗ nõ minus tribuet̃ sibi ꝑiodicatio cholere q̃ flegmat̃.

Et cũ 3° ĩnuit ꝙ regñatio sanguis fiet ꝫm distẽperãtiaʒ q̃ p̃cessit: dicet aduersari⁹ ꝙ h̃ nõ est veꝝ: sed epate alicui⁹ gñante sanguiez bonũ in qualitate sola quãtitate superfluũ expellet illuʒ ad ex̃ venas vbi putrescens faciet febrez: ⁊ tunc lʒ in particula in qua putrefit remanserit mala qualitas: tñ epar in tẽpore medio poterit reuerti ad suaʒ cõplexionez naturalẽ que faciet eũdez sanguinez: ⁊ inequali tẽpore pellet ad particulaʒ: ⁊ sic iterato vnde fiet ꝑiodus. ¶ Dicemus igit̃ sermonez breuẽ ꝙ periodus est duplex. vn^a qui sequitur naturã siue ꝓprietatez humoris: ⁊ ista est determinata ⁊ finita: qa sequitur naturã finitaʒ: ⁊ est qua dicimus ꝙ cholera mouetur de tertio in tertiuʒ: ⁊ flegma de die in dieʒ: ⁊ melancholia de quarto in quartũ: ⁊ sanguis vniformiter: ⁊ hoc modo si questio erit vtrũ sanguis posset facere ꝑiodicã fe. dicemus ꝙ sic periodo qui sibi cõuenit: nõ dico ꝙ faciat periodicaʒ cholere nec flegmatis nec melãcholie: sed ꝑiodicaʒ suam que est vnũ continuuʒ habere paroxismuʒ siue durationem siue motũ: vñ Auer. 4. colliget cap̃. 30. hec febris non habet nisi vnũ paroxismũ. quẽadmodũ igitur sanguis sua ꝓprietate habet suũ paroxismuʒ qui est continue affligere ⁊ nõ habere supercrescẽtias de tertio in tertiuʒ: nec de die in diẽ: nec de quarto in quartum: ita quilibet humor per sui ꝓprietatez habet certũ paroxismum. s. chol'a tertianũ ⁊c̃. ⁊ ideo dixit Auicẽ. ꝙ quisq̃ humor habet ꝑiodũ qui sibi cõuenit: ⁊ appet ꝙ periodus sanguinis ĩproprie dicit̃ ꝑiodus: sʒ potius debet dici priuatio periodicãndi. Alia autẽ est periodicatio que sequit̃ dispositionez particulaꝝ mittentium ⁊ attrahentium ⁊ generãtiũ materias: ⁊ in hoc sequitur quantitatẽ ⁊ qualitatem materieꝝ ⁊ locum ⁊ dispositionẽ particularuʒ mittentium ⁊ recipientiũ: ⁊ talis periodicatio fere variabilis est in infinituʒ: ⁊ ꝫm hoc quilibet humor nõ per naturã humoralẽ hanc specificaʒ: sed per dispositiones dictas potest periodicare. Et cuʒ hoc quilibet quocũq̃ ꝑiodo: hoc autẽ ꝓbatur. nam cuicũq̃ humori potest accidere ꝙ alicuius particule dispositione generat̃ vel cõcumulat̃ in determinato tẽpore: ⁊ potest accidere ꝙ pellit̃ tẽpore determinato: igitur cuilibet põt accidere qð periodicabit. illud autez primo apparet in sanguine. naʒ videmus quosdaʒ habere fluxum sanguinis omni die per plures dies ⁊ quosdaʒ omni mẽse. hoc autez nõ est. nisi qꝛ epar eius vt in exẽplo loquamur generat tãtum sanguinez in tanto spatio mittibilez ad nares vel anũ: ergo si sanguis ille tẽpore quo pellitur teneret̃ in venis aut extra venas et putrefieret faceret feb. vel possibile est ꝙ faciat ꝓportionalez habentẽ periodũ illi periodo fluxus sanguinis: ⁊ sic imaginandũ est de cholera ⁊ de flegmate ⁊ melãcholia. Qð autẽ quilibet humor possit habere quẽlibet perioduʒ cũ considerant̃ cause p̃dicte apparet. naʒ cũ imaginabile ⁊ possibile sit de facto ꝙ epar hui⁹ hominis omni die multiplicet sanguinem ⁊ epar cuiusdaʒ alterius omni mẽse vel omni anno multiplicet qui sanguis cuiusq̃ diei et sanguis cuiuscũq̃ mẽsis possunt extra fluere vel retineri vñ fiat feb. imaginabile: ĩmo possibile ⁊ eueniẽs est ꝙ in quocũq̃ spatio tẽporis vel mẽsura que est a die ad annuʒ possit hoc cõtingere ꝫ diuersa ĩdiuidua: ⁊ sic est de alijs humorib⁹. ¶ Ex qb⁹ pʒ ꝙ recidiua vera est aliud a paroxismo: qꝛ paroxismare est redire egritudinem cum ordine tertiane vel quartane. Sed recidiuare est redire egritudinez: non tamen necessario cuʒ ordine: lʒ possit contingere cum recidiua. Et alia ex hoc videre potes.

Du^m 28^m ¶ Sed dubitat̃ quare nõ accidit hoc frequẽter sicut frequẽter videmus periodos sanguinis continuos ⁊ cholere tertianos ⁊ flegmatis quotidianos ⁊ melãcholie quartanos. ¶ Dicenduʒ ꝙ frequentius accidit in rebus nãlibus ꝙ est ꝫm naturã forme rei naturalis q̃ ꝙ est ꝫm violentiaʒ forme. ꝑiodicatio autẽ in tertiũ est ꝫm naturaʒ cholere cõparate ad calidũ mouens: sed moueri cholerã omni die vel in quartuʒ diẽ est per quãdaʒ violẽtiam ꝓpter q̃titatẽ valde supfluaʒ aut valde paucã cuʒ subtilitate aut grossitie multa ⁊ cuʒ pauca vel multa caliditate vel sensibilitate. partis pauca vel multa: vnde violẽtatur a motu sibi debito vt anticipet tertiuʒ aut postponat eũ. Et iã appet tibi ꝙ quãdo. h̃. credidit inuestigare causas ꝑiodicationis nõ ĩuestigauit nisi causas recessiõis feb. ⁊ reuersionis que diuersificant̃ ꝫm diuersitatẽ materieꝝ ⁊ ꝑticulaꝝ: sed causas determiate ꝑiodicatiõis chol'e vel flegmat̃ vel mel'ie nõ ẽ ꝑscrutat⁹: qa semꝑ ĩtellexit ꝙ h̃ eẽt ex nã humoris: vt appet ẽt siqs attẽte ꝯsideret ꝫmones suos. Et iõ auctores ꝯ̃siũ in hoc qñ volũt ꝓbare ꝙ febris sanguis hʒ ꝑiodũ tertianũ: ꝓbant per hoc: qꝛ sanguis trãsit in nãʒ cholẽ: ⁊ volẽtes ꝓbare ꝙ inordinate feb. vadũt in quartanas: ꝓbãt qꝛ humores tũc transeũt in nãʒ mel'ie. Cũ ergo chol'a excrescit in corpore vel parat̃ exuberãtie siue excrescẽtie ⁊ hʒ quãtitatẽ ⁊ modũ sube ⁊ locũ correspõdẽtẽ sue nãe: tũc ꝑoxismat de tertio in 3^m ⁊ sic mel'ia in 4^m ⁊ sic fl'a de die in diẽ: ⁊ sic sanguis ꝯtinuato ꝑoxismo ⁊ nõ replicato. Cũ aũt istis humorib⁹ eueniũt varietates ex̃ nẽe mltuʒ ex q̃litatib⁹ ⁊ q̃titatib⁹ ⁊ modis substãtie ⁊ dispõnib⁹ ꝑticularum ⁊ locis valde variant̃ in eoꝝ periodis vt iaʒ vidisti.

¶ Dubitat̃

2° de diffs feb. cap. ult°

Du^m 29^m ¶ Dubitat̃ aũt q̄ est illa q̄titas chol'e ⁊ sub̃e modus ⁊ locus q̄ correspõdere debẽt sue ꝓprietati vt fiat ꝑoxismus de tertio in tertiũ. ¶ Dicem⁹ ꝙ nõ põt dari determiate: sed arguibile est ꝙ sic̃ in reb⁹ nãlib⁹ formis eaꝝ rñdent q̄titates ⁊ alia cũ dz̃ effect⁹ ƀz formã ꝓuenire: sic forme cholere debẽti moueri in tertiũ: ⁊ qñ cholera erit ƀz illã dispõnez: tũc mouebit̃ a calore nostro in tãto ⁊ tali tẽpore: ⁊ queãdmodũ entia nãlia nõ agũt qđ eis debet̃ ad determinata forma ꝑꝑ violẽtiaz factaz a qualitate ex̃nea. ꝟ.g. cuz reubarbaꝝ euacuat sanguinẽ ⁊ turbith ẽt ꝑꝑ quantitatẽ sup̃fluã aut dispõnez corporis: sic cholera sub̃a qualitate ⁊ q̄titate sensibilitate particularum poterit ꝑmutare motũ suuz periodicum.

Du^m 30^m ¶ Dubitat̃ q̄ ẽt nos iuenimus chol'az ⁊ sic alios. s. flegma ⁊ mel'ia duplici dispõne ꝯdictoria ꝑoxismare eodez mõ. nã ex̃ñte cumulo chol'e ꝑoxismat de tertio ĩ tertiũ: ⁊ si nihil sit ei⁹ vt postq̄ ꝑmus ꝑoxismus recessit ẽt ꝑiodicat de tertio in tertiũ. Quãtũ aũt est tẽpus q̄ chol'a q̄ nõ est gñat̃ tãtuz ipsa deberet mutare ꝑoxismũ respectu chol'e q̄ actu repit̃ postq̄ ꝑmus ꝑoxismus recessit. ¶ Et dicemus ꝑ sol'õnẽ appentẽ ꝯfusaz ꝙ ƀ nõ mutat ꝑiodũ: sed stat cuz latitudie tertie diei. Nã chol'a ꝑexistẽs postq̄ alter ꝑoxism⁹ recessit paulatiz disponet̃ ⁊ mouebit̃ ad tertiũ diẽ: ⁊ alia q̄ nõ ꝑexistit paulatim gñat̃ ⁊ mouet̃ in 3ª die. ¶ Alia sol'o est ꝙ ꝑme chol'e. s. q̄ actu reperit̃ inest posse moueri in die eadẽ vel in 2ª vel in 3ª. Si gdẽ mouet̃ in eadẽ die vel sequẽti fiet duplex tertiana. si ãt in tertia die erit tertiana vna. Hãc sol'õnẽ vide in qõne nr̃a de ꝓlongatione febriũ. ¶ Alia sol'o est ꝙ chol'a q̄ est in vno cõi cumulo cũ ea q̄ facit ꝑoxismũ priorẽ nõ est eiusdẽ dispõnis oĩno vel valde ꝓpinque cũ chol'a q̄ prius mota est. Et rõ est: q2 fuisset mota eo tꝑe quo illa aut ꝯtinuasset ꝑoxismũ illius: habz ꝙ diuersitatẽ ab illa: ⁊ tũc medio tꝑe disponit̃: ⁊ ex ꝓprietate ƀz ꝙ in tertia die erit disposita ⁊ parata vt agitet̃ cal'o putredinali ⁊ cal'o nãli: ⁊ eodez mõ lz de chol'a secũdi paroxismi nihil ꝑexistat in cumulo: calor ꝑticule gñat ⁊ gñando disponit ⁊ finit̃ hoc ẽt in tertia die. Alias ꝓfunditates hic omitto queras illas in qõne nostra predicta.

Du^m 31^m ¶ Dubitat̃ vlteri⁹: vtruz mala q̄litas q̄ in venis derelinquit̃ a mã putrida que ꝯtinuo resoluit̃ sit cã reuersiõis alteri⁹ exacerbatõis sic̃ ex̃ venas mala q̄litas est cã reuersiõis paroxismi. ¶ Et dicem⁹ ꝙ gñal'r eodez mõ fieri ƀz reuersio ꝑoxismi ex̃ venas: ⁊ reuersio fortificationis vel ꝑoxismi ĩtra venas. Jdeo enĩ redit ꝑoxismus ĩterpolate: q2 remãsit q̄litas mala in locis in qb⁹ mã putruit: vel q2 mã in actu ꝑoxismi disponit aliã mãz q̄ stat in forma cãe añcedentis. Eodẽ mõ enĩ mã putrefit in venis: ⁊ mala q̄litas que ab illa acgrit̃ in ꝑietib⁹ venaꝝ est cã reaggregatiõis mãe: q̄uis ꝑ⁹ ꝓcedat ꝯtinue ⁊ ex toto resoluẽdo. Etiã mã actu putrescens disponit aliã que nõ est putrida: vñ putredo sibi sup̃uenit ƀz determinatũ diem: ista autẽ dispositto est vel in mã vniformi ⁊ cõtinua: ⁊ ista cõtinuat siue ꝓlongat paroxismuz. Alia est dispositio in materia q̄ idiget quodãmõ actuari: q̄ lz sit: est tñ in potẽtia quadã in sang^e vel cũ sang^e: ⁊ ista facit reuersionẽ exacerbatiõis siue paroxismi: sic̃ reuertit̃ feb. ꝑ mãz de nouo gñataz quãdo sola remansit qualitas. Quãuis aũt gñal'r eodẽ mõ se hẽat reuersio ꝑoxismi interpolate ⁊ cõtinue: sunt tñ ꝑter ƀ diuersitates spãles q̄s Auic. ĩnuit. nã mã q̄ in venis putrefit est associata copiositati humorali: vñ põt calor magis ꝯtinuari applicãdo sibi ꝑtẽ mãe post ꝑtez: vñ ꝑus 2⁹ ꝑoxism⁹ reuertit̃ q̄ prior mã resoluat̃ ⁊ mã ꝑ mota ad putredinẽ nõ ẽ parata ĩcinerari sic̃ si esset ex̃ venas: ⁊ ƀ ẽ qđ dicit Aui. Et nõ resoluat̃ putredo: ĩmo manẽte sua corpulẽtia sub for^a humorali trãsmutat̃ ꝑ actũ digõnis vel oppositi ⁊ currit vsq̄ ad statũ si feb. nõ multũ ꝓlõget̃: ⁊ ƀ est qđ ꝯsueuit dici ꝙ feb. ꝯtinue seruãt mãz ad vnicã expulsionẽ creticã cũ mã putrefit in venis.

Du^m 32^m ¶ Sz tu. d. ꝙ signa digõnis nõ poterunt ꝯtinuari: q2 semꝑ mã noua mota ad exacerbationẽ erit in ꝑn° mot⁹ talis q̄lis ꝑ^a mã q̄ in ꝑn° ꝑmi ꝑoxismi fuit. ¶ Dicẽdũ ꝙ non est dubiũ ꝙ semꝑ in principio cuiuscũq̄ exacerbationis sup̃uenientis in febre ꝯtinua appet vrina cruda respectu ei⁹ qđ appet in tẽpore getis siue remissiõis paroxismi que cruditas est ꝓprie ꝑ viã cuiusdã suffocationis caloris sub mã ꝓ illo tꝑe. Et iõ q̄uis in aliq̄ ꝯtinua tu videris ꝑus signa digõnis: nõ tñ turbari debes si ĩfirmus mingit vrinaz crudaz quodãmõ in ꝑncipio sue exacerbationis: in quo igit̃ est differentia ĩter mãz facientẽ exacerbationẽ in statu febris salubris: ⁊ facientẽ ꝑmaz exacerbationez qua iste febrire incipit. Et cõsidera ꝙ dr̃ia videt̃: q2 ꝑmo fuit ex toto cruda cũ qua. s. morbus inchoauit. Jsta autẽ mã que facit exacerbationez status ƀz digestionez que sibi debet̃: vel quã acqsiuit cũ stabat sub forma cause añtis. si enĩ tota mã q̄ facit vnã verã ꝯtinuã ꝑmo ⁊ a ꝑn° stat sub forma añtis cause: lz vna ꝑs prius alia moueat̃ ꝑꝑ cãs sup̃ius dictas: tñ a ꝑncipio tota ƀz aliquã ineptitudinez: sed ꝓcedẽte febre morbo existẽte salubri ꝓcedit super eo digestio aliqua ⁊ actio: ⁊ sic ẽt sup eo qđ putrefit actu ꝓcedit digõ. qđ aũt mouet̃ in augmẽto vel statu morbi salubris antequã moueat̃ ƀz preparationẽ laudabilez siue digestionẽ: non dico oppositã actuali putredini sed cum actu putrefit: tũc digerit̃ ẽt digestione opposita sue putredini.

Dub^m 33^m ¶ Sed tu. d. si feb. cõtinua de materia intra venas nõ habeat a ꝑncipio suã totã materiã sub forma cause antecedẽtis sed successiue generetur: quõ poterũt signa digõnis cõtinuari. ¶ Dicemus ꝙ aut nõ cõtinuabunt̃. Aut si cõtinuabunt̃ erit q2 semꝑ secunda mã generata sit digestior cum mã actu generat̃ q̄ ꝑcedens. Quõ autem possit hoc contingere non possumus in presenti discutere. ¶ Cõsidera tñ ꝙ raro inuenies continuas feb. que eũtes ad salutez continuent signa digestionis omni die ⁊ qualibet hora diei: ⁊ que vere continuant sunt de mã vna. Et ꝑter ꝑdicta est alia dr̃ia spãlis mãeꝝ q̄ putrefiũt ĩ venis ⁊ ex̃. nã fum⁹ putridus a mãeb⁹ ĩtra venas q̄si violẽtia cogit̃ petẽ cor: nõ ƀñs viã ita aptã sic̃ ẽ concauũ vene qđ ꝯcauũ ꝟsus cor est latius ⁊ accensibili⁹: sed mãe ex̃ venas habent poros multos versus cutim quibus resoluuntur.

¶ Ex quibus apparet sol'o ad qõnẽ. An mãe ex̃ venas possint facẽ continuã: q2 dĩm ꝙ sic ꝓpter multitudinẽ vel grossitiez mãe: vñ prius aduenit ꝑoxismus scđs q̄ ꝑmus resoluat̃. Et an mã ĩtra venas possit facẽ interpolatã: ⁊ dicẽdũ ꝙ possibile est ꝙ sic: lz raro q2 pauca mã ꝑmo mota ⁊ tardante secũda materia poterit prior resolui prius q̄ secunda veniat ad putredinez: ⁊ sic discontinuabitur febris. Et ideo Aui. dixit resolutio cõpleta est difficilis ⁊ nõ dixit est impossibilis: ⁊ non resoluitur putredo. s. vtplurimũ quasi dicat nõ venit ad incinerationez sicut quãdo est extra venas.

¶ Et iste qdem febres quibus sunt paroxismi eradicationis ⁊ tẽporis: qñq̄ dimittũt ordinẽ suuz ꝑꝑ diuersitatẽ materieꝝ in multitudie ⁊ paucitate ⁊ grossitudie ⁊ tenuitate. Et ꝓpter diuersitatez in eis in genere ita vt permutentur quedam materie ⁊ fiant de genere materiei alterius: que diuersificant̃ in eis in sꝑe nõ in multitudine ⁊ paucitate ⁊ tenuitate ⁊ grossitie tm̃. Et qñq̄ fit ex malitia regimis egri. Aut ꝑꝑ debilitatẽ eius. Aut ꝑꝑ multitudinẽ sensus eius.

a.l. tẽpori

¶ Jnuestigat quasdaz speciales diuersitates in febribus putredinis. Et ꝑmo ea que sunt ƀm motus paroxismales. Secundo comparat continuas ⁊ interpolatas. ibi (Et deteriores.) Tertio assignat causas quasdaz diuersitatis in pulsu. ibi (Pulsus ꝟo.) ¶ Prima in q̄tuor sic̃ q̄tuor sunt ille diuersitates. Prio ꝙ assignat cãz inordiationis ꝑoxismoꝝ: ⁊ sunt in gñe q̄tuor: ⁊ ꝑma subdiuiditur. ¶ Cõsiderãduz ꝙ Auicẽ. signanter dixit. eradicationis: quãtũ ad interpolatas. ⁊ tẽporis: quantuz ad continuas que tepescunt: ⁊ sic non eradicẽtur. Alia littera habet tẽporis. s. afflictionis siue motus. eradicationis. i. quietis. q̄ diuersificãtur ⁊c̃. vt ex hoc ĩnuat ꝙ quãdo materia trãsit de genere in genus. ꝟ.g. de chol'a ad melancholiã non fit mutatio ordinis paroxismoꝝ: q2 materia differt a materia soluz in multitudine vel paucitate ⁊ grossitie vel subtilitate: sed q2 differt in specie siue forma speciei siue forma specifica: ⁊ ideo dixit ꝙ materie diuersificant̃ in eis. s. generib⁹ ƀm que mutant̃ in specie. i. in for^a spẽi. Non ⁊c̃. quasi dicat non mutat̃ modus periodicus ꝓpterea ꝙ sint mutate materie in sola quãtitate vel substantia: sed etiã q2 sunt mutate in specie. Secũda causa est maluz regimẽ ⁊ est nota causa. Tertia est debilitas egri. nam quãdo virtus est fortis mot⁹ sunt ordinati: vt. 3. de crisi. 10. cap̃. ⁊ ideo vitup̃at̃ inordinatio ꝑoxismoruz: vt Auer. 4. colliget cap̃. 26. Quarta cã est multitudo sensus: q2 quãdo est multa sensibilitas carniũ qualibet aggregatione pauca mãe excitat̃ virtus: ĩmo q̄si quolibet motu vaporis: ⁊ ex hoc fit inordinatio. Aly dicũt ꝙ multitudo sensus est multitudo doloris vnde trahitur materia.

¶ Et paroxismi qdẽ q̄ eradicant̃ ĩcipiũt ƀm plin cum horripilatione aut frigore aut rigore ⁊ resoluunt̃ per sudorẽ. Et nõ incipiũt cũ frigore aut horripil'one ƀz plimũ. Nisi aut ꝑꝑ frigus humoris: aut ꝑꝑea q2 humor mordicat lacertos: aut ꝑꝑ ꝓfundationem caliditatis ad interiora tendẽtis ad partez materiei: aut ꝑꝑ debilitatem virtutis: aut ꝑꝑ frigus aeris sic̃ contigit tꝑe hyemis. Et illud qđ fit ex mordicatione caliditatis est dignius vt ꝓportionetur ad horripilationem q̄z ad frigus. Et plurimũ qđ accidit de eo est vt sit sicut punctio acuuz in omni mẽbro. Ueꝝ resolutio materiei cũ sudore est: qm̃ caliditas putrefiẽs vel putrida resoluit humiditatem ⁊ remanet cinereitas. Cũ ergo sit illa humiditas non obsessa in venis facilis fit expulsio eius per sudorem in poris.

¶ Hic scđo assignat causaȝ inuasionis cuȝ typo ⁊ finitionis cū sudore in interpolatis. Et causaȝ quare hoc non fit in ꝯtinuis: ⁊ causaȝ quare quedā inuadunt cuȝ frigore ⁊ quedā cū horripilatione. Et tādem ostendit quomō accidit interpolataȝ continuari. Secūda ibi (Paroxismi autē.) Tertia ibi (Et in quibusdam.) Quarta ibi (Et quādoqȝ.) Quid ītelligat per rigorē ⁊c. regre in suo caplõ: hic ꝑ tñ sumit rigorē distīctū ꝯ horripilationem. scđo ꝓ eodē sumit.

¶ Considerandū aūt ꝙ due de causis quas ponit appropriant interpolatis. s. frigus materie ⁊ mordicatio: qa loca ex venas sunt sensibilia: sed vene non sic: vt Gal. 5° de accidenti ⁊ morbo. cap. 5. Tres autē de istis causis sunt cōes interpolatis ⁊ cōtinuis: imo causa que est ꝓfundatio caliditatis ad partē materie plus accidit in cōtinuis. ꝓfundatur eniȝ calor qa materia multa vel mala vel in loco nobili sicut multotiens euenit in febribus apostematū intrinsecoꝝ. debilitas aūt ꝩtutis intelligit siue ex etate vel nā vel morbi malitia resoluentis: ex qb⁹ infrigidatio fit exterioruȝ.

¶ Considerandum ꝙ mordicatio per accidēs infrigidat: ⁊ ideo dicitur proprius horripilatio siue rigor ꝙ frigiditas.

¶ Paroxismi āt īsepabiles minuunt ⁊ nō eradicant ꝑ sudorē neqȝ īcipiūt cū frigore nisi pp debilitatē ꝩtutis: aut pp ꝓfundationē caloris inati: tunc eniȝ infrigidant extremitates: ⁊ illud est signum malum.

¶ Paroxismi minuūt. i. rari⁹ fit ꝯtinua ꝙ īterpolata: q2 ē vehemētior passio. vł minuūt. i. ñ ex toto recedūt ſȝ minuūt ⁊ ē melior expō: ⁊ iō lr̄a dȝ eē ꝯti⁹ sic: ꝑ sudorē ī porl: poxismi āt ⁊c. vł minuūt. s. in īuasiōe cū typo: q2 raro cū eo īuadūt: lȝ qñqȝ īuadāt vt ī ꝯtinua flegmatica dicta lactica. hic ꝯsidera q̄re in ꝯtinuis appet frig⁹: vł qa pp defectū resołonis vel suffocationis: ⁊ vtrūqȝ est maluȝ.

¶ Et ī qbusdā febrib⁹ cōponunt frig⁹ ⁊ horripilatio: qm̄ mā q̄ putrefit ē cōposita ex frido ⁊ mordicatiuo.

¶ Patet.

¶ Et quādoqȝ cōponunt q̄dā febres putredinis tali cōpositione qua fiant in forma īseparabiles. Et istđ est. v̄. g. qñ īcipit humor putrefieri in loco: ⁊ cū supuenerit ei putredo putrefit tota ⁊ ꝯsumit ab ea: deide īcipit humor de gñe ei⁹ aut ñ đ gñe ei⁹ putrefieri: tunc obuiat poxisinus scđs tēpori eradicationis poxismi primi: deinde ꝯtinuat res ita. Et quādoqȝ cōponunt febres putredis modis alĳs cōpōnis q̄s distinguam in caplis suis. Et periodi qdē febriū ꝓlōgant qñqȝ ⁊ abbreuiant. Prolōgatio eoꝝ est ꝗ aut pp grossitudinem materiei ⁊ viscositatē eius ⁊ multitudinē ei⁹ aut ipsius quietē: aut pp debilitatē virtutis aut pp debilitatē sensus aut ꝓpter spissitudinē poroꝝ: quare non resoluit humor. Et eoꝝ abbreuiatio est pp ꝯria eorū. Et paroxismi iteꝝ festināt ⁊ tardant. Et tarditas eoꝝ est: aut ꝓpea q2 eoꝝ mā est pauca aut tardi motus ad minerā putredis pp grossitiē suā: ⁊ hoc qdeȝ est sicut mā quartane. Et velocitas eoꝝ est: qm̄ ipsa est multa sicut flegma nisi sit vitreum: qm̄ paroxismi eius qñqȝ tardant: aut subtilis sicut cholera.

¶ Hic accipe quomō febres de materia extra venas possunt facē continuam: ⁊ ideo dixit. ⁊ incipit putrefieri in loco. s. aliquo extra venas ⁊ sic etiā intra. ⁊ periodi. i. paroxismi. aut quieteȝ. i. frigiditatem. vel etiā tardā lationeȝ super membra. vel non morsioneȝ. aut debilitateȝ. s. expulsiue vel digestiue resolutiue. aut ꝓpter debilitatē sensus. mēbra eniȝ obtusa in sensu stant cum materĳs ⁊ quiescunt cuȝ eis. Et paroxismi. Hic considera cautelosuȝ moduȝ loquendi Aui. cuȝ dicit. sicut materia quartane. ⁊ nō dixit est mā quartane que facit motū de quarto in q̄rtū: sed dixit sic ⁊ dixit ꝙ tardat. Dixit etiā. sicut flegma. ⁊ non dixit qa materia multa mouetur omni die: ⁊ hoc vt ostenderet vt ex q̄ntitate materie ⁊ modo substantie nō potest argui nisi festinatio vel tardatio paroxismi in eadē febre specie vel in diuersis: nō tamē potest determinate argui dies motus. Dixit autē. aut est subtilis sicut cholera. ⁊ ex hoc nihil arguit qa subtilitate nō festinat vt flegma: nec paucitate tardat vt melācholia: lȝ alia littera dicat. ⁊ quandoqȝ festinat quādo est subtilis vt chołā. Ex hoc ergo cōsidera ꝙ motus determinatus ꝺm numeruȝ dieruȝ. s. de tertio in tertium vel de quarto in quartuȝ vel de die in diē: oportet ꝙ tribuatur nō quātitati nec substantie sed alicui ꝓprietati. Cui autē tribuant motus quintani ⁊ sextani: ⁊ quomō nō oportet multiplicare formas specificas: diximus in questione nostra de ꝓlongatione febris.

¶ Et deteriores q̄dā febres sunt īsepabiles in qb⁹ putredo est ītra venas. Deide ille que eradicant in qb⁹ est putredo in toto corpe aut in ptib⁹ cordis. Et paꝝ quidē accidit senib⁹ febris valde accēsa pp frigus cōplexionis eoꝝ ⁊ paucitatem carnis ipsorum.

¶ Hic est afoꝛ. 43. 4. parti. Febres quecūqȝ ⁊c. ⁊ est causa nō in toto corpore. i. in habitu al's ambitu corporis versus cutim aut in partibus cordis: quasi dicat: hoc qđ dico esse in toto est poti⁹ esse in partibus. s. in locis extra venas vel in partibus cordis: ⁊ oportet litteraȝ cōiungi superiori que dicit. deteriores febres sunt ⁊c. aut in partibus cordis. Et parū. est cañ. positus in afoꝛ. 14. partic. ꝑme. s. Qui crescunt. frigus cōplexionis quantuȝ ad spiritum vel quantuȝ ad gradum caloris ⁊ paucitatem ⁊c. mensurat enim extraneus calor ꝺm mensuram proportionabilem naturalis: vt als declarauimus ꝺm mentem Auerro. 7. colliget cap. 2.

¶ Pulsus v̄o dispōnes diuersificant in febrib⁹ putredinis ꝺm diuersitatē eaꝝ in generib⁹ suis. Et ꝺm diuersitatē spēi vnius eaꝝ in vehemētia ⁊ debilitate ⁊ in fortitudine accñtiū ⁊ debilitate eoꝝ. Et qñqȝ accidit ei durities aut pp ap̄a calȝ vehemētis extēsionis aut pp ap̄a calidū ī mēbro duro: aut pp vehemētiā siccitatis: aut cū dñat frigus in ꝑncipĳs. Et qñqȝ fit lenis pp māȝ hūidā lenē flegmaticā ⁊ sanguineā. Et ꝓpterea ꝙ apostema est in mēbro leni sicut illud qđ est in epate ⁊ peripleumonia ⁊ lythargia: aut ꝓpter humorositatē cum expectatur quādo vult vt sudet. Et pulsus qdem fit in principio paroxismoꝝ debilis coartationis ꝓpter aduentū virtutis sup materiaȝ ⁊ occupationem eius in mūdando ⁊ euentando.

¶ In generibus q2 pulsus alius est in flegmatica alius in choł'ica ⁊ ī specie ⁊c. q2 vna tertiana pōt esse altera remissior ⁊ paucorū accidentiuȝ. In principĳs. i. in extremitatibus: vel. i. in ꝑncipalib⁹: vel. i. in ꝑncipio aduentus febris. ꝩ. g. qa fit effimera a frigore: vt primo de differētĳs pulsuū. c. 2. lȝ hoc non fit ad ꝓpositum: q2 effimera nō est putrida: tñ potest transire in putridam vel qūocunqȝ fiat frigus quo arterie corpus induret. In mūdando. s. fumos multos. euētando. s. per tractu: frigidi aeris euētādo: tñ calidū qđ iacet suffocatuȝ ⁊ subclusum sicut ignis sub multis lignis.

¶ De ꝺmone vł' de signis febriū putredis. Cap. 2m.

Significant febres putredis aduēt⁹ cārū antecedētiū eas ⁊ ꝓprie qñ nō est in eis cā primitiua. Et pulsus ⁊ anhelit⁹ cui⁹ ꝯstrictio est velox: qm̄ necessitas est ad mūdificādū vehemēs valde. Et est caliditas mordicatiua non suauis sicut est cal'itas effimere febris. Et plurimū quideȝ febriuȝ putredinis añcedit almellileth: ⁊ almellileth qdē est dispō cui admiscet caliditas nō perueniēs ad hoc vt sit febris: ⁊ associant ei lassitudo ⁊ pigritia ⁊ alices ⁊ saltus ⁊ cōmotio somni ⁊ vigilie ⁊ cōstrictio anhelitus ⁊ tēsio venaꝝ ⁊ hypocūdrioruȝ ⁊ dolor capitis ⁊ pulsatio capitis. Cū ergo ꝓlōgat facit cadere in febres putredinis aut facit accidere debilitatē ⁊ citrinitatē coloris. Et qñqȝ associant almellileth añcedenti febres: multitudo supfluitatis ⁊ mucus nausea ⁊ vrina plurima ⁊ egestio plurima putrida ⁊ grauitas capitis ⁊ excitatio. Et accidit frequentia in pulsu nō a cā ītrīseca: imo ex labore aut ira aut alĳs. Cum ergo acciderit in eo coartatio tunc iā venit paroxismus: ⁊ coartatio quidē est submersio pulsus: ⁊ paruitas diuersi in quo accidunt pulsationes magne fortes aut non est velocitas eius fortis. Sed

a.l. vomitus

diuersitas

diuersitas in ꝑncipio ⁊ i augmēto est ex ꝓprietatib⁹
significantib⁹ putredinē q̄uis non appareat in ter=
tiana plurima apparitione ꝑꝑ leuitatez materiei. Et
de signis q̄dem ꝙ febris sit putrida est eu̅atio ꝑiodi
primi sudoris ⁊ humectatiōis. Effimera eni̅ est ex̄rio
illius lz in initio fit in tertiana ꝑꝑ leuitatē ꝑdictā vt
sit silis effimere: que tn̄ effimera nō ꝑmutat̄ ad putre
dinē. Et qn̄ fuerit augmētū eius permixtum non ꝓ=
portionatū non silr̄. Et pluritas augmēti iterū signifi=
cat ꝙ ipsa est putrida. Et additio pulsus in magnitu
dine ſm ꝓcessum signat augmētuz. Amplius autē est
interpolata incipiēs cum rigore aut horripilatione:
⁊ dimittit ſm plurimū cū sudore ⁊ humorositate ⁊ re
soluit̄ cum paroxismis aut īseparabilis cū tempore: ⁊
nō similis effimere in vrina ⁊ pulsu ⁊ cōplemēto mū=
dificationis ⁊ q̄ete accidentiū. Et cū plurimū q̄dē pu
tride sūt accn̄tia plurima ex siti ⁊ dolore capitis ⁊ ni=
gredine lingue ⁊ ꝓprie apud statuz: ⁊ multiplicat̄ in=
quietudo ex angustia ⁊ agitatione vehemēti quā fa=
cit pugna materiei ⁊ virtutis: qn̄q3 eniz eleuat̄ mate
ria ⁊ quādoq3 cōsurgit virtus. Et pulsus similr̄ quā=
doq3 tēdit ad magnitudinē ⁊ fortitudinez: ⁊ qn̄q3 ad
paruitatem ⁊ debilitatez ⁊ coartationē. Durities au
tem fit qn̄q3 ⁊ non opz semper vt sit nisi sit cum febre
apostema durū in quocūq3 membro sit. Aut aposte=
ma in membro duro q̄uis non sit durum. Aut iā ac=
ciderit pot⁹ aque frigide aut aliq̄d aliud de illis que
indurāt pulsuz: ⁊ de illis que dicunt̄ in libro pulsuū.
Diuersitas autē in ꝑncipio ⁊ augmento est ex ꝓprie=
tatibus febris putride. Et de sig̃nationib⁹ ei⁹ fortib⁹
q̄uis non appeat in tertiana plurimuz ꝑꝑ leuitatem
materiei. Et dū nō fit pulsus fortis ⁊ nō fit velox ve=
locitate ꝑdicta: tunc febris adhuc est effimera ⁊ non
ꝑmutat̄ ad putredinem. Et est vrina in ꝑncipio idi=
gesta aut paꝝ digesta ⁊ fortasse est acuta.

Jam precessit sermo in putredine ⁊ diuersitatibus febrium ſm
illam: deinceps ponuntur signa febriū putridarum. Et ꝑmo hoc.
Secundo ex omnibus signis ⁊ accidentibus collectis ponit gene
ralē modū sig̃nandi illoꝝ. ibi (Et scias.) Tertio ponit cām q̄rūdaz
accn̄tiū. ibi (Horripilatio.) Pria in duas. Prio ponit sig⁹ signi=
ficātia febres putridas. Scdo sig⁹ qb⁹ iter se distiguunt̄. ibi (In cō
tinua.) Prio ponit. ii. collectiōes signoꝝ. Ultio ponit duos can̄.

Prima collectio est ꝙ putrida aduenit absq3 cā ꝑmitiua ƀz plu
rimuz. Quādoq3 eniz cause primitiue mouēt antecedētes vt su=
pra dictum est in sermone de effimera: cuz ergo preuidisti signa
repletionis ⁊ grossitiei vel viscositatis humorum ⁊ oppilationis
⁊ seq̄t̄ febris sine causa primitiua suspicandum est esse putridaz.

Scda collectio signoꝝ est a pulsu ⁊ anhelitu in qb⁹ systoles est
maior: q̄a est maior necitas educendi fumos putridos ⁊ alios vt
dixit Haly trac. z. com̄. 78. al's Haly trac. z. thegni com̄. 10. trac.
de corde. ⁊ est in lectione hodierna. Tertium signū est notuz.

nota q̄d gentilis legebat duas lectiones in die ꝑ ut hic patet

(Et plurimū.) Cōsiderandū ꝙ lz feb. non inuadāt subito vt fulgur
vt Gal. ꝑmo de crisi. 17. cap̄. tamē quedā satis subito inuadunt: et
plurime feb. nō sic sed ꝑmittunt accidētia: ⁊ ideo dixit plurimuz.

Cōsiderādū ꝙ accipim⁹ q̄d est almellileτu: q2 ē dispō q̄dā mixta
calori nō bono: nō tn̄ ꝙ sit febris. q. d. stat hō inter febrē ⁊ sanita=
tē. Rasis tn̄ ꝯtinētis. 16. secūdo cap̄. ꝟsus fi. dicit ꝙ almellileτu est
feb. ⁊ tn̄ ꝑꝑ paucitatē ei⁹ nō sentit̄: ⁊ dicit ꝙ aliq̄n est anteq3 sit fe
bris ⁊ aliq̄n post febrē. ergo Rasis intelligit ꝑ almellileτu quedā
malū calorē qui pōt vocari parua feb. ⁊ potest dici ꝙ nō est fe. ꝓ=
prie: q2 talis modicus calor pōt post feb. remanere: iō almellileτu
pōt nō solū ante febrē sed post accidē. Accipimus ēt ex intētione
Aui. ⁊ Rasis ꝑallega. cap̄. que accn̄tia cōiungunt̄ huic calori an̄ce
denti febres. Sūt eni̅ accn̄tia quedā que vtplr̄m ⁊ statiz sibi cōiun
guntur: sicut lassitudo ⁊c̄. que oīa fiunt ex humorib⁹ iā supfluis et
vaporib⁹ eoꝝ: vn̄ dixit Hip. afor. 5° z° ꝑ. labores spōtanei narrāt
morbos. ⁊ idez ꝑ li. fen. z. scriptuz est. tensio venaꝝ ⁊ hypocūdrioꝝ
ex cōmotione materieꝝ ⁊ vapoꝝ in eis: imo ex digōne nō bona:
dolor aūt ⁊ pulsatio capitis ex vaporib⁹ illuc ascēdentib⁹: cuz iaz
incipiat mā cōmoueri ⁊ tangi calore malo: lz occulte: pauca autē
sunt ꝑter hec accidentia que cōiungant̄ almellileτu. Cū ergo ꝓlō
gatur: q2 cū ꝓlongat̄ additio caloris fit febris vel citrinitas cor=
poris: q2 ⁊ si nōdū adueniat feb. sed fit ꝓlongatus calor ille debilis
ledit digōnez epatis lesione qua aliqualr̄ sanguis acuit̄: vn̄ citri=
natur facies. Debilitatē. s. maiorez q3 sit lassitudo vel debilitatem
s. digōnis stomachi ⁊ epatis. Sunt tertio accidentia que quādoq3
associant̄ sicut multa eu̅atio materierū per mucos ⁊ ꝑ vomituz ⁊
per vrinā ⁊c̄. Hec autez accidūt qn̄q3: q2 quādo in partib⁹ istis sūt
repletiones de materieb⁹ a q̄bus ꝯtingens est qn̄q3 ante feb. eua=
cuari eaꝝ multitudine ⁊ natura dn̄ante eis ſm aliquā partē. gra=
uitas. s. ex multitudine mãe. excitatio. i. inflāmatio in facie: ⁊ dis=
positio similis cacesie ꝓpter nocumentuz digestionis.

(Et accidit.) Hic ſmo posset eē sepat⁹ vt appet ⁊ cōiter dr̄: tn̄ vi
det̄ ꝙ sit cōiunctus sermoni ꝑcedēti: ⁊ accidit. s. cū almellileτu fre
quētia in pulsu ꝑꝑ distēperantiā caloris: lz nō assit cā ꝑmitiua vel
labor vel ira: ⁊ ideo exponit̄ imo ꝓ sicut: ⁊ forsan intēdit ꝙ a labo
re sibi cōsueto cū illū tētat agere statiz ꝑmutat̄ pulsus ad freque=
tiā ⁊ velocitatez. ꝑmutat̄ ēt ab ira. s. q2 isti vltra eoꝝ ꝯsuetudines
irascunt̄: ⁊ de q̄libet re multuz turbant̄ sicut male dispositi. vocat
igit̄ cās extrīsecas cās nō cōsuetas a qb⁹ nō est mirū si mutet̄ pul=
sus: sed istoꝝ pulsus mutat̄ absq3 illis: imo mutant̄ a labore ꝯsue=
to qn̄ volūt illū tētare ab ira: q2 frequēter incurrūt illaz: ⁊ alijs. s.
leuib⁹ caussis que nō ꝑmutassent pulsuz in tēpore sanitatis: ⁊ mo=
do mutāt illū in hac dispositione almellileτu. Et q2 de isto homi=
ne adhuc nō dicemus ꝙ febriat: ideo dat signū inchoationis feb.
putride in eo: ⁊ ꝙ iā est in ꝑncipio paroxismi ⁊ est coartatio pul=
sus. Et subsequēter declarat q̄d est coartatio pulsus: q2 dr̄ submer
sio: ⁊ paruitas diuersi. i. ꝑuitas cuz diuersitate: ⁊ hec oīa fiunt ꝓ=
pter materiā putridā que mouet̄ motu aggregatiuo ⁊ suffocati=
uo cū est in ꝑncipio paroxismi: sed existēte hoc pulsu submerso ⁊
paruo diuerso appent quādoq3 ꝑcussiones magne. Jā enim dixit
Gal. in cōmē. pulsuuz. cōmē. 14. ꝙ aggrauata virtute fiunt pulsus
diuersi iter quos sunt ꝑcussiōes aliq̄ fortes. s. ⁊ magne: ⁊ hoc est ꝓ=
pter virtutis bellū: ⁊ si multū sit aggrauata pauce fiūt fortes per=
cussiones ⁊ magne: in ꝟtutib⁹ autē dissolutis semꝑ ꝓcedit pulsus
ad debilitatē. Nō est velocitas fortis. q2 nōdum est additio facta
multa in calore: intelligit ergo hoc ꝓprie in diastole.

(Sed diuersitas.) Posset poni hec ꝑs per se vna stante sn̄ia. Cō=
siderādū āt ꝙ in ꝑn° ꝑꝑ suffocationē caloris: ⁊ in augmēto ꝑꝑ nō
eē mām vniformiter calefactā est in pulsu maior diuersitas q3 in
statu ⁊ declinatiōe: lz qn̄q3 accidētia cretica vehemēter diuersi=
ficēt pulsuz: ⁊ talis diuersitas pulsus minus apparet in tertiana:
q2 materia est leuis in tertiana vniformiter ⁊ cito īflāmabilis.

(Et de signis.) Hec est quinta vel sexta collectio signoꝝ vbi ſm
Dynum ⁊ Mūdinum vult ꝙ si primus ꝑoxismus febris recedit
absq3 sudore ⁊ humectatione est signū putride: q2 effime. cōtra se
hz. nā in ꝑ ꝑoxismo recedit cuz sudore: ⁊ rōnē assignat Mūdinus
q̄a materie putride a ꝑn° sunt crude nō apte ꝑ sudorem resolui:
effi. aūt statiz est apta sudore termiari: ⁊ ideo dic̄ de signis ⁊c̄. eua
cuatio sudoris ⁊ humectationis ꝑiodi primi. i. ꝑoxismi ꝑmi in q̄
nō sit sudor nec humectatio. effi. ꝟo est ecōtrario q̄a in ꝑmo paro
xismo recedit cum sudore. ⁊ ista expositio est similis siue confor=
mis sn̄ie Rasis. 16. ꝯtinē. cap̄. z°. ⁊ q2 dixerat ꝙ putrida febris in
ꝑmo ꝑoxismo recedit absq3 sudore: ōn̄dit ꝙ nō equaliter est hoc
cōe omni febri putride. minus eni̅ conuenit hoc tertiane pure: q̄a
cū sit eius sub̄a subtilis leuis apta in vaporē conuerti pōt in ꝑmo
paroxismo accidere sudor: ⁊ hoc est q̄ dicit. lz sit. s. sudor in ter=
tiana in initio. i. in ꝑ paroxismo ꝓpter ⁊c̄. Alia littera hz lz sit mi
nutio in tertiana. i. minus sit in tertiana q3 in alijs febrib⁹ putri=
dis illud q̄ dictū est ꝙ nō recedit ꝑmus ꝑoxismus cuz sudore: ƀ
eni̅ minus est in tertiana: q2 frequēti⁹ cū sudore recedit ꝑoxism⁹
primus propter leuitatem ⁊c̄. quia ꝓpter subtilitatē materie.

Aliter exponitur a me ꝙ de signis putride est ꝙ ꝑoxismus pri=
mus euacuat̄ idest recedit cuz sudore ⁊ humectatione: q2 cuz su=
dore humoroso copioso: cuius cōtrariuz facit effi. q̄a non recedit
cū sudore copioso: sed cū sudore rorido sicut sudor sani: tamē ter=
tiana minus hz sudorem humorosuz q3 alie putride ꝓpter mate=
rie subtilitatē: tamē effi. nō ꝑmutatur ad putredinē: q̄a ƀz ambas
expōnes tertiane ꝑoxism⁹ similat̄ effi. q2 recedit cū sudore ⁊ non
effi. ⁊ tertiane. ⁊ dic̄ effi. nō ꝑmutat̄ ad putredinē. i. effi. hz sibi sig⁹
ꝓpria que nō sunt signa putride. Signa eni̅ putride sūt ꝙ augmē=
tū ꝑoxismi est distictū a ꝑn° nō aūt est sibi ꝑmixtū. Et dr̄ ꝑmixtū
augmētū cū ꝑn° qn̄ modus caloris ꝑncipij feb. ⁊ augmenti valde
modicū differūt: sed calor augmēti putride ⁊ calor ꝑncipij diffe=
rūt: ⁊ iō nō est aug̃ ꝑmixtū. Uel dr̄ ꝑmixtū qn̄ subito ascendit vt
nō faciat aliquā diuersitatē vel morā. Silr̄ aug̃ ꝑoxismi putride
nō est ꝓportionatū imo disproportionatū. Dr̄ āt disproportiona=

tu̾z ēt ꝑꝑ dictā cām: qa valde est maior calor augmēti ꝙ̄ ꝑncipij: imo in ꝑn° appet frequēter frigus ⁊ in augmēto calor. Et ideo ēt augmētū nō est sīle. s. ꝑn°. sīlr nō est sīle: qꝛ nō sic vniformiter ascēdit, calor putride sic̄ calor effi. qꝛ qlibet humor ē magis etheroge neus ꝙ̄ spūs: ⁊ ꝰm h̄ dicet: ⁊ sup. feb. putrida est ꝙ̄do nō fuerit ⁊c̄.

Aliter aūt pōt exponi ꝙ īnuat signa effi. q̄ stat ⁊ nō trāsit vel nō vadit ad putridā: lꝫ similet̃ ꝑ ꝑoxismo tertiane in forma sudoris. in' effi. eni q̄ nō trāsit in putridā: augᵐ nō est nō ꝑmixtū. s. ex dispositiōe ꝑncipij q̄ erat ꝓfundatio ⁊c̄. ⁊ calore ꝓcedēte q̄ sūt in fe. pu. augᵐ ēt nō est nō ꝓportionatū: sed ē ꝓportionatuꝫ. s. suo ꝑn°: qꝛ sic̄ ꝑnᵐ effi. est a calore ita ꝓcedit cū calore. augᵐ ēt nō ē sīle: imo est sīle ⁊ ꝯforme ꝑn° qđ nō ꝯuenit in putrida fe. ⁊ h̄ ē qđ dic̄. effi. nō ꝑmutat̃ ad putridā. ⁊ qñ. i. ⁊ tūc appet ꝙ effi. nō ꝑmutat̃ ad putridā qñ nō fuerit augᵐ eiꝰ nō ꝑmixtū: ⁊ qñ nō fuerit augᵐ eiꝰ nō ꝓportionatū: ⁊ qñ nō fuerit nō sīle: igit̃ semꝑ repetat̃ illa negatiua: ⁊ ē modus Aui. in multis locis. putrida ꝗ̄ fe. hꝫ augmētū ꝑoxismi nō ꝑmixtū: hꝫ augᵐ nō ꝓportionatū. hꝫ aūt augmētum dissimile: sed effi. hꝫ augmētū ꝑmixtū: hꝫ augmētū ꝓportionatū: hꝫ augmētum simile: hꝫ ēt augmētū non ꝓlixum: ⁊ iō subdit ⁊ ꝓlixitas ⁊c̄.

Amplius aūt.) Hec est sexta collectio signoꝝ vbi vult ꝙ febres siue sint ꝯtinue siue iterpolate hñt disticta sigᵃ ab effi. cū tēpore. i. qꝛ lꝫ nō separet̃: sed sit ꝯtinua tñ tepescit: al's tpe. i. ꝯtinui tꝑis.

Et plurimum quidem.) Hec est septima collectio ⁊ patet.

Et pulsus.) Hec est octaua. magnificat̃ āt pulsus in horis expulsiōis caloris ⁊ in horis alleuiationis post eūones mãeꝝ. ꝑuificat̃ aūt in horis suffocatiōis sb̄ mãebꝰ: ⁊ in horis resolōnis ꝟtutis.

Durities.) Hec ē ꝑs 9ᵃ i q̄ vult ꝙ pulsus durus nō appropat̃ fe. putride: sꝫ accit̄ ꝑꝑ cās q̄s ponit. ⁊ ponit eas Gal. 1. de dif. feb. c. 7.

Diuersitas.) Hec ē 10ᵃ pars. iā āt patuit ꝙ diuersitas tā pulsus ꝙ̄ modi caloris fit i putridis feb. in ꝑn° ⁊ augmēto ꝑꝑ motū in mã de suffocatiōe ad caloris expulsionē: vl' de cruditate ad digōnē.

Dubium

Et dū nō fit pulsus fortis ⁊c̄.) Dubitat̃ qꝛ vr̄ itelligē ꝙ in feb. putrida pulsus fiat fortis ⁊ velox qđ vr̄ flꝫ. nā in effi. est vtꝰ fortior ꝗ̄ pulsus fortior. Quidā faciūt lr̄aꝫ affirmatiuā ⁊ dicūt ꝙ cū pulsus est fortis ⁊ nō velox: tūc est effi. vñ supra in signis effi. dixit ꝙ pulsus est decliuis ad fortitudinē. Alij dicūt ꝙ lꝫ virtus sit fortior in effi. tñ qꝛ nō est ita necessitata sic̄ in putrida nō sic facit pulsuꝫ fortē. Alij dixerūt ꝙ fortitudo pulsus i effi. feb. ē vera fortitudo: sꝫ in fe. putrida ē fortitudo ficta. nā pulsus magnꝰ ⁊ velox fac̄ ꝙ̄dā iarticulatā phātasiā forti pulsus: vt ponit Gal. in cōmē. pulsuū. 2. cō.

Et est.) Hec est vndecima collectio signoꝝ: ⁊ vide ꝙ ꝑnᵐ nō excludit signū digōnis occulte: sic̄ ēt vult Gal. ꝑ de crisi. 17. ca. Cadit aūt deceptio i h̄ qñꝙ ex loco mãe vt cū mã putride feb. nō ē in locis venaꝝ: tunc ꝙ̄uis sit in ꝑn° pōt appere digō in vrina. Cadit ēt deceptio ꝑꝑ appitionē hypostasis ficte q̄ ē aliqđ flegma digestuꝫ vel calore carminatū qđ statim a ꝑn° alicuiꝰ putride appebit in vrina ⁊ cadit decepti ꝑꝑ breuitatē ꝑncipij: vt supra diximꝰ. Cū ꝗ̄ mã putride feb. est in locis suꝑ q̄ significat vrina sic̄ loca epatis ⁊ venaꝝ oiuꝫ: tunc a principio sue putredinis hꝫ cruditatē: qꝛ nondum virtus egit in ea actionem digestionis nec corruptionis digestioni opposite. Et fortasse ē acuta. i. valde ticta vrina. vl' acuta. i. acuti odoris. vl' acuta. i. cite ꝯsignatiōis suꝑ salutē vel mortē.

Et scias ꝙ a febribus acutis interficientibus raro fit euasio nisi cum contractione membri.

Primus cañ. est ꝙ si aliq̄ fe. est acuta in qua apparēt sigᵃ mortalia si ifirmus euadit: h̄ erit ꝑ crisim apatis: ⁊ h̄ est qđ dicit. cū cōtractione mēbri. i. apate. Cōtractio eni sumit̃ qñꝙ pro ꝯctione a spasmo. qñꝙ pro tēsione thetani sicut appet fen 2ᵃ tertij li. qñꝙ sumit̃ pro ꝯctiōe dicta azema que est ꝓhibitio gressus: vt tertio cañ. fen. 22. quandoꝙ sumit̃ pro apate: vt ꝑmo libro fen 2ᵃ cap. de causis apatū. ⁊ ita sumit̃ hic. huiꝰ aūt cā est. nā quādo morbus est acutus ⁊ in eo vidisti signa mortis: hoc erit maxie: qꝛ vidisti virtutē in tuo iudicio debilē: ⁊ mãꝫ crudā nō aptā eūoni: nec virtutē posse dñari ꝑꝑ acuitatē morbi tāto tēpore quo digōnē possit cōplere: si ꝗ̄ iste euadat nō erit nisi qꝛ virtus stimulata toto suo conatu vtens expellet materiaꝫ illaꝫ ante digestioneꝫ: ista ergo expulsio nō poterit esse ꝑfecte eūonis ꝑꝑ cruditatē mãe: sed erit ꝑ exiturā: ⁊ raro aliter accidit. forsan enim cōditiones idiuiduales mirabiles qñꝙ ostendūt effectus vt sine digōne fiat crisis ꝑ euacuationes ꝑfectas: lꝫ nō fiāt ille crises sine terribilibꝰ accidentibus: ideo dixit raro ⁊ appet ꝙ pōt exponi cū ꝯctione. i. curatione vel ꝑditione parti sine spasmo illius mēbri: qꝛ illud apa erit de mã mala que corrūpet particulā quā apostemat: ⁊ est in hoc sermo sīl's illis qui ponunt̃. 2. ꝓno. tex. cō. 9. illo ꝟbo. Ac si color. hic ⁊ in illo tex. cōmē. 67. ꝰꝫ trāslationē Arabicā. Exiture autē que in pedibꝰ ⁊c̄. Et Dy. iuxta sñiaꝫ illoꝝ textuuꝫ intellexit hunc passum.

Et quādo alleuiat̃ febris post qetē apatis in pleuresi ⁊ sīl'ibus: tūc scias ꝙ de materia remāsit aliqđ ⁊ ꝙ materia declinat ad locū vbi appet dolor.

Istum scđm cañ. qdā nō intelligētes destruxerūt ponēdo lr̄am negatiuā ⁊ qñ nō alleuiat̃ fe. Nos aūt itelligamꝰ sicut iacet ꝙ apostemata iteriora aliqñ qescūt nō ꝙ recedāt ꝑfecte: sed aliq̄ ꝑs resoluit̃: vel aliq̄ ꝑs ꝑmutat̃ ad aliū locū: ⁊ hoc vocat̃ qes siue sedatio apatis ꝰm vsuꝫ vocabuloꝝ Aui. ⁊ sic̄ qescit apa ita febris alleuiat̃ sicut appet in anxio de. quo frequēter loquit̃. G. qꝛ ergo apa ꝟ. g. pleuresis qescit ⁊ nō ex toto recessit: ergo de mã remansit in loco vbi est pleuresis. Alia aūt ꝑs ꝑmutata est ad aliqđ mēbrum qđ poteris cognoscere si videris in eo dolorē. ꝟ. g. iste pleureticꝰ alleuiatꝰ a febre ⁊ qetatus aliqualr̄ ab accñtibus apatis dolet in pede: signū ē ꝙ illa ꝑs materie aliq̄ mō recessit ⁊ nō est resoluta imō tēdit ad pedē vbi appet dolor: aliter tñ posset dici ꝙ mã tendit ad locum vbi apparet dolor. s. apatis quod incipit. q. d. lꝫ apa sit quietatū: tñ adhuc fluet mã ad eūdeꝫ locū apatis ⁊ addet̃ apostema ⁊ accidētia eiꝰ ꝑꝑ nouum in materia motum.

De signis inseparabilibus. Cap. 3ᵐ.

In ꝯtinua est diuũsitas pulsus que est ꝰꝫ febrē appens valde. Et est in plurimo eius nō hñs ordinē neqꝫ pondus. Et ꝑseuerat febris ⁊ nō sepat̃ post vigintiquatuor horas ⁊ nō associat̃ ei qđ diximus de dispōnibꝰ eradicabiliū ex añcessiōe rigoris ⁊ alijs. Et de illis que sigñant eā est eius assiduitas ⁊ vehemētia diuersitatis dispositionis eius apud augmentū: minuit̃ enim quandoqꝫ ⁊ augetur vice alia.

Cum posuit signa putridaꝝ in gñali magis: hic ponit signa in generali minꝰ: vel cū posuit signa gñalia qbꝰ cognoscimꝰ febres putridas: hic ponit signa qbꝰ iter se disticte cognoscunt̃. Distiguunt̃ aūt gñalr̄ vel qꝛ ꝯtinue vel qꝛ iterpolate vel qꝛ cholice flegmatice sanguinee ⁊ melice. Prio igit̃ ponit signa qbus cognoscimꝰ ꝙ sit ꝯtinua: ⁊ ꝑ ꝯñs ex illoꝝ ꝑuatiōe ꝙ sit interpolata. Scđo ponit sigᵃ qbꝰ adiuicē differūt ꝰꝫ gña ⁊ cū hoc qbꝰ coicāt. ibi (Febris.)

Ponit igit̃ ꝑ q̄tuor signa qbꝰ cognoscimus ꝯtinuā febrē. Primū est ex pulsu ⁊ est ꝙ diuersitas est apparēs plus in ꝯtinua: ⁊ h̄ ꝑꝑ magꝭ ledi cor ⁊ arterias. ⁊ dixit ꝰꝫ febrē: vl' qꝛ pōt fieri diuersitas ab alijs cāis ꝯtigētibꝰ ꝑter febrē. vl' dixit qꝛ ē illa diuersitas ꝙ systoles sit maior diastole: vl' dixit qꝛ diuersitas ꝑꝑ frigꝰ siue rigores ⁊ alios typos ē maior ⁊ appentior iterpolate: nō hñs ordineꝫ ꝑꝑ ēt magꝭ grauari ⁊ ledi ꝟtutē: nꝫ pōdus: ꝙ̄uis pōdus possit sumi ꝓ pōdē musico: hic tñ leuit̃ trāseūdo sumet̃ pōdus ꝑ ꝓportōe pulsus ad eū cuiꝰ ē vt multi auctores itelligūt. febris aūt ꝯtinua plus faciēs distare hoieꝫ a sua sanitate ꝙ̄ iterpolata: plus ēt fac̄ distare pulsuꝫ. vocat̃ āt a Rasi. 16. ꝯtinē. ca. 2. hoc pōdus trutina.

Et ꝑseuerat.) Hoc ē scđꝫ signū. ē āt estimatiuū. postꝙ̄ eni tu iudicasti febrē eē putridā: ⁊ iam durat vltra. 24. horas: nō videt̃ ꝙ sit tertiana iterpolata q̄ durat in ꝑiodo. 12. horis: nec quotidiana interpolata q̄ durat. 17. horis: nec q̄rtana q̄ durat. 24. horis. videtur igit̃ ꝙ sit ꝯtinua: ⁊ hoc signū dat estimationē nō certitudinē. posset eniꝫ tertiana nō pura durare horis vltra. 30. vt post dicet: ⁊ iō A. ad roborādū hoc signum feb. ꝯtinue subiungit tertium dicens.

Et ñ asso. ⁊c̄.) Et alijs vt frigoris horripilatōis: vl' alijs. i. ꝓfūdatiōe pulsus ⁊c̄. eūone cū sudore ⁊ eūone cū mūdificatōe a feb. ⁊c̄.

Et de illis.) Hoc ē 4ᵐ signū ⁊ posset i duo diuidi vt dicat̃ assiduitas. i. ꝯtinuitas: qꝛ ñ recedit: ⁊ q̄si idē ē h̄ signū ⁊ sigñatū. vl' assiduitas eiꝰ. s. diuersitatis: ⁊ vehemētia diuersitatis. s. pulsus vl' caloris. diuersitas aūt pulsus est assiduior ⁊ ē vehemētior: ⁊ h̄ fit ꝑꝑ pugnā maiorē materiei ad virtuteꝫ cum sit in locis vilioribus ⁊ patet.

De rebus in quibus differunt febres putredinis et in quibus cōmunicant. Cap. 4ᵐ.

Febris que est ꝑꝑ putredinē cholere motus est tertianus siue sit motꝰ ꝑncipij ꝑoxismi aut ꝑncipij vehemētie nisi spēs eiꝰ que dr̄ adusta cuiꝰ motus est occultꝰ valde ⁊ est sicut inseꝑabilis conclusa. Et tertiana qdem pura est acuta ꝑꝑ subtilitatem materiei ⁊ eius caliditas est magna mordicatiua ꝑꝑ fortitudinem cholere. Sed est salutifera ꝓpterea ꝙ chol'a est leuis super nãm: ⁊ quoniā ipsa facit quietē. Tertiana ꝟo non pura est longioris spatij ꝙ̄ pura. Et pura qdem raro pertransit septem periodos nisi ab errore. Cōtinua quādoqꝫ cōsumit̃ in hebdomada.

Hic

¶ Hic ponit gn̄alia qbꝰ adiuicē differūt febres putredinis ſm pᵃ gn̄a. Et h̄ facit p̄. Scd̄o ponit q̄dā in qbꝰ cōicant vt rubrica dicit. ibi(Et q̄rtana.) Tertio ponit cañ. ibi(Et ſcias.) ¶ Sciunt̄ autē in qbꝰ differūt febres cū ſciunt̄ ſigna ꝓpria: vel res cuiuſcūq; gn̄is. Prio ḡ ponit res ꝓpās cholic̄. Scd̄o ſanguīeis. ibi(Et illa.) Tertio fl'atic̄. ibi(Flegmatica.) Quarto mel'icis. ibi(Quartana aūt.)

¶ Notificat aūt febres cholicas diuerſitate eaꝝ inuēs ꝙ ſint tres ſcʒ tertiana īterpolata: tertiana ꝯtinua dcā ꝓportionalis ſm vocabulū. G. ⁊ fe. dicta cauſon vl' aduſta. Scd̄o notificat eas mō motus q2 de tertio in tertiū ſiue ſit īterpolata ſiue cōtinua: ⁊ cauſon h3 illū motū occultū valde ⁊ aſſimilat̄ ꝯcluſe. i. ſanguinee. Tertio ſpāliter deſcēdit ad tertianā purā īterpolatā: ⁊ dic̄ ꝙ eſt acuta. i. velocis motꝰ vel breuis ⁊ magni caloris. ſ. in gradu ⁊ acuti ꝑꝑ fortitudinē chol'e. i. fortē calorē: q2 ē in ḡdu additꝰ ⁊ ꝯiūctꝰ ſiccitati.

¶ Et ſalutifera.) q2 leuis ē ⁊c. ⁊ itellige ꝙ hec leuitas ē ex ꝑte ſubtilitatis ⁊ habilitatis ad reſol'onē3. ex ꝑte. n. q̄litatis māe ſanguinee ⁊ flegmatice dulces ſunt meliores q̄3 cholerice: ⁊ ſic tollit̄ cōtradictio ad ſmonē. G. 2. ꝓno. cōmē. 46. Et hic ponit̄ afoꝛ. Hipp. 59. ꝑti. 4. cū ſua ꝯditione q dic̄. Tertiana vera ⁊c. ¶ Cōtinua q̄nq; ꝯſumit̄ in hebdomada.) Intellige de cauſone: q2 iſte fe. ſunt valde acute: ⁊ qd̄ tertiana facit in ꝑiodo: ꝯtinua facit in die vt. G. in cōmen. afoꝛ. allegati. ⁊ q2 ante ſepte3 dies poſſet terminari vehementia acuitatis dixit. quandoq;. īmo etiā q̄nq; poſt quartum.

¶ Et illa que eſt ex putredine ſanguinis eſt continua inſeparabilis: ⁊ eius caloꝛ eſt plurimus cōmunis cu3 lenitate: non cum moꝛdicatione cholere ⁊ quandoq3 peruenit ad ſtatum in quatuoꝛ diebus.

¶ Notificat ſanguineam febrem ex tribus. ſ. continuitate mō caloris ⁊ termino ſtatus. poſuit terminu3 qui etiā ſemper nō aduenit ſed communicat ſibi plus. ſ. ꝙ in quarta fiat ſtatus in quo fiat criſis: raro. n. viſa eſt criſis q̄rto die vt infra fen. 2. ⁊. 3. de criſi. c. 4.

¶ Flegmatica āt acceſſionē faciēs oī die ē leuis cal'itatꝭ ꝑ cōparationē ad cholericā: lōga ꝑꝑ viſcoſitatē māei ⁊ frigꝰ eiꝰ ⁊ multitudinē eiꝰ ⁊ eſt magni timoꝛis: q̄m h3 paruū ſpatiū īterpolationis ⁊ q̄etis: ⁊ q̄m ipſa aſſociat̄ coꝛruptiōi ⁊ debilitati in hoꝛe ſtomachi que nō excuſat̄: ⁊ illud eſt de illis que attrahūt accidētia mala ex ſyncopi ⁊ pulſu coꝛdis ⁊ caſu appetitus.

¶ Hic primo ponit res appropriatas flegmatice īterpolate. Secūdo ꝯtinue. ibi(Et que.) ¶ Quatuoꝛ aūt res huic flegmatice interpolate appropriat. Prima q2 eſt leuis caliditatis ⁊c. Scd̄a q2 eſt lōga ꝓpter tres cās motꝰ. Tertia q2 eſt magni timoꝛis ꝓpter duas cās. Quarū p̄ma q2 h3 paruū ſpatiū quietis. Scd̄a q2 aſſociat̄ coꝛruptioni ⁊ debilitati in oꝛe ſtomachi a qua nō excuſat̄. ſ. quin ſit cū ea: vel que nō ⁊c. Et cā eſt q2 ſtomachus eſt minera flegmatis ⁊ plurimū qd̄ in eo multiplicat̄ eſt flegma: vt dixit Meſue in ſuo de appropriatis ca. de ſoda. ⁊. A. 3. cañ. fen. 13. c. de egritudinibus ſtomachi. Et ideo cōſimiliter dicere poſſumus ꝙ febres cholerice ledunt epar propter chiſtim fellis: ⁊ feb. melancholice ſplenē: vt ſepe dicit Raſis. 16. c. 2. ⁊. 18. ꝯti. c. 2. Ex his aūt nocumētis ſtomachi ſequunt̄ accidentia mala que ponit: ⁊ in hoc pōt haberi quarta res. qūo aūt ſtomachus ſit cā hoꝝ apparet. 3. ⁊. 11. ⁊. 13.

¶ Et q̄ de ea eſt īſeꝑabilis eſt res magis ſil'is ethice: ſi nō eēt lenitas pulſus q̄3uis q̄nq3 fiat durꝰ etiā. Et q̄3tum eſt minus pura eſt minoꝛis ⁊ breuioꝛis paroxiſmi niſi declinet cū ꝑitate ſue pueritatis ad mel'iā.

¶ Aſſimilat̄ febris ꝯtinua flegmatica dicta lactica ethice ī tribꝰ. Primo in foꝛma caloꝛis in p̄mo occurſu: q2 nō eſt acutus. Scd̄o in aſſiduitate q̄dā caloꝛis. Tertio in extenuatione que cito cōſequit̄ ex multo defectu ſtomachi: pulſus non ſic eſt durus ſicut in ethica: ⁊ hoc ꝓpter flegmatis mollitē. Dixit hic Thadeus ⁊ bene ꝙ reperit̄ ethica cu3 pulſu molli ſicut que fit cum ſanie multa in pectoꝛe: ⁊ tunc indiget alia diſtinctione. In flegmatica etiā quādoq3 fit pulſus durus vt propter cauſas multas indurantes que poſſunt accidere que ſuperius dicte ſunt. Dixit poſtea ꝙ flegmatica quāto purioꝛ tāto lōgioꝛ: ⁊ quāto minus pura tanto breuioꝛ. Et hic ſermo eſt cōmunis flegmatice tam continue q̄3 interpolate: ⁊ cauſa eſt q2 flegma mixtione cum cholera vel ſang. calefit et ſubtiliatur ⁊ preparatur ad reſolutionem: ideo fit feb. breuioꝛ in terminis vniuerſalibus ⁊ particularibus. Sed quia melācholia addit flegmati groſſitiem ⁊ fixionem: ideo cū flegma fit impurū permixtione melancholie facit febrē longioꝛem q̄3 ſi eſſet flegma purum vt dixit. A. Et in his ſermonibus eſt multa ambiguitas et cōtradictiones multe apparentes quas omnes prolixe diſcuſſimus in q̄one noſtra: an febris flegmatica pura ſit ꝓlixioꝛ īpura.

in q[ue]stionibus [illegible] quest. 22 et aliq[ui]t[er] quest. 23.

¶ Quartana aūt eſt nō acuta ꝓpter frigus materiei: lōga ꝓpter illud ⁊ foꝛtaſſe extēdit̄ que de ea pura eſt āno vno ⁊ nō pura eſt breuioꝛis ſpatij. Veꝝ in ea nō eſt timoꝛ q̄m quietē facit in ſpatio lōgo: ⁊ q̄m ipſa nō eſt talis acuitatis quā ſequunt̄ accidētia vehemētia.

¶ Res q̄ appropānt̄ fe. q̄rtane īterpolate vel ꝯtīue ſt̄ tres. pᵃ q2 nō ē acuta. i. nō acuti caloꝛis. vl' nō ē acuta. i. nō ē acuti vl' velocis motus. Et 2ᵃ ꝙ ē lōga: extēdit̄ āt nō ſolū āno īmo ānis vt īfra ponet. Nō pura ē breuioꝛis ſpatij. ꝫ q2 poſſet fieri nō pura ꝑ flegma qd̄ īuiſcat mel'ia3 ⁊ ꝓhibet a reſol'one. Dōm p̄ ꝙ fl'a nō ꝓhibet a reſol'one īmo remouēdo a fixione terrea ⁊ ducēdo ad aqueū ꝑat ad reſolutionē: ex toto. n. genere melancholia eſt irreſolubilioꝛ flegmate. ſ. tardioꝛis reſol'onis. Vel dōm ꝙ loquit̄ de q̄rtana nō pura. i. facta de melācholia aduſta que mel'ia pōt dici nō pura quodāmō: vnde ēt ap̄a factū de mel'ia aduſta dr̄ ap̄a cōpoſitu3 ſiue ēt ab alio hūoꝛe aduſto vt intelligit̄ ab Haly ī tegni tra. 2. 14. cōmē. al' cōmē. 31. tra. d̄ vētre. Tertio q2 nō eſt in eo timoꝛ ⁊ cām ponit.

¶ Et quartana quidem ⁊ tertiana aſſidua ⁊ interpolata conſumuntur per vomitum ⁊ ſolutionem ventris aut ſudoꝛem aut prouocationē vrine. Incenſiua aūt conſumitur per hmōi: aut per fluxū ſanguinis nariū.

¶ Hic ponit q̄dā in qbꝰ cōicant quedā ex eis febribus pu. vel pl'es ⁊ apparet qd̄ dicit de tertiana ⁊ q̄rtana in modis terminatiōis. ꝑ febrē aūt icēſiuā vel icētiuā poſſumꝰ itelligere febrē cauſonē q̄ p̄ter dictos modos criſis pōt terminari ſanguine nariū cū chol'a eſt ſanguini mixta: vn̄ flōmia ēt in eis ē ꝯueniēs vt īfra appebit.

¶ Sed tu dices ſic in tertiana ⁊ q̄rtana poſſent terminari. ¶ Dōm ꝙ veꝝ ē l3 nō explicauerit. Vel dōm ꝙ plus accidit mām cauſonis miſceri ſanguini. ſ. cholerā ꝑꝑ loca circa q̄ dn̄ant̄ ſic ꝑtes coꝛdis. ⁊ ꝑ febrē icēſiuā poſſemꝰ intelligē febrē ſanguīs in q̄ pōt fieri criſis: nō ſolū fluxu ſanguīs na. ſ3 ſudoꝛe vrina vomitu ⁊ fluxu vētris euāto ſanguīe ꝑ illas ꝑtes. ꝙ. n. ſudoꝛ poſſit eē ſanguineꝰ apparet ꝑ Ariſt. 3. de ꝑtibus aīaliū in cap̄. habitu aūt vtiq; eſt. alr̄ in cap̄. 12. al'. c. 5. ſ. ſeq̄t vt de venis vr̄ ⁊c. vrinā ⁊ vomitū ⁊ fluxū ventris teſtat̄ Aui. 3. cañ. fen. 15. ⁊. 14. ⁊. 16. ⁊. 19. ⁊ ſm ꝑtē. G. 7. tera. ca. 13. Terminationē aūt fl'atice feb. dedit intelligē: eſt. n. quodā mō media in acuitate īter quartanā ⁊ tertianā: ⁊ foꝛſan ꝙ in flegmatica multū accidit ꝯſumi paulatine abſq; euōne māifeſta ꝑfecta. ⁊ 2ᵒ de diffe. fe. ca. 5. ſ. de q̄rtana dic̄ euōnes pl'es ſunt in melancholico humoꝛe q̄3 in flegmatico: q̄3uis loquat̄ de euōne ſm paroxiſmos.

¶ Et ſcias ꝙ principiū ꝓlongat̄ in tertiana: ⁊ ſtatꝰ in concluſa: ⁊ declinatio in incenſiua: ⁊ ſtatus ⁊ declinatio in continua: ⁊ ſtatus ⁊ declinatio in quotidiana.

¶ Hic ponit duos cañ. Scd̄a ibi(Et febres.) ¶ Pria in duas. Primo ponit cañ. Scd̄o remouet dubiū. ibi(Quāuis.)

¶ Dubitat̄ de ſingulis dictis. Primo nō vr̄ ꝙ p̄ncipiu3 ꝓlonget̄ in tertiana: q2 ipſa eſt febris breuis in tēpoꝛibꝰ vl'ibus ⁊ particularibꝰ: igit̄ p̄ncipiū tam paroxiſmi q̄3 totius egritudinis erit breue. Ampliꝰ humoꝛ cholericus eſt cito accenſibilis velut ligna ſicca: igit̄ cito ad augmētū ⁊ ſtatū deuenit: vt ſcd̄o de diffe. feb. c. 4. — Dubm pm

¶ Dubitat̄ ſcd̄o q2 dicit ꝙ ſtatꝰ ꝓlōgat̄ in ꝯcluſa. Cōtra q2 eſt aliq̄ ꝯcluſa q̄ ꝓcedit ſemꝑ declinādo: ⁊ aliq̄ que ꝓcedit ſemꝑ augendo: ḡ in aliq̄ eſt lōga declinatio: ⁊ in aliq̄ longū augmentū. — Dubm 2m

¶ Dubitat̄ de tertio dicto. ſ. ꝙ declinatio ꝓlōgat̄ in incēſiua. Contra q2 feb. incēſiua eſt cauſon vel tertiana ꝯtinua: ſed iſte feb. ſūt peracute que ſubito terminant̄: ergo declinatio febris. — Dubm 3m

¶ Dubitat̄ de q̄rto dicto. Primo ſm vnā l'ram que dicit ſtatꝰ ⁊ declinatio in q̄tidiana. Cōtra p̄mo. A. īfra ca. de flegmatica ponit ꝙ lōgioꝛ ꝑtiū fl'atice eſt augmētū. Ampliꝰ tertio de criſi ponit. G. 4. ca. in fi. ꝙ qn̄ febris eſt lōgi ſtatꝰ ip̄a eſt acuti motꝰ: ⁊ qn̄ ē breuis ſtatꝰ ip̄a ē tardi motꝰ: ⁊ ſm h̄ ḡ vr̄ ꝙ egritudo tardi motꝰ nō poſſit hēre lōgū ſtatū: q2 ſi hēret lōgū ſtatū eēt velocis ⁊ acuti motꝰ. — Dubm 4m

¶ Dubitat̄ ēt ſm aliā l'ram que dicit ⁊ ſtatꝰ ⁊ declinatio in ꝯtinua: l3 iſta l'ra apud paucos reperiat̄. Cōtra q2 moꝛbꝰ lōgioꝛ h3 ſua tēpoꝛa lōgioꝛa: ſed feb. interpolata reſpectu ſue ꝯtinue eſt lōgioꝛ vt 16. ꝯtinētis vlti. c. ꝯtinuū oē breuius eſt interpolato ſui generis. — Dubm 5m

¶ Iſti ſermones Auicen. ſumpti a Raſi vt appebit ſunt valde extranei ⁊ multos laudabiles viros fatigauerūt. De qbꝰ p̄mo Thadeus dixit ꝙ qn̄ dicimꝰ p̄ncipiū ꝓlongat̄ in tertiana ⁊ ſtatꝰ in cōcluſa ⁊ declinatio in icenſiua d3 ītelligi de iſtis ꝑibus cōparatis ad alia ꝑa. v. g. in tertiana p̄ncipiū eſt lōgius alijs ꝑibꝰ. ſ. augmēto ſtatu ⁊ declinatiōe eiuſdē tertiane: cām aūt aſſignās dicit ꝙ in tertiana ſiue ſit īterpolata ſiue ꝯtiua chol'a putreſcit in locis remotis a coꝛde: ⁊ iō nā nō curās de ipſiꝰ putredine nō cito ꝑducit eā ad ſtatū ⁊ ſic p̄ncipiū ꝓlōgat̄. Dicit ēt ꝙ in ꝯcluſa ꝓlongat̄ ſtatus ꝑꝑ tres cās. Una ē habilitas ſanguīs ad putrefactionē: q2. n.

est calidus ⁊ humidus cito venit ad putrefactionē3. Scđa cā est obedientia sanguinis ipsius nature: qꝛ obediens est cito natura perducit eū ad statū. Tertia cā est diligētia nature circa sanguinē: vnde qꝛ nā diligit sanguinē cito perducit ipm ad statū vt ipm digerat ⁊ a putrefactione resoluat: ⁊ est simile de feb. accensa in sanguīe ⁊ de igne accenso in stupa vel palleis. Dicit etiā Thade⁹ ꝙ in incensiua .i. in causone ꝓlōgaꝛ declinatio: qꝛ ꝓpter vehemētem caliditatē ⁊ incēsionem cibaria que comedunꝛ ⁊ bibunꝛ cito ad caliditatē vel cholerā ꝯuertunꝛ: vnde tarde tale corp⁹ mūdificaꝛ a cholericis superfluitatib⁹: ⁊ ꝓpter hoc declinatio est lōga. Et si tu dices ꝙ similiter in tertiana est declinatio longa: qꝛ cibaria ꝯuertunꝛ ad cholerā. Dōm ꝙ sine dubio cā assignata nō est sufficiēs: sed cā cōpleta est: qꝛ causon fit ex cholera putrefacta in locis ꝓximis cordi: vnde facta est inflāmatio in corde ⁊ partibus ꝓximis cordi: ⁊ ꝓpter quā īflāmationē ⁊ caliditatē remanet corpus in declinatione morbi sub illa dispōne generandi cholerā: in tertiana ꝟo nō putrefit cholera iuxta cor: ⁊ propterea illa dispō cito recedit ⁊ fit declinatio breuis. Dicit vltimo ꝙ in quotidiana ꝓlōgaꝛ status ꝑꝑ cām iā dictā in sanguine: qꝛ flegma ꝑꝑ humiditatē cito venit ad putredinē ⁊ ēt est amicabile nāe: vnde interdū subit loco sang. sed declinatio ꝓlōgaꝛ in ea ꝓpterea qꝛ humor est viscosus: vnde ꝓhibet citā resolutionē eius a corpore ex quo fit declinatio lōga. Hec sunt dicta Thadei: ⁊ si ꝯsideras sūt dcā rhetorica nō satisfaciētia intellectui: ⁊ iō reprobare omitto. ¶ Post eū conat⁹ est Dy. in declaratione hui⁹ passus dicēs ꝙ iste sermo pōt dupl'r exponi. Uno mō ꝙ referaꝛ ad tpa ꝑticularia ꝑoxismi. Alio mō ꝙ referaꝛ ad tpa vl'ia. Referēdo aūt ad tpa particularia dicit ꝙ aliqđ tꝑs ꝓlōgari vel breuiari in aliq̄ morbo pōt dupl'r intelligi. Uno mō absolute per respectu3 ad alia tpa illi⁹ morbi: ⁊ h̄ mō est verū illud qđ dicit. G. 3. de crisi. c. [illegible] . ꝙ feb. est acuti motus cui⁹ stat⁹ ꝓlōgaꝛ: qm̄ talis feb. q̄si tota est stat⁹: ⁊ in tali fe. ꝯtinua ex ꝑncipio sequiꝛ stat⁹: talis aūt feb. est morb⁹ acut⁹: sed ista cui⁹ stat⁹ abbreuiaꝛ est tardi motus: qm̄ talis feb. nō h3 accñtia vehemētia: vnde nō est ꝙ ī ipa multū sit stat⁹. Alio mō pōt ītelligi aliqđ tꝑs ꝓlōgari in aliq̄ febre per respectū ad alia tpa nō absolute sed cōpatiue ad alias febres vt dicaꝛ ꝙ ꝑn^m in hac febre ꝓlōgaꝛ respectu alioꝝ tēpoꝝ plus q̄ȝ in alia febre ꝓlongeꝛ ꝑn^m respectu alioꝝ tēpoꝝ: ⁊ sic de alijs. Et isto mō Aui. ītellexit hic: ⁊ totū h̄ oȝ referri ad tēpora vt accidētib⁹ sunt distincta. Principiū eni ꝓlongaꝛ in tertiana respectu alioꝝ tēpoꝝ plus ꝓꝑortionabil'r q̄ȝ in alijs febrib⁹ ꝓlongeꝛ respectu alioꝝ tēpoꝝ. Et rō est: qꝛ tꝑs principij est tꝑs in quo accidit occupatio nāe a mā morbi: ⁊ iō est tēpus passionis nature: sed tꝑs augmēti ⁊ status est tꝑs in quo ia3 incipit fieri resolō māe. Et qꝛ cholera est multe passionis .i. multā inferēs passionē ꝓpter acuitatē ⁊ horribilitatē ei⁹ ad nām ⁊ est facile exhalabilis ⁊ resolubilis: ⁊ iō ipsa cholera ꝓlōgat ꝑn^m nō aūt tēpora alia. In ꝯclusa aūt ꝓlongaꝛ status: qꝛ ipsa q̄si tota est status cū quasi subito ad statū perueniat. Sed in incensiua .i. tertiana ꝯtinua dꝛ ꝓlōgari declinatio nō absolute sed ꝓꝑortiōabil'r plus respectu alioꝝ tēpoꝝ q̄ȝ in alijs febribus: ⁊ hoc ideo qꝛ cū cōclusa de se sit facile expulsibilis ⁊ euaporabilis ⁊ exhalabilis q̄ȝtum est de rōne cholere in ipsa deberet eē declinatio breuissima. Sed qꝛ cholera ꝯtineꝛ in loco solido ⁊ dēso in ipsa sicut in venis in qb⁹ difficile fit exhalatio: hinc est ꝙ respcū māe in ipsa ꝓꝑortionabil'r dꝛ declinatio ꝓlongari plus respectu tēpoꝝ alioꝝ q̄ȝ in febribus alijs. Unde ipsa declinatio .s. ꝑticularis ꝑseuerat vsq̄ȝ ad tꝑs alteri⁹ ꝑoxismi cū in febricitāte nō desinat anteq̄ȝ supueniat alius ꝑoxism⁹ q distat a ꝑn. ꝑmi ꝑoxismi ꝑ spatiū. 48. horarū includēdo tꝑs ꝑmi ꝑoxismi. Nō sic aūt ꝓlōgaꝛ in tertiana ītерpolata cum desinit in febricitatiōe nec in ꝯclusa: qꝛ nō h3 nisi vnicum ꝑoxismū. In quotidiana aūt ꝓlōgaꝛ stat⁹ ⁊ declinatio. Stat⁹ qde3 qꝛ cū ei⁹ mā sit viscosa īflāmatio q ꝑuenit ad sūmū multū retineꝛ in ipsa: vñ nō sic cito declinat. ēt declinatio lōga est: qꝛ ꝑꝑ viscositatē flegmatis accidit ꝙ tarde trāspirat caliditas ab ipso: ⁊ propterea raro īueniꝛ quotidiana: vt dicit. A. ītegre eradicatiōis sic raro īueniꝛ q̄rtana ꝯtinua. nō ꝫ ad idē vadit ꝫmo. G. 3. đ crisi. ⁊ sermo Aui. hic. ꝫm. n. ītellectū. G. ibi nō eēt veꝝ ꝙ in quotidiana eēt stat⁹ lōgus cū in ipsa alia tpa plus tꝑs occupet q̄ȝ solus stat⁹. Ex his ēt Dy. vult ꝙ appeat solō ꝯdictionū Aui. hic ⁊ īfra ca. de feb. flatica. qꝛ hic loqꝛ de tꝑib⁹ ꝑticl'arib⁹: īfra ꝟo loqꝛ de tꝑib⁹ vl'ib⁹: ⁊ ꝙ hic loquaꝛ de tꝑib⁹ ꝑticl'arib⁹ app3 ꝑ h̄ qđ dic. q̄ȝuis raro īueniaꝛ q̄rtana ꝯtīua ⁊ q̄tidiana ītegre eradicationis. nā iste ꝫmo ad ꝑoxismos referꝛ. ¶ Postq̄ȝ āt Dy. hos ꝫmōes exposuit referēdo ad tpa ꝑticl'aria: exponit eos ad tpa vl'ia vt accñtib⁹ sꝛ disticta ⁊ ēt alteratiōe māe. nā ꝓlōgaꝛ ꝑn^m in tertiana plus q̄ȝ alia tpa: qm̄ cholera ꝓpterea ꝙ horrida est nāe difficilius incipit digeri q̄ȝ cōpleaꝛ ei⁹ digō ⁊ expulsio: ⁊ iō lōgius ꝑseuerat in ipsa cruditas ꝓꝑortionabil'r q̄ȝ alie dispōnes. Simil'r qꝛ est humor valde subtilis positus in loco in quo cito resoluiꝛ qñ incipit accñtiū difficultas citissime ad sūmū ꝑuenit. Sed in quotidiana ꝓlōgaꝛ stat⁹ ⁊ declinatio ꝓꝑortionabil'r plus: ꝓpterea qꝛ humor est ꝑꝑ suā viscositatē in quo difficulter cōpleꝛ maturatio ⁊ expulsio: ⁊ iō ēt ꝓlōgantur accñtia ⁊ stat⁹ ⁊ declinatiōes. In ꝯclusa ꝟo ꝓlōgaꝛ stat⁹: qm̄ ipsa ꝑꝑ multā sui acuitatē fere nō videꝛ habere ꝑn^m: sed statī videꝛ esse in statu: ⁊ h̄ est rōne loci in quo est mā situata. Si in īcēsiua vel tertiana ꝯtinua ꝓlōgaꝛ declinatio plus ꝓꝑortionabil'r ꝑꝑ similē cām que dicta est supra .s. qꝛ cholera ꝯtineꝛ in loco solido ⁊ denso: vt supra dictū est. Et ex his tolliꝛ ꝯdictio Aui. hic. ⁊ Gal'. 3. de crisi. qꝛ hic Aui. loquiꝛ de tēporib⁹ vl'ib⁹: sed Gal'. ibi loquiꝛ de tēporib⁹ particularibus paroxismi. Sed ꝯdictio Aui. hic ⁊ infra ca. de flegmatica tolliꝛ per hunc modū .s. intelligēdo: qꝛ hic loquitur de tēporibus vl'ibus. nā status febris flegmatice est longior ⁊ etiā declinatio q̄ȝ alia tēpora respectu aliarū febriū: qꝛ .s. plus ꝓlongaꝛ stat⁹ ⁊ declinatio respectu alioꝝ tēpoꝝ q̄ȝ ꝓlongeꝛ status ⁊ declinatio respectu alioꝝ tēpoꝝ in alijs febribus: ⁊ sic intelligit hic Aui. sed infra ca. de flegmatica: loquiꝛ absolute .s. ꝙ augmentum est longius alijs tēporib⁹ in febre flegmatica: ⁊ hoc absolute loquēdo. nā augmentū est qñ mā incipit digeri ⁊ terminaꝛ qñ incipit cōpleri digestio. nunc aūt hec mā ꝓpter viscositatē difficillime digeriꝛ qñ incipit digeri .i. difficillime ꝓcedit super ea digestio: ⁊ iō augmentū est lōgū: sed nō sic difficillime incipit digeri vel alterari ⁊ sic ꝑn^m nō est ita lōgū: nec ēt sic difficillime cōpleꝛ eius alteratio vel digestio postq̄ȝ incipit cōplete digeri vel alterari: ⁊ sic status nō est ita longus: ⁊ sic ītelligit ibi Aui. Hec sunt scripta a Dyno in ꝓpria forma fere in qbus ꝯsidera q̄ȝtū laborauit: ⁊ quot sūt dicta que possent īpugnari que ꝑꝑ breuitatē omitto. ¶ Post aūt istos viros Francisc⁹ de pedemontiū vel Bartholomeus de varignana laborauit in hoc loco: ⁊ ꝑmo dicit ꝙ ꝑn^m ꝓlongaꝛ in tertiana intelligēdo de ꝑn^o vl'i nō de ꝑn^o ꝑoxismi. na3 ꝑn^m ꝑoxismi tertiane est valde breue ⁊ cito recedit frigus eius ⁊ ascendit calor: sed ꝑn^m vl'e est longū .s. q̄ȝtū ad alterationē māe: ⁊ hoc qꝛ cholera est inobediēs digōni rōne multe caliditatis ⁊ subtilitatis: ⁊ qꝛ iste q̄litates sunt fortes a ꝑn^o: ideo ꝑncipiu3 tertiane multū durat. Postq̄ȝ aūt incipit obedire velociter recipit correctionē: ⁊ hoc declarat rhetorice: qꝛ aliq hoies sunt qui a prin. sunt multū rebelles regi: sed postq̄ȝ incipiūt obedire: ex toto obediunt: sic ergo in tertiana ꝑncipiū q̄ȝtū ad alterationē māe ꝓlongaꝛ: ⁊ sic etiā dicit ꝙ oȝ intelligi de prin. ⁊ reliqs tēporib⁹ q̄ȝtum ad accidētia. Scđo dicit ꝙ status ꝓlongaꝛ in ꝯclusa: ⁊ ꝑmo in h̄ ponit cās Thadei ⁊ reprobat eas. Sūt aūt ille cāe habilitas sanguinis ad putredinē ⁊ obedientia sanguinis ad nām ⁊ diligentia nāe circa sanguinē. sed dicit ipse aptitudo vel habilitas sanguis ad putredinē est cā ꝯtinuationis feb. ⁊ nō est cā ꝙ status fit longior. esse eni aptū ad putredinē cōicat oī tēpori .s. ꝑncipio augmēto declinationi ⁊ statui. Dicit etiā ꝙ illud qđ diciꝛ de obediētia ⁊ diligētia sanguinis ad nām arguit oppositū. nā si sanguis diligitur a nā ⁊ est obediens nā debet mouere sanguinē motu quo abbreuiet tēpus illud qđ est nāe magis molestū: ⁊ hoc est tēpus status. Dicit ergo ꝙ per ꝯclusam debemus intelligere febrē homotenā. Ista eni ꝓprie debet dici ꝯclusa. nā febris ꝯclusa est ex vniformitate afflictiōis sed talis vniformis afflictio maxime fit in cōclusa homotena in qua nō appet additio nec diminutio. in hac aūt ꝓlongaꝛ status: imo quasi tota est status: qꝛ equalis fit resolutio ⁊ putrefactio ꝓpter aptitudinem materie ad putredinem. Tertio dicit ꝙ l'ra illa ⁊ declinatio in incēsiua est l'ra corrupta: et dicit ꝙ fuit vnū al's ꝙ stabat extra ⁊ stabat super hac l'ra que dicit. status in ꝯclusa vel incēsiua. qꝛ ab Aui. febris de sanguine cōclusa vocaꝛ ⁊ sic quādoq̄ȝ incensiua. Similiter dicit ꝙ l'ra queda3 reperitur que dicit. ⁊ status ⁊ declinatio in quotidiana. est corrupta ⁊ est vnum al's ⁊ debet stare extra super hoc qđ dixit. status ⁊ declinatio in quotidiana al's in continua. Et dicit ꝙ exponēdo l'ram sicut iacet: ratio que datur a Thadeo nō est bona. Thadeus enim dixit ꝙ declinatio prolongatur in incensina: qꝛ cibi cōuertuntur in cholera3. Sed ex hoc pōt argui ꝙ status vel aliud tempus prolongeꝛ in quo caliditas est fortis magis conuertens ad choleram. Et dixit ꝙ alij dixerunt ꝙ declinatio prolongatur in incensiua ꝓpter debilitatē multam virtutis in spiritualibus: ex qua virtus nō pōt cōualescere. Sed dicit ꝙ hoc non valet: qꝛ l3 in declinatione virtus sit debilis respectu eius quod erat in sanitate vel respectu eius quod erat in prin. egritudinis: tamen respectu egritudinis ipsa est fortificata: ⁊ iō dat aliū modu3 .s. ꝙ debemus intelligere de incensiua feb. que paulatim terminaꝛ: sed sermo iste valde longinquus est a vero ⁊ mēte Aui. raro eni accidit causonē paulatim terminari ⁊ plus accidit alijs febribus: ⁊ iō de eis debuit hoc dicere. Quarto dicit ꝙ in quotidiana ꝓlongaꝛ declinatio nō respectu augmēti: imo augmentū est longius: vt infra dicet Auic. sed prolongaꝛ respectu status ⁊ respectu principij de quibus fecerat mentionem. Iste ergo vir sic ordinat istu3 textū. Principium prolongatur in tertiana: status in conclusa vel incēsiua: declinatio in quotidiana: al's in continua. Alij autem quida3 moderni doctores fecerunt oppositiones non dignas memorie. Nos aūt dicimus ꝙ textus iste Auicē. acceptus est Rasi. 16. con-

tinentis.2.caꝑ.vbi stat in hac forma:partes tēpoꝝ febriū diuerse fiunt:in tertiana ꝓlixū est p̄nm:in synocha status prolixus:in causone declinatio ꝓlixa:sed illa tria tpa ꝓlixa erunt in q̄rtana se. Et dicamus ꝙ Aui.loquit̄ solū de trib⁹ tpib⁹:nō aūt de augmēto:q2 ꝯsuetudo est Aui.frequēter diuidere augmētū in duas partes:⁊ primā partē ꝯiungit p̄ncipio ⁊ scđam statui sicut supra fecit.4.ca.⁊ quecūq3 dicuntur de p̄ncipio statu ⁊ declinatiōe:vera sunt de hm̄oi trib⁹ tēporib⁹ vl'ib⁹ ⁊ ēt particularibus:⁊ sunt vera hec dicta cōparādo has egritudines adinuicē in his tpib⁹ h̄ mō. In tertiana p̄nm poxismi vel p̄nm vl'e est longū. cōparando eam ad synochā homotenā3 cuius p̄ncipiū est occultū:in ꝯclusa.s.homotena ꝓlōgat̄ status respectu dicte tertiane:q2 status tota est. ¶ Sed dices ꝙ poterat dicere in tertiana ꝙ declinatio est longa respectu homotene. Dōm ꝙ verū est:sed nō placuit sibi oēm ꝑticularē ꝯclusionē ponere. In incēsiua declinatio est lōga respectu declinationis homotene:⁊ ēt tertiane ꝯtinue vel īterpolate. Incensiua ē causon in qua euacuata mā per crisim remanet lōgiori tp̄e flāma circa sp̄ualia q̄3 in alijs cholericis ⁊ q̄3 in sanguinea homotena:vt notū est:⁊ hoc est ex intēsiori caliditate incēsiue q̄3 sit caliditas aliaru3 cholericarū ⁊ q̄3 sit caliditas homotene sanguinee. Sunt ḡ tres ꝓpōnes quas Aui.sumpsit a textu Rasis. P̄ria p̄nm tertiane est ꝓlixū cū cōparabit̄ ad synochā. Scđa status homotene est ꝓlixus cū cōparabit̄ tertiane. Tertia declinatio causonis est ꝓlixa cōparata p̄dictis febrib⁹. Dicit postea stat⁹ ⁊ declinatio in quotidiana.i.in flegmatica.

¶ Cōsiderādū ꝙ tp̄s notabilis ꝓlixitatis ī flegmatica est augmētū vt infra. Et cā est:q2 humor difficile accensibilis:⁊ iō si sermones Aui.hic fuissent de augmēto distincto ab alijs tēporib⁹ dixisset augmētū ꝓlōgat̄ in flegmatica. S3 sequēdo Rasim nō loqt̄ de eo hic:sed patit̄ augmētū in duas ꝑtes si de eo intelligit. Uel placuit sibi tacere de eo cū notissimū sit augmētū quotidiane esse lōgius reliqs tpib⁹ ei⁹. Et placuit sibi dicere ꝙ in flegmatica stat⁹ ⁊ declinatio sunt ꝓlixa respectu p̄ncipij flegmatice. flegma.n.cū recipit calorē diu tenet ⁊ de difficili declinat:īmo sicut a viridi ligno semꝑ aliqd effumat:vt ītellexit.G.in.2.de dif.fe.ca.4. Si aūt velles cōparare flegmaticā in h̄ ad tertianā ⁊ synochā homotenā ⁊ causonē posses:sed laborabis in distinguēdo maioritatē absolutā ⁊ maioritatē ꝓportionabilē:ḡ meli⁹ est dicē ꝙ status ⁊ declinatio in quotidiana sūt notabiles partes in ea ⁊ maiores p̄no. Lr̄a aūt que dicit stat⁹ ⁊ declinatio est maior in ꝯtinua:op3 ꝙ cōparet ꝯtinuā ad īterpolatā ⁊ est veꝝ ꝙ ꝓportionabil'r ꝯtinua h3 ꝓlixū statū ⁊ ēt declinationē respectu sue interpolate. Si.n.vna ꝯtinua cholerica terminat̄ in.7.dieb⁹ ⁊ īterpolata in.12.vel.13.habebit ꝯtinua statū ⁊ declinationē occupātes.4.dies. difficilia enī accñtia in ꝯtinua multū tp̄s occupāt ⁊ flāma maior tardius recedit:sed īterpolata hēbit statū ⁊ declinationē occupātes.5.dies vl' 4.vt in exēplo. sed.4.respectu.7.est maioris ꝓportiōis q̄3.5.respectu.13. ista tñ lr̄a nō reperit̄ cōiter. Nos aūt iā secuti sum⁹ expōnē Dy.⁊ addebam⁹ sibi ꝙ p̄nm tertiane dicit̄ ꝓlixū ꝑꝑ illa3 effumationē quā sibi appropriat.G.2.de differētijs fe.ca.4.⁊ multa alia que nūc nobis vident̄ puerilia addebam⁹. Quare visu3 est nobis mō istū textū subtiliari nō debere:sed grosso mō ꝑtrāsiri sic Rasis voluit. Inuenimus aūt in dictis Raf.multas ꝯdictiōes in.16.17.⁊.18.ꝯtinētis.qñ loquit̄ de ꝓlixitate ⁊ breuitate tēpoꝝ febriu3 quas soluere disposueram⁹:sed ꝓpter longitudinē omitto.

¶ Ad ꝯtraria p3 solo ex iam dictis. Ad primā dōm ꝙ tertiana cōparat̄ ad homotena3. ¶ Ad scđam dōm ꝙ loquit̄ de synocha homotena. ¶ Ad tertiā dōm ꝙ l3 subito fiat crisis in causone:tñ durat calor post crisim. ¶ Ad quarta3 dōm ꝙ si hic voluisset loq de omnibus temporibus dixisset augmentū ꝓlixū in quotidiana:s3 voluit loqui de tribus temporibus:primo de vnoquoq3 seorsum:postea de duobus simul:⁊ hoc q2 sibi placuit. ¶ Ad q̄nta3 dōm ꝙ febris longi status est motus acuti respectu ei⁹ que h3 statū breuem:⁊ ideo oīs ꝯtinua est acutior interpolata sibi cōpari:⁊ cōtinua q2 h3 statū longū respectu principij est acutior q̄3 quotidiana que proportionabiliter hoc non habet.

Dubiū 6m

¶ Post hec aūt oīa in que deuenim⁹ ⁊ que diximus ſm vias quas alij inceꝑerūt videt̄ nobis ꝙ volēs deuenire ad ītellectū haꝝ ꝑpositionū ⁊ similiū illis dubitare habeat ꝙ tp̄s febris sit magis aptū ꝓlōgari ſm nām cuiuscūq3 humoris reliqs alijs ꝯditiōibus existentibus paribus. X.g. sint q̄tuor paroxismi. vnus cholere. alter flegmatis. alter melācholie. alter sanguinis:⁊ oīa alia vt posse est sint paria:qđ ergo tempus lōgius est in paroxismo cholerice mãe q̄3 in paroxismo flegmatice ⁊ sic de alijs. non enī est dubiū ꝙ oīa tpa ꝑoxismi melācholice sunt longiora:deinde omnia tempora flegmatice:deinde omnia tempora paroxismi cholerice. si autem febris sanguinea tota est vnius paroxismi sicut vnus paroxismus quartane vel tertiane vel quotidiane:etiam eius longitudo est maior longitudine paroxismorum aliarum feb.

¶ Dicamus ergo aliqd ad excitandū posteros. Et est ꝙ nostri auctores satis sūt ꝯcordes ī dicēdo ꝙ in fe. flegmatica tp̄s augmēti est lōgius reliqs tpibus flegmatice. nā flegma difficulter venit ad accēsum esse calorē:īmo plures h3 superaccēsiones caloris:⁊ plures q̄nq3 remissiōes ꝑꝑ frigiditatē ⁊ viscositatē humoris. In febre aūt sanguinea nō sūt determinati. nā repit̄ ex ea homotena in q̄ stat⁹ est lōgior:⁊ augmastica in q̄ augmētū ē lōgi⁹:⁊ paugmastica in q̄ plus ꝓlōgat̄ declinatio:s3 q̄ ista ꝑ plus eueniat ex nā humoris sanguinei nōdū est īuētū certe affirmatū. In feb. aūt cholerica q̄ durat.12.horis in ꝑoxismo:nō videt̄ affirmatū ꝙ tp̄s in paroxismo sit lōgi⁹ ex nā hūoris:⁊ forsan ꝙ nō est īuētū ꝑ expiētiā adhuc:sed ꝯtingit mō vnū tp̄s mō aliđ īueniri ꝓlixius:⁊ iō Raf. aliqñ dixit.16.ꝯtinētis caꝑ.2.ad p̄nm ꝙ in tertiana ꝓlixū est p̄nm. ⁊ tñ dixit.18.lib.7.caꝑ.ꝙ in tertiana stat⁹ est lōgior. velle aūt per rōnē h̄ demr̄are nō credo esse posse:q2 nō iuenit̄ mediū quo necio possit ꝯcludi:si tñ aliqd suadet est ꝙ p̄nm ꝑoxismi tertiane est ꝓlixius ꝑꝑ cās superi⁹ a nobis ⁊ ab alijs dictas. In febre aūt q̄rtana non inuenio determinatū certitudinal'r qđ tēpoꝝ notabil'r sit lōgius:sed q̄si hñt adinuicē q̄3dā ꝯueniētiā in lōgitudine:vt nō ita notabil'r augmētū q̄rtane excedat alia tpa sic augmētū flegmatice excedit alia tpa:l3 p̄nm in ea videat̄ breui⁹ q̄3 alia tpa vtplurimū. Et forsan h̄ voluit Raf.18.ꝯtinētis p̄ caꝑ. vbi dixit ꝙ tpa q̄rtane sunt media:⁊ tertiane breuiora:⁊ tpa flatice sūt lōgiora. Si enī text⁹ ille nō ē corrupt⁹:voluit Raf. ꝙ tpa tertiane sīt ꝯformia in breuitate:s3 tpa q̄tidiane sūt valde difformia ī lōgitudīe:q2 h3 augmētū valde lōgū:tpa aūt q̄rtane sūt medio mō. Et tu ꝯsidera.

¶ Quāuis raro inueniatur quartana continua ⁊ quotidiana integre eradicationis.

¶ Quia Aui.nominās cholericā ⁊ flegmaticā diuiserat eas in ꝯtinuā ⁊ īterpolatā:nō aūt ita fecerat de febre melācholica.s.quartana:iō assignat cām huius:⁊ est q2 raro inuenit̄ quartana continua:⁊ iō l3 sermones dicti verificent̄ de vtraq3:tñ in p̄mo intellectu intelligimus de q̄rtana īterpolata:que plus inuenit̄ vt dicet̄ suo caꝑ. q̄3uis etiā quotidiana diuidat̄ in ꝯtinuā ⁊ īterpolata3:tñ illa que nominat̄ īterpolata vtplurimū nō integre eradicat̄:⁊ iō flegmatica interpolata h3 vtplurimū quietē nō oīno verā.

¶ Et febres quando non curant̄ ſm ꝙ op3:⁊ proprie apostemose conuertuntur ad arefactionem ⁊ ꝓprie in febribus acutis in quibus oportet vt patiētes eas cibentur:⁊ non cibantur propter intentione3 vt perueniat natura super materiam:aut op3 vt det̄ in potu aqua frigida ⁊ nō datur in potu ꝓpter intētione3 vt nō fiat cruda ⁊ nō succurrit̄ cum extinctione alia. Quoniam si fuerit alia intentio quam dicturi sumus in cibatione:⁊ dando in potu aquā frigidam fortior duarum intentionum predictarū ꝑmittat̄ super eas ambas ⁊ dimittatur obseruatio illarū duarum.

¶ Hic ponit quendam alium canonem. ¶ Considerādum ꝙ existente febre acuta ꝓprie cū apostemate cōcurrunt q̄nq3 in mēte medici ꝯtrarie intentiones. quarū vna est intentio cibandi:q2 apparet virtus debilis ⁊ corpus est de resolubilib⁹. Alia est intētio infrigidādi ⁊ extinguēdi potu frigide aque:⁊ epithimatib⁹ frigidis:q2 appet fortis inflāmatio colliquatiua ex opposito in eadē febre:⁊ in eodē fumo ꝯsurgūt ītētiones opposite dictis:⁊ vna est intētio nō cibādi ex h̄ ꝙ morbū opinamur breuem ⁊ de mā multa vt virtus vacet digestioni mãe. Alia intentio est nō infrigidandi vt nō īcrudet̄ mā. Medicus ḡ stat in hoc ambiguo:⁊ si ſm veritatem ꝑualet intētio cibādi ⁊ extinguēdi ⁊ omittit eas sic infirmus ꝯsumptione marasmat̄ vel ethicus fit:ꝑmittant̄ igit̄. Tacuit aūt Aui. reliquū nocumētū qđ seq pōt ꝑualentib⁹ oppositis intentionibus ⁊ omissis eis. nā erat notū:q2 sequit̄ ꝓlōgatio morbi incruda ⁊ multiplicata mā vel sequit̄ cita mors. In his igitur ambiguis iudicijs ꝑualent medici scientifici ⁊ exercitati ⁊ bone estimationis alios medicos nō tales:⁊ iō bene dixit Ga.8.tera.circa fi. Exercitatū ⁊ natura prudentem oportet esse medicum.

¶ De significationib⁹ accidentiū febriū. Caꝑ.5m.

Lias ꝙ acceptio sig̃ationū febriū ē ex regimīe añcedēte ⁊ q̃uo fuit. Et ex dispōnibus añcedētib⁹ ⁊ p̄sentib⁹ ⁊ ex regionib⁹ ⁊ tēporib⁹ ⁊ ex etate ⁊ cōpl'one ⁊ ex pulsu ⁊ vrina ⁊ vomitu ⁊ egestiōe ⁊ fluxu sanguinariū:⁊ ex dispōne febris in rigore ⁊ sudore ⁊ q̄litate calitat3 ⁊ ex ꝑoxismis:⁊ ex dispōne appetit⁹ ⁊ siti ⁊ ex dispositiōe anhelitus ⁊ ex cōiunctis sicut dolore ca-

pitis ⁊ vigilijs ⁊ alienatione ⁊ inquietudine ⁊ alijs.

¶ Hoc est capl'm de capl'is generalib' signoꝝ febriũ in quo ponũtur signata accidentiũ febriũ: vnde rubrica dicit de signationibus febriũ accidẽtiũ.i.de eis que significant in feb.per accñtia febriũ. cũ ergo ex capitulis p̄cedentib' tu cognouisti hanc febrẽ esse putridã: ⁊ de summa cholericarũ.v.g.tu aggrega oĩa accidentia que in ea sunt ⁊ vide qd ipsa signãt.videbis enĩ ꝙ oĩum accidentiũ in febribus nõ est idem significatum: quedam enim significant febris malignitatem vel contrariũ: quedam digestionem vel ↄtrarium: quedã naturã siue spẽm siue genus ⁊ sic de.alijs: ⁊ tunc per sciam istius capituli cõplebit sciẽtia siue cognitio vere ⁊ omnis dispositio febriũ putridarũ. Primo ergo Aui.enumerat oĩa hec accidẽtia. Scd̄o ostẽdit illoꝝ significationes.ibi (Febribus enĩ.)

¶ Cõsiderãdũ circa p̄mã partẽ ꝙ accidens sumit large pro oĩ qd̄ in febre põt significare: vel sequat̃ febrẽ siue nõ: sicut ẽt etas ⁊ regio põt dici accñs. Et q2 Aui.dixerat in rubrica de signatiõib' accidẽtiũ febriũ: ⁊ iõ ꝓsecut' est in enumerãdo sub forma hac: acceptio signationib' febriũ.i.accipim' signationes in febrib' ex regimine ⁊c̃.sumit̃ ergo accidens pro quocũq; signo vel signatione.

¶ Cõsiderãdũ ẽt ꝙ oĩa ista accidẽtia siue signa a qb' accipim' significationẽ aliq; possunt reduci ad ordinẽ: q2 vel sunt res extrinsece vel ĩtrinsece siue ab ĩtrinseco ꝓcedẽtes. Si extrĩsece sic est regimẽ p̄teritũ gñale: ⁊ qũo fuit in sp̃ali ⁊ regio ⁊ tp̃s. Si ĩtrinsece sic sunt vel res nãlẽs ⁊ ãnexe vt cõplexio etas. vel p̄ter nãm: ⁊ sic sunt qualitates mutate exeuntia mutata ⁊ mutate actiones.

¶ Cõsiderãdũ q2 dicit ex dispõnibus ãñcedẽtib': põt dupl'r ĩtelligi. Primo.i.ex egritudinib' quas habuit in p̄terito: vel quas est cõsuetus habere: q2 ex hoc significamus aliqua de presenti fe. ⁊ presentibus.i.quas presentes eo febricitante h3: l3 non sit febris sed aliud. verbi gratia. q2 habet multas pustulas quas habebat etiã ante febrem. Secũdo modo põt exponi.ex dispositionibus antecedentibus.i.ex rebus nõ naturalibus ⁊ naturalibus: que cũ hoc ꝙ antecedunt: sunt etiam presentia cũ feb. vt regio etas ⁊c̃. ⁊ tũc hic sermo ⁊ regio est declaratiuus eius quod dixit ante.

¶ Cõsiderãdũ q2 dixit ex ↄiũctis sicut dolor capitis vigilie ⁊ cetera alia vt profunditas somni vocantur coniuncta: q2 sunt accidẽtia coniuncta quandoq; non tamen necessario sequentia.

¶ Sed tu dices nõne ẽt fluxus sanguinis nariũ est neciõ sequens. Rñdẽ ꝙ oĩa p̄dicta accidentia sunt magis sequela feb.putridarum q̃ ista.ista.n.s.mutatio pulsus vrine ⁊ egõnes ⁊c̃. sunt magis sequela q̃ dolor capitis ⁊ alienatio: ⁊ tunc sumemus simul ꝙ dicit vomitu ⁊ egõne ⁊c̃.i.aliq eũo ⁊ nõ sumem' fluxũ sanguĩs solũ.

¶ Febribus.n.assunt accidẽtia ex quibus significantur dipõnes earum de quibus sunt accidentia significantia magnitudinẽ earũ ⁊ ipsarũ paruitatẽ sicut q̃litas caliditatis ⁊ q̃titatis ipsi'. Et de ea est que est mordicatiua vehementer: ex quo pri' ĩuadit vsq; ad finẽ suũ. Et de ea est que mordicat in p̄mis: deĩde minuit̃ propter resolutionẽ materiei ⁊ lenit̃. Et de eis sunt que mordicãt. Et de eis sunt quarũ caliditas est humida. Et de eis quarum caliditas est sicca.

¶ Hic ꝓsequit̃ ⁊ oñdit signa q̃ ex his accñtib' accepta sunt: ⁊ sũt octo. Primũ est febris magnitudo ⁊ ꝑuitas. Scd̄m est gen' febris an sit flegmatica vel cholerica. Tertiũ est febris malitia. Quartũ est mãe digõ vel oppositũ. Quintũ crisis ei'. Sextũ salus ⁊ mors. Septimũ modus mãe.s.an subtilis vl' grossa. Octauũ hore feb. Et s̄m hoc sunt partes octo: sed in fine ca. ponit aliã ꝑtẽ vt appebit.

¶ Cõsiderandũ circa primã ꝑtẽ ꝙ magnitudo feb. est sua ĩtẽtio.s. sui caloris augmẽtũ q̃litatiuũ vel ẽt q̃titatiuũ: ⁊ q2 hoc cõprehẽdit̃ tactu: iõ distinxit modos caloris feb.q sunt q̃litas.i.acuitas ⁊ incẽsio ⁊ modus in hoc. ⁊ q̃titas.i.calor in multa humiditate: cui' signũ est multa euaporatio vel pauca: ⁊ h̃ voluit cũ dixit: q̃rũ caliditas est humida ⁊c̃. Modi aũt acuti caloris sunt q2 toto tempore apparet mordens vt in febrib' incensiuis vt in causone: vel primo mordet postea lenit̃ sicut in tertianis leuib': vel primo apparet lenis postea mordet vt in flegmaticis febribus: iõ dixit de eis sunt que mordicãt.s.post p̄mã manus ĩmissionẽ: ⁊ de cã harũ diuersitatũ ꝓlixe dixim' in p̄° de diffe.feb. Febris g̃ ꝓp̃e est magna q̃ h3 acutã calitatẽ semꝑ ꝑseuerãtẽ aut multã ẽt ꝑseuerãtẽ.

¶ Et sunt accñtia que signãt gen' earũ sicut accñtia ꝓpria cũ tertiana sicut p̃cipiũ paroxismi cũ pũctione ⁊ horripilatione ⁊ mordicatione caliditatis in eo.

¶ Hec est pars scd̄a in qua ostẽdit 2m significatũ accidentiũ febrium qd̄ est genus feb. ⁊ ponit exẽplũ de hoc qd̄ est notum.

¶ Et accidentia significantia malitiam earum sunt sicut inquietudo ⁊ alienatio ⁊ vigilie.

¶ Hec est pars tertia in qua ponit tertiũ significatũ accidẽtiũ fe. qd̄ significatũ est febris malignitas: ⁊ per oppositũ istius ei' incolumitas: ⁊ patet: ⁊ intellige de his accidentibus non creticis.

¶ Et accidẽtia significãtia digõnem ⁊ indigestionem sunt sicut illud qd̄ dicemus de dispõnibus vrine.

¶ Hec est quarta pars in qua ponit quartum significatum.s.digestionem ⁊ eius oppositum: ⁊ patet.

¶ Et accidentia que significãt crisim que dicemus.

¶ Hec est q̃nta pars in qua abbreuiat significatum quintũ qd̄ est crisis expectans ponere sciam ꝓlixã fen scd̄a huius quarti cañ.

¶ Et accidentia significantia sospitatem ⁊ contrariũ eius ⁊ dicemus omnia illa.

¶ Hec est sexta pars in qua ponit sextum significatũ qd̄ est salus vel mors ⁊ accidentia que hoc significant dicet fen scd̄a huius.

¶ Et forme insunt iudicia plurima sicut ille cuius cõuertit̃ color ad plũbeitatẽ ex albedie ⁊ viriditate. Et signãt friditatẽ humoꝝ ⁊ paucitatẽ caloris ĩnati. aut excitationẽ ⁊ inflãmationẽ sicut accidit ei cã feb. cui' est satietas nauseatiua. Et sic velocitas tumefactiõis faciei ⁊ tornatilitat̃ ei' ⁊ tenuitas nasi signãt aut vehemẽtiã calitat̃ aut subtilitatẽ hũoꝝ ⁊ velocitatẽ resol'onis eoꝝ ꝑꝑ amplitudinẽ poroꝝ. Et mot' ĩ seipsis ⁊ exit' eoꝝ a ↄsuetudine aut casus eoꝝ hñt signationes. Et res.s.alie hñt sig̃ones de illis quas dicem'.

¶ Et forme idest habitudini ⁊ colori faciei. Hec est septima pars in q̃ ponit significatũ septimũ.s.grossitiẽ vel subtilitatẽ humorũ: sed cogitur cum hoc ponere alia significata. Nam si febriẽtis color est plumbeus factus ex albo ⁊ viridi: ⁊ habitudo faciei est cacetica signãt friditatẽ humorũ: q2 humores crudos flegmaticos ⁊ multos ⁊ mel'icos grossos viscosos: vnde tales fiunt colores et talis faciei habitudo. Si aũt facies sit tornatilis significat ⁊c̃. de hac facie ⁊ causis eius ꝓlixe notauimus super p̄mo ꝓnosticorꝝ.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ l'ra ex albedine ⁊c̃. põt dupl'r exponi: p̄°.i.qui color plũbeus est ex viridi ⁊ albo. 2°.i.ad quẽ colorẽ plũbeũ deuẽtũ est ꝑ g̃datã ĩfrĩdationẽ ex albo ⁊ viridi p̄cedẽtib' ⁊ postea fact' ẽ color m'ltũ vĩcẽtib' hũorib' fridis: ⁊ ꝑ ↄñs ĩnato calore paucificato.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ excitatio vt supra diximus apud Aui. ⁊ Rasi3.13. ↄtinẽtis.ca.3. est q̃dã modus cacesie apparẽs circa faciẽ q̃lis apparet frequẽter patiẽtib' ĩdigestionẽ ex multa comestione ⁊ dicit̃ inflatio. L'ra ergo põt dupliciter exponi. Primo ꝙ ponit duo signãtia grossos humores. vnũ est color plũbe'. aliud est excitatio ⁊ inflatio. ⁊ dicat̃ cuius color ↄuertit̃ ad plũbeitatẽ aut excitationẽ ⁊ ĩflationẽ sicut ⁊c̃. signãt frigiditatẽ ⁊c̃. Scd̄o mõ ꝙ ex colore plũbeo significet: aut frigiditatẽ humoꝝ ⁊c̃. aut cacesiã qualẽ h3 hñs effimeram ex nauseatiua satietate. p̄ma expõ ẽ melior.

¶ Cõsiderãdũ q2 dicit mot' ipsoꝝ in seipsis põt exponi dupl'r. Primo ꝙ velox resolutio fit ꝓpter amplitudinẽ poroꝝ: ⁊ ꝓpter motũ in seipsis.i.ꝑꝑ humoꝝ subtilitatẽ: vñ in seipsis sunt parati resol'oni. Scd̄o extenuatio fit velox in febrib' ꝑꝑ motũ in seipsis.i. q2 febriẽtes mouent̃.i.ĩquietant̃ ⁊ vigilãt vl' sumpserũt pharma cũ solutiuũ vel habuerũt hunc motũ idest fluxũ spontaneum.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ dicit. ⁊ exitus. exit homo a ↄsuetudine vt q ↄsueuit exercitari parũ comedere vel ecõtra. casus eoꝝ.i.casus ↄsuetudinũ: vt ẽt simile scribit̃ ca.d̃ emitriteo. cadit ↄsuetudo qñ vna dimittit̃ ⁊ alia capit̃: vt ↄsuetus ieiunare mõ multũ replet̃ sicut accidit religiosis factis ep̃is. signãt significationes.i.dispõnes in humoribus: vt apparet in ca. de emitriteo. ⁊ res alie ⁊c̃. vt aer tẽpus ars sexus ⁊ similia. Ex qbus iudicam' de nã humoꝝ facientium febrem: dicemus in fine capituli ⁊ in capl'o de emitriteo.

¶ Et accidentiũ febriũ quedã sunt quoꝝ hora est hora status sicut alienatio ⁊ cõmixtio mẽtis ꝑꝑ ĩflãmationẽ capitis. Et de illis sunt quoꝝ hora est p̄n^m sicut horripilatio ⁊ frigus ⁊ sicut ꝓfunditas somni que cõsequit̃ plurimũ principioꝝ febriũ ꝓpter debilitatẽ cerebri ⁊ declinatio caliditatis ad interiora corpis vbi est mã ⁊ multitudo vapoꝝ eleuatoꝝ ab ea per cõmotionẽ ĩcipiẽtẽ in corpore vsquequo resoluit eos ĩflãmatio: ⁊ adiuuat illud frigus cerebri in seipso ⁊ frig' humoris qui vult putrefieri ⁊ calefit.

¶ Hec est octaua pars in qua ponit octauũ significatum.s.tẽps:⁊ vult ꝙ quedam accidentia plus eueniunt in statu ⁊ est notum.
¶ Cõsiderãdũ ꝙ ꝓfunditas somni sequit̃ plurimũ ꝑncipioꝝ.i.plurima principia.s.principia febriũ interpolatarũ ꝓprie ⁊ ꝑncipia exacerbationũ:⁊ causa eius est cerebri debilitas:⁊ huic debilitati assignat quatuor causas que cause debilitant debilitate qua fit somnus:⁊ iõ dicunt̃ ẽt cãe somni.⁊ sup.vna cã debilitatis somnolẽtis est declinatio caliditatis.Scd̃a est vapoꝝ multitudo ꝑꝑ commixtionẽ.s.calidi putredinalis cũ mã:vel ꝑꝑ cõmotionẽ.s.mãe a calore.Tertia cã est frig⁹:q2 cerebrũ cũ sit fridũ retracto calore ĩfridat̃ magis:⁊ iõ si hõ in nã sua est fridi cerebri magis accidit ꝓfunditas somni.Quarta cã est frigiditas mãe:⁊ iõ ꝓprie fit in h̃ mã flegmatica:si ergo in cholericis febribus qñqꝫ eueniat.s.profunditas somni erit solum propter reuocationem caloris intus.

¶ Et res est ex qb⁹ scit̃ dispositio febris ⁊ ex qua spẽ sit sunt dispositio fe.in acuitate sua ⁊ sua lenitate.Et dispõ febris in hoc ꝙ ipsa accidit a causis ꝑmitiuis ⁊ antecedẽtib⁹ ſm ↄditionẽ predictã.Et dispõ febris in adherẽtia sua ⁊ eradicatõe ⁊ tepore ei⁹.Et dispositio febris in acuitate sua cũ rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatione aut eius ↄtrario ⁊ qd̃ est ex eo.Et dispositio febris in dimissiõe sua cũ sudore plurimo aut pauco. Aut dispositio preterita regiminis ⁊ etas ⁊ forma et tempus ⁊ ars ⁊ dispositio pulsus ⁊ vrine.

¶ Quia Aui.breuiter pertransiuerat de accidentib⁹ significãtib⁹ genus siue spẽm feb.ideo hic in generali ſmone ꝑfectius ⁊ summatim ponit res ex qbus scit̃ ex q̃ specie sit febris ⁊ sumit spẽm large ẽt pro gñe:⁊ dicit ꝙ res ex qbus hoc scit̃ sunt dispositio fe. in acuitate sui caloris:q2 significat mãꝫ magis cholericã ⁊c̃.Et in h̃ ꝙ accidit a causis ꝑmitiuis:q2 signãt̃ ꝙ nõ est putrida:⁊ añcedentib⁹:q2 signãt̃ ꝙ est putrida ſm ↄditiones ꝑdictas primo ca. de effimera.possent enĩ cause ꝑmitiue mouere cãs antecedẽtes. ¶ Et dispositio febris in adherẽtia.põt duplr̃ ĩtelligi.Prĩo ꝙ fe. aliqñ adheret ⁊ nõ sepat̃ ⁊ sciem⁹ tũc ꝙ est ↄtinua vniformis:aliquãdo eradicat̃ ⁊ sciemus ꝙ est interpolata:⁊ tepore.i.aliqñ tepescit:⁊ tũc est ↄtinua ꝓportiõalis:⁊ ex his existimo spẽꝫ febris. nã febres ↄtinue vniformis adherẽtie sunt sanguinee:febres interpolate sunt de alijs humorib⁹:⁊ etiaꝫ ↄtinue ꝓportionabiles. ¶ Scd̃o mõ põt exponi dispositio febris ĩ adherẽtia.i.cũ aduenerit ⁊ adheret corpori:⁊ hoc est qd̃ declarauit dispõ feb.in acuitate.i.ex acuitione ⁊ reuersione paroxismi cũ rigore ⁊ frigore ⁊c̃.q2 significat interpolatã ⁊ aliã ⁊ aliã ſm diuersitatẽ hoꝝ.s.frigoris ⁊ rigoris ⁊c̃.vt sciet̃ ex capl'o sequẽti.aut eius ↄtrario:q2 sine typo aliquo inuadit ⁊ signãt̃ ↄtinua:⁊ tunc aut est ꝓportionabilis aut nõ ſm ꝙ dixim⁹.⁊ ꝙ est ex eo.s.rigore ⁊ horripilatiõe ⁊c̃.Illd̃ aũt qd̃ ex hoc est:est pulsus ꝓfundatio ⁊ ꝑuitas ⁊ reliq̃ dispõnes sciẽte ex q̃rto ca.hui⁹ fen.Et dispõ febris.Hoc dictũ declarat illd̃ qd̃ dixit de eradicatiõe ꝓcedẽdo ſm expõnẽ scd̃am cũ sudore plurimo signãt febrẽ humoralẽ.aut pauco.s.rorido nõ humoroso.⁊ significat̃ ꝙ nõ est humoralis.⁊ ſm hanc expositionẽ scd̃am remanet declaratũ illd̃ qd̃ dixit.⁊ tepore.i.dispõne teporis.s.q̃ tepescit in sudore.⁊ signãt̃ mã subtilis ⁊ attestat̃ plus cholerice febri.vel tempore.s.inuasionis an sit de tertio in tertiũ:an sit de die in diẽ: vel de quarto in quartũ.ex his enĩ iuuamur in cognitiõe spẽꝝ febris:vt notũ est:nec Aui.ampli⁹ curauit h̃ declarare.Aut dispositio ꝑterita.i.⁊ res ex qbus scit̃ spẽs feb.sunt dispositio ⁊c̃.Si enĩ regimẽ ei⁹ fuit in cibis cholericis ⁊ multo labore ⁊c̃.⁊ etas est iuuentus:⁊ forma.i.habitudo macra cholerica:⁊ tẽpus etas ⁊ ars fabrilis:⁊ pulsus dispositio est cũ multa velocitate ⁊ frequẽtia:⁊ vrina multũ tincta significat̃ febris de mã cholerica. ¶ Cũ igit̃ cõsideras Aui.in hoc ca.dedit tibi viam ad faciẽdũ habitũ ad perfectã notitiã febriũ putridarũ:⁊ est vt colligas oĩa accidẽtia ⁊ res ex qbus potes aliquid iudicare ⁊ cognoscere.⁊ omnibus illis collectis primo scias:si hec febris est magna vel ꝑua.Scd̃o de quo genere vel spẽ sit.Tertio an sit maligna vel ĩcolumis.Quarto an mã sit digesta vel nõ.Qninto scias eius crisim.Sexto salutẽ vel mortẽ.Septimo motũ materie.Octauo tẽpus febris.Et oĩa ista preter q̃ntũ ⁊ sextũ ꝑticulariter docent̃ in sequẽtib⁹ capl'is huius fen.q̃ntũ aũt ⁊ sextũ docent̃ in fen scd̃a hui⁹.Cũ ergo scieris oĩa hec eris ꝑfecte sciens febres humorales putridas:⁊ hoc est ⁊c̃.

¶ Sermo de rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatiõe ⁊ fricatione. Cap.6^m.

Horripilatio est dispõ in qua ĩuenit corp⁹ diuersitatẽ in frigore ⁊ pũctõe in cute ⁊ lacertis ⁊ antecedit cã pigritia ⁊ fractio.

¶ Cum posuit signãtiones accidentiũ:hic determinat de accidentibus qbusdã que multũ inueniunt̃ in febrib⁹ de qb⁹ in locis alijs nõ dederat ꝑfectã sciam:lꝫ in generali locut⁹ sit de illis ꝑmo cañ. fen.2.ca.de causis motuũ nõ nãliũ.⁊ aliqd in ca.de putredine.hec aũt accidẽtia sunt horripilatio frigus ⁊c̃.Primo g̃ notificat vnũqd̃qꝫ hoꝝ.Scd̃o ponit eoꝝ cãs ⁊ signãta.ibi(Et õ causis.)Tertio addit cañ.ibi(Et cõmotio aĩe.)Prima in q̃tuor sicut quatuor sunt hec accidentia.Primo dicit ꝙ horripilatio est dispositio ⁊c̃.
¶ Cõsiderandũ ꝙ hec notificatio horripilatiõis põt eẽ vna ⁊ põt esse duplex.vna vt simul ad eaꝫ ꝑtineat diuersitas in frigore ⁊ ẽt punctiõe.Dicit̃ diuersitas in frigore duplr̃.Prĩo diuersitas a nãli dispõne:q2 illud quo homo iudicat se esse diuersuꝫ a sua sanitate est qd̃dã frigus suꝑficiale.Scd̃o diuersitas in frigore:q2 nõ purũ frigus ⁊ nõ eq̃le suꝑ mẽbra:sed q̃si qd̃dã ſm frig⁹ delatũ:ac si portaret̃ ⁊ curreret suꝑ mẽbra circa cutim:⁊ hoc est ſm motũ vaporis:cũ hoc ẽt ad horripilationẽ pertinet pũctio vt frigus sequat̃ pũctionẽ:⁊ ſm hanc diffinitionẽ horripilatio fit ꝓprie a mã calida pungitiua:⁊ est ↄforme dictis Auicẽ.supra capitulo de putredine.cũ dixit.qd̃ fit ex mordicatione caliditatis est dignius vt ꝓportionet̃ ad horripilationẽ.⁊ lib.1.fen.2.c.de causis motuũ nõ naturaliũ.cũ dixit ꝙ horripilatio est qñ mã nocet punctione.
¶ Sed dubitatur:q2 ſm hanc diffinitionem non distinguitur horripilatio a rigore tertiane. ¶ Dõm ꝙ rigor tertiane in quo etiam est sensatio frigoris ⁊ punctionis differt ab horripilatiõe dicta. Primo quia in horripilatione ista sunt remissiora: vnde non est vehemens punctio:⁊ per consequens non vehemens fuga caloris intus.⁊ sic non est vehemens frigus.Secundo quia in horripilatione non est motus concussionis sicut in vero rigore:⁊ h̃ q2 materia nõ ita fortiter mouetur super sensibilia membra:⁊ hec omnia innuit infra cum dicit.horripilatio fit ex causis paucioribus causis rigoris.Tertio q2 iste sensationes in horripilatione sũt circa cutim ⁊ loca propinqua illi.s.in partibus lacertoꝝ versus cutim:sed in rigore sunt profundius:⁊ hoc ĩnuebat Auicen.cum dixit in cute ⁊ lacertis.s.quantum ad partes cuti propinquas.et ideo Galenus in libro de rigore ⁊ tremore penultimo capitulo.s. sexto dixit.Si superficies eius mouet̃ motu ĩordinato:⁊ hirsutat̃ in principio paroxismi preter hoc ꝙ totum corpus moueatur simul vocatur horripilatio ⁊ horror:⁊ est accidens qd̃ accidit soli cuti supple ⁊ in partibus propinquis ⁊ habet se ad cutim sicut rigor ad totum corpus.Et ſm hoc Aristoteles septima particula ꝓblematũ octauo ꝓble.vocabat horripilationẽ passioneꝫ superficialẽ.Dixit aũt Gal'.ꝙ in horripilatione hirsuta fit cutis:⁊ h̃ q2 pili erigunt̃ vt Aristoteles ꝓblematuꝫ octaua.21.ꝓble.⁊.14.⁊ cã huius melior est q2 fugiẽte calido ⁊ ĩfridata cuti ⁊ carne fit ↄdensatio:⁊ sic ↄdensata ⁊ ↄtracta carne pili erigunt̃:sicut sigs in terrã figat clauũ ⁊ aggreget circa illũ terrã stat magis erectus.
¶ Cõsiderãdũ ẽt ꝙ h̃ accñs fit in rigore:⁊ q2 talis fit piloꝝ erectio ꝑꝑ dictã cãm:⁊ iõ apparet in cuti istoꝝ dispõ q̃lis est in depilatis pilis:ↄtracta enim ⁊ aggregata carne vel cuti ad radicem piloꝝ apparet in vno loco altior ⁊ in alijs locis densior.
¶ Secundo dubitatur vtrum horripilatio differat ab horrore qui est accñs emitritei. ¶ Dõꝫ ꝙ horror põt ĩtelligi sub horripilatõe per h̃ ꝙ horripilatio est sensatio remissi frigoris ⁊ remisse punctiõis:⁊ sic ẽt põt dici horror:tñ horror nõ est necio passio suꝑficialis ĩmo ẽ ꝓfunda q2 fit in tertiana ĩterpolata ↄiuncta ↄtinue flegmatice vt secũdo de differẽtijs febriũ ca.7.Mã g̃ illa cholica ẽt ꝓfundit⁹ pũgit:sꝫ nõ sic fortiter sic̃ si eẽt pura ñ ↄiũcta ei flati ca feb.vt ĩfra cap̃.de emitriteo.Jã g̃ appꝫ ꝙ hec diffõ ꝑt eẽ vna.
¶ Secũdo hec diffinitio põt eẽ due.nã horripilatio est minor dispositio q̃ꝫ rigor:⁊ minor dispõ q̃ꝫ frigus purũ.s.validũ:sicut ergo est aliqua horripilatio que non est aliud q̃ꝫ paruus rigor: sic est aliq̃ horripilatio que nõ est aliud q̃ꝫ paruum frigus:⁊ ideo sic fiet vna diffinitio.Horripilatio est dispositio in qua corp⁹ ĩuenit diuersitatẽ in frigore in cute ⁊ lacertis.Frigus aũt purũ est in quo hõ ĩuenit frigus ẽt in ꝓfundo corpis ⁊ est frig⁹ validũ sicut in q̃rtana ⁊ flegmatica qbusdã.Alia diffinitio est ista.Horripilatio est dispositio in qua corpus inuenit pũctionẽ in cute ⁊ lacertis.Rigor aũt est in q̊ hõ ĩuenit pũctonẽ ꝓfundius ⁊ maiorẽ pũctionẽ.
¶ Cõsiderãdũ scd̃o ꝙ horripilationẽ antecedit pigritia:q2 nocumẽto facto in lacertis hõ piger fit:⁊ fractio.i.laxitudo q̃ ĩmediate añcedit.Et ꝑ h̃ Aui.ĩnuit ꝙ horripilatio ẽ debilior dispõ q̃ꝫ frigus ⁊ rigor.nã mãe q̃ paucitate ⁊ debilitate faciũt pigritiã ⁊ alices ⁊ laxitudinẽ addite faciũt horripil'onẽ:⁊ pl's addite faciũt rigorẽ ⁊ frig⁹ vt decl'auim⁹ ex ĩtẽtiõe.G.5.de accñti ⁊ morbo.cap̃.5.
¶ Dubitatur vtrum in horripilatione sit malus motus. ¶ Dõm ꝙ non est in ea malus motus concussiuus:sed quidam malus mot⁹ circa cutis partes ex malo motu expulsiue:vnde etiam in pruritu Gal'.imaginat̃ malũ motũ.5.de acciden.⁊ mor.c.6.

¶ Et quasi fractio est maneries eius.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ has dispositiones est difficile per signa exprime-

Dub^m p^m

Dub^m 2^m

Dub^m 3^m

Al'lingua

re:fractio.n.idē est ꝙ laxitudo:q̄uo ꝯ laxitudo est maneries hor‑ripilatiōis. Et dr̄ a q̄busdā ꝙ est ei⁹ maneries:q̄r est q̄si genus ad oīa ista: vn̄ in frigore ⁊ rigore ⁊ horripilatiōe est laxitudo. Alij dicūt ꝙ est maneries ei⁹ q̄r fit ab eadē cā a q̄ fit horripilatio. Alij dicūt ꝙ est maneries ei⁹ q̄r est dispō ante horripilationē ⁊ iō dicit̄ q̄si maneries ei⁹. Nos aūt opꝫ imaginari laxitudinē ad quā seq̄t febris que nō est laxitudo ab exercitio sed a se veniens:⁊ illa est cui īcipit misceri aliq̄s modus occulte pūctiōis vel occulti frigoris cū dꝫ seq̄ tertiana vel q̄rtana vel flegmatica:⁊ cum gradatim ascēdit p̄us fit horripilatio que est debile fri.vel que est debilis pūctio:ꝯ fractio illa nō est aliud q̄ꝫ q̄dā occulta horripilatio ꝯiuncta laxitudini siue laxitudo ꝯiuncta occulte horripilatiōi:⁊ iō dixit q̄si fractio.i.nō pura fractio vl' q̄si maneries.i.q̄si modus ei⁹: q̄r nō vere modus īquātū laxitudo nō ē v̄e modus horripil'onis.

¶ Frigus autem est vt sentiat in membris suis ⁊ dorsis lacertorum suorum frigus purum.

¶ Cōsiderandū ꝙ ex trib⁹ notificat frigus. Primo q̄r hō sentit frigus in mēbris suis.s.in manib⁹ pedib⁹ ⁊ alijs extremitatib⁹:⁊ in h̄ differt ab horripilatiōe:q̄r nō sic sentit̄ in ea frig⁹ in extremis vt hō querat illa calefieri:sed solum circa cutim ⁊ q̄si extrinsece sentit̄ frigus. vel dicit in mēbris suis.i.in toto corpore sentit frigus. Scd̄o q̄r hō sentit frigus in dorsis lacertoꝝ.i.in grossis ꝑtibus lacertoꝝ.s.in locis carnosis:illud.n.vocat̄ dorsuꝫ:⁊ iō multo magis sentiūt in alijs ꝑtib⁹:⁊ per hoc ēt differt ab horripilatiōe vt pꝫ. Tertio per hoc q̄d dicit purū. Dicit̄ aūt frig⁹ purū q̄drupl'r. Primo q̄r nō ꝑmixtū calori:⁊ per h̄ differt a frigore rigoris q̄lis est tertianarij:q̄r ibi sentit̄ calidū ītus:vt Galenus in libro de rigore ⁊ tremore capitulo septimo ⁊c̄. Scd̄o dicit̄ purum.i.nō permixtū pūctioni:⁊ in hoc differt ab horripilatiōe ⁊ rigore. Tertio dicit̄ purū:q̄r nō est in eo ꝯcussio sicut est in rigore. Quarto dicit̄ purum:q̄r valde intensum:⁊ in hoc etiam differt ab horripilatione ⁊ rigore ꝓprie dicto qualis est in tertiana.

Dub. 4m ¶ Dubitat̄ sub quo de istis comprehēdit̄ circūinfrigidatio que est extre[..] oꝝ frig⁹ q̄lis fit in flegmatica de q̄ loquit̄ Gal.in 2° de differētijs febriū cap̄.4.⁊ Auicē.infra cap̄.de flegmatica. ⁋ Dōm ꝙ circūinfrigidatio est frigus lꝫ nō sit oīno intēsum:⁊ iō cōprehendit̄ sub frigore q̄ꝫtum ad hoc q̄d dixit.sentiat in mēbris suis frigus purum.i.nō permixtū calori:nec pūctioni nec ꝯcussioni. Uel dicemus ꝙ comprehendit̄ sub prima diffinitione horripilatiōis de duabus quas ponit ſm expositionē secūdā supradictā.

¶ Rigor v̄o est vt nō possit continere membra sua ex cōmotione ⁊ tremore eueniēte in eis ⁊ motibus iuoluntarijs:⁊ fortasse est frig⁹ forte. Et nō fit rigor fortis:sicut in febribus flegmaticis ⁊ quartana.

¶ Hic p̄mo ostendit q̄d est rigor. Cōsiderādū ꝙ rigor q̄ hic notificat̄ nō est aliud q̄ꝫ mot⁹ ꝯcussiu⁹ ex delatiōe mãe supra mēbra sensibilia causatus:⁊ hoc est nō posse ꝯtinē mēbra ꝑꝑ tremorē ⁊ cōmotionē q̄ sunt mot⁹ īuolūtarij:q̄r volūtate nō corrigibiles:⁊ q̄r talis ꝯcussiu⁹ mot⁹ pōt fieri delata mã calida pūgitiua vt tertiana:⁊ mã frida vt in q̄dā flegmatica ⁊ q̄dā q̄rtana:⁊ iō rigor q̄ hic diffinit̄ fit a mã calida vel a frigida. Jã ꝯ apparet ꝙ apud Aui. rigor est mot⁹ ꝯcussiu⁹:frigus est ipsa friditas pura sensata in mēbris:horripilatio est dispō in q̄ ⁊c̄.⁊ eius maneries est fractio.

¶ Et fortasse.) Hic secūdo extēdit nomē rigoris:q̄r aliq̄n sumit̄ ꝓ forti frigore q̄ꝫuis nō sit ibi ꝯcussio:q̄uo sumit̄ a Gal.2° de diffe. feb.cap̄.5.s.de q̄rtana. vel forsan Aui. vult ꝑ h̄ ꝙ lꝫ in rigore sit cōcussio ⁊ frigus:tn̄ rigor p̄ncipalius dꝫ dici forte frigus q̄ꝫ ꝯcussio per hoc ꝙ motus ꝯcussiuus causat̄ siue sequit̄ frigiditatē illā: vt ꝓlixe declarat Gal.in lib.de rigore ⁊c̄.cap̄.6.⁊ nos prolixe deduximus q̄nto de accidenti ⁊ morbo cap̄.5.⁊ iō Gal.ibi dixit. Rigor est frigiditas fortis corpori subito adueniēs necnon trahēs ip̄m a dispositione naturali ad innaturalem.

¶ Et nō fit.) Hic tertio ostēdit q̄b⁹ nō fit vel q̄b⁹ fit rigor fortis:⁊ pōt dupl'r exponi. Primo in febrib⁹ talib⁹ sicut est flegmatica et quartana nō fit rigor fortis.i.nō fit iste fortis mot⁹ ꝯcussiuus. rō est:q̄r nisi mãe fortiter ferant̄ suꝑ sensibilia mēbra nō cãnt motū hūc:sed mãe frigide nō p̄n̄t portari fortiter earum grossitie:nec possunt venire ad tātā subtilitatē ad quātā venit cholera: vt q̄nto de ac.⁊ morb.cap̄.5.in trāslatiōe greca:⁊ tūc sermo Aui.est idē q̄d sermo Gal.ibidē cū dicit.talis tremor.i.talis rigor q̄ est mot⁹ ꝯcussiuus nō generat̄ ex frigidis humorib⁹:q̄r ꝑꝑ suā nimiā grossitiem nec velociter nec fortiter mouent̄. ⁋ Scd̄o exponit̄ ꝙ non fit ita fortis rigor in aliq̄ feb.sicut in flegmatica fit ⁊ q̄rtana ⁊ tūc per rigorē intēdit frig⁹ forte:in nulla enī febre sentit̄ ita fortis frigiditas sicut in febre flegmatica ⁊ melancholica:q̄r iste materie sunt per se frigide. Uel possemus dicere ꝙ loquit̄ de rigore qui est motus cōcussiuus qui est fortior in flegmatica ⁊ quartana duratione:q̄r pluri tempore durat: vt posterius dicetur.

¶ Cōsiderādū circa dicta ꝙ hec vocabula horripilatio ⁊ rigor frigus ⁊c̄.ab auctoribus valde varie assumunt̄. Aliq̄n enī horripilatio sumit̄ ꝓp̄e vt hic ab Aui. Aliq̄n ēt sumit̄ ꝓ rigore vt supra ca. de putredine.cuꝫ dixit ꝙ ex mordicatiōe fit horripilatio:accipit horripilationē vt ēt sign̄at rigorē q̄d apparet q̄r p̄us rigorē posuerat.⁊ Rasis in diuisionib⁹ cap̄.147.s.de tertiana. Aliq̄n sumit̄ horripilatio ꝓ frigore: vt Rasis in diuisiōib⁹ cap̄.152.s.de feb.flegmatica. Frig⁹ aliq̄n sumit̄ ꝓprie vt ꝯtra distiguit̄ horripilatiōi ⁊ rigori: vt hic ab Aui. Aliq̄n sumit̄ pro rigore q̄ est mot⁹ cōcussiuus vt a Gal.in lib.de rigore tremore ⁊c̄.cap̄.6.cuꝫ dicit.rigor est fortis frigiditas. Aliq̄n sumit̄ pro horripilatiōe: vt scd̄o de diffe. feb.cap̄.7.cū dicit.friguit ⁊ horruit. Rursus rigor ēt sumit̄ ꝓprie pro ꝯcussiuo motu: vt hic ab Aui. Aliq̄n sumit̄ pro oī typo siue sit horripilatio siue frigus siue rigor vt in afoꝛ.62.parti.4. Quibus quotidie rigores ⁊c̄. Aliq̄n sumit̄ pro forti frigore: vt cū dixit.fortasse est frigus forte.⁊ hoc mō sumit̄ ab Auicen.lib.1.fen.2.cap̄.de causis motuū nō n̄aliū.cū dicit ꝙ mã sui frigiditate facit rigoreꝫ pro sui acuitate facit horripilationē:ibi enī sumit rigorē ꝓ friditate: vt in scd̄o de feb.cap̄.5.s.de signis q̄rtane.⁊ horripilationeꝫ sumit vt se hꝫ cōiter ad horripilationē ⁊ rigorē talem qualis est in tertiana:⁊ ideo nō opꝫ illū textum secūde sen primi can̄.trāsponere: vt faciunt ipsum nō intelligētes. Aliq̄n sumit̄ pro rigore cuꝫ pūctiōe ⁊ ꝯcussione sicut est rigor tertiane q̄uo sumit̄ scd̄o de crisi cap̄.3.s.de signis tertiane. Existētibus igit̄ his vocabulis in tanto abusu medicus debet obmissis nominibus venire ad res.

¶ Et de causis vehemētie rigoris est vehemētia virtutis expulsiue in lacertis:⁊ propter illud quanto est causa rigoris viscosior est rigor vehementior.

¶ Hic ponit causas harū dispōnum. Et primo rigoris ⁊ frigoris. Secundo horripilationis.ibi(Horripilatio v̄o.) Causaꝫ fractionis vt apparebit dat ēt ītelligi.dat aūt simul causas rigoris ⁊ frigoris q̄r vtrūq̄ꝫ dicit̄ frigus:lꝫ frigus sit sine cōcussione vt distinguit̄ contra rigorem. Laborauit autem quidaꝫ in diuidendo has partes:sed nos dicamus quid Aui. voluit hic vt ostendit modus eius loquēdi cum dicit. Et de causis. Habet igitur hec pars tot partes quot can̄.diuersos ponit:in quibus vult complere sciam cārū rigoris ⁊ frigoris. Ultimo v̄o ponit can̄.in quo docet significare ex rigore ⁊ horripilatiōe. Secūda ibi(Et q̄n̄q̄ꝫ sign̄at rigor.)

¶ Sunt ergo can̄.principales q̄bus inuestigant̄ cãe rigoris ⁊ frigoris q̄nque vel sex:⁊ alij sunt annexi quatuor vel quinque.

¶ Primus can̄.est ꝙ vehemētia virtutis expulsiue in lacertis est cã vehemētie rigoris:⁊ ē hec vna cōis cã rigoris ad pl'es modos. ⁊ ex h̄ īfert̄ ꝙ q̄ꝫto rigoris cã est viscosior est rigor vehementior.

¶ Cōsiderādū p̄mo ꝙ vehemētia virtutis expulsiue.i.conatus vehemēs in expellēdo est ꝓpria causa rigoris qui est cōcussiu⁹ motus:q̄r ex tali conatu ⁊ violētia expulsionis fit ꝯcussio vt notum est.est ēt cã frigoris inquātū in hoc conatu est malus sensus ⁊ fuga caloris intus:ꝓprie tamē hec causa est causa cōcussiui mot⁹.

¶ Considerandū scd̄o in lacertis:dixit hoc q̄r hec sunt partes sensibiles in quibus maxime fit iste conatus expulsionis.

Dub. 5m ¶ Dubitatur q̄r dicit ꝙ vehemētia virtutis expulsiue.i.fortitudo virtutis vnde conatur est causa rigoris vehementis. ⁋ Cōtrariuꝫ ponit Gal.10.tera.4.cap̄. vbi dicit ꝙ rigor est ꝓpter virtutis imbecillitatem:⁊ probat hoc:quia virtus existens fortis contemnit ⁊ sustinet omnia:imbecillis v̄o virtus contristatur quibuslibet. ⁋ Dicit̄ ad hoc primo ꝙ si materia est subtilis:fortis virtus non est causa rigoris:q̄r illam expellit insensibiliter:sed virtus debilis est cã rigoris:q̄r mouet illam sensibiliter per membra sensibilia sicut loquit̄ Gal.si autē materia est grossa:fortis virtus est cã rigoris:q̄r mouet illā sensibiliter:sed debilis cum non possit illaꝫ mouere non est causa rigoris:⁊ hoc voluit Auicen. hic cum dixit. quanto causa rigoris est viscosior tanto rigor est vehementior. ⁋ Hec solutio est apparēs:sꝫ in veritate nō est aliq̄d:q̄r sicut dat̄ virt⁹ fortis insensibil'r resoluens materias subtiles:ita dat̄ virtus fortis insensibiliter resoluens vel paulatim euacuās grossas. ⁋ Dicit̄ scd̄o ꝙ virtus pōt esse fortis in ꝓfundo:⁊ talis est causa rigoris:quia extra pellit materiam: vel est fortis circa cutim et loca cuti propinqua ⁊ talis non est causa rigoris:quia non pellit materiam extra. Jsta solutio vt vilis omittatur. ⁋ Nos aliter dicimus ⁊ p̄mo ꝙ fortitudo virtutis expulsiue est duplex. Una simpliciter que superfluitates insensibiliter expellit:⁊ ista ꝯtemnit ⁊ sustinet omnia intristanter:⁊ de hac loquit̄ Gal. Alia est fortitudo qua fit expulsio sensibiliter:⁊ isto casu stante.s.ꝙ expulsio sensibilis fiat:quāto expulsiua est fortior vnde magis conat̄ tāto rigor est fortior:q̄r materia vehementius mouet̄:⁊ quāto debilior tāto tardius mouet̄: vnde rigor fit debilior:⁊ sic loquit̄ hic Auic. ⁋ Scd̄o dicam⁹ ꝙ in rigore ꝯcurrit triplex virt⁹.s.expulsiua.sensitiua ⁊ vitalis.s.motiua sp̄us int⁹ ⁊ ex̄:quecūq̄ꝫ sit virtus hec expulsiua q̄ꝫto est fortior vt.s.velocius ferat̄ humor tanto rigor ve‑

hementior: qr in h fit velocior ⁊ maior sensus ⁊ fit maior expulsiue conatus ⁊ expressio. Dico aūt vt velocius ferat: qr si expulsiua esset simpliciter fortior ⁊ insensibiliter expelleret nō fieret rigor: ⁊ sic loquit hic Aui. ⁊ Gal. 10. ter. ⁊ 5. de accidēti. cap. 5. cū dicit ꝙ rigor fit velocitate delatiōis: hec enī delatio est act⁹ expulsiue q existēte fortiori velocius deportat humor: sensitiua ꝟo virt⁹ lacertoꝝ q̄to est fortior. i. minus passibilis a reb⁹ īprimentib⁹ vt a mordicatione mārū: tāto min⁹ vel minor fit rigor: ⁊ magis fit rigor q̄to ē īpressibilior: ⁊ sic loqt ibi Gal. ꝟtute aūt vitali exñte forti cū multo ⁊ copioso spū nō fugiēte int⁹ a q̄libet mala sensibilitate fit minor rigor: sed ex ea existēte debili a q̄libet cā ꝯfugit spūs intus: ⁊ fit infrigidatio: ⁊ de hac etiam loquitur Gale.

Dubiū 6m

¶ Dubitat a qua causa fiat fortior rigor an a causa calida vel frigida. s. a mā calida vel frigida. ¶ Videt ꝙ a frigida per Auicē. hic. Quāto cā rigoris ē viscosior tāto rigor est fortior vl vehemētior. ¶ Probat rōne quā īnuit Aui. qr quāto vehemētior motus expulsiue tanto rigor fortior: sed q̄to viscosior mā tāto expulsiue mot⁹ vehemētior: qr maior est expulsiue conatus: sed māe viscosiores sunt frigidiores. idē sentit libro primo fen scđa. vbi dicit ꝙ rigor fit a mā frigida ⁊ horripilatio a mā calida. Ampli⁹ per Auer. colliget tertio. cap. 31. vbi ꝯtra medicos dicit ꝙ rigor qui fit a frigidis humorib⁹ est fortior: ⁊ inducit duas rōnes. Prima est qr aer frigidus nobis occurrens est plus cā rigoris q̄ calidus: īmo calidus nō facit nos rigere: sed facit horripilationem. Scđa rō qr cā fortis rigoris siue tremoris est ꝯcussio in īteriorib⁹ vt dixit Gal. in libro de tremore ⁊ rigore. c. 6. ⁊ hoc qr tūc mouet nā ad expellēdum suū ꝯtrariū: sed frigus magis est ꝯtrariū ⁊ magis ꝯcussiuum calidi in interiorib⁹: ergo magis erit cā rigoris. s. ꝯcussiui mot⁹ q dicit tremor. ¶ In ꝯtrariū est Gal. q̄nto de accidēti ⁊ morbo. cap. 5. ¶ Solō cōis est ꝙ rigor pōt dici fortior duplr: intensiue ⁊ extensiue siue perduratiue. Intensiue dicit ꝙ fortior fit a mā calida q̄ a frigida: vt intellexit Gal. 5. de accidenti ⁊ morbo. ⁊ Aui. hic cum dixit ſm vnā expositionē ꝙ in febre flegmatica ⁊ quartana nō fit fortis rigor. rō huius. rigor est motus ꝯcussiuus factus a vehemētia motus expulsiue. expulsiua aūt mouet nocumēto ꝑcepto. qđ ꝗ est cā nocumenti maioris ⁊ magis subito occurrentis est magis cā vehementis motus expulsiue: sed mā calida est hmōi nāe vehemens nocumētū: ⁊ cā que magis expulsiuā incitat est dolor factus in membris sensibilibus. dolor aūt sequit magis ad solōnem cōtinuitatis ⁊ maxime q̄to magis subito fit: sed māe calide actu sunt magis parate soluere ꝯtinuitatē q̄ māe frigide: faciūt etiam illā solutionē ꝯtinuitatis magis subito: qr velocius possunt moueri per membra sensibilia q̄ māe frigide: ergo māe calide fortiorē faciunt rigorē q̄ frigide. Extensiue aūt māe frigide faciūt rigorez maiorē. i. perdurantē magis: sicut pluri tēpore durabit latio materierū frigidarū super membra sensibilia cū incedāt tarde ⁊ difficilius expellant: ⁊ per ꝯsequens pluri tēpore durat rigor ab eis factus: ⁊ sic videmus in flegmatica ⁊ q̄rtana. s. lōgo tēpore durare rigorē: in tertiana tñ lꝫ parū duret: tñ illo tēpore quo durat est vehemētior: vnde Gal. in libro de rigore. cap. 7. dicit ꝙ rigor causatus a flegmate nō est fortis nec rigidus: lꝫ duret sepe dieb⁹ pluribus. Ex his soluit rō Aui. qr intelligit ꝙ sit fortior. i. plus durās. ¶ Et cū dr ꝙ mā existente viscosiori conat⁹ expulsiue est maior. Dōm ꝙ est maior qr magis durat: nō tñ intensior. Et ratio est qr nō stimulat ita fortiter expulsiuā mā grossa viscosa sicut mā acuta subtilis mordicatiua que soluit ꝯtinuū ⁊ subito: si ꝗ cū aliq̄ mā grossa viscosa ꝯiungeret tāta stimulatio expulsiue q̄ta cōiungit cum mā calida subtili fortiorē faceret rigorē viscosa grossa. ¶ Ad rōnē primā Auer. dōm ꝙ nō est simile de rigore a cā extrinseca ⁊ intrinseca humorali: nō enī reperit īterius humor frigidus mordicatiuus sicut reperit calidus humor sed exteri⁹ reperit aer frigidus mordicatiuus: cū etiā sit corp⁹ subtile penetrans: ⁊ iō frigidus aer pōt mordicationē vehementē ⁊ subitā facere. aer aūt nō reperit habitabilis inflāmatiuus siccus mordicatiuus: sed reperietur medicina calida ab extra occurrēs magis mordicatiua q̄ frigida sicut viride eris. ¶ Ad scđam dōm. ad minorē ꝙ frigidum ꝑuatiōe calidi ꝯcludit interius calidū: nō minus q̄ frigidū positiuū. i. frigidū a mā frigida: lꝫ vtrūq̄ frigidū sit positiuū: vt alś dixi/mus: lꝫ cā ponēs frigidū qđ appellat priuatiuū sit cā occulta. Et cū dicit ꝙ frigidū magis ꝯtrariat calido nāli q̄ calidū. Dōm ꝙ calidū per accñs. i. per frigidū ꝑuatiuū magis ꝯtrariat calido. ⁊ rō est: qr ꝑꝑ magnā mordicationē a mā calida fit magna fuga caloris ad īteriora ⁊ sic fit extra magna īfridatio. Vel dōm ꝙ magna frigiditas humoꝝ fridoꝝ obtūdit sensuꝫ: ⁊ sic nō ita stimulat expulsiuā: sꝫ cuꝫ mordicatiōe facta a chola saluato sensu stat maior sensibilitas rei stimulātis. saluat āt sensus mag: qr cū rigore cholerico stat notabilis calor ī īteriorib⁹: vñ Gal. lib. palleg. cap. 7. dicit tertianarij multū sentiūt ⁊ sentiunt in ꝓfundo corpis cholerā in hora rigoris: quoꝝ nullū inuenit in q̄rtanarijs in hora rigoris. ¶ Alia via soluendi hanc ꝯdictionē est ꝙ tremor. i. rigor ꝯcussiu⁹ pōt fieri: vel conatu expulsiue: vt dixit in q̄nto de accidēti ⁊ morbo cap. 5. ⁊ sic fortior magis fit ab humorib⁹ calidis: qr magis stimulant eoꝝ mordacitate. Vel pōt fieri ꝓpter malū motū in calore naturali obsesso a frigore: vt dixit Gale. in libro de rigore cap. 6. ⁊ sic fit magis fortior ab humoribus frigidis.

¶ Cū ꝯsiderata fuerit mens Auer. ⁊ forsan Aui. sentiunt ꝙ intēsior rigor ꝯcussiuus fit ab humorib⁹ frigidis q̄ a calidis: ⁊ hoc qr magis stimulant expulsiuā cuius conat⁹ fit maior ꝑꝑ resistentiā expellibilis humoris grossi viscosi: ⁊ qr magis ꝯcludūt calidū ītus. Qđ aūt magis stimulēt ⁊ ēt magis ꝯcludāt calidū frigidi hūores apparet: qr frigidū magis ꝯtrariat: nō enī solū excitat fortissime expulsiua a re que soluit ꝯtinuū: sed a re que sua q̄litate ꝯriat nobis: sicut res frigida: ēt flegmatica frida acetosa mora in forma vaporis valde subito pñt moueri ꝑ sensibilia mēbra: ⁊ ēt melīciores rigores ⁊ facere fortissimos rigores. Nos aūt testamur fortiores rigores vidisse ī q̄rtanis ⁊ flegmaticis q̄busdā q̄ ī tertianis. Et forsan hoc est: qr rarissime inueniunt cholere pure acute propter multas īdigōnes q̄s patiunt moderni ex repletiōe suꝑflua.

¶ Et sanguis summergitur cum rigore ad interiora.

¶ Hic est p̄mus cañ. ānexus ⁊ secundus in numero in q̊ dat cā ꝑꝑ quā omnis rigens infrigidatur q̄uis cā sit calida: ⁊ est qr sanguis summergit cū rigore. i. qñ fit rigor. Dubia que hic cadūt querant in nostris dictis q̄nto de accñti ⁊ morbo. s. q̄s est motor sanguis ⁊ spūs eūtis intus: ⁊ quare fugit int⁹ sanguis: īmo si rigor fit a mā pungente deberet ire ad loca punctionis. s. ad loca lacertorum.

¶ Et scias ꝙ humor frigidus est quietus: quē iam cōsueuit membrū in quo est ⁊ quiescit passio eius ab eo quare nō sentit frigus eius. Cū ergo mouet ⁊ spargit sparsione plurima aut pauca ꝓpter aliq̄ causaruꝫ. s. ꝓpter caliditatē separantē aut aliud patit ab eo mēbrum qđ erat nō occurrens ei: ⁊ sentit frigus eius ꝓpter cām complexionis diuerse: ⁊ tu q̄dē sciuisti hoc in radicibus vniuersalibus scientie medicine.

¶ Hic est secūdus cañ. ꝑncipalis ⁊ terti⁹ in numero in quo ponit scđaꝫ cām rigoris: ⁊ est cā spālis: ⁊ vult ꝙ humor frigidus causet rigorē mot⁹ ⁊ sparsus suꝑ sensibilia membra: sed prius q̄ spargeretur q̄escebat factus cōsuetus: ⁊ iō nō ꝑcipiebat ei⁹ frigiditas.

¶ Cōsiderādū ꝙ frigidus humor est cā frigoris vt distīguit ꝯ rigorē vt notū est ⁊ cā rigoris. i. ꝯcussiui mot⁹: ⁊ h duplr. Primo qr cogit expulsiuā lacertoꝝ ad expulsionē. ⁊ hāc cām dat Aui. ītelligere ex dicto īn p̄mo cañ. Scđo qr fugat ⁊ ꝯcludit ītus calidū: vñ fit in calore collisio siue malus motus: vt prolixe deducit Gal. in lib. de rigore ca. 6. ⁊ nos declarauim⁹ in q̄nto de accñti ⁊ morbo.

¶ Cōsiderādū scđo ꝙ humor frigidus anteq̄ moueret nō sentitur ꝓpter duas cās quas Aui. ponit. Prima qr est quietus ⁊ res nociue quiescētes localiter minus ledunt vt Gal. dixit quinto de accidenti ⁊ morbo cap. 5. ⁊ nos ibidem disputauim⁹. Scđa cā est: qr est assuefactus: ⁊ ab eo qđ cōsuetum est nō fit passio.

¶ Sed tu dices iste humor venit cū motu locali vbi quiescit ergo debuit sentiri. Ampli⁹ que assuefactio est ista. ¶ Dōm ꝙ locus in quo quiescit. ꝟ. g. flegma ante ꝑoxismos est loc⁹ ītra venas: ⁊ forsan ex aliqñ: ⁊ ītra nō sentit ꝑꝑ earū sensum obtusum: siue qr nō sentiūt: vt aliq dicūt: ⁊ tūc erit hec alia cā tertia: siue sit intra venas: siue in loco aliquo extra ante paroxismum: dicem⁹ ꝙ ibi est paulatim vel ꝯgestū vel localiter portatū: ⁊ iō nō sentit ei⁹ portatio: ⁊ hoc est ei⁹ assuefactio: ⁊ in hac assuefactiōe si bene ꝯsideras nō īducit tātū frigus in parte cui assuefit q̄tum inducit postea in partē ad quā in p̄n° ꝑoxismi mouet: stat enī istud flegma ⁊ membrū cui est assuefactū sub q̊dā cōi calore ⁊ in ꝓfundo flegmatis latet frigiditas: ⁊ ꝯcesso ꝓ posi ꝙ in assuefactiōe ⁊ paulatino ꝓuentu ad mēbrū cui assuefit īduxisset tātū frig⁹ q̄tū īducit in mēbra ad que subito mouet: tñ illud frigus assuefactū nō sic percipiet.

Dubiū 7m

¶ Cōsiderādū tertio ꝙ sparsio multa vel pauca pōt ītelligi ex q̄titate sparsi: ⁊ est nota. vel ex q̄litate. i. intensione sparsionis ꝙ est vehementer spargi ⁊ fit fortis rigor: ⁊ debiliter spargi ⁊ fit rigor debilis. cā sepans. i. spargēs ē calor vt balnei solis exercitij ⁊ hugora: aut aliꝫ vt expl'siua q̄ īcipit ḡuari illo hūore pri⁹ assuefacto.

¶ Cōsiderādū q̄rto ꝙ hic reperit q̄ruplex lr̄a. Una ꝑꝑ cām repletiōis diuerse. cū enī humor frigidus q erat mēbro assuefact⁹ mouet velociter tūc occurrit partib⁹ mēbroꝝ: ⁊ mēbris q̄b⁹ nō occurrebat ꝑus: ⁊ si bene ꝯsideras ēt partes huius humoris tāgunt membra que partes erāt ꝓfunde ⁊ nō tangebāt: ⁊ iō pñt infrigidare partē in qua erant: ⁊ h est ac si vnū frustū glaciei qđ teneres in manu rumperes: ⁊ tāgeres in loco rupture: ibi inueñies frigiditatē maiorē nō repssaꝫ a calore tue manus. hic ꝗ humor frigidus delat⁹ subito ⁊ tangēs mēbra q̄bus ꝑus nō occurrebat facit frigus sensibile: ꝓpterea ꝙ ista repletio est diuersa a pori: qr ista

est īcōsueta: ⁊ illa erat ꝯsueta: ⁊ iō dixit pp cāz replōnis diuerse. Hoc ēt frig⁹ sentit: qꝛ iste humor repit subito: ⁊ prius nō repebat: imo quiescebat: ⁊ si fuerat mot⁹ cū venerat ad mēbrū cui assuefactū est illud fuit paulatim: hec ḡ reptatio est diuersa ab illa: ⁊ iō saluat scḋa lr̄a q̄ dicit pp cām repletionis diuerse. Hui⁹ ēt humoris friditas sentit: qꝛ īfridat subito motu suo: ⁊ q̄si explicato frigore iterioris humoris: sed mēbrū cui erat assuefactū nō īfridabat: sentit ḡ frigus ei⁹ pp cās cōplōnis frigide: ⁊ sic saluat tertia lr̄a. Et qꝛ hec friditas pōt dici mala cōplexio diuersa frigida que facit malū sensum: iō sentit illud frig⁹ pp cām cōplōnis diuerse: ⁊ sic saluat q̄rta lr̄a: ⁊ hec sꝫ scita fen. 2. 1. cañ. cap. ḋ causis doloris.

Et multotiens quidē accidit a flegmate vitreo sparso in corpore rigor non perducens ad febrez: ⁊ quandoqꝫ sunt ei periodi ⁊ non est fortitudo eius fortitudo rigoris perducentis ad febrem.

Hic est q̄rt⁹ cañ. in ordine ⁊ est scḋs cañ. ānexus scḋo p̄ncipali cañ. exiēs ab eo: ⁊ est ꝙ humor fridus difficil'ter putrescibilis q̄lis ē flegma vitreū pōt facē rigorē ad quē nō seqꝛ febris: de h̄ locuti sumus in scḋo de differētijs febriū. ⁊ q̄nto de accidēti ⁊ morbo.

Considerandū ꝙ hic rigor pōt esse rigor qui est frigus vt notuz est: ⁊ hoc qñ solū flegma frigidū paulatim motū infrigidat: ⁊ pōt esse rigor qui est ꝯcussio: ⁊ hoc quādo cū vehementi conatu expulsiue pellit: ⁊ quando subito facta infrigidatione intus colligit naturalis calor. qḋ aūt periodice pōt venire notum est.

Considerandū scḋo ꝙ rigor factus a flegmate vitree qñ sequit febris est fortior q̄ꝫ qñ febris nō sequit. nā quādo seqꝛ febris mouetur illud flegma velocius propter caliditatem putredinalem liquefacientem que incipit: ⁊ hoc est quod dixit nō est fortitudo eius fortitudo rigoris perducentis ad febrem.

Et mā que facit lassitudinē rigoris per paucitatem suā facit rigorē per suam multitudinez anteq̄ꝫ putrefiat: nam si non putrefit non perducit ad febrem.

Hic est q̄nt⁹ cañ. in ordine: lꝫ sit principalis cañ. qꝛ inuit hic cā fractionis: tñ est annex⁹ sermoni de rigore: ⁊ posset dici p̄ncipalis: qꝛ ponit cām rigoris. s. mltā māz tñ erit meli⁹ ꝙ sit ānex⁹ cañ.

Considerandū ꝙ accipiemus que causa facit lassitudinem. i. fractionem. nam ille cause que faciunt rigorem: faciunt etiā lassitudinē cum sunt pauce: ergo sumit hic rigor large etiā ad horripilationem. nam materia faciens lassitudinem cum addit facit horripilationem: ⁊ hec nota sunt quinto de accidenti ⁊ morbo.

Cōsiderādū scḋo ꝙ Thadeus ex hac lr̄a sumit ꝙ rigor ⁊ q̄cunq̄ꝫ typ⁹ nō est de eēntia febris nec de tpe febris: ⁊ iō nō ē de tpe poxismi. nā fit rigor anteq̄ꝫ putrefiat: sꝫ febris nō fit nisi cū putrefit.

Dubiū 8m — Sed dubitat qꝛ rigor pōt fieri qñ mā putrefit. nā calor putredinalis mouet flegma vitreum: vnde fit fortior rigor ab eo vt dictū est. Amplius procedente exacerbatione emitritei fiunt aliquando infrigidationes quedam vt videantur esse alij paroxismi: vt apparet secūdo de differentijs febriū cap. 8. Dōm ꝙ bene dixit Thadeus ꝙ frigus nō est de eēntia fe. nec de vero tēpore febris. i. de tēpore mēsurāte fe. lꝫ fiat aliqñ cū fe. ⁊ fit sil'. s. cū febre in eodē tpe. rō est qꝛ febris essential'r est calor. Sciēdū tñ ꝙ distinctum aliqñ est tēpus infrigidationis ab humore frido a tpe calefationis: simil'r aliqñ concurrūt: qꝛ pars putrefit ⁊ pars nō putrefit: ⁊ qñqꝫ calor putredinalis incipit in mā ⁊ est debilis: vnde nō fit fe. sed eliquatio iuuās ad infrigidationē. Cū ergo Auicē. dicit ꝙ mā frigida facit rigorem antequā putrefiat intelligit de rigore puro scꝫ cū puro frigore nō permixto calori: ⁊ ītelligit de putrefactione multa vel completa. s. que tangit totum humorem.

Et qñqꝫ accidit frigus ⁊ rigor pp summersionē caloris in corpore cā cibi ⁊ que sunt ei similia.

Hic est sext⁹ cañ. in ordine ⁊ est terti⁹ cañ. p̄ncipalis in q̄ ponit tertiā cām rigoris que est summersio caloris nālis ad iteriora cā cibi ⁊ q̄ sunt sil'es vt accn̄tia aīe vel frigus aeris: ⁊ hec similitudo est lata. dicit aūt ꝙ mouet interius cā cibi vt digerat. vel mouetur. i. q̄si suffocat a cibo: qꝛ in p̄mo aduētu est ꝯtrarius ⁊ suffocat calidū nāle: postea resurgit calor ⁊ vigorat super cibo: ⁊ ista cā est magis ꝯueniens dictis Auer. colliget quarto cap. 27.

Et rigor ⁊ frigus antecedūt febres quoniā humor crudus effunditur ad lacertos in primis: ⁊ nocet frigore suo per comparationem ad lacertos: deinde cū incipit putrefieri incipit calefieri.

Hic est septimus cañ. in ordine: ⁊ est quartus cañ. annexus.

Considerandū ꝙ humor dr̄ crudus. i. frigidus vt flegma vel melācholia que sunt frida per cōparationē ad lacertos in p̄mis cuz effundit: sed postea ledit per calorē qꝛ putrefit: ⁊ cū icipit putrefieri īcipit calefieri vt notuz est ex cap. de eo qḋ comedit ⁊ bibit p̄mo cañ. fen. 2. ⁊ ꝯm hāc expōnē textus hic est clarus: ⁊ pars que sequit loquit de rigore facto a mā calida: q̄si diceret ꝙ rigor ⁊ frigus antecedūt febres: vel qꝛ mā nocet in p̄mis frigiditate que est frigida: ⁊ postea nocet calore cuz putrefit: vel qꝛ nocet mordicatione ⁊c. Iste ḡ cañ. est annexus qꝛ iā in gñali dixit ꝙ humor frigidus facit frigus: ⁊ frigus accipiebat cōiter ad frigus ⁊ rigorez. Alio mō dr̄ humor crudus cruditate opposita putrefactiōi de q̄ hētur libro p̄mo fen. 1. cap. de causis infrigidātib⁹. ⁊ hec friditas est cōis humorib⁹ calidis ⁊ fridis inchoātib⁹ poxismū. i. typum anteq̄ꝫ putrefiāt: ⁊ tūc sensus est ꝙ humor nō putridus ī p̄ncipio poxismi effusus ad lacertos nocet frigore suo. s. positiuo vt cum mā est frigida: vel frigore priuatiuo. s. sequēte punctionē. deinde cum incipit ⁊c. i. frigus cessat cum aduenit calor putredinalis.

Dubiū 9m — Sed tu dices bene video q̄re cessat frigus flegmatis cuz aduenit calor putredinalis: sed nō apparet q̄re cesset frig⁹ qḋ ꝓuenit a pūctiōe cholere. Dico ꝙ putredo nō est cā ꝙ cesset a cholera mordicatio: signū hui⁹ est: qꝛ cū causon terminat p sudorē antecedēte rigore expellit cholera putrida sup sensibilia mēbra q̄ vehemēter mordicat q̄uis sit putrida. sed dico ꝙ qñ cholera fortiter mouet sup mēbra sensibilia tūc fit sensata pūctio: q̄ fit fuga caloris: q̄uis. n. chol'a exuberet. si v̄o fortiter nō moueat nō fit sensata pūctio ⁊ sic nō fit rigor. iā eni icterici oēs rigerēt vt Gal'. dicit in lib. de rigore cap. 7. In p̄n° ḡ poxismi cholera mouet fortiter postea qꝛ assuefit mēbris ⁊ mouet calido faciēte eā euaporare: ⁊ cū hoc calidū multiplicatum extra expandit. Et tu hoc cōsidera.

Et quādoqꝫ añcedit rigor febres pp mordicationem humoris ⁊ fortitudinē virtutis expulsiue que est in lacertis sicut excutit hō ex effusiōe aque calide valde sup cutē ⁊ ꝓprie cū est salsus. Et fortasse fit nocumentū eius qḋ mordicat eā vt refugiat calor innatus ad interiora: ⁊ dominet frigus q̄re fit cū mordicatiōe caloris frigus q̄si frigus dominet. Et mordicatio quidem caloris est apud pāniculum tegentē interius.

Hic est octau⁹ cañ. in ordine ⁊ est quart⁹ cañ. p̄ncipalis in quo ponit cām rigoris que cā est humor mordicatiu⁹ que cogit expulsiuā ad excutiēdū: ⁊ iducit exemplū de excussione ad quā excitat aq̄ calida. s. fortiter vñ mordicat: ⁊ hoc vocabulū cōcussio est trāsumptū a ꝯcussione quā facit canis aut equus ⁊ aīalia multa.

Dubm 10m — Dubitatur qꝛ illa causa rigoris videtur comprehendi sub prima causa que est conatus expulsiue. Dōm ꝙ cōprehēdit: ⁊ iō illa cā posita est cā q̄dā cōis ad plures. Expulsiua eniz estimat expellere ꝓpter rē pūgentē vel infrigidantē. Uel dōm subtili⁹ ꝙ lꝫ cū pūctione mǣ ꝯcurrat conatus expulsiue: vnde Aui. dicit pp mordicationē ⁊ fortitudinē expulsiue: tñ distincte cǣ sunt. p̄mo qꝛ aliud est mām pungē ⁊ aliud est expulsiuā expellē. scḋo qꝛ posito ꝙ expl'siua nō tētaret expellē tñ si mā cal'a fortiter pūgeret fieret rigor pp fugā caloris īteri⁹ ex timore pūctōis magne ⁊ subite.

Dubm 11m — Et ꝓpe cū est salsus.) Dubitat qꝛ vr̄ ex h̄ ꝙ humor salsus plus faciat rigorē ꝯtinuādo sermonē Aui. cū dicit antecedit rigor feb. ꝓpter mordicationē humoris ꝓprie cū est salsus. Dōm ꝙ forsan h̄ Aui. voluit. nā ītellexit ꝙ rigor ꝓprie antecedit cū est salsus. Uel ꝙ si mordicatio ꝓprie antecedit cū est salsus: humor. n. salsus salsedine mordicat nō min⁹ q̄ꝫ cholera ⁊ ineptitudine expulsionis cogit expulsiuā conari fortius q̄ꝫ faciat cū mā est cholerica: ⁊ signum huius est praua dissinteria ⁊ praui tenasmones a flegmate salso. Si vis tenere ꝙ hoc flegma salsum minorem faciat rigorem intensiue sed maiorem duratione: dicas proprie cū est salsus sup. fit rigor prolixior.

Dubm 12m — Et fortasse.) Dubitat qꝛ dicit fortasse. Dōm ꝙ mordicatio aliqñ est parua: ⁊ iō vel fit sola laxitudo vlcerosa vel horripilatio ⁊ nō fit rigor. cū aūt qḋ mordicat nocet forti mordicatiōe tūc trahit vel fugit intus calor: ⁊ ita fortiter friget homo ꝙ plus iudicat se frigescere q̄ꝫ mordicari: ⁊ ideo dicit quasi frigus dominet: ⁊ qꝛ pāniculus tegēs lacertos est sensibilior ps: iō Aui. de eo plus expressit dicens. Mordicatio caloris. i. mordicatio mǣ calide.

Dubm 13m — Dubitat quare nō dicit ꝙ mordicatio fit etiā a mā frigida: cum etiā frigidū sit mordicatiuū: vt q̄rto de simplici medicina cap. 3. Dōz ꝙ ñ repiunt mǣ fride ī nobis ita subtiles ꝙ penetrātes subtilitate possint mordicare: lꝫ. n. reperiant fride mǣ acetose: ip̄e tñ grosse sunt. est aūt mordicatio effect⁹ rei penetratiue subtilis valde: vt est acetū de reb⁹ frigidis: vt Aui. scḋo cañ. cap. 4.

Et qñqꝫ accidit rigor ꝓpterea qꝛ refugit calor ad interiora: sicut fit in apostematibus intrinsecis.

Hic est nonus cañ. in ordine ⁊ est q̄nt⁹ p̄ncipalis in quo ponit q̄ntā cām rigoris: ⁊ est fuga caloris int⁹ pp apostemata: ⁊ differt hec cā a cā tertia: qꝛ illa cā est summersio caloris pp cās nāles

vel nō

vel non nāles vt cibum ꝛ aerē ꝛ similia: sed ista est ꝓpter cām vehementē ꝑter nām. s. apa magnū. iaꝫ ergo posuit Aui. quinqꝫ cañ. principales in qb⁹ posuit quinqꝫ causas rigoris. s. rigoris vel frigoris. Prima cā est conat⁹ expulsiue. Scḋa cā est friditas humoris. Tertia cā est sūmersio caloris cā cibi. Quarta cā ē mordicatio mãe. Quinta cā est fuga caloris ad itus ꝓꝓ magnum apa.

Et qñqꝫ sigñant rigor ꝛ horripilatio sanitatē in febrib⁹ isepabilib⁹ qm̄ sigñant ꝙ mã expellit ex venis ꝛ egredit. Uerꝫ qñ nō est cū digōne ꝛ in hora cretica ꝛ nō sequit eam leuitas est sigñatio ꝙ expulsio illius quātitatis nō est qm̄ virtus est vincens: imo qm̄ materia multa expellitur ꝓpter multitudinem suã. Et de rigore est qui sigñat mortē: ꝛ est ille quē sequit debilitas virtutis ꝛ casus caloris innati ꝛ siccitas.

Potest dici primo ꝙ ponit cañ. in quo ex rigore docet ꝓnosticare: ꝛ inuit ꝙ duplex est rigor. s. creticus laudabilis ꝛ alter nō creticus sed malus: ꝛ hic est duplex. Unus fact⁹ a materia multa. Alter factus a casu inati caloris per viam resolōnis ꝛ ꝯsumptōis. Et signa sunt nota: ꝛ apparebūt in 2ª fen. Aliter pōt dici ꝙ hic est decimus cañ. ꝛ est de annexis vbi oñdit ꝙ rigor factus ab expulsiua ꝟtute mouēte mãm de quo dixit ꝑmo cañ. aliqñ fit ab expulsiua operāte regulariter: ꝛ cū ordīe post signa digōnis: ꝛ in die cretica: ꝛ iste est bonus: de quo loquit afoꝛ. 58. ꝑtic. 4ᵉ. s. A causone habito. Aliqñ fit ab expulsiua opante synthomaticā euōnē: qꝛ stimulat a multitudīe materie ꝛ ēt malitia: ꝛ talis rigor nō ē post digōnis sig⁹ nec in cretica die: lꝫ ꝯtigē possit ēt ꝙ ī die cretica fit.

Et de rigore.) Hec ps pōt simul legi cū ꝑcedente vt appet ex dictis: ꝛ pōt esse vndecimus cañ. in ordīe: ꝛ sextus cañ. ꝑncipalis in quo oñdit sextā cām rigoris que cā est vltimat⁹ defect⁹ caloris naturalis in febribus acutis vt in appropīquātibus morti: ꝛ vides post istū rigorem, debilitatē virtutis omnis ꝛ casuꝫ caloris quaꝫ significat casus pulsus. Et siccitas. Hoc appet in tornalitate faciei: ꝛ asperitate corporis: ꝛ ꝗuis Aui. dicat ꝙ ista apparēt post istū rigorem: tñ ꝛ ante est casus caloris īnati: ꝛ per ꝯsequēs virtutis defectus ꝛ ꝯcauatio oculoꝝ ꝛ nasi acuitas ꝛc̄. tamē ga sunt manifestiora post istū rigorē: ideo dixit quē sequit: ꝛ iste est vnus rigor de illis de qb⁹ dixit afoꝛ. 46. ꝑtic. 4ᵉ. Si rigor īcidit feb. non deficiēte iam debili existente corpore: mortale. Qūo auteꝫ hoc sit verum apparebit fen. 2. huius: ꝛ diximus super illo afoꝛ.

Considerandū ꝙ iste rigor pōt esse frigus defectu nālis caloris: ꝛ pōt esse rigor. s. concussiuus motus qui est motus expulsiue mēbroꝝ deficientis ꝓpe morteꝫ vt imaginat Auer. colliget 3° cap. 31. ꝛ credo ꝙ per expulsiuaꝫ intelligit cōtentiuam membroꝝ in suis nālibus ſitibus qua deficiente fit agitatio nō ꝓprie a causa agente ꝓpter fineꝫ sed a defectu virtutis sicut est in motu palpitationis deficiētis flāme: ꝛ in motu casus folioꝝ arboꝝ: ꝛ in hac agitatione euenit aliqñ materias expelli. Uel ītelligit per expulsiuā ꝓprie que mouet ad actū per impotētiā sustētandi mēbra. i. quia mēbra nō sustinent siue nō cōtinent materias. Hic aūt eēt locus speculationis quā alijs omitto credētibus Auer. intelligere.

Du^m 14^m Dubitat qꝛ deficit vna cā frigoris. s. eradicatio subita materierū calidaꝝ de qua apparet fen. 2 cap. de narratione signoꝝ bonorum. vbi dicit ꝙ horripilatio post euōnem est de signis bonis: et intelligit ꝑ horripilationē frigus sic̄ appet ex eo qḋ sbdit ibideꝫ. Dōm ꝙ illa īfridatio si fit ab aere ꝯtinēte dat ītelligi ꝑ illḋ qḋ dixit ī 3° cañ. ꝑncipali: ꝛ q̄ sūt eis silia. Credet aūt aliqs insolubiłr arguisse: cū dicet ꝙ tꝑe estatis fit hec īfrīdatio sꝫ ħ omittimus.

Horripilatio vō fit ex causis paucioribus causis rigoris.

Hic assignat causas horripilationis: ꝛ dicit ꝙ fit a causis paucioribus. i. debilioribus causis rigoris. hoc apparet ex his que diximus in diffinitione horripilationis.

Dub^m 15^m Sed dubitat an quādo a lassitudine ꝛ pigritia itur ad febrē trāseat per oēs has dispōnes: ita ꝙ primo fiat pigritia: postea fractio. i. laxitudo: postea horripilatio: postea frig⁹: postea rigor: postea febris. Uidet eni talis ordo itelligi a Gal. 5° de acci. ꝛ morbo. cap. 5. ꝛ ab Auic. ꝑ cañ. fen. 2. cap. de causis motuū non naturalium. In ꝯriū qꝛ nō sic de facto videmus euenire. Dōm ꝙ aliqua febris aliquādo inuadit sine aliquo typo: vt apparebit de flegmatica ex flegmate dulci: aliq̄ inuadit cū oībus predictis vt cū aliqua cholera īcipit dñari: vnde fit laxitudo vlcerosa ꝛ pigritia ad motum: que cū amplior fuerit ꝛ plus mouet: non tamē facit fortiter horripilationē. Amplius ꝟo mota facit frigus ꝛ tremorē. Euenit tñ aliqñ taꝫ subito ista fieri ꝙ nō distinguunt vt aliquis transeat ad febrē cholericā solū cū manifesto rigore alijs dispōnib⁹ occultatis. Cōsimiłr euenit in febribus frigidis. s. in flegmatica ꝛ melācholica ꝙ aliquando ꝑuenit pigritia: postea laxitudo: postea debile frigus ꝛ sußficiale: postea frigus magnuꝫ: postea tremor: postea febris. Aliquādo autem ista cōfundūtur: lꝫ minus eueniat cōfundi in febribus de materia frigida ꝗꝫ de materia calida ꝓpter tarditatem motus frigidarum materierum.

Et cōmotio aie ꝛ periodi indicat periodum.

Hic ponit sex cañ. Primus sic dꝫ stare. Cōmotio anime periodi indicat periodū: quē qdam sic exponūt. Cōmotio anime. i. imaginatio ꝑoxismi indicat reuersionē paroxismi. Alij cōmotio anime. i. accidētia anime: vt ꝙ infirmus īcipiat irasci vel cōtristari indicat modū ꝑiodi. i. reuersionē paroxismi: cū eni īcipiunt moueri mãe incipit patiēs male disponi ꝺm aiaꝫ vt fiat iracūdus ꝛ tristis ꝺm mãꝫ ꝛ locū eius. Et ꝗuis he expōnes bone sint: nos tñ aliter exponimus. Auic. eni per aiam qñqꝫ intelligit os stomachi: vt apparet. ca. de quartana. ꝛ 3° cañ. fen. 13. cōmotio ergo oris stōchi indicat perioduꝫ. i. reuersionē periodi. i. ꝑoxismi. Accidit eni multū in ꝑncipijs ꝑoxismoꝝ fieri stōchi cōmotionē. In ꝑtiana eni ꝓꝓ cholē leuigationē. In quartana ꝓꝓ cōitatē multam splenis ad os stōchi. In flegmatica ꝟo ꝓpea ꝙ stōchus est flegmatis receptaculū: vt Mes. cap. de cura sode. Post ħ inueni Dy. g aliā dat expōnē ꝛ bonā. Et est cōmotio aie. i. ꝑturbatio que accidit in ꝟtute aiata. ꝟ. g. ꝓfunditas somni ꝛ pigritia in motibus qñ eueniūt ꝺm periodū īdicāt euētū ꝑoxismoꝝ ꝺm ꝑiodū: vt dixit hic. A. qꝛ sunt aliq̄ febres quaꝝ ꝑoxismi reuertunt sine typis his positis: sic̄ febres ꝯtinue in qb⁹ fiūt exacerbatiōes siue fortificationes: ꝛ iō voluit oñdē q̄ sūt accñtia q̄ in ꝑn° illaꝝ fortificationuꝫ eueniūt ꝗuis nō sit aliqs typ⁹. s. nec rigor nec frig⁹ nec horripilō ꝛ dic̄ ꝙ ē cōmotio aie. i. ꝑturbatio in ꝟtute aie. s. de ꝓfunditate somni ꝛ pigritia.

Et senum quidem febres sunt sepulte.

Hic est 2⁹ cañ. Cōsiderādū ꝙ febres senuꝫ intus latēt ex nã caloꝝ nālis qḋ est debile nō copiosum in extremis: ꝛ iō calīm accñtale qḋ ramificat illi: vt Auer. 7. colłꝫ cap. 2. nō ꝯpandit ex̄: ꝛ sic intellexit Hip. in afoꝛ. 14. ꝑᵉ p. cū dixit. senib⁹ nō siłr fieri febres acutas: qꝛ fridū corp⁹ hñt: latēt ēt intus ex nã humoꝝ grossorum non aptoꝝ expāsioni ꝛ euaporationi: ꝛ iō saluat łra que dicit longe.

Et qñqꝫ est causa in longitudine febris grossitudo in visceribus quare resupinet febriens ꝛ extendat pedes suos ꝛ tangantur viscera sua.

Hic est 3⁹ cañ. ꝛ dixit qñqꝫ qꝛ alie ꝑnt eē cause vt ifra fen. 2. ca. de causis lōgitudīs egritudinis. grossitudo. i. oppilō qꝛ multe materie in vijs retinent ꝛ cōgregant ꝛ calor debilitat nō potēs per vias libere moueri ad trāsmutandas materias. vel grossitudo. i. apata de mãeb⁹ grossis. resupinet: qꝛ hic est bonus situs quo laxatis musculis bñ palpitet epar stomachus splen ꝛ reliqua.

Et qñ denigrat lingua febricitātis cū alleuiatione febris: tunc febris eius est sepulta.

Hic est 4⁹ cañ. in q̄ notificat febrē sepultā q̄lē dic̄ eē febrē senū. ꝛ cā dicti est: ꝙ nigredo lingue significat febrē intus: ꝛ alleuiatio febris. s. ex̄ significat ꝙ nō expandit extra. ergo est ītus sepulta.

Et qñqꝫ associat febri paralysis: ergo curet febris in primis. Et de illis que conueniunt eis est syrupus acetosus permixtus cum geleniabin ꝛ aqua ciceris cum oleo si tolerat febris.

Hic est 5⁹ cañ. qui est positus libro ꝑ vltimo cap. lꝫ ibi dicat synochus ꝛ paralysis. curat aūt febris in primis: qꝛ est maior morbus: timet eni cita mors ex ea: sed nō sic in paralysi. s. partis alicuius extreme. si. n. eēt paralysis vłis vel musculoꝝ mouentium mēbra anhelitus prius illi intēdimus ꝗꝫ febri si esset possibile: qꝛ stantib⁹ his intētionib⁹ ꝯrijs: ꝗtuꝫ medicus pōt dꝫ ad vtrūqꝫ intēdere: ideo Aui. cōcedit syrupū acetosuꝫ ꝛ hoc gr̄a febris putride: vt appebit in sequēti cap. cū geleniabī. i. melle rosato: vñ scḋo cañ. que ex ea. s. rosa est nutrita cū melle ꝛc̄. ꝛ est geleniabī lꝫ etiaꝫ zucchaꝝ ro. dicat geleniabī. sumit aūt hic pro melle ro. ꝛ ratione mellis cōfert paralysi: ꝛ alia hꝫ iuuamēta que hic nō opꝫ dicere. Aqua ciceris. s. rubei cōfert febri in suo tepore: vt apparebit ꝑmo afoꝛ. 40. cap. de tertiana nō pura. ꝛ etiaꝫ paralysi subtiliando materias ꝛ ꝓuocando. Cum oleo. Hic ponit oleum loco condimenti ꝛ est cōdimentū quo saraceni multū vtunt ita ꝙ cū carnib⁹ ponūt oleum: ꝛ sumitur 5° colłꝫ. cap. 35. ꝛ lib. 26. ciboruꝫ Azarauij. ꝛ lib. de ferculis gegeosse Algazelis. Si tolerat feb. Quia nō sit febris multe inflāmationis: ꝛ refert hoc nō solū ad oleū: sed ad aquā ciceruꝫ qua nō debemus vti in febribus multe inflāmationis.

Et rasio capitis est ex eis que inspissant cutem eius quare reuertuntur vapores ꝛ fit fortis febris.

Hic est cañ. 6⁹ iterat⁹ infra fen. 2. ca. de. regimie ꝯualescentiuꝫ.

Du^m 16^m Sꝫ dubitat de hoc qꝛ lib. 3. fen. 1. in cañ. gñalib⁹ curatiōis egritu-

dinū cerebri ⁊ ca. de cura ſode ꝓcedit abraſio. Ampli⁹ in .13. terap. vlti. cap. dicit. radētez vel tondētē de his opōnib⁹ circa capillos multa diximꝰ fen 3ª tertij cap. de cura obthalmie. ¶ Et dicamꝰ ꝙ ſi capilli febricitātiū remouent̄: q2 ſint eis tedioſi: ⁊ nō intēdis aliquo remedio ad caput vti ſed ſolū vis capillos remouē meliꝰ eſt tōdere forficibꝰ ꝙ̄ nouacula radē. Rō eſt Aui. q2 abraſio īſpiſſat cutim q̄re reuertunt̄ vapores. īſpiſſat aūt q2 eſt q̄dā fricatio aſpa: ⁊ hec īſpiſſat vt .3. de regi. ſani. ⁊ colli. 6. cap. 6. ⁊ .7. Alij dicūt ꝙ īſpiſſat ꝑꝑ ferri frigiditatē. Hy. dicit ꝙ inſpiſſat q2 fit cū ea balneatio cū aq̄ que ēt infrigidat ſaltē poſt. Si aūt poſt eleuationē capillorꝝ tu debes vti medicamīe: ⁊ ꝑprie reſolutiuo nō ē pctm̄ de quo curet̄: q2 ſtatiz cū tua embrocatiōe vel inūctōe reſolutiua remouet̄.

Cōſiderādū ſi debes repcuſſiuis vti nō curamꝰ de illa oppilōne q̄ pauca eſt ⁊ maiorē faciet repcuſſionē: volētes ꝓhibere apa in ſūma: tn̄ ſecuriꝰ eſt tōdē ꝙ̄ radere: lz nocumētū raſure paruū ſit.

Cōſiderādū ꝙ forſitan .A. voluit ꝙ febricitās ñ ꝺponat capillos ⁊ ꝙ̄uis dixerit abraſio: tn̄ ītelligit ꝙ nec radēdo nec tondēdo niſi neceſſitas affuerit appoſitionis medicaminum. ⁊ ratio eſt: q2 capillorum amotio inconſueta eſt cauſa ꝙ aer attingat cutiz imediatius ⁊ inſpiſſet poros qꝺ non eſt conueniens.

De intentione ad curationes vniuerſales febrium putredinis. Cap. 7^m.

Scias ꝙ ītētio in medicādo has febres qn̄qz vertitur ad partem febris quare eſt neceſſarium vt infrigident ⁊ humectent: ⁊ qn̄qz ad partem materiei vbi neceſſe eſt vt maturet̄ vel digeratur: aut neceſſe eſt vt euacuetur.

G̃ñalia que opz ſcire de febribus putridis ⁊ humoralibꝰ ſūt cāe illarꝝ ⁊ diuerſitates: ⁊ iā dixit de eis: ⁊ ſigna illarꝝ ⁊ accidētia: ⁊ dixit ēt ex eis: ⁊ cura earꝝ ſcit̄ ex hoc caplo ⁊ ſequentibꝰ q̄buſdam. Primo ḡ ponit vl'em curā putridarꝝ febriū. Scd̄o ponit regulam in cibatione earꝝ. ibi (Scias ꝙ ꝯueniētiores cibi.) Tertio g̃nalez curā acutarꝝ febriū. ibi (Qꝺ dcm̄ eſt.) Quarto ponit regimē accidētiū. ibi (Loquamur.) Prima in tres. Primo p̄mittit g̃nalē cañ. in cura putridaruz ponendo duas primas ⁊ generales ītētiones in ea. In ſecundo ꝓſequit̄. ibi (Et digeſtio.) Tertio annectit cañ. quoſdā. ibi in fine capituli. (Et febricitans quidē in eſtate.)

Cōſiderandū ꝙ lz intentio p̄ncipalis huius capituli ſit cura febrium putridarꝝ vl'is: tn̄ cōprehendit̄ cura humoraliū ſine putredine cū fit mētio flobothomie ⁊ extinctionis. cū potu fride aq̄.

Cōſiderandū ſcd̄o ꝙ cum in febre putrida ſint duo que ſunt preter nām. ſ. cā ⁊ diſpoſitio ſtatim cōſurgit in mente medici duplex intētio: vna ad cām: alia ad diſpōnem: ⁊ ſi iſte intētiones nō ſunt diſſone: tunc medicus cū vtriſq̄ procedit. ſ. cū rebus q̄bus obuiat cauſe: ⁊ quibus obuiat diſpoſitioni: vt frequēter aūt cōtradicunt adinuicem: ⁊ tūc medicus ꝑ bonā eſtimationē vel vertit ſe ad febrē plus vel ad cām plus: ⁊ iō dixit Aui. ītētio quādoq̄ vertit̄ ⁊c. q. d. Poſtq̄ medicus in prima intētione ⁊ cōprehenſione intēdit vtrūq̄: cōſideratis omnibꝰ ⁊ aſſumatis vertit ſe vel ad feb. plus vel ad cām plus. Ex quibus ceſſant multa puerilia que hic cōſueuerunt dici: ⁊ apparet ꝙ Auic. faciens capitulum h̄ nullum cañ. priorez iſto ponere poterat. Primū eni ꝙ in febre putrida occurrit eſt febris: ⁊ cauſa ſua: ⁊ ſic prima intētio eſt ad iſta. Si aūt eſt aliq̄s cañ. g̃ñalior iſto eſt cōprehēſus in ſcd̄o cap. 4. fen p̄mi cañ. ⁊ eſt cañ. g̃ñalis ad morbos materiales ēt qui nō ſunt febres.

Cōſiderāduz tertio notuz eſſe ꝙ in febre intētio ſit infrigidatio ⁊ humectatio: in mā autē vt maturet̄ quātū ad mām actu putridam: que maturatio eſt preparatio expulſioni: vt dicitur digeratur quātum ad cauſam antecedentez: vel dixit hoc quia materie ſiue ſint cauſa antecedens ſiue coniuncta vel ſunt pauce malitie ita ꝙ rectificari poſſunt: ⁊ quantuz ad has cauſas dixit digerat̄: vel nō poſſunt rectificari ſed parant̄ expulſioni ⁊ dixit maturentur: ⁊ eſt hec expō ꝫ doctrinā Aui. lib. 1. 3. cap. de virtutibus.

Cōſiderāduz quarto dixit: aut neceſſe eſt vt euacuet̄. hoc mō loquendi aut vſus eſt Auic. vel q2 nō ſemꝑ neceſſe eſt vt eūetur per medicū: q2 nā facit: vel q2 materia pōt ita per digōnez rectificari ꝙ nō dꝫ euacuari: imo ſola digeſtione perfecte ceſſauit febris: vt vult Pluſq̄cōmē. in theg. tra. 3. cōmē. 38. Quid aūt de iſtis nos ſentiamus ſcripſimus in q̄one noſtra de maioritate fe. vel dixit h̄ q2 aliquando euacuamus lz non digeramus materiaz vt poſterius ſciemus. Hic mouentur cōiter tres queſtiones.

Dub^m p^m

Prima vtrum in febre putrida prior ſit intētio ad cām ꝙ̄ ad febrē: ⁊ iſta queſtio nō deberet moueri: q2 Aui. ſtatiz eā determiat: tn̄ ſequamur alios. ¶ Uidet̄ p̄mo ꝙ prior intētio ſit ad cāz per dictuz Gal'. in theg. trac. 3. tex. cōmē. 95. opz vnāquāq̄ cāz p̄us abſcidere. Ampliꝰ .11. tera. ca. 4. ⁊ .8. curam putridarꝝ inchoat ꝫ putredinū diuerſitatē. ¶ In ꝯriū q2 prior ītētio medici dꝫ eē ad id qꝺ ē magis p̄ter nāz ⁊ magis infeſtat: hoc aūt eſt febris cū ſit morbus

fortior. ¶ Dōm breuiter ꝙ prima ītētio dicit̄ dupl'r. Primo p̄ma intentio. i. p̄muz qꝺ medicus intēdit ⁊ ſic eſt remotio fe. Alio modo prima intētio. i. primū qꝺ inducit in modū ⁊ actuz cure: ⁊ tunc dico ꝙ cura febris putride eſt duplex. vna regularis. alia coacta. Regularis dicit̄ dupl'r. Primo q2 eſt cura que fit ꝫm regulā acceptam a mō exiſtendi egritudīs ſicut regularis cura ethice eſt infrigidatio: q2 eius eſſe eſt caliditas: ⁊ regularis cura repletionalis eſt eūatio. Scd̄o dicit̄ regularis: q2 tali ratione fit ꝙ euadit īfirmus ſine nocumēto ſaltē manifeſto: ⁊ hec cura vocat̄ ſine fallacia a Gal'. 4° terapē. ca. 9. Coacta igit̄ cura dicit̄ dupl'r. Primo q2 alio modo curas. i. alio mō te opponis morbo ꝙ̄ ſit eius modus eſſendi vt apparebit: vel q2 curādo noces manifeſte vt maius nocumētū euites: ⁊ dico curādo large. i. opando circa egrotātez. Dicamus ḡ ꝙ loquēdo de cura regulari primo mō. i. cura facta ꝫ regulā ⁊ intētionem acceptā a mō eſſendi febris putride prior intētio eſt ad cām. i. ad putredinē. Rō q2 modus eſſendi fe. putride eſt modus diſpōnis dependentis a cauſa: ḡ modus corrūpēdi vel deſtruendi illā qui eſt modus cure eſt modus remouēdi cām: ⁊ ꝙ̄tū ad hoc dixit Gal'. 10. terap. in p̄ncipio ꝙ in febribꝰ que cām habēt intus accedentē: prima intētio eſt a cā. ⁊ .11. terap. 4. c. ⁊ in multis locis dixit ꝙ nō ceſſat fe. niſi ceſſet putredo. Si aūt loquamur de cura regulari ſecūdo mō. i. que eſt ſine aliquo nocumēto: tūc cōſiderando ſubtil'r nō eſt in tali cura vnde pōt fieri prioritas nec poſterioritas intētionis. i. modi curatiōis diſpōnis reſpectu cāe vel cauſe reſpectu diſpōnis: ſed eſt ibi ſimultas. hec eni cura regularis eſt quādo ꝯſideratis cā ⁊ diſpōne aliq̄d indicat̄ ita cōferre ꝙ nihil nocet ſi tale ſimul opponit̄ cauſe ⁊ diſpōni: ⁊ ſimul eiꝰ eſt intētio in curatione. ⁊ hoc dic̄ Gal'. 10. terapē. in p̄ncipio ſi eidē conueniunt febris extinctiua ⁊ cauſe adiutoria id qꝺ oſtenditur ab vtraq̄ parte ſtatiz faciēduz: ⁊ ſic ſimul faciēdū eſt. ⁊ dixit ſtatiz ⁊ nō ſimul: q2 illud eſt vnū qꝺ fit qꝺ vtriq̄ opponitur. V. g. datio aq̄ frigide vel ſyrupi violati. ¶ Dicamus ſcd̄o ꝙ cura coacta p̄mum qꝺ intēdimus in actu cure aliquādo eſt cā: aliquādo febris. nā cura coacta ꝑ mō oppoſita p̄me cure regulari eſt q̄n̄do cogimur incipere a febre ⁊ nō a cā: ⁊ illud qꝺ nos cogit eſt q2 febris eſt tante vehemētie ꝙ intendendo ad cām aliqua aditione facta in febre morit̄ infirmus: ergo incipimus a diſpōne. Cura aūt coacta ſecūdo mō eſt q2 medicus videt ꝙ ſi obſiſtit cauſe nocet diſpoſitioni: ⁊ ſi diſpoſitioni auget cauſaz tunc meditatur qꝺ eſt minus nocumentuz an ꝙ fit ſi incipiat a diſpoſitione quāuis noceat cauſe in aliquo an ꝙ fit ſi incipit a cā ꝙ̄uis noceat diſpoſitioni in aliquo: ⁊ tūc coacta cura ab eo incipit cuius intentio in mēte eſt prior: a cuius inceptione ⁊ prioritate minus ſequitur nocumentum.

a. l. digōne

Conſiderandum aūt ꝙ preter regularitatez cure que eſt a modo exiſtēdi morbi ſunt regularitates alie ꝫm quas cure poſſunt dici regulares vt regularitates ordīs ⁊ magnitudinis: que q̄ūo regularitates ſunt ⁊ quomō habeāt regularitates ſi habent oppoſitas nō eſt preſentis inquiſitionis. ¶ Ad contraria pꝫ ſolutio. Prima auctoritas forſan nō eſt ad ꝓpoſituz. Uel dicēdū ꝙ cura regulari. i. ſumpta a modo exiſtēdi morbi īcipimus operari circa cāz: ⁊ illa eſt nobis prior intētio: q̄doq̄ tn̄ nō poſſumus hoc ꝓpter irregularitatē que ſequit̄. ſ. ꝓpter nocumentū magnū: vnde intendimus irregularitatē minorez. i. facimus qꝺ minus maluz eſt. Ad .2. apparet ſolutio. ¶ Ad cōtrariuz dicendū ꝙ ratio verū concludit q2 primū qꝺ intendit medicus ⁊ primū qꝺ medicus vult in ratione finis eſt ſanitas oppoſita feb. nō tamē eſt hoc primū qꝺ intendit. i. nō eſt p̄mus modus cure vel p̄mus actꝰ curatiōis quo ꝓcedit: ⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt p̄mus actꝰ quē ītēdit vel p̄mus a quo īchoat curā: īmo p̄mus actꝰ ⁊ p̄ma intētio eſt cura. i. opatio ad cām: exēpla ꝯo nālia ⁊ artificialia in hoc ſunt multa. Et tu illa ꝯſidera.

Dubiū 2^m

Secūda dubitatio eſt an digeſtio debeat̄ cauſe cōiuncte vel antecedēti. Et videt̄ ꝙ coniuncte ⁊ per Auicē. infra qui vult ꝙ ſedimē laudabile nihil eſt aliud ꝙ̄ humor faciens egritudinē. Amplius digeſtio facit ceſſare putredinē in thegni tractatu 3° textu cōmē. 90. Sed humor putridus eſt cauſa coniuncta. Uidet̄ ꝙ debeatur cauſe añcedēti: q2 cauſa cōiuncta eſt humor qui per putrefactionem aduritur: ſed huic debet̄ euacuatio ⁊ talis ſollicitudo eſt circa eū ⁊ nō digeſtio vt videt̄ ſonare textꝰ Gal'. p̄mo regis acu. com̄. 18. ſuper illo verbo. Ptiſana ordeacea ⁊c. Thadeus voluit in ſua practica diſputata ꝙ digeſtio debeat̄ cauſe antecedēti: ⁊ nos ꝓtelauimus ſermonē in hoc in q̄one noſtra de maioritate morbi: ⁊ ideo abbreuiauimus hic. Et dicamus ꝙ tā cauſe coniuncte ꝙ̄ antecedēti cōuenit digeſtio: qꝺ apparet: q2 natura ſic facit. digerit eni ⁊ expellit humores putridos qui faciunt febrē: ſil'r digerit ⁊ expellit humores qui faciunt corpus neutrū: ſi dꝫ natura illum eripere a caſu in febrem: ⁊ ſil'iter humores neutralitatē faciētes precipit Gal'. in thegni. 3. tractatu digeri ⁊ eūari. Ampliꝰ nos videmus in quiete febriū interpolataruz: cuz non eſt actu fe. ꝙ medici cōſiderant ſigna digeſtionū: lz quādoq̄ ſit hoc: ⁊ ſi nulla ſit materia ſub forma cauſe cōiuncte vt ſupra diximus capl'is de putredine: lz tamē ſi mā ſit in forma cauſe añcedētis qꝺ vt plurimum

rimum

rimũ est: imo necessario ante aliũ paroxismũ: lꝫ non sit mã ex alio
paroxismo vel ꝑcedens oẽm paroxismuꝫ medicus vult scire q̃-
lis est dispositio illius materie in cruditate vel digestione: ⁊ quia
materie febriũ interpolataꝝ veraꝝ que sunt cause coniũcte eua-
porant vnde finiꝫ paroxism⁹: ⁊ ideo nõ attenduntꝫ signa digestio-
nis in illa materia vt in mã que remanet expellibilis: postea na-
tura vel pharmaco. in febrib⁹ autem cõtinuis ⁊ ꝓprie acutis ab-
solute vel peracutis: qꝛ materia seruaꝫ ad vnã creticã expulsio-
nem attẽdimus ad digestionẽ eius: ⁊ ei debeꝫ digestio: ⁊ ẽt si qua
mã stat sub forma cause antecedentis: illi etiaꝫ debetur digestio.
¶ Ad Aui. dicẽdũ ꝙ lꝫ dicat ꝙ hypostasis laudabilis est de mate-
ria que facit egritudinẽ non excludit quin mã que est cã antece-
dẽs dẽat digeri arte ⁊ nã. Vel dicẽduꝫ ꝙ causa añcedẽs faꝫ in po
tentia ꝯiuncta in actu: ⁊ tamẽ ẽm veritateꝫ hypostasis digesta q̃
in die indicatiua apparens signãt crisim in cretica est decisa a cã
cõiuncta qꝛ illa est que expellitur in crisi: ⁊ per ꝯñs que predige-
sta est: nã eniꝫ plus pugnat cõtra causaꝫ cõiũctaꝫ: sicut ab ea plus
pugnaꝫ q̃ ꝯ causaꝫ añcedentẽ. qũo autẽ digesta vna materia alia
expellatur cretice est dictuꝫ in q̃one nostra de maioritate morbi.
¶ Ad scõm dõm ꝙ digestio cause cõiuncte facit cessare putredi-
nẽ actu. s. vt non fiat mã putrida: sed digestio cause antecedentis
facit cessare. i. ꝓhibet antecedẽtẽ transire in cõiũctã. ¶ Ad rõneꝫ
scõaꝫ dõꝫ ꝙ humor adustus dꝫ euacuari: qꝛ digõ eius est ad fineꝫ
qui est euacuatio: sed qꝛ causa añcedẽs potest corrigi plus ⁊ plu-
ries q̃ coniuncta: ideo dicunt cõmuniter auctores ꝙ cause añ-
cedenti debetur digestio: cause ꝟo cõiuncte debetur euacuatio.

Dubiũ 3m

¶ Tertia dubitatio an sit idem digestũ. v. g. idem syrupus qui dige
rat cãm cõiunctaꝫ ⁊ antecedẽtem. ¶ Et dicẽduꝫ ꝙ inquãtuꝫ causa
antecedẽs ⁊ cõiũcta est in vna dispositione: intãtũ cõuenit vnus
syrup⁹. ꝟbi gratia flegma non putridũ sub forma cause añtis est
grossuꝫ viscosum: ⁊ flegma putridũ existens causa cõiũcta etiam
est grossuꝫ ⁊ viscosuꝫ: ideo vtriq̃ ꝯuenit syru. vn⁹. s. incisiuus sub-
tiliatiuus. ꝟbi gratia de radicib⁹ acetosus nisi sit ꝓhibẽs aliqđ:
inquãtum ꝟo causa antecedẽs ⁊ coniuncta hñt diuersas dispositi-
tiones: opꝫ diuersificari syru. digestiuũ. ꝟbi grã nõ putridum fle-
gma est frigidũ: ⁊ sic põt cõcedi syru. de radicib⁹ addito. v. g. cala
mẽto vel de radicib⁹ qnque ⁊ mellinus. putridũ auteꝫ flegma est
calidũ: ideo ex hoc daꝫ securius syru. zucchari ⁊ de duab⁹ radici-
bus ⁊ sine calamẽto. Si ĝ febricitãti flegmatica febre das syru. in
hora qetis potes dare syru. caliorẽ q̃ si das syru. ĩ hora afflictio-
nis caloris. hec erũt mag̃ nõ ĩ ꝓcessu hui⁹ capl'i ⁊ ĩ cãis spãlib⁹.

¶ Et digestio qdẽ in grossa est equatio eius cũ subti-
liatione. In subtili est eq̃tio eius cũ ingrossatione.

¶ Cũ premiserit generalẽ cañ. in quo ponit duas primas intẽtio-
nes euãtiuas febris putride: ⁊ ꝙ quandoq̃ redit medicus magis
ad vnã intentionẽ q̃ ad aliã: hic ĩcipit ꝓsequi curaꝫ putridaꝝ ẽm
has generales intẽtiones. Primo declarat alterã istaꝝ ĩtẽtionũ.
Scõo ostẽdit quare qñq̃ redit ad vnã qñq̃ ad aliam ⁊ quãdo est.
ibi (Et qñq̃ sunt ꝯtraria.) Tertio cum quibus ⁊ quomodo perfi-
ciunt has intẽtiones. s. quomõ ⁊ cum q̃bus vna: ⁊ quomodo ⁊ cuꝫ
quibus alia quãdo ad eã redimus. ibi (Et cum infrigidas.)
¶ Cõsiderandũ circa ꝑmaꝫ partẽ ꝙ qꝛ Auicẽ. dixerat ꝙ ĩtentio in
medicãdo has fe. qñq̃ ꝟtiꝫ ad ꝑtẽ febris ⁊c. habebat volẽs ꝓseq
curã tria ꝑdicta declarare. s. q̃d sit intentio ad fe. ⁊ q̃d ad cãꝫ: ⁊ qñ
est ꝙ nos vertimus ad vnam: ⁊ quãdoq̃ ad aliaꝫ. s. q̃d cogat ad h
⁊ cum q̃bus fit quodcũq̃ ⁊ qualiter: ⁊ tunc erunt integraliter ha-
bite gñales intentiones curationis febrium putridaꝝ: ⁊ comple-
tũ erit hoc caplꝫ: ⁊ ideo totũ fundaꝫ super isto ꝑmo canone.
¶ Cõsiderandũ scõo ꝙ Auicẽ. nõ ostendit quid sit intẽtio ad feb. q̃
est ĩfridatio vel qua infrigidamus ⁊ humectamus: qꝛ notum est
quid est infridatio ⁊ quid humectatio. Est enĩ infridatio ⁊ hume
ctatio alteratio facta a re ĩfrigidante ⁊ humectãte: nec oñdit q̃d
sit intẽtio ad mãm que intẽtio est euãtio: qꝛ notũ est ꝙ euãtio est
humoris a corpore extractio: ⁊ ista ꝑsupponunꝫ nota ex se ⁊ ex ꝑ
cañ. remanebat igiꝫ insuꝑ Aui. vt declararet nobis q̃d sit digõ. iã
enĩ dixit ꝙ necesse est ꝙ mã digeraꝫ vel matureꝫ. vt igiꝫ vocabu
loꝝ diuersitas nõ faceret te errare: dicit ꝙ ꝑ digõnẽ ĩtelligit hu-
moris equationẽ. s. vt fiat expulsioni aptus: ⁊ si est subtilis ĩgros-
setur ⁊ eꝯ. i. ꝙ remittaꝫ subtilitas ꝑ ĩgrossationẽ ⁊ grossities per
subtilitatẽ nõ ꝙ moueaꝫ de extremo in extremuꝫ: ⁊ ideo dixit in
grossatio est eq̃tio cũ subtilitate: ergo per digõnẽ ĩtelligit ꝑpara
tionem ad exeundum: siue dicatur digestio siue maturatio.

Dum 4m

¶ Dubitãt hic cõiter vtruꝫ digestio ꝓcedat ingrossando: ⁊ istã qõ-
nem ꝓlixe disputauimus. 3. caꝑ. de virtutib⁹. ⁊ notauimus in lib°
ꝑncipioꝝ: qꝛ est qõ ad ꝑncipia ꝑtinẽs: vñ exit hec q̃stio a quarto
methe. dĩa. 50. Cõciliator aũt diffuse eã ꝑtractat. ¶ Cõitas autem
practicãtiũ transit cũ hac solõne ꝙ digestio in iuuatiuo semꝑ ꝓ-
cedit ingrossando: ⁊ ĩtelligunt ꝙ digestio humoꝝ qua digõne fit
pars mẽbri semꝑ ĩgrossat: qꝛ mẽbra sunt q̃d grossuꝫ respectu hu-
moꝝ: dicũt qua fiunt ꝑs mẽbri: qꝛ digestio qua humores trãseunt
in spũs: ꝓcedit subtiliãdo cuꝫ spũs sint subtiliores humorib⁹. di-
gestio aũt in nocitiuo que est preparatio nocitiui expulsioni qñq̃
ingrossat qñq̃ subtiliat. Phantes autẽ q̃dã ⁊ nos cuꝫ eis sepe di-
ximus ꝙ digõ vt est ꝑfectio humidi. s. aquei a calido circunstan-
te sicco terreo semꝑ ĩgrossat: humidũ enĩ ꝑ siccũ terreũ ĩgrossaꝫ:
vt aũt est sicci terrei trãsmutatio vt terminet humidũ semꝑ sb-
tiliat: qꝛ siccũ terreũ subtiliaꝫ mixtione humidi: ⁊ ꝑꝑ h quedã in-
digesta aꝑꝑent grossiora: qꝛ in ꝑmordio habuerũt multũ aq̃ sicut
nucleus amigdale cũ ꝯsideraꝫ quãdo est sub forma aq̃ cuiusdaꝫ: ⁊
quãdo est cõpletus ⁊ sicut sapa. q̃daꝫ autẽ apparent subtiliora vt-
puta que a principio sunt vt lapis ⁊ pontica: ⁊ postea fiũt succu-
lẽta. hec est abbreuiatio eorum que al's diximus prolixe.
¶ Cõsiderãdũ ẽt ꝙ ẽm nostrã opionẽ nulla digestio a nã facta est
per se ⁊ ꝑncipal'r equatio ad expulsionẽ: ĩmo est dispõnũ ꝯueniẽ-
tiũ ĩductio per actũ nutricationis si posset: ⁊ hoc est qđ ꝑ se tẽtat
nã vtens suis virtutib⁹. conaꝫ enĩ assimilare qđcũq̃ põt fieri be-
nignũ: ⁊ q̃tũ est capax huius benignitatis tãtum sibi dat de illa ⁊
qđ nõ põt vltimo fieri benignũ expellit: vt sentit Gal'. z. de dif. fe.
5. caꝑ. ⁊ signũ hui⁹ est q̃a materie putride dat albedinem vñ fit sa-
nies: ⁊ illa alteratio est a ꝟtute digestiua solidoꝝ mẽbroꝝ ⁊ ꝑmo-
ruꝫ: vt Gal'. intellexit ꝑ ꝓnosti. vltio cõmẽto. Digestio ergo mate
rie nocitiue facta a ꝟtute in nobis est factio ⁊ acq̃sitio aliquaruꝫ
dispõnum ꝑcedentiuꝫ actum nutricationis: ⁊ ex h accidit ꝙ mã
disponiꝫ expulsioni: vel qꝛ fit subẽ magis apte: vel qꝛ fit magis ap
propriatũ obtũ: lꝫ in mõ subẽ fiat magis inepta. Pro declaratiõe
vltima horum require q̃õneꝫ nostrã de maioritate morbi.

¶ Et quandoq̃ contraria sunt illa que requirit febris
de infrigidatione: ⁊ illud qđ requirit humor de dige-
stione ⁊ euãtione ⁊ resol'one. Quãdoq̃ enim est dige
stiuuꝫ ⁊ euãtiuuꝫ calidũ: ĩmo est ẽm plurimũ ita: ⁊ tũc
opꝫ vt obseruet magis timorosa ex vna duaꝝ reꝝ.

¶ Hic ostẽdit quare est ꝙ hec intẽtio quãdoq̃ ꝯuertiꝫ ad parteꝫ
febris: ⁊ qñq̃ ad ꝑtẽ aliã. s. ad mãm: ⁊ quãdo est ⁊c. Cã aũt hui⁹ est
ꝯrietas que est qñq̃ in istis ĩtẽtionibus: qꝛ ꝯferens vni nocet al-
teri. Primo ergo oñdit istas ꝯrietates in gñali: ⁊ ad quã intẽtio-
nem medicus magis dꝫ se ꝯuertere. Scõo ostẽdit quo aliquãdo
nõ est ꝯtrarietas: ĩmo qđ vni ꝯfert ⁊ alteri. ibi (Et multotiens.)
Tertio declarãdo dictum in generali ostendit ad quid dꝫ se verti
medicus stante cõtrarietate. ibi (Et scias.) ¶ Prima in duas. Pri
mo ostendit ꝙ ꝯtrarietas quãdoq̃ cadit: ĩmo vtplurimum inter
illud quo materia indiget de euacuatione ⁊ digestione: ⁊ illđ quo
fe. ĩdiget de ĩfrigidatione: ⁊ hoc qꝛ euacuatiuum ⁊ digestiuum est
calidũ ⁊ ista nocẽt fe. Scõo ostendit que ꝯtrarietas cadit ĩter id
qđ ꝯuenit ad infrigidandũ: ⁊ illud quo indigemus de minoratiõe
materie: qꝛ frigiduꝫ prohibet materiam minorari. ibi (Et fortas-
se.) Tertio ex h scõo cañ. ĩfert aliũ cañ. ibi (Et sit sollicitudo.)
¶ Cõsiderandũ aũt ꝙ ex dictis Auic. habeꝫ quare est: ⁊ quãdo est
ꝙ medicus vertit suã intẽtionẽ ad vnã partẽ. s. fe. vel materiam.
Causa enĩ est ꝯtrarietas illaruꝫ duaꝝ intentionuꝫ: ⁊ tunc se ver-
tit quando stat illa ꝯtrarietas. si stat ꝯtrarietas ꝙ illud qđ facit
ad cãm nocet dispõni vel ecõtra: necessario opꝫ eligere vnã istaꝝ
intẽtionũ ⁊ operationũ. eligas aũt illã que est magis timorosa. i. q̃
si obmittaꝫ est de ea maior timor: ideo si teneaꝫ ⁊ obserueꝫ est de
ea maior vtilitas ⁊ minor timor ⁊ minus nocumẽtũ: ⁊ h est qđ di
xit obserueꝫ magis timorosa: ⁊ in hoc. A. oñdit cañ. gñalẽ ad quã
duaꝝ ĩtẽtionũ ⁊ opõnũ medicus dꝫ se magis ꝟtere an ad intẽtio-
nẽ ⁊ opõneꝫ circa cãm vel circa dispositionem cum iste intentio-
nes sibiipsis oppugnãt ⁊ ꝯriantur. ⁊ cañ. est obseruatio ⁊c.
¶ Cõsiderandũ scõo ꝙ Aui. specialẽ ꝯrietatẽ ostẽdit inter intẽtio
nem digõnis ⁊ euõnis ex vna parte ⁊ infrigidationis ex altera ꝑ-
te per hoc ꝙ digestiuuꝫ ⁊ euacuatiuũ est calidũ: ideo nocet feb.

Dubm 5m

¶ Dubitaꝫ vtrum euacuatiuũ sit calidũ. ¶ Et videꝫ ꝙ nõ: qꝛ cassia
tamarindi ⁊ mirabo. sunt frigidi. Amplius hic sermo erit de eua-
cuatione etiã per vrinã ⁊ per q̃cũq̃ partẽ corporis vt post appa
rebit fuisse de intẽtione Aui. sed euacuãs per vrinã non est neces-
sario calidũ vt semina cõia frigida. ¶ Dicẽdũ ꝙ euacuatiua leuia
vt que euãnt leniendo vel lãbificando vel cõprimẽdo nõ sunt ca-
lida: sed ea que ponunꝫ in gradu fortiori. s. euãntia exsoluẽdo sunt
calida: virtus enĩ attractiua in eis est fortis ⁊ hoc iuuatur cali-
do: ĩmo plus est ei attributa vt ĩtelligiꝫ 5° coll'ꝫ. ca. 21. ⁊ Aui. nõ di
xit absolute euãtiuũ cal'ꝫ: sꝫ qñq̃ qꝛ aliquod euacuatiuum.

Dubiũ 6m

¶ Dubitaꝫ quare dixit plurimũ. ¶ Dõm ꝙ hec pluralitas non est
qꝛ in mũdo reperianꝫ plures species reꝝ que euacuãt exsoluẽdo
q̃ sint species reꝝ que euacuãt leniẽdo ⁊ lãbificãdo ⁊ cõprimen-
do: ⁊ ẽm hoc nõ sunt plura euãntia per vẽtreꝫ calida q̃ frigida de
speb⁹ mundi que sunt nobis medicine. Sꝫ dixit hoc qꝛ plurimuꝫ
euãtio materieꝝ in febrib⁹ que est appropriata euacuatio fit cuꝫ
rebus euãntibus exsoluendo. Dico euãtio appropriata minorati-
ua ꝓpria vel eradicatiua: qꝛ eradicatiua cõis que est quedã exic-

catio dicta apud Arabes fit cū rebus que euacuant lenièdo ꝛ lā-
bificando vt apparet. Cū ergo Aui. ꝯsiderauit solutiua que eūant
exsoluēdo ſm ꝙ in entib⁹ mūdi sunt pauca respectu eoꝝ que eua
cuant leniēdo ꝛ lābificādo dixit q̄ñq̄ꝫ qa aliq̄ ex solutiuis. s. pauca
numero. vel dixit q̄ñq̄ꝫ qa determiāto tēpore vtimur illis. Cū āt
ꝯsiderauit solutiua eūantia exsoluēdo ex ꝑte vsus eoꝝ ad veram
minorationē vel eradicationē: qa tales eūones vtplurimum fiūt
cū medicinis euacuātibus exsoluendo: dixit imo est plurimuꝫ.

¶ Sed tu dices debuit dicere imo semp. ⁋ Dōꝫ ꝙ accidit aliquā-
do veram minorationē materieꝝ fieri per medicinas que eūant
leniendo nō ꝙ ipse vere exsoluāt vel ꝙ inquātū leniūt exsoluant:
sed qa cōmota mā circa intestina accidit materiā ꝓpriā fe. simul
cum illa sequi in euacuatione. De eūantibus ṽo per vrinam. i. ꝓ-
uocantibus vrinā est notū ꝙ plurimū sunt calida: imo eliquādo
aquosum sangninis hoc faciunt ꝛ inq̄ꝫtum hoc agunt sunt calida
vt intelligit̄ ex q̄nto de simplici medicina ca. z. distin. 6. vt sunt fe
niculus petrosiliuꝫ ꝛ similia. Que ṽo ꝓuocant vrinā: qa ipsa sunt
aquea apta labi ad vrinam sicut aqua melonis ꝛ cucumeris ꝛ vi
num aquosum ꝛ similia nō sunt calida sed frigida ꝛ humida.

¶ Sed tu dices semina cōia frigida ꝓuocant vrinaꝫ: ꝛ tñ non sunt
humida nec fluida: imo sicca nec calida sed frigida. ⁋ Dicendum
ꝙ talia semina cōmunia. s. melonis cucumeris ꝛ similiuꝫ vel sal-
uant aquosum virtuale suoruꝫ fructuuꝫ vel habēt ꝑtes occultas
calidas vel habent ꝓprietatem. Ex q̄bus cessant contraria.

Dubiū 7m ¶ Dubitatur vtrū digestiuuꝫ materieꝝ fe. putridaꝝ sit calīm. ⁋ Et
videt̄ ꝙ nō: qa aqua frīda digerit materias cholericas vt īfra di
cit Aui. Amplius sunt materie que indigēt īgrossatione: ꝛ hoc fit
a frigido. Amplius feb. que plurimū accidit est cholerica vt scđo
de crisi. 9. cap̄. ideo ꝛ plurima digestiua sunt frīda. ⁋ In ꝯtrariuꝫ
est hic Aui. ꝛ intelligit̄ in thegni ab haly. tractatu 3° cōmē. 90. et
9z. ⁋ In hac q̄ōne est solutio Thadei in practica disputata ꝙ di
gerens est triplex. s. virtus ꝛ ista nec est calida nec frīda. Scđꝫ est
calor nālis qui est calide ꝛ humide cōplexionis. Tertiū est dispō
inducta per cibos ꝛ medicinas: ꝛ hec est duplex. Una est viarum
aptio ꝛ talis fit per res calidas ꝛ sic digestiuū est calidū qꝛ frigi-
dū non dilatat. Alia est materie ꝑmutatio de q̄litate per quā erat
inobediens: ꝛ sic digestiuū pōt esse calidū vel frigidū ſm ꝙ mate-
ria hꝫ qualitatē per quā erat inobediens cui q̄litati opponit̄ q̄li-
tas digestiui. Hec opinio vera est cū bene intelligat̄. ⁋ Alia est so
lutio Trusiani qui dr̄ Plusq̄ꝫcōmētator in thegni trac. z. cōmē. 39.
super illo ṽbo. Sꝫ dicta q̄dē spēs alterationis. ꝛ vult ꝙ digestiuū
cause ꝯiuncte sit friduꝫ ꝛ siccū: in hoc tñ sunt hn̄de ꝯsiderationes
quas ipse iducit. ꝛ cā est: qꝛ q̄ꝺ putruit calidū est ꝛ humidū: vnde
auster putrediēs generat. opponit̄ igit̄ ei frigidū ꝛ siccū: nisi aliꝺ
prohibeat. Sed digestiuuꝫ cause an̄cedentis. s. cāe putredinis est
calidū ꝛ siccū: ꝛ de hoc dicit ꝙ loq̄tur hic ꝑnceps: cum dicit dige
stiuū est calidū. s. digestiuū cause putredinis: qa cā putredinis est
oppil̄o idigens aꝑtione. ⁋ Nos dicimus ꝙ dicta huius viri vera
sunt: sed nō sufficiunt hic. si enī itelligit̄ ꝙ digestiuū putredis. i. ꝙ
cōtrariat̄ calori extraneo putredinali est frigidū: veꝝ dicit sed h̄
non sufficit: nō solū enī humor actu putridus hꝫ malitiā caloris:
cui nos opꝫ opponē: sed hꝫ malitiā subē cui plus debet̄ digō me-
dici: ꝛ per talē digestionē magis parat̄ expulsioni q̄ꝫ ꝑ alteratio-
nē ſm frigidū. ⁋ Querēdū sil'r est an preparās subam putridi hu-
moris ad expulsionē sit calidū vel frigidū: ꝛ q̄re dixit ꝙ plurimuꝫ
est calidū. Sil'r si itelligit hic vir ꝙ digestiuū cāe putredis sit ca-
lidū. s. aperitiuū oppil̄onū est cal'm: veꝝ dicit: tñ hoc nō suffic̄ no-
bis in hoc q̄sito: ꝑñt enī in humore qui est cā an̄s esse alie disposi
tiones per quas parat̄ putredini que dispōnes idigēt infrīdatio-
ne: vt qꝛ est nimis subtilis vel nimis īflāmat⁹. Ampli⁹ super ꝑ̊ de
diffe. feb. ostēdimus ꝙ lꝫ oīs putrefactio sit aliq̊ mō ꝯiuncta ipe-
dite vel ꝓhibite trāspirationi: non tñ oīs putrefactio fit necessa-
rio ꝓpter ꝓhibitā trāspirationē. Sil'r non omne putridū indige-
bat aperitiuo calido vt remoueat̄ oppil̄o prohibens trāspiratio
nem vt eius cām. ⁋ Dicamus igitur illud q̄ꝺ de facto contingit ꝛ
est ꝑ̄mo ꝙ materie humorales que causant febrem: si digerantur
actione membroꝝ: ꝛ sine alio auxilio digerūtur calido: qꝛ mēbra
cum cal'o naturali agūt. ⁋ Secūdo ꝙ materie iste si digerētur di-
gestione ꝓprie dicta que est permixtio humidi cū sicco digerunt̄
a calido quecūq̄ꝫ mā fit: talis enī permixtio est actio calidi vt z°
coll'ꝫ. cap̄. 1. ꝛ. 4. metheo. tex. cōmē. 14. agens autem hanc ꝑmixtio
neꝫ pōt esse calor naturalis diuersus ſm diuersa membra vt scđo
colliget cap̄. 4. ꝛ. 15. ꝛ calor temperatus medicinarū agentium ad
cōfortationem caloris naturalis: ꝛ tunc mediate digerūt vel agē-
tium īmediate in materiā: ꝛ de his prolixe notauimus super 4°
cap̄. scđi cañ. ⁋ Tertio dicamus ꝙ digestio. i. remotio cuiuscunq̄ꝫ
male dispositionis per quā humor impeditur ab euacuatione po
test fieri a calido ꝛ a frīdo ꝛ ab aꝑitiuo ꝛ ab inspissatiuo hꝫ ꝙ ma
le dispositiones materierū requirūt: ꝛ ſm hoc dixit Auic. ꝙ dige-
stio est equatio. ꝛ in secūdo cañ. huius cap̄. ꝛ in capl'o harū dispo-
sitionum comprehēditur diminutio materie. Q̄uis aūt hoc dige-
stiuum possit eē̄ calidū vt ꝙ subtiliat ꝛ aperit: ꝛ possit eē̄ frigidū
vt ꝙ inspissat: vtpluriмuꝫ tamē est calidū: qꝛ vtplurimū materie
fe. reperiuntur grosse: ꝛ oppilationes reperiūtur vtplurimū con-
iūcte cū putridinib⁹ ꝛ grossitieb⁹ ꝛ viscositatibus materieꝝ: ꝛ h̄
accidit ꝓpter multam hominuꝫ gulositateꝫ ꝛ indigestionē: vnde
generant̄ grossi ꝛ viscosi humores siue sint frīdi siue calidi. ⁋ Ad
primū in ꝯ̄riū dōm ꝙ raro fit illa cura per frigidā aquā: qa repe-
ritur raro ꝙ illa cholera ꝛ alie cōditiones reperiant̄. frequentius
autē reperiuntur materie ꝛ conditiones que indicant dari dige-
stiua alicuius caliditatis. ⁋ Ad scđm dicēdū ꝙ ille sermo est val-
de extraneus quē posuit Plusq̄ꝫcōmentator in theg. tracta. z. cō-
men. 38. super illo ṽbo. Ferunt: ꝛ dicit Gal'. voluisse ꝙ quādo san-
guis est calidus cholericus delatio eius in oēs venas est facilis: ꝛ
hec dispositio nō videtur adherere intellectui. ⁋ Et nos dicamus
ꝙ forsan Gal'. voluit ꝙ humor cholericus est multū aptus inflā-
mari ꝛ putrefieri ex hoc ꝛ associari omni alij febri: ita ꝙ quarta-
narij ꝛ quotidianarij ex calore eoꝝ faciunt exacui ꝛ intendi aliq̄ꝫ
chol'aꝫ: vñ apparent in talib⁹ feb. exeūtia quādoq̄ꝫ chol'ica. nō aūt
accidit sic in febrib⁹ chol'icis statiꝫ associari putredinē fl'atis vel
mel'ie. Siue aūt q̄ꝺ dixim⁹ sit ill'ꝺ q̄ꝺ Gal'. voluit siue nō: dicamus
soluēdo ad rōnē ꝙ si ꝯcedat̄ Gal'. ꝙ fe. q̄ plimū accidit sit chol'ica:
plus tñ reperit̄ chol'ica cū aliq̄ grossitie ꝛ cū oppil̄onibus ꝯiūcta
q̄ꝫ reperiat̄ pura subtilis ꝛ cū dispōne apertionis viarum.

¶ Et fortasse ꝯtrarium est illud q̄ꝺ cōuenit febri de i-frigidatione cū eis que sunt sicut melones indi ꝛ reli-qua olera ei q̄ꝺ cōuenit materiei de minoratione: q̄-re ꝓhibet illud dare ea in potu nisi vbi nō est mā.

¶ Ostendit ꝙ illud q̄ꝺ conuenit febri infrigidādo cōtrariat̄ aliq̄ꝫ
ei q̄ꝺ ꝯuenit materie de resol'one sicut aliquādo ꝯuenit febri īfri-
gidādo cū aq̄ melonis indi ꝛ sil'ibus: vt cucurbite vel cucumeris
ꝛ citrulli ꝛ aq̄ maloꝝ vel prunoꝝ ꝛ īfrigidatio talis ꝯ̄riatur ei q̄ꝺ
ꝯuenit materie de minoratione: ꝛ ꝓhibent̄ ex hoc iste aq̄ istoruꝫ
melonū ꝛ sil'iuꝫ dari in potu nisi vbi nō est materia. ⁋ Differt igit̄
hec ꝯ̄rietas intētionū ad predicta: qꝛ in hoc q̄ꝺ ꝯuenit febri nocet
materie sed in ꝑcedēti q̄ꝺ ꝯuenit materie nocet febri.

¶ Cōsiderandū ꝙ melon indus est qui apud nos melon viridis vo
cat̄. reliqua aūt olera sunt reliqui fructus cōsimiles vt citrulli cu
curbita ꝛc̄. hoc ergo vocabulū olus apud Arabes est latius q̄ꝫ sit
apud nos. Nā apud nos sign̄at solas herbas: sed apud eos sign̄at
etiā fruct⁹: ꝛ ita īuenit̄ sepe ab Aui. scriptū ꝛ īuenies huic simile
tertio lib. fen. 1. cap̄. de cañ. curationis cerebri. ꝛ. 5. coll'ꝫ. ca. 41. ꝛ ī-
fra cap̄. de cura tertiane. ꝙ aūt in oīb⁹ his sit ṽtus īfrīdās notum
est: ꝛ ꝑ hāc īfrīdationē prohibet mās ab eūone quietādo eas.

Dubm 8m ¶ Sed dubitat̄ qꝛ melon nō multū īfrīdat vt ꝓhibeat ab eūatiōe.
Amplius euacuat qꝛ multū ꝓuocat vrinā: vnde īfra cap̄. de cura
quartane. vult ꝙ lactuca est frigidior q̄ꝫ sit melon: ꝛ vbi ꝓhibetur
lactuca ꝑꝑ īfrigidationē non ꝓhibet̄ melon. vult ēt ꝙ in melone
est vehemēs ꝓuocatio vrine. ⁋ Dōm ꝑ̄mo ꝙ hic loquit̄ de melo-
ne viridi non maturo ꝛ sibi simili vt sunt cucumeres ꝛ cucurbite
tenere ꝛ citrulli nō maturi: sꝫ in capl'o de quartana loquit̄ de me
lone dulci: vñ dr̄ ibi nō est inuētum sicut in melone dulci: sed me-
lon dulcis est melon maturus qui dr̄ apud nos pepon. i. pēpasim
passuꝫ: ꝛ qꝛ aliq̄s crederet ꝙ possemus vti melone dulci eo ꝙ ꝓ-
uocat vrinā: ideo Aui. subdit gn̄aleꝫ cañ. de eo ꝛ alijs sil'ib⁹ ꝙ oēs
tales fructus ꝛ eoꝝ aque postponātur: qꝛ nocēt febricitātib⁹ cuꝫ
ebullitione sua ꝛc̄. Nolumus aūt hic nobis adduci ꝯ̄dictiones de
his vocabulis: melon pepon citrullus cucumer. i. anguria hꝫ Ara
bes: loq̄mur enī hic cū his vocabulis ſm ꝙ sunt ex ligua Arabuꝫ
s. Aui. Auer. ꝛ Rabimoyses: quoꝝ vocabula in his fructibus sunt
cōformia nostris in significatis hoꝝ fructuuꝫ. qui aūt plura que-
rit de noībus melonū peponū ꝛ alioꝝ legat q̄ꝺ scripsimus secun-
do cañ. cap̄. de batheca. hi ḡ oēs fructus dicti ꝛ alij cōsil'es infri-
gidāt: ꝛ iō ꝯueniūt febri. ⁋ Sꝫ ꝯ̄riant̄ ei q̄ꝺ ꝯuenit māe de miora-
tiōe: ꝛ h̄ dupl'r. Prio qꝛ īfrīdādo ꝓhibēt eā a resol'one ꝛ īcrudant
eā. Scđo qꝛ ꝑꝑ eoꝝ aptitudinē ad corruptionē multiplicant ma-
las mās putrescibiles: vt ꝯcordant auctores in capl'is horum.

¶ Cōsiderāduꝫ nisi vbi est mā. s. aliqua fortiter cal'a subtilis in qua
plus foret iuuamentū per citrullos ꝛ melones īfrīdando q̄ꝫ aliud
nocumētū q̄ꝺ fieret ab eis. Et halya. 3° practice cap̄. 1z. statiꝫ in
ꝑn° tertiane ꝛ in die accessionis ꝯcedit melones indos. vñ Auer.
7. coll'ꝫ cap̄. 9. succus angurie. i. cucumeris saraceni ꝯ̄riat̄ cholere
cū tota sui suba. ꝛ idē Aui. z. cañ. tñ subdit eius chimus est malus
preparatus ad putredinē ꝛc̄. vel nisi vbi est mā. de cuius ꝓuoca-
tione ꝑ vrinā ꝯsideres virtute melonū. Alia l'ra hꝫ nisi vbi nō est
mā vt in feb. ethica vel effimera vera: ꝛ tūc possent ista ꝯcedi ſm
intētione īfrigidationis: ꝛ nō ꝓhibet eam retentio materieꝝ.

¶ Et oīno sollicitudo sit vt postponat̄ aqua fructuuꝫ vsq̄ꝫ ad hebdomadam: ꝛ sit contētus aqua ordei. Et

omnes

omnes fructus nocent febricitantibus cuȝ ebullitione sua ⁊ corruptione sua in stomacho.

Dubiū 9m

¶ Dubitaṫ de hoc cañ. nā aqua fructuū.i.aqua decoctionis prunorum violaꝝ iuiubaꝝ cui similē scribit Mesue in antidotario dist. 7. est lenitiua vētris suauiter: ⁊ reprimit cholāȝ: sed talis lenitio laudaṫ: qꝛ ante septimū statim Aui. ꝯcedit syrupū violatum. Amplius cōiter opantes dant illū: ⁊ qñqȝ dant pulpaȝ cassie añ septimū. Quidā corrigūt istū textum dicētes nō postponaṫ aqua fructuū. Aliȷ sunt qui dicunt ꝙ aqua fructuū ante septimū dari non debet: qꝛ talis aq̄ est soluens: vñ Mesue dicit de ea. cholāȝ rubeā cum facilitate educit. Hi aūt parum exercitati sunt in opationibus artis: ⁊ Halya. 3. practice ca. 12. cui est dāda fides in opere īcipit, in tertiana cū aq̄ māne tamarindoꝝ ⁊ cassie p̄us q̄ȝ digō appareat. ¶ Dicamus ꝙ aq̄ sumiṫ in libris Arabū ꝑ succo vel ꝑ decoctione: ⁊ cū hoc dicamus ꝙ aqua fructuuȝ est duplex. Una est aqua lenitiua ventris que fit ex prunis ⁊ cassia ⁊ māna ⁊ violis ⁊ tamarindis ⁊ iuiubis ⁊ aliȷs qbusdā: vel ex oīb⁹ istis vel aliqbus ex eis. Et istā describit Mesue in antidotario: ⁊ tibi inest cōponere eā ꝺm māṁ reꝝ ⁊ ꝓportionē que tibi videṫ dūmō intētio sit in ea lenificatio ventris ⁊ tēperies calitatis cū hoc. Et de hac aq̄ fructuum loquiṫ Rasis. 19. ꝯtinē. vlti. cap̄. vbi dicit. Si ꝯualescēs est debilis ⁊ nō poterit sustinere eūonē: da ei aquā fructuū: ⁊ ego dedi ei quolibet mane talē aquā ⁊ eduxit ip̄m bis. De hac loqtur Aui. supra cap̄. de effime. ex vino. vbi dicit. īdiget solone ex aqua fructuū. Et loquiṫ de ea Rasis in diuisionib⁹ ca. 148. s. de cura tertiane ⁊ causonis. ⁊ hec aq̄ fructuū nō ꝓhibeṫ a p̄ncipio putridaꝝ febriū: imo cōiter ꝯcediṫ intētione lenitionis ventris: vñ statiȝ dicit Aui. sit vltimitas lenificatio. ⁊ videm⁹ ꝙ cōitas medicoꝝ dat in principio in febrib⁹ putridis cassiam ⁊ aliȷ dant syru. vio. ⁊ dissoluunt cū decoctione violaꝝ ⁊ prunoꝝ ⁊ siliuȝ: ⁊ similia lenitiua dāt vt ⁊ apparebit ab Aui. in ꝑticularib⁹ capl'is. Et rō sup hoc est qa vtilissimum est inchoantib⁹ febribus putridis ꝙ vēter leniaṫ ⁊ prohibeaṫ feb. acuitas: ⁊ hoc faciunt lenitiua predicta que oīa cōprehēdunṫ sub hoc vocabulo aq̄ fructuū. i. aqua lenitiua ⁊ sedatiua calitatis: ⁊ dꝛ ita qꝛ plurimū fit ex fructib⁹ lenitiuis: sic̄ sunt cassia pruna ⁊ tamarindi ⁊ iuiube: ⁊ cū hoc ex violis ⁊ māna.

¶ Sed tu dices multa ex istis eūant cholerā a ꝓprietate: igiṫ opȝ ꝙ expectetur in eorum vsu digestio. ¶ Dōm ꝙ in his medicinis virt⁹ lenitiua vētris est efficax: virt⁹ aūt dissolutiua chol'e est debilis valde: ⁊ ideo si cholāȝ inueniāt paratā in primis venis sine molestia aliqua educūt illā: ꝙ si nō inuenirēt eā parataȝ nō ꝑpea agitant reliquā cholāȝ: si est febris cholerica. hoc aūt vtile est sine nocumēto quecūqȝ febris sit: siue cholerica: siue sanguinea: siue flegmatica: siue melica: lȝ diuersas oporteat eē cōpositiōes harum medicinaꝝ lenificantium ꝺm diuersas febres: sicut sciūt periti medici: plus tñ vtimur eis ⁊ puriorib⁹ in febribus calidis q̄ȝ in fridis vt inferius apparebit. Cōsidera ēt ꝙ si ab his medicis velles non minus virtutē attractiuā chol'e q̄ȝ lenificationē adderes dosim illarum. ¶ Alia est aq̄ fructuuȝ acetosoꝝ resistentiū putrefactioni vt aqua. i. succus agreste lymonis aranćioꝝ granatoruȝ acetosoꝝ ⁊ alioꝝ silium istis. De qbus aquis frequenter inuenies sermonē ab Aui. vt īfra de regimie febriū acutaꝝ. ⁊ supra loquebaṫ de ea in cap̄. de febre effi. ex siti cuȝ dicebat. Cura est dare in potu aquas fructuū frigidoꝝ ꝓprie granatoꝝ: ⁊ hāc aquaȝ fructuum possumus dare in p̄ncipio febriū putridaꝝ in qb⁹ volum⁹ resistere malignitatib⁹ putredinū: vñ in pestilētialib⁹ est vsus ei⁹ valde laudabilis: vt postea apparebit. ¶ Tertia est aq̄ fructuuȝ q̄ cōi noīe noiatur cuȝ herbis siue olerib⁹ apud Arabes ⁊ sunt fructus de horarijs sicut cucumeres qui dicunṫ anguria. i. cucumer saracenicus ⁊ melon viridis coloris: ⁊ qñqȝ versus citrinū tēdūt solidi intus: ⁊ dicūtur melones indi ⁊ citruli: quoꝝ qdā sunt virides: ⁊ plurimi sunt citrini: ⁊ cū his intelliganṫ mala ⁊ pira nō acetosa: ⁊ istā aquā fructuū Auicen. hic intendit ⁊ ꝓhibet eaȝ vsqȝ ad hebdomadā. Cōsuetudo autē Auicē. est intelligere per hebdomadam tp̄s digōnis vt apparebit in cap̄. de cura emitritei: vult igiṫ ꝙ aq̄ citrulloꝝ melonū cucumeꝝ ⁊ hmōi nō deṫ stante indigōne māe. ¶ Sed ꝯtra qꝛ Halya. in p̄ncipio tertiane ꝯcedit aquā melonis indi. Amplius in regimine acutaꝝ ad infrigidationem dat Aui. aquā citrulli aquā melonis ⁊ cucumeris: sed extictionis necessitas pōt esse ante digestionē. Amplius Aui. multotiens collaudat melonē cucurbitā ⁊ cucumeres in tertiana febre nō determinando tp̄s digestionis. Amplius in cura febris syncopalis minuta dat panē in aqua fructuū: ⁊ videtur intelligere de aq̄ melonuȝ cucumeꝝ ⁊ maloꝝ que dicuntur poma ⁊ piroꝝ: qδ apparet: quia nō intelligit ꝙ panis deṫ cū aqua cassie nec cum aqua granatorū ⁊ aranćioruȝ: qꝛ iam dixerat de his statim in illo capl'o. Amplius Cassius felix in causone multotiēs se iuuat cum succo cucurbite. ¶ Dicamus ad hoc intētionē Auic. ⁊ est ꝙ aqua fructuū. i. melonis indi ⁊ cucumeris ⁊ siliuȝ vt maloꝝ. i. pomoꝝ ⁊ pirorum in febr. putridis habet vtilitateȝ qa extinguit: ⁊ in hoc est bona: ⁊ q̄ȝtum ad hoc dixit Auic. ꝙ melones indi ⁊ reliq̄ olera vt cucurbita ⁊c̄. ꝯueniūt febri infrigidando. Sed qꝛ aqua eoꝝ est corruptioni parata valde ꝑꝑ humiduȝ aqueū aptum ebullitioni ⁊ putrefactiōi: qꝛ a ꝓprietate quasi generat mās malignas: vt intelligitur ab auctorib⁹ Arabie oīb⁹: ideo dixit te eē sollicituȝ vt postponas vsum eius vsqȝ ad hebdomadā. i. quousqȝ digō apparet in materia.

¶ Sȝ tu dices nō minus erit corruptibilis ista aqua fructuū post digōnis signa q̄ȝ ante. ¶ Dōm ꝙ iā facta digestione nō est putredo ita augmētabilis: sicut anteq̄ȝ nō sit facta ēt intelligiṫ ꝙ sit facta materie minoratio: ⁊ ideo si opȝ te extinguere calitateȝ securius dabis aquā fructuū post digōneȝ ⁊ minorationem materie: nam añ illud addit in putrefactione plus q̄ȝ post: ex quo apparet q̄ūo aqua fructuū. i. aqua melonis ꝯriatur ei qδ cōuenit materie de minoratione. nā facit hoc frigiditate īgrossando illā ⁊ ꝓhibendo eius euaporationē constrictis viȷs. Scδo qꝛ addit mās putridas: ⁊ ideo Aui. cū ꝯsiderauit aquā melonis īdi nocere in h̄ qδ ꝓhibet minorationē materie: ⁊ hoc nocumētuȝ est magnū fecit de aqua melonis ⁊ de aliȷs sibi similibus cañ. ⁊ dixit. Sollicitudo sit vt postponaṫ aqua fructuuȝ. i. aqua melonuȝ ⁊ cucumerum ⁊ reliquoꝝ oleruȝ vsqȝ ad hebdomadā ⁊c̄. ⁊ tūc assignauit cām q̄re opȝ illam nullo mō dare: vel saltem postponere: qa omnes fructus. s. melones indi cucumeres ⁊ hmōi nocent febricitanti cum ebullitione ⁊c̄. i. quia bulliunt ⁊ corrumpuntur in stomacho.

¶ Considerandū autē ꝙ quandoqȝ tanta necessitas p̄sentis extinctionis ⁊ acuitatis cholere īstat quā cōfidimus fieri ꝑ hmōi melones ꝙ incipimus cū eis sicut fecit Halya. Et cū toto h̄ Halya. p̄mittit lenitionē vētris ante aquā melonis vt appet 3° sue p̄cti. cap̄. 12. de cura tertiane. ⁊ sic ītelligantur sermones Auic. īfra. Si autem possumus cuȝ alia re extinguere nō vtamur eis aut postponamus: ⁊ totum hoc intellexit Auer. coll'ȝ. 7. cap̄. 9. qui ponens ordinem medicinaꝝ infrigidantium primo p̄mittit aquā ordei ⁊ iulep ⁊ syrupū cū zucchara ⁊ aqua rosata ꝺm aliquos nouos medicos postea ponit succum cucurbite ⁊ melonis ⁊c̄. ⁊ hoc voluit Aui. cū dixit: postponaṫ aq̄ fructuū: ⁊ sis ꝯtētus aqua ordei. de aq̄ ordei infra multa discutiemus: ex quibus contraria cessant.

Dubm 10m

¶ Sed dubitaṫ. nam inter hos fructus quos opȝ postponere nominasti poma que apud nos hic cōiter vocanṫ mala ⁊ noiasti pira: sed hoc non ꝯcordat cuȝ operantib⁹ qui cōiter dant poma cocta febricitantibus quādo volunt attenuare dietam. ¶ Et nos dicamus ꝙ illa est dieta in qua deuenerūt Italici ꝑꝑ lasciuiam febricitantiū. poma eñi cocta. i. mala minus nociua sunt: qꝛ euaporat ex decoctione ab eis humidū aquosuȝ per qδ parabanṫ corruptioni. decoctio aūt eorum fit assando ⁊ elixando: vt Gal. īnuit 2. alimētoꝝ. c. 2. Laudo aūt in febribus assata plus q̄ȝ elixata intētione qua sint remota magis ab ebullitione ⁊ corruptione. Sȝ intentione infrigidationis ⁊ aquose humectationis: ⁊ ꝺȝ hoc citioris descēsionis laudabiliora sūt illa que in aqua coquunṫ. Diuersitatē aūt istoꝝ maloꝝ ⁊ piroꝝ in acetositate dulcedie ⁊ grossitie carniū eoꝝ ⁊ subtilitate lege ab auctorib⁹: ⁊ scies eligere qδ opȝ magis dare tuo febricitanti. ¶ Attēdēdū est aūt ꝙ sapientib⁹ Arabis apparuit ꝙ ex comestione pomoꝝ. i. maloruȝ magna accidit malitia: vnde Auer. colliget 5° ca. 40. postq̄ȝ laudauit poma in cōfortando cor ⁊c̄. dixit poma generant grossam vētositatē in secūda digestione ⁊ tertia: ita ꝙ dictū est a sapientibus ꝙ possunt generare ptisim ⁊ ethicā: ⁊ eo ꝙ venti qui gñantur ex eo hn̄t malaȝ ꝓprietatē ⁊c̄. ⁊ hic est sermo Rabimoyses. 20. parti. afoꝛ. aucto. filiȷ Zoar. malū sui odore corroborat cor ⁊ cerebruȝ: ⁊ eius odor est vtilis ptisicis ⁊ melācholicis: sed cibatio eius est peior omni cibatione fructuū: quia sui specialitate ⁊ proprietate gñat vētositatem in neruo ⁊ lacerto que nō dissoluitur nisi cum difficultate.

¶ Cōsiderandū aūt ꝙ qñ cogit necessitas ad vsuȝ aque fructuuȝ: ⁊ huius fructuū medicus dȝ conari corrigere eoꝝ malitiā cuȝ decoctione sicut coquimus cucurbitā in pasta ordei: ⁊ cuȝ comestione aliaꝝ reꝝ sicut apparebit prudentie medici. Et ex his excusamur a remotiōe expositionū alioꝝ q nō iuerūt ad ītētionem Auicen.

¶ Et multotiēs qdē inuenitur res que digerit ⁊ subtiliat ⁊ infrigidat cū eūatione sicut syrup⁹ acetosus.

¶ Hic oñdit ꝙ aliqñ nō est hec ꝯrietas: qa repiṫ aliqd qδ vtriqȝ pōt ꝓdesse vt syrupus acetosus infrigidat ⁊ digerit materias.

¶ Cōsiderandū aūt ꝙ per syrupū acetosum debemus ītelligē simplicē q fit ex aqua aceto ⁊ zucchara in quo est virt⁹ īfrigidans ꝑ aquā ⁊ acetū: ⁊ virt⁹ subtilians: per acetū eñi digerendo materiā disponit eūoni ⁊ zuccharū abstergit: ⁊ ideo dꝛ ꝙ euacuat: ⁊ quia nos fecimus tractatū singulareȝ in syrupo acetoso vbi diximus de omni eius diuersitate ⁊ de omni mā in qua ꝯuenit: ideo nō ꝑsequimur plus de hoc: sed tu ꝯiungas illū tractatū huic canoni.

¶ Et scias ꝙ febris quandoqȝ est tante vehementie

⁊ acuitatis ꝙ non licet vti regimine cāe: imo idiget ī-frigidatione vltima: ⁊ proprie cum non inuenis virtutem fortem resistentem tolerantem.

¶ Cum iam declarauit quare medicus vertit se magis ad vnā intentionem q̄ ad aliam: qa est ꝓpter contrarietatē intentionum illarū in exequendo illas: hic ostendit ad quā illarum duarum intentionum debet se cōuertere: lz hoc generalr̄ dixerit in illo ꝟbo obseruet̄ magis timorosa duarum rerū: ⁊ ideo isti cañ. declarant illū. s. que intētio est magis timorosa: ⁊ per cōsequens magis obseruāda. Et primo ostēdit quādo est ꝙ medici intētio qñqꝫ vertit̄ ad partē fe. Scḋo ostendit quando reuertitur ad partem mãe. ibi (Et si.) Tertio addit cañ. sequētē ex his duob⁹ cañ. ibi (Qḋ si.)

¶ Cōsiderandū ꝙ primus cañ. est Gal. 10. terap̄. in p̄n° cum dicit. si intolerabilis fuerit laborāti magnitudo feb. nō oportet per ea ꝑ que cām abscindimus augere feb. simul eniz intēderemus vtrūqꝫ ⁊ febrem ⁊ humorē. alˀs simul enī interimeremus vtrūqꝫ ⁊ febrē ⁊ hoīem. hoc est qḋ dicit Aui. quādoqꝫ febris est tanti ⁊ tam acuti caloris: ꝙ si tu velles digerere cū calidis vel ꝓuocare vel soluē ventrē cū calidis pauca additione facta in calore perderet̄ infirmus: igit̄ infrigida vltime. i. forti⁹ infrigidatiōe per potū aque frigide vel aliū potum extīguentem ⁊ per epithimata. si etiā nō adderent digestiua vel eūatiua in gradu caloris: tn̄ cuz illo gradu nō posset ꝑdurare vita tanto tēpore q̄to reqrit̄ ad opōnē illā circa causam expedit te infrigidare ⁊ dimittere regimen cause.

¶ Cōsiderandū secūdo ꝙ tunc medicus est certus ꝙ opꝫ eum festinare ad infrigidandū quādo non inuenit infirmū fortē resistētem dissolutioni facte a vehementia caloris febris. etiam quādo non inuenit eū fortem tolerantē absqꝫ cibo. Si enī medicus iueniret infirmū cum forti febre: sed inuenit eū fortē in pulsu resistētem dissolutioni: qr est homo grossoꝝ humoꝝ densorum pororū ⁊ similiū dispositionū: ⁊ inuenit eum tolerantem eē absqꝫ cibo: qa fortis oris stomachi non aptus syncopi cōsuetus iuuare flegmatice cōplexionis: non curabit infrigidare infrigidatione vltima: imo cum absciſſione cibi intēdit ad cām ⁊ vtetur lenibus extinctiuis: vel vtet̄ digestiuis vel aliȷs conuenientibus ad cām: ⁊ ideo dixit. A. ⁊ ꝓprie. i. ꝓprie tūc cū non inuenies virtutem ⁊c̄.

Du^m 11^m

¶ Dubitat̄ qr iste cañ. videt̄ cōtra Gal. 10. terapen. p̄ cap. vbi dicit. primū p̄dictoꝝ. s. sanare febrem ⁊ cōtēnere cām nō laudamus. Dixit Frāciscus de pede mōtiū ꝙ Gal. vult ꝙ non intēdatur ita ad vnum quin intēdatur ad aliud. Hec solutio non est ad intellectū Gale. qa hoc est tertium membrum sue diuisionis. s. intēdere plus ad vnū: reliquū autem non obmittere. Aliȷ cōiter dicunt ꝙ Gal. nō laudat ꝙ medicus intēdat ad dispositionem ⁊ augeat causā: vnde ex hoc augeret̄ dispositio: ⁊ ideo dicit: si eniz quibuscunqꝫ sanauerimus auxiliȷs id febris ꝙ semper generatur hec auxilia nobis augebūt cām que facit eam ⁊c̄. Hec expositio pōt saluari si intelligatur sic: ꝙ medicus infrigidans febrem nō dꝫ infrigidare cū aliquo qḋ simul infrigidādo auget putredinem: qr simul augēdo putredinē auget calorē febrilē: ⁊ ideo q̄tum ex vna pte remittit de calore febrili: tātū ex alia parte regenerat̄ de calore illo ꝑ putredinis augmētū: ⁊ hoc est qḋ ibi subdit neqꝫ īterimemus ⁊c̄.

¶ Sed tu dices que eēt ista īfrigidatio que hoc faceret. ℟ Dōm ꝙ hec eēt cum aliquo frigido extrinseco oppilando: vt aq̄ frida: vel intrinseco vt aqua frigida bibita non s̄m rōnē: ex qua statim febris extingueret̄: sed ꝯculcata multa materia statiz post horā cōsurgeret in maiorem vel minorem putredinē: ⁊ hoc dixit. 9. tera. 5. cap. vbi loquens de aqua frigida incōuenieter data dicit sic. cōfestim quidem non paruam cōfert alleuiationem extinguēdo febrem iā demum natā sed manente causa rursus aliā accendit febrem multotiēs difficiliorē priore: hoc ergo vult Gal. Aui. autem vult ꝙ tu extinguas vehemētiam febris nō taliter ꝙ augeat̄ ex h̄ putredo. Nos autē diximus ibidē ꝙ Gal. noluit tā vile quid: sed sicut homo melioris iudicȷ in particularibus medicine aliquo g fuerit: voluit intentionē curatiuam morbi fientis. s. febris cōparari intentioni ad cām. s. contēnēdo dispōnē: ⁊ intētioni ad dispositionem ꝯtēnendo cām: ⁊ qr in hoc prolōgarē obmitto hic.

8

¶ Qḋ si inuenis eam resistentem tolerantem abscinde cām ⁊ expelle humorē ⁊ abscinde cibū: ⁊ nō infrigides infrigidatione que ꝓhibeat resolutionem.

¶ Hic est cañ. scḋs in quo ostendit ꝙ qñqꝫ medicus intētionē suā cōuertit ad cām. s. ad mām: ⁊ negligit feb. aut paꝝ illi intendit.

¶ Considerandum autem ꝙ intentio ad causā est duplex. s. digestio: ⁊ de hac tacuit dans intelligere. Alia intentio est etiam euacuatio ⁊ hec est duplex: sensibilis per ventrē vel prouocationem ⁊ hanc intellexit cum dixit abscinde causā ⁊ expelle humorem: ⁊ occulta per resolutionem: ⁊ hanc expressit cuz dixit abscinde cibum. Si ergo inuenis virtutem fortē resistentem calori febrili: vnde infirmus non curat de eius mala sensibilitate ⁊ dissolutiōe ab eo qa calor est debilis vel quia infirmus est valde fortis ⁊ inuenis eum tolerantem esse absqꝫ cibo remanet super te ꝙ cures cura regulari. s. intēdendo ad causā ⁊ abscindendo eā ⁊c̄. Et non infrigides. quasi dicat ⁊ nō dico ꝙ si febris est fortis ꝙ nullo modo infrigides sed stantibus conditionibus dictis nō cogeres īfrigidare infrigidatione ꝓhibēte resolōnē materie: sic̄ est īfridatio cuz aq̄ frigida vel cū syrupo de papauere ⁊ similibus.

9

¶ Qḋ si inueneris virtutem deficientē sis occupat⁹ in equando cōplexionē cōtrariā ei quare īfrigida eā ⁊ viuifica virtutē cū cibo. Cūqꝫ fit fortis per viuificationē suā ⁊ vincit ꝯtrariū suum redi ad cām.

¶ Hic ponit tertium cañ. qui oritur ex dictis. nam duabus positis intentionibus: vna ad febrem: alia ad materiā: ⁊ ostensis contrarietatibus illarum: ⁊ quādo medicus ad vnā se determinat plus q̄ ad aliam apparebit ꝙ indicatio sumpta a virtute multum ad hoc facit. Primus eniz cañ. cōsiderauit febris vehementiā: ⁊ virtutem nō fortem ad tolerandū nec ad resistendum. Secūdus ꝟo cañ. cōsiderauit virtutem fortem resistentē ⁊ tolerantem. Ergo tertius cañ. cōsiderat virtutem debilem pro qua agimus totum qḋ agimus pro qua īfrigidamus: qa suus defectus pōt esse ex calore resoluente: ⁊ cibamus qa defectus pōt esse ex resolōne ⁊ diminutione spirituū ⁊ humoꝝ a quātitate necessaria: ⁊ tūc fortifica virtutē per cibū: ⁊ hoc est qḋ dicit ꝑ viuificationē ⁊ fortifica eā ꝑ alterationē caloris īnālis: ⁊ hoc est qḋ dicit ⁊ vincit ꝯrietatē: ⁊ redi ad cām. s. digerendo ⁊ euacuando s̄m ꝙ tibi videtur.

Du^m

¶ Sed dubitat̄ in quo differt iste cañ. tertius ⁊ cañ. p̄mus. ℟ Dōm ꝙ ille cañ. sumitur principaliter a febris vehementia ⁊ virt⁹ coindicat: sicut non potēs plus tolerare: sed iste cañ. tertius sumit̄ ab ipso actuali casu virtutis: vnde dicit deficiente. Et forsan ꝙ iste cañ. est idē ꝙ ille primus completus per hoc qḋ dicit redi.

¶ Considerandū secūdo ꝙ si dixisset Auicē. viuifica virtutem cū cibo q̄uis addas in calore sicut cū damus vinum recte dixisset: vt apparet. 12. terapē. cap. 2. ⁊ 3. cañ. fen. 11. Sed tunc iste cañ. non fuisset de ordine cañ. hic ponēdorū in quibus precipitur cura fundata in duabus intentionibus vel altera earum. s. ad materiā et ad febrē ⁊ ꝓpter hoc dixit: infrigida eā. s. febrem: vel eam. s. virtutem. i. corpus: ⁊ qr viuificare virtutē actu deficientē nō potest fieri per cibū: ⁊ tunc actu euacuari vel saltem non sic conuenienter: ideo non dicit ista simul fieri: sed dixit redi ad causam.

¶ Considerādū 3° ꝙ isti tres cañ. lz sint generales in curatiōe febrium putridarum: non tamē habēt alios cañ. speciales sub se q sint scientiales sed solum sunt estimatiui: non enim āmodo egemus nisi istos cañ. applicare ad quācunqꝫ febrem: ⁊ quācunqꝫ causam eius: ⁊ ad quācunqꝫ virtutem infirmi: ⁊ tunc iudicare de q̄titate virtutis ⁊ quantitate caloris febrilis: ⁊ scire ad quā oportet te intēdere plus. Mēsura autē hec non est cognita per cañ. doctrinales nec sciētiales: vt spāliter dixit Gal. in terapē. ad Glauconem libro p̄mo: ⁊ gn̄aliter dixit hoc in libro de flobothomia. et tertio libro de inge. sani. ⁊ ideo non expectes ꝙ Aui. in particularibus capl'is repetat nec determinet hos cañ. sed opat̄ vel operationē ꝑcipit Aui. sub istis cañ. modo sub vno modo sub alio: sicut mō vnam ꝓpositionem per estimatiuā suā sumpsit sub vno mō sub alio. Et ex hoc intellectu soluūtur multe contradictiones in cañ. particularibus non solum Auic. sed alioꝝ auctorū. Ista tamen non sunt verba pro hominibus debilium capitum.

10

¶ Et cū tu infrigidas de istis febribus: tūc nō infrigides eā cū eo in quo sunt stipticitas ⁊ exiccatio sic̄ sūt trocisci infrigidantes nisi post purgationē ⁊ eūationem. Et scias ꝙ cura febris putride est diuersa a curatione febris ethice. Curatio enī ethice est ꝯtēta super ꝯtrarietatem egritudinis: ⁊ curatio febris putride nō est ꝯtēta super ꝯrietatē egritudis tm̄: imo sup abscissionē cause eius: q̄uis illud qḋ est conueniens egritudini ⁊ cibationi sit amicū virtuti ex parte sui. s. virtutis ⁊ inimicū virtuti ex pte sui: qm̄ est amicū inimico eius: ⁊ est mā quare est adiuuās vtrūqꝫ earum: quāobrē indigemus in regimine eius canone: ⁊ nos singulare capitulū ei si deus voluerit faciemus.

¶ Jam declarauit Auicen. duas intentiones curatiuas vniuersales in cura febrium putridarum: ⁊ ostendit quare est ⁊ quādo est ꝙ vertit medicus intentionem suam ad febrē: ⁊ quare ⁊ quando ad causam: hic ostendit qualiter ⁊ cum quibus dicte intētiones fiunt.

funt. Et primo ostendit cum quibus ⁊ qualiter fit infrigidatio. Secundo cum quibus ⁊ qualiter fit euacuatio inuens de digestione reuertens etiam ad ponendum can. quibus docet infrigidare. ibi (Et scias ꝙ non est tibi possibile.) ¶ Prima in duas. Primo premittit can. Secūdo probat. ibi (Et scias.)

¶ Considerandū ꝙ trocisci isti sunt troci. de rosis de quibus in fine capituli dicetur: ⁊ trocisci de camphora ⁊ trocisci de berberis ⁊ de spodio: exiccādo eniȝ ⁊ stipticando retinent ⁊ ingrossant materias etiā si essent digeste: ⁊ ideo oportet materias esse digestas ⁊ euacuatas: ⁊ tunc est eorum vsus securus: infrigidant enim ⁊ reaggregant mēbra lassa ab euacuantibus siue naturalibus siue artificialibus precedentibus in febre: ⁊ si est aliquid materierum residuum illud cōsumunt vt dicemus in capitulis specialibus. ⁊ hoc est qđ Aui. pbat per can. qui seqtur. nam infrigidatio ethice posset fieri quādocūqꝫ vis cum his troci. qa cura eius est cōtenta super cōtrarietate egritudinis: sed in putrida oportet te intendere ad abscissionem cause. isti autē trocisci phibent abscindi eam: et tunc Auicē. extendit parumper sermonē suum ⁊ vult ꝙ non solū infrigidatiua stiptica nocent feb. putride ex parte materie: imo ꝙ cibatio ⁊ infrigidatio nocent in putrida febre habita consideratione ad materiaȝ. nam infrigidatio figit materiaȝ ⁊ probibet solui: ⁊ cibatio etiam multiplicat materiaȝ ⁊ hoc non est in ethica. Et hoc est qđ dicit ꝙ est conueniēs egritudini. i. infrigidatio. ⁊ ꝙ est conueniens cibationi. i. cibi exhibitio q̄uis sit amicū virtuti: qa infrigidatio rectificat complexionem: qa virtus confortatur ⁊ cibatio auget spiritus ⁊ humores: qbus confortatur virtus ex parte sui. s. virtutis. i. virtuti fm se. est tamē inimicum virtuti ex parte quoniā est amicuȝ inimico eius. ⁊ est inimicus virtutis materia quare adiuuat. s. infrigidatio ⁊ cibatio vtraqꝫ eorum s. virtutem ⁊ materiā. ergo indigemus can. s. in cibatione febricitātium: vt faciamus illam cibationem quanto minus possumus absqꝫ nocumēto: ⁊ hec est sentētia illius afor. 67. septime partic. Cibus queȝ accipiunt febricitantes sanis est vitus ⁊c. exponēdo illum fm nostram expositionem: ⁊ non sicut Gale. qui illum afor. male intellexit cum alijs sequentibus ibi.

¶ Dubitauimus hic als vtrum zuccharuȝ rosatū competat in principio febrium putridarum. ¶ Uidetur ꝙ sic: qa omnes medici cōmuniter dant infundentes illud in aqua frigida. Amplius in cap. de cura flegmatice a principio ante septem dies dat Auicē. geleniabin qđ est conditum de rosis ⁊ hoc est zuccharum rosatuȝ vel mel rosatum. Amplius Rasis. 16. continentis cap. 2. cum loquitur de almellileth concedit zuccharum rosatū: ergo multomagis in principio feb. Amplius ipsum confortat stomachum vt Mesue in antidotario. Amplius quinto can. tractatu 7° dicit ꝙ iuuat ad feb. Amplius infrigidando confert ⁊ leniendo per ros. s. soluēdo ventrem: hoc enim facit rosa vt sumitur a Mesue cap. de rosa ⁊ ab alijs. ¶ In contrarium hic Aui. non infrigides cum eo in quo est stipticitas ⁊ exiccatio: sed in zuccharo rosato sunt ista ratione rosarum. Item Rasis. 3. tractatu Almansoris cap. 27. loquens de zuccharo ros. dicit qui patiuntur calorem ⁊ ardoreȝ nullo mō comedere debent maxime si estas fuerit: calefacit eniȝ ⁊ sitiȝ affert: lȝ Simon Januensis dicat ꝙ translator errauit: quia loquitur Rasis de melle rosato. ¶ Dicēdum primo ꝙ premisso quid sit zuccharum rosatuȝ ⁊ est conditum ex rosis recentibus ⁊ zuccharo compositis adinuicem ⁊ decoctis ad solem non ad igneȝ vt mali aromatarij faciunt: ⁊ causam diximus super libro quinto. ¶ Secundo ꝙ virtus zucchari ros. est frigida infra primum graduȝ et sicca in primo vel plus parum. rosa enim ponitur cōiter frigida in primo gradu ⁊ sicca in secūdo gradu. de zuccaro autē est discordia an sit temperatuȝ vel calidum in primo: ⁊ an sit humidū parum an siccum in primo. remanet igitur ꝙ zuccharum rosatuȝ sit vel quasi temperatū vel frigidum parum ⁊ ꝙ sit siccum. Cadit auteȝ in hoc diuersitas fm rosas albas vel rubeas ⁊ fm modū zucchari albi vel rubei: sed virtus zucchari ros. est aliqualiter stiptica: ⁊ cuȝ hoc etiam aliqualiter abstersiua. Dico ꝙ in nulla febre fortis inflāmationis vt est feb. cholerica cōuenit zuccarum rosatuȝ. Rō: primo qa non est pportionatum extinguens. Secūdo quia inflāmatur in eis. nam si aqua cucumeris in eis inflāmatur quādoqꝫ vt in quinto colliget cap. 53. ergo plus multo zuccaruȝ ros. Et si tu diceres dabo cum multa aqua frigida. dicemus ꝙ illa est operatio aque. Dico etiam generaliter ꝙ in febribus putridis a principio ante digestionē ⁊ euacuationē nō competit quantuȝ ad duas generales intētiones: ⁊ primo non ad infrigidādum qđ apparet qa Auicē. docet infrigidare cum aqua ordei cum syrupo violato vel cū syrupo acetoso: ⁊ quandoqꝫ vt vbi est materia cum aqua melonis. nihil autē de zuccharo ros. dicit: imo etiam nec de syrupo ros. dicit. Amplius Halyabas tertio practi. cap. 11. s. de regie febricitātium per victuȝ enumerat multos potus ⁊ nihil de zuccharo rosato vel syrupo rosato dicit. Amplius Rasis in diuisionibus caplo. 156. s. de febribus compositis nō primo sed secūdo pcedit ad zuccharum rosatū. Amplius Auer. septimo colliget cap. 9. non multuȝ laudat syrupum ex zuccharo ⁊ aqua ro. quo vtebātur suo tempore quidā noui medici: ⁊ non laudat propter stipticitatem aque ros. ergo multo minus vbi est substātia ⁊ corpus rose. Nec etiā competit zuccharū rosatum quātum ad secūdaȝ intentionem que est materie euacuatio: qa a principio non debet fieri euacuatio cū re que succedat cum stipticitate ⁊ exiccatione vnde phibentur mirabolani vt post apparebit: ⁊ ideo Auic. precepit hic ꝙ etiam nō infrigidares cum re que stipticet. Ex quibus potest formari ratio hec: in principio febriuȝ non conceditur infrigidatio cū re que materias coartet sui stipticitate: vnde etiaȝ prohibetur absinthium: vt infra capitulo de emitriteo: hoc autē facit zuccharum rosatū vt ex dictis patet. Et potest hoc confirmari ex dictis Mesue qui vult ꝙ zuccharum rosatū coartet materias in pectore vt apparet in capitulo de cura ptisis. Nisi velles pteruiendo dicere ꝙ zucchari ros. virtus stiptica vadit ad pulmonem ⁊ pariter abstersiua. Et ego dicam ꝙ contrarium est vel ꝙ nō est qđ tu dicis. nos autē inuenimus per experientiaȝ ꝙ etiaȝ abstersiua eius vadit sed vincit virtus stiptica ⁊ plus in antiquo. Ego autem nō laudo vsum zucchari rosati nec noui nec antiqui ⁊ pprie antiqui in principio febriū nec ante digestionem ⁊ euacuationes ad duas intētiones generales dictas. Dico tamen ꝙ potest cōpetere gratia alicuius intētionis specialis que est stomachi confortatio ⁊ abstersio aliqua qua indigemus in febre flegmatica: ⁊ tūc est melius ꝙ sit mellinum nisi aliud phibeat ⁊ misceatur cū alijs medicinis fm ꝙ tibi videtur: cōpetit ēt magis in finibus febriū ⁊ sic tolluntur contrarietates. ¶ Ad Rasim dōm ꝙ loquitur de almellileth q̄daȝ que accidit in fine febrium: vel loqtur de illa in qua possunt concedi mirabolani: sed hi nō cōceduntur in principio febrium putridarum vt notū est ⁊ post apparebit.

¶ Et scias ꝙ non est tibi possibile curare fe. nisi postq̄ȝ cognoueris eam.

¶ Jam posuit can. in curatione febris putride quātum ad intētionem que est infrigidatio que est intentio ad dispositionē: hic ponit canones qbus intēdit ad materiam: lȝ etiam concurrat in eis quādoqꝫ intētio ad dispōnem. Et primo ponit canones qbus intēdit ad materiā cum pluribus: quorum si medicus operetur in principio facit cōem minorationem que dicitur exiccatio ⁊ operatio cum illis can. est magis in pncipio febriuȝ. Secūdo redit ad complementū can. in infrigidatione. ibi (Et nō phibeas ei aquā frigidam.) Tertio ponit can. qbus intēdit ad mām magis in pcessu lȝ ex pnti pponat etiā can. quibus in pncipio. ibi (Et cū administraueris can. pdictos.) ¶ Prima in duas. Primo ostēdit qd expedit volēti curare febrē. Secundo psegtur cū can. quibus intendit ad materiam euacuando ⁊ digerēdo. ibi (Or si ignoraueris.)

¶ Considerandū ꝙ lȝ nulla cura possit fieri ppria fe. ignorata maxime tn̄ intelligit de cura que est per abscissionem cause que est vera cura febriū putridarum: ⁊ ideo hic can. cadit hic. Ignorātia autem de febre de qua hic loqtur non est ignorantia de ea ꝙ sit febris nec ꝙ sit febris putrida: qa iam psupponit te eā cognoscere generaliter: sed est ignorātia de mō cause: an sit de summa cholericarum vel flegmaticarum ⁊c. nō eniȝ de hoc est scia habita nisi confusa: ⁊ sic ponitur iste can. 16. ptinē. cap. 2. Cum auteȝ medicus cognoscat ꝙ febris est putrida vel humoralis: sed nescit distīcte a qua cā sit: nō pōt recte curare. s. propria cura illi febri: qa cura erit pprie per res que respiciūt illam mām: ⁊ ideo bene precipit Gal. p de febribus ad Glauconem cap. 12. distin. 4. ⁊ primo regimis acutorum cōmento tertio. prius esse intendendum ad cognoscēdū egritudinem que sit in causa ⁊ postea ad medicandum.

¶ Or si ignoraueris tūc subtilia regimen.

¶ Hic psegtur can. qbus itēdit ad māȝ feb. Et p ponit can. qbus intēdit ad mām intētione magis gnali ⁊ indeterminata. Scđo ponit can. qbus intendit ad illam determinate magis. ibi (Et oportet.)

¶ Primi can. sunt tres. Primus est ptinuus ei q pcessit: ⁊ vult ꝙ nō pcedas cū digestiuis ⁊ euatiuis: ⁊ in sūma cū rebus que determinate respiciūt cām febris: qa non est tibi hoc possibile nisi cognoueris eā. Et qa aliqs diceret qd faceres interim. rn̄dit. subtilia regimē. Cām huius qdaȝ dicūt esse: qa cum incognita fuerit egritudo preceptū est ꝙ relinquatur nāe: ergo aut eā curabit: aut eā tibi manifestabit: vt pmo libro fen quarta. Sȝ nature dimittitur quādo natura pōt vacare egritudini ⁊ nō impeditur cibo. ¶ Aliter dicūt qdam ⁊ ego etiā hoc als dixi ꝙ in hac febre icognita sumitur indicatio fȝ ꝙ est morbus qui nō indicat cibationeȝ vt infra: ⁊ pmo regimis acutorum cōmē. 43. ¶ Nos autē dicamus aliter ⁊ maturius ꝙ febres ignorate in sua cā sunt que nō hn̄t accidentia vehementia nec in tactu nec in exeūtibus nec in pulsu sed remissa de quorum accn̄tiuȝ remissione sumus in ambiguo an sit pp paucitatē ⁊ benignitateȝ māe que icipit putrefieri: ⁊ cū hoc ambigimus an plus lateat de mā de quo suspicamur: vbi grā: qa fuit mali regimis: ⁊ in tali febre cōpetit subtiliare regimen: an sit pp grossitiē māe qua febris

iſta erit de ꝓlixis ⁊ ēt in pn° ꝯuenit ſubtiliare ſtāte ambiguitate. Cū eni traſierit dies: ſi veꝝ eſt ꝙ mā ſit groſſa ⁊ febris ꝓlixa poterit rei ingroſſare regimē ſicut appebit ca. de febre flegmatica.

Du^m 14^m ¶ Sed dubitaꝛ qd̄ eſt illud ſubtile regimē incipiam ne cū ptiſana vel farre vel pulla parua. Itē quot dieb⁹ ſtaꝛ in illo regimie. ¶ Dicēdū ꝙ in h̄ cert⁹ nō pōt dari cañ. ſed relinquiꝛ tue eſtimatiōi. ꝓcipit autem Raſ. 16. continē. ſecundo caplo. ꝙ ſteꝛ q̄tuor diebus. ¶ Cōſiderādū ēt ꝙ ipſe cañ. eſt quo ītēdit medic⁹ ad mām ꝑ cibi minorationē: qa cognoſcit mām ⁊ nō cognoſcit: quā iō nō itendit ad illā cū determiata re: ſed cū eo quo ꝓhibeꝛ mā augeri: ⁊ eſt ſbtiliatio regimis: ⁊ nihil aliud facias qd̄ ſit appropriatum: ſed cognita febre lꝫ ſubtilies regimē: tñ cū hoc alia facis. Dico aūt ꝙ ſit appropriatū: qa cuꝫ ſubtiliatione regiminis potes vti aliqb⁹ clyſterijs ſi expedit ⁊ ſil'ibus leuibus ⁊ cōmunibus remedijs.

13 ¶ Et prouide ne occurrat paroxiſmo niſi ventreꝫ habeat vacuum.

¶ Hic eſt cañ. ſcd̄s in quo vult ꝙ paroxiſmus ſuccurrat vētri vacuo. i. ſtōcho vacuo a cibo. ⁊ de hoc diceꝛ in ſequēti caplo vel vacuis inteſtinis a fecibus: ⁊ hoc ne calor febrilis eleuet malos vapores ab eis ⁊ addat in materia ⁊ in corruptione eius.

14 ¶ Et non moueas in die paroxiſmi aliquid quantum poſſibile eſt tibi neqꝫ cures febrem.

¶ Hic eſt 4⁹ cañ. qui eſt ad mām dans tēpus in quo nō debes eaꝫ eūare: ⁊ eſt cū hoc ad febrē cum dicit. Et nō cures febrem.

Du^m 15^m ¶ Dubitaꝛ: vtruꝫ in die paroxiſmi poſſumus mouere mām ideſt euacuare. ¶ Videꝛ ꝙ ſic. Aliq̄ febris eſt ꝯtinua ⁊ in ea pōt eē neceſſitas flobothomie vel pharmacie ⁊ clyſterioꝝ: ergo in die paroxiſmi fiet talis eūatio. Amplius ſi paroxiſmus dꝫ occurrere vētri vacuo a fecibus: igiꝛ in die paroxiſmi oportet eūare cum clyſteri. Rurſus in quartana ꝑcipitur vomit⁹ in hora paroxiſmi vt infra. Amplius cū materia magis eſt mobilis melius fit euacuatio: ſed in paroxiſmo mā eſt magis mobilis. Ampli⁹ Maurus in cōmento ſecūdi aforiſmoꝝ ꝑme particule. ꝑcipit hora mot⁹ humoꝝ dari euacuatiuum. Amplius nā facit creticā eūationem in hora paroxiſmi: vt tertio de criſi cap̄. 4. ergo ars. Amplius multi medici inchoante ꝑncipio paroxiſmi quartane dederunt ſolutiuum ⁊ liberati ſunt infirmi. ¶ In ꝯrium eſt Auicen. hic ⁊ infra. ¶ Conſiderādum primo ꝙ per diem paroxiſmi ītelligimus tempus paroxiſmi ⁊ nō diem. ſ. in quā vadit: ꝗuis occupet partē ei⁹. poſſet eni paroxiſmus incipere in ſero ante occaſum: ⁊ tñ conueniens tempus poſſet eē ad eūandum in mane. ¶ Dicēdum igiꝛ vt cōiter dicitur ꝙ cura regulari que eſt minus nocere vel non nocere nō debemuſ eūare in hora paroxiſmi. De flōmia eſt cañ. primo libro fen 4ª. De pharmacia apparet ꝑmo: qa nō debemus ſimul coniungere duos fortes motus contra virtutem quales ſunt motus paroxiſmalis ⁊ motus eūatiuus per pharmacū. Scd̄o qꝛ cū pharmacia vel euacuares cām ꝯiunctam: ⁊ hanc nō: qꝛ ipā eſt in via expanſionis ⁊ euaporationis ⁊ mot⁹ eius eſt ꝯrius motui quē dꝫ facere pharmacū. vel euacuares cām añcedentem: ⁊ hanc non debes euacuare in hora paroxiſmi: qꝛ facis nimis magnā cōmotioneꝫ in corpore cū corpus cōmoueatur nimis a paroxiſmo: melius eſt ergo expectare quietiorē horaꝫ: etiā ipſa inquātuꝫ cā antecedēs nō neceſſitat nec feſtinat eūationem. Et hec eſt ratio Thadei ⁊ bona. Coacta tamē operatione que eſt nociua manifeſte: ſed ꝓ minori nocumēto in hora paroxiſmi eūamus primo ꝑ flobothomiā: ſi. n. ex ꝑoxiſmo facta iflāmatione in ſanguie timeremus hoiem fieri freneticū flobothomamus ſtāte paroxiſmo: etiam ſi febris eſt ꝯtinua: tamē eligimus quietiorē horā ſi poſſumus: ſic ēt de pharmacia dam⁹ eā ſtāte paroxiſmo ꝑꝑ has duas cauſas: aut qa ſubitum periculū eſt ſi dubitatur de ſubita morte vel cita qꝛ mā furioſa: aut qꝛ febris habet paroxiſmos nō dimittentes ſed ſemper continuātes adinuicem. ¶ Cōſiderandum aūt ꝙ iſte neceſſitates raro eueniunt. ſ. necītates timoris ſubiti apoſtematis vel mortis ꝓpter furioſitatem materie: ⁊ ideo raro in paroxiſmis ꝓpter illas cauſas flōmamus vel purgamus: frequēter tamē ſtante febre facimus hoc: qꝛ frequenter inueniunꝛ feb. continue: tamē in eis eligimus horam ſimilē hore quietis interpolatarum. ¶ Cōſiderandum ſecūdo ꝙ Raſis. 16. ꝯtinentis vltīo cap̄. imagīatur ꝙ euacuatio que nō dꝫ fieri in hora paroxiſmi eſt euacuatio per fluxum ventris. Sed eūatio per vomitū debet fieri vel poteſt fieri: ⁊ aſſignat cām in his verbis. Vtēdum eſt euacuatione in tēporib⁹ paroxiſmoꝝ per ſuperius ⁊ in tēporib⁹ qeꝫ per inferius: quoniā in tēporibus paroxiſmi humores ſunt conturbati declinantes ad ſuperius ⁊ in maiori parte fit vomitus et fluxus ſanguinis ex naribus: in euacuatione. i. declinatione facta per ſuperius: cū tūc leuis ſit declinatio humoꝝ ad illā partē. ſ. nariuꝫ vel ſtomachi ſuperius: veꝝ in tēpore quietis eo ꝙ nā qeſcit valde erit eūatio per vrinā ⁊ egeſtionē. Et nos dicamus in expoſitione eius ꝙ vomitus cū pharmaco vomitiuo nō dꝫ fieri per rōnes ſuperius dictas. Sed facere vomitū cū re leui vt cū aq̄ calida vel ſyrupo acetoſo vel ſil'ibus eſt ꝯueniens vtplim in ꝑncipijs paroxiſmoꝝ. Et rō eſt quā Raſis aſſignat: qa in pn° paroxiſmoꝝ materie cōmoueꝛ frequenter circa ſtomachū ⁊ leuiganꝛ ſurſum a calore. de chol'a nō eſt dubiū vt diximus de flegmate eſt certū cū abūdanter reperiatur in ſtōcho ⁊ in flegmaticis febrib⁹ multum ſit minera eius in ſtomacho. de mel'ia etiam ꝑꝑ cōitatem ſplenis ad partē ſuperiorē ſtōchi in vena manifeſta. Et ſi in pn° paroxiſmi vel alio tēpore paroxiſmi materia cōmoueꝛ ad partes inteſtinoꝝ: non eſt dubiū ꝙ opꝫ nos iuuare nām tunc per illam partem cū collyrio vel leui clyſteri: ⁊ cū abſtergētib⁹ vt aqua ordei ⁊ aq̄ zuccharata ⁊ ſyrupo violato: ⁊ ſi expediret trāſire ad pulpā caſſie: ⁊ hoc dicet ſtatim Aui. infra cū dicit ꝙ ſi iueneris humorē declinare ad ſtōchū fac vomere ⁊c̄. ꝙ ſi fuerit declinatio ad īteſtina ⁊c̄. ¶ Ex qbus dictis colligiꝛ practicabilior ⁊ dulcior ſolō ꝗ̄ ꝑdicta cōis. Cum eni queriꝛ an in hora paroxiſmi debeā eūare per ventrē vel vomituꝫ. Dōm ꝙ aut natura dirigit mām verſus ſtomachū vel verſus īteſtina ſiue mā illuc pelliꝛ aut videꝛ apta tūc ꝟſus illā partē declinare: ⁊ tunc debem⁹ vomitū ꝓuocare: vel vētrem lenire ſicut accidit: ⁊ tales eūones fiunt cū rebus lenib⁹. vel nulla eſt talis īclinatio: ⁊ tunc regulariter nō debemus euacuare ſm ꝙ ſupra diximus. ¶ Ad ꝯtraria argumēta dōꝫ vt apparet ex dictis. Ad illud qd̄ dꝛ de quartana. Dicēdum ꝙ illud fit cū re leui ſ. ille vomitus: ⁊ ꝯcediꝛ ꝓpter cōmotionē melācholie in partib⁹ ſtomachi cōitate ſplenis vt ibidē dicetur. Si aūt quartanarium velles euacuare cū lapide lazuli vel epithimo vel elleboro ⁊ ſibi ſil'ibus non euacuares in ꝑncipio paroxiſmi nec in hora paroxiſmi. Quid ergo fecerūt aliqui medici qui dederūt in pn° quartane pharmacū ⁊ liberauerūt īfirmū: fuerūt recti ab errore vt in cura q̄rtane diceꝛ. Maur⁹ āt lꝫ det pharmacū in hora mot⁹ humoꝝ nō dat in hora ꝑoxiſmi q̄ eſt hora mot⁹ ꝯ nām: ſed in hora mot⁹ nāl's faciendo de die q̄tuor ꝑtes in q̄rū q̄libet quartana ꝑte moueꝛ vnus humoꝝ ſicut ēt dixit Alexā. cōmētator epidimiarum libro ꝑmo cōmē. 13. ſuꝑ illo cap°. Quo ferunꝛ autūno ⁊c̄. hec aūt nō intēdimus mō diſcutere. ¶ Ad rōnē que dicit ꝙ in hora ꝑoxiſmi mā eſt magis mobilis. Dōm ꝙ in illa mobilitate valde ledit ꝟtutē: ⁊ ideo dꝫ timere cū pharmaco amplius eā ledere: ēt illa mobilitas eſt ꝯ partē mot⁹ medicine: eſt ēt ſupra muſculos ꝟſus cutiꝫ. ꝙ ſi ꝑs moueaꝛ ad ſtomachū vel iteſtina inde euacuamus eā vt diximus: ⁊ in h̄ nō reqriꝛ pharmacū qd̄ eūat exſoluēdo. ¶ Ad aliā. nā euacuat cretice tēpore ꝑoxiſmi: igiꝛ ars. Dicūt qdā ꝙ ſequiꝛ ſi nā nō euacuat in tēpore ꝑoxiſmi qd̄ eſt tp̄s in quo dꝫ eūare ꝙ medicus in tēpore ꝑoxiſmi pōt eūare qd̄ dicūt appere ꝑ textū īfra. Et cū nō mouet moue tu ⁊c̄. Iſtoꝝ error poſtponaꝛ vſqꝫ ibi. Nos dicam⁹ ꝙ ꝯñtia illa ē falſa. nā ꝟtus eūat hora ꝑoxiſmi cretice vtendo ſpū ⁊ villis mēbroꝝ: ſed ars eūat vtēdo medicinis que nāꝫ debilitāt: q̄re aūt nā egit criſiꝫ hora paroxiſmi: ⁊ ſi alia hora melius agat eſt ſmo extra ꝓpoſitū. Propoſitio igiꝛ que dic̄ ars ſequitur nām eſt vera in qb⁹ pōt cōueniēter imitari. nō aūt pōt ars ꝯuenienter euacuare in hora fortis mot⁹ in qua hora nā ꝯueniēter euacuat. q̄d aūt ſit de eūatione per flobothomiā diceꝛ poſt. Dicit poſtea. Neqꝫ cures febrē. i. nō vtaris īfrigidantib⁹ in hora ꝑoxiſmi. Hic aūt cañ. poſtponaꝛ vſqꝫ īfra per illud qd̄ ibi apparebit.

¶ Et oportet vt obſerues in oibus illis diſpoſitioneꝫ virtutis. ꝙ ſi fuerit fortis ⁊ fuerit illud qd̄ vincit ſanguis aut fuerit cum humore qui vincit ſan. tūc flobothomia eſt magis conueniens res: ⁊ ꝓprie cuꝫ vrina eſt rubea groſſa nō citrina ignea ex qua timeaꝛ apud flobothomiam victoria cholere ⁊ acuitas eius. 15

¶ Hic ponunꝛ cañ. curationis febriū putridaꝝ qbus intēdim⁹ ad mām intentionibus magis determinatis ⁊ magis ſpālib⁹: qa deſcēdit ad ſpāles modos eūonis ⁊ digōnis materieꝝ ⁊ ſpāles medicinas. intētio aūt ad māꝫ nō ſolū eſt euacuatio ⁊ digeſtio in materia: īmo intētio ad eam eſt ꝓhibitio eoꝝ que impedirent mām ab euacuatione ⁊ digōne. Primo ergo dat cañ. in eūone materie: includēs etiā cañ. in digōne. Secūdo dat cañ. in prohibitione eorum que prohibent mās euacuari ⁊ digeri. ibi (Et prohibe eum a ſomno.) ¶ Prima habet quinque cañ. principales ſm ꝙ qnque ſunt euacuationes quas canonizāt. ſ. flobothomia: euacuatio per ventrem: prouocatio vrine: prouocatio ſudoris: vomitus.

¶ Conſiderandū circa primū cañ. ꝙ ſermo qui dicit in oibus illis pōt dupliciter exponi. Primo in omnibus illis. ſ. trib⁹ cañ. dictꝫ: ſubtilitas enim regiminis quā precipit primus cañ. de illis debꝫ fieri ſm virtuteꝫ ꝙ paroxiſmus occurrat ſtomacho vacuo vt ꝑcipit cañ. ſecūdus: etiam debet fieri ſm virtuteꝫ vt infra apparebit. Qd̄ etiā feces mundenꝛ clyſteri vel collyrio vel aliq̄ re potata debet fieri ſm virtutē: ⁊ ſimiliter abſtinere a motu in hora ꝑoxiſmi ⁊ ab īfrigidatione vt ꝑcipit cañ. tertius. debet fieri ſꝫ vir-

tu tem

tutem.i.virtutis indicationē in hoc vt si nō tolerat ꝙ fiat infrigidatio abstineat̄. Secūdo modo pōt fieri expositio. In omnibus illis.s.que dicent̄ de euacuatione de qua nunc ponet̄ cañ.

Du^m 16^m

¶ Ad intellectū cañ. dubitat̄ vtꝝ in oī feb. putrida cōpetat flōmia. ¶ Videt̄ ꝙ sic per Gal.ii.tera.15.c. vbi dicit. optimū qdē est venaȝ incidere nō solū in synochis febrib⁹ sed in oib⁹ alijs que ex putredine humoꝝ sunt. Amplius Auicē. ponit q̄rta fen p̄mi cañ. cap̄. de flōmia. ꝙ flōmia lȝ nō sit necessaria: est tñ fienda: efficit eniȝ vt nã sup mãm fortis fiat: sed hoc est bonū in oī putrida.s. ꝙ nã fiat fortis supra mãm. ¶ In ꝯ̄riū Auic. hic qꝛ existēte vrina citrina ignea timet flōmiã. Et in cap̄. de cura flegmatice nō facit flōmiã nisi qñ facit vrinã grossiorē ⁊ rubicūdiorē. ¶ Aui. soluit hic hãc q̄onē dicens ꝙ si febris est de mã sanguīea vt synocha aut est de mã alia vt cholerica flegmatica vl̄ melīca: tñ peccēt in sanguine siue sint mixta sanguini: tūc flōmia ē ꝯueniēs: ⁊ h̄ est qđ dicit. si fuerit qđ vincit sanguis q̄ꝫtū ad synochas. Aut cū humore.i. cū cholera vel flegmate vel melīa q vincat.i. qui est cã febris sanguinis.i. fuerit: qꝛ illi sunt sanguini mixti siue in sanguīe peccãtes. De modis aūt harū mixtionū ⁊ peccati eoꝝ cū sanguine ꝓlixe diximꝰ sup libro p̄mo fen q̄rta: verior aūt modus mixtionis alioꝝ humoꝝ cū sanguine est appropinquare eos ad naturam sanguinis: ⁊ est modus mixtionis qui magis indicat flōmiã. Signū aūt ꝙ humor sit sanguis vel cū sanguine mixtus est vrina rubea grossa.s. rubedine q̄dam sanguinea ⁊ grossitie debita vel media qñ peccat sanguis. rubedine aūt magis remissa qñ peccat flegma vl̄ melãcholia in sanguine: ⁊ tñ magis grossa nisi ꝓhibeat oppilō. sed rubedine magis clara ⁊ minus grossa qñ cū sanguine peccat cholera: ⁊ totū h̄ itellexit cū dicit. cum vrina est rubea grossa. Si aūt febris putrida sit de alijs humorib⁹ a sanguīe cū qb⁹ nō peccet sanguis nec sint sanguini mixti, nō cōpetit flōmia: qꝛ facit cholericos furere ⁊ incrudat frigidos. Signū aūt ꝙ cholera sit a sanguine sepata ⁊ nō peccet cū illa sanguis: est vrina citrina ignea.i. subtilis in substantia cū sua tinctura: ⁊ iō si fiat flōmia timet̄ ꝙ cholã vincat ⁊ exacuat̄ nimis. Et tacuit. A. signa ex vrina que sigñant ꝙ sanguis nō vicit cum flegmate vel melãcholia: qꝛ vides vrinas albas vel liuidas subtiles in substãtia ꝓpter oppilōnē. aut etiã si essent grosse nō tñ tincte: ⁊ tūc flōmia si fiat nocet ⁊ timet̄ dominiū flegmatis ⁊ melãcholie ⁊ cruditas eoꝝ. Et hoc Auic. dedit intelligere ex his que dixerat de signis cholere: ⁊ ex scīa p̄mi libri fen scđa ca. de signis sumptis ab vrīa. ⁊ fundat̄ hoc p̄ceptū super cañ.4. fen p̄mi libri. Caue ne egrū ad vnã duaꝝ reꝝ perducas ⁊c. ⁊ itelligit̄ iste cañ.4. de regi. sani. Per id autē qđ Aui. dixit de virtute intellige ēt alia que opȝ in hac euacuatione attendere: sed dixit de virtute vt de re magis ꝯsideranda in euacuatione. ¶ Cōsiderãduȝ aūt ꝙ differt flobothomia in synochis ⁊ in alijs: qꝛ in synochis ē copiosior nec expedit ꝙ tardet̄: vt apparebit post. ¶ Sed dubitatur. pone ꝙ in vno sit febris de cholera vel de alio humore a sanguine q sit a sanguine separatus ⁊ nō peccet cū eo sanguis: ⁊ cuȝ hoc h̄eat aliã febrē de eodē humore vel de alio ⁊ cū illo peccet sanguis an faciaȝ flobothomiã vel nō. Dōm ꝙ hic est ꝯtraria īdicatio de flobothomia: ⁊ sicut ꝯtrariantib⁹ indicationibus opȝ ad illam intēdere in qua est timor: ita hic: remanet igit̄ tue estimatiue. Cum aūt attendes ⁊ ꝯsiderabis ⁊ videbis ꝙ alijs nō ꝯtradicentib⁹ melius.i. minus malū est flobothomare ⁊ plurimū de facto sic occurrēs est: ⁊ extraneū est ꝙ nō fiat flobothomia. ¶ Ad ꝯtraria. Ad. G. dōm per expositionē optimū est in synochis febrib⁹.i. in sanguineis: ⁊ de alijs oib⁹.i. de mãeb⁹ alijs sanguini mixtis: ⁊ hoc apparet per id qđ subdit. alleuiata eniȝ mã ⁊c. Sed si febris putrida est de mã alia malignabili per sanguinis extractionē: tunc nō alleuiat̄ nã: ⁊ hãc expositionē itellexit Rasis.16. ꝯtinentis cap̄.2. longã aūt expositionē Dy. lege si placet super cap̄. de flobothomia. ¶ Ad Aui. dōm ꝙ flobothomia dicit̄ non necessaria dupl'r. Primo qꝛ oīno nō est necaria: ⁊ iō nō dȝ fieri. Alio mō qꝛ nō est necessaria simpl'r sicut necessitas est eius in synochis: est tamē necesse bm quid vt in febrib⁹ alijs ⁊ de mãeb⁹ que nō sunt sanguinee sunt tñ sanguini mixte in qb⁹ flōmia nō est tã pure vtilitatis: ⁊ per ꝯñs nec tã pure necessitatis sicut in synocha vt notū est: ⁊ in istis vtilitatem facit: qꝛ aliq̄ter diminuit̄ de materia: ⁊ de his loquit̄ ibi Aui. sicut apparet consideranti sermoneȝ suum: ⁊ ibi nos diximus. Dy. aūt prolixe ibi loquitur sermones alios ab istis.

16 ¶ Deinde fac sequi flobothomiã solutionem ventris subtilem ꝓprie si fuerit illic siccitas cū eis que sunt sicut aqua ordei ⁊ alsyracost pauco: ⁊ aqua ordei cū syrupo acetoso. Et si nã non fuerit lenis adde in eo qđ est sicut syracost qđ sit sicͨ syrup⁹ viol. ⁊ sit vltimitas lenificatio nō fluxus ventris ⁊ nō solutio laboriosa.

¶ Iste cañ. in eūone p vētrē ⁊ est secūdus. Et p̄mo docet lenire cū reb⁹ acceptis per os. Scđo per clysteria. ibi (Et magis dilectum apud me.) Tertio qualr̄ cū lenificatione est ꝓsequēdū. ibi (Cū g.)

Du^m 17^m

¶ Dubitat̄ vtrū lenificatio vētris dȝ antecedere flōmiam bm cañ. generalē ca. de flōmia. Quidã ꝯstruunt textū ad hūc itellectū fac ꝙ flōmia sequat̄ post solōnē. Et nos dicamꝰ ꝙ lenitio vētris est res que dȝ p̄cedere flōmiã ex gñali cañ. scripto libro p̄mo fen.4. cap̄. de flōmia. ⁊ istū Auicē. p̄supponit te scire. exinde lenitio ventris dȝ ēt seq in febrib⁹ pu.s. facta flōmia. Primo qꝛ flōmia trahit ad ꝯtrariū: ⁊ sic stipticat. Scđo qꝛ nã dirigit post flobothomiam materias aliquas corruptas versus itestina que debēt abstergi. ¶ Cōsiderãdū ꝙ lȝ Auicē. dicat deinde: ⁊ in hoc īnuat ꝙ ista lenitio fiat post flobothomiã tamē ⁊ si flobothomia nō fiat qꝛ nō cōueniat opȝ in febre omni putrida medicū intēdere ad vētris mūdificationē. Rō est. primo qꝛ cōiter in febrib⁹ putridis feces exiccant̄ ꝓpter febris calorē. Scđo qꝛ corrumpunt̄ ⁊ inflãmant̄ in illis locis mãe nō solū fecales sed etiã humorales: q̄ꝫuis nō sint de mã principalis febris: sunt enī intestina loca in qbus suffocant̄ ⁊ ꝯcludunt̄ vapores calefacti a febre ⁊ mãe ipse inflãmate: ⁊ ideo bonū est illas mundificare. Tertio qꝛ mãe que circa meseraicas calore febris corrumpunt̄ resudant versus intestina: ⁊ si nō resudarent est bonū ꝙ dirigant̄ versus ea ne sint cã apostematiōis ⁊ inflãmationis epatis: corruptionis chili eūtis ad epar. Ex his ḡ laudo lenitionē vētris ⁊ ꝓprie cū clysteri vt dicit. A. ⁊ placet mihi ꝙ q̄ꝫuis febriēs de se ascellet horis qbus in sanitate ꝯsueuit: tñ vtat̄ his lenitionib⁹ cū clysterijs ⁊ reb⁹ potatis. ¶ Cōsiderãdum scđo ꝙ Aui. p̄cipit istã lenitionē subtilē.i. lenē. hec enī solō vētris dicit̄ esse lenitiua ⁊ mūdificatiua mãerū qbus obuiat in partibus intestinoꝝ: nō aūt est ꝓprie acceptiua siue minoratiua mãei que est cã feb. putride: lȝ possit sibi accidere hoc: nō tamē p̄ncipaliter ad hoc Aui. intēdit: sed solū intendit ad mūdificandas partes intestinoꝝ cū aliqua re lenitiua vel leniter abstersiua: qꝛ mãs intestinales ⁊ partiū primarū meseraicarū mundificēt ⁊ tēperent calorē illarū partiū ⁊ ꝓhibeãt corruptionē mãerū: ⁊ qꝛ talis lenificatio fieret in febre flegmatica ⁊ melãcholica lȝ minꝰ q̄ꝫ in febrib⁹ magis inflãmatiuis in qb⁹ plus accidit siccitas nãe: ⁊ ideo dixit. ꝓprie si fuerit illic siccitas. cū in quibuscūq̄ꝫ febribus est ventris siccitas: tūc ꝓprie lenificamus. ¶ Cōsiderãdū ēt tertio ꝙ Dy. vult ꝙ Aui. itelligit hic de lenificatione minoratiua.i. de eūatione minoratiua mãerū. lenitio enī secū debet p̄cedere flobothomiã: sed eūatio minoratiua sequi debet flobothomiã in febre de qua Aui. locutus est ꝙ apparet vrina rubea grossa. Et nos dicamꝰ ꝙ lȝ verum sit ꝙ euacuatio minoratiua pōt fieri a principio: tamē intentio Aui. est hic per has medicinas solū lenire.i. mundificare ꝑtes dictas itestinales lȝ cū hoc ista habeãt aliã vtilitatē saltē qꝛ temperant calorem febrilem alterãdo: nō aūt intendit Aui. ꝓprie minorare minoratione que est determinata mãe euacuatio siue diminutione mãe que est cã feb. nã iste medicine nullã ꝓpriã eūant mãm.s. aqua ordei ⁊ syrupus acetosus: nec etiã syracost paucū.i. pauca mãna: lȝ enim mãna euacuat cholerã: hoc est cū est multa ⁊ nō pauca ⁊ leniter euacuat: vnde dat̄ ante digōnē vt Auer. q̄nto colliget cap̄.51.s. de mãna: omnes tamē cōmunicãt in lenificatiōis operatione.i. subductionis vētris. de hac aūt queret̄ in fine horū cañ. ¶ Considerandum quarto ꝙ quatuor res dant̄ ad ventrem leniendū. Prima est aqua ordei. Secūda syracost idest mãna pauca et aqua ordei vt dissoluatur manna cum aqua ordei. Tertia est syrupus acetosus.s. cum aqua cōmuni. nō debet cōponi littera sicut aqua ordei ⁊ syrupus acetosus: qꝛ infra prohibet mixtioneȝ aque ordei ⁊ syrupi acetosi. Quarta res est manna predicta addito sibi syrupo violato. verbi gratia manne.ʒ.5. syrupi violati.ʒ.j. vel.ij. ⁊ hoc est qñ per aliquam dictarū triū nō fit subductio ventris: ⁊ hoc est qđ dicit. ⁊ si natura nō fuerit lenis.i. si nō leniat̄ per aliquã triū rerū predictaꝝ: da hanc quartaȝ: qꝛ est res lenitiuior q̄ꝫ aliqua illarum vt notum est. vel aliter ⁊ si natura non fuerit lenis.i. si febriens fuerit ex natura sua stipticus tunc non des aliq̄ꝫ illarum trium qꝛ nō lenificabunt̄ ab eis sed statim da manna cū syrupo violato: ⁊ hoc est qđ dicit in eo qđ est sicut syracost.i. mãna. adde ꝙ sit sicut syrup⁹ violatus: ⁊ per hoc qđ dicit sicut syracost intelligit etiã ei similia vt cassiam. ⁊ per syrupum violatum intelligit de violis recentibus vt postea declarabit̄. ¶ Cōsiderandum quinto ꝙ dicit. sit vltimitas lenitio. Quidã exponūt ꝙ lenitio sola dȝ fieri qñ p̄paras ad flobothomiã qua lenitione sola feces purgent̄. Alij dicunt ꝙ euacuatio statim post flobothomiaȝ debet esse sola lenitio. Alij ꝙ in principio ante digōneȝ solum debes vti medicina lenitiua. Et nos dicamus ꝙ Auicen. vult ꝙ vltimata siue finalis operatio que intendit̄ per has quatuor medicinas dictas est lenificatio vētris nō fluxus vētris qui minoret materiã vel eradicet: non solō eradicatiua laboriosa vel minoratiua qꝛ si tu intenderes solutionem laboriosam fortē ⁊ fluxum de mã appropriata vtereris alijs medicinis dicēdis: ⁊ hoc est qđ dicit. sit vltimitas idest vltimata intentio quam intēdis per has medicinas lenificatio nō solō laboriosa nō fluxꝰ: qꝛ si intēderes ad fluxum oporteret transire ad alia: verbi gratia scamoneã vel agaricū

vel reubarbarum. ¶ Considerandum sexto ꝙ lꝫ hec lenitiua sint euacuatiua: tamen cum hoc sunt digestiua aptando materiaꝫ vt syrupus acetosus ⁊ preparando vias etiam.

¶ Et magis dilectum est apud me administratio clysteriorum ſm vltimitatē qua indigetur in virtute. Et de clysteribus cōmunis iuuamenti lenibus est clystere factum ex oleo violato ⁊ succo foliorum sicle ⁊ vitello oui ⁊ zuccharo rubeo ⁊ baurach.

¶ Hic docet lenire ventrē per clysteria ⁊ ponit ex qbus fiunt ista clysteria. ¶ Cōſiderādū ꝙ clysteria sunt magis dilecta: qꝛ minus virtutē debilitāt: ⁊ hoc est qđ dixit. ſm vltimitatē que idigeret in virtute. i. ſm vltimā intētionē quā hꝫ ad virtutē que est ei⁹ obseruatio: ⁊ iō Hippo. in libro de pharmacijs ꝑcepit vti clysterijs qñ volueris: vel ſm vltimitatē qua indigeres in virtute. i. potētia. s. euacuatiua: sed vltimū in hoc erat lenitio nō fluxus: sed ad leniēdū adhuc clysteria sunt magis dilecta: qꝛ securiora sūt: ⁊ nō dixit collyria: qꝛ illa solū excitāt: ⁊ ñ leniūt. ¶ Cōſiderādū ſcđo ꝙ lꝫ clysteria sint in hoc magis dilecta: tñ si idiges alio sumendo per os facias sine lenitiuo siue etiā alio euacuatiuo vt posterius apparebit. Etiā qbusdā plus nocēt clysteria ꝗ si per os sumāt lenitionē. ¶ Cōſiderādū tertio ꝙ Gal. 11. tera. c. 9. clysterizat cū mellicrato ⁊ cū oleo. Rasis do. 19. ꝯtinētis. 2. ca. clystere hꝰ facit. ℞. croci chirat. 12. vitel. ouoꝝ. ij. olei ro. ℥. ij. vini cocti. ℥. iij. ⁊ aque ordei quātū sufficit. Melius aūt videt̄ mihi clystere Auicē. in quo est absterſio per succū blitis quā vocat siclā ⁊ est blitis minor que est calīa ⁊ sicca. Alia blitis dicit̄ olus iamenū ab Aui. ⁊ est frigida ⁊ est blitis lata: ⁊ si vis infrigidationē vteris illius succo: vnde ēt Gal. in duobus capitulis. s. 41. ⁊. 43. loquit̄ de blita secūdo alimentorꝫ. in zuccharo rubeo etiā est absterſio: in vitello oui ⁊ oleo violato est lenitio: in oleo violato infrigidatio ⁊ lenitio: in baurach. i. sale est excitatio ad exitum ⁊ quasi absterſio. nos aūt vtimur clysteri ex decoctiōe malue ⁊ pulpa cassie ⁊ oleo viol. ⁊ zuccharo rub. ⁊ sale.

Dub.m 18m ¶ Dubitat̄: vtꝝ in febrib⁹ acutis al's putridis sit licitū vti clysterijs acutis. ¶ Videt̄ ꝙ sic: qꝛ in apatib⁹ epatis. G. clystere facit cū decoctione colloquintide ⁊ cētauree: vt apparet. 13. tera. penul. ca. al's 9. ca. ¶ In ꝯtrariū est hic Auic. ¶ Dōm ꝙ in cura regulari in ꝑncipio febriū putridarum nō debem⁹ vti clysterijs acutis. Ratio: qꝛ ista nō ꝯferūt feb. imo nocēt qꝛ inflāmant: vnde libro primo fen. 4. dixit Aui. sunt de eis que perducunt ad febrem. nec rōne mäe: qꝛ in ꝑncipio cū sint crude nō sunt euacuāde regulariter vt dicem⁹: vñ ēt in vsu clysterioꝝ acutoꝝ Aui. voluit ꝙ mäe eēnt digeste: vt apparet tertio cañ. fen. 16. cap. 1. in cura colice. Digestis aūt mäebus possum⁹ vti clysterijs acutis sicut in medicinis alijs euacuantib⁹ exsoluēdo: ⁊ ꝓprie cū mäe sint digeste in partib⁹ aptis ad intestina inferiora declinare sicut alique mäe in cōcauo epatis: ⁊ ꝓprie cū sint difficilis mot⁹ ⁊ sic facit acutū clystere. G. 13. tera. cap. 9. qñ aliqđ durū apostematis epatis remanserat. In cura tñ coacta ex aliquo accidētali feb. putride possem⁹ vti clysterijs acutis siue in ꝑncipio siue in ꝓcessu: cū illud accidēs nostrā intētionē ad se conuerteret: verbi gratia si esset multa fecū siccitas in itestinis ⁊ oppilatio que per clysteria vnctuosa nō posset remoueri: vnde indigeremus fortibus in hoc capitulo sicut pollipodio chartamo turbith similib⁹ additis cū alijs: vt apparet tertio cañ. fen. 16. sicut ēt si timerem⁹ casuꝫ in subeth vel apoplexiā: aut si homo esset multoꝝ crudoꝝ humoꝝ in partib⁹ inferioꝝ intestinoꝝ euaporantiuꝫ grossas ventositates ad caput ⁊ per partes ventris: ⁊ multi sunt alij casus qbus cogimur clysteria facere cū decoctiōe agarici et similib⁹ in febrib⁹ putridis. Auicēna ergo posuit cañ. i. clysteri cōpetenti in cura ordinaria vel regulari febris putride: ⁊ iō ēt dixit. cōmunis iuuamēti: qꝛ cōmuniter iuuat omni putride febri: cum est intētio sua lenitio non fluxus ventris non solutio laboriosa.

¶ Cum ergo lenieris hac lenificatione fortasse indigebis eo debiliore vel leniore ꝗ illud quo indiguisti in principio. Et illud est quando natura est obediens.

¶ Hic ostendit qualiter ꝓsequēdū est cū lenitiuis: ⁊ vult ꝙ si natura obedit per hoc: qꝛ homo ex his factis fiat fluxibilis ventris pōt tādē vti leniorib⁹. ¶ Cōſiderādū ꝙ hic sermo pōt referri ad medicinas ⁊ ad clysteria. Primo pōt referri ad medicinas: qꝛ in ꝑncipio febris putride tu indigebas ad leniēdū: verbi gratia. mānna syrupo violato: cum ergo tu dedisti hoc semel vel bis: vel ſm ꝙ tibi visum est si natura sit obediēs: qꝛ de se infirm⁹ postea bene ascellat: nō expedit ꝙ des hoc ampli⁹ sed sufficit tibi res debilior verbi grā sola aq̄ ordei vel solus syrupus acetosus: ⁊ inuit per hꝰ Auicē. ꝙ si lenitiuū qđ dedisti in ꝑncipio est debile inter oīa lenitiua: xbi gratia aqua ordei subtilis: ⁊ ex ea respondet tibi lenitio: potes etiam desistere ab ea si tibi videt̄. Dixit aūt fortasse: aut qꝛ tu incepisti in principio a lenitiuo ita debili ꝙ nō reperit̄ eo debilius: ⁊ tūc nō posset permutari ad debilius: nisi per minorē dosim. aut dixit hoc ꝓpter occultas dispōnes sola estimatione comprehensibiles: verbi gratia lꝫ dato lenitiuo natura fuerit obediēs hodie tamē pōt cadere estimatio medici ꝙ si cras vel post cras nō det̄ iterū iste fiet durus vētre: ⁊ nō ꝓcedet ista lenitio que videt̄ incepisse: stabit ergo in hoc exercitati medici arbitrio. Eodē mō hic ſmo refert̄ ad clysteria in qb⁹ pōt fieri ꝑmutatio de magis absterſiuo ⁊ lenitiuo ad minus: vñ poteris dimittē succū blitis ⁊ baurach ⁊ zuccharū rubeū ⁊ esse ꝯtentus aq̄ ordei ⁊ oleo violato.

Dub.m 19m ¶ Consuetum fuit nobis hic dubitare: an stantib⁹ duab⁹ indicationibus. s. flōmie ⁊ medicine debeat ꝑmitti flōmia vel pharmacia. ¶ Et dicamus ꝙ si hec qđ querit de pharmacia que euacuat exsoluendo ſmo in hoc est ꝓlixus in scia ꝑncipioꝝ ⁊ ibi discussim⁹. si querit de lenitiuo vt syrupo violato ⁊ māna ⁊ cassia: vel ēt de clysteri ꝯsimili: isti quoꝝ itētio est fecū ab itestinis eductio ⁊ materierū ibi corruptarū: dico ꝙ ꝑmitti dꝫ lenitio cū clysteri vt magis dilecto vt re potata: qꝛ flōmia fieri nō dꝫ fece existēte sicca in itestinis ⁊ existētib⁹ hmōi mäeb⁹ corruptis sicut accidit eis q idigestionē passi sunt ꝑmo cañ. fen. 4. ca. de flobothomia. ⁊ Gal. 11. terapē. ca. 14. vnde Zoar tract. primo libri tertij ca. 4. in febre sanguinea ꝑmittebat ventris lenificationē cū re potata: facta tamē flobothomia vtimur his lenitiuis: lꝫ Zoar fecerit illud forsan ꝓpter qsdā alias mäs peccātes alias a sanguie cōmixtas sanguini.

¶ Deinde fac ipsum sequi ea que vrinam ꝓuocent sicut syrupus acetosus decoct⁹ cū radice apij ⁊ silib⁹.

¶ Hic est cañ. in eūone per vrinā ⁊ est cañ. tertius. ¶ Cōſiderāduꝫ hic ꝙ ly deīde. dicit ordinē. nā anteꝗ dent̄ ꝓuocatiua: opꝫ ꝑcessisse flōmiā si expedit ⁊ lenificationē. de flōmia ꝓbatū est supra capitulo de cura effimere ex oppilōne. ⁊. 8. tera. cap. 4. ꝙ aūt oporteat lenificari vētrē est notū. Si enī ꝓuocatiua inuenirēt mäs malas corruptas in intestinis exuberātes mouerent ipsas versus epar ⁊ venas. ¶ Cōſiderāduꝫ ſcđo ꝙ lꝫ per hec ꝓuocatiua fiat eūo: tñ fit ꝑncipal'r digestio mäerū. s. diuiſio ⁊ subtiliatio grossarū q plus reperiunt̄: ⁊ apertio viarū tam venarū ꝗ poroꝝ: ⁊ hec est qdā digestio. s. vias ꝑpare: vt intelligit̄ ex cōmē. afor. 9. ꝑti. 2. corpa vbi qs vult purgare cū hꝰ: tñ eūant mäs ꝑcipitādo eas in vias vrine ⁊ educēdo eas per illas. ¶ Cōſiderādū tertio ꝙ hec ꝓuocatiua sūt diuersa ſm diuersitatē mäerū. si enī mäe sint grosse viscose ꝓuocatiua sunt cal'a ⁊ sicca ⁊ in hꝰ diuersificata ſm diuersitatē mäerū in illo vt qbusdā sufficiat radix petrosillini vel feniculi: qbusdam cū eis radix apij ⁊ sparagi ⁊ brusci: in qbusdā opꝫ trāsire ad meu ⁊ similia. Si āt mäe sint cholerice cū syrupo acetoso simplici dabim⁹ decoctionē seminū cōium fridoꝝ: ⁊ totū hꝰ Aui. inuebat cū dixit ⁊ similib⁹. Dixit aūt decoctiōe. i. cū decoctiōe: vel. i. ꝙ fiat syrupus acetosus cōposit⁹ cū his radicib⁹ ⁊ similib⁹. ¶ Cōſiderādum qrto ꝙ de itētiōe Aui. appet ꝙ dixim⁹ in tractatu de syrupo acetoso ⁊ itelligit̄ ꝑticulariter in ꝑticularib⁹ capitulis cure infra ꝙ vsus syrupi acetosi simplicis est ꝑor ad vētris lenitionē: lꝫ ēt ad digōnē. Sꝫ vsus syrupi acetosi cōpositi vt est ille q ꝯcoq̄t cū radice apij est posterior ⁊ factis lenificatiōib⁹ ⁊ qsi aliq̄ ꝑparatiōe in mā ꝑcedēte: ⁊ hꝰ iquātū ipse est ꝓuocās fortiter: lꝫ ipsemet syrup⁹ cōpositus sit ēt ꝑparās mām euacuationi: vt ꝑdiximus.

¶ Deinde fac ipm sudare ⁊ aperi meat⁹ cū eis in quibus nō sit calor fortis sicut cū inūctiōe ex oleo camomillino ⁊ fricatiōe cū vino albo ⁊ cū aq̄ dulci tepida.

¶ Hic est cañ. in eūone per sudorem ⁊ est qrtus. ¶ Cōſiderādū ꝙ Aui. dicit. deinde. ⁊ vult ꝙ ꝓuocatio sudoris nō fiat nisi ꝑcedentibus oībus ꝑdictis: ⁊ ꝑmo flōmia si flōmia indicat̄. nā stāte plenitudine euacuabili per flōmiā medicina ꝓuocās sudorē dissoluendo illā augeret: ⁊ poneret corp⁹ in periculo: dꝫ ēt ꝑcedere lenitio vētris: ⁊ hoc est que quasi semꝑ est necessaria ⁊ hoc ne ꝓuocans sudorē materias itestinales corruptas moueat versus venas.

Dum 20m ¶ Dubitat̄: vtrū medicamē ꝓuocās vrinā ꝑcedere debeat añ ꝓuocationē sudoris. Et dicam⁹ hic breuiter ꝙ medicamē ꝓuocās sudorē est duoꝝ modoꝝ. Unū ab extra approximatuꝫ qđ facit illud tēperata caliditate aperiēdo poros ⁊ leniter trahēdo mäs ad exteriora sicut fricatio debita cooꝑtura pānoꝝ inūctio ex oleo camomillino ⁊ similib⁹. Aliud est ꝓuocatiuū sudoris ab itra approximatū qđ facit illud eliqñ ⁊ subtiliādo mäs ⁊ mouēdo illas v̄sus cutim: ⁊ ſm hꝰ medicamē pōt esse ꝓuocatiuꝫ vrine ⁊ sudoris ſm diuersas aptitudines corpoꝝ in vijs vrine ⁊ in alijs mēbris ⁊ ineptitudines. nā radix feniculi subtiliādo sanguineꝫ ⁊ qsi eliquādo in hoīb⁹ aptis in renib⁹ ad receptionē mäerū: ⁊ habētib⁹ fortē attractiuā in renib⁹ ꝓuocabit vrinam: in alio xo hoīe faciendo eliquationē vaporosam debilium renuꝫ in trahēdo: ⁊ raro in poris versus cutim prouocabit sudorem: ⁊ multa cōsimilia istis potes in hoc considerare. Ex quibus apparet ꝙ medicina prouocās sudorem sumpta per os est fortior ꝗ prouocans vrinam: cū comparat̄ ad eandē naturā. nam ꝓuocans vrinam subtiliat humores ad

aquositatē ⁊ facit eos trāsire ad renes ⁊ iuuat in hoc a renib⁹ trahentib⁹ aquā: qꝛ ꝓpriū est eoꝝ aquositatē trahere de humorib⁹. Sed medicina ꝓuocās sudorē subtiliat ad aquositatē quasi vaporosam vel subtiliorē debentez penetrare ad loca strictiora ꝙ̄ sint vie vrinales: ⁊ cū hoc nō iuuat ab attractiua membroꝝ sudātiū.i. cuti affiniū: sicut iuuat vrinatiua medicina a membris vrinalib⁹. Dicamus igit ꝙ medicina ꝓuocās sudorē ꝑmo mō.s. vias dilatādo occurrēs ab extra: lꝫ possit cadere in vsu statim facta aliq̄ minoratione vel lenificatiōe: securius est tn̄ ꝙ eūones ⁊ ꝓuocationes vrine ꝑcesserint: si erāt māe debētes ꝑcipitare in vrinā: vel si erāt in venis oppilōnes indicantes hmōi ꝓuocatiua vrine nō vt ꝓuocatiua sed vt aperitiua viarū. Prouocās aūt sudorē mō scdō ꝯueniētius est vt ꝑcedat etiā illud qd̄ vrinā ꝓuocat.s. ꝙ ꝓuocatio vrine det anteq̄ illud sicut debilius ⁊ motiuū māerū ad vias vrine quas mouere ad vias sudoris esset difficile. natura autē qn̄ vult pōt melius ꝓuocare sudorē qꝛ melius distinguit mām a materia. Cū ergo Auicē. ꝯsiderauit ordinē ꝑdictū in arte dixit: deinde fac ipm sudare. ⁊ explicauit de sudatiōe leui cū dixit. api meatus.i. aperi poros. ⁊ si hec ꝓuocatio sudoris debet sequi ꝑdictas euacuationes: igit multo magis ꝓuocatio sudoris fortis. Galen⁹ aūt. ii. tera. cap. 9. ꝓuocationē sudoris voluit posse fieri facta euacuatione: vnde dixit. Euacuato eni corpore licet rarificare pharmaco tepidū habente calorem quale est oleum camomillinum.

¶ Considerādū tertio post hoc ꝙ sermo hic potest dupliciter exponi. Primo ꝙ Auicē. velit te debere inungere corpus ⁊ fricare cū medicamine cōposito ex oleo camomille vino albo aqua tepida: que mixta simul ꝺm ꝓportionē que tibi videt aperiunt poros ⁊ mouēt materias versus cutim ad sudorē: ⁊ hec expositio consonat superficiei textus ⁊ intētioni Rasis. 16. cōtinentis. cap. 2. Alio mō pōt exponi ꝙ Auicen. precipit prouocationē sudoris ⁊ aperitionē poroꝝ cū trib⁹ auxilijs. Primum est inunctio ⁊ fricatio ex oleo camomillino: ⁊ hoc est qd̄ dicit. sicut inunctio ex oleo camomillino ⁊c. ⁊ fricatio ⁊ absterfio fiat in hac vnctione: ⁊ h̄ qꝛ timet ex viscositate olei oppilationē si nō fiat fricatio q̄ subtiliet oleuz ⁊ cū fricatione abstergat: ⁊ qui est domesticus Aui. itelligit hoc. frequēter eni Auicē. dicit. fiat inunctio abstergēdo: ⁊ hoc qn̄ vult ne olei viscositas oppilet: ⁊ ꝓpter alia que nūc omitto. Scdm auxiliū est potus vini: ⁊ hoc est qd̄ dicit Auicē. cū vino albo.s. potato lymphando illud ꝺm ꝙ videt ꝯuenire. Tertiū auxiliuz est balneū siue fomentatio cū aqua dulci tepida: ⁊ hec expositio est conformior dictis Gal. ii. tera. cap. 7. vnde dicit totū corp⁹ antequaz euacuet rarificari nō opꝫ: euacuato aūt licet rarificare ⁊c. ꝑ oleū camomillinū. ⁊ in hoc tēpore vinum aquosum.i. albū subtile bibitum vniuersas mouet excreationes.i. euacuationes: ⁊ balneū eucratum ⁊ dulci aqua. Et sermo Auicē. est idem qd̄ sermo Gal. tamen sic componitur: deinde facta euacuatione fac ipsum sudare ⁊ aperi meatus.i. rarifica eum cum oleo camomillino ⁊ cum potu vini albi subtilis ⁊ cum balneo aque dulcis tepide.

¶ Et si febris fuerit acuta non inuenis excusationem ab inunctione ⁊ embrocatione.

¶ Hic cañ. est ꝯiunctus dictis statim. nā inūctio cū reb⁹ calidis lꝫ temperatis nō debet fieri in omni febre: imo si febris fuerit acuta.s. multe flāme vnde corpus dissoluit ⁊ tendit in ethicā nō inungas cum oleo camomille: imo cum vnctionib⁹.s. frigidis vt oleo violato ⁊ nenufarino ⁊ similib⁹. ⁊ embroca.i. epithima cū epithimatib⁹ frigidis.s. vt aqua ro. spodio sandalis ⁊ cāphora ⁊ succis fridis si expedit. Qr aūt embrocatio possit exponi.i. epithima apparet in ꝑ. lib. fen. 4. cap. de embrocis in lr̄a Gerardi extra: ⁊ hic cañ. apparebit infra caplo de regimine febrium acutarum.

¶ Qr si inuenis humorem in primis declinare ad stomachum fac vomere cū eis in quibus nō sit diuersitas consuetudini: imo cū eis que sunt sicut syrup⁹ acetosus cū aqua calida: cum natura mouet humorē ad vomitū ⁊ nō diuersifices eā. Qr si fuerit illic declinatio ad intestina ⁊ senseris rugitum ⁊ descensum fecis: tunc adhibe quod soluat ventrem.

¶ Hic est cañ. in euacuatione per vomitum: ⁊ cū hoc loquit etiaz ex ꝯsimili iudicio de euacuatione per ventrē: ⁊ vult ꝙ si materia declinat ad stomachū.s. per superius fac ipm vomere: si enim nō declinaret nō opꝫ ꝓuocare nisi ex alia causa: vnde Gal. ii. terap. cap. 9. Si v̄o a casu quādoq̄ impetum ad os ventris fecerint per vomitū: alr̄ aūt nō opꝫ preter naturam ꝓuocare: ⁊ si declinat ad intestina solue ventrē. ¶ Cōsiderandū primo ꝙ hic nō dixit deinde. ad ostendendū ꝙ talis ꝓuocatio vomitus aut lenificatio ventris nō hꝫ ordinē ad ꝑdicta: sed siue ante flōmiā siue post vides icitationē ad vomitū ꝓuoca illū: ⁊ sic de auxilio per ventrem siue ante dationē syrupi siue post: ⁊ siue ante sudorē siue post. ¶ Cōsiderandū secūdo. dicit in primis. dupliciter exponit. ꝑmo.i. i ꝑparatis ad vomitū ⁊c. secūdo in primis.i. in principio vniuersali vel particulari: q̄uis nulla alia facta sit euacuatio. si videas euz nauseantē nō ꝓhibeas imo ꝓuoca vomitū: igit multomagis in ꝓcessu iam factis euacuationibus. ¶ Cōsiderandū tertio ꝙ res dicūtur nō diuerse a ꝯsuetudine: qꝛ nō diuersificant a reb⁹ q̄bus sani vtunt sicut syrupus acetosus simplex. nā aqua zuccharū ⁊ acetū nō sunt diuersa a ꝯsuetudine sanoꝝ: vel dicunt sic: qꝛ nō diuerse a rebus quarū vsus ꝯsuetus est multū febricitantib⁹: ⁊ talis res ēt est syrupus acetosus: est eni ꝯformis reb⁹ q̄bus vtimur in febricitātib⁹.s. aque ordei ⁊ vino granatoꝝ ⁊ similib⁹: ipse etiā est quo ꝯsuete in febricitantib⁹ vtimur: ⁊ q̄uocūq̄ exponat dixit hoc vt vomitus nō fiat cū re forti sed leui nō diuersa a ꝯsuetis. ¶ Considerandū quarto: qꝛ dicit cū aqua calida cū natura mouet humores ⁊c. qꝛ si natura nō moueret humores ad vomitū nō esset intētio ad vomitū: ⁊ tunc posset dari syrupus cum aqua frigida. Sed cū vis ex eo vomitū aqua frigida ꝓhiberet illū: ⁊ q̄uis cū ea fieret: nō sic lauaret stomachū sicut lauat cuz aqua calida: ⁊ dixit h̄ vt determinaret sermonē cū dixit si inuenis humorem declinare ad stōchū talr̄.s. ꝙ nā moueat ad vomitū: ⁊ hoc est cū declinat ad stōchū superius nō ad stōchū inferi⁹ ⁊ nō diuersifices eā nām.s. a parte sue eūationis: vnde enim repit nā inde ducere opꝫ vt dixit Hippo. ꝑma parti. afoꝛ. 21. afoꝛ. ¶ Cōsiderādum q̄nto ꝙ in signis declinationis māei ad intestina posuit rugitū ⁊ est notū. Et descēsum fecis.i. sentit ꝙ mā mouet v̄sus inferi⁹ ifirmo narrāte. vel.i. sentit mordicationē circa finē intestini recti: tunc adhibe qd̄ soluat.s. vl̄ ꝑ os vt cassia vl̄ māna vl̄ silia vl̄ cū clysteri vl̄ cū collyrio

¶ Ad intellectū dictoꝝ ⁊ dicēdoꝝ est dubitādū vtruz medicus qui ꝓcessit in cura putridarū febriū cū q̄nque cañ. dictis imediate q̄ sunt cañ. in q̄nque modis euacuationū minorauerit vl̄ euacuauerit mām putride feb. ¶ Videt ꝙ sic: qꝛ oēs sunt cañ. in eūone fienda: sed nō fit eūatio nisi mām a corpore educat. Amplius de his cañ. est cañ. in flōmia qn̄ mā est sanguis sed flobothomia sanguinem euacuat. ¶ In ꝯtrariū arguit ꝙ saltē de his cañ. aliquis nō sic euacuat mām febris: primo qꝛ cañ. secūdus est in lenificatione ventris a fecibus ⁊ māebus in intestinis repertis que nō sunt necessario causa febris. Amplius ꝓuocatio vrine que hic ꝑcipit nō est ad finē purgādi per vrinā: sed ad finē digerēdi mām: qꝛ prouocans vrinā vt ꝓuocās est euacuās per viā vrine: sed euacuās per vrinā ꝓhibet ante digestionē: qꝛ est cōmotiuū māe illius vt notū est. ¶ Nos pro dissolutione huius q̄ōnis ꝑmo ponemus casum de facto ⁊ quomō cū dictis cañ. medicus practicat: tu medice super venis febrienti incipienti febrire feb. putrida si videris indigentiā flobothomie flobothoma per primū cañ. ⁊ habeas in h̄ menti cañ. in flobothomia quos opꝫ scire ante istum cañ. ex libro ꝑmo. Sequēti nocte vel sequenti mane lenifica ventrē cū cassia ⁊ syrupo violato vel māna: ⁊ si lenitionē sufficiētem videbis posse fieri cū clysteri vt mag. dilecto facias: ⁊ si credis ꝙ syrupus acetosus vel aqua ordei vel ambo.s. vnū post reliquū vt syrup⁹ ante ⁊ post aqua ordei vt app̄ebit in alio caplo leniet vētrē facias: ⁊ ꝯsequeris ex hoc digestiui exhibitionē ⁊ lenitiui vētris: ⁊ hoc fit per 2^m cañ. His factis cū duob⁹ ꝑmis cañ. iā trāsierunt super tuo febriēte aliq̄ dies. v̄.g. tres: tp̄s est ꝓcedere ad syrupū digestiuiorē ⁊ potētiorē cū iā intestina sint mūda: ⁊ incipiā dare in aurora syrupū cōpositū factū cū radice apij vl̄ feniculi ⁊ similib⁹: nec cū hoc obliuiscat secūdi cañ. de lenificatione imo ꝯtinuo volo ventrez esse lenē cū clysteri vel alio ꝺm ꝙ ꝯuenit. Et si videt mihi aperiā poros cū vnctione ex oleo camomille aut alio sudatorio: in q̄ magis vtor: ⁊ iam ꝓcessi cū quatuor cañ. Et quocūq̄ tēpore video mām declinare ad vomitū iuuabo nām ad illū: vnde si añ flobothomiā vel si post illā vel si illa nō sit facta videro istū febrientē nauseare affectantē vomere potabo cū syrupo acetoso vel alio cū aqua calida ⁊ inducā vomitū. iam igit febricitans tuus est rectus cū q̄nque cañ. ¶ Secūdo pro solutione q̄ōnis clariori specialiter dicemus de euacuatione per flobothomiā ꝺm primuz cañ. Et dico ꝙ flobothomia statim a ꝑncipio facta si febris sit synocha euacuat mām vere de illa minorādo: imo de illa aliq̄n eradicando cū per flobothomiā hō stati liberatus est. Si autē febris sit de mā alia a sanguine sit tamē sanguini mixta: dico ꝙ medicus flobothomās accidētalr̄ minorat mām illam. Ratio est qꝛ per se minorat sanguinē: ⁊ qꝛ ille humor qui fecit febrē alius a sanguine est sanguini mixtus: sequit sanguinē in eūatione ⁊ exit simul cū eo: ⁊ sic minorat. ¶ Remanet igit qd̄ de cañ. quatuor an medicus operās cum eis euacuet siue minoret de mā febris putride: ⁊ ponamus duas distinctiones. ¶ Prima est que latuit expositores sermonū Auic. ꝙ minoratio māe febriū putridaꝝ est duplex. Una ꝓpria que abscindit ⁊ euacuat ꝑtē humoris qui est cā febris separādo eū ⁊ eligendo ab alijs humorib⁹ vt purgās cholerā. verbi gratia scamonea in tertiana: vel purgās flegma vt turbith in flegmatica feb. ⁊ lapis lazuli in q̄rtana: ⁊ hec euacuatio cuz per eam euacuat pars māe ⁊ pars tanta remanet que potest tenere febrez vocatur mi-

Du^m 2o^m

noratiua eũatio ꝓpria. Cuȝ aũt hec euacuatio totã reducit mãm saltẽ totalitate qua tollit febris absqȝ suspitione recidiue per notabile residuũ mãe vocat eradicatiua: ⁊ hoc signãt ipsa vocabula. ¶ Alia est eũatio minoratiua nõ ꝓprie qꝛ nõ est eũatio mãe appropriate febri: sed est eũatio mãerũ cõiter ⁊ necessario ꝯiũctarũ. ¶ Attende igit diligẽter pro distinctione secũda ꝙ in febrib⁹ putridis necessario est duplex modus mãe. Una est mã appropriata. x.g. flegma quotidiane ⁊ cholʼa tertiane: siue iste mãe sint cãe ꝯiunte vt cholera actu putrida tertiane: siue sint cãe antecedentes necẽio vt flegma nõ putridũ: tñ peccãs taliter ꝙ si maneat necesse est illud putrefieri ⁊ fieri cã ꝯiuncta: ⁊ eũatio que eũat istuȝ appropriatũ humorẽ dicit euacuatio vere minoratiua vel eradicatiua. Dixi aũt siue sint cãe antecedentes necessario ad differentiã causarũ quas accidit esse antecedẽtes. Et h̃ derelinquo subtiliter intelligenti cũ protelare nõ possim. Alij sunt modi mãerum in febrib⁹ putridis qui nõ sunt mãe ꝓprie febris nec ꝯiuncte nec antecedẽtes necessario: sed quedã sunt necessario ꝯiuncte vel reperte in febricitãtib⁹: in oĩ. n. febre putrida cũ sit distẽperãtia caliditatis in toto: ⁊ spargẽs vapores putridos per corp⁹: necessario circa partes intestinoꝝ ⁊ stomachi facta inflãmatione ⁊ latione putridoruȝ fumoꝝ fit aliq̃ corruptio vel alteratio vel quõcũqȝ nominare vis in fecib⁹ ⁊ chilo ⁊ mucositatib⁹ ibi repertis: ⁊ in mãeb⁹ etiã circa meseraicas: vnde ẽt imaginari debem⁹ vapores grossos ⁊ malos ab eis ⁊ in eis ꝯsurgere: ⁊ hec corruptio materierũ circa mẽbra nutritiua: lȝ sit necẽio fiens in oĩ febre putrida: est tñ in h̃ diuersitas ƀm febres ⁊ loca mãeꝝ in eis: ⁊ ƀm diuersitates hoĩum in dispõne partiũ stõchi ⁊ intestinoꝝ: ⁊ hec diuersitas nõ est parua. ¶ Necessario ẽt secũdo in oĩ febre putrida vnctuosum ⁊ serosum siue aquosuȝ sanguinis recipit aliq̃ infectionem ꝓpter eãdẽ caliditatẽ ⁊ putridos vapores: ⁊ qꝛ ille ꝑtes sanguinis sunt apte inflãmari ⁊ infici nec volo per pueriles instantias molestari: diceres igit in oĩ febre putrida esset vna alia feb. de illo aquoso ⁊ seroso inflãmato ⁊ infecto. Dicem⁹ enim ꝙ talis infectio sanguinis que fit in oĩ feb. ⁊ necessario ꝯsequit in oĩ feb. nõ est inflãmatio ⁊ permutatio sufficiens ad faciẽdã febrem nec est retinibilis amota feb. putrida: sed hȝ esse dependens. hoc itelligũt qui nostra dicta viderũt super ƥmo de differentijs febriuȝ. ¶ Dico tertio ꝙ necessario in oĩ febre putrida opȝ vapores q insensibiliter per poros a sanis egrediunt ingrossari multiplicari ⁊ malignari: qꝛ vapores putridoꝝ humoꝝ sparsoꝝ ad ambitũ corporis grossiores ⁊ peiores sunt his qui insunt hoĩ ƀm nãm: ⁊ ƀm hãc ꝯsiderationeȝ in oĩ putrida febre ex illoꝝ vapoꝝ grossitie est poroꝝ aliq̃ oppilatio ⁊ prohibitio transpirationis per eos: q̃uis isti vapores ꝯsurgẽtes a putridis humorib⁹ cõparati inter se habeãt diuersitatẽ mltã ĩ grossitie ⁊ subtilitate ⁊ alias differẽtias ꝓportionales humorib⁹ a q̃bus ꝯsurgunt. ¶ Sed tu dices: isti vapores debẽt reduci ad cãm ꝯiunctã fe. ⁊ nõ debẽt dici de summa mãerũ necessario ꝯiunctarũ febrib⁹. Dõm ƥmo ꝙ vapor q reducit ad cãm ꝯiunctã febris est vapor putridus surgẽs ab humore putrido q est cã ꝯiuncta: sed ƥter illũ vaporẽ sunt alij vapores in febriẽte qui surgũt ab alijs humorib⁹ nõ putridis q sunt vapores mali ⁊ sunt ex eis grossi: qꝛ forti ⁊ ĩnãli calore etiam pars grossa subleuat ⁊ ĩgrossat ex mixtione putridoꝝ vapoꝝ ⁊ de his ẽ ƀmo. Secũdo dicenduȝ ꝙ vapor surgens ab humore putrido qui reducit ad cãm ꝯiunctã febris est vapor qui ad cor pertingit: ⁊ iste ⁊ si pertingat ad cor põt tñ per ꝯcaua venarũ ⁊ arteriarũ exire. s. cuȝ expiratiõe. s. ꝑs eius: ⁊ ꝑs põt trãsire ꝑ arterias: cũ cor pellit in illas: sed vapor q surgit ab humore putrido q nõ ꝑtingit ad cor sed fert ad ambitũ corporis nõ est cã febris: sed necessario ꝯiunctus febri: vel q̃si necessario: vel saltẽ vtplurimũ hoc dico ꝓpter molestatores remouẽdos: ⁊ ꝓpter quedã nostra dicta in q̃ne de ꝓlõgatione febris. Et si subtiliter ꝯsideras vapor q ĩprimit in cor caliditatẽ putredinalẽ. i. febrẽ putridã si gradatim pellit a corde in mẽbra per arterias vel per arterias ⁊ venas vel q̃uocunqȝ mõ in mẽbra ferat post actionẽ suã in corde est de sũma mãeꝝ necessario ꝯiunctarũ febrib⁹ ⁊ nõ est cã febris. nõ eñi causatio febris putride a corde in mẽbra est per vaporẽ putridũ: imo est delatio q̃dã per sanguinẽ ⁊ spiritũ: q̃uis nullus vapor putridus cũ attigerit cor in mẽbra portet: sed accidit istũ vaporẽ. s. partẽ ei⁹ necessario portari. hec sunt ꝓlixe declarata in q̃ne nostra de ꝓlõgatione febris. ¶ Cõcludamus igit in hoĩe omni febriẽte putrida febre reperiri necessario tres modos mãerũ incõuenientiũ ꝑter materiã ꝓpriã que est appropriata causa febris. Un⁹ modus est materierũ circa partes stomachi ⁊ ĩtestinoꝝ ⁊ ꝓpinquarũ ꝑtiũ que mãe sunt fecales ⁊ chilose ⁊ mucose ⁊ vapores grossi ibi reperti ⁊ ꝯsimiles istis. Secũdus modus mãerũ est vnctuositates ⁊ viscositates siue serositates sanguinis in oĩbus venis: ex quo cõtingit etiam humiditates membroꝝ ĩmutari. Tertius modus est vapores grossi ⁊ incõueniẽtis q̃litatis sparsi per corpus volitãtes per ꝯcaua venarũ ⁊ arteriarũ ⁊ trãsmeãtes per vniuersos poros corporis versus ambitum ⁊ he mãe lȝ nõ sint cã appropriata febris nec ꝯiuncta nec antecẽdens necessario: tñ virtutẽ ĩpediunt ⁊ grauant: ⁊ earũ minoratione ⁊ eductione fortificat ⁊ alleuiat virtus. has igit materias voco materias necessario vel quasi necessario sequentes vel repertas vel ꝯiunctas febribus putridis. Diximus etiã supra aliquas materias ꝯtingẽter ꝯiungi febribus putridis: ⁊ iste sunt que nõ reperiunt in oĩ febricitãte febre putrida: sed cõtingit in aliquo reperiri. x.g. ꝙ in aliqua febre putrida vel cholerica vel flegmatica vel melancholica aliquis humor cholericus mouet ad os stomachi vel aliq̃ mã flegmatica bulliẽdo inflãmet ⁊ ascẽdat etiã ad stomachũ: vel isti humores prorũpãt ad intestina. Et multos alios modos particulares mãerũ inuenire poteris ƀm oẽs tres modos mãerũ dictarũ qui modi particulares mãerũ erunt ꝯtingenter ꝯiuncti febri putride: lȝ isti sint manifestius apparentes ƀm stomachũ ⁊ intestina. ⁊ tu ꝯsidera. Cũ ergo iam apparuit nobis ꝙ sunt alique mãe que necessario ꝯiungunt febrib⁹ putridis: q̃uis nõ sint cause antecedẽtes necessario: nec cause cõiuncte: ⁊ relique etiã que ꝯtingẽter ꝯiungunt: dicamus ꝙ eũatio istarũ materierũ posito pro possibili ꝙ ex toto euacuarent nõ oȝ dici vere euacuatio eradicatiua: qꝛ nõ eradicat ex hoc febris. posito eñi pro possibili qð est ĩpossibile ꝙ totũ corruptũ vel ꝑmutatũ circa intestina tolleret: ⁊ tota sanguinis infectio pendens a vaporatione putrida tolleret etiã si totũ illud aquosuȝ siue serosum ⁊ vnctuosum infectũ euacuaret: ⁊ ꝙ tot⁹ vapor malus sparsus in ambitũ corporis trãspiratione tolleret: ⁊ solus humor putridus ⁊ vapor solus qui cor attingit remaneret: adhuc iste esset febriens febre putrida: igit minoratio istarũ materierũ infectaꝝ nõ debet dici euacuatio minoratiua propria qꝛ nõ est minoratio ꝓprie materiei febris: sed est minoratio materierũ cõiter necessario ꝯiunctarũ febribus putridis vel ꝯtingẽter: ⁊ iõ ꝓprius nomen est corporis exiccatio: ⁊ ideo Aui. vocauit eã minorationeȝ ⁊ exiccationẽ. i. minorationẽ que est quedaȝ exiccatio: ⁊ videt ꝙ apud arabes vocabula hec simul iuncta. s. minoratio ⁊ exiccatio significãt istã eũonẽ minoratiuã istarũ mãeꝝ ꝯiunctarũ febribus necessario vel ꝯtingẽter. Ego aũt solebã vocare istã eũonẽ cõem ad oĩam minoratiue ꝓprie que minorat appropriatã mãm feb. putride: ⁊ voco istã euacuationẽ cõem: qꝛ est euacuatio mãerum cõiter ꝯiunctaꝝ oĩbus feb. putridis. In oĩbus eñi putridis reperiunt ille mãe triũ modoꝝ ⁊ ꝯtingit reperiri mãs ꝯtingẽter ꝯiunctas: lȝ in hoc sit multa diuersitas ƀm diuersitatẽ putride febris: vt diximus: ⁊ ƀm corporis diuersitatẽ.

¶ His distõnib⁹ ⁊ ꝯsequẽtib⁹ ex eis ƥmissis ponamus nouẽ ꝓpõnes. ¶ Pria est ꝙ q̊usqȝ stat feb. pu. stat ĩtẽtio expurgatiõis haꝝ mãerũ. Ratio qꝛ q̊usqȝ stat feb. pu. ꝯtinuo he mãe reperiunt que aggrauãt ⁊ ĩpediunt virtutẽ: ergo stat medici intẽtio ad eas. ¶ Secũda ꝓpõ est. eũo vel minoratio mãerũ intestinaliũ ⁊ ꝓpinquarũ illis est cũ lenitiõe vẽtris ƀm quã ĩtẽtionẽ clysteria sunt magis dilecta: euacuatio materierũ aquosarũ ĩfectarũ in venis est per vrinã: ⁊ cũ hoc possunt ẽt sudore educi: euacuatio vaporosarũ est per trãspirationẽ. s. poroꝝ rarificatione qð etiã faciũt medicine sudatiue. ¶ Cõtra ergo in ethica ⁊ in habẽte effi. eẽnt he intẽtiones ⁊ possem⁹ dare has medicinas ⁊ operari cũ eis. Dõm ꝙ tales corruptiones mãerũ nõ sic fiunt in effi. ⁊ ethicis sicut in putrida ꝓpter multas eẽ putredines: ⁊ ꝯcesso ꝙ in ethico eẽt ĩfectio aquositatis ⁊ vnctuositatis sanguinis talis q̃lis est in habẽte putredinẽ: ⁊ in vtrisqȝ eadem ꝯsurgeret rõ vel intẽtio ꝯrietatis: tñ nõ sic põt fieri aperte ꝓuocatio ⁊ sudatio in ethico sicut in habẽte putredinẽ: ĩmo timerem⁹ illud in eis timore exiccatiõis. ¶ Tertia ꝓpõ. si medicus agat in ƥncipio aduẽtus feb. putride cuȝ ƥdictis q̃tuor cañ. euacuat mãs que necessario vel ꝯtingenter ꝯiungunt fe. Ratio apparet ex dictis: qꝛ euacuat mãs illas ĩtestinales aut aquosas aut vaporosas: ⁊ ĩtelligo per ƥnᵐ vnuȝ de q̃tuor tꝑibus morbi in quo mã est cruda vel occulte hȝ aliq̃ digõneȝ: vt in fine ƥncipij. ¶ Quarta ꝓpõ. ꝯtingit medicũ in ƥncipio fe. pu. euacuãtẽ per flobothomiã vt ƥcipit ƥmus cañ. euacuare mãm ꝯtingenter cõplicatã illi febri putride ⁊ nõ aliã. Rõ aliq̃s fit hñs febrẽ putridã ex aliquo aꝑate. x.g. cholerico vel flegmatico ⁊ toti⁹ corporis habitudo sit repleta sanguine que non cõparet alʼs cõpeteret huic aꝑati vt cã ꝯiuncta aut añs: tñ ĩflãmat iste sanguis ⁊ aggrauat ita ꝙ nõ permittit nãm vacare ad regimem aꝑatis: tunc flobothomamus ⁊ minuimus de illo sanguine: ⁊ similiter imaginabile est in aliqua feb. putri. de alio humore a sanguine nõ apostemante in qua facimus q̃nqȝ flobothomiã nõ ꝑꝑ illũ humorẽ euacuandũ nec minorãdũ: sed ad minorãdũ suꝑfluũ sanguinẽ quẽ superfluũ ꝯtingit repiri cũ illa feb. putri. ⁊ iõ flõmia facta nulla ꝑs putridi humoris. x.g. cholere nec ẽt cholʼa q necessario est cã añs euacuabit: vʼl pone ꝙ nõ euacuet: tñ flõmia est bene facta. ¶ Et si tu dices: ĩmo cholera ex hoc fureret. Dõm ꝙ nõ est veruȝ in casu nr̃o: qꝛ ƥsupponimus repletionẽ suꝑfluã sanguĩs: vñ flõmia eũat a q̃titate suꝑflua ⁊ nõ a q̃titate necẽia siue iuuatiua. Et posset dici ꝙ aliq̃n plus eligerem⁹ alicuius cholere furiã q̃ nocumẽtũ qð seq posset ex flõmie dimissione. ¶ Quinta ꝓpositio est. medicus

euacuās febrientē fe. putrida in ꝑncipio cum q̄tuor cañ. an̄ dictis nō euacuat per se euōne vere minoratiua q̄ abscidat de cā ꝯiūcta siue de cā necio an̄cedēte. Rō p̄ᵃ sumit ex tpe in quo fit ista actio: q2 fit in ꝑncipio cū mā est idigesta: sed cū mā est idigesta nō euat regul'r nec minoratiue vera minoratōe que partē notabilē de humore crudo euacuet: nec eradicatiue cū tā totū q̄z ps sit euōni inobediēs: ⁊ h̄ est qd̄ dixit. fit vltimitas lenificatio nō fluxꝰ nec euō laboriosa. i. non euō vere minoratiua nec vere eradicatiua. Scd̄a rō: q2 ista euō nō fit cū medicis q̄ appropriant humoribꝰ sz idifferēter euant cui obuiāt ꝙ sit educibile facil'r ꝙ appet discurrēdo ꝑ cañ. nā lenitio cū clysterijs vel aq̄ ordei vel syrupo violato vel māna vel simplicibꝰ vel cōmixtis est euō lenitiua nō approp̄ata ad mām: ⁊ talis lenitio pōt fieri in oī fe. vn̄ in flegmatica ⁊ cholerica possemꝰ itestina lenire cū aq̄ ordei ⁊ cū māna. sil'r ꝓuocatio cū radice apij nō appropriat vni humori in euando per vrinā: sed subtile aquosū faciet ꝑcipitare in vias vrine in q̄cūq̄ febre det. sil'r rarificatiuū poroꝝ cū oleo camomille facit trāspirare vapores cuiuscūq̄ feb. nec ēt euat determinatū humorē q̄ est cā ꝯiuncta. sil'r ꝓuocatio vomitꝰ cū aq̄ cal'a vel syrupo acetoso nō euat per se mām appropriatā. ¶ Cōtra p̄dicta p̄: q2 māna euat cholerā a ꝓprietate. s. dissoluēdo. Ampliꝰ viola euat cholerā a ꝓprietate. s. dissoluēdo: vt Mesue in cap'lo de violis. ⁊ per ꝯn̄s syrupꝰ violatꝰ. ¶ Cōtra scd̄m dcm̄ ꝓuocatio cū radicibꝰ apij appropriat humoribꝰ fridis sicut ꝓuocatio cū seminibꝰ appropriat humoribꝰ calidis. ¶ Ad p̄ᵐ dōm ꝙ māna cassia ⁊ syrupꝰ viol'. dant hic solū vt lenitiua nō vt euatiua ex ꝓprietate ⁊ dabit medicus tal'r istas medicinas ꝙ solū leniāt ⁊ nō soluēt a ꝓprietate q̄uis in eis sit aliq̄ ꝓprietas soluēdi. ex. g. si dat māna in q̄titate vncie vniꝰ et vigoret cū decoctiōe hyssopi euabit cholerā exsoluēdo cū h̄ debiliter: sed dabo de ea vnciā mediā cū aq̄ ordei vel syrupo violato: vnde solū lenificabit. vnde dixit Aui. cū syracost pauco. ⁊ sicut de cassia dicimꝰ sic ēt de syrupo violato. p̄ter hoc syrupꝰ violatꝰ dz esse de violis recentibꝰ ⁊ nō siccis. in sicca eni viola est aliq̄ virtꝰ euatiua dissoluēdo: q2 ꝯsumpto humido manifestat eiꝰ cal'itas ⁊ amaritudo: vnde hz virtutē euandi exsoluēdo aliquaz: vt scribit Mesue ca. de violis. ¶ Sed tu dices: oīs syrupꝰ violatus euabit dissoluēdo: q2 humidū violarū tā per decoctionē q̄z per morā erit ꝯsumptū. Dōm ꝙ syrupꝰ violatus factus de violis recētibꝰ est lenitiuior q̄z factꝰ de violis siccis: ⁊ factꝰ de violis siccis est euans plus exsoluēdo q̄z factꝰ de recētibꝰ: q2 lz decoctio ⁊ mora ꝯsumat de humiditate violarū nihilominus reseruat tāta que sufficit ad lenificationē. vn̄ dicemus ꝙ cū fit syrupꝰ violatꝰ de violis recentibꝰ nō fit ꝯsumptio oīno humiditatis lubricantis: imo fit illius q̄tū ad partē notabilē digō ⁊ trāsumptio in zuccharo ⁊ aq̄ ⁊ cum illis ꝯseruat. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ syrupis ꝓuocatiuis qbꝰ vtit Auic. nō vtit ad ꝓuocādū per vrinā vel sudorē mām hāc vl' illā que est cā ꝯiuncta vel necessario antecedēs putride febris: vnde nō vult in ꝑncipio cholerice febris mā existēte cruda dare qd̄ prouocat cholerā: nec in febre flegmatica dare qd̄ ꝓuocet per vrinā vel ꝑ sudorē flegma vel ꝯsil'r nec in melica. rō q2 iste māe in ꝑncipio cū sunt indigeste sicut sunt inobediētes euōni per ventrē: ita ēt per vrinā. Sed vtit Aui. in ꝑncipio his ꝓuocatiuis ad duas intentiones. Una est eductio per vrinā vel sudorē illius māei aquose siue serose que cōiter in febricitātibꝰ feb. putrida inuenit: nec ista in euōne per vrinā idiget digōne: q2 de se est apta euari inde ac etiā per sudorē: vnde videmus etiā nām frequēter sudores mouere in febricitantibꝰ multos qui nō sunt de mā ꝓpria feb. ⁊ cū vrina. etiā debemꝰ credere euari illud aquosum infectū qd̄ est cū vrina ipsa ꝑcipitabile s̄m plus. Alia intentio est digō māe: ⁊ iō in flegmatica vtit radice apij: sed in cholerica seminibꝰ cōibus vel decoctione endiuie: nō ꝙ ꝓpter hoc velit appropriatū vrinatiuū appropriare māe sed vult appropriare digestiuū. Cū aūt vellet appropriare vrinatiuū qd̄ erit iā facta digōne: tūc si in flegmatica dedit in ꝑnᵒ ꝓ digōne ⁊ minoratione māei aquose cōis radicē apij cū syrupo acetoso dabit facta digōne ad minorādū mām ꝓpriā. s. flegmaticā digestā: syrupū de q̄nque radicibꝰ q̄ est fortior. Et si in tertiana dederit in ꝑncipio aliq̄d de endiuie aq̄ dabit digesta mā aliq̄d de seminibꝰ cōmunibꝰ. s. eoꝝ emulsionē. Illud aūt qd̄ mihi semꝑ fuit dubiū est an sicut inuenimus medicinas soluētes per vētrē quas damus digestis māebus: ⁊ he euant choleraz vt scamonea: he vo flegma: he vo meliam: ita sint diuerse medicine prouocātes per vrinā materias digestas vt he approprient a forma specifica flegmati: he mel'ie: he cholere: nō enim inuenimus hoc ample dictū ab auctoribꝰ. ¶ Sexta ꝓpositio ꝯtingens est ꝙ in ꝑncipio fe. putridarū per has euōnes factas s̄m hos cañ. euacuet aliq̄ mā humoralis que est humor ꝓprius q̄ potuisset eē cā ꝯiuncta vera vel antecedens illius feb. rō in ꝑncipio alicuius febris putride cholerice ꝯtingit aliq̄n partē cholere pelli ad stomachū vel ad itestina que cholera fuit de cholera mota ad putredinez: vel fuit talis ꝙ si remansisset recepisset putredinez: ⁊ sic imaginabile est per vrinā posse euacuari ⁊ per sudorem. ¶ Sed tu dices si natura mouet aliquādo has mās in ꝑncipio ante digestionez ⁊ bene facit quare etiā medicus nō moueret. Dōm ꝙ medicus nō pōt eas ita distinguere ⁊ separare sine nocumēto sicut facit nā nec eas ita cognoscit. Quid aūt sit de euōne ꝓprie māe feb. fiendū vel nō in ꝑncipio dicet post. ¶ Septima ꝓpositio ꝯtingens est ⁊ raro ⁊ in febribꝰ qbusdā putridis extranei modi ꝙ medico agēte in ꝑncipio cum aliquo de cañ. q̄tuor totā cām ꝯiunctā feb. abscindit ⁊ liberat infirmū. ex. g. sit feb. putrida a vermibꝰ in intestinis vel a putrida fece vel chilo putrido vel aliquo humore putrido natāte ⁊ applicato nō imbibito: exhibitio solius lenitiui vel leuis vomitiui poterit istū liberare ab hac feb. Et has feb. dignius est reponere in sūma feb. putridarū vt al's diximus. Ex his oībꝰ apparet ꝙ medicꝰ ꝓcedēs cū q̄tuor cañ. dictis in ꝑnᵒ febriū putridaruz nō minorat nec euat de mā ꝓpria feb. nisi q̄nq̄ accidētal'r. ¶ Octaua ꝓpō est ꝙ quātitas harū lenitionū ⁊ ꝓuocationū ⁊ rarificationū pororū q̄tū ad tps ꝯtinuationis ⁊ q̄tū ad virtutē reruz cū qbus fit est de opere estimationis medici. ¶ Nona ꝓpositio est. si medicus cuz dictis q̄tuor cañ. ⁊ dictis rebus quibꝰ vtebat in ꝑncipio ꝓcedat in ꝓcessu digesta mā: ꝯtingit aliq̄n euacuari mām ꝓpriā febris: nō ꝙ ista habeant vim illius euacuatiuam: sed q2 mā facta apta euacuationi leui incitatione facta q̄nq̄ euacuat virtute mouēte. ¶ Ex his cessent ꝯtraria. Ad ꝑmū cū dicit ꝙ oēs isti sunt cañ. in euōne fienda. Dōm ꝙ verū est in euacuatione materierū illarum cōmuniter ꝯiunctarū feb. s. quatuor cañ. ⁊ primus cañ. ēt est q̄nq̄ in casu supra posito: ⁊ sic apparet ad 2ᵐ. ¶ Ad argumētū 2ᵐ contrarie partis cū dicit ꝙ cañ. ꝓuocationis vrine nō est ad ꝓuocādum vrinam ⁊c. Dōm ꝙ verū est ꝙ nō est ad ꝓuocandū vrinā appropriate: sed ad expellendū cōem aquositatē ⁊ virulentiā venarum que ꝓportionat feci prime digestionis quodāmodo.

¶ Et prohibe eum a somno in principijs febrium ꝓprie cum est horripilatio aut frigus ⁊ rigor: quoniam prolongat super eum frigus ⁊ rigor. Ipsa nāq3 exprimunt materias si fuerint cūtes ad quedā viscera ⁊ ꝓhibet digestionē humoꝝ. Apud declinationē v̄o est iuuatiuus valde: ⁊ fortasse nō nocet apud statum.

¶ Hic est cañ. quo medicus vertit suā intentionē ad mām vt resoluatur ⁊ prohibeatur prohibens resolutionem.

¶ Dubitat vtꝝ somnus noceat in ꝑncipio paroxismi. Videt ꝙ nō per textuz infra fen. 2. cap'lo de signis ex somno. Amplius in regimine rigoris Aui. administrat medicinas que somnuz inducunt. *Dum 22m*

¶ Dubitat 2ᵒ an iuuet in declinatione paroxismi. Videt ꝙ nō: q2 somnus materias mouet intus: ⁊ prohibet eas a resolutione que debet fieri in declinatione. *Dubm 23m*

¶ Dubitat 3ᵒ an in statu iuuet. Videt ꝙ nō: imo noceat per Auicē. fen. 2. huiꝰ libri vbi dicit. In statu ꝑoxismoꝝ somnꝰ est deterior. *Dum 24m*

¶ Dubitat 4ᵒ an hec dicta verificent de tēporibꝰ vl'ibꝰ febris sicut de tēporibꝰ particularibꝰ ꝑoxismi. Hoc quesitū esset nimis ꝓlōganduz: sed q2 multa diximus super afo2. 1. 2. ꝑti. hic abbreuiabimus. ¶ Et dicemus ꝙ in principijs paroxismoꝝ: ⁊ proprie q̄n est typus qui significat calidum intus suffocari nō conuenit somnus regul'r. Rō ē multiplex quā ponit in l'ra p̄ᵃ. nā ex somno isti typi. i. frigꝰ ⁊ rigor ꝓlōgant: q2 nō ꝑmittit cal'm occupare mās ⁊ expandi: q̄ occupatiōe ⁊ expāsiōe cessat frigꝰ ⁊ rigor. Scd̄a cā ē. nā ip̄e. i. somnꝰ ⁊ hi rigores in ꝑnᵒ ꝑoxismi exp̄mūt mās ad q̄dā viscera. s. ap̄ata vel apta ap̄ari: vn̄ est cā augmēti illoꝝ ap̄atū: ⁊ h̄ est qd̄ dicit. Si fuerint cūtes. i. si isti hūores sint currētes ⁊ mobiles ad illa viscera: ⁊ h̄ q2 illa sint ap̄ata: ⁊ hec est intētio. G. in cōmē. afo2. p̄dicti: ⁊ est tex. Rasis. 16. ꝯtinē. vlt. cap̄. Tertia cā est: q2 somnꝰ in ꝑnᵒ ꝑoxismi ꝓhibet digōnē. rō est q2 nō ꝑmittit cal'm expandi in mā imo suffocat eū sub ea. ¶ Dōm tn̄ ꝙ in ꝑnᵒ ꝑoxismi coacti aliq̄n ꝯcedimꝰ somnū: ⁊ h̄ in corporibꝰ multe sensibilitatis in musculis: ⁊ ꝓprie si cū hec mā est subtilis ⁊ acutissima (Que ex nocumēto rigoris sunt in ꝑiculo.) vn̄ ad se vertit curā: ⁊ sic soluunt duo q̄ ꝯtra hāc ꝯclusionē adducunt. ¶ Dicamꝰ 2ᵒ ꝙ in declinatione virtus ē debilis ꝑ resol'onē ⁊ mā ē paucificata ⁊ ex somno fortificat calor n̄alis: ⁊ iō paucū qd̄ remāsit de mā expellit vel cū sudore vl' isensibili euaporatiōe. Ad rōnē ꝯriā cū di ꝙ somnus ꝓhibet māz a resol'one. Dōm ꝙ per se hoc est verū trahēdo intus cal'm sed cōfortādo virtutē eius est iuuamentū. ¶ Dicamus 3ᵒ ꝙ de ꝯferētia somni in statu ꝑoxismoꝝ sunt s̄mones ambigui ⁊ varij. Aui. n. hic dubitāter loquit cū dicit. ⁊ fortasse nō nocet apud statū. Rasis v̄o 16. ꝯtinētis vlti. cap̄. dicit somnus qui fit in statu paroxismi cōferens erit. Aui. v̄o infra fen. 2. loquēs de somno. dicit totuz illud in statu paroxismorum febris est deterius. Sed Cōciliator d'ria. 108. conat sedare ꝯtradictionē per h̄ ꝙ accipit statū finē ⁊ ꝑncipiuz ⁊ vult ꝙ est deteriꝰ somnꝰ in ꝑncipio status sed in fine statꝰ iuuat. Dynus v̄o ⁊ nos cū eo q̄nq̄ diximus ꝙ somnus in statu ꝑoxismi qui est somnus moderatus est bonus per viā cāe q2 ꝯfortat vir-

Dum 25m

utē ⁊ iuuat ad digōnē māe: sed somnus qui ab Aui. in statu vituperat̄ est somnus diuturnus qui est q̄si qdā subeth. hic ꝓfundus somnus est malus per viā signi: ⁊ deterioꝛ est in statu q̄ȝ in p̄nᵒ paroxismi: qꝛ somnus ꝓfundus in p̄nᵒ ꝑoxismi ꝯsequit̄ nām p̄ncipij ꝑoxismi: ⁊ iō nō sic est vituperabilis: sed in statu paroxismi si fiat somnus ꝓfundus nō fit sine cā magna: cū tūc ex mō caloris expā. si homo sit dispositus ad vigiliā ⁊ nō ad somnū. Alie v̄o expōnes illius textus dant̄ a Dyno ⁊ ab alijs quas diximꝰ. Nos aūt dicamus ꝙ in statu ꝑoxismoꝝ febris est duplex dispō: quarū vna nocet somno: ⁊ alia iuuat̄. Est enī debilitas virtutis ꝑꝑ resolutionē que p̄cessit tēpoꝛe toto augmēti: ⁊ in hac ꝯfert somnus: qꝛ virtutē a resolōne ꝓhibet ⁊ resolutā ꝯfoꝛtat. Est ēt ibi multa multitudo vapoꝝ in toto coꝛpoꝛe: qꝛ caloꝛ totā mām occupauit ⁊ super tota est expāsus: nec in pluri q̄ȝtitate exeunt isti vapores a coꝛpore q̄ȝ sit q̄ȝtitas eoꝝ qui a mā surgunt: ⁊ qui retinent̄ itus: qꝛ tunc nō est status sed declinatio: somno ḡ ꝓuocato vapores isti q sunt in multa multitudine coartant̄ ⁊ versus itus mouent̄. Cōtingit ḡ aliquē hoīem plus iuuari in statu per virtutis ꝯfoꝛtationem qua ꝯfoꝛtatione facta copiosius expellit illos multos vapores ⁊ materiā q̄ȝ fecisset si nō fuisset per somnū ꝯfoꝛtata: ⁊ tūc somnus ꝓdest huic hoī in statu: ⁊ erit hic hō. v̄. g. cholericus macer rarus resolubilis habēs humores plus peccātes acuitate q̄ȝ quātitate. Cōtingit etiā aliquē aliū hoīem ꝯtrarie dispōnis iaȝ dicte in statu ꝑoxismi plus noceri ex multis vapoꝛibꝰ statim in p̄ncipio somni ꝯstrictis q̄ȝ iuuari per virtutis ꝯfoꝛtationē imo nō idigebat ea: ⁊ ille nocebit̄ a somno in statu. Et iō Aui. prudēter locutus est dixit. ⁊ foꝛtasse nō nocet apud statū. ¶ Sed tu dices ita posset dici de p̄ncipio ꝑoxismi ꝙ foꝛtasse iuuat: ⁊ etiā in declinatione paroxismi qꝺ foꝛtasse nocet ꝓpter easdē cās. Dōm ꝙ nō est simile. somnus. n. in declinatione paroxismi est determinatꝰ plus ad iuuandū q̄ȝ ad nocendū: qꝛ virtus est multū resoluta ⁊ vapores sunt pauci. Sed in p̄ncipio paroxismi somnus est plus determinatus ad nocendū q̄ȝ ad iuuanduȝ: qꝛ tota mā ⁊ vapores sunt itus clausi quos somnus magis claudit nec virtꝰ est resoluta adhuc. ¶ Dicamus q̄rto ꝙ augmētū est tp̄s qꝺ q̄ȝtū ad partē suā versus p̄nᵐ hȝ iudiciū ex somno sicut p̄nᵐ ⁊ reliq̄ pars sicut status. Et iō Aui. tacuit de eo: ⁊ sic etiā itellexit Rasis. 16. ꝯtinentis. sed Rabimoyses ꝯsiderauit ꝙ in p̄ncipio paroxismi somnus plus nocet q̄ȝ in aliq̊ alio tēpoꝛe: ⁊ ꝙ in oībꝰ alijs tēpoꝛibꝰ vel iuuat ⁊ nō nocet vel minus nocet: ⁊ totū hoc vocauit iuuamētū respectu nocumenti magni qꝺ facit in p̄ncipio paroxismi: ⁊ ideo dixit in cōmēto p̄mo secunde particule afoꝛ. per nos trāslato ex arabico. Tempoꝛa in q̄bus iuuabit somnus sunt postq̄ȝ erit cōpletum p̄nᵐ paroxismi ⁊ augmēti: ⁊ multomagis in tēpoꝛe statꝰ: ⁊ vtilius qꝺ est de somno est in tēpoꝛe declinationis. ¶ Quartā dubitationē omittimus qꝛ timemus hic ꝓlixitatē. cōitas tñ loquentiū idē dat iudiciū de somno in declinatione vniuersali moꝛbi ⁊ particulari: imo vt al's declarauimus super afoꝛ. p̄ scd̄e ꝑti. qui dicit. In quo moꝛbo somnus laboꝛē prestat: moꝛtale. maxime verificat̄ de declinatione vniuersali moꝛbi que est declinatio mēdosa siue falsa: debet eniȝ somnus in declinatione ꝓpꝛie vniuersali iuuare. Et ꝯsimiliter dicunt ꝙ in p̄ncipio vniuersali febris caloꝛ est submersus sub mā: ⁊ ideo nō tāto tēpoꝛe debet homo doꝛmire in p̄ncipio vniuersali moꝛbi q̄ȝto debet doꝛmire in declinatione sed parū: in tēpoꝛibus aūt medijs medio mō. Et tu ꝯsidera ꝙ in febꝛe ꝯtinua in qua tempoꝛa vniuersalia sunt distincta a tēpoꝛibus paroxismi expectat̄ in mā digō que est alia a digōne que expectat̄ in mā vnius paroxismi iterpolate: est enī digō māe ꝑoxismalis vt actu ꝑoxismat quasi quedā ꝯtinua euapoꝛatio ⁊ expansio caloꝛis super eā. Et in hoc aliqual'r pōt esse diuersuȝ iudiciū somni in p̄nᵒ ꝑoxismi vl' exacerbatiōis ⁊ p̄nᵒ totali febꝛis ꝯtinue. Et ꝯsidera ꝙ in statu cōtinuarū acutarū p̄nt esse diuersitates dispōnū ad diuersas crises in q̄bus pōt somnꝰ iuuare ⁊ in q̄busdā nocē foꝛsan: scias ergo illud.

¶ Et non pꝛohibeas ei aquā frigidam: nisi fuerit humoꝛ qui est in eo crudus ⁊ grossus: tunc enim pꝛohibet digestionem.

¶ Quoniā Auicē. dixit supꝛa: qñ tu infrigidas nō infrigides cuȝ eo in quo est stipticitas in p̄ncipio harū febꝛiū. volebat per hoc dare cañ. in infrigidatione qñ medicus ꝯuertit intētionē suā ad partē febꝛis: ⁊ vt apparet iste cañ. est ḡnalis multū ⁊ indeterminatꝰ: ⁊ iō vult reuerti ad loquēdū de determinato ifrigidatiuo. s. aqua frigida quā multotiēs febꝛiētes affectāt: ⁊ ostendet̄ de ea qñ ⁊ in q̄bus febꝛibꝰ cōpetet bibita ⁊ extra apposita. Et p̄mo ponit cañ. in eius vsu per potū. Scd̄o per balneū ibi (Jmmo cū videris ⁊c̄.) ¶ Pꝛima in tres. Pꝛimo dat cañ. quēdā ḡnalē in concessione vel nō pꝛohibitione aque frigide. Scd̄o qꝺ dixit ꝓbat. ibi (Et scias.) Tertio cañ. illū ꝑticularīꝰ distinguit. ibi (Nisi sit stōchꝰ aut epar.) ¶ Cōsiderādū ꝙ aque frigide vsus per potū posset eē vel syrupuȝ cū ea limphando ⁊ oēȝ suū potū vel de ea pura bibēdo. ⁊ q̄uocūq̄ȝ itelligat̄ vult Aui. ꝙ nō ꝓhibeas febꝛiēti frigidā aquā nisi sit humoꝛ grossus ⁊ cū hoc sit crudus: ⁊ cām assignat notam. Et qꝛ iste cañ. statim ab Auicē. declarat̄: ideo nō est hic super eo insistēduȝ.

¶ Et scias ꝙ quando flobothomia iuuat: deinde vteris via mala: tunc non purgabitur.

¶ Hic ꝓbat qꝺ dixit. ⁊ est ꝙ ꝯcedat̄ aq̄ frigida febꝛiēti ⁊ adducit duas rōnes. Pꝛima est ꝙ aliqñ potus aque fride cōplet curā: ⁊ si ipsa nō det̄ nō curabit̄ infirmus. hoc aūt sic dicit: qꝛ aliqñ medicꝰ facta flobothomia qꝛ videt alleuiationē ifirmi nō curat amplius de eo ⁊ ipse nō curat̄: ⁊ tñ si dedisset de aq̄ frida in potu fuisset curatus: ⁊ hoc est qꝺ dicit: qñ flōmia iuuat: deinde vteris vtēs via mala. s. nō dādo aquā fridā que dari dȝ nō purgabit̄. i. nō curabit̄. ⁊ totū hoc dicit Aui. qꝛ febꝛes in q̄bꝰ possumꝰ vti secure aqua frigida sunt febꝛes synoche: ⁊ illis flōmia est maximū auxiliū: ⁊ maxime alleuiās. medicus igit̄ qꝛ aliqñ facta flōmia vidit infirmum multū alleuiari nō curat amplīꝰ de eo: ⁊ nō dat aquā frigidaȝ que esset cōplemētū cure eiꝰ: imo facit redire ad vinū limphatū: ⁊ tūc nō libat̄ iste febꝛicitans imo peioꝛabit̄. ¶ Al'r iste cañ. ēt a me exponit̄ ꝙ existēte aliq̊ humoꝛe grosso: flōmia aliqñ facta iuuat: et tu credis ex hoc ꝙ febꝛis sit sanguinea. s. illa que est cā ꝯiūcta febꝛi ⁊ vteris via mala: qꝛ das aq̄ȝ fridā quā nō debes dare: qꝛ magis igrossat illā mām: tūc nō purgabit̄ illa mā nec sudoꝛe nec alia euōne: imo magis igrossabit̄: ⁊ hoc ꝓbat per cañ. pꝛedictos.

¶ Sed dubitat̄ de hac expōne quō est possibile ꝙ flōmia ꝯferat: ⁊ tñ aq̄ frida igrossat māȝ. ¶ Dōm ꝙ lȝ plures modi dicēdi possint dari vnus tñ est qui itelligit̄ ex ꝓpōne q̄rta qōnis superius mote: ⁊ est ꝙ ponamus istū casum sic: ꝙ aliqs sit febꝛiēs de cholera grossa vel flegmate separato a sanguine: ⁊ cū hoc hēat multā repletionē ex sanguine qui statim icipit iflāmari: cū icipit cholera illa grossa vel flegma putrefieri: vnde cogimur ad flōmiā nō solū: qꝛ timemꝰ de iflāmatiōe illiꝰ sanguīs: ⁊ de suffocatione ex eo: vel cursu ad p̄ncipalia mēbꝛa ⁊ suffocātia al's suffocatiua loca: sed qꝛ nā grauata ista plenitudine nō pōt vacare digōni illiꝰ cholere vel flegmatis: nec ex flōmia illa chol'a peioꝛat̄: vt supꝛa diximꝰ: imo melioꝛat̄: qꝛ nā pōt illi digerēde vacare alleuiata a repletione: facta ḡ flōmia ⁊ alleuiato ifirmo credit ignarus medicus istā eē febꝛē sanguineā: qꝛ ꝯtulit flōmia: ⁊ qꝛ est foꝛtis flāma caloꝛis ꝑꝑ caloꝛē cholere vel flegmatis ꝓfunde putridi deceptꝰ in h̄ dat aquā frigidā que illā cholerā grossam crudā magis igrossat: vnde non purgabit̄: vsus ḡ fuisti via mala. ¶ Tertia expositio est ēt mea ꝙ Auicē. te ꝯfoꝛtat ꝙ lȝ facta flōmia iuuet: tñ nō dimittas facē post flōmiā ea que expediūt de lenificatione vētris ⁊ ꝓuocatione ⁊ rarificatione: qꝛ his omissis vteris via mala ⁊ nō purgabit̄ ⁊ nō liberabit̄ ifirmus: ⁊ hoc dixit ꝑꝑ medicos blāditiuos qui vidētes facta flōmia ifirmū multū alleuiatū statiȝ dimittūt regimē reliquū laudabile ⁊ assentiūt lasciuie febꝛiētis de nō clysterizādo nec sumēdo syrupū: imo nec dietādo: sed ampliāt se ad carniū exhibitionē ⁊ vini. ¶ Quarta expō est Dyni ⁊ Frācisci de pedemōtiū. ⁊ dicūt ꝙ. A. vult cañ. h̄. 9. ter. c. 5. ⁊ est ꝙ aliqñ in fe. synocha est indigētia flōmie ⁊ medicꝰ nō facit illā: aut ꝑꝑ erroꝛē: aut ꝑꝑ foꝛmidinē laboꝛātis vel astantiū: ⁊ tūc dȝ dari frida aq̄: ⁊ iō dicūt ꝙ l'ra vult dicere via alia ⁊ ꝯstruit̄ sic. Et qñ flōmia iuuat. i. de se esset iuuatiua ⁊ nō purgabit̄. i. nō flōmat̄ ꝑꝑ ignoꝛātiā medici vel foꝛmidinē laboꝛātis ⁊c̄. deinde vteris via alia. i. dabis in potu aquā frigidā: ⁊ h̄ est qꝺ Gal'. dicit. 9. tera. c. 5. Si v̄o coactꝰ fueris qñq̄ȝ curare infirmū a quo nō solū antea relictuȝ est auxiliū flōmie: sed ⁊ nūc aut ꝑꝑ insciam medicoꝝ aut laboꝛātis aut famulātiū foꝛmidinē in p̄senti tēpoꝛe ꝓhibitꝰ fuerit auferre sanguinē ad frigide aque dationē veniēdi. Et dicit Dynus. Si l'ra dicit via mala debet sic exponi: ⁊ scias ꝙ qñ flōmia iuuat. i. iuuare d̄beret eo ꝙ eēt vtilis: deinde vteris via mala. i. pꝛopter aliqueȝ erroꝛem nō purgabitur. i. nō flobothomabitur. supple tu da aquā frigidam. hec expositio est violenta: vt apparet.

¶ Humoꝛis aūt cholerici digestio est vt conuersus a sua subtilitate fiat spissus: ⁊ aq̄ q̄dē frigida facit illud.

¶ Hec est scd̄a ratio ad ꝓbandū cañ. premissum q̄ȝtū ad id qꝺ general'r ⁊ in ꝯfuso itēdit: ⁊ est ꝙ aliqñ ꝯcedit̄ febꝛicitātibꝰ aq̄ frigida mā nō exn̄te grossa sed subtili: h̄ ꝓbat̄: qꝛ si mā est subtilis cholerica aq̄ frida ꝯuenit. nā digerit illā: cū eiꝰ digō sit ispissatio. ⁊ in hoc Aui. inuit ꝙ qñ medicus ꝯuertit suā intentionē ad febꝛē ⁊ ad cām in quadā febꝛe vt cholerica: de cholera subtili pōt perficere vtrāq̄ȝ intētionē cū potu frigide aque: qꝛ infrigidat ⁊ digerit materiā quā postea natura confoꝛtata expellit vt ponet.

¶ Nisi sit stomachus aut epar debile. Aut sit frigidū. Aut sit in viscaribꝰ apostema. Aut sit in visceribꝰ doloꝛ. Aut sit cōplexio eis pauci sanguis. Aut caliditas eiꝰ inata debilis quare debilitat̄ post potū aque fri-

gide. Aut si nõ sit ꝯsuet⁹ potare aquã fridã sicut illi q̄ sunt de regione calida. Isti eni spasmant velociter et associat eis singult⁹. Et extenuatus est de hac sũma.

¶ Hic cañ. exhibitiõis aque frigide ꝑticularius distĩguit: lꝫ. n. bñ sit dc̃m ꝙ aq̃ frigida det nisi mã sit cruda ⁊ grossa ⁊ det si mã est cholerica subtilis: hoc tñ nõ sufficit: sed alia cũ his opꝫ attẽdẽ ⁊ q̄ ꝓhibẽt aquã frigidã dari ⁊ que ꝯsentiũt. Primo ergo oñdit que sunt illa que ꝓhibẽt aquã frigidã dari. Scḋo que sunt illa que cõsentiunt ⁊ indicãt dari eaꝫ. ibi (Ubi aũt mã.) Tertio qd sequit ex datione fride aque qñ dat vbi ꝯuenit ꝯcurrẽtib⁹ eis que dari indicãt. ibi (Multotiẽs.) Quarto qd fiendũ qñ idicationes iste sibi aduersant. ibi (Et qñqꝫ iterũ.) Quinto ostendit nocumẽta que sequunt ex potu frigide aq̃ cũ dat vbi nõ licet bibere eã: qꝛ contrariant nobis indicationes. ibi (Et cum nõ licet ⁊c̃.)

¶ Cõsiderãdũ circa ꝑmã partẽ ꝙ Aui. tangit octo ꝯditiones ꝓhibentes in febrib⁹ putridis ⁊ in alijs dispõnib⁹ dari aquã frigidaꝫ.

¶ Prima est debilitas alicui⁹ nobilis vel ꝑncipalis mẽbri qḋ itellexit cũ dixit. si sit stõch⁹ aut epar debile. ita ẽt si sint mẽbra anhelit⁹ vel viscera vel renes vel intestina ⁊ alia. hec aũt debilitas est ꝓꝑe texture laxitas: de q̊ loqt ꝑ lib. fen. 2. ca. de causis debilitatũ. ⁊ pñt poni ẽt debilia ex alijs causis. ex potu ꝗ aque fride ista mẽbra ꝑcutiunt frĩdo penetrãte ĩ illa: vñ destruunt in eoꝝ opõnib⁹. ⁊ sic ille de quo loquit. G. 7. tera. ca. 8. ex fride aque potu ꝑꝑ meri debilitatẽ nõ potuit deinceps deglutire. ⁊ ẽt Aui. statiꝫ ponet.

¶ Secunda conditio est mala cõplexio frigida in stomacho vel epate vel alio nobili membro vel principali: vnde vt dictũ est ex frigide aque potu addito frigore poterit destrui eoꝝ operatio.

Du^m 26^m ¶ Tertia ꝯditio est apã in aliquo viscerũ. Cõtra: qꝛ in. 9. tera. ca. 5. dicit herisipilã aliqs nõ alr sanabit ꝗ potu aque fride. ⸿ Dõm ꝙ apostematio mẽbri interioris ꝓhibet aquã frigidam ꝓpter duo. Primo qꝛ mẽbrũ apatũ est debilitatũ ⁊ distractũ in suis partib⁹: vnde aq̃ frigida subito occurrẽs vehemẽter ipm percutit: nõ aũt sic fieret in apatib⁹ sub cute exteriori ꝓpter cutis duritiẽ ⁊ densitatẽ respectu laxitatis ⁊ raritatis mẽbroꝝ iterioꝝ ⁊ eoꝝ pãniculoꝝ. Scḋo qꝛ aq̃ frigida ꝓhibet resudationẽ que ab apatib⁹ interiorib⁹ fit saltẽ: qꝛ materias ꝯstringit poris clausis. Aliqñ tñ est tãta iflãmatio apatis ꝙ timem⁹ de ꝯsumptione infirmi ⁊ de apostemati mẽbri dissipatione ⁊ cõbustione: ⁊ iõ damus aquã fridaꝫ coacti potius volẽdo mẽbrũ debilitari in aliq̊ si debilitabit: ⁊ volentes pro illo ꝑmo occursu mãm ꝯstringi ꝗ velimus infirmum fornace apostematis cõburi. Et ꝓprie hoc ꝑeligimus quãdo apostema est cholericũ de cholꝰa subtili ꝑꝑ cãꝫ notã. ⁊ sic itellexit. G.

¶ Quarta conditio est dolor qꝛ ponit membrũ passibile ⁊ receptibile vehementis alꝰs vehementer impressionis ab aqua frigida.

¶ Quinta cõditio est sanguinis paucitas: ⁊ intellexit paucitatẽ ex egritudine ꝓlixa vel ex nã vel ex alia cã: vnde membra sunt frigida nuda calore naturali ⁊ vehemẽter ꝑcutibilia ab aqua frigida.

¶ Sexta conditio est innata caliditas. i. radicalis debilis: ⁊ itelligit per istos homines qui a pꝛĩcipio generationis generati sunt cum debilitatione omnium principalium ⁊ paucitate spirituum in eis: vel sunt tales ex etate vt senes: ⁊ isti differunt ab illis qui sunt pauci sanguinis: quia paucitas sanguinis potest esse solo defectu epatis: iste aũt hꝫ oĩa principalia debilia ex nã vel etate.

¶ Septima conditio est inconsuetudo potandi aquã frigidã sicut illi qui sunt de regione calida: qꝛ habent aquas calidas: vt dicũt quidam. nos aũt habuimus scholarẽ qui fuit vt asserebat in partibus Ethiopie. ⁊ dicit ꝙ omnes bibunt aquas calidas ⁊ nullus vnqꝫ bibebat aquã nisi aliqualiter calefactã: aliter aũt crederet mori. isti enim sunt consueti bibere aquã calidã: si bibunt frigidã spasmant velociter: qꝛ adueniente aqua frigida inuenit membra rara ex cõtinuato potu calido: vnde percutit ea subito ⁊ cõgelat: ⁊ qꝛ frigidum est insuetum magis eis nocet: ⁊ ex hoc fit spasm⁹ ⁊ fit singultus ꝓpter nocumentũ a frigido in ore stomachi: quomõ aũt frigidum sit causa singultus: vide lib. 3. fen. 13. cap̃. de singultu.

¶ Octaua ꝯditio est extenuatio: ⁊ est notũ quõ sit de summa ꝓhibentiũ dari aquã frigidã. Quidã aũt sunt q̄ istas ꝯditiones reducunt ad numerũ cũ ordine diuidẽdo res nãles nõ nãles ⁊ ꝯtra naturã. nos aũt excusamur ab hoc: qꝛ est locus ad introducendos.

¶ Ubi aũt materia calida aut grossa iaꝫ digesta est ⁊ corpus est carnosuꝫ: ⁊ caliditas ĩnata exuberãs ⁊ virtus est fortis ⁊ viscera sana: nõ frigida eoꝝ cõplexio radicalis nõ insueta aque frigide: imo assueta aq̃ frigida valde: tunc aqua frigida est melior res.

¶ Hic ponit conditiones vel res que consentiunt vel indicant dationem frigide aque: ⁊ sunt conditiones octo.

¶ Prima est ꝙ materia sit calida. s. subtilis. indicat autẽ ex parte caloris fortis: ⁊ ex parte subtilitatis indigentis inspissatione.

¶ Scḋa cõditio est ꝙ sit digesta si materia est grossa: ⁊ hoc est qḋ dixit. Aut grossa iã digesta. ⁊ est sermo Rasis. 16. continẽ. vlti. ca.

¶ Sed dubitat que mã grossa digesta est ista ĩ q̄ dam⁹ fridã aquã. Du^m 27^m ⸿ Dicem⁹ ꝙ per hãc mãm grossam itelligimus illã cũ q̄ ꝗuis sit digesta ꝯiungit fortis flãma febris vt indicet extinctionẽ cũ forti frĩdo quale est fridũ aque: talis aũt mã est aliq̊ cholera grossa vel sanguis q̄ dꝛ grossus respectu mãe cholerice. si ꝗ cholera sit grossa ⁊ digesta ⁊ fortis flãma indicet fridã aquã alijs sentiẽtib⁹ põt dari: qꝛ extincto calore virtus ꝯfortabit ⁊ expellet mãm quã inuenit digestã. si aũt cholera eẽt idigesta ꝗuis calor febrilis extingueret ⁊ ꝯfortaret virtus: ex hoc nõ posset tamen materiã indigestam expellere: quare magis adderetur putredo ⁊ cõstricta a frigido peioraretur. similiter in febre sanguinea sine putredine qꝛ materia est digesta põt dari frĩda aqua. si aũt sit cum putredine que digõni opponit iudicandũ erit de ea vt dicet in hoc cap̃.

¶ Tertia ꝯditio est ꝙ corp⁹ sit carnosum. rõ est qꝛ mẽbra neruosa carne coperta minus percutiunt a frigida aqua: vt. 9. tera. cap̃. 5.

¶ Quarta conditio est ꝙ caliditas ĩnata exuberetur: qꝛ sit homo multi caloris vl' multe caliditatis ex natura ⁊ etate: ⁊ cã est nota.

¶ Quinta conditio est ꝙ virtus sit fortis scilicet principalium: ⁊ iam apparet hoc ex oppositis conditionibus.

¶ Sexta conditio viscera sana. s. apostematis priuatione: ⁊ priuatione alterius determinate debilitatis facientis ea percussibilia a potu aque fride: nõ. n. possunt dici vere sana cũ iste sit febriẽs.

¶ Septima conditio nõ frigida cõplexio eoꝝ radicalis. i. ĩnata cõplexio eoꝝ nõ est frigida: vnde nõ sunt nerui percussibiles a frigido qꝛ sunt in sũma neruoꝝ calidoꝝ: ⁊ in hoc etiã innuit ꝙ sint copiosi sanguinis: si exponat radicalis. i. nãlis innata ⁊ influens: lꝫ multitudinẽ sanguĩs potuerit dare ĩtelligi ꝑ multitudinẽ carnis.

¶ Octaua conditio est consuetudo potus aque frigide. cum igitur materia feb. ⁊ caloris febrilis indicant aquam frigidam ⁊ omnia alia ꝯsentiant eam dari ⁊ nihil eã prohibeat ipsa est melior res.

¶ Multotiens enim adiuuat ad expellendã materiaꝫ cum solutione nãe: aut per vomitũ aut per vrinã aut per sudoreꝫ aut per oĩa illa quare fit statim vt sanet. Et quãdoqꝫ dat in potu medicus de aq̃ frigida infirmo quãtitatẽ plurimã: adeo donec color eius fiat viridis ⁊ tremat: que sit saltem perueniens vsqꝫ ad eminam vnã ⁊ dimidiam. Et fortasse conuertit febris ad flegmaticã: ⁊ fortasse confortat natura ⁊ expellit materiam cũ sudore ⁊ vrina ⁊ fluxu vẽtris ⁊ est sanitas.

¶ Probat quod sit melior res: ⁊ hoc est ostendere vtilitates que ex eius datione sequuntur: siue potetur in quantitate non multa siue in quantitate valde magna.

¶ Considerandum ꝙ hoc iuuamentum est: quia virtus confortat sedata flãma feb. vnde materias expellit per loca apta euacuationum ꝭm diuersitatem materierum ⁊ aptitudines corporum.

¶ Sed dubitatur si ista feb. est sanguinea qualis erit materia que expellitur per has partes erit ne sanguis. ⸿ Dõm ꝙ si feb. nõ est sanguinea sed est. ꝟ. g. cholerica expellet illa cholera ⁊ alie materie si sint cum ea corrupte. si aũt feb. sit de sanguine cõtingit multotiens cũ eo reliquas plures materias corrumpi que euacuate vomitu vel vẽtre vel sudore vel vrina ostendent ꝓprios colores. mã aũt sanguinea apti⁹ eũabit sanguine nariũ vel per mẽstrua vl' per hemorroidas: lꝫ. A. nõ faciat de hoc mẽtionẽ: ⁊ si illũ sanguinẽ ꝯtingat pelli vomitu vel vẽtre vel vrina vel sudore: ostẽdẽ ẽt poterit ꝓpriũ colorẽ. Qꝛ aũt ꝟtute pellẽte sanguis possit vomitu iuuatiue euacuari apparet. 3 cañ. fen. 13. ⁊. 7. tera. cap̃. 11. per fluxum vẽtris apparet. 3. cañ. fen. 14. tract. 4. ꝙ per vrinã apparet. 3. cañ. fen. 19. ꝙ per sudorẽ dixit Aristo. 3. de partibus aĩaliũ. cap̃. 12. al'. 5. possibile tamẽ est ꝙ feb. sit sanguinea: ⁊ cessabit per euacuationẽ materierum que non erunt sub forma sanguinis: ⁊ hoc erit qꝛ sauguis in illas corrumpit. G. aũt. 9. tera. c. 5. sentit ꝙ natura accipit bonuꝫ sanguinẽ pro nutricatione ⁊ materias alꝰs malas expellit: vnde dicit ꝙ ex aque frigide potu calore extincto nã particulariũ roborata solidarũ aĩalis humoribus qui sunt ꝑsubtiliati opponet vt q̄cũqꝫ suaues ⁊ nutrire sufficiẽtes: hos quidẽ trabit ad eas: inutiles ꝟo abijciat aut per ventrem aut per cutim.

¶ Cõsiderãdũ scḋo ꝙ quãtitas que dat in potu de aqua frĩda est diuersa ꝭm diuersitatẽ iflãmatiõis feb. est. n. magna latitudo ĩ calore hui⁹ feb. arsiue que ĩdicat dari aquã frĩdã: vt bñ dixit Auer. 7. colliget. c. 8. ⁊ diuersificat ẽt ꝗtitas exhibitionis ei⁹ ꝭm multa alia que per te ꝯsidera. nõ ꝗ oĩb⁹ q̄bus cõcedimus aquã frigidaꝫ ꝯcedimus in ꝗtitate vltima que est ꝗtũ potare pñt: vñ inde ꝑueniant ad tremorẽ ⁊ quãdã liuiditatẽ coloris quã vocat. A. viriditatẽ: ⁊ hoc ꝓpter multã ⁊ subitaꝫ ĩfrigidationẽ: sed facim⁹ hꝰ qñ flãma feb. est valde vltima ⁊ ora calꝰa ⁊ oĩa ꝯsentiũt põt dare bi-

Du^m 28^m

bere quātū vult: alijs aūt pōt sufficere q̄titas minor vt mensura vasis ꝑm tuā estimationē. per minā aūt videt̄ itelligē hic copiosam q̄titatē: vñ. G.9. tera. nō determinat se ad q̄titatē mēsure: sȝ dicit ꝙ dȝ bibere q̄tū laborās voluerit: ꝛ hoc est ꝑm diuersitatē in hoib': q̄re bene fecit. G. ꝙ ad mēsurā nō se determinat. Mina ēt nō est magna q̄titas: qꝛ est. 20. vncie vel. 17. sȝ in h̄ pōdere inueniat̄ diuersitas ꝛ forsan per minā itelligit mēsurā alicuius vasis.

¶ Cōsiderādū tertio ꝙ potus aque frigide qui ꝯuertit febrē qñqȝ ad flegmaticā est ꝓprie potus iste multe q̄titatis vltra quē non itur in q̄titate: ꝛ hoc qꝛ mām illā. x̄.g. sanguinē valde infrigidat ꝛ ingrossat: vt nō sit poſſe virtuti post infrigidationē illū expellere quare remanēs putrefit ꝛ fit febris de sanguine flegmatico. ꝛ al'r pōt imaginari febrem fieri flegmaticam ex hoc potu. ꝛ medicus aliquādo preeligit hanc febrem cōuerti in flegmaticam potius q̄ velit subito ex ardenti flāma infirmū mori: vt dixit Auer. 7. colli. cap̄. 8. ꝛ Rasis. 17. conti. cap̄. 4. Qꝛ aūt virtus confortata hoc vltimo potu possit materias per suas vias expellere notum est.

30 ¶ Et quādoqȝ iterum sunt quedā prohibentia deinde timet̄ malitia caliditatis ꝛ sitis: ꝛ existimas ꝙ ꝑuenit̄ per eam ad ariditatem vel extenuationē: tūc non ꝓhibeas aquā frigidā. nā additio apostematis ꝛ cruditatis eius melior est q̄ extenuatio. Et syrup' q̄dē acetosus qñqȝ etiā sedat sitim ꝛ incidit ꝛ soluit. Et nocumentū ipsius apostematis nō est plurimū sicut nocumētū aque ꝛ nō est ei vis aggregādi materiā ꝛ inspissandi eā. Et similiter iulep plurime cōmixtionis.

¶ Hic vult ꝙ qñ nō oīa ꝯcordant in iudicādo frigidā aquā intendas ad fortiores īdicatiōes. x̄.g. aliqs febrit febre cū apate epatis: apa ꝓhibet dari aquā frīdā: qꝛ addit in illo ꝯstringēdo mām in eo ꝛ īgrossando īcrudat: sed si vehemētia febris ꝛ molestia sitis ꝛ timor extenuationis vltime indicāt dari frigidā aquā tūc nō ꝓhibeas aquā frigidā. nā melius est. i. minus malū ꝙ apostema aliq̄liter augeat̄ ꝛ materia incrudet̄ q̄ ꝙ moriat̄ arefactus.

¶ Cōsiderādū aūt ꝙ Aui. oppositū iudicium dat intelligi. s. ꝙ aliqñ sunt quedā indicātia dari aquā frigidā: sed timet̄ augmentū apostematis aut aliqḋ aliud grāde periculū ex potu frigide aque: vñ nō dam' eā: ꝛ hoc totū remanet in iudicio assistētis ꝛ deliberantis medici per bonitatē existimatiōis sub canonib' ſcialib' ꝛ habitu experimētali. ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ qñ stāt iste ꝯrie indicationes Aui. vult ꝙ si in meliorē ꝛ securiorē viā potes ducē facias illud: vt si sufficit dare syrupū acetosum cū aq̄ aut iulep plurime cōmixtionis. cū aq̄ enī pauce cōmixtionis est plus nutriēs ꝛ minus extiguēs ꝛ dare ista cū aqua est securius q̄ dare aquā purā: qꝛ cū hoc ꝙ isti potus extinguūt calorē ꝛ sedāt sitim nō sic nocēt apostemati: vt notū est: ꝛ iste cañ. est posit'. 17. ꝯtinētis. 4. cap̄.

Du.m 29.m ¶ Sed tu dices dabo hos syrupos cū aq̄ frigida vl' cū calida. ¶ Et dōm ꝙ si ꝓcessus tuus ad dandū hos syrupos est cū est fortis indicatio de aqua frigida timore extenuatiōis ꝛ sitis tñ audaciam tuā refrenat apa vel cruditas aliq̄ in mā vel oppil'o dabim' eos cū aq̄ frigida: qꝛ damus eos vt malitiā illam minuāt frigide aque quā dare volebam'. Si aūt i tua estimatiua caderet hec oīa posse melius ꝑfici si aq̄ det̄ cū predictis syrupis nō frigida facias.

31 ¶ Et cū non licet vt bibat aquā frigidam ꝛ fit audax super eam timeat̄ ꝙ non faciat accidere cōstrictionē poroꝝ quare fit cā febris alterius cum euentu oppilationis alterius: ꝛ fortasse erit vehementior prima.

¶ Hic ꝯsidera ꝙ ei nō licet bibere eā in febre in q̄ oīa ꝯdicūt huic potui aut vehemētiora. si ḡ illud qḋ ꝓhibet est grossities ꝛ cruditas materie addit in grossitie ꝛ cruditate ꝛ facit aliud genus oppilationis: ꝛ poſſe est ꝙ plures ꝑtes oppilet: ꝛ ex hoc fit noua putredo ꝛ noua febris ꝑꝑ īnouatā esse mām. s. in dispōne vel in actu potu aque frigide nō extinguit̄ febris sed remittit̄ ꝛ tūc reuertit̄ intēsior q̄ ꝑus. Ampli' ex hac īfrigidatiōe possent generari māe alie ꝑm ſpēm a mā que febrē faciebat: ꝛ fiet alia febris. G. vō breuius se ab hoc expediuit vt apparet. 9. tera. cap̄. 5.

32 ¶ Et qñ obuiat mēbro debili corrūpit opōnem ei': ꝛ multotiēs facit deglutitionem difficilem ꝛ facit difficultatem anhelitus ꝛ facit accidere tremorem ꝛ spasmum ꝛ debilitatem vesice aut renis aut colon. Et ille quem plurimū oportet ex eis ꝓhibere a potu aque frigide est cui nocet in sanitate sua.

¶ Hec sunt notata ex. 7. terap. cap̄. 8. ꝛ. 9. cap̄. 5. ꝙ aūt frigida aqua ꝑcutiat neruos ꝛ possit esse cā tremoris vel spasmi notū est h̄nti sciam fen. 2. tertij cañ. Aut colon. i. intestini qḋ cūqȝ sit: sed expssit de colon: qꝛ multū appropinq̄t stōcho ꝑȝ sitū vt anathomia ostēdit: sȝ mōstruose ꝯriū viderim' i anathomia quā. i h̄ āno fecim'.

¶ Cōsiderādū ꝙ aliqs est q nō est ꝯsuet' aquā frigidā bibere: tal'r ꝙ quotiēs eā potauerit nocet̄ ab ea: ꝛ de isto certū est iudiciū ꝙ potus frigide aque est ei nociu'. Alius est q est insuet' frigida aq̄ ꝛ est assuet' calida: ꝛ isti ēt certe aq̄ frigida est nociua. Ali' est q sȝ nō sit ꝯsuet' potare aquā frigidā nō tñ est nocit' ab ea si aliqñ eā potauit: ꝛ de isto argumētat. G. 9. ter. c. 5. ꝙ si iste aliqñ coact' est ad potū frigide aque nō nocet̄: ḡ minus nocebit̄ ille q cōsuet' est potare aquā frigidā sine nocumēto. de hoc aūt lege hystoriā a Gal'. in lib. de virtute ꝯsuetudinis loquente de quodā Ar. militinensi primatū tenente in omni peripathetica theorica ꝛc̄.

¶ Immo cum videris calefactionem fortem ꝛ complexionem calidam ꝛ siccā ꝛ euacuaueris: tunc quādoqȝ ꝯcedes īfusionē fieri in aqua frigida apud declinationē ꝛ apparitionē digōnis ꝛ euacuationē humoꝝ: ꝛ nō est malū vt administret̄ balneū ꝛ pot' vini cōmixti subtilis ꝛ inūctio cū oleis lenificantibus. 33

¶ Loquit̄ de vsu aque frigide ab extra per modū īfusionis. i. balnei: ꝛ gr̄a hui' loq̄t̄ de balneo aque calide ꝛ sibi sil'ibus in virtute.

¶ Cōsiderādū ꝙ per infusionē possumus intelligere ꝙ ponant̄ extremitates in aqua frigida vt apparebit cap̄. de cura tertiane. vl' ꝙ totū corp' ponat̄ in aq̄ frigida: ꝛ hoc est ꝯsonū dictis. G. 11. ter. cap̄. 9. Tangit aūt ꝯditiōes que ad hoc req̄runt̄ q̄tuor. Prima ꝙ sit fortis īflāmatio. Scd̄a ꝙ cōplexio sit calida ꝛ sicca. Tertia ꝙ euacuaueris. i. lenificaueris ventrē si expedit. Quarta ꝙ sit in vera ꝛ manifesta declinatiōe fe. ꝛ h̄ scit̄ qꝛ ꝑcesserint signa digōnis ꝛ euacuatio māe per nām vel artē. ¶ Et iste ꝯditiones oēs sunt note nisi illa que vult ꝙ corp' sit calidū ꝛ siccū: cū tñ superius docuerit dare aquā frigidam calido ꝛ humido ꝛ carnoso. ¶ Dōm ꝙ aq̄ frīda ab intra securior est carnoso cū nō obuiet mēbris raris: sed ab extra intētione infrigidandi ꝛ remouēdi calidū qḋ febris putrida īprimit vel īpressit melius ꝯcedit̄ calido ꝛ sicco corpori: forsan enī in carnoso timeret̄ de additiōe calefactionis int' ꝯclusō calore: ꝛ iō cessat corruptio l'r̄e quā q̄dam hic faciūt dicētes ꝙ vult dicere cōplexionē calidā ꝛ humidā. Sed text'. G. videt̄ ꝯrius his dictis. 11. tera. vbi dicit. Si x̄o ꝛ bene carnosus fuerit ꝛ ꝯstitutio calida ꝛ sicca ꝛ si in piscinā natatoriā eū īmiseris frigidā non nocebit̄: qꝛ ꝑm tale tp̄s ꝓyciēs eū in aquā frigidā oīno mox sudabit: ꝛ vēter eoꝝ est q̄bus erupit cholera. Et nos dicamus certum esse ex ꝑncipijs Gal'. 3. de cōplexionib' cap̄. 5. ꝛ in cōmē. afoꝛ. 22. 5. par. Est aūt vbi in thetano ꝙ aq̄ frīda ab extra occurrēs in corporib' carnosis vigorat intus calorē. ḡ cū Gal'. dicit bene carnosus intelligit ꝙ nō sit multū macer: ita ꝙ ex balneatione in frigida aqua ꝑcutiat̄ in neruis taliter ꝙ spasmet̄ vel aliter praue noceat̄: ꝛ forsan hic est q ante febrē erat bene carnosus: ꝛ febris eū ita macrū fecit ꝙ ex frigide aque vsu ab extra nō inflāmabit̄ sed infrigidabit̄ q̄tū sibi expedit. ¶ Aliter dicere possumus ꝙ ex balneo aque frigide medicus vult vel caloris extictionē: ꝛ istā facit in corpore calido ꝛ sicco in qḋ penetrat: sed suspicatio est de superflua infrigidatione ne solidas particulas aīalis percutiat. vl' vult quēdā caloris nāl'is ꝯfortationē ex reuocatōe ad ītus ꝛ reflexione ad extra: ꝛ cū h̄ quādā debitā infrigidationē nō ꝓfundā multū nec peruenientē cū substātia frigide aque: ꝛ hoc fit ꝯueniētius in carnoso. vnde. 10. tera. cap̄. 10. Gal'. iuuenis q̄dā bene carnosus hora estatis in statu febris sine flegmone in frigidā seip̄m emittens aquā sudorē mouebat ꝛc̄. lege l'r̄am. G. qꝛ hec fuit intentio ei'. ꝓcedit igit̄ Gal'. cū suo iudicio estimatiuo ꝛ balneat carnosum febrientē in tēpore status: ꝛ vult ex hoc caloris nāl'is ꝯfortationē: vnde mā expellit̄: sed est suspitio in hoc ne calor ītus reflexus et vapores ꝯstricti noceāt plus q̄ calor nāl'is vigorē assumat ꝯtra mām: sed qꝛ videmus ꝙ hoc aliquibus ꝓfuit: igit̄ aliq̄ dispositio est in qua ꝯuenit: vt arguit Gal'. stabimus igit̄ in q̄bus carnosis h̄ cōpetat iudicio Gal'. i. periti medici. Aui. aūt ꝓcedit cum suo iudicio estimatiuo ꝛ balneat cholericū calidū ꝛ siccū nō carnosū vt sanguineus vel tēperat' est ꝛ balneat cū aq̄ frigida nō in statu vt Gal'. fecit: sed in declinatione vera iā euacuata mā: ꝛ infrigidat residuū caloris qḋ remāsit: ꝛ cū hoc ēt ꝯfortat calidū nāle: sed ex hoc est suspitio ne excarnatus percussus nimis a frīdo spasmet̄: vel incurrat ethicā senectutis: stabim' igit̄ iudicio Aui. i. prudentis medici qui ꝯsiderat quātitatē carnis nō sic esse paucā ꝛ dicta pericula sequant̄. nō igit̄ ꝯtradicūt duo viri. s. Auicē. ꝛ Gal'. sed dicunt duo: quoꝝ vnūquodqȝ potest contingere. ¶ Considerandū aūt ꝙ nostris tēpori' medici nō sunt ausi in febribus vti balneo aque frigide: ꝛ hoc ꝓpter laborē estimatiōis vere ꝛ nō minus: qꝛ remediū est notatū a vulgo: timēt ḡ ne si aliud accideret infamaret̄ medicus cuius infamie radix plus est in medicis adinuicē q̄ in vulgo.

Dub.m 30.m

ni vulgo. de balneo autem cum aqua calida ⁊ potu vini dicemus.
de vnctione autem cum oleis lenificantibus. i. rarificantibus po-
ros siue dilatantib⁹ vt est oleũ camomillinũ iam diximus.

Du.m 31.m ¶ Dubitat̃ circa premissa. primo an in febribus competat frigida
aq̃. ¶ Videt̃ ꝙ nõ ex Aui. 3. ca. fen. 13 cap̃. de anxietate stõticha. di
cit nõ opʒ ꝙ bibat̃ in febre nisi aq̃ calida. ¶ In contrariũ Auicen.
hic. ¶ Istã qõnez ⁊ ha. ⁊ Cõciliator ꝓlongant ⁊ formant multitu
dinẽ argumentoꝝ ⁊ extra ꝓpositũ in difficultatib⁹ eoꝝ. Nos igit̃
dicamus ꝙ potus aque frigide quidaʒ est in quãtitate pauca: vt
quãdo miscemus eã cũ syrupo vel in hora cibi vel cũ vino grana
toꝝ vel cũ vino vel cũ zucchàro vel aceto vel aliter: vt ꝯtingit po
tare ĩfirmos hora cibi ⁊ de hmõi potib⁹: ⁊ q̃ñdo dant coclear zuc-
chari rob. vel violati vel alicui⁹ ꝯfectionis cordialis quã medici
ꝯstruxissent pro ĩfirmo. De hmõi etiã potibus est quando aliq̃ñdo
blandimur egrotanti ꝓpter gutturis ariditatẽ ⁊ calorẽ ⁊ ꝯcedi-
mus aquã teneri in gutture: ⁊ si furtiʒ paꝝ de ea trãsglutiat infir
mus. Et circa exhibitionẽ potus aque frigide pauce: medic⁹ ge-
neral'r dʒ duo attẽdere. Vnũ est ꝙ febris nõ sit de incẽsiuis valde
indicãtib⁹ de ea dari multã quantitatẽ: vnde si det̃ pauca timeat̃
de ei⁹ inflãmatione qđ Aui. ĩnuit ĩfra ca. de cura pestilentiali. cũ
dicit. Aq̃ plurima frĩda subito est iuuatiua: valde aũt pauca ꝯse-
quẽter exhibita fortasse excitat cal'itatẽ. ⁊ iste sunt fe. inflãmate
valde in qb⁹ aq̃ angurie ⁊ melonis ꝯuertit̃ ad chol'aʒ: vt Auer. 5°
coll'ʒ. penul'. ca. al'. 53. cap̃. Et ſm hũc modũ põt saluari sermo Hip
pocratis. 3. regi. acuto. tex. cõ. 42. cũ dixit ꝙ aq̃ mutat̃ in cholerã
in cholericis: ⁊ in qb⁹ sub diaphragmate cholera dñatur: lʒ ſmo
Hippo. multis possit vijs verificari: tñ vna via est ꝙ aq̃ in quan-
titate modica incendit̃ ⁊ inflãmat̃ in feb. arsiuis multũ in quib⁹
requiritur maior infrigidatio q̃ sit illa que põt fieri per paucã aq̃.
Aliud qđ medicus dʒ attẽdere in dando paucos potus aque frigi
de p̃dictos est examinare conditiones quas Auic. ⁊ alij ponunt.
Postq̃ eni firmauit ꝙ febris nõ est que indicat extĩctionẽ cũ co
pioso ⁊ subito potu aque frĩde: ⁊ nõ dubitat ꝙ pauca aqua frĩda
ĩcẽdatur ⁊ per incẽsionẽ noceat: ꝯsidera si bonuʒ est ꝙ detur cuʒ
syrupo in mane: ⁊ cuʒ potu in cibo aqua frigida vel cal'a. Et scies
ex p̃dictis ꝯditionib⁹. V. g. est hora estatis ⁊ cõsuetus est semꝑ in
sanitate potare res actu frĩdas ⁊ nõ noceri ab eis ⁊ mã est satis
chol'ica ⁊ in stõcho nõ est mã grossa infixa anxietatem faciẽs de
cui⁹ maiori infixione per aquã frĩdã timemus ⁊ cũ alijs mult' cõ-
ditionib⁹ quas tu ꝯsiderare potes: dico ꝙ isti posses aquaʒ frigi-
dã dare in mane cũ suo syru. ⁊ in hora cibi ⁊ alijs p̃dictis modis.
Si aũt sint ꝯ̃ria predictis dabis aquã calidã cũ syrupo ⁊c̃. ¶ Sʒ tu
dices pono casuʒ ꝙ aliqua febris sit fortis incẽdij indicans dari
aquã frĩdã in q̃titate multa: ⁊ si daretur in pauca incẽderet̃: ⁊ nõ
est tp̃s mõ dandi illã q² certificatum est in iudicio meo oportere
prius lenire vel digerere: q̃ro quã aquã dabo cũ syrupo ⁊ in cibo.
nõ frĩdã: q² ista pauca incẽdet̃: ⁊ multa nõdũ cõpetit. nõ calidam:
q² multo magis incẽdet̃. ¶ Dõm ꝙ dabis eam frĩdaʒ: sed associa-
tam cũ aceto vel succo lymonũ vel aliqua re ꝓhibẽte ab incẽdio.
Et posset dicẽ exercitatus medicus ꝙ si postpositio multe aq̃ fri
gide in hac febre est ꝑꝑ aliquã expectationẽ digõnis q² chol'a est
grossa poterit dare cũ syrupo aquã calidã ad digõnẽ grosse chole
re: ⁊ cũ cibo ẽt vt nõ incrudet mãm. ⁊ nõ sequit̃. aq̃ pauca frĩda ĩ-
flãmat̃: ergo aq̃ pauca calida ꝑꝑ duo. p̃mo q² aq̃ frigida figit̃ ⁊ nõ
transit cito. scđo q² vbi figitur ibi facit quãdã calidi ꝯgregatiõeʒ
⁊ vigorationẽ per ꝯtra resistẽtiã: ⁊ ex his fit ĩflãmatio. de aq̃ aũt
calida hoc non accidit. hec igit̃ dicta sunt de potu aque frĩde vel
calide qbus quotidie vtimur cum syrupis: ⁊ in hora cibi. ⁊ per h̃
volo ꝙ sit ĩtellecta littera Aui. 3. cañ. fen. 13. cap̃. de anxietate sto-
maticha. ¶ Dicamus scđo ꝙ qdã est potus aq̃ frigide in q̃titate
multa cui⁹ q̃titatis multe mẽsurã qdaʒ auctores non aliter acci-
piũt nisi ꝙ det̃ q̃tũ ĩfirmus vult bibere: ita ꝙ satiet̃: vt Gal'. dixit
⁊ Cassius felix ⁊ multi cũ eis: ⁊ qñq̃ est tãtus pot⁹ ꝙ facit tremo
reʒ ⁊ coloris liuorẽ: vt dixit Auic. ⁊ an talis aq̃ frĩde potus conue
niat in putridis feb. vel humoralibus nõ posset melius dici q̃ di-
cat̃ per Gal'. ⁊ Aui. ⁊ alios: ⁊ est ꝙ stantib⁹ ĩdicationib⁹ oĩb⁹ auda-
cter det̃: oĩbus ꝯ̃dicentibus nõ detur: qbusdaʒ autẽ ꝯsentientib⁹
⁊ qbusdaʒ non: obseruet̃ magis timorosuʒ vel timorosa ĩdicatio.
⁊ de his oĩbus iam perfecte expediti sumus. de aqua autem fri-
gida in effi. dictuʒ est supra. in ethica vo dicetur infra.

Du.m 32.m ¶ Dubitat̃ 2° an in febre cũ damus aquã frigidã debeam⁹ expecta
re digõneʒ. ¶ Videt̃ ꝙ sic per Gal'. 9. tera. cap̃. 5. q vult ꝙ q̃uis flo
bothomia in synocha oĩ tp̃e ꝯueniat: tñ frĩde aque pot⁹ conuenit
apparentib⁹ digõnis signis. Amplius Auer. 7. colli ca. 8. cõtinuãs
sermonẽ suuʒ in synochis dicit ꝙ p̃ma ꝯditio attẽdenda in potu
aque frĩde est ꝙ mã sit digesta. ¶ In ꝯ̃rium idẽ Auer. ibidem di-
cens. est melius exhibere aquã frigidã in principio sine appãritiõe
signoꝝ digestionis ⁊ non curare ex dictis aliquoꝝ ꝯ̃ hoc. ¶ Nos
aũt dicamus ꝙ febres in qbus copiosus potus aq̃ frigide compe
tit sunt sanguinee ⁊ chol'ice: longinquũ eni est ꝙ in flegmaticis ⁊
mel'icis cõpetat. si ergo febre exñte sanguinea vt det̃ aq̃ frĩde po-
tus copiosus digestio sit expectãda dubiũ videt̃ hĩc. Conciliator
eni non expectat digõneʒ in mã sanguinea vt det̃ aq̃ potus: vt ap
paret dĩa. 171. Gal'. ãt expectasse videt̃ vt appꝫ ex dictis. 9. tera.
cap̃. 5. Et põt dici ꝙ si sanguis est nõ putridus cũ stati mã sit dige
sta ⁊ ꝓprie si sanguis nõ hʒ peccatũ nisi q̃titatis ⁊ q̃litatis sequẽ-
tis quãtitatẽ non expectata alia digõne põt aqua frigida dari. si
aũt sanguis sit putridus ꝯsiderare opʒ si est grossus in sba incru-
dabilis per aquã frigidã ⁊ meli⁹ est expectare digõneʒ aliquaʒ. si
aũt sit subtilis digestio ei⁹ erit inspissatio per frigidã aquaʒ. cho-
lera aũt si est subtilis dabitur cõuenienter frĩda aqua ante dige-
stionẽ: q² digestio eius fiet per aquã frĩdaʒ. si aũt sit grossa meli⁹
est digõnem expectare. ¶ Dubitat̃ de eo qđ dc̃m est p̃ de materia
sanguinea nõ putrida. nos eni videmus ꝙ nã in euacuatione ei⁹
expectat digõneʒ vñ crises synochaꝝ veraꝝ fiunt in determĩatis
dieb⁹ creticis. ergo in dando aquã frĩdaʒ expectabitur digõ: vt ĩ-
frigidatione facta nã possit expellere mãm. ¶ Dubitat̃ scđo qa in
causone qui est feb. de chol'a subtili expectat̃ digõ vt aqua frĩda
detur ab Haly. 3. practice cap̃. 11. de regie feb. per victũ: ⁊ a Cassio
felice in cura causonis in fine: vbi postq̃ pẽpasim. i. digõneʒ fece
rit egritudo dat aquã frĩdaʒ cũ alijs ꝯditionib⁹. ¶ Ad p̃mũ dicen-
dũ dupl'r. p̃. ꝙ lʒ non sit oĩno necessariũ in synocha sine putredine
expectare digõneʒ vt det̃ aq̃ frĩda: tñ vtile esset. Vel aliter ꝙ non
est curãdũ expectare: ⁊ si nã expectat est ꝓpter lesionem a calo-
re febrili: vnde expectat auxiliũ ſm lune aspectus. Sʒ extĩcta fe.
cum frigida aqua virtus confortata expellet quacũq̃ hora. aqua
erit bene data siue sit dies cretica siue non.

¶ Et ex hoc soluit̃ tertia qđ quã al's mouimus vtrũ dieʒ creticam Dub.m 33.m
debeamus eligẽ: vt demus istũ potũ. Et dicamus ꝙ si in die cre-
tica talis pot⁹ det̃ vtile est: si bene examinasti eũ ꝯuenire: ⁊ tunc
multa ꝯcurrunt in vnũ vt virtus euacuet mãm. s. cõfortatio ei⁹ ꝑ
extinctionẽ caloris ⁊ ꝯfortatio per aspectũ. Sed q̃uis in die non
cretica det̃ iste potus poterit in eadẽ die nõ cretica liberari ĩfir-
mus ꝑ eũoneʒ ꝯuenientẽ: ⁊ ista eũatio erit qdã crisis facta ꝑ vio-
lẽtiã virtutis violẽtantis mãʒ ⁊ eũantis eã nõ ſm ordineʒ motus
materie in feb. q est ordo indicatiuus ⁊ creticus. Et erit sil'is ista
crisis crisi facte per ĩpetũ medicine solutiue quando nã nõ eũat
mãʒ digestã in die cretica: ⁊ nos eũamus in die quietis post illaʒ
⁊ liberamus a febre. Et tu ꝯsidera hic. ¶ Ad scđm dõm ꝙ causon
in quo digestio expectat̃ est causon de mã grossa chol'ica. Et ali-
quãdo causon sumit̃ ꝑ fe. sanguinea. dʒ aũt diligenter considerare
circa p̃dicta ꝙ in febribus arsiuis que indicant potum aque fri-
gide ⁊ in quibus ꝓpter aliquaʒ cruditatẽ materie videt̃ expectã
da digestio medicus dʒ bone estimationis habere latitudinẽ. naʒ
si videt̃ ꝙ ex digõnis expectatione ꝑueniat mors infirmi ⁊ dige-
stio fiat ad malã formã. Vbi gratia ad corruptionem materie: vñ
apparebit hypostasis nigra q̃ sine dubio nõ dicet̃ digestio: meli⁹ ẽ
dare aquã frĩdaʒ ⁊ nõ expectare digõnẽ ⁊ non curare si mã illa ĩ-
crudet̃ ⁊ feb. ꝓlonget̃. hec enim debent magis eligi q̃ mors infir-
mi. ⁊ hoc intellexit Auer. 7. colliget cap̃. 8. ⁊ hic Auicen.

Du.m 34.m ¶ Dubitat̃ quarto an balneuʒ aque dulcis calide cõpetat in febri-
bus putridis añ digestionẽ. ¶ Videt̃ ꝙ sic: q² ſm vnã expositionẽ
supra factã cũ dicit cũ aqua dulci tepida ĩtelligit de balneo: ⁊ illi
sunt cañ. qb⁹ vtimur in p̃n°. Amplius in tertiana añ digõnẽ nõ vi
det̃ ex toto negari infra ab Aui. Amplius balneũ est rarificãs sed
rarificatio ꝯceditur ante digõneʒ. ¶ Cõtrariũ sumit̃ a Gal'. 11. tera.
cap̃. 9. ⁊ a Rabimoyse. 19. particula afor. vbi vult ꝙ balneũ est vti
le post digõnẽ materieꝝ. ¶ Dicamus ꝙ nõ intẽdimus loq̃ de pti-
bus oĩbus balnei: sufficiẽter eni dixit Gal'. de eis in. 10. tera. cap̃.
10. sed volumus solũ loqui de balneo in tina aque calide dulcis. Et
nõ est dubiũ ꝙ post digõnẽ ⁊ euacuationẽ est vtile si quid residuũ
materieꝝ est in corpore: ⁊ ꝓprie aptaꝝ per poros educi. Existen-
tibus autẽ alijs dispõnibus de balneo indicãtibus vt sorditie cu
tis ⁊ oppil'one poroꝝ aut aliqua asperitate corporis ⁊ ꝯsuetudĩe
balneãdi ⁊ nõ existentib⁹ ꝯditionibus alijs ꝓhibentib⁹ ei⁹ vsum:
de quibus dixit Gal'. 11. terap̃. penul. ca. secure possumus balneare
in tina ⁊ pluries: ⁊ etiã Gal'. assentit in terapẽtica febriũ ad Glau.
cap̃. de tertiana. s. cap̃. 2. distin. 4. Facta autẽ digõne materie ⁊ nõ
facta eũone: lʒ possemus eo vti: ⁊ hoc cũ crederemus illam mãm
posse per poros dissolui: tamẽ apud me nõ videt̃ mihi oĩno secu-
rũ eo vti timore dissolutionis ⁊ motus materie ad ptẽ non ꝯue-
nientẽ sue euacuationi. Ex qbus appꝫ ꝙ si materie sint crude et
ꝓprie multe balneũ in quo stet nocet dilatando ⁊ mouẽdo mate-
rias eũoni ineptas. Et q² humor chol'icus q̃uis sit crudus: est tñ
subtilis aptus euaporationi: ⁊ est siccus quem corrigit aq̃ dulcis
tepida: ideo balneũ añ digõneʒ minus nocet in tertiana. dixi autẽ
balneuʒ in quo stet: qa si balneatio eẽt soluʒ qdam infusio ⁊ quasi
aspersio aque calide absq̃ mora posset in aliqua febre cõpetẽ añ
digestionem: qa eẽt digerens tẽperata calefactione ⁊ humecta-
tione vt in materia mel'ica ⁊ non dissolueret. vnde Auic. ca. de cu-
ra quartane. ingrediatur balneuʒ: ⁊ si non fuerit digestio non fiat
nisi effusio aque calide q̃titate qua delectat corpus ⁊ humectat

minus ꝙ̃ ꝑueniat ad hoc vt liquefiat ex ea humoꝝ. Post hoc aūt ſcias ꝙ in hac noſtra patria ꝗa hoīes nō ſunt conſueti balneis: ⁊ ꝗa euacuatio materieꝝ putridaꝝ per balneum nō eſt abſ ꝗ reſolutione ⁊ euacuatione ſpirituū: quā ſpirituū reſolutionem ſupfluā facit fe. ⁊ ꝗa materias ēt cōmouet: ⁊ ſi ſunt ꝓfunde difficile ē eas mouere ad cutim: dico ꝗa ita eſt paucā inuenies vtilitatē cōmuniter in vſu balneoꝝ. i. tinaꝝ ex aqua dulci: ⁊ cum h̄ ēt multus laboꝛ accidit infirmo tā in coꝛpoꝛe ꝙ̃ in aīa in poſitione ⁊ ſtatiōe ⁊ ext̄ctione ab eo: ⁊ in mēſura q̄litatis aq̄ ⁊ in mēſura tēpoꝛis moꝛe frequēter erratur: ⁊ ꝓpter hec oīa nō curo ſi nō eſt in vſu balneū dulcis aque in cura fe. putridaꝝ: ⁊ ꝑꝑ hoc foꝛſan Raſis nō inuenit in eo magnā vtilitatē: vnde dicit. 16. ꝯtinē. vltimo cap̄. de cura putridaꝝ. nō vidi febꝛicitanti balneū eſſe vtile in aliqua diſpoſitione. ⁋ Ad ꝑmū ꝯ̄riū ⁊ tertiū dicendū ꝙ rarificatio in ꝑncipijs febꝛiū putridaꝝ debet eſſe cū rebus leuib⁹ ſiue ſit inunctio ſiue ſit lotio ⁊ nō cum rebus foꝛtis diſſolutionis: ⁊ debet fieri in febꝛibus quibus conuenit vt ad hoc de his determinabitur.

Dubᵐ 35ᵐ ⁋ Dubitat̄ 5° an vinū cōpetat in ꝑn̄tibus feb. pu. ⁋ Videt̄ ꝙ ſic: qꝛ in acutis feb. de ꝗbus minus videt̄ datur vinū: vt Gal'. 8. tera. ca. 3. auctoꝛitate Hip. 3. de regi. acuto. Amplius vinū digeſtionē materieꝝ operat̄ vt ꝑ de regi. ſani. ⁊ ꝯfoꝛtat virtutē vt oēs dicūt. Amplius vinū dat̄ ad rarificandū ⁊ apiendū poꝛos: ⁊ hoc fit in ꝑncipio: igit̄ in ꝑncipio pōt vinū cōpetere in putrida fe. ⁋ In ꝯ̄riū eſt Gal'. 8. te. ca. 4. Caueat a vino fe. exiſtēte. ⁋ Hic ꝑ ſciendū ꝙ reperitur q̄dam vinū q̄ eſt frigide cōplexionis ꝙ̃uis ſit vinū de vite: ⁊ hoc eſt vinū q̄ in partib⁹ noſtris reperit̄ albū ⁊ rubeū guſtu acerbū quaſi ꝓpinquum ſapoꝛi vini granati acetoſi vel ſapoꝛi agreſte: ⁊ experiunt̄ hoīes remitti in caloꝛe ab eo: ⁊ ſi nō ſunt ſtomachi foꝛtis ledunt̄ ab eo ſicut a reb⁹ frīdis ſubtilib⁹. ⁊ Gal'. i paucis libꝛis fecit mētionē de iſto vino q̄ opponit̄ alijs vinis in cōplexione: cū eni vina ſint calida in cōplexione: hoc vinū eſt frigide cōplexionis ⁊ nō frigide: ſicut diceremus ꝙ cepe albū eſt frigidū reſpectu rubei: tn̄ eſt calidū reſpectu hoīs: ſed dr̄ illud vinum ſic acerbū vel bꝛuſcū dictū apud nos ita frīdū ſicut dicimus ꝙ lactuca eſt frīda ⁊ infrīdat nos: ⁊ hoc eſt q̄ dr̄ in li. de euchimia et cacochimia ca. de vinis. Eſt aūt de vinis maxīa drīa ꝺm ſpē cōſiderantib⁹ vt viſum eſt: modica ꝟo in alijs: nunꝙ̃ eni inuenis lentem aut caulē humectātē: ſed minus ꝗd alium alio ſiccātem: humectātē aūt nullū. adhuc autē magis nequaꝙ̃ īuenies aliꝙ̃ ceparum vel allioꝝ īfrigidantē: ſed magis vel minus calefactionē inducere: nec etiā lactucā calefacere ⁊c̄. nec ēt ꝙ magis vel minus magnā hꝫ in ipſis drīaꝝ: iter vina aūt antiquiſſima que dixi a latinis noīari cocineum intātū ab albo ſimul ⁊ ab auſtro inueni differre vt hoc ſufficiēter calefaciat illud ꝟo īfrīdet ſenſibil'r. Et nō credas ꝙ ſemꝑ cū Gal'. noīat vinum aquoſum de hoc vino ītelligat: ſed aliq̄n de eo intelligit: ⁊ aliq̄n nō ꝙ rōne diſtiguere nō poſſumus: ⁊ dico ꝙ hoc vinū pōt ꝯcedi in feb. in pꝛincipio ⁊ ꝓceſſu: nec eſt timēdū de eo nocumētū vinoꝝ in leſione capitis nec in calefactione nec in cōmotione materie per diſſolōnē a calido: ⁊ cōpꝛehendit̄ ēt hoc vinū in ſermonib⁹ Hip. 3. regi. acu. ⁊ Gal'. in cō. 9. ⁊. 10. īmo quandoꝗ vidi quoſdā febꝛiētes cōqueri de nocumēto ſtōchi a frīditate huius vini nō minus ꝙ̃ a frīditate vini granatoꝝ. nō ſtemus aūt hic ad diſputādū an ſint eiuſdē ſpēi ſpecialiſſime oīa vina. Alia aūt ſunt vina que ſunt cōplexiōe calida: ſed eſt in eis differentia magna: vn̄ quedā ſunt dicta aquoſa que modicum calefaciunt: vtilia tamen ſunt digōni ciboꝝ ⁊ diſtributioni ⁊ hec ſunt alba ſubtilia paucifera. Et ꝙ̃uis oīa talia vina aq̊ſa foꝛſan non calefaciunt oēm hoīem: tn̄ fit noſter ſermo de vinis in ꝗbus eſt aliq̄ calefactio cōparata ad eū qui illa potat ꝙ̃uis ſint vina aquoſa. Quedā aūt ſunt vina vinoſa manifeſte calefaciētia et iſta ſunt ēt multe diuerſitatis. ⁋ His ꝑmiſſis pono hos cañ. pꝛacticales. Pꝛimus ꝙ vbi eſt timoꝛ de freneſi tutius eſt dimittē oē vinū calefaciens. ſ. tā aquoſum ꝙ̃ vinoſū. Rō qꝛ vinū aptū eſt facere māa euapoꝛare ad caput ꝙ̃uis hic aquoſum minus alijs ledat mētem. ⁋ Scd̄s cañ. ꝙ vbi eſt ſyncopis aut timoꝛ de ea ſi nō obſtat multa vehemētia febꝛis potes ꝯcedere vinū: vt. 12. terap̄. ca. 4. qꝛ eſt maxīe de ꝯfoꝛtantib⁹ virtutē: vnde ſaracenis cōcedit̄ in ſyncopi: ꝗbus tn̄ ex lege nō eſt licitum bibere vinū: vt coll'. 3. 7. ca. 16. quale aūt debeat eē in ſyncopi accipe. 12. tera. ca. 4. ⁊ tertio cañ. fen. 11. Tu tn̄ mēſura illud ꝺm vehementiā febꝛis ⁊c̄. ⁊ ꝺm tēpoꝛa eius. vn̄ in ꝑn° ſyncopaliū febꝛiū ex mā frigida dat vinū aq̊ſum Gal'. 12. tera. cap̄. 4. lꝫ in actu ſyncopis ſi eēt cauſon poſſet cōcedi vinū: ſed h̄ hic obmittimus. ⁋ Sꝫ tu dices aliꝗs poſſet actu eſſe cū freneſi ſimul cū ſyncopi: ꝗd ergo faciā de vino. ⁋ Dōm ꝙ facies ſic̄ in alijs diſpōnib⁹ cōplicatis ſibi aduerſantib⁹: īdicatione ergo ſumpta a diſpōnis magnitudīe dabis vinū ꝓ ſyncopim: ſed miſcebis cū eo q̄ tibi videbit̄ vt minus capiti noceat. ⁋ Tertius cañ. eſt ꝙ in nulla febꝛe de mā cholica ante digōnē ⁊ a ꝑncipio cōpetat vinū aliq̄. ratio eſt: qꝛ īflāmat ⁊ māꝫ cholicam agitat. vn̄ Haly. 3. pꝛactice cap̄. 11. de febꝛib⁹ putridis. vinū febꝛicitātibus ex cholera minime ꝯuenit: ideo in ꝑn° feb. cholericaꝝ ſi vis rarificare: nō facias illud cū potu vini: ſed cū leui fricatione vel vapoꝛe aque tepide vel oleo camomille. ⁋ Quartus cañ. eſt ꝙ in febꝛibus cholicis digeſta mā ⁊ multo magis digeſta ⁊ eūata pōt ꝯcedi vinū: qꝛ facit illā tranſpirare per poꝛos exn̄tē aptā per digeſtionē: ⁊ multo magis cū eſt apta ꝑ paucitatē ēt digerit illam ꝑ vꝛinā: ⁊ hoc eſt q̄ dixit Gal'. 8. tera. cap̄. 3. vinū mouet vniuerſas excreationes. ei⁹ autē iuuamēta alia habes in ca. de cura tertiane. ⁋ Quint⁹ cañ. eſt ꝙ in febꝛib⁹ frīdis. i. de mā frīda digōne apparēte in mā ſecure pōt ꝯcedi vinū q̄ ēt ſit vinoſū eo q̊ ꝯceditur in febꝛib⁹ calidis. Et rō hui⁹ eſt apparēs. ꝗ bene clamauerūt oēs auctoꝛes ꝙ vinū dꝫ dari digōne apparente in mā. ⁋ Sext⁹ cañ. eſt ꝙ in pꝛincipio febꝛiū putridaꝝ frigidaꝝ minus dubitāter pōt cōcedi vinū ꝙ̃ in ꝑn° calidaꝝ febꝛiū. ꝑmo qꝛ nō timet̄ de eius inflāmatione. ſcd̄o qꝛ pōt eligi vinū debilis caloꝛis in quo erit leuis virtus ꝓuocatiua ⁊ apitiua meatuū: vnde nō faciet in mā agitationē aliquā nocentē: ſed ꝙ̃dā ſuauē calefactionē digerētē materias frigidas ⁊ dilatantē poꝛos. Et exꝑtus medicus ſciet h̄ arbitrari. In mā aūt calida hic idē caloꝛ vini poterit īflāmare ſi eſt multe cal'itatis. ⁋ Septimus cañ. eſt ꝙ in partib⁹ Italie ꝑꝑ vehementē ꝯſuetudinē quā hn̄t hoīes ab ipſo ꝑn° natiuitatis ad vinū pōt ſecurius ꝯcedi vinū febꝛicitātib⁹ ꝙ̃ in ꝑtib⁹ alijs: ⁊ ꝙ̃ fuerit ꝯceſſum in tēpoꝛib⁹ alijs. Et iō ꝑcepta que īuenis ex libꝛis ſaracenoꝝ: nō. ſunt ſic coartāda apud nos in vſu vini: qꝛ eis non eſt licitū bibere vinū ⁊ ſunt valde diſſueti ab eo. Et ꝑcepta q̄ īuenies a libꝛis grecoꝝ: ⁊ qꝛ voluerunt ꝙ hoīes nō biberent vinū vſ ꝗ ad 12. annū ſue etatis vt narrat Rabimoyſes in li. de regi. ſa. trac. 4. ⁊ colligit̄ a Gal'. ꝑ lib. de regi. ſani. in hoc ꝙ in pꝛima etate vinū nō concedit: ⁊ conſidera cū hoc cañ. ꝙ diuerſitas vinoꝝ ꝺm climata eſt cā multe diuerſitatis in iudicijs. ⁋ Ex ꝗb⁹ ceſſant ꝯ̄ria. Ad pꝛimum dōm ꝙ in acutis dꝫ dari vinū tꝑe debito: ⁊ vinū q̄ ꝯuenit. ⁋ Ad ſcd̄m dōm ꝙ vinū cooperat̄ digeſtioni ſemicrudoꝝ humorum. humoꝛes aūt multū calidos poſſet īflāmare ⁊ multū crudos agitare ⁊ ꝑcipue vinū aliq̄ potēs. Ad alia pꝫ ſolō. Has ꝟo duas q̄ōnes Cōciliatoꝛ aliter tractat: ⁊ tu accipe eas ſi placet.

⁋ Et cum adminiſtraueris canones ꝑdictos in pꝛincipio accidentium febꝛis: tunc opoꝛtet poſt illud vt tu occuperis in digeſtione ⁊ euacuatione que nō eſt ꝺm ſemitam minoꝛationis ⁊ deſiccationis: ⁊ iā diximus eam: imo ꝺm ſemitam abſciſſionis cauſe.

⁋ Jam Aui. poſuit cañ. in curatione feb. putridaꝝ quib⁹ intēdit ad māꝫ cū ꝗb⁹. ſ. plurib⁹ operās medicus in ꝑn° fe. facit eūonē cōem que vocat̄ exiccatio. Hic ponit cañ. ꝗb⁹ intēdit ad māꝫ: ⁊ medic⁹ operās cū illis intēdit cauſe abſciſſionem: ita Aui. ſeipꝫ ꝯtinuat. Pōt autē ſaluari cōmunis continuatio que dicit ꝙ pꝛius poſuit cañ. in euacuatione que competit in pꝛincipio. Hic ponit cañ. in euacuatione que competit poſt ꝑncipiū ⁊ q̄n mā eſt digeſta. Pꝛimo ꝗ cōtinuat Aui. ſeipm̄. Scd̄o ꝓſequit̄. ibi (Et nō euacues.)

Duᵐ 3[illegible] ⁋ Dubitat̄ vtrum in ꝑn° accidētie. i. euētus feb. debeat ꝓcedē cū ꝗnque cañ. dictis. ⁋ Videt̄ ꝙ non. Pꝛimo de flōmia: ꝗa eſto ꝙ ſit neceſſaria q̄n ꝗ nō fit in ꝑn°: ſed poſtponitur vt poſterius dicet: ⁊ ſumit̄ in ꝑmo lib. fen. 4. cap̄. de flobothomia. Scd̄o de ꝓuocatiōe videt̄ ꝙ a ꝑncipio nō debeat fieri ꝗa niſi ſit euacuata mā ꝓuocatiua non cōueniunt vt. 8. tera. cap̄. 4. ⁊. 11. ca. 9. ⁊. 10. ⁊. 16. continē. ca. 2. auctoꝛitate Oꝛibaſij ⁊ Ruffi clarius ꝙ̃ alibi ponit̄: ſed in ꝑncipio non eſt facta euacuatio in feb. in ꝗb⁹ nō cōpetit flobothomia. Eodē mō ꝓbat̄ de eūone per ſudoꝛē ⁊ fuit intētio Ruffi ⁊ Oꝛibaſij. 16. cōtinē. cap̄. 2. ⁋ In ꝯ̄rium Auicē. ⁋ Ad ſolōnem huius cōſiderandū ꝑmo ꝙ ꝑncipiū accn̄tium vel accidentie febꝛis eſt ꝑncipium vl'e diſtictū quo ad oīa accn̄tia: de quib⁹ ſunt ſigna cruditatis: ergo iſti cañ. ſunt ꝓpꝛie intellecti in vſu pharmacie. poſſet etiā intelligi ꝑncipiū accidentiū abſolute in oī fe. ſiue ſit digeſtio in illo pꝛincipio vt ſynocha febꝛe: ſiue non vt in alijs. ⁋ Scd̄o cōſiderandū ꝙ Aui. nō dicit ꝙ tu vtaris dictis cañ. in pꝛincipio accidentium ſiue accn̄tie feb. ſed dicit ꝙ ſi tu adminiſtraſti eos feciſti eūonē minoꝛatiuā que eſt exiccatio: ⁊ ideo vult ꝙ conſideres quib⁹ cañ. ꝑdictis vteris ⁊ qualiter. nā ſi febꝛis eſt in ꝑncipio accn̄tie. i. euentus ⁊ mā eſt cruda nō competit flōmia: vel competit flōmia minoꝛatiua ſi eſt ibi repletio ſanguinea vt ſup̄ dixim⁹. ⁋ Tertio ꝯſiderādū vt ſup̄ diximus ꝙ eūo in febꝛibus putridis eſt duplex. Una cōis que eſt eūo materieꝝ cōiter ⁊ neceſſario cōiūctaꝝ fe. ⁊ iſta vocat̄ exiccatio apud Aui. vt. v̄. g. mūdificatio inteſtinoꝝ ⁊ vapoꝛatio vapoꝝ ⁊ aliquaꝝ materieꝝ aquoſaꝝ īfectarum vꝛinatio. Alia eſt eūatio ꝓpꝛia que accipit humoꝛē ꝗ facit febꝛē. ⁋ His habitis dicam⁹ ꝙ intelligendo pꝛincipiū large ad febꝛes ſanguineas ⁊ alias febꝛes de alijs humoꝛib⁹ ſi tu exercuiſti te in ꝑncipio cū flobothomia: talis euacuatio potuit eē minoꝛatiua vere: ⁊ vere abſciſſiua totaliter cauſe: vt ſupꝛa dictū eſt. Si autem exercuiſti te cū alijs cañ. ⁊ nō cū flobothomia: qꝛ ſunt feb. cholerice flegmatice vel melīce in quib⁹ nō cōpetit flobothomia

que si cōpetit cōpetit minoratiua: vnde post flobothomiā stat febris: ⁊ est intētio tūc ad mām aliā a materia sanguinea.s.cholicā vel flegmaticā vel melicaz: dico ꝙ si est vsus can̄. p̄dictoꝝ aliorū a canonibꝰ flōmie factoꝝ in p̄ncipio tu nō minorasti ꝓprie mām appropriatā sed eūationē cōem fecisti que.cōis euacuatio vocat̄ exiccatio: ⁊ ideo ꝓprie non soluisti ventrē sed lenificasti: non fortiter ꝓuocasti nec vrinā nec sudorē sed leuiter valde. ¶ Ex qbus cessant cōtraria. nō eni Aui.cogit te ad flobothomādū in p̄nº: sed si expedit nec ad ꝓuocandū vrinā nec sudorē: sed si in p̄ncipio tibi videt̄: fac cū leuibꝰ valde ⁊ proprie mundificatione facta.

Du^m 37^m ¶ Dubitat̄ scdo vtrū vtendo can̄. p̄dictis in ꝓcessu febriū abscīdamus mām ⁊ qualr̄ debemus vti illis. ¶ Considerandū ꝙ sicut supra diximus ad claritatē doctrine opʒ distincte loqui de canonibus flobothomie ⁊ alijs can̄. lenitiuis siue fluxus vētris ⁊ ꝓuocationis sudoris ⁊ vrine. ⁋ Dicamus ergo ꝙ eūatio per flōmiaʒ dupliciter pōt abscindere cām. Qn̄qꝫ siue p̄mo vna vice est totaliter abscindens cām vt in synocha in qua vna flōmia liberat̄ homo: ⁊ hoc maxime fit in p̄ncipio: cū eni postponit̄ nō sic copiose potest fieri vt posterius dicet̄. Et qn̄qꝫ siue scdo iterat̄ vicibꝰ posset abscindere sicut si alicuiꝰ sanguis eēt malus vnde febriet ⁊ paulatina flōmia iterato ⁊ iterato facta ille totꝰ sanguis rectificat̄ vt potest ītelligi gn̄aliter quarta p̄mi cap̄. de flōmia. ⁊ ꝯm hūc intellectū posset saluari Dynus qui flōmiā eradicatiuam ītellexit possʒ fieri posterius digesta mā: subtilr̄ tn̄ intelligēdo cōplemētū illius rectificatiōis nō fit per eūonē necio. Qn̄qꝫ aūt euacuatio ꝑ flobothomiā minorat mām: ⁊ hoc tripliciter. Prīo ꝓpria minoratione: q2 si febris eēt de sanguine ⁊ fieret flōmia minorans: eēt tūc ꝑ se illiꝰ materie minoratio. Scdo aliqn̄ minorat per accn̄s: q2 accidit materias febrē faciētes eē sanguini mixtas: lʒ sanguis per se non peccet nec per se faciat febrē: accidit ꝫ illas materias seq sanguinē in euacuatione. Aliquando aūt ⁊ tertio flōmia minorat solū repletionē cōmunem: ⁊ vocabatur tūc eūatio per flobothomiā euacuatio quedā cōis materie vt est flōmia intendendo sanguīs plenitudinē remouere ꝗuis nihil de causa cōiuncta nec antecedēte fe. propria minoraretur vt apparuit in casu superiꝰ posito: ⁊ ista vocatur minoratio materie accidētaliter cōiūcte febri. ¶ His dictis in flōmia dicamus in euacuatione cuʒ alijs ⁊ resumētes diuisionem vt cōpleamus illam: dicamus ꝙ eūatio quedā est cōis siue non appropriata vt scitū est ⁊ vocat̄ exiccatio: vnde Aui. ꝯm semitā minorationis ⁊ pro.i.exiccationis. Quedā autem est appropriata: ⁊ ista est duplex. Una abscindens totalr̄ mām vt que totā cholaʒ faciētē febrem euacuat: ⁊ ex toto cessat feb. Alia est partē materie abscindēs vt si peccet chola. Exēpli grā in libra.j. si pharmacia euacuat de hac libra.ʒ.j.vel.ij.vel aliquā portionez que tibi videtur: vn̄ de febre remittat̄ ab eo qđ est vel ab eo qđ per directū eē posset. Auicē. igitur cū dixit ꝙ opʒ te occupare in euacuatione ꝯm semitā abscissionis cause ītelligit ꝯm semitā euacuationis appropriate que est abscissio totalis vel partialis: ⁊ ħ est qđ decipit expositores. Nō eni Auicē. per abscissionē ītelligit solā eradicatiuā eūonē que totā mām euacuat: sed intelligit ꝑtis etiam illius materie abscissionē. Ergo sūma ītellectus eiꝰ est ꝙ si tu bene administrasti can̄. p̄dictos lenificationis ⁊ ꝓuocationis in p̄nº accn̄tiuʒ fe. tu fecisti quādam eūonez que apud Aui. vocat̄ exiccatio ⁊ nō ꝓprie eduxisti mām que appropriatur: opʒ ꝫ quodāmō tu intēdas ad eūonem appropriatā ad mām: ⁊ ista est euacuatio ꝯm semitā abscissionis siue totalis siue ꝑtialis abscissiōis minoratiue mãe: ⁊ forsan ꝙ Aui. notant̄ dixit ꝯʒ semitā abscissiōis: vt daret ītelligere vtrāqꝫ abscissionē. Opʒ aūt nos ponere drīam inter has euacuationes. Differt qdem euacuatio cōis dicta exiccatio: ⁊ euacuatio ꝓpria que dicitur abscissio. Primo ex ꝑte temporis: qa euacuatio que est abscissio fit post p̄n^m materia digesta regulariter operādo: sed eūatio que est exiccatio fit statī in p̄ncipio: qa statim clysterizamus vel si expedit lenitiuū potatū damꝰ. ¶ Sed dubitatur q2 saltem in principio omni nō poterimus vti prouocatiuo sudoris nec ēt ꝓuocatiuo vrine: q2 quedaʒ febris est in cuius principio non competit euacuatio nec per flobothomiā nec per pharmaciam: īmo in nulla in principio regulariter competit euacuatio per pharmaciā exsoluentē: sed nō facta eūatione non possumus vti prouocantibus nec sudantibus vt dictum est. ¶ Dubitat̄ scdo an istis can̄. ēt possumus vti in ꝓcessu post digōnez. ⁋ Ad primuʒ dōm ꝙ si febris fit in qua sit facta minoratio ꝑ flōmiā nō est dubiū ꝙ securiꝰ possumꝰ vti a p̄nº sudatiuis ⁊ ꝓuocatiuis vrine in qbꝰ intētio principalis est viaꝝ aptio: ⁊ sic digestio materie vt supra dicebat̄: ⁊ in ħ seqtur mās cōes eūari. Sed si febris sit de materiebꝰ alijs in qbus nulla a principio sit fienda euacuatio minoratiua ꝓpria: tunc nō possumus vti ꝓuocātibꝰ sudorem nec vrinā alicuius fortitudīs q2 agitatio fieret materieꝝ: sed faciaʒ sudationē.i.aꝑtionē poroꝝ leui fricatiōe debita pānoruʒ coopertura: ⁊ ꝓuocationē.i.viaꝝ apertionē cū syrupo acetoso simplici vel cū aqua ordei aut cū syrupo de duabus radicibꝰ.s. petro. ⁊ feniculi in aliqua mā: ⁊ dabo de ea paruʒ. ⁊ ista leuia non agitāt mām ꝗuis nō sit facta minoratio: ⁊ aperiēdo vias sunt cā ꝙ infirmus bn̄ trāspiret ⁊ ꝙ bene vrinet. ⁋ Sed tu dices pono casum ꝙ repletio mãe crude flegmatice sit multa in qua nō cōpetit flōmia nec pharmacia ante digōnem: quero an hic facias sudare vel ꝓuoces vrinā a p̄nº. ⁋ Dōm ꝙ non cum re que agitet sed fricabo ⁊ subtiliabo māʒ vt fit in syncopali humorosa ⁊ ista dici possunt ꝓuocatiua ⁊ sudātia: ⁊ hoc totuʒ stat in tui estimatiōe. ⁋ Ad scdm̄ dōm ꝙ etiā istis can̄. vtimur in ꝓcessu: sicut apparet de lenitione ⁊ sudatione ⁊ ꝓuocatione ⁊ hoc post declarabit̄. ¶ Scdo differunt iste eūones ex parte reꝝ cū qbus fiunt: naʒ eūatio q̄ est abscissio fit cū re que mām eligit in eūone.i.que māʒ ꝓpriam febrium. Quō autē fiat ista electio per pharmacū solutiuū est notum. Sʒ eūatio que vocat̄ exiccatio nō fit eligēdo sed vias eūoni preparādo ⁊ educēdo mās habiles qbꝰ euacuas: ⁊ hoc est manifestū in lenitione cū clysteri: ⁊ sic est cōprehēdēdū de ꝓuocatiōe ⁊ sudatione leuibꝰ qbus a p̄nº vtimur. ¶ Sed eūatio abscissiua totalis ⁊ abscissiua partis que ꝓprie dicūtur eūones minoratiue et eradicatiue differūt p̄mo ꝗuis in vtraqꝫ expectet̄ digestio: sʒ minoratiua solaʒ partē accipit: sed eradicatiua totum accipit. Secūdo q2 minoratiua pōt fieri statim cuʒ aliqua ꝑs materie est digesta: si videt̄ medico illā debere accipere: sicut in flegmaticis fe. vt post declarabit̄: sed eradicatiua fit cuʒ tota mā est digesta: ⁊ ħ regulariter. Tertio q2 minoratiua eūatio pōt fieri cū leuiori re ꝗ̄ eradicatiua ⁊ ista leuitas est per gradū ꝟtutis vel per dosim minorē. v.g. de p̄mo minorasti aliqd de mā cū reubarbaro vel odore turbith: postea eradicas cū scamonea vel corpore turbith. exemplū secūdi ad minorādā das paruam dosim de scamonea vel turbith: ad eradicādā das integrā. Accidere tn̄ posset ꝙ aliq̄ eradicatiua eēt leuior multis minoratiuis p̄cedētibus: ⁊ hoc qn̄ illud qđ remāsit eradicatiuū eēt valde paꝝ. ⁋ Ex qbꝰ oībus dictis appa ret ꝙ eūones minoratiue sunt sicut q̄dam preparationes ad euacuationē eradicatiuā fiendā per artē vel per nāʒ: siue eūatio minoratiua dicat̄ illa quā ego voco cū Aui. exiccationē: siue dicatur minoratiua que est ꝑtis abscissiua: ex vtrisqꝫ eni virtꝰ alleuiat̄ et vie p̄parant̄. ¶ Sed tūc est dubitatio an ꝑ medicinas sudatiuas vel vrinatiuas posset fieri eūatio abscissiua. ⁋ Et dōm notū esse ꝑ se ꝙ per medicinas sudatiuas pōt appropriata mā eūari. Et notuʒ est ꝙ ꝓuocans forte per vrinā in febre melica qđ māʒ illaʒ facit exire cū vrina nigra est abscindēs mām melicam: ⁊ sic facies vrinare flegma in flegmatica: ⁊ cholaʒ in cholica. Et eodē modo fortia sudatiua qualia essent tyriaca antiqua ⁊ medicina de asa ⁊ alia que dicent̄ in capl'is suis mouētia mās ꝑ sudorez: ⁊ oīa ista sunt eūantia ꝯm semitā abscissionis mãe: ⁊ iō in vsu istoꝝ sudatiū ⁊ ꝓuocātiū expectamus digōnem: sicut in vsu solutiuoꝝ pharmacoꝝ: vt postea in ꝓprijs capl'is dicet̄: īmo vt d̄clabit̄ securior vsus est p̄cedētibꝰ pharmacijs: sed an ī eūone facta ꝑ istos sit electio talis q̄lis in pharmacijs ē dubiū sup̄ motū hic nō discutiēdū. ¶ Ex his soluit̄ qđ scda supra mota. nā in ꝓcessu febriū possumꝰ vti can̄. istis lenificatiōis ꝓuocatiōis ⁊ sudatiōis eisdē modis quibus in p̄nº vtebat̄ ⁊ cū eisdē rebꝰ: ⁊ tūc cū eis ꝑ se fit cōis minoratio mãe que dr̄ exiccatio ꝯtigēter: tn̄ posset fieri mãe abscissio vt supra diximꝰ. Si āt in ꝓcessu vtamur istis can̄. nō cū rebꝰ leuibus sed fortibꝰ: tūc nō erit ꝓprie lenitio sed fluxus vētris ⁊ erit ꝓprie ꝓuocatio ⁊ sudatio ⁊ poterit cuʒ eis fieri abscissio materierum. ¶ Cōsiderandū vltimo ꝙ si tu ꝑpēdis de mō loquēdi Auicen. ipe vult ꝙ occupatio in dictis can̄. in p̄nº accn̄tiū febris sit faciēs digestionē mãe ⁊ minorationē que est exiccatio. Ergo mā ꝓpria q̄ dʒ abscindi ꝑ can̄. dictos digerit̄ aut in se aut ꝗ̄tū ad viaꝝ p̄parationē: sed ipa ꝑ se nō minorat̄: sed minorat̄ cōis mā vt sepe est iteratū in ꝯmone. Et ex eodē mō loquēdi vult ꝙ occuperis in posteruʒ in digōne ⁊ eūone que sunt ꝯm semitā abscissionis scias hoc.

¶ Et non euacues materiam indigestaʒ in calido aut frigido nisi propter necessitatem. 35

¶ Hic ponit can̄. in hac euacuatione. Secūdo ponit q̄tuor medicinas euacuatiuas. ibi (De solutiuis vo.) ⁋ Prima in tres. Prīo ponit can̄. Secundo declarat illum. ibi (Fortasse.) Tertio subiungit can̄. curationis putridarum vt quibusdam accidentibus coniunguntur. ibi (Scias ꝙ quando aggregatur.)

¶ Cōsiderandū p̄ ꝙ can̄. iste est de eūatione non de ea que est exiccatio: q2 iā ꝯcessit eam in p̄ncipio accn̄tium febris: ⁊ per ꝯn̄s materia existēte indigesta. Et hoc est rōnabile: q2 eūatio illa nō attingit ꝓpriā māʒ febris: nisi fit flōmia ⁊ in illa nō expectat̄ digō que expectat̄ in solutiuis. Ampliꝰ lenitio ⁊ vētris ꝓuocatio ⁊ sudatio leues nō attingūt mās ꝓprias febriū: vt iā declarauimꝰ: nō igitur opʒ ꝙ cū eūone illa que vocat̄ exiccatio: cōcurrat digestio ꝓprie mãe qn̄ fit lenitio vētris ⁊ ꝓuocatio vrine ⁊ sudoris lenibꝰ.i.rarificatione leui ⁊ aꝑtiōe leui viaꝝ. Relinquit̄ ergo ꝙ iste can̄. est de euacuatione abscissiua duplici siue eradicatiua siue minoratiua q̄ fit cū pharmacis eūantibꝰ exsoluēdo vel fortiter ꝓuocādo sudorez vel vrinā: ⁊ iō sermo est ꝯtinuus vt dicat̄ cū trāsierit p̄n^m intēdēs

ad digõnem materie ⁊ eũationem abscissiuaȝ totius vel ptis:sed neutrã eaꝝ facias nisi mã sit digesta.℄Cõsiderãdũ scðo ꝙ vt ici peret remouere errorẽ dixit in calido aut frigido.i.siue mã sit ca lida siue frigida:⁊ sub hoc comprehenditur omnis feb.

36 ℄Et fortasse eni multiplicatᷣ eũatio humoris nõ ꝓue-nientis ad statũ per digõneȝ vt euacuetur.

℄Hic declarat cañ.dictũ.Et primo quantũ ad primũ ꝑceptũ quo dicitᷣ nõ euacues materiã indigestã.Scðo q̃ntum ad scðȝ quo dᷣ nisi apud necessitatẽ.ibi(Cum aũt mã est plurima.)Tertio ponit quẽdã cañ.rectificãtẽ hanc eũonem quã ꝑcipit.ibi(Cũ ergo exer-ces.)Prima in duas.Primo inducit tres rõnes ad ꝓbãdũ ꝓposi-tum.Scðo quorũdam errorem remouet.ibi(Et tu.)

℄Prima rõ est si mã euacuetᷣ añ digõnem multiplicatᷣ eũatio hu-moris nõ ꝓueniẽtis ad statũ ⁊c̃.Exponit Dynus.i.cuius euacua-tio est cã vt natura nõ possit ꝓuenire vsq̧ ad statuȝ digerẽdo ma teriaȝ vt in statu per crisim ipsam euacuet:⁊ hoc qa euacuatᷣ hu-mor bonꝰ.Alia expositio est nostra que est eadẽ in effectu ꝑꝑ quã considerandũ ꝙ eũatio ante digõneȝ est cã ꝙ bonus humor eua-cuetᷣ:⁊ iste bonus humor non dȝ venire ad statuȝ per digõnem vt euacuetᷣ:imo vt nutriat ⁊ cõuertatᷣ in spũs.Cã aũt quare euacuetᷣ humor bonus est:qꝛ ipse ex parte substãtie est aptior ad eũoneȝ. dixit aũt fortasse ꝓpter casus ꝯtingentes estimabiles qui dicentᷣ. Tertia expõ est nostra ꝙ per euacuationẽ ante digõneȝ euacuatᷣ materia subtilis que de se fuisset euacuata siue resoluta ⁊ non ꝑ-uenisset ad statum cum digestione:ergo non expediebat te eua-cuare eã cum pharmaco solutiuo.Causa autẽ quare subtile ma-teriei nociue euacuatur est:qꝛ est pars aptior euacuationi.

37 ℄Et fortasse nocet euacuatio maturationi.

℄Scða rõ:illa eũatio nõ est fiẽda que nocet maturationi:sed eũo ante digõnẽ est hmõi:qꝛ debilitat virtutẽ ⁊ qa euacuat subtile de mã: vnde grossum remanẽs non bene digeritᷣ:vt dixit Halyab.3. practice cap.10.de euacuatione humoris putridi.

38 ℄Et fortasse ꝓmiscetᷣ cũ ea malignũ cum bono:ꝓpea ꝙ mouetur malignum absq̧ digestione sua.

℄Tertia rõ:illa euacuatio nõ est fiẽda que malignũ humorẽ mul tiplicat:sed hoc facit euacuatio ante digestioneȝ:quia agitat ma teriam ⁊ cõmiscet eam cum bono ⁊ sic bonum corrumpitᷣ ⁊ ma-lum multiplicatur:⁊ est sermo Aui.lib.1.fen.4.cap.1.

Duᵐ 38ᵐ ℄Sed tu dices ista mixtio debet rectificare materiã istã malaȝ: qa attingitᷣ a bona.// Dõm ꝙ mixtio que fit per virtutis actionẽ rectificãtis materiã ista est bona:sed mixtio que fit per agitatio nem humoris mali distantis a nã sanguinis:ista est que plus no-cet:qꝛ plus ex h̃ fit bonoꝝ humoꝝ corruptio q̃ȝ mali rectificatio.

Duᵐ 39ᵐ ℄Dubitatᷣ q̃re Aui.vsus est hoc mõ loquendi fortasse.// Dõm pri-mo ꝙ hoc facit ꝓpter euacuationem coactã minoratiuã vel era-dicatiuaȝ in mã furiosa que fit aliquãdo ante digõneȝ:⁊ non acci-dunt ista nocumẽta vel si accidunt sunt minora nocumenta q̃ȝ se-querentᷣ ex dimissiõe eũonis // Uel dõȝ ꝙ hoc dixit ꝓpter casus contingẽtes estimabiles in qbꝰ accidit finis laudatꝰ operãti con-tra cañ.Ubi gratia aliquis medicus presumptuosus dedit phar-macuȝ solutiuũ ante digõnẽ in febre cholica vel flegmatica ⁊ nõ erat mã furiosa nec erat materia sup̃flue quantitatis vñ necessi-taret aliq̃ȝ minorationẽ añ maturitatẽ:ergo ista medicina est da ta oĩno ꝯtra cañ.⁊ debent sequi tria ꝑdicta nocumenta.s.eũo hu-moris qui nõ dȝ euacuari ⁊ impedimentũ maturationis ⁊ multi-tudo humoris mali:⁊ fortasse ꝯtingit ꝙ nullũ istoꝝ euenit:cõtin-git enĩ eẽ hoĩem in nã robustũ:vnde virtꝰ bonos humores ꝯ̃fen-dit a tractu medicine solutiue:⁊ iuuat se ĩprimẽdo ⁊ expellendo mãs malas q̃uis sint ĩdigeste ⁊ eã totã euacuabit:vnde nõ ĩpeditᷣ digestio nec multiplicabitᷣ malus humor ⁊ erit liberatus ĩfirmꝰ medico male agẽte:⁊ hoc ĩferiꝰ adhuc ꝯ̃clarabitᷣ ibi(Et opinor.)

39 ℄Et tu nõ auscultes viꝝ qui existimabat ꝙ ĩtẽtio in digerẽdo est subtiliare ⁊ humor calidus est subtilis: quare non est necesse vt subtilietur.

℄Primo ponit errorẽ.Scðo reprobat.ibi(Res enĩ.)Ponit dcñ̃ eoꝝ ⁊ cãȝ dicti.iste aũt vir fuit Rasis vt hꝫ.16.ꝯtinẽ.2.cap.vñ ẽt 10.Almã.ca.4.statim in tertiana ꝯcedit mirabolanos.⁊ nõ solum Rasis fuit audax añ digõnẽ cholericoꝝ humoꝝ euacuare:qa ꝭm veritatẽ credit ꝙ eũatio eoꝝ nõ est añ digõnẽ cum sint digesti eo ꝙ sunt subtiles:sed in humoribꝰ fridis ꝯcedit eũoneȝ debere fieri añ digõnẽ:vt appet eodẽ.16.ꝯtinẽ.⁊ vidit illũ passum Auer.vt ap paret.7.collꝫ cap.9.quid aũt sit de h̃ posterius dicemus.

40 ℄Res enĩ nõ est sicut dixit:ĩmo intẽtio in digerendo est equare subãm materiei:ita vt preparata sit ad ex-pulsionem facilẽ:⁊ subtile imbibitũ ⁊ grossuȝ fixum ⁊ viscosuȝ adherẽs totũ illud nõ est ꝑparatũ ad expul-sionẽ facilem:ĩmo est necessariũ vt ĩspissetur subtile ⁊ subtilietᷣ spissum paulatim ⁊ incidatur viscosum.

℄Primo arguit rõnibus contra euȝ:⁊ in hoc soluitᷣ rõ eoꝝ.Scðo arguit auctoritate.ibi(Et eẽt melius.)Tertio ostẽdit que potuit eẽ causa:q̃re isti posuerũt hãc opionẽ ⁊ motiuuȝ opionis.ibi(Et opinor.)Prima in q̃tuor sicut quatuor rõnes adducit ꝯtra eum.

℄Pria rõ sic põt formari.oĩs humor eũoni ineptus dȝ digeri añ eũoneȝ:qꝛ digestio est equatio substãtie materie vt expellatᷣ: sed oĩs humor siue grossus.siue subtilis est ineptus eũoni.naȝ subtile imbibitᷣ ⁊ grossum figitᷣ ⁊ ĩmobilitatᷣ.viscosum v̾o sui tenacitate siue viscositate adheret mẽbroꝝ parietibꝰ:q̃re oportet humoreȝ subtileȝ ingrossare siue inspissare ⁊ spissuȝ subtiliare paulatiȝ ne per fortẽ ⁊ subitã s̾tiliationẽ fiat lapis.Sup̃ isto passu ꝓlixe scri berẽ:nisi qa expositꝰ est subtil̾r in q̃one nr̃a de maioritate morbi.

41 ℄Et si vir iste non audiuisset in sermone antiquoruȝ de digestione aliqd anteq̃ȝ dixissemꝰ illud ⁊ rememo raretᷣ dispositionis digestionis humoꝝ fixoruȝ.s.qꝛ q de eis subtilis est ĩdiget vt ĩspissetur ⁊ qui de eis spis-sus est indiget vt subtilietᷣ oporteret vt sciretᷣ hoc ꝑ per illud.Et quare nõ oportuit vt in seipso cõsidera-ret ⁊ diceret quare vrine in febribus acutis non hñt in principijs earum sedimen:deinde fiunt hñtes se-dimen:⁊ an sedimen laudabile est aliquid nisi humor faciens egritudinem qui iam digestus est.

℄Secunda rõ.iste vir ꝯcederet humores fixos.s.grossos viscosos ineptos eũationi debere digeri:ergo ꝑ hoc deberet ꝯcedere hu-mores subtiles debere digeri.Et tenet ꝯñtia virtute ꝑcedẽtis ra tionis.hoc est qð dicit si iste vir.s.Rasis nihil audiuisset ab anti-quis de digõne anteq̃ȝ nos dixissemus ⁊ anteq̃ȝ remoueantᷣ dispo sitiones humoꝝ fixoꝝ.s.per grossitiẽ deberet ꝑ illud.s.qð scitᷣ de digestione fixorum scire hoc.s.ꝙ de eis qui subtilis est ⁊c̃.℄Cõ-siderandũ aũt ꝙ Aui.vituperium dicit huic viro in hoc ꝙ si iste nunq̃ȝ ab aliq̃ ñ Aui.audiuisset aliqd de digestione ⁊c̃.q̃si dicat si ante hec nr̃a dicta ⁊ ante hãc nr̃aȝ rememorationẽ nihil audiuis-set deberet scire ꝙ humores grossi sunt inepti eũoni:⁊ ꝑ hoc de-bebat scire ꝙ ẽt subtiles sũt inepti ꝑꝑ oppositã dispositionẽ oĩo. Alia lr̃a hꝫ rememoratur.s.iste vir.Aliter posset exponi ꝙ hec sit declaratio ꝑmisse rõnis:⁊ dicit iste vir in seipso deberet scire ali quid de digõne q̃uis nullus diceret.Sȝ notũ est ꝙ humor fixus.i. ineptꝰ eũoni dȝ digeri:ꝯ̃ tã subtilis q̃ȝ grossus dȝ digeri.dȝ ꝯ̃ scire h̃.s.subtilẽ humorẽ ⁊ grossuȝ debẽ digeri ꝑ illð.i.ꝑ dispõnẽ humo-rũ fixoꝝ ⁊ eũoni ineptorum.Apparet ergo ꝙ fixum sumitᷣ dupl̾r. Uno mõ pro ĩmobilitate terrea:vt sunt grossi humores fixi:⁊ h̃ modo sumitᷣ fixuȝ sup̃ius cũ dixit grossum fixum:⁊ hoc quãtuȝ ad primã expositionem.Alio modo sumitᷣ fixuȝ large ad esse ineptũ: ⁊ hoc modo sumitur hic quantum ad scðam expositionem.

42 ℄Quare ergo nõ expellitur in principijs egritudinis ad salutẽ si est subtilitas vltimum qð intenditᷣ in di-gestione:ergo necessarium est vt sit in ꝑncipio febriũ san.⁊ cholere sedimen laudabile.

℄Tertia rõ.si materie subtiles essent digeste tunc in ꝑnº febrium acutaꝝ que sunt de mã subtili appareret hypostasis laudabilis. hoc est falsum ad sensum.ꝯñtia est nota:qꝛ hypostasis in istis fe-bribus acutis nihil aliud est q̃ȝ humor faciẽs egritudinẽ qui est di gestus:ꝯ̃ natura illũ expellit:ergo necessariũ est ꝙ sit hypostasis laudabilis in ꝑnº feb.sanguinee.Nescio aũt q̃re Dynus ꝑ ꝑnᵐ hic intelligit nõ ꝑnᵐ qð est vnũ tp̃s nec qð est spatium triũ dieꝝ:nec pũctũ quo ĩcipit:sed intẽtionẽ cõem istis vt ĩtelligit ẽt Hip.ꝑ re giminis acutoꝝ tex.cõ.21.cuȝ dicit.Opȝ vt detur infirmo in prin cipio ⁊c̃.bene enim verificatᷣ sermo Aui.de principio qð est vnũ tp̃s de quatuor tẽporibꝰ vniuersalibus.Dicit ergo sic quasi ĩter-rogatiue.quare iste non considerauit in seipso ⁊ diceret ⁊c̃.℄Cõ-siderandum dixit sedimen laudabile:qꝛ sedimen nõ laudabile põt esse membrale:sed laudabile oportet ꝙ sit de materia que est cã cõiũcta in acutis in qbꝰ seruatᷣ mã ad vnicã expulsioneȝ:⁊ ꝑ ꝯñs tota cã añs est sub cã ꝯiuncta vel erit vsq̧ ad statum:⁊ ideo dige sta expellitᷣ:⁊ huiꝰ digõnis signum est laudabilis hypostasis.in fe bribꝰ aũt non ꝯtinuis põt venire hypostasis a mã que est cã añs:⁊ similiter in continuis tropicis.in hoc non prolõgamus ꝑꝑ dicta in questione nostra an cause cõiuncte debeatur digestio.

43 ℄Si aũt nãe nõ est possibile expellere illã sup̃fluita-tẽ nisi post horã in qua fit ꝑparatio ad expellẽdũ in vrina tũc sil̾r opȝ vt sciatur ꝙ arti euacuare humo-

rem ante

rē añ illā horā in qua apparet digestio in vrina est icōueniens aut difficile malū. Et fortasse mouet ⁊ nō opaꝛ vltime ⁊ fortasse miscet malignū cum bono.

¶ Hec est quarta ratio. natura in febrib⁹ acutis nō euacuat māȝ: nisi post signa digestionis que apparent in vrina: ⁊ hoc est q̄ dicit. Nisi post horam ⁊c̄. i. nisi post apparitioneȝ signoꝝ digōnis in vrina. Ergo eodē modo medicus non dȝ curare nisi digōne facta ⁊ repetit dicta supra ad vigorem rationis huius.

Dum 40m ¶ Dubitatur q̄a non videtur cōsequentia bona. natura nō expellit: ergo neq̄ȝ medicus: imo infra precipit ꝙ si ipsa nō euacuat ꝙ tu euacues. ¶ Dicendum ꝙ si natura non expellit ꝓpter defectū: ꝙ tu debes expellere. sed si natura ordinatim agens non expellit quia humor est ineptus tu ordinatim etiam agens debes etiam ita facere expectare. s. ꝙ fit aptus.

44 ¶ Et esset melius homini huic vt bene opinareꝛ de illis qui fuerunt sicut Gal. ⁊ Hip. in eis que scripserūt de hoc ⁊ valde attenderet: ⁊ tunc rediret ad contradictionem: quia omnis contradictor in primis cū est super veritatem est excusatus. Uerum melius esset ei vt non confideret in consideratione sua.

a. i. ꝯsiderarer

¶ Hic per auctoritatē arguit ꝯ istuȝ: ⁊ dicit ꝙ iste Rasis deberet credere Gal. ⁊ Hip. ⁊ hoc est q̄ dicit bene opinareꝛ. i. ꝙ bonā de eis opinionē haberet. s. ꝙ fuerint boni viri q̄b⁹ est credēdū in his que scripserūt. s. vtriq̄ȝ in p̄ma afoꝝ. afoꝛ. zz. cū dixit. digesta medicari. ⁊ in afoꝛ. z4 in ꝑacutꝭ passionib⁹. Sȝ si iste vir nō vult credere Hip. ⁊ Gal. debebat primo valde attēdere ⁊ multum ꝯsiderare ⁊ examinare: ⁊ tunc ꝯtradicere Gal. ⁊ Hip. q̄ꝛ contradictor cuȝ est suꝑ veritate. s. ſm ꝙ sibi apparet post bonā discussionem esto ꝙ nō sit veritas est excusatus: verum melius eēt ei vt ꝯsideraret in ꝯsideratione sua. s. Hip. ⁊ Gal. vel in cōsideratione sua. s. propria. quasi dicat si bene considerasset non cōtradixisset. al's nō consideraret vel non ꝯsideret idest nō crederet sibimet sed Gal. ⁊ Hip. Considera hic magnā laudē quā dat Auicē. Gal. ⁊ Hip. in opere medicine. Considera vituperiū q̄ dicit Rasis: q̄ꝛ vult ꝙ si cōsideraret in seipso: apparuisset sibi v̇itas p̄dicta. s. ꝙ eūatio nō debet fieri nisi mā digesta q̄uis sit subtilis: ⁊ ꝙ subtilis nō ꝓpterea est digesta sed paꝝ intuētes ⁊ ad pauca respicientes de facili enūciat. Uult ergo Aui. ꝙ ista rō est tā euidēs ꝙ statim Rasis vidisset eā si ꝯsiderasset in se: ⁊ si nō potuisset videre: imo ꝯ̄riū apparuisset sibi verum: tunc fuisset excusatus. hō enīȝ qui ꝯtra vnā veritatē instat rōne fortissima sibi insolubili est excusat⁹. est ergo vituperiū q̄ dicit de Rasi: q̄ꝛ nō attendit ad illud q̄ dicit.

45 ¶ Et opinor ꝙ raro huic viro acciderunt experimēta que ꝓfuerunt in hoc capitulo ⁊ acq̄euit in eis. Et huiusmodi quidem experimētis que non sunt ſm canones accidit eis vt nec vnum valeat. Et accidit eis vt nec vnū eoꝝ sit signū: hoc nāq̄ȝ est conueniens.

¶ Rasis fuit magnus practicus ⁊ experimētator: ⁊ ideo in vsu sue practice dedit multas medicinas solutiuas añ digōnē materie: ⁊ ex hoc bñ sibi successit: ⁊ ideo acq̄euit his expimētis ⁊ purgauit mās in febrib⁹ acutis statim in ꝓn°. ante digōnē: ⁊ ꝯtinue sic est ꝓsecutus: ⁊ h̄ ē q̄ dicit ꝓfuerunt in hoc ca. s. cure febriū putridarum ante digōnē. ⁊ hoc Aui. remouet ⁊ dicit ꝙ hui⁹ expimenta q̄ sunt cōtra cañ. nihil valent: nec vnū est signū. s. ꝙ ita debeat fieri in alijs ifirmis: lȝ ĝ in vno ifirmo vel in plurib⁹ hoc eueniat non est signū ꝙ sic deat fieri: ⁊ per ꝯn̄s nō est signū ꝙ possit de illo oꝑe fieri cañ. generalis. nāq̄ȝ hoc est conueniens. s. ꝙ ita fit.

Dum 41m ¶ Dubitaꝛ vtrū viso per experientiā in plurib⁹ infirmis ꝙ medicina data añ digestionē libereꝛ febriens: an debeamus ex hoc accipere cañ. gñalē ꝙ pharmacū solutiuū possit dari añ digestiōeȝ. ¶ Uideꝛ ꝙ sic. Prio q̄ꝛ multa sunt sola experiētia credita vt operationes a forma specifica nec habemus aliud per q̄ faciamus cañ. curationis nisi ꝯfirmationē per expientiā vt sumiꝛ 9° de simplici medicina caꝑ. 5. Amplius ex effectu. sequēte operatiōes cōfirmaꝛ nostrum operari: vt sumiꝛ ex cōmēto afoꝛ. secūdi 4ᵉ particule. ¶ In ꝯ̄riū Aui. ¶ Dōm p̄mo ꝙ quādo experimētum est cōtra rationē verā nō pōt ex eo fieri cañ. gñalis: q̄ꝛ tunc esset falsus cañ. ꝙ autē ratio sit vera cognoscimus: q̄ꝛ hȝ ꝓpositiones manifestas: ⁊ q̄ꝛ est ꝯfirmata iudicio pluriū sapientū. Ex hoc cessat q̄ arguitur de forma specifica: operatio enim que est a forma specifica est cōprehēsa sensu nec habet rōnem efficacē ꝯtrariaȝ. Secūdo dico ꝙ experimētum contra rationē est eueniens vt in paucioribus: ⁊ ideo Auicen. dixit nec vnum loquens in singulari.

Dum 42m ¶ Sed dubitatur qūo potest eē ꝙ sensus contradicat rōni. ¶ Nos dicamus ꝙ h̄ sensatum q̄ est iuuari febricitantem a pharmaco exsoluentē ante digōnē materie: aliquādo est veꝝ. i. cōtra q̄ non decipitur iudicans medicus: ⁊ hoc est dupliciter. Primo q̄ꝛ materia erat furiosa: vñ ante digōnem euacuatione facta curat⁹ est febriens: ⁊ hoc sensatuȝ nō est ꝯtra cañ. imo cuȝ cañ. suo: sunt igiꝛ duo cañ. Unus ꝙ nō euacues mās crudas ⁊ nō furiosas ante digestionem. Alter ꝙ euacues mās furiosas añ digōnem: ⁊ hi duo cañ. nō ꝯdicunt in rōne intellectus nec sensus ꝯ̄riaꝛ rōni. Alio mō hoc sensatum est veꝝ ꝓpter conditiones indiuiduales que vetāt nobis perfectionem in hac arte: ⁊ voco conditiones indiuiduales nō solū dispōnem vel ꝯditionem vnius indiuidui demōstrati cui similis ab eterno nō fuit nec alius erit inter quē ⁊ medicinaȝ solutiuā potest currere singularis ꝓprietas: vnde materie crude sequunꝛ in eūatione absq̄ȝ nocumento: sed voco ꝯditiones idiuiduales oēs occultas dispōnes raro ꝯtingentes ad quaꝝ determinatam notitiā medicus non pōt ꝑuenire ex aliquo signo certo: ⁊ in tali dispōne potest ꝯtingere pharmacū exsoluens datū añ digestionē iuuare. v̇. g. sit vna febris flegmatica in p̄ncipio cuȝ vrina subtili cruda: ⁊ materia hec sit circa p̄mas meseraicas latēs ⁊ in se grossa viscosa sed in suꝑficie sua lubrica ⁊ vt sic loquar vnctuosa: data medicina solutiua vt agarico: iste statiȝ liberabiꝛ in ipso p̄ncipio. Et q̄ꝛ aliq̄s posset molestare istū casum: dicendo ꝙ mā ista est digesta ⁊ dicēdo ꝙ est cognoscibilis: iō tu dispone casum taliter ꝙ nō possit cognosci: ⁊ ꝙ lȝ sit cruda tñ pharmacuȝ illā euacuet nō obstāte ꝙ vrina subtilis cruda apparuit. Hec iuuamēta ex eūone facta ꝯtra rōnē nō sunt in rei veritate ꝯ̄ rōneȝ: q̄ꝛ ratio illa erat vera vt in pluribus vel' in dispōnibus cognoscibilibus medico per arteȝ: ⁊ has dispōnes videmus sepe euenire: sed iuuamētū illud est in dispōnib⁹ indiuidualib⁹ occultis arti et raro ꝯtingētib⁹: ⁊ ideo nō possunt redigi in cañ. q̄ꝛ nō pōt formari cañ. gñalis cū ille sint dispōnes quedā indiuiduales raro ꝯtingentes: nec pōt formari cañ. ꝑticularis vel idiuidualis in illis indiuiduis: dicēdo in oī hoie hñte dispōnes idiuiduales q̄bus māe crude possunt eūari ante digōnē purgatio fiet cū pharmaco ante digestionē materie hic cañ. est medico inutilis vel nō scialis: q̄ꝛ formās cañ. nō pōt dare notitiā istaꝝ dispōnum idiuidualium. Apparet ergo qūo hoc sensatū q̄ est iuuari per pharmacū solutiuū datuȝ ante digōnē in mā nō furiosa nō ꝯdicit rei nec v̇itati in se: ⁊ tñ nō pōt formari cañ. ⁊ ideo nō est signū sufficiēs ꝙ sic debeam⁹ operari in alijs hoīb⁹: vt bene dixit Auic. Aliqñ hoc sensatū est deceptiuū: q̄ꝛ cōprehēdiꝛ in opposita rōne eius q̄ dȝ cōprehendi. v̇. g. aliq̄s ꝯ̄ rōnem ⁊ ꝯ̄ id q̄ debuit fieri liberatus est ab aliq̄ febre. s. dato pharmaco añ digōnē: ⁊ ſm veritatem debebat dari digesta mā: accipit igiꝛ medicus istā sanitatē quā iste acq̄siuit ⁊ dicit ꝙ cā fuit medicine ⁊ ſm veritatē cā fuit sua virtus que irritata fuit a medicina: sed ipsa vigorosa pugnauit ꝯ̄ medicū ⁊ ꝯ̄ suam medicinā ⁊ ꝯ̄ febrē ⁊ victoriā obtinuit. nō igitur hoc iponas medicine: q̄ꝛ si medicina nō fuisset data iste citius ⁊ cū leuiorib⁹ accidentib⁹ fuisset liberat⁹ ⁊ remāsisset in sua ꝯualescentia ⁊ sanitate. mō pōt illam meliori mō: igitur hoc experimētū q̄ꝛ nō est ſm cañ. nō valet aliq̄d: vt dixit Aui. ⁊ hoc erroneū posset frequēter cōtigere: nō dȝ tñ gñalē cañ. facere: ⁊ hoc est de quo diceꝛ caꝑ. de quartana ꝙ est rectū ab errore. ¶ Ad scōm arg^m dicēdum ꝙ iuuamētū q̄ nostrum operari cōfirmat est iuuamētuȝ sequens tuā actionē. Sed tu dices. Rasis dicit iste est liberat⁹ opere medicine purgantis: ⁊ ego dico ꝙ Gal. ⁊ Hip. negabunt hoc: ⁊ illis duob⁹ viris. s. Hip. et Gal. magis credemus. Et si tu dices Rasis posset dicere ego vidi per experiētiaȝ ꝙ mille hoībus infirmatis febre acuta data fuit medicina a p̄ncipio q̄ngētis ex eis ⁊ multi fuerūt liberati ⁊ pauci mortui: ⁊ alij quingēti nō fuerunt purgati a p̄ncipio de q̄bus plures fuerūt mortui. Rñdebit Hip. ⁊ Gal. ꝙ hoc fuit q̄ꝛ illi oēs vel plures egrotabūt fe. acuta de mā furiosa prope dicta vel de materia peccāte quātitate plurima: vnde ante digōneȝ debebat minui de ea: ⁊ sic operatio nō fuit cōtra cañ. sed cū eo. quare ⁊c̄.

¶ Cū aūt mā est plurima mobilis ꝑmutabilis de membro ad mēbrum: ⁊ existimas ꝙ nō est spatiū in digestione eius aut fortasse accidit ex ea aꝑa pleureticum aut aliud: ⁊ si dimittaꝛ faciet cadere in tremorē añ tēpus in quo expectaꝛ digestio eius: ⁊ illud est ꝑ longitudinē tēporis in quo expectaꝛ digestio equalis: ꝓculdubio tunc est necessaria euacuatio eius. 46

¶ Iaȝ Aui. declarauit cañ. canonicū vel quātū ad illud q° erat canonicū ⁊ erat ꝙ nō euacuares mām indigestā. Hic declarat illuȝ cañ. q̄tū ad scōam suam partē que dixit nisi ꝑꝑ necessitatem. Et primo ponit causas q̄bus ꝓpter necessitatē euacuas statiȝ a p̄ncipio nō expectando futurā digestionē. Scōo q̄ dixit confirmat per auctoritatē Hip. ibi (Et hoc est illud.) Tertio verificat illud per simile. (Et talis est eūatio.) ¶ Prima in tres sicut tres ponit casus in q̄b⁹ eūamus añ digōneȝ futurā. Scōa ibi (Et scias.) Ter-

tia ibi (Et simil'r.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit casum ⁊ tāgit cām. Secūdo spāliter probat rōnibus. ibi (Timor enim.)

¶ Cōsiderandū ꝙ casus iste in quo Aui. precipit eūonē fieri añ digestionē pōt intelligi solū in mā furiosa: ⁊ tūc exponatur plurima mobilis. i. plurima in mobilitate: q̄r sit vehementer mobilis ⁊ sit vehemēter furiosa ⁊ vehemēter mala. Et assignat Auic. duas cās ꝑꝑ quas est necessaria eūatio eius tunc. i. statim in ꝑncipio añ digestionē. Una cā est: q̄r nō est spatiū in digōne eius ꝺm tuum iudicium estimatiuū: ⁊ hoc q̄r nō est digestibilis sua malitia. Scđa cā est: q̄r esto ꝙ ipsa ꝑ digōnē eēt rectificabilis: tñ q̄r mobilis est vadens de mēbro ad mēbrū timeri pōt apā in membro ad qđ vadit vt pleuresis: aut aliud. s. apa: aut aliud. s. periculum sine apate vt mors subita q̄uis nō apostemet: ⁊ h̄ est q̄r in toto tpe quo dimittit ⁊ expectat ei' digestio qđ est lōgū tps cū sit pua est timor. Dixit aūt digestio eq̄lis. i. digestio equās suā subaz: ita ꝙ si nihil aliđ velis in hac mā furiosa facere nisi eq̄re illā est tps lōgū: q̄r valde distat ab eq̄litate substātie. Alio mō casus iste pōt intelligi in mā furiosa ꝓprie: ⁊ in mā plurima que lʒ nō sit vere furiosa: tñ ꝑꝑ superfluā q̄ntitatē de ea timemus ꝙ suffocet añ statuʒ vel nō subyciat digōni ⁊ ex h̄ minoramus abscīdēdo de ea añ digōneʒ ⁊ tunc exponat: cū aūt mā plurima est. s. q̄ntitate sua: ⁊ cuʒ mā est mobilis. i. furiosa q̄uis nō sit multa: ⁊ tūc iste cañ. cōprehēdit cañ. quē spāliter ponit ibi. ⁊ sil'r si times: ⁊ tūc cause q̄s assignat referūtur ad vtrāq̄ māʒ. cū eni dicit nō est spatiū in digōne. h̄ pt eē q̄r multa vel q̄r furiosa. Accidet ex ea apa ⁊c. Quia mlta vl' q̄r furiosa: lʒ quidā expositores referant hoc solum ad materiā multam ⁊ non ad furiosaʒ. Faciet cadere ⁊c. s. multitudine vel furiositate.

47 ¶ Timor enim in hoc est minor q̄ʒ timor in illa. Et cū hoc nā mouet ad expellēdū eam ꝑꝑ multitudineʒ sui nocumēti. Cū ergo adiuuatur natura ꝯuenit ei adiutorium vltimum: quare non est excusatio eius.

¶ Hic inducit tres rōnes. Et ꝓ adaptamus eas ad mās furiosas. Primo arguit sic. timor in eūone añ digōnem materie furiose est minor q̄ʒ timor in illa mā furiosa si dimittat: ergo eūatio māe furiose statiʒ a ꝑn° dʒ fieri. Cōsequētiā Auic. hʒ vt notā. sicut eniʒ in operationib' ꝺm vitā operamur qđ melius q̄r minus malū eligimus: sic circa laborātē: vt dicit Gal. 10. terapē. ꝑmo ca. Añcedens Aui. hʒ pro noto ei qui audit dicta sua hic. timor eni de mā furiosa si dimittitur est timor mortis: sed si fit euacuatio añ digōnem est infirmi anxietas ⁊ cōturbatio ex difficultate eūationis: igitur hoc est eligibilius: ⁊ sic pōt applicari rō ad materiam plurimam de qua timemus ꝙ nō possit digeri nisi minoretur: vnde si dimittatur de ea est timor mortis. ¶ Scđa ratio materiā furiosaʒ natura conatur statim ante digestionem euacuare ꝓpter multitudinē sui nocumēti quare ad illius exēplar medicus dʒ agē: ⁊ eodē mō ista rō pōt applicari ad materiā multitudine peccantem.

du^m 43^m ¶ Sed dubitatur: q̄r si hec rō sit vera de mā multa: ergo oēm ifirmum a ꝑn° sudantē vel hñtem vētris fluxū deberemus euacuare etiā ante digōnem: q̄r videmus ꝙ nā a ꝑn° laborat in māe euacuatione. ⁋ Dōm ꝙ eūones a ꝑn° febriū appentes signū sūt multe repletionis vel male māe: vt fen scđa decl'atū est a nobis: ⁊ tūc si medicus vidit ꝙ nā minorauit tātū de mā: ꝙ residuū sperāduʒ est digeri posse: dimittēda est eūatio minoratiua abscissiua. s. partis: ⁊ hoc remanet iudicio medici. Si aūt cū eūonib' remanet repletio multa de qua dubitas dʒ dari pharmacia ꝓprie cū ifirm' solū sudauerit ⁊ in h̄ nō ꝓlōgamus. ¶ Tertia rō cum medicus iuuat nām dʒ illā iuuare adiutorio vltimo. s. in sufficiētia: q̄r medicus est nature adiutor: sed in mā furiosa nullū est adiutorium qđ sufficiat nisi eūatio: igit nō est excusatio ab eūone. ¶ Cōsiderāduʒ ꝙ vltimū in sermonib' Auic. sumit pro vltimo in tēpore sic̄ si dʒ ꝙ in apatib' vltimo cōpetit resol'o. Aliqñ sumit pro vehementi remedio qđ nō dʒ tētari nisi alia ꝓcesserint sicut dicimus ꝙ vltimū remediū est oꝑatio cū ferro. Tertio mō sumit vltimū ꝓ sufficienti ⁊ appropriato remedio: ita ꝙ nullū aliud valet nisi h̄: ⁊ isto mō sumit hic: q̄r in cura morbi pēdētis a mā furiosa adiutorium sufficiēs qđ est vltimū in sufficientia: sic ꝙ nullū aliđ sufficit nec aliud est tētandū: est euacuatio. ꝙ nullū aliud sufficiat nec aliđ sit fiēdū ꝓbatū est cū dixit: ⁊ estimas ⁊c. ⁊ ideo hec rō tenet ꝟtute ꝓdictoꝝ: ⁊ ꝑꝑea Aui. quasi in modū ꝯclusionis infert eā cum dicit ergo. ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ rō potest adaptari ad eūationē materie fiendam ante digestionem ꝓpter superfluam multitudinē: quia non est aliud sufficiens auxilium nisi de illa minorare.

du^m. 44. ¶ Dubitat ꝑmo vtrū materia furiosa sit materia calida vel frigida. ⁋ Videt ꝙ frida: q̄r iste materie sunt ꝓprie furiose cū associāt sibi motū vētositatis: vnde ꝓ de crisi. 9. cap. Gal. mutauit hāc dictionē. s. furiosaʒ egritudinib' que mouētur motu furioso velociter: ⁊ ꝓprie cū eis inest ab humiditatib' ⁊ vētositatib' motus diuersus. idē sumit a Rasi. 16. continē. cap. 2. sed materie vētose sūt frigide. s. flegma ⁊ mel'ia vt sumitur tertio cañ. feñ. 1. cap. de qualitate accidenti soda ex materys. ⁋ In cōtrarium q̄r febres que fiunt ab his materieb' sunt acute: vt intelligit ex afor. 10. 4. parti. medicari in valde acutis. sed acute febres sunt de māebus cal'is. ⁋ Dōm ꝙ mā furiosa dʒ hr̄e duas cōditiones. Una ꝙ sit mobilis de mēbro ad mēbrum. Scđa ꝙ sit multi nocumēti actionē nature vehemēter disturbans: vt intelligit ex cōmēto afor. 22. ꝑ^e particule. digesta medicari. Et ideo q̄dā sapiētes vocāt eaʒ mām tumultuantē: q̄r modo hic mō ibi tumultum facit. Aly vocāt eā arogā siue furiosaʒ ꝑꝑ cām notam. Pōt autē hec mā eē multi nocumēti duabus de causis: vel q̄r multum male qualitatis contraria vite: q̄r hʒ quasi de natura venenosa ꝑꝑ suam multā malitiā ⁊ tēdentiā ad prauitatē vl'em: vel q̄r lʒ non sit male qualitatis: tñ motus subitus eius ad mēbra nobilia vel ꝑncipalia facit eā causare accñtia mala. ꝟbi gratia dolores ⁊ sensibilitates malas in membris ad que mouet: vt ꝟbi gratia vt nūc febriēs doleat in capite nūc in gula nunc in pectore: nunc sentiat nocumētum anhelit' ꝓpter eius motū ad pulmonē: nunc doleat in epate: nūc in stōcho: ⁊ sic nulla sit īfirmo quies: ⁊ hoc eē poterit q̄uis mā nō sit venenosa. ⁋ Sed dubitat si ista mā est sic mobilis: ergo febriēs modo deberet apparere cū febre ⁊ mō sine. Dicēdum ꝙ imaginabile est totam istā mām moueri: ⁊ tūc q̄uocunq̄ moueat semꝑ ab ea surgunt fumi mali inflāmati querētes cor ⁊ sic est semꝑ febris: lʒ cū hac febre sit mala diuersificatio: q̄a modo plus calet ⁊ īflāmat in vno mēbro ⁊ mō in alio: ⁊ ideo possibile eēt eam subito ꝓpelli ad aliqđ mēbrū extremū ⁊ longinquū vt pedē: ⁊ subito cessare feb. ⁊ sic subito mā reuerti poterit: iteꝝ ita subito reuertet febris. Alio mō possumus imaginari mām hāc stare in venis sicut in loco cōmuni ⁊ ꝺm suas partes moueri vt vnū eius frustuʒ mō vacillet ⁊ mō aliud eius frustum: ꝑs aūt eius grossior quiescat.

¶ His ꝓmissis apparet ꝓ ꝙ he māe sunt humores ⁊ non sunt puri vapores vel pure vētositates: q̄r ipe resoluerētur a nā in tali motu: vel si nō resoluerētur a nā resoluerētur arte ⁊ nō īdigeremus pharmacys soluētib'. Scđo apparet ꝙ tales māe sunt calide vt plurimū q̄r eē mobile de mēbro in mēbrum attestat calori: quia frigus īmobilitat ⁊ quietat. Tertio apparet ꝙ iste sunt cal'e cholerice maligne: q̄r tales sunt que sunt mobiles ⁊ venenose qualitatis quā venenositatē acqrunt ꝑꝑ fortē calorē ⁊ male ꝓprietatis. Quarto appet ꝙ nō sūt chol'a erugiosa: q̄r lʒ sit venenosa: tñ nō hʒ istā agibilitatē ⁊ mobilitateʒ: q̄r tenet de terreo ꝑꝑ vltimitatē adustiōis. Quīto appet ꝙ sanguis m'tū subtil' ꝑꝑ chol'e adustionē pōt dici mā furiosa: q̄r est mā mobilis multū ⁊ multi nocumēti nō ꝑ venenositatē sed ꝑ multā mobilitatē: vñ subito currit ad mēbra ⁊ ledit ista. Sexto appet ꝙ nō est ipol'e īuenire aliquā mām furiosam que tñ sit frigida in virtute: ⁊ tñ supueniat sibi putredo: ⁊ post hoc faciet febrē: ⁊ qui vult imaginari hāc mām frigidā furiosam imaginet aquosum sperma mulieꝝ: aut aquosum sperma virile qđ emittit in tactu mulieris sine coitu: ⁊ imaginet illud ꝑ morā ⁊ ꝯgelationē conuerti ad nām venenosam sicut fit in suffocatione matricis: ⁊ post hoc adueniat sibi sopitus calor ⁊ faciat in eo subtiliationem ⁊ vapores in eo remanētes qui cōmoueāt hāc mām ⁊ eā ꝑ corpus portēt agitando: erit hec mā mobilis ⁊ venenosa ⁊ frigida in radice: hoc aūt rarissime euenit. Septimo appet ꝙ raro īueniunt hui' materie furiose: q̄r raro est ꝙ materie furiose chol'ice veniāt ad subtilitatē ⁊ mobilitatē multā ⁊ malitiā qualitatis: q̄r hoc nō fit nisi ꝑꝑ multā extraneitateʒ ⁊ elōgationē a natura humorali ⁊ a nā hoīs: ⁊ talia raro in nobis fiūt cū habeant extraneā cām: nec ēt frequēter reperit vnus sanguis valde subtilis ⁊ multū ꝑ corp' mobil'. s. mō ad vnū mēbꝝ mō ad aliđ: ⁊ rarissime repit ēt mā venenosa tal' q̄lē descripsim'. Ergo bñ dixit Hip. ꝑ^a ꝑ. afor. 22. cū dixit. ml'ta vo nō sūt furiosa. Ad Gal'. dico ꝙ ꝑ vētositatē ītelligit vapores aliq̄s q associant māebus cal'is: ⁊ faciūt eas mobiles: īmo ipse subtiliate multuʒ siles sunt vaporib': ⁊ tales māe sunt calide vel illa vētositas surgit ab alys humorib' fridis ⁊ miscet cū istis materiebus calidis.

du^m 45^m ¶ Dubitat vtrū māe furiose possint apare mēbruʒ. ⁋ Videt ꝙ nō: q̄r sunt mobiles nō figibiles in mēbro: sʒ qđ nō figit nō apat. ⁋ In ꝯriū Aui. cū dixit. accidit apa pleureticū. ⁋ Frā. de pedemontiuʒ in expōne afor. 22. ꝑ^e ꝑ. digesta medicari. vult ꝙ mā furiosa nō fac apa: ⁊ ꝙ timor ex ea non est timor apatis sed morꝰ sine apate ⁊ dat cām dictā. Ad Auic. rñdet cū dicit accidit ex ea. s. mā plurima ⁊ nō ītelligit de furiosa. ⁋ Nos dicamus mās furiosas posse apare mēbra. Et h̄ ītellexit Gal'. in cōmē. afor. 10. 4^e ꝑticu. medicari si expēdit. cū ꝑcipit purgari has mās furiosas ne ipse moueantur ad ꝑncipalia mēbra ⁊ ea īpleant. Si ḡ Gal'. timet impleri mēbra nobilia ex nā furiosa timet ea apari. Ampli' vētositates possūt apare mēbra: ḡ materie iste furiose: que materie furiose nō sunt min' corpulēte q̄ʒ materie ille vētose: nec sūt mag̃ mobiles. Amplius videm' apa in cerebro fieri ex chol'a adusta īpura cal'a multuʒ: ⁊ praua q̄ furiosa pōt dici. ⁋ Ad rōnē dōm ꝙ q̄uis sit mobilis pōt facere apa mobile. i. ꝙ mō in h̄ mēbro mō in illo facit apationem per viā de litescētie ⁊ motuʒ de mēbro ad membrum.

¶ Dubitat

Du^m 46^m

¶ Dubitať vtrũ mã furiosa statim p̃ma die vel scđa vel añ sit euacuanda. ¶ Videť ꝙ nõ per rõnes qb⁹ ꝓbauit supra ꝙ mã idigesta siue calida siue frida non dz eũari. p̃mo qꝛ euacuabiť iuuatiuum: vel euacuabiť subtilioꝛ ps ⁊ remanebit grossa. scđo qꝛ nocet maturationi. tertio qꝛ agitãdo miscet malignũ cũ bono. Ampli⁹ mãs subtiles qꝛ ibibunť Aui. p̃cipit digeri ergo ẽt mãs furiosas. ¶ In ꝯriũ est cõitas medicoꝝ. ¶ Dđm ꝙ statim nõ expectata digestiõe mã furiosa dz euacuari. Rõ qꝛ si dimittať est periculuz mortis: vt declarauit Aui. in eũone aũt eius fit p̃seruatio ab h̃ ⁊ nõ sequunť nocumẽta que sequunť in alijs materieb⁹ idigestis. nã mã furiosa sui furiositatẽ. s. mobilitate nõ sic est inepta eũoni sic̃ materie fixe stantes. vñ Gal. p̃ de crisi. 9. ca. dicit in istis egritudib⁹. s. de mã furiosa opz vti medicina solutiua in p̃n° eaꝝ: qꝛ motus humiditatũ dñantium in corpore est iuuatiuus medicine: vt facile eas attrahat: sed q̃cũq; humiditates sunt que cũ hoc ꝙ non digerunť oĩno sunt fixe stantes nõ obediũt medicine solutiue: ꝫ illa tria nocumẽta que Aui. dicit fieri in eũone mãe añ digõnez nõ sequunť in euacuatione añ digõnẽ furiose materie: ipsa eni eũatur affectãte nã materie: ⁊ non euacuať iuuatiuũ nec ps subtilis eius sola eũatur qꝛ tota est subtilis: nec impediť maturatio qꝛ nõ est apta maturationi: nec volum⁹ eã maturare nec misceť malignũ cũ bono imo educiť: ⁊ si aliqd de p̃dictis accidit est paꝝ: ⁊ magis eligim⁹ hoc q̃ velimus hominem mori impetu furiose mãe. ¶ Ad 2^m dđm ꝙ materie subtiles non sic mobiles sed iacẽtes quiete imbibite in mẽbro quas medic⁹ estimat posse digeri in tanto tẽpore sine periculo nõ sunt añ digõnẽ mouẽde. ¶ Ex quibus apparet ꝙ medicus ab ipso p̃ncipio feb. acu. dz habere potẽtẽ estimatiuã qua iudicet hunc ifirmum debere mori furiositate materie vel multitudine mãe nisi purgetur añ digõnẽ: hunc ꝟo alium febriẽtẽ de mã etiam calida posse euadere si dimittať absq; euacuatione.

Du^m 47^m

¶ Dubitať vtrũ eũans mãm furiosaz eradicatiue dẽat eã euacuare. ¶ Et dđm vt cõiter dicũt ꝙ dz eradicatiue eũari cũ pharmaco eũante exsoluẽte dato in dosi sufficiẽti alijs ꝯcedẽtib⁹ de ꝟtute etate ⁊ ꝯsilib⁹. Rõ qꝛ mã furiosa vere tota est digõni inepta: et ideo si p̃tẽ dimittis nõ est spes ꝙ digerať. Ampli⁹ de p̃te ei⁹ q̃uis sit p̃ua ẽt sit timor de morte: qꝛ cũ sit multũ maligna paꝝ de ea p̃t hoiez occidẽ: ⁊ hoc dixerũt aliq fuisse p̃ceptũ Auicẽ. cũ dixit: cũ ꝫ. Eũatio. n. eradicatiua est adiutoriũ vltimuz: ⁊ ideo Rasis purgat in acutis añ digõnẽ cũ scamonea. Et hz medicus p̃uidere ne solutiuũ cũ sit calidũ ⁊ siccũ iflãmet: vt. 16. ꝯtinẽ. Rasis cap. 2. ⁊ Gal. in cõmẽ. afo. 24. particule p̃me. s. in acutis passionib⁹ ⁊c̃. Et hoc facit miscẽdo cũ solutiuo frigida cõsolantia vt notum est.

Du^m 48^m

¶ Dubitať vtrũ mãm furiosaz possemus euacuare p̃ flõmiã. ¶ Videť ꝙ nõ: qꝛ Gal. in eũone eius semp̃ videť noiare pharmaciã: vt appet in cõmẽ. afo. 24. In acutis. ⁊ illo. 22. Digesta medicari. ⁊ illo. 10. Medicari i valde acutis. ¶ In ꝯriũ: qꝛ dolorib⁹ trãseũtib⁹ a dorso in cubitos flõmia ꝯuenit: vt Hip. in. 6. p̃ticula afo. 22. afo. sed illa videť mã furiosa. Ampli⁹ in carbũculis flõmia p̃cipitur a Gal. 14. terap̃. ca. 10. sed illa põt poni mã furiosa. ¶ Dđm ꝙ materia furiosa dr̃ dupl̃r. Primo ꝓprie qꝛ sit mobilis ⁊ venenose q̃litatis vt aliq cholã valde mobilis ⁊ istã opz eũare pharmacia. rõ qꝛ mã que est multũ male q̃litatis ⁊ hincinde mobilis nõ põt esse sanguis nec mã ꝓpinq̃ nature sanguis nec sanguini mĺtũ mixta: imo est distãs ⁊ extra illũ currẽs: ergo opz ꝙ eũeť non flomia sed alio qđ eã attrahat a ꝓprietate. Scđo mõ posset dici mã furiosa nõ sic ꝓprie sed sola mobilitate: ⁊ sic aliqs sanguis posset eẽ talis ⁊ forsan ꝙ posset eũari flõmia. Cõtraria cessant. ¶ Dubiũ autẽ caderet qd est illđ qđ dat hũori istã mobilitatez an sit for^a in eo an vapor. ⁊ si vapor qd faciat vaporẽ eẽ mobilem ad diuersas dr̃ias põnis. ⁊ hec qđ ẽ physica ⁊ metheorologica: ⁊ iõ hic obmittať.

48

¶ Et scias ꝙ flobothomia quãdo est itentio sanguis non est ex genere eius in quo expectať digestio expectatione que est in solutiuis ⁊ non expectatur digestio nisi in humoribus alijs. *Ꝯriũ i Cura ꝙ[illegible].*

¶ Hic est scđs cañ. in quo eũamus añ digõnẽ que posset in posterum fieri in mã. Et p̃ p̃mittit casuz ⁊ inuit rõnem. Scđo ꝓbat. ibi (Et cũ postponiť.) Vel p̃t dici ꝙ hz p̃tes tres sic̃ ponẽdo dcm̃ casuz tres rõnes adduc̃. Scđa ibi (Et cum.) Tertia ibi (Et fortasse.)

¶ Casus quẽ Aui. itelligit est iste. aliqs hz febrez ex sanguie ⁊ talis febris est in p̃n° ⁊ nondũ mã est digesta digõne quã hẽbit cum erit in statu qd faciẽdũ. Aui. inuit cañ. ⁊ est ꝙ tu statim in p̃n° flobothomes ⁊ nõ expectes digõnẽ. ⁊ inuit Aui. hãc rõnẽ: qꝛ ista flobothomia in hac febre cũ sit mã que est sanguis intẽdit ad sanguinis eductionẽ: sed quãdo per flõmiam intẽdimus educẽ sanguinẽ: nõ opz expectare digõnẽ sicut regulariter expectamus in eũone cũ pharmacijs cũ digestio nõ expectať nisi in humoribus alijs a sanguine: ⁊ per ꝯñs in euacuationibus alijs a flõmia: ergo statim oportet flobothomare. s. in ipso principio feb.

Du^m 49^m

¶ Dubitať vtrũ in flõmia fienda sit expectãda digõ. ¶ Et videť ꝙ sic per Gal. 9. terap̃. 5. ca. ⁊. 11. 14. ca. vbi p̃cipit flõmandũ eẽ sine indigestione que s̃m vẽtrẽ. Amplius exñtibus humorib⁹ grossis antiqui dabãt añ flõmiam digestiuũ vt syrupũ cũ hyssopo: vt Auic. p̃mo cañ. cap̃. de flõmia. ⁊ gñaliter cõprehẽdiť in cõmẽ. 47. 7. p̃ti. dolores oculoꝝ. ⁊ Gal. in lib. de flõmia noue trãslationis. sũma. 2. cap̃. 1. hoc affirmat. Amplius Aui. in cap̃. de flõmia in fe. sanguiea precipit ꝙ flõmia fiat sup̃flua cũ affuerit maturatio. Ampli⁹ sanguis põt peccare subtilitate ⁊ grossitie: ergo opz illũ digeri. ¶ In cõtrarium Aui. hic. ¶ Quidã dicũt ꝙ in flõmia minoratiua nõ dz expectari digestio: sed in flõmia eradicatiua dz expectari digestio: ⁊ videť sumi ex Aui. cap̃. de flõmia. vbi dicit ꝙ in febrib⁹ sanguineis non fiat flõmia superflua a p̃ncipio: sed cũ affuerit maturatio fiat superflua flõmia: qa remouetur multotiẽs febris in hora flõmie. Iste sermo põt reuerti ad bonũ intellectũ: ⁊ est ꝙ in p̃ncipio febriũ in qbus flõmiã facimus minoratiuã: qꝛ est alioꝝ humoꝝ peccatũ in sanguie ⁊ non peccatũ in sanguie per se facimus illã nõ expectantes aliqñ digõnẽ: ⁊ in fe. sanguineis veris nos flobothomamus statim eradicatiue cũ est digestio: qꝛ statim est in eis digestio. ¶ Dynus ꝟo dixit ꝙ in flõmia facta rõne plectorie. i. repletionis oium humoꝝ ꝓportionaliter in sanguine augmentatoꝝ nõ dz expectari digestio: sed si flobothomia fiat rõne peccati solius sanguinis qui est humor ab alijs distictus põt in ea expectari digestio. ¶ Nos dicamus s̃mones qui dictis Aui. sunt ꝯformes. Et sunt ꝙ in flõmia aliquãdo est intẽtio sanguinis. i. intẽdimus sanguinis eductionẽ: aliquãdo est intẽtio alioꝝ humorum a sanguie. ⁊ in flõmia itẽtio sanguis est quãdo febris est de sanguine abũdante in venis qui vere est sanguis stãs sub forma sanguinis. Est aũt dupl̃r intelligibilis iste sanguis vt dixit Halya. trac. 2. thegni cõ. 12. trac. de epate. vel pro massa eoꝝ in venis quã cõmunitas medicoꝝ sic vocat. vel pro vno humore distĩcto qui dr̃ sanguis solus. Prio mõ accipiendo sanguinẽ aug^m eius est aug^m oium humoꝝ simul ꝓportionabil̃r: ⁊ ideo est in hoc peccatũ soli⁹ quãtitatis per se: lz possit sequi in hoc peccatũ q̃litatis vt in synocha sine putredine: ex qua ẽt põt fieri synocha cũ putredine. Sed accipiendo sanguinẽ scđo mõ aug^m eius est eius crescẽtia super alios: si hoc fieri cẽtigat ꝙ forsan nõ ꝯuenit vt bñ dixit Dyn⁹. Dico igiť ꝙ si febris fiat de solo sanguine vero peccante in sola q̃titate p̃mo ⁊ per se: lz scđo mõ possit peccare in qualitate: tũc flobothomia intẽdit in ea solũ sanguinez eũare: qꝛ iste solus peccat. Et qꝛ sic est statim in p̃ncipio huius feb. dz talis flõmia fieri ⁊ nõ expectari digestio sicut expectamus in solutiuis. Declarem⁹ igiť primo que est digestio quã in solutiuis expectamus: ⁊ est qꝛ quãdo intẽtio pharmacie est eũatio humoꝝ hñtium ꝓprias formas ex sanguinez vt in febre cholĩca pura: vel in flegmatica pura: vel melĩca pura: a p̃ncipio haꝝ febriũ regulariter nõ dam⁹ pharmacum solutiuũ cuius itẽtio sit eũatio illoꝝ humoꝝ: sed p̃ digerim⁹ mãm postea euacuamus: ⁊ si a p̃ncipio eũamus añ digõnẽ ẽ cte: qa mã est furiosa vel multa vt dcm̃ est supra ⁊ diceť: vel euacuamus pharmaco in quo nõ est intẽtio illoꝝ humoꝝ sed est itẽtio eductio fecũ vt cũ damus a p̃ncipio cassiaz. Sed de flõmia est totũ ꝯriuz ei qđ dcm̃ est de pharmacia: qꝛ quãdo in flõmia est solius sanguinis eductio vt in febre de vero ⁊ multo sanguine sic̃ in febre synocha sine putrediẽ statim a p̃ncipio dz fieri flõmia ⁊ citius q̃ põt fieri: ⁊ nõ expedit ꝙ digeras mãm. Hoc Auicẽ. ꝓbat trib⁹ rõnib⁹. s. ꝙ in febre sanguinea flõmia statim a p̃ncipio sit fienda. ¶ Prima est cũ flõmia est ad sanguis abũdantis eductionem que flõmia est intẽtio sanguis nõ dz digestio expectari sicut in solutiuis: imo statim fieri dz in p̃ncipio. sed in fe. sanguinea est intẽtio flõmie sanguinis eductio ⁊ fit ad abũdantie sanguis eductionem: ergo statim dz fieri ⁊ nõ differri vt p̃mittať digõ sicut in solutiuis. Primã ꝓpõnẽ in qua stat virtus rõnis Auic. hz ꝓ nota ex hoc: qꝛ sanguis in quãto peccãs hñs sanguinis formam est de se aptissimus eũoni per flõmiaz: vnde aperta vena statiz currit ergo nõ debet digestio expectari: ⁊ hoc est qđ dicit. ⁊ scias ꝙ flobothomia quãdo est intẽtio ⁊c̃. non est ex genere eius. s. eũationis in quo ⁊c̃. i. ad eam fiendam nõ debet expectari digestio.

Dub^m p̃^m

¶ Dubitať q̃re sanguis peccãs in q̃tto ẽ ita apt⁹ eũoni: ⁊ alij humores nõ sũt apti suis eũonib⁹ i p̃n°. ¶ Dđz ꝙ aug^m sãguis i q̃titate qui sit ver⁹ sanguis nõ seqť ex̃neitatẽ cõplexionis in corp̃e nec in suba sua eo habente formã sanguinis veri: ⁊ ideo est aptũ curatos solutiuũ respicit vt trahibiles nõ possunt crescere nisi cum malitia qualitatis in corpore que est cã multiplicationis humorũ maloꝝ: vel que associať in eoꝝ multiplicatione ⁊ que ꝯsequiť. ꝟ. g. frigiditas in excrescẽtia flegmatis. in hac aũt malitia huius qualitatis malignať humor ⁊ fit incõueniẽtis sube q̃uis hẽat formã humoralẽ: vt fit. ꝟ. g. flegma nimis viscosum: ⁊ iõ inobediens eũoni nisi disponať ⁊ digerať: cũ ꝫ alij humores a sanguie icipiũt facere febrẽ iã acq̃siuerũt malitiã per quã succũbunt putredini ⁊ nõ regulati sunt eoꝝ malitia a nã: ⁊ illa malitia qualitatis in eis est p̃ quã fiũt icõuenientis substãtie ⁊ ipsa icõueniẽtia sube est ẽt

vna malitia. sanguis aũt augmẽtatus in q̃to saluãs verã formã sanguis nõ põt in suba fieri extraneus: ita ꝙ euãtioni non obediat ꝛ cursui vena apta: q꞉ illa est propria sua euacuatio ꝛ non alia.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat̃ scd̃o si Aui. dicta ꝛ dicẽda ꝯcludũt de fe. sanguis putrida. ¶ Et dõm ꝙ si sanguis sit putridus nõ lõginquus a forma sanguinis sicut est in synocha putredinali a p̃ncipio ꝙ ẽt digestio nõ debet expectari: q꞉ ipse de se euacuationi est apt᷒: ꝛ ista synocha putredinalis est ꝓprie illa que est propinqua synoche sine putredine q꞉ sanguis multa quãtitate putrefit. si aũt sanguis putridus esset longinquus a natura veri sanguinis vt grossitie vel subtilitate quibus putruit posset aliqua digestio expectari.

Dubiũ 3^m ¶ Dubitat̃ si sanguis vt dicit humorẽ separatũ ab alijs solus multiplicet̃ an flõmia dẽat fieri digõne expectata. Hic Dynus credit expectari debere digõnẽ: q꞉ iste sanguis nõ multiplicat̃ nisi malitia qualitatis: vñ fit m[illegible]le sube. Sed Dynus dubitat an solus sanguis possit augmẽtari ꝛ credit ꝙ nõ. Et nos dicam᷒ ꝙ si ꝯtigat solũ sanguinẽ crescẽ in q̃to ꝛ cholãz ꝛ flegma ꝛ meliãz nõ multiplicari in eo: imo diminute q̃titatis esse in eo: ꝛ sanguis ille stat sub vera forma sanguis: ꝙ ipse est apt᷒ cursui ꝑ flõmiã ꝛ non dꝫ digõ expectari. Sãguis enĩ stãs verus sanguis nõ sustinet magnum distẽperamẽtũ: vt dixit Auer. 3. collꝫ cap. 8. cũ dixit. excessus vl' exitus sanguis in q̃litate dꝫ dici pauc᷒. Iã ꝗ appet p̃ma rõ Aui. ꝛ est ꝙ flõmia statim a p̃n° dꝫ fieri cũ est intẽtio sanguinis: ꝛ nõ expectari digõ materie sanguinee euãde qua digõne preparet̃ euõni: sicut expectat̃ in euõne ꝑ pharmaciam ꝛ dixit hoc: q꞉ digõ ciboꝝ in stõcho dꝫ expectari: ꝛ ꝙ si in stõcho sit ĩdigestio nõ dꝫ flobothomia fieri. ꝛ ꝑ hoc cessant auctoritates Gal'. 9. ꝛ. 10. terap.

¶ Scd̃a rõ Aui. est ꝓbãs dcm̃ p̃missum: ꝛ ꝓbat cõclusionem principalem sic: flobothomia in qua est intẽtio sanguis cũ postponit̃ a principio non est ei intentio: ergo statim a principio est fiẽda.

¶ Tertia rõ flõmia statim a p̃ncipio est fiẽda que si postponat̃ potest ĩterficere ꝑ aduẽtũ ꝺbilitatis: sed flõmia in qua est ĩtẽtio sanguinis euãtio ĩdicata a p̃n° si nõ fit ꝛ postea flõmes fortasse occides ꝑ aduẽtũ debilitatis ꝟtutis. he due rationes vltime declarabũtur post. Appet ergo ꝙ si in flõmia est intẽtio sanguis nõ dꝫ expectari digestio. Si aũt in flõmia est intẽtio alioꝝ humoꝝ a sanguine: qñq꞉ medicus expectat digõnẽ: ꝛ qñq꞉ nõ. nã flõmia fit propter alios humores a sanguĩe q꞉ alij humores peccãt in sanguĩe: vnde sanguis in se nõ hꝫ peccatum: nisi q꞉ alij humores ĩfecerũt sanguinẽ: ꝛ ideo flõmia fit vt illo sanguĩe corrupto exeũte: alij humores secũ mixti eũ in euõne sequant̃: ꝗ si illi humores sunt multũ extranei ĩ modis sube nõ sequent̃ in euõne: nec ipse ĩfect᷒ sanguis bñ exibit: q꞉ ab eis est fact᷒ in suba ineptus: sed potius apta vena exibit sanguis bonus: ꝛ spũs exhalabit cũ eo: ꝗ opꝫ preparare eos ꝛ illũ sanguinẽ ꝛ sic facẽ flõmiã post: si est eius indigẽtia ꝛ illã viã preceperũt antiqui: ꝛ ẽt Gal'. ꝙ humorib᷒ grossis existẽtibus cum sanguine siue sanguĩe existente grosso digerat̃ p̃us cũ syrupo de hyssopo postea flõmetur. Et sub hac ꝯsideratione p̃cipit Aui. ꝙ in p̃ncipio egritudinum de humoribus cũ sanguine dimittat̃ flõmia: ꝛ postea fiat si expedit: vñ in flegmatica febre flobothomiã in p̃ncipio dimissam facimus cum vrina appet ꝛ rubea grossa vt ĩfra. Si aũt illi humores sint cũ sanguĩe mixti ꝛ in suba nõ sint multũ extranei: ita ꝙ spes sit ꝙ sequant̃ in euõne aperta vena: tunc non ĩdigemus digestione: sed flobothomamus. ¶ Cõsiderandũ autẽ hic ꝙ gradus possunt eẽ in mixtione alioꝝ humorum cũ sanguine: vñ flõmia conceditur: possent enĩ a principio eẽ mixti tãta mixtione ꝙ sufficiat ad flõmiã minoratiuam. Et ꝓcedente febre est possibile mãm saltẽ que est cã añcedẽs ita digeri ꝛ rectificari ꝙ ꝯueniet flõmia copiosior q̃ꝫ in principio: qua facta multũ diminuta mã saltem que est cã añcedẽs residuo ꝛ cause cõiuncte nõ hñti renouationẽ ab añti virtus dñabitur ꝛ liberabitur patiens feb. in hora. i. cito: q꞉ eadẽ die. Et sic exponit̃ ꝭmo Auicẽ. cap. de flõmia. quãdo p̃cipit in febre sanguinea. i. alijs humoribus sanguini mixtis fieri paruã flõmiã in p̃n°: sed in ꝓcessu copiosiorem: lꝫ iste ꝭmo Aui. alijs modis a me exponat̃ ibi. ¶ Ex oĩb᷒ iam dictis apparet que est dr̃ia inter flõmiam cũ est in ea intẽtio sanguinis euãtio: ꝛ flobothomiã cũ est intẽtio alioꝝ humorum a sanguine. nã cũ in flõmia est ĩtẽtio sanguinis fit copiosa: ꝛ quãto isti intẽtioni magis appropinquat fit copiosior: sicut in synocha sine putredĩe põt copiosior fieri q̃ꝫ in synocha cũ putredĩe. nã in synocha cũ putredĩe sanguis est plus lõginquus a nãlitate sanguis q̃ꝫ in synocha sine putredine: ꝛ nõ solũ in se sed ẽt q꞉ putredo statim incipit associare alios humores in distẽperãtia: vnde incipit excitari cholã: ꝛ ideo nõ põt sic copiosa fieri flõmia lꝫ fiat in ea q̃ꝫdoq꞉ vsq꞉ ad syncopizꝫ: vt Gal'. fecit. 9. tera. cap. 4. tñ vt ibidẽ declarauimus qui hꝫ synochã putredinalem minori syncopizat flõmia q̃ꝫ hñs synochã sine putredĩe. Sed quando in flõmia est alioꝝ humoꝝ intẽtio inficientium sanguinẽ vel est intẽtio sanguis multũ corrupti q vere nõ põt dici sanguis fit nõ copiosa: sed pauca minoratiua vt notũ est. Accidit tñ qñq꞉ ꝙ flõmia minoratiua iterata in plurib᷒ vicibus stat loco vni᷒ copiose eradicatiue: ꝛ põt dici eradicatiua. ¶ Contraria omnia iam apparent soluta.

Dub^m 5^m ¶ Dubitat̃ scd̃o p̃ncipalr̃ vtrũ flõmia in qua est intẽtio sanguis facta in p̃n° dꝫ dici facta eẽ añ digõnẽ. ¶ Et videt̃ ꝙ sic. Pͥo q꞉ iste cañ. est excipiẽs a regulari vbi fuit p̃ceptum ꝙ nõ euacues añ digestionẽ: ꝛ p̃ceptũ est nisi mã furiosa fuerit ꝛ nisi euõ fiat flõmia in qua est intẽtio sanguis euãtio. Amplius supra habuit ipse ꝓ incõuenienti ꝙ in p̃n° febriũ sanguis eẽt sedimẽ laudabile. Ampli᷒ febres in qb᷒ hec flõmia fit hñt quatuor tẽpora: ꝗ habẽt p̃n^m qꝺ ab alijs distinguit̃ per signa indigõnis. s. cruditatis. ¶ In ꝯriũ si hec flõmia est facta añ digõnem: igit̃ est coacta qꝺ est falsum: q꞉ nulla videt̃ regularior flõmia in egris q̃ꝫ illa que fit in hñte synocham ꝓprie sine putredine. ¶ Hui᷒ dubõnis difficultatẽ Dy. perpendit: ꝛ q꞉ hec dubitatio nõ q̃rit aliud nisi vtrũ in p̃n° feb. synoche mã sit digesta. ꝓ vltimata rñsiõe dicit ꝙ non dꝫ dici digesta nec ĩdigesta sed silr̃is digeste. Et dicit ꝙ nõ opꝫ expectare sedimẽ in vrina: q꞉ vt dicit Gal'. in fine p̃mi ꝓnosti. Res que refugit operationẽ nature apud ꝯuersionẽ quã facit in sanguĩe est sedimen residẽs in vrina: nũc aũt in febre synocha sine putredĩe cũ non sit malitia q̃litatis in humorib᷒ nõ est res illa: q꞉ humores ꝛ tales de se sunt apti nutrire corpus cũ nõ sit in eis nisi peccatũ multitudinis ꝑ se: ꝛ iõ in tali dispõne nõ opꝫ sedimẽ expectare. Dyn᷒ in pluribus dictis hꝫ bonã intẽtionẽ: lꝫ se male explicare sciuerit. Nos dicamus p̃° manifestũ eẽ per se ꝙ sanguis sola q̃titate peccans ꝑ se: ꝛ sanguis veniẽs ad peccatũ putredĩs inchoãtis est apt᷒ euacuari ꝑ flõmiã vt in synocha sine putredĩe ꝛ cũ putredĩe pauca: ꝗ sanguis est digestus digõne que sufficit pro hac euõne: imo si tardet̃ plus corrũpit̃ ꝛ fit plus ineptus cursui ꝑ flõmiam. Scd̃o iste sanguis in ꝓcessu si febris tẽdit ad salutẽ digeri poterit: ꝛ ostẽdet̃ sua digõ in vrina rubea hñte sedimẽ albũ pineatũ post cui᷒ apparitionẽ faciet crisiꝫ fluxu sanguis nariũ aut aliter. Sꝫ si dꝫ eẽ mortalis poterit apparere hypostasis nigra nisi p̃ueniat suffocatio. ¶ Appet ꝗ solo ad radicẽ quesiti an in p̃n° febris sanguis. s. synoche mã sit digesta. Dõm ꝙ est digesta digõne sufficiẽti euõni per flõmiã: ꝛ nulla alia est ita sufficiens si synocha est verissima ꝛ purissima: sed nõ est digesta digõne quã adhuc in statu poterit hr̃e. ¶ Sed tũc dubitat̃ vtrũ in isto p̃ncipio synoche vrina hẽat digõnẽ per alicuius nebule siue hypostasis apparitionẽ. Dõꝫ ꝙ q̃uis ab auctorib᷒ famosis nihil habeamus scriptũ. Aui. enĩ cap. de synocha nõ ponit signa ab vrina. Gal'. ṽo 9° terapẽ. ca. 4. ꝯsiderauit vrinã iuuenis hñtis synochã sine putredĩe ꝛ ꝓspexit in suba ꝛ in colore nõ valde distare a naturalitate: ꝛ ex hoc possumus suspicari signũ digõnis habuisse qꝺ maxĩe in hypostasi oñdit̃. In alio ãt iuuene febriẽte fe. synocha cũ putredĩe ĩspexit putredĩs signũ ex vrina ꝛ alijs. Et ex h̃ aliqs posset arguere nõ habuisse hypostasim: q꞉ cũ putredo ĩchoat nõ põt appere digõnis ĩpressio ꝯ eã. al's eũ. Halya. tñ ꝛ Azarauius putredinẽ sanguis in synocha fetore vrine indicãt. Nos dicamus ꝙ oĩa signa siue in vrina siue in habitudine ꝛ pulsu q̃ demõstrãt humorẽ peccantẽ eẽ sanguineũ in quãto solo peccantẽ: ꝛ si in quali peccet ꝙ illud est paꝝ: sunt signa istius digõnis. Dico scd̃o ꝙ hypostasis facta ex actione nature sup mãm sanguineã cuius actio ĩcipit a p̃ncipio febris: nõ apparet in p̃ncipio: q꞉ nõ esset p̃n^m sicut nec in alijs febrib᷒. Sed non videt̃ posse absolui cũ iste sanguis sit benignus ꝛ nã ante febrẽ egerit in eius partẽ imo partes ꝙ eo pũcto quo febris ĩcipit nã actionẽ illã cõpleuerit: ꝛ tũc in principio febris exeat cũ vrina talis alba hypostasis: ꝛ hic esset locus ĩuestigationis: si hoc sit possibile: q꞉ possibilitatẽ cõfirmat benignitas humoris ꝛ cõtinua actio parietum venaꝝ in istũ sanguinẽ: ꝛ nã febris que in p̃ncipio sui corpus paꝝ permutauit: cũ ẽt sit ꝭm partem de sũma febriũ effi. s. illa que est sine putredine ꝛ erit locus considerationis si in alijs fe. vt melãcholicis ꝛ flegmaticis ꝛ cõtinuis posset per similẽ modũ fieri hypostasis digestionis in principio earum: aut per modum ꝓpiquũ illi: vnde medic᷒ posset decipi per illas vrinas in principijs illaꝝ febrium: ꝛ nos nõ possumus hoc hic dicere. Si ergo vis tenere ꝙ in principio synoche cum putredine vel sine putredine possit apparere digestio in vrina per apparitionem hypostasis: solue sic. ¶ Ad rõnem Dyni cũ dixit ꝙ in synocha sine putredĩe nõ est res que effugiat operationẽ nature apud. i. post ꝛc. Dõm ꝙ imo est talis res. Et cũ probat̃ ꝙ non: q꞉ humores peccant multitudĩe. Dicẽdum ꝙ hoc arguit oppositum: q꞉ enim est ibi multa multitudo boni sanguinis natura egit in partem eius ꝛ assimilauit mẽbris spermaticis. s. parietib᷒ venarum ꝛ arteriaꝝ dealbando: ꝛ q꞉ non indigebat tanto nutrimẽto quantũ dealbat: ideo ꝑtẽ trãsmisit cũ vrina ẽt in ipso principio. ¶ Dubitatur secũdo si natura expectat digestionem in sanguine ꝛ postea expellit: ergo ita dꝫ facere ars. Amplius si sanguis est digestus in ipso p̃ncipio: quare natura nõ expellit illum. Dicendum ꝙ natura agit sine intellectu: ꝛ iõ materias que non stimulant ipsam tẽtat digerere ꝛ postea expellit. Si igit̃ vteret̃ syll'is ꝛ diceret hic sanguis est cursilis ꝛ aptus euãtioni: ꝛ si plus stat posset occidere ꝛ fieri ineptus: tũc statim a p̃ncipio expelleret: ꝛ ideo aliq̃ꝫdo stimulata in p̃ncipio multitudĩe

sanguinis

sanguis facit euacuationē nō expectās aliā digōnē ab ea quā hʒ in pncipio. Apparet igit̄ ꝙ flōmia in febre synocha proprie sine putredine est facta ante digōnē futurā in statu sed nō ante digestionē sufficientē euacuationi. ¶ Ad ɔtraria: ad pmū dōm ꝙ iste cañ. excipit a cañ. regulari in hoc ꝙ ista euacuatio fit ante digestionē que veniret post si digereret̄ mā: ⁊ ideo non sic excipit sic tertius cañ. Et primus etiā ꝺm aliquē intellectū. ¶ Ad 2^m dōm ꝙ a pncipio Auicē. nō vult ꝙ sit laudabile sedimē factū ex alteratione illius sanguinis qui incipit facere febrē: q2 prius incipit digeri ꝙ̄ sit digestus degestione ostēsa per hypostasim laudatam. ¶ Ad 3^m dōm ꝙ hʒ quatuor tempora forsan non distincta penes cruditatē ⁊ digestionē: vel hʒ ea vt dictū est: q2 lʒ sit mā cruda in pncipio respectu eius ꝙ in ea est futurū de digōne: tñ nō est cruda respectu eūonis per flōmiā. ¶ Sed dubitat̄ ex dictis: q2 rō. A. q̄rta ɔtra Rasim nō videt̄ tenere: q2 sic arguo. nā cū liberat a febre sanguis expectat digōnē talē qualē in pncipio nō habent febres sanguinis: ergo artifex dʒ hoc facere. Hic sūt multe vie q̄s alijs dimitto: sed do magis extraneā negādo antecedēs: imo natura in principio nō expectās q̄ncꝫ aliud tp̄s emoroisagiā multā mouet: ⁊ subito liberat a synocha ꝓpe sine putrediē: sʒ nō sic fac̄ i alijs febrib⁹. Hic eēt magnū dubiū ⁊ mlta discutiēda q̄ omitto.

49 ¶ Et cum postponitur flobothomia in pricipio egritudinis: nō amplius est ei intentio ⁊ fortasse interficit per aduentum debilitatis virtutis.

¶ Hec est scd̄a rō q̄ ꝓbat pncipalē ɔclusionē ꝙ in pncipio flobothomes in febre vera sanguinea. rō q2 cū postponit̄ nō ē ei itētio.

Dub^m 51^m ¶ Dubitat̄ vtꝝ q̄ñ flōmia nō fit in pncipio sit amplius ei intentio. ¶ Videt̄ ꝙ sic: q2 Auicē. lib. 1. cap̄. de flōmia ⁊ G. 9. tera. cap̄. 5. ⁊ 11. ca. 1. ⁊ in lib. de flōmia sūma tertia ca. 1. vult ꝙ flōmia fiat quocūcꝫ tēpore est ei⁹ necessitas siue in pn^o siue in. 40. die. ¶ In ɔtriū Aui. hic. ¶ Quidā rudes dixerūt cū flōmia dʒ fieri a pn^o ꝓpter mām furiosam ⁊ nō fit: nō pōt fieri postea q2 fortasse mā furiosa iterficit. ¶ Dy. dicit ꝺmonē istū posse itelligi in flōmia minoratiua: cui⁹ cū est idigētia in pn^o dʒ fieri q2 virt⁹ est fortior: ⁊ nōdū fuerūt accidētia infirmū molestātia: sed posteri⁹ nō pōt sic fieri ꝓprie in morbis in q̄bus crisiʒ expectam⁹: q2 idigem⁹ virtutis robore vñ sanguis est recōdendus ꝓ thesauro. ¶ Nos dicam⁹ ꝙ hic est sermo de flōmia in q̄ est intētio sanguinis vt est in febre synocha ꝙ cū ipsa postponit̄ nō est ei intētio. s. illa que erat in pncipio. in pncipio eni erat intētio sanguinis habētis formā sanguinis ⁊ parū permutati: ⁊ ideo poterit fieri copiose. sed post pn^m sanguis est corruptus factus magis distās a forma sanguinis ⁊ aliq̄ cholera pōt eē excitata: ergo flōmia nō pōt fieri sic copiosa sicut in pn^o: ⁊ sic nō hʒ intētionē. s. nec finē nec vtilitatē. s. quā in pncipio hēbat: nō ergo debuisti eā postponē. ¶ Ex his cessant ɔtraria: q2 in quocūcꝫ tēpore vides flobothomie idigentiā fac eā cū flobothomia quā in pncipio debes facere cuius intētio est sanguinis parū peccantis eductio: si postponit̄ nō est ei illa vtilitas: imo occidit fortasse q2 infirm⁹ est debilitat⁹ prauitate egritudinis ꝓcedētis dimisso auxilio magno. Et iō flōmās pōt tantā debilitatē addē ꝙ ex hoc morieť infirmus: h̄ tñ nō est necessariū: ⁊ ideo dixit. fortasse.

50 ¶ Et similiter si times victoriā humoris: ⁊ magis necessaria cautela est euacuatio. Et si non est digestus non moueas nisi in principio.

¶ Quidā dixerūt istū cañ. esse de eūone māe furiose: sed iā Aui. dixerat de h̄. Quidā vt Dy. in pte videt̄ sentire ꝙ iste cañ. q̄tum ad vnā partē est ɔtinu⁹ pcedēti: sed q̄tū ad aliā excipit̄ a cañ. supradicto: in eo ꝙ itelligebat̄ ab eo. s. ꝙ mā digesta eūet̄: hoc ergo non dʒ fieri nisi nā non eūante. ¶ Nos dicamus ꝙ hic est tertius cañ. in quo ꝓbat ꝙ apud necessitatē non debem⁹ expectare digestionē imo in pncipio eūare q̄uis materia sit cruda. Et primo cañ. ⁊ casum ponit. Scd̄o quidam declarat. ibi (Apud statum.)

¶ Casus est iste. aliq̄s febrit febre de tanta q̄titate māe: ⁊ tā superflua ꝙ times nām vinci ⁊ humorē vincere. x̄. g. est flegmatica fe. de multo flegmate ⁊ tāte exuberātie ꝙ nulla spes est nām digeri posse ꝓpter supfluā multitudinē: ⁊ ideo ifirmus morieť: ꝰ stati in pncipio tu debes eūare ⁊ non expectare digestionē: ⁊ h̄ est q̄d dicit. si times victoriā humoris. s. ꝑꝑ suā multitudineʒ: magis necessaria cautela est eūo. s. minorās de illo humore. Et ɔsidera dixit hūoris vt ꝑ hoc itelligat̄ victoria alioꝝ humoꝝ a sanguie. Jaz. n. in cañ. pcedētiū dixit de multitudine supflua sanguinis ꝙ statim erat eūanda flobothomia. Hic ergo expediebat dicē: si exuberāte alio hūore a sang. si⁹ sit statim fienda eūatio. Et dicit ꝙ sic. Considerādū ꝙ dixit tp̄s in quo hec eūo dʒ fieri: q2 in pncipio q̄uis nō sit digest⁹: ⁊ h̄ est q̄d dixit. ⁊ si non sit digestus non moueas ⁊c. i. in pncipio eūa q̄uis non sit digest⁹. ¶ Considerādū ꝙ tres casus habem⁹ hucuscꝫ in q̄b⁹ statim a pn^o eūamus nec expectamus ꝙ mā vlteri⁹ digerat̄. Prim⁹ casus est si mā est furiosa. Scd̄s casus ē si mā est san. stās sub forma san. peccās pmo i q̄titatē sola. Et i his duob⁹ casib⁹ eūamus copiose: in pmo casu cuʒ pharmacia ⁊ scd̄o cū flōmia. In scd̄o casu est mā digesta: lʒ ēt in pmo casu mā aliq̄lr possit dici digesta: q2 mā furiosa habilitatē aliq̄ hʒ ad eūonē. Tertius casus est ꝙ aliq̄s alius humor a sang. est supflue q̄titatis in feb. cholericis flegmaticis ⁊ melicis vñ nō speram⁹ hūorē posse digeri nisi pharmacia minoret̄. Et ista eūo est minoratiua ⁊ hūor q̄ educit̄ nō est digest⁹ digōne quā hēbit pars eius que remanet.

¶ Dubitat̄ vtꝝ mā exñte cruda i pn. fe. possit dare pharmacū solutiuū. ¶ Vr̄ ꝙ ñ p̄ ꝑꝑ tres cās q̄s. s̄. A. assignat. Itē Hip. dixit digesta medicari p^a pti. afor. 22. ⁊ 4. re. acu. tex. cōmen. 19. dixit q̄cūcꝫ flegminātia. ¶ In ɔtriū est hic. A. ⁊ Hip. 2. pti. afor. 19. afor. cū dixit Jnchoātib⁹ morbis. Ille. n. afor. ē q̄ h̄ ponit̄. ¶ Quidā p̄sumptuorupi credētes seq̄ pceptū. A. in. c. de fe. flegmatica. ipsi tñ vt apparebit ibidē. A. nō sequunt̄ sʒ valde p̄sumptuose opant̄. nā eūo cuʒ pharmaco solutiuo in pn. feb. putridarū nō est reglaris sʒ coacta: ñ ꝰ i oib⁹ nec oī die dʒ fieri. Ampli⁹ pōt hec eūo fcā oī die occurrē diei cretice. ¶ Quidā alij sunt vilissimi p̄dictis oppositi: q̄ nunq̄ in aliq̄ fe. putrida a pn. darēt medicinā solutiuā eūantē exsoluendo: imo vr̄ eis magnū q̄d si dāt purū pulpe cassie ɔsentiētes dicto Hip. ꝙ digesta opʒ pharmacare. Et de q̄ plus miror est ꝙ q̄ cōmētator vir multe scīe nō fuit ausus in purgādo in pncipio plus febriū nisi cū clysteri ⁊ leuib⁹ medicis: sʒ ꝑ leues itelligit cassiā ⁊ silia: vt appet i thegni trac. 3. cōmē. 40. illo ca. eūones x̄o. ¶ His omissis dicam⁹ ꝙ febres putride vel sunt cū apāte vel sine apāte: ⁊ dicam⁹ parū de febrib⁹ apostemosis. Q̄d defluxus māerū ad loca apostemosa plurimū est cū sanguine: ⁊ iō a pncipio plurimū facim⁹ flōmiā: si tñ sit defluxus aliaꝝ māerū quarū eductio nō posset fieri flōmia: dicam⁹ ꝙ a pncipio hoꝝ apostematū possum⁹ vti pharmacijs eūantib⁹ exsoluēdo in q̄bus sit virt⁹ eūandi māʒ que fluit siue que est in cursu siue in fluxu: nō aūt mām que est in pte. Rō pmi est q2 mā que fluit dʒ diuerti: ⁊ vt p̄supponit̄ nō pōt fieri hec diuersio flōmia: ergo pharmacia opʒ fieri. s. q2 est alius hūor a sanguine q̄ fluit: ⁊ cū hoc est valde supflue q̄titatis: vñ nisi minoret̄ fiet apā tā magnū ꝙ infirmus morieť: necessariū est ꝰ pharmaco minorare mām ⁊ diuertere. ⁊ sic suadet. G. 13. tera. ca. 17. s. in apostematib⁹ partiū capitis. ⁊ sic gñaliter pcipit Aui. pmo libro fen. 4. cū dixit. Occultoꝝ apātū mā est minorāda flōmia ⁊ solōne vētris ⁊c. Et q̄uis hic cañ. sit sumptus a nā apātis: tñ cū hoc opʒ medicū ɔsiderare nām particule apostemose: q2 si dat pharmacū ad diuertēdū ⁊ minorādū mām dʒ esse tale ꝙ versus illas partes nō moueat: ⁊ ideo in apātibus itestinoꝝ ⁊ ani nō esset bonū pharmacū solutiuuʒ: sed potius oporteret vomitu minorare mām. Et tu videas in his Gal. 13. terap. hec ergo euacuatio cū pharmacia in pncipio apātuʒ fit gratia māe que fluit ⁊ que parata est fluere de qua intēdimus minorare ⁊ diuertere. Mām aūt apātis in mēbro quiescentē quasi fixam cū eo siue incuneatā nō debem⁹ pharmacia mouere. talis enim mā eo ipso quo fit quiescēs inepta est motui: ⁊ iō tentās illā pharmaco educere cōmouet ⁊ facit eaʒ ledere loca sana: ⁊ induxit Cōciliator dr̄ia. 161. exēplū ꝙ h̄ agere esset ac siquis arborē a terra conaret̄ euellere pus q̄ lateraliter separet̄. ⁊ Aui. cū Hip. dixit eandē sñiam pmo lib. fen. 4. ca. 3. cū dixit. Cum aūt humor in vno fuerit loco comprehensus ⁊c.

¶ Sed dubiū est: q̄ūo potero dare medicinā que mām fluentē diuertat ⁊ minoret euacuando ⁊ mām que est in apāte nō euacuet. Ampli⁹ tales pharmacie aliq̄ñ tali die ab apāte ichoāte liberāt: vt Gal. 13. terapē. ca. 17. vnde dicit. Cōsiderasti quosdā eoꝝ qui inceperūt flegmonare in oculis purgari per iferiorē vētrē die vna curatos. Amplius sicut mām fluentē possibile est eē multā vnde de corruptiōe mēbri timeat̄ ⁊ ruptura apātis ante maturationeʒ sic mām in pte stantē possibile est esse talē ⁊ tantā ꝙ timeat̄ ista. Amplius in apātib⁹ exteriorib⁹ mām stantē in parte cū est multa suffocatiua minoramus scarificatiōe nō expectantes maturationē: vt itelligit̄ lib. 1. fen. 4. q̄re sic in apātib⁹ iteriorib⁹ pharmaciā facere poterimus accipiēdo q̄d in pte est de mā. ¶ Dōm manifestū esse per se ꝙ mā que fluit ⁊ que parata est fluere in pncipio apātū interioꝝ ⁊ exterioꝝ ēt ponit̄ idigere minoratione ⁊ diuersione per pharmaciā: lʒ frequētius per flōmiā. manifestuʒ est ēt ꝙ iste māe eo ip̄o ꝙ sunt cursiles sunt aliqualr̄ aptiores vt violētia pharmaci cursiles fiāt v̄sus pharmacū ⁊ x̄sus loca eūonis. manifestū est ēt ꝙ māe que q̄escūt in mēbro nō sunt sic apte cursui nisi maturescāt: ⁊ q̄nis ille māe que sunt in mēbro apostemoso quiescētes sint ille que erāt ꝺm spēm in cursu: tñ mora aliq̄ sūt simul cōpacte ⁊ resolute in subtili earū. Et cum sic est nō sunt obedientes pharmaco insuꝑ sunt magis elongate a vijs per q̄s pharmacū dʒ illas ducere ⁊ ad quas. De primo igit̄ iudicio estimatiuo medic⁹ arbitrat̄ mās apātū quiescētes in apāte ineptas esse euacuationi per pharmacū. Sʒ mās currētes ⁊ currere paratas magis aptas. Et q̄ñ medic⁹ stat suꝑ h̄ iudicio ⁊ vult dare medicinā solutiuā que euacuet minorādo ⁊ diuertēdo ⁊ nō agitet māʒ q̄ est in

Du^m 52^m

parte gescēs opꝫ sua bona estimatiōe cōponere pharmacū ꝯtalis potētie: ⁊ h̄ ipe facit cognoscēdo solutiua que a lōginqs eūent: vt collogntida hermodactyli ⁊c̄. cauēdo se ab eis ⁊ vt nō misceat in magna q̄ntitate medicinas q̄ ad loca illa portāt medicīas ⁊ cauendo mixtionē illaꝝ ⁊ vtēdo medicinis q̄rū opō est circa loca cōia venaꝝ vt reubarbaro ⁊ turbith in exp̄ssiōe vel odore nō facta sui vigoratiōe p̄ ꝫinꝫiber. Utrū aūt postq̄ mãe q̄gescūt in apatib⁹ mēbroꝝ īterioꝝ maturanẗ sint dāda pharmaca solutiua nō discutiamus hic. ¶ Sed tu dices Hip. z. re. acu. tex. cōmē. 11. in eūone ista vsus est elleboro ⁊ fellichino que sunt medicine a lōginquo eūantes ⁊c̄. Dōm q̄ tp̄e Hip. forsan nō erāt note alie medicine ⁊ debemus credere q̄ vtebaẗ eis in q̄ntitate modica ⁊ ꝯsolatis vt oportebat. Et diuersitas hoīum ad īp̄ssiōes mediciaꝝ in tp̄ib⁹ Hip. ⁊ tp̄ib⁹ nr̄is ē diuersitas magna: vt dicit. A. 4. cañ. fen. 5. trac. z. ca. z. ¶ Ad z^m dōm q̄ illa liberatio est: q̄ illud q̄ð est in p̄te a nã resoluiẗ ex quo per īfluxū nō multiplicaẗ. Uel dōm q̄ accidit aliq̄ñ mãm que est in apate. s. fluxã eē eūoni aptã: vñ obedit cursui per medicinas sicut illa que fluit. Hip. igiẗ cū dixit q̄ ex eūone facta cū pharmacia in p̄ncipio apatū ꝯstruunẗ loca sana: ītellexit q̄ñ ille mãe gescūt ⁊ sunt inepte motui. Et medicus de suo iudicio estimatiuo hꝫ iudicare illas eē ineptas nisi matureñẗ ⁊ illas q̄ sunt ītus in venis hꝫ iudicare aptiores. ¶ Ad z^m dōm q̄ tu posses ponē casum talē q̄ dimittēdus erit sicut in quo medicus nihil boni pōt agē: vnde īfirm⁹ moriẗ nec̄io. Logiẗ ḡ medicus casu illo posito q̄ñ eq̄librare iudicio estimatiuo q̄ð sit periculosius an mãꝫ exn̄tē in p̄te agitare volēdo cū hac agitatione de ea minorare vel dimittē multã mãm ⁊ nihil eūare de ea q̄uis sit suspitio de mēbri corruptiōe p̄p multitudinē ⁊ remanet totū h̄ in capite medici. ¶ Ad 4^m dōm q̄ securi⁹ minoram⁹ scalpellatiōe mãs apatū q̄ pharmacia mãs gescētes in apatib⁹ īterioꝝ mēbroꝝ: opꝫ igiẗ medicū vti p̄dicta deliberatiōe ⁊ eq̄libratiōe. Hec ḡ pauca dcã sūt de purgatiōe cū pharmacia in p̄n. febriū apatū: iuenies aūt multa particularia scripta a nobis in ca. de frenesi. ⁊ i ca. de sq̄nãtia ⁊ p̄ipleumonia. ⁊ de apatib⁹ stōchi. ⁊ de apatib⁹ epatis. ¶ Si āt febris putrida sit sine apate: tūc regul'r nō debes dare a p̄n° pharmacū solutiuū vt supra dixit. nō euacues mãm calam aut fridã indigestã: coacte tñ eūamus. illud aūt q̄ð nos cogit est mãe furiositas: ⁊ de h̄ iã sumus expediti. vl' mãe sup̄flue q̄ntitatis: ⁊ dicim⁹ h̄ manifestū eē per se. q̄ si a p̄ncipio febriū calidarū flegmaticarū ⁊ melicarū medicus videt mãm nō multã imo q̄ntitatis tãte q̄ arbitraẗ mãm cum illa posse quiescere vsq̄ ad statū: ⁊ cognoscit medicus q̄ potētia virtutis per se vel cū auxilio artis est tãta ⁊ mã tam pauca q̄ nō dubitaẗ de eius digōne successiua: tunc nullo mō det a p̄ncipio pharmacū solutiuū: q̄ iste sine eo saluabiẗ: ⁊ hoc pharmacū mãm agitando posset plus nocere q̄ iuuare p̄pter cãs superi⁹ scitas. Sed si medicus videt a p̄ncipio dictarū febriū sup̄fluã q̄ntitatē mãe et iudicat q̄ cū tãta q̄ntitate virt⁹ nō p̄uenit ad statū digerēdo: imo addeẗ putrefactio p̄raua in mã ⁊ morieẗ īfirmus: ⁊ cuꝫ h̄ arbitraẗ medicus q̄ si illa mã eēt minoris q̄ntitatis. v. g. q̄ sit. ℥. j. minus q̄ sit virtus posset illã vincere digerēdo successiue: opꝫ nec̄io medicū dare medicinã solutiuã minorantē de mã illa: ⁊ hoc est q̄ð nos docuit Rasis. 16. ꝯtinē. cū diciẗ sua auctoritate. Nō debes expectare in febre q̄rtana neq̄ in tertiana neq̄ in quotidiana digōnē: deinde euacuare corpus si mã fuerit multa. Si v̄o pauca nō debemus penit⁹ eūare ⁊ subdit. Si humor fuerit abūdās obediēs eūemus eū ⁊ digeramus postea residuuꝫ: ⁊ hoc intellexit. G. in cōmē. afoꝛ. Incohoantib⁹ morbis ⁊c̄. Ubi vult q̄ si morb⁹ sit salubris ⁊ locū viderim⁹ esse ad fortē medicinã faciam⁹: ⁊ talis fortis medicina aliq̄ñ est pharmacia s̄m Gal. vult igiẗ. G. aliq̄ñ in p̄n° feb. forti medicina purgationē fieri vt residuū paucificatū a nã meli⁹ possit digeri. ⁊ sic Auic. in capitulis p̄ticularib⁹ obſuat vt apparebit in oībus illis: ⁊ q̄ in hac nr̄a patria ⁊ modernis tp̄ibus hoīes inueniunẗ vehemēter repleti p̄pter multitudinē ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ iordinata regimina: iō īuenta est apud op̄atores nō timidos multa vtilitas in eūone facta in p̄ncipio haꝝ febriū putridarū: ⁊ iō q̄daꝫ cōiter in p̄ncipio purgãt pharmaco euacuãte in exsoluēdo. Nos aūt a p̄ncipio quosdã eūam⁹ ⁊ quosdã omittimus s̄m datum cañ.

¶ Ad ꝯtraria pꝫ sol'o. Lū eni p̄hibeẗ ab Hippo. eūo mãerū crudarū intelligiẗ regul'r nō coacte. cogimur eni q̄nq̄ eūare nō expectãtes digōnē. Uel intelligiẗ eradicatiue nisi mã sit furiosa: minoratiue tñ possum⁹ eūare a p̄ncipio: ⁊ iō s̄mo Hip. q̄rti re. acu. pōt sic exponi q̄ a p̄ncipio flegminatibus hypocūdrys nō dꝫ dari pharmacū eradicãs: sꝫ miorãs de mã siue illa fluat siue sit parata fluē siue fluxerit. ⁊ ista sol'o erit manifestior cōicati medicoꝝ ⁊ acceptibilior. ¶ Q̄ñ igr̄ queriẗ: vtꝝ i p̄n° apatū iterioꝝ mēbroꝝ possit dari pharmacū exsoluēs. Dōm est q̄ sic ad minorãdū si mã ē plurima ⁊ times de victoria ei⁹ p̄p m'ltitudinē: sꝫ ad eradicãdū nō dꝫ dari pharmacū soluēs nisi forsan eēt mã furiosa. ¶ Ad rōnē cū dr̄ q̄ ille tres cãe sup̄ius assignate ab Auic. p̄ñt adduci in hac eūone minoratiua. Dōm q̄ nos p̄eligim⁹ illa tria nocumēta nocumento mortis ⁊ speram⁹ q̄ erūt remissa: q̄ dabim⁹ pharmacū q̄ð parū eūabit de illo malo hūore: ⁊ iō illa tria nocumēta ex h̄ pauca fiēt.

¶ Scd̄o dubitaẗ: vtrū sit melius hãc eūonē facere in principio vl' in augmēto. ¶ Et videẗ q̄ in augmēto q̄ mãe aliq̄ pars posset eē digesta: vel mã posset aliqualē diminutã recipe digōnē. fit. n. successio in digōne s̄m p̄tes mãe ⁊ s̄m gradū digōnis intensiuū. ¶ In ꝯtrariū Hip. est cū dixit in afoꝛ. 19. p̄ti. z. Incohoãtib⁹ morbis ⁊c̄. nihil docēs de augmēto. ¶ In ꝯtrariū etiã Aui. hic q̄ vt bene intētionē suã exprimeret. nō dixit moueas in p̄ncipio: q̄ ex h̄ nō itelligebaẗ nō moueas in augmēto: sed dixit nō moueas nisi in p̄n. ¶ Dicam⁹ manifestū esse per se q̄ medic⁹ cū iudicauit mãꝫ eē plurimã inipso p̄ncipio febris vñ timet de victoria eius supra nãm firmat in aīa sua dare medicinã solutiuã ante statū: q̄ apud statū iste nō posset p̄uenire cū salute. sub h̄ aūt iudicio pōt medic⁹ hr̄e duo alia iudicia estimatiua: in quoꝝ altero cum figiẗ diuerso tp̄e dꝫ dare medicinã hãc in diuersis. vnū iudicium est q̄ mã sit tãte plurimitatis ⁊ morb⁹ tãte p̄rauitatis cū h̄ q̄ nulla digō possit icipere in mã: imo icipiet corruptio ⁊ vrina nigra: ⁊ erit tūc augmētū morbi ⁊ mortalis: ⁊ tūc medic⁹ i ip̄o p̄n° dabit medicinã solutiuã: ⁊ nō nisi in p̄ncipio: q̄ tūc virt⁹ est fortior. cū aūt processit ad augmētū malignū virt⁹ est magis debilitata ⁊ p̄rauior mã facta: ⁊ sic est dimittēdus p̄nostico: q̄ moriẗ anteq̄ pharmaco solutiuo poteris iuuare in minorando de mã: ⁊ h̄ mō opōnis vtemur in p̄ncipio apoplexie saltē per clysteria acutissima si nō p̄ñt dari in potu. hui⁹ aūt solutiua Auer. miscuit cū subtiliatiuis: vt appet. 7. colliget. ca. 9. Et si tu diceres mihi: si ergo do pharmacū in p̄ncipio apoplexie vel febris cui⁹ apostema est ītrinsecū ego cōmouebo mãm. R̄ndebo q̄ si tu ponis mihi casuꝫ q̄ in oēm aduentū periclitēẗ īfirm⁹ nihil agere debes vt in apoplexia q̄dã auctores nihil agēdū p̄cipiūt in p̄n°: vnde Gal. dixit ad hãc itentionē in afoꝛ. Incohoãtib⁹ morbis ⁊c̄. morituros nō oportere medicari sed eis futura p̄dicere. Sed si aliqs esset possibilis casus in quo febriens aliqs p̄ pharmaciã in p̄ncipio datã possit plus iuuari q̄ noceri: ⁊ si nō daẗ q̄ illū oporteat mori: medicus p̄rudētissim⁹ dꝫ conari cognoscere illū: ⁊ cū h̄ iudicio estimatiuo Aui. p̄cessit hic. cū. n. imaginat⁹ est mãm plurimã vincēte virtute noluit eūonē fieri nisi in p̄ncipio. ¶ Sed tu dices: ponamus q̄ sit hui⁹ febris augmētū malū. v. g. cū aliq̄ nigredine vel liuiditate vrine possum adhuc purgare. Dōm q̄ tibi Auicē. respōdere sufficit p̄mo querēti q̄ error tu⁹ est notus: q̄ securius esset purgasse in p̄ncipio nō sic defecta virtute nec mã p̄rauiori ⁊ ineptiori facta. Scd̄o dicet Auicen. q̄ si tu credis istū moritarū relinquas p̄nosticuꝫ: etiã ad hãc intentionē locutus est Gal. in cōmē. afoꝛ. predicti. Sed si s̄m tuaꝫ estimationeꝫ est aliqua spes de vita recuperãda per auxiliū euacuationis fac illã. non eni oīs in quo incipit vrine liuiditas vel nigredo necessario morietur vt habemus declarare fen secūda huius libri. Aliud iudiciuꝫ estimatiuum est q̄ mã ista lꝫ sit plurima ⁊ non sit sperandū de digestione eius nisi partim post partē minuaẗ: tñ est a p̄ncipio multe cruditatis oīno iobediēs cursui sed spero q̄ per morã aliqual'r parabiẗ eūoni in spatio. v. g. triū dierum: ⁊ tūc ego icipiã dare aliq̄ð minoratiuū nō expectãdo aliq̄ digestionē: imo sufficit mihi aliq̄ digestio occulta: vt. v. g. ingrossatio vrine in aliq̄ febre flegmatica ⁊ forsan calor putredinalis posset facere illam adaptationē materie que est sua diuisio in partes p̄fundas: ⁊ tūc minorabo cum turbith ⁊ faciã hoc pluries si mihi videbiẗ: ⁊ hoc modo ⁊ cū hoc iudicio estimatiuo p̄cessit Aui. in cura flegmatice vt post apparebit. ⁊ Auer. 7. colliget. ca. 9. inducit in hoc exemplū de oneris portatione partiti in partes. Possibile est q̄ cum his duobus iudicys estimatiuis p̄cedaẗ in vna febre. ¶ Ex predictis cessat questio Mundini de foro Iuly: qua querit an vrina inspissata post subtiliationē eius competat pharmacuꝫ solutiuū. Dōm q̄ pōt cōpetere magis q̄ stante ea subtili: q̄ illa ingrossatio aliq̄ digestio est. i. aliqua preparatio lꝫ fecerit eam calor febrilis. ⁊ de hoc require in principio capituli de cura febris flegmatice.

¶ Dubitaẗ tertio cū quo pharmaco faciam⁹ has eūones minoratiuas. ¶ Dōm q̄ cū pharmaco eūante exsoluēdo. Ratio est q̄ talis minoratio est minoratio approp̄ata humori: q̄ cū sit plurime q̄ntitatis vincētis dꝫ ad minorē quãtitatē reduci per abscissionē partis eius: sed non pōt pars cholere abscindi nisi pharmaco illi appropriato nec pars flegmatis nec pars melancholie. ⁊ ideo ad hanc intentionem in principio febriū cholericarū Rasis. 16. cōtinentis cap. z. purgat cū scamonea. ⁊ Aui. concedit illud in cap. de cura tertiane cum dicit. nisi per modū quē diximus. ⁊ in flegmatica purgat cū turbith: ⁊ i melãcholica cū epithimo vel lapide lazuli. Sileat ergo qui vult p̄prias minorationes facere cū cassia ⁊ syrupo violato. Et si dicaẗ q̄ educit cholerã ⁊ flegma. Dōm q̄ illud facit q̄ñ sunt in locis cōmunib⁹ ductuū vt stomacho ⁊ intestinis. Si aūt a venis ⁊ remotis partibus vis materias educere eligendo eas opꝫ facere hoc pharmacys exsoluentibus.

Dub^m 53^m

Du^m 54^m

¶ Apud statum v̄o non moueas aliquid donec vincat natura ⁊ digerat. Et si ip̄a nō mouet moue tu ho-

ra motus eius. Et si ipsa mouet aut mouit: tūc dimitte eam ⁊ operationem eius.

C Aui. supra dixerat mām indigestā nō esse eūandā: ⁊ ex hoc īnuebat mām digestā posse eūari: vult declarare qñ possumus eūare mām digestaꝫ. Et dat in hoc tres cañ. Primus est ꝙ tu expectes bene cōpletā esse digōnē. in ꝓncipio enī stat⁹ nō sis ꝓmpt⁹ eūare sed statim ꝓcedēte iam perfecte victa mā per digōnem: ⁊ hoc est qđ dicit. apđ statū. i. adueniēte statu nō moueas aliqđ. s. cū pharmaco solutiuo donec vincat nā ⁊ digerat. i. donec vincat per completā digōnē: sed totale cōplemētum digōnis est in ꝓcessu status.

Dub^m 55^m

C Sed tu diceres in statu est mā digestioꝛ ꝗ in augmēto: sed in augmento possum⁹ aliqd mouē partē post partē eūando sepe sicut in flegmatica febꝛe facimus: ꝗ in statu possumus partē aliꝗ mouere: ⁊ postea reliquā partē ꝗuis nō sit in multo cōplemēto digestionis. ∥ Dōm ꝑmo ꝙ si Aui. loquiť de statu quo ad accidentia. i. in quo ꝯcurrit accidētiū difficultas: tūc res est manifesta ꝙ securius eūamus in augmēto ꝗ in statu: ⁊ vadit tūc ħ totū ad afo. 29. 2^e pti. Incboantib⁹ moꝛbis ⁊c. ⁊ illū aliū. 30. circa ꝓncipia ⁊ fines oīa ⁊c. Sed sermo iste nō est in oībus vlis: qꝛ in statu quo ad digestionē nō ꝯcurrit in oībus febꝛibus accidentiū difficultas: ⁊ in qbusdā nō est de q̄ cureť. Et iō dicamus ꝙ Auicē. dirigit sermoneꝫ suū ad medicū bene operantē ⁊ pꝛudentē qui duxit infirmuꝫ vsꝗ ad statū cū pauca mā que pauca fuit vel quā paucam fecit ⁊ arbitrať eā posse virtuti associari ⁊ perfecte digeri ⁊ nihil cogit eum ꝯueniri in eūando: ⁊ iō dimittit illā mām ꝑfectissime digeri anteꝗ euacuet: nec ēt postꝗ est perfectissime digesta euacuat nisi nā ab eūone deficiat. Et iō Aui. ponit 2^m cañ. dicēs. moue tu hoꝛa motus eius. i. hoꝛa perfectissime digōnis. Si ipsa nō mouet quasi. A. dicat. si tu iudicasti nām posse digerere istam mām per se vel tui auxilio dimitte eā perfecte digeri: ⁊ qꝛ nā ꝑfecta digōne cōsueuit euacuare: credendū est ꝙ ipsa euacuabit. Sed si pigritia vel sensus obtusione vel q̄cūꝗ cā nō euacueť: euacua tu in illa hoꝛa perfecte digestionis que est sua hoꝛa cū nāliter operať: ⁊ ideo nō ꝓcipit ꝙ euacues in hoꝛa crisis ⁊ in die cretica vt qdā dubitauerūt: vnde transposuerūt textū dicētes. ⁊ si ipsa nō moueat hoꝛa motus eius. i. in hoꝛa crisis. s. in die cretica moue tu. sed non expedit sic tex. trāsponere. Si tu scis ꝙ hoꝛa motus nāe est duplex. s. hoꝛa digōnis ꝑfecte: ⁊ hac hoꝛa tu moueas: qꝛ ita facit nām nisi ipediať ex aliq̄ cā. Alia est hoꝛa crisis: ⁊ hac tu nō moueas. Qđ autē aliqñ mā sit indigesta ⁊ nā expellat illam apparet a Gal'. tertio de crisi cap. 10. ⁊ fen. 2. huius cap. de signis sigñantib⁹ crisim malam. Causas aūt omissionis hic nō ponimus sed ponemus eas in vlti. cap. 2. fen huius. 4. vbi disputare opꝫ vtruꝫ in die crisis medicus possit aliquid agere ⁊ quid ⁊ qual'r. Hic tū ab Aui. nō habeť ꝙ in die crisis aliqd agas de eūone: sed si nā ꝑ crisim in die cretica sibi debita nō facit moue vel eūa tu postea in die nō cretica: ⁊ iō subdiť terti⁹ cañ. Si ipm mouet aut mouit tūc dimitte eā: qꝛ iā fecit ⁊ opōnē ei⁹ qꝛ iā actu fecit. ⁊ simil'r si nā est facē dimitte eaꝫ sine cibo: ⁊ opōnē eius sine eūone. Est igiť afoꝛ. Hippo. 20. parti. ꝑme. ea quoꝝ crisis fit ⁊c. Et totū qđ ꝯtelauimus in hoc afoꝛ. dimittimus ad fen secundā huius quarti cū auxilio dei dicendum.

52

C Et hoc est illud quod nominauit Hip. furiositateꝫ vbi dixit: opꝫ vt administreť medicia solutiua postꝗ digeritur egritudo. In principio autem egritudinis non opoꝛtet vt administreť illud nisi egritudo sit furiosa: ⁊ foꝛsitan non est ꝭm plurimum furiosa.

C Hic Aui. ꝯfirmat dicta aucto. Hip. in afoꝛ. 22. pti. 1. s. digesta medicari. C Cōsiderandū ꝙ tres cañ. positi sunt ꝗ sunt tres casus in qb⁹ opꝫ a ꝑn^o eūare nō expectādo digōnē. ∥ Primus casus est qñ mā est vere furiosa: qꝛ mobilis de mēbꝛo ad mēbꝛū ⁊c. ∥ Secundus casus est qñ īdicať flōmia: que est sanguis ītētio. ∥ Terti⁹ casus est qñ timeť humoꝛis victoꝛia ꝑꝑ multitudinē. ∥ Et in oībus istis casibus mā pōt dici furiosa: tū ꝭm veritatē meli⁹ est ꝙ ītelligať casus ꝑm⁹ ⁊ terti⁹ vt apparet ꝑ ħ qđ dixit. administreť medicina solutiua ⁊c. subdit. In ꝑn^o aūt nō opꝫ vt administreť illud. i. medicia solutiua: nisi egritudo sit furiosa. s. ꝑꝑ mobilitatē ⁊ maliciā vt dixit ꝑm⁹ casus: ⁊ ꝑꝑ multā ꝗtitatē mīoꝛabilē pharmacia vt dixit terti⁹ casus. ꝗuis. n. mā ꝑlima sanguinea in ꝑn^o de q̄ logť scđs casus posset dici mā furiosa: tū nō eūamus illā irregulariter ⁊ manifeste nocētes volēdo eligē nocumētū minus īmo regulariter illā eūam⁹ ⁊ fere nihil nocentes: nisi qñ ad syncopim deducimus. sil'r nō eūam⁹ illā cū pharmaco solutiuo: vñ hic Aui. placuit exponere afoꝛ. sicut ēt Hip. ītellexit. Apparet igiť ꝯfirmatio cañ. regularis ⁊ expōnis ex afoꝛ. Hip. Nā dicere nō eūes mām īdigestā in ca'lo aut frido est dicē digesta medicari ⁊ mouē nō cruda: ⁊ dicē nisi ꝑꝑ necessitatē est dicē nisi mā fuerit furiosa. ħ aūt qđ dixit Hip. nisi mā fuerit furiosa: est illud qđ dcm̄ est in ꝑmo casu: cū aūt mā fuerit mobilis ꝑmutabilis de mēbꝛo ad mēbꝛū ⁊c. illđ est qđ dcm̄ ē in 3. casu. s. timeś victoꝛiā humoꝛis. s. ꝑꝑ multā ꝗtitatē.

Du^m 56^m

C Dubitať qꝛ Maurus ponit aliū modū furiositatꝭ māe. s. rōne nobilitatis ꝑtis vt mā sqnātie. ∥ Dōm ꝙ modos furiositatis māerū qdā nr̄i ꝑdecessoꝛes posuerūt qnque. Prīo rōne mobilitatꝭ malitie siue venenositatis q̄lē dicūt esse in antrace. Scđo rōne ꝗtitatis māe vt in synocha ⁊ quacūꝗ egritudine de mā multa. Tertio ꝓncipat⁹ mēbꝛi vt in frenesi. Quarto accidētis doloꝛis sicut in colica. Quinto rōne nobilitatis īpedite actionis vt in sqnātia. Nos dicim⁹ ꝙ Aui. nō dꝫ hic ꝓseq curā febꝛiū putridarū ꝭm diuersitatem patientiū particulariū: qꝛ spectat ad tertiū libꝛū ⁊ sermoneꝫ de frenesi sqinātia ⁊ colica: ⁊ ideo dixit de his duabus furiositatibus vel de trib⁹. Et foꝛsitan nō est ⁊c. Dixit hoc qꝛ lꝫ generaliter vtplurimū reperianť māe nō furiose: tamē in speciali annoꝝ aliquoꝝ ꝯstitutione īmo in multis annis ⁊ climatibus possunt reperiri plurime furiose aliquo triū vel duoꝝ modoꝝ de modis Aui.

53

C Et talis est ista euacuatio necessaria que non est in hoꝛa sua sicut cibatio necessaria que non est in hoꝛa sua. Et propoꝛtio illius euacuationis ad cessandū ex malitia materie est sicut ꝓpoꝛtio illius cibationis ad pꝛohibendum virtutem a casu suo.

C Hic ꝓbat dicta ꝑ rōnē sumptā a sili ⁊ arguit sic. sicut aliqñ cibamus hoꝛa īcōueniēti ꝭm cañ. cibatiōis regularis: ⁊ ħ facim⁹ vt ꝓhibeamus virtutē a casu: vt qñ in hoꝛa status accidētib⁹ virtuteꝫ dissoluētib⁹ cibū damus vt vinū ⁊ carnes: sic eūam⁹ cū pharmaco solutiuo in hoꝛa ꝓncipij mā nō digesta q̄ hoꝛa nō ē hoꝛa regularis eūonis: ⁊ hoc facimus vt faciamus cessare malitiā māe que malitia est illđ qđ pōt dici furiositas. s. furiositas malitie ⁊ mobilitas ⁊ furiositas ꝗtitatis supflue vt dcm̄ ē: ⁊ appet ex dictis ꝙ. A. exponit afoꝛ. Hip. gn̄alius ꝗ facit. G. lꝫ ⁊ Gal'. sermo possit de alijs duabus furiositatibus exponi ad qđ nos mō nō loboꝛamus.

54

C Cum ergo exerces eūationē tūc ꝯsidera hoꝛā īterpolationis aut hoꝛā ipsius tꝑis: aut frigidioꝛē hoꝛaꝫ que est in die. Et nō euacues per fluxuꝫ vētris in die periodi. Neqꝫ flobothomes ⁊ non agas cū eūatione artis contra partem euacuationis nature.

a. l. tepor

C Ex ꝑmissis cañ. pꝫ ꝙ possumus eūare mām digestā cū nā nō euacuat illā: ⁊ possum⁹ eūare īdigestā cū fuerit furiosa ⁊ cū in flōmia est ītētio sanguis tūc debem⁹ eā facē. Hic Aui. ponit q̊sdā cañ. qui sunt minus gn̄ales ꝑdictis: ⁊ rectificāt eūones fiendas. Et ꝑ̊ ponit cañ. cōes flōmie ⁊ pharmacie. Scđo cañ. ꝓꝑrios vnicuiꝗ illaruꝫ eūonū. ibi (Et nō diminuas.) ∥ Pꝛia in tres sicut tres ponit cañ. ∥ Prim⁹ cañ. ē de ꝑticulari hoꝛa eūonis siue pharmacia siue flobothomia fiat: ⁊ ē ꝙ eligas hoꝛā īterpolatiōis. s. hoꝛā in q̄ nō ē febris si ē īterpolata: aut hoꝛā tꝑis si ē ꝯtinua ꝓpoꝛtiōalis: aut hoꝛā remissioꝛē. s. in q̄ sentiť aliq̄ caloꝛis remissio vt in ꝯclusa: vñ feb. sanguīs lꝫ nō hēat exacerbatiōes de se: tū hꝫ aliꝗ remissionē in hoꝛa frigoꝛis aeris. s. de mane vt sumiť ex ītētiōe Isaac febꝛiū. 5. ⁊ tunc celebꝛam⁹ flōmiā regul'r: ħ tū supꝛa disputauim⁹. ∥ Scđs cañ. sequiť ex illo: si. n. debes eligē hoꝛas ꝑdictas opꝫ ꝙ nō eūes neꝗ flobothomes in die ꝑoxisnu. i. stāte ꝑoxismo: ⁊ ꝭm veritatē ille cañ. ꝓbat ꝑmū: ⁊ totū ħ est supi⁹ declaratū. ∥ Terti⁹ cañ. ē ꝙ nō eūes ꝑ eūonē oppositaꝫ ꝑti ꝑ quā eūat nā. Innuit afoꝛ. 21. ꝑti. 1. s. vnde cūꝗ nā repit īde ducē opꝫ ⁊c. Et verificať in eūone ꝑ pharmaciaꝫ vt si ducit nā per vētrē noli ꝓuocare vomitū ⁊ in eūone ꝑ flōmiā vt si sanguinē eūat per mēstrua nō flōmes de bꝛachio nisi alia intētio ⁊ alia necessitas ꝯcurreret: ⁊ sic verificať in eūonibus alijs.

55

C Et non diminuas humoꝛem per rem que faciat statim habitudinem motus periodi.

C Hic ponunť cañ. spāles ꝭm vnāquāꝗ eūonē. Primo in eūone ꝑ pharmaciā. Scđo ꝑ flōmiā. ibi (Et ꝯsiliū.) ∥ Pꝛia ī duas sic duos ponit cañ. ꝓncipales. ibi (Et opꝫ vt scias.) Pꝛia in duas. Prīo ponit vnū cañ. principalē. Scđo ꝓbat vnū ex ꝑmissis. ibi (Et oīno.) C Cañ. ꝑm⁹ ē ꝙ nō des medicinā solutiuā q̄ stati fac hitudinē motus. i. redit⁹ ꝑiodi. i. ꝑoxismi. Sunt enī medicine solutiue q̄ disponūt ad reditū ꝑoxismi sic scamonea: ⁊ iō nō purges in tertiana cū illa sola: qꝛ īflāmat ⁊ disponit ad ꝑoxismū: ꝯsola igiť illā. Et si in febꝛe eēt ꝑoxism⁹ epilepsie nō purges cū re cū q̄ sit virt⁹ apij: qꝛ fac illā redire: ⁊ in fl'atica feb. a ꝑn^o nō purges cū chebulis: qꝛ lꝫ eūent flegma: tū ꝯstringēdo residuū disponūt ad ꝑoxismū. Cōsimil'r mirabolani nigri in ꝑn^o melācholice febꝛis: ⁊ iō foꝛsan dixit: nō diminuas: qꝛ iste medicine nō sic facerent habitudinē motus periodi in fine harū egritudinū sicut in ꝑn^o in quo intēdimus diminuere: q̄re vsum mirabolanoꝝ in ꝓncipio harū febꝛiū Auicē. ꝓhibuit.

56

C Et omnino caueať a regimīe grosso in hoꝛa periodi: ita vt nō detur in potu aqua oꝛdei zuccharū neꝗ

iulep vt non frangat periodum cū cōstrictione meatuum: quoniā est timor imo adiuua. Dicit nāq; Hip. medicus adiutor est nature nō impediens eam.

¶ Hic cañ. ꝓbat ꝑmissuz prius: si enim in hora paroxismi nō debemus dare aquā ordei cū zucchararo neq; iulep: ergo multo min⁹ nō debemus dare medicinas solutiuas.

Du^m 57^m ¶ Dubitat: vtrū stante paroxismo possimus dare aquam ordei ⁊ zucchar albū cū aqua ordei vel aqua ⁊ iulep. ¶ Videt ꝙ sic ex cōmuni vsu. Amplius infestant siti ⁊ calore forti q̄nq; febricitātes: sed isti sunt potus tēperātes calorē. Amplius de reb⁹ mitigantibus sitim est iulep: vt Aui. tertio cañ. fen. 16. cap. de cura colice. 1. ca. Amplius q̄uo dixit ꝙ ille res sunt regimē grossuz cū aq̄ ordei ⁊ iulep sint in numero subtilis diete. ¶ In ꝯtrariū Auicē. ¶ Dixit Mundinus ⁊ Franciscus de pedemōtiū ꝙ illa ꝓhibeant in hora periodi. i. in ꝓncipio paroxismi: sed in alijs tēporib⁹ nō ꝓhibeant. ¶ Aliter dōm ꝑmo ꝙ per regimē grossum intelligit regimē cibale ⁊ est sensus. nō det cibus siue potatus siue mādūcatus in hora paroxismi. ⁊ est afor. Hip. 11. particule ꝑme. s. in paroxismis subtrahere opz. ¶ Scd̄o dōm ꝙ aqua ordei ⁊ zuccharuz ⁊ iulep sunt de summa rerū cibaliū: ideo etiā nō debent dari. Causa aūt quare stante paroxismo nō debent illa dari est q2 frangunt periodū cuz cōstipatione meatuū. i. q2 constringunt meatus. Hec aūt fractio est inequalis accensio caliditatis ⁊ ꝓlōgatio accēssionis: ⁊ per cōsequens ꝓlongatio resolutionis m̄ae. Naz cibus datus est cā ꝙ nā vacet ꝯtra illuz ⁊ desistat a resolōne m̄ae. Simil'r multiplicat māz: q2 in illā ꝯuertit. Accidit etiā ꝙ isti cibi trahunt versus mēbra inflāmata ⁊ oppilent vias: ⁊ si bene consideras ex oī cā dicta oppilāt vias. Si eni calor reuertit intus vt cib⁹ digerat: tūc ꝓhibet m̄aerū paroxismaliū resolō ⁊ fit viaruz clausio: ex hoc si m̄ae etiā humorales multiplicant fit viarū clausio: igit nocumētū reginimis grossi siue cibalis est frangere siue rumpere ꝓcessum periodicū ꝯstrictione meatuū. i. cū oppilatione: ⁊ talis fractio ꝓlongat paroxismū. ¶ Cōsiderādū tamen ꝙ iste cañ. est regularis: sed coacti q̄nq; damus illa ⁊ alia. huius coactionis cā q̄nq; est cōplexio ⁊ habitudo corporis cholerica que inducit ad cibandū in ꝓncipio paroxismi: vt Gal'. 10. terapē. ⁊ in libro de causis ꝓcatarticis. ca. 1. ⁊ in sequēti caplō. Quādoq; est etiā in hoc cā accidēs de casu ꝟtutis aut siti īportabili ex forti flāma: ex qb⁹ mouemur ad dandū ea que ꝑdictis ꝯueniunt. Quādoq; cā in hoc est paroxismi ꝓtelatio tāto tempore ꝙ nulla sit hora que nō sit paroxismi: ꝫ eligimus minus incōuenietē horā elongādo nos a ꝓncipio ꝑoxismi si possumus. ¶ Cōsiderādū ēt ꝙ aq̄ ordei q̄nto grossior tāto inconuenietior in hora paroxismi: q2 tāto est cibalior. Posset aūt eē ita subtilis ꝙ in ea esset parum de virtute ⁊ appropinquaret aque in sua virtute: ⁊ iō posset ꝯcedi securius in hora paroxismi: ⁊ iō Aui. dixit. nō ponat in aq̄ ordei zucchar: quasi ꝯcedat aquā ordei subtilē sed nō ꝯcedat ꝙ fiat cibalis cū zucchararo. ¶ Sed tu dices: possum ne in hora paroxismi dare in potu de aqua simplici actu calida. ¶ Dōm ꝙ potes nisi aliud ꝓhibeat: ⁊ dico ꝙ potes in hoc ꝙ nō est res nutritiua ⁊ est subtilis res ⁊ cito euaporat descendit et iuuat actuali calore in maturatione m̄aerū. Multa tñ q̄titas de ea potata posset nocere: q2 retineret intus ⁊ posset potētiali frigiditate esse causa grossitiei viscerum ingrossando materias.

¶ Ad contraria dōm ꝙ cōmunis vsus medicoꝝ ꝯdescendit lasciuijs febricitantiū: ⁊ iō est melius parū bis replere infirmū ⁊ intēdere transpirationi m̄ae: ⁊ ꝙ paroxismi finiant q̄citius possibile est q̄ð fit aperiēdo poros ⁊ nō īpediendo nām. Medicus autez est nāe adiutor: vt dixit Hip. hoc inuit pluries in aforismis. ¶ Ad vltimū dōm ꝙ lz ista sit dieta subtilis respectu totius morbi: tñ respectu paroxismi omnis res cibalis est grossa res.

57 **¶ Et oportet vt scias ꝙ multotiens indigetur medicina forti debili: sed eius fortitudo est ex hoc q̄ð soluit humorem viscosum. Et ipsius quidē debilitas est ex hoc quod facit ascellare semel aut bis. Et nō euacuetur plurimum simul: ita vt non cadat virtus.**

¶ Hic dicit canonē medicine minoratiue que euacuat abscindendo frustū m̄ae: q̄uis nō sit digesta siue nō sit perfecte digesta: sed sit viscosa difficilis eductionis. Medicina enim que facit hoc est fortis vno mō: q2 euacuat humorē difficilis eductionis: ⁊ ideo est turbith vel agaricus vel colloquintida: sed est debilis: quia volumus ꝙ parū de illo humore euacuet: vnde faciat ascellare solū semel aut bis: ⁊ iō est vt scropulus vnus turbith loquēdo in exēplo.

58 **¶ Et consilium quidem meum si flobothomia est vt dimittatur quantum possibile est. Si autem non est possibile: tunc multiplicatio numeri est melior multiplicatione quantitatis. Oportet enim vt nō euacuetur san. multum subito: quoniam euacuatur multum de eo cuius non est necessaria euacuatio.**

Dub^m 58^m ¶ Hic canon hz dubiū. iam enim supra dixit Auicē. ꝙ cum flōmia postponit a ꝓncipio nō est ei intētio. Amplius nō videt partiēda in plures vices: imo vna vice copiose eā facim⁹ q̄nq; vsq; ad syncopiz: vt appet īfra cap. de synocha. ¶ Dōm ꝙ flōmia est duplex. Una in qua est ītētio san. que fit in san. peccato, in q̄titate ⁊ si in q̄litate paruū sit peccatū: ⁊ de hac flōmia locutus est supra ⁊ non loquit de ea hic. Alia est flōmia in qua est intētio alioꝝ humorū a sanguine: ⁊ est ꝓprie cū sanguis de se in q̄titate non superfluit nec ꝓprie qualitate peccat: sed alij humores in eo peccāt: vnde si fiat flōmia sequunt euz in exitu alij humores. De hac igit flōmia Aui. hic loquit nec tibi absolute ꝑcipit ꝙ eā dimittas: sed si pol'e est ꝙ dimittat. Et hoc q̄ð nouit Auicē. fuit stante casu posito. In mēte medici surgūt duo opposita iudicia. Unū est ꝙ flōmia fiat: q2 alij humores qui sunt mixti cū sanguine minuunt minuto sanguine. Oppositū iudiciū est ꝙ nō fiat flobothomia: q2 nocet eūando sanguinē qui nō superfluit: ⁊ est īpossibile ꝙ ista flōmia iuuet quin noceat: ⁊ q2 nocumētū q̄ð sequit ex sanguinis euacuatione est nocumentū magnū. ¶ Cōsiderādū si infirmus sine flōmia pōt liberari: ⁊ tūc ꝯsiliū Auicē. est ꝙ flōmia dimittat: nec Auicē. dicit illā postponi sed dimitti si pol'e est. Si aūt in tuo iudicio cadit ꝙ nō possit dimitti: meli⁹ est eā partiri in vices tibi visas q̄ semel copiosam facere flōmiā. Et ꝑmo Auicen. ꝓbat ꝙ si flōmia in qua nō est intentio sanguinis sed alioꝝ humoꝝ intentio nō pōt dimitti: nō tamē fiat vna vice copiosa sed multiplicet numerus. Secūdo ꝓbat bonitatē sui ꝯsilij. s. ꝙ dimittat si possibile est. i. nō fiat si est possibile. ibi (Et nō est.) ¶ Primo arguit sic. nō dz sanguis multus subito euacuari: igitur flobothomia dicta nō debet vna vice fieri: sed expedit plurib⁹ vicibus euacuari. Conclusionē iam posuit: antecedēs probat. q2 si sanguis multus subito euacuet. i. vna vice euacuet: euacuaret multū de eo cui⁹ nō est necessaria eūatio vt notum est: q2 ista flōmia est in qua non est intentio sanguinis. ¶ Considerandū aūt ꝙ Auicen. confidit de bonis intellectibus: ⁊ ideo ponit ꝓpositiones breues que omnes fundant super hoc ꝙ hic est sermo de flobothomia in qua est intētio alioꝝ humoruz ⁊ nō ꝓncipaliter sanguinis. Manifestū eni est per se ꝙ in flobothomia in qua est intētio sanguinis vt sic nō cadit dubietas: si est fienda vel nō fienda: q2 necessario est fienda vt opposita illi repletioni: ⁊ per ꝯsequēs vt a repletione indicat: sed in flōmia in qua nō est talis intentio sed alioꝝ humoꝝ statim cadit dubietas ex ipsa dispōne repletionis: q2 partim pōt sibi cōferre ⁊ partim sibi manifeste nocere: ⁊ ideo in hac flobothomia cadit cōciliatio. Et in h ꝯsilio nō prohibet Auicē. flobothomiā vt quidā ab Auicen. intelligunt sed conditionatū consiliū dat: ⁊ est ꝙ stante casu posito non facias flōmiā si est possibile aliter infirmū liberari. Igit quādoq; non est possibile: ⁊ per consequens quandoq; fac eam nō vna vice euacuando sed pluribus vicibus vt ratio probat. Et considera vt dicit Conciliator differētia. 167. Greci audaciores sunt ad flobothomiā: q2 eoꝝ clima plus abundat in sanguine q̄ sint arabes: ⁊ ideo audacter in oī putrida precipit. G. fieri flobothomiā. 11. terapeu. ca. 15. q̄ð dictū supra exposuimus. ¶ Considerandum ꝙ lr̄a ista pōt dupliciter exponi. Primo ꝙ ꝓbet predictū antecedēs vt diximus. Scd̄o ꝙ ꝓbet flobothomiā debere dimitti quantū est possibile. naz talis flobothomia euacuat multū. i. manifestā quātitatem sanguinis cuius euacuatio nō est necessaria: q2 per se nō peccat vt premittitur intelligi ab Aui. dub: 16.

59 **¶ Et non est in sanguine excusatio ad euacuationes quibus fortasse indigetur.**

¶ Hic ꝓbat ꝙ flobothomia dicta dimittat quantuz est possibile. ¶ Considerandum ꝙ lr̄a potest dupliciter exponi. Primo nō pōt excusari medicus nec infirmus quin indigeat sanguine: vt. virt⁹ stet fortis ad euacuationes quibus forte infirmus indigebit. iste aūt eūationes sunt: q2 fortasse oportebit multū vti clysterijs multis sudoribus ⁊ alijs euacuationib⁹ īsensibilib⁹. dixit forte q2 possibile est ꝙ cito sine istis succedat sanitas. Medicus tñ dz se sic parare ꝙ vbi videt suspitionē de istis ꝙ īfirm⁹ possit sustinē eas: ⁊ si nō sequat ista suspitio: sed sine ea liberet infirm⁹ nō ꝓpterea īculpari debet imo laudari si se ꝑmuniuit ad hoc. Arguit igit sic. ꝑsentiā sanguinis nō possumus excusare ad euacuationes quib⁹ indigemus: igit bonū consiliū est ꝙ si est possibile dimittat flobothomia. antecedēs est notū: q2 virtute forti egemus in eūonib⁹: igit presentia sanguinis qua stat eius fortitudo. ꝯsequētia est nota. Aliquis tñ medicus rudis credēs demōstrare cōtra Auicē. diceret: ille sanguis est infectus ⁊ corrupt⁹ ⁊ cū eo nō stabit virtus fortis ꝯtra nocumenta euacuationū. Respōdet Auic. ⁊ si est vt tu dicis: ego nō ꝓhibeo flobothomiā sed partieris eam. ¶ Scd̄o mō littera pōt exponi. euacuatio sanguinis per dictā flobothomiam nō excusat te gn oporteat facere alias eūationes: ꝫ si potes flobo-

thomiā dimittere dimitte eam. ꝯsequentia est nota ex hoc qꝛ si facta flōmia opꝫ dare medicinas solutiuas opꝫ virtutē esse fortē vt diximus. Amplius ꝯsidera ꝙ ille pharmacie quas posteriꝰ dabis poterūt liberare hoīem: q̄uis flōmia nō sit facta. Antecedēs est notū: qꝛ ista febris in qua daꝫ hoc ꝯsilium de flōmia est de mā alia a sanguine in q̄ vtplim cogimur vti medicinis solutiuis. Dixit aūt fortasse: qꝛ possibile est crisi a natura facta liberari sine pharmaco aliquo solutiuo. ¶ Posset aūt iste tex. tertio mō exponi ꝙ Auicen. velit hanc flōmiam facere propter alios humores a sanguine maligniores: vnde oportebit plures pharmacias dare q̄ si non fecissemus flobothomiam ⁊ potest tolerari hec expositio: ⁊ tu considera eam ex capitulo de flobothomia libro primo fen. 4.

60 ¶ Et debilitaꝫ virtꝰ a resistēdo in crisibꝰ expectatis.

¶ Hec est tertia rō vel secūda ad ꝓbādū ꝙ flōmia dicta dimittaꝫ quantū est possibile: qꝛ debilitat virtutē vt nō possit facere futuras crises: ⁊ est rō nota ex p̄missis. Cessent igiꝫ quorūdā expōnes super illo passu qui dicunt ꝙ Aui. loquiꝫ de flobothomia in febre in q̄ crisis expectaꝫ. Alij dicūt ꝙ loqꝫ in feb. ꝓlixa. Sunt. n. expōnes valde particulares. Argumēta facta in ꝯtrariū sunt soluta.

61 ¶ Et scias ꝙ quando aggregantur dolor capitis ⁊ febris: tūc curatio febris est dignior. Et scias ꝙ dolor capitis quandoqꝫ facit redire febrem declinatam ad augmentum quare oportet vt sedetur.

¶ Hic ponit cañ. curationis febris putride ꝯsiderādo q̄dā accidētia ⁊ quasdā ꝯiunctas dispōnes ꝯtra nām ⁊ etiā naturales ⁊ sunt canones q̄tuor. ¶ Primus canon est ꝙ si dolor capitis est leuis sequēs febrē in augmēto ⁊ diminutione intētio sit ad febrē: ⁊ hoc intelligit quādo dicit. quando aggregaꝫ dolor capitis ⁊ febris dignior cura est febris: qꝛ premittaꝫ cura febris. sed si dolor capitis sit vehemens: ita ꝙ febrē que de sui natura remittereꝫ faciat augeri per inflāmationē ⁊ ebullitionē intēde ad curaꝫ illius doloris principaliter: vnde aliq̄ñ opꝫ sedari stupefactiuo: ⁊ ideo forsan dixit. sedeꝫ. Quomō aūt dolor faciat redire febreꝫ aut que sint eius cause ⁊ qui sit modus cure: pendet ex scientia principioꝝ. Et curatur etiam dolor capitis infra in tertio libro fen prima.

62 ¶ Et cum infans lactens febricitat: tūc oportet vt rectificetur lac matris eius.

¶ Secūdus cañ. est Rasis. 16. ꝯtinētis cap. 2. nā infantibꝰ nō possumus alias medicinas vel alias res exhibere nisi lac qđ ab vbere suggūt: ⁊ ꝓpter eoꝝ ꝯformitatē ad lac nō timeꝫ nocumētū qđ poniꝫ in afoř. 65. q̄nte ꝑticu. afoř. Lac dare caput dolētibꝰ. ⁊ ꝓpter hoc ne febris calore corrumpaꝫ in eis lac: rectificamus illud q̄tū cūqꝫ possumus dando nutrici lactucas ⁊ vinū granatoꝝ ⁊ vinuꝫ bene lymphatū ⁊ reliquuꝫ regimen facimus qđ nobis videꝫ. Facimus autem nos quandoqꝫ infantibus aliquas vnctiones temperātes calorem in eis ⁊ vtimur eis in hora que nobis videtur.

63 ¶ Et quando fuerit vrina icterica [clara] in febre significat apostema: quare est curatio dare in potu aquam ordei aut syrupū acetosum. Cum ergo acquiescit febris intentio sit ad apostema.

Dubᵐ 59ᵐ ¶ Hic est tertius cañ. de quo dubitaꝫ. Si eniꝫ vrina est icterica. i. vehemēter tincta cū spuma citrina significat apostema: & prius debemus intēdere ad apostema cū febris īde depēdeat. ¶ Hic dixit Franciscus de pedemontiū ꝙ per apostema ītelligit oppilationē pori felli euntis ad intestina cuius oppilationeꝫ fit icteritia ⁊ vrina icterica: ⁊ tunc p̄mo debemus curare febrē. Hic p̄mo pōt saluari si loquereꝫ de oppilatione ⁊ icteritia accidētaliter cōiunctis febribus. ꝟ. g. qꝛ aliquis prius erat ictericus icteritia sibi diu assueta: ⁊ mō febricitat nō ꝓpter cām icteritie sed ex alia cā: cū ita sit ꝙ isti sint duo morbi nō adinuicē dependentes: qꝛ febris est suspectior morbꝰ q̄ p̄ma oppilatio que est cā illius icteritie: ideo opꝫ incipere a cura febris. sed si illa febris sequeretur ex illa cholera que ꝓpter oppilationē retineꝫ: ⁊ pars fecerit icteritiaꝫ p̄ter febrē: oporteret intendere ad curā oppilationis prius vt notum est. ¶ Alij dicunt ꝙ sermo Auicen. est hic de cura coacta in q̄ lꝫ febris sequaꝫ ad apostema tamē ꝓpter feb. vehementiā intendimus prius ad febrē q̄ ad apostema: ⁊ hoc idē dixit Auic. supra de rebus in q̄bus differunt febres putride. Intendens tamē Aui. ad febrē intēdit cū his in q̄bus nō appropriaꝫ nocumentū apostemati sicut aqua ordei ⁊ syrupus acetosus. nō enim sic nocet vt faceret aqua pura vt supra hoc capitulo ītellectū est. ¶ Aliter nos diximus ꝙ sermo Auicen. hic nō est de apostemate ad qđ sequiꝫ febris sed est sermo de dispositione quadā ad apostema: que dispositio cōcomitaꝫ febrē ⁊ flāmā qua epar inflāmaꝫ forti inflāmatione significata per vrinā ictericā: vnde timeꝫ tractus humoruꝫ ad epar ⁊ apostema: ideo opꝫ īcipere a refrigeratiōe caloris febrilis: ⁊ de sedantibus est vsus aque ordei date copiose vel vsus syrupi acetosi cū aqua p̄m ꝙ tibi videꝫ: ⁊ tūc curata febre vel remissa si in epate remansit aliqua dispositio caloris de qua iteruꝫ dubitas ne excitet apostema ītēde ad illa. ¶ Sꝫ tu dices nōne stāte febre possum ponere vnū epithima de sandalis sup̄ epar ⁊ excusor ab hoc timore. Dōm ꝙ Auicē. ꝯsiderauit hic rectū ordineꝫ cure ⁊ cū hoc minus fallacē. Cū enim hic calor epatis quo timeꝫ apostema sequaꝫ ipsam flāmaꝫ febris vl'em: p̄ncipalis eius cura ⁊ vera est illam flammam remittere que est sicut causa efficiens ⁊ postea venire ad illud quod in epate est factū ex hac remissione nō timeꝫ nocumentū ꝓhibitionis resolutionis materierū qđ pōt timeri ex epithimate infrigidante epar.

64 ¶ Et quando fuerit cum febre colica non aperietur via in dando in potu aquam ordei īmo ius galli ⁊ lenitiuis ⁊ multiplica vnctuositateꝫ eius: deinde detur in potu aqua ordei si necesse fuerit.

¶ Hic est quartus canon.

Duᵐ 60ᵐ ¶ Dubitaꝫ vtrū stante febre ⁊ colica possumus vti aqua ordei vel iure galli. ¶ Videꝫ ꝙ aqua ordei per Auicenna tertio canone fen 16. tractatu quarto primo capitulo vbi dicit. si fuerit illic. s. cū colica febris permuteꝫ aqua galli: ⁊ loco eius sit aq̄ ordei. Amplius ius galli hꝫ de vnctuositate ⁊ p̄cipue si multiplicaꝫ in eo vt precipit Auicē. sed in hoc est suspitio de inflāmatione. ¶ In ꝯtrarium est Auicē. qui dicit ꝙ nō aperieꝫ via. s. intestinoꝝ ⁊ sic nō iuuabiꝫ colica dādo in potu aquā ordei īmo ius galli. Amplius in capitulo de aqua ordei Auicen. prohibet dari aquā ordei cū addiꝫ nature siccitas: sed in colica est nāe siccitas vt est notū. ¶ Igiꝫ quidaꝫ dixerunt ꝙ in colica nō debet dari aquā ordei: qꝛ est vētosa ⁊ inflatiua vnde auget colicam sed datur ius galli. ¶ Alij dixerunt cōtrarium ꝙ aqua ordei debet potari ⁊ ius galli debet poni in clysteri. ¶ Quandoqꝫ nos diximus ꝙ ius galli est duplex. Quoddam simplex: ⁊ istud potest dari stante febre: nec timeꝫ de inflāmatione ex eo qꝛ nō est superflue vnctuositatis. Similiter remittiꝫ eiꝰ vnctuositatis malitia leniendo illud ius cum decoctione rerum lenientium vt sunt viole vel pruna vel iuiube si tibi videꝫ: Auicē. tamen credit ꝙ ius galli sit de lubricantibus frigidis vt apparet capitulo de colica ex fece: ⁊ in hoc vult ꝙ de sua vnctuositate nō timeaꝫ ꝙ noceat per inflāmationē. Aliud est ius galli solutiuum per medicinas solutiuas secū mixtas quales sūt polypodiū chartamus sal gēma ⁊ similia: ⁊ hoc nō est securū in colica. Auicē. igiꝫ in tertio libro. loco iuris galli medicinalis dat aquā ordei ꝯsidēs ꝙ factis clysterijs sufficiat aqua ordei ad abstergenduꝫ: hic loco clysteriorum premittit ius galli lenitiuum nō medicinale: ⁊ facta secū eductione dat postea aquam ordei ⁊ vtraqꝫ via est sufficiēs. ¶ Nos iterū diximus ꝙ colica est duplex in febre. Quedaꝫ est leuis que fit ex cōmuni exiccatione fecū circa intestina rōne caloris febrilis: que exiccatio alicui posset aliquē leuem colicā inducere: ⁊ illa poterit curari temperando calorem cum aqua ordei ⁊ lauando intestina cū aqua ordei. ⁊ sic loquiꝫ Auicē. tertio cañ. p̄dicto loco. Sed contra: Auicē. infra capitulo de aqua ordei. ꝓhibet aquā ordei fece existente sicca siue materia sicca. Dicemus ꝙ si tibi videꝫ potes p̄mittere clystere ante dationē aque ordei. Vel dōm ꝙ loquiꝫ de aqua ordei que est ptisana que daꝫ loco cibi sꝫ ante cibationē oportet intestina esse purgata: sed tertio libro loquiꝫ de aq̄ ordei potabili in qua est virtus abstersiua ordei ⁊ non est quasi nutritiua nisi parū q̄d. Alia est colica fortis ex forti oppilatione fecali vel ventosa ꝯtingēte in febre: ⁊ hanc nō moueret aqua ordei sed medicamē forte quale est ius galli purū vel medicinale, vt tibi vꝫ: ⁊ saltē fac ip̄m lenitiuū ⁊ multiplica eiꝰ vnctuositatē: ⁊ hoc fit vel decoquēdo lenitiua in eo vt dixīmꝰ: vel si multiplicas vnctuositatē facis in hoc ip̄m lenitiuū ⁊ multiplicaꝫ eiꝰ vnctuositas accipiēdo gallum pinguioreꝫ vel dando de iure partem vnctuosiorem. ⁊ hoc totum facit Auicen. intendendo ad colicam que cuꝫ sit fortis preiudicat in cura: ⁊ si parūper nocemꝰ febri per hoc nō curamus cōsiderata malitia colice: ⁊ hoc est quod Auicē. dicit. quando fuerit cū febre colica. s. fortis: non aperietur via. s. intestinoꝝ cū leuibus: neqꝫ dando in potu aquā ordei qꝛ nō est eius abstersio ⁊ lenitio fortis in abscindendo fortem oppilationem ab exiccatis fecibus ⁊ īgrossatis ventositatibꝰ: īmo aperieꝫ via dādo in potu ius galli. ⁊ lenitiuis. i. fac ius lenitiuū ⁊ multiplica eius vnctuositatē vt fortis siccitas fecū remoueaꝫ. deīde deꝫ in potu aqua ordei si necesse fuerit. aperta enim via per ius galli si videꝫ ꝙ inflāmatio addaꝫ per ius galli vt īdigeat aqua ordei fac illud. Et hec solutio est conformis illi quā al's dedimus. Diximus enim ꝙ si intentio est ad febrē plus deꝫ aqua ordei: ⁊ si ad colicam plus detur ius galli. In hoc igiꝫ capitulo plus intēdit ad colicam q̄ ad febrem: qꝛ colica hic est accidens qđ curam ad se trahit: ⁊ in capitulo de colica intendit plus ad febrem: qꝛ est accidens colice quod curam ad se diuertit.

¶ De solutiuis vero est potio facta ex tamarindis ⁊ tereniabin ⁊ syracost. Et quãdoq̃ ponitur in ea aqua lubleb. Et quandoq̃ ponitur in ea cassia fistu. ⁊ fortasse proijcitur desuper scamonea.

¶ Jam positi sunt cañ. vl'es curationis febriũ humoraliũ ⁊ ꝓprie putridarũ: hic ponit medicinas qbus euãamus hos febricitãtes. Et posuit has medicinas qꝛ suspectior est vsus solitiuoꝝ ⁊ securius est eoꝝ sciam ab alijs accipere. Lꝫ igiẽ in febre putrida qñq̃ intẽtio fit ad febrẽ infrigidãdo ⁊ humectãdo cũ res infrigidãtes ⁊ humectãtes note sunt: ⁊ in earũ vsu nõ est tãtus timor q̃re Aui. excusaẽ a ponẽdo illas medicinas: ⁊ dimittit eas notas ex secundo cañ. ⁊ q̃nto cañ. Et de infrigidante in quo erat timor. s. frigida aqua iam posuit cañ. ⁊ cũ hoc dixit de syrupo violato lꝫ posuerit ad leniendũ: lꝫ etiã fit intẽtio ad mãm digerendã vult illa digestiua esse nota ex eisdẽ libris ⁊ capitulis particularibus huius libri vbi ponet digestiua ſm diuersitatẽ mãerũ. Digestiuũ aũt cõmune vel quasi cõmune iam posuit. s. syrupũ acetosum. Remanebat igiẽ Auicẽ. ponere medicinas solutiuas quas ⁊ ſm mãs opꝫ appropare: ⁊ stabit hec pars tibi loco antidotarij huic caplo q̃tũ ad ptem ei⁹. Laboraui aũt qñq̃ in diuidẽdo has ptes: sed videẽ mihi dicẽ melius ꝙ hꝫ tot partes quot hꝫ medicinas solutiuas. ¶ Prima medicina fit ex tamarindis ⁊ mãna que diciẽ tereniabin: ⁊ alia ẽ spẽs mãne que diciẽ syracost. Et ꝯsidera ꝙ hec medicina põt dari in q̃titate pauca: ⁊ tũc est lenitiua solũ ⁊ facit minoratione que vocaẽ exiccatio ⁊ ꝯuenire põt in q̃libet febre in qua vis lenire intestina: ⁊ põt dari in q̃titate copiosiori: vbi gr̃a tamarindorũ videlicet ⁊ mãne ana vnciã vnã ⁊ mediam: ⁊ tũc euacuat cholerã a ꝓprietate ⁊ ꝯuenit in febrib⁹ cholericis in qbus vis euãare cholerã. Jgiẽ illa medicina solutiua satisfacit cañ. q̃ p̃cesserũt in lenificatiõe vẽtris ⁊ cañ. q̃ p̃cesserũt ĩ euõne mãe ſm semitã abscissionis. s. minoratiue. Si ḡ vis hãc medicinã fortiorẽ adde lubleb: ⁊ est vna de spẽb⁹ lacticinij ⁊ est minor spẽs ei⁹. ⁊ dicit Simon ꝙ est de faciliorib⁹ laxatiuis ⁊ daẽ in febre acuta ⁊ reperiẽ ei⁹ multitudo in vineis. Nos aũt nõ ꝯfidim⁹ cognoscere illã. Uigoram⁹ etiã per cassiã que q̃lis sit notũ est. ⁊ Et fortasse. Hec est vigoratio fortis. Si igiẽ vis abscindere eradicãdo vel minorãdo ⁊ nõ ꝯfidas ꝙ cholera obediat tamarindis vel alicui p̃dictoꝝ da de scamonea.

¶ Et fortasse datur in potu scamonea sola. Et fortasse datur in potu scamonea in iulep al's in lubleb.

¶ Hec est secũda medicina lꝫ possit poni q̃nta si numeram⁹ predictas numero quatuor medicinarum sed de hoc nõ curamus. Dat ergo Aui. sicut etiã Rasis facit de scamonea in iulep. dosis ei⁹ sit in te ⁊ est medicina quam in casibus supradictis possumus vti in principio vt si materia est furiosa aut plurima mobilis.

¶ Et fortasse est necessariũ administrare ea que sunt sicut aloes quãdo materia est grossa. Et melius q̃dẽ est vt abluatur ⁊ nutriatur cum aqua endiuie ⁊ aqua solatri: deinde fiant ex eo pillule.

¶ Hec est tertia medicina. s. aloes cum aqua endiuie.

Dub^m 61^m ¶ Sed tu dices: lotio facit ei⁹ solutionẽ debilem: ⁊ sic nõ mouebit mãm grossaꝫ. ⁊ Dõm ꝙ illa nõ dꝫ eẽ vera lotio sꝫ lotio q̃ est nutritio: hoc est ꝙ in suamet lotura ĩbibaẽ ⁊ nutriaẽ ⁊ pmittaẽ ĩspissari ⁊ fiãt pillule. Jn hac igiẽ nutritione rectificaẽ ei⁹ malitia vt apparet scienti capl'm de aloe ⁊ endiuia ⁊ solatro: q̃re nõ ꝓtelemus hic sermonẽ. Et hic potes resoluẽ dubia de lotione ⁊ nõ lotione.

¶ Mirabolanos vero citrinos quidam administrauerunt. Sed nõ inueniẽ ab eis intentio ſm quã opereẽ constringunt enim poros eius post solutionẽ vẽtris ⁊ exasperant viscera eoꝝ: ꝙ si fuerint necessarij tunc post digestionem integram.

¶ Hic reprehendit Rasim qui. 16. continentis. ca. 2. vtitur a principio mirabolanis. ⁊ etiam trac. 10. Almansoris. ca. 4.

Du^m 62^m ¶ Sed tu dices: videẽ ꝯueniẽs dare ip̃os: qꝛ euãant cholerã citrinã q̃ euõne qñq̃ in p̃n° egemus: ⁊ cũ h̃ sunt fridi ⁊ remittũt acuitatẽ cholere vt ꝯcordãt sapiẽtes. ⁊ Dõm ꝙ vsus mirabolanoꝝ vel est in p̃n° vel in ꝓcessu completa digõne: in p̃n° posset esse eoꝝ vsus vel ad euãndũ mãm cũ expedit illã minorare ꝓpter multitudinẽ: vel eradicare ꝓpter furiositatẽ: vel posset esse eoꝝ vsus ad ꝯsolidandũ alias medicinas. Et siq̃deꝫ vtaẽ q̃s de mirabolanis in p̃n° febris sub dosi sufficiẽti ad eradicãdũ mãs furiosas nõ ẽ ꝯueniẽs talis vsus: qꝛ cũ sint debiles in soluẽdo nõ educerẽt mãs illas copiosa eductiõe. Hoc aũt vt notũ p̃intellexit: nec est ꝯueniẽs vsus eoꝝ ad minorãdũ mãs. ꝟ. g. cholericas vt faciũt citrini: qꝛ medicine que minorãt illas mãs. s. idigestas a p̃n° vel nõ digestas: nõ opꝫ esse multũ debiles imo fortes: ex hoc ꝙ euãant aliq̃d de mã iepta: etiã qꝛ mirabolani dimittũt post se vestigia corrugationis: vnde mãs residuas ꝯstringũt ⁊ stringũt vias ductuũ ⁊ idisponũt ad fluxum: h̃ solũ Aui. exp̃ssit hic cũ dixit. nõ iueniẽ ab eo. s. viro intẽtio ſm quã opereẽ. i. iste vir qui ꝯcessit mirabolanos. s. in p̃n° nõ inuenit in mirabolanis intẽtionẽ ſm quã opereẽ effectũ vtilẽ: imo nocent qꝛ ꝯstringũt poros post solõnẽ ⁊ ꝓpter hoc mã residua coartaẽ ⁊ ꝓhibeẽ ab euõne ⁊ resolõne ⁊ exasperat viscera ⁊ ex h̃ reddũt ventrẽ stipticũ nõ lenẽ: sed a p̃n° in ꝓcessu febris putride magna est necessitas apertionis viarũ ⁊ lenitionis ĩtestinoꝝ quorũ ꝯtrariũ faciũt mirabolani. Et apparet ex hoc ꝙ ipsi magis nocẽt cũ danẽ in substãtia q̃ qñ exhibeẽ eoꝝ exp̃ssio. ⁊ Si vero vsus eorũ eẽt ad ꝯsolandũ alias medicinas. ꝟ. g. scamoneã qua necesse esset vt in p̃n° possent mirabolani exhiberi: ⁊ sic vtitur eis Rasis. 16. ꝯtinẽtis in p̃n°. Si ẽt alia medicina misцereẽ cũ eis remouẽs eoꝝ exasperationẽ ⁊ ꝯstrictionẽ ⁊ cũ h̃ ipoꝝ ĩfusio dareẽ nõ eẽt malũ eos ꝯcedere ẽt in p̃n° sicut eoꝝ ĩfusionẽ cũ mãna ꝯcedit Rasis. 10. trac. Almãsoris. ca. 4. ⁊ Si aũt ſmo fit de vsu mirabolanoꝝ in ꝓcessu: dõm ꝙ facta digõne pfecta ita ꝙ mã fit euõni habilissima possum⁹ eis vti: si ꝯfidimus de pfecta euõne illaꝝ mãerũ per vnã dosim mirabolanoꝝ: ⁊ nõ timeas residuũ ꝯstringi cum nõ sit residuũ: ḡ ꝯueniẽs vsus mirabolanoꝝ est digõne pfecta ⁊ aliq̃b⁹ euãtionib⁹ p̃cedẽtib⁹. Residuũ enĩ mãerũ poterit per mirabolanos educi ⁊ poterũt ꝯfortari ⁊ reaggregari mẽbra laxa a febre que p̃cessit ⁊ euõnib⁹ spõtaneis ⁊ artificialib⁹ que p̃cesserũt ĩ febre: ⁊ h̃ ĩtellexit Auicẽ. Quid aũt sit de vsu mirabolanoꝝ in p̃cipio apostematum stomachi lege quod scripsimus lib. 3. fen. 13.

¶ Et aqua duorum granatorum est maximi iuuamẽti expressa cum pulpis amborum.

¶ Et aqua.) i. succus vel exp̃ssio granatoꝝ. s. mũdoꝝ a cortice exteriori ⁊ exp̃ssoꝝ cũ pulpis duoꝝ. s. numero. vel duorum. s. acetosi ⁊ dulcis vt sit in eis virtus abstersiua ⁊ rep̃ssiua caloris. Daẽ aũt a me de hac exp̃ssione libra media vel vncie. iiij. cũ pauco zuccharo: ⁊ apõ me cũ vncijs. ij. zucchari ⁊ est ꝺlicata medicina: ⁊ expti sumus quosdã solui ab ea sex vicib⁹ ⁊ quosdaꝫ nihil. lege pro his Sera. 7. breuiarij. ⁊ Azarauiũ lib. 29. ⁊ hec est medicina quarta.

¶ Et in horis de solutiuis que fiũt ex violis ⁊ scamonea: ita vt de vio. sit q̃titas aur. j. de scamonea vsq̃ ad siliquã. j. ⁊ quandoq̃ poniẽ in eis parũ menthe.

¶ Et in horis.) i. qñq̃. Et hec est medicina q̃nta. Hora aũt eius est hora digõnis mãe nisi pp necitatẽ dictã supra. Uiolis. s. sicc. si vis eas eẽ mag̃ solutiuas a ꝓpetate: vel recẽtib⁹ si vis ꝙ leniãt. Aureus sumiẽ qñq̃ p pluri qñq̃ p dracma qñq̃ p pauciori: vt al's ꝺclarauim⁹. ⁊ p pauciori sumiẽ ab Aui. 3. cañ. fen. 14. ca. de cura hydropisis. tñ qꝛ viola est medicĩa benigna põt sumi aureus p dracma vna ⁊ media vel duab⁹. Siliq̃ est q̃tuor granoꝝ ordei pondus ſm aliquos. ⁊ aliq̃ dicũt ꝙ plus. Tibi aũt inest mẽsurare dosim medicinarũ fortiũ q̃cq̃d scribaẽ in libris. He igiẽ viole tẽperãt calorem scamonee. mẽtha vero stomachũ cõfortat qua indigemus propter nocumentũ scamonee. est enim stomacho inimica vt tertio. 13.

¶ Et quãdoq̃ fit ex infrigidantibus extinguentibus medicina in qua poniẽ scamonea sicut pillule hmõi. ℞. coriandri spodij rosaruꝫ oium ana. ʒ. ß. camphore tosugi. j. scamonee duodecimaꝫ partem. ʒ. j. ⁊ vsq̃ ad sextam partem eius ⁊ detur in potu de eis.

¶ Hec est sexta medicĩa in qua est satis fortis solõ per res quas ponit que sunt note. Tosugi creditur a quibusdam ꝙ sit pondus trium granoꝝ ordei: deẽ ex eis quãtitas que tibi videẽ.

¶ Aliud. ℞. syracost. ʒ. ij. tereniabin. ʒ. v. succi pomorũ de scenij ⁊ succi cydonioꝝ ptes eq̃les: succi coriandri humidi sextã ptẽ. j. aggrega succos ⁊ submerge in eis syracost ⁊ tereniabin ⁊ inspisseẽ cũ eis donec fortasse coaguleneẽ: deinde sume cãphore pondus sexte. ʒ. j. et medietatis sexte. ʒ. j. ⁊ scamonee. ʒ. j. ⁊ pone syracost sup ignẽ ⁊ pulueriza desup camphoraꝫ ⁊ scamoneã: ⁊ conserueneẽ ne resoluanẽ cuꝫ vapore: deinde dimittatur donec coaguleẽ per se cum facilitate: ⁊ dosis eius sit a. ʒ. ij. vsq̃ ad. ʒ. ij. ⁊ ß.

¶ Hec eniꝫ est septima medicina ⁊ artificialiter cõposita ⁊ decocta ⁊ dat de ea dracmas duas vel vltra. Et considera dosim eius esse magnã: ⁊ in nostro climate minor dosis sufficeret.

¶ Et est poss'e vt fiant ex tereniabin ⁊ syracost ⁊ zuccaro tabarzet natiẽ. i. forme que fiũt sicut penidie. Et

ponunt in ea scamonea ⁊ camphora ſm q̄titatē que cadat ī vna potiōe eiꝰ cāphore vſq̄ ad toſugi.i.⁊ ſcamonee vſq̄ ad ſextā.ʒ.i.q̄re fit tunc aīe nō horribile.

¶ Hec eſt octaua medicina ⁊ nos nō laboramꝰ in verificādo receptas: qꝛ eſſet ponere ſciam ſimpliciū medicinarū quam ex.2.cañ. ſcire opꝫ: ⁊ cū hoc excuſamur: qꝛ ſup.2.cañ.ſcripſimꝰ modū verificādi receptas: ⁊ modū īueniēdi doſim in eis ⁊ medicinis ſolutiuis: ⁊ modū īueniēdi baſim in oībꝰ medicinis: ⁊ fecimus ne cogamur ſup oī recepta ꝓlōgare ſermonē. Inde igr̄ accipiat ſcia quaſ īdiget in verificādis ⁊ examinādis his receptis. ¶ Scias poſt hoc ꝙ apud nos cōiter nō vtimur his ſolutiuis in febre putrida: ſed in cholericis vtimur cōiter reubarbaro ⁊ tamarindis ⁊ etiā ſcamonea lꝫ nō frequēter. In flegmaticis aūt turbith ⁊ agarico ⁊ multis medicis ad h̄ notis. Et Aui. extēdit hic ſmonē ſuū ad medicinas ſolutiuas qbꝰ vtimur in cholericis febribꝰ plus: ⁊ placuit ſibi hoc vt poneret medicinas qbꝰ vtimur ante digōnē in febre ⁊ poſt: ⁊ hoc plus accidit fieri in febribꝰ cholericis in qbꝰ plus euenit materias eſſe furioſas qbus vtimur ſcamonea ante digōnēꝫ.

acuta 74 ¶ Et febricitans qdem in eſtate febre frigida non ingrediatur domum venti proprie quando ſudat vt nō conuertatur materia a reſolutione ſua.

¶ Melius eſt dicē ꝙ Aui. ponit hic tres cañ. Primuꝫ cañ. qdā ſic itelligunt ꝙ in eſtate permutata a ſui nā que eſt eſtas frigida febriēs nō ſtet in domo venti. Hic eſt ſmo rudis ⁊ cogimur dicere febriēs febre. Aliter dicamꝰ ꝙ febricitātes in eſtate multuꝫ delectant aere frigido ⁊ aere euētabili ⁊ faciūt aperire feneſtras vt perfluēt venti domū. Hoc aūt tolerabilius eſt in febre calida: ſed in febre frigida.ſ. de flegmate vel melācholia eſt magis nociuuꝫ: qꝛ vapores multi ⁊ groſſi flegmatis ⁊ melācholie ꝓhibent a reſolutione: ⁊ iō nocet ꝓprie quādo ſudat: qꝛ prohibet illum.

75 ¶ Et trociſci quidem non ſunt ↄuenientes principiꝭs harum febriū niſi poſt digeſtioneꝫ ⁊ euacuationē. Et trociſci quidē ſunt magis ↄuenientes ei cuius febris eſt adherens in ſuo ſtomacho quaſi ipſa ſit ethica.

¶ Hic eſt cañ. ſecundus.

Dubm 63m ¶ Dubitat vtrū trociſci ↄueniāt in p̄ncipꝭs febriū putridarū ante digōnē. ¶ Videt ꝙ ſic. in p̄ncipio cōpetūt ea que digerūt: ſed trociſci ſunt hmōi. ergo ⁊c̄. In mā qdē calida ſubtili trociſci fridi vt de camphora. In mā aūt frida trociſci calidi vt de capparibꝰ ⁊ aliq de eupatorio ⁊ de ſpica. ¶ In ↄriū Aui. hic ⁊ īfra cap. de cauſone. in ꝓceſſu ↄcedit eos. ¶ Hic p̄mo ↄſidera ꝙ medicine date in decoctione citius trāſeūt ⁊ ſunt debilis operationis. Date aūt in forma trociſcoꝝ qꝛ dant in ſubſtātia nō ſic labunt ⁊ fortiꝰ operant: ⁊ agūt īpreſſionē fortē in ſtōcho. cecidit aūt eoꝝ vſus: qꝛ ſūt abominabiles cōiter: ⁊ q bis ſumit eos fere non vult amplius ſumere. ¶ Scdo ↄſidera ꝙ trociſci qbus vtimur in febribꝰ calidis ſunt īfrigidatiui vt trociſci de roſis ⁊ de ſpodio ⁊ berberis violati ⁊ de camphora ⁊ ſimiles. Trociſci vo qbus vtimur in febribus frigidis ſunt aperitiui ⁊ ſubtiliatiui māerū vt trociſci de eupatorio ⁊ de capparibꝰ ⁊ trociſci de reubarbaro. In mixtis aūt febribus ſunt mixti. ¶ Tertio ↄſidera ꝙ trociſci fridi qdaꝫ ſunt cū hoc ſtiptici ſicci: vt qdā trociſci de roſis qdā de berberis qdā de camphora. Quidā vo ſunt cū hoc lenitiui vt qdā de camphora ⁊ trociſci violati: ⁊ qui fiunt ex ſemine citonioruꝫ viol. ſandal. mucilagine pſilꝭ ⁊ ſimilibꝰ. Trociſci vo calefactiui in febribꝰ frigidis qdā ſunt lenitiui ⁊ aperitiui vt de ſeminibꝰ aniſi feniculi et liquiritia: ⁊ qdā fortiter aperitiui vt de aſſero ⁊ rubea ⁊ ſimiles. Et tu oīa iſta conſidera in antidotarꝭs. ¶ His poſitis ponemus in trociſcis frigidis qbus vtimur in febribꝰ calidis. 4. cañ. in quatuor ꝓpoſitionibus. ¶ Primus in febre calida nō cōpetunt a p̄ncipio trociſci frigidi ſtiptici ſicci. Ratio qꝛ materias coartant ⁊ ↄſtringunt vt ſupra diximus. ¶ Secūdus in febre calida a principio ſi eſt multa inflāmatio in ſtomacho poſſunt cōpetere trociſci frigidi ꝓprie lenitiui: qꝛ poſſunt illaꝫ extinguere. Et ſi videret tibi ꝙ eſſet magna neceſſitas trociſcoꝝ infrigidantiū ſtipticoruꝫ volēs illoꝝ maiorē morā in ſtomacho ⁊ eligens hoc ſupra nocumentū ſtipticitatis fac qđ tibi videt. In ſūma tñ in tēperāda forti caliditate ſtomachi ſi eius ſit indigentia trociſci frigidi vt de camphora poſſunt dari quādo his indigeret: qꝛ faciunt hāc infrigidationē plus q̄ꝫ decoctiones: ⁊ tunc ſaluat lr̄a Auicē. que dicit. trociſci igit magis ↄuenientes ei cuius febris eſt adurens in ſtomacho ſuo quaſi ipſa ſit ethica. ¶ Tertius canon eſt ſi febris non eſt fortiter inflāmatiua ſtomachi ⁊ ſufficit datio ſyruporuꝫ ⁊ decoctionū infrigidantiū: tunc eſt cōueniens abſtinere a trociſcis. ¶ Quartus canon eſt trociſci infrigidātes q̄uis ſint ſtiptici cōpetūt in finibꝰ febriū calidarū: qꝛ remouent caliditatē que poſt euacuationē materierū remanet ⁊ ↄfortant membra: ⁊ forſan exiccant reſiduū māerū. ⁊ ideo dixit Auicē. poſt digeſtionē ⁊ euacuationē. ¶ In trociſcis vo calidis qbus vtimur in frigidis febribꝰ ponemus quatuor cañ. ¶ Primus eſt in febribꝰ frigidis in principio nō cōpetunt trociſci calidi fortiter aperitiui. Ratio qꝛ agitāt mām ⁊ eā difformiter exiccāt ⁊ ingroſſant: ⁊ hoc voluit Iſaac in qnto feb. caplo de cura quartane. ¶ Secūdus cañ. in febribus frigidis poſſumus vti in principio trociſcis leuibꝰ aperitiuis ⁊ ꝓprie ſi mā ſit in ſtomacho in qua indigemus medicina que in ſtomacho remaneat ſicut in flegmaticis febribꝰ que ethicis aſſimilant: ⁊ hoc eſt qđ Auicē. dicit ſm aliā lr̄aꝫ. trociſci ſunt ↄuenietes ei cuius febris eſt adherens in ſtomacho ſuo. ¶ Tertius canō eſt ſi mā ſtat in venis ⁊ remote meliores ſunt ſyrupi q̄ꝫ trociſci īquātum magis penetrāt. ¶ Quartus cañ. in febribꝰ frigidis in ꝓceſſu ⁊ in fine p̄ncipꝭ ſunt ↄcedendi trociſci fortiores ⁊ aperitiui ⁊ fortiter eductiui: qꝛ māe tunc ſunt apte: ⁊ hoc apparebit in ſpālibus capitulis de flegmatica ⁊ quartana. ¶ Et ex his ceſſant cōtraria. ¶ Dicunt vo qdā ꝙ trociſci frigidi abſolute ꝓhibent in p̄ncipio febriū calidarū qꝛ fortiter infrigidant: ſed ꝓhibitū eſt ſm multuꝫ ⁊ repente infrigidare ex afor. 1. parti. 2. ¶ Dynus vo dixit ꝙ trociſci qui ꝓhibent in p̄ncipio febriū putridaruꝫ ſunt illi qui dant gratia alicuiꝰ minorationis māe ſicut trociſci de abſinthio ⁊ trociſci de roſis qui in p̄ncipio nō ↄueniunt: ⁊ per febrē adherenteꝫ ſtomacho intelligit febrem flegmaticam: vnde ſupra dixit Auic. de ea ꝙ fit cū leſione ſtomachi ⁊ aſſimilat febri ethice: ⁊ in talibus febribus flegmaticis maxime cōpetitꝰ adminiſtratio dictoꝝ trociſcoꝝ: tū ꝓpter māe minorationē: tū ēt pp ſtipticare ⁊ ↄfortare. Et nos dicamus ꝙ etiā in principio non eſt ſecurum vti eis.

¶ Et dimiſſor ↄſuetudinis in regimie ſuo ſentit q̄nq̄ febrem ⁊ non eſt tātū nocumētum: quoniā cauſa eius eſt dimiſſio conſuetudinis in regimine. 76

¶ Hic eſt tertius cañ. cuius exemplū eſt ſiquis ↄſuetus balneari ⁊ exercitari ⁊ ex hoc retentis ſuperfluitatibus febriat: non eſt hec febris ex hoc magni timoris propter duo. Primo qꝛ ſignificat ꝙ eſt cauſa primitiua. Secundo qꝛ redeundo ad conſuetudinem ſi eſt poſſibile ſtante feb. vel ad rem illi equiualentem iuuabit. Hic aūt eſſet locus ſpeculationis ſpectās ad partē theoricaꝫ que feb. eſſet periculoſior an tertiana que fit cā p̄mitiua nulla exiſtēte diſpoſitione in corpore: an tertiana eadem que fit a cā corporali. Ex toto aūt caplo poſſet dubitari vtrū ſit licituꝫ miſcere medicinas digeſtiuas ⁊ ſolutiuas: ⁊ diximꝰ de h̄ p̄mo lib. fen. 4. ⁊ cū ↄſiderabitur nō eſt queſtio ita dubia ſicut cōmunitas medicoꝝ eā facit: etenim licitum ⁊ conueniens eſt illa miſcere: ⁊ inuenit obſeruari in opere: ⁊ dixit illud Auer. ſeptimo colliget capitulo nono. q̄liter autem ⁊ ad quas intētiones fiat nō eſt preſentis inueſtigationis.

¶ De cibatione febricitantiū in generali. Cap. 8m.

Scias ꝙ conuenietiores cibi febricitantibus ſunt cibi humidi ⁊ proprie ei cuius complexio eſt humida ex infantibus ⁊ groſſis. cōueniunt enim ex hoc ꝙ aſſimilantur cōplexioni: ⁊ ex hoc ꝙ ſunt contrarꝭ egritudini.

¶ Cū poſuit cañ. vniuerſales in curatiōe febrium putridarū ponit cañ. in cibatione: ⁊ qꝛ in vtriſq̄ cañ. ſermo factꝰ eſt de aq̄ ordei ⁊ ſyrupo acetoſo: ⁊ iō de hoc facit capitulū. Scda ibi (Aqua ordei.) ¶ Prima in tres. Primo eligit qualitatem cibi ↄuenientē. Scdo horam. ibi (Cūq̄ accidit.) Tertio ſpeciem diete. ibi (Et ſcias.)

¶ Primus ſermo eſt afor. Hippo. 16. parti. p̄me.ſ. Humide diete. ⁊ tu omnia que ſuper illo afor. ꝯtelauimus ⁊ alibi: potes referre ad hūc locū. Sentētia tñ eſt ꝙ hic cibus conuenit ratione febris que eſt morbus ſiccus ⁊ qꝛ eſt calidus. dedit ēt ītelligi ꝙ dieta deꝫ eſſe frida. Vel ſm Oribaſiuꝫ plus ledit febris ſiccitate q̄ꝫ calore: ⁊ iō oppoſuit ſibi dietā humidā: ⁊ nos nō curamus de ſmone Oribaſꝭ. Thadeus dixit ꝙ voluit ponere dietā febricitātiū ⁊ puerorū ⁊ illā opꝫ eſſe humidā ⁊ nō frigidā. Et nos diximus cum hoc ꝙ in vſu fridoꝝ ↄtra febres eſt maior timor de retentione māeꝝ q̄ꝫ in vſu humidoꝝ. Hec ēt dieta ↄuenit rōne etatis cū dixit. īfantibus humidis. ⁊ cū dicit groſſis. i. carnoſis humidis. Igit ſi cōplexio ⁊ habitudo eēnt ſicca nō ſic ↄuenirent ſm hāc doctrinaꝫ ⁊ ſm doctrinā. G. 8. tera. in fine. ⁊ nos diſcuſſimus hoc ibi. in ratione tñ materierū febrium aliter diuerſificat dieta. ¶ Conſiderādū etiā ꝙ humida que eligunt debent eſſe humida in virtute ſm ꝙ poſſibile eſt. Qualis enī ſit virtus aque ordei an ſit ſicca vel humida poſterius dicet: ⁊ debēt eē humida nō putribilia addētia in feb. ſicut ſunt horarꝭ fructus. De qbꝰ humidis dixit. G. 2. alimentorū ca. 1. ꝙ facile corrumpunt. Et hec eſt ſumma omniū que notabantur ſuper illo afor. Comparatio aūt qua loquitur Auicen. cum dicit. cōuenientiores. a quibuſdam exponit. conuenientiores.ſ. hu-

midi ꝙ̄ ſicci vt dicit Oribaſius. Alij dicunt ꝯuenientiores ꝙ̄ ſicci cibi. Alij dicunt cōuenientiores febricitantibꝰ humidis. Aut ſimil' cōiungat' littera: ⁊ tu accipe quā vis.

¶ Cūq; accidit febris ⁊ nā eſt ſicca non cibes penitus dum nō egredit' perfecte fex. Et opz vt occurrāt eis paroxiſmi periodici ⁊ paroxiſmi qui ſunt fortes ventribus ipſoꝝ vacuis in quibꝰ nō ſit cibus omnino. nā ſi cibati fuerint in illa hora occupabit' natura in digerendo ⁊ dimittet digerere ⁊ expellere: ⁊ confirmabit' egritudo ⁊ ꝓlongabit'. Et ꝑꝑ illud opz vt poſtponāt cibationē vſq; ad declinationem: ⁊ in eo qḋ eſt poſt ipſam. Et ſi accidat forte vt hora declinatiōis ſit hora conſuetudinis in cibo: tunc eſt melius ꝙ̄ eſſe pōt.

¶ Hic ex tribus cōditionat horaꝫ cibationis. Primo ꝙ nō ſit fex ſicca in īteſtinis vt ꝑmo regiminis acutoꝝ tex. cōmen. 32. ⁊ cā eſt q2 fex ⁊ eius vapores pn̄t eſſe cā corruptionis cibi: ⁊ alie ſunt cāe note. ¶ Scḋo ꝙ nō cibet' hora paroxiſmi: ⁊ hoc eſt qḋ dic. occurrant eis. ſ. febricitantibꝰ. paroxiſmi periodici. quātū ad īterpolatam. ⁊ qui ſunt fortes. ꝙ̄tum ad acceſſiones vel fortificationes cōtinuaruꝫ. ⁊ dat cām in hoc: ⁊ ille cañ. eſt afoꝛ. Hipp. 11. ꝑti. ꝑme. ſ. in ꝑoxiſmis ſubtrahē oz. ⁊ iō poſtponit cibationē vſq; ad declinationē ſicut facit Hippo. ꝑ regimis acu. in fine tex. cōmē. 45. Dixit aūt. ⁊ in eo qḋ eſt poſt ipſam: q2 quāto potes elōgari a febris fortitudine ⁊ declinare cibū verſus horam quietis fac. Sed ꝯſidera paroxiſmū ſiue exacerbationē que reuertit': q2 opz te elongare a ꝑncipio niſi in caſu dicendo. Nos aūt diſputauimꝰ ſuper illo aforiſmo quot horis ante paroxiſmū debeamus cibare: ⁊ tenuimꝰ ꝙ hoc iudicium eſt eſtimatiuū ⁊ diuerſificat' ſm ſpēm febris. In flegmaticis enī longius debemus cibare a preſentia paroxiſmi ⁊ in quartana ꝙ̄ in tertiana ſi poſſumus. Et diuerſificatur ſm cibaria tarde vel cito digeſtibilia vel apta inflāmationi vel inepta. Et diuerſificatur ſm corpora fortiora vel debiliora in ſtomacho ⁊ ſm alia: ⁊ ideo auctores diuerſificant' inter ſe in menſura temporis cibi ante paroxiſmū: ⁊ eoꝝ diuerſitas nō eſt ꝯtradictio ſed eſt diuerſum iudiciū eſtimatiuū: quorū quodq; eſt poſe ꝯtingēs de facto. Qḋ ēt ſit melius an elōgari a declinatione an a ꝑnᵒ ꝑoxiſmi ibideꝫ declarauimus. ¶ Tertia ꝯditio quā obſeruat in cibatione eſt ꝙ eligat' hora ꝯſueta ſi poſe eſt. Letant' enī nāe in ꝯſuetudinibus vt dixit Hippo. al' prout dixit Gal. octauo terapen. capitulo nono de mente Hippo. in libro de dieta ſiue regimine acutoꝝ. ſ. primo tex. cōmenti. 20. ⁊ 2. eiuſdem textu precipue 18. ad. 27.

¶ Et ſcias ꝙ de cibatione ⁊ regimine eſt qḋ eſt ſubtile valde: ⁊ de eo quod eſt groſſum valde: ⁊ de eo qḋ eſt inter illa: ⁊ eſt pars eius decliuis ad ſubtile plus ⁊ pars eius declinat ad ſpiſſum plus.

¶ Hic intendit ſpēs diete eligere. Et primo eas premittit. Secundo oſtendit que ſunt que indicant de vnaquaq; illarū ſpecierum diete ⁊ hoc eſt eas eligere. ibi (Et ſubtiliationeꝫ.) ¶ Pria in duas. Primo premittit. Secundo declarat. ibi (Et ſubtile.)

¶ Conſiderandum quod dicit. ⁊ regimine. q2 quedam dieta eſt ſolū regulatio febricitantis ⁊ nō cibatio ſicut nihil dare. ¶ Cōſiderādū ēt ꝙ per extrema dat intelligere mediā dietā quā ponet.

¶ Et ſubtile vltimū in ſubtilitate eſt ꝓhibitio cibi. Et groſſuꝫ valde eſt adminiſtratio ciboꝝ ſanoꝝ hoīum.

¶ Primo ponit quod eſt regimen ſubtile valde. Secūdo groſſum valde. ibi (Et groſſum.) Tertio medium inter illa. ibi (Et illi.)

Dubm ꝑm

¶ Hic dubitat': an ſit dare febreꝫ in qua nullus cibꝰ cōpetat oīno. ¶ Videt' ꝙ nō per Hippo. primo regiminis acutoꝝ. tex. cōmenti 19. vbi dicit. Caue ne in vna die venas extenuari permittas. Amplius dandū eſt in febre aliqḋ iulep ꝯtra febrē ſed talis eſt dieta humida. Amplīꝰ in ſtatu ⁊ an̄ ſtatū aliqd eſt afferēdū: vt Hippo. ꝑma particula afoꝛ. 10. ergo in morbo. ¶ In contrarium eſt Auic. ⁊ Hippo. ꝑma particula afoꝛ. 7. ⁊. 8. ¶ Dicendum ꝙ quādo reperit' talis febris acuta que terminat' in tertia die vt tertiana: aut vnius paroxiſmi quādo eſt fortis virtus ⁊ alia conſentiunt: cibatio tūc nociua eſt ⁊ impedit nām a ſui operatione ⁊ ſine cibo pōt ſtare vſq; ad criſim: malū ergo eſſet cibare. Hic tamen opz attēdere ꝯſuetudines ⁊ climata ⁊ ꝯditiones q̄s Gal. īnuit ꝑ regimis acutoꝝ cōmēto ꝓximo. ſ. 20. Et qn̄ ꝯſideramꝰ īfamiā vulgi vt nō dicāt nos illū occidiſſe fame. Et hāc īfamiā Raſis qn̄q; ita attendit vt male opatus fuerit vt appꝫ. 18. ꝯtinē. c. 4. ſ. de mirabilibꝰ caſibꝰ. Nō ḡ ꝓlōgamꝰ ī hac qōne. ¶ Ad Hipp. dōꝫ ꝙ loqt' de fe. ꝓlōgabili tꝑe q̄ nō pōt ſtare abſq; cibo. ¶ Ad 2m dōm ꝙ aliq̄ valēt ex ꝑte ꝯtra ſe. que ex ꝑte alia nocēt. ¶ Ad 3m dōm ꝙ eſt ſmo Hipp. in ſtatu ꝓlongato. Jam aūt ſuper prima particula afoꝛ. declarauimus: quare febriēs plus aliqs viuit abſq; cibo ꝙ̄ ſi eſſet ſanus.

¶ Et illi qui ſequunt' latus eius ſubtile qḋ eſt mediuꝫ eſt vt ſit ꝯtentus in cibo ſucco granatoꝝ ⁊ iulep ſubtili valde: ⁊ poſt ipm̄ aqua ordei ſubtilis: ⁊ poſt ipſaꝫ aqua ordei groſſa ⁊ oleribus frigidis ⁊ humidis ſicut atriplices ⁊ ſpinachia ⁊ blitis ⁊ ſimilia.

¶ Hic declarat regimē ⁊ cibationē mediā. Et primo partem que declinat ad latꝰ ſubtile. Secūdo mediū. ibi (Et poſtea chiſt.) Tertio groſſum. ibi (Et illi.) Et q2 chiſt ordei poſuerat medium ponit eius laudes. Et ſecundo cōparat ad alia. ibi (Et chiſt quidem.)

¶ Cōſiderandū circa ꝑam ꝑtē ꝙ Aui. ḡdatim ꝓcedit a ſubtili dieta ꝑ ſuos gradus vſq; ad mediā. Vinū enī ḡnatoꝝ eſt valde modici nutrimēti ⁊ ſubtilis: ſꝫ plus nutrimēti ē eo iulep ⁊ aq̄ ordei ſubtilis. ſ. multe aq̄ ⁊ modici zucchari iulep vl' pauci ordei vl' aq̄ ordei.

Dubm 2m

¶ Sed dubitat': an atriplices ⁊ ſpinachia ſint in ſumma ſubtilis dieta. ¶ Videt' ꝙ nō: q2 ſunt cibi ſanoꝝ ⁊ tales ſūt dieta groſſa vt dixit. ¶ Dōm ꝙ iſta cibaria ſunt dieta ſubtilis. Rō q2 ſunt pauci nutrimenti ⁊ forſan ſubtilis. Hec tn̄ mō nō diſcutimus. ¶ Ad ꝯriū dōm ꝙ debet dari ꝙ̄titas pauca. Vel dōm ꝙ nō oēs cibi quo ſani vtunt' eſt dieta groſſa: q2 etiam vtunt' aqua zuccharata ⁊ vino granatoꝝ. Sed intendit ꝙ cibus ſanoꝝ qui eſt dieta groſſa eſt cibus quo ſani ſtant fortes in eoꝝ ſanitate ſicut genera carniuꝫ ꝓprie quadrupedum ⁊ panis in quantitate ſufficienti. Diuerſitatē aūt blitis iam diximus ſupra: ⁊ ſimilia vt lactuca ⁊ borago.

¶ Et poſtea chiſt ordei ſicut eſt: ⁊ eſt medium.

¶ Chiſt eſt ptiſana ordeacea fcā ex pura farina ordei ḋ q̄ hēbimꝰ ī caplō ſequēti. dixit ſic̄ eſt: q2 nō ſit ptiſana ſubtilis colata q̄ noīe ꝓprio dicit' aq̄ ordei. Hec ergo ptiſana nō eſt groſſa neq; ſubtilis reſpectu extremoꝝ q̄ hic ponunt': ⁊ in h̄ opz ſtare documēto noſtroꝝ patrū qui cū multa īueſtigatiōe inuenerūt hāc experiētiaꝫ.

¶ Et illi qui ſequūtur latus groſſi ſunt galli ⁊ galline extremitates. Et ſubtiliores eis ſunt alchubugi ⁊ pulli. Et ſubtilius eis ſunt alchanzi ⁊ oua ſorbilia pauca ſubtilia ⁊ piſces parui. Et ſubtiliꝰ eis ſunt chiſt ordei ſicut eſt. Et ſubtiliꝰ eo eſt panis ſimile ſolutꝰ in aqua bene frigida ſolutione bona ſubtili. Groſſum autē eſt cibꝰ fortis altacugizar. Groſſo aūt cibꝰ fortior eſt eo.

¶ Et illi. ſ. cibi q̄ ſequunt' latus ⁊c̄. ſunt extremitates galli ⁊ galline: ⁊ per gallū ītelligit paruū pulluꝫ quē Raſis vocat galliculū: ⁊ ex hoc accipe ꝙ lꝫ vtplurimū ꝑcipiamus dari pullam feminā: tn̄ gallus maſculus. ſ. paruꝰ dari pōt. Laus tn̄ pullaruꝫ multo maior eſt apud oēs arabes. ¶ Cōſiderādum ꝙ dixit extremitates q2 nō ſunt tāti nutrimēti ꝙ̄ti ſit' ꝑtes pulpoſe pectoris ⁊ coxarū nec ſic groſſi. Alia lr̄a hꝫ. iſti ⁊c̄. ſunt galline extremitates. ¶ Cōſiderādū ſcḋo ꝙ īcipit a latere diete groſſe ſanoꝝ ⁊ gradatim ꝓcedit vſq; ad mediā dietā: ⁊ ꝑtranſit illā vſq; ad aliud latus. ſ. latus ſubtilis diete: ⁊ ponit in ordine ſubtilis diete cibū quēdā quē nō poſuerat q̄ ēt ponit' a latē groſſe diete alio mō ꝑparatꝰ. ¶ Panis. n. ḋ ſimila frumēti pōt ꝑpari. i. frāgi vl' diſſolui in aq̄ dupl'r. Vno mō diſſolutione ſubtili: q2 multū ⁊ multotiēs lauet' ⁊ ſubtiliet' ⁊ cū eo dimittat' ſufficiēs aque copia ita ꝙ q̄ſi poſſet bibi: ⁊ tūc ē ſubtilis dieta: ⁊ ſubtilior dieta media que eſt ptiſana: q2 eſſet paucioris nutrimenti ꝙ̄ ptiſana. ¶ Alio modo pōt diſſolui diſſolōne groſſa ad fruſta groſſa ⁊ parū lauari vel nihil dimittē de eo in aq̄ ita ꝙ ſit cibꝰ maſticabilis: ⁊ tūc eſt in ſūma groſſe diete ⁊ nutrit plus ꝙ̄ facit ptiſana. Et iō dixit. Groſſe aūt ē cibꝰ fortior. Lotio aūt amouit a pane ꝑtes fermēti de cuiꝰ nocumēto poſſet timeri ī feb. vn̄ panis ꝓhibet' in apatibꝰ īteriorib' an̄ maturationē: vt dixit Meſue in de appropriatis. Quid aūt facit lotio diximꝰ in ſcḋo cañ. in capitulo de pane. Lubugi ſunt ꝑdices que ſūt de ſūma groſſe diete: q2 multū nutriunt ⁊ nutrimentū earum eſt ſubtile. Pulli. ſ. parui.

Dubium

¶ Sed tu dices: iaꝫ dixit de extremitatibus pulloꝝ paruoꝝ cū dixit. galli extremitates. ¶ Dōm ꝙ forſan meliꝰ eſt ꝙ lr̄a dicat. galline extremitates: ita ꝙ corpus galline ſit dieta ſanoꝝ groſſa: ſed extremitates alarū ſit dieta groſſa febricitantiū. ⁊ nō eſt incōueniens ꝙ multū appropinquent dieta ſanoꝝ ⁊ dieta groſſa febricitātiū. ¶ Vel dōꝫ ꝙ pullus ꝑuus eſt dieta ſubtilis. ſ. minꝰ groſſa reſpectu extremitatū galli magni cōpleti. ¶ Alchāzi aues ꝑue oua ſorbilia pauca ī ꝙ̄titate q2 ī ꝙ̄tite copioſa mltū nutriūt ⁊ ē groſſior dieta ⁊ ꝓꝑe dura. ſubtilia. i. ita ſorbilia ꝙ ſint mltū liqda ⁊ ſorbilia. vel ſubtilia. ſ. oua vt galline: nō groſſa oua vt anſerū. Piſces parui. de ſubtilitate nutrimēti eoꝝ habet' tertio alimētoꝝ. ca. 27. ⁊ de ꝯceſſiōe eoꝝ habes primo regiminis acutoꝝ cōmē. 27. Hic aūt reperit' lr̄a q̄dā q̄ dic. Piſces ꝑui ſunt ſubtiles valde. i. piſces

parui

parui vt petrini sunt subtilis diete respectu eorum que dicta sunt: ⁊ ideo pt dici subtilis respectu illorum. Alij lrāz hn̄t sbtiles valde. i. sbtiliū carniū. Alij aūt hn̄t hāc lrāz. Et sbtilius ē chist: ⁊ h est melius.

¶ Et chist qdem ordei est bonus cibus: ipm eniz aggregat ad ꝯglutinationē ⁊ digōnem suā ⁊ lenitatē ⁊ planitiem ⁊ lubricitatem ⁊ abstersionem ⁊ humectationem ⁊ ꝯrietatē febris ⁊ sedationem sitis ⁊ velocitatē penetrationis ⁊ ablutionē: ⁊ nō est in eo stipticitas: quapp nō residet neqꝫ figit in poris ⁊ meatibus q̄uis sint constricti: ⁊ non est in ea adherentia cū incedit per meri: ⁊ fortasse abstergit spissuz flegmatis: ⁊ quādo bona fit eius decoctio nō inflat omnino.

¶ Hic ponit laudes ptisane ordei. Secundo comparat eaz ad alia quedam. ibi (Et antiqui.)

¶ Primus sermo est Hip. p regi. acuto. tex. cō. 18. Et tu potes plōgare afferendo q̄cūqꝫ alij ⁊ nos diximus sup illo passu. Est aūt modus loquēdi Aui. aggregat ad ꝯglutinationē. i. q̄uis sit ꝯglutinosa: tn̄ aggregat siue adunat hec iuuamenta siue vtilitates. Digōnē qr cito digeritur ⁊c̄. Lenitatem qr planat asperitates ⁊ lubricat ⁊c̄. Quō autem sit humida ⁊ humectet apparebit sequenti capitulo.

¶ Et antiqui quidē vsi sunt vbi necessaria est subtiliatio reginiinis subtilioris regimīe qd est cū chist ordei ⁊ aqua eius aqua mellis plurime aque: qm̄ nutrimentum eius est parū: ⁊ qꝫ ipsa facit penetrare aquaz ⁊ eius humectatio: ⁊ abstersio ⁊ eius apertio ⁊ prouocatio eius est multum ⁊ caliditas eius est cōfracta. Et ipsa proculdubio quandoqꝫ addit in virtute additionem quandam q̄uis sit parua.

¶ Hic comparat ptisanam ad aquam mellis. Scdo aquam mellis ⁊ ptisanam ad syrupū acetosum. ibi (Et sequitur.) Tertio mouet excitationem ⁊ postponit nos. ibi (Et sit sufficientia.)

¶ Considerandū qꝫ aqua mellis subtilis per multe aque q̄titatez minus nutrit ptisana vel aqua ordei: ⁊ ideo est subtilior dieta apud antiquos: ⁊ hoc intellexit cum dixit. nutrimētum eius est paruz: ⁊ ideo addit in virtute parum. ¶ Considerandum scdo qꝫ Auicē. dat laudes huius aque mellis. Primo qr nō moratur: sed aq̄ que est pars eius penetrat ⁊ hoc virtute mellis calefaciētis eā ⁊ dulcorantis. Secūdo qr eius humectatio est multa ⁊ nō intelligit qꝫ humectet nutriēdo multum: qr iam contradiceret sibi sed fit aq̄ ex hoc sine euaporatione humectatiua anteq̄ꝫ euaporet. Quod aūt abstergat vias ⁊ aperiat abstergendo ⁊ prouocet est notum. nec intelligatur multum: qr in multo excessu: sed multuz qr sufficienter: vt in hoc non diminuat ab aqua ordei: ⁊ quia aliquis timeret de eius calore dicit qꝫ caliditas eius est confracta per aquam.

Dubm 4m ¶ Sed dubitatur: qr non vtimur aqua mellis cōmuniter timētes inflāmationē. ¶ Dicēdum qꝫ non debemus illa vti: vt dixit Ras. 16. continentis cap. 2. Accidit autem in patria ista multum excitari cholericos humores in febribus: q̄uis nō sint cholerice feb. ⁊ ideo forsan dimissus est eius vsus. Cocessit aūt eam Ras. 17. cōtinentis cap. 4. quādo in stōcho febricitantis sentit acetositas et climata in hoc debēt cōsiderari: vt dixit Auer. 7. colliget cap. 10.

¶ Et sequitur eam syrupus acetosus de melle: sed est grossior ⁊ nutribilior ⁊ fortioris incisiōis ⁊ abstersionis ⁊ non est in eo de calefactione ⁊ de nocumēto viscerum calidorum qd est in aqua mellis.

¶ Et sequit ipsaz. s. aquā mellis syrupus acetosus forsan in communi vsu antiquorum vel in subtili dieta: qr aqua mellis est subtilior dieta q̄ꝫ syrupus acetosus. Et hic fuit ordo Aui. ponēdo ordinē subtilis diete. Incipit enī a subtiliori ⁊ venit ad subtilem minus. Est autē syrupus acetosus nutribilior q̄ꝫ aq̄ mellis multe aq̄ subtilis valde: ⁊ hoc qr syrupus acetosus recipit plus mellis q̄ꝫ aq̄ mellis: ⁊ quasi inspissatur in decoctione. sed aqua mellis remanet subtilis aquosa: ⁊ ideo etiam syrupus acetosus est grossior. Proportionem autem in aqua mellis facit Rasis. 17. cōtinē. cap. 4. ex parte vna mellis ⁊ septem partibus aque. ¶ Cōsiderandū autez qꝫ in quatuor pprietatibus facit excedere syrupuz acetosum supra aquā mellis. Primo qr nutribilior. Secundo qr incisiuior. Tertio qr abstersiuior. Quarto qr magis tēperat calorē vt nō īflāmet: et hec sunt nota: ⁊ posset poni quinta p hoc qd dixit grossior.

Dubm 5m ¶ Sed tu. d. plus deberet īflāmare syru. acetosus mellinus q̄ꝫ aqua mellis qr hꝫ plus de melle. ¶ Dicunt qdā qꝫ pp acetū nō sic morat in via sicut aqua mellis q̄uis aqua mellis ēt parum moret. ¶ Aliter dōm qꝫ acetum temperat mellis calorem. ¶ Uel dicendum qꝫ intelligit de melle cāne qd est zuccharum cuz dicitur acetosus de melle. Sꝫ cū dr aqua mellis videt ex vsu intelligi aq̄ mellis apū.

¶ Nūc aūt mel cāne qd ē zuccharum ⁊ pprie mūdificatum est melius melle apis: lꝫ eius abstersio sit minor abstersione mellis ⁊ silr syrupus acetosus de zuccharo.

¶ Quia dixerat syrupū acetosum de melle declarat de quo melle qr de melle cāne qd est zuccharum. zuccharū enī mūdū a sordiciebus eius: ⁊ h est pprie albū. hoc enī est melius melle apum: qr nō sic īflāmat nec ita calefacit vt mel. Et lꝫ mel sit māna satis temperata: tamē est māna collecta ab apibus: ⁊ apum labor in melle fac̄ aliquam impressionē. s. calefaciendo vt intelligit ab Auic. scdo can̄. cap. de melle. Et similiter syrupus acetosus de zuccharo est melior q̄ꝫ mellinus de melle apum q̄uis minus abstergat.

¶ Et sit sufficientia in syrupo acetoso sed fortasse faciet incurrere rasurā intestinorum: ⁊ hoc qdem timorosum est in egritudinibus acutis: ⁊ nos ponemus aq̄ ordei potationē ⁊ syrupi acetosi sermonē singularem.

¶ Facit. A. nos excitare qr multū laudat aquā mell: ⁊ postea multū laudat syrupū acetosuz pprie zuccharinū: qd est fiēdū in febribus de eorum vsu. Dic̄ ḡ qꝫ sufficiat tibi vsus syrupi acetosi zuccharini: qr in eo est sufficiētia ad ea quibus indiges in febribus de digōne aptione abstersione ⁊ puocatione ⁊ non timetur ab eo īflāmatio sicut ab aqua mellis. ēt si est aqua mellis cāne īflāmabilior est cū non hꝫ acetum. ⁊ qr fecerat te securuz in vsu eius remittit eius audaciā in supfluo vsu eius: qr timet rasura. i. excoriatio aceti acuitate: ⁊ hoc timet vt appebit in fine capituli de regi. acu. feb. Hic possunt afferri q̄cūqꝫ sunt dicta ab Hippo. tertio regi. acu. in his potibus: ⁊ quecūqꝫ. G. ⁊ alij dixerunt: ⁊ nos ibidem diximus.

¶ Et subtiliationem quidem regiminis egri significat natura materiei: ⁊ possibilitas nāe in digerēdo ipam ⁊ resoluendo ⁊ euacuando eam.

¶ Cū distinxit spēs cibationis ⁊ regiminis exemplificādo de eis ondit hic ea que indicāt de eis. Et primo in gn̄ali ostēdit q̄ sunt q̄ indicant subtiliare ⁊ que īgrossare. Secūdo in spāli. ibi (Et estas.) ¶ Prima in duas. Quia primo ostendit que indicant subtiliationem diete. Scdo que ingrossationē. ibi (Et īgrossationē.) ¶ Pria in tres sicut tres ponit. q. que indicāt lꝫ ponat cū pmo virtutez q̄ cōsentit. Scda ibi (Et dignior.) Tertia ibi (Et de illis.)

¶ Cōsiderandū qꝫ per subtiliationē regiminis nō ītelligit solū dietam seu regimē subtilis diete ꝯ cibationē grossaz ⁊ cōtra mediā: sed ītelligimus ipsam cibi diminutionē siue nō dationē. Ois enī febris putrida īdicat subtiliationē. i. diminutionem cibi respectu eius qd in sanitate: ⁊ hoc pp ipsaz māz ad cuius digōnē ⁊ eūonez volumus ipsam nām vacare. ¶ Cōsiderandum qꝫ pp nām materiei quidā grossi intelligunt diuersitatē materiei qua dicimus qꝫ qdā est subtilis ⁊ qdā grossa: ⁊ qꝫ nā materie subtilis indicat subtiliationē. Sed si bn̄ ꝯsideramus ois materia indicat subtiliatiōez in dieta: lꝫ sit in hoc diuersitas que nō erat hic in mēte. A. loquentis gn̄alr. Debet ḡ intelligi nā materiei. i. mā ipsa: ⁊ per ꝯn̄s morbus vt ab ea depēdet: ⁊ hoc est qd pncipalr indicat subtiliatiōez s. materia. Sꝫ si possibilitas virtutis cōsentit cū ipsa absqꝫ cibo. i. cū subtiliatione pōt digerere euacuare ⁊ euaporare. Et intelligūtur hi sermones pmo regiminis acutorum. 43. cōmento.

¶ Et dignior horarum ad subtiliationē est status: hic. n. est vehementia occupationis nāe in pugna māei. Et nō opꝫ vt ab ea recedēs occupet re alia ⁊ pprie apd crisim: ante vo illud pugna nōdum est ꝯfirmata.

¶ Hic est aforismus 8us particule pme. s. quādo in statu ⁊ sumit h status pro statu quo ad accidentia vt cōiter dr ⁊ cōcurrit cū statu quo ad digestionē materie in morbis seruantibus māni ad vnicam expulsionem. In hoc ergo tempore medicus debet subtiliare magis q̄ꝫ in aliquo tempore alio: ⁊ causam eius ponit qr natura tota intenta est ad pugnam: ⁊ ideo nō dꝫ eā occupare cibo nec ante crisim nec in crisi: ⁊ tu afferas ad hunc locum dicta per nos ⁊ alios super illo aforismo. 10. particule prime. s. quibus vo prius vo vberius refici vt sufficiat egrotans.

¶ Et de illis que significant ⁊ faciūt ptinere ad subtiliationē est vt si sit necessitas flōmie aut resolutionis ventris aut clysterij aut sedationis doloris: tūc oportet vt des operā ad consumandā illā necessitatē: deinde ciba si necessarius est cibus nisi sit phibēs aliud.

¶ Hic est sermo Hip. ꝑ regi. acuto. tex. cō. 33. ⁊ Ras. 17. ꝯtinē. ca. 4.

¶ Cōsiderādū ꝙ hec subtiliatio est particularis q₂ respectu determinate hore in qua opꝫ flōmare clysterizare aut soluere ventrē que nō debēt fieri cibo exñte in stōcho: ⁊ hoc est qd̄ dixit 'des operā ⁊c. silr sedatio doloris opꝫ ꝙ prius fiat vt est possibile: dolor enī ipedit cibationē ⁊ est cā agitationis cibi in stōcho: ⁊ ideo opꝫ prius itēdē ad sedationē illius: his cōpletis ciba si est necesse.

¶ Cōsiderādū secūdo nisi sit ꝓhibēs pōt ꝑ intelligi ꝙ tu des operam ad cōplēdā illā necessitatē nisi sit ꝓhibēs: q₂ ꝑꝑ casum ꝟtutis ⁊ timorē syncopis ꝑmo qñqꝫ cibamus añqꝫ flōmemus: vt ēt euenit his ad quoꝝ stōchū cholera fluit: prius ēt cibamus qꝫ soluamus vētrē. i. prius ꝯfortamus ifirmū cibo: vt Aui. tertio cañ. fen. 11. ca. de cura syncopis. Et qñ curatio facit necessitatē vt sit mūdificatio ⁊ times nocumētū eius opꝫ vt confortes stomachū ⁊ ad bibēdū da vinū odoriferꝝ: ⁊ ciba cibo laudabili. Qñqꝫ ēt cogimur ꝑus cibare qꝫ clystere faciamus vt hoīb' qbusdā qui clysterib' ledunt rōne stōchi ꝓpter cām notā de qbus est multa sensualitas: vnde statim cōmotis intestinis ⁊ euaporatione facta in eis nocumētū causat in stōcho: ⁊ de eis est multa sensualitas stōchi: ⁊ sub hac intentione ꝑceptū est a Rasi in lib. 9. ꝯtinē. ꝑmo cap. ꝙ clystere nō fiat stomacho repleto. Qñqꝫ ēt multa debilitas ⁊ doloꝝ ꝓlixitas etiā cogit cibare ante sedationē doloris. bñ ergo dixit nisi sit ꝓhibens. s. cibare. Alio modo potest intelligi ꝙ cōpletis his necessitatibus facta flōmia posset superuenire ꝑncipium paroxismi: vñ cogimur non cibare nisi in casu: ⁊ similiter facta solutione vētris ⁊ clysteri ⁊ sedato dolore posset aliud superuenire qd̄ cibuꝫ faceret postponi. ꝟ. g. insultus paroxismi. ¶ Considerandū tertio ꝙ necessitas istorum in febribus putridis significat repletionē que indicat euacuari ⁊ non repleri vel cibari: ⁊ ideo nisi sit prohibēs intendatur primo ad complendas has necessitates.

¶ Et ingrossationem quidem regiminis significat vel requirit virtus.

¶ Cōsiderandū ꝙ per igrossationē nō intelligo dietā grossaꝫ ꝯdistinctā alijs spēbus diete sed ipsaꝫ cibi dationeꝫ. Illud enī qd̄ de cibo dat nō dat nisi ꝓpter virtutē: vt enim nutriat virtus ⁊ non morbus cib' dat infirmo. Ipsa eniꝫ virtus est cuius gratia cibamus ⁊ nō febris: vt Gal. dixit in cōmēto afor. 9. particule ꝑme. s. Cōtēplari aūt opꝫ. ⁊ in ꝑmo regi. acu. cōmē. 43. sicut enī morb' siue mā indicat ꝑncipaliter subtiliationeꝫ. i. ablationē cibi: sic virtus idicat igrossationē ⁊ morb' ē sic ꝯiudicās vel coassentiēs.

Dub. 6.

¶ Sꝫ dubitat vtrū Auic. tetigit oēs modos diete subtilis ⁊ grosse diete. ꝟ Dōm ꝙ manifeste tetigit eos cū ꝑfixit duo extrema. s. nihil dare ⁊ est vltimū i sbtilitate: ⁊ cibaria sanoꝝ: ⁊ cū ꝓcessit versus nihil dare: totū h̄ vocabat subtiliatiuū: ⁊ cū icepit a nihil dare ⁊ gdatiꝫ ꝑuenit ad ptisanā ⁊ panē lotū lotiōe bñ sbtili: ⁊ sic eūdo ad cibaria sanoꝝ vt dabat itelligi: totū h̄ vocabat igrossatiuū.

¶ Et dignior horaꝝ ad igrossandū est hora in q̄ virtus nō est valde occupata in mā ⁊ est ꝑnm egritudis. Et opꝫ vt succurrat nocumēto illius igrossatiōis cuꝫ sparsione: qm̄ est leuius super virtutem iterum.

¶ Considerādū ꝙ igrossatio in ꝑnº egritudinis ꝯueniēs sumit large pro omni cibi datiōe que in ꝑncipio ꝯuenit ꝫm egritudinū diuersitatē. In qdā ergo ingrossatione eēt vinū granatoꝝ: in qdaꝫ iulep: in quadā ptisana: in qdā pulla ⁊ sic de alijs: ⁊ hoc facit tibi fidem ꝙ. A. per ingrossationem itelligit id qd̄ diximus.

Dub. 7.

¶ Hic caderet questio an regimē in febre ꝓcederet in subtiliādo ⁊ est qstio de qua prolixe ꝑmo afor. notauimus. ⁊ ꝑmo cañ. fen. 4. ⁊ Cōciliator diffuse loquit de ea dīa. 134. ꝟ Et nos dicam' breuiter hic ꝙ in febrib' in qbus expectamus crisim ⁊ q̄ seruāt materiā ad expulsionem vnā creticā a ꝑncipio igrossamus regimē: et ꝓcedimus subtiliādo vsqꝫ ad statū ⁊ hoc vocat cōiter regimen vlē. Dignior ergo hora ad igrossanduꝫ est ꝑnm q₂ distat a statu et pugna: vñ virtus non est multū occupata cū mā: vt dixit Auicen. Qñqꝫ tñ accidit in forma ꝑticularis regiminis ꝙ in ꝑnº subtiliamus vt in cañ. ꝑꝑ defectū virtutis: qñqꝫ in statu igrossam' ⁊ hoc regimē vocat ꝑticulare: q₂ fit ꝫ ꝑticulares dispōnes indicātes.

¶ Cōsiderādū ꝙ qꝫuis in ꝑnº feb. oporteat grossius dietari: tñ nō absoluit hec dietatio a nocumēto. Sꝫ minus nocumētū est id qd̄ virtus dꝫ sustētari ad pugnā in hora stat' dare a ꝑncipio ⁊ gradatim ꝓcedere qꝫ dare in statu vel ꝓpe statū. Et q₂ in ꝑnº cib' gñat nocumētū lꝫ minus: iō succurrit Aui. illi nocumento cū sparsione qd̄ qdā exposuerūt. i. cū paulatiuis euōnib': ⁊ aliqñ cū fricatiōe ⁊ meli'. i. cū partitiōe cibi in plures ꝑtes q₂ min' grauabit ꝟtuteꝫ: ⁊ minus diuertet eā a digestione materie qꝫ facere dꝫ: ⁊ hoc ē qd̄ dixit qm̄ est leuius iterum sup virtutē. ⁊ ex modo loquēdi iteruꝫ īnuit Aui. aliā eē cām ab ista quā ꝑmittit. Est ꝫ ꝑma cā q₂ cibus partitus paucus in vice dat' melius vincit: ⁊ min' mām malam multiplicat. Scda cā est q₂ min' grauat virtutē vñ minus a digestione materie natura remouetur: ⁊ ideo dixit iterum.

¶ Et estas quidem propter suam resolutionem indiget additione cibationis ⁊ separationis eius: nā virtus non sufficit ad digerendum illud qd̄ multum est semel. Et quoniam resolutio in ea est per sparsioneꝫ: tunc oportet vt cambium sit per sparsionem.

¶ Ponit ꝯuenientē cibationē ⁊ electionē spēruꝫ diete in sermonibus vel cañ. magis specialibus. Et ꝑmo dat cām cibationis ꝫꝫ tēpora anni. Scdo ꝫm spēs egritudis. ibi (Et cū itellexeris.) Tertio ꝫm diuersaꝫ dispōnē virtutis. ibi (Et qñ.) Quarto ꝫm complexionē. ibi (Et de corporib'.) Quinto ꝫm etatē. ibi (Et senes.) ꝟ Primo incipit a cañ. cibationum in estate: ⁊ vult ꝙ addatur in numero cibationis. s. ꝙ homo frequenter cibetur ⁊ dat duas cās. Prima q₂ in estate virtus est debilis ꝓpter resolonem factā a calore quare non potest multam quantitateꝫ digerere semel in vna vice: opꝫ ergo ꝙ cibet plurib' vicibus. Scda causa est q₂ resolutio in estate est q̄si continua: ⁊ hoc est qd̄ dixit ꝑꝑ sparsioneꝫ: opꝫ ꝫ ꝙ cābium. i. restauratio fiat per sparsionē. i. q̄si cōtinua: talr tñ ꝙ cib' nō ipediat cibū in digestione. Jā. n. ex hoc ꝓbaret ꝙ cōtinue homo cibari deberet. Sꝫ q₂ cibus cibum impediret in digestione in stomacho non potest continue comedere: sed tam frequenter ꝙ cōtinue quasi sit successio nutrimenti ad membrum.

¶ Et in hyeme est res econtrario: qm̄ propter paruitatem resolutionis eius non facit idigere cābio multo. Amplius si multum dederit cābiū subito erit ꝟtus tolerans ipsum ⁊ fortis apud expulsionem eius.

¶ Hic est cañ. cibationis in hyeme: ⁊ vult ꝙ ecōtra fiat: q₂ raro ⁊ paucis vicib' hō cibet ⁊ copiosi' in vice: ⁊ dat causas oppositas duab' causis ꝑdictis in estate. Prima cā opponit scdē: qa in hyeme resolō est ꝑua: qa nō sic ꝯtinue hō resoluit: ergo hō nō idiget cambio multo. i. multis vicib'. Scda cā est opposita ꝑme: q₂ eniꝫ in hyeme virtus est fortis ad tolerādū cibū subito datū. i. in qꝫtitate multa ⁊ paucis vicib'. hoc enī vocat subito ⁊ dicit ꝙ est fortis apud expulsionē eius qd̄ pōt triplr exponi. Primo ad ipellendū ipm in mēbra. Scdo. i. ad expellēdū eius supfluitatem. Tertio ꝙ postqꝫ cibus est expulsus per omnes digestiones stat virt' lōgo tempore fortis ꝙ nō dissoluunt membra sed in estate non.

Dub. 8.

¶ Dubitat ꝑ de causa quā Aui. dat ad probandū ꝙ frequenter in estate cibes. raro aūt in hyeme: q₂ dicit ꝙ resolō est per sparsionem. i. quasi ꝯtinue. nā ꝯtinue videt ēt in hyeme. Aer eniꝫ ihabitās nos ꝯtinue resoluit. Aer enī in oībus dispōnib' resoluit ꝑꝑ id qd̄ in eo existit de ꝟtute solis ⁊ stellaꝝ: vt ꝑ cañ. fen. 2. illo ca. Debes aūt scire. Et si forte diceres ꝙ paꝝ resoluit sufficit mihi ꝙ sit ꝯtinua: ⁊ sic dꝫ cābiū eē ꝯtinuū vt est possibile. Ampli' videt ꝙ hō magis resoluit in hyeme: q₂ ꝑncipalis resolutor est calor nālis: ⁊ hoc in hyeme est fortior vt appet in cōmēto afor. 15. ꝑ. ꝑ. Uetres hyeme. Et ampli' magis debēt corpora parari ad sudorē. i. artificialiter magis aperire poros ⁊ sudorē ꝓuocare estate qꝫ hyeme. Oēs enī antiqui ita dicebāt vt Ari. ꝓble. 2. ꝑ ꝓble. Sed si resolutio eēt maior in estate non oporteret artis auxilia addere in illa. ꝟ Dicamus ergo ꝙ cañ. isti sunt cōes sanis ⁊ febricitātibus: imo nō ꝓbāt de febricitātib' nisi per dispōnē similem sanis ab his tēporibus. ꝟ Secundo dicamus ꝙ isti cañ. sunt veri in corporib' in quibus ab estate fit virtutis debilitatio per resolonem ⁊ ab hyeme caloris cōfortatio per aggregationē vel nō debilitatio ꝑ dissolutionē. Corpus enī qd̄ in hyeme mortificaret frigore non posset tolerare cibuꝫ vna vice: ⁊ corpus qd̄ vigoraret in estate calore vt senis frigidi corpus in estate toleraret maiorē cibi qꝫtitatē qꝫ in hyeme. ꝟ Post hec dicamus 3º ꝙ calor aeris ꝯtinue nos alterat: ⁊ q₂ in estate est calidus acutus: ꝑ imediate nos dissoluit. i. aperit poros ⁊ nos resoluit: secūdo acuēdo calm nrm facit ipm mag resolutiuū: ergo ꝯtinue in estate resoluimur: ⁊ sic cōtinua restauratione ⁊ ꝯtinuo cābio indigemus: ⁊ qꝫto magis ꝯtinue est possibile nutrimētū in mēbra ferri est melius. Prio vt ꝯtinue deꝑditioni subueniat. Scdo vt tēperet caloris incēdium a cibo. ⁊ h̄ fit ꝯtinua cibatione. i. frequēti ꝫm moduꝫ possibilē vt dcm̄ est. In hyeme autē ꝯriuꝫ dōm est vt apparet nec opꝫ prolōgare sermonem. ꝟ Quarto dicemus ꝙ resolō in estate facta est maior in qꝫtitate indifferēter iuuatiua ⁊ supfluica sil' ꝯuersa in vaporem nec calor aeris distiguit nociuuꝫ ab vtili in resolone nec calor nālis extraneus fact' distiguit: accidit ergo bonas resolui: ⁊ sic ꝯtingit ēt de malis materieb' remanē ⁊ bonaꝝ que remanēt partes corrumpi ⁊ fieri malas exīneo calore. Sꝫ in hyeme resolō occrta qua solū superflua a iuuamine separata resoluunt isensibilr nāliter est minor: vnde nō trahuntur que debēt ire per vrinā ad cutim: sed sola superflua tertie digestionis isensibilr dissoluta vel resoluta a nobis recedunt. Uiolētia aūt estiui caloris trahit versus cutim superflua

perflua que aliũde deberẽt recedere: ⁊ cũ hoc vtilia resoluuntur. ¶ Ex qbus apparet quare plus debemus in estate parare sudorẽ: qa ꝓuocare ipm aliquo sudatiuo. In hyeme autez minus: lz in promptu quis diceret: qꝛ in hyeme est timor de ꝑcussione ꝑtium sudantiũ a frigore aeris: in estate nõ tãtũ. Tñ Ar. ꝓble. 33. 2. ꝓble. reassumpto p̃mo vbi clarius suã intẽtionẽ exprimit aliã dat cãz. Et dicit ꝙ in hyeme minus opz parare sudorez: qꝛ humida in nobis supflua a calido ꝯcto iterius digerunt ⁊ expirãt. Oib⁹ ḡ huiusmodi humidis aut plurib⁹ ꝯsumptis nõ indiget corpus expulsione conata. i. ꝑ conatũ facta. s. arte faciẽte sudorem. Sz in estate calido nãli resoluto ꝑ rarefactã carnem humida nr̃a nõ bñ digerũtur: imo corrũpunt que itus manẽt: ⁊ ideo idigent hmõi humida austione. i. extractione dicta. Et subdit Arist. sermones notos. ¶ Ex his cessant argumẽta vltima: ⁊ tu afferas ad hũc locũ quecũq dixĩmus sup afor. 15. p̃c ꝑtic. Ventres hyeme. vbi multa diximus de resolonib⁹ hyemalibus ⁊ estiuis ⁊ exposuimus nr̃o mõ duo ꝓblemata Arist. p̃allegata. ¶ Ad argm dõm ꝙ argm cõmittit fallaciã ꝑꝑ qõnẽ de ꝯtinuitate resolonis: ⁊ qꝛ qõ nõ est de ꝓposito dicamus p̃mo cũ fundamẽto cõi ꝙ sicut nutricatio quantũ ad dispõnes est cõtinua: sic q̃tũ ad inductionẽ forme est discõtinua: qꝛ iductio forme fit in ĩstãti vt cõiter credit: sic ẽt resolo q̃ est corruptio humidi aut mẽbroꝝ que nutriunt: aut ẽt aliquaꝝ partiuz inaĩataꝝ que in vaporẽ ꝯuersa abeunt incõtinẽs q̃tũ ad dispõnẽ est actio ꝯtinua ⁊ fit in tpe: sed q̃tuz ad remotionẽ forme fit in ĩstãti: ⁊ quẽadmodũ forti existenti calore nãli nutritiuo in spatio vnius diei nãlis vt in exẽplo ex sua actione ꝯsurgũt plura nutrita eẽ ⁊ sic frequentiora ⁊ eo exñte debili pauciora q̃uis vtriusq actio ꝯtinua fit in toto tpe: sic calido aeris exñte forti vt in estate in vna nãli die erunt plura resoluta eẽ carnis ⁊ boni nutrimẽti q̃ in vna die nãli hyemis ⁊ frequẽtiori egebimus cãbio vt dixit Aui. Et si velles tenẽ ꝙ resolo ⁊ nutricatio q̃tũ ad ĩductionez forme subalis sint actus continui vt al's tenuimus: poteris etiam Aui. saluare sñiam in hoc ꝙ resolo hyemalis est pauca. i. paucaꝝ partiũ bonaꝝ: vñ cibus semel dat⁹ põt ad lõgã reappositionẽ sufficere. Hec aũt nõ ꝓlõgamus qꝛ multũ sunt profunda.

Dubm 9m ¶ Dubitat scõo an totus cib⁹ quẽ hõ dz sumere in estate in pluribus vicib⁹ in vna die nãli sit amplior toto cibo q cib⁹ paucis vicibus sumit eodẽ spatio tpis in hyeme. ¶ Et vz ꝙ amplior sit ꝑ A. cũ dicit Estas ĩdiget additiõe ⁊ sepõne. dixit ergo additiõe q̃tuz ad q̃titatẽ. ⁊ sepatione q̃tũ ad numeꝝ. Amplius in estate fit maior resolo ⁊ boni ⁊ vtilis humidi: ergo maiori ĩdigemus restauratione. ¶ In ꝯriũ Hip. in afor. 15. p̃c ꝑ. cuz dixit. His ergo tẽporib⁹ oblationes plures ⁊c̃. Frãciscus de pedemõtium tenet ꝙ q̃titas tota cibi quã in estate damus est maior tota q̃titate q̃ dam⁹ in hyeme. Et h̃ ꝓbat ꝑ Aui. hic ⁊ per rõnẽ adductaz vigorat opinio sua: nam frequẽs ⁊ multa resolo ĩdicat frequẽtiã ⁊ multitudinez cãbij ⁊ sic multiplicationẽ cibi. sed multa resolo est in estate. ḡ sine dubio nõ ĩuenit. H. auctoritas ꝯ istã opi. que auctoritas nõ posset exponi. Sz Rabimoyses in cõ. afor. 17. p̃c ꝑti. Et qb⁹ semel aut bis. que nos trãslatauimus dicit sic ad lrãz. Estas est tp̃s quo dz dari cib⁹ plurib⁹ vicib⁹ ⁊ minoris q̃titatis de quocũq comedat in oib⁹ vicib⁹. Hoc videbat signare lr̃a hebraica in oib⁹ illis sil'et nõ referebat ad q̃libet illaꝝ: qꝛ illud videbat certũ. Et q̃uis ꝑ illa opinione Rabimoyses nõ pñt adduci demõstrationes: tñ ꝓbabiliter sic põt ꝓbari corpora ex nã estatis hñt in se plures superfluitates corruptas q̃ ex nã hyemis: igit ex hoc ĩdiget corp⁹ minori q̃titate totius cibi. ꝯñtia est nota ex cõmen. afor. p̃allegati: añs est notum ex dictis ꝭm sñiam Ar. 2. ꝓble. 1. ⁊ 33. ꝓblemate. ⁊ Gal. in cõmẽ. afor. Ventres hyeme. Amplius virtus trãsmutatiua cibi est multo fortior in hyeme q̃ in estate: ergo maiorẽ molẽ cibi sustinere põt. Hec rõ ab aduersario statim solueret: qꝛ debile agens in lõgo tpe põt tãtũ q̃tuz forte in pauco tpe facere: ⁊ accipiet lõgũ tp̃s spatium oĩum digõnuz multiplicataꝝ ꝭm numeꝝ multiplicẽ cibationuz in estate. Et huic soloni dices ꝙ calor nãlis in estate est ita debilis ꝙ in oib⁹ illis vicib⁹ qbus cibat ⁊ digerit nõ põt digerere tãtũ cibũ q̃tuz illis paucis vicib⁹ hyemalib⁹ digerit. Et sine dubio nos hoc didicimus experiẽtia quorũdã lasciuioꝝ nobis notoꝝ qui in hyeme gulose comedũt in nocte ante diẽ ⁊ ante tertiam ⁊ in tertijs ⁊ in nonis ⁊ de sero: ⁊ qñ in estate eãdẽ q̃titatẽ cibi frequenter voluerũt comedere nõ potuerũt sine notabili molestia. Hoc exẽplum est per experiẽtiam quo cognosces ꝙ in hyeme maior q̃titas cibi tolerat in oib⁹ cibationibus q̃ in estate. ¶ Attẽdẽdum tñ est ꝙ aliqs potus cito digestibilis ⁊ cito trãsiẽs posset tolerari in estate magis ⁊ in maiori q̃titate q̃ in hyeme: ⁊ mihi appet ꝙ de eo in estate ampliori q̃titate posset dari ⁊ plurib⁹ vicib⁹ q̃ in hyeme: ⁊ ꝑ expientiaz videm⁹ ꝙ corpora bñ disposita dicta supius ⁊ corpora febricitãtiũ tolerant maiorẽ q̃titatẽ potus in estate q̃ in hyeme: ⁊ hoc videt sentire Ras. 17. ꝯtinẽ. cap. 6. s. de aere cũ dicit. Tũc in estate vtere cibis humidis ⁊ vinũ sit multũ ⁊ bñ lymphatum. ¶ Ad ꝯria dõm ꝙ Aui. cũ dicit additione. i. sepatiõe: ⁊ cũ dicit non facit ĩdigẽ cambio multo. i. multis vicib⁹. Ad aliõ dz ꝙ aliud. est indicare fieri: ⁊ aliõ est ĩdicare posse fieri: nõ ẽ dubiũ ꝙ estas ponit necitatẽ mlti cibi: qꝛ multũ bonũ hũidũ ꝯsumit ⁊ hyems pauci ꝑ ꝯriã cãz: sz nõ possum⁹ h̃ facẽ: qꝛ in estate ꝟt⁹ ẽ debilis: in hyeme aũt ꝟtus ẽ fortis ⁊ iõ possum⁹ h̃ facẽ. ¶ Et tunc ad argm dõm ꝙ estas ex ꝑte resolonis ĩdicat plus cibi q̃ hyems: sed ex ꝑte õbilis ꝟtutis nõ potẽtis trãsmutare ĩdicat minus. ¶ Sz tu diceres si hyems ĩdicat paruz cibi dare. q̃re ḡ dabam⁹ multũ. Dõz ꝙ ĩdicat pauca dari: sz ꝟtus fortis potẽs multa digerere ĩdicat multũ ẽt nisi sit copiosus sanguis ⁊ spũs vicet a frigore aeris vt in cõmẽto afor. Ventres.

¶ Et autũnus qdẽ est tp̃s malũ ⁊ ꝑꝑ hoc opz vt subtiliet in eo ĩter ꝯseruationẽ ꝟtutis ⁊ ĩter sepationem materie: ⁊ spargere paulatiz in eo est meli⁹: ⁊ prorsus spargere cũ debilitate virtutis est melius egro.

¶ Hic ponit cañ. diete ꝯueniẽtis in autũno. Cõsiderãdũ ꝙ vt vult Aui. in autũno duo cañ. ꝯsideramus vt ordinemus regimẽ. Unuz est debilitas virtutis: qꝛ autũnus est tp̃s malũ debilitãs ꝟtutẽ vt appet p̃ fen. 2. ca. de pulsu tẽpoꝝ anni. Scõm est repletio ex corruptis humorib⁹: ⁊ ꝑꝑ hãc autũnus est ẽt tp̃s malũ. Similat enĩ morbo de corruptiõe vt in cõmẽ. 17. par. p̃c. s. Et qb⁹ semel. Sz primũ de istis ĩdicat cibationẽ ⁊ additionẽ in cibo: ⁊ sic ĩgrossatiõez. s. vt virtus debilis cibo ꝯfortet. Scõz aũt. s. repletio ex corruptis humorib⁹ indicat subtiliationẽ ⁊ paucitatẽ cibi: qꝛ corruptiõi necessaria est abscissio ⁊ eũatio nõ repletio vt in cõmen. afor. predicti sumit ex translatione greca. opz ḡ ꝙ dieta in hoc subtiliet sed ꝑꝑ virtutis defectũ frequẽter cibabit: sed ꝑꝑ corruptionẽ paruz dabit de cibo. Cũ ḡ cõparabit ad estatẽ ⁊ hyemẽ medio mõ inter illa se hẽbit vt cõiter auctores tenẽt siue ꝯcordãt. Nõ enĩ ita frequẽter cibam⁹ vt in estate nec ita paucis vicib⁹ vt in hyeme: nec tãtũ dabim⁹ de cibo vt in hyeme nec tã paꝝ vt in estate: iã enĩ calor ĩcipit reaggregari ⁊ ꝓhiberi a dissolone in respectu estatis: ⁊ ꝭz hoc tenẽt magistri ꝙ ꝟt⁹ sit fortior q̃ ĩ estate ⁊ õbilior q̃ in hyeme. Et hic eẽt loc⁹ ꝯsideratiõis: h̃ ḡ Aui. voluit cũ dixit spargere. i. frequẽter: paulatiz. i. paꝝ ẽ meli⁹ ⁊c̃. ⁊ tũc dedit gñalẽ cañ. notum.

¶ Dubitat. quare nõ dixit de vere. ¶ Dõm ꝙ de eo dedit intelligi eodẽ mõ sicut de autũno. Eius enĩ dispõ est media ĩter estatem ⁊ hyemez: ⁊ iõ minus damus de cibo in vere q̃ in hyeme ⁊ plus q̃ in estate. Dynus ꝟo dixit ꝙ a vere ⁊ ab alijs tẽporib⁹ põt sumi ĩdicatio duplr. Uno mõ vt sunt causa dispõnis corporalis. s. repletionis: ⁊ sic cũ ver sit cã repletionis ⁊ similet morbo repletionis: vt dixit Gal. in cõmẽto afor. p̃dicti. cõpetit in vere paucus cib⁹. Alio mõ vt est cã dispõnis virtutis ⁊ resolonis corporis cui⁹ grã fit cibatio: ⁊ isto mõ ver ĩdicat mltũ cibũ sicut hyems: lz nõ tãtũ: qꝛ ꝟtus est fortis ⁊ pauca est facta resolo. Et poterat h̃ Dy. dulci⁹ dicere dicẽdo ꝙ cibatio veris qdã est p̃uisiua siue p̃seruatiua: de qua loquit Aui. p̃ cañ. fen. 2. illo cap̃. Aer calidus. ⁊ Rasis. 17. cõti. cap̃. 6. s. de aere. ⁊ vt sic paucuz cibum damus ⁊ flõmamus ⁊ euacuamus. Alia cibatio est in hominibus bene sanis non neutris: ⁊ ista est copiosa de qua loquitur afor. Ventres hyeme.

Dubm 10m

¶ Et scias ꝙ si nõ eẽt illud qd ꝑtinet ꝟtuti eẽt magis necessariũ vt subtiliaret cibus vltima subtiliatione: ḡ virtus nõ suffert illud ⁊ deficit ⁊ cũ deficit non valet curatio. Curãs enĩ sicut sciuisti est virt⁹ nõ medicus: qm̃ medicus facit ꝑuenire instr̃a ad virtutem.

¶ Iste cañ. põt eẽ illat⁹ ex p̃dicto vt velit ꝙ in autũno ꝯsiderãdo corruptionẽ humoꝝ valde subtiliarem⁹: sed ꝯsiderãdo ꝟtutẽ nõ possum⁹: qꝛ valde deficeret. Et posset eẽ qdã cañ. ꝑ se: ⁊ dicamus ꝙ iã posuit cañ. cibationis ꝭm tẽpora anni: hic ponit ꝭz morbos. Primo in gñali. Scõo in speciali ꝭm morboꝝ spẽs. ibi (Et cum.) ¶ In p̃ma vult ꝙ ĩdicatione sumpta a morbo nõ daremus cibũ: sed virtus nõ suffert hoc sed deficit in multis morbis: ⁊ cũ deficit nõ valet curatio. Curãs enĩ est virtus ⁊c̃. vt sciuisti p̃cedẽti caplo vt scit ẽt in p̃ncipijs p̃mi libri: vbi sũt scite ꝟtutes opantes: ⁊ sũt scite opationes q̃ sunt medicinaꝝ ⁊ qũo agũt motea virtute.

¶ Et cum intellexeris hoc: tũc oportebit vt ꝯsideres: nã si egritudo fuerit valde acuta: ⁊ illud est vt sit status eius ꝓpinquus: ⁊ existimaueris ꝙ virtus non deficiet in hoc tẽpore qd est inter p̃ncipiũ eius vsq ad ipsius statũ eius alleuiabis occupationem a virtute: ⁊ incitabis eã super materiam ⁊ nõ facias eã occupari in cibo spisso: imo subtilia regimen saltem cum dimissione cibi omnino ⁊ proprie in die crisis.

¶ Hic ponit cañ. in dieta ꝭm spẽs egritudinis vt egritudinum vel febrium: quedam peracute: quedam absolute acute: q̃dam chro-

nice vt Gal.2.cōmē.28.⁊.3.ꝓnosti.cōmē.12.⁊.3.de creticis cap̄.7.⁊.13.Et p̄mo ponit cañ.regiminis peracutaꝝ.Sc̄do acutaꝝ absolute.ibi(Et si.)Tertio chronicaꝝ.ibi(Et si.)Quarto ponit cañ. in cibatione que est a p̄ncipio in comparatione ad statū.ibi(Veꝝ.)
¶Cōsiderāduꝫ cū intellexeris hoc qđ dictum est de spēbus regiminis:⁊ hoc qđ dictū est in cañ.precedenti:ꝙ nisi respiceremus virtutem vltime subtiliaremus.Ex hoc eni sequit ꝙ si est aliqua egritudo in qua nō curamus de virtute:cura que est per cibū est ꝙ in illa oīs cibus pōt ꝓhiberi.¶Cōsideranduꝫ sc̄do ꝙ duo sunt que indicant hic nō dari cibū.vnū est principale ⁊ est nā egritudinis:q̄ꝛ valde acuta citi status:imo tota status vt que dicit̄ pacuta terminabilis in p̄ᵃ quarta vel citra.Aliud est coindicās vel cōsentiēs vt virtus fortis quā estimas in hoc tēpore non deficere: etiā si nō detur cibꝰ aliqs vel si nō detur spissus sed detur solū vinuꝫ granatoꝝ vel iulep subtile valde.Et dixit estimaueris q̄a oīa iudicia vltimata ad opus sunt estimatiua.¶Cōsiderandū tertio ꝙ dat cām siue cañ.dꝫ eni medicus quantū potest alienare occupationē a virtute ⁊ excitare eā sup māᷓm.Si ergo idicasti ꝙ iste sine cibo vel saltez sine cibo grosso potest stare vsqꝫ ad crisiꝫ ⁊ pugnam perficere malum est cibare illum.

Du[m] ii[m] ¶Cōsiderandū 4° ꝙ diceret aliqs:quare dixit saltē cū dimissione cibi:iam nō est alia subtiliatio q̄ꝫ illa.⁋Dicēdum primo saltē cuꝫ dimissione cibi oīno.s.grossi.Vel dixit q̄ꝛ posset sufficē potari aq̄ pura tepida vel calida vel frigida vt tibi videt̄.¶Cōsiderandum 5° ꝓprie in die crisis hoc dixit:q̄ꝛ si tu es in ambiguo de cibatiōe: ⁊ nō videt̄ tibi aliqđ dādū in peracuta febꝛe:fac ꝙ a pꝛīcipio des vt non cogaris in hora prauiori que est hora crisis cibare.

¶Et si videris egritudinem acutam non valde: imo acutam absolute:tunc oportebit vt subtilies regimē non in vltimo nisi apud statuꝫ in die crisis ꝓprie nisi propter causam maximam.

¶Et si videris ꝙ egritudo acuta est que in.14.diebus finitur:regimen ergo in vltimo nō subtile pōt eē dare ptisanam:aut aliqđ de rebus que sunt de sūma subtiliū dietaꝝ ꝯsus vltimā subtilitateꝫ que est nihil dare:in die crisis ꝓprie q̄ est dies pugne nisi ꝑꝑ cām maximā.s.ꝑꝑ casuꝫ ꝟtutis via resolōnis:accn̄tibꝰ.n.ꝟtutē dissoluētibꝰ ilico cibꝰ ē dādus:vt dixit.H.in p̄ᵃ pti.afoꝛ.cōmē.9.

¶Et si videris egritudinē chronicā aut propiquam chronice nō subtilies regimē. Virtus eni nō saluabit̄ vsqꝫ ad statum cum subtiliatione regiminis.

¶Per chronicā egritudinē aut ꝓpinquā chronicis forsan intellexit acutā tropicā siue ꝯuersiuam que est lōga vsqꝫ ad.40.dies: vt Gal.p̄ ꝓnosti.cōmē.28.⁊ sc̄do de creticis cap̄.12.Tu aūt accipe h̄ exemplum rhetoricū Haly.3.practice cap̄.11.s.de regimie corporis per victum.qui auctoritate antiquorum assimilat medicum peregrināti:morbum peregrinationi.s.spatio vie:⁊ virtutē infirmi assimilat expēsis:sicut ergo peregrinus expensas estimat ꝭm vie lōgitudinē ⁊ breuitatē:sic medicus facit etiam:⁊ est notum.
¶Cōsiderādum ꝙ iste species regiminis superius dicte possunt adaptari ad tres spēs febrium vt peracute cōpetat dieta subtilissima:acute absolute media:chronice grossa:vel q̄ ad latꝰ grossum declinās.Et hic magistri faciūt distinctionē dietaꝝ subtiliuꝫ grossarū ⁊ mediaꝝ multiplicē.Dicunt̄ eni p̄ alique tales diete:q̄a sic adinuicē cōparant̄ cibaria in multitudīe vel paucitate nutricatiōis:⁊ vocāt illā diuisionē diete sumptā ex pte māe quā diuisionē dicūt eē illā quā supra Aui.posuit.Secūdo aliq̄ dicunt̄ tales respectu egritudīs:vt que cōpetit peracute vocat̄ subtilis ⁊ que acute vocat̄ media ⁊ que chronice vocat̄ grossa. Tertio aliq̄ dicunt̄ tales respectu virtutis relate ad statuꝫ vt dieta q̄ pōt ducē infirmū ad statū vocat̄ media:q̄ nō pōt vocat̄ subtilis:q̄ pōt vltra ducē vocat̄ grossa.Quarto aliq̄ dicūtur subtiles medie ⁊ grosse ꝑ appropinquationē ⁊ recessuꝫ ad cibū sui sani:⁊ ꝓcedūt cōiūctim iste diete.ꝓpinqoꝛ eni grossioꝛ est ⁊ distātioꝛ subtilioꝛ:⁊ sic oē qđ datur de cibo inꝯtū est minus vel aliq̄ priuatio vocatur subtilis dieta:inꝯtuꝫ est aliquid qđ dat̄ vocatur grossa. Hic nō plus ꝓsequimur:q̄ꝛ debēt sciri in p̄ncipio in p̄ cap̄.fen.4.primi cañ.

¶Verum est tibi necessarium cum hoc in oibus speciebus vt sit principium tui regiminis grossius:⁊ postremū tui regiminis prouenientis ad statuꝫ subtiliꝰ: ⁊ gradatim procedas in eo qđ est inter illa vt virtus sit conseruata vsqꝫ prope statum:tunc enim intende super materiam ⁊ nō sis occupatus in alio.

¶Hic est cañ.cibationis a p̄ncipio versus statū qualiter graduari dꝫ:⁊ vult ꝙ procedat subtiliando respectu eius qđ fuit datum a p̄ncipio.¶Cōsiderandū qđ dixit in oibus specíebꝰ.s.diete quaaliquid cōcedit̄ vel in oibꝰ spēbus.s.febriū.In peracutis eni si in p̄ncipio dedisti iulep:in augmento dabis vinū granatoꝝ:in statu ꝟo nihil.In acutis absolute in p̄ncipio dedisti ptisanaꝫ in ꝓcessu iulep in statu nihil ⁊ ꝓprie in hora crisis.In chronicis si a p̄nᵒ dedisti pullā in processū far ordei in statu dabis ptisanaꝫ si statꝰ occupat dies aliquos vel multos.Hec sūt dicta via exempli ⁊ iudicio estimatiuo.cām autem huius gradatiōis diete Auic.assignat.
¶Cōsiderādū ꝙ volētes tētare aliqꝫ egritudinē:aut q̄ꝛ crisis ꝓ̄ ē futura i morbo:aut valde distat a p̄nᵒ:sꝫtiliamꝰ tūc:⁊ iteꝝ igrossamꝰ post illđ vt apꝑebit i caᵒ đ q̄rtana ⁊ sextana ēt de q̄tidiana.

¶Et qñ scis ꝙ virtus est fortis:tūc fortasse necīuꝫ facit dispositio vt sis ꝯtētus iulep solo:⁊ si nō plus saltem hebdomada vna:⁊ ꝓprie in febribꝰ apatum.Cū si timueris debilitatem sis ꝯtentus aqua ordei.

¶Hic pōt esse cañ.exiens a precedentibus in quibus ꝯcessit dietam subtilem vel illi propinquam:⁊ vult ꝙ totuꝫ hoc fiat virtute inspecta:q̄a si esset fortis potēs stare hebdomada vna cū paucissimo cibo sufficiat infirmo soluꝫ iulep:⁊ si times ꝙ datio iulep nō sufficeret sed requiratur aliquid parum plus da aquaꝫ ordei: q̄ꝛ nutritiuioꝛ est iulep vt supra Aui.intellexit.verum credamus ꝙ mens Auicen.fuerit ꝙ in magnis casibus virtutis non modo succurratur cum aqua ordei:imo cum carnibus ⁊ vino vt apparet tertio cañ.fen.11.Sꝫ eius sermo est valde particularis.s. vbi indiget virtus paucissimo cibo:si nō sufficit iulep detur aqua ordei vel prisana ordei.¶Considerandum proprie in febribus apostematum q̄ꝛ in istis debemus multum attenuare vt materia diuertatur a cursu ad partem apostemosaꝫ corpore facto auaro ꝓpter cibi abstinentiam:vnde in apostemate intestini rectifacit Auicē.ieiunare duobꝰ diebus vt apparet tertio cañ.fen.16.

¶Et cum ambigua fit tibi dispositio in egritudine et non cognoscis eam:tunc vt declines ad subtiliationem est melius q̄ꝫ vt.declines ad additionem te obseruante virtutem ⁊ tolerantiam.

¶Hic est 2ꝰ cañ.annexus p̄missis.nā diceret aliqs mihi nō statiꝫ est nota a p̄ die spēs egritudīs.qđ ergo faciam de dieta:⁊ dicit ꝙ melius est subtiliare regimē q̄ꝫ ingrossare si virtus consentit:⁊ h̄ est qđ dicit te obseruante virtutem.i.considerante ⁊ manutenēte virtutem ⁊ tolerantiam.i.ꝙ infirmus posset tolerare.

Du[m] 12[m] ¶Et ex hoc soluit̄ questio an sit meliꝰ subtiliare q̄ꝫ igrossare regimen.⁋Dōm ꝙ subtiliare ꝯstāte virtute.i.virtute consentiente:⁊ ista solō lꝫ sit grossa:tñ est melioꝛ que dari pōt:lꝫ sup p̄ᵃ particula afoꝛ.multū sup hoc ꝓlōgauerimus sermonē insimul cū nr̄is predecessoribus:⁊ finaliter ad hāc solōnē grossam opꝫ ꝑuenire.⁋Sꝫ tu diceres tolerantia virtutis est ꝭm morbi ꝓlixitatē:sed iā presupponit̄ ꝙ non cognoscā spēm morbi.Dōm ꝙ medicus aliquaꝫ ꝯiecturā maiorē hꝫ de hoc q̄ꝫ vnus vulgaris:⁊ ideo opinat̄ de tēpore morbi.s.de ꝑduratione:⁊ ꝭm illud mēsurat virtutis tolerantiam.⁋Sꝫ tu diceres pono ꝙ medicus nihil cognoscat. Dōm ꝙ in hoc nulla pōt dari bona regula:qđ igit̄ faciet:faciet a casu sic vna vetula.⁋Hic aūt caderet estimatio in casibus talibus:pono ꝙ vna febris debeat eē ꝓlixa.40.dierum quis est maioꝛ erroꝛ an ꝙ medicus cibet a p̄ncipio subtilius q̄ꝫ opꝫ opinans eā eē breuē: an cibet grossius q̄ꝫ oportet opinans eā esse ꝓlixiorē siue longiorem.⁋Sc̄do pono ꝙ aliqua febris sit duratiua.14.diebꝰ quis est maioꝛ erroꝛ:an ꝙ medicus subtiliet plus q̄ꝫ dꝫ credens eā terminari in septē diebꝰ:aut ꝙ ingrosset plus credēs eaꝫ terminari in 30.⁋Et diximus de his p̄ᵃ afoꝛ.⁊ aliquod p̄ncipiū dat nobis Gal. in hoc primo de crisi.13.ca.Et generalis causa huius cañ.est in p̄cedenti cap̄.vbi dixit si ignoras febrem subtilia regimen.

¶Et illius qdē qui existimauit ꝙ cibatio ⁊ confortatio in febre acuta est melioꝛ:quoniam nō est intentio in digestione ⁊ in eūatione cum volueris vt faciat id natura:aut non faciat:errorem iam te scire feci: imo quādo times casum virtutis:tūc cibatio est melioꝛ.

¶Hic est cañ.3ꝰ annexus predictis:⁊ omissis alioꝝ expōnibus dicamus ꝙ Aui.videt̄ sentire quēdam ex antiquis opinatuꝫ fuisse ꝙ in fe.quātūcunqꝫ acuta de mā cholerica subtili dꝫ dari cibus ⁊ virtus confortari cū cibo:⁊ hoc ꝑꝑ duas causas.Prima q̄ꝛ materia ista febriū est subtilis:ergo nō est intētio digestioni eius:⁊ sic si virtus digerit cibū ⁊ non attēdit ad māᷓm digerēdam nō est curādum.Sc̄a cā est q̄ꝛ intētio est ad eūonem materie cū tu volueris eam fieri a natura vel tu eā facere si ipsa nō facit:sed in actu eūonis oportebit virtutē eē fortē:⁊ sic cibū dare opꝫ.Hūc errorē Aui.scire fecit iam quādo reꝑhēdit Rasim supra:⁊ hoc ꝯtuꝫ ad primā cām.Et quādo dixit ꝙ cū est opus flōmia vel eūone subtiliamus:

liamus:non ergo debemus dare cibū nisi quādo timemus casum virtutis:⁊ hoc est qd̄ dicit:⁊ ego iā te feci scire errorē illi⁹ q existimauit ꝙ cibatio ⁊ cōfortatio.s.cuȝ cibo copioso ⁊c̄.qm̄ non est intētio digōni:⁊ est ītētio cū euōne si volueris.i.semp cum vis:⁊ sp cū ꝯsideras istā egritudinē:ītētio est euō siue illā euōnē faciat nā siue ñ faciat nā sȝ ars:⁊ ga ītētio ē euō ⁊ ꝯfortatio ⁊c̄.imo qñ ⁊ sic ī fe.acuta:cib⁹ nō ꝯuenit nisi qñ times casum ꝟtutꝭ ⁊c̄.Aliter aūt posset iste cañ.ītroduci vt īcipiam⁹ ibi.⁊ qñ scis.⁊ dicam⁹ vt supra dixit ꝙ ponit cañ.cibatiōis ƀȝ q̄sdā hitudies ⁊ cōplōnes et dispōnes ꝟtutꝭ:⁊ ponit in ƀ tres cañ.⁊ eadē snīa remanet.

¶ Et de corporib⁹ sunt corpora cholica que reqrunt regimē diuersum ab illo qd̄ diximus ⁊ ꝑprie quādo sunt assueta comestione plurima:ipsi eni cum nō cibantur saltē in ipso principio febris imo in hora que est prauior ea ⁊ est hora status nō vacue sunt dispōnes eoꝝ a duab⁹ reb⁹:qm̄ cū ipsi sint debiliū virtutū superuenit ei syncopis ⁊ moriuntur in proximo. Et si sunt fortiū virtutum cadunt in extenuationem:⁊ apparēt sup eos signa ariditatis:⁊ ex minoratione nasi ⁊ ꝓfundatione oculoꝝ:⁊ ꝙ timpora sunt depssa. Et fortasse supuenit eis syncopis añ illd̄ pp illd̄ qd̄ effūditur ad stomachos eoꝝ de cholera mordicatiua.

al.Lõpasta

¶ Hic ponit cañ.cibationis ƀm quasdaȝ habitudines ⁊ cōplexiones. Et primo totius. Scd̄o partis.ibi(Et de eis sunt.) ⁋ Prima in tres sicut tres ponit cañ.in cibatione ƀm tres cōplexiones vel habitudines. Secūda ibi.(Et sunt.) Tertia ibi.(Et omnis.)

Dub^m 13^m

¶ Circa p^m cañ.dubitaᷓ an corpora cholica īdigeāt ꝯrio regīe ei⁹ qd̄ diximus. ⁋ Videᷓ ꝙ nō:q꞉ multa sūt talia:⁊ sic in multꝭ ƀ faceremus:cū tñ raro accidit ƀ fieri. Ampli⁹ cōplexio sicca indiget ꝯseruari siccis sic humida humidis:vñ dieta humida ꝯuenit infantib⁹ ⁊ grassis:ḡ nō debēt isti cibo humectari. Ruffus dicit ꝙ hoc est qñ sunt assueti comestione plurima. ⁋ Cōtra ƀ est Gal.ꝑ regis acuto.43.cōmēto.vbi ponēs exēpla duo:ponit illū cui⁹ vult attenuari regimē.eē ꝯsuetū comestione plurima. Et vꝫ ꝯueniens q꞉ plurima comestio est signū plurime repletionis:⁊ ēt cā ei⁹ ga vbi plurima repletio nō ꝯuenit cib⁹ īmo plus cōuenit non cibari. ⁋ Dōm ꝑ ꝙ corpa cholica de qb⁹ est ƀmo hic sunt corpa exuberātia chola cala sicca macra resolubilia multū ⁊ vtētia vita ī multo exercitio ⁊ vigilijs:⁊ hic ē iuuenis:de quo loquiᷓ Gal.10.tera.3.cap.⁊ in libro de causis ꝓcatarticis ꝑ als scd̄o cap.nō ḡ omnia corpa cholica sunt talia sed q̄dā ⁊ talis erat modus loquēdi Aui. nō eni dixit corpa cholica sed dixit:⁊ de corpib⁹.q.d.aliq̄ cholerica. ⁋ Scd̄o dōm ꝙ regimē supra dcm̄ ab Aui.fuit ꝙ porismus occurrat vētre vacuo ⁊ ꝙ nō cibeᷓ in hora porismi.s.neqꝫ stante paroxismo:fuit ēt ꝙ pacuta exñte fe.hō nō cibeᷓ:īmo auferatur cib⁹. Ista ḡ corpora cholica īdigēt regimīe diuerso ab ƀ:q꞉ in ꝑncipio porismi possumus cibare:⁊ stāte porismo ⁊ debēte fieri et quacūqꝫ hora porismi occurrimus eis:si nō sunt cibati cibamus eos:vnde.10.terap.5.cap.de eis dicit Gal.ꝙ in omni tpe porismi eos īnocue cibamus:sed minus īnocue in declinatiōe. Hic autez Aui.ꝑtractat ꝙ siue in ꝑncipio siue in augmēto siue in q̄cūqꝫ tpe cogimur cibare istos. Et arguit sic.ista corpa cholica vel sunt debilia in virtute pp multā actionē resolōnis ⁊ īflāmationis:⁊ tūc aduenīēte fe.superuenit eis syncopis per viā resolōnis ⁊ moriētur subito in porismo:vel sunt fortia.s.fortitudīe que resistit syncopi ⁊ morti subite in hora porismi:⁊ tūc cū ipsa sint sicca ⁊ īflāmabilia cadūt in ethicā ⁊ arefactionē ⁊ appebit eis facies tornatilis qualē ꝑ ꝓnosticoꝝ trac.9.⁊.10.describit Hippo.⁊ sic fuit īfirmus.G.q꞉ eni in priorib⁹ tpib⁹ adhuc febriens erat fortis:ex febre ⁊ abstinētia factus est aridus cū facie tornatili:postea ꝟo syncopizauit:⁊ si nō fuisset cibatio quaȝ Gal.fecit:fuisset mortuus in illa syncopi:⁊ ex hoc Gal.oñdit per eū saluatū fuisse hoīem illuȝ vsqꝫ in diē illū. Sȝ si hmōi cholericis corporib⁹ tu das cibum siue in hora porismi siue statiȝ eo debēte venire siue das cibū in ipso paroxismo siue in ꝑn° ipsi⁹ feb.acute:remittiᷓ ariditas siue acuitas caloris:⁊ ꝓhibeᷓ eius resolō ⁊ syncopis ⁊ arefactio:q̄re ꝯueniens est ꝯ formā dictoꝝ cañ.supra cibare eos. ⁋ Ad p^m ꝯrium pꝫ solō. ⁋ Ad scd̄m diceᷓ ꝙ hoc accñs qd̄ timetur ꝑiudicat naturali cōplexioni. ⁋ Ad tertiū dicunt qdam illū textū Gal.eē falsum.aliter hō assuetus multo cibo aliqs est eo indigens:⁊ iste est hō dissolubilis ⁊ resolutiuus multi cibi cui ex hoc nō aduenit multa repletio neqꝫ impinguaᷓ neqꝫ hȝ fecē plurimā:⁊ de isto loquiᷓ Aui. tertio cañ.fen.13.cap.de dispōnib⁹ significationuȝ stomachi:⁊ de isto loquiᷓ ēt hic Aui. Aliqs est cōsuetus multo cibo non īdigens eo:⁊ qui eo repleᷓ ⁊ fastidiᷓ ⁊ constituiᷓ ex eo in dispōne neutra: iste est cui in fe.cōpetit minoratio cibi ex ƀ:⁊ de ƀ loquiᷓ G.ꝑ regiminis acu. Aliter dixim⁹ ꝙ ꝯsuetudo multe comestionis vl est lōginqui tēporis añ morbuȝ:⁊ ista est de qua Auicēna hic loquiᷓ. vel est ꝓpinqui tēporis:⁊ de ista loquiᷓ ibi Gal.⁊ redit in ideȝ.

Du^m 14^m

¶ Dubitaᷓ scd̄o an hora status sit hora prauior ad cibāduȝ q̄ꝫ hora ꝑncipij porismi. ⁋ Videᷓ ꝙ nō per Gal.ꝑ regi.acu.cōmēto penultimo. ⁋ In ꝯriū est Aui. ⁋ Quidā dicunt ꝙ Auic.loquiᷓ hic de principio ⁊ statu vniulib⁹ vt velit dicere si in istis fieret vna cōtinua acutissima:nedū in ꝑncipio eius sed in statu debem⁹ cibare: sed status vlis est prauior. Et ꝑsupponit Aui.vt notuȝ est ꝙ a ꝑn° paroxismi ⁊ stat⁹ ēt possumus cibare. ⁋ Alij dicūt.s.Thadeus sup illo afor.in paroxismis.ꝙ ista lr̄a est corrupta:⁊ vult dicere.īmo in hora que est prauior ⁊ est hora status.calor enim febrilis tunc est magnus. ⁋ Alij dicūt.s.Cōciliator dr̄ia.134.ꝙ nocumētuȝ cibationis.s.in ꝑn° paroxismi est maius extensiue:q꞉ extēdiᷓ ad plura tēpora. Sed nocumētū in statu est maius intensiue:⁊ plus nocet in statu porismi cū sit vehemētior febris. Et hāc eādem solōnem Thadeus īuuit. ⁋ Alia est absolō Dyni ⁊ Mūdini:⁊ est ꝙ hic loquiᷓ de principio ⁊ statu paroxismi cū dixit ꝙ hora status est prauior ⁊ nō dixit ꝙ prauior ad cibandū:sed intellexit ꝙ est prauior q̄tuȝ ad accidentia arefactionis:q꞉ consumptio ⁊ arefactio plus fit in statu porismi q̄ꝫ in ꝑncipio. ⁋ Et nos dicamus hāc expositionē ampliādo illam:q꞉ hic loquiᷓ de tēporib⁹ vniulibus febris acute cū accidit illis corporib⁹ cholicis:vel ēt de tēporibus particularib⁹ paroxismi cū eis aduenit interpolatio sicut fuit in exēplo Gal. Et dicamus ꝙ in ipso ꝑn° peracute nō opꝫ cibare solo iulep sed farre ordei vel ptisana ƀm ꝙ tibi videᷓ. Et silr in ꝑn° paroxismi ⁊ nō soluȝ in ꝑncipijs dictis sed in statu vniuli vel ꝑticulari possumus cibare:q꞉ status est hora prauior in faciendo accidere oīa accidētia que istis apta sunt euenire ꝑ viā resolōnis:sic syncopis ⁊ mors subita ⁊ arefactio vt notū est:īmo ēt declinatio paroxismi prauior est in ꝑn° paroxismi in occidendo ꝑ viā resolutionis:vt appet tertio de crisi cap.9.⁊ īfra fen.2.de hora ⁊ specieb⁹ mortꝭ.(¶ Et timpora sunt depressa.) Cōsiderādū ꝙ lr̄a repiᷓ triplex.s.depasta ⁊ venit a depasco scis:depressa vel plana. ¶ Cōsiderandū ꝙ duplex modus syncopis pōt istis cholicis aduenire. Unus ꝑ viā resolōnis caloris:⁊ iste aduenit plus ꝓcedēte porismo q̄ꝫ in ꝑn°. Alius per viā defluxus cholere ad ipm̄ stomachū ⁊ iste multū aduenit in ꝑncipio paroxismi:q꞉ tūc ē hora agitationis in īteriorib⁹. Cū ergo Aui.ītellexisset prius de syncopi ꝑ viaȝ resolōnis dixit.⁊ fortasse.q꞉ quibusdā potest superuenire.

Dub^m 15^m

¶ Dubitaᷓ posito casu ꝑdicto in febriētib⁹ qd̄ est melius an añ paroxismū statiȝ ꝓuenire cū cibo:an in ꝑncipio porismi:an augmēto:an statu cibare. ⁋ Dōm ꝙ in istis opꝫ ne febris īueniat stōchū vacuū a cibo:⁊ ideo añ paroxismū:ꝓxime tñ illi cibare min⁹ est malū vt cib⁹ aliquā digōnē ceperit:⁊ si erratū est quocūqꝫ tēpore sibi occurrerit ciba illū:⁊ ita fecit Gal.10.terapē.cap.3.⁊ in libro de causis ꝓcatarticis cap.ꝑ. Aliter posset dici ꝙ in istis posset eē syncopis per viā decursus cholere ad stōchuȝ:⁊ tunc opꝫ cibare ante paroxismū pauco tēpore vel in ipo ꝑncipio porismi:vt cholera fluens ad stōchū non inueniat stomachuȝ nudū:sed inueniat cibū cū quo misceatur:⁊ quo euacuetur:⁊ quo eodē cibo stōchus confortetur. Si autem timor sit per viam resolutionis ⁊ arefactionis statim ante paroxismū oportet cibare vt calor febrilis īueniat corpus humidum vaporibus primi cibi.s.cibi stōchi:⁊ tūc ꝯsideret medicus aduenire porismos:⁊ si videt addi ariditateȝ ⁊ debilitatē signū est ꝙ nō sufficit cib⁹ datus ante porismū:q̄re iterum det de illo hora qua videt necessitatē:⁊ erit in statu apparentior talis necessitas:tñ si sine periculo posset deferre ad declinationē esset hora cōuenientior:vt dixit Gal.10.terap.cap.5.

¶ Et sunt de hoib⁹ q̄dā qui sunt exuberātis carnis: ƀ cū abscindiᷓ ab eis cib⁹ debilitanᷓ ⁊ extenuationem incurrūt:quare nō tolerāt prohibitionem cibi.

Du^m 16^m

¶ Dubitatur de hoc cañ.q꞉ ista sunt corpa calida ⁊ humida:⁊ ista possunt tolerare esse absqꝫ cibo:vt dixit Gal.8.tera.cap.7. ⁋ Dōm ꝙ corpora exuberantis carnis vel sunt rara resolubilia:⁊ de istis est sermo Aui.hic:⁊ iō dixit sūt q̄dā q̄ sunt densa in poris ⁊ ista tolerāt famē:⁊ posset ineē aliqb⁹ carnosis aliq̄ spālis stōchi dispō ⁊ aptitudo resolōniȝ ⁊ d̄bilitatōis:vñ ī eo ñ toleraret eē absqꝫ cibo.

¶ Et omnis cuius calor innatus fortis est valde:aut plurimus:aut calor innatus est valde debilis nō potest dimittere cibum.

Du^m 17^m

¶ Dubitatur de hoc cañ.q꞉ ꝯriaruȝ dispōnū regimina debēt eē cōtraria. Si ḡ vnus nō toleraret eē sine cibo alter dȝ tolerare. Amplius calor īnatus debilis paꝝ resoluit:ergo tolerat esse absqꝫ cibo. Amplius senes facilr ferunt ieiuniū:⁊ tñ habēt calidū debile. Rursus calor multus ostēdit multā sanguis copiā:⁊ talis tolerat esse absqꝫ cibo. ⁋ Dōm ꝙ Aui.intelligit per istos pueros ⁊ decrepitos:pueros quoꝝ calor est fortis.s.in qualitate:aut plurimus.s.

in quãtitate: ⁊ dicit hoc ꝓꝑ diuersitatẽ opinãtium in cõplexione pueri ⁊ iuuenis: vel per hoc qḋ dicit fortis ĩtelligit corpora cholerica: vel dixit fortis in actione: ⁊ plurimus in forma: vel dic̃ fortis quo ad iuuenes: plurimus quo ad pueros. Videt̃ tñ ꝙ idez velit per fortis ⁊ plurimus: q2 vnũ sibi opponit cũ dixit debile: qũocũq3 ꝗ noster exponat̃ sermo est notus. Per hoc aũt qḋ dixit: aut calor ĩnatus est valde debilis: ĩtellexit decrepitos ⁊ non ꝑmo senes: ⁊ sic cessat argumẽtum penultimũ. Dicamus ergo ꝙ pueri ꝗ hñt calidum multũ resolubile nõ possunt dimittere cibũ vt dixit afor̃. Hippo. 13. ꝑtic. ꝑe. Decrepiti aũt sunt sicut lucerna extĩctioni parata: ⁊ ideo nõ possunt dimittere cibum: sed in vtrisq3 est diuersitas in posse dimittere cibũ: q2 decrepiti indigẽt pauco ⁊ frequenti: sed pueri ĩdigent pluri cibo ⁊ cum hoc ẽt frequenti. ⁋ Ad primũ dõm ꝙ cõtrarie dispositiones in eo in quo sunt ꝯria ĩdigẽt regimine cõtrario: plurimus enĩ calor q2 plus digerere põt plus cibi ĩdicat q̃3 paucus: ⁊ sic pueri ⁊ iuuenes, plus cibi ĩdicant q̃3 decrepiti. S3 in quo ꝯueniũt ẽt in regimine cõueniunt. Vterq3 eniз est extinctioni paratus necnõ ꝯsumptioni: plurimus enim calor pueri per resolõnẽ: paucus ṽo decrepiti per viã extĩctiõis. ergo vtriq3 cito subueniẽdũ est cũ cibo. ⁋ Ad scḋm dõm ꝙ l3 calor debilis decrepiti parum resoluat: si tñ sue parue resoloni non succurratur cito extinguit̃ nõ hñs ab intrinseco humidum ꝯueniẽs vnctuosum quo sustẽtet̃. hic tamẽ esset locus speculationis. ⁋ Ad vltimũ dõm ꝙ multus sanguis resolubilis ĩdicat cibum dari.

¶ Et de eis sunt ꝗbus accidit dolor ⁊ lesio in stõcho ⁊ dolor capitis ꝓꝑ cõitatez ⁊ isti sunt de hoc gñe. Et istis fortasse sufficit aqua ordei ⁊ fortasse egẽt vt misceãt cũ ea succũ granatoꝝ ⁊ similia illi vt ꝯfortet̃ os stõchi. Et qñq3 est nobis necessariũ vt faciamus eos vomere cũ facilitate añ cibũ. Et in plĩmis istoꝝ si debilitant̃ ⁊ ꝓprie si sup̱uenit eis syncopis: cã nõ est vehemẽtia debilitatis: ĩmo effusio mãei ad os stõchi. Cũ ergo sumũt in potu syrupũ acetosũz ꝑmixtũ cum aq̃ calida multa: aut vinũ ꝑmixtũ cum aqua multa: euomũt in vomitu humores chol'icos ⁊ virt⁹ coꝝ fit fortis. Cũq3 cibant̃ aliquo robub stipticoꝝ sedant̃.

¶ Hic est cañ. cibationis ꝑm quãdam dispõnem stomachi. ¶ Cõsiderãdum ꝙ hoĩes quidam sunt infelices ex generatione in qb⁹ cholera fluit ad os stõchi q̃libet leui cã omni die: de quib⁹. G. loquit̃ in thegni trac. 2. tex. cõmẽ. 19. trac. de vẽtre. ⁊. 2. de cõplõ. ca. 6. ⁊. 2. regi. acuto. cõmẽ. 30. Cũ ergo fit aliq̃s hõ cui statim inchoãte paroxismo chol'a fluit ad os stomachi: sequit̃ ex hoc dolor stomachi ⁊ dolor capitis ⁊ multis ex eis syncopis: ⁊ hoc est qḋ dixit de eis. s. chol'icis: ⁊ isti sunt de hoc gñe. s. nõ tolerãtiũ eẽ absq3 cibo vel de gñe corpoꝝ que requirũt regimen diuersum ab eo qḋ diximus: vnde cogimur cibare ante paroxismũ vel in ꝑncipio paroxismi vel in aliqua hora paroxismi. ¶ Cõsiderãdũ scḋo ꝙ dispositio hoꝝ corpoꝝ ⁊ superius dictoꝝ differt: q2 illa periclitãtur via resolõnis ⁊ arefactionis: l3 tñ cũ hoc alicui eoꝝ posset effundi chol'a ad stõchũ ⁊ facere syncopim: vnde dixit ibi. Fortasse superuenit ⁊c̃. sed isti de qb⁹ hic loquit̃ vt ꝯdistinguunt̃ illis periclitant̃ ⁊ male disponunt̃ syncopi dolore capitis ⁊ sĩl'ibus accñtib⁹ stomachalib⁹ ꝓpter chol'e effusionẽ ad stõchuз: ⁊ nõ est cã in hoc debilitas per viaз resolõnis ⁊ debilitas sequẽs ex hoc: ⁊ ideo nõ op3 ꝙ sint chol'icissimi vel cholerici habitudine: ⁊ ideo dixit. A. si superuenit ei syncopis cã nõ est vehemẽtia debilitatis virtutis: ĩmo effusio chol'e ad os stõchi. Sed posset ꝯtigere in isto ẽt syncopis per viã debilitatis ⁊ resolõnis. Et ideo dixit. ⁊ in plurimis. Ex qb⁹ app̱et ꝙ cibatio ẽt differt. Dicti enĩ sup̱ius debẽt cibari cibo nutritiuo ⁊ humectatiuo. ṽbi gratia ptisana ordei ⁊ alijs si tibi videt̃. Et põt dari vinũ ẽt ante p̱oxismũ: vt inuit Gal'. in lib° de causis ꝓcatarticis cap̃. ꝑ. S3 isti qui sola ꝑcussione al's effusiõe ad stõchuз ipsius chol'e hñt hec accidentia: cibant̃ ante p̱oxismum cibis medicinalib⁹ refrenãtib⁹ cholere audaciã ⁊ ẽt ꝯfortãtibus os stõchi vt vino granatoꝝ vel syrupo acetoso: ⁊ cũ euomuerint cũ eis ꝯfortamus postea cuз aliquo stiptico: vt rob de agresta vt scit̃ ex tertio cañ. fen. 13. Et cuз dispositio est mixta. s. ꝙ corp̱a sint cholerica sicca resolubilia ⁊ ꝙ chol'a ĩtendit̃ ⁊ timet̃ de fluxu ad stõchuз damus cibaria mixte virtutis. s. nutritiua cõfortatiua et rep̱ssiua acuitatis chol'e: ⁊ q2 suspicãdũ ꝙ multũ ita sit: ⁊ iõ Gal'. cũ tali forma cibatiõis ꝓcessit. ⁊ Aui. H idẽ inuit cũ dicit. mõ sufficere aquã ordei: mõ sufficere vinũ granatoꝝ ministrari: mõ dare syrupũ acetosum: mõ ꝑmixtum cum multa aqua: ⁊ scias hec.

¶ Et senes ꝗdem ⁊ debiles ⁊ infantes sunt de genere coꝝ qui nõ tolerant famem. De primis ṽo senib⁹ sunt qui sunt vehementis tolerantie famis ⁊ sequunt̃ eos adolescentes: ⁊ proprie habentes solida mẽbra amplas venas in aere frigido.

¶ Modo ponit cañ. cibationis ꝑm etates. Et ꝑ hoc. Scḋo errores docet euitari ibi (Et multotiens.) ¶ Et l3 cañ. superius posit⁹ fuerit applicatus ad etatem: hic tamẽ cañ. expressior est ⁊ declarãs illum: ⁊ forsan ꝙ illi sermones poterãt adaptari ad dispositiones etatũ ⁊ ad dispões similes illis quãdo non essent ex etate sed ex egritudine alia vel alia particulari dispõne huius hominis. Et diceretur oĩs cuius calor naturalis est debilis valde vt decrepitoruз: aut plurimus valde vt pueroꝝ: siue hoc sit etate siue alia dispositione nõ potest dimittere cibum: ⁊ sic iste cañ. qui hic scribit̃ est solum de etatibus vel est manifestius de etatibus q2 parũper ad aliquid extra etatem ampliauit cañ. cum dixit: ⁊ debiles. Dicamus ergo cuз Auicen. senes: idest decrepiti: ⁊ debiles. i. decrepitis similes: vt conualescentes ex morbo valde resolutiuo ⁊c̃. De primis ṽo senib⁹ est aforismus. 13. particule ꝑme. s. Senes facillime ⁊c̃. ⁊ sequũtur eos. s. senes in hoc ꝙ est tolerare famẽ adolescentes. ⁋ Contra ĩmo iuuenes. Dicendum ꝙ per adolescentes intelligit iuuenes ⁊ adolescẽtes. Adolescentia enim iuuẽtutez significat vt Cõciliator differẽtia. 124. ⁋ Et proprie. s. primi senes ꝗ facillime ferunt ieiuniuз sunt habẽtes solida mẽbra: ꝗa densa ꝓhibita a resolutione. amplas venas. s. ex multa materia ꝯtẽta: nõ tamẽ multo calido resoluẽte ⁊ ampliante in aere frigido ⁊c̃. ⁊ ꝓprie. s. adolescẽtes qui sequunt̃ in tolerãdo famẽ ⁊c̃. Rasis ṽo. 17. ꝯtinẽtis. 4. cap̃. vnde Aui. accepit hinc istũ passum sic dicit. Illi ꝗ sunt debilis virutis sicut decrepiti ⁊ multe dissolutionis vt pueri nõ pñt abstinẽ a cibo: ⁊ post hoc illi ꝗ sunt in vltĩo iuuẽtutis maxime cũ coꝝ corpora sunt duri tactus pauce dissol'onis ⁊ largi potus ⁊ asiueti aere frigido ⁊ regimine grosso ante morbum.

¶ Et multotiẽs ꝗdẽ errat medic⁹ in huiusmodi egrotis ꝑm aliũ modũ: qm̃ ipse ꝓhibet eis cibuз in principio rei: ⁊ quãdo appropinquat status ⁊ sciunt ꝙ cadit virtus cibant in illa hora necessario. Iã ergo errauerũt duobus modis: ⁊ si ipsi cibarent eos in ꝑncipio eẽt error ille ⁊ ignorantia infra hũc errorem.

¶ Hic ponit errorem qui accidit vt illum euites. Secũdo ostẽdit nocumenta que ex illo errore sunt. ibi (Et accidit.)

¶ Considerandum ꝙ ille error aduenit multum medicis ⁊ frequẽter. Ab ipso enim ꝑncipio ꝯtenti cañ. superius posito: ⁊ cũ ambigua ⁊c̃. subtiliant plus q̃3 conueniat: vnde cogũtur in statu vel ꝓpe ingrossare: ⁊ hoc tota die accidit. ¶ Considerānduз scḋo ꝙ dixit ꝑm alium modum. Multis enĩ modis potest in cibatione cadere error ꝑter istum erroreз: ergo iste est alius: ⁊ fuit vnus illorum qui cibãt ⁊ cõfortãt in febre acuta: ⁊ iste est alius ab illo. Similiter fuit vnus nõ cibare chol'icissimos añ p̱oxismuз: ⁊ iste est alius error. ¶ Cõsiderãdũ tertio ꝙ iam errauerũt duob⁹ modis. Vnus fuit q2 debebat in principio cibare grossius ⁊ non cibauit. Alius est q2 debebat in statu cibare subtilius ⁊ cibauit grossius. ¶ Et sibiipsi.) Cõtra q2 cibasse eos in ꝑncipio nõ fuisset error. ⁋ Dicendũ ꝙ omnis cibatio in febre materiali includit aliq̃d erroris vt diximus supra afor̃. 67. particule. 7. Cibũ quẽ accipiũt febricitãtes sanis est virt⁹: sed in ꝑncipio est minor error q̃3 in statu vl'i vt iam apparuit. Vel dicendum ⁊ si cibarent eos. s. grossius q̃3 debent in principio vt error ingrossationis vltra debitum sit tolerabilior in principio q̃3 in statu toti⁹ morbi ⁊ hic potes multa afferre de dictis scḋo regiminis acuto. tex. ⁊ cõmen. 42.

¶ Et accidit istis egris vt accidãt eis catarri nauseatiui ⁊ cholerici ⁊ vigilatiui ꝓꝑ repletionẽ ⁊ priuationem digestionis ⁊ inquieti fiũt ⁊ reuoluunt̃ ⁊ alienãtur ⁊ coartant̃ materie ⁊ virtutes coꝝ ⁊ multiplicant̃ ipsorum vapores quare audiunt id qḋ non est ⁊ tremunt ⁊ citantur vel saliunt: ⁊ permutantur in lectis ⁊ imaginant̃ qḋ non est: ⁊ tremunt vel saliunt labia eorum inferiora propter dolorem oris stomachi: ⁊ contristant̃ aĩe coꝝ ꝓpter grauitatem materiei.

¶ Et accidit istis. s. qui nõ cibant̃ in ꝑn° ⁊ postea subito replentur in statu et accidant eis catarri ⁊c̃. ⁊ totus ille sermo est Hip. 2° regi. acu. tex. cõmẽ. 4[illegible]. illo paragrapho. Multotiẽs autẽ a capite crudi de genere chol'e. Et Cõmẽtator ibidẽ ꝑfecte assignat cãз horum accñtium. vз. catarri. i. cursus acuti materieꝝ calidaꝝ ⁊ hoc fit tẽpore abstinẽtie sup̱flue ꝓꝑ inflãmationẽ: ⁊ tempore etiaз superflue repletionis in statu q2 cibaria corrumpũtur: vnde materie cadentes

riſe cadentes ⁊ fluentes in ſtomachum nauſeam faciunt. Uigilatiui q2 vigilant cum eis tā inaniti prius ꝙ̃ repleti poſt ꝓpter reſolutionē.ſ.multoꝝ vaporum ad caput aſcendētium vel reſolutionem ex fame precedenti: ⁊ priuationem digeſtionis cibi cum replētur verſus ſtatum ⁊ inquieti fiunt ⁊ reuoluuntur tam in tēpore inanitionis ſuperflue ꝙ̃ repletionis. Alienantur ꝓpter vapores ad caput aſcēdētes in vtroq; tēpore. Coartanť materie tēpore repletionis q2 nā nō vacat ad illaꝝ digōnē ⁊ expulſionem: ⁊ tēpore famis ſi debeāt cibari ꝑꝑ debilitatē ex reſolōne virtutis coartanť qñ debilitanť ex reſolōne vel aggrauatiōe: mľtiplicanť ⁊c. Et reliq̃ ſunt nota: ⁊ tu adiūgas hic ſmones Gal. in cōmē. ꝑdicto.

¶ Canon in dando in potu aquam ordei ⁊ ſyrupū acetoſum. Cap.9[m].

Aqua ordei quedā est in qua nō eſt de corpore ordei niſi qđ eſt ſicut virtus ⁊ forma: ⁊ non eſt ei introitus in curatione aut fiducia in iuuamento niſi quando eſt cōplete decoctionis. Et que de ea eſt melior eſt vt ſit aq̃ q̃titas ſacraiati.xx. ⁊ ordei ſacraiati.i. ⁊ ſit iaʒ reducta ꝓpe ad quintā ⁊ aſſumať illud qđ de ea rubeum eſt ⁊ ſubtile. Hoc enī eſt ſubtile cui⁹ nutrimētū eſt minus ⁊ cuius humectatio eſt maior ⁊ ablutio ei⁹ ⁊ extractio ſupfluitatum ab ea: ⁊ digeſtio facta ab ipſa eſt multa eq̄lis.

¶ Promiſit Auic. in precedenti cap. ponere ſermonem ſingularē in aqua ordei ⁊ ſyrupo acetoſo: q2 frequenter de eis dixerat in capitulis p̄cedentibus: ⁊ ideo de his facit ſermonē. Et primo de modis cōponēdi hos potus. Scđo ponit cañ. in eorūdem vſu. ibi (Et aggregare.) ¶ Prima in duas. Primo ponit modū cōponēdi aquā ordei. Scđo ſyrupū acetoſuʒ. ibi (Et melior.) Pria in duas. Primo ponit diuerſitatē aq̃ ordei ex pte modi ponēdi ordeuʒ in aq̃: ⁊ modi decoctiōis. Scđo ex pte ordei in ſe. ibi (Et aq̃ qdeʒ ordei.) ¶ Prima in duas ſicut duo ſūt hi modi. Scđa ibi (Et de ea.) ¶ Cōſiderādum ꝙ iſta eſt aqua ordei qua cōiter vtimur in potu febricitantiū ⁊ eſt in qua nō tranſit corpus ordei in aqua ſed ſola virtus: ⁊ hoc q2 pono ordeū integrū ad bulliēdū cum aqua: vel nō pono farinā ordei ſed corpus ordei: ⁊ q2 res ſubſtātie ſpiſſe ſi debent ſuā virtutē in decoctione tranſmittere in qua decoquuntur opʒ eas multū decoqui vt libro ſcđo cap.5. ideo opʒ iſtaʒ aquā cōplete decoqui. Aliter nec curat nec vtilitatem facit: q2 nec abſtergit nec nutrit. ¶ Cōſiderādū ſecūdo ꝙ non ſic abſoluitur iſta aq̃ a partibus corporis ordei quin aliquid tranſeat: ſed illud eſt paꝝ ⁊ parū nutrit: ſed virtus ordei ſupficialis que eſt abſterſiua tranſit: ⁊ ideo plus abſtergit ⁊ aperit: ⁊ vt ſic digerit digeſtiōe leui: q2 non facit fortem impreſſionē nec in infrigidādo nec in aperiēdo: ⁊ ideo dixit digeſtione equali.i.leui. ¶ Humectatio enī ⁊ ablutio eſt ꝓprie per aquā. extractio aūt ſupfluitatū eſt ꝓprie per abſterſionē ⁊ ablutionē: ⁊ abſtrahit illa per fecem ⁊ etiam per vrinam: ⁊ ſi vis illā magis medicinalē ⁊ minus nutritiuā ꝑmitte eaʒ reſidere ⁊ abijce fecē ei⁹ ⁊ notū eſt. Sacraiati eſt apud aliq̃s pōdus ʒ.iiij. cū media. Alij dicunt ꝙ eſt pōdus.ʒ.vj. ſed nō laboramus in hoc: q2 hic nō poteſt cadere error: vult eniʒ ꝙ ſint.xx. ponđ. aq̃ ⁊ vnum ordei que apud nos nō diciť ptiſana ſed aqua ordei.

Dub[m] 1[m] ¶ Dubitatur vtrum aqua ordei ſit potus cōueniens omni febricitanti. ¶ Videť ꝙ ſic: q2 in febre calida ⁊ frigida illam Auicē. laudat.2.cañ.cap. de ordeo. Amplius ptiſana ordei comendať generaliter ſup omne de grano factum cibariuʒ in his acutis paſſionib⁹: quare ⁊ aqua ordei cū ſit medicinalis. Amplius aqua ordei infrigidat ⁊ humectat: q2 ordeū frigidū eſt ⁊ humidum: vnde ordeum humidius eſt frumēto: vt Ari. ꝓble.1.36. ꝓblema. ¶ In contrarium: q2 aqua ordei exiccat: q2 ordeū eſt ſiccū in virtute vt 2° cañ. Amplius calefacit vt.16. cōtinen. cap.2. vbi vtēduʒ eſt eo qđ calefacit vt aqua ordei ⁊ aq̃ mellis. ¶ Dicēdū p̄mo ꝙ aqua ordei que eſt quidā potus ⁊ nō ptiſana pōt fieri magis abſterſiua ⁊ minus infrigidans ⁊ minus humectās: ⁊ hoc eſt quādo ab ordeo exterior cortex abijciatur ⁊ nō interior. Alia eſt que fit ex ordeo cū ſuo cortice abiecto: ⁊ iſta min⁹ abſtergit ⁊ magis humectat ⁊ magis nutrit: eſt eniʒ in cortice ordei virtus abſterſiua. Et hos duos modos aque ordei Meſue ponit. ¶ Scđo dicēdum eſt ꝙ hic non eſt queſtio an cōpetat vt cibus quo ſint contenti febricitantes: q2 notū eſt ꝙ non competeret niſi in febre peracuta in qua cōpetit dieta ſubtiliſſima non in vltimo que eſt nihil dare vel dare vinū granatoꝝ vel iulep ſubtile ſolū: ⁊ hec ſunt nota ex p̄miſſis. ¶ Sed dubitatio eſt an aqua ordei competat eis vt quidā potus quotidianus ⁊ extraordinarius: febricitātes enī nō poſſunt teneri quin ſepe potare velint. ¶ Et dicēduʒ ꝙ in febrib⁹ calidis vt feb. acuta cholericis ⁊ ſanguineis pōt ſatis concedi iſte potus. Nō eſt q2 lauat abſtergit ꝓuocat temperat calorē: cito etiam de ſtōcho exit vt intelligitur ab Halyab.5° theorice ca.15.ſ. de ordeo. Sʒ an velis eam magis abſterſiuam ⁊ medicinalem an minus in te eſt ſm ꝙ apparet de diſpōne. In febribus autē frigidis ⁊ flegmaticis ⁊ melēcis ⁊ ꝓprie quando ſunt interpolate in quibus nō queriť tāta īfrigidatio nō eſt forſan potus ſic aſſiduādus: ⁊ ſi ea vis vti dʒ eē abſterſiua ⁊ forſan mixta cū apio ⁊ feniculo: vt docet Auicē. in ſcđo. ¶ Sed tu dices quem potū dabo vt quotidianū iſtis hñtib⁹ febres frigidas. ¶ Dicēdū ꝙ aquā ordei p̄paratā vt diximus vel aquam cū pauco zucharo non albo ſi vis ꝙ plus abſtergat. Et in cōtinuis febrib⁹ ⁊ fortib⁹ ⁊ acutis vtimur pro potu cōtinuo vino granatoꝝ niſi velimus aquaʒ ordei. ¶ Ad 2ria dōm. Ad p̄mum ꝙ Aui. nō concedit ſolam aquā ordei in febrib⁹ frīdis ſed cum apio ⁊ feniculo. ¶ Ad ſecūdum dōm ꝙ arguit ꝙ in acutis febrib⁹ ſit potus bonus. ¶ Ad tertiū dōʒ ꝙ querit cōplexionē an ordeū ſit ſiccum vel humidū. Et dōm ꝙ ordeū in cōplexione eſt ſiccuʒ virtute: tamē hʒ quaſdaʒ ptes humidas nō bñ digeſtas: ⁊ ſignū eſt quia eſt vētoſum ⁊ inflatiuū: ⁊ eſt ſimile ſicut dicimus ꝙ rutha recēs ⁊ zinziber ſunt cōplexionis ſicce virtualr̄: ⁊ cū hoc habēt quādā humiditatem accñtalē ſuperfluam. ſignū in rutha recenti q2 eſt ventoſa ⁊ in zinzibere q2 ſit in eo cito vermis. Qui ergo dicūt ordeum eē humidū intelligūt mō predicto: eius autē humiditas inflatiua per decoctionē digeriť: ⁊ ꝙ̃uis ordeuʒ ſit ſiccū īmo apud Halyab. ſiccius eſt ꝙ̃ frigiduʒ tēperať eius ſiccitas humiditate aque: ⁊ ideo aq̃ ordei remanet īfrigidans ⁊ aliqualr̄ humectās: ⁊ proprie quādo ordeū eſt ab omni cortice exteriori pfecte mūdū. ¶ Ad Raſim dōm ꝙ credo illum textū eē corruptū ⁊ vult dicere vtēdū eo qđ nō calefacit. Uel dōm aqua ordei calefacit.i.min⁹ īfrigidat aqua pura. Uel loquiť de aq̃ ordei que eſt abſterſiua plus que minus īfrigidat ꝙ̃ illa que eſt plus lauatiua ⁊ humectatiua ⁊ minus abſterſiua: ⁊ quelibet illarum apparet ex predictis.

¶ Dubitatur ſcđo an aqua debeat eē vigintupla ad ordeuʒ. ¶ Videť ꝙ nō: q2 Halya.5.theo.ca.15. docet accipe vnaʒ ptē ordei ⁊.15. aque. Iſaac vō in dietis pticularib⁹.10. ptes aq̃ ⁊ vnā ordei. Zoar vō.16.tract. theiſir p̄mi libri ca.6.ſ. de cura apoſtematis pectoris duas partes aque ⁊ vnā ordei. Aui. vō ⁊ Meſue concordant. Dubiū 2[m]

¶ Dubitatur tertio de quātitate ad quā in decoctione debēt peruenire. Auicē. enim docet illam reducere ad quintaʒ partē. Meſue vō ad medietatem ſiue ad tertiam partem. Iſaac vō ad vnaʒ partem. ¶ Oēs queſtiones huius ſoluūtur: nam aquā ordei mag facimus infrigidatiuam humectatiuā ⁊ lauatiuam per multam aque quātitatem ⁊ paucam ordei ⁊ per decoctionem paucaʒ: et hoc eſt qđ hodie ſit ad laſciuiā febricitantiū. facimus aūt aquaʒ ordei habētem plus de virtute ordei abſterſiuaʒ ⁊ nutritiuā per multū ordeū ⁊ multam decoctionē: ⁊ qñꝙ̃ decoquiť tātū ꝙ multū tranſit de ordei virtute ⁊ corpore in aquā ⁊ facit reſidētiā que eſt ſicut ptiſana. Noſtri igiť auctores ꝓceſſerūt diuerſis iudicijs eſtimatiuis ſm diuerſitatē febriū ⁊ climatū: ⁊ ideo pauci concordāt in cōpoſitione aque ordei: ⁊ tamē quilibet verum dicit. Dub[m] 3[m]

¶ Et de ea eſt in qua eſt aliquid de corpore ordei et farina eius.

¶ Hic eſt ſecundus modus aque ordei ⁊ eſt illa in qua eſt aliquid de corpore ordei ⁊ farina eius. Et primo ponit hoc. Secundo ponit cañ. circa hoc. ibi (Et magis.)

¶ Cōſiderandū ꝙ aqua ordei in qua eſt aliquid de corpore ordei ⁊ farina eius poteſt fieri tripliciter. Primo decoquendo ordeū integrum prius depuratuʒ ⁊ cōfricatum vltime tanta decoctiōe ꝙ pars eius intrinſeca erūpatur in aquam crepādo ⁊ ſiat. decoctio eius multa ⁊ ſubtile huius aque eſt medicinalius ⁊ groſſuʒ eſt nutritiuum plus: ⁊ ideo qdā nolētes ꝙ de corpore ordei aliqd trāſeat ligāt ordeū in petia. Secūdo ſit frāgendo ordeū qđ apud nos vocať far ordei. Tertio ſit accipiēdo farinā ordei decoquēdo illā ſub ꝓportione que nobis videtur: ⁊ vocatur ptiſana ordei.

¶ Et magis dilectū mihi in huiuſmodi eſt vt non ſit plurimum decoctum: īmo ſm menſuram que auferat inflationem: ⁊ nō perueniat ad hoc vt faciat ipſaʒ viſcoſam vehemēter. Et huiuſmodi qdeʒ eſt pluris nutrimenti ⁊ minoris ablutionis ⁊ digeſtionis.

¶ Primus cañ. eſt ad remouēdū errorē. nam multi 2ſiderātes ꝙ Gal. precepit multā decoctionē ptiſane ordei poſſunt ſuperfluere in decoctione: ⁊ ideo vult ꝙ eius decoctio ſit cōueniēs non ſuperflua nec diminuta: ⁊ de hoc ſtatur iudicio experti coci. Apud nos aūt eius perfecta decoctio multum odore cognoſcitur.

¶ Et accidit ei multotiēs vt acetet in ſtomacho frigido in ſubſtantia ſua: ⁊ ſi ſit in eo calor extrane⁹ multus de malitia complexionis.

¶ Hic eſt ſecūdus cañ. Cōſiderādū ꝙ iaʒ a nobis prolixe declara-

tum est qualiter fiat acetositas cibi in stomacho ⁊ quomodo fit a calido ⁊ quomodo fit a frigido. Cum autem stomachus est naturaliter calidus ⁊ accidentaliter frigidus vt in cholerico vel iuuene febriente fit conuersio rerum ad fumosum. Cum autem stomachus est in natura frigidus lꝫ calefiat accidentaliter causat in rebus aquosis frigidis sicut lac ⁊ aqua ordei ebullitionem ⁊ quasi putredinem: vnde acescunt in tali stomacho res huiusmodi: ⁊ ideo infantes habentes causonem propter calidum obtusum esse ab humido: vnde non comburit: sed ebullire facit lac: acescit lac in stomachis eorum vt apparebit in cap̄. de causone.

¶ Et aqua quidem ordei quãdoqꝫ est decocta ex ordeo ipso sicut est: ⁊ quandoqꝫ est excorticatum.

¶ Hic ponit modos aque ordei ſm ordei diuersitatem. Cõsiderandum ꝙ ordeum ipsuꝫ posset intelligi ordeum a nullo cortice mũdatum: ⁊ hic modus non est in vsu nec videtur ꝯueniens ſm Azarauium lib. 16. ꝑmo cap̄. vbi dicit ꝙ si in ordeo remanet aliqd de cortice exteriori cõmouet tussim ⁊ ventositatem. Alio modo per ordeum illud intelligimus ordeum mũdatum ab exteriori cortice grosso: ⁊ per ordeũ excorticatũ intelligimus ordeuꝫ ab oĩ cortice mũdatũ. s. exteriori ⁊ interiori: ⁊ hec videt̃ mens nostroꝝ auctoꝝ in quo ille aque ordei differũt: ideo apꝑet ex dictis. Si aũt vis per ordeũ ip̄m non excorticatũ intelligi ordeũ sicut est ⁊ a nullo cortice mũduꝫ nõ ꝓhibebo: ⁊ erit illa aq̃ ordei fortioris abstersionis. vnde Auẽzoar de ea dixit ꝙ ipsa laxat ventrem.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat̃ vtrũ ordeum de quo fit aqua ordei debeat esse ordeum grossum vel minutum. Uidetur ꝙ grossum per Azarauiuꝫ. Uidet̃ ꝙ minutum per Mesue ca. de aqua ordei. vbi dicit. fit ordeũ subtile. ¶ Dicẽdum ꝙ ordeum grossuꝫ videt̃ esse in complexione humidius ordeo paruo: ipsa enim maioritas ⁊ protensio sui corporis ostendit eius maiorẽ humiditatem: ⁊ ideo si vis aquaꝫ magis humectantem in febribus: cõuenientius est facere illaꝫ ex ordeo grosso: ⁊ ita cõiter fit in partibus nostris. Si aũt vis illã nõ sic humectãteꝫ fac illã ex ordeo minuto: ⁊ sic cessant ꝯtraria. ¶ Uel dicendũ ꝙ per ordeũ subtile intelligit Mesue ordeuꝫ qd̄ nos vocamus grossuꝫ qd̄ dꝫ eẽ oblongum non contractum grossum.

Dub^m 5^m ¶ Dubitatur an ordeuꝫ ex quo fit aqua ordei debeat eẽ integrum quãdo ponitur ad bulliẽdum vel confractum. ¶ Uidetur ꝙ cõfractum per Isaac in dietis particularibus vbi dicit. cõfrangatur ordeum. ⁊ Azarauius lib. 26. ꝑmo ca. vbi dicit. moletur vel pistet̃ in mortario de lapide. ⁊ Halya. 5. theori. vbi dicit. teratur moderate. ¶ In contrarium est Zoar primo theisir tracta. 16. cap̄. 6. vbi vult ꝙ qui frangunt ordeum sunt longinqui a via veritatis: quia in vnoquoqꝫ semine est virtus naturalis anteqꝫ destruatur ⁊ frãgatur: ⁊ per illam virtutem alterat que sequitur eius integritatẽ per quã trahit ad se aquam. Et in sũma vult Auẽzoar ꝙ ordeum integrum habet virtutem que sequitur eius integritatẽ per quã trahit aquã quando stat in infusione ⁊ anteqꝫ bulliat: sed quando bullit aperiunt̃ eius pori: ⁊ hec aqua ordei habet ordei virtuteꝫ: sed si ordeum frangitur moritur ibi virtus in eo: ⁊ est simile de hoc sicut de ordeo qd̄ si seminatur integruꝫ nascitur ⁊ trahit ad se humiditatem a terra. sed si frãgatur non nascitur. ⁊ hanc rõnẽ sumpsit Auer. colliget. 5. ca. 31. s. de ordeo auctoritate Auẽzoar. ¶ Ista contradictio leuiter tollitur. nam si vis aquã ordei magis nutritiuã vt de farina siue medulla grani ordei aliqd plus in aquã trãseat: opꝫ cõterere ordeũ. Si aũt vis aquã ordei magis medicinalem alteratiuã ⁊ abstersiuã sine nutricatione bulliat ordeuꝫ integrũ. Multi tñ auctores qñ ꝑcipiũt ordeũ ꝯfrãgi nõ itelligũt ꝙ rũpatur: sed ꝙ pistet̃ vt sepet̃ cortex ab eo: ⁊ sic itellexit Isaac.

¶ Et melior quideꝫ syrupus acetosus apud me est ille in quo ponit̃ zucchaꝝ in vase: deinde fundit̃ super ipsum acetum forte qd̄ fit de vino tante qꝫtitatis ne eleuet̃ suꝑ dorsum zucchari: imo dimittat ipsum discoopertum: deinde ponunt̃ sub vase carbones qeti ⁊ cinis calidus donec liquefiat zucchaꝝ in aceto sine ebullitione: deinde colligit̃ spuma ⁊ dimittit̃ vna hora cum multo calore donec misceatur zucchaꝝ cum aceto: deinde funditur super ipsum aque quantitas duoꝝ digitorum ⁊ bulliat vsqꝫ ad spissitudinem.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ in hoc syru. acetoso est ĩfrigidatio ꝑ aquaꝫ ⁊ acetũ: est ẽt humectatio ꝑ aquã ẽt aliqual'r ꝑ zucchaꝝ si non est antiquũ ⁊ ĩcidit ⁊ apit per acetũ ⁊ abstergit ꝑ zucchaꝝ ⁊ ẽt apit: ex hoc est pot' ꝯueniens in fe. ⁊ de hoc syrupo nos iã fecim' tractatũ singularẽ. dixit aũt acetũ qd̄ est de vino: qꝛ istud est magis ĩcisiuuꝫ ⁊ ꝓfundãs plus. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ lꝫ ponat̃ hic aceti qꝫtitas qua infundat̃ ⁊ zucchaꝝ remaneat discooptũ: tñ opꝫ in cõpositiõe hui' syrupi ꝯsiderare hoium nãs: vt dĩ. 5. cañ. tract. 6. Sicut eñ hoies diuersificant̃ in vsu vini: vñ qdam possunt vti puro ⁊ qdã non: sic ita est de vsu aceti ⁊ reꝝ acetosaꝝ: ⁊ ideo opꝫ facere syrupũ acetosum diuersum in acetositate ſm diuersitatẽ hoium: ⁊ est intentio Gal. 4. de regi. sani. ⁊ Serap̄. 7. practi. cap̄. 33. Hic igit̃ syrup' qui ponit̃ hic est vsualis ⁊ cõis cõpositionis: ⁊ quando vteris eo potes plus vel min' ponere de aqua vt virtus aceti plus vel minus frangatur: ⁊ illa nos scripsimus super quinto cañ.

¶ Et aggregare syrupũ acetosuꝫ ⁊ aquã ordei sil' est illaudabile: qm̃ corrumpit aquã ordei ſm plurimũ.

¶ Hic ponit cañ. in vsu istoꝝ potuum.

Dub^m 6^m ¶ Dubitat̃ vtrũ sit ꝯueniẽs miscere syrupũ acetosum cũ aq̃ ordei. ¶ Uidet̃ ꝙ sic per Aui. lib. 3. fen. 1. cap̄. de frenesi. vbi ꝯcedit aquaꝫ ordei cũ oxymelle. Amplius statiꝫ ĩfra docet miscere cũ aqua ordei paꝝ aceti: sed si ꝯcedit cum ea misceri acetum: igit̃ multo magis ⁊ zucchaꝝ ⁊ aquam: sed syrupus acetosus nõ est aliud nisi ista tria. ergo ⁊c̃. Amplius infra caplõ de flegmatica febre ꝯcedit hãc mixtionẽ. Amplius Gal. ꝑ alimentoꝝ cap̄. 5. docet ptisane misceri acetũ. ¶ In ꝯtrium Aui. ¶ In hoc est multiplex modus dicendi. Quidaꝫ dixerũt ꝙ nõ debẽt ista misceri: qꝛ sunt diuersi potus: sic igitur cibaria diuersa non debemus miscere vt lib. 1. fen. 3. qa nõ bene digeruntur: sic nec diuersos potus. Ista solutio non satisfacit qa diuersiores syrupos qꝫ sit aqua ordei ⁊ syrup' acetosus tota die miscemus. Et cum dicitur ꝙ nõ debemus miscere diuersa cibaria. Dicẽdum ꝙ verum est multũ diuersa. vnde digestio corrumpat̃: sed aqua ordei ⁊ syrupus acetosus satis cõueniũt in abstersione aperitione ⁊ ꝓuocatione ⁊ ĩfrigidatione. ¶ Alij dixerũt ꝙ cũ aq̃ ordei põt misceri paucus syrupus acetosus ⁊ nõ multus. Cõciliator vero dĩa. 169. solutionem ꝑdictaꝫ cõfirmans ⁊ ab ea inchoans dat cãꝫ quare nõ debemus miscere ista: quia opationes eoꝝ cõfunduntur: qa syrupus acetosus diuidit ⁊ sequestrat materias ⁊ ꝑparat eas ad expulsionẽ: aqua vero ordei abluit qd̄ incisuꝫ est: abstergit ⁊ educit per sudorẽ ⁊ ꝓuocationẽ vt statim Aui. ponet. Hec solõ non placet: quia lꝫ diuisiuum materieꝝ posset premitti eductiuo: tamẽ simul possunt misceri. Preparatio eñi non impedit eductionẽ: vñ videmus ꝙ nostri auctores faciũt medicinas cõpositas que sunt subtiliatiue diuisiue ⁊ eũatiue mãeꝝ sicut apꝑet in syrupo de eupatorio ⁊ epithimo. Halyab. vero tertio practi. ca. 12. s. de cura tertiane: dicit ꝙ nõ dꝫ misceri squigibin. s. syrupus acetosus ⁊ aq̃ ordei: ĩmo nec statim post ipsaꝫ dari añqꝫ digerat̃: facit eñi illã descẽdere a stomacho: ⁊ sic corp' nõ pascit̃ ab ea laudabiliter. ¶ Hec solutio est quaꝫ dat Dy. Dicit enim ꝙ aqua ordei vel est cibus: vt illa in qua est de corpore ordei: ⁊ ista non debet misceri cuꝫ syrupo acetoso: quia syrupus acetosus est causa ꝙ descendat indigesta ⁊ non nutriat: ⁊ hanc dicit esse intẽtioneꝫ Gal. tertio regimi. acutorum cõmen. 2. Uel aqua ordei est potus solum. s. potus medicinalis alteratiuus: ⁊ talis potest misceri cum syrupo acetoso: sic enim non est inconueniens misceri syrupum acetosum ⁊ aquaꝫ ordei: ideo dixit Dynus precepit Rasis. 9. Almansoris cap̄. 67. s. de dolore epatis dare syrupum cum aqua ordei: sed si velles ab aqua ordei effectus ⁊ operationes distinctas debet precedere syrupus acetosus: ⁊ postea dari aqua ordei. ¶ Nos auteꝫ iam dedimus hic duas solutiones. ¶ Prima est sicut solutio Dy. ꝙ si aqua ordei detur gratia cibi nõ debet cõmisceri in ea syrupus acetosus in dosi sufficiẽti ne faciat illã descendere: ⁊ si Gal. misceat cum ptisana acetum debet intelligi parum ꝙ sit incisiuum aut prohibitiuum inflãmationis: ⁊ nõ sit tãtuꝫ ꝙ illam descendere faciat. Si autem aqua ordei detur gratia medicine alteratiue potest secuꝫ misceri syrupus acetosus ⁊ potest ab ea separatus dari vt apparebit. ¶ Alia solutio nostra est: ꝙ si est timor de acetosatiõe aque ordei: ⁊ ex hoc timeatur ab ea nocumentum non debet secum misceri syrupus acetosus: qꝛ facit eam aptiorem ad hoc: ⁊ hoc innuit infra cap̄. de cura flegmatice febris. ⁊ quia cõmunitas hominum est plenorum stomachorum suffocatorum in calore sub multa materia ꝓpter multã malitiam regiminis modernorum: ideo plurimuꝫ timet̃ de hac acetositate que est mala acetositas: ⁊ ideo cauemus mixtionem eorum: ⁊ hoc est qd̄ Aui. ĩtellexit cum dixit. Qm̃ syrupus acetosus corrumpit aquã ordei ſm plurimum. s. qꝛ facit illam acescere. dixit ſm plurimũ. qm̃ in aliquibus ignei stomachi non faceret hoc vñ infra in stõcho calido cũ aq̃ ordei docet miscere paruꝫ aceti.

Dub^m

¶ Et non opꝫ vt detur in potu aqua ordei cum siccitas nature adest: ĩmo ante ipsam fiat clystere.

¶ Hoc potest intelligi de ptisana que aqua ordei nominatur: et hoc verificatum est supra in principio precedẽtis capituli: ⁊ est dictum Hippo. primo regiminis acuto. tex. cõmẽ. 32. ⁊ potest intelligi de aqua ordei que est potus medicinalis: ipsa eniꝫ hꝫ virtutem abstergẽdi ⁊ lauandi supfluitates quas ꝯducit ad loca fecum: prohibite ergo ab exitu ꝓpter fecum obuiationẽ nocebunt vaporãtes aut mote ad venas quare ꝑmittatur clystere.

¶ Or si acetet in stomacho detur in potu qđ de ea est magis subtile. Or si acetet coquatur cuȝ ea radix apij ⁊ eius simile. Si vo acetat iterũ: tunc necessarium est vt misceatur aliquid piperis cũ ea proprie: qñ materia nõ est vehementis subtilitatis ⁊ caliditatis.

¶ Hic est tertius cañ. in quo docet obuiare ꝯuersioni aque ordei in acetũ: est enĩ ipsa de reb⁹ aptis ad hoc ex mõ substãtie ⁊ cõplexionis si recordaris sciẽtie saporis acetosi. Primo igiť eligit subtiliorẽ partem: q2 citius penetrat ⁊ hȝ plus de virtute abstersiua subtili. Scđo addit sibi res calidas que augẽt sibi calorẽ ĩ stõcho: vnde minus fit acetositas: ⁊ ista calida vt apiuȝ ⁊ piper ꝓsunt: si mã febris nõ est calida subtilis: ĩmo hȝ de grossitie.

¶ Et quãdo multiplicatur eius inflatio: tunc misceať cum ea ad calefactos parum aceti vini acetosi.

¶ Hic est q̃rtus cañ. Credunt aũt aliqui lr̃am debere dicere parũ vini. s. ad resoluẽdũ ventositatẽ ⁊ exponunt ad calefactos. i. ad febrientes. Textus ille aũt iacet sic. 17. ꝯtinẽ. ca. 4. s. de febre sanguinea in fine. auctoritate megehai. i. adiuuãtis. qñ vis ꝙ deficiat inflatio aque ordei: pone in ipo aliqđ de aceto vini: ⁊ ꝓprie ad calefactos. Accidit enĩ ꝙ fortis calor facit ipaȝ euaporare: vñ inflat. acetũ aũt ⁊ ꝓp̃e acetosuȝ. s. de vino acetoso ꝓhibet eã euaporare ꝓhibẽdo aptitudinẽ ĩflationis: ⁊ facit cũ h̃ ipam cito penetrare ad vrinã vel sudorẽ vel egestionẽ. In qbusdã tñ alijs corporib⁹ nõ calefactis acetũ adderet ad inflationẽ: vnde tertio cañ. fen. 20. capitulo de priapismo. acetosa quandoqꝫ inflãt. causa hui⁹ nota est.

¶ Veruȝ cum syrupus acetosus in potu datur incidit humores ⁊ p̃parat superfluitates ad expulsioneȝ. Et tu ꝯsequẽter post duas horas da aquã alchist ordei subtilẽ predictã: vt abluat qđ incisit ⁊ abstergat id ⁊ extrahat ipsum per sudorem ⁊ prouocationem.

¶ Hic est quintus cañ. Hinc accipe ꝙ aqua ordei que est potus: ⁊ hanc vocat aquã alchist subtilẽ ⁊c. lenit ventrẽ: qđ intelligit cũ dicit abluat ⁊ abstergit ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ sudorẽ vt p3. hinc etiaȝ accipe ordinem ⁊ syrupi acetosi ⁊ aque ordei: ⁊ apparet ex dictis supra: ⁊ tempus sue operationis quia. 2. horas.

¶ Et nõ est nocumentũ si detur in potu syrup⁹ acetosus apud cenã cũ iam separatus est cib⁹ a stomacho.

¶ Hic est sextus cañ. Ubi habeť ꝙ ẽt apđ. i. post cenã. s. iã digõne cõpleta põt dari syrupus acetosus: ne ante hoc faciat cibũ ĩdigestum descẽdere. Alij vo exponunt apud cenã. i. ante cenam cũ separatus est cibus. s. prius ⁊c. ⁊ est sermo etiam verus.

¶ Et quãdoqꝫ est necessariũ vt premittatur iulep ante aquam ordei vt addat in humectationẽ: ⁊ illud est cum vides siccitatẽ dominantẽ super corp⁹ ⁊ linguã.

¶ Hic est septimus cañ. Cõsiderãdũ ꝙ ante põt dicere ordinẽ: ita ꝙ prius deť iulep: vt quasi remolliat mãm: ⁊ corporis ariditatẽ: ⁊ postea deť aqua ordei lauatiua ⁊ ꝓuocatiua. de p̃parantib⁹ igiť aque ordei operationẽ est syrupus acetosus in qbus nõ queritur humectatio sed mãerũ incisio: ⁊ nõ determinauit q̃to tp̃e post iulep deť aq̃ ordei sicut fecit in syrupo acetoso derelinquens h̃ forsan tue estimationi: ⁊ forsan ꝙ ẽt post duas horas aut parũ plus. Põt ẽt ly qñqꝫ. dicere p̃electionẽ. i. deť iulep ⁊ nõ deť aqua ordei: q2 multomagis humectat: q2 zuccharũ humidũ est ⁊ ordeũ siccũ.

¶ Et quandoqꝫ est necessarium vt premittatur ante ipsam ad liniendum naturam aliquid de tamarindis ante illud per duas horas.

¶ Hic est octauus cañ. Cuius necessitas erat: q2 supra premiserat clystẽ: sed qñqꝫ opȝ p̃mittẽ lenitiuũ qđ supiores p̃tes leniat ⁊ mũdificet a mãeb⁹ q̃s aq̃ ordei nõ potuisset educẽ: nec ẽt clystere: ⁊ iđ dabis tamarindos. Nos aũt pulpa cassie in h̃ casu plus vtimur.

Dub^m 7^m ¶ Dubitať vtrũ in mane debeam⁹ p̃mo dare syrupũ acetosuȝ simplicẽ q̃ꝫ faciamus clystere. ∇ Videť ꝙ p̃us debeamus dare syrupũ: q2 in syrupo acetoso est timor de excoriatiõe: s3 minor timor erit si deť anteq̃ꝫ fiat clystere. nã debilitat intestina ⁊ mũdat ea ⁊ facit ea p̃parata ad ĩpressionẽ syrupi acetosi vt excorieť. Ampli⁹ syrup⁹ acetosus p̃parat mãs ad euõnẽ: igiť clystere post illud seq debet. ∇ In ꝯtrariũ q2 p̃mo regi. acut. tex. cõmẽ. 33. p̃cipiť ꝙ si op⁹ fuerit flõmia vel clysterys nõ deť prisana sed illa fiant p̃us: vt ẽt supra dixit Aui. q̃re sic videť de syrupo acetoso. Amplius Aui. p̃mittit clystere ante aquã ordei: ꝑ multomagis ante syrupũ acetosum. ∇ Dõm ꝙ hic est sermo de clysteri lenitiuo de quo dictuȝ est cap̃. de cura putridaruȝ. ⁊ dico ꝙ si sit est necessitas vtriusqꝫ. s. syrupi acetosi ⁊ clysteris ꝓpter fecum p̃ñtiã p̃mitti d3 clystere. Ratio est: q2 vel statim potato syrupo ĩpones clystere: ⁊ h̃ facit agitationẽ syrupi in stõcho ⁊ descensum eius anteq̃ꝫ operať. Vel ĩpones clystere post per vnã horã vel per duas horas: ⁊ tunc syrupus acetosus poterit mãs mouẽ que nõ habẽtes viã nocebũt. Et sic posset ꝓbare ꝙ syrupus acetosus cõpositus non debeat p̃mitti ante clystere: q2 mãs quas ĩuenit in ĩtestinis posset facẽ penetrare per venas: melius igiť est ꝙ p̃mo in mane tẽpestiue clystere fiat ⁊ mũdatis ĩtestinis deť syrup⁹ acetosus simplex vel cõpositus: vt materie que mouẽtur a syrupo inueniant intestina lenita apta cursui ⁊ non retineanť super feces aliquo tempore. Similiter syrupus acetosus compositus nõ inueniat materias malas purgandas per clystere: sed inueniat intestina munda vt possibile est. Si autem aliquis medicus sit bone estimationis qui cognoscat tempus in quo syrupus acetosus preparauit materias ⁊ abstergit iam aliquas ex eis versus intestina: ⁊ illo tempore occurrat cum clysteri: ita ꝙ non sit periculum de mora superfluitatum motarum: dico talem medicum posse premittere syrupum ante clystere. ∇ Ad contrariũ dicendum. Ad primũ ꝙ nõ est bonũ securare a nocumento excoriationis per nocumentum retentionis superfluitatum super feces. ∇ Vel dicendũ ꝙ factio clysteris ante syrupuȝ acetosum securat ab excoriatione plus q̃ꝫ si nõ fiat: quia dimittit intestina lenia: verbi gratia per oleum vio. ⁊ cassiã: ⁊ facit ꝙ materie male ⁊ acetosus syrupus nõ morẽtur ibi. ∇ Ad secundum dicendum ꝙ materias quas euacuationi preparat syrupus acetosus educit natura vel aqua ordei vel aliquod clystere qđ alio modo fiet ꝑm materias quas syrupus acetosus abstergit versus intestina educet cum adiutorio clysteris qđ precessit. ꝙ si starẽt in intestinis supra feces siccas in toto tempore in quo clystere illas non educeret: possunt ledere valde per citum recursum ⁊ euaporationẽ: tue tamẽ estimationi dimitto hunc ordineȝ.

¶ De curationibus febriũ acutarũ. Cap. 10^m.

Quod dictum est de regimine lenificationis ⁊ prouocationis ⁊ sudationis ⁊ digestionis: deinde euõnis cũ medicina post illud: ⁊ qđ dictum est de cibatione post ipsum est illud quod oportuit nos rememorare hic.

¶ Quia febres acute sũt timorose valde: ponit earũ regimẽ generale. Et primo ad materiã. Scđo ad ipsam febrem. ibi (At modi.)

¶ Considerandum ꝙ sicut vult rememorari de regimine lenitionis ⁊c. ita ẽt de regimine per flõmiaȝ ⁊ forsan ꝙ omisit: q2 febres acute de qb⁹ est ꝑmo sunt febres multe inflãmatiõis: ⁊ iste vt plurimũ sť cholice vt ĩ qb⁹ ratio cõpetit flõmia: ⁊ ꝑ se nõ ꝯuenit eis.

¶ At modi extinctionis vehementie caliditatis sunt cũ infrigidatione aeris. Et cũ infrigidatione cibi. Et cũ epithimatib⁹ ⁊ emplastris. Et cũ medicinis. Et cũ retentione eoꝝ que sunt sicut mucilago psilij ⁊ mucilago granoꝝ cydonij ⁊ succus portulace ⁊ succus liquiritie in ore vt sedeť sitis. Nã assiduare gutturi patientis egritudinẽ calidã aliquid vt remaneat os humidũ ⁊ nõ exiccetur in curis est iuuatiuum valde. Et qñqꝫ iuuanť ꝑ administrationẽ clysteris facti ex succo melonis indi ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ portulace cũ oleo ro. ⁊ cũ aliquãtulo cãphore iuuamẽto maxio.

¶ Festinat Aui. ad cañ. curationis acutarũ quantũ ad intentionẽ que est ad parteȝ febris que est infrigidatio: ⁊ hoc quia in acutis multum oportet intendere ad hoc: ⁊ in hoc compleť qđ videť diminutũ in cap̃. de cura putri. in vniuersali. Et primo premittit sex modos extinctionis caloris febriũ acutarũ ⁊ declarat duos de illis. Secundo exemplo declarat alios modos. ibi (Et oportet.)

Dubiũ p^m ¶ Considerãdũ ꝙ de liquiritia qđ est an sit cõplexionis calide vel frigide: tñ. 3. cañ. fen. 2. ca. de paralysi. succus liquiritie poniť ĩter res habẽtes aliqđ ĩfrigidationis: ⁊ nõ est dubiũ ꝙ etiã ꝓpter sui humiditatẽ põt reprimere acuitatẽ cholere: tñ sua dulcedo facit ipm odiosum acute febriẽtib⁹: ⁊ inflãmatio que qñqꝫ fit in eo forti calore febrili. Aui. etiã fen. 10. cap̃. de medicinis ꝯseruãtib⁹ lenitionẽ pectoris trac. 2. ponit succũ liquiritie ĩter medicinas frigidas. ¶ Cõsiderãdũ scđo ꝙ guttur est ꝑs in q̃ sp̃ũalia ⁊ nutritiua cõicant: vnde ad partes gutturis multi veniunt vapores ⁊ multa fit in eo inflãmatio: ⁊ iđ humectari illud est cã ne fiãt vlcera: ne ẽt fiat asp̃itas in ligua: ⁊ ne fiãt limositates q̃ nociua sũt: vt appebit ĩfra cap̃. ꝓꝓo. ⁊ ꝯtẽperare ei⁹ calitatẽ ⁊ ariditatẽ est vtile vt tẽpereť calor p̃lmonis ⁊ stõchi q̃re est iuuatiuũ valde. reliq̃ sunt nota.

¶ Et oportet vt sit aer infrigidatus quãtum possibile

est: ⁊ eius infrigidatio est per prohibitionem frequentie: ⁊ per suspensionem flabellorum multorum: ⁊ per positionem niuis plurime. Et si domus est ꝓximi temporis ex quo linita fuerit luto: ⁊ ꝓprie illo in quo ponit loco palee cotuz papyri: tunc est melius. Et quandoqꝫ preparant in ea manationes vt fontium ⁊ rorationes: ⁊ currit in ea aqua dulcis. Aut stratꝰ eius est super lacunam coopertam cuz rheti: ⁊ est stratus supra quē dormit ex tabari ⁊ his similibꝰ. Et reliquus stratus est ex extremitatibus salicum ⁊ cydonioꝝ ⁊ myrti aspersis aqua ros. ⁊ maloꝝ ⁊ violis ⁊ nenufaris ⁊ ros. Et ponunt quādoqꝫ calathi in quibus sunt ordines de frustis fructuum boni odoris frigidoꝝ: sicut maloꝝ acetosoꝝ ⁊ cydonioꝝ ⁊ modoꝝ piroꝝ boni odoris: aspersis in aqua rosa. ⁊ maloꝝ ⁊ nenufare ⁊ salicibus super que sunt puluerizata sandali ⁊ rose ⁊ camphora: ⁊ sup que iā distillatū est paruz vini odoriferi: tūc est illud qd est vltimū. Hoc ergo est regimē aeris.

¶ Hec pars hꝫ partes quatuor sicut q̄tuor remāserūt modi infrigidādi ⁊ extinguēdi calorē acutarū febriū. Primo ergo docet ifrigidare cū ifrigidatione aeris. Scdo cū ifrigidatione cibi. ibi (Regimen aūt cibi.) Tertio cū epithimatibꝰ ⁊ cū emplastris. ibi (Epithimata.) Quarto cum medicinis frigidis. ibi (Et quandoqꝫ est.) ¶ Cōsiderandū ꝓhibitionē frequētie. Quidā rudes exposuerūt. i. ꝓhibendus est frequens anhelitus. Sed Aui. vult q ꝓhibeat hominū frequentatio ad infirmū: ipsi enī calefaciunt aerē. Et est qd dicit Gal. 10. tera. illo. cap. Pertranseamus cap. 8. vbi dicit ꝓhibētes iam multitudinē hoīum intrare: ⁊ enim calefaciunt domum. ¶ Considerādū q saraceni partiū Auicē. leniunt domos luto cōfecto cū paleis: sicut nos facimꝰ cū cemēto ex calce: ⁊ tales domꝰ nouiter linite cū calce nō sunt bone īmo vituperate a Gale. libro de vtilitate respirationis cap. 4. meliores aūt sunt valde que luto sunt linite ex ꝓpinquo tēpore: qꝛ lutū illud est humidius ⁊ frigidū in virtute: est enī illud lutū terra quedā tenax frigide cōplexionis: ⁊ si illud lutū est ꝯfectū cū coto papyri. i. cū coto iūci aquatici est melius: h cotuz est qd nascit in sūmitate iunci: qd dicit sic: qꝛ de illo iunco fiebant charte dicte charte papyri: lꝫ modo charte nr̄e dicant hoc nomine. Illud aūt cotū iunci est frigide cōplexionis: ⁊ ideo melius est lutū cū eo mixtū q̄ cū paleis q nō sunt fride cōplexionis. ¶ Cōsiderādū q multos stratꝰ ordinat Aui. vnū ex rheti super aqua. ⁊ aliū stratū ordinat ex pāno tabari. i. lini: minus. n. calefacit q̄ lana: vt. 3. Almāsoris cap. 24. ⁊ pmo cātice tex. cōmē. 120. Alij exponūt tabari. i. corio qd pōat sup illo rheti: ⁊ ex his similibus. s. rebꝰ nō calefacientibꝰ: ⁊ isti lecti apud eos sunt noti: vel ex his similibꝰ. s. sitibꝰ vniformibꝰ eq̄libꝰ: qꝛ nō iaceāt stratus lintea mina duplicata siue rugosa ⁊ ineq̄lia. Et reliquus stratus. Hic est alius stratus sup quo ꝓiecto corio: vel apud nos mataratio: posset poni infirmus ad quiescēdū ⁊ est stratus ex extremitatibꝰ salicū ⁊c. Calathus est spēs solatri. Sed videt q calathus sit aliqd vas vt canistrū vel modus tabule late: vbi ponunt iste res: ⁊ stāt in camera īfirmi. Uinū aūt odoriferꝝ ponit. vt portet virtutē istorum odoꝝ frigidoꝝ ad cor: ⁊ ideo est vltimū in bonitate. Et ex p̄missis accipe q malum est hos acute febrientes facere iacere in culcitra de penna: qꝛ multum inflāmantur.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Hic dubitat vtrꝫ in camera febriētis acute possint sterni folia populi. ꝟ Uidet q sic: qꝛ est arbor frigide cōplexionis. signū qꝛ nascit iuxta aquas: etiā qꝛ germina populi ponunt in vnguēto populeon: cuius virtꝰ est frigida. ꝟ In ꝯtrariū qꝛ populus est arbor cōplexionis cal'e. signuz fetor siue calidus odor cum acuitate que est in eius germine: ⁊ color citrinꝰ in eo. ꝟ Hec qō nō querit nisi cuiꝰ cōplexionis sit populus: ⁊ apparet ex. 2. cañ. q est cōplexionis calide ⁊ sicce. Inuenit enī populus in duplici nomine: qꝛ dicitur aurū romanū ⁊ nux romana lꝫ inueniat aurum absolute: forsan loquit tūc de charabe: vt diximꝰ ibi in scdo: igit nō debēt eiꝰ folia poni in camera febricitātium. ꝟ Ad ꝯtraria signa dōm q lꝫ iuxta aquas nascant vtplm fride herbe sicut salices: tn̄ nō semp he frigide inueniunt. pn̄t enī q̄nqꝫ nasci calide sicut acorus ⁊ herba que dicit zinziber caninū: ⁊ pupilla oculi. i. sanationes ⁊ multa alia silia. ꝟ Ad 2ᵐ dōm q in populeon ponunt illa germina ad tēperādū friditatē aliaꝝ medicinaꝝ sic in calidis medicinis ponit q̄nqꝫ opiū ad tēperādū illoꝝ calorē. Quidā v̄o voluerunt arguere q vnguētū populeon sit ꝟtutis alicuiꝰ calefactiue: qꝛ inūctio ex eo vētre vt circa vmbilicū ꝓuocat sudorē: vt Nicolaus d eo scribit.

vide in epta v^a [illegible] / Eplaꝝ manardi [illegible] / opinionis gentilis hic

¶ Regimē aūt cibi iam sciuisti: ⁊ si voluntas adest vt cū infrigidatione sit lenificatio: tunc det aq̄ cucurbite: ⁊ aq̄ melonis indi ꝓprie: ⁊ aq̄ cucumeris: ⁊ lactuca cū aceto est vltima. Et qd ꝯueniens est ad sedādū sitim eoꝝ est foca factum ex pane simile cuz aqua casei accepta ex dogo post colationē vehementē.

¶ Hic ponit modū extinctionis caloris acutarū per cibū. iā sciuisti. s. cap. de cibatione febricitantiū. q. d. oēs cañ. cibationis: ⁊ illuc recurre. Sed te volēte ifridare ecce cibaria hic ponunt. ¶ Considerandū q lꝫ isti fructus sint ꝓhibiti supra ante septimū diē intentione habita ad mām: tn̄ ꝯcedunt ꝓpter extinctionis necessitatē que p̄indicat vt supra diximus. eoꝝ aūt lenificatio ꝑ actualē humiditatē lauatiuā est nota: ⁊ cū hoc ēt ꝓuocāt. lactuca cū aceto est vltima. nō dꝫ ītelligi vltima in lenificādo: qꝛ lactuca nec est stiptica nec solutiua vt. 2. cañ. sed vltima. i. ꝯueniēs in remittēdo acuitatē caloris febricitātis acute. Foca est potus factꝰ ex aq̄ ordei ⁊ alijs q̄nqꝫ: vt q̄nqꝫ miscet panis ⁊ aq̄ lactis siue casei. i. serū. ⁊ dogo. i. lacte acetoso extracto butyro: qꝛ nō inflāmat: his potibus nos non vtimur: tamē de summa eoꝝ est potus dictus sicera vel sucalis vel ceruisia: ⁊ ideo sunt multi modi istius potus qui dicit foca: ⁊ vnū aliū modū habes libro tertio fen pma capitulo de cañ. curationis egritudinum cerebri in littera Gerardi extra.

¶ Et si adest volūtas vt cū sedatione sit retētio: tunc dent succus granati muzi ⁊ acetosi ⁊ aq̄ agreste ⁊ aq̄ mori d sceni ⁊ aq̄ acetositatꝭ lymonis n̄ salsi ⁊ aq̄ acetositatꝭ citri ⁊ q̄ st his silia: ⁊ aq̄ cerescu li ⁊ ē berberis.

Dubiū 3ᵐ ¶ Dubitat quō succus granati retinet ventrē cū supra ponat solutiuum in cap. de cura feb. putri. in gn̄ali. ꝟ Dōm q succus granati hic intelligit vinū granatoꝝ qd ifrigidat: sed qn̄ dicit retētio improprie loquit: qꝛ cōparatiue respectu cucumeris ⁊ melonis dictoꝝ in quibus est plus de lenificatione que nō est in vino granatoꝝ. ꝟ Uel dōm q ꝓuocādo vrinā stipticat: sed q ꝓuocet lege secundo cañ. ⁊ nō dixit hoc de granato dulci: qꝛ nō sic ifrigidat. Superius aūt loquebat de granatis expressis ⁊ pulpis eoꝝ in qbꝰ videt aliq̄ vis solutiua forsan comprimēdo: ⁊ si sic esset ꝓhiberentur in principio feb. sicut mirabolani: lꝫ forsan in illa expressione granatoꝝ cū pulpis nō fit tāta ꝓfundatio ad venas quanta est in mirabolanis: ⁊ tu ꝯsidera. Aqua. i. succus agreste ⁊c. ⁊ mora. s. non cōplete maturitatis de sceni. i. de illa ꝯtrata. lymonis nō salsi: qꝛ nō sic infrigidant. qd dicit de berberis ⁊ de alijs est notum.

¶ Epithimata v̄o ⁊ emplastra sint ex succis notꝭ ⁊ ꝓprie aq̄ ros. aut succo rosarū recentiū cū sandal' ⁊ cāphora ⁊ aq̄ coriādri ⁊ endiuie: cū istis enī est infrigidatio plurima ⁊ mucilago psilij cū aceto ⁊ aqua ros. est huius generis. Et embrocare epar cū infrigidantibus est res maxima ⁊ magis iuuans. nā cū equat est in eo maior ps rectificatiōis ⁊ fortasse rectificat aq̄ꝫ.

¶ Hic infrigidat cuz emplastro ⁊ epithimatibꝰ. Et pmo ponit ex qbꝰ fiunt. Scdo ponit cañ. ibi (Et embrocare.) Et hec ps hꝫ tres. Primo ponit cañ. in embrocatione epatis: ⁊ sic intelligit cordis. Scdo capitis. ibi (Et qn̄ illic.) Tertio iterū epatis. ibi (Et infrigida epar.) ¶ Cōsiderādū q sicut embrocatio. i. epithimatio vel cōsimilis infrigidatio epatis rectificat vrinā: qꝛ eiꝰ infrigidatio ꝑuenit ad venas: similr epithimatio cordis posset rectificare pulsum: qꝛ eius ifrigidatio peruenit ad arterias. Dixit aūt de epate: qꝛ cholera ⁊ māe acute eius virtute ⁊ de se ibi multum ꝯgregant.

¶ Et qn̄ illic est catarrus ⁊ tussis aut in capite eiꝰ est grauitas aut tensio sign̄at multitudinem vapoꝝ: q̄re opꝫ ne fundat sup caput aq̄ aut acetuz: imo occupet cū inclinatione capitis sup vapores aq̄ fm q dispositio facit illud necessariū. Si v̄o non fuerit catarrus neqꝫ aliqd eoꝝ que diximꝰ: tūc administra de embrocis ⁊ epithimatibꝰ que vis. Et nocibilior embroca in huiꝰ dispōne repletōis capitꝭ ē mulsio lactꝭ sup caput: fortasse. n. facit accidere apostema in capite ⁊ perdit.

¶ Hic pmo ponit dispōnes in quibus nō debemus embrocare caput: ⁊ in quibus debemus. 2° docet cognoscere. Secūda ibi (Et cognoscit.) ¶ Cōsiderādū q stāte multa repletiōe in capite: embroce ⁊ similiter inūctiones qbus querit infrigidatio febris restringunt materias ⁊ sunt causa apostemationis: q̄re ꝯuenientius est

vel aliquo solutiuo leui ⁊ aperitiuo pororũ fm ꝙ dispositio facit illud necessariũ: quia fm ꝙ materia in capite est multa vel pauca grossa vel subtilis fluxa tota vel adhuc in fluxu ⁊ fm ꝙ in reliꝙ toto corpe est repletio: vel nõ: opꝫ diuersificare ẞ aperitiuũ resolutiuũ: vñ aliqñ erimꝰ ꝯtenti solo vapore aque calide pure: ⁊ aliqñ decoquimus cũ ea camomillã ⁊ aliqñ alia. Si ꝟo nõ fuerit ⁊c. q: nõ sit in capite spãlis repletio: ⁊ apparet in capite necessitas extinguẽdi flãmã capitis: administra tũc de embrocis ⁊ epithimatibꝰ que vis. Et nocibilior ⁊c. Q: lac inuiscat ⁊ crustã facit: vñ oppilat ⁊ retinet mãs quaꝝ querit euaporatio. Nos aũt dissoluimꝰ iam qõnes de positione lactis ad caput sup ꝑma fen tertij libri.

¶ Et magis salua horaruꝫ embrocationis capitis cũ repletione eius est vt sit vapor cholericus non humidus: immo in huiusmodi hora fortasse non nocet applicatio lactis immo confert.

¶ Considerandum ꝙ vapor cholericus acutus posset esse multꝰ: vnde lꝫ inunctio cum oleo rosato vel violato vel nenufarino vel embrocatio similis virtutis conferat remouendo illius acuitatẽ vel malitiam: tamen retinendo multitudinẽ eius posset nocere: ⁊ ideo dixit fortasse. ⁊ iuuabit te qð diximus super fen prima tertij cañ. cap̃. de cura sode in febribus. ⁊ cap̃. de cura sode per cõitatẽ.

[dubiũ 3m] ¶ Et cognoscit ex dispõne somni ⁊ vigilijs ⁊ humiditate superioꝝ partiũ nariũ ⁊ earũ siccitate. Cũ ḡ videris somnũ aut ꝓfunditatẽ somni aut humiditatẽ superioꝝ partiũ nariũ: tũc caue embrocationẽ ⁊ inũctionem: ⁊ stude in trahẽdo mãm ad inferiora: ⁊ cũ videris rubedinẽ in naso ⁊ facie vehementeꝫ: tunc nõ erit malum vt facias currere sanguinẽ ex naribus.

¶ Quod hic dicit est notum: ⁊ queratur complementũ huius sciẽtie infra capitulo de dolore capitis.

¶ Et infrigida epar cũ emplastris: ⁊ cũ infrigidas caue ne occurras cũ infrigidatione vehementi hora sudoris ⁊ resolutionis: imo opꝫ vt obserues illud: fortasse enĩ fit causa in elongatione egritudinis: lꝫ qñꝗ sit longitudo egritudinis saluior ꝗ ipsius acuitas.

¶ Hic redit ad canoñ. infrigidationis epatis vt compleat scientiam in illo. Et secundo ponit cañ. quendam. ibi (Et oportet.)

¶ Considerandum ꝙ hora embrocationis epatis est duplex. Una electa ⁊ est quando materia est in via resolutionis ĩmo iam euaporat. verbi gratia quia iam sudauit infirmus. Alia est coacta et est quacũꝗ hora vides necessitatem extinctionis fortis caloris quod prius eligimus ꝗ infirmum arefieri.

[Dubiũ 4m] ¶ Et ex his soluit questio de qua medici frequenter garriunt: an in feb. putri. debeamus epithimare epar ⁊ cor cũ infrigidantibus anteꝗ sint facte euacuationes. In hoc enim medici sese mordẽt. ℟ Et dicendũ ꝙ nõ debent regulariter epithimari: quia huiusmodi epithimata prohibent euaporationem. Si tamẽ distemperantia caloris est multa de qua plus curamus ne infirmus ab ea resoluatur: vel fiat ethicus vel paretur ad hydropisim: tunc epithimamus quãuis nõ precesserit euacuatio: ⁊ quãuis sit hora resolutionis materiei: quia nocumentum quod sequitur ex hoc est prolongatio sola quod prius volumus ꝗ velimus infirmum mori. Et vtilitas aliquando epithimatum frigidorum est etiam materierum calidarum subtilium rectificatio ⁊ digestio scias hoc.

¶ Et opꝫ vt caueas in febribꝰ acutis casuꝫ rasure: qñ addit in debilitate virtutis ⁊ terret nã a receptiõe superfluitatũ ad itestina ⁊ ab expulsione eaꝝ ab eis ꝑꝑ victõiã supfluitatũ: ⁊ fortasse reddũt supfluitates ad supiora ⁊ ledũt hypocũdria ⁊ inflãt ea ⁊ ledũt caput.

¶ Hic cañ. est notus. Reperit autem duplex lr̃a. Una que dicit ꝓpter victoriã. i. q: vincunt ⁊ ledunt. Alia nõ propter victoriã. i. non expellit natura superfluitates ad intestina abrasa ⁊ dolorõsa nisi multum exuberent ⁊ vincant: sicut habẽs vlcera virge nõ mingit nisi qñ multa quantitate vrine vincit ⁊ mingit inuoluntarie.

¶ Et quandoꝗ est in potu papaueris iuuamentum mirabile in inspissando materiam subtilem quare digerit: ⁊ in faciendo somnum.

¶ Hic ĩfrigidat febriẽtes acute per potus medicinales ⁊ est cañ. 17. ꝯtinentis. 4. cap̃. auctoritate Philareti: ⁊ est sermo de syrupo de papauere simplici. s. sine fabba: de quo eunti dormituꝫ damus vnciam vnam ⁊ mediam cum aqua frigida si nobis videt.

¶ Rememoratio accidentium que difficilia sunt in febribus acutis. Cap̃. 11m.

Loquamur itaꝗ in primis de accidentibꝰ que vehemẽtia fiũt in febribus ⁊ de curatione eoꝝ: ⁊ festinemꝰ ad distinguẽdũ febres acutas: ⁊ hec qdẽ accidentia sunt sicut rigor ⁊ frigus ⁊ horripilatio: ⁊ sicut sudor plurimus: ⁊ sicut fluxus sanguinis nariũ superfluus: ⁊ sicut vomitus laboriosus ⁊ fluxus ventris debilitãs: ⁊ sicut sitis que nõ toleratur: ⁊ sicut profunditas somni plurima: ⁊ sicut vigilatio inseparabilis: ⁊ sicut asperitas lingue ⁊ offuscatio oris: ⁊ sicut sternutatio continua ⁊ dolor capitis prauus ⁊ tussis frequens: ⁊ sicut casus appetitus ⁊ bolismus: ⁊ sicut appetitꝰ caninus frigus ⁊ singultus.

¶ Post curã generalẽ putridarũ ⁊ acutarũ: ⁊ post cañ. cibationis in eis loquit de remotione accidentiũ que accidũt acutis plus: lꝫ in alijs febribꝰ possint accidere: ⁊ q: accidẽtia dicẽda pñt seq plurimas febres ĩmo oẽs: lꝫ plurima ex eis sequant acutas: ideo determinatio de cura accidentiuꝫ est quodãmõ cõmunis ad spãles curationes febriũ. Gal. aũt cũ ꝯsiderauit. 12. de ingenio sanitatis. accidentia esse post febres posuit earũ curas post illas. Et ex his soluunt multe qõnes pueriles quas hic qñꝗ excitauimus.

¶ De regimine rigoris ⁊ horripilationis cum superfluunt. Cap̃. 12m.

Quod est de ẞ sequẽs sudorẽ rectificat velociter ⁊ nõ ĩdiget regimine. Et cretico nõ opꝫ vt ꝯtrariũ fiat per remotionẽ. Et non est de illis que debilitant ⁊ que faciunt aliud.

¶ Quot aũt sunt accidentia tot partes hꝫ. Sunt aũt accidẽtia que enumerat. 22. ⁊ incipit a regimine rigoris ⁊ curã ponit. Et primo ponit quis rigor est cui nõ debet intẽdi: q: est rigor post sudorẽ ⁊ rigor creticus: q: rigor creticus nec debilitat nec aliud facit. s. de molestia vel additione morbi ĩmo cessat: ĩtellige de cretica crisi: q: habet praua accidentia: quãuis sit ad salutem.

¶ Sed dubitat: q: rigor post sudorẽ videt malus: vt dicit afoꝛ. 4. 7. ꝑti. In sudore rigor malus. igit ꝯbet regi. Quidã credũt vt Frãciscus de pedemontiũ ꝙ ille rigore in sudore nõ debet regi: q: parum durat lꝫ sit malus. Nos dicamus ꝙ rigor de quo hic loquit Auicẽ. nõ est ille de quo loquit afoꝛ. Hip. q: ille est in sudore ⁊ est malus ⁊ indiget regimine: sed rigor de quo loquit hic Auicen. est rigor finito sudore: de quo loquit infra fen. 2. cap̃. de narratiõe signoꝝ bonoꝝ: cũ dicit. Horripilatio accidẽs post eũonẽ de signis est bonis. Q: aũt horripilatio posset dici rigor supra diximus.

¶ Et qñꝗ sedat cum ligatione extremitatum ⁊ fricatione facili: ⁊ cũ calefactiõe cooperture ⁊ cũ vnctione de oleo de anheto aũt de camomilla si ĩdiget eo.

¶ Hic ponit regimen rigoris indigentis regimine siue curatione. Et primo ponit leuem curam que competit leui ex eis. Secundo fortiorem curam que competit fortiori. ibi (In fortiori.)

¶ Consideranduꝫ ꝙ in corporibus quibusdam sensibilibus multũ rigor est accidens molestum: ⁊ sunt in eo tria molesta. Quandoꝗ quibusdam est fortis frigiditas. Et quãdoꝗ quibusdam est fortis concussio. Et quandoꝗ quibusdam est malus sensus punctionis. Fricatio aũt ⁊ coopertura mouendo calidũ ad extra quãdoꝗ sedant ista: ⁊ quãdoꝗ opꝫ inungere cum oleis que dicit.

¶ In forti autem quando perseuerat siue sit in febribus siue sit in alijs oportet vt ligent extremitates in locis plurimis ⁊ inũctio fiat cum oleo camomillino ⁊ radice lilij: ⁊ sunt de hominibus qui confortant illud cum eis que sunt sicut cardamomũ ⁊ castoreum ⁊ rutha ⁊ sceba ⁊ calamentũ ⁊ baurach ⁊ piper ⁊ piretrũ. Et quandoꝗ pertransit illud ad administrãdũ linimenta ex synapi ⁊ asa fetida. Et quãdoꝗ decoquuntur medicine iste in aqua deide coquit in eo aliquod oleuꝫ. Et aqua eruce fortis est in hoc capitulo per se sola aut cum oleo aliquo qð decoquit cum ea. Et si

militer decoctio ozimi ⁊ aqua eius.

¶ Confectio olei boni.

¶ Sumanť anhetũ siccuȝ ⁊ myrra ⁊ rutha ⁊ calamentũ ⁊ piper ⁊ piretrũ ⁊ decoquanť in vino decoctione vltima: deinde decoquať colatũ in tãto q̃tũ est medietas eius de oleo sisamino vsquequo ꝯsumať aq̃ ⁊ remaneat oleũ ⁊ administreť inũgendo. Et de oleis fortibus in eis in tali q̃lis est rigor q̃rtane est oleũ de costo ⁊ oleũ de sceba ⁊ oleũ de abrotano ⁊ oleuȝ de lilio ⁊ oleũ de myrra ⁊ ponať in vncia vna olei pondus. ʒ. iij. piperis ⁊ sexta. ʒ. j. piretri tritoruȝ: ⁊ administrenť absinthiũ decoctũ cũ oleo aliquo aut oleũ oliue in quo decoctũ est apiũ. Et introitus in oleũ leuis caliditatis est iuuatiuus valde. Et fortasse necessarie sunt potiones. Et multotiẽs sedať cũ aqua calida leuis caliditatis: ⁊ cũ incuruatione super vaporẽ eius. Et q̃n nõ sedať per id si mã est grossa decoquanť in aqua anisum calamẽtũ ⁊ semẽ apij ⁊ mastix ⁊ eruca ⁊ anhetũ ⁊ his siľia. Et balneeť in aq̃ in q̃ decocta sũt ea que sũt sič sceba ⁊ abrotanũ ⁊ calamẽtũ ⁊ anhetũ ⁊ squinãtũ ⁊ rutha ⁊ sansuc⁹ ⁊ costus ⁊ semina calida.

¶ Primo ponit modos sedandi rigorem cũ rebus ab extra. Scđo cum rebus assumptis. ibi (Et oẽs medicine fortis ꝓuocationis.) ¶ Prima hȝ tot quot ponit res ad hoc iuuantes: ⁊ nõ laborem⁹ in diuisione sine alijs: quia est rigor sine febre vt supra est scitum.

¶ Sceba q̇dã dicunt ꝙ est sticados. Alij ꝙ est spẽs absinthij: ⁊ putať ꝙ sit sandonicũ dictũ ab illa villa: vt Gal. 6. de simplici medicina cap. 1. s. de abrotano in fine. ¶ Consideranduȝ ꝙ ex his oleis ⁊ vnguentis debẽt inungi spina ⁊ loca que plus rigore molestanť.

¶ Et omnes medicine fortis ꝓuocationis sedant rigorem. Et de medicinis sedãtibus rigorem maximũ in quartana ⁊ similib⁹ sibi est: vt bibatur de costo aureus vnus cum aqua calida. Et de agarico quãtũ de ipso in aqua calida. Et in agarico est iuuamẽtum. Et quãdoq̧ poniť cũ eo parũ opij: quoniã facit dormire ⁊ facit sudare ⁊ ꝓhibet vehementiã rigoris ⁊ alia. Et iterum ireos quãtitas aur. j. in aqua calida.

¶ Et oẽs medicine fortis prouocationis scilicet vrine vel sudoris ex applicate: ⁊ est ps ꝯtinua cũ p̄cedẽti: vel fortis ꝓuocationis. s. vrine vel sudoris potate ⁊ est notũ: ⁊ est pars in qua incipit ponere medicinas que intus sumuntur ⁊ primo simplices.

Dubiũ p̄m ¶ Dubitatur quomodo concedit agaricũ in principio paroxismi: cum sit de medicinis solutiuis.

Dub^m 2^m ¶ Itẽ quõ opiũ facit sudare. ¶ Ad p̄m dicim⁹ ꝙ nõ vtimur agarico in q̃titate q̃ soluat: sȝ dam⁹. v. g. dracmã mediã. calefacit. n. ⁊ subtiliat mãs grossas: ⁊ excitatio quã facit ad vomitũ est vtilis: ⁊ proprie in p̄n⁹ q̃rtane. ¶ Ad 2^m dđm ꝙ opiũ per se nõ facit sudare: sȝ ꝓuocãdo somnũ vel remittẽdo p̄ũctionẽ qua virtus terrebať ab euũone. Uel dđm ꝙ hoc cõpositũ ex agarico ⁊ opio ꝓuocat sudorẽ per agaricũ ⁊ facit somnũ per opiũ. Et alia. s. nocumenta que seq̄ possunt ex vehementia rigoris vt verbi gratia syncopis.

¶ Et de cõpositis est tyriaca diatesseron ⁊ electuaria alia ⁊ diaciminũ ⁊ diacalamẽtũ ⁊ diapipereon ⁊ syrup⁹ de melle in q̃ feruẽt sič asa rutha ⁊ piretrũ ⁊ piper. Pillule expte q̃ danť in potu añ rigorẽ per horã vnã ĩfirmo erecto vel stãte sup̄ lectũ suũ vel scamnũ suũ ⁊ aere ei⁹ calefacto cũ igne ⁊ cooperimẽto: q̃m tẽperãt ip̄m aut ꝓhibẽt: q̃rũ ꝯfectio. ℞. storacis myrre opij opoponaci oĩum ana partẽ vnã: ꝯficianť cũ butyro ⁊ sit dosis ei⁹ q̃ȝtitas fabe. Et iterũ sumanť oppoponaci castorei dauci ase piretri opij ana partes equales fiat sicut primo fit. Descriptio bona. ℞. oppoponaci serapini aniuden ⁊ cymini carmeni ⁊ semis apij ⁊ piperis. ana aur. j. s. seminis iusquiami albi croci aristologie castorei euforbij myrre ameos zinziberis oĩum ana põdus tertie. ʒ. j. semis harmel piretri: oĩum ana aur. j. ꝯficianť cuȝ melle: ⁊ dosis eius sit auellana vna cũ aqua calida valde. Et fortasse est necessariuȝ in eo vt deť in potu vinũ calefactum ⁊ cibi calefacti.

¶ Ponit medicinas cõpositas. Et p̄mo alterãtes. Scđo cũ h̄ euãtes. ibi (Et soľo.) ¶ Infirmo erecto vel stãte h̄ fit vt videam⁹ si sit fortis: q̄ si eẽt debilis nõ posset ꝓcedi medicina opiata: vel fit vt pillule melius descẽdãt. Aniuden est herba de q̃ fit asa ⁊ vocať silfium a q̇busdã: ⁊ q̃nq̧ vocať siseleos: vt. 3. cañ. fen. 14. cap. de cura hydropisis. in fine. ⁊ Rasis in antidotario de medicinis ad caput. Harmel q̇dã dicũt ꝙ ẽ cicuta. Alij ꝙ est spẽs ruthe. Alij ꝙ est rutha agrestis: vt ĩfra fen. 6. cap. de cura morsus viperaꝝ. ¶ Cõsidera aũt in his medicis calidis ip̄ressiones subtiliationis mãe ⁊ calefactiõis ⁊ extractiõis ad exteriora ⁊ obtusionẽ sensus per opiũ. ¶ Et fortasse.) quasi dicat lȝ cib⁹ sit ꝓhibitus in aduẽtu rigoris: q̃nq̧ tamen cogit nos necessitas. s. casus virtutis cum illo.

¶ Et solutio ventris cũ eis que sunt sicut hyera ⁊ diacitoniten ⁊ diafinicon: ĩmo quando est rigor prauus ⁊ laboriosus ⁊ proprie sine febre dentur in potu pillule fetide: quoniam ipse sunt sanitas eius.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ ista soľo vẽtris põt ĩtelligi ꝙ fiat sedato rigore ⁊ nõ in actu rigoris ⁊ est certũ: ⁊ iste mediciẽ sunt note. Hyera enĩ est multarũ descriptionũ. 5. cañ. trac. 2. ⁊ tu elige quã vis s̄m mãȝ. Diacitonitẽ solutiuũ. 5. cañ. scribiť trac. 3. Diafinicon ẽt ibi scribiť ⁊ a Mesue: ⁊ dř a finichio. i. dactylo. Põt ẽt ĩtelligi ꝙ denť ista solutiua stãte rigore: ⁊ h̄ eẽt q̃n magnũ ĩminet p̄iculũ stante rigore: ⁊ nõ eẽt alia via nisi mãe euãtio: ⁊ fieret h̄ securius si non esset febris vt est rigor q̇ nõ calefit fact⁹ a flegmate vitreo: ⁊ iõ ĩdiget forti medicina vt sunt pillule fetide note ⁊ vsuales: ⁊ sunt scripte. 9. Almansoris cap. 7. s. de paralysi. Et ꝯsidera ꝙ si mãe hoꝝ rigoruȝ essent in p̄mis venis ⁊ circa stõchũ ⁊ intestina: vnde in illaꝝ euõne nõ esset labor magnus: vsus solutiuoꝝ dictoꝝ vt hyere diacitonitẽ ⁊ diafinicon eẽt magis ꝯueniẽs: ⁊ nos nõ habem⁹ alia experta ad rigoris vehemẽtiã nisi que hic scribunť. Quidã ṽo vtuntur in eo potu aqua vitis. s. aqua distillationis vini rubei ⁊c̄.

¶ Regimen sudoris superflui in febrib⁹. Cap. 13^m.

Oportet ne sudor cretic⁹ q̃ȝtũ poľe est restringať. Cũ aũt euenit necessitas ⁊ ꝑtrãsit terminũ: tũc opȝ vt euẽteť ⁊ ĩfrideť loc⁹. Si autem nõ excusat: tũc sup̄ istr̃m posit⁹ quo pueri vľ iuuenes solent in aere ꝯcuti cõmoueať in loco frido. Et nõ opȝ vt occupeť in exuccãdo illud q̃đ rorando egrediť faciẽdo exuccationẽ post exuccationẽ. Naȝ illud est occasio ad illud ꝓuocãdũ ⁊ multiplicãdũ: ⁊ fortasse attrahit syncopim. Nã ei⁹ abstersio addit in ip̄m ⁊ ei⁹ dimissio restringit ip̄m. Et opȝ vt inungas eũ cũ oleo rosato forti ⁊ oleo myrtino aut cũ oleo de salicibus aut cũ oleo de balaustijs: aut fiat oleum de aquis in quibus decoquunť cydonia pontica vel recentia ⁊ mala põtica ⁊ rose ⁊ balaustie ⁊ charabe cõtrituȝ sicut puluis q̇ app̄et in radio solis ⁊ similia q̃m restringit. Et q̃nq̧ restringit acetũ mixtũ cũ aq̃ ⁊ succus agreste ⁊ decoctio balaustiarũ ⁊ decoctio gallarũ ⁊ decoctio myrti: ⁊ succ⁹ salicis est mirabilis ⁊ aq̃ semperuiue. Et cũ res sit vehemẽs liniať cũ mucilaginibus frigidis ⁊ cũ gũmi ⁊ ꝓprie cũ emplastrať his duob⁹ ⁊ euentať. Et quãdo vehemens fit res opȝ vt ponať nix super extrema ⁊ sola sint in ea extrema aut balneeť cum aqua frigida si suffert eam.

¶ Quia creticus etiã si superfluit restringať. si enĩ virtus deficiat euãtio est cohibẽda: ⁊ si nõ tota exierit abũdãtia vt Gal. dixit prima afoř. cõmẽ. 3. Cũ aũt erit necessitas. s. restringẽdi sudorẽ q̇cũq̧ fuerit si superfluit: ⁊ hoc est q̃đ dicit. ⁊ pertrãsit terminũ. Dat igiť ingeniũ in restringẽdo sudorem per euentationẽ ⁊ cõcussionẽ in aere frigido. ⁊ ratio sumiť ab Aristo. problematum. 5. 36. ꝓblema-

te.corp⁹ enī nostrū expirat quēdā vaporē q circūstat ⁊ calefacit nos ⁊ aerē: ⁊ ꝯcussio sequēs aerē īnouat. Precipit ēt ꝙ nō abstergat, nā talis abstersio est cā vt sudor magis exuberet cui⁹ cāz dat Aristo. ꝓble.2. ꝓble.13. Nā sudor remanēs nō abstersus īfrigidat ⁊ similiter oppilat poros ⁊ iō ꝓhibet sudorez: ⁊ ꝓcipit fieri inunctiones notas oleo ro. forti. s. in h sicut est oleū rosatū onfacinum. Nos aūt iaz iuuamentū inuenimus in vsu ro. nouelle dādo de ea in die pleuresis in dña quadā que post febrē ꝯtinuā lentā sudauit diebus nouem cōtinuo. Alia que dicit nota sunt ⁊ cā eoꝝ ⁊c.

¶ Regimen fluxus sang. nariū sup̄flui. Cap.14^m.

Oportet vt nō ꝓpereꝛ ad ꝓhibēdū illū q creticus est q̄ztū poſ est. Cū aūt est necesse ꝓhibere fluxū sanguinis nariū in febrib⁹ acutis: tūc liga extrema ⁊ pone vētosas sup lat⁹ qđ sequiꝛ latus fluxus sanguinis nariū. Deinde cōsequēter adhibe regimen illius loci: fortasse enim possibile erit tibi vt infrigides ⁊ restringaꝛ per illud: ⁊ non ponas ventosa desuper. Et distilla in nasum aliquas distillationes predictas in capitulo fluxus sanguinis narium: ⁊ cū nō est prohibens aliquod infrigida caput cum infrigidantibus predictis in eo.

¶ Primo facit hoc. Scđo ponit cañ. quēdam. ibi (Et quandoq.)

¶ Cōsiderādū ꝙ curat sup̄fluū fluxū ꝑ fricatiōib⁹ ad diuertēdū. Et vētosis sup latus. s. epatis ⁊ splenis: qđ sequiꝛ q2 si ex nare dextra ponaꝛ sup epar ⁊ nos īuenimus in hoc iuuamētū ⁊ ponim⁹ vētosas magnas: ⁊ est laudatū īfra fen.2. Huius regimen loci. s. naris ponēdo que ad hoc ꝓcipiunꝛ fen.5. tertij cañ. Et fortasse possibile est tibi. s. vt īfrīdes. s. loca capitis vel loca hypocūdrioꝝ: ⁊ h esset regimē illi⁹ loci. Et nō ponas vētosas desuper: qđ dupl'r exponiꝛ. Primo. i. q̄uis sup loca hypocūdrioꝝ nō ponas vētosas sed solū illa loca infrigides ⁊ tēperes sanguinē: ⁊ sic poterit curari flux⁹: ⁊ si voluit hoc fuit q2 suspect⁹ erat de nocumēto splenis vel epatis si illuc trahunꝛ mãe. Scđo mō pōt exponi ꝙ ꝓhibeat vētosas poni desup. s. circa partes capitis vel colli: q2 trahūt sursum mãs ab infra ad caput. Et qñ nō est ꝓhibens aliqđ. s. catarrus vel sup̄fluus sanguis qui esset actu in parte: vnde īfrigidatio capitis nocet in fluxu sanguinis nariū: vt. G. dixit.5. de ingenio sani.6. cap.

¶ Et quandoqz aduenit patiētibus quartanaz fluxus sanguinis nariū: quare opz vt iuues cum facientibus fluere sanguinē ex naribus scitis: in ipso enim est sanatio quartane. Si vō superfluitatem timuerimus faciemus sicut illud quod fecimus.

¶ Cōsiderādū ꝙ q̄rtana de melācholia sanguīea. s. sanguini mixta vl' ꝯformi pōt curari fluxu sanguis ex nare sinistra: ꝓpterea q2 respiciꝛ mag' splenē. Scim⁹. ꝓ̄rez nr̄z curasse quēdā a fluxu tali sup̄fluo cū potu vini: cooptura pānoꝝ ⁊ ꝓuocatiōe sudoris. Hec tñ cura nō dz tētari nisi ꝑ virū bone estimatiōis qualē credim⁹ eū fuisse.

¶ Regimen vomitus qui accidit eis. Cap.15^m.

Creticus iteꝝ nō abscidaꝛ nisi apud nec̄itatē ⁊ ꝭm plīmū abscidaꝛ in eis per vomitū ⁊ per adiutoriū ei⁹ quo extrahiꝛ humor nociu⁹ sic̄ est syrup⁹ acetosus ⁊ aq̄ cal'a. Et qñqz est necessarium vt confortetꝛ virtus quare ponaꝛ loco syrupi acetosi puri syrupus acetosus cum seminibus.

¶ Prio ꝑmittēdo q nō debēt curari ꝑ ponit qđdā cōe regimē. Secūdo spāle. ibi (Et si hūor.) Primū dcm̄ verificaꝛ ex h ꝙ vomitus curat vomitū ⁊ fluxus fluxū vt.3. cañ. fen.16. cap. de cura colice.

¶ Cōsiderādū ꝙ si mã est ꝯueniēter habilis eductiōi sufficit ad cōplemētū eductiōis ꝑ vomitū syrup⁹ acetosus simplex cū aq̄ cal'a vt notū ē. Si āt mã ē grossa īdigēs fortiori diuisiōe ⁊ subtiliatiōe: tūc dareꝛ syrup⁹ acetosus cū semīb⁹ anisi fenicli ⁊ siliū. Et ꝯsidera ꝙ illa est cura nausee q̄ nō cessat ꝑꝑ mãm que dz expelli vomitu.

¶ Et si humor est imbibitus ⁊ grossus: tūc oportet vt fiat solutio dando in potu qđ est sicut aloes ⁊ hyera. Et qñ nō est imbibitus fortasse cōfert hyera ⁊ aloes.

¶ Hec est scđa ps ⁊ diuidiꝛ in q̄tuor. Primo ponit curā qñ est humor imbibit⁹ ⁊ grossus. Scđo qñ ībibit⁹ nō grossus. ibi (Et si est.) Tertio qñ nō est ībibit⁹. ibi (Et nō ībibit⁹.) Quarto spāliter ponit regimē cholerici ⁊ melācholici vomit⁹. ibi (Et qñ.) ¶ Cōsiderādū ꝑmo circa ꝑmā partē ꝙ iste humor ībibit⁹ grossus pōt esse de nā flegmatis ⁊ de nā cholere. vtpl'm enī hi duo hūores exuberant in stōcho: tñ plus vī ꝯferre qñ mã est fl'atica hyera ⁊ aloes: saltē q2 nō est suspitio de nocumēto calefactiōis. Dicit aūt aloes ⁊ hyera q2 ambo simul. solū. n. aloes nō sufficit in eductiōe grossioꝝ humorū sed opz vigorare illud cū spēb⁹ alefangineis que sunt in hyera: ⁊ iō hyera per aloē illos euāt vt ītelleximus.7. ter. ca.11. ⁊.6. de regi. sani. ⁊ ex capl'is de aloe. ¶ Sed tu dices q̄re dixit aloes cū sufficeret dicē hyera q2 in hyera ingrediꝛ aloes. Dōm ꝙ h dixit vt notabilis q̄ztitas sit aloes: ⁊ hyere ꝑmisit aloes vt sit m'ltū ei⁹ dominiū: sed qñ humor nō est ībibitus q̄uis sit grossus nō req̄riꝛ tantū dominiū aloes: ⁊ iō dixit hyera ⁊ aloes postponēs aloē. q̄ztitas āt dominij aloe vel diminutionis ꝭm humoꝝ dispōnē mēsuraꝛ estimatiua medici. ꝑ has aūt hyeras ītellige hyerā Gal'. ⁊ illas quas vocat cōitatis vel vniuersitatis libro q̄rto. Dixit autē. fortasse. q2 possibile est cū aliquo leuiori duci vt cū aq̄ mellis vel oxymelle.

¶ Et si est imbibitus nō grossus: mūdat ipm̄ syrupus acetosus cū aq̄ cal'a: deinde equat ipm̄ post illud aq̄ granatoꝝ que bibaꝛ. Qđ si euomuerit eā bibat ipsaz vice alia donec equeꝛ ⁊ quiescat. Et similiter syrup⁹ de mentha cum granis granatoruz. Et fortasse sedat ipsum infrigidatio stomachi.

¶ Hic ponit curā qñ humor est ībibit⁹ nō grossus. Considerādū ꝙ iste humor est ītelligēdus choleric⁹: q2 plurimū est talis. Qñqz tñ posset eē aliqđ flegma subtile ībibitū. Intēdit igiꝛ Auicē. ad duo. Prio ad. illi⁹ hūoris eductionē: ⁊ h fit ꝑ vomitū ꝓuocatū sup syrupo acetoso dato cū aq̄ cal'a vt lauet ⁊ apiat poros ⁊ nō ꝯstringat: ⁊ q2 hūor est subtilis seq̄ꝛ in euōne. Scđo ītēdēdū est ad equationē ipsi⁹ hūoris vel ipsi⁹ stōchi: ⁊ hec eq̄tio si est hūor choleric⁹ est īfrīdatio ⁊ ꝯfortatio stōchi post euōnē ne ampli⁹ recipiat: ⁊ h fit cū aq̄. i. succo granatoꝝ. s. acetosoꝝ iterata si expedit. Si autez fuerit flegmaticus syrupus de mētha cū granato: ⁊ de hoc descriptionē bonā lege a Mesue in antidotario. ⁊ ego illo vtor: ⁊ inueni vtilitatē in mãebus tam cholericis q̄ꝫ flegmaticis. Et fortasse infrigidatio. s. ab extra. vel potus rerum frigidarū. v.g. frigide aque qñ esset aliqua cholera subtilis feruēs: vnde qdā stomachi curati sunt potu illius: vt tertio cañ. fen.13. cap. de debilitate stomachi.

¶ Et nō opz vt approximet rebus ponticis ⁊ sedātibus vomitū cū ponticitate sua ⁊ acetositate sua stiptica ille q vomit ꝓpter humorē imbibitū: ⁊ q2 est malū ⁊ addit imbibitioni sed nō imbibito fortasse faciēt eū deijcere deorsuz q̄uis sit grossus: ⁊ fortasse iuuabūt virtutē stomachi ad expellēdū eū per superiora.

¶ Cōsiderādū ꝙ illa stiptica nocēt maxime qñ interius assumunꝛ in casu ꝓdicto: q2 claudūt poros stōchi ⁊ magis ībibūt ⁊ īpingunt mãm in stōchū: ⁊ iō si nō esset ībibita ꝯfortādo stōchū iuuaret ad euōnē. Et dixit fortasse: q2 possibile est nō sic ꝯtingere. Si aūt ista stiptica emplastrenꝛ ab extra nō sic est suspicādū de eoꝝ nocumēto: īmo possibile est ꝙ ꝑmāt illas mãs in fundū stōchi: ⁊ possibile est ꝙ simul ꝯstringant illā in partes stomachi: indiget igiꝛ hoc cōsideratione. Dynus aūt super quarta ꝑmi ca.23. istū textū absolute videꝛ adaptare ad ea que sumunꝛ interius siquis ꝯsiderat.

¶ Et qñ assiduauerit vomitus de cholera ⁊ nō fuerit de genere imbibiti: tūc vtere stipticis ⁊ ꝓprie emplastris iuuantib⁹ factis ex corticib⁹ granatoꝝ ⁊ gallis ⁊ his similibus cū vino permixto aut aceto permixto.

¶ Hic cañ. videꝛ dare ītelligē ꝙ humore existēte cholerico nō ībibito stiptica qb⁹ vtimur sūt ꝓpe ī forma emplastri. nā nullā suspitionē faciūt de ībibitiōe: q2 stiptica sūpta īteri⁹ q̄uis hūor nō eēt ībibit⁹ pñt facē illud ībibi vino aut aceto: h est ꝭm ꝙ mãe requirunt infrigidationē per acetū aut stōchi ꝯfortationē per vinū.

¶ Et ad vomitū qdē chol'e nigre sup̄fluū submergaꝛ spongia in aceto ⁊ ponaꝛ super stōchū. Qđ si necessariū fuerit aliud fortius administra medicinas predictas in capitulo retentionis vomitus.

¶ Iste cañ. est positus ꝑmo libro fen.4. ca.11. de regulis vomitus. ⁊ lib.3. fen.13. de cura malaꝝ cōplexionū stōchi cū mã ⁊ oppilationū eius. Dynus supra.4. fen ꝑmi cañ. imaginaꝛ ꝙ ista cholera nigra sit adusta. Acetū āt ꝯfortat stomachū sui stipticitate: etiā est exiccatiuū ⁊ subtiliatiuū ⁊ repugnat cal'itati extranee. Dz aūt poni cū spōgia: q2 minus grauat ⁊ dz poni actu cal'm. Nos dicamus ꝙ in hoc cañ. nunq̄ꝫ dedimus magnā fidē ⁊ experiri volum⁹ hoc: ⁊ qñqz inuenim⁹ vtile ēt in melia fecali ⁊ posuim⁹ filtrū cū aceto acuto actu fortiꝛ calefacto: sz q2 alia remedia notata vtiliora sūt:

ideo dimisimus vsum eius:⁊ forsan hoc idem intellexit Auicē.cū dixit.ꝙ si necessariū.⁊ videt̄ ꝙ hoc remediū sit ad illū vomitū retinendum:⁊ sine dubio acetū est potens in hoc.

¶ Regimē fluxus ventris q̄ accidit eis. Cap.16m.

Iam singulariter i caplo flux⁹ vētris locuti sumus in hac intētiōe. Ergo redeamus ad illā. Et de illis que ꝯferūt ex via cibor̄ sunt almes torrefacti ⁊ lentes torrefacte ⁊ coriādrū. Quodcūq; hor̄ duor̄ fuerit elixet̄ ⁊ fundat̄ aqua ab eo ⁊ ꝓprie qn̄ fit acetosum cū granis granator̄:quoniam est bonum.

¶ Remittit nos ad tertiū librū fen.16.⁊ ad p̄mū fen.4. Almes est legumē dictū pise vel robilie ⁊ apud alios faseoli. Alij ꝙ est qōdā legumē apud saracenos:⁊ inuenit̄ a Jesu haly ꝓ grisomila:⁊ de eo īuenit̄ caplm.2.cañ.⁊ di Meyse:⁊ in sūma nō appet qd sit. Torrefacti:q2 addit stipticitatē. Fundat̄ aq̄ vt sit residuū mag̃ stipticū.

¶ Regimen sitis eor̄ superflue. Cap.17ui.

Oportet vt inūgat̄ caput cū oleo frido ifridato valde qd̄ fundat̄ sup ip̄z ⁊ ponat̄ super caput si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat:⁊ cū aq̄s ifridātib⁹ ⁊ retētiōe mucilagis semis cydonior̄ ꝑmixte cū oleo ro. vltime:aut īfusionis prunor̄ ⁊ medullarum cucumeris ⁊ alkhed ⁊ cucurbite ⁊ seminis lactuce nigre ⁊ radicis liquiritie ⁊ pillularū descriptarū in antidotario ad sitim:⁊ de illis que masticant̄ est almososat ⁊ sunt tamarindi. Et sitis quidem qñq; fit ex frigore ⁊ abscindit eā somn⁹. Et qñq; fit ex calore ⁊ abscindunt eam vigilie.

A.l.almosat

Dub^m p^m ¶ Dubitat̄:quō ꝯfert infrigidatio ista in siti. ⁋ Dōm ꝙ capite ifrigidato ifrigidat̄ os stomachi cōitate neruor̄:⁊ ꝓpter capitis inflāmationē stomacho cōicataz posset sitis causari:si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat vt repletio sup̄flua vel catarrus vt supra diximus. ⁋ Lactuce nigre.i.virides obscure:q2 est frigidior ⁊ humidior.vel nigre.s.in semine:q2 semen earū fit nigrū:est eni frigidū sicut papauer. Almososat est nomē cōe rerum acetosarū. Simon tñ vult ꝙ sint tamarindi:⁊ lr̄a debet sic stare almosat.

Dub^m p^m ¶ Et sitis.) Dubitatur:quomodo sitis fit a frigore cum ipsa sit appetitus frigidi ⁊ humidi.

Dub^m 2^m ¶ Amplius quō sitiz factā a calore abscindūt vigilie:cū vigilie inflāmēt. ⁋ Dicūt qdā ꝙ frig⁹ facit sitim q2 ꝯgelat hūidū:vñ nō pōt fieri humectatio:⁊ ex h̄ calm̄ ītēdit̄ ⁊ fit sitis. Calor igit̄ q2 eliq̄t illud humidū tollit illā sitim. ⁋ Dicunt ēt ꝙ vigilie sup̄flue ꝑꝑ sup̄fluā resolōnē ifridāt:⁊ iō tollūt sitiz factā a calore. ⁋ Isti s̄mones sunt tā rudes ꝙ nō merent̄ ipugnari. Nos dicim⁹ p̄mo ꝙ iste est s̄mo Hip.4.lib.epidimiarū tex.cōmē.22.s.in vigilādo sitis in sup̄ficie somn⁹ est medicamētū cui x̄o ex somno erectio. Hui⁹ dicti cām dat Cōmētator Alexādrinus ibidē.⁊ dicit ibidē ꝙ vigilando multotiens os ⁊ guttur exiccat̄ ⁊ fit sitis in sup̄ficie.i.moderata ⁊ sup̄ficialis:⁊ nō fit sitis ex caliditate ⁊ exiccatione oris stōchi aut pulmonis:⁊ istā sitim sup̄ficialē remouet somnus:q2 in somno fit humectatio mēbror̄ ⁊ est tā leuis ista sitis ꝙ solū gargarisma illā remouet. In somno aūt m̄ltotiēs fit sitis:q2 fumi cal'i ascēdūt ad supiora.x̄.g.ad os ⁊ fauces ⁊ faciūt siti:⁊ hāc sitiz tollit erectio.i. ꝙ patiēs surgat ⁊ erigat se a somno ⁊ vigilet:q2 fumi ad sup̄ficiē euaporāt. Alia ē nr̄a expō quā scripsim⁹.i3.tertij.⁊ ē ꝙ s̄mo Aui.ē de cal'itate vel friditate cibor̄ vl' potuū. fit.n.sitis a cibis fridis.s. īdigestis siue sint fridi in nā siue nō:cū īdigesta cibaria possint frigida dici:q2 digesta sunt cal'a:q2 digō est a cal'o.cū igit̄ per īdigestionē cibor̄ fit sitis:somnus aufert illā cōplēdo digōnē:⁊ est ista sitis de q̄ loquit̄ Hip.afor.28.5.pti. Quibuscunq; desideriū noctu bibere si super dormierint bonuz est. Facit aūt īdigestio sitim ꝑꝑ vapores ⁊ partes cibi:qui l3 sint fridi ꝑuatione calidi nālis:tñ inflāmant̄ ⁊ calefiunt a calore accidētali:⁊ ex h̄ cessat p̄mū argumētū. Sitis aūt a calore fit a cibis calidis quor̄ vapores retēti circa stōchū ⁊ loca gule faciūt sitim ⁊ ꝯfert in hoc vigilia euaporando: l3 qñq; nō sufficiat:sed oportet illor̄ caliditatē ⁊ siccitatem potu extingui.⁊ hanc expositionem Dynus intellexit.

¶ De ꝓfunditate somni qui accidit eis. Cap.18m.

Oportet vt remoueant̄ a profunditate somni cū fabulis ⁊ his similib⁹ per voces. Et ligētur mēbra eor̄ inferiora ligatione dolorosa postq̄ nō fuerit qd̄ ꝓhibeat. Et supponat̄ collyrium subtile si natura fuerit restricta ⁊ in hora quietis ⁊ tēpore assiduitatis. Et ventoset̄ quod est inter ambas spatulas ⁊ spondiles.

¶ Fabula est narratio cōposita ex mirabilibus ⁊ etiā impossibibus:⁊ in hoc distinguit̄ ab hystoria:⁊ ideo dixit in his similibus q2 hystorijs que etiaz similant̄ fabulis in forma narrationis per voces:q2 vocando siue alte loquendo dicunt̄.

Dubium

¶ Sed dubitat̄:q2 fabule faciūt dormire vt apparet ⁊ ponet̄ stati ab Aui. ⁋ Dōm ꝙ narrationes fabulose ⁊ hystoriales qñq; faciūt dormire quosdā:⁊ quosdā qñq; faciūt vigilare sic appet in lectura in libris. Quidā.n.statiz cū icipiūt legere statiz dormiūt. Et qdā volētes dormire icipiūt legere ⁊ vigilāt:vt itelligit̄ ab Aristo. ꝓble.18.ꝓble.1.⁊.7.ꝓble. Cā aūt in hac diuersitate est qñq; ex ꝑte nāe legētiū vel audiētiū:⁊ h̄ est dupl'r. Prio q2 qdā sunt habētes in cerebro aliq̄s humiditates crudas flegmaticas vl' mel'icas frigidas aptas euaporatiōi ⁊ vētosationi.cū igit̄ vigilēt nō cogitantes calor extra distract⁹ nō facit euaporare illas mās.cū igit̄ legēdo vl' audiēdo fabulas fit mot⁹ in sp̄ū ⁊ calore vētricolor̄ cerebri fit euaporatio illor̄ hūor̄ ⁊ spirituū igrossatio ⁊ fit somn⁹:q2 spirit⁹ ex h̄ īfridat̄ ⁊ fit inept⁹ expāsioni ad ex̄ q̄ nec̄ia est in vigilijs. ⁊ eɔ̄ si aliq̄s hēret mās alias cholicas acutas aptas euaporare ꝑ motū factū in cerebro ī actu cogitatiōis:tūc icipiēs legē vl' audire magis fiet vigil. Scd̄o h̄ accidit ꝑꝑ diuersitatē ī itellectu.i.cogitatiua. hoies.n.q sūt mali itell'us vel si sint boni qn̄ nō itelligūt cū icipiūt legē sup libro sunt ꝓni ad somnū.⁊ sil'r cū audiūt hystorias ⁊ fabulas q̄s nō itelligūt. Et cā est p̄mo:q2 cū nō itelligūt tristant̄:⁊ tristitia est cā īfridatiōis ⁊ retractiōis caloris ad iteriora:⁊ talis dispō est dispō caloris in somno. Scd̄a cā est:q2 in istis fit duplex mot⁹ sicut in q̄libet actu itelligēdi. Unus est sp̄ualis q est cogitatio. Alter est corporalis q est mot⁹ vapor̄ ⁊ humiditatū subtiliū ꝑ ꝑtes capitis:quarū mot⁹ fit cū fit mot⁹ spirituū in actu cogitatiōis:de quo motu an sit localis ⁊ quō fit disputauim⁹ sen p̄ma tertij. Cū ḡ hō est obtusi itell'us deficit mot⁹ sp̄ualis:⁊ tūc vapores illi ⁊ humiditates more ingrossant ⁊ mollificant sp̄ūs ⁊ sic hō dormit:⁊ cessant tūc sp̄ūs a suo motu ⁊ q̄escūt. Hoies aūt boni ⁊ acuti itell'us cū legūt vel audiūt aliq̄ que bene itelligūt ꝑꝑ letitiā vigilāt. Cognoscūt eni se esse in dispōne in qua debēt esse s̄m nām:⁊ s̄m nām hō se habēs vigilat:vt ibidē Arist. Ampli⁹ motus sp̄ualis cogitatiue est cā ꝙ sp̄ūs fit in motu ⁊ nō vincat̄ a vaporibus motis sicut vincit̄ in hoie hebetis itell's. ¶ Cōsiderādū tñ ꝙ per accidēs hō grossi itellus qñq; legē icipiēs aut icipiēs audire vigilat.nā q̄uis tristet̄ q2 nō itelligit:vtit̄ tñ conatu timēs vituperiū:⁊ in h̄ sollicitat̄ sollicitudine que est cū tristitia de futuro: sc3 vituperio sibi sequēdo si ignorat ⁊ honore si sciat:⁊ talis tristitia facit vigilare sicut tristitia de p̄terito facit dormire:vt itelligit̄ p̄mo cañ.fen.2.illo.ca. Oia aūt accidētia in lr̄a exteriori. Et si tu bñ ꝯsideras iste hō nō est hebetis itell's in h̄:imo boni itell's in h̄ ꝙ distinguit futurū honorē ⁊ vituperiū polia seq:⁊ est qdā act⁹ prudētie:sed est hebes i illo ꝙ nō itelligit.x̄.g.nō capit demr̄atiōnē ꝙ oīs triāgulus h3 tres angulos eq̄les duob⁹ rectis. Similiter homo subtilis intellectus audiēs aut legens qñq; ex hoc ꝓuocat̄ ad somnū ꝓpter duo. Prio q2 h3 iaz finē q2 itellexit:⁊ iō quiescit. Scd̄o q2 ꝓpter discursum in multa intelligibilia est possibile ꝙ fiat multa spirituū resolutio:⁊ sic querit̄ somnus ad illor̄ restaurationē:hoc tñ nō erit statim cū incipiet legere vel audire. Causa aūt diuersitatis huius ex parte fabularū vel hystoriarū vel aliarū rerū scientialiū que legunt̄ in fabulis ⁊ hystorijs est manifesta plus.nā si narratio siue fabula siue lectio sit vniformis tam in mō ꝓferēdi q̄ in eo qd̄ significat prouocat somnū sicut facit somnus vniformis.⁊ causa est q2 in isto est dispositio quedā similis quieti ⁊ priuatio sollicitudinis:vnde pronus est ad somnum ex hoc. Et si ꝯsideras fit in eo dispositio quedaz similis pigritie. Sed si fabula vel hystoria sit difformis taz in voce vt mō alte mō plane loquat̄ fabulās q̄ in significato:q2 sint vt fabula vel hystoria aliqua incitantia iram ⁊ aliq̄ aliqn̄ incitantia risum ⁊ aliqn̄ incitātia cōpassionē:tunc homo distrahit̄ in aīa modo ad vnuz mō ad reliquū:⁊ ex hoc stat vigilans:⁊ talis fabulatio posset esse per accidens cā somni:q2 in multa attētiōe ad has fabulas diuertentes modo ad iram modo ad misericordiam modo ad letitiā posset fieri fatigatio ⁊ spirituū resolutio:vnde quereretur somnus. Ista autem dicta bene considera quia valent ad intelligendū predicta problemata Aristo.non minus q̄ dicta Conciliatoris. ⁋ Ex his cessant cōtraria:fabule eniz possunt vigilantē prouocare ad somnū ⁊ dormiētem excitare. ⁋ Et ligent̄ postq̄ ⁊c.i.vlcera vel alia lesio.collyriū subtile.i.acutū longū.⁊ facimus illud fieri nos ex puluere hyere ⁊ pauco agarico ⁊ melle:⁊ quādoq; aliquid ponimus salis gēme ⁊ collognitide si expedit. Et in hora quietis.s.paroxismi vel exacerbationis ⁊ assiduitatis sc3 feb. Et vult per hoc Auicen.ꝙ non sis

debilis in mēte timēdo collyria vti stāte paroxismo. Alr. expositū fuit iā.i.assiduet vsus collyrij. ⁊ vētoset ⁊c̄.s.sine scarificatōe vl' cū si appet necitas: ⁊ fit ad diuersionē mãeꝝ vaporosaꝝ a capite ⁊c̄.

¶ De grauitate capitum eoꝝ. Cap.19m.

Oportet vt alienet ab eis emulsio lactis sup capita eoꝝ aut effusio olei super ea aut embroca aut caput purgium: imo sint contenti vaporationib' factis cū embrocis ex camomilla ⁊ sint in eis viole ⁊ furfur ⁊ his similia.

¶ Hec grauitas signat mãm repletionalē quare nocēt que poros oppilāt ⁊ euaporationē ꝓhibēt vt est emulsio lactis: applicat.n. lac poris ⁊.q. incolat. tamē ab Halyabate tertio practi.cap.23. de cura accidētiū.pōt etiā alia cā sumi. Credit enim ꝙ lac nocet multa existēte materia: q2 in eo est fortis dissolutio materiei.i. cōmotio ⁊ eliquatio ⁊ non euacuatio.

Dubium ¶ Sed dubitat q2 p̄mo negat embrocas postea cōcedit. Dōm ꝙ p̄ negat embrocā frigidā ⁊ humidā vel qōcūq3 oppilatiuū sicut ex decoctiōe vio. capitū papaueris ⁊c̄. s3 postea ꝯcedit embrocā aperitiuā poroꝝ vt ex camomilla: ⁊ abstersiuā vt ex furfure. viole āt ponunt ad tēperādū calorē ⁊ nō de p̄ncipali ītētiōe. Alia patēt ⁊c̄.

¶ De inqetudine habētiū febres ⁊ alioꝝ. Cap.20m.

Lfacere v̄o oleū violatū cū oleo de semine lactuce ⁊ oleo nenufarino ⁊ oleo de cucurbita valet: ⁊ adherere aliqd de stupefaciētib' famosis sup timpora ⁊ incuruare caput sup vapores humectātes: ⁊ odorare nenufar ⁊ poma mādragore ⁊ alsehesebrā aspersum ex lōgiquo ⁊ embroce humectātes cū reb' quas scis. Et similr si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat det in potu syrup' papaueris ⁊ lohoc ei'. Deīde multiplicent īter manus eius cādele: ⁊ eleuent voces cū fabulis ⁊ ligent cū īstitis extremitates ei' ligatione dolorosa parū cū ansis que resoluantur velociter. Deīde p̄cipiat ei vt dormiat ⁊ claudat oculos: cūq3 dormit parum extinguant candele ⁊ cessent voces ⁊ soluant anse quoniam dormiet.

¶ Hic ponit curā inquietudinis: ⁊ est cura vigiliarū supfluarū. Et p̄mo ponit multa remedia īducētia somnū. Scd̄o ponit curā specialis modi vigiliaꝝ. ibi (Et cū.) Prīa ps h3 tot quot ponit modos mediciaꝝ stupefaciētiū famosis vt opiū vl' iusqamū vl' Alsehesebrā. Quidā dicūt ꝙ est liliū aque valliū: ⁊ h̄ idē ē ꝙ nenufar. Alij dicūt ꝙ est opiū. Alij ꝙ sunt qdā dactyli īmaturi. Aspergunt aūt si in aqua dissoluent. sciuisti.3.cañ.fen p̄ma ⁊ supra in cap. de regi.acu. sunt scita.s. in qb' dispositionib' possunt administrari si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat sicut materia grossa cōstricta in pectore.

¶ Deinde.) Hoc regimen precipit Auicē. tertio fen.12. de casu appetitus. Huius aūt cā est: q2 ex oibus istis fit fatigatio qdā ꝺm cōmunē sensum. subito aūt cessante cā hoc faciente sensus mouent ad interiora ⁊ fit somnus. hoc aūt remediū est timorosum ⁊ nos voluim' omittere ne vulgares ꝯtra nos loquant si nō sequamur finem: ⁊ cum inuenit q2 ista prohibent resolutionē materie: ⁊ iō in quiete paroxismi magis conueniunt.

¶ Et cum inuenit leuitatem ⁊ quietem ex paroxismo: aut vehementia assiduet ablutionem faciei cū aqua in qua decoctum est papauer nigrum cū aliquantulo mādragore ⁊ radice eius. Et cum est illic humor baurachius ꝯfert aqua in qua decocta sunt sisimbrium ⁊ mellilotū ⁊ albacuē ⁊ papauer abluendo faciē ⁊ incuruando super vaporem eius.

¶ Materie salse sūt grosse ⁊ flegmatice ⁊ acute: ⁊ iō ad illaꝝ subtiliationē ⁊ resolōnē ꝯfert sisimbriū ⁊ mellilotū ⁊ albacuen sed ad remittēdū acuitatē ꝯfert papauer ⁊ ad somnū īducēdū. Albacuē est matricaria ꝺm Simonem. Auicen. v̄o tertio cañ.fen.16. capitulo de cura excoriationis intestinorum credit ꝙ sit pes corui. alij credunt ꝙ sit cotula fetida.

¶ De dolore vētris q accidit eis. Ca.21m.

Fit ex effusiōe chole ad stōchū: ⁊ si accidit in p̄ncipio periodi eius det in potu parū syrupi de malis cum syrupo acetoso.

¶ Cōsiderādū ꝙ multe sunt cāe doloris stōchi p̄ter has quas ponit Auicen. tertio cañ.fen.13. tractatu.2. primo cap. sed causa quā ponit hic Auicen. in febrib' acutis multū accidit. ¶ Cōsiderandū etiā ꝙ ista cura quā hic ponit est preuisiua q2 defendit stōchū a receptione cholere per syrupū de malis.s. granatis vel cydonijs. sed si cholera esset in stōcho oporteret illā euacuari. primo cū vomitu. Res aūt cū quibus ꝯfortamus stōchū ab extra sunt oleū rosatū onfacinū ⁊ vinū cydonioꝝ: ⁊ quādoq3 addimus masticinū ⁊ absintinū oleū. Attende aūt ꝙ in nostra patria plurimū dolores stomachi in febribus sunt repletionales ⁊ ventosi ꝓpter ingluuiē hominū: ⁊ ideo cū alijs cōmunibus curamus que nota sunt.

¶ De asperitate lingue eoꝝ. Cap.22m.

In essentia quidē viscositatis fricet cū brusco aut cū virgis salicis cū oleo amigdalino ⁊ zuccharo tabarzet donec mūdet: aut cū spongia ⁊ pauco sale ⁊ oleo rosato. In hoc.n. est alleuiatio multa īfirmi. Et post illud cū ei' asperitas est nō ꝑꝑ viscositatē īmo a siccitate op3 vt teneat in ore suo sebesten aut nucleos prunoꝝ aut salem q asportat de india. Et est in colore īsalis ⁊ dulcedine mellis. Et sumat de eo ꝺm qd̄ dixit Archigenes q̄ntitatē fabe vnius. Et grana cydonioꝝ sunt ex eis que humectāt linguā ⁊ ꝓhibent ei' offuscationē. Et op3 vt nō ponant puluinaria multa neq3 resupinet dormiens. nam hec duo exiccant linguam.

¶ Asperitas lingue quedā est que nō est aliud q̄ limositas: ⁊ hanc abstergit fricatio cū ligno brusci vel salicis ⁊ mollificat ⁊ abstergit ⁊ cū alijs nots. Quedā aspitas est siccitas ⁊ illa humectat nucleis prunoꝝ.i. prunis. nos āt sicca pruna mollificam' in syrupo iulep ꝺm doctrinā Haly.3.prac.ca.24. ⁊ facim' illas tenere in ore ⁊ comedē: ēt alios nucleos pomoꝝ.i. semīa sal ē ⁊c̄.i. cādi apd̄ nos.

¶ Considerandū ꝙ puluinaria multū calefaciunt: etiā quandoq3 male cum eis multiplicatis situat caput ⁊ fit malus anhelitus: et iō exiccāt linguā. Resupinatio ēt est exiccās. Primo q2 supfluitates que per nasū debēt repelli vadūt ad gutt ⁊ linguā ⁊ ibi exiccāt: ⁊ pñt etiā ledere anhelitū. Scd̄o q2 calefaciūt ex hoc renes. Tertio q2 fit anhelitus difficilis ex ipso situ iacendi. Alia patent.

¶ De sternutatiōe assidua q̄ accidit eis. Cap.23m.

Quandoq3 magnificat nocumentū sternutationis assidue cū eis: ledit nāq3 eos ⁊ replet capita eoꝝ ⁊ debilitat eorum virtutes: ⁊ fortasse facit fluxum sanguinis narium.

¶ Prio ponit nocumēta q̄ ex sternutatiōe ꝓueniūt ⁊ sūt tria. Unū ē repletio capitꝭ: q2 tali motu trahunt illuc mãe: l3 qñq3 digesta mã ⁊ ī fine faciūt ad mãeꝝ capitꝭ euōnē vt.3.cañ.fen.5. ⁊ ī cōme.49.2° ꝓnosticoꝝ sup illo v̄bo. si ī pl'mone coherēs ⁊c̄. Scd̄m nocumētū est debilitas ꝑꝑ supfluū malū motū: vnde sternutatio est pua epilepsia vt.3.cañ.fen.1. Tertiū nocumentū est exitus sanguis nariū qui pōt esse nō in suo tempore ⁊ in egritudine in qua nō ꝯuenit.

¶ Quare op3 vt fricet eoꝝ frons ⁊ collum ⁊ nasus: ⁊ aperiant ora eoꝝ ⁊ fricent eoꝝ palata cū vehementia: ⁊ tendant capita eoꝝ ⁊ ꝯuertant ⁊ premant eorū extrema: ⁊ fundant in aures eoꝝ olea tepida ad caliditatē parumper decliuia: ⁊ humectent lacerti eorū ⁊ ipsoꝝ mandibule: ⁊ ponant sub eoꝝ ceruicibus puluinaria calefacta: ⁊ non excitent a somno eoꝝ subito ⁊ minuant a puluere ⁊ somno ⁊ omni in cuius odore est acuitas: ⁊ olfaciant sauich ⁊ lutū alnaiachi ⁊ spongiam marinam. A.l.fumo

¶ Hic scd̄o ponit regimē. Et ꝯsiderādū ꝙ hec sternutatio vt plm̄ fit ex malis vaporib' acutis ad caput ascēdētib': ⁊ iō cura sternutatiōis est cōprehēsa in q̄tuor ītētiōib'. Una est diuersio eoꝝ a capite: ⁊ fit hec fricatiōib'. Alia est eoꝝ resolō ⁊ fit a pōne puluinarioꝝ calefactoꝝ. Tertia est remissio acuitatis eoꝝ ⁊ fit cū reb' humectātib'. Quarta ē sedatio sensus ⁊ fit somno ⁊ odore sauich: l3 h̄ totū posset ītelligi sub ītētiōe remissiōis acuitatis. Fricet. fricatio fit ad resoluēdū vapores illos: ⁊ iō ꝯfert fricatio circa oculos: vt Ari. ꝓblema.33.2. ꝓble. l3 ipe aliā det cā3 quā tu lege: ⁊ ista pōt in aliā reduci. Fricent palata vt aliq̄ flata ad colatoriū educant.

tedant.i.fricent vel.i.trahant: ⁊ hinc inde cõmoueant. ꝑmaneant extrema.s.cũ forti fricatione. fundant in aures ⁊c. vt camomillinũ ad resolutionẽ illoꝝ vapoꝝ. ⁊ hec oĩa ꝯferunt si sternutatio esset ab aliq̃ infrigidatione. humectent lacerti.i.inũgant vel embrocent: ⁊ hoc vt vapores per cutim resoluant vel fit ꝓpter occultũ malũ motum qui eis cõmunicat in sternutatione cum sit epilepsia parua non excitentur a somno.

Dubium ¶ Cõtra: q2 statim ponit ꝙ minuãt a somno. Quidã dicũt nõ excitent a somno eis ꝯuenienti ⁊ minuãt a somno sugfluo. Alij dicunt nõ excitent a somno subito: nõ tamen permittant dormire: q2 somnus retinet euaporationẽ. Alij ꝙ somnus ꝯfert sedãdo acuitatem vapoꝝ ⁊ sensationẽ: ⁊ ideo nõ excitent: sed somnus nocet retinendo illos: ⁊ ideo minuant a somno. Quid aũt sit fiendum sit in tua estimatione. Minuant a puluere ⁊ somno vel sono ⁊ olfaciãt sauich ⁊ est ordeũ ĩmaturũ torrefactũ qđ ꝯfortat cerebrũ reꝑmẽdo acuitatẽ illoꝝ vapoꝝ: vnde Simon de codez dicit ꝙ reprimit cholerã. Lutũ alnatachi est spẽs luti sicut lutũ sigillatũ vel armenũ. Spongia ista resoluit illos vapores. sed luta sedant illos.

¶ De dolore capitis qui accidit eis. Cap.24[m].

Liga extremitates eoꝝ ⁊ ꝓprie coxas: ⁊ cũ instita liga ⁊ frica pedes eoꝝ ⁊ supponant eis collyria trahẽtia mãm ad ĩferiora ⁊ cõforta capita eoꝝ cũ ĩfrigidantib⁹ notis. Et si nõ fuerit qđ ꝓhibeat ex coriza aut tussi: embrocent capita ipsoꝝ cũ decoctiõe rosaꝝ ⁊ violarũ ⁊ ordei ⁊ folioꝝ salicis ⁊ his similiũ. Et simil'r oleo ro. ⁊ oleo de salicibus. Et qñ nõ excusat hoc: tũc permisce embrocas infrigidãtes cũ lenitiuis sicut camomilla ⁊ stupefactiuis sicut est papauer.

¶ Hoc accidẽs multũ euenit in febrib⁹ ⁊ multotiẽs ⁊ ꝓm multum curã a se diuertit: ⁊ fit plurimũ ex vaporib⁹ ascẽdentib⁹ ad caput. Primo ponit cañ. magis gñalẽ ⁊ ĩtẽdit in eo ad diuersionẽ per ligaturas ⁊ fricatiões ⁊ collyria. Scđo ĩtẽdit ad ꝯfortationẽ capitis ne recipiat: ⁊ h̃ cũ infrĩdantib⁹ notis vt oleo rosato violato vel similib⁹: ⁊ embroca ex decoctiõe ros. ⁊ viol. ⁊c. ⁊ est illud quo cõiter vtimur nisi fuerit qđ ꝓhibeat vt tussis vel coriza. Et tertio intendit partim ad resolutionẽ ⁊ partiz ad repercussionẽ cũ camomilla que mollificat siue lenit mãm. Qñq3 enĩ lenificatiuũ.i.mollificatiuũ est qđ aperit ⁊ dilatat poros membri: vt diximus super scđo cañ. ⁊ forsan ꝙ Auic. intendit per h̃ ad stupefactionẽ. ꝑ papauer ⁊ camomillã posuit ad remouẽdũ eoꝝ nocumentũ: vt tertio cañ. fen. prima ca. de cañ. curationis egritudinũ cerebri.

Dubium ¶ Dubitat: vtꝝ febriẽte aliquo dolẽte vehemẽter in capite ⁊ cum hoc tussiente ⁊ corizante per nares possim⁹ a ꝑncipio ponẽ olea ad caput ⁊ vti embrocis fridis in potẽtia vt ille quas Aui. ponit. Videt ꝙ sic: q2 iste posset fieri freneticus: imo eẽt ꝑncipiũ eius aliq̃n ille dolor. In ꝯriũ. A. hic ⁊ supra de reg. acu. Stolidi medicoꝝ multos ꝑmittũt ꝯuerti ad frenesim dolẽtes in capite ⁊ tussientes nolẽtes subuenire cũ localib⁹ repcussiuis. Nos dicam⁹ ꝙ tussis posset esse ꝓpter malã cõplexionẽ calam ⁊ siccã ex febre: ⁊ hoc nõ ꝓhibebit vsum illoꝝ ĩfrigidãtiũ ad caput. Uel posset eẽ ex mã cadẽte a capite ad pect⁹ ⁊ gulã cui⁹ ẽt ꝑs per nasum põt pelli ⁊ erit tussis ⁊ coriza: ⁊ talis tussis in duob⁹ casib⁹ ꝓhibet vsuz illoꝝ infridantiũ ⁊ humectantiũ ad caput. Unus casus est: si timor de gula ⁊ pl'mone sit maior q̃ timor de dolore capitis: ⁊ nos subtiliter declarauim⁹ h̃ libro tertio fen ꝑma caplo de gñalibus cañ. curatiõis. q̃re illic accipias. Alius casus est: si ista sunt signa multe mãei stãtis in capite replẽtis illud in quo casu nõ ĩdigem⁹ medicinis oppilãtib⁹ poros nec repcussiuis ĩmo dilatatiuis poroꝝ: si nõ dubitas de vlteriori tractu mãerũ: opz ⁊ cuz fricationibus ⁊ subtractionib⁹ ⁊ eũonib⁹ intẽdere in hoc casu stante tussi ⁊ catarro ⁊ coriza. Aui. ꝓhibet vsum humectãtiũ ⁊ infridãtiũ siquis cõsiderat illa: que dixit supra ⁊ hic. Igit põt esse casus in quo hõ dolet caput ⁊ tussit de mã que a capite cadit: ⁊ tñ necessariũ erit vti istis infrigidantib⁹ ad caput: ⁊ hoc erit qñ aliq̃ mã erit in ꝑncipio fluxus ad caput: ⁊ cũ hoc aliqd de mã distillet per colatoriũ ⁊ facit tussim. v.g. aliqs febricitãs incipit fieri lytargic⁹: vñ ĩcipit cuz grauitate aliq̃ capitis ⁊ somno: ⁊ poſe est pro tũc ꝙ aliqđ reuma eliquet ⁊ tussiat: ⁊ nõ dubitem⁹ ex h̃ de aliquo nocumẽto gule vel pulmonis: dico ꝙ necessariũ est incipere cũ oleo ros. ad caput. ꝑcipit. n. gñal'r in ꝑn° lytargie repcussio: vt tertio cañ. fen. 1. ⁊. 13. terapẽ. cap. 16. Alius casus est q multũ euenit de facto: ⁊ est ꝙ aliqs ĩcipit fieri vera frenesi frenetic⁹ in febre ꝯtiua cholica: vñ ĩcipit dolor capitis: ⁊ in ꝑn° flux⁹ mãe cholerice ad cerebrũ alique humiditates flegmatice ĩcipiũt dissolui ⁊ eliquari vt statiz ĩchoãte frenesi ĩcipit tussire: dico ꝙ fatuuz est nõ succurrere illi ꝑn° frenesis cũ repcussiuis ad caput: h̃ tñ ĩdiget medico exercitato multũ qui sciat distinguere inter tussim repletionalẽ que ꝯtingenter posset ꝯiungi ꝑncipio lytargie ⁊ frenesis: ⁊ cũ hoc sciat mensurare periculũ qđ est in illa tussi de lesione pulmonis aut gutturis si est cõpar vel minoris periculi q̃ est in dolore capitis. Et nos dedimus vias ꝓpinquas huic iudicio existimatiuo. Scias igit hec.

¶ Et non mulgeas lac nisi cum remouetur febris. Si aũt virtus fuerit fortis mulgeas lac caprinũ. Et si fuerit debilis mulgeas lac muliebre. Et caue lac apđ repletionẽ humidã facientem profunditatẽ somni: ⁊ similiter caue oĩa humectãtia. Et tu nõ admistres humectãtia nisi vbi est vapor fumosus ⁊ caput siccuz ⁊ parum somni. Et qñ multiplicat repletio in capite ex vapore humido trahe eũ ad ĩferiora cum collyrijs ⁊ clysterib⁹ ⁊ stringe mẽbra ĩferiora ita ꝙ testiculos.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ lac sua actuali humiditate in virtute facta debili remittit acuitatẽ ⁊ mordicationẽ vapoꝝ fumosoꝝ.s. calidoꝝ ⁊ siccoꝝ acutoꝝ: ⁊ iõ ei⁹ appositio ad caput est somnifera cũ ꝯbitẽ fit: ꝫ in duob⁹ casib⁹ ꝓhibet. Primo si est mã humida inducẽs somnũ. Scđo si mã indiget euaporatione ⁊ resol'one. oppilãdo enim poros retinet illã: q̃re ꝯuenietior hora applicatiõis ei⁹ ad caput est in q̃ete vel cessatione febris. Haly. ꝑo tertio prac. cap. 24.s. de medela vigiliaꝝ. dixit ꝙ in lacte est dissolutio fortis: ⁊ cum ĩuenit mãm.s. multã in q̃titate dissoluit ⁊ dispergit. Tu aũt ĩtellige ꝙ illa dissolutio nõ solũ est per virtutẽ lactis in se: s3 ꝑꝑ poroꝝ oppilationẽ ⁊ nocumẽta que ex h̃ sequunt. Si aũt.i. si casus est in quo cõpetat lac capiti applicatum. v.g. q2 sunt vapores fumosi: tũc si virt⁹ est fortis applicet lac caprinũ: si debilis humanũ: ⁊ est ꝓmo sumpt⁹ a Serapione ꝑmo prac. ca. 7. ⁊ nos istũ ꝓmonẽ declarauimus ꝓm videre meũ sup ꝑma fen tertij cañ. L3 qdam dicãt ꝙ lac humanũ q2 nobis ꝯforme vel ꝯformius ꝯcedit plus virtute existẽte debili. Aliter tñ nos intelligimus. Hec reliqua sunt nota ⁊c.

¶ De tussi eorum. Cap.25[m].

Tussis plurimum accidit eis ex calore aut siccitate: q̃re opz vt tenẽat in orib⁹ suis pillulas bichichias ⁊ allohoc.i. electuaria q̃ lãbunt de papauere facta cũ medullis fructuũ fridis ⁊ amilo ⁊ his similib⁹. Et vtantur cerotarijs infrigidantib⁹ factis ex oleo rosa. puro ⁊ ex mucilagine psilij ⁊ succo portulace ⁊ alijs.

¶ Hoc caplm ẽ notũ: ⁊ cõplemẽtũ ei⁹ q̃re. 3. cañ. fen. 10. Medullis fructuũ vt cucurbite vel semis citonioꝝ. Oleo ro. puro.i. sine sale.

¶ De destructione appetitus eoꝝ. Cap.26[m].

Quandoq3 est cã ei⁹ humor in ore stõchi qđ scit ex eo qđ dictũ est in destructiõe appetitus ⁊ eũat ꝑ vomitum aut sol'one vẽtris. Et multotiẽs iuuant cũ ĩtromissiõe digitoꝝ in gutture ⁊ cõmotiõe stõchi: ⁊ ꝓpe qñ vomit⁹ expellit cholericã rẽ aut acetosaz. Et qñq3 est ex vehemẽtia debilitatꝫ: q̃re curet cõplexio q̃ facit eã cũ eo qđ scit.

¶ Hic ꝑmo ponit curã ꝓm oẽm diuersitatẽ. Scđo ponit eã ad excitandũ appetituz. ibi (Et opz.) ¶ Causa destructionis appetitus posset esse humor in stõcho: ⁊ cura est illius eũatio nota: ⁊ posset esse debilitas mẽbroꝝ vel epatis vel stõchi ⁊ cura est amotio cãe eius. Et hec oĩa dicta hic sunt diminuta: ⁊ indigẽt cõplemẽto fen 13. tertij canonis capitulo de destructione appetitus.

Dubium ¶ Aut acetosam.) Dubitat: q2 ille deberet eẽ maioris appetit⁹. acetosa enĩ excitãt appetitũ: vt colliget tertio. c. 32. Dicit ꝙ acetosa a ꝑncipio actionis acuũt appetitũ: sed ꝯtinuãdo actionem destruũt: q2 ĩmoderata q̃litas destruit actum ꝓprie virtutis. Alij dicunt ꝙ acetosa possunt habere aliã qualitatẽ corruptam ꝓpter quã destruũt appetitũ: ⁊ omnia hec dicta sunt bona. Nos autem in cõplemento nostri tractatus de appetitu declarauim⁹ ꝙ vnus humor mutatione loci põt destruere appetitũ ⁊ intendere illum.

¶ Et opz vt approximes eis odores bonos excitãtes appetitũ sicut odor sauich ĩfusi cũ aq̃ aut cuz aq̃ ⁊ aceto: ⁊ det eis electuariũ ꝓportõale febricitãtib⁹: ⁊ parũ vini ⁊ succi fructuũ ponticoꝝ boni odoris: ⁊ lambant aliqd de aceto galatine pisciũ aut hedi ⁊ his similium.

milium:⁊ ponant̄ sup stomachū post dies p̄mos emplastra facta ex fructib⁹:⁊ sint in eis absinthiū ⁊ aloes ⁊c̄ q̄ scis:⁊ inunctio ei⁹ cū oleis bonis ē iuuatiua.

¶ Hic excitat appetitū ⁊ hoc ꝓportionabile electuarium ptinēs febribus cōfortantiū appetit⁹ est diacitoniten ꝓprie cū zuccharo ⁊ ꝓprie sine spēb⁹. Reliqua sunt nota. Nos aūt decoqmus citonia aut pira in aceto vel aqua ⁊ aceto ⁊ terimus illa ⁊ addimus rosas ⁊ myrtos:⁊ qñq̄ calamentū:⁊ qñq̄ alia ꝫm nostrū iudiciū et applicam⁹ stōcho ⁊ ꝓfert ēt in fluxu. Et recordare ei⁹ qđ dic̄ Aui. 3. cañ. fen. 13. in cap̄. de destructione appetitus q̄ febricitāti redit qñq̄ appetitus cū assumptione panis infusi in aqua frigida.

¶ De bolismo eorum. Cap̄. 27m.

Oportet vt curentur cum odoramentis ⁊ luto alnatachi ⁊ armeni infusi cū aceto:⁊ odorent almososat ⁊ panē munduz calidū ⁊ carnes assatas ⁊ strige eorum extremitates. Et extēde aures eoꝝ ⁊ capillos ipsoꝝ:⁊ cōforta eoꝝ cerebra cū embrocis īfrigidantibus ⁊ humectantibus. Plurimū nāq̄ bolisimi eoꝝ est ꝓpter destructionem oris stomachi propter causam cōmunicātem cuz ramis qui adueniunt ei cum sensu ⁊ est corpus duruz ⁊ induratur: verum sensus non vltimatur cum eo.

¶ Bolismus est fames mēbroꝝ cum stomachi satietate:lz posset fieri a frigiditate aeris vt Auicē. tertio canone fen. 13. ⁊ Ari. ꝓble. octaua. 7. ꝓoble. Hic autez est sermo de bolismo facto a caliditate resoluēte membra ⁊ ponente in eis necessitatē cibi ⁊ destruente appetitū stomachi. Et fit in hoc bolismo ⁊ alijs dispō syncopis ⁊ casus virtutis:igitur cura bolismi est cōprehensa in qtuor intētionibus. ¶ Una est excitatio appetitus stōchi:⁊ istud fit cuz odoramētis stipticis ⁊ acutis vt luto armeno. Almososat. i. thamarindi. ¶ Scđa intētio est virtutis ꝯfortatio:⁊ istud fit odoramētis cordialib⁹ ⁊ cibalib⁹ vt odor carniū assataꝝ ⁊c̄. lz ēt ista excitent appetitū. ¶ Tertia intētio est excitatio ⁊ cautela a ꝓfunditate caloris ne dormiāt. Patiētes eniz syncopim ꝑcipiunt̄ vigilare: vt 3° cañ. fen. 11. ⁊ ideo dixit. strige extremitates ⁊c̄. ¶ Quarta intētio est remouē calitatē īflāmatiuā oris stomachi:⁊ h̄. facit cū embrocis frigidis nō vt somnū īducāt: sed vt īfrīdato cerebro infrīdent̄ nerui q ad stōchū veniūt plurimuz. Hoc est qđ dicit q̄ plurima cā bolismi est ꝑꝑ destructionē oris. s. q̄tum ad virtutez sensitiuā ꝑꝑ cām cōicantē ramis. i. neruis qui veniunt ad dādum sensum ori stomachi:⁊ tūc Aui. declarat que est ista cā: q2 est caliditas febrilis exiccatiua illoꝝ neruoꝝ: vnde exiccatiōe īdurant̄. ⁊ cū neruis sic siccitate induratis nō stat vltimatio sensus. i. vltima bonitas sensus:⁊ hoc est qđ dicit. ⁊ est. s. neruus vl' os stōchi. per neruū corpus duꝝ. i. aliquaz moderatā duritiē hñs nāliter cū qua stat bonitas sensus. ⁊ indurat̄. s. ꝑꝑ febrem exiccantē ⁊ indurantem plus: veꝝ sensus nō vltimatur. i. nō est vltime bonitatis: cū eo. s. neruo vel ore stōchi sup̄flue īdurato. Et ꝯsiderādū q̄ reb⁹ infrigidātib⁹ vtimur ad caput vt infrigidet̄ os stōchi ⁊ humectet̄ ⁊ nō prohibetur ex hoc quin super stomacho ab extra ⁊ ēt intus sumēdo non posses vti rebus infrigidantib⁹ ꝯuenientibus in hoc. Et si subtiliter considerabis forsan cōuenientior vsus eoꝝ est ab extra q̄ si intus sumatur in tali casu. Caderet autez hic hesitatio quare in ethicis ⁊ consimilibus non fit bolismus cū sit magis facta induratio nerui in ea q̄ in febribus acutis in quibus videmus fieri hoc accidens:⁊ est questio extra nostrum ꝓpositum.

¶ De nigredine lingue eorum. Cap̄. 28m.

Oportet vt non dimittatur super linguaz nigredo: īmo fricetur cum eo qđ scis:⁊ si non eleuabuntur ad caput vapores maligni ⁊ facient cadere in sirsen.

¶ Nigredo līgue est a māeb⁹ malis ibi exñtib⁹: aut ꝑꝑ exarsionez sup̄fluam mēbri:⁊ tūc si nō remouet̄ est cā q̄ mali vapores ascendūt ad caput a materieb⁹ illis nigris ⁊ materieb⁹ que ibi corrumpunt̄:⁊ ideo timet̄ de alienatione:⁊ hāc vocauit frenesim siue sirsen. Fricetur cum eo qđ scis capitulo de asperitate lingue ⁊c̄.

¶ De appetitu eoꝝ canino. Cap̄. 29m.

Et curantur cum vnctuosis frigidis et dulcibus.

¶ Unctuosa frigida dicuntur iura pinguia vt ius galli vt tertio canone fen. 16. capitulo de cura colice a fece. vel dicūtur frigida in quibus aliqua frigida ponūtur vt portulace vel lactuce ad temperandum calorem febris:⁊ q̄uis frigida excitēt appetitum vt quarto de accidenti ⁊ morbo capitulo septimo. ⁊ tertio canone fen. 13. tamen frigida vnctuosa abominationem inducunt ⁊ remolliunt ⁊ laxant stomachum ⁊ remouent asperitatem appetitui' conformem. ⁊ ad hanc nauseam inducendam Auicēna intendit:⁊ tu comple istam curam a fen. 13.

¶ De syncopi que accidit eis. Cap̄. 30m.

Quandoq̄ accidit eis syncopis in principio febriū ꝑꝑ effusionez cholere ad stomachos eoꝝ: quare opz vt detur eis añ paroxismuz: aut apud paroxismum frustum panis de simila cum aqua granati ⁊ aqua agreste.

¶ Loco cuiusdam exempli ⁊ rememorationis ponit curam syncopis accidentis in febribus ab effusione cholere ad stomachuz ⁊ completur hec cura q2 vertit se primo ad syncopiz anteq̄ eueniat:⁊ hoc cum rebus que prohibent illam cholerā venire ad stomachum ⁊ sunt frustum panis ⁊c̄. ⁊ q2 motus istius cholere est in paroxismo febris. s. in principio paroxismi: ideo ꝯuenit si potest ⁊ si non potest detur in ipso paroxismo:⁊ iuuamētum illius panis cum vino granatoꝝ vel agresta est stomachi confortatio ⁊ remissio caloris in eo ne cholera trahatur:⁊ cum hoc si cholera veniet remittetur ⁊ imbibetur in panem illum ⁊ non sic nocebit: ⁊ erit eius vomitus facilior:⁊ sub hac prima intentione fiunt clysteria leuia ne inflāment ⁊ fit vomitus. ¶ Secundo vertitur cura ipsa ad syncopim cum iam quasi incipiat ⁊ datur vinuz cordiale electū. 3. cañ. fen. 11. ⁊ 12. terapē. ca. 4. ⁊ q2 saracenis non est licituz bibere vinū vnde quādoq̄ renuunt illud: ideo dat syrupū de malis. s. vel cydonijs vel matianis ⁊ habes descriptionē quinto lib. tra. 6. Sup̄fluitas āt resoluta ex antiqtate ē aq̄sa sup̄fluitas q̄ facit illū syrupuz ⁊ illa poma minus cordialia ⁊ min⁹ stiptica stipticitate ꝯueniēti ori stōchi. ¶ Tertio vertit̄ cura ad ipsaz syncopim actu ⁊ iuuant̄ ꝯstrictiōe cruriū ⁊ pōne ⁊c̄. Et nos fricationib⁹ vtimur ad mouēdū calorē ad exteriora:⁊ ita cōpetūt añ casuz in syncopim cū timet̄. ¶ Quarto vtit se ad curā qñ surgit a syncopi ⁊ ē cura nota. Et nos ꝓtelauim⁹ ꝫmonē ī cura syncopis. 3. lib. fen. 11.

¶ Et scias q̄ quādo aggregant̄ syncopis ⁊ febris tūc syncopis est dignior curatione:⁊ si īdiget pauco vino detur permixtum cuz tribus. 3. vini antiqui:⁊ si nō syrupi malorum antiqui cuius resoluta est superfluitas. Et flobothomia quidē multotiens addit in syncopiz. Et clystere lene est magis conueniēs ⁊ vomitus est iuuatiuus eis. Et constrictio cruriuz:⁊ ponere manus ⁊ pedes in aqua calida. Et cum euadunt: tunc de sollicitudine est vt cibentur sauich ordei infrigidato in quo sunt grana granatorum.

¶ Hic cañ. est notus ⁊ ideo non curando de febre dat vinuz vt ēt dixit Halyab. tertio prac. cap̄. 25.

¶ Flobothomia ⁊c̄.) Excitat choleram illam q2 debilitat ⁊c̄.

¶ De constrictione anhelitus eorum. Cap̄. 31m.

Constrictio anhelitus accidit eis: aut ꝓpter spasmum ⁊ siccitatē que accidit eis in lacertis anhelitus: aut ꝑꝑ māam ꝑfocatiuā descēdentē ad guttur eoꝝ: aut ꝓpter debilitatem que ꝯsiatur in neruis venientib⁹ ad mēbra anhelitus.

¶ Primo premittit causas constrictionis anhelitus:⁊ sunt tres cause que frequenter accidunt in febribus: tamen complementū harum quere tertio canone fen. 10.

¶ Et prima quidem curatur cum vnguentis vel emplastris humectantibus.

¶ Hic secūdo ponit curā ꝫm dictas causas. Et p̄ᵃ. s. que fit a spasmo sicco:⁊ intelligit large spasmū pro qualibet induratione inhabilitante lacertos pectoris ad motum. Hec aūt vnguenta ⁊ emplastra sunt nota. 3. cañ. fen. 2. ⁊ infra cap̄. de ethica.

¶ Et secunda cuz eis que ꝓhibent strāgulationem.

¶ Et secunda. vz. que fit a materia ꝑfocatiua faciēte modos squinantiarum:⁊ scitur hec curatio. 3. cañ. fen. 9.

¶ Et tertia cū eq̄tione cōplexionis in cerebro ⁊ inunctione colli cū eis que infrigidant ⁊ humectāt ⁊ super stōchum iteꝝ ex eis que sunt sicut rasura cucurbite ⁊

portulaca ⁊ sandali cum oleo rosato ⁊ similibꝰ eis.

¶ Quidā rudes Boñ. docētes dicūt istā lrāz debē poni in fine ꝓce dētis ca. qꝛ ista ē cura syncopis. sed istoꝝ error ē manifestꝰ: qꝛ nō appet ꝙ inūctio colli ad syncopiz faciat. Ampliꝰ Aui. hic eēt val/ de obliuiosus cū nō ponat curā ꝯstrictiōis anhelitꝰ. / Nos dica/ mus ꝙ ōbilitas q̄ dñaṫ ī neruis veniētibꝰ ad mēbra anhelitꝰ plu/ rimū accidit in acuta feb. a calitate resolutiua spūuz a cerebro ⁊ nucha ⁊ neruis: ⁊ iō. A. tēperat illā calitatē in sui pñº. s. in cerebro ⁊ in via īcessus. s. in collo ⁊ in ipsis mēbris cū diċ. Sup stōchuz. Et in h vult tēperare diafragma ⁊ ītellige ēt super pectus ⁊c̄.

¶ De vehementia tristitie eorum. Cap. 32^m.

Quando multiplicaṫ tristitia cā oris stoma/ chi ⁊ aduētu humoris mordicatiui in eo tūc infrigida stomachos eorum cuz eis que scis de cibis ⁊ inungantur ⁊ dormiāt in loco ꝓ/ ximo motibus aque strato extremitatibus ⁊ fructetis fridis ⁊ odoriferis fridis ⁊ nenufare ⁊ rosis ⁊ asper/ sionibus frigidis factis ex fructibꝰ odoriferis fridis ⁊ sandalis. Et multotiens q̄dem conferunt in eoꝝ tri/ stitia clysteria frida facta ex aqua cucurbite ⁊ citrul/ li ⁊ succo portulace ⁊ semperuiue cum oleo ro.

¶ Hec tristitia fit a caliditate inquietāte eos ⁊ vaporibꝰ eiꝰ: ⁊ tūc cura est regimen infrigidationis q̄ð positum est supra ca. de regi. acu. feb. cuius hic breuiter Auic. summam ponit. Fit etiaz a cho/ lera in stomacho: ⁊ cura est nota.

¶ Difficultas deglutiēdi que accidit eis. Cap. 33^m.

Difficultas deglutiēdi cū accidit eis ⁊ febris fuerit ꝯclusa: tunc flōmia paulatim fiat ⁊ eq̄/ tio fiat ad reiterandum. Et suppositoriū est melius q̄ꝫ plurimum solutiuum desuper.

¶ Cōsiderādū ꝙ difficultas deglutiendi quā primo Aui. curat est ex multa repletione sanguinea circa ꝑtes meri. s. illis ꝑtibꝰ cōica ta: ⁊ ideo flōmat sicut fit in squinātia māli ⁊ alijs spēbus eiꝰ in q̄/ bus precipiṫ reiteratio flōmie: ⁊ hoc nos declarauimus fen. 9. ⁊ h est quod dixit. paulatī ad reiterādū. vel forsan dixit ad faciēdū te secuꝝ. Nā lꝫ flōmaueris infirmū anteq̄ꝫ hoc accidēs sibi veniret nō timeas in hoc accñte iterato paucā facere flōmiā. Suppositoriuz est melius: qꝛ pharmacū nō est bñ trāsglutibile: ēt posset exci tare vomitū in quo eēt ꝑiculū ꝓpter motū materiei ad supius: lꝫ qñq̄ꝫ fit vomitꝰ cura difficultatis deglutionis. Tu ꝟo cōple illud cap lm̄ per sciam tertij cañ. fen. 13. vbi alie multe cause ponunṫ in difficultate deglutiendi ⁊ ponitur cura illarum.

¶ Frigus extremitatū q̄ð accidit eis. Cap. 34^m.

Multotiens ꝓfundaṫ calor eoꝝ ⁊ infridantur eoꝝ extrema ⁊ tēdit calor submersus ad ca/ put. Ponātur ergo extremitates in aqua ca/ lida ⁊ non bibant aquam frigidam.

¶ Cause submersionis caloris sunt scite ex cap. de causis putredi nis ⁊ cap. de causis rigoris ⁊ frigoris. Q̄ꝛ aūt calor ītus multipli/ catus cōstrictus tēdat ad caput est notū: qꝛ in hoīe hec est sua la/ tio vt Aristo. 10. ꝓble. 55. ꝓble. Et cura est nota quā ponit.

¶ Sermo de febre cholere. Cap. 35^m.

Febres cholerice tres sunt: tertiana cōtinua ⁊ tertiana periodica ⁊ causon.

¶ Cū posuit curā vel regimē accñtiuz festinat hic ad distinguēdū febres acutas vt sit sermo cōtinuus ꝫm ꝙ ꝓmisit su/ pra illo ca. Loquamur. Et post acutas que sūt cholice ⁊ sanguiee exequiṫ de alijs. Hꝫ igiṫ q̄tuor ꝑtes sicut q̄tuor sunt gña fe. s. cho lericaꝝ sanguineaꝝ flegmaticaꝝ ⁊ melicaꝝ. Partes patēt. / Pri ma in duas. Primo determiat de febribꝰ cholicis in gñali. Scðo in spāli. ibi (Paroxismus tertiane ⁊c̄.) / Pria in duas. Primo in gñali ponit eius spēs. Scðo signa. ibi (Et vehementia.) / Prima in duas. Prio ꝑmittit spēs. Scðo declarat. ibi (Et tertiana.)

Dub^m p^m ¶ Dicit ꝑ ⁊c̄. Dubitaṫ ꝑmo qꝛ Gal. ꝑma distinctione febres cuiusc/ cūq̄ꝫ triū modoꝝ distinguit in īterpolatā ⁊ cōtinuā: vt appet 2º de crisi cap. 3. ⁊ scðo de diffe. fe. ca. 1. ⁊. 2. / Dðm ꝙ febres choleri/ ce sunt due prima diuisione. s. interpolata ⁊ ꝯtinua. Continue sunt duorum modoꝝ. Quedam cōtinue dicte ꝓportionales: qꝛ habent manifestas excrescentias siue exacerbationes ⁊ manifestas q̄e/ tes. i. remissiones. Alie sunt cōtinue vniformes non hñtes mani/ festam exacerbationem: ⁊ iste de cholericis dicuntur causones.

¶ Sed tu dices: pōt ne ex alijs humoribus a cholā vt a flegmate ⁊ melīa fieri febris ꝯtinua vniꝰ modi nō hñs exacerbatiōes manife stas. / Dðz ꝙ sic: vt supra diximꝰ cap. de putrediē. Cā eni in h est putredo cordi ꝓpinq̄: iō credimus posse īueniri febrē flegmaticā que in sui ꝯtinuitate certe est silīs causoni. nā cā q̄re in causone ē illa ꝯtinuitas est: qꝛ mā est ꝓpinqua cordi: vt īnuit Aui. ibidē. sed cōtigit aliq̄ñ flegma ibidem putrefieri: tñ talis febris flegmatica nō dr̄ causon: qꝛ nō est cū vehemētia caumatis q̄ est in causone vt nomē eiꝰ oñdit. Febris aūt de humore melīco q̄ fit silīs causoni in ꝯtinuitate lōginquū est ꝙ repiaṫ: lꝫ nō sit negāda possibilitas. Et cā est: qꝛ melīcus humor nō est aptus multiplicari ⁊ putrefieri in partibꝰ ꝓpinq̄s cordi siċ cholericus ⁊ flegmaticꝰ. / Ex q̄bꝰ appet quare plus reperiṫ fe. ꝯtinua nō hñs excrescētiā siue teporē ma/ nifestuz de humore cholīco q̄ꝫ de flegmatico ⁊ melīco: qꝛ ille hu/ mor est magis aptꝰ īueniri in venis ꝓpinquis cordi. s. venis pul/ monis alijs duobus humoribꝰ cū pulmo nutriatur sanguīe cholī/ co. i. subtili apto in cholāz trāsire. Hec aūt supra declāta sunt.

¶ Et tertiana quidē ꝑiodica aut est pura ⁊ fit a cho/ lera pura: aut nō pura ⁊ fit cuz putrediē cholē rubee grosse sube ꝑꝑ cōmixtionē cholē cuz flegmate com/ mixtione aliq̄ cōplexionali vnita. Et ꝑ h diuersificaṫ ab emitriteo cū emitriteū faciāt due materie sepate. Et hāc faciat materia vna que in seipa est ꝑmixta cū cuius calore ꝑmisceṫ aliquantulū frigoris q̄ð grauat suam putredinem ⁊ suā resolōnē ⁊ suam digestionez. Et ꝓpter illud quidem fiunt in emitriteo duo paro/ xismi. Et tertiane non pure paroxismus vnus.

a. l. cōmix/ tionali

¶ Hec pars habet tres. Primo declarat tertianam periodicam. Scðo causonem. ibi (Causon.) Tertio cōtinuā. ibi (In tertiana.)

Dub^m 3^m ¶ Circa primū dubitaṫ quare nō fecit mētionē de feb. tertiana nō pura ꝑ mixtionē melīe. / Dðm ꝙ raro hec euenit vt exuberet in corꝑe melīa siċ cholā ⁊ flegma. Scðo qꝛ isti humores nō sūt bene miscibiles siċ bñ miscibilis est cholā ⁊ flegma. ¶ Cōsiderāduz 2º ꝙ. A. īnuit hāc diuisionē ꝙ mixtio flegmatis cū cholā est duplx. Una cōmixtio nālis vnita in qua humores cōmixti veniunt ad vnā formā: ⁊ ex tali mixtiōe: qñ. s. vincit cholā fit febris tertiana. Alia est mixtio nō vnita in qua glibet humor ꝟuat suā formā etiā hꝫ suū motuz ꝑoxismalem ⁊ dr̄ talis febris emitritea: ⁊ iō emitri/ tea est due febres. Sꝫ tertiana nō pura est vna febris: quia vnus est humor factus per cōmixtionem ducentem ad vnam formaz.

Dub^m 4^m ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ hic esset locus speculationis si duo humo/ res equalr̄ dñanṫ in quā febrē illa reduciṫ. / Et dicamus breuiter ꝙ duobꝰ humoribꝰ equalr̄ dñantibus nō pōt fieri vnus humor ꝫ formam sicut nec equalr̄ dñantibus duobꝰ ꝯrijs pōt vnuz fieri: vt 10. metaphice. cōmē. 23. ⁊. 2. de generatiōe tex. cōmē. 48. Erit igiṫ duplex febris. ¶ Considerādum quarto ꝙ quando ex cholā ⁊ fle/ gmate pauco fiat humor vnꝰ siue ꝑ cōmixtionē qua resultat ter/ tiū siue ꝑ corruptionē flegmatis in cholāz ⁊ forsan ꝙ ista sūt ꝓpi/ qua: ⁊ ex h fit vna febris: ita possumꝰ imagiari ꝙ qñ ex cholera ⁊ flegmate equalr̄ abūdantibꝰ fit vnꝰ humor ꝙ ex eis sic equaliter mixtis fit vna feb. putrida q̄ nec affliget de tertio in tertiū nec de die in diez: sed saluatis formis istoꝝ duoꝝ humoꝝ pōt imaginari fieri febris tertiana nō pura quā medicꝰ nō diċ eē emitriteū duoꝝ ꝑoxismoꝝ: ⁊ h erit qñ cholā ⁊ flegma sic sūt adīuicē mixta ꝙ cho lera nō moueṫ ad ꝑoxismū quin moueaṫ flegma secū mixtū: nō qꝛ sint vnū: sed qꝛ nō moueṫ vnū sine alio. Aduersariꝰ tñ dicet ꝙ hoc nō fit nisi qñ sūt facti vnꝰ humor ꝫ formā: tñ h nō poterit ꝓbare nec vr̄ neciuz: ⁊ nos diximus de hoc in q̄ōne nr̄a de ꝓlōgatiōe fe/ briū. ¶ Cōsiderādū q̄nto ꝙ dixit. aliq̄ꝫtulū frigoris. nā h frigus et hoc flegma debēt eē paꝝ respectu cholē cū iste humor sit a ꝑdo/ minio cholīcus. Dicit ēt ꝙ hoc frigus grauat putredinē cholē: ⁊ hoc in ꝓcessu caloris putredinalis sup humorē: qꝛ non fit veloci/ ter putridus ⁊ calor nō cōplet īflāmationē tā cholē īpure per fle/ gma q̄ꝫ cholē pure: ⁊ h ꝓpter frigiditatez illam que calori resistit ⁊ ex hoc grauat i. tardiorē facit suā resolutionē vt notum est.

Dub^m 5^m ¶ Sꝫ dubitaṫ: qꝛ hoc flegma siue hoc frigus nō videtur tardare. i. grauare suā digōnē. s. digōnē cholē īmo accelerare: qꝛ cholā cum infrīdaṫ ⁊ humectaṫ digeriṫ: ⁊ vr̄ ex h ꝙ ñ grauet putrediēz īmo acceleret qꝛ siccū ꝯriaṫ putredini. q̄ð igiṫ cholām reddit humidā magis aptat eā putredini. Ampliꝰ flegma citius putrefit: quia de die in diē: sed cholā de tertio in tertiū. / Ad ꝑmū dðm duplr̄. Pri mo ꝙ digestio cholīci humoris est duplex. Una est que est eiꝰ ꝑ/ paratio euaporatiōi ⁊ resolōni ⁊ illā tardat flegma īgrossans et infrīdās cholāz: vñ resolō eiꝰ in vaporē nō sic cito fit: ⁊ de hac di/ gestione q̄ est in humore actu ꝑoxismāte loquiṫ Aui. hic: ⁊ ꝑt idez intelligi de humore parato ad ꝑoxismū. Alia ē digō que ē remis/ sio calītatis ⁊ siccitatꝭ cholē ⁊ illā facit flegma ⁊ sic stat ꝙ cholā

per flegmatis

per flegmatis admixtionē fit remissioris caliditatis ⁊ siccitatis: ⁊ tñ de se est multū ineptioris resolōnis. ¶ Aliter ꝯsueuimus dicē s. ꝙ digō est duplex. s. vera que est debita mixtio humidi cū sicco: ⁊ istā per se nō facit flegma cholere cuȝ sibi miscet. Alia est digestio iproprie que est remotio a sui calitate excedēte: ⁊ h̄ pōt facē flegma ipsi chole ⁊ cholera ēt ipsi flegmati: vt Haly. 3. prac. ca. 13. s. de tertiana nō pura. ¶ Ad scðȝ dðm ꝙ grauare putredinē est facere ꝙ calidū putredinale grauiter. i. tarde icedat sup mām: ⁊ h̄ facit ei⁹ ifrigidatio ⁊ igrossatio. nā humidū non bñ separat a sicco: q2 calidū nō pōt ꝓfundari in mām ꝯriante frigore ⁊ grossitie. ¶ Ad rōnē dðm ꝙ flegma plus nocet ad hoc. i. plus facit grauitatē. i. tarditatē putredis ꝑ infridationē ⁊ igrossationeȝ vel iuiscationē ꝙ̄ iuuet ad illius celeritatē ꝑ humiditatē siue humectationē. ¶ Alia solo posset dari sed traheret nos ad aliā sciaȝ. ¶ Ad tertiū dðm dupl'r. Primo ꝙ flegma cōmixtū chole facit accelerare totū ꝑoxismū ad totū ꝑoxismū. x. g. ꝑoxismus tertiane pure iuadit de tertio in tertiū hora nona: sed paroxismus tertiane nō pure ex flegmate iuadit de tertio in tertiū hora sexta vl' tertia: ⁊ cū hoc stat ꝙ ꝑtes ꝑoxismi adiuicē sint tardi⁹ succedētes in feb. tertiana nō pura ⁊ veloci⁹ in tertiana pura. Al'r posset dici ꝙ lȝ flegma faciat ꝑoxismū omni die est ꝑ formā specificaȝ pncipal'r: sed qñ miscet chole rūpit illa forma specifica que sequit formā substātialem sicut corrūpit forma subalis flegmatis: ⁊ ideo nō facit festinare cholaȝ ad putredinē: sed q2 remanet grossities lȝ nō illa ƀm spēm fit ex hoc tardi⁹ mot⁹ cholere: ergo si erit aliq̄ feb. cholerica nō pura ꝑ flegma nō redactū ad vnā formā cū chola: illa habebit ꝑoxismū ad totū citiorē ⁊ in suis ꝑtib⁹ tardiorē. ¶ Et ex his dictis appet tibi ꝟitas apparētiū. Uidebis enī quendā hñtē tertianā nō puram cuius paroxismi sunt citiores ꝙ̄ pure que ꝓcessit ⁊ quendam cuius sunt tardiores. Dico quantum ad aliqd comparando motum totius paroxismi ad totum paroxismum.

¶ Et hec qdem nō pura quādoqȝ ꝓlongatur tempore longo ⁊ circiter medietatem anni. Et qñqȝ perducit ad mollitiem ⁊ magnitudinem splenis.

¶ Pro hoc quere qōnē de ꝓlōgatione. hic habes ꝙ tertiana nō pura ꝓlōgat circa medietatē anni: cū tñ flegmatica pura nō tātū ꝓlōget. Qñqȝ ꝑducit ad mollitiē. Quidā dicūt. i. ꝑalysiȝ: q2 flegmata eliq̄ta currere pñt ad neruos. Aliter ad mollitiē. s. hydropisim vel cacesiā nocumēto epatꝭ: vñ ex h̄ fit hydropic⁹ asclitic⁹ vl' hyposarcus in qb⁹ est ꝓprie mollificatio. Ad magnitudinem splenis: q2 febre ꝓlōgata gñant multi humores ꝑ adustionē: q cū sint de mā melica trahunt ad eoꝝ receptaculū vnde magnificatur splen.

¶ Causon vō est de genere cōtinue: qm̄ differentia inter eius vehementiā ⁊ eius tēporē est isensata: ⁊ accidentia eius sunt vehementia. Et cā est acuitas materiei ⁊ multitudo eius: cū ei⁹ casus sit circa cor ⁊ in venis oris stomachi aut in partibus epatis ꝓprie: ⁊ ad summū in membris nobilibus vicinis cordi.

¶ Considerandū ꝙ hic notificat causon ex trib⁹. Prio ex mō motus. Scðo ex accñtib⁹. Tertio ex causis accñtiū ⁊ cōtinuitatꝭ motus. Accñtia. n. de iflāmatiōe forti ⁊ aliis ex h̄ sequētib⁹ ⁊ ꝯtinuitas mot⁹ fuit ex h̄ ꝙ mā est acuta ⁊ multū ꝓpinqua cordi ⁊c̄.

¶ In tertiana vō cholera est in carne ⁊ ad partes cutis: ⁊ in continua est sparsa in venis corporis que elōgantur a corde.

¶ Hic vt notificet continuam ꝓportionalem notificat interpolatam ex loco materie. Tu autem pro declaratione istorum recurre ad illa que diximus in capitulo de putredine.

¶ Et vehemētia qdē sitis ⁊ angustia ⁊ ingetudo ⁊ ipatiētia ⁊ alienatio ⁊ nausea ⁊ amaritudo oris ⁊ siccitas labioꝝ ⁊ scissio eoꝝ ⁊ dolor capitis multiplicātur in febribus cholericis. Et est nā in plurib⁹ eorum ad siccitatē decliuis: qm̄ materiei aut est ad supiora aut ad illud qð apparet de corpore ⁊ cute.

¶ Cā multiplicationis oīum istoꝝ accñtiū est caliditas acuitas ⁊ iflāmatio chole vt notū ē. (Scissio eoꝝ.) Hoc ē signū multū ꝯforme febrib⁹ cholicis vt ponit Rasis. 16. ꝯti. ca. p̊. ⁊ cā est q2 chola est apta ascēdere ad supiora ⁊ recipit in labiis q̄ sunt loca carnosa ⁊ acuitate scidit illa. Et qñqȝ accidit multa exiccatio ⁊ scissura in labiis ꝑ viā crisis: ⁊ iō vulgares idicāt h̄ bonū signū. Nā est ad siccitatē ⁊c̄. Propter cām quā Aui. ponit: ⁊ q2 ille febres exiccāt multū viscera: ⁊ qñ superfluā siccitatē vētris vides in cholicis febribus: tūc freneśiȝ iudica ƀȝ Rasim. 16. ꝯtinē. cap. p̊. alia patent.

¶ De tertiana absolute ⁊ noiatur triteus. Cap. 36m.

Paroxismus tertiane icipit in primis cū horripilatione ⁊ pūctura acus deide ifrigidat ⁊ incipit facere rigorē difficilē valde difficiliorē reliquis rigorib⁹ non frigidum aut cū pauco frigore: ⁊ non est frigus eius nisi ꝓpter profundationem caloris ad interiora ad partem materiei ⁊ inuenit sicut puncturas acuum. Et hic quidem rigor cum vehementia sua est velocis sedationis: ⁊ tu iā sciuisti cām huius rigoris. Et fit rigor eius in trib⁹ dieb⁹ primis fortior ⁊ vehemētior ⁊ in quartana eꝯrio. Et iterū rigor incipit cū fortitudine: deinde lenit paulatiȝ ⁊ minuitur velociter ⁊ in quartana econtrario.

p^m. sig^m. ex rigore

¶ Hic in sermone spāli vult determiare de febrib⁹ cholicis. Prio de iterpolata ⁊ cōtinua. Scðo de causone. ibi (Causon.) ¶ Pria in duas. Prio determinat de spēb⁹ siue modis haꝝ spērū. Scðo de cura. ibi (Opȝ vt.) ¶ Pria i duas. Prio ponit diuersitates ⁊ sig^a interpolataꝝ febriū cholicaꝝ. lȝ ēt multi illoꝝ ƀmonū possint applicari ad ꝯtinuas feb. cholicas vt appet. Scðo ponit signa cholice ꝯtinue. ibi (Cognoscit.) ¶ Pria in duas. Prio ponit signa tertiane absolute. Scðo docet distiguere iter purā ⁊ nō purā. ibi (Pura.) ¶ Pria in septē sic̄ septē ponit ordines signoꝝ febris tertiane. ⁊ vltimo ponit quēdā cañ. Pria sūma vel ꝓmus ordo signoꝝ ē ex fortitudine sui rigoris que hic expedit scire. de rigore ⁊ horripilatione ꝓsupponimus nota ex dictis supra cap. de sermone rigoris ⁊c̄.

¶ Cōsiderādū ꝙ Dyn⁹ imaginat ꝙ ly deide. nō dicat ordinē tēpis: sed calitatꝭ: q2 iō fit frig⁹ q2 rigor ⁊ pūctio. Et lȝ dcm̄ Dy. possit eē verū: tñ ly deide. posset ēt dicē ordinē tpis hic si memor es eoꝝ q̄ supra dixim⁹. nā horripilatio ꝓcedit tpe forte frig⁹: q2. s. ꝓus horripilatio: deide frig⁹. s. forti⁹ ꝙ̄ ē in horripilōne. (Difficiliorē ⁊c̄.) Hoc est disputatū sup̄. (Nō fridū.) Hoc frig⁹ ē frig⁹ reuocatiōis caloris: ⁊ h̄ vocat frig⁹ paucū: sȝ in flegmatica ⁊ i q̄rtana ē frigus ꝑꝑ q̄litatē māe fride. (Uelocis sedatiōis.) Propter subtilitatem māe ac aptitudinē ad motū ex̄. (Et fit rigor.) Causa est quā ponit Sera. 6. ꝓcti. c. 3. s. de tertiana. ⁊ Cōmē. Alexādrin⁹ sup ꝑ epidimiarū cōme. s. sup illo. §. Que in rigores. Nā māe cholice in ꝓmis paroxismis sunt subtiles: ⁊ iō cito ⁊ velociter mote faciunt rigores fortiores: sed posteri⁹ per digōnē igrossate econtra se hñt. In q̄rtana autem sup. ⁊ flegmatica est ecōtra: q2 mā a pricipio grossior ⁊ cruda tarde mota facit debiliores rigores: sed in ꝑoxismis circa statum subtiliata facit fortiores: ⁊ de hoc idiota conturbatur: artista ꝟo letatur vt dicit Alexan. in cōmen. predicto. Et iterum. Eadem causa assignatur in vero rigore, vt notum est.

¶ Et sudor multiplicat in tertiana cū dimittit.

2^m. sig^m. ex sudore

¶ Hoc est secūdum signum: causa est subtilitas materie ⁊ aptitudo motus ad cutim.

¶ Et fit vrina in ea rubea tendens ad igneam in qua non est multa grossitudo. Aut est non pura ⁊ fit vrina eius cruda aut grossa.

3^m. ex vrina

¶ Hoc est tertiū signū ⁊ est notū. Aut non est pura. Hic sermo pōt referri ad totū qð dixit vt itelligamus ꝙ ea que dicta sunt de rigore ⁊ mō eius itelligi debēt in tertiana pura: q2 in non pura non opȝ vt sit illius dispōnis in oibus nec illius sudoris nec vrine: et explicat de vrina que aliqñ est cruda. s. tenuis ꝓpter oppilatiōes multas: aliquādo grossa ꝓpter expulsionem grosse alicuius māe cum ea: ⁊ pōt iste sermo referri ad id solū qð dixit de vrina pȝ.

¶ Et tertiane caliditas est saluior caliditate causonis: ⁊ quāto prolixius manus tāgit corpus nō addit inflāmatio imo quandoqȝ minuit inflāmatio ei⁹. Et in causonide additur inflāmatio.

4^m. ex caliditate

¶ Hoc est 4m signum. causa primi dicti est nota: causa secūdi dicti est multitudo materieꝝ multos semper emittēs vapores: sed in tertiana interpolata quandoqȝ vt in declinatione ꝓprie nō sic effunduntur vapores: ⁊ hic esset locus considerationis.

¶ Et accidentia que accidūt eis in tertiana sunt vigilie sine grauitate in capite nisi in quibusdam non puris ⁊ sitis ⁊ furor ⁊ ira ⁊ odium locutionis.

5^m. ex vigiliis et cet.

¶ Hec est quinta ordinatio signoꝝ vigilie sine grauitate: q2 vapores cali ⁊ sicci nō grauāt: sed in ñ puris grossi vapores ⁊ multi pñt eē cā ali[c]ui⁹ grauitatis ⁊ alicui⁹ modi somni vigilatiui de q̊ scribit a Hal. in lib. de caumate. (Odiū locutionis.) Quidā dicunt ga

spiritus ex hoc motus in cerebro exacuit cholaz. Uel dōz q̄ isti hn̄t organū auditus valde expurgatū 7 iō audibile: siue son⁹ ipri-mit valde realiter 7 valde tympanizat: 7 iō causat modus dolori in auditu sicut tāgibile in organo tactus. s. neruo discooperto.

¶ Et est pulsus eius acutus velox p cōparationez ad reliquas febres 7 nō est equalis cōstrictionis 7 dilatationis: qm̄ humor debilitat eū 7 addit ei diuersitatē apud statū. Et diuersitas in eo est sub ea que est in reliquis febrib⁹ humorosis: 7 mior ea q̄ est in alijs cū duritie. Et est pulsus fortior in ea: imo diuersitas in eo non est ſm plurimum: nisi diuersitas propria cum febre 7 alijs. Et in principio quidem est necessarium vt coartetur pulsus vsq̄ ad horam dilatationis febris: 7 tunc confortatur 7 fit velox 7 frequens. Et ei⁹ diuersitas non est multum superflua.

¶ Hic ē 6⁹ ordo signoꝝ. Nō est eq̄lis ꝯstrictiōis q2 nec systoles ē eq̄lis systoli: nec diastoles diastoli: nec diastoles systoli: nec systoles diastoli: 7 h̄ re⁹ fe. nō humoraliū vt effi. 7 ethice 7 respectu sanitatis. 7 motus fuit Aui. ad dōm hoc ꝑpter illud qō dcm̄ est sup̄ cap. de signis putridaꝝ in generali. vbi mām cholicaz posuit esse leuē supra virtutem vt intelligas q̄ nō est ita leuis quin diuersitatez faciat in pulsu: 7 q2 humor 7 q2 putridus: 7 hoc est qō dicit. Qm̄ humor debilitat eū. s. pulsum. i. virtutē pulsatilē 7 hoc debilitate alicui⁹ aggrauatiōis respectu nō humoraliū febriū 7 debilitate p putredinē: 7 addit ei. s. pulsui diuersitatem apud statum.

Dub. p.

¶ Dubitat vtrū in statu paroxismi pulsus in tertiana sit mag̃ diuersus q̄ in p̄cedentib⁹ tēporib⁹. ⁋ Et videt q̄ sic: per Auicē. hic. Amplius in statu est maior debilitas v̄tutis sic̄ maior calor. ⁋ In ꝯriū Gal. 2. de dif. feb. cap. 3. s. de signis tertiane. vbi ad lraz dic̄. In illa ipsa iā signū manifestū est putredinis 7 multo magis iuadente paroxismo 7 multo magis ascendēte in statu. in hoc aūt statu minus q̄ ſm ascēsionē. i. augmētuz. 7 idē ponit gn̄alr̄ p̄ lib. cap. de signis putridaꝝ si q̄s subtilr̄ aduertat. ⁋ Nos iā ꝑtelauim⁹ ſmonē in hoc lib. de diffe. feb. Et hic abbreuiem⁹ 7 dicam⁹ p̄ q̄ Dynus hic soluit sic istā ꝯdictionē exponēdo textū. Addit ei diuersitatez apud statū. i. vsq̄ ad statū icludēdo ēt statū: tn̄ in statu nō est tāta diuersitas in pulsu pp̄ euaporationē mãe maiorē 7 diuersionem ei⁹ ad p̄tes extrīsecas 7 hoc maxime ꝯtigit in tertiana pp̄ subtilitatem mãe. Sed hic est dubitādū in dictis Dyni quō pulsus ꝑcedit addēdo in diuersitate vsq̄ ad statū 7 in statu non est maior diuersitas: lz h̄ saluare nobis sit facile: q2 tenem⁹ ꝯria posse sil' intendi. Et credo q̄ Dynus nō bn̄ sciuit explicare qō voluit. Uoluit eni dicē q̄ pulsus est diuersus vsq̄ ad statū iclusiue: 7 hāc diuersitatē addit sibi febris illa tertiana. ⁋ Nos dicam⁹ q̄ opz scire ex scientia p̄ncipioꝝ q̄ aliq̄ diuersitatez facit grauitas in mā 7 ꝯstrictio eius in iteriorib⁹ 7 diuersitas in dispōne mãe vnde fit diuersitas in mō caloris: 7 hec diuersitas est maior in p̄n° 7 augmēto imo in augmēto oīno maior q̄ in aliquo tēpore. Nā in p̄n° calor est vni⁹ dispōnis. s. suffocat⁹: in statu v̄o est expāsus 7 in augmento est q̄si pugna iter vtrasq̄ dispōnes: 7 iō hec diuersitas est maior in augmēto q̄ in statu vel in principio. Et alia est diuersitas que fit ex virtutis debilitate sequēte gradū qualitatis 7 q̄titatē resolōnis 7 illa maior est in statu q̄ in alio t̄pe vt notū est. ⁋ Sz ꝯ: imo maior est in declinatiōe q2 plus sunt resoluti sp̄ūs. Dōm q̄ si est ꝺclinatio ad bonū eo ipso quo calor remittit fit aliq̄ virtutis ꝯfortatio. Uel dōm subtilr̄ 7 manifeste apō eū q intellexit snīas Gal. in cōmē. pulsuū. 14. q̄ ipse casus v̄tutis p viā resolōnis vel male cōplexionis nō facit diuersitatē in pulsu que ꝑprie dr̄ diuersitas: nisi aliq̄ pugna ꝯiūgat in hoc: 7 intellexit hoc Auic. in paucis v̄bis lib. 1. fen. 2. cū dixit. Cā diuersitatis pulsus cū debilitate v̄tutis est pugna cause 7 egritudis. In statu igit ꝑoxismi est maior excitatio ad pugnā q̄ in declinatiōe: 7 si sint ad mortē nō fit talis excitatio 7 violētia pugne: sed paulatiz succūbit: 7 iō virt⁹ deficit 7 pulsus tēdit ad v̄micularē 7 formicātē ſm ordinē caude soricine finiētis: nō tn̄ est pp̄ hoc diuersus. Si aūt ꝺclinatio sit ad bonum: certū est q̄ nō ē diuersus pp̄ cāz dictā scias h̄. ⁋ Et diuersitas 7c.) Hoc est notū pp̄ leuitatē cholē 7 vniformitatez in suo motu putredis 7 expāsionis caloris. (Cū duritie.) Quia calor 7 siccitas idurāt. Nō dixit aūt si plus vel min⁹ q̄ in q̄rtana sit durus pulsus q2 pōt vtrūq̄ ꝯtigere. Nisi diuersitas ꝑpria cū feb. i. pulsus hz diuersitatē que debet febri putride vt feb. putrida: 7 nō hz diuersitatē sic̄ facit melia 7 flegma in febrib⁹ quaꝝ est diuersitas pp̄ fe. 7 pp̄ mās humoꝝ q sunt graues grossi viscosi suffocātes calidū: 7 difformiter ꝑcedētes in putredīe: vn̄ fit diuersitas ī calore 7 pulsu. (Et alijs.) s. morbis mālib⁹ vel accn̄tib⁹ q vel que diuersificāt pulsuz vt dolor stōchi 7 accn̄tia aīe 7 ista si ꝯiūgant tertiane pn̄t facere pulsuz diuersuz: 7 hoc tn̄ nō erit pp̄ ipsam tertianā sed pp̄ alia. Uel 7 alijs. vt dispōnibus nālib⁹: sunt eniz hoīes q ex nā hn̄t pulsuz diuersum: vt infra fen. 2. Et eius diuersitas nō est multum sup̄flua. Duplr̄ exponit. Primo vt respectu ei⁹ qō est in alijs febrib⁹ putridis: 7 hoc iā est declaratum. Uel ei⁹ diuersitas non est multum sup̄flua. s. dilatato calore: 7 hoc est in statu: 7 iam est hoc declaratum: 7 hoc est dictum conforme dictis nostris supra.

¶ Et quādoq̄ significant ipsam etas 7 consuetudo 7 regio 7 ars 7 forma 7 tēpus 7 multitudo euentus tertiane in illa hora. Cum ergo cōponūtur due tertiane sunt paroxismi eueniētes omni die. Qui ergo cōsiderat tertianā per paroxismū errat in ea: imo opz vt attendantur significationes alie quas dicemus. Et patiētib⁹ q̄dē tertianā accidūt vigilie 7 amor sollicitudinis: 7 multotiens sentiūt ebullitionem apud epar.

a. l. sollicitudinis

¶ Hec est septima collectio signoꝝ. Etas. s. iuuentus. Cōsuetudo. s. hn̄di tertianā. Uel cōsuetudo. In cibis calidis 7 siccis 7c. For⁹. i. habitudo. Cum g̃. Sermo hic est not⁹: qō āt in eo est occultū pēdet ex q̄ōne de ꝑiodicatione. Amor sollicitudis: q2 vident sollicitī mobiles acuitate cholere. Ebullitionē. i. inflāmationem vt q̄si aliq̄d ibi ebullierit: 7 est sermo in quo alij auctores ꝯcordant. Et causa est feruor cholere chistis fellis: vnde ebullit epar.

¶ Dr̄ia iter tertianam puram 7 nō purā. Cap. 37ᵐ.

Pura est subtilis leuis cui⁹ paroxismus cōsumit a quatuor horis vsq̄ ad duodecim horas 7 non addit sup̄ eas multum. Et si addit additione multa: tūc est non pura. Et est ſm plurimū perueniens ad septez horas. Et calefit in ea corpus velociter 7 vides caliditatez ꝑcedere ex corpore 7 extremitates adhuc sunt frigide. Et similr̄ pura nō addit cū non accidit error supra. vij. periodos. Et quādoq̄ consumitur ꝑpter subtilitatem sue materie in paroxismo vno in quo accidit vomitus aut vētris solutio mūdificās. Et apparet digestio in vrina in primo die aut in tertio aut in quarto aut in septio. Si aūt addit super septez periodos additionē plurimā: tūc est de genere non pure. Et similr̄ si ꝑlongat spatium sui rigoris. Et est additio suoruz paroxismorum. Et antecessio eoꝝ adinuicem ſm ordinem seruātem ꝑportiones similes: 7 in non pura est illud diuersum non rectū. Et similr̄ quādo assimilant paroxismi ſm terminū vnum 7 reliqua signa elōgatiōis febris ēt sunt de illis que scis. Et cū vides principiū cū rigore ſm q̄ determinauimus 7 statum cum sudore exuberāte: tunc non dubites quin ipsa sit pura. Et impura quidem est cum eam habens bibit aquaz ordei procedit q̄ est in corpore eius cum vapore humido quasi ipse velit sudare 7 quandoq̄ sudat.

¶ Hic ponit signa in quibus differt tertiana pura a non pura. Et primo ponit signa pure ītelligēdo: 7 quandoq̄ ponendo q̄ illa nō conueniunt nō pure. Secūdo ponit signa tertiane nō pure. ibi (Et cum non pura.) Prima potest diuidi in tot p̄tes quot sūt signa.

¶ Primū signū est q̄ pura tertiana est subtilis. Quidā dicūt. subtilis. s. humoris. Alr̄. Subtilis. i. acuti caloris: 7 de h̄ iudicat tactus.

¶ Scōm signū est q̄ calor ei⁹ est leuis. Quidā dicunt. Leuis. s. humoris ad digerēdū: sed melius est dicere leuis. s. caloris: 7 ei⁹ leuitas est q2 nō est malignus calor vt alioꝝ hu. putridoꝝ: sed est itensus in gradu: sed non ꝑpter malitiā dispōnis putredinalis. Chole enim putredo est quasi quedā exarsio sed alioꝝ humoꝝ putredo est putridior. ⁋ Et ex hoc cessant quedam contradictiones de calore tertiane. s. de leuitate eius que videtur esse inter doctores.

¶ Tertiū signū est q̄ durat ꝑoxism⁹ a. 4. horis 7 ē min⁹ t̄ps ad. 12. 7 h̄ est maius tempus: 7 de hac mēsura tēporis nō pōt dari cā: sz q̄ breui tēpore durat: h̄ est notū: q2 est pp̄ subtilitatē mãe que cito mouet cito iflāmat per totū 7 cito euaporat: 7 ideo si multum durat paroxismus. v̄. g. quia durat viginti horis nō est pura: q2 significat grossities cholē quā igrossat vel melia vel flegma.

¶ Contra

Dub^m p^m ¶ Contra.q2 pōt ingrossari per adustionē vt chol'a vitellina f3.G.
scdo de virtutib'nālib'.vltimo cap.7 Auer.3° colliget cap.3.¶ Di
cendū q2 plus euenit illam cholerā ex qua fit febris grossam fieri
per mixtionē flegmatis q̄3 per adustionē.¶ Uel dicēdu3 q2 chol'a
ingrossata per adustionē dī nō pura chol'a:q2 h3 naturā aliquam
mel'ie nō per admixtionē ab extra sed per alterationē que īgros-
sat chol'a3 plus q̄3 debeaꝛ cholere 7 facit eā trāsire ad grossitiem
que debeꝛ mel'ie:ideo diceꝛ chol'a nō pura per virtute3 mel'ie.Ad
septē horas.Quia iste est cōis terminus siue tēpus cōe perdura-
tionis paroxismi:sed q̄tuor hore 7.12.sunt plus extrema tempo-
ra:7 cholera plus est reperibilis cū dispositione cōi q̄3 cū disposi-
tionibus extremis:7 dico cholera pura 7 nō dico chol'a absolute.
¶ Et calefit.) Quartu3 signum est velocitas calefactionis corpo-
ris quia materia cito inflāmatur 7 expanditur.7 dat signu3 hui':
q2 stantibus extremis frigidis in reliquo corpore vides calidita-
tem pcedere.s.a parte intrinseca ad partes extrinsecas.
Dubiū 2^m ¶ S3 tu dices hoc nō est sufficiēs signū:q2 in flegmatica 7 melan-
cholica īuenimus in augmēto paroxismi extrema frida 7 pect'
7 vētrē calida.¶ Dōm pmo q2 hoc signū est sufficiens in tertiana
pura.nā frigus in ea non est:q2 in extremis sit humor fridus:sed
q2 calor est ītus reuocat':7 tn̄ ita cito calefit chol'a 7 q̄si per totū
corpus īflāmaꝛ q2 calor nālis 7 accn̄talis cū eo nō potuit expādi
vsq3 ad extrema oīa:7 illud est breue tēpus.s.tēpus in quo expan
diꝛ in totū:7 tamē in hoc tēpore corpus totū intrīsecū est calefa-
ctum.¶ Uel dōm q2 in reliquis febrib' corpus calidū apparet fri-
gidis exn̄tibus extremis:non tn̄ q2 aperte vapores extra feranꝛ:
sed est q̄dā calefactio per alterationē mēbroꝝ per partē post ptē
vaporib' grossitie sua intus coartatis:sed in tertiana pura calor
corpis cū manifesta euaporatiōe appet.Et h̄ īnuebat Auic.cū di-
xit.vides cal'itatē pcedē ex corpe.7 dixit pcedē.s.euaporando.
¶ Quintū signū est q2 tertiana pura durat ad plus septē poxismis
7 qn̄q3 citius cōsumiꝛ 7 quādoq3 in vno paroxismo:7 h̄ stat afoꝛ.
Hip.59.ptic.quarte.s.Tertiana febris 7c̄.Et cā est quā ibidē Cō-
mētator ponit 7.3.pno.cōmē.8.q2 tātū faciꝛ īterpolata in poxismo
vno q̄tū in die vna ɔtinua:sed ɔtinue cholerice pure cū sint pacu
te nō pertrāseūt septē dies.ergo nec interpolata.7.periodos.
¶ Et qn̄q3 ɔsumiꝛ.) Potest hoc poni pro.6.signo 7 pōt eē ɔtermi-
natio dicti:qa dicit q2 nō addit supra septē periodos:vult dicē q2
hoc nō est semp veꝝ q2 duret piodis.7.q2 qn̄q3 in vno poxismo fi-
nitur vomitu vel sol'one.Et cā in hoc est nota:possibile est enī ho
minē solū illam chol'a3 habere que illū paroxismū facit 7 rectifi-
cari in eūatione materie illius post cōplexionem malā mēbroru3
q2 nō remaneat mala qualitas:7 q2 nō generabiꝛ post illi' eūone3
alius humor chol'icus q possit facere paroxismum scdm:ergo in
vno porismo illa tertiana finiuit crisim suā.Sed ista possibilitas
nō est sic in humore flegmatico 7 mel'ico.nā isti humores sūt tar
de aggregationis:nō dico q2 flegma sit tarde aggregationis cum
itur a dispōne cause an̄tis ad coniuncta3:sed dico tarde aggrega
tionis cū itur a dispōne sanitatis ad dispōnem in egritudinē que
dispō est causa an̄cedens.hoc tn̄ tarde fit in flegmate 7 mel'ia:et
sil'r hi humores tarde resoluuntur 7 tarde cessat dispō que est cā
antecedēs illarū febrium:7 ideo nō fit vnus paroxism' flegmati-
ce vel melācholice quin alter fiat post illū in suo periodo:7 h̄ pp
dispositionem que fuit ante primū paroxismū que facil'r nō ces-
sat:7 pp dispositionem que relinquiꝛ ex primo paroxismo:q̄uis
aūt sit longinquū posse reperiri vnam quartanā vel vna3 quoti-
dianā vnius paroxismi nō tn̄ credo impossibile.Et casus cōcedēs
istā possibilitatē lōginquā est iste.ponaꝛ q2 aliqs habeat splenem
grossum 7 plenū melācholia 7 natura moueatur ad illius melan-
cholie eūonem 7 dirigat eam v̊sus intestina 7 pars illius fugiat
hanc eūonem 7 feraꝛ ad loca extra venas 7 ibi putrefiat 7 faciat
nouū poxismū qui finiaꝛ cū tota materie eūone 7 nō remaneat q̄-
litas que attrahat mām:iste hō cū illo fluxu vētris non hēbit nisi
vnū paroxismū quartane:7 nos testificamus vidisse hoc.
¶ Et apparet.) Hoc est sextū signū.Cōsiderādum q2 l3 in tertiana
vera posset appere digō in pma die:nō tn̄ mox in pncipio appet
sicut in effimeris vt supra diximus in ca.de signis effimerarum.
¶ Cōsiderādū q2 dixit in p 3° 4° vel 7° dans ītelligi 3 2° 7 6°.Uel
dixit primo propter illam que terminatur in paroxismo vno.Et
dixit tertio dans intelligere scdm vt tangeret dies creticos 7 in-
dicatiuos in quibus signa digestionis apparētia sunt certiora:si-
cut oīa bona signa sunt certiora in bonitate:7 mala in malitia cū
appent in cretica die:vt Gal'.2.cōmen.1.7.3.pronosti.cōmē.54.
¶ Si autē.) Applicat dicta ad significādū nō purā:7 q̄uis dicat de
duob' signis que repiunꝛ in tertiana pura q2 ipsa non repiunꝛ in
tertiana nō pura:tn̄ de alijs signis dat ītelligi.v̊.g.cal'itas tertia-
ne nō pure nō ē cal'itas sbtil' neq3 leuis:7 sic discurre p alia sig^a.Et
sil'r.s.ē nō pura si plōgaꝛ spatiū sui rigori q2 sigtur chol'a grossa.
¶ Et est additio.) Hoc est 7^m sig^m.Additio:7.pro.i.an̄cessio.simil'r
postpositio:q2 q̄tū addit scōs ad pmū tātū terti' ad scō3.Ul' addi
tio.i.aug^m.7 an̄cessio.i.anticipatio.7 cā istoꝝ ē mãe vniformitas.

¶ Et sil'r.) Hoc est 8^m sig^m:7 est febris tertiane non pure.s.eq̄litas
inuasiōis poxismoꝝ:q2 sign̄at febris lōgitudinem ex afoꝛ Hip.30.
pti.q̄rte.s.Quib' exacerbationes fiūt aut poxismi 7c̄.S3 tertiana
pura nō pōt esse longa.Et reliqua signa ex etate tempore 7 alijs:3
oppositum huius signi est signum tertiane pure.s.paroxismos an
ticipare vel postponere 7 non inuadere in eadem hora.
¶ Et cu3.) Hoc est nonum signum:7 patet.
¶ Et in pura.) Hoc est decimum signū.Jn pura enī chol'ica mate
ria subtilis rectificatur per potum aque frigide:vnde paratur di
gestioni:7 vie nō sunt oppilate:vnde potest penetrare aqua ver-
sus venas 7 cutim 7 calefieri 7 vaporē eleuari 7 ipsa īfrigidabit 7
temperabit malam complexionem:ex quibus homo disponitur
ad sudorem.Jn tertiana v̊o non pura magis ingrossatur mā a po
tu frigide aque:7 nō potest penetrare pter oppil'ones:7 possibi-
le est q2 infrigidatio fiat maior q̄3 illud quo indigemus.
¶ Et cū nō pura inueniꝛ grauitas plurima in capite 7
extēsio 7 plōgaꝛ rigor donec peruenit ad vigitiqua-
tuor horas aut trigita horas vsq3 ad horā suā:7 tepe
scit donec cōpleniꝛ q̄dragitaocto hore:7 p quātitate3
additionis paroxismi super duodeci3 horas est eius
elongatio a puritate.Et in tertiana quidem nō pura
tardatur appitio digestionis 7 non apparet in forma
offuscatio neq3 extenuatio:7 fortasse nō eradicaꝛ cu3
sudore copioso:7 fortasse nō īcipit cū rigore:7 nō est
caliditas cū multa fortitudīe:neq3 est augmētū eius
equale:imo est quasi ipsa addatur:deinde pcedit et
minuitur.Et accidentia seua minorantur in ea.
¶ Hic ponit signa nō pure.Et vnū sig^m ē g̃uitas plurima ī capite
pp grossos vapores ibi retentos 7 conuersos ad nā3 humoris.
¶ Extensio.) Hoc est secūdum signu3.Extensio.s.in capite 7 reple-
tione multa:vel extensio.i.prolongatio paroxismi.
¶ Et prolongatur rigor.) i.paroxismus.Et hoc est signum tertiu3.
Dub^m 3^m ¶ Dubitant quidā quomodo paroxismus tertiane nō pure plon-
gaꝛ plus q̄3 paroxismus flegmatice pure.¶ Dōm bm Dynū q2 per
se non est veꝝ sed per accidens.Et hoc est q2 in febre tertiana nō
pura scōs paroxismus valde tardat post primū:qa fit in die ter-
tia.S3 scōs paroxismus quotidiane statim supuenit:7 ideo pri-
mus paroxismus quotidiane magis plongareꝛ q̄3 poxismus ter-
tiane nō pure:nisi q2 statim supuenit alius paroxismus.Et signu3
huius est q2 nō h3 verā quietem paroxismus flegmatice.¶ Aliter
autē op3 dicere ad questionē vt prolixe discussimus in questio-
ne de prolongatione:7 pertractauimus sermones hos quos non
credo veros in maiori eoꝝ parte.flegmatice enī se.poxismus ha
bet suā quietē:l3 falsa3 in.20.hora vt ipse dicit:qūo ergo creden-
dum est q2 iste tepor duraret alijs viginti horis:q̄uis nō veniret
alius paroxismus.Et tertiana nō pura sine dubio dū accidit ipa3
prolōgari.40.horis nō h3 suam quietē in.20.horis:īmo extendiꝛ
cum calore forti vsq3 ad.30.horas:7 tunc incipit declinatio:7 nos
aliquādo vidimus hanc tertianā nō purā:7 vidimus etiā qn̄q3 il-
lam que durauit.48.horis.Supponamus igitur hec dicta nostra
in questione illa.s.q2 ex causis accidentalibus nō quas Dynus diꝛ
sed alij:febris tertiana nō pura pōt extendi ad.48.horas:7 totum
hoc dicit.G.scdo de differētijs febriū.¶ Usq3 ad hora3 suā.i.vsq3
ad statum:sic exponit Dynus.hec expositio nō capiꝛ a me.Dice-
mus igitur vsq3 ad horam suam.i.vsq3 ad horā aduentus secundi
paroxismi:7 hora alterius paroxismi est principiū.49.hore:7 iō
Aui.cū premisit vsq3 ad horam suam statim subdit eius declina-
tionem.Et tepescit 7c̄.7 per quantitatem:hoc est notum.
¶ Et in tertiana.) Hoc est quartum signu3:7 causa huius est gros-
sities materiei inepte digestioni.
¶ Et non apparet.) Q2 mā nō est sic sicca:7 est quintum signum.
¶ Et fortasse.) Sextū signū q̄uis copiose sudet non remanet mun-
dus:q2 materia grossa detineꝛ.Dixit.Fortasse:q2 cōtingēter pōt
esse q2 eradicaꝛ post sudorem feb.q̄uis sit non pura tertiana.
¶ Et fortasse.) Septimū signū.i.nō fiat rigor in ea qui sit verus ri-
gor:7 hoc est pp grossitiē 7 frigiditatem materie:7 nō oportebat
Aui.dicere.Fortasse.Et imaginabile est q2 in aliqua tertiana non
pura non fiat aliqs rigor.s.nec horripilatio nec frigidus veꝝ nec
rigor:sed solū queda3 pulsus ineq̄litas 7 pfundatio in pn° paro-
xismi:7 hoc tarditate motus materie 7 debilitate motus:7 q2 nō
simul mouetur.Et tunc apparet quare dixit.Fortasse.
¶ Et nō est caliditas.) Octauū signū.i.calor non est ita intensus.
¶ Nec3 est.) Nonū signum:7 cā est materie grossities 7 difformi-
tas:vñ cū calor īcipit apparere in vna pte materiei crediꝛ q2 p-
cedat addēdo 7 minuiꝛ 7 suffocaꝛ pp partem aliā mãe mote.
¶ Et accidētia seua.) Decimū signū.Accidentia aūt dicunꝛ seua in

itẽsione vt vehemẽs sitis vigilie sensus caloris ⁊ hmõi: ⁊ ista minorata sunt in tertiana nõ pura. Dicunt aũt accñtia seua pp eorũ malitiã sic eẽt pulsus malitia: ⁊ ista sũt peiora ĩ tertiana ñ pura: ⁊ silr peior sitꝫ: qꝛ nõ sedabilis ꝑ aquã fridã: imo qñqꝫ addit ex illa.

¶ Tertiana continua. Cap. 38m.

COgnoscitur per vehemẽtiam paroxismorũ tertiane: ⁊ per vehementiam accidentiũ tertiane: ⁊ apud. G. quidem cũ sang. putrefit: fit de hoc genere ⁊ de eo fit sermo post.

¶ Hic ponit signa cõtinue per vehementiam paroxismoꝝ ⁊ exacerbationũ: ⁊ hec vehemẽtia est in intensione: qꝛ intensior est inflãmatio in cõtinua ꝙ̃ in interpolata ⁊ in ꝑduratione: qꝛ longior est paroxismus siue exacerbatio cõtinue ꝙ̃ paroxismus ĩterpolate reliquis paribus. Signa aũt puritatis continue ⁊ ĩpuritatis sunt intellecta ex signis ꝓdictis. Et apud. Hic. A. festinauit ad ponendum opinionem. G. quia auidus erat impugnare illum.

¶ Cura tertiane pure. Cap. 39m.

OPortet vt rememores illud qð dedimus tibi de radicibus in curatione febriũ ⁊ de solutione vẽtris ⁊ cibo ⁊ in oĩbus capitulis et fabrica suꝑ illud. Et tu qdẽ nõ auscultes sermonẽ eius qui ꝓcedit in ꝓ̃cipio solutiua fortia ⁊ mirabolanos ⁊ his silia. Nisi per illud qð diximus: imo oportet vt ꝓperes in primis ⁊ lenias lenitate quadã cum eis que diximus illic sicut sunt tamarindi quãtitate. xl. ʒ. qui infundãtur in aqua calida in nocte ⁊ colent ⁊ ꝓijciat desuper syracost aut tereniabĩ aut aq̃ duorum granatorũ. Et sicut decoctio lubleb cũ ereniabin ⁊ passulis enucleatis: aut infusio prunoꝝ cũ tereniabin: aut syracost: aut syrupus vio. ⁊ viole ꝯdite. Et fortasse fac mucilago psilij cũ quibusdã syrupis sic est syrupus prunoꝝ lubricitatẽ ⁊ lenificationẽ ⁊ cũ decoctione lentium cum iulep al's cũ lubleb.

¶ Primo ponit curã tertiane pure. Secundo nõ pure. ibi (Res.) ℣ Prima in duas. Primo ponit curã tertiane ĩterpolate que cura potest applicari ad ꝯtinuã. Secũdo specialr explicat curã cõtinue. ibi (Et scias.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curã feb. Secũdo accñtiũ. ibi (Et si fuerit.) Tertio caliditatꝭ que remanet. ibi (Et qñ.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curã eius qð plurimũ fit a ꝓ̃nº vsqꝫ ad statũ. Scðo in statu quãdo apparent signa digõnis. ibi (Qꝛ si ꝯsequit.) Tertio in declinatione plus. ibi (Balneo ꝯo.) ℣ Prima in tres. Primo ponit cañ. in euõne. Scðo in cibatiõe ⁊ ꝓuocatione ⁊ digõne ⁊ alteratiõe calitatis. ibi (Et nõ cibes.) Tertio cañ. cibatiõis assumit ꝙ̃tũ ad ĩtẽtionẽ in ea. ibi (Et scias ꝙ ĩtẽtio.) ℣ Pria in tres. Prio ponit cañ. in euõne ꝑ medicias. Scðo ꝑ clysteria. ibi (Aut clysteria.) Tertio ꝑ flõmiã. ibi (Et qñ est posse.)

¶ Primo remittit nos ad cañ. gñales suꝑ quos fabricat nõ solum in hoc cap. sed in oĩ cap. ĩferiꝰ. ¶ Scðo redarguit Rasim q in. 10. trac. Almã. cap. ⁊ in. 17. cõti. cap. 5. a ꝓ̃nº cõcedit scamoneã ⁊ mirabolanos ⁊ solutiua fortia: ⁊ nõ opꝫ ꝙ intelligat ꝑ mirabolanos solutiuũ forte: sed ponit Rasis ad ꝯsolandũ scamoneã: sed ĩtellexit solutiua fortia alia: vt reubarbaꝝ qð est forte respectu tamarindoꝝ ⁊ violaꝝ: ⁊ põt dici ꝙ oẽ euãns exsoluendo vt sic est forte respectu eoꝝ que leniẽdo euãnt. mirabolani aũt exsoluendo euacuant: sed tũc Aui. dicit sermonẽ quo seipm ꝯcordat cũ Rasi cum dicit. Nisi per modũ quẽ diximus. Quia nisi mã fuerit furiosa vl' plurima: vñ in principio tertiane pure timeat ne transeat in ꝯtinuã vel causonẽ vel occidat ꝑ motũ chol'e furiosũ: tũc enĩ a ꝓ̃nº i. ante digõnẽ possumus purgare cum scamonea ⁊ solutiuis fortibus: ⁊ sub hac intẽtione dicemus Rasim dedisse in prinº scamoneam. ¶ Tertio Aui. ostendit ꝙ intẽtio tua dꝫ esse lenificatio nõ fluxus nõ solo laboriosa: ⁊ iõ fabricãdo suꝑ radices supra positas dicit lenias ⁊c. ⁊ ponit medicinas leniẽtes qnque. Quaꝝ ꝓ̃ma fit ex tamarindis suꝑ quoꝝ colatura proijcit spẽs altera mãne aut succus duoꝝ granatoꝝ: ⁊ h totũ declaratum est supra in ca. de cura putridarũ. Scða medicina est decoctio lubleb ⁊ est volubilis spẽs: vt ibidẽ diximus cũ mãna ⁊c. Tertia spẽs est ĩfusio prunoꝝ cum aliqua specie mãne. Quarta est syrupus violatus ⁊ viole cõdite cum zucharo. Quinta est mucilago ⁊c. Quantitatem autem harum rerum in pondere lege a Mesue in suis capitulis.

¶ Aut clysteria lenia sic est clystere cũ decoctione altee ⁊ iuiube ⁊ sebesten ⁊ radice lilij ⁊ oleo vio. ⁊ cum succo sicle ⁊ oleo viol'. ⁊ baurach ꝫm modũ quẽ scis. Et illud quando necessitas tangit ad ipsam. Rectum nãqꝫ est ne in potu det qð est sic sorbitio ordei neqꝫ ei simile neqꝫ cibi nisi natura iam lenificata.

¶ Scias hoc ex generali caplo quãdo necessitas ꝑducit ⁊c. hec necessitas clysterioꝝ põt esse multiplex: sed vna necessitas est datio cibi siue sit subtilis mltũ siue nõ sit subtilis qꝛ nõ dꝫ dari, sicco ventre nisi leniat. ⁊ hoc est qð subdit. Rectum est nãqꝫ ⁊c.

¶ Et si ventris solutio in ꝓ̃cipio in febre tertiana pura minoris sit malitie ꝙ̃ eius simile in alijs lꝫ sit eius malitia iterum maxima.

¶ Hic cañ. est hic additus, cuius cã est: qꝛ mã cholerica pura ꝙ̃uis sit in principio indigesta: aliquã tamẽ a principio hꝫ aptitudinẽ ad euacuationẽ quã nõ habet flegma vel melãcholia a ꝓ̃nº cũ sint indigesta: ⁊ ideo lꝫ malitia sit maxima. i. multa in soluendo vẽtrẽ a principio tertiane pure vt apparet ex generali capitulo: tamen malitia erit minor ꝙ̃ suum simile. i. ꝙ̃ similis euacuatio in principio aliarum feb. vt flegmatice ⁊ melancholice.

¶ Et quando est possibile vt flõmes vsqꝫ ad tres periodos fac. Et similiter quando times ꝙ sit egritudo furiosa ⁊ facis illud: erit illud qð accidit de errore si accidit minus ꝙ̃ aliud. Et oportet vt non moueas in die paroxismi aliquid nisi ꝓpter necessitatem.

¶ Dubitatur an post tres paroxismos cõpetat flõmia in tertiana. ℣ Videt ꝙ sic: ex cañ. generali lib. i. ca. de flõmia. vbi dicit. In earum principio flõmia penitus dimittat. ⁊ ĩfra dicit ꝙ in febre cũ oportuerit flõmare nõ attẽdas qð qdã dicũt ꝙ post ꝙ̃tuor nõ ẽ bonũ flõmare: ĩmo post. 40. dies. ℣ In ꝯ̃riũ ẽ Auic. hic. ℣ Dõm ꝙ in tertiana pura flõmia nõ fit rõne cause cõiuncte: sed fit qñqꝫ ratione dispõnis in sanguine pp cãm añcedẽtẽ. ⁊ hoc est vel qꝛ cholera abundans in sanguĩe mixta est ⁊ disposita vt sequatur illum in euõne: vel qꝛ sanguis ipse est multus ⁊ subtilis stãs sub sanguinis forma: vnde ꝫm periodos pars inflãmat: ⁊ fit actu chol'a cum fit paroxismus: cũ ergo ista sunt a ꝓ̃nº tertiane: tunc opꝫ flõmare: qꝛ si differat flõmia pp inflãmationẽ febrilẽ põt euenire ꝙ sanguis cholericus magis factus acutus trãsibit ꝫm magnam ꝑtẽ in cholerã actualem: vel cholera que prius erat sanguini ꝑmixta fiet acutior ⁊ sepabit: ⁊ ideo tũc flõmia nõ erit ꝯueniens cũ tamẽ prius eẽt cõueniẽs. hoc aũt tþs in quo cõpetit flõmia. A. arbitratus est eẽ spatiũ triũ ꝑoxismoꝝ siue ꝑiodoꝝ. Ex qbꝰ appꝫ ꝙ si tertiana pura ĩcipiat cũ chol'a que est cã añs sepata a sanguine ⁊ in ꝓcessu tertiane accidat sanguinẽ ĩflãmari ab illa cholera ⁊ secũ misceri ꝙ flõmia ꝓ̃us nõ dꝫ fieri: sed in ꝓcessu poterit fieri. ℣ Ad ꝯ̃ria dõm. Ad ꝓ̃mã ꝙ sermo iste est a me ibidem ⁊ fen. 9. ʒ. ca. s. 11. subtilr ꝑtractatꝰ. igit sufficit ad pñs ꝙ. A. vult a ꝓ̃nº ẽt flõmiã dimitti in egritudinibꝰ alijs a mã sanguinea qñ ĩchoat taliter ꝙ ille sunt a sanguĩe separate. hic aũt loqtur de tertiana in qua a ꝓ̃ncipio flõmia iudicat qꝛ chol'a ẽ sanguini mixta a ꝓ̃ncipio vel sanguis ẽ multũ chol'icꝰ q dispõnes nõ diu stãt qn ꝑmutent ĩ actuationẽ ⁊ dñiũ chol'e ex sanguinẽ. vñ nõ cõpetit flõmia ĩ ꝓcessu q cõpetebat ĩ ꝓ̃nº. ℣ Ad 2m dꝫ ꝙ h nõ ꝯ̃dicit illa dictio, nã siue sit tertiana siue ꝙ̃cũqꝫ egritudo tũc fiat flõmia ꝙ̃do est necessitas eius ⁊ si transierint mẽses. Sꝫ si in tertiana est possibile vt flõmes a ꝓ̃nº fac illud ⁊ nõ differas: qꝛ possibile est ꝙ post cessabit possibilitas cũ peioratiõe ĩfirmi pp dimissã eẽ flõmiã. Isti ğ ꝫmones sunt sibi inuicẽ ꝯueniẽtes ⁊ nõ ꝯ̃rij. ¶ Et silr. Hic cañ. põt referri ad flobothomiã: stãte enĩ sanguĩe subtiliꝰ chol'ico q fuit si facies flobothomiã põt accidẽ ex h nocumẽtũ: qꝛ pars illiꝰ sanguis remanet ⁊ trãsibit in chol'ã ⁊ fortiorẽ faciet ꝑoxismũ: lꝫ h nocumẽtũ non sit necessario eueniẽs vt notũ est: sed si eueniãt minus malum est ꝙ̃ aliõ malũ qð timet de furia sanguinis remanẽtis potẽtis. v. g. apostemare aliqð nobiliũ vel ꝓ̃ncipaliũ: ⁊ h ẽ qð dic. Et facies illud ⁊c. i. facies flõmiã. Põt aũt cañ. leuiꝰ referri ad pharmaciã ⁊ est ꝙ si mã fuerit furiosa. ⁊ facies illð. s. euõnẽ cũ pharmaco solutiuo a ꝓ̃nº. error qui accidit ex h si accidit qꝛ si aliqð nocumẽtum sequat erit minus ꝙ̃ aliud. i. minus ꝙ̃ error siue nocumẽtũ, ex dimissione euõnis ⁊ scitũ est hoc in caplo gñali. oĩa enim illa fabricant super illud. ¶ Et opꝫ. Que sit necessitas cogẽs euacuare in die paroxismi dictũ fuit supra in qõne de hoc in cap. gñali.

¶ Et non cibes nisi apud conditiones predictas: aut prouoces vrinam cum emulsione seminũ. Et oportet vt suꝑueniat ei paroxismus dũ est famelicus: ⁊ nõ est in stomacho eius aliqd: imo opꝫ vt sumat in potu

syrupũ

syrupū acetosuz omni mane: ⁊ post duas horas aquā ordei in die in qua nō est paroxismus. Et syrupus quidem acetosus post paroxismū est conueniens. Et silr ponere pedes in aqua frigida ad attrahendum residuum caloris. Et ego magis diligo vt sit in syrupo acetoso ꝓprie in postremis emulsio seminū frigidoꝝ predictoꝝ. Et ante paroxismū per tres horas aut quatuor. Et detur in potu iteꝝ post paroxismuz aqua ordei. Et quādo necessaria est subtiliatio regiminis deꝫ in potu sicut aqua granatoꝝ ⁊ aq̄ melonis indi ⁊ his similia: ⁊ gradatiz fiat eius regimē ꝫm modū ꝑdictū: ⁊ quotiēs appropinquat status subtilieꝫ: ⁊ in diebus primis cibeꝫ cū chist ordei ⁊ pane trito cū aqua frigida aut sicut est aut emulctum ex eo: ⁊ ex eo q̄ fit ex lacte acetoso ⁊ lētib⁹. Et quādo cibus acetat in stōcho non deꝫ in potu de aq̄ ordei que nō est valde subtilis aliquid. Et si necessariū fuerit dare ipsum in potu cōforteꝫ parum cū decoctione radicis apij. Si aūt stomachus fuerit frigidior illo ⁊ febris nō magna ⁊ non pura ponaꝫ in ea paꝝ pipis ꝫm ꝯsiliū Hippo. Cū si signa significauerint ꝙ crisis est ꝓpinqua: tūc sufficiat ei aqua ordei ⁊ aqua granatoꝝ dulcis ⁊ muzi ⁊ syrupus acetosus. Et fructus qdē qui diliguntur eis sunt granata dulcia ⁊ muza ⁊ pruna matura ⁊ immatura. melon v̄o idus est res maximi iuuamēti cū hoc ꝙ ipe soluit ⁊ ꝓuocat ⁊ frangit vehementiam caloris ⁊ facit sudare ⁊ fortasse non noceret nisi parum: ⁊ ex oleribus cucurbita ⁊ cucumer ⁊ alkhebedi ⁊ lactuca.

a.l.parui

¶ Isti sunt cañ. multi aggregati in cibatione ⁊ ꝓuocatione vrine digestione māei ⁊ alteratione caloris febrilis. ⁊ sūt circa. 12. cañ.

¶ Primus est ꝙ nō cibes nisi apud ꝯditiones ꝑdictas. s. de lenificatione ventris ⁊ ꝙ non occurrat cibus in principio poxismi.

¶ Secundus cañ. aut prouoces. s. nisi apud conditiones ꝑdictas capīo de cura putridarum in generali. vbi innuebat ꝙ prouocationem precedat lenificatio ventris ⁊ flobothomia si expedit.

¶ Tertius cañ. ꝙ poxismus supueniat vacuo vētre ⁊ nō sufficit Aui. dicere dū est famelicus: q̄ pōt ex appetitu canino appetere pleno vētre: ⁊ ideo dixit. Et dū nō est in stomacho eius aliquid.

¶ Quart⁹ cañ. ꝙ deꝫ in mane syru. acetosus simplex: ⁊ hec ē hora cōis dādi syrupū: q̄ cōiter febres cholice veniunt de die: sed si poxismus occuparet totā noctē oporteret dare syrupū in die aliquib⁹ horis añ poxismū ꝫm tuū iudiciū ⁊ estimationē: ⁊ post duas horas aquā ordei vt abluat qd̄ incisit syru. acetosus vt dictuz est supra ca. de aq̄ ordei. In die in qua nō est poxismus: q̄ cuz aq̄ ordei sit quidā cibus: tunc paroxismus nō occurreret ventre vacuo: ⁊ hic sermo est verior si per aquā ordei ītelligam⁹ ptisanā.

¶ Quintus cañ. est ꝙ syrup⁹ acetosus est vtilis si deꝫ post paroxismū: q̄ remittit reliquias caloris ⁊ rectificat residuum māei.

¶ Sextus cañ. est ꝙ silr est vtile ponere pedes in aq̄ frigida post paroxismū ad trahēdū. i. ad remouēdum residuū caloris: accidit enim ꝙ q̄uis paroxismus recesserit ꝙ in extremitatib⁹ vt pedibus remāserit aliquis calor quē remouet positio pedū in aq̄ frigida ⁊ ꝓhibet spūs ab euaporatione: ⁊ silr si in manib⁹ sentiretur inflāmatio residua a paroxismo possent lauari cuz aq̄ frigida. Ex his cessat vilis expō quorūdā timorosorum. Quidā dicūt ꝙ vsus istius aq̄ frigide nō ꝯuenit: sed Auic. intelligit aquam frigidam in potentia tamē actu calidā in qua aqua rose ⁊ viole bullierint.

¶ Septimus cañ. ē ꝙ in postremis. s. digesta mā deꝫ cuz syrupo acetoso emulsio seminū frigidoꝝ. s. melonis citrulli cucumeris et cucurbite. ℞. g. syrupi acetosi lactis seminū cōium. ana vnciā vnā ⁊ semis. Et cōsidera ꝙ Aui. opinaꝫ semina cōia esse satis potens ꝓuocatiuū in materia cholica sicut esset acorus vel sparagus in mā flegmatica: ⁊ ideo in vsu illoꝝ digōnē expectat in tertiana sicut in vsu fortiū ꝓuocantiuz in flegmatica vel melica. Aliter pōt ītelligi ꝙ añ paroxismū deꝫ solū syru. acetosus sed post poxismū deꝫ cū hoc emulsio seminū vt mā residua moueaꝫ ad vrinā ⁊ medicus bone estimationis ante poxismū pōt dare hoc ꝓuocatiuū si sciret mām esse aptā per digōnē. ¶ Et añ poxismū. Iste cañ. nō est per se cañ. sed pars cañ. supra vbi sic cōtinuaꝫ syru. aceto. post paroxismum est cōueniens ⁊ ante paroxismū per tres horas vel quatuor. ergo dedit spatiuz quo ante paroxismuz dare debemus vel tribus vel quatuor horis ne paroxismus occurrat stomacho in quo est iste syrupus: q̄ etiam habet cibi rationem aliqualem vt supra diximus: ⁊ q̄ perdetur eius operatio si euomeꝫ vt consuetum est in ꝑncipio paroxismi tertiane: ⁊ q̄ operatio ei⁹ non bene fiet in materia q̄ cōsumetur a calore febrili: sed non dedit spatiū quo post paroxismū dare debemus syrupū acetosuz. q̄ statim cū febris cessauit: īmo stāte residuo caloris pōt dare syrupuz acetosuz nec expedit horā īterponere.

¶ Octauus cañ. est ꝙ deꝫ post paroxismū aqua ordei. s. premisso syrupo ace. vel nō ꝑmisso ⁊ eius vtilitas est manifesta.

¶ Nonus cañ. lz de ipso possint fieri multi cañ. est ꝙ si indigemus subtiliatione regiminis des vinum granatoꝝ q̄ est dieta subtilis vt supra dixit. Ista aūt subtiliatio potest eē ꝑticularis vt in die paroxismi ⁊ pōt eē vniuīis: vt si in prima die iudicasti estimatiue ꝙ tertiana nō transibit tertiū poxismū: ⁊ tunc Aui. docet gradare regimē ⁊ est notuz.

¶ Decimus cañ. ꝓhibet acetosationē cibi cuz radice apij vel pauco pipis: vt cōsuluit Hip. sed librū vbi Hippo. hoc dicit nō habemus. ⁊ nō timeamus calorem paucū piperis sicut quidam faciunt.

¶ Undecimus cañ. subtiliat regimē ꝓpe crisim q̄ ꝓpe statū.

¶ Duodecimus cañ. eligit fruct⁹ ei cōuenietes alkhebedi. i. spēs melonis vl citrulli. qd āt sit de istis fructib⁹ ⁊ ꝙ cucurbite noieꝫ inter olera diximus supra in gn̄ali cap̄. Et non solū arabes: sed ēt greci inter olera noiant cucurbitaz ⁊c. vnde Gal. grecus sic facit vt apparet in terap̄. ad Glauconē lib. 1. in cap̄. 8. s. de cura tertiane. ⁊ q̄ tertiana pura est de febribus multū inflāmatiuis ⁊ putredo māe ei⁹ est q. exarsio: ideo fructus frigidi securius conceduntur in ea.

¶ Et scias ꝙ intentio in eo quo cibātur patiētes tertianā aut est humectatio: sic daꝫ eis in fine ei⁹ de extremitatib⁹ althalegi: ⁊ de testiculis galloꝝ ⁊ cerebellis hedoꝝ eis tn̄ qb⁹ nō est nausea: ⁊ vitellis ouoruz. Aut est infrīdatio ⁊ humectatio silr sic in chist ordei. Et nō vltimes in infrīdatione multa: ⁊ ꝓprie in principio nisi inuenias īflāmationē vehemētē: aut timeas conuersionem eius ad causonidem ⁊ continuam.

¶ Qd̄ hic dicit est notū. Althalegi. Quidā exponūt. i. auium. Alij. i. animaliuz: vt agni hedi ⁊ porci: vnde extremitates porci cōcedit Gal. in terapē. ad Glauconē lib. 1. ca. 2. dist. 4. cū quib⁹ nō est nausea q̄ cerebella sunt nanseatiua vt. 3. lib. alimentoꝝ ca. 7. ⁊ secūdo cañ. ⁊ ideo non dentur eis qb⁹ est nausea. Aliter potest exponi. eis qbus. i. denꝫ eis qbus est nausea cū spēbus vel cum reb⁹ ꝓhibentibus nauseā vitelli ouoꝝ q̄ digestibiliores: vt Gal. ad Glauconē loco statiz allegato. ¶ Et nō vltimes. Hic cañ. est notus ⁊ motiuū fuit q̄ fecerat te secuꝝ in infrigidādo cū melonibus ⁊ cucurbita. Et non vltime infrigides ꝓprie in principio. s. paroxismi q̄ est cā ꝓlōgationis eius cū intentio tūc sit motio caloris ad extra vel in principio. s. vniuīi cū tunc nō sit flāma maior ⁊ materia sit cruda que pōt per infrigidationē supfluā retineri magis ⁊ magis incrudari. In statu aūt digesta mā ꝑꝑ vehemētez calorē securi⁹ pōt infrigidatio fieri ⁊ in declinatione ⁊ coacte quocūq; tpe vides īflāmationē suspicabilē de ꝯtinua vel causone vel arefactiōe. ¶ Hic cadit q̄stio in qua eēt locus speculationis posita equali distēperātia in duob⁹ qui indigēt īfrīdari potib⁹ ⁊ epithimatib⁹: ⁊ vnus sit in principio ⁊ alter in statu tertiane qs infrigidaꝫ securius. Et tu ꝯsidera. Aui. tn̄ vult ꝙ in principio non est sic securum.

¶ Cū si cōsequatur crisis ⁊ videris digestionē in vrina ⁊ est sedimen laudabile qd̄ cognouisti: tunc si excusat bn̄ est: ⁊ si nō cura tūc cum eo quo iuuatur nā ex ꝓuocatione vrine aut solutiōe vētris aut vomitu aut fluxu san. narium. Et nō agas contra ipsam in hoc. Cū si nō inuenis declinationem manifestā tunc euacua cū solōne ventris. Nam de illo est scamonee sexta. ʒ. j. cū iulep aut decoctio mirabolanoꝝ cū tamarindis ⁊ tereniabin ⁊ passulis ⁊ radicib⁹ ⁊ cassiafistula ꝫz ꝙ sciuisti: ⁊ tibi iest vt ꝯfortes eas cū fumoterre ⁊ scene et scamonea. Et de illis que ꝯueniūt eis iteꝝ sunt trocisci de spodio solutiui. Descriptio. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ pondus. ʒ. iiij. zucchari tabarzeth pōdus. ʒ. xx. scamonee pond. sexte. ʒ. j. bibaꝫ cū aq̄ frigida. Et post illud cureꝫ cū ꝓuocatione. Et si fuerit

illic calitas sup̃flua ⁊ inflãmatio maxima: cũ iaʒ euacuaueris eum nõ erit ei malũ dare in potu aliquid de extinguẽtib⁹ fortib⁹ de illis que dicta sunt in regimĩe acute: ⁊ fortasse cõferunt ei emplastra ex eis.

¶ Hic ponit curã tertiane in statu. ⁊ vult q̃ si natura facit p̃fectã crisim tu es excusatus ab euõne. sed si nã non excusat te ⁊ hoc qꝛ imp̃fecte mouet ad crisim iuua eã inde vñ euat. ⁊ totũ hoc est fabricatũ sup̃ afoꝛ. 20. partic. 1. ⁊ super cañ. gñalibus supꝛa. ⁊ si ipsa nõ facit crisim euacua cũ medicina solutiua. Et vna medicina est scamonea in iulep. Scõa medicina est ðcoctio mirabolanoꝝ ⁊c. quã potes vigorare cũ fumoterre scene ⁊ scamonea. Et ꝯsidera h̃ de scene. Tertia medicĩa ẽ trocisci de spodio ⁊c. Quarta ẽ ðscriptio medicĩe. s. cuiusdã solutiue. Et forsan q̃ Auic. vult q̃ iste addanẽ descriptiõi trociscoꝝ de spodio: ⁊ tũc eẽt ðscriptio trociscorũ de spodio solutiuoꝝ: vide ista 5° cañ. cũ aq̃ frida. ¶ Cõtra. quia Auẽzoar p̃cipit solutiua dari cũ aq̃ cal'a. ¶ Dõʒ q̃ regulari⁹ ẽ dare solutiua cũ aq̃ cal'a: qꝛ iuuat ad opõnẽ eoꝝ: tñ in febꝛibus inflãmatiuis timẽdo ne ex caloꝛe medicina coꝛrũpaẽ põt dari cum aq̃ frida. ¶ Et post illð. Cõsidera hic q̃ Aui. vtiẽ p̃uocatiõe vꝛĩe post solõnẽ. Cõsidera ẽt q̃ cũ nã aliq̃ꝫ crisiʒ tẽtat inde iuuat eã: vñ ipsa facit eã: sʒ vbi nullã tẽtat crisiʒ eligit euõnẽ p̃ vẽtreʒ. ¶ Et si fuerit. Hic vtiẽ ĩfridãtib⁹ potatis ⁊ epithimatib⁹ facta euone: qꝛ sine dubio securioꝛ ẽ illoꝝ vsus vt diximꝰ sup̃ cap̃. de regi. acuto.

¶ Balneo võ opʒ ne approximet nisi post digõnem. Post digõnẽ aũt ⁊ apud declinationẽ est ipʒ melioꝛ curatio eis ⁊ p̃p̃rie ꝯsuetis: q̃ꝫuis erroꝛ in itromittendo eos in balneũ ante digõnẽ saluioꝛ est q̃ꝫ suum silẽ in alijs. Et opʒ vt sit balneũ eoꝝ tẽperatuʒ boni aeris qui sit humidus in quo sudent cũ facilitate: ita vt nõ inflãmenẽ eoꝝ coꝛda. Et inungantẽ cũ oleo vio. ⁊ ros. ꝯquassato cũ aqua: ⁊ nõ p̃longent in eo moram: imo egrediantẽ velociter. nam iteratio est eis conuenientioꝛ q̃ꝫ stationis p̃longatio. Et si apud exitũ infundantẽ in aqua tepida stentꝰ in ea fm q̃ꝫtitatem ðclinationis. Deinde cũ egrediũtur tunc conuenit eis vt bibãt vinum albũ subtile multa cõmixtione p̃mixtuʒ ⁊ cooperiantẽ in locis suis: sudabunt enim sudoꝛe vehementi: ⁊ siq̃d residuum fuerit digereẽ. Et post illð cibentur cibis infrigidantibus ⁊ humectãtibus ⁊ oleribus que sunt illius modi. Et nõ timeas post ðclinationem potare eos vinum plurimũ cõmixtum. Vinũ enĩ fractum per cõmixtionem ꝯfert eis quantitas al's quãtitati residui eius in resoluendo illud cui⁹ necessaria est resolutio: ⁊ succurrit aque penetrãti cũ foꝛtitudine sua ⁊ permixtiõe eius qð est in eo de calefactione pauca: quare infrigidat vehementer ⁊ humectat. Et si fuerint illic accidentia sitis ⁊ doloꝛis capitis et vigiliarum ⁊ alioꝝ iã tibi p̃terijt eoꝛum cura.

a.l. ðlectationis

¶ Hic ponit curã digesta mã p̃p̃rie qñ declinat: ⁊ est cura p̃ balneũ ⁊ vinũ: ⁊ intelligit balneũ aque dulcis: vt Gal. 11. terap̃. ca. 20. Q̃ʒ primo dicit pʒ. Scõm dcm̃ apparet ex hoc q̃ mã cholica q̃ꝫuis indigesta: tñ sui subtilitate est aptioꝛ euapoꝛationi ⁊ aque humiditas eius siccitatẽ refrenat: ⁊ ideo balneũ nõ sic nocet sicut in flegmatica ⁊ melãcholica febꝛe ante digõnẽ in q̃bus materie eliquãtur ⁊ cõmouenẽ ⁊ multiplicanẽ ex hoc. ¶ Cõsiderãduʒ postea A. determinat q̃ hoc balneũ sit tẽperatũ. s. ad sensum tactus balneãdi ⁊ sit boni aeris: qꝛ parietes eius non sint putridi: sed sit aer humidus per effusionẽ aque tẽperate per soliuʒ eius vt euapoꝛẽt vapoꝛes humidi. Sudẽt cũ facilitate: ⁊ hoc fit si balneũ tẽperatũ est. Et inungaẽ: hoc fit ad tẽperandũ caloꝛẽ ⁊ retinendũ aquaʒ in poꝛis que remanẽs infrĩdat ⁊ humectat. ¶ Cõsiderãdũ postea q̃ hic q̃dã acceperũt q̃ aqua tepida est minus cal'a q̃ꝫ tẽperata: q̃a primo. A. facit aquã istius balnei tẽperataʒ deinde in exitu ab ea docet ponere eos in aq̃ tepida que ẽst cal'a minus. Nos dicamus q̃ ista est ꝯtentio de voce. tẽperatã. n. aquã vocat que hʒ caloꝛeʒ ꝯuenientẽ qua poꝛi aperianẽ ⁊ euapoꝛeẽ materia ⁊ sudet hõ: hoc facto põt postea poni in aq̃ calida minus: ⁊ istã voco tepidaʒ vel tẽperatã sicut placet: ⁊ fit hoc ad remittẽdũ caloꝛẽ: ⁊ foꝛsan q̃ nõ debuit p̃cedere inunctio ex oleis dictis: imo seq̃ ad vsum tepide aque: ⁊ põt dici q̃ aqua hec tepida est calidioꝛ q̃ꝫ illa tẽperata aq̃ qua est vsus vt sit p̃cessus de aq̃ minus cal'a ad magis cal'aʒ sicut fit in balneo cũ itur de casa vna ad aliã: vt ex p̃. c. fen. 2. ⁊ 10. tera. ca. 10. ¶ Deĩde cũ egrediunẽ. Nõ tñ imediate qꝛ vinum imediate post balneũ ẽ p̃hibitũ vt ðcl'aẽ. 3. regi. acu. tex. cõ. 38. imo post balneũ quiescat paꝝ ⁊ postea bibat. Sudabũt virtute balnei p̃cedentis qð mouit mãs ad exterioꝛa ⁊ virtute aque vinose p̃pellentis materias ad extra sua penetratione ⁊ cõfoꝛtatione caloꝛis per ĩfrigidationẽ ⁊ humectationẽ: ⁊ qꝛ pauca mã cholerica residua ẽ que ĩdigeat rectificatione rectificat eam per hũc potum: ⁊ patet. ¶ Et nõ timeas ⁊c. Dat cãm q̃re vinũ fractũ per cõmixtionem qꝛ sit multa aqua ⁊ paucũ vinũ ꝯfert quãtitati residui eius. s. mãe resoluẽdo. i. euãndo per sudoꝛẽ vel resoluendo. i. euapoꝛãdo confoꝛtato caloꝛe. ⁊ succurrit. s. vinum aque penetrãti: qꝛ iuuat ad penetrationẽ cum foꝛtitudine sua. i. cũ foꝛma sua specifica qua vinum penetrat ad membꝛa. ⁊ per cõmixtionẽ eius. i. per caliditatem: qꝛ his duob⁹ vinũ facit ad penetrationẽ: quare ĩfrigidat. s. hoc vinuʒ cõmixtum: qꝛ aqua ibi dñatur. Alia tamẽ littera reperiẽ que diẽ quantitas residui ⁊c. per admixtionẽ: ⁊ vult Auicẽ. q̃ in hac p̃mixtione in qua est paꝝ vini ⁊ multũ aque est fractio vini ⁊ nõ coꝛruptio: ⁊ per ꝯñs quantitas residui caloꝛis vini vel q̃ꝫtitatis vini i. virtutis vini facit duo. Unum est quia confert in resoluendo ⁊c. Scõm est qꝛ succurrit aque penetranti cũ foꝛtitudĩe. i. iuuat hoc vinũ aquã ad penetrandũ que aqua penetrat cũ foꝛtitudine. i. cuʒ foꝛti q̃litate. s. frigiditate ⁊ humiditate cui aque est cõmixta pauca cal'itas: ⁊ ex hoc sequiẽ q̃ infrigidet ⁊ humectet. Istã aũt pꝛopoꝛtionẽ dicemus eẽ in q̃druplo aque ad vinuʒ. Hoc tñ diuersificat medicus fm vina ⁊ fm coꝛpoꝛa fm suã estimationẽ. Et sic pʒ.

¶ Et quando post crisim remanet aliquid caloꝛis ĩseparabilis tunc tibi superest vt administres syrupum acetosuʒ cũ succis diureticis aut in quo decocta sunt semina ⁊ radices diuretice.

¶ Cõsiderandum q̃ cessante tertiana crisi vel arte vel nã aliq̃ñ remanet caloꝛ. ꝶ. g. in epate qui vna epithimatione cessat: qꝛ nõ hʒ cãm fixam illũ retinentẽ: aliquãdo nõ separatur caloꝛ p̃ hmõi infrigidationes: ⁊ h̃ qꝛ est in epate aliqua oppil'o qua sustentaẽ ille caloꝛ: ⁊ fiunt he oppil'ones quãdoq̃ꝫ per multũ vsuʒ infrigidãtiuʒ in feruoꝛe caloꝛis tertiane. Cura igiẽ illius distẽperãtie calide nõ poterit fieri nisi aperianẽ oppil'ones ille cum diureticis seminibus ⁊ radicibus. Et iste cañ. est subiectus cañ. p̃ncipali fen. 4. 2. cap̃. vbi dicitur q̃ qui sup̃fluitatẽ caliditatis cum oppil'onib⁹ medicaẽ sibi cauere dʒ ab ĩfrigidatione superflua: ⁊ tu vide eũ verifica ⁊ cõple: nec ĩtẽdimus hoc declarare q̃uõ oppil'o sit cã efficiẽs vel ꝯseruans caloꝛem pꝛeter nãm: aut q̃uõ. s. non est aliqð illoꝝ: si tamẽ ꝯiungaẽ distemperãtie calide opʒ ad oppil'onis remotionẽ pꝛimo intendere: hec enim sunt scita in pꝛincipijs scientie.

¶ Et scias q̃ cura tertiane ꝯtinue est cura tertiane ĩterpolate: sed est decliuioꝛ ab obseruatione dispõnũ digõnis ⁊ ad ĩfridãdũ cũ syrupo acetoso facto cũ seminib⁹ vt semine citrulli ⁊ semĩe endiuie p̃p̃rie cõtritꝭ: ⁊ post ipʒ per duas hoꝛas deẽ in potu aqua oꝛdei: ⁊ ad subtiliationẽ cibi ⁊ ad administranda clysteria lenia in p̃ncipio ⁊ ad p̃uocationẽ. Et opʒ vt subtiliẽt et nõ sumãt in potu de solutiuis in p̃ncipio neq̃ꝫ appꝛoximent alicui eoꝝ nisi eis que sunt sicut syrupus vio. ⁊ aq̃ fructuũ ⁊ nõ vtanẽ nisi clysteribus lenibus.

Dubi

¶ Dubitaẽ q̃uõ cura tertiane cõtinue est decliuioꝛ: vt obseruẽ dĩgestio materie. ¶ Rñdent Dynus ⁊ Franciscus de pedemõtiũ q̃ hoc est qꝛ mã tertiane cõtinue est magis ĩdigesta: opʒ ergo illam magis digerere. Q̃ꝛ aũt sit illa magis ĩdigesta. s. mag̃ inepta euacuationi apparet. p̃mo qꝛ est magis permixta cũ humoꝛibus qui sunt in venis. Secũdo qꝛ ista mã ex natura loci in q̃ est non est sic apta euãtioni sicut materia tertiane interpolate. ¶ Sed isti fmones nõ bene capiuntur a me. Primo qꝛ mã cholerica q̃ꝫto est magis permixta humoꝛibus in venis. i. sanguini: tãto est benignioꝛ ⁊ magis digesta: ⁊ quanto a sanguine longinquioꝛ tãto est crudioꝛ: vt intelligi põt colliget. 3. ca. 4. Et est veritas. ¶ Sed tu dices Dynus vult q̃ lʒ ista cholera sit melioꝛ: tamen qꝛ sanguini mixta nõ potest per pharmaciã diuelli a sanguine. ¶ Dõm q̃ si ista mixtio sit talis tũc nõ cõpetit pharmacia ĩmo flobothomia: ⁊ nõ indigebimus digõne. Uel dõm posito q̃ aliqua chol'a sit sub cholere foꝛma ⁊ sit mixta sanguini mixtione qua non ĩudicet flõmiã sed ipsa sit euacuabilis pharmacia. meli⁹ euacuabiẽ a pharmaco q̃ꝫ si ipsa sit sub p̃p̃ria foꝛma: ⁊ si sit a sanguĩe sep̃ata: qꝛ sep̃ata ẽ pꝛauioꝛ: ⁊ magis ĩbibita: ⁊ hic eẽt loc⁹ ꝯsideratiõis. Tu tñ ĩuenies fmones

Dubm̃ 2m̃

nostros

que indicant' et in dicata sunt: 9

et ut in afor° 21. 1 particule

nostros veros: si has duas cholãs cõparas adinuicē cõparatiõe ɔueniēti. ¶ Scḋus ēt ſmo Dyni nõ appet verus. nã cholera quã euãamus in tertiana ĩterpolata ēt est in venis. s. cholera que est antecedēs cã: lꝫ nõ semꝑ sit necessariũ: ⁊ ideo ex parte loci vtriusq; mãe est equa facilitas in euõne per pharmacũ. ¶ Nos dicamus ꝙ lꝫ oēs intētiones que sunt dicte in tertiana interpolata cadãt ēt in tertiana ɔtinua: tñ in .5. rebus sunt augmētationes magis in ɔtinua q̃ in interpolata. Primo q2 dꝫ intendi plus ad digestionē mãe. Scḋo q2 dꝫ intendi plus ad ĩfrigidationē. Tertio q2 plus intendim⁹ ad subtilitatē regiminis. Quarto q2 plus ad ꝓuocationem. Quinto q2 dꝫ plus ĩtēdi ad lenitionē vētris: ⁊ minus ad vsũ pharmacie solutiue ante digõnē mãe. Causa aũt q̃re plus infrigidamus ⁊ plus subtiliamus regimē est cã nota. Sed cã pp quã obseruamus plus digõnē. i. magis digerimus est q2 mã est magis inepta ⁊ magis inobediēs regimini virtutis nõ ꝓpter cãs quas Dynus dedit: sed pp aliã cãm quã Aui. arbitratus est: ⁊ est ꝙ mã febris cholerice ɔtinue ⁊ mã tertiane ĩterpolate quas euacuamus pharmaco sunt in venis: ɔtinue qdē mã cõiuncta ⁊ aňs: ĩterpolate ῾do solũ mã que est cã aňs. Sed mã cõtinue febris ineptior est in suba ⁊ q̃litate: vñ nõ sic potuit a nã expelli ex venas: sed remãsit in ɔcauitatib⁹ earũ. materia aũt ĩterpolate est habilior euõni: ⁊ in suba ⁊ qualitate: vnde nã expellit eam ad extra venas cũ incitabit ab ea. Et cũ hoc ɔsidera qḋ Aui. dixit ꝙ in continua obseruamus magis dispõnē digõnis. i. magis intendimus ad digõnem

¶ Sed dubitat qualiter magis intēdim⁹. ¶ Et dḋm ꝙ fit vel dãdo syrupũ aceto. simplicē plurib⁹ vicib⁹. s. in vna die. vel dãdo maiorem dosim vel dãdo mag̃ digestiuũ. v. g. q2 sit acetosior q2 habēs plus de aceto. Põt aũt aliter exponi text⁹ nõ ꝙ Aui. velit mãꝫ cõtinue cholerice esse crudiorē mã ĩterpolate. Sed voluit mag̃ obseruare dispõnē digõnis. i. mag̃ expectare digõnem in ea volēdo euãre vt euõ fiat mag̃ digesta mã: qñ febris est ɔtĩua: sed in ĩterpolata q̃uis nõ sit sic digesta põt euãri securi⁹: q2 medicĩe solutiue hñtes violētiã vt scamonea sunt q̃ euãnt has mãs. Sꝫ ĩ ĩterpolata securius possumus vti his medicinis: ⁊ in maiori dosi ⁊ minus rectificatis: q2 nõ timemus de inflãmatione corporis ⁊ debilitate qḋ in ɔtinua timemus. Et iõ lꝫ humor nõ sit multe digõnis violētiori pharmaco poſſe est educi in interpolata mã a corpore. In ɔtĩua ḡ febre siue mã sit aptior siue sit benignior de se q̃ ĩ ĩterpolata siue sit ĩeptior: plus tñ obseruamus dispõnē digestionis in euãndo fluxu vel vomitu vel ꝓuocatione vel sudatione q̃ in interpolata. Cã aũt quarte intētionis maioris in cõtinua. s. ꝓuocationis vrine est nota. nã mãe ɔtinuarũ sunt in venis maiorib⁹ in q̄bus est maior cõitas ad vias vrine. Sed q2 cã antecedēs ĩterpolate põt esse in eisdem locis: opꝫ dare aliã cãm: lꝫ p̃dicta sit bona: q2 illud plus euenit. Et alia cã est q2 in ɔtinua cholerica fit maior ĩfectio seri siue aquositatis sanguis ad cui⁹ eductionē facilē per vrinã mag̃ opꝫ intēdē vel ꝓuocationē sudoris: vt appet ex declaratis supra cap. de cura putridarũ in gñali. Et ista maior ꝓuocatio vrine fiet cũ pluri vsu aque ordei subtilis. Et suo tēpore cũ pluri vsu emulsionis seminũ fridoꝝ ꝓuocãtiũ. Põt aũt qs imaginari ꝙ cã maioris ꝓuocatiõis in ɔtinua sit maior mãei q̃titas: sed h̄ solũ nõ ponit necessitatē maioris ꝓuocationis: sed etiam euõnis per ventrē: semꝑ tñ magis obseruãdo dispõnē digõnis in ɔtinua q̃ ĩ ĩterpolata vt dixit. Et opꝫ vt subtilient. s. regimen vel sit subtilior cura ɔtinue q̃ interpolate vt notũ est. ¶ Causa aũt quinte intentionis. s. ꝙ magis intendat ad lenitionē ventris in cõtinua est ꝓpter maiorē vētris siccitatē ⁊ maiorē timorem frenesis.

Dubiũ 3m

¶ Sed dubitat q2 a p̃ncipio ɔtinue nõ ɔcedit solutiua ĩmo lenitiua vt syrupũ violatũ ⁊ aquã fructuũ. s. soluentiũ vt tamarindoꝝ ⁊ clysteria lenia sola ⁊ non acuta clysteria. ¶ Sed ɔtra: ĩmo videt ꝙ in ɔtĩua ante digõnē magis vti debeamus solutiuis fortib⁹: q2 vsus solutiuoꝝ ante digõnē fit ꝓpter furiositatē mãe vel ꝓpter superfluã q̃titatē: vt supra diximus cap. de cura gñali putridaꝝ. Sed in ɔtinua plus euenit mãs esse furiosas: ⁊ plus euenit esse superflue q̃titatis q̃ in ĩterpolata: ergo ɔuenientius in ɔtinua euenit purgare cũ pharmaco euãnte ex soluēdo forti ꝓpter alterã sup̃dictaꝝ cãrũ q̃ ĩ ĩterpolata. ¶ Dḋꝫ ꝙ cũ ɔsiderata fuerit ĩtētio Aui. ĩuenietur vera: ⁊ est ꝙ in dãdo medicinas solutiuas regulariter agēdo magis debemus expectare digõnē in ɔtinua cholerica q̃ in interpolata. Rõ. Primo q2 mã magis est indigesta vt diximus. Scḋo q2 siue sit mag̃ cruda de se siue min⁹ est de vsu pharmaci fortis magis suspicãdũ in ɔtinua: ⁊ ideo q̃to possum⁹ debemus mãm habiliorē facē vt ſm gradũ augmēti debilitatis ⁊ aptitudinis mãe ad euõnē sit gradus debilitatis ⁊ remissionis vigoris pharmaci solutiui ⁊ in dosi ⁊ in q̃litate ⁊ in virtute q̄bus in cõtinua egemus debilibus plus q̃ in ĩterpolata vt ex dictis ēt apparet. Cũ h̄ tñ accidit ꝙ in ɔtinua coacti damus añ digõnē pharmacũ solutiuũ pp furiositatē ⁊ m̃ltitudinē: ⁊ ista coactio ⁊ irregularis opõ plus ɔtĩgit. s. pluries in ɔtinuis q̃ in ĩterpolatis vt argutũ est. Sꝫ isti ſmones nõ ɔ̃dicũt adiuicē scias h̄. ¶ Et nõ vtant ⁊c. Hic excipe per os oē lenitiuũ. Et ꝙ sola clysteria fiant q̃ sint lenitiua: ⁊ ɔ̃dicet ei q̄ dixit ꝙ det syrup⁹ violat⁹ ⁊ aq̃ fructuũ: sed forsan dixit h̄: q2 plus debes vti lenitiuis clysterijs q̃ lenitiuis potibus: ⁊ fabricauit h̄ supra cañ. supra positũ cũ dixit. Et magis dilectũ apud me est vsus clysterioꝝ. Põt ēt excipe clysteria acuta: ⁊ ĩtelligit ꝙ tu facias clysteria q̃ sint lenitiua nõ acuta: q2 ĩflãmãt ⁊ agitãt mãm ⁊ ponũt timorē frenesis. Et ex h̄ clysteria acuta minus suspecta eēnt ĩ ĩterpolata. Et h̄ credo qḋ intelligit Auicēna.

¶ De cura tertiane non pure. Cap. 40m.

RES in quibus diuersificatur cura tertiane non pure sunt res in quibus communicãt febres frigide de licentia secunda. Et non conceditur habentibus eam balneũ donec plurimum declinauerit.

¶ Post curã tertiane pure ponit curã nõ pure. Et p̃mo ponit differentiã inter curã tertiane pure ⁊ nõ pure. Et ex h̄ plures cañ. curę. ibi (Et opꝫ vt ɔsideret.) Tertio ꝓsequit curã tertiane nõ pure in spãli. ibi (Et cũ videris.) ¶ Prima in duas. Primo ponit dĩam istã in gñali. Scḋo in spãli eã declarat. ibi (Et fortasse.) ¶ Textus primus reputat difficilis: ⁊ reperit expositio Thadei que dicit ꝙ febres frigide sũt duplices. Quedã de p̃ma licētia vt quotidiane. Quedã sunt frigide de secũda licētia vt empiala ⁊ lipparia. Mõ in q̄buscũq; ɔueniũt febres frigide de licētia prima ⁊ frigide de licentia scḋa: in eis differt cura tertiane pure a cura nõ pure. Sed lꝫ expositio possit saluari: nõ tamen est clara: q2 aliqua sunt in q̄bus pñt ɔuenire ille febres in q̄bus nõ differt cura tertiane pure ⁊ nõ pure. v. g. infrigidatio intendendo ad febrē: ⁊ ideo Thadeus debebat se declarare. ¶ Et alia expositio est quã Dynus videt intellexisse ꝙ febres q̄dã sunt frigide de licentia p̃ma vt febres flegmatice pure: q̄dã de licentia secũda vt febres flegmatice nõ pure. Illa ḡ in q̄bus ɔueniũt iste febres sunt in q̄bus differt cura tertiane pure ⁊ nõ pure. Ista expositio põt sustineri: sed nõ est clara ⁊ põt fieri instantia que fit ɔtra Thadeũ. Alie multe sunt expositiones que nõ sunt digne memorari. ¶ Nos dicam⁹ ꝙ semꝑ sup h̄ passu diximus: ⁊ videt ꝙ iã currit hec expõ. ¶ Et est p̃mo sciendum ꝙ per febres frigidas intelligit febres de mã frigida. v. g. in ꝓposito febres de mã flegmatica. ¶ Scḋo est sciendũ ꝙ apud. A. est idē licētia qḋ iudicatio: vnde ɔsuetudo est sibi dicere q̃nq; licentia: sicut apparet. 3. cañ. fen. 14. cap. de cura apostematũ calidoꝝ epatis. Indicatio ergo ⁊ licentia in febribus frigidis est duplex. Una prima: ⁊ hec est infrigidatio ⁊ humectatio. Et alia secũda: ⁊ hec est indicatio sumpta a cã ⁊ a dispositione ſm ꝙ a cã dependet: ⁊ diuersitates ſm illã: ⁊ ista debent hic p̃supponi. s. ꝙ primũ qḋ medicus intēdit in febre vt febris est ĩfrigidatio ⁊ humectatio: 2m est cause amotio q̃ variat ſm ꝙ variat cã: ⁊ ēt dispositionis rectificatio que variat ſm ꝙ variat cã. Uult ergo dicere Aui. ꝙ illa in q̄bus differt cura tertiane nõ pure a cura tertiane pure sunt illa que de scḋa licētia vel intētione ɔueniũt fridis febrib⁹ in q̄b⁹. s. licētijs vel intētiõib⁹ cõicãt fride febres adinuicē: ⁊ per ɔñs in q̄bus differũt a febribus cholericis. v. g. in exēplo in febribus frigidis de secũda licētia siue intētione ad cãm cõuenit syrupus subtiliatiuus mãe grosse viscose: q2 oĩa flegmatica hñt aliq; viscositatē ⁊ grossitiē: ⁊ in h̄ differt tertiana pura a tertiana nõ pura: q2 ēt nõ pure tertiane cõpetit subtiliatiuus syrup⁹ q̄ nõ ɔuenit in tertiana pura: sed nõ differt tertiana nõ pura a tertiana pura in eo in quo cõicãt fride febres de licētia p̃ma: q2 illḋ est infrigidatio. Sed nõ differt cura tertiane pure ⁊ nõ pure in intentione infrigidationis absolute: q2 vtriq; ɔuenit ĩfrigidatio: lꝫ diuersitas sit in gradu ĩfridationis. hõc ergo est qḋ. A. dicit. Res in q̄b⁹ diuersificat cura tertiane nõ pure. s. a cura tertiane pure: sũt res in q̄b⁹ cõicãt. i. ɔueniũt frigide febres. i. febres de mã frigida: res dico de licētia secũda. i. intentione habita ad cãm mediate ⁊ ĩmediate. In q̄bus ergo ɔueniũt febres frigide inter se de licentia habita a cã in illis differt cura tertiane pure a cura tertiane nõ pure. Et causa huius dicti generalis est: q2 tertiana nõ pura cõuenit cũ febribus fridis in cã ab ea parte q̃ cholere est admixtũ flegma: ⁊ per ɔñs ab ea ꝑte qua est febris tertiana nõ pura: ḡ febris tertiana nõ pura cõicabit vel ɔueniet in curatione q̃tũ ad ea que cause debent cũ febrib⁹ fridis: ⁊ hoc est cõicare cũ illis in licētia secũda. ⁊ q2 cura fridarũ febriũ differt a cura tertiane pure q̃tũ ad ea que cãm respiciunt: ⁊ per ɔsequens quantum ad ea que ɔueniunt febribus frigidis de secunda licentia: ḡ illud in quo cõicãt frigide febres de licētia scḋa est illud in quo differt cura tertiane nõ pure a cura tertiane pure. Et formabit sic syllogism⁹ quē Aui. intendit. Illud in quo ꝓprie cõicant febres frigide ad inuicem: est illud in quo differũt frigide febres a febribus calidis verbi gratia pura tertiana: sed illud qḋ ɔuenit frigidis febribus de secunda licentia est illud proprie in quo cõicant: ergo illud qḋ

ꝯuenit febribus frigidis de licẽtia secunda est illud in quo febres frigide differũt a febrib⁹ calidis: ⁊ tũc ꝓsyllogizet. Illud in q̃ cõicant frigide febres ex scda licentia cõpetit tertianis nõ puris de scda licẽtia: sed in eo differũt frigide febres a calidis vt a tertiana pura: ergo ẽt in illo differt tertiana non pura a tertiana pura. Et alij essent modi formãdi hos syllogismos.

¶ **Et fortasse cõceditur illud habentibus puram. s. vt non expectent plurimum declinationis: sed quãdoqꝫ expectent digestionem.**

¶ Hic i spãli ponit istas dr̃ias ⁊ apd̃ me hꝫ nouẽ ꝑtes sic sũt nouẽ dr̃ie. Scda ibi (Qm̃.) Tertia ibi (Et ꝙ cibatio.) Partes patebunt. ¶ Ad pᵐ̃ itellectũ ꝯsidera ꝙ p̃ma ps põt dupl'r exponi. Primo faciẽdo de duab⁹ ꝑtib⁹ vnã: ⁊ est q: Aui. vult ponẽ dr̃iaꝫ iter tertianã purã ⁊ nõ purã q̃tũ ad licẽtiã balneãdi. Nam qñqꝫ in tertiana pura põt balneũ ꝯcedi añ ꝑfectã digõnẽ: ⁊ proprie ꝯsueto vt dicit Halya. 3. practice cap. 12. sed in tertiana nõ pura nõ põt ꝯcedi nisi ꝑfectissime digesta mã: ⁊ h̾ est qd̃ dicit. Et fortasse habẽtib⁹ purã ꝯcedit illud. s. vt nõ expectẽt plurimũ declinatiõis. s. ad vsum balneãdi. Sed qñqꝫ expectãt digõnẽ. s. ꝓ vsu balnei. i. qñ expectat digestio pro vsu balnei: nõ opꝫ ꝙ expectet totalis digõ ⁊ vltima: sicut illa que est in declinatione: qm̃ in eis. s. habẽtib⁹ tertianã nõ purã est ꝓhibitũ. s. balneũ ante digõnẽ: ⁊ hoc ꝑꝑ tres rõnes vt apparebit. ¶ Alia expõ est faciẽdo de hac ꝑte duas. Et scda ps icipit ibi (Qm̃ est ꝓhibitũ.) ¶ In ꝑte p̃ma Aui. vult cõparare febrẽ tertianã nõ purã ad purã q̃tũ ad curã per euõnẽ que cura debet febribus de scda licẽtia que est de licẽtia ad cãm: ⁊ vult dicere ꝙ in habentibus febrẽ tertianã purã ꝯcedit illud. s. vt nõ expectet plurimũ digõnis. s. ad euõnẽ sicut qñ expectãt digõnẽ: lꝫ pñt ante perfectã oĩmodã digõnẽ ⁊ añ oĩmodã declinationẽ euãre. sed in tertiana nõ pura opꝫ ꝙ plus expectẽt digõnẽ ad euõnẽ fiendã: ⁊ h̾ est cõsonũ ei qd̃ dicet: ⁊ vt expectet digestio in solõne vẽtris eoꝝ plus. Cõsidera ĝ ꝙ Aui. notificauit tẽpus valde cõplete digõnis per tẽpus plurime declinatiõis: q: ita mã digesta sit ꝙ q̃si sit multa febris declinatio. Si ĝ ad euõnẽ fiendã expectas digõnem: nõ expectes digõnẽ plurimã in tertiana pura: sed expectes hec similia in tertiana nõ pura cuꝫ mã sit grossior ⁊ magis inepta euõni. ¶ Põt alio mõ exponi hec ps loquẽdo de euõne ꝙ Aui. velit totũ ꝯriũ ei qd̃ dictũ est hic dicere. Et est ꝙ in febrib⁹ flegmaticis ⁊ in febrib⁹ tertianis nõ puris nõ expectamus plurimũ declinationis. s. ⁊ digestionis. s. qñ expectam⁹ digõnẽ vt euẽm⁹: imo semꝑ vt pl'm ante declinationẽ ⁊ ante perfectã digõnẽ damus medicinas solutiuas plures. In tertianis aũt puris expectamus tẽpus digõnis ⁊ declinationis ad dandũ pharmacũ solutiuũ: nisi qñqꝫ vel raro: ⁊ h̾ itelligit cũ dicit fortasse: ⁊ hoc est qd̃ dicit educendo textuꝫ de parte que p̾cedit ⁊ dicit sic. Res in qbus ꝯueniunt febres flegmatice in intentione siue licentia a cã vel ad cãm: sunt ẽt res que cõpetunt febrib⁹ tertianis nõ puris: ⁊ per ꝯñs in qbus tertiane nõ pure diuersificant a puris tertianis: ⁊ de his reb⁹ est euacuatio: nã in his febrib⁹. s. flegmaticis ⁊ tertianis nõ puris nõ expectat vltima digestio siue plurima ⁊ declinatio qñ expectãt digõnẽ ad euõnẽ fiedam: sed euãnt ante hoc cõplementũ digõnis. In tertianis aũt puris fortasse hoc idẽ fit siue ꝯcedit: sed raro ꝯtigit. In frigidis aũt febrib⁹ ⁊ nõ puris tertianis fit h̾ siue fortasse q: semꝑ vt plurimuꝫ nos euãm⁹ cũ pharmacis solutiuis nõ expectãtes plimũ digõnis siue declinatiõis. ¶ Cõsiderãdũ aũt ꝙ iste due expõnes cõparant has febres in euõne per pharmacũ que euõ maxĩe cõpetit his de scda licẽtia: nec est aliq̃ res q̃ in febrib⁹ mag̃ ꝯueniat de scda licẽtia q̃ꝫ euõ cũ mãꝫ causantẽ febrẽ extra corp⁹ educãt: ⁊ id̃ a dr̃ia in hac euõne. A. icepit: ⁊ he due expõnes vltime i qb⁹ fit cõꝑatio de euõne harũ febriũ vident ꝯ̃rie adiuicẽ: dũ tñ nõ sint: vt apparebit.

¶ **Quoniam est prohibitum in eis balneum: balneuꝫ enim facit descendere flegma indigestum propter illud quod effunditur ad locuꝫ putredinis ⁊ permiscet humorem malum cum putrido: ⁊ resoluit subtile ⁊ facit remanere spissum.**

¶ Hic declarat secundã differentiã inter has febres q̃tũ ad curã: ⁊ vult ꝙ in febrib⁹ frigidis ⁊ per cõsequens tertianis non puris balneũ est ꝓhibitũ ante digestionẽ perfectã ⁊ etiã declinationẽ. Sed in tertiana pura ante digestionẽ perfectã põt ꝯcedi: vt dixit Halyab. tertio practice. cap. 12. ⁊ Aui. supra cũ dixit ꝙ est saluior q̃ꝫ suũ simile in alijs. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ balneũ est de reb⁹ que cõueniunt febrib⁹ frigidis de secũda licentia: q: de licentia a cã ⁊ per ꝯsequẽs tertiane nõ pure vt ꝯuenit cũ febribus frigidis in cã per flegma mixtũ cholere: vnde chol'a est facta flegmatica: ĝ in vsu balnei ẽm ꝙ ꝯuenit fridis febrib⁹ differt tertiana nõ pura a tertiana pura. Si igit febribus frigidis nõ ꝯfert balneũ nisi perfecte digesta mã: ⁊ ꝯuenit magis iã euõne facta: igit sic erit in tertiana nõ pura: sed in tertiana pura nõ sic ꝓhibet ante digõnẽ perfectã: ⁊ hoc est qd̃ dicit. Et differt tertiana nõ pura ⁊c̃. qm̃ balneuꝫ est ꝓhibitũ eis. s. frigidis febrib⁹: ⁊ per ꝯsequẽs nõ puris tertianis ante digõnẽ. ¶ Balneũ enim. Hic assignat tres cãs. Prima cã est q: colliquat flegma crudũ qd̃ agitatũ ⁊ cõmotũ colliquatione ⁊ nõ euãtũ ledit plura membra ⁊ corrũpit ⁊ inficit plures humores: q: res nociue dum mouent magis nocumenta inducunt. hoc est qd̃ dicit: facit descendere flegma indigestũ. colliquatũ eni flegma fluens a tumore suo descendit: ⁊ permiscet humorẽ malum. Scda causa est q: balneũ ante digestionẽ permiscet malũ flegma qd̃ est causa antecedens cũ flegmate putrido qd̃ est peius: ⁊ h̾ q: effundit illi putredo qd̃ iuenit cõmiscendo: ⁊ in hoc est magnum malum: q: flegma illud qd̃ nõ erat putridũ putrefit ⁊ forsan possibile fuisset defendere illud a putredine: ⁊ ꝙ febris põt in h̾ duplicari vno tẽpore: ⁊ hoc est qd̃ dicit. Et ꝑmiscet ⁊c̃. ꝓpter illud qd̃ effundit. Et ista expositio textus fit pro rudibus: q: intellect⁹ bonus non eget ea ⁊ resoluet subtile. Tertia causa est nota.

¶ **Et ꝙ cibatio omni die iterum aut prope cibationẽ est ex eis que illis nocent: immo oportet vt cibentur vno die ⁊ alio die non.**

¶ Hec est tertia differentia cure inter nõ puram tertianã ⁊ purã. ¶ De qua dubitat: q: videt ex hoc ꝙ subtilior cõpetat in tertiana nõ pura q̃ꝫ in pura cuius ꝯtrariũ ponit. ¶ Dicemus ꝙ cibatio est cibatio satis copiosa: sed prope cibationeꝫ est diminuta cibatio. Post hoc dicamus vt cõiter dicunt ꝙ cibatio quedã est vl'is que est deliberata cibatio ꝯstituta in mẽte medici a principio febris vsqꝫ ad statũ: ⁊ hec in nõ puris tertianis est grossior siue copiosior cũ tertiana nõ pura sit ꝓlixior: ⁊ id̃ in nõ pura tertiana plus a p̃n° ⁊ ante statũ dabimus de pullo: q: debet ꝓlongari. v. g. duob⁹ mensibus: sed in tertiana pura debente in die. 13. terminari non dabis nisi ptisana: ⁊ hec est subtilior dieta q̃ꝫ dare pullum. Alia est cibatio particularis que fit ẽm ꝙ presens dispositio indicat p̾sentialiter. Et nos ꝓlixe diximus quomodo de facto ꝯueniũt iste due cibationes p̃ma particula afor. Et hac cibatiõe in die ꝑoxismi subtilius dietam⁹ in tertiana nõ pura q̃ꝫ in pura: q: ꝑoxismus nõ pure occupat totũ illũ diem: vnde cibare non possumus neqꝫ prope. ¶ Gal. vo in terapẽtica ad Glauconẽ lib. 1. cap. 8. distin. 4. cõcedit istaꝫ cibationẽ de die preter diẽ fieri: ⁊ hoc in tertianis nõ puris: q: ad mãm digerẽdã opꝫ intendere qd̃ fit nõ cibando: ⁊ ad prolixitatem egritudinis vt virtus sufficiat: vnde cibamus ꝯueniẽtius. aut in die paroxismi nõ cibare: ⁊ hoc est qd̃. A. dicit: ⁊ iterũ diuersificant cure tertiane non pure ꝙ cibatio oĩ die aut ꝓpe cibationẽ: q: remissa cibatio est ex eis ⁊c̃. medicus aũt in hoc dꝫ virtutẽ arbitrari que si nõ sufficeret quaqꝫ die opꝫ cibi aliquid dare.

Dubᵐ̃ pᵐ̃

¶ **Et sit in cibis eoꝝ qd̃ abstergat ⁊ calefaciat paruꝫ.**

¶ Hec est differentia quarta: dicit ꝙ in cibis habentiuꝫ tertianã nõ purã sit qd̃ abstergat ⁊ calefaciat parũ ꝑꝑ grossitiẽ ⁊ viscositatẽ ⁊ paucã frigiditatẽ quã hꝫ cholera ex flegmate secũ mixto: ⁊ ideo sit in cibis eoꝝ aqua ciceris hyssopus ⁊c̃.

¶ **Et vt sit cibatio in principijs egritudinis spissior q̃ꝫ sit in principijs pure: deinde gradatim perueniat ad subtiliationem fortem sicut est subtiliatio tertiane.**

¶ Hec est quinta differentia: ⁊ est nota vt est subtiliatio tertiane similis subtiliationi tertiane pure.

¶ **Et vt sit infrigidatio minor.**

¶ Hec est sexta differentia.

¶ Dubitat q: differẽtie iste in qb⁹ differũt in cura tertiana nõ pura a tertiana pura sunt res de licẽtia scda que ꝯueniunt febri flegmatice: sed infrigidatio est res in qua ꝯueniũt res de p̃ma licentia. ¶ Dõm ꝙ licentia maioris infrigidationis in tertiana pura ⁊ minoris in tertiana nõ pura inquãtũ sumit a dispõne comparata ad cãm. s. hic ad cholerã ⁊ ibi ad flegma siue ad cholerã ingrossatã per flegma est licẽtia scda: ideo dicebat supra ꝙ de licẽtia secũda est licẽtia ab ipsa cã digerenda vel euãnda: ⁊ a dispõne vt variat a cã. Ex qbus apparet ꝙ omnes iste differentie spãles qbus diuersificat tertiana nõ pura a pura sunt indicationes sumpte a rebus ꝯuenientib⁹ tertianis nõ puris de licẽtia scda. Et p̃ma differẽtia est euacuatio que cõpetit tertiane nõ pure. Scda est balneatio perfecta digestione. Tertia est cibatio de die preter diem. Quarta est ponere abstersiua ⁊ calefactiua in cibis. Quita est ingrossatio regiminis amplior in p̃n°. Sexta est minor infrigidatio ꝓpter grossitiẽ humoris. Septia est clysterizatio cũ acutioribus in p̃n°. Octaua est expectatio ꝑfectioris digõnis. Nona est positio medicinarũ calidarũ in aqua ordei. ¶ Aliter potest responderi ad dubitationẽ respondẽdo ꝙ infrigidatio minor in tertiana nõ pura ⁊ maior in pura sunt res que eis debent vel ꝯueniunt de licentia prima: ⁊ tũc dicemus ꝙ lꝫ res de licentia scda in qbus cõ-

Dubiũ 2ᵐ̃

ueniunt adinuicē frigide febres sint res in qbus differat cura ter-
tiane nō pure a cura tertiane pure nō tñ sūt res de licētia p̄ma in
qbꝰ ꝯueniūt feb. frigide. vꝫ. g. remissior īfrigidatio ⁊ remissior hu-
mectatio sunt res in qbus ꝯueniunt cura tertiane nō pure ⁊ cura
tertiane pure: īmo adhuc in illis possunt differre ſm gradū: qꝛ mi
nus infrigidamus ⁊ humectamus in nō puris tertianis. ¶ Sed tu
dices q̄re ergo Aui. dixit res istas quibus differunt esse res de li-
centia scd̄a ꝯueniētes frigidis febribꝰ: cū ēt differāt in rebꝰ com
municātibꝰ febribꝰ frigidis de licētia p̄ma. ¶ Dōm ꝙ hoc fecit qꝛ
iste differentie sunt plures ⁊ magis artificiales.

¶ Et vt clysterizent in p̄ncipio clysteribꝰ acutioribus.

¶ Hec est differētia septima. causa est multitudo ⁊ grossities ma
teriei: ⁊ abūdantia in partibus stomachi ⁊ intestinoꝶ in qbus est
minera illoꝶ flegmatū que cholere miscent: ⁊ fiunt acuta ista cly
steria respectu clysterioꝶ tertiane pure ponēdo blitim minorem
mercurialē ⁊ chartamū turbith ⁊ alia vt tibi videt.

¶ Et vt expectet digō in solutione ventris eoꝶ plus.

Dubiū 3m

¶ Hec est differētia octaua. Dubitat si in dādo pharmacuꝫ soluti-
uum qō euacuat exsoluēdo vt turbith in tertiana nō pura ⁊ gñā-
liter in febribꝰ flegmaticis debeamus plus expectare digōnē ma
terie ⁊ ꝑfectiorē digōnē q̄ꝫ dādo ꝓportionale pharmacum vt sca
monea in tertiana pura. ¶ Uidetur ꝙ in tertiana nota. i. nō pura
debeamus plus expectare digōnē per Aui. hic ⁊ supra q̄tū ad ex-
positionē p̄mā de duabꝰ postremis expōnibꝰ. Ampliꝰ mā tertia-
ne nō pure est grossior ⁊ eūoni ineptior: ergo dꝫ fieri digestio. ¶ In
oppositū est vltima expositio superius facta. In oppositū sunt cō
muniter operātes ⁊ bene operātes: qꝛ in tertianis nō puris mul-
tas dant medicinas solutiuas ante oīmodā ꝑfectā digōnē ⁊ ante
declinationē. Amplius Aui. ꝯcedit in p̄n° clysteria acuta. Ampliꝰ
ꝯcedit turbith. Rursus docet in hac febre cōponere medicinā cu
ius parū euacuet ex malo. ⁊ hoc fit vt frequēter ante digōnē ꝑfe-
ctā purgemꝰ hn̄tes tertianā nō purā. Amplius in cura febris fle-
gmatice nō diligit expectationē digōnis īmo frequēter euacuat
cū turbith ante complementum digōnis: ergo sic est in tertiana
nō pura: qꝛ de nā flegmatice participat: ⁊ īquātū ea ꝑticipat dif-
fert a tertiana pura in dispōne ⁊ cura. ¶ Hic est duplex solō. Una
cū q̄ trāsiuit cōitas: ⁊ est ꝙ eūo est duplex. Una eradicās mām: et
qꝛ hec est fortior euacuatio ⁊ mā grossa est eūoni ineptior expe-
ctat digōnē magis ꝑfectā in tertiana nō pura. Alia est eūatio mi-
noratiua: ⁊ hec nō expectat ꝑfectā digōnē in tertiana nō pura: et
in febribꝰ fridis ꝓpter multitudinē māe: īmo ante digōnē frequē
ter minoramus cū turbith in tertianis nō puris ⁊ in febribꝰ frigi
dis: qñq꜄ tñ talis eūatio minoratiua fit ī tertianis puris. Et sic sol
uit ꝯdictio que vꝫ in textu Aui. ſm nr̄am expōnē. Cū enim Aui. in
tertianis nō puris voluit eūare eradicādo dixit. Pl's expectet di
gestio in solōne vētris eoꝶ. Cū aūt voluit minorare dixit ꝙ cōce-
dit necessario vel semꝑ vel plurimū habētibꝰ nō purā vt nō expe
ctēt plurimū declinationis. i. digōnis: sed qñq꜄ expectāt ꝑfectā di
gestionē: sed h̄ fortasse ꝯcedit habētibꝰ purā: qꝛ nō sic ꝯcedit: sed
aliqñ ⁊ fortasse h̄ accidit vel ꝯcedit. ¶ Scd̄a solō est verior ⁊ pro
habētibꝰ plus de habitu medicine: ⁊ p̄cedēs solō ītātum est vera
inquātū reducit ad istā: ⁊ ponamus hic tres ꝓpōnes que sūt tres
cañ. eūonis in his febribꝰ. ¶ Prima ꝓpō sit ista: ꝙ in oī eūone q̄ fit
exsoluēdo māerū grossarū viscosaꝶ siue sint fl'atice siue mel'ice
siue chol'ice nō pure īgrossate per flegma vel mel'iaꝫ pl's debemꝰ
expectare digōnē. i. facere ꝙ mā sit plus digesta q̄ꝫ in eūone exsol
uente mās cholericas pura subtiles. Ratio est iam dicta: qꝛ māe
grosse viscose ineptiores sunt motui per pharmacū: ⁊ iō debēt di
gestiores fieri. ¶ Scd̄a ꝓpō est ꝙ frequētius accidit eūare exsol-
uēdo a p̄n° ⁊ ante ꝑfectā digōnē in febribꝰ de māebꝰ repletiona-
libus grossis de qbꝰ est tertiana nō pura q̄ꝫ in febribus tertianis
puris. Hāc rōnē ꝓbāt auctores: ⁊ rōnes supradicte: ⁊ illud qō fit
per illustres medicos. In vno. n. habēte tertianā nō puraꝫ aut fe-
brē frigidā dant medici a p̄n° ⁊ ante ꝑfectā digōnē plures medici
nas solutiuas: īmo quotiēs īcipit mā digeri aliq̄liter īcipiūt eūa-
re cū turbith vel agarico: ⁊ sic ꝓcedunt frequenter digerēdo vel
eūando: ⁊ nunq̄ꝫ fallit h̄ nisi aliud ꝓhibeat. Sed in habēte vnā pu
rissimā tertianā q̄uis videamꝰ aliqō paruū digōnis signū: nō eua
cuamꝰ in p̄n°: sed expectamꝰ vsq꜄ ad statū festinū in ea: ⁊ si nā nō
euacuat ⁊ flōmia non eūat eūamus nos tunc digesta mā: vt supra
Aui. p̄cepit. Raro tñ accidit ꝙ a p̄n° ⁊ ante digōnē ꝑfectā eūemꝰ
exsoluēdo: ⁊ cā istoꝶ est qꝛ in febribꝰ tertianis nō puris ⁊ alys re
pletionalibꝰ febribꝰ est mā multa vnde īdicat statū paulatine cō
sumi ⁊ nō expectari digōnē totiꝰ ⁊ eūonē. Sed in febribꝰ tertia-
nis purissimis nō est h̄: ⁊ si in tertianis puris ante digōnē ⁊ in p̄n°
eūamꝰ est ꝑꝑ furiositatē māe: sꝫ raro est furiosa mā tertiane pu-
re vera furiositate: ⁊ h̄ est qō dicit nr̄a expō vltima illius passus:
⁊ fortasse ꝯcedit illꝫ habētibꝰ purā ⁊c̄. ¶ Tertia ꝓpō. illud qō ac-
cidit raro eūari in p̄n° ⁊ ante digōnē siue digōnis cōplementū in
tertiana pura nō expedit ꝙ sit ita digestum: īmo pōt eūari magis
crudū existēs q̄ꝫ illud qō accidit frequenter euacuari in tertiana
nō pura ⁊ febribꝰ frigidis. vꝫ. g. si tertiana pura in qua a p̄n° furio
sitate cholere vel multa multitudine indicet pharmacū solutiuū
qualis est scamonea qō nō frequēter sed rarō accidit: dico ꝙ sta
tim dabis nō curādo de aliq̄ occulta digōne vel apparēti: qꝛ cho-
lera habilitatē aliq̄ꝫ hꝫ. Sed si sit febris tertiana non pura vel fe-
bris flegmatica ꝓlōgabilis statim indicat ꝙ mā sit minorāda ex
nā ꝯsuetudinis aut multitudinis illarū: dico ꝙ nō statim oīno exi
stēte crudo flegmate poteris dare turbith: sed aliq̄ꝫ digōnē saltē
occultā expectamꝰ: ⁊ sicut incipit digeri ita incipies eūare. Quid
aūt sit de flegmate mināte apoplexiā supra diximꝰ in cura gñali
putridarū. Et si ꝯsideras due expōnes que vident ꝯrie sunt salua-
re q̄ ponebant suꝑ illo passu ⁊ fortasse ꝯcedit illō. Et si ꝯsideras ēt
causa ꝓpositionis tertie est illa que est causa ꝓpositionis p̄me.

¶ Et vt sint in aqua ordei eoꝶ virtutes digestiue re-
solutiue sicut est illud qō diximus in eo in cuius sto-
macho acetat aq̄ ordei: īmo fortiores q̄ꝫ in illo. For-
tasse eñi necesse est vt decoquant in ea hyssopꝰ ⁊ ori-
ganū ⁊ calamentum ⁊ spica ſm complexioneꝫ: ⁊ sicla
iuuatiua est eis. Et permixtio aque ciceris cum aqua
ordei: ⁊ in fine eius cicer est iuuatiuū eis.

¶ Hec differētia est nona ⁊ est nota. Fortiores q̄ꝫ in illo saltē per
maiorē q̄ꝫtitatē: nō eñi est trāsibile in gradu vltra piper. Et ꝯside-
ra ꝙ in tertiana pura piper in aqua ꝯcedit ex accidēti qō est ace
tosatio cibi ⁊ nō ex p̄ma licētia nec ex scd̄a: sed in tertiana nō pu
ra ꝯcedit ex licētia scd̄a. s. ꝓpter mām. Scd̄ꝫ cōplexionē. i. ſm di
uersitatē cōplexionū īdigētiū maiori aut minori caliditate: ⁊ ma-
gis vel minus aromatica in qbꝰ iste medicine simplices diuersifi
cant. Aliq dicūt ſm cōplexioneꝫ. s. simul cōplexa ⁊ mixta. Sicla. i.
blitis minor. ¶ Cōsiderādū ꝙ a p̄ncipio nō dat aq̄ꝫ cicerū purā. s.
nigroꝶ vel rubeoꝶ: ⁊ hoc est qꝛ est aperitiuū ⁊ prouocatiuū eo ꝙ
mām crudā agitat: sed aliq̄liter digesta mā vel ꝑfecte digesta ci-
cer. i. aq̄ ciceris pura iuuat. ⁊ pōt dici. cicer. i. corpꝰ ciceris cuiꝰ nu
trimētū est calm̄ hn̄s vapores calidos mouētes ad cutim: vt di-
ximꝰ. 2. cañ. ca. de cicere. ⁊ iō ī fine cessante febre pōt ꝯcedi ī cibo.

¶ Et oportet vt consideretur propinquitas non pure
ad puram ⁊ elongatio eius ab ea: ⁊ ſm illud diuersi-
ficetur inter curā eius ⁊ curam pure. ꝙ si fuerit valde
propinqua pure: tunc diuersifica inter eas diuersifi-
catione parua.

¶ Hic ponit curā tertiane nō pure per comparationē ad puram.
¶ Cōsiderādū ꝙ ista diuersificatio est in oībus nouem differētys
dictis. Et ego pono exemplum in vltima. sit vna tertiana nō pura
modicissime distans a pura ꝓpter modicissimā cholere grossitiē
ex flegmate pauco. Dico ꝙ in aqua ordei eiꝰ a principio nō ponet
aqua ciceris nec apiū sed capilli veneris gr̄a exēpli ⁊ endiuia.

¶ Et cum videris vrinas eorum grossas: tunc flobo-
thoma: ⁊ cū flobothomaueris nō indigebis clysteri.

¶ Post differētiā cure tertiane nō pure a cura tertiane pure: ex q̄
noti sunt tot cañ. curatiōis quot sunt differētie: ponit in spāli cu-
ra tertiane nō pure. Et p̄mo per euacuationē. Scd̄o per digestio-
nem ⁊ euacuationē iterū. ibi (Adiuuantia.) Tertio ponit descri-
ptio quarūdā medicinarū: ⁊ cañ. qdā in eis. ibi (Et de eūonibus.)
¶ Prima in quatuor sicut quatuor ponit cañ. in q̄tuor eūonibus.
¶ Et p̄mus cañ. est in flobothomia ⁊ est ꝙ si videris vrinas gros
sas ⁊ subrubeas indiget flobothomia: qꝛ significat materiā in san
guine peccantem: vt supra diximus in cap. generali. Et cū flobo-
thomaaueris nō īdigebis clysteri. ¶ Quidā noster socius dicit ꝙ
nō dꝫ fieri eodē mane clystere ⁊ flobothomia: qꝛ debilitāt nimis:
sed die ante de sero p̄misso clysteri de mane fiat flōmia: ⁊ sic non
indigebis clysteri: ⁊ cōfirmabat hoc per Aui. 3. cañ. fen. 10. cap. de
cura sputi sanguis. vbi dicit ꝙ administret clystere nisi vel cū nō
fuerit flōmia ꝓpter ꝓhibitionē. i. qꝛ flōmia ꝓhibet. ¶ Et nos di-
cebamus sibi ꝙ vbi in casu in quo esset multa debilitas non ꝓhi-
bet clystere mūdificans intestina a fece ante flobothomiaꝫ: īmo
mane tēpestiue clysterizet clysteri lenitiuo: ⁊ postea fiat flōmia
si illa eget: ⁊ tūc nō īdigebis clysteri: qꝛ p̄misisti illꝫ ad mūdificā-
dū ītestina a fecibꝰ extremi cibi. ¶ Ad Aui. 3. cañ. rn̄deamus ꝙ lo
quit ibi de clysteri acuto qō nō debet eadē die cum flobothomia
occurrere: ⁊ ita dicit ibi ꝙ admīstret clystere acutū ad trahēdū
mām a partibꝰ capitis cū nō fuerit flōmia. ¶ Ex his apparet alia
expō huiꝰ ꝙ clystere est duplex. s. mundificatiuū fecū: ⁊ isto īdige
bis in die flōmie ante vel post ſm ꝙ tibi videt: aliud est clystere
acutum ⁊ istud non fiat in die flōmie: ⁊ ideo non indigebis in die
flobothomie. ¶ Tertia expositio est Dyni ꝙ flobothomia aliq̄

ita sufficiẽter minorat mãm q̃ nõ indigebis clysteri.s.acuto nec alia euacuatione minoratiua: vtplurimũ tamẽ est q̃ clysteri egemus acuto ꝓpter materias multas repletionales in partib⁹ stomachi ⁊ intestinoꝝ quas cum his clysteriis acutis euacuare opꝫ: vt tertio practice ab Halyab.sumit cap.13.

¶ Et scias q̃ non est res magis iuuans eos q̃ vomitus post cibum.

¶ Secũdus cañ.est laudãs vomitũ: ⁊ in h̃ Gal.in tera.ad Glauconẽ lib.1.cap.8.distin.4.⁊ Rasis.17.ꝯtinẽ.cap.5.⁊ oẽs ꝯcordãt.⁊ rõ est: q̃ in vomitu vtraq̃ mã apte euacuat. Fit enim hmõi febris ⁊ duplex tertiana nõ pura ⁊ emitriteus hoib⁹ multiplicantib⁹ idigestionẽ stomachi ⁊ calidis in epate ⁊ supercalefactis malis motibus in q̃b⁹ vomitus erit extirpãs ambas materias post cibũ q̃ facilior vt dixit Halya.plurimoꝝ enim expulsio leuior est ea que paucoꝝ vt dicit.hic aũt vomit⁹ fiat cuꝫ oxymelle vel aqua calida vel alio vt tibi videt: ⁊ dicent infra capitulo de cura emitritei.

¶ Et de solutiuis in principiis eius que sunt propinquiora equalitati est aqua algeleniabin decocti ⁊ syrup⁹ acetosus. Et fortasse ponemus in ea cassiãfistulam: ⁊ fortius illo est vt ponas in eo virtutẽ turbith.

¶ Tertius cañ.est de solutiuis ⁊ ꝯueniũt p̃mo abstersiua que solũ abstergẽdo soluũt vt aq̃ algeleniabin.i.zucchari rosati vl' mellis: ⁊ nos vtimur syrupo de rosis recentibus.dixit aqua q̃ dissoluat cũ sufficiẽti aqua.vel dixit aq̃.i.subtili eoꝝ parte nõ grossa.decocti.i.debite cõpleti.vel soluũt cũ hoc icidẽdo vt syrup⁹aceto.simplex.postea trãsit ad cassiam: ⁊ si vlterius expedit ad virtutẽ turbith.i.decoctionẽ vel infusionẽ vel expssionẽ vel paruã q̃titatẽ. Ecce q̃ Aui.in p̃ncipio ꝓcedit fortius q̃ cassiam.s.turbith ⁊ cũ aliqua occulta digõne in mã: non enim excludit in principio digestio occulta vt intelligit p̃mo de crisi.17.cap.⁊ hec supra declarata sunt. Quãuis Halya.nõ cõcedat euacuationẽ ante digestionez in hac febre: nisi materia sit tumultuosa.i.timorosa vel furiosa: ⁊ hec oĩa sunt scita in cap.generali ⁊ partim in isto.

¶ Et clysteria in principio sunt mihi magis dilecta q̃ solutiua alia ⁊ sunt clysteria in quib⁹ est virtus albasce al'albasech ⁊ camomille ⁊ sicle ⁊ chartami ⁊ viol. ⁊ sebestẽ ⁊ ficus ⁊ odor turbith. Et ex eis est cassiafi. ⁊ oleũ sisaminũ ⁊ baurach ⁊ fortasse indiget vno istoꝝ s̃m elongationẽ febris a pura.

¶ Quartus cañ.est in clysteriis que magis diligit q̃ pharmacias: ⁊ hic cañ.est fabricat⁹ sup cañ.gñali: ⁊ illic est declarat⁹. Albasek est tribulus sed ly alasek est blitis.⁊ vtraq̃ lr̃a est bona. Cõsidera q̃ ista clysteria hñt acuitatẽ vt p̃ceptũ fuit supra in dñia septima cuꝫ dixit. Et clysterizet in p̃ncipio clysteriis acutiorib⁹. Sunt aũt ista clysteria que ex his cõponi itelligunt triũ ordinũ. Q̃dã lenitiuũ in quo nec turbith ponit nec chartamũ. Q̃dã acutũ parum in quo chartamũ ponet. Q̃daꝫ acutius vt in quo ponet turbith aut chartamũ ⁊ turbith. Indiges aũt vno istoꝝ clysterioꝝ s̃m elõgationẽ febris a pura: q̃ q̃to est ab ea lõgior: tanto acutiori eges clysteri. Et dixit fortasse: q̃ in vna febre nõ solum vno: sed fortasse omnibus dictis clysteriis.s.triuꝫ dictoꝝ ordinũ indiges. Aliter põt dici vno istoꝝ scꝫ vel clysteri solo vel clysteri solutiuo.nam si est febris longinqua a pura: indiges solutiuo cũ turbith: q̃ si nõ est sic longinqua põt sufficere clystere solum.

¶ Adiuuantia aũt ad digestionem sunt sicut syrupus acetosus ꝑmixtus cũ aliquãtulo de geleniabin aut syrup⁹ acetosus de radicib⁹. Et post septimũ sic decoctio absinthii: est eñi iuuatiua subtiliatiua mãei: ⁊ cõfortatiua stõchi. Et simil'r aq̃ feniculi ⁊ aq̃ apii cũ syrupo acetoso. Et si pertrãsit.xiiii.tunc nõ est malũ dare in potu trociscos ros.minores. Si aũt egritudo ꝓlongat nõ inuenim⁹ excusationẽ quin demus ea que sunt sicut trociscus de eupatorio ⁊ decoctio ei⁹ ⁊ calefactio partiũ hypocũdrioꝝ est hui⁹ gñis. Et emplastratio myrach eoꝝ: ⁊ iteꝝ cũ eis que digerũt ⁊ maturãt ⁊ mollificãt tensionẽ cũ venerit illic. Cũ g̃ scieueris q̃ digõ iam aduenit tũc euacua ⁊ ꝓuoca ⁊ nõ cures.

¶ Hi sunt cañ.in digestiuis ⁊ euacuatiuis ⁊ rectificãtib⁹ malitiaꝫ nutritiuoꝝ ⁊ icipit iuuare nãꝫ i digerẽdo cũ syrupo aceto.⁊c.x.g. det in mane pro digestiuo syrupi acetosi simplicis.℥.j.geleniabin i.zucchari vel mellis ro.℥.ß.⁊ nos loco isti⁹ vtimur.℥.ß.syrupi rosati de rosis recentib⁹: ⁊ fit hoc qñ tertiana nõ multũ elõgat a pura.q̃ si lõgior est ⁊ mã grossior det syrup⁹ acetosus de radicib⁹.s.feni.⁊ petrosil.vel a p̃ncipio det syrup⁹ acetosus simplex ⁊ v̾sus finẽ p̃ncipii det de radicib⁹. ¶ Et post septimũ.i.post aperitionez digõnis: ⁊ ita Aui.itelligit: ⁊ sic vult Halya.in h̃ cap. Absinthiũ.n. ante digõnẽ nocet vt ifra in cap.de emitriteo: ⁊ ꝓcedit ad magis ꝓuocantia vt notũ est. ¶ Et si pertrãsit.14.dies.s.iam factis euonib⁹ ⁊ febre existẽte in declinatione: da trociscos rosatos minores q̃nto cañ.inuenies multos trociscos de rosis: ⁊ forsan per minores itelligit eos q̃ nõ recipiũt scamoneam: ⁊ sunt breuis descriptionis in q̃b⁹ est ifrigidatio ⁊ ꝯfortatio pp stipticitatẽ q̃dã qui nõ ꝯueniũt nisi post digõnẽ vt apparuit supra in fine gñalis capl'i. ¶ Si aũt egritudo ꝓlõgat. Hic facit nos Aui.imaginari vnã tertianã nõ purã ꝓlixã. Illa enim que p̃cessit iam finita est post.14. diẽ ⁊ nõ multo plus vltra. Istã aũt imaginat multũ extẽdi.x.g.ad menses duos vel tres. Et q̃ talis malignat nutritiua oppilãdo illa ⁊ laxando ⁊ debilitãdo ⁊ ꝯgregãdo in eis materias multas: vñ homo põt hydropicus fieri: iõ intẽdit ad hoc trociscis de eupatorio ⁊ cũ emplastris ⁊ fomẽtationib⁹ hypocũdrioꝝ. Dabim⁹ autẽ trociscos de eupatorio distẽperatos cũ syrupo quẽ sumit in mane. Et q̃ hoĩes hos trociscos imo oẽm trociscũ vehemẽter abhorrẽt: iõ nos facim⁹ addi ad syrupũ de radicibus res ꝯueniẽtes ad hãc itẽtionẽ.v.g.addimus eupatoriũ scolopẽdriã tamariscum cuscutã ⁊ q̃nq̃ assaꝝ squinãtũ ⁊ similia. Et calefactio.s.leuis ⁊ cõformis vt cũ oleo de spica ⁊ absinthio: mollificãt dilatãdo poros ⁊ trãspirãdo mãs vt camomilla cũ pauco absinthii ⁊ spice: ⁊ q̃nq̃ squinãti ⁊ calamẽti ⁊ similiũ: ⁊ tu itellige debere fieri curã aliam p̃ter istã que ꝓuidet malitie nutritiuoꝝ: fac ergo vbi expedit flobothomiã ⁊ vomitũ ⁊ clysteria ⁊ dent medicine minorãtes mãm ⁊ det syrupus digestiuus. Cũ ergo scieueris q̃ digestio ꝑfecta iam euenit: tũc euacua.s.pharmaco eũante exsoluẽdo: ⁊ ꝓuoca.s.vrinã fortiorib⁹ ꝓuocatiuis ⁊ nõ cures. Quidã exponũt.i.nõ intẽdas ad alterãdũ sed plus ad euacuandũ. Alii. Et nõ cures.s.de aliis itẽtionibus: sed primũ intendas ad euacuandũ. Nos diximus cum hac expositione hanc aliã: nõ cures.i.nõ dubitanter agas postq̃ est digesta materia digestione perfecta. In tẽpore aũt ante hoc si euacuabas cũ pharmaco aut ꝓuocabas vrinam dubitanter hoc faciebas: q̃ materia non erat preparata. Sed digesta materia euacuatio ⁊ prouocatio securius cõceditur: q̃ ex parte indispositionis materie non potest sequi nocumentum.

¶ Et de euacuantib⁹ bonis eis est vt sumant hyerepigre.ʒ.v.succi lactuce ⁊ eupatorii amboꝝ ana.ʒ.iii.⁊ seminis apii mirabo.citri.chebuloꝝ ana.ʒ.v.turbith.ʒ.vii.fiant pillule ex eis cũ aq̃ apii: ⁊ sit dosis ei⁹.ʒ.ii. Et de illis est decoctio bona de iuẽtione nr̃a. ℞.eupatorii absinthii mirabolanoruꝫ chebuloꝝ ana.ʒ.v.seminis melonis ⁊ seminis cucumeris ⁊ citrul.⁊ se.apii polypodii sucaba ⁊ bebdeoard oĩum ana.ʒ.x.⁊ turbith.ʒ.j. cassie fistu.ʒ.vj.⁊ passularũ enucleatarũ.ʒ.xx.⁊ ficuuꝫ x.numero: sebesten numero.xxx.geleniabin facti cum ros.persicis pondus.ʒ.xv.decoquant oĩa s̃m descriptionem huius. Et sumatur de ea cadus magnus in quo posita sit siliqua.j.scamonee.

¶ Primo ponit medicinas q̃sdã solutiuas. Sc̃do ponit quendam cañ.⁊ s̃m illius sñiam ponit alias q̃sdaꝫ solutiuas medicinas.ibi (Et fortasse.) ¶ Prima in duas sicut duas ponit descriptiões. Secũda ibi (Et de illis.) ¶ Hyerepigre accipit cõis pigra qñ sic absolute ꝓfert quã Aui.5.cañ.ponit: ⁊ Gal.7.terapẽ.cap.11.reliqua sunt nota. Sucaba est vna spẽs spine: bedeguar est alia: sꝫ sunt ꝓpinquissime in virtute: ⁊ iõ vna sola de eis vtimur.s.spina alba q̃ est sucabam.vel apud alios est bedeguar. Rose persice sũt maneries rosarũ apud eos. Cadus magnus est mẽsura q̃tuor vnciaruꝫ apud alios vnciarũ.iii. Siliqua.i.grana q̃tuor. Et nõ intẽdimus verificare has receptas. Modus.n.gñalis scriptus est a nobis sup q̃nto cañ.⁊ si tu habes notitiã simpliciũ facile est tibi: ⁊ ibidẽ scripsimus modũ inueniẽdi dosim in medicinis solutiuis cõpositis.

¶ Fortasse necẽa est medicia fortis vno mõ: dbilis alio mõ. Ei⁹ v̾o fortitudo ẽ s̃m h̃ q̃ ipa eũat hũorẽ viscosũ: ꝫ ipsi⁹ debilitas est s̃m h̃ q̃ ipa nõ eũat plurimũ vice vna: imo poꝭe est vt fiat gradatio in ea q̃re euacuet humorẽ ei⁹ cui⁹ eũatio est necẽa multis vicibus vt nõ destruat virtutẽ. Et hec medicia est q̃ põt subtiliare ⁊ aggregare, Et soluat paꝝ ei⁹ ⁊ soluat plurimũ

eius: ꝫ parū parū ex malo: ⁊ plurimū plurimū ex malo. De decoctionib⁹ vō parū fortasse non facit aliqd. Et hui⁹ qdeꝫ medicine est vt sumant̄ turbith q̄ꝫtitas ʒ.ß. ⁊ plus ſm necessitatē ⁊ scamonee ꝑpe altusugi. j. aut supra id ⁊ ꝯficiat̄ cū geleniabin p̄dicto ⁊ bibatur.

A.l. cōparationē

Aut sumat̄ de agarico ⁊ scamonea ſm hāc cōpōnē: ⁊ ꝯficiat̄ cū geleniabin p̄dicto ⁊ bibat̄. Aut ponatur in succo rosarū recentiū cuius quātitas sit vncia. j. ⁊ imbibatur cum syrupo ro. ⁊ bibatur.

¶ Dixit fortasse q̄ necessitas harū medicinarū solutiuarū est qn̄ tertiana nō vera est ꝑlōgata multū. In illa aūt que valde ꝓpinqua est pure nō soluim⁹ cū pharmaco eūante exsoluēdo ante digestionē ꝑfectā. Et si soluim⁹: soluimus cū virtute ei⁹ ⁊ nō suba.

¶ Dubitat Franciscus quō euacuat humorē viscosum si est digestus. ⁊ Dōm ꝙ ante ꝑfectā digōnē euacuamus minoratiue: ⁊ tūc est viscosus tāta viscositate quātā diminutionē hꝫ in digōne. sed humori grosso viscoso iā digesto debet̄ viscositas quā hꝫ ex spē: ꝫ sit digestus: vnde flegma digestū adhuc hꝫ de viscositate īquātum flegma quā nō hꝫ cholera: ⁊ pōt dici humor viscosus. s. p̄mo.

¶ Considerandū ꝙ necessitas huius medicine fuit ꝓpter multam mām ⁊ difficilis eductionis: ⁊ ꝓpter virtutē. Nō enim poterat dari in vna vice medicina totū humorē educēs: q̄ virtus nō sustinuisset: opꝫ ergo in plurib⁹ vicibus dari vt nō destruat̄ virtus: ⁊ hoc est qd̄ dicit. Immo possibile est vt fiat gradatio ī ea. i. det̄ in plurib⁹ vicibus. ⁊ Dicit post ꝙ hec medicina est que pōt subtiliare ⁊ aggregare. qd̄ qdā male intelligūt. i. pōt dare diuisim in multis partib⁹. ⁊ pōt simul dare. s. plures partes simul. Aliter dicamus. s. ꝙ hec medicina solutiua de qua Auicē. loquit̄ est que recipit corpora medicinarū sicut fuit medicina p̄dicta que recipiebat hyerā pigrā ⁊c. ⁊ sicut sunt medicine quas in fine hui⁹ capituli describit. ⁊ Sed si ꝯsideras in illis medicinis intrant aliq̄ que soluūt ventrē aliq̄ que subtiliant materias grossas sicut semina apij turbith ⁊ agaricus ⁊ scamonea: cū hoc ꝙ soluūt subtiliant materias. mirabolani aūt ⁊ geleniabin aggregāt. i. ꝯfortant mēbra cū stipticitate sua. hoc ergo voluit Auicē. Iste medicine artificialiter cōposite pn̄t subtiliare mās ⁊ aggregare. i. ꝯfortare mēbra: ⁊ cū hoc soluere mās difficilis eductionis. ⁊ Dicit postea. Et soluat parū eius. Ubi vult facere cōparationē inter medicinas que recipiunt corpora medicinarū ⁊ eas que recipiunt virtutem ⁊ decoctionē: q̄ si cōponis medicinam ex corporibus medicinarū solutiuarū: tunc paucū ex ea parū soluit: ⁊ plurimū plurimū soluit ex malo humore. ꝓ. g. talis medicina fiat. ℞. turbith. ʒ. j. scamonee grana. vj. ꝯficiant̄ cū syrupo rosato de rosis recentib⁹ cuius q̄ꝫtitas sit duarū dracmarū: totū hoc est dracme tres ⁊ grana sex. Si de hac medicina des. ʒ. j. ⁊. ß. sufficienter soluit vltra. 8. ascellas: nisi ꝯtradicat natura hominis vel clima: ⁊ si illā totam plus soluet: ⁊ si das parū vt. ʒ. j. parū soluet: q̄ faciet ascellare tribus aut quatuor vicibus de mā grossa ⁊ mala: talis ergo medicina est cuius parū parū euacuat de malo: ⁊ cuius plurimū plurimū euacuat de malo. Sed si tu facias vnā decoctionē ex eisdē solutiuis parū de ea nō facit illud: vnde vnus calidus de ea parum soluet ⁊ nō educet mām cuius difficilis est euacuatio vt notū est cum nō sint ita potētes solutiue medicine in decoctione sicut in suba. multa aūt q̄ꝫtitas decoctionis est abominabilis ⁊ replēs. Ex hoc ergo Aui. vult ꝙ si vis cōponere medicinā fortē ⁊ debilē vt dixit cuius parū euacuet parū ex humore malo viscoso difficilis motus ⁊ multū euacuet multū cōpones ex corporib⁹ medicinarū ⁊ nō facias illā decoctionē: ⁊ ſm hāc legē ipse cōponit tres medicinas ex medicinarū corporib⁹. Prima est. ℞. turbith. ʒ. ß. scamonee ꝓpe altessagi. i. grana. iij. ſm necessitatem q̄ ista pn̄t esse vna dosis: ⁊ forsan īdiges maiori dosi: vel q̄ addas turbith ⁊ minuas in scamonea ſm elōgationē nō ꝑua pura. Scd̄a medicina accipit agaricū ⁊ est sic p̄dicta: ⁊ iste due medicīe maxīe ꝯueniūt in tertiana nō pura satis elōgata a tertiana pura. Tertia medicīa aut ponat̄. s. scamonea ī succo ⁊c. ⁊ illā cōpetit ī tertiana nō pura ꝓpī q̄ pure. vel pōt dici aut ponat̄. s. qd̄cūq; solutiuū p̄dictū ⁊ ē notū.

¶ De febre causon ⁊ ē illa q̄ noīat̄ faricos. Lap. 41^m.

Auson est ſm duos modos. Aut eni causon est cholerica ⁊ est cā in ea multitudo putredinis: aut ītra venas corporis toti⁹: aut ī venis que sequunt̄ ꝑtes cordis ꝓpīe: aut in venis partiū oris stomachi aut in epate. Aut flegmatica ⁊ fit ex flegmate salso iam putrefacto in venis que sequunt̄ partes cordis sicut dixit Hip. in epidimijs.

¶ Posuit sermonē in tertiana interpolata ⁊ ꝯtinua: sequitur sermo in causone dicto a caumate. i. incendio. Et in primo capitulo primo notificat ei⁹ species. Secundo tempus perdurationis. ibi (Et qn̄.) Tertio ponit corpora apta ⁊ inepta ad casum in causonem. ibi (Et senibus.) Quarto ponit dictū Hip. ibi (Et Hippo.)

¶ Dubitat̄ quō dicit causonē fieri ex cholera in venis totius corporis: cū supra ꝫ nō dixerit qn̄ notificauit causonē. Amplius ista esset ꝯtinua. ⁊ Dōm ꝙ qn̄ cholera nō solū in ꝓpinqs venis cordi ſꝫ ēt ī lōginqs abūdat putrescēs: tūc hō forte cauma ꝓpīe patit̄ ⁊ causon dicit̄: ⁊ iō iste ſmo cōplet diminutū ſmonē supra positū: sed qn̄ dominat̄ cholera in venis nō iā ꝓpinqs cordi: tūc est ꝯtinua disticta a causone. Et Gal. videt̄ sciuisse istū modū causonis: scꝫ ex cholera dn̄ante in venis totius lib. 4. regi. acu. cōmē. p̄mo.

Dubiū p^m

¶ Dubitat̄ q̄re causon nō fit ex cholera cui parū miscet̄ flegmatis sicut tertiana nō pura: ⁊ tamē dicimus illū fieri a flegmate salso. ⁊ Dōm ꝙ forsan intelligit̄ ex iā dictis ꝙ sicut tertiana interpolata ⁊ tertiana ꝯtinua possunt fieri a cholera pura ⁊ a permixta: ita causon ⁊ ꝓpīe a permixta pauco flegmati. ⁊ Uel dōm ꝙ causon dicit̄ a caumate significato per sitis vehemētiam: ⁊ hoc accidēs plus facit flegma salsum: ⁊ cum hoc adiuuat ad esse causonis q̄ motus flegmatis est magis vniformis: ⁊ magis propinquus cōtinue inseparabili non habenti manifestam quietem.

2°. Dub^m 2^m

¶ Et non fit flegma salsum sicut sciuisti nisi ex aquositate flegmatis cum cholera acuta.

¶ Cōsiderādū ꝙ notificat solū vnā spēm salsi flegmatis: ⁊ ex hac ꝓpīe fit causon: ⁊ ex hac est in sūma etiā cholerice: ⁊ est flegma salsuꝫ acutius q̄ꝫ illud qd̄ fiat per viā putrefactionis vel adustionis ꝑducētis ad cinerē remanētē in ipso flegmate. Uel dicem⁹ ꝙ vtraq; spēs salsi flegmatis tangit̄: ⁊ tūc exponet̄ cū cholera acuta. i. cū humore acuto: siue sit cholera siue aliq̄ pars flegmatis adusta. Dixit aūt ex aquositate: q̄ sapor salsus ex humido aquoso fit cui ꝑmiscet̄ terreū: vt declaratū est p̄mo lib. ⁊ 2°. cap. 3.

¶ Est ergo cholera que putrefit aquositas permixta aquositati plurime.

¶ Hoc dixit vt ondat ꝙ causon si fit ex flegmate salso maxime fit ꝑ illud vt īcludit cholere virtutē: vnde illi flegmati aduenit acuitas: ⁊ vt ostēdat ꝙ illa cholera est cholra ⁊ nō ꝑs flegmatica adusta: vt velit ꝙ fit ex flegmate salso facto ꝑ cholere mixtionē nō ꝑ flegmatis putrefactioneꝫ ſm ꝙ p̄us exposuimus: ⁊ iō dicit. Est ḡ cholera que putrefit. s. que cholera est ꝑs flegmatis salsi. Aquositas. i. cholera hūoralis que fuit vera cholera ⁊ nō est cinis. Permixta aquositati. i. māe flegmatice plurime: q̄ in q̄ꝫtitate flegma vincit sicut in sapore salso aquosum dominat̄ supra amarū.

¶ Et quoniam causon vehementiora habet accidentia q̄ꝫ tertiana: opꝫ vt sit breuioris spatij q̄ꝫ ipsa.

¶ Et causa est: q̄ natura diu fortia accidentia tolerare nequit.

¶ Et senibus quidē parū accidunt febres causonidis ⁊ cū accidūt eis pereunt: quoniam nō fiunt in eis nisi causa valde forti. Ampli⁹ eoꝝ virtutes sunt debiles. In iuuenibus aūt ⁊ pueris plurimū accidunt. Et est in infantibus leuior propter humiditatē eoꝝ.

¶ Qd̄ p̄mo dicit pꝫ per cās q̄s posuit: ⁊ disputare de ꝫ esset disputare de afor. 34. 2^e ꝑti. In morbis minus periclitant̄ egrotantes.

¶ Et est in infantibus leuior. Contra: q̄ nō fit etiā in eis nisi a cā forti cum sint humidi cōplexione. ⁊ Dicendum ꝙ si ad equalem siccitatē veniret īfans ⁊ iuuenis in causone esset peior in īfante: ⁊ nō sic intelligit Auicē. ⁊ hec est solutio cōmunis. ⁊ Uel aliter dicendū ꝙ causon est principaliter calidus morbus: ⁊ huic plus resistit senex q̄ꝫ faciat infans: ⁊ ideo de communi euentu si accidat causon in sene periculosius est q̄ꝫ si accidat in puero siue infanti. nam infans per calidum est aptus inflāmari ⁊ eius caliditas suꝯtinet calorē obtusum. ⁊ Sed ꝯtrariū cum dicit̄ ꝙ causon nō fit in infantibus nisi a causa forti. Dicendum ꝙ falsuꝫ est: q̄ causon in sui ratione nō est necessario febris sicca sed calida.

Dubiū 3^m

¶ Et quādoq; est in eis cū ꝓfundatione somni ꝓpter eleuationem vaporꝫ ad caput.

¶ Quāuis enim causon faciat vigilare: tn̄ quādo accidit infantibus in q̄bus sunt multe humiditates aquose subtiles ascēdit ad caput multa euaporatio: ⁊ deinde fit somnus.

¶ Et Hip. quidē dixit ꝙ si alicui accidit in febre causon tremor: tūc ꝑmixtio ment̄ resoluit ab eo tremorē.

¶ Primo ponit afor. Hip. Scd̄o expositionem. ibi (Et est simile.)

¶ Aforismus scribitur super. 6. afor. parti. ⁊ est. 26. sic. Quibus in causonide tremores fiunt alienatio soluit. Quē aforismū Gal. damnat dicens: ꝙ si mā qua nascitur causon que est intra venas

⁊ arterias mittet ad neruos facit tremorē ⁊ cerebro patiēte ex hac neruoꝝ passione fit alienatio: causon ergo dissoluit: sed tamē hec est peior passio. s. tremor ⁊ alienatio ꝙ̃ sit causon. Sed Hip. non sic ↄsueuit dicere qñ de solutione egritudinum loquit. Cum ergo Auicē. ↄsiderauit dicta Gal. nō fuerūt sibi visa sufficiētia: sꝫ visum est sibi ꝙ ꝑmo Hip. possit esse verus: vt apparet. 3. cañ. fen. 2. ca. de tremore. Et ibi ꝑmisit verificare hunc aforismū: cū dixit ꝙ Gal. nō ↄcedit aforismū verū: tñ nō est de his que nō habēt modū verificationis: ⁊ iō cōplet hic istud ⁊ dat duos modos veritatis illius afor. Unus est ꝙ est simile. i. verisimile: vt sit illud qñ cerebrū calefit valde ⁊ calefiūt nerui. Imaginari igit nos facit Aui. ꝙ cū causone fit tremor qui est malus mot⁹ ⁊ accidēs aīalis virtutis fact⁹ a mā. s. flegmatica: ⁊ pōt fieri qꝛ homo ꝑus hēbat hūc tremorē: ⁊ ꝑpter multū vsum rerū calidarū multiplicata est mā et fit causon. Et pōt esse aliquis homo calidi epatis ⁊ frigidi ⁊ humidi cerebri: cui si supuenit causon eliquat mās fluidas ⁊ hūidas cerebri ⁊ facit illas ad neruos fluere: vnde pōt fieri tremor ⁊ pōt etiā fieri paralysis aut spasmus. Cū ꝗ calor febrilis inflāmat cerebrū ⁊ neruos pōt illā māim ↄsumere ⁊ sic curabit tremor. Signuꝫ ꝗ huius cure est alienatio que significat ꝙ cerebrū ⁊ nerui multū sunt calefacti. Et apparet ꝙ sermo Gal. pōt verificari. naꝫ si alienatio ista fieret ex calore forti apostemoso vel dissoluēte vltime spūs cerebri: tunc ista alienatio esset peior passio ꝙ̃ causon: ⁊ sic nō ītelligit Hip. sed ītelligit de alienatione ex caliditate ⁊ vaporibus ad cerebrū pertingentib⁹ qui leuiter recedūt: quēadmoduꝫ aliqñ in tertianis puris videm⁹. Sufficit ꝗ Aui. ꝙ ꝑmo Hip. possit esse verus aliquo casu posito ⁊ possibili. Pōt tñ iste textus alr exponi vt dicat simile est vt sit illud. s. de solōne causonis in quo fit tremor ⁊ alienatio qñ calefit cerebrū ⁊ calefiūt nerui. s. per expulsionē māe cholerice ad neruos ⁊ mēbra sensibilia ⁊ ꝑ euaporationem cholere ad caput in tali motu. Imaginat ꝗ Aui. ꝙ causon soluit supueniēte tremore. i. rigore: ꝙ̃uis ēt supueniat alienatio: ita ꝙ nō sit alienatio sola signū solōnis: sed si causone habito tremor supueniat. i. rigor ⁊ alienatio. i. ꝙ̃uis supueniat alienatio soluit causon. Cū ꝗ Gal. nō ↄcessit afor. Hip. imaginat⁹ est ꝙ illa alienatio est ex mā pura remanēte circa cerebrū. Sed Auicen. imaginat ꝙ cholera cū pellit ad neruos per sensibilia mēbra facit tremorē. i. rigorē: ⁊ vaporib⁹ in hoc motis ad cerebrum fit alienatio. Cum ergo post hoc sequit sudor aut vomit⁹ aut fluxus: lꝫ frequētius sequatur sudor fit causonidis cura.

Et est simile vt sit illud: quoniā cerebrū calefit valde ⁊ calefiūt nerui. Et ē simile vt sit causon ⁊ sic permixtio mentis ⁊ resoluat ab eo per tremorem ꝑpter expulsionē materierū ad neruos. Et plurimū quideꝫ consumitur vomitu aut solutione ventris aut sudore aut fluxu sanguinis narium.

Hic dat scdaꝫ viā veritatis afor. ⁊ ordinat illū sic transponēdo lrām. Quib⁹ in causone fit alienatio tremor soluit. Et credo ꝙ in lingua eoꝝ sine reꝑhensione textus poterat sic ↄstrui. Apud nos enī nō sonat hoc nisi ꝑtes text⁹ trāsponant: hoc ꝗ est qꝺ dicit. Simile est vt sit causon ⁊ sic ꝑmixtio mētis. s. ī eo. ⁊ resoluat. i. curet causon. ⁊ illa ꝑmixtio per tremorē. i. rigorē significātē expulsionē māe ad neruos. i. per neruosa ⁊ sensibilia membra. Et iste afor. est idē qꝺ ille Aui. causone habito rigore superueniēte solō fit. nisi ꝙ hic addit alienatio. Pōt aūt illa alienatio esse cū causone simul ⁊ nō sit signū crisis: ⁊ erit sensus ꝙ causon ꝙ̃uis sit cuꝫ alienatione rigore tñ superueniēte solutio fit: ⁊ pōt illa alienatio superuenire cū accidēte cretico. s. cū tremore. Et nos qñꝗ vidimus hoc: ⁊ hoc dixit in scda expōne supra facta. Et plurimū. Causa est nota.

De signis. Cap. 42m.

Signa eius sunt inseparabilitas ⁊ occultatio tempoꝝ ⁊ vehementia accidentium ex asperitate lingue. Et ex citrinitate ei⁹ in primis. Et ex nigredine eius secundo. Et ex retentione sudoris nisi apud crisim. Et vehementia sitis.

Primo ponit signa quedam. Secūdo afor. Hippo. ibi (Inquit.) Tertio complet signa. ibi (Et caliditas.)

Inseparabilitas. i. ↄtinuitas: ⁊ occultatio tēpoꝝ. i. applanatio ꝑ ↄsumptionem. als tepoꝝ. i. nō hꝫ teporē manifestum aliquē sicut habēt ↄtinue ꝑportionales in qbus declinante exacerbatione fit tepor aliqs. i. remissio febris. aliter occultatio tēpoꝝ. i. nō hꝫ tēpora distincta īmo sui vehementia tota videt status: vt sensit Gal. siquis ↄsiderat scdo de differētijs febriū cap. 2. ꝙ hꝫ diuisionē sicut synocha: qꝛ vel est homotena vel est augmastica vel ꝑaugmastica: ⁊ sic hꝫ occultationē tēpoꝝ: qꝛ vel tota videt status vel tota videt declinatio vel tota videt augmentū retentione sudoris: qꝛ nō est mā mota ad extra venas sicut fit in quolibet paroxismo tertiane: ⁊ ideo seruat ad sudorem vnius crisis. Alia sunt nota.

Inquit Hip. nisi accidat tussis parua accñtalis sedat ergo illa sitiꝫ. Et videt vt sit vehemētia sitis coꝝ ꝑpter cām pulmonis: ergo cū mouet tussis parua humectat per id qꝺ currit ad ipm ex carne molli.

Quia dixerat ꝙ in causone est vehemētia sitis: oñdit qūo aliqñ mō extraneo sitis mitigat. ⁊ ponit afor. 54. Hip. 4. ꝑti. Quib⁹ tusses sicce ⁊c. ⁊ ponit qꝺ videt Gal. in cōmē. illi⁹ afor. Et carne molli. i. ex vicinis locis. Ꝭ nō declarauim⁹ hic. Amplius aūt dixit ꝑua. qꝛ multa ꝑpter multā cōmotionē adderet in sitim. Accidētalis. i. a quacūꝗ cā accidentali: vt ibidē dicit Gal. Si enī esset vna tussis quā prius ↄsueuerit habere forsan nō sic sedaret sitim.

Et caliditas in causonide quidem ꝑm plurimū non est ita fortis in exteriorib⁹ sicut fortitudo eius in interiorib⁹. Et est ↄfractio in ea leuior ꝙ̃ sit in alijs. Et in facta qdē ex cholera fortia fiunt accidentia mala ex vigilijs ⁊ inquietudine ⁊ adustione ⁊ permixtione mentis ⁊ fluxu sanguinis nariū ⁊ dolore capitis ⁊ pulsatione timpoꝝ ⁊ ꝑfundatiōe oculoꝝ ⁊ solutione vētris cum cholera pura ⁊ casu appetitus.

Cōsiderandū qꝛ in interpolata febre in hora status caliditas ꝑportionaliter est fortior in exterioribus. i. est multuꝫ fortis extra ↄsiderata ītrinseca fortitudine: sed in causone lōge plus intus ꝙ̃ extra. Causa est nota. Cōfractio. i. lassitudo quedā leuior: qꝛ mā nō est circa loca musculoꝝ ⁊ nō est ibi plurima neꝗ grauis. Et in fluxu sanguinis nō cretico sed malo: acuit enī ⁊ aperit orificia venarū nariū ⁊ fit frequēter exitus malus. Et fluxus vētris cū cholera pura. Dixit Dynus ꝙ cholā causonis nō est purior. i. minus ꝑmixta ꝙ̃ mā ↄtinuarū: vt dicit eē de intētiōe Gal. 2. de crisi. ca. 6. sed dicit prauior ⁊ tu accipe vba si placēt. Cholā causonis. i. magis adusta ⁊ magꝭ tendēs ad nām elemēti. Casu appetit⁹. s. cibi.

Et quando accidit infantibus abhorrent mamillaꝫ ⁊ non recipiūt eam ⁊ corrumpitur illud quod suggit de lacte ⁊ acetat.

Dubitat quomodo acetat lac in stomacho istoꝝ: īmo debet conuerti ad fumosum ꝑm sniam afor. 65. ꝑti. 5. s. lac dare caput dolentibus malū. Dynus vult ꝙ si stomachus infantis est calidus naturaliter si causonizat ↄuertit lac in fumosum: ⁊ sic in alijs etatibus. sed si stōch⁹ sit nāliter frigidus ꝙ̃uis sit calidus per causonē ↄuertit lac ad acetosum. Et voluit vt credo nos facere reminisci ꝑmonis Auicē. supra caplō de aqua ordei cū dixit. Accidit vt acetet in stomacho frigido in substātia sua. i. naturaliter: ⁊ si sit in eo calor extraneus multus de malitia cōplexionis. Lac. n. in hoc stomacho frigido naturaliter ⁊ calido accidentalr putrefit: qꝛ patit defectū calidi nālis. i. digerētis: qꝛ stōchus frigidus non pōt dare illi perfectā digōnē: ⁊ hꝫ calidū extraneū ꝑpter caliditatē extraneā febrilem: ⁊ iō lac in istis magis ↄuertit in acetū ꝙ̃ si nō hēret cōplexionē calidā febrilē cum habeat duas cās putrefactionis ⁊ per ↄsequens acetosat. Non ergo in omni stomacho infantis lac ad acetū ↄuertit: sed in stomacho nāliter calido mutat ad fumosum: ⁊ ideo Auicē. dixit corrumpit. s. ad fumosum in aliquo infante: ⁊ acetat. s. in aliquo. Nos aūt non possumus hic pertractare hanc mām: sed iam prescripsimus de sapore acetoso ⁊ de alijs saporibus qꝺ nobis visum est super secūdo cañ. cap. 3. Hic tamē solū dicemus Auicē. voluisse ꝙ cū cōparati erunt infantes ad alias etates: lac quod suggūt infantes ꝙ̃uis causonizent acescit: sed in alijs etatib⁹ lac ↄuerteret ad fumosum: ⁊ Ꝭ est in quocūꝗ infante cuiuscūꝗ cōplexionis nisi sit cōplexio ei⁹ valde extranea in calore nāli. nam calor infantium non est fortis vt comburat quāuis habeat causonem: sed semper habet quādā obtusionē ꝑpter multitudinē humidi: ⁊ iō nō facit in lacte combustionē sed ebullitionem qua extrahit calor naturalis ꝑprius lacti: vnde infrigidat priuatione ꝑprij ⁊ īnati caloris ⁊ occupat accidētali ⁊ sic acescit qꝛ putrefit: vnde Aui. 3. cañ. fen. 13. caplō de modis significationuꝫ dispōnū stomachi. dicit ꝙ sapor acetosus quandoꝗ significat calorem debilē cum humiditate. Hic aūt essent multa ꝑblemata que omittimus. Ad Gal. dōm ꝙ calor infantis habētis causoneꝫ est minor ꝙ̃ ille qui adurit ⁊ ꝙ̃ ille qui digōnem ad bonuꝫ cōplet. Et minoritas respectu adurentis est minoritas in gradu. Et minoritas respectu cōplentis digōnem est minoritas quātitatiua. s. qꝛ spūs paucificati sunt: ⁊ tu considera. Omisit aūt Auicen. signa causonis a flegmate salso cū manifesta sint ex signis cōmunibus causonis ex signis priuationis dominij cholere ⁊ signis flegmatis salsi: que ex multis oportet colligere cū bona estimatione.

¶ De cura causonidis. Cap. 43^m.

Est cura tertiane pure.

¶ Prio ponit curã vſqꝫ ad declinationẽ. Scdo in declinatione. ibi (Et in fine.) Primi canoñ. extẽdũt ſe ad mãm ⁊ ad febrez ⁊ ẽt ad aliqđ accñs. Primus cañ. eſt not⁹: qꝛ tertiana pura ⁊ ꝓprie ꝯtinua ⁊ cauſon cõicãt.

¶ Et cũ idigent eũone ſicut cũ illis que dicta ſunt: tũc feſtinatio eſt melioꝛ. Cõplemẽtũ vo eſt apđ digõnẽ.

¶ Hic eſt ſecundus cañ. ſiue. n. debeas lenire ſiue exſoluendo euacuare propter furioſitatem materie: melius eſt feſtinare qꝛ peracuitas moꝛbi non dat tibi ſpatium complementi: quia completa euacuatio fit perfecte digeſta materia.

¶ Et nõ flobothomeť foꝛtaſſe enim inflãmabit eos ⁊ foꝛtaſſe iuuabit eos ſi fuerit illic turbiditas ⁊ rubedo.

¶ Tertius cañ. in quo ſoluiť qđ an in cauſone competat flõmia: ⁊ vult ꝙ ſi mã ſit ſanguini mixta: cui⁹ ſignũ eſt: qꝛ illic. i. in vꝛina eſt turbiditas ⁊ rubedo põt flõmia fieri: ꝙ ſi non: flõmia facit furere cholerã ⁊ inflãmabit. Et oẽs hi cañ. ſunt fabꝛicati ſup cañ. gñali.

¶ Uerum indigẽt ſubtiliatione ⁊ regimine vehementioꝛe ⁊ infrigidatione actu eius quod ipſi ſumunt.

¶ Quartus cañ. eſt cañ. in ſubtiliatione. ſ. regiminis vel cure.

¶ Et cum times caſum virtutis eſt neceſſarium cibare eos quãuis nõ appetant: ⁊ pꝛopꝛie in eo ex quo reſoluiť res plurima. Multotiens enim aduenit eis boliſmus pꝛopter pꝛiuationem ſenſus.

¶ Quintus cañ. eſt in eo in quo reſoluitur res plurima ſicut coꝛpora ſicca cholerica rara de quibus longum ſermonem fecimus in capitulo de cibatione febꝛicitantium pꝛopter pꝛiuationem ſenſus. ſ. oꝛis ſtomachi vt ſupꝛa dcm̃ eſt in capitulo de cura boliſmi.

¶ Et idigẽt lenificatiõe in ꝑncipio foꝛtioꝛi ⁊ curationib⁹ febꝛis acute ꝑdictis ſm oẽs ſpẽs narratas.

¶ Hic eſt ſextus cañ. cui⁹ cã eſt: qꝛ in eis eſt foꝛtioꝛ ſiccitas iteſtinoꝛũ: ⁊ iõ dabis lenitiua lenitioꝛa que potes ⁊ in maioꝛi doſi. v. g. vncias duas ſyrupi violati cuꝫ pauco mucilaginis pſilij ⁊ ſimilia ſm oẽs ſpẽs: qꝛ etiã vehemẽtioꝛi infrigidatione indiges ſm narratas ſex ſpẽs in infrigidatione cap. de regi. acutoꝝ.

¶ Et qñqꝫ conueniẽs eſt vt doꝛmiant apud tepoꝛem paruum febꝛis ſuper aquam tamarindoꝛuꝫ. Et quãdoqꝫ ponitur in ea parum camphoꝛe.

¶ Hic eſt ſeptimus cañ. in quo lenit cũ tamarindis in hoꝛa parui tepoꝛis: qꝛ in cauſone nõ eſt manifeſtus ſed paru⁹ tepoꝛ: ⁊ h̄ ſine dubio melius eſt qꝛ minus medicina cõburiť ⁊ magis lenit. Et ꝯſidera hic ꝙ ſup aq̃ diſſolutionis vel decoctionis tamarindoꝝ que eſt medicina leuis docet doꝛmire: ⁊ h̄ facit ne agitatio deſtruat eius virtutẽ. Et nos de ſomno ſup medicina foꝛti ⁊ debili dixim⁹ ſup ꝑmo cañ. fen. 4. ⁊ ſup. 3. cañ. fen. 1. cap. de gñalib⁹ cañ. egritudinum capitis. Parũ cãphoꝛe ad ĩfrĩdãdũ lꝫ hec cãphoꝛa faciat vigilias. Et lꝫ Iſaac faciat nobis ſuſpectã cãphoꝛã in libꝛo febꝛium.

¶ Et diligiť ab eis ſyrupus acetoſus aut emulſio ſeminis poꝛtulace aut emulſio ſeminis endiuie: ⁊ melõ alchin eſt bonus valde. Et ſit ꝯtentus potatione aq̃ frigide ſm ꝙ diximus illud. Si aũt nõ fuerit quo ꝓhibeat detur in potu de ea etiã vſqꝫ ad ſatietatẽ.

¶ Cauſa apparet ex dictis ⁊ etiam hoꝛa dandi emulſiones hoꝛuꝫ ſeminũ: quia enim non ſic pꝛouocant ſicut ſemina lꝫ apud me dubium ſit ⁊ pꝛopꝛie de ſemine poꝛtulace: ideo in pꝛimis diebus poſſunt ille emulſiones dari cum ſyrupo digeſtiuo queꝫ in mane damus. Melon alchin eſt vna ſpecies eius. v. g. melon viridis.

¶ (Et ſit.) Hic eſt octauus cañ. qui notus eſt ex capitulo generali.

¶ Et foꝛtaſſe aduenit eis permixtio mentis ⁊ obliuiſcunť petere aquã: quare opꝫ vt ſoꝛbeant de ea paulatim ſoꝛbitiones plurimas ⁊ ꝓpꝛie in eo cui⁹ linguã vides ſiccã ⁊ exiccatã. Et cura accidentia ei⁹ ſupflua cũ eis que dixim⁹ in capitulis ſuis. Et opꝫ vt caueať in eis ſuperfluitas ſanguinis narium: eſt eni de eis in quibus magnificať timoꝛ apud eos. Et opꝫ vt obſeruenť anhelitus eoꝛum ⁊ nõ dimittas partes pectoꝛis ſpaſmari. Et opꝫ vt obſerues capita coꝝ cuꝫ aceto ⁊ oleo roſato ⁊ ſandalis ⁊ aqua roſ. ⁊ camphoꝛa ⁊ his ſimilibus. Et embꝛoces cum decoctionibus in quib⁹ decocta ſunt ea que diximus. Et quãdo foꝛtes fiunt in eis vigilie tunc cura eos. Et non eſt malum vt in potu des ſyrupuꝫ de papauere etiam: ⁊ ſi ſit de nigro in huius diſpoſitione.

¶ Hi ſermones ſunt noti. Spaſmari. ſ. multũ areſieri. Et hic inducit neceſſitatẽ in epithimãdo cuꝫ infrigidãtib⁹ ⁊ humectãtib⁹. Et ſi ſit đ nigro. i. q̃uis ſit ſyrup⁹ de papauere nigro quẽ nõ dent medici ante euacuationẽ materierũ timẽtes illarum conſtrictionẽ: tamen hic poteſt concedi pꝛopter maioꝛem eius vtilitatem. Alia lr̃a hꝫ. Et ſi ſit denegatio. i. lꝫ cõmuniter medici negent ſyrupum de papauere ante euacuationẽ mãerum timentes illarũ conſtrictionẽ: tamẽ hic põt cõcedi ꝓpter maioꝛẽ vtilitatẽ.

¶ Et in fine eius da in potu trociſcos qui conueniunt eis ſicut ſunt trociſci de cãphoꝛa. Et in illa hoꝛa conuenit eis ſyrupus acetoſus cũ emulſione ſeminis cucumeris ⁊ ſeminis endiuie ⁊ ſemis poꝛtulace: de vno quoqꝫ quoꝛũ ſit pondus. ʒ. ij. Et ſyrupi acetoſi ſit põdus. ʒ. ex. xxv. vſqꝫ ad. xxxv. ſm ꝙ tibi vĩ. Et ſi fuerit illic vẽtris ſol'o: tũc deneť trociſci de ſpodio ꝯſtrictiui. Trociſci boni. ℞. ſpodij ro. ana. ʒ. ij. ⁊. ß. croci ſextã ʒ. j. ſeminis poꝛtulace ſeminis endiuie ana. ʒ. iij. ſemis cucurbite ſeminis cucumeris ana. ʒ. ij. ſandal'. ʒ. j. ß. ſucci liquiritie amili ana. ʒ. j. cãphoꝛe ſextã. ʒ. j. ⁊ doſis ei⁹ ſit pondus. ʒ. j. Et iterum roſ. ʒ. iiij. ſeminis melonis ⁊ citrulli cucumeris ⁊ poꝛtulace omnium ana. ʒ. ij. croci tertiam. ʒ. j. camphoꝛe ſextam. ʒ. j. gummi amili dꝛagaganti ſucci liquiritie ana. ʒ. j. doſis eius. ʒ. ij.

¶ Hic ponit curam eius in declinatione. Et pꝛimo adhuc ſtante febꝛe. Secundo cum iam receſſit manifeſte. ibi (Et cuꝫ declinat.)

¶ Conſiderandum ꝙ in illa hoꝛa iſta ꝓuocantia ſecurius ꝯceduntur digeſta materia ⁊ aliqualiter diminuta. Alij aũt inquirunt an in ſemine endiuie ⁊ poꝛtulace ſit ꝓuocatio efficax vt in ſeminib⁹ cõmunibus frigidis. ſ. melonis ⁊c. Qꝛ autem trociſcoꝝ vſus ꝯueniat in fine harum febꝛium ſupꝛa diximus in generali cap.

¶ Et cũ declinat egritudo manifeſte: tunc non eſt malum vti balneo cuius aqua declinat ad frigus. Et illi in quibus magis diligitur balneum ex eis ſunt quorum feb. eſt ex flegmate ſalſo.

¶ Et qꝛ ſermo eſt de balneo in fine cap. ꝯſiderandũ ꝙ aquã balnei facere poſſum⁹ declinare ad frigus. i. remiſſum: nõ caloꝛẽ q̃lis eſt caloꝛ aque in qua ſol ĩpꝛeſſit: ⁊ eſt balneũ infrigidãs ⁊ humectãs. ſed ſi flegma fuerit ſalſum: tũc eget maioꝛi poꝛoꝝ dilatatione vt groſſi vapoꝛes ⁊ ptes ei⁹ reſidue reſoluanť: ⁊ iõ foꝛſan eſt melius facere balneum pꝛedicto calidius ⁊ intenſius.

¶ Sed dubitať q̃re Gal'. in. 3. regi. acu. cõmẽ. vlt. nõ ꝯcedit balneũ in cauſone de f'lãte ſalſo: cui⁹ ꝯriũ dicit Aui. Dõm ꝑmo ſm Dynũ ꝙ balneũ abſolute ĩtelligiť tepidũ: ⁊ h̄ nõ cõpetit in flegmate ſalſo: ſed calidũ ſupꝛa tepiduꝫ vt mã difficilis ſol'onis nõ putreſcat per tepidũ balneũ ſed reſoluať per calidũ vt iã dixim⁹ de hoc. Alij dicũt ꝙ balneũ ante digõnẽ põt ſecurius in cauſone ꝯcedi ſi mã eſt cholerica q̃uis oĩno nõ ſit perfecte digeſta: ſed in flegmate ſalſo nõ põt ꝯcedi. ⁊ ita videť Gal'. ibidẽ intelligere: ⁊ erit ſñia hec ꝙ in mã cholerica q̃uis nõ ſit oĩno perfecta digõ põt ꝯcedi: ſed in flegmate ſalſo vltimũ cõplemẽtũ digeſtionis opꝫ expectare: ⁊ etiaꝫ multã eũationem pꝛeceſſiſſe ⁊ paucam eſſe materiã valde.

¶ De febꝛe ſanguinis. Cap. 44^m.

Opinatus eſt Gal'. ꝙ nõ ſit febꝛis ſan. a putredine ſanguinis. Nam ſanguis cum putreſit fit cholera ⁊ nõ eſt ſanguis: fit ergo tunc febꝛis cholerica nõ ſanguinea ⁊ fit cauſon ꝑdicta ⁊ tertiana: ⁊ cura eam cum illa cura.

¶ Poſt ſermonẽ de cholericis eſt ſermo de febꝛibus ſanguineis: ⁊ antequã ponat ſigna ⁊ curam ponit eius eſſe ⁊ ſpecies. Et ꝑmo ponit ſententiam Gal'. Secũdo ſuam. ibi (Dicamus ergo.) Pꝛima in duas. Pꝛimo ponit illam ⁊ motiua eius. Secundo abijcit illam. ibi (Hic vo ſermo.)

¶ In prima parte assignat pro parte Gal. duas rõnes quare a putredine sanguinis nõ fit febris sanguinis. Prima: q: cum sanguis putrefit fit cholera ⁊ nõ est sanguis: ergo febris de putredine sanguinis nõ est sanguinea sed cholerica. ⁊ istã rõnẽ ponit Gal. 2. de crisi ca. 12. ⁊ 2. de differẽtijs febriũ ca. 9. ¶ Scda rõ est: q: febris sanguinis curat cura fe. cholerice seu cura fe. tertiane. i. cura febriũ cholericarũ. ⁊ hoc appet: q: nõ distinguit febres multi caloris siue acutas in cura: sed oẽs ponit in cura sanguinee. Sigs diligẽter attendat dicta Gal. in tera. ad Glauconẽ lib. 1. distin. 2. 9. ⁊ 11. tera. icipiẽdo a. c. 9. ꝯsiderãdũ quosdã imo fere oẽs cõpositores de qbꝰ est Cõciliator dĩa. 89. tenere ꝙ nunq̃ fuit hec opio Gal. imo ꝯ̃ria. s. ꝙ de putredine sanguĩs fit febris sanguĩea: ⁊ hoc ꝑ q: Haly. eiꝰ sequela hoc dicit. 8. theorice. ca. 4. ⁊ Joãnitiꝰ tractatu de rebus ꝯtra nãm ca. 1. Ampliꝰ. 9. tera. ca. 4. ponit febrẽ synocham putredĩalẽ de putrido sanguine in qua nõ est factꝰ ꝑoxismus per tertiũ diẽ in forma cholerice. Et dicũt hi viri ꝙ qñ Gal. dicit sanguinẽ ꝯuerti in cholerã cũ putrefit intelligit de sanguine in aliquo vno loco ꝯstricto qui ꝓpter ꝓhibitã trãspirationẽ ⁊ putredinẽ ꝯuertit in cholerã q̃tũ ad eius subtile. In venis aũt si putrefiat cũ nõ hẽat tãtã ꝯculcationẽ nõ sic cito ꝯuertit in putredinẽ: ⁊ hoc dicũt Gal. itellexisse: ⁊ Auerrois qui etiã hoc intellexit de Gal. vt apparet. 4. colliget. c. 30. Et nos dicamus ꝙ quicũq: accipit moleste rõnes Aui. accipiat ꝯclusionẽ ꝯtra quã arguit. Et siue illã Gal. voluit siue nõ de illo nõ sit tibi cura: ⁊ videbis rõnes Auic. esse sufficiẽtes ⁊ hẽre ꝓpõnes manifestas ⁊ cõfessas ab hoĩe sani capitis. Illud aũt qꝺ nobis visum est de Gal. est ꝑmo ꝙ in hoc quesito ipse fuit ambiguus: ⁊ ideo verba eius fuerũt varia in hac febre: vt bene ĩponit sibi Auerrois colliget. 4. ca. 30. Aliqñ eñi Gal. negauit putridũ sanguinẽ facere febrẽ in specie sanguinee: ⁊ hoc fuit in pluribꝰ locis. Et aliqñ ab ipsa veritate coactus dixit sanguinem putridũ facere febrẽ sanguineã putridaz ⁊ nõ in specie cholere sicut ĩnuit. 9. tera. ca. 4. ⁊ in hoc Gal. videt sibimet ꝯtradicere: ⁊ hoc est qꝺ de eo curialiter ꝓfert Auer. cũ dicit ꝙ verba Gal. sunt varia in hac febre. Si ergo nõ ꝯtradicit est ꝙ in qbusdã locis loquit ꝺm suã intẽtionem. Aliqñ loquit ꝺm opinionẽ cõmuniter ꝯcessam: ⁊ sic excusat a ꝯtradictione. ¶ Sed visum est nobis ꝙ cũ vltimat intentio. G. ipse voluit ꝙ de sanguine putrido fiat cholera ⁊ nõ febris sanguinea: ⁊ hoc est q: cũ sanguis putrefit fit cholera. ⁊ illud qꝺ multuz dat fidẽ de hoc est: q: viri illustres ꝑteriti plures hoc Gal. imponunt sicut Rasis. 16. ꝯtinẽtis. 2. cap. in ꝑncipio. ⁊ 4. colliget. cap. 30. Improbat Gal. de hoc Auer. ⁊ etiã in practica canticoꝝ parte secũda cap. de cura morbi frigidi. ⁊ est cõmẽ. 68. At Joãnes Damascenus de ꝯsolatione. 2. cap. dicit. Inquit Gal. de sanguine cui accidit vt putrefiat: scire debes qm̃ subtile eius transit in cholerã citrinã ⁊ grossum in melancholiã. Auer. aũt siquis nõ fingat: hoc sibi ĩponit ⁊ vltra hoc sibi in dictis ꝯtradictionẽ facit. Haly. aũt 8. theorice. ca. 4. reuerẽter se habẽs ad Gal. 6. breuiarij. ca. 12. ⁊ ẽt Serapio cũ multis alijs dixerũt veritatẽ in hoc: ⁊ omiserũt dicẽ qd Gal. voluerit ne veritate coacti redarguerẽt eũ. ¶ Insuper secundo de differẽtijs febriũ monstrauit hanc fuisse eius intentionẽ. nã in scꝺo capitulo nõ enumerauit febrẽ sanguinis. ⁊ in capitulo de emitritea ꝯclusit Gal. genera febriũ: ⁊ nunq̃ vsq: ad illũ locum de febre putrida ex sanguine fecerat mentionẽ. postq̃ in scꝺo libro inceperat de specie febris loqui: seruabat igit Gal. in mente velle dare nouaz sñiam de febre sanguinis: ⁊ ideo reuersus est in nono capitulo ad inuestigationẽ sanguinee febris ⁊ dixit ꝙ nulla erat deterior. i. fortior inuestigatio. Sed mirandũ esset si Gal. voluisset putrescẽte sanguine fieri febrẽ sanguineã ꝙ hec fuisset deterior ⁊ fortior inuestigatio: ĩmo fuisset facilis multũ: ⁊ iꝺ probat Gal. demonstratiue. Primo ꝙ de sanguine putrido fit febris. Scꝺo probat ꝙ hanc febrẽ reponimꝰ in periodo ⁊ nã ĩ cholericarũ febriũ: q: sanguis cũ putrefit fit cholera: ⁊ febris ꝯsistit in spẽ humoꝝ in quos trãsmutat sanguis. Et exẽpla de ꝯuersionibus sanguinis in cholerã in apostematibꝰ sunt exempla de ꝯuersione eius in cholerã: vbicũq: putrefiat siue in apostematibꝰ siue in venis: ⁊ hoc vult scꝺo de crisi. cap. 12. ⁊ in tera. ad Glauconẽ distin. 2. ꝑmi libri. vbi ꝯfundit curã ꝯtinue ⁊ curam causonidis in vno caplo. Et Cassius felix sequit Gal. 9. ꝟo tera. cap. 4. Uel locutus est ꝺm veritatẽ coactus ab illa vel ꝺm cõem sñiam. ¶ Uel dicemus ꝙ lz Gal. poneret febrẽ de putrido sanguine nõ esse sanguineã sed cholericã: posuit tñ aliq̃ de eis habere exacerbationes manifestas ⁊ aliq̃ esse ꝓpinquiorẽ ꝯcluse ⁊ nullã mãifestã exacerbationẽ hẽre: vt scꝺo de febribus. 2. ca. ⁊ iꝺ Gal. expectauit in illo an fieret paroxismus per tertiã ⁊ fuisset cholerica ꝯtiua exacerbatiua: sed q: nõ venit ille paroxismꝰ nõ fuit cholerica causon sed peraugmastica. Siue igit sic sit siue nõ ponamus aliquẽ dixisse hoc ꝙ a sanguine putrido nõ fit febris in genere sanguinee sed cholerice. Et rõ cõclusionis sit ista: q: sanguis cũ putrefit fit cholera ⁊ nõ est sanguis.

¶ Hic ꝟo sermo eius est cõtrarius sermoni Hippo. ⁊ contrarius ei qꝺ est conueniens. Et plurimum quidẽ erroris eius est in ꝟmone eius ꝙ quãdo putrefit sanguis fit cholera. Iste eniz sermo facit medicari duas intentiones. Quarũ vna est ꝙ quãdo putrefit peruenit ad hoc vt fiat post putredinẽ cholera. Et secũda ꝙ quando putrefit tunc fit cholera: sicut dicitur ꝙ lignum quãdo calefit fit cinis. Consideremus itaq: in vnaquaq: duarum propositionum.

¶ Primo inducit auctoritatẽ Hip. quã nõ habemꝰ manifestã nisi voluerit accipere hãc sñiam ex ꝑmo epidimiarũ in fine. ⁊ aliq̃ ex dictis q̃rto regi. acu. Scꝺo ꝓsequit. ibi (Et plim.) ¶ Hic ꝑmo ostẽdit ꝙ iste sermo est ꝯtrariꝰ ei qꝺ est ꝯueniẽs. s. veritati. Scꝺo ꝙ est ꝯtrarius sermoni Hip. ibi (Uerũ veritas.) ¶ Primo ponit intellectũ ꝓpositionis super qua fundat opinio Gal. Scꝺo ꝓsequit redargutionem. s. vtriusq: intellectus. ibi (Intellectus ꝟo.)

¶ Cõsiderãdũ qꝺ dicit plurimuz erroris est: q: radix istius erroris est in ꝓpositione illa cũ sit fundamentũ opionis. Et forsan Auicẽ. cõprehẽdit alios errores in dictis Gal. quos nõ explicauit nobis: sed solũ dixit errorẽ qui sibi visus est plurimus. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ duplex est intellectus notus vt in exemplo. Siquis eñi diceret lignũ quãdo calefit fit cinis: nõ põt nisi dupl'r intelligi. Uel ꝙ eadez est mẽsura calefactiõis ⁊ incinerationis. Uel ꝙ incineratio esset terminꝰ calefactiõis. Eodẽ mõ est ĩtellus ꝓpositionis assumpte.

¶ Intellectꝰ ꝟo primus est corrupte acceptionis tribus modis. Quoꝝ primus est ꝙ sanguis qñ putrefit ꝯuertit subtile eius ad cholerã malã: ⁊ spissum ipsius ad melãcholiã: nõ ergo cũ totalitate sua fit cholera.

¶ Primo redarguit Gal. intelligendo propositionem suam primo modo. Secundo intelligendo secundo modo. ibi (Q: ꝟo.)

¶ Dicit ꝑmo. Primus ĩtellus est corruptꝰ. Et ꝯsidera ꝙ Auicẽ. nõ dicit ꝑmũ ĩtellectũ esse falsum: ĩmo dicit ꝙ est false siue corrupte acceptiõis. Nã ꝓpõ sub illo ĩtellectu est vera. s. ꝙ sanguis post putredinẽ est vel fit cholera: ita ꝙ esse choleram est terminus illius trãsmutatiõis sicut gnõ est terminꝰ alterationis. Quãuis tñ ꝓpõ sit vera corrupte tñ accipit: q: ex ea ꝯcessa nõ sequit ꝯclusio a Gl. Et hoc ꝓbat tribꝰ rõnibꝰ semp ꝯcedẽdo ꝓpõnẽ sub intellectu dicto: ĩmo semp ponit illã in syllogismo. Et ꝑmo arguit sic. Sanguis qñ putrefit. i. in fine putredinis est cholera q̃tũ ad partẽ subtilẽ ⁊ est melãcholia q̃tũ ad partem grossam siue spissam: ergo totus sanguis nõ fit vel nõ est cholera: ⁊ per ꝯñs nõ debet dici febris cholerica plus q̃ melãcholica vt dicit post. ꝯsequẽtia est nota. añs q̃tuz ad ꝑmã partẽ est ꝓpõ Gal. sub ꝑmo ĩtellectu: sed q̃tũ ad aliã partez est ꝓpõ necia: q: sicut subtile sanguis est factũ cholera ĩ fine trãsmutationis: ita opz necio ꝙ grossum eius sit factũ melancholia. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ Gal. ꝓpẽdit de ista rõne q̃ debebat ꝯtra eũ fieri: sed soluit sic scꝺo de differẽtijs feb. ca. 4. ⁊ 2. de crisi. cap. 12. ꝙ ad ꝯuersionẽ subtilis partis sanguis in cholerã sufficit ꝑua trãsmutatio ⁊ leuiter fit: sed ad ꝯuersionẽ partis grosse in melĩaz regrit multa trãsmutatio ⁊ nõ sic cito fit. Cũ ergo subtile sanguis est factuz cholera eiꝰ grossum nõ est factuz melĩa: sed est in medio termino ꝯstitutũ. s. in medio motꝰ a sanguine in melĩam: ⁊ hoc ĩnuit Gal. occulte. 2. de crisi. 12. cap. vbi cũ frequẽter ꝑus dixisset ꝙ gña febriũ sũt tria ⁊ dedisset cãz q̃re sanguis cũ putrefit nõ remanet sanguis sed fit cholera. Ne aliqs diceret ẽt fit melĩa: dixit. chol'a gñat cũ supfluet calĩtas in re pl's q̃ opz. De melĩa ꝟo dixit melĩa gñat qñ calĩn valde supfluit. Clarius aũt voluit soluẽ hãc rõnẽ scꝺo de differẽtijs feb. ca. 9. vbi dicit. Si ꝟo supercoquat: trãsmutat qdẽ eiꝰ subtilissimũ simul ⁊ pingue in flauã cholerã: qꝺ ꝟo grossius in nigrã cholerã sicut ĩuocatis carbũculis. Ex his eñi sanguine feruẽte trãsitus fit in melĩcũ humorẽ: ⁊ tũc Gal. ostẽdit q̃lis melĩcꝰ humor est iste: q: nõ est vere melĩcꝰ sed est in via ad melĩaz vñ subdit. Ita aũt opz ĩtelligẽ hũorẽ melĩcũ: ita vt nõ effectũ certissime nigrã cholerã: sed in medio termino ꝯstitutum. i. in motu: vbi est dare mediũ terminũ cũ mobile dũ mouet partim sit in termino a quo ⁊ partim in termino ad quẽ. ¶ Sed qñ Gal. se defendit sic cũ ĩtellectu ꝓprie ꝓpõnis assumpte seipm ligat. nam facta cholera vel reliq̃ pars est sub forma sanguinis: ⁊ sic febris debet dici sanguinea: q: ille est humor sup quo est transmutatio que est putredo: vel est sub forma melãcholie: ⁊ sic habet secũdi ꝓposituz. Et si hic caderet speculatio pro Gal. esset speculatio de medio motꝰ ⁊ nõ iuuaret eũ. Et iã in nostra iuuẽtute formauimꝰ istũ syllogismũ meũ in ꝑma figura in scꝺo mõ sic. Nullũ ꝯuersum in melĩam q̃tũ ad partẽ ⁊ cholerã q̃tũ ad partẽ debet dici ꝯuersum in choleram ꝺm totalitatẽ: sed oĩs sanguis post putredinẽ est ꝺm partem ꝯuersus in melĩam ⁊ ꝺm partẽ in choleraz: ergo nullus sanguis debet dici ꝺm totalitatẽ ꝯuersus in cholerã. ¶ Alij aũt magistri dicunt rõnẽ Aui. debere solui per hoc ꝙ illa pars melãcholie parua est.

Sed sine dubio nō est sic parua quin possit facere feb. ⁊ nullaʒ facit nisi melācholicā si est melācholia: vel saltē erit feb. cholerica nō pura sed ꝑmixta melācholie qđ nunq̄ Gal'. voluit.

¶ Et secundus est ꝙ illud fit post putredinē: ⁊ nostra consideratio est in dispositione putredinis.

¶ Ostendit scđm modum corrupte acceptionis: ⁊ est. scđa rō contra Gal'. ⁊ arguit sic. Conuersio sanguinis putrescētis in choleraʒ est post putredinē: ergo febris de sanguine putrido nō est chol'ica sed sanguinea. antecedēs est ꝓpositio Gal'. sub ītellectu p̄mo. ꝯsequentia ꝓbatur q2 consideratio nostra quando dicimus: sanguis putridus facit febrē: est consideratio de sanguine quādo disponit per putredinē ita ꝙ putredo est sibi for'. Pōt autē formari syll's multiplr: sed format ī 2ª figª sic. Oīs sanguis faciēs fe. ē ī dispōne putredīs: nll'us sanguis fact' chol'a ē ī dispōne putredīs: ergo nullus sanguis fact' chol'a ē faciēs feb. Iste tñ syll's meli' adiacet secūde rationi: sed rōni tertie magis conuenit in primo mō secūde figure sic. Nullus sanguis factus cholera est in dispōne putredīs: omnis sanguis faciens febreʒ est in dispositione putredinis: ergo nullus sanguis faciens febrem est factus cholera.

¶ Et terti' ē qñ post illud fit chol'a ⁊ nō scim' an ī ea sit putredo an nō. nā pl'ime res putresiunt ⁊ sepaī ex eis subtile ⁊ spissū ⁊ nō ē ī spisso neqʒ ī sbtili putredo: qñ nō est neciuʒ vt sit putridū id qđ generatur a putrido: fit enim a putredine qđ non est putridum.

¶ Ostendit tertiū modū corrupte acceptionis: ⁊ est tertia rō contra Gal'. Et primo facit illam. Secūdo eam vigorat. ibi (Et significatio.) ¶ Primo arguit sic. Cholera gñata ex putredine sanguis potest esse non putrida: ergo potest facere non febrē: ⁊ hoc est cōtra Gal'. quia illa febris nō erit cholerica. ꝯsequentia est nota. antecedēs ꝓbaī: quia a re putrida nō semper resultant res que sint putride: quia nec subtile nec grossum oportet ꝙ sit putridū. Fiūt enim ex putride non putrida. Et voluit Auic. nos ītelligere exempla ista aceti ⁊ vermis que fiunt ex putredine. Pōt autē formari syllogismus contra Gal'. modo predicto ⁊ alio sic. Nulluʒ generatum post putredinē est necessario putridum: omnis chol'a generata ex putredine sang. est generata post putredinē: ergo nulla talis est necessario putrida: ⁊ est in scđo mō prime figure.

¶ Et si generatio eius a putrediē faceret putredinem eius necessariā: oporteret vt spissum cinerulentū iterꝝ esset putridū. Esset ergo illic febris melancholica iterum: hoc ergo est illud qđ facit esse necessarium expositio eius qđ primum intellectum est.

¶ Uult Aui. ꝯcedē aduersario ꝙ illđ qđ gñaī a putrediē sit putriduʒ: ⁊ tūc arguit ꝙ ex hoc sequiī ꝙ febris de sanguīe putrido sit chol'ica ⁊ mel'ica: ⁊ tūc ꝯcludit ⁊ pʒ. Videī mihi quosdaʒ voluisse soluere istā rōnē sic. Chol'a que fit ex sanguīe putrido nō est semꝑ putrida: ⁊ ideo nō facit febrē cholericā. Hec sol'o p Gal'. nihil est: q2 sequiī ergo febris de sanguīe putrido nō semper est chol'ica.

¶ Or vo intelligitur secundo est mendacium purum: quoniam putredo est via corruptionis.

¶ Hic procedit ad redarguēdū Gal'. intelligendo propōnem suam secūdo intellectu. Est autem secūdus intellectus iste. sang. quādo putresit: tunc fit cholera: ita ꝙ per nullam mēsuram est veruʒ dicere sanguis putresit: pro qua nō sit verum dicere sanguis fit cholera. Et dicit p̄mo ꝙ hoc est mendacium: ⁊ inducit tres rōnes. Ad quaꝝ intellectū est ꝯsiderandū ꝙ Auic. p̄supponit Gal'. ītelligere hic per chol'aʒ humorē qui actu est cholera. s. hñs formā ⁊ speciē cholere ita ꝙ quādo dicimus: dū sanguis putresit fit chol'a: ītelligatur. i. cholera actu. Et ꝙ talis fuerit ītellectus Auic. de Gal'. apparet in tertia rōne. Apparet etiam aliter q2 sñia Gal'. nulla esset: quia si Gal'. ⁊ Aui. idē intelligerent quādo dicimus sanguis dū putresit fit chol'a. i. disponiī vt fiat cholera: non tñ habet eē cholere ⁊ formā eius: non sequereī ex hoc ꝙ febris de sanguīe eēt cholerica: qđ tamē Gal'. voluit concludere. Sil'r hic esset intellect' primus ꝓprius Gal'. ⁊ nō esset mendacium puꝝ: ergo opʒ ꝙ intellectus secūdus sit talis. sanguis quādo putresit. i. dum est in putrefieri est actu cholera: ita ꝙ nullū est signare tempus nec īstās putredinis in quo nō sit verum dicere. sanguis est cholera quātum ad partē subtilē. Hoc preintellecto arguiī sic. qđ est in via corruptionis non est corruptum: sed sanguis dū putresit est in via corruptiōis: ergo nō est corruptus: ⁊ tūc prosyllogizetur sic. Sāguis non est corruptus. ergo nō est factus cholera: q2 gñatio chol'e huiusmodi est per sanguis corruptionē. Ponit ergo ꝓbationē minorationis cū dicit. putredo est in via corruptionis. ⁊ est ꝓpō nō. Et si vis hic te extēdere cōsidera dicta. 4. metheoro. ⁊ vide Trusianū trac. 3. libro thegni qui disputat de hoc cōmen. 38.

¶ Et putredo quidē nō hʒ tēpus. Et ꝯuersio sanguinis in choleram non fit nisi in tempore.

¶ Hec est quarta rō quā rōnem plures male intelligūt. Credūt. n. quidam textū esse transpositum: ⁊ volunt dicere putredo non fit nisi quodā tempore ⁊ conuersio sanguinis in cholerā non hʒ tempus sed fit in instāti. Sed ista trāspositio est corruptio text' Aui. q2 nō eēt rō alia in virtute a rōne p̄cedēte. Aliter igiī intēdit Aui. ⁊ arguit sic. Cōuersio sanguīs in choleraʒ fit in tēpore: sed putredo sanguīs nō fit in tēpore īmo in īstāti: ergo putredo sanguis nō est cōuersio sanguīs ad chol'aʒ. ¶ Ad cui' rōnis ītellectū est ꝯsiderādū ꝙ gñatio fit in tēpore nō ꝙ tp̄s sit vera mēsura gñatiōis vt est trāsmutatio in suba: q2 illa fit in instāti. Sʒ diciī fieri in tp̄e q2 gñationē necessario p̄cedit alteratio: ⁊ ideo gñatio in substantia est finis motus: vñ. 8. physicoꝝ cōmen. 55. dicit Cōmēta. ꝙ gñatio aut est alteratio aut finis alterationis. Preter hoc sciēdū ꝙ putrefactio nō hʒ tp̄s. s. initiatiuum sed initiat ab instāti in potētia: ⁊ ista opʒ esse intellecta in 6° physicoꝝ tex. cōmē. 46. ¶ Ex qb' apparet ꝙ. A. physice arguit cōtra Gal'. sic. tu dicis ꝙ sanguis dum putresit tūc est chol'a. sed h̄ est falsuʒ: q2 veꝝ est dicere de sanguine ꝙ putresit in īstāti: sed cōuersio in chol'aʒ nō fit in instāti: īmo tp̄s opʒ aduenire in quo fit ista ꝯuersio in sanguinē. ¶ Sed tu dices dico ꝙ in p̄mo īstāti īchoatiuo putredīs sanguīs est chol'a ꝑ aliquā calefactionē precedētē ante putredinē. Dōm ꝙ aut totus est cholera: ⁊ hoc est īpossibile q2 tunc nunq̄ sanguis putresit: q2 nec prius. s. ante instās illud: nec posterius cum nō sit sanguis. Vel aliq̄ pars sanguīs in primo īstāti putredinis īchoatiuo est facta chol'a: ⁊ tūc aliqua pars per putredinē post īstans illud fit chol'a: sed nō fit in primo īstāti post illud: q2 īstātia non sunt īmediata: ḡ sequiī ꝓpositū ꝙ est dare instās īchoatiuū putredīs sanguīs in q̊ sanguis nō est chol'a. ¶ Et si bene ꝯsidereī ista rō scđa ⁊ p̄ma fuit vna rō via diuisiua sic. Nā qñ dr̄ quādo sanguis putresit fit chol'a tūc. i. tunc hʒ esse cholera: vel putrefactio accipiī pro tota dispōne vsq3 ad primū instās gñati eē cholere: vel accipiī ꝓ primo instāti putredīs: ⁊ hoc mō cōcedaī hic ꝙ in motu sit dare p̄mū mutatū eē saltē in potētia ¶ Siqdē putredo accipiaī pro tota dispositione vsq3 ad vltimū putrefactū eē qđ est primū gñatū eē cholere: tūc ꝓpositio Gal'. est falsa: q2 sanguis dū est in via corruptiōis nō est corruptus: sed dū est in putrediē pro dispōne: tūc est in via corruptionis: ergo nō est corruptus: ⁊ per ꝯñs nō est fact' chol'a. ¶ Si aūt putredo accipiaī ꝓ primo īstanti īchoatiōis putredīs ante qđ īstās nulla fuit putredo: tūc ꝓpō Gal'. est falsa: q2 ad sanguinē fieri chol'am necessario reqritur tp̄s: sed ad putredinē hr̄e illud eē inchoatiuū nō requiriī tp̄s: q2 vt sic putredo non hʒ tp̄s: ergo pro tunc sanguis putridus nō est cholera: ⁊ tūc ista rō ē pulchrior ⁊ efficacior. Nā ꝓpositio de qua est dubiū ⁊ nō paruū erat ꝯcessa ab aduersario. s. ꝙ putrefactio nō hʒ tp̄s: ⁊ tunc arguiī per rōnem scđam: vel erat negata ⁊ tūc arguiī per rōneʒ p̄mam. ¶ Et post multos annos post primā expōneʒ factā īuenimus ꝙ Dyn' intellexit istū passum sicut nos diximus. ¶ Sed tu dices. G. pōt dicere ꝙ putrefactio accipiī pro putrefacto eē: qđ ē p̄mū īcineratum eē: qđ ē etiā primū gñatum esse cholere. Dicendum ꝙ in illo mō ꝓcedūt ille tres rōnes prime: q2 ille est primus ītellectus ꝓpositionis cōtra quē Aui. iam arguit si ꝯsideres. Vel dicēdum ꝙ tūc Auicē. arguit sic. Conuersio sanguinis in choleram fit in tēpore: ergo illud putrefactum esse precessit aliqua dispositio in tēpore: sed illa erat putredo que est in tempore ante vltimum instās putrefacti esse: ergo prius tempore ante illud īstās erat febris ⁊ nō erat cholera: ⁊ hoc modo posset formari secūda ratio ista.

¶ Et putredo quidem est corruptio accidēs sanguini ⁊ est sanguis sicut accidit flegmati ⁊ est flegma ⁊ non fit cholera neq3 melancholia nisi conuertatur post illud cum complemento putredinis.

¶ Hec est tertia ratio vel secūda ⁊ arguit sic. Sicut se hʒ de putredine flegmatis ita se hʒ de putrediē sanguis: sed cū flegma putrescit ē flegma ⁊ nō chol'a neq3 mel'ia nisi cuʒ ē cōuersum per cōplemētum putredīs: ergo sanguis cū putresit nō ē chol'a sed est sanguis. ¶ Quidā aūt rudes volūt soluere istā rōneʒ negādo sil'itudinem ꝑꝑ hoc ꝙ flegma est humor ineptus conuersioni in chol'aʒ. sanguis aūt ē aptus. Sed hoc nihil facit ad rōnem Auic. q2 ꝯcluditur ꝙ aliqua mēsura tēporis ē: q2 sanguis est putridus ⁊ nō est cholera: ⁊ hoc sufficit ad oñdēduʒ ꝙ ꝓpō est falsa que dicit. sanguis dū putresit ē chol'a ⁊ nō solū sufficit ad falsificādū illā ꝙ aliq̄ mēsura tēporis ē qua sanguis ē putridus ⁊ nō sit chol'a: sed ꝙ aliqua mensura in instāti vt oñdit rō p̄cedens: ⁊ hoc sufficiat Auic. Si aūt tu vis disputare cum Aui. ⁊ loqui de chol'a facta ex putredine post putredinem: tunc vade ad rōnes suas contra primū intellectum propositionis. G. quare procedūt iste rationes.

Uerum veritas sana est sermo Hippo. ꝙ ex sanguinis putredine generatur febris.

Generatur febris. s. sanguinea ⁊ non cholerica.

Dub^m. p^m

Sed dubitaē tūc vtrum sit via ꝯcordie iter Gal. ⁊ Aui. in isto q̄sito. Et dicam⁹ ꝙ lȝ Thadeus in glosa Joānitij se de medio horum viroꝝ abstulerit: tñ concordari possunt. Propter qȍ ꝯsiderādum ꝙ sermo Gal. in febre de sanguīe putrido quā reponit in genere cholericaꝝ: est in febre de sanguīe in quo putredo accidit ꝓpter superfluam quātitatem suffocatiuā: vnde ex hoc putredo sibi accidit. Hec ergo febris putrida cū cōsiderata fuerit ƀm iudicium phi nālis diceē febris sanguinea de sanguīe putrido ⁊ nō diceē cholica. Et hac via ꝓcessit Aui. vñ oēs iste ꝓpōnes qb⁹ arguit sunt nālis phi. Et apparet ꝙ Aui. est ꝯtentus hr̄e cōtra Gal. ꝙ in primo instāti initiatiuo putredis sit putredo in sanguīe ⁊ tñ non sit chola: ⁊ eē hoc vel aliud instās vel mensura īperceptibilis est illud qȍ medicus nō cōsiderat. Gal. autem ꝯsiderauit dictā febrē ƀm iudiciū medici operātis ad curationē febrium: ⁊ dixit hanc febrem de sanguine putrido eē cholicaȝ: vñ maxime reperiē habere analogiā paroxismoꝝ tertiane. ⁊ cā est: qꝛ sanguis p̄dictus habet multū de vnctuoso: ⁊ ideo cū putredo in eo īcipit statim ꝯclinat ad nām cholericā: ita ꝙ lȝ sit dare aliquā mēsurā temporis in qua illius sanguīs nulla ꝑs est facta chola: tñ illud tp̄s est valde breue: ⁊ nō ꝯsideratū a medico: q̄re ꝯ sanguis putridus q̄si ab ipso principio putredis associat sibi cholerā calidā feruētez ⁊ malam posito ꝙ nō eēt vere putrida: tñ est mala ⁊ inflāmata: ideo febris ista sanguinea dȝ vocari cholica hoc modo: ⁊ istud non accidit in reliqs febrib⁹. Cū enim putrefit melācholia aut flegma nō statim associat sibi in putredine cholerā per partē hoꝝ humoꝝ que conuertaē in illam cholam: ⁊ ideo iste possunt dici febres flegmatice cholice ⁊ ēt melice absolute: sed febris de putrido sanguine statiȝ a p̄ncipio pōt dici febris cholerica: ⁊ curari ēt dȝ illa cura per alterantia ⁊ euacuātia ⁊ remittentia acuitatez cholere: ⁊ iō Auenzoar libro 3° cap̄. 4. s. in capitulo de febre sanguinis. anteq̄ȝ faciat in ea flōmiam suadet dare aliquā medicinam que choleram euacuet. Et sine dubio si vides ꝙ multiplicata sit cholera ante flobothomiā: opȝ facere qȍ precipit Auenzoar. Sed si non sit multum multiplicata vel sit adhuc in sanguine: oportet a flobothomia īcipere: hoc ergo modo possunt concordari hi duo viri ⁊c̄.

Dicamus ergo nūc ꝙ febris sanguinis est febris putredinis ⁊ febris calefactionis ⁊ ebullitionis quā nominauit Hippo. synocham ꝯclusam sine alijs.

Post opinionem Gal. ponit sentētiam suaȝ. Et primo diuidit febres sanguinis in primas suas species. Secundo cōparat illas ad alias febres. ibi (Et est de summa.) Tertio ponit ei⁹ causas. ibi (Et causa quidē. Quarto ponit eius species duas. ibi (Et eius sp̄es.) Quinto ponit febris sanguīs crisim. ibi (Et eius ꝯsumptio.)

In p̄ma ꝑte ponit hāc diuisionē febris sanguinis. quedā est putredinalis ⁊ quedā est sine putredine que est febris solius calefactionis ⁊ ebullitionis ⁊ īponit nomē huic ꝙ est synocha sine putredine: ⁊ dicit ꝙ Hippo. noīauit eā synochā ꝯclusam īponēs sibi hoc nomē ⁊ nō alijs febrib⁹. Hoc enī vocabulum synocha ideȝ est ꝙ febris de sanguīe nō putrefacto: sed synochus est febris de sanguine putrefacto: vt dicit Simon ianuēsis. Cōclusam. i. causaȝ vniformē in suo motu nō hn̄tez exacerbationes aliquas sicut habent eas alie febres. Nā synochus cū putredīe sanguinis hr̄e potest exfortiationes vt supra dcm̄ est. Cōsiderāduȝ ꝙ totus iste sermo pōt referri ad synochas ambas. s. cū putredīe ⁊ sine: quia ambe sūt ꝯtinue ꝯcluse sine alijs febrib⁹: qꝛ ꝓprie h̄ eis cōpetit et nō alijs febrib⁹. Hic caderet aliȍ dubiū an ex alio humore a sanguine possit fieri febris ꝑ solā calefactionem absq̄ȝ putredīe: ⁊ de hac prolixe notauimus super libro 2° de differētijs febrium.

Et plurimuȝ ebullitionis eius est ex oppilatiōe suffocante caliditatem.

In ista ꝑte ponit q̄sdā causas ebullitiōis sanguīs qꝛ est oppilō: ⁊ h̄ qꝛ ꝓhibet euētationeȝ vñ fit īflāmatio. Et appꝫ ꝙ oppilatio suffocatiua. i. ꝓhibitiua euētationis pōt eē cā ebullitionis putrefactiue ⁊ sine putrefactione ƀm corpoꝝ diuersitatē: ⁊ ƀm ordīeȝ: qꝛ prius causat solā ebullitionē: deinde sequi pōt putredo: lȝ talis ordo nō sit necessarius semꝑ. Pōt enim fieri synocha putredinalis non precedente synocha sine putredine. Et tu considera.

Et quandoq̄ȝ fit a causis alijs que vehemētes fiūt supra vehementiam febris effimere.

Ut ira labore ⁊ alijs causis calefaciētib⁹. Et cōsiderata dispōne spūūȝ maiori q̄ȝ sit dispō sanguīs: dispōne dico gn̄ali. Cās īflāmātes sanguinē opȝ eē vehemētiores causis faciētib⁹ effimerā. s. inflāmātib⁹ spm̄: ⁊ h̄ est qȍ dic̄. que vehemētes fiūt supra vehementiā febris effimere. i. supra vigorē causaꝝ facientiū effimeram.

Et nominatur profundi somni fortis.

Multa noīa inueniuntur ab auctoribus de hac febre: sed ꝓfunditas somni fit in ea multis vaporib⁹ humidis eleuatis ad caput ⁊ plus contingit synoche absq̄ȝ putredine: qꝛ illius vapores sunt mites. Fortis. s. somni. Et est idē ꝙ profundi somni. Et fit hec fortitudo ex oppilatione etiam venarum subethicaꝝ. Uel fortis. s. febris. i. ista est vna fortis febris: qꝛ multi caloris.

Et est de sūma febriū que sunt īter febres putredis ⁊ febres effimeras: que differt a febrib⁹ effimeris: ꝓpterea ꝙ calefactū primū in ea est humor ⁊ differt a febribus putridis: quoniam non est ei putredo.

Comparat febres. Primo synocham siue ꝯclusam sine putredine ad alias febres. Scd̄o synochā cum putredine. ibi (Et videē.)

Considerādum ꝙ Auic. īnuit hanc febrem habere rōnem medij per abnegationem. Nam cum sit febris nō ē effimera: qꝛ p̄mū calefactum in effimera est spiritus: sed in synocha sine putredīe est humor. Silr̄ nō est putrida: qꝛ in putridis humor ē putridus: sed sanguini in se. ista nō inest putredo. Ex his appꝫ ꝙ feb. hec est media ꝑ abnegationē: hȝ ēt rōnē medij ꝑ ꝑticipationē. nā ꝑticipat nā effimeraꝝ inq̄ȝtū est q̄dā calītas simplex ⁊ ē in vaporib⁹ sanguīs: sed participat nā putridaꝝ inquantuȝ est in humoribus. Hec oīa sunt intellecta a Gal. 9. terapen. cap̄. 1.

Et est febris acuta non febris effimera.

Quasi dicat lȝ ꝯueniat in effimera: tñ est acuta qꝛ est vehemēs s. in qua est timor cū velocitate finis: sed effimera nō ē acuta lȝ sit breuis: vt sup̄ hac fen. 3. ca. ⁊ itelliguntē ista ex fine libri ꝺ creticis.

Neq̄ȝ febris ethica neq̄ȝ febris putredinis. Et multotiens quidem permutatur ad febrem putredis aut febrem ethicam.

Patet: ⁊ q̄ȝuis non sit putrida pōt permutari ad putridam: ⁊ q̄ȝuis non sit ethica potest tamen permutari ad ethicaȝ: vel potest eam sequi ethica: ⁊ hec omnia sunt nota.

Et multotiens quidem facit eam currere Gal. cursu febrium diei.

Gal. 9. terapē. cap̄. 1. ⁊ 8. cap̄. 4. cursu febrium diei. i. effimerarū: quia ponit eam inter effimeras.

Et videē Gal. ꝙ febris sanguīs nō cōponiē cū reliquis febribus: qm̄ cū putredo est in sanguine est cōis omni humori: ⁊ in hoc est contradictio quibusdā intentionibus suis in quo nō est necesse prolōgare sermonem: qm̄ non iuuatur cum eo medicus.

Hoc dictum nō inuenio a Gal. nisi Auicē. sumpsisset hoc ex scd̄o de differentijs febriū. c. 9. cum dixit. ea que in putrido sanguine febrē simplicioreȝ esse his que in alijs sunt humoribus. Et forsan ꝙ ad linguaȝ Arabicā translatus ille sermo hoc significabit: sed expositores nostri cōmuniter exponunt simpliciorem. i. mitiorem. Quid autē nos intelligamus de illo textu omittimus hic.

Dub^m 2^m

Dubitaē: vnde sequitur putredo sanguinis est cōis omni humori: ergo febris sanguinis non cōponiē cū alijs febribus. Dōm ꝙ sanguis pōt putrefieri quādoq̄ȝ per dñium melācholie in eo: ⁊ h̄ ga sanguis cōuertiē ad fridū ⁊ siccū: vel ꝑ dñium cholere qꝛ conuertitur ad calidū ⁊ siccum: vel flegmatis qꝛ conuertiē ad frigidū ⁊ humidū: ⁊ ƀm hoc febres sanguis sunt tres: ⁊ eas deducit Auer. in cōmento practice canticoꝝ parte. 2. 68. cōmento. Et hoc modo putredo sanguinis pōt dici cōis omni humori alternatiue: quia modo possit cōuerti ad naturā vnius: modo ad naturā alterius: ⁊ ƀm hoc putredo sanguinis quādo est in sanguine totius vel magnoꝝ vasoꝝ facit febrē simplicem non compositam cū alia febre de eodē toto sanguine: qꝛ impossibile est totuȝ sanguinē declinare nisi ad vnā cōplexionē siue cōbinationē complexionis puta ad dñiuȝ vnius humoris. Si. n. tot⁹ declinat ad fridū ⁊ siccū meliċuȝ impossibile est ꝙ tot⁹ declinet ad calȝ ⁊ siccū vel fridū ⁊ humidū: ⁊ hoc forsan intellexit Aui. de Gal. Sed tūc Aui. redarguit Gal. qꝛ in hoc est cōtradictio. Nam Aui. dicet ꝙ in venis cū sanguine pōt repiri chola melia ⁊ flegma p̄ter illas in q̄s sanguis declinat per sui distēperantiaȝ: ⁊ tunc fieri poterit febris flegmatica sanguinea: qꝛ sanguis declinat ad fridū ⁊ humidū: ⁊ cum hoc poterit fieri cholica vel melica de his humorib⁹ qui repiri pn̄t sanguini mixti: vt itelligit in libro elmtoꝝ Gal. Dicet ēt Auic. ꝙ febris de sanguine meliċo pōt cōponi cū febre de melia in quā sanguis ille meliċus trāsmutat⁹ est: ita ꝙ alia erit febris de sanguine meliċo stāte sub forma sanguis: ⁊ alia eēt febris de meliċo humore ī quē ille sanguis est transmutat⁹. Appꝫ igiē q̄ūo deduciē ꝯñtia Gal. ⁊ q̄ūo īpugnaē ponēdo putredinē ꝑ declinationeȝ sanguis ad nām

alicuius

alicuius humoris. ¶ Alio mō pōt sanguis putrefieri ex solo pecca to quātitatis: ⁊ qñ sanguis in venis sola quātitate peccās putre- scit: tūc febris ex eo nō pōt cōponi cū alia febre. nā in tali sanguīe ꝯtinetur in virtute ⁊ putrefit oīs humor. ⁊ nullus continet̃ in eo in actu. s. ante putredinē: q2 tūc nō peccasset sola q̄titate sed q̄li- tate ꝑꝑ peccatū alteri' humoris ab eo cū eo existētis. ¶ Ex q̄bus appet ꝙ sic itelligēdo Gal'. voluit ꝙ in venis cū sanguīe nullus sit humor in actu: ⁊ si aliq̄s est statim per illū sanguis dr̄ peccans in qualitate: ⁊ ex hoc accipit̃ ꝙ febris cū sanguīe nō cōponit̃ cū alia febre pu. s. que fiat ex humore q̄ prius fuisset cū sanguīe añ putre- dinē. ¶ Sed in h̄ cōtra dr̄ quibusdā dictis Gal. in libro elementoꝝ vbi cōcedit ꝙ cū sangnie sint humores alij ab illo distīcti: ⁊ ē opi- cōior medicoꝝ: lȝ alia sit physicoꝝ ⁊ forsan verior: ⁊ tūc dic̄ ꝙ nō vult ꝓlōgare sermonē: q2 nō iuuat̃ cū eo medicus. s. nō iuuat̃ in ꝓ- lōg tione sermonis cū nō sit in ꝓlōgatione sermonis vtilitas: vt tertio. 15. Uel exponēdo melius ꝙ nō iuuat̃ medicus in eo' in quo fundat̃ hec ꝯrietas. s. an in venis sint humores distīcti ẜm formā: an oēs sint sub forma sanguinis ⁊ actuent̃ per sepationem ab eo. ¶ Cōciliator ꝓo dr̄ia. 90. aliter assignat istā cōtradictionem in di- ctis Gal'. Nā p̄ Gal'. dicit in 2° de dif. feb. ꝙ hec febris sanguiea est simplicior. i. nō cōponibilis cū alia febre. Cōtrariū huius dic̄ Gal'. eodē 2° libro vltīo cap̄. vbi dicit. Si ꝟo imbecillis q̄ñq3 facta fue rit: ⁊ hec cā ei ꝯstituet̃ vt nō soluȝ superfluitates sed ipse sanguis etiā corrumpatur ⁊ putrefiat ⁊ accēdat febrem: ⁊ si p̄dict' adhuc seruatur calor duplex est spēs febrium adiuicē cōplicataꝝ. Cre- dit aūt Cōciliator istam ꝯdictionem sedare: q2 febris putrida de sanguine in venis nō cōponit̃ cuȝ alia febre. Et hoc est qđ dixit p̄ ꝙ ipsa est simplicior: sed bene componitur cum alia febre quādo sanguis putrefit in apostemate: ⁊ hoc dixit 2°. Nos iam disputa- uimus questionem ⁊ scripsimus cōtra eum: vbi tenuimus ꝙ feb. de sanguine putrido dicta synocha potest componi cum alijs fe- bribus putridis: lȝ eius calor obūbret aliaꝝ calorē vt dixit Isaac feb. 5. Et siq̄s bñ cōsiderat vtrosq3 tex. G. 2. de diffe. feb. non bñ in- telligit vt ibidem exposuimus ⁊ hic omittimus hec.

¶ Et causa quidem huius febris est repletio ⁊ oppila tio ⁊ multitudo exercitij: ⁊ proprie non consueti: ⁊ di- missio euacuationis: deinde vsus exercitij laboriosi.

¶ Hic ponit cās quas Gal'. ponit. 9. terap̄. ca. 3. ⁊. 4. Et dicit ꝙ cā ē repletio. s. que est plectoria ⁊ oppil'o: ⁊ h̄ q2 ꝓhibet trāspirationē vñ fit īflāmatio: ⁊ ꝓhibēs exitū vapoꝝ est cā multiplicationis in sanguine. i. nō minorationis: exercitiū aūt inflāmat ⁊ dilatat mās repletionales: ⁊ iste sunt cause cōmunes vtriusq3 synoche.

¶ Et quandoq3 facit putredinem in eo multaȝ aquo- sitas sanguinis ex comestione fructuum aquosorum quare conuertitur ad putredinē: ⁊ multitudo humo- ris crudi in eo est propinqua quare preparat ip̄m ad putredinem sicut qui generatur ex cucumere ⁊ alke- thed ⁊ piris ⁊ his similibus.

¶ Qđ differat aquositas sanguinis ⁊ humor crudus. i. flegma cru- dum est notum. (Est propinqua.) s. causa putredinis: q2 cum h̄ ꝙ sanguinem indisponit est causa oppilationis.

¶ Et hec quideȝ febris est continua que non tepescit propter cōmunitatem materiei ⁊ eius adherētiā vsq3 ad crisim aut mortem.

¶ Cōsiderādū ꝙ cōitas mãe est eā cōicare oib' venis: ⁊ talē reple tioneȝ facit sanguis. Cuius cām Dynus assignat q2 multiplicatio sanguinis qui tenet nām sanguis sequit̃ multiplicationē ⁊ ꝓprie tatē sanguis: sed talis multiplicatio est cōis oib' venis. s. sanguis materie: q2 sanguis est humor tēperatus: ⁊ ideo eius multiplica- tio nō insequit̃ aliqđ distēperamentū mēbri sicut alij humores q̄ in distēperamēto ꝯsistūt: ⁊ iđ multiplicatio sanguis sequit̃ multi- plicationē mãe tenētis formā sanguis. Et ex hoc appet ꝙ putre- do sanguis est cōis oib' venis: sed si in sanguīe fiat pctm̄ per se ⁊ nō fiat peccatū qđ īsequat̃ multiplicationē: hoc nō fit nisi pecca- to alicui' mēbri multiplicātis in sanguīe aliū humorē ab eo: ⁊ tūc fit febris periodica. ¶ Nos aūt in scia gñali de humorib' iā dixi- mus ꝯtra Dynū ꝙ sanguis veri multiplicatio pōt fieri ex agente vt epate cal'o ⁊ humido: ⁊ ex mã vt ex cibis sanguineis: sicut etiā flegmatis multiplicatio fit ex agente vt epate frido ⁊ humido: et mã vt cibis flegmaticis. ¶ Amplius eo ꝯcesso qđ dicit Dynus re- manet anxietas quare sanguīe replēte oēs venas aut maxie p̄n- cipales nō hȝ putrefactiones ẜm ꝑiodos occupāte cal'o p̄ter nāȝ: mō vnā parteȝ sanguis mō aliā. ¶ Dicamus ḡ tres ꝓpōnes. Pria ꝙ sicut flegmati inest ꝓprietas qua omni die ꝯcumulat̃ vt faciat febrē ⁊ chol'e qua omni tertia die: sic sanguini qua cōtinuā faciat vsq3 ad salutē vel mortē: vñ dictum est īfra ab Auicē. ꝙ vnicuiq3 humori inest ꝑiodus qui sibi cōuenit. ¶ Scđa ꝓpō ē ꝙ ad istā ꝯti nuitatē adiuuat ei' mltitudo q̄ fit in oib' venis vñ sanguis ex ei' multitudine in toto: ⁊ aptitudīe ad caliditatē actualē totius īflā- matur. i. totus est inflāmatus: ⁊ nō est aliq̄ pars sensibilis vel non expectat̃ aliqua ꝑs aggregāda vel actuāda q̄ iteꝝ dēat calefieri: sed chol'a vel flegma ⁊ mel'ia nō tota putrefiunt: sed pars qua re- soluta possibile est ꝙ alia reaggregat̃: ⁊ q2 ista cā sine prima non est oīno sufficiēs: iđ. A. statim subiūxit: ⁊ eius adherētiā ⁊c̄. q. d. fe bris sanguiea nō ē ꝑiodica: q2 sanguis ē mã cōis oib' venis. Et si- gnū huius. s. ꝙ nō sit ꝑiodica ē: q2 ipsa ē ꝯtinua vniformis vsq3 ad crisim. s. vsq3 ad salutē vel mortē. ¶ Tertia ꝓpō ē: ꝙ nō ē imposi- bile de sanguīe fieri febrē hñtē periodū. Rō. sanguis pōt ẜm ꝑio- duȝ aggregari ⁊ putrefieri in venis vel ex̄ venas: ergo febris san- guinea pōt eē ꝑiodica. ꝯñtia est nota. añcedēs ꝓbat̃: q2 aliq̄s ho- mo omni die vel tertia die vel ẜm aliū periodū pōt emittere per nares vel per vētrē aliquā q̄titateȝ sanguinis. Pone igit̃ ꝙ reti- neat̃ in venis vel pellat̃ ad extra venas ⁊ corrūpat̃: ḡ pōt facē fe- brē. Et apparet ex dictis ꝙ ex sanguine pōt fieri interpolata. i. fe- bris periodica de materia extra venas. Nā sanguis pōt ẜm cer- tam mensuram tēporis preter nām pelli ad extra venas. Cui' ra- tio est: q2 ad quācūq3 partem corporis pōt pelli sanguis ẜm natu- ram ad illam pōt pelli preter nām: sed ad loca extra venas gra- datim conuersus in humiditates potest pelli: ergo ex causis ali- quibus pōt pelli non gradatim: vnde visus est homo qui sudauit sanguineū sudorem. ¶ Cōsiderandum tamē ꝙ isti modi sanguis forsan non sunt sic veri sicut sanguis qui in toto multiplicatur: ex quo fit febris sanguiea synocha vera: ⁊ sine dubio ita est vt in plu- ribus. Cū sanguis in toto abundans qui est verus sanguis est ima ginabile ꝙ vincatur a natura ⁊ hodie expellatur vna libra ⁊ cras alia: ⁊ sic est imaginabile ꝙ hodie vna libra retēta. i. non euacua- ta putrefiat ⁊ resoluat̃ anteq3 alia libra putrefiat. In his ergo di- ctis volumus satisfieri quesito: an febris sanguinis sit periodica: ⁊ de his diximus prolixe secūdo de differētijs febrium.

¶ Et eius spēs sunt tres quaꝝ saluior est peraugma- sticus incipiens cum difficultate ⁊ nō cessat diminui: quoniaȝ resolutio in ea est maior q̄3 putrefactio. De- inde est homotenus ⁊ fortasse similat̃. vij. diebus.

¶ Considerandū ꝙ hic accipimus tres famosas species synoche quas lȝ Auicen. adaptet ad synocham putredinalem vt etiā Aza- rauius: tamen ad synocham sine putredine possunt adaptari: vt intelligitur a Gal'. 9. terapen. cap̄. 3.

¶ Considerandū secūdo ꝙ lȝ in febre peraugmastica. i. declinatiua sola declinatio sit apparens: tamen in ea sunt omnia quatuor tē- pora: sed sunt occulta: ⁊ ita in alijs duabus speciebus.

¶ Dubitat̃ p̄ de cā quā dat Aui. Nam si q̄d resoluit̃ de vapore est plus q̄3 putrefactio. i. qđ ꝑ putrefactionē eleuat̃: ḡ cessabit febris. ¶ Dixim' alias duas sol'ones q̄ in re vna sūt. Pria est ꝙ q̄titas va poris attigēs cor est duplex. Una qua vapor facit febrē: ⁊ ab hac si fuerit diminutio nō fiet febris. Alia ē qua vapor facit tātam fe- brē qua maior fieri pōt ⁊ ēt maior. Et ad hāc q̄titatē fit cōparatio vaporis q̄ resoluit̃. Si enī est minor q̄3 ille q̄ icipit facere feb. tā- taȝ: tūc ꝓcedit feb. minuēdo. si maior ꝓcedit addēdo. si eq̄lis erit modi vnius. ¶ Scđa sol'o est ꝙ q̄titas vaporis sanguis facientis febrē est hñs latitudinē: q2 minor illa ⁊ maior pōt facē febrē. cum ergo ichoat febris a vapore alicuius q̄titatis si vapor ille minor succedit: q2 plus resoluit̃ q̄3 prius tūc fit peraugmastica: si maior tūc augmastica. ¶ Sȝ tu dices pone ꝙ aliqua febris icipiat a va pore tāte q̄titatis qua minor nō pōt facē febrē: ⁊ tūc succedēs va por fit minor: ḡ ista febris nō habebit nisi ichoationē. Dōȝ ꝙ ca- su posito sequit̃ necessario ⁊ videmus in hoib' aliquādo q̄dam subitos calores subito recedētes: ⁊ si ꝑseuerarent eēt vera ⁊ ma- nifesta febris. Et possemus nos extendere hic ad multa. Dub^{m} 3^{m}

¶ Dubitat̃ 2° q̄re ex alijs humorib' a sanguīe nō fiūt ꝑoxismi ha- bētes tres dictas dr̄ias. Et cā hui' dubitatiōis ē: q2 tertiana vni' paroxismi ē vni febri synoche siīlis: q̄re ḡ chol'a putrescēte nō p̄t dici ꝙ in aliq̄ corꝑe q̄titas vaporis petētis cor ē amplior eo qđ resoluit̃: ⁊ in q̄dā minor: ⁊ in q̄dā eq̄lis: ⁊ tūc erit vnus ꝑoxism' ter tiane augmastic': ⁊ ali' ꝑoxismus erit ꝑaugmastic': ⁊ ali' homo- tenus. ¶ Dōȝ ꝙ in febre sanguiea cū ei' mã sit cōis: ⁊ in venis nō est p̄cipuus loc' patiēs: ⁊ iđ statiȝ cū ichoat multitudo vapoꝝ pe tit cor a qua multitudīe in p̄ma ꝑte tēporis petente cor pōt fieri diminutio vel additio ad illā vel paritas ad illā: vñ sūt tres spēs dicte synoche. Sȝ in febrib' īterpolatis q2 humor hȝ p̄cipuū lo- cū sit p̄n^m cū typo ⁊ ꝑua euaporatiōe ꝑꝑ calidi suffocationeȝ: po- stea resurgit calor ⁊ extendit̃ in mã ⁊ fit maior euaporatio q̄usq3 sit calor equal'r expāsus postea finit̃: ergo in quolibet tali paro- xismo q̄tuor sunt tēpora manifesta ⁊ distīcta. ¶ Ad ꝯrium dōȝ ꝙ rō tātū arguit ꝙ aliquis paroxismus tertiane p̄t eē in quo aug^m erit maius respectu cuiusdam paroxismi alterius tertiane: ⁊ ali- Dub^{m} 4^{m}

quis porismus est in quo status erit etiaz maior ꝛ aliquis in quo declinatio: lꝫ cū hoc reliqua alia tēpora euidēter sunt manifesta. Et qꝺ diximus de tertiana dicemus de flegmatica ꝛ melēca.

¶ Et nequior eorum est augmasticus: qm̄ resolutio in ea est minor ꝙ putrefactio.

¶ Considerandū ꝙ febris pōt procedere augendo super ꝙtitatez caloris homoteni: ꝛ ista est peior vt notum est: ꝛ pōt ꝓcedere augendo versus quātitatem homoteni: ꝛ ista est minus mala ꝙ homotenus: lꝫ si cōsideretur causa que est plus putrefieri ꝛ euaporari ꝙ resolui absolute augmasticus possit dici peior alijs.

¶ Et eius crisis est vsqꝫ ad septimū ſm plurimum.

Dubm 5m ¶ Dubitaẜ. qꝛ tertiana ꝯtinua terminaẜ in septima die sic īterpolata in septimo porismo vt Gal. in cō. 59. pti. 4. afor. Tertiana vera ꝛc. ꝛ tertio ꝓnosti. cō. 89. ergo sanguinea cū sit de grossiori mā postponit terminationem. ⁋ Dōm ꝙ sanguinea cū sit de peracutꝫ pōt ad septimuz terminari: ꝛ sic ēt in quarto vt tertio de crisi. G. cap. 4. ⁋ Ad rōnez dōm ꝙ lꝫ sanguis sit grossior: pōt tamē ad eādem peracuitatē venire febris sanguinea ad quā cholerica.

¶ Et eius consumptio est cuz euacuatione aut sensata aut insensata.

¶ Cōsiderādū ꝙ nō dixit eam ꝯsumi sola digōne vt voluit Plusꝙ cōmē. in thegni trac. 3. cō. 38. Et videẜ Gal. sentire in fine lib. de dif. feb. ꝛ nos scripsimus hoc in qōne nr̄a de tēporibus morbi.

¶ Et quandoqꝫ permutaẜ ad causonidē ꝛ ad sirsen: ꝛ quādoqꝫ permutatur cū infrigidatiōe plurima ad lythargiaz: ꝛ quādoqꝫ permutatur ad variolas ꝛ morbillū: ꝛ quādoqꝫ accidit in ea ꝓfunditas somni ꝛ inflatio ventris ex qua ꝓuenit sicut vox tympani ꝛ non deponit eam ventris solutio cū rarificatione: ꝛ ꝙdo solutio ventris nō valet deide egreditur asaf viridis lata proprie est de signis mortis.

¶ Permutaẜ ad cau. ꝓp īcēdiū ꝛ ꝯuersionē in cholam: que si apostemet cerebrū faciet sirsen: cū īfridatiōne vt potu aq̄ fride ꝛ frigidis embrocis: vñ sanguis ꝯuersus ad silitudinē flegmatis ꝛ coartatꝰ in cerebro poterit apari ꝛ facere lythargiā. Alia sunt nō q̄ dicit de maioritate ꝛ ꝓfunditate somni. Dicit post ꝙ si in feb. sanguinis fiat tympanites qua nō cesset fluxus ventris ꝛ resolōne. i. emplis resolutiuis circa vētrē: ꝛ appet in eo morbillus viridis ē de signis mortis. Rō est qꝛ pdicta hydrops significat defectū nālis caloris: vnde fit euaporatio ꝛ non resolō: ꝛ ꝯtinua vētositatis regeneratio fit. Et morbillus viridis significat mām ꝯuersam ad naturam venenosam. Et eius latitudo significat submersionē materie ꝛ defectum virtutis a pulsione extra.

¶ De signis. Cap. 45m.

Signa febris sanguiee sunt adherētia febris ꝛ rubedo faciei ꝛ oculoꝝ: ꝛ inflatio venarū ꝛ timpoꝝ: ꝛ repletio cōpleta absqꝫ rigore: ꝛ non est sudor nisi apud crisim: ꝛ multotiens associaẜ eis pruritus in naso ꝛ in loco colli in quo ponūtur vētose. Et cōstrictio in anhelitu. Et multotiēs accidit eis ꝓfunditas somni ꝛ difficultas sermonis: ꝛ est malum. Et simil'r apostema gutturis ꝛ duarum amigdalaꝝ ꝛ vue ꝛ cursus lachrymarū. Et caliditas eius est plurima ꝓpter humiditatem vaporosam lacunarem nō exiccatam sicut in causonide. Et pulsus eius est magnus lenis plenus velox frequens valde diuersus nō plurime diuersitatis ꝛ est minoris diuersitatis ꝛ velocitatis ꝙ in causonide: ꝛ nō est caliditas eius in termino causonidis ꝛ tertiane fortis.

¶ Primo ponit signa eius. Scđo signa ꝑmutatiōis. ibi (Sigª autē ꝑmutatiōis.) Tertio signa ꝓlōgatiōis. ibi (Sigª vo longitudinis.) ⁋ Pria in duas. Prio ponit signa cōia febri sanguiee. Scđo signa ꝓpria ꝑmis spēbꝰ eiꝰ. ibi (Et illiꝰ q̄ ex ea ē a putredie.) ⁋ Pria potest diuidi in tot ptes quot sūt sigª. ¶ Repletio cōpleta. i. cōis toti corpori. absqꝫ rigore: qꝛ mā est īter venas ꝛ cū hꝫ ē cal'a ꝛ humida. Nō est sudor. s. oī die vel oī tertia die: vt porismalibꝰ febribꝰ. sed est apō crisim in die cretica. Pruritꝰ in naso. s. ei a q̊ ꝯsueuit sanguis exire ex naso. ꝛ sic ēt ꝯsueto vētosari in loco pōnis vētosaꝝ. Cōstrictio in anhelitu ex multa repletione venaꝝ subethicaꝝ. vñ suspicādū est in eīs de apoplia que ꝓuenit ex venaꝝ eaꝝ oppilōne: vt Hip. 4. regi. acu. tex. cō. 23. ꝛ Aui. 3° cau. fen. 1. ꝛ iō dixit. ꝛ est malū apā gutturis ꝛc. Ista fiūt ex multa repletiōe in venis circa epiglotū siue circa faringā ꝛ circa linguā. Cursus lachrymaꝝ ꝓp abūdātiā sanguis circa oc'os. Nos āt de lachrymatiōe ꝛ modis ꝛ causis eiꝰ subtil'r ꝑscrutati sumꝰ sup fen. 3. tertij lib. Cal'itas eiꝰ ē pl'ima: qꝛ. ī multo vapore sic cal'itas q̄ surgit a lacuna aq̄ cal'e: ꝛ iō dixit. lacunalē al's lachrymalē. i. apta ad lachrymas. Pulsus magnus: qꝛ fortꝭ adhuc vtꝰ: obediētia istr̄i ēt necessitas addita.

¶ Nō plurime diuersitatꝭ.) Cōtra. qꝛ chol'a minꝰ grauat ꝙ sāguis. ⁋ Dōz ꝙ causon ꝛ tertiana fortis. s. ꝯtinua hn̄t maiorē malitiā et maiorē calorē in termīo īuasiōis ꝙ sit calor febris sanguinee: ꝛ iō lꝫ ex pte subtilitatis māe pulsus deberet minꝰ eē diuersus ī causone: tn̄ ex pte malitie caloris plus deijciētis v̓tutē pulsus in causone ē magꝭ diuersus. ꝛ de his diximꝰ sup̄ ī ca. de tertiana feb.

¶ Et illius que ex ea est a putredie caliditas ꝛ accidētia sunt vehemētiora: ꝛ cura eiꝰ est difficilior ꝛ magis similis cū causonide. At v̓o subtilitas san. ꝛ grossitudo eius cognoscunẜ ꝓp illud qꝺ egrediẜ de eo. Et synocha feruida est res magis similis in ꝑncipio sui febri effimere. Uerꝫ caliditas eius est parue mordicationis ꝛ lesionis: ꝛ īuenit ex ea iflāmationē ꝛ disniaz: ꝛ est plurimuz impressionis eius ꝓpe cor. Putrida v̓o est equalis ꝛ similis equali ſm plurimum.

¶ Primo ponit signa febris sanguiēe putride addēs notitiā grossitiei ꝛ subtilitatis sanguinis. Secundo non putride addens aliquid de putrida. ibi (Et synocha). ¶ Putrida est equalis. s. respectu aliarum putridarum: sed respectu synoche feruide. i. sine putredine non est equalis: īmo quantū sanguis recedit a natura sanguinis per putridum: tantum febris tendit ad caloris inequalitatem. s. mordacitatē ꝛ modum alicuius typi siue periodi.

¶ Signa aūt ꝑmutationis eiꝰ sunt signa cuiusqꝫ eorū ad qꝺ permutatur. s. prefocationis vel squinantie vel apostematū gutturis ꝛ duaꝝ amigdalaꝝ: ꝛ tu iaz sciuisti ea. Et signa variolaruz scies ꝛ signa sirsen ꝛ doloris capitis ꝛ ꝑmixtionis mētis ꝛ alioꝝ iā sciuisti.

¶ Patet.

¶ Signa v̓o lōgitudinis eius sicut iam sciuisti sunt ex postpositione signorum digestionis. Et tornatilitate faciei. Et diuersitate dispositionis eius in spatio suo ꝛ additione ꝛ statione ꝛ diminutiōe: ita vt sit q̄si ipa sit tepida. Illud eniz significat ꝙ sang. est plenus humore crudo. Spatium v̓o crisis eius significat apparitio signorum digestionis: que si tardatur vsqꝫ post tertium ꝛ quartum nō fit crisis in septimo. Et multotiens quidem fit crisis eius in quarto.

Dub ¶ Signa v̓o lōgitudinis iaz sciuisti supra capl'o de cognitione horaꝝ. (Digōnis.) s. tarde: qꝛ si tarde apparet est lōgior. (Tornatilitate.) s. tarda que significat ꝓlōgationē. vel cita ꝛ significat breuitatē. (Diuersitate dispōnū.) Est diuersitas in mō caloris in spatio suo. i. tpe quo pdurat. (Ex additiōe.) Qꝛ si sit synocha additiua vt augmastica nō vniformiter additur calor sed pigre. (Et statiōe.) Qꝛ si est homotena nō vniformiter stat. (Et diminutiōe.) Qꝛ si ē declinatiua nō vniformiter declinat: īmo ē q̄si sit tepida. i. tepide ꝛ pigre ꝓcedens in his spatijs. Uel tepide. i. tepidū hn̄s calorem. Hic aūt ſmo totꝰ posset referri ad vnā febrē q̄ ī suo spatio difformiẜ ꝛ tepido calore ꝓcedit: vt q̄nqꝫ videaẜ augeri q̄nqꝫ stare q̄nqꝫ declinare: ꝛ variaẜ in hꝫ. quocūqꝫ mō ītelligaẜ signt hec diuersitas ꝛ tepiditas sanguinem crudum. ⁋ Spatium.) Patet ꝛc.

¶ Signa v̓o ab vrina Aui. non ponit. Certum enim est ꝙ vrina est rubea. Quid v̓o sit de grossitie ꝛ subtilitate vide Serap. 6. prac. ca. 12. ꝛ Rasim. 10. lib. Almanso. cap. 6.

¶ De cura febris sanguinis. Cap. 46m.

Intētio in curatiōe febris sanguis est euacuatio plurima vsqꝫ ad syncopim. Et ingrossatio substātie sanguis si fuerit subtilis valde aquosus ꝛ chol'icus. Et infridatio eius. Et mundificatio ꝛ subtiliatio eiꝰ si fuerit grossus ꝛ sumpserit eger ꝑus gn̄atiua sanguinis grossi

nis grossi

nis grossi ⁊ gñatiua humoris crudi. Et digestio materiei facientis febrem. Et eius resolutio.

¶ Primo ponit intẽtiones curationis. Secũdo ẜm illas exequit̃. ibi (Euacuatio autez.) Tertio ponit cibaria. ibi (Cibi.) Quarto ꝓ cura accidentiuz nos remittit. ibi (Et si accidat.) ¶ Considerandum ꝙ iste intentiones sunt sex. Prima est eũatio. Scõa est substantie sanguinis rectificatio. s. ingrossatio vel subtiliatio. Tertia est ĩfrigidatio. Quarta est mũdificatio. Quinta est digõ. Sexta ẽ resolõ. Differt aũt eũatio ⁊ resolõ: qꝛ eũatio est manifesta eductio cũ flõmia: sed resolutio est ꝓprie vapoꝝ eductio. Digõ aũt ⁊ substantie rectificatio: lꝫ quãdoqꝫ pro eodẽ possint sumi: vt intelligit̃ ex caplõ de cura putridaꝝ: tñ digõ ꝓprie est rectificatio humoris hñtis putredinẽ: vñ putredini opponitur: sed subtiliatio ⁊ ingrossatio ꝓprie opponit̃ mõ vt notũ est: ⁊ ideo digõ sube est intẽtio ꝓpria in synocha putredinali. Intẽtio aũt que est subtiliatio ⁊ ĩgrossatio est cõis oĩ synoche. Differt aũt eũatio ⁊ mũdificatio: qꝛ eũatio est ꝓprie humoris peccãtis que est cã egritudĩs. Mundificatio aũt est humoris alterius additi siue adiũcti: vñ quando cholã in quã ps sanguĩs trãsit: aut alia mã secũ associata educit̃: dicit̃ sanguis mũdificatio. ¶ Cõsiderandũ aũt ꝙ iste intentiones surgunt a mã ⁊ dispõne febris sanguinis. Sunt enĩ in ea sex. Primũ est repletio cui opponit̃ euacuatio. Scõz est sanguinis replẽtis grossities vel subtilitas cui opponit̃ equatio vel per ingrossationẽ vel subtiliationẽ. Tertiũ est calĩtas in mẽbris que ẽ febris vel in sanguĩe cui opponit̃ infrigidatio. Quartum est humiditas siue materie corrupte que sanguinẽ inficiunt ⁊ huic opponit̃ mũdificatio. Quintuz est sanguinis putredo ⁊ opponit̃ sibi digestio. Sextũ est vaporum multitudo ⁊ oppilatio retentoruz ⁊ opponit̃ sibi resolutio: vbi includitur etiam oppilationis apertio.

¶ Euacuatio autem nõ est aliq̃ ita bona sic̃ flõmia ex manu in quacũqꝫ hora accidat ⁊ nõ expectetur crisis neqꝫ digestio nisi sit repletio nauseatiua: tũc enĩ caue eã ⁊ remoue ipsaz. ꝙ si febris ꝑseuerauerit: tũc flobothoma ⁊ nõ cesses flõmare donec eger appropiquet syncopi aut cadit in syncopiz si corpus fuerit forte.

¶ Primo ponit curam quãtum ad has intentiones vsqꝫ ad declinationẽ. Scõo in declinatione. ibi (Et in fine.) ⁋ Prima in q̃tuor. Primo ponit curam per euacuationem. Secũdo per ĩgrossationem ⁊ subtiliationem. ibi (Sanguis ṽo.) Tertio per ĩfrigidationez. ibi (Eius ṽo.) Quarto per mũdificationẽ. ibi (Mũdificatio.) ¶ Omittit curã per digõnẽ: qꝛ intelligit per ĩgrossationẽ ⁊ subtiliationẽ. quãdo enĩ sanguis rectificat̃ in substantia cum rebꝰ hñtibus ꝓprietatẽ cõtra putredinẽ: tunc digeritur. Cura aũt ꝑ resolutionẽ. s. apertionẽ poroꝝ ⁊ trãspirationẽ ẽt est nota ex multꝭ dictis capitulo de effimeris. ⁊ caplõ de cura putridaꝝ in generali. ⁋ Prima in tres. Primo ostendit euacuationẽ magis conuenientem. Secũdo ostendit euacuationem quã ante hãc oportet p̃mittere. ibi (Et opꝫ vt premittatur.) Tertio ostendit quid fiendum si euacuatiões predicte nõ possunt fieri. ibi (Qꝫ si dispositio.) ⁋ Prima in duas. Prĩo p̃mittit. Secũdo ꝓbat. ibi (Syncopis nãqꝫ.)
¶ Cõsiderãdũ ꝙ tria p̃cipit. Primum ꝙ flõmet̃ de mane in brachio: sed de qua vena scias ex caplõ de flõmia. Scõm ꝙ nõ expectet̃ digõ: hoc declaratũ est supra de cura putridaꝝ in gñali. Nisi sit repletio ⁊c̃. ne ĩdigestũ ⁊ corruptũ ferat̃ ad venas: caue qꝛ non flõmes sed p̃us remoue. Tertiũ ꝙ flõmes vsqꝫ ad syncopim.

Dubm pm

¶ Dubitatur: vtrũ in febre sanguĩea debeat fieri flõmia post p̃nm. ⁋ Videt̃ ꝙ non per Azarauium in hoc caplõ. vbi dicit. Si priuatus fuerit extractione sanguinis apud p̃nm caueat penitus ipsuz extrahere apud augmẽtum egritudinis ⁊ in eius statu ⁊ si virtus sit fortis: ⁊ hũc sermonẽ dicit iste vir in caplõ de synocha sine putredine. ⁊ in caplõ de synocha putredinali. idez videt̃ velle Isaac caplõ de synocha cũ putrediẽ. ⁋ In ẑrium est Auicẽ. cũ dicit. ꝙ si febris perseuerauerit ⁊c̃. ⁋ Dõm cũ Gal. ꝙ in synocha cõseruata virtute nõ solũ ẜm septenas dies sed ẜꝫ eos qui deinceps sunt est flõmandũ: vt. 9. terapẽ. cap̃. 5. Rõ est: qꝛ repletioni opponit̃ eũatio. De Azarauio mirandum est: ⁊ forsan ꝙ in eius reprobatiõe Aui. dixit ꝙ si febris ꝑseuerauerit. Silr̃ dicẽduz ꝙ in processu nõ possumus tam copiosam facere flobothomiam vt in principio: sicut supra declarauimus: ⁊ de hac intellexit Azarauius.

¶ Syncopis nãqꝫ infrigidat cõplexionem fortem.

¶ Syncopis ĩducit tres rõnes que sumũtur a Gal. 9. terapẽ. ca. 4. Prima ratio: flõmia vsqꝫ ad syncopim subito quandoqꝫ remouet febrẽ: qꝛ infrigidat fortem caliditatem febrilem: ergo cõpetit. vel cõplexionem fortem idest hominem fortem in virtute.

¶ Et scias ꝙ flõmia ⁊ sumere in potu aquam frigidaz quandoqꝫ excusant ab infrigidatione alia. Et partitio quidẽ in ea est melior si non fuerit qꝺ necessariuz faciat festinationem. Nã fortasse erit in ea que est infra appropinquationem syncopis vltimatio.

¶ Secunda rõ. flõmia hec ⁊ potus aque fride excusant ab alia cura: ꝗ est fiẽda: q̃si inuat ꝙ aque fride exhibitio ⁊ alia infrigidatio stãte repletione sup̱flua non est secura. (Et partitio.) Quia fecerat nos securos ĩ flõmia dic̃ ꝙ ꝯuenĩetiꝰ ẽ in plures ꝑtes partiri istã flõmiã: qꝛ est ṽtuti securior ⁊ põt sufficẽ ad curã. (Si nõ fuerit.) Istud põt eẽ sup̱flua repletio suffocatiua cui nõ succurrat̃ ꝑ flõmiã pluribꝰ vicibꝰ factã: sed ꝑ copiosaz flõmiã ducẽtez vsqꝫ ad syncopim. Et in hoc Aui. põt includere vnã rõnẽ qua ꝓbat ꝙ opꝫ aliq̃n vsqꝫ ad syncopim flõmare vt arguat sic. Repletio suffocatiua põt aliq̃n esse in synocha in q̃ nõ excusamur a timore mortꝭ nisi copiosa flõmia: ergo talis flobothomia est fienda.

¶ Et fortasse sequetur flõmiam vltimaz statim fluxus ventris cholericus: ⁊ sudor quez opꝫ omni hora abstergere donec continuet̃: fortasse enim sanabit̃ cum eo. Et succurratur ei qꝺ accidit de debilitate ⁊ syncopi cum cibo subtili ⁊ quiete.

¶ Hec est tertia rõ vel 4a rõ. eũatio est fiẽda per quam nã̃ cõfortata expellit mãs malas ⁊ residuũ per loca sua vñ sanat̃ ĩfirmuz: sed facta flobothomia vsqꝫ ad syncopim hoc fit: ergo oportet auctoribus dictis Gal. ⁊ Auicen. credere in his euacuationibus.
¶ (Et succurrat̃.) Hic remouet ĩstãtiã q̃ põt fieri. Diceret. n. qs syncopis ẽ accñs prauũ ad qꝺ nõ ꝺbemꝰ ꝺducẽ. Rñdet ꝙ talis syncopis ẽ leuis ⁊ remouet̃ cibo subtili ⁊ qete. Per cibũ subtilẽ ĩtellige cibũ cite penetratiõis ⁊ digõnis cuiꝰ virtꝰ sit ẜm gradũ q tibi vi: qꝛ vel vinũ vel iulep vel succus granatoꝝ vel aqua carnium.

¶ Et opꝫ vt p̃mittat̃ lenificatio nãe cũ illis que sciunt̃ de illis que sũt sic̃ duoꝝ granatoꝝ aq̃. s. dulcis ⁊ muzi vsqꝫ ad terminũ ⁊ syracost ⁊ tamaridi ⁊ collyria leuia de qbꝰ diximꝰ. Et q̃nqꝫ est necessariũ apud digõnem euacuare cũ eis que sunt sicut mirabol. ⁊ fumiterre ⁊ cassiafistu. ⁊ his similia de illis que sciuisti.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ mãe corrupte que associant̃ feb. sanguĩee q̃doqꝫ sunt circa ꝑtes stõchi ⁊ ĩtestinoꝝ ⁊ circa meseraicas: ⁊ tũc añ flobothomiã lenifica nãm cũ illis que dic̃ ne mã retrahat̃ ad venas: ⁊ possibile ẽ ꝙ collyria ⁊ clysteria sufficiãt. Aliq̃n sunt in venis: ⁊ tũc cũ sint digeste p̃nt eũari: ⁊ h̃ fit post flõmiã lꝫ possit accidẽ añ flõmiã ꝺbere fieri. (Vsqꝫ ad terminũ.) s. saporis muzi: qꝛ nõ sit muzum trãsiẽs in dulce. vel vsqꝫ ad terminũ. s. q̃ntitatis debite: qꝛ det̃ bona ⁊ conueniens dosis vt vncie. iiij. vel. vj. vel vsqꝫ ad tẽpus determinatum: qꝛ non dꝫ differri multum ista mundificatio.

¶ Qꝫ si dispositio non tolerat flobothomiam in manu flobothometur vena que est in cornu frontis aut ponantur ventose. Si autem non preparatur aliquid eorum: ⁊ hoc ꝓpter accidens qꝺ ꝓhibet: tunc fac solutionem ventris ẜm modum qui est in causonide.

¶ Hoc põt eẽ q̱a nõ põt ĩueniri in brachio vel ĩfirmus nõ vult: vel q̱a videt̃ tibi ꝙ virtꝰ nõ sit sufficiẽs ad flõmiaz. Utrum autẽ non premissa flõmia de brachio si indigeret posset fieri flõmia de frõte disputauimus in cap̃. de freness. 3. canone. Si autez non preparatur aliquid eoruz: qꝛ nulla flobothomia potest fieri propter accidens ⁊c̃. ⁊ ꝓpter etatem vel virtutem: vel qꝛ infirmus nõ vult: tũc est ⁊c̃. i. leniatur vẽter ẜm modũ q̱a cum tamarindis ⁊c̃.

¶ Et regimen sit cum his que apiunt ⁊ incidunt ⁊ sedant ebullitionem.

¶ Aperiũt. s. poros vt cũ debitis fricatõibꝰ vel cũ syrupis apitiuis facta flõmia vt syrupo acetoso simplici vel cuz endiuia vel capil. vene. vel si expedit cum radice feniculi vel petrosillini.

¶ Et si acciderit ex flõmia syncopis: ciba eum pane aq̃ agreste. Qꝫ si accidat fluxꝰ sang. nariũ ꝑ se nõ abscindatur nisi cũ appropinquauerit syncopis.

Dubm 2m

¶ Pꝫ. Sꝫ dubitat̃ q̃re ꝓhibet syncopim in fluxu sang. a nã nõ ꝓhibet illam in flobothomia. ⁋ Dicendum ꝙ in fluxu sanguinis a natura non fit syncopis nisi valde superfluente euacuatione cum nã eligendo euacuet: sed cum minori euacuatione fit ex arte.

¶ Sanguis ṽo ingrossatio fiat cum eis que sunt sicut rob iuiubaꝝ ⁊ est vt decoquant̃. c. iuiube cũ lib. v. aq̃ donec remaneat tertia ⁊ inspissetur cum zuccharo et

quanto plus minoratur zuccharuz tanto est melius. Et lentes iterum pprie preparate cuz aceto forti sunt hui9 generis. Et caue ne des in potu rob iuiubarum aut corpus lentium materia existente grossa.

C Hic ponit curam per sanguinis ingrossationez: si est valde subtilis: z subtiliationē etiā inuit debere fieri si est grossus.

C Eius vero infrigidatio fit cū eis que sunt sicut aq̄ lentium ifrigidata z aqua lactuce infridata: z sumere in potu aquā fridaz: si non fuerit qd̄ phibeat: z fortasse sumit in potu donec tremere faciat z satiet: z forsitan enī sanat eū. Et qñqz permutat febris ad flegmaticā z curat cū trociscis de rosis z his silib9. Et hec qdez cura est quorūdā antiquorum: z sequuti sunt eaz qdam modernorum. Dare aūt in potu aquaz ordei est curatio conferens ei: sed cū lenitate nature. Et melior horarum ad hoc est hora vehemētis ebullitionis z angustie z inflāmationis z frequētie pulsus cordis.

C Ponit curā p infridationē z ponit cañ. in h̄. qd̄ dicit p̄ est notuz ex caplo de cura putridarum in gñali. (Et curat.) s. febris sanguinea intētiōe que est infridatio cū trociscis de rosis z h̄ in ꝯclinatiōe: z factis eūonib9 vt supra ca. de cura putridarum in gñali. (Quorūdā antiquorum.) s. Rasis. 17. ꝯtinē. ca. 4. posteriores vero ignoro. (Sz cū lenitate nāe.) Qz siccitas ei9 phibet aquā ordei: z h̄ ꝯclaratuz est supra cap. de aq̄ ordei. Aliter sine lenitate nāe. i. si vēter nō est lenis: qz leuē vētris siccitatē aq̄ ordei lauādo z abstergēdo leuitare pōt: z sic ꝓcedit stante ventre sicco. (Melior zc.) Ad hoc. i. ad aquā ordei que sit subtilis frida: vel ad hoc. i. potū frigide aque.

C Et scias q̄ esse contentus ifrigidatione z dimittere flōmiam z ventris solutionem addit in oppilatione z coartatione: quare additur putredo z caliditas in reliqua dispositione.

C Hic cañ. sumit a Gal. 9. terapē. ca. 15. in reliqua dispōne. i. posterius: vel. i. acquiritur alia dispositio putredinalis a priori.

C Mundificatio enim fiat cū eis que sunt sicut soluentia cholerā s̄m respōsionez necessitatis virtutis z debilitatis cum digerētibus humorem crudum: qm̄ fortasse ipsa est cā in putrefactione sanguinis.

C Hic ponit curā per mūdificationē: z qz in synocha humor imūdans sanguinem est cholera vtplurimū in quā vnctuosuz sanguinis apte trāsit ideo p̄cipit cholerā educi: z qz pōt fieri imundus p flegma precipit digeri illd̄. Et sufficit qñqz hoc qz sanguis crudus pōt in bonum redigi per digestionē: z ideo non dixit eūatio. Et sic dixit euacuet cholera z humor crudus digerat. intellexit etiaz q̄ mūdet a quacunqz mā que eum facit īmundum.

C Et in fine ei9 da ei in potu que sunt sicut trocisci de cāphora z trocisci de spodio. Isti etiā trosci sunt boni. ℞. spodij. ʒ. iij. seminis portulace. ʒ. v. seminis cucumeris. ʒ. iiij. seminis cucurbite. ʒ. vj. gūmi z dragaganti z amili: omnium ana. ʒ. iij. succi liquiritie pondus. ʒ. vij. fiant ex eis trocisci. Descriptio alia z pprie apud debilitatē epatis. ℞. rosarum. ʒ. iij. succi berberis. ʒ. ij. seminis cucumeris z melonis z citrulli z portulace z spodij: oīuz ana pōdus. ʒ. j. gūmi z dragagāti z amili oīum ana. ʒ. ß. rauedsceni z croci z camphore: omniū ana pondus quarte. ʒ. j. fiant trocisci.

C Ponit curā in declinatiōe: z hoc p remouētia residuū caloris: z ꝯfortātia mēbra resoluta z debilitata: z sunt trocisci noti.

C Cibi vero sint illi q fiūt ex iuiubis z illi q fiūt ex lentibus cū aceto z granatis z sumach. Et si sit aliqd̄ horum cōstrictio cuius timeatur frangatur cuz syracost z cū prunis z cuz eo qd̄ fit de cucurbita z cum herba acetosa. Et eius fructus sint pira de sceni z granata z mala de sceni. Et eius olera sint cucumeres z cucurbite z alkebethed z endiuia z olus benedictū z acetosa z coriandruz z que sunt eis similia. Et si accidat dolor capitis: aut pulsus cordis: aut vigilie: aut pfunditas somni: aut fluxus sanguinis nariū supfluus destruens virtutem z alia de accidentibus suis: cura cū eis que docuimus te in loco suo.

C Olus benedictum. i. portulaca: alia sunt nota. C Dubitat vtrum in synocha sit fienda flōmia vsqz ad syncopim. ¶ Et videt q̄ nō p Rasim. 17. ꝯtinen. hoc cap. s. 4. vbi dicit. Dico magne sagacitatis est nō subtrahere sanguinē subito vsqz ad syncopiz: sed scdario trahēdo pma vice medietatē: z alia vice aliā medietatē. Idē pbat p Auer. 7. collz. ca. 8. vbi ꝯ. G. iuehit. 5. rōnib9. ¶ Pria flōmia vsqz ad syncopim nō est artificialis eūatio. g̃ nō est fienda. añs pbat: quia ars imitat nām: z nūqz s̄m nāz fit crisis laudabilis p eūonem sanguis ducētē ad syncopim: imo h̄ fit in malis crisib9 in qb9 expulsiua plus expellit q̄z sit ꝯueniēs. ¶ Scda rō. intētio eūonis est eūo supflui z ꝯseruatio q̄ntitatis nālis: sed eūatio ad syncopim diminuit de nāli q̄ntitate: ergo nō est fiēda. ¶ Tertia rō. eūatio ad syncopim iuuat quia ifrigidat: sed quia est medicina accidētalis: qz per accñs iuuat z est periculosa: ergo nō est fienda. ¶ Quarta rō: melius est vt remaneat aliq̄tulū caloris extranei q̄z q̄ aliq̄tuluz caloris nālis minuat: ergo flōmia nō debet fieri vsqz ad syncopiz. ¶ Quinta rō: in corpore hñte febrem synochā est alicuius humoris p̄paratio ad putredinē: ergo flōmia ad syncopim nō est fiēda. pbatur ꝯsequentia: qa per talem flōmiam diminuto calore naturali z debilitata vtute humores corrūpuntur: z nō erit qui faciat corruptionē huius. ¶ In ꝯriuum est Gal. 9. tera. cap. 4. ¶ Multi cōcordare voluerunt Auer. z Gal. ¶ Quidam dicūt q̄ Auer. phibet flōmiā vsqz ad syncopim irrecupabilez: sed. A. recupabilē. hic est sermo rudis. ¶ Alij dicūt Auer. p̄cipit flōmiā nō fieri vsqz ad syncopim iclusiue: sed. G. p̄cipit exclusiue. Iste s̄mo est rudis. ¶ Qui vellet ꝯcordare hos viros sumat dicta. A. cū dixit. ptitio qdem in ea est melior. Et dicat q̄ exñte synocha vel nō est neciuz facē flobothomiā festināte: z tūc partiri flōmiā est melius. vel est neciuz facere festinationē: z tūc vsqz ad syncopim fiat alijs ꝯsentientib9. Duos eni vidit Gal. flōmatos ad syncopim mortuos: ex hoc non ꝯsideratis in flōmia que oportebat vt appet. 9. tera. cap. 10. Et nos iā scripsimus plixe de hoc. Et dicamus breuiter q̄ Aui. voluit cōcordari cū. G. in hoc. sed tamē ipse credidit q̄ meliores medici p̄cedentes in arte medicine fuerint Azaraui9 z Auēzoar: z isti duo viri sunt contra Auer. in hoc: z pprie Auenzoar. Amplius ꝯuenientius est maius periculū euitare minori piculo: sed cum flōmia vsqz ad syncopim maius piculū euitamus. s. mortē paruo periculo facto. s. syncopi a qua hō resurget aspsione aque fride super faciem z cibo subtili. Periculū aūt qd̄ euitat est mors p viaz suffocationis qñqz: z qñqz mors que aduenit in crisib9 malis. Nā p flobothomiā ad syncopim quādoqz in synocha sine putredine tollit febris. Et si facis flōmiā intra illā remanet febris que pōt fieri putrida in qua opz expectare digōnē z motus creticos quos possibile est eē ad mortē. Amplius in alterādo est timor nō mior q̄z in euacuādo: vt itelligit ab Auer. 7. collz. cap. 26. sed vltimaz alterationem vt infrigidationē vltimā mouentez ad ꝯriū ꝯcedit Auer. ibidem vt aquā infrigidantē z permutantē ad infrigidationē flegmatice: ergo vltimam euacuationem cōcedere potest. ¶ Ad Rasim dicēdum q̄ nō negat illam flōmiaz sed dicit q̄ sagacitatis est scire vbi nō opz illam facere z vbi opz. ¶ Ad primam rōnez Auer. dicēdum q̄ ars imitat naturā aliquādo: z aliquando supplet defectum eius sicut apparet in amputatione frusti carnis: z vbi nō pōt sicut Auer. in seipso exptus est. 7. collz. cap. 31. Cum fact9 fuit podagricus. ¶ Ad 2am rōnem dōm in euacuatione ꝯseruatur q̄ntitas naturalis quātum possibile est. Aliquādo enī Auer. cōcedit dari colloquintidā cū qua impossibile est q̄ saluatio ista fiat. s. spirituum qui sunt in nobis. ¶ Ad 3am dōm q̄ Auer. non negat iuuamēta accñtalia vt iuuamētū scamonee in tertiana. 7. collz cap. 11. z iuuamētū balnei frigide aque in hoie carnoso. 6. colliget cap. 6. ¶ Ad 4am dōm q̄ ppō est falsa: qz defectus aliquis nālis caloris statim tolli pōt vino albo vel alio leuāte a syncopi: sed residuū febris cogit qñqz expectare crises. ¶ Ad 5am dicit. G. q̄ illi humores pellunt alleuiata vtute vomitu vel sudore vel aliter. ¶ Iste sunt due rōnes noue quas fecisti ꝯ istā opionē qñ disputauisti eā. Primo nullus scribit mortuus q̄uis sit facta flōmia z nō vsqz ad syncopim: z aliq scribunt mortui ex ea facta vsqz ad syncopim: dico in sanguiea febre. g̃ zc. Scdo oīa picula apatis z suffocatiōis pñt euitari per flōmiā iteratam sine syncopi. ergo zc.

C Dubitat an in synocha cū putrediē fiat quādoqz flōmia vsqz ad syncopim. ¶ Dōm q̄ minus flobothomamus in putrida. i. minorem quantitatē trahimus: vt sumit. 11. terap. 5. cap. z hoc qz virt9 in eo est ꝯbilior z sanguis nō sic est aptus eūoni: z qz non pōt feb. cessare p hāc flōmiaz: qz putredo nō pōt subito cessare sic in synocha sine putrediē pōt subito fieri eq̄tio quātitatis sanguis z cessatio

Dub^m 1^m

Dub^m 4^m

fatio febris: quare ꝯseruamus virtutē ad reliquas crises in synocha cū putredīe: quāuis tñ remissior sit flōmia in synocha putredinali: pōt tamē duci ad syncopim: quia minori flobothomia syncopizat habēs synochā putredinalē ꝙ̄ hñs non putredinalem.

¶ De febre flegmatica. Cap.47^m.

Sciuisti ꝙ febris putredinis flegmatis qñq3 est paroxismalis: ⁊ qñq3 est iseparabilis id est ꝯtinua: ⁊ sciuisti cām in hoc. Et sunt ei hore sicut reliquis febribus: ⁊ minor horarum sui principiȷ̄ ꝯm plurimum est.xviij.dierum: ⁊ eius eradicatio in pluribus est infra.lxiiij.dies.

¶ Post sermonē febriū cholicaꝝ ⁊ sanguineaꝝ seqtur ꝯmo in feb. flegmaticis. Prīo in gñali. Scđo in spāli.ibi (In illa.) Tertio ponit curā.ibi (Cura.) Pria in qnque. Prīo ponit gñalē diuisionez febriū flegmaticaꝝ q̄ est ꝙ flegmatica febris vel ē paroxismalis vł ꝯtinua: ⁊ hui⁹ cā est scita supra cap. de causis putredis. Scđo notificat eā ꝙ̄tuz ad tēpora: ⁊ vult ꝙ ꝑncipium eius vniuersale durat vtplurimū.18.diebus ⁊ recedit intra.64.al's.54.dies.

Dub^m p^m ¶ Dubitaẜ quia ꝑn^m durat.18.diebus: ergo maius tp̄s flegmatice est ꝑn^m: si enim residuū diuidatur ꝯm partes tres ꝯm tria tempora post principiuz quelibet pars erit minor: cuius ꝯtrium Aui. statim ponit cū dicit ꝙ longior pars est augmētū. ⁋ Dōz ꝙ ꝑncipiū de quo hic est sermo in flegmatica est lōguz: qꝛ humor frigidus ⁊ viscosus tardat accēsionē ⁊ apitionē maturatiōis. Sed ꝙ hec lōgitudo sit.18.dieꝝ: hoc nō pōt ꝓbari: statur enī exꝑimēto ⁊ testificationi auctoꝝ sine dubio: ergo in febrib⁹ flegmaticis tā cōtinuis ꝙ̄ interpositis diu stat cruditas in vrina: anteꝙ̄ appeat vestigiuz digōnis: ⁊ ideo ꝑn^m est longum. ⁋ Ad cōtrarium dōm primo ꝙ ꝑ principium intelligimus nō ꝓprie principium distictū cōtra totū augmētū: sed ꝙ concludit augmēti ꝑtē.s. vsꝙ̄ ad aperitionē manifestoꝝ signoꝝ digōnis que si incipiāt apparere ad.18.dies aut.20. erit terminus circa.40.vel.44.ꝯm gñales sermones Gal' in com. afor.71.4 parti. Quibus in.7.terminaẜ ⁊c̄. Thadeo tñ visum est ꝙ lr̄a debeat dicē. Eradicatio est intra.60.dies qꝛ fe. flegmatica ē chronica: quaꝝ chronicaꝝ terminus est vltra.44.dies.s. extēdēs se ad.60. Et qꝛ forsan est ꝯmo verus in flegmatica iterpolata: sed in cōtinua pōt termīari in.44.⁊ minus: ⁊ cū ꝯsideras oēs hi sermones sunt arbitrariȷ̄. ⁋ Scđo mō pōt dici ꝙ hic intelligit ꝑncipiū vl'e: sed in sequēti passu ītelligit aug^m particulare. ⁋ Ad rōnē apparet sol'o ex dictis. Uel dōm ꝙ rō non concludit tenēdo lr̄am que dicit.64. qꝛ si ꝑncipium occupet.18.dies augmētū pōt occupare.22.⁊ reliquū tp̄s diuiditur in statum ⁊ declinationem assiḡnādo statui.ꝟo.g.4.dies ⁊ declinationi.16.⁊ in sūma sunt.60. Uel aliter diuidendo vt tibi apparet: ita ꝙ cadat in.64.

¶ Et saluior eaꝝ est illa que est mūdoꝝ tēporū ⁊ ꝑcipue illa que est multi sudoris: significat enī subtilitatē materiei ⁊ paucitatē eius ⁊ raritatem corporis.

¶ Hic tertio oñdit ꝙ flegmatica illa sit salua que est mūdoꝝ temporum.i.que hʒ tēpora magis mūda. Lū.n. flegmatica febris nūꝙ̄ perfecte recedit: iō in hora sua quietis semꝑ hʒ aliquaz putredis effumationē: sicut fit in icēsione viridis ligni: tūc que est mūdior est saluior: qꝛ est sigñans flegma minus crudū ⁊ minus viscosum. Qđ āt mult⁹ sudor significet subtilitatē mãe ⁊ raritatē est notū.

Dub^m 2^m ¶ Sed non videẜ ꝙ significet mām paucam imo sudor mult⁹ multam significat mām. ⁋ Dōm ꝙ mundificatio huius feb. significat mām paucam: sudor multus multam significat mām.i. que paucificatur. Uel dicenduz ꝙ significat paucā respectu multe que virtutē aggrauando ꝓhibet sudorem. ¶ Lōsiderandum ꝙ Thadeus dixit mundoꝝ tempoꝝ.i. distinctorum: ⁊ nō confusoꝝ adinuicē: et hoc est laudatum quia significat materiam vniformem.

¶ Longior ergo partium hui⁹ egritudis est augmentum: ꝙ̄uis eius declinatio iteruz sit longior declinatione tertiane vtplurimum.

¶ Infert ex eo ꝙ intelligit huius febris esse mām grossam viscosam crudam tardam in accensione: ergo sequiẜ ꝙ augmentū paroxismi est pars longior ⁊ declinatio est multum lōgior declinatiōe tertiane: ⁊ est notum. Et nos iam ꝓlongauimus sermonē de hoc supra ca. de rebus quibus differunt quedam febriū putridaꝝ ⁊c̄. Utplurimum.i. in pluribus. Potest enim quedam tertiana eē lōgioris declinationis quadam flegmatica.

Dub^m 4

¶ Et flegma quidē putriduz quādoq3 est vitreum et quandoq3 est acetosum ⁊ qñq3 est dulce ⁊ quandoq3 est salsuz ⁊ tu iā sciuisti qual'r ex salso fit causon.

¶ Hic quarto ostēdit modos flegmatis a quibus fit hec febris.

Dubiū 3^m ¶ Dubitaẜ. qꝛ ꝓter hec est flegma crudum flegma mucilaginosum flegma īsipidū flegma aquosuz flegma pōticū ⁊ gipseū. ⁋ Dicēduz gipseum non facit febrem. crudum ꝟo ⁊ mucilaginosum possunt intelligi per flegma vitreum. sed insipidum ⁊ aquosum comprehenduntur per flegma dulce. ponticum ꝟo per acetosum. ⁊ tu redeas in hoc ad scientiam principiorum.

¶ Et plurimū qdē accidit febris flegmatica humidis ⁊ quietis ⁊ senib⁹ ⁊ infantib⁹ ⁊ patiētibus nauseatiuā satietatez ⁊ exercitātib⁹ ⁊ balneātibus se super repletionē ⁊ habētibus eructuationem acetosam ⁊ habentibus repletionē ⁊ patientibus descensuz humoris: ⁊ fit catarrus ad stomachum qui putrefit in eo.

¶ Hic quinto ostendit corpora apta ad hanc febrem: ⁊ sunt in ꝙ̄bus flegma multiplicatur. vnde Gal' in terapentica ad Glauconem libro primo distin.4.cap̄. primo. Non vidi adolescentē cholericum ⁊c̄. captum a flegmatica febre.

¶ Et paꝝ quidē euacuaẜ a lesione in ore stomachi.

¶ Potest fieri pars sexta. causa dicta est: qꝛ stomachus flegmatis minera est: ⁊ idez flegmatica nocēt stomacho: sicut tertiana felli ⁊ epati: ⁊ quartana spleni: vt Rasis.17.continē.cap̄.

¶ Et scias ꝙ cum omni febre cum qua est frigus constringitur pulsus ⁊ minoratur.

¶ Uult ergo ex hoc cañ. ꝙ si in febre flegmatica sit frigus pulsus est strictus quantum ad vnam dimēsionem ⁊ paruus quantū ad omnem sequendo vocabula Gal' in lib. de differentiȷ̄s pulsuū. Al'r tamen potest exponi. Et tu considera.

¶ De signis flegmatice periodice ⁊ est illa que nominatur antinatos. Cap.48^m.

Tertiana illa qdem in qua causa est flegma vitreū aut acetosuz: frigus multiplicaẜ valde: ⁊ rigor in vitreo est vehemētior: ⁊ frigus nō icipit in ea subito: imo paulatim in extremitatibus: deinde perueniunt ad hoc vt fiāt sicut nix qui nō calefiunt nisi cū difficultate neq3 calefiunt subito neq3 ꝯm gradationem cōtinuam imo paulatim cum reditu frigoris: ⁊ fortasse cōmisceẜ frigori ei⁹ in ꝑncipio rigor. Fit ḡ frigus ꝑꝑ illud qđ nō putruit: ⁊ horripilatio ꝓpter illud qđ iam cōputruit. Et maius frigus eius ⁊ ipsius rigor sunt in periodis status.

¶ Hic specialiter exequiẜ pro flegmaticis: ⁊ prius dē illis que cōmuniter eueniūt. Scđo de febrib⁹ que reducunẜ ad flegmaticas. ib (Et sunt.) Pria in duas. Prīo de flegmatica interpolata loquitur. Scđo de ꝯtinua. ibi (Et sūt.) ⁋ Qđ aūt habet dicere de his febribus est signa illaꝝ. Prīo ergo ponit signa flegmatice iterpolate ꝯm diuersitatē materieꝝ. Scđo ponit signa flegmatice cōia siue que sunt signa absolute. ibi (Et plurimū qdē.) ⁋ Prima in tres. Primo ponit signa febris facte a flegmate vitreo ⁊ acetoso. Secundo ponit signa facta a flegmate salso. ibi (Illam ꝟo.) Tertio a flegmate dulci. ibi (Illā aūt.) ⁋ Prima in duas. Prīo ponit dicta signa. Secūdo ponit quedam signa cōia flegmatice. ibi (Et hec.)

¶ Causa primi dicti est nota: qꝛ flegma acetosuz ⁊ vitreū sunt humores fridi valde. (Et rigor.) i. frigus in vitreo ē vehementior ꝙ̄ in aliȷ̄s.s. flegmaticis: vñ Ras.18.ꝯtinē.1.ca. in flegmate vitreo fit frigus forte: nam ip̄m est frigidius. Questio autē de frīditate flegmatis vitrei ⁊ acetosi determīata est in libro ꝑncipioꝝ. dub.41. ca. de humorib⁹. Frigus nō īcipit subito in ea.i. febre ex flegmate vitreo vel acetoso. (Lū reditu frigoris.) Quia postꝙ̄ icepit apparere calor: ⁊ creditur ꝓcedere ad augmētū iteꝝ reuertiẜ frigus: ⁊ hoc ꝑꝑ diuersitatē partiū mãe motaꝝ ad putredinē. Et fortasse miscẹẜ frigori rigor.i. horripilatio: vt apparet ex sequēti ꝯmone. (Et maius ⁊c̄.) Rō qꝛ tūc materia est magis subtiliata: ⁊ iō fortius moueẜ: ⁊ hec est cā maioris typi: vt.5. de accñti ⁊ morbo.c.5. ⁊ supra: ⁊ appet q̄re dixit frigus ⁊ rigor. Frigus enī vel sequiẜ q̄litatē mãe: ⁊ hoc nō opꝫ ꝙ sit maius in statu cuz mā sit magis calefacta digōne ⁊ putredine. vel sequiẜ motū caloris ad intra: ⁊ hoc fit magis in statu: qꝛ materia magis subito moueẜ: ⁊ ideo magis subito inducit malū sensum: vnde magis calor intus moueẜ: ⁊ de h̄ frigore loquiẜ. Rigor ꝟo sumitur vel pro cōcussione vel pro horripilatione: ⁊ vterꝙ̄ magis fit in statu: qꝛ ad subitū motū pōt seq maior concussio vel aliqua cōcussio si prius nulla fuit sed fuit frigus parū: ⁊ pōt ex acuitate putredinis sequi aliqua horripilatio vel maior horripilatio. In vanū aūt laborat Dynus cuz querit an febris

quotidianã icipiat cũ horripilatione: ⁊ an icipiat cũ rigore. Ista enĩ vocabula sunt valde equoca: vt declarauimus sup̃ in suo caplo. Intellige ergo nãm typi quã mã fecit: ⁊ voca illũ rigorez vel frigus vel horripilationẽ: ⁊ hoc appet qr Auic. statim dixit ꝙ rigor in vitreo est vehemẽtior: ⁊ statim ponet ꝙ febris flegmatica nõ facit rigorẽ. Iste igitur questiones ⁊ contradictiones sunt vocuz si itellexisti ea que scripsimus supra in caplo de his typis.

¶ Et hec qdẽ febris nõ est ex mã que faciat punctionẽ: ita vt sit causa rigoris in via expulsionis: putredo nãqz eiꝰ ẽ putredo rei leuis. Et icipit cũ grauitate ⁊ pfunditate somni. Et multotiẽs icipit i paroxismis p̃mis sine frigore: ⁊ neqz est rigor imo postponitur vsqz ad tp̃s: ⁊ fortasse erit frigus ⁊ nõ erit rigor. Et multotiẽs incipit cũ syncopi ⁊ nõ fit syncopis. Et in hac quidem egritudine multiplicat̃ syncopis pp debilitatem oris stomachi ⁊ casum appetitus ⁊ priuationez alistimbre que est fundamẽtũ mãe nutrimẽti ⁊ virtutis.

¶ Hic ponit multa signa flegmatice siue sit de flegmate vitreo vel crudo vel mucilagioso vel nãli: fmo hic multũ applicat̃: ⁊ qd̃ p̃ dic̃ pz: qr cãm ponit. (Uel grauitate.) s. mẽbroꝝ ⁊c̃. (Profunditate ⁊c̃.) i. somno graui pfundo pp mltos vapores fridos ⁊ hũidos ⁊ caput petẽtes. (Mltotiẽs icipit.) Qr paroxismoꝝ p̃moꝝ mã qñqꝫ est dulcior ⁊ leuiter mota: ⁊ iõ nõ erit frigꝰ neqꝫ rigor. i. neqꝫ ɔcussiuus motꝰ. (Postponit̃ vsqꝫ ad tp̃s.) Qr i paroxismis posterioribꝰ vt augmẽti vel statꝰ poterit eẽ frigus ⁊ rigor. (Et fortasse erit frigus ⁊ nõ rigor.) Hoc põt itelligi de p̃mis paroxismis in qbꝰ posĩe est ꝙ sit frigꝰ puꝝ: ⁊ nõ motꝰ ɔcussiuus quẽ vocat rigorẽ: ⁊ h̃ qr materia tarde fert̃. Põt ẽt intelligi de postremis vt velit dicere ꝙ aliquãdo p̃mi paroxismi nõ sunt cũ frigore neqꝫ ẽt cũ ɔcussiõe: ⁊ posterius fiũt paroxismi cũ frigore: lꝫ nõ fiãt cuz ɔcussione: ẽt ista euenire possunt vt pz. (Et multotiẽs icipit cũ syncopi ⁊ nõ fit.) s. syncopis. i. nõ cõpletur syncopis vel nõ fit syncopis in oĩbꝰ: sed in multis fit. Cã aũt quare in hac febre fit multotiens syncopis est nõ.

¶ Illam vo que est ex flegmate salso sequitur horripilatio ⁊ non fit vehemens frigus eius.

¶ Patet.

¶ Illam autem que est ex flegmate dulci raro antecedit in principio vsqz ad plurimos paroxismos horripilatio neqz frigus neqz rigor.

¶ Cause est quã statim ponet: qr putredo icipit a pte dulciori.

¶ Et plurimi quidem periodi febris flegmatice incipiunt cũ syncopi. Et iam apparet in ea in principijs ⁊ calor vehemẽtior: ⁊ in postremis minoratur illud. Et est simile vt sit causa in hoc: quoniam putredo antecedit p̃us ad magis dulce ⁊ magis salsuz ⁊ magis subtile: deinde ad grossius ⁊ frigidius.

¶ Hic ponit signa flegmatice absolute siue cõia signa: ⁊ habz ptes 12. fm. 12. ordĩes siue sũmas signoꝝ q̃s ponit. Primũ signũ est syncopis: ⁊ pz. (Et iã appet.) Scdm est sumptum a mõ caloris: ⁊ hz ptes. 5. sicut. 5. modi signoꝝ sũt a calore. Hec ḡ pars secũda est aggregatio signoꝝ a modo caloris. Et primuz signũ ex his est hoc ꝙ in primis paroxismis est calor vehemẽtior: ⁊ in postremis est calor minor: ⁊ dat cãm in hoc verisimilẽ. ¶ Cõsiderãdũ primo ꝙ lꝫ sermo posset referri ad calorẽ in vno paroxismo: sigs subtilr̃ ɔsiderat: tñ aptiꝰ refert̃ ad calorẽ p̃moꝝ paroxismoꝝ cõparatũ ad calorẽ posterioꝝ paroxismoꝝ. Quot ãt sint isti paroxismi p̃mi i qbꝰ calor est vehemẽtior: ⁊ q̃t sint postremi i qbꝰ calor est mĩor nõ ẽ ɔtermiatũ: nec põt termiari: qr ẽ fz q̃ntitatẽ mãei dulcioris ⁊ subtilioris ⁊ q̃ntitatẽ grossioris ⁊ fridioris q̃ q̃ntitates diuerse sunt in diuersis. ¶ Cõsiderãdũ 2° ꝙ fmo iste verus ẽ i paroxismis hñtibꝰ p cã añcedẽti vnũ cumulũ mãe sufficiẽtis ad plures paroxismos. nã tũc de illo cumulo ps mobilior citiꝰ mouebit̃. s. dulcior salsior ⁊ subtilior: ⁊ iõ p̃mi paroxismi erũt maioris caloris. posteriꝰ aũt mouebit̃ pars grossior ⁊ ad motũ pigrior: vñ fiẽt paroxismi mĩoris caloris: sed cuz paroxismi nõ fiẽt ex mã huius cumuli sed de ea que de nouo ex toto gñatur: talis erit calor huiꝰ paroxismi qualẽ ɔtigit gñari mãm q̃ prius nõ erat nec sub forma cause añtis nec cõiũcte. dico sub forma cause humoralis: qr bñ erat cã antecedens cõplexionalis.

Dub[m] p[m] ¶ Dubitat̃. qr hic fmo vꝫ ɔdicẽ dicto sup̃ i ca. ꝺ tertiana. vbi fuit dictũ cũ snĩa Cõmẽtatoris p̃mi epidimiaꝝ ꝙ in febribꝰ de mã frida paroxismi statꝰ fiũt de mã subtiliori: ⁊ magis mota ex h̃: vñ rigores paroxismoꝝ in statu q̃rtane erũt fortiores: eꝫ in tertiana. ⁊ hic dic̃ Aui. ꝙ flegma faciens posteriores paroxismos est flegma grossius. Hec istãtia ẽ quã ego añ aliũ moui fecit mihi aliqꝫ molestiaz: ⁊ iõ multĩ meis solonibꝰ obmissis p̃ do vnam: ⁊ est ꝙ mã grossior mota in paroxismis posterioribꝰ est grossior grossitie quã hz a se cõparata sue pti dulci p̃us mote: ⁊ cũ h̃ est subtilior p digõnẽ: qr digestior ẽ q̃ꝫ sit illa subtilis ps in p̃mis paroxismis mota: ⁊ eꝫ mã subtilior q̃ fecit p̃mos paroxismos lꝫ sit subtilior in suba: est tñ cuz illa subtilitate crudior: ⁊ sequit̃ ex h̃ ꝙ illa subtilior crudior pigrius mouet̃ ⁊ illa grossior digestior in paroxismis statꝰ fortiꝰ ⁊ velocius mouet̃. Et tu ɔsidera h̃ ex p̃ncipijs datis in q̃one de tẽporibꝰ morbi. ¶ Aliter põt dici ꝙ isti paroxismi taz de mã dulciori q̃ꝫ grossiori cões sũt in tp̃e p̃ncipij aut circa. ¶ Et põt tertio dici ꝙ sermo Cõmentatoris epidimiaꝝ ⁊ Aui. supra verificat̃ in mã vna: ⁊ non qñ materie sunt diuerse de quibus hic sermo verus est.

¶ Et tactus caliditatis eius in p̃mis est debilis ⁊ vaporosus: deide cũ plongatur positio manus sup mẽbrum sentit manus acuitatem ⁊ mordicationem.

¶ Hoc est secunduz signum a modo caloris: cuius causa est vaporis grossitics: vnde non statim penetrat.

¶ Uerũtñ nõ est similis neqz equalis in oĩbꝰ sup que cadit manus: imo est diuersa qñ inuenit in loco vno asperitatẽ: ⁊ in loco alio lenitatẽ: ⁊ ẽt est quasi caliditas colet̃ post rẽ cribellatam: qñ flegma viscosuz est quare diuersificatur eius passio a caliditate: sicut accidit in reliqs viscosis cũ ebulliunt: ipsa eniz disrumpunt̃ in qbusdã locis ⁊ nõ disrũpunt̃ in locis alijs.

¶ Hoc est tertiũ signuz a modo caloris: ⁊ est sermo Gal'. z. de dif. febrinm. 10. cap. (Asperitatem.) i. calorem asperum vt in loco vbi representatur. ꝧ. g. in foramine cribri. (Lenitatem.) i. calorem leuem conuenientem vt in loco alio. ꝧ. g. in parte cõtinua cribri.

¶ Et qualrcũqz sit caliditas eiꝰ fm plĩn minor est q̃ꝫ vt inflãmet ⁊ angustiã faciat: ⁊ magnificet desideriũ aeris frigidi ⁊ aque frigide: ⁊ inspisiationis ⁊ rarificationis: ⁊ anhelitus magni ⁊ exufflantis.

¶ Hoc est quartũ signũ quasi dicat. siue sit hoc siue non. naz possibile est ꝙ nõ sit ita: lꝫ eniz partes viscosi flegmatis diuerse sint in euaporatione: tñ illi vapores veniẽtes ꝟsus cutiz poterũt vniformiter ꝟsus cutim dispergi qñocũqꝫ sit: tñ calor flegmatice non est pueniẽs ad iflãmationẽ ⁊ ingetudinẽ ex forti icẽdio: ⁊ h̃ est qd̃ dixit minor est q̃ꝫ ⁊c̃. Dixit fm plurimũ qr aliqñ põt ex forti putredine iflãmari iflãmatiõe ppinq̃ cholicaꝝ febriũ: vel fm plurimuz s. in gradu minoritatis. (Et ispissatiõis.) s. anhelitꝰ. (Et rarificationis.) s. anhelitꝰ: qr nõ ponit necitatẽ frequẽtis ⁊ exufflatiui anhelitꝰ: sic̃ facit cholĩca fe. in q̃ anhelitu frequẽs exufflatio ɔuenit fieri ⁊ rara p itersectionẽ ex fatigatiõe. Uel inspissationis ⁊ rarefactiõis. s. cutis pp discoopturã pãnoꝝ: hñtes enĩ fortẽ calorẽ fe. vt in tertiana mõ se discoopiunt: ⁊ tũc ispissant̃ pori ⁊ anxiãt̃ valde: ⁊ tũc iteꝝ se coopiunt vt fiat i poris raritas ⁊ stãt i ista anxietate.

¶ Et multotiens quidem accidit caliditati eius vt sedeat tẽpore ipso quo habet quantitatem hore vnius aut duarũ horarum: quare existimatur ꝙ ipsa iaz puenit ad statum cum ipsa adhuc sit in augmento: videbis enim eam iam incipere augmentari ⁊ similiter sunt ei in declinatione stationes.

¶ Hoc est quintũ signũ. (Ut sedeat.) i. stet eq̃lis: ⁊ hoc totuz fit pp mãe diuersitatẽ: vñ stationes fiunt in augmẽto ⁊ declinatione: de augmẽto apparet ⁊ tẽpus explicat: sed in declinatiõe accidit venire ad vnam minorem caliditatem q̃ꝫ in statu fuerit: ⁊ cuz tu credis gradatim ɔtinuo ab illa descendi stabit qñqꝫ illa pp morã flegmatis ⁊ tarditatẽ in expulsione: ⁊ possibile ẽ ꝙ supra illã addat̃.

¶ Et febres quidem flegmatis sunt multe oppilationis ppter multitudinẽ humiditatis ⁊ vaporis sui pauci sudoris ppter viscositatem humoris. Et cũ sudorẽ facit est res nõ exuberans: ⁊ de proprioribus significationibus eius est paucitas sudoris ⁊ priuatio eius.

¶ Hec ẽ tertia sũma vel tertiꝰ ordo signoꝝ: ⁊ pz. (Pauci sudoris.) i. sũt pauci sudoris. Uel ɔtinuet̃ lr̃a. (Uaporis sui pauci sudoris.) i. cũ vaporibꝰ nõ sudabilibus neqꝫ pellibilibus libere p poros. Cõsidera ꝙ iste oppilationes nõ apparent omnes in vrina: quia non nisi ille que sunt in vijs vrine. s. epatis ⁊ partiũ ppinquaꝝ: ⁊ ideo

potest

pōt vrina nō eē subtilis: ꝛ tñ vie que sunt in mēbris ꝛ pori ramoꝝ venarū ꝛ foramina que sunt a venis in membra erūt oppilata.

¶ Et sitis quidē minorat̄ in febrib⁹ flegmatis: nisi ꝓpter cām salsedinis aut causam vehementie putredinis eius: ꝛ cum hoc est minor q̄ꝫ sitis que est in alijs.

¶ Hic est quartus ordo signorum: ꝛ patet.

¶ Et inflatio laterū multiplicat̄ in eis: ꝛ quādoqꝫ accidit cuti lateris vt subtilietur cum intensione.

¶ Hic est qnt⁹ ordo ꝛ ē modus cacesie pp oppilōnes ꝛ grossos vapores: vñ pōt fieri tēsio hydropica in q̄ p tēsionē subtilior fit cutis.

¶ Color autem patientium flegmatis febrem est decliuis ad viriditatem ꝛ citrinitatē currentes in albedinem: ita vt sit illud qd̄ aggregatum est sicut color plūbi vsqꝫ in statu. Et raro qdē rubet color in eo: cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarū febrium.

¶ Hic est sext⁹ ordo signoꝝ a colore. (Ad viriditatē.) Propter frigiditatē flegmatis ꝛ mortificationē. (Et citrinitatē.) Propter icēdiū aliqd̄ a febre. (Currētes.) Quia ꝯiūcti albedini flegmatis: ꝛ hic ē color plūbe⁹. Et tu scias ꝙ Aui. habuit subtiles phātasias in colorib⁹: vt appet. 6. de nālib⁹. pti. 3. cap̄. ꝛ lib. 1. fen. 2. cap̄. de signis cōplexionū. (Reliquarū febriū.) s. calidarū.

Arr sūmissus

¶ Pulsus v̄o eius est pulsus paruus summersus debilis rarus in primis: deinde fit frequens in fine.

¶ Hic est septimus ordo signoꝝ a pulsu. Et p̄mo ponit dr̄ias hui⁹ pulsus. Scd̄o cōpat ad alias febres ꝛ dat cām. ibi (Et frequētia.) Tertio cōplet has dr̄ias pulsus. ibi (Et vehemētiores.) ¶ Dicit p̄ ꝙ i flatica pulsus ē puus ꝛ sūmissus. i. sūmersus pp suffocationē caloris a fridītate ꝛ viscositate ꝛ multitudine materie debilis ex eisdē causis: rarus pp fridītatē humoris. (In p̄mis.) i. in p̄ncipio paroxismi durāte frigiditate: q꜡ cū aduenit caliditas fit frequēs in fine. i. in ꝓcessu. Uel in fine. i. in vltimo frequētie: q꜡ multū frequens. ¶ Cōsiderādū ꝙ ly in p̄mis pōt solū cōponi cum ly rarus: ꝛ erit sensus ꝙ nō solū in p̄mis sed in processu flegmatice pulsus est summersus ꝛ paruus: tamē est rarus solū in p̄mis: ꝛ pōt cōponi cū qualibet differentia quā dixit: vt sit sensus: pulsus flegmatice in primis. i. in principio paroxismi est paruus ꝛ summersus et est rarus: sed postea fit frequens: ꝛ redit hoc in eandē sententiā.

¶ Et frequentia quidem eius ꝛ eius paruitas vehementior est q̄ꝫ frequentia quartane: ꝛ tertiane ꝛ eius paruitas: ꝛ vehementia frequentie eius est ꝓpter vehementiam paruitatis ipsius.

¶ Primo facit hanc cōparationē. Scd̄o dat cām dicti. ibi (Et vehemētia frequētie.) Tertio ponit aliā cōparationē. ibi (Uerum.) ¶ In p̄ma pte duo dicit. Primū ꝙ vehemētia frequentie pulsus flegmatice est vehemētior q̄ꝫ frequētia pulsus tertiane ꝛ q̄rtane. Scd̄o ꝙ puitas pulsus flegmatice est maior q̄ꝫ tertiane ꝛ q̄rtane: ꝛ h̄ est qd̄ dicit. ꝛ ei⁹ puitas. i. quā ei⁹ puitas: ꝛ tūc Aui. p̄suppo nit vnū notū. s. ꝙ pulsus in hac febre flegmatica sit puior q̄ꝫ in q̄rtana ꝛ tertiana: tūc arguit: g̃ frequētior q̄ꝫ in febre tertiana: q꜡ restaurat qd̄ sibi de magnitudine deficit: ꝛ h̄ est qd̄ dicit vehementia frequētie ei⁹ est ꝓpter vehementiā paruitatis eius.

Dubiū 2m

¶ Dubitat̄ an pulsus flegmatice sit paruior q̄ꝫ melācholice. Qd̄. n. sit paruior q̄ꝫ pulsus cholerice nō est dubiū. ¶ Uidet̄ ꝙ pulsus melācholice sit paruior per Gal. 2. de crisi. cap̄. 3. s. de tertiana. vbi dicit q̄rtana febris in p̄ncipio poxismi ponit pulsuꝫ in dispōne paruitatis quā nō sequit̄ egritudo p̄ter eā: g̃ flegmatica nō ꝯsequitur paruitatē pulsus tātā quātā ꝯsequit̄ q̄rtana. Et Auer. colliget. 4. cap̄. 29. s. de febre q̄rtana. dicit. pulsus hui⁹ febris q̄rtane est paruior plus q̄ꝫ sit in flegmatica. ¶ In ꝯ̄riuꝫ est Aui. ꝛ Halyab. 8. tera. 5. cap̄. vbi dicit in signis flegmatice febris. Est aūt hic pulsus minor pulsu q̄rtane ꝛc. qm̄ flegma debilitat virtutē suā fridītate dissolutiua ꝛ sua multitudine infridat. Idē ponit Rasis. 18. ꝯtinētis cap̄. 1. s. de flatica in fine. ¶ Nos dicamus ꝙ auctores multū inuenimus discordes in differētijs pulsuū flatice ꝛ q̄rtane. Nā qui iudicauerunt cōparationē hoꝝ pulsuū flatice ꝛ quartane per rōneꝫ acquieuerunt cāe que s̄m estimationem magis est visa cāre. Qui enim dicit in flatica pulsum paruiorē iudicat hoc ex flatis frigiditate ꝛ multitudine: ꝛ ꝙ hoc plus faciat q̄ꝫ cause que sunt in melancholico humore. Qui aūt dicūt ꝙ in melancholica pulsus est paruior opinat̄ frigiditatē melācholie multū iuuari a siccitate vt organū fiat inobediēs dilatationi: ꝛ ꝙ in hoc vincat flegma. Sed qui iudicant per experientiā p̄nt discordare: q꜡ excessus pulsuuꝫ adinuicē p̄nt multū ꝯcipere ꝛ euenit diuersificare s̄m spēs flatū: ꝛ alia que de facto ꝯcurrūt: ꝛ iō vnus auctor potuit iuenire pulsuꝫ flatice paruiorē: ꝛ alius pulsum melice puiorē. Cū g̃ ponem⁹ duas febres vnā de flate nāli: ꝛ aliā de melancholia nāli in eodē tēpore vel in tēpore tpato ꝛ hoīe tpato: vel vnam in hyeme vt flaticā in corpe flatico: aliā in autūno ꝛ corpore melācholico: tūc erit qd̄ de eius humorib⁹ quis mot⁹ ad putredinē magis paruificet pulsum an flatica an melācholica. Et q̄ꝫuis neutra qd̄ sit demōstrabilis: tñ credo ꝙ flaticus humor plus paruificet pulsum q꜡ frigidior ꝛ viscosus ꝛ multus: vt dixit Halya. ¶ Sed ad ꝯ̄rietates ꝯ̄rias doꝫ ꝙ ꝓcesserunt cū eoꝝ iudicio estimatiuo: ꝛ s̄m ꝙ iuenerūt per experientiā in multis que eis occurrerūt in q̄bus nō appuit eis veritas. Pro rudioribus ꝟo scholaribus pōt dici ꝙ pulsus in flatica est paruior intensiue. Sed in melancholica est paruior extensiue: q꜡ plus perdurat typus ꝛ paroxismus quartane q̄ꝫ flegmatice.

Dubiū 3m

¶ Dubitat̄ an flatice pulsus sit frequētior pulsu q̄rtane. Et in hoc nō videt̄ discordia multa: satis enim auctores ꝯcordāt ꝙ pulsus flatice sit spissior q̄ꝫ melācholice vt per spissitudinē restauret magnitudinis defectū quē hꝫ supra q̄rtanā. Gal. ꝟo cuꝫ suis phantasialibus ꝓportionib⁹ ꝛ ꝓportionalitatib⁹ phantasiat⁹ est in terapētica ad Glauconē lib. 1. distin. 4. ca. 4. ꝙ pulsus q̄rtane tāto est rarior pulsu flatice q̄ꝫto pulsus flatice est rarior pulsu tertiane. H̄ aūt inuenire per tactū est difficile: lꝫ asserat has dr̄ias per tactuꝫ cōprehendi posse: vt ostendit phantasia sua in libro differētiaruꝫ pulsus. Et nos iā ꝓtelauim⁹ intētionē nr̄am in istis in p̄mo libro.

deridet ꝙ damnando ꝓper . . . tiones . . . galeni

Dubiū 4m

¶ Tertia dubitatio est vtrū pulsus flatice sit frequētior pulsu tertiane. ¶ Uidet̄ ꝙ nō per Gal. in terapētica ad Glauconē lib. 1. dist. 4. cap̄. 4. ꝛ apparet per Auer. colliget. 4. ca. 28. s. de febre flatica. vbi dicit. pulsus hui⁹ febris flatice est rarior pulsu febris tertiane in quolibet q̄tuor tēpoꝝ febris. Idē vult Rasis. 4. Almansoris cap̄. de febre ꝯtinua. ꝛ multi auctores in hoc ꝯcordant. ꝛ rō videt̄ ꝯfirmare: q꜡ humor cholericus est valde calidus multū inflāmās ꝛ calorē ponēs facientē angustiā ꝛ sitim maiorē ꝛ necessitatē maiorē frigidi aeris: vt supra dixit Aui. ergo frequētia plus addet̄ in pulsu. Amplius rō Aui. que ēt est rō Halya. 8. theo. cap̄. 5. nō videt̄ ꝯcludere. ¶ Cū enī dicit̄ ꝙ deficiēte magnitudine pulsus fit restauratio per frequētiā. Dicemus p̄mo ꝙ fit restauratio per velocitatē: ꝛ iō rō plus arguit ꝙ sit velocior q̄ꝫ sit frequētior. Scd̄o dicem⁹ ꝙ rō ꝯcluderet si calor tertiane ꝛ calor flatice essent eiusdē intensionis: tunc. n. si vni calori ꝯiungeret̄ pulsus paruus: ꝛ alteri magnus posset argui: ergo est cū h̄ velocior ꝛ frequētior vel saltē frequētior: sed cū calores sint dispares in gradu sufficit paruitas pulsus in flatica: vt q̄ꝫtū diminuit̄ calor flatice a calore cholice: tātū diminuat̄ pulsus flatice a pulsu cholerice: nō ergo erit necēiū fieri pulsum frequentē. ¶ In ꝯ̄riū est Aui. cum dixit. Et frequētia qdē eius ꝛ eius paruitas vehemētior est q̄ꝫ frequētia quartane ꝛ tertiane. Idē Halya. sentit cū dicit cām quā Aui. ponit: lꝫ nō explicet de febre tertiana sed solū de q̄rtana. ¶ Dicamus ꝙ textū Aui. est suspicādū esse corruptū. ꝛ vult dicē. Et frequētia qdē ei⁹ ꝛ paruitas vehemētior est q̄ꝫ frequētia ꝛ q̄ꝫ paruitas q̄rtane ꝛ ei⁹ paruitas vehemētior est q̄ꝫ paruitas tertiane. ꝛ sic suspicor textū stare debere. Aliter pōt dici ꝙ in aliq̄ parte paroxismi vt in p̄ncipio euenit multotiēs ꝙ pulsus in flatica est frequētior q̄ꝫ in cholerica. Et rō est: q꜡ multotiēs icipit cū dispōne syncopis ꝛ multotiēs accidit syncopis in ea: ꝛ in hac dispōne pp multā diminutionem magnitudinis fit pulsus frequēs multū. ¶ Sed ꝯtra q꜡ in febre syncopali fit pulsus rarus. Dōm ꝙ verū est durāte frigore humoris: ꝛ etiā durāte calore nō fit frequēs vt in cholericis q꜡ illō flegma nō multum calefit. Sed in febre flatica de alio flate iā calefacto multū per putredinē syncopi aduenīēte vel mō ei⁹ multū deficiēte magnitudine ei⁹ fiet frequētior q̄ꝫ in cholerica. Cū aūt iā venit status ꝛ calor est expansus: ꝛ nō est syncopis: q꜡ tūc nō fit syncopis: lꝫ fieri possit: fit pulsus min⁹ frequēs q̄ꝫ in cholica febre. ¶ Sit ergo sūma solōnis ꝙ ista frequētia est pp syncopim: ꝛ si ista phātasia tibi placet solue ad solōnē rōnis: ꝙ lꝫ sint diuersi g̃dus caloris: tñ mlta facta puitate pulsus cū minori gradu caloris pōt fieri maior frequētia q̄ꝫ cū maiori g̃du. vñ femiaꝝ pulsus ē frequētior pulsu viroꝝ. ¶ Ad aliud appebit solō in sequēti pte. ¶ Tertio pōt dici ꝙ pulsus flatice absolute nō fit frequētior pulsus cholice: sꝫ ꝓportionalr̄ puitati: q꜡ i nulla febre nec cholica nec melica tātū fit additio in frequētia ꝓpter paruitatē quātū fit in flegmatica.

¶ Uerum non est velocior pulsu quartane: ꝛ q̄nqꝫ est tardior eo: aut similis ei in primis.

¶ Uult ꝙ lꝫ pulsus flegmatice sit frequentior pulsu quartane: non tamē est velocior eo. Et ratio est: q꜡ virtus que defectū magnitudinis restaurat ꝓpter velocitateꝫ opꝫ ꝙ sit fortis quodāmō: sed in hac febre multū deficit virtus. vnde Halya. loco allegato. dixit virtutē in hac febre esse dissolutā ꝛ infrigidatā. Quandoqꝫ est tardior in p̄mis ꝓpter multā infrigidationeꝫ: vnde fit paruus ꝛ tardus: lꝫ sit spissus. spissitudo enim est soboles deficientis siue imbecillis virtutis: vt Gal. in cōmento pulsuū cap̄. 28. s. de pulsu freneticorum. Aut similis ei in primis: scꝫ similis ei in tarditate cum

in pͥncipio principij poxiſmi nõ puenerit corp⁹ ad multã īfrigidationē: ⁊ hic caderet qδ cũ qua poſſunt multa phantaſibilia dici.

¶ Et eſt vehementis diuerſitatis cum priuatione ordinis: ⁊ parui ⁊ debiles ex eis ſunt in diuerſitate eius plus. Et ſignificationes quidē pulſus ſuper eam ſunt de certioribus ſignificationibus.

¶ Uult ꝙ pulſus flegmatice ſit diuerſus ⁊ iordinat⁹: ⁊ cã ē aggrauatio ⁊ ſuffocatio ṽtutis ab humore groſſo ⁊ viſcoſo ⁊ multo: ⁊ qꝛ defecta virtus facit paruitatē ⁊ debilitatē pulſus: ſequit̃ ꝙ in diuerſitate pulſus cadãt multe ꝑcuſſiones parue ⁊ debiles ⁊ diuerſe in h̄ ꝓpter pugnã mãe ⁊ virtutis. Mirandum aũt de Auenzoar lib. 3. cap. 10. qui dicit pulſus in flegmatica nõ eſt multuȝ diuerſus niſi velit ꝙ nõ eſt diuerſus ꝙ in eo ſint multe percuſſiones parue ⁊ multe magne ſed ſunt multe parue ⁊ in puitate eſt diuerſitas: ⁊ ſic intelligit Auẽzoar. Et ſignificationes. Quia ſpãli diuerſitate diuerſificat̃ in hac febre: opȝ aũt coguiſſe pulſuȝ ſui ſani: vt ſpãliter inuit Raſis. 18. ꝯtinẽtis cap. 1. ⁊ G. ſcõo de criſi. cap. 3.

¶ Urina aũt eius in primis qdē eſt alba ſubtilis propter multitudinē oppilationũ ⁊ frigoris: deide fit rubea ꝓpter putredinē: ⁊ ꝯturbat̃ ꝓpter malitiam digeſtionis. Et quandoqȝ alterat̃ in ea diſpoſitio vno tempore: ⁊ quãdo mũdificabitur ex materia groſſa: ⁊ reſoluit̃ tunc putridũ vna hora ⁊ alia redibunt oppilationes ⁊ dealbabit̃ quãdo remanet intra al's inter materiam groſſam ⁊ diſpoſitionem putredinis.

¶ Hec ē octaua collectio ſignoꝝ ab vrina. Et dic̃ p̃ ꝙ p̃ eſt alba ⁊c̃. deinde fit rubea. i. magis tincta: lȝ nõ ſit vere rubea. ⁊ cõturbat̃. i. obſcura nõ luminoſa ꝓpter malitiã. i. ꝓpter malitiã digõnis. ſ. cibi in ſtõcho ⁊ humoꝝ q ſunt crudi nõ digeſti. Qꝛ aũt malitia ⁊ p̃uatio digõnis offuſcet vrinã: appȝ p̃ lib. ſen. 2. cap. de colorib⁹ vrine. Uel ꝯturbat̃. i. ſicut aq̃ turbida vel muſtũ ꝓpter digõnis malitiã. i. ꝓpter ꝓceſſum putredinis: vñ digõ fit maligna. Putredo. n. ꝓfundata in flegmate imiſcet vapores groſſos eius ⁊ ꝑtes aliq̃s reſcindit cũ vrina. Scõȝ qδ dicit de vrina in hac febre eſt ꝙ qñqȝ in vno tꝑe vnius febris vt augmẽto ꝑmutat̃ in vrina diſpoſitio.

¶ Et aq̃ hora oppilationũ eſt alba: deinde quãdo putrefit res plurima poſt illud in ſtõcho ⁊ expellit̃ ⁊ aperit oppilationes: rubet vſquequo veniat ſuꝑ oppilationes qδ oppilet eas vice alia de illo eodē humore.

¶ Hic declarat iſtã mutationē: ⁊ dicit. ⁊. ſupple vna diſpõ vrĩe eſt qñ mũdificat̃ febriẽs per vrinã ex mã groſſa. ⁊ reſoluit̃. i. euacuat̃ putridũ vna hora: ⁊ alia. ſ. a p̃dicta redibũt oppilationes. dealbabit̃. ⁊ hora eſt qñ. ſ. iſta diſpõ remanet. i. ſtat vel retinet intra materiã groſſam ⁊c̃. i. ſtat mã groſſa: ⁊ diſponit̃ ad putredinē ⁊ nõdũ eſt putrida. Apparet igit̃ ꝙ in flegmatica hõ põt reperiri in duplici diſpõne. Una eſt diſpõ in q̃ euacuat̃ putridũ. Alia eſt diſpoſitio ſtationis groſſe mãe que diſponit̃ ad putredinē: ⁊ eſt hec diſpoſitio oppilationis: qꝛ tunc diſponit̃. Et ideo eis p̃miſſis Auicē. ſubiũgit ſermonē clarũ dicẽs. vrina hora oppilationuȝ eſt alba. ſ. ſubtilis: ⁊ vrina putrefactionis ⁊ expulſionis eſt tincta groſſa: et iteꝝ poſt h̄ redibit ſ̃btilitas ⁊ albedo cũ mouebunt̃ mãe groſſe ad oppilãdũ. Iſte aũt ſmo fuit Iudei: vt appȝ. 18. ꝯtinē. p̃mo caplõ.

¶ Eius ṽo egeſtio eſt lenis ſubtilis flegmatica.

¶ Hec eſt nona collectio ſignoꝝ ab eg̃one que eſt lenis ex nã flegmatũ abũdãtiũ in partibus ſtomachi. flegmatica ex eadē cauſa. ſubtilis. i. cruda: vel ſubtilis. i. fluida per indigeſtionem.

¶ Et de eis que ſignificãt ꝙ febris eſt flegmatica eſt vt ſit paroxiſmus eius. 18. horis ⁊ dimiſſio eius ſex horis. Et nõ eſt dimiſſio ei⁹ dimiſſio mũda qm̃ materia cum groſſitudine ⁊ viſcoſitate eſt multa.

¶ Hec eſt d̃cima collectio ſignoꝝ. ⁊ p̃mi dicti cã nõ põt aſſignari: niſi qꝛ expiẽtia iuẽtũ ē ꝙ durat. 18. horis ⁊ qes ī flegmaticis. 6. horis ei⁹ reuolutio ſiue poxiſmatio ei⁹ eſt de die in dieȝ. (Et nõ eſt.) Cãm ſcõi dicti aſſignat: ⁊ eſt nõ. Conſidera ḡ q̃tuor de mã flatica que ſunt ſatis mirãda. Prio ꝙ flegma citi⁹ mouet̃ ad putredinē quocũqȝ alio hũore. ſ. cholico ⁊ melico. Scõm ꝙ difformius putrefit q̃ꝫ chol'a ⁊ q̃ꝫ mel'ia. Tertiũ ꝙ citius totũ putrefit q̃ꝫ mel'ia lȝ ñ q̃ꝫ chol'a. Quartũ ꝙ iꝑfecti⁹ reſoluit̃ i tꝑe q̃etis ſemꝑ effumãs.

¶ Et ſignificant ipſam etas ⁊ cõſuetudo ⁊ tēpus ⁊ regio ⁊ cõplementũ cibi ⁊ aduentus cãrũ antecedentiũ ex ſatietate nauſeatiua: ⁊ ſignificat ipſam forma pre-

dicta ex colore faciei ⁊ inflatione eius ⁊ lenitas tact⁹ ⁊ debilitas oris ſtomachi ⁊ caſus appetitus: ⁊ quandoqȝ magnificatur cum ea ſplen.

¶ Hec eſt collectio vndecima ſignoꝝ multoꝝ ⁊ ſunt nota. Et qñqȝ. Hoc nõ eſt ꝓpriũ ſignũ: ſed eſt ꝙ qñqȝ accidit in ea: qꝛ flegmatica per aduſtionem põt conuerti in melancholiam.

¶ Et ſequitur eam eructuatio acetoſa in pluribus horis multotiens.

¶ Hoc eſt duodecimum ſignum: cauſa eſt nota ⁊c̃.

¶ De ſignis inſeparabilis febris flegmatice: ⁊ eſt illa que nominatur latica. Cap. 49m.

Sunt ſicut reliq̃ ſigna febris flegmatice p̃ter eradicationem: ⁊ ꝙ ſimulatur eradicationi.

¶ Hic ponit ſigna flegmatice ꝯtinue quã arabes vocant laticam. (Sunt ſicut ⁊c̃.) ṽ. g. ſigna dicta de vrina de egeſtione de tactu caloris de colore ⁊ de alijs. 12. ſignis ſupra narratis preter eradicationem. (Et ꝙ ſimilatur ⁊c̃.) ſ. preter hoc ꝙ in ea fiat eradicatio vel ſimilitudo eradicationis. Nam in flegmatica interpolata vel fit eradicatio vel ſimilat̃ eradicationi ſua quies ⁊ hoc eſt veꝝ. Sed in ꝯtinua nõ fiet talis qes que poſſit dici ſimilis eradicatiõi: imo valde diſtat ab hoc: vnde in tēpore illo febris fit manifeſta. Ex hoc apparet ꝙ iſta cõtinua flegmatica nõ ꝓpterea debet dici cõcluſa: qꝛ omni die hȝ fortitudinem manifeſtaȝ: lȝ in tēpore in quo eſt remiſſa ſit adhuc febris manifeſta que febris ſic manifeſta nõ eſt quãdo eſt quies ĩterpolate flegmatice: lȝ non ſit in interpolata vera quies.

¶ Et apṽd inceptionē fiunt rigor ⁊ frig⁹ ⁊ horripilatio.

¶ Cõtra Gal'. 2. de differẽtijs febriũ cap. 8. ꝓpriũ eſt ſynocarũ. i. ꝯtinuarum nõ horrere. Dõm ꝙ frigus ⁊ hmõi typi ꝓprie fiunt ex mãe expanſione ſupra mēbra ſenſibilia: ⁊ tales fiunt in interpolatis ⁊ fiunt a mãebus frigidis viſcoſis ⁊ multis ſtantib⁹ in venis: vnde per viã ſuffocatiõis faciunt extremitatũ circũinfrigidationem ⁊ p̃dictos modos typi: ⁊ ſic pñt fieri in ꝯtinuis. vnde ſcõo de differẽtijs feb. ca. 8. Gal'. appropriat circũinfridationē et flegmatice ꝯtinue ſigs ꝯſiderat. (Dixit apud iceptionē.) i. in p̃ncipio vſ̃: qꝛ tunc mã eſt magis cruda: ⁊ ſm h̄ exacerbationes p̃ncipij ſcõtinue flegmatice ſunt cũ frigore: ſȝ exacerbationes ſtat⁹ erũt abſqȝ frigore vel cũ minori frigore: qꝛ mã eſt digeſta non ſic viſcoſa nec ſic frigida. Ecõtra ṽo in ĩterpolata erit: qꝛ typi in ea fiũt per motum ſuper ſenſibilia membra ⁊ mã magis digeſta magis mouet̃. Cũ ergo ꝯſiderate fuerint he cãe erit ſm ꝙ dictuȝ eſt. Ex alijs ṽo gbuſdã cauſis poſſet eſſe nõ ſic. ṽ. g. ſicut in ĩterpolata p̃mo putrefit qδ eſt magis dulce ⁊ ſubtile: ſic põt accidere in ꝯtinua. Uel dixit apud ĩceptionē. ſ. cuiuſcũqȝ exacerbatiõis: poſſibile. n. eſt hos typos fieri in p̃ncipio cuiuſcũqȝ exacerbatiõis ꝯtiue flegmatice.

Dubium

¶ Et eſt res magis ſimilis cum ethica.

¶ Cauſa eſt multa vniformis ꝯtinuitas caloris febrilis ⁊ extenuatio per defectũ digõnis ſtõchi: ⁊ niſi eſſet lenitas pulſus eēt valde plus ſimilis: vt dixit Aui. ſupra cap. de rebus gbus differũt ⁊c̃.

¶ Et fit illic vehemens rigor. i. tepor in ſex horis aut tm̃ ſuperans illum qui fit periodica. nã periodica iterum non euacuatur a reſiduo: verũtamen eſt occultum non apparens.

¶ Hic textus eſt difficilis ⁊ hȝ duas expõnes. Prima eſt cõis quã Dynus pre alijs vr̃ poſuiſſe. ⁊ eſt ꝙ rigor. i. frigus eueniēs in p̃ncipijs exacerbationũ ꝯtinue flegmatice durat. 6. horis: aut tm̃. i. circa hoc: tñ plus fit iſtud frigus in continua q̃ꝫ in ĩterpolata. Et hoc eſt qδ dicit ſuperãs illũ. nã periodica flegmatica. i. ĩterpolata nõ euacuat̃ a reſiduo. ſ. frigoris. i. nõ euacuat̃: quinetiã ꝑduret rigor ⁊ frigus ĩ ipa. verũtñ eſt occultũ nõ apparẽs. i. nõ tãtũ ꝑdurãs ĩ ipa vt ĩ ꝯtiua. Eſt ergo ſũma ſñie ꝙ frigus in p̃ncipio exacerbationuȝ ꝯtinue flegmatice plus eſt manifeſtũ ⁊ plus durat q̃ꝫ frigus in p̃ncipio poxiſmoꝝ ĩterpolate flegmatice. Et cãm huius dicunt eſſe qꝛ ſub mã flegmatica febris ꝯtinue plus ſuffocat̃ calor inatus cũ ipſa ſit ĩtus ĩ venis. Sed ſi experiẽtia nõ decipit nos: totũ ꝯtriuȝ videmus. ſ. ꝙ frigus in paroxiſmis interpolatarũ flegmaticaruȝ validius fuit: ⁊ plus perdurauit q̃ꝫ frigus in p̃ncipio ꝯtinuarũ de flegmate: ⁊ videt̃ rationabile: qꝛ flegma interpolate eſt purius et eſt in locis in quib⁹ minus ⁊ tardius poteſt calefieri qꝛ nõ attingit̃ a calore tanto. Sed flegma in ꝯtinua flegmatica nõ eſt ſic purum ⁊ nõ ſic frigidũ: ⁊ eſt magis obſeſſum ⁊ penetratũ a calore potenti: ⁊ ideo citius dȝ recedē ⁊ remiſſius debet eſſe. Ex his ergo coacti fuimus facere aliã expoſitionē ⁊ totũ textũ facit difficileȝ vnũ vocabulũ. ſ. rigor: hic eni forte ſumit̃ rigor aliter q̃ꝫ ſumat̃ alicubi ab Auicē. vel alio auctore. ſumit̃ enim pro tepido calore qui

Dub'

apparet in hora quietis exacerbationis. Et vult Auicē. ꝙ sicut in flegmatica īterpolata parorismus durat.18.horis ⁊ quies durat.6. ita in ꝯtinua exacerbatio durat.18.horis: sed tepiditas caloris durat.6.horis. Aut tātū.i.circa h: qḋ adhuc minus ꝙ̄.6.horis. Uel auctū.⁊ est lr̃a clara. Superans.s.calor iste quietis siue remissionis ꝯtinue illū qui fit in periodica.i.calorē qui est in quiete interpolate.nā ꝑiodica nō euacuat.i.nō mundificat a residuo caloris tñ est occultū nō apparēs.s.sicut in ꝯtinua.nō ḡ vult aliḋ nisi ꝙ lȝ taȝ in ꝯtiua flegmatica ꝙ̄ in īterpolata duret remissus calor quē vocat rigorē sex horis: adhuc tñ est calor in ꝯtiua manifestior: in īterpolata vō occultior: ⁊ iḋ adhuc vna pōt dici īterpolata alia ꝯtinua.

De febribus que sunt fm plurimum de genere flegmaticarum ⁊ sunt quandoqȝ ex cholera ⁊ nō sunt ex eis que fiunt ex melancholia appropriate cum nominibus ⁊ iudicijs. Cap.50m.

als ppter

Et sunt febres empialos ⁊ lipparia que ambe sunt de summa febrium in quibus diuersificantur loca caloris ⁊ frigoris intus ⁊ exterius preter diuersitatem ⁊ locum eius qḋ putresit ⁊ qḋ nō putresit. Et sunt tres diuisiones febris appropriate syncopalis humorosa ⁊ febris ex syncopi minuta subtilis ⁊ febris diuturna ⁊ nocturna.

Dubium

¶ Hic determinat de qbusdā febrib⁹ reducibilib⁹ ad flegmaticas: qꝛ vtplm̄ de flegmate fiunt: lȝ qñqȝ fiant a cholera: vt lipparia dicta taburos ⁊ syncopalis minuta: ⁊ nō fiunt a melācholia vt apparebit.s.pura: sȝ a flegmate tēdēte ad nāȝ ei⁹ vl̄ hñte ei⁹ mixtionē fiunt sic Isaac ponit de lipparia: ⁊ h dicit rubrica. Et p̄ enumerat has febres. Scḋo exequit.ibi(Hec febris.) ¶ Dicit p̄ ⁊ sūt iste febres empialos ⁊ lipparia q̄ ambe ⁊c. de gn̄e febriū in qb⁹ diuersificant loca caloris ⁊ frigoris int⁹ ⁊ ex̄ excepta diūsitate māe ⁊ locoꝝ in qb⁹ putrefiūt iste māe. Scḋo dic̄ ꝙ iste feb. q̄dā vocant syncopalis hūorosa q̄dā syncopalis miuta q̄dā diurna ⁊ q̄dā nocturna. Est tñ sciēdū p̄ter has febres est repire aliā fe.i q̄ īuenit calor ⁊ frig⁹ in eodē loco: ⁊ h ꝺclarabit in ꝓcessu. Qūo aūt in eis diuersificant loca putredinis ⁊ ptes apparebit in suis capitulis. Deinde enumerat alias tres spēs cum dicit.⁊ sunt.s.p̄ter p̄dictas spēs tres diuisiōes in tres alias species ⁊c.⁊ sunt in sūma sex species.

Febris in qua occultatur frigus ⁊ apparet in ea calor ⁊ empialos. Cap.51m.

Hec febris fit ex flegmate vitreo: ḣ est cōprehensum in occulto ⁊ ꝓfundo qḋ infrigidat vbi est. Uerū ipsi accidit iaȝ putredo quare spargit ex eo vapor eius qḋ cū putruit ⁊ dispargit ⁊ inflammat in exterioribus: ⁊ illud qḋ nō est putrefactum infrigidatur in interioribus.

¶ Hic exequit de his febribus ⁊ hȝ partes sex: sicut sex sunt he febres. Primo ḡ exequit de empiala. Scḋo de lipparia ⁊c. ptes sūt note. ¶ Prima in duas. Primo ponit cām empiale ⁊ modū ꝓuentus a cā. Scḋo ponit signa.ibi(Signa ei⁹.) ¶ Prima in duas. Primo facit hoc. Scḋo dubiū remouet.ibi(Et ei⁹ qdē.) ¶ Imaginatio Aui. est ꝙ in empiala apparet frigus ītra ⁊ extra apparet calor: ⁊ ꝙ cā ei⁹ est flegma vitreū qḋ cōprehēsum est in occulto.i.in īterioribꝰ. Infrigidat vbi est.i.apparet frigidū ibi: sed vapor putredinis eleuat⁹ ab eo cuȝ putresit: ⁊ a parte qua putresit spargit extra. Et īflāmat.i.apparet calidus in exteriorib⁹: ⁊ ps nō putrefacta hui⁹ flegmatis est illa que apparet frigida in interioribus.

Dubm p̄m

¶ Dubitāt qdā an in empiala extra sentiat calor ⁊ intus frigus vt estimauit Aui. ¶ Nos nō ītēdimus qōnari de h: qꝛ est qō de noīe. Sed dicem⁹ ꝙ his noib⁹ empiala lipparia nr̄i auctores diuersimode vtunt. Hoc enī nomē empiala sign̄at febrē aliqñ in qua simul fm eādē partē sentit calor ⁊ frigus: ⁊ hoc mō.s.ad hoc significādū vtit h vocabulo. G.in.2.lib.de differētijs febriū.ca.6.⁊ in lib. de malitia cōplexionis diuerse.cap.vlti.⁊ in cōmē.afo.43.7.pti. Si febris a cholera nō hēat.⁊ Halya.5.theori.6.cap.⁊ Rasis.18. cōtinē.3.cap.in p̄n°. Hoc ēt nomine empiala vtunt aliq ad significandū febrē in qua extra apparet frigus ⁊ ītus calor sicut Isaac secūdo lib. feb. cap. de empiala.⁊ Ari. ꝓble.27.2.ꝓble. Hoc etiam nomine empiala vtunt alij ꝯtrario mō p̄dictis ad sign̄andū febrē in qua intus apparet frigus ⁊ extra calor qūo vtit Aui. hoc vocabulo hic: ⁊ Serap̄ 6.breuiarij.cap.17. Et dicit empiala ab epi ꝙ est supra ⁊ ali.i.alia: qꝛ calor supra frigus.i.extra frigus. Nō ergo questionemus hoc: sed pone vnā febrem in qua intus sit frigus ⁊ extra calor: ⁊ voca illā sicut tibi placet: ⁊ assigna cām ei⁹ ꝙ in ea apparet. ¶ Cōsiderādū ꝙ Isaac imaginat cām huius febris quā ipse lippariā vocat esse māṁ cōpositā ex melācholico ⁊ flegmatico hūore: qꝛ flegma grossuȝ qḋ int⁹ iacet ⁊ cholaȝ grossaȝ putrescētē ⁊ exteriora īflāmātē: ⁊ pōt imaginatio ei⁹ tolerari: vide eū.

¶ Dubium est quis locus sit iste occultus profundus.

¶ Secundo dubitat qūo iste dicit febriens si intus hȝ frigiditatē. Dubiū 2m ¶ Ad p̄mū dōm ꝙ per loca occulta ꝓfunda possumus intelligere stomachū ⁊ ītestina ⁊ partes illis īmediate adiacētes. Dubiū 3m ¶ Uel possumus intelligere loca īterioꝝ venarū ⁊ ꝓfundas partes musculoꝝ: ⁊ per loca exteriora ītelligemus loca extrema.s.manus ⁊ pedes. ¶ Ex quibus apparet solutio ad quesitū. an hec febris sit cōtinua vel interpolata: qꝛ si materia est in venis reponet in summa ꝯtinuarū. si extra reponet in sūma īterpolatarū. ¶ Ad 2m dōm ꝙ lȝ circa stōchū ⁊ ītestina vel circa ꝓfundas venas ꝓfundoꝝ musculoꝝ percipiat frigus: tñ opȝ imaginari ꝙ vapor putridus calidus petit cor ⁊ calefacit ⁊ facit febrē: vnde iste nō dicit sentire frigus in ꝓfundo.i.in corde vel circa cor: sed sentit frigus circa stomachū ⁊ intestina ⁊ circa dorsum.s.circa intrinsecos musculos dorsi ⁊ ventris: ⁊ circa profundos musculos coxarum ⁊ calorem sentit in pedibus ⁊ manibus. Et circa hoc multe possunt esse contingentie circa diuersitatē locoꝝ intrinsecoꝝ in quibus sentitur frigus ⁊ extrinsecoꝝ in quibus sentit calor: ⁊ tu considera.

¶ Dubitatur tertio: qꝛ si loca intrinseca proprie aliquarū venarū possint esse in qbus fit ista infrigidatio: ergo necessario loca extrinseca erunt frigida: qꝛ ad infrigidationē partiū intrinsecarum sequit in exterioribus frigiditas sicut apparet de frigore in exteriorib⁹ in exacerbationib⁹ ꝯtinue flegmatice. ¶ Dōm sine dubio ꝙ exteriora ex hoc debēt esse frgida sed p̄sentia putridi vaporis calidi facit ea calida per violentiam. Uel dicendū ꝙ loca venarū intrinsecarum in quibus potest percipi frigus non sunt venaruȝ cordi propinquarum ⁊ multum cum illo continuarum. Dubiū 4m

¶ Et eius quidem frigus nō apparet in huiusmodi tēpore quoniam est quietum: ⁊ associat ei ⁊ nō patit ab eo qḋ occurrit ei: postquā ergo incipit in eo putredo mouet ⁊ infrigidat infrigidatione quadam: ꝙ̄uis nō perueniat ad hoc vt cōicet toti corpori.

¶ Aliquis quereret quare hoc flegma intus frigiduȝ sentit nunc: ⁊ prius anteꝙ̄ moueret ad putredinē nō sentiebat. Et respondet ꝙ frigus eius flegmatis intus nō apparet in tēpore hoc.s.qñ nō mouet ad putredinē qꝛ stabat quietuȝ: ⁊ associat ei.i.membro in quo est: ⁊ ideo nō patit a partib⁹ que sibi occurrunt. Postꝙ̄ ergo incipit putrefieri mouet: ⁊ infrigidat.i.apparet eius infrigidatio que est q̄dā frigiditas: qꝛ nō est pura frigiditas: sed potius qdam debilis calor dȝ dici: tñ iudicat frigiditas ꝙ̄uis non perueniat.i. talis infrigidatio nō venit ad cor: qꝛ tunc nō dicet febris vel tunc esset modus syncopalis febris. Nō ītēdimus aūt hic philosophari qūo sentiat vt frigidū qḋ est remisse calidū sicut vrina mingenti in balneo: vt dixit Gal.3.de simplici medicina cap.2.distin.2.

¶ Cōsiderādū ꝙ dixit infrigidat: qꝛ apparitio talis īfrigidationis fit per quādā explicationeȝ intrinseci frigoris frigidi humoris: ⁊ hec sunt declarata supra cap. de sermone rigoris ⁊ frigoris ⁊c.

¶ Dubitat qꝛ calor qui sentit extra est a vapore calido putrido: sȝ iste eleuat a flegmate putrido int⁹ stāte: sȝ illḋ flegma est actu putridū ḡ actu calm̄: ḡ sentiet calor in īteriorib⁹. ¶ Dōm ꝙ opȝ nos imaginari ptes hui⁹ flegmatis putridas esse paucas respcū partiū nō putridaꝝ: eē tñ tātas ꝙ vapor sufficiēs ad inflāmādū ⁊ extinguēdū pōt surgē. Sed ptes frigide in locis in qbus sunt vincūt calidas infrigidādo loca in qb⁹ situant. Et si talis imaginatio non fit nō absoluemus quin ista febris sit empiala: ⁊ cum sit febris est febris in qua calor ⁊ frigus fm vnā ⁊ eandē partē percipiunt. Dubiū 5m

De signis. Cap.52m.

Signa eius sunt eadē que p̄dicta sunt. Et ꝙ eius vrina est frigida cruda minoris calitatis ꝙ̄ vrina aliarū sui gn̄is. Et pulsus ei⁹ est rarus tardus: ⁊ ipsa qdeȝ fm plurimū addit oī die. Uerꝝ ꝓpter grossitudinē māe sue ꝯuertit quādoqȝ in quartanā ⁊ tertianam: quoniam huius materia in corpore est parua ⁊ ꝑue putrefactionis ignea: ⁊ paucitas qdē est ex causis elōgatiōis periodi. Et ꝓpterea ꝙ paroxismus nō redit oī die nō remanet hec febris qn sit flegmatica: sed ꝓpterea est flegmatica: qꝛ putredo ei⁹ est putredo flegmatis: ⁊ hec nō extrahit eā ab hoc qn sit flegmatica: sed ꝓpterea ꝙ putre-

do est putredo flegmatis: nō ꝓpterea ꝙ paroxismus nō redeat omni die: alꝯ talis paroxismatio nō extrahit eam quin ipsa sit flegmatica. naꝫ flegmatica dicitur quia putredo eius est flegmatica ⁊ non quia paroxismus redeat omni die.

¶ Ponit p̄mo signa. Scḋo qḋdā declarat. ibi (Uerū.) Tertio complet signa. ibi (Spatiū.) ¶ Dicit p̄ eadeꝫ que dicta sunt. s. supra in ca. de signis flegmatice īterpolate que sunt signa flegmatice absolute. Uel eadē que dicta sūt. s. de nā huiꝰ febris ꝙ hō ītus frigeat: ⁊ extra caleat. (Urina ⁊c.) Ratio est: qꝛ hoc flegma qḋ est vitreū est īfridās plus īteriora ꝙ̄ in aliꝫ flegmaticis. (Pulsus ⁊c.) supple respectu aliarū flegmatica ꝝ: tñ respcū sui sani est velox ⁊ frequēs eo ꝙ febrit. (Addit oī die.) i. exacerbat vel porismat oī die. Cōsiderāduꝫ ꝙ forsan in p̄nº porismi huiꝰ febris dispōest similis aliꝫ flegmaticis de flegmate vitreo: qꝛ est frigus in extremitatibus. sed cū iā īcipit vapor putridus extra expādi vt in augmento eiꝰ tūc ꝓprie stat frigus sensatū intus: ⁊ ex̄ sentit calor. Et siquis vult, pōt imaginari ꝙ in ipō p̄nº sit extra calor: ⁊ ītus frigus. ⁊ tu ꝯsidera. (Et ipa ſm plīmū.) Uerū qꝛ dixerat ꝙ istō fiebat ſm plurimū. s. porismatio oī die declarat q̄re dixit h̄: qꝛ nō semper h̄ fit īmo porismat q̄n̄ꝙ de 4º in 4ᵐ diē vl de 3º in 3ᵐ. ⁊ cā huiꝰ: qꝛ mā est ꝑue q̄titatꝭ ⁊ ꝑue putrefactiōis ꝑꝑ sui grossitiē friditatē ⁊ viscositatē: ⁊ cū hꝫ putredinē ē sua putredo ignea. Et paucitas māei est de causis elōgationis. i. retardatiōis siue postpositionis ꝑiodi.

¶ Et qꝛ aliqs diceret si illa febris porismet de tertio in tertiū vel de quarto in quartū: ḡ nō flegmatica qꝛ flegmatis est moueri oī die. ℣ Rn̄dent ꝙ hec porismatio de 3º in 3ᵐ vel de 4º in 4ᵐ nō extrahit eā ab h̄ ꝙ nō sit flegmatica. nā febris est flegmatica cuius putredo est sicut putredo flegmatꝭ: sꝫ istiꝰ febris putredo ē hmōi. Et ꝑꝑea ꝙ porismꝰ nō venit oī die nō supple dꝫ dici nō flegmatica: q̄si itelligat ꝙ specificatio febriū nō est ex motu porismali: sed ex nā māe. ¶ Cōsiderādū quosdā ex h̄ textu arguisse ꝯ nr̄am opi. quā tenemus ꝙ porismatio seq̄t humores ex nā forme specifice. nā dicūt si ita est sic̄ forma specifica cōcomitat formā subalē. ꝟ. g. flegmatis: ita talis porismatio: ḡ nunq̄ flegma faciet porismū de 3º in 3ᵐ nec de 4º in 4ᵐ. cuius ꝯriū Aui. dicit. ℣ Et nos dicamꝰ ꝙ effectus q sequunt formas specificas ⁊ formas subales: sequunt eas in determinata mēsura accidētiū ⁊ nisi sit ꝓhibēs. Unde turbith euacuat flegma a ꝓprietate ⁊ scamonea cholerā in determinata mēsura: ⁊ tñ si extra q̄titatē quā forma reqrit ꝑ hac opōne denē euābūt sanguinē. Et possibile est ꝙ simul cū flegmate: ⁊ possibile est ꝙ sine eo. Similr magnes si inungatur allio nō attrahit ferrū: ⁊ multa sunt exempla. Flegma itaq̄ mouet de die in diē ex sui ꝓprietate: cū fuerit cū hoc determinate q̄titatis ⁊ modi substantie. Cū aūt paucificat ⁊ īgrossat: lꝫ ex forma specifica debeat sibi oī die porismꝰ tñ īpedit ex his accidētibꝰ: vnde pigritabit et tardabit motus ad tertiū vel ad q̄rtū diē. Et de hoc ꝓlixe scripsimus in q̄ōne. ¶ Cōsiderādū scḋo ꝙ flegma h̄ vitreū sui friditate grossitie ⁊ viscositate nō est aptū recipe putredineꝫ q̄ sit vere putredinalis. apta eni ad h̄ sunt mixta que sunt calida ⁊ humida. recipiet igit calefactionē valde violēter: ⁊ sua putrefactio est q̄daꝫ ignitio violēta vel sibi similis. ⁊ hoc est qḋ dicit ꝑue putrefactionis ignea. i. putredo talis non est vera putredo: sed quasi ignitio. ¶ Cōsiderādum tertio ꝙ paucitas. s. māe ⁊ putrefactionis est ex causis elōgationis. i. retardationis periodi. nā sicut in q̄ōne de periodicatione declarauimꝰ: mā mouēda ad porismū hꝫ duos motores. s. nām siue calidū nāle: ⁊ cū nō stimulat nā nō mouet illam: ⁊ paucitas eius est de causis tarde stimulationis: qꝛ tarde venit ad quantitatem qua stimulet. Alius motor est calor extraneus: ⁊ q̄n mā est grossa difficulter passibilis ⁊ parum receptibilis putredinis: tunc ipsa etiam mouetur tarde. Et hoc vult Auicē.

¶ Spatium ꝟo paroxismi eius est ex q̄tuor horis vsq̄ ad. 24. horas: ⁊ ſm plurimum cōsumit ante illud: q̄m hec materia non est cum illa multitudine.

¶ Hic ponit aliud signū: ⁊ est ponē tēpus perduratiōis. ¶ Cōsiderandū ꝙ textꝰ pōt duplr exponi. Uno mō ꝙ porismꝰ huiꝰ febris quo distinguit ab aliꝫ sit a quarta hora vsq̄ ad. 24. ⁊ ita ꝙ q̄tuor prime hore nō sint de hac febre ⁊ ipsa differt ab aliꝫ. naꝫ in p̄mis q̄tuor horis homo sentit solū calorē in īteriorib': qꝛ īcipit flegma moueri: ⁊ nōdū ꝑuenit vapor extra q exteriora calefaciat. Imaginabit ḡ ꝙ circa q̄rtā horam veniat extra vapor calidus ⁊ calefaciat exteriora: ⁊ tūc hꝫ esse empiala ⁊ durat vsq̄ ad. 24. horam: ⁊ ſm plurimū minꝰ vt Aui. dicit. Hec expositio lꝫ mihi nō placeat q̄uis sit mea: tñ posui eā: qꝛ ad multas excitat imaginationes in nā huiꝰ febris. Scḋo mō pōt exponi ꝙ Aui. velit ꝙ porismꝰ huiꝰ febris ad minus durat q̄tuor horis ⁊ ad plus. 24. ⁊ vt plurimū cōsumit ante. 24. Et cām assignat: qꝛ hec mā cū sit pauca nō est cuꝫ illa multitudine q̄ possit durari. 24. horis. ¶ Considerānduꝫ ꝙ in imaginatione Aui. fuit fixum flegmaticā mām igneaꝫ putridā in empiala esse paucaꝫ ⁊ ideo cito finit paroxismus: ⁊ citius multo ꝙ̄ febris flegmatice periodice cōiter accidētis: vnde in quatuor horis pōt finiri q̄uis sit vitrea mā: ⁊ pōt finiri vsq̄ ad. 24. Et fuit hec sn̄ia Rasis. 18. ꝯtinentis. tertio capitulo.

¶ Dubitat si post resolōnē pauci flegmatis putridi hō remaneat cū sensu frigoris in īteriorib' eo ꝙ ꝑs crudi ⁊ frīdi flegmatis nō putridi multa potuit esse de qua nō est sperādū: qꝛ in breui tēpore resoluta fuerit. ℣ Dōm ꝙ possibile est remanere cū sensato frigore si flegma illud remansit motū ⁊ possibile est assuefactū esse illud ⁊ remansisse quietū ⁊ non pati a frigore eius: ⁊ tu considera.

Dubᵐ 3ᵐ Dubᵐ 2ᵐ

¶ De febre in qua occultatur calor ⁊ apparet in ea frigus ⁊ est lipparia. Cap. 53ᵐ.

Hec febris ſm plurimū est flegmatica: ⁊ quādoq̄ est cholerica ex cholera grossa valde.

¶ Hic determīat de febre in q̄ īteriora calefiūt: ⁊ apparet in exteriorib' frigꝰ cui nomē impositū est lipparia. Et p̄mo p̄mittit causas eiꝰ. Secūdo declarat. ibi (Et quādo.) ¶ Considerandū p̄mo ꝙ omnis paroxismalis febris incipiēs cuꝫ frigore in illo tēpore p̄ncipiꝫ pōt dici lipparia: qꝛ p̄us ꝙ̄ extrema calefiant stat frigus cuꝫ interiori calore: ⁊ de tali mō febris nō est hic sermo: sed de illa que in sui nā hꝫ in toto porismo eē in dispositione hac. ¶ Considerandū secūdo ꝙ sicut dicebat de empiala: ita dōm de lipparia. Quidā enim auctores vtunt hoc noīe lipparia ad sign̄andū febrē in qua intꝰ est frigus ⁊ extra calor vt Isaac febriū q̄nto. Quidā vtunt hoc noīe ad sign̄andū febrē in qua interiora sentiunt calida ⁊ exteriora frigida. Et dr̄ lipparia. i. pinguis febris: qꝛ pingues intꝰ sentiūt calorē ⁊ extra frigꝰ: vt Ari. ꝓble. 8. 8. ꝓble. Et ad hāc febrē sign̄andū vtit Aui. hoc vocabulo: ⁊ Gal. 3. de simplici medicina. distin. 3. 3. ca. ⁊ in afor. 48. 4. parti. In nō deficientibus febribus siquidē que extra sunt frigeāt. ⁊ in cōmē. afor. 43. 7. ꝑti. Si febris nō a cholera habeat. vbi dicit limos vel lipparia febris ⁊c. ⁊ in cōmē. 2. ꝓnostico. cōmē. 4. in fine. ¶ Considerādū tertio ꝙ raro īuenit grossa cholera grossitie que ad hāc febrē reqrit cū sit illiꝰ chole extraneꝰ motꝰ. Flegma aūt grossuꝫ in īteriorib' repit frequēter: ⁊ iō frequentius hec febris repit a flate.

¶ Quomodo autem est flegmatica: est.

¶ Primo ostēdit modū eius q̄n est a flegmate. Scḋo q̄n est a cholera. ibi (Modus aūt.) Tertio dubium mouet ⁊ soluit. ibi (Et hꝫ.) ℣ Prima in duas. Primo premittit. Secundo declarat. ibi (Quoniaꝫ nō resoluit.) ¶ Dicit p̄mo ꝙ a flegmate fit febris: qꝛ flegma intus putresit aliquando ⁊ calefacit illum locum. s. solum.

Dubiū 3ᵐ

¶ Dubitat qḋ flegma est illud. ℣ Dicendū ꝙ est vel flegma vitreū vel crudum. ℣ Sed tu dices quare nō infrigidat intus sicut in empiala. Dicendum ꝙ si huic flegmati adueniat putredo in omnib' partibus: tunc solum calefacit ⁊ nō infrigidat interiora: ⁊ hoc est in lipparia. Si aūt quedam pars soluꝫ putrefiat ⁊ maior pars sit frigida mota nō putrida: tunc interiora īfrigidant sicut in empiala. ꝯtingens est autem vtrūq̄ euenire ꝓpter diuersitatem hominum ⁊ locoꝝ ⁊ materierum diuersitatem in eadem specie: ⁊ propter diuersitatem causarum agentium.

¶ Quoniam flegma intrinsecum quando inflammatur ⁊ putrefit calefacit illum locuꝫ: quoniam nō resoluitur nisi quando putredo calefacit exteriora corporis cum sparsione vaporis sui calefactione plurima.

¶ Hic declarat. Et p̄mo quare putrescente illo flegmate intꝰ exteriora nō calefiunt. Secūdo quare īfrigidant exteriora. ibi (Et q̄n virtus.) Dicit primo ꝙ illud flegma putridū in interioribus ideo calefacit locū illuꝫ tm̄: qꝛ mā flegmatica putrida in interioribus nō resoluit per poros cutis nisi q̄n putredo ꝓpter plurimā calefactionē in illa mā putrida calefacit exteriores partes versus cutē ⁊ extremitates vaporibus illius māei extra expansis. Et sub hac ꝓpositione Aui. ītelligit istā: sed flegma in interiorib' putridum possibile est ꝙ nō sit calefactum plurima calefactione potēte ad extra mouere vapores: ergo illū solū locū intrinsecuꝫ calefacit ⁊ nō locū siue loca extrinseca. Negare aūt istā possibilitatem non est possibile: lꝫ nō sit facile eā ponere. Iaꝫ ergo apparet ꝙ flegma putridū in interiorib' in hac lipparia in duobꝰ differt a flegmate putrido in empiala. Qḋ ēt flegma est in īterioribus. Primo ꝙ in empiala nō totū calefit sed in lipparia totum calefit vel maxima pars eius: ⁊ vtrūq̄ est possibile īesse de facto in diuersis hoibus. Scḋo qꝛ putredo in flegmate lipparie nō est fortis ⁊ multe calefactionis: vt possit ex̄ mouere vapores: sed in empiala ille pauce partes que sunt putride habēt vnum fortem calorē igneum dantem vaporibus motum ad exteriora: vnde exteriora calefiunt.

¶ Et qm̄ virtus effundit̃ ad locū vbi est lesio: tūc eua cuant̃ exteriora a calore: quare infrigidantur.

¶ Jam ꝓbauit ꝙ ꝯtingēs est exteriora nō calefieri: ſꝫ solū ille locꝰ īterior. Hic vult ꝓbare ꝙ ꝯtigēs ē exteriora īfridari ⁊ dat tres cās. ¶ Pria q² illa virtꝰ tēdit ad illū locū ītriſecū vbi fit putredo.

Dubiū 2m

¶ Dubitat̃ q̄re in empiala nō effundit̃ calor ⁊ spūs ad locū ītrinſecū vbi est lesio. ſ. putredo ſicut fit in lipparia. ¶ Hic sūt multi modi dicēdi. Videt̃ ꝓ ꝙ cā in hac diuersitate pōt esse diuersitas īdiuiduoꝝ in sensibilitate ⁊ aptitudine passionuꝫ īterioꝝ. Jlle ḡ in q̄ est multa sensibilitas ⁊ aptitudo ad passionē in locis interioribꝰ vbi flegma putrefit habebit fugā caloris intꝰ ⁊ fiet lipparia. Alter aūt nō talis nō hēbit illā: sed poterit hēre empialā. ¶ Scđa cā in hac diuersitate pōt esse modus putredinis malignꝰ vel nō malignus ⁊ stat ista simul ꝙ putredo ⁊ calitas in toto flegmate in lipparia fit in gradu remissior: ⁊ tn̄ sit malignior cogēs ꝟtutē itꝰ ꝯfugē. ¶ Tertia cā posset dari ⁊ est diūsitas calefactiōis harū māerū. Et phantasiemur ꝙ ī lipparia est facta q̄dā ignitio ⁊ assatio totiꝰ flegmatis: vñ depssis ꝑtibꝰ flegmatis nō fit euaporatio: ⁊ ꝑꝑ nocumētuꝫ caloris ignei assand̄ īterfugit calor: ⁊ tūc oportebit dicē ꝙ fortior est ⁊ acutior calor in flegmate ⁊ putredine flegmatis ī lipparia q̄ꝫ in empiala. Et est ꝯriū ei qđ dixímꝰ: ⁊ esset alius modus lipparie. ¶ Quarto pōt dici ꝙ vtrobiqꝫ calor ītus reuertit̃: sed in empiala vapores cal'i mouent̃ ex̄: ⁊ dū mouent̃ violētat motū caloris intꝰ ipm̄ ad exteriora trahēdo q̄si violēter. Et hic modus appet eē bn̄ ꝯueniēs lꝫ aliq̄d supra đ eo dixeriꝫ: ſꝫ si alicui placet illū accipiat.

Dubiū 3m

¶ Dubitat̃ vnde cātur frigiditas in exterioribus intus fugiēte calido. ¶ Dōm vt supra diximus ꝙ vel ab aere vel q̄b elemēto frigido qđ est in nobis nō intendimus hic protelare.

¶ Proprie quando in exterioribus sunt flegmata cruda vitrea frigida.

¶ Hic dat cām scđam īfridatiōis ⁊ ꝑꝫ: ⁊ lꝫ ipsam videat̃ ponē cāꝫ simul cū ꝑmissa: tn̄ per se sufficiēs cā ē: vt exteriora īfrident̃. Nā lꝫ intꝰ nō ꝯfugiat calor ſꝫ in exterioribꝰ sint flegmata vitrea īfrigidabūt exteriora: si hēant aliquē modū motꝰ quē dare potuerūt vapores ab ītra veniētes. Et appet tibi ex h̄: ꝙ si aliq̄ pauci vapores veniāt ad exteriora a mā flegmatica: q̄ īteriora calefacit: ⁊ illi pauci eliquāt vel agitāt m'lta flegmata vitrea ex̄ stātia: quoꝝ frigus sentiat̃ ⁊ nō sentiat̃ calor vapoꝝ fiet lipparia. Sed q² Aui. vidit ꝙ vapores cal'i sil' cū illo st'ate sūt plus apti facē sensuꝫ caloris ⁊ frigoris ꝑm easdē ꝑtes iō omittit h̄ dicē: q² talis febris est potiꝰ de sequēti cap̄. Et ꝑꝑ h̄ Aui. istā cām ꝯiunxit ꝑcedēti vt ostenderet ꝙ motor huiꝰ flegmatis vitrei ad īfrigidādū est calor fugiens intus: vnde eius frigiditas apparet. Et ītelligo hic motorē large.

¶ Et iterum quoniam resoluitur multotiens ex eo vapor qui non putrefit sed eleuatur ⁊ facit caliditateꝫ ⁊ associatur ei caliditas spatio paruo: deide separatur ab eo separatione vaporis aque calefacte. Cum ergo separatur ab eo ⁊ fuit in radice ante putredinem vehementis frigiditatis redit ⁊ infrigidat corpus.

¶ Hic dat tertiā cāꝫ istiꝰ īfridatiōis in exterioribꝰ ⁊ calefactiōis ī īterioribꝰ: ⁊ vult ꝙ cā ē q² a st'ate isto īteriꝰ putrido surgit vapor ⁊ fac̄ calitatē. ſ. in actu eleuatiōis ⁊ iste calor paꝝ durat cū eo ⁊c̄.

Dubiū 4m

¶ Dubitat̃ q² multo facilius dꝫ hic vapor eleuari ī empiala febre: q² pars vna est putrida: ⁊ illa eleuabit vaporē aquosuꝫ fridū ⁊ nō putridū a parte nō putrida. Jn lipparia aūt cū putredo sit suꝑ toto flegmate nō poterit eleuari vapor nō putridus: īmo nectio erit putridus tenēs calorē. ¶ Cōsideradū ꝙ ꝑm sanū ītellectū Auicē. inuit hāc diuisionē ꝙ vapor q̄ ab ītrinseco flegmate surgit: q̄daꝫ est nō putridus ⁊ per ꝯn̄s nō seruās calorē q² nō hꝫ illū ꝓfundū ⁊ ītrinsecū. Quidā aūt est vapor putridus q̄ nō est aliud q̄ꝫ ipm̄ corpus putridum humoris subtiliati ⁊ eleuati in vaporē: possemus ḡ imaginari ꝙ in empiala vapor q̄ extra venit est putridus: q² surgit a parte putrida cuiꝰ putredo est fortis caloris dans illi vapori fortē motū ad exteriora: sed a reliq̄s partibꝰ nō putridis nō surgit vapor q² ille sunt multe partes ⁊ solū sunt eliquabiles a calore partiū putridarū qui nō pōt eas facē euaporare euaporatione ad extra: īmo solū eliquate infrigidāt interiora. Et si a partibꝰ nō putridis surgeret vapor veniēs ad extra mixtꝰ cū vaporibꝰ putridis: tūc in hac febre sentiret̃ calor ⁊ frigꝰ in exterioribꝰ: ⁊ hoc ꝑꝑ duos vapores: ⁊ esset febris de sequenti cap̄. aut sentiret̃ solus calor ī exterioribꝰ si vapor putridus cū suo calore viceret ⁊ nō permitteret vaporē nō putridū reuerti ad suā friditatē ⁊ eēt empiala: aut intꝰ ⁊ extra sentiret̃ frigus si vapor nō putridus vinceret in h̄ qđ est reuerti ad suā friditatē nāle: ⁊ cū h̄ vinceret caliditatē putridi vaporis: ⁊ esset de sūma lippariarū inq̄ātū circa cor opꝫ esse calorē extraneū in oī febre aut eēt extraneus modus febris: ⁊ tu hoc ꝯsidera. Terminemus igit̃ imaginationē nr̄aꝫ ad h̄ ꝙ in empiala a partibꝰ putridis flegmatis surgit vapor putridus: ⁊ a partibꝰ nō putridis que faciūt sensum frigoris nō surgit vapor nō putridus: aut si surgit nō pōt reuerti ad suā frigiditatē radicalem ꝯtrariante calore putridi vaporis. Jn lipparia aūt imaginari opꝫ ꝙ oīs pars formalis flegmatis hꝫ calorē vel salteꝫ nullā hꝫ fridi tatē que possit sensum frigoris inducere: ⁊ ideo in interioribꝰ sentit̃ calor purus: q̄ꝫuis tn̄ quelibet pars sit calida: imaginari possumus ꝙ nō quelibet pars sit putrida: ⁊ tūc a partibꝰ putridis propter talē motū putredinis in eis. v̄. g. debilē putredinem nō surgit vapor putridus tāti vigoris vt ad extrema pellat̃: sed tāti quo petit cor: q² interiores vie sunt latiores. A partibꝰ aūt non putridis opꝫ imaginari eleuari vapores nō putridos multos extra venientes qui cum perdiderint suā caliditatem infrigidāt.

Dubiū 5m

¶ Sed merito hic accidit dubitari q̄s est separator istoꝝ vaporū vt putridus ex eis vadat ad cor ⁊ nō putridus tēdat ad exteriora vbi infrigidatur. ¶ Dicendum ꝙ contingentia concursus harum causarum est. Cum enim posuerimus ꝙ ille vapor putridus non est expulsibilis ad extra sequitur eum venire ad cor.

Dubiū 6m

¶ Sed dubitat̃. pone ꝙ iste vapor nō putridus vadat ēt ad cor q̄d sequet̃. ¶ Dōm ꝙ vapor ille nō putridus vadit cū vapore putrido ⁊ nō reuertet̃ in corde ad suā friditatē tā ꝓpter cordis caliditatē q̄ꝫ ꝓpter sociū vaporē putridum. Et si imaginationi tue placet ꝙ possit reuerti ad frigiditatē: tunc erit modus febris syncopalis.

Dubm 7m

¶ Sed iterū dubitat̃ pone ꝙ vapor putridus sit paucus nō extendibilis ad cor: ⁊ vapor nō putridus actu calidus sit multus vadēs ad cor ⁊ calefaciēs suo actuali calore cor: ita ꝙ ledat opōnes illo calore: quero q̄ febris est ista. ¶ Jsta dubitatio faceret nos redire ad arduas spec'latiōes de febribꝰ a q̄bꝰ iā expediti sumꝰ in q̄ōnibꝰ nr̄is. Et dicamus ꝙ tu potes illā vocare effimerā nec mag̃ debes turbari de h̄ q̄ꝫ vocare effimerā illā q̄ fit ex vaporibꝰ ciboꝝ īdigestoꝝ in stōcho. Et alios modi dicēdi habes in q̄ōnibus nr̄is. Hic ḡ est modus ītelligēdi has febres lippariā ⁊ empialā q̄ꝫtū ad hos vapores ponēdo vaporē putriduꝫ surgē a ꝑte putrida ⁊ nō putridū a nō putrida. Possumꝰ aūt imaginari vaporē nō putridū surgē a ꝑte putrida ⁊ ēt vaporē putridū: ⁊ h̄ ꝑm diuersitatē putredinū: cū eni putredo in flegmate magis ꝓfundat̃ ad ꝑtes eius: ⁊ corpꝰ flegmatis diuidit ⁊ subtiliat vnā ꝑtē que est verū flegma hn̄s putredinē: in altū eleuās subtiliādo vt aliq̄d ꝓpinquū: tūc est vapor putridus. Si aūt putredo nō sic ꝓfundet̃ ⁊ aqueū subtile qđ est in flegmate eleuet ꝙ nō dr̄ flegma sed pars flegmatis: tūc a ꝑte putrida surgit vapor qui nō est putridus. Jn empiala ḡ febre: q² putredo in mā est ꝓfundior ⁊ fortior ꝑm vnū modū supra dictū surgit aliq̄d qđ est putridū. Jn lipparia v̄o surgit aliq̄d aquosum frigidū radicaliter nō putridū sed calidū: vnde dimittit postea calorem suū cū extra fuerit in loco remissioris caloris.

Dubm 8m

¶ Pōt aūt hic moueri qđ si vapor q̄ in lipparia surgit a parte putrida non est putridus: ḡ q̄uō ista febris est de sūma putridarum. ¶ Et dicemꝰ ꝙ nō est vere putrida sicut si vapor eēt putridus: ſꝫ inq̄ātū minera vapoꝝ est putrida dr̄ febris putrida: ⁊ huic sil'e ē imaginabile in putredinibꝰ alioꝝ humoꝝ. ¶ Et pōt q̄s addēdo ad oīa ꝑdicta dicē ꝙ oīs vapor q̄ surgit a mā putrida est aliq̄ mō putridus: sed cū nō est ꝓfunde putridus pōt dimittē accn̄talē calorē vt in liparia. Cū aūt hꝫ putredinē ꝓfundā nō dimittit illā vt apparet in empiala. ¶ Ex q̄bꝰ multe q̄ōnes soluunt̃: ⁊ appet solo ad q̄ōnē ꝑus motā. ¶ Cōsiderāduꝫ vlterius nos hic ꝑsupponere aq̄ꝫ calefactā posse reuerti ad suā frigiditatē ⁊ vaporē ad frigiditatē ⁊ modū substātie posse reuerti. Causam aūt hic nō damus sed dedimus eā secūdo can̄. cap̄. z. ¶ Considerādū etiā ꝙ duplex reperitur littera hic. Una que dicit: fuit in radice: ⁊ intelligit ꝙ calor iste in vapore aquoso nō putrido separat̃ ab isto vapore separatione ⁊c̄. i. sicut separat̃ calitas a vapore aque calide vt appet in manubrio lebetis: ḡ cū iste accidētalis calor separat̃ ab eo vapore ⁊ in radice. i. radical'r ex ꝑte cōplexionis quā hꝫ a nā anteq̄ꝫ flegmati aduenire putredo fuit vehemētis frigiditatis: q² fuit flegma frigidissimū. i. valde frigidū vt vitreū ⁊ crudū: vel ad aliud redit. ſ. ad suā frigiditatē ⁊ infrigidat̃. ¶ Considerāduꝫ ꝙ sicut iste vapor postq̄ꝫ est eleuatꝰ venit extra ita perdit caliditatē. Si enim primo veniret extra cū calore ⁊ postea infrigidaret̃ primo ex eo sentiret̃ calor in exterioribꝰ qđ nō fit: ⁊ aliter nō pōt imaginari. ¶ Considerandū ꝙ dixit ante putredinē: q² si illud flegma cōsideratū fuerit vt est sub forma putredinis est cal'm. ¶ Alia l'ra hꝫ fugit. i. vadit ad radicalē cōplexionē ⁊c̄. ⁊ est l'ra plana. ¶ Cōsiderādum circa oīa predicta ꝙ ad febrē hāc lippariā possent ꝯcurrere plurime cāe de predictis simul. v̄. g. quādo putrefit flegma in interioribus ꝙ nō euaporat extra vaporē putridū: ⁊ ꝙ virtꝰ effundit̃ ad locū putredinis: ⁊ ꝙ in exterioribus sit mā flegmatica vitrea: ⁊ forsan cū ꝑdictis pōt ꝯcurrere: q² vapor non putridus moueat̃ ad exteriora qui infrigidetur. Quādoqꝫ accidit ꝙ vna sola causa sufficit. v̄. g. si flegma putrefiat in īterioribus ⁊ nō euaporet extra quāuis nulla sit alia causa potest dici lipparia in qua interiora calefiunt: ⁊ non calefiunt exteriora. Similiter si flegma intus pu-

trefiat ad qꝺ reuertat̃ virtus: ⁊ intus congreget̃ caloꝛ fiet febꝛis lipparia: ⁊ tu diſcurre per alias cauſas.

¶ Modus autem quo fit cholerica eſt: quoniā chole ra quādo eſt pauca ⁊ intrinſeca ⁊ putrefit ⁊ calefacit locū ⁊ nō reſoluit̃ ex ea aliquid: accidit qꝺ diximus in ſua compare ex flegmate. Et appꝛopꝛiat̃ hec chole rica hoc nomine taburos. Uerum lipparia eſt nomē generis ⁊ eſt longioꝛis ſpatij q̄ȝ hemitriteus.

¶ Hic oſtēdit qūo lipparia fit ex cholera: ⁊ modus eſt ſi in īterio ribꝰ putreſcat cholera pauca ſupple ⁊ groſſa interioꝛa calefacit. Sed ſui paucitate ⁊ groſſitie nō reſoluit̃ ex ea aliqd qꝺ expādat̃ ex̄. Accidit ğ ex h̄ illud qꝺ accidit in lipparia facta ex ſlate q̄ȝ tuȝ ad pᵐ modū que lipparia ex flegmate in h̄ eſt cōpar ſiue ꝯſimilis huic lipparie ex cholera. ¶ Cōſiderādū ꝙ ſicut in lipparia de fle gmate poterat ꝯtingē īfridatio in exterioꝛibꝰ ſi flegmata vitrea erāt in eis: ſic imaginabile eſt aliq̄ȝ in īterioꝛibꝰ eſſe cholerā ⁊ ex̄ flegmata lȝ ſit h̄ difficile eē: ⁊ ſic̄ in flegmatica cā īfrīdatiōis in ī terioꝛibꝰ poterat eē fuga caloꝛis ad locū putredinis: ita m̄lto ma gis in cholerica. Tertia cā eſt excluſa a febꝛe cholerica: nō enī eſt imaginabile ꝙ a cholera ſurgat vapoꝛ aqueꝰ q̄ īfridet̃ aut diffici cile eſt imaginari. (Appꝛopꝛiat̃ noīe ⁊c̄.) Nō hȝ hoc nomen apud nos aliq̄ȝ expōnē. Eſt lōgioꝛis ſpatij q̄ȝ hemitriteꝰ. ſ. in paroxiſmo vno: ⁊ hoc ꝓpter groſſitiē m̄āe cuius ſignū eſt pauca euapoꝛatio: placeret aūt mihi plus ꝙ l̄ra diceret eſt longioꝛis ſpatij q̄ȝ tertia na. ſ. pura. Et vult foꝛſan. A. ītelligē ꝙ eſt lōgioꝛis ſpatij in ꝑiodi catiōe: qꝛ nō ꝑiodicat oī die: nec eſt nec̄ium ꝙ ꝑiodicet de tertio in tertiū: qꝛ pōt ꝑiodicare de q̄rto in q̄rtū: ⁊ nō tollit̃ qn ſit febꝛis cholerica vt pn̄t hec intelligi ex dictis in ca. de empiala. Cū ergo dixit q̄ȝ hemitriteꝰ ītellexit q̄ȝ flegmatica ⁊ q̄ȝ cholerica tertiana.

cap. 52. dub. p°

¶ Et habet aliquis vt dicat quomō erit febꝛis: ⁊ non pꝛocedit in ea caliditas ex coꝛde in totū coꝛpꝰ. Illud nāqȝ qꝺ narratur eſt de genere eius in quo non pꝛo cedit caliditas ex coꝛde in totū coꝛpꝰ. Reſpōſio itaqȝ eſt: ꝙ in terminis harum rerum attenditur vna cōdi tio vt nō ſit qꝺ ꝓhibeat ſicut diffinimus aquam frigi dam ⁊ humidam: quando diſpoſita eſt ſm̄ nām ſuaȝ: ⁊ nō fuerit qꝺ pꝛohibeat. Et diffinimus graue quod eſt illud qꝺ tendit inferius quādo dimiſſum fuerit cū ſua natura: ⁊ in iſtis oībus caliditas peruenit ad coꝛ ⁊ pꝛocedit in arterias ⁊ ſpargit̃. At v̄o accidit pꝛohi bitio illius in quibuſdā locis: ſicut accidit ei ſuꝑ queȝ ponunt̃ pꝛune al's pꝛuine.

¶ Hic pᵒ mouet dubiū. Sc̄ꝺo ſoluit. Dubiū eſt h̄ qūo febꝛes lippa rie pn̄t dici febꝛes cū nō hēant diffōnē febꝛis que dic̄ ꝙ eſt caloꝛ ex̄neus ⁊c̄. expāſus ⁊c̄. Rn̄det ꝙ in terminis. i. in diffōnibꝰ haꝝ re rū. ſ. febꝛiū ⁊ entiū nāliū que diffinunt̃ ꝑ aliquos effectꝰ ⁊ accn̄tia attēdit̃ vna ꝯditio ⁊ eſt ꝙ ſunt vera vltima p̄dicta in illis diffō nibꝰ niſi ſit ꝓhibēs. v. g. cū diffinimꝰ aq̄ȝ dicimꝰ eſt coꝛpꝰ friduȝ ⁊ humidū ⁊ h̄ eſt verū de ſui nā: ⁊ niſi ſit ꝓhibēs: tn̄ reperit̃ aq̄ cal'a: ⁊ ſic appet in diffōne ꝯrij ⁊ in oībꝰ. Hic adaptat h̄ ad ꝓpoſitū ⁊ ī telligit ꝙ ſic eſt in ꝓpoſito qꝛ febꝛis eſt caloꝛ accenſus in coꝛde q̄ expādit̃ ad alia mēbꝛa niſi ſit ꝓhibēs. In iſtis ğ febꝛibꝰ oībꝰ. ſ. q̄ cūq̄ȝ ſint lipparie ⁊ nō lipparie caliditas venit ad coꝛ ⁊ ꝓcedit de ſe in arterijs ⁊ ſpargit̃ ſuꝑ mēbꝛa: ſȝ aliqn̄ ꝓhibet̃ ſpargi ad q̄daȝ loca ſic̄ accidit ei homini vel ei loco ſuꝑ quē ponunt̃ pꝛuine. Pꝛui na fit ex vapoꝛe aqueo ꝯgelato a foꝛti frigoꝛe: vt pᵒ metheoꝛoꝛum cap. 4. ⁊ iō foꝛtiter infridat. Ubi v̄o nos habemꝰ pꝛuine iudeꝰ hȝ nix. Et dicit ſicut accidit ei ſuꝑ quē ponit̃ nix. Si ğ ſuꝑ extremita tes febꝛicitātis vel ſuꝑ alio loco ponat̃ nix v'l pꝛuina vel glacies locꝰ ille īfridabit̃: ⁊ febꝛis nō poterit expādi in illū locuȝ: ⁊ tn̄ iſte hō dicet̃ febꝛiēs. Simi mō ꝑ multas cās pōt ꝓhiberi expāſio fe bꝛis ſuꝑ mēbꝛa: ⁊ cā ſilis niui eſt flegma vitreū īfridās exterioꝛa. ¶ Al'r pōt ꝑs exponi ⁊ minꝰ ſb̄til'r. Si dicat̃ ſi nix v'l pꝛuina ōbēt ꝓhibē febꝛē ſuꝑ mēbꝛa qbꝰ oppōnunt̃: opꝫ ꝙ ſint tāte īfridatio nis ꝙ īducāt moꝛbū fridū ledētē opōnes: qꝛ al'r nō ꝓhiberēt feb. recipi: ⁊ h̄ eſt qꝺ dixit. nocumētū eaꝝ. ſ. pꝛuinarū ⁊c̄. Reperit̃ aūt in nr̄is qōnibꝰ de febꝛibꝰ textꝰ iſte al'r expoſitꝰ ꝑ l̄raȝ q̄ repiebat̃ q̄ dic̄ pꝛune. ſ. ignis. Queādmodū. n. caloꝛ pꝛune ē caloꝛ nō euapo rās ⁊ nō expāſibilis: ſȝ cōburēs locū in q̄ pꝛuna ponit̃ ſine euapo ratōe: ita hūoꝛes q̄dā intus putreſcētes calefaciūt loca ītrinſeca ſine euapoꝛatiōe ad exterioꝛa: tn̄ cū h̄ actu nocent̃ opōnes totiꝰ.

¶ Nocumentū v̄o harū neceſſarium eſt eſſe actu.

¶ Quia diceret aliquis an membꝛa ſupꝛa que pꝛohibentur expā di iſte febꝛes ſint egra ⁊ leſa in operationibus. Dicit ꝙ ſic. Nocu mentum v̄o earum ſcilicet febꝛiū actu in toto neceſſariū eſt eſſe.

¶ Sed dubitat̃ ſi manus febꝛiētis eſt ꝓhibita recipē febꝛē: qūo ğ noceret̃ eius opatio a febꝛe que eſt in coꝛde. Amplius pōt eē hec ꝓhibitio ꝑ frigiditatē actualē a niue occidentē: qūo ğ ledit̃ opō a febꝛe: cū ledat̃ ⁊ moꝛiat̃ a frigoꝛe. ꝟ Nos iaȝ declarauimꝰ ꝓlixe h̄ in qōne nr̄a de ſubto febꝛis. ⁊ declarauimꝰ ꝙ ꝑs ſic īfridata hȝ moꝛbū fridū q̄ eſt ſibi foꝛma: ⁊ ſic ledunt̃ eiꝰ opōnes a friditate: ⁊ cū h̄ hȝ febꝛē ꝑ cōitatē. i. qꝛ coꝛ febꝛit nō pōt manus exercere ſuas opōnes. Preſupponit. n. ꝓ opōnibꝰ ſuis tpamētū coꝛdis: ⁊ vtraq̄ȝ iſtarū ſufficit ad h̄ ꝙ manus nō poſſit exercere ſuas opōnes.

Dubᵐ 9ᵐ

¶ De febꝛe in qua fit vnaqueq̄ȝ duarum rerū in vno quoq̄ȝ duoꝛum locoꝛum. Cap. 54ᵐ.

SI hec febꝛis fuerit non erit niſi vbi ſunt due materie frigide mote ꝓpter putrefactioneȝ. Quarū vna eſt in interioꝛibus. Et altera in exterioꝛibꝰ. Et nō eſt aliq̄ eaꝝ plurimi nocu menti. Deinde cū īcipiūt putrefieri mādat vnaqueqȝ earū vapoꝛem calidum compꝛehendentē cū partibꝰ ſuis ⁊ vbi eſt frigidū. Et tu q̄dē iā ſciuiſti cām in regi mine humoꝛis frigidi in diſpoſitione motus.

¶ Hec eſt tertia febꝛis in qua vnaqueq̄ȝ duarū rerū. ſ. caloꝛ ⁊ fri gus fit in vnoquoq̄ȝ duoꝝ locoꝝ. ſ. intus ⁊ extra: ergo non eſt pars in qua nō ſentiat ſimul caloꝛē ⁊ frigus. Dat aūt Aui. talē moduȝ ꝙ imaginemur duas materias flegmaticas frigidas vitreas: quarū vna ſit intus: alia extra: ⁊ vtraq̄ȝ moueat̃ calido putredinali tali ter ꝙ appareat earū frigus. ⁊ ex hoc iſte ſentiet frigus ītus ⁊ ex̄. Sed cū hoc imaginat̃ ꝙ aliq̄ pars vtriuſq̄ȝ m̄āe putrefiat: ⁊ emit tat intrinſeca m̄ā putrida vapoꝛē calidū putridū extra attingen tem loca illa que infrigidant̃: ergo iſte vapoꝛ calefaciet ⁊ m̄ā fri gida infrigidabit: ⁊ eodē mō a parte m̄āe putride extrinſece va dat vapoꝛ putridus intus vbi eſt cōpꝛehēſus fridus humoꝛ ⁊ cō pꝛehēdit illas partes: ergo ſentiet caloꝛeȝ ⁊ frigus. Et ſi tu imagi neris qꝺ vult Aui. videbis ꝙ iſte ſint due m̄āe duarū empialaruȝ: m̄ā enim intrinſeca ſola ſine extrinſeca faceret empialā. Et appa ret vnus alius modus lipparie facte a flegmate quē ſupꝛa nō po ſuit: ⁊ eſt ꝙ m̄ā faciēs empialā ſtans ītus ponat̃ ꝙ ſit extra: vnde mota per putredinē ſentiat̃ frigida in exterioꝛibꝰ: ⁊ vapoꝛ putri dus ferat̃ intus ⁊ calefaciat interioꝛa. Et mirandū eſt ꝙ Auicen. de illa nō fecit mentionē. Et foꝛſan cā fuit ꝙ expectabat nos ītel ligere eam per ea que dicere debebat in hoc capitulo.

¶ Conſiderandū ꝙ Aui. dixit ſi fuerit qꝺ eſt dubium an ſm̄ vnam ⁊ eandē partē poſſit eſſe caloꝛ ⁊ frigus. ꝟ Modus tn̄ cōmunis di cendi eſt ꝙ nō ſunt iſte qualitates ſm̄ vnam partem foꝛmalē ſed ſm̄ diuerſas partes foꝛmales tam ꝓpinquas ꝙ ſenſus decipitur in iudicio de ſitu partis ⁊ iudicat totū eſſe calidū ⁊ frigidum: ſicut pone exemplū de collo colūbe ⁊ de m̄ltis picturis rubeis ⁊ albis in vno ſpatio: vbi ex hoc iudicant̃ eē diuerſi coloꝛes in eadē par te. Et illud qꝺ iſtū modū dicendi ꝯfirmat eſt: qꝛ ſi ſm̄ vnā ⁊ eandē partē impꝛimeret̃ caloꝛ ⁊ frigus in hac febꝛe: ⁊ tunc febꝛiēs ꝑci piet tepiditatē que eſt foꝛma iter ꝯtraria iſta: ⁊ nō percipiet iſta duo contraria ⁊ nos tranſimus hic. Jam enim ſcripſimus de hoc ſupꝛa ſecundo de accidenti ⁊ moꝛbo. ¶ Conſiderandū etiam cir ca illam partē. Et nō eſt aliqua earū plurimi nocumēti. ſ. per vni uerſalē putrefactionē: qꝛ tunc nō infrigidarēt iſte materie: pars ergo pauca eaꝝ putrefit vt diximus in empiala. Uel plurimi nō eſt nocumenti. ſ. ꝓpter malignā putredinē: qꝛ ſi hoc eſſet tūc vir tus fugeret vehementer ad interioꝛa ⁊ infrigidarent̃ exterioꝛa. Mandat. Dicit motū ad extra ⁊ nō eſt dubiū ꝙ etiā contingat ad intra vapoꝛes mādari notū eſt: ⁊ iuuat ad hoc dilatatio arteria rū. Et tu. Quia diceret aliquis qūo flegma quādo putrefit infrigi dat ⁊ non infrigidabat pꝛius. Dicit ꝙ tu ſciuiſti cām huius ſupꝛa capitulo de empiala. In regimine humoꝛis frigidi in diſpōne mo tus. i. ꝙ regimen facit frigus cū mouet̃: qꝛ infrigidat: ⁊ pꝛius quie ſcens nō infrigidabat. ¶ Conſiderandum aūt ꝙ Gal'. videt̃ ſentire in cā huius febꝛis ſm̄ cōem expoſitionē ſc̄ꝺo de differētijs febꝛiū cap. 6. ſ. ꝙ diuerſitas partium flegmatis iuxta ſe poſitarū quaruȝ vna putrefit ⁊ calefacit: ⁊ alia iuxta illā non putrefit ⁊ infrigidat.

Dubium

Dubᵐ

¶ De febꝛe ſyncopali humoꝛoſa. Cap. 55ᵐ.

HEc ſm̄ plurimū eſt ꝓpter flegma crudum repletionale qꝺ facit febꝛē diſpartitū plu rimū: qꝺ iaȝ vincit virtutē. Et ſm̄ plm̄ ad iuuat ſuꝑ eaȝ debilitas oꝛi ſtōchi: ⁊ qn̄ mo uet̃ ⁊ incipit in putrefactione virtutē vin

eſt plus ⁊ facit eã heſitantẽ:qd̄ que ſi dimiſſa fuerit cũ mã nõ ſufficiet ↄtra mãm. Et qñ occupatio fit in euacuatione eius cũ facilitate fit inobediens:aut mouet̃ motu preſocante virtutẽ. Et qñ occupat̃ in eũone ei⁹ cũ ſol'one vẽtris aut flobothomia cũ labore nõ tolerat virtus. Quomodo enĩ tolerabit cuȝ ſit illic cũ ſua quiete ſyncopis. Et cuȝ hoc toto ipſi indigent eũone vehementer. Et iterũ ipſi indigent cibo vehementer quoniã in humoribus eoꝝ nõ eſt qd̄ nutriat corpus ⁊ viuificet ipſum:⁊ corpus eius eſt priuatũ nutrimento. Qꝛ ſi ſtudueris in cibando additur materia diminuta:⁊ ſi non cibatur cadit virtus.

¶ Cũ determinauit de febrib⁹ in q̄bus eſt calor ⁊ frigus:⁊ plurime ex eis ſũt flegmatice. Determĩat de alijs trib⁹ febrib⁹. Et p̄ de ſyncopali humoroſa q̄ dr̄ ſyncopalis:qꝛ ĩ ea fit ſyncopis:⁊ dr̄ hũoroſa:qꝛ eſt cũ multitudine hũoꝝ. Et p̄ ponit eaȝ q̄ fit a flegmate ⁊ eſt ſm̄ plĩm. Scd̄o eã q̄ fit a chol'a. ibi (Et qñq3 accidit.) ⁋ Pria ĩ tres. Prio notã facit eã ex mõ cãe:⁊ aliqual'r ex accidẽte. Scd̄o ex mõ cure. ibi (Qd̄ ſi dimiſſa.) Tertio ex accidẽtib⁹ ei⁹. ibi (Et accidit.)

¶ Cõſiderãdũ ꝙ plus euenit ĩueniri flegma crudũ in ſuba ⁊ repletionale:qꝛ ml'te q̄titatis:q̄3 cholerã repletiõalẽ:⁊ iõ dixit ſm̄ plurimũ. vel repletiõale:qꝛ p mltas repletiõales ⁊ nauſeatiuas ſatietates aggregatũ:⁊ totũ h̄ eſt ↄforme dictis Gal'. 12. terapẽ. 2. cap̄.

¶ Facit febrẽ diſpartitã plurimũ.) Multipl'r exponit̃. Prio. i. diuerſam valde ab alijs feb. flegmaticis:vt appebit ex ſui mõ cure ⁊ accñtib⁹. Scd̄o diſpartitã ⁊c̃. i. ĩterpolatã:qꝛ forſan pl's eſt ĩterpolata vel frequẽtius q̄3 ↄtĩua:qꝛ forſan tãtã malitiã ↄtĩue nã nõ frequẽter ſuſtineret. Tertio diſpartitã. i. ſeparatã ⁊ diſtĩctã vel diſtãtẽ ĩter poxiſmũ ⁊ poxiſmũ vel exacerbatõnẽ:lȝ. n. mã ſit multa:eſt tñ groſſa viſcoſa frĩda ĩepta putredini:vñ plus euenit poxiſmũ a poxiſmo poſtponi. ⁋ Adiuuat ſup eã.) ſ. febrẽ ſyncopalẽ: qꝛ ſyncopis ĩ ea fienda pp cõitatẽ ei⁹ ad cor vt appet. 3. cañ. fen. 11. vel adiuuat ſup eam. ſ. mãm frĩdã flegmaticã multiplicãdã. ⁋ Cõſiderãdũ vincit virtutẽ plus. qꝛ mota magis ledit:⁊ facit eã. ſ. virtutẽ heſitãtẽ qꝛ neſcit virtus q̄d faciat. ſi. n. ceſſat a motu mãe ſuffocat̃ ſub illa:ſi mouet eã ẽt ſuffocat̃ ſub illa vt apparebit. ⁋ Que virt⁹ ſi dimiſſa fuerit.) Cõſiderandũ ẽt ꝙ ex hac difficultate cure appet virtutis heſitatio. ⁋ Oſtẽdit aũt. A. cure difficultatẽ:p̄ per actũ eũonis. nã aut ñ eũabis eos ⁊ ſuffocant̃:aut eũab̄ ⁊ tũc leuib⁹ eũatiuis:⁊ nõ obedit motui qꝛ eſt cruda:aut agitat ⁊ ſuffocat:aut eũabis cũ eũone. ſ. forti pharmacia aut flõmia copioſa:⁊ h̄ eſt qd̄ dicit. Cũ ſol'one vẽtris cũ labore. i. laborioſa forti:aut flõmia cũ labore vt vtriq3 referat̃. i. flõmia copioſa nõ tolerat ⁊c̃. qꝛ iſte eũones laborioſe p̄us fortiter illã mãm mouebũt que anteq̄3 educat̃ occidet cũ ipſe q̄eſcentes faciẽt ſyncopim. apparet ergo ꝙ non pñt eũari:⁊ tñ ĩdigẽt eũone vehemẽter qꝛ ibi eſt magna repletio. Cõſidera tñ ꝙ in flõmia eſt ſpãle nocumẽtũ:vnde ex toto in ea ꝓhibet̃. 12. tera. cap̄. 3. ⁊. 16. ↄtinẽ. cap̄. 2. ⁋ Scd̄o oſtẽdit cure difficultatẽ per cibationẽ. nã ĩdigẽt cibo ⁊ nõ pñt cibari:qꝛ addit̃ per cibum mã diminuta. i. que ſine cibo diminueret̃ per abſtinentiam: vel diminuta. i. pauca exiſtẽs in cõparatiõe ad ſeipã3 multiplicatã per cibũ. Iſti. n. hñt ſtõchũ debilẽ nõ digerentem bene cibaria: ĩmo crudas mãs multiplicãtes. ⁋ Sed dices q̄d eſt fiendũ in tantis heſitatiõib⁹. Dĩ ꝙ male põt fieri cura:⁊ vt plurimũ eſt mortalis hec paſſio ſm̄ ꝙ experientia vidimus. Quid aũt ſit fienduȝ qd̄ ſtet loco iſtoꝝ. ſ. loco cibationis ⁊ eũonis apparebit in. c. cure.

Dub^m p^m ¶ Dubitat̃ qꝛ dicit ꝙ in hac febre ſyncopali nõ eſt in hũoribus qd̄ nutriat corp⁹ ⁊ viuificet. ſ. p' ſpũum multiplicationẽ. ⁋ Cõtra p. G. 12. tera. 3. ca. vbi loquẽs de hac feb. dicit. lõgiſſimũ. n. q̄ ita diſpoſiti ſunt ferũt ieiuniũ ex ipſis quos hñt crudis humorib⁹ ĩdigeſtis nutrito corpe. Idẽ p Raſim. 16. ↄtinẽ. 2. cap̄. ⁋ Dĩ vt ponit Raſis ⁊. G. ꝙ iſti humores flegmatici aliqñ nõ ſunt multũ crudi nec multũ mali:⁊ hoĩes tunc nõ ſunt mali coloris nec ↄcauati in oculis ⁊ tales nutrire pñt:⁊ ab iſtis febribus ↄtingit euadere. Aliqñ ſunt mali valde crudi indigeſtibiles ⁊ cũ eis in facie homo diſponit̃ in colore ⁊ habitudine quaſi cacetica:⁊ talib⁹ humorib⁹ homo nõ põt nutriri:⁊ morit̃ hõ ex hac ſyncopali febre:vñ. G. ibideȝ. Si enĩ nõ ſolũ crudi ↄtigerint eſſe:ſed ĩ ſtatũ corruptionis deuenerint vt nõ poſſint digeri:finaliter ĩpoſſibile eſt ſaluari q̄ ita egrotat.

¶ Et accidit in inceptione ſui vt effundat̃ ad cor res frigida faciens accidere. ſyncopim ⁊ minorat̃ pulſus ⁊ tardat̃ ⁊ fit rar⁹. Amplius natura ſollicita eſt in calefactiõe mãei ⁊ ſubtiliatiõe ei⁹. Et putredo que mouetur in quaſdã partes eius adiuuat ſuper eam:ergo euadit cor a nocumento ⁊ frigore eius ⁊ cadit in nocumentum caloris eius quare fit pulſus velox ⁊ proprie in ↄſtrictione ſua plus q̄3 ſit velocitas alioꝝ:q̄3uis illud qd̄ vincit cum hoc ſit paruitas ⁊ tarditas et raritas. Et periodus eius eſt periodus flegmatice et nõ alterat̃ ab ea ⁊ eſt cuȝ ea inflatio faciei ⁊ mollities corporis. Et colores habentiuȝ eam nõ figunt̃ ſuper diſpoſitionem vnã:imo quãdoq3 eſt cinerea ⁊ plumbea eius materia:⁊ quandoq3 fit citrina:⁊ quandoq3 eſt nigra:⁊ quandoq3 fiunt labia eorũ ſicut labia comedentis mora. Oculi v̄o eoꝝ ſunt fuſci virides exeũtes valde apud cõmotionẽ egritudinis ⁊ fit ſicut maniacus:⁊ qd̄ eſt ſub hypocundrijs eoꝝ eſt vehementis inflationis ⁊ ſimiliter viſcera eorum. Et quãdoq3 euomunt acetoſum. Et quãdo eſt in eis apoſtema in quibuſdam viſceribus:tunc nõ ſperatur omnino. Et quãdoq3 accidit febris in quibuſdã horis ex cholera dominãte groſſa:⁊ fit cũ ea in viſcerib⁹ aduſtio ⁊ euomũt cholerã. Et ſunt ei ꝑiodi flegmatice ſ3 plurimũ.

¶ Hic ponit ſigna ⁊ accidẽtia hui⁹ feb. p̄ a pulſu. Cõſiderãduȝ ꝙ h̄ facit imaginari iſtã feb. eẽ ↄtinuã:qꝛ effumatio mãe ad cor apti⁹ fit p ptes ĩtrĩſecas:tñ ĩ ĩterpolatis põt fieri tal' effumatio ſic ĩ eis imagiamus fumũ putridũ venire ad cor a mãebus extra venas.

¶ Dubitat̃:vtrum tũc cũ effundit̃ res frigida ad cor homo febriat. ⁋ Dĩ ꝙ ſtante nocumẽto frigoris in corde nõ eſt imaginãdũ ꝙ homo febriat:ſed cũ incipit cadere in nocumẽtũ caloris:tũc incipit febrire. Modũ aũt euaſionis a nocumẽto frigoris dicit eẽ per calefactionẽ quã facit nã. ſ. mouẽdo ſpiritũ:⁊ per calidũ putredinale ⁊ tũc cũ caleſiunt partes flegmatis fit pulſus ſpiſſus ⁊ velox cũ nõ poſſit eſſe magnus ꝓprie. i. in cõſtrictione. i. in ſyſtole ꝓpter mltitudinẽ vapoꝝ plus q̄3 ſit velocitas ſupple ⁊ ſpiſſitudo alioꝝ.

¶ Dubitat̃ ↄtra hooc:qꝛ Gal'. 12. tera. 3. cap̄. loquẽs de pulſu iſtorũ dicit. ſm̄ alia tẽpora. ſ. a p̄mo paroxiſmo rarius ⁊ tardius hoꝝ arterie pulſant oĩuȝ q̄litercũq3 febrientiũ. Amplius ſupra dcm̄ fuit ꝙ in flegmaticis febrib⁹ pulſus ſunt ſpiſſiores q̄3 in q̄rtanis non aũt velociores ⁊ hoc ꝓpter virtutis debilitatẽ:ergo multo mag̃ hoc erit in ſyncopali. ⁋ Dĩ dupl'r. Primo ꝙ lȝ pulſus in iſtis ſit tardior ⁊ rarior ꝓpter mortificationẽ caloris ſub mã cruda viſcoſa q̄3uis ps ei⁹ putrefiat:⁊ ſit h̄ reſpectu aliarũ febriũ:tñ ſyſtoles cõparata diaſtoli eſt velocior ⁊ ſpiſſior ꝓpter multã multitudinẽ vapoꝝ circa cor. Scd̄o ꝙ hic cõparat pulſum qñ cor iam cedit in nocumẽtũ caloris pulſui qui p̄us erat qñ ſtabat nocumẽtũ frigoris:vnde dicit plus q̄3 ſit velocitas alioꝝ. ſ. pulſuũ p̄cedentiũ tempore nocumẽti frigoris nõ tñ alioꝝ febricitãtiũ:⁊ iõ ſubdit:q̄3uis qd̄ vincit. ſ. reſpectu aliarũ febriũ ſit paruitas ⁊c̃. (Et periodus.) Quia dic̃ ꝙ iſtud flegma nõ eſt vehemẽter ex̃neũ a nã flegmatis ſicut eſt flegma vitreũ:nõ enĩ eſt credibile illud inueniri poſſe circa cordis partes niſi monſtruoſum eſſet:ſed eſt flegma crudũ repletionale ⁊ eſt multũ q̄3uis eſſet valde malum:⁊ iõ ſaluat paroxiſm⁹ flegmatis. Et eſt cũ ea inflatio faciei. ſicut in caceſia ꝓpter groſſos vapores flegmatuȝ crudoꝝ ⁊ malitiam digõnis. (Mollities.) Propter dominiũ flegmatis in corde. (Et colores ⁊c̃.) nõ figunt̃ ꝓpter pugnã virtutis heſitãtis. ĩmo qñq3. (Eius mã.) i. cutis q̄ eſt mã. i. ſubm. vel mã. i. color. vl' mã. i. humor colorãs. (Citrina.) i. viridis. ſicut enĩ frequẽter vnũ pro alio ſumit̃:vt ſcd̄o pnoſticorũ cõmẽ. 20. ⁊ ſcd̄o regimĩs acutoꝝ cõmẽ. 22. Hec aũt diuerſitas fit ſm̄ diuerſuȝ gradũ pugne ⁊ ſuffocationis caloris ſub mã:vt cũ minus ſuffocat̃ apparet ceneritius vel plũbeus:cũ aũt plus ſit viridis vel niger:⁊ ex hac ſuffocatione praua fiunt labia nigra vt ei qui comedit mora. (Oculi fuſci ⁊c̃.) mortificatione caloris q̄ ſuffocat̃ a mã. (Exeuntes.) i. p̄eminẽtes pp multos vapores flegmaticos. (...) tis:⁊ poſ'e eſt ꝙ ſit pp aliquẽ modũ ſuffocatiõis. (Apud cõmotionẽ.) i. victoriã egritudinis. ſ. apud ei⁹ vehemẽtiã. Qꝛ aũt cõmotio ſignificet victoriã apud ſmones Aui. declarauim⁹ ſup fen. 6. cap̄. de cauſis morſus viperarũ. Uel cõmotioneȝ. i. p̄n^m poxiſmi. Et fit ſicut maniac⁹. pp inquietudinẽ ⁊ anxietatẽ in virtute:⁊ pp anguſtias ſtõticas repletione eius vnde nõ q̄eſcit in ſitu vno. Thade⁹ v̄o dicit ꝙ fit maniacus ſolũ q̄3tũ ad faciẽ:qꝛ h3 eam terribilẽ. Uehementes inflationis. ꝓpter groſſas viſcoſitates. (Uiſcera.) quia ſunt etiã loca ſuperiora verſus ilia ⁊ vmbilicũ. ⁋ Et quãdoq3 euomunt acetoſum. Quia in ſtomachis eoꝝ eſt aptum generari hoc flegma ꝓpter frigiditatẽ. ⁋ Et qñ.) Cõcordant in hoc oẽs:qꝛ malitiã apoſtematis ⁊ febris eius nõ põt tolerare virtus:⁊ vna cõis

salus apostematis in iteriorib⁹ est virtutis robur: vt.10.terapē. 5.ca. Amplius istos nō possumus cibare timore apostematis ⁊ cibo idigent cā virtutis nō habētis qḋ nutriat ⁊ viuificet: vt intelligit a Gal.ibidē ſm partē.7.12.terapē.ca.3.⸿ (Et qñq3.) Cōsiderādū ꝙ cholera dn̄ans.s.multe q̄titatis grosse vt vitellina ſm Aui.per hoc qḋ dicit.dn̄ante.in iterioribus in sui motu pōt facē syncopim suffocādo calorē: ⁊ iō dr̄ syncopalis ⁊ dr̄ hūorosa pp multitudinez hui⁹ humoris. Fit adustio.pp calitatē humoris cū calor occupat illū vn̄ fit maior adustio q̄ȝ in ꝑdicta flegmatica pura. (Euomunt cholerā.) qr ista chola vitellina facta ex flāte ⁊ chola repit̄ multū in ptib⁹ stōchi.⸿ (Et sūt ei.) Dupl'r exponi pōt. Prio.s.syncopali flatice ⁊ iā dixerat h̄: sed addit ſm plurimū vt ostēdat ꝙ pōt permutari ab illo ordie. Scōo ei.s.syncopali facte a chola ista: ⁊ hāc credo fuisse Aui.intētionez.hec.n.chola grossa est pp flegma ⁊ h3 multā exuberantiā: ⁊ ideo pōt facere omni die paroxismū: ⁊ plurimū sic facit. An v̄o dicat̄ tertiana vel nō esset qḋ de noīe.

¶ De febre syncopali minuta ⁊ subtili. Cap.56^m.

HEc febris est acuta ⁊ cadit pulsus ⁊ virt⁹ in paroxismo vno aut duob⁹ paroxismis cum additione ⁊ eueniens in corpore cum velocitate. Et quandoq3 non sufficit cum ea virtus vsq3 ad.iiij. ⁊ fit ex chimis subtilibus plurimum quorum cholericum est vehementis subtilitatis ⁊ profundationis male substātie venenose cui iam accidit putrefactio in corporibus calide cōplexionis sicce valde. Et plures paroxismi huius febris sunt paroxismi tertiane.

¶ Hec febris dr̄ syncopalis a syncopi q̄ in ea fit. dr̄ diminuta vt ꝯ distinguit̄ a repletiōali.ita.n.vt credo sigñat̄ in arabico: qr mā illa nō est repletiōalis s3 pauca. dr̄ subtilis: qr euenit de chola subtili: vel qr accidit hoīb⁹ cholericis subtilib⁹ hītu. Vel dr̄ febris minuta subtilis apud arabes febris ethica talis q̄lis est ptisicoꝝ vt dixim⁹ in tractatu nr̄o de ptisi: ⁊ hec febris syncopalis ē sil'is illis ꝯsumptis cū apparēt hic vt ptisici. (Est acuta.) Quia vehemens cū velocitate finis qr in ea cadit virt⁹ nālis ⁊ aīalis. Et pulsus.in poxismo vno: qr in p̄ ⁊ duob⁹ poxismis supple cadit virt⁹. (Cum additiōe.) i.multo plus. ⁊ est eueniēs in corpe.s.ista feb. vel iste casus virtutis cū velocitate: qr subito ꝑpter velocē motū māe. (Et qñq3.) Quādo est multa prauitas in mā nō sufficit ⁊c. (Plurimū.) Quoꝝ vtplurimū ista mā est cholerica: qr posset esse subtilis venenosa melācholica.s.facta ex cholere adustione. Cōditiones aūt hui⁹ māe sunt ꝙ sit subtilis ꝓfundabilis in mēbris: vn̄ mēbra nō pn̄t illā mā3 a se excutere: ⁊ ꝙ sit subē venenose: ⁊ ꝙ sit putrida: qr vt sic facit febrē in corpore cōplexionis calide ⁊ sicce: qr h̄ corpus est in quo reperiunt̄ iste māe cholerice subtiles: ⁊.s.hec mā ꝙ ad syncopim per viā dissolutionis magis parat̄: vt.16.ꝯtinētis ca.2. (Et plures paroxismi.) Quia vtplurimū sunt paroxismi cholerici. Si v̄o est hec mā venenosa melicā habens nām poxismat in q̄rtū: ⁊ forsan ꝙ hic modus male cholere est praxina vel eruginosa: l3 Isaac cap̄.de tertiana non placeat ꝙ ex praxina vel ex eruginosa fiat febris cū virtus nō tātū eam sustineat vt putrefiat. Nos aūt credimus hoc nō esse impossibile: ⁊ si tibi placet opinio Isaac imponas huic cholere venenose nomen qḋ tu vis.

¶ De febre diurna ⁊ nocturna ex flaticis. Cap.57^m.

DIurna est cuius paroxism⁹ accidit in die et eius tepor in nocte: ⁊ nocturna est econuerso ⁊ vtreq3 sunt male: sed diurna est longior ⁊ deterior.

¶ Primo notificat modos harum febrium ⁊ comparat eas adinuicem. Secundo probat.ibi (Et facit.)

¶ Considerandū ꝙ hec febris nō est alia a flegmatica iterpolata: imo est eadē cū illa sed determinat̄ per accidens ad hoc nomen. Cu3 enī qnotidiana febris omni die inuadit: si inuadit de die.s.in ꝑncipio diei vel ꝓcessu ⁊ nocte tepescit: ita ꝙ q̄uis cadat mutatio in spatio noctis ⁊ diei: nihilominus sequit̄ motū diei ⁊ qetem noctis: vocat̄ diurna. Si aūt icipit poxismus veniēte nocte ⁊ die tepescit eodē modo vocat̄ nocturna: ⁊ qr oī die venire poxismu3 est ꝓpriū flegmatice: ideo hec febris est flegmatica: ⁊ iō Aui.ifra eā nō curat aliter. Si aūt bene ꝯsideras ista febris pōt esse cholerica: vt duplex tertiana vel vna tertiana: ⁊ differt ab alijs tertianis q̄s ꝯtingit mutari in paroxismis vt ꝯtingit nō sequēdo motū diurnū vel nocturnū ⁊ quodā mō imaginabile est hoc de febre q̄rtana ꝙ aliq̄ pōt dici diurna cuius motus ſm maiorē partē ⁊ fortiorē est in die; quies est in maiori parte in nocte; sed qr nō sic ꝓprie pōt adaptari mel'icis febrib⁹: ideo Aui.nō voluit istā febrē fore de summa mel'icarū: qñ supra dixit ꝙ iste febres nō fiunt a melācholia. forsan aūt ꝙ cā que Aui.mouit ad loquēdū de hac febre fuit vt ostēderet qd sit peius an moueri mās ad paroxismum in die ⁊ tespescere in nocte an ecōtra. Et sermo Aui.in his que dicit de hoc verificat̄ de quacūq3 mā que moueret̄ siue sit flegmatica siue cholerica siue melica: attñ febri flegmatice meli⁹ adaptatur talis modus motus dictus diurnus vel nocturnus.

¶ Et facit cadere multotiens propter longitudinem suam ⁊ suum euentum in calore diei in ethicam.

¶ Probat ꝙ sit deterior diurna q̄ȝ nocturna. Prima rō qr facit cadere in ethicā. Rō est duplex. Prima qr lōgior: qr de plurima materia vt ꝓbat statim. Scōa qr accidit in calore diei.q.d.ꝙ calor diei ⁊ calor feb.iuuant se in exiccando ⁊ faciendo ethicam.

¶ Et si ipsa nō esset seua nō accideret i hora aperitionis pororu3 ⁊ resolutionis vaporis ⁊ non accidit nisi ꝑpter multitudinem materiei ⁊ fortitudinem eius.

¶ Scōa ratio: illa febris est magis seua que accidit hora aptionis poroꝝ ⁊ resol'onis māeru3 in vapores: sed diurna est huiusmodi. maior est nota: qr nō accideret illa hora: nisi qr mā est multa: non enī obstante apertione poroꝝ ⁊ resol'one māe facit febres: hoc ꝯ significat multitudinē ⁊ fortitudine3 materie.s.in q̄litate ⁊ motu qbus pōt moueri ꝯtra virtutē nō obstāte resol'one que fit de ea.

¶ Et est necessarium cum hoc vt patientes eam cibētur in nocte ⁊ non permittantur dormire super repletionem stomachi ⁊ precipiant̄ vigilie: ⁊ est ex eis que faciunt cadere virtutem.

¶ Tertia rō est. illa febris est prauior in q̄ patiētē op3 cibari in nocte: ⁊ simil'r vigilare in nocte: sed in febre diurna est h̄. maior est nota: qr cōsuetudo humana est de nocte dormire. minor est nō: qr illa o3 cibari in hora temporis que est de nocte: sed stati3 eo cibato nō op3 sup dormire: qr habētes febrē repletionalē sicut sunt flegmatice nō debēt stati sup repletionē.i.sup assumptionē cibi dormire nisi cib⁹ ad iferiora stōchi deponat̄. Sequunt̄.n.ex h̄ euaporātes ad caput catarri nocētes stōcho. Sequit̄ ēt suffocatio qda3 caloris in stōcho: op3 ꝯ ꝙ supuigilet: ⁊ h̄ debilitat eos.⸿ Sed tu dices: cū ego cogor cibare istos in nocte qd facia3 de somno eoꝝ. Dōm ꝙ tu facies illud qḋ videt̄ tibi minus malū. Facies enī eos vigilare vna vl' duab⁹ horis post cibū ⁊ postea ꝯcedes eis somnū. In hac aūt tertia rōne pn̄t cadere multe cōpōnes de cibatione ⁊ somno in tēporib⁹ paroxismi diurne ⁊ nocturne febris q̄s omito.

¶ Et tolerantia febris in calore diei ⁊ vigilie in frigore noctis sunt ex eis magis digne que faciunt cadere in ethicā. Et ad summū est de genere febriū difficiliū.

¶ Hec est q̄rta rō ⁊ cōicat cū p̄ᵃ: ⁊ arguit sic. febri3 est peior in qua sūt due cāe casus in ethicā: sed in febre diurna sūt due cāe. Vna ē tolerātia febris in calore diei: ⁊ h̄ multū exiccat ⁊ ꝯsumit. Alia est vigilie in frigore noct̄.i.de nocte q̄uis sit frig⁹: tñ vigilie resoluūt ⁊ exiccāt cū d̄beret hō tūc qescē ⁊ vacare digōni ⁊ restaurationi resolutiuoꝝ i calore diei. Et ad sūmū ⁊c. Quia de mā mlta ⁊ forti.

¶ De cura flegmatice. Cap.58^m.

CUra huius egritudinis diuersificat̄ ſm horas suas scilicet principiū augmentū ⁊ statū ⁊ declinationē. Et ſm apparitionē digōnis in ea ⁊ ei⁹ occultatione3. Et diuersificat̄ ſm materias suas.s.flegmaticam acetosam ⁊ flegmatica3 vitream ⁊ flegmaticam salsam ⁊ dulcem.

¶ Cum notificauit has febres ponit hic curā. Et p̄ earū que cōiter eueniūt que sunt vere flegmatice. Scōo eaꝝ que nō sic eueniūt ⁊ sunt annexe flegmaticis.ibi (Cura earū.)⸿ Pria in duas. Prio p̄mittit curā flegmatice periodice. Scōo adaptat illā ad curā cōtinue.ibi (Cura ei⁹.)⸿ Prima in duas. Prio ponit curā que ei d̄bet̄ rōne cāe. Scōo docet succurrere accidētib⁹.ibi (Et succurrat̄ vomitui ei⁹.)⸿ Prima in duas. Prio ponit vn̄ sumat̄ gn̄alis modus curationis harū febrium. Scōo exequit̄.ibi (Et oēs eius species.)

¶ In p̄ma pte vult ꝙ cura diuersificat̄ ſm diuersitatē tēpoꝝ ⁊ ſm diuersitatē dispōnis in mā: ⁊ ſm diuersitatē in specie materierū.

¶ Dubitat̄ quare dixit diuersificari curā ſm tēpora ⁊ diuersificari curā ſm apparitionē digōnis ⁊c. Diuersitas.n.ſm apparitione3 ⁊ occultationē digōnis includit diuersitatē ſm tēpora. Dōm ꝙ ista cura est cōis ꝯtinuis flegmaticis ⁊ interpolatis qḋ Aui.voluit in sequēti caplo ⁊ hic cū dixit in rubrica. cura flegmatice. l3 isti cañ. primo videant̄ applicari ad interpolatas. Distinctio aūt tēporu3

morbi

morbi est penes accñtia: ⁊ hec distinctio plus ꝯtingit flegmatice ꝯtinue: sed distō ſm apparitionē ⁊c. est distō quo ad mãerū digō-
nē ⁊ ꝯuenit vtriqꝫ. Quātū ĝ ad distōnē ꝑmā dixit. diuersificatˀ ſm
horas. q̄tū ad scđam dixit. ⁊ ſm apparitionē. Diuersificatio āt cu
re ſm tēpora vt accñtibˀ sunt disticta est maxie in cōparatōe ad
statū in quo est accñtiū difficultas: ⁊ est diuersificatio in ordie ci-
bationis quā ad statū ordiauimus: sed diuersificatio cure ſm tē-
pora disticta alteratiōe mãe est diuersificatio in vsu mediciaꝝ di
gerētiū ⁊ eūantiū q̄ medicie respiciūt mãm ſꝫ ꝙ alr̄ ⁊ alr̄ ē dispo-
sita. Pōt aūt aliter rñderi ad q̄stū ꝙ nō diuersificaretˀ cura flā-
tice ſꝫ tēpora aliter q̄ ſꝫ diuersitatē dispōnis in mā: qꝛ forsan ista
sīlr̄ ꝯcurrūt sed dixit ad maiorē ðclarationē vt dicat ꝙ cura flatice
diuersificatˀ ſm tēpora: ⁊ diuersitas ſꝫ tēpora ē diuersitas ſꝫ appa
ritionē digōnis ⁊ occultationē. hanc. n. tēpoꝝ distōnē ꝓprie flatis
attēdimˀ. Et dixit h̄. A. qꝛ accidit in flatica multū ꝙ tēpora fran-
guntˀ: apparētibˀ. n. signis digōnis manifeste vt fit feb. in augmen
to reuertuntˀ signa cruditatis. ⁊ tūc apparētibˀ signis cruditatis
nō curabis cura augmēti sed cura ꝑncipij. Et iō ne cadat error in
sermone quo dˀ ꝙ cura est ſꝫ tēpora: subdit ꝙ ꝑ tēpora intelligo
ea q̄ distinguuntˀ ſm mãe dispōnē: ita ꝙ quocūqꝫ tꝑe appet in mā
cruditas siue occultatio digōnis: tūc curetur cura principij.

**Et omnes eius species cōmunicant in hora princi-
pij in tribus rebus: in necessitate lenificationis equa-
lis aut vomitus: ⁊ in necessitate administratiōis sub-
tiliantium ⁊ incidentium diureticorum.**

Hic ꝓsequitˀ curā. Et ꝑ ſm diuersam ītētionē ſꝫ tēpora ⁊ dispo
sitionē materie. Scđo ſꝫ diuersitatē specieꝝ flegmatice. ibi (Am-
plius diuersificatˀ.) Tertio ponit mediciās ⁊ res ꝯueniētes ſm il-
las intētiones. ibi (Et ꝯuenientiores.) Pria in tres. Prīo ponit
ītentiones curatiuas que in ꝑnᵒ debentˀ: ⁊ nobis ostendit qd fien-
dum in prinᵒ. Scđo qd in augmēto. ibi (Et in augmento.) Tertio
ordinat regimē in cōparatione ad statū dans ītelligere declina-
tionē. ibi (Et fortasse.) Prima in duas. Prīo ꝑmittit intētiōes q̄
ꝯueniunt in ꝑncipio flegmaticaꝝ. Scđo declarat. ibi (Et cum.)

In ꝑmā dicit ꝙ oēs spēs flegmatice febris ꝯueniūt q̄tū ad cu-
rā in ꝑnᵒ in tribˀ. Prīo leniēdo equalr̄ ꝑ vētrē vel vomitū. Scđo
in subtiliatiōe ꝑ īcisionē. Tertio in diureticis approximādis.

Dub. 2m — Dubitatˀ quō Aui. facit ista tria. Dōm ꝙ lenificatio vētris est
vnū. vomitˀ est scđꝫ. subtiliātia ⁊ īcidētia ⁊ ꝓuocātia. s. vrinaꝫ sūt
tertiū. Uel alr̄. lenificatio ⁊ vomitˀ sunt primū. s. eūare ꝑ ꝓprias ⁊
⁊ manifestiores vias. īcisio ⁊ subtiliatio ē scđꝫ: sed vrīe ꝓuocatio
est tertiū. Cōsiderādū ꝙ lenificatio accipitˀ duplr̄. Prīo ꝓprie
ꝓ eūone lenitiua. v. g. cū violis vel cassia qbˀ non eūatur aliqd de
mā flatica nisi ꝯtigēter sed mūdantˀ ꝑtes ītestinoꝝ: ⁊ ista dˀ eq̄lis
qꝛ leuis lenificatio. Alio mō dˀ lenificatio eūatio ꝑ vētreꝫ accipi-
ens aliqd de mā q̄ est cā ꝯiūcta vel añs ꝓpiqua vt que fit cū odo-
re turbith ⁊ est eūatio miōratiua: ⁊ dˀ ista lenificatio eq̄lis qꝛ le-
uis respectu fortioꝝ que sunt posteriˀ. vtroqꝫ mō pōt intelligi vt
appebit. Silr̄ vomitˀ ſm equalitatē est duplex: qdā leuis: ⁊ qdaꝫ
de mā aliqd accipiēs. Cōsiderandū ēt ꝙ in febre flegmatica cō
sideramus ꝙ ipsa est repletiōalis in qua sunt mãe fecales: ⁊ alia
circa ꝑtes stōchi ⁊ ītestinoꝝ: ⁊ quātū ad h̄ surgit ītētio in ꝑnᵒ le-
nificationis equalis ⁊ vomitˀ. s. equalis. Secūdo cōsideramus
ꝙ materia est grossa viscosa ⁊ competit incisio ⁊ subtiliatio. Et
cōsideramus ꝙ ipsa est precipitabilis in venas emulgētes: ⁊ vti-
mur diureticis qbus per venas illam purgamus vel vsus diure-
ticoꝝ cadit sub ītētione digōnis materie: ⁊ hec oīa apparebūt.

**Et cum superuenerint febri dies tres subtilietur in
ea materia propter febrē: ⁊ si ante illud mouebis no-
cebis ⁊ non facies aliquid.**

Hic declarat qᵒ dixit: ⁊ vult ꝙ lꝫ in ꝑnᵒ flegmaticaꝝ ꝯueniant
que dicta sunt: tñ ante tres dies vel quatuor ſm Serap. 6. breuia-
rij cap. 14. Si mouebis cum predictis lenificantibˀ incisiuis sub-
tiliatiuis ⁊ diureticis nocebis ⁊ nihil facies: ſꝫ post tres dies po
test vti eis: qꝛ calidum febrile iam incipit mãm subtiliare ⁊ aliq̄-
liter digerere: vñ sumitˀ ꝙ calor extraneus mãm digerit.

Dubiū 3m — Dubitatˀ primo vtrum ante tertiū diē possumus vti lenificatiōe
equali. Dōm qōdam generale ad oīa dicenda ꝙ per tꝑs añ ter
tiā diem vel vsqꝫ ad tertiā vel ad quartā ego ītelligo tꝑs crudita-
tis in mā quā significo: qꝛ vrina est discolorata subtilis: sed ꝑ tꝑs
post tres dies ītelligo tēpus alicuius digōnis occulte īchoantis
siue inchoet ab arte siue ab ītrinseco ēt: ⁊ siue illud faciat febrilis
calor ⁊ est tꝑs alicuiˀ subtiliatiōis ⁊ digōnis mãe flegmatice: vñ
de ea aliquid incipiet cū vrina misceri: ⁊ cognosco h̄ qꝛ vrina īci-
pit aliqualr̄ tingi vel turbari vel īgrossari. Et q̄uis Auic. ⁊ etiam
Serap. hoc tꝑs incipiant post tres dies vel quatuor: possibile tñ
est ꝙ in quibusdā non incipiat vsqꝫ ad sex vel septeꝫ dies ⁊ vltra
ſm diuersitatē corpoꝝ ⁊ materieꝝ. Accipe igitˀ sermonē Auic. lo-
co exēpli vt sit sensus ꝙ nō moueas cū predictis vsqꝫ ad appari-
tionē digōnis aliquā. Ex quibus soluitur ꝑdicta dubitatio. Naꝫ
si ꝑ lenificationē ītelligis eā q̄ fit cū clysterijs: ⁊ si fieri nō valēt cū
cassia vel syru. violato ⁊ sīlibˀ. Dico ꝙ pōt fieri añ tertiā diem ad
purgationē mãeꝝ fecaliū vt in gñalibˀ cañ. dcm̄ est. Si aūt ꝑ lenifi
cationē ītelligis leuē ⁊ paucā mãe minorationē. Dico ꝙ añ tertiū
nō pōt fieri: qꝛ mā est cruda. Et hec oīa scita sunt suꝑ in gñali cu-
ra putridaꝝ. Eodē mō soluitˀ q̄stio de vomitu an cōpetat in fle-
gmatica añ tertiā diē: qꝛ si est vomitˀ leuis. v. g. cū aq̄ calida: ⁊ fit
ad mūdādas aliquas mãs non applicatas stōcho sed vomitu ha-
biles ⁊ homo est consuetus ⁊ omnia concurrunt vel plurima cō-
sentientia potest fieri vomitus ante tertiam diem. Si auteꝫ vo-
mitus sit fortior minoratiuus materie difficilis motus: que indi-
get aliqua ꝑparatione non fiat ante tertiam diem.

Dub. 4m — Dubitatˀ 2ᵒ vtrū añ tertiū possumus vti syrupis īcisiuis ⁊ subti
liatiuis ⁊ diureticis. Et vˀ ꝙ sic: qꝛ. A. in febre īcipit ⁊ procedit
vsqꝫ ad septimū cū geleniabin vt aq̄ feniculi ⁊ aq̄ apij: sed ista sūt
subtiliātia ⁊ vrinā ꝓuocātia. Ampliˀ Halya. 3. prac. cap. 15. ⁊ Rasis
10. lib. cap. statim ꝓcedit syrupū aceto. mellinū q est īcisiuus. In
oppositū est hic Aui. ⁊ Serap. 6. breuiarij. c. 14. vbi dicit. Et cura-
tio huius febris flatice vlr̄ ī īceptiōe post tres dies aut q̄tuor est
cū rebˀ que subtiliāt ⁊ īcidūt sicut secaniabin ⁊ que ꝓuocant vri-
nā. ⁊ Gal. in terap. ad Glauco. lib. ꝑ dis. 4. c. 1. dicit. Oxymelle vtetˀ
post primos dies aliter post plures dies. idē vult Ras. 16. ꝯti. cap.
2. Ampliˀ ista sunt fortis virtutis que mãm ingetant ⁊ mouent ⁊
ꝓhibēt digeri. hāc rōnē Aui. inuit. Ad solōnē hoꝝ ꝯsiderāduꝫ ꝙ
incidētia ⁊ subtiliātia sunt que mãꝫ solūmō ꝑparāt eūoni: ſꝫ diu-
retica sunt que mãm per vrinā euacuāt. Qđ ĝ subtiliat mãm flā-
ticā debilioris opōnis est q̄ illud qđ de mā illa ꝑ vrinam educit.
Exēplū. subtiliātiū ⁊ īcidētiū flegma est syrupus ace. mellinˀ sim-
plex vel cū radice feniculi vl' petrosilij: sed exēplū diureticoꝝ est
syrupus de qnque radicibˀ vel in quo ponitˀ assarus ⁊ silia. Nō āt
intēdimus hic redire ad ꝑncipia oñdēdo qua ꝟtute fiat subtilia-
tio ⁊ qua īcisio ⁊ qua vrine ꝓuocatio. Jā eni notauimus h̄ in cañ.
secūdi libri. Quāuis aūt sint disticte res ⁊ ꝟtutes: tñ ꝑꝑ patien-
tiū diuersitatē accidit ꝙ ꝓuocatiuū est īcisiuū ⁊ subtiliatiuū sicut
si mā flegmatica est multū grossa viscosa nō sufficit in digestione
eius. s. in diuisiōe ⁊ subtiliatiōe syru. acetosus mellinus: sed syru-
pus cū hyssopo ⁊ radicibˀ duabˀ vel qnque q syrupus eēt sufficiēs
ꝓuocatio vrine in mā flatica dulci nō multū grossa nec multū vi-
scosa. ꝓuocās aūt vrinā in mā valde grossa eēt syrupˀ cū radici-
bus ⁊ assaro ⁊ capparibˀ. Accidit aūt h̄ idē ex diuersitatibˀ dos.
parua. n. dosis syrupi de radicibus subtiliaret ⁊ diuideret mãs: ⁊
maior dosis illa ꝓuocaret vel ꝓuocare posset vrinam. Accidit
idē tertio ex diuersitate dispōnis ītestinoꝝ ⁊ viaꝝ vrine. Jus eni
ciceꝝ hoieꝫ aptū soluit ſm vētrē nō mouet ad vrinā sed mãs sto-
machi ⁊ ītestinoꝝ subtiliat ⁊ abstergit ⁊ lenit vētrē sua nitrosita
te ꝓprie ciceꝝ nigroꝝ. Jn alio aūt rapiet cursuꝫ ad vrinā ⁊ ꝓuo-
cabit vt diximus 2ᵒ cañ. cap. de cicere. Accidit idē 4ᵒ mixtiōe
reꝝ refrenātium motū medicinarum subtiliātium ⁊ ꝓuocātium
tenētium eas in primis ꝑtibˀ stomachi ⁊ intestinoꝝ sicut cum sy-
rupo de radicibˀ miscetur zucchaꝝ rosatū vel syrupus ros. vnde
remittitˀ eius ꝓuocatio ⁊ remanet diuidēs ⁊ subtilians mãs. Et si
syrupo solutiuo miscetˀ res diuretica vt decoctio granatoꝝ solis
facit illū syrupū preparare ad vias vrine: ⁊ operari in illis ⁊ iuua
re ꝓuocationē. Considerandū secūdo ꝙ īcidentia ⁊ subtiliātia
sunt duoꝝ modorum. Quedā leuia nō cōmouentia nec agitantia
mãm sicut syrupus acetosus mellinus vel zuccharinus simplex ⁊
ꝓprie cum aceto nō multū acuto neqꝫ multo. Quedā sunt īciden-
tia ⁊ subtiliantia fortiora que mãs possūnt agitare sicut syrupus
acetosus cōpositus cū aliqbus radicibˀ vel cū hyssopo vl' thimo:
⁊ cuius acetū est multū acutum. Sicut etiā dicimus ꝙ diureticū
dicitˀ qōdam ꝓprie qđ de materia partē sensibilē per vrinā ducit
vt syrupus de quinque radicibˀ ⁊ seminibˀ ⁊ hmōi: ⁊ in his syru-
pis ⁊ medicinis est etiā multus gradus. Aliud est diureticum im-
proprie qđ seipm in vrinā precipitat ⁊ nō mouet mãm febris sed
aliquas virulētias venaruꝫ aptas euacuationi cōiūctas febri se-
cum potest facere vrinare: ⁊ hoc ꝓlixe diximus supra in cañ. ge-
neralibˀ cuiuscūqꝫ cure. exemplū est iulep subtile ⁊ aq̄ ordei sub-
tilis ⁊ multa alia. His habitis dicemus ꝙ ante tertiū diē idest
stante cruditate in mā flegmatica nullo mō forti subtiliatiōe inci
dēte vel ꝓuocāte vti debemus. Rō est qꝛ oīa illa agitant ⁊ cōmo-
uēt mãꝫ: ⁊ subtile resoluūt vel ꝓuocāt ⁊ dimittūt grossum: vñ. G.
4ᵒ de regi. sani. specialiter de diureticis fortibˀ dicit. Urinatiua
vo nunc non laudo ⁊c. Qđ enim bene est digerēdū tāta turbatio-
ne vel cōmotione nequaq̄ est opus: ⁊ sic ꝙ multā mãm que mul-
ta est agitat impedit digestionē. Cū aūt materie sint digeste: tunc
possumus fortioribˀ vti ⁊ ſm gradum digestionis augere graduꝫ
fortiorem medicinaꝝ. Sed tu dices ꝙ ex quo mā est digesta nō
indigemus subtiliatiuis ⁊ incisiuis nec fortibˀ nec debilibˀ. Di-
cēdum primo ꝙ non indigemus ad digerēdum sed ad ꝓuocāduꝫ:

ita ꝙ subtiliantia fortia tūc sunt prouocantia. Uel dicēduz ꝙ pro digestione partis que est digesta nō indigemus hoc sed pro alijs partibus. Nam a principio ꝑpter multitudinem mãe ne agitaret ⁊ corrūperet partes sanas ⁊ ne ingrosset nō possumus vti fortib⁹ solutiuis subtiliatiuis: sed post pnm. i. post aliquā digōnē materie ⁊ euātionē possumus vti fortiorib⁹ subtiliatiuis ad complemētū digōnis: q2 facta mūdificatione in mã nō tātuz dubiū est de eius cōmotione materiei q̄ est residua q̄ nō est digesta nec de terrestrificatione digeste. Cognoscas ergo ex hoc ꝙ Aui. sicut ꝓcedit digerēdo ⁊ minorādo: ita addit virtutē subtiliantiū ⁊ diureticoꝝ. Et considera ꝙ ad augmētum in gradu haꝝ medicinaruz in ꝓcessu iuuat: qa partes stomachi ⁊ itestinorum sunt mūdificate a corporibus materieꝝ: ⁊ ideo nō est tanta suspicatio de penetratione haꝝ materierum in venas per diuretica ⁊ per subtiliantia debētia penetrare in venas ⁊ ꝓuocare. Dico secūdo ꝙ añ tertiam diē possumus vti prouocatiuo debili qd̄ equiuoce dr̄ ꝓuocās sicut iulep subtili ⁊ aq̄ ordei subtili; sed ꝓuocatiuo ꝓprie dicto nō vt diximus: possumus etiā vti subtiliante ⁊ icidēte leui nō cōmotiuo vt oxymelle simplici vel cū decoctione capilloꝝ vene. vel aliqua radice ꝟm ꝙ tua estimatio indicat ita ꝙ in mã non fiat cōmotio. Ex qbus apparet p̄ma intētio Auic. Dicit eni ꝙ si mã subtiliatur potes vti istis. s. in aliquo gradu exñtib⁹ fortib⁹ ⁊ motiuis. Sed si añ illud. i. stante mã cruda mouebis. s. mãm cuz lenitiuo. i. minoratiuo qd̄ euacuat exsoluēdo ⁊ cū subtiliatiuis icisiuis fortib⁹ mouētib⁹ mãm ⁊ cū diureticis veris: q2 omnia ista mouēt ⁊ agitāt: iō nocebis ⁊ nihil facies. Appet scd̄o ex intētiōe Auic. ꝙ si mã sit grossa cruda ⁊ nō apparet ꝙ digerat̄ in aliquo ꝙ tu ducas illā ad prinm digōnis illius: ⁊ hoc cū subtiliatiuis ⁊ icisiuis leuibus vt acetoso syrupo simplici vel alio nō agitātib⁹ mãm. Cuz aūt incipit appere illa subtiliatio: ⁊ tu icipies ire ad syrupos fortiores: vt addēdo ad vnciā vnā syrupi simplicis. ℥. 5. aque feniculi vel damus vnciā vnā syrupi cōpositi cum vna vel duab⁹ radicibus ⁊. ℥. 5. mellis rosati liqdi: vel ꝟm ꝙ tibi videt̄: ⁊ sicut mã minorando ꝓcedit: ita potes addere in gradu istoꝝ. Appet tertio sedatio ꝯrietatis inter auctores qui concedunt statim a pricipio incidētia ⁊ subtiliantia: ⁊ qui negāt cū referant se ad diuersa.

Dubm 5m ¶ Dubitat̄ qs est ordo iter ista. Dōz ꝙ p̄ opz lenire vētrem cum clysterijs vel alio lenitiuo: deide si expedit leuē facē vomitū. Secūdo opz vti digestiuis icisiuis ⁊ subtiliatiuis. Tertio opz minorare mãm cū solutiuo vel ꝓuocatiuo vrine ꝟz ꝙ tibi appet. Si āt per lenificationē itelligamus minorationē: tūc p̄us opz materiaz aliqual'r digeri vel nã vel febre vel medicinis leuibus: postea minorare: postea fortib⁹ incisiuis ⁊ subtiliatiuis vti: postea per vrinã ꝓuocare. ⁊ videt̄ sentire hoc Rasis. 16. cōtinentis cap. 2.

¶ Et in augmento cum subtiliatione regiminis ꝟm equalitatem.

¶ Cōsiderādū ꝟm eq̄litatē. i. ꝟm ꝙ cōuenit in vnaquaq3 mã. vel ꝟm equalitatē: q2 nō grossuz vt in p̄nº: neq3 subtile vt in statu. vel ꝟm equalitatē: q2 nō subtile vt in tertiana: nec grossuz vt in q̄rtana.

Dubm 6m ¶ Dubitat̄. q̄re nō fecit mētionē de regimine ꝑ medicinas. Dōz ꝙ Auic. clare itelligebat ex p̄misso cañ. si eni in p̄nº post aliquam subtiliationē mãe ꝯceditur ꝙ moueas cū icisiuis ⁊ subtiliatiuis ⁊ ꝓuocatiuis ⁊ miōratiuis: ꝫ multo magis in augmēto in q̊ mã digesta potest minorari ⁊ ꝓuocari ⁊ residua securius digeri.

¶ Et fortasse est al's es ꝯtētus aq̄ ordei in p̄mis trib⁹ diebus sperādo ꝙ sit status eius ꝓpinquior: aut ꝑꝑ subtiliationez materiei: aut ꝓpter paucitatē eius.

¶ Hic ordinat regimen principij ⁊ augmenti in comparatione ad statum. Et primo quādo status est ꝓpinquus. Secūdo quādo est lōgiquus. ibi (Qz si certe.) Tertio declarat q̄dam. ibi (Si autez.) ¶ Considerandū ꝙ per aquam ordei intelligamus ptisanam. si ꝫ es illa contentus in primis tribus diebus est: q2 speras istam febrem non transire in quartum. sermo ergo Auicē. supra ꝙ principium flegmatice durat. 18. diebus erat verus in pluribus.

¶ Qz si certe sciretur ꝙ status eius eēt tardus nō subtiliaret̄ regimen q̄uis fames ⁊ somnus super famem ⁊ exercitium super eam si non debilitāt sint vltima in iuuamēto huius egritudinis: imo declinaretur in p̄ncipio ad ingrossationem vsq3 ad septimum diem: deinde gradaretur. verum augmentum eget vt subtilietur regimen in primis.

¶ Hic considera ꝙ in flegmatica quādo idicatio sumit̄ a mã competit abstinētia a cibo ⁊ somnus suꝑ ea ad digerēdū ⁊ ꝯsumēdum mãm ⁊ exercitium ad resoluēdum: ⁊ nō timetur de exercitio potentiali nec de inflāmatione in ea sicut in febrib⁹ cal'is: ⁊ inq̄tum ista debilitarent non competunt: sed si status est longus abstinētia debilitaret: ergo idicatione sumpta a statu cū est lōgus nō cōpetit hoc: imo declinamus in p̄nº ad ingrossandum: ⁊ adueniente augmēto in primis: q2 in principio sui indiget vt subtiliet̄ respectu regiminis p̄ncipij ⁊ sic subtiliando ꝓcedit̄: ⁊ sunt hec scripta 18. cōtinē. cap. 1. ¶ Cōsiderandū etiam ꝟm Dynū ꝙ hic accipit̄ ꝙ in interpolatis potest fieri crisis. hec enim est cura febriū interpolatarum nō minus q̄3 cōtinuarum in qua curā ordinat respectu propinquitatis ⁊ lōgiquitatis status. ⁊ hoc est ꝟm ꝙ in eo potest fieri crisis. Idem etiam supra in caplo de cura tertiane. dixit eni ꝙ si sequitur crisis ⁊c. Huius ꝯtrarium vult Gal. tertio creticoꝝ al's de crisi ca. 1. Jam aūt ostendit vbi dicit ꝙ solo egritudinis fit subito qñ egritudies remanent ꝯtinue ⁊ nō iterpolate. Nos aūt hanc dubitationē reputauimus vilem ⁊ nō cadentem hic.

¶ Si aūt status apparet lōgiquus possibile est vt succurrat̄ illi cū igrossatione regimis: deide gradet̄ vsq3 ad horam status: q̄m tempus est sufferēs hoc in hac egritudine nō sufferēs in acuta. Cūq3 pertrāsierit septimum non stes tunc super subtiliationē: q̄m illa debilitat ⁊ addit in debilitate oris stomachi.

¶ Quia persuaserat a p̄nº posse subtiliare consideratione habita ad mãm: ⁊ etiā quādo volumus tētare si febris est breuis ⁊ de materia pauca subtili: ideo hic declarat in quibus flaticis superflua subtiliatio regiminis magis ꝯcedit̄: ⁊ vult ꝙ quāto lōgior est status: potuisti a p̄nº securius subtiliare aliqb⁹ dieb⁹: q2 in dieb⁹ sequētibus poteris magis succurrere cū regimis igrossatione aliquibus dieb⁹: ⁊ postea gradatim vsq3 ad statum subtiliando ꝓcedere: q2 tempus longum est sufficiens ad hoc in egritudine prolixa: sed non sufficeret hoc in acuta. Et quia in prolixis flegmaticis in principio considerata materia potes aliquibus dieb⁹ subtiliare regimē. v. g. dare solam ptisanam vel iulep si duratura est quatuor dieb⁹: cum tamē ex ordine principij ad statum deberes dare pullam paruam: ⁊ ideo vult ꝙ non lōgo tempore a principio stes cū hoc regimine subtili siue sit tentatiuum siue sit respiciens solā materiam. Sed cum transiuerit septem dies non stes ampli⁹ suꝑ eo q2 debilitat: ⁊ potest debilitare os stomachi si eēt multa diete subtilitas trahendo corruptas materias ad stomachum.

¶ Et quotiens senseris longitudinem maiorem subtilia minus: q̄uis subtiliatio eius in ipa omnino magis sit necessaria q̄3 in quartana. Et simil'r oportet ne festines cibare ipsum cum eis que sunt sicut pulli ⁊ panis cum muzaguarach nisi timeatur debilitas. *i. lymões saliti*

¶ Pater: ⁊ q2 post multam subtiliationem redibit ad ingrossationem: ideo vult ꝙ nō redeas ad regimē valde copiosuz sicut pulli s. cōpleti cū pane. Et muzaguarach est modus preparationis cuiusdā saporis: vel est cibus factus ex pullis ⁊ agresta ⁊ aceto q. ꝑprius vocat̄ malabach: ergo sufficiat decoctio parui pulli vel parū de carnib⁹ vel sufficiat far ordei vt tibi videt̄. Et forsan ꝙ ille ē canon per se vt dicā ꝙ sicut a prinº si subtilias nō stes suꝑ subtiliatione: ita si a principio ingrossans nō multū ingrosses ⁊c.

¶ Aut appareat declinatio.

¶ In hoc inuit regimē declinationis: ⁊ vult ꝙ securius potes ingrossare regimē ⁊ dare pullos in declinatione q̄3 in p̄ncipio.

¶ Amplius diuersificat̄ cura eius cuius cã est flegma salsum ⁊ dulce: ⁊ cuius causa est vitreū ⁊ acetosum: ⁊ fit ex ea nimiū frigus in qua corpus non calefit. Uerūtñ in duabus primis necessaria est lenificatio cum medicina leni ⁊ infrigidatio quedā. Et in duabus secūdis cum medicina magis laboriosa. Et in duabus primis indiget̄ incisione cū subtiliatiuis in qbus non est calefactio plurima q̄uis sit exiccatio plurima. Et in duab⁹ secūdis necessarium est illud qd̄ subtiliet cū incisione ⁊ calefactione cum acredine: ⁊ ꝓprie quando flegma est ꝑmixtuz cum melācholia. nam necessaria sunt in huiusmodi ea que sunt sicut diaciminum ⁊ confectio de sulphure ⁊ administratio salsorum.

¶ Hic diuersificat curam ꝟm mãs: ⁊ vult p̄mo ꝙ flate exñte dulci ⁊ salso ⁊ vniul'r min⁹ grosso ⁊ minus viscoso ⁊ minus frido lenitio. s. que est mãe minoratio fiat cū leuiori medicina. v. g. cuz solo odore turbith vel medulla chartami: sed flate exñte acetoso ⁊ vitreo ⁊ vniul'r flegmate grossiori ⁊ viscosiori ⁊ fridiori fiat minoratio cū medicina magis laboriosa: q2 potētiori vt cuz corpore turbith

turbith

turbith vel agarici. Amplius 2° in flate dulci ⁊ salso est necia q̄dam infrīdatio. i. remissa calefactio: sed in flate vitreo ⁊ acetoso nō est necessaria infrīdatio nec remissa calefactio. ⁊ hoc Auic. intellexit. Tertio in flegmate dulci ⁊ salso indigemus medicinis digestiuis. s. subtiliatiuis ⁊ īcisiuis in qbus nō est calefactio. s. fortis vt syru. acetoso mellino zucharino sed in vitreo acetoso sic ⁊c.

Dub^m 7^m

¶ Dubitatur quō concedit in flegmate salso medicinas subtiliantes ⁊ incidentes q̄uis sint multum exiccātes cū flegma salsuz sit siccum. ¶ Dōm primo ꝙ illud dictū referṫ solū ad medicinas que digerunt flegma. Uel aliter ꝙ tā dulce q̄ȝ salsuz est viscosuz grossum indigēs subtiliatione ⁊ īcisione: ⁊ hoc non pōt fieri sine sicco quodā: non tñ indiget calefactione principalr̄. vult ergo ꝙ in hoc dulci flate debet intēdere ad subtiliationem ⁊ īcisionē p̄ncipalr̄: q̄uis medicina hoc faciēs sit sicca in genere incisiuaꝝ dūmō non sit calida est cōueniens sicut conuenit in hoc acetum vini.

¶ Et conuenientiores medicine que administrantur in principio sunt geleniabin vsq̄ȝ ad diem septimum: ⁊ non est malum vt administretur iterum aqua feniculi ⁊ aqua endiuie ⁊ aqua apij cum geleniabin s̄ȝ necessitatez. Et syrupus acetosus est vehemētis necessitatis iteꝝ ⁊ aqua mellis cum hyssopo.

¶ Positis cañ. curationis s̄m tēpora ⁊ s̄m materias: hic dat medicinas ꝯueniētes s̄m tēpora ⁊ s̄ȝ cañ. in his: ⁊ tāgit ēt s̄ȝ mās: vel p̄ in generali ponit curā: hic in speciali. Et p̄mo facit hoc. Secundo ponit cibaria cōuenientia hñtibus has febres. ibi. (Et cibi.) Tertio regit per somnū ⁊ balneum. ibi (Mensura autez.) ¶ Prima in quatuor. Pr̄io ponit ⁊ dat medicinas ⁊ cañ. ꝯuenientes in principio. Secūdo in augmēto. ibi (Et quādo incipit.) Uel ibi. (Et cū vides ꝙ digestio appeṫ.) Tertio in statu. ibi (Et cū videris digōnē.) Quarto in declinatione. ibi (Et quādo declinat.) ¶ Pr̄ia in q̄tuor. Primo ponit medicinas ⁊ canones: ⁊ primo respiciēdo mās ⁊ ēt febrem. Scđo ponit hoc respiciendo quedā accñtia. ibi (Et si accidit ei vomitus.) Tertio ponit cañ. in embrocis. ibi (Et neq̄ȝ embrocatio.) Et quarto in flōmia. ibi (Et quotiēs.) ¶ Laudo autez ꝙ priores dicunt ꝙ h̄ȝ tot partes quot sunt cañ. quoꝝ qdam sunt in vsu subtiliantiū ⁊ incidētiū ⁊ ꝓuocatiuoꝝ: quidā sunt in vsu lenitiuorum: qdam in vsu vomitus ⁊ alioꝝ. ¶ Primus cañ. laudat geleniabin. i. mel ro. vel zucchaꝝ ro. vel syrupum cōpositum ex istis s̄m ꝙ tibi videṫ: ⁊ misceatur cū aqua feniculi ⁊c. ¶ Cōsiderādū ꝙ pōt intelligi ab ipso principio misceri q꞉ iste aque subtiliant mās ⁊ diuidunt eas sine agitatione si tibi apparet hoc: ⁊ forsan ꝙ geleniabin nō ꝑmittit eas festinare ad venas: ⁊ iō remanēt subtiliantes ⁊ diuidētes materias sine agitatione ⁊ sine ꝓuocatiōe: ⁊ ip̄m geleniabin h̄ȝ confortare ⁊ digerere materias flegmaticas in eo. Uel pōt ītelligi primo īcipe cū melle ro. ꝓprie liquido: postea cū subtiliatur mā ꝑꝑ febres īcipias miscere has aquas. s. decoctiōis vel distillationis: ⁊ ideo dixit s̄m necessitatē q꞉ vtrūq̄ȝ est possibile fieri. Uel s̄m necessitatē q꞉ vbi timeṫ de calore sit aqua endiuie ⁊ vbi nō sit aq̄ apij: ⁊ he sint simplices vel cōmixte. Laus ēt syrupi acetosi ⁊ aque mellis in prin° est nota. Incipias ergo cum quouis s̄m tuā estimationē ex multis collectam. v. g. si hō habet stomachum debilē multum percussibilem ab aceto: ⁊ cum hoc epar aliqualr̄ calidū ⁊ materia est satis viscosa: dabis ꝓ digōne in mane hoc. ℞. mell̄ ro. liquidi aque endiuie aque apij. ana. ℥. s. vel dare syrupū factū arte hñtē has virtutes siue intentiones.

¶ Et est possibile vt consequatur per ea illud qđ queritur de lenificatione nature ⁊ proprie cuȝ solutiuo facto de zuccharo ⁊ rosis rubeis noiatis persicis quoniam est solutiuum ⁊ lenitiuum.

¶ Hic potest poni scđs cañ. vel pars cañ. p̄cedentis in quo ostēdit ꝙ lȝ predicta dētur ad subtiliādas materias ⁊ īcidēdas: qñq̄ȝ tamē ex eis sequeris lenitionē ventris ⁊ ꝓprie quādo geleniabin est de rosis persicis: q꞉ soluit. s. leniter ⁊ lenit. Et debemus intelligere ꝙ solum a partibus ventris soluunt. Iste rose ꝑsice nō sunt mihi note: sed nostre rose rubee satis faciunt hoc.

¶ Et quādoq̄ȝ necessariū est vt cōfortetur eius lenificatio confriceṫ in aqua lubleb: ⁊ permisceāt si voluerit cū cassiafistu. ⁊ penidijs. Et iteꝝ geleniabin acceptū cum melle ⁊ tereniabin permixtū cū aqua lubleb. Et nō fiat assiduatio super eā cū solutiuis in pricipio ⁊ post ipsum ⁊ proprie quando cum materia est cholera: illud enī perducit ad corruptionē cōplōnis.

¶ Hic est secūdus canon vel tertius in vigoratione lenitiuoꝝ cuȝ lubleb: ⁊ est spēs lacticinij minor de qua scripsimus sup̄ ca. de cura putridaꝝ. ¶ Cōsiderādū ꝙ ista lenientia q꞉ hñt gradum attractionis ꝑ lubleb debēt dari cū iā trāsiuerunt tres dies s̄m datam regulam: quādo mā est cholica. i. flegmati est mixta cholera.

Dub^m 8^m

¶ Sed tu dices q̄re non dȝ fieri assiduatio ista lenitiuoꝝ. Dixit Dynus ꝙ ista mollificāt os stōchi: vnde stōchus totus debilitatur: ⁊ hoc est cā corruptionis cōplexionis toti⁹. Hec cā nulla est: q꞉ nō appropriaṫ hec causa in flegmatica in qua est aliqd chol̄e. ¶ Dōȝ igiṫ ꝙ lenitiua p̄dicta trahūt subtile ⁊ dimittūt grossum ⁊ ꝓprie cuȝ mā cholerica est: q꞉ tereniabin ⁊ lubleb aliqd de illa trahunt. Fit ḡ qđ remanet flegma grossuȝ oppilans magis ⁊ fit dispositio ad hydropisim ⁊ cacesiam: lȝ ēt sint nociua q꞉ mollificant.

¶ Et multi qdē hoīes dant in potu in pricipio qđ est sicut medicina de turbith in omni nocte: ⁊ sicut pillule de mastice in hebdomada bis: ⁊ sicut pillule de seminib⁹ diureticis. Descriptio medicīe de turbith. ℞. zinziberis ⁊ masticis: amboꝝ añ. ʒ. x. turbith sicut alcohol. ʒ. x. zucchari tabarzeth q̄ȝtū omnia: ⁊ detur in potu ei oī nocte auṙ. j. illud fiat q̄ȝdo natura est nō lenis. Si enim respōdet omni die bis nō īdiget hoc.

¶ Hic est alius cañ. positus quo ad qđdā ex snīa Rasis. 10. tracta. Almansoris cap̄. 7. ⁊. 18. continentis capitulo primo. Et primo ponit illum. Secundo propriam sententiam. ibi (Ego vo.) ¶ Cōsiderādū ꝙ Rasis ad tria intēdit. Primo ad paulatinā minorationez materieꝝ cū pharmaco solutiuo: ⁊ hoc soluȝ dicit decimo Almā. Secūdo ad cōfortationē cū pillulis de mastice: ⁊ q꞉ hñt de stiptico nō continuat illarum vsus. Tertio ad ꝓuocādum mām ꝑ vrinam. Hec aūt pōt eē cura conueniēs si incipiat dari medicina de turbith cū aliqua īcipit apparere digestio: sed ante hoc nō cōuenit ei dari: etiā omni nocte nō est p̄ceptum necessario obseruandū: sed opȝ cōsiderare virtutē. Diuretica autem dari opȝ aliqua minoratiōe facta materie vt supra diximus. Turbith sicut alcohol. s. triti: vnde Rasis ibidem precipit cribellare per pānum qui dicitur orale idest bindam quā quidam circa os tenent.

¶ Ego vō non diligo expectationez digestionis ⁊ lenificationis in eis que diximus prius: imo oportet vt euacueṫ ex ea aliquid ⁊ expectetur in reliquos vsquequo digeraṫ: ⁊ fiat illud cum facilitate paulatiȝ absq̄ȝ superfluitate deīde peruenias ad diuretica. Et similr̄ abhorreo qđ est simile aque prunoꝝ ⁊ tamarindoruȝ ⁊ similium de his que debilitant ⁊ soluunt subtile. Et si materia fuerit decliuis ad additionem frigoris: misceatur cum ea medulla chartami. Et si fuerit mā ad cholericā decliuis misceaṫ cum ea syrupus viola. aut viole condite cū syracost aut viole sicce cōtrite.

¶ Notādū p̄ ꝙ Aui. nō dixit se nō diligere lenitionē ⁊ digōnem q̄a vtraq̄ȝ diligiṫ: sed nō diligitur statio in eis ⁊ expectatio in eis. s. eē ꝯtentus lenire lōgo tēpore ⁊ digerere ⁊ nō facere aliud aut parum aliud facere: imo statim cū aliqd de digōne apparet nō plus expectes sed euacua aliqd: deinde digere residuū ⁊ nō expectes: sed iterū euacua ita ꝙ paulatim hoc fiat: ⁊ hoc est qđ dic̄. Ego vo non diligo expectationē digestionis. i. ꝙ digestio expecteṫ postq̄ȝ aliquid apparuit de ea: ⁊ lenitionis eodē modo ꝙ digestiua ⁊ lenitiua agant suos effectus ⁊ pertrāseas cū eis. imo ⁊c. Et cā hui⁹ est: q꞉ iste est morb⁹ repletionalis de multa mā grossa viscosa nō apta ad motum: ⁊ ideo paulatiȝ est digerēda ⁊ euacuāda s̄m cañ. primi libri scīales fen. 4. cap̄. 3. Deinde ꝑuenias ad diuretica. Diuretica aūt egent digestione precedente vt mā euacuetur: egēt minoratione materie ne si multa sit cōmoueatur: ⁊ quāto diuretica sunt fortiora tanto magis his antecedētibus egent. Et similr̄ abhorreo. s. ꝙ cōtinueṫ q꞉ nō debēt cōtinuari: q꞉ debilitāt. s. stōchuȝ mollificādo ⁊ hoc iā apparet. Et si mā fuerit ⁊c. misceaṫ cum ea. s. medicina lenitiua medulla chartami q꞉ euacuat flegma.

¶ Et adiuues cum clysteribus lenibus factis ex melle ⁊ sale ⁊ aqua siscle ⁊ oleo sisamino.

¶ Hic est cañ. in clysteri.

¶ Et vomitus fiat cū aqua raffani ⁊ raffano infuso in syrupo acetoso cū seminibus ⁊ his similibus. Et si necessarius est vomitus plurimus propter multitudinē ei⁹ qđ accidit ei de nausea ⁊ alteratione saporis oris: administrētur grana raffani: ⁊ bibatur ex eis vsq̄ȝ ad

auf.i.cum aqua frigida.

¶ Hic est cañ. in vomitu cum seminibus.s.anisi feniculi ameos et similium diuidētium flegma ⁊ subtiliantiuz: vel seminib⁹.s.raffani.cum aqua frigida.i.paruz calida.vel frigida vt moretur in stomacho ⁊ non cito transeat:al's cum aqua.

¶ Et vomitus quidē cuz eo qđ est in eo de debilitate stomachi est vehemētis iuuamēti valde:⁊ est vltim⁹ huic egritudini. Opz ğ vt expectetur in eo septimus: vt nō accidat ex eo in principio debilitas apostemās corporis stomachū. Et si sit grauis in eo vomit⁹ non prouoces ipsum super ipsum cum labore.

¶ Et vomitus est vehemētis iuuamēti q2 stōchus est minera flegmatū vt sepe dixim⁹.(Opz ğ.) Cōtra.a ig p̃n° ꝯcedit vomit⁹: vt A.in p̃n° ca. Dōz ꝙ septim⁹ dies nō excludit p̃nm. Uel dōm ꝙ hoc dcm̃ ponit.16.ꝯtinē.2.cap̃.auctē Sera.⁊ itelligit vt supra dixim⁹ ꝙ vomitus leuis pōt statiz fieri ⁊ cū leuib⁹: sed vomit⁹ cū fortioribus.v.g.cū agarico reqrit aliquam materie digōnem:⁊ ideo dz expectari septimus ne stōchus debilitatus cōmotione forti materia mota versus stomachum apostemetur.

¶ Et si accidat ei vomit⁹ ⁊ ꝓprie in p̃ncipio ꝑiodi nō retineatur nisi fatiget ⁊ debilitet:tūc eñi restrigatur sicut cū miua ⁊ syrupo de mentha que dicemus post. Et si accidat dolor capitis administrentur embroce ex camomilla cum missione.iiij.extremorum in aqua calida ⁊ ligatione crurium cum fortitudine.

¶ Hic cañ.est in vomitu. Cañ.in sedatiōe dolori capitis est not⁹.

¶ Et si indigetur aqua ordei administretur decocta cum radicibus quantitate equali:aut misceaf cuz ea syrupus acetosus de melle si nō acetat in stomacho: aut aqua mellis si acetat.

¶ Et si idigeret aqua ordei ꝑꝑ sitim vel aliud qđ tibi occurrit cuz radicib⁹.s.feniculi vel apij: vt iuuet ad digestionez mãe ⁊ ꝓhibeatur acetosare q̃titate equali.i.cōuenienti. Nos aũt ad duas libras aque ordei ponimus radicē petrosillini feniculi vel apij ana.℥.j. (Aut misceatur ⁊c.) syrupus acetosus si vis sedationem sitis maiorem ⁊ vis incisionem si non acetat:q2 si acetaret nō misceatur syrupus acetosus:sed aqua mellis que ꝓhibet eum acetari.

¶ Et melior hora in qua datur in potu illud est si fuerit in aqua eius in p̃ncipio rei tinctura:tunc eniz opz vt in potu detur in p̃mis de geleniabin:deide def in potu post ipsum duabus horis aqua ordei.

al's secaniabin

¶ Illud.i.aq̃ ordei.vel illđ.i.syru.acetosus.⁊ si fuerit in aq̃.i.vrina: in p̃n° rei.i.a p̃ncipio huius febris tincta:q2 significaf ꝙ cuz flãte est aliqua materia calida:tunc eñi oportet vt detur in potu in primis geleniabin.littera vult dicere secaniabin.i.syrupus aceto.deinde detur aqua ordei post duas horas:⁊ est cañ.supra posit⁹ cap̃. de aqua ordei.geleniabin ēt potest dari:quia aliqualr abstergit ⁊ subtiliat materias stomachi quas lauabit aqua ordei.

¶ Et nō opz vt fiat inunctio cū vnguētis resolutiuis:⁊ neq3 embrocatio fiat cū embrocis subtiliatiuis: cum egritudo ē in p̃ncipio ⁊ humor est ī corpe ambulās: ipsa eñi mollificāt viscera sua calefactiōe humida.

¶ Hic cañ.de vnctione ⁊ embroca dz legi continuus: vt dicaf non fiat inunctio neq3 embrocatio cū egritudo est in p̃n° ⁊ humor ē in corpore ambulās.i.est in dilatatione ⁊ dilatabilis:⁊ iste inūctiōes ⁊ embroce sunt quas facimus ad hypocūdria ⁊ vētrē sicut precipiebaf in tertiana nō vera:⁊ cām dat q2 ista mollificant viscera: q2 relaxāt illa calefactiōe humida:q2 actuali humiditate:⁊ q2 cū hoc mō caloris mãs crudas eliquant ⁊ faciūt eas magis ambulare ⁊ dilatari per corpus.ponere aũt manus ⁊ pedes in aq̃ calida ad diuertēdū vapores a capite nō sic est ꝓhibitū:imo ꝯcessimus supra.⁊ sine dubio hec extremitatū positio in aq̃ calida ꝯuenientius fit quādo mã est digesta ⁊ minorata:lz cōcedaf ēt ante h°. fricatio aũt manuū ⁊ pedum ēt conceditur:q2 nō facit nocumentuz qđ facit embroca ⁊ inunctio ad ventrem:imo cū fit calefactio q̃dam aperitiua poroꝝ cōpetit:q̃uis flegma sit grossum crudū:q2 illi opponif. Ex qb⁹ cessant ꝯrietates q̃ hic videnf in tex. A.

¶ Et alienetur aqua frigida.

¶ Patet.

¶ Et quotiens videris vrinam grossiorem ⁊ rubiciundiorem non erit maluz si flobothomaueris. Et necessarium quidem est vt redeas tunc ad syrupos acetosos. Et scias ꝙ fricatio est de curationibus iuuantibus eos:⁊ quanto fuerit flegma viscosius ⁊ grossius tanto erit fricatio magis conferens.

¶ Et quotiēs.) Q2 siue ī p̃n° siue in processu.nã talis vrina sigt flegma sanguineū siue sanguini mixtū:caue tamē ne talis tīctura sit ꝑꝑ ꝓfunditatē putredinis ad partē flegmatis ⁊ aliquaz cholere excitationē. Nos eñi vidimus ꝙ qui talib⁹ vrinis appentibus in flegmatica flōmauerunt ⁊ extracto sanguīe cuius retētio erat necessaria subtiliate sūt vrine defectu subito caloris nãlis ⁊ actualis cum eo de quo gloriati sunt medici ignari ⁊ peruentū est ex h° ad mortem vel prauitatem egritudinis:scias hec.

¶ Et dicitur ꝙ fricatio cum tela aranee cum oleo est iuuatiua valde.

¶ Serap̃.de tela aranea.⁊ A.2.cañ.c.de aranea.dicūt ꝙ cōfert in tertiana:sed si in flegmatica forsan ꝙ est proprietas: vide qđ dicit Rasis in libro de animalibus cap̃.de aranea.

¶ Et quādo icipit egritudo augmētari ⁊ post illđ:tūc sit sollicitudo tua de ore stomachi ⁊ qđ ip̃m cōfortat. Et sint masticatiōes facte ex mētha ⁊ mastice ⁊ aniso. Et administref vomitus cum raffano f̃m ꝙ diximus cum minoratione cibi:⁊ sit cū geleniabin qđ in potu datur in p̃ncipio ⁊ post septimū ꝑmixtuz qđ cōfortet os stomachi:⁊ sit in eo ꝓuocatio plurima sicut anisum ⁊ mastix:⁊ sit cum aqua calida ⁊ ꝓprie in principio periodi.nam ipsum resistit rigori ⁊ frigori ⁊ extinguit cum hoc sitim quãuis sit estuosa.

¶ Uisuz est Dyno ꝙ hic ponaf cura flegmatice q̃tuz ad finē p̃ncipij:ita ꝙ hec sit ꝑs principij. Et pōt sermo Dyni eē verus ⁊ possumus ītelligere augmentū distinctū ꝯtra p̃nm vt dicamus ꝙ hic incipit cura flegmatice cū est in augmēto.⁊ diuidif in tres. Primo dat cañ.vnum. Secūdo ponit quosdaz alios.ibi (Et multotiens.) Tertio cōplet curam cū est in augmento.ibi (Et cum.)

¶ Cōsiderādū p° ꝙ in h° cañ.ītēdit ⁊ stōchi ꝯfortationē q̃ magis ītēdit cū magis febris augef:q2 magis stōchus debilitaf. Scđo ītendit ad vomitū. Tertio ad ꝓuocatōez. ¶ Cōsiderādū scđo ꝙ. A.dereligt notū ex p̃dictis ꝙ tu ītēdas ad eūonē paulatinā si expedit: ⁊ ad digōnē.s.incisionē ⁊ subtiliationē:neq3 oportuit eū in oī loco oīa repetē. ¶ Cōsiderādū 3° cū minoratione cibi al's diminutione ꝑꝑ augmentum vel ministratione:q2 cū cibo vomit⁹ fit leuius.

¶ Dubitatur:qa dicit sit in eo qđ permiscetur cū geleniabin ꝓuocatio plurima. Cōtra:qa ꝓuocatio plurima non cōcedif nisi post euacuationes ⁊ digōnez:⁊ hoc dat in principio ⁊c. ¶ Hic est modus dicendi Dyni.cogif eñi dicere ꝙ ista concedūtur cum ponaf cura flegmatice que est in p̃ncipijs.s.in fine principij qđ Aui.vocat augmētū:⁊ ideo dicit ꝙ hec ꝓuocantia fortia nō ꝯcedunf rōne egritudinis:qa talia diuretica rōne huius danf in declinatiōe vel tēpore stat⁹:sed ꝓuocātia fortia concedunf in p̃n° rōne accñtis.s.frigoris vel rigoris que ꝯtigūt in prin° in principijs paroxismoꝝ. Nam supra in caplo de regimine rigoris ⁊ horripilonis dixit. Oēs medicine fortis ꝓuocatiōis sedāt rigorē. Nos autē dicamus ꝙ si. A.hic ponit curā flatice que est in p̃n° cū loquaf de p̃n° versus finē sui:tūc cōpetūt ꝓuocātia fortia:qa fortiora q̃ prius ⁊ nō absolute fortia Si aũt hic loquaf de cura que fit in augmēto: tūc in principio.s.augmēti:⁊ post septimū.i.post appitionē digestionis. Sic eñi cōsueuit Aui.loqui vt diximus supra in cañ.generalib⁹ cure. Uel aliter cū geleniabin qđ dabaf in p̃n°:⁊ etiaz post septimū cū apparuit aliqua occulta digestio sit mō in augmento permixtū ⁊c.nō ergo cōcedit ista. A.in p̃ncipio:sed ei qđ in principio dabaf. Mō addit fortius ꝓuocantia ⁊ fit cū aq̃ calida ⁊c. h° iuuamentū est hic additū ⁊ pz. Extinguit cū hoc sitiz q̃uis sit estuosa. Dynus ꝓseqūēs expōnē suā dicit ꝙ geleniabin cuz fortib⁹ ꝓuocatiuis extinguit sitim nō que fit ab īflāmatione:sed sitiz que fit in prin° rigoris ⁊ frigoris que sitis ꝓuenit ex ꝯcursu caloris ad interiora:qđ ğ tollit hos typos tollit illū concursum caloris īrus qui est cã sitis:⁊ per ꝯñs tollit sitim. Nos aũt sequendo expōnem aliā dicemus ꝙ illū sermonē Aui.retulit ad aquā calidam que id datur cum illis quia sedat sitim a materia flegmatica: vt tertio libro sen.13.cap̃.de signis dispositionum stomachi.

Dubium

¶ Et multotiens quidem cōceditur eūatio flegmatis ⁊ humoris crudi in hac hora:sed melius est vt expectetur in ea complementum digestionis.

¶ Dynus continuans expõnez suã dicit. In hac hora.s.hora principij: ⁊ hoc dixit propter Rasim de quo dictum est supra.

Dum 10m ¶ Et si sermo Aui.est adhuc de cura que cõpetit in augmēto: tunc est dubiũ quõ flegma põt eē crudũ in hac hora.s.hora augmenti.

Dum 11m ¶ Dubitat etiã: qa qcqd sit de h quõ dicit.expectet cõplementum digõnis.cum supra dixerit.ego ꝟo non diligo expectationez digestionis. ¶ Dõm ad primũ ꝙ in augmēto põt eē flegma cruduz ƀm multas partes extēsiuas ⁊ ƀm multos gradus: q̃uis aliqua sit in eo digõ ⁊ aliq̃ ps digesta: in pte ḡ cruda expectet cõplementũ digõnis nõ cõplemētũ absolute: sed qꝺ sufficit euõni. ¶ Et ex h soluitur ad 2m dubium: ⁊ forsan per mētem Auicē.ibat hoc ꝙ cum euacuatio aliqua sit facta prius ⁊ sit mã aliqualr minorata: tunc in manifesto augmento est melius ꝙ si vis euãre expectes digestionē q̃ꝫ prius euacues. Euõnes enim que ꝑcesserũt fuerunt magis coacte q̃ꝫ ista. Aliter possumus dicere ꝙ hic loquitur de flate crudo ex specie sub qua põt ītelligi esse flegma ex sui natura valde grossum ⁊ frigidum ⁊ viscosum vt flegma vitreum ⁊ acetosuz ⁊ crudũ qꝺ ꝓprio nomine dr crudum: ⁊ oĩa ista flegmata ꝯdistinguunt flegmati dulci ⁊ insipido ⁊ salso: ergo ista flegmata in augmēto ⁊ statu q̃uis habeãt digestionē nõ minus dicunt cruda ex noĩe speciei: ⁊ qa ista sũt difficilioris euõnis q̃ꝫ flegma dulce: opꝫ plus expectare digõnē in eoꝝ euõne: ⁊ hoc est qꝺ intellexit: meli⁹ est vt in eo.s.flegmate crudo expectet complementum digõnis.i. cõpletior digestio q̃ꝫ in flegmate non crudo dulci.

¶ Et quando egritudo incipit cum calore ⁊ assiduat iuuatur cum his trociscis. ℞.mirabolanoruz citrinorum aloes succi eupatorij succi absinthij: omniũ ana ʒ.v.croci ⁊ masticis amborum ana.ʒ.vj. informentur trocisci ⁊ sumatur ex eis in potu omni die põdus.ʒ.j. ⁊ omni nocte pondus.ʒ.ß.

¶ Hic est additus cañ.cũ calore.ꝓpter aliq̃ꝫ cholerã: vñ concedit mirabolanos citrinos sed nõ solos: qr eēt cõtra cañ.supradictos in caplo gñali: ĩmo cõcedit aloe ⁊ est hic basis. Securius autē cõcedunt mirabolani si hec cura est in augmento febris.

¶ Et cũ vides ꝙ digestio apparet adiuua eã cũ eis q̃ sunt sicut folia apij ⁊ feniculi ⁊ radices squinanti ⁊ capillus veneris. Si autez scias ꝙ mã est frigida valde nõ est malũ vti pipere pauco ⁊ vti vino pauco subtili nõ plurimo. Et quãdoqꝫ adiuuant vnguēta resoluētia ad digestionē ⁊ resolõnez cũ virtute forti. Et sunt cõuenientiora in hac egritudine q̃ꝫ in reliqs febrib⁹. Et opꝫ vt cõsideret in hoc virtus ⁊ febris ⁊ rigor. Qr si virtus fuerit fortꝭ ⁊ febris nõ fuerit seua valde adde in ea inunctionib⁹ cõfricãdo. Et si nõ administrētur olea subtilia que ad equalitatē sunt decliuia.

¶ Hic resumit curam augmenti vt cõpleat eam: vel ponit curam augmēti ⁊ hꝫ tot ptes quot ponit cano.(Cũ digestio appet.)i.est appens manifesta: ⁊ tũc vere scimus ꝙ est augmētũ: vt p̃ de crisi ca.18.⁊ pꝫ.(Folia ⁊c̃.)decoctiones harꝝ rerꝝ.(Unguenta resoluentia.)Cõsidera ꝙ vnguēta resoluentia cum forti virtute.i.fortia in virtute: vt oleum ruthaceũ.v.g.vel cũ virtute forti.i.ꝙ corp⁹ sit forte in ꝟtute ne resolõ illꝺ debilitet. Ista qdē vnguēta sup̃ sũt ꝓhibita in ꝑn° cruda stante materia ⁊ plurima. Hic aũt cõcedunt in augmēto materia aliqualr existēte digesta ⁊ ēt minoratiue facta.(Et sunt ꝯueniētiora ⁊c̃.)q̃ꝫ in reliqs: qa recte opponunt frigiditati ⁊ humiditati flegmatis: nõ aũt sic ꝯriant cholē nec melãcholie.(Qr si ꝟt⁹ fuerit ⁊c̃.)supple ⁊ rigor fuerit fortꝭ.(Adde ⁊c̃.) qr ista sunt fortia in ꝟtute ꝯfricãdo vt penetret: vel ꝯfricando.i. abstergēdo vt tollat actualis remollitio. Et si nõ supple fuerit ꝟt⁹ fortis ĩmo debilis ⁊c̃.ad equalitatē vt oleum camomillinum.

¶ Et quãdo pertransit.xiiij.tunc necessariũ est administrare qꝺ subtiliat plus sicut feniculũ ⁊ apiũ: ⁊ fortasse indigemus semine amborum ⁊ aniso ⁊ eo qꝺ est sicut syrupus acetosus cũ seminibus in quo ponũtur hyssopus ⁊ albasce ⁊ administratiõe trociscoꝝ de rosis: ⁊ fortasse est necium addere in eis ꝓpter stomachũ thus ⁊ masticē ⁊ cyperꝝ ⁊ absinthiuz ⁊ his similia ƀm ꝙ exigit illud qꝺ presens est. Et vinũ subtile cõfert eis in hac hora cum subtiliatione sua: ⁊ qr cõfortat calorem ĩnatuz: ⁊ qr ꝓuocat ⁊ sudare facit.

¶ Per hoc tp̃s.A.intelligit ēt tp̃s augmēti: qꝺ notificauit ꝑus ꝑ signa digestionis apparentia: ⁊ hoc per estimabilē mēsuram tēporis. Et siquis considerat videtur.A.tenere mēti vnam flegmaticã cuius occulta digestio incipiat post tertiuz: ⁊ cuius digestio manifesta ĩcipiat post septimum: ⁊ cuius ꝓcessus in digõne post 14.vt forsan circa.20.sit in statu.(Qꝺ subtiliat plus ⁊c̃.)ascē vel albasce.i.thimus. Hic ꝯsidera qꝺ supra diximꝰ.s.ꝙ q̃uis in processu mã sit digesta magis: tñ vtimur magis subtiliãtib⁹ ⁊ sic magis digerimus: cui⁹ cã est triplex dicta supra. Pria qr ista ꝓuocãtia sunt que reqrũt digõnē: ⁊ cũ magꝭ est digesta mã magis ꝓuocamus. Secũda qr non timetur de agitatione materie multe cũ est pars digesta ⁊ pars minorata. Tertia qr ista subtiliãtia sunt etiã exiccantia: ⁊ ideo petrificãt mãm crudaz. Potest addi quarta cã qr materia flegmatica quãto magis ꝓcedit digerendo tãto magꝭ procedit terrestrificãdo sicut digestum flegma magis descēdit in aqua: crudũ aũt supernatat. Et est signũ qꝺ sumit ab Auer.in cõmē.cãticoꝝ.tractatu.3.ca.de hypostasi.cõmē.9.als in cãtica canticoꝝ cõmē.310. Stant ḡ simul ꝙ illud qꝺ est in flegmate humidũ sit magis permixtum sicco cũ est digestũ ⁊ totũ tñ fit terrestrius. Ad obuiandũ igit illi terrestreitati ⁊ vt moueamus illã ad aereuz cũ cõmixtione debita.vtimur plus subtiliãtib⁹ cum est plus digestũ: hec tñ quarta cã nõ est cõprehēsibilis ab oĩ ĩtellectu. ¶ Administratione trociscoꝝ de rosis.s.post hoꝝ diureticoꝝ ⁊ euacuãtiũ administrationem. Et vinũ in hac hora.s.post.14.diez manifesta multum existente digestione: ⁊ causas assignat notas.

¶ Et cũ videris digestionez ⁊ fortitudinē dabis ei in potu post illud trociscos de absinthio.

¶ Et cũ videris digestionē ⁊ fortitudinē.s.in digõne quia sit perfecte digesta. Ponit ergo curã in statu quo ad digõnez materie. Et si bene consideras possibile est ꝙ sit in declinatione si materia ē prius minorata qr paulatim sicut paulatim digerebat: siue sit minorata arte siue natura: ⁊ hoc vtplurimũ accidit. Et põt etiam cũ hoc ꝯcurrere accñtiuz difficultas ⁊ accidit rarius. Et primo breuiter ponit istã. Scꝺo ponit multas medicinas que competũt in flatica in alijs tēporib⁹ preterq̃ꝫ in principio.ibi(Et cũ videris.)

¶ Cõsiderandũ circa primã ptē ꝙ Aui.tacet de vsu subtiliãtiũ et diureticoꝝ ⁊ de vsu solutiuoꝝ: qr notũ est ꝙ debes ꝓprie vti solutiuis.⁊ vrinã ꝓuocãtib⁹ cũ mã sit digesta ⁊ si oꝫ ista mã morari in corpore: qr nõ cõfidis illã cito finiri cũ euõne vtaris syrupis subtiliatiuis ne ingrosset nimis.dabis enĩ post illud.s.qꝺ competit de euõne trociscos de absinthio qui sunt aperitiui fortiter ⁊ ꝓuocatiui vt 5° canone trac.8.⁊ in summa absinthiũ nõ cõpetit nisi post digõnē vt dictum est supra.c.de cura tertiane non pure.

¶ Et cũ videris frigus in ꝑncipio poxismoꝝ nocere ⁊ egritudo nõ est in pricipio da in potu aquã calãz in qua decocta sũt ea que sunt sic̃ semē apij ⁊ anisum et ozimũ: ⁊ administrabis iterꝝ hmõi ⁊ fortiora eis embrocãdo ⁊ vaporãdo ⁊ hmõi: ⁊ quãdoqꝫ datur in potu ad rigorē vehemētē decoctio ƀm hũc modum. ℞. zinziberis origani ameos: oium ana.ʒ.iij.coriandri.ʒ. iiij.rosaꝝ calamēti amboruz ana.ʒ.iij.passulaꝝ.ʒ.vij. decoquãtur ƀm descriptionez ⁊ sit dosis vnc̃.iij.

als medietatem

¶ Hic ꝑmo ponit medicinas que cõpetũt ad rigorem. Scꝺo que sunt euãntes ⁊ cum hoc digerentes.ibi(Et detur ei omni nocte.)

¶ Cõsiderandum ꝙ iste medicine non competerent oĩno stante cruda materia vt ex dictis supra apparet: ⁊ ideo dixit.⁊ egritudo nõ est in principio.⁊ qa post principiuz fortiores fiunt rigores in hac febre.(Scꝺm descriptionem.)i.sicut ordinatiꝫ describuntur. als ƀm medietatem.i.ad cõsumptionem medietatis.

¶ Et cũ videris flegma dabis ĩ potu tyriacã: ⁊ detur iterꝝ in potu trocisci de rosis magni cũ aq̃ feniculi.

¶ Et cũ videris.)dicit Dy.s.egredi manifeste ꝑ exeũtia: ita ꝙ tunc ĩdicat nobis necessitas euãtionis euaporationis ⁊ resolõnis ei⁹. Aliter põt dici.⁊ cũ videris flegma.s.abũdare in causa rigoris: ⁊ si nõ videris in exeuntibus tyriacam.s.antiquã. An autem tyriaca dari debeat ante digõnē materiei flatice.s.stante illa cruda.nõ dicimus hic timētes ꝓlixitatē: tñ credimus securius eē digõnē aliquã ꝑcessisse: ⁊ q̃uis in paralysi cõcedat a multis añ digõnem sed mã paralysis remotior est a venis q̃ꝫ febriũ flegmaticaꝝ. Magni trocisci de rosis.nullũ trociscũ magnũ de rosis Auic.describit in quinto quē ego darē non minorata mã febriũ: qr hec est cura post principium intelligi debet ꝙ dentur iã digestis ⁊ minoratis flatibus cum aqua feniculi: qr fiunt ex hoc ꝓuocantes magis.

¶ Et detur ei omni nocte medicina de turbith ⁊ pillē de aloe facte cũ speciebus que sunt sicut piper.

¶ Hic ponit medicinas euacuantes ⁊ rectificantes mēbra ⁊ materiam. Et primo euacuantes debiliores. Secundo fortiores. ibi (De euacuantibus.) prima in tot quot ponit medicinas.
¶ Cōsiderandū qꝫ Aui. hic dat sanum intellectum dicto Rasis cōcedenti pillulas de turbith omni nocte: qꝛ intelligit post pncipiū s. qꝛ cū aliqua digestio est in materia que sunt vt piper. i. que species sunt vt piper galāga cinamomū: ⁊ alie que dicuntur noīe generis alefangine: vel vt piper. i. in forma piperis: qꝛ parue pillule vt cito dissolute cito transeant ad membra.
¶ Et ad illud decoctio huiusmodi. ℞. hyere. ʒ. vij. turbith. ʒ. x. mirabolanoꝝ nigrorum. ʒ. v. eupatorij. ʒ. v. salis indi. ʒ. iij. bedeoard suchaba: omniū ana. ʒ. iiij. anisi. ʒ. iij. decoquantur cuz aqua apij ⁊ sumatur de ea in potu ſm quantitatem necessitatis.
¶ Hec ē pᵃ ōscriptio cuiꝰ ꝟtutē vide ex simplicibꝰ. Bedeoard. i. alba spina. Suchaba spina silis illi ī ꝟtute: vide Sera. 6. breui. c. 14.
¶ Et fortius illo est illud qꝺ. ℞. duaꝝ radicū ⁊ radicis lilij: oīuz ana. ʒ. x. hyere. ʒ. viij. succi eupatorij. ʒ. v. seminis apij ⁊ feniculi: oīuz ana. ʒ. iiij. spice mēthe amboꝝ ana. ʒ. vij. fiant ex eis trocisci ⁊ administrentur.
¶ Hec est alia duaruz radicum. s. petrosilly ⁊ feniculi. Considerādum qꝛ ista medicina est fortior solum ex hoc qꝫ datur in substātia: ⁊ precedens datur in decoctione: tamen quātum ad virtutem simplicium precedens est fortior propter turbith.
¶ Decoctio bona. ℞. duaꝝ radicum ambaꝝ ana. ʒ. x. passulaꝝ enucleataꝝ. ʒ. vij. anisi ⁊ masticis amborum ana. ʒ. iij. bedeoard ⁊ suchaba ⁊ eupatorij oīum ana ʒ. iiij. decoquātur in libris tribus aque vsquequo redeat ad librā. j. aque ⁊ sumat̄ in potu aliquot diebus in ieiuno. Trocisci boni apud chronicas febres ⁊ vehemētiam rigoris. ℞. hycre succi eupatorij absinthij suchaba bedeoard oīuz ana. ʒ. v. semis apij ⁊ feniculi anisi oīuz ana. ʒ. iij. salꝰ naptici. ʒ. iiij. seīs cuscute mirabolanoꝝ chebuloꝝ oīuz ana. ʒ. x. agarici. ʒ. xv. trociscoꝝ de rosis. ʒ. xx. de turbith. ʒ. xxx. fiāt ex eis trocisci ⁊ sunt solutiui. Et iteꝝ aloes mirabolꝰ. citrinorū et reubarba. masticis succi eupatorij absinthij oīuz ana ptē vnā croci ptis vnius medietatē terant̄ ⁊ administrent̄. Et iteꝝ. ℞. hyere. mirabolanoꝝ chebuloꝝ salis oīuz ana. ʒ. iiij. semis apij ⁊ feniculi ⁊ anisi omniuz ana. ʒ. i. ſ. absinthij. ʒ. v. trociscoꝝ ꝺ rosis. ʒ. iij. suchaba bedeoard oīuz ana. ʒ. ij. terant̄ ⁊ īformētur pillꝰe. Decoctio bona. ℞. eupatorij. ʒ. v. raꝺ. lilij ⁊ raꝺ. liquiritie ⁊ ameos oīum ana. ʒ. iij. semis apij feniculi ana. ʒ. iiij. rosaꝝ. ʒ. v. ꝺcoquant̄ oīa ⁊ sit dosis eiꝰ oī die vnc̄. iij. Et iteꝝ radicū trium omnium ana. ʒ. x. semis anisi apii oīum ana. ʒ. ij. suchaba bedeoard. eupatorij absinthij: oīum ana. ʒ. v. cētauree maioris. ʒ. iij. terant̄ ⁊ decoquant̄ ⁊ bibant̄ vnc̄. iiij. Et iteꝝ herbe eupatorij fumiterre bedeoard suchaba absinthij: oīum ana ʒ. v. passulaꝝ. ʒ. x. mirabolanoꝝ citrinorum. ʒ. x.
¶ Hec est tertia medicina ⁊ in summa sunt cōpositiones medicinarum note. hyera autē que in multis illarum ponitur intelligit̄ hyera. G. 7. terapen. caꝑ. ii. siue hyera vniuersitatis siue cōmunitatis que componitur quinto caū. Hic ergo non discutimus virtutem harum medicinarum: qꝛ sciuntur ex simplicibus. Si autez ex forma cōmuni habēt aliquid scitur experientia. Nec discussimus de dosi. iam enim dedimus viam inueniendi doses in compositis solutiuis in quinto caū. ⁊ est via leuis.
¶ Et hec quidem cura est salso: ⁊ ei in quo vicit cholera magis conueniens.
¶ (Et hec qdē cura.) s. p medicinā statiꝫ dictā in qua itrāt mirabolani citrini. (Salso ⁊ ei ⁊c̄.) ⁊ ēt alie de pmissis ad h̄ ꝯueniūt.
¶ Et agaricum cum de eo sumitur in puluere ex. ʒ. j. vsqꝫ ad. ʒ. j. ⁊ tertiam diebus continuis prohibet elōgari egritudinem. Sumatur ergo puluis ex eo ⁊ cōmisceatur cum melle ⁊ bibatur.
¶ Magnificata est virtus agarici vt docet experiētia: ⁊ nostri auctores ⁊ nō solū in eūando flegma: sed ēt digerēdo illud diebꝰ continuis idest oī die: vel ēt frequēter ſm tuam estimationem.
¶ Et semen vrtice post digestionez est mirabile valde sumptum cum puluere aut cum melle.
¶ Quia ꝓuocat mās per vrinā ⁊ digerit illas: ⁊ possibile est qꝫ soluat: ⁊ ꝓpterea ꝯuenit post digōnem als comestionē: ⁊ tūc intendetur in eo auxilium digestionis cibi ⁊ flegmatū stomachi.
¶ Uerum si acciderit ei modus aliqs solutionis ventris oportebit vt addatur in eo ꝓpter debilitatē epatis semē cuscute. Et propter debilitatē stomachi mastix ⁊ anisuz. Et ꝓpter debilitatē splenis ⁊ grossitudinē eius radix apij ⁊ scolopēdria. Nā multotiēs associat̄ huic egritudini splen. Et fortasse opꝫ vt addant̄ ꝓpter ipsum cyperi ⁊ grana de been ⁊ fenugrecū. Et consideretur cum hoc dispositio vehementie febris vt non accidat vehementia calefactionis.
¶ (Uerum addat̄ in eo.) i. cū eo qꝺ dictuz est de pdictis medicinis cōpositis semē cuscute ad debilitatem epatis. Aliter turbith ⁊ semen cuscute si fluxus cū hoc eēt multi flegmatis: vel cū eo. s. agarico semē cuscute. vel cū eo. s. semine vrtice semē cuscute pp ipm s. splenem subtiliādū. cyperi ⁊ grana de been sunt nota ⁊ fenugrecum. Et cū hoc cōsideretur ⁊c̄. quia ista sunt satis calefacientia.
¶ De eūantibus ꝟo que sunt fortiora: ⁊ idiget̄ eis in hac egritudine apud digōnē est vt augmētetur dosis de pillulis de turbith ⁊ administrent̄ clysteria fortia. Et de illis sunt pillꝰe iste. ℞. masticis sextā. ʒ. j. succi absinthij quartā. ʒ. j. pulpa colloqntide sextam. ʒ. j. hyere pigre. ʒ. ſ. agarici. ʒ. ſ. īformētur pillule cū syrupo acetoso mellino ⁊ sumant̄ in potu. Et de illis sunt pillꝰe de mastice ⁊ de aloe. Qꝛ si mā fuerit ad caliditatem decliuis sumantur de trociscis de spodio solutiuis. ʒ. iij. trocisci de turbith aur̄. j. scamonee aur̄. ſ. succi eupatorij aur̄. ij. Et dent̄ i potu ſꝫ qꝫtitatē ꝟtutꝭ.
¶ Hic ponit medicinas fortiter eūantes ⁊ sunt note. Et pma descriptio pillularuz potest esse vna dosis: sed est magna ⁊ ē fortior ꝓpter colloquintidā. Scꝺa est fortior ꝓpter scamoneam.
¶ Et iteꝝ eupatorij absinthij capilli veneris ⁊ mirabolꝰ. fumiterre passulaꝝ mūdataꝝ equales sumantur partes: ⁊ dent̄ in potu ſm qꝫtitatem necessitatis.
¶ Ista medicina nō est de fortibus: imo de debilibus: ⁊ placuit eā sibi ponere hic.
¶ Et si nō suffert corpus solꝰonem vētris ꝑueniat̄ ad diuretica ⁊ subtiliatiua ⁊ sudare faciētia. Et de sūma illoꝝ qbꝰ indiget̄ tūc est infusio aloes cū melle.
¶ Hic stāt diuretica loco solutiui. Infusio aloes. Dices h̄ est solutiuuz ⁊ iā dixit si non suffert solꝰonē. Dōꝫ qꝫ hoc ē solutiuū valde debile. Intellexit ergo qꝫ non suffert solutionem. s. fortem. Uel dicendum qꝫ aloes īfusum cū spēbus ⁊ seminibus prouocat.
¶ Et quando declinat egritudo non est: tunc introitus balnei ante cibum malus.
¶ Abbreuiat curam declinationis ⁊ est nota.
¶ Cibi aūt eoꝝ sint subtiles sic̄ acetū ⁊ oleuz. Et qn̄qꝫ ponit̄ in eis paꝝ almuri ⁊ proprie in fine eius.
¶ Hic ponit regimen per cibaria. (Subtiles.) i. subtiliatiui. vel. i. qui sunt dieta subtilis. Muri est salsamētū factum cum pistulis vel placentulis ordei cum sale: vt Azarauius docet in fine: qꝛ fortiter exiccant: requirunt digestionem materie.
¶ Illi autem qui sunt fortiores sunt altaragi ⁊ pulli ⁊ alcubugi ⁊ his similia post declinationē. Et oportet vt ponantur in eis ⁊ ꝓprie apud digestionē ea in qbꝰ est incisio sicut acetuz ⁊ synapis ⁊ almuri. Et si fuerit flegma acetosum maluz viscosum porrū ⁊ aqua cice-

ris sunt

ris sunt de melioribꝰ cibis eis. Et quandoqꝫ ponunt in eis ciminum ⁊ anhetum ⁊ oleuz. Et iteꝝ beguerid facta ex sicla ⁊ almuri ⁊ aceto ⁊ oleo abluto ⁊ alchaguamac sicut kēmach de capparibus ⁊ remach de anheto ⁊ origano ⁊ aniuden ⁊ asparagis. Et deuitētur olera in quibꝰ est infrigidatio ⁊ humectatio.

Illi aūt qui sunt fortiores.i.qui sunt ꝯfortatiuiores ⁊ sunt dieta grossa.(Altaragi.)i.genera auium.⁊ pulli.s.parui: vel pulli columboꝝ si tibi videt̄. Pullus enī absolute apud Arabes vꝫ importare pullos columboꝝ: vt diximus supra 2º cañ.cap̄.de carnibꝰ.cuz dicit ꝙ pulli faciūt ꝓuocationē.(Alcubugi.)i.perdix. Post declinationē: qꝛ hoc est regimē copiosuz qꝺ tunc magis cōpetit. Alia patent. Bedeguar facta.i.preparata ⁊ cocta ex sicla.i.cum sicla oleo abluto: qꝛ abluto facit oleū in humiditate tēperatū: vt 2º cañ.ca. de oleis.(Alkaguamat.)i.cōdita cum aceto ⁊ sale: ⁊ est nomen generis ⁊ dr̄ etiam rauich: ⁊ sub eo cōprehēdūtur oliue ꝯdite cappari cōditi rape ēt condite que apud nos dicūtur cōposta. Aniuden ⁊ est radix herbe vnde fit asa: ⁊ alias habet expositiones.

Et hora cibi est post teporē paroxismi ⁊ eradicationem eius: ⁊ añ ꝑoxismuz ad minus.iiij.horis.

Hic considera ꝙ Auicē.plus se elongat a principio paroxismi ꝙ̄ fine dando cibum.

Mēsura aūt somni eoꝝ est vt sit eq̄lis vigilijs vt sit digestio materiei ad somnū ⁊ resol'o ad vigilias.

Mensura somni est equalis.s.equaliter indigens digestione et resolutione. vel equalis.s.proportionalis.

Et balneum quidem est vehemētis nocumenti nisi post declinationem.

Patet.

Et succurrat̄ vomitui eius quando supfluit. Et opꝫ vt administretur in illo qꝺ sit sicut miua ⁊ syrupus de granatis cum mētha.s.cognitus. Et si necessariuz est fortius sumatur de granis granatoꝝ muzorum.ʒ.x.⁊ thuris albi ⁊ masticis amboruz ana.ʒ.v.mēthe.ʒ.vij. decoquātur in duabꝰ libris aque in qua sint folia mēthe donec minuatur. Et succurrat̄ fluxui vētris eius cum supfluit: aut cum retētione eius cū eis que sciuisti de stipticis regimentalibus, ⁊ medicinalibus. Sed eius q̄dem debilitationi succurrit̄ vt cibet̄ successione eius pullis assatis ⁊ in patellis coctis. Et vt adhibeātur suffumigationes ⁊ odores viuificantes.

Docet succurrere accidentibus ⁊ sunt.7.vel.8.accidentia. Regimentalibus.i.cibalibus vt assatura panis. successione eius.s. fluxus vel debilitatis post fluxum.

Et si acciderit inflatio in facie ⁊ extremitatibus iuuant̄ cū administratione hm̄oi trocisci. ℞.anisi ⁊ lactuce ablute amboꝝ ana pōdus.ʒ.v.amigdalaruz excorticataꝝ croci marmacor: oīum ana.ʒ.iiij. seminis apij semis feniculi floris squināti: oīum añ.ʒ.iij.floris eupatorij.ʒ.iij.⁊.ʒ.spice.ʒ.vj.hyere pigre.ʒ.vij. rosarū ʒ.x.fiāt ex eis trocisci ⁊ administrent̄. Et fortasse idigebis eis que sunt sicut homorusia ⁊ dialacca ⁊ medicamen de amigdalis amaris.

Hec iflatio est signū cacesie ⁊ ꝓncipiū hydropisis. Et hec est cura eius ⁊ medicamē de amigdalis amaris. Ista lr̄a dꝫ cōiungi cuz premissa. Et dialacca ⁊ medicine de amigdalis ⁊c̄.

Et ad longitudinē febris. ℞.rosarū pōdus.ʒ.x.masticis ⁊ spice ⁊ feniculi ⁊ seminis apij ⁊ seminis endiuie ⁊ succi eupatorij ⁊ succi absinthij: oīum ana.ʒ.iij. spodij.ʒ.v.fiant trocisci: ⁊ sit dosis ex duabus.ʒ.vsqꝫ ad.v.cū.ʒ.x.de geleniabin in decoctionis feniculi q̄ꝫtitate vnc̄.ij. Et ameos confectum cum melle est magni iuuamenti in huiusmodi loco.

Hic docet succurrere lōgitudini febris ⁊ ē medicamē aperiēs ⁊ ꝯfortās. Et alr̄s dicemus ꝙ in h̄ medicamīe deficiunt amigdale amare.(Ameos ⁊c̄.)qꝛ ꝯfert in humiditatibꝰ stōchi malis.

Et fortasse īdiges ꝑpter lōgitudinem frigoris fricatione. Et modus in ea est vt īcipiat ab humeris ⁊ inguinibus quādo spargit̄ caliditas in manibus ⁊ pedibus ⁊ calefiūt. Si aūt senserit similitudinē lassitudinis fiat permutatio ad fricationeꝫ dorsi. Et quādo vehemēs fit calefactio que necessaria est in eis: tūc dimitte eā ad aliud mēbruꝫ. Et de oleis bonis eis est oleū dulce in quo nō est stipticitas ⁊ oleū camomillinuꝫ ⁊ oleum de anheto decoctū in vase duplici. Cum ergo cōpleueris: tūc absterge oleū aliqꝺ vt nō angustiet̄ ⁊ nō est malum si fricationem siccā sequat̄ fricatio cum oleo aliquo. Et de illis que seruant stomachos eorū vt nō debilitētur sunt vnguēta inuncta capiti stōchi que sunt sicut camomillinū ⁊ oleum nardinū ⁊ oleum anhetinū ⁊ fortius illo alnazoki. Et de emplastris iuuatiuis est vt decoquat̄ camomilla cū re pauca masticē decoquendo cū vino cū duplo sui de melle.

Docet subuenire lōgo frigori ⁊c̄. Dimitte eā ad aliꝺ mēbrū.i.frica aliꝺ mēbrū ⁊ absterge oleū aliq̄d.s.qꝺcūqꝫ sit: vt nō angustiet̄.s. ꝑꝑ oppil'onē poroꝝ: vel ꝑꝑ fetorē siue odorē: ⁊ ideo dixit aliq̄d. Et nō est malū ⁊c̄. qꝛ fricatio dilatat poros cū vnctiōe ⁊ resoluit. Alnagoki. exposuimꝰ iā ꝙ ē gūma que reperit̄ in fructu pini: tamen Azara.c.de hemorroidibꝰ. videt̄ dicere ꝙ est oleū de iessamino.

Et si ceciderit appetitus: tūc melius est vt nō administretur vinū solū: īmo in quo decocta sint sic̄ camomilla ⁊ dactyli ⁊ mellilotum ⁊ absinthium.

Mirādū ē q̄re nō ꝯcedit vinū si appetitꝰ cadit: ⁊ vꝫ itelligē vinū solū ꝑꝑ eliq̄tionē mãeꝝ quā facit ⁊ sic remollit stōchū: ⁊ h̄ est maxime veꝝ apꝺ saracenos q nō sūt ꝯsueti bibē vinū: īmo ī quo ⁊c̄. Dynus dic̄ ꝙ illꝺ vinū nō dꝫ bibi sed ex istis rebꝰ dꝫ fieri emplm̄ ad stōchū. Aliter pōt dici ꝙ istꝺ vinū det̄ loco syrupi ⁊ nō det̄ cū cibo ⁊ hꝫ resoluere materias stomachi. Nos aūt aliter subueniremus casui appetitus ſm ꝙ docet tertio cañ.fen.13.⁊c̄.

Cura f'latice ꝯtinue que noīat̄ latica. Cap̄.59m.

Cura eiꝰ est cura faciētis ꝑoxismū omni die: ⁊ differt ab ea qm̄ oportet vt in illa sit administratio subtiliātiū calidoꝝ cū facilitate. Et hoc si fuerit ꝯtētus eis que sunt sicut syrupꝰ acetosus ⁊ geleniabin ⁊ iulep de melle ⁊ aqua eius et aqua feniculi ⁊ apij ⁊ radicum trium sine dubio confert. Et quādoqꝫ cōfert eis kisch de anheto ⁊ kisch ꝺ capparibus ⁊ ꝑprie cū vestigijs digestionis.

(Cura eius ⁊c̄.) Hic appet ꝙ cañ. supra positi sunt cōes f'latice cōtinue ⁊ iterpolate ⁊ ēt medicīe nisi ꝙ in illa.s.ꝯtinua opꝫ ꝙ sit ⁊c̄. qꝛ debent esse minus calida iulep de melle vbi ponit̄ plus mellis ⁊ aqua vbi nō ponit̄ tm̄ mellis: vide ergo ꝙ non transcēdit ad fortia nisi vsqꝫ ad tres radices.s.feniculi ⁊ petrosillij ⁊ apij.

Et preparētur cibi eoꝝ in obseruatione tēpoꝝ ⁊ diuersitatis eius ⁊ fortitudis virtutis ⁊ debilitatis eius preparatione cuius rememoratio preterijt.

Patet ex capitulo precedenti.

Et de medicinis bonis ad eos sunt trocisci de decē generibus. Iterum de medicinis expertis ad eos est illa que. ℞.rof.ʒ.vj.succi liq̄ritie fumiterre spice: oīuz ana.ʒ.iiij.masticis.ʒ.iij.karabe.ʒ.iij.anisi.ʒ.ij. ꝓparentur. Iterum trocisci eupatorij.ʒ.iiij.rosarum.ʒ.j.⁊ tertiam spodij.ʒ.ij.⁊.ʒ.

Tro. de decē generibꝰ quinto cañ.trac.8.scribunt̄.(Preparentur.)s.in forma trociscorum vel pulueris. Ego vo non vterer hac medicina nisi iam digesta materia ⁊ euacuationibus factis.

Et iterum trociscoꝝ absinthij quorū descriptio. ℞. assari seminis apij anisi amigdalarum amararum su-

chaba bedeoard succi eupatorij spice masticis: oium ana. ʒ. ij. ⁊ iterum eupatorij vnc. iij. rosarum rubearuz lib. j. spice lib. s. spodij vnc. iij.

¶ Mirādū est φ isti dicunt trocisci de absinthio cū nō ponat hic absinthiū: ⁊ iō vel opz addē absinthiū vl' opz supplē ⁊ trocisci q̄rū descriptio ⁊c. vl' ē q̄nq̄ nomē ipositū medicie cōposite ab aliquo simplici cui⁹ v̄tutē hz. i. illi silez lz nō ponat illō simplex vt diacurcuma Mesue sic ōclauim⁹ 5° cañ. Uidim⁹ liberatū a q̄tidiana interpolata quā sex mēsib⁹ habuerat p vsuz succi apij syrupizati cū zucharo q̄nq̄ cū melle: dosis erat. ℥. j. ⁊ s. ⁊ erat adolescēs flatic⁹.

¶ De cura empialos ⁊ lipparie. Cap. 60m.

Cura eoꝝ ꝓpinqua est cure quā diximus añ eas: ⁊ sunt ambe associate vni vie: ⁊ oportet vt icipiatur in primis a syrupo acetoso mellino ⁊ zuccharino: ⁊ p̄cipitur in eis ambab⁹ vt administret rob agreste decoctum cū melle ⁊ syrupo rosato: deinde fiat gradatio de via sumēdi in potu semina ⁊ aquas eoꝝ ad īfusionez aloes ⁊ trociscos de rosis cū mastice ⁊ pillulas de aloe ⁊ hyerā pigraz ⁊ pillulas de eupatorio. Et opz vt in eis ambabus simul vt stōchi sollicitudo habeatur: ⁊ administret vomitiuū cū aqua faseoloꝝ ⁊ raffani ⁊ anheti ⁊ calamēti ⁊ diuretica. Et de solutiuis iuuatiuis est illud qđ fit ex mirabolanis nigris ⁊ citrinis ⁊ turbith ⁊ zuccharo. Et de illis que ꝯferūt eis iuuamētū magnū sūt clysteria ꝯcliuia ad acuitatē ⁊ in qb⁹ ponunt medulla chartami ⁊ cētaurea minor ⁊ anhetū ⁊ camomilla ⁊ albasce ⁊ mellilotum ⁊ almuri ⁊ mel. Et regimē lipparie īdiget subtilitate plus q̄z regimen alterius.

¶ Ponit curā febriū annexaꝝ febrib⁹ flegmaticis. Et p̄ empiale ⁊ lipparie: ⁊ icludit in hoc febrē in qua s̄m vnā ⁊ eādē rez sentit calor ⁊ frigus: q̄ cōuenit cum empiala in mā. (Associate vni vie.) i. vna via icedunt iste simul: ⁊ cū p̄dictis. s. quotidiana ⁊ iterpolata. (Mellino ⁊ zuccharino.) s. mixtis vel sepatis s̄m φ tibi videt: et simplicib⁹ ⁊ ēt cōpositis s̄m φ ex canonibus p̄missis apparet. (Et precipit) etiaz q̄nq̄ ad ꝯfortationē stōchi. Deinde fiat gradatio: q̄ a digestiuis ⁊ subtiliatiuis ad infusionē aloes a solutiua ⁊ ꝓuocātia vrinā: ⁊ ēt ꝯfortantia stomachū ⁊ nutritiua. Et hec oia intelligit per res quas numerat vt appꝫ. (Et diuretica.) s. dent. Et de solutiuis iuuatiuis si est ibi melia ingrossans flegma: ⁊ citrinis si est ibi aliq̄ chola. (Clysteria ⁊c.) si est ibi grossum flegma. Et regimē lipparie indiget subtiliatione plus: q̄ in lipparia cum sit calor intus non possumus secure vti calidis subtiliatiuis ⁊ alijs: sic in empiala: vel q̄ lipparia pōt fieri ex cholera vt illa que dī taburos: potest igitur in ea cadere error si curares eā cura flegmatice: sed cura eius intelligit ex cap̄. de cura febriū cholericaꝝ.

¶ De cura febris cū syncopi ⁊ humorosa. Cap. 61m.

Hec febris est difficilis cure ⁊ modus in curatione ei⁹ est eūatio gradata ex subtili ad fortem ⁊ ꝓprie quādo nā nō respōdet ex se: tunc enim cum clysterib⁹ munda qđ est in intestinis ⁊ venis propinquis eis ex superfluitate ⁊ administra in residuo subtiliationem cum fricatione.

¶ Primo ponit curam eius que fit a flegmate. Secundo a cholera. ibi (Qr si fuerit.) ¶ Prima in duas. Prio in generali ponit curam. Secundo in speciali. ibi (Et Gal.) ¶ Considerandum φ Aui. intendit ad materias que sunt in venis v̄sus intestina ⁊ in itestinis ipsis cū clysterib⁹ incipiendo a leuiorib⁹: ⁊ postea ad fortiora. Et hic dz premitti. s. clystere. Intēdit ēt ad mās post epar p fricationē q̄ subtiliat eas: ⁊ euaporare facit: ⁊ hec ēt fricatio debz eē gradata: vt dcm̄ Aui. ad vtrūq̄ referatur. ¶ Cōsiderādū φ aliter per eūationem gradatam possemus intelligere eūationem cum pharmaco solutiuo incipiendo a leuioribus eūdo ad fortiora: ⁊ h̄ est preceptum Rasis. 16. continentis cap̄. z. s. de cura febris syncopalis. ⁊ cōfirmat hoc auctoritate Alexandri hoc inuentis.

¶ Et Gal. quidem dixit φ deficit in euacuatione plurimum eoruz: nisi cum fricatione. Et melior modoꝝ

in fricatione eoꝝ est: vt incipiat a coxis ⁊ crurib⁹ descendēdo a superiori ad inferius. Et administret illō cum mantili aspero abradēte cutem: deinde p̄mutet ad manus descēdendo ab humero ad spatulaz: ita vt igneatur cutis: deinde ad dorsum ⁊ pectus: deide redeat ad crura ⁊ reuertatur ad ordinem primū. Et ponantur medietas temporis eoruz fricationi ⁊ medietas temporis eorum dormitioni si possibile est.

¶ Hic in sp̄ali ponit curā ⁊ oia que dic̄ sunt dicta Gal. 12. terap̄. in duob⁹ caplis. s. 3. ⁊ 5. Et videt mihi melior diuisionis modus φ hz tot p̄tes quot hz cañ. Primus cañ. est φ obmissa eūone cū pharmaco itēdat fricationi. ⁊ hoc est qđ dic̄. Deficit ab eūone ⁊c. cum fricatione. i. obmissa eūatione fiat fricatio. vñ dicit Gal. qualr̄ ergo oportet hos tales sanari indigentes q̄dam eūatione: ⁊ non ferentes euacuatiua auxilia: nullam aliam inueni in eis eūonez nisi ea que per fricationē. modus autē fricationis est notus.

¶ Dubitat vtrū istis possit dari medicina solutiua. ¶ Ur φ sic per Rasiz. 16. ꝯtinē. in h̄ cap̄. s. z. vbi auctoritate Alexā. dicit da in potu laxatiuū ad alleuiandū illud flegma: vt nō aggrauet sup nām. φ si videris egrū corroborari sup residuū bonū erit: sin autē da ei iteꝝ laxatiuū. ¶ In ꝯtriū est Aui. supra ⁊ Gal. ⁊ ratio eoꝝ est. nā isti humores faciūt syncopim quiescētes: q̄ nō h̄ntes fortē motū: ergo multo magis forti pharmaco moti aut debili. ¶ In hac discordia nō est via ꝯcordie nisi illa quā sepe diximus in sīlib⁹ q̄onib⁹: ⁊ est φ quilibet istoꝝ viroꝝ ꝓcessit cū sua estimatiua: ⁊ vtraq̄ est possibilis de facto. Alexāder eni arbitratus est φ pharmacū mioret de mā grossa viscosa quā fricatio non pōt educere: ⁊ φ hō sit tam fortis in v̄tute φ possit tolerare motū a pharmacia factū anteq̄ȝ extra educat humor: sed Gal. ⁊ Auicē. arbitrati fuerūt ꝯtriū: ⁊ neutra partiū pōt alteri cōcludere: ⁊ vtraq̄ pōt cōuenire. Et pōt ēt dici φ Alexander loquitur de febre syncopali in qua flegma est benignū: ⁊ sanguini appropinquās: vnde subdit de flōmia: si videtur medico: ⁊ talis homo quia fortior in v̄tute potest tolerare pharmacū. Auic. aūt ⁊ Gal. loquuntur in febre syncopali in qua flobothomia est probibita: vnde. 12. terapē. ca. 3. in nullo talium sanguinis ablatio sine maximo cōsueuit fieri nocumento.

Dub^m p^m

¶ Et ad summum canon curationis eorū est subtiliatio non calefactio valde. Et de illis que cōferunt eis sunt subtiliantia: sicut aqua mellis cuz virtute hyssopi ⁊ seminis apij in matutinis ⁊ similibus eis.

¶ Hic ponit secūdum cañ. (Subtiliatio.) s. flegmatis: non calefactio valde quia ingrossaret illud ⁊c.

¶ Dubitat vtrū in cura syncopalis huius medicus debeat eē contētus fricatiōib⁹ ⁊ dieta tenui. s. solo mellicrato cuz hyssopo vsq̄ ad plures dies. ¶ Uidet φ sic p. G. 12. tera. ca. 3. ⁊ A. ⁊ rōe: q̄ cibatio auget mām vt supra dixit. ¶ In ꝯtriū ⁊ Alex. in cap̄. de syncopi cū plenitudīe: vbi ꝯ Gal. s̄m ītētionē ꝓcedit dicēs. Nescio q̄d passus est Gal. qui sic ordīauit: ⁊ ostēdit ibi φ ī sequētib⁹ q̄busdā medicis curā Gal. male successit: ⁊ nō potuerūt hoiem curare a morte. Et rōne suadet: q̄a dicit Alexā. nō videt φ virtus possit esse taz fortis que īmoderatas fricationes sustineat ⁊ stare sine cibo: ⁊ iō suadet moderatius fricari q̄ȝ Gal. p̄cipiat ⁊ nō sic tenuiter dietari ⁊c. Hec ꝯdictio tollit sicut p̄ma: q̄ quilibet ꝓcessit cū sua estimatiua: ⁊ pōt dici φ vel humores istoꝝ sunt mali a q̄b⁹ corpus nō pōt nutriri: ⁊ tūc nō debēt ita subtilr̄ dietari: lōgū eni ieiuniū ferre nō possunt: ⁊ tūc nō eris cōtētus mellicrato sed dabis de ptisana vel aqua decoctionis pulle: vel s̄z φ tibi videt. G. n̄o desp̄at d̄ salute istoꝝ. Uel istoꝝ humores p̄nt digeri ⁊ ꝯuerti: ⁊ sic ieiuniuz tolerāt ⁊ regimē subtile multū per solū mellicratuz vsq̄ ad septimū diē s̄z estimationē. G. In matutinis ⁊ similibus eis. s. horis vt sero ante cibū. vel sīlibus. s. rebus vt thimi ⁊ petrosillini ⁊c.

Dub^m 2^m

¶ Qr si fuerit illic fluxus ventris superfluus decoque mel decoctione vehementiore ⁊ non soluet nisi parū temperatum iuuatiuum.

¶ Hic est tertius cañ. ⁊ est cañ. Gal.

¶ Et syrupus acetosus mellinus iterum confert eis in estate quidem ⁊ cum consuetudine potus aque frigide permixtus cū aqua frigida: ⁊ in hyeme opz vt non sumat eā in potu penit⁹: ⁊ sit ꝯtētus aqua calida: ⁊ assumere calidū ex potib⁹ est melius eis nisi apud necessitatē estus estatis ⁊ vehemētia caloris plurimi.

¶ Hic est quartus cañ. notus.

¶ Et conuenientius quo potantur ad sitim est syrup⁹ acetosus mellinus.

¶ Hic est q̄ntus cañ. ⁊ notus. vtit̃ aũt his potib⁹ mellinis ⁊ nõ zuccharinis ꝓpter digestionẽ ⁊ maiorẽ flegmatis abstersionẽ.

¶ Et vinũ ↄfert in eius principio: ⁊ ꝓprie si fuerint febres eoꝝ sanguinee sed parũ sunt ⁊ ꝓprie in senibus. Et necessarium est in eis vinum post cibum.

¶ Hic est sextus cañ. de vino.

Dubiũ 3m ¶ Dubitat̃ q̃ñ ↄcedit vinũ in ꝑncipio cũ mã sit indigesta: ⁊ iaz ꝑceptũ est supra ꝙ det̃ digesta mã. Amplius q̃ñ si febres sunt sanguinee cũ mã sit calidior: ⁊ iõ minus cõpetit vinuz. Amplius q̃ñ post cibũ q: faciet descẽdere cibũ. Suspicãdũ est de isto textu ne trãslator errauerit. Aui. enĩ sequit̃ Gal. in hac cura: ⁊ tex. 12. tera. cap̃. 5. est iste. His aquosum vinũ ↄfestim a ꝑncipio aptuz est nisi vehemẽter febriãt. qõ nõ valde aquosum ↄtigit ẜm ꝑdictã dispositionẽ. adhuc aũt magis si senex ↄtigerit esse. ¶ Dicamus igitur vtriusq; textũ saluãdo ꝙ isti ambo ↄcedũt vinũ a ꝑn°. s. post tres vel q̃tuor dies cũ mã subtiliari icipit vt. A. dixit superi⁹ in cañ. generali. vel a ꝑncipio: q: statim a ꝑmo die: ⁊ h̃ intẽdẽdo plus ad accidens qõ est syncopis q̃ ad aliud. ꝑiudicat g̃ syncopis cãe: ⁊ sic soluit̃ ꝑmũ argumẽtũ. Aquosum aũt debet esse istud vinũ ⁊ nõ vinosum ne inflãmet. gradũ aũt sue potẽtie mẽsuret medici estimatio: ⁊ q̃titatẽ in põdere aque. Aui. ṽo dixit si fuerint febres sanguinee vbi q̃dã habent si nõ fuerint sanguinee. i. inflãmatiue. vel Aui. dixit hoc: q: flegma sanguineũ nõ ita est crudũ a ꝑncipio sicut flegma nõ sanguineũ: ⁊ iõ rõne dispositionis in cã securius põt vinũ ↄcedi: lz ex parte flãme minus possit ↄcedi: ⁊ in hoc stat̃ bonitati estimationis. Et ꝓprie in senib⁹. s. dz dari vinuz. vel ꝓprie in senibus. s. parũ sunt syncopales febres sanguinee. Uinum post cibum q. d. bibant non solum quando cibantur vinum: sed etiã extra horas cibi ꝓpter debilitatẽ bibant: vel iste est modus sarracenoꝝ potare post. s. digõne facta ad delationẽ cibi: ⁊ sic cessant ↄ̃ria.

¶ Et tibi quidem necessarium est vt cõsideres pulsuz habentiũ hanc egritudinẽ semper: ⁊ cũ videris eũ incipere debilitari ⁊ cadere subito ciba eũ pane ĩfuso in vino cõmixto si nõ ꝓhibet apostema in visceribus.

¶ Iste est septimus cañ. Cõsidera ꝙ Aui. duo ponit cibaria. Unuz pro syncopi. s. panẽ in vino. Alius est cib⁹ respiciẽs ṽtutẽ in relatiõe ad morbũ ⁊ est aq̃ ordei ⁊c̃. sup quã fit dormitio. nã nõ dat̃ cã syncopis. sed cib⁹ q dat̃ cã syncopis est sup quẽ nõ dormit̃: q: syncopim patiens precipit̃ vigilare: vt tertio cañ. fen. 11.

Dub^{m} ꝑ ¶ Cum ergo associat̃ ei hec egritudo nõ est curationi modus neq; fiducie loc⁹. s. q̃ñ accidit hmõi alteratio in pulsu. Et hec q̃dẽ cibatio est ex eis que necessaria sunt q̃ñ vehemẽs fit syncopis verũ opz vt ꝓhibeatur illud. Cibus aũt super quẽ fit dormitio est aqua ordei super quã nõ addat̃ nisi cũ cadit virtus: ⁊ si addit̃ tũc sit panis infusus in iulep aut aqua mellis.

¶ Causa huius dicta fuit supra. Uerũ opz vt ꝓhibeat̃ illud. s. syncopis. vel illud. i. ille cibus q̃ñ nõ est syncopis vt statim subdit.

Dub^{m} 2^{m} ¶ Et balneuz q̃dem est de rebus nocibilioribus istis.

¶ Hic est octauus cañ. ⁊ cã est q: debilitat ⁊ eliquat materias.

¶ Et calidum ⁊ frigidum valde ex aere cũ calido eniz non fit securitas de cursu humorum ad pulmonem ⁊ ad cor ⁊ ad cerebrum ⁊ frigiduz probibet digestionẽ eius ⁊ addit in oppilationem eius.

¶ Hic est nonus cañ. ⁊ patet.

¶ Or si fuerit in ea humor cholericus aliquis tũc si facilis est vomitus ⁊ leniatur est iuuatiuus valde: ⁊ ad vltimum melius est vt assidue proficiat in ea.

¶ Ponit curã febris syncopalis a repletiõe cholere: de q̃ supra dixit. Facilis ẽ vomit⁹ ꝑꝑ cholerã ⁊ ꝑꝑ locũ: q: illa cholera multuz ĩuenit̃ in stõcho vt supra dixim⁹. Et leniat̃. s. vẽter vel. i. fiat vomitus leuis: est enĩ iuuatiu⁹ valde. s. vomitus vel lenitio vẽtris. Ista enĩ materia facilius mouebit̃ ad euõnẽ q̃ flegma. Et ad vltimũ. i. in summa melius est ⁊ etiaz proficere in hac febre est quotidiane aliq̃d agere in ea de hac lenitione leui: ⁊ etiã fricatione leuiori q̃ in flegmatica: ⁊ attẽdere virtuti vt diximus: ⁊ maxime quotidiana ꝑfectio est per quotidianã lenitionẽ ventris ⁊ vomitũ leuem: vt nõ cogamur subito vna die multũ euacuare.

¶ De cura febris cũ syncopi minuta. Cap̃. 62m.

Oportet vt emplastret̃ pectus eius cũ sandalis ⁊ aqua ros. ⁊ viuificet̃ cuz cibo paulatim. Et sit cib⁹ eius sicut panis de simila infusus in aqua granatoruz infrigidata si desiderat ipsum: ⁊ similiter in aqua de fructibus.

¶ Hic ponit curã febris cũ syncopi. s. que dr̃ minuta subtilis. Et ꝑ per epithimata que ↄferũt febri ⁊ mãe subtili praue: ⁊ cordis virtutẽ ↄfortãt: vtile est ẽt ponẽ de spodio. Et viuificet̃ scõo ꝑ cibaria q̃ sũt refrenãtia cholerã ⁊ ↄfortãtia aliq̃liter. Aq̃ de fructib⁹. i. de pomis malis vel piris de semi vel aq̃ melonis. nec credo ꝙ intelligãt aquã de fructib⁹. s. de cassia vel tamarindis: tũ si in die gestis ista lenitiua dant̃ est vtile ad leuiter educẽdũ illã cholerã: ⁊ ꝓprie tamarindi: vt apparet secũdo cañ. capitulo de tamarindis.

¶ Si autem indigetur ad virtutez almososat factis ex pullis cum aceto ⁊ aqua agreste ⁊ oleribus frigidis ⁊ ꝓprie coriãdro erit iuuamentũ in hoc si exhibeat̃.

¶ Ponit cibaria ad syncopim vtiliora. Amososat. i. cibaria quedã acetosa facta ex pullis: ⁊ patet.

¶ Regimen nocturne ⁊ diurne. Cap̃. 63m.

Regimen earum ambarũ est regimẽ flegmaticarum neq; est diuersitas in eis.

¶ Patet ex his que supra diximus de istis feb. ⁊c̃.

¶ De quartana periodica. Cap̃. 64m.

Plurimũ quartana est periodica: ⁊ minorat̃ casus quartane inseparabilis. Cause ṽo q̃rtane sunt ea que generant melancholiam et postea putrefaciunt eam: ⁊ tu iam sciuisti totum illud. Et sciuisti ꝙ melancholia alia est que est fex sanguinis: ⁊ alia que est adustio eius: ⁊ cinis humorum. Et sciuisti ꝙ de illa est sanguinea ⁊ de illa est flegmatica ⁊ de illa est cholerica ⁊ de illa est adustio ipsius melancholie naturalis.

¶ Post scientiam de febrib⁹ ꝑdictis loquit̃ de quartana ꝑmo. Secũdo de febrib⁹ annexis illi. ibi (Et noiat̃ phitanos.) ¶ Pria i tres Prio ponit diuersitatẽ hui⁹ febris. Scõo signa. ibi (Signa.) Tertio curã. ibi (Cõsideret̃.) ¶ Prima in q̃tuor. Primo ponit diuisionem in suos modos. Scõo eius causas ponit. ibi (Cause.) Tertio modos ↄsecutionis ad alias febres. ibi (Et plurimũ.) Quarto ostẽdit que est saluior ⁊ que minus salua. ibi (Et saluior.)

¶ Causa aũt quare raro euenit q̃rtana ↄtinua ⁊ freq̃uẽter interpolata est q: humor melãcholic⁹ est paucus ⁊ valde ineptus putredini. Cũ ergo colligit̃ intus in venis anteq̃ putredo possideat illũ nã expellit illũ ad extra venas. (Sciuisti totũ illud.) q: causas melancholie sciuisti ꝑmo cañ. cap̃. de qualitate generationis humorũ. cãs ṽo putredinis sciuisti supra in hac fen. tracta. 2. 1. cap̃.

¶ Et existimauerũt quidã hominũ ꝙ quartana nõ generat̃ ex melancholia naturali: q̃m ipsa non putrefit. Et huius quidem sermo nõ opz vt auscultet̃: imo de proprietate omnis humiditatis est vt putrefiat: quãuis rarificetur in preparatione.

¶ Omnis humiditatis humoralis ⁊c̃.) Ratio q: põt dimittere regimen sui calidi: ⁊ occupari a calido extraneo: ⁊ hec est rõ putredinis vt Gal. 2. de diffe. fe. 9. ⁊ 11. tera. cap̃. 4. (Quãuis rarificet̃.) i. res q̃busdã: vel rarificet̃. i. raro eueniat hec putredo melãcholie in ꝑparatione: q: alique humiditates sunt ꝑparatio in ꝑparatione. i. ꝓpter ꝑparationẽ quã nõ hz.

¶ Et plurimuz quidem euenit in successione egritudinum febrium diuersarum putridarum propter diuersitatem humorum ex quibus generantur: ex quorum putrefactione cum adduntur ⁊ non euacuantur multiplicatur melancholia: deinde cum putrefit est quartana. Et multotiens quidez accidit successio splenis: ⁊ cum hoc ipsa ẜm plurimum non euacuatur ex dolore splenis aut duritie eius.

¶ Hic est sermo Gal. 3. ꝑnosti. cõmẽ. 29. super illo verbo. Febrib⁹ ṽo inordinate ⁊c̃. ⁊ est planum.

¶ Et salnioꝛ q̃rtana est illa que non accidit ab apate splenis aut alijs aut cũ qua non est apostema splenis. Quartana eni que euenit ab apate splenis aut cuꝫ q̃ est apostema splenis multotiẽs ꝑducit ad hydropisiꝫ ⁊ ꝑnitiẽ. Et q̃rtana que salua est liberat ab egritudinibꝰ malis melicis sicut melãcholia ⁊ epilepsia.

¶ Ab apostemate.) s. splenis ⁊ alijs. s. passiõibꝰ prauis splenis vt duritiebꝰ ⁊ oppilõnibꝰ. (Ad hydropisim.) Uide h.3.cañ.fen.14.

¶ Et in ea est securitas a spasmo quoniam humoꝛ est siccus ⁊ ẜm plurimum est egritudo salua. Et quando non accidit in ea erroꝛ non addit supra annũ: ⁊ quandoq̧ perdurat duodecim annis ⁊ quod est infra eos: ⁊ que ex ea longa est perducit ad hydropisim.

¶ Iste est afoꝛ.70.5.parti. vbi dr̃ Aui. quartanis habiti nõ valde a spasmis apphẽdunt. Et dat hic vna cã: qꝛ humoꝛ est siccus. s. exiccans flegma qđ est cã spasmi: vel qꝛ hũoꝛ est siccus terrestris nõ aptꝰ fluere ad neruos. Alia cã dat ab Aui.li.3.fen.1.c.de epilepsia: ⁊ fen.2.ca.de spasmo. que cã est concussio vt suadet: alꝰs sudoꝛ vñ fit mãe euãtio. Alia sunt ncta.

¶ Et scias ꝙ autũnus est inimicus quartane.

¶ Patet.

¶ De signis quartane. Cap.64m.

Signa sunt ꝙ quartana incipit in pꝛimis cuꝫ frigoꝛe paruo: deinde incipit frigus eiꝰ addi: postea minoꝛatur parum apud statum sicut in flegmate.

¶ Pꝛimo ponit quedã signa cõia quartanis. Scđo ponit signa ẜm diuersitatẽ causarũ. ibi (Et illius.) Tertio ponit signa spãlia a pulsu ⁊ vrina ⁊ alijs qbusdaꝫ. ibi (Et pulsus.) ⁋ Pꝛima in q̃tuoꝛ: sicut q̃tuoꝛ modos signoꝝ ponit: ⁊ in fine ponit duos cañ. Scđa ibi (Et de signis.) Tertia. ibi (Et de signis.) Quarta ibi (Et ꝑiodus.) ⁋ Canones ponit ibi (Et multotiẽs.) ¶ Pꝛima sũma signoꝝ q̃rtane sumit ex mõ sui typi. ¶ Considerandũ in pꝛimis. i. in ꝑ̃ncipio pꝛincipij paroxismi. (Deinde.) s. ꝓcedente paroxismo ⁊c̃. (Apud statũ.) i. versus statũ sicut ⁊c̃. vt sit sensus ꝙ frigus in hac febꝛe hꝫ maximũ pꝛincipiũ augmentũ statũ ⁊ declinationẽ: ⁊ hoc ꝓpter tarditatẽ motus melãcholie: sicut etiã in flegmatica. Et in h̃ innuit ꝙ frigus ex hoc humoꝛe est ex eius frigiditate nõ ex fuga caloꝛis ꝓpter moꝛdicationẽ mãe sed est sic̃ frigus ab aere frigido inductũ: ⁊ ita est in flegmatica. Frigus tñ flegmatice est maius: qꝛ flegma est frigidius q̃ melancholia: lꝫ in hoc sit aliq̃ ꝯsideratio. Possunt tamen isti sermones referri ad ꝑ̃ncipiũ totius moꝛbi vt dicat frigus pꝛimoꝝ paroxismoꝝ est paruũ: qꝛ mã tarde mouet cũ sit cruda. Deinde. s. in augmẽto ⁊ statu incipit addi: qꝛ magis digesta magis subito mouet: postea minoꝛat apud statũ. i. post statũ in declinatione: qꝛ mã est mĩoꝛata. Et hec sunt dicta supꝛa cap. de tertiana. Et intelligo ꝙ hoc frigus nõ addit in augmento ⁊ statu: qꝛ addatur frigus in materia: imo eoipso quo magis est digesta est minus frigida: sed additur qꝛ magis digesta magis subito mouetur: ⁊ hoc est potius addi concussionem siue tremoꝛem q̃ frigus qualitatiuum inductum qualitate materiei.

¶ Cũq̧ calefit coꝛpus nõ est caliditas vehemẽs: lꝫ sit maioꝛ ⁊ magis apparẽs q̃ illa que est in flegmatica.

¶ Cũq̧ calefit non est caliditas vehemẽs.) s. sicut tertiane. (Licet sit maioꝛ.) Quia materia magis contrariatur inflãmationi apparenti frigiditate ⁊ superflua humiditate obtũdente calidum.

¶ Ipsa enĩ cũ difficultate sua in inflãmatione nõ ĩflãmat inflãmatiõe de q̃ curet sicut ignis in lignis grossis: ⁊ nõ cõpꝛehẽdit suꝑ coꝛpꝰ totũ ĩmo est illic caliditas cũ hoꝛripilatione: ⁊ cã in h̃ est grossitudo hũoꝛis.

¶ Uult declarare ꝙ caliditas in materia melãcholica nõ fit vehemẽs. (Ipsa.n.) s. melãcholia. (De qua curet.) i. icẽsa. (Sicut ignis in lignis grossis.) i. terrestribꝰ: qꝛ nõ surgit ab eis flãma multa: lꝫ illa que surgit sit satis clara. (Uel de qua curet.) s. subito. (Et nõ cõpꝛehẽdit.) s. subito. (Suꝑ coꝛpꝰ totũ:) ĩmo ẽ illic caliditas. s. in iterioꝛibꝰ. (Cũ hoꝛripilatiõe.) i. frigoꝛe in extremis: quasi dicat sensato ⁊ manifesto tẽpoꝛe fit ꝓcessus de frigoꝛe ad caloꝛem ꝓpter grossitiẽ humoꝛis qui difficulter calefit ⁊ inflãmat.

¶ Et est cum frigoꝛe ⁊ cum aliquantulo doloꝛe quasi frangat ossa.

¶ Et est cũ frigoꝛe.) s. ista febꝛis: q̃si dicat in hac febꝛe sicut in flatica sentit verũ frigꝰ. (Et cũ aliquãtulo doloꝛe.) i. cũ doloꝛe quasi sit ꝯfractio ossiũ. Credit ꝙ cũ nutrimẽtũ fit melicũ euenit cõmotionẽ ibi fieri ꝓpꝛietate melici humoꝛis vel eiꝰ caloꝛis: qꝛ vel vapores a melia surgẽtes q sunt grossi sicci sũt cã vt in pãniculis circa ossa ⁊ musculos cãent quẽdã malũ sensuꝫ mouentẽ ad ꝯtractionẽ qđ nõ facit leuis vapoꝛ flegmatis: ⁊ iste est sensus confractionis.

¶ Et est illic contractio pꝛopter quã strident dentes: verum non sicut in flegmatica quapꝛopter perducit illud ad debilitatem visus.

¶ Et est illic.) s. in q̃rtana ꝯ̃ctio. s. in musculis mãdibularũ ꝑꝑ quaꝫ stridẽt dẽtes. Stridoꝛ enĩ dentiũ fit ex modo ꝯ̃ctionis siue spasmi musculoꝝ mandibulaꝝ vt declarauimꝰ ꝑ̃mo ꝓnosticoꝝ. Uapores igit grossi sicci faciunt hoc. ¶ Uerũ nõ sicut in flegmatica.

¶ Dubitat de hoc q̃re in flegmatica nõ fit stridoꝛ dentiũ. ⁋ Dõm ꝑ̃ per littere coꝛruptionẽ nõ sic. ⁋ Uel dõꝫ ꝙ h̃ nõ refert ad tremoꝛẽ ⁊ ꝯcussionẽ mẽbꝛoꝝ alioꝝ ⁊ mãdibularũ: qꝛ talis tremoꝛ ⁊ concussio mag̃ fit in q̃rtana vt vr̃ sentire Rasis.18.ꝯti.cap.2. ⁊ experiẽtia oñdit. sed refert ad frigꝰ de q̃ supꝛa dixit. Dixit.n. ⁊ est in q̃rtana frigꝰ sicut est in flatica: qꝛ mã flatis est frĩdioꝛ. Sꝫ dubiuꝫ est qs duoꝝ humoꝝ sit cã maioꝛis tremoꝛis ⁊ ꝯcussiõis an melia an flegma. Eãdẽ hãc qõnẽ scripsimꝰ lib.3.fen.1.ca.de epilepsia. ⁋ Põt tertio dici ꝙ tã in flatica q̃ in melica põt accidere qdã tremoꝛ ⁊ stridoꝛ dentiũ ⁊ ꝯcussio mãdibulaꝝ: ⁊ h̃ qñ fit in eis tremoꝛ ⁊ h̃ fit in tertiana. Sed verus stridoꝛ q est q̃dã ꝯfractio ex ꝯ̃ctione ⁊ cõpꝛessione facta in musculis mãdibulaꝝ fit ꝓꝑ̃e in q̃rtana ⁊ in flatica nõ fit sic. i. nõ fit in q̃rtana talis modi q̃lis fit in flatica. Hũoꝝ enĩ melicoꝝ vapoꝛ terrestris ⁊ siccus stipticus mouet pãniculos lacertoꝝ ⁊ neruos ad q̃dã ĩspissationẽ ⁊ cõpꝛessionẽ siue stipticitatẽ ⁊ ꝯtinuãt notabili tꝑe qđ nõ facit vapoꝛ alteriꝰ humoꝛis nisi ꝑticiper nã melica: ꝭ fiet mãdibulaꝝ ꝯfricatio ex h̃: ⁊ nõ fiet soluꝫ ꝑcussio eaꝝ adinuicẽ sicut fit in flatica cũ in ea aduenit ꝯcussio: ⁊ sic fit qñq̧ in tertiana. ꝯsidera ꝭ hec. (Et ꝑducit illud.) i. talis ꝯfricatio dentiũ. s. cã sua q̃ est malus motꝰ in musculis tẽpoꝛalibꝰ ad debilitatẽ visus cõitate coꝝ ad cerebꝛũ ⁊ neruos opticos: vel ꝑꝑ ꝯcussionẽ mãdibule superioꝛis ⁊ dentiũ cõicantiũ partibus oculi.

¶ Uerum lenitur apud digestionem: quoniaꝫ malitia minoꝛatur sicut fuit in pꝛincipio parũper.

¶ Uerũ lenit. s. frigus apud digõnẽ. i. digesta mã ⁊ verificat h̃ de frigoꝛe sequẽte q̃litatẽ mãe: nõ aũt de frigoꝛe sequẽte motũ vt iã apparuit. vel lenit. s. stridoꝛ dentiũ. nam mã melica digesta nõ est ita stiptica terrestris ⁊ iõ nõ facit ita verũ stridoꝛẽ ⁊ h̃ est qđ dicit. qm̃ malitia minoꝛat. s. vt malitia sui frigoꝛis ⁊ malitia sue stipticitatis ⁊ terrestreitatis. sic̃ fuit. i. ab eo qđ fuit in ꝑ̃nº. parũper. qꝛ digõ melie nõ oĩno illã rectificat: nec oĩno illã remouet a sui terrestreitate ⁊ stipticitate vel põticitate: sed parũper. vel sicut fuit in ꝑ̃nº parũper. s. frigus q̃rtane: ita digesta mã est ẽt parũper: sed ꝑꝑ aliã cãm fuit a ꝑ̃nº frigus parũper: qꝛ ꝓpter paucũ tarde materie motũ: sed digesta mã ꝑꝑ aliã cãm: qꝛ ꝑꝑ remissionẽ frigoꝛis in mã per digestionẽ. vel in ꝑ̃ncipio fuit parũper. s. stridoꝛ dentiũ: nõ qꝛ mã non esset magis pontica terrestris q̃ qñ est digesta: sed nõ sic mouebat in pꝛincipio sicut in augmento.

¶ Et de signis quartane ẽt sunt cãe eiꝰ antecedentes ex febꝛibꝰ que ꝓlõgate fuerũt: ⁊ ex splene aut doloꝛe.

¶ Aut doloꝛe. s. splenis.

¶ Et de signis quartane ẽt sunt dispositio cõplexiõis ⁊ significationes melãcholie ⁊ etas ⁊ tẽpus ⁊ cibus ⁊ foꝛma ⁊ consuetudo ⁊ que sunt his similia.

¶ Patet.

¶ Et periodus eius est.24.hoꝛarum. Et multotiens est febꝛis tertiana in estate quidem.

¶ Et periodus. i. paroxismus.

¶ Et fit quartana in hyeme.

¶ Quia humoꝛes adusti in estate constringunt in hyeme. s. frigoꝛe aduenieẽte: ⁊ ꝓhibent a resolutione ⁊ eũone vnde putrefiunt.

¶ Et multotiẽs ꝑducũt febꝛes diuerse ad febꝛes permixtas in qbus nõ est oꝛdo ꝓpter diuersitatẽ residui humoꝛum remanentium post febꝛes.

¶ Iste est ẜmo Hip.3. ꝓnosticoꝝ tex. cõmẽ.29. s. feb. ioꝛdinate ⁊c̃. ⁊ Cõmẽtatoꝛ ibidẽ. Febꝛes diuerse: qꝛ ꝑ̃ ꝯtinue postea interpolate ad febꝛes permixtas qbꝰ ⁊c̃. i. ad febꝛes diuersas inoꝛdinatas.

¶ Cum ergo status cõfirmatur ẜm cinereitatis additionem confirmatur super quartanam.

¶ Cum ꝭ cõfirmat aliter stant. s. ille febꝛes ẜm additionẽ cinerei-

ratis.i.q̄ꝛ fit ↄuersio sanguinis ad mām melācholie hui⁹ cinerulēte.vel cum ergo stant.s.ille superfluitates ⁊c̄.⁊ est iste sermo Gal'. ibidem cum dicit. Cum ergo equatur egritudo in omnibus venis cum victoria cholere nigre attingit tunc febris quartana.

¶ Et illius quidē que est a flegmate adusto sunt paroxismi lōgiores:⁊ accidit eis frigus ſm plus successione assiduationis:⁊ est sudor tardior ⁊ vrina grossior ⁊ durities venarum minor:⁊ fit ſm plurimuꝫ successione febrium flegmaticarum.

Dubium

¶ Nō ponit signa quartane a melancholia fecali.s.nāli:q̄ꝛ ꝑdicta signa q̄rtane absolute sibi adaptant̄.(Sūt paroxismi lōgiores:)q̄ꝛ mā hꝫ grossitiē ꝑ nāꝫ melīcā ⁊ viscositatē ex flāte:vñ facta est melācholia successiōe assiduatiōis.s.flātis:q̄ꝛ postq̄ꝫ incipit calefieri iterū reicipit frig⁹ sicut supra dicebat̄ in flātica ex viscositate humoris.(Vrina est grossior.)⁊ Cōtra q̄ꝛ melīa est grossior hūor q̄ꝫ flegma.⁊ Dōm ꝙ melīa postq̄ꝫ est flātica est apta eliquationi et dissolutiōi in aq̄ plus q̄ꝫ qñ ē pura melīa ⁊ ex h̄ fit vrina grossior. melancholia enim lꝫ sit grossior recedit ad fundum vasis.

¶ Et illam que est a sanguine adusto antecedūt signa sanguis ⁊ febris ei⁹ ⁊ rubedo vrine:⁊ sigñant ipaꝫ forma ⁊ etas ⁊ tp̄s:⁊ fortasse erit post febres sanguieas.

¶ Ponit signa sanguinee post febres sanguinis.dixit fortasse:quia potest generari melancholia sanguinea per paulatinam adustionem absq̄ꝫ febre:vt diximus generaliter tertio pronostic.⁊ sic de alijs modis melancholie per aliorum humorum adustionem.

¶ Et in illa que est a cholera adusta est pulsus vehementioris velocitatis ⁊ frequentie:⁊ incipit cum horripilatione ⁊ frigore in carne ⁊ siti ⁊ sudore. Et quandoq̄ꝫ fit ira ⁊ furor ⁊ inflāmatio ⁊ significāt ipsam forma ⁊ tempus ⁊ etas. Et quādoq̄ꝫ significant ipsam ꝙ ipsa sit successione febrium cholericarum.

¶ Ponit signa cholerice cū horripilatiōe ꝑ ꝑūctionē cholericā.

¶ Et pulsus in quartana est decliuis ad duritieꝫ propter siccitatem humoris. Ipse enim trahitur ad interiora:quasi ipse esset pulsus senis. Et ad equalitatem dum non mouetur:⁊ si moueatur diuersificatur pulsus valde propter grossitudinem superfluitatis:⁊ fit mundificatio eius apparens apud teporeꝫ:⁊ est significatio completa super quartanam.

Alr. serrinus

¶ Hic ponit quedaꝫ signa specialia:q̄ꝛ a quibusdā specialibus rebus sumpta. Primo a pulsu. Secundo ab vrina. Tertio a sudore. Quarto a siti:lꝫ aliqua itermisceat. Partes patēt.(Serrinus.)i. durus diuersus vel seuis.(Et ad equalitatē dū nō mouet̄.)i.dū nō est in principio paroxismi:q̄ꝛ duꝫ iam manifeste calefit nō sic difformiter calefit melancholia sicut flegma.(Vel dum nō mouet̄.)i. duꝫ nō est paroxismus.(Apud teporē.)i.in hora quietis.(Et est significatio.)s.respectu quotidiane in q̄ nō fit mūdificatio cōpleta.

¶ Et multotiēs accidit in eo diastoles inequalis ⁊ systoles vehementis velocitatis ſm contrariū eius qđ est in tertiana.

¶ Cōsiderādū ꝙ lꝫ in oī putrida systoles nō sit velocior ⁊ maioris diuersitatis q̄ꝫ diastoles vt supra diximus in gñalib⁹ signis:tamē in quartana respectu tertiane hoc plus accidit:ꝑpterea q̄ꝛ hūor est grossus multū icitās ad systolē plus q̄ꝫ ad diastolē.sꝫ in tertiana q̄ꝛ humor est ardēs subtilis ecōtra ē respcū q̄rtane:⁊ h̄ est qđ dicit.multotiēs accidit diastoles ineq̄lis.i.diuersa ineq̄lis.⁊ systoles vehemētis ⁊c̄.i.adhuc magis diuersa ſm ↄtrariū tertiane ⁊c̄.

¶ Et pulsus q̄dē quartane melior est pulsu flegmatice in ꝑuitate ⁊ frequētia:sed est similis ei in tarditate.

¶ Et pulsus q̄dē quartane melior est ⁊c̄.i.nō est ita paruus nec ita frequens sicut pulsus flegmatice:⁊ hoc iam declarauimus supra cap̄.de febre flegmatica.(Similis ei in tarditate.)⁊ cā etiā est dicta. Et pōt dici ꝙ quātuꝫ facit in febre flegmatica ad tarditatem pulsus debilitas virtutis:vnde recuperat ꝑpter frequentiā:tātū facit ad tarditatem pulsus in quartana minor paruitas.i.pulsum non esse ita paruū sicut in flegmatica:vnde pōt cum minori paruitate euentare:vt non sic cogatur ad velocitandum pulsum.

¶ Et apud inceptionem paroxismi additur tarditas sua ⁊ frequentia.

¶ Iste sermo dꝫ sic itelligi ꝙ apud iceptionē paroxismi.i.typi:q̄ꝛ ꝑcedente eo addit̄ tarditas ꝑpter additionē frigoris:⁊ frequētia scꝫ addit̄ ſm aliq̄ꝫ ꝑportionē:q̄ꝛ aliq̄ facta paruificatione maiore in pulsu aliq̄liter addit̄ frequētia. Sed Dynus hꝫ:addit̄ frequētia ⁊ raritas:⁊ dicit ꝙ sic vult dicere:q̄ꝛ ſm Gal'.z.de crisi.cap̄.4. sicut in quartana addit̄ tarditas:ita etiā addit̄ raritas. Sed si lra dicit addit̄ frequētia.dicit Dynus ꝙ vult exponi.i.addit̄ superatio frequētie in pulsu q̄rtane respcū pulsus flegmatice:q̄ꝛ in quartana superat̄ frequētia respcū flegmatice:⁊ q̄ꝛ separat̄ frequētia dicit̄ rarior in febre q̄rtana q̄ꝫ flegmatica. Et si tu ↄsideras ista est corruptio textus:tñ Aui.vult ꝙ precedēte frigore:lꝫ pulsus fiat tardior ⁊ rarior q̄ꝫ ꝑus cū plus sit tardus q̄ꝫ rarus:q̄ꝛ defectior facta virtus plus recōpensat per frequētiā q̄ꝫ per velocitatē:silr ꝑcedēte calore ꝑportionaliter plus fit frequēs q̄ꝫ velox:ꝫ est plus tardus q̄ꝫ rarus:⁊ hoc intelligit ⁊ sequit̄ Aui. Gal'.phantasias.

¶ Et diuersitas eius est maior diuersitate reliq̄rū febriū:deide icipit magnificari ⁊ fieri frequēs ⁊ velox.

¶ Quia est humor grauior virtute.s.ponderosior in locis venaruꝫ ⁊ arteriaꝝ:⁊ forsan ꝙ in hac diuersitate pulsus sunt plures respectu flegmatice.(Deinde.)s.cū incipit calor incipit magnificari.

¶ Et vrina in quartana est similium horaruꝫ in priuatione digestionis propter frigus materiei ⁊ grossitudinem eius nisi apud statum bonum. Verum dispositiones eius ⁊ colores eius diuersificant̄:⁊ illud ideo quoniam melācholia generat̄ ex humorib⁹ diuersis.

¶ Similiū horaꝝ q̄ꝛ nō est mō subtilis modo grossa sicut dicebat̄ in flegmatica:q̄ꝛ non est humor tāte multitudinis nec viscosus:⁊ iō nō sic difformiter mouet̄ ad oppilōnē ⁊ apitionē oppilōnū vel similiū horarū ⁊c̄.i.lōgo tempore durat ꝑuatio digōnis ⁊c̄.(Verū eius:)q̄ꝛ melancholie sunt varie ⁊ multe.

¶ Et de signis digestiōis quartane est lenitas tremoris. Vrina aūt in ꝑncipio est alba ad viriditatē decliuis cruda cui nō est digestio. Et post ꝑncipiū diuersificat̄ eius dispositio ꝑpterea ꝙ plurimū melācholie est generatū ex humoribus diuersis:⁊ est apud declinationē nigram. Et sudor in quartana est plurimus per comparationem ad flegmaticam ⁊ non multiplicatur per comparationem ad alias. Et sitis minorat̄ in hac febre:nisi sit a melancholia cholerica.

¶ Considera ꝙ in statu typ⁹ ⁊ frigus in q̄rtana est maior vt supra dicebat̄ cap̄.de tertiana ex intentione Cōmentatoris cōmento.8. ꝑmo epidimiarū.⁊ Rasis.18.ↄtinē.cap̄.z.s.de quartana circa finē dicit post elongationē dierū subtiliabit̄ melancholicus humor:⁊ sparget̄ per mēbra sensibilia:⁊ tūc vehemens erit rigor:⁊ hoc est signū bonū in hac febre.sigñat enī finē ⁊ digestionē.iam diximus sepe ꝙ digesta melācholia ⁊ ēt flegmate rigor vel tremor vel frigus sequēs q̄litatē māe remittit̄ sed sequēs motū vehemētioreꝫ auget̄:⁊ vtrūq̄ꝫ istoꝝ pōt ↄtingere de facto:vt aliq̄ñ in statu digesta mā sit minor rigor ⁊ aliq̄ñ maior.⁊ tu ↄsidera.reliqua que dicē sunt nota. Expone.vrina alba.i.subtilis trāslucēs:⁊ proprie in melancholia fecali.subtiliter tñ attendentib⁹ vꝫ ꝙ oēs morbi melīe plus cōicent in cōi signo cruditatis per vrine dispōnē cōem oīb⁹ q̄ꝫ in signo digestionis aliquo cōi oībus:⁊ tu considera.

¶ De cura. Cap̄.65ᵐ.

Consideretur in hac egritudine an sit de melīa flegmatica aut melīa sanguiea aut melīa cholerica aut melancholia melīca. Deinde rege vnāquāq̄ꝫ earuꝫ cū eo qđ ei est ↄueniens de illis que dicemus.

¶ Hic ponit curā. Et primo generalē siue cōem interpolatis ⁊ ↄtinuis:lꝫ manifestius adaptet̄ iterpolate quartane. Scđo spālíter hanc curā applicat ad ↄtinuā.ibi(Dispō hui⁹ febris.)⁊ Prima in duas. Primo ponit curā per medicinas ⁊ dietam. Scđo spāliter ponit cibaria que sunt ↄuenientia.ibi(Rectius.)⁊ Pria in duas. Primo ponit curā in generali magis. Scđo magis in speciali.ibi(Qꝫ si melīa fuerit sanguinea.)⁊ Prima in duas. Primo ponit illud:vñ sumit̄ diuersitas in cura q̄rtane. Scđo ꝓsequit̄.ibi(Veruꝫ.)

¶ Causa dicti eius est:q̄ꝛ a morbo dependente a cā magna ↄsideratio in cura ē:cause cōsideratio.vnde dixit Gal'.in Thegni.z.tex. cōmen.95. Oportet vnāquāq̄ꝫ causam prius abscindere.

¶ Dubitat̄ quare nō posuit diuersitatem cure ex parte temporuꝫ

Dubiū pᵐ

morbi. ⁋ Dōm ꝙ dedit illam intelligi ex dictis in capitulo de flegmatica. q² cura febris quotidiane ⁊ quartane cōmunicāt in hoc q² vsus subtiliantiū fortioꝝ ⁊ ꝓuocantiū nō debet fieri: nisi digestione aliqua precedente in materia: ⁊ similiter vsus euacuantiū ⁊ de hoc etiam loquit̄ in ꝓcessu. Explicauit autem curam magis diuersificari ſm species melancholie: q² melancholia magnā cure diuersitatem recipit in suis speciebus.

¶ Uerum omnib⁹ speciebus suis sunt iudicia in quibus cōmunicāt. Et illud est qn̄ ipse minuunt̄ in principio quare necesse est vt attendat̄ an sit sanguis dominās in ea ⁊ ꝓpe qn̄ quartana est a melācholia sanguinea: tunc. n. flobothomet̄ ⁊ extrahat̄ sanguis ſm quātitatē necessitatis: ⁊ fortasse exigit multitudo ei⁹ vt extrahat̄ de eo res plurima. Et qn̄ nō est necessaria flobothomia: tūc flōmia ei est nociua īquātū debilitat ⁊ inquātū educit ꝯtrariū melācholie ⁊ inquātum mouet humores ad exteriora.

¶ Hic ꝓsequit̄ curā: ⁊ hic posset fieri diuisio supra facta. s. ꝙ p̄mo in generali ponit curā. Secundo in speciali ⁊c. ⁋ Prima in duas. Primo ponit curā intendēdo ad causam ⁊ dispositionem. Secundo ad accidens. ibi (Et opꝫ obseruetur stomachus.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit curā per medicinas tangens etiam de dieta. Secūdo ponit curā per dietā siue res cibales tāgens etiā de medicinis. ibi (Et scias ꝙ res frigide.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit curā q̄rtane. In secundo indicationē sumit a tempore anni. ibi (Et scias ꝙ qn̄ īcipit quartana in estate aut in hyeme.) ⁋ Prima in tres. Primo ponit curā per flobothomiā ⁊ solutionē vētris ⁊ medicinas digestiuas tangens de regimine per cibū. Secūdo ponit curā per vomitū vel cañ. in vomitu. ibi (Et vomitus.) Tertio dat vnū cañ. generalē. ibi (Oportet.) ⁋ Prima in tres. Primo ponit curā que magis melācholie applicat̄ sanguinee: lꝫ eniꝫ posset applicari ad melācholiā fecalē. Secūdo ponit curam melācholie cholerice. ibi (Et tu qdē.) Tertio flegmatice. ibi (Et si.) Deīde addit vnū cañ. ibi (Et scias.) ⁋ Prima in tres. Primo ponit curam per medicinas. Scđo tangit de regimine per cibuꝫ. ibi (Et opꝫ vt ꝓhibeant̄.) Tertio per medicinas alterātes. ibi (Et sit medicina.)

¶ Hic est modus diuidendi quo satisfit cōitati: tn̄ melior modus est vt dicat̄ ꝙ totum capituluꝫ tot habet partes: quot ponit cañ. ⁋ Cañ. primus est gn̄alis eo ꝙ omnibus speciebus quartane cōpetat ī p̄ncipio mīoratio m̄ae: sub isto gn̄ali est postea cañ. in minoratione m̄ae per flobothomiā ⁊ minoratio per pharmaciā: q̄s ponit. ¶ Cōsiderandum primo ꝙ cā quare minuat̄ in p̄ncipio est vt p̄paratio fiat ad residuū eūandū ⁊ digerendū. ¶ Cōsiderādum scđo ꝙ hic p̄ncipiū nō sumit̄ pro vno tēpore distincto ꝯtra augmentū ⁊ statū: sed pro toto tēpore qđ est ante statuꝫ. Uel dicat̄ in p̄ncipio. i. prius q̄ꝫ fiant eūones fortiores vel ꝙ egritudo multum ꝓcedat. ¶ Considerandū tertio ꝙ tria nocumēta ponit in flobothomia quādo fit ⁊ nō debet fieri. s. vbi m̄a non est sanguinea vel sanguini mixta. Unū est q² debilitat: ⁊ pꝫ. Secundū est q² melancholia ex hoc magis intendit̄ ⁊ malignat̄: q² euacuat sanguinem qui melancholiā rectificat cū sibi sit ꝯtrarius. Tertiū q² ⁊c.

Dubiū 2m ¶ Dubitat̄ de hoc. Prīo nō videt̄ ꝙ flobothomia moueat humores ad exteriora. Primo q² Aui. cap̄. de cura variolarum. vbi post q̄rtā diē nō ꝯcedit flobothomiā timendo ne intus retrahat̄ materia. Amplius fen. 6. hui⁹ tracta. 3. p̄mo cap̄. nō ꝯcedit flobothomiā fieri quando veneuꝫ est in incessu ad interiora: ⁊ h̄ nō est ꝓpter aliud: nisi q² flobothomia īterius trahit venenū. Amplius flobothomia euacuat a venis sed vene eūate ad se trahūt: ⁊ sic trahūt ītus. Rursus dubitat̄ ꝯcesso ꝙ flobothomia trahat ad exteriora: nō videt̄ ꝙ hoc sit nocumentū: īmo iuuamentū: q² fit elōgatio materierū a corde qđ est p̄nium subm̄ febris. ⁋ Dynus dixit ꝙ flobothomia mouet ad exteriora ꝓpter duo. Primo q² causat ebullitionē ⁊ cōmotionē in humoribus ⁊ ebullitio mouet ad exteriora. Scđo q² vene que flobothomant̄ sunt extra: ⁊ iō mouent humores ad extra. Nocumentū aūt hoc interpolatis est ꝓpriū: q² mouet m̄am ꝯsus minerā putredinis: q² mouent̄ ad venas exteriores cū ille sint ꝓpinque locis extra venas mouet m̄as ad illa loca: ⁊ ideo lꝫ cor sit subm̄ febris: cū locus a quo īcipit causa putredinis nō est cor sed loca extra venas ad que loca mouet: ⁊ attrahit flōmia. s. prope illa loca. Hi sermones Dyni siqs bene ꝯsiderat non sunt bene clari. ⁋ Dicamus ergo clarius ꝙ vene que flōmant̄ verbi gratia bracchioꝝ hn̄t duas cōitates ⁊ alligantias. s. cōitatē versus cutim: ⁊ cōitateꝫ versus ꝓfundū cordis al's corporis: ⁊ iō apertio illarū venarū a duobus locis pōt surgere vel trahere materias versus partes venarū ꝓpinquas loco apertionis. ꝑnt eni trahere a locis circa cutim: ⁊ tunc m̄ae mouent̄ intus: ⁊ iō prohibet̄ flobothomia in morsibus ⁊ puncturis venenosis ne veneuꝫ qđ est circa cutim ⁊ ptes illas ꝓpinquas intus moueat̄: ⁊ de his eūonibus cū flobothomia ⁊ pharmacia in morsibus ⁊ puncturis multa notauimus super fen. 6. illic g̊ querat̄. Scđo pōt flobothomia trahē a locis interiorib⁹ versus easdē partes. s. venaꝝ ⁊ locū flōmie: ⁊ iō diuertit ab a p̄atib⁹ īteriorib⁹ siue īterioꝝ membroꝝ. ⁋ Et sic apparet solō ad p̄m questitū an flōmia trahat int⁹ vel ex. Dōm ꝙ m̄as īteriores trahit extra. s. ad venas circa locū flōmie ⁊ exteriores. s. m̄as carniū circa cutim trahit int⁹ ad loca flōmie. ⁋ Scđo appet q̄re nocet in q̄rtana qn̄ melīa est sepata a sanguiē nō apta seq sanguinē in eūone. nā talis melīa iacet circa venas interiores splenis ⁊ epatis. flōmia g̊ mouet illā melīam versus exteriora: q² versus venas supra epar: ⁊ facit illā melīam magis distare a locis aptis eūoni eius. s. a venis meseraicis ⁊ a locis intestinoꝝ que sunt loca aptiora eūoni ei⁹. ⁋ Et ex hoc apparet nocumentū tertiū flōmie incōueniētis in quartana: ⁊ sic ꝯria cessant.

¶ Et si opꝫ euacuetur a principio de humore faciente febrē aliquid ad alleuiādū ⁊ ad mūdificādū. Illud. n. apud digestionē est ſm ꝙ innuā ad ipsum.

¶ Cōsiderādū ꝙ ex mō loquendi Aui. apparet ꝙ principiū hic nō sumit̄ ꝓprie pro vno tēpore distincto ꝯtra augmentū sed sumitur principiū pro principio ex parte augmēti vel pro tēpore ante statum. nā ipse dicit ꝙ hec euacuatio minoratiua que mūdat corp⁹ ab aliq̄ parte m̄ae male ⁊ alleuiat ip̄m debet fieri apud digōnem: sed digestio nō ꝯtingit in p̄ncipio nisi per digōnē velis digōnē occultā que iudicio meo nō sufficit in digōne melīe: īmo digōnē vltra illā expectamus. ¶ Cōsiderādū ꝙ in annis minorib⁹ istū passum sic exposui. Sed opꝫ vt euacuet̄ in p̄ncipio ⁊c. ad alleuiandū ⁊ mūdificādū: supple fiat illud in ipso p̄ncipio: nō tn̄ in p̄ncipiȷ p̄ncipio: sed cū apparet aliq̄ m̄ae subtiliatio: ⁊ hoc nō excludit rōnē p̄ncipiȷ. Illud enim. i. illa euacuatio quādo nō est minoratiua siue alleuiatiua sed eradicatiua. apud digestionē. i. digesta materia et nō in p̄ncipio. est ſm ꝙ innuā. i. debet fieri ſm ꝙ dicā. ⁋ Expositio aūt alia quā iā innui mihi placet vt totum hoc referat̄ ad euacuationē minoratiuaꝫ: ⁊ expectet̄ digestio maior q̄ꝫ illa que est in p̄ncipio distincto ꝯtra alia tēpora tria. nam melancholia est humor ineptissim⁹ motui nec est humor repletionalis multū vt flegma: ⁊ ideo in p̄ncipio ⁊ celerius possumus euacuare iꝫ flegmatica q̄ꝫ in quartana. Tu aūt de his expositionibus accipe quā vis.

¶ Et si post paroxismum per diem.

Dubiū 3m ¶ Ex textu hoc soluit̄ questio qua queri pōt qđ sit melius in quartana an dare solutiuū in die añ ꝑoxismū an in die post ꝑoxismuꝫ. ⁋ Et videt̄ Aui. velle ꝙ det̄ ante paroxismum per diē: q² dicit sit per diē post ⁊ nō dixit si sit in die post: ergo interponit Aui. vnum diē inter paroxismū ⁊ medicinā: ⁊ per ꝯn̄s dat̄ illa die ante paroxismum: ⁊ lꝫ in hoc possint dari plures cause: tamen due vident̄ priores al's potiores. Una q² virtus est magis cōfortata. Secunda q² m̄a melīca ē magis ꝯcumulata ⁊ actuata: ⁊ ideo circa loca in quibus est incipiūt aliquē habere motū nō ad alia loca: sed in locis m̄e: ⁊ hoc facit ad eūonē. Et multa hic possent dici q² multa hic ꝑnt ꝯcurrere ex qb⁹ eligim⁹ horā diuersaꝫ ad pharmaciaꝫ dandam inter paroxismum ⁊ paroxismum.

¶ Et nō opꝫ vt fiat ꝓuocatio in p̄mis cū fortitudine.

¶ Si exponat̄ ꝓuocātia. i. fortiter soluentia vt lapis lazuli ⁊ elleborus est notū: si exponat̄ ꝓuocātia. s. vrinā etiā est notum: q² ista agitant materiā crudam ⁊ educunt subtile eius.

¶ Et oportet vt administrent̄ mollificantia. Et si tibi nō videt̄ bonū vti potionib⁹ administra loco eaꝝ clysteria cōueniētia: sed opꝫ vt sint lenia: ⁊ nō ꝯcedit̄ cōfortatio eoꝝ nisi qn̄ ꝯsequit̄ egritudo statū.

¶ Et opꝫ vt administrent̄ mollificātia. i. lenientia ventrē vt cassia vel māna ad feces ⁊ corruptiōes m̄aerū intestinaliū mundificandas. Et si tibi videt̄ ꝙ ista lenitio nō fiat cū re potata fac clysteria sicut dixit supra. magis dilectū apud me est vsus clysterioꝝ. Considera ēt ꝙ clysteria acuta requirūt etiā m̄ae digestionē vt notū est. ponit̄ tertio cañ. fen. 16. cap̄. de cura colice. Uel exponat̄ mollificātia. i. humectātia humorē melācholicū q² sunt digestiua illi⁹.

¶ Et si medicus iam p̄sumpserit ⁊ solutione eduxerit melīam in principio aliquotiēs solutione forti ⁊ ꝓhibuit egritudinē penitus sed est rectū ab errore.

¶ Considerādū ꝙ Aui. in p̄ncipio ꝑoxismi ꝓhibuit dari pharmacū solutiuuꝫ: ⁊ ēt in p̄ncipio vl̄i: ⁊ noluit ꝙ darent̄ nisi digesta m̄a: sed inuenti sunt aliq medici q in p̄ncipio ꝑoxismi dāt medicinas fortes: ⁊ sil'r in p̄ncipio morbi ⁊ liberati sunt īfirmi. Dicit. A. ꝙ est rectū ab errore. s. iste medic⁹ rexit se erronee vl'ꝙ rect⁹ finis ⁊ bonus ab errore ꝓcessit: sicut malo duci exercit⁹ qn̄ bene succedit eo male agēte: de q̊ tn̄ nō dꝫ laudari: ⁊ nō dꝫ eē regl'a aliȷs talis actio.

Dubiū 4m ¶ Sed diceret ꝓteru⁹ medic⁹ ex quo iste q̄rtanarius est liberat⁹ q̄re feci male. ¶ Dōm ꝙ fuit casus indiuidualis: ꝛ nō īuenit̄ alius talis inter decē milia hoīuz: ꝛ iō si sic ꝓcedat̄ in cura in alijs erit ꝑiculū. Uel dōm ꝙ ille liberat⁹ a q̄rtana cū cura erronea hȝ ex h̄ aliq̄ malā dispōnē quā nō haberet si rōnabiliter fuisset curatus.

¶ Et opȝ vt prohibeat̄ in die paroxismi a comestione ꝛ ꝑcipiat̄ ieiuniuȝ ꝛ ꝓhibeat̄ ab aqua frigida illa die ꝛ est necessariuȝ in reliq̄s diebus vti carne taiegi aut pulli in primis taiegi vsq̄ ad tres vel quatuor periodos deinde pulli: tunc enim pullus est melior.

Dubiū 5m ¶ Dubitat̄ q̄re ꝑmo dat taiegi. i. aues paruas: ꝛ postea pullos: īmo ecōtra q2 dieta subtiliādo debet ꝓcedere. Dicunt q̄dā ꝙ est dieta tētatiua: aliter ꝙ q̄n dieta nō ordinat̄ ad statum vel si ordinat̄ ad statū: tn̄ est valde distās: possumus īcipere aliquib⁹ diebus subtiliare dietam: vt virtus vacet cōtra materiā ꝛ nocumentum digestionis corrigere possit: vt dictū est supra in cura flegmatice.

¶ Et sit medicina in die paroxismi geleniabin ꝯfricatum cum aqua calida in die bis aut ter. Sintq̄. ʒ. iij. geleniabin cum. ʒ. x. syrupi acetosi.

Dubiū 6m ¶ Dubitat̄ q̄ō ꝯcedit hic geleniabin ꝛ syrupū acetosum cū aqua cū supra cap̄. de cura putridarū in vniuli ꝓhibuerit in hora paroxismi zuccharuȝ ꝛ iulep. ¶ Dōm ꝑmo ꝙ ille potus est qui dȝ dari in die ꝑoxismi: nō tamen in hora paroxismi. Uel dōm ꝛ melius ꝙ iste potus est magis medicinalis ꝛ minus nutritiuus q̄ȝ sit aqua ordei vel zuccharū vel iulep. ¶ Scias ēt ꝙ acetū lȝ faciat augmētum in melancholia vt colligit̄. 3. regi. acu. tex. ꝛ cōmen. 40. tn̄ sua malitia rectificat̄ per zuccharū: ꝛ hic potus est etiā bonū digestiuum aliquibus diebus: ꝛ proprie in principio: ꝛ q̄n vis vti potentiori subtiliatiuo habes copiam syruporum alioꝝ ad hoc.

¶ Et tu quidem scis ꝙ quando melancholia est cholerica tunc oportet vt administret̄ in ea quod soluat eam ex genere mirabolanorum ꝛ viole.

¶ Mirabolani citrini ꝛ viole sunt ꝑ ꝑ acuitatē chole: sȝ mirabolanis quo tp̄e debeas vti debes scire ex cap̄. de cura putridarum.

¶ Et si est flegmatica oportet vt administretur in ea aliquid in primis in quo sit virtus polypodij ꝛ epithimi ꝛ similium.

¶ Quia euacuant materiam flegmaticam.

¶ Et scias ꝙ aqua casei est bonum vehiculū ei quod administrat̄ de virtutib⁹ ꝑdictis: ꝛ fortasse cōfert administratio ei⁹ solius q̄n est caliditas violēta. nam geleniabin ꝛ aqua eius colata cum decoctione sua forti est loco ipsi⁹ ꝓprie q̄n est in stomacho debilitas: aut est illud quod vincit humor frigidus.

¶ Aqua casei est bona mā infusionuȝ: vt dixit Meſ. q̄n est calitas violēta. i. acuta: q2 lenit mās ꝛ euacuat. Estimauit aūt Aui. ꝙ lȝ aq̄ lactis sit calida ꝛ sicca per ꝑtes suas nitrosas acutas per quas soluit: est tn̄ hn̄s multū de humido aquoso frigido ꝛ humido: per q̄ð lauat vt iā diximus sup scðo cañ. cap̄. de caseo. Et ideo Auicē. nō secure vtit̄ aqua casei in stomacho debili vel laxo vel remollito: nec ēt q̄n inest humor frigidus: sed loco eius vtit̄ aqua in qua bullit̄ mel rosatū forti ebullitione vt in aquam impresserit: ꝛ hec pōt esse mā infusionū medicinarū quas vis.

¶ Et vomitus iteꝝ ꝛ ꝓprie ante cibū ꝛ post cibū ēt est ꝯueniētior ꝛ ꝓprie in die ꝑoxismi: ꝛ ante ꝑoxismum ꝛ ꝓprie q̄n melācholia est flegmatica est de reb⁹ iuuantib⁹ in ea: ꝛ nō in ꝑncipio tm̄ imo ꝛ in omni hora.

Dubm 7m ¶ Dubitat̄ an vomitus in die paroxismi ante ꝑncipiuȝ paroxismi cōperat. ¶ Uidet̄ ꝙ nō: q2 supra ꝓhibita est medicina solutiua in die paroxismi: ꝫ vomitiua cuȝ sit fortior. Amplius q̄rta ꝑti. afor. afor. 9. ꝑcipit̄ melicos euāri per īferius. ¶ In ꝯriū sunt oēs: vnde Aui. ꝑcipit eū fieri: q2 alleuiat vel eradicat vt postea dicet. ¶ Generalia de vomitu in ꝑncipio paroxismi iā diximus supra in cura gn̄ali. Hic dicamus q̄ȝtū expedit in q̄rtana ꝙ vomitus cuȝ re forti vt elleboro vel lapide lazuli nō dȝ fieri ꝓpter cās superi⁹ dictas: ꝓpter q̄s medicinas solutiuas ꝓhibuimus: sed vomit⁹ cuȝ decoctione raffani vel granoꝝ ei⁹ pōt fieri: īmo dȝ fieri. Rō ꝑmo emūdat mās corruptas que sunt in stōcho q̄s q̄rtanarij aggregāt ꝓpter nocumenta digōnis stōchi ex cā febris ꝛ cōitate febris ad stōchū. Scða cā q2 mãe melice plurime habent radicē circa loca splenis: ꝛ illa loca stōcho cōicāt ꝓpter multas venas ꝛ magnas. In die ꝫ ꝑoxismi ante suū aduentū humor iam incipit moueri in locis illis ꝛ dȝ pelli ad loca extra venas. Uomit⁹ ꝫ trahit eū ꝛ diuertit versus loca ꝯcauitatis stōchi ꝛ ītestinoꝝ. Et hoc est quod Halyab. ītēdebat in h̄ cap̄. 143. practice. ꝙ cū humor in die paroxismi sit tumultuosis aptus ad motū dȝ fieri vomit⁹. In h̄ ꝫ vomitu aut aliq̄d de mā diuertit̄ ad ꝯcaua stōchi: ꝛ ītestinoꝝ diuersa ꝛ distracta a motu suo per sensibilia mēbra: ꝛ tūc alleuiat̄ ꝑoxism⁹ ꝛ pōt tolli si multa est illa q̄ȝtitas. Aut nihil de hoc humore distrahit̄ a suo cursu: ꝛ tūc alleuiat̄ paroxismus: q2 mãe male in stōcho lȝ nō sint cā ꝯiuncta feb. nec antecedens nec appropriata si tamē corrūpunt̄ calore febrili addunt calorē ꝛ anxietateȝ. ¶ Sed tu dices ex hac rōne ego posseȝ dare vnū pharmacū solutiuū vt scene vel epithimi. Dōm ꝙ tu nō potes regulare tuū pharmacū datum ad tēpus euōnis. i. dicere agas hoc anteq̄ȝ paroxismus superueniat. nec potes ꝑcipere vt agat super humore moto ꝛ non super alio sed aget super toto ꝛ fiet motio valde magna que nō dȝ ꝯcurrere cum motu paroxismi: sed securius est in die quietis agere.

Dubm 8m ¶ Dubitat̄ q2 ꝫmones isti vident̄ ꝯdicere dictis nostris in cura generali putridaꝝ: vbi est laudata rō Thadei arguētis ꝙ in die paroxismi nō fiat euātio gr̄a cāe ꝯiūcte: q2 illa mouet̄ motu ꝯrio motui pharmaci: ꝛ hic dicit̄ ꝙ in q̄rtana fit vomit⁹ vt diuertat mām a parte sui motus ad stōchū ꝛ ītestina. ¶ Dōm ꝙ mãe que sunt in venis post epar ꝛ locis remotis nō debēt diuerti nec pn̄t diuerti tūc q2 nō fieret sine motu forti debilitāte ꝛ nō ꝯbēte ꝯcurrere cū motu ꝑoxismi: sed mot⁹ mãerū circa stōchū pn̄t vomitu nō facto cū pharmaco diuerti: ꝛ iō si melācholia esset flegmatica. s. habēs flegma q̄ð est mā melie circa stōchū multoplus ꝯuēit iste vomitus: ꝛ iō dixit Aui. ꝛ ꝓprie q̄n melia est flatica. Hora aūt isti⁹ vomitus dȝ eē ꝓpe ꝑoxismū tātū ꝙ aliq̄ cōmotio īcipiat in mā: ꝛ h̄ est per vnā horā añ ꝑoxismū vel per mediā vel in ipa īchoatione typi ꝫm ꝙ tibi videt̄. ¶ Ad ꝑm argumētū appet solo. ¶ Ad 2m dōȝ ꝙ si vis euāre cū elleboro aut lapide lazuli opȝ eligere dieȝ q̄etis. Si aūt vis euāre vomitu leui sic fit in ꝑncipio: nō tn̄ in ꝑncipio. s. vniuersali tm̄ vel in ꝑncipio. s. paroxismi: sed alijs tēporibus paroxismi: ꝛ in hoc est ꝯsideratio. Nam talis vomitus nō fit ꝓpter mām que iam versus cutim sup carnē expandit̄: sed ꝓpter alias materias circa stomachuȝ cōmotas quas quacūq̄ȝ hora potes ꝑ vomitum educere: si nā eas illuc cōmouit: aut credis ibi eas esse aptas vomitu educi leui: sicut accidit in principio paroxismi.

¶ Oportet ergo vt non laboretur in principio ꝛ in ꝑncipijs digestionis vsq̄ȝ ad aduētum complementi digestionis in euacuādo superfluitatē cum eo quod calefacit cum fortitudine: neq̄ȝ cum eo q̄ð exiccat cū fortitudine ex medicina ꝛ ex dimissione ciboꝝ: neq̄ȝ cum eo q̄ð debilitat ex solutione vētris: neq̄ȝ iterum cū eo q̄ð debilitat in principio ex subtiliatione regiminis.

¶ Hic cañ. ponit que sunt cū q̄bus nō debes intendere ad euōnē. i. ꝯsumptionē occultā vel manifestā: neq̄ȝ in ꝑncipio mā existente cruda neq̄ȝ etiā cū incipit digeri: ꝛ sunt q̄nque cuȝ eo q̄ð calefacit cū fortitudine. ¶ Primū est illud q̄ð calefacit vehemēter. h. g. medicamē de pipere vel de allijs: ꝛ tu illud nota. ¶ Scðȝ est illð q̄ð exiccat neq̄ȝ cū eo q̄ð exiccat vehemēter q̄ð est medicina vt medicamen de sulphure. h. g. ¶ Tertiū est q̄ð exiccat vehemēter q̄ð est regimen sicut dimittere cibū: q2 nō debet ex toto priuari cibo dieb⁹ aliquibus: vel aliquo. s. die quietis. ¶ Quartū est fortis solo ventris debilitans. s. cū lapide lazuli ꝛ similibus: ꝛ vult ex hoc ꝙ si sit debilis solutio ventris ꝛ cū lenitiuis vel cum his que ex soluendo euacuant: tn̄ leuiter vt polypodiū ꝛ scene possit fieri euacuatio incipiente digestione q̄ȝuis nō sit cōpleta ꝛ forsan cū lapide lazuli ꝛ similibus: sed in minori dosi. ¶ Quintū est multa subtiliatio regiminis: vnde ꝛ si nō priuetur cibo: tamen valde paruȝ ꝛ pauci nutrimenti sibi det̄: vnde Auicēna ab auibus minutis incipit. Alij habent hic litteram que dicit. nisi cuȝ eo q̄ð debilitat de solutione. i. cum solutione ventris debili: littera tamē nō est Aui.

¶ Et scias ꝙ quādo īcipit quartana in estate aut hyeme: tunc oportet vt in potu det̄ in primis de aqua ordei ꝛ secaniabin: vt aperiat vias oppilatas ꝛ propter ꝓuocationē ꝛ vt ꝯsumat̄ velociter: ꝛ illud est post periodū antecedentē tribus horis aut quatuor. Et cuȝ accidit quartana in hyeme: tūc nō est modus vt dentur in potu trocisci.

¶ Cōsiderādū ꝙ secaniabin. i. syrup⁹ acetosus in estate zuccharinus ꝛ in hyeme mellinus cū aq̄ ordei plurima in estate ꝛ pauciori in hyeme est potus cōueniens quartane estiue ꝛ hyemali. hye-

mali gdē ꝓpterea q2 in hyeme fiunt oppilōnes: vt fen. 2. p̄mi cañ. cap̄. de causis oppilōnū. ⁊ sunt mãe grossiores: ⁊ talis potus aperit ⁊ subtiliat ⁊ ꝓuocat ex hoc. In estate ēt viarū apertio est vtilis: ⁊ cū h̄ tēperat calorē. Et ꝯsumaꝛ velociter. i. q2 facta apertiōe ⁊ ꝓuocatiōe cito finiretur q̄rtana. Al's ⁊ sumaꝛ velociter. i. statim cessante porismo īcipiat sumi ad rectificādū residua mãerū ꝯ paroxismo ⁊ cōtinueꝛ vsq3 ad aliū ꝑoxismū illis horis qb⁹ medico vr̄. Trocisci. s. ꝯstrictiui extictiui ⁊ exiccatiui vt rosarū: ⁊ h̄ q2 nō īdigem⁹ multa extinctiōe sed aptione poroꝝ ⁊ oppilationū plus.

¶ Et scias q̄ res frigide ⁊ humide facilis digestionis boni chimi sunt ꝯueniētes huic egritudini inquãtum est febris ⁊ ex hoc q̄ sunt ꝯtrarie vni duaꝝ qualitatū melãcholie que est siccitas: quare op3 vt administrētur iterū vbi nō timeꝛ nocumentū digestioni ⁊ nō sit q̄ñtitas ex qua timeꝛ nocumentū in digestione aut misceaꝛ cū eis aliq̄d qđ earū frigiditatē tēperet: ⁊ nō minuat earū humiditatē: ⁊ iste sunt res calide cu3 equalitate. Et alieneꝛ oē frigidū ⁊ siccū. Et res humide et frigide huic egritudini ꝯuenientes sunt sicut endiuia ⁊ lactuca ⁊ melon ⁊ p̄sica q̄ñq3. Et nō op3 vt deuitētur hmōi: nisi aut ꝑꝑ vehemētiã frigoris: ⁊ est inuētū sicut in lactuca ⁊ nō est inuētū sicut in melone dulci: aut ꝑꝑ vehemētiã ꝓuocationis ꝑducētis ad ingrossationē sanguinis ⁊ illud est inuētū in melone dulci: aut ꝓpterea q̄ ꝑparata sūt ei qđ ꝑmisceat putredinē ⁊ est illud iuētū in persicis: ⁊ op3 vt obserues hmōi.

¶ Hic est cañ. in cibatiōe p̄mo cū fridis ⁊ humidis: ⁊ vult q̄ lactuca pōt ꝯcedi: si nō timeas eius frigiditatē: ergo in estate ⁊ in melãcholia cholerica pōt dari vel mixta cū aliq̄ re cal'a. s. pauco petrosillini: simil'r melon maturus ⁊ cū suis seminib⁹ pōt cōcedi si nō times suã ꝓuocationē: & pōt ꝯcedi cū mã est iam digesta ⁊ minorata simil'r persica pñt ꝯcedi: si nō times facilē putredinē: & pñt dari ꝯsueto bene digerere p̄sica vl' cū rebus rectificãtibus illa vt est parū vini puri ⁊ ea que sciunꝛ ex cap̄. de persicis ⁊ chrysomillis.

¶ Cibi v̄o calidi cū equalitate cū additione in humiditate sunt iuuantes valde ⁊ proprie cū volunt equationem caliditatis eorum vbi non diligitur vt per ea fiat iuuamentum ad digestionem cu3 frigidis ⁊ humidis: sicut cōmixtio ficuum cum endiuia.

¶ Vult q̄ si nō indiges cibis frigidis ad digestionē: q2 mã est melãcholica fecalis: tunc dentur calida cum equalitate: ⁊ patet.

¶ Et nō est malū in primis sumere ea in qb⁹ est salsedo ⁊ acredo ⁊ incisio cū nō timeꝛ incremētū caliditatis. In fine aūt egritudis nō est excusatio illi⁹. Et trocisci de absinthio iuuatiui sūt vsq3 ad finē egritudis.

¶ Quia laudauerat calida cū equalitate ostēdit q̄ possum⁹ vti calidis fortib⁹ ⁊ salsis ⁊ acutis ⁊ incisiuis acutis: ⁊ ista sunt sicut almuri ⁊ synapis ⁊ acerosa acuta ⁊ calamētū: ⁊ h̄ q̄ñ nō times caliditatē: q2 est mel'ia mel'ica ⁊ proprie in p̄mis. i. in p̄ncipio egritudinis cū aliq̄ digōne apparēte: ⁊ cū hoc in q̄ñtitate pauca. Ista enī mãs rectificãt ⁊ stomachū ꝑparãt: ⁊ vtimur eis q̄ñq3 ad vomitū: tamen digesta ⁊ minorata mã sunt magis vtilia: ⁊ iō dixit. In fine aūt ⁊c̄. Et trocisci ⁊c̄. i. cū appet digō vsq3 ad finem egritudinis q2 sunt aperitiui ⁊ ꝯfortatiui: tñ nostris tēporibus cecidit eoꝝ vsus.

¶ Et de illis quibus fit iuuamentum est sessio in aqua calida dulci ante cibū omni die: ⁊ balneatio que humectat ⁊ non facit sudare neq3 excitat caliditatem: et continuatio delitiarū ⁊ quietis ⁊ abhorrere exercitiū ⁊ motus corporeos ⁊ animales.

¶ Cōsiderãdū q̄ ista lotio ⁊ balneatio ꝯcediꝛ ante digestionem ad humectandū: q2 est cū pauca mora: ⁊ iō mã nō moueꝛ sed corpus acqrit aliq3 humectationē ꝯtrã siccitati melãcholie. Et hoc stati Aui. post docet dicens. motus corporeos ⁊ aīales. s. exiccantes.

¶ Et omnes iste febres indigent humectantibus: ⁊ diuersificantur in quantitate qua indigent infrigidatiuis infrigidationis ⁊ calefactionis. Et necessitas sua qua indigent exiccatiuis est propter illud quod est in eis de virtute incisionis ⁊ abstersionis ⁊ solutionis ⁊ non propter exiccationem.

¶ Patet.

¶ Et oportet vt obseruetur stomachus cū emplastris bonis ꝯfortãtib⁹ que sunt inter virtute3 caliditatis ⁊ subtilitatē eius ꝭm q̄ exigit dispositio: ⁊ obseruentur splen ⁊ epar ⁊ regãꝛ vt nō indurenꝛ ⁊ apostemenꝛ.

¶ Hic intendit ad accidentia que possunt venire ex stomachi debilitate ⁊ oppilatione ⁊ ingrossatione ep̄is ⁊ splenis: ⁊ est notum q̄ intendit inter virtutem caliditatis. i. potentiã vel vigorē caliditatis: ⁊ subtilitatem. i. debilitatē vel remissionē eius. Quidam enim indigent virtuosiori calefactione ⁊ quidã debiliori. Obseruetur splen cum confortantibus ⁊ ex oppilantibus.

¶ Et fortasse est necessarium ad prouocandum vomitum vti aqua raffani cum semine suo que misceantur cum syrupo acetoso.

¶ Quia aliquando sufficit decoctio raffani solius absq3 semine raffani: semen enim eius est fortius vt sc̄do cañ.

¶ Et fortasse iuuatur cum antecessione comestionis sicle ⁊ eius qđ salitum est de piscibus ⁊ synapis ⁊ his similiū ante ip̄m. Et adiuuaꝛ post illud cū potu aque multe: deinde fiat successio cū syrupo acetoso ⁊ euomat: ⁊ de illis que cōferunt ei est vt sumat ip̄m in die paroxismi: deinde euomat suꝑ ip̄m ⁊ securitate3 facit a nocumēto febris qđ est ꝓpter frig⁹ ⁊ rigorē ⁊ acuitatē febris si sumat allia ⁊ mel ⁊ bibat syrupū acetosu3 mellinū ⁊ ipleaꝛ cibo: deide sumat aqua3 calidã ⁊ euomat. Cū ergo ꝯsumiꝛ paroxismus cenet rē paruã ⁊ balneeꝛ in mane: ⁊ si sumat ante paroxismū q̄nque horis cibū vt euomat fortasse iuuabit illud l3 nō euomat. Et vomitus ante paroxismū quicūq3 humor sit aut alleuiat paroxismū aut eradicat ip̄m ⁊ de regimine bono est q̄ ieiunet in die paroxismi si nō est quod ꝓhibeat: ⁊ nō sumat cibū donec ꝯsumaꝛ paroxism⁹.

¶ Et fortasse iuuaꝛ. s. ad vomitū. ¶ Cōsiderãdū q̄ īnuit diuersitatē modoꝝ vomēdi: q̄ñq3 enī multis p̄missis vltimo euomiꝛ cū syrupo acetoso: q̄ñq3 fit vomitus sumēdo ip̄m syrupum acetosum in die paroxismi: q2 tunc nō implemus stōchum allys vel sicla vel hmōi: ne si aliq̄d remaneat noceat superueniente ꝑoxismo: q̄ñq3 tñ ꝓpter frigus ⁊ rigorē ⁊ acuitatē eius. s. frigoris ⁊ rigoris fit cū allys ⁊c̄. Cōsidera q̄ si tu es securus q̄ que danꝛ ad euomendum euomenꝛ potes dare siclas ⁊ que vis ad ꝓuocandū: sed si tu suspicaris retentionē nō. Et quãdoq3 sumiꝛ cibus aliquis quinque horis ante. Et considerauit Auicē. q̄ si retineꝛ nō ꝓpterea est malū.

¶ Et ingrediatur balneum die secundo: siquidem fuerit digestio ꝭm descriptionem: ⁊ si nō fuerit digestio non fiat in eo nisi effusio aque calide quantitate que declectat corpus ⁊ humectat minus q̄ꝫ vt perueniat ad hoc vt liquefiat ex ea humor.

¶ Ingrediaꝛ balneū die sc̄do. i. sequēti die a die paroxismi: ⁊ fit ad resoluēdū reliquias mãerū ⁊ rectificãdū cōplexionē. Cōsidera distinctionē Aui. q̄ si mã est digesta. s. ⁊ diminuta per euacuationes vt in declinatione īgrediaꝛ balneū ꝭm descriptionē supra ordinatã trãseundo per suas casas vt describiꝛ p̄mo lib. fen. 2. ⁊. 10. tera. ca. 10. ita q̄ iste sudet ⁊ bene rarus fiat in poris. vel ꝭm dispōnē. i. ꝭm q̄ dispositio requirit: sed exquirit dispō digeste mãe q̄ homo sudet. si aūt mã nō sit digesta vt in p̄ncipio vniuersali vel augmento fiat solū q̄dã effusio ⁊ nō morosa balneatio ne liquefiat humor crudus: vnde corrumpet bonos humores ⁊ magis oppilabitur.

¶ Et in die tertio administretur vomitus ꝓpter illud qđ superfluit de cibo ⁊ qđ resoluit balneū q̄ꝫuis oporteat vt administreꝛ vomitus in die paroxismi iterum.

¶ In tertio die qui est dies ante diē paroxismi fiat vomitus: quia suspicãdū est q̄ stomachus aliquas h3 cibi suꝑfluitates quas ꝑꝑ debilitatē nō potuit bene ꝯuertē: ⁊ forte illa lotio siue balneatio aliquas mãs mouit circa stōchū: ⁊ hoc est qđ dicit: ⁊ qđ resoluit

balneū.i.dissoluit:⁊ illud est ꝑceptū Rasis.is.cōtinētis.cap.2.s.de cura quartane.auctoritate Cōstantini.vnde postq̄ die scđa ꝑcepit fieri balneū dicit sic:q2 ꝟo balneum spargit superfluitates ad stōchuz subtiliatq̄ humores:necessarius est vomitus die tertio. nō tñ vult Auicē.ꝙ ꝓpter vomitū factū in die tertio excuseris a vomitu diei quarte que est dies paroxismi:⁊ iō dicit q̄uis ⁊c̄.

¶ Et si melancholia fuerit sanguinea iuuabitur cum flobothomia ex basilica:deinde per euacuationem subtilem cū eo in quo ponuntur de mundificantibus sanguinez sicut virtutes sucaba ⁊ bedoard ⁊ polypodij ⁊ fumiterre ⁊ mirabolanorum chebulorum:⁊ hoc quidem genus velociter recipit curationem.

¶ Hic spālius ponit curā ſm vnāquāq; mām.Scđo ponit curam que fieri dz post eūones factas post digestionē.ibi(Deinde hēas cōsilium.)Tertio describit multas medicinas.ibi(De trociscis.) Prima habet quatuor:⁊ patet.¶ Sanguinea dicit melancholia: q2 sanguini mixta vel ex sanguine facta:illi tamen ꝓpinqua in natura ⁊ mixtione subtili.i.leui.

¶ Et si fuerit melāːcholia cholerica tunc tibi inest vt administres infrigidationē ⁊ humectationē vltimas ex medicinis ⁊ cibis:⁊ administra aquā tēperatā sedēdo in ea ⁊ abluēdo.Et fiat lenificatio māe in principio cū eis que sunt sicut illud qđ fit ex viol.⁊ qđ fit ex aqua casei cuz virtute polypodij aut syrupus acetosus cū epithimo ⁊ syrupus ros.⁊ aqua lubleb ⁊ cassiafi.At ꝟo solutio eius itegra ꝑparat post.20.dies: qm̄ digestio appet in eo.s.qñ mā est melācholia cholerica:deinde fiat gradatio ad illud qđ subtiliat ⁊ incidit.Et si necessaria est rectificatio stōchi tūc fiat cū infictiōib⁹ ex oleis ⁊ epithimatib⁹ q̄ nō ptrāseāt virtutē camomille ⁊ folioꝝ absinthij ⁊ melliloti ⁊ similiuz.

¶ Ultimas.s.respectu aliarū quartanaꝝ:q2 ista melācholia est incensa valde.Solō integra.s.eradicās mām.Digestio apparet ⁊c̄. q2 mā est minus grossa ⁊ minus hz de nā acuti.Deīde.s.factis euacuationibus fiat gradatio ⁊c̄.q2 securius cōcedunt hoc tempore. Materia eniz de se est apta incendio ex cōmixtione:⁊ iō opinor ꝙ sufficeret syrupus acetosus cū aqua endiuie ⁊ feniculi.

¶ Et ieiuniū plurimū vsq; in diē ꝑiodi.Et qñq; iterū est ex eis que nō ꝯueniūt ei.Et si sit vt in die ꝑiodi sufficiat eis de cibo parū modicū.Et de mundificatiuis iuuātib⁹ sunt ea in q̄bus est decoctio mirabo.⁊ epithimi ⁊ scene i syrupo acetoso in q̄ decocte sint viole.

¶ Et ieiunium plurimuz vsq; in diem periodi:q2 in die paroxismi non ꝯuenit:q2 sunt sicci aridi inflāmabiles.(Et si sit ⁊c̄.)i.nō abstineat a cibo sed aliqd sibi detur de eo.

¶ Et fortasse sumitur in potu ente in eo asa in ieiunio proprie in die paroxismi:⁊ euomat ipsuz si nauseat cū anima eius.

¶ Quia si nō times de calefactione ⁊ speras ꝙ iuuamētū subtiliationis māe per asam ⁊ ꝓuocationis per sudorē sit magnū.eūte.i. ꝓcedente febre in eo:quia iam digesta mā perfecte.asa forsan intelligit de dulci que nō est apud nos.anima.i.stomachus.

¶ Et si fuerit melācholia flegmatica redeat ad syrupū acetosuz mellinū cū aq̄ apij ⁊ feniculi ⁊ similiū.Et si necessaria fuerit lenificatio misceat cū eo in ꝑncipio virtus solutiua flegmatis de virtutib⁹ turbith et polypo.Et fiat gradatio parua ad virtutem agarici: fiat vt vomat cū syrupo acetoso mellino de seminib⁹ ⁊ his similib⁹ vsquequo incipiat digeri.Et sit vaporatio stomachi ⁊ eius emplastratio cū eo qđ est fortius:ita vt cū dactylis ⁊ ficub⁹ ⁊ silib⁹:⁊ simil'r inūge ipm̄ cū oleis calidis ꝯueniēdo vsq; ad oleū đ costo. Et fortasse est necessariū in ea ꝓuocare vomitū cum syrupo acetoso:⁊ sit in eo virt⁹ synapis ⁊ ellebori albi:imo fortasse est necessariū vt in potu deť ellebor⁹ alb⁹ in raffano:aut virt⁹ ellebori i raffano:⁊ ellebor⁹ cū dispōne sua cū nō timeť đbilitas dispōnis ꝟtutis.

¶ Et similiū.)q2 petro.⁊ sparagi.(Uirt⁹ solutiua in ꝑn.⁊c̄.)Hic apparet ꝙ in mā flegmatica ⁊ in mā sibi ꝯformi audacius a ꝑn⁰ vtiť solutiuo Aui.itelligať tñ a ꝑncipio cū incepit aliqua māe subtiliatio:vt supra sepe docuim⁹.Gradatio parua q2 paruus gradus est a turbith ad agaricū ⁊ forsan turbith est fortius ⁊ tūc itellige gradū in dosib⁹ vsquequo incipiat digeri:q2 tunc cuz fortiori poterit vomere.(Elleborus cū dispōne sua.)i.in substātia.Alia sunt nota.

¶ Et si fuerit melancholia melancholica pura de genere fecis sanguinis tūc rectificať solutio eius in primis cum aqua lubleb ⁊ penidijs:⁊ est ꝯueniens administratio geleniabin mellini ⁊ zuccharini:⁊ in fine ei⁹ euacueť cū eis que sunt sicut decoctio mirabolanorū citrinoꝝ ⁊ nigroꝝ ⁊ fumiterre ⁊ passularum.　Asr iulep

¶ Quia nō digesta mā si vis lenire ventrem.Lubleb.i.spēs lacticinij:vt sepe exposuim⁹:⁊ nō dať vt euacuet meliam sz vt moueat feces ⁊ grossas materias superfluas stōchi ⁊ intestinoruz ⁊ penitus ad leniēdū ⁊ humectādū.Alia lr̄a hz cū aqua iulep.i.cuz iulep ⁊ penidijs ad leniendum ⁊ humectandū.Et in fine.s.digestis materieb⁹.Mirabolanoꝝ citrinoꝝ melius diceret chebuloꝝ:q2 tñ Auicen.credit ꝙ citrini aliqd flegmatis eūent cuius flegmatis multiplicatio fit in dñio melācholie fecalis:ideo dixit de citrinis.

¶ Cū ergo egritudo digesta est:⁊ tūc bonū est flobothomare ex basilica.Et administreť vomit⁹ sup cibū cū fortitudine aut leuitate ſm horam ⁊ necessitatē:et opz vt assiduet ipm̄:qm̄ est radix ad eūonē cū medicinis ⁊ clysteribus fortibus.Et medicine que administranť in hmōi hora sūt epithimū ⁊ polypodiū ⁊ agaricum ⁊ sticados ⁊ lapis armenus ⁊ lapis lazuli abluti ⁊ non abluti ⁊ succus folioꝝ centauree cum syrupo mellino.Et fortasse necessarius est elleborus niger. Et fortasse infundūtur in cholerica scene ⁊ fumusterre cum epithimo ⁊ in syrupo acetoso.

¶ Cuz ergo digesta ⁊c̄.s.taliter ꝙ est sanguini ꝓpinqua:⁊ apparet vrina rubea grossa ſm horā.multe sunt hore si consideras ⁊ multi gradus necessitatis.est radix.s.cure:q2 ista melancholia habet mineram circa splenē ⁊ circa loca stōcho ꝓpinqua.in huiusmodi hora.s.digestionis.In cholerica.Hic redit:⁊ patet.

¶ Deinde habeas consilium tunc apud euacuationez ⁊ da in potu flegmatice ⁊ melancholice ex ea tyriacā ⁊ metridatum ⁊ medicamen de asa ⁊ sulphur ⁊ piper solū bibať in aqua:⁊ de illis est synapis que administreť non assidue:imo in omnibus tribus diebus ⁊ in primis ⁊ ante illud in spatio longiore:⁊ similiter diapipereon ⁊ similia illi de electuarijs.Et non festines cum aliquo horuz ante digestionē.nam si tu dederis in potu tyriacā ⁊ similia illi in primis:cōpones quartanam cuz quartana:⁊ fortasse attrahes egritudines alias ⁊ proprie in hyeme.Et in fine eius si necessaria fuerit flobothomia aude super eā.

¶ Deinde habeas consiliū.s.a canonib⁹ ꝑdictis qui sunt in aīa tua apud euacuationē.i.post euacuationē.s.factā post digōnē que euacuatio est fortis:⁊ vtplurimū non ꝑcessit vna sed plures eūones. Tyriacā.s.fermētatā ⁊ iudicio meo que sit vltra sex annos.timet aūt Aui.inflāmationē in cholerica ⁊ sanguinea:⁊ sequiť sciaz suā gnti cañ.Synapis in ꝑmis.i.prius:⁊ ante illud q2 ante medicamēti:sicut nos facimus in mustarda q̄s sit vsus medicaminū dictoꝝ: ⁊ iō lōgiori spatio añ ⁊ lōgiori tp̄e vti potes.Et si synapis non dať assidue multo minus illa.Usus aūt oīum istoꝝ est ad ꝯsumptionē per exiccationē ⁊ resolutionē māerū:⁊ ideo ante digōnē māe nocent:vnde eliquādo mām multiplicant ⁊ eā maligniorez faciunt: quare possunt duplicare quartanam ⁊ alias egritudines melicas facere ꝓprie in hyeme:q2 est maior repletio ⁊ māe nō sunt apte resolutioni sed eq̄tioni:vnde in ꝓnostica noua Gal.ad Epigenē.2. cap.als.3.cap.cū queriť a Gal.de cā q̄re tyriaca duplicez oparet

quartanā in pħo Endino. R̄ndit indigestā esse adhuc egritudinē. pharmacū vō h̄ cacochimiā idigestā ⁊ maxie in hyeme.s.in pn° vsq₃ ad ꝯturbādū potēs est oblatū: nō tñ digerere neq₃ diaforeticare. Et in fine accidit in febre quartanoꝝ q̄ñq₃ flōmie necessitas ex multis causis possibilib⁹: ex q̄bus vna est inflāmatio facta in sanguine ex vsu medicinarū calidarū: ⁊ cū hoc copiosioꝛ cibatio.

¶ Inquit Gal'. sanaui gentem plurimam a quartana: ita q̄ dedi eis in potu post digestionē solutiuū: deinde dedi eis in potu succū absinthij: deide dedi eis in potu tyriacā. Et dico q̄ asa ⁊ piper singularia sunt iuuatiua valde quādo apparet digestio ⁊ peruenit status: ⁊ ciba illum sabane ⁊ elbune ⁊ chenicull cappa-ris ⁊ synapis ⁊ almuri ⁊ omnibus in quibus est virtus solutiua cum fortitudine.

al'kemich

¶ Inquit Gal'. in terapentica ad Glauconē. 4. cap. dist in. 4. al's in libro de cōmoditatibus tyriace ad cesarē. cap. 6. (Sabane) est cibus factus ex piscibus salitis ⁊ nucib⁹ ⁊ speciebus ⁊ oleo de quo scribit. z. cañ. ⁊ eius virtus est exiccatiua. (Elbune) aliud genus cibi illi ꝯsimilis, (Et kemich) de capparis cōditi cappari: ⁊ declarata sunt ista in precedenti cura flegmatice. Et ciba euz cum his in quibus est virtus subtiliatiua ⁊ exiccatiua sicut allia.

¶ Et fortasse erit tibi necessariū vt des ei in potu post q̄draginta dies oi mane quātū est nabaca vna de eis que sunt sicut medicamē de asa ⁊ oi sero similiter cuz febris nō fuerit acuta ⁊ mātei radix nō fuerit cholera.

¶ Quia si apparuit digestio. (Nabaca) est nomē pōderis vel mensure. i. q̄tū vna faba vel q̄tū q̄tuoꝛ grana. (Nō fuerit cholerica:) q2 timet iflāmatio. Ubi eni nō timet pōt ꝓcedi: ⁊ iō supra in cura q̄rtane de melācholia cholica dixit. Et fortasse sumit in potu ⁊c. ⁊ isti s̄mones nō ꝯtradicūt: imo vnus reliquū iuuit. Cum eni dico fortasse dat vel sumit. dat intelligi q̄ fortasse nō dat vel sumit.

¶ Et de trociscis iuuatiuis in hac hora ⁊ apō declinationē sunt trocisci s̄m hūc modū. ℞. succi eupatorij ⁊ croci amboꝝ ana pōdus. ʒ. iij. scolopē. aristol. ⁊ lactuce ⁊ reubarbari ⁊ spodij oiuz ana. ʒ. v. ⁊ se. acetose ⁊ se. portulace ⁊ ros. ⁊ spice ⁊ se. cuscute ⁊ anisi ⁊ se. apij ⁊ radicū capparis ⁊ granoꝝ alben ⁊ se. feniculi oium ana ʒ. iiij. ꝯficiant cum aqua apij ⁊ fiant trocisci ⁊ dent in potu cū aqua feniculi ⁊ endiuie ⁊ cuscute: ⁊ hec quidē medicina iuuatiua est modis pluribus. Et si digerit mā: tūc fac istud. ℞. myrre. ʒ. xv. spice. ʒ. xiij. agarici costi floris squināti omniū ana. ʒ. v. petrosillini. ʒ. xv. anisi. ʒ. x. conficiantur cum vino antiquo ⁊ cū melle ⁊ zinzibere. Et sit dosis eius quantum est nux.

¶ Hic p̄mo describit nouē medicamina cōposita. Dicit p̄ q̄ iuuat in hac hora. s. post digōnē ⁊ euōnē: ⁊ q̄ iuuat plurib⁹ modis. s. aperiēdo ⁊ ꝯfortādo epar ⁊ splenē ⁊ oia nutritiua ⁊ ꝓuocādo ⁊ resoluendo de mā. Et ꝯsidera ista ⁊ alia ex virtute simpliciū. ¶ Et si digerit. i. appet digō in mā: q2 h̄ medicamē est exiccās mām ⁊ resoluēs ⁊ ꝓuocās aliqual'r ⁊ euāns ⁊ appropriatur plus flegmatice. Melle ⁊c. apud nos esset decoctio zinziberis inspissata cū melle.

¶ Et quādoq₃ dant in potu in fine ⁊ cōualescentib⁹ ⁊ apud paucitatē nocumēti frigiditatis in ea ⁊ multitudinē caliditatis cū subtiliatione materie medicinā huiusmodi. ℞. seminis iusquiami albi mandragore amboꝝ ana siliquaz. j. ⁊ ase circiter tertiam fabe. j. Et de hoc genere est vt sumant iterum calamenti domestici aur. iiij. ⁊ seminis vrtice aur. xx. ⁊ epithimi aur. j. fiāt trocisci parui valde ⁊ sit dosis. ʒ. j.

¶ Hoc est tertiū medicamē paucitate nocumēti: q2 est in declinatione ⁊ multitudine caliditatis: q2 lз quartana. sit in declinatione remansit multa distēperantia in epate ⁊ nutritiuis cum subtiliatione materie. i. ⁊ materia est subtilis vel subtiliata. i. nō multum grossa. Siliqua. i. quatuoꝛ grana: alij dicunt. 8. grana. Et hoc medicamen temperat calorē ꝓpter iusquiamū ⁊ mandragorā ⁊ consumit per asam que etiam rectificat malitiā illoꝝ. Et de hoc genere. s. illorum que conueniunt in declinatione ⁊ materia digesta.

¶ Et ex eis que bona sunt eis est vt administret post apertionē digestionis vsq₃ ad finē ei⁹ istud. Sumuntur passularum de scemi aut de alacoen ⁊ allij syluestris ⁊ myrti recentis omnium ana pars. j. ⁊ decoquātur in aqua dulci postq₃ infusa sunt in ea deinde bulliant exquisite ⁊ coletur ⁊ detur de ea. vnc. j.

¶ Istud est vnū medicamē de scemi aut alten. sunt noia locoꝝ: vel alacoen. i. matricaria: ⁊ hoc est medicamen resoluens mām. mirabolani ponunt ad aliquā confortationē membroꝝ.

¶ Et iterum seminis apij ⁊ anisi ⁊ cordumeni omniuz ana. ʒ. v. origani syluestris eupatorij oium ana. ʒ. viij. ameos. ʒ. iiij. suchaba. ʒ. iij. passularum. ʒ. x. decoquantur in tribus libris aque vsquequo redeat ad lib. j.

¶ Hoc est sextum medicamen: ⁊ patet.

¶ Et de illis que bona sunt eis est vt sumant ameos ⁊ spice ⁊ calamēti oium ana. ʒ. x. ⁊ carui ⁊ anisi amborū ana. ʒ. vij. ⁊ ase pōdus. ʒ. v. ⁊ zinziberis pōdus. ʒ. iiij. ⁊ cassie pondus. ʒ. iij. ꝯficiant cum sufficientia mellis. Et sit dosis eius pondus. ʒ. j. cuz aqua apij ⁊ feniculi.

¶ Hoc est medicamen septimū. ⁊ etiā requirit digestionē materiei ⁊ minorationem: ⁊ est vnū medicamen de asa sicut quoddam precedens potuit dici medicina de allijs. cassie. s. lignee.

¶ Trocisci huiusmodi. ℞. succi eupatorij. ʒ. x. scolopēdrie spodij feniculi spice croci oium ana. ʒ. v. lactuce ⁊ reubarbari omnium ana. ʒ. iiij. seminis cucumeris ⁊ seminis portulace omnium ana. ʒ. vj. fiant trocisci cuz aqua apij ⁊ sumant in potu cū syrupo acetoso.

¶ Istō ē octauū medicamē ⁊ ē vnū medicamē satꝫ digestiuū māe.

¶ Et iterū ad flegmaticaz. ℞. myrre. ʒ. xxxv. croci petrosillini amborum ana. ʒ. v. spice. ʒ. iiij. ß. castorei. ʒ. iij. anisi. ʒ. iij. ß. semis apij ⁊ charui amboꝝ ana. ʒ. iiij. amomi corticū cassie storacis oium ana. ʒ. ij. ⁊ tertiam siseleos adriani ꝯfectionis oium ana. ʒ. j. ⁊ tertias duas.

¶ Istud est nonū medicamē ⁊ pōt fieri in forma trociscoꝝ ⁊ reqrit etiam aliquā materie digestionē ⁊ minorationem.

¶ Et qñ vehemēs fit rigoꝛ est vomitus cū aq̄ tepida ⁊ syrupo acetoso ad illud iuuatiuum. Qō si virtutes eius nō obediūt tunc cū eis quoꝝ rememoratio p̄cessit s̄m horā. Et fiat vaporatio cuz embroca in qua decocta sunt sceba ⁊ camomilla ⁊ similia homine cooperto cū pānis laneis aggregātibus calefactionez.

a. l. alte... si

¶ Placuit. A. ponē regimē rigoris in q̄rtana. p̄ p vomitū. q̄ si virtutes ei⁹. s. rigoris nō obediūt. s. cure p vomitū q2 vomit⁹ nō sedat illū rigorē tūc cū eis ⁊c. i. tūc cura rigorē cū eis que dicta sūt supra ca. de regimine rigoris. vel sic. si ꝟtutes ei⁹. s. febriētis nō obediūt scз vomitui cū aqua tepida tunc ꝓuoca vomitū cū eis ⁊c. vt cum raffano: ⁊ ꝓprie semine raffani s̄m horā rigoris. ⁊ euaporatio scз conferens cum embroca cum aqua que etiaz posset embrocare. Sceba est species absinthij vel abrotani vel thimi: ⁊ patet.

¶ Rememoratio solutiuorum quibus indigent post digestionem. Cap. 66^m.

Chebuloꝝ. ʒ. vj. epithimi absinthij amborū ana. ʒ. v. mirabolanoꝝ citrinoꝝ succi eupatorij emblici oium ana. ʒ. iiij. seminis apij ⁊ anisi ⁊ seminis feniculi oium ana. ʒ. ij. fiat ex eis decoctio ⁊ soluatur cum eo cum facilitate.

¶ Rememoratio.) Hic Aui. describit q̄nq₃ medicinas solutiuas q̄bus indigemus post digōnē. Soluat cū facilitate: q2 p̄mo dat parua dosis vt vncie q̄tuoꝛ postea pōt dari plus: vel cuz facilitate: q2 frequēter pōt de ea sumere ⁊ est bonū solutiuū in cholerica.

¶ Aut sumant absinthij pondus. ʒ. x. mirabolanorum chebulorum ⁊ epithimi omniuz ana. ʒ. viij. ⁊ fumi terre pondus. ʒ. vij. ⁊ sucaba ⁊ centauree maioris amborum ana pondus. ʒ. vj. eupatorij ⁊ radicis squinānti amboꝝ

ti amboꝝ ana pondus.ℨ.v.decoquãtur cum quinque libris aque donec redeat ad lib.j. Pillule lenes. Qñ administrantur in omnibus qnque diebus semel sunt iuuantes in ea ⁊ sunt expte. ℞.epithimi ⁊ turbith amboꝝ ana.ℨ.x.carui anisi amborum ana.ℨ.vij.ameos.ℨ. viij.semis apij ⁊ feniculi amboruꝫ ana.ℨ.iij.polypodij ℨ.vj.agarici albi qd facile teritur.ℨ.viij.salis indi.ℨ.v. hyere pigre.ℨ.xv.fiãt pill'e cũ aq̃ mẽthe:⁊ sit dosis.ℨ.j.ſ.Et cũ mã est flegmatica cõferũt iste pillule.℞.epithimi agarici ameos:oium ana.ℨ.viij.semis apij anisi feni.oium ana.ℨ.iij.salis naptici.ℨ.v. hyere pigre turbith amboꝝ ana põdus.ℨ.x.dosis sit põdus.ℨ.ij.ſ. Et quãdo est cũ dolore splenis iuuat̃ h̃ medicamie ⁊ soluit eũ cũ facilitate.℞.scolopendrie.ℨ.xv.agarici.ℨ.xij. mirabolanoꝝ nigroꝝ hyere ana.ℨ.x.mirabolanorum chebuloꝝ ⁊ absinthij:oiuꝫ añ.ℨ.viij.suchaba bedeoard camepitheos succi eupatorij: oium.añ.ℨ.vij. fructus tamarisci radicum capparorum amborum ana ℨ.v.seminis apij anisi seminis feniculi:omniuꝫ ana.ℨ. iij.fiat confectio aut pillule.

a.l.xij.

¶ Hoc est secũdum medicamẽ ⁊ põt dari in multa dosi ab vncijs duabus vsq; ad quatuor.Relique patẽt.Sed considera ꝙ Aui.nõ posuit aliquam compositionem solutiui potentis.Jam enim dixerat de lapidibus ⁊ elleboris.Et ideo si indiges eis potes vti vt tibi videt̃.Nos autem ad quartanaꝫ nullum experimentũ secretum habemus:sed curamus cum cañ.⁊ regulis predictis.

¶ De cibatione patiẽtiuꝫ quartanam. Cap.67m.

Rectius est vt inclinet̃ regimẽ eoꝝ in primis septimanis vsq; ad tres septimanas ad subtiliationẽ quãdaꝫ p̃terq̃ destruat virtuteꝫ: ⁊ illud ẽ vt abstineãt a carne ⁊ alzubumech: hoc eñi minorat eoꝝ mãs ⁊ alleuiat eos ⁊ abbreuiat spatiũ egritudis eoꝝ.Et post illud necessariũ est virtutẽ viuificare cũ eis que sũt sicut pisces alcadradrie ⁊ oua sorbilia ⁊ pulli ⁊ altathagi.Cuꝫ ergo puenit ad tempus in quo sequũtur in ea alzuhumet ⁊ nõ minoratur egritudo:tũc necessarium est custodire virtutẽ ⁊ cibare cũ eo qd est fortius ex carnibus gallinarũ et pulloꝝ ⁊ arietum ⁊ hedoꝝ ⁊ auiũ mollis carnis sicut sunt pulli ⁊ alduragi ⁊ pisces boni qui nõ sunt magni.

a.l.altreiusi

¶ Hic primo ponit ordinẽ cibationis.Secũdo ponit quot sunt cõditiones cibi quartanarioꝝ.ibi(Et scias.)Tertio ponit canones quosdã.ibi(Et tu iam.)¶ Cõsiderandum p̃mo ꝙ quãdo regimen ordinat̃ a principio vsq; ad statũ ꝑpter pugnã in statu futurã:tũc incipimus a grossiori regimine ⁊ imus ad subtilius.Cũ aũt tentamus si forsan est egritudo breuis icipimus a subtiliatione:⁊ hoc dicit̃ regimẽ tentatiuum de quo supra in caplo de cura flegmatice diximus.Et cũ regimẽ non ordinatur ad statũ:qa egritudo cõsumitur paulatim sicut plurimũ accidit in quartana vna aut status est lõginquus valde:vnde respectu eius qd p̃sens est de repletione ⁊ grossitie materie ordinamus dietã:tũc possumus icipere a subtiliori dieta primo ⁊ postea igrossare sicut Auicẽ.facit hic:⁊ docuit supra in hoc cap.¶ Considerãdũ secũdo ꝙ hic incipit regimẽ subtile sine carnib⁹ ⁊ postea dat carnes cum ingrossat dietam.superius aũt pro subtili dieta incepit ab auib⁹ minutis ⁊ ꝓcessit ingrossando ad pullos:⁊ in hoc nõ est contradictio quoniaꝫ vtraq; gradatio est possibilis in diuersis hoibus ⁊ dispõnibus diuersis:⁊ simil'r in vno hoie.Et cũ mutat̃ quartanarius de abstinẽtia a carnibus ad carnes:p̃mo incipit a carnib⁹ auium minutaꝝ: ⁊ postea ꝓcedit ad pullos ⁊ de pullis ad hedos ⁊ arietes.ſ.aiales ⁊ abimezec.¶ Cõsiderãdum tertio ꝙ alzumet est modus cibarij de carnib⁹ vnctuosis.ſ.cũ lardone vel adipe apud nos vel oleo et carnib⁹ pinguib⁹ apud sarracenos.Et multos modos haꝝ preparationum de carnib⁹ pinguib⁹ pullinis ⁊ hedinis ⁊ arietinis cum oleo habes ab Azarauio libro.26.⁊ in lib.6.de ferculis.Tamẽ iuenio ꝙ quãdoq; alzumet est mica panis sup̱ quã cadit piguedo assature:⁊ illud vocabulũ alzumet bis hic ponit̃.Primo cũ dic̃.abstineãt a carne.ſ.elixa vel assata ⁊ alzumet.i.modis ciborum vnctuosoꝝ factoꝝ ex carnib⁹ frustatim icisis ⁊ p̃paratis cũ melle ⁊ olo ⁊ allijs vt ponũt p̃dicti phi.lꝫ credã hos modos alzumet posse ẽt fieri ex piscib⁹.Scdo ponit̃ cũ dicit.cũ g̃ puenit ad tp̃s ĩ quo in ea.ſ.febre sequunt̃ alzumet.i.hmõi cibaria vnctuosa qꝛ tutius tp̃s in quo eis ꝯcedunt̃.⁊ nõ minorat̃ ⁊c̃.errauit g̃ valde ille q exposuit alzumet.i.accñtia difficilia.¶ Cõsiderãdũ q̃rto ꝙ totus ordo regimis quẽ Aui.ponit est iste supponẽdo de p̃ iudicio estimatiuo ꝙ quartana debeat ꝓtelari ad menses:qꝛ vtplurimũ est ita. Prio ꝙ in p̃mis trib⁹ septimanis abstineat a carnib⁹ ⁊ alzumet ⁊ subtili vtat̃ dieta nõ tñ vltime:vñ nõ sit ꝯtẽtus solo iulep sꝫ vtat̃ subtili aq̃ ciceꝝ cũ lacte amigdalaꝝ ⁊ sil'ib⁹:⁊ hoc regimie virtus vacat ad mãm.Post tres septimanas incipe dare res magis nutriẽtes:⁊ q̃ sunt grossior dieta q̃ p̃cedẽs:⁊ icipe a piscib⁹ alduragi.i.petrinis ⁊c̃.Et vade ad pullos ⁊ aues ꝑuas:⁊ hoc est qd dicit altaragi.⁊ nõ curauit hic ordinẽ ponẽ ĩter pullos ⁊ aues.Et si videt̃ tibi trãsi ad cibaria vnctuosa:⁊ h̃.A.ĩtellexit.Et estima ꝙ cuꝫ hoc regimine puenisti ad sex septimanaꝫ ⁊ ĩcepisti dare alzumet: ⁊ si vides ꝙ quartana nõ minoret̃ imo mõ est in p̃n° iã es cert⁹ ꝙ ipsa extẽdet̃ ꝑpe annũ:ergo tũc icipias regimẽ tuũ grossuꝫ qd sit valde nutriens:vt vbi tu dabas aues ⁊ pullos ꝑuos ⁊ alzumet da gallinas ⁊ pullos completos ⁊ hedos ⁊ arietes ⁊ aues mollis carnis ⁊ pullos.ſ.pipionũ.¶ Alduragi.qdã dicũt.i.turtur.alij perdix. Et ista p̃parata per elixationẽ vel assaturã magis nutriunt q̃ facto ex eis alzumet.ĩtelligit g̃.A.ꝙ h̃ regimie grosso ĩ dieb⁹ geñ fcd aliqb⁹ dieb⁹ reuertaris ad regimẽ subtile f̃m ꝙ tibi videtur.

¶ Et scias ꝙ ꝯditio in eo ex quo cibat̃ hñs quartanã est vt sit aggregãs ꝓprietates:quaꝝ vna est vt nõ sit crudũ imo resoluẽs cruditatẽ quã facit accidẽ melãcholia.Et scda ẽ vt nõ sit grossuꝫ imo subtiliãs grossum.Et tertia ẽ vt nõ sit ꝯstrictiuũ imo soluẽs vẽtrẽ. Et q̃rta vt sit sanguis ex eo gñat⁹ laudabilis:⁊ plurimũ qdẽ est in ea illd qd hꝫ caliditatẽ ⁊ humiditatem. Et tu iã sciuisti qũo cibet̃ añ poxismũ ⁊ ꝑ quot horas ⁊ quare illud.Et sciuisti iteꝝ ꝙ qñq; necessari⁹ est cibus in poxismo:⁊ in poxismo eius ꝑꝑ cãꝫ p̃dictã.Verũ rectius est vt eueniat febris ventre vacuo vt non occupet̃ natura cũ materia alia nisi cuꝫ mã egritudis donec expellat eã.Et vinum sit purum ⁊ subtile.

¶ He quatuor proprietates sunt note ⁊ sunt in carnibus laudabilibus cum bonis modis preparationum.¶ Vinũ purum ⁊c̃.)hoc maxime aliqua digestione apparente in materia.

¶ De cura quartane continue. Cap.68m.

Dispositio hui⁹ febris est f̃m ꝙ enũtiauimus añ ipsaꝫ.Et canon in ea est homogene⁹ canoni q̃rtane ĩterpolate:⁊ nõ diuersificat̃ ab ea nisi in reb⁹ paucis.De illis est ꝙ declinatio in illa ad eq̃litatẽ in calefaciẽtib⁹ ⁊ ad ĩfridationẽ in hac est melior ꝑpter adherentiã febris quare opꝫ vt administrent̃ in curatiõe eius ea que sunt sic̃ syrupus acetosus cũ seminib⁹ ⁊ geleniabin ⁊ aqua de radicib⁹ eq̃lis ⁊ suppositoria cũ melle.Et de illis est ꝙ flobothomia q̃ in hac est magis nec̃ia:qm̃ materia est magis cõprehẽsa in venis.Et de illis est ꝙ licẽtia in carnibus in hac egritudine est minor:iõ caue hoc.

¶ In trib⁹ ponit dr̃iaꝫ inter curam quartane ĩterpolate ⁊ ꝯtinue. ¶ Primũ ꝙ declinatio ad calefaciẽtia est melior in illa.ſ.ĩterpolata.⁊ dico calefaciẽtia eq̃lia.i.debite ꝓportionata f̃m mãm ⁊ dispõnẽ.sed in hac.ſ.ꝯtinua est melior declinatio ad ĩfrigidationẽ.i. remissiorẽ calefactionẽ.Aq̃ de radicib⁹ eq̃lis:qꝛ de duab⁹ radicibus ⁊ capillis veneris cũ endiuia ⁊ buglossa si tibi videt̃. ¶ Scõm in quo differt est flõmia ⁊ patet. ¶ Tertium ꝙ licentia in carnib⁹ ⁊ grosso regimine minus dat̃ in hac.ſ.ꝯtinua.Caue hoc ⁊c̃.

¶ De febre sextana ⁊ septena ⁊ sil'ib⁹ illis. Cap.69m.

Et nominatur phitanos:⁊ qddaꝫ noiant huiusmodi feb.reuolubiles.

¶ Post sermoneꝫ in quartana est sermo in quintana sextana septena ⁊ similibus que annectunt̃ quartane. Et p̃ notificat has feb.⁊ ex hoc excusat̃ a signis.Scdo

ponit curā.ibi(Appropiquat.)⁋ Pria in tres. Prio notificat eas quo ad noīa cōia. Scđo quo ad cām.ibi(Iste.) Tertio ponit in h sniās Hip.⁊ Gal.ibi(Sextana aūt.) De noīb⁹ credere opȝ qđ dic. ⁊ non habemus apud nos quid importet phitanos.

¶ Iste generanꝛ ex materia homogenea materiei qr tane: sed est minor ⁊ grossior. Et plurimū quidez fiūt ex melancholia flegmatica.

¶ Hic ꝓprie īcipit caplm. qđ eni p̄cessit ƀȝ ꝟtutē tm̄ ē in rubrica. ¶ Cōsiderādū ꝙ tria dicit Aui. Primū ꝙ mā haꝝ febriuȝ est homogenea.i.ꝯformis ⁊ vnius gn̄is cuȝ mā quartane. Rō est: qa est mā melīca q̄ grossitie ⁊ paucitate tardat motū suū. Scđm dcm̄ ē ꝙ hec mā est grossior ⁊ paucior. Rō est: qa cuȝ sit tardior q̄ȝ illa q̄ mouet̄ de quarto in quartuȝ: opȝ ꝙ habeat dispōnes que ad tardiorē motū faciunt: ⁊ hec sunt maior grossities ⁊ amplior paucitas: vnde tardius putrefit ⁊ tardius cumulat̄ vel mouet̄ ad putredinē ⁊ pigrius stimulat virtutē ad motū. Tertium dictū est ꝙ q̄ȝuis sint multe spēs melīe: tamē vtplurimū fiunt ex melācholia facta per adustionē flegmatis. Iste est sermo Rasis.16.ꝯtinē.cap.2. Causa aūt vt opinor est: qr melācholia ex alijs humorib⁹ cū perueniunt ad maiorem ingrossationē per calidum adurēs ⁊ ad paucitatem perueniūt ad tātam terrestreitatē ꝙ nō meret̄ illud cinereum putrefieri ⁊ euaporare ⁊ portare actualē calorem: nō enim est in illis humorib⁹ humidum tenax sed flegma qr habet multā viscositatem pōt comburi ⁊ fieri melācholia vnde faciet quartanam. ⁊ si amplius comburatur ⁊ terrestrificetur vt faciat qntanam ⁊ sextanā adhuc habet humidū qđ potest putrescere ⁊ euaporando portare calorem febrilez sicut carbones ex lignis viridibus facti magis emittūt flāmā q̄ȝ facti ex lignis siccis.

¶ Sextanam autem ⁊ septenam ⁊ que sunt: post illas Hippo. dixit.

¶ Hic p̄mo ponit sniāȝ Hip.⁊ Gal. Scđo illas pertractat. ibi(Et ego.)⁋ Pria in tres. Prio ponit sermonē Hip. Scđo Gal.ibi(Et Gal. dixit.) Tertio cōplet sermonem.ibi(Uerum Hippo.)
¶ Dicit primo ⁊c.) Hippo. dixit.s.in libro epidimiarum.

¶ Et Gal. dixit. Ego nō vidi in vita mea aliquam ex eis neqȝ vidi quintanā nudā fortē ⁊ neqȝ ē febris nisi quasi occulta. Inqt: ⁊ nō est longinquū quin sit cā in septena. v.g. ⁊ nouena regimē qđ q̄ administratur ⁊ currit̄ super ipm̄ facit febrē. naȝ iteratio facit necessario in huiusmodi hora illam febrē. Et si dimitteret̄ ⁊ rectificaretur non faceret. Est ergo causa in periodis eius ⁊ in ipsius iterationib⁹ reiteratio regiminis.

¶ Prio ponit sniāȝ. G. Scđo assumit ei⁹ ītētōeȝ.ibi(Quāuis Gal.)
¶ Dixit primo de differentijs febriū cap.5. sed ꝓlixius in cōmēto epidimiarū.(Quintanā fortē.) i.puram ⁊ distinctā. sed erat apud Gal. vna quartana tardans vsqȝ ad finē quarte diei: ⁊ iō extēsa super qnto die videbat̄ qntana: ⁊ iō est febris occulta. Inqt.s.Gal. in lib.epidimiaꝝ. ¶ Considerandū ꝙ.A. ex intētione Gal. assignat cām in febre septena ⁊ nouena: qr cā quā dedit in qntana non pōt applicari ad istas. ⁊ dicit ꝙ cā est in regimine error sup q̄ currit̄. nā ei⁹ malitia fac̄ febrē ⁊ ei⁹ rectificatio fac̄ cessare febreȝ: ℥ cā in ꝑiodico motu ⁊ reuersiōe ꝑoxismoꝝ est iteratio mali regiminis.

¶ Et periodi eius non sunt periodi materie que effundatur ⁊ eius reditiones. Inquit: oportet ergo vt obseruetur in experientia huius egritudinis hec intentio: ita vt non accidat error.

¶ Ostēdit ꝙ nō est cā haꝝ febriū s̄ȝ ꝑiodicatiōis ⁊ reuersiōis illarū. ⁊ dicit ꝙ ꝑiodi ⁊ redit⁹ istaꝝ febriū nō sunt ꝑiodi māe que effundit̄ ad loca putredīs sic̄ diximus in tertiana quotidiana ⁊ q̄rtana vel reditionis.s.materie. Inqt.s.G. in dicto cōmēto.(Opȝ vt obseruet̄ in experiētia ⁊c.) i.siqs per expientiā inueniat istam febrē septenā ⁊ siles illis.(Hec ītētio.) s.ꝙ cā nō est mā hn̄s effusionē ⁊ reditionē: sed cā est error ī regimīe sup q̄ stat̄: ita ꝙ nō accidat error in regimīe haꝝ vel cura vel experientia.i.cura: qr cura erit vt nō accidat error. Pria tamē expositio est melior.

Quāuis Gal. sit quasi negās aduētū haꝝ febriū: vel vt necesse sit eē has febres: ⁊ quasi ꝙ sit necessarium vt sit huiusmodi febris alia radix.

¶ Hic in sūma ponit̄ intētio. G. ⁊ ē ꝙ Gal. quasi negat istas feb. Et rō est: qr si eēt dare istas febres: tūc daret̄ alia radix: qr ali⁹ hūor a q̄tuor humorib⁹. hoc āt est falsuȝ. ꝯña est nota: qr humor faciēs has febres nō pōt eē melīa: qr mouet̄ in quartū diē: nec cholā nec flegma: ꝑꝑ silēȝ cāȝ. nec sanguis: qr facit motū ꝯtinuum: ergo erit necessario alia radix.i.ali⁹ humor q ē distinct⁹ ab istis. ⁊ h est qđ dicit Ras.16.ꝯtinē. vlti.ca. dixit Gal.s.in libro epidimiaꝝ. Nō vidi febreȝ currere per.vij. ⁊ displicet mihi dcm̄ Hippo. hoc affirmans qr īpossibile eēt ꝙ dicat de quo humore est. Dixit aūt Auic. q̄si negās non ꝙ ex toto neget has febres: sed negat has pēdere a determīato humore ⁊ ꝯcedit eas fieri ab errore regiminis.

¶ Dubitat̄. qa vr̄ īpossibile aliquā febreȝ ꝑiodicare de septimo in septimū: vel ꝯsilr̄ nō hr̄e māȝ q̄ effundat̄ in hora ꝑoxismi ⁊ postea resoluat̄ ⁊ iteꝝ refundat̄. Ampli⁹ ista mā est aliq̄ mā humoralis ⁊ nō extra genus q̄tuor humoꝝ.⁋ Dōm ꝙ Gal. phātasiat⁹ fuit ꝙ he febres ꝑiodice sunt ex motib⁹ humoꝝ q sunt sub formis humoralibus ⁊ mouent̄ in certo ꝑiodo ex nā humoꝝ ⁊ determīata dispositione corꝑis oī circūscripto ab extra in tpe horaꝝ febriū sic̄ apparet in hn̄te tertianā cui⁹ ꝑoxism⁹ oī tertia die reuertit̄ quātūcūqȝ illū bn̄ regas: ⁊ de summa haꝝ febriū Gal. nō potuit imagiari eē febres qntanas ⁊ sextanas ⁊ que sunt post eas. Rō ē: qr esset dare humores alioꝝ geneꝝ: opȝ ℥ eū dicere ꝙ cōtinuatio erroris in regimīe est cā hui⁹. ꝟ.g. exēplo grosso sed frequēter viso: aliqs ꝯualescēs ab vna longa febre oī mane comedit ficus accidit ꝙ oī septima die ex mala illaꝝ digōne ⁊ lacticinio aggregat̄ aliqd circa meseraicas vel alias ꝑtes q nō hn̄t verā formaȝ humoꝝ: ⁊ illđ corruptū facit febrē oī septima die: ⁊ si illud hr̄et verā formā alicuius humoris nō faceret septenā febreȝ: sed si eēt cholā faceret tertianam: ⁊ sic de alijs. hec fuit intentio Gal. sine dubio in cōmēto epidimiaꝝ: lȝ ipse nō multū ꝓsequat̄ istam mām: imo illā postponit propter reuerentiaȝ Hippo. cui cogitur cōtrariari: ⁊ si ītellexisset hec. Apparet solutio ad rationes contrarias.

Dub^m p^m

¶ Uerū Hippo. iam verificauit sermonē in īuētione septene ⁊ nouene. Et nō est illud manifestuȝ mirabile neqȝ manifeste impossibilitatis: ita vt sit necessariū redire in eo ad administrādum al's ad misteriādum.

¶ Hic cōplet sermonē Hippo. ⁊ p̄ ponit sniam eius que est cōtra Gal. ⁊ est ꝙ Hippo. ꝟificauit: qr veꝝ dixit eē reperiri septenā ⁊c. ⁊ nō est illđ īpolē neqȝ mirabile vt sit necessariū redire ad īuestigādū vel ad īdustriādū. i. īdustriose docēdū vel demonstrandum. ¶ Cōsiderādū ꝙ Aui. supra in caplō de causis putredis. dedit causas aduētus ꝑoxismi recessionis ⁊ reuersionis que cause sunt ꝓpulsio ⁊ effusio māe ad loca putredīs ⁊ eius euaporatio ⁊ finitio ⁊ gn̄atio vel reaggregatio in certa mēsura temporis ⁊ reeffusio ad eūdē locū. ⁊ sunt dicta Gal.2. de diffe. feb. cap. vlti. Habitis ℥ illis principijs est possibile ꝯcludere nō esse impossibile repiri qntanam vel septenā vel alias. nā si tātus vigor agentis ⁊ tāta dispositio materie est cā ꝙ in tāta mēsura tꝑis generet̄ ⁊ ꝓfundet̄ mā: ergo minor vigor ⁊ minor dispositio erit causa ꝙ in tꝑe ampliori fiat: sed non est īpossibile reperiri agens minoris vigoris ⁊ materiā minoris dispōnis. ergo ⁊c. bene ℥ dixit Aui. nō oporteret eum redire. Gal. aūt dicit illā dispōnē in mā eē formam specificam: et ideo non posse mutare hos periodos nisi reperiret̄ humor alterius speciei. Sed quomodo hec ratio soluatur apparebit.

¶ Et sermones quidē quos locutus est Hip. in ca. harum febrium sunt ꝙ septena est prolixa ⁊ nō est mortifera. Et nouena est lōgior ea ⁊ nō est mortifera. Et dixit ꝙ quintana est deterior febriū: qm̄ fit an̄ ptisim ⁊ post ipsam. Et dixit Gal. in ea sicut scitis.

¶ Hic scđo ponit alios sermones Hipp. cōplētes priores. ⁊ positis his dictis dicit. ⁊ Gal. dixit. in eo.s. ꝭmone Hippo. vel ea.s. expositione sicut tu scis. vel sicut scis. i. bn̄ scis tu illđ qđ Gal. dixit cōmētādo illud dcm̄ Hip. Opinatur igitur Auic. libros illos Gal. sup libris epidimiaꝝ esse apud nos. Ego aūt vidi cōmētū Gal. sup illo dicto Hip. ⁊ est cōmentū triū vel duaꝝ lineaꝝ: ⁊ non exponit Hippo. nec verificat dicta eius: ⁊ ideo Auic. dicit. tu bene scis qd Gal. dicat ibi. Est aūt tex. Hip. ille in libro epidi. Quintana oīum pessima: eteni an̄ ptisim ⁊ iam ptisim patientib⁹ semꝑ interficit. Cōmētū Gal. est hoc. Qui ptisim patiuntur ethica febriunt febre nunq̄ȝ deficiente: cuius naturam sicut ⁊ aliaꝝ oīum didicisti in libro differentiaꝝ febrium. Iā autē in quibusdā vidi ipsaȝ īplicatā alicui periodicaꝝ feb. aut eaꝝ que per tertiaȝ aut quartā diē paroxismant̄ sicut dixit Hippo. earū que per quintam de qua qnta existimes ea esse dicta a nobis que de septenis ⁊ nouenis parum ante audiuisti. Dixerat aūt Gal. in cōmēto p̄cedēti nō repiri has febres nisi casualiter. Apparet ergo ꝙ Gal. sicco pede ꝓcessit: ⁊ iō Auicen. dicit. bene scis quid Gal. dicit ibi. qr cū Gal. nō dicat eget ille sermo Hippo. expositione: ⁊ ideo subdit.

¶ Et ego qdem opinor huic sermoni modū quēdam. Et est vt sit ptisis sign̄ans ethicā. Et sit ꝭmo ei⁹ qntana subȝ ꝓpōnis idefinite nō sign̄antis cōitatem.

¶ Primo

v. p^a epid. 2.

¶ Primo ergo ꝯtractat sermones Hip. vltimos. Scđo Gal. declarat cōfirmat experientia. ibi (Et iam.) ∇ Prima in tres. Prio exponit terminū ⁊ ꝓpositionē. Secundo declarat illā sub illo ītellectu. ibi (Ergo.) Tertio ꝯcludit. ibi (Est ergo.) ∇ Primo ostendit ꝙ Hip. ꝑ ptisim intelligit ethicā. Scđo dicit ꝙ iste terminus qntana cum assumatur absqȝ signo vniuersali est subiectū ꝓpōnis indefinite que nō significat vniuersalem siue vniuersalr: ergo exponēdo ꝓpōnez indefinitā in ꝓpōnē ꝑticularē cui eqpollet. Quintana est vna species ⁊c. i. quedā quintana est deterior febriū. Et codē mō Aui. itelligit scđam ꝓpōnem indefinitam. s. quedam quintana fit ante ptisim. i. ethicā. ⁊ hec quintana est deterior febribus.

¶ Ergo est quasi dicat ꝙ de qntana est vna spēs deterior febriū. Ergo est sigñatio huius sermonis eius ꝙ cū febres prolongātur ⁊ permiscentur ⁊ diuersificantur perueniunt plurimum ad inflāmandum membra principalia ⁊ ad ethicam.

¶ Declarat primo quomodo quintana fiat ante ethicam. Secundo quomodo post ethicam. ibi (Et iterum ethica.)

¶ Dicit pmo ꝙ sermo qui dicit quintana fit ante ethicā significat hoc: qr verificatur ⁊ exponitur per propositiones has sex. Prima febres ꝓlongate ⁊ ꝑmixte ex multis febribus ⁊ inordinate possunt perducere ad ethicā. hec ꝓpositio est nota. ⁊ partiz sumitur a Gal. in libro de malitia complexionis diuerse cap. vltimo.

¶ Et de proprietate harum febrium est vt stent in fine suo ſm ordinem vnum.

¶ Scđa ꝓpō. iste febres in fine ducuntur ad febres ſuātes ordinem. Ista ꝓpō est nota ex dictis supra ca. de qrtana. ⁊ ex dictis Gal. in cōmē. 29. tertij ꝓnostic. sup illo vbo. Febrib' inordiate vagātib'.

¶ Et plurimum illius super quartanam.

¶ Tertia ꝓpō est ista. febris ad quā ꝑueniūt est ordinati ꝑiodi: qr ē vna quartana. Rō. qr disponitur sanguis vna dispōne. s. melancholica per adustionem ⁊ cinereitatem vt Gal. ibidem dicit.

¶ Et iam testificati sumus eam quintanam.

¶ Quarta ꝓpositio est. ꝙ possibile est ꝙ fiat quītana: ⁊ hoc īnuit cum dicit. se esse testē ꝙ illa fuit quintana. s. illa que post quartanam venit: vel illa ad quā perueniunt inordinate febres.

¶ Verū ipsa ꝓducit ad quartanaz qñ in humorib' est exuberatio ⁊ in humiditatib' multitudo. Cūqȝ liquefactio iā multiplicatur ⁊ euacuationes sensate ⁊ īsensate frequētes fiunt nō remanet in humoribus cinereitatis nisi illud quod minus est ⁊ qđ grossius. Et illud facit esse necessarium vt sit paroxismus tardior ⁊ fiat illa que fuit quartana quintana.

¶ Quinta ꝓpositio est ꝙ ipsa febris ꝓlixa ꝑmixta inordiata ꝓducit ad quartanā qñ est adhuc sufficiēs exuberātia humoꝝ ⁊ etiaz humiditatum mēbralium multitudo. s. qr nō fit adhuc facta multa consumptio. Et ratio est: qr tunc melācholia pōt eē sufficientis quātitatis ⁊ grossitiei cōformis sue nature specifice: ⁊ iō seruabit illa melia motum sibi debitū. s. quartanū. Ex hac quinta ꝓpositione Aui. dedit sextaz ⁊ est possibile ꝙ illa quartana fiat quintana: qr possibile est ꝑ maiorē ꝯsumptionē meliā illā magis ingrossari per adustionē ⁊ minorari: ergo possibile est ꝙ illa qrtana fiat qntana. ꝓbat ꝯsequentiaz qr grossities ⁊ paucitas faciunt ꝙ ꝑoxismus sit tardior: sed cū eēt quartanus prius ergo fiet quintanus.

¶ Et in huiusmodi quidem dispōne fortasse erit corpus preparatum vt inflāmetur ⁊ fiat ethica.

¶ Ultimo dicit ꝙ sic disposito corpore possibile est ꝙ hō fiat ethicus. Sequitur ergo ꝙ quintana ista fuit añ ethicaz. Cōsidera ꝙ iste ꝓpositiones sunt de possibili qr sufficit hoc. A.

¶ Et iteꝝ ethica quādo antecedit nō est longinquum quin faciat accidere in humoribus cinereitatē qȝdaz propter prauitatem suā in postremis ethice: ⁊ accidit illi cinereitati putredo quare accidit febris.

¶ Ostendit ꝙ quintana est aliqñ post ptisim. i. ethicā: ⁊ arguit sic. ethica antecedēs possibile est ꝙ faciat accidere in humorib' qȝdā cinereitatē. i. cinereitatē paucam grossam multuz: ⁊ hoc in sui postremo: ⁊ tali cinereitati potest accidere putredo: ergo post ethicam. i. ethica procedente accidere potest quintana.

¶ Et iam destruxit febris ethica corpus.

¶ Istud dictum potest duplr intelligi. Prio ꝙ ꝓbet possibilē esse istam īcinerationē ad multā grossitiē ⁊ paucificationez qȝtitatis: nam ethica destruxit corpus ⁊ paucificauit mēbra ⁊ ingrossauit: ergo multo magis poterit hoc in humore facere. Scđo declarat dictum: cū enī dicitur ꝙ quintana fit post ethicam: nō intelligit ꝙ ethica recedente ipsa aduenit: sed si post ethicā. i. precedēte multum ethica ⁊ consumente hoīem. Scđo modo pōt exponi vt cōiungatur cum particula sequente que dicit. est ergo. ⁊ patet.

¶ Est ergo mala ex hoc ꝙ ipsa est signum adustionis humoris de quo non remansit nisi parū ⁊ fit adustus parum ⁊ ex hoc ꝙ ipsa est causa additionis febris et duplicationis eius.

¶ Hic concludit ꝙ quintana est deterior febris. s. illa qntana que est post ethicaz. ⁊ dicit ꝙ est mala via signi qr significat adustionē: ⁊ est mala via cause: qr calor quintane supueniēs calori ethice auget calorē ethice ⁊ duplat illū: qr prius erat calor vnius feb. mō vo est duarum. Pōt aūt sermo Aui. referri ad qntanam ante ethicā. s. ꝙ ipsa est deterior qr est signuz adustionis multe que est causa additionis ⁊ duplationis febris. nam ethica superueniente additur calor qntane ⁊ duplatur vt diximus. Hic cadunt dubia.

Dubm pm

¶ Primuz dubiū plus pertinet ad capitulū de quartana: ⁊ est que sit mā que facit febres inordinatas sequētes febres cōtinuas ꝓlixas ⁊ cōpositas. Et de hoc ꝓlixe diximus super tertio ꝓnosticoꝝ. Et diximus ꝙ multis febribus cōpositis adinuicē dum humores saluant suas formas ⁊ dispositiones forme ꝓpinquas: fiunt ordinati motus humoꝝ illorum lȝ iudicentur in sūma inordinati sicut si componerentur due tertiane cum vna quotidiana. Diximus ēt ꝙ quando deuētum est ad vniformem dispōnem melācholicam: ita ꝙ illorum humorum combustū est melācholia: tunc fit quartana. Et diximus ꝙ in tempore medio fiunt inordinati motus: et hoc est dum sunt multum elongati a natura humoꝝ primorum: ⁊ nondū sunt facti completa melācholia: scias hoc breuiter.

Dubm 2m

¶ Secūda dubitatio est vtrum dum deuenitur ad quintanā ante ethicam aut post ethicā sit necessarium peruenire ad quartanā. ∇ Videtur ꝙ sic: qa ad maiorem grossitiem nō est deuenire nisi per grossitiē minorē ⁊ ad paucitatem maiorē nisi per paucitatē minorem: igitur prius erit mā incinerata in grossitie ⁊ quantitate ꝓportionabili febri quartane qȝ quintane. ∇ In cōtrariū est Auic. quādo dicit ꝙ lȝ plurimū super quo stant febres inordinate sit quartana: tamē ipse testificatur illam fuisse aliquādo quintanā. ∇ Dōm ꝙ lȝ vtplim añ qntanā sit qrtana cū añcedit ethicā aut seqt illā: nō tñ ē neciuz. rō qr hūore melico fcō ñ ē neciuz aduenire putrediez: ergo non est necessariū fieri quartanā: ⁊ iteꝝ cum nō putrefit pōt fieri paucus grossus ꝓportionabilis quintane: ergo erit añ ethicam vel post ethicā quintana quā nō antecedit quartana.

Dubiū 3m

¶ Tertia dubitatio est. vtrū quintana possit fieri nulla alia feb. ꝓcedente. ∇ Et breuiter dicimus ꝙ sic. hoīe enī remanēte in latitudine sue apparētis sanitatis vel neutralitatis pōt aliquis humor melācholicus paulatim fieri ⁊ ingrossari ⁊ paucificari vt sit tardioris ⁊ pigrioris motus qȝ motus per quartum: ergo moueri potest in quintum diem. Et qui sciētificus est in sciētia de expulsionibus epaticis nouit has pluralitates ⁊ consimiles.

Dubm 4m

¶ Dubitatur quarto qr rōnes. A. ꝓbāt multo fortius qȝ sextana ⁊ septana ⁊ que sunt post illas sunt deteriores febriū: ⁊ ꝙ fiāt añ ethicam ⁊ post ethicā. humor. n. īgrossatus ⁊ paucificat' vt faciat qntanā si fiat grossior ⁊ paucior faciet sextanā ⁊ sic deiceps. sȝ hec dicta nō eēnt cōformiora dictis Hip. cuz dixit. ꝙ feb. sextana ⁊ nonana non sunt mortifere: ⁊ ꝙ qntana est dterior. ∇ Dōm euidens eē ꝙ Aui. de sermonib' Hip. nō declauit nisi hūc ꝙ qntana est deterior febriū. s. aliq qntana vt illa que est post ptisim. i. ethicā: ⁊ q est añ ethicā: ⁊ nō oīs quintana: qr ꝓpositio indefinita nō significat vlitatē siue cōitatē: ergo derelinqt nobis vt notū ꝙ qntana q nō est ꝓdicti modi nō est de prauis. ¶ Remanet igitur nobis iuestigare si ydē ſmones psūt eē veri de febribus sextanis ⁊ septanis ⁊ alijs post. Jā enī credimus ꝙ quintana ꝯñs ethicam vel ꝓcedēs que in veritate est valde praua cōparetur ad septanā: ⁊ alias ꝓuenientes ab errore in regimine que nō sunt praue. Sȝ tūc erat mihi dubiū qr ēt qntana fieri pōt ex illo errore. Secūdo qr ista febris q fit ab errore regiminis cessat cuz cessat error: vt dixit. A. aucte. H. sed hoc est ꝯ Hippo. qui dixit febres septanaz ⁊ nonanā eē ꝓlixas. ∇ Ad primū al's rñdebaz ꝙ qȝuis ita eēt placuit Hip. facē dictam cōparationē. Vel dōm ꝙ regimen in lōgo spatio ꝓducēs ad feb. est occultius in malitia sua qȝ illud qđ in spatio breui facit hr: ⁊ sic iste fe. que ex malitia regiminis tardiorib' ⁊ rariorib' periodis periodicāt sunt potius ponēde in summa febriū ordinataruz ⁊ hñtium causas ꝓpinquas humoralib' ⁊ siles causas que sūt materieꝝ effusiones vt notū est. Febris aūt qntana facta ex malitia regiminis erit in hoc valde manifesta: ⁊ nō ponēda īter periodicas: qr sua cā est valde manifeste extrīseca. remanet ergo ꝙ qntana ponēda nō fit iter periodicas vt que fit a cā manifesta. Cum ergo dixit quintanā eē peiorē septena ītelligere poterat de qnta-

na añ ethicã vel post ethicã cõparata ad septenã ⁊ alias ꝓceden tes ex malo regimine. ¶ Ad 2m argm. respõdebaꝫ ꝙ ꝑ malitiã re giminis nõ solũ itelligebã vsuꝫ maloꝝ ciboꝝ ⁊ potuũ sed ẽt vsum bonoꝝ nõ ꝓportionatoꝝ ad q̃dã dispõnẽ latẽtẽ. v.g. malã cõplo nẽ in stomacho occultã: vñ ↄtinue labunt̃ alique mãe nõ ꝑuenien tes ad formã humoralẽ verã: ⁊ ex his in certa mẽsura tp̃is fiebat paroxismus. Quãuis ergo diceret̃ regimẽ cõiter malũ ⁊ fieret qđ credebat̃ bonũ ⁊ sequit̃ ꝑoxismatio: ⁊ q̃to in longiori tp̃e h̄ fit vr̃ ꝙ dispõ sit occultior ⁊ ꝑ ↄñs sanatio eius tardior: ⁊ nonana ẽ po sita plixior q̃ septana. Hec sũt dicta in nr̃is iunioribꝰ ↄceptibus. ¶ Nũc aũt his postpositis dicamus ꝙ in mẽte. A. iacebat: aut ꝙ postq̃ ꝓlõgate febres duxerũt ad q̃rtanã ⁊ postea ad q̃ntanã vi ta nõ staret cũ tãta incineratione ꝙ fierẽt alie feb. post istas: sed hõ cadẽs in ethicã tertie spẽi morit̃ in illa: aut morieť añ illã cuꝫ quintana: aut ꝙ cinis ille iteratus icineratiõe nõ amplꝰ mereat̃ portare calorẽ putredinalẽ. Et silr̃ multo fortiꝰ cõpetit Aui. ꝙ qñ ethice ꝑduxerũt ad icineratõeꝫ q̃ntane ↄformẽ ñ sustineat corpꝰ vlteriorẽ icineratiõnẽ: aut si sustinuerit nõ mereat̃ ille cinis por tare calorẽ putredinalẽ. opꝫ ḡ ꝙ septana ⁊ nonana ⁊ ↄsimiles eis fiãt ex mãebꝰ grossioribꝰ melicis ⁊ paucioribꝰ q̃ sint mãe quarta ne ⁊ q̃ntane: ad quas nõ fit deuẽtũ ꝑ viã icinerationis a caloribꝰ febrilibꝰ: sed aut ꝑ viã paulatine ↄgelationis aut paulatine reso lutiõis aut vtriusq̃ sup eadẽ mã sed in diuersis tp̃ibꝰ: ⁊ qñ cum h̄ iste mãe nõ sunt vacue ab humiditate ↄtinuatiua que pñt porta re calorẽ putredinalẽ: poterũt igit̃ facere se tardioris motꝰ: neq̃ est difficile hoc imaginari cũ ↄsideras modos ↄgregatiõis mate rieꝝ in lõgo tẽpore ⁊ igrossationis eaꝝ etiã cũ congregant̃. erit ḡ longitudo nonane maior q̃ septane: q² materia est grossior: ⁊ non erũt mortifere cum nõ sit modus earum fieri ante ethicaꝫ ⁊ post ethicam. Quintana aũt quedaꝫ est maligna vt illa que fit añ ethi cam vel post. illa aũt que non fit ante ethicã vel post ethicã nõ sic eẽt de malignis: sed adhuc credo eã esse peiorẽ septanis ⁊ nona nis: ex hoc tm̃ q² frequẽtius paroxismat. Cõsidera q̃ diximus.

¶ Et non opꝫ vt negent̃ egritudĩes quas nõ cõtingit videre in tp̃e quodã ⁊ quadã regione. nã hoc genus non cõprehenditur ꝓpter multitudinem.

¶ Hic discutit dicta Gal. qui quasi negat has febres. Erant autem duo. vnũ ꝙ ipse nõ viderat has feb. aliud ꝙ opꝫ dare aliã radicẽ. i. aliũ humorem. Primo ergo remouet primũ dictuꝫ ostẽdẽs ꝙ ex hoc nõ debent negari he febres. Secũdo scđm. ibi (Neq̃ iterum.) Tertio laudat testimoniũ Hippo. in hac sentẽtia. ibi (Amplius.) ¶ Cõsiderãdũ p̃mo ꝙ Gal. in cõmẽto epidimiaꝝ super illo ꝟbo. Febrium alie q̃deꝫ quotidiane ⁊c. expresse negat has febres. s. se ptanam ⁊ nonanã: vnde multa ꝟba dicit Gal. Si certitudinalr̃ vi derit aliquis multotiẽs per septanã vel nonanã diem ꝑoxismos fieri: tibi eẽt vtiq̃ sufficiens ꝙ sunt alij modi ꝑiodi. Si ꝟo nõ vi dit a iuuẽtute vsq̃ in senectutẽ visitãs infirmos q̃ multos febri citãtes manifestũ est ei rursus: qm̃ non fiũt tales. Et ante h̄ dixit Gal. Ego ab adolescẽtia mea vsq̃ nũc septanã q̃dem vel nonanaꝫ nullatenus vidi neq̃ apertã neq̃ occultã. Quintanos aũt ꝑiodos dubie vidi: ⁊ nõ certitudinalr̃ ⁊ aperte. Ecce ꝙ Gal. negat feb. has ab experientia q² nõ vidit eas. ¶ Cõsiderãdũ scđo ꝙ aliquãdo ꝑ transit magna annoꝝ reuolutio in qua nõ vidẽtur alique egritudi nes sicut Gal. suo tẽpore nõ vidit lapidem ab itestinis egrediẽteꝫ sicut ipse recitat in libro de iterioribus. ca. 5. ⁊ tñ nos vidimus tẽ pore nostro bis: tamẽ nõ fuisset ↄueniens Gal. negare hoc. nuper etiã cum scribebã hanc lectionem: laudabilis vir magister Joan nes Juliani de Forliuio misit ad me lapidẽ ad quãtitatẽ cõis nu cis vomitu expulsuꝫ post dolorẽ stomachi: ⁊ erat illiꝰ lapidis du rities qualis est durities gipsi positi in edificijs: ⁊ lapidis forma erat rotũda ⁊ oblõga. s. figure oualis: ⁊ hoc nõ fuit visuꝫ a nostris p̃decessoribꝰ: ⁊ tñ nõ dꝫ hoc negari sed ↄcedi sicut mõstruosuꝫ ra ro eueniẽs. Et nos si deus voluerit conabimur ad dãdũ cãs in illo ⁊ locũ sue gñationis. Et est vna de cõditionibꝰ prudẽtiũ medicoꝝ ꝙ per habitũ scie ⁊ lõgã experiẽtiam iueniat acerrima in nã que sunt possibilia scribi per nr̃os auctores sicut sensit Auer. colliget 1. ca. dicẽs ꝙ in q̃dam regione sit vena medena quã nõ videmus in nr̃a ꝓuĩcia sicut nec vermẽ sub cute reptãtẽ sicut scribit Auẽ zoar lib. 2. trac. 7. ca. 20. Et alij sapiẽtes Hispani: quapꝑ nõ habe mus negare h̄ genꝰ. s. q̃ntane sextane ⁊ septane ⁊c. Et nõ cõprehen dit̃ multitudĩe. s. euẽtꝰ: sed tertiana cõprehẽdit̃ ꝑꝑ multitudineꝫ: q² multotiẽs euenit ⁊ multis. vel ꝑꝑ multitudinẽ. s. hoium.

¶ Neq̃ iterum opꝫ vt dicat̃ ꝙ si est quintana: tũc ne cesse est vt sit mã quinta. naꝫ melãcholia generat q̃n tanam non propter hoc ipsum ꝙ ipsa est melancho lia: imo propterea ꝙ ipsa est pauca grossa. Et iã non prolongatur quin sit in quibusdã corporibus melan cholia grossa pauca cui accidit putredo.

¶ Obijcit 2m dictũ Gal. qđ est rõ Gal. ⁊ negat ↄñtiã: q² nõ sequit̃: hec est quintana: ergo est materia quintane. ⁊ sic nõ sequitur: hec est sextana: ḡ est materia sextane: ⁊ sic de alijs. ⁊ arguit sic. Me lãcholia nõ facit quintanã inq̃tũ melĩa: sed inq̃tuꝫ pauca grossa s. paucior grossior ea que facit quartanã: vt ex dictis patet. Sꝫ nõ est impossibile reperiri in q̃busdã corporibꝰ melĩam paucã gros sam: ḡ nõ est ipossibile reperiri quintanã de humore melĩco: ⁊ nõ erit alius quintus humor. Quidã tamẽ hñt sic. melancholia gene rat quartanã. ⁊ est cõior lr̃a. In antiq̃s aũt libris non malignatis inuenis quintanã ⁊ est lr̃a melior prima: q² per lr̃am que dic̃ q̃rta na Aui. nõ concludit suã cõclusionẽ: sed ↄcludit ergo melĩa põt fa cere quartanã: tamẽ ꝓsyllogizando poterit illã ↄcludere. Secun do appꝫ ex remotione dubij quã facit statim cum dicit.

¶ Et nõ ↄuenit alicui vt dicat possibile est in flegma te vt fiant ei paroxismi alij quando ingrossat̃ ⁊ mino ratur: quoniã cõcessio est res ampla ⁊ raro fit possibi le vt necessario consequatur eius contradictio.

¶ Diceret enĩ aliquis si melãcholia nõ facit quintanã inquãtũ me lãcholia: quintanã ꝟo facit inquãtum pauca grossa: ḡ flegma in quãtum flegma facit paroxismũ quotidianũ: tamẽ si paucificet̃ ⁊ ingrosset̃ multum poterit facere ꝑoxismũ tertianũ ⁊ quartanuꝫ: ⁊ sic deinceps. Respõdit Aui. cõcedẽdo ↄsequẽtiam ⁊ cõsequens hoc est qđ dicit. (Qm̃ ↄcessio est.) i. ↄcedendũ est hoc. possibile. n. esse est res valde lata: q² possibile est quoddaꝫ ad vtrũlibet ⁊ qđ dã in pluribus ⁊ qđdam in paucioribus: ⁊ possibile in paucioribꝰ etiã est latũ valde: ⁊ raro fit possibile. i. possibili posito in esse vel cõcesso nõ sequit̃ ipossibile qđ est cõtradictoriũ eius. Dixit auteꝫ raro ſm suã pħiam: q² possibilia ab intrinseco possunt eẽ impos sibilia ab extrinseco ſm fidẽ quã Auicẽ. in parte secutus est. apud Aristo. ꝟo nõ oportuit dicere raro. Si autẽ littera dicat quarta nam: tũc textus videt̃ sonare quoddã cõtrariũ nostre opioni. Te nemus enim ꝙ ꝑiodicatio sequatur formã specificam humoris. Sed videtur Auic. contrariũ dicere cum dicit. melancholia facit quartanã nõ inq̃tũ melĩa: sed nos exponamus nõ inq̃tũ melĩa so luꝫ sed inquantũ melãcholia cũ determinata grossitie ⁊ paucita te. ¶ Ad intellectũ ergo huius ↄsiderãdũ ꝙ Aui. ⁊ Gal. simul vide runt ꝙ periodicatio cõiter vt in pluribus inuenta sequat̃ formã specificã humoꝝ. nam ex quãtitate ⁊ grossitie humoꝝ ipossibile est inuenire hos indeterminatos ꝑiodos plurimũ inuẽtos cũ ille dispõnes sint fere in infinitum variabiles vt alĩs declarauimus: et hoc clarius vidit Auicẽ. vt apparuit nobis vsq̃ ad aliqua tempo ra: sed postq̃ vidimus cõmẽtum epidimiaꝝ Gal. inuenimus. G. h̄ vidisse firmiter: tamẽ hec est differẽtia inter hos viros: q² postq̃ Gal. cõcedit ꝙ periodicatio seq̃tur formã specificã humoꝝ nõ po tuit cõcedere ꝙ esset dare quintanã ⁊ sextanaꝫ ⁊ hmõi febres: q̃a sequeret̃ ꝙ eẽt alius humor ab illis q̃tuor. Si enĩ ꝑiodus ↄtinuus est sanguinis: quotidianus flegmatis: tertianus cholẽ: ⁊ quarta nus melĩe: ergo q̃ntanus erit quinti humoris. Auic. ꝟo vidit ꝙ lꝫ periodicatio sequat̃ formas siue specificas naturas: tñ est hoc: sic etiã de alijs accidẽtibus naturalibus: sequunt̃ enĩ formas cuꝫ de terminatis accidentibus nãlibus: vt tractio ferri sequit̃ magne tem determinate quantitatis ⁊ qualitatis: vnde si allio inungat̃ non trahit: vt septimo cõmẽto. 10. ⁊ octauo physicoꝝ cõmẽto. 35. Auer. Lꝫ igitur melãcholia principaliter moueatur in quartum a proprietate: tamẽ requirit determinatam quãtitatem ⁊ modũ sub̃e quibus permutatis poterit ꝑiodicare nõ seruãdo suum mo tum: cuꝫ possit in alia q̃titate putrefieri ⁊ corrũpi ⁊ pelli. igit̃ alio tempore moueri poterit. Quid aũt sit hec ꝓprietas ⁊ iter que sit hec habitudo motus diximus in questione nostra.

¶ Amplius nõ est dispositio in ↄcessiõe eius qđ nũq̃ videt̃ ⁊ non audit̃: neq̃ de quo testificat̃ experimen tator aut sapiẽs sicut ↄcessio eius qđ testificat̃ qualis Hippo. Et iã retulit mihi fidelis q̃dam se vidisse no uenam. Quintanaꝫ ꝟo nos multotiens vidimus ⁊ nõ cogimur ꝓpter hoc dicere ꝙ illic sit humor alius.

¶ Hec est maior laus que vnq̃ data fuit Hip. ⁊ dicit ꝙ neq̃ con cedere illud qđ nõ videtur: neq̃ cõcedere qđ nõ audit̃: neq̃ conce dere illud qđ diceret q̃dã expertus: neq̃ cõcedere illud qđ dic̃ q̃ dam pħs est tale ↄcedere quale cõcedere illud qđ dicit Hip. siue qđ testificat̃ Hip. Cõcedere ergo qđ dicit Hippo. est ↄcedere rẽ visam rem auditã ⁊ reꝫ expertã ⁊ rẽ physice ꝓbatã. Ipse enĩ fuit pħs ⁊ exptus qui nõ scripsisset si nõ vidisset ⁊ audiuisset que scri psit. Alia lr̃a tñ dicit ꝙ nõ est ↄdictio. ⁊ vult ꝙ concedere qđ dixit Hip. nõ est ↄdicere rebꝰ visis ⁊c. Etiã iducit testimoniũ ⁊ repetit remotionẽ motiui. G. Fateor ãt me vidisse q̃ntanã ⁊ sextanã ⁊ eã

que semꝑ

que semp̄ de.xv.dieb⁹ in.xv.diẽ inuadebat:⁊ hoc fuit in Bernardino de burinarijs de pusio. Illã aũt que semel ĩuadit in mẽse affirmat Raſ.16.cõti.c.z. Quãuis enĩ p̃termittat gña hortamur ĩtelligere illam. Magister Jacobus ꝯo de Firmo plurib⁹ annis vna die ⁊ hora habuit vnum paroxismum febris semel in anno.

De cura specierum huius febris. Cap.70m.

Appropinquat huius febris cura cure quartane flegmatice:⁊ indiget in curatione eius superfluo ieiunio ⁊ subtiliatione cibi ⁊ regiminis ⁊ somno digerẽte vt resoluatur per illud materia grossa ⁊ digeratur. Et iterum indiget ingrossatione regiminis vt non destruatur in eo virt⁹: ⁊ sunt ista duo sicut duo contraria.

Primo dat formam regiminis:⁊ est ꝙ quãdoq̧ intẽdas ad subtiliationem:quandoq̧ ad ingrossationem sicut ostẽdimus.ſ.in cibatione quartane ⁊ flegmatice.

Et ꝓpterea ꝙ febres iste non faciũt accidere lesionem virtutis nõ curamus si subtiliemus regimẽ ⁊ faciamus egrũ vti ieiunio vno tẽpore ⁊ sic succurrimus illi sicut ostendimus:ita vt cibemus cuȝ eo cui⁹ bonũ est nutrimẽtuȝ ⁊ velox fit ⁊ multiplicat̃:⁊ in quo non est ingrossatio materiei neq̧ additio in ea.

Cõsiderãdũ ꝙ sermo q̃ dicit nõ faciũt accidere lesionẽ ꝟtutis nõ refert̃ ad quartanã que est post ethicã vel añ:sed ad alias feb. potius p̱ se veniẽtes cui⁹ nutrimẽtũ est bonũ.cũ multiplicat̃ ⁊c̃.i. est bonũ multum ⁊ velox. vt de carnibus subtilibus ⁊ vino.

Et de curationibus magis cõferentibus ad illð est vomitus cum elleboro ⁊ semine raffani ⁊ raffano et elleboro ⁊ semine atriplicis ⁊ nuce vomica ⁊ eũatio cum hyeris:⁊ post illud administratio tyriace ⁊ eis similium. Et confert tunc sudatio cum medicinis ⁊ cuȝ balneo calido absq̧ administratõe aque ⁊ absq̧ administratione humectantium.

Hic scðo dat cañ.cure qui oẽs sunt intellecti ex cura q̃rtane:⁊ ꝓprie ex cura quartane flegmatice. Tũc sudatio.ſ.qñ est tp̃s exiccãdi ⁊ resoluẽdi mãs absq̧ ministratiõe humectãtiũ ⁊c̃.tũc ĩtẽdimus ad resolõnẽ cũ tyriaca ⁊ sĩlib⁹. Et ex h̃ appet ꝙ nõ ẽ s̃mo de quintana pura que est añ ethicã vel post.cura enĩ ei⁹ plus ẽ ad cõsumptionem eius:cuius cessatione cessabit vel erit via ⁊c̃.

Tractatus Tertius:Cuius ꝯtinet capl'a vndecim.

De ethica. Cap.p̃m.

Iam sciuisti ꝙ in mẽbris sunt humiditates diuersarum spẽrum de quibus sunt humiditates preparate ad nutriendum ⁊ humectandum iuncturas.

Post sciam duoꝝ generũ febriũ.ſ.effimerarũ ⁊ humoraliũ determinat de genere tertio.ſ.mẽbraliũ:que febres dicunt̃ ethice. Dicunt̃ ãt ethice.i.habitudinales:q̃r de difficili remouibiles:⁊ est sicut dicimus ꝙ habitus est qualitas de difficili mobilis:siue quoniam habitũ corporis.i.solida membra possidet hec febris:vt Gal.dicit primo de differentijs feb.ca.1.⁊.8. Et primo determinat de ethica febrili. Secũdo de ethica non febrili.ibi(Currit cõsuetudo.) Prima in tres. Primo ponit species ethice febris ⁊ modum distinctiõis ⁊ causas. Secũdo ponit signa. Tertio curã. Partes patẽt. Prima in duas. Primo ponit eius spẽs. Secũdo causas.ibi(Et ethica quidem quandoq̧ accidit post effimeram.) Prima in duas. Primo premittit distinctioneȝ humiditatum que sunt in nobis. Secũdo ostẽdit quid est ethica ⁊ distinguit ipsam s̃m ipsas spẽs. ibi(Et cũ inflãmantur.) Prima in duas. Primo ponit illaꝝ humiditatũ distõnem ⁊ narrationem. Secũdo declarat p̱ sĩle.ibi(Et sĩlitudo.) Prima in.d. Prĩo p̃mittit q̇daȝ generalẽ diuisionem humiditatũ. Scðo specialiter enumerat illas.ibi(Et de illis ⁊.)

Considerãdum ꝙ Auicẽ.placuit oẽs humiditates distinctas a mẽbro comprehendere primo sub diuisione bimembri.naȝ humiditates que sunt in membris ⁊ nõ sunt actu membruȝ vel sunt parate ad nutriendum:⁊ est humiditas prima ⁊ tertia.ſ.cambium: vel sunt parate ad humectandum.ſ.iuncturas ⁊ membra alia cũ aliqua causa fortis motus ea exiccauerit:⁊ ista humiditas dicit̃ ros. Finis ergo roris est p̃ncipaliter humectare iuncturas ⁊ mẽbra:non tamẽ nutrire nisi cũ nutrimentum deficit:⁊ ideo in p̃mo cañ.declarauimus s̃m nostraȝ opi.ꝙ quãdo humiditas prima fit cambiũ non fit prius ros necessario ĩmo in trãsmutatiõe p̃me humiditatis in cambiuȝ generat̃ ros sicut in trãsmutatione chili in sanguinẽ generat̃ flegma. Aliter potest exponi tex.ꝙ p̃mo ponit humiditates.ſ.primã ⁊ aliaȝ cum dicit.de quibus sunt humiditates parate ad nutriendũ:⁊ hoc quãtuȝ ad primã humiditatem:et ad humectãdũ iũcturas:⁊ hoc q̇tũ ad scðaȝ humiditatẽ q̃ dr̃ ros.

De illis ergo est illud qð est repositum in venis.

Hec distinctio sermonis notas facit has quatuor humiditates s̃m sñiaȝ p̃mi cañ. Et p̃ notificat humiditatẽ p̃mã. Scðo secũdam redeũdo ad p̃mã.ibi(Et de illis est illud.) Tertio tertiã.ibi(Et d̃ illis.) Quarto q̃rtã.ibi(Et de illis sũt hũiditates.) Qð p̃ dicit pȝ.

Et de illis est illud qð est sparsum in membris sicut ros. Et iste sunt due diuisiones. Et prima earum est materia febris putredinis aut febris ebullitiõis sicut sciuisti:cum nutrimentum totum non expãdat̃ quando est:ĩmo remanet de eo illud qð est in semita expãdendi ⁊ remanet qð est in semita recondendi.

Ista secũda pars habet duas. Primo declarat secũdam humiditatem que est sicut ros. Scðo redit ad primam.ibi(Et prima.)

Redit aũt ad ostẽdenduȝ ꝙ ex inflãmatione caloris in humiditate p̃ma que est in paruis venis fit feb.putrida si est inflãmatio putredinalis:vel fit febris similis synoche cuȝ est inflãmatio ebullitiua sine putredine sicut sciuisti cap̃.de synocha. Cũ enĩ ista humiditas sit adhuc verus sanguis:⁊ parum a natura sanguinis distans poterit putrefieri ⁊ inflammari.

Cum nutrimentũ.) Hec lr̃a dupliciter exponit̃. Primo s̃m. Dy. vt ipse videt̃ intelligere vt dicat̃ ꝙ quando illud nutrimẽtum qð dȝ expandi ⁊ recondi siue retineri in mẽbris non expãdit̃:ĩmo remanet intus in venis paruis:tũc putrefit:q̃r cũ non suscipiat decoctionẽ a nã opȝ ꝙ putrefiat ⁊ faciat febrẽ putridã. Causa auteȝ ꝓpter quã remanet intus in venis paruis est vel oppil'o orificiorum:vel defectus expulsiue venaꝝ:vel defectus attractiue membroꝝ. Et q̇uis hec expositio bona sit:põt tñ aliter exponi expõne que includit p̃dictaȝ expõnem:⁊ est ꝙ Auic.per hoc ꝓbat humiditatẽ primã facere feb.humoralẽ:⁊ arguit sic. Illud qð hȝ formã humoralẽ nõ elõgatã a dispõnib⁹ humoꝝ multum põt facere feb. putridã. Sed nutrimẽtũ qð est in paruis venis est hmõi.ergo ⁊c̃. Nam nutrimẽtũ extra venas qðdã est qð est recõditũ:sicut cambiũ qðdã est qð est expãsum sicut ros:⁊ ista nutrimẽta sunt multum elõgata forma humorali:sed nutrimẽtũ qð stat in venis.ſ.p̃ᵃ humiditas nõ est expansa sicut ros:sed est in semita expãsionis: neq̧ est recõdita sicut cambiũ sed est in via seu semita recõdẽdi:ꝗ illa humiditas que est sicut mã istaꝝ duaꝝ nõ est lõginqua a forma humoris ⁊ dispõnibus humoꝝ:faciet ergo febrẽ humoraleȝ.

Cõsiderandũ igit̃ ꝙ ex sermone Aui.intelligit ꝙ p̃ma humiditas est sicut mã ĩmediata roris ⁊ cambij.pars enĩ eius recõditur cũ fit cambiũ:⁊ ps̃ rorãdo expãdit̃ cũ fit ros:neq̧ imaginor totaȝ primã humiditatẽ p̃ fieri ros ⁊ ros cambiũ. Sȝ cũ ex intẽtiõe nãe principal'r fiat cãbiũ ex prima humiditate:surgit in hac trãsmutatione prima ros sicut flegma in gñatione sanguinis vt dixim⁹ libro p̃:hoc est qð dicit.cũ nutrimentũ. Bene dcm̃ est ꝙ humiditas p̃ma est mã feb.putredinis ⁊ ebullitionis.cũ ꝓ q̃a nutrimẽtũ nõ totũ expãdit̃ quãdo est.ſ.nutrimẽtũ sub forma p̃me hũiditatis i.h̃ nutrimẽtũ nõ est expãsuȝ extra venas ĩmo remanet ⁊ patet.

Dubitatur cuius febris mã sit ros cũ Aui.nihil dicat. Dõm ꝙ penes consumptionẽ roris ponet̃ vna species ethice:tamẽ si rori accidat putredo effumãs ad cor faciet febrẽ putridã reducibilẽ ad spẽm putride:ad cuius nãm illud ros cũ putrefit magis declinat. Si enĩ ros est intẽse calidũ vt chol'a:tũc reducit̃ hoc ad feb. chol'icã.⁊ intellexit hoc forsan Auer.3° colliget ca.4.cũ dixit. De febre in locis tertie digestionis.⁊ simil'r si putrefiat cãbiũ põt facere putridã.etiaȝ ex putredine carnis poterit surgere vapor putridus ⁊ facere febrem putridam.etiã ex putredine chili ⁊ ꝯmiũ. ⁊ in questionib⁹ super libro de differẽtijs febriũ. Oẽs has febres reduximus.ad febres putridas. Sȝ Auicẽ.postq̇ vidit ꝙ p̃ma humiditas erat quasi verus sanguis:⁊ parũ de nã sanguinis permutata reduxit inflãmationẽ eius in sũmam febriũ sanguinearũ qð sic nõ poterat facere de alijs humiditatib⁹ cũ magis distent a nã humorali:⁊ ꝓpinquent ad nãm mẽbraleȝ. Intelligebat ergo ex h̃ ꝙ putredo roris ⁊ cambij ⁊ membroꝝ faceret feb.extranei modi ⁊ reducibiles:⁊ ꝓprie sic sensit nostra opinio quã tenemus ꝙ humiditates.ſ.ros ⁊ cambiũ differũt specie ab humorib⁹ ⁊ mẽbris. Esset autẽ dubitatio vtrũ sicut ex inflãmatione sine putredine prime humiditatis põt fieri feb.ebullitiõis ita sola roris ⁊ cãbij ĩflãmatiõe sine putrediẽ possit fieri feb. Et dicamus ꝙ si põt fieri

Dubm p̃m

reducat ad effimeras vel ad ethicas. Posse aūt īflāmari illas p⸗tes ⁊ distēperare cor absq; putredine nō videt de reb⁹ impossibilibus: ⁊ hec sunt dicta in nostris qōnibus gñalibus. Deinde notificat tertiam humiditatem dictaꝫ cambium: ⁊ dicit.

¶ Et de illis sunt humiditates ꝓximi tēporis coagulationis: ⁊ sunt humiditates que fiunt actu nutrimentum. s. attracte ad locuꝫ qđ est permutatio eius qđ est de eo resolutum: ⁊ fiunt additio in eo similis illi.

¶ Et de illis.) s. humiditatib⁹ exñtib⁹ in mēbris actu nutrimētū: nō ꝙ actu sint aīate sed ꝙ actu sint ad locū in quo statim aīabunt. s. ad poros ⁊ loca in qbus fit resolutio. Qđ. s. nutrimentum est permutatio ⁊c. (Et fiunt.) s. humiditates iste que dicuntur actu nutrimentū ⁊ dicunt cambiū. (Additio.) i. appositio: vel aliqd additꝫ in eo. s. mēbro. (Sil'e illi.) s. qđ resolutū est. Ex oībus ergo istis notificauit nobis humiditatem que dicitur cambium.

¶ Verūtamen tempus cursus earum propinquuꝫ est ergo sunt non coagulate.

¶ Hoc dicit Auic. ꝓpter alterum duoꝝ. Primum vt ostēdat ꝙ lꝫ cambiū nunc sit in loco in quo dꝫ aīari: ita ꝙ īter supficiē suam et superficiē mēbri nullū sit mediū: tamē aliquo tēpore ibi stat anq; aīetur: qꝛ non habet adhuc coagulationē ⁊ soliditateꝫ quā reqrit pro forma mēbri. ⁊ cā est: qꝛ paruum tp̄s est siue ꝓpinquū ex quo fluxit a venis in poros. Mēsure autē eoꝝ cursuū ⁊ transmutationuꝫ sunt incognite homini in hac vita. Vel hoc dixit vt ostendat ꝙ lꝫ cābiū recipiat formā mēbri: tñ postq; est factū caro ⁊ vnumquodq; ꝯsimiliū adhuc eget actiōe qua magis durescat ⁊ pꝫ.

¶ Et de eis sūt humiditates cū qb⁹ ꝯtinuant ptes mēbroꝝ sil'uꝫ partiū in principio creationis ⁊ per ipaꝝ destructionem perueniunt ad separationem.

¶ Hic notificat humiditatē quartā ⁊ nos nō ꝓtelauim⁹ hic: qꝛ scientiā haꝝ humiditatū ꝫm nr̄m posse cōpleuimus in lib. p̄mo.

¶ Et similitudo humiditatum primarum est oleuꝫ lucerne effusum in lucerna. Et similitudo secūdaruꝫ est oleū imbibitum in corpore lyciniꝫ. Et similitudo tertie humiditatis est humiditas cui continuantur ptes coti de quo factus est lycinius.

¶ Hec similitudo nō est oīno sil'itudo: qꝛ oleū nō reponit ptes lyciniꝫ que ꝯsumunt: sed tardat illaꝝ ꝯsumptionē ⁊ trāsit in formā ignis. Cambiū tñ reponit partes mēbri: ⁊ hoc dicit Plusq; cōmentator secūdo thegni. cōmen. 44. de signis epatis.

Dub[m] 2[m] ¶ Dubitat. qa exēpluꝫ est diminutū cuꝫ non ponat similitudinē prime humiditatis que est in venis ꝓuis: cuius sil'itudo est oleū contentū in vasculis paruis qbus refundimus lucernas. Exēpluꝫ roris est oleū effusuꝫ. Exēplū cābiꝫ est oleū imbibitū. Exēplū autē glutinis siue humidi ꝯtinuātis est humiditas cōtinuās ptes coti. Dōꝫ dupl'r. Primo ꝙ. A. iaꝫ excluserat humiditatē primā a ꝯsideratione eius qui ꝯsiderat capl'm ethicaꝝ: qꝛ ex illa fit fe. putredinis ⁊ ebullitionis: ꝗ remanebūt tres humiditates. s. ros cābium ⁊ gluten ꝯsiderabiles in cap̄. ethice: ⁊ haꝝ triuꝫ posuit similitudinem. Secūdo dicēdū ꝙ Auicē. humiditatē primā ⁊ secūdaꝫ enumerauit simul cū dixit. ꝓparate ad nutriēduꝫ quātum ad primam ⁊ humectādum iuncturas quātuꝫ ad secūdaꝫ que dicitur ros. Secundo autē loco posuit tertiaꝫ humiditatē que dicitur cambiuꝫ. Tertio posuit quartam: ergo in tres ordines ordinauit illas quatuor humiditates. Primo ordine posuit primas. s. primā ⁊ secūdā. in scđo posuit cābiū. in tertio gluten. ⁊ ita hoc exemplum ꝯtinuat oleuꝫ effusuꝫ sit sil'itudo p̄me ⁊ secūde: ⁊ hoc est qđ dicit p̄. ⁊ oleuꝫ ībibitū sit sil'itudo scđarū. i. cābiꝫ ⁊ glutinis. Cā aūt quare p̄mā ⁊ secūdaꝫ simul dixit ⁊ vocauit eas primas apparebit post.

¶ Et cum inflāmantur mēbra radicalia ⁊ proprie cor est illđ ipā egritudo que est ethica ꝫꝫ ꝙ sciuisti. Et caliditas qdē epatis quādoq; perducit ad ethicā: verū non est ipsa ethica imo ethica est illa que ē causa cordis: ⁊ similiter est dispositio pulmonis ⁊ stomachi.

¶ Hic cū p̄misit distōnē humiditatū oñdit qd est ethica p̄. Et scđo modos ethice qui dicuntur species distinguit. ibi (Verum dum.)

¶ Considerandum ꝙ per mēbra radicalia intelligimus spermatica: tamē in ethica non solū radicalia sed etiā carniformia inflāmat. i. hñt inflāmatū esse: qđ nō pēdet a causa ꝓprie cor qa est p̄m subiectuꝫ febris: ⁊ illa inflāmatio dicitur formaliter febris ethica: sicut caliditas preter naturaꝫ a vapore putridi humoris dicit putrida febris: ⁊ a spiritu inflāmato dicitur effimera: ⁊ lꝫ epar sit habens in se calorem preter naturam a putrido humore ⁊ expādens illū in totū possit totius operationes ledere: nō tñ calor ille in epate ⁊ ab epate ꝓcedēs dꝛ febris: sed dꝛ cā feb. si distēpet cor: ita si epar īflāmatū ponat ī īflāmato eē cor ⁊ mēbra radicalia dꝛ causa febris: ⁊ nō dicit ꝙ ille calor suus sit febris: ⁊ sic de aliꝫ: vt hec omnia demōstrata sunt in qōne de subiecto febris.

¶ Veꝝ duꝫ ipsa permanet finiendo humiditates que sunt in diuisione p̄ma in mēbris ꝓprie cordis sicut finit cādela oleū īfusuꝫ in lucerna: tunc est gradus primus appropriatus noīe generis qđ est ethica ⁊ grece ethicos cū nō habeat in spēb⁹ suis nomen. Et cū finit humiditates que sunt diuisiōis p̄me ⁊ īcipit resoluere humiditates que sunt diuisiōis secūde ⁊ finire eas sicut finiuit flāma oleū euacuatuꝫ in lucerna: ⁊ īcipit finire imbibitū in corpus lyciniꝫ erit gradus scđs ⁊ noīatur dubelē ⁊ forosinos ⁊ habet latitudinē ⁊ pricipiū ⁊ mediū ⁊ statū. Amplius nō rectificat ille q cōsequit statū adubul ⁊ paꝝ recipit curationē nisi deus velit: ⁊ ꝓprie quādo ꝓuenit ad hoc vt caro minuat. Cuꝫ ergo finiunt iste ⁊ incipiūt finire humiditates que sunt diuisiōis tertie: sicut incipit flāma adurere corpus lyciniꝫ ⁊ humiditates eius radicales est egritudo gradus tertiꝫ: ⁊ noīat curuatiuus ⁊ almukasif grece.

¶ Primo ponit vnam distinctionem. Secundo circa eā remouet errorē. ibi (Et hec.) Tertio ponit alioruꝫ distōnem. ibi (Et qdam.)

¶ Dubitatur primo: an iste sint vere species ethice.

Dubiū 3[m] Dub[m] 4[m] ¶ Dubitat secūdo: quare non posuit quatuor: ita ꝙ vnaꝫ pro consumptione prime humiditatis: secūdam pro consumptione roris etiam. Ad primuꝫ dicēduꝫ vt cōmuniter dicunt ꝙ ethica diuisa per cōsumptioneꝫ humiditatuꝫ non est diuisa in veras spēs. Ratio est: qa tūc ethica non esset febris facta in membris sed fiens ⁊ a causa depēdens quātuꝫ ad plures species qđ videtur ꝯ Gal. ii. terapē. cōsequentia est nota: qa prima species ethice esset in qua prime humiditates essent in calefacto eē: ⁊ per cōsequens membra in calefieri ab eis: qa aliter nō esset febris cum ille humiditates sint partes inanimate. Et seqtur ex hoc ꝙ illa ethica sit fiens ⁊ sit a causa. Et sic secūda species ethice eēt in qua cambiū eēt in calefacto eē ⁊ membra in calefieri. Aliter igitur opꝫ imaginari spēs ethice. i. modos. stāte enī vno calore ꝫm graduꝫ in facto eē in mēbris: primo incipit consumere primas humiditates: ⁊ tunc est prima spēs ethice: eodē calore remanente manifestatur cōsumptio in cambio ⁊ est secūda species: vltimo apparet ꝯsumptio in humido cōtinuatiuo. s. in substātia membroꝝ ⁊ tūc est tertia species: stāte ergo vno calore eiusdē gradus: oīa hec fieri possunt sicut stante vno igne ⁊ vna flāma in lycinio pōt ꝯsumptio fieri olei īfusi ⁊ imbibiti ⁊ humidi ꝯtinuātis ptes coti: īmo fit. Nec tñ ista erit specifica distinctio caloris illius: sed erit distinctio modi caloris humidi ad humidū. ¶ Cōsideranduꝫ tamē ꝙ cū dico graduꝫ caloris ethice nō variari: non nego ipsuꝫ posse: ⁊ forsan ꝙ in tertia specie multuꝫ variatur iste gradus caloris vel intra latitudinem gradus vel extra graduꝫ: ⁊ hoc ꝓpter multū defectū humidi sicut variatur in senectute a iuuentute: posito tamē pro possibili ꝙ nulla fieret varietas caloris nec in gradu nec in mansione gradus adhuc potest fieri gradata consumptio illaruꝫ humiditatum. ¶ Consideranduꝫ etiaꝫ ꝙ cum dicemus in prima specie cōsumi primas humiditates ⁊ in secūda secūdaꝫ ⁊ in tertia tertiaꝫ: non intelligo ꝙ in prima specie solū consumat prima humiditas ⁊ non secūda sed in omni specie ethice fit consumptio omnis humiditatis: cōsumptio dico preter naturaꝫ. Et ratio est ꝙ in omni specie ethice caliduꝫ cōsumens p̄ter naturaꝫ est presens humido cōsumptibili: tamē in prima specie dicit consumi prima humiditas: qa prius manifestatur ⁊ plus cōsumptionis est in ista humiditate: in secūda autē plus manifestatur cōsumptio in secūda humiditate cōsumpta p̄ma. s. in magna vel in maiori parte: ⁊ sic ītelligendū de tertia specie. ¶ Ad secundā dubitationeꝫ dicamus hic breuiter qđ al's prolixe diximus. Et p̄mo ꝙ imaginabile videtur prima facie distingui species ethice in quatuor aut qnque. Una in qua cōsumitur sanguis. Alia in qua cōsumitur humiditas que est in venis. Tertia in qua cōsumitur ros. Quarta in qua ꝯsumit cambiuꝫ. Quinta in qua cōsumitur gluten. Sꝫ videt ꝙ. A. ⁊ aliꝫ auctores nō distinxerunt ethicaꝫ nisi per tres species: ⁊ hoc qa consumptionē prime humiditatis ⁊ cōsumptionē roris intellexerūt simul. nā ros est humiditas satis humida fluida cōsumptibilis ⁊ euaporabilis modo quo cōsumit humiditas prima que est in venis: ⁊ ideo cū simul cōsumantur ⁊ nō habeant ordinē in consumptione

ꝑtione cõprehensa est earuȝ ꝯsumptio sub p̃ma specie: ⁊ hoc forsan. A. intellexit primo: q̄a simul numerauit has duas humiditates. s. primã ⁊ secũdaȝ: imo quãto magis potuit dixit simul de eis q̄ꝺ appꝫ p̃mo cũ dixit ſm expositionẽ scd̃aȝ. De quibus sunt humiditates ꝑparate ad nutriẽdũ ⁊ ad humectãduȝ. Et cũ dixit, iste sũt due diuisiões. ⁊ tñ vnã posuit silr̃itudinẽ eaꝝ ambaꝝ. s. oleũ ĩfusuȝ in lucerna. Appꝫ ẽt in h̃ cũ dixit ꝙ pª spẽs: lȝ hẽat nomen generis. s. apḋ Arabes: tñ grece dr̃ ethicos. i. vt circa p̃nm arefactionis: cũ nõ hẽat in suis spẽbꝰ nomẽ. Et lȝ pª spẽs possit distingui in duas: quaꝝ vna sit ꝯsumptio p̃me hũiditat̃: alia sit ꝯsumptio roris: tñ iste spẽs nõ hñt disticta noĩa: ⁊ h̃ q̄ꝛ silr̃ fiũt ⁊ nõ sequunt̃ se in tꝑe: ⁊ tũc dicemꝰ ꝙ ꝯsumptio san. itelligit̃ ẽt ꝑ ꝯsũptionẽ pᵉ humiditat̃ cũ ipsa sit sanguis paꝝ ꝑmutatꝰ. ¶ Dicamus 2º ꝙ forsan auctores icepẽrãt modos ethice distĩguẽ a ꝯsũptiõe roris ⁊ a cõsumptiõe pᵉ hũiditat̃ vel roris sil̃. Et rõ ẽ: q̄a ethica ẽ. feb. mẽbral̃: q̄ꝛ fixa in mẽbris ⁊ q̄ꝛ mẽbra ꝯsumit. Jllaꝝ ḡ ꝯsũptiõe hũiditatuȝ diuersificabit̃ calor ethicꝰ q̄ sũt hũiditates mẽbrales: sed iste sunt q̄ iã exiuerũt ĩ venas q̄ vene sũt loca cõia vel q̄ iã exiuerũt magna vasa cõia: lȝ sint in vasculis ꝑuis ⁊ vltimis: ⁊ maxᵉ cũ ꝑ duas humiditates copiosas stet corꝑis habitudo ⁊ hũiditas arefactioni opposita: nõ ãt ꝑ sanguineã abũdãtiã. ꝓñt. n. vene eẽ tumide ⁊ carnes macrefiẽt: igit̃ distõ caloris ꝯsũptiui ẽ penes hũiditates circa q̄s appꝫ corꝑis ꝯsũptio ⁊ arefactio: ⁊ hec sine dubio sunt ros cãbiũ ⁊ glutẽ. Pria hũiditas aliq̄ mõ ẽ in h̃ inq̄ꝫtũ ẽ plus hũiditas mẽbralis. s. appropriata q̃ꝫ sit sanguis: ⁊ tũc ꝯsũptio eiꝰ. s. pᵉ hũiditatis ⁊ roris ꝯstituũt vnã spẽȝ vt supra diximꝰ. Remanet ḡ ꝙ cuȝ sanguis distictꝰ ꝯ̄ has hũiditates nõ sit hũiditas mẽbralis. s. nõ sit appropriata: imo cõis respectu appropriatiõis istaꝝ hũiditatũ: ⁊ tñ est cõis ad nutricatõeȝ ⁊ gñonẽ spũs: dico ꝙ ꝑ illiꝰ ꝯsũptiõeȝ ⁊ paucificationẽ non fiet distõ modi caloris ꝯsumptiui. s. ethice. Ex iã dictis multa ĩtelligunt̃ dicta ab auctoribꝰ in distõne haꝝ fe. Taceãt igit̃ q̄ dicũt ꝙ iõ penes p̃mã hũiditatẽ non sit spẽs ethice: q̄ꝛ ipsa ẽ mã feb. putredis: nã lȝ illa hũiditas cũ putrefit facit febreȝ putredis: tñ licet q̄rere qñ ipsa euaporat ⁊ ethicat ꝑꝑ caloreȝ mẽbralẽ ethicũ quã spẽȝ ethice facit: ⁊ iõ diximꝰ h̃. Jn q̄õnibꝰ v̈o nr̃is ĩuenies ex̃neos modos loquẽdi vl̃ distĩguẽdi spẽs ethice ⁊ iusitatos. Et ex iã dictis multa ĩtelligunt̃ dcã ab auctoribus in distõne haꝝ febriũ: ⁊ dicta. G. 7. terap̃. c. 6. de distõne haꝝ hũiditatũ. Et nominat̃ dubelẽ. s. manifesta ⁊ magna diminutio quãtũ ad calorẽ: q̄ꝛ calor nãlis ẽ valde diminutꝰ ꝑꝑ multã ꝯsumptõeȝ hũidi: sic ẽt opȝ cõsumi accñtalẽ calorẽ: ⁊ ſm h̃ calor ethici nõ remanet in eadem mẽsura qua fuit in p̃ma spe ethice: sed vel mutat gradũ vel mansionem graduuȝ: quicq̄d tamẽ sit de hoc non curamus.

¶ Et hec quidem egritudo est ex febribus que nõ habent paroxismos neq̃ꝫ horas paroxismorum.

¶ Quia aliquis posset credere ꝙ distinctio ethice penes has humiditates esset distictio vere specifica: ideo hoc remouet: quia si p̃ma vel scd̃a humiditas esset subiectuȝ caloris facti vñ fieret calor in mẽbris: tũc ethica potest paroxismare. Uel aliter vult ostẽdere ꝙ ethica non sit febris pendẽs ab humore, ⁊ patet.

¶ Et quidam dixerunt febres ethice aut pendent cuȝ humiditatibus propinqui tẽporis cum coagulatiõe. Aut cum eis que sunt sicut caro. Aut cum mẽbris radicalibus duris sicut sunt ossa ⁊ nerui.

¶ Et quidam.) s. Gal. 10. terapen. cap̃. vltimo. Aut pendent cuȝ humoribus ꝓpinqui tẽporis cuȝ coagulatione. i. consumũtur humiditates nouiter coagulate: ⁊ vult pinguedinem nouam.

¶ Et si ex sermone isto itelligit̃ ꝙ pẽdẽt ſꝫ semitaȝ ꝙ finiunt ꝙ in eis est de humiditate radicali cõtinuata eis erit hec ⁊ intẽtio prima equalis. Et si significat ꝙ primum q̄ꝺ finit ethica est humiditates ꝓpinqui temporis cũ coagulatione nõ erit sermo sanus.

¶ Dat duos ĩtellectus huic distinctioni specieruȝ ethice p̃me. i. in prima specie. Primus est iste ꝙ febres ethice prime. i. in p̃ma spe finiũt ⁊ ꝯsumũt humiditates que sunt ꝯtinue cũ mẽbris. i. que sũt in mẽbris: ⁊ ꝑ ꝯñs que sunt molliora ⁊ vaporabiliora hũida mag̃ ꝯsumũtur: ⁊ hic sermo videt̃ eẽ idẽ: q̄ꝛ magis ꝯsumit̃ a p̃nº ros et postea cambiũ sicut magis ꝯsumit̃ de pinguediẽ q̃ꝫ de carne ⁊ de carne magis q̃ꝫ de ossibꝰ a p̃nº. (Et si significat.) Secũdus intellectus est iste: q̄ꝛ febres ethice primo ꝯsumũt ex toto humiditates nouiter coagulatas vt pinguedines nouas: ⁊ tũc nihil ꝯsumit̃ de ossibꝰ: ⁊ tũc iste ſmo est falsus vt notũ est. Alij ãt laborãt multũ in hoc passu ⁊ ꝯfundũt se: sed nos ĩtelligimus illuȝ vt diximus: ⁊ stat sũma in hoc ꝙ calor ethice nunq̃ꝫ ꝯsumat piguedineȝ nouã: quin etiã tunc consumat de humido rorali carnis ⁊ membrorum.

¶ Et ethica q̄dem quãdoq̃ꝫ accidit post febrem effimeram. Et quandoq̃ꝫ accidit post febres putridas ⁊ apostematũ: ⁊ lõginquũ est vt accidat ethica ĩcipiendo q̄re sunt mẽbra radicalia iã inflãmata ⁊ nõ inflãmat̃ humor neq̃ꝫ spũs ante illud: imo opȝ vt calefiãt illa in primis: deinde ſm ꝓcessionẽ dierum calefiant ista nisi accidat causa fortis valde.

¶ Hic ponit causas ethice que sunt cause in fieri. Et primo q̄sdaȝ causas. s. febres aliquas. Secũdo ostẽdit q̄ũo tria gña febriuȝ possunt habere vnã cõeȝ cãm vel declarat dictuȝ. ibi (Et causa.) Tertio cõplet narrationẽ cãruȝ ethice ⁊ modi ꝓuentus. ibi (Et febris q̄dem putredis.) Quarto ponit quosdam cañ. ibi (Et quandoq̃ꝫ.)

¶ Cõsiderãdum ꝙ in pª ꝑte. A. vult ꝙ ꝓuentus ethice ꝑꝑ febres effimeras plurimuȝ est vel putridas apostemosas: ⁊ ex hoc seq̄tur ꝙ raro inuenit̃ incipiẽdo. s. ꝙ nulla alia febris añcedat ipsaȝ.

¶ Dubitat̃ ergo in quo medici laborant inutiliter: an ethica possit fieri incipiendo. ¶ Sic soluitur ꝙ rarissimũ et longinquũ ab euẽtu est ꝙ fiat incipiẽdo. Et rõ est Aui. si ethica frequẽter fieret icipiendo: tunc aliqua causa extrinseca inflãmãte occurrente nobis v̈. g. calore solis prius ĩflãmaret mẽbra radicalia q̃ꝫ ĩflãmaret spiritus ⁊ humores. sed hoc est falsuȝ: q̄a spũs ⁊ humores sunt mag̃ apti calefieri q̃ꝫ mẽbra: ergo prius calefient: ⁊ post per dies calefiũt mẽbra. ꝯñtia est nota. dicit tamẽ Aui. ꝙ lȝ sit valde raꝝ nõ est impossibile. nã possibile est ex causa aliqua forti mẽbra prius poni in calefacto esse q̃ꝫ spũs ⁊ humores: ergo possibile est ethicã ĩcipere. i. prius venire q̃ꝫ sequatur ad alias febres.

Dub^{m} 5^{m}

¶ Dubitat̃ q̄d intelligit per cãm fortẽ valde. ¶ Et dõm ꝙ ĩtelligit ꝑparationẽ in mẽbris ꝑ quã sunt apta ab aliquo agẽte poni in calefacto eẽ: tñ spũs ⁊ humores nõ ponant̃ ab illa cã in calefacto eẽ. v̈. g. multa ariditas mẽbroꝝ ex ꝑcedẽtibꝰ ieiunijs ⁊ vigilijs ⁊ abstinẽtijs: vñ facta sunt cito ĩflãmabilia occurrẽte calore extrinseco. spũs aũt ⁊ humores nõ sic, ⁊ q̄a ista ꝑparatio est valde ex̃nea: ideo rarissime euenit. nõ ḡ iuuenes anxient̃ in ista speculatiõe cuȝ nõ possint videre ꝙ mẽbra veniãt ad tãtã ꝑparationẽ ĩpressibilitat̃ siue receptiõis ad q̃ꝫtã videt̃ venire spũs cũ sit ĩpol̃e rarefieri ossa ⁊ carnes sicut spũs: ⁊ iõ ista nõ ẽ aptitudo ex raritate ⁊ passibilitate absoluta: sed ex h̃ mõ sube determiate ad h̃ agẽs: ⁊ non possumꝰ ire vltra plus: ⁊ sine dubio nisi q̄a expiẽtia ĩuenit ethicã incipe nũq̃ꝫ ꝑ rõnẽ fuisset h̃ ꝯfirmatũ neq̃ꝫ creditũ. Ego v̈o nũq̃ꝫ vidi ethi. ĩchoantẽ: iõ oĩs ethica visa a me fuit sequẽs alias feb.

Dub^{m} 6^{m}

¶ Et cã q̄dẽ vna quãdoq̃ꝫ est causa febris ethice. Et quãdoq̃ꝫ est causa febris effimere ſm vehemẽtiã mutationis sue ⁊ debilitatẽ suspensionis sue sicut ignis: nã ipse obuiat lignis ſm duos modos. Quorũ vnus est ſm modum ꝙ calefacit ea ⁊ fumat in eis. Et secũdus est ſm semitam inflãmationis.

¶ Hic ponit siue cõparat tria gña febriũ ad vnã cãm oñdẽdo q̄ũo ab ista pñt ꝓuenire: ⁊ credit̃ ꝙ Aui. velit dicere ꝙ cã aliq̄ extrinseca est aliq̄ñ ita fortis ꝙ facit simul euenire ethicã ⁊ effimerã: ⁊ tũc ethica fit incipiẽdo eo ꝙ febris alia nõ antecedit illã: lȝ simul fiat cũ illa. Et silr̃ diceret eẽ intelligẽdũ ꝙ aliqua cã simul põt facere ethicã ⁊ putridã. Sȝ his dictis postpositis dicamꝰ ꝙ Auicẽ. hic ꝺclarat q̄ꝺ dixit. Nisi accidat cã fortis valde. Uult oñdẽ ꝙ nõ est ĩpol̃e ꝙ vna cã calefaciẽs qñq̃ꝫ est cã ethice nõ effimẽ: ⁊ qñq̃ꝫ ẽ cã effimere ⁊ nõ ethice. ¶ Cõsiderãdũ aũt pº ꝙ nõ erat ita dubiuȝ q̄ũo vna cã calefaciens põt facere ethicã ⁊ nõ putridaȝ sicut erat dubiuȝ q̄ũo poterat facere ethicã ⁊ nõ effimerã: q̄ꝛ calor putride febris est calor putredinalis ⁊ nõ oĩs cã fortissime inflãmãs ẽ putrefaciens. Putrefactio. n. est passio determinati modi: aduenieẽte ergo calore aliquo ab extra hõ aliq̄s aptus arefactiõi fiet ethicus ⁊ nõ ĩcurret febrẽ putridã. Sȝ difficillimum est videẽ q̄ũo fiat ethicus ⁊ non prius ĩcurrat feb. effimerã: cũ vtraq̃ꝫ sit sola ĩflãmatio ethica in mẽbris ⁊ effimera in spiritibꝰ vel sanguĩe. s. synocha que põt ad effimerã reduci. ¶ Conat̃ aũt. A. in h̃ dare cãȝ cũ dic̃. ꝙ cã vna ĩflãmãs. s. calor solis vel ire vel siliuȝ: qñq̃ꝫ est cã ethice sȝ nõ effimere: ⁊ qñq̃ꝫ est cã effimere ⁊ nõ ethice ſm vehementiam.

¶ Considerãdũ 2º ꝙ cãȝ huiꝰ dicit eẽ vehemẽtiã mutatiõis sue ⁊ debilitatio suspẽsiõis. Scire aũt opȝ ꝙ vt declr̃atũ ẽ in. q. nr̃is ⁊ aliq̄d in pº cap̃. huius fen. Calor febrilis nõ solũ req̄rit ꝙ sit excedẽs vel ĩnãlis sed ꝙ retineat̃ in mã aliq̄ q̄ ẽ ꝑs in nobis: talr̃ ꝙ amoto extriseco agẽte retineat̃ calor in spũ ꝑter nãȝ vel in mẽbris: q̄ꝛ caliditas q̄ solũ stat ad pñtiã aeris calĩ nõ dr̃ fe. sicut nec ligata manus dr̃ hr̃e morbũ societat̃. Calor igit̃ aliq̄s põt occurrere sil̃ spiritibꝰ ⁊ mẽbris ⁊ in occursu ĩflãmare fortiter: sed q̄a spũs sũt rari ⁊ nõ resistẽtes ista flãma nõ remanebit siue nõ retinebit̃ siue nõ suspẽdet̃: sed solũ pñtia ĩflãmãtis spũs dicet̃ ĩflãmare: sic aer dr̃ lucidus ad pñtiã illuminãt̃. Jsta aũt flãma recepta in corꝑe solido

duro retinebit᷑ ⁊ suspēdet᷑ cū corpe illo: ⁊ sic erit feb. ethica nō p̄cedēte effimera. Exēplū aūt clarius est qđ dr̄ scđo metheo. de calore fulguꝝ qꝛ nō cōburit nec effumare facit stupā aut vestem: tñ̄ eliquat ⁊ cōburit ferrū aut es. Et imaginādū ē ꝙ stupa aut vestis calorē hꝫ in aduētu fulguris q calor ē ipsa abstinētia vapoꝝ calidoꝝ: nō tñ̄ hñt calorē suspēsibilē vel retinibilē in eis qꝛ nō sūt ꝓportionata receptiua illius caloris. Exēplū aūt. A. est ꝙ ignis aliquādo obuiat lignis ita ꝙ calefacit ea ⁊ retinet᷑ in eis: vñ̄ recedēte igne q egit in illa fumat ꝑ calorē retentū: aliqñ̄ aūt ligna inflāmant᷑ solū ad pñ̄tiā iflāmātis ⁊ nō retinet᷑ ignis. His habitꝭ ⁊ concessis hic lꝫ īdigeāt iuestigationē. A. dicit ꝙ cā vna ē aliqñ̄ cā ethice ꝫ vehemētiā mutatiōis. s. facte i spū ⁊ đbilitatē suspēsiōis. i. retētiōis illiꝰ caloris i spū vñ̄ nō fit effimera. ⁊ itelligit ēt vehemētiā mutatiōis ⁊ fortitudinē suspēsiōis facte i mēbꝛ vñ̄ fit ethica: ⁊ forsan ꝙ tex. A. ē hic diminutꝰ: ⁊ vult dicē ꝫ vehemētiā mutatiōis ⁊ debilitatē suspēsiōis: ⁊ ꝯm vehemētiā mutatiōis ⁊ fortitudinē suspēsiōis sicut ignis ⁊c̄. calefacit ⁊ fumat: ⁊ tūc ē iflāmatio ⁊ retentio flāme cuius signū est effumatio. Scđs est ꝯm semitaꝫ iflāmationis. s. solis ⁊ nō effumatiōis: vñ̄ calor statim recedit a lignis.

Dub^m 7^m ¶ Dubitat᷑ qꝛ ex ista cā argui pōt ꝙ semꝑ causa aliqua calefaciente extrīseca fiat ethica ⁊ non effimera: qꝛ mēbra sunt apta retinē calorē: ⁊ non spūs. ⁋ Dōm ꝙ spūs sunt apti recipere ⁊ retinere calorem ab agēte eis ꝓportionato in vigore: sed qñ̄ agēs valde excedit vt fortissime calefaciēs nō est ipsis ꝓportionatū sed bñ̄ mēbris: ⁊ ideo mēbra tūc recipient ⁊ retinebūt. rarissime aūt īueniūtur agentia sic īmoderate calefacientia: frequēter aūt inueniunt᷑ calefacientia nō sic īmoderate: ⁊ ideo frequentissime effimera p̄cedit ethicā ⁊ raro ethica fit īcipiēdo. ¶ Alr̄ tñ̄ al's exposuimus istuꝫ tex. sic. Cā vna qñꝙ ē cā ethice: qñꝙ effimere sup. qñꝙ ⁊ pu. ꝯm ⁊c̄. s. ꝯm diuersitatē modi īprimēdi. Fumat in eis. h̄ est exēplū putride. ⁊ secūdus ⁊c̄. ⁊ hoc est exemplum effimere ⁊ ethice.

¶ Et febris quideꝫ putredinis ⁊ apostematis permutatur multotiens ad ethicā ꝓpter vehementiā febris ⁊ vehemētiam subtiliationis cibi in ea ⁊ ꝓhibitioneꝫ aque frigide ⁊ paucitatē obseruatiōis lateris cordis cuꝫ vnctionibꝰ ⁊ emplastris ⁊ epithimatibus ⁊ ꝓprie in egritudinibus membrorum vicinorum cordi sicut diaphragmatis. Et multotiens facit cadere in cā necessitas que est medico ꝓpter casuꝫ virtutis ⁊ frequētiam syncopis ad dādum in potu vinum ⁊ aquā carnis ⁊ medicinam de musco ⁊ his similia.

¶ Hic vult ꝙ ethica aliqñ̄ seqtur feb. putridā non apostemosam ⁊ apostemosaꝫ ex vehemētia eoꝝ ⁊ negligētia medicoꝝ ⁊ errore: aliquādo fit ethica ex illis ꝓpter additionē inflāmationis quam cogit᷑ facere medicus cum diamusco ⁊ sīlibus ꝑꝑ syncopim.

¶ Et quandoꝙ componitur ethica cum febribꝰ putredinis ⁊ apostematum.

¶ Hic ponit tres cañ. Primus ē notꝰ. Hic cadūt speculatiōes subtiles de cōpōne ethice ⁊ putridaꝝ in q̄ speculatiōe sūt rōnes subtiles quas scripsimus in qōne nostra de compositione febris.

¶ Et ethica quideꝫ in principio rei est difficilis cognitionis ⁊ facilis curationis: ⁊ in fine sui est facilis cognitionis ⁊ difficilis curationis.

¶ Scđs cañ. ē notꝰ qa ethica in p̄nº nō multū ꝑmutauit corpus: et ideo difficulter cognoscit᷑. Et infrigidationē que est cura sui bene tolerat corpus. (In fine.) i. in ꝓcessu supple appꝫet eiꝰ īpressio maior: ⁊ sic corpus nō pōt humiditates consumptas regenerare.

¶ Et finis aldubul non recipit curationem.

¶ Tertiꝰ cañ. ē ꝙ finis scđe spēi nō curat᷑ ꝑꝑ multā ꝯsumptionē.

¶ De signis. Cap. 2^m.

Pulsus quidē est minutus durus frequēs debilis fixus ꝯm habitudinem vnam.

¶ Primo ponit signa ethice absolute lꝫ multuꝫ adaptentur ad primā spēm. Secūdo ponit signa speciei. ibi (Signa.) ⁋ Prima in tres. Primo ponit signa ethice in se. Secundo signa trāsitus ex effimera. ibi (Et de significatiōibus.) Tertio signa eiꝰ cōposite cuꝫ putrida. ibi (Et de significationibꝰ cōpositis.) ⁋ Prima habet tot quot signa ponit. ¶ Primū signū est sumptū a pulsu: qꝛ est minutus. i. paruus ꝓpter debilitateꝫ virtutis. Durus ꝑꝑ duritiem arterie: ⁊ in his est gradus ꝯm gradū debilitatis ⁊ durītiei. manifestior enī est durities ⁊ defectus ꝩtutis in ꝓcessu q̄ꝫ in p̄ncipio. Frequēs vt recuperet defectū magnitudīs. (Debilis ⁊c̄.) Fixus ꝯm vnā habitudinem. i. dispōneꝫ: qꝛ nō habet paroxismos: neꝙ tamen est fixus ꝯm vnam dispositionem quin mutetur cibo potu somno ⁊ vigilijs ⁊ reliquis.

¶ In tactu v̄o eorum est illud qđ sentitur de caliditate minus caliditate synochi ⁊ ei similiū inflāmatarum in mā: ⁊ in principio dū tangit᷑ est magis suauis: ⁊ cuꝫ remanet super eū manus hora vna appꝫet cū fortitudine ⁊ mordicatione ⁊ non cessat augmentari.

¶ Cōsiderādū ꝙ medici altercantur adinuicem: quis calor est maior an ethice qui est in membris intensiue: an calor putride ⁊ ꝓprie synoche ⁊ similiū vt causonū. Pōt teneri ꝙ in ethica fit maior q̄ꝫ in putrida que est via in illaꝫ ethicam: qꝛ non credo incōueniens ꝙ in quadaꝫ putrida fit maior calor intensiue q̄ꝫ in quadaꝫ ethica: ⁊ seqtur ex hoc ꝙ in quadā ethica calor est intensior q̄ꝫ in quadā synocha: ⁊ oīa illa sunt determinata in qōnibus nostris de diffe. feb. per ꝓpositiones certas: tñ̄ extensiue calor synoche ⁊ humoraliū febriū est maior. i. rep̄sentat᷑ in pluri humido vaporoso: vñ̄ in p̄º de dif. feb. cap̄. 9. G. dicit. synocha hꝫ flāmā quā multā obuiantē manū tāgētibꝰ. ꝯm ꝩo ethicā febrem multitudo caloris nō obuiat. Ex hoc apparet ꝙ in ethica diu remanēte manu plus apparet calor qui statiꝫ nō appꝫuit defectu vapoꝝ multorum.

¶ Et ē calidiꝰ qđ est in eo locus venaꝝ ⁊ arteriaꝝ.

Dub^m p^m ¶ Dubitat᷑ de hoc cū in putrida fit cor calidius reliqs ꝑtibus: ⁊ ēt loca arteriaꝝ calidiora apparere debēt in ea. ⁋ Nos autē iā diximus ꝓlixos sermones in hac qōne in qōnibꝰ de dif. feb. ⁊ posuimꝰ in hoc sensato plures causas. ⁋ Hic dicamus primo ꝙ loca arteriaꝝ in extremis. s. manibꝰ ⁊ pedibus sunt loca venaꝝ que sese associant. ⁋ Secūdo dicamus ꝙ hoc accidens inuenit᷑ in qbusdam alijs dispositionibus sicut in spasmo ⁊ lytargia vt in cōmēto pulsuuꝫ cōmē. 29. s. c. de pulsu lytargicoꝝ. ⁊ ideo Gal. p̄mo de dif. feb. c. 9. caute dixit hoc accidens non inueniri ꝯm alias feb. ⁊ non dixit ꝯm alias egritudines. ⁋ Tertio dicamus ꝙ Gal. videt᷑ sentire ꝙ causa in hoc fit sicca caliditas ꝯm corpus cordis: tñ̄ Gal. hoc p̄mi sit cū dixit. Ideoꝙ maxima est cognitio febrium ethicaꝝ arterie calidiores ⁊c̄. facit ergo Gal. imaginari ex h̄ duas causas. Una est ꝙ in ethicis calor est aridior ⁊ acutior siue fortior in corde q̄ꝫ in alijs febribus: ergo sic erit in arterijs ethicaꝝ q̄ꝫ in arterijs alioꝝ febricitātiuꝫ: ⁊ est in hoc experientia ⁊ vt vapores inclusi in alijs locis ab arterijs qui sunt acuti nō possunt decipꝫe hoc iudiciū: docet balneari ⁊ trāspirari corpus in hac experiētia. Alia cā quam imaginari facit est ꝙ extraneato calore ꝯm cor arido maxie rep̄ntabit᷑ tactui ille calor ī locis qbꝰ iterat᷑ irorat᷑ hūiditas. Hec āt sunt loca arteriaꝝ ⁊ venaꝝ ⁊c̄. ⁊ ne vapores sparsi ꝑ corpꝰ ꝯcipiāt hoc iudiciū p̄balneari docet. G. accipe igit᷑ has cās si tibi placent. ⁋ Ad cōtraria dicendum ꝙ lꝫ in putrida febre cor sit calidius: tamen calor putride rep̄sentat᷑ per totū cū putridis fumis tā in locis arteriaꝝ q̄ꝫ in alijs locis. Et alij dicūt ꝙ fumi illi putridi ab arterijs nō possunt exire bene: ⁊ nos nō ꝓtelauimus hic.

¶ Et est eoꝝ caliditas similis: non enim minuitur.

¶ Et est similis. i. non approximans.

¶ Uerum ipsa quādo sup̄uenit ei cibus augmentatur velociter ⁊ fit fortis pulsus valde ⁊ īcipit magnificari: ⁊ ꝓpter illud accidit stultis medicoꝝ ꝙ ꝓhibēt eis cibū ꝑꝑ illud qđ accidit eis de eo ex accidētibꝰ q̄re ꝑdunt eos. Sicut augmētatur flāma ꝓpter iniectioneꝫ olei: ⁊ sartago cum effunditur aqua super eaꝫ. Et iste quidem significationes eius sunt fortes.

¶ Primo ponit signū ⁊ declarat illud exēplo. Scđo remouēdo dubium dat causaꝫ. ibi (Et cibus.) Qđ primo dicit est notum.

¶ Et cibus in reliquis qdē febribus ꝓculdubio nō incendit hac incensione sicut inuenitur huic.

¶ Hic remouet dubiū. Diceret aliqs cibꝰ dꝫ facē itētionē ⁊ mutationē pulsus vt in reliqs feb. Huic ꝙ dicto rñ̄det ⁊ ponit q̄tuor ꝓpōnes. Pria est illa īcēsio ⁊ īflāmatio que fit a cibo in reliqs feb. nō est sicut īcēsio ⁊ īflāmatio q̄ est a cibo in ethica. Considera ꝙ ꝙ A. ex mō loquēdi cōcedit ꝙ cibus in alijs feb. aliq̄ incēsiōe incendit: sed non incēdit hac īcēsiōe que īuenit᷑ huic. s. ethico ex cibo.

¶ Quāuis nec̄io faciat diuersitatē ꝑ motus nature.

¶ Secūda ꝓpositio est. cibus in alijs feb. necessario facit aliquam diuersitatē ꝓpter motus nature. i. caloris nālis qui sumpto cibo p̄mo est q̄si suffocatus: ⁊ videt᷑ reuerti ⁊ ꝓfundari: postea est dilatatus ⁊ expansus: siue hoc sit siue nō saltē ex cibo sumpto aliq̄ cōfortatio fit in calore ⁊ augmentum in ea nisi corpus sit in dispositione valde extranea prope mortem: ⁊ talis mutatio dispōnis est cōis putridis ⁊ effimeris si cibamus stante febre ⁊ ethicis.

¶ Et hec

¶ Et hec inflāmatio nō est sicut incēsio reliquarū febrium.s.post coartationem: neq₃ ſm periodos notos imo cum comedunt ⁊ in quacūq₃ hora sit.

¶ Tertia ꝓpositio est ꝙ ista īflāmatio que fit in ethico a cibo nō est sicut īflāmatio poxismalis siue exacerbatiua in feb.putridis in qb⁹ p̄ fit coartatio pulsus ⁊ fit typus ⁊ postea ascēdit calor: ⁊ h̄ fit ſm periodos dictos ꝯtinuos vł tertianos vel quartanos ⁊ determinata hora īmo ista īflāmatio est quacūq₃ hora cibet.

¶ Et est habens egritudinem non vehemēter discernens illud quod est in eo de caliditate: quoniam facta est complexio membro conueniens: ⁊ iam sciuisti in libro primo qualitatem dispositiones in huiusmodi: verum ipsa apparet apud susceptionē alicuius ciborum propter vehementiam suam.

¶ Quarta ꝓpositio est ex qua apparet veritas quesiti ⁊ soluit motiuū sumptū ex p̄ma ꝓpositione.nā si cib⁹ inflāmat in alijs febribus ⁊ addit in inflāmatiōe: q̄re nō dicimus ꝙ alij febriētes calefiunt a cibo: sed solū dicimus hoc in ethica.Ad hui⁹ solōnē ponit istā ꝓpositionē.ethicus h₃ egritudinē nō vehementē.i.h₃ febrem que est facta ⁊ nō fiens: ergo illa qualitas que est in fieri dicit vehemens: q̄ est in illatione ⁊ īpressione ⁊ motu ab agēte: sed qualitas facta dicit nō vehemēs per cessationez illius illationis: ⁊ q̄ ethicus h₃ febrilē calorē nō vehementē.i.factū: ideo nō sentit calorē illū: vt dictū est in libro p̄mo ca.de causis doloris.Est ergo factus in mēbro ꝯueniens.Calor ergo ethici nō sentit de se sed cum inflāmat cibū: tunc sentit illa inflāmatio a cibo: ergo ethicus a cibo ꝑmutat ad sentiendū calorē: ⁊ ideo dicit ꝙ ethicus calefit a cibo: sed habēs febrē putridā sentit calorē suū: l₃ nō calefiat a cibo: nō tñ dr̄ calefieri sicut ethic⁹: q̄ p̄us ēt calefiebat ⁊ sentiebat calorē: ⁊ h̄ statiz declarabit.Hoc ḡ est qđ dicit Aui.ethicus est hn̄s egritudinē nō vehemētē.i.nō fiētē.discernēs.i.ita ꝙ discernat ⁊c. ⁊ illa oratio est negatiua.Ethicus eñi bene h₃ egritudinē malam ⁊ prauissimā ⁊ nō h₃ eam vehementē vehementia preparationis sine qua sentiat: ⁊ hoc est qđ dicit.vehementē discernens ⁊c.i.vehementē quā discernat.i.sentiat: q̄ nō est fiens: cum ergo cib⁹ inflāmat mēbra tūc est vehemēs calor.i.calor in fieri ⁊ motu ꝑpter quā vehementiā sentit.⁊ hoc est qđ dicit sentiendi ꝑpter suā vehementiā.i.vehementia qua discernat.i.sentiat.

dubiū 2m

¶ Dubitat q̄uo ethica pōt fieri ꝯueniens mēbro.℣ Dico ſm cōem modū ꝙ dicit ꝯueniens: q̄ est in oīb⁹ ꝑtibus mālibus: ita ꝙ successio nō attendit penes ꝑtes q̄ntitatiuas subiecti: sed penes gradus siue ꝑtes forme intensas ⁊ quousq₃ ex forma que est in subiecto: ⁊ illa que acq̄rit non fit vna forma est cōplexio fiens ⁊ est extranea ⁊ stat actio ⁊ passio.Quādo aūt ista forma que acq̄rit ⁊ illa q̄ est in subto faciūt vnā formā: tūc ista extranea est facta ꝯueniens q̄ est facta vna numero cū illa q̄ erat ꝯueniēs.hec sūt dicta ꝯfuse.

du.3.⁊.4.

¶ Dubitat q̄re ethicus supcalefit cibo accepto.Quis etiā cib⁹ est iste q ethicū calefacit Gal.conat dare cām in hoc.nā oīs arida caliditas irrorata humido aptiorē ⁊ ꝓmptiorē h₃ calorē.signū hui⁹ est calx irrorata aqua.Ethicoꝝ aūt calor est aridus.cui⁹ signū est: q̄ nō īuadit mox ex p̄ncipio hn̄tib⁹ humidū ambitū corporis: sed siccū: cū ḡ ethicus humido irrorabit appebit talis caliditas sensibilis que p̄us nō sentiebat.℣ Auer.ho.4.colliget.c.31.deridet hāc cām ꝑ rōnē hāc.īpoſſe est vt virtus nutrimentalis mēbroꝝ ethici sit tātū elōgata ⁊ ꝯ̄ria facta nutrimēto ꝙ corrūpat nutrimētū sic est frida aqua ꝯ̄ria calori ⁊ calx aque: vñ calx aq̄ corrūpit ⁊ euaporare facit.vnde imaginat Auer.ꝙ stāte ⁊ durāte vita nō est credendū ꝙ mēbra ita fiant extranea ꝙ nutrimētū in ea penetrās īflāment ⁊ euaporare faciāt sicut facit calx aque ⁊ sine dubio veꝝ dicit Auer.℣ Tñ sibi diceret.G.ꝙ suffic̄ ad māifestādū calorē ethice aliqđ subtile aquosuz qđ cito trahit ex cibo sic īflāmato: ⁊ cā ē ꝙ calor ex eo appeat: nō ḡ totus cib⁹ sed ꝑs aliq̄ inflāmat: nec inflāmat totalr̄ ita ꝙ corrūpat ⁊ nō nutriat: s₃ talr̄ calefit ⁊ tātū ꝙ pōt īprimere in sensuz tact⁹ ⁊ h̄ est min⁹ q̄ corrūpi.℣ Aliter ergo ego arguo ꝯtra.G.acceptis duab⁹ suis ꝓpōnib⁹.Prima est ꝙ oīs arida caliditas irrorata humido h₃ calorē magis manifestū.Secūda est ꝙ calor quorūdā habētiū putridā.s.calor mēbroꝝ hn̄tiuz causonē est vehemētis coeliquatiōis: exq̄ ad scđam spēm ethice itur nō trāseūdo per p̄mā spēm ethice: ⁊ hoc erit q̄ p̄ma humiditas est ꝯsumpta a calore causonis ⁊ nōduz fit ethica.Sequit ex his duab⁹ ꝓpositionib⁹ ꝙ hoc signū reperit in alia febre q̄ in fe. ethica qđ nō multū placeret Gal.scđo ꝓnosticoꝝ.cap.6.Rasis tñ 16.ꝯtinē.2.ca.ꝯcedit hoc.Auer.ho conat dare cām hui⁹ apparentie.nam in ethica calor est infixus membris que habent agere in cibū: ⁊ ideo cib⁹ adueniēs illis mēbris adipiscit calorē extraneuz siue sit cibus frigidus siue nō: ⁊ iō febris manifestat.In febre aūt putrida nō fit h̄: q̄ calor non sic est fixus in illis mēbris.Iste modus ponendi si intelligit vt prima facie sonat est valde vilis: q̄ l₃ febris putride calor nō sit sic fixus.i.factus adhuc māsiuus in mēbris: tamen calor extraneus est in mēbris ledens opationes qui calor pōt in aliq̄ putrida esse intensior in gradu q̄ in quadā ethica: sed siue sic siue nō est calor sensibilis ⁊ agēs sensibilē effectū: ḡ poterit cibū calefacere: vnde calor cibi sentit sicut ī ethico.℣ Dicamus ergo sniām breuē eoꝝ que iam ꝓlixe scripsim⁹ in h̄ quesito.Et p̄mo ꝙ in oī febre in q̄ cibam⁹ stante febre sicut in ꝯtinuis ⁊ ethicis cib⁹ assumpt⁹ calefacit.Rō est: q̄ in oībus talib⁹ febrib⁹ mēbra sunt sub calore extraneo: ⁊ iō calefaciēt cibū: ⁊ ex hoc calefiet febriēs plus q̄ p̄us.℣ Dico scđo ꝙ illa calefactio nō ē sic sensibilis in alijs febrib⁹ sicut in ethica: sed in ethico est māifeste ⁊ distincte cōprehēsibilis ab ipso ethico ⁊ ab ipso medico.Rō est: q̄ ethicus nō sentit suū calorē.Cū ḡ ethicus assumit cibū ꝑmutat de nō sentire calorē ad sentire actualē calorē: ⁊ hoc est valde sensibile.Silr̄ dispō caloris ethici apud tactum medici est dispō caloris vniformis extra horas accepti cibi.Cū ḡ tāgit eū cibatū ꝑcipit caloris difformitatē ab eo q p̄us erat.hn̄s aūt vnā febrē ꝯtinuā putridā vt in exēplo clariori semꝑ sentit suū calorē ⁊ sentit eū ēt ex horas cibi difformē ⁊ ēt medic⁹.L₃ ḡ accepto cibo calefiat ⁊ addat sibi calor nō sic est distīguibilis: cū etiā prius sentiret calorē ⁊ p̄us hr̄e potuit difformes sensatiōes caloris ꝑꝑ motus vapoꝝ putridoꝝ difformes: vnde ēt in augmēto exacerbatōis p̄us senserat se plus supcalefieri.Nō ḡ est ista distinguibilis nec sensibilis additio caloris in febre putrida sicut in ethica.Adiuuat aūt ad hanc sensationē in ethica cita dilatatio cibi ad mēbra.Cū.n.ī ethico nō sit mā nō ꝓhibet cibi attractio nec ei⁹ trāsit⁹: ⁊ iō subito vadens subito inflāmat.In habētib⁹ aūt putridā pigritat cib⁹ in transitu ꝑpter materias qbus obuiat ⁊ ꝑpter pigritiā virtutis trahētis ⁊ ministrātis in cibo cū vacēt ad digōnē māerū.Ex qbus apparet ꝙ l₃ calor augeat ex cibo in febre putrida: nō tamē op₃ pulsuz sic magnificari vt in ethica: ⁊ ꝑpter vapores ⁊ humores putridos accidit multū corrūpi cibaria plus q̄ in ethica saltez p̄me specei.Hāc ḡ cām ītellexit.A.siqs ꝯsiderat textū eius.Et ad hūc intellectū pōt reduci opīo.G.qui solū vult ꝙ in ethica calor qui p̄us nihil apparebat: mō appet sicut in calce: sed in nulla febre putrida calor q p̄us nō appebat: mō apparet ex assumptiōe cibi: q̄ semꝑ apparebat p̄us calor.Nolo aūt molestari hic per iuueniles cōceptus q diceret ꝙ in ethica nunq̄ calor p̄us nō apparēs: mō apparet ꝙ nunq̄ ille q est fact⁹ p̄us est mō fiens: īmo alius est qui est fiens.Cōcesso aūt h̄ nihil ꝯ̄dicit huic dicto.s.ꝙ ethic⁹ p̄us nō sentiens calorē: mō sentit calorē.De idētitate aūt ⁊ alienitate nō intendimus disputare.℣ Ad hāc nostrā opinionē pōt reduci opinio Auer.nō eñi debemus imaginari Auer.fuisse ita rudē vt crederet calorē q est in mēbris in putrida febre nō posse calefacē cibū: sed vult ꝙ ex hoc ꝙ calor in ethica est fixus.i.fact⁹ ⁊ īsensibilis in radicalib⁹ mēbris que hn̄t agere in cibo trāsmutat cib⁹ ad calorē q sentit post: sed q̄ iste q est in putrida febre nō est fix⁹ sentit ⁊ nō calefacit cibū calore q sentiat ita sicut p̄us nō fuisset sensibilis calor.℣ Ad 2m quesitū dōm ꝙ in cibo intrāte stōchū est dare duplices ꝑtes.Unā subtilē rorālē que cito transit ad mēbra.s.duab⁹ horis post cibū vel circa hoc: ⁊ ista ꝑs est illa ex q̄ ethic⁹ sentit calorem: ⁊ q̄ motus hui⁹ ꝑtis diuersificat in diuersis in tp̄e.iō qdā auctores scripserūt duabus horis post cibū sentiri illā calefactionē.qdā aūt trib⁹ horis.qdā vna hora.Alia aūt pars cibi est grossa cuius mora est in stōcho plurib⁹ horis q̄ duab⁹ ⁊ vadit ad epar gradatim ⁊ fit sanguis: postea fit humiditas p̄ma ⁊ cambiū ⁊ nutrit: ⁊ totū hoc videt fieri spatio.15.horaꝝ: vt Auer.6.colliget in fine.⁊ in practica cāticoꝝ.12.cōmē.Et an iste cib⁹ calefaciat ethicū eget ꝯsideratione: q̄ nō est positū: ⁊ cū hoc debet ꝯsiderari si illa pars cibi rorida que trāsit vere digerat ⁊ fiat chilus ⁊ sanguis: an non vere nutriat: ⁊ de istis multa scripsim⁹ in trac.nr̄o de appetitu.

¶ Et de significationibus permutationis febris effimere ad febrem ethicam est vehementia fortitudinis caliditatis in tertio.al's intro valde.nam ſm plurimū incipit febris post duodecim horas declinare.Cum ergo pertransit febris duodecim horas: ⁊ non apparent signa declinationis immo continuatur vsq₃ ad tertium omni die: ⁊ fit fortis: tunc illa est ethica.

¶ Hic ponit signa ꝑmutatōis effimē.s.vere ī ethicā.⁊ est qđ dicit Gal.p̄ de diffe.feb.cap.9.⁊ est si febris effimera in tertia die fortis fiat.Nā feb.effimera vere īcipit d̄clinare post duodecī horas ⁊c.

¶ Et de significatiōib⁹ cōpositionis ethice cū febrib⁹ putridis est remissio al's remansio calītatis sicce post finē declinatōis ⁊ post sudorē exuberātē ⁊ additio in arefactiōe ⁊ extenuatiōe ſm illud qđ facit necessariū

60

filla egritudo ⁊ vnctuositas in vrina ⁊ egestione.

¶ Illud quod facit.i.q2 plus fiat cõsumptio ⁊ arefactio q̃ illa egritudo de se habeat facere.

¶ Et si fuerit ethica illud qđ apparet ⁊ occultũ aliud: significat ipsum coartatio accidens in paroxismis. huiusmodi enim est non inuentum in ethica omnino.

¶ Aliud occultũ.i.putrida signat ipm.s.occultam putridã. Coartatio ⁊c.s.pulsus ⁊ caloris accidẽs in poxismis.s.q̃uis sint occulti.

¶ Et scias q̃ qñq3 icipit ethica retenta cũ stõcho: q̃re corrumpit complexionem epatis per vicinitatem.

¶ Cõsiderãdũ q̃ ethica retinet cũ stõcho: vl' q2 icipit ab eo.s.a mala cõplexione sicca stõchi ad quã seq̃t ariditas: ⁊ ex ista seq̃t ethica. ⁊ q̃ talis stõchi malitia ledat epar est notũ. vel ethica retinet cũ stõcho: q2 ꝯiungit ethice stomachi malitia: ⁊ hoc nocet epati.

¶ De signis alduburem. Cap.3m.

Signa võ adubul sunt q̃ quãdo febris expellit ad adubul vehemẽs fit durities pulsus: ⁊ eius debilitas ⁊ paruitas ipsius ⁊ ei9 frequẽtia: ⁊ ꝓprie quando causa casus in ethicã est apostema qđ non resoluit. nam illud.s.frequentia additur valde: ⁊ similiter velocitas ⁊ fit pulsus eius de genere eius qui nominat cauda muris.

¶ Ponit signa spẽi scđe ethice. Ex qbus possunt itelligi signa p̃me spẽi remissa: ⁊ signa tertie spẽi itẽsa in vltio. Expellit.i.vadit. Adubul.i.ad scđam spẽ3. Addit valde: q2 pulsus fit valde paru9 ꝓpter multũ casum virtutis ex apostemate: q2 op3 q̃ recuperet per frequentiã multã. Cauda muris.s.finitiua ꝓcedẽdo de paruo ad paruiorem ⁊ frequenti ad frequentiorẽ quousq3 occidat.

¶ Qr si fuerit ex potu calidi vini erit loco caude muris acualis.

¶ Qr si fuerit.) s.mutatio in pulsu de potu vini calidi: vel q̃ si fuerit scilicet ethica ex potu vini calidi assumat scilicet in pulsus acualis.s.dict9 fusalis: q2 propter caloris confortationem ex vino post ꝑcussiones ꝑuas fiunt alique magne: ⁊ deĩde redit ad ꝑuas. ⁊ hic pulsus dr̃ fusalis vel acualis dict9 ad similitudinẽ acus q̃ sotularia suũt. siue igit ethica fiat ex vino siue mutatio pulsus fit ex vino: op3 imaginari q̃ mutatio in pulsu fit ex vino tũc bibito.

¶ Et nõ erunt accidentia aldubellati vehemẽtia valde: nõ enim dat ei spatiũ vsq3 ad huiusmodi.

¶ Hec lr̃a põt dupl'r exponi. Primo ⁊ nõ ⁊c.i.qñ casus in ethicam fit ex apostemate dubellati apto siue erupto vl' nõ erupto nõ erũt accidẽtia valde vehemẽtia. nõ.n. ⁊c. vsq3 ad hmõi.s.ethicã vel pulsum tale3 in ethica: q2 prius occidit q̃ fiat ethica: vel p̃us occidit q̃ pulsus cũ hac gradatione fiat q̃uis faciat ethica3. Alio mõ põt exponi. ⁊ nõ ⁊c.i.qñ casus in ethicã est ex potu vini calidi: non apparẽt accidẽtia dubellati valde vehementia de quibus sunt pulsus vt cauda muris finitiua: nõ.n. ⁊c. q2 si apparẽt accidentia valdẽ vehementia nõ darent spatiũ vt fieret pulsus acualis.

¶ Et apparent in vrina vnctuositas ⁊ petala: ⁊ icipit oculus profundari.

¶ Et apparẽt.s.in ethica cũ trãsit in adubul. vnctuositas ⁊c. patẽt.

¶ Cũ ergo adubul ꝑuenit ad statum fit fortior ꝓfundatio amboꝝ oculoꝝ: ⁊ multiplicat lippitudo sicca ⁊ crescũt extremitates ossiũ oĩs mẽbri: ⁊ in frõte applanant timpora ⁊ tẽdit cutis frõtis. al's ⁊ in frõte applanant tipora ⁊ tendit oĩs cutis eius ⁊ subtiliat vilus ⁊ destruit color cutis: ⁊ fit quasi sit suꝑ eã puluis quidã ex adustione solis: ⁊ ꝑducit ad grauedinẽ eleuãdi supercilia: ⁊ fit oculus somnolentus ⁊ clausus absq3 somno ⁊ subtiliatur nasus ⁊ elongantur pili ⁊ apparent pediculi: ⁊ videtur venter eius iam minorari ⁊ adherere cum dorso quasi sit cutis sicca que iam attracta est ⁊ attrahitur cum ea cutis pectoris.

¶ Cũ g̃ ⁊c. ad statũ ⁊ per ꝯñs cũ est in augmento: ita q̃ ly ꝑuenit legat correpta media syllaba. Et crescũt.i.magis apparẽt extremitates ossiũ ⁊c. Oculus somnolẽtus absq3 somno. Vult. A. q̃ dic. H. p̃mo de diffe. fe, ca.9, nõ est eoꝝ somnus sed vigilãdi ipotẽtia. Elõgant pili.i.apparẽt lõgiores ꝯsumptis carnib9 ⁊ itus p̃ssa cuti. Ad hoc facit corrugatio siue ꝯstrictio cutis: vnde pili erigunt ⁊ apparent magis. Sil'r est ab Aristo.s. ꝓble. ꝓble.21. cũ assignat cã3 q̃re pili rigẽtiũ erigunt. Aliter possemus imaginari q̃ pili elõgant ꝓpterea q2 in istis ex calido adustiuo multiplicat mã fumosa que est ꝯueniens ad pili augmẽtum. Prima tñ cã est melior. Apparẽt pediculi ꝓpter corruptionẽ nutrimẽti sub cute. Prior enim pediculoꝝ est generatio sub cute: deinde extra exeunt.

¶ Cum ergo curuant vngues ⁊ arcuant: tunc ia3 peruenit ad statum ⁊ incipit tendere ad occasu3: ⁊ cũ incipit tendere ad occasum liquefiunt chartilagines.

¶ Jam peruenit. hic legat peruenit ꝓducta media syllaba lõga. ad occasum: q2 ad mortem ⁊ ad tertiam speciem ethice.

¶ De cura ethice. Cap.4m.

Intentio in curatione febris ethice est ifrigidatio ⁊ humectatio. Et vnaqueq3 eaꝝ complet cũ approximatione suarũ cãrũ ⁊ expulsione cãrũ sui ꝯtrariĳ. Et fortasse est cã vni9 earũ cã ꝯtrariĳ alterius sicut cã ifrigidationis. ipsa.n. qñq3 est cã exiccatiõis que est ꝯtraria humectationi sicut ifrigidatio cũ trociscis cãphoratis ⁊ illis q̃ sunt ex spodio ⁊ his similib9. Et fortasse humectatio iterũ est cã calefactionis que ꝯtraria est ifrigidationi sicut vinũ. nã ipm humectat sed calefacit q̃re op3 vt obseruet illud. Et si necessitas vocat ad fortẽ ifrigidationem nõ erit nisi cũ re cui ꝯiungit aut qua3 p̃cedit aut cui succedit res in q̃ est virt9 humectationis. Et similiter cũ vocat necessitas ad fortẽ humectationẽ ⁊ velocẽ in ea sicut aqua carnis ⁊ vinũ: tũc op3 vt adiungat ei aut antecedat eã aut sequat eã illud in quo est infrigidatio. Et si fuerit cã ethice apostema aut lesio in mẽbro: tunc necessariũ est curare ipm in primis.

¶ Hic p̃mo curat ethicã. Scđo succurit accidentib9 siue dispõnibus sequentibus ethicã. ibi (Et de illis.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit intentiones habendas in cura ethice: ⁊ remouet errorẽ qui accidere põt. Scđo ponit medicinas ⁊ cañ. quosdã in vsu illaru3. ibi (Et qui diligit.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit curã ethice in se. Scđo quando alteri morbo coniungit. ibi (Et si fuerit.) Causa predicti est q2 intentio curatiua fundatur super contrarietate vt in Thegni tracta.3. tex. cõmen.83. Alia que dicit sunt nota.

¶ Et qui diligit componere regimen eius ex diuersis modis conuenientibus ei in quo febris fit vehemens valde: tunc necessariũ est vt incipiat ⁊ det in potu trociscos cãphoratos ⁊ que currũt cursu eoꝝ cũ syrupo acetoso diluculo: in ortu solis sicut aqua ordei in cancris si non abhorret eos ⁊ cum iulep ⁊ cum aqua granatoꝝ: ⁊ ad mansionẽ da mucilaginẽ psilĳ si nõ fuerit ꝓhibens aliqd ꝓpter stomachũ ⁊ alia.

¶ Hic vult ponere medicinas ⁊ res qbus vtuntur. Et primo ponit regimen infrigidans ⁊ humectans ponendo res quibus hoc fit: ⁊ cañ. in eis. Secundo ponit regimen ⁊ res infrigidantes. ibi (Et regimen.) Tertio humectantes. ibi (Et de regimine.)

¶ Cõsiderãdũ q̃ p̃mo docet dare trociscos cãphoratos in diluculo: deinde in ortu solis aquã ordei ⁊c. Tertio docet dare post meridiẽ ⁊ ante vesperas mucilaginẽ psilĳ: ⁊ hec dr̃ hora mansionis solis vl' diei: ⁊ est modus loquẽdi. A. alibi vt.3. cañ. fen.19. ca. de cura distillationis vrine. Hoc g̃ regimẽ est cõpositũ ex modis diuersis q2 ex regimine ifrigidante ⁊ humectãte ẽt ⁊ ex vsu diuersarũ medicinarũ: ⁊ ꝯuenit ethico in quo est fortis iflãmatio: q2 ista fũt fortiter extinguẽtia. Cõsidera ergo q̃ ethici iter se pñt differre ꝑ gradus caloris. aliqs.n. põt esse ethicus cũ vna mẽsura caloris: ⁊ aliqs põt esse ethicus cũ duplo gradu caloris respcũ illius. Ratio illius est: q2 oĩs gradus caloris factus in corde q̃ est a p̃mo gradu caloris egritudinalis vsq3 ad gradũ vltimum: cũ quo stat vita põt esse ethicus calor. In hoc aũt est magna latitudo ⁊ diuersitas: ꝑꝑ stõchũ.s.in quo timeat infrigidatio ⁊ mollificatio ꝓpter mucilaginem psilĳ ⁊ alia vt ꝓpter lubricitatem intestinoꝝ superfluam.

¶ Et regimẽ infrigidãs est per illud qđ sciuisti de po-

tibus infrigidãtibus 7 de olerib⁹ infrigidãtib⁹ 7 trociscis: sicut trocisci de cãphora 7 emplastris 7 vnctionib⁹ 7 his similib⁹: 7 ĩfrigidatione aeris eoꝝ ita ꝙ in hyeme. Si aũt nõ tolerat alleuiet ab eo ignis al's ita ꝙ in hyeme 7 si nõ tolerat alienet ab eo ignẽ: infrigidatio nãq3 aeris eoꝝ est melior res: 7 sicut vestire eũ cũ sandalatis 7 cãphoratis 7 facere ipm odorare illud in q̃ sunt rose 7 cãphora 7 sandali 7 fruct⁹ frigidi 7 sebescebrã 7 liliũ cũ aqua rosacea. Et vaporatio cũ sudore 7 balneo. Et op3 vt nõ ꝓlonget retentio emplastroꝝ infrigidãtium valde super membra propinqua valde mẽbris anhelitus: fortasse enĩ ĩfert illud anhelitui 7 voci nocumẽtu3 magnũ. Et op3 vt declinet ad quietẽ 7 somnũ 7 trãquillitatẽ 7 gaudiu3: 7 custodiat eger ab eo qd facit ipsu3 irasci: 7 qd facit ipm tristari 7 qd facit ipm angustiari: 7 a fame 7 siti lõga. Et emplastra ĩfrigidãtia qbus op3 eos vti sunt aromatica. nã ipsa sunt ꝓpinquioris iuuamẽti 7 ꝓprie sup pect⁹: 7 que sequunt ipsum: 7 sint ĩfrigidata 7 nõ sit in eis stipticitas. Stipticitas enim cũ hoc ꝙ ipsa facit accidere de exiccatiõe ꝓhibet virtutẽ medicine ꝓfundari. Et op3 vt assiduet ꝑmutatio vt nõ diu remaneat medicamẽ: 7 calefiat cũ obseruatiõe vehemẽtie ĩfrigidationis eius. nam cum ipsum infrigidat vehemẽter nõ elongatur quin debilitet mẽbrum. Et quãdo est prope membra anhelitus tunc non est lõginquum quin impediat diaphragma 7 alia ab emissione anhelitus cum facilitate. Et de regimine humectante sunt cibi leues 7 fruct⁹ 7 robub 7 vnctiones 7 emplastra 7 odoramenta 7 caputpurgia 7 quies 7 tranquillitas 7 vt non inferatur ei violẽtia in fame aut siti.

¶ Hic ponit regimen infrigidãs 7 res infrigidãtes: 7 ponit cañ. in vsu q̃rũdã de eis. Sebescebrã qdã exponũt. i. granatu3 syluestre. Ego vo nõ ĩuenio expositionẽ de qua ꝯfidã. Vaporatio cũ sudore 7 balneo. Hic text⁹ credo ꝙ sit corruptus vitio trãsferẽtis: nõ. n. debẽt ethici duci ad sudorẽ vt posteri⁹ ponit: ꝙ cogimur ponẽ vaporationẽ cũ sudore. i. tal'r ꝙ sudori appropinquet mouẽdo nutrimẽtũ ad mẽbra: nõ tñ ꝙ sudorẽ faciat. Vel cũ sudore. i. cũ aere ita humido 7 pleno vaporib⁹ aqueis ꝙ ex eoꝝ applicatiõe ad cutim hõ videat sudare. Et balneo. i. vaporatiõe cũ balneo: q2 lauet in eo 7 nõ moret multũ. Quietẽ. s. corporis. tranquillitatẽ. s. aĩe. ꝓhibet virtute3 medicine ꝓfundare 7 hoc qñ operatio stiptici preuenit vnde claudit poros. S3 qñ res est parũ stiptica 7 partes subtiles labiles ꝑuenit: tunc illa stipticitas nõ ĩpedit operationẽ vl' penetrationẽ ĩmo adiuuat ad penetrandũ vt apparet de oleo rosa. ꝭm Gal. tertio de simplici medicina dist. 3. ca. 5. Rob. s. fructuũ nõ rob absolute qd est sapa vini. Alia oĩa que dicit sunt nota.

¶ De rememoratione medicinarum infrigidantium eos. Cap. 5m.

Ille vo que de eis sunt infrigidãtes 7 humectãtes omnes sunt nutritiue aut vincit in eis nutribilitas sicut aqua ordei decocta cũ cancris ex parte cancri. Et oportet vt euellãtur extremitates cancrorum ex pedibus suis 7 corporib⁹ suis: 7 abluantur cum aqua frigida 7 sale bono cum cinere vicibus tribus 7 supra donec mundificentur 7 purgentur a grauitate sui odoris: deinde decoquant in aqua ordei. Et sicut aqua lactis vaccini d quo extractum est butyrum. Et sicut succi olerum elixatorũ predictorum in capitulis febrium acutarũ 7 sicut mucilago psilij. In aceto autem est vehemẽs exiccatio 7 virtus resolutionis quare oportet vt bibatur cũ eo quod resistit duabus proprietatibus scilicet per commixtionem aque multe aut cum quibusdã humectantibus 7 lenificantibus. Et proximum quidẽ est vt lac asine sit cũ humectatione sua infrigidans: ita vt quidam faciant meliorem infrigidatione3 eius super infrigidationem lactis vaccini de quo extractũ est butyrum: verum ipsum conuenit ei qui non habet febrẽ periodicam: neq3 materiam neq3 humore3 preparatum ad putredinem: 7 oportet vt caueat spissum lac. Et de illis que conferunt eis est zuccharum. Et cum senseris putredinem accidentem ex lacte: tunc solue cum facilitate. Et si timueris calefactionem: tunc abstine ab eo aliquot diebus 7 cura in ea cum trociscis 7 aquis fructuum: deinde itera lac.

¶ Hic sermones magis spãli descẽdit ad curã 7 ad res multas qbus ĩfrigidamus 7 humectam⁹. Primo ponit medicinas ĩfridantes. Scdo humectãtes. ibi (Medicĩe vo.) Tertio regimẽ in cibo 7 potu. ibi (Op3 vt separet.) ¶ Prima in duas. Primo ponit medicinas ĩfridantes que cũ h sunt humectãtes. Scdo ponit medicinas frigidas que nõ humectãt. ibi (Medicine vo infrigidãtes.) ¶ Prima h3 septẽ sicut sunt septẽ medicine iste. ¶ Premittit dictũ gñale 7 est ꝙ medicine que ĩfrigidãt 7 humectãt sunt nutritiue: aut vincit nutribilitas. s. plus ꝙ in illis que nõ humectãt: 7 hoc q2 humidũ est mã nutrimẽti. Prima medicina est aq̃ ordei. s. bene excoriati 7 mũdi cũ cãcris. Ego in vna libra aq̃ ordei facio decoq vncias duas cãcroꝝ bene lotoꝝ. Et op3 vt euellant extremitates: q2 nõ est in extremitatib⁹ eoꝝ virt⁹ humida sicut est in corꝑe. Lauent trib⁹ vicib⁹: sed apud Rasim. 17. cap. 7. ꝯtinen. lauant qnque vicibus: 7 hoc stat in lotore: q2 totiens lauet quousq3 mũdificent. Zuccharũ. i. in aq̃ dissolutũ: 7 fit zuccharũ albũ. ¶ Si timueris calefactionẽ. Hic soluit argumẽtũ qd reputatũ ẽ difficile cũ dr̃ ꝙ nõ vr̃ ꝙ lac d3beat dari ethico: q2 lac corrũpit in stõcho cholico. s. calido 7 sicco. ¶ Dõ3 ꝙ nõ est veꝝ nisi sit valde magn⁹ excessus: ĩmo lac ꝯuẽit corꝑib⁹ calidis 7 siccis nisi in stõcho suꝑflua chol'a sit: vt ĩtelligit. 2. cañ. cap. de lacte. 7 iõ nõ ꝯuenit oĩ ethice: sed in ethico nõ multũ ĩflãmato. vñ Ras. tracta. 10. Almãso. cap. 3. siqs laborãs hac egritudine habuerit corp⁹ fortiter 7 vehemẽter macrũ: neq3 fortis calor in eo fuerit: lac calidũ vt ab vberibus extractũ fuerit ꝯfert ei. Põt aliqs ethic⁹ per remissu3 gradũ caloris nõ corrũpẽ 7 aliqs choleric⁹ per gradũ excessiuũ in terminis sue sanitatis: 7 ꝑ dominiũ cholere corrũpere lac: 7 signũ hui⁹ est q2 vnus choleric⁹ plus chol'e m'ltiplicat ex vno cibo ꝙ ex illo m'ltiplicet vn⁹ ethic⁹.

¶ Medicine vo infrigidãtes que nõ habẽt humectationẽ sunt sicut trocisci noti narrati. s. trocisci cãphorati 7 trocisci d dactylis 7 corallo 7 trocisci de succis fridis. Et sicut trocisci hmõi. ℞. spodij boli armenici ana. ʒ. iiij. rosarũ. ʒ. vj. seminis portulace 7 citrulli 7 cucurbite 7 charabe oĩum ana. ʒ. iij. fiant ex eis trocisci: 7 sit dosis põdus. ʒ. ij. 7 sunt boni valde. Et iteru3 alij ꝓximi eis. ℞. arnoglosse amili 7 gũmi dragagãti oĩu3 ana. ʒ. iij. boli armeni spodij amboꝝ ana. ʒ. iiij. papaueris. ʒ. v. rosarũ 7 semis cucurbite 7 citrulli 7 portulace oĩu3 ana. ʒ. vj. granoꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ 7 seminis melonis 7 cucumeris oĩu3 ana. ʒ. vij. succi ligritie põdus. ʒ. x. ꝯficiant cũ mucilagine psilij. Vnctionem vo 7 epithimata 7 emplastra infrigidãtia 7 odoramẽta 7 caputpurgia ĩfridãtia sunt illa que tu sciuisti. Et meliores vnctiones sũt cũ oleo de cucurbita 7 de papauere 7 nenufare 7 salicib⁹ 7 viol'. Strat⁹ aũt ĩfrigidantes 7 humectãtes sunt illi qui sunt plani valde de corijs aspersis aq̃ ros. aut de lino de genere ei⁹ qd fit in tabrasten: 7 sit ĩpletio eius illud quod nõ calefacit ĩmo sit d genere lini pectinati 7 renouet assidue. Aut sit stratus de corijs que ia3 sunt impleta aqua post ꝙ sint suꝑ ea rectificationes que applanẽt aquã bene 7

pꝛohibeant eius inequalitatem. Et sint stratus pꝛope aquas ⁊ cursus earum ⁊ sub eis folia arboꝝ frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ.s. de salicibus ⁊ semperuiue ⁊ olera humida ⁊ odoꝛifera frigida sicut rose: ⁊ iterum folia arboꝛum frigidoꝝ ⁊ pꝛeputia vitis ⁊ his similia.

℄ Hic ponit medicinas multas que sumunť ⁊ que inunguntur et emplastrantur. Tabꝛasten est nomen loci: sed apud Rasim pꝛimo conti. est hospitale. Alia sunt per se nota.

℄ De rememoꝛatione medicinarum humectantium eos. Cap. 6m.

Illarum quidē que sunt cum infrigidatione rememoꝛatio iam pꝛeterijt. Et restat nūc ꝯsideratio in qualitate dādi in potu genera lactis ⁊ lac de quo extractū est butyrū ⁊ in q̄litate administrationis tine ⁊ balnei ⁊ administratione vnguētoꝝ ⁊ oleoꝝ ⁊ epithimatū ⁊ reliq regimīs. Et nos q̄dē iā docuimus modū dandi in potu genera lactis in cap̄lo ꝑtisis ⁊ siccitatis stōchi: quare opꝫ vt sit illud canon. Et non est lac post lac mulieris sicut lac asine postea lac capꝛarum cuius pascua opoꝛtet esse ex herbis ⁊ olerib⁹ frigidis humidis sicut scis: nā ip̄m ⁊ ꝓpꝛie lac asine eradicat ethicam si fuerit ei eradicatoꝛ: ⁊ nō est electio super ip̄m nisi pꝛohibeat putredo accidens aut expectatio m̄ae cōpꝛehense. Et lac q̄dē iuuatiuum est eis a pꝛincipio ethice vsq₃ ad finē eius. Et lac mulieris suggendo sumptum cōuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butyrum est pꝛoximus illi iterum. Et melius quidem est vt incipias a.ʒ.x. vsq₃ ad.xxx. ⁊ q̄d est supꝛa eas fuerit virt⁹ adiuuās. Et tibi inest vt cōmisceas cū eo aliq̄d de trociscis infrigidantibus. Et tibi inest vt addas supꝛa summā p̄dictā in potione pꝛima ⁊ postrema: si fuerit potēs virtus sup̄ digestionē.

℄ Pꝛio ponit q̄d intēdit. Scd̄o exequiť. ibi (Et nos q̄dē.) Et hec in tres. Pꝛimo dat regimē per lac. Scd̄o per tinā. ibi (Tina aūt.) Tertio p̄ balneū: ⁊ iter hec ponit de vnguentis ⁊ empl̄is. ibi (Ingressio āt balnei.) Reliquū āt regimē.s.p̄ cibū ⁊ potū ponit vltio.

Dubium

℄ Dubitať in p̄ma particula q̄d lac sit melius ethico an asininum an humanū. Videť ꝙ humanū per Gal. 7. terapē. cap̄. 6. ⁊ Auicē. hic. In ꝯtrariū est Aui. hic. nō est electio super ipsum. i. nō eligiť aliquid quod sit melius eo: sed dixerat pꝛius ⁊ ꝓpꝛie lac asine. Modus aūt Auicē. quādo vult aliquid valde laudare est modus p̄dictus: sicut statim infra hoc modo loquendi vtiť: ⁊ tertio libro fen p̄ma cap̄. de cañ. cōmunibus egritudinū capitis. Amplius videť lac capꝛinū melius: q₂ Gal. ponit ꝙ est mediū lac siue equale in libꝛo de euchimia ⁊ cacochimia tertio cap̄. Dicamus p̄mo ꝙ sermones Aui. iterati nō sunt vniformes in libꝛis suis: sicut aliquid de hoc ostendimus secūdo cañ. cap̄. de lacte. ⁊ perpēdit de h̄ aliq̄d Rabi moyses: sed nō habem⁹ h̄ hic discutere. Scd̄o dicemus ꝙ lac humanū est melius ethico: q₂ cōfoꝛmius ⁊ n̄ae humane ꝓpinquius: sed lac asininū est melius: q₂ subtilius ⁊ frigidius ⁊ humidius. Lac aūt capꝛe est mediū siue equale.s. in substātia cōparatū ad lac asininū. Videtur enim asini cōplexio ad frigiditatē ⁊ humiditatē declinare q̄d multū ostendit carnū eius mollities: ⁊ quasi albedo: alij tamen volunt ꝙ sit animal frigidum ⁊ siccum.

℄ Considerandum autem ꝙ Auicen. non solum pꝛohibet lac ex actuali putredine materie: sed etiam ex putredine expectata materiei compꝛesse que est in foꝛma cause antecedentis.

℄ Tina autem melioꝛ est illa que est tepida.s. in qua nō est caliditas multa: ⁊ est cū hoc cū virtutib⁹ olerū ⁊ herbarū infrigidātiū ⁊ humectātium: ⁊ nō sit ita vt roꝛificet nedū ꝙ sudare faciat. ⁊ nō licet vt vapoꝛ tine sit calidus: ⁊ si nō esset q̄d ꝓhiberet administrationem tine frigide nō eligereť super eam: verum quod pꝛohibet ab hoc est debilitas coꝛpoꝝ eoꝝ: ⁊ eoꝝ extenuatio. In pꝛimis v̄o rebus ipsoꝛum foꝛtasse sanat eos illud. verum debilitatem coꝛpoꝛis sanat iaꝫ illud cum infrigidatione pauca quā facit in complexione eius que possibile est vt curetur.

℄ Pꝛimo ponit regimen per tinā tepidā loquēs de frigida. Secundo reuertitur ad vsum tine tepide ⁊ temperati caloꝛis. ibi (Illud aūt.) Tertio ponit oꝛdinē tine ad vsum aq̄ oꝛdei. ibi (Et si sumpserit.) Quarto ponit oꝛdinem vsus tine ⁊ etiaꝫ balnei ad vnctiones ⁊ ad tinam frigidam ⁊ ad lactis emulsioneꝫ. ibi (Et administreť.)

℄ In pꝛima vult dicere ꝙ in pꝛicipio ethice anteq̄ macer factus sit vel multū exiccatus vel debilitat⁹ infusio in aqua frīda sanat. Et q₂ aliq̄s diceret cōtra: q₂ ista infrigidatio debilitat ⁊ dimittit malā cōplexionē frigidā. Respondet ꝙ illa ifrigidatio ⁊ debilitas est pauca ⁊ pōt remoueri in tempoꝛe sequenti: ⁊ hoc est q̄d dicit. Verum debilitas coꝛpoꝛis.s. inducta ab infrigidatione sanat illud cum infrigidatione pauca. i. q₂ infrigidatio est pauca: ad quā seq̄tur ista debilitas: ⁊ q₂ coꝛpus hoc nondum erat consumptuꝫ neq₃ erat multum percussibile ab aqua frigida.

℄ Qꝛ si fuerit debilius illo timetur ꝙ cadant in ethicam senilem ⁊ illud s̄m minus: verūtamē cum illo tardatur magis tempus moꝛtis ⁊ foꝛtasse viuit cuꝫ ea tēpoꝛe cui est quantitas. Et multotiens quidem est rectioꝛ permutatio eius ad illam ethicam.

℄ Qꝛ si fuerit ⁊c.) i. si ethicus iam sit debilitat⁹ ⁊ extenuatus multum timetur si ponatur in tina frigida aque ꝙ cadat in ethicā senectutis. Et illud s̄m minus. i. ad minus hoc timetur. Verūtamen quasi dicat melius est ꝙ cadat in ethicaꝫ senectutis: q₂ plus pōt cum ea viuere q̄ cū ethica febꝛili. Et hec omnia sunt dicta a Gal. 10. terapentice. cap̄. 10.

℄ Illud aūt in quo fuim⁹ de relatione tine rectius est vt fiat inceptio in ea cū aqua que est calida ad terminū: ⁊ fiat gradatio ad frigidā: ⁊ ad tēperatā frīdā tolerabilē: hec. n. gradatio facit coꝛpus susceptibile aque frigide: cū lesio nō fiat nisi per aduētū ꝯtrarij diuersificantis in cōplexione subito. Et iteruꝫ coꝛpus acq̄rit ex aqua calida similitudinem teneritatis ⁊ tolerat cū ea aquam frigidam. Et si iteretur tina in die trib⁹ vicibus erit rectum. Et opoꝛtet vt administrentur cum facilitate vt nō cadat virtus.

℄ Et tolerat cū ea.s. teneritate frīdā aq̄. q. d. lꝫ coꝛp⁹ rarefiat ⁊ fiat tenerū per aquā calidā nihilominus tolerat aquā frigidā melius.

℄ Et si sumpserit aquā oꝛdei ante tinam duab⁹ hoꝛis erit cōueniens: ⁊ si pꝛemittat tinam post emulsionem lactis super coꝛpus eius s̄m ꝙ dicemus vt dilatet tina meatus cibi: deinde suscipiat aquā oꝛdei ⁊ que sūt ei similia: postea expectet deinde administretur aqua tine vt dilatetur cibus: erit bonum.

℄ Post. i. post tinā mulgeat lac super coꝛpus. Cōsidera ergo ꝙ hic trib⁹ vicibus administrat tinam. Et pꝛimo dat aquā oꝛdei postea tinā administrat. Scd̄o iterū dat aquā oꝛdei: ⁊ post tinā vt dilatetur cibus ⁊ est bonū. Et intellige ꝙ si vis tertio potes euꝫ ponere in tinā: ⁊ in hoc verificať q̄d dixit. si itereť tina in die tribus vicibus. Aliter aūt potes intelligere ꝙ siue ante tinā des aquā oꝛdei siue p̄mittas tinā ⁊ post des aquā oꝛdei: ⁊ vtrūq₃ est bonum.

℄ Et administretur post tinam ⁊ balneum inunctio cum oleis infrigidantibus ⁊ humectātibus sicut oleo vio. pꝛope quādo factum est ex oleo de cucurbita similiter oleo nenufarino ⁊ oleo de cucurbita. Et si p̄mutetur post tinaꝫ ad illud quod est declinius ad frigus parum tolerabile deinde inungatur erit rectum. Et si pꝛemittatur inunctio ⁊ festinetur deinde ingrediatur aquam frigidam parum: erit rectum: ⁊ illud s̄m tolerantiam: ⁊ non est malum gradari in eo. Et melioꝛ quidem hoꝛaruꝫ huius actionis est post digestionem cibi: ⁊ si possibile est vt summergatur post tinaꝫ calidā in aqua frigida subito absq₃ gradatiōe est

magis vltimũ ex parte cure 7 magis forte ex parte timoris. Et effusio ei⁹ cũ facilitate est minoris timoris ꝙ̃ submersio infirmi in ea subito 7 minoris iuuamenti. Et sit frigus ſm quantitatez frigoris aque estatis que est inter tepidã 7 inter illã que est vehemẽtis frigoris. Et si premittaẽ emulsio lactis sup mẽbra sua si nõ fuerit debilis aut eius qđ mixtuz est aqua si fuerit debilis: deide si administreẽ tina erit rectũ. Nã emulsio lactis super corp⁹ est vehementis humectationis. Et genera quidem lactis bona ad emulgendum sunt predicta. Et opz vt emulgeanẽ ex vbere. Et dignius est vt fiat fixio super inunctionem fricando ex medicinis predictis corpori toti 7 iuncturis.

Inunctio post tinã 7 balneũ tenet aquã in poris que infrigidat post reuersionem ad suam frigiditatem vt scituz est lib.1.tracta.2. Et illud ſm tolerantiam.i.si tolerat. Emulsio lactis si non fuerit debilis: qꝛ debilis non tolerat tot fieri.

Ingressio autez balnei non conceditur ei nisi fuerit ita ne sudare faciat: neqꝫ igniat neqꝫ alteret anhelitũ 7 sit calidũ aque eius minus calido sui aeris: 7 sit caliditas aque eius ita vt delectet 7 nõ ledat 7 nõ faciat sudare: 7 quãdo nõ est in corpore eius materia preparata putredini: 7 proprie cũ illud est 7 nõ digestus est cibus: imo oportet vt sit illud cũ volũtas est vt expãdaẽ digestum eius in corpore 7 non prolonget morã eius in eo: imo separeẽ ab eo velociter. Et qñ separatur ab eo sumat aliqd de humiditatibus humectantibus 7 de sorbitionibus que nõ nocẽt ei factis ex ordeo 7 lacte. Et quando accidit ei in balneo sitis sedet eã cũ aqua ordei 7 aqua alraib: 7 lac sit lac asine.

Hec diciẽ stuffa apud nos 7 hꝫ tres casas vt supra lib.1.fen.2.7 Gal.10.terapentice cap.10.7 nos in patria nostra nõ poneremus ethicũ in illa sed vtimur tina loco illius: qꝛ facilius possumus illã moderare. Postea dicit sit calidũ aque minus calido sui aeris. Cã est qꝛ idẽ gradus caloris posit⁹ in aqua 7 in aere plus calefacit in aq̃ positus ꝙ̃ in aere pp aeris raritatẽ. Vel aliter vt dicam⁹ ꝙ A. dixit hoc ad ostendendũ ꝙ ethicus indiget aqua 7 poni in ea 7 nõ indiget aere: 7 ideo dicit. Sit calidũ 7c̃.i. pone eũ in aqua 7 cura de q̃litate eius: 7 nõ teneas eũ in aere ꝓprie cũ est illud.s. mã parata putredini 7 nõ digestus est cib⁹ su. nõ debet ingredi balneũ. Araib.i. lac acetosum de quo extractum est butyrum.

Et oportet vt sit introitus in balneuz deinde exitus eius ab eo ſm modũ vt non sit labor in eo omnino: 7 iã enũtiauimus illud in locis aliȷ̃s 7 iterabimus de illo ꝯditionẽ. Opz vt permuteẽ ad balneũ in lecto portato in quo sunt strati stratus ingeniose ita vt perueniat cum eo ad primam domum: 7 permuteẽ ad illud quod ex duobus pãnis factũ est plenũ lana vel coto 7 diciẽ grece pedetolene qđ conueniens est balneo 7 exuaẽ vestimentis suis in ea: aut in media si nõ fuerit calida: 7 nõ moretur in aliqua carũ nisi q̃ntitatiue ꝑmutationis 7 anhelitibus paucis 7 iam exutus vestimentis. Deinde igrediaẽ ad domũ scđam 7 tertiã: verũtamẽ nõ sit vehemẽtis caliditatis: 7 stet i ea q̃ntitate qua tolerat tinã. Hoc est illud qđ dictuz est. Et qđ magis est dilectũ mihi est vt sit tina eius in domo media tẽperata. Cum ergo separaẽ a tina frigida cooperiaẽ mantili aut pharcha habente duas tunicas 7 ꝑmuteẽ ad stratũ suũ 7 lectũ suũ cum sua sabana: 7 exicceẽ sudor eius cũ mantili 7 inungaẽ 7 cibeẽ.

Hoc est ꝓceptũ a Gal.10.tera.cap.10.7 iam annũtiauimus lib.1.fen.2.7.3.lib.fen.13. Dicit infra in littera sabana 7 est modus lecti de quo dixit ꝙ grece diciẽ pedetolene: 7 ponebaẽ in prima domo vt in eo stans expoliareẽ suis pannis. Exicceẽ sudor. qꝛ si accidat ꝙ sudat: nõ tñ ꝙ studeas eũ facere sudare. Vel sudor.i. humiditas aquea qꝛ aliter oleũ nõ applicareẽ sibi. Reliqua sunt nota.

De cibatione habẽtiũ ethicam. Cap.7m.

Oportet vt separetur in eis cibus 7 nõ cibenẽ in saturitate eoꝝ vice vna. Amplius melius quo cibanẽ est aqua ordei 7 ordeuz 7 panis tritici abluti infusus in aqua frigida: 7 genera lactis cũ ab eis nõ prohibet aliquid eoꝝ que diximus 7 lac vaccinũ de quo extractũ est butyrũ qm̃ est plurimi nutrimẽti: 7 almes 7 cucurbita: 7 de fructib⁹ melones palestini 7 sunt alrachi cognominati apud nos indi. Et qñ sentit rectificationẽ tunc nõ est malũ cibare ipm̃ caseo humido nõ salito. Et si virtus debilitaẽ nõ est malũ vt cibeẽ iure issidabegi cũ coriãdro humido decocto cum eis que sunt sicut alduragi 7 altaciugi. Et fortasse opz vt deẽ eis in potu aliqd vini subtilis permixti cũ aqua multa. Et fortasse est necessariũ vt cibes eũ mosos ex carne alduragi 7 altaeiugi 7 alcubugi 7 pullus 7 hosule acetoso aut ꝯgelato acetoso ex carne hedi aut carne vaccina qñ est illic fortitudo digõnis 7 acetũ almosos 7 cõgelati est iuuatiuũ eis 7 ꝯfortatiuũ in hac dispõne. Et fortasse nõ est excusatio ab aqua carnis ꝑmixta cũ syrupo de fructib⁹ frigidis acetosis aut vitello oui sorbilis. Et qñ ꝓlongaẽ cũ ea debilitas ad syncopim est necesse vt cibenẽ aqua carnis accepta ex lateribus hedi cũ sale pauco que coleẽ 7 fundaẽ sup eã quãtum totum eius est de aqua maloꝝ 7 quãtũ est decima eius de vino odorifero 7 poteẽ tepida. Aqua võ frigida que nõ est valde vehemẽtis frigoris nõ est maluz si in potu deẽ eis si nõ fuerit debilis: aut aliqd ꝓhibẽs: 7 illđ ꝓhibẽs: aut erit apostema sub hypocũdriȷ̃s aut erũt in corpore toto chimi putridi 7 chimi crudi qui oẽs digõne indigẽt: 7 nõ apparet signũ digestionis: ꝙ si appareat timor erit minor. Et similiter si fuerit ethica permutata ex sirsen aut hirsen: nam cum hac melius est vt interdicaẽ potus aque frigide ꝙ̃ cum aliȷ̃s. Ethica enĩ cũ superuenit egritudinib⁹ destruẽtibus virtutẽ mollificãtibus eam arefaciẽtibus ossa 7 carnẽ superuenit debilitati. Cuz ergo ꝯiũgitur ei super debilitatẽ post sumptionẽ aque frigide nõ moraẽ qn cadat in genus alterius ethice que cõmunicat huic generi in siccitate 7 diuersificaẽ ei in calore 7 frigore 7 nominaẽ ethica senectutis 7 ethica seniȷ̃. Et illa quidem est egritudo sceua in qua inatus calor iam destructus est. Et similiter aqua vltimi frigoris 7 plurimi nocet eis in omni dispositione: 7 corrumpit inatum calorẽ membroruz eoꝝ radicaliũ. Et fortasse festinat cũ eis.s. ad mortẽ: aut ꝑmutat eos ad modũ aliũ ethice.

Almes.i. pise: apud alios sunt robilie. Issidabegi est modus preparatiõis cibi. Alduragi.i. pisces petrini vel turtur. Adugi.i. aues parue. Aliqd vini ad ꝯfortãdũ. Mosos.i. galatina dicta apud nos. Alduragi.i. turtur. Aliȷ̃ dicũt ꝙ est spẽs perdicũ. Altaeiugi 7 alcubugi sunt modi perdicũ. Pullis.s. paruis. Sulmen est modus cibi acetosi. Generalr̃ scias apud sarracenos esse multos modos ꝓparationis ciboꝝ quos diuersificãt saporib⁹ 7 i colorib⁹: vt appꝫ in libris eorũdẽ dicꝫ supra ca. d q̃rtana. Aqua carnis.i. succo carnis differt a brodio: vt Aui. in libro de viribus cordis cap. de carnib⁹. Et nõ apparet signũ digõnis.i. lꝫ in ethica nõ appareat signũ digestionis: tñ põt dari aqua frigida: qꝛ non est febris mãlis: 7 iõ Gal. voluit.3.regi.acuto.cõmen.15. in fine. ꝙ signũ digõnis est quid vile

in febribus colliquationis ad dandũ in potu aquã frigidã: tamẽ ſi appet digeſtio qꝛ ſuſpicandũ eſt ꝙ alique ſint mãe in ethico que rectificatione egẽt: eſt melius in dando in potu aquã frigidã etiã ſi vigoreť nãlis calor fortior. Sirſen. i. apoſtema cerebri. Birſen. i. apoſtema pectoris. Cãm aũt ſui dicti Aui. perfecte aſſignat.

¶ De ſuccurrendo diſpoſitionibus ſequentibus ethicam. Cap. 8^m.

De illis eſt ſyncopis: ⁊ iam diximus regimen in hoc multotiens. Et de illis eſt fluxus ventris. Et oportet vt curetur ⁊ ſuccurratur ei. Nam in hoc eſt timor magnus. Et de curis eius in primis eſt vt ſit aqua ordei eorũ aqua ſauich. Et ponantur in aqua ordei eorum milium torrefactum ⁊ gummi aut lentes elixate iterate aut lac decoctum cum lapidibus aut cum igne ſolo donec conſumatur eius aquoſitas ⁊ proprie cum milio ⁊ potent hos trociſcos. ℞. boli armeni. ʒ. v. caſtanee torrefacte roſ. omnium ana. ʒ. iiij. ſpodij charabe amborum omnium ana. ʒ. iij. ſeminis acetoſe excorticati granorum berberorum omnium ana. ʒ. vj. fiant trociſci cuʒ ſucco cydoniorum. Et detur in potu aqua piroruʒ in mane ⁊ apud ſomnum. Et detur in potu pſilium torrefactũ ⁊ ſimiliter ſuffuf de ſpodio in quo eſt bdelliũ de mecha eſt iuuatiuum valde. Et ſi peruenit ad excoriationem curetur excoriatio cum clyſteribus que ſcis quoniam illud eſt conuenientius.

¶ Aqua ſauich. i. ordei torrefacti qḋ hʒ ex torrefactiõe ſtipticitatẽ. gũmi. ſ. arabici. lẽtes elixate. ſ. aq̃ proiecta pluries ⁊ iterata. ſ. in decoctione: qꝛ pluries ⁊ pluries ſit proiecta aqua. reliq̃ ſunt nota

¶ De ethica ſenectutis. Cap. 9^m.

Currit conſuetudo vt dicant ethicã ſenectutis poſt febrem ethicaʒ: ⁊ nos etiam incedamus via conſueta.

¶ In hoc cap̃. determinat de ethica ſenectutis que dr̃ ſic: qꝛ talis eſt diſpoſitio ſenũ: vt Halya. s. theo. cap̃. 7. ⁊ Aui. in hoc cap̃. Et p̊ dat cãm: q̃re hic determinat de ea: qꝛ cõſuetudo eſt antiquoꝝ loq de ea poſt ethicã: ⁊ fecit hoc Serap. 6. breuiarij ſui cap̃. 11. ⁊ Raſ. 16. ɔtinẽ. cap̃. 2. Hec aũt antiquoꝝ ɔſuetudo hʒ tres cãs. Pria eſt qꝛ ethica ſenectutꝭ ɔ̃riať ethice febri: cũ febris ethica ſit morbꝰ calidus in corde ⁊ toto corpe. ethica aũt ſenectutꝭ ꝓpe dcã ſit qdã friditas ſiue morbꝰ fridus ĩ corde ⁊ toto corpe. ſcia aũt ɔ̃trioꝝ põt cadẽ in eodẽ ⁊ cõicať. Scḋa cã fuit ꝙ ethica ſenectutꝭ in oĩ ſua ſpecie eſt ſiccitas cordis ⁊ totiꝰ corporis: ⁊ in hoc cõmunicat cuʒ ethica febrili: que lʒ principaliter ſit caliditas: eſt tamẽ ſibi aſſociata ſiccitas cordis ⁊ totius in q̃libet ſua ſpecie: ⁊ iḋ dixit ſupra ꝙ ethica ſenectutis cõicat febri ethice in ſiccitate: ⁊ diuerſificať ab ea in calore ⁊ frigore: qꝛ. ſ. febri ethice cõicat calor: ſʒ ethice ſenectutis cõicat frigus. Tertia cã eſt: qꝛ qdã antiquoꝝ nominauerũt ethicã ſenectutis febrẽ de quibus fuit Halya. s. theo. ca. 7. ⁊ Serap. tracta. 6. cap̃. 11. qui febrẽ ethicã diuiſit in calidã ⁊ frigidaʒ vel ethicã ſenectutis: ⁊ ideo ſcia eius cadebat in cap̃. febriũ. Iſta tamẽ nomĩatio ĩpropria eſt cũ febris a feruore dicať ſiue ab igne ⁊ calore: vnde p̃mo regi. acu. cõmen. 42. dicit Gal. ꝙ febris eſt qñ caliditas nãlis mutať ad caliditatẽ igneã: vnde Raſ. 16. ɔtinẽ. vltimo cap̃. dicit. Quotiẽſcũq; dominať caliditas nociua toti corpori illa erit febris ⁊ appellať febris ſi frigiditas fuerit in toto corpore lʒ nõ debeat de iure dici febris: per moduʒ tñ ſimilitudinis appellať febris: qꝛ ſicut febris eſt totius paſſio ⁊ primo cordis: ita ethica ſenectutis eſt totius frigiditas ⁊ ſiccitas ⁊ primo cordis.

¶ Intentio itaq; ethice ſenectutis eſt dominium ſiccitatis ſuper complexionem abſq; febre. Et quãdoq; fit cum equalitate in calore ⁊ frigore ⁊ illud eſt ſm minus. Et quandoq; fit cum frigore ⁊ nominatur hec diſpoſitio ſenectus ⁊ ethica ſenij: quoniaʒ corpori accidit in hora ſenij illud quod accidit in illa hora de aldubul ⁊ ſiccitate.

¶ Hic ꝓſequitur. Et p̃mo dat modos huius ethice. Scḋo corpora apta. ibi (Et ſenes.) Tertio cãs. ibi (Et cauſa.) ¶ Conſiderandũ ꝙ qꝛ omnis ethica ſenectutis eſt ſicca: nõ tamẽ omnis eſt paſſio frigida vt ſtatiʒ apparebit: iḋ notificauit eã per dominiũ ſiccitatis. Et ſi ɔſideres ꝙ omnis ethica ſenectutis eſt paſſio frigida: tñ qꝛ frigiditas in ea eſt a ſiccitate. ſ. ɔſumptione humidi: ⁊ h̃ in ea que vere eſt ethica ſenectutis vel in pluribꝰ: iḋ diffiniť per ſiccitateʒ. dico aũt in pluribus qꝛ ethica quedã ſenectutis eſt in qua frigiditas non pendet omnino a ſiccitate ſicut illa que fit a potu aque frigide vel balneo in ea. ¶ Conſiderandũ ſcḋo ꝙ duas videť ponere ſpecies ethice: vnam in qua eſt tẽperantia in calido ⁊ frigido: aliam in qua eſt frigiditas ⁊ vtriq; cõicat eſſe abſq; febre.

¶ Dubitatur primo an cum hac ſiccitate poſſit cõiungi caliditas. Dubiũ p^m

¶ Secundo an ſiccitas cum caliditate ſit idem quod ethica. Dubiũ 2^m

¶ Dubitať tertio an ſit poſſe ethicã ſenectutis eẽ cũ calido ⁊ frido. Dubiũ 3^m

¶ Ad primũ videť ꝙ cũ ethica ſenectutis que eſt ſiccitas nõ poſſit ɔiungi caliditas totius: qꝛ tũc eſſet febris cuius ɔ̃riũ dicit Aui. abſq; febre. In ɔ̃riũ eſt Gal. in libro de tabe primo ca. Dõm ꝙ cũ ɔſiderabiť bene hec qḋ eſt de noĩe. nã in ſe nõ eſt dubiuʒ ꝙ ſiccitati tante quãta eſt in quacũq; ſenectute põt ɔiũgi febris. ſ. mala complexio calida in corde ⁊ in toto corpore: ſed an illa ſiccitas cũ febre poſſit dici ethica ſenectutis an dicať ethica febrilis eſt qḋ in voce: ⁊ nõ eſt aliqd in re. ¶ Cõſiderãdũ eſt hic: ꝙ ſiccitas in tanto gradu in quãto reperiť in quacũq; ſenectute vel in quacũq; ethica ſenectutis. v̊. g. ſiccitas que eſt ɔſumptio ⁊ õfectꝰ humiditatis glutinoſe mẽbralis põt ɔiũgi calitati dupl͛. vl͛ caliditati que ſit ſua cã vel caliditati accidẽtaliter illi ſiccitati ɔiuncte ⁊ nõ vt cã. Siquidẽ talis ſiccitas ſolidoꝝ membroꝝ coniungeť caliditati que ſit ſua cã: tunc vel iſta caliditas eſt fiens vel eſt facta. Siqdeʒ eſt fiens: tũc talis ſiccitas diciť tabes vel maraſmus ɔiunctus febribꝰ colliquatiuis: ⁊ illa caliditas diciť febris colliquatiua ɔiuncta maraſmo ſiue tabi. vnde Gal. p̃mo de differẽtijs febriũ cap̃. 8. dicit illi cauſones qui oẽm ɔſumpſerunt cordis liquorẽ nõ ethice ſunt ſolũ ſed maraſmodes ⁊ tabefactiue. Si auteʒ talis caliditas ſit facta tũc hoc aggregatũ. ſ. talis ſiccitas ⁊ talis caliditas ẽ ethica tertie ſpẽi: qꝛ eoꝝ eſt eadẽ diffinitio. Ethica. n. tertie ſpẽi eſt calor p̃ter nãm factus in corde mẽbris ⁊ cũ ɔſumptione manifeſta vltime hũiditatis. Iſta diffõ eſt diffinitio et p̃ſuppoſite ſiccitatꝭ.

¶ Ex hoc ſoluiť ſcḋa qḋ an ſiccitas humiditatũ membraliũ ɔiuncta calori febrili: ſit idẽ qḋ ethica. Dõm ꝙ ſi illa ſiccitas eſt coniũcta caliditati facte eſt ethica tertie ſpeciei. nã ſi ratio maraſmi ſumiť ab hoc qḋ eſt eẽ ſiccitatẽ vltime humiditatis ſolius abſq; alia humiditate ſecũ exiſtẽte: tunc maraſmus nõ eſt ethica. ſed ſi maraſmus ſit ſiccitas vltimata ſiue ſit cũ calido ſiue ſit cũ frido: tunc q̃libet maraſmus eſt ethica tertie ſpeciei vt declaratuʒ eſt: ⁊ ſicut cõparamus ethicã ſenectutis in qua eſt cõſumpta quarta humiditas. ſ. membralis ad tertiam ſpeciẽ ethice: ita põt cõparari ethica ſenectutis in qua eſt deperdita tertia humiditas ad ſecundam ſpẽm ethice. Si aũt talis ſiccitas dicta ethica ſenectutis ɔiungať caliditati que accidẽtaliter ſibi ɔiungiť. ꝟ. g. ire aut ſolis aut alteri caliditati tunc eſt duplex egritudo: ⁊ quelibet hʒ ſuum nomẽ ⁊ vna ab alia nõ dependet. Ad ɔtraria dõm ꝙ qñ Aui. dicit abſq; febre nõ intelligit ꝙ nõ poſſit ſibi ɔiungi febris ſʒ voluit ꝙ illa ethica ꝓprie eſt ethica ſenectutis diſtincta ab ethica febrili que in principio ſenectutis eſt abſq; febre que ſit ſua cauſa.

¶ Ad tertiã q̃õneʒ arguiť ꝙ ĩpoſſibile ſit eſſe ethicã ſenectutis cũ tẽperamento in calido ⁊ frigido: qꝛ talis eſt diſpõ ethice ſenectutis qualis eſt diſpõ ſenis: ſed ſenes ſunt frigidi ⁊ ſicci. In ɔ̃rium eſt Aui. cũ dicit. ꝙ qñq; fit cuʒ eq̃litate in calore aut frigore. In ɔ̃rium eſt Gal. 7. terapẽ. cap̃. 7. ⁊ in libro de tabe primo cap̃. Ad intellectũ huius primo eſt ſciendũ ꝙ hec ethica ſenectutis habet multa noĩa. diciť enĩ ethica ſenectutis. diciť etiã tabes. diciť etiã maraſmus. diciť marcor ab Halya. s. theorice cap̃. 7. diciť ptiſis a Raby moyſe. 25. particula afoř. afoř. 39. Scḋo eſt ſciendum ꝙ quicquid ſit de noĩe: rõ huius paſſionis eſt cõſumptio a ſiccitate ꝓueniens: ĩmo exiſtens in corde deinde in alijs mẽbris. Si auteʒ iſta ſit primo alterius mẽbri q̃ȝ cordis vt ſiccitas totius a ſtõcho pẽdẽs: nõ ſic vere vocať maraſmꝰ ſiue tabes. Tertio dõm ad q̃ſituʒ ꝙ nõ eſt bene cõprehẽſibile fieri ethicã ſenectutis abſq; diſtẽperamẽto in actiuis q̃litatibꝰ. ſ. in friditate. Ratio eſt que ſumiť a Gal. 7. terap. cap̃. 7. nã in hac diſpõne nõ nutriunť vt pticule: ſed qñ particule nõ nutriunť infrigidanť. vnde dixit ibidẽ Gal. citiſſime enĩ in nutricationibꝰ infrigidanť pticule. Amplius infrigidatio fit in nobis defectu humidi qḋ eſt calidi nãlis pabulũ: ſed hoc fit in ethica ſenectutꝭ. Et has rões ĩtellexit Rabimoyſes. 25. pti. afoř. afoř. 39. vbi mirať de dicto Gal. dicẽtis poſſe eẽ talẽ cũ tanta vehemẽtia ſiccitatis: ⁊ cũ tẽperãtia in calido ⁊ frigido. Sed tu dices per rõnẽ p̃dictam ego probo ꝙ in ethica febrili tertie ſpẽi eſt dominiũ frigiditatis: qꝛ eſt facta ɔſumptio multi humidi nãlis qḋ eſt calidi ſubiectũ. Dõm ꝙ eſt ibi dominiũ frigiditatis priuatione calidi naturalis: ⁊ eſt dominiũ caliditatis extranee additi in gradu aliquo: ⁊ iſta nõ contradicunt ſiquis conſideret que diximus in q̃õne noſtra de ſubiecto febris. Propter ſolutionẽ ra-

tionū siquis bene ꝯsideret ⁊ ꝓpter sustentationē sermonum qui dicunt in sermonibus Gal. est sciendum ꝙ cum siccitate tabida posse esse temperantiam inter calidū ⁊ frigiduꝫ potest dupliciter intelligi. Primo ꝙ sit tēperātia sana qualis erat tēpore sanitatis quādo iste nō erat sic siccus: ⁊ hoc modo est īpossibile ꝓpter rōnem dictā: q2 ad defectū humidi sequit infrigidatio: ⁊ hoc modo omne tabidū est frigidum siue sit tabes naturalis vt in senectute siue accidētalis. Alio mō intelligit tēperantia huius per exclusionem distēperamēti positi in calore vel frigore: ⁊ h mō pōt esse tabes cū tēperamēto in calore vel frigore. Tabes enī cum distēperamento in calore est tabes febrilis vt in causone colliquatiua vl time: ⁊ in ethica circa finē secūde spēi ⁊ tertie. In pma enī specie nō est vera nec apparēs tabes. Tabes aūt cū distemperamēto in frigore est sicut illa in quaꝫ cadit ethicus febrilis ex potu frigide aque: si ergo ꝓpter defectū digestiue stōchi a siccitate aliqs exiccat paulatim iste pōt fieri ethicus ⁊ erit siccus: nō tñ erit distemperatus in calore vt febriens nec in frigore vt infrigidatus potu aque frigide vel infrigidatus ex assumptione opij: vnde fact' est exiccat' defectu nutritiue. Aliter tñ subtiliamus imaginādo partes extēsiuas caloris ⁊ ptes intensiuas. s. caloris cōplexionis que sequit mixtionē elemētoꝝ. Et dicamus ꝙ ex siccitate multa non fit necio distemperamentū in forma caloris intēsiue sumpta sed extēsiue. Prima tñ solutio clarior est. Dixit aūt Aui. ꝙ ethica senectutis cū tēperamento in calore ⁊ frigore est fm minus. i. raro inuenit: q2 multa exiccatio vt in plurib' fit a fortib' causis calefacientib' vel a fortibus infrigidantibus: ex qbus deficit nutritiua.

Dubiū 4m

¶ Dubitat an siccitas senilis debeat dici cū temperamēto calidi ⁊ frigidi. ⁋ Dōm ꝙ nō respectu illi' qd̄ fuit ante siue tpe iuuētutis ⁊ pueritie: īmo est ibi manifesta friditas nō soluꝫ ꝑuatione calidi sꝫ ēt positiue domināte frido terrestri ⁊ aqueo crudo. Respcū tñ excessiuuꝫ cali ⁊ fridi qb' illa siccitas vel illi similis pōt ꝯiūgi dr ēē tabes a sicco cū tēpamēto fridi ⁊ calidi. Nos aūt de tota senū sanitate scripsim' sup lib. Thegni trac. d signis. Ex qb' soluunt ꝯria.

¶ Et senes quidē sunt velocioris casus in ea q̄ꝫ iuuenes. Et iuuenes velocioris casus in ea q̄ꝫ pueri: lꝫ accidat in iuuenibus ⁊ pueris.

¶ Considerādū ꝙ pueri ꝯsiderato gradu humiditatis ⁊ vigore nutritiue remotiores sūt a casu in siccitatē senilē q̄ꝫ iuuenes: sed cōsiderata aptitudine hūidi ad euaporādū paratiores sunt pueri q̄ꝫ iuuenes vt declarauim' fen. 2. 3. libri. ⁊ hic eēt loc' speculationis.

¶ Et causa faciens cadere in eaꝫ: aut est frigus dominans cū debilitate corporis: quare ꝓhibet virtutem nutritiuā ab operatione sua integra: sicut accidit iterū in fine vite: ⁊ de hoc capitulo est potus aque frigide nō in hora sua. Aut super debilitatē corporis cuꝫ febre. Aut in dispōne aut in successione exercitij resoluētis virtutē ⁊ aperiētis poros: ⁊ qd̄ vocat ad attrahenduꝫ aquā frigidā ad viscera subito. Aut vapores mali frigidi qui eleuant ad cor ⁊ infridāt cōplexionē eius. Aut caliditas que resoluit ⁊ liquefacit humiditates: q̄re caliditas īnata debilitat ⁊ succedūt frigus et siccitas. Et qñqꝫ sequit euacuationes. Et qñqꝫ attrabit hāc egritudinem superfluitas in infrigidando patientes febres cū eis que bibunt ⁊ emplastrant.

¶ Considerādū circa pmā cām qūo ex caliditate liquefaciēte sequtur frigus: q2 adhuc actu pōt eē calor calefaciēs: ꝗ frigus ꝑuatione nālis calidi ⁊ calor extraneus pñt simul esse: ⁊ de h cap. ⁋ Secunda cā est potus frigide aque. ⁋ Tertia cā est vapores mali ⁊ frigidi ⁊c. Et hic ꝯsidera q2 ista friditas est dispō ꝯria febri putride. sicut enī in febre putrida vapores calidi distēperant cor: ⁊ exinde spargit in totū corp' hec caliditas: ita in hac dispōne vapores frigidi infrigidant cor: ⁊ exinde fit sparsio hui' friditatis sup toto: ⁊ intellexit hoc Haly. in Thegni cap. de signis egritudinum cordis. al's. 2. Thegni. trac. de vētre. cōmē. 25. cū dixit. Sexta spēs signoꝝ est ex frigore corpis: ⁊ fmo in h est fmo ꝯrius fmoni in febrib': ⁊ qñ scit vnū duoꝝ ꝯtrarioꝝ scit ⁊ reliquū. ⁋ Quarta cā est euacuationes ⁊c. ⁋ Quinta cā est superflua infrigidatio in febre siue cū potu siue cū emplastris: ⁊ in hoc differt a cā scḋa. Illa enī erat īfrigidatio superflua cum febre vel sine febre ⁊ cū potu aque frigide. Ista aūt cā quinta est infridatio superflua in febre tm̄.

¶ Et hec quidem egritudo quando confirmatur non curatur: ⁊ si esset ei ingenium esset morti ingenium.

¶ Confirmat ꝓprie facta ꝯsumptione in humiditate substātifica siue glutinosa vt in senectute: si ergo illi esset ingeniū esset senectuti ingeniū: ⁊ si illi etiā ⁊ morti: ⁊ cū senectus sit semita ad morteꝫ. Arduas autē difficultates de repositione humidi lege in his que scripsimus primo cañ. cap. de virtutibus.

¶ De signis. Cap. 10m.

HA istis videntur signa adubul ⁊ exiccationis: ⁊ non videtur in eis incensio ⁊ inflāmatio: immo fortasse inueniūtur frigidi tactus. Et eorum pulsus non est sicut pulsus habētium febres ethicas: immo est tardus paruus ⁊ rarus nisi fortis fiat debilitas: quoniam tunc incipit pulsus fieri frequēs: ⁊ proprie in illis quibus aduenit hoc ex potu aque frigide.

¶ Considerandū ꝙ signa extēdit ad ethicā senectutis que est siccitas cū friditate excluso accidētali calore vel siccitas cū tēperamento in calore vel frigiditate. Et dixit adubul. i. ꝯsumptionis: q2 oculi ꝯcaui. i. tipora plana ⁊c. Fortasse fridi tactus: q2 nō est oino distēperatus in frido cū distēperamēto manifesti excessus sicci. Causa paruitatis caloris ⁊ raritatis pulsus eoꝝ est nota: nisi fortis fiat debilitas: vnde opꝫ ꝙ recuperet per frequētiaꝫ. Et ꝓprie. Hic textus tolerat duos intellectus. Unus est ꝙ ex potu frigide aque fit pulsus frequens: q2 fit multa debilitas virtutis ⁊ īduratio arterie: ergo multū paruificat pulsus ⁊ tardat: opꝫ igit ꝙ fiat paruus valde ⁊ tardus ⁊ frequēs. Alius ītellect' ē ꝙ cū aqua frigida vehemēter īfridat ⁊ tollat necitatē euētationis tūc ꝓpe fiet pulsus paru' tardus ⁊ rarus: ⁊ h credo esse verū: tu tñ ꝯsidera.

¶ Et quandoqꝫ est vrina eorum alba subtilis aquosa ⁊ sunt in dispositionibus suis sicut senes.

¶ Et hoc ꝓpter frigiditatem ⁊ siccitatem: dixit quandoqꝫ q2 quādoqꝫ pōt esse grossa si flegmata que generantur inde euacuarent: sicut senes in colore ⁊ figura ⁊c.

¶ De curatione ethice senectutis. Cap. 11m.

NOn adhibetur hec cura nisi cum nōdum cōfirmata est: ⁊ speratur ꝙ non confirmetur: ⁊ cuꝫ confirmata est speratur vt postponatur perditio parumper.

¶ Cum nondum confirmata est: q2 non est manifesta consumptio humiditatis vltime sperat ꝙ non confirmet qd̄ pōt non esse aliquando priuatio vel consumptio humiditatis tertie vel secunde: sed consumetur prima: sicut in prima specie ethice: tamen causa in hoc non esset ita vehemens ⁊ fixa. verbi gratia mala cōplexio frigida vel defectus nutritiue ꝙ speratur eius remotio.

¶ Et canon quidem in curatione eoruꝫ est calefactio ⁊ humectatio. Et ex humectatiōe sunt balnea fm ꝙ sciuisti que non administrentur nisi post digestioneꝫ. nam si ipsa administrētur successione comestionis faciunt cadere virtutem.

¶ Hic accipitur ꝙ cum hac ethica est infrigidatio.

¶ Et clysteria facta ex capitibus ⁊ pedib' ⁊ cicere cōtrito ⁊ ficubus cum melle ⁊ camomilla de quo administretur quantitas medie lib. cum vnc. ij. olei sisamini ⁊ aliquantulo olei de ben. ⁊ administretur fricatio super cibationem: ⁊ lac coctum cum lapidibus est vehementis iuuamenti eis. ⁊ mel est vltimū in iuuamento eorum: sicut ipsum mel est vltimum in nocumento habentium febrem ethicam. Et omnis cibus humectans facilis penetrationis velocis descensionis in quo nō est viscositas: sicut aqua carnis ⁊ vitelli ouorum sorbilium ⁊ vinum subtile odoriferū parue quantitatis est vehementer conueniens eis. Et oportet vt obseruetur humectatio predicta in capitulo ethice: ⁊ misceatur cum ea quod calefaciat ex odoribus ⁊ emplastris ⁊ vnctionibus fricando ⁊ cibis ⁊ alijs.

¶ Clysteria ex capitibus. s. agni animalis vel hedi cum cicere ⁊c. ad calefaciendum super cibationem. i. post cibationeꝫ ⁊ digestionem sicut dictum est de balneo. reliqua sunt nota ⁊c.

¶ Tractat⁹ 4⁹ de febrib⁹ pestilẽtialib⁹ ⁊ q̄ sunt eis homogenea ⁊ variolis ⁊ morbillis: Cui⁹ capl'a sunt. 20.

¶ De febre pestilentiali. Cap. pᵐ.

Quandoq; accidit aeri qđ docuim⁹ te in lib. vniuersaliũ sicut accidit aque de alteratione in qualitate sua ad calorez ⁊ frigus: ⁊ de alteratione in natura sua ad profundationẽ ⁊ putredinem: sicut profundat̃ aqua: ⁊ fetet ⁊ putrefit.

¶ Post sciam de effimeris ⁊ post sciam de putridis ⁊ ethicis remãserat Aui. determinare de febrib⁹ pestilentialib⁹ ⁊ variolis ⁊ morbillis que sunt dispõnes homogenee febri pestilentiali: eo ꝙ multe fiunt in aere pestilẽtiali: ⁊ h̄ dicit rubrica. remanebat ẽt de febre apostematũ ⁊ de febrib⁹ cõpositis: ⁊ iõ h̄ totũ sicut residuũ aggregauit in hoc trac. 4. Primo ergo determinat de febrib⁹ pestilentialib⁹. Secũdo de alijs. ibi (Quandoq; accidit.) Prima in tres. Primo determinat de cã febris pestilẽtialis. Scđo de signis febris pestilẽtialis ⁊ pestilentie aeris. ibi (Hec febris.) Tertio de cura. ibi (Summa.) Ad sciẽdũ aũt cãz febris pestilẽtialis opz p̄scire quõ fit aer pestilẽtialis. Scđo que sint cãe faciẽtes aerẽ pestilentialẽ. Tertio quõ aer fact⁹ pestilẽtialis facit febrẽ dictã pestilẽtialẽ. Primo ẽ facit pᵐ. Scđo 2ᵐ. ibi (Et qñq;.) Tertio 3ᵐ. ibi (Et qñ fit aer ẽm hunc modũ.) Prima in duas. Primo facit qđ dictũ est. Secundo declarat quod dixerat. ibi (Et sicut aqua.)

¶ Considerandũ p̄mo ꝙ lz his vocabulis pestilẽtia epidimia ⁊ vndimia indifferẽter vtamur: tñ sub ꝓprijs signãtis ꝓprie sumẽdo dicit̃ pestilẽtia in aere: qñ eius mutatiõe fiunt egritudines varie tñ in varijs vt in h̄ febris ↄtinua in illo ĩterpolata in isto de cholera in illo de flegmate. Dicit̃ epidimia qñ ex aeris mutatione fit in hoĩbus plurib⁹ determinatũ genus morbi: vt q̄si oẽs fiunt frenetici aut pleuretici aut tertianarij aut aliter. Dicit̃ vndimia ẽm aliquos qñ fit mutatio in aqua vel ex aqua: ⁊ inde fiunt egritudines ex loco siue fit ex aere siue ex terra siue ex aq̄: ⁊ iõ in q̄busdaz ciuitatib⁹ fiũt multi bocij: in q̄busdã multe passiões renales: ⁊ sic de alijs multis ⁊ diuersis modis ĩuenim⁹ vsuz hoꝝ vocabuloꝝ vt ẽt sumit̃ ĩ cõmẽ. p̄mi epidimiaꝝ. H. ⁊ nos nõ curam⁹ đ vocabulis.

¶ Cõsiderãdũ scđo ꝙ duos modos aeris pestilẽtialis tãgit de q̄bus dixit supra lib. 1. fen. 2. ca. de mutationib⁹ aeris ↄ̄ nãm. ⁊ ĩtelligunt̃ a Gal'. p̄mo de febrib⁹. cap. 4. Una est vehemens mutatio in q̄litatibus vt cũ valde calefit sicut circa canis ortũ vel cuz valde infrigidat̃ ⁊ ĩtellexit per hoc ⁊ valde humectat̃ ⁊ exiccat̃ sed expressit de illis q̄litatibus que vehemẽtius ĩmutãt. Dixit ẽt de mutatione aeris ad frigus nõ ꝙ talis mutatio fit per se cã febris: sed vt cõpleret sciam de mala mutatione aeris per accidẽs tñ frigiditas mortificatiua põt cãre putridã febrem. Alia mutatio aeris est quã vocat mutationẽ in nã sua: ⁊ supra lib. 1. fen. 2. vocat mutationẽ in suba: ⁊ dr̃ alteratio in ꝓfundationẽ. i. ẽm partes minimas ꝓfundas: vnde etiaz ex hoc dr̃ ꝓfundus: sicut ꝓfundat̃. i. ꝑmutat̃ aqua ad ꝓfundas partes ⁊ fetet ⁊ putrefit. Et in hac aeris putrefactione maligna nõ apparet necessario aeris excessus in calore vel frigore: sed malitia venenositatis siue venenose putredinis: ⁊ hec vocat̃ ꝓprie pestilentia aeris. ¶ Cõsiderandũ tertio ꝙ Auic. accepit aquã in exemplo: qꝛ est sensibilior q̄ꝫ sit aer: vnde antiqui aerem appellabant vacuũ vt scđo de anima. tex. cõmẽ. 81.

¶ Et sicut aqua nõ putrefit vllo mõ ꝓpter suã simplicitatẽ: imo ꝓpter illud qđ admiscet̃ ei de corporibus terrenis malis que permiscent̃ ei: ⁊ accidit toti q̄litas mala. Simil'r aer nõ putrefit vllo mõ ꝓpter suã simplicitatẽ: imo ꝓpter illud qđ admiscet̃ ei de vaporibus malis: q ꝑmiscent̃ ei ⁊ accidit toti qualitas mala.

¶ Quia dixerat ꝙ aqua putrefit: iõ ostẽdit ꝙ nõ ꝓprie putrefit: ⁊ hoc est qđ dicit non putrefit vllo mõ. s. putredine ꝓprie dicta que fit sibi forma: sed ĩproprie putrefit qꝛ miscent̃ sibi vapores putridi: ⁊ ex hoc accidit toti aggregato ex aqua ⁊ illis vaporibus mala qualitas. nã mala qualitas põt acquiri in aere ⁊ aqua que qualitas nõ est formaliter putredo que insit aque vel aeri.

Dubiũ pᵐ ¶ Dubitat̃ qꝛ dicit ꝙ aq̄ nõ putrefit. Cõtra qꝛ Ari. 4. metheo. tex. cõmẽ. 4. vult ꝙ oĩa putrefiunt p̄ter ignẽ. Amplius ꝓblematũ. 25. 19. ꝓble. querit propter qđ aer ⁊ aqua putrefiunt. Amplius diceret aliquis: cõsequentia Aui. est vera. s. ꝙ si aer ⁊ aqua est corpus simplex: ẽ nõ putrefit: sed antecedens est falsum: qꝛ aer ⁊ aq̄ que nos circũdãt nõ sunt corpora simplicia: ĩmo cõposita vt Aui. p̄mo cañ. fen. 2. ca. de ĩmutatione aeris ↄtra nãm. Dõm ꝙ cũ putrefactio fit passio mixti: vt intelligit̃. 4. metheo. tex. cõmẽ. 3. ipsa nõ debet̃ corporib⁹ simplicib⁹. s. elemẽtis que sunt corpora simplicia scz inquãtũ sunt simplicia. elemẽtũ ergo qđ reperit̃ simplex sicut ignis nõ putrefit. ẽt qꝛ suus calor excessiuus a putrefactione ꝓhibet. Alia aũt elemẽta que ↄtingit impuriora reperiri q̄ꝫtũ ad illas ꝑtes que sunt nobis visuales putrefiunt p̄ter ignez: ⁊ qꝛ ꝑs aeris ↄiuncta igni est plena igne: iõ ꝑs illa ẽt nõ putrefit: ⁊ ẽm hoc dixit Ari. ꝓblemate p̄dicto: ꝙ aq̄ ⁊ terra putrefit: aer aũt nõ. Et vna de causis quã dat est ꝙ aer est igne plenus. Sed sermo ei⁹ aliter põt ĩtelligi de quo nõ curamus ad p̄ñs. ¶ Ex q̄b⁹ apparet ꝙ q̄ꝫto magis elemẽta tendũt ad nãm simplicis: tãto magis lõgant̃ a putrefactione: ẽ cũ Aui. dicit ꝙ aer ⁊ aqua nõ putrefiunt vllo mõ. s. vera putredine ꝓpter suã simplicitatẽ: põt eius sermo dupl'r ĩtelligi. Uno mõ ꝙ nõ putrefiunt vera putredĩe ꝑꝑ suã simplicitatẽ. i. qꝛ tendũt multũ ad nãm simplicis elemẽti: vnde lz sint cõposita. s. aer ⁊ aqua: tñ cũ hac cõpositione multũ sunt simplicibus elementis ꝓpinqua ⁊ separata a nã mixtionis mixtoꝝ cõpletoꝝ: ⁊ iõ putrefactio aque ⁊ aeris nõ est vera putrefactio qualis est cadaueruz: sed est receptio putridoꝝ vapoꝝ in se ad ꝑtes ꝓfundas: ⁊ sic cessat ↄ̄dictio Aui. hic ⁊ supra lib. 1. ibi. n. dixit ꝙ aer qui nos circũdat ⁊ aqua maris ⁊ lacuũ ⁊ similiũ: vnũq̄đq; eoꝝ est corp⁹ cõpositũ ex q̄tuor elemẽtis: qꝛ nõ sunt vere simplicia sed aliq̄ꝫ hñt cõpositionẽ. Cũ aũt hic dicit ꝙ aer ⁊ aq̄ nõ putrefiunt vllo mõ propter simplicitatẽ: ⁊ qꝛ sunt simplicia ĩtellexit qꝛ valde sunt propinqua nãe simpliciũ elemẽtoꝝ: ⁊ ideo nõ putrefiunt vera putrefactione. Alio mõ põt intelligi vt dicat̃ aer ⁊ aq̄ non putrefiunt vllo mõ ꝑꝑ eoꝝ simplicitatẽ: ⁊ qꝛ s̄t simplicia: nã simpl'r nõ putrefit: putrefiũt ẽ qꝛ sunt cõposita: ⁊ talis cõpõ dicta est lib. 1. fen. 2. sed hic dr̃ cõpõ vna qꝛ siml' cõponit̃ ⁊ putrefit: qꝛ admiscent̃ eis vapores mali ⁊c. Hec expositio scđa lz ↄcordet illũ textũ clarius cũ textu posito in lib. 1. fen. 2. nõ tñ vadit ad intellectũ Aui. sicut prima expositio.

¶ Et quandoq; est illud causa ventorum deferentiuz ad locum bonũ fumos malos ex locis fetidis in quibus sunt valles profunde ⁊ corpora exiccata in p̄lio: aut occisa ⁊ nõ sepl'ta neq; tumulata. Et fortasse ẽ cã propinqua loco in quo venit. Et quandoq; accidunt putredines in interioribus terre propter cãs quaruz euentus ignoratur ⁊ nocere faciunt aquã ⁊ aerem.

¶ Cũ oñdidit modũ quo putrefit aer ⁊ aqua: qꝛ est per admixtionẽ vapoꝝ putridoꝝ: mõ in parte ista ostẽdit que sint cãe faciẽtes aerẽ pestilentialem. Et p̄mo facit hoc. Scđo tangit dispositiones quasdã siue febres sequẽtes aeris dispositionẽ: vt ostẽdat que ex eis est dispositio vl' febris pestilẽtialis. ibi (Et feb.) Tertio cõplet sermonẽ in causis pestilẽtie. ibi (Et p̄ncipiũ.) ¶ Qđ p̄mo dicit est dictũ Gal'. p̄mo de differẽtijs febriũ. cap. 4. ⁊ vult ꝙ putridi vapores surgũt qñq; a cadauerib⁹ nõ sepultis vel tumulatis: ⁊ qñq; ab aquis putridis: ⁊ ista loca qñq; sunt longinqua: qñq; sunt ꝓpinq̄. ¶ Dicit scđo ꝙ qñq; accidunt putredines in interiorib⁹: qꝛ in visceribus ⁊ cauernis putridis profundis terre: ⁊ iste putredines corrũpunt aquas que inde effluunt: ⁊ illarũ vsus est cã putredinũ prauarũ ⁊ corrumpunt etiã aerem. si ergo cõsideras putredines in nobis possunt fieri nõ solũ ab aere putrido: sed ẽt ab aqua putrida: ⁊ similiter a cibis putridis. Mortalitas. n. corrũpit arbores ⁊ vegetabilia: ⁊ iõ hoĩes q ea comedũt corrumpunt̃ vt supra lib. 1. fen. 2. Tamẽ dicam⁹ ꝙ febres pestilẽtiales fiunt ab aere putrido: qꝛ aer putridus magis nobis ↄtinuus est ĩpressione: ⁊ statim corpetit ⁊ pulmonẽ: vt bene dixit Isaac febriũ q̄nto. Nos aũt sup libro Thegni disputauim⁹ qđ magis nos ꝑmutet an aer an cibus ⁊ potus. ¶ Deinde dicit. ꝑꝑ cãs quaruz euentus ignorat̃. i. ꝑꝑ cãs vel aliquas ↄstellationes respiciẽtes viscera terre cãntes in eis has corruptiones que sunt note astrologo ⁊ ignore medico. Uel dixit hoc qꝛ aliqñ ↄcluso aere cũ vaporib⁹ in ꝓfunditatib⁹ terre fiunt corruptiones multe: q̄rũ cã nõ plus est scita q̄ꝫ sciat̃: cã q̄re hoc mixtũ est venenosum: vt napellus: ⁊ hoc fit a puteis q̄busdaz lõgo tempore coopertis apertione facta qñq; exit tam putridus aer vel vapor vt statim occideret p̄sentes ⁊ citius q̄cũq; veneno.

¶ Et febres quidem accidẽtes causa aeris sicci: fiunt iterum causa vt eueniant febres cholerice. Pestilentiales võ fiunt ex aere turbido ⁊ humido.

¶ Ex dictis Aui. vult ꝙ febres pestilentiales vere nõ sunt ille que fiunt ex aere sicco. aer. n. siccus est cã feb. que debent dici feb. cholerice: ⁊ tunc Auicen. vult ꝙ iste feb. sese multiplicant. aer enim siccus facit febres cholericas proprie siccas cum calore: ⁊ iste febres etiam disponunt corpus vt accendatur cholera ex illarum acuitate: sed febris vere pestilentialis est illa que fit ex aere turbido propter calorem putredinalẽ cõiunctũ humido: qꝛ humiditas est ꝓprie mã putredinis. q̄cũq; ẽ humoꝝ putrefit siue cholera siue flegma siue mel'ia vel sanguis dũmodo ei⁹ putredo sequat̃ putredinẽ aeris dz dici febris ex illo humore pestilẽtialis febris: sed si

sed si putresieret cholera ex incēdio aeris qꝛ sit calidus ⁊ siccus dꝫ dici febris illa cholerica: ⁊ nō ꝓprie pestilentialis.

¶ Et febres in aere humido sunt pluris euentus: sed sunt minoris acuitatis ⁊ lōgioris spatij. In estate vō sicca pauce pluuie sunt mīoris euētus ⁊ maioris acuitatis ⁊ velocioris separationis.

¶ Causa pluris euentus ⁊ longitudinis est multiplicatio materierum ex humido multo. Causa autẽ minoris acuitatis est repressio acuitatis caloris ab humido: ⁊ ideo cōstitutio sicca est cā contrariorum. Nos autem ista discussimus tertia particula afoꝛ. sup illo afoꝛ. 17. s. Egritudinibus in pluuialibus temporibus.

¶ Et meliora tēpora sunt que seruant nām suam.

Dubiū 2ᵐ ¶ Contra qꝛ autūnus siccus est peior: ⁊ qui est magis pluuiosus ⁊ humidus est melior: vt ꝑ lib. fen. 2. Quidā dixerūt ꝙ autūnus ī se ꝯsideratꝰ ē melior qñ suā situationē seruat ⁊ cōuenit mag corpibus: sed ꝯsiderata rōne dispōnis ꝑcedētis ex estate ē melior si est humidus. Alij dicūt ꝙ autūnus hūidus est melior sicco: tñ seruās suā nāꝫ est melior sicco ⁊ humido: ⁊ hec oīa sunt discussa ibidē.

¶ Et ꝑncipiū oīum hoꝝ sunt forme ex formis celi faciētes eē nec̄iuꝫ illud cuiꝰ aduētus ignoratur.

¶ Hic cōplet has causas. Cōsiderādū ꝑnᵐ oīum hoꝝ. pōt intelligi hoꝝ. s. cadaueꝝ occisoꝝ in ꝑlijs: qꝛ ordinationes hoīuꝫ ad hec ꝑlia sunt ex aliq̄ ꝯstellatiōe. Et silr hoꝝ. s. valliuꝫ ꝓfundaꝝ ⁊ corruptionū aquaꝝ in illis. Et hoꝝ. s. corruptionū viscaribꝰ terre. Oīa enim ista hñt determinatas sigñationes in celo: ⁊ hoc apud astrologos qui oēs effectus in supiorū motū reducūt: de qbꝰ fuit Arebael Rachel. In sūma ꝫ exponit ꝑnᵐ hoꝝ oīum. s. accñtium ex quibus fit aer pestilentialis. Aliter pōt exponi principiuꝫ horum oīum. i. ꝑncipium putredinum in aere. ⁊ mortalitates sunt forme ⁊c. i. determinate ꝯstellationes: sicut est cōiunctio Saturni ⁊ Martis: cuiꝰ euentus ignoratur. s. a medicis: scitur autem ab astrologis.

¶ Lꝫ sint qdaꝫ hoīum qui dixerūt in eo aliqd non ꝓportionatum ad causam eius: imo oportet vt scias ꝙ causa prima longinqua ad illud sunt figure celestes: ⁊ propinque dispositiones terrestres. ¶ Et quādo faciunt necessario virtutes agentes celestes ⁊ virtutes patientes terrestres humectationeꝫ vehemētem aeri expelluntur vapores ⁊ fumi ad ipm ⁊ spargunt in ipō ⁊ putrefaciunt eum cum caliditate debili.

¶ Lꝫ sint qdā hoīum. Forsan ꝙ Auicē. loqtur ꝯ quosdā auctores imaginū q credūt ꝙ possit cōponi imago destructiua hoīuꝫ vniꝰ ciuitatis vel castri vel ꝓuīcie. ¶ Cōsiderādū ꝙ aspectui ꝺterminato rñdet ꝺtermiata ꝯfiguratio qm̄ ꝫ plagas siue loca sic accidit mortalitas in vno climate ⁊ non in alio: quādoqꝫ ꝫm spēs animaliuꝫ: vnde moriuntur aliquādo hoīes aliquādo boues aliquādo pulli ⁊ sic de alijs. quādoqꝫ est ꝫm determinatos modos hoīuꝫ in cōplexiōe ⁊ alijs: ⁊ hec pñt ītelligi ab Auēzoar in theisir. 3. tra. 3. cap. 1. (¶ Et qñ faciunt.) Hec est gñalis īuestigatio cārū celestiū ⁊ terrestriū: qꝛ qñ figure celestes agētes ⁊ dispōnes terrestres recipiētes faciūt humectatōeꝫ multā ī aere: tūc multiplicant putridi vapores ī aere ⁊ putrefaciūt aerē cū ꝺbili q̄litate calitatꝭ: qꝛ hec est dispō aeris pestilētialis ꝙ eiꝰ fit caliditas obtusa. si enim eēt valde fortis calitas tūc cessaret ꝑꝑ illā putrefactio ⁊ hūectatio.

¶ Et quando fit aer ꝫm hūc modū venit ad cor quare corrumpit complexionem spiritus qui est in ipso et putrefit qꝺ circundat ipsum de humiditate: ⁊ accidit caliditas egressa a natura ⁊ spargitur in corpore: tūc ꝓpter causam suam erit febris pestilētialis. Et cōmunicat multitudini hominum qui iterum habent in seipsis proprietatem preparationis.

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Hic ostendit primo quomodo aer pestilentialis facit febreꝫ pestilentialem. Secundo declarat quedam. ibi (Agens enim.)

¶ Dubitat vtrum febris pestilentie sit putrida. ¶ Videt ꝙ nō: imo effimera: qꝛ ꝑmū nocumētū eius videt eē in spū: vñ dicit corrumpit cōplexionē spūs. Videt ꝙ ethica: qꝛ Rasis curat illā illa cura. ¶ Dōm ꝙ febris pestilētialis est febris putrida qꝺ appet ꝑ Aui. hic cū dicit putrefieri qꝺ circūdat ipm. s. corpus vel spūꝫ. i. humiditates cordis. Idē dicit Gal. ꝑ de dif. feb. cap. 5. cū dicit. Quia ꝺo pestilētiosaꝝ meminimus febriū a putredīe oīum fientiū. Probat rōne: qꝛ actio ꝓpria aeris putridi cū attigit cor est putrefacē: ergo resultabit ex hoc putrida feb. ¶ Tñ sciēdū ꝙ hec febris differt a putrida febre siue a putridis febribꝰ cōiter euenietibꝰ que nō sunt pestilētiales. Primo qꝛ in pestilētiali febre putredo ē maxime circa cor. In alijs aūt febribꝰ nō est hoc necessarium. Scdō qꝛ hec febris hꝫ determinatā causaꝫ putredinis. s. aereꝫ pestilentialē: ⁊ qꝛ aere ꝓprie dictꝰ pestilētialis est malignꝰ q̄si venenosus: iō hec febris est de maligna ⁊ venenosa putrefactiōe. ¶ Ad ꝯriuꝫ dōm ꝙ illꝺ nocumētū in spū nō facit istā febrē eē effimeram: imo putridā determinati modi. aer enī putridus ꝑmo miscet spiritibus ⁊ illos ꝑmo incipit corrūpere: ⁊ corrūpendo illos putrefacit humores cordis. ¶ Sed dubitat. nā ponamus ꝙ prius aliqs tempore corrūpat in spiritibus ab aere putrido anteqꝫ putrefiāt humores cordis: quero que febris sit illa. Dōꝫ ꝑ ꝙ nō erit febris sed poterit eē syncopis vel alius defectus cordis ꝑꝑ illā corruptionē spiritus. Vel dōm ꝙ si illa alteratio est ad caliditatē ꝑter nām in corde ⁊ deīde expanditur ꝙ erit febris reducibilis ad effimeram vel ad putridā. Ista aūt sunt scita ex questionibꝰ nostris generalibꝰ sup libro de diffe. febrium. ¶ Ad Rasim dicēduꝫ ꝙ febris pestilentialis curat medicinis ethice quantuꝫ ad infrigidationem.

Dubᵐ 4ᵐ ¶ Dubitat vtrū febris pestilētialis possit repiri in vno solo homine alijs hoībꝰ illiꝰ ciuitatis nō hñtibꝰ illā. ¶ Vr ꝙ nō ꝑ Aui. cū dic̄ cōicat multitudini hoīum. Et idē vult Ari. ꝓble. 1. 7. ꝓble. ¶ In ꝯriū est qꝺ expiētia aliqñ īuenimus. ¶ In hac qōne diximus ⁊ litigauimus Dynus ⁊ ego vna vice in ciuitate Senaꝝ. dicebaꝫ enim vnū febriētē hře febrē pestilētialē: ⁊ tñ nullus erat Senis q febriret sili febre: ⁊ ꝫ nō ꝯcedebat Dynus. Dicamus ꝫ ꝙ in vno solo homine pōt accidere febris silis febri pestilētiali in putredīe ⁊ prauitate lꝫ nō sit vere pestilētialis ab aere. s. pestilētiali cāta: qꝛ non est īpolē ī aliq̄ hoīe putrefieri circa ꝑtes cordis humores ⁊ fieri venenosos ꝑter hoc ꝙ fiat ab aere: ⁊ illa est febris silis febri pestilētiali. Scdō pōt fieri pestilētialis vera. pono casum ꝙ in vna domo sit vnū cadauer fetidissimū: ⁊ vnus solus hō includat: ⁊ febriat ex illoꝝ vapoꝝ putridoꝝ īspiratiōe: manifestū est ꝙ ista febris erit vere pestilētialis. Iste enī nō aliter febriret qꝫ si eēnt ibi mille cadauera ⁊ īfecissent vnā regionē nec associari multꝭ in hac febre fac̄ illā plus eē pestilentialē qꝫ sit: sic̄ vno hoīe exñte albissimo nō plus ē albꝰ qꝫ si decē millia fiāt cū eo albi. ¶ Ad auctē dōm ꝙ pestilētialis febris vtplm cōmunicat multitudini hoīuꝫ: qꝛ vtplurimū fit a causis cōmunibus celestibꝰ vel terrestribus.

¶ Agens enim solum cum peruenit ⁊ patienti non est preparatio non accidunt actio ⁊ passio.

¶ Primo declarat quare dixit: qui habēt preparationis ꝓprietatem. Secūdo declarat que sunt iste preparationes ⁊ corpora ꝑparata. ibi (Et ꝑparatio.) ¶ De prima parte diximus supra fen. 2. ꝑmi. est eniꝫ ꝓpositio physica ⁊ non hic discutienda.

¶ Et ꝑparatio corpoꝝ ad illꝺ in quo sumꝰ de passiōe est vt sint plena humoribꝰ malis. nā mūda nō forsitā patiunt ex illo: ⁊ corpora debilia iteꝝ patientia sunt ex ea sicut illa que multiplicant coitum ⁊ corpora dilatatoꝝ pororum humida multe balneationis.

¶ Qꝛ corpora multe balneationis sunt ꝑparata nō hꝫ dubium.

Dubᵐ 5ᵐ ¶ Sꝫ hꝫ dubiū an corpa dilatatoꝝ poroꝝ sint magis apta īcurrere feb. pestilētialē. ¶ Videt ꝙ nō ꝑ de dif. feb. illo ca. Caliores ⁊c. s. ca. 4. ¶ In ꝯriū est Aui. ¶ Quidā soluūt ꝯdictionē ⁊ dicūt ꝙ lr̄a dicit dilatatoꝝ ⁊ nō dilatatoꝝ poroꝝ: intelligit ꝫ corpa dilatatoꝝ illa q̄ sunt multi cibi ⁊ potꝰ q̄ ex hoc sunt multū repleta. ¶ Nos āt multas dedimus solōnes in ꝫ sed meliores ex eis sūt ille. ¶ Pria ꝙ febrē pestilentialē hoīes possunt īcurrere duplr. vel ex violētia aeris maligni: ⁊ hāc magis īcurrerūt q maiorē q̄titatē attrahūt illius aeris: ⁊ sūt corpa rara vaporē attrahētia. raritas ꝫ est accñs iuuās ad euētū pestilētie mō dicto: ⁊ sic Aui. loquit. Alio mō pñt illā īcurrere ex putrefactiōe īchoāte a cā ītrīseca circūscripta impressiōe aeris: sed aer ē ad ꝫ adiuuās: ⁊ ꝫ mō magis īcurrerunt febrē pestilētialē corpa oppilata in poris: qa ex ꝫ ꝓhibet trāspiratio: ⁊ ꝓhibita trāspiratio est cā putredis. ¶ Scda solō est ꝙ raritas poroꝝ est duplex. Una nālis sic̄ viri sūt rari ⁊ porosi cui opponit densitas nālis: ⁊ poroꝝ paucitas sic̄ mulieres sunt rare: ⁊ ꝫm ꝫ corpora rara lata ⁊ apta in vijs plus egrotāt in prauis pestiletijs qꝫ corpora dēsa paucoꝝ poroꝝ stricta in vijs. Rō ē qꝛ corpa rara plus trahūt de maligno aere: ⁊ nos per experiētiā vidimꝰ in prauis pestiletijs plus mori iuuenes robustos qꝫ mulieres ⁊ qꝫ vetulas: sicut visuꝫ fuit in praua pestilētia que ꝑcessit iā sūt tres anni. Alia est raritas accñtalis: ⁊ voco raritatē accñtalē illā que excludit vel opponit oppilōni siue clausioni poroꝝ ⁊ viaꝝ a cā accñtali. ꝺ. g. a materiebus malis: ⁊ talia corpora que hac densitate sunt stricta vel densa sunt que sunt parata putredini ⁊ cadere ī febreꝫ pestilētialem: ⁊ corpora eiꝰ opposita que sunt mūda a supfluitatibus ⁊ oppilōnibꝰ sunt indisposita ad febrem putridā: ⁊ sic loqtur Gal. ꝑ de diffe. feb. cap. 4. sed primo modo loquitur Aui.

¶ De signis. Cap. 2^m.

Hec febris est qeta exterius ebulliēs ⁊ ꝯturbās iterius fm plurimuz perdēs ex qua ꝑcipit caliditas ⁊ iflāmatio fortis. Et est cū ea magnitudo anhelit⁹ ⁊ eius exaltatio ⁊ ꝯstrigit multū ⁊ curtat multū ⁊ frequētat. Et vehemētia sitis ⁊ siccitas ligue. Et qñqꝫ fit cum nausea aut casu appetitus: ⁊ si nō resistit ei cū comestione violēter interficiet eū: ⁊ dolor oris stomachi: ⁊ magnitudo splenis: ⁊ angustia vehemēs ⁊ inqetudo. Et fortasse erit tussis sicca ⁊ casus virtutis ⁊ peruenit in ea ad syncopim ⁊ cōmixtionē rōnis: ⁊ tēdit qđ est sub hypocundrijs: ⁊ sūt cū ea vigilie ⁊ mollificatio corporis ⁊ torpor. Et quandoqꝫ accidit cuz ea bothor subalbida ⁊ rubea: ⁊ qñqꝫ est velocis apparitiōis ⁊ velocis occultationis: ⁊ accidūt colla ⁊ vlcera: ⁊ fit pulsus fm plm frequēs paruus: fit vehemēs fm plurimum in nocte. Et qñqꝫ accidit eis dispositio sicut hydropisis: ⁊ fluxus vētris chol'e ⁊ alior: ⁊ est egestio eius lenis feda nō naturalis. Et qñqꝫ est mel'ica ⁊ plurimum eius est spumosum fetidum: ⁊ est in illa aliquid de genere ei⁹ quod liquefit. Et est vrina eius aquosa cholerica melancholica: ⁊ multotiens euomunt melancholiā: choleram vō plus illam: ⁊ sudant sudore fetido.

¶ Hic ponit signa pestilētialis febris. Secūdo ponit signa pestilentie aeris. ibi (De illis.) ℣ Pria hꝫ tot ptes qt ponit signa: ⁊ vltra ponit ðtermiatos modos feb. pestilētial'. ¶ Quieta exteri⁹. i. nō appet calor excessiu⁹ i extremitatib⁹. Prio qꝛ calor cū fugiat intus ꝑꝑ nocu^m magnū circa cor: vñ ꝯturbat itus. Scđo qꝛ gradus caloris in hac febre nō ē multū eleuat⁹: sic nec in aere putrido. Scđm plm ꝑdēs. i. occidens ꝑpter cordis magnum nocumētum. Ex qua percipitur caliditas ⁊ pro. i. inflāmatio fortis.

Dub^m p^m ¶ Contra qꝛ iam dictū est: ꝙ hec febris nō est eleuata in gradu caloris: quō ergo percipitur inflāmatio. ℣ Dōm ꝙ nō est hoc ꝑpter calorē gradualiter intēsum necessario: sed ꝑpter multos vapores malignos putridos cōstrictos circa cor ⁊ pulmonē. ¶ Magnitudo anhelitus. ꝑꝑ flāmā circa cor: vel magnitudo supra quātitatē ad multitudinē vapor multorum que ꝑprie magnitudo nō ē exaltatio. i. in altū eleuatio ꝑpter causaz dictā. Cōstringitur multū qꝛ est maior necessitas expulsionis vapor putridor qꝫ remissio caloris: lꝫ fit cōe hoc oibus putridis tñ plus est in pestilentialibus. Coartat vel curtatur defectu virtutis: ⁊ ex hoc frequētatur: ⁊ fꝫ hoc vel sufficit magnitudo anhelitus vel non est vera magnitudo vnde fit frequēs. Uehemētia sitis ⁊c. Propter vapores putridos q multiplicati i spūalib⁹ cōitate inflāmāt os stōchi: ⁊ exitu ꝑ os exiccāt liguā. Nausea ꝑꝑ corruptiōes hūor circa os stōchi: ex q'b⁹ ēt pōt fieri dolor. Et si nō resistit. Hoc apparebit in cura. Magnitudo splenis. Crederē potiorē cām eē: qꝛ defectu caloris naturalis mel'ia splenis ventosat: ⁊ emittit vapores grossos: qui ibi retinētur ⁊ inflāt. Angustia. ꝑpter nocumētū in interiorib⁹. Tussis sicca. ꝑpter vapores putridos qui nocent cānali pulmonis. Dixit fortasse: qꝛ nō in quocūqꝫ hoc nocu^m excitat ad tussim. Casus ḃtutis. Hic sumit ꝓ dispōne infra syncopim: ⁊ pōt ēt fieri syncopis: ⁊ hoc ꝑpter nocu^m in corde. Cōmixtionē. ꝑpter vapores ad caput eūtes. Tendit. qꝛ defectu nālis caloris fit ventositatū multiplicatio: ⁊ ear retentio. Uigilie. s. ꝑpter malos vapores qui ascēdunt. Mollificatio. qꝛ modus paralysis mēbror vt nō possit illa mouere: accidit autē ꝑꝑ defectuz aialis virtutis. Tepor. i. calītas tepida. Lrā tñ Gerardi hꝫ est debilitas in qua hō stat ita vt nō loquatur: nec bñ sentiat ꝑꝑ defectū aialis virtutis. Et qñqꝫ accidit bothor subalbida. i. cineritia vel rubea ex mā hñte albedinē vel rubedinē. Uelocis occultationis: qꝛ defectu caloris māe pallēt ⁊ delitescūt. Coll a. i. vlcera oris vel pustule corruptis vaporib⁹ tāgentibus partes oris. Uel vlcera. s. in alijs partib⁹ corporis: videm⁹ enim in febrib⁹ pestilētialibus frequēter vlcera praua apparere. Pulsus frequēs paruus. defectu virtutis. fit vehemēs. s. hec febri vel hec frequētia pulsus in nocte: qꝛ intus cōcludit calor. Et qñqꝫ accidit dispō sicut hydropisis. vel qꝛ modus cacesie vel conclusio vaporuz est sub cute vel inflatio ventris vt sicut timpaniticus.

Dubiū 2^m ¶ Fluxus chol'e ⁊ alior. Hic soluit dubitatio an febris pestiletialis sit de vno humore. ℣ Dōm ꝙ vtplurimū est de diuersis humoribus. qꝛ diuersi. i. plures humores putrefiūt ꝑꝑ malitiā putridi aeris ⁊ defectū virtutis. principal'r tñ est de putredine sanguis circa cor: qꝛ humor qui repit circa cor vtplm est sanguis. Illo autez putrescēte ꝯtigit ⁊ in alijs ꝑtibus putrefieri alios diuersos ⁊ varios humores cū nō possint regulari a ḃtute: iō accidit fluxus vētris diuersor humor: ⁊ h est qđ dixit chol'e ⁊ alior. s. humoruz: tñ fm diuersitates corpor pestilētialiū in mā vt in qđā hoie febris hec fit de mā chol'ica vel cū mā chol'ica plurimū. In alio at flatica ⁊ sic de alijs. Egestio lenis. i. liqda qñqꝫ ꝑꝑ idigōnē vel eliqtionē. vel lenis. i. equalis eqlitate mali exeūtis q equalitas significat dñium inālis calidi: vñ vituperat talis debilitas a Gal. ꝑnostico rum. 2. 21. cōmē. ⁊ Aui. ꝑ cañ. fen. 2. cap. de fetida egestiōe ꝑꝑ malitiā putredis. Fetor. n. signat putredinē: vt intelligit. i. ꝑno. vltio cōmē. Nō nālis. i. nō digesta. q. d. nō est lenis ꝑꝑ digōnē: vel nō nālis. s. in colore vel in suba nec in alijs. Et qñqꝫ est mel'ica. Aliquādo Aui. per digōnē mel'icaz intendit egestionē fecalē. i. grossaz: quam distiguit cōtra subtilē virulentaz: ⁊ talis grossa pōt appere in febre pestilētiali: qa māe possunt venire ad grossitiez ꝑpter resolonem ꝑsentē: ⁊ per añcessionē exitus aquosi virulēti. Aliqñ ꝑ egestionē mel'icā intelligit sicut sonat vocabulū. i. nigrā fm suas species: ⁊ hoc ēt fieri pōt in pestilētiali febre: ⁊ hoc vel qa prius latitabant he māe: vel qa malitia febris sunt cōuersi humores ad naturā mel'icaz. Spumosum ꝑpter ebullitionē vel vētositates motas que nō resoluunt. Fetidū ⁊c. ⁊ est in ea: qa calor itus cōclusus pōt liquefacere pinguedinē: vnde appebit in egestione aliqd vnctuositatis. Urina aquosa. Cōsiderāduz ꝙ sicut est multa diuersitas in febrib⁹ pestilētialibus qꝫtum ad mām ⁊ ad dispōnes alias: sic pōt eē multa vrinar diuersitas. Aquosa est qñqꝫ defectu caloris in se: qñqꝫ cruditate māe chol'ice: ⁊ qñqꝫ accidit cuz febre hac eē chol'e putredinē ⁊ iflāmationē. Mel'ica erit aut dñante. s. melācholia: aut videt mel'ica vrina subtilis liqda que pōt fieri ꝑꝑ caloris extinctionē. Et multotiēs euomūt mel'iaz ⁊ chol'az post illā. Dixit Dynus ꝙ ꝑ chol'am itelligit nigrā vt fen. 2. vñ ꝑus expellebat mel'ia minus maligna postea maligna. Sed nos dicam⁹ ꝙ in hac febre corrūpunt ⁊ cōmouent humiditates diuerse: ⁊ si virtus pōt illas regulare expelletur cholera ꝑmo: melancholica scđo post illam: sed si virtus deficit nō seruatur ordo euacuationis: ⁊ ideo ꝑ quādoqꝫ euomunt melācholiaz vt contingit illam ineptam fieri: cholerā vō rubeaz post illam. Sudant sudore fetido. i. quicqd exit ex eis est fetidum vt decimo trac. Almanso. ca. 16. cuius causa est iam dicta. vel sudore frigido. i. syncopali.

¶ Et hec quidem febris incipit cum accidētibus ꝑdictis cum fortitudine sua ⁊ venit res eius ad syncopiz ⁊ frigus extremitatum ⁊ spasmum ⁊ alcuzez.

¶ Hic ponit quosdā modos determinatos pestilentialis febris: ⁊ ponit duos modos. Unus est ꝙ aliquādo hec febris a ꝑncipio est valde fortis: ⁊ ideo icipit cū ꝑdictis accñtib⁹ prauis: ⁊ tandē euenit res eius. s. ifirmi ad syncopim ⁊ accñtia mortalia. ¶ Considerādū ꝙ littera pōt hr̄e duplicē itellectū Unū gñalē ⁊ est ꝙ febris pestilētialis cū vtplm sit mortalis icipit cū accñtib⁹ ꝑdictis mortalib⁹ prauis siue itēsis: ⁊ hoc est qđ dicit cū fortitudie sua: ita ꝙ hoc sit cōe omni pestilētiali siue plurib⁹ icipere cū accñtib⁹ fortibus ⁊ venire ad accidētia mortalia vtplurimū. Alius est itellect⁹ spālis: ⁊ est ꝙ quādo febris ista incipit cū sua fortitudie: tūc incipit cū suis accñtibus prauis: ⁊ tūc permutat ad syncopim ⁊c. & ꝑ hoc Aui. inuit ꝙ aliquādo pestilētialis febris est cū fortitudine ⁊ cuz accidētibus prauis: aliquādo est a ꝑncipio occulta cū suis accidentibus: ergo hoc qđ dicit: hec febris incipit ⁊c. Cuz fortitudie. i. qñ est fortis. Spasmū vel alcuzez. i. thetanū: ⁊ fit ex grossis vētositatib⁹ inclusis defectu caloris nālis talis est mortalis: vt tertio cañ. fen. 2. Imaginari aūt spasmū ⁊ thetanū posse fieri ꝑ viā exiccatiōis aut repletiōis in febrib⁹ pestilētialib⁹ nō est difficile.

¶ Et quandoqꝫ est de his febribus pestilentialib⁹ in qua non percipit eger nec tangens propinquus multitudinem caloris ⁊ non alteratur pulsus ⁊ aqua magna alteratione: ⁊ cum hoc ipsa est interficiens velociter ⁊ hesitant medici inesse eius: ⁊ plurimi quorum anhelitus fetet ex istis ⁊ ex primis moriuntur. naz putredo est iam confirmata in corde.

¶ Hic est alius modus febris pestilentialis.

Dub^m 3^m ¶ Dubitatur quia iam dixit ꝙ in hac febre pestilētiali ꝑcipit caliditas fortis ⁊ inflāmatio. ℣ Hic autem contrarium dicit.

Dub^m 4^m ¶ Secūdo dubitat. qa dicit ꝙ pulsus nō alterat magna alteratōe. ℣ Cōtra qa febris hec fit ex putrefactione humiditatuz circa ventriculos cordis: ergo maxime opꝫ pulsuz ꝑmutari. Amplius hec feb. de qua loquit hic est iterficiēs velociter: ergo in corde ē magna ꝑmutatio: ⁊ per ꝯsequens in pulsu est magna alteratio.

¶ Tertio

Dub^m 5^m ¶ Tertio dubitatur qa dicit ꝙ vrina nō ꝑmutatur alteratiōe magna: ⁊ idē assentit fen 2ª huius cap. de iudicijs vrine. ⁋ Cōtra. ista vrina hēbit digōnē: sed digestio ostēdit velocitatē crisis ⁊ fiduciā sanitatis: vt p̄ de crisi. cap. 15. Et in multis locis Gal. clamat: vt 3° de crisi. cap. 4. ⁊ 5. Itē. 2. ꝓnosti. 26. ⁊ 66. ꝯtinen. Amplius defectu caloris existēte in corde opꝫ ꝙ sit in epate: epar enī digerit ꝟtute cordis ⁊ est sicut vicarius eius: in hoc vt sentit Auer. 2° coll'ꝫ. cap. 6. aut nō digerit nisi hēat auxiliuꝫ caloris vitalis: vt ēt medici sentiunt: qūo ergo spiritu cordis tm̄ malignato vt cito mors eueniat pōt esse vrina laudabilis. ¶ Dōm p̄ ꝙ hec febris ē pestilētialis quedā: vnde nō sunt accidētia ꝑdicta cōia omni febri pestilētiali qꝺ Auicē. bene īnuit quādo dixit. quādoꝙ est de his febribꝰ. lꝫ ergo in multis pestilētialibus intus sentiaꝛ caliditas ⁊ inflammatio: in aliqua tamē nō percipitur intus multitudo caloris: ⁊ h̔ erit quādo accidit putredinē humoruꝫ eē similem putredini aeris. Aer enī pestilētialis habet malignitatē ⁊ non hꝫ excessuꝫ magnū in gradu caloris: cum ergo cōsimilis putredo fit in nobis: tunc est febris putrida maligna ex mãe venenositate. nō tn̄ sentieꝛ multa cal'itas: ⁊ hec est feb. maligna lenta: de qua loquiꝛ Gal. 3. de crisi.

¶ Ad 2^m dubiuꝫ dōm de pulsu primo: vt cōmuniter dicūt ꝙ pulsus nō alteraꝛ magna alteratione q̄tū ad ꝯ̄rias pulsus q̄ sequunꝛ excessuꝫ caliditatis: ⁊ ideo nō fit magnus velox ⁊ frequens. s. frequētia sequente excessum caloris: sed alteraꝛ magna alteratione quātū ad ꝯ̄rias pulsus que sequunꝛ ꝺfectū ꝟtutis: ⁊ iō pulsus, erit debilis ⁊ inordinatꝰ: ⁊ si est frequens est qa ꝑuus: nec tn̄ eius frequētia erit tāta q̄ta erit cū maiori gradu caloris febrilis. ⁋ Dynꝰ ꝟo p̄ter hanc solōnē dat aliā: ⁊ est ꝙ in aliqua febre pestilentiali nō alteraꝛ pulsus a calore magno: ⁊ tn̄ velociter īterficit: ⁊ ꝓbat p̄ q2 sicut possibile est ꝙ in corꝑe nō īpedito in oꝑōnibꝰ appeat ⁊ fit pulsus multe diuersitat̄: ita ꝙ de se sigñat mortē qualis fuit pulsus illiꝰ medici de quo recitat. G. 4. de īterioribꝰ circa finē: sic est possibile ꝙ ī corꝑe egrotante egritudīe mortali appeat pulsus q nō est multe diuersitatis: q q̄tū est de se mortē nō sigt. ⁋ Secūdo Dynus dat modū huiꝰ possibilitatis. nā pulsus nō alteraꝛ alteratiōe multa: nisi qñ virtus est vehemēter opp̄ssa: sed non est vehementer opp̄ssa: nisi qñ eucrasia que est in suba al's subto eius. s. in corde ē vehemēter ꝑmutata. hec aūt eucrasia nō vehemēter permutaꝛ in talibꝰ febribꝰ: qa cal'itas accēsa in hūore nō est fort̄: ⁊ ꝓpterea nō vehemēter ꝑmutaꝛ pulsus: qa tn̄ mã nō pōt ꝑmutari ⁊ digeri a nã ⁊ vici ab ea: idcirco accidit ꝙ eger moriꝛ. accidit autē maxīe h̔ in febre pestilētiali: q2 in ipsa lꝫ cal'itas putredinalis fit debilis: est tn̄ pessime mãei al's malitiei: qꝺ nō sic ꝯtigit ī alijs febribꝰ: ⁊ ꝑpea in ipsa nō appente magna alteratione in pulsu eger moriꝛ qꝺ nō sic ꝯtigit in alijs febribꝰ. Dicit tn̄ Dynꝰ hic est attēdēduꝫ ꝙ lꝫ nō appeat magna alteratio in pulsu: tn̄ in ꝓcessu qñ incipit virtꝰ supari manifeste: necesse ē ꝙ appeat magna alteratio ī pulsu: ⁊ diuisio eiꝰ a dispōne nãli: sꝫ q2 hec diuisio eiꝰ a dispōne nãli nō appet ī febribꝰ pestilētialibꝰ sicut appent mala sigª q añcedunt in alijs feb. iō Auic. dixit istꝺ ꝟbū ꝺ pulsu ī feb. pestilētialibꝰ plus q̄ in alijs febribꝰ. Sꝫ qa anhelitꝰ īmediate sigñat de dispōne ꝯtēta in corde plus q̄ pulsus: idcirco Aui. ad rectificationē huiꝰ ambiguitatis cadētis ī pulsu docet recurrē ad anhelitum: qa si feter morieꝛ. hec sūt dicta Dyni. ⁋ Cōtra p̄^m dcm̄ arguiꝛ p̄. qa medicus iste famosus recitatꝰ 4° de īterioribꝰ habuit pulsuꝫ prauū ⁊ mortuus ē: ⁊ sic forma argumēti Dyni nō ē ꝯueniēs. dꝫ. n. dicē aliquis hñs prauū pulsuꝫ euadit: ꝫ aliqs hñs bonū pulsuꝫ poterit mori. sꝫ primuꝫ nō fuit in illo medico: īmo mortuꝰ fuit lꝫ tarde. Sꝫ Dynus pōt sic arguē. cū prauissimo pulsu stat vita tꝑe lōgo: ꝫ cuꝫ optimo pulsu pōt sequela eē cite mortis. ⁊ tūc diceremꝰ ꝙ nō eēt vera cōsequētia. nā cū aliq̄ malitia egritudīs hō pōt viuē. sed ꝙ egritudo sit bona: ⁊ cito occidat vı̄ īpoſe. Pōt ēt rō Dyni aliter ⁊ sic formari. prauissimo exñte pulsu pōt. cito seq salus: igiꝛ optio exñte pōt cito seq mors. ꝯñtia vı̄ nota. añcedēs ē Aui. 2. fen huiꝰ canonis cū clamose dicit. O q̄ta signa timorosa vidimus ⁊c̄. Hec rō nō ꝯcludit. nā añs est vex. sed ꝯñtia nō valet. nā posse hr̄e casum pulsus ē possibile ex pugna cretica in qua nã est ꝺñatrix: lꝫ in actu pugne terreaꝛ: sed posse hr̄e bonū pulsuꝫ in egritudīe cordis nō pōt esse nisi ex ꝺbilitate egritudīs: sed ꝙ egritudo ꝺbil' subito ⁊ velociter occidat vı̄ īcōueniēs. ⁋ Cōtra 2^m dcm̄ Dyni quo conaꝛ dare modū: mirādū ē ꝙ eucrasia cordis nō sit multū ꝑmutata in febre pestilētiali. nā ꝑmutatio ꝓportiōis vel ꝓprietatis maior ⁊ prauior est: ⁊ magꝭ ꝑmutās actus ꝟtutū q̄ ꝑmutatio gradus q̄litat̄: cuiꝰ sigñū est ꝙ venena oꝑantia a forma specifica prauiora ⁊ peiora accidētia īducūt q̄ oꝑantia a q̄litate vt ītelligiꝛ fen. 6. huiꝰ. Et rō ē: qa cōplexio plus ē īstr̄m aīe ꝑ h̔ ꝙ est ꝓportionata siue ꝓprietatē hñs q̄ ꝑ tēperantiā quā pōt hr̄e in gradu absolute. Et forsan ꝙ Dynus habuit bonū ītellectum: tn̄ male sciuit se explicare.

Dub^m 3^m Dub^m 4^m ¶ Ad 3^m quesitū de vrina dicit Dy. ꝙ vrina est suꝑfluitas epat̄ ⁊ venaꝝ mediante virtute alteratiua que ꝓcedit in ipas venas ab epate. In febre āt pestilētiali nō ꝑncipal'r nocu^m fit circa epar: sꝫ circa ꝑtē cordis: ⁊ iō suꝑfluitas q̄ ab epate decidiꝛ nō alteraꝛ alteratione magna: vñ vrina in talibꝰ febribꝰ nō ē ꝓpriū signū: īmo pōt eē nãlis in colore ⁊ suba ⁊ sedimīe: ⁊ ille cuiꝰ est, tēdit ad mortem: vt fen. 2. huius: sicut hoc vidimus etiā in egritudinibus alijs mortalibus vt in ptisi in qua vrina nō est multū permutata a nãli: ⁊ tn̄ īfirmus tendit ad mortē. Quādo ergo mã mala nō est in locis vrine: sed est. v. g. circa pectus: pōt vrina esse bona ⁊ egritudo mortalis: ⁊ hoc ēt dicit Dynus. 4. fen cap. de ꝓlōmia. ⁋ Thadeus ꝟo suꝑ illo afor. 71. 4ᵉ ꝑti. Quibus in. 7. terminaꝛ ⁊c̄. dat cāꝫ huiꝰ: qa febris pestilētialis īterficit ꝑꝑ nocumētū qꝺ accidit ꝟtuti vitali. Sed digestio fit ꝑ ꝟtutē nãlem: sed possibile est ꝟtutē nãlē facere oꝑationē suā: virtute vitali tēdente ad destructionē vt dicit Aui. p̄ cañ. cap. de ꝟtute vitali. Huic ēt sñie assentit Antonius de Parma suꝑ illo ca. Cōciliator ꝟo dif. 94. in fine conaꝛ dare cām quare in feb. pestilētiali pōt esse pulsus bonus ⁊ bona vrina: ⁊ īfirmus tēdit ad mortē: ⁊ dicit ꝙ ꝓpriū febribꝰ pestilētialibꝰ pre alijs febribus est ꝙ ipse vehemēter inherēt cordi: vt nocumētū eiꝰ suscipiatur in corde: non sic in epate ⁊ in alijs: vñ virtꝰ nãlis ꝑterrita in nullo attentaꝛ surgere cōtra morbuꝫ: sed vertit se vt corpus guberner sicut in sanitate: ⁊ ideo pulsus appet bonus ⁊ vrina bona: ⁊ ꝓpter hoc vrina sicut in sanitate in morbo diuturno permanēs iudicatur mortalis: qa significat ꝙ nã nullo mō attentat surgere ꝯ̄ morbū. ⁋ Hec dicta Cōciliatoris sunt rhetorica. Qūo eniꝫ virtus cordis est territa a forma que est forma nãliter agens. s. febris: nisi per multā permutationeꝫ in substantia ⁊ spū cordis: sed tanta ꝑmutatione existēte non se verteret ad regimen corporis: īmo rector est morbus. ⁋ Nos autē in hac mã ponemus p̄mo casum quē vidimus. Uir fuit qdam noīe Gasalus qui in ꝑncipio pestilentie incepit lēte febrire: vt in ꝑncipio iudicaremus effimeraꝫ ex tristitia que ei erat ex cã manifesta: postea diximus esse benignā putridā: pulsus aūt ⁊ vrina laudabilia erant ⁊ nunq̄ accubuit lectū nisi horis qbꝰ ꝯsueuerat sanus: ⁊ linguā bonā hēbat: ⁊ colorem faciei hēbat bonū: ⁊ ꝯueniēter qescebat in nocte: in septima die ereptꝰ est sudore frido in capite ⁊ collo ⁊ subito mortuus est. Et nos medici hesitauimus vñ hoc potuerit eē: ⁊ illo mense detecta est pestilētia: ⁊ īuasit multitudinē hoīum incredibileꝫ. Opꝫ ꝫ inuestigare qūo febris occidit subito apparētibꝰ signis bonis. Et qꝺ dictū est supra de bonitate vrine ꝙ mã est circa spūalia ⁊ non circa epar est dcm̄ qꝺ pōt tolerari: tn̄ hꝫ difficultates exquirēdas in scia ꝑncipioꝝ. Primo qūo cū malignitate spūs cordis pōt stare bona dispō spūs epatis: cū spūs cordis sit illi sic ꝑfectio ⁊ forª. Amplius qūo corruptis materiebꝰ in corde saluaꝛ materieꝝ bonitas in epate: ⁊ opꝫ necessario tenere ꝙ dispō spirituuꝫ ⁊ humiditatū cordis habeat suā latitudinē aliā a latitudine dispōnum ⁊ humiditatū epatis: ⁊ lꝫ nō possit exire dispōnū cordis latitudo qn sequaꝛ mors ⁊ destructio epatis: pōt tn̄ fieri mutatio multa ītra illam latitudinē: ⁊ tn̄ nō fiet mutatio multa intra latitudinē dispōnuꝫ epatis: ⁊ tu ꝯsidera. ⁋ Alius modus dicēdi quē al's posuimus est ꝙ forma venenositatis pōt assimilari formis que inducunꝛ in fine alteratiōis: ita ꝙ aliqñ hoc contigat: possibile est ergo ꝙ aer pestilētialis aliqñ īcipiat īducere calorē ⁊ venenositatē in mãm cordis quā putrefacit: ⁊ tūc hec febris pestilētialis īcipit cū prauitate ⁊ vehemētia accñtiuꝫ: vt dicit Aui. Aliqñ aūt ꝯtingere potest ex nã recipiētis ꝙ īcipit inducere aliquē calorē accñtalē remissum: vñ hō lente febrit: nōdū tn̄ ille calor fit venenosus ⁊ toto tꝑe quo ille calor habitꝰ nō est venenosus febriens hꝫ pulsuꝫ bonū ⁊ vrinā bonā. Ultimo aūt. i. ꝑcedēte hac alteratione in aliqua mēsura nobis ignota induciꝛ venenositas. i. calor venenosus siue inducaꝛ in tꝑe siue in īstāti nō curamus: ⁊ tunc occidit. ⁋ Preter hūc aūt modū est aliꝰ modus gñalis q īcludit istū cū ꝯsiderabis: ⁊ est ꝙ manifestū est ꝑ se ꝙ qñ hō febrit cū bono pulsu ⁊ bona vrīa īpoſe est ꝙ ex illa febre stāte dispōne illa moriaꝛ. Si igiꝛ post bonū pulsuꝫ ⁊ vrinā moriaꝛ cito: nō est nisi q2 mutatio ē facta in hac febre de bonitate eius ad malitiā. Hec mutatio pōt ēt fieri in febribꝰ multis q̄ accidūt ab aere pestilētiali: ⁊ modi huiꝰ mutatōis sunt plures. ⁋ Unus est q2 ponamꝰ ꝙ aliqs febriat tꝑe pestilētiali febre q̄ sit ex sui nã salubris quā feb. hō īcurrisset q̄uis aer non fuisset pestilētialis: vel pone ꝙ īcurrat eā ex aeris dispōne: tn̄ sit de salubribꝰ: ⁊ stāte ista feb. salubri lateat aliq̄ mã venenosa q̄lis esset illa mã antracis q̄ gñabaꝛ ex malitia aeris in aliq̄ ꝑte spūaliū: sed stabat qeta ⁊ occulta: in hora igiꝛ crisis huius feb. salubris ista mã moueaꝛ ⁊ attigat cor ⁊ subito īterficiat vel in hora nō crisis. h̔ aūt plus euenit in febribꝰ pestilētialibꝰ. nā he materie praue plus sunt apte gñari in tꝑe illo: tn̄ in febribꝰ ⁊ tēporibꝰ nō pestilētialibus pōt h̔ cōtingere: ⁊ iā iste casus turbauit ⁊ īfestauit aliqs medicos sine culpa. ⁋ Scꝺs modus est ꝙ stāte ista fe. salubri aer continue inspiratus ꝯuerteret mãm ad venenositatē: ⁊ tn̄ nō erat sic ꝯuersa prius ex h̔ moriꝛ iste: ⁊ tn̄ si aer nō fuisset pestilentialis nō fuisset ꝑmutatio ad tātā prauitatē mãe: ⁊ iō multū conari ꝺbemus in rectificatiōe aeris. Et ex h̔ appebit cā terribilis effectꝰ apparētis tꝑe praue pestilētie: ⁊ est vt nos videamꝰ q̄si aliqs liberatos ab aliq̄ febre cōtinua ꝓpter aliquā crisim optimā q subito

morienꝭ in tp̄e in quo īdicas eos ꝯualescere: ⁊ hoc contigit: qꝛ lꝫ iste liberatꝰ fit per euōnē. v.g. sanguis qui exiuit ꝑ nares q̄ fuerat cā febris ꝯtinue sanguinee: tñ in eo est aliq̄d peccatū cholē apte corrūpi: ⁊ aer venenosus ꝯuertet eā ad nām veneni. In die q̄ ꝯualescētie in quo gloriatꝰ fuisti de salute īfirmi ⁊ congauisus sibi ⁊ suis subito hac corruptiōe cholē facta: qꝛ virtꝰ est debilis arripiꝭ febris ⁊ in paucis horis vel diebꝰ occidit illū. Et plus euenit h̄ in aere pestilētiali: vt notū ē. Nec de hac possibilitate est mirādum nec de cita occisiōe cū cā effectus possit eē cā apta ad hāc trāsmutationē malā: ⁊ aer possit esse multū corruptus: ⁊ mā mala posset eē multe malitiei vehemēter agēs in corpus debile q̄le est corpꝰ cōualescēs. Nōne vides ꝙ in vero ꝯualescēte Aui. timet mortem ꝑꝑ assurgere ad ascellā vt apparet fen. 2. huius. Scias hoc. Alios modos aūt huius mutationis per te ꝯsidera. ¶ Ex his leuiter cessant argumēta. ¶ Et hesitāt medici ⁊c. Quia nō ꝓuiderūt mortē nec cām. ¶ Ex istis. s. dictis īmediate ⁊ ex his primis. s. hñtibꝰ febrem pestilētialē: credo hñ ꝙ quādo in eis apparet fetor anhelitus nō stet bonitas pulsus: sed tunc incipiat ad mortē ꝑmutari: ⁊ si est bonitas pulsus est q̄tū ad differētias q̄ ꝯsequunꝭ gradū caloris vt illum sequuntur vt dixit prima via cōmunis ⁊c.

¶ De signis. Cap. 3ᵐ.

Et de illis que significāt pestilentiā de rebꝰ que currunt cursu causaꝝ est vt multiplicētur rothoni ⁊ asubub in principijs autūni ⁊ ínebul. nā indicaꝭ pestilētia indicatiōe cāe.

¶ Hic ponit signa pestilētie. Et p̄mo ponit signa que ꝯcurrūt cursu cārum. Secūdo que sunt ꝫm semitā societatis cause. ibi (Signa autem.) ¶ Prima in quatuor. Primo ponit signa pestilētie autūnalis. Scd̄o hyemalis. ibi (Et quādo multiplicaꝭ.) Tertio estiue. ibi (Pestilētia aūt.) Quarto ponit signa gñalia que possūt ad ver ⁊ ad alia tēpora applicari. ibi (Et silr qñ videris ⁊c.) ¶ Rothoni ē ignis q̄ appet in aere motus vt stella cadēs vel currens. Asubub est ignis qui videꝭ stare in aere vt colūna vel aliq̄ figura stans.

Dubᵐ 1ᵐ ¶ Dubitaꝭ primo q̄a nō videꝭ ꝙ apparitio illoꝝ ignium significet pestilentiam: q̄a sic apparet decimo metheoroꝝ cap. 1. isti ignes fiunt primo exhalatiōe calida ⁊ sicca pertingente ad partē aeris superiorem versus ignē. exhalatio aūt calida ⁊ sicca nō est signū pestilentie: īmo remotionis pestilentie: qꝛ aer pestilētialis est humidus cū obtuso calore: ⁊ talē modū humiditatis destruit exhalatio sicca ignea. vnde Aristo. ꝓblematū. 25. 19. ꝓblemate. interrogans quare aer non putrefit: dicit ꝙ est igne plenus.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitatur secundo in quo tempore dicatur esse ista pestilentia: an in autūno: an in hyeme sequenti.

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Dubitaꝭ tertio quomodo hec signa sunt etiam cause. Ignes enī cadentes aut stantes in suprema parte aeris non causant aliq̄d in nostram humiditatem lꝫ significēt. In hac materia metholoycus als metheorologicus ⁊ astrologus pñt multa dicere.

¶ Dicamus ergo quantum nobis sufficiat. Primo dicamus ꝙ isti ignes nō significāt veram pestilētiam sed solū malitiā autūni: q̄a significāt eiꝰ sup̄fluā siccitatē: sed autūnus siccus est prauus prauas faciēs egritudīes. ⁊ qꝛ isti vapores sicci calidi q̄ sup̄ius ignes fiūt: hic īferiꝰ siccū faciūt aerē ⁊ sunt eiusdē spēi: ⁊ ideo dꝛ ꝙ isti ignes currūt cursu cāruꝫ nō ꝙ illi qui sunt superius circa extremū ignis causent ꝓprie h̄: sed illi qui sunt in hoc spatio eiusdē speciei cū illis: ⁊ h̄ est q̄d vltimo. A. dicit. indicaꝭ īdicatiōe cāe. qꝛ indicāt eos q̄ sunt cā. Scd̄o possumus dicere ꝙ exhalatio calida ⁊ sicca nō facit pestilētiam: sed qñ multi vapores surgūt in aere fit tunc pestilētia: vnde ꝓblema. 1. ꝓble. 21. dicit Arist. ꝙ qñ ex terra vapor multus ascēdit annus pestilētie fit. Isti ergo ignes ītelligēdi sunt ꝙ cōiungantur cum multa euaporatione p̄ter eoruꝫ apparitionem sicut statim infra ponit Auic. Uel possemus imaginari ꝙ multitudo vapoꝝ in aere nō pōt ꝯsumi sed aeri misceꝭ: sed ꝑs istoꝝ potest calefieri ⁊ exiccari q̄uis a principio sue eleuationis nō fiat talis vel fuit occultus vapor calidus ⁊ siccus in vaporibꝰ humidis. ꝓpter istā ergo multitudinē humidis vaporibꝰ mixtis remanētibus in aere calidis ⁊ siccis sursum eleuatis fiunt ex illis pestilentia: ⁊ ex istis ignes qui nō fuissent eleuati sursum sed soli ⁊ permixti cepissent ascēdere. ꝫm ergo hunc modū isti ignes possunt significare pestilētiaꝫ ⁊ currunt cursu causaꝝ: qꝛ indicāt cāꝫ dictam. hic tñ sermo ex p̄ncipijs metheorologycis pōt molestari sed non curamus. ¶ Tertio possumꝰ dicere ꝙ isti ignes multi nō solum moti sed ēt quiescētes de q̄bus est cometa fiūt ex dominio Martis cuius dñium est cā mortis ⁊ pestilētie in aere. Currūt ꝫ cursu cause qꝛ significāt cām. s. īpressionē Martis. Ideo Isaac febrium. 5. cū dixit. appitionē flāmaꝝ ⁊ lāpaduꝫ multoꝝ ⁊ diuersoꝝ in autūno significare pestilentiam: subdit ꝙ si quidā querūt huiꝰ rationis ītētionē dicemus que sunt nō posse ītelligi nisi prius ꝓuideant multos motus stellaꝝ sciam ⁊ ꝯiunctiones eaꝝ adiuiceꝫ que fit in circulis suis qualitate cuiusq̄ stellarum que est ꝫm earum loca. Jam ergo apparet solutio prime ⁊ tertie dubitationis.

¶ Ad 2ᵐ dubium ⁊ ꝫm primum modum dicendi est dōm ꝙ ipsa pestilētia erit in ipso autūno ⁊ erūt feb. de materiebꝰ corruptis: ⁊ egritudines alie sicut scabies ⁊ lepre ⁊ cancri ⁊ poterit extēdi in hyeme in qua materie iste ꝯstringunꝭ. sed ꝫꝫ 2ᵐ modum dicēdi ⁊ tertiū ista pestilētia poterit esse in hyeme ⁊ vere ⁊ estate futura.

¶ Et quando multiplicaꝭ auster ⁊ subsolanus in chenis diebus aliquot: ⁊ quotiens videris turbiditatem aeris ⁊ nebulositatem eius: ⁊ existimaueris pluuiaꝫ ⁊ inueneris aerem vacuum siccuꝫ ⁊ non pluit: tūc scias ꝙ complexio hyemis erat corrupta.

¶ Considerādū ꝙ multiplicatio austri facit aerē humidū ⁊ ēt calidū. Subsolanus aūt addit ad calorē in aere. In chenis. i. mēse decēbris in quo est p̄ncipiū hyemis vides hos vētos flare ⁊ vides aerem nebulosum ⁊c. significātur multi vapores humiditatū caliditate turbantes mixti in aere. Si ergo pluit per illoꝝ vaporum ascēsum ⁊ ꝯuersionē in aquā: tūc aer non remaneret ꝓfundatꝰ sine mixtus cū illis vaporibꝰ: ⁊ sic non fieret putredinalis: qꝛ igitur pluuia nō fit īmo īuenis aerem vacuū a pluuia siccū. i. pluuia priuatū aer corrūpitur: qꝛ illi vapores cū caliditate putrefiūt siue putrefaciunt aerem: ⁊ qꝛ nō solum hyemis īmo possunt tot eē vapores ⁊ tāta corruptione ꝙ dñabiꭍ toto anno: ⁊ hoc est ꝓblema Ar. ꝓblema. 1. 23. ꝓblemate. Dicit enim ꝑꝑ q̄d austri sicci: ⁊ pro. i. non aquosi fe. sunt. Et soluit dicēs qꝛ caliditatē ⁊ humiditatē ex̄neam faciūt in aere: sunt enī humidi ⁊ calidi. Cōsiderandū tñ ꝙ si silr cuꝫ austro fit subsolanus addit illi humiditati sup̄flue caliditateꝫ ꝑꝑ quā citius putrefit vt non expecteꝭ calor veris vel estatis.

¶ Pestilentiam aūt estiuam malignam malam significat paucitas pluuie in vere cū frigore: deide multiplicaꝭ auster ⁊ ꝯturbatur aer aliquot diebꝰ: deinde clarificaꝭ post hebdomadā vnam nō supra ⁊ accidit frigus ī nocte ⁊ in die calor est vehemēs: ⁊ p̄focatio ⁊ ꝯturbatio ⁊ calītas: tūc iā venit pestilentia ⁊ expectantur febres pestilētie ⁊ variole ⁊ his similia.

Dubᵐ 4ᵐ ¶ Dubitaꭍ quare facit ad hāc pestilentiam pauca pluuia ⁊ frigus in vere. Amplius q̄uo pōt accidere frigus in nocte ⁊ caliditas in die. ¶ Dōm ꝙ ver frigidum pauce pluuie tenet mās vsq̄ ad estatem: deinde idest post ver multiplicatur auster: ⁊ hec est cā multoꝝ vaporū in aere. signū cuius est turbiditas aeris. ⁊ quando isti vapores ꝓfunditus admiscentur aeri: qꝛ aliqualr subtiliantur fit aer clarior q̄ꝫ prius eēt: ⁊ ista claritas nō dꝫ multum perdurare: sed sufficit ꝙ circa hebdomadā ⁊ iteruꝫ inturbideꭍ aer per aduētum vapoꝝ moltorum. Si enī illa claritas vltra hebdomadaꝫ ꝑduraret pōt significare illorum vaporum cōsumptionem. Ex hac igiꭍ dispōne suspicāduꝫ est aerē factū esse putridū ex illis multis vaporibus: ⁊ affirmatio huius est qꝛ accidit frigus in nocte. Considerānduꝫ ꝙ istud frigus ⁊ ista caliditas possūnt ītelligi eē in aere. nā isti vapores humidi sunt aquei ex nā: ⁊ ideo sole recedente tēdunt ad frigiditatē: sed cōcluso in eis calido fit putredo: ⁊ vicit calor ⁊ intus apparet in eis caliditas: ⁊ ꝫm hanc imaginationem primo sero apparebit in aere frīditas: ⁊ aliqua alia hora noctꝭ apparebit caliditas ⁊ eꝯ: possemus imaginari ꝙ aer grossus ex his vaporibꝰ factus retinet caliditatē quā in die acq̄siuit in p̄mo sero vsq̄ ad aliquā partē noctis. postea aūt mutaꭍ ad frīditateꝫ. tu aūt ꝯsidera. Hoc aūt frigus ⁊ caliditas possūnt ītelligi eē in corporibus. Nā aer iste putridus īspiratus attīgēs cor ledit: quāuis nōdū faciat febrē: ⁊ ideo calor ab exterioribꝰ ad īteriora ꝯhiꭍ: accidit ergo frigus in nocte circa extrema ⁊ caliditas in īterioribꝰ. Possemus aūt aliter dicere ꝙ aer iste grossus humidus absentia solis infrigidaꭍ in nocte: ⁊ ex h̄ itus cōcludit calidum ⁊ calidū sentiꭍ minus: ⁊ cū hoc ledit spūalia. Quicq̄d autem sit veꝝ est ꝙ iste aer ꝯturbat nos: ⁊ nocendo spūalia est causa modi p̄focationis. Cor enī in eius attractione lediꭍ: ⁊ ex hoc quasi nō videꭍ homini ꝙ ab ea euenteꭍ. Ista autē plus apparēt in nocte: aut qꝛ in die fit euentatio a zephyro ⁊ borea: vt Arist. ꝓble. 25. 15. ꝓble. aut qꝛ intus concludiꭍ calor: aut qꝛ in die ꝓpter attētionem ad alia hoīes nō sic considerant has mutationes in se sicut accidit pħo habenti ap̄a in coxa qui plus molestabatur in nocte q̄ꝫ in die: vt appꝫ a Gal. in libro de motibus liq̄dis. ca. 7. Ista ergo pestilētia est mala ⁊ magna: qꝛ est vera pestilentia ex multa putredine in aere. Et his similia. q̄a morbilli carbūculi. i. apostemata de materia venenosa mēbroꝝ corruptiones ⁊ similes dispositiones illis que facte sunt in pestilentia. ⁊ nos testificamur hanc vidisse.

¶ Et similiter qñ estas nō est vehemētis caloris ⁊ est

vehemētis

vehemētis ꝯturbationis hn̄s matutina alterata: ⁊ iā preterierūt in autūno asubub ⁊ ignes ⁊ vehiziz ⁊ alia est signum pestilentie ⁊ alioꝝ.

¶ Hoc est aliud signū pestilētie estiue in qua signamus occultā ⁊ malignā māam putredinalē in aere. cui⁹ signū ē: q2 hoīes valde cō/turbant̄ vt nō possint in nocte hui⁹ estatis qescere: ⁊ tn̄ nō īdicāt se ꝑcipere fortē caliditatē: est ergo ex malitia putredīs. Hn̄s matutina alterata. s. de caliditate ꝓcedēte ad frīditatē ⁊ eꝯ: vt supra diximus. cōiter tn̄ accidit ꝙ circa aurorā frigus plus apparet: ꝗuis nobis sol sit ꝓpinquior: vt ꝓble. 25.5. ꝓble. Ignes. s. diuersorum modoꝝ. Vehiziz. i. ignes descēdētes. ⁊ dixit hoc vocabulum Aui. vt significaret diuersos modos ignis q2 diuersificant̄ in forma ⁊ in motu ⁊ quiete ⁊ in motu est magna diuersitas: iō dixit. Et alia. i. aliȷ ⁊ diuersi modi hoꝝ ignium: vt. x. g. ꝙ appareat aliqua cometa: cū hoc dixit Aui. Preterierunt in autūno. vt īnuat per h̄ ꝙ causa istoꝝ est dn̄ium alicuius maliuoli planete: cuius impressio in aere incipit apparere tēpore quo isti ignes sunt mag̃ apti fieri. s. in autūno. Et alioꝝ q2 belloꝝ ⁊ mortis principium.

¶ Et silr̄ quādo videris aerē alterari in die vno multis vicibus ⁊ clarificatur aer die aliquo ⁊ orit̄ sol clarus ⁊ ꝯturbat̄ die alio ⁊ oritur in velaminib⁹ nebule que est vt puluis: tūc iudica ꝙ pestilentia accidet.

¶ Ista alteratio est de calītate ad frīditatē: vn̄ virt⁹ debilitat̄ de turbulētia ad claritatē: ⁊ nō solū in vno die sed in die ⁊ die: vn̄ sigt multitudinē vapoꝝ in aere sparsoꝝ: ⁊ idē sigt ort⁹ solis cū nebula hūida sparsa in aerē: vn̄ vr̄ vt puluis: q2 appet aer q̄si eēt puluerulēt⁹ pestilētia accidit. s. cito. Hoc āt signū veꝝ ē q̄cūq3 tpe accidat: ita ꝙ si accidat in hyeme poterit signāre pestilētiā ī vere aut in ipsamet hyeme ƀ3 q̄ntitatē vapoꝝ ⁊ ipoꝝ violētiā ⁊ malitiā.

¶ Signa aūt que sunt ƀm semitā societatis cause sūt: vbi gratia vt videas ranas iā multiplicari ⁊ videas reptilia generata ex putredīe iam multiplicari. Et de eis que significāt illud est vt videas mures ⁊ animalia que habitant sub terra fugere ad superficiem terre ⁊ exire manifeste: ⁊ videas animalia male nature sicut alakaliki ⁊ ei similia fugere ex nidis suis ⁊ ire ab eis: ⁊ fortasse dimittunt oua sua.

¶ Cōsiderādū ꝙ ista signa dicunt̄ eē ƀm semitā societatis cāe: q2 ipsa nō sunt cause sed associant̄ causis sic̄ ranaꝝ ꝑuaꝝ multitudo q̄ sigt supfluā humiditatē ex q̄ fiūt: vt ēt sumit̄ ab Ar. ꝓblematū p̄a. 22. ꝓblemate. vbi h̄ ꝓblema q̄rit̄. Nos aūt vidim⁹ an̄ q̄dā pestilētia tātā multitudinem haꝝ ranaꝝ vt cooperirent terram in multis locis: ⁊ erāt rane parue cū q̄dam cauda. ⁊ has ranas Aris. vocat ranas crinoidas. Aliȷ tn̄ dicunt ꝙ illaꝝ facies hn̄t signa rubea. Alakaliki. i. serpētes q̄dā. hec enim signa significāt magnam putredinē in cauernis terre. ¶ Cōsiderandū ꝙ ista possunt dici signa ⁊ cause sicut ignes volantes qui l3 nō sint causa: tn̄ significant cām: tn̄ signa que ƀm veritatem sunt cause sunt multiplicatio austri: turbiditas aeris: apparitio aeris puluerulenti ⁊ similia.

¶ De curationib⁹ febriū pestilentiarum. Cap. 4m.

Summa curationis eaꝝ est exiccatio. Et illd̄ cum flōmia ⁊ sol'one ventris. Et op3 vt incipiatur in ea ad eūandum. Si aūt mā vincēs fuerit sanguinea fiat flobothomia. Et si fuerint humores aliȷ euacuentur.

¶ Primo ponit cano. curationis. Secūdo p̄seruationis. ibi (Oportet.) ⁊ Prima in duas. Primo ponit curam per euacuationē. Secundo per infrigidationem ⁊ aeris rectitudinē. ibi (Et oportet.) ¶ Cōsiderandū ꝙ sicut iam diximus febres pestilētiales pn̄t esse diuerse in diuersis: vt in aliquo cholice: ⁊ in aliquo flegmatice: ⁊ in aliq̊ melīce: ⁊ in aliq̊ sanguīee: ⁊ pōt ēt eē diuersitas eaꝝ vt ꝯtigat putrefieri hūiditates circa cor: ⁊ est ista vera pestilētialis: et aliq̄ pestilētialis pōt eē in qua putrescāt hūores circa aliquas venas: ⁊ hoc ꝑꝑ eoꝝ dispōnem. Euacuatio igitur fiat vel flōmia vel pharmacia ƀm ꝙ ꝯuenit. Et attēde ꝙ facere flōmiā in febre pestilētiali in qua nō ꝯuenit est magnus error: ⁊ maior q̄ȝ suum sile in aliȷs. ¶ Cōsiderādū scd̄o ꝙ cū in febre pestilētiali nō sit magna distēperātia in gradu caloris sicut in causone ⁊ silibus: sed pn̄tia male materie īdicat euacuationē potius ⁊ p̄ius q̄ȝ aliquā alterationē: ⁊ ideo dixit ꝙ sūma curatiōis est exiccatio. i. euacuatio. vbi tn̄ cū febre pestilentiali eēt magna alteratio vel īflāmatio: vt cū eēt febris ethica ⁊ multi ⁊ acuti caloris audaciter infrigidamus.

¶ Cōsiderandū tertio ꝙ ista materia cū sit putrida maligna putredine debemus conari quātū possumus ad eius eūonē ⁊ cito. semꝑ enim speramus plus de eius materiei corruptione q̄ȝ de digestione: ⁊ hoc ꝓpter grossitiē aeris p̄sentis corrupti ⁊ māe aptitudinē ꝓpter hoc incipimus ad eūandū. Et ego vidi socios nr̄os viros expertos qui in praua pestilētia prima vel scd̄a vel tertia die vel quarta in sūma q̄ȝcitius poterāt dabant pharmaca euacuantia exsoluēdo materias sicut reubarbaꝝ aliqui ⁊ agaricum aliqui cū turbith. ⁊ q̄dā dabāt quādoq3 medicinas istas vigoratas cū scamonea pauca. ⁊ vidimus plures euasisse ꝑ manus istoꝝ q̄ȝ per manus illoꝝ qui nō purgabāt nisi cū leuib⁹ clysteriȷs. ⁊ qn̄q3 sola cassia. ⁊ dicebāt illi viri solēnes h̄ voluisse Auicen. cū dixit. Et op3 vt īcipiat̄ in ea ad eūandū. ⁊ dicebant ꝙ si in morbis furiosis an̄ digōnē p̄ceptū est eūari: multo magis ista eūatio cōpetit in mā faciēte febrē pestilētialē. pōt enī dici furiosior omni mā furiosa. ¶ Considerandū quarto ꝙ istam eūationē ad quā A. festinat in febre pestilētiali vocat exiccationē: vnde dicit. sūma curationis est exiccatio. nā Aui. eūonē minoratiuā vocat exiccationem siue sit minoratio materieꝝ que nō sunt dicēde cā ꝯiuncta vel antecedēs sed sunt materie cōplicate siue cōiuncte cū febre: ⁊ sic appellauit supra ca. de cura putridaꝝ in vniuersali. cū dicit. Cū administraueris can̄. p̄dictos. ⁊ dixit ƀm semitā minorationis ⁊ exiccationis ⁊c. siue iste materie sint causa ꝯiuncta vel antecedēs feb. ⁊ hoc mō eūonē minoratiuā vocat exiccationē: ⁊ ita caplo de cura variolaꝝ cū dicit. Flobothomet̄ quātitate qua exiccet. i. minoret de materia. ⁊ ista mīoratio ēt dicit̄ abscisiua cause. s. partialis abscisiua. hāc ḡ exiccationē. i. eūonem minoratiuam que accipiat de cā ꝯiuncta faciēte febrē ⁊ antecedēti Aui. precipit facere.

¶ Sz tu. d. si illa mā est ita praua sicut mā furiosa: quare ḡ nō euacuamus eradicādo māam. ⁊ Dōm ꝙ hoc ꝑꝑ casū v̄tutis. Incipit enī hec feb. a spūū malignitate. Si q̄s aūt vellet tenē ꝙ in p̄n° putridaꝝ pestilētialiū nō cōpeteret pharmacum q̄d exsoluēdo euacuaret: sed solū q̄d leniter vt cassia ⁊ viole fundet se sup h̄ q̄d dic̄. exiccatio. q2 Aui. sic ꝯsueuit vocare eūonē q̄ est facta cū medicis que nō eūant exsoluēdo. Et hec discordia redit ad q̄ōnes q̄s disputauim⁹ supra in cura putridaꝝ in vl̄i. Credo aūt ꝙ in pestilētialibus festinādū sit purgare cū pharmaco q̄d eūat exsoluēdo: vt rō predictorum virorum probat. Determinatio autem temporis et quantitatis pharmaci remanet in estimatione medici.

Dub^m p^m

¶ Et oportet vt infrigides domos eorum ⁊ rectifices aeres ipsarum domorum.

¶ Considerandū ꝙ infrigidatio remittit putredinē ⁊ tēperat caliditatem quā intus circa cor isti sentiunt.

¶ Aut infrigidatio fit vt vallent̄ fructibus odoriferis frīdis ⁊ extremitatib⁹ arboꝝ frīdarum ⁊ linimentis ⁊ irrorationib⁹ sumptis ex fructib⁹ frīdis odoriferis: ⁊ ex cāphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ sandalis: ⁊ roret̄ domus eoꝝ oī die aliquotiēs: ⁊ ꝓprie cū aq̄ ro. ⁊ de salicib⁹ ⁊ nenufare. Et si fuerint in domo manatiōes ⁊ roratiōes aque erit melius. Aeris v̄o rectificationem dicam.

¶ Primo infrigidat domos eoꝝ. Scd̄o īfrīdat eos per res que sumunt̄. ibi (Et administrent̄.) Tertio ponit regimē determīate febris pestilentialis. ibi (Q2 si.) Quarto ponit regimē ꝑ cibū. ibi (Et qn̄q3 cadit.) Quīto rectificat aerē sic̄ p̄mittit ⁊ postponit. ibi (Rectificatiōis.) ¶ Q̄d primo dicit est notū. Linimentū aūt ⁊ delibutio idē est: ⁊ delibutio est quasi affluens linimentum.

¶ Et administrent̄ eis trocisci de camphora ⁊ robub frigida ⁊ aqua lactis acetosi ⁊ lac acetosū ablato butyro ⁊ aqua ro. in qua dissolutum est serum acetosum bonum ⁊ acetum cum aqua iterum.

¶ Visus est hic Dynus dubi⁹ fuisse cū in febre pestilentiali sit duplex ītētio. s. eūatio māe ⁊ īfrīdatio: q̄re nō ponit medicinas euacuatiuas sed īfrīdatiuas per os assumēdas: vt trocisci de cāphora ⁊ rob frīda vt rob de agresta ⁊ rob de ribes ⁊ hmōi. ⁊ Rn̄det ꝙ pharmaca eūantia mās sunt dicta supra: ⁊ eadē sunt q̄ eūant mās febriū pestilētialiū ⁊ nō pestilētialiū: ⁊ in hoc Dyn⁹ bn̄ dixit: sed postea dixit ꝙ hmōi medicīe īfrīdātes ⁊ exiccātes ⁊ trocisci de cāphora ⁊ rob ⁊ silia ꝯriant̄ ꝓprie putredini. nā putredo cōsistit in calō ⁊ hūido: ⁊ iō trocisci de cāphora ꝯueniūt omni pestilētiali cōsiderate vt pestilētialis ē: q2 illi resistūt illi putredini: l3 rōne māe putredīs plus ꝯueniāt in q̄dam pestilētiali febre vt in cholica: in quadā minus vt in fl'atica: tn̄ in ipsa feb. flegmatica ēt ꝯueniūt ratione putredīs facte ab aere putrido: ⁊ in alia fe. flegmatica. s. nō pestilētiali nō cōueniūt. Hec dicta Dyni īdigēt determīatōe. nam trocisci de cāphora q̄bus vtimur in febre pestilētiali cholica vel

Dubiū 2^m

sanguinea nō īdigēt mixtione cuꝫ reb⁹ alijs que remittant frigus cāphore: sed credo ꝙ qñ feb. pestilētialis ē lēta ⁊ mā ē frida flati-ca: tūc est bonū dare illi aliqd de musco vel de medicamib⁹ de musco vt diamuscū ⁊c̄. ⁊ credo in hoc Halyab. in thegni. 3. cō. 213. cū dixit, ⁊ post Gal. ⁊ Diasco. inuente sunt herbe magni iuuamēti ⁊ velocis valoris: sicut valent cāphore in egritudinibus pestilētialib⁹ calidis ⁊ muscus in egritudinibus pestilētialibus frigidis.

Dub^m 3^m ¶ Dubitat̄ vtrū in febre pestilētiali possum⁹ vti tyriaca. ¶ Et dōm ꝙ vbi febris appet lēta multū remissi caloris ⁊ venenose putredinis cōcedi pōt aliqd de tyriaca. ⁊ credo hoc Gal. voluisse in libro de cōmoditatib⁹ tyriace. c. 6. Ego ēt laudo in feb. pestilētialib⁹ medicamē de aq̄ ros. ⁊ vino ⁊ bolo armeno qd̄ Aui. scribit 2° cañ. c. de luto armeno. Feci aūt hāc cōpōnē. ℞. aque ro. lib. 5. vini vncias duas boli armeni. ʒ. ij. misceantur. det̄ de eo in mane cum syrupo suo: ⁊ detur in nocte ⁊ meridie ⁊ diebus quibus videt̄. Et si times stipticitatem succurre cuꝫ lenitione minora datione ⁊ adde multum syrupi citri vel arātiaꝝ ⁊ agreste ⁊ vini granatorum.

¶ Et aq̄ frida plurima subito est iuuatiua valde: pauca aūt ꝯñter exhibita fortasse excitat caliditatem.

¶ Hoc est dictū Joānitij positū. 17. ꝯti. cap̄. 6. s. de aere. cuius dicti causa est. nā pōt eē feb. pestilētialis inflāmatiua in qua cōpeteret copiosus potus aque frigide ꝭm cañ. generales. Si ergo biberet̄ pauca ꝯñter potest incēdi ⁊ incendetur vt ipsa quādoq̄ ꝯuertat̄ in choleram vt dixit Hippo. 3. regi. acu. tex. cōmē. 42.

¶ Or si res prolongetur ad hoc vt tendantur hypocundria ⁊ infrigidētur extrema: ⁊ prolongētur vigilie ⁊ permixtio mentis: ⁊ vides pectus ⁊ qd̄ est supra ipꝫ eleuari ⁊ descendere: tunc necesse est administrare regimen trahens caliditatem exterius.

¶ Or si ista febris pestilētialis eēt praua: in qua calor ītus occultat̄ vñ frigēt extrema: ⁊ ꝑꝑ retentionē vapoꝝ tendunt̄ hypocundria ⁊ euaporāt ad caput: ex q̄bus ꝑꝑ eoꝝ malitiā nō fit somn⁹ sꝫ vigilie ⁊ alienatio: ⁊ ꝑꝑ incendiū multum eleuat̄ pectus: ⁊ ꝑꝑ multitudinē vapoꝝ exprimēdoꝝ multa fit eis cōstrictio: opꝫ ḡ trahē extra caliditatē cū fricationib⁹ ⁊ euaporationibus extremorū et augmentare calidū nāle cum cordialib⁹ conuenientibus.

¶ Et quādo cadit appetitus restaurent̄ ad comestionem. nā plurimi eoruꝫ qui viriliter agūt suꝑ illud ⁊ comedūt violenter absoluunt̄ ⁊ viuunt: ⁊ necesse est restaurare eos super cibū: ⁊ opꝫ vt sint cibi eoꝝ ex acetosis ⁊ desiccatiuis ⁊ sint pauce quantitatis.

¶ Cōsiderādū ꝭm Dy. ꝙ appetit⁹ cadit in pestilētiali feb. ꝑꝑ cōitatē stōchi ad cor: vñ spūs cū quo stōchus facit suā opōnē est corruptus: ⁊ iō nō appetit. ⁊ iō restaurent̄ ad comestionē. i. cogantur violēter comedere vt spūs illi rectificent̄ ⁊ corrigatur illoꝝ malitia. Cōsiderandū aūt ꝙ restaurare eos suꝑ cibū est frequenter cibare eos ⁊ paꝝ inuito vt virtus debilis possit cibū datū multꝭ vicib⁹ digerere qd̄ facere nō pōt vice vna: siue ergo in eis fit ꝓstratio virtutis appetit⁹ siue nō: laudat̄ cibatio: in plurib⁹ tñ cadit appetitus. Cā aūt casus est: q2 spūs cordis istoꝝ sunt īfecti ⁊ continue īficiunt̄ ab aere: ⁊ iō egēt q̄si cōtinua restauratione vel renouatione ⁊ cordis cōfortatione: qd̄ fit per cibaria ꝯ̄ria istis. s. frida acetosa. vapores enī laudabiles a cibo eleuati qui cito transeunt rectificāt spūs miscēdo se cū eis ⁊ māliter augēt eos. qui. n. multuꝫ comedūt ⁊ violenter q̄uis sint destructi appetitus absoluunt̄ a febre ⁊ viuūt. ⁊ si ꝯsideras est quasi curatio venenati hoīs. bñ ḡ necessarium est restaurare eos super cibū. i. cogere eos: vel. i. frequēter cibare eos. al's tamen dedimus illam expōnē. restaurent̄ s. vt qd̄ deficit de cibo suppleat̄ per electuaria cordialia.

¶ Cibi nāq̄ eorum sunt iterum mali quare nocet eoꝝ multitudo inquantuꝫ fit additio: ⁊ nocent iterum inquantum sunt mali.

¶ Pōt exponi primo cibi eoꝝ. i. cibi qui tūc reperiunt̄ sunt mali. i. sunt infecti ēt ab aeris corruptiōe: q̄re nocet eoꝝ multitudo. i. nocet eoꝝ multa q̄ntitas. inq̄ntū fit additio. s. in mā mala: ⁊ iō det̄ parū de eis. ⁊ nocēt īquātū sunt mali. i. male q̄litatis: q̄a corrupti ab aere: ⁊ iō fiāt acetosi. Hic ḡ ꝓbat Auic. ꝙ nō det̄ multa q̄ntitas ciboꝝ sed frequēter cibent̄: ⁊ ꝙ dent̄ cibaria acetosa frida. ¶ Scdo mō pōt exponi. cibi eoꝝ. i. cibi q̄bus vtebant̄ in tꝑe sanitatis ⁊c̄. et ꝓbat Aui. ꝙ istis dent̄ cibaria frida acetosa ⁊ nō in multa q̄ntitate: q2 si nō darent̄ ista darent̄ illa q̄bus vtebant̄ in tꝑe sanitatis. s. in quātitate multa ⁊ nō acetosa sed pinguia ⁊ cōdita sicut est cōis hoīum consuetudo. sed est manifestū ꝙ dare in q̄ntitate multa est malum q2 addit in materia: ⁊ dare in qualitate cōsueta est malū: q2 talia cibaria sunt mala in qualitate: quia non rectificant malitiam. ergo opꝫ ꝙ sint pauce quantitatis ⁊ ꝙ sint acetosa.

¶ Rectificationis aūt pestilētie ꝑs est ꝭꝫ sanos q̄ sunt in ea: ⁊ ꝑs eius est ꝭm sanos ⁊ egros. In illa v̄o q̄ est ꝭm sanos: ītētio est vt exiccet̄ aer ⁊ fiat boni odoris: ⁊ ꝓhibeat̄ ei⁹ putredo cū q̄cūq̄ re sit: ⁊ rectificet̄ cuꝫ xyloaloes crudo ⁊ ambra ⁊ thure ⁊ musco ⁊ costo dulci ⁊ storace ⁊ sandaraca ⁊ asa ⁊ gariofilis ⁊ mastice et glutino albotin ⁊ laudano ⁊ melle ⁊ croco ⁊ bonchi ⁊ cupresso ⁊ iunipero ⁊ alusne ⁊ lauro ⁊ cyperis ⁊ squinanto ⁊ sauina ⁊ acoro ⁊ gallia ⁊ amigdalis amaris ⁊ asaro. Et quandoq̄ fiunt ex istis composita. Et asꝑgatur domus aceto ⁊ asa.

¶ Hic rectificat aereꝫ pestilētialē vt p̄misit ⁊ postea postposuit ⁊ ponit rectificationē ꝓ sanis factaꝫ cum rebus calidis ⁊ fridis vt aceto: tamē in corporibus sanis securius vtimur calidis ad rectificationē pestilentie q̄ in febricitantib⁹. Cū quacūq̄ re. s. de dicendis: vel cū q̄cunq̄ re. s. calida ⁊ frida: lꝫ sit securior in sanis calida. Sādaracha. i. vernix. Bōchi q̄dā exponūt. i. affodilli: tñ scdo cañ. habet̄ ⁊ videt̄ ꝙ sit res que ad nos nō peruenit. Alusnen. caplꝫ habes scdo cañ. ⁊ est notū. Aceto ⁊ asa. i. diuisim vel compositis eis. acetum aūt in pestilētia cōfirmant oēs: q̄uis enim qd̄dam acetū ex putrefactione cōsurgat: tamē ipsum frigiditate ⁊ siccitate cuꝫ subtili substantia profundatū mirabili mō putredini obuiat.

¶ Scdm sanos v̄o ⁊ iteꝝ febricitātes ⁊ egros est suffumigatio cū sandalis ⁊ cāphora ⁊ corticib⁹ granatorū ⁊ myrto ⁊ malis ⁊ cydonijs ⁊ hebeno ⁊ alsegi ⁊ tamarisco ⁊ ribes: ⁊ opꝫ vt multiplicet̄ suffumigatio.

¶ Egros alijs egritudinibus quāuis non essent febres sed alique putredines vlcerose ⁊ pustulose. vel etiaꝫ egros. i. febrientes qui sunt egri ⁊ erit locutio superflua: ⁊ patet ꝙ ista sunt frigida quia sunt conferentia feb. Alchechengi notum est ꝙ est vna spēs solatri. alia littera hꝫ alsegi ⁊ nō inuenitur quid sit ⁊c̄.

¶ De preseruatione a pestilentia. Cap̄. 5^m.

Oportet vt extrahant̄ a corꝑe hūiditates superflue: ⁊ iclinet̄ regimē eius ad exiccatiōeꝫ ex omni mō ⁊ ex minoratione cibi nisi exercitio. Opꝫ enī vt non administret̄ neq̄ balneū neq̄ vina neq̄ toleret̄ sitis: ⁊ rectificet̄ aer cum eis que diximus ⁊ declinet cib⁹ ad acetosa ⁊ minoret̄ ex eo ⁊ sit caro q̄ administrat̄ ꝯcocta in acetosis ⁊ sumat̄ de albeluē ⁊ alcaris ⁊ almosos factis cū aceto ⁊ absq̄ aceto cuꝫ sumach ⁊ aqua agreste ⁊ aq̄ lymonis ⁊ aqua granatoꝝ. Et cōdita in aceto iuuatiua sunt ⁊ ꝓprie capparis aceto cōdita. Et algeleniabin ex illis est que cōferunt ⁊ prohibent ab eis putredinē. Et de illis quibus ex ea fit euasio est administratio tyriace ⁊ mitridati ante eam cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloe ⁊ croco ⁊ myrra sumat̄ omni die circiter. ʒ. j. quoniam est iuuatiuum. a. l. tino

¶ Ita Gal. ꝓseruauit corpora p̄mo de diffe. feb. cap̄. 4. Nisi exercitio. i. nō exiccentur humiditates cum exercitio: quia exercitatio fortis que exiccat humiditates inflāmat: ⁊ necessitatem ponit attractionis multi aeris: ⁊ hoc est multum nociuum cuꝫ sit aer corruptus: ⁊ ideo dixit. opꝫ eniꝫ vt nō administrent̄. s. exercitiū exiccatiuum superfluum: ⁊ hoc fuit p̄ceptuꝫ Rasis vt apparet. 17. cōtinentis cap̄. 6. s. de aere. Opꝫ enim vt non administretur balneuꝫ saltem plurimū. neq̄ vina. s. in multo potu q̄a inflāmant. Homines autē nostre regionis non credūt euadere pestilētiā nisi multo potu vini. Credo autē ꝙ tēpore pestilentie moderat⁹ potus eis sit cōueniens ⁊ ꝓprie consuetis: sicut sunt hoīes nostre regionis. Multum enī facit cōsuetudo ⁊ intolerantia potus vini non soluꝫ in quātitate cōuenienti imo in quātitate superflua. Trāseūt eniꝫ quidā cum superfluo potu eius sicut apparet de Dionysio tyrāno de quo scribitur ab Aristo. ꝓblematū ꝓblemate p̄ parti. 28. quāuis tamē sic transeant: sunt tamē in sensu vt animalia bruta. Nec toleretur sitis ne ꝓpter inflāmationem cogātur ad multaꝫ aeris attractionem.

attractionem. Minoreť vt non multiplicenť materie ⁊ vt meli⁹ digerať. Albeluen alliatum ⁊c. sunt modi preparationis ciborum sicut nos dicemus solatinã gelatinam. Algeniabin.i.zucchaꝝ rosatum vel mel rosatũ. Ante eã.s.febrem. Medicina quã ponit fuit Ruffi ⁊ scribiť sub hac ꝓportione. ℞.aloes partes.ij. myrre croci ana partẽ vnã terantur. sumatur autem parum ex eo cũ vncia vna vini odoriferi. Inquit Ruffus. Nũq̃ vidi aliquem bibentem hanc medicinam qui non liberaretur ⁊ preseruareť ab epidimia ⁊ nunq̃ fuit inuenta medicina sibi par: vt.17.ꝯtinẽ.cap.6.de aere. Super hoc autem cap.al's disputauimus vtrum sit reperire febrem essime.pestilentialem: ⁊ vtrum sit possibile reperire ethicam pestilentialem quas nunc obmittemus.

De variolis. Cap.6m.

Quandoq̃ accidit in sang. ebullitio ƀz semitã putredis cuiusdã de gñe ebullitionũ que accidũt succis ⁊ talia qdẽ accidẽtia fiũt p eã ita vt partes eoꝝ abinuicem discernanť.

Variole apud nos vocanť mascalobri ⁊ a quibusdaz reuelboni. Morbilli ṽo dicunť apud nos rosalia. De his ĝ ꝺtermĩat post sermonẽ de febrib⁹ pestilẽtialib⁹. ⁊ cã est: q2 sunt homogenee eis: qa sequunť multũ aeris dispõnẽ. Et p̊ determinat de mõ gñonis variolaꝝ ⁊ causis ⁊ diuersitatib⁹ ⁊ signis. Scdo de regimĩe.ibi (Opz vt in variol.) Pria in.d. Prio ꝺtermĩat de variolis: lz ẽt sermo possit ad morbillos applicari. Scdo specifice determĩat de morbillis.ibi (Scias q̃ morbillus.) Pria in.d. Prio determinat de mõ gñonis ⁊ causis ⁊ speb⁹ siue diuersitatib⁹. Scdo de signis.ibi (Et qñq̃ añcedũt.) Pria in.d. Prio ponit moduz gñonis variolaꝝ. Scdo ponit cañ.multos qb⁹ ꝺclaranť cause ⁊ diũsitates earũ.ibi (Et variole qdẽ ⁊ morbillus sunt ⁊c.) Pria in.d. Prio premittit modum generationis. Scdo declat.ibi (Et de hoc.)

Dicit p̊ q̃ qñq̃ accidit in sanguĩe ebullitio ƀm semitã putredis cuiusdã q̃ ebullitio est de gñe ebullitionũ q̃ accidũt succis: ⁊ cũ accidit illa ebullitio sanguini fiũt p eã accñtia talia.s.variole: ita vt ptes eoꝝ.s.sanguis ⁊ succoꝝ abinuicem discernanť.i.separentur.

Cõsiderandũ p̊ q̃ nullũ inuenio auctorẽ qui tam ꝓfunde ⁊ subtiliter de gñatione variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ loquať sicut.A. ⁊ post eũ Auẽzoar Isaac Rasis ⁊ Azarauius. Qd aũt hẽmus ab alijs famosis ꝓprie a.H.nihil ẽ: ⁊ iõ ꝓfundari nos opz ad mẽtem hui⁹ viri.

Cõsiderãdũ 2° q̃ lz sint in rubrica de variolis tm̃: ⁊ de morbill' dz ħ ĩtelligi.s.q̃ eoꝝ gñatio est p viã ebullitiõis: tñ q2 sanguis variolaꝝ ẽ maioris q̃titatis ⁊ hũiditatis: iõ ebullitio plus variolis cõparať saltẽ pluralitate ebullitionis mãe. Cõsiderãdum 3° q̃ A. volẽs ĩuestigare modũ gñatiõis variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ fecit ħ per viã ebullitiõis: qa in oĩ gñatione eoꝝ fit aliq̃ ebullitio in sanguĩe: ⁊ hui⁹ signũ est febris ꝯclusa. Scdo q2 plurima gñatio variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ est p viã sepõnis ⁊ depuratiõis san. nã plurimus eoꝝ aduẽtus est pp ĩfectionẽ ex vtero. Sz talis ꝺpuratio ⁊ rectificatio ⁊ sepatio nõ põt fieri absq̃ forti motu in sang' sic appet in musto qñ rectificať ⁊ fit vinũ: ⁊ iõ dixit Auẽzoar ĩ fine theisir. Variole ⁊ morbilli exeũt cũ febre valde ĩpetuosa ⁊ maligna: sicut qñ vides q̃ illi qui exħũt butyꝝ a lacte nõ faciunt nisi cũ labore magno atq̃ forti valde ⁊ motu laborioso: q̃re credẽdũ est q̃ in motu ⁊ expulsione variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ debeat illud idẽ accidẽ. Cõsiderandũ 4° q̃ iste textus põt dupl'r exponi: pp qd sciẽduz est q̃ sicut appebit ebullitio duplex est. Una qua fit rei ebulliẽtis rectificatio sicut ebullitio musti cũ fit vinũ. Alia qua fit rei ebullientis corruptio ⁊ putrefactio sicut qñ vinũ ebullit ⁊ fit acetuz ⁊ ebullit sanguis p putredinẽ ⁊ fit fex melica. Et has duas ebullitiões. A. ĩtellexit in ħ ca. Dicať ĝ q̃ illud qd Aui. dixit hic: põt esse sermo gñalis ad dictas ebullitiões: ex qb⁹ põt fieri gñatio variolarum ⁊ morbilloꝝ. vtraq̃.n.ebullitiõe põt sanguis ebullire: ⁊ iõ dixit qñq̃ accidit sanguini ebullitio. sil'r in vtraq̃ est ebullitio vel putredo. nã in ebullitiõe qua fit depuratio: lz non fit putredo ptis succi vel sanguis q pficiť: tñ est putredo ptis que vt supfluitas sepať. v.g. fex ⁊ spuma vini in ebullitiõe qua fit rectificatio certuz est q̃ putrefiũt. Illa enĩ ebullitio est putredo: lz possit diuersificari ƀz gradũ. Cũ ergo dixit ƀm semitã putredis de genere ebullitionis ⁊c. ⁊ q2 sanguis siue ebulliat ebullitiõe sepatiua.s.pfectiua siue ebullitione corruptiua pñt in hac ebullitiõe fieri variole ⁊ morbilli: et iõ dixit. Et talia accñtia quidẽ fiunt per eã.s.ebullitionẽ: ⁊ q2 in oĩ ebullitione fit aliqua sepatio partiũ: q2 in ebullitione pfectiua fit aliqua sepatio boni a malo: in ebullitiõe corruptiua fit sepatio humidi a sicco: vñ terminus putrefactionis est ĩcineratio: ⁊ ideo dixit infra: vt partes eoꝝ abĩuicẽ separẽtur. Dico secundo q̃ iste sermo põt eẽ spãlis ad ebullitionẽ perfectiuã. nã variolaꝝ euent⁹ est: vtplurimũ ex tali ebullitiõe pfectiua. talis aũt ebullitio perfectiua nõ est oĩno putredinalis: q2 calidũ oĩno putredinale est corruptiuum: sed est putrediãlis: q2 ħz talis calor aliqd de exneitate vñ est febrilis. Tertio q2 terminať talis ebullitio ad pfectionẽ ptiũ supfluaꝝ p quã sepationẽ rectificatur sanguis ⁊ remanet bonus: ⁊ iõ dixit ƀm semitã putredis cuiusdã ⁊ nõ dixit ƀm putredinẽ. Est enĩ illa ebullitio poti⁹ semita putredis in sanguine q̃ fit putredo. nã sanguis q remanet rectificať sic vinũ pp ebullitionez musti. ĩflãmabať enĩ in hac ebullitiõe: nõ tñ corrũpebať. sed si illa ebullitio ⁊ calefactio supflue ꝓcessisset potuisset corrũpere illũ bonũ sanguinẽ: sic si accideret ex aliq̊ musto ebulliẽte qd nõ remaneret vinũ bonũ sz corruptũ. sil'r ebullitio illa nõ termĩať directe ad putrefactõez fecis vini: sz q2 ptes supflue sepate ꝺreliquunť a regimĩe nãlis caloris sic nõ ꝯueniẽtes corpori: ideo occupantur a calido putredinali: ĝ bñ dixit Auic. cũ dixit ƀm semitã putredinis cuiusdã ⁊c. qd subdit ĩfra vt partes ⁊c. apparet q̃ ĩtelligiť de hac ebullitione: q2 per ipsam ꝓprie ptes bone a malis discernunť.

Et de hoc est cui⁹ cã est res q̃si nãlis ⁊ faciẽs ebullitionẽ san. quare putrefit ab eo illud qd admiscetur ei de reliquijs nutrimẽti sui mẽstrualis qd est in impregnatione: aut generať in ea post illud ex cibis feculẽtis ⁊ malis de illis que rarificãt subam eius ⁊ faciunt eam ebullire donec fiat ei substantia recta fortior prima ⁊ magis apparẽs sicut illd qd natura efficit in succo vue: ita q̃ rectificat ipsum faciendo vinum similis substantie ⁊ iam putruit spuma aerea ⁊ fex terrea.

Si ƀmo p̃dictus est cõis ad duas ebullitiões dicem⁹ q̃ hic illas disticte declarat. Et p̊ ebullitionẽ sepatiuã ⁊ rectificatiuaz. Scdo pmixtiuã ⁊ corruptiuã.ibi (Et de ħ.) Si aũt ƀmo p̃dictus est soluz de ebullitione rectificatiua: dicemus q̃ p̊ declarat illã. Scdo ꝺclarat aliã ebullitionẽ que nõ est retificatiua.ibi (Et de hoc est.)

Dicit p̊mo. Et de hoc.i.de hac ebullitione est cuius causa est ⁊c.

Considerandum q̃ volens facere notam hanc ebullitionẽ sanguinis ⁊ succorum. dixit cuius causa est res quasi naturalis.

Dubitať ergo quare calor qui facit ebullire sanguinẽ ebullitiõe separatiua qualis est ebullitio musti dicitur quasi naturalis. Dubm p̃m

Scdo dubitať: vtrũ hec ebullitio sit aliqua de spẽbus digõnis. Dubm 2m

Et dicamus hoc notũ eẽ ex 4° de simplici medicina. dist.3.ca.1. ⁊ ante illũ ex 4° metheoroꝝ. tex. cõ.17. Opz ad hoc accipe p̊n⁹ q̃ succi hñtes mediã maturationẽ siue incõpletã digõnem humidi aquei bulliũt ⁊ pficiũtur in decoctione hac: ⁊ sicut calor q pficit illos fructus est duplex.s.ꝓprius ⁊ solaris: vt ĩtelligiť ab Aristo. sic ille idẽ calor saluatus in succo exp̃sso a fructib⁹ facit illos succos ebullire ⁊ maturatiõis ĩducit cõplemẽtũ. Et queadmodũ fructuũ digõ est digõ dicta pẽpasis: ita digõ succi illoꝝ fructuũ põt reduci ad digõnẽ dictã pẽpasis: lz hic caderet speculatio. Calor ĝ iste quo succi ebulliũt cũ fit eoꝝ cõplemẽtũ dĩ nãlis inquãtũ est ĩtrĩsecus. Diciť aũt ĩnãlis pp calidũ cõtinẽtis qd in hoc coadiuuat: vel pp incẽdiũ vel ĩflãmationẽ additã in gradu vltra illud qd debet eẽ in succo pfecto. Uinũ enĩ factũ pfectũ per ebullitionẽ nõ tenet illuz gradũ caloris actual'r cũ quo erat qñ ebullitio fiebat. Cõsil'r ĝ imaginati eram⁹ q̃ calor q facit ebullire sanguinẽ ebullitiõe rectificatiua dĩ nãlis ⁊ innaturalis dictis modis: ⁊ ideo dixit quasi nãlis.

Faciẽs ebullitionẽ. Secũdo Aui. tangit actum siue actionẽ quã agẽs ĩducit effectũ cũ dic. faciẽs ebullitionẽ. calor eniz p̃dict⁹ agit ad maturationẽ hũidi aquei crudi siue nõ cõpleti siue sit sãguis siue mustũ: ⁊ ĩ hac actõe fit ꝯũsio ptiũ aqueaꝝ aliqꝝ ĩ vapores q penetrãtes per corp⁹ succi eleuãt ĩ altum: ⁊ hec vocatur ebullitio.

Tertio tãgit effectũ huius agentis ⁊ actionis. Et primo tãgit effectum per se ⁊ primo ĩtentũ cum dicit. naturalẽ faciens malitiã sanguinis. Calor enim ebullitionem faciens in musto melius permiscet quasdã partes siccas terreas cum humido aqueo ⁊ ptes humidas cũ sicco: ⁊ ĩ hoc cõplemẽtũ fit maturatiõis ⁊ ptes aquee alique supflue euaporãt vel segreganť ⁊ fit fex. remanet ĝ vinum bonuz: ẽt sanguis bonus. Quare putrefit. Tãgit effectũ scdariũ: ⁊ per accidẽs cũ dicit. ⁊ putrefit ab eo illud qd admiscetur.i.partes que erant mixte modo per ebullitionem sepate putrefiũt qd manifestũ est in ptib⁹ supfluicis sepatis a sanguĩe: vt supra dixim⁹.

De illis que rarificãt. Quarto tãgit mãm in qua fit ebullitio. est aũt sanguis rectificabilis per ebullitionẽ qui est mã huius ebullitiõis duplex. Unus ab vtero materno. ⁊ hoc est qd dicit. Et de ⁊c. i.illa eadẽ ebullitio fit in reliquijs nutrimẽti siue mẽstrualib⁹.i.in sanguĩe q dereliquiť in fetu ex menstruo mulieris: qd est in pregnãte.i.qd mẽstruũ colligiť in mr̃ice tempore ĩpregnatiõis: ⁊ variole que fiũt in ebullitiõe huius sanguĩs cõcomitanť oẽm hoĩem ⁊ oẽm hoĩem ꝯcomitať p̃dicta ĩfectio: lz in hoc sit magna diuersitas vt diceť post. Alius sanguis ebullitioni apt⁹ ⁊c. ⁊ ẽt rectificationi p ebullitionẽ est aggregatus ex malis cibis sic ex multo vsu incõsueto lactis equini ⁊ camellini vt dicet. nõ enĩ est ĩcõueniens q̃ gñeť in nobis qdam sanguis sil'is sanguini mẽstruali mulieꝝ q habeat ptes fecales grossas ⁊ ptes aqueas malas crudas: vnde

ebullitione fiet rectificatio: ⁊ variole que fiũt ex h sanguine eue/niũt qbusdã hoib⁹: ⁊ ꝺm hoc aliqs põt variolari bis. Dixit autẽ de his que rarificant. i. larificant: ⁊ mollem ⁊ crudam siue fluidã faciunt. Infra enim Aui. vtitur hoc vocabulo: vt apparet. 2. cañ. ca. 3. cum dicit. rarificetur compositũ. ⁊ 3° cañ. fen. 10. tracta. s. de sputo sanguinis cap. 5. cum dicit. Ille qui expuitur ex vena est rarior. hoc ergo dixit Auicẽ. qa non quilibet sanguis est aptus ebullitiõi rectificatiue: sed qui cũ hoc ꝙ est feculentus est mult⁹ aq̊sus fluidus. aliter enim non ebulliret: ⁊ ideo dixit. ⁊ faciũt eum ebullire.

¶ Hic repetit ⁊ clarius ponit finẽ ꝑ se itẽtũ in hac ebullitione. nã fit ebullitio substãtia recta. i. rectificata excluso fetido fecali superfluo ⁊ aqueo supfluo. Fortior. i. in cõmixtiõe: qa in eo qð remanet. v. g. in vino est facta fortis cõpositio hũidi aquei cuz sicco terreo magis appens: qa prius latebat vinũ in musto: mõ aũt apparet: ⁊ ita itelligat de sanguie. ⁊ ex h qð Auic. dicit. videt itelligẽ ꝙ mustũ ⁊ vinũ cõpletũ nõ differũt specie: sed si differũt: differũt ꝺm eẽ cõpletũ ⁊ icõpletũ: ⁊ quasi est latitatio vini in musto: ⁊ credimus hoc eẽ vex: tñ est in h qð que ptinet ad nãlem ptẽ. Auicen. dicta sua declarat in exẽplo: ⁊ vult ꝙ q̃lis est ebullitio in musto: talis ẽ ebullitio qñqꝫ in sanguie mõ pdicto: ⁊ iã ðclatũ ẽ h exẽplũ. ¶ Considerãdũ ꝙ cũ nos imagiati erim⁹ vegetẽ sic corp⁹ hũanũ: ⁊ vinuz factũ silis subẽ bonuz qð ꝑus erat difformiu s ex fecali ⁊ aqueo: ⁊ imagiati erim⁹ ꝙ veges nõ idiget fece nec spuma: imo abominatur illas ⁊ nõ reqrit illas: tũc erim⁹ imagiati ꝙ iaz. s. facta sepõne putruit spuma ⁊c. Utrũ ãt semp de facto ꝯtigat spumã vini putrescẽ vere ⁊ ẽt ei⁹ fecẽ nõ curauim⁹ h discutẽ: sed applicãdo illã ad sanguiez sil'is ebullitio appz ⁊ ꝙ ptes q̃ a sang⁹ sepant putrefiũt.

¶ Et de hoc est cuius cã est res aduenies extrinsecus ebullire faciẽs occulta que pmiscet humores cũ sanguine cõmixtione eunte in dispõne ebullitionis ⁊ stationis sub sole sicut accidit apud alteratione tpis: ⁊ ꝑprie veris ab eo qð pertinet ei de qualitatib⁹ ⁊ ordie.

¶ Hic declarat aliã ebullitionẽ sanguis in qua fiunt variole ⁊ dicit. (Et de hoc.) i. de hac ebullitiõe est cui⁹ cã ⁊c. ¶ Considerãdum ꝙ Aui. notificat istam malam ebullitionem. Et primo tãgit agens cum dicit: ꝙ cã eius est aduenies extrinsecus. i. causa agẽs est calor extraneus qui dicit extrisecus: qr iste calor est calor putredinalis corrũpẽs sanguinẽ vel calor icẽdẽs q̃uis nõdũ eẽt putredinalis faciens tamẽ ebullitionem sicut in synocha sine putredie.

Dubm 3m ¶ Dubitatur qr si ille calor est putredinalis: ꝫ põt dici intrinsecus qr calor putredinalis est extrisecus factus itrisecus: vt intelligit 4. metheo. tex. cõmen. 6. Dõm ꝙ calor ebulliens corrumpens lz possit esse putredinalis: non dicitur intrinsecus: quia nõ est perficiens sicut calor qui ebullire facit mustum: sed potest dici itrinsecus respectu caloris adurentis: vt habet declarari. 4. metheo.

¶ Secũdo tangit actionem qr ebullire faciens ⁊ est notum hoc.

¶ Tertio tangit mãm cũ dicit. occulta. i. occultos humores in nobis. Cõsiderandũ ergo ꝙ sanguis in nobis qñqꝫ est apt⁹ ebullitiõi perfectiue: ⁊ iste nõ vocat occultatus: imo opz illũ manifestari qr necessario ebulliet sicut est sanguis ab vtero ꝯctus: vel ex vsu cibox generantiũ sanguinẽ illi cõsimilem quẽ opz ebullire vt rectificet: lz in hoc possit eẽ multa diuersitas. Aliquãdo sanguis nõ est aptus huic ebullitioni: sed de se est bonus ⁊ per nullã ebullitionẽ rectificabit nec illa indiget: ⁊ iste est occultus in nobis: qr nũqꝫ de se ebulliens nisi per causas extrisecas agẽtes sicut est calor solis vel alius calor: põt tñ parari in hoc pp multã q̃titatẽ aut aliquã qualitatẽ vt caliditatẽ: nõ tamẽ necessario euz ebullire faciat. qcqd tñ sit exponat occulta. i. humores qui ꝯtinent in nobis. Põt tñ lr̃a aliter exponi vt dr̃ cã aduenies extrisecus occulta: qr aliq̃ occulta dispõ sicut aliqua parua cõstitutio pestilẽtialis: cui⁹ cã ẽ occulta vt dicit supra. A. ⁊ ex hac dispõne aeris pestilẽtialis multuz euenit multiplicari variolas. Et nos vidimus h in prauis pestilẽtijs ⁊ vidim⁹ añcedere: ⁊ iõ dr̃. 18. ꝯtinẽ. cap. s. s. de variolis. variole ⁊ blage. i. morbilli sunt de morbis qui dicũtur nuntij: ⁊ vtplurimum mouentur ex corruptione aeris inducta a cadauerib⁹ ⁊c.

¶ Que pmiscet humores. Quarto tangit effectũ hui⁹ ebullitiõis: quia permiscet humores cũ sanguine. Illa ergo ebullitio de qua prius dixit separat ⁊ dimittit sanguinem rectificatum: sed ista pmiscet ⁊ in fine dimittit sanguinem adustum ⁊ corruptum.

Dubm 4m ¶ Sed dubitat qs sit modus quo ista ebullitio pmiscet. Dõm ꝙ in actu ebullitiõis sanguis fit ei⁹ exagitatio: ⁊ ideo humores qui sunt secũ in hac agitatione cõmiscent cum eo. Sed tu dices ita põt contingere in ebullitione perfectiua: qr nõ absoluit ab agitatione ⁊ cõmixtiõe. ergo nec a mixtione dicta. Dõm ꝙ vex est: tñ finis est diuisio sanguinis cõpleti ⁊ boni: ⁊ iõ ab eo denoiat: sed qr in ebullitiõe mala nõ sequit cõplementũ sang. sed fit solum cõmixtio ⁊ finaliter corruptio: ideo dr̃ scða ebullitio cõmiscẽ feb.

Dubiũ 5m ¶ Dubitat iterum cum ista ebullitio mala terminet ad ebullitionem ⁊ corruptionẽ sang. quare non dixit ꝙ ipsa corrũpit. Dõm ꝑmo ꝙ dedit hoc intelligere: vel subtili⁹ qr sanguis ebulliẽs ebullitione corruptiua non expectat ꝙ vltimo corrũpat ad hoc ꝙ faciat variolas sed expelli potest ante hoc: imo plus hoc contingit eo ꝙ prius anteqꝫ sit corruptus expellatur: ⁊ ideo notificauit talem ebullitionem per cõmixtionem: sed in ebullitione separatiua si dz cõsequi finẽ opz dictã aliquã partez sanguinis depurari ⁊ cõpleri: lz non reputet incõueniẽs ꝙ aliqua ps illius sanguis ebullientis añqꝫ ꝑficiat possit pelli ⁊ facere variolas: q si remãsisset fuisset cõpletus: sed cũ toti sanguini accidat hec ebullitio nescio remanet ps que rectificata est: ⁊ hic est finis ei⁹ in ordine corporis humani cum calor iste faciens ebullitionem sit quasi naturalis.

¶ Et stationis sub sole. Quinto tangit exemplũ cãrum extrinsecaruz inflãmãtiuz hanc ebullitionẽ faciẽtiũ. Et vna cã est statio sub sole. nã quãdo hõ exponit se forti soli: ebullit eius sanguis: ⁊ talis ebullitio nõ est cõpletiua sed corruptiua ⁊ permixtiua. Secunda causa est ver permutatuz in suis qualitatibus vt qr sit valde calidum ⁊ humidum: ⁊ permutatum in ordine. s. ad hyemem: qr ẽt ꝑcessit hyems calida ⁊ humida vel ad suas partes ꝙ ꝑncipiuz veris est calidũ ⁊ humidũ ⁊ finis fit remissior in hoc: ⁊ hoc est qð dicit. permiscet humores cuz sanguine cõmixto eũte. i. qui vadit cõmixtus in dispositione ebullitionis. i. quando disponit per ebullitionẽ. i. quãdo ebullit. ⁊ stationis sub sole. i. quãdo hõ exponit se soli. sicut accidit. i. etiã accidit talis ebullitio apud alterationem: qr maxie fiũt variole in vere: ⁊ cũ pmutat ad calm ⁊ humidũ putredinale: ⁊ cũ male ordiat hyemis ad ipsaz vt dixim⁹. Alia lr̃a hz cõmixtiõe. tũc exponat pmiscẽ pmixtiõe eũte. i. pmixtõe qua vadit in dispõne ebullitiõis. i. qñ ebullit. ¶ Cõsidera aũt subtilẽ modũ loquẽdi. A. nã dicit ꝙ sang. vadit cõmixt⁹ in dispõne ebullitiõis. i. qñ ebullit siue qñ disponit p ebullitionẽ: qr cũ hr̃et eẽ bulliti nõ esset cõmixt⁹ imo sepat⁹: qr icinerat⁹. Al's ꝟo diximus aliã expõnẽ subtilẽ: ⁊ dicebamus: ⁊ ebullitio corruptiua similat ebullitiõi perfectiue siue sepatiue: qa ẽt in ebullitiõe pfectiua appet maior permixtio vsqꝫ ad fi. in q̃ icipit sepatio: vñ mustũ ebulliẽs a ꝑn. ebullitionis appet magis turbidũ q̃ꝫ añ ebullitionẽ: ⁊ iõ dicebã eunte in dispõne ⁊ silitudie ebullitiõis. s. prius dicte q̃ est ebullitio sepatiua: ⁊ in h assimilãt istã ebullitionẽ illi. eũte ẽt cõmixto in dispõne. i. silitudie statiõis sub sole. i. sic accidit ei cuius sang. bullit sub sole: ⁊ in h facit dr̃iaz iter istã ebullitionẽ q̃ fit a cã extrinseca vt a calore extrĩseco ⁊ illã q̃ fit a calore itrĩseco ꝺm ptẽ qr finiẽtẽ actionẽ ad bonũ. ¶ Cõsiderãdũ aũt ꝙ nõ est iconueniẽs ꝯcurrere istas duas ebullitiões sil'. v. g. sit puer q sit paratus ad variolas ex residuo nutrimẽti mẽstrualis: ⁊ fiat aer pestilẽtialis ebullitionez faciens silez ei que accidit ex statiõe sub sole: puer hic incurret variolas: ⁊ q̃cũqꝫ cã ꝑdñabit in corrũpẽdo vel sepando ⁊ pficiẽdo illi dabit iudiciũ in victoriam dispositionis. Nos autẽ de actiõe ꝯriox agẽtiũ satis locuti fuim⁹ in vl'ib⁹ in. q. de tẽporib⁹ morbi.

Dubm 6m ¶ Sz circa dicta dubitat ꝑ vtruz ex residuo materie mẽstrual' possint fieri variole ⁊ morbilli. Videt ꝑ ꝙ nõ: qr ifans in vtero non nutrit mẽstruo nec ex illo gñatur imo ex optimo sang. mulierl vt Auẽzo. in fine theisir: ⁊ credimus fuisse itẽtionem Gal'. in lib. 1. de spermate. 8. c. Ampli⁹ nos videm⁹ istas variolas tardari qñqꝫ annis. 7. ⁊ qbusdã. 15. ⁊ vltra. Sz ipose vr̃ ꝙ vsqꝫ ad illud tps steterit sang. accept⁹ ab vtero. Itẽ sang. mẽstruus trãsiuit in mẽbra pueri sed mẽbra nõ bulliũt: ꝫ ex illo residuo nõ fiet ebullitio. Ampli⁹ q̃ro quare nõ ebullit statiz cũ ifans ex vtex est: sed tardat vsqꝫ ad tps ebullitio ⁊ rectificatio istius sang. Si enim nũc bullit ⁊ multis annis prius non bulliuit: quero in qua dispositione fuit prius ⁊ quã dispositionem nouam modo acquisiuit.

¶ Dubitat secũdo an variole iste fiant ex toto sanguine bulliente: an ex aquoso ⁊ aereo: an ex fecali ⁊ grosso qui sepat. Videt ꝙ ex sanguine toto: qr omnes auctores ponunt variolas fieri ex mã sanguinea: vñ Aui. infra dicit. Cã in variolis est repletio sanguinea ⁊c. In ꝯtrium qr variole fiũt ab eo qð expellit: sed ille superfluitates expellunt. sanguis aũt bonus rectificatus dz teneri.

Dubm 7m ¶ Dubitat tertio vtrũ ad generationẽ variolax ⁊ morbillox necessario ꝯcurrat ebullitio in sanguine. Videt ꝙ nõ: qr magna q̃titas sanguinis potest expelli per nares nulla febre precedente: ꝫ poterit expelli dispersim ad cutiz ⁊ facere apostemata parua circa eam ⁊ sub ea: ⁊ iste erũt variole. Amplius si ebullitio reqreret eẽt hoc maxime in generatione variolaruz que fiũt cũ rectificat sanguis malus qui fuit reliqa nutrimẽti mẽstrualis: sed ad rectificãdũ illũ sanguinẽ nõ reqrit ebullitio. naz illi⁹ rectificatio est separatio partiũ aqueax ⁊ terreax faciẽtiũ ipz imũdũ: sed talis separatio põt fieri absqꝫ ebullitiõe. s. per actũ ꝟtutis attractiue retẽtiue ⁊ expulsiue sicut a sanguine separat melia chol'a ⁊ aquositas. In contrarium est Auicen. ⁊ Auenzoar ⁊ Rasis. 18. continẽ. capitulo. s. s. de variolis ⁊ reliqui auctores.

Dubm 8m ¶ Ad primũ dubiuz dõm ꝙ ex residuo nutrimenti mẽstrualis fiũt variole ⁊ morbilli vtplm. i. plurimus aduẽtus istox est ab illa cã. Ratio est qr iuenimus qñqꝫ istũ effectũ nõ posse reduci nisi i istaz cãm. notũ eni est ex sensu nõ iueniri hoiem fere q hãc passionem euadat:

euadat: lȝ diuerſificet in ꝗ̄titate ⁊ mõ. Notũ ēt eſt pluribus imo
quaſi oĩbus paucis ⁊ q̄ſi mēſtruoſe euadētib⁹: in p̄ma etate ⁊ vſq̄
ad 5ᵐ vel ad 6ᵐ vel 7ᵐ annũ euenire: ergo aliq̄ cā cõis eſt: ſed nõ vi
dent cõicari niſi in cā vſus lactis: ⁊ hec nõ eſt cā q̄ꝛ lac humanuȝ
eſt ꝯueniēs multis: ergo eſt cā ab vtero: ſed nulla põt eſſe cõis niſi
ex mā cõi mēſtruali. fiunt ergo hec accñtia ex cā mēſtruali. Mo
dus aũt eſt iſte. Sanguis. n. mēſtrualis q̄ de mēſe in mēſem expel-
lit eſt q̄dā ſanguis ſupfluic⁹ aquoſus nõ bene matur⁹: ⁊ iõ apt⁹ eſt
ebullire. Si ḡ infans iſte nutrit: tũc ip̄e ſtans in venis eius inficit
ſanguinē q̄ gñat in puero extra vterũ ex lacte vel cibis. Simil'r ſi
mēbꝛa pueri ſunt facta vel augmentata ex illo humoꝛe ſiue men-
ſtruo diſponũt ſanguinē q̄ ꝯtiue gñat in puero vt ſit aquoſus cru
dus ⁊ apt⁹ ebullitiõi. Si aũt iſte ſanguis mēſtruus ꝑiodice expel-
lat: dico ꝙ nõ ſit nutriēs fetũ nec mā nutrimēti ei⁹ neq̄ augmēti
eius neq̄ gñationis vt bene dixit Auēȝoar ⁊ nos declarauim⁹ ter
tio cañ. fen. 21. tũc dicemus ꝙ iſte ſanguis cũ retineat in tp̄e ip̄re
gnatõis inficit q̄litatiue fetũ ⁊ ſanguinē ei⁹ ⁊ mēbꝛa: vnde ſanguis
ei⁹ fit aquoſus crudus ⁊ idigēs ebullitiõe vt rectificet ſiue aptus
fiat ebullitioni per quā rectificet ſicut muſtũ. Ex quo apparet ſo-
lutio ad p̄mũ argumētũ q̄ꝛ nõ opȝ ꝙ fetus nutriat ex mēſtruo ad
hoc ꝙ ſanguis ei⁹ diſponat ⁊ inficiat per mēſtruũ taliter ꝙ ebul-
liat in poſterũ: ſed ſola iſectio q̄litatiua ſufficit ſicut ip̄e Auēȝoar
pulchrũ dat exemplũ. nā vaſa iuitreata lõginqua ſunt ab ibibitio-
ne ⁊ infuſione rerũ liq̄darũ que ponunt in eis: tamē videmus ꝙ lõ
ginquitate tēpoꝛis recipiũt infectionē ⁊ imbibitionē a fermento
poſtq̄ ibi factũ fuerit ⁊ ꝯtinuatum: tempoꝛe longo ita ꝙ poſt mul
tam ebullitionem ſi poſueris ibi paſtam aȝimam fermentabitur
abſq̄ fermento aliquo quod non fiet in vaſe nouo.

¶ Ad 2ᵐ dubiũ dõm ꝙ mihi nõ apparet dubiũ in medicīa de q̄ nõ
credā auctoꝛes nr̄os aliq̄d dixiſſe niſi h̄ dubiũ. ſ. ꝗ̄to tp̄e põt aliq̄s
humoꝛ remanē in coꝛpoꝛe: ſiue ſit humidũ nāle ſiue ſit p̄ter nām:
vnde inuenimus a Gal. in lib. de euchimia ⁊ cacochimia ꝙ ma-
lũ regimē factuȝ in iuuentute apparet in ſenectute ⁊ hoc põt eſſe
per remanentiā q̄litatis abſq̄ remanētia eiuſdē humoꝛis. iueni-
mus ēt ꝙ cholera iuuētutis põt iueniri in p̄ma ſenectute vt itelli
git a. G. in cõmē. afoꝛ. 3. pt. Ultra ꝯo hāc etatē. ⁊ ab Aui. īfra in ca.
de ſignis emitritei. cũ dic̄. aut fiat ſenex poſt iuuētutē ⁊ acuitatē
cõplexionis: nõ tñ app̄et ꝗ̄to tp̄e de fine iuuētutis durauit chola
que iuenit in p̄ᵒ ſenectute. extrema. n. iſtarũ etatũ ſũt ꝯtinua. Nec
app̄et mihi aliq̄ via ꝓbabilis q̄ tēpus remanētie humoꝛis in coꝛ-
poꝛe hũano poſſit bene cõpꝛehēdi in ſua latitudine: ſed credo vel
hoc ſcibile eſſe nõ ſcitũ: vel h̄ nõ eſſe ſcibile ſicut non ſunt ſcibiles
ꝓpoꝛtiones irrõnales vt apparet q̄nto Euclidis cõmento tertio.

¶ Ad argumētũ. dõm ergo ꝙ nõ opȝ illũ ſanguinē menſtruũ q̄ trā
ſiuit in fetũ vel illũ ſanguinē fetus qui infectus eſt ꝓpter ꝯtactuȝ
remanere cũ ſua coꝛpulētia vſq̄ ad euentũ variolarũ: ſed ſufficit
q̄ð ſucceſſiue remanet illa infectio ſicut ſi aliq̄s cõcipiat p̄ma die
qua mulier incepit mēſtruari fiet lepꝛoſus. 12. anno. ⁊ ſi ꝯcipiatur
ſcd̄a die fiet lepꝛoſus. 13. anno vel vſq̄ ad. 15. ⁊ ſi ꝯcipiatur in tertia
die fiet lepꝛoſus a. 26. anno vſq̄ ad. 36. ⁊ ſi die q̄rta mēſtruationis
ſue fiet lepꝛoſus a. 37. anno vſq̄ ad. 48. vt dicit Azarauius cap. de
lepꝛa. ⁊ tñ nõ imaginādũ eſt ꝙ coꝛpus menſtrui remanet in toto il
lo tp̄e: ſed remanet iſectio que tali tēpoꝛe illum inducit effectum.

¶ Sed circa p̄dicta dubitat. ſi eni ſanguis menſtru⁹ q̄ꝛ crudus ma
lus inficit puerum: vnde accidit illius ſanguinis ebullitio. q̄ñ ergo
menſtruũ mulieris retinet ⁊ nõ venit ad matricē ſed ſpargit per
venas mulieris: q̄re nõ ebullit ⁊ nõ facit in mulieribus variolas:
deberemus eni mulieres que nõ mēſtruant videre pati variolas.
¶ Dõm ꝙ menſtruũ mulieris q̄ñ nõ fluit ad matricem. ꝯ. g. ꝓpter
oppilationē venarũ matricũ: tũc ſparſum per coꝛp⁹ coꝛrumpit ⁊
putrefit: nec nā ſuſtinet illũ vt bulliat ⁊ rectificet. Sed ſubtiliter
ꝯſiderāti hoc dictũ nõ ſufficit. Uidet ergo ꝙ ſanguis q̄ ebullitio-
ni ⁊ rectificationi eſt aptus: nõ ſit ip̄m menſtruũ eſto ꝙ tranſiret
cũ ſua foꝛma in venas fetus: ſed ſit aliq̄s ſanguis fact⁹ a mēbꝛis. ſ.
epate pueri infecto q̄litatibus menſtrui ſanguinis q̄ ēt ſang. ſtat
in venis pueri: q̄ vene ⁊ carnes pueri ⁊ oīa mēbꝛa ſunt iſecta illa
iſectiõe: ⁊ cũ oīa iſta ſint aggregata tũc fit ſanguis apt⁹ ebullitiõi
aut cũ euenit ex nā illoꝝ ciboꝝ aliq̄ꝝ fieri ſanguineȝ ꝯſimilē huic.

¶ Scd̄o dubitat in q̄ differt infectio menſtrualis que eſt cā lepꝛe
infectione mēſtruali que eſt cā variolaruȝ ⁊ moꝛbilloꝝ. Uidebis
eni quoſdā pueros variolatos qui vident ac ſi haberēt lepꝛaȝ. Et
apparet ꝙ infectio qua fiunt variole nõ eſt ita pꝛaua ⁊ eſt rectifi
cabilis per ebullitionē: ⁊ tñ in eo q̄ð apparet de diſpoſitione mu-
lieris ꝯcipiētis nõ eſt aliqua differētia ſubtilioꝛ iſta. ſ. ꝙ lepꝛoſus
ab vtero cõcipit cũ actu mēſtruali mulieris: ſed ex ꝯceptu extra
tempus menſtruationis fit infectio qua fiunt variole ⁊ moꝛbilli.
Hanc ergo dubitationē dimitto alijs diſcutiendā. hic eniȝ nimis
pꝛotelarem: q̄ꝛ opoꝛteret me dicere de lepꝛa multa ⁊ difficilia. Di
mitto etiā quo tempoꝛe fetus ꝯceptus magis inficiatur ad gene-
rationē variolarũ: an ſi ꝯcipiat ſtatim poſt mēſtruoꝝ receſſuȝ:
an ante aduentũ: an in tēpoꝛe medio equaliter diſtante ab vtroq̄

a. l. ſenſibilioꝛ

extremo. Et imaginabile eſt fetuȝ melius diſponi ⁊ minus pati in
poſteruȝ a variolis ſi concipiat aliquibus diebus poſt purgatio-
nem menſtualeȝ: ita ꝙ ꝯcaua matricis ⁊ partes eius ſint nitide
⁊ ſanguis venarum mulieris ſit mundus ⁊ nondum aliquid ſenſi-
bile reaggregatũ eſt pꝛo aliq̄ menſtruatione futura: ⁊ tu ꝯſidera.

¶ Ad aliud argumētũ cũ dr̄ ꝙ ſanguis mēſtru⁹ trāſiuit in membꝛa
pueri ⁊ mēbꝛa nõ bulliũt. Dõm nõ eſſe dubiũ ꝙ mēbꝛa pueri ſunt
iſecta q̄litate ſanguinis mēſtrui: ⁊ ꝙ remanētia ſucceſſiua huius
iſectiõis foꝛſan radicent per remanētiā ſucceſſiuā q̄litatũ hui⁹ in
mēbꝛis: lȝ ḡ mēbꝛa nõ bulliant: tñ per ebullitionē in ſanguine ip̄ſa
ēt rectificant ⁊ ceſſat laxitas ab eis: ⁊ ſanguis bonus fact⁹ bonifi-
cat mēbꝛa: ⁊ mēbꝛa bona facta bonificāt ſanguinē: ⁊ ſi accidit hoc
nõ fieri põt ex hac iſectione homo variolari plus q̄̄ ſemel. ¶ Ad
vltimũ argumētũ p̄me q̄õnis ſoluit Auēȝoar dicens ꝙ poſtq̄ in-
fans eſt extra vterũ coadiuuat caloꝛ nālis in eo ⁊ augmētat ⁊ cõ-
foꝛtat nām ⁊ conat digerere ⁊ ſubtiliare dictũ humoꝛē malũ ⁊ no
ciuuȝ ⁊ ip̄m exterius expellere. Jſaac ꝯo in h̄ caplo videt ſonare
ꝙ mā mēſtrualis quā ab vtero ꝯtrahim⁹ eſt illa que facit vario-
las ⁊ moꝛbillos: ⁊ ꝙ nr̄a nā nõ mouit mām illā ad expulſionē iſtaȝ
qua fiunt variole niſi iſta mā moueat p̄ ſe. i. per cās illas mās mo
uentes: ita ꝙ Jſaac vult ꝙ moꝛ⁹ illius mãe nõ eſt: q̄ꝛ virt⁹ ichoat
iõ mouet. Jſte aũt cāe apð Jſaac ſunt alique cāe exterioꝛes. ꝯ. g.
mala cibaria malos humoꝛes gñantia aut aer coꝛruptus. Ex his
eniȝ cauſis illa mā malignat ⁊ mouet: ⁊ nā tunc expellit eā: ⁊ ideo
vult ꝙ variole fiant in pꝛima etate puerili ⁊ adoleſcentie: q̄ꝛ ho-
mines ſunt guloſi ⁊ inoꝛdinate ſumunt cibũ neq̄ cauent ip̄reſſio-
nem aeris ⁊ alia q̄re ex his mouet illa mā ⁊ nā ꝯtra illam. Sed in
etate decrepita nunq̄ fiunt variole: q̄ꝛ ipoſſibile eſt ꝙ illa mā re-
maneat vſq̄ ad decrepitā etatē quin moueat p̄us a cauſis occur-
rentibus cũ mutatione etatis ciboꝝ ⁊ hmõi: ⁊ ſi permaneret eſſet
aſſuefacta. Hec ſunt dicta Jſaac: lȝ ꝯfuſe dicat. nā ſupficies ver-
boꝝ Jſaac faceret multos errare in multis ſp̄aliter cũ dicit. ipoſ-
ſibile eſt ꝙ illa mā remaneat in coꝛp̄e vſq̄ ad decrepitā etatē. vi-
det ergo inuere ex hoc ꝙ mā illa poſſit remanere vſq̄ ad aliquaȝ
etatē ante decrepitā in qua fiunt variole: ⁊ q̄ꝛ aliquis variolaret
vſq̄ ad. 15. annos ⁊ vltra: ergo mā aliqua duraret vſq̄ ad illud tē-
pus ꝯtracta ab vtero. Sed in rei veritate Jſaac nõ vult h̄: ſȝ vult
ꝙ illa mā que ebullitioni ⁊ variolationi eſt apta: ſiue ſit illa q̄ con
tracta eſt ab vtero: ſiue ſit aliq̄ hñs infectionē ſm ſimilitudinē il-
lius nõ põt eſſe q̄n ante decrepitā etatē moueat ꝓpter cās occur
rētes: vnde nā expellit illā vt diximꝰ. Et ſi aliq̄ mā habēs illam in-
fectionē pertranſiret ad decrepitā etatē: ⁊ ita in etate decrepita
reperiret mā iſecta illa infectione: ⁊ h̄ ꝓpter ſucceſſiuā remanē-
tiā iſectionis iam eſſet decrepito homini aſſuefacta ⁊ ſibi nālis:
vñ nõ faceret variolas. Ego aũt teſtoꝛ me vidiſſe variolas in ho-
mine ſexagenario. ¶ His poſtpoſitis dicam⁹ illud q̄ð nobis poſ-
ſibile eſt ſm p̄ncipia nālia: ⁊ eſt ꝙ ſanguis pueri iſectus ab vtero
nõ ebullit niſi acq̄ſito ſibi determinato mõ ⁊ gradu caloꝛis ſic̄ nõ
ebullit muſtũ ſtatiȝ cũ eſt exp̄ſſum. Hic aũt modus actuatiõis ca
loꝛis nõ eſt in puero ſtatiȝ cũ exit vterũ. Latet. n. caloꝛ ſuffocat⁹ ⁊
ꝯcluſus ⁊ obtuſus cũ multo humido: cũ ḡ p̄ diſcurſuȝ etatis acq̄ri-
tur talis modus in caloꝛe ſiue agēs h̄ fit cā itrinſeca ſiue cā extrin
ſeca: tunc fit ebullitio ⁊ rectificatio ⁊ fiunt variole ⁊ moꝛbilli: ⁊ q̄ꝛ
hmõi diſpõnis acq̄ſitio in caloꝛe diuerſificat ſm diuſitatē cõple-
xionũ iſantiũ ⁊ ſm diuſitatē regiminis ⁊ aeris: iõ diuerſificat tp̄s
acq̄ſitiõis hui⁹ caloꝛis: ⁊ p̄ ꝯñs tp̄s appitionis variolaꝝ ⁊ moꝛbil-
loꝝ. Ex hac aũt q̄õne ſoluit ꝓblema p̄p̄ q̄ð hec accñtia fiũt plus
in pueris q̄̄ in iuuenibus ⁊ in maſculis q̄̄ in feminis. Unde. 18. ꝯti.
cap. 8. dicit Raſis loquēs de hac paſſiõe. pueris magis accidit q̄̄
in puellis ⁊c̄. Cā aũt eſt: q̄ꝛ infectio mēſtrualis magis eſt ꝯria ma
ſculis q̄̄ feminis ⁊ maſculi ſunt calidioꝛes: ḡ fit in maſculis maioꝛ
ebullitio: ⁊ cũ h̄ eget maioꝛi ebullitiõe ⁊ ꝯcoctiõe vt rectiſicet ſan.

¶ Ad ſcd̄am q̄õnē dõm ꝙ variole ⁊ moꝛbilli pñt fieri de illis ſup-
fluitatib⁹ q̄ ſeparant que ſupfluitates in diuerſis hoĩbus pñt eſſe
valde diuerſe: pñt ēt fieri ex illo ſanguine depurato q̄ñ accidit il-
lũ eſſe ſupflue ꝗ̄titatis: aut q̄ñ in ebullitiõe valde fuit calefact⁹ ex
q̄b⁹ ꝯtigit illũ expelli: ⁊ hic nõ ꝓtelam⁹ q̄ꝛ ei⁹ ſolo eſt valde nota.

¶ Ad tertiũ dubiũ dõm ꝙ poſſibile eſt: ſed valde raro ꝙ nõ p̄cedē-
te ebullitione manifeſta fiant variole ⁊ moꝛbilli: ⁊ h̄ apparet di-
ctis rõnib⁹: app̄et ēt ꝙ ex eo q̄ð Aui. ita dicit: ⁊ Raſis. 18. ꝯti. ca. 8.
⁊ eſt ꝙ aliq̄ñ fiunt variole quas nõ añcedit feb. imo febꝛes ad il-
las ſequunt: ḡ nõ añcedit aliq̄ñ ebullitione: tñ vt p̄l'm antecedit et
cõcurrit ad illarũ gñõnē. nā plurimus euētus illarũ eſt ex iſectio-
ne menſtruali ꝓpter quā ſanguis fit aptus ebullitioni ſicut muſtũ
vt dictũ eſt: ergo opȝ talē ebullitionē fieri. ¶ Ad rõnē ꝯtrariā dõȝ
ꝙ ſanguis ſic infect⁹ nõ põt rectificari per virtutes actualiter re-
tinētes ⁊ expellētes: q̄ꝛ partes que faciũt ip̄m imundũ nõ ſunt in
ipſo actu ſed ſolũ in potētia: vnde quelibet pars illius eſt ſanguis
ſicut quelibet pars muſti eſt muſtũ ſiue vinuȝ: ſed totũ eſt minus
crudum aquoſum ⁊ terreũ; ⁊ ſi intellectus tuus nõ capit hāc ſolu-

tionē dicas ꝙ ille partes sunt ita cōmixte ꝙ nō possunt separari nisi per modū cuiusdam decoctionis ⁊ ebullitionis.

¶ Et variole qdem ⁊ morbillus sunt de summa egritudinū aduenientiū ⁊ multiplicanť in successione austrinoꝝ quando multiplicať coꝝ perflatio.

¶ Cum dedit perfectos modos generationis variolarū ⁊ morbilloꝝ: deinceps ponit multos cañ. ex qbus apparent cause quedā ⁊ dispositiones corpoꝝ. Scdo ponit cañ. ex quo apparent loca. ibi (Et variole nō accidūt cuti.) Tertio cañ. ex quo apparent tēpora. ibi (Et qñ apparēt.) Quarto ponit cañ. in diuersitate ciboꝝ. ibi (Et plurimū.) Quinto in iudicijs. ibi (Et virides qdē.) ¶ Primi cañ. sunt quinque vel sex. Primus est. morbilli ⁊ variole sunt de summa egritudinū aduenientiū. s. a causa extrinseca sic quādo multiplicatur flatus austri: qꝛ calefacit ⁊ humectat ⁊ facit ebullire.

¶ Et corpus qdez variolis preparatū est illud qđ est calidum ⁊ humidū ⁊ cōturbate humiditatis ꝓprie ꝙ parum extrahit de sanguine per flobothomiam.

¶ Secundus cañ.

¶ Et de cibis sunt cibi qui faciunt cadere in variolas velociter: ⁊ proprie quando non sunt cōsueti. Et administrantur super eos medicine ⁊ cibi calefacientes sicut lac: ⁊ proprie lac camellarum ⁊ equaruz cū multum repletur ex eis ille qui non assuetus est eis: deinde bibit vinum plurimum aut medicinas calidas.

¶ Tertius cañ. Rō qꝛ lac camellinū ⁊ equinū est pauce caseitatis: ⁊ iō sanguis ab illis factꝰ est lassus fluidus aptus ebullitioni: cum ergo bibiť super hec genera lactis vinū acquiriť caloꝛ ebullire faciens qui nō est assuetus: qꝛ in homine assueto sanguis factus ab illo lacte ꝯformať mēbris: ⁊ ideo nō ebullit vt rectificetur nec vt corrumpať: qꝛ tali quale est mēbrū vtiť.

¶ Et variole qdem sunt quasi modus qdam crisis.

¶ Quartus cañ. Ratio est: qꝛ sicut crisis est velox ⁊ vehemēs motus quem sequiť euacuatio: ita ⁊ variolas antecedūt accidentia: ⁊ postea sequiť expulsio materie ad extra: ⁊ iō est crisis permutationis: ⁊ ita numeratur infra fen scđa. z. cap.

¶ Quintus cañ. ⁊ sextus patent.

¶ Et plurimū quidē accidūt variole infantibus: deinde iuuenibus. Et minorať eaꝝ euentus in senibꝰ nisi ꝓpter causas fortes ⁊ in regionibꝰ vehemētis caliditatis ⁊ humiditatis. Et earū euentus in corporibꝰ humidis est plus q̄ȝ sit ipsarū euentꝰ in corporibꝰ siccis. Et eaꝝ euētꝰ in vere plus est q̄ȝ ipsaꝝ euentꝰ in hyeme. Et post ver in fine autūni: ⁊ ꝓpe qñ p̄cedit estas calida ⁊ sicca ⁊ fuerit ille autūnus calidus ⁊ siccꝰ ēt.

¶ Et plurimū quidē nisi ꝓpter causas fortes vt cōplexionē valde calidā ⁊ humidaȝ cuius reliquia adhuc in senectute sit fortis aut ꝓpter fortē ꝯstitutionē calidā ⁊ humidā. Post ver in fine autūni. Ratio est: qꝛ humiditates tēpore p̄cedēti poris apertis sunt euētate: modo ꝟo intus ꝯstricte cū aliquo extraneo calore ebulliūt: ꝓprie quādo antecedit estas calida ⁊ sicca: qꝛ si precessisset estas calida ⁊ humida nō tardasset ad autūnū: sed in ipsa estate fuissent facte variole ⁊ morbilli. Et fuerit autūnus. quasi dicat ꝙ precedēte estate calida ⁊ sicca: quāuis etiā autūnus sit calidus ⁊ siccus in fine autūni cōcluso intus calido ⁊ ꝓhibito vaporari fiet ebullitio. ⁊ opinoꝛ ꝙ ista ebullitio est ꝯformioꝛ generatiōi morbilloꝝ q̄ȝ variolaꝝ. Rasis ꝟo. 18. ꝯtinen. cap. 8. vult ꝙ iste variole fiant in fine hyemis: vnde dicit sic. Cū vides autūnū vehementis caliditatis ⁊ siccitatis hyeme siue vere expecta variolas in fine hyemis.

¶ Et variole non accidunt in cute soluȝ ⁊ in eo quod sequitur illud quod apparet: immo accidūt in omnibus membris similium partium apparētibus ⁊ occultis ita ꝙ velaminibus ⁊ neruis.

¶ In isto canone notificanť loca. Ubi sciēdū ꝙ lȝ nā elonget mām istā a p̄ncipalibꝰ quātū pōt: vt dixit Isaac: tamē nō solū cutis sed etiā loca alia possunt variolari vbi ista mā ebullit. sed quāto natura potētioꝛ tanto materia magis versus cutim pelliť ⁊ fiunt variole saluiores ex loco: ⁊ quāto magis materia in interioribꝰ manet tanto periculosiores sunt: vnde nō est impossibile imaginari quosdā mori ꝓpter variolas inchoantes in corde sicut in corde quandoq̄ȝ inchoanť quedam apostemata. Non ergo admiranduȝ est si velamina. i. panniculi ⁊ nerui possunt variolari cū vene euomunt in illas sanguinem ebullientem apostemantem.

¶ Et quādo apparent variole faciunt incurrere pruritum: deinde apparent res sicut capita acuuȝ similia milio: deinde egrediunť ⁊ implenť sanie: deinde euacuanť ⁊ fiunt cruste diuersoꝝ colorū: deinde cadunt. Et fortasse permutantur variole ad flegmonē ⁊ escere: ⁊ addubellati que aggregat saniem.

¶ In istis cañ. notificanť tēpora. Cū incipit pruritus ⁊ sicut grana milij preacuta: tunc est p̄ncipiū. sicut capita acuū. s. in acuitate qꝛ pūgunt. Cum aūt egrediunť tunc est augmentū. Cum iplenť sanie tūc est statꝰ. Cū euacuanť ⁊ fiunt cruste ⁊c. tunc est declinatio diuersoꝝ coloꝝ. Hec diuersitas coloꝝ crustarū est ꝑꝑ diuersitatē temporis in exiccatione: vel pōt quis imaginari ꝙ essent diuersi colores ꝓpter diuersitatē materierū que in ebullitione sunt separate que nō sic apparebāt cū latebant sub cute. mō ꝟo cum sunt rupte sunt manifestiores ⁊ fortasse permutanť ad flegmonē. nā vna variola sanguinea est vnū paruū flegmon. Cum ergo multa materia simul moueť ad locū vnū fiet apostema magnū: ⁊ escere est pustula parua facta a materia subtili vaporosa eleuata a sanguine cholerico. Cum ergo ebullit sanguis possibile est ꝙ grossum eius pellatur per fluxum ventris: ⁊ subtile cholericum vertať ad cutim ⁊ fiat escere ⁊ dubelet. i. exitura que aggregat saniē scilicet exiturā vnam magnā vt diximus. potest etiam exponi dubelet. s. flegmaticum: ⁊ hoc cum variola est de materia ad flegmaticam decliui.

¶ Et plurimū quidē cum apparent habent colorē flegmonis: verūtamen quādoq̄ȝ egrediunť ꝺm colores diuersos cineritie ⁊ violacee ⁊ nigre. Variolis enim sunt spēs ⁊ colores. nā de eis sunt albe ⁊ de eis sunt citrine ⁊ de eis sunt rubee ⁊ de eis sunt virides ⁊ de eis sunt violacee ⁊ de eis sunt ad nigredinē decliues.

¶ Ex hac diuersitate soluiť qđ de qua materia fiant variole. Dicēdum ꝙ vtplurimū de sanguine qui ebullit: ⁊ ideo vtplurimū hñt colorem flegmonis: tamen in ebullitione ista quādoq̄ȝ surgūt materie male per sanguinis corruptionē: vnde potest decidi aliquid flegmaticū ⁊ fient albe: aūt aliquid adustum ⁊ frigidum melācholicū ⁊ fient nigre vel violacee vel virides vt notū est.

¶ Et virides quidem ⁊ violacee sunt male ⁊ quanto plus additur declinatio ad nigredinem tanto est deterius: ⁊ quanto plus sunt decliuiores ad illud tanto plus sunt decliuiores ad malum seu ad malitiam.

¶ Hic incipit ponē cañ. iudiciales ex colore: lȝ ad certitudinē iudicij alia addat. Et p̄ ponit cañ. iudiciales. Scđo ponit cañ. iudiciales ex mō exitus. ibi (Et de spēbꝰ.) Tertio ex ordine. ibi (Et vt sit.) Quarto ex signis ⁊ accidentibus ⁊ alijs. ibi (Et illud quidem.)

¶ In prima parte ponit quatuor cañ. lȝ possint fieri plures.

¶ Primus cañ. est ꝙ virides ⁊c. Ratio est quia significatur materia venenosa andracosa.

¶ Et albe quidez sunt meliores ⁊ proprie quādo sunt pauci numeri magne quātitatis facilis exitus pauce angustie debilis febris ⁊ vides febreȝ minui cum earum apparitione ⁊ ipsarum egressione: ⁊ est p̄ncipiuȝ exitus earū in tertio die ⁊ quod ei approximat.

¶ Secundus cañ. Et albe. i. tendentes ad albedinem: qꝛ signať sanguis intus flegmaticus. vel albe per citā ꝯuersionē ad saniē: ita ꝙ exitus ⁊ saniatio. s. maturatio simul sit pauci numeri ⁊ magne q̄ȝtitatis qꝛ significat mām nō multā ⁊ fortē expulsiuam: vnde simul mām ad vnū locum expellit. ¶ Sed tu dices nōne esset melius ꝙ essent pauci numeri ⁊ pauce q̄ȝtitatis. Dōm ꝙ sic vbi essemꝰ certi ꝙ hoc nō esset ꝓpter māei retentionē defectu virtutis: vel pōt exponi magne q̄ȝtitatis. i. lȝ sint magne: tamē melius esset ꝙ eēnt parue facilis exitus: qꝛ cito ⁊ sine accidētibus difficilibꝰ. ⁊ iō subdit parue angustie. s. tā in exitu q̄ȝ in perduratione. ¶ In tertio et qđ ei approximat: qꝛ in quarto vel scđo qꝛ nō differat ad sextum vel vltra: ⁊ ista numeratio fit a die qua incipiūt accidētia que infra dicentur. ꝟ. g. a die febris doloris dorsi pruritus nasi ⁊c. Euenit eni in qbusdā valde tardari exitū variolaruȝ. ꝟ. g. ad septem dies vel decem post apparitionem signorum vt sumitur. 18. continētis cap. 8. ⁊ hoc significat impotentiam virtutis mouentis materiā: siue sit hoc propter causam in virtute siue in materia: ⁊ tu considera dies creticos in exitu. Si enim variole sunt modi crisis melius est ꝙ principiū earū sit in. 7. q̄ȝ in. 6.

¶ Et post istas sunt albe magne pluris numeri ꝓpinque absq; continuatione. Nam ille que continuantur adinuicem ita vt continuant̄ in frusto magno carnis habentes latera aut rotundaꝫ formam sunt male. Et similiter iteruꝫ duplices magne in ventre vnius quarum est variola alia.

¶ Iste est tertius canon in quo vult ꝙ post istas.s.albas pauci numeri ⁊c̄.in bonitate sunt albe pluris numeri. In h̄ enī ꝙ sunt pluris numeri nō sunt bone sicut sunt ille que sunt pauci numeri ꝓpinque:hoc sequit̄ ad esse multas numero lꝫ ad eē paucas numero nō sequat̄ esse distātes absq; ꝯtinuatiōe:q2 si ꝯtinuarent̄ significarent̄ mā multa:⁊ ideo ille sunt male q̄ ꝯtinuant̄ ⁊ faciūt q̄si vnā variolā habentes latera:q2 apparent oblonge aut rotūde.i.aut si simul iuncte fiat vna rotunda:totum enim hoc significat materiā superfluā. Et similiter iterū q2 sicut ꝑm cutim variole possunt cōiungi ⁊ appropinquare:ita ēt ꝑm ꝓfundū ex mãe multitudine.

¶ Albe v̄o parue dure ꝓpinque difficilis exitus lꝫ faciant existimari in principio rei salutem tamen timet̄ in eis ꝙ difficilis fiat earum maturatio:⁊ fiat cū eis mala dispositio egri:⁊ perueniat per eas ad ꝑditionem:quoniam causa in eis est grossitudo materiei.

¶ Hic est q̄rtꝰ cañ.in quo vult ꝙ variole albe ꝑue dure propīque adinuicē ⁊c̄.a ꝑncipio decipiūt q2 faciunt estimari ꝙ sint bone:q2 eni medicꝰ videt illas albas iudicat de colore ꝙ mā nō est maligna.⁊ ex solo h̄ iudicat ⁊ defendit iudiciū suuꝫ a ꝯtrario iudicādo ex duritie ⁊ difficultate exitꝰ ⁊ ꝓpinqtate ꝑꝑ numerū multū dicē do ꝙ exitꝰ difficultas est:q2 sunt in ꝑncipio ⁊ mā ista cuꝫ tēdat ad flegmaticū tardius exit nec multꝰ numerꝰ est suspectꝰ cū mā nō sit mala:sꝫ duritiē dicet nō eē multā.A.tñ sua estimatiua timet ꝑditionē:q2 cā in his est grossa mā que extra nō bene expellit̄:q̄re remanēs ītus corrūpet̄ ⁊ corrūpet ⁊ veniet eger ad perditionē.

¶ Et de speciebus malarū timorosarum que plerūq; interficiunt sunt ille quarū diuersificatur egressio.nā quādoq; apparent ⁊ quādoq; occultantur:⁊ proprie quādo apparēt violacee ⁊ similiter tenaces quarum operatio nō cessat a debilitate virtutis ⁊ a viridificatiōe mēbri ⁊ nigrificatione eiꝰ ꝑdunt. Et si viriditas ⁊ nigredo q̄bus succedit resudatio nō faciūt cadere virtutē imo addit̄ cū eis virtꝰ nō sunt mortifere:sed fortasse cadere faciūt in vlcera ⁊ que currunt cursu eoꝝ.

¶ Hic iudicat ex mō exitꝰ ⁊ addit alia ad rectificādū. Cā ꝑmi dicti est malignitas mãe quā virtꝰ bene regulare nō pōt: vnde post exitū extra intus reuertunt̄. Si ḡ ille color sit violaceus sigñat mãe venenositas. Silr̄ tenaces dicunt̄ tenaces:q2 multū tenēt mēbrū ꝑm latū ⁊ ꝓfundū: vel q2 tenēt ip̄m ītus ⁊ nō exeunt: vel q2 multe tenēt se simul: vel q2 mā hꝫ tenacitatē ac si esset viscus. Si ḡ non cessat earū operatio a debilitate virtutis ꝑdūt. Et si.i.lꝫ sint virides ⁊c̄.q̄bꝰ succedit resudatio.i.exitus ad extra. Et nō faciunt ⁊c̄. nō sunt mortifere:q2 p̄nt esse cretice:tñ q2 mā est venenosa mala fiunt fortasse vlcera mala melācholica difficilis cure. Et que currunt:q2 pōt sequi extremitatum corruptio:⁊ est sermo similis ei qui scribit̄.z.ꝓnosti.tex.cōmē.s.ibi ꝙ si liuor ⁊c̄.

¶ Et vt sit febris deinde variole saluius est q̄ꝫ vt sint variole precedentes:deinde consequatur eas ⁊ accidat super eas febris.

Dubm 9m

¶ Dubitat̄ de hoc cañ.q2 ꝯtrariuꝫ ponit̄ infra fen.z.cap̄.de signis sumptis ex ꝑte pustularū vbi sic scribit̄.cū acuta fe.ꝑuenit ad apostemata titillicoꝝ ⁊ extremitatū ōteriꝰ ē q̄ꝫ vt sint ꝑus illa ap̄ata:⁊ sequat̄ ea feb.cā putredis q̄uis illud sit maluꝫ. Oppositū vult hic Aui.⁊ Rasis.18.ꝯti.cap̄.8. Dōm ꝙ Aui.z.fen huius loquit̄ de superuentu apostematū ad feb.febre remanente qō peius est q̄ꝫ si apostemati superueniat febris apostemate remanēte. Sed hic loquit̄ de superuētu huius apostematis.s.variolaruꝫ ad febrē febre cessante talr̄ ꝙ variole sint crisis laudabilis huiꝰ feb.qō q̄si meliꝰ est q̄ꝫ si īcipiūt variole ⁊ febris sequat̄ ⁊ perseuerat febris cū illis: tūc.n.huius variole nō sunt crisis febris illius. Scd̄o mō pōt dici ꝓpter qō sciendū ꝙ febris freqūēs apostemata titillicoꝝ ⁊ extremitatū:lꝫ sit cā putredinis:tñ intelligit̄ ꝙ sit effimera sequens caliditatē putridi humoris cuius vapor stat ꝑm locū circūscriptꝰ nō ꝑtingēs ad cor:sed fe.sequēs variolas ītelligit̄ putrida. Variole.n.nō sunt vel fiunt solū in cuti sed in ꝓfundo.poterūt ergo mãe alique esse grosse frigide ⁊ in suo motu tardo nō putrefieri. Et eiꝰ separationē.i.expulsionē fieri absq; ebullitione. Cū ergo venit ad apostemādū ⁊ ad variolādū suꝑuenit putredo ⁊ facit putridā febrē. Peius ergo est ꝙ homo hēat variolas ad quas sequat̄ putrida feb.q2 nescimus ad quid ille terminabit̄ q̄ꝫ ꝙ habuerit febrem que iaꝫ recessit:⁊ fecit laudabilē crisim per variolas:sed ꝙ aliq̄s hēat febrē putridā ⁊ post h̄ hēat ap̄ata titillicoꝝ ⁊ extremitatum q̄uis iā putrida recessit peius est q̄ꝫ ꝙ hēat apostema ad que sequat̄ feb.effimera. Ille.n.est iā debilitatus per putridā precedentem ⁊ male dispositus per illā:nec talis crisis exiture est oīno salua. Alij etiā modi dicendi sunt quos alijs omitto.

¶ Et illud quidem qō plurimū cōsiderare oportet in esse patientis variolas est eius anhelitus ⁊ ipsiꝰ vox. nam ipsa duo cū remanēt bona est res salua. Et cum videris anhelitū patiētis variolas ꝯsequentē ⁊ similiter patiētis morbillū:tūc estima casum virtutis aut apostema diaphragmatis. Deinde cū vides sitim vehementē fieri ⁊ angustia assiduat ⁊ ea que apparēt īfrigidant̄ ⁊ variola ⁊ morbillus virides fiunt:tūc iaꝫ precipitur eger mori:⁊ festinat illud si variole fuerint de genere earum quarum egressio ⁊ ap̄pitio tardant̄.

¶ Hic ponunt̄ cañ.iudiciales ex signis ⁊ accidētibꝰ ⁊ hꝫ ꝑtes tot quot sunt cañ. Considerandū ꝙ anhelitus ⁊ vox cū sint boni significant mām esse expulsam a locis principalibus ⁊ ꝙ sp̄ualia sunt sana:ideo est res salua.s.vtplurimū. Cōsequentē.i.frequentē. Estima casum virtutis aut apostema ⁊c̄.q2 frequētia multa fit ab his duabus causis. Sitim vehemētē ex forti inflāmatione vel reclusione mãerū intus. Festinat illud.s.in eis. Si ⁊c̄.q2 sigñat̄ īpotētior virtus:⁊ mā prauior in substātia vel q̄titate vel qualitate.

¶ Et plurimi eoꝝ qui moriunt̄ per variolas moriunt̄ prefocati ex synanchia. Et quandoq; moriunt̄ per casum virtutis eum rasura intestinoruꝫ ⁊ fluxu ventris.

¶ Hic est secūdus cañ. Et plurimi.i.multi:q2 variolant̄ in gutture. Per casum virtutis.s.prauitate mãe. Rasura.i.dissinteria.⁊ hoc fit:vel q2 intestina variolant̄:vel q2 mā desuper fluit ⁊ excoriat̄:vel ꝓpter vtrūq;. Et cū fluxu.i.absq; excoriatione.

¶ Et cum videris violaceas de variolis ⁊ morbillo profundari:tunc scias ꝙ superueniet egro syncopis.

¶ Hic est tertius cañ.⁊ est notus. Significat enim materiam venenosam intus reuerti.

¶ Et quando festinat ad mingendum san.⁊ succedit ei vrina nigra:tunc est mortiferum precipue quando est illic casus virtutis.

¶ Hic est quartus cañ. Causa est:q2 qui mingit sanguinē in febre acuta morit̄:q2 significat vehementē repletionem sanguineam ⁊ acuitateꝫ ebullitionis ⁊ timet̄ prefocatio ex hoc vt scribit̄ fen.z. huius ca.de vrina rubea.cū ergo peruenit ad prefocationē mīgit vrinā nigrā per viam extinctionis caloris:⁊ hoc certificat casus virtutis.si enim esset vrina cretica virtus esset fortis.

¶ Et fluxus ventris viridis sanguineus aut lotiuus non cum casu virtutis ⁊ albumera est aliquid de variolis ⁊ morbillis.

¶ Hic est quintus cañ. Considerandū ꝙ Aui. vult te facere securū in fluxibus apparētibꝰ in variolis ⁊ morbillis:q2 sunt in eis ꝯformes: vnde possunt fieri nō cadente virtute.nam ꝓpter ebullitionem euenit mās fieri virides circa loca nutritiua:⁊ ex abundātia sanguinis ꝓfluere ꝑtes eius:simil͛r ex calore eliquatiuo ebullitiuo faciente aquosum sanguinē fluere:⁊ esset fluxus lotiuus sicut lotura carnis ⁊ poterit ītestinoꝝ viscositas abradi. Si ḡ nō vides casum virtutis nō iudices mortē. Qui aūt vult scire hoꝝ fluxuuꝫ sciam legat fen.14.⁊.16.tertij libri.vbi hoc diximus. Exponat̄ igit̄ hic.est aliq̄d de variolis ⁊c̄.i.apostema ꝯsequens ad eas.

¶ Et multotiens q̄dem variolat̄ homo duabus vicibus quando aggregat̄ materia ad expellendum bis.

¶ Hic est sextus cañ. Auer.colliget.4.cap̄.35.dicit ꝙ hec egritudo solū aduenit patienti semel. Auicē.v̄o dicit ꝙ quandoq; bis. Raſ. 18.ꝯtinē.cap̄.8.dicit ꝙ quandoq; bis accidit ⁊ ter. Dicamus ꝙ variole que sunt ex menstruali infectione tm̄ semel accidunt:quia cum fit ebullitio separatiua. Et cum accidunt bis est valde extraneū:⁊ esset cum ꝓpter ebullitionē vnā nō esset facta rectificatio:sed variole ex malitia ciboꝝ ⁊ aere p̄nt bis ⁊ ter euenire ⁊ ampliꝰ

vt credo: ⁊ h̄ Aui. innuit cū dicit ꝙ aggregat̄ mā̄ ad expellēdū bis.

¶ Et coloris plumbini sunt variole quarū bothor in facie ⁊ pectore ⁊ ventre sunt plus q̄ in cruribus ⁊ pedibus ⁊ sunt male ⁊ signant materiā grossam que nō expellitur ad extremitates.

¶ Hic est septimus cañ. Color plumbeus significat mām flegmaticā frigidā habentē aliqualr̄ de melia quā cū nā ad longinquum pellere nō possit pellit illam ad ꝓpinquā partem.

¶ De signis apparitionis variolarū. Cap. 7m.

Quandoq̄ antecedūt apparitionē variolarum dolor dorsi ⁊ prurit⁹ nasi ⁊ timor in sompno ⁊ pūctio vehemēs in mēbris corporis ⁊ grauitas cōis ⁊ rubedo in colore faciei ⁊ oculi ⁊ lachryme ⁊ inflāmatio ⁊ multitudo alicū ⁊ saltus cū ꝯstrictione anhelitus ⁊ raucedo vocis ⁊ grossitudo sputi ⁊ grauitas capitis ⁊ dolor capitis ⁊ cafacaz ⁊ exiccatio oris ⁊ angustia ⁊ dolor in gutture ⁊ pectore ⁊ tremor pedis apud resupinationē ⁊ declinationē ad ipsam. Et cum hoc toto febris cōclusa.

¶ Hec signa sunt anteq̄ appareāt in cuti ⁊ sunt cū īcipit ebullitio itus. Dolor dorsi: q2 ibi est vena magna in qua fit extensio ꝓpter sanguinis multitudinē ⁊ ei⁹ ebullitionē: vt scribit̄. 18. ꝯtinē. cap. 8. Pruritus nasi non signāt nisi lumbricos. Timor in somno ex illis vaporib⁹ motis ad caput ⁊ retētis q̄ ī vigilijs resoluebant̄. Et repletio sup̄flua aggrauās est cā somnioꝝ. Punctio in mēbris: q2 iā mā penetrat vt faciat pustulas. s. variolas. Grauitas cōis. s. toti corpori ꝑꝑ multitudinem sanguīs. Rubedo ⁊c. ꝑꝑ ip̄m sanguinē bullientē in partib⁹ illis ⁊ ꝓpter calidos vapores. Lachryme ex repletione ⁊ eliquatione humiditatū. Inflāmatio: q2 īfirmus sentit se īflāmari ⁊ cōburi. Multitudo alicū ex multis vaporib⁹. Saltus. i. iectigatio ex eisdē vaporib⁹. Cū ꝯstrictione anhelit⁹ ex multa repletiōe. Et forsan vult ꝙ īfirmi nō qescāt in lecto: q2 vr̄ eis ꝙ suffocent̄. Raucedo vocis ex nocumēto gutturis ⁊ canne pulmonis ex vaporib⁹ multis ⁊ ex ip̄a ebullitiōe. Grossitudo sputi: q2 ex calore mā̄e eliquant̄ a capite ad guttur: ⁊ ex eodē īgrossant̄ ⁊ exiccant̄. Grauitas capitis ex multitudine sanguīs. hec enī est vna cā eius: vt ītelligit̄ p̄ma fen tertij cañ. Dolor capitis ex multis vaporib⁹ extendentib⁹ pāniculos. Quomō differat dolor capitis ⁊ grauitas ītelligit̄ p̄ma fen tertij cañ. Grauitas enī est qdā modus doloris. Cafacaz. i. tremor cordis vl̄ pulsus ex multo sanguie ebulliēte circa sp̄ūalia. Exiccatio ⁊c. p3. Tremor pedis. Oīa signa p̄dicta īuenio. 18. ꝯti. ca. 8. ⁊ ab Azarauio in h̄ ca. sed a nullo īuenio de hoc apud resupinationē. ⁊ credo ꝙ per hūc tremorē ītelligat iectigationē que magis apparet qñ hō iacet supinus: ⁊ iō dicit. Et declinationē coxis. i. crurib⁹ extēsis. Febre ꝯclusa q2 sanguinea.

¶ De morbillo. Cap. 8m.

Scias ꝙ morbillus oīs est variola cholica ⁊ nō est differētia iter ea ambo in plurimo reliquarū dispōnū: nisi q2 morbillus est cholericus: ⁊ ꝙ ipse est minoris q̄titatis: ⁊ q̄si ip̄e nō pertransit cutem ⁊ nō est ei altitudo de qua curet̄ ꝓprie in principio sui. Variole v̄o in principio sue apparitionis est eminentia ⁊ altitudo ⁊ morbillus est minor variolis ⁊ minus accidit oculo q̄ variole.

¶ Quāuis sermones p̄dicti adaptent̄ ad morbillos: tñ ad ꝑfectionem sciē quedā sp̄alia dicit de morbillis. Primo ponens dr̄iam īter variolas ⁊ morbillos. Scd̄o ponit signa salutis ⁊ mortis in illis. ibi (Et sunt.) Prima in duas. Prīo ponit dr̄iam ex parte cāe ⁊ quorūdā ꝯñtiū. Scd̄o ex ꝑte signoꝝ apparitionis. ibi (Et signa.)

¶ Qd̄ primo dicit est notū. Causa aūt quare morbilli minus accidunt oculo est q2 materia subtilis cito euaporat ad extra ab eo.

Dubium ¶ Dubitat̄ qd p̄us eueniat pueris: an variole an morbilli. Dōm ꝙ q̄tū est in experiētia īuenio nō ꝯcordare mulieres: q̄dam dicūt p̄us accidē variolas: ⁊ q̄dā alie p̄us accidisse morbillos: ⁊ ego nō potui notare excessū in hac p̄oritate. Cū aūt ꝯsiderabim⁹ ꝙ mā morbilloꝝ est acutior ⁊ mobilior: p̄us dicunt̄ accidē morbilli: ⁊ h̄ qñ mā ab ītra sortit̄ hāc dispōnē. Sed cū ꝯsiderabimus ꝙ in p̄oritate calor est humidior ⁊ posterius fit acutior: p̄us vident̄ accidere variole ⁊ posterius morbilli: ⁊ q2 mot⁹ harū materierū multū sequit̄ aeris dispōnē quā ꝯtingit qñq̄ esse acutiorē ⁊ quandoq̄ humectiorē: ⁊ ideo in multis pueris vise sunt experientie cōtrarie: q2 quandoq̄ precesserunt variole: ⁊ quandoq̄ morbilli.

¶ Et signa apparitionis eius ꝓxima sunt signis apparitionis variolarum. Verum lachryme in ea sunt plures ⁊ angustia: ⁊ inflammatio vehementior: ⁊ dolor dorsi minor: quoniam causa eius in variolis est repletio san. ⁊ extendens venam positam super dorsum. nā generatio variolarū est propter multitudinē sanguinis corrupti ⁊ morbilli propter vehementiā malitie sanguinis corrupti pauci. Et morbillus quidē f̄m plurimum egreditur subito ⁊ variole aliquid post aliqd.

¶ Et signa ꝓxima: q2 ꝓxime sunt mā̄e ⁊ ebullitio vtriusq̄ cōicat. verū lachryme in eo. s. morbillo sunt plures: q2 mā magis mouet̄ ⁊ magis apta est exitui. Nos autē de multitudine ⁊ paucitate lachrymarū in oī diuersitate iam subtiliter ꝑscrutati sumus in tertio lib. fen. 3. tra. 1. Angustia ingetudo ⁊ īflāmatio vehemētior: q2 mā est calidior ⁊ acutior. dolor dorsi. s. extēsiu⁹ minor: q2 mā ē paucior. ⁊ h̄ est qd̄ subdit: qm̄ cā ei⁹. s. doloris in variolis ⁊c. ⁊ iō sequitur ex h̄ ꝙ morbillus subito egredit̄ ꝑꝑ mā̄e s̄btilitatē ⁊ caliditatē.

¶ De signis salutis eius. Cap. 9m.

ET sunt sicut signa salutis variolaꝝ. nā ille q̄ est velocis ꝓcessionis ⁊ apparitiōis ⁊ maturatōis est saluus. Et durus ⁊ viridis ⁊ violaceus est malus. Et qui est tarde maturitatis frequentis syncopis ⁊ angustie est pernitiosus. Et qui occultatur iterū subito est malus faciens syncopim.

¶ Quod hic dicit est notum.

¶ De cura. Cap. 10m.

Oportet in variolis vt īcipiat̄ ⁊ extrahat̄ sanguis sufficiēter cū ꝯditiones ferūt. Et simil̄r si morbillus fuerit cū repletione sanguinis ⁊ spatiū illi⁹ est vsque ad q̄rtū. Sed qñ ꝓcedūt variole nō op3 tūc vt administret̄ flōmia nisi īueniat̄ vehemētia repletiōis ⁊ dñiū mā̄ei: tūc. n. flōmet̄ q̄titate q̄ exiccet. Et ꝯuenientius qdē qd̄ in hac administrat̄ egritudine est flōmia. Et si flōmet̄ vena nasi cōfert iuuamētū fluxus sanguis nariū ⁊ tuet̄ ꝑtes supiores a malitia variolarū ⁊ est facilis super īfantes. Et qñ necessaria est flōmia ⁊ nō flobothomat̄ iterū cōplete timet̄ super ip̄m corruptio extremitatis. Et similiter timet̄ qñq̄ simile illi sup illū cuius assiduat̄ extinctio ⁊ diuersificat̄ in illo ⁊ soluit̄ vēter. Et op3 vt fiat in eis cibatio in p̄mis cū eis in q̄bus est ꝯfortatio cū repercussione ⁊ extinctione absq̄ ꝯstrictiōe nā̄e ⁊ inspissatione sang. sicut qd̄ fit de iuiubis cū tamarindis ⁊ cassia fistula: ⁊ cū eo qd̄ fit ex dactylis īmaturis ⁊ ex lentibus p̄paratis ⁊ issidabegi ⁊ lenificatio vehemēs. Et similiter op3 vt sint cum istis tamarindi ⁊ que eis ꝯueniūt ⁊ cib⁹ factus ex cucurbita ⁊ melon alrachin: īmo op3 vt sit nā lenis in p̄ncipio: ⁊ sit intentio in eis quibus lenit̄ sicut sunt tamarindi. Et si nō obedit cū eis addit̄ super eos syracost cū facilitate ⁊ cautela et tereniabin aut infusio prunoꝝ. Et ꝯfert quandoq̄ si in potu det̄ in principio apparitionis vestigioꝝ variolarū pōdus. ℥. iij. de rob dactyloꝝ syluestrium cum vno de trociscis camphoratis: ⁊ syrupus de dactylis īmaturis est vehementis iuuamenti in huius hora.

¶ Primo ponit curam. Secundo regimen preseruando quedam mēbra. ibi (Membra.) Tertio eradicat vestigia. ibi (In h̄.) Prima in tres. Primo ponit curā in p̄ncipio anteq̄ appareāt. Scd̄o qñ īceperūt appere. ibi (Cū ꝑtrāsierit.) Tertio qñ iā cōplete sūt egresse vel egrediunt̄ ⁊ qñ declināt. ibi (Et qñ egrediunt̄.)

¶ In pͥma parte pͥncipalr ad duo intẽdit. Et pͥmo ad flõmiã. Scđo ad extinctionẽ ⁊ sedationẽ ebullitionis. De flõmia ꝙ cõpetat certum est. Sufficiẽter: qꝛ si expedit vsqꝫ ad syncopim: vt scribit. 18. ꝯtinentis cap̃. 8. Usqꝫ ad quartũ cõputãdo pͥncipiũ apparitionis febris. Sed quando ꝓcedunt. i. quãdo incipiunt apparere.

Dub^m p^m ¶ Dubitatur: vtrũ flobothomia cõpetat post quartũ diẽ. ▽ Uidetur ꝙ sic ex generali cañ. lib. 1. fen. 4. cap̃. de flõmia. vbi dicit. ꝙ cũ oportuerit te flobothomare nõ attẽdas verba illoꝝ qui dicũt ꝙ nõ est bonũ post quartã diẽ: imo est bonũ ꝙ fiat post quadraginta dies. ▽ In ꝯriũ est hic Aui. ⁊ Rasis in diuisionibꝰ cap̃. 159. ⁊ oẽs auctores ꝯcurrũt. ▽ Dõm ꝙ apparẽtibꝰ signis variolaꝝ ⁊ nõdũ incipiẽtibꝰ apparere variolis cõpetit flõmia: qꝛ est mã in venis multa ⁊ ebulliẽs quã euãt ⁊ tẽperat flõmia. Et similiter de morbillis ĩtelligere opꝫ si sentiuntur signa ꝙ mã sit sanguinea replẽs vel sanguini admixta. Cũ aũt incipiũt apparere vel exire variole flõmia nõ cõpetit: qꝛ ipse sunt quidaꝫ modus crisis. flobothomia aũt ĩpedit earũ exitũ ⁊ facit mãm reuerti intus. Antequam ergo iste exitus incipiat flobothomia cõpetit. nã minorat mãm ⁊ facit nãꝫ potẽtem supra residuũ. ▽ Considerandũ aũt ꝙ spatiũ illius flobothomie est vsqꝫ ad quartũ. s. inclusiue vel exclusiue qꝛ cõmuniter vsqꝫ ad quartũ diẽ ꝯsueuerũt ĩcipere apparere. s. in tertio vel in q̃rto. hoc ergo tẽpus Auicẽ. posuit loco exẽpli: qꝛ si inciperent apparere in scđa die: non cõpeteret flobothomia in illa die: ⁊ similiter si tardaret illaꝝ apparitio vsqꝫ ad septẽ põt fieri flobothomia post q̃rtũ vt in quinto vel sexto. ▽ Considerãdũ ꝙ Auicẽ. ponit casum in quo q̃uis variole incipiant apparere põt fieri flobothomia: ⁊ est qñ est cũ eis vehemẽtia repletionis ⁊ dominiũ mãe. s. in exitu mãe timetur corruptio membroꝝ: tunc enĩ nõ obstante ꝙ incipiãt apparere flobothomia põt fieri: qꝛ illa flobothomia nõ diuertit materiã que iam exiuit venas. nam tanta est in venis repletio ꝙ ꝓpter flobothomiã istã minoratiuã nõ fiet venarũ inanitio: vnde materie fugantur: sed solum minorabitur superflua repletio: ⁊ hoc est quod dicit. quãtitate que exiccet. i. minoret de materia ⁊ non quãtitate qua diuertat. Et alius iuuenis medicus diceret ꝙ lꝫ intra venas aliquas traheret materias: tamẽ nocumẽtũ hoc esset minus iuuamento. ▽ Ad rationem cõtrariã dicendũ ꝙ post quatuor dies põt flobothomia fieri si nõ prohibeat aliquid maius nõ obstante eadẽ egritudine. ¶ Est facilis super infantes. s. flobothomia nasi quasi dicat cũ in eis nõ possit fieri flobothomia bracchij põt fieri flobothomia nasi. Utrũ aũt flobothomia nasi possit fieri nõ premissa alia flobothomia q̃uis indicatur ⁊c̃. Disputauimus fen pͥma tertij canonis capitulo de frenesi. Uel est facilis super ĩfantes. s. malitia variolarũ in partibus faciei: ⁊ hoc ꝓpter illoꝝ teneritatem: vnde videmus quosdã cecari ⁊ quosdã multuꝫ deturpari.

¶ Et qñ necessaria est ⁊c̃. corruptio extremitatis ꝑꝑ multã materiã. Et similiter ⁊c̃. qꝛ ex multa extinctione constringuntur materie vnde ĩteriora corrũpuntur: ⁊ iõ dixit simile illi qꝛ sicut in illo corrumpuntur exteriora ita in isto corrũpuntur interiora. vel põt dici simile illi. i. similis corruptio in extremitatibus. nã mãe ꝓpter multã ĩfrigidationẽ ꝯcluse ⁊ ꝯstricte corrũpuntur ⁊ maligniores fiunt: ⁊ malignant alias materias quas ꝯtãgunt ⁊ prauiores facte exeũtes ad extrema corrumpunt illa. ¶ Et soluitur venter. Iste textus põt esse ꝯsilium qđdã per se: vt dicatur ꝯuenientius qđ administretur est flobothomia: ⁊ cum hoc etiam soluitur venter. i. fiat solutio ventris cum tamarindis ⁊ cassia vt statim percipiet. Uel põt esse textus cõtinuus precedenti ĩmediate. nam corruptio similis illi. s. in interioribꝰ timetur suꝑ illũ cuiꝰ assiduatur extinctio. Et cuiꝰ soluitur venter: nã iste perueniet ad dissinteriã: vnde ĩtestina corrũpentur: vel corruptio extremitatũ timetur ĩ illo cui assiduatur extĩctio. Et soluitur venter. s. cum expediret flobothomare ⁊ nõ soluere ventrẽ. cõmouetur enim a materia ⁊ maligna fit: vnde ad extra pulsa corrumpit extremitates. ¶ Et opꝫ. Cibatio. i. detur ei per os. Cõfortatio. Hic sumitur pro confortatione de qua scribitur. 2. cañ. 4. cap̃. cũ loquitur de medicina ꝯfortatiua: ⁊ nos ibi ꝓlixe scripsimꝰ. Cũ repercussione cũ aliqua stipticitate cõfortãte mẽbra ne recipiãt. Et extinctione. s. a frigido absqꝫ ꝯstrictione nature. q. d. lꝫ preceptum sit mẽbra ꝯfortari aliquo stiptico: nolo tñ ꝙ in hoc ꝯstringatur venter. Et inspissatione. i. ⁊ cũ inspissatiõe. Et lenitio vehemẽs. i. cũ eo in quo est lenitio vehemẽs. totus ergo iste sermo opꝫ vt sic ꝯiungatur. Fiat cibatio in pͥmis. i. in pͥncipio cũ eis cibis in qbꝰ est ꝯfortatio cũ repercussione ⁊ cũ extinctione ⁊ cũ inspissatione sanguinis: ⁊ cũ eis cibis in qbus est lenitio vehemẽs. Dixit tñ vehemẽs qꝛ cũ ista cibaria sint stiptica vt lẽtes vehemẽtia lenitiuoꝝ reprimitur ab illoꝝ stipticitate: ⁊ stipticitas ab illoꝝ lenitione. Ex hac ğ cõmixtione nõ fit nãe ꝯstrictio: vt p̃cipit sed potius nã remanet leuis. Issidabegi est quidã modus cibi sicut diceremus rafra. Alij dicunt ꝙ est mica panis cuꝫ zuccharo mellino. Alrachin est melon indus: de quo supra de cibatione ethicoꝝ dixit.

Dubiũ 2^m ¶ Dubitatur vtrũ frigida extinctiua sedantia ebullitionẽ ⁊ inspissantia cõpetãt in principio variolarũ. ▽ Uidetur ꝙ non per Rasim. 18. ꝯtinẽ. cap̃. 8. qui ꝓhibet frigida in pͥncipio. Amplius que ꝓhibent sanguinis mũdificationẽ nõ cõpetũt: sed frigida sunt hmõi qꝛ ꝓhibent ebullitionẽ: ⁊ sanguis infectꝰ ab vtero nõ põt mũdificari: nisi ebulliat. ▽ In ꝯriũ sunt oẽs auctores. ▽ Dõm ꝙ pͥncipiũ variolaꝝ est duplex. s. pͥncipiũ accidentiũ p̃sentiũ. s. febris ⁊ alioꝝ qđ est pͥncipiũ ebullitiõis. Et est pͥn^m aliud. s. apparitionis variolaꝝ qꝛ iam incipiũt ꝑ cutim spargi ⁊ exire. Dico ğ ꝙ in pͥn^o variolaꝝ. s. apparitionis circa cutim nõ cõpetũt ista frĩda: vt Aui. dicet: qꝛ ꝓhibẽt exitũ vnde mãe ꝯstricte in ꝑtibus extra venas ⁊ ẽt expulsibiles ⁊ actuate ⁊ ꝯstricte intus in venis corrũpũt mẽbra. in pͥncipio xo signoꝝ. s. in pͥn^o ebullitionis cõpetũt frigida ista. naꝫ ebullitio vel est separatiua: ⁊ tũc ĩfrigidãtia nõ ex toto tollunt ebullitionẽ sed remittũt ne ꝑs bona per ebullitioneꝫ corrũpatur. si aũt fit ebullitio corruptiua nõ cõpetũt. Et apparet ꝙ remissiora pñt eẽ que sedãt ebullitionẽ separatiuã q̃ꝫ que sedãt ebullitionẽ variolarũ ⁊ morbilloꝝ. ▽ Ad ꝯria dõm ꝙ qñ auctores ꝓhibent frigida extinctiua in pͥncipio variolarũ ĩtelligũt in pͥn. apparitionis nõ in pͥn^o ebullitionis ⁊ signorum. ▽ Ad 2^m dõm ꝙ illa extinctio nõ ex toto tollit ebullitionem: sed rectificat illam si est separatiua ebullitio.

Dub^m 3^m ¶ Dubitatur secũdo vtrum a principio cõpetat medicina solutiua. ▽ Uidetur ꝙ sic: qꝛ materia põt indigere minoratione. ▽ In cõtrarium sunt omnes. ▽ Dõm ꝙ solutiua medicina que leniẽdo soluit cõpetit a pͥncipio. Ratio est: qꝛ lenit virulẽtias intestinales ⁊ mũdificat illas pͥmas venas. In eoꝝ tñ vsu dꝫ esse cautela qꝛ ista lenitiua debẽt esse cũ hoc frĩda sedatiua ebullitiõis. Similr nõ debẽt esse in multa q̃titate ꝑꝑ duo. Primo qꝛ vniulr in habentibus variolas timetur fluxus vẽtris. vnde Aui. supra dixit ꝙ fluxus ventris est aliqd de variolis ⁊ morbillis. i. est aptus euenire in eis: et ideo lenitiua pura in q̃titate multa pñt facere fluxũ vẽtris prauũ. Scđo qꝛ lenitiua qđã hñt vim aliqꝫ debilẽ euãndi exoluendo vt mãna sicut fuit dcm̃ supra de cura putridarũ in generali. Per dosim ergo magnã põt exsoluẽdo educere ⁊ causare prauũ fluxũ: ⁊ hoc est qđ Aui. dicebat: si nõ obedit cũ tamarindis addatur syracost. i. mãna quedã cũ facilitate ⁊ cautela: qꝛ ponẽdo paruã q̃titatem. ▽ Dico scđo ꝙ solutiua medicina que exoluendo euacuat a pͥn^o nõ cõpetit. Ratio est: qꝛ mã est sanguini admixta: ẽt qꝛ timetur de fluxu suꝑfluo: ⁊ in sũma in tota cura ⁊ eiꝰ ꝓtelatiõe oꝫ te eẽ suspectũ de fluxu vẽtris suꝑfluo in hac egritudine vt visuꝫ est nr̃is auctoribꝰ: ⁊ iõ cũ nã rñdet sibi ĩ lenitate nõ audeas dare lenitiuũ. Et cũ ñ rñdet: sis vsus illo cũ cautela. vñ Auẽzoar ĩ fine theisir voluit ꝙ in maiori tꝑe nõ indiges tamarĩdis. ▽ Ad ꝯria pꝫ solutio.

¶ Cum ergo ꝑtransierit egritudo diẽ scđm ⁊ incipiũt variole apparere tũc fortasse erit ĩfrĩdatio cã erroris magni ex eo ꝙ retinet suꝑfluitatẽ iterius ⁊ delationẽ eius suꝑ mẽbra pͥncipalia. Et fortasse nõ fit eis possibile ꝓcedere ⁊ apparere: ⁊ accidit inquietudo ⁊ angustia: ⁊ fortasse accidit nausea: imo opꝫ vt iuuentur suꝑfluitates in huiꝰ dispõne cũ eis que faciunt ebullire ⁊ aperiunt oppilationes sicut feniculũ ⁊ apiũ cum zuccharo ⁊ succus eoꝝ aut decoctio radicũ ⁊ seminuꝫ ⁊ fortasse odoratur aliqd de croco: ⁊ aq̃ ficuum est bona valde. ficus. n. sunt vehemẽtis expulsiõis ad exteriora: ⁊ illud est vna de causis euasionis nocumẽti eaꝝ.

¶ Hic ponit curã. Primo qñ ĩcipiũt apparere. Scđo ponit medicinas quẽ cõpetunt in principio accidentiuꝫ. ibi (Medicine aũt.) ▽ Prima in quatuor. Primo ponit cañ. in his que assumuntur ⁊ ponit medicinas. Scđo in eis que extra occurrunt. ibi (Et opꝫ vt nõ approximet.) Tertio ĩ flõmia. ibi (Et fortasse flõmia.) Quarto ponit quosdam alios cañ. spãles. ibi (Et quando accidit.)

¶ Dicit pͥmo. cũ ergo ⁊c̃. egritudo. s. febris ista que antecedit apparitionẽ. diem 2^m. Cõsiderandum ꝙ accipit hoc loco exẽpli: ⁊ ideo dixit statim ⁊ incipiũt ⁊c̃. qꝛ si nõ inciperẽt apparere adhuc posses infrigidare. Fortasse. dicit hoc ꝑꝑ occultas dispõnes: põt eniꝫ incipere exire ⁊ ĩfrigidatio plus iuuaret ex parte q̃ꝫ noceret ebullire. s. leuiter. Odoratur. i. sicut odor eius ponitur: qꝛ aromatizatur cũ eo aliqua istarũ decoctionũ. vel odoratur. s. per nares: vt calefactio eiꝰ trahat ad extra materias in partibus faciei. Ficus eniꝫ ⁊c̃. signũ qꝛ generant pediculos apud quosdam.

¶ Et de illis que ꝯferũt valde in hmõi hora est vt sumatur lacce ablute. ʒ. v. lẽtiũ excorticatarũ. ʒ. vij. dragaganti. ʒ. iij. deide decoquantur cũ lib. 5. aq̃ vsquequo remaneat quarta lib. vniꝰ ⁊ detur in potu. Et de illis que sunt vehemẽtis iuuamẽti ad faciẽdũ apparere variolas est vt sumantur ficuũ citrinarũ. ʒ. vij. lentiũ excor-

ticatarum.ʒ.iij.lacce.ʒ.iij. dragagāti seminis feniculi ana.ʒ.ij.decoquanť cū lib.j.⁊.ʒ.aque donec remaneat ex ea fere tertia ⁊ coleť ⁊ deť in potu de ea.expellit.n. caliditatē a partibus cordis ⁊ ꝓhibet pulsum cordis.

¶ Iste medicine sunt sumpte in ꝓpria forma a Raſ.18.ꝯti.cap.8. ⁊ diciť ibi ꝙ poniť in istis medicinis lacca ad ꝯfortādū epar dragagāti.i.gūma draganti hꝫ aliꝗ̃ frigiditatē ⁊ frangit acuitatē rerum calidarū:vt dixit Serap.⁊ ideo poniť in hac decoctione.

¶ Et oportet vt non approximet ei in hac hora oleuꝫ aliqđ omnino. Et oportet vt regatur ⁊ elongetur ab aere frigido ⁊ ꝓprie in hyeme ⁊ fiat cum illo illud qđ fit cum sudante:frigus.n.oppilat poros ⁊ redire facit mās retro. Et multitudo potꝰ aque frigide cū niue et introitus in domo venti mala sunt valde.

¶ In hac hora.s.exitus variolarū. Oleū ⁊c̃.q̃ claudit poros. Illud qđ fit cū sudāte.i.sicut fit in hoīe qui sudat:q̃ debet caueri ab aere frigido:vnde sudantes si ab extra infrigidanť:nauseant vt ab Aristo.z.ꝓble.19.proble. Et multitudo potus.s.in hac hora:q̃ in principio antequā apparere incipiant cōceditur potus frigidus aque:vt.18.ꝯtinen.cap.allegato.

¶ Et fortasse flobothomia est mala propterea ꝙ repellit ⁊ cōuertit illud quod procedit quare caueatur post duos dies aut tres.

¶ Flobothomia est mala.s.hac hora:q̃ iā apparere īcipiūt. Post duos dies vel tres:dixit ēt hoc loco exempli:q̃ diuersificať in diuersis hoc tēpus:vnde supra in principio capituli dixit ꝙ spatiuꝫ flobothomie est vsꝗ̃ ad quartū diē. Dixit fortasse ꝓpter illud qđ supra dixit in principio capituli vbi dixit:nisi inueniať ⁊c̃.

¶ Et quādo accidit ex coopertura ⁊ calefactione q̃si syncopis aut accidit syncopis:tunc necessariū est regimen aeris qui attrahiť ⁊ reuerti ad odores camphore ⁊ sandalorum:⁊ si non fuerit excusatio quin detegatur corpus domui venti aut aeri frigido paulatim fiat:⁊ similiter quando adiutoriū est cum calefactione aut dimissione infrigidationis:⁊ quando incipiunt exire:⁊ non inuenitur cum exitu earuꝫ alleuiatio:imo inuenitur caliditas inflāmata ⁊ lingua ad nigredineꝫ decliuis:tunc caue ne calefacias.

¶ Hic pōt esse q̃rtus cañ. Regimē aeris.s.per īfridationē. Domui venti q̃ aeri vētoso apertis fenestris. Et silr ⁊c̃.supple paulatim fiat ⁊ ñ subito. Et qñ caue ne calefacias q̃ signať ebullitio praua.

¶ Et oportet vt tu alienes ab habentibus variolas ⁊ morbillum emplastrationem ventris:in hoc enim est timor constrictionis anhelitus subito ⁊ ꝙ accidit fluxus ventris malus ⁊ mictus sanguinis.

¶ Emplastrationē vētris.s.cū rebꝰ infrigidantibꝰ vel oppilātibus poros:⁊ hoc in hora exitꝰ ad exteriora:q̃ ꝓhibet ⁊ ꝯstrigit mās.

¶ Considerandum ꝙ contra hunc cañ.medici multum veniunt.in pueris enim associanť in variolis ⁊ morbillis vermes:aut timetur de eis:⁊ ideo emplastrant ventrem.

¶ Et in fine eius oportet vt ꝯserueť natura:⁊ cibetur loco lentiū sicut sunt lentibus elixatis duabꝰ elixationibꝰ cū renouatione aque ⁊ loco lentiū almachid cū tamarindis ⁊ lentibꝰ factis acetosis cuꝫ aqua granatorum ⁊ sumach ⁊ agresta ⁊ his similibus.

¶ Considerandū ꝙ in fine.i.in ꝓcessu vel ēt in declinatione timeť in istis dissinteria ⁊ praui fluxus ꝓpter debilitatē intestinoꝝ:vñ Azarauius principale capitulū fecit in hoc:⁊ Serap.6.practi.ca.12.etiā dubitat de hoc fluxu:⁊ ideo cōserueť nā.s.ne fluxibilis fiat multū ⁊ quasi reserueť ⁊ preserueť vtendo rebus stipticioribꝰ q̃s prius vel nō sit lenitiuus:ergo si prius dedisti lentes decoctas nō ꝓiecta aqua da modo lentes decoctas duabꝰ elixationibus semꝑ ꝓiecta decoctione:q̃ erunt magis stiptice:vel etiā loco lentiū.s.sicut sunt sine ꝓiectione aque. Ciba almachid cū tamarindis.i.cū cibo facto ex farina ordei ⁊ lacte extracto butyro:⁊ tamarindis qui cibus nō sic lenit ventrem sicut lentes cū sua decoctione saltē cū nō est in eo nitrositas superficialis lentiū. Ciba ēt loco lētiū ⁊c̃. lentibus factis acetosis ⁊ nō cum aceto acuto sed agreste ⁊c̃.

¶ Medicine aūt ingrossantes san.⁊ infrigidātes eum ꝓhibentes euꝫ ab ebullitione que in initio ꝑcipiunť: sunt sicut rob ribes ⁊ agresta ⁊ aqua fructuū fridoruꝫ ⁊ syrupꝰ alchori ꝓprie ⁊ syrupus altelea ⁊ syrupꝰ de zumar. Et syrupus q̃dē alchori hꝫ descriptiones plures quas diximus in antidotario:⁊ dicemꝰ hic descriptionem fortē mirabilē:⁊ est illa que fit cuꝫ aq̃ lactis acetosi iterati:⁊ virtꝰ eiꝰ est vehemēs valde. Descriptio hec est. Sume rob alchori ꝑtes.ij.si aūt nō fuerit tibi p̄ns:accipe alchori ⁊ fac serrare ip̄m:⁊ accipe serraturā eiꝰ aut mole ip̄m ⁊ misce molitū eiꝰ cū medietate sui de sandalis in aceto distillato aut in aq̃ agreste pure diebꝰ aliquot:deīde decoquanť in eo decoctione cū facilitate cū lōgitudine donec dissoluatur: deīde exprimať ⁊ sumať de succo:⁊ quantū acetū aut aq̃ agreste est plus:tāto est melius:deinde sumať aq̃ adoq̃ abstracto butyro mundificata a sua caseitate adoq̃:aut cū colatione vltima que fit dimittēdo residere:aut cū decoctiōe sicut est đcoctio aque casei donec separeť aquositas:deīde sumať faria ordei:⁊ fiat ex ea ⁊ ex aq̃ lactis acetosi foca ⁊ fiat acetosum illud foca deīde coleť postea sumať illđ foca ⁊ sit in eo de subtili aq̃ or.⁊ fiat acetosum:⁊ q̃to plus iterať tanto est melius. Sumanť ergo de eo ꝑtes.v.⁊ sumatur aq̃ piroꝝ đ sceni ⁊ aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ plurime aque ⁊ aq̃ granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ aque pomoꝝ acetosorum plurime aque ⁊ aque alzarur:⁊ aque lymonis ⁊ aque prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aque dactyloꝝ ī ꝑmis cū īcipiūt apparere exp̄ssoꝝ:⁊ aque alchori recētis ⁊ aque moroꝝ de sceni que nō maturanť ītegre ⁊ aq̃ chrysomilloꝝ īmaturoꝝ ⁊ acetosoꝝ ⁊ succi agreste ⁊ succi ribes ⁊ succi ꝑpucioꝝ vitis ⁊ succi rose ꝑsice ⁊ succi nenufaris ⁊ succi vio.oīuꝫ ana tertiā ꝑtis vniꝰ:⁊ succi acetositatis citri:⁊ succi acetositatis citrāguli ana duas tertias ꝑtis vniꝰ:succi coriādri ⁊ lactuce ⁊ folioꝝ papaueris humidi ⁊ endiuie ⁊ portulace ana q̃rtaꝫ partis vniꝰ:succi folioꝝ salicū folioꝝ maloꝝ ⁊ folioꝝ piroꝝ ⁊ folioꝝ alzarur ⁊ folioꝝ ros.⁊ folioꝝ virge pastoris ana q̃rtā ꝑtis vniꝰ:succi barbe hirci ⁊ ro.siccarū ⁊ nenufaris sicci ⁊ succi biberis sicci ⁊ semis endiuie ⁊ se. lactuce ⁊ balaustiaꝝ ⁊ nenufaris:ana medietatē decime ꝑtis vniꝰ:⁊ succi mēthe humide sextā ꝑtis vniꝰ:⁊ succi berberoꝝ humidoꝝ medietatē ꝑtis. aggregenť medicine ⁊ succi ⁊ cōponanť suꝑ ignē ⁊ ponanť in eis de lētibꝰ ꝑtes q̃tuor ⁊ đ ordeo excorticato ꝑtes duas ⁊ de sumach ꝑtes tres ⁊ de granis granatoꝝ partes tres:⁊ đcoquanť oīa ad ignē donec remāeat medietas:deīde dimittať donec īfrideť ⁊ cōfriceť fortiter ⁊ coleť ⁊ sumať de cāphora ad oē pōdus.ccc.ʒ.pōdus auř.j.⁊ terať cāphora ⁊ pulueriꝫeť suꝑ radicē cucurbite aut chime ⁊ fundať suꝑ ea medicina cū facilitate:deīde ligeť caput eiꝰ cū re vehemētis fortitudinis: deinde ponať suꝑ prunas donec sciať ꝙ forsitan ferueat ⁊ ꝯcutiať ⁊ ponať in vitreata ⁊ stringatur caput eius vt nō perdať cāphora ⁊ luteť:⁊ dosis eiꝰ sit vsꝗ̃ ad.ʒ.x. Et de hominibꝰ est qui ponit in ea spice ⁊ zinziberis ⁊ semi.feniculi ⁊ anisi ⁊ cyperi ⁊ piperis ꝑtes

equales ſm q̄ titatē que ei videt̄. Et quādo egrediūtur variole cum complemento ⁊ pertranſit ſeptimus dies ⁊ apparet in eo maturatio tūc neceſſe eſt vt rumpant̄ cū acub⁹ de auro ⁊ auferat̄ humiditas cū coto. Salitio autē neceſſaria eſt: ⁊ cum volueris ſalire tūc elonga ſalitionē ab eis quas erupiſti de magnis doloroſis ex ꝓpinquo: illud enī facit dolorē: imo ſali illas que ſunt p̄ter eas: ⁊ dimitte claudēs cum eo viaꝫ orificiorꝫ ſuorꝫ donec ſuggat ſalē ſuum: ⁊ nō ſaliātur ante complemētum maturationis: illud enim fortaſſe faciet accidere dolorē vehementē ⁊ apoſtema. Et ſalitio quidē eſt res que eſt neceſſaria poſtq̄ꝫ maturantur: ⁊ illud quidē fit cum aqua ſalita in qua eſt virtus croci. Et ſi aqua illa eſt aqua roſ. tūc eſt meli⁹. Et aq̄ in qua decoquunt̄ tamariſcus ⁊ lentes ⁊ roſe deinde ſalit̄ eſt vltima: ⁊ ꝓprie ſi ponunt̄ iterū in ea camphora ⁊ ſandali: hec enim ſalitio maturat ⁊ exiccat: ⁊ facit cadere cum velocitate. Et ſuffumigatio cum tamariſco eſt iuuatiua valde. Et in hyeme oportet vt applicetur eger incēſioni ex tamariſco. Et quando variole ſunt vehemētis humiditatis tunc neceſſaria eſt ſuffumigatio cū myrto ⁊ folijs eius. Et de regimine bono apud maturitatē variolarum paruarū ⁊ magnam voluntatē exiccationis earum eſt vt dormiat patiēs variolas ſuper farina rizi ⁊ milij ⁊ ordei ⁊ fabarum: ⁊ magis ꝯueniēs eſt vt ponas ipſam impletionē in culcitre que ſit rara in qua penetret virtus. Et folia cupreſſi ſunt bona in hoc ⁊ oleū aliqd̄ malum eſt in hac hora qn̄ ꝓhibet exiccationē. Et qn̄ incipiūt variole exiccari: tūc opꝫ vt liniat̄ ſup eas ex medicinis p̄dictꝭ cū virtute croci. Et qn̄ accidūt ex variolis vlcera cōfert vnguētū albū ⁊ ꝓprie permixtum cū aliquātulo camphore ⁊ raſura radicū cāne cū aqua roſ. aut raſura venarum arboris ſalicis aut arboris alzarur. Et quādoqꝫ cōfert vnguētum de ceruſa ⁊ lytargirio. Et quādo ſunt in naſo cruſte ꝯfert cerotū factuꝫ cū oleo roſ. puro cū virtute ceruſe ⁊ climie. Et adminiſtratio alicuius olei poſt exiccationē ⁊ apud vlcerationē eſt bona apud exiccationes quidē cū eo qd̄ facit cadere cum velocitate ⁊ apud vlcerationē ꝓpterea ꝙ ipſuꝫ eſt materia emplaſtri ⁊ vnguēti. Unguentū quidem rubeū bonū eſt ad vlcera variolarum.

a.l. parum

¶ Rob ribes. i. de acetoſella. Syrup⁹ alcori. i. palmarū ſylueſtriuꝫ. Et ſyrupus altelea. q̄dā dicūt. i. de piris. alij. i. de agrimonia. alij de fructu palmarꝫ. Et ſyrup⁹ de minar: exponūt q̄dā. i. de ſorbis: ſed minar eſt germen ſiue pullulatio palme ſylueſtris de q̊ ſcribit̄ 2° cañ. Et ſyrup⁹ q̄dē alcori. i. de palmis ſylueſtrib⁹ poſitis in antidotario trac. 6. vbi dicit̄ ſyrup⁹ alchedit. Iterādi. ſ. in acetoſitate. Deſcriptio hui⁹ ſyrupi eſt nota: ⁊ virt⁹ ei⁹ eſt īfrīdatiua ſedatiua ebullitiōis: ⁊ iō nō ponit̄ zuccharū neqꝫ mel. mētha aūt ponit̄ ad ꝯ̄fortationē ſtōchi: q2 aūt addūt ſpicā volūt aliq̄liter rectificare frīditatē iſtarū rerū. Sup radicē cucurbite. i. ſup funduꝫ vaſis: in quo fit iſta vltima leuis decoctio. Aut chime. i. alterius vaſis. Et qn̄ egrediunt̄ cū auro: q2 īciſio facta cū ere facili⁹ ſanat̄ q̄ꝫ facta cū ferro: vt Ari. p̄ma pti. 34. ꝓble. Qd̄ dicit de ſalitione ſatis eſt notū: ſed nos nō vtimur h̄: lꝫ enī ſalitio maturet. Cōtra q2 eſt facta p̄us maturatio. Dōm ꝙ virtute croci ſiq̄d eſt nō oīno maturū cōplet maturare. Et de regimine p̄uarꝫ. i. q2 nō ſunt cōplete mature. Et magnā ⁊c̄. q2 ſunt multū hūide: tñ. 18. ꝯtinē. cap̄. 8. ſcribit̄ ſic iſte text⁹. Et patiēs variolas mīte humiditatis iaceat ſupra mataraciū pāni rari plenū farina panicij ⁊c̄. Et oleū malū q2 cōe vl̄ qd̄cūqꝫ oleū īquātū remollit actu malū eſt in hac hora deſiccatiōis vt qn̄ volumus deſiccare: ⁊ iō ad declarādū h̄ dixit in fine. Et adminiſtratio alicui⁹ olei poſt deſiccationē. i. facta cruſta: q2 facit illā cadē. Cruſta enī ībibit̄ oleo ⁊ inflat̄ ⁊ cadit. Et apud vlcerationē ⁊c̄. q. d. aliqd̄ vnguentū vt rubeū cōpetit vlcerate variole ſed oleū eſt mā̄ vnguentorꝫ. Unguentū rubeū vide illud. 5. cañ. tracta. 11.

¶ De obſeruatione membrorum ⁊ defenſione eorum a nocumento variolarum ⁊ morbillorꝫ. Cap̄. 11[m].

Membra que oportet cuſtodiri a nocumento variolarū ſunt ſicut guttur ⁊ oculus ⁊ ptes ſuperiores nariū ⁊ pulmo ⁊ īteſtina. hec enī membra ſunt illa que vlcerant̄. Fortaſſe enī oculus deſtruitur ⁊ fortaſſe accidit in eo albugo. In gutture v̊o fortaſſe accidit p̄focatio ⁊ fortaſſe accidūt vlcera que prohibent deglutioneꝫ in mery: ⁊ fortaſſe perueniunt ad hoc vt ſit illic corroſio pernitioſa. In ſuperioribus v̊o partibus nariū fortaſſe accidunt vlcera que ſtringūt meatus odoratus. In pulmone aūt accidit fortaſſe ex bothor variolarum ⁊ morbilli conſtrictio anhelitus vehemens: ⁊ fortaſſe faciunt cadere in ptiſim cum vlceratur. In inteſtinis fortaſſe accidit excoriatio cui ſuccurrere eſt difficile. Conſeruatio autem oculi melior eſt vt fiat alcohol oculo cū almuri ⁊ aqua coriandri ⁊ aqua roſ. in qua iam poſita ſunt ſumach ⁊ camphora: ⁊ proprie in primo die ⁊ cum almuri ſolo. Et ſimiliter fiat alcohol cū alcohol nutrito ex aq̄ coriandri ⁊ aqua ſumach poſita in ea camphora. Et ſuccus pulpe granatorum eſt bonus iterum in principio.

¶ P̄rio enumerat mēbra que oꝫ cuſtodire. Sc̄do vt ibi (Fortaſſe.) oſtēdit nocumēta q̄ eis accidere poſſunt. Iſta. n. mēbra ſunt ſatis tenera ⁊ mollia: ⁊ iō apta noceri ⁊ de nocumento curādū eſt. Tertio docet modū ꝯ̄ſeruādi ab euētu nocumēti vt ibi (Conſeruatio aūt.) Et hec ꝑs hꝫ q̄nque ſicut q̄nque ſunt mēbra. ¶ Almuri de ordeo vide. 2. cañ. ca. de muri. Iſta aūt que hic dicit Aui. ſūt loco rememorationis: opꝫ enī te recurrere ad fen. 3. tertij cañ.

¶ Cum v̊o apparent tunc facere alcohol cū aqua roſ. ⁊ camphora eſt magis conueniens ⁊ dictuꝫ eſt ꝙ facere alcohol cum napta alba eſt bonuꝫ valde in hoc. Et oleum de phiſticis eſt de eis quib⁹ vtuntur mulieres in regione noſtra poſt variolas ⁊ euentum nocumenti in oculo: ⁊ eradicat caliginem ſi fuerit: ⁊ rectificat oculum. Et collyrium albuꝫ eſt bonū valde apud apparitionem bothor. Conſeruatio autem oris ⁊ gutturis eſt ſicut ſuctio granatorum ⁊ ſuctio granorum eius in principio ⁊ ſuctio moroꝝ de ſceni ⁊ gargarizatio cum rob eorum: ⁊ proprie quando conqueritur de dolore in eis: ⁊ tunc oportet vt lambatur de rob eorum aliquid poſt aliquid. Sed ſuperiores partes narium cum epithimatione ex memithe ⁊ ſandalis ⁊ rob agreſte ⁊ aceto. Et odorare acetū ſolū eſt vehementis iuuamēti. In ꝯſeruatiōe v̊o pulmonis nō eſt ꝙ ſit ſicut loboc ex lentibus lene cū ſemine papaueris. Inteſtina aūt plurimum quidē oportet vt cōſeruent̄ poſt inceptionē cum ſtipticis: ⁊ cum incipit ſolutio ventris in fine egritudinis curetur cū trociſcis de ſpodio ⁊ ribes ⁊ trociſcis de ſemine acetoſe.

¶ Quia iā eſt p̄n[m] variole: cura. n. eſt ſic̄ p̄n[m] obthalmie in cui⁹ p̄n° ſtiptica vt ſumat al's ſumach nō ſic laudant̄ vt frīda nō ſtiptica: ⁊ iō laudat aquā roſatā cū cāphora: ⁊ nos ꝓtelauimus ſup hac mā̄ ſuper fen tertiā tertij. Reliqua que dicit ſunt nota: ⁊ opꝫ recurrere ad tertiuꝫ librū fen. 9. ⁊ fen. 5. ⁊. 4. ⁊ fen. 6. ⁊ fen. 16. ⁊c̄.

¶ De eradicatiōe veſtigiorꝫ variolarꝫ. 12[m]

In hoc quidē loquemur vice alia cū loquemur de decoratione: nunc v̊o dicemus illud

qđ est magis ꝯueniẽs ⁊ magis ꝑtinẽs. Et de eis que eradicãt vestigia variolarũ iterũ sunt radices arũdinũ ⁊ sarcocolla ⁊ semẽ melonis ⁊ cortices ei⁹ exiccati ⁊ rizi abluti ⁊ aq̃ ordei ⁊ albumẽ oui ⁊ creta rara vel lutũ ⁊ litargiriũ ⁊ zuccharuz tabarzet ⁊ amilũ ⁊ amigdale dulces ⁊ amigdale amare. Et de oleis oleũ đ lilio ⁊ oleũ de phisticis ⁊ adeps asini cũ oleo ro. ⁊ q̃ sũt ei similia. Et aqua que fit in vngula camelli que assat̃ est vltima. Et de illis que sunt fortiora est spuma maris ⁊ lapis piperis ⁊ cost⁹ ⁊ ammoniacũ ⁊ thus ⁊ sapo cũ baurach ⁊ ossa vetusta adusta semẽ raffani farina raffani exiccati aristologia lupini. Et đ cibis bõis rectificãtib⁹ colorẽ plumbeũ sũt granata dulcia ⁊ cicer ⁊ vinũ bonũ vitelli ouoꝝ sorbiliuz ius galline ⁊ alcubugi ⁊ alduragi ⁊ aldaiugi ĩpinguati. Et opz vt assiduet hñs ea balneatiõnẽ: ⁊ de cõpositis est vt sumas ossiũ adustoꝝ ⁊ stercoris ouini antiq ⁊ ostracoꝝ nouoruz ⁊ amili ⁊ seminis melonis ⁊ rizi abluti ⁊ ciceris oium ana ꝑtes. x. ⁊ granoꝝ alben ⁊ lupinorũ ⁊ costi ⁊ aristologie lõge oium ana ꝑtes. v. ⁊ radicis arũdinis sicce ꝑtes. xx. fiat ex eis epithima cum aq̃ melonis aut cũ aq̃ cucumeris syluestris aut cũ aq̃ or. aut cũ aq̃ fabarũ ⁊ leniat̃ cũ eo mẽbrũ: ⁊ abluat̃ in mane cũ decoctione viol'. Aliud. ostracorũ nouoꝝ ossiuz antiquoꝝ radicis arũdinis persice amili semĩs melonis rizi abluti granoꝝ granatoꝝ costi ꝑtes eq̃les fiat ex eis gumera ⁊ iterum lupini ⁊ cicer nigrũ liniat̃ cũ eis.

¶ Lutũ rarũ dicit̃ qđ est lutũ cõmune quo fiunt vasa. In vngula camelli. is. ꝯti. ca. 8. scribit̃ sic. accipe aq̃ꝫ vngularũ arietis cũ assant̃ ⁊ inunge locũ: ⁊ oĩno ꝓculdubio delitescũt cicatrices. Lapis piperis nõ habet̃. Alchubugi. i. perdix. Auragi ⁊ alduragi idẽ sunt vt dicunt ⁊ est turtur. Gumera est ꝯfectio liq̃da ad leniendũ faciem.

¶ De febribus apostematum. Cap. 13m.

Iam sciuisti dispositiones febriũ que sequuntur apostemata apparẽtia: ⁊ ꝙ sunt ſm plurimum de genere febrium diei cum apostemata ista ſm plurimum non perueniant ad cor: nisi cũ calefactione sua absq̃ꝫ sua putredine: ⁊ plurimum quidem horum est a causis primitiuis.

¶ Hoc capitulũ ante signa dupl'r ꝯsueui diuidere. Primo ꝙ Aui. ꝑmo ostẽdit euẽtus effimerarũ ab apostematib⁹. Scđo putridarũ. ibi (Cũ aũt.) Tertio ethicaruz. ibi (Et iste q̃dẽ.) Scđo mõ sic. Primo ostendit que febres sequuntur apostemata extrinseca. Secundo intrinseca apostemata. ibi (Febris autem.)

¶ In ꝑma parte ſm hãc diuisionẽ vult ꝙ apostemata extrinseca vtplurimũ sequit̃ febris effimera ⁊ dat cãm hui⁹: ⁊ aliquãdo põt sequi putrida ꝓpter magnitudinẽ vel ꝓpinquitatẽ: ⁊ cũ est apostema in titillico vel mamilla. Et ꝙ sunt ſm plurimũ. Cõsiderãdũ vtplurimũ dupl'r exponit̃. Primo plurimũ ⁊c. i. plurimũ febriũ effimerarũ siue ponẽtiũ calitatẽ ad cor absq̃ꝫ putredine ẽ ex causis ꝑmitiuis. q. d. lz vtplurimũ febres effimere fiant a causis ꝑmitiuis: tñ fieri pñt ab apostematib⁹ exteriorib⁹ que nõ perueniunt ad alterandũ cor vtplurimũ nisi cũ simplici calefactione sicut faciunt cãe ꝑmitiue vt solis ⁊ hmõi. Scđo exponit̃ plurimũ horũ. s. apostematũ extrinsecoꝝ facientiũ effimeras febres. nã corpus in quo hec apostemata extrinseca fiunt a cã ꝑmitiua vt percussione ⁊ similib⁹ nõ ꝑsentib⁹ causis corporalib⁹ est mundũ: q2 apostema nõ est actu aptũ generari nec putredo in corpore ei⁹ fieri: sequit̃ ergo simplex calefactio stãs in terminis effimere nõ apta transire in putridã: ⁊ sumit̃ ab Auicẽ. tertio cañ. fen. 3. ca. de obthalmia. Dixit aũt plurimũ: q2 etiã quedã apostemata extrinseca faciẽtia effimeras possunt fieri sine causa primitiua.

¶ Cum autem peruenit putredo eorum ad cor ꝓpter suam magnitudinem aut propter suam propinquitatem fit febris fortasse nõ de genere febris diei. Et plurimum quidem similium horũ nõ fit nisi a causis antecedentib⁹ corporeis ⁊ repletionalib⁹ crudis: ⁊ q̃ñq̃ꝫ fiunt ex vlcerib⁹ ad que attrahunt̃ materie maligne: ⁊ retinentur in carnibus mollibus.

¶ Quia dixerat ꝙ febres sequẽtes apostemata extrĩseca sunt effimere vtpl'm ꝯclarat̃ ꝙ dixit ſm plurimũ: ⁊ h q2 pñt eẽ q̃ñq̃ꝫ putride vt cũ putredo ꝑuenit effumãdo ad cor: ⁊ h q2 apostemata sunt magna siue ꝓpinq̃. Fortasse. hoc aduerbium fortasse nõ dz cõponi cũ h qđ dicit fit: sed cũ eo qđ ꝑmisit. s. ꝑuenit ⁊c. Et pl'm q̃dẽ. Hec lr̃a põt dupl'r exponi sicut superior lr̃a. Primo plurimũ similium hoꝝ. i. plurimũ apostematũ extrinsecoꝝ faciẽtiũ febres putridas nõ fit nisi a causis antecedẽtib⁹ corporeis repletiõalib⁹ crudis. Cũ eni apostemata extrinseca fiunt in corporib⁹ repletis malis humorib⁹ ꝑter occursum cãe ꝑmitiue: tũc sunt apte facere feb. putridas ꝓpter aptitudinẽ illoꝝ corpoꝝ ad putrefactionẽ humorũ ⁊ magnificationẽ apostemat̃. Dixit aũt simile hoꝝ q2 apostemata extrĩseca facta a causis antecedẽtib⁹ corꝑalib⁹ ⁊ facta a causis ꝑmitiuis absq̃ꝫ añcedẽtib⁹ similant̃. Dixit aũt añcedẽtib⁹ corꝑalibus ⁊c. vt oñdat ꝙ cãe añcedẽtes apostemata sunt humores peccãtes in q̃ñto vel ĩ q̃li: ⁊ iõ dixit añcedẽtib⁹ ⁊c. i. peccãtib⁹ peccato q̃ntitatis: ⁊ repletionalib⁹ crudis. i. peccato q̃litatis. Uel dixit añcedentib⁹ corporalib⁹. i. cõplexionabilib⁹ ⁊ repletionalib⁹ crudis. i. humoralib⁹: ⁊ hec scia pẽdet ab his q̃ plixe scripsim⁹ fen. 2. 1. cañ. Et q̃ñq̃ꝫ fiunt. s. apostemata extrinseca faciẽtia vel facẽ potẽtia febres putridas ex vlcerib⁹. ꝟ. g. ex vlcere. s. ex dolore ĩ digito pedis aliq̃s ĩcurrit apostema in inguine: q2 mãe mote versus pedẽ inueniũt carnes molles in inguine ⁊ ibi retinent̃: ⁊ dixit h Aui. vt ostẽderet ꝙ cause ꝑmitiue vt dolores mouẽt cãs antecedẽtes. Aliter põt exponi. ⁊ q̃ñq̃ꝫ fiunt. s. febres effimere vel putride ex ⁊c.

¶ Febres autem que sequuntur intrinseca apostemata fortasse non fiunt ex applicatione calefactionis ad cor sine putredine.

¶ Primo ostẽdit que febres sequunt̃ apostemata ĩtrinseca. Scđo ponit illarũ diuersitatẽ. ibi (Et vehemẽtiores.) ¶ Cõsiderãduz ꝙ apñata intrinseca aggregãt multã mãm ⁊ vene sunt late: vnde fumus putridus põt ꝯtinuari ad cor: ⁊ iõ fiunt febres putride. Dixit aũt fortasse ꝑꝑ multas ꝯtingẽtias. Imaginat̃. n. Aui. nõ esse ĩpõle febrẽ sequentẽ aliqđ apostema intrinsecũ esse effimerã vt cũ eẽt a corde remota vt circa intestinũ rectũ.

¶ Et vehementiores quidem febres fiunt ab apostematibus intrinsecis quando sunt ex genere herisipile in quibusdam viscerib⁹ ⁊ extenditur dolor ⁊ sitis ⁊ inflãmatio: ⁊ significãt ea significationes permixtionis cholere plurime cum san.

¶ Ponit diuersitates harum febrium. Prima est ſm diuersitatez specierum apostematum. ⁊ patet.

¶ Et hec apostemata ĩtrinseca sunt sicut apostemata cerebri ⁊ velaminum eius ⁊ sumach auris ⁊ gutturis q̃ñq̃ꝫ: ⁊ in velamine qđ sequit̃ pectus ⁊ epate ⁊ rene ⁊ vesica ⁊ matrice ⁊ intestinis: ⁊ que sunt his similia.

¶ Hec est secũda diuersitas ſm membra apostemosa: ⁊ vult ꝙ tu recurras ad tertium librum.

¶ Et diuersificantur febres eorũ in vehementia ⁊ debilitate ſm propinquitatem cordis ⁊ longitudinem.

¶ Tertia diuersitas est ꝑꝑ ꝓpinquitatẽ ⁊ longinquitatez a corde.

¶ Et eorum iteruz febris que sunt in membris carnosis est febris vehementior: ⁊ eorum febris que sunt in panniculis ⁊ eorum similibus est debilior.

¶ Quarta diuersitas est ſm diuersitatem substantie membri si est carnosum vel panniculare vel neruosum.

Dubiũ

¶ Dubitat̃ q2 dicit ꝙ febris apostematis pãniculoꝝ ⁊ similium. s. neruoꝝ est debilior. Contrariũ ponit ꝑmo lib. fen. 2. ca. de signis apostematũ. Dõm ꝙ febres dicunt̃ vehementiores in calore: ⁊ sic febris apñatũ mẽbri carnosi est vehemẽtior: q2 illa apñata aggregãt plus de mã ⁊ mã in membro carnoso plus calefit: fit g̃ in eo febris pluris caloris. Alio mõ dr̃ febris vehemẽs in accidentib⁹ q̃busdã cõmunib⁹ vt dolore vigilia spasmo ⁊ similib⁹: ⁊ sic febres sequentes apñata neruoꝝ pãniculoꝝ ⁊ similiũ sunt vehementiores.

¶ Et eorum que sunt in vicinitate arteriarum febris est vehementior: ⁊ eorum que sunt in vicinitate venarum solum febris est debilior.

¶ Quinta

¶ Quinta diuersitas est ex diuersitate mēbri in hoc ꝙ est neruosuȝ vel arteriosuȝ: ⁊ ꝯsidera ꝙ lȝ febris sequēs apāta mēbri arteriosi vel iuxta arterias sit vehemētior ꝑ h ꝙ cordi ꝑ arterias magis cōicat: pōt tñ ex alia cā vt ꝓpinquitate eē maior febris vel vehemētior mēbri minus arteriosi vl' nobilitate: sic apā ꝯcaui epatꝭ vehemētiorē facit febrē ꝙ̄ apā splenis: ⁊ tñ splen ē arteriosior ꝙ̄ ꝯcauuȝ epatis: ⁊ multo magis ꝙ̄ gibbus cū ad gibbū nulla veniat arteria: ꝙ̄uis totum epar ꝓpinquū sit arterie magne.

¶ Et non euacuanť iste febres a ꝑiodis ſm materias que effunduntur ad apāta earum. periodi nāqȝ earū sunt ſm generationem eaꝝ: ⁊ ſm motum ipsaꝝ: ⁊ ſm attractionem caliditatis ⁊ doloris ad ea. vnicuiqȝ. n. humori est periodus qui sibi conuenit.

¶ Hec est diuersitas harum febriū ſm periodos: q2 habent alios ⁊ alios ꝑiodos ſm alias ⁊ alias mās. Nos trāseamus breuiter: q2 in qōnibꝰ generalibꝰ prolixe diximus de periodicatiōe. Dicamus ergo ꝙ febres apātum ꝑiodicare est in determiāta mēsura ⁊ fortificari eam vel reuerti postꝙ̄ quieuit: ergo opȝ mām tūc moueri ad putredinē alia priori euaporāte prius: sed hoc nō fit nisi q2 mā determinato tēpore gnātur: ⁊ determinato tpe mouetur ad mēbruȝ: ⁊ hec sunt cause ex parte mēbri mittētis: ⁊ ideo dixit ſȝ materias que effunduntur. periodi nāqȝ earum sunt ſm gnātionē eaꝝ: ⁊ ſm motū ipsaꝝ. s. materieꝝ. requiriť ēt siue cōcurrit ad hoc attractio facta a mēbro apostemoso trahente calore ⁊ dolore: ⁊ iō dixit. ⁊ attractionē caliditatis ⁊ doloris. i. attractionē factā a caliditate ⁊ dolore. si ergo iste sunt cause periodicatiōis: igiť nā cuiuscūqȝ humoris est determinata cā determiāti periodi. nā natura cholere q2 est alia a melīa hȝ aliud determiātū tp̄s regeneratiōis in ꝙ̄titate: ꝙ possit facere febrē: hȝ ēt determiātuȝ tp̄s quo moueť ad apāndū mēbrū: ⁊ hȝ ēt apā determiatum calorē attractiuū ⁊ ꝺtermiātū dolorē: sequiť ꝫ ꝙ vnicuiqȝ humori īest ꝑiodus ꝗ ꝯuenit: q2 vnicuiqȝ inest gnātio motꝰ caliditas ⁊ dolor ꝗ sibi cōueniūt. sanguini āt vr̄ ꝯuenire ꝯtinue affligere: ⁊ iō suus ꝑiodus ē ꝓprie nō ꝑiodicare: sed vnū hr̄e paroxismum. scias hoc.

¶ Et scias ꝙ multotiēs sanať apā in pleuresi ⁊ alijs ⁊ remanet febris ⁊ signāt tūc ꝙ mūdificatio nō accidit.

Dubiū 2m ¶ Hic est vnus cañ. ⁊ potest poni alia diuersitas. ¶ Dubitať si febris est accidens apātis quō pōt remoueri apostema ⁊ remanere febris. ⸿ Dōm primo ꝙ hec febris que remanet nō est illa que sequitur apā sed alia febris de putredine humoꝝ preter apā: ⁊ iō significat ꝙ lȝ sit curatus ab apostemate: tñ mūdificatio nō accidit. s. alterius dispōnis cōiuncte. Aliter pōt dici ꝙ multotiens sanať. i. apparet ꝙ sit sanatꝰ: q2 dolor cessat ⁊ grauitas in loco ⁊ tussis. v. g. in pleuresi: q2 mā resoluta est ſm magnā partem: aliqd tñ de illa remāsit in loco vel circa locum apātis sufficiens tenere febrem: ergo signū est ꝙ nō est facta perfecta mūdificatio apātis: ⁊ iste casus est ꝙ̄si ꝯrius casui anxij scripto in cōmēto afor. 12. ꝑticule ꝑme. s. ꝑoxismos ⁊c̄. In anxio enim remāsit pleuresis ⁊ cessauit febris. hic aūt febris permāsit ⁊ pleuresis quasi cessauit.

¶ Et iste quidem febres quādoqȝ prolongant ⁊ perducunt ad ethicaȝ: ⁊ ꝓprie quādo apostemata sunt in epate. Ille v̄o que sunt in velaminibꝰ ⁊ cum cōfirmātur non expectantur vsqȝ ad ethicam.

Dubm 3m ¶ Et iste quidem febres. s. apostematum intrinsecorum. ¶ Dubitať q2 ꝓprie apostemata pulmonis ꝺberēt ducere ad ethicam cū sit mēbrū cordi ꝓpinquū. ⸿ In contrarium est Auic. hic ⁊ Gal. 10. terap̄. illo cap̄. s. Pertranseamus. videť sensisse Gal. ibidē ⁊ Dynus cum eo ꝙ ethicam dictam marasmū siue siccitateȝ magis incurrit ex apāte in epate existente: ⁊ hoc ꝓpter defectuȝ nutrimenti principiantis ab epate: ⁊ nō a pulmone: sed ethicaȝ que est inflāmatio vel ex inflāmatione ⁊ ebullitione magis īcurrit ex apostemate in pulmone: q2 cor non potest euentari. ⁊ tu considera. Ille v̄o. i. illa apostemata vel ille. s. febres sequētes apāta que sunt in velaminibꝰ. s. diaphragmatis cū ꝯfirmanť. s. in melīa q2 nō resoluunť. Nō expectant ⁊c̄. q2 ꝑus occidunt. vñ Gal. ibidē loquēs de apāte diaphragmatis dicit. Multotiēs aūt vidi īterficientem anteꝙ̄ certissime cōpleať. Disnia eni ⁊ desipiētia sequiť tales dispositiones in ꝗbus ꝙ̄plurimū moriunť añꝙ̄ ethica generetur.

ubiū

¶ De signis earum ⁊ ipsarum iudicijs. Cap. 14m.

Cum febribus ex apātibus intrīsecis inueniuntur tres species signoꝝ ⁊ accidētiū. s. signa ⁊ accidentia significantia mēbrum infirmū: ⁊ signa ⁊ accidentia significantia mām: ⁊ signa ⁊ accidentia significantia dispositionem infirmi. Prima autē signoruȝ species est sicut pulsus serrinus ⁊ dolor pūgitiuus apostematis in partibus pectoris: ⁊ similiter tussis sicca in primis ⁊ humida in secūdo ⁊ que sūt illis similia de signis pleuresis signāntibꝰ apostema in partibus pectoris: ⁊ ad sūmum dolor ⁊ grauitas sunt in mēbro ⁊ est calidius reliqs mēbris addita calefactione nō cōsueta ⁊ sicut spasmus: quoniam ipse multotiens associatur apātibus calidis in membris neruosis. Spēs v̄o secunda est sicut significatio vehemētie febris tertiane significat ꝙ mā est cholerica. Accidentia v̄o infirmi sunt dispositiones que indicant eius salutem: aut indicant ipsius mortem.

¶ Primo ponit quādā diuisionē signoꝝ ⁊ accñtiū ⁊ illam declarat. Secūdo ponit ꝙ̄dā diuersitatē signoꝝ fundatā suꝑ mēbro diuisionis illiꝰ. ibi (Et mēbra.) Tertio ponit ꝗdā alia signa. ibi (Et caliditas.) ¶ Cōsiderādū per h qō Aui. dixit eē signa ꝗdā ⁊ accñtia que significāt mēbrū in quo est apā vult te redire ad tertiū librum in quo habes signa apostematis vniuscuiusqȝ īterioris membri. ꝑ h aūt qō dicit eē signa que significāt materiā facientem apā vult te redire ad tertiū librū aliqualr̄: ⁊ ad tertiaȝ fen huius quarti. ⁊ ꝑ h qō dicit eē signa que significant de salute vel de morte: vult te ire ad fen scđam huius quarti. ⁊ ideo oīa hic abbreuiauit ⁊ loco exēpli dixit quedā. Et est calidius reliquis: quia membrū apostematuȝ est sicut fornax feruens: vt. 11. terapē. penultimo cap̄.

¶ Et membra quidē occulta diuersificantur in faciendo febres ⁊ recipiēdo eas ⁊ perduratione eaꝝ ⁊ ipāꝝ periodis ſm magnitudinem eorum in seipsis ⁊ magnitudinem venarum earum ⁊ ſm membra sua.

¶ Quia quedam signa significāt membrū apātuȝ: ⁊ ideo ostēdit diuersitatē febriū: ⁊ per cōsequēs signoꝝ ſm diuersitatē mēbrorum apostemosoꝝ: ⁊ hȝ duas partes. Primo ꝑmittit. Scđo ꝓsequtur. ibi (Nā in membris.) ¶ Occulta. i. intrinseca apāta: recipiendo q2 fit primo calor in corde qui formalr̄ est febris: ⁊ postea recipiť in membro apostemoso ⁊ in alijs mēbris: ⁊ ſm ꝙ membra sunt diuersa: accidit diuersitas in recipiēdo calorē febrilem. Et perdurationē. Quia abbreuianť ⁊ ꝓlonganť febres ēt ſm diuersitateȝ mēbroꝝ apostematoꝝ. Citius eniȝ terminať apostema cerebri ꝙ̄ matricis: ⁊ per cōsequens febris eoꝝ. Et ꝑiodis. Aliter eni ꝑiodicant febres apātuȝ epatis ⁊ aliter apātum renū: lȝ eni sequať ꝑncipaliter nām humoris: tñ diuersificari pōt ex alijs causis vt sepe diximus. ¶ Cōsideranduȝ ꝫ ꝙ Aui. tāgit duo ꝑncipalr̄. Unum est diuersitas que sumiť a mēbris. s. in febribꝰ a mēbris apātis: ⁊ huius diuersitas est triplex. Una in accñtibꝰ febriū ⁊ cōprehenditur diuersitas in salubritate ⁊ ꝯrio: ⁊ hoc intellexit cū dixit in faciendo febrē. s. diuersaꝝ materieꝝ ⁊c̄. Alia est in ꝓlongatione ⁊ abbreuiatione qō intellexit cū dixit ⁊ perdurationē. Tertia est in ꝑiodis: ⁊ pȝ. Scđm qō intelligit est diuersitas ſm quā membra apāta causant hanc diuersitatē febrium: ⁊ huius diuersitas est penes tria. Unū est penes magnitudinē eoꝝ. s. mēbroꝝ in seipsis. per magnitudinē aūt mēbroꝝ intelligo maiorē vel minorē nobilitatē ⁊ maiorē vel minorē sensibilitatē vel maiorē vel minorē ꝓpinquitatem ad cor. hec enim oīa faciunt ꝙ mēbrum dicatur magnū vel ꝑuuȝ in dignitate. Aliter tñ potest exponi ſm magnitudinē eoꝝ. s. apātum in seipsis. i. ſm ꝙ apāta sunt magna vel parua. Scđm autē penes qō apāta diuersificanť in faciēdo febrem est ſm magnitudinē venaꝝ. s. pulsatiliū ⁊ quietaꝝ: ⁊ in hoc tāgit maiorē vel minorem alligātiā cū corde. Tertiū est ſm mēbra sua. s. alia a corde ꝗbus membris cōmunicat membrum apostematuȝ faciens febrē: verbi gratia matrix cōmunicat capiti ⁊ nucha cerebro: ⁊ ideo in apostemate matricis fiet febris cum dolore capitis.

¶ Nam in membris intrinsecis sunt que sunt ꝓpinqua cordi ⁊ vehemētis cōitatis sicut velamē ⁊ pulmo. Et de eis sunt que sunt longinqua a corde ⁊ debilis continuitatis sicut renes: ipsi enim nō semꝑ faciunt ꝓpter apostemata sua febres fortes neqȝ continuas: ⁊ multotiens ꝗdem sunt interpolate. Et sunt de genere febrium cōmixtaꝝ ⁊ febrium tertianarum ⁊ quartane ⁊ quintane ⁊ sextane ⁊ fiunt cum eis rigor ⁊ horripil'o: ⁊ ambiguū fit esse eaꝝ: ⁊ significat eas grauitas in loco renuȝ ⁊ in partibus alchatiȝ ⁊ dolor ⁊ proprietas ca-

liditatis in membro maioris consueta.

¶ Hic prosequitur. deberet aūt ostendere quomodo mēbra apa-ta diuersificata ſm magnitudinē diuersificant in ꝓlōgādo febres ⁊ abbreuiādo: ⁊ quō in periodicādo: deberet ēt scōo ostēdere quō mēbra diuersificata ſm magnitudinē venarum diuersificantur in fortificādo febres. Sed qꝛ hoc totum scitur ab eo qui scit tertiuꝫ cañ. ⁊ qui scit. qꝺ ꝑcessit de quarto libro: ideo Auic. valde breuiter transiuit: ⁊ qꝺ dixit in tertio libro: ⁊ hic conat̄ ponē cursiue. Ergo trāsiēs Aui. ꝑmo ostendit quō membra diuersificata in lōgitudie ⁊ ꝓpinquitate ⁊ colligantia etiā sensibilitatis diuersificant̄ in faciendo febrē ⁊ in periodis eaꝝ. Secundo ostēdit quō apata diuersificata ſm membra sua diuersificantur in faciendo febres. ibi (Et fortasse.) ¶ Qꝛ diaphragma sit ꝓpinquuꝫ ⁊ vehementis ꝓpinquitatis ad cor qꝺ est nobile ⁊ multū sensibile est notum: ꝙ ēt pulmo sit ꝓpinquū cōicans ⁊ nobile ⁊ alligatū venis ⁊ arterijs est ēt notum. Renes autem respectu dictoꝝ longinqui sunt paꝝ alligati ⁊ parum sensibiles respectu diaphragmat̄ ēt minus nobiles illis: materie ergo nō sic copiose effumāt ad cor: ⁊ discōtinuant̄ fumi: ergo nō est necīuꝫ fieri febres fortes neqꝫ cōtinuas: ⁊ qꝛ materie multe ⁊ diuerse pn̄t in eis aggregari: qꝛ tolerāt multum nocu(m): ⁊ pn̄t diuerse adustiōes in eis fieri: iō pn̄t fieri febres que nō sūt interpolate. i. que nō sūt ordinate sꝫ diuerse cōmixte tertiane ⁊c. Et ambiguū fit: qꝛ medic⁹ vidēs tātā ambiguitatē febriū ambigit de cā q̄ sit ⁊ mirat̄ vel ābiguus de salute vl' de morte. Et signat eas. s. febres apatū renū de ħ scribit casuꝫ Ras. 18. ꝑti. 4. cap. in ꝑn. queꝫ in ꝓpria forma vidi in dño Raynaldo de monte melino.

¶ Cum aūt aggregat̄ in mēbro vt sit ꝓrimū principali aut fortis cōitatis cū eo aut vehemētis sensus ⁊ est neruosuꝫ: tunc cū vehemētia febriū comitātiū apata eius accidunt ei inquietudo magna ⁊ spasmus.

Dubiym ¶ Dubitat Dynus vtrū ad apata visceꝝ sequat̄ febris ꝯtinua. ¶ Videt̄ ꝙ nō: qꝛ mā febriū ꝯtinuaꝝ est intra venas: vt supra ca. de putredie. sed mā apatū exiuit venas ⁊ est in poris. Ampli⁹ ꝯtinuarū ꝓpriū est nō horrere: vt Gal. 2° de dif. feb. cap. 8. sed q̄dā apata q̄rūdā visceꝝ vt renū faciunt febrē cū rigore vt hic Aui. ¶ Oppositum ītellexit Gal. 4ª ꝑticu. afor. cōmē. 43. super illo v̄bo. Febres quecūqꝫ nō. ¶ Hic inutiliter ꝓlōgāt q̄dā: ⁊ dicunt ꝙ febres apatū viscerum sunt cōtinue ꝑꝑ mām que est in venis apati membri: ⁊ si sunt interpolate sunt ꝑꝑ mām que venas exiuit ¶ Et nos dicamus ꝙ materia extra venas cordi: tamē propinqua pōt facē continuam: sicut sanies pulmonis ⁊ sanies pectoris ⁊ demonstratio ad hoc est nota. Febres ergo sequentes apostemata viscerū sunt continue vtplurimum ꝓpter causas quas scripsimus supra cap. de effimera ab apostemate. possunt tn̄ qn̄qꝫ eē interpolate: vt hic dicit Aui. ⁊ dat cām. ¶ Ad ꝑrium dōm ꝙ ille sermo est verus vtplurimū. Uel dōm ꝙ si mā est intra venas facit cōtinuā: ⁊ cum ħ stat ꝙ aliqua cōtenta extra venas pōt facere cōtinuā. ¶ Ad 2(m) dicendū ꝙ ea de qua hic loquit̄ Auic. est interpolata: qꝛ aliquando sequatur apostema renum. ¶ Ad contrarium dicendum ꝙ febres interpolate vtplurimū non fiunt ex apostematibus viscerum.

¶ Et fortasse comitantur ipsum accidentia extranea: sicut apostemata matricis: associatur enim ei cum febre soda ⁊ dolor ceruicis.

¶ Cum matrix situetur circa rectū intestinū: ⁊ non sit neruosum. s. de neruis a cerebro ortis: extraneum videt̄ ꝙ sequat̄ ad apa eius febris cuꝫ dolore totius capitis: ⁊ hoc est qꝺ dicit soda ⁊ dolor ceruicis. i. sincipitis. vel soda. i. dolor capitis. i. sincipitis ⁊ ceruicis. i. colli: tn̄ matrix cōicat mām̄illis ⁊ pectori ⁊ nuche per alligātiam ad p̄tes posteriores: ergo possunt fieri ab ea hec accidentia: lꝫ videant̄ extranea. Est ergo hic declaratio in exēplo diuersitatis febris sequentis mēbra apostemata diuersificata ſꝫ mēbra sua. s. q̄bus cōicant que sunt alia a corde: ⁊ multa alia potes habere exēpla: sed Auicē. sumpsit exemplum magis extraneum.

¶ Et caliditas quidē q̄uis inflāmetur in eis apatib⁹: tamē nō est valde vehemētis acuitatis: sicut est in causonide: nisi sit res magna: ⁊ cā i eo est qm̄ putredo nō est sparsa neqꝫ mota ad exteriora.

¶ Hic ponit quedam alia signa febrium apostematuꝫ: ⁊ sunt duo. Primuꝫ est a modo caloris ⁊ patet: nisi sit res magna qꝛ sit putredo apostematis ⁊ cum hoc in venis.

¶ Et pulsus quidem in febribus apatum intrinsecorū est pulsus febrium putredinis paruus in ꝑcipio velocis ꝯstrictiōis apud statum: deinde magnificatur ⁊ fit velox ⁊ spissus ſm mēbrum ⁊ materiaꝫ ⁊ ſm ꝙ sciuisti: deinde erit vndosus ⁊ serrinus faciens ſm membrum in neruositate ⁊ carnositate sua.

¶ Scōm signū a pulsu. pulsus apostematū putredinis est diuersus cuius systoles est maior: ⁊ talis est in febrib⁹ apatū intrīsecorum paruus in ꝑn° ꝑꝑ suffocationeꝫ caloris sub mā que mouet̄. Uelocis ꝯstrictionis. i. systolis. Apud statū. s. tēpore exꝑssiōis vl' expulsionis. Deīde magnificat̄. s. expulsiōe facta vigorata ꝟtute. Aliter pōt exponi vt ly deīde. nō dicat ordinē tēporis: sed locutionis: vt dicat̄ deīde. i. ꝑter ħ pulsus sit magnus velox spissus ſm mēbrum ⁊ mām: q̄a apate existente in mēbro carnoso neruoso arterioso ⁊ mā sanguinea fit pulsus maior velocior ⁊ spissior: eꝯ in mēbro frigido ⁊ mā frīda: hec sciuisti ꝑ libro fen 2ª caplo de pulsu apatuꝫ: ⁊ libro tertio in ꝓprijs capitulis. Deīde erit serrinus: hec ēt littera deinde non dicit ordinem temporis sed locutionis: quasi dicat postq̄ diximus qualiter diuersificatur pulsus apostematum viscerum ſm differentias magnitudīs velocitatis ⁊ spissitudīs: dicamus qualr̄ se habet in speciebus pulsus nominatus pulsus serrinus ⁊ vndosus siue in dr̄ia mollitiei ⁊ duritiei: ⁊ dicit ꝙ erit serrinus faciēs. s. hoc ſꝫ mēbra in diūsitate al's neruositate: q̄a fit serrinus mag᷑: ⁊ carnositate q̄a fit serrinus minus vel fit mollis.

¶ Et vrina ſm plurimum est ad albedinem decliuis ⁊ paucitatem tincture propter declinationem materiei ad apostema ſm ꝙ sciuisti.

¶ Ad albedinē. i. ad paucitatē tincture respectu vrine apparēt̄ in febrib⁹ de eadē mā stante in venis nō apostemāte ꝑꝑ declinatione ⁊c. sicut sciuisti supra caplo de febre effimera ab apostemate. ⁊ colligitur fen secūda capitulo de coloribus vrine.

¶ De cura earum. Cap. 15(m).

Curatio harum febriū est curatio febriū acutaꝝ post curationem apatum. Radix eniꝫ in eis est cura apatis cuꝫ obseruatione cure febris de īfrigidatione ⁊ humectatione.

¶ Multū abbreuiat curā: qꝛ si radix cure est cura apatis. & scitur cura in gn̄ali ꝑmo lib. fen 4ª cap. de cura apatuꝫ. In spāli ꝟo scit̄ tertio cañ. in vnoquoqꝫ cap. cure apatū determinatoꝝ mēbroꝝ: ⁊ sic curatio: ⁊ cū hoc cura accn̄tiū febriuꝫ scit̄ supra in primo cap.

¶ Post curationē apatū. Cōsiderādū 2° ꝙ post nō dicit ordinem tēporis sed ītētionis: febris eni pēdet ab apate: ⁊ ideo prius intēdimus ad apa q̄ ad febrē: ⁊ ideo radix cure est cura apatis cū repercussiuis a ꝑncipio ⁊ successiue cū alijs sicut scitur in cura apostematum cuiuscūqꝫ mēbri interioris ex lib. 3. Et in cura apat̄ cadit eūatio vt dcm̄ est: sed qꝛ febris indicat infrigidationē ⁊ humectationē: ⁊ ꝓprie apatuꝫ interioꝝ mēbroꝝ ⁊ ꝓprie calidoꝝ cuꝫ timeat̄ in eis ethica: iō cura est īfrigidatio ⁊ humectatio. Modi āt infrigidādi ⁊ humectādi sunt dicti in cura acutaꝝ ⁊ ēt modi lenificādi ⁊ eūandi intelligunt̄ in virtute generalis capituli ⁊ modi cibandi: opꝫ ergo redire ad cañ. suꝑiores ⁊ fabricare suꝑ illos. Si āt intentio ad apostema ⁊ intētio ad febrē ꝯdicant intende ad illud qꝺ magis est suspectū. Et iā Auicē. fecerat nos cautos suꝑ cap. de rebus in quibus differūt febres putredinis ⁊ capitulo de cura putridarum in generali. ⁊ generalr̄ primo cañ. fen. 4ª in fine.

¶ Et in his febribus non conceditur potus aque frigide: neqꝫ introitus balnei.

¶ Premissa generali cura descendit hic ad capl'a spālia: lꝫ eniꝫ in febribus apostematū oporteat infrigidare: nō tn̄ potet̄ aqua frigida qꝺ est veꝝ regulariter vt ꝓbatum est supra cap. de cura putridaꝝ. coacte tn̄ qn̄qꝫ nō possumus aliter curare herisipilam: vt apparet. 9. tera. cap. 5. ⁊ lꝫ oporteat humectare: nō tn̄ cum balneo qꝛ mouet mās ad mēbrū apostematū: vt. 11. terapen. cap. 20.

¶ Et si fuerit apostema herisipila: lꝫ vt fiat positio rerum frigidarum ⁊ infrigidatarum actu deforis super ipsuꝫ sicut succus lactuce ⁊ semꝑuiue ⁊ portulace cuꝫ aliquātulo de sauich ordei albi que sine cessatiōe īfrigidentur super niuē ⁊ ꝑmutent̄: ⁊ fortasse ꝑmiscet̄ cuꝫ eis oleum onfacinum aut oleum rosaceum.

¶ Hic 2° descēdit ad spālē curā: qꝛ ad herisipilaꝫ vbi vehemēter infridat ītēdēs recuperationi ⁊ ꝓhibitiōi marasmi ⁊ ꝑmutet̄: qꝛ cū illa calefiūt. Et fortasse. Quia si nō est multa flāma: si eniꝫ nō est indigēs maiori īfridatione q̄ que fit per oleū ro. onfacinū vl' non onfacinū. Auēzoar ꝟo timuit inungere cū aliquo oleo mēbrū qꝺcūqꝫ in quo chol'a dn̄atur vt appet ꝑ theisir tracta. 8. cap. 3.

¶ Et si comederit lactucas ablutas infrigidatas pertransit ⁊ iuuatur cum eis.

¶ Hoc pōt

¶ Hoc põt referri ad hñtes febres ex apatib⁹ īterioꝛib⁹. ⁊ est verũ inq̃tũ in eis ītēdit īfrigidatio ⁊ humectatio que fit per lactucas: ⁊ põt referri ad habētes herisipilã: ⁊ multo magis verificat. ¶ Sz dubitatur quare abluit lactucas cũ preceptũ sit nõ ablui lactucas vt 2° cañ. ꝓprio cap. ℣ Dõm ꝙ sanis melius est nõ ablui: sed habentibus herisipilam melius est lauari: q2 remouet nitrosum: ⁊ sic magis infrigidat ⁊ humectat nec timet de ventositate. Fortis enĩ caloꝛ herisipile resoluit illã. Dicit ãt ꝑtrãsit. s. loco cibi: q2 erit satis subtilis dieta ⁊ iuuat loco medicie ⁊ dabimus eas decoctas vel ēt crudas cũ pauco aceto vt cõsuetudo est.

¶ De dispõnibus febrium cõpositarum. Cap. 16m.

Febres quandoq3 cõponunt adinuicē. Foꝛtasse enim cõponunt ex eis spēs ingrediētes in genera elõgata sicut cõpositio febꝛis ethice cuz febꝛe putrida. Et quãdoq3 cõponuntur species ex eis in genere pꝛoximo cõueniētes: sicut est cõpositio spērũ febꝛiũ putredinis sicut tertiana cũ flegmatica vtpote febꝛis noiata emitriteus: ⁊ sicut cõpositio febꝛiũ apatũ. Et qñq3 cõponũtur de eis spēs cõueniētes in specie sicut cõpositio duaꝝ tertianaruz ⁊ duaꝝ quartanaꝝ ⁊ triuz quartanaꝝ: quare fiũt due tertiane in apparitiõe dispõnis s3 ꝑoxismos flegmatice ⁊ tres quartane in ꝑoxismis flegmatice. Et qñq3 cõponunt tres de febꝛib⁹ tertianis. Si igit fuerint s3 coalternationē erit ꝑoxismus in die tertio vehementioꝛ: qm̃ pertinet ei periodus diei pꝛimi ⁊ īceptio diei tertĳ ⁊ silr in die qnto. Et similat hec emitriteo sicut cõpositio duaꝝ tertianaꝝ silat ꝑoxismis flegmatice.

¶ Hic determinat de febꝛibus cõpositis. Et ꝑmo dat gñalioꝛē scientiam. Scdo in speciali determinat: ga de quadã cõposita q̃ dicit emitritea. ibi (Emitriteus.) ℣ Prima in quatuoꝛ. Primo ponit diuersas compositiones febꝛium adinuicem que cõpositio sumitur a diuersitate febꝛiũ cõponentium. Scdo infert ex hoc qdã coꝛrelaria ⁊ addit alios. ibi (Et ꝑꝑ hoc.) Tertio circa cõpõnes febꝛium ponit cañ. quosdã. ibi (Et cõpositio febꝛis ethice.) Quarto ponit diuersitates cõpositionis febꝛium sumptas ex parte modi compositionis illarum ⁊ addit ēt cañ. ibi (Et species.)

¶ Textus ꝑme ꝑtis cũ oib⁹ suis exēplis est notus. Qd ãt dixit sic cõpositio febꝛis apatuz intellexit ꝙ febꝛis putrida sequēs apata vtplĩn est cõposita ex speciebus in genere ꝑoxismoꝝ: q2 in genē humoꝛaliũ: ⁊ hoc iõ q2 apata vtplĩn fiunt de diuersis humoꝛib⁹: vt ꝑ de accidenti ⁊ moꝛbo penul. ca. Hic tñ cadũt due questiões. Prima est vtrũ effimera possit cõponi cuz alĳs febꝛib⁹. Secunda vtrũ ethica ⁊ putrida possint cõponi: ⁊ disputauimus istas qõnes ⁊ scripsimus ⁊ ibi multa difficilia discussimus: ad illas g recurre.

¶ Et ꝑꝑ hmõi nõ op3 vt tota occupatione occupetur cuz paroxismis: imo op3 vt occupet cũ accidentibus. Et qñq3 accidit si fuerint febꝛes iste tertiane pure vt festinēt paroxismi eaꝝ ad cõtētam. i. ad illam que foꝛtioꝛ est ita vt destruatur debilioꝛ earum pꝛius.

¶ Primo īfert hoc. qd tñ sequitur ex dictis ꝑ3: ⁊ est ꝑmo Gal. ꝑ de diffe. feb. penul. ca. Scdo ponit tres cañ. ¶ Primus cañ. est ꝙ ille tertiane plures. s. tres vel due cõposite ꝑm coalternationem pure exñtes: quãdo sic se hñt ꝙ paroxismi eaꝝ festinãt ad cõtentã vel cõtēptã vel cõtētiuã: ita vt destruat ⁊c. Iste g cañ. in secunda sui ꝑte not⁹ est. cõpositis enĩ pluribus febꝛib⁹ tertianis puꝛ debilioꝛ earum pꝛius recedit cum mã vt sit paucioꝛ: hoc ēt dixit Gal. 2° de crisi. 9. cap. vbi ponit ꝙ ab illo adolescente qui habebat tres tertianas pꝛius recessit debilioꝛ earum ⁊ postremo recessit foꝛtioꝛ. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ l3 dixerim hoc eē ꝙ qñq3 cõponunt tres tertiane ꝑm coalternationē sequendo ꝑmissum sermonē Aui. ⁊ q2 dispositio in tali cõpositiõne est manifestioꝛ: tñ verioꝛ est ꝑmo Auicē. ⁊ Gal. si cõpositio fit ꝑm viam introitus. ¶ Cõsiderandũ 2° ꝙ dixit pure ga non pura tertiana potest esse debilioꝛ ⁊ pꝛolixioꝛ.

¶ Sed cañ. in pꝛima ꝑte habēt obscuritatē: quid intelligit Auic. ꝑ hoc qd dicit festinãt paroxismi ad ꝯtētã. ℣ In hoc est ꝑma expõ ꝑm glo. Gerardi extra que dicit ad ꝯtētiuã. i. ad illã que est foꝛtioꝛ. ergo vult ꝙ exñtibus pluꝛib⁹ tertianis puris ꝑoxismi foꝛtioꝛes festinãt. i. anticipãt: ⁊ paroxismi debilioꝛes postponunt: sequit ex hoc ergo ꝙ debilioꝛ resoluit pꝛius. ℣ Scda expositio est s3 scdaz lrãm que dicit ad cõtētã vel ꝯtēptã. i. debilioꝛē. Febꝛis enim que debilis est cõtēnitur. i. spernit. silr est cõtents. i. habita a coꝛpoꝛe: sicut febꝛis foꝛtis est hñs coꝛpus: vt in cõmēto afoꝛ. illius. 34. 4° par. intelligit. Si a febꝛe habito ⁊c. vult ergo dicere ꝙ paroxismi febꝛis debilioꝛis anticipabũt: ⁊ tñ pꝛius resoluet illa debilioꝛ: anticipatio enĩ põt eē cũ declinatiõe. causa aũt anticipatiõis est subtiliatio ⁊ acuitio chole quaz facit caloꝛ foꝛtioꝛis febꝛis: l3 g paroxismi debilioꝛes anticipent essent tñ debilioꝛes ⁊ bꝛeuioꝛes: q̃re pꝛius resoluet hec febꝛis debilioꝛ. ℣ Tertia expositio est vt ꝑ contētã intelligat illã que ꝑcessit vt dicat ꝙ existētib⁹ pluꝛib⁹ tertianis ⁊ ꝑoxismo cuiuscũq3 eaꝝ anticipãte ad suã que ꝑcessit. v. g. ꝑoxismo tertie diei q est ꝑme tertiane ad ꝑoxismũ pꝛime diei ⁊ paroxismo q̃rte diei ad ꝑoxismũ scdē: ⁊ ꝑoxismo qnte diei ad paroxismũ tertie diei. s. ad ꝑoxismũ tertie tertiane: tñ debilioꝛ de illis resoluetur: ⁊ ita fuit processus illius īfirmi quem Gal. ponit 2° de crisi cap. 9. Primo enĩ paroxismi anticipauerunt postea postposuerunt ⁊ abbꝛeuiati sunt: ⁊ postea debilioꝛ febꝛis cessauit pꝛius. Q2 ãt febꝛis ꝑcedēs possit noiari ꝯtēta: satis ē notũ ex h ꝙ posterioꝛ q̃dãmõ ꝯtinet pꝛioꝛē virtute: est enĩ sicut effectus eius.

¶ Et quandoq3 significat compositionē reditio hoꝛripilationis post quietem.

¶ Iste est secũdus cañ. notus in ca. de emitriteo. Reditio enĩ hoꝛripilationis cadit in signis emitritei que est composita febꝛis. vł oppilationis: ga etiam in febꝛibus ꝓlixis de multis ⁊ diuersis materiebus redeunt oppilationes postq3 vise sunt esse aperte: l3 hoc fiat in sola flegmatica: ⁊ ideo dixit quandoq3.

¶ Et turpe quidem est medico scienti non scire significationes cuiusq3 febꝛis. ⁊ accidentia eius vt non ꝑcipiat compositionem a pꝛimo die aut secundo.

¶ Est tertius cañ. notus Gal. tñ 2° de crisi 9° cap. vult ꝙ si non cognoscis eã in ꝑma vel scda die: tñ cognoscis in tertia vel quarta. ¶ Considerandũ g ꝙ si febꝛes putride sint cõposite ꝑm comitantiã al's cõicantiã in ꝑma die d3 medicus cognoscē ꝙ sit cõposita inq̃tũ vidit accñtia paroxismi non eē accñtia vnius pure materiei simplicis: l3 certitudo cognitiõis habeat plus ꝓcedētib⁹ paroxismis. silr si sunt cõposite ꝑm semitã introitus. si aũt sint cõposite ꝑm semitã coalternatiõs põt talis eē coalternatio ꝙ nõ possit de ea sciri nisi vsq3 ad tres dies: vt si īcipiat hodie vna tertiana ⁊ in tertio die alia tertiana: ⁊ h potes cõsiderare multa ꝑ te.

¶ Et compositio febꝛis ethice cum febꝛe putredis est ex illis que valde ambigua sunt: quoniã ipsi vidēt interpolationes ⁊ inceptiones rigoꝛis ⁊ hoꝛripilatiõis ⁊ reditionem sudoꝛis si fuerint ⁊ hoꝛas particulares quare existimant ꝙ sint illic febꝛes putredinis tm̃ inseparabiles: aut composite ex ꝯtinua ⁊ interpolata.

¶ Hic ponit cañ. ꝑm hos modos cõpõnis. Et ꝑmo circa ꝑmũ modũ. s. quãdo cõponunt febꝛes īgrediētes in genera elõgata vt ethice cũ putrida. Secũdo circa alios modos. ibi (Et qñq3 ꝯtinuatur.) ¶ In pꝛimo cañ. vult ostendere quomõ occultatur febꝛis ethica quãdo multe putride īterpolate ꝯiũguntur cum ipsa: vel quando cum ipsa coniungitur continua vel interpolata. nam existentib⁹ multis interpolatis cum illa possibile est continue hominem febꝛire: ⁊ medicus videt reditus multoꝛuz paroxismoꝝ ⁊ venire sudoꝛem si fuerint sudoꝛes: ⁊ tunc non iudicat medicus hũc habere ethicam: l3 continue febꝛiat īmo continuã febꝛem iudicat ex multo numero paroxismoꝝ: ⁊ hoc est qd dicit iudicat febꝛem putredinis ⁊ nõ ethicam inseparabilem. s. per multum numeꝝ paroxismoꝝ. Aut composite ⁊c. Quia continua cum interpolata eodem modo. cõmunis tamē deceptio in omnib⁹ istis est ꝙ medicus dicit febꝛem ethicam non habere exacerbatiões siue paroxismos: ⁊ tamē hic sunt paroxismi siue exacerbationes nesciens ꝙ cum ethica potest esse putrida continua ⁊ interpolata: vt dicit Gal. ꝑ de diffe. feb. cap. 9. ⁊ 10. ¶ Cõsiderãdu3 hic ꝙ multi medici credētes se esse magnos iudicatoꝛes cũ vident vnã cõtinuam que extenuauit ⁊ vident aliquam vꝛine grossitie3 vt telam aranee: statim iudicãt eē cõplicatã putridã cũ ethica: cũ tñ non sit vt iã dixim⁹ ꝑ de differen. febꝛiũ. iudicia in hoc sunt multum estimatiua.

¶ Et quãdoq3 ꝯtinuat cõpositio ita vt appeat febꝛis vna ꝯtinua silis que similat synocho: ⁊ tũc qdē nõ est excusatio reditionis ad significatiões. Et si fuerint paroxismi bꝛeues nõ ꝯsequitur eoꝝ continuatio nisi ꝑꝑ rem magnã de multitudine numeri eoꝝ ꝓpꝛie: ⁊ foꝛtasse vides interpolationes haꝝ febꝛium longas.

¶ Primo ponit quatuoꝛ cañ. post quos ponit alioꝛuz opinionem.

ibi (Quidaʒ autem.) ¶ Primus cañ. declaratur sic. si aliquis haberet multas tertianas ĩterpolatas: ⁊ semper anteq̄ vnus paroxismus recedit alter superuenit: iste videbitur fortiter continue febrire: ⁊ credetur prima fronte habere continuam vnam similē que similat̃ synocho. i. vere cõtinue de mã intra venas: ⁊ certum est q̄ si talis cõtinua fortis caloris dʒ fieri ⁊ porismi sunt breues q̄ necessariũ est eē multos paroxismos. In hac ḡ deceptione redi ad significationes. ꝟ. g. continua vniformis siue sit cholerica siue sanguinea: siue flegmatica nõ habebit tot ꝓfundatiões pulsus ⁊ tot typos quot apparēt in illa que cõtinua videt̃ ⁊ nõ est. Et fortasse vides ĩterpolationes longas. i. paroxismos lõgos: ⁊ tũc non opʒ vt sint multi numero ad significãdum vnã continuam: vel interpositiones. i. quietē inter paroxismũ ⁊ paroxismũ. q. d. si nõ sũt multi numero videbis gẽtes inter eos si sunt breues ꝑoxismi.

¶ Et quando componuntur febres diuerse sicut emitriteus eradicatur postrema earum ⁊ remanet chronica pura: siue sint due interpolate: aut due cõtinue: aut interpolata ⁊ continua.

¶ Hic est scd̃s cañ. ⁊ dicit qñ cõponũtur febres diuerse. s. cholerica ⁊ flegmatica: ⁊ hoc est qd̃ dicit emitriteus: ⁊ eradicat̃ p̄us postrema. i. cholerica. ¶ Cõsiderãduʒ q̄ cholica dr̃ postrema ꝯsiderãdo al's cõparãdo ꝟm ꝑoxismũ siue exacerbationē ad p̄mũ: q2 fit de tertio in tertiũ: sed in flegmatica fit oĩ die siue fit ⁊c̃. semꝑ p̄us recedit cholica: ⁊ hoc est veꝝ per se ex natura haꝝ materieꝝ: accidere tñ põt aliquã flegmaticã esse breuiorē quadã cholica.

¶ Et quãdoq3 componitur cum emitriteo alia tertiana ⁊ flegmatica ⁊ mel'ica. nam si est cum tertiana eradicatur tertiana ⁊ purus fit emitriteus: ⁊ si est cuʒ flegmatica aut melancholica eradicat̃ emitriteus ⁊ depuratur flegmatica ⁊ similiter melancholica.

¶ Hic est tertius cañ. in quo Auic. imaginat̃ quẽdã h̄ntẽʒ emitriteũ ⁊ vltra hoc h̄ntē vnã tertianã: ⁊ tũc prius recedit tertiana q̄ emitritea. vel habentē vltra emitriteã vnam flegmaticã vel melancholicã: ⁊ tũc prius recedet emitritea ⁊ remanebit pura fl'atica siue pura melãcholica. Hunc autē textũ introduco in q̄one nostra de prolongatione febrium ad probandũ q̄ febris cõposita ex cholera ⁊ flegmate sit prolixior q̄ febris ex pura cholera: sed est breuior q̄ illa que fit ex puro flegmate ⁊ pura melancholia.

¶ Et quandoq3 accidit compositio in eis ꝟm modum alium: ⁊ est vt componatur interpolata ⁊ cõtinua diuersi generis: aut conuenientes ambe in eo: aut cõuenientes in specie sicut tertiana periodica cuʒ tertiana inseparabili: ⁊ sicut componuntur due interpolate similiter componuntur due continue.

¶ Hic est quartus cañ. in quo dicit: ⁊ quãdoq3 accidit cõpositio in eis. s. febrib⁹ putridis ꝟm modũ aliũ ab eo q̄ statim dictus est. naʒ cõpositio p̄dicta erat triũ febriũ. s. ex emitritea que est due febres ⁊ ex alia. sed ista cõpositio est ex duab⁹ febribus: ⁊ est triplex. q2 cõponitur ĩterpolata ⁊ ꝯtinua diuersi generis vt ĩterpolata de cholera ⁊ ꝯtinua de flegmate vel ecõtra. aut cõuenientes ambe in eo sicut ĩterpolata de cholera ⁊ ꝯtinua de cholera: ⁊ hoc est qd̃ dicit sicut tertiana ꝑiodica cũ tertiana ĩseparabili: ita q̄ exēpluʒ h̄ est eius qd̃ dixit: aut ꝯueniẽtes ambe in eo: ⁊ opʒ sic continuari. aut cõueniẽtes ambe in eo sicut tertiana ꝑiodica cũ tertiana ĩseꝑabili: ⁊ tũc subdit scd̃ʒ modũ. aut ꝯueniẽtes in specie sicut due tertiane ĩterpolate: aut due tertiane ꝯtinue: ⁊ iõ subdit sicut componunt̃ due ĩterpolate. s. eiusdē speciei: sil'r cõponũtur due cõtinue. s. eiusdem speciei vt due cholerice ꝯtinue: aut due flegmatice continue. ¶ Cõsiderãdũ q̄ textus põt aliter exponi vt per ꝯtinuã diuersi generis intelligeret ethicã: ⁊ tunc dixit cõuenientes in eo. s. genere hoꝝ vt ꝯtinua de vno humore ⁊ ĩterpolata de alio. ⁊ cũ dicit. aut ꝯueniẽtes in sp̄e. ĩtelligit q̄ qñq3 cõponit̃ ꝯtinua ⁊ ĩterpolata que ꝯueniunt in specie eiusdē humoris vt cõtinua de chol'a ⁊ ĩterpolata de chol'a. ⁊ cũ dicit. ⁊ sicut ⁊c̃. vult dicē q̄ qñq3 componunt̃ ēt due interpolate vel due ꝯtinue de eodē humore.

¶ Quidam aut existimauerunt q̄ due continue nõ cõponuntur sicut due tertiane.

¶ Qui fuerint isti nõ ĩuenio. Et p̄ ponit eoꝝ dcm̃ ⁊ est q̄ due feb. cõtinue de eadē mã. ꝟ. g. cholerice nõ cõponunt̃: sic̃ due tertiane. s. ĩterpolate cõponunt̃. Isti ḡ ꝯcedũt duas tertianas ĩterpolatas cõponi: sed alias duas chol'icas ꝯtinuas vel alias de eodeʒ humore nõ cõponi. ¶ Cõsiderandũ q̄ l'ra que dicit sic̃ due tertiane põt dupliciter exponi. p̄ sicut dcm̃ est. 2° sicut due tertiane supple continue nõ cõponunt̃. ⁊ hec scd̃a expõ nõ videt̃ bene ꝯsona motiuo qd̃ isti ponũt: tñ q2 due tertiane interpolate vident̃ posse cõponi ꝟm viã cõem apparens motiuũ hʒ q2 duo accidentia solum numero differentia non possunt esse in eodem subiecto vt in corde.

¶ Quoniam quando materia est intra venas non est possibile vt diuersificetur illud in quo accidit putredo: putredo enim est procedens in toto.

¶ Hic 2° ponit motiuũ opĩonis: ⁊ arguit sic. p̄supponit enim p̄ ex hoc. s. tracta. 2. 1. cap. q̄ feb. ꝯtinua est de mã putrida ĩtra venas: tunc arguit̃: qñ mã putrida est intra venas nõ hʒ locũ p̄cipuum: imo ꝓcedit in toto. s. in toto ꝯcauo venaꝝ: q2 cõcaua venaꝝ continua ⁊ trãsmeabilia sunt: non ergo pñt diuersificari penes locum. vult ḡ istoꝝ opinio q̄ si cholera putrefit ĩtra venas q̄ ipsa putrefit in oĩ loco intra venas: ⁊ forsan motiuũ eoꝝ est: q2 concaua venaꝝ sunt ꝯtinua ⁊ trãsmeabilia a putredine: ⁊ chol'a iacet ibi continua. si ḡ putrefit in vna parte putrefit ēt in alia: ⁊ per ꝯñs nõ potest diuersificari locus putredĩs. iã ergo app̄et añcedēs. ꝯñtia ꝓbat̃. nã due febres ꝯtinue de mã cholerica fiũt vel q2 sunt due materie chol'ice in duob⁹ locis: vel q2 sunt due mãe cholerice in potẽtia sicut due partes ꝯtinui. Nõ secũdo mõ: q2 oĩs febris ĩterpolata põt poni due interpolate que est tante materie q̄ medietas posset facere febrē: ⁊ sil'r omnis cõtinua eēt due continue vel plures ꝯtinue. Relinquit̃ ḡ primo mõ. s. q̄ si de mã cholerica vel alia eiusdē spẽi debent fieri due febres cõtinue q̄ hoc sit q2 mãe sunt due in duob⁹ locis ĩtra venas: sed h̄ ēt est ĩpossibile: q2 putredo intra venas est ꝓcedens in toto: ergo est impossibile duas ꝯtinuas febres de eadē mã componi. ¶ Cõsiderãdũ q̄ hoc motiuũ nõ põt adaptari ad duas febres interpolatas de eadeʒ mã. ꝟ. g. cholera: loca enim extra venas recipientia materias non sunt cõtinua sic: ⁊ ideo materie non sunt in eis continue adinuicem: sed possunt eē discontinue ⁊ facere duas interpolatas aut plures.

¶ Et hec sententia non est de illis que necessaria sunt ꝓculdubio apud me: quoniã putredo incipit ꝓculdubio ex loco: deinde spargit̃ deinde currunt ĩdicia al's iudicia vehemẽtie ⁊ interpolationis ꝟm gradationeʒ putredinis prime: ⁊ ꝟm eã sunt ei motus: nõ ergo elõgatur quin accidat putredo cui sit dñium aliqd̃ incipiens in parte materierum: cui nõ sit dñium sequendi aliud: imo aggregat̃ in ea vt incipiat ⁊ insequatur simul quare erit ei gradatio tẽporis qua experitur.

¶ Hic remouet illoꝝ opĩonē: ⁊ sil'r illoꝝ motiuũ. Et p̄ ponit vnum fundamẽtũ qd̃ est vna propositio. Secũdo arguit. ibi (Non ḡ.)

¶ Propositio quã p̄mittit est hec. Putredo ĩcipit de vno loco d̃terminato: deĩde spargit̃. ¶ Cõsiderãdũ q̄ ꝓpõ q̄stũ ad p̄mã pteʒ remouet motiuũ opĩonis p̄dicte q̄ est ꝯ̃ria illi: ⁊ cã hui⁹ ꝓpõnis est: q2 mã que putrefit est aliq̄ pars humoris alicuius. s. illa mã q̄ ĩcipit putrefieri: sed ꝑs aliq̄ mãe est in aliquo vno loco vene: ⁊ nõ est in tota vena: ergo sequit̃ p̄ma pars ꝓpõnis. putredo ĩcipit in vno d̃termĩato loco. ¶ Deĩde spargit̃. exponit̃ dupl'r. Prĩo p̄ successionē putredĩs ad ptē post ptē: ⁊ ꝟm q̄ putredo p̄me partꝭ successiue ĩtẽdit̃ vel extendit̃ in ptib⁹ cõtinuis: ⁊ ꝟm hoc currunt iudicia vehemẽtie. i. fortitudĩs vel fortificatiõis febriũ que iudicia sunt vehemẽtia caloris ⁊ accñtiũ sequẽtiũ additionē putredinis intẽsiuã ⁊ extẽsiuã: ⁊ ꝟm q̄ putredo p̄cessit illas mãs incinerãdo quas in certa mẽsura tẽporis occupauit in certo loco ꝟm hoc currũt iudicia interpolationis. i. remissionis febris ⁊ quietis: ⁊ h̄ est qd̃ dicit ꝟʒ gradationē putredĩs prime. s. que primo incepit in loco determĩato que gradatio est gradata successio additionis putredĩs vñ sunt iudicia vehementie: ⁊ gradata remissio: vñ sunt iudicia ĩterpolationis: ⁊ ꝟm eã. s. primã putredinē sunt ei mot⁹. s. p̄dicti vehemẽtie ĩterpolatiõis vel motus. s. tertiani vel q̄rtani vel quotidiani ꝟm q̄ mã prima que putrefit est chol'ica vel fl'atica vel melãcholica. ¶ Scd̃o mõ põt exponi spargit̃. s. per sparsioneʒ fumi putridi ad coꝛ: ⁊ ꝟm gradatũ ꝓuentũ fumi illi⁹ a p̄ᵃ putredine. ¶ Currũt iudicia vehemẽtie ⁊c̃. ⁊ pʒ. Hic eēt locus speculatiõis vtꝝ p̄ᵃ ꝑs sit in actu: siue sit p̄ma ꝑs intẽsiua siue extensiua: hec tñ qd̃ est de cõsideratione phoꝝ. ¶ Tota ergo ꝓpõne collecta q̄ est fundamẽtũ rõnis hẽde dicamus: si putredo ĩcipit ex vna pte materie: ⁊ p ꝯñs in vno loco ⁊ ab illa pte mãe ⁊ loco spargit̃: ⁊ ꝟʒ gradationē huius putredĩs in sua sparsiõe ⁊ remissiõe currũt iudicia fortificatiõis ⁊ debilitatiõis ⁊ mot⁹: hac ꝓpõne habita arguit̃ sic. si pñt eē due putrediẽs intra venas duaꝝ mãerũ in duob⁹ locis distinctis: ⁊ vna putredo nõ sequit̃ ad aliã: sed vtraq3 putredo est p se in sua mã: ⁊ vtraq3 hʒ in se duo. Primũ qd̃ incipit in pte sua sue materiei ꝟm q̄ finiet illã: ⁊ secũda putredo nõ incipit in illa materia: sed alia putredo facit hoc: si ergo ita est due febres continue pñt cõponi: sed ita est q̄ due putrediẽs possunt esse ⁊c̃. ḡ due feb. continue.

continue. maior ꝓpositio apparet: q2 contraria motiuo opi̅onis istoꝝ. febres eni̅ de vna ma̅ numerabunt numeratio̅e putredis in diuersis locis. minor ponit in littera ab Aui. q̄ntu̅ ad vna̅ ꝑtez que innuit aliam. Ad cuius intellectu̅ pone tale exe̅plum Martinus hz qua̅daz q̄ntitate̅ cholere superflue in co̅cauo vene desce̅de̅tis sub emulgente ꝯsus totu̅ crus sinistru̅: ⁊ est determinate grossitiei et caliditatis in qua chol'a hodie in aurora incepit putrefactio in vna ꝑte eius siue in toto non curo de hoc ⁊ effumat ad cor ⁊ facit ꝯtinua̅ febre̅: q2 anteq̄ resoluatur hec pars alia mouet ad putredine̅: ⁊ de tertio in tertiu̅ magis fortificat: ⁊ expimur per gradatu̅ te̅pore̅ ⁊ gradatu̅ ascensum s̄m ordine̅ ad putredine̅ que hodie in aurora i̅cepit: ita ꝙ in secu̅da hora iste satis quiescit: in tertia au̅t hora fortificat ⁊ ascendit. Iste idez Martinus hz q̄da̅ aliam q̄ntitate̅ cholere circa ꝯcauu̅ vene asce̅de̅tis ꝯsus venas brachy dextri que ex sua q̄ntitate ⁊ mo̅ substa̅tie ⁊ qualitatis i̅cipit putrefieri cras circa hora̅ none: ⁊ facit ꝯtinua̅ qua̅ continuaz in postremu̅ experiemur gradati te̅poris ⁊ fortificationis s̄m prima̅ putredine̅ que incipit cras que est tertia dies a die crastina: ⁊ q̄ est q̄rta a prima in cuius aurora i̅cipit alia febris refortificabit circa horam none: ꝓcede̅te ergo Martino ad dies cognoscimus manifeste eu̅ h̄re duas febres co̅tinuas: quaꝝ vnaqueq̄ hz sua̅ putrediez incipie̅te̅ in determinato loco que putredo incipit in ꝑte sue materiei ⁊ finit illa̅ sicut putredo circa vena̅ desce̅de̅tez ad crus incipit in chol'a que est ibi ⁊ finit illa̅ ⁊ no̅ incipit a chol'a que est in co̅cauo vene asce̅de̅tis brachy nec hz dn̄ium seque̅di illa̅ in putrefactione ⁊ resol'one: erunt ergo due febres co̅tinue: quaꝝ vnaqueq̄ est per se febris h̄n̄s suas gradationes te̅poris ⁊ exacerbationis.

¶ His habitis appꝫ expo̅ textus difficilis cu̅ dicit. no̅ ergo elongat. i. no̅ est lo̅ginquuz vel i̅possibile quin accidat putredo cui putredini sit dn̄ium aliq̄d incipiens in parte ma̅eruz. s. intra venas: ⁊ per ꝯseque̅s in loco determinato: ⁊ q2 ista putredo hz aliq̄d dominiu̅. s. in ma̅ que est in hoc loco: sequit ꝙ ei no̅ est dn̄iuz ꝯseque̅di aliud. i. aliam ma̅m que est in quoda̅ alio loco sequendi. s. ꝑ successione̅ putredinis ⁊ resol'onez: i̅mo aggregat in ea vt incipiat ⁊ sequat. i. prosequat: ⁊ e̅t finiat simul. i. in determinata me̅sura te̅poris que me̅sura temporis est alia ab illa que i̅cepit: ⁊ sequit in alia me̅sura alterius partis corporis: q2 alia mensura te̅poris est ab aurora hodierne diei ad aurora̅ secu̅de vel tertie diei a mensura que est ab hora none crastine diei ad hora̅ none diei sequentis crastinu̅ vel post crastinu̅: ⁊ hoc mo̅ intelligit simul. ¶ Aliter tn̄ potest exponi si co̅sideras ꝙ nulla̅ est dare parte̅ putredis fie̅tis vbi no̅ sit pars facte putredinis: sed no̅ curamus de hac subtilitate ꝑ nunc. ¶ Quare erit. s. putredini vel febri gradatio te̅poris sic̄ gradatim tepescit supple: ⁊ gradatio acuitionis. Qua expit. i. qua scitur: ⁊ cognoscit ꝙ hec putredo vel hec febris he̅at ha̅c ma̅m ⁊ no̅ illam. Si ergo subtil'r co̅sideras me̅te̅ Aui. ipse vult ꝙ determinata putredo po̅t fieri in determinata ꝑte vene cui sit dn̄ium incipiendi ⁊ finie̅di ma̅m circa partes illas ꝯcauas illius vene: ⁊ non sit ibi dn̄ium circa qua̅dam aliam ma̅m alterius speciei in alia co̅cauitate venaꝝ circa alias partes: ergo sequit ex hoc ꝙ illa ma̅ super qua̅ hec putredo non dn̄atur possit e̅t putrefieri a quadam alia causa ⁊ quoda̅ alio te̅pore ⁊ habet suam gradationez te̅poris ⁊ exacerbationis. Alia l'ra habet te̅poris. i. gradatu̅ ꝓcessum in te̅pore quo experit sicut diximus: ⁊ hec expositio te̅dit in ide̅. ¶ Ex his ergo Aui. vult negari antecede̅s ro̅nis illoꝝ cum di̅ ꝙ in materia que putrefit intra venas no̅ po̅t diuersificari locus putredis. Do̅m ꝙ falsum est saltem in alys humorib' a sangui̅e. ¶ Et cuz di̅ ꝙ vene sunt tra̅smeabiles: ergo sparget putredo in toto corpore. Do̅m ꝙ fumus putridus ex h̄ spargi poterit per o̅ia concaua venaruz: no̅ tame̅ sequitur: ergo tota cholera vbiq̄ putrefit. ¶ Et cu̅ di̅ ꝙ tota cholera iacet continua in venis. Dice̅duz ꝙ hoc co̅cesso vna pars huius ꝯtinui po̅t habere ꝓpriam dispo̅ne̅ aliam a dispositione partis alterius sicut apparet in virgula acce̅sa in duabus extremitatib': quaꝝ vna est viridis: ⁊ alia sicca. Aliu̅ eniz ꝓcessum ⁊ modu̅ motus he̅bit ignis in vna extremitate q̄ in alia: ⁊ erit in hoc te̅poris gradatio: qua veꝝ igne̅ experimur. Uel do̅z ꝙ chol'a no̅ iacet co̅tinua in venis: sed solus sanguis in eis actu co̅tinuus est: ⁊ q2 hoc facit ire ad alias difficultates omittamus.

Dub^m 3^m

¶ Dubitat q2 ex hac ro̅ne Auic. probari po̅t ꝙ possint co̅poni due co̅tinue de sangui̅e dicte synoche: q2 per ꝓpo̅ne̅ fundame̅tale̅ putredo incipit. i. i̅cipere po̅t ab vno loco determiato vt in sanguine venaꝝ ab inguine ⁊ i̅fra: ⁊ tu̅c arguat. Preter ista̅ putredinem po̅t incipere alia: ⁊ in alia die in sangui̅e venaꝝ a titilicis supra: ⁊ erunt due ꝯtinue de sanguine. Ista̅ dubitatione̅ dimitto alys pertracta̅da̅: q2 nimis ꝓlongarem: tn̄ veritas eius po̅t educi ex n̄ris q̄o̅nibus gn̄alibus sup libro de differe̅tys febriu̅: que sunt de febre sanguinea. ¶ Hic tn̄ dicatur ꝙ si argume̅tu̅ ꝯcedat: nullum tn̄ habet i̅possibile sed possibile raꝝ. Scd̄o ꝙ febris de sanguine no̅ vero sed malignato in sub̄a ⁊ qualitate participatione alterius humoris ab eo potest co̅poni cum aliqua febre de sanguine non maligno: ⁊ possunt reperiri due ꝯtinue tales: i̅mo plures si ꝯsideras.

Sed due vere synoche no̅ reperiunt. Uera eni̅ synocha sine putredine est ex sanguine per se peccа̅te in q̄nto vnde accidit sibi infla̅mari: ⁊ vera synocha putredinalis est cu̅ ex h̄ accidit putrefieri: sanguis eni̅ laudabilis multa multitudo est. Una in corde ⁊ epate ⁊ venis ⁊ arterys magnis: ⁊ sic est vna co̅is toti corpori: ⁊ ꝯtinua ꝯtinuatio̅e ꝯcauitat̄ venaꝝ i̅ q̄b' iacet ꝯtinuus sanguis: scias h̄.

¶ Ultimo vlteri' est hic aduerte̅du̅ ꝙ Aui. imaginat febre̅ ꝯtinua̅ de chol'a ee̅ vna̅ ex duob'. Primo ex vna ma̅ p̄ mota in vno determinato loco. Scd̄o ex ma̅ scd̄o mota in scd̄a exacerbatio̅e in ordine ad p̄n^m: ⁊ sic de alys. Cu̅ ergo sunt due materie chol'ice in disti̅ctis locis primo mote ⁊ vtraq̄ suo motu mouet no̅ dependente a motu alteri': ⁊ sunt due alie materie mote in duab' exacerbationibus vna in ordine ad alia̅. Ex h̄ inferas ꝙ si imaginatio tua po̅t cape ꝙ aliq̄ chol'a faciat ꝑoxismu̅ omni die ex motu chol'e in p̄ª die ꝙ illa dicet vna febris chol'ica sic̄ di̅ vna vera tertiana. Sed si p̄ª die fit mot' chol'e cuius v̄tute no̅ fiat quarta die ꝑoxism' ista est duplex tertiana. Co̅sidera ista q2 sunt vie ad multa subtilia.

¶ Et spe̅s q̄de̅ co̅po̅nis febriuz sunt tres i̅tra̅s ⁊ coalternata ⁊ co̅icans. Et i̅trans est vt i̅grediat vna earu̅ sup altera̅. Et coalternata vt ingrediatur post eradicationem eius. Et co̅municans est vt i̅cipiat cu̅ ea.

¶ Hec e̅ diu̅sitas co̅po̅nis febriu̅ ex ꝑte modi co̅po̅nis illaꝝ: ⁊ sunt spe̅s iste in mo̅ narrationis note: excitabo i̅tellectus solertes.

Dub^m 2^m

¶ Et primo si possunt dari due febres. v. g. tertiane pure interpolate simul incipientes que dicuntur co̅icantes: ⁊ in quo differunt iste due ab vna: cuius materia ee̅t tanta quanta est materia illaꝝ duarum: ⁊ an possint esse ille due ex diuersitate illoꝝ locoꝝ. Et iaz ex dictis apparent multa quibus soluitur hoc quesitum.

Dub^m 3^m

¶ Secundo dubitatur in quo differt paroxismus vnius flegmatice febris in quo postq̄ incipit calor post frigus: iterum incipit frigus: ⁊ iterum calor vt innuit supra cap̄. de flegmatica a ꝑoxismis duobus flegmatice febris que sit composita ex duabus interpolatis flegmaticis: composita dico s̄m semitam introitus.

¶ Et cum videris febre̅ conclusam ⁊ est in ea rigor et non sudor: ⁊ fortasse accidit in rigoribus pluribus sudor vnus: tunc testifica compositionem in ea.

¶ Hic ponit duos ca̅n. ex q̄b' intelligit signa compositaꝝ febriuz.

¶ Primus est cu̅ videris febre̅ conclusam. i. co̅tinuam de sanguine vel cholera ꝓprie vel e̅t alias: ⁊ est rigor in ea: testifica co̅positione̅ q2 co̅tinue no̅ habent rigorem. ergo rigor significat ma̅m extra venas: ⁊ sic est febris composita ex continua ⁊ interpolata. dixit ⁊ no̅ sudor: q2 rigor iste potest esse creticus ⁊ significaret crisim: vn̄ afo̅. 4. afo̅. 58. s. A causone habito rigor ⁊c̄. Et fortasse accidit in rigoribus pluribus sudor vnus: quia ex hoc possunt significari diuerse materie: quarum aliqua est sudatiua ⁊ aliqua non.

¶ Et similiter cum videris in conclusa superfluitatez in frigore extremitatum ⁊ rigore: sed paru̅ de ambobus: tunc fortasse est in conclusa.

¶ Scd̄s ca̅n. ⁊ sil'r testifica co̅positione̅ cu̅ videris ⁊c̄. q2 ista significant materias extra venas: ⁊ iste ca̅n. repetit primu̅ in h̄ ꝙ dixit ⁊ rigore: sed paꝝ. i. no̅ fit in ea rigor ⁊c̄. q2 ꝓprium est synocharuz i. ꝯtinuaꝝ no̅ horrere: vt Gal'. 2° de diffe. feb. cap̄. 8. Aliter po̅t i̅telligi ꝙ rigor ⁊ frigus extremitatum est indica̅s co̅positione̅ quando est magnu̅ frigus ⁊ magnus rigor: ⁊ ideo dixit cu̅ videris superfluitatem: parum enim quid rigoris ⁊ parum quid frigoris possunt coniungi concluse. i. co̅tinue. Ex hoc ergo accipit ꝙ in febre chol'ica co̅tinua pura potest ee̅ parum quid frigoris: ⁊ hoc vel q2 vene habent obtusum sensuz in coꝝ concauitate: vel q2 vapor chol'icus acutus in principio exacerbationis po̅t alique̅ rigore̅ facere. Quale au̅t sit frigus latice diximus in cap̄. suo ꝓprio.

¶ De emitriteo. Cap̄. 17^m.

Emitriteus est febris co̅posita ex duab' febribus: quaꝝ vna est tertiana: ⁊ altera est flegmatica: ⁊ fit in die vno ꝑoxism' tertiane ⁊ quotidiane simul. Aut s̄m semita̅ co̅itatis ⁊ inuentionis. Aut s̄m semitam coalternationis ⁊ vicinitatis. Aut s̄m semita̅ i̅troit' ⁊ exitus.

¶ Qua̅uis sint multe co̅po̅nes febrium: tn̄ sequit in speciali de febre co̅posita ex febre flegmatica ⁊ febre chol'ica: q2 multu̅ accidit ⁊ di̅ emitritea. i. media tertiana. altera̅ au̅t ꝑte̅ no̅is dereliq̄t sicut dixit emitheos. i. semideus ⁊ semihomo: lege hoc a. G. 2° de diffe. feb. cap̄. 7. Et primo ponit notificationem emitritee febris. Scd̄o ponit diuersitates eius. ibi (Aut s̄m semitam eius.)

¶ Diuersitates autem quas ponit sunt q̄nque ⁊ vltīo dat sniaȝ de ꝓlōgatiōe ⁊ malitia ei⁹. ⁋ Prima diuersitas ē: ꝙ emitritea vel ē cōposita ſm semitā cōitatis ⁊ iuētiōis: q̄ꝛ cōiter sil' iueniunt earū paroxismi vel exacerbatiōes. Aut ſm semitā coalternatiōis ⁊ vicinitatis: q̄ꝛ sūt vicine exacerbatōes vel ꝑoxismi: ⁊ nō miscent̄ ſȝ coalternatim veniūt: vt post ꝯcessuȝ vni⁹ alter venit. Aut ⁊c̄. pȝ.

¶ Et de diuisionibus difficilioꝛ ad cognoscenduȝ est prima: deinde secunda.

¶ Cōparat has diuersas cōpōnes in notitiā: ⁊ dicit de diuisiōibus i. mēbris diuisiōis difficilioꝛ ad cognoscēdū est. s. pᵃ emitritea cōposita ſm semitā cōitatis: qn̄ sil' inuadūt ꝑoxismi. Deīde scd̄a. Cōsiderādum diligēter: q̄ꝛ scd̄a hic nō accipit̄: vt distiguit̄ cōtra tertiā. esset enī sermo falsus. nā ītelligeret̄ ex h̄ ꝙ emitritea cōposita ſm semitā coalternationis ⁊ vicinitatis eēt difficilioꝛ ad cognoscēdū q̄ꝫ emitritea cōposita ſm semitā ītroitus. sed h̄ est falsuȝ: q̄a q̄ꝫto paroxismi magis disticti inuadūt: tāto est mioꝛ ꝯfusio ⁊ maioꝛ certitudo: sed distictius iuadunt qn̄ cōpositio est ſm semitam coalternationis. ꝑ emitritea talis cōpositionis est facilioris cognitionis. Illa aūt que est ſm semitaȝ cōitatis est difficilioris cognitionis. Illa aūt q̄ est ſm semitā introitus medio mō se h̄ȝ: accipitur ergo hic secūda ꝓ secūda ⁊ tertia: ⁊ est ſmo Gal'. ꝑmo de differētijs feb. cap̄. 7. vbi cū premittit ꝙ duplex est differentia emitritee febris cōplicationū: quādoq̄ꝫ q̄dem eadē hora inuadētibus paroxismis simul qn̄q̄ꝫ ſm diuersa tempora: subdit ꝙ he emitritee que ſm diuersa tēpora inuadūt sunt facilis cognitiōis. s. respectu eius emitritee cui⁹ ꝑoxismi eadē hora iuadūt. h̄ dicit Gal'. cuȝ ergo subdit̄. deīde secūda. intelligit̄ tā emitritea cuius paroxismi introeunt q̄ꝫ illa cuius paroxismi coalternant vt notum est.

¶ Et qn̄q̄ꝫ sunt febres due ꝯtinue qn̄ due putredines sunt itrinsece: ⁊ qn̄q̄ꝫ duo sunt periodice que eradicātur: quoniam due putredines sunt extrinsece: ⁊ qn̄q̄ꝫ est cōtinua cholerica: q̄a eius putredo est intrinseca ⁊ flegmatica est ecōtrario: ⁊ quādoq̄ꝫ est ecōtrario.

¶ Hec est 2ᵃ diuersitas: ⁊ est diuisio q̄drimēbris famosa quaȝ G. ponit scd̄o de differētijs feb. cap̄. allegato. ⁊ est nota.

¶ Et iā quidam ponunt emitriteū puruȝ febrem compositaȝ que fit ex tertiana extrinseca ⁊ flegmatica intrinseca: ⁊ illam que est preter eam nominant non puram. Et non est illud de illis in quibus superflua occupatio sit habenda.

¶ Hec est 3ᵃ diuersitas siue diuisio qua dicit ꝙ emitritea vel ē pura. i. vera: vel nō pura. i. nō sic vera: ⁊ posuit hoc Gal'. 2. de differē. feb. ca. 8. fundās se super sniam quā posuit Halyab. 8. theorice ca. 6. ⁊ Serap̄. 6. practice cap̄. 6. Et non est illud de illis in q̄b⁹ sup̄flua occupatio sit h̄nda. s. nō multū curādū de h̄mōi noib⁹ puro vel impuro sed de re. Et tu scias q̄ꝛ difficile est Gal'. saluare ibidē cuȝ ꝓfunde ꝯsiderat̄. Voluit enī verā ⁊ purā emitriteā eē ꝯtinuā ⁊ horridā: ⁊ hāc eē solū qn̄ cōponit̄ ēt īterpolata ⁊ flegmatica cōtinua. Q̄ꝫtas aūt h̄eat difficultates h̄ ibi discussimus. ¶ Cōsiderādum ꝙ anteq̄ꝫ libri. G. ⁊ A. venirēt ad nos in scia emitritee multa fiebat difficultas. Diuiserunt ꝑ Salernitani emitriteam in maioꝛem ⁊ minoꝛem ⁊ mediam: ⁊ in h̄ discoꝛdati sunt a Plateario ⁊ Passionario. Posuit. n. Passionarius ꝙ maioꝛ emitrite⁹ ē cōiūct⁹ q̄rtane: minoꝛ quotidiane: medi⁹ tertiane. Salernitani ꝟo posuerūt ꝙ maioꝛ emitriteus est qn̄ chol'a putrefit ītus ⁊ mel'ia ex̄. minoꝛ qn̄ chol'a putrefit intus ⁊ flegma ex̄. media quādo flegma putrefit ītus ⁊ cholera extra. ⁊ oīa hec sunt dicta pauce vtilitatis. Qui ꝟo vult se in his dictis prolixare: querat Gilbertū Anglicum.

¶ Et fortasse antecedens ad putrediné est cholerica: ⁊ fortasse antecedens ad putredinem est flegmatica: ⁊ fortasse veniunt simul.

¶ Hec est 4ᵃ diuisio ⁊ ē nota. Cōsiderādū aūt ꝙ ꝑꝑ hāc diuersitatē accidit qn̄q̄ꝫ fortioꝛē motū fieri ī die pari q̄ꝫ ī die īpari sic̄ cū aliquē īuadit pᵃ die ꝯtinua flegmatica ⁊ tertia die īuadit sil' cū fl'atica tertiana īterpolata: vt dixit Gal'. 2ᵒ de dif. feb. cap̄. 7.

¶ Et iterum quandoq̄ꝫ est materia faciens febreȝ flegmaticā magis dominans: ⁊ quadoq̄ꝫ est materia faciens febrem cholericam magis dominās: ⁊ quomodocūq̄ꝫ sit materia flegmatice ponit paroxismos cholerice longioꝛes ⁊ tardioꝛis crisis: ⁊ materie cholerice ponit paroxismos flegmatice econuerso.

¶ Hec est quinta diuisio: ⁊ patet. Cholera enim subtiliat flegma ⁊ flegma ingrossat choleram.

¶ Et fortasse extenditur emitriteus longo tempoꝛe. s. vsq̄ꝫ ad. vij. menses ⁊ supꝛa: ⁊ quandoq̄ꝫ fit ex emitriteo egritudo acuta: ⁊ quandoq̄ꝫ est emitriteus de febꝛibus magis interficientibus: quoniam perducit ad ethicam ⁊ egritudines chronicas ⁊ difficiles.

¶ Quia in emitritea est materia multa ⁊ diuersa: iō qn̄q̄ꝫ plus ꝓlōgat̄ ex hoc q̄ꝫ si eēt flegmatica pura vt declarauimus in q̄one de prolongatiōe febris. ⁊ hoc est q̄ꝺ dicit. extēdit̄ qn̄q̄ꝫ tp̄e lōgo. ⁊ q̄a mīae diuerse ⁊ multe moleste ꝟtuti multū sunt. ideo qn̄q̄ꝫ opȝ eaȝ cito termīari ad salutē vel moꝛtē: ⁊ h̄ est q̄ꝺ dicit qn̄q̄ꝫ fit ex emitriteo egritudo acuta. i. qn̄q̄ꝫ est acuta: vel qn̄q̄ꝫ fit: q̄ꝛ trāsit in acutam vt in ap̄a cerebꝛi. qn̄q̄ꝫ ducit in ethicā ledēdo nutritiua: ⁊ in egritudīes erroneas vt in hydropisiȝ in q̄ errat̄: q̄ꝛ de cā cal'a. vel chronicas ⁊ difficiles. pȝ. bn̄ ergo dixit Gal'. in libro de typo. cap̄. 4. Est enī periculoꝝ poꝛtatoꝛ al's poꝛtentoꝛ emitriteus.

¶ De signis emitritei. Cap̄. 18ᵐ.

Magis ꝓpꝛiuȝ signoꝝ eius ⁊ pꝛimū eoꝝ: lȝ necessaria sint cōparia alia est vt sit spatiū hui⁹ febꝛis in vno duoꝛū dieꝝ longius spatio tertiane ⁊ magis quieta: deinde sit in die alio leuioꝛis paroxismi ⁊ paucoꝛum accidentiuȝ.

¶ Primo ponit signa emitritee absolute. Scd̄o signa ei⁹ diuersificata ſm tēpoꝛa. ibi (Et qn̄q̄ꝫ fiūt.) Tertio signa diuersificata v'l ei⁹ diuersitates ſm dies. ibi (Et in hac.) Quarto ponit q̄dam signa diuersificata diuersitate signoꝝ. ibi (Et qn̄q̄ꝫ cadit.) Quīto signa emitritee diuersificate dn̄ij humoꝝ vel q̄litate ipsoꝝ. ibi (Et nō expectat̄.) Sexto ponit signa emitritee in modis cōpōnis ex p̄te cōponētiū. ibi (Et qn̄ cōpositio.) ⁋ Pꝛia in tres sicut tria signa ponit.

¶ Cōsiderādū circa ꝑmū signū ꝙ emitritea in die in quo īuadit paroxismus tertiane ⁊ flegmatice spatiū huius febꝛis est lōgi⁹ spatio tertiane pure vt notū est ⁊ magis q̄eta. s. ab accn̄tib⁹ cōib⁹ de siti ⁊ īflāmatione ⁊ h̄mōi: sed in alia die in qua īuadit sola fl'atica est leuioꝛis paroxismi ⁊c̄. q̄a paroxismus pure flegmatice est leuioꝛ ⁊ paucioꝝ accn̄tiū q̄ꝫ paroxismus flegmatice ⁊ cholice: ⁊ apparet ꝙ h̄ est magis ꝓpꝛium signū ⁊ pꝛimuȝ: q̄ꝛ sumit̄ ex nā mārū: sed sunt necessaria alia cōparia signa. i. signa cōparētia cum h̄ signo significantia qua significent ꝙ hec diuersitas fit ex diuersitate materie. nā aliquis pōt habere duas tertianas. vnā nō veraȝ cuius paroxismus eēt longioꝛ ⁊ quietioꝛ in acuitate q̄ꝫ ꝑoxismus tertiane pure. ⁊ alterā tertianā de materia valde pauca ⁊ miti: et eēt ꝑoxismus iste leuioꝛ ⁊ paucioꝝ accidentiuȝ: ⁊ tn̄ ista non esset emitritea: opȝ ergo habere cōparia signa que dicentur.

¶ Et qn̄q̄ꝫ iterat̄ in ea hoꝛripilatio ſm plurimuȝ aliquotiēs ꝑꝑ illud q̄ꝺ accidit de pugna duaꝝ materierū: aut introitu vnius eaꝝ super alterā. Et fortasse accidit hec iteratio trib⁹ vicib⁹: aut quatuoꝛ: ⁊ iam calefiunt mēbꝛa aliqua hoꝛripilatione fixa adhuc.

¶ Hoc est secūdū signuȝ q̄ꝛ in emitritea fit hoꝛripil'o que vocat̄ a Gal'. hoꝛroꝛ que est mediū rigoꝛis ⁊ circūinfrigidatiōis: ⁊ ista infridatio iterat̄ multis vicibus: h̄ est q̄ꝺ dicit. qn̄q̄ꝫ iterat̄ ⁊c̄. Dixit qn̄q̄ꝫ ꝓpꝛie fit h̄ qn̄ ꝑoxismi sil' īuadunt: ⁊ humoꝛes sunt pares in dn̄io: ⁊ ꝯtinua est flegmatica ⁊ chol'ica est īterpolata: vt. G. 2ᵒ de dif. feb. c. 8. ſm pl'm. i. vtplurimū qn̄ est talis vera emitritea. aliq̄tiēs. i. aliq̄b⁹ vicib⁹: q̄ꝛ trib⁹ vel q̄tuoꝛ. ⁊ dixit h̄ q̄ꝛ nō semꝑ tot vicibus iterat̄ hoꝛripil'o ꝓpter illud q̄ꝺ accidit de pugna.

Dubᵐ 2ᵐ

¶ Dubitat̄ que pugna est ista ⁊ q̄uō fit. ⁋ Dōm ꝙ qui vult imaginari hāc pugnā ⁊ reuolutionē materieꝝ: opȝ imaginari effect⁹ illarū ꝯtrios: vel quasi ꝯtrios siue similes ꝯtrijs. ꝟ. g. cholera pugnat ⁊ fac̄ rigoꝛē: ⁊ flegma suffocat ⁊ īfrigidat ⁊ facit circūinfridationem: ⁊ ex his ꝯstituit̄ hoꝛroꝛ siue hoꝛripil'o que ideȝ sunt hic. Sil'r chol'a mota ex̄ venas cito īflāmat̄: ⁊ caloꝛ cū illa ex̄ expandit̄: ⁊ cū h̄ est flegma ītra venas vel ēt extra tarde. i. pigriter motū siue moueri incipiat hoꝛa qua mouet̄ chol'a siue post suffocat calidū: vn̄ cū iaȝ vī expansus ꝓpter motū cholere: iteꝝ retrahit̄ ītus ꝑꝑ motū flegmatis: ⁊ tūc calefit flegma illud. i. iteꝝ caloꝛ expādit̄ ardēte cholera sicut ligna sicca: tūc igit̄ flegma reobtūdit calidum: siue illud q̄ꝺ motū fuit: q̄ꝛ est mō diuisum a caloꝛe: siue alia ꝑs flegmatis: ⁊ tūc iteꝝ fit īfridatio q̄ nō est pura ꝑꝑ caloꝛē chol'e: iō fit hoꝛroꝛ. et expiētia est iuētū ꝙ vsq̄ꝫ ad q̄tuoꝛ vices accidit h̄ fieri: ⁊ hic eēnt multa subtilia ꝓlixe dicēda: a q̄b⁹ excusamur ꝑꝑ dicta nr̄a suꝑ 2ᵒ de diffe. feb. Et iā calefiunt mēbꝛa ꝑꝑ cholerā īflāmatā fixa hoꝛripilatiōe ꝑꝑ flegma īfrigidans ⁊ pōt ecōuerso contingere.

¶ Et ex

¶ Et ex hac quidem que est emitriteus corpus nõ mũdificatur integre.

¶ Hoc est tertiũ signũ q2 ex nã emitritea corp⁹ nõ mũdificat᷑: q2 altera febriũ est ɔtinua vt flegmatica cõtinua. ⁊ ħ dicit. A. sequens ħ. cap̃. alleg. nã qñ cõponunt᷑ due iterpolate: vna de chol'a alia de flegmate: ⁊ humores sunt pares: sil' iuadũt porisimi: aut vn⁹ super alterũ cito itroit: tũc est febris vere horrida hñs redeũtes horripilationes trib⁹ vel q̃tuor vicib⁹: ⁊ tñ talis fe. apud Hippo. ⁊ Gal. nõ dr̃ emitritea vera: q2 emitritea vera nõ solũ est horrida: sed ẽt cõtinua. hʒ dubiũ alibi 2° de diffe. feb. a me discussum quare quelibet horripilatio rediens nõ ponit᷑ pricipiũ vnius paroxismi: ita ꝙ quot sunt horripilationes tot sunt paroxismi.

¶ Et qñq3 fiunt principiũ eius ⁊ augmentũ ipsius vehemẽtis cõmotionis: ⁊ ꝓprie quãdo fuerit cõicatio: aut fuerit introitus in huius hora: tũc eni fiũt horripilationi reditus. Et est status lõginquus. Et cũ existimat᷑ ꝙ corpus iã calefactũ est ⁊ febris hʒ statuʒ inuenis horripilationẽ redeũteʒ: ⁊ ista accñtia sunt ꝑꝑ pugnam humorꝫ. Et status qdẽ huius egritudis in horis particularib⁹ ⁊ vniulib⁹ est ante statũ flegmatice: ⁊ velocior statu eius ⁊ tardior statu cholerice: qm̃ caliditas nõ expandit᷑ nisi cũ labore ⁊ ꝓpric in primis ⁊ fit fortis eius acuitas apud statum. Et simil'r fit declinatio lõga ꝓpter illud qδ accidit de stationib⁹ quas efficit reluctatio vnius duarum materierum cũ alia: ⁊ parum quidem tepescit cum sudore.

¶ Hic ponit signa emitritee diuersificate ꝫm tẽpora. Et p̃ ꝑncipij ⁊ augmẽti. Scd̃o stat⁹. Tertio dclinationis. Partes patẽt. Qñq3 q2 est vera emitritea. Vehemẽtis cõmotiõis ꝑꝑ redit⁹ oppil'onũ: ⁊ ħ est qδ subdit. tũc. n. ⁊ ꝓprie qñ ⁊c. ⁊ tũc ꝓprie fit pugna iter humores qñ sil' vel q̃si sil' mouent᷑. si eni vno humore iã moto ⁊ finito eius porismo alter humor coalternatiua iuasiõe moueat᷑ non fit pugna. ¶ Stat⁹ lõginquus. q2 nõ est stat⁹ nisi ambob⁹ mẽbris vniformiter calefactis ꝙ nõdum hic redeũt horripilationes: quãto ergo horripilationes sunt plurib⁹ vicib⁹ redeũtes: tãto magis tardatur status ex hoc. Alia sunt nota ex dictis.

¶ Et status. Hec oĩa sunt ṽba Gal. 2° de dif. feb. c. 8. vbi dicit. Cholerici velocitateʒ flegmaticus detinet humor. flegmatici ṽo tarditatẽ ⁊ pigritiã chol'icus corrigit. ⁊ hoc vltimũ inuit cuʒ dic᷑. qm̃ caliditas. s. febris emitritee in die mot⁹ cholere ⁊ nõ flegmatꝭ non expãdit᷑ nisi cũ labore ꝑꝑ flegma qδ dtinet velocitatẽ chol'e proprie in p̃mis. i. in prin° ⁊ augmento porismi vbi fit illa pugna. vel ꝓprie in p̃mis. s. paroxismis haꝝ febriũ: q2 p̃mi porismi flegmatici sunt de mã magis cruda: vt dclauimus in ca. de fl'atica. Et sit fortis eius acuitas apδ statũ: quasi dicat magis sunt actu calide ⁊ inflãmate quaꝝ calore corpus valde affligit᷑: saltẽ q̃tũ ad aliquaʒ partẽ status. hoc dico q2 dclinãte mã cholerica per resol'onẽ põt stare vehemẽtia caloris flegmatis: tñ cũ hoc toto pluri calore molestat᷑ q̃ si eẽt solius flegmatis status. Cõsidera ꝙ Auic. audacter dixit. in horis ꝑticularibus ⁊ vlibus. Gal. tamen hoc non exp̃ssit: ⁊ de hoc nos prolixe diximus in questione de prolongatione.

¶ Et sil'r. Cõsiderandum ꝙ Gal. de declinatione vere emitritee nihil claꝝ expressit. Auicẽ. ṽo non dixit de qua intellexit: an de dclinatione vniuersali vel particulari vel de vtraq3. In qõne autẽ p̃dicta declarauimus ꝙ sermo iste Auic. maxie ṽificat᷑ de declinatione totius morbi. in illa eni declinatione accidit statio. i. remanentia materieꝝ ⁊ mora eaꝝ ꝓpter reluctatione vnius cũ alia. s. respectu virtutis. virtus enim non potest sic expellere duas materias sicut vnã: vnde modo vacat cum vna mõ cũ alia aut᷑ sil' difficiliter mouet illas: ⁊ hoc totũ est cã ꝓlixe declinationis.

Dubiũ 2m ¶ Dubitat᷑: q2 declinatio vl'is totius emitritee nõ fit sil': q2 p̃us recedit chol'ica q̃ flegmatica. ¶ Dõm primo ꝙ lʒ nõ fiãt simul: tñ in aliquo tꝑe cõicãt. s. in aliqua ꝑte tpis. Scd̃o q2 lʒ tota declinatio tertiane fieret flegmatica exñte in statu vel augmẽto magis difficulter expellit᷑ illa chol'a ꝓpter vacationẽ nature ad flegma q̃ si fuisset chol'a pura. qũo aũt fiat ꝑticularis dclinatio paroxismi diuersa a dclinatione totali iã diximus in qõne p̃dicta. ¶ Et paꝝ tepescit cũ sudore. Sed hic sermo fit de tẽpore exacerbationuʒ: ⁊ si fiat cõparatio ad tertianã purã est ꝫmo notus: q2 minus sudat᷑ q̃ in tertiana pura: lʒ plus sudat᷑ q̃ qñ est flegmatica pura: q2 chol'a adaptat flegma ad subtiliationẽ ⁊ sudorẽ. Si autẽ ꝫmo fit vl'is ꝙ paꝝ tepescit cũ sudore: q2 min⁹ q̃ chol'ica ⁊ minus q̃ flegmatica pura: tũc sermo est difficilior: sed põt illud accidere: q2 plus ledit᷑ virt⁹ vt expellat ꝑ sudorẽ a duab⁹ materijs q̃ ab vna: ⁊ sic ꝑt ṽificari itelligẽdo ꝑ tẽporẽ vl'em declinationẽ: ⁊ hic abbreuiamus.

¶ Et in hac febre dies tertius de diebus eius est similis primo ⁊ quartus secundo.

¶ Hoc est manifestum.

¶ Et quãdoq3 cadit significatio super emitriteum ex modis diuersis. Nam quãdoq3 accidit ex ɔsuetudinibus: ⁊ quãdoq3 accidit ex accidẽtibus. Et casus consuetudinuʒ est sicut si in corpore hominis multiplicet᷑ cholera ⁊ putredo eius: deĩde vtatur delitijs ⁊ dimittat exercitia: ⁊ vtat᷑ cibis de sp̃ebus regiminis generantibus flegma: aut multiplicet᷑ in corpore hominis flegma ⁊ putredo eius: deĩde exercitetur plurimum: ⁊ vtatur eo qδ generat choleram de speciebus regiminis: aut si fecerit neciũ etas illud in eo ita vt fiat adolescẽs post pueritiam ⁊ dñiuʒ humiditatis: aut fiat senex post iuuentutem ⁊ acuitatem complexionis.

¶ In hac 4a ꝑte capl'i p̃ ponit modos signoꝝ. Scd̃o ꝓseq᷑. ibi (Et casus.) Hic p̃ ponit sig͞a sũpta ex cañ. ⁊ cõsuetudĩe. Scd̃o ex accñtib⁹. ibi (Ex accñtib⁹.) ¶ Et casus. i. euẽt⁹ vl' occursus multiplicat᷑ i. multiplicari ɔsueuerat. si fuerit necitas. i. nõ solũ fuit ħ casual'r: sed ẽt necio sic necia mutatio ꝫ etatẽ. Et iδ cũ qs febriat ĩ p̃n° adolescẽtie suspicãdũ ẽ ꝙ sit feb. emitritea. i. cõposita ex chol'a ⁊ fl'ate. Chol'a qdẽ ꝑꝑ p̃nm adolescẽtie. Fl'ate ṽo ꝑꝑ pueritiã q̃ꝑcessit. Et si qs febrit ĩ senectute p̃ suspicãdũ est febrẽ eẽ cõpositã sil'i mõ.

¶ Cõsiderãdũ aũt ꝙ prauas ⁊ multas emitriteas iuenim⁹ in p̃latis. s. ep̃is ⁊ alijs ipinguatis chol'icis q prius in oĩ vigilia ⁊ solicitudĩe ⁊ laborib⁹ extenuati multiplicãt chol'aʒ ꝑꝑ adeptiõeʒ bñficioꝝ: deĩde habitꝭ epatib⁹ ⁊ bñficijs pĩguib⁹ viuũt ociosi ⁊ fl'a multiplicãt: q̃re multi ex eis diuina iustitia cũ emitritea moriunt᷑.

¶ Ex accidentibus ṽo sicut est pulsus ⁊ vrina ⁊ ꝓcessio eius qδ procedit ex vomitu ⁊ egestione ⁊ dispositione digestiõis ⁊ signa eius ⁊ dispositio sitis ⁊ dispositio tactus ⁊ dispositio horripilatiõis ⁊ rigoris ⁊ dispositiones horarum ⁊ paroxismorum. Pulsus autem fit in ea mioris magnitudinis ⁊ velocitatis ⁊ frequẽtie q̃ ille qui est in tertiana.

¶ Prĩo enũerat accñtia. Scd̃o ꝓseq᷑. ibi (Pulsus.) Prĩo ponit signa ex pulsu: ⁊ vult ꝙ ĩ ea. s. emitritea pulsus fit minor ⁊c. i. ꝑuior tardior ⁊ rarior q̃ ille q ẽ in tertiana: q2 ĩ tertiana pura mã exñte chol'ica fit maior necitas euẽtatiõis: g̃ pulsus in tertiana ẽ maior velocior ⁊ frequẽtior q̃ ĩ emitritea in q̃ nõ ẽ ita itẽsus calor.

¶ Et ɔrie eaꝝ sũt miores q̃ ille q̃ sũt in flegmatica.

¶ Et ɔrie eaꝝ. s. magnitudinis velocitatis ⁊ frequẽtie sunt minores ⁊c. ¶ Cõsideranduʒ hic diligẽter ꝙ contrariũ magnitudĩs est paruitas tarditas ⁊ raritas. Si igit᷑ sunt minores in emitritea q̃ in flegmatica: g̃ in emitritea est minor paruitas mĩor tarditas ⁊ mĩor raritas q̃ in fl'atica: ⁊ si sic g̃ pulsus in emitritea ẽ maior velocior ⁊ frequẽtior q̃ in flegmatica: q2 mã est calidior: sicut g̃ pulsus emitritee est mĩor pulsu tertiane: ita est maior pulsu fl'atice: ⁊ sic est tardior ⁊ rarior pulsu tertiane: ita est velocior ⁊ frequentior pulsu flegmatice. Et hic posset adduci ambiguitas quã supra diximus cap̃. de flegmatica vbi dr̃ ꝙ pulsus flegmatice ẽ frequẽtior pulsu tertiane: cui⁹ ɔriũ hic itelligit᷑: ⁊ ibi dclarauimus hoc.

¶ Urina ṽo est tarde digestionis.

¶ Hic ponit signũ ex vrina ⁊ digõne eius: q2 tardat᷑ in eis digestio respectu vrine tertiane: ⁊ itelligit ẽt ꝙ nõ sit ticta sic in tertiana. ¶ Considerãdũ ẽt ꝙ põt tardari digestio eius respectu flegmatice. contingere ẽt põt emitriteam esse lõgiorẽ flegmatica.

¶ Et vomitus est ꝑmixtus ex chol'a ⁊ flegmate.

¶ Quia talis est mã que dñatur. hic accipe ꝙ vomitus cui flegma est permixtũ est peior quãdoq3 q̃ vomitus chol'e purioris: qa vomitus ꝑmixtus ex chol'a ⁊ flegmate cadit in signis emitritee: sed vomitus chol'e purioris cadit in signis tertiane pure que est feb. salubrior q̃ emitritea: ⁊ de his scripsimus secũdo ꝓnosticoꝝ.

¶ Et egestio est permixta ex cholera ⁊ flegmate.

¶ Patet.

¶ De dispositione autem calefactionis ⁊ frigoris ⁊ sitis ⁊ horripilationis ⁊ horarum ⁊ paroxismorum iaʒ locuti fuimus qδ oportuit.

¶ Hic sumarie loquitur de alijs de quibus dicit se eē locutū. modos eni calefactionis ⁊ frigoris ⁊ reditus horripilationis emitriteaꝝ iam dixit. ⁊ de siti cum dixit. paucorum accidentium ⁊c̃.

¶ Et nō expectat̃ statio super dn̄antem duoꝝ humorū nisi per vincētē ex significatiōib⁹: nā si dn̄atur flegma sunt paroxismi lōgiores ⁊ horripilatio minor et coartatio ⁊ ꝓprie in pulsu fortior ⁊ extremitates sunt velociores ad suscipiendum frigus in p̄ncipijs egritudinis ⁊ tardioris mūdificationis a suo frigore: ⁊ sitis est minor ⁊ vomitus cholere minor ⁊ vrina vehemētioris albedinis ⁊ cruditatis ⁊ sudor mior ⁊ etas pueritia: aut senectus ⁊ complexio corporis significat eā: ⁊ similiter consuetudo ⁊ que currunt cum ea.

¶ Hec est quinta pars capituli vbi primo ponit signa emitritee si dn̄atur flegma ⁊ premittit ꝙ nō expectatur statio. i. in iudicio ⁊c̃. Aliter enim sumit̃ hic statio ⁊ supra cū dixit. de statione quā ipsa efficit ⁊c̃. Paroxismi longiores: qꝛ flegma magis prolongat ⁊ tardat resolutionē. Horripilatio minor: quia redit plus ad ifrīdationem. Coartatio systolis ꝓpter multos vapores a flegmate eleuatos ꝓprie in pulsu: qa vapor putridus multum incedit per arterias cum in vera emitritea flegma sit in venis que arterijs associantur. Complexio corporis ad flegmaticam declinās plus. Consuetudo. s. habendi febres flegmaticas: vel cōsuetudo in cibis flegmaticis plus. Et que currunt. s. ars ⁊ sexus ⁊c̃.

¶ Et si dn̄at̃ chol'a sūt poxismi breuiores ⁊ extremitates velociores ad calefactionē ⁊ sitis ⁊ vomit⁹ chol'e plus ⁊ sudor magis exuberans: ⁊ fortasse declinat ad horripilationē que est sicut rigor: ⁊ fit vrina vehemētius tīcta ⁊ etas ē iuuēt⁹ ⁊ cōplexio corp̄is qn̄qꝫ significat eā: ⁊ sil'r ꝯsuetudo ⁊ que currunt cum ea.

¶ Patet ex opposito dictorum.

¶ Et qn̄ equant̃ duo humores frequentantur significationes ⁊ est horripilatio pura completa non rigor ⁊ non perueniens ad rigorem.

¶ Frequētant̃ sign̄ationes. s. mixte: qꝛ multa est signoꝝ medioꝝ apparitio: vel frequentant̃ sign̄ationes. s. reditus horripil'onis qn̄ simul inuadūt paroxismi: ⁊ h̄ ꝓpter equalē pugnā. Et horripilatio ⁊c̃. quia verus horror: vt secūdo de febribus cap̄. 8. ⁊ ideo non rigor nec perueniens ad rigorem. i. neqꝫ declinans ad rigorē: supple neqꝫ ad circūinfrigidationem sed ad medium.

¶ Et quando cōpositio est manifestior in periodica ⁊ continua q̃ꝫ plures hoiuꝫ appropriant noie emitritei puri ⁊ est cōtinua: ipsa flegmatica est rigor debilior: qm̄ materia extrinseca est cholerica: ⁊ non est cōtrarium ei ex parte flegmatis extrinseci cum ea in eo qđ necessarium est de rigore: sed est debilior.

¶ Hec est sexta ps capituli: in qua primo ponit signa quādo emitritea est pura vel vera: quia continua est flegmatica ⁊ iterpolata est chol'ica: ⁊ dixit ꝙ in ista est rigor: supple tn̄ debilior. Primo tn̄ probat ꝙ sit rigor in ista emitritea: qꝛ cholera est extra venas: ⁊ nō habet contrarietatem in pugna faciendo rigorem ex p̄te flegmatis: quia flegma est intra venas: ⁊ nō est mixtū extra cūꝫ cholera. Sꝫ est d̄bilior qꝛ lꝫ flegma intus sit: tn̄ chol'a que est ex̄ p̄ alteratione ⁊ p̄ vapores flegmatis obtrūdit̃ vt faciat puꝝ rigorē: sil'r chol'a vt multū exit a ꝯcauo venaꝝ ⁊ expellit̃ ex̄ supra mēbra sensibilia: ⁊ iō est obtusum a flegmate cui ītus miscet̃ vel aliq̄ mō intus alterat̃ ⁊ īficit̃: ⁊ p̄p̄ h̄ talis rigor adhuc dr̄ horror. i. nō purus rigor. Ex qb⁹ appet ꝙ vera horrida emitritea est illa q̄ fit ex duabus interpolatis chol'ica ⁊ flegmatica sil' īuadētib⁹ paroxismis.

¶ Et fortasse iteratur in ea frigus ⁊ horripilatio ita vt faciat errare in statu sicut scis.

¶ Et fortasse ⁊c̃. ita vt faciat rigorē al's errare in statu sic̃ scis: qꝛ estimatur ꝓpter caliditatem expansam ꝙ iaꝫ sit status ⁊ nō est: īmo iterum redit horripilatio ⁊ frigus aliquod.

¶ Et mltiplicat̃ ī ea cal'itas visceꝝ ⁊ vētris cū frigore ex̄mitatū: ⁊ fit pulsus vehem̄tioris p̄uitatꝭ ⁊ raritatꝭ.

¶ Hoc est ꝙ ⁊ supra iā calefiunt mēbra aliqua horripil'one fixa: lꝫ illud dictū latius possit ītelligi vt supra īnuimus. Et fit pulsus ⁊c̃. ꝓpter flegma qđ intus putrefit qđ est frigidū respectu chol'e.

¶ Si autem cōtīnua est ipsa cholerica nō fit rigor neqꝫ magna horripilatio: ⁊ fit pulsus maior ⁊ velocior ⁊ angustia vehementior.

¶ Hic ponit signa emitritee quādo cōtinua est chol'ica ⁊ flegmatica interpolata. Non fit rigor: qꝛ chol'a est intus: neqꝫ magna horripilatio. i. neqꝫ vera horripilatio: qꝛ fit circūinfrigidatio: lꝫ debilis eo ꝙ flegma extra venas non habet cōtrarietatem a cholera secū mixta: sed habet aliquam contrarietatem a cholera que est intus in venis vt intelligit̃ ex dictis. Et fit pulsus ⁊c̃. patet.

¶ Et si cōponant̃ due cōtinue non erit rigor oīno. Et accidit tertiane cōtinue vt alleuiet̃ ante alleuiationeꝫ flegmatice: lꝫ non redeat ante eius reditionem.

¶ Hic ponit signa qn̄ ambe sūt ꝯtinue. Non ē rigor oīno: qꝛ chol'a ītus: ⁊ forsan ꝙ nō dixit nō īfrīdatio oīno: qꝛ flegmati q̃uis sit in venis nō ꝓhibet̃ facē īfrīdationē vt sup̄ cap̄. de latica. Et accidit tertiane ꝯtinue vt alleuiet̃. s. ex illa exacerbatiōe an̄ ⁊c̃. lꝫ nō redeat ⁊c̃. qꝛ citi⁹ redit flegmatica cū redeat oī die ⁊ chol'ica ī die ꝫm.

¶ Cōsiderandū ꝙ omittit signa emitritee cōposite ex chol'a ⁊ flegmate interpolatis: qꝛ iā ex dictis sunt intellecta ⁊ ꝓprie ibi. Et qn̄ equat̃. ⁊ supra ēt cū dixit de reditu horripilationis.

¶ De cura emitritei. Cap. 19m.

Necessariū ē in emitriteo vt vehemēteꝫ hēas sollicitudinē ī eūando māꝫ s̄ꝫ spēs eūonis ex sol'one vētris ⁊ vomitu ⁊ ꝓuocatiōe ⁊ sudatione plus q̃ꝫ vehemētia que est per extinctiua.

¶ Post sciaꝫ emitritee ponit curā ⁊ abbreuiat illā qꝛ intelligit̃ ex ca. d̄ cura putridaꝝ in gn̄ali. ⁊ ex. c. de cura tertiane nō pure. Et p̄ p̄mittit can̄. ⁊ cōparat curā p̄ eūonē ad curā p̄ alterationē. Scđo illū d̄cl'at. ibi (Et cū.) Tertio ponit medicias ꝯueniētes in hac cura ⁊ d̄termiato tp̄e. ibi (Medicie vo.) ¶ Prim⁹ can̄. ē valde cōsiderādus vt q̃tū possum⁹ miorem⁹ māin ī emitriteis: ⁊ iō ego frequēter vtor solutiuis ī eis. Est. n. fe. valde repletiōal' plusq̃ꝫ sit īflāmati calor: ⁊ iō opꝫ sollicitari de eūone plus q̃ꝫ de extictione.

¶ Et cū solutiuis oꝫ vt ꝯueniat digō nisi sint ex gn̄e q̄ leniūt nāꝫ ⁊ soluūt ⁊ nō ingetāt sic̃ aq̄ lubleb cū geleniabin si fuerit illđ qđ sup̄at flegma: ⁊ sic̃ tereniabin ⁊ syracost ⁊ īfusio tamarīdi ⁊ syrup⁹ vio. si dn̄ans fuerit chol'a: ⁊ sic̃ qđ cōponit̃ ex istis si fuerit duo humores quasi pares. Et post apparitioneꝫ digestionis si euacuatio fiat humoris cum fortibus pertransit.

¶ Hic d̄clarat can̄. q̃tuꝫ ad id qđ p̄cepit de eūone cū solutiuis. Secūdo cū vomitiuis. ibi (Et vomit⁹.) Tertio cū ꝓuocatiuis vrine ⁊ sudoris. ibi (Et ꝓuocatio.) ¶ Primū p̄ceptū ē ꝙ cū medicia solutiua oꝫ ꝯuenire digō māe: qꝛ mā oꝫ h̄re digōnē nisi sit medicia lenitiua vt cassia ⁊ nisi sit solutiua nō ingetans sic̃ lubleb. i. q̄dā spēs lacticinij d̄ q̄ diximus sup̄ ī. c. d̄ cura putridaꝝ in gn̄ali. Tereniabin i. māna. Syracost. i. q̄dā alia spēs māne. Considerāduꝫ ꝙ pauca lenitiua nō reqrūt digōnē vt notū ē. solutiua ēt q̄ nō ingetāt nō reqrūt digōnē illā sic̃ māna: cui⁹ ꝓprietas ē soluē chol'aꝫ. Est. n. tā leue solutiuū chol'e ꝙ si nō iuenit illā aptā nō agitat eam: ⁊ iō remanet sibi opatio solū p̄ lenitionē: ⁊ hec sunt declarata p̄ allega. c. ⁊ hinc accipe ꝙ lubleb plus appropriat̃ flegmati q̃ꝫ chol'e. ¶ Et post apparitionē. Cōsidera diligēter ꝙ nō dixit post p̄fectā digōnem: sed post apparitionē digōnis: qꝛ statim cū appet digō vel cūꝫ digō sit apparēs: lꝫ nō sit p̄fecte digesta eūa cū fortib⁹: sicut dcm̄ est in ca. de flegmatica. ⁊ postea intende ad residuū. Dixit p̄trāsit qꝛ hmōi eūones cum fortib⁹ vt cū turbith ⁊ agarico ⁊ sil'ib⁹ an̄ cōpletā digestionē nō fiūt absqꝫ aliquo nocumēto: sed qn̄ fit eūatio post p̄fectā digestionē: qꝛ est eūatio regularis nō diceretur de ea qđ pertrāsit ⁊c̃. sed dicit Aui. ꝙ est s̄m rectitudinē ⁊ ꝯuenientiam.

¶ Et vomit⁹ oꝫ vt sit iteꝝ s̄ꝫ hūorē dn̄antē: aut ex aq̄ raffani cū syrupo ace. cal'o: aut sy. acetoso cū aq̄ cal'a.

¶ Patet. Ex aqua raffani ⁊c̃. sup. si dn̄ans est flegma. aut cuꝫ syrupo acetoso: supple si dn̄ans est cholera: lꝫ ēt dn̄ante flegmate hoc conueniat: sed vomitiuum de serapino est fortius.

¶ Et ꝓuocatio opꝫ vt fiat cū eis in qb⁹ est eq̄litas.

¶ Hic ponit can̄. ī eūone p̄ sudorē ⁊ p̄ vrinā. Et p̄ ōndit cui⁹ q̄litatꝭ eē debeāt. Scđo tēpus vsus illoꝝ ꝓuocatiū. ibi (Et cum festinat.) ¶ Cōsiderādū ꝙ ꝓuocatio sumit̃ qn̄qꝫ p̄ ꝓuocatiōe vrine vt sup̄ in p̄n° hui⁹ capl'i. aliqn̄ p̄ ꝓuocatiōe vrine ⁊ sudoris vt hic: ⁊ forsan 2° can̄. 4. cap̄. in p̄n°. Medicine aūt ꝓuocatiue vrine ⁊ sudoris

sunt

ſunt calide ſubtilis ſubſtãtie: ⁊ ideo nõ debemus vti eis fortibus ſed equaliorib⁹ qbus poſſumus de qbus plixe ſcripſimus ſup capitulo de cura putridarũ in generali: vbi etiam declaramus qñ ⁊ quibus fortibus ⁊ quibus dbilibus poſſumus vti.

¶ Et cum feſtinatur in potando decoctiones ante digeſtionem timetur ſirſen.

¶ Credũt rudes expoſitores ꝙ hic ĩtelligat ꝑ dcoctiões ſolutiuas medicias. Jſti aũt duplr errat. Pmo qꝛ iã d ſolutiuis dixerat cañ. cõpletos. Scd̃o qꝛ dficeret ſcia. A. in cañ. de tpe vſus ꝓuocãtiũ. Dicam⁹ ꝗ ꝑ dcoctiões ĩtelligit dcoctiões ꝓuocatiuas vrine ⁊ ſudoris vt radices feniculi petroſilij ⁊ ſiliũ vel aſſari rubee tinctoꝝ granoꝝ ſolis ⁊ ſiliũ: ⁊ nominauit eas dcoctiões: qꝛ iſte medicine ꝓuocatiue ↄueniẽter danť in forma dcoctiõis vt fluãt in venas ⁊ mẽbra. Medicine aũt ſolutiue quarũ parũ euacuat parũ ex malo vt plurimũ danť ↄuemẽtius in ſubſtãtia ⁊ nõ in dcoctiõe vt ſupra dixi in cap. de tertiana nõ pura. Cũ ꝗ iſte medicine ꝓuocatiue habentes fortitudinẽ aliquã danť ante digeſtionẽ timeť. i. apoſtema pectoris: vel ſirſen. i. apoſtema capitis. agitãt enim materias ⁊ faciũt eas fluere ad caput vel ad pectus vel ad alias partes: ſed dixit ſolũ de iſtis partib⁹ ſupra nutritiua: qꝛ iſta ꝓuocatiua agitando inflãmãt ⁊ acuũt mãs que aſcẽdentes faciũt birſen vel ſirſen.

¶ Medicine vͦ iuuatiue in via ꝑueniente ad ſtatũ ad rectificãdũ mãm ⁊ maturãdũ ipaꝫ ⁊ ſuccurrẽdũ nocumẽtis ei⁹ ex ſingularib⁹ eſt abſinthiũ. verũ poſt ſeptimũ ⁊ apparitionẽ digõnis ita vt ſit romanũ quod ex ipſo bonũ eſt: ⁊ cũ tu feſtinas cũ eo mouet humores ⁊ nõ euacuat eos: cũqꝫ ſumiť facit accidere anguſtiã et triſtitiã ⁊ nauſeã: deide reuertiť ſup eos cũ ſua caliditate ⁊ exiccat eos ⁊ cũ ſua ſtipticitate fac̃ eos pigros.

¶ Hic ponit medicinas. Et pͦ vnã ſimplicẽ. ſ. abſinthiũ. Scd̃o aliã medicinã. ſ. aquã ordei cũ pipere. ibi (Et. G.) Tertio ponit medicinas cõpoſitas magĩ. ibi (Cõpoſita.) ¶ Cõſiderãdũ ꝙ Aui. qͣtuor tãgit. Pmo tp̃s exhibitiõis abſinthij. ſ. ſucci vl' dcoctiõis vl' ſube ei⁹ trociſcate vel puluerizate: ⁊ tãgit duplex tp̃s. ſ. vlẽ ĩ via ꝑueniẽte ad ſtatũ. i. ĩ augmẽto: ⁊ ꝑticulare poſt. 7. Hic aũt nõ accipiť ſeptim⁹ ꝓ ſola mẽſura tp̃is: qꝛ ſi mã poſt. 7. eẽt cruda abſinthiũ nõ cõpeteret: ſꝫ ↄſidit. A. ꝙ in emitritea poſt. 7. appareat aliq̃ digõ: ⁊ iõ ſubdit. ⁊ appitionẽ digõnis. q. d. ĩtelligo poſt. 7. talr ꝙ appeat digeſtio. ⁊ hec ẽ ĩtẽtio. G. ĩ terapẽtica ad Glauconẽ lib. i. diſti. 4. ca. 4. ⁊ Halyab. 3. prac. cap. 13. ⁊ Serap. 6. prac. in h̃ cap. al'. ca. 13. ꝙ abſinthiũ nõ deť niſi poſt appitionẽ digõnis. ¶ Scd̃o tãgit vtilitatẽ qꝛ rectificat mãꝫ qꝛ maturat: ⁊ h̃ qꝛ minorãdo de illa iuuat maturationẽ: ⁊ ſuccurrendũ que ſunt nocumẽta oppil'onis ⁊ alia ſunt nõ. ¶ Tertio eligit abſinthiũ qꝛ ſit romanũ: ⁊ h̃ eſt qꝛ nõ ſit fetidũ. Tu aũt q̃to magis vis ſolutiuũ ⁊ aperitiuũ elige qd̃ ſit magis amarũ. ¶ Quarto tangit nocumẽta que ſequunť cũ ſumiť vel potať ante digeſtionẽ ⁊ dicit. ⁊ cũ tu feſtinas cũ eo. ſ. ante digeſtionẽ.

Dubium ¶ Ubi dubitať vtꝝ digõne apparẽte poſſit dari abſinthiũ ĩ emitritea. ¶ Et vꝛ ꝙ nõ: qꝛ nõ eũat flegma. Ampli⁹ aliq̃ apparẽte digõne aliq̃ ꝑs mãe nõ ẽ digeſta: ꝗ illã ꝑtẽ indigeſtã mouebit ⁊ nõ eũabit: ſilr illã exiccabit ⁊ faciet pigrã. ¶ Jn ↄ̃riũ ſũt oẽs auctores. ¶ Dicamus ꝙ cũ appet digõ q̃uis nõ ſit ꝑfecta: cõpetũt ſyrupi in qb⁹ poniť abſinthiũ: ⁊ nos qñ poſſum⁹ vtimur eo in h̃ tp̃e: tñ hoĩes renuunt multũ abſinthiũ. Cã aũt ſue vtilitatis eſt qꝛ ſua v̾tute eũatiua eũat ꝑtẽ magĩ digeſtã ⁊ aperit oppil'ones: ⁊ actio ſua finiť cũ eũat ꝑtẽ digeſtã ⁊ ſil' cũ illa mã ꝑcipitať poſtq̃ egerit effectuꝫ ſuũ. Si ꝗ nulla ꝑs mãe eẽt digeſta: tũc actio ſua cõmotio eẽt mãe: ⁊ iõ faceret anguſtiã triſtitiã ⁊ nauſeã ex cõmotiõe mãe: ⁊ qꝛ ↄueniẽs ſtat reuertiť. i. ſcd̃o agit effect⁹ ſuos calefactiõis ⁊ exiccatiõis ⁊ ſtipticitatis qb⁹ ↄtinet mãm ⁊ facit pigraꝫ eã. Et dixit. reuertiť: qꝛ pͥn^m qd̃ ab eo ĩtẽdiť eſt aliq̃ euacuatio. Cũ ꝗ nõ agit illã cõmouet ⁊ appareť effect⁹ calefactionis ⁊ exiccationis. Ex qbus apparet ſolo ſecũdi articuli. ¶ Ad pͥm dõm ꝙ nõ negať euacuare aliqd flegma: qꝛ nõ euacuat flegma viſcoſum vt intelligiť ex cap. de abſinthio ſcd̃o cañ. ſcd̃o cap. verſus finẽ ⁊ nos multa dclaram⁹. z. cañ. ca. de abſinthio. ⁊. 3. cañ. fen. 13. ẽt diſputamus de abſinthio aliq̃ ⁊ a Gal'. ſumiť in terapen. ad Glauconẽ in ca. de tertianis nõ puris.

¶ Et Gal'. quidem ⁊ qui ante eum fuerunt curauit eos cum aqua ordei in qua eſt virtus piperis.

¶ Et qui ante eum. Quia forſan Hip. ⁊ alij vt Raſis.

¶ Et dixit qdã ꝑmoꝝ medicoꝝ ꝙ. G. trãſgreſſus ẽ in alienatiõe ⁊ ſtetit: vbi oꝫ vt mireť de eo ⁊ nõ ſciuit ꝙ piper inflãmat febrẽ ⁊ aq̃ ordei pigrã efficit materiã.

¶ Primo ponit opionẽ reꝑhenſionis ⁊ motiuum. Scd̃o remouet. ibi (Et iſte.) ¶ Jſte q ↄtra Gal'. dixit fuit Alexãder: vt ponit Raſ. is. ↄtinẽ. 3. cap. Tranſgreſſus ⁊c̃. i. alienatus eſt. Et ſtetit ⁊c̃. gloſat Gerardus. i. ſicut cũ alijs errat ⁊ neſcit qd̃ dicat: qꝛ mirandum eſt de tali errore. Et neſciuit. Ecce motiuũ. Piper nocet febri inflammãdo ⁊ aq̃ ordei nocet mãe flegmatice ſua frigiditate pigrã illaꝫ faciendo: ergo aqua ordei cuꝫ pipere nõ debet dari in emitritea.

¶ Et iſte qdẽ ↄtradictor errauit errore qui nõ appropriať in hac intẽtione: imo canon datus in adiutorio nãe quãdo ꝑparať ad reſiſtẽdũ hmõi materijs eſt cũ medicinis cõpoſitis ex infrigidantib⁹ ⁊ calefacientib⁹ vt diſcernat nã ĩter duas virtutes: quare occupať infrigidatiuũ cũ febre ⁊ partib⁹ cordis: ⁊ calefactiuũ cũ mã: ⁊ qs eſt qui curet emitriteũ abſqꝫ hoc. Et ſi nã nõ eſt fortis ad diſcernendũ: tunc nõ ꝓdeſt curatio quocũqꝫ modo fiat. Et errauit in alijs modis in allatiõe: quoꝝ nõ eſt neceſſe nos incedere via ꝓlongantium.

¶ Hic remouet opionẽ iſti⁹ viri. Pmo oſtẽdit ꝙ hui⁹ viri error ẽ error gñalis: ⁊ remouet ẽt ei⁹ motiuũ vituperãdo eũ. Scd̃o ĩ ſpãli remouet quẽdã ei⁹ errorẽ arguẽs ↄtra eũ ex dict̃ ſuis. ibi (Et iſte qdẽ.) Tertio ad laudẽ. G. mirať de q̊dã ei⁹ dicto ↄ̃dictiõis. ibi (Ampli⁹.) ¶ Pmo dicit ꝙ error iſti⁹ nõ ẽ ꝓpri⁹ in hac ĩtẽtiõe. ſ. in cura emitritee: ſꝫ ẽ cõis in oib⁹: qꝛ in qb⁹ ſũt mãe ⁊ ĩtẽtiões ↄ̃rie: ĩ illis enĩ morbis miſcem⁹ medicĩas ↄ̃rias ↄſidẽtes ꝙ nã diſcernat. Et aduerſari⁹ põt dicẽ iſta medicĩa cõpoſita ex ↄ̃rijs nõ eſt bona. Cõfidim⁹ tñ ꝙ nã diſcernat ⁊c̃. ⁊ h̃ eſt qꝫ dic̃. imo cañ. dat⁹ ẽt adiutorio nãe qñ ꝑparať nãlis calor ad reſiſtẽdũ hmõi ↄ̃rius. i. diuerſis: vel. i. hmõi materijs ⁊ morbis cõpoſitis ex ↄ̃rijs eſt cũ medicinis cõpoſitis ⁊c̃. ⁊ iõ optime ſubdit ꝙ nõ põt alr curari emitritea. Et qꝛ aliqs diceret nã nõ poterit iſtas medicinas ex ↄ̃rijs cõpoſitas diſtinguẽ. Reſpõdit Aui. ꝙ ſi virt⁹ eſt ita defecta: tunc cura q̊cũqꝫ mõ fiat nõ valet: ⁊ hoc iõ qꝛ curãs eſt v̾tus: vt ſupra dixim⁹. Diſputare aũt de hac virtute ⁊ ſeparatiõe facta nõ ꝑtinet ad hũc locũ: ⁊ nos iã ſcripſim⁹ de h̃ in tractatu nr̃o de corde ⁊ ĩ mult̃ locis. Et errauit vir. ꝙ iſte vir hũit alios errores q̊s. A. hic nõ explicat.

¶ Et iſte qdẽ ↄtradictor dixit ꝙ opꝫ vt adminiſtrenť ſubtiliãtia qbus nõ eſt fortis calefactio ſicut apium ⁊ anhetũ ⁊ non ſciuit ꝙ poſſibile eſt vt piper infrigideť minoratione ſui ad hoc vt frangať ei⁹ calefactio ⁊ nõ abbreuiať eius ſubtiliatio a ſubtiliatiõe apij plurimi. Et ſit aq̃ ordei adiuuãs ipm in faciẽdo ꝑuenire virtutem ei⁹ ⁊ deſtruẽdo ſuꝑfluitatẽ ei⁹ ⁊ faciẽdo cadẽ materias ad ipm vt alleuieť penetratio v̾tutis ei⁹ in eis.

¶ Hic arguit ita ↄ̃ eũ. Jſte vir ↄcedit ĩ feb. emitritea apiũ ⁊ anhetũ in qb⁹ nõ ẽ fortis calefactio ⁊ ſubtiliat mãm: ꝗ opꝫ ↄcedẽ piper in ꝑua q̃titate: qꝛ ex h̃ infrigidať. i. remiſſe calefit vel calefacit: qꝛ remittiť ei⁹ calefactio ⁊ nõ minus ſubtiliat q̃ faciat aptuꝫ pluris q̃titatis: ⁊ tũc. A. dclarat q̄re hic paꝝ piperis miſceť cũ aq̃ ordei. fit. n. h̃ ꝑꝑ tres cãs. Una ẽ: qꝛ aq̃ ordei ſua labilitate facit ꝑuenire virtutẽ ei⁹ ad venas. Scd̃a cã: qꝛ dſtruit. i. remittit v̾tutẽ ei⁹. i. ſuꝑfluã caliditatẽ piperis. Tertia qꝛ facit currere mãm ad ipm. ſ. piper. i. facit eas curſibiles humidas ⁊ digeſtas: ⁊ iõ piper leuius digerit ⁊ penetrat in illas ꝑꝑ penetrationẽ quã facit aq̃ ordei. Ex qb⁹ ſi ↄſideras Aui. ſoluit ad rõnẽ hui⁹ ↄtradictionis. Negat eniꝫ Auicẽ. ꝙ piper inflãmet febrẽ: qꝛ natura dirigit piper ad flegmaticã mãm. Et negat ꝙ aqua ordei pigrã faciat materiã: qꝛ natura illã dirigit ad partẽ cordis: ẽt ſi aqua ordei agit in materiã preparat illã operatione piperis: ⁊ facit illa duo iuuamenta que dixit.

¶ Amplius mirabile fuit qd̃ ipſe poſuit Gal'. de illis q ignorãt ꝙ piper inflãmat febrẽ ⁊ nominat ipm de illis qui obliuiſcunť ad hoc illud vbi iudicat de hoc.

¶ Hic laudať. G. ĩ practica hui⁹ ſcie maiori laude q̃ vnqꝫ ſibi data fuerit. Cõtradictor. n. G. dixerat ꝙ. G. ſtetit ſic ille q errat ⁊ obliuiſciť ei⁹ qd̃ dꝫ dicẽ: qꝛ neſcit qd dicat. A. dicit ꝙ valde eſt mirabile ꝙ. G. obliuiſcať h̃. ſ. qd̃ dꝫ dicẽ: ⁊ ꝙ eſt verũ vbi iudicat de h̃. i. vbi dicit ſuo iudicio ſic eſſe. q. d. illud qd̃ dicit Gal'. de hoc eſt verũ.

¶ Compoſita vͦ de medicinis quibus opꝫ vti in hac hora ſũt ſicut trociſci de abſinthio ⁊ trociſci de roſis. Trociſci lenes boni ad emitriteũ: quoꝝ dſcriptio eſt talis. ℞. roſ. radicum liquiritie amboꝝ ana. ʒ. iiij. tereniabin. ʒ. iij. ſpice ſucci abſinthij ſpodij omniũ ana põdus. ʒ. ij. fiant ex eis trociſci. Trociſci alij ad iflãma-

tionẽ. ℞.ro.ʒ.vj.seminis acetose gũmi oium añ.ʒ.iiij. amili põdus.ʒ.iij.berberis spodij:semi.portulace oiuȝ ana pondus.ʒ.ij.dragagãti croci spice reub.oium añ. ʒ.j.cãphore pondus tertie.ʒ.j.fiant trocisci. Trocisci alij boni habẽtibꝰ hanc febrẽ:⁊ ꝓprie quãdo conque runt cũ hoc de solutione ventris ⁊ tussi. ℞.spice aromatice xiloaloes croci berberis ⁊ succi eius oium añ. ʒ.iij.reubarbari.ʒ.iiij.spodij ro.cum capitibus suis lacce gũmi torrefacti karabe oium añ.ʒ.v.se.acetose torrefacti.ʒ.vj.crete romane.ʒ.vij.fiant trocisci. Descriptio alia bona. ℞.ros.rubeaꝝ.ʒ.vj.berberis gũmi seminis acetose oiuȝ añ.ʒ.iiij.spice eupatorij spodij amili seminis portulace granorũ cucumeris oium añ.põdus.ʒ.ij.seminis endiuie seminis cuscute omnium añ. ʒ.i.ʒ.succi liquiritie.ʒ.j.lacce reubarbari amboruȝ añ. ʒ.ʒ.aggregẽtur illa ⁊ fiãt trocisci. Pillule bone ad hãc egritudinem ⁊ omnes chronicas ⁊ febres ledẽtes viscera:⁊ proprie quãdo materia flegmatica est magis vincens. ℞.aloes masticis mirabolanorũ citrinorum reubarbari succi eupatorij succi absinthij ro.rubearũ omniuȝ añ.partes equales croci partem mediã fiant pillule cum aq̃ endiuie:⁊ sit dosis.ʒ.ij.cũ syrupo acetoso. Descriptio bona cõueniens post digestionem. ℞. aloes masticis succi absinthij ro.oium equaliter croci.ʒ.ʒ.informentur pillule cuȝ aqua endiuie ⁊ sit dosis ʒ.ij.cu m syrupo acetoso.

¶ Hic ponit descriptionẽ sex medicinaꝝ cõpositaꝝ:q̃ oẽs ꝯueniũt facta digõne saltẽ manifesta. Et in oibꝰ est rectificatio ⁊ aliq̃ minoratio mãe ⁊ mẽbroꝝ ꝯfortatio:⁊ nos nõ ꝓlõgauimꝰ in verificãdo has receptas:q2 iã scituȝ est:qđ opȝ in cura putridaꝝ in gñali cũ diximꝰ de trocsicis. Et ex his q̃ scripsimus sup q̃nto cañ. in hac hora.s.ꝑueniẽdi ad statũ q̃ est hora augmenti. Trocisci ⁊c̃.ad emitriteũ.s.in hora augmẽti vel in declinatiõe factis priꝰ eũationibꝰ. Trocisci ⁊c̃.in flegmatica.i.ad emitriteũ in quo chola vincit. Gũmi.s.arabici. Crete.i.luti:⁊ vtit̃ loco eiꝰ luto armeno vel luto sigillato. Prope digõnẽ.s.ꝑfectã:vñ lr̃a exterior est melior q̃ dicit post digõnẽ. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ meo iudicio oẽs trocisci dicti ⁊ pill'e ꝯuenientiores sunt facta digõne ⁊ factis aliq̃bus eũonibꝰ q̃ȝ in aliquo alio tpe:lȝ in augmento possint cõpetere postq̃ȝ digõ apparuit in mã ⁊ cã huius est nota ex sepe dictis supra ⁊c̃.

¶ De recidiuatione. Cap.20m.

Recidiuatio est đterior radice: ⁊ ꝯsiliũ quidẽ est vt in ea nõ fiat inceptio ad curandum donec manifestus sit modus egritudinis. naȝ fȝ plurimum est seua.

¶ Quia febribꝰ accidit recidiua ⁊ eis ꝓprie attribuitur:lȝ multos alios morbos recidiuari sit posse:vsuale tñ est hoc vocabuluȝ sup recidiuãtes cões in febribꝰ:iõ dat iudiciũ in ea ⁊ cautelaȝ in curatione. Judiciũ est ꝙ recidiua.s.ꝓprie a cã intriseca ẽ deterior sua radice:⁊ cã est quã ponit in fen scđa:q2 malitia est vehemẽs:q2 cã aliqua intrinseca ⁊ stans ⁊ virtꝰ est debilis pp morbũ p̃cedẽtem. Querũt aũt q̃dã vtꝝ recidiua ⁊ radix sint vna egritudo ⁊ ꝓlõgant in hoc:⁊ nos ẽt cũ eis p̃cipitamꝰ ꝓlõgãdo sup scđa ꝑticula affo. illo affo. que relinquunt. Hic aũt omittimꝰ q2 credimꝰ illã eẽ rudẽ: ⁊ iaȝ in p̃ncipio huiꝰ oꝑis ꝓmisimꝰ omittere puerilia. Cautela aũt quã suo ꝯsilio dant est vt nõ fiat inceptio ad curandũ donec manifestus sit motꝰ egritudinis. Nã si nõ sit tibi manifestum an sit a cã extrinseca. verbi grã. malitia regiminis vel ab intrinseca nõ poteris recte curare. Ampliꝰ recidiua põt esse in p̃ncipio debilis ⁊ praua occulta prauitate. Si ergo tu mľtiplices remedia ⁊ forsan des medicinã solutiuaȝ:detegit̃ eiꝰ malitia ⁊ morit̃ infirmus absq̃ȝ tui culpa vnde infamiã cõsequeris:a qua infamia ⁊ ab alijs periculis nos liberet ⁊ eternaȝ cõcedat gloriam omnipotẽs deus qui sit benedictus in secula seculoruȝ. Amen.

¶ Expositiones Gẽtilis Fulginatis sup p̃ma Fen quarti canonis Aui. qui tractat de febribꝰ cum textu Aui. Finiunt.

¶ Fen secunda de ꝓnosticatione ⁊ iudicijs crisis. Cuius capitula sunt vndecim. Cap.pm.

Nos dicemꝰ in hac fen dispõnes crisis ⁊ dies eiꝰ ⁊ signa ipsiꝰ ⁊ signa digõnis ⁊ qđ appropriatur vnicuiq̃ȝ significationũ đ iudicio ⁊ đ signis bonis ⁊ non bonis. Et iste q̃dẽ sũt res super quas resoluitur res ĩ hac pronosticatione.

a.l. reuoluitur

¶ Auicẽna in p̃cedẽti Fen đterminat de febribꝰ fm oẽm diuersitateȝ. Jn hac fen secũda đterminat de signis ꝓnosticis ⁊ de crisi ponendo diuersos modos ⁊ spẽs ipsius crisis. Et cã est q2 maxime crisis fit in febribꝰ vt pȝ 2o de crisi cap.11. q2 crisis est vehemẽs ⁊ velox motꝰ morbi:sȝ vehemẽs motꝰ morbi magꝭ fit ĩ febribꝰ. Et iõ Aui. stati postq̃ȝ posuit đtermiationẽ de febribꝰ:nũc termiat de crisi. Pᵒ io ꝑmittit ĩtẽtionẽ dicẽdoꝝ. Scđo exeq̃t. ibi (Crisis intẽtio.) ⁋ Pria ĩ duas. Quia pᵒ fac̃ h̃. Scđo q2 fecit mẽtionẽ de ꝓnosticatione ostẽdens q̃d sit ꝓnosticatio q̃ñq̃ȝ. ibi (Et ꝓnosticatio.) ¶ Notãdũ ꝙ q̃tuor inuit Auicẽ.s. dispõnes crisis ⁊ dies eiꝰ:signa crisis:signa digõnis ⁊ indigõnis:⁊ iudiciũ. Jste sunt res sup q̃s resoluit̃.i.versat̃. ¶ Notãdũ vlterius ꝙ septem sunt dispõnes eius. Prima est crisis an sit vẽtura an nõ. Scđa est modus eius vtꝝ subito vel paulatim. Tertia est maneries crisis.s.an sit ad salutẽ an ad mortẽ. Quarta tẽpus vniuersale eius.s.an cito vel tarde. Quinta est tempꝰ particulare:q2 in qua die veniat. Sexta est cã crisis: scilȝ vtrum sit per viam euacuationis vel permutationis. Septima est pars per quam debet fieri.s.vtrũ per sudorem ⁊c̃.

¶ Et ꝓnosticatio est vt dicat de sigñationibus inuentis super rem futurã ad quã peruenit dispositio egritudinis de euasione aut ꝑditione ꝓpter illud qđ cognoscitur de virtute ⁊ fixione eius aut casu ipsius aut cognitiõe hore eiꝰ ⁊ modi qui erit v̄bi gratia an erit.

¶ Patet.

¶ Sed dubitat̃ vtrũ de ꝓnosticatione sit sciẽtia. ⁋ Et videt̃ ꝙ nõ: q2 de nõ ente nõ est sciẽtia. Scđo q2 ꝯtradicit̃ ab astrologo. ⁋ In ꝯtrariũ est Aui. hic. ⁋ Dõm qđ de ꝓnosticatione est sciẽtia p̃sens qđ nobis apparet iudicantibus de futuris super infirmo. ⁋ Dõm ad primã ꝙ pronosticatio nõ est omnino nõ entis. ⁋ Ad secundaȝ dõm ꝙ medicus comẽdat ꝓnosticationẽ ex diuersis signis egritudinis:astrologus ex diuerso motu celi.

Dubm pm

¶ Tractatus primꝰ de crisi ⁊ intentionibꝰ significationuȝ eiꝰ ⁊ bonitatis ⁊ malitie in crisi:⁊ q̃d est in diuisionibꝰ suis ⁊ suis iudicijs crisis. Cap.2m.

Crisis intentio est seꝑatio in locutionibus. Et ipsius expositio est alteratio q̃ fit subito aut ad latꝰ sanitatis aut ad latus egritudinis. Et habet significationes quibus peruenit medicus ad id qđ fit de ea.

¶ Nunc exequitur de his que premisit. Et p̃mo declarat de crisi. Secundo de diebꝰ creticis. ibi (De hominibus.) ⁋ Prima in duas. Quia primo facit qđ dictũ est. Scđo q2 non fecerat mentionẽ de regimine resumptiuo ⁊ ꝯualescentiũ de regimine ipsoꝝ determinat. ibi (Oportet vt in ꝯualescẽte.) ⁋ Prima in q̃tuor sicut q̃tuor remanẽt preter dies creticos declarãdo de eis que premisit. Prima ergo determinat de dispositionibus crisis. Secũdo de signis crisis. ibi (Crisim antecedunt. Tertio de signis digestionis ⁊ indigestionis. ibi (Jam locuti.) Quarto de iudicio vel de pronosticatione ⁊ de signis mortis. ibi (Mors fit.) Uel aliter diuersificando in tres partes. Tertio determinat de signis digestionis. ibi (Digestio cognoscit̃.) Quarto determinat de iudicio qđ appropriatur vnicuiq̃ȝ significationũ de signis bonis ⁊ nõ bonis. ibi (Nõ omnis alteratio.) Jta apparet ex multis istorum capitulorum infra.

¶ Propter pmi euidētiā est sciēdū q rubrica quā hic ponit. A. est rubrica ad totū istū tractatū: ⁊ est rubrica istius capl'i: q2 id qđ general'r ponit̄ in toto isto capl'o spāliter ponit̄ infra. Et iđ fm q innuit rubrica Aui. declarat de trib⁹ in isto capl'o. Quia p° de demōstrationib⁹ ⁊ signationib⁹ crisis. Scđo de malitia ⁊ bonitate ⁊ ei⁹ diuisionib⁹. ibi (Et ois egritudo.) Tertio de iudicijs crisis. ibi (Et significatiōi.) Quarto circa dicta ānectit canonē. ibi (Et scias q crisis nō.) ⁋ Prima in duas. Primo premittit intentiones crisis. Secundo declarat exemplo. ibi (Et declaratio.)

¶ Notandū q notificat crisim fm nomē p h' qđ dicit. separatio in locutionib⁹. nā qñq3 iter illos qui hñt litigiū iter se dat̄ iudicialis snīa: tūc fit litigātiū separatio ⁊ nō amplius litigāt. In locutionibus. i. in diuisionib⁹. Ita innuit in fine hui⁹ capl'i. Et Gal'. 3. de crisi 2° cap. ⁊c̄. ¶ Scđo notificat crisim quo ad rē cū dicit. ⁊ ipsi⁹ expositio. ⁊ isto mō diffinit eā Gal'. in cōmen. afoř. 13. 2ᵉ pti. Quibuscūq3 crisis fit. cū dicit q crisis est velox ⁊ vehemens mot⁹ morbi. Sed nō vr̄ q Aui. sufficiēter diffiniat crisim p alteratione: q2 vt sumit̄ a. G. p° de crisi vlt. cap. in crisi nos ꝯsideram⁹ duo. s. cōmotionē pcedētē pcuntē crisim que p° vocat̄ crisis: ⁊ alteratione que sequitur istā cōmotionē siue alteratio fit ad bonū siue ad malū: g nō solum debet dici crisis alteratio: sed ēt cōmotio pcedēs alteratione. sed forte Aui. per alteratione intelligit etiā cōmotionē pcedentē.

¶ Et ꝺclaratio huius est q egritudo corpori est sicut inimicus exterior ciuitatis ⁊ nā sicut dominus conseruans eā inter quos ambos iam cucurrerūt rixe leues de qbus nō curat̄ ⁊ iam vehemēs fit inter vtrosq3 pugna quare accidunt tunc ex signis vehemētie pugne dispositiones ⁊ cause sicut ipulsio fortis ⁊ sicut rugit⁹ ⁊ clamor ⁊ sicut cursus sanguinis: deide fit separatio in tēpore nō sensate ꝙtitatis ⁊ quasi ī momēto vno: aut vt vincat dominus exteriorē: aut vt vincat inimicus exterior regē. Et victoria qdē aut erit cōpleta in qua erit vnius duarū partiū completa superatio ⁊ dimissio ciuitatis aut erit nō cōpleta in qua erit superatio nō ꝓhibens reditū ⁊ reuersionē: ita vt accidat pugna vice alia aut vicib⁹ plurib⁹: ergo erit tunc crisis separatio in fine earū. Et sicut cū dominus vincit superuenientē ⁊ fugat ipm ⁊ expellit: aut ita vt expellat eum expulsione totali ita vt quiescat ciuitas ab eo et vicini eius ⁊ reliqui fines ꝯiuncti cum ea: aut expellit eum expulsione nō vniuersali īmo fugat eum a ciuitate ⁊ non potest fugare ipsum a finibus alijs cōtinuatis cum ciuitate. Similiter virtus que venit cum crisi bona: aut expellit materiam ledentem a fundamento corporis quod est cor ⁊ pricipalia mēbra ⁊ a finibus eius qui sunt extremitates: aut expellit eā a fundamēto: sed nō potest expellere ea3 ab extremitatibus: imo peruenit ad eas ⁊ nominat̄ crisis permutationis.

¶ Determinat itētionē crisis in exēplo. Notādū q in h' exēplo. A. declarat crisim: q2 queādmodū iter dominū ciuitatis ⁊ inimicu3 cucurrerūt plura p̄lia pua: tādē postea bellū vltimatū: ita iter naturā ⁊ morbū in dieb⁹ idicationis currūt alique pugne: deide fiet pugna vltima q ē crisis ⁊c̄. ⁋ Declarat 2° diuersitates duas crisis. Scđa ibi (Victoria qdē.) ⁋ Prima diuersitas: q2 crisis q̄dā est pfecta q̄dā diminuta. Ista declarat̄: q2 queādmodū inimicus expugnat dominū vel ecōuerso: ita pfecte q nō amplius ad pugnā reuertit̄ ita ⁊c̄. ⁋ Scđa diuersitas: q2 crisiū q̄dā est per euacuationē: quedam per permutationem. Istam declarat per hoc qđ dicit q dominus quandoq3 expellit inimicum de ciuitate ad confinia.

¶ Et omnis egritudo que remouetur: aut remouetur fm semita3 crisis: aut fm semitam resolutionis: ita vt resoluat̄ materia paulatim donec finiatur gradatim. Et huiusmodi quidē plurimū fit in egritudinib⁹ chronicis ⁊ materijs frigidis quas signa timorosa ⁊ mot⁹ praui nō antecedūt. Et similiter omnis egritudo que interficit: aut interficit fm semita3 crisis: aut fm semitam arefactionis: ⁊ est vt resoluatur paulatim.

¶ Hic distinguit alteratione que est crisis ab ea que nō est crisis.

¶ Nota q Gal'. in cap. 7. 3. de crisi. ⁊ in cōmē. afoř. cōmē. 20. pti. p°. Ea quor crisis fit. ponit sex spēs crisis. ¶ Nota q in oī crisi đbet esse victoria aut nāe supra materia3 aut materie supra naturam. Sed victoria nō fit sine pugna: ergo in omni crisi debet esse lucta ⁊ pugna: ⁊ vbi non est pugna non est crisis.

¶ Et ois egritudo ⁊c̄. Determinat de diuisionib⁹ crisis. Crisis eni3 recipit diuisionē maxime ex trib⁹. s. ex mō sui euētus. ex sui manerie. ex sui cā. Scđm hoc tria facit. Prīo ponit pmā diuisionē. Secundo scđam. ibi (Et melior qdē crisis.) Tertio tertiam. ibi (Et diminute quidem crisis.)

¶ Notandum q omnis tenetur hic diuisiue ⁊ nō collectiue: quasi dicat q de omnibus egritudinibus alique sunt que remouent̄ ⁊c̄.

¶ Ulterius notandū ex hoc q consumptio egritudinis subito siue fit ad salutem siue ad mortem vocatur crisis: sed ꝯsumptio paulatina siue ad salutem siue ad mortem nō vocatur crisis.

¶ Et melior qdē crisis est completa in qua est fiducia manifesta apparēs que h3 accidētia salua qua3 aliqs dier crisis indicat casurā esse in die crisis laudabilis.

¶ Hic ponit ꝯditiones que attēdunt̄ in bona ⁊ laudabili crisi. Secūdo ponit diūsitatē vel diuisionē ex pte māei. ibi (Et ois crisis.)

¶ Notandū q quatuor ꝯditiones ponit crisis bone. Prima q sit cōpleta per perfectā expulsionē humoris nocitiui. Scđa q sit in ea fiducia ⁊c̄. s. ex pcessione signor digestionis. Tertia q sit salua. Quarta ⁊c̄. Et ad has q̄tuor possunt reduci. s. oēs quas ponit Gal'. in cōmē. afoř. 20. prime parti. Ea quarū crisis fit.

¶ Et omnis quidem crisis aut est laudabilis aut mala. Et vnaqueq3 aut est cōpleta aut diminuta. Et cōpleta quidē aut est ita q natura expellit materia3 expulsione totali aut cū permutatione. Et de crisi quidem diminuta est quedam aliqñ qua3 sequit̄ in bona quidem resolutio ⁊ in mala arefactio.

¶ Ponit diuisionē capituli. Notādū q nō exēplificat de crisi completa mala. ⁊ ista est qñ virt⁹ deficeret in expulsione: vnde sequit̄ mors: l3 ēt ex suffocatione sumēde sunt etiā crises diminute: duo alia mēbra dedit itelligi Aui. s. crisis diminuta bona quā sequitur crisis cōpleta bona: ⁊ crisis diminuta mala sicut statim sumitur.

¶ Et diminute quidem crisis dies indicat diem crisis complete cadentis in egritudinibus materierū subtilium calidarum virtute existente forti. Et pmutationis crisis expectat̄ vbi est virtus debilior ⁊ dies indicationis ⁊ illud in bona ⁊ mala simul. Et expectat̄ crisis materia existente grossiore.

¶ Ponit diuisionē ex parte cause crisis. nā crisis est euacuatio vl' permutatio. Primo ergo ostendit quib⁹ modis accidit crisis per euacuationes: ⁊ in quibus crisis permutat̄. Secundo istas crises distiguit. ibi (Et scias q.) ⁋ Prima in duas. Primo facit quod dictum est. Secundo alterum ex his subdiuidit. ibi (Et prime qdē.)

¶ Notandū q ista pars deseruit Aui. q2 dixit q crisim diminutā in bona aliqñ sequit̄ resol'o. Crederet aliqs q semp ita esset: ⁊ remouēs hoc Aui. dicit q aliqñ ꝯsequit̄ crisim diminutā crisis cōpleta. Et dies qdē crisis diminute idicat diē crisis cōplete ⁊c̄. Secūdo đseruit iste Aui. q2 ostēdit qb⁹ morbis accidit crisis euōnis: q2 in eis in qbus mā est calida ⁊ subtilis: ⁊ in qbus virt⁹ est fortis: ⁊ in qbus crisis permutationis est: q2 in qbus virtus est debilis. s. respectu eius qđ est in crisi euōnis. ⁊ nō dixit. debilis absolute: q2 ista nullā bona3 crisim facit in qbus mā est grossa: ⁊ in qbus dies idicatiua est debilis. pōt enim dici dies indicatiua debilis: vel q2 est de postremis diebus. s. vltra. 20. diē. vel pōt dici debilis: q2 est diminuta digestio in vrina ⁊ signa crisis debilia.

¶ Et prime quidem dispositio iterum diuersificatur. nam cum materia existit in ea vehemens facit crisim per sudorē. Et si fuerit infra illud ꝙuis sit valde cal'a facit crisim cū fluxu sanguinis nariū. ⁊ si nō: per fluxū vrine. ⁊ si non: per fluxum ventris ⁊ vomitum.

¶ Quia Auicen. dixerat q materia euōnis totalis erat magis calida ꝙ materia euacuationis permutationis: ⁊ q2 iste calor h3 latitudinē: ideo hic Auicē. determinat latitudinē illius māe calide approprīādo illā mām certis euōnibus fm sui diuersitatem. ⁋ Et pme quidē. s. crisis que fit virtute forti ⁊ materia calida ⁊c̄. Causa est: quia quanto materie sunt magis subtiles ⁊ magis calide tanto expelluntur per strictiores vias ⁊ ad extrema magis: ⁊ quāto

minus tāto plus ad ꝓpinquiores ⁊ min⁹ pñt expelli ad extrema ⁊c̄.

¶ Et scias ꝙ mucus ⁊ sanies auris ⁊ lippa ⁊ lachry- ma sunt de crisibus egritudinum capitis ⁊ sputum de crisibus egritudinū pectoris ⁊ apertio sanguinis he- morroydarum est crisis bona egritudinum multarū: verūtamen nō accidit f̄m plurimū nisi in eo quo cur- rit consuetudo eius.

¶ Hic determinat euōnes creticas q̄ appropriant̄ certis mēbris.
¶ Et scias. Distinguit istas crises. Et p̄ crisim euōnis. Scd̄o crisim permutationis. ibi (Et exiture qdē.) ⁋ Prima in duas. Primo fa- cit hoc. Scd̄o cōparat eas adinuicem. ibi (Et acutior quidem.)

¶ Et acutior qdē crisium ⁊ ꝓpinquior ad separationē est fluxus sanguinis nariū: qm̄ ꝯsequit̄ expulsionē ma teriei in vice vna: deinde est fluxus vētris postea vo- mitus: deinde vrina postea sudor postea exiture.

¶ Hic determinat que crisis fit melior in remotione egritudinū. ⁋ Et acutior. Quid dicat in prima parte est notū ⁊ etiam in scd̄a.

Dub^m p^m ¶ Sed cadit hic dubiū vtꝝ crisis p̄ fluxū san. nariū sit acutior. ⁋ Et vr̄ ꝙ nō: q2 h̄ est rōne morbi in q̊ accidit ⁊ sic nō: q2 flux⁹ san. nariū accidit in morbis sanguineis ⁊ flux⁹ ventris pōt accidē in morbis cholericis q̄ sūt magis acuti q̄ꝫ sanguinei. vel q̄ eēt rōne modi euē tus: ⁊ sic nō: q2 subito pōt fieri flux⁹ vētris sic̄ flux⁹ san. nariū. ⁋ In ꝯriū est hic. A. ⁊ h̄ ēt inuit. G. in cōmē. afor. 74. 4. pti. qb⁹ spes est ad articulos. ⁋ Propter hui⁹ notitiā opꝫ p̄scire p̄mo ꝙ crisis plu rimū fit in febrib⁹ acutis: q2 mā est itra venas. ⁋ Scd̄o sciendū est ꝙ dr̄ crisis velox ⁊ ꝓpinq̄ ad sep̄atione q̄n cito finit̄: mō oīa sunt mag̃ in fluxu san. nariū q̄ꝫ in aliq̄ euōne: q2 q̄n mā est in venis sta- tim pōt p̄ venas erūpere ⁊ cito finiri: q2 est ꝯtiua ⁊ magna euātio vt formet̄ rō: ⁊ q2 tardi⁹ pōt expelli mā in venis exn̄s ad p̄tes ex- teriores: iō est euātio tarda ⁊ lōginq̄ ad separationē ⁊ sic de alijs.

¶ Et exiture qdē sunt de genere crisis p̄mutationis: ⁊ ꝯtingit quādoqꝫ vt exiture sint fortiores sudore in cri sibus. nā plerūqꝫ remouent̄ per eas egritudines subi to siue sint salue siue male mortificantes membra. Et exiture quidē q̄bus fiunt crises diuersaꝝ sunt sp̄erū. s. carbūculi ⁊ dubellet ⁊ tuayn ⁊ formica ⁊ herisipilla ⁊ ignis persicus ⁊ herpesestiomenus ⁊ variole ⁊ synan- ces ⁊ vlcera multiplicata in corpore.

¶ Hic determiat de varietatib⁹ f̄m quas finit crisis p̄mutatiōis. Nota ꝙ p̄mutatio est nomē gn̄ale ad exiturā. pōt. n. eē p̄mutatio ⁊ nō exitura sicut si eēt scabies: pustule antrax carbūculi sūt spēs exiture. ⁋ Et exiture qdē. Distinguit crisim p̄mutatiōis. Et p̄ facit h̄. Scd̄o in eis ponit quēdā cañ. Pria pꝫ ⁊c̄. Tuayn vel thauri est apostema in carne molli vt bubonis: vñ Haly trac. 2. cōmē. 194. al's. Haly. 2. Thegni trac. de vētre cōmē. 31. est apā carnis mollis.

¶ Et fit crisis q̄nqꝫ aut aliquid eius cuꝫ qua cōgelant̄ lacertus ⁊ neruus ⁊ per scabiē q̄nqꝫ ⁊ spēs ei⁹ ⁊ ipeti- ginē ⁊ cancrū ⁊ albaras ⁊ glādulas ⁊ rupturā ⁊ vari- ces ⁊ inflationē extremitatū ⁊ alia ab istis.

¶ Cum posuit varietates euacuationum ⁊ crisium que sepe cōtin gunt: ponit nunc euacuationes que contingunt raro.

¶ Et de spēbus permutationis sunt que nō perducūt ad exituram: deinde faciunt sicut torturā ⁊ spasmuꝫ ⁊ mollificationē ⁊ dolores anche ⁊ dorsi ⁊ testiculoꝝ ⁊ geniculi ⁊ icteritiam ⁊ elephantiam ⁊ varices.

¶ Hic determinat qualiter fit crisis permutationis sine exitura.

¶ Et scias ꝙ crisis facta ex permutatione qua fit cri- sis dum non accidit: non accidit sanitas.

¶ Hic ponit diuersitatem istarū crisium permutationū in maiori ⁊ minori laude: ⁊ penes sanitatem ⁊ non sanitatem.
¶ Et scias. Ponit cañ. dum non accidit. i. dum non debet fieri: quia non fiet in die certiori al's. cretica vel post digestionem. Aliqui cō- struunt sic litteram. Et scias ꝙ non accidit sanitas dum non acci dit crisis ex permutatione qua fit crisis. Istud nihil est dicere.

¶ Alteratio aūt permutatiōis que fit ad inferiora est laudabilior ⁊ exitura est laudabilior. Et permutatio que est ad exteriora ⁊ post digestionem completam ⁊ longinqua a membris principalibus est laudabilior.

¶ Tangit tres laudabiles conditiones laudabilis exiture vel per- mutationis. Prima ꝙ sit ad exteriora: q2 ignobiliora sicut sumit̄ ex cōmen. 25. afor. sexte parti. herisipillam intrinsecus factā. Se- cunda cōditio ꝙ sit post signa digestionis. Tertia ꝙ sit in inferio- ribus ⁊ locis longinquis ⁊ principalibus ⁊c̄.

¶ Et significatori quidem inest vt significet de dispo- sitionib⁹ significantib⁹ super crisim bonā ⁊ crisim ma lam. Et sicut cū inimicus expugnat ciuitatē ⁊ extollit̄ in pugna ⁊ coarctat ⁊ sublimat litem ⁊ expandunt̄ si- gna victorie vehemētis domino defensore lōginquo nō accipiente arma sua neqꝫ potente vti instrumētis suis sunt signa ad testificandum illud qd̄ vult vt sit vi ctoria defensoris aut victoria inimici expugnantis.

¶ Hic adducit exemplum de domino ciuitatis supra vt ostendat diuersitatem istarum crisium.

¶ Et significat de dispositionib⁹ testificationis signi- ficantibus malitiā dispositionis domini. Et si disposi tio fuerit econtrario tunc iudiciū erit econtrario. Si- militer cum egritudo mouet signa crisis que ego di- cam ante casuꝫ digestionis significat exiturā in mem bro aut rem aliam ⁊ fortasse erit post sanitateꝫ.

¶ Postq̄ꝫ Aui. declarauit de significatiōibus crisis ⁊ eius diuisio- nib⁹: nūc determinat de iudicijs ei⁹ docēdo de ipsa iudicare. Et p̄ docet iudicare iudicio cōi magis. Scd̄o cōi minus. ibi (Et scias ꝙ mot⁹.) ⁋ Pria in duas q2 p̄ facit h̄. Scd̄o declarat. ibi (Et cōpleta qdē.) Uel p̄ facit hoc. Scd̄o ponit qd̄dā iudiciū vl'e de crisi. ibi (Et laudabilior.) ⁋ Prima in tres Quia p̄mo facit hoc. Scd̄o q2 fece- rat mentionē de crisi cōpleta: ostendit quid est crisis cōpleta. ibi (Cōpleta qdē.) Tertio ex dictis ifert qd̄dā. ibi (Et ꝓpter hāc cāꝫ.)

Du^m ¶ Notādū ꝙ tātū vult. A. ex hac similitudine ꝙ quēadmodū si ini- micus incipiat bellum anteq̄ꝫ dn̄s accipiat ⁊c̄. ita si egritudo inci- piat pugnā ante digōnē: vñ accidūt accidentia que dicunt̄: ⁊ est p̄ ꝯn̄s anteq̄ꝫ nā accipiat arma sua: tūc significat exituram vl'em: q2 lōgitudinē egritudinis vel mortē: q2 crisim malā sicut ponit. Gal. in cōmē. afor. 12. prime parti. Et fortasse erit post sanitatē. s. appa- rentem: q2 videbat̄ liberatus: deinde recidiuat ad peius.

¶ Et laudabilior quidem permutationum significat crisim malaꝫ: ⁊ si fuerit illic digestio aliqua significat crisim diminutam. Et si fuerit illic digestio completa significat crisim bonam completam.

¶ Et nō est ita laudabilis crisis p̄mutatiōis q̄n fit mala crisis ⁊c̄.

Dubiū 2^m ¶ Sed dubitat̄ vtꝝ quelibet crisis p̄mutatōis sit mala. ⁋ Videt̄ ꝙ nō: supra dixit in illa p̄te. ⁊ oīs qdē crisis laudabilis. ꝙ cōpleta cri sis est p̄mutationis. Itē statim ⁊ dicit. A. ꝙ si est ibi digō bona ⁊ cōpleta significat crisim cōpletā ⁊c̄. ⁋ In ꝯriū est. A. dōm ꝙ crisis permutationis pōt esse completa: q2. s. in exitura colligit̄ tota mā morbi: sed queque crisis permutationis est mala respectu crisis euacuationis: q2 in ea nō expellit̄ inimicus extra corpus ⁊c̄.

¶ Et completa quidem crisis fit apud statum ⁊ fortas se aduenit cum incipit declinatio.

¶ Hic notificat crisim quātum ad tempus egritudinis in quo de- bet fieri. Primo dicit sic. Scd̄o ifert quoddā. ibi (Et p̄p hāc cāꝫ.)

Dub^m 3^m ¶ Sed dubitat̄ vtꝝ crisis possit fieri in declinatiōe. ⁋ Videt̄ ꝙ nō per Aui. ifra in. 2. ca. vbi dicit in declinatione nunq̄ꝫ fit crisis. Itē crisis est velox mot⁹ ⁊c̄. sꝫ velox ⁊ vehemēs ⁊c̄. nō pōt fieri in de- clinatiōe: q2 ꝯtingeret ifirmū mori: qd̄ est ꝯtra. G. 3. de crisi. 9. cap. ⁊ Aui. supra de horis egritudinis. ⁊ ifra de spēb⁹ mortis. tenet ꝯse- quētia: q2 crisis est velox ⁊ vehemēs mot⁹ ⁊c̄. in q̊ eger ad mortē vel ad salutē deducit̄. ⁋ In ꝯriū est hic. A. ⁋ Dōm ꝙ in crisi ꝯtigit tria fieri vt sumit̄ a Gal. 1. de crisi vlti. ca. Primo cōmotionē. Se- cundo alterationē sequētē. Tertio euōnē māe. Modo crisis quā- tum ad cōmotionē nō pōt fieri nisi in statu: q2 nō pōt fieri nisi in ve hementia morbi: ⁊ quātū ad hoc diffinit̄ crisis ꝙ est velox ⁊c̄. sed quātū ad alterationē sequentē ⁊ euōnē pōt fieri cū aduenit decli- natio: ⁊ ita loquit̄ hic Aui. ex his cessant contraria.

¶ Et propter hanc causam impedit crisim cōpletam frigus vehemens: quoniaꝫ egritudinis status in ipso fit difficilis: quomō ergo erit ei⁹ declinatio. Et mul- totiens quidem est necessariū medico succurrere no- cumento frigoris calefaciēdo locum ⁊ fundendo su-

per ventrem infirmi oleum calidū vsquequo videat sudorē incipere: deinde abstineat ab effusione ⁊ abstergat sudorē ⁊ ꝯseruet locū ſm equalitatē.

¶ Nunc infertur quoddam ex dictis. Uel declarat quoddā ꝙ dixerat qꝛ dixerat ꝙ crisis fit apud statū ⁊ in declinatione. Modo vult hoc ꝺclare per signū. qꝛ signū huiꝰ est: qꝛ frigus īpedit crisiꝫ cōpletā: qꝛ difficultat statū: quomodo ergo erit eiꝰ ꝺclinatio sup. multo magis impedit motū materie ad extra quā facit in ꝺclinatione: ideo subdit. quomodo ergo erit ꝺclinatio.

¶ Et scias ꝙ motus crisis cum accidunt in diebus et horis in quibus currit ꝯsuetudo nature ad impugnādam egritudinem ex pugnatione que fit cū est apparitio nature in eligēdo horā aut eligendo dispositionem cum auxilio dei sunt in quibus habetur fiducia. Si aūt accidat pugna egritudine incitante eam ⁊ inquietudo. Et illud est de eis que significāt vehementiam oppressionis egritudinis ⁊ permutationis māei ꝓpter illud ꝙ tendit semꝑ apud declinationē humoris ad os stomachi quare moueṫ vomitu: aut ad fundū eius quare moueṫ fluxu ventris: ⁊ similiter est dispositio cum facit accidere tussim ⁊ sternutationem.

¶ Hic Auicēna in generali docet iudicare de crisi. Et primo facit hoc. Scdō declarat ⁊ assumit. ibi (Et similr̄.) Tertio remouet dubiū vel assignat causas cuiusdā ꝙ dixerat. ibi (Et ad vltimū.)

¶ Notandum ꝙ tria signa innuit Auicen. per que possumus habere fiduciam in crisi. Unum quod fiat in diebus in quibus est consuetudo sicut in diebus creticis. Secundo ꝙ de se ⁊ electiue moueat bellum non concitata alr̄ incitata a materia. Tertio ꝙ eligat sibi dispositionem in materia qꝛ digestionem.

[Duᵐ 4ᵐ] ¶ Sed diceres tu. ergo videṫ ꝙ natura vtatur debili rōne circa futura: cuius ꝯtrariū poniṫ quarto regimīs acutoꝝ a Gal. cōmē. 1. Itē Gal. ponit tertio de virturibꝰ cap̄. 3. ⁊. 6. de accidenti ⁊ morbo cap̄. 2. ⁊. 3. de interioribꝰ ꝙ nā nō moueṫ nisi nocumēto percepto: ergo nō moueṫ de se ad pugnādū. Respondeṫ ꝙ nā nō agit debili rōne: sed solū agit ſm ꝙ sibi ꝑsentialr̄ accidit: sua eni actio in morbo est ſm ꝓportionē actionis māe morbi ꝯtra nām: tn̄ qꝛ mā morbi nō moueṫ tota in principio morbi ad agendū ꝯtra nām: ideo nā nō ex toto suo robore operatur in ꝑncipio ꝯtra morbū: sed in augmento: qꝛ plus agit mā morbi: ⁊ ideo nā plus agit ꝯtra morbum: sed in statu: qꝛ mā morbi mouetur tota ꝯtra naturā: ideo nā morbi toto suo conamine mouetur ꝯtra morbū: ⁊ ideo natura magis eligit istā horā ad crisim ⁊ materie expulsionē ꝙ aliā horā. Deinde dōm ꝙ natura mouetur magis in ista hora: qꝛ iuuata a corpore supercelesti: ⁊ est stimulata a materia morbi ⁊c̄.

[Dubiū 2ᵐ] ¶ Et silr̄ cuꝫ sunt sigñationes sigñantes ꝙ crisis eueniat in die sicut quartodecimo: qm̄ aн̄cedit suꝑ euꝫ ⁊ inueniṫ ꝑncipiū crisis moueri añ ipm̄ in die ꝗuis sit creticꝰ sicut vndecimus: tūc illud sigñat ꝙ crisis non erit cōpleta: ⁊ lꝫ qñqꝫ sit bona sed sigñat ꝙ nā iuuata est in pugna. Or si egritudo fuerit mala fraudulenta: tunc nō speraṫ ꝙ crisis sit bona. Et si egritudo fuerit salua: tunc nō speraṫ ꝙ crisis sit completa.

[Dubᵐ 3ᵐ] ¶ Declat exēplo: sꝫ sigñat iuuata ⁊ ꝯcitata a morbo. ī propria locutio: ac si diceret inimicus meus inuitauit me ad faciēdū vidictā ꝑꝑ icitationē quā facit mihi ⁊c̄. Vba ista sunt Gal. 3. de crisi. 5. cap̄.

¶ Et ad vltimū qdem antecessio motuū crisis añ statum quē egritudo illa mereṫ aut fit ꝓpter v̄tutē egritudinis aut ꝓpter vehementiā motꝰ eius ⁊ acuitatis ipsiꝰ aut ꝓpter cām extrinsecā excitātē ꝙ de ea qetū est ꝓpter errorē in cibo aut in potu aut exercitio aut ꝑꝑ accidēs aiale. Nā accidētibꝰ aialibꝰ inest introitꝰ in motione crisis ⁊ in alteratione ꝑtis eiꝰ. timor enim ponit crisim vt fiat fluxu vētris aut vomitu aut vrina ⁊ gaudiū facit vt ipsa fiat sudore: ⁊ illud qdem fit ſm motū spiritus ad interiora ⁊ ad exteriora.

¶ Hic assumit iudiciū de crisi: vel pōt dici ꝙ qꝛ fecerat mentionē de antecessione crisis ante tp̄s determinatuꝫ. ⁊ dixerat ꝙ cā erat incitatio facta a morbo: mō qꝛ crederet aliqs ꝙ cā antecessionis semꝑ esset ista: vult in sūma ingrere cās eiꝰ. Et p̄ facit hoc. Scdō qdā ꝙ dixerat declarat. ibi (Nā accidētibus.) Tertio annectit cañ. ibi (Et qñ antecedit.) ¶ Duas cās in genere īnuit intrinsecꝰ: ⁊ iste sunt virtutes egritudinis quātū ad mām ⁊ vehemēs motus nāe ꝗtū ad fortē motū. Alia cā est extrinseca sicut cibus ⁊ potus: vnde aliqñ post potū multi vini accidit crisis anteꝗ debeat. Naꝫ accidētibꝰ. dixerat ꝙ per accñs aiale ⁊c̄. mō vult h̄ doctrinare dicēs: qūo accñtia aliq operanṫ in rōnē crisis morbi: qꝛ mouet cutē ⁊ hūores ad exteriora vñ facit crisim ⁊c̄. Gaudiū ad extra: iō ⁊c̄.

¶ Et qñ antecedit pugnā taliter vt virtus nō figaṫ cū ea vsqꝫ ad statū est illud sigñatio mortis: ⁊ fortasse remanet virtuti residuū aliqꝺ vsqꝫ ad statū ⁊ est saluuꝫ.

¶ Nunc annectit canonē ⁊c̄. ⁊ pꝫ.

¶ Et scias ꝙ crisis nō cadit in die ⁊ hora qetis ⁊ tranquillitatis neqꝫ ī hora teporis a vehemētia nisi raro ⁊ parū ⁊ ꝑmū amboꝝ est minus. Et archigenes qdeꝫ neqꝫ vidit ipm̄ in crisibꝰ suis nisi bis ⁊ Gal. semel.

¶ Hic Aui. annectit quosdam cañ. Circa dicta sunt quatuor cañ. q legendo patebunt. Notandum ꝙ ista fuit verba Gal. 3. de crisi. 4. cap̄. ⁊ per diem quietis intelligit diem quartum sicut patet ibidē Gal. vide causam a Gal. in preallegato loco ⁊c̄.

¶ Et melior quidem crisis est illa que fit in hora statꝰ. In ea v̄o que ipsum antecedit non est fiducia īmo est aut diminuta aut mala compressiua.

¶ Scdꝰ cañ. annectitur. Mala compressiua supple in vno loco. et ista est crisis per exituram: vel cōpressiua. i. oppressiua. s. virtutis.

¶ In principio nunꝗ fit crisis nisi pernitiosa.

¶ Quia nulla quaꝫ natura facit in principio ſm cursum nature est euacuatio sicut ponit Gal. in cōmento aforismoꝝ. commento. 22. parti. 4. Quibuscūqꝫ egritudinibus ⁊c̄.

¶ Et ad vltimū qdē accidētia signoꝝ crisis in primis diebꝰ egritudinibꝰ sigñat pernitiē. Et in eius augmēto cū est laudabilis sigñat crisim diminutā. In declinatione v̄o nunꝗ fit crisis. Qualr̄ v̄o eueniat in ipsa mors aut dispō que nō est bone crisis: post dicemus.

¶ Tertius cañ. Accidentia singularis numeri. i. singulariter numerata. s. in stiptica. cū est laudabilis. s. dispositio augmēti. s. per comparationem digestionis in declinatione ⁊c̄. hic habes id quod. s. di cebam. post dicemus. s. in capitulo de speciebus mortis.

¶ Et scias ꝙ crisis in egritudinibus saluis postponiṫ. Natura enim nō est aggressa: qꝛ possibile est ei vt expectet vsquequo inueniat complementuꝫ digestionis ⁊ in mortiferis antecedit.

¶ Quartus cañ. Natura enim nō aggressa. i. submersa a materia: qꝛ ad sui petitionem potest pugnare.

[Dubiū 5ᵐ] ¶ Sed diceret aliquis: si expectat aliqs vsqꝫ ad supplemētū digestionis: ergo tūc nō pōt eē ratio crisis: igiṫ venit tempore debito. Rn̄dōm ꝙ postponiṫ respectu anticipationis que fit in egritudinibꝰ prauis: ⁊ ideo per egritudines prauas nō solū intelligit egritudines a qbus nō ꝯtingit liberari sed egritudines que sunt cum malis accidentibꝰ: quare si esset aliqua egritudo cū malis accidētibus anticiparet crisis: ⁊ tamen posset liberari ab ipsa.

¶ Et nō relinquiṫ eger ab impugnatione sue egritudinis subito ⁊ nō est ſm semitam resolutionis nisi qꝛ est qñqꝫ eūatio laudabilis aut exitura laudabilis. Resolutionē aūt liberantē ⁊ arefactionē mortificantē non antecedūt accidētia timorosa neqꝫ eūones sensibiles.

¶ Quintus cañ. ⁊ est notus.

¶ Et scias ꝙ egritudines sunt diuerse. de eis eni sunt que mouentur in principio: deinde sedantur ⁊ quiescunt. Et de eis sunt que sunt econuerso.

¶ Sextus cañ. Egritudines que moueṅt a ꝑncipio deinde sedantur sunt de materia calida subtili: sed alique sunt de mā grossa.

¶ Et multotiens qdē significant sigñationes ꝙ crisis erit ꝑ expulsionē māei egritudinis a nā ad latꝰ aliqꝺ ⁊ in expulsione materiei ad ipm̄ est nocumentum: qre

necessarium est vt ꝯfortetur illud latus ⁊ illud membrum ⁊ declinetur materia ad contrarium.

¶ Septimus cañ. sicut si videres ꝙ materia expelleretur versus aliquod principale sicut cor vel cerebrum vnde timeres frenesiz: tunc debes confortare ipsum ⁊c̃.

¶ Et scias ꝙ qñq; venit crisis ⁊ numerat̃ ex sexto ⁊ ẽ septimi: ⁊ iam tunc verificat̃ principium egritudinis. nam bona crisis raro fit in sexto.

¶ Octauus cañ. vbi nunquaz fiet crisis in septima die Gal. primo de creticis. cap. 4.

¶ Et scias ꝙ species alteratiõis egritudinis sunt sex. egritudo enim aut alteratur ad sanitatem subito aut ad mortem subito: aut ad sanitatem paulatim aut ad mortem paulatim: aut aggregantur in ea vtreq; res ⁊ conuertitur ad mortem aut ad sanitatem.

¶ Nonus cañ. vbi enumerat species alterationis quas ponit Gal. in principio tertij de crisi: aut aggregat in ea vtrasq; res simul: q2 subito melioratur: ⁊ postea paulatine liberat̃: vel subito redit ad dispositionem peiorem ⁊ paulatine moritur.

¶ Et scias ꝙ nomẽ crisis ꝭm ꝙ dixit ille cuiꝰ sermoni creditur est deriuatum in lingua greca a separatione prolocutionis que est vni duorum disputantium aut controuersantium apud iudices super alium quasi sit separatio ⁊ exitus ab alteratione.

¶ Decimus cañ. Scõm ꝙ dixit ille. Iste fuit Gal. 3. de crisi. 2. cap.

¶ Sermo vniuersalis de signis crisis. Cap. 3m.

CRisiz añcedũt qñq; si casus eiꝰ fuerit nocturnus in die. Et si fuerit eiꝰ casus diurnꝰ in nocte dispõnes ⁊ res ⁊ q̃ sũt signa eiꝰ sicut ingetudo ⁊ angustia ⁊ volutatio ⁊ grauitas ⁊ cõturbatio sensus ⁊ dolor capitꝭ ⁊ dolor colli ⁊ vertigo ⁊ scothomia ⁊ imagiatiões corã oculis ⁊ tinitꝰ ⁊ sonꝰ ⁊ pruritꝰ i naso ⁊ alteratio coloris in facie ⁊ lepore subito ad rubedinẽ ⁊ citrinitatẽ ⁊ tremor labij ⁊ oculoꝝ ⁊ pulsus cordis ⁊ nausea ⁊ sitis ⁊ tremor cordis ⁊ dolor in stõcho ⁊ strictura anhelitꝰ ⁊ difficultas accidentes subito ⁊ grauitas hypocũdrioꝝ ⁊ tẽsio in eis ⁊ dolor ⁊ saltus ⁊ dolor in dorso ⁊ saltus in lacerto ⁊ pũctura ⁊ rugitꝰ. Et qñq; accidit horripilatio sigñans eã ⁊ accidit dolor lassitudis. Et qñq; alterat̃ pulsus a dispõne sua i ea ⁊ sigñat ipaz: ⁊ retinent̃ qñq; cã crisis res q̃rũ ꝯsuetudo fuit vt euãcuarent̃ vt san. menstruꝰ aut hemorroydaꝝ aut fluxꝰ vẽtris ⁊ sigñat ꝙ modus eiꝰ vadit ecõtrario i ptc. Et signa nocturna diurnis sũt vehemẽtiora: ⁊ cã in h̃ pculdubio vt sit: ẽ qm̃ mã faciẽs egritudinẽ auget accñtia ⁊ sigñationes cã sui motus.

¶ Superius Aui. determinauit de intentionibꝰ ⁊ ꝯditionibꝰ crisis ⁊ eius diuisionibꝰ ⁊ significationibꝰ ⁊ eius iudicijs: hic determinat de signis crisis. Et p̃ in generali. Scõ i spãli. ibi (Signũ illiꝰ.) ¶ Prima in duas. Prĩo determinat de signis crisis que sũt signa tm̃. Scõ de eis que sunt signa ⁊ cãe. ibi (Et scias ꝙ nõ quotiẽs.) Tertio ꝯsequẽter ordinãdo se ad sequẽtia ꝯcludit. ibi (Et q2 iaz.) ¶ Prima in duas. Primo ponit oĩa signa cretica. Scõ iuestigat cãs diuersitatis ipsoꝝ. ibi (Et diuersificat̃.) ¶ Prima i duas. Prĩo facit h̃. Scõ cõparat accñtia nocturna diurnis. ibi (Et signa nocturna.) ¶ In hoc cap. enumerat signa crisis in nocte. Et nota ꝙ signa in nocte maxime apparẽt vt habet̃ in cõmen. illius afoꝛ. 12. pti. 2. s. Quibꝰ crisis fit. Hanc cãm ponit Gal. in illo afoꝛ. 13. Quibꝰ crisis fit ⁊c̃. quã ponit hic Auicẽ. vbi ꝭm ꝙ apparebit notandũ ꝙ nõ est necesse ꝙ semꝑ ꝓcedat per hanc viã ꝯtinue: q2 pñt fieri in vna ⁊ eadẽ die sicut crisis sequit̃ sero: ⁊ accidunt ista de mane. Et retinent̃ qñq;. Ponit eadẽ. A. p̃ cañ. fen. 2. cap. de his que ꝓueniũt ex retentione ⁊ eũone. Et signa nocturna q2 fecerat mentionẽ de signis diurnis ⁊ nocturnis: hic ponit diũsitatẽ inter signa diurna ⁊ nocturna: ⁊ cõparat signa talia ꝯsequẽter. Causa aũt põt eẽ que ponit̃ ab Auicẽ. hic. s. ꝑpter motũ materie ⁊ simul cũ ea mouent̃ humores. Scõa causa sumitur a Gal. in cõmẽ. 13. 2. par. afoꝛ. Quibus crisis fit. q2 in nocte ꝯsuetudo est dormire ⁊ quiescere. si ergo infirmi habẽt aliqua accidentia magis molestant̃. Tertia causa põt sumi a Gal. in libro de motibus liquidis tractatu primo vltimo cap. al. distinctione secunda cap. 7. q2 in die quis est occupatus multis negocijs videt̃ nõ ita percipere nocumẽta crisis sicut ipse exẽplificauit de illo philosopho qui patiebat̃. Quarta causa posset esse q2 ꝑpter frigus aeris in nocte recurrunt vapores cuz materia: ⁊ sic fiũt imaginationes. in die aũt materie resoluuntur.

¶ Et diuersificatur aut ꝑpter diuersitatẽ materie aut causa partis diuersitatis motus. Et diuersitatis quidem causa diuersitatis materie est verbi gratia vt sit motus materie quando est ad superiora: deinde significent significationes speciei egritudinis ⁊ etatis ⁊ cõplexionis ⁊ alioruz ꝙ materia est sanguinea: expectat tunc medicus fluxum sanguinis narium. Et si significat ꝙ ipsa est cholerica expectat vomitum ꝭm plurimum nisi alie significationes ei appropriate significent fluxum sang. nariũ. multotiens enim fit crisis ciꝰ fluxu sang. narium ⁊ antecedunt eam imaginationes cholerice. Et fluxus quidem sang. nariũ qñq; ꝯsumit materias egritudinũ furiosarum ⁊ fit sanitas statim.

¶ Hic ponit cãm diuersitatũ ꝯtingentiũ in crisi: ⁊ hz duo dicta. In pmo ponit diuersitates illoꝝ accidentiũ ꝭm duplicẽ cãm. s. diuersitatẽ materiei ⁊ motus ad aliq̃; partẽ. In secũdo dicit quomodo ex diuersitate materiei procedit illa diuersitas accidentiũ. ibi (Et diuersitas.) Istas easdem causas tangit Gal. cõmento illius afoꝛ. 12. particule prime. s. Paroxismos ⁊ consistentias.

¶ Inuestigat causas diuersitatis accidentium eius. Et primo premittit. Secundo declarat. ibi (Et diuersificatur.) Et hec in duas. Primo inuestigat quomodo diuersificatur in materia. Secundo quomodo ex parte motus. ibi (Causa autem.)

¶ Notandũ ꝙ Auicẽ. ex his ostẽdit quomodo ex diuersitate mãe diuersificat̃ crisis: ⁊ ꝑ ꝯñs accñs: q2 si vides ꝙ mã tẽdat sursuz tu nõ potes certificari vtruz crisis fiat fluxu sang. nariũ vel vomitu nisi per signa que sigñant mãm: q2 si appet ꝙ mã sit sanguinea ⁊c̃.

¶ Causa autem partis motus quoniam ipsa mouetur vt violenter vadat super membra ꝑ̃ncipalia ⁊ que sequunt̃ ea de visceribus ⁊ facit accidere nocumentum in operationibus suis ⁊ impedimentum cõsequens ea sicut eueniunt ex parte cerebri permixtio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ quod diximus cum eis ⁊ ex parte cordis pulsus cordis ⁊ malitia anhelitꝰ ⁊ qđ diximus cuz eis vtrisq;. Aut mouetur versus expulsionẽ ⁊ fit illud ꝭm duos modos. Nã aut incipit expellendo ex omni parte ⁊ longitudine: ⁊ est illud ad totum illud qđ apparet ⁊ est hoc cũ sudore. Aut incipit tẽdere versus partem vnam. Et cũ incipit pars eius ex omni parte fortasse est pars taliter ꝙ quãdo incedit nõ est excusatio quin incessus sit per mẽbra ꝑ̃ncipalia sicut pars altera. nam materia tendens ad eã pertransit super fines membroꝝ anhelitꝰ ⁊ suꝑ fines cerebri quare accidũt iterũ accidẽtia similia accidentibꝰ eiꝰ si nõ esset expulsa imo esset violẽter ibi permanẽs. Et fortasse est ꝑs versus mẽbra que sunt minus q̃; principalia sicut os stõchi cũ intẽtio mãei expellende per crisim est vt expellat̃ vomitu. Aut est de ꝑ̃ncipalibꝰ: verũtamen est tolerans cõmune officiũ nõ velociter perueniens ad corruptionez sicut peruenit ad fines epatis ⁊ expellit ex via vesice aut fellis ⁊ ex omni parte loci expulsionis crisis sicut in stomacho vomitu: ⁊ si ad fines capitis fluxu sanguinis narium ⁊ similibus ei: ⁊ si ad fines epatis vrina ⁊ ad partes intestinoꝝ fluxu ventris.

¶ Ostẽdit q̃ñ diuersificant̃ accidẽtia crisis ex diuersitate ptis. Et pmo facit h̃. Scõ docet sigñare ꝑ diũsos modos crisis ad diuer-

sas ptes.ibi(Et qñ ē figura.) Pria pars ē no.Cōsequēs ea ⁊c.male itelligit.ppter qd notādū q Aui.inuit vnaz diuisionē.Mā que mouet aut mouet synthomatice ⁊ violent sup mēbra pncipalia: ⁊ tūc iducit mala accñtia qz si mouet versus cerebrū pmixtionez sensus facit ⁊c.Et qd dixim⁹ cū eis.s.accñtib⁹ cerebri.⁊ h in pncipio capituli.⁊ si mouet vsus ptes cordis:tūc fit pulsus cordis ⁊c. Aut mouet mā mota a nā nāliter operāte:⁊ istud vult cum dicit. Aut mouet vsus expulsionē.i.versus loca expulsionis cū hoc nāliter expulsa:cū violēter mā nō mouet versus locuz expulsionis nec versus pncipalia tanq per viā:sed versus pncipalia tanq ad terminū:⁊ tūc est hoc qd dicit.aut mouet ex oi pte ad ptē circundantē oēm.qz ad totū corp⁹ tūc nō pōt esse qn trāseat ad loca pncipalia:sicut trāsibat qñ violēter pellebat:⁊ id vult cū dicit.quin incessus fit super mēbra pncipalia:sicut pars altera.s.diuisionis. In pcedēti dicebat q mā violēter mouet ⁊c.⁊ tūc inuadens sup mēbra pncipalia opz q inducat mala accidentia:sicut qñ violenter mouet sup ea:⁊ istud vult cū dicit.qre accidūt accidētia similia accidētib⁹.Si nō eēt expulsa.s.a nā per viā crisis:imo est violēter ibi.s.circa mēbra pncipalia pmanēs:qz sicut dcm̄ est qñ violenter mouet versus pncipalia mēbra a pte deteriorat:vl tūc mouet versus aliqd mēbrū qd est minus q pncipale:sicut versus stomachū qñ dz p vomitū expelli.Aut mouet vsus aliqd pncipale: qd hz aliqd officiū cōe.s.i expellēdo māz a toto sic ⁊ tūc expellit i via vesice aut fellis.aut expellit ex oi pte.i.ex qcunq pte loci expulsionis.cui.s.loco:fit.s.habilitas ad expellēduz.Aut expellet ad partes capitis ⁊c.pz.Ex his appet cā qre tā in synthomatico motu māe q in nāli eueniāt accñtia mala:sed differūt qm̄ synthomatico fiunt mala accñtia:qz mouet mā ad pncipalia tanq ibi pmanens.Sed in motu nāli accidūt ista accñtia:qz mā mouet p pncipalia tanq p viā.Et ex h appet verificatio dicti.A.p° cañ.fen.4. caue ne trāsitus fiat sup pncipalia ⁊c.qz nō dz fieri trāsitus tanq ad terminū:sed tanq per viā qz nā facit istum transitū vt pz.

¶ Et qñ est forma hec nō est lōginquū quin motu ei⁹ in oi tēpore sit signū significans q illud qd sperat de expulsione eius est illi⁹ generis si crisis que expectat fuerit bona:aut signū sigñans malitiā ei⁹ pmaz ex suo aduētu ipediēte illud membrum si fuerit crisis mala.

¶ Hic docet iudicare ex signis sup crisi.Et p super bona ⁊ mala crisi.Scđo docet sigñare sup ptē per quā dz fieri crisis.ibi(Et fortasse ⁊c.)¶ Et qñ est forma hec.i.modus expulsionis māe dictus cui⁹ generis.s.expulsionis nālis malitiā eius pmā.i.pmo dictā cū dicebat q aut mā violēter expellit ⁊c. Notādū q Aui.cogebatur hoc dicē qz ipse dixerat q ex motu violēto māe:⁊ motu nāli ipsi⁹ ɔsequit accñtia mala.Nō diceret aliqs q est signū p qd ego possum cognoscē motū nālem ⁊c. Rñdet ⁊c. Sed tu dices.A.nō ponit q sigñat.Dōm q est signū digestionis:⁊ ɔtrij digestionis ⁊c.

¶ Et fortasse est signum vnuz bonum ad hoc vt significet partes plures sicut pulsus cordis quādoq significat q materia est expulsa ad os stomachi.Et significat q materia violenter superuenit cordi.

¶ Docet sigñare sup ptes crisis p signa:⁊ hoc in cōfuso ⁊ in gñali: qz in spāli hoc faciet infra:⁊ quatuor facit sicut qtuor modis docet sigñare.Scđa ibi(Et fortasse.)Tertia ibi(Et qñq significat.) Quarta ibi(Et qñq significat.)¶ Notandū bonū nō assumit absolute:sed bonū ad sigñandū ⁊c.¶ Notādū q Aui.duo ostēdit in his verbis.s.qūo vnū signū pōt sigñare sup diuersas crises.s.bonā ⁊ malā:qz pulsus cordis significat q mā expellit ad os stōchi ⁊ p ɔñs sup crisim bonā:⁊ q violenter superuenit cordi:⁊ sic sup crisim malā:⁊ fm hoc posset dici q ista ps ɔdicit imediate pcedēti: qz dixerat adest signū qd sigñat expulsionē nālem ⁊ aliud ⁊c.Vult mō ostēdere q vnū ⁊ idē signū pōt sup ambas significare ⁊c.

¶ Et fortasse est signum vnuz signans rem vniuersalem cōmunē motui ad partē vnam ⁊ expectant signa alia quibus significatur modus quo expellitur ex illa parte sicut dolor capitis ⁊ strictura anhelitus ⁊ tēsio hypocundrioꝝ ad superiora:ista enim signant q materia mouetur ad superiora:deinde non iudicatur q ipsa expellatur ex via vomitus aut ex via fluxus sanguinis narium nisi per signa alia.

¶ Et fortasse rem vniuersalem cōmunē motui ad partez vnā.s.determinate:vnde vel ad partē superiorem ⁊c.vt ostendat qūo ipse cogit ponere distinctionē ipsoꝝ signoꝝ:ideo dixit ⁊ fortasse.

¶ Et quandoq significat q crisis cadens ex pte aliqua est retentio eius quod currit ⁊ separatur ex contrario illius partis sicut retentio nature cū signis crisis bone significat q motus creticus superior non inferior ē aut fluxu vrine aut sudore aut vomitu aut fluxu sanguinis narium.

¶ In hac particula Auicēna docet cognoscere crisim futuraz per vnā partē.s.per stricturā ɔtrarie partis:⁊ qz dixit q mā quādoq euacuat aut per viā creticā aut per retentionē in membro ad qd vadit:ideo vult hic ostendere signum per qd cognoscamus istas euacuationes abinuicē:⁊ nō soluz euacuationes vniuersales:sed etiam euacuationes particulares:vt nō solum q debet euacuari per superiora per fluxum sanguinis narium aut per vomituz ⁊c.

¶ Sed dices Aui.exēplificās de crisi que dz eē bona ⁊ fieri p superiorē dicit aut fluxu vrine.Cōtra.Fluxus vrine est euatio iferior. Dōm q fluxus vrine pōt dici euacuatio superior respectu fluxus vētris:qz inde euant humores subtiles qui sunt apti ascendere. Dub^{m} p^{m}

¶ Et quandoq significat species egritudinis partem crisis ei⁹ sicut apostema epatis cum est in latere gibboso:tunc crisis eius est aut per fluxum sanguinis naris dextre:aut per sudorem laudabilez aut per vrinā. Et si est in latere cōcauo est per fluxū vētris aut per sudorem aut per vomitū:⁊ sicut febris causon plurimum enim crisis eius est aut per fluxum sanguinis narium aut per sudorem:⁊ antecedit eaz tremor:⁊ quādoq fit vomitu ⁊ fluxu vētris ⁊ pprie sicut tertiana. Et similiter febris apostematuz capitis crisis non fit vnq fluxu sanguinis nariū neqz peripleumonie neqz lythargie:pleuresis vo est inter hec ⁊ hec.

¶ Primo facit hoc.Scđo annectit quedā.ibi(Et multotiēs.)Oīa ista sunt verba Gal.3.de crisi.ca.3.Et silr febris apatum capitis.s. apatis cerebri frigidi.Qñq.n.in apate calido capitis ɔueniēs crisis pōt eē p fluxū sanguis nariū:vt Gal.3.de crisi.c.3. Neq pipleumonie ⁊c.Pleuresis vo ē iter hec ⁊ hec.s.causonē ⁊ apa cerebri. vide Gal.loco pdicto:qz nō euenit ita raro fluxus sanguis nariuz sicut in apate cerebri peripleumonia ⁊c. Nec ita sepe sicut in causone:vide.G.in loco pdicto. Nec peripleumonie:qz fit ex flegmate vtplurimū. Sed tu dices.A.dicit tertio cañ.fen.10.cap.de peripleumonia.q est apostema calidū.Dōm q nō est caliduz ex mā sed ex putredine:vnde rōne putredinis oē apostema pōt dici calidū:vt ponit Aui.scđa pmi ca.de morbis cōpositis.aut per fluxuz sanguinis naris dextre:aut per sudorē laudabilē:qz in apostemate epatis crisis per fluxū sanguis naris sinistre nō est laudabilis.

¶ Et multotiens quidem fit egritudinis crisis speciebus quarum aggregatione completur crisis sicut causon cum fit in ea crisis prius fluxu sanguinis narium: deinde cōpletur sudore abundante.Et pregnās quidem multotiens habet crisim cum abortu.

¶ Hic ostendit Aui.qualiter vna crisis completa pōt per plures alterationes crisis cōpleri:⁊ qliter pgnās hz crisim per aborsum.

¶ Et scias q non quotienscunqz existunt signa crisis faciunt necessario crisim bonam aut malaz:imo quādoqz non sequit eam crisis omnino in hora illa:lz nō sit excusatio quin crisis sequatur ea pculdubio bona aut mala in alia hora q illa hora in qua ɔtinuant signa.Nam non quotiens vides sudorem ⁊ vomituz ⁊ fluxum ventris ⁊ dolorē capitis ⁊ perturbationē sensus aut malitiam anhelitus aut pfunditatē somni aut aliud de omnibus illis que numerabimus est cuz eis crisis:lz fm plurimum significent.nam quedam eorū sunt signa tm̄ crisis sicut dolor capitis.Et quedam eorum sunt signa ⁊ pars crisis sicut nausea.Et cū apparent signa crisis ⁊ non fit crisis:tunc aut est fm q dixit Hip.significatio mortis aut difficultas crisis.

¶ Postq Auicenna in superioribus signis posuit signa crisis que sunt signa tantūmodo ponit ista que sunt signa ⁊ cause.Et primo facit hoc,Scđo docet iudicare sup crisi ex signis.ibi(Et de illis.)

⁋ Prima in duas. Primo facit hoc. Scđo declarat. ibi (Et qñq̃.) Prima posset diuidi. Quia primo facit h̄. Scđo circa dicta ponit canonē: vel remouet dubiū. ibi (Et cū apparēt.) ¶ Ista sunt dicta Gal. in multis locis. q: pmo de crisi. 7. cap. ⁊ 14. cap. ⁊ in cōmen. illius afoꝛ. 12. parti. i. s. Paroxismos ⁊c̄.

¶ Hic ostendit quid est ꝯsequens ad signa crisis cum eis. Naz nō quotiens. est cum his crisis. s. completa ita expone.

Dub^m 2^m ¶ Sed dubitaꝭ vtrū semp cum apparēt signa. crisis sequaꝭ crisis. ⁋ Et videꝭ ꝙ sic: q: posito vno correlario poniꝭ reliquuz ⁊c̄. ⁋ In ꝯriū est. A. hic ⁊. G. locis pallegatis. ⁋ Solō cōis ꝙ ad signa crisis que sunt signa tm̄ nō de necitate sequiꝭ crisis: q: sicut ponit. A. statim ista accn̄tia pn̄t cāri ex aliq̄ cā pter crisim. Sed ad signa crisis que sunt signa ⁊ cāe nō de necitate sequiꝭ crisis cōpleta sed diminuta: vel cōpleta de necessitate semp sequiꝭ. Ista intelligit. A. hic vt exponebaꝭ. Et cū. A. ponit cañ. vel remouet dubiuz: q: dixerat ꝙ nō semp ad accidētia crisis sequiꝭ crisis: modo diceret aliquis quid signat hoc. Notandū ꝙ cū crisis ꝫm ꝙ dicit Hippo. secundo epidimiarū. sicut ponit Gal. pmo de crisi. 14. cap. vbi hanc sententiā ponit. ⁊ cā est: q: cum apparent accidentia crisis: ⁊ non fit crisis: tunc significaꝭ difficultas crisis vel significaꝭ ꝙ materia synthomatica fuit mota cōtra naturam: ⁊ tunc significaꝭ mors.

¶ Et quādoq̧ est aliqua de rebus que sunt de signis crisis accidens per causam aliā ab ea que facit apparere crisim quāuis sit in aliqua horarū signorum crisis sicut accidit in tertiana longa ante paroxismuz inquietudo ⁊ commotio ⁊ in pluribus horis antecedentibus paroxismum absq̧ significatione crisis. In tertiana vo pura ꝫm plurimum est signum crisis.

¶ Declarat qđ dixerat. dixerat. n. ꝙ nō semp ad signa crisis sequiꝭ crisis: ponit ergo causam huius cañ. ⁊ dicit. Et quandoq̧ est aliq̄. Hic ostendit ꝙ aliquod ex signis quod inter signa cretica poniꝭ non prouenit ex natura crisis sed propter aliam causam.

¶ Et de illis que tibi indicant viam ad cognoscēdum ex infirmo ꝙ eius sanitas aut mors erit cum crisi aut non: est consideratio tua in motu egritudinis ⁊ virtute eius ⁊ natura ⁊ hora presenti: ista eniz indicant tibi ꝙ dispositio facit necessario pugnam fortez inter materiam ⁊ naturam ⁊ sustinet pugnam.

¶ Hic docet significare per signa super diuersas dispōnes crisis. Sunt aūt iste dispōnes quatuor. s. esse crisis. s. vtrū egritudo finiat cū crisi vel nō. maneries crisis vtrū sit bona vel mala. tempus crisis. s. vtrū cito vel tarde. spēs crisis. s. vtrū euacuationis vel pmutationis. ꝫm hec quatuor facit. Primo ergo docet iudicare super pma. Scđo super scđa. ibi (Et scias ꝙ significationes.) Tertia ibi (Et scias ꝙ exuberatio.) Quarta ibi (Et scias ꝙ pulsus.)

¶ Notandū ꝙ cū virtute. s. egritudinis in spē. s. vtrum sit calida ⁊c̄. vel virtute eius. s. infirmi. v. g. si morbus sit acutus ⁊ virtus fortis ⁊ tp̄s anni calidū tunc finiet cū crisi ⁊ si ecōuerso sine crisi: nō eniz sufficeret ad causandū crisim ꝙ morbus esset fortis: ⁊ virtus debilis: vel econuerso: q: si virtus esset debilis non surgeret ad pugnam. Exemplum de vnō inimico forti ⁊ altero debili ⁊c̄.

¶ Et de illis que tibi indicant. Hic ponit signa que significant egritudinem terminandam cum crisi vel sine crisi ⁊ est planum.

¶ Et scias ꝙ signātiones bonitatis crisis sunt significationes significātes victoriā nature ⁊ nō fallit hoc.

¶ Docet post signa iudicare de māe crisis. Et p̄ facit h̄. Scđo qđ dixit declarat. ibi (O q̃ta signa.) ¶ Ex ista lr̄a sumiꝭ ꝙ signa salutis sunt signa certa: q: signa bonitatis crisis. s. que sunt signa digōnis ⁊ bonitatis pulsus ⁊ anhelitus: ⁊ nō merenꝭ. s. in ꝟtute vt magnificenꝭ. s. in tēpore iudicationis iurgium ⁊ pro. i. duellum. i. bellum.

¶ Et significationes malitie eius ⁊ ipsius diminutionis significant iurgium ⁊ duellū qđ currit inter naturam ⁊ inter illud quod impugnat eam.

¶ Postq̧ posuit signa egritudinis terminande cuz crisi: hic ponit signa egritudinis terminande cum crisi laudabili ⁊ bona.

¶ Et significatiōes malitie. Hic ponit signa egritudinis terminande cum crisi mala ⁊ diminuta.

¶ Et nō est possibile tibi vt ex toto iudices ꝙ natura vinceꝭ ꝓculdubio nisi multiplicenꝭ ⁊ magnificenꝭ.

¶ Quia dixerat ꝙ quandoq̧ apparent signa victoriaz materie significantia ne ex hoc velles iudicare egritudinem esse mortalez ideo ponit cañ. corrigentes te in iudicio egritudinis.

¶ O quanta timorosa signa vidimus de profunditate somni ⁊ casu pulsus ⁊ abscisione sudoris perducētia post horas ad crisim cōpletaz ⁊ bonā quoniā natura in huiusmodi iam cessauerat ab oibus operibus suis ⁊ tota occupata erat in egritudine ⁊ postq̧ redijt tota virt⁹ ad eā vicit eam ⁊ expulit ⁊ fortasse nō sufficit cum ea ⁊ illud in pluribus horis est qm̄ ipsa nō cessat ab omnibus operationibus nisi ꝓpter rē magnā. Nā dubiū nō est quin ꝓpter rem magnā deficiat.

¶ Declarat qūo signa mala nō sūt certa: sed signant bellū ⁊c̄. vt pz.

¶ Sed dubitaꝭ vtrū stāte vita virt⁹ cesset ab oibus operationib⁹. Dub^m 3^m

¶ Et scias ꝙ exuberatio signoꝝ crisis ꝫm cōtinuitatē in duobus diebus ꝯtinuis sicut tertio ⁊ quarto verbi gratia significat velocitatē crisis: deide est bonitas ⁊ malitia ꝫm comparia que ego dicam ⁊ proprie quando antecedit paroxismus febris plurimuz ⁊ precipue quādo apparet in pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magnitudinem ⁊ non descendit letare.

¶ Primo ponit signa velocis crisis. Scđo signa tarditatis. ibi (Et scias ꝙ siccitas.) ¶ Velocitatē crisis: q: in 2° die. deide bonitas ⁊ malitia sigt. s. cōparia. i. ꝓportiōalia. s. signa malitie vl' bonitat. Et qñ añcedit: ⁊ q: antecessit p excellētiā signat sup augmētū crisis.

¶ Et scias ꝙ exuberatio. hic pōit signa signantia velocitatē crisis.

¶ Et scias ꝙ siccitas corporis qualis est in senibus ⁊ eius offuscatio in dieb⁹ egritudinis significat tarditatem crisis. Et egritudines sicce valde aut sunt mortifere aut tarde crisis.

¶ Hic docet cognoscere signa signantia tarditatem crisis dicens. Et scias ꝙ siccitas significat tarditatē crisis. s. per sudorem: ⁊ est sententia aforismi. 71. quinte particule. Quib⁹ circūtēdiꝭ cutis ⁊c̄.

¶ Sed dubitaꝭ de hoc. pmo. n. videꝭ ꝙ sint min⁹ mortifere: q: egritudines q̄ fiunt in ꝯstitutiōe sicca sunt min⁹ mortifere: sz in ꝯstitutione sicca fiunt egritudines sicce: g̃ egritudines sicce sunt minus mortifere. Item non videtur ꝙ sint tarde crisis q: ponitur supra cap. de febre pestilentiali ꝙ in estate sicca fiunt egritudines velocis sepatiōis: sed in estate sicca fiunt egritudines sicce: g̃ rn̄dendū ad h̄ ꝙ egritudo pōt dici sicca dupl'r. Uno mō ex dispōne corpis: ⁊ ista est media. Alio mō ex mā̈ sic̄ egritudo q̄ fit ex mā̈ sicca: ⁊ tūc aut ista mā̈ ē multe corruptōis: sic̄ mā̈ melica multū adusta: ⁊ ista est mortalis. Aut nō ē multe corruptōis sic̄ mā̈ melica nālis: ⁊ tūc est tarde crisis. Altera egritudo pōt dici sicca vno modo ex mā̈ vt cholica sicca magis vel melia de sanguine adusto: ⁊ ista reliqs parib⁹ ē acutior q̧ egritudo q̄ fit ex mā̈ magis hūida: ⁊ de tali egritudine sicca nō loqꝭ Aui. Alio mō dr̄ egritudo sicca p ꝓuationez ois euōnis sic̄ ē febris in q̄ nulla appet euō p aliq̧ ptē: ⁊ tūc signaꝭ defect⁹: vñ nō expellit: ⁊ tūc aut est mult⁹ defect⁹ ⁊ sic est mortalis: aut nō est tātus ⁊ sic est lōga. ⁋ Et sic appet solō ad pmaz. Dōm ꝙ refert dicere ꝙ ꝯstitutiōes sicce sint min⁹ mortifere: q: ꝯstitutio sicca est minus mortifera: q: minus accn̄tia in ea pn̄t eē mortifera. Vel dōm ꝙ egritudines sunt sicce ꝫm modum quo loquiꝭ hic Aui. s. pp ꝓuationē euōnis: ⁊ sic soluiꝭ ad scđam. ⁋ Subdit Auicē. Et signat qñq̧ crisis id sup qđ crisis. ⁊ istud est spēs egritudinis: ⁊ eius maneries: q: sup ista inueniunꝭ signa egritudinis.

¶ Et significat quādoq̧ horas crisis ⁊ dispositiones ei⁹ oēs ⁊ iudicia signoꝝ eius illud super qđ inueniuntur signa egritudinis ꝫm plurimum.

¶ Hic ostēdit gn̄alia signantia horā crisis ⁊ ꝓpinquitatem crisis.

¶ Et scias ꝙ pulsus apparens est sicut significatio cōmunis speciebus crisium euacuationū. At vo magn⁹ significat ꝙ motus est ad exteriora cū sudore aut fluxu sanguinis nariū. Et nō magnus ⁊ velox ad interiora significat vomitum ⁊ fluxū ventris. Et ad summū ois aggregatio ad expellendam materiā natura existente forti non caret manifestatione pulsus: ⁊ si non fuerit latus ⁊ decliuis ad ambo latera ⁊ antequā fiat fortis indiget constrictione ⁊ coartatione.

¶ Ponit cañ. vel docet p signa iudicare de spē crisis: q: supra crisim euōnis. ⁋ Notandū ꝙ qñ dz fieri euacuatio primo virtus re

trahitur

trahitur ⁊ collocat se supra mãm: ⁊ ideo pulsus p̃ hꝫ coartatõeꝫ ⁊ ꝯstrictionẽ: deĩde postea manifestat̃ eidem: ⁊ si mã expellitur ad exteriora calor mouet̃ ad extra: vñ pulsus fit apparẽs ⁊ magnus. Si aũt pulsus expellitur ꝟsus interiora: tũc calor sequitur motũ materiei: vñ pulsus non apparet magnus. Subdit Auic. Oĩs aggregatio. s. virtutis. Et si. i. inq̃tuꝫ fuerit latus. s. pulsus: ⁊ decliuis ad ambo latera supple: tũc est manifestus ꝑꝑ ꝟtutis fortitudinẽ.
¶ Et scias ꝙ pulsus.) Cã huiꝰ est: q2 mã a virtute nãli expulsiua in crisi euacuãda expellit̃ versus cutim. hoc aũt cũ nõ fit nisi mediãte spiritu ꝓfluẽte a corde dꝫ cor dilatari ⁊ extẽdi: ⁊ ita calorẽ diffundẽdo extra appꝫt pulsus maior: ⁊ tunc crisis est ꝓpinqua.

¶ Et fortasse aggregant̃ duo signa ⁊ sunt due res sicut vomitus ⁊ sudor: ⁊ sicut vomitus ⁊ fluxus sanguinis narium. Et quia iaꝫ satis fecimus de istis canonibus intendamus in distinguendo parum.

¶ Et fortasse aggregantur duo signa. s. aliqua latitudo: ⁊ aliqua cõstrictio: ⁊ aliqua fortitudo: ⁊ aliqua occultatio.
¶ Et fortasse aggregantur.) Hic ostendit ꝙ in vna egritudĩe possunt apparere diuersa signa que demonstrabũt diuersos modos euacuationum in crisi. (Et quia iam.) Concluditur ⁊c̃.

¶ Signa motus mãei in crisi ad ſupiora. Cap̃. 4^m.

Signũ illius est dolor capitis ꝑꝑ eleuationẽ vapoꝝ in sigñationibꝰ vomitꝰ aut cũ cõitate oris stõchi iteꝝ in sigñationibꝰ vomitus. Et iteꝝ de sigñationibꝰ illiꝰ sũt ꝟtigo ⁊ grauitas in vtrisq3 timporibꝰ ⁊ sonitus ⁊ tĩnitus ⁊ surditas: que oĩa accidunt subito. Et qñq3 associant̃ ei aut añcedũt illud tẽpore paruo ꝯstrictio anhelitus ⁊ dolor in collo ⁊ tẽsio myrach ⁊ hypocũdrioꝝ ad ſupiora absq3 dolore ⁊ iflãmatio capitis. Et scias ꝙ egritudines ⁊ accñtia fortia fiunt in nocte: qm̃ natura occupatur in digerendo mãm ⁊ in alĳs ⁊ omni re.

¶ Signa distinguendi omnia illa. Cap̃. 5^m.

Uod si associãtur oĩbus illis tenebrositas ⁊ caligo in oculo que nõ ſepant̃ ⁊ sint cum eis amaritudo oris ⁊ tremor labĳ iferioris ⁊ apparet affirmatio rei ꝑ casum doloris in ore stõchi aut nauseã ⁊ attractionẽ saliue ⁊ pulsuꝫ cordis ⁊ coartationẽ pulsus ⁊ ꝯstrictionẽ: ⁊ ꝓprie quãdo accidũt ifirmo post ista horripilatio ⁊ frigus sub hypocũdrĳs: tũc iudica ꝙ ipa vẽtura est ꝑ vomitũ: ⁊ proprie quãdo mã est cholica ⁊ febris cholica non exñs de incensiuis: ⁊ ꝓprie quãdo citrinatur facies in hac dispositione ⁊ cadit color. Et multotiens qdeꝫ attrahit vomitus eueniẽs post grauitateꝫ capitis ⁊ dolorem stomachi pueris ꝓpter debilitatẽ neruoꝝ ipsoꝝ spasmũ ⁊ in mulieribus ꝓpter cõsuetudinem matricũ ipsaꝝ dolorem matricũ ⁊ in senibus ꝓpter debilitatẽ virtutum eorum egritudines diuersas expãsas ꝓpter expansionẽ materiei que mouet̃ in eis. Qđ si associata fuerit illi tensio in ꝑte epatis aut ꝑte splenis absq3 dolore. nam splen cõicat supp2emis etiaꝫ per venas que sunt in eo approximãtes parti nasi ⁊ venis eius: q̃buis non continuẽtur cum eis. ⁊ videt infirmus fila rubea aut lucẽtia ⁊ resplẽdentia ⁊ rubet facies multũ aut oculus ant nasus aut latus eius ⁊ currũt lachryme subito ⁊ apparet pulsus ⁊ inundat ⁊ festinat eiꝰ dilatatio ⁊ acuitur nasus ⁊ est inflãmatio capitis vehemens valde ⁊ dolor capitis percussiuus: tũc expectet̃ fluxus sanguinis narium ⁊ proprie quando significãt egritudo ⁊ etas ⁊ consuetudo ⁊ complexio ⁊ reliqua significatiões ꝙ materia est sanguinea: lꝫ mã cholerica iterum faciat quandoq3 crisim per fluxuꝫ sanguinis: ⁊ indicãt illud splendor ⁊ imaginationes similes filis ⁊ res ignee citrine vise coram oculis ⁊ plurimum eius est in febre causone cholerica. Et quãdoq3 significat pars radĳ ⁊ pruritus nasi ꝙ fluxus sanguis narium accidit ex nare dextra ⁊ sinistra ⁊ ex ambabꝰ naribus simul. Et quandoq3 adiuuat istas significationes iterum frigus adueniens in die crisis ⁊ siccitas alchatin ⁊ cutis. Et quãdoq3 significat etas. Fluxus. n. sanguinis narium plurimuꝫ accidit ei cuius anni sunt infra triginta. Et quandoq3 adiuuant has significationes iterum vehementia doloris capitis valde vltra hoc ꝙ facit necessarium esse casus vomitus cuꝫ lesionibus alĳs ⁊ inflãmatio ⁊ febris ⁊ sunt eiꝰ significationes alie bone nõ significatões morꝭ: ⁊ in hmõi expectat̃ fluxus sanguis nariũ cuiꝰ nõ est excusatio.

¶ In capitulis p̃cedẽtibus Auic. ponit signa crisis quo ad ſupiora siue fit crisis per vomitũ siue ꝑ fluxũ sanguis nariũ. In p̃ ca. enũerat quedã signa que declarãt crisiꝫ ad ſupiora idistĩcte nõ specificãdo signa ꝓpria vomitꝰ aut fluxus sanguis nariuꝫ per ſupiora. Scđo de signis qbꝰ cognoscimꝰ eiꝰ maneriẽ. ibi (Scias ꝙ meliꝰ.) ¶ Prima in duas: q2 cã crisis vel ẽ ꝑmutatio vel euõ. Prio ponit signa crisiuꝫ euõnis. Secũdo permutationis. ibi (Fortitudo feb.) ¶ Pria in duas. Prio ponit signa crisis ꝑ vomitũ ⁊ fluxũ sanguis nariuꝫ: q2 multi dicũt. Scđo ponit signa crisis ꝑ aliq̃s euõnes. ibi (Cũ fit pulsus.) ¶ Pria in tres. Prio ponit signa cõia vomitui et fluxui sanguis nariũ motus mãe ad ſupiora. Scđo ponit signa ꝓpria vnicuiq3. ibi (Qꝫ si.) Tertio resumit signa cõia distĩguẽdo ipa ⁊ adaptãdo vnicuiq3 ipsoꝝ euõnẽ. ibi (De signis.) ¶ Pria in duas. Primo facit hoc. Secũdo ponit quẽdam cañ. ibi (Et scias.)
¶ Expone sic. signũ illiꝰ. s. motꝰ mãei ad ſupiora ẽ dolor capitꝭ supple q ẽ ꝑꝑ eleuationẽ vapoꝝ. s. ad caput. ⁊ supple accidit dolor capitꝭ in sigñtiõibꝰ ⁊c̃. i. iter sigñationẽ vomitiuaꝫ. aut supple accidit dolor capitꝭ cũ cõitate oris stõchi ad caput ⁊c̃. ⁊ istđ est qđ ponit H. 3. de crisi vlt. c. vbi vult ꝙ dolor capitꝭ accidit duobꝰ mõis. s. ꝑꝑ vapores: ⁊ ꝑꝑ cõitatẽ oris stõchi ad caput. s. mẽtẽ vniuscuiusq3.

¶ Judicium de istis signis communibus predictis et proprĳs. Cap̃. 6^m.

E signis cõmunibus predictis sunt que sunt conuenientiora fluxui sanguinis narium sicut lachryma ⁊ tinitus ⁊ surditas ⁊ tensio hypocũdriorum in vno duorum laterum epatis ⁊ splenis absq3 dolore ⁊ inflãmatio capitis. Et de eis sunt propria vomitui sicut strictura anhelitus et tensio hypocũdrioꝝ absolute in anteriori parte cuiꝰ plurimuꝫ est cum dolore in stomacho. Et scias ꝙ cõstrictio anhelitus ⁊ tensio hypocũdrioruꝫ ad interiora in signis fluxus sanguinis nariuꝫ non accidũt nisi cum vehementer nititur natura ad expulsionẽ fluxus sanguinis nariuꝫ ꝓpterea ꝙ concauitas ventris impletur ⁊ impellitur materia ad superiora ⁊ comprimit membra anhelitus. Et de signis proprĳs fluxui sanguinis narium ⁊ vomitui sunt que in vno eorum iuenta opponũtur inuentis in altero sicut imaginatio radiorum splendẽtiuꝫ est de signis fluxus sanguinis narium ⁊ opponitur ei imaginatio tenebrositatis ⁊ caliginis de signis vomitus: ⁊ rubedo faciei est de signis fluxus sanguinis nariuꝫ ⁊ opponitur ei casus coloris ⁊ citrinitas eius de signis vomitus. Et q̃ꝫdoq3 signis vnius eorum nõ est oppositum aliquod de signis alterius sicut tremor labĳ: ipse eniꝫ est de signis vomitus ⁊ non opponitur ei aliquod de signis fluxus sanguinis narium ⁊ sicut pruritus nasi: naꝫ in se est de si-

gnis fluxus sanguinis narium ⁊ non opponitur ei aliquod de signis vomitus.

¶ In hoc cap̄. specificat q̄dam signa ostēdens que sunt ꝓpria vomitui ⁊ que sunt propria fluxui: ⁊ que sunt cōmunia vtrisq̧.

¶ De signis declinatiōis mãei ad sudorē. Cap̄. 7m.

CUm fit pulsus vehementis vndositatis ⁊ est tactus manus super cutem ita ꝙ super ea ꝑuenit roxitas ⁊ tingitur rubee ⁊ inuenit calefactionem cutis cum hoc maiorē ea que fuit ⁊ inflāmationem eius ⁊ rubedinem ipsius maiorez ea que fuit ⁊ vrina est tincta tendens ad grossitiem: ⁊ ꝓprie quando tingitur in quarto ⁊ ingrossatur in septimo: tunc existima ꝙ sudor erit. Et simil'r quando accidit in egritndine chronica rigor fortis vehemēs et post ipsum fit febris vehemēs virtute existēte forti ⁊ signis bonis expecta tunc sudorē ⁊ p̄cipue qn̄ minoraẗ egestio ⁊ vrine fluxus cōtinuaẗ super ipsum.

¶ Ponit signa generalia que demonstrant crisim venturaz per sudorem ⁊ habet duo dicta. In primo ponit signa in egritudīe chronica: ⁊ proprie quando in quarto tingitur ⁊ ingrossatur in. vij. tūc existimatur. No. ꝙ lz vrina ꝑus videaẗ colorari q̄ȝ recipere substantiam: tamen hoc non est verum nisi ꝭm apparentiam: q2 Aui. dixit primo cañ. de substantia vrine ꝙ prime digestionis operatio est substantiam efficere. Causa quare tingitur vrina quādo dz fieri crisis per sudorē est: q2 materia agitaẗ per venas ⁊ aliq̄ ps trāsit ad epar ⁊ trāsit per vias vrine ex qua coloratur vrina.

¶ Et ad sūmū febres icēsiue cū nō termiãnẗ fluxu sanguis nariū termināṫur sudore ⁊ añcedit ip̄z rigor.

¶ Signa crisis venture sumpta a specie morbi.

¶ Et si eger videt balneum ⁊ tinam ⁊ preparationem ad illud in somno suo: tūc est significatio sudoris. Et tinctura vrine significat per significationē primaz ꝙ materia faciat crisim per viam venarum ⁊ illa via est sudoris aut vrine deinde separaẗ per id q̄d diximus. Et non oportet vt expecteẗ crisis sudoris cum solutione nature dominante. Et oportet in euacuatione expectata cū sudore vt sit illic augmentuz febris ⁊ caloris expansio ⁊ apparitio cum virtute forti.

a.l.nā

¶ De signis decliatiōis mãei ad mēbra vrīe. Ca. 8m.

SIgnificant illud grauitas in vesica ⁊ retentio in egestione ⁊ defectus signoruz solutionis vētris que ego dicam: ⁊ signoruz vomitus ⁊ fluxus sanguinis nariuz ⁊ sudoris que diximus. Et scias ꝙ ardor virge cum grauitate vesice ⁊ reliquis significationib⁹ est significatio fortis ꝙ crisis erit fluxu vrine. Et quandoq̧ significant ipsaz exuberatio vrine ⁊ grossitudo eius in alijs dieb⁹ ⁊ inuētio sediminis in ea. Et fortasse accidit fluxus vrine in ea ꝭm sigñationē egestiōis ⁊ ꝭz ꝙ dicā in cap̄. egestiōis. Et scias ꝙ qn̄ multiplicaẗ aggregatio vrine in vesica cū paucitate sol'onis ventris ⁊ paucitate sudoris in ea hora aut in nā infirmi ⁊ forma membrorum eius aut sensu ꝙ appet de eo: tūc expectaẗ crisis per vrinā absq̧ fluxu ventris ⁊ sudore ⁊ ꝓprie in hyeme.

¶ Signa sumpta ab eis que accidunt in tempore somni significantia crisim venturam.

¶ De signis declinationis materiei ad viam egestionis. Cap̄. 9m.

SIgnificant illud in primis genus sup̄fluitatꝭ cū scitur ꝙ non est sanguinea ⁊ cuz scitur ꝙ cuz hoc est multa: deinde fit maior affirmatio eius ex signis difficultatis vrine ⁊ ꝑcicture que inuenit eū in toto vētre ⁊ grauitatis in iferiori parte vētris ⁊ defectus signoꝝ vomitus: imo euētus rugitus ⁊ iflatio emūctorij ⁊ multitudo ticture egestiōis añ ⁊ ei⁹ vocatio plus q̄ȝ fuit ꝯsuetudo ⁊ altitudo ei⁹ q̄d est sub hypocūdrijs ⁊ augmētuz eius ⁊ ꝑmutatio rugitus ad dolorē dorsi. Et fortasse est illud iteꝝ ꝑꝑ vētositatē. Et fortasse ꝓuocaẗ vrina post sigñatiōez egestionis ⁊ ꝓprie in ifirmo difficilis ventris duri ex cōsuetudine parui tactus p̄cipue in aere frigido.

¶ Hic no. qualiter fit transitus de vna eūone ad aliam.

¶ Et qn̄q̧ fit pulsus ꝑuus cū virtute ⁊ nō iduratur ⁊ paruitas eius est ad coartationem.

¶ Hic ponit signa crisis venture per egestionem que sumuntur a paruitate pulsus cum fortitudine virtutis.

¶ Et significat quādoq̧ crisim que fit fluxu vētris cōsuetudo in paucitate fluxus sanguinis narium ⁊ sudoris ⁊ multitudo fluxus ventris ⁊ proprie in eo qui assuetus est potare aquam frigidam.

¶ Hic ponit signa crisis q̄ sumunẗ a ꝯsuetudīe fluxu vētris ⁊ potu aque frigide ⁊ a priuatione consuetudīs aliaꝝ euacuationum.

¶ Et diciẗ ꝙ qn̄ vrina post crisim in oī hora est alba subtilis tūc expectaẗ fluxus vētris q forsitan erit cum rasura itestinoꝝ: qm̄ chol'a qn̄ nō egrediẗ cū vrina ⁊ alijs egrediẗ cū fluxu vētris. Et raro q̄dē accidit crisis ꝑ sol'onē vētris cū dn̄io sudoris aut fluxu vrine.

¶ Hic ponit signa que sumuntur a subtilitate vrine.

¶ De signis crisis qn̄ fit ex via matricis. Cap̄. 10m.

QUando nō iuenis reliqua signa ⁊ nō est eūo fluxu vētris ⁊ iuenis grauitatē in matrice et in chatiz ⁊ dolorem illic ⁊ tensionem tūc existima ꝙ erit menstrualis.

¶ De signis ꝙ crisis erit ex aꝑtōe venaꝝ ani. Ca. 11m.

QUandoq̧ significāt illud d̄fectus reliquaꝝ significationū ⁊ ꝯsuetudo hui⁹ materiei fluxus ⁊ grauitatis in partib⁹ ani ⁊ pulsus magnus tendens ad fortitudinem.

¶ Signa crisis que fit cū ꝑmutatiōe sunt. Cap̄. 12m.

FOrtitudo febris cū fortitudīe doloris ⁊ retētio eūationis vrīe ⁊ egōnis ⁊ sputi ⁊ sudoris exuberātis ⁊ tarditas digōnis aut ipsi⁹ ꝑuatio cū sanitate virtutis ⁊ bonitate pulsus ⁊ p̄cipue in egritudinib⁹ saluis tardis ꝑuatis digōne.

¶ Dubitatur q2 non videtur ꝙ fortitudo feb. sit signum permutationis q2 feb. fortis est feb. acuta. Sed Auicē. dicit infra ꝙ fe. que habent crisiz permutationis debent esse tarde. Reperitur ꝙ sermo iste non est generalis: q2 quedam sunt laboriose que h̄nt crisim permutationis: ⁊ tamē sunt valde fortes. H. in cōmen. 31. f. Laboriosis in feb. al'. 74. f. Quibus spes est ⁊c. partic. 4. dicit ꝙ dies crisis permutationis fit in die quarta.

Dubium

¶ Et partē q̄dē ꝑmutatiōis sigñant dolor ⁊ iflatio venaꝝ in locis vacuis que ip̄m sequuntur ⁊ vehemētia inflāmationis. Et iteꝝ pars in qua est mēbruz debile aut dolor lesionis iuncturaꝝ aut mēbrū fatigatū. Ex hypocūdrijs v̄o quādo tēduntur ⁊ dolēt nō est possibile vt significeẗ locus ipse neq̧ pars: ipsa enim sunt sicut cōmunia omnibus doloribus.

¶ Per partem permutationis intelligitur locus ad quem fit talis permutatio sicut iuncture: anche: ascelle: inguina: hypocundria: caput: aures: ⁊ similia.

¶ Et scias ꝙ ꝑmutatiōes ⁊ exiture fiūt in frigore ⁊ tempore ei⁹ ⁊ in etate senectutꝭ plm. in ꝑ q̄dē qm̄ frigus ē

retinēs

retinēs ꝯstrigēs. in scđo vo qm̄ virtꝰ đficit ab expul⸗siōe cōpleta. Quidā eni dixerūt ꝙ illiꝰ crisis q ꝑtrāsit qnquaginta: imo q ꝑtrāsit trigīta raro fit ꝑ exituram ⁊ ꝑmutationē ꝫ nō est illud cui sit ītēdēdū: imo ꝑmu tatiōi sunt due cause. Quaꝝ vna ē in mā ⁊ ē vt nō sit suscipiēs expulsionē vl'ez ꝑꝑ grossitudinē sui ꝫ pl'm ⁊ multitudinē suā ꝫ minꝰ. Et scđa ē virtꝰ ⁊ ē vt non sit virtꝰ fortis valde vehementis īportunitatis neq đbilis iteꝝ pigra ⁊ nō expellat oīno a mēbris ꝑncipa libꝰ. Et due istaꝝ cāꝝ sūt due cāe ꝑncipijs senectutꝭ.

¶ Ponit signa permutationis a tempore ⁊ etate.

¶ Et multotiēs quidez antecedunt signa ꝑmutatiōis ⁊ superuenit ei euacuatio magna ⁊ proprie per viam exuberantē albā quāobrem nō accidit permutatio.

¶ Hic dicit ꝙ ista signa quādoq possunt fallere ⁊ ꝑꝑ hoc notādū ꝙ medicus nō pōt hr̄e nimiā cautelā in dādo iudicia: cā hmōi fallacie pōt eē intrinseca sicut materie etherogeneitas: ⁊ extrinseca sicut a corpore celesti quandoq habent auxilium.

¶ Sigª ꝙ illa ꝑmutatio ē ad īferiora. C. 13m.

Euentus doloris ad inferiora cum inflāmatione ⁊ inflatio duorum emunctoriorum et ancharum duarum.

¶ Signa ꝙ illa permutatio est ad supiora. Cap. 14m.

Significāt illud grauitas capitis ⁊ sensuuz ⁊ ꝓprie auditꝰ ita vt quādoq ꝑducat ad surditatē post cōstrictionē anhelitus ⁊ alterationē ordis eius donec quasi qescat illđ subito ⁊ accidit ī capite illud qđ accidit. Et silr vt veniat ꝓfunditas somni. Et plīn hoꝝ fit cū exitura ī radice auris. Et silr si ꝑseuerauerint exuberatio guidez ⁊ pulsatio timpoꝝ ⁊ rubedo ī facie firma q̄ nō sepat.

¶ Signa ꝑmutatiōis ad egritudinē aliā. Cap. 15m.

Cum videris egritudinem acutam fieri fortem apud declinationem: tunc scias ꝙ ipsa tendit ad chronicam.

¶ Sigª ꝙ crisis erit cū exitura. Cap. 16m.

Quando virtus est sana ⁊ signa sunt bona ⁊ est subtilitas vrine tempore longo: tunc illđ est de illis que indicant exituram.

¶ No. ꝙ nō dixit ꝙ virtus est fortis sic ꝙ dn̄et māe morbi qr tunc posset expellere per eūonē ⁊ non per exituraz: sed respectu virtutis que nō pōt de loco ad locū mouere materiaz: tm̄ respectu virtutis que facit crisim per eūonem est debilis.

¶ Et vbi est egritudo materiei in qua ē calitas. Et similiter quādo melioratᷓ īfirmus absq crisi appꝫente: imo ꝫm semitaz ꝑmutationis: deide vides ambas arterias temporis vehemētis dilatationis plurime ꝑcussionis que forsitan nō qescunt ⁊ vides colorē pallidu ⁊ anhelitū frequētē: ⁊ fortasse vides tussiz siccā: tūc ille q hꝫ hoc est ꝑparans exiture in iūcturis suis.

¶ Ponit signa significantia exituram in iuncturis.

¶ Et membꝛuz qđ in īfirmo plus appropriatur sudore est illud in quo expectatur exitura.

¶ Hic ponit signū qđ sumitᷓ a membro in quo est exitura.

¶ Et tp̄s hyemis ⁊ etas senectutis ꝫm ꝙ diximꝰ sunt de signis casus crisis cum exitura: imo sunt de causis eiꝰ ⁊ sunt exiture facte tūc tarde suscipiētes digōnez: verūtn̄ reditiones earum in hyeme ⁊ senectute sūt minus ꝓpterea ꝙ facit illud eē necessariū frigus ex qete: lꝫ qdā dixerūt ꝯtrarium istius sicut retulimus.

¶ Hic ponit signa que sumuntur a tempore anni ⁊ etate, diximus supra cap. de signis permutationis.

¶ Et qn̄ multiplicatᷓ vrina aquosa cū ascēdit febris significat dolorē accn̄tem īferiori parti corporis.

¶ Hic ponit sigm qđ sumitᷓ ab vrīa cōparata fortitudini ꝯtutꝭ feb.

¶ Et de signis fortibꝰ ꝙ crisis erit cū exitura est tarditas crisiū aliarum ⁊ ꝓlōgatio īfirmitatis vsq ad tēpus qđ est post viginti. Et cum in huiusmodi egritudine longa accidunt dolores subito in quibusdaz locis: tunc expecta exituram.

¶ Hic ponit signa significantia supra exiturā in crisi que signa sumuntᷓ a lōgitudine morbi ⁊ a ꝑuatione alioꝝ signoꝝ crisium.

¶ Et in febribꝰ tertianis qn̄ nō fit fluxus vrine sensibilis neq fluxus sanguis narium neq fluxus vētris: tūc expecta exiturā iuncturarum ꝓprie in die cretico. Et de signis fortibꝰ ꝙ illa crisis tarda nō erit completa cū tarditate sua neq rediēs sūt signa alia.

¶ Hic ponit signa que signāt crisim futurā ꝑ exiturā ī tertiana.

¶ Et febres lassitudinales quādo nō faciunt crisim in quarto cū vrina spissa: tūc expecta fluxū sanguis narium. Si aūt prolongātur expecta exituras iūcturarū que fatigate sunt aut ad partē mandibulaꝝ siue lassitudo sit ex exercitio aut per se veniēs. At vo exitura accn̄s in mādibulis in extēsiua est plus qm̄ iuncturarum labor nō est vehemēs neq est in eis iūcturaꝝ attractio ⁊ fit febris ascensio ⁊ carnis mollis receptio. Cū aūt lassitudo est motiua est illđ in iūcturis plus.

¶ Hic determinat de signis exiturarum in feb. laboriosis.

¶ Et multotiens quidem expectatur exitura quā ipsiꝰ signa significant: ⁊ mingit qui habet eam vrinam plurimam grossam albam ⁊ expellitur.

¶ Hic ostendit ꝙ aliquando apparent signa crisis per exituram: ⁊ tamen antecedit crisis euacuationis.

¶ Et si febres fuerint incipiētes cū rigore ⁊ desinētes cū sudore raro fiet in eis exitura ⁊ ille sūt sicut tertiana ⁊ q̄rtana nisi mā sit multa valde. Et ad vltimū rigor rediēs euacuat sua expulsiōe omni die mām plurimā: q̄re raro supfluit in eis exiture aliqd: hoc ꝗ contingit cū rigor est solus: qualr ergo erit cum sudore ⁊ fluxus vrine grosse iteꝝ minoratur cum exitura.

¶ Hic ostendit in qbus feb. raro ꝯtingunt crises exiturarum.

¶ Et exiture q̄ sūt in chronica lōga ꝫm plurimū sūt in mēbris inferioribus. Et in illis que sunt magis acute in mēbris supioribus ⁊ in medijs in vtrisq lateribꝰ et ī lythargia ⁊ de exituris radicis auris. Et exiture iste multotiēs accidūt crisi cōplete. Et ꝑipleumonia multotiēs facit crisim cum exituris tincturarum.

¶ Hic ostēdit in qbus morbis fiat crisis per exiturā ad supiora: ⁊ in qbꝰ per exiturā ad mēbra inferiora ⁊ in qbꝰ ꝑ exiturā ad membra intermedia ⁊ in vtrisq lateribus. i. superius ⁊ inferius.

¶ Judicia de huiusmodi exituris. Cap. 17m.

Quecūq đ istis exituris eueniūt ⁊ occultantᷓ absq maturatiōe eaꝝ dispō nō caret duabꝰ rebꝰ: aut vt redeat maior q̄ꝫ fuit: aut vt redeat egritudo: aut expellatᷓ mā ad iūcturas: aut ad membra dolorosa aut fessa aut debilia.

¶ Ista snīa hr̄ a Gal. ⁊. ꝓno. cōmē. 68. Qꝛ si exiture occultentᷓ.

¶ Et melior istaꝝ exituraꝝ ē illa que facit īcurrere leuitatē ⁊ est post maturitatē ⁊ est vehemētis đcliationis ad exteriora ⁊ ē lōginqua a mēbris nobilibus.

¶ Hic ostendit que sit optima ⁊ laudabilis exitura ⁊ melior.

¶ Et qđcūq istoꝝ apatū est leue cedēs manui cū su⸗

perponiť est minoris malitie q̄z du⁊ acutū: verūtñ ē tardius qm̄ est frigidius: ⁊ eius qdē malitia nō minoratur nisi qz ei non associatur vehemens dolor.

¶ Hic ponit cōparationē inter exiturā mollem ⁊ durā. hec eadez apostemata ponit Hippo. in fine primi ꝑnosticoꝝ tex. cōmē. 40. debes scire q̄ illa apostemata sunt cretica.

¶ Et si cū hm̄oi remanet febris ⁊ nō resoluiť facit collectionē post sexagita ⁊ qd̄ ē īfra ista īter sexagita ⁊ viginti. Et exiture minoris malitie sūt cū mēbrum ad qd̄ declināt est īferi⁹ ⁊ ē ꝑter hoc qd̄ est ex gn̄atione sua inferi⁹ ignobile ampli loci capiēs totā mām̄. Nā si nō capit eā accidet ex reditu eius secūdo ad loca in qb⁹ penetrauerat illd̄ qd̄ accidit eis cū ea redire facit medicus stolidus cū īfrigidatione ⁊ refrenatiōe ad locū a quo venit: ⁊ iā augmētata est malitia ex eo qd̄ superuenit ei de cōstrictione ⁊ reditione ⁊ recepit.

¶ Hic docet ꝑno. super ista apostemata super aduētum saniei.

¶ Et de deterioribus exituris creticis est que ad interiora est ⁊ interius.

¶ Hic notificat malam exituram.

¶ Verꝫ de locis magis aptis exiture est ille q est debilis aut cum quo est egritudo ⁊ proprie in inferiorib⁹ q appropriati sunt multitudini cursus sudoris ab eis. Et exiture meliores ⁊ longingores ad hoc vt sequať eas recidiuatio sunt que aperiunť sicut ille que de eis remanēt sunt magis significatiue recidiuationis.

¶ Hic describit aptiorem locum ad recipiendum exituram. qui sunt. s. loci meliores.

¶ Signa euentus spasmi in pueris. Cap. 18m.

Cum in eis multiplicať timor in somno ⁊ cōstrigūtur eoꝝ nature ⁊ multiplicať ipsoꝝ fletus ⁊ ꝯuertunť eoꝝ colores ad viriditatē et rubedinē ⁊ tenebrositatem vt in senib⁹ tunc expectatur spasmus. Et illud fit vsqꝫ ad nouē annos ⁊ quāto fuerint paruiores erit illud plus.

¶ Hic ponit signa euentus spasmi in pueris: ⁊ patet.

¶ In adolescētib⁹ v̄o cum torquētur eoruz oculi in febre acuta ⁊ multiplicať ipsoꝝ palpitatio ⁊ torquētur eorum colla ⁊ ipsorum facies ⁊ multiplicatur confricatio dentiū eoꝝ tunc iudica euentū spasmi.

¶ Ponit signa spasmi venturi in iuuenibus adolescentibus.

¶ Et multotiens quidē prolongantur dolores colli ⁊ grauitas in capite cum febre ⁊ sine febre.

¶ Dubitať q̄re appent diuersa sig̊ ī iuuenib⁹ ⁊ ī pueris: cū tñ iuuenes plus q̄z pueri spasmāť. Hāc qōnē ꝺtermiat. G. i com. illi⁹ Ubi. Pueri ī acuta fe. spasm⁹ ꝯtigit. circa finē. 3. libri ꝑno. cōmē. 36.

¶ Cūqꝫ fuerit aq̄a calidū accidet spasmus aut vomit⁹ vt flos eris: ⁊ ꝑprie cū fuerit in partibus stomachi.

¶ Quia supra posuit signa in adolescentibus. s. spasmi: hic mō ponit que accidentia consequuntur ad istum spasmum.

¶ Signa casus rigoris. Cap. 19m.

Cum vides ī febre acuta signa salutꝭ ⁊ signa crisis bone ⁊ miorať vrina: tūc scias q̄ accidet rigor cū q̄ eueniet crisis nisi fuerit fluxus vētris trāsiēs eq̄litatē: eq̄lis v̄o n̄ repellit rigorē q expectať ⁊ multotiens seq̄tur ipm̄ sudor. nā in egritudib⁹ acutis incēsiuis rigorē antecedit sudor.

¶ Hic ponit signa significātia euentū rigoris in feb. acutis.

¶ Signa sign̄antia crisim bonā. Cap. 20m.

Scias q̄ meli⁹ signoꝝ crisis bone ē vt sit cōpleta. Deinde fiat ī aliq̄ dieꝝ crisis laudabilis q̄s ego dicā. Et iā idicauit eū aliq̄s dieꝝ idicatiōis ei ꝓportionalis. Et ē cū eūone nō cū ꝑmutatiōe ⁊ exitura. Et eūatio cū qua fit humoris faciētis egritudinē ī ꝑte ꝓportionali ⁊ tolerať cū facilitate.

¶ Hic ponit sex ꝯditiones laudabilis crisis. eādē distōnem ponit Gal. in cōmēto afoř. ꝑme parti. Ea quorum crisis fit.

¶ Et qn̄qꝫ facit sperare bonitatez crisis nā egritudis in specie sua sic̄ tertiana ⁊ causon cū īuenitur crisis ꝓportionalis aut sue dispōnes sicut ille in qb⁹ currunt res v̄tutis ⁊ pulsus s̄z q̄ opꝫ ⁊ dispō virtutis ⁊ dispositio pulsus in horis signoꝝ prauorum quādo est fortis ⁊ rarus ⁊ ꝓprie quādo addiť eius virtus ⁊ miorať eius diuersitas ⁊ equatur: tunc est perpendicularis ⁊ sustētatio super quā incedendum est ⁊ illius cōplemētum est aduentus tranquillitatis ⁊ leuitatis.

¶ Hic ponit signa laudabilis crisis ex parte morbi. i. que sumunť a specie morbi ⁊ a dispositionibus virtutū ꝓportionalib⁹. s. q̄ fiat crisis per sudorem aut per fluxum sanguinis narium. Nā illa est crisis ꝓportionalis causoni. Eius virtus. i. signum rectificans sicut perpendicularis muratoris murum rectificat.

¶ Et scias q̄ signa mala cuz aggreganť ⁊ est dies creticus: tunc spes est verior ⁊ fortior q̄z vt sit econtrario: oportet ergo vt initatur super illud.

¶ Hic ponit signa laudabilis crisis que sumūtur a signis malis cōparatis ad diem creticam.

¶ Et multotiēs quidem magnificantur signa timorosa ⁊ videtur pulsus sanari ⁊ equari ⁊ fortis fieri.

¶ Ponit signum laudabilis crisis qd̄ sumitur a comparatione timorosorum signorum ⁊ a bonitate pulsus.

¶ Et scias q̄ īfirmus bonoꝝ humoꝝ cū egrotat ⁊ apparet digō in vrina ei⁹ in ꝑmis cū egrotat tūc scis securus. Et quotiēs appent in eo signa timorosa: tūc sanatio in ipa magis dꝫ eē qm̄ crisis est ꝓpinquior.

¶ Ponit signa laudabilis crisis que sumuntur a comparatiōe timorosorum signorum ⁊ a bonitate pulsus ⁊ bonitate materie. in primis. i. infra quartam diem.

¶ Signa significantia crisim malam. Cap. 21m.

Ipsoꝝ radices ⁊ principia sunt vt sint cōtraria signis bonis ꝑdictis. Et illud est sicut sit mot⁹ crisis añ statū ⁊ digōnē qd̄ Hip. noiauit ꝑcessionē vie: ⁊ tu iā sciuisti cām in malitia ei⁹: ⁊ vt sit in die nō cretico. Et vt pulsus sit cū eo ad casuz ⁊ ꝑuitatē tēdēs. Et scias q̄ signa crisis quādo veniūt añ statū ⁊ digōnē ⁊ añcedit ea eūatio multa: tūc nō decipiaris ꝑ eā: nā illud est ꝑꝑ multitudinē eius ⁊ est expulsio a pigritia vel debilitate absqꝫ regimine sicut leuitas quā īuenit eger absqꝫ eūone manifesta est ex eis in qb⁹ non est habēda fiducia. nam illa quies materiei nō est ꝓpter bonitatē ei⁹: imo multotiens digeriť ⁊ pigra fit nā in expulsione eius.

¶ Ponit signa male crisis ⁊ hꝫ q̄nque dicta. In ꝑ̊ ponit illa sig̊ in gn̄ali. In 2° ponit signa que sumunť a ꝑte digōnis māe. ibi (Et illd̄ est.) In 3° dicto ponit signa que sumunť a tēpore crisis. s. a die nō cretica. ibi (Et vt sit.) In 4° ponit signa que sumuntur a pulsu. ibi (Et pulsus.) In 5° dicto reassumit. ibi (Et scias q̄.)

¶ Indicia de iudicijs signorum significantium crisim malam. Cap. 22m.

Quando aggreganť signa mala priuationis digōnis aut alteratiōis ab eo qd̄ opꝫ aut alicuius alteri⁹ de signis malis iudica ex eis q̄ īfirmus moriť. hora ergo iudicij s̄m velocitatem ⁊ tarditatē est ex eo qd̄ sciť de dispōne causaꝝ antecedētiuz crisim de illis quas diximus sicut h̄: qm̄ quando sunt signa mala ⁊ est sedīmē nigrū ⁊ alia ⁊ illud est

lud est in quarta tūc mors est in septimo aut in sexto si necessarium faciūt cause predicte post ipsa.

¶ Ponit iudicia male crisis ⁊ eius hore ⁊ habet duo dicta. In primo ponit iudicia male crisis. In secūdo iudicia hore male crisis. ibi (Hora ergo iudicij ⁊c.)

¶ Signa digōnis ⁊ eiꝰ iudicia. Ca.23m.

Digestio cognoscitur ex vrina: ⁊ hoc iam expositum est in loco suo.

¶ Hic ponit in qua supfluitate magis attendit digestio. s. in vrina vt ipse dixit in primo libro in cap. de vrinis.

¶ Et opz vt nō ɔfidas ꝑ vehemētiā ticture vrine cuz nō fuerit sedimē: illd eni nō est ꝓpter digestionem.

Dubium. ¶ Hic docet vitare errorē. Sed ɔ hāc cām qꝛ Gal. in cōmēto illiꝰ afor. 71. 4e pti. Quibus in. 7. terminātur. ibi dicit ꝙ sola mutatio coloris in vrina sufficit ad significādum crisim in septima. Item Aui. supra dicit libro ꝑ de vrinis ꝙ pōt apparere digestio in colore lz nō in suba. Rūdet ꝙ iste canon est gñalis: ⁊ ꝓfertur vlr ⁊ vt in pluribꝰ. nā ꝓfert in feb. absolute. sed qđ Gal. dicit est verꝫ solū in morbo acuto sicut ibi pz. ⁊ etiā qđ dicit Auic. vñ nō est aliquis cañ. in medicina ita vlis qui aliquā instātiam non recipiat.

¶ Et priuatio digōnis in suba magis nocibilis est q̄ȝ in colore. per subaz eni preparat mā ad difficultatez expulsiōis ⁊ facilitatē eius. Et qñ apparēt signa digestionis cū principio egritudis tunc egritudo est salua neqȝ est ambiguitas in ea. ⁊ si tardantur nō opz vt sit semꝑ cū timore: fortasse eni est lōga ⁊ non est in ea timor ⁊ est necessarium vt sit lōga. Et quotiens est crisis bona tunc iā digestio facta est. Sed nō quotiēs digeritur est crisis: imo quādoqȝ egritudo ɔsumit cum resolōne. Et scias ꝙ nō fit febris sublimatio cū apparitione digōnis sicut nō fit cuz digestione apostematis dolor vehemēs. Et quādo tardatur digestio ⁊ vides accñtia bona ⁊ virtutē fixam tūc expecta eam.

¶ Ponit cōparationē inter digestionē in substantia ⁊ colore.

¶ Judicia de signis absolute. Cap.24m.

Non ois alteratio subito facta in colore aut tactu est mala: imo est significans bonitatē magnā ⁊ crisim vtilē: imo ɔsideret cū h̄ dispositio corꝑis post illā. Nā qđcūqȝ signorū arefactiōis in forma ⁊ facie ⁊ extremitatibꝰ accidit cā vigilie ⁊ laboris ⁊ exercitij ⁊ fluxus vētris est saluū ⁊ redit ad salutē in duobus diebus aut tribus. Et qđcunqȝ est causa adustionis ⁊ casus virtutis est malū.

¶ Hec pars est clara.

¶ Narratio signorum bonoꝝ. Cap.25m.

Signa bona sunt tolerantia egritudinis ⁊ firmitudo virtutis ⁊ forme cum ea.

¶ Primo ponit signa sumpta a tolerātia egritudis.

¶ Et si accidētia eius fortiora fiant ⁊ virtus pulsus ⁊ eius fortitudo ⁊ eius ordinatio ⁊ apparitio signoꝝ digestionis ⁊ vtilitas crisis ⁊ bonitas signoꝝ eius ⁊ leuitas reperitur post eūonem ⁊ redit pulsus cuz ea ad bonitatem ⁊ horripilatio accidens post euacuationē de signis sunt bonis. Significāt eniȝ eradicationē caloris ⁊ succedit frigus cum eradicatione materiei.

¶ Ponit signa bone crisis sumpta a fortitudine accidentium coniunctorum cum alijs bonis signis.

¶ Et melius hoc est vt sit euacuatio humoris impedientis cum facilitate ⁊ ꝑm rectitudinem.

¶ Hic ponit cōparationē īter crisim que est cū fortibus accidentibus ⁊ eam que est cum leuibus ⁊ quietis accidentibus.

¶ Et scias ꝙ fixio virtutis cum signis malis necessariam facit spem.

¶ Ponit signū sumptū a fortitudie v̄tutis cū alijs malis signis.

¶ Et silr fixio rōnis ⁊ bonitas anhelitus ⁊ facilitas tolerantie eius qđ accidit super eū de dispōnibꝰ timorosis exneis. Et inuentio leuitatis post somnū est bona.

¶ Hic ponit signa sumpta a fortitudine ⁊ bonitate virtutum animalium ⁊ spiritualium.

¶ Et de signis bonis est anhelitus bonus facilis. Et de signis bonis est appetitus cum equalitate ⁊ bonitas receptionis cibi ⁊ eius fames ⁊ eius vtilitas.

¶ Hic ponit signa sumpta a bonitate virtutis.

¶ Et de signis bonis optimis naturalibꝰ est situs iacendi naturalis ⁊ somnus naturalis ⁊ equalitas caliditatis in membris corporis.

¶ Hic ponit signa a decubitu ⁊ qualitate corporis.

¶ Et scias ꝙ signa bona cū salute v̄tutꝫ sigñant sanitatē festinā ⁊ cū d̄bilitate eiꝰ sigñant sanitatē tardā.

¶ Hic ponit comparationem inter signa bona ⁊ mala coniuncta cum forti virtute.

¶ Judicia signorum malorum. Cap.26m.

Scias ꝙ signa mala que sunt in sūmo malitie indicant mortem. Qđ si virtus fuerit fortis ꝓlongatur egritudo: deīde interficit egruz: ⁊ si fuerit debilis interficit absqȝ prolongatione. Et multotiens qdē appꝫent signa mortifera in diebꝰ malis: deinde accidit crisis bona ⁊ permutatio materiei ad mēbrū ⁊ fit sanitas. Et opz vt cōfidas in signis bonis apud statū ⁊ vt timeas mortalia cū incipiūt: ⁊ nō iudices ꝑ ea iteꝝ dum nō vides virtutē cadere. Casus eni virtutis solus est signū malū. Ampliꝰ opz vt tu ɔsideres in egritudibꝰ acutis: quaꝝ ꝓncipiū est ex mēbro adiuuante sicut pectus cuz pleuresi qđ ē de dispōnibus illius mēbri: ipse eni significatiue magis sunt q̄ȝ dispōnes mēbri alterius. naz digestio sputi in pleuresi est magis significatiua salutꝫ q̄ȝ digestio aque. Et necessariū quidē est medico physionomico cū videt in facie ⁊ oculo ⁊ alijs formā malam nō nālē ⁊ ꝑꝫ plurimū vt cognoscat in primis an sit illud nāle: ꝑm illud īdiuiduū ⁊ iudiciū: ⁊ nō iudicet temere in pulsu ēt. Et iteꝝ vt cognoscat an illđ sit ex egritudīe aut ex cā primitiua: fortasse enim eueniet. v̄.g. super liguā tinctura mala ⁊ asperitas superflua ꝓpter comestionem rei facientis illud: non propter egritudinem.

¶ Narratio signoꝝ malorum. Cap.27m.

Signa mala diuisificant ꝑm vnāquāqȝ opationem ⁊ vnūquodqȝ membrū: ⁊ fortasse dicemus illud cum distinctione.

¶ Signa mala pēdētia ex forma ⁊ colore. Cap.28m.

Cum forma viui est sic̄ forma mortui nō ꝑꝑ vigiliā: neqȝ ꝑꝑ famē: neqȝ ꝑꝑ eūonem: tūc est signū maluz. Et facies que similat faciei mortui ⁊ diuersificat a faciebꝰ sanoꝝ est illa cuiꝰ oculi ꝓfundant ⁊ acuit nasus ⁊ planātur timpora ⁊ ɔ̄hunt ⁊ infrigidātur aures eius ⁊ inuersat pulpa eius ⁊ tēditur cutis ipsius ⁊ obfuscat color eius et denigrat ⁊ fit viridis ⁊ eleuatur super eam cinereitas ⁊ pilositas: ⁊ proprie quādo est sicut cinereitas cotti carminati est signum mortis festiue. Et scias ꝙ qñ infirmant sani pauce infirmitatis significat timorem.

¶ Hic ponit signa a dispōne corporis sumpta a colore. Et ꝑmo signa ponit sumpta a dispōne faciei: ɔsidera causas signoꝝ ⁊ respi-

ce Gal. in cōmēto primi ꝓnosti. ꝑcipue cōmē. 9. ⁊. 10.

¶ Et illud qđ est de hac alteratione ꝓpter causas que sunt preter egritudinē redit velociter ad dispositionem nālem: ⁊ si non in breuiori tēpore saltē in die et nocte. Aliud vero cuius causa est egritudo ⁊ est illđ cuius signum est malum nō redit ad rectificationē cū facilitate. Lꝫ primū qđ est causa famis ⁊ euātionis ⁊ vigilie ⁊ eius qđ dictū est cū eis non est bonū iterum: verūtamē est sanius alio. Si aūt accidit illud in egritudinibus acutis est malū ⁊ significat ꝙ egritudo vicet: ⁊ cū hoc est sanius ꝙ̄ illud qđ fit in egritudinib⁹ acutis causa egritudinis nō causa illorū comparium. Et ꝓpter illud opꝫ vt cognoscat differentia inter illud qđ apparet de signis tornatilitatis ⁊ alterationis coloris causa corruptionis egritudis: aut causa vigilie: aut euātionis cū qua nō est plurimum malū. Et ꝓpter illud dicimus illud in oculo: de illo est si causa fuerit eius vigilia ꝙ accidit cum eis grauitas in palpebris ⁊ declinatio ad profunditatē somni ⁊ spissitudo vehemēs pulsus ⁊ antecessio vigilie impedientis. Et in illo cuius causa est fluxus ventris inuenit fluxus vētris ꝑcessisse ⁊ supfluisse. Et in illo qđ est ex fame inuenitur illud accidere gradatim non subito. Et de illis que magis affirmāt ꝙ est ex egritudie est defectus illarum causarū ⁊ vehemētia acuitatis febris ⁊ sensibilitas rerum que sunt sicut scintille offendentes manum apud tactum.

¶ Quoniā ista signa sumpta a dispōne faciei poterant ꝓuenire ex eēntia morbi ⁊ a causa extrīseca: iō hic ponit signa distīcta inter ea.

¶ Et citrinitas coloris subito est signū non bonum: ⁊ denigratio eius subito est signum malū: ⁊ deterius oībus illis est niger color ⁊ ipsius plurimū est ex morte innati caloris ⁊ tenebrositas sequitur ipsum ⁊ citrinitas non est bona sed est magis salua.

¶ Ponit signa a forma: ponit signa a colore.

¶ Et quoniam quādoqꝫ fit a caliditate non est tota a frigiditate ⁊ fortasse est a vigilia: aut a fame: aut a dolore ⁊ est salua. Et si acciderint in fronte ⁊ naso rami non est signum malum.

¶ Ponit signa sumpta a ramis frontis ⁊ nasi intelligendo per ramos hoīum rugas ⁊ plicationes que fiunt in fronte ⁊ naso. Nam tensio cutis in fronte ⁊ naso significat consumptionē humiditatis. ruge autem significant ibi esse humiditatem.

¶ Signa sumpta ex dolore capitis. Cap. 29m.

Quando dolor capitis ꝑseuerat ⁊ virtus est debilis ⁊ egritudo acuta ⁊ sūt illic signa mala tūc egritudo est mortalis. Et si non fuerit tūc expecta vsqꝫ ad septimū fluxū sanguinis nariū ⁊ post septimū aliqđ currere ex naso aut aure. Qđ si ꝑuerauerit vsqꝫ ad vigesimū raro erit tūc resolutio ei⁹ ꝑ fluxū sanguis nariū: ꝫ aut ꝑ saniē currētē ex narib⁹: aut aure: aut per exiturā ⁊ ꝓprie iferi⁹. Et plurimū qdē icipit dolor capitis a ꝑncipio egritudis.

¶ Ponit signum pronosticum a dolore capitis. hoc idem Hippo. tertio pronosti. tex. cōmen. 13.

¶ Et fit fortis sup eam in quarto ⁊ quinto deinde eradicat in septimo. Et plurimū qdem inceptionis eius est in tertio ⁊ fit difficilis in qnto ⁊ eradicat in septio ⁊ vndecimo. Quidam vero dixerūt ꝙ ratio est vt sit in decimo: qm̄ decimus est septimus tertij ꝫ ipse nō est dies creticus: ⁊ hic ꝑmo apđ me nō est aliqđ. Cōparatio eni nō est ꝑm h genus: ⁊ si incipit in qnto eradicat in quartodecimo si res currit ꝑm ꝙ opꝫ. Et plus qdē qđ accidit de hoc dolore capitis accidit in tertiana.

¶ Quia docuerat significare per dolorem capitis qui est quādoqꝫ mortalis: docet modo computationem dierum creticorū vt ostēdat quando eradicatur iste dolor.

¶ Signa sumpta ex parte stomachi. Cap. 30m.

Singultus in egritudinib⁹ acutis malus ⁊ ꝓprie post fluxū vētris ⁊ silr inflāmatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cum caliditate febris est malus.

¶ Signa sumpta a dispositionibus stomachi.

¶ Signa mala ex membris anhelitus. Cap. 31m.

Anhelitus frigidus in egritudib⁹ acutis malus: signat eni mortē inati ⁊ silr diuisus malus. Et anhelit⁹ silis anhelitui flētis intersectus q attrahit aerē ⁊ est anhelit⁹ factus ꝑꝑ permixtionē rationis est malus. Et ille qui est ꝓpter apostema in partibus pectoris est deterior. Et illorū qui morti presentes fiunt ventres crescūt ⁊ consequētes fiunt eorum anhelitus ⁊ anhelant alte.

¶ Signa mala ex parte sensus. Cap. 32m.

Si nō videt infirmus ⁊ nō audit est signū malū. Et si fugit a vocib⁹ ⁊ odorib⁹ ⁊ colorib⁹ habentib⁹ fortitudinē est signū malū significans debilitatem spiritus animalis.

¶ Signa facta in oculo. Cap. 33m.

Profundatio oculi ⁊ cōtractio ipsius vel cōcauatio nō causa fluxus vētris ⁊ vigilie ⁊ famis est signum non bonum.

¶ Ponit signa ab oculis: ⁊ ꝑo a ꝓfundatione oculi.

¶ Et tenebrositas albedinis oculi ⁊ ei⁹ rubificatio tēdens ad colorē pauonis aut celestē est signū malum. Et paruitas vnius duorū oculorū in egritudib⁹ acutꝭ ⁊ frenesi ⁊ silibus est mala valde. Et si nō videt infirmus aliqđ est signū mortiferum ⁊ tortuositas oculi ⁊ ipsius strabositas in febre acuta ē signū malū valde.

¶ Ponit signa sumpta a colore tunice coniunctiue.

¶ Et si hec tortuositas fuerit ex spamo ꝓprio lacerto oculi tm̄ absqꝫ nocumento in cerebro: tunc signum illud est ꝙ non est permixtio rōnis ⁊ similia.

¶ Ponit signa ratione torture ⁊ strabositatis.

¶ Signa āt sūpta ex eo qđ videt ⁊ splēdore sꝫ: qm̄ splēdor niger signat vomitū plus ⁊ dclinationē sanguis ad supiora ⁊ signat vnūqđqꝫ signorū aliorum.

¶ Ponit signa ab apparitione splendorum coram oculis.

¶ Et cursus lachryme absqꝫ volūtate ⁊ ꝓprie ex vno oculo est signū malū nisi sit signū crisis ⁊ sanitatꝭ ⁊ significēt ipsā alia signa fluxus sanguis nariū cū incolumitate signorū aliorū: ⁊ ꝯsidera ex lachrymis ꝑuitatē ⁊ multitudinē ⁊ subtilitatē ⁊ grossitiē ⁊ calorē ⁊ frigus ⁊ exitū cum voluntate aut sine voluntate.

¶ Ponit signum qđ sumitur a lachrymis.

¶ Et fugere lumen est signū non bonū. Si aūt vehemens sit amor tenebre: tunc est mortale nisi sit vehementia ⁊ dolor. Qđ si non fuerit tunc est ꝓpter casū virtutis spiritus animalis.

¶ Ponit signum qđ sumit ab amore tenebre ⁊ fuge luminis.

¶ Et ituitus stans absqꝫ palpitatione ⁊ mot⁹ est ma-

lus ⁊

lius ⁊ multitudo aggregationis lippitudinis ita ꝙ ali gd ei⁹ post aliqd est mala. Et lippitudo sicca valde.
¶ Ponit signa que sumuntur a firmitudine intuitus.
¶ Et hmōi qdē lippitudo generat̃ ꝓpter pigritiā virtutis oculi īnate in maturādo mām. Et silr̃ sentit cum plurimo eius per exuberationē rei venientis ad oculum que conat̃ exire. Et nō licet vt dicat̃ ꝙ illud sit ꝓpter multitudinē humiditatū venientiū ad oculū: ꝓpterea ꝙ pigra sit nā in digerendo eas: qm̄ oculus in hac dispōne est siccus profundus ⁊ signa siccitat̃ manifesta: ⁊ silr̃ siccitas lippitudinis velox.
¶ Ponit signa q̄ sumūtur ab oculis rōne lippitudis in maturando mām: idē in cōmēto. 13. ꝑmi ꝓnosticoꝝ. Quare recurre ibidem.

¶ Signa proportionalia istis. Cap. 34^m.

Si aggregat̃ super pupillam cum est aperta aliquid sicut tela aranee: deinde recedit ad palpebras ⁊ fit lippitudo ⁊ non cessat esse: sic est signum propinquitatis mortis.
¶ Ponit signa sumpta a tela aranee apparente supra oculum.
¶ Et vehementia rubedinis oculi ⁊ permanētia eius ita in acuitate febris est mala ⁊ significās apostema cerebri calidum ⁊ in ore stomachi. Et permutatio ei⁹ ad colorem pauonis ⁊ celestem est deterior.
¶ Ponit signū sumptū a vehementi rubedine oculi in eius ꝑmutatione oculi ad colorem pauonis ⁊ celestem.
¶ Et apertio oculi iterum ⁊ multitudo splendoris est significatio mala: ⁊ fortasse est ꝓpter materias calīas multas ⁊ apostemata in partib⁹ cerebri. Et si remanet palpebra in somno apta absq̧ cōsuetudine est signū nō bonū ⁊ siccitas palpebraꝝ est signū malum.
¶ Ponit signum sumptum a multitudine splendoris.
¶ Et si remanet oculus in vigilia apt⁹ ⁊ approximat̃ ei digit⁹ ⁊ nō palpitat est significatio mort̃. Et vehemētia apertionis oculi iterum cū alienatione ⁊ debilitate est mortalis. Et dicitur ꝙ ille sub cuius oculis appet pustula sicut lens alba morit̃ in die decimo ⁊ apparet in eo desiderium dulcedinis.
¶ Ponit signū qđ sumitur ab operatione oculi ⁊ dicitur ꝙ ibi ponitur quoddam signum empericum.

¶ Signa sumpta ex pte nasi. Cap. 35^m.

Tortuositas nasi mala ⁊ sigñat ꝓpinquitatē mortis: cā eniȝ in ea est spasimus malus mortalis. Et applanatio eius iteꝝ est mala.
¶ Ponit signa sumpta ex parte nasi absolute: ⁊ patet.
¶ Et esse contentus in attractione aeris naso ⁊ naribus est malū. Et si inuenis ex anhelitu eius odorem piscis aut butyri aut luti est malum.
¶ Ponit signa sumpta a naso s̄m ꝙ per nasum fit anhelitus.
¶ Et distillatio aq̄ citrine ex naso i febrib⁹ acut̃ fortasse ē sigñatio ꝓpīqtatis mort̃. Et si nō sternutat cuȝ obtharmicis ē sigñatio mort̃ ⁊ destructio sensus silr̃. Et si nō facit ei fluere sanguinē ꝑcussio ⁊ rascatio.
¶ Ponit signū a distillatione aque citrine per nasum. dixit fortasse qꝛ ista distillatio aliqñ pōt contingere per motū creticum.
¶ Et si ifirmus assidue mittit digitū suū ad nasuȝ suuȝ quasi mundificat ipsum absq̧ causa est signum nō bonum: ⁊ exitus aque per nasum est malum.
¶ Ponit signum sumptū ab infirmitate nasi siue a mūdificatione absq̧ causa ⁊ ab exitu corize per nasum.

¶ Signa sumpta ex pte auris. Cap. 36^m.

Exiccatio pulpe auris ⁊ eius inuersatio ⁊ contractio extremitat̃ est signū malū: ⁊ dicit̃ ꝙ cum sordes auris dulcescit est signū mali apud Gal. mortale apud primos.
¶ Ponit signa ex parte auris: ⁊ patet.
¶ Aduētus doloris in aure cū febre acuta est timorosus: est eni mortalis nisi currat aliqd ⁊ qescat ⁊ illō in senib⁹. In iuuenib⁹ vō cōtingit ꝙ moriūtur anteq̄ sa niem faciat propter vehementiam sensuum eoꝝ.
¶ Ponit signum a dolore auris.

¶ Signa sumpta ex parte dentium. Cap. 37^m.

Commotio dentium in febrib⁹ acutis ⁊ q̄si ille cui⁹ sunt comedat aliqd signū est non bonū. Dicit̃ ꝙ ille cuius dētes cooperiuntur in febrib⁹ viscositatibus significat ꝙ febris ei⁹ sit vehemens: significat enim caliditatem vehemēteȝ ⁊ materiam viscosam tarde resolutionis.
¶ Ponit signum sumptum a limositate que cooperit dentes.
¶ Cū accidit ifirmis omni hora vt mundificēt dentes absq̧ ꝯsuetudine que currit est significatio nō bona. Stridor dētiū ⁊ cōmotio eoꝝ absq̧ ꝯsuetudine fortasse indicat maniā: ⁊ si mania nō accidit deide accidat significat illō pernitiē nisi in illo qui assuetus est eo ꝑ debilitatē cordis eius tūc stridēt dentes ei⁹ ex qualibet cā ⁊ viriditas dualiū est signum malum.
¶ Ponit signū qđ sumitur a mundificatione inconsueta.

¶ Signa sumpta ex parte lingue ⁊ oris ⁊ que sequuntur ea. Cap. 38^m.

Denigratio ligue in egritudinib⁹ acut̃ est signū ad malitiā decliue. Et exiccatio ei⁹ oris ⁊ saliue non sunt bone ⁊ qñq̧ exiccat̃ in primis deide exasperat̃ cū statu: deide ḋnigrat̃ est mortale ⁊ ꝑꝑie in q̄rtodecio. Et scias ꝙ vehemētia fetoris oris in egritudib⁹ acutis ē sigñatio mortalis qm̄ sigñat corruptionē humoꝝ oīum. Subleuatio vnius duoꝝ labioꝝ in febrib⁹ acut̃ est maluȝ. Scissio labioꝝ in febrib⁹ acutis sigñat supfluitatē iflāmationis ⁊ ꝯctio eoꝝ ⁊ frigus eoꝝ est malū. Si remanet os apertū in egritudinib⁹ acut̃ est significatio mala. Superfluitas siccitatis lingue est signum nō bonum.
¶ Ponit signa sumpta ex pte lingue ⁊ oris ⁊ que sequunt̃ ea: ⁊ pȝ.
¶ Dicitur ꝙ quādo exuberat sup linguā in febre acuta sicut cicer niger ⁊ sicut granuȝ alkerua: tūc mors ē ꝓxima ⁊ accidit ei desideriuȝ reꝝ calidaꝝ. Asperitas lingue ⁊ siccitas eius est sigñatio frenesis. Et ꝯsiderā in asperitate ligue ⁊ alteratione coloris eius ꝯsideratione supflua ne sit causa eius res tingēs. Et scias ꝙ nō tingitur lingua ab omni humore dñante in omni dispōne: donec peruenerit ad eam cū substantia sua: aut per vicinitatē aliquoꝝ membroꝝ cōicantium.
¶ Ponit signum empericum.

¶ Signa sumpta ex radice lingue et gutture ⁊ mery. Cap. 39^m.

Prefocatio subito facta nō in die crisis est signū malum. Et prefocatio sine spuma est leuior: spuma eni nō fit nisi cū cor iā ad tātam ꝑuenerit calefactionē ꝙ destruūtur ei operationes pulmonis ⁊ diaphragmatis: quare non pōt facere vt redeat anhelitus cū equalitate. Et istud nō fit apāte non existēte in gutture nisi ꝑ rem magnā: ⁊ multotiēs qdem fit imo plurimū causa cerebri. Et ad

vltimũ quãdo accidunt in febre forti ꝑfocatiões praue: tũc iã aduenit mors qm̃ cor eget causa vehemẽtie caliditatis anhelitu plurimo: sed via eius iã est oppilata: quãobrem inflãmatur cor ⁊ superfluit malitia cõplexionis eius quare non tolerat vitam.

¶ Quare dixit nõ in dieb⁹ crisis siue cũ fiat ꝑfocatio siue nõ ĩ die crisis aut non in die crisis fit mala. Dic ꝙ ꝑfocatio in dieb⁹ crisis facta põt eẽ ꝓpter recursum virtutis ⁊ caloris ad regẽda pectora aut ad aliqua loca corporis vt expellat mãm egritudinis: tunc põt postea redire ad regẽda membra anteꝗ̃ ex toto suffocet cor. Quãdo aũt fit nõ in dieb⁹ crisis: tũc est signũ ꝙ virtus iã ad tãtaꝫ defensionẽ deuenit ꝙ nõ põt membra regere: quare tũc nõ mouet natura ⁊ virtus regitiua ad aliquã expulsionẽ faciendam. No. ꝙ iste est afoř. ille. 34. quarte particule. Si a feb. habito tumore non appente in faucibus suffocatio repente supuenerit: mortale.

¶ Et similiter contorsio colli cum prohibitione deglutionis: illud enim aut fit propter remotionẽ spondilis: aut ꝑꝑ vehemẽtiã siccitatis: ⁊ neqꝫ aliqd est deterius eis ambabus cũ febre iterum. Et si non potest fieri deglutitio nisi cũ labore est significatio mala.

¶ Ponit signum sumptum a mery: ⁊ est afoř. 35. quarte parti. Si a feb. habito collum conuertatur vt vix deglutire possit tumore nõ existente in collo: mortale.

¶ Et similiter si reijcit cum aqua ⁊ egreditur per nasum: ⁊ similiter quando strangulatur cum ea in omni hora est significatio non bona.

¶ Ponit signũ qδ sumit a rejectione aque p nasuꝫ ⁊ strangulatiõe

¶ Sigᵃ mala sũpta ex ꝑte venaꝝ. Ca. 40ᵐ.

Dixit Hip. quando apparent vene pue apõ frontem ⁊ palpebram est malum.

¶ Signa mala sumpta ex mollificatiõe corporis ⁊ malitia resupinationis ⁊ debilitate. Cap. 41ᵐ.

Mollificatio corporis ⁊ malitia resupinatiõis ⁊ debilitas quandoqꝫ fiunt causa multitudinis humoruꝫ grossoꝝ in visceribus. Et quãdoqꝫ fiunt propter siccitatẽ corporis ⁊ paucitatem humoꝝ. Et quãdoqꝫ fiunt ꝓpter superfluitatem debilitatis virtutis in lacertis ⁊ nõ est significatio distiguẽs iter ea eẽntia corporis grossi aut macri sicut qdã existimauerũt. Et multotiẽs qdẽ sunt viscera plena humiditatib⁹ ⁊ corp⁹ ẽ extenuatũ ⁊ multotiens debilitanť virtutes in lacertis ⁊ corp⁹ est pigue: ĩmo signa alia sunt: ⁊ dicta sunt in locis alijs.

¶ Hoc capitulum habet duo dicta. In primo ponit a quibus causis contingant talia accidentia. In secundo reprobat quandã opinionem in signis digestionis.

¶ Signa mala ꝓpter formam iacendi. Cap. 42ᵐ.

Resupinatio super lectum nõ ẜm formã consuetam ĩmo ẜm permixtionem ⁊ exitum a cõsuetudine est malum signum maxime cũ ĩfirmus ꝑcipitatur ad stratũ suũ paulatim quotiens equas eũ ⁊ preparas ipsum preparatione bona conuertitur super dorsum suuꝫ ⁊ diligit discooperire extrema ⁊ proijcit ea proiectione non naturali absqꝫ caliditate valde manifesta: est ergo cã angustia magna. Et opꝫ vt tu attendas in hoc etiam reꝫ vnã: fortasse enim homo est pinguis: grauis corporis: velocis mollificationis: diligẽs in dispositione sanitatꝭ vt iaceat omni hora ẜm hanc formam: aut est prohibẽs dolor preter resupinationem. illud enim iterum est ex eo cum non magnificatur timor. Omnis preparatio non consueta de resupinatione ⁊ tensione ⁊ reliquis quã non fecit in dispositione salutis est in egritudinibus acutis mala. Et scias ꝙ amor resupinationis aut est propter multitudinẽ humorum in visceribus: aut propter siccitatem ⁊ resolutionem humoruꝫ acutoꝝ: quare debilitant lacertos: aut propter debilitatẽ que accidit lacertis ex parte alia.

¶ In hoc caplo ponit signa que sumunť ex mõ iacẽdi sup lectuꝫ et hꝫ tria dicta. In ṗ ponit modum. In secũdo ꝗ̃daꝫ expõnem ad supradictã malitiam quã sigñant supradicta signa. ibi (Et opꝫ.) Tertio ponit vnde contingat malitia. ibi (Et scias.)

¶ Et si non põt iacere ⁊ resupinari ⁊ vti alijs positionib⁹: ĩmo desiderat sedere est significatio mala ⁊ plurimũ eius ꝓpterea ꝙ anhelitus sit difficilis cũ iacet ꝓpter apata ⁊ nocumenta in mẽbris anhelitus in qb⁹ scita est dispositio ex eo qδ preterijt.

¶ Ponit signa quãdo infirmus surgit ad sedendum.

¶ Et si diligit fugere ab hominibus ⁊ conuerti ad parietem est signum non bonum.

¶ Ponit signum quod sumitur ab absconsionis dilectione ⁊ fuga ab hominibus.

¶ Et declinatio in somno super ventrem absqꝫ cõsuetudine est malum: aut enim est a permixtione rationis: aut a lesione in ventre. Et iacere humidum est laudabile: ⁊ illud est cum iuncture egri sunt recipientes plicationem velociter.

¶ Ponit signum a dormitione inconsueta super ventrẽ. ¶ Sed cõtra tertia fen primi libri dicitur ꝙ iacere supra ventreꝫ adiuuat ad digestionem: quoniam colligitur calor supra stomachum. Dic ꝙ aliud est loqui de forma iacendi per viam cure ⁊ viam regiminis ꝗ̃ per viam signi. supra locutus fuit de forma iacendi per viã cõseruationis sanitatis: hic ꝟo per viam pronosticationis.

¶ Signa sumpta ex cute. Cap. 43ᵐ.

Cum desiccatur cutis ita ꝙ quãdo extendis eam non redit ad locum suum: tunc illud est significatio mala. Exitus vaporis calidi ex cute cũ anhelitu frigido est significatio ꝑniciosa ⁊ non fit nisi qr caliditas cordis finita est.

¶ Hoc capitulum habet duo dicta. Primo ponit signuꝫ qδ sumiť a qualitate cutis. Secundo ponit signum qδ sumitur ab exeuntibus a cute. ibi (Exitus vaporis.)

¶ Signa accepta ex ventre ⁊ partibus hypocũdriorum. Cap. 44ᵐ.

Inflatio vẽtris in egritudinib⁹ acutis ⁊ paucitas cõplicationis eius ⁊ ꝓprie cũ illic est solutio vẽtris est signũ mortis ꝑcipue quãdo apparet in eo pustula ampla coloris fusci.

¶ Primo ponit signa que sumũtur a ventre rõne inflationis.

¶ Tensio hypocũdriorum ⁊ essentia vnius duoruꝫ laterum magis augmentata ꝗ̃ alterius: ⁊ similiter essentia omnis lateris augmẽtatior omni latere qδ est ei simile in eminentia ⁊ depressione: ⁊ similiter in lenitate tactus ⁊ duritie. Quando inflatur myrach non a ventositate et siccitate: tunc intra ipsum est apostema cum quo non est nisi dolor.

¶ Ponit signa q̃ sumunť a tensione ⁊ ineq̃litate hypocũdrioꝝ.

¶ Et obfuscatio ⁊ tensio hypocũdriorum si est cũ dolore: tunc materia declinat ad inferiora: ⁊ si est absqꝫ dolore: tunc materia decliuis est ad superiora.

¶ Ponit differẽtiã inter tensionẽ hypocũdrioꝝ cum dolore ⁊ sine dolore rõne declinationis materiei ad superiora aut inferiora.

¶ Signa sumpta ex ano. Cap. 45ᵐ.

Exitus ani in febribus acutis per seipsum est significatio mala.

¶ Signa

¶ Signa sumpta ex virga ⁊ testiculis. Cap.46m.

Lenitas testiculoꝝ est signū malum: ⁊ simil'r exuberatio amboꝝ in egritudinibus acutis. Cōtractio testiculoꝝ ⁊ virge sigñat mortem innati aut dolorē vehementem. Pollutio in principio egritudinis significat longitudinem ⁊ est in postremo egritudinis laudabilior.

¶ Signa sumpta ex matricibꝰ. Cap.47m.

Exitꝰ matricis mulieris ⁊ vulue in febre acuta est signum malum.

¶ Signa sumpta ex parte extremitatū. Cap.48m.

De eis sunt ex pte q̄litatis earū sicut frigꝰ extremitatū cū caliditate febris acute ⁊ fixione eius ⁊ nō eradicat̄ est signū non bonū. Cum chronica v̄o nō est illud horribile.

¶ Primo ponit signū distinctiuū qñ est bonū ⁊ quando est maluz.

¶ Et causa eius in febribus acutis est apostema magnum in concauitate ventris aut submersio caliditatis innate aut aduentus syncopis ⁊ resolutionis.

¶ Ponit causas istorum signorum.

¶ Et fortior significatio frigoris extremitatū in febribus acutis super mortē est que est frigoris accidētis eis in p̄ncipio egritudinis. Et simil'r cū est frigus cuz quo nō calefit: ⁊ hoc totū sigñat fugā sanguinis totiꝰ ad interiora ꝑꝑ apostema. Obfuscatio digitoꝝ manuū ⁊ pedū ⁊ vnguiū eoꝝ est signū mortale. Rubedo extremitatū ⁊ earū alteratio subito magis ꝑnitiosum est q̄ꝫ eaꝝ obfuscatio. Si aūt inuenit̄ grauitas: tūc iā appropinquat: qm̄ grauitas significat debilitatē virtutis animalis: ⁊ obfuscatio significat debilitatē caliditatis īnate: rubedo significat corruptionē ⁊ dominiū humoꝝ. Et nigredo melior est q̄ꝫ obfuscatio ⁊ rubedo. Et cum hoc toto cum videris signa bona plurima nō est longinquū quin saluet̄ infirmus.

¶ Ponit intentionem sue significationis.

¶ Et casus extremitatū eiꝰ alteratarū ⁊ adustio extremitatū ⁊ cutis cū friditate vētris est signū morꝭ iteꝝ.

¶ Hic docet significare per casum extremitatum.

¶ Et ex eis ex parte situū earum sunt sicut spasmus ⁊ proprie post fluxum ventris est mortale.

¶ Ponit signa que sumuntur ex parte situs extremitatum.

¶ Alcuzem cum alienatione ⁊ vehementia febris est significatio mortis.

¶ Lege differentiam supra inter ipsum ⁊ spasmum libro tertio capitulo de spasmo.

¶ Signa sumpta ex parte somni ⁊ vigilie. Cap.49m.

Si somnus sit diurnꝰ nō nocturnus est signū nō bonū. Et si nō dormit in eis ambobꝰ est deterius. Causa eni est corruptio cerebri q̄litercūqꝫ sit. Et salubrior somnus est qui est in p̄ncipio eiꝰ. Et h̄ totū i statu ꝑoxismoꝝ febris est deteriꝰ. In p̄ncipio v̄o eiꝰ ⁊ multotiēs fit ⁊ nō nocet.

¶ Ponit signa que sumuntur a somno ratione temporis.

¶ Et profunditas somni cū debilitate pulsus est malum: est eni ꝓpter debilitatē virtutis nō ꝓpter humiditatē cerebri ⁊ ꝓprie cū est cū permixtione rōnis. Et quādoqꝫ est hoc a putrefactiōe humoris frigidi. Somnus augmētatus in nocte qui succedit permixtioni rōnis ⁊ associat̄ frigori extremitatum est malus sicut somnus cui succedit leuitas est bonus.

¶ Ponit signa a somno s̄m q̄ somnus associatur bonis aut malis accidentibus qui succedit .i. associatur.

¶ Signa mala sumpta ex actione manus. Cap.50m.

Collectio paleaꝝ ⁊ ꝑuenire oi hora ad aliq̄d q̄si colligat ex se aut ex pariete est signū malū. Et cā in eo ē ex vaporibꝰ qui eleuantur ad cerebruz: ergo faciunt imaginari illud quod non est propter descensionem eorū ad oculum ⁊ humiditatem albugineam.

¶ Hoc ideo ponit Gal. cōmen. 26. primi pronosticorum.

¶ Signa sumpta ex doloribus. Cap.51m.

Dolor vehemēs in viscéribꝰ in febribus acutis ē signū malū. sigñat eni adustionē vehementē aut magnitudinē apostematis aut exituram. Cuz est in aliquo membroꝝ dolor vehemēs ⁊ sedatur subito quiete completa absqꝫ causa tunc illud est malum.

¶ Sed ꝯtra dolor dissoluit virtutē ⁊ membra a suis ꝓprijs operationibꝰ ꝓhibet sicut habet̄ supra libro p̄mo fen scd̄a. de eo q̄d ꝓuenit ex dolore. ergo est bonū si sedet̄. ¶ Dico q̄ bene est bonum si sedetur: tamen cum sedatur subito absqꝫ causa: tunc est signuz q̄ virtus sensitiua deficit: ⁊ hoc modo est signum malum. Dubium

¶ Signa sumpta ex voce ⁊ loquela ⁊ silētio. Cap.52m.

Vox fortis valde est bona ⁊ loquela ordiata est bona ⁊ ꝯtrariū illiꝰ est malū. Et taciturnitas plurima ꝓlixa sigñat s̄m plurimuz inquietudinē aut mollificationē lacertoꝝ lingue ⁊ epiglotis aut spasmum eoꝝ aut destructionem imaginationis que est principium sermonis: ⁊ cuz infirmus loquitur in crisi est bonum.

¶ Dubitat̄ quomō inquietudinē significat taciturnitas: cū inquietudo significet multitudinē loquele sicut pꝫ in alienatis. ¶ Dic q̄ duplex est īquietudo .s. cū d̄bilitate ꝟtutis: ⁊ hāc sigñat taciturnitas. Alia est cū fortitudine ꝟtutis: ⁊ hāc sigñat m'ltitudo loquele. Dubium

¶ Et ad vltimum taciturnitas verbosi significat cās inceptionis alguesgues aut aliquid de eis que dicta sunt. Et multitudo sermocinationis in taciturno significat initium alienationis ⁊ permixtionem rōnis.

¶ Ponit signum quod sumitur a loquela ratione permutationis naturalis loquele.

¶ Signa sumpta ex rōne. Cap.53m.

Alienatio cum motu ⁊ percussione in capite ⁊ nare est saluum. Et cuz alguacre ⁊ apoplexia est mortalis.

¶ Signa sumpta ex motibus. Cap.54m.

Multitudo ꝑmixtionis ⁊ inquietudinis est signū nō bonū ⁊ sigñat multitudinez vaporis eleuati ad caput. Saltꝰ infirmi omni hora ⁊ sessio eiꝰ est sigñatio mala ⁊ est ꝑꝑ angustiā aut ꝓpter permixtionē rōnis ⁊ ꝯstrictionē anhelitus ⁊ p̄focationē ⁊ in peripleumonia deterior: qm̄ plurimum eius est ꝓpter prefocationem ⁊ constrictionem anhelitus: lꝫ sit ꝓpter causas alias iterum.

¶ Docet ꝓno. super eleuationem infirmi ⁊ in sedendo.

¶ Et cū grauant̄ mēbra a motu ēt est sigñatio mala. Et quādo obfuscant̄ vngues: tūc mors est p̄sens. Et tremor est signum malum cum nō sit crisis bona.

¶ Ponit signum a grauitate membrorum.

¶ Signa sūpta ex existimatiōe. Cap.55m.

Cum est plurimus timor mortis tunc est timor.

¶ Est timor .s. apud medicum.

¶ Judicia sumpta ex saltu ⁊ alicibꝰ. Cap̄.56ᵐ.

S Altꝰ ⁊ alices fiunt ꝓpea ꝙ nã mouet mẽbra lacertosa vt expellat ex eis sup̄fluitatem. Et dũ mẽbrũ ꝑmanet rarũ ⁊ mã est pauca obediẽs nõ idiget illo imo illd est ei necẽium ꝓp ↄriũ eiꝰ. Et si fuerit cũ ꝑmutatiõe ex calore ad frigꝰ ꝑ nãm: tũc est signũ nõ malũ. Et sign̄at multotiẽs ꝙ nã nõ põt facẽ resol'onẽ nisi cũ adiutorio villoꝝ propter multitudinẽ mãei aut ꝓpter debilitatẽ virtutũ.

¶ Signa sumpta ex somnijs. Cap̄.57ᵐ.

M Ultotiẽs videt infirmꝰ de gñe illiꝰ q̄ fit crisis eius sicut videt habiturus crisim cũ sudore qd ingredit̄ balneũ ⁊ preparat̄ ei.

¶ Nota ꝙ triplex est somniũ. aiale reuelatuz ⁊ nãle. Animale est ſm ꝙ homo affectat multũ vnã rẽ ⁊ illã affectat ⁊ somniat. Reuelatũ qñqꝫ est verũ ⁊ qñqꝫ falsum. Naturale aũt est qd fit ſm ꝓcessum humoꝝ interioꝝ: ⁊ de hoc somnio ꝓprie ⁊ solũ hic intelligit.

¶ Signa sumpta ex appetitu. Cap̄.58ᵐ.

D Estructio appetitꝰ in egritudibꝰ chronicis est malũ. Et in egritudibꝰ acutis ẽt si est ĩfra illd ⁊ ad sũmũ sign̄at hũores corruptos aut mortẽ virtutis aĩalis ⁊ naturalis.

¶ Ponit signum a destructione appetitus.

¶ Et cum destruitur sitis in febribus adurentibus est significatio mala ⁊ proprie cũ nigredine lingue.

¶ Ponit signum a destructione sitis.

Dubium ¶ Cõtrariũ ponit̄ ab Hip. 2. ꝓnosti. tex. 62. cũ dicit. Et quos feb. in die rupture dimiserit: eos euasuros ꝓnuntiabis: tunc cibos appetũt neqꝫ sitiũt. ⁊ ita oñdit ꝙ destructio sitis in feb. est bonũ signũ. qñ vo est cã faciens sitim ⁊ nõ sitit: tunc est malũ signũ: qm̃ sign̄at virtutẽ sensitiuã esse ita defectã ⁊ destructã ꝙ non sentit mordicationẽ a cã debente facere sitim: ⁊ hoc ostendit Aui. per hoc qd ponit feb. cũ nigredine lingue. Nigredo eñi lingue cũ feb. dicit cãz debentem facere sitim: vnde si nõ facit est signũ malũ.

¶ Judicia ⁊ significationes icteritie. Cap̄.59ᵐ.

I Cteritia ante septimuz ⁊ ante digestionẽ est malũ signum nisi succurrat ei fluxus ventris quemadmodum quidam existimauerunt.

¶ Et est ſꝫ ↄsiderationẽ. Et ad vltimũ icteritia ante septimũ nõ est laudabilis. Et si fuerit icteritia post septimũ: tũc est iterũ nõ ita salubris dũ nõ cõiungunt̄ ei signa alia. Qꝛ si accidat icteritia in septimo aut nono aut q̄rtodecimo cũ signis laudabilibꝰ ⁊ absqꝫ nocumento in partibꝰ epatis aut duritie ⁊ apostemate: tũc est laudabilis. Et multotiẽs qdẽ accidit ꝓpter hm̃õi crisis completa ⁊ significat laudem ⁊ dispositionem leuitatis que reperit̄ post ipsam.

¶ Et est secũdũ. i. debet considerari vtruz maior pars materiei facientis icteritiã vadat per fluxũ ventris quoniam tunc est bonũ signum. vel vtrum vadat pars maior ad cutem ⁊ minor per fluxũ ventris: ⁊ tunc est malum signum.

¶ Et significat malitiam eius dispositio contrarij leuitatis. Ex illis que significant malitiaz eius est vt sit cum icteritia fluxus ventris cholericus multꝰ q ebullit ⁊ exitus rerum spumosarum adurentiuz in huiusmodi enim timetur de infirmo nisi succurrat ei fluxus ventris multus mundificans: aut sudor cõis ⁊ sit iam virtus fortis: tunc enim fit leuitas velociter.

¶ Ponit signa distinguẽtia ⁊ ↄueniẽtia ĩter bonã ⁊ malã icteritiã.

¶ Sign̄ationes sumpte ex apostematibꝰ. Cap̄.60ᵐ.

C Um febris acuta ↄuenit ad apostemata titillicoꝝ ⁊ extremitatũ est deterius q̄ꝫ vt sint prius illa apostemata: deide sequatur ea febris causa putredinis q̄uis illud etiam sit malum.

¶ Ponit dr̄iam inter apostema precedens feb. ⁊ sequens eam.

Dubᵐ 1ᵐ ¶ Sed querit̄. vult. n. Auicẽ. ꝙ apostema sequẽs fe. fit peius ꝓcedẽte. qd nõ videt̄ verũ. nã apostema sequẽs feb. sign̄at permutationem mãei febrilis: ⁊ ita sign̄at minorationez illius mãei. Feb. aũt sequẽs apostema nõ sequit̄ ex apostemate extremitatuz solũ: sed sequit̄ ex apostemate viscerũ special'r feb. acuta sicut dixit Hip. in illo afoꝛ. 59. ꝑti. quarte. s. in bubonibus. Ad dic ꝙ si apostema sequens feb. esset per viã expulsionis cretice tũc esset melius q̄ꝫ ꝓcedẽs: tñ qñ sequit̄ apostema fe. ⁊ fe. nõ minuit̄: tũc est signũ multitudinis mãe ⁊ malitie eius: ⁊ ideo significat peius q̄ꝫ precedens.

¶ Apostemata que accidũt in radice auris ⁊ nõ maturant̄ cũ saniositate sunt mala ad que nõ sequit̄ aliqua de euacuationibus fortibus est signum malũ.

¶ Docet ꝓnosticare per apostemata que fiunt in radice auris cõparata ad euacuationem.

Dubiũ 2ᵐ ¶ Sed ↄtra Gal. ꝑmo ꝓno. cõmẽ. 35. ponit q̄druplicẽ terminationẽ apostematũ per resolutionẽ ad putredinẽ ad lapideitatẽ ⁊ ad saniẽ: iter quas terminationes ponit illã que est ad resolutionẽ ꝑorẽ ⁊ meliorez: ergo ista apostemata pñt terminari per aliud q̄ꝫ ꝑ resolutionẽ ⁊ erit bona. Ad dic ꝙ ista apostemata sũt facta de mã grossa que nõ pñt resolui neqꝫ per resolutionẽ terminari. Si autẽ posset esset bonũ. Ad que. s. apostemata non sequit̄ aliqua de euacuationibus fortibus sicut est euacuatio per ventris fluxũ per sudorem ⁊ huiusmodi. vel dic euacuationibus fortibꝰ sicut est euacuatio per resolutionẽ: ⁊ tunc prima questio tollit̄. euacuatio per resolutionẽ est fortis qꝛ sign̄at ꝙ nã dominat̄ mãe grosse apostematis ita ꝙ subtiliauit ⁊ transmisit per resolutionem.

¶ Et nõ opꝫ iteruz vt fiducia habeat̄ in maturatione cũ accidit exitura ⁊ reliqui humores sunt indigesti: illud enim est nõ sufficiens sicut ista etiã multotiẽs accidunt ⁊ existimat̄ iam declinatio adesse ⁊ interficit.

¶ Ponit signum quod sumitur ab apostemate quod maturatur ⁊ reliqui humores corporis sunt indigesti.

¶ Omnis pustula ⁊ omne apostema quod apparet et postea redit est malum: verũtamen quandoqꝫ significat fortitudinem nature: ⁊ fortasse hec apparitio ⁊ ꝓfundatio est consueta huiusmodi alicui in natura sua quare non est significatio vehementis malitie.

¶ Ponit signum qd sumitur ab apostemate apparẽte ⁊ redeunte.

¶ Nota ꝙ si apostema apparet ⁊ postea redit ĩtus: hoc põt eẽ ꝓpter hoc. s. ꝙ natura postq̄ꝫ transmisit mãm ad cutez vt terminet per apostema sentiens se fortẽ ⁊ magis potentem digerere mãm apostematis intus in venis ⁊ visceribus q̄ꝫ iuxta cutim retrahit illã mãm transmissam: ⁊ hoc modo põt significare fortitudinẽ nature cum ille alienissimus modus ⁊ rarissime conuenit.

¶ Signa sumpta ex parte pustularum que similantur eis. Cap̄.61ᵐ.

P Ustula ciceralis nigra in febribꝰ acutis est mala valde. Et qñ in fine venit vel tardatur morit̄ ille qui eã hꝫ in secũdo multotiẽs. Cõuersio vlcerum in corpore ad viriditatem et nigredinem ⁊ celestem colorem aut citrinitatez est signum malum: ⁊ citrinitas est leuior eis.

Dubᵐ ¶ In hoc capl'o ponit signũ qd sumit̄ a pustula ciceralì nigra. Docet ꝓno. permutationẽ vlcerũ ad diuersitatem colorum.

Dubiũ ¶ Dicit̄ ꝙ si apparet super genu infirmi aliqd nigruz simile vue nigre in cuius circuitu sit rubedo morit̄ cito. Qꝛ si ꝓtendat̄ vsqꝫ ad diẽ quinquagesimuz: tũc signũ mortis eius est ꝙ sudauit sudore frigido.

Dubᵐ ¶ Ponit signa a pustulis emperica. dicit̄ quasi dicat sed ratione non potest dici.

¶ Quando apparet super venã que est in gutture aliquid simile grano alcherua cuz variola alba magna ⁊ accidit ei desiderium rerum calidarũ moritur in vigesimo. Et nos qdez iam diximus illud quod accidit in lingua adolescentibus de pustulis mortiferis.

¶ Ponit signũ qd sumit̄ ab apparentia pustule in gutture.

¶ Dicitur si fuerit febris quelibet ⁊ apparuerit super digitos vtriusq; manus simul apostema nigruꝫ sicut granum herbi cum dolore vehemēti morieꝛ in quarto ⁊ accidet ei grauitas ⁊ profunditas somni. Si autē natura constringatur cum hoc accidet pleuresis. Et quandoq; constringitur adeo donec fit lapidis.

¶ Ponit signuꝫ empericū qꝺ sumiꝛ a pustula apparēte sup manū.

¶ Signa sumpta ex forma venarum. Cap. 62^m.

Dixit Hip. si apparent vene parue que sunt in frōte ⁊ que sunt in palpebris ⁊ furcula est malum. Alteratio caloris venarū apparentium a dispositione sua cum colore pauonis ⁊ apparitio earum que de eis non apparebant ante cum hoc est malum.

¶ Signa sumpta ex rigore. Cap. 63^m.

Rigor plurime reditionis in febre praua cuꝫ debilitate virtutis est mortalis ⁊ cum firmitate virtutis iterū qn̄ febris cuꝫ eo nō remouetur non est bonus ⁊ deterior omnibus est vt sequaꝛ ipsum euacuatio nō adiuuans ⁊ non sedeꝛ cum eo febris. Et si non accidat euacuatio iterū tunc significat ꝙ humor motus est vincens qui expelli nō potest ⁊ est malum. In accidente v̄o vice vna nō forsitan verificaꝛ aforismus iudicans an est propter debilitatem superfluam virtutis aut ꝓpter aliud.

¶ Nota ꝙ istud capitulū fundaꝛ super illo afo. 46. quarte particule. Si rigor inciderit feb. nō deficiente. ⁊ in cōmē. illius.

¶ Judicium euacuationis. Cap. 64^m.

Euacuatio iuuatiua per fluxum ventris ⁊ vomituꝫ ⁊ alia est illa que est post digestionē ⁊ que euacuat humorē quē opꝫ: ⁊ que fit cum facilitate ⁊ cui succedit leuitas.

¶ Hic describit iuuatiuam euacuationem per suas species ⁊ per suas proprietates.

¶ Et de signis euacuationis humoris quem euacuat medicina aut nō medicina est vt īcipiat in eūone humoris alterius: ⁊ deterius eo est vt finis eius permuteꝛ ad exitum currat aut ad sanguinem nigrū aut humorem fetidū aut humorem purum ⁊ similiter in vomitu. Et quando abbreuiatur euacuatio postq̄ effecerit quod efficit: oportet vt adiuuetur.

Dub^m 1^m ¶ Ponit signa eūonis in q̄titate. ¶ Sanguinē nigrū. Cōtra nō videꝛ ꝙ mutatio eūonis ad sanguinē nigrū sit mala ⁊ superflua: qm̄ sanguis niger est malus: si ergo euacuaꝛ nō est malū. Dic ꝙ ideo est euacuatio mala: q2 medicina nō dꝫ euacuare sanguinē: vnde si euacuat est malū. Fit aūt niger iste sanguis: q2 significat ꝙ nā̄ pugnauit ꝯtra nām̄ aut medicinā: q2 medicina ei abstulit.

Dubiū 2^m ¶ Aut humorē fetidū. Contra: q2 humor fetidus est malus ledens mēbra ⁊ nām̄ iterius: ergo eius euacuatio est bona. Dic ꝙ sicut diciꝛ in cōmē. 21. p̄mi ꝓnosticoꝝ. nullū stercus est ita fetidū sicut illud cū quo euacuaꝛ substātia membroꝝ. hoc etiā pꝫ in ethicis q sunt in fine ꝯsumptionis: ergo si euacuareꝛ humor multū fetidus significat ꝙ medicina euacuat de substātia mēbri ⁊ ita est malus.

Dub^m 3^m ¶ Aut humorem purum. Contra: nam si medicina debet euacuare vnum humorē: quare est malū si euacuat ipsum solum ⁊ purum.

¶ Et quando superfluit euacuatio ⁊ nondum incepit digestio tūc nō est illud cuius iuuamēto sit īnitendū.

¶ Ponit qn̄ debemus adiuuare naturā in euacuando ⁊ quādo nō.

¶ Et euacuatio debilis pauca fluxu sanguinis nariuꝫ aut sudore aut alio significat ꝙ natura mouit ⁊ non potuit. Et si fiant mala signa alia significant morteꝫ: ⁊ si non fiunt mala significant longitudinem.

¶ Docet significare per defectam quātitatem euacuationis.

¶ Judicia sudoris. Cap. 65^m.

Sudor est bona crisis in egritudinibus acutis ⁊ flegmaticis.

Dub^m 4^m ¶ Hic obiiciꝛ. nā crisis ꝑ sudorē fit in crisib⁹ vehemētis caliditat; sicut hēturꝰ supra ī caplō p̄mo huiꝰ fen: sed egritudo flegmatica est de mā̄ frida. Preterea dicit supra capitulo de sudore libro secūdo ꝙ sudor est aqueitas sanguinis cui pus cholericum est admixtum: ergo in egritudine flegmatica nō accidit sudor ꝑ viam crisis bone. Ad hoc etiam faciunt multe alie auctes. Ad hoc dic ꝙ crisis per sudorem satis est melior ⁊ cōuenientior in febribus acutis q̄ in chronicis: tamen est etiam bonum in chronicis: q2 opꝫ ꝙ natura humectauerit al's habilitauerit materiā ⁊ subtiliauerit ita ꝙ expellit illam per sudorem.

¶ Et iterum speciebus apostematum timorosorum et apostematibus viscerum.

¶ Apostemata timorosa vocauit ea que fiunt in visceribus de materia furiosa.

¶ Causa multitudinis sudoris. Cap. 66^m.

Sudor multiplicaꝛ aut cā̄ māei ꝓpter multitudiuē suā aut subtilitatē suā aut cā̄ virtutis ex vehementia expulsiue aut mollificatione retentiue aut causa pororum eius quādo dilataꝛ ꝓpter causas dilatationis ⁊ minoraꝛ sudor ꝓpter contraria illarum causarū. Et sudor quidē quando tergitur exuberat ⁊ quando mouetur abscinditur.

¶ Diuersitas membroꝝ in sudando. Cap. 67^m.

Membra que plus sudant sunt illa in q̄bus est materia faciēs egritudinē vt magis. Et illa que nō sudāt sunt mēbra in q̄bus nō est mā̄. Et illa in quib⁹ dominaꝛ aliq̄d de causis cōstrictionis poroꝝ de q̄bus est ꝙ latus super qꝺ dormit infirmus s̄m plurimū raro sudat: quoniā est coartatū siccas habens vias ⁊ non currit ad ipsum humiditates neq; currit ab eo. Et sudor q̄deꝫ multiplicaꝛ in mēbris posteriorib⁹ vt in dorso plus q̄ in an̄rioribus sicut pectore: ⁊ multiplicaꝛ in sup̄iorib⁹ magis q̄ accidat in inferioribus ⁊ proprie in capite.

¶ Diuersitas dispōnū in sudādo ⁊ aliis. Cap. 68^m.

Somnus plus facit sudare q̄ vigilia: qm̄ calor inat⁹ in eo plus agit in humiditates: ⁊ q2 nocumētū anhelit⁹ in ipso est magis parum ⁊ illud mouet materias ad interiora.

¶ Hic ponit cāꝫ ꝓp quā accidit plus sudor in somno q̄ in vigilia.

¶ Inquit Hip. sudor plurimus in somno absq; cā̄ faciente illꝺ significat ꝙ ille plus cibi suo affert corpori q̄ toleret. Si aūt fuerit illud preter qꝺ ille de cibo sumat: tunc scias ꝙ īdiget eūone. Et causa in hoc est ꝙ sudor plurimus cuꝫ sanitate virtutis nō fit nisi ꝓp multitudinē materiei cui ꝑtinet vt expellat eā nā̄: ⁊ illa multitudo aut fit ꝑ cām̄ ꝓpinquā que est repletio ꝓpinq̄: ⁊ repletio ꝓpinqua est ex cibis sumptis: tūc ⁊ hāc repletionē expellūt fames ⁊ exercitiū ⁊ sudor qui expelliꝛ per nām̄. Aut fit per cām̄ antecedentem longinquam que est ex superfluitatibus antecedentibus.

¶ Ponit afo. Hippo. quarte parti. afo. 41. Secundo ipsuꝫ explanat. ibi (Et causa.)

¶ Et non excusat in huiusmodi nisi euacuatio mundificans corpus ex eis. per sudorem v̄o fortasse nō egreditur de ea nisi illud quod subtile est tenue paruum ⁊ dimittat corruptuꝫ inobediens in corpore: ⁊ consuetudo nature est ꝙ diligit expellere humorē corruptū ⁊ illud est de illis que debilitant eum.

¶ Sed tu dicēs: q2 nō expellet ea fames ꝛ exercitiū sicut in p̄cedē ti. Dic ꝙ fames ꝛ exercitiū nō cōpetūt humorib⁹ putrescē parat̄.

¶ Et scias ꝙ quanto plus caliditas innata est fortior est resolutio magis occulta q̄re non fit sudor nisi fuerint cause alie ꝛ propter hoc fit sudor egrediens a natura aut a repletione ꝛ multitudine ꝛ vehementia dilatationis pororum: aut propter defectum virtutis a digestione bona aut propter vehementiam motus.

¶ Hic ostendit qualiter sudor contingit propter debilitatem nature: ꝛ nota hic causas sudoris.

¶ Dies in qb⁹ multiplicat̄ sudor ꝛ minorat̄. Cap. 69[m].

Sudor in egritudinibus acutis plurimum fit in tertio ꝛ quinto ꝛ minorat̄ in quarto: imo parum cōtingit vt egritudines iste crisim faciant in quarto nisi raro.

¶ In hoc caplo determinat de sudore quantū ad dies creticos.

¶ Et parum quidem contingit ſm ꝙ experimentatores existimant vt sudet eger in vigesimoseptimo ꝛ trigesimoprimo ꝛ trigesimoquarto.

Dubium

¶ Dubitat̄: q2 dicit ꝙ egritudines acute raro faciūt crisiꝫ in q̄rto. Et ita ostēdit ꝙ aliq̄n ꝯtingit. Sed hoc nō videt̄: q2 dicit Gal. 3. de crisi. ca. 4. ꝙ nunq̄ vidit fieri crisim in q̄rto die nisi semel: ꝛ Archigenes bis. Dic ꝙ Gal. intellexit de egritudinibus que ꝓcedunt motu impari sed nō de illis que ꝓcedunt motu cōcluso. In egritudinibus enim que procedunt motu impari nō est afflictio in quarta. crisis aūt ꝺbet fieri in peiori hora totius periodi. Egritudines aūt motu pari ꝓcedentes omnes sunt chronice: vt dicit Gal. tertio de crisi. ꝛ ideo eis nō accidit crisis in q̄rta. Ille v̄o que ꝓcedūt motu ꝯcluso possunt habere crisim in quarta: quoniā sunt acute ꝛ etiā nō habent distinctionē paroxismoꝝ q2 ꝯtinue affligunt.

¶ Modi significationū sudoris. Ca. 70[m].

Sudor significat per tactū suū si est calidus aut frigus. Et significat per colorē suum si est clarus aut ad citrinitatē aut viriditatē decliuis. Et sig̃nat per gustū suū si est amarus aut dulcis aut ad acetositateꝫ decliuis. Et sig̃nat ꝑ odorē suū si est fetidus aut acetosus aut dulcis aut alius. Et sig̃nat per substātiam suā sicut si est subtilis aut viscosus. Et sig̃nat per quantitatē suaꝫ sicut si est paucus aut multus. Et sig̃nat per locū suū si est communis in toto corpore aut abbreuiatus: ꝛ qd̕ ex quocūq̄ mēbro est in ipso est egritudo. Et sig̃nat per horam suā si est in principio aut statu aut declinatione. Et sig̃nat ꝑ illud qd̕ succedit ei sicut succedit ei nocumētū aut leuitas aut rigor aut horripilatio aut aliud.

¶ Hic ponit modos ſm quos accipiunt̄ a sudore significationes.

¶ Signa sumpta ex ꝑte sudoris. Cap. 71[m].

Sudor fridus cū caliditate febris est signū malū valde: ꝛ ꝓprie q̄ appropriat̄ capiti ꝛ collo ꝛ sig̃nat syncopim: lꝫ nō sit frigidus: quomō ergo frigidus. Et est deterior specierum sudoris: quoniā significat rem que fuit nō reꝫ que erit. Et si feb. fuerit magna tunc est mors ꝓxima. Et nō fit sudor frigidus nisi iā ceciderit caliditas innata: quare nō seruat humiditates imo separatur ab eis q̄re segregat eas ꝛ euaporat caliditas extranea: deinde separatur ab eis illa caliditas propter suam extraneitatem qua infrigidant̄. Sudor intrinsecus malus.

¶ Hic ꝺterminat de signis que sumunt̄ a sudore frido ꝛ hꝫ duo dicta. In p̄ ostēdit qd hꝫ sig̃nare sudor frigidus. In 2° ponit modū significationis ꝛ generationis sudoris frigidi. ibi (Et nō fit sudor.)

¶ Et sudor multus significat longitudinem egritudinis propter multitudinem materiei: ꝛ non cōueniunt habenti enim flobothomia ꝛ ventris solutio propter debilitatem suam immo clysteria leuia.

¶ Ponit signum quod sumitur a quantitate sudoris.

¶ Et quādo post sudorē nō inuenit̄ leuitas non est signuꝫ bonum. Et si fecerit augmentū nocumenti: tunc erit signum malum: lꝫ sit etiam cōmunis corpori.

¶ Ponit cōparationē inter cōmunitatē sudoris ꝛ eius iuuamēta.

¶ Et sudor festinus in p̄ncipio egritudinis est malus ꝛ significat multitudineꝫ materiei nisi causa in eo sint humiditates aeris ꝓpter pluuiam multam: quoniam tunc cuꝫ sua malitia erit minor malitia. Et multotiēs quidem incipit egritudo cum sudore: deinde sequitur ipsum febris ꝛ prolongatur.

¶ Ponit signa a sudore ratione temporis.

¶ Et cum ex sudore accidit horripilatio nō est bonuꝫ imo est malū: qm̄ horripilatio significat expansioneꝫ humoris mali nocētis in corpore: ꝛ illud significat ꝙ sudor nō mundificat: imo mouet de humorib⁹ malis illud cuius acuitas est fracta permiscēs ip̄m humiditatib⁹ que resoluunt̄ per sudorē. Et sig̃nat ꝙ m̄a plurima non resoluitur apud euacuationem sudatiuam.

¶ Determinat de sig̃natiōe sudoris rōne ꝯueniētie horripilatiōis.

¶ Et quādo debilitant̄ virtus ꝛ pulsus ꝛ sudat frons parū est signū maluꝫ. si v̄o cadat pulsus tūc est mors.

¶ Ponit signa a sudore per comparationeꝫ ad debilitatem virtutis ꝛ pulsus.

¶ Sudor eni bonus cui ꝯuenit vt sit per ip̄m crisis cōpleta est ille qui fit in die cretico ꝛ est cōis toti corpori abundans ꝛ super ip̄m alleuiat̄ īfirmus: ꝛ sequit̄ illum ille qui nō est communis sed succedit ei leuitas.

¶ Ponit conditiones boni sudoris.

¶ Et ad summū considera sudorē per seipsum in caliditate sua ꝛ frigiditate ꝛ colore suo ꝛ suo odore ꝛ gustu ꝛ q̄ntitate sua in multitudine ꝛ paucitate sua ꝛ tp̄e sue egressionis: aut est in p̄ncipio aut statu aut in declinatiōe: ꝛ qd associat̄ ei de febre in fortitudine ꝛ debilitate sua: ꝛ quid succedat ei de leuitate ꝛ grauitate.

¶ Determinat de significatiōe sudoris q̄tū ad ꝓprietates suas.

¶ Et scias ꝙ in cōualescentia multiplicat̄ sudor eius propter reliquias materierum quare non est malum paruam facere minutionem.

¶ Sed cōtrarium dixit supra eodem caplo ꝙ quando multiplicatur sudor ꝓpter multitudinē materiei: tunc non competit flobothomia neq̄ solutio ventris imo clysteria leuia. Dic ꝙ supra loquebatur in febricitante: hic v̄o loquitur in conualescente.

¶ Signa sumpta ex parte pulsus. Cap. 72[m].

Pulsus martellinus ꝛ formicās ꝛ vehementis serralitatis aut vndosus malus ē. Et gazellinus cū debilitate est malus. Et diūsitas in q̄ est itersectio vehemēs ꝛ motus debiles deīde succurrit illi vnus fortis succursu nō succurrente imo ex momento ad momentum est mala valde.

¶ Ponunt̄ signa que sumunt̄ ex parte equalitatis pulsus. Causas ꝓpter quas isti pulsus sunt mali lege. 2. fen p̄ma cap. 6. de pulsib⁹.

¶ Pulsus. Primo facit hoc. Secundo ponit quoddam accidens. ibi (Et dixerunt.) Tertio ponit canonem. ibi (Et scias.

¶ Pulsus martellinus. i. bis pulsans. Formicās. i. multū debilis cū diuersitate. Serrinus est pulsus diuersus cū duritie. Undosus est pulsus diuersus cū mollitie gazelās. vide. A. scd̕a p̄mi ꝛc. Et diuersitas sicut. ponit̄ a Gal. in cōmento pulsuū cōmē. 14. Secundo qn̄ in pulsu sunt multe pulsationes parue cum vna magna est malū: q2 significat multum defectum virtutis ꝛ magnaꝫ aggrauationē ei⁹: vnde aliq̄n toto suo conatu facit vnā percussionē magnā ꝛc.

¶ Dixerūt qdā cū pulsus sinister est frequēs ꝛ pulsus

dexter rar⁹ ⁊ illō ē cū debilitate tūc est sigñatio mala.
¶ Ponit signum ab inequalitate pulsus duorum lateruꝫ. Nota ꝙ arterie ⁊ pulsus non diuersificātur rōne motus cordis a quo ista mouent̄ cū cor vnū hēat motū: tamen motus arteriaruꝫ ⁊ pulsuū sunt diuersi rōne diuersitatis membroruꝫ in quibus ista sunt sicut etiam in primo libro dixit pulsum aliqñ esse calidū ⁊ aliqñ friduꝫ.
¶ Dixerunt. Causa est: qꝛ significat debilitatē virtutis nō potentis eq̄les facere pulsus. Et nota ꝓpter qōnē de dilatatione arteriaꝝ.
¶ Et scias ꝙ plurimoꝝ hoium pulsus nāles sunt diuersi mali absq̄ egritudine q̄re opꝫ vt tu scias h̄ iteꝝ.
¶ Ponit cañ. correctiuum ⁊ patet.

¶ Judicia fluxus sanguinis narium. Cap̄. 73m.

Ea que sunt sicut pleuresis. al'. frenesis ⁊ apostemata epatis acuta vel cal'a ⁊ sub hypocūdrijs terminant̄ crisi cōpleta ꝑ fluxū san. nariū. ꝑmū v̄o ex quacūq̄ nare fit. alia v̄o ex illa que sequit̄ ea. ⁊ silr̄ febres icēsiue ⁊ sunt de gn̄e primo. Peripleumonia v̄o nō facit crisim per eū ⁊ pleuresis est res in eo media ⁊ tertiana facit crisim ꝑ ipm.
¶ Primo ꝑmittit iudicia fluxus sanguīs nariū. Scd̄o sigñationes. ibi (Fluxus sanguis.) ⁋ Pria in q̄tuor ſm ꝙ q̄tuor iudicia ponit. Scd̄a ibi (Et plurimū.) Tertia ibi (Et cū.) Quarta ibi (Et melior.) Primū est iudiciū sumptuꝫ ex egritudinib⁹ que terminant̄ fluxu sanguinis nariū. ¶ Notādū ꝙ lr̄a que dicit. sicut pleuresis. dꝫ dicē sicut frenesis. ⁊ ita hꝫ lr̄a iudei. Qꝫ aūt sic debeat dicē pꝫ. Primo qꝛ idē ponit Gal'. 3. de crisi. 3. cap̄. Scd̄o pꝫ per id qō subdit. Primū v̄o ex quacūq̄ ꝑte ⁊c̄. qꝛ istō nō verificat̄ de pleuresi imo illa que est in dextra parte terminat̄ per fluxū sanguinis in nare dextra: ⁊ etiaꝫ que in sinistra ex nare sinistra. Sed verificat̄ de frenesi qꝛ indifferēter terminat̄ per fluxū sanguinis ex qualibet nare: qō pꝫ qꝛ īfra faciet mentionē de pleuresi cum dicet. ⁊ pleuresis est res.
¶ Ea que. Hic ponit in qua egritudine iuuat fluxus san. nariū ⁊ in qua nō. Nota ꝙ lr̄a est falsa: debet enī dicē frenesis alr̄ pleuresis. Primo per id qō ponit Gal'. in tertio de crisi cap̄. 3. nā ponit ꝙ fluxus sanguinis nariū est cōpleta crisis in frenesi in apostemate calido epatis ⁊ in apostemate calido hypocūdrioꝝ ⁊ ponit ꝙ nō est ꝯueniēs in lythargia ⁊ ꝑipleumonia. Et dicit ꝙ pleuresis est intra istas duas dispōnes. Primo Aui. dicit ꝙ primuꝫ apostema ex quacūq̄ nare facit crisim. hoc autem nō fit in pleuresi: qꝛ aut fit in latere dextro: ⁊ tunc fit crisis per dextrā. aut fit in latere sinistro: ⁊ fit crisis per sinistrā narē. frenesis v̄o est ad vtrāq̄ narem.
¶ Et plurimum quidē accidit fluxus sanguinis nariū iuuatiuus in imparibus ⁊ parum fit in quarto. in tertio v̄o ⁊ quinto ⁊ septimo ⁊ nono fit.
¶ Ponit iudiciū sumptū ex duobus ⁊c̄. Causa est qꝛ vtplurimū accidit in egritudinibus acutis que mouent̄ per impares. s. dies.
Dub^m p^m
¶ Dubitat̄ vtrum 14ª dies sit bona ⁊ laudabilis cum sit dies par. ⁋ Dōm ꝙ Gal'. in ꝑmo de creticis cap̄. 7. dicit ꝙ debēt fieri in 13ª sed expectat adiutoriū a supercelestib⁹. dicit tñ ꝙ incipit in. 13. et terminat̄ in. 14. ⁊ totū attribuit̄. 14. ideo Isaac ꝑmo febriuꝫ dicit ꝙ. 13. est dies essentialis: sed dies. 14. est dies accidentalis cretica. que verba sic itelligunt̄ ꝙ. 13. est cretica essentialis respectu egritudinis motus. 14. v̄o quātū ad cōplementū egritudinis crisis inter celeste adiutoriū dicit̄ cretica essentialiter. expresse eniꝫ dicit Auicēna infra de diebus creticis ⁊ Gal'. vltimo dierum creticoꝝ ꝙ dies. 13. est media inter diem creticā ⁊ nō creticā.
¶ Et cū separat̄ fluxus sanguis nariū bonus ⁊ est debilis iuuet̄ ſm qō docuit Hip. cū effusione aque cal'e sup caput: ⁊ cū vaporatione sicut qñ timet̄ superfluitas eius ꝓhibet̄ cū aqua frigida ⁊ cū positione vētose super hypocundria ⁊ que sequit̄ ipsum.
¶ Et cū sperat̄ vel sepat̄. i. assumit̄. i. qōdā iudiciū curatiuū quo q̄tidie vtimur sicut dixit Hip. 3. regiminis acutoꝝ tex. cōmē. 61.
¶ Docet adiuuare fluxū sang. nariū deficiētē ⁊ ꝓhibet fluentem.
¶ Et melior q̄dē flux⁹ sanguis nariū est q̄ sequit̄ partem infirmā ⁊ diuersificans nō est cū illa bonitate.
¶ Ponit comparationem inter fluxum sanguinis narium qui sequitur partem infirmam ⁊ diuersam ab hoc.
¶ Et apostemata ꝯueniētiora ad hoc vt crisim faciāt per fluxuꝫ sanguinis nariū sunt illa que sunt supra sumen. Et in apostemate q̄dē flegmatico qō icipit transire in lapideitatē ⁊ ꝓlongat̄ saniositas ⁊ eruptio: nō expectat̄ crisis per fluxū sanguinis nariū: ⁊ similr̄ non expectat̄ in apostemate frigido in cerebro ⁊ in peripleumonia crisis per fluxū sanguinis narium.
¶ Dubitat̄ qꝛ Auicē. videt̄ innuere ꝙ apostema transiens in lapideitatē possit terminari sanie. Hoc est ꝯtra Gal'. in primo ꝓnosticoꝝ cōmen. 35. ꝙ ponit quatuor terminationes apostematū. s. per resolutionē per lapideitatē per saniē ⁊ per putredinē. mō nullum membrū diuisionis debet ꝯtineri sub reliquo: ergo nullū apostema qō terminat̄ ꝑ lapideitatē pōt terminari per saniē. Patet supra in lib. 1. fen. 2. de cōpositis morbis ꝙ apostema ꝯuersum in lapideitatē nunq̄ deueniet in saniē. ⁋ Respondet̄ ꝙ est possibile ꝙ terminet̄ per lapideitatē ⁊ postea veniat ad saniē. sed Auicen. per lapideitatē intelligit priuationē materiei calide. s. ꝙ materia nō sit calida ⁊ nō accepit lapideitatē ꝓprie sicut accepit Gal'.
Dub^m 2^m

¶ Sigñationes sumpte ex fluxu san. nariū. Cap̄. 74m.

Fluxus sanguinis narium paruus est malus ⁊ plurimus.
¶ Primo ponit signū a q̄litate ⁊ quātitate san. Scd̄o a die euent⁹. ibi (Et fluxus sanguīs.) ¶ Paru⁹ est malus: qꝛ sigñat debilitatē virtutis ⁊ nō liberat. Plurim⁹ est malus: qꝛ nimis debilitat. Fluxus sanguinis est malus per viam signi: qꝛ significat adustionē vel cōplexionē: ⁊ etiā est malus per viā cause: qꝛ nō pōt inde euacuari mā illa cū nō sit apta superius ascendere. Et qꝛ egritudines que terminant̄ per fluxuꝫ sanguinis narium sunt ex sanguine subtili cholerico ⁊ raro: ⁊ ideo paruꝫ fit fluxus sanguinis ⁊c̄. Et fluxus sanguinis cā est: qꝛ significat multam vel prauā mām: vnde nō potuit natura per diem imparem: qꝛ est fortis motus: sed euacuat in die quietis: vt in quarto.
¶ Flux⁹ sanguīs nariū. Hic ponit signa a q̄ītitate flux⁹ san. nariū.
¶ Et fluxus sanguinis nariuꝫ pluris malitie est qui est sanguinis nigri. Et parum fit fluxus sanguinis ex sanguine rubeo ⁊ splendido.
¶ Hic ponit signa a colore flux⁹ sanguīs. Sed ꝯtra. fluxus sanguīs nariū q̄ est ex colore nigro est plurime malitiei: hoc est ꝯtra Aui. in ꝑmo lib. cap̄. de flobothomia. dicens ꝙ qñ vides exire sanguinem nigrum tunc extrahe: qm̄ est minutio bona. Dic ꝙ non est simile in flobothomia ⁊ in crisi. Crisis enim per fluxum sanguinis narium debet fieri in egritudinibus calidis habentibus materiaꝫ calidam ⁊ subtilē ⁊ ita sanguis debet esse rubeus splendidus. Si aūt exeat niger: tūc significat ꝙ natura nō recte euacuat. In flobothomia aūt bonū est ꝙ euacuet̄ malus sanguis ⁊ corruptus.
¶ Et flux⁹ san. nariū q̄ cadit in quarto significat difficultatē crisis imo bon⁹ est ille q̄ cadit in imparib⁹.
¶ Hic repetit quedaꝫ dicta supra de diebus in quibus debet fieri crisis ⁊ in quibus non: ⁊ cū cadit in q̄rto sigñat multā vel prauam mām: vnde nō potuit nā per diē imparē eūare qꝛ est fortis mot⁹: sed euacuat in die quietis vt in quarto.

¶ Sigñatiōes sūpte ex sternutatōe. Ca. 75m

Sternutatio bona est quando accidit apud statum: in primis v̄o eius est de signis corize aut humoris mordicatiui.
¶ Auicē. ponit signū ex sternutatione. Sternutatio in pr̄icipio est mala qꝛ significat corizam. i. multos humores in capite vel humiditates mordicatiuas: ⁊ est mala per viā cause: qꝛ ipedit digōnē.

¶ Judicia egestionis. Cap̄. 76m.

Iam locuti fuimus de egestiōe in libro ꝑmo sermonē vniuersalē abbreuiatū. Et necessarium est nobis vt repleamus sermonē in ea multa repletione ⁊ ſm illud qō sequit̄ de sermone in egritudinibus acutis.
¶ In hoc capitulo ꝯtinuat ea que dixit in libro primo de egestione ad ea que dicemus nunc inferius. Primo ꝯtinuando se ad precedentia premittit intentionem suam. Secundo prosequitur. ibi (Diuersitas.) in hoc libro fen secunda. continuatur.

¶ Signa sumpta ex egestione. Cap̄. 77m.

Diuersitas coloris ei⁹ qō egredit̄ de egestione est laudabilis in duabus horis non alibi. Quarū vna est diuersitas cretica post digestionē i die cretico ⁊ signo cretico. Et altera.

post potionē solutiuā pertranseuntē fortē ⁊ significat in duabus dispositionibus mundificationē corporis expectatam. In alijs vo significat adustionē ⁊ liquefactionē ⁊ multitudinē humoꝝ corruptoꝝ.

¶ Diuiditur in octo sicut octo signa ponit. Partes patebunt ex prima littera. patet verificatio eius quod ponit in afoꝛ.21. quarte parti. Egestiones nigre ⁊c.

¶ Egestio fetida similis egestioni puerorum ⁊ infantium est mala.

¶ Secundum signum. illa significat liquefactionem membrorum: vt patet secundo pronosticoꝝ.21. cōmē.

¶ Egestio cholerica in pncipio egritudinis significat dñiuz cholere ⁊ est nō bona. Et in fine eiꝰ apud declinationē significat ꝙ corpꝰ mūdificat̃ ⁊ est significatio bona. Et qñ separat̃ egestio cholerica multa ⁊ nō alleuiat̃ egritudo: tunc illud est significatio mala.

¶ Tertium signum patet. Et qñ separat̃. i. exit ⁊c.

¶ Et fluxus vētris multus post signa mala significat casuz virtutis. Et preter ꝙ succedat leuitas est significatio mortis: lz febris etiam sit eradicata.

¶ Quartū signū. lz febris sit q̃tidiana. Eradicata. i. occulta: qꝛ eradicat̃ vel pp euōnē ⁊ debilitatē virtutis: tñ nō est eradicata.

¶ Fluxus vētris sup quē est vnctuositas nō ab acceptione rei vnctuose significat liquefactionē mēbrorū radicaliū ⁊ est significatio mala sed nō est mortalis ⁊ fortasse est vnctuositas ex carne.

¶ Quintum signum patet.

¶ Et qñ sup ipsaz est simile virtus ⁊ emanat citrinū ⁊ dominat̃ fetor ⁊ illud in febribꝰ acutis est mortale.

¶ Sextum signum. Virus denotat contrariaz dispositionē saniei vel digestioni: cum accidit ex diminutione calidi preter naturam sicut cholera eruginosa ⁊c. est mortale: qꝛ significat vltimum dominium calidi preter naturam supra materiam.

¶ Egestio sup partes cuius stat res subtilis significat ꝙ est virus ex epate ⁊ ē mordicatiua ⁊ facit exire egestionē cū velocitate ⁊ fortasse egredit̃ sola ⁊ est mala.

¶ Septimum signum patet.

¶ Cum in egestione sunt aliq̃ similia corticibꝰ lupinorum in oibus egritudinibꝰ tūc est signum mortale.

¶ Octauum signum. Ille cortices sunt excoriationes intestinorū: qꝛ sunt timorose in acutis febribus sicut ponebat Auicē. supra. 10. cap. de cura febrium acutarum.

¶ Judicia vomitus. Cap. 78m.

Iam locuti fuimus ēt in lib. pmo de vomitu. Et neciū qdē est vt afferamꝰ hic aliqd ꝺ eo ⁊ ꝺ alijs ⁊ eiꝰ positio magis licita ē i h loco.

¶ Primo premittit iudiciū vomitus. Scdo ponit signa ab ipo. ibi (Vomitus.) P̄ prima in duas. Primo ꝯtinuādo se pmittit qꝺ intēdit. Scdo ꝓsequit̃. ibi (Dico ergo.) in primo lib. fen. 4.

¶ Dico ergo ꝙ vomitus magis iuuatiuus est ille qui ex flegmate ⁊ cholera in quo in re euomita vel effusa est vehemēs pmixtio ⁊ nō est vehementis grossitiei. Et q̃zto plus vomitꝰ est purior tanto magis est deterior. Cholericus enī purus sigñat vehemētiā caloris ⁊ flegma purū significat vehementiā frigoris.

¶ Cōcludēdū ꝙ hic vituperat̃ vomitꝰ purus: ⁊ ēt. 2. pno. ab Hip. ter. cōmē. 38. ⁊ cū Aui. hic. Est ēt Gal. 2. pnosticoꝝ. 38. cōmen. Pōt etiā adaptari ad egestiones puras etiā que sunt male ex hoc.

¶ Signa sumpta ex vomitu. Cap. 79m.

Vomitus diuersificatus a colore vomitus cōsueto q est albꝰ aquosus ⁊ citrinꝰ est malus: ⁊ ille q est sicut viridis ⁊ q est sicut color porri ⁊ ꝓprie fetidus ⁊ qui est sicut color sicle et rubeus cū nigredine ⁊ obscurus. Et deterior est q est sicut flos eris ⁊ niger: ⁊ ꝓprie cuz fit spasmus subito. ipse enim interficit statim nisi sit illic virtus: fortasse enim remanet vsq3 ad duos dies. Et opz vt ꝯsideret̃ in eo ne sit tinctura in re cōmixta. Et qñ euomuntur oēs isti colores est malū valde. Et vomitus fetidus est malus ⁊ vomitus purus sicut diximus est malus.

¶ Patet.

¶ Judicia vrine. Cap. 80m.

Iam pmissa sunt a nobis verba vniuersalia de vrina in fen in qua sunt accidētia in libro pmo: ⁊ nos afferamꝰ hic de illo ⁊ de alijs qꝺ magis ꝯueniēs est huic loco. Dico g̃ ꝙ non opz cū nō vr̃ in vrina signū digōnis forte iudicare de morte: fortasse. n. liberabit̃ eger cū h p euōnē cadētē ex pte aliq̃ cū virtute expellēte digestū ⁊ idigestum: ⁊ fortasse resoluet̃ humor ẜm lōgitudinez tolerātie aut fiet crisis per exiturā: ⁊ ꝓpe qñ nō fuerit humor vehemētis malitie ꝫ ē malus ẜm plurimū ⁊ sigñat fortitudinē ifirmi ⁊ minor sigñatio in eo est sup lōgitudinē.

¶ Ponit signa ab vrina. Et pmo in generali pmittit iudicia. Scdo in spāli ponit signa ab ipsa. ibi (Vrina que.) P̄ prima in duas. Primo ꝯtinuādo se ad pcedētia pmittit qꝺ itēdit. Scdo ꝓsequit̃. ibi (Dico ergo.) Et hoc in q̃tuor sicut quatuor iudicia ponit. Scda ibi (Et similiter.) Tertia ibi (Et quādoq3.) Quarta ibi (Et scias.) Prima pz. ¶ Nota ex hoc ꝙ aliqñ nā facit crisim non existente tota mā digesta: ⁊ tūc illa est dissimilis crisis de qua loquebat̃. supra. O q̃ta signa timorosa ⁊ signa fortitudinis infirmi. ⁊ simil'r supple dicūt ꝙ est laudabile: aliter ⁊ sil'r supple sigñat longitudinē morbi.

¶ Et simil'r vrina que remanet ẜm colorē vrinarū sanoꝝ in horis egritudinis oibus. Si aūt incipit alterari cū sublimatione egritudinis tūc est magis icolumē.

¶ Causa est qꝛ significat ꝙ nihil de humiditate miscet̃ cum vrina ꝓpter eius ineptitudinē ⁊ cruditatē: sed qñ alterat̃ cum subtiliatione egritudinis. s. qꝛ significat eius digestionem ⁊c.

¶ Et quandoq3 est vrina in egritudinibus pestilētialibus bona naturalis in substantia sua ⁊ colore ⁊ sedimine: ⁊ ille cuius est tendit ad mortem.

¶ Dicūt qdā ꝙ h accidit in febribꝰ pestilētialibꝰ. ledit̃. n. virtꝰ aialis solū ꝓpter permutationez aeris cū spiritibꝰ ⁊ nō ledit̃ nālis: ⁊ iō aliqñ est vrina bona ⁊c. vide Thadeū in glosis sup afoꝛ. q in acutis. al'. in septē terminat̃. ⁊ Dy. de flobothomia arteriarū qui seq̃t eū. Alia cā pōt dari: ⁊ est ꝙ humor ab aere venenoso corruptꝰ primo alterat vrinā: scdo ꝯo pulsum. s. postea in instāti inducit̃ forma venenositatis ⁊c. Et sil'r vrina que remanet. s. ante istā si vrina est silis sane ꝓpter bonā dispōnez epatis ⁊ venarū: hec est bona: sed pp grossam mām ⁊ imiscibilē cū vrina est malū: ⁊ iō sigñat lōgitudinē egritudinis: ⁊ iō est meliꝰ cū solo augmēto. i. a sensu egritudinis alterat̃ qꝛ sigñat ꝙ mā incipit misceri. Qñq3 etiam est ꝓpter materiā esse in alijs locis ⁊ tali bonitati nō erit fiducia.

¶ Et scias ꝙ multotiens mingunt infirmi vrinas malas in substantia sua ⁊ colore ⁊ alijs ⁊ est illud expulsio cretica ⁊ proprie in egritudinibus acutis: quarum causa est epar ⁊ partes vrine.

¶ Patet.

¶ Signa mala sumpta ex paucitate ⁊ multitudine vrine. Cap. 81m.

Vrina que mingitur quandoq3 pauca ⁊ quādoq3 multa ⁊ quandoq3 retinetur ⁊ nō mingit̃ est signū malū in febribus acutis significans pugnā vehementē egritudinis ⁊ nature que vincitur ⁊ vincit ⁊ significat laborem nature ⁊ significat etiā grossitudinē materiei ⁊ ꝙ ipsa difficulter suscipit digōnē. Si aūt feb. fuerint qete indicat lōgitudinē ꝓpter grossitudinē humoris.

¶ In speciali ponit signa ab vrina. Et pmo ponit signa ex q̃titate diuidenda cū crisi. Scdo ponit signa aggregata ex istis simul. ibi

(Oleaginea.) Tertio in quodā capitulo assumat signa mala ab vrina. ibi (Aquosa ꝛ ꝓcedēs.) ∇ Prima in q̄tuor. Primo ponit signa sumpta ex q̄titate. Scđo ex substātia. ibi (Urina tenuis.) Tertio ex colore. ibi (Urina alba in egritudinibus.) Quarto ex sedimine. ibi (Sedimen.) Quid dicat in prima parte patet.

¶ Signa sumpta ex tenuitate vrine. Cap. 82m.

Urina tenuis qn̄qꝫ fit sicut in diabete ꝛ est cū ea assiduatio sitis ꝛ velocitas surgēdi ad vrinā ꝛ facilitas egressiōis. Et qn̄qꝫ fit ꝑꝑ cruditatē ꝛ oppilationē ꝓhibentē exitū m̄aei: ꝛ qn̄qꝫ fit ꝓpter debilitatē virtutis alteratiue ꝛ nō est cū facilitate exitus ꝛ est minoris malitie q̄ꝫ diabetis.

¶ Prio pōit signa ab vrina tenui. Scđo a grossa ꝛ turbida. ibi (Cū cōuertit.) ∇ Pria in duas. Primo facit h̄. Scđo ponit cañ. ibi (Et scias.) ∇ Prima in q̄tuor sicut q̄tuor ponit signa. Scđa ibi (Et qn̄ mingit.) Tertia ibi (Et qn̄ ꝯuertit.) Quarta ibi (Et cū mltiplicat)

¶ Dicit p̄mo ꝛc̄. ꝛ est miōris malitie. Causa sumit a Gal. ꝑ de crisi 12. cap. q2 illa est miōris malitie in q̄ est destructio vni⁹ solius virtutis q̄ꝫ illa in q̄ est destructio duaꝝ virtutū. mō in diabete sūt destructe due virtutes. s. digestiua ꝛ retētiua sicut ponit ibidē Gal.

¶ Et qn̄ mingit vrina tenuis in egritudinib⁹ acutis ꝑ aliquot dies significat ꝑmixtionē. Q2 si accidat permixtio ꝛ ꝑseueret tenuitas sign̄at mortē velocē ꝓpterea ꝙ m̄ae superueniūt in cerebro ꝛ aufert aīa.

¶ Et qn̄ mingit: q2 significat deriuationē m̄ae a partib⁹ epatis ꝛ a vijs vrine. Et q2 in febrib⁹ acutis est m̄a acuta apta ascēdere: ideo significat permixtionem rationis. Q2 si accidat ꝛc̄. q2 significat confirmationem materie in cerebro.

¶ Et quādo ꝯuertit ad grossitudinē cū qua nō fit alleuiatio fortasse est ꝑꝑ liquefactionē mēbroꝝ.

¶ Patet.

¶ Quādo multiplicat vrina aquosa apđ horā exacerbatiōis febris totalis significat ꝙ apostema eueniet in inferioribus. Et ꝯsidera in substantia permixta colori in capitulis que sunt post istud etiam.

¶ Et qn̄ multiplicat in hora exacerbatiōis totalis: q2 in hora augmēti vel stat⁹: q2 sign̄at m̄am crudā grossam: iō aptā eūari ad ex. Et ꝯsidera in substantia. ꝛ q2 tenuitas pōt esse mixta rubedini.

¶ Et scias ꝙ tenuitas est sicut ipsa nō iungat nigredini ꝛ rubedini. Si aūt fuerit tūc scias ꝙ cā in h̄ est res tingens aut vehementia virtutis qualitatis egritudinalis imprimentis in aquam.

¶ Ponit cañ. Et scias ꝙ tenuitas est. i. ꝯtingit fieri. i. ꝙ qn̄ nō minuit ꝛc̄. vult ex h̄. A. ꝙ tenuitas vrine de se vt est tenuis non debet ꝯiungi rubedini vel nigredini: q2 rubedo vel nigredo in vrina accidit aut ex ꝑmixtiōe humoris cū ea q eā tingit: ꝛ tūc vrina nō manet tenuis īmo ingrossat: q2 sicut calor agēs causat colorē: ita agit in sub̄am ingrossando: q2 vrina tenuis de se non debet esse rubea nec nigra. si ergo est: aut ergo est ex causa extrinseca tingente ipsam: aut ex occasione calidi p̄ter nām ꝛ hic est calor malus.

¶ Signa sumpta ex grossitudine substantie ꝛ conturbatione eius. Cap. 83m.

Cum conuertitur vrina tenuis in grossam in febre ꝯtinua ꝛ sunt signa bona sign̄at crisim cū sudore. Si v̄o nō fuerint signa bona aut fuerit febris vehementis adustionis significat inflāmationem in corde aut in epate.

¶ Primo ponit signa ab vrina grossa que p̄us fuit clara ꝛ tenuis. Scđo ab vrina turbida que postea clarificat. ibi (Et clarificatio.) Tertia ab vrina turbida que remanet turbida. ibi (Urina grossa.)

¶ Urina tenuis. s. multū ꝛ grossa. s. pauca significat crisim cū sudore: q2 significat ꝙ ista m̄a que reddebat vrinā multā ꝛ tenuē deriuat a partib⁹ epatis ꝛc̄. ꝛ q2 ista erat subtilis: signū q2 reddebat ipsam tenuē: iō expellit per sudorē. aut fuerit ꝛc̄. vnde ꝑꝑ inflāmationē cōsumpta est ista m̄a ingrossata: vnde nō est grossa pauca.

¶ Et clarificatio vrine grosse ante crisim est signū nō bonum: illud nāqꝫ significat retentionem materiei ꝛ defectum nature in expellendo eam. ¶ Patet

¶ Urina grossa turbulenta in qua nō residet aliquid ꝛ nō clarificat significat ebullitionem humoꝝ ꝓpter vehementiā caliditatis extranee ꝛ debilitatē inate digerentis quapropter est mala. Cum vrina est spissa ꝛ ꝓprie in quarto multiplicat crisis febriū ex laxitudine ꝛ ꝓprie si associat ei fluxus san. narium.

¶ Prio ponit vnū signū. Scđo aliud. ibi (Cū vrina spissa.) Ista vrina ex ꝑte qua est turbida significat fortē ebullitionē: sed ex parte qua nihil residet in ea sign̄at đbilitatē digestiue cū vrina: sicut ponebat supra Auicē. in cap. de signis crisis per exiturā: ꝛ tūc apparet vrina tenuis ꝛc̄. vnde per vrinā spissam in q̄rto vel per fluxuꝫ sanguinis nariū vel per vrinā q2 grossior expellit per vrinā ꝛ subtilior per fluxū sanguinis narium. Aliud pōt sumi ex afor. 4. parti. afor. 75. s. Quibuscūqꝫ spes est ꝛc̄. ꝛ cōmē. ibidē.

¶ Signa sumpta ex vrina alba. Cap. 84m.

Urina alba in egritudinib⁹ acutis sign̄at declinationē m̄aei nō ad ꝑtē venaꝝ ꝛ istrumēta vrine: fortasse. n. declinat ad cerebrū ꝛ erit dolor capitꝭ aut frenesis: ꝛ fortasse declinat ad cerebrū ꝛ erit dolor capitꝭ ꝛ frenesis: ꝛ fortasse declinat ad q̄dā viscera ꝛ sign̄at apostema. Et si sunt signa ad icolumitatē decliuia sign̄at ꝙ egrediet cū vomitu ꝟm plurimū ꝛ ꝓprie qn̄ nō est signū in sol'one vētris cui succedat excoriatio itestinoꝝ. Et qn̄ est vrina alba tenuis in febre acuta: deide accidit ei ꝯturbatio ꝛ grossitudo cū albedine sua sign̄at spasmuꝫ ꝛ mortē.

¶ Ponit signa ex colore. Et primo a colore albo. Secundo a nigro. ibi (Scias.) Tertio a rubeo. ibi (Urina rubea.) Quarto a subalbido vel flauo. ibi (Urina flaua in febre acuta.) ∇ Prima in duas ꝟm ꝙ duo ponit signa. ibi (Et quando nigra.)

¶ Notādū ꝙ ista vrina vniuersaliter significat deriuationē m̄ae ex vijs vrine: tūc ergo vel apparēt aliq̄ signa mala: ꝛ tunc vel m̄a est subtilis: ꝛ tunc significat dolorem capitis. vel est grossa: ꝛ tūc significat ꝙ figit in aliquo membro ꝛ apostemat vel apparent signa bona: q2 signa ipsius crisis significant vomitum ꝛc̄.

¶ Signa sumpta ex colore in vrina nigra in febribus acutis. Cap. 85m.

Scias ꝙ nō verificat iudiciū penit⁹ đ morte ꝑꝑ nigredinē coloris vrie i egritudib⁹ acutꝭ lꝫ in seipo sit signū malū: ꝛ q̄ꝫuis associent ei iterū signa alia mala cuꝫ vides virtutē in ea fortē ꝛ ē potēs facē eūones diuersas ex oī gn̄e succedit ei qes sicut accidit mulierib⁹ qn̄ cū mēstruis purgant ab humorib⁹ malis: ꝛ ꝑꝑ h̄ iste mulieres sunt saniores: qm̄ ipse forsitan ꝑꝑ cām aliq̄ꝫ ꝯsuete sunt euacuari ab hmōi m̄a ex via mēstruoꝝ. Et scias ꝙ vrina nigra q̄ꝫto plus est pauca tāto ē deterior sign̄ans cōsumptionē humiditatis. Et iterū q̄ꝫto magis est grossior tāto ē deterior in egritudinib⁹ acutꝭ. Et qn̄ nigra est decliuis ad subtilitatē ꝛ tenuitatē ꝛ ē in ea sedimē pēdēs ꝛ est ei odor acut⁹ in febrib⁹ acutis idicat dolorē capitis ꝛ ꝑmixtionē. Et certior dispōnū ei⁹ est ꝙ significat fluxū sanguinis nariū nigri: qm̄ m̄a est acuta vincēs. Et fortasse erit cū eo sudor ꝑꝑ caliditatem cū nō suꝑfluit neqꝫ minorat ꝛ expellit versus suꝑfluitatē ꝛ āncedit sudorē eius horripilatio. Et qn̄ associātur vrine nigre in q̄ est sedimē pēdēs res nigra rotunda aggregata cum q̄ iuenit odor malus ꝛ tensio in lateribus ꝛ apostema sub hypocūdrijs ꝛ sudor significat mortē: ꝛ hmōi qdē tensio sub hypocūdrijs significat spasmū: ꝛ hmōi qdē sudor fit ex debilitate. Urina tenuis aquosa ad nigredinēꝫ decliuis sign̄at tenuitate

sua lõgitudinẽ egritudis ⁊ sua nigredine malitiã suã. Et dicit in vrinis nigris subtilibꝰ qñ ille cuiꝰ est vrina desiderat cibariũ morit. Et vrina tenuis nigra qñ cõuertit ad subalbedinẽ vel flauitatẽ ⁊ grossitiẽ ⁊ nõ associat ei vlla qes signat egritudinez in epate ⁊ ꝓprie icteritiã: qm̃ hec ꝯuersio q̃ est ad grossitiẽ a tenuitate ⁊ ad subalbedinẽ a nigredine signat diminutionẽ caliditatis ⁊ casuz digõnis. Et illd ẽ de illis qbꝰ associatur aut succedit leuitas. Et si nõ fuerit pp illud signat mãm iaz inuiscatã in epate ⁊ nõ ꝓpter mũdificationẽ ⁊ iam fecit accidere oppilationem: imo si est caliditas tũc iam subito faciet accidẽ apa. Urina tenuis nigra que mingit in febribꝰ acutis paulatim in tẽpore lõgo qñ est cũ dolore capitis ⁊ colli significat ꝺstructionẽ rõnis gradatim ⁊ est in mulieribꝰ magis saluũ.

¶ Signa sumpta ex vrina rubea. Cap. 86m.

Urina rubea in egritudibꝰ acutꝫ qñ ẽ cũ rubedine subtilis signat cũ signis laudabilibꝰ crisis velocitatẽ ⁊ cũ ꝯrijs eoꝝ signat velocitatẽ mortis ⁊ ex toto iflãmationẽ vehemẽtẽ: ⁊ subtilitas cũ rubedine signat in egritudibꝰ acutꝫ dolorẽ epatꝫ ⁊ pmixtionẽ. Et vrina rubea grossa in egritudinibꝰ acutꝫ qñ eiꝰ egressus fit paulatiz ⁊ frequẽter ⁊ ẽ cũ fetore signat timorẽ: qm̃ signat caliditatẽ vehemẽtẽ ⁊ ingetudinẽ ⁊ defectũ nãe. Uex qñ ẽ abũdãtis exitꝰ multi sediminis signat sepationẽ ⁊ ꝓpe in febribꝰ icẽsiuis. Et q migit san. purũ in acutꝫ morit: qm̃ signat repletionẽ sanguineã vehemẽtẽ cũ acuitate ebullitõis: ⁊ timet ꝺ hmõi ꝑfocatõe q̃ fit ex repletiõe vẽtriculoꝝ cordis si ꝺclinat ad cor aut apoplexia si ꝺclinat ad cerebrũ. Urina rubea valde si ꝯuertat i febribꝰ ex lassitudine factꝫ ad grossitiẽ: deide appeat sedimẽ plñ nõ subsidẽs ⁊ sit illic dolor capitꝫ: signat lõgitudinẽ egritudinis: qm̃ mã ẽ iobediẽs ꝙobrẽ nõ ingrossat priꝰ ⁊ postꝙ igrossat nõ subsidet velocit vex eiꝰ crisis fit p sudorẽ: qm̃ mã ẽ ꝺcliuis ad venas. Et hꝫ qdẽ vria assimilat vrie icteritie ⁊ dr̃t ab ea in h̃ ꝙ ñ tigit pãnos. Et ad sũmũ vrine rubee sube ⁊ rubei sedimis signant appetitũ ⁊ cruditatẽ ⁊ signant lõgitudinẽ qñ rubedo nõ ẽ vehemẽs ⁊ est illa que est ꝺcliuis ad turbulẽtiã.

¶ Signa sumpta ex vrina flaua. Cap. 87m.

Urina flaua i febre acuta qñ ꝯuertit ad albedinẽ aut ad nigredinẽ est mala: qm̃ signat p albedinẽ eleuationẽ mãei ad caput ⁊ per nigredinẽ acuitatẽ q̃litatis egritudinis.

¶ Signa sumpta ex sedimine. Cap. 88m.

Sedimen diuersum in substantia ⁊ colore qꝺ significat humoꝝ diuersoꝝ multitudinẽ est malũ. Et deteriꝰ eo est illud qꝺ est minorum partiũ: signant eniz ꝙ nã nõ põt expellẽ nisi postꝙ minorant ptes. Et leue qdẽ multotiẽs est magis significatiuũ bonitatis ꝙ albũ. Et multotiẽs viuit ille cuiꝰ sedimẽ est decliue ad rubedinẽ ꝫ est lene. Et morit ille cuiꝰ sedimẽ ad albedinẽ declinat sed est diuersuz asperũ. Substãtie eni bonitas vehementius est facilis ad suscipiẽdã expulsionez ꝙ bonitas coloris. Et signat iterũ ꝙ humores nõ patiunt ab egritudine plurimũ sicut sedimẽ bonũ qñ minorant eiꝰ ptes signat ꝙ nã operata est iã in eo valde ⁊ egritudo nõ egit in eo. Sedimẽ spumosuz ⁊ spuma plenũ cuiꝰ albedo est pp cõmixtionẽ aeris cũ eo est malũ valde egrediẽs a nã. Et crudũ est malũ. Et ille cuiꝰ supiora sunt rotũda ⁊ mouent meliꝰ est ꝙ sedimẽ cuiꝰ supior supficies est ꝯgelata ⁊ magis signatiuũ ꝙ egritudo est velocis statꝰ ⁊ acuta. Et sedimẽ ꝙ nõ añcedit tenuitas ⁊ paucitas supfluitatis imo est iuẽtũ in pncipio significat ꝙ humor est plurimꝰ nõ ꝙ sit digestꝰ: imo oz vt rubeat sedimẽ post aduẽtum digõnis ⁊ postꝙ fuerit vrina subtilis in pmis ⁊ postꝙ fuerit hypostasis pauca. Et dũ nõ est ita signat ꝙ mã grauis grossa ẽ multa ⁊ ꝙ egritudo iterficit ⁊ similr vehemẽtia tincture absqꝫ sedimine pauco. Et dũ nõ est ita nõ signat bonũ. Et qñqꝫ signat bonũ ⁊ maturitatẽ. Et qñqꝫ accidit illud pp dolorẽ ⁊ pp vehemẽtiã calitatis ⁊ famẽ. Tinctura. n. vrine ieiuni addit ⁊ miorat eius sedimẽ. Et sedimẽ rubeũ signat multitudinẽ sanguis ⁊ tarditatẽ digõnis: ⁊ associant eis in febribꝰ icẽsiuis iterum angustia ⁊ tristitia. Et si ꝓlõgat vsqꝫ ad q̃dragita ꝓlongat egritudo ⁊ fortasse nõ sperat crisis vsqꝫ ad q̃dragesimũ. Iterũ sedimẽ rubeũ pẽdẽs in q̃ est declinatio ad supiora cũ est in vrina tenui signat in egritudinibꝰ acutis pmixtionẽ rõnis. Si aũt pseuerat timet pditio. Si aũt vrine suba icipiat puenire ad grossitudinẽ ⁊ icipit pẽdẽs subsidere ⁊ albificat signat salutẽ. Sedimẽ qꝺ est ꝭm formã frusti carnis in febribꝰ acutꝫ siue signationibꝰ digõnis signat ꝙ est ex rasura membroꝝ ⁊ nõ est ex renibꝰ. Et qñ est illic digõ aut nõ est febris signat illud qꝺ scis de dispõne renũ. Et illꝺ qꝺ est sile sq̃mis piscis ⁊ nõ est signũ digõnis ⁊ febris est acuta est ex rasura febris quã facit in neruis ⁊ ossibꝰ ⁊ venis ⁊ in alijs fit ex vesica. Et furfureũ qdẽ signauit sile illiꝰ: ⁊ ꝙ febris icipit radere ex ꝓfũdo: ⁊ distiguit iter ipm ⁊ inter illud de vesica: qm̃ illud de vesica est cũ signis lesionis vesice ⁊ cũ digõne ⁊ grossitudine.

¶ Signa sumpta ex dispõnibus aggregatis propter significationes diuersas coloris ⁊ substãtie quaꝝ prima est in vrinis oleaginis. Cap. 89m.

Oleagina est illa cuius color ⁊ suba similant colori olei ⁊ eiꝰ sube: ⁊ lꝫ sit mala: tñ qñ alie signationes signant salutẽ nõ est cuz ea malũ. Sedimẽ ꝟo cũ est oleaginũ est malũ valde ⁊ oĩno oleaginũ purũ est malũ: ⁊ est illꝺ qꝺ facit tevidẽ colorẽ olei cũ citrinitate ⁊ viriditate. Et quãdo oleaginũ est accñs post vrinã nigrã: tunc est signatio bona ꝭm ꝙ testificat de ea Ruffus sapiẽs. Et ꝺteriꝰ oleaginũ est illꝺ qꝺ est in pncipio egritudis. Et qñ significatiões signant malitiã ⁊ mingit vrina oleagina in q̃rto idicat mortẽ ifirmi in sexto. Et vria q̃ alterat subito ex signis laudabilibus ad signa vituperabilia signat in egritudibꝰ acutꝫ mortẽ: qm̃ signat casuz ꝟtutis subito pp prauitatẽ accñtiũ. Uria oleagina qñqꝫ signat pmixtionẽ rõnis: qm̃ fcã est ex exiccatiõe. Urina in q̃ sũt frusta sanguis ꝯgelati in fe. acuta qñ cũ ea est siccitas lingue est signũ maluz. Si aũt fuerit nigra

cum hoc:

cū hoc: tūc illud est deterius. Et nō currit san. in vrīa
in febre acuta nisi ꝑꝑ vehemētiā acuitatꝫ eius: ⁊ ꝓpea
ꝙ disrūpit vasa ⁊ vias eiꝰ. Et eiꝰ ꝯgelatio est ꝑꝑ ve-
hemētiā calītatis ipsiꝰ. Urina alba tenuis in qua est
spuma ⁊ nubes citrina sigñat timorē vehemētē ꝑꝑ il
lud qꝺ ipa sigñat de exacerbatiōe ⁊ vehemētia acui-
tatis materiei. Et nos qdē iā locuti fuimꝰ de vrina te-
nui nigra in quo est sufficiētia. Urina tenuis flaua in
p̄ncipio febriū acutaꝝ qñ ꝯuertiť ad grossitiē ⁊ ad al-
bedinē: deide remanet feculēta turbida sicˉ vrina asi-
ni ⁊ īcipit exire īuolūtarie ⁊ sūt illic vigilie ⁊ ingetudo
sigñat spasmū vtriusqꝫ lateris cui succedit mors qñ ñ
fuerint signa bona vicētia illa. Urina enī q̄ est cū fla-
uo colore nō subtiliatur nisi ꝑꝑ dñium humoris cho-
lerici calī ⁊ nō īgrossať ⁊ īspissať nisi ꝑꝑ exacerbatio-
nē egritudis ⁊ cōmotionē in dispōnibus materiei. Et
dixerūt de vrina pauca que est cū colore sanguis qꝺ
est mala p̄cipue qñ cū infirmo est passio venenosa.

¶ Signa male sumpta ex parte qualitatis separatio-
nis vrine. Cap̄. 90m.

Quando febrē acutā patiēs nō pōt mingere
nisi paꝝ ⁊ cū dolore absqꝫ vulnē aut apate ī
instrīs vrine ⁊ cū frequētia pulsus ⁊ dbilita-
te est signū malū cū retineť vrina in febre cō
tinua ⁊ est vehementia doloris capitꝫ ⁊ multitudo su-
doris sigñat cuzegi. Urina q̄ guttatim stillať in febre
ꝯtinua ⁊ cū vehemētia doloris capitis ⁊ multitudine
sudoris sigñat cuzegi. Et vrina q̄ guttatim stillať ī fe-
bre qeta sigñat fluxū sanguis nariū. Qꝛ si febris fue-
rit acuta icēsiua sigñat dispōnē malā aduenietē cere-
bro. Et si fuerit qeta sigñat multitudinē repletiōis et
debilitatē nāe ī expellēdo. Et cā vrine egredientis in
feb. acutꝫ īuolūtarie ē dbilitas v̄tutis aut nocumētū in
cerebro ⁊ nō fit illud nisi ꝑꝑ ascēsionē māe acute cale
facte ad cerebrū qꝛ cōicāt ei membra lacertosa.

¶ Numeratio signoꝝ maloꝝ in vrina. Cap̄. 91m.

Aquosa ꝓcedens ⁊ fetida ⁊ nigra ⁊ grossa est
mala. Et illa in qua ꝓcedit ex īferiori ꝑte eiꝰ
vsqꝫ ad ipsiꝰ suꝑiorē sicˉ fumꝰ ē mortalis ꝓpi
qua. Et iteꝝ piguis cuius color est color aq̄
carnis cum fetore dominātē est mortalis.

¶ Signa in egrotis mala generum diuersorum quoꝝ
malitia est propter aggregationem eorum in febrici-
tantibus ⁊ alijs. Cap̄. 92m.

Quando aggregať vomitus ⁊ punctura ⁊ ꝑ-
mixtio rōnis: tūc illud est signū mortale.

¶ Ponit signū ꝓnosti. aggregatuꝫ ex malis dispōnibꝰ
stōchi ⁊ cerebri. nā motꝰ ⁊ pūctura sigñant lesionē ce-
rebri: aut ꝑꝑ apa qꝺ est in eo de mā calā pūgēte: aut ꝑꝑ cōpassio-
nē qꝛ cōpatiť cerebro ꝑꝑ apa calꝫ stōchi. Permixtio vo rōnis si-
gñat lesionē cerebri ꝑꝑ apa calidū cerebri: aut ꝑꝑ cōpassionē ad
stōchū: qꝛ. s. in stōcho est apa calīm: cuiꝰ fumi ascēdunt caput ⁊ fa
ciunt ꝑmixtionē: vnde cū hoc acciderit: aut significat apa stōchi
tm̄ aut cerebri tm̄: aut vtriusqꝫ simul ꝓ tāto sigñant mortem.

¶ Qñ diuśificať alteratio corꝑis ī tactu ⁊ ī colore ⁊ ī
eo qꝺ euomiť ⁊ ī eo qꝺ eūať sigñat ꝙ nā ē ābigua cū
hūoribꝰ diuśis ⁊ egritudibꝰ diuśis cui nō est necīū re
sistere eis oībꝰ: ⁊ est ꝓculdubio de illis q̄ deficiūt ci.

¶ Ponit signum ꝓnosticū aggregatū ex diuersitate tangibilis vi-
sibilis ⁊ eius ꝙ euacuatur al's euomitur.

¶ Quando aggregantur in feb. īseparabili frigus eiꝰ
qꝺ apparet ⁊ adustio interiorum ⁊ vehementia sitis
cum hoc: tunc illud est mortale.

¶ Ponit signū ꝓnosti. aggregatū ex frigore appente ⁊ adustiōe in-
teriorum ⁊ vehementia sitis. Iste est afoꝛ. 4e particu. In non de-
ficientibus feb. si que quidem extra frigida fuerint.

¶ Cuꝫ aggregatur cū percussiōe dentiū ꝑmixtio in ra
tione: tunc eger approximat perditioni.

¶ Hic ponit signū ꝓnosti. aggregatum ex frigore apparēte al's ex
percussione dentium ⁊ rōnis permixtione: ⁊ hoc est ꝓnosti. ꝑmi
ꝓno. Hip. 24. s. Qꝛ si frēdeant cum insania mors vicina est.

¶ Qñ accidūt īfirmo subito fluxus ventris niger cum
adustiōe ⁊ mordicatiōe ⁊ dolore adurēte in vētre eiꝰ
⁊ pulsus cordis ⁊ syncopis est signum mortis.

¶ Signum aggregatum ex mala dispositione ventris ⁊ cordis su
bito: per hoc monstratur ꝙ non est motus creticus.

¶ Qñ sudāt duo cornua frōtis sudore frigido ⁊ citri-
nantur vngues ⁊ virides fiunt ⁊ alterantur ⁊ apatur
ligua ⁊ appet suꝑ ipsaꝫ ⁊ suꝑ corpꝰ pustula exnea: tūc
mors ē ꝓxima. Et si fuerit in ꝑtibꝰ hypocūdrioꝝ per-
cussio ⁊ saltꝰ cū febre: deide cū h̄ oculus moueť motu
malo: tūc opꝫ vt expecteť malitia dispōnis: qm̄ h̄ dis-
positio sigñat vētositatē inflatiuā ⁊ ꝑcussionē que fit
ꝑꝑ apa vehemēs ⁊ ꝑꝑ vehemētiam ꝯstrictiōis vene
magne. Et pulsus vehemēs ꝑcussionis ꝯtinuus ma-
gnus valde associať manie: ⁊ opꝫ vt ꝯsidereť: fortas-
se enī ꝑcussio ⁊ saltꝰ non sunt sūmerse ad viscera: imo
in eo qꝺ appet de myrach ⁊ illꝺ nō est nociuū. qñ est
cū eo apa nisi suꝑfluat valde in magnitudie. Et si ꝑ-
seuerat h̄ dispō vigiti diebꝰ ⁊ nō sedanť apa ⁊ febris
sigñat ꝙ aperieť: ⁊ tūc fortasse saluabiť īfirmꝰ ⁊ illud
erit ꝑ vrinā exuberātē: aut ꝑ mutationē māei ad ex-
tremitates ⁊ ꝓprie ad pedes. Illi q dbilitanť ex egri-
tudibꝰ qñ accidūt ei anhelitꝰ frequēs ⁊ syncopis: tūc
iā appropinquāt morti ⁊ nō addūt suꝑ q̄tuor horas.

¶ Pronosticatio Hippo. p̄ ꝓnostic. 29. tex. cū diciť. Sudor fridus
malus si in ceruice pectore ⁊ in capite solo qm̄ in acuta fe. mortē
sigñat: in lēta vo ꝓlixitatē. Hip. circa 2m ꝓnosti. tex. cō. 8. s. Si li-
uor admixtus viridi vnguibꝰ digitisqꝫ affuerint mortē significat.

¶ Uene magne. Arterie dorso adherentes. naꝫ quando arterie mo
uentur sentitur percussio in hypocundrys.

¶ Cū hō hꝫ febrē incēsiuā ⁊ inuenit alleuiationē ⁊ qe
tem caliditatis subito absqꝫ crisi manifesta cū eūatio
ne aut permutatiōe ⁊ sine extinctione vltima ⁊ sine ꝑ-
mutatione de aere ad aerē in regione: aut in duabus
regionibꝰ ⁊ qescit qꝺ est in pulsu de velocitate ⁊ iue-
niť sicˉ tranqllitas: tūc iudica ꝙ moriť velociter.

¶ Signū ꝓno. mortis ex alleuiatiōe īfirmi absqꝫ cā manifesta.

¶ Cū hōi inest febris ⁊ pulsat cor eiꝰ subito ⁊ iuadit euꝫ
singultꝰ ⁊ stringiť vēter eiꝰ sine cā cognita moriť.

¶ Signum proprium aggregatum ex subita pulsatione cordis et
incisione singultus ⁊ strictura ventris.

¶ Cū q egritudinē hꝫ acutā mingit vrinā albā subtilē
deide ingrossatur postea ebullit ⁊ albescit ⁊ remanet
ebulliēs ita ⁊ q̄si vrina asini ⁊ migiť īuolūtarie ⁊ sunt
vigilie ⁊ ingetudo sigñat thetanū apparētē in vtrisqꝫ
lateribꝰ deide moriť. Diciť cū vrina silis muri postqꝫ
fuit alba asi illꝺ ⁊ suꝑ ipsaꝫ fuerit sicˉ spuma deide cu-
currerit ex naribꝰ sang. niger: tūc illꝺ est res mala.

¶ Signum aggregatum ex malis dispositionibus vrine ⁊ malo flu
xu sanguinis narium. Almuri est genus salsamenti.

¶ Et de signis malis que qdā medicoꝝ dixerūt ⁊ non
tēdit rōcinatio ad ea nisi cū grauitate sunt ꝙ dī quā-

do appet in hoie sup venã que est in collo ei⁹ pustula sil'is grano cucurbite cũ variolis albis plurimis ⁊ accidit ei desideriũ rez calidaz. Et dĩ qñ appet in hoie in tempore sinistro pustula dura rubea ⁊ accidit hñti eã cũ hoc pruritus vehemens in oculis eius morif in die decimo ⁊ hñs hunc dolorẽ desiderat sisamos. Et dĩ q̃cũq̧ egritudo vehemẽs accidit subito deinde sequif illã vomitus aut fluxus vẽtris est sigñatio mortis. Dĩ ꝙ qñ accidũt febriẽti ⁊ alij apata ⁊ vlcera leuia: deinde destruif rõ eius morif. Dĩ ꝙ qñ inest hoi mollities in facie in corpe ei⁹ ⁊ nõ est dolor ⁊ accidit in p̃ncipio illi⁹ prurit⁹ in naso suo morif in scdo ⁊ tertio. Et dĩ ꝙ qñ inest homini super genu ei⁹ simile vue rotũde ⁊ illud est nigrũ ⁊ in circuitu eius rubeũ morif ipse cito vsquequo expectẽtur quinquaginta dies. Et signum mortis eius est ꝙ sudat sudore frigido.

¶ Hic ponit signa pronostica emperica vsq̧ ad finem.

¶ Signa longitudinis egritudinis. Cap̃. 93m.

Scias ꝙ lõgitudo egritudinis fit ꝑꝑ grossitudinem in viscerib⁹: aut ꝑꝑ ꝑmixtionẽ in regimine ⁊ ẜm oẽm dispõnẽ debilitatur in ea stomachus qm̃ tangit ipsum tarditas.

¶ Signum longitudinis egritudinis qð sumitur a grossitie viscez ⁊ errore regiminis.

¶ Et digõ eq̃lis sigñat eã aut tarditas sediminis pendẽtꝫ aut assiduatio sedimĩs rubei itez: ꝑuitas eniz apparitionis sediminis sigñat lõgitudinẽ egritudinis.

¶ Signa a digestione aut indigestione.

¶ Et sil'r qñ ẽ cũ acuitate egritudis pulsus magn⁹ ⁊ facies ei⁹ piguis ⁊ hypocũdria iflata q̃ nõ ꝺtumescũt sigñat paucitatẽ resol'onis ⁊ lõgitudinẽ egritudinis.

¶ Signum a saltu ⁊ dispositione faciei ⁊ hypocũdriorum.

¶ Cũq̧ adueniũt signa crisis añ digõnẽ ⁊ nõ caditvt⁹ ⁊ nõ apparẽt signa mortis: tũc egritudo prolõgaf. Et scias ꝙ terribilitas crisis qñ nõ iuuat ⁊ nõ nocet ⁊ dispõnes remanẽt ẜm modũ suũ: tũc egritudo est lõga.

¶ Signa sumpta ex parte crisis.

¶ Et multitudo saltus in egritudine significat lõgitudinem eius ⁊ proprie cuz vehemens fit a p̃ncipio rei. In fine vo eius est rectius.

¶ Signum sumptum a saltu.

¶ Et qñ associanf eũonib⁹ paucis que sigñant ꝙ natura mouit mãm ⁊ deficit in expulsione eius itegra siue sit sudor: aut fluxus sanguis narium: aut alia signa bona: aut ꝑuatio signoz maloz sigñat lõgitudinem.

¶ Signum a defectu euacuationum.

¶ Et quando remanet sedimen rubeum vsq̧ ad quadraginta dies indicat longitudinem febris: ita vt nõ speretur crisis ⁊ separatio vsq̧ ad sexaginta.

¶ Signa a permanentia sediminis rubei.

¶ Pollutio i p̃ncipio egritudis sigñat lõgitudinẽ.

¶ Signum a pollutione.

¶ Cum vides signa longitudinis egritudinis in dieb⁹ antecedentibus: tunc non est significatio eorum sicut significatio ipsorum post illud.

¶ Signum longitudinis qð sumitur a tp̃e sue operationis.

¶ Et cum videris illud qð est cõtrariũ illis signis magis verificari forsitan appere in medijs dieb⁹ ⁊ in posterioribus eius: tunc considera iudiciuz indicationis vt scias ipsa in quo die erit ⁊ ille dies quo die indicaf ⁊ obserua conditiones predictas in ea.

¶ Nã dixit supra nõ confidas in signis bonis apud statum neq̧ timeas mortalia cum incipiũt. ⁊ cap̃. de iudicijs signoz maloz.

¶ Et ꝯsidera dispõnem virtutis ⁊ etatis ⁊ temporis ⁊ complexionis ⁊ dispositionem motuum egri in quantitate ⁊ qualitate sua ⁊ añcessione ⁊ postpositione sua ⁊ horarum suarum proprie in statibus acute ⁊ longitudine eius ⁊ abbreuiatione eius an sit ad motuz decliuis aut ad quietẽ ⁊ iudica per quãtitatem eius.

¶ Signa generalia sumpta a virtute etate tempore anni complexione ⁊ dispositione motus egritudinis.

¶ Signa ꝙ egritudo consumetur crisi aut resolutione. Cap̃. 94m.

Cum fuerit virt⁹ fortis valde ⁊ ꝑoxismi augmẽtati in q̃litate ⁊ quãtitate ⁊ etas ⁊ cõplexio ⁊ tp̃s declinãt ad motionẽ nõ ad qetez ⁊ digõnis ⁊ eius ꝯrij signa festinãtia: tũc egritudo ꝯsumetur cũ crisi. Et si res fuerit ecõtrario ⁊ signa tarditatis iuẽta: tũc egritudo ꝓlõgaf ⁊ interficit cũ resol'one aut remouef. Et si diuersificaf erunt crises diminute ⁊ tardate ⁊ cũ permutatiõe. Mors autẽ ⁊ vita significanf per dispõnes virtutis ⁊ signa alterationis vniuscuiusq̧ duaz rez ⁊ sui cõtrarij.

¶ Dictum Hippo. 2. regi. acu. tex. cõmen. 47. ⁊ 48. ꝙ plurimi horuz moriuntur qui ꝟo euadunt aut nato apostemate aut sanguie fluente. Mors. Respondit cuidam questioni.

¶ Judicia recidiuationis. Cap̃. 95m.

Deterior recidiuatio est illa q̃ est velocior ⁊ est cũ ꝟtute debiliore ⁊ associanf ei ꝓculdubio cũ est eius forma hec signa recidiuationis. Et vt eueniat recidiuatio errore regiminis saluius est q̃z vt eueniat ꝑ se cũ rectificatiõe regiminis. Et de errore in h̃ est dare in potu calefaciẽtia ⁊ medicinas qb⁹ vult aliqs bonitatẽ appetit⁹ sicut gleniabin mellinuz ⁊ trocisci rosacei ⁊ sil'ia. Et reliquie que remanẽt post crisim attrahũt recidiuationez cito nisi succurraf. Et recidiuatio vehemẽtior est q̃z radix qm̃ malitia eius est vehemẽs ⁊ status est debilis.

¶ Hoc cap̃. hz q̃tuor dicta. In p̃ ostẽdit q̃ sit mala recidiuatio. In 2° ponit cõparationẽ iter recidiuationẽ que fit ꝑ se ⁊ q̃ fit ꝑ errorẽ, ibi (Et vt.) In 3° notificat illũ errorẽ. ibi (Et de.) In 4° ponit cõparationem inter recidiuam ⁊ radicem. ibi (Et recidiuatio.)

¶ Signa recidiuationis. Cap̃. 96m.

Et in illo cui⁹ febris nõ qescit ꝑ crisim cõpletã ⁊ in die suo timef recidiuatio. Et si fuerit quies eius sine crisi oĩno nõ est excusatio recidiuationis ⁊ proprie quando crisis est cuz eis que sũt sicut variole aut icteritia aut scabies ⁊ ad summum cum ea que fit in cute.

¶ Cũ in p̃nti cap'o posuit iudicia recidiuatiõis. In h̃ cap̃. ponit signa ei⁹. Et p̃ ponit signa sigñantia recidiuationẽ q̃ a crisi sumunf.

Dubium

¶ Dubitaf ẽt circa illud ꝟbũ cũ dicit cũ ea q̃ fit in cute. vtrũ sit verũ. Et videf ꝙ nõ: ꝙ crisis que fit in cute fit cũ recidiua. Naz crisis que fit ꝑ sudorẽ fit in cute: ⁊ tñ nõ semꝑ fit cũ recidiuatiõe: imo vtplm̃ sine ea. Dic ꝙ intelligit de crisi permutationis. crisis aũt per sudorẽ nõ est crisis ꝑmutationis: sed est crisis eũonis.

¶ Et sigñaf qñq̧ ꝙ erit recidiuatio ex debilitate virtutis ⁊ appetitu ⁊ nausea ⁊ malitia aĩe ⁊ paucitate digestiõis ⁊ corruptiõe cibi in stõcho tẽdẽtis ad acetositatẽ ⁊ fumositatẽ ⁊ inflationẽ hypocũdrioz ⁊ ꝑtiuz epatis ⁊ splenis ⁊ corruptione somni ⁊ longitudine vigiliarum ⁊ vehemẽtia sitis. Et vehemẽtia inflationis faciei ꝓprie est signum maluz ⁊ ꝓprie in palpebra superiore ⁊ ꝓprie eius apostematio ⁊ ipsius abbreuiatio ⁊

tio ⁊ similiter cum resolõne inflationis faciel.
¶ Ponit signa que sumuntur a virtute digestiua ⁊ appetitiua.
¶ Et de illis que significãt eã est vt corpus bene reci-
piat cibum ⁊ nõ remoueat̃ ꝑ ipsuz extenuatio ⁊ ꝓprie
qñ ista accidentia mala apparent ⁊ vehemẽtiora fiũt
in horis paroxismorum egritudinis que fuit.
¶ Ponit sig^a q̃ sumunt̃ ab appetitu ⁊ his q̃ sequunt̃ appetitum.
¶ Et quandoqꝫ significatur recidiuatio ex pulsu quã-
do remanent in eo spissitudo ⁊ velocitas.
¶ Ponit signa que sumuntur a pulsu.
¶ Et ex profundatione exiturarum creticaruz ⁊ occul
tatione earum.
¶ Signa ab apostematibus creticis.
¶ Et ex vrina quãdo in ea remanet tinctura plurima
citrinitatis aut flauedinis aut rubedinis aut est ex il-
lis in quibus non pendet sedimen neqꝫ residet: ⁊ quã-
do vrina ĩfirmi non similat̃ vrine eius naturali.
¶ Signa ab vrina.
¶ Et quedaz tẽpora significantiora sunt recidiuatio-
nis q̃ꝫ quedam alia sicut autũnus: in ipso eniz plus ca
dit recidiuatio q̃ꝫ in reliquis temporibus.
¶ Signa a temporibus anni. vnde dicit Gal. ꝙ apostemata nõ re-
cidiuãtur in hyeme. causa est quia non est motor in aere mouens
materiam ⁊ in vere virtus est fortis ⁊ in estate calor aeris est re
soluẽs ⁊ pori sunt aperti. sed in autũno ꝯcurrũt tres cause. s. debi-
litas virtutis: clausio pororum: ⁊ sufficiens motus in aere.
¶ Et genus egritudinũ iterũ adiuuat ad sigñandã re-
cidiuationem sicut febres apostemose cũ post se relin
quunt caliditatẽ ⁊ inflationẽ in viscerib^9: ⁊ sicut epile
psia ⁊ scotbomia ⁊ dolores renum ⁊ epatꝭ ⁊ splenis ⁊
emigranea ⁊ cephalea ⁊ catarrus ⁊ que ab ipso gene-
rant̃ de asmate ⁊ alijs ⁊ egritudinibus anhelitus.
¶ Ponit signum qđ sumitur a specie morbi.
¶ Cause mortis. Cap. 97^m.

Mors fit aut ꝑꝑ cãm qua corrũpit̃ cõplõ cor-
dis: aut ꝑꝑ cãm qua resoluit̃ ṽtus q̃re extin-
guit̃. Et facta ꝑꝑ cãm qua corrũpitur cõple-
xio cordis: aut est dolor vehemens: aut q̃li-
tas supflua de qualitatib^9 notis: aut est qualitas ex-
nea venenosa: aut est retentio materiei anhelitus. Et
ꝑꝑ h̃ opꝫ vt ne dimittantur resupini ⁊ ne dimittantur
guttura eorum desiccari.

¶ Species mortis accidit que in horis febriuz ⁊ signũ
qualitatis mortis infirmi. Cap. 98^m.

De illis est mors que accidit eis ĩ p̃ncipio pa
roxismi febris ⁊ augmẽto ei^9 aut reuolutiõe
eius. Et plurimũ eius est in febrib^9 ap̃atũ i-
trinsecorum vbi effunditur ad ista superflui-
tas subito. Et in egritudinibus malignis a quib^9 su-
peratur natura imprimis cuz mouet̃ cũ fortitudĩe p̃-
cipue si fuerit debilis ⁊ ad summum est sicut p̃focans
⁊ sicut extinctio ignis a multis lignis.
¶ Primo ponit quãdo homo moritur in principio paroxismi aut
in augmento eius.
¶ Et de illis est mors in statu paroxismorum febris ꝓ
pter superationem nature ab egritudine.
¶ Ponit qualiter homo moritur in statu.
¶ Et tertia est mors facta in declinatione ⁊ est pau-
ca ⁊ rara.
¶ Ponit qualiter homo morit̃ in declinatione paroxismorum.
¶ Et plurimũ eius est in declinatione particulari non
vniuẽli ⁊ causa in ea est ꝙ natura in ipsa est sicut secu-
ra ⁊ expãditur caliditas ⁊ partitur ⁊ dispartitur retẽ-
tio que necessaria est in horis principij. Et plures co-
rũ moriunt̃ cũ syncopi subito ⁊ q̃dã corũ gradatim.
¶ Unde nota ꝙ in principio paroxismi vadit calor ad centrũ cor-
dis. Sed quando fit declinatio paroxismi expanditur calor ad ex-
trema ⁊ dimittit cor vnde est mors.
¶ Et fortasse declinatio est ðclinatio q̃ est sine molli-
ficatione virtutis ⁊ resolutione caliditatis ĩnate qua-
re estimatur ꝙ sit declinatio leuis: ⁊ pulsus quidẽ di-
uersificatur in vtrisqꝫ declinationibus: ipse eni in ve-
ra confortatur ⁊ in falsa mollificatur: ⁊ in vera equat̃
⁊ in falsa diuersificatur ⁊ egreditur ab ordine.
¶ Hic distiguit de duplici ðclinatiõe: vera. s. ⁊ falsa. Querit̃ vtruz
declõ vera aut falsa cadat sub ðclõne vl̃i aut ꝑticulari. Nõ est du
biũ: q: ẽ hñ q̃dã declõ ꝑticularis vera in q̃ cadit morb^9 ⁊ ṽt^9 ꝯua-
lescit: ⁊ q̃dã falsa in qua ꝯualescit morb^9 ⁊ ṽtus deficit. Sꝫ de vl̃i
est dubiũ: sed si in ea cadit hec distõ cadit in hũc modum. s. ratiõe
etherogeneitatis mãe: vt q: ĩcipiat moueri aliq̃ ꝑs mãe que erat
parata quiescere. i. putrescere: ⁊ declinet se. sed anteq̃ꝫ perficiat̃
declinatio moueatur aliqua pars materie que remansit.
¶ In declinatione ṽo totali nõ moritur aliq̃s nisi ꝑꝑ
causas laboriosas de foris que supueniũt ĩfirmo ⁊ est
debilis sicut mot^9 aut eleuatio aut ira: ⁊ q̃ꝫdoqꝫ acci
dunt h^9 etiam prime. Et h^9 q̃dem mortẽ antecedit su
dor paucus viscosus. Et multotiens morit̃ aliquis in
variolis in declinatione. Et multotiẽs q̃dem antece-
dit eaz sudor inequalis ad frigus decliue: ⁊ fortasse in
capite ⁊ collo tm̃ aut in pectore tm̃.
¶ Supra posuit qualiter contingit mori in declinatione particu-
lari: ponit qualiter ꝯtingat in declinatione vniuersali.
¶ Et qñ cutis in aliqua specie est sicca tẽsa: tũc nõ erit
mors per sudorẽ: ⁊ cũ eius ꝯtrario erit cũ sudore.
¶ Distinguit de morte cum sudore ⁊ sine sudore.
¶ Vex plurimum mortis in egritudinib^9 mortalib^9 fit
ex mõ aliquo in hora in qua fit crisis bona in egritu-
dinib^9 saluis sicut si est egritudo in parib^9 erit mors
in parib^9: ⁊ si fuerit in ĩparib^9 erit mors in ĩparibus.
¶ Ponit similitudinem inter modum moriendi ⁊ euadendi.
¶ Et scias ꝙ causon ⁊ que ei sunt sĩlia attrahũt mor-
tẽ apud statũ ꝑoxismi: ⁊ accidũt cum ea accñtia mala
de ꝑmixtione rõnis ⁊ vehemẽtia angustie ⁊ ꝓfundi-
tate somni ⁊ debilitate tolerãtie febris: deide accidũt
dolor capitis: ⁊ tenebrositas oculoꝝ: ⁊ dolor oris sto
machi ⁊ ingetudo. Et flegmatica attrahit mortem in
principio ꝑoxismi: ⁊ tũc est frigus lõgũ ⁊ nõ calefit: ⁊
pulsus paruus valde ṽmicularis: ⁊ vehemẽs fit sõni
ꝓfunditas ⁊ pigritia. Et ad sũmũ vnaqueqꝫ attrahit
mortẽ in hora in qua ip̃a fit vehemẽtior sup ĩfirmum
plus: siue sit ĩcipiens: siue sit in augm̃to aut in statu.
¶ Ostendit que egritudines interficiunt magis in p̃cipio ⁊ que
magis in augmento. Nota ꝙ profundatio somni fit: quia calor na
turalis qui erat in cerebro recurrit ad cor ⁊ dimittit cerebrũ in-
frigidatum ⁊ humectatum: ⁊ sic fit somnus.
¶ Et mors q̃dem in augmento apparente q̃ñqꝫ acci-
dit in paucis tamẽ. Et quando tu ꝯsideras signa mor
tis in hora quã diximus ⁊ nõ inuenis ea: tunc non ti-
meas: ꝙ si ĩueneris ea tũc existima ꝙ erit mors. Si ãt
ꝯsecutuz fuerit illud aliq̃đ maloꝝ signoꝝ p̃dictorum:
tũc iudica ẜm plurimũ si fuerint paroxismi ĩpares ꝙ
ipse morietur in septimo: aut pares ꝙ moriet̃ in sexto
precipue si fuerit egritudo velocis motus.
¶ Ostẽdit ꝙ augm̃to apparẽte raro ꝯtingit mori: ⁊ vocat augmẽ-
tum apparens recedẽte principio ⁊ veniente augmento.

¶ Sighationes mortis absqꝫ crisi. Cap. 99[m].

De illis ē ꝺbilitas v̄tutis ⁊ ꝺfectꝰ eius ad resistēdū̄ egritudini. Et de illis est tarditas signoꝝ digōnis oīno. Et de illis ē v̄tus egritudinis cū̄ tarditate motus ipsius. Et qn̄ aggregantur omnia ista est magis pernitiosa.

¶ Determinat de applicatione dictoꝝ signorum ad egritudinem in quibus accidit mors ⁊ determinat diem mortis velocis motꝰ: nam egritudo tardi motus non potest ita terminari.

¶ Dispōnes accn̄tibus conualescentibus. Cap. 100[m].

Quandoqꝫ accidit cōualescētibꝰ recidiuatio ⁊ accidit eis vehemētia v̄tutꝫ ⁊ debilitas ipiꝰ cū̄ in eis est illud qꝺ diximus in caplō̄ regiminis eoꝝ. Et accidit eis ne iuuentur ab eo qꝺ sumū̄t de cibo ⁊ ne redeāt corꝑa eoꝝ ad virtutez. Et accidū̄t eis exiture cū̄ nō sunt mū̄dificata corpora eoꝝ ab humoribꝰ ꝑ eūonē. Et qn̄qꝫ accidit eis corruptio quorūdā̄ mēbrorum ꝓꝑea ꝙ expellit mā̄ illic. Et qn̄qꝫ accidū̄t eis egritudies ꝯrie egritudibꝰ que fuerū̄t in eis cū̄ supfluēt in eis in ꝯrio eius qꝺ est cū̄ eis sicut accidit eis grauitas in lingua ⁊ paralysis ⁊ colica frida ⁊ apoplīa ⁊ epilīa ⁊ dolor capitꝫ iſeꝑabilꝰ ⁊ emigranea ⁊ que his sunt siles qn̄ īfridatio ⁊ humectatio modū̄ ꝑtrāsierunt. Et qn̄qꝫ accidit eis pruritus plurimus quē remouet aqua tepida. Et accidit eis vt albificētur eorum capilli ꝓpterea ꝙ capilli priuant nutrimēto: ⁊ ꝓpterea ꝙ spargit humiditas īnata qua stat nigredo sicut accidit segetibꝰ ꝙ quādo siccant albescunt: postea q̄ꝫdo eoruꝫ dispōnes bone fiū̄t redit nigredo capilloꝝ sicut accidit iteꝝ segetibus qn̄ potātur aqua: quoniā̄ tunc redit ipsarum viriditas.

¶ In hoc cap. determinat de accidentibus conualescentiuꝫ ⁊ sunt tot dicta quot ponit accidentia.

¶ Regimen conualescentis. Cap. 101[m].

Oportet vt in ꝯualescente alleuiatio fiat in oīre ⁊ non afferat ei aliqd graue ex cibis: neqꝫ aliqd ex motibꝰ ⁊ ex calefaciētibꝰ ⁊ causis cōprimētibꝰ donec ad voces ꝑueniat vsqꝫ ad alia: ⁊ gradatim ꝑducat ad exercitium equale facile: ipm enī iuuatiuū̄ est valde. Et vt occuperis in eo qꝺ augmētū̄ efficit in sanguie eius: ⁊ opꝫ agere vt qescat ⁊ letet ⁊ gaudeat ⁊ ꝓhibeat ab eūonibꝰ ⁊ ꝓprie coitu. Et vinū̄ cū̄ tēperamēto est ei iuuatiuū̄ ꝓprie vinū̄ subtile tenue. Et de ꝯualescētibꝰ ꝯuenientior ad h̄ vt interdicat ei satietas est ꝯualescēs cuiꝰ crisis fuit occulta: qm̄ ipse est expositus recidiuationi ⁊ hꝰ forsitā̄ idiget eūone. Et ꝯuenientior ei est fluxus vētris subtilis ꝑcipue cū̄ videris egestionē cholericā̄ aut declinem ad colorē humoris qui est ex humoribꝰ ex qbus fuit febris ⁊ videris in appetitu defectū̄ ⁊ cum volueris illud: tunc fac quiescere cōualescentem ⁊ conforta virtutem eius deinde euacua. Et fortasse necessariuꝫ est tibi vt euacues ⁊ confortes simul cum cibatione ⁊ prepara ei: tunc v̄bi gratia cibos medicinales solutiuos: aut cōmisce eis virtutes medicinarum solutiuarum conuenientium sicut pruna ⁊ syracost ⁊ tereniabin ⁊ similia illis habentibus choleram.

¶ Docet regere ꝯualescētem qui habuit crisim occultā̄: ⁊ qꝛ talis cōualescēs aliqn̄ indigebat medicina subductiua vētris aliqn̄ ꝓuocatiua vrine aliqn̄do flobothomia. Ideo hic tria facit. Primo per pharmacia. Secū̄do per diuretica. ibi (Et quādoqꝫ iuuat ⁊c.) Tertio per flobothomiam. ibi (De flobothomia autem.)

¶ Et qn̄qꝫ iuuant per diuretica ⁊ mundificant per ca vene eoꝝ: ⁊ quandoqꝫ faciunt illud ista diuretica cognita sicut facit illud vinū̄ cōmixtū̄. De flōmia autem sciēdum est ꝙ paꝝ indiget cōualescēs extractiōe sanguinis: ⁊ fortasse indiget etiā̄ ⁊ significāt illud forma ⁊ signa sanguinis precipue cū̄ inuenis febrem occultā̄ in venis ⁊ vides pustulam in labio: ⁊ fortasse cogit te ad flobothomādū̄ infirmū̄ malitia sanguis eiꝰ ꝑꝑ illꝺ qꝺ remansit in ipso de cinereitate humoꝝ malorum: quare necessariū̄ est ei vt extrahat sanguis eiꝰ malus ⁊ augmentetur in eo sang. bonus: ⁊ melius in hoc est vt facile fiat ⁊ non faciat aliquid subito.

¶ Nā̄ nā̄ diureticoꝝ est mū̄dare sanguinē in venis ab aquositate ⁊ ipꝫ reddē magꝭ spissuꝫ sic̄ facit coagulū̄ de lacte. Vinū̄ cōmixtū̄. De vino cōmixto supra h̄ lib. 1. fen. 3. ca. de regimie aque ⁊ vini.

¶ Et somnus diurnus fortasse est magis nociuus conualescenti: ꝓpterea ꝙ mollificat eū̄: ⁊ fortasse confortat euꝫ: ꝓpterea ꝙ ipsum quiescere facit: ⁊ qn̄ nō conuenit fortasse attrahit febrem: propterea ꝙ facit cruditatem ⁊ frangit de virtute caloris innati.

¶ Docet regere cōualescentē quantum ad somnum diurnum.

¶ Et obseruatio in oībus cōualescentibus mū̄dificatꝫ ⁊ non mū̄dificatis est vt currat esse eoruꝫ ꝼm regimē qꝺ fuit in egritudie ex cibarijs ⁊ alijs duobꝰ diebꝰ in eo qꝺ est inter eos ⁊ ad summū̄ ꝼm mēsuram qua res diei cretici pertranseat ꝼm regimen qꝺ fuit in sanitate eius: deinde illud qꝺ sequitur sanitatem eius: deinde eleuetur ad illud qꝺ est supra ipsum.

¶ In omnibus dat regulā̄ generalē de regimine cōualescētis veri ⁊ nō veri. Hippo. primo regi. acuto. tex. cōmē. 25. de duobus diebus post crisim regendus est eger regimine egrorum.

¶ Et oportet in mundo ⁊ eo cuius febris fuit salubris ne subtilietur regimen eius quoniā̄ febriet corpus eiꝰ ⁊ mala fiet eius dispositio.

¶ Ponit spālē cañ. in regēdo illū̄ q habuit verā̄ crisim ⁊ mū̄dam.

¶ Et oportet vt redeat ille cuius extenuatio ⁊ macilētia in diebus paucis fuit ad pinguedinem in diebus paucis: quoniam virtus eius est fixa ⁊ fiat cum ꝯtrario eius contrariū̄ illius: ⁊ si non appetit cōualescēs: tunc in ipso est repletio.

¶ Ponit cōparationē iter tp̄s extenuationis ⁊ tp̄s resumptiōis.

¶ Et si appetit ⁊ non ipinguatur post ipsuꝫ: tū̄c affert sibi vltra virtutem suā̄ ⁊ supra virtutez nature sue: q̄re nō pōt digerere illud ⁊ diuidere in corpore: aut in corpore suo sunt humores plures in qbus natura est occupata: aut virtus stomachi eius est ꝓstrata valde aut virtus totius corporis eius ⁊ caliditas ipsiꝰ inata sunt ꝓstrate: q̄re nō alterat cibꝰ alteratiōe ꝯuenienti vt exemplificet vel restauret natura ex eo.

¶ Docet ꝓnosticari super ꝯualescētē ꝑ appetitū̄ ⁊ est afor. 8. Hip. secunde particu. Si ex egritudine quis cibum accipiens.

¶ Et hmōi quidez lꝫ appetant in ꝑncipijs rei sue cibū̄ tamen quandoqꝫ cōuertitur in eis dispositio ad hoc vt non appetant quoniā̄ nocumēta ⁊ repletio humorum maloꝝ fiunt fortiora ⁊ augmentantur: ⁊ ne appetant: deinde appetāt ꝓpter viuificationez virtutis sue meliꝰ est q̄ꝫ vt appetant deinde non appetant.

¶ Ostendit qualiter isti humores quādo fluunt seu fuerint multiplicati auferū̄t appetitum: ⁊ ponit cōparationem inter mutationem de non a ꝑ petere in principio ⁊ ad appetere in fine.

¶ Cum ergo

¶ Cuz ergo perseuerat appetitus ⁊ nõ alterat̃ corpus ad virtutẽ dñantẽ: tũc virtus appetitiua ⁊ instr̃m ei⁹ sunt sana: ⁊ virtus digõnis ⁊ ipsius instr̃m sunt debilia: ergo melius est vt gradatim deducat̃ ꝯualescens ex cauariz ⁊ pullis ad hedum ⁊ nõ reducantur ad cõsuetudinem: dum adhuc in venis est strictura.

¶ Hic reddit causam quare quando conualescens habet perseuerantiam appetitus ⁊ non resumitur.

¶ Et fortasse syrupus acetosus faciet eis euenire excoriationem intestinorum propter debilitatem intestinorum ipsorum ⁊ similiter acetosa.

¶ Determinat de cautela conualescentium ab acetosis.

¶ Et de regimie ꝯualescẽtiũ ẽ ꝑmutatio eoꝝ ad aerẽ ꝯ̃riũ ei in quo erãt. Et de regimie ꝯualescẽtiũ est obseruatio eius qḋ opz caueri de specie egritudis eoruz vt opponat̃ ei qḋ securitatẽ faciat ab ea sicut in pleureticis: opz enĩ vt timeat̃ in eis asperitas pectoris.

¶ Determinat de regimine conualescentium per cautelam eoruz que nocent membris que fuerunt egrota.

¶ Et non oportet vt cõualescens sudet in balneo ꝑꝑ raritatem carnis sue debilis. Cum ergo multiplicatur sudor eius tunc in ipso est superfluitas.

¶ Determinat de regimine conualescentium per balneum.

¶ Et abrasio cum nouacula nocet ei propter illud cuius narratio precessit.

¶ Determinat de regimine per cautelã abrasionis cũ nouacula.

¶ Cibatio conualescentis. Cap. 102[m].

Oportet vt sit cib⁹ ei⁹ in q̃litate boni chimi facilis digõnis. Et opz ne toleret̃ famez neq3 sitim ⁊ fortasse est nec̃ium vt declinet q̃litas ad ꝯ̃riũ cõplexiõis egritudis preterite ꝑꝑ timorẽ alicuius rei ⁊ ad cautelam. Et scias ꝙ cibi humidi fluidi velocius nutriunt ⁊ minus sunt audaces: ⁊ grossus ⁊ grauis est econtrario siue sit cib⁹ aut potus. Et opz ne super se afferat frigida nisi vocet ad illud residuum caliditatis: imo vt regatur cum eo qḋ est temperatum: ⁊ sit ei caliditas subtilis cuz humiditate completa velociter recipiens digestionem.

¶ Patet.

¶ Et vt sit cibus eius in quantitate cum mensura qua fiat bona eius digestio.

¶ Determinat de q̃titate cibi respectu cibationis ꝯualescẽtis.

¶ Et eius separatio ⁊ adde ꝯm gradationẽ cũ non vides grauitatẽ neq3 rugitũ neq3 velocitatẽ descẽsiõis neq3 tarditatẽ retẽtiõis. Et minue ex eo si nõ videat̃ ex eo qḋ videri dz. Et quãdo repletur subito ⁊ tendit̃ stomachus eius tunc fortasse febrit. Et similiter non oportet vt bibat subito: fortasse enĩ est ex eo timor.

¶ Hoc dixit q2 dato ꝙ digestiua esset fortis stat ꝙ expulsiua aut attractiua sit debilis: ideo cibus dz ꝓportionari vtrisq3.

¶ Hora autem cibi eius est hora equalitatis aeris in vesperis estatis ⁊ hora post meridiem hyemis nisi sit nocẽs aliqd festinũ. Et opz vt diuidat̃ sup ipsuz quãtitas que est min⁹ satietate ei⁹. Et aq̃ vehemẽtis frigoris est ex eis a quibus opz alienari conualescens: qñq3 enim interficit: fortasse enim superueniet ledendo quibusdam visceribus: ⁊ fortasse faciet spasmuz. ⁊ nos iam sciuimus qui mortuus est ꝓpter illud.

¶ Determinat de cibatione ꝯualescẽtiũ rõne tẽporis. Primo ponit cañ. qui sumitur a tempore diei rõne tẽporis anni. Scḋo ponit cañ. qui sumit̃ a diminutione cibi. ibi (Et opz vt diuidatur.)

¶ Et scias ꝙ appetitus ꝯualescentis qñq3 minoratur ꝓpter debilitatez: aut ꝑꝑ humores in stõcho ⁊ associat̃ eis ꝯm plĩm syncopis. Et qñq3 minorat̃ cã epatis ⁊ paucitate attractiõis ei⁹ ⁊ appꝫ in colore ⁊ in egestione tenui ⁊ alba. Et qñq3 minoratur cã humoꝝ in corpore toto ⁊ satietatis nauseatiue. Et qñq3 ꝑꝑ debilitatẽ virtutis corporis ⁊ caliditatis ĩnate aut in stomacho ꝓprie. Rege v̊o vnũqḋq3 cuz eo qḋ sciuisti de regimine eius q̃to plus facilius est. Et scias ꝙ secaniabin de cydoniis est bonũ medicamẽ ꝯualescẽtib⁹ ꝓprie qñ eoꝝ appetitus est ꝓstratus ꝑꝑ debilitatem in stomachis eoꝝ ⁊ facit securitatem ab excoriatione intestinoꝝ. De cõfortantibus v̊o stomachuz que sunt calidiora eo sunt sicut trocisci rosa. ⁊ que sunt eis similia: fortasse enim sunt causa recidiuationis.

¶ Determinat de ꝯ̃fectiõe appetitus ⁊ cã ꝯ̃fectionis. Scḋo docet regere istum defectũ appetit⁹ in conualescente. ibi (Rege ergo.)

¶ Motus egritudinum. Cap. 103[m].

Iam sciuisti horas egritudis ⁊ sciuisti ꝙ motus in ꝑiodis qñq3 fit addẽdo in labore ⁊ significat statũ ⁊ qñq3 fit minuendo ⁊ significat declinationẽ. Et vehementiores fiũt motus egritudinũ ⁊ accñtia eaꝝ in nocte ꝑꝑ vehemẽtiã occupatiõis nãe in digerẽdo mãm tũc ab omni re.

¶ In hoc capitulo determinat de motibus egritudinum ꝯm paroxismum ⁊ horas diei ⁊ noctis.

¶ Tractatus Scḋs de diebus crisis ⁊ horis eius. Cuius capitula sunt vndecim.

¶ De principio egritudinis ⁊ prima computatiõe crisis. Cap. p[m].

De hoib⁹ sunt qui dicũt ꝙ ꝓ̇ncipiũ egritudis ex quo numerat̃ cõputatio dieꝝ crisis est extremitas hore in qua sentit eger vestigiũ egritudis. Et de hoibus sunt qui dicũt nõ ĩmo extremitas hore in qua seipm ꝓ̇ijcit ⁊ appꝫ in eo nocumentũ oꝑationis. ¶ Et hec q̇dẽ diuersitas nõ aduenit nisi in febrib⁹ que nõ accidunt subito: in illis autez que subito accidũt nõ est ꝓ̇ncipiũ hore. Et illud est sicut accidit q̇busdã febricitãtib⁹ vt incipiat febris icẽptione apparẽte ⁊ sit hõ ante illud nõ hñs egritudinẽ quare dormit aut ĩgredit̃ balneũ aut laborat ⁊ febrit subito. In febrib⁹ aũt quas añcedũt cõfractio ⁊ dolor capitis ⁊ silia: deinde accidũt ambe res diuersificant̃. ¶ Et fortius est vt ꝯsideret̃ hora ĩceptiõis ipsi⁹ febris: ⁊ illic est iã aꝑtio exitus a dispõne nãli in complexiõe mãifesta. ¶ Inceptio v̊o doloris capitꝭ ⁊ cõfractiõis ꝯsideratione nõ hz: ⁊ ꝙ decumbit in lecto ⁊ ĩfirmus nõ decubuit ⁊ iam incepit febris. Et si peperit mulier deĩde accidat ei febris: tunc si nõ computetur ex febre: ⁊ nõ nisi ex partu est illud error. de h̓ dixerũt quidã ꝙ plurimũ accidit post secũdum ⁊ tertium.

¶ In h̓ capl̓o habes de ꝓ̇n° ⁊ hora in qua nos debemus incipe cõparationẽ ad h̓ vt sciamus q̇ dies sunt cretici. Et ꝯtinet istḋ cap. q̇tuor dcã. In ꝓ̇ ponit duas opiones falsas in h̓. In 2° oñdit in q̇bus feb. hẽat locũ dicta dubitatio: ⁊ in q̇b⁹ nõ. s. qñ ex tali ꝓ̇n° ꝯ̃beamus cõputare diẽ crisis. ibi (Et hec q̇dẽ diũsitas.) In 3° ponit sententiã fere dubitatiõis. ibi (Et fortius.) In 4° reprobat illas rõnes ⁊ opiniones positas in primo dicto. ibi (Inceptio v̊o.)

¶ Cā subite mutatiōis de sanitate ad egritudinē est māei multitu do coadunata in corpore ⁊ caliditas ⁊ subtilitas ⁊ debilitas virtu tis. nam quādo virtus est debilis ⁊ materia multa calida subtilis: tunc mouetur subito ⁊ non inuenit resistentiam in virtute quare subito inducit egritudinem in corpore. Causa aūt tarditatis mo tus de sanitate in egritudinem: ⁊ cum precedentia laborꝝ ⁊ dolorꝝ ⁊ huiusmodi est acceptio ꝯriarum causarum supra dictis.

¶ De causa dierum crisis ⁊ ꝑiodorꝝ eius.   Cap. 2m.

Plures qdē hoīes posuerūt cām in mēsuratione tēporꝝ crisiū egritudinū acutarꝝ ex ꝑte lune: ⁊ ꝙ virtꝰ eius est virtꝰ īcedēs in humiditates modificās ī ea spēs alteratiōis ⁊ adiuuās ad maturādū ⁊ digerēdū: aut ad ꝯriū ꝟm ꝑparationē materiei. Et signant in h̄ ꝑ dispōnē extēsiōis ⁊ ꝯctiōis ⁊ augmētationē cerebellorꝝ cū augmētatōe luminis in luna ⁊ velocitatē maturatiōis fructuū arborꝝ ⁊ herbarꝝ cum apparitione eius. Et dicūt ꝙ humiditates ciuitatū patiunꝰ a luna quare diuersificanꝰ dispōnes earꝝ ꝟm diuersitatē dispositionum lune.

¶ Hic ponit cās dierꝝ crisis. ⁊ eiꝰ ꝑiodorꝝ ꝟm ꝙ ille cāe sumuntur ab habitudīe lune ⁊ hꝫ duo dicta. Primo ponit h̄ ꝟm opīonē quorūdā. Scd̄o adducit rōnez qua illi ꝓbāt hoc in humiditatibꝰ. s. que est cā illarꝝ dictarum mutationum. ibi (Et significant.)

¶ Et fit vehemētior appꝛitio diuersitatꝫ cū vehementia appꝛitiōis diuersitatis in dispōne lune: ⁊ fit illd̄ vehemētius qn̄ luna est ꝟꝫ oppōnē dispōnis in qua fuit: deinde ꝟm quadrationē: ⁊ hoc per diuisionē reuolutōis sue ad medietatē: deīde ad medietatē medietatꝫ.

¶ Distīguit opationes dispōnis siue fortiores siue debiles.

¶ Dixerunt ꝑpea ꝙ reuolutio lune est in vigitinouez diebꝰ ⁊ tertia fere diminutis diebꝰ ꝯiūctiōis ex eis: ꝓpterea ꝙ lune nō est opatio que sunt fere duo dies ⁊ medietas ⁊ tertia: quare remanēt vigitisex dies ⁊ medietas: ⁊ erit medietas eiꝰ tredeciꝫ dies ⁊ quarta diei: ⁊ quarta ipsiꝰ sex dies ⁊ medietas diei ⁊ octaua diei: ⁊ octaua eiꝰ tres dies ⁊ quarta diei ⁊ medietas octaue diei: ⁊ est minor reuolutio eius ⁊ fortasse extrahūt eaꝫ ꝟm modos alios diuersificantes has computationes parūper ⁊ addunt in ea parūper: veruꝫ in hoc est trāsgressio quia dicunt ꝙ non debent dicere.

Dubium

¶ Tāgit opōnē lune rōne suarꝝ opōnū per motū eius in circulo signorꝝ. ¶ Cōtra Gal. 3° d̄ creticis ca. 9. posuit mēseꝫ mediciale ꝯstare ex. 26. diebus ⁊. 22. horis. ¶ Dic ꝙ iste posuit mensem medicinalem in signis lune. Gal. autem posuit ex mense peragrationis ⁊ mense manifeste apparitionis.

¶ Sūt ergo ista tempora faciētia necessario vt appareāt in eis diūsitates magne ⁊ sunt dies ꝑiodorꝝ ꝑuorū. Et qn̄ icipit ⁊ mā est bona apparet apud statū eiꝰ alteratio manifesta tēdēs ad bonitateꝫ. Et qn̄ incipit tēpus ⁊ dispōnes sunt corrupte est alteratio apparēs apud cōplementum temporis ꝟm corruptionem.

¶ In superiori ꝑte diuisit modos opationis lune ad tempora crisis. hic mō ostēdit ꝙ p̄dicta tēpora necessario verificanꝰ ⁊ diuersificanꝰ ꝟm diuersas species materie morbi. Et qn̄. s. tp̄s aliqd̄ de illis in que diuisus est mēsis lune p̄dictus. alteratio. i. qn̄ egritudo īceperit sub signo fortuny ⁊ dispōnes sunt corrupte. i. egritudo īceperit sub signo īfortuny ⁊ habuerit malū initiū: ⁊ hec est expositio Gal. in 3° de diebus creticis. cap. 5. dicit enim. Dico ergo ꝙ qn̄ luna sit in quadratura: aut suꝑ oppōnem ⁊ est initiū egritudinis initiuꝫ bonū mutat egritudinem mutatione bona: ⁊ quādo est principium malum mutat egritudinem mutatione mala.

¶ Crisis v̄o egritudinum que in tēporibꝰ ꝓcedūt ⁊ vltra mēsem numeranꝰ ex sole. Et in hac qdē mensuratiōe ⁊ experiētia est ambiguitas. Et in eis sunt loca tali mō ꝙ multiplicaꝰ occupatio cū hoc suꝑ nāleꝫ ⁊ nō impedit suꝑ medicū aliqd: ⁊ suꝑ medico qdē nō inest nisi vt cognoscat ꝙ egrediꝰ cū crisibus pluribꝰ: ⁊ nō ꝑtinet ei vt sciat que sit causa eiꝰ cū d̄clinatio illiꝰ cause extrahit euꝫ ad artem aliā: imo opꝫ vt sit sermo de diebus crisis sermo quē loquimur ꝟm semitā expꝛientie: aut ꝟm viam positionis ⁊ axiomatum.

¶ Hic ostendit cuius stelle motus consideratur in crisibus egritudinum chronicarum.

¶ Et scias ꝙ plures eorꝝ noīant reuolutionē illud ex quo nō egrediꝰ multiplicatio a gn̄e suo: ⁊ est eius itētio ꝙ nō egrediꝰ cū ea multiplicatio ad diem nō creticuꝫ: ⁊ exēplū horꝝ est quartanus alr̄ quaternus ⁊ septenus. Nam eorꝝ medium peruenit semꝑ ad diē creticū ꝟm expꝛientiā dierꝝ crisis que accidit egritudibus quibus cōueniunt isti quaternus ⁊ septenus.

¶ Describit reuolutionem creticam a genere suo. i. a genere suorū creticorum. nam eorum medium. i. reuolutio que duplicando inuenta est peruenit semper ad diem creticam.

¶ Et reuolutiones qdē bone radicales sūt tres. reuolutio quartanorꝝ ⁊ reuolutio septenorꝝ ⁊ est cōpleta. ꝫ reuolutio decenorꝝ alr̄ vicenorꝝ est magis cōpleta q̄ꝫ oēs. q̄drageſimꝰ. n. ⁊ sexagesimꝰ ⁊ octuagesimꝰ ⁊ oēs illi dies sūt crisis. verꝝ due p̄me reuolutiōes sūt diminute ex h̄ ꝑꝑ fractionē quā attēdere opꝫ ⁊ ꝑ quā sunt tres septē vigiti dies. Et q̄rtanꝰ p̄mus ē q̄rtus. Et q̄rtanus scd̄s est in quo restauraꝰ fractio: ⁊ ꝑꝑ illud ē in septimo: qm̄ sūt sex dies ⁊ res plurima de septīo: ⁊ ꝑꝑ illud cadit ꝯtinuatꝰ. Et q̄rtanus tertius cadit in vndecimo ⁊ illic ꝑuenit hora duplicationis septeni: q̄re sequiꝰ ip̄m septenus scd̄s ⁊ est in q̄rtodecīo. Et qn̄ restauraucrimus septenū tertiuꝫ cadet in die vigesimo. Iā ergo cucurrit res in quartanis ꝟm h̄ ꝙ q̄rtanus primus ⁊ scd̄s sunt ꝯtinuati ⁊ secūdus ⁊ tertius disgregati: ⁊ tertius ⁊ quartus ꝯtinuati. Cū ergo pertrāsit q̄rtusdecimus: tunc iam cadit diuersitas.

¶ Hic distīguit reuolutōes radicales creticorꝝ. Sed reuolutio decenorꝝ. iste textus vult dicere vicenorꝝ qd̄ probaꝰ per Gal. in 2° de creticis cap. 6. ⁊. 9. nam dicit ꝙ reuolutiones radicales sunt reuolutiōes quartanorꝝ septenorꝝ ⁊ vicenorꝝ. pꝫ. Idē ꝑ Auic. cum dicit quadragesimus. 60. ⁊. 80. ⁊c̄. procedendo semꝑ per vicenos.

¶ Et laudabiles qdē sicut Hip. ⁊ Gal. īceperūt a ꝯtinuatis. fuit ergo ordo dierꝝ ita septimus ⁊ q̄rtusdecimus ⁊ vigesimus est ꝯtinuatꝰ ex quartodecimo: ergo viginti multiplices sunt septenorꝝ ꝟm intētionē: q̄re inuenimus duos septenos segregatos quos sequiꝰ tertius ꝯtinuatus cōplens viginti: deīde seꝑanꝰ ex viginti ⁊ est vigesimusquartꝰ: deīde vigesimusseptimus cōtinuatꝰ: postea trigesimusprimus seꝑatꝰ est suꝑ quatuor septenos ⁊ trigesimusquartus ꝯtinuati: deīde septenus ꝯtinuatus: quare sunt quadragita: deīde currit multiplicatio super tres septenos ꝟꝫ ꝙ ipsi sunt viginti vt sit continuatio sexaginta ⁊ octuaginta ⁊ centum ⁊ centumuiginti. Et non est consideratio plurima ad illud qd̄ est inter eos de diebus.

¶ Ponit modum computationis dierum creticorum radicalium ꝟm Gal. ⁊ Hippo.

¶ Aliȷ̄ aūt sic Archigenes dixerunt ꝙ post q̄rtūdecimū ē octauusdecimꝰ ⁊ ē dies crisis ⁊ vigesimusprimꝰ ⁊ vigesimusoctauus: deīde trigesimussecūdus: postea trigesimusoctauus cū ꝯtinuatiōe septeni. Et qdā numerauerūt q̄dragesimūsecūdū q̄dragesimūquintū et

q̄dragesimūoctauū

q̄dragesimūoctauū dies crisis: ⁊ iā trāsgressi sūt in B.

¶ Alij ponunt modum computationis ſm Archigenem.

¶ Et ꝯsidera tu qualr̄ cadat ꝙ ipsi fecerūt de distōne quartanoꝝ ⁊ septenoꝝ. Nā q̄rtanis in dieb⁹ crisis iest virt⁹ forꝭ vsq₃ ad vigiti dies: deīde v̄tus aduenit septenis vsq₃ ad trigitaquatuor: cū ḡ eger in egritudīe chronica ptrāsit viginti: tūc attēde septenos.

¶ Docet considerare super eius opinione ostendendo vsq₃ ad quē diem quaterni sint fortiores septenis.

¶ Et apd̄ Archigenē qdē dies vigesimusprimus valde plus ē cretic⁹ q̄₃ vigesimus q est septenus disiūct⁹ apud octauūdecimū vbi currūt septeni. Hippo. v̄o ⁊ Gal. ⁊ q post eos ambos fuerūt nō iuenerūt rē ſm illud: ⁊ silr̄ est diūsitas in vigesimoseptio ⁊ vigesimooctauo. Archigenes.n. vidit aliō a snīa amboꝝ ⁊ fecit meliorē vigesimūoctauū: ⁊ silr̄ est dispō trigesimiprimi cū trigesimosecūdo ⁊ trigesimiq̄rti cum trigesimoquinto ⁊ q̄dragesimi cū quadragesimosecūdo.

¶ Positis duabus sentētijs de dieb⁹ creticis. vz. Hip. ⁊ Archi. ponit modo comparationem inter illas duas sententias.

¶ Et scias ꝙ de egritudinib⁹ sunt quaꝝ crisis est in septem mēsib⁹: īmo in septē annis ⁊ q̄tuordecim annis ⁊ vigitiuno anno. Et sūt qdā q existimāt ꝙ post quadragita nō fit crisis cū euone forti veꝝ res nō est ita. Et nō est ēt necessariū vt altereť egritudo ad acutā₃: aut vt in ea sit recidiuatio: aut sit in ea cōpositio egritudinū. Et nō est ꝓhibitu₃ in egritudine chronica qn cesset nā digerere ipsa₃: deīde cōfortetur sup ipa₃ vice vna ⁊ expellat eā: q̄₃uis sit pauca. Veꝝ plimu₃ est ſm ꝙ dictu₃ est ⁊ fit separatio in ea: aut cū crisi diminuta: aut ꝑ exiturā tardi mot⁹: aut ꝑ resolutionem.

¶ Numeratis crisib⁹ que procedūt per dies: enumerat crises que procedunt per menses ⁊ annos.

¶ Inqt Hip. dieꝝ creticoꝝ alij sunt pares ⁊ alij sūt impares: ⁊ impares quidē fortiores sunt in crisib⁹ ſ₃ plurimū ⁊ in plurimo numero. Et pariu₃ quidē exēplum est quartus ⁊ sextus ⁊ octauus ⁊ decimus ⁊ quartusdecimus ⁊ vigesimus ⁊ vigesimusquart⁹ ⁊ alij q̄s numerauimus de parib⁹ ſ₃ duas snīas. Et ipares qde₃ sunt sicut tertius ⁊ qnt⁹ ⁊ septimus ⁊ nonus ⁊ vndecimus ⁊ qntusdecimus ⁊ dcimusseptimus ⁊ vigesimusprimus ⁊ vigesimusseptimus ⁊ trigesimusprimus.

¶ Ponit diuisionem dieꝝ creticorum per pares ⁊ impares.

¶ Amplius Gal. negauit qd̄ dcm̄ est in hoc aforismo de eē octaui ⁊ decimi ⁊ iuenit illud diuersu₃ radicib⁹ Hippo. Et fortasse hic sermo Hip. est anteq̄₃ bn̄ sciret esse dierum crisis ⁊ habet expositionem.

¶ Gal. illo afoř. 36. s. parti. 4. s. Febricitāti si sudores ceperint. Contrarium in afoř. 61. parti. 4. s. Que iudicanť in imparibus discrita sunt ⁊ amica ꝯuersionis. Gal. hūc dānauit ⁊ dixit nō eē Hippo.

¶ Et scias ꝙ qn̄q₃ cōtinuantur dies ⁊ fiunt sicut dies vnus crisi: ⁊ illud plus ꝯtingit post viginti siue sit euacuatio siue sit exitura. Et scias ꝙ i die bone crisis qn̄ apparent signa mala: tunc illud est deterius ⁊ significat mortem plurimum: sicut si accidat eis aliquid in septimo ⁊ quartodecimo.

¶ Ponit comparationē inter dies creticos bonos ⁊ signa non bona. Deterius. s. q̄₃ si appareant in die crisis non bone: quonia₃ si solentia iuuare non iuuerint ⁊c̄.

¶ De proportionalitate dieꝝ crisis adinuicē ⁊ debilitate ⁊ cōparatione eoꝝ ad egritudines. Cap. 3m.

Dierum creticorum alij sunt fortes in vltimo in quibus fortasse semper fit crisis: ⁊ alij sunt debiles valde ⁊ alij sunt medij. Et ego dicā eos distincte: postq̄₃ dixero ꝙ primus dies crisis est dies quartus: ⁊ cum hoc nō multum cadit in eo crisis ⁊ est indicatiuus septimi.

¶ Ponit dierum creticorum radicalium promittens se positurū distincte istos dies: ostendendo etiam ꝙ dies. 4. est primus inter creticos radicales: sed in eo raro cadit crisis.

¶ Dies aūt septimus est dies fortis valde ⁊ idicat ip₃ quartus ⁊ l₃ vt septimus ponať in primo ordie supiore. Et dies vndecimus non est in v̄tute quartidecimi. Verūtn̄ in egritudib⁹ in qb⁹ ꝑoxismi earū incipiūt in imparib⁹ vt tertiana est fortis valde ⁊ fortior q̄rtodecimo. Et dies q̄rtusdecimus est dies forꝭ valde ⁊ de fortitudīe ei⁹ est ꝙ nō iueniť dies cui nō ꝓportionať q̄rtusdecimus q sit vltimus in fortitudīe i iudicijs crisis ⁊ salute ei⁹ nedū a cōplemēto ei⁹. Dies decimusseptimus est forꝭ: ⁊ q ꝓportionať ei ex dieb⁹ est fortior. Et ꝓportionalitas eius ad vigiti est ꝓportionalitas vndecimi ad q̄rtūdecimū. Octauusdecim⁹ est de diebus crisis iterficiētib⁹ ⁊ eoꝝ magis ꝑnitiosus ē dies trigesimusseptimus: ⁊ est q̄si non sit dies crisis ⁊ dies q̄dragesim⁹ est fortior trigesimoquarto: q̄₃uis trigesimusquart⁹ sit bone v̄tutis ⁊ fortior trigesimoprimo.

¶ Monstrat veritatem ⁊ habitudinē dieꝝ creticoꝝ ꝓcedētiu₃ ꝑ 4. ⁊ per. 7. ⁊ per dies creticos cōiūctos ⁊ separatos. oēs aūt dies cretici radicales procedunt ſm hunc modum.

¶ Et scias ꝙ egritudīes que paroxismū faciunt in imparibus sicut tertiana ⁊ plures acute sunt velocioris crisis: ⁊ earu₃ crisis fit in imparibus: quapꝑ expectať in tertiana vndecimus ⁊ non expectatur quartusdecimus nisi parum: q̄₃uis ſm plurimum paroxismus septimi declinet a quartodecimo parūper.

¶ Ponit cōparationem inter diē crisium ⁊ motus egritudinum.

¶ Et ille que faciunt paroxismum in paribus sunt tardiores: ⁊ crisis earum plus est in paribus.

¶ Na₃ septimus paroxismus tertiane venit in decimatertia die.

¶ Dies cretici. Cap. 4m.

Illi qui sunt in ordine superiore sunt sicut septimus ⁊ vndecimus ⁊ q̄rtusdecimus ⁊ septimusdecimus ⁊ vigesim⁹. Et qn̄q₃ fiūt reuolutiōes in egritudib⁹ ꝯuenientes ſm plurimu₃ numero dierum crisium quare fiunt septem reuolutiones tertiane sicut septem dies causonidis.

¶ Hic ponit ordinem dieru₃ creticoꝝ ⁊ istos dies vocat supra fortes valde. ¶ Sed ꝯtra ipse preponit. 11. 14. ⁊ tamē. 14. est fortior. ¶ Respōdetur ꝙ. 11. est fortior in egritudinibus que ꝓcedunt motu impari vel ponit ipsum precedere: non qa sit fortior: sed qa indicatiuus. Indicatiuus enim precedit creticum.

Dubium

¶ Et qn̄q₃ fit dispō numeri mēsium ⁊ annoꝝ in chronicis ſm dispōnem numeri dieru₃ in acutis quare fit quartana septem mensium. v̄bi gratia. ⁊ currunt eius indicationes ſm cōsiderationem indicationum dieꝝ ⁊ cadit inter eas de antecessione ⁊ postpositione ſm ꝯsideratione que cadit in diebus ⁊ dicam illud.

¶ Ostēdit qualr̄ inueniť ꝓportio in feb. iterpolatis ⁊ egritudinib⁹ que terminanť in diebus mēsibus ⁊ annis rōne ꝯtermiatōis eaꝝ ⁊ rōne idicatiōis reuolutiōis. i. ꝑiodi ꝯueniētes ⁊ ꝓportōales. vij.

¶ De diebus cadētib⁹ in medio. Cap. 5m.

Dies isti quos diximus sunt dies cretici radicales. Veru₃ quandoq₃ accidit diebus cre-

ticis propter aliquam causarum accidentium extrinsecus: aut ex ipsa egritudie in velocitate mot⁹ sui: aut tarditate sua: aut ex dispōne corporis in ꝟtute: aut ꝺbilitate: aut ex accñtib⁹ q̄ accidūt sicͨ vigilie vehemētes ex vigilijs extrīsecis: aut cadētiū ex causis corporeis: aut aīalibus qñ supfluūt vehemēter vt cadat añ eos festinatio: aut tardatio ab eis: lꝫ nō eleuet̄ statione crisis necessarie in hora sua: imo minuat̄ ex ea.

¶ Hic ponit causas intercidentie radicales: quoniam sunt cretici a radice motus lune.

Dubium ¶ Sed cōtra Gal. 3. de creticis. cap. 8. nō posuit nisi duas cās istorū dieꝶ creticoꝶ: 7 Auicen. hic ponit plures. Re. ꝙ Auic. posuit oēs: Gal. ꝟo posuit solum secundarias alr̄ duas.

¶ Et si nō eēt cā fortis accñs verificaret̄ crisis 7 non añcederet neqꝫ tardaret. Ueꝶ qñ accidit illꝺ accñs 7 est forte ꝺclinat hora 7 tardat̄: aut añcedit: 7 si fuerit ꝺbilis fit difficilis crisis: 7 ꝓhibet eā ne sit cōpleta. Et noīant̄ dies in qb⁹ cadit hec reflexio dies cadentes in medio 7 hñt iudicia dieꝶ crisis ex parte.

¶ Nota ꝙ accidēs intelligit̄ forte nō absolute: qꝛ sic facit añcedere crisim: sed dicit̄ forte respectu ad illud siue ad causas que nullā faciūt crisim: exemplū de calore generante ventositatem.

¶ Et isti dies sūt sicͨ tertius 7 qntus 7 sext⁹ 7 sicut nonus 7 sicͨ tertiusdecimus: tertius enīꝫ 7 qntus ꝯtinent quartū: 7 nonus est iter septimū 7 vndecimū: 7 fortasse erit dies cadēs magis ꝯueniēs vni duoꝶ dieꝶ qui sunt in duob⁹ laterib⁹ eius: aut erit dies creticus q ē inter illos cadētes in latere altero magis ꝑtinens ei. festinatio enī vndecimi ad nonū plus est q̄ꝫ tardatio septimi ad nonū: q̄ꝫuis vnusquisqꝫ eoꝶ sit plurimū.

¶ Postq̄ꝫ posuit aliquos dies creticos esse intercidentes 7 posuit causas intercidentium hic enumerat eos.

¶ De virtute dierum cadentium in medio 7 debilitate eorum. Cap. 6m.

Scias ꝙ nonus est dies fortis ꝑlat⁹ in cis: deinde qnt⁹: postea terti⁹ 7 nō abbreuiat̄ a q̄rto q est radix abbreuiatiōe manifesta. Et tertiusdecimus q̄si ꝑꝑ suā debilitatē nō est de illis in qb⁹ fit crisis. Sext⁹ aūt est dies in quo cadit crisis: verūtñ illa est mala. Qꝺ si venerit non mala erit difficilis occulta diminuta nō salua a timore: 7 ipē ꝓpter ꝑuitateꝫ casus crisis in eo: siue mala sit: siue non mala est q̄si ꝯtrarius septimo 7 idicat ipm q̄rt⁹ i malitia: 7 paꝶ qdeꝫ cōplet̄ indicatio quarti cū bono nisi cū difficultate: quare accidūt in eo signa timorosa sicͨ somnus ꝓfundus 7 syncopis: 7 ꝓprie si fuerit eūatio: tūc accidet syncopis cuꝫ vomitu 7 accidet in eo casus virtutis 7 horripilatio 7 tremor 7 destructio pulsus. Si aūt apparuerit in eo sudor nō erit eq̄lis: 7 fortasse minuit̄ in eo crisis cū eūone: quare erit cōplementum eius cū exitura mala 7 icteritia: 7 erit vrina mala mali sedimis: hoc est qñ fuerit salua: 7 si nō fuerit: tūc q̊cūqꝫ mō fuerit erit salus eius ꝑ accñs recidiuationis. Inqt Gal. septimus est sicut rex iustus 7 sextus sicut rex vincēs iniustus: 7 octauus est ꝓximus sexto.

¶ Hic ꝯtermīat ꝺ fortitudīe 7 de ꝺbilͥͤ dieꝶ creticoꝶ itercidētiū.

¶ De dieb⁹ bonis 7 malis q ꝫꝫ ordies suos cretici sūt: aut cadētes in medio: aut dies indicationis. Cap. 7m.

Eorū meliores sunt septimus 7 quartusdecimus. Et post eos sunt nonus 7 septimusdecimus 7 vigesimus: deide qntus: postea q̄rtus post octauus: deinde tertiusdecim⁹. Et scias ꝙ dies crisis fortioris iudicij 7 fortiores dies cadētes: 7 dies indicatiōis sunt illi q sunt in dieb⁹ antecedētib⁹: 7 q̄ꝫtomagis ꝓcedunt debilitatur eorum iudicium.

Dubium ¶ In hͦ caplͦo Auicēna dicͨ ꝙ fortiores dies crisis 7 fortiores cadētes in medio sūt illi q sup. ¶ Sꝫ ꝯ hͦ sup ponit̄. nā ꝫꝫ hͦ. 14. eēt fortior septimo qꝺ ē ꝯ Aui. supra 7 ꝯ Gal. Ꝟ Dic adhuc ꝙ sint fortiores quātum ad materiā: qm̄ habuit mām calidiorem: non tamen sunt fortiores quātum ad bonitatē 7 frequentiam crisis.

¶ De diebus qui non sunt cretici neqꝫ intentione prima neqꝫ intentione secunda. Cap. 8m.

Isti sunt dies primus 7 secūdus 7 decimus 7 duodecimus 7 nonusdecimus 7 quintusdecimus: 7 iteruꝫ est huius sūme. Et est mirabile ꝙ plures eorum sequuntur diem creticuꝫ.

¶ De diebus indicationis. Cap. 9m.

Dies idicatiōis sūt dies in qb⁹ vident̄ vestigia que sunt significatiōes alteratiōis materie. Aut sig̃natiōes victorie vni⁹ duoruꝫ alternatoꝶ egritudis 7 ꝟtutꝭ. Aut iceptōis pugne leuis que currit inter naturā 7 egritudinem non ꝑꝑ separationem: sed ꝓpter furiositatē. Prime quidē sunt sicut significatiōes digōnis 7 contrarij digōnis. Significationes ꝟo digestiōis sunt sicut nubes rubea: aut ad albedinē tēdens. Significationes indigestionis iteꝶ note sunt. Secunde ꝟo sunt sicut apparitio virtutis appetitus: aut casus ei⁹ in eo: 7 leuitas mot⁹: aut grauitas eius. Tertie autē sunt sicͨ dolor capitis: 7 angustia 7 strictura anhelitus 7 tremor 7 sudor nō cōmunis 7 euācuatio non completa. Cum ergo apparent ista vestigia in istis diebus erit crisis in diebus notis sequentibus eos.

¶ In hoc cap. ꝯtermīat de dieb⁹ idicatiuis. Et ꝑͦ ostēdit q̄ sunt sigͣ que ꝺbēt apparere in oībus indicatiuis ad hoc vt dies illi sint indicatiui. Secūdo ꝯcludit ex dictis supra. ibi (Cū g appa.) Ꝟ Primū hꝫ duo dicta. Primo ponit distōneꝫ illoꝶ signoruꝫ in gñali. Scꝺo explanat predictam distinctionem. ibi (Prime quidem.)

¶ Et erit q̄rtus idicās ꝙ erit in septimo si fuerit signū bonū: aut sexto si fuerit signū malū 7 ꝓprie i causonide 7 fixa ꝙ fiat in septio: 7 minus ꝙ in sexto: aut i vndecimo: aut ꝫm plurimū in q̄rtodecimo: aut in vigesimo: aut vigesimoprimo: 7 septimusdecim⁹: iteꝶ idicat in vigesimo: aut i vigesimoꝑͦmo: 7 octauusdecim⁹ idicat in vigesimoꝑͦmo: 7 vigesim⁹ in q̄dragesimo.

Dubium ¶ Hic enumerat dies indicationis dierum creticoꝶ radicalium.

¶ Sed dubitatur quō. 4. sit indicatiua crisis in. 7. in causone: tñ in tertiana est indicatiua crisis aliquādo vsqꝫ ad. 11. Cū materia causonis. s. cholera sit eadem cū materia tertiane: vnde ꝓuenit tanta diuersitas in crisi. Ꝟ Rñdetur ꝙ materia causonis est in venis minutis ꝓpinqs cordi epati 7 stomacho. tertiane ꝟo materia: lꝫ sit eadē cum mā causonis: tñ illa nō est ꝓpinqua 7 est extra venas in spongiositatib⁹ mēbroꝶ: ideo magis elongantur crises eorum: ēt mā causonis fortiora facit accidentia rōne situs materiei.

¶ Et de dieb⁹ cadētibus in medio tertius in qnto: 7 si fuerit malum: tunc in sexto 7 quintus in nono: 7 si fuerit malū: tunc in octauo. Et scias ꝙ significationes indicationum: quādo qꝫ declinant a diebus suis ꝓpter causaꝫ predictā in declinationib⁹ crisis a diebus suis quos merent̄ ad illos q sunt añ eos: aut post eos.

¶ Prius determīauit de dieb⁹ indicatiuis absolute qui diuidunt tp̄s egritudis per mediuꝫ vt quarta respectu septime. Et postq̄ꝫ determīauit de dieb⁹ idicatiuis cū intentione signoꝶ apparētiuꝫ in eis. vt. 11. respectu. 14. aut cū remissione: vt. 4. respectu. 14. Hic enumerat dies idicatiuos itercidētes cū sigñatione indicationū: qm̄ sicut dies radicales indicatiui ita cadētes in medio.

¶ Et scias

¶ Et scias ꝙ quãdo sequitur diẽ secũdũ de diebꝰ indicationis aliqd de genere eius qđ fuit in die indicationis: tũc egritudo est velocis motꝰ. Et cõsidera signa festinãtia ⁊ tardãtia ⁊ indica in diebꝰ indicatiõis qui indicãt ea si festinãt aut tardant̃ ex hoc.

¶ Hic ostendit q̃liter per diẽ creticũ signãt̃ breuitas egritudinis.

¶ Cognitio dierũ crisis cũ dubitat̃. Cap.10^m.

Cognitio dieꝝ crisis est necessaria ad intẽtiones plures. Opꝫ.n.cuꝫ crisis est ꝓpinqua vt regat̃ eger regimine quodã ⁊ cũ est longinq̃ vt regat̃ regimine alio. Et opꝫ vt in die crisis ⁊ q ei ꝓximꝰ est vt regat̃ eger regimine ꝓprio. Nõ ergo moueat̃ oĩno cuꝫ medicina. fortasse.n. adiuuabit nãm ad euacuationẽ quare supfluet vehemẽter.

¶ Hic ostendit ad quid est vtilis cognitio dierum creticorum.

¶ Et fortasse faciet ei ꝯrietatẽ in ꝑte sua q̃re pariet laborẽ nõ crisiꝫ ⁊ nõ fiet euõ ⁊ in hoc est illđ qđ ẽ in eo.

¶ Quoniam natura forte est factiua crisis per sudorem ⁊ tu euacuas per ventrem ⁊ huiusmodi.

¶ Et opꝫ in cognitiõe dieꝝ crisis vt obserues iteꝝ res nãles alterãtes dies crisis notos.

¶ Hic ponit quẽdã cañ. in obseruãdo ꝯditionẽ quãdã in cognoscẽdo dies creticos. Notãdũ per res nãles forte intelligit nãs dierũ idicatiuoꝝ: qm̃ nãle est eis certificare dies creticos vel intelligit nãm egritudis ꝑ respectũ ad celestia: vt pꝫ supra in locis pluribꝰ.

¶ Et nos iuenimꝰ cognitionẽ diuidi in duos modos: quoꝝ vnꝰ est in crisi egritudinis absolute: ⁊ alter est in ipso die crisis ex ꝑte tꝑis in quo est crisis. Fortasse.n. ꝓlongant̃ dispõnes crisis duobꝰ diebꝰ vel tribꝰ quare dubitat̃ ad quem eoꝝ ꝓportionetur.

¶ Hic Aui. docet cognoscere dies creticos de quibus est dubitatio: ⁊ in hoc ponit duos modos ẜm quos cognoscuntur.

¶ Modus ṽo p̃mus significat̃ ex duobꝰ modis: ex signis abbreuiatiõis egritudis ⁊ longitudis eiꝰ: ⁊ ex naturis egritudinũ: ⁊ ṽtutibꝰ eaꝝ. Significatio ṽo ex signis lõgitudis ⁊ abbreuiatõis est: qm̃ fortasse erit ẜm ꝯsumptionẽ egritudinis: sicut si sit egritudo nõ de illis quas possibile est cõsumi in quarto ⁊ qui ipsum sequunt̃: ⁊ possibile est cõsumi in septimo ⁊ qui sequitur ipsuꝫ. Nam si apparent signa digestionis apparitione bona in eis q sequunt̃ quartuꝫ sperat̃ ꝙ crisis erit in septimo. Et si apparent signa longitudinis egritudinis predicta in capitulo suo: scias ꝙ crisis eius tardabit̃ ⁊ erit successio eius absq; crisi. Et si nullũ eorũ apparet sperat̃ ꝙ ꝯsumet̃ egritudo inter septimũ ⁊ q̃rtũdecimũ. Significatio ṽo ex naturis egritudinuꝫ est sicut ṽbi gratia: dies impar est melior sicut sciuisti ex eo ꝙ mouet̃ de egritudinibus in die impari ⁊ cũ caliditate acuta: ⁊ par est de eis que diuersificantur ei.

¶ Hic ꝓsequitur de primo mõ qui sumit̃ ex parte egritudinis et hꝫ dicta tria. Primo subdiuidit istũ modũ. In scđo ꝓsequitur de primo membro istius subdiuisionis. In tertio ꝓsequit̃ de secũdo mẽbro. Primũ durat vsq; ibi (Significatio.) Scđm vsq; ibi (Significatio ṽo.) Tertiũ vsq; ibi (Modus ṽo.)

¶ Modus ṽo secũdus significat̃ ex modis ꝓpter ꝯsiderationẽ reuolutionũ: ⁊ ex numero horaruꝫ crisis: ⁊ tꝑe crisis: ⁊ verificationibꝰ dierũ: ⁊ virtutibus eoꝝ.

¶ Hic prosequitur de scđo ad cognoscendũ dies creticos qui sumũtur ex parte qua fit crisis: ⁊ hꝫ sex dicta. In primo subdiuidit istũ modũ scđm. In scđo explanat membrũ primuꝫ istius diuisionis. s. ꝙ dixit ꝓpter ꝯsiderationẽ reuolutionũ. In tertio explanat scđm membrũ istius diuisionis. s. ꝙ dixit ⁊ tẽpore crisis. In q̃rto explanat sextũ membrũ. s. ꝙ dixit ⁊ virtutibꝰ eoꝝ. In quinto explanat quintũ membrũ subdiuisionis. s. hoc qđ dixit: ⁊ verificationibus dierũ. In sexto explanat scđm mẽbrũ. s. qđ dixit: ⁊ ex numero horarũ crisis. Primũ durat vsq; (Significatio.) Secunduꝫ vsq; (Uerũ ex tẽpore.) Tertiũ vsq; (Signãtio aũt.) Quartuꝫ vsq; (Significatio aũt.) Quintũ vsq; (Signãtio ṽo.) Sextũ vsq; in finẽ.

¶ Significatio ex consideratione reuolutionuꝫ est sicut verbi gratia: tu scis ꝙ dies par est melior cuidaꝫ egritudini ⁊ impar est melior alicui egritudini. ¶ Uerũ ex tẽpore crisis est vt ꝯsideres ⁊ cognoscas in quo duoꝝ dierũ sit labor longior ⁊ ponat̃ ei crisis nisi sequat̃ ꝙ sit fortioris iudicij q̃ȝ iudiciũ huius significationis. Et de hoc secũdo capitulo est illud qđ facit eẽ necessariũ vt ponat̃ in eo crisis diei medio ex diebus tribus cũ ꝯditione p̃dicta. ¶ Signãtio aũt ex virtute dierũ ⁊ naturis ipsoꝝ est sicut si sit sudor incipiens in nocte septimi ⁊ nõ cessat sudare i octauo tota die: tũc crisis erit in septimo nõ in octauo: q̃ȝuis febris eradicet̃ in octauo. Et si fuerit ẜm diuersitatẽ huiꝰ ⁊ icipit sudor in decimotertio ⁊ nõ cessat ifirmus sudare vsq; ad decimũquartũ ⁊ eradicet̃ febris in decimoquarto: tunc nõ ꝓportionabit̃ crisis nisi ad decimũquartuꝫ ⁊ illud est: quoniã octauus ⁊ decimustertius nõ sunt in virtute duorum dierũ aliorum ex bonitate. Et mors cum sexto cõuenientior est q̃ȝ sit cũ septimo ⁊ cũ decimo magis ꝯueniẽs q̃ȝ sit cũ nono. ¶ Significatio ãt ex aggregatione iudicioꝝ est sicut illud cuiꝰ narratio preterijt. verbi gratia. in decimoquarto in eo qđ diximus aggregant̃ sudor ⁊ eradicatio simul. ¶ Significatio ṽo ex diebus indicatiuis est vt ꝯsideres an inuenias in exemplis predictis indicationẽ ex quarto: tũc iudica ꝙ crisis erit in septimo: aut inuenias in vndecimo: tunc iudica ꝙ crisis erit in decimoquarto.

¶ In quinto dicto dicit ex aggregatione iudiciorum. debes intelligere ꝙ iudicia ista sunt tria. s. antecedens cõmotio: subita alteratio: ⁊ euacuatio sequens. vnde quando dubitatur de crisi cui diei sit attribuenda videatur in qua plura istorum iudiciorum attribuuntur: quoniam illi est attribuenda crisis.

¶ De declaratione proportionis dieruꝫ crisis ad plures egritudines. Cap.11^m.

Iam sciuisti ꝙ opꝫ vt crisis egritudinum valde acutarũ sit ad septimũ: ⁊ opꝫ vt illarũ crisis que sequunt̃ eas in acuitate sit ad quartũdecimũ ⁊ ad vigesimum ⁊ que has sequunt̃ ad quadragesimũ: deinde post illud faciunt crisim egritudines chronice absolute.

¶ Hic determinat qui dies cretici q̃bus egritudinibꝰ conueniãt.

¶ Cum incensiua vehemẽs fit in iparibus aliter in paribus illud est tũc signum malum ⁊ multotiens interficit in sexto ⁊ indicat in quarto ⁊ fit in ipõ sudor frigidus ⁊ his similia: ⁊ que ex sirsen erit crisis eiꝰ ẜm plurimuꝫ ad vndecimũ cũ acuitate sua: quoniã inceptio magnificationis eius fit ẜm plurimũ post tertiũ ⁊ q̃rtũ: deinde facit crisim in septimo: scias ergo illud.

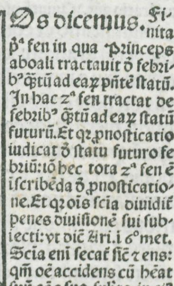
¶ Hic ostendit quibus diebus proportionentur incensiua.

¶ Sed dubitatur quare nõ videt̃ signũ malũ ꝙ incensiua fit vehemẽs in diebus imparibꝰ. ratio q2 incẽsiua: lꝫ ꝯtiue affligat: tñ est de cholera que de tertio in tertiũ affligit. ℟ Respondet̃ ꝙ littera dꝫ dicere in paribꝰ ⁊ nõ in iparibꝰ q2 ipse exẽplificat dicẽs: ⁊ multotiens interficit in sexto ⁊ idicat in q̃rto. Uel si vis tenere in iparibus post crisim. Cõfirmat̃ per cõmentum illius afor. 43. quarte particule. Feb. quecũq; nõ deficiẽtes in diatritis. Sed rõ Cõstantini est in oppositum: q2 cũ talis feb. deberet minui in diebus creticis ⁊ nõ minuitur si fiat fortior: quis dubitat periculosum fieri.

Dubium

¶ Finis expositionis Gentilis super secunda Fen Quarti.

¶ Expositio subtilissimi doctoris Thadei Florentini in hanc secundam Fen quarti canonis Auicenne. Cap. pᵐ.

Nos dicemus. Finita pª fen in qua Princeps aboali tractauit ꝺ febribꝰ q̃tũ ad eaꝝ pñtē statũ. In hac zª fen tractat de febribꝰ q̃tũ ad eaꝝ statũ futurũ. Et qꝛ ꝓnosticatio iudicat ꝺ statu futuro febriũ: iō hec tota zª fen ē iscribēda ꝺ ꝓnosticatione. Et qꝛ oīs scia diuidiṫ penes diuisionē sui subiecti: vt diċ Ari. i 6º met. Scia eni secaṫ sic ꝛ ens: q̄m oē accidens cũ hēat suũ eē a suo subto in eiꝰ sectiōe sequiṫ sectionē subti sui. Subm aũt de quo est ꝓnosticatio que fit in febribꝰ est q̄ntuplex. Primũ nempe est crisis. Scōm est bonũ ꝛ malũ seu dispō īfirmi tendēs ad bonũ vel ad malũ. Tertiũ est lōgitudo ꝛ breuitas febris. Quartũ est recidiuatio. Quintũ est vita seu salus ꝛ mors. Oia. n. hec. 5. pronosticanṫ: iō scia ꝓnosticationis diuidiṫ ꝛ secaṫ in has. 5. ptes. ¶ Sed attēde ꝙ qꝛ in oī scia mediũ est cā ꝯclusionis: ꝛ notitia ꝓnosticādi est q̄dā scia ipsa indiguit medio vl' medijs. Mediũ aũt in oī scia est vnũ de his duobꝰ: videlꝫ aut cā aut effectꝰ. Probamꝰ. n. q̄nqꝫ ꝑ cām vt cũ dicimꝰ planete nō scintillāt qꝛ ꝓpe sunt. Et q̄nqꝫ per effectũ vt cũ dicimꝰ planete sunt ꝓpe q̄re nō scintillāt: iō in scia ꝓnosticationis sunt ista duo media. Et cā q̄dē in scia ꝓnosticatiōis est digestio ꝛ īdigestio. Effectꝰ aũt est signũ: tota igiṫ scia ꝓnosticationis arguit: aut per digōnē ꝛ īdigōnē aut per signa. ¶ Adhuc nota ꝙ qꝛ ad cognitionē mēsurati exigiṫ cognitio sue mēsure: q̄m mēsura est cā ꝛ pnᵐ mēsurati vt hētur ex. 10. meta. ꝛ tps est mēsura motꝰ: ꝛ crisis est motus q̄dā: ꝛ dies cretica est tps mensurās motũ crisis. Ideo ad cognitionē crisis fuit necīa cognitio diei cretice. ¶ Prima igiṫ diuisione diuidiṫ hec tota zª fen que de ꝓnosticatiōe īscribiṫ in duas ptes pncipales. In pª tractat de ꝓnosticatiōe p̄dictoꝝ q̄nque. In zª tractat de diebꝰ creticis in q̄bꝰ fiunt dicte ꝓnosticationes. ibi (De hominibus sunt qui dicunt ꝙ pnᵐ egritudinis.) Et est circa duo folia versus finē huiꝰ zᵉ fen. Pars pª p̄cedit scōaꝫ: qꝛ p̄dicta q̄nque sunt subta ꝓnosticationis. De eis enī vt de subtis fit ꝓnosticatio. Sed dies cretica nō est subm ꝓnosticatiōis: nō. n. ꝓnosticamur de die cretica. nō eniꝫ dicemus dies septima aut alia dies cretica erit. Sed ꝓnosticamur de eo q̄ꝺ fit in die cretica ꝛ subiecta scientie sunt priora. Pars aũt prima diuidiṫ in partes q̄nque. In prima tractat de ꝓnosticatione crisis seu de pronosticatione que debetur crisi que fit in febribꝰ. In scōa de ꝓnosticatione que est ad bonũ vel ad malũ in febribꝰ. ibi (Digestio cognosciṫ ex vrina.) per tria folia infra vel plus. In tertia de ꝓnosticatione longitudinis ꝛ breuitatis feb. ibi (Scias ꝙ longitudo egritudinis.) que est per q̄tuor folia circa finē huius scōe fen. In quarta de ꝓnosticatione recidiuatiōis. ibi (Deterior recidiuatio est illa que est velocior.) In q̄nta de ꝓnosticatione mortis ꝛ vite. ibi (Mors fit aut ꝓpter cām qua corrũpiṫ cōplexio.) Et vnaquęqꝫ p̄dictarũ q̄nque partiũ pōt cognosci per ꝓpriā rubricā. ¶ Quatuor prime partes p̄cedunt q̄ntā: qꝛ mors est vltimũ. Et tres pme p̄cedunt quartaꝫ: qꝛ recidiuatio est post radicē. Et due pme p̄cedunt tertiā: qꝛ ꝓnosticatio de lōgitudine ꝛ breuitate egritudinis hꝫ minorē vtilitatē ꝛ necessitateꝫ q̄ꝫ ꝓnosticatio de crisi ꝛ q̄ꝫ ꝓnosticatio de dispositione infirmi ad bonũ vel ad malũ. Et pma p̄cedit scōaꝫ: qꝛ crisis est cā dispositionis infirmi ad bonũ vel ad malũ. Pars pma diuidiṫ in partes duas. In prima tractat de crisi. In secunda de ꝓnosticatione crisis. ibi (Crisim antecedũt.) que est tertiũ cap. infra. Pars prima p̄cedit scōam: qꝛ ꝓnosticatio de crisi se hꝫ ex appositione respectu crisis. Et q̄ꝺ se hꝫ ex appositione est posterius eo respectu cuius se hꝫ ex appositione. Pars adhuc pma diuidiṫ in partes duas. In pma dat intentionē suā. In scōa ꝓsequiṫ eaꝫ. ibi (Crisis intētio est separatio.) Et est capitulũ q̄ꝺ sequiṫ īmediate. Pars pma que pmũ ꝯtinet cap. diuidiṫ in partes tres iuxta tria que facit. In pma dat intentionē dicendoꝝ in generali ex intētiōe pncipali in tota ista scōa fen. Dicēs ꝙ tractabit de crisi ꝛ de diebꝰ creti. ꝛ de signis crisis ꝛ de signis digestionis: ꝛ quid sign̄at vnumquodqꝫ signũ. Et per hoc īnuit signa duoꝝ generũ: vꝫ signa significantia recidiuationē ꝛ signa significātia mortē ꝛ vitā. Et addit ꝙ tractabit etiaꝫ de signis bonis. Talia aũt sunt signa sign̄antia sup dispositionem infirmi ad bonũ seu ad melius. Et intelligas in hoc ꝙ tractabit de signis malis. Talia aũt sunt signa significantia sup dispositionem infirmi que est ad malũ seu ad deterius.

p.º capto .2. ꝛ tracta.

capi. 23

cap. 93.

cap. 95.

cap. 97.

Et iste quidem. ¶ Dat cām sue itētionis: dicēs ꝙ tractabit de istis oibꝰ: q̄m ꝓnosticatio reuoluiṫ super oēs istas res. Et subiectũ huius secũde fen est ꝓnosticatio.

Et pronosticatio. ¶ Diffinit ꝓnosticationē sic. Pronosticatio est iudiciũ factũ ꝑ signa īuēta sup reꝫ futurā de morte vel vita ſm fortitudinē aut casum ꝟtutis īfirmi: ꝛ de hora mortis vl' salutꝭ: ꝛ de mō ꝑ quē eueniet mors vl' vita. Ut vtꝝ ꝑ sudorē: aut ꝑ fluxũ sanguinis: aut ꝑ aliquē aliuꝫ modũ. Et in h̄ terminatũ est. c. 1. q̄ꝺ ē de ītētiōe dicendoꝝ in hac tota scōa fen.

Primo queriṫ hic vtꝝ ꝓnosticatio crisis sit certa ꝛ īfallibilis: aut incerta ꝛ fallibilis. Et videṫ ꝙ ipsa sit incerta ꝛ fallibilis: qꝛ ad sensuꝫ videmus ꝙ duobus existentibus infirmis sub eisdē ꝯditionibꝰ sola manēte diuersitate in aspectu proprio vnus moriṫ ꝛ alter euadit: sed aspectus ꝓprius est medico ignotꝰ. Incerta igiṫ ꝛ fallibilis est crisis ꝓnosticatio. ¶ Scōa rō acutorum morboꝝ nō oīno sunt certe ꝓnũtiatiōes mortis vel vite ſm Hip. in zª parti. afoꝝ. sed in acutis morbis maxime fit crisis ꝓnosticatio: igiṫ crisis est fallibilis ꝛ īcerta. ¶ Tertia rō ſm Ari. in pº ethico. Speculatio facta circa singularia est tipica. i. infirma: q̄m singularia sunt variabilia: sed crisis versaṫ circa singularia. Pronosticatio igiṫ de crisi que est q̄dā de crisi speculatio erit tipica ꝛ infirma seu fallibilis ꝛ incerta. ¶ Quarta rō: scia est de vno existēte in multis vt de vl'i existēte in multis particularibus: sed crisis nō est vna: nā q̄dā fit in q̄rta die: ꝛ q̄dā in. 7. ꝛ q̄dā ī. 11. ꝛ sic de alijs. Crisis igiṫ nō erit scibilis: crisis igiṫ nō erit ꝓnosticabilis: cũ pronosticatio sit scia de crisi. ¶ Quinta rō: ad hoc vt ꝓnosticatio de crisi sit certa exigiṫ ꝙ corpꝰ sit iuariabile: sed oē corpꝰ egrũ est variabile: cũ oē corpꝰ sanũ de quo minus videṫ sit variabile: ꝓnosticatio igiṫ de crisi est incerta ꝛ fallibilis. ¶ Sexta rō: oīs cognitio currēs per signa est fallax cũ ipa fiat per posterius: sed tota ꝓnosticatio de crisi est currēs per signa. pronosticatio igiṫ de crisi est fallax ꝛ īcerta. ¶ Oppositũ sic ſm Ari. in. 6. physi. Si tātus motor mouet in tāto tpe: tũc maior motor mouebit in minori tpe: ꝛ maximus motor mouebit in minimo tpe: ꝛ motor infinite potentie mouebit in nō tpe: sed nā in pncipio egritudīs est motor puus: in multo. n. tpe parum mouet: iacet. n. mā indigesta sub toto pncipio egritudinis: ꝛ in statu egritudinis qui status est tps in quo fit crisis nā est motor maximus: mouet enī multũ in puo tpe. Crisis. n. est motꝰ fortis ꝛ velox ad mortē vel ad vitā. In tpe igiṫ medio: et illud est tps diei nũtiatiue mouebit nā medio mō. De tpe ꝫ medio q̄ꝺ est dies nũtiatiua sumꝰ certi. certi igiṫ erimus ꝛ de crisi. Si. n. mediũ est certũ ꝛ determinatũ: tũc extrema erũt certa ꝛ determinata ꝛ ecōuerso. Pronosticatio igiṫ de crisi erit certa ꝛ determinata ꝛ īfallibilis. ¶ Scōa rō: q̄ꝺ est potēs ad maius est potēs ad minus: sꝫ in die nũtiatiua est egritudo maior q̄ꝫ in statu in quo fit crisis: ꝛ nā potuit supra egritudinē in die nuntiatiua in egritudine salubri. Poterit igiṫ pro certo sup egritudinē in statu egritudinis salubris. Sed ista potētia nāe sup egritudinē habeṫ per signa sup que decurrit ꝓnosticatio. ꝓnosticatio igiṫ de crisi est certa ꝛ infallibilis. ¶ Tertia rō sumiṫ ab auctoritate Hip. in zº ꝓno. q̄ vult ꝙ nubes rubea in die quarta apparēs in vrina significet ꝓ certo crisim in. 7. ad bonũ: ꝛ idē volũt oēs alij auctores. Pronosticatio igiṫ de crisi est infallibilis ꝛ certa. ¶ Ad q̄ōnē dico ꝙ ꝓnosticatio de crisi pōt duplr' cōsiderari. Uno mō in se: ꝛ sic ꝓnosticatio de oī crisi est certa ꝛ infallibilis: qꝛ ad omnē cām sequiṫ ex necessitate suus ꝓprius effectꝰ: ꝛ crisis est ꝓpriꝰ effectꝰ digestionis ꝛ indigestionis. Alio mō pōt referri ad medicũ: ꝛ tũc ꝓnosticatio diuersificaṫ qꝛ crisis de q̄ fieri dꝫ ꝓnosticatio: aut est in chronicis egritudinibꝰ: ꝛ tũc ꝓnosticatio de crisi ē certa: q̄m chronice egritudīes habēt motꝰ ordinatos: qꝛ eaꝝ motꝰ sunt successiui ꝛ nō subiti. Aut est in acutis egritudinibꝰ: ꝛ tũc illud pōt eē duplr': qꝛ aut egritudo illa moueṫ a nā: ꝛ tũc cũ natura habeat motꝰ ordinatos: ꝓnosticatio de crisi erit certa ꝛ infallibilis: ꝛ hec est illa crisis que ꝑ diem indicatiuā significaṫ in egritudine salubri. Aut egritudo illa mouetur a morbo seu a mā morbi: ꝛ tũc ꝓnosticatio de crisi est oīo fallibilis ꝛ incerta cũ motꝰ materie morbi sit motꝰ inordinatꝰ. Materia. n. est pncipiũ inordinationis qꝛ est pncipium indistinctionis: quēadmodũ forma est principiũ ordinationis qꝛ est pncipiũ distinctionis. Uel sic. Pronosticatio de crisi cōpleta ꝛ nũtiata ꝫ plimũ est, certa: sed de nō cōpleta ꝛ nō pnũtiata nō. ¶ Ad pmā rōneꝫ dico ꝙ crisis depēdet a duplici radice. vꝫ. a radice supiori ꝛ inferiori ſm. G. in. zº de diebꝰ cre. ꝛ iō dico ꝙ a pte radicis supioris quantũ ad aspectũ impressionis ꝓprie ꝓnosticatio de crisi est fallibilis ꝛ incerta: q̄m dicta ipressio a nobis ignoraṫ vt obijcit. Sed quātũ ad radicē inferiorē pōt q̄nqꝫ esse certa ꝛ infallibilis: ꝛ q̄nqꝫ īcerta ꝛ fallibilis vt determinatũ est. ¶ Ad scōaꝫ dōm ꝙ si acuta egritudo sequaṫ motũ nāe cũ ipsa natura sit regulata in suis motibꝰ ꝓnosticatio de crisi ad bonũ ē certa. Si aũt sequaṫ motũ māe morbi: tũc ꝓnosticatio de crisi pōt eē fallibilis: tñ ſm plurimuꝫ est ad malũ. ¶ Ad tertiā dicēdũ ꝙ singulariũ varietas regularis nō excludit certitudinē a ꝓnosticatiōe de crisi. ¶ Ad quartā dicēdũ ꝙ

ſingularia de quoꝝ criſi fit pronoſticatio aggregant̄ in forma vna
cōi que eſt vniuerſale q̄ḋdā: ⁊ ſic ꝓnoſticatio eſt ſcīa. ℭ Ad q̄ntā
dōm ꝙ varietas corporis egri ſequēs motū nāe nō excludit certi
tudinē a ꝓnoſticatione de criſi. ſequēs aūt egritudinis mām pōt
efficere incertitudinē. ℭ Ad ſextā dōm ꝙ ſignū duplex eſt. Unuʒ
eſt ꝓpriū ⁊ per tale fit ꝓnoſticatio certa vt ꝙ vrina crocea ſigni
ficat oppilationē epatis. Aliud eſt cōmune vt dolor capitis in ter
tiana: ⁊ per tale fit ꝓnoſticatio incerta. ℭ Rōnes tres que ſūt ad
oppoſitū ſunt ꝯcedēde illo mō quo diximus rn̄dendo ad q̄ōnem.

Secundo querit̄ que ꝓnoſticatio criſis ſit facilior: an ꝓnoſti
catio criſis que eſt ad bonū: an pronoſticatio criſis
que eſt ad malū. Et videt̄ ꝙ ꝓnoſticatio de criſi ad malum ſit faci
lior: q̄r malū in criſi fit multis modis ſm̄. G. in lib. de criſi. q̄n̄qꝫ eni͂
fit ex defectu nāe: ⁊ q̄n̄qꝫ ex errore medici: ⁊ q̄n̄qꝫ ex errore aſtan-
tiū: ⁊ q̄n̄qꝫ ex aliquo extrinſeco ⁊ fortuitu erroneo euētu. Bonum
aūt in criſi fit ſolū vno mō. Perfecta. n. criſis fit ſolū vno mō: ⁊ eſt
illa que hʒ ſex ꝯditiones quas ponit. G. in cōmē. illi⁹ afor. Ea quoꝝ
criſis fit. ſed q̄ḋ fit plurib⁹ modis certi⁹ cognoſcit̄ ⁊ difficili⁹ cir-
ca ip̄m errat̄: ꝓnoſticatio igit̄ de criſi ad malū eſt facilior. ℭ Se-
cunda rō in quolibet tp̄e egritudinis ꝯtingit mori p̄terquā in de-
clinatione: ſalus aūt cōpleta fit ſolū in declinatione: in plurib⁹ igit̄
tp̄ib⁹ fit mors q̄̄ ſalus: ſed q̄ḋ pluries fit facili⁹ cognoſcit̄ ⁊ circa
ip̄m min⁹ errat̄: ꝓnoſticatio igit̄ de criſi ad malū ē facilior. ℭ Ad
oppoſitū ſic: nā regulat morbū ī ſui motu: morb⁹ aūt regulat̄: ſʒ q̄ḋ
regulat̄ varios ⁊ deformes hʒ mot⁹: regulās aūt vnū: facilius igit̄
poterit cognoſci criſis egritudinis ſalubris ī q̄ nā dirigit morbū:
hoc aūt eſt criſis que eſt ad bonū: ꝓnoſticatio igit̄ criſis in egritu
dine ſalubri ad bonū eſt facilior q̄̄ ꝓnoſticatio in egritudine mor
tifera ad malū. ℭ Rn̄dēdū eſt ꝙ ꝓnoſticatio de criſi ad bonuʒ in
egritudine ſalubris eſt facilior q̄̄ ꝓnoſticatio de criſi ad malū in
egritudine mortali ꝑꝑ duas cās. Prima eſt varietas motuum in
egritudine mortali ⁊ vnitas motuuʒ in egritudine ſalubri. Uarie-
tas nempe motuū turbat ītellectū ⁊ facit ip̄m cadē in errorē. Se-
cunda eſt q̄r ꝓnoſticatio de criſi ad bonū fit per poſitionē. fit eni͂
per māe morbi decurſionē ſubitā vel ſucceſſiuā: ⁊ iō eſt ꝯſtantior.
ꝓnoſticatio aūt de criſi ad malū fit ſolū per ꝓuationeʒ: q̄m̄ fit per
ꝓuationē oſtēſionis actiōis nāe: ⁊ iō eſt īfirmior. Pria rō diſſoluit̄
per h̄ ꝙ illud q̄ḋ fit plurib⁹ modis nō diſtrahētib⁹ ītellectū certi⁹
cognoſcit̄ ⁊ circa ip̄m min⁹ errat̄. Talis aūt nō eſt ꝓnoſticatio de
criſi q̄ eſt ad malū in egritudine mortali: ⁊ per idē ſoluit̄ ſecunda.

Tertio querit̄ vtꝝ ꝓnoſticatio ſequat̄ radicē ſuperiorē magis
q̄̄ radicē īferiorē aut ecōtrario. Et vī ꝙ magis ſequat̄
radicē ſuperiorē: q̄r īpreſſio radicis ſuꝑioris eſt necīa ⁊ ineuitabi
lis: īpreſſio ꝟo radicis īferioris eſt alterabilis ⁊ variabilis: ſʒ ꝓ-
noſticatio de criſi mag̃ ſeq̄t̄ ieuitabile neciuʒ: ꝓnoſticatio igit̄ de
criſi mag̃ ſeq̄t̄ radicē ſuperiorē q̄̄ īferiorē. ℭ Ad oppoᵐ ſic: ſigna
criſis bone vel male habent̄ a ſignis digōnis vel idigōnis: ſʒ ſigna
digōnis ⁊ īdigōnis ꝓcedūt a radice īferiori: pronoſticatio igit̄ de
criſi bona vel mala magis ſeq̄t̄ radicē īferiorē q̄̄ ſuperiorē. ℭ Se
cunda rō. Agens vl̄e ꝯtrahit̄ per agens particulare ſm̄ exigentiā
agentis particularis. Radix igit̄ ſuperior cū ipſa ſit agens vniuer
ſale ꝯtrahitur per radicē inferiorē ſm̄ ſui exigentiā: ꝓnoſticatio
igitur de criſi magis ſequetur radiceʒ inferiorem q̄̄ ſuperiorem.
ℭ Reſpondendum eſt ꝙ ꝓnoſticatio de criſi magis ſequitur ra-
dicem inferioreʒ q̄̄ ſuperiorem propter duas vltimas rationes.
ℭ Ad p̄mā rōnē dōm ꝙ q̄̄uis radix ſuperior ſit ineuitabilis ⁊ ne-
ceſſaria: tamē q̄r ꝯtrahit̄ ad radicē particularē ſm̄ exigentiā ra-
dicis particularis: ideo pronoſticatio de criſi magis ſequit̄ radi-
cem inferiorē vt motū materie de die in dieʒ: aut de tertio in ter-
tiū: aut de quarto in quartū: ⁊ ſic deinceps q̄̄ ſuperiorē.

Quarto querit̄ de īcrepatione diffinitionis ꝓnoſticationis po
ſite in lr̄a que eſt ꝙ ꝓnoſticatio eſt iudiciū factū ꝑ ſi-
gna inuenta ſuꝑ rē futurā de morte vel vita: ⁊ de hora mortis vel
vite per tenorē virtutis: ⁊ de mō per quē fiet mors vl̄ vita vt vtꝝ
per ſudorē aut alr̄. hec. n. diffinitio vī eē diminuta cū nō ꝯtīeat ꝓ-
noſticationē q̄ ḋbet̄ criſi: nec ꝓnoſticationē q̄ ē de diſpōne īfirmi
q̄ eſt ad bonū vel ad malū: nec ꝓnoſticationē recidiuatiōis. Puto
ꝙ ꝑ iudiciū factū ſuꝑ ſigna iuēta ſuꝑ rē futurā ḋ morte vel vita ꝑ
tenorē ꝟtutis intelligat ꝓnoſticationē q̄ ḋbet̄ criſi: cū criſis ſit cā
mortis vel vite: ⁊ licitū ſit ꝑ effectū ītelligē cām: q̄ḋ. n. ꝓbat̄ ꝑ ali-
q̄d pōt ītelligi ꝑ illud ꝑ q̄ḋ ꝓbat̄: q̄m̄ ip̄m eſt in eo: ⁊ cā ꝓbat effe-
ctū: ⁊ ītelligat ꝓnoſticationē q̄ eſt ſuꝑ diſpōnē īfirmi q̄ eſt ad bo-
nū vel ad malū: cū diſpō ducēs ad bonū vel ad malū ſit cā mortis
vel vite: ⁊ cā pōt ītelligi ꝑ effectū: vt patuit: ⁊ ītelligat ꝓnoſtica-
tionē recidiuationis: cū ḋiectio virtutis ſit cā recidiuationis. Eſt
igit̄ dicta diffinitio ſufficiens neqꝫ ſuperflua neqꝫ diminuta.

ℭ Capitulum. 2ᵐ.

Criſis intentio. ℭ Data ītentiōe gn̄ali in ca. p̄ce
dēti q̄ fuit tractare de eis ſuper q̄
reuoluit̄ ꝓnoſticatio. In hac p̄te que pn̄s ꝯtinet capi-
tulū tractat de p̄mo ſuꝑ q̄ḋ reuoluit̄ ꝙ eſt criſis. Et di
uidit̄ hoc capl̄m in ꝑtes duas. In p̄ᵃ tractat ḋ criſi a p̄te nōis. In
2ᵃ a ꝑte rei: ⁊ hec 2ᵃ ꝑs īcipit in ſcḋa linea. ibi (Et ipſi⁹ expoſitio.)
ℭ Dicit ergo in p̄ma ꝑte ꝙ intētio hui⁹ nōis criſis apud grecos ē
ſeꝑatio q̄ fit in locutōib⁹. i. in diſceptatiōib⁹: q̄n̄. n. iudex fert ſn̄iaʒ
de lite aliq̄: tunc lata ſn̄ia ꝑtes ſeparant̄ que ſunt reus ⁊ actor. Et
eodē modo q̄n̄ fit criſis ſeparat̄ egritudo a nā: ⁊ in ſeparatione il-
la hō tendit ad mortē vel ad vitam. Conſequenter cum dicit.

Et ipſius expoſitio. ℭ Tractat de criſi a p̄te rei. Et hec ꝑs
diuidit̄ ī ꝑtes. 2. In p̄ᵃ diffinit criſiʒ. In
ſcḋa diuidit eā. ibi (Et oīs q̄dē criſis ⁊c̄.) circa duas ꝑtes vni⁹ co-
lūne īfra. In 3ᵃ cōparat īter criſes. ibi (Et acutior q̄dē criſiū ⁊ ve-
locior.) ¶ Pria in. 2. In p̄ᵃ diffinit criſim ſimpl̄r. In 2ᵃ diffinit me-
liorē criſim. ibi (Et melior q̄dē criſis ē cōpleta.) ¶ Pria ī duas. In
p̄ᵃ diffinit criſim ⁊ diffinitionem ḋclarat ꝑ q̄ḋdā ſil̄e. In 2ᵃ ex illo
ſil̄i elicit q̄ſdā ſpēs criſis. ibi (Et victoria q̄dem aut erit cōpleta.)
¶ Prima in duas. In p̄ᵃ diffinit criſiʒ. Dicēs ꝙ criſis eſt alteratio
q̄ fit ſubito: aut ad lat⁹ ſanitatis: aut ad latus egritudīs. Et expone
lr̄aʒ ſic. Et ipſi⁹. i. criſis expō. i. diffinitio eſt alteratio. i. mot⁹. Po-
nit̄. n. hic ſpēs ꝓ gn̄e: licitū. n. eſt īterdū ponere p̄tē ꝓ toto: ⁊ q̄n̄qꝫ
totū pro ꝑte: vt dicit. G. in cōmē. illi⁹. 16. afor. p̄ᵉ ꝑti. Humide diete.
Et attende ꝙ criſis eſt motus localis: eſt enim expulſio materiei
egritudinis: ⁊ nō eſt motus factus in q̄litatib⁹ q̄ vocat̄ alteratio.

Et habet. ℭ Dictā diffinitionē criſis declarat q̄̄tū ad ſui tota-
litatē. Declarat enī ꝙ criſis eſt mot⁹ ſubit⁹ ad mortē
vl̄ ad vitā. Declaratio āt iſta ꝯſiſtit ī q̄ḋdā ſil̄i q̄ḋ vocat ī lr̄a ſign̄a-
tionē. Et ꝓcedit ſic. Prio dic̄ ꝙ ipa criſis hʒ ſign̄atiōes. i. ſil̄itudi-
nes: q̄b⁹ ſil̄itudinib⁹ peruenit medic⁹ ad id q̄ḋ fit de ea in de criſi.

Et declaratio. ℭ Dat ip̄m ſil̄e ſic. Egritudo ita ſe hʒ ad corp⁹
ſicut inimicus exterior ſe hʒ ad ciuitatē: ⁊ nā
ſe ita hʒ ad corp⁹ ſicut dn̄s ciuitatis ſe hʒ ad ciuitatē: īter quos. ſ.
inimicū exteriorē ciuitatis ⁊ dominū ciuitatis ceciderūt rixe le-
ues de q̄bus nō curat̄: ⁊ deinde ceciderūt maiores per quas fit ve
hemēs pugna īter vtroſqꝫ: fiunt ḡ tūc cāe ⁊ ſigna vehementis pu
gne ſicut fortis īpulſio vnius ꝯ alterū que eſt cā fortis pugne: ⁊ ru
git⁹ ⁊ dolor. i. vox doloris ⁊ clamor ⁊ curſus ſanguīs ad vulnera: ⁊
poſt p̄dicta fit ī momēto ſeꝑatio īter eos: ita ꝙ aut dn̄s ciuitatis
vincit exteriorē inimicū: aut inimicus exterior vincit dn̄m ſeu re
gē ciuitatis. Eodē mō fit vehemēs pugna īter egritudinē ⁊ nāʒ ꝑꝑ
rixas ⁊ ſtimulatiōes q̄s egritudo facit ꝯ nām: ⁊ apparēt tūc cāe ⁊
ſigna vehemētis pugne: cāe q̄dē ſunt īpulſiones q̄s nā facit ī māʒ
egritudīs: ſigna ꝟo ſunt vigilie ingetudines ſitis ⁊ dolor ⁊ aliena-
tio ⁊ ſil̄ia: ⁊ tūc ſubito fit ſeꝑatio īter nām ⁊ egritudinē: ita ꝙ aut
nā vicit egritudinē: aut egritudo nām: ⁊ illa ſeꝑatio vocat̄ criſis.
ℭ Declarata igit̄ tota diffōne criſis que eſt ꝙ criſis ē alteratio. i.
motus qui fit ſubito: aut ad latus ſanitatis: aut ad latus egritudi-
nis. Conſequenter cum dicit.

Et victoria quidē. ℭ Ex dicto ſil̄i elicit ſex ſpēs criſis q̄ eli
ciunt̄ ex dicto ſil̄i ⁊ ex trib⁹ diuiſionibus
criſis. Pria quaꝝ ē ꝙ criſis q̄ḋā ē cōpleta: ⁊ illa ē in q̄ expellit̄ to-
ta mā egritudīs: ⁊ q̄ḋā ē icōpleta. Scḋa ē ꝙ criſis q̄ḋā eſt criſis ꝑ-
mutatiōis: ⁊ illa ē ī q̄ feb. mutat̄: aut ad ap̄ata aut ad paraliſiʒ: aut
ad arteticā: ⁊ q̄ḋā ē criſis nō ꝑmutatiōis. Tertia eſt ꝙ criſis q̄ḋaʒ
eſt reſol̄onis: ⁊ ē illa ī q̄ mā egritudīs reſoluit̄ paulatī donec tota
finiat̄ ⁊ reſoluat̄ ⁊ hō ſanet̄: ⁊ q̄ḋā ē criſis arefactiōis: ⁊ ē illa in q̄
paulatī areſit ⁊ reſoluit̄ virt⁹ donec hō moriat̄. Sex igit̄ ſpēs cri-
ſis q̄ eliciunt̄ ex dict̄ trib⁹ diuiſionib⁹: ⁊ ex dicta ſil̄itudine ſūt iſte:
criſis cōpleta ⁊ criſis īcōpleta ⁊ criſis ꝑmutationis ⁊ criſis nō ꝑ-
mutatiōis ⁊ criſis reſol̄onis ⁊ criſis arefactōis ⁊ ꝓcedit ſic. Prio
elicit duas p̄mas ſpēs criſis q̄ ſūt criſis cōpleta ⁊ criſis īcōpleta.
Dicēs ꝙ victoria dn̄i ciuitat̄ ſuꝑ inimicū exteriorē: aut ē cōpleta:
⁊ ē illa ī q̄ ē vn⁹ illoꝝ duoꝝ: ⁊ ille inimic⁹ dn̄i ciuitat̄ cōplete ſuꝑat̄
⁊ dimittit ciuitatē ex toto: aut ē nō cōpleta nō ꝓhibēs reuerſionē
ſui inimici ꝯ ciuitatē ad pugnādū ꝯ dn̄m ciuitat̄ vice vna aut vici
bus plib⁹. Ergo tūc. i. poſt oēs pugnas erit finis ipa ſeꝑatio. Eodē
mō ſupplēdū ē ī criſi ꝙ q̄ḋā ē cōpleta ⁊ ē illa in q̄ egritudo ex toto
expellit̄ ex corꝑe: ⁊ q̄ḋā ē nō cōpleta ⁊ ē illa in q̄ nā pugnat ꝯ egri-
tudinē plurib⁹ vicib⁹ ⁊ expellit mām egritudinis ꝑ plures criſes.

Et ſicut. ℭ Elicit duas alias ſpēs criſis. ſ. tertiā ⁊ q̄rtā. Dicēs ꝙ
q̄n̄ dn̄s ciuitat̄ vicit inimicū exteriorē: tūc vincit ip̄m
vno duoꝝ modoꝝ. ſ. aut total̄r ita vt ciuitas ⁊ vici ei⁹ ⁊ relique fi-
nes ciuitat̄ q̄eſcant ab eo: aut expullit ip̄m expulſione nō vl̄i. i. nō
totali: īmo eū fugat a ciuitate: ſed nō pōt ip̄m fugare a finib⁹ cōti-
nuatis cū ciuitate. Sil̄r virtus que vincit cū bona criſi aut expel-
lit mām egritudinis a fundamēto corporis q̄ḋ eſt cor ⁊ mēbra p̄n-
cipalia ⁊ a finib⁹ ei⁹ qui fines ſunt extremitates corꝑis aut expel
lit eā a fundamēto ſed nō pōt expellere eā ab extremitatib⁹: īmo
ꝑuenit ad eas. Et hec expulſio nominat̄ criſis permutationis.

Et omnis. ℭ Elicit duas vltimas ſpecies criſis. ſ. quintam et
ſextam. Dicens ꝙ omnis egritudo que remouetur
aut remouet̄ ſm̄ ſemitā criſis. i. ſubite expulſiōis māe egritudinis
extra corpus: aut remouet̄ ſm̄ ſemitaʒ reſolutionis vt q̄n̄ mate-

ria egritudinis resoluit paulatiȝ donec finiat gradatiȝ: ⁊ talis crisis vocat crisis resolo̅nis: ⁊ fit in egritudinib⁹ lo̅gis ⁊ materijs frigidis. Sil'r ois egritudo q̄ iterficit: aut iterficit ꝭm semitā crisis. i. aut iterficit subito. crisis. n. est subit⁹ mot⁹ vt patuit ꝑ ꝑdictā diffinitionē crisis. aut iterficit ꝭm semitā arefactiōis: ⁊ est vt eger resoluat. i. debilitet in sui virtute paulatim donec moriat. Sic igit extracte sūt ex dicta sil'itud ne ꝑdicte sex spēs crisis: ⁊ in h̄ terminata est pars in qua diffiniuit crisim simpl'r. Cōsequēter cū dicit.

Et melior. ¶ Diffinit meliorē crisim. Diffinit aūt eā ꝑ aggregationē sex differētiaꝝ melioris crisis. Melior eni crisis hȝ sex differētias. Prima est ꝙ ipsa sit cōpleta. i. ꝙ ꝑ eā euacuet tot⁹ humor ꝯtristās. Scd̄a est ꝙ in ea sit fiducia. i. ꝙ eā ꝑcesserit digō̄. Tertia est ꝙ ipsa sit manifesta. i. ꝙ ipsa fit sine apate. Quarta est ꝙ ipsa sit apparēs. i. ꝙ ipa fiat ꝭm rōnem. i. ꝙ ipsa veniat a loco egritudinis. Quinta est ꝙ ipsa hēat accidentia salua. i. ꝙ eger bene portet eā. Sexta est ꝙ ipsa sit idicata fieri in die cretica: ⁊ ꝙ ita sit facta in die cretica sicut fuit idicata. Est igit diffinitio melioris crisis ista. Crisis melior est illa q̄ est cōpleta: ⁊ quā ꝑcessit digestio: ⁊ que est sine apate. i. ꝓcedēs a loco egritudinis: ⁊ que bene fertur ab egro: ⁊ que fuit idicata fieri in die cretica: ⁊ sicut fuit idicata ita facta in die cretica Et istā eādē diffinitionem dat. G. in cōmē. illius. zo. afoꝛ. ꝑme parti. Que indicata sunt ⁊ indicant pariter. seu ꝭm trāslationē Boetij. Ea quoꝝ crisis fit ⁊ quoꝝ facta est equaliter. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Primo querit hic: vtrū crisis sit mot⁹. Et videt ꝙ nō: q2 ꝭȝ Ari. in. 5. physi. Mot⁹ fit a quo in qd ⁊ in tpe: sed crisis fit subito vt dicit in ꝑncipio hui⁹ cap̄. Crisis ḡ nō est motus. Scd̄a rō: mot⁹ est forma mobilis iquātū mobile: est. n. act⁹ mobilis iquātū est mobile: sed crisis est forma nāe inquātū nā est mobilis cū solū corp⁹ sit mobile: crisis igit nō est mot⁹. ¶ Ad oppositū est auctor in l'ra qui ponit ꝙ crisis est mot⁹: est eni alteratio: sed ois alteratio est mot⁹: crisis igit erit mot⁹. ¶ Respondēdū est ꝙ crisis est mot⁹. ¶ Ad ꝑmā rōnē dd̄m ꝙ fieri subito est dupliciter: aut subito. i. in nō tempore: ⁊ sic crisis non fit subito vt arguit: aut subito. i. in tēpore breui: ⁊ sic crisis fit subito: ⁊ sic intelligit in l'ra. ¶ Ad secundaȝ dd̄m ꝙ mot⁹ dī esse alicui⁹ dupl'r. aut alicui⁹ vt subiecti: ⁊ sic intelligit Aristo. ꝙ motus est forma mobilis inquantū mobile. aut alicuius vt principij effectiui: ⁊ sic crisis est motus nature.

Secundo querit: vtrū crisis sit qn̄qȝ mot⁹ morbi aut sit semꝑ mot⁹ nāe. Et videt ꝙ qn̄qȝ sit mot⁹ morbi: q2 crisis qn̄qȝ ducit egrū ad salutē ⁊ qn̄qȝ ad mortē: sed ducēs ad salutē est mot⁹ nāe: ducēs igit ad mortē est motus morbi: non est igit crisis semꝑ mot⁹ nāe sȝ qn̄qȝ morbi. Scd̄a rō ꝭm Hip. idē est terminus qbusdā ad mortē qbusdā ad vitā. Crisis igit aliqñ ꝓcedit a motu nāe ⁊ qn̄qȝ a motu morbi: crisis igit nō est semper motus morbi. ¶ Ad oppositū sunt vl'r auctores medicine. ponunt enim ꝙ crisis ois sit semꝑ mot⁹ nāe: est eni semꝑ mot⁹ virtutis expulsiue ⁊ nā apud medicos est idē ꝙ aīa. Pono ꝙ crisis pōt dupl'r ꝯsiderari. s. formal'r ⁊ māl'r. voco aūt mām genus crisis qd̄ est mot⁹. genus. n. fungit loco māe. ⁊ voco formā terminos crisis vt ꝑncipiū ⁊ finem crisis. ¶ Dico igit ꝙ a parte māe ipsa crisis est cōiter morbi ⁊ nature: pugna eni ⁊ ꝯflictus que est in crisi est cōiter vtriusqȝ. A ꝑte aūt forme vt terminoꝝ: dico ꝙ a ꝑte ꝑncipij crisis: ipsa crisis est solius nāe: sola eni nā icipit crisim. A ꝑte aūt finis est qn̄qȝ vnius qn̄qȝ alteri⁹. Nā in egritudine salubri est nāe: ⁊ in egritudine mortali est ipsius morbi. Rō ꝑma est soluta: q2 crisis a ꝑte sui finis est qn̄qȝ mot⁹ nāe ⁊ qn̄qȝ morbi: vt dc̄m est. Et sil'r scd̄a: q2 a ꝑte finis crisis idē est terminus qbusdā ad bonū ⁊ qbusdā ad malū.

Tertio querit: vtrū crisis sit motus subitus vel paulatinus. Et videt ꝙ paulatinus: q2 quecūqȝ agūt per ꝯrietatē agūt successiue. Unū eni ꝯtrarioꝝ repugnat alteri in actiōe. Et est hec cā ꝓpter quā lux subito alterat. s. q2 cōtrariū nō hȝ: sed in actione morbi ⁊ nāe cadit ꝯtrarietas ⁊ successio: crisis igit est motus paulatinus. ¶ Oppositū hui⁹ dicit in ꝑncipio huius capl'i. ¶ Ad hoc dd̄m ꝙ crisis est mot⁹ subitus factus in tēpore q̄uis in modico. ¶ Ad rōnē dd̄m ꝙ ꝯtrarioꝝ q̄dā sunt sūme disposita ad agēduȝ ⁊ ad patienduȝ: ⁊ in his fit actio ⁊ passio subito. i. in tēpore paruo: ⁊ talia sunt ignis ⁊ aqua: talia eniȝ vident esse nā: ⁊ mā egritudinis digesta vel ꝯtraria digōni: ⁊ ideo crisis fit subito. i. in tēpore paruo: nec dicit fieri subito: q2 fiat in nō tēpore: sed q2 fit in tempore paruo: ⁊ cū successione quadā. Quedā aūt ꝯtraria sunt paꝝ disposita ad agendū ⁊ patiendū: ⁊ talia sunt materia grossa ⁊ calor debilis: ⁊ in talibus actio ⁊ passio exigunt tempus longum.

Quarto querit: vtrū crisis permutationis sit crisis cōpleta. Et videt ꝙ nō: q2 Gal. in cōmē. illius afoꝛ. ꝑme particule. Ea quoꝝ crisis. dicit ꝙ cōpleta crisis hȝ sex ꝯditiones: quaꝝ vna si deficiat nō est cōpleta: sed crisis cū apostemate facit vnā conditionē crisis cōplete ab esse. Naȝ crisis cōpleta dȝ esse sine apostemate vt in cōmē. illius afoꝛ. dicit: ergo crisis ꝑmutationis non est crisis cōpleta. ¶ Oppositū dicit in l'ra: dicit eniȝ ꝙ crisis cōpleta diuidit in crisim euōnis ⁊ in crisim permutationis. ¶ Ad hoc dicendū ꝙ crisis cōpleta hȝ duplicē intentionē. vȝ. largam. Et est ꝙ omnis crisis que expellit mām ab interioribus mēbris siue extra corpus siue ad extremitates dicit cōpleta: ⁊ sic sumit hic. Et strictam: ⁊ est ꝙ solum illa que expellit materiam extra corpus dicitur completa: ⁊ sic sumitur in cōmento dicti aforismi.

Et omnis. ¶ Cū auctor in ꝑte ꝑcedēti diffiniuit crisiȝ. In hac ꝑte diuidit eā. Et diuidit hec ꝑs in partes duas. In ꝑma diuidit crisim. In zᵃ reponit q̄sdaȝ euōnes sub gn̄e crisis. ibi (Et scias ꝙ mucus.) Prima in qnque iuxta qnque diuisiones quas dat de crisi. Prima est ꝙ q̄dā est bona ⁊ q̄dā est mala. Scd̄a est ꝙ crisis tā bona q̄ȝ mala: q̄dā est cōpleta: ⁊ q̄dā diminuta. Tertia est ꝙ crisis cōpleta q̄dā est euōnis ⁊ est illa in q̄ tota mā egritudinis expellit ex corpore: ⁊ q̄dā est crisis ꝑmutatiōis ⁊ est illa que fit per apata. Quarta est ꝙ crisis diminuta: q̄dā est ad quā sequitur resolo̅: ⁊ hec est bona: q2 mā egritudinis paulatim ꝯsumit donec homo sanet. ⁊ q̄dā est ad quā sequit arefactio: ⁊ hec est mala q2 corp⁹ ifirmi paulatim de die in diē arescit ⁊ debilitat. In dando qdē hāc q̄rtā diuisionē sic ꝓcedit. Primo dat eā vt dixi. Scd̄o ibi (Et diminute qdē.) dat duas ꝓꝑetates crisis. Prima est ꝓꝑetas diei in qua fit crisis diminuta: ⁊ est ꝙ ipsa nūtiat dieȝ in q̄ debeat fieri crisis duab⁹ ꝯditionib⁹ obseruatis. Prima est ꝙ egritudo illarū crisium sit de mā subtili calida. Scd̄a est ꝙ virtus sit fortis. Scd̄a ꝓprietas est ꝓprietas crisis permutatiōis quā dat. ibi (Et ꝑmutationis crisis.) ⁊ est ꝙ crisis ꝑmutatiōis fit vbi ista tria sunt. s. virtus debilis ⁊ dies nuntiatiua illi⁹ crisis: ⁊ hec tā in bona crisi ꝑmutatiōis q̄ȝ in mala ⁊ mā grossa. Quīta diuisio quā dat. ibi (Et pᵉ qdē dispō iterū diuersificat.) Est disio crisis diminute quā in l'ra vocat ꝑmā. Est. n. pᵃ in ꝭmone sub respcū crisis ꝑmutatiōis: ⁊ est ꝙ crisis diminuta ē q̄drupler. q̄dā. n. ē cui⁹ mā est vehemēs. i. vehemēter subtilis ⁊ hec crisis fit ꝑ sudorē. ⁊ q̄daȝ est cui⁹ mā est minus vehemēs q̄uis sit valde cal'a: ⁊ hec crisis fit ꝑ fluxū sanguiniū. ⁊ q̄dā est cui⁹ mā est adhuc minus subtilis: ⁊ hec crisis fit per fluxum vrine. ⁊ quedam est cuius mā est adhuc minus subtilis: et hec crisis fit per fluxum ventris ⁊ vomitū: ⁊ sic diuisit crisim qnque diuisionibus. Consequenter cum dicit.

Et scias. ¶ Reponit q̄sdā euōnes sub spē crisis: dicēs ꝙ muc⁹. i. sup̄fluitas egrediēs ꝑ nares ⁊ sanies auris ⁊ lippa ⁊ lachrymа sūt crises egritudinū capitis: ⁊ sputū est crisis egritudinū pectoris: ⁊ fluxus sanguinis hemorroidarū est crisis egritudinū melacholicarū in illis qui ꝯsueuerunt habere fluxum sanguinis hemorroidarū. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Primo querit hic vtꝝ mot⁹ in vnione virtutis fortis cum mā subtili sit ordinat⁹. Et videt ꝙ nō: q2 iter oēs humores est cholera iordinatior in sui motu: sed cholera est mā subtilis: in vnione igit māe subtilis cū ꝟtute forti ē mot⁹ iordinat⁹. ¶ Scd̄a rō est. ordo exigit successionē: repētinū. n. ꝯdicit ordini: sed motus māe subtilis est repētinus: mot⁹ igit māe subtilis cū virtute forti est iordinat⁹. ¶ Oppositū hui⁹ vult Isaac i. 4. fe. ibi. Dicim⁹ itaqȝ ꝙ egritudo. Illic. n. dicit ꝙ mot⁹ in vnione virtutis fortis cū mā subtili est iordinat⁹. ¶ Cōcedēdū est ꝙ mot⁹ in vnione ꝟtutis fortis cū mā subtili ē ordiat⁹: qm̄ patiēs ē obediēs agēti. ¶ Ad pᵃᵐ rōnē dd̄m ꝙ subtilitas duplex ē. Una ē nālis ⁊ hec est in cholera nāli: ⁊ in cholera inālı digesta ⁊ mot⁹ in vnione ꝟtutis fortis cū tali mā est ordinat⁹: ⁊ de hac loquit Isaac. Alia est inālis ⁊ hec subtilitas est a nā icōprehēsibilis ⁊ furiosa: ⁊ mot⁹ ꝟtutis q̄tūcūqȝ fortis cū tali mā subtili est iordinat⁹ cū sit furiosus ⁊ repētinus. ¶ Ad zᵃᵐ dd̄m ꝙ mot⁹ māe subtilis subtilitate naturali cuȝ virtute forti est successiuus ⁊ nō repētinus vt arguit ⁊ motus cū tali mā est ordinat⁹.

Secundo querit vtꝝ motus in vnione virtutis fortis cū mā grossa sit ordinatus. Et videt ꝙ sic: q2 ordo in motu cātur a ꝓportione agētis ad patiēs ⁊ ecōuerso: sed virt⁹ fortis ꝓportionē hȝ cū mā grossa: mot⁹ igit in vnione virtutis fortis cum mā grossa est ordinat⁹. ¶ Oppositū hui⁹ videt velle Isaac in q̄rto febriū illic. dicimus itaqȝ ꝙ egritudo. ¶ Ad hoc dd̄m ꝙ motus in vnione virtutis fortis cū mā grossa grossitie nāli est ordinatus: et huius cā est ꝓportio agentis ad patiens: cum materia aūt grossa grossitie cōtranāli mot⁹ est inordinatus: ⁊ sic soluunt obiecta.

Tertio querit vtrū morbus hēat virtutē regitiuā in suo motu. Et videt ꝙ sic: q2 vniuersaliter motus inferiores cānt a superiorib⁹: sicut igit nā virtutē hȝ regitiuā superiorē in suo motu sic ⁊ morb⁹. ¶ Scd̄a rō: sicut signa bona sunt certiora in die cretica q̄ȝ in alijs dieb⁹ sic signa mala. sicut igit nā hȝ virtutē ⁊ influētiam a superiori sic morbus: morbus igit hȝ in suo motu virtuteȝ regitiuā. ¶ Tertia rō: sicut natura in egritudine salubri mouetur contra morbum motu digestionis diuisionis ⁊ expulsionis: sic in egritudine mortali morbus mouetur contra naturā motu indigestionis ⁊ cōpactionis ⁊ retētionis mortificatiue: sed natura in dictis motibus hȝ virtutem regentē eā: ergo ⁊ morbus habebit eā in suis motibus. ¶ Ad oppositū sunt vniul'r auctores. Ponūt eniȝ ꝙ morbi materia nō mouet nisi mota. Adhuc medicina non mouet nisi mota vt vult Gal. in. 3. de complexionibus cap̄. 3. ⁊ in scd̄o

de sim. medi. ca. 18. & c. 20. & Aboali in p° lib. fen. 4. c. 5. a simili igitur morb⁹ nō mouet nisi motus a nā: nullā igit singularē virtutem hz regētē ipm in sui motu. ℭ Ad qōnē istā dōm q morb⁹ duplex est. Unus est in facto esse: & talis est oīs morb⁹ officialis: & iste morb⁹ nō hz virtutē aliq̄ dirigentē eū in suo motu q2 caret motu. Alius est in fieri & iste aut est cōplexionalis & iste est virtus suiipsius dirigēs seipm in sui motu. Et cā hui⁹ est q2 cōplexio siue nā sic operat in corpore humano sicut operabat in corpore inaīato. In corpore aūt inaiato operat vt virt⁹. Aut est māl̄is & tūc nō hz a se virtutē regitiuā sed a nā. & cā hui⁹ est: q2 humor in nobis nō mouetur īquātū est qōdā mixtū: vñ nō mouet motu ꝓprio sed mouet solū a nā. ℭ Ad p̄mā rōnem dōm q superiora sunt p̄ncipia remota & vl̄ia inferioꝝ: inferiora tñ habēt p̄ncipia īmediata & proxima per que īmediate regunt. ℭ Ad scdam dōm q morbus ꝓpter sui entitatem pōt habere virtutez in suis signis. ℭ Ad tertiam dōm q morbus mouet triplici motu cōtra nām solum motus a natura.

Quarto querit vtruz crisis ꝑmutationis fiat a virtute debili. Et videt q nō: q2 Gal. in cōmē. tertij ꝓno. sup illo tex. Hoc idē apa magis euenit. dicit q apat̄ gñatio nō fit nisi qñ duo ɔtraria ɔcurrūt que sunt fortitudo virtutis & fortitudo morbi. Et simil̄r Aboali de signis crisis ꝑmutationis. dicit q crisis apatis fit a virtute forti & a mā grossa. ℭ Oppositū hui⁹ dr in tex. illic (Et permutationis crisis.) ℭ Ad hoc dōm q simpl̄r crisis permutationis fit a virtute forti. & sic intelligit Gal. & Aboali: sed respectu crisis euōnis fit a virtute debili & sic intelligit auctor hic: cuius signum est q2 non dicit a virtute debili sed a virtute debiliori: sicut enim rex est fortior qñ expellit inimicuz extra ɔfinia q̄ qñ expellit eū ad ɔfinia tm̄: sic virtus est fortior quando expellit morbum extra corpus q̄ quando expellit eum ad extremitates.

Et acutior. ℭ Lū auctor in parte p̄cedēti diffiniuerit & diuiserit crisim. In hac parte comparat iter crises. Dat aūt in hac ꝑte gnque cōparationes: & iō hec pars diuidit in ꝑtes gnque. In p̄ma cōparat iter crises simpl̄r. In scda cōparat inter crises permutationis. ibi (Alteratio aūt permutationis.) In tertia comparat inter crises que sunt in die cretica & crises que non sunt in die cretica. ibi (Et scias q motus crisis.) In quarta cōparat inter crises que fiunt in hora qetis & tepor is & crises que fiūt in hora vehementie & paroxismi. ibi (Et scias q crisis nō cadit in die.) In quinta comparat inter crises que fiunt in tribus tēporibus egritudinis vt in statu & augmēto & p̄ncipio. nā in declinatione nō fit crisis. ibi (Et melior qdē crisis.) Due prime cōparationes p̄sentē ɔtinēt lectionē. Prima in duas. In p̄ma cōparat inter crises a ꝑte ei⁹ qō est citius separare egritudinē a nā. Et pz qō dicit.

Exiture vo. ℭ In scda accipit crisiz vltimā & est illa que est crisis permutationis & dat spēs ei⁹. ibi (Exiture vo &c.) Et in hac cū spēs crisis permutationis sint due: vna quaꝝ terminat ad exiturā siue ad apostema: & altera nō terminatur ad eā. Primo dat spēs crisis permutationis que terminatur ad apostema seu ad exiturā. Scdo dat spēs crisis permutationis que nō terminat ad eam. ibi (Et de speciebus.) Tertio dat vnā ꝓprietatem crisis permutationis que expectat sed nō fit: & est q dū ipsa nō fit nō accidit sanitas: & sic cōparauit inter crises simpliciter & dedit species crisis permutationis. Consequenter cum dicit.

Alteratio. ℭ Cōparat iter crises ꝑmutationis & dat q̄tuor cōparationes. Prima est q crisis ꝑmutatiōis que fit ad īferiora est melior q̄ illa que est ad supiora. Scda est q illa q̄ est ad exteriora est melior q̄ illa que est ad iteriora. Tertia est q illa que est post cōpletā digōnē ē melior q̄ sua opposita. Quarta est q illa que est lōginq̄ a mēbris p̄ncipalib⁹ est melior q̄ illa que est ꝓpinq̄. Has qdē q̄tuor cōparationes p̄mo dat vt dixi.

Et significatori. ℭ Recitat tertiā cōparationē & eā ɔ̄clarat per simile: & in hac primo dat simile illud & pz: sed expone. Et fortasse erit. i. qñq̄ erit apparitio signoꝝ creticoꝝ: post sanitatē. i. statim in principio egritudinis.

Et laudabilior. ℭ Reiterat dictā tertiā cōparationē dicens q laudabilior ꝑmutationū & hic suppleas añ apparitionē signoꝝ digōnis sigñat malā crisim. & si fuerit ibi digestio aliqua significat crisim diminutā. & si fuerit ibi cōpleta digestio significat crisim bonā cōpletā: & subdit cū dicit. & cōpleta qdē crisis. q crisis cōpleta fit in statu & quādo incipit declinatio: & q2 frigus īpedit statū egritudinis: q2 in statu fit crisis & crisis mouet humores ad exteriora: frigus aūt impellit eos ad interiora: ideo querit quomodo erit eius. s. egritudinis declinatio. q. d. nō poterit esse: ex quo enim crisis nō fit aut non erit declinatio: aut erit difficulter: & ideo cōsulit q medicus succurrat nocumēto frigoris. Et pz qō dicit. Hec est diuisio & sententia huius partis.

Primo querit hic vtrū fluxus sanguis narium citius separet egritudinē a nā q̄ aliq̄ alia crisis. Et videt q nō: q2 crisis que euacuat magis amicū nāe tardius separat: sed dictus fluxus est hmōi: igit tardius separat. Scda rō: alij humores magis grauāt nām q̄ sanguis: coꝝ igit euacuatio per crisim citius separat egritudinē a nā. ℭ Oppositū dicit in littera qō cōcedimus. Et causa huius est q2 in vna vice euacuat totā egritudinis mām. sanguis eñi nō ledit per qualitatē sed per sui quātitatē. ℭ Ad rōnem primā dōm q sanguis dum est in statu naturali tam a parte quātitatis q̄ a parte qualitatis est amicus nature: sed cum est in statu innaturali est maximus ei inimicus. ℭ Ad secūdaz dōm q alij humores non plus grauant.

Secundo querit: vtrū vomitus citius separet egritudinē a nā q̄ fluxus ventris. Et videt q sic: q2 in paucioribus vicibus euacuat mām egritudinis q̄ fluxus vētris. ℭ Oppositū dicit in lr̄a qō ɔcedimus. ℭ Ad rōnez dōm q in eodē tēpore plus euacuat de mā egritudinis per fluxum vētris q̄ per vomitū: qm̄ naturalior euacuatio est fluxus ventris q̄ vomitus: & ideo fluxus ventris citius separat egritudinem a natura q̄ vomitus.

Tertio querit: vtrū sudor citius separet egritudinē a nā q̄ fluxus ventris & q̄ vomit⁹ & q̄ vrina. Et videt q sic: q2 in vna vice expellit totā egritudinis mām qō nō faciunt dicte tres crises. ℭ Oppositū hui⁹ scribit in lr̄a qō cōcedimus: q2 sudor ꝑm plurimū euacuat mām que est extra venas: & ꝑm minus māz que est intra venas & per vias īmanifestas. Lū ergo crisis solū fiat intra venas: iō sudor tardius separat q̄ dicte crises. ℭ Ad rōnē dicenduz q raro accidit q sudor in continuis in vna nocte liberet.

Quarto querit: vtrū exitura possit citius separare egritudinē a nā q̄ sudor. Et videt q nō: q2 crisis que euacuat māz per oēm partē corporis: citius euacuat per partē corporis determinatā: sed sudor euacuat per oēm partez corporis: & exitura per quandā: sudor igit citius separat egritudinē a nā. ℭ Oppositū dicit in lr̄a. ℭ Ad hoc dōm q si materia egritudinis sit sparsa per totum corpus: sudor citius eam separat: sed si sit in locis aliquib⁹ conculcata exitura citius separat.

Quinto querit: vtrū variole sint crisis. Et videt q non: q2 variole fiunt ex sanguine menstruo qui nullā facit egritudinē: sed oīs crisis est alicuius egritudinis: ergo &c. ℭ Oppositū dicit in lr̄a. ℭ Ad hoc dōm q cuiuslibet egritudinis ex sanguine generate variole sunt crisis: exeuntes enim variole secū ducūt materiam egritudinis sanguinee: q2 eñi in hac lectione fit mentio de motu egritudinis contra naturam que significatur per apparitionem signoꝝ creticoꝝ ante signa digestionis.

Sexto querit: vtrū apparitio signoꝝ creticoꝝ ante signa digōnis sit laudabilis. Et videt q nō: q2 talis apparitio significat egritudinē extolli in pugna vt dicit in lr̄a: sed hoc est illaudabile: ergo q appareāt signa cretica ante signa digōnis est illaudabile. Scda rō: dicta apparitio ostendit nām esse impotentem ad vsum suoꝝ armoꝝ que sunt digestio & diuisio & expulsio respectu morbi: sed hoc est illaudabile: ergo vt p̄us. ℭ Ad oppositū sic. Dicta apparitio sigñat separationez nāe ab egritudine ꝑ crisim exiture: sed hoc est laudabile: ergo q signa cretica appareāt ante signa digōnis est laudabile. ℭ Ad h̄ dōm q dicta apparitio est laudabilis. ℭ Ad rōnē dōm q bene argueret si exitura eēt bona: sed illa exitura est mala & mortis nuntiatiua: exiturarū eñi que fiunt per viam crisis: quedam est bona & quedam est mala.

Et scias q. ℭ Duabus cōparationib⁹ crisiuz terminatis: quarū p̄ma fuit īter crises simpliciter: & scda fuit inter crises permutationis. In hac parte que p̄sentē ɔtinet lectionem: dat duas alias cōparationes de crisibus. Prima vertit inter crises que fiunt in die cretica. Scda vertit inter crises que fiunt in hora quietis & teporis: & crises que fiunt in hora paroxismi & vehemētie. Et hanc scdam cōparationē dat. ibi (Et scias q crisis nō cadit.) De p̄ma cōparatione intendit q crisis facta in die cretica est melior q̄ facta in die nō cretica: q2 facta in die cretica auxiliabit a deo & nā supiori: sed facta in die nō cretica fit ab egritudine excitāte & ingetāte nāz & cōprimēte eā & a motu māe egritudinis aut ad os stōchi: & tūc crisis fit ꝑ vomitū. aut ad fundū eius: & tūc crisis fit per fluxū ventris. aut ad pectus: & tūc crisis fit per sputū. aut ad cerebrū: & tunc fit crisis per sternutationē. Et addit cum dicit. (Et similiter cū sunt significatiōes.) q omnis crisis que antecedit est īcōpleta: q̄uis fiat in die cretica vt si crisis que debuit fieri in die. 14. ꝓpter hoc q signa significabant eam esse futuram in. 14. antecedat & fiat in die. 11. Nam hec crisis que antecedit: aut fit ꝓpter virtutē. i. fortitudinē egritudinis: aut ꝓpter vehementiam motus egritudinis: aut ꝓpter cām extrinsecaz excitantem illud qō quietū est de egritudine. Et illa cā extrinseca aut est cib⁹ aut potus aut accñs aīe. Nā timor facit fieri crisim per fluxū ventris aut per vomitū aut per vrinā. gaudiū aūt facit crisiz fieri per sudorē: & h̄ ꝓpter motū spirit⁹ ad īteriora & ad exteriora. Et addit vlterius cū dicit. Et qm̄ cū antecedit pugnā. q oīs crisis que añcedit cū virtute debili est mortalis & cū virtute forti est salubris.

Et scias q crisis. ℭ De secunda autem comparatione intendit q in hora quietis & teporis raro fit crisis: immo ꝑm plurimum fit in paroxismo & vehementia. Et di-

cit ꝙ ꝓmũ amboꝝ.i.crisim in hora qetis semel vidit Gal.⁊ Archi
genes bis.Et scias ꝙ qes ⁊ poxism⁹ sunt in ĩterpolatis:tepor aũt
⁊ vehemẽtia sunt in ꝯtinuis.Hec est diuisio ⁊ sñia huius partis.

Primo querit̃ hic:vtrũ morb⁹ inquãtũ morbus hẽat ordinẽ in
suo motu.Et videt̃ ꝙ sic:q꞉ sicut dies septimus est ad
bonũ sic dies sextus est ad malũ.Sed dies nõ cretici dicunt̃ q ra/
dicẽ relinquũt nãe morbi ⁊ infallibilius ordinant̃ ad malũ ꝗ̃ cre/
tici:sicut igit̃ nã hꝫ ordinẽ in sui bonitate in suo motu:sic necessa/
rio morb⁹ hẽbit ordinẽ in sui malitia.¶ Scd̃a rõ:qdã morbi sunt
adherẽtes ordini vt salubres:⁊ qdã nõ vt mortales:qdã igit̃ mor/
bi habẽt ordinẽ in suo motu.¶ Ad oppositũ sic.Operationes na/
ture sunt paulatine ⁊ ordinate.morbi igit̃ nõ hñt ordinẽ.Scd̃a rõ:
nã est ꝓnᵐ totius ordinationis ꝯm pħm in 2° physicoꝝ.morb⁹ igr̃
est ꝓnᵐ inordinationis:morb⁹ igit̃ nõ hꝫ ordinẽ in suo motu.Ter/
tia rõ:qđ nõ hꝫ cãm efficientẽ sed deficientem caret ordine in suo
motu:sed morb⁹ nõ hꝫ cãm efficientẽ sed deficientem:qm̃ est ꝓua
tio qdã.Est.n.ꝓuatio nãe queãdmodũ in moralib⁹ malitia est ꝓua/
tio virtutis:morb⁹ igit̃ caret ordine in suo motu.¶ Ad hoc dõm
ꝙ ordo duplex est.Unus est nãlis de quo dicit Boetius ꝙ esse est
ordinẽ obseruare:⁊ hũc ordinẽ hꝫ morb⁹ eo mõ quo est ⁊ ĩquantũ
hꝫ esse:⁊ iste ordo est intrinsecus.Alius aũt ordo est extrinsecus:
⁊ iste fit ex collatione ꝓoris ad posterius:⁊ iste ordo viget in suc/
cessione:⁊ hunc ordinẽ nõ hꝫ morb⁹ per positionẽ:sed per ꝓuatio/
nem vt statiꝫ patebit:qm̃ motus morbi sunt repentini.Et iõ nõ ꝙ
habentiũ ordinẽ extrinsecũ qdã habẽt ipsum per positionẽ vt in
moralib⁹ virtus moris ⁊ in nãlibus nã.Quidã aũt habẽt ordinem
per priuationẽ vt malitia in moralib⁹ ⁊ morb⁹ in nãlib⁹.cũ eni vir
tus moralis deficit malitia ꝓrumpit in actũ.⁊ cuꝫ nã deficit mor/
bus ꝓrumpit in actũ.Et sic quẽ ordineꝫ hꝫ defect⁹ virtutis mora/
lis:illũ hꝫ malitia moralis.Et quẽ ordinẽ hꝫ defectus nãe:illuꝫ hꝫ
morb⁹.Et hec est cã ꝓpter quã dies nõ cretici sunt certius signifi
catiui ad malũ:fit eni in eis crisis ꝓpter nãe defectũ:cuꝫ eni defi/
ciat in dieb⁹ creticis in aggrediẽdo crisim:mouet̃ morb⁹ in nõ cre
ticis:vt in.6.⁊ in.8.⁊.12.⁊ similib⁹.fit igit̃ crisis ĩ nõ creticis a mor
bo ꝓpter nãe defectũ.Prima rõ pꝫ:q꞉ ꝯcedẽdũ est ꝙ dies nõ cre
tici hñt ordinẽ per priuationẽ nõ per positionẽ.¶ Ad scd̃aꝫ dõm
ꝙ nullus morb⁹ quãtũcũqꝫ salubris adheret vie ⁊ ordini vni ĩ suo
motu ꝓpter se sed ꝓpter nãm ꝓpter qđ morb⁹ nõ dĩ hẽre motuꝫ
per positionẽ sed per priuationẽ.¶ Prima rõ ad oppositũ pꝫ per
hoc ꝙ operationes morbi sunt inordinate per viã positionis:ordi
nate aũt per viã pauoris al's ꝓuationis.Scd̃a rõ pꝫ per hoc ꝙ nã
per positionẽ est ꝓncipiũ ordinationis:⁊ sic intelligit Ari.morbus
aũt per priuationẽ.¶ Tertia rõ pꝫ per hoc ꝙ illud qđ nõ hꝫ cãm
efficiẽtẽ sed deficiẽtẽ caret ordine per positionẽ:põt tñ hẽre ordi
nẽ per ꝓuationẽ:⁊ sic per ꝓuationẽ morb⁹ hꝫ ordinẽ vt patuit.

Secundo querit̃:vtruꝫ egritudines chronice hẽant ordinẽ in
suis motib⁹.Et videt̃ ꝙ nõ:q꞉ ordo est respect⁹ po/
sterioris ad ꝓus:sed in chronicis egritudinib⁹ sine ordine sũt sta/
tus ⁊ declinatio:quedã eni terminant̃ in duob⁹ mensib⁹:⁊ qdaꝫ in
trib⁹:⁊ qdã in anno:⁊ quedã in septẽ annis:ordo igit̃ nõ est in chro
nicis egritudinib⁹.¶ Ad oppositũ sic:sicut ordo cadit inter septi/
manas:sic cadit inter menses ⁊ annos:sed in septimanis est ordo
ꝯm quarũ discursum ꝓcedunt egritudines acute:in mẽsib⁹ igit̃ ⁊
in annis erit ordo ꝯm quoꝝ discursum ꝓcedũt egritudines chroni
ce:in chronicis igit̃ est ordo.Cõcedẽdum est ꝙ ille ordo qui est in
alijs morbis est in chronicis egritudinib⁹ ⁊ est ille ordo per ꝓua/
tionẽ nõ per positionẽ.¶ Ad rõnẽ dõꝫ ꝙ ille chronice que termi/
nant̃ in duob⁹ mẽsib⁹ hñt suũ ordinẽ:⁊ alie chronice hñt suũ sic ẽt
acute que terminant̃ in die q̃rta habẽt suũ ordinẽ ⁊ alie suũ.

Tertio querit̃:vtrũ acute egritudines hẽant magis ordinẽ ꝗ̃
chronice.Et videt̃ ꝙ sic:q꞉ h̃ vult Hip.i.3.ꝓno.illic.In
qb⁹ valitudinib⁹.¶ Scd̃a rõ.In illis egritudinib⁹ mag̃ obseruat̃
ordo qb⁹ mag̃ ascribunt̃ dies cretici:sed dies cretici mag̃ ascri/
bunt̃ acutis egritudib⁹ ꝗ̃ chronicis:maior igit̃ est ordo in acutꝭ ꝗ̃
in chronicis.¶ Ad oppositũ sic.Repẽtinũ ꝯdicit ordini:qm̃ ordo
est hĩtudo ꝓoris ad posteri⁹:sed acute egritudines sunt repẽtine:
chronice aũt non:in chronicis igit̃ est maior ordo.Puto ꝙ in ꝓn°
egritudinũ acutaꝝ maior est ordo:qm̃ ipse sũt ex mã subtili ⁊ velo
cis mot⁹:⁊ iõ signa sunt euidẽtiora ⁊ ꝓnosticatio ẽ certior.In ꝓn°
aũt chronicarũ signa sũt ꝯfusa:q꞉ mã ẽ grossa ⁊ tardi mot⁹:⁊ iõ ꝓ/
nosticatio est fallibilior.In fine aũt acutaꝝ ẽ mĩor ordo ꝑꝑ mot⁹
repẽtinos mãerũ acutaꝝ.Et ẽ maior in chronicis in ꝓn°:ꝓpterea
q꞉ mã chronicaꝝ est subtiliata ⁊ est facta ordinati mot⁹.Et ꝗ̃tuꝫ
ad istã distinctionẽ soluunt̃ rões vtriusqꝫ ꝑtis.Pria rõ soluit̃:q꞉
Hip.ĩtelligit de ꝓn° chronicarũ.Scd̃a pꝫ per hoc ꝙ dies cretici
sicut ascribunt̃ chronicis sic acutꝭ:ꝗ̃uis plures dies cretici ascri/
bant̃ acutꝭ ꝗ̃ chronicis:⁊ illđ fuit ꝑꝑ velocitatẽ mot⁹ eaꝝ.¶ Rõ
ad oppositũ pꝫ per hoc ꝙ acute minus sunt repẽtine in eaꝝ ꝓnci/
pio ꝗ̃ in fine:⁊ ideo in earũ ꝓncipio est maior ordo ꝗ̃ in fine.

Quarto dubitat̃ de h̃ qđ dicit ꝙ crisis nñqꝫ fit in hora qetis in
ĩterpolatis ⁊ in hora tepois in ꝯtiuis cũ crisis fit mo/
tus subitus vt dicit̃ in ꝓncipio hui⁹ cap̃.Et neqꝫ nã neqꝫ egritudo
moueat̃ in hora qetis neqꝫ in hora teporis.Adhuc crisis fit in ne/
quiori horarũ ꝯm.G.in ꝓmo de crisi:ergo in hora teporis non põt
fieri crisis.¶ Ad qđ dici põt ꝙ tales crises nõ sunt ꝓprie crises
sed sunt eũones quas natura paulatim facit.

Et melior. ¶ Cũ in parte ꝓcedẽti dederit auctor q̃tuor cõpa/
rationes ĩter crises.In hac ꝑte dat qntã ⁊ vltimã:
⁊ hec cõparatio vertit̃ inter crises a parte tẽpoꝝ egritudinis.Et
diuidit̃ hec pars in ꝑtes duas.In ꝓª dat suã cõparationẽ ⁊ pꝫ.In
2ª dat quosdã spãles cañ.de crisi.ibi(Et scias ꝙ crisis in egritudi
nib⁹ saluis.)¶ Primus cañ.ꝯtinet duas ꝓprietates.Una est egri
tudinũ salubriũ ⁊ est ꝙ earum crisis postponit̃:q꞉ nã in eis nõ est
egressa.i.nõ est superata:nec stimulata a mã egritudinis:⁊ iõ põt
expectare cõplemẽtũ digõnis ad faciẽdũ suã crisim.Alia est pro/
prietas egritudinũ mortiferarũ ⁊ est ꝙ earũ crisis antecedit:qm̃
eger nõ relinquit̃.i.nõ dimittit̃ ab ĩpugnatione sue egritudinis su
bito.i.egritudo facit in nãm subitas ĩpugnationes.¶ Scđs cañ.
quẽ dat.ibi(Et nõ est ⁊c̃.)est de diuisione crisis ad quã seqt̃ resolu
tio:⁊ est ꝙ talis crisis aut fit ꝑ eũonẽ laudabilẽ aut ꝑ exiturã lau
dabilẽ.¶ Tertius cañ.quẽ dat.ibi(Resolõnẽ aũt liberãtem.)dat
duas ꝓprietates inherẽtes duab⁹ specieb⁹ crisis q̃ sunt crisis re/
solutionis ⁊ crisis arefactiõis.Prima est ꝙ accñtia timorosa nõ
ꝓcedunt aliqꝫ istarũ:q꞉ quelibet istarũ duarũ crisium fit successi/
ue.Scd̃a est ꝙ eũones sensibiles nõ ꝓcedũt aliqꝫ istarũ.¶ Quar/
tus cañ.quẽ dat.ibi(Et scias ꝙ egritudines sunt diuerse.)diuidit
egritudinẽ a parte mot⁹ dicẽs.q̃dã mouent̃ ĩ sui ꝓncipio ⁊ postea
quiescũt in sui fine.⁊ q̃dã mouent̃ in fine ⁊ qescũt in ꝓn°.¶ Quin/
t⁹ cañ.quẽ dat.ibi(Et m̃ltotiẽs qdẽ.)dat ꝯsiliũ vnũ et pꝫ.¶ Sex/
tus cañ.quẽ dat ibi(Et scias ꝙ qñqꝫ ⁊c̃.)docet vitare errorẽ viuꝫ
⁊ pꝫ.¶ Septimus cañ.quẽ dat ibi(Et scias ꝙ spẽs alterationis.)
dat sex spẽs alteratõis ⁊ patẽt.¶ Octau⁹ cañ.quẽ dat ibi(Et scias
ꝙ nomẽ crisis.)dat d̃riuationẽ nominis crisis ⁊ pꝫ.Scias tñ ꝙ ꝑ
illũ cui⁹ ꝯmoni credit̃:ĩtelligit.G.Hec est diuisio ⁊ sñia hui⁹ ꝑtis.

Primo querit̃ hic vtrũ crisis hẽat fieri solũ in statu egritudis.
Et videt̃ ꝙ sic:q꞉.G.dicit in ꝓ° de crisi ꝙ crisis fit in ne/
quiori horaꝝ:sed status est neqor horaꝝ vt ibi dĩ:crisis igit̃ fit so
lum in statu.Scd̃a rõ est:mors fit in crisi in egritudine mortali:sꝫ
mors est cõpletũ dñium morbi sup nãm:⁊ istud cõpletũ dñiuꝫ nõ
est in ꝓncipio nec in augmẽto sed solũ in statu:q꞉ morb⁹ tũc vlti/
mat̃ ⁊ in declinatione nõ ꝯtigit mori:crisis igit̃ nõ fit solũ in statu.
¶ Ad oppositũ sic.Crisis est mot⁹ subitus ducẽs ad mortẽ vel ad
vitã:sed mors põt fieri in oĩ tꝑe egritudinis preterqꝫ in declina/
tione:crisis igit̃ fit in alio tꝑe ꝗ̃ in statu.Pono ꝙ crisis q̃druplex
est ꝯm.G.in cõmẽ.illius afoꝛ.2.ꝑti.Acute egritudines.q꞉ q̃daꝫ est
subito ad bonũ ⁊ hec solũ est in statu:q꞉ hec exigit cõpletũ dñium
nãe sup morbũ:⁊ de hac ꝯcedende sunt due ꝓme rões.quedã aũt
est subito ad malũ ⁊ hec põt fieri in ꝓncipio ⁊ in augmento.in his
eni duob⁹ tẽporib⁹ mouet̃ ĩterdũ humor aliqs venenosus qui pe
tens cor ĩterficit.q̃dã iterũ est paulatine ad bonuꝫ:⁊ hec põt fieri
in augmẽto:ꝑs.n.hũoris que est digesta põt paulatim eũari.q̃daꝫ
ẽt est paulatim ad malũ:⁊ hec põt fieri in augmento ⁊ in statu:q꞉
mors que paulatim fit exigit cõpletũ dñium morbi sup nãm:⁊ il/
lud est solũ in statu.Prima rõ pꝫ q꞉ ꝯcedẽda est de ꝓma crisi q̃ est
simplr̃ crisis.Scd̃a pꝫ:q꞉ cõpletũ dñiuꝫ morbi sup nãm subitũ fit
in ꝓn° ⁊ ĩ augmẽto.Rõ ad oppoᵐ ẽ ꝯcedẽda de scd̃a ⁊ tertia crisi.

Secundo querit̃ vtrũ in declinatione morbi ꝯtingat aliqueꝫ
mori.Et vr̃ ꝙ sic:q꞉ in quocũqꝫ morbo laborẽ facit
somnus mortale est:vt dixit Hip.in ꝓ° afoꝛ.2.ꝑti.sed somnus põt
facẽ laborẽ in oĩ tꝑe egritudinis:in declinatione igit̃ egritudinis
põt aliqs mori.¶ Scd̃a rõ:sĩle est de nã ⁊ morbo ⁊ de duobus pu
gilib⁹ ꝯm Aboali superi⁹ in 2° cap̃.hui⁹ 2ᵉ fen:sed pugil põt mori
post victoriã:igit̃ silr̃ nã põt succumbere post victoriã sicut ante.
¶ Tertia rõ:qdã moriunt̃ ꝓpter acumen morbi:⁊ qdã ꝓpter de/
bilitatẽ virtutis:sed in declinatione egritudinis virtus est maxi/
me debilis:in declinatione igit̃ egritudinis põt aliqs mori.¶ Ad
oppositũ est Gal.in tertio de crisi ⁊ auctor hic in textu.¶ Scd̃a
rõ:qđ põt resistere fortiori põt resistẽ debiliori:sed in statu nã po
tuit resistere fortiori:poterit igit̃ resistere debiliori vt d̃clinatio/
ni:nullus.n.põt mori in declinatiõe egritudinis.¶ Pono sicut po
nit Auer.in tertio colliget cap̃.8.ꝙ declinatio egritudinis est du/
plex.Una nempe est in egritudinibus salubrib⁹:⁊ hec fit a domi/
nio virtutis supra humorẽ ⁊ in hac nõ ꝯtigit mori.Alia est in egri
tudinib⁹ mortiferis:⁊ hec fit a debilitate virtutis ⁊ nõ a debilita/
te egritudinis:⁊ in hac ꝯtigit mori.Adhuc declinatio egritudinis
duplex est.Una est cuius ꝓncipiũ est intrinsecum:⁊ illud est nã in
egritudine salubri vel egritudo in egritudine mortali.Alia est cu/
ius ꝓncipiũ est extrinsecũ ⁊ illud est error medici aut infirmi aut
astãtiũ:aut fortuit⁹ eueniẽs cuiusmodi est tonitruũ aut terremo/
tus subito occurrẽs incutiẽs timorẽ mortificãtẽ infirmũ.¶ Pria
rõ soluit̃ per h̃ ꝙ somnus in declinatione egritudinis salubris nõ
facit laborẽ sed solũ in declinatione egritudinis mortalis.Secũ/

da ꝓcedēda est pro pte:pōt.n.aliqs mori ex debilitate ꝟtutis ꝫ aut
ex errore in declinatione egritudis sicut pugil post victoriā. Tertia
ꝓcedēda est q̄ꝫtū ad mortē que fit a debilitate ꝟtutis. ¶ Ad auctē
Gal. dōm ꝙ ipse itellexit de declinatiōe que est in egritudine sa
lubri. ¶ Scōa rō ad oppositū soluit per h ꝙ illud qd pōt resistere
fortiori tm̄ ⁊ ꝑ se:pōt resistē debiliori tm̄ ⁊ per se:sed qd pōt resi-
stere solū fortiori nō pōt resistē ambob' sil̄: vel successiue.s.fortiori
p̄ ⁊ debiliori 2°:sicut aūt est de nā in egritudie in declinatiōe egri-
tudinis mortalis:resistit.n.statui:ſꝫ in declinatione illi' egritudis
nō pōt resistē statui ꝓcedēti ⁊ declinationi pn̄ti:⁊ sic fit tūc mors.

Tertio querit vtrū crisis anteq̄ꝫ ꝓrumpat inesse fiat citius in
acutis q̄ꝫ in chronicis. Et videt ꝙ nō:q2 crisis sequitur
digestionem:sed digestio tardior est in acutis q̄ꝫ in chronicis:qm̄
mā acutaruꝫ est subtilis ⁊ subtilitas māe repugnat digōni:crisis
igit erit tardior in acutis. ¶ Ad oppositū est Hip. in afor. ⁊ in ꝓ-
nosticis:q2 illic vult ꝙ crisis acutarū est citior. est eniꝫ in die. 14.
chronicarū ꝟo tardior:qm̄ fit post diē. 40. ¶ Ad hoc dōm ꝙ cri-
sis acutarū est citior:q2 mā earū est subtilior q̄ꝫ mā chronicarum.
¶ Ad rationem dicendū ꝙ crisis euacuatio quedam est:lꝫ igitur
subtilitas repugnet digestioni:tamen quia est fauorabilis expul-
sioni seu euacuationi:ideo acute habent citius suam crisim.

Quarto querit vtrū crisis postq̄ꝫ iam ꝓrupit inesse:fiat citius
in acutis q̄ꝫ in chronicis. Et videt ꝙ nō:q2 mobile ma
ius ab eadē virtute tardius mouet:supposita igit eadē virtute in
chronicis ⁊ acutis:mā morbi est maior in acutis q̄ꝫ in chronicis:
tardius igit mouebit in crisi acutarū. ¶ Ad oppositū sic:mā du-
ra tardius mouet ex quo icipit moueri:sed mā chronicarū est du
ra:mouebit igit tardius in chronicis. ¶ Ad h dōm ꝙ crisis exq̊
ꝓrumpit inesse fit tardius in chronicis ꝓpter vltimā rōnē. ¶ Ad
p̄mā rōnē dōm ꝙ mā morbi dicit esse maior multipliciter. Prio
ꝙ sit maioris q̄ꝫtitatis:⁊ hec maioritas ſm plurimū est in acutis.
Scōo q2 sit magis stimulās:⁊ hec maioritas semꝑ est in acutis:⁊
iste due maioritates in mobili vt in mā morbi nō faciūt mobile
tardius moueri. Tertio q2 fit durior ⁊ magis cōpacta. Et hec ma-
ioritas est semper in chronicis:⁊ hec facit mobile tardius moue-
ri. Liquet igit ꝙ in acutis crisis in actum ꝓrupta fit citius ⁊ cō
pletur citius:in chronicis aūt tardius.

¶ Sermo vniuersalis de signis crisis. Cap. 3m.

Crisim antecedūt. ¶ Cū in pte p̄cedenti tra-
ctauerit auctor d̄ crisi. In
hac pte tractat de ꝓnosticatiōe crisis:⁊ q2 talis ꝓ
nosticatio fit ꝑ signa crisis:iō ī hac pte tractat d̄ si-
gnis crisis. Et diuidit hec ps in. 2. In p̄a tractat d̄ si-
gnis vl'r. In 2a spāl'r. ibi (Signū igit ē dolor.) q̄ est se-
quēs.c. Pn̄s aūt capl'm diuidit p̄ncipal'r in par. 4. In p̄a dat signa
p̄cedētia crisim. In 2a diuidit crisim ſm motū. ibi (Et diuersifica-
tur ⁊c̄.) In 3a diuidit signa crisis. ibi (Et qn̄q3 est forma.) Et 4a dat
quosdā can̄. de signis creticis. ibi (Et multotiēs qdē ⁊c̄.) Prima
in duas. In p̄a dat signa antecedentia crisim ⁊ patent.

Et signa. ¶ In scōa:cū eoꝝ quedaꝫ sunt diurna:⁊ sunt illa que
apparēt in die qn̄ crisis est futura in nocte. Et q̄dam
sunt nocturna ⁊ sunt illa que apparēt in nocte qn̄ crisis est futu-
ra in die. Cōparat iter signa cretica diurna ⁊ nocturna. ibi (Et si-
gna nocturna.) Et dic̄ ꝙ nocturna sūt deteriora diurnis:q2 mot'
māe egritudis in nocte auget accn̄tia ⁊ sign̄ationes:qm̄ mot' par
ui appent magni in nocte:vt dr̄ in p̄rio de somno ⁊ vigi. ⁊ iō signa
cretica nocturna sunt deteriora diurnis. Cōsequenter cum dicit.

Et diuersificat. ¶ Diuidit crisim ſm motum māe crisis sic.
Mot'. māe crisis diuersificat duob' modis:
aut a pte māe que mouet:aut a parte mēbroꝝ ad que illa mā mo
uet. Exēplū p̄mi modi est:ꝙ si mā moueat ad suꝑiora ⁊ appareāt
signa dominiy sanguinis:tūc crisis erit per fluxū sang. nariuꝫ. Et si
appareāt signa dominiy cholere:tūc crisis erit ꝑ vomitū nisi tunc
appareāt signa appropriata fluxui sang. nariū q̄lia sunt imagina-
tiōes cholerice vt videre in somno ignes ⁊ similia. Et subdit vnā
ꝓprietatē crisis que fit per fluxū sang. nariū cū dic̄. Et fluxus qdē
sanguinis nariū. Et est ꝙ ipsa qn̄q3 statiꝫ sedat egritudines furio-
sas.i.cholericas. ¶ Scōs aūt modus quē dat. ibi (Causa aūt ptis
mot'.) est p̄mo duplex. Prim' est ꝙ mā qn̄q3 mouet ad membra
p̄n.⁊ ibi stat ⁊ figit:⁊ h est malū. Scōs est ꝙ qn̄q3 mouet ad expul
sionē.i.ad locū ex q̊ expellit extra corp':⁊ istō scōm modū diuidit
in duos modos. ibi (Et fit istud ſm duos modos.) Prim' illoꝝ est
ꝙ mā que mouet versus expulsionē:qn̄q3 mouet ex oī pte:⁊ tunc
crisis fit per sudorē. Scōs modus est ꝙ ipsa qn̄q3 mouet ad vnaꝫ
partē tm̄ vt in longitudine.s.ad superiora vel ad inferiora:⁊ qn̄q3
ad illud qd apparet.i.ad cutē. Et diuidit ſm istoꝝ modoꝝ in tres
modos ⁊ dicit. Et incipit ps eius ex oī pte. Primus istoꝝ modoꝝ
est ꝙ mā que mouet ad ptē vnā tm̄:qn̄q3 mouet ad mēbra p̄ncipa
lia vt ad cerebrū qd est ps alta nr̄i corꝑis:⁊ tūc trāsit per mēbra
spūalia ad ip̄m cerebrū:⁊ tūc fiunt accn̄tia similia accidentib' ꝓ-
uenientib' a mā nō expulsa sed violēter retēta ⁊ sunt pessima ac-
cidentia vt alienatio ⁊ vigilia ⁊ inquietudo ⁊ similia. ¶ Secūdus
modus queꝫ dat. ibi (Et fortasse est versus mēbra.) est ꝙ dicta mā
qn̄q3 mouet ad mēbra que sunt minus q̄ꝫ p̄ncipalia vt ad os sto-
machi:⁊ tūc crisis fit per vomitū. ¶ Tertius modus quē dat. ibi
(Aut est de p̄ncipalib'.) ē ꝙ mā p̄dicta qn̄q3 mouet ad mēbra p̄n-
cipalia:sed illud mēbrū p̄ncipale ad qd ipsa mouet facit suū offi-
ciū.i.opōnē qd officiū est cōe.i.vtile toti corꝑi:⁊ facit ip̄m ꝓpte-
rea q2 mā illa nō mouet ad totū illud mēbrū sed solū ad ptē aliq̄ꝫ il
lius mēbri vt cū mā mouet ad fines epatis.i.ad gibbū epatis:tūc
enī crisis aut fit ꝑ vrinā si mā illa d̄clinet ad vesicā vrine:aut per
icteritiā si declinet ad vesicā fellis.⁊ subdit cū dicit. Et ex oī pte ꝙ
crisis expulsionis ex oī pte ad aliq̄ꝫ ptē vnā:aut fit per vomitū sic
est expulsio māe alicui' ab oī pte determiāta stōchi:⁊ fines capi
tis.i.ps añrior cerebri hn̄t crisiꝫ ꝑ fluxū san. d̄ narib':⁊ fines epa-
tis.i.gibb' epatis hꝫ crisiꝫ ꝑ vrinā:⁊ ptes itestinoꝝ.i.itestina ife-
riora hn̄t crisim ꝑ fluxū vētris. Hec est diuisio ⁊ sn̄ia hui' partis.

Primo querit hic vtrū radix superior plus iclinet ad nām no
stri corꝑis q̄ꝫ ad nām egritudinis:aut econuerso:aut
sit indifferēs ad vtrāq3. voco aūt radicē superiorē virtutē celestē
quā corp' celi cū suo lumine ꝑꝑ eius motū ⁊ aspectū ifluit in hec
inferiora. Et videt ꝙ sit idifferēs ad vtrāq3:qm̄ mot' nāe ⁊ motus
morbi mēsurant a motu radicis superioris:oēs.n.mot' iferiores
mouent a motu radicis superioris:ſꝫ mēsura eq̄liter respicit mē-
surata:radix igit superioꝝ est indifferēs ad nostrā nām corporis
⁊ ad egritudinis nām. ¶ Secūda ratio. Dies cretica est dies in-
fluentie radicis superioris:sed dies cretica est dies iudiciy. Iudex
aūt eq̄liter respicit extrema:radix igit superior equaliter respi-
cit nām ⁊ egritudinē:est igit indifferens ad vtrāq3. ¶ Ad opposi-
tū sic:oīs natura que semper per se generat ⁊ nunq̄ꝫ per se corrū-
pit:magis respicit illam naturam que semper generat ⁊ nunquā
per se corrumpit:sed natura celestis semper per se generat ⁊ nū-
quam per se corrumpit:⁊ similiter nā nostri corporis:natura aūt
morbi semper per se corrumpit ⁊ nunq̄ꝫ per se generat:nā igitur
celestis seu radix superior magis sequit nām nostri corporis q̄ꝫ
nām egritudinis. Pono ꝙ radix superior seu virtus celestis vni-
uersaliter ⁊ absolute ꝯsiderata indifferenter respicit nām nostri
corporis ⁊ nām egritudinis:est enim agens vniuersale indifferen
ter se habens ad patientia particularia. ¶ Ad rōnem in oppositū
dōm ꝙ maior illius rōnis est vera de agentibus particularibus.
Agētia nāq3 pticularia similia magis respiciūt sese. De agentibus
aūt vl'ib' nō est semꝑ vera:q2 enī agēs vl'e est vl'e:iō indifferēter
respicit eius obiecta patientia. Et radix superior est agens vl'e:⁊
iō indifferēter respicit nām nr̄i corporis ⁊ naturam egritudinis.

Secundo querit: vtrū radix superior semꝑ ordinet ad bonū.
Et videt ꝙ nō:q2 radix suꝑior facit duas ipressio-
nes.s. ꝓpriā ⁊ cōem:sed ipressio ꝓpria quosdā saluat ⁊ quosdā in-
terficit:vt haberi pōt a Gal. ex tertio de dieb' cre. Et sil'r cōis im-
pressio qn̄q3 ꝯfert egritudini ⁊ nocet nāe vt hyems in causone:et
qn̄q3 iuuat nām ⁊ destruit egritudinē:vt estas in febre q̄rtana. ra-
dix igit suꝑior nō semꝑ se hꝫ ad bonū. ¶ Ad oppositum sic:oīs ra
dix adherēs vie vni ⁊ ordini vni:est semꝑ ad bonuꝫ:bonū enim fit
vno mō:malū aūt multifariā:vt dicit in p̄ ethicoꝝ:sed radix supe
rior est adherēs vie vni ⁊ ordini vni:ſm. G. in. 3. de creticis. radix
igit suꝑior est semꝑ ad bonū. Pono ꝙ radix suꝑior in se ꝯsidera-
ta nō ꝯtracta ad ipressionē ꝓpriā:ē indifferēs ad bonū ⁊ ad malū.
Est enī agens vniuersale qd indifferēter respicit obta ei' patien-
tia. Q2 aūt vnus moriat ⁊ alter nō:accidit a pte recipientiū:q2.n.
hec inferiora nō habēt vniformitatē iter se:iō nō recipiūt equal'r
ipressiones radicis suꝑioris:equal'r.n. iprimit radix suꝑior in hec
iferiora ipressione cōi:inequal'r aūt recipiunt eā hec iferiora:⁊ iō
accidit vnū mori ⁊ alterū saluari. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ radix suꝑior
dicit adherere vie vni ⁊ ordini vni a parte mot':mot' enī corpo-
rū suꝑioꝝ est vniformis:sed radix superior per aspectū ei' ꝓpriū
⁊ per cōem ipressionē pōt cū suo lumine diuersas ipressiones fa-
cere in hec inferiora ꝑꝑ diuersitatē recipientiū illas ipressiones.

Tertio querit: vtrū regimē morbi adhereat vie vni
⁊ nō adhereat vie vni. Et vr̄ ꝙ adhereat vie vni:q2 ter-
tiana de tertio in tertiuꝫ mouet ⁊ q̄rtana de q̄rto in q̄rtū:⁊ sic de
aliys:vniformi igit motu mouet mā morbi adheret igit vie vni.
¶ Ad oppo.m est. G. in. 3. de creticis. q ponit ꝙ mā morbi est agita-
bilis nō adherēs vie vni ⁊ ordini vni. ¶ Ad h dōm ꝙ mā morbi in
suo motu adheret vie vni ꝑ se:⁊ q̄ꝫtū est a pte sui agitabilis:tn̄ est
ꝑ accn̄s vt ꝑꝑ diuersitatē pticulariū:regio.n. ⁊ etas ⁊ silia pticula
ria qn̄q3 distrahūt hūores a ꝓprys motib':fit igit ꝑꝑ h mā morbi
agitabilis ⁊ nō adherēs vie vni nec ordini vni. Obta patent:q2 p̄a
ratio ꝓcedenda est per se:ratio aūt ad oppositū per accidens.

Et quādo est. ¶ Terminatis duab' p̄ncipalib' partib' hui'
cap. in quaꝝ p̄ma dedit signa que p̄cedūt crisiꝫ
⁊ in scōa diuisit crisim:aggredit auctor tertiā partē principalem
in q̄ diuidit signa cretica. Dat aūt de signis creticis qnque diuisio-
nes. ¶ Pria ē ꝙ signoꝝ crisis cui' mā mouet in oēm partē qōdā

est qđ signat ꝙ mā crisis expellet sicut speratur: ⁊ istđ accidit in egritudine salubri. Et qđdā est qđ signat ꝙ mā crisis nō expellet sicut sperat sed retinebit ⁊ ledet. ¶ Scđa est ꝙ signoꝝ creticoꝝ qđdā est bonū.i. certū in signādo motuz māei ad plura mēbra: ⁊ qđdā est icertū in signādo motū māei ad vnū mēbrū tm̄. ¶ Tertia est ꝙ signoꝝ creticoꝝ qđdā signat motuz māei vlem vt ꝙ aut mā mouet ad supiora aut ad iferiora: ⁊ qđdā signat motum māei spālē: vt ꝙ mā mouet ad vomitū aut ad fluxū sanguis de narib⁹ si mā mouet ad supiora. ¶ Quarta est ꝙ signoꝝ creticoꝝ qđdam signat ꝙ crisis cadēs ex pte aliq̄ est retētio ei⁹ qđ deberet euāri per partē oppositā: ⁊ qđdā est qđ nō signat illud. ¶ Quinta est ꝙ signoꝝ creticoꝝ q̄dā signant per spēm egritudinis: ⁊ quedam nō.

¶ Diuidit igit hec ps in ptes q̄nque. In p̄ma dat p̄mā diuisionez. In scđa scđam. ibi (Et fortasse est vnū signū bonū.) In tertia tertiā. ibi (Et fortasse est signū vnū.) In q̄rta q̄rtā. ibi (Et qn̄qꝫ signat ꝙ crisis cadēs.) In q̄nta q̄ntā. ibi (Et qn̄qꝫ signat spēs egritudis.) ¶ Attende tamē ꝙ cum oēs quinque diuisiones predicte sint bimembres: nullius earū ponit vtrūqꝫ membrū nisi prime ⁊ tertie.

Primo querit hic: cū morbus hēat ordinē in sui motu: tertiana enī mouet de tertio in tertiū: vtrū ordo quē hꝫ ꝓcedat a natura nostri corporis: an a natura morbi. Et videt ꝙ ꝓcedat a natura morbi: ⁊ nō a natura nostri corporis: q2 ꝯtrariū non recipit ordinē ab eius cōtrario: sed morbus ⁊ natura sunt cōtrarij: morbus igit in suo motu a natura corporis nō recipit ordinē. ¶ Ad oppositū sic: sicut forma est p̄ncipiū ōis ordinis: sic nā morbi est p̄ncipiū p̄uationis ōis ordinis: ordo igit morbi nō ꝓcedit a natura morbi: ergo a natura corporis. ¶ Scđa rō: recedēte nā et eius ordine recedit ordo morbi: ⁊ existente natura cū morbo existit ordo in morbo: ordo igit morbi ꝓcedit a nā. Pono ꝙ ordo motus q est in morbo ꝓcedit a natura māe ei⁹. Illa aūt nā est passio māe morbi: vt subtiliatio māe morbi ⁊ eius grossities ⁊ multitudo eius ⁊ paucitas ⁊ viscositas ⁊ similes passiones seu qualitates nāe māe morbi: vt vult Isaac in quarto febriuz. ¶ Prima rō soluit per hoc ꝙ motor nostri corporis tam in sanitate q̄ꝫ in egritudine est motor extrinsecus ⁊ mediatus: ⁊ est aīa ⁊ nō motor itrinsecus ⁊ imediat⁹: ꝓut diffinit in scđo physicoꝝ qui est nā sumendo ꝓprie nām: ideo cessante nā que est aīa: cessat ōis ordo in motu morbi: nec tn̄ ꝓpter hoc sequit ꝙ nā que est aīa sit cā ordinis morbi. Nā aīa nō est cā sed occasio: sicut ostiū nō est cā ꝑ quam intro domū sed est occasio: q2 si ostiū nō esset: non possem intrare domū: sic aīa nō est cā ordinis in motu morbi: sed est occasio: q2 si aīa nō esset non esset ordo in motu morbi: sed cā ordinis in motu morbi est p̄dicta nā māe morbi. ¶ Scđa rō soluit per hoc ꝙ mā est duplex. Una est p̄ma: ⁊ hec est mā tm̄: ⁊ hec est p̄ncipiuz inordinationis: ⁊ de hac arguit. Alia est scđa ⁊ posterior: ⁊ hec nō dicit ꝓprie mā sed subm: q2 hꝫ mām ⁊ formā: ⁊ ab hac ꝓcedit ordo ꝓpter participationez forme: ⁊ talis est mā morbi. Ordo igit qui est in motu morbi pōt ꝓcedere a natura materie eius.

Secundo querit: vtrū in febrib⁹ sit idē terminus.i. eadē dies: q̄busdā ad bonū: q̄busdā ad malū. Et videt ꝙ nō: q2 duoꝝ ꝯtrarioꝝ inequaliū in potētia ⁊ virtute nō pōt esse idē terminus. Nā terminus potētioris erit breuior: sed morb⁹ ⁊ natura sunt duo ꝯtraria inequalia in virtute ⁊ potētia: qm̄ nā iuuat a nā celesti: eadē igit dies nō pōt esse q̄busdā ad bonū ⁊ q̄busdā ad malum. ¶ Ad oppositū est Hip. in tertio ꝓnosticoꝝ. ¶ Ad hoc dōm ꝙ eadē dies est q̄busdā ad bonū ⁊ q̄busdā ad malū: ⁊ hoc facit taz ip̄ressio ꝓpria que est vni ꝯferens ⁊ alteri nociua q̄ꝫ ip̄ressio communis que qn̄qꝫ est nature ꝯtraria ⁊ qn̄qꝫ morbo. Eadez igit dies pōt esse quibusdā ad mortē ⁊ quibusdā ad vitaz. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ nō solum natura iuuatur a natura celesti: sed etiam morbus: et ꝓpter hoc eadem dies pōt esse cōmunis morti ⁊ vite.

Tertio querit que virtus magis angustiet in crisi: an naturalis: an aīalis. Et videt ꝙ nālis: q2 iter eā solā ⁊ egritudinem fit pugna ⁊ ꝯflictus: sola enī virtus nālis digerit diuidit ⁊ expellit. Et isti tres mot⁹ soli sunt motus quos natura facit in egritudine s̄m Gal. in cōmen. illius afor. 4. parti. Egritudinibus q̄buscūqꝫ incipientib⁹ si fel nigrū. ¶ Ad oppositū est ꝙ in crisi vltimātur mala accidētia vt dolor iquietudo alienatio vigilie ⁊ silīa: sed ista ꝓcedunt ab angustia virtutis aīalis: igit virtus aīalis magis angustiat in crisi. ¶ Ad h̄ dōm ꝙ in crisi sunt duo. Unū est pugna vt cadit inter virtutē ⁊ nām. Aliud est intensio maloꝝ accidētiū. Quo ad primū magis angustiat virtus naturalis: sed quo ad 2m magis angustiat virtus aīalis: ⁊ per hoc solute sunt ambe rōnes.

Et multotiens quidem. ¶ Tribus primis partib⁹ huius capituli terminatis: hic incipit q̄rta in qua dat quosdā spāles canones de crisi ⁊ đ dieb⁹ creticis: ⁊ dat decē. ¶ Primus dat vnā diuisionē de crisi talē. Crisium q̄dā fit per plures modos seu spēs crisis vt crisis causonis incipit cuz fluxu san. nariū: ⁊ cōplet cū sudore. Et quedā fit per vnū modū crisis tm̄: vt per vomituz tm̄: aut per sudorē tm̄: ⁊ sic de alijs. ¶ Secundus quē dat. ibi (Et pregnās.) reducit aborsuz ad vnā spēz crisis vt ad istā que fit per fluxū san. ⁊ pꝫ. ¶ Tertius quē dat. ibi (Et scias ꝙ nō quotiēscūqꝫ) dat quādā ipotētiā signoꝝ creticoꝝ ⁊ est ꝙ crisis nō statim sequit qn̄ apparēt: q̄uis in ꝓcessu tp̄is fiat crisis. ¶ Quart⁹ quē dat. ibi (Nā q̄dā eoꝝ.) dat vnā diuisionē signoꝝ creticoꝝ ⁊ est ꝙ eoꝝ qđdā est tātū signuz crisis vt dolor capitis ⁊ alienatio. Et qđdā est signū ⁊ ps crisis vt sudor ⁊ vomit⁹. ¶ Quintus quē dat. ibi (Et cū apparēt signa.) determinat q̄d significet signū crisis post qđ nō sequit statim crisis. ⁊ pꝫ. ¶ Sextus quē dat. ibi (Et qn̄qꝫ est.) dat quādā diuisionē signoꝝ creticoꝝ: talē signoꝝ creticoꝝ qđdā hꝫ crisim pro cā: ⁊ tale est signū creticuz qđ appet in tertiana pura: ⁊ qđdā hꝫ rem aliā a crisi pro cā: vt motū furiosum māe egritudinis nō digeste: aut eius multitudinē aut rē aliā: ⁊ tale est signū creticū qđ appet in tertiana lōga ante ꝑoxismū et illud signū creticuz est inquietudo ⁊ cōmotio ⁊ silīa. ¶ Septimus quē dat. ibi (Et de illis que tibi.) docet cognosci: vtꝝ infirmus debeat habere crisim vel nō: siue sanet siue infirmet. Et dicit ꝙ hoc scit per motū egritudinis ⁊ per virtutē.i. fortitudinē egritudinis: ⁊ per nām.i. per spēm egritudinis: ⁊ per tp̄s anni: q2 si mā egritudinis mouet ⁊ egritudo sit fortis: ⁊ egritudo est cholerica: ⁊ tp̄s anni sit calidū: tūc infirmus habebit crisim. Et si ꝯ̄ria adsint tunc infirmus nō hēbit crisim. ¶ Octau⁹ quē dat. ibi (Et scias ꝙ signationes.) docet cognosci signa cretica signāntia bonā crisim: ⁊ significātia malā. Dicēs ꝙ illa que signant victoriā nāe sup mām egritudinis signant infallibiliter bonā crisim. Illa aūt que signant malitiā nāe ⁊ ipsius diminutionē.i. ipotentiā signant pugnā inter naturā ⁊ mām egritudinis: ⁊ sic qn̄qꝫ signant malā crisim. ¶ Nonus quē dat. ibi (Et nō est pole.) dat ꝑtātem magnitudinis ⁊ multitudinis signoꝝ creticoꝝ. Dicēs ꝙ ipole est vt iudices infirmū nō liberari nisi in eo appareāt multa signa cretica ⁊ fortia in virtute. Et istud declarat per suā experiētiā cū dicit. O quāta timorosa. ⁊ pꝫ. ¶ Decim⁹ quē dat. ibi (Et scias ꝙ exuberatio.) dat signa que significant velocitatē ⁊ tarditatē crisis ⁊ horas crisis ⁊ spēs crisis. Et iste can̄. hꝫ tres ptes. In p̄⁰ dat signa signāntia velocitatē ⁊ tarditatē crisis: dicēs ꝙ signa signāntia velocitatē sunt signa aggregata cretica ⁊ ꝯtinua duob⁹ dieb⁹ vt i tertia ⁊ i q̄rta die: ⁊ anticipatio ꝑoxismi ⁊ subita alteratio facta i pulsu. ¶ Sed vtrū crisis illa debeat eē bona vel mala: istud cognoscit ꝑ signa alia nō cretica q̄ apparēt in egritudine q̄ dicet statiz illic (Si igit fuerit ad magnitudinē.) Et illa sūt signa sumpta a pulsu. Sꝫ signa signāntia tarditatē crisis sūt siccitas.i. macies corꝑis vel p̄uatio sudoris vl' dēsitas cutis: ⁊ offuscatio.i. denigratio cutis: egritudi͡es.n. sicce.i. carētes sudore: aut hn̄tes cutē densaz: aut sunt mortifere aut tarde crisis.

Et significat qn̄qꝫ. ¶ Dat signa q̄ signant horas future crisis ⁊ dispōnes bonas vel malas future crisis ⁊ iudicia signoꝝ creticoꝝ signāntiū futurā crisim: dicēs ꝙ illa signa sunt signa que apparēt in egritudine vt signa digōnis ⁊ indigōnis que eliciunt a supfluitatib⁹ que ex corpore egrediunt.

Et scias. ¶ Dat signa que signant spēs future crisis. Et illa signa sunt q̄dā spēs pulsus: dicēs ꝙ pulsus apparens.i. pulsus altus cōmuniter signat sup oēm spēm crisis euonuz. Et dixit hoc vt excluderet crisim ꝑmutationis: q2 in crisi permutationis pulsus est ꝓfundus. Omnis enī crisis aut est crisis euonū aut est crisis permutationis. Et iste ambe spēs crisis diuidunt in sex spēs gn̄alis crisis que sunt in his duob⁹ versib⁹ cōprehense. Sudor ⁊ vrina parit solo ventris. Sanguis apostema vomitus sunt cretica signa. Et dixi gn̄alē crisim vt excluderem crises particulares: ⁊ tales sunt lippa ⁊ lachryma respectu egritudinū oculi ⁊ sputum respectu egritudinū pectoris vt dictū fuit in cap. precedenti. Sed pulsus magnus signat crisim ad exteriora vt illā que est per fluxū san. nariū: pulsus v̄o velox sed non magnus signat crisim ad iteriora vt crisim que fit ꝑ vomitū ⁊ fluxū vētris. Ōis.n. aggregatio nāe ad expellēdā mām qn̄ ipsa nā est fortis facit pulsuz manifestū.i. altū magnū ⁊ velocē. Et si pulsus fuerit nō latus ⁊ nō declinis ad ambo latera arterie s̄m latitudinē ⁊ anteq̄ꝫ fiat fortis: tūc opꝫ ꝙ pulsus ille sit cū ꝯstrictiōe.i. strict⁹: ⁊ cū coartatione.i. coartatus.i. ꝓfundus: vn̄ qn̄qꝫ ꝯtingit ꝙ in vna egritudine aggregant duo signa cretica vt vomit⁹ ⁊ sudor: ⁊ tūc sunt ibi due res que sunt pulsus altus ⁊ pulsus ꝓfundus. nā sudor facit pulsuz altū: vomit⁹ aūt ꝓfundū: aut vomit⁹ ⁊ fluxus sanguis de narib⁹. nā vomitus facit pulsum ꝓfundū sed fluxus san. de naribus facit altū pulsum.

Et quia. ¶ Impossibile finem suo sermoni ⁊ patet. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Primo querit hic vtrū ip̄ressio que adminiculat in crisi sit ip̄ressio ꝓpria vel cōis. Et vr̄ ꝙ sit cōis: q2 necesse est ꝙ bonā crisim p̄cedat digō ⁊ diuisio queādmodū ⁊ malā p̄cedit indigestio ⁊ cōpactio: sed digō ⁊ indigō: diuisio ⁊ cōpactio fiunt ab ip̄ressiōe cōi. nā digō ⁊ diuisio fiunt a calītate: sed digō ⁊ cōpactio a fridītate. Et cōis ip̄ressio ip̄rimit q̄tuor q̄litates.s. caliditatē frigiditatē humiditatē ⁊ siccitatem: ip̄ressio igit que operat ad crisim est ip̄ressio cōis. Qđ aūt ꝓpria ip̄ressio operet ad crisim pꝫ per h̄ ꝙ ꝓpria ip̄ressio per quosdā aspect⁹ ⁊ ꝯiūctiōes stellaꝝ ⁊ sit⁹ eaꝝ in diuersis

ĩn diuersis signis imprimit mortē huic ⁊ mortē illi alias vitā sup-
posito ꝙ ābo ĩ egritudĩe ⁊ ĩ oibꝰ alijs sint eq̄les: ꝓpria igiẛ ĩpres-
sio opaẛ in crisi. ¶ Ad h̄ dōm ꝙ vtraq̄ ĩpressio opaẛ in crisi. Cōis
q̄dē ꝑ vias digōnis ⁊ ĩdigōnis: diuisiōis ⁊ cōpactiōis: ꝓpria aūt ꝑ
diuersos aspectus ⁊ ꝯiunctiōes ⁊ sitꝰ stellaꝝ vt dcm̄ est supius.

Secundo querit vtrū in egritudībꝰ valde siccis possit esse cri-
sis. Et vr̄ ꝙ nō: q2 in egritudībꝰ ĩanitiōis nō pōt fie-
ri crisis cū crisis fit eūo q̄dā: ⁊ egritudo ĩanitiōis nō hēat mām q̄
possit eūari. In egritudībꝰ igiẛ valde siccis nō pōt eē crisis. ¶ Ad
oppoᵐ est in lr̄a. Ad h̄ dōm ꝙ egritudĩes valde sicce sunt duoꝝ ge-
neꝝ. Quedā enī sunt egritudĩes ĩanitiōis vt ethica ⁊ effimera: ⁊
in istis nō fit crisis: ⁊ de istis arguit. Et q̄dā sunt egritudines valde
sicce: q2 fiūt de mā valde sicca vt de melācholia generata ꝑ adu-
stionē ⁊ in talibꝰ potest fieri crisis: sed eaꝝ crisis est valde tarda.

Tertio querit in q̄bus egritudinibꝰ fiat velocior crisis an in hu-
midis an in siccis. Et vr̄ ꝙ in siccis: q2 siccitas acuit hu-
morē: hūiditas āt hebetat vt hr̄i pōt a. G. in cōmē. illiꝰ afoř. 3. ꝑtic.
In siccis tēporibꝰ febres acute fiūt: sed humor acutꝰ velociꝰ facit
crises q̄ȝ hebes: crisis igiẛ egritudinū siccaꝝ erit velociꝰ q̄ȝ egritu-
dinū humidaꝝ. ¶ Oppoᵐ scribiẛ in lr̄a. Ad h̄ dōꝫ ꝙ egritudo sic-
ca duplex est. Quedā enim est q̄ fit ex mā calida ⁊ sicca vt chola ⁊
in hac fit crisis velocius: ⁊ de egritudībꝰ siccis ꝓcedēda est ratio.
Quedā aūt est egritudo sicca que fit ex mā sicca ⁊ frida vt ex me-
lācholia: ⁊ in his tardiꝰ fit crisis: ⁊ de his loquiẛ in littera: aut per
egritudinem siccam intelligit sine sudore vel cum cute densa.

Quarto queriẛ in qua crisi ꝺbeat pulsus eē magis apparēs. i.
manifestꝰ ⁊ altus: an in crisi eūonū: an in crisi ꝑmuta-
tionū: quoniaꝫ ꝺm. G. in cōmē. 3. ꝓno. sup illo tex. Hoc āt apa ⁊c̄.
In crisi ꝑmutationū ē ꝟtꝰ forꝰ ⁊ mā inobediēs: ⁊ iō nō pōt expelli
a corpe: sꝫ ꝑmutaẛ de mēbro ad mēbrū ⁊ facit in mēbro ad qꝺ va-
dit: aut apa: aut aliā egritudinē: sed q̄ȝto ꝟtꝰ ē fortior: tāto fac̄ pul-
suꝫ mag̃ apparētē: crisis igiẛ ꝑmutationū fac̄ pulsuꝫ magis appa-
rētē q̄ȝ crisis eūonū. ¶ Oppositū huiꝰ est in lr̄a illic (Et scias ꝙ pul-
sus apparēs.) Preterea in 2°. c. huius scđe fen dr̄ ꝙ crisis ꝑmuta-
tiōis expectaẛ vbi ꝟtꝰ ē ꝺbilior: cū igiẛ virtꝰ sit fortior ĩ crisi eūo-
nū fit magis pulsus appens. Puto ꝙ ĩ crisi eūonum ꝺbeat eē pul-
sus magis apparēs. ¶ Ad rōnem dōm ꝙ simpl'r virtꝰ ē fortior in
crisi eūonū: vt dr̄ in. 2. c. huiꝰ scđe fen. fortior. n. ꝟtus exigiẛ ad ex-
pellēdā māꝫ aliq̄ȝ ex corpe q̄ȝ ad eā ꝑmutādā: tn̄ respectu materie
grosse virtꝰ est fortior in crisi ꝑmutationū. mā. n. obediēs a miori
virtute moueẛ. Et sic ĩtelligit. G. in. ꝺ. cōmen. 3. pronosti.

¶ Signa motus materiei in crisi ad superiora. Cap. 4ᵐ.

SIgnum illius est. ¶ Cuꝫ in ca. ĩmediate ꝓce-
dēti tractauerit auctor de
signis creticis ꝺmone vl'i vt dixit rubri. eiusdē. c. In
hac ꝑte tractat de eis ꝺmone ꝑticulari. Iste āt ꝺmo
ꝑticularis ē distinguē ⁊ ꝺmone ꝑticulari tradē aliq̄
eoꝝ q̄ in ꝓcedēti. c. fūt ꝺtermĩata ꝺmone vl'i sic dixit
vltimū ꝟbū. c. ꝓcedēt. Illa aūt in vniuerso sunt duo.
Primū ē tradē ĩ spāli signa sign̄antia vl'eꝫ motū crisis vt signa si-
gn̄antia ꝙ crisis ꝺbeat fieri in ꝑte supiori corꝑis. Et sigᵃ sign̄antia
spālē motū crisis vt signa q̄ sign̄ant crisiꝫ ꝺbere fieri ꝑ vomitum:
aut ꝑ sudorē: aut ꝑ alios modos crisis. Et istꝺ pᵐ ortū hꝫ ab illa di-
uisiōe signoꝝ creticoꝝ quā ꝺdit ĩ. c. ĩmediate ꝓcedēti illic (Et for-
tasse ē signū vnū ⁊c̄.) q̄ fuit ꝙ signoꝝ creticoꝝ q̄dā sign̄ant vl'eꝫ mo-
tū crisis ⁊ q̄dā ꝑticularē. Scꝺm ē distiguē ⁊ tradē signa in spāli si-
gnificātia crisim bonā ⁊ significātia crisim malā. Et istꝺ secūdum
hꝫ ortuꝫ ab eo qꝺ dixit circa fi. c. ꝓcedētis illic (Et scias ꝙ exube-
ratio signoruꝫ ⁊c̄.) Illic. n. dixit ꝙ bonitas crisis ⁊ malitia cogno-
sciẛ ꝑ signa cōparia. i. ꝑ signa bona ⁊ mala q̄ nō fūt cretica q̄ appa-
rēt in egritudĩe. ⁋ Diuidiẛ igiẛ hec ꝑs in ꝑ. ꝺ. In pᵃ dat signa signi-
ficātia motū crisis vl'eꝫ ⁊ ꝑticularē. In 2ᵃ dat signa sign̄antia cri-
sim bonā ⁊ malā. ibi (Scias ꝙ meliꝰ ⁊c̄.) ⁋ Pars prima diuidiẛ in
ꝑ. ꝺ. In ꝓma dat signa sign̄antia motū crisis vl'em. In scđa dat sigᵃ
sign̄antia motū crisis ꝑticularē. ibi (Q2 si associenẛ illis tenebrosi-
tas ⁊ caligo) que est capl'm qꝺ ĩmediate sequiẛ. ⁋ Pars ꝓma diui-
diẛ in ꝑtes duas. In ꝓma dat signa sign̄antia motū vl'em crisis ad
supiora. In 2ᵃ ꝺtermĩat in qua hora fortiora sunt signa cretica et
egritudines. ibi (Et scias ꝙ egritudines ⁊ accidētia.) ⁋ Pars pri-
ma diuiditur in partes tres. In prima dat vnum signuꝫ significās
crisim debere fieri in parte superiori corporis: ⁊ illud est dolor ca-
pitis. In secūda illi signo addit q̄nq̄ȝ alia signa significātia idē. ibi
(Et iterum de significationibus illius.) In tertia adhuc addit illis
quatuor alia signa significātia idem. ibi (Et quādoq̄ȝ associanẛ ei.)
¶ Et scias ꝙ per hoc qꝺ dicit in alijs ex omni re: intelligit in di-
uisione ⁊ expulsiōe cū omni sollicitudĩe: nā enĩ sollicitaẛ in nocte
in digerendo ⁊ diuidendo ⁊ expellendo mām egritudĩs. ¶ Adhuc
scias ꝙ membra superiora sunt membra que sunt supra diaphra-
gma. Reliqua patēt. Hec est diuisio ⁊ sn̄ia huius partis.

Primo dubitatur hic de hoc qꝺ dicit ꝙ dolor capitis fit in cri-
si que fit per vomitum cuꝫ materia doloris euacueẛ ꝑ

vomitum. ¶ Ad qꝺ dicendum est ꝙ ille dolor capitis fit ex com-
passione ⁊ non ex propria passione. Et ratio arguit de dolore qui
fit ex propria passione ⁊ non ex compassione.

Secundo dubitaẛ de hoc qꝺ dicit ꝙ egritudines ⁊ accidentia
sunt fortiora in nocte. Cum instantia sit in omni fe-
bre diurna. Et est illa cuius paroxismi fiunt in die. ¶ Ad qꝺ dicen-
dum ꝙ egritudo dicitur eē maior dupl'r: aut a parte motus eius:
⁊ sic est maior in die in febribus diurnis: aut in nocte in febribus
nocturnis: aut a parte motoris qui est natura: ⁊ sic est mĩor in no-
cte: q2 nā tunc est fortior: ⁊ hoc dico in febre diurna. Et per hoc so-
luta est ratio q2 arguit a parte motus. ¶ Adhuc scias ꝙ ad duos
motus nature in egritudine qui sunt diuisio ⁊ expulsio sequuntur
accidētia praua vt dolor inquietudo alienatio ⁊ similia. Ad tertiū
aūt qꝺ est digestio: raro aut nunq̄ȝ sequiẛ malum accidens.

¶ Signa distinguendi omnia illa. Cap. 5ᵐ.

QUod si associantur. ¶ Cum in capitulo prece-
denti ꝺderit auctor signa
significantia motum crisis vl'em. In hac parte dat si-
gna significātia motum crisis particulareꝫ. Et diuidiẛ
hec ꝑs in ꝑtes duas. In ꝓma dat signa significātia cri-
ses que fiunt per ꝑmutatiōes. ibi (Fortitudo febris cū firmitudi-
ne doloris.) per duas colūnas ⁊ dimidiam infra. Et est octauū ca-
pitulū infra habēs ꝓpriam rubricā. ¶ Ad euidētiaꝫ tn̄ ꝓme ꝑtis
nota ꝙ crisis que fit per eūones quintuplex est. Prima est ꝑ eūo-
neꝫ sang. Scđa est per vomitū. Tertia per sudorem. Quarta ꝑ vri-
nā. Quinta per egōnē. Adhuc crisis que fit per eūonē sanguīs tri-
plex est: quedā enĩ est nasalis: ⁊ q̄dā mēstrualis: ⁊ q̄dā est hemor-
roidalis. Ex q̄bus quidā liquet ꝙ crises que fiūt per eūones sunt
vij. Diuidiẛ igiẛ ꝑs ꝓma in ꝑtes sex. In prima dat signa sign̄antia
duas crises que fiūt per eūonē. Prima est vomitꝰ. Scđa est fluxꝰ
sang. de naso. In scđa dat signa sign̄antia crisiꝫ ꝑ sudorē. ibi (Et fit
pulsus ⁊c̄.) Que est tertiū capl'ꝫ ĩfra. In tertia dat signa sign̄antia
crisim per vrinā. ibi (Significāt illud ⁊c̄.) In q̄rta dat signa signifi-
cantia crisim per egōnē. ibi (Sign̄at illud ⁊c̄.) In q̄nta dat signa si-
gnificātia crisim mēstrualē. ibi (Qn̄ nō ĩuenis.) In sexta dat signa
significātia crisiꝫ hemorroidalē. ibi (Qn̄q̄ȝ significat illꝺ.) ⁋ Pars
ꝓma diuidiẛ in ꝑtes. ꝺ. In ꝓma dat signa sign̄antia crisim futurā ꝑ
fluxū sang. de naribꝰ ⁊ ꝑ vomitū. In scđa q2 q̄dā illoꝝ signoꝝ erāt
cōia ad sign̄andū sup vtrāq̄ȝ crisim vt sup vomitū ⁊ fluxuꝫ sang. ꝺ
naribꝰ: nō tn̄ equal'r significabāt sup vtrāq̄ȝ crisim: sed q̄dam ma-
gis sign̄abant sup vnā ⁊ q̄dā magis sup alterā: iō ꝺterminat q̄ sigᵃ
illoꝝ signoꝝ cōium magis sign̄ant sup vomitū ⁊ q̄ magis sup fluxū
sang. ꝺ naribꝰ. Et cōparat inter signa sign̄antia futuꝝ vomitū ⁊ si-
gna sign̄antia fluxū san. de naribus. ibi (De signis cōibus.) Que est
ca. qꝺ ĩmediate sequiẛ. ⁋ Pars ꝓma diuidiẛ in ꝑ. ꝺ. In ꝓma dat si-
gna significātia crisim futurā ꝑ vomitū. In scđa dat signa sign̄an-
tia crisim futurā per fluxū sang. de naribꝰ. ibi (Q2 si associata fue-
rit. ⁋ Prima in. ꝺ. In ꝓma dat signa sign̄antia crisim futurā ꝑ vo-
mitū. In scđa dat tres opōnes quas facit crisis q̄ fit per vomituꝫ
post grauitatē capitis ⁊ dolorē stomachi. Primā quaꝝ fac̄ in pue-
ris: ⁊ scđam in mulieribꝰ: ⁊ tertiā in senibꝰ. ibi (Et multotiēs qui-
dē.) Et pꝫ ꝺmo eiꝰ in istis ꝑtibꝰ. ¶ Scias tn̄ ꝙ ꝑ affirmationē rei
ĩtelligit affirmationē vomitꝰ futuri. Et ꝑ egritudĩes expāsas ĩtel-
ligit arteticas ⁊ apata ⁊ alias egritudĩes que fiūt ex mā que mo-
ueẛ de mēbro ad mēbrū. Hec est diuisio ⁊ sn̄ia huius partis.

Primo dubitaẛ hic de hoc qꝺ dicit ꝙ frigus hypocūdriorum
significat futurum vomitum: et crisis facta per vomi-
tum sit motus ⁊ frigus ĩmobilitet: vt dicitur in primo lib. in ca. ꝺ
virtutibus ministrandi. ¶ Ad qꝺ dicendum est ꝙ in tali crisi ca-
lor ⁊ humores ascēdūt ad stomachū: ⁊ iō frigent hypocūdria.

Secūdo dubitaẛ ꝺ h̄ qꝺ dicit ꝙ fluxꝰ sang. nariū magis fit in il-
lis q̄ fūt ĩfra. 30. annos cū illi q̄ fūt. 30. an. sanguis ānos
sint calidiores. ¶ Ad qꝺ dōꝫ ꝙ in illis q̄ fūt. 30. an. sanguis ē maio-
ris q̄ȝtitatis respectu sui corꝑis: ⁊ iō magis fluit ex naribꝰ in eis:
q̄ȝuis in illis qui sunt vltra. 30. an. magis ferueat sanguis.

¶ Judiciū de istis signis cōibꝰ predictis ⁊ ꝓprijs. Cap. 6ᵐ.

DE signis. ¶ Cū auctor in ꝑte ꝓcedēti ꝺderit si-
gna sign̄antia crisim ꝑ vomitū ⁊ ꝑ flu-
xū sanguīs ꝺ naribꝰ. In hac ꝑte q2 q̄dā illoꝝ signoꝝ
erāt cōia ad dictā vtrāq̄ȝ crisiꝫ sign̄andā: nō tn̄ eq̄l'r:
ĩmo q̄dā magis sign̄abāt sup vnā ⁊ q̄dā sup alteraꝫ:
ꝺterminat q̄ illoꝝ signoꝝ cōiuꝫ magis sign̄ant vomi-
tū: ⁊ que magis fluxū sanguīs de naribꝰ. Et pꝫ sermo eius.

Dubitatur hic de hoc qꝺ dicit ꝙ lachryma est signū fluxꝰ san-
guinis nariū: cum lachryma ꝓcedat a frigiditate.
fluxus aūt sang. nariū fiat a sanguĩe bulliēte. ¶ Ad qꝺ dōm ꝙ in
fluxu sanguinis nariū mouenẛ omnes humores ad superiora ⁊ ex
tali motu fiunt lachryme.

Secundo queriẛ iuxta hoc: vtrū lachryme veniant ex venis
capitis. Et videẛ ꝙ nō: q2 q̄cq̄d est in venis est san-
guis aut mixtū cū sanguine: ⁊ oē tale est rubeū. Lachryma autem

est alba: lachrẏma igit̄ nō venit ex venis capitis. ¶ Oppoᵐ huiꝰ scribit̄ in Viatico in. c. de lachrymis ⁊ hoc ꝯcedēdū. ¶ Ad rōnem dōm ꝙ lachrẏma est ꝑs illius aquositatis que vadit cū sanguine ad mēbra simplicia: ⁊ hec aquositas sepat̄ a sanguine in fluxu lachrẏmaꝝ: qꝛ est subtilis: ⁊ quēadmodū vrina alba separat̄ a sanguine qui est in venis renū: sic lachrẏma alba pōt separari a sanguine qui est in venis capitis: vnde non opꝫ ꝙ fiat rubea.

Tertio dubitat̄ de hoc qᵒ dicit ꝙ tinitus auriū est signū fluxus sanguis ꝺ naribꝰ cū tinitꝰ fiat a vētositate: ⁊ ita a fridi-tate: fluxꝰ āt sanguis fiat a sanguie calᵒ bulliēte. ¶ Ad qᵒ dōm ꝙ qñ sanguis mouet̄ ad supiora ⁊ fluat ex naribꝰ: tunc vapores resoluunt̄ ab eo qui venientes ad aures faciunt illic tinitum.

Quarto dubitatur de hoc qᵒ dicit ꝙ tēsio epatis ⁊ splenis sine dolore est signum fluxus san. de naribus cuꝫ huius oppositum dicat infra in illo. ca. Fortitudo febris. ¶ Ad qᵒ dicēdum ꝙ tensio ad superiora est signum fluxus sang. narium: ⁊ de ħ loquitur hic: sed infra loquitur de tensione simpliciter.

Quinto dubitatur de hoc qᵒ dicit ꝙ tenebrosa imaginatio significat vomitum ⁊ non splendida cū cholera sit splēdida. ¶ Ad qᵒ dicendum ꝙ cholera que vomitur est raro pura: imo est nigra cum flegmate ⁊ propter flegma qᵒ ei miscetur fit imaginatio significans vomitum tenebrosa.

¶ Capitulum. 7ᵐ.

Cum fit. ¶ Cum auctor in pte ꝓcedēti ꝺderit signa sigñantia sup duas crises euonū vt super vomitū ⁊ sup fluxū san. ꝺ naribus: ⁊ distinxerit inter quedā illoꝝ signoꝝ. In hac pte dat signa significantia reliquas spēs crisis euonū. Et hec pars hꝫ qnque ptes: quaꝝ vnaqueqꝫ est vnū ca. In ꝓma dat signa significātia crisim ꝑ sudorē. In scđa ꝑ vrinā. In tertia ꝑ egōnē. In 4ᵃ per sanguinē mēstrualem. In qnta per sanguinē hemorroidalez. Et patēt ptes. Et pꝫ sermo eius in oībꝰ istis ptibꝰ. ¶ Scias tñ ꝙ in primo. c. per id qᵒ dicit. Et tingit̄ rubee. itelligit ꝙ cutis fiat rubei coloris. Itē per significationē primā intelligit ꝙ significet primo. Itē per hoc qᵒ dicit. Deīde separat̄ ꝑ id qᵒ diximus. itelligit ꝙ si vrina est multa: tūc per vrinā fit crisis. Et si est pauca: tūc per sudorē fit crisis. Et dixit hoc in eodē ꝓmo caplᵒ in illo loco. Et ꝓcipue quando minoratur egestio ⁊ vrine fluxus.

¶ De signis ꝺclinatōis mãei ad mēbra vrie. Ca. 8ᵐ.

Significant. ¶ Et in 2ᵒ ca. ꝑ id qᵒ dixit. Et forٴtasse accidit fluxꝰ vrie ī ea. i. ī crisi: itelligit ꝙ mltiplicat̄ vria in vesica ⁊ ꝓuat̄ sudor: aut ī nã īfirmi. i. in cōplone īfirmꝰ: qꝛ hñs cōplonez fridā ⁊ siccā magꝭ mltiplicat vrinā: sꝫ miuit sudorez ⁊ egōnē aut in forᵃ mēbroꝝ: qꝛ durus in cōplone magis multiplicat vrinā ⁊ minuit sudorē ⁊ egōnē ⁊ sensu eiꝰ qᵒ appet ꝺ eo: qꝛ cōstipatio poroꝝ cutꝭ multiplicat vrinā ⁊ minuit sudorē ⁊ egōnē.

¶ Capitulum. 9ᵐ.

Significant illud. ¶ Item in tertio cap. per infirmum parui tactus intelligit infirmum maturum. Et per pulsuꝫ paruū cū ꝟtute intelligit pulsuꝫ nō valde paruū. Reliqua patent.

Primo dubitat̄ hic de hoc qᵒ dicit in ꝓ ca. ꝙ in crisi sudoris iuenitur caliditas maior q̄ꝫ erat ante: cū huius oppᵐ dixisset supius in. c. de signis ethice. Illic enī dixit ꝙ talis calor iuenit̄ in ethica nō putrida. Cōstat aūt ꝙ crisis sudoris est solū in putrida. ¶ Ad qᵒ dōꝫ ꝙ in crisi sudorꝭ iuenit̄ maior calitas q̄ꝫ erat añ: qꝛ nã crisis sudoris ē calã ⁊ ē sub cute. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ illic cōparat febrē ad fe. vt ethicā ad putridā: hic aūt loquit̄ simplr̄ in crisi sudoris: habuit igit̄ diuersos intellectus hic ⁊ ibi.

Secundo querit̄ ꝑꝑ quid rigor ꝓcedit crisim sudoris. ¶ Ad ħ dōm ꝙ hoc est: qꝛ cholera venit cū sudore: sudor. n. est aq̊sitas san. cui pus cholicū est admixtū: vt dī in. 2. li. in. c. ꝺ sudore. ⁊ rigor fit qñ cholã mouet̄ ⁊ spargit̄ sup mēbra sensibilia.

Tertio queritur ꝑꝑ qd in crisi ꝑ sudorez tinctura vrine ꝓcedit inspissationē eius. ¶ Ad qᵒ dōm ꝙ hoc est: qꝛ digō ꝓcedit diuisionē humoꝝ: ⁊ digestio tingit: ⁊ diuisio inspissat.

Quarto dubitat̄ de eo qᵒ īnuit in primo. c. ꝙ in crisi sudorꝭ sit necessario virtus fortis cum istātia sit in sudore mortali. ¶ Ad hoc dōm est ꝙ in principio sudoris semper est virtus fortis: sed in fine sudoris ꝺficit virtus in sudore mortali.

¶ Capitulum. 12ᵐ.

Fortitudo. ¶ Cū in. 8. c. ꝓcedentibꝰ ꝺderit auctor signa sigñantia crisim euonis. In hac parte dat signa sigñantia crises ꝑmutatiōis. Nã enī feb. qñqꝫ ꝑmutat̄ ad apã seu ad exiturā: ⁊ qñqꝫ ad paralysim: ⁊ qñqꝫ ad apoplĩaz: ⁊ qñqꝫ ad arteticam: ⁊ qñqꝫ ad alias egritudies. Et diuidit̄ hec ꝑs in ptes duas. In ꝓma dat simplr̄ et absolute signa crisis ꝑmutationis. In secūda dat ea specialr̄ qᵒ facit in sequenti cap. Presens cap. diuidit̄ in ptes tres. In ꝓᵃ dat simpliciter ⁊ absolute signa crisis permutationis. In scđa dat signa per que cognoscit̄ ꝑs vel mēbrū in quo dꝫ fieri crisis ꝑmutationis. ibi (Et partem qdem ꝑmutationis.) In tertia ꝺterminat in quo tempore anni: ⁊ in qua etate magis fiat crisis permutationis. ibi (Et scias ꝙ.) Et pꝫ sermo eius in hoc capitulo.

Primo dubitatur de hoc ꝙ vult hic ꝙ sanitas virtutis cum priuatiōe digōnis est signū crisis ꝑmutatiōis: cum sanitas cū priuatione digestionis sit causa crisis ꝑmutationis: ⁊ idē nō possit eē causa ⁊ signū: cuꝫ signum sit effectus qdã. ¶ Ad qᵒ dicēdum est ꝙ sanitas virtutis cum priuatione digestionis est cã crisis permutationis in īfirmo: sed respectu medici est signuꝫ: nō est aūt incōueniens ꝙ idē sit cã ⁊ signuꝫ respectu diuersorum.

Secundo querit̄ de societate istoꝝ duoꝝ. s. sanitatꝭ ꝟtutꝭ ⁊ ꝓuatiōis digōnis. Et qrit̄: vtrū ad sigñandū crisim ꝑmutatiōis possint hec duo associari. s. sanitas ꝟtutꝭ: ⁊ ꝓuatio digestiōis. Et videt̄ ꝙ nō: qꝛ virtꝰ q̄ facit crisim ꝑmutatiōis ē virtꝰ naturalis: sed si virtus nãlis est sana ⁊ fortis nō pōt esse īdigestio: ergo ꝓdicta duo nō pñt associari. ¶ Ad oppoᵐ est auctor hic. Ad qōnez dico ꝙ predicta duo pñt sociari. Sed auctor ītelligit in lr̄a per ꝟtutez in hoc loco triplicē virtutē. s. nãlem aĩalem ⁊ vitalez. ¶ Ad primum dicendum ꝙ virtus naturalis in illo loco in quo fit crisis ꝑmutationis est fortis simpliciter: sed non est fortis respectu materie indigeste: ⁊ ideo dicta duo possunt sociari.

Tertio dubitat̄ de ħ qᵒ dic̄ ꝙ in egritudibꝰ saluis sanitas ꝟtutꝭ cū ꝓuōne digōnis sigñat crisiꝫ ꝑmutatiōis. Querit̄ hic: vtrū cū ꝓuatiōe digōnis possit eē aliq̄ egritudo salua. Et vr̄ ꝙ nō: qꝛ nulla egritudo ē salua in q̄ mã egritudis supat nãꝫ ꝫ Gal. in thegni in illo ca. ibi. (Quecūqꝫ ꝟo ⁊c̄.) Ergo nulla egritudo pōt eē salua cū priuatione digōnis. ¶ Ad oppositū est auctor hic. Ad ħ dōꝫ ꝙ indigestio est duplex. Una est priuatio digestionis: ⁊ cū hac potest egritudo esse salua: qꝛ materia īdigesta potest digeri. Alia est cōtrarium digōnis ⁊ cum hac egritudo nō pōt esse salua.

¶ Signa ꝙ illa permutatio est ad inferiora. Cap. 13ᵐ.

Uentus doloris. ¶ Cū auctor in pte ꝓcedenti dederit signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutatiōis simplr̄ ⁊ absolute. In hac pte dat spãliter signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutatiōis. Et diuidit̄ hec ꝑs in duas. In ꝓma dat signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutatiōis ad inferiora ⁊ ad superiora. In scđa dat signa sigñantia crisim ꝑmutatiōis ad egritudīes. ibi (Cū videris.) Que est 3ᵐ. c. īfra. ¶ Prima in duas. In ꝓma dat signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutationis ad īferiora. In scđa ad superiora. ibi (Significant illud.) Que est sequens capitulum. Et patet sermo eius in his duobus capitulis.

¶ Signa ꝙ crisis erit cum exitura. Cap. 15ᵐ.

Cum videris. ¶ Cuꝫ auctor in duobꝰ caplis imediate ꝓcedētibꝰ ꝺderit signa sigñantia crisim ꝑmutatiōis ad supiora ⁊ ad īferiora. In hac pte dat signa sigñantia crisim ꝑmutationis ad egritudines. Et diuidit̄ hec ꝑs in ptes duas. In ꝓᵃ dat signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutatiōis ad egritudīes. In 2ᵃ qꝛ rigor qñqꝫ cadit ī crisi ꝑmutatiōis dat sigᵃ sigñantia casuꝫ rigorꝭ ī crisi ꝑmutatiōis. ibi. (Cū viderꝭ ī fe. acuta.) Que ē 5ᵐ. c. īfra. ¶ Pria ī tres ꝑꝑ ħ ꝙ egritudīes ad q̄s fit ꝑmutatio fe. acute sūt tres: ⁊ sūt feb. chronica ⁊ exitura ⁊ spasmꝰ. In ꝓᵃ dat signa sigñantia ꝑmutatiōis fe. acute ad feb. chronicā. In 2ᵃ dat sigᵃ ꝑmutatiōis fe. acute ad exiturā seu ad apata. Exitura enī ē qñ humor īcipit exire ex venis ꝑuis ⁊ cadit in vacuitates mēbroꝝ simpliciū: ⁊ colligit̄ ad gñationē apatis. ibi (Qñ ꝟtus ē salua.) Que ē sequēs. c. In 3ᵃ dat signa significātia crisiꝫ ꝑmutatiōis fe. acute ad spasmū. ibi (Cū ī eis multiplicat̄.) Que ē 4ᵐ. c. īfra. In ꝓ ca. dic̄ ꝙ qñ vides egritudinē acutā. i. feb. acutā fieri fortē apꝺ ꝺclinatiōez i. apud diē quartādecimā: dies enī quartadecima est finis ⁊ declinatio feb. acute: tūc scias ꝙ egritudo illa. i. febris illa acuta tendit ad chronicā. i. ad lōgā. Hec est diuisio ⁊ sñia huius partis.

¶ Signa ꝙ crisis erit cum exitura. Cap. 16ᵐ.

Quando virtus. ¶ Cū auctor in pte ꝓcedēti dederit signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutatiōis fe. acute ad fe. chronicā. In hac pte dat signa sigñantia crisiꝫ ꝑmutatiōis feb. acute ad exiturā seu ad apa. Et diuidit̄ hec ꝑs in ptes duas. In ꝓᵃ dat signa illa. In 2ᵃ cōparat iter exituras q̄ sigñant̄ ꝑ signa illa. ibi (Quecūqꝫ de illis.) Que ē sequēs ca. ¶ Pria ī tres. In ꝓᵃ dat nouē sigᵃ ꝓnosticātia crisiꝫ futurā ꝑ exiturā. In 2ᵃ dat duo signa ꝓnosticātia ꝙ crisis nō fiet ꝑ exiturā. ibi (Et multotiēs.) In 3ᵃ docet q̄ exiture in qbꝰ egritudibꝰ fiūt. ibi (Et exiture ⁊c̄.) Et pꝫ ꝓmo eiꝰ ī ħ. c. ¶ Scias tñ ꝙ ꝑ ꝓriū illiꝰ itelligit ꝙ crisis fiat frequētiꝰ ī senectute ⁊ retulit ħ in. c. ꝓcedēti. ibi (Quidā. n. dixerūt.) Itē ꝑ dolorē accñtē in īferiori pte corꝑis ītelligit exiturā. Et ꝑ vigīti ītelligit. 20. dies. Et ꝑ signa alia ītelligit ꝙ signa īdigōnis si appeāt sigñant ꝙ crisis non erit cōpleta. Et ꝙ si ꝟtꝰ ē ꝺbilis nō erit rediēs ꝑ euonē sꝫ ꝑ exiturā. Itē dic̄ ꝙ lassitudo cãta ab exercitio: aut ꝑ se veniēs facit exituras circa mãdibulas: qꝛ lassitudo facit hūores eē ī fluxu ⁊ motus leuat

tus leuat humores. Jtē dicit ꝙ in lassitudine extensiua fit magis exitura in mādibulis: q₂ in lassitudine extēsiua labor iūcturarū nō est vehemēs: q₂ lassitudo extensiua nō fit a motu: imo fit a superfluitatibꝰ retentis in carne: ⁊ iō exitura fit in carne molli mādibularum ⁊ nō in iuncturis. Neq₃ est in eis.i.in hn̄tibꝰ lassitudinē extēsiuā iūcturarꝫ: attractio.i.nō ē in eis attractio quā faciūt iūcturę: attrahūt enī q₂ sunt vacue. Et q₂ calefiūt ꝑ motū ⁊ fit fe. accensio ī illis q hn̄t lassitudinē extensiuā ꝓꝑ sup fluitates q̄ retinent in carne. Et carnis mollis.i.glādose: post mādibulas receptio ē in illis q hn̄t lassitudinē extēsiuā: ⁊ iō exiture fiūt ī eis post mandibulas ⁊ nō ī iūcturis. Reliq̄ patēt: hec ē diuisio ⁊ sn̄ia huiꝰ partis.

Primo dubitat̄ hic de hoc qđ dicit ꝙ exitura facta minus reuertit̄ in hyeme: cū hyeme plus de flegmate generet̄ qđ est causa generatiōis exiturarū. ¶ Ad hoc dōm est ꝙ minꝰ reuertitur in hyeme: q₂ hyems facit humores stare ⁊ ꝓhibet eorū fluxum: ⁊ exitura generatur a fluxu humorꝫ ꝺm plurimum.

Secundo dubitat̄ de h̄ qđ dicit ꝙ exitura nō facta minus reuertitur in senectute cū in senibꝰ sit virtus ꝺbilis q̄ nō pōt continere humores a fluxu. ¶ Ad qđ dōm ꝙ minus reuertit̄ in senectute ꝓpter abstinentiam ⁊ ordinem diete quā hn̄t senes: q̄uis virtus sit debilior in eis q̄ȝ in iunioribus.

Tertio q̄rit̄ q̄ mā mag̃ faciat crisim ꝑmutatiōis cū exitura an cal'a an frida. Et vr̄ ꝙ cal'a: q₂ ad ꝑmutationē cū exitura exigit̄ penetratio: sed mā cal'a penetrat mag̃ q̄ȝtitate frida. ḡ mā cal'a magis facit crisī ꝑmutatiōis cū exitura. ¶ Ad oppᵐ est auctor in lr̄a. Preterea inobediētia mãe exigit̄ ad crisim ꝑmutationis cū exitura: sed talis inobediētia ē ī mā frida non in cal'a: ḡ mā frida facit crisim ꝑmutatiōis cū exitura: ⁊ h̄ ē ꝯcedēdū. ¶ Ad primā rōnē dōm ꝙ fortitudo virtutis cū mā frida facit penetratiōē sufficiētē ad exiturā. Uirtuti enī forti nihil ē impol'e ꝺm. G. in commē. illiꝰ afor̄.7.particule. Quibuscūq₃ iter. sub auctoritate Hip. Cōstat aūt ꝙ ad crisī ꝑmutatiōis cū exitura exigit̄ v̄tus fortis cū fortitudīe tēperata: vt dcm̄ fuit in ca. supra. Cuius materia frida magis facit crisim permutationis cū exitura q̄ȝ calida.

Quarto querit̄ in q̄bus mēbris magis fiat exitura. Et vr̄ ꝙ in mēbris iferioribus: q₂ mā grossa ⁊ īdigesta petit inferiora: ⁊ talis mā est in exitura. ¶ Ad oppᵐ sic: Materie penetratiue sunt leues: ⁊ mãe leues petūt supiora: sed mãe exiturarꝫ sunt penetratiue: ḡ exiture magis fiūt ī mēbris supioribꝰ. ¶ Ad h̄ dōm est ꝙ exiture febriū acutarū magis fiunt in membris supioribꝰ: q₂ sunt leues ⁊ penetratiue: sed exiture febrium chronicarū magis fiunt in membris inferioribus vt dr̄ in fine huius cap̄.

Quinto querit̄: vtrū rigor sine sudore īpediat crisī ꝑ exiturā. Et vr̄ ꝙ nō: q₂ rigor sine sudore nō ē eūō: ḡ nō pōt impedire eūonem: ⁊ crisis per exiturā est q̄dā eūatio. ¶ Ad oppositum est auctor in fine huius ca. ⁊ hoc est ꝯcedendū. ¶ Ad rōnem dōm ꝙ q̄uis rigor non sit eūatio extra corpus: est tamen eūatio q̄dam: q₂ est euacuatio vsq₃ ad cutem. Et q₂ materia exiturarū que fiunt in cute eminet ⁊ impellit̄ ad exteriora. Et rigor sine sudore tenet humores intra cutē: iō rigor sine sudore impedit exituram.

¶ Judicia de huiusmodi exituris. Cap̄.17ᵐ.

Quecunq₃. ¶ Cū auctor in ꝑte p̄cedēti dederit signa sign̄antia crisim ꝑmutatiōis cū exitura. Jn hac ꝑte cōparat īter exituras q̄ ꝑ signa illa significant̄. Stat aūt cōpatio illa circa bonitatē ⁊ malitiā earꝫ: vn̄ ꝺterminat q̄ exiture sunt meliores ⁊ que ꝺteriores. Et dat q̄ȝplures cōparatiōes q̄ patēt studēti. Scias tn̄ ꝙ p̄ᵃ duarū rerū est ꝙ exitura redeat maior aut ꝙ redeat egritudo. Scđa est ꝙ mā expellat̄ ad iūcturas: aut ad mēbra dolorosa: aut fessa: aut debilia. Jtem per collectionem intelligit saniē. Reliqua patent.

Primo dubitat̄ hic de h̄ qđ dicit ꝙ locꝰ amplus ē de ꝯditionibus bone exiture: cū exitura facta in loco amplo fit ꝓfundior ⁊ parat̄ ad generādū fistulā. ¶ Ad qđ pōt dici ꝙ locꝰ amplus ē duplex: aut simpl'r: aut respectu mãe exiture. Primꝰ locus amplus nō ē de ꝯditionibꝰ bone exiture: ⁊ talis locus sunt nares ⁊ crura: ⁊ de hoc obijcit. Scđs aūt sic: ⁊ de hoc loquitur in lr̄a.

Secundo dubitat̄ de hoc qđ dicit ꝙ mēbrū multi sudoris est aptū ad generationē exiture: cū ex mēbro multi sudoris materia exiture euaporet. ¶ Ad qđ dicendū ꝙ exiture mā est grossa inobediens indisposita ad resolutionem: ⁊ ideo non pōt euaporare: sed remanet in membro. Et ipsa quidem fluxit de facili ad membrum sudans: quia vias habet amplas.

¶ Signa euētus spasmi in pueris. Cap̄.18ᵐ.

Cum in eis. ¶ Cū auctor ī ꝑtibꝰ p̄cedētibꝰ ꝺderit sigᵃ sign̄antia crisī ꝑmutatiōis egritudīs acute ad egritudinē chronicā: ⁊ sign̄antia crisī ꝑmutatiōis ad exiturā. Jn hac ꝑte dat signa significātia crisī ꝑmutatiōis egritudīs acute ad spasmū. Et diuidit̄ hec ꝑs ī ꝑ.d. Jn p̄ᵃ dat signa sign̄antia crisī ꝑmutatiōis egritudīs acute ad spasmū ex ꝑte etat̄. Jn 2ᵃ ex ꝑte egōnis. ibi (Cūq₃ fuerit apā cal'z.) Pria in duas. Jn pᵃ dat signa ꝓnosticātia spasmū in pueris nouē annorꝫ ⁊ minꝰ. Jn 2ᵃ dat signa ꝓnosticātia crisim ī adolescētibꝰ. ibi (Jn adolescētibꝰ vo cū torquent̄.) Et pꝫ ꝺmo eiꝰ in istis ꝑtibꝰ: hec est diuisio ⁊ sn̄ia huius partis.

Dubitatur hic de hoc ꝙ spasmū appropriat calido apāti stomachi: cū tn̄ oēs nerui orian̄t a cerebro mediate vel īmediate ⁊ spasmus fiat in nerui: spasmus igit̄ magis appropriatur apostemati calido cerebri q̄ȝ apostemati cal'o stomachi. ¶ Ad qđ dicendū est ꝙ sine dubio apostemata calida cerebri faciunt magis spasmum q̄ȝ aliqua alia apostemata vt arguit. Sed q₂ duo magni nerui descendunt a cerebro ad stomachū ꝺm Gal'. in cōmen. illius afor̄.6ᵉ parti. Quibuscūq₃ cerebrū sursum ⁊c. iō in hoc loco appropriauit spasmum calido apāti cerebri.

¶ Signa casus rigoris. Cap̄.19ᵐ.

Cum vides. ¶ Cum auctor in ꝑte p̄cedēti dederit signa significātia crisī ꝑmutationis egritudīs acute ad egritudinē chronicā: ⁊ ad exiturā ⁊ ad spasmum. Jn hac parte dat signa significantia casum.i.futurum euentum rigoris in febre acuta. Et patet sermo eius in hoc capitulo.

Primo dubitatur hic de hoc qđ dicit ꝙ fluxus ventris equalis.i.tēperatus nō repellit rigorem: cum oīs fluxus ventris minuat rigorē seu materiam rigoris. ¶ Ad qđ dōm est ꝙ tēperatus fluxus ventris non minuit materiā rigoris: q₂ euacuat solum id quod est in intestinis: ⁊ ideo nō repellit rigorem.

Secundo queritur vtrū in feb. acut̄ īcēsiuis sudor possit p̄cedere rigorē. Et vr̄ ꝙ nō: q₂ sudor eūat mām rigoris. Nam rigor ⁊ sudor fiūt ex chol'a. Sudor enī est aquositas sanguinis cui pus cholericū est admixtū: vt dr̄ in scđo li. huiꝰ can̄. in cap. de sudore. Et rigor fit sparsio chol'e supra mēbra sensibilia: vt habet̄ ex illo capi. prime fen huiꝰ quarti lib. Horripilatio est dispositio: rigor igit̄ non pōt sequi sudorem. ¶ Oppᵐ huiꝰ īnuit auctor in lr̄a. ¶ Ad qđ dōm est ꝙ rigor sequit̄ sudorē: q₂ sudor mouet materiam rigoris: sed nō euacuat eam totam: ⁊ per hoc soluit̄ rō: q₂ ratio vult ꝙ sudor euacuet totam materiam rigoris.

Tertio querit̄ ꝓꝑ q̄d in feb. tertianis simplicibꝰ ⁊ duplicibꝰ sudor p̄cedat rigorē. ¶ Ad qđ dicēdum est ꝙ hoc est ꝓꝑ h̄ ꝙ appropinquante tēpore pugne: ⁊ illud est quādo fit rigor: natura conatur expellere de partibus inimici sui qđ pōt: ⁊ ideo p̄mo sudat. Et q₂ sudor mouet materiam rigoris: ⁊ non euacuat eā totam: ideo post sudorem illum sequitur rigor qui est principiū paroxismi in simplicibus tertianis ⁊ duplicibus tertianis.

¶ Signa significantia crisim bonam. Cap̄.20ᵐ.

Et scias. ¶ Cum ab illo capl'o cuius prinᵐ est. (Signum eius est dolor capitis) vsq₃ ad locū istū dederit auctor signa sign̄antia motū crisis vniuersalē ⁊ ꝑticularē. Jn hac ꝑte dat signa sig̃ntia crisim bonam ⁊ crisim malā: ⁊ hec pars hꝫ ortū ab eo qđ dictū fuerit in illo cap̄. Crisim antecedūt. Jn illo passu. Et quādo est forma hec. Et hec pars continet presens capitulum ⁊ duo sequētia. Et diuiditur hec pars in partes duas. Jn prima dat signa significantia crisim bonam. Jn secunda dat signa significātia crisim malam. ibi (Jpsorum radices.) Et est capitulum sequens.

¶ Signa significantia crisim malam. Cap̄.21ᵐ.

Ipsorum. ¶ Et q₂ signa mala sunt duobus modis: q₂ quedā sunt mala simpliciter: ⁊ q̄dam sunt mortalia: ideo secūda pars diuidit̄ in partes duas. Jn prima dat signa simpliciter mala. Jn secūda dat signa mortalia. ibi (Et quando aggregantur.) Et est tertium cap̄. infra. Prima duo capitula remanent indiuisa.

¶ Judicia de iudicijs signorꝫ sign̄antiū crisim malā. Cap̄.22ᵐ.

Quando. ¶ Sꝫ tertiū diuidit̄ in ꝑtes duas. Jn p̄ᵃ dat signa sig̃ntia mortē. Jn secūda dat signa sig̃ntia horā mortis. ibi (Hora igit̄.) Et pꝫ sermo eius in istis.3.capl'is. Scias tamē ꝙ in p̄ cap̄. ꝑ ꝑpēdicularē intelligit viam rectā. Perpēdicularis enī est linea recta procedēs ab alto super aliā lineā: sicut est perpendiculus carpētariorꝫ. Et in scđo cap̄. per antecessionem intelligit illud quod antecedit. Et per viā ītelligit digestionē. Digestio enim est via ad diuisionē ⁊ ad expulsionē. Et per leuitatē intelligit alleuiationē. Et in 3ᵒ cap̄. per signa mala priuationis digōnis intelligit signa cruditatis digōnis. Et tale est vrina alba. Et per signa mala alterationis ab eo qđ opꝫ ītelligit signa ꝯtrarij digōnis. Et per signa mala alicuius alterius de signis malis intelligit mala signa q̄ non sunt sumpta a priuatiōe digōnis: nec a cōtrario digōnis: sed a tenore virtutis vt pulsus malus: aut anhelitus malus: aut alienatio: aut inquietudo ⁊ sīl'ia. Jtem per hoc qđ dicit in fine cap̄. post ipsa. ītelligit post signa mala. Et vult ꝑ hoc ꝙ si post apparitionē signorꝫ malorꝫ coegerint cause antecedentes predicte vt multitudo materiei: tunc crisis fiet in die sexta. Reliqua patent.

Primo dubitat̄ hic de hoc qđ dicit in p̄ cap̄. ꝙ signa mala certius sign̄ant malū in die cretico q̄ȝ in die nō cretico. Et

videt q nō: qꝛ in die cretico radix supioꝛ iuuat nāʒ. Signū ḡ malum incertius significabit malum in die cretica q̄ȝ in non cretica. ¶ Ad qδ dδʒ q signa mala certiꝰ signāt malū in die cretico: qꝛ si ea que debēt iuuare nō iuuāt in tpe in q̊ debēt iuuare: certū sigm̄ ē ad malū: vt vult Gal'i com. pmi afoꝛ. zᵉ pti. Et iō si in die cretica ī qua iuuat nā appeat signū malū: certius significat malum.

Secundo dubitat de hoc qδ dicit q digestio in vꝛina pōt esse in pꝛimis cū egrotat: cū in pncipio egritudinis non appeat signū digōnis. ¶ Ad qδ dicendū ē q p h̄ qδ dicit in pmis: nō itelligit solū pꝛinᵐ egritudis: sed augmētū: ꝛ in augmēto apparēt signa manifeste digōnis. Jn egritudie enīʒ salubꝛi apparēt in pꝛinᵒ signa digōnis occulte: ꝛ in augmēto signa digōnis māifeste: ꝛ in statu signa digestionis complete ꝑm Gal'. in p̊ de crisi.

Tertio dubitatur circa tertiuʒ. ca. ꝛ illic queritur: ppter qd signum indicatiuū ad sui significati executionē exigit medietatē septimane. ¶ Ad qδ dicēduʒ q est pp hoc q signū īdicatiuum est signū digestionis vel contrarij digestionis: sed facta digestione diuisio soluʒ exigit tres dies. Jn quarto igit per adiutorium radicis superioꝛis fiet expulsio ꝛ crisis aut oppositum.

Quarto querit qs istoꝝ duoꝝ motuum indigeat tēpoꝛe lōgiori an digestio an diuisio. Et videt q diuisio: qꝛ difficilius est mouere substātiam q̄ȝ qualitates: ḡ diuisio exigit tps longius q̄ȝ digestio. ¶ Ad oppositū est illud quod videmus de die. 11. nā dies. 11. est indicatiua quartedecime. Digestio igit durat deceʒ diebus: ꝛ diuisio solū tribus. tēpus igitur digestionis est lōgius q̄ȝ tempus diuisionis: ꝛ hoc est cōcedendum. ¶ Ad rōnem in oppositum dicendum est q q̄ȝuis facilius sit mutare qualitates q̄ȝ mouere substantiam: tamen quia diuisio inuenit subiectum dispositum: ideo digestio exigit tempus longius q̄ȝ diuisio.

¶ Signa digestionis ꝛc. Cap. 23ᵐ.

Digestio. ¶ Dixi in pꝛinᵒ huius secūde fen q tota ista secūda fen est de duabꝰ rebus. s. de pnosticatione febꝛiuʒ: ꝛ de diebꝰ creticis in qbꝰ fit febꝛiū pnosticatio. Dixi ēt q pnosticatio febꝛiū est de qnque rebꝰ. Pꝛima est crisis. Scδa est bonuʒ ꝛ malū seu dispō īfirmi tēdens ad bonuʒ vel ad maluʒ. Tertia est lōgitudo ꝛ bꝛeuitas febꝛis. Quarta est recidiuatio. Et quinta est moꝛs ꝛ vita. ¶ Cū igit vsq ad locū istuʒ tractauerit auctoꝛ de pnosticatione pꝛime rei vt de pnosticatione crisis febꝛiū. Jn hac pte tractat de pnosticatiōe secūde rei vt de pnosticatione feb. que est ad bonū vel ad malū: seu de pnosticatiōe dispositionis tēdētis ad bonū vel ad malū. Et qꝛ digestio ꝛ idigestio sunt cā dispōnis īfirmi tēdētis ad bonū vel ad malū: ꝛ effectꝰ non bn̄ cognoscit sine cognitiōe cāe: iō auctoꝛ habuit necessitatē tractādi de digōne. ¶ Diuidit aūt hec ps in ptes duas. Jn p̊ tractat de digōne ꝛ idigōne. Jn zᵃ tractat de signis pnosticātibꝰ bonam dispōnē aut malā īfirmi. ibi (Nō oīs alteratio.) Que est sequēs capituluʒ: ꝛ pʒ sermo eiꝰ in h̊ cap. ¶ Scias tn̄ q p h̄ qδ dicit in fine capituli: tūc expecta eā: intelligit q tūc expecta digestionem.

Primo queritur hic: vtruʒ in infirmis possit eē digestio. Et vr̄ q nō: qꝛ digestio fit a virtute foꝛti: sed in infirmis ꝟtutes sunt debiles: ḡ in eis non potest digestio inueniri. ¶ Ad oppositum est auctoꝛ in hoc. c. ꝛ hoc est cōcedendum. ¶ Ad rōnem dicendum q q̄ȝuis virtutes in infirmis sint simplr̄ debiles ꝛ respectu infirmoꝛū: tamē respectu alicuius determinate materie possunt esse foꝛtes: ꝛ sic est in infirmis in egritudine salubꝛi.

Secundo dubitatur de hoc qδ vult q indigestio substātie sit mala cū indigestio substātie faciat humoꝛē eē qetū nō partitū: digestio ꝟo faciat eū esse mobilē ꝛ partitū in ptes. Et ex quiete humoꝛis īfirmus alleuiat: vt dr̄ in fine tertij ca. superiꝰ. ¶ Ad qδ dδm q indigestio substātie est mala: qꝛ significat mām egritudinis retineri in coꝛpoꝛe. ¶ Ad rationem dicendū q q̄ȝuis diuisio que fit in humoꝛibus faciat infirmum inquietum dum diuisio fit: tamē facta ꝛ finita diuisione infirmus quiescit ꝛ alleuiatur: ꝛ ideo idigestio substātie mala est. Et scias q indigestio substantie vꝛine de qua est hic sermo est tenuitas substātie vꝛine.

Tertio queritur vtrū post apparitioneʒ signoꝝ digōnis possit febꝛis sublimari. Et vr̄ q sic: qꝛ digestio māe frigide est calefactio: sed qn̄ mā est calefacta: tūc sublimat febꝛis: ḡ post apparitionē signoꝝ digestionis pōt febꝛis sublimari. Secūda rō: in statu sublimat febꝛis in egritudie salubꝛi: ꝛ tn̄ pꝛius apparuerūt sigᵃ digōnis. ¶ Ad oppᵐ ē auctoꝛ i lr̄a. Et h̊ ē ꝯcedēdū. ¶ Ad pmā rōnē dδʒ q qn̄ mā frida digerit: tūc caloꝛ nālis augmētatur: ꝛ caloꝛ nālis augmētatꝰ nō pmittit sublimari. i. augm̄tari febꝛē. ¶ Ad scδam dδʒ q in statu non sublimat egritudo: sed soluʒ accn̄tia.

¶ Judicia de signis absolute. Cap. 24ᵐ.

Non omnis. ¶ Cū auctoꝛ in ca. pꝛecedēti tractauerit de digōne ꝛ indigestiōe tāq̄ȝ de causis dispōnis infirmi tendentis ad bonū vel ad maluʒ. Jn hac parte incipit tractare de signis pnosticātibus bonā ꝛ malā dispōnē infirmi. Et diuidit hec ps in ptes duas. Jn pma docet vitari quēdā erroꝛē circa signa pdicta: ꝛ h̊ facit in hoc p̊ cap. ꝛ pʒ qδ dicit. Jn scδa īcipit tractare de dictis signis. ibi (Signa bona.) Que est sequēs ca. Et hec in duas. Jn pma tractat de dictis signis bonis ꝛ malis in generali. Jn secunda tractat de signis malis in speciali diuersificando ea a pte membꝛoꝛum ꝛ alioꝛum. ibi (Mala diuersificant.) que est zᵐ. c. infra. ¶ Pꝛima in duas. Jn pꝛima tractat de signis bonis in generali. Jn secūda de signis malis in generali. ibi (Scias q signa mala) que est sequens capitulum: ꝛ ambo patent.

Dubitatur hic de eo qδ dicit in scδo cap. q cōtingit infirmuʒ sanari post apparitionē signoꝝ moꝛtaliū cū ad signa moꝛtalia nec̄io sequat moꝛs. Ad qδ pōt dici q a pte signoꝛuʒ moꝛtaliū nec̄io sequit moꝛs vt arguit: sed qꝛ ꝟtuti foꝛti nihil īpossibile ꝑm Gal'. in cōmē. illius afoꝛ. 7ᵉ pti. Quibuscūq inter frenes. ideo signa moꝛtalia qn̄q cadūt a suis significatis. ppōnes enī rhetoꝛice ꝛ medicinales nō sunt necessarie: sed ꝯtingētes ꝑm Eustrachiū in cōmē. p̊ ethi. Et iō ad sigᵃ moꝛtalia nō semp seqt moꝛs.

¶ Narratio signoꝛum maloꝛum. Cap. 27ᵐ.

Signa mala. ¶ Cum auctoꝛ in duobus. c. īmediate pcedentibus tractauerit de signis bonis ꝛ malis in generali. Jn hac parte tractat de signis malis in speciali diuersificando ea a parte mēbꝛoꝛū et alioꝛum. Et hec pars extenditur vsq ad illum cap. cuius pꝛincipium est. Scias q longitudo egritudinis ꝛc. Et diuidit hec pars in ptes tres. Jn pꝛima diuersificat signa mala a pte mēbꝛoꝝ. Jn secūda a parte operationū in illo ca. Si somnus sit diurnus. Jn tertia a parte euacuationū in illo cap. Rigoꝛ plurime. Et vnaqueq istaꝝ partiū hʒ tot partes quot sunt eius capitula. Cognoscuntur autem eius capitula per pꝛopꝛias rubꝛicas: de qbus omnibus nihil intendo scribere: quia per se patent.

¶ Signa longitudinis egritudinis. Cap. 23ᵐ.

Scias. ¶ Transeo igitur ad illud caplm̄. Scias q lōgitudo egritudinis fit. Patent etiam capitula que sunt de lōgitudie ꝛ bꝛeuitate egritudinis: ꝛ que sunt de recidiuatione: ꝛ que sunt de moꝛte ꝛ vita. Sup que tria reuoluitur pꝛonosticatio: vt declaraui in pncipio huius zᵉ fen. Transeo igitur ad dies creticos.

¶ Tractatus Scδs de diebus crisis ꝛ hoꝛis eius.

¶ De pꝛincipio egritudinis ꝛ pꝛima cōputatiōe crisis. Cap. p̊ᵐ.

De hominibus. ¶ Cuʒ in pꝛincipio huiꝰ z fen que de pnosticatione inscribit vsq ad istud ca. tractauerit auctoꝛ de pnosticatione qnque reꝝ. Pꝛima fuit crisis. Secūda est dispositio tēdens ad bonū vel ad malū. Tertia est lōgitudo ꝛ bꝛeuitas egritudis. Quarta est recidiuatio. Quita ē moꝛs ꝛ vita. Jn hac parte tractat de diebꝰ creticis in qbus sūt dicte pnosticationes. Diuidit aūt hec pars in duas. Jn pma tractat de diebꝰ creticis: ꝛ de his que ad dieꝝ creticoꝝ notitiā spectāt absolute. Jn scδa per relationē ad egritudines. ibi (Jaʒ sciuisti q̊ opʒ.) que est vltimū cap. huius zᵉ fen. ¶ Pꝛima in duas. Jn pꝛima dat notitiā dieꝝ creticoꝝ: ꝛ eoꝝ que spectāt ad eoꝝ notitiā cū ipsi nō dubitant. Jn zᵃ docet cognosci dies creticos qn̄ dubitant. Qn̄q enī ignoꝛamus vtrum dies cretica sit deppope vel delōge. Et iterum qn̄q crisis fiet in duobꝰ diebꝰ: ꝛ dubitamus cui illoꝝ sit attribuenda crisis. ibi (Cognitio dieꝝ crisis ꝛc.) que est penultimuʒ ca. huius secunde fen. ¶ Pꝛima in duas. Jn pꝛima tractat de diebus creticis. Jn scδa de indicatiuis. ibi (Dies indicationis) ꝛ est antepenultimū cap. huius secūde fen. ¶ Pꝛima in duas. Jn pꝛima tractat de diebꝰ creticis. Jn scδa de nō creticis. ibi (Jpsi sunt dies pmus) que est. 7. cap. huius secūdi trac. ¶ Pꝛima in duas. Jn pma tractat de diebꝰ creticis in se. Jn scδa cōparatiue accipiendo dies creticos pꝛo vere creticis: ꝛ pꝛo intercadētibꝰ ꝛ pꝛo indicātibus. ibi (Eoꝝ melioꝛes sunt septimus) que est septū cap. huius secundi trac. ¶ Pꝛima in duas. Jn pꝛima tractat de diebꝰ vere creticis: ꝛ sunt illi qui currūt per quartū. Jn secūda de non vere creticis: ꝛ sunt illi qui currunt per tertiū: ꝛ vocant dies intercadentes. ibi (Dies isti quos diximus.) que est quartū ca. īfra. ¶ Pꝛima in duas. Jn pꝛima tractat de diebus vere creticis absolute ꝛ in se quātū ad eoꝝ causas ꝛ periodos ꝛ partes. Jn zᵃ cōparat eos adinuicē. ibi (Dieꝝ creticoꝝ alij sunt foꝛtes.) que est tertiū cap. īfra. Et qꝛ dies creticus non potest sciri quādo erit: nisi psciat pꝛincipiū egritudinis: ideo pars pma diuidit in ptes duas. Jn pma tractat de vero pncipio egritudis. Jn secūda īcipit tractare de diebus creticis. ibi (Plures qdem hoīuʒ.) que est sequens ca. ¶ Jntentio ḡ in hoc psenti cap. est tractare de vero pꝛincipio egritudinis ꝛ pꝛecipue in febꝛibꝰ. Diuidit aūt istud ca. Pꝛimo in partes duas. Jn pma determinat veꝝ pꝛincipiū egritudinis ꝛ pcipue febꝛis generalr̄. Jn scδa determinat veꝝ pꝛincipiū spāliter cuiusdā febꝛis

febris vt febris parturiētis. ibi (Et si peperit.) ¶ Prima in duas.
In pᵃ dat tres opi. de vero pncipio egritudis: quaꝝ vna est ve/
ra: ꝛ due sunt false. In scda cōmēdat veraz: ꝛ redarguit falsas. ibi
(Et fortius est vt ꝯsideret.) ¶ Prima triū opinionū quas dat in pᵃ
parte est ꝙ extremitas. i. pūctus hore in qua īfirmus incipit sen/
tire vestigium egritudinis: vt cōfractionē ꝛ dolorē capitis ꝛ silia
est veꝝ pncipiū egritudis. Secūda est ꝙ pncipium accubitus: est
veꝝ pnᵐ egritudis. Tertia est ꝙ pnᵐ sensibilis nocumēti in ope
rationibꝰ est veꝝ pncipiū egritudinis. Prime due opi. sunt false:
ꝛ tertia est vera. ¶ Diuidit aūt ps pᵃ in ptes duas. In pᵃ dat
dictas tres opi. quaꝝ p dat pᵃ. scdo dat scdaz ꝛ tertiā sil. ibi (Et
de hoibus sunt qui dicunt.) Et patet. In secūda determiat in qbꝰ
febribꝰ cadit diuersitas sic opinātiū: ꝛ in qbꝰ nō. Intēdēs ꝙ soluz
in illis febribꝰ que nō accidūt subito. i. solū in illis febribꝰ in qbus
nō apparet statim sensibile nocumētū in operationibꝰ. In illis āt
febribus que subito accidūt nō est pnᵐ hore diuersificatū apd opi
nantes: ꝛ declarat illas febres subito veniētes porismuz. cū dicit.
Et illud est sicut accidit. Et reiterat primum dicens ꝙ tm̄ in illis
febribus quas antecedit confractio ꝛ dolor capitis ꝛ similia. De/
inde accidunt ipse febres: diuersificantur ambe res que sunt esse
principiū verum febris ꝛ nō esse. Cōsequenter cum dicit.

Et fortius. ¶ Cōmēdat tertiā opionē que est vera: ꝛ destruit pᵃ ꝛ secūdā que sunt false. Et hec in tres. In pri/
ma cōmēdat tertiā opi. que est vera dicēs: ꝙ fortiꝰ. i. meliꝰ ē vt cō
sideret. i. ponat p vero febris pnᵒ hora inceptionis ipsiꝰ feb. ꝛ il/
la hora est qñ hō incipit supcalefieri calore extraneo siue pcedat
typus siue nō. Et illic. i. tūc iā est manifesta appitio exitꝰ a dispō/
ne nāli in cōplexione: ꝛ illa manifesta apparitio est calor ex̄neus
eleuatus supra complexionē nālem. Et iste calor extraneus statiz
qñ apparet efficit sensibile nocumentum in operationibus.

Inceptio do. ¶ Destruit primam opi. dicens ꝙ inceptio do/
loris capitis ꝛ confractionis non habet consi/
derationem vt ponatur pro vero principio febris.

Et ꝙ decumbit. ¶ Destruit zᵃᵐ opi. dicens ꝙ hoc qd dico
decūbit in lecto ꝛ somnus supcalefaciens
ad feb. nō sunt de illis qbꝰ est ītēdēdū. Ad h vt ponant vera pnᵒ fe
bris: qꝛ multi hñt febres ꝛ portāt eas p viaz añq decūbāt. Relin/
quit g ꝙ veꝝ principiū feb. est hora inceptionis febris: post q ne/
cessario sequit sensibile nocumētū. Cōsequēter cum dicit.

Et si peperit. ¶ Dat spāliter vnū pnᵐ febris pturiēt dicens
ꝙ ē iceptio febris ꝛ nō partus: q̄uis h sit cōtra
Hip. ꝛ G. Et dicit ꝙ hec feb. sm quosdā fit sm plurimū post zᵐ ꝛ
tertiū diē post partū. Hec ē diuisio ꝛ snia huius partis.

Primo videt ꝙ instās sit principiū qd ꝯsiderat medicus ꝙ re
cessus a sanitate fit in tpe nō pceptibili: ꝛ ille recessus
est principiū egritudis: g instans illud est pnᵐ egritudis. ¶ Op/
positū est in littera: ꝛ in p de creticis. c. 10. qd icipit. Ego aūt dico
ꝙ pnᵐ egritudis. ¶ Solo. q̄uis recessus a sanitate sit pncipium
egritudis: tñ medicus nō ꝯsiderat nisi notoriū recessum a sanita/
te: ꝛ ideo istans non est principium medicoꝝ sed sophistaꝝ.

Secundo querit vtrū in parturiēte hñte febrē sit cōputāduz
pncipiū fe. ab ipso partu: an a tpe in q cepit calere.
Et videt ꝙ tps partus nō sit pncipiū dicte fe. qꝛ ꝯsistere ab opa/
tionibꝰ ꝯsuetis determiat sanitatē ab egritudīe bz Gal. in tbegni:
sed dicta parturiēs nō ꝯsisteret ab opationibus ꝯsuetis ante fe/
brē nisi ppter partū: partus igit nō est ponēdum pncipiū dicte fe
bris. Itē hoc dicit auctor in lra. ¶ Ad oppositū est Hipp. in pno/
sticis: ꝛ G. in cōmē. tertij pnosti. Dicit eni illic. G. ꝙ partus ē pnᵐ
febris parturiētis: siue febris illa pcedat partū: siue sequat. ¶ Ad
hoc dōm ꝙ feb. parturiētis est duplex. Una est cuius cā est ptus:
agitatio eni humoꝝ que fit in partu est cā putrefactionis humo/
rū. Et huius pncipiū ponēdum est eē tēpus partus: ꝛ de hac fe. lo/
quit Aboali hic: ꝛ Gal. in cōmē. tertij pno. Alia est cuius cā nō est
partus: ꝛ huius pncipiū nō est tempus partus: sed est tps illud in
quo primo incipit supercalefieri. ¶ Ad rationem dōm ꝙ qꝛ par/
tus facit sensibilē lesionem in operationibus: ideo ponitur eē pn
cipium febris parturientis: cuius ipse partus est causa.

Tertio querit pp qd in nulla febre cōputat pncipiū febris a cā
añte: sed solū a cā ꝯiūcta pterq in febre parturiētis et
in febre vulneris. Puto ꝙ cā huiꝰ sit: qꝛ partus facit sensibilez le/
sionē in opōnibus: ꝛ silr vulnus qd nō facit aliq alia cā añs sed so
lū ꝯiuncta: ꝛ pp hoc partus pōt poni pncipiū febris parturiētis:
q̄uis sit causa añs ꝛ silr vulnus. Et qꝛ in nulla tali feb. causa añs
facit sensibilē lesionē: sed sola cā ꝯiuncta facit sensibilē lesionez: et
sensibilis lesio in operationibus ꝯterminat sanuz ab egro: ideo a
causa antecedente in alijs febribꝰ a febre parturientis ꝛ vulneris
nō computatur pncipium febris: sed solum a causa ꝯiuncta.

Quarto querit vtrū in vulnerato hñte febrem que icipit post
vulnus per aliqt dies sit ponēdū pncipiū febris tps in
quo incipit vulnus: aut tps in quo incipit calere. Et videt ꝙ tem/
pus in quo icipit vulnus nō sit ponēdū pncipiū: qm̄ febris in vul/
nere nō fit: nec qñ humor putrefit: sed in pncipio vulneris nō pu/
trefit humor: imo solū putrefit post gñationē saniei: pncipiū igit
vulneris nō est ponēduz esse pncipiū sue febris. ¶ Ad oppositum
sic: simile est de partu ꝛ vulnere: vtrobiq eni est humoꝝ agitatio
ꝛ sensibilis lesio in opationibꝰ: sed partus pp agitationē quā fac
in humoribus: ꝛ qꝛ facit sensibilē lesionē in opōnibꝰ est pncipium
sue feb. g similr vulnus: cū vulnus faciat agitationem in humori/
bus ꝛ faciat sensibilē lesionē in opōnibꝰ. ¶ Ad hoc dōm ꝙ febris
vulneris duplex est. Una est cuiꝰ cā est agitatio in humoribꝰ que
fit in vulnere. Et huiꝰ pncipiū est pncipiū vulneris: qm̄ vulnus fa/
cit sensibilē lesionē in opōnibꝰ: quēadmodū ꝛ partꝰ. Alia ē cuiꝰ cā
est putrefactio saniosa q fit in vulnere: ꝛ huiꝰ pnᵐ est pncipiū vul
neris: sed pncipiū eiꝰ ē tps illd in quo icipit supcalefieri. Obta pa/
tēt. Nā pᵃ rō arguit d fe. causata a putredine vulneris. Et de illa bñ
arguit ꝛ ꝯcedēda ē de illa. Rō āt ad oppositū arguit de febre cāta
ab agitatiōe humoꝝ: ꝛ de illa bñ arguit ꝛ ꝯcedēda est de illa.

¶ De causa dierum crisis ꝛ periodorum eius. Cap. zᵐ.

Plures quidem. ¶ Determinato do egritudis
pncipio in ca. pcedenti ꝛ preci/
pue febris. determinat in hoc ca. de diebꝰ vere creti/
cis absolute ꝛ in se: ꝛ q̄tum ad eoꝝ causas ꝛ periodos.
Isti aūt dies sunt illi qui currūt per q̄tuor: siue de q̄r/
to in quartū. Et diuidit istud ca. in ptes tres. In pᵃ bz alios dat
cām dieꝝ creticoꝝ currentiū per. quaternariā cōputationem que
causa est motus lune. In scda tractat de quadā passione dierum
creticoꝝ que est reuolutio seu piodus. ibi (Et scias ꝙ plures eoꝝ
noiant reuolutionē.) In tertia dat ptes dieꝝ creticoꝝ currētium
de q̄rto in 4ᵐ. ibi (Inquit Hippo. dieꝝ creticoꝝ alij sunt pares.)
Qui enim hz de re aliqua hec tria. s. cām ꝛ ptes ꝛ passiōes: habet
sufficiētē sciam de illa re sm Arist. in p posteri. ¶ Prima in duas.
In prima dat cām dieꝝ creticoꝝ quaternarioꝝ sm alios. s. motuz
lune. In zᵃ abijcit eam a ꝯsideratione medici. ibi (Et in hac qdem
mēsuratiōe ꝛc.) ¶ Prima i qnque. In pᵃ dicit ꝙ in mēsuratiōe
tēpoꝝ crisiū. i. in positione dieꝝ creticorū egritudinū acutaꝝ qdā
posuerūt cām ex parte lune. i. ipsam lunā: ꝛ illi fuerūt Gal. ꝛ illi q
eū imitant pp hoc ꝙ ipsa est incedēs in humiditates mūdi. i. mo/
uet eas localiter: vt pz in fluxu ꝛ refluxu maris: ꝛ quorūdā flumi/
nū: ꝛ alterat eas digerēdo ꝛ maturādo eas vt ad ꝯriū. i. aut incru/
dando eas sm dispōnē materiei: qꝛ si mā bene fuerit disposita di/
gerit ꝛ maturat eā: ꝛ si fuerit male disposita incrudabit eam.

Et significant. ¶ Dat rōnem Gal. ꝛ eoꝝ qui eum imitantur:
probando ꝙ luna mouet ꝛ alterat humidita/
tes mundi ꝛ dat tres. ¶ Prima est extēsio ꝛ augmētatio cerebel/
loꝝ cum augmētatione luminis lune. Et hec augmētatio cerebel
loꝝ est qñ luna est opposita soli: qꝛ tūc plus hz de lumie. Et ꝯctio
i. diminutio cerebelloꝝ cū diminutōe lumīs lune. Et hec ꝯctio ce/
rebelloꝝ fit in cōbustiōe lune. i. qñ luna ē ꝯiuncta soli. ¶ Scda rō
quā dat. ibi (Et velocitatē maturatiōis fructuū) est velocitas ma
turatiōis fructuū ꝛ herbaꝝ cū appitiōe eiꝰ. i. lumīs lune. ¶ Tertia
rō quā dat. ibi (Et dicūt ꝙ hūiditates ciuitatū) est passio. i. ebulli/
tio ꝛ corruptio hūiditatū ciuitatū: vt lutoꝝ ꝛ aliaꝝ aq̄rū que sunt
in ciuitate ab ipsa luna. nā eaꝝ dispōnes diuersificant sm diuersi/
tatē dispōnū lune in multitudie ꝛ paucitate luminis: ꝛ appet ma/
ior diuersitas. i. mutatio in humiditatibus q appeat maior diuer
sitas. i. mutatio facta per lunā per augmētuz eiꝰ in lumine.

Et fit. ¶ Determinat qñ magis mouet luna intēdēs ꝙ in oppo
sitione ꝛ q̄dratura ꝛ sextilitate. Et in h dat cām pp quam
dies quarta: ꝛ dies septima: ꝛ dies q̄rtadecima sunt dies vere cre
tice: luna eni in die quarta: ꝛ in sua sextilitate: ꝛ in die septima: et
in sui q̄dratura: ꝛ in die quartadecima est in sui oppōne. Dicit igit
ꝙ illud. i. motꝰ quē facit luna in humiditatibꝰ fit vehemētiꝰ qñ lu
na est sm oppōnē dispōnis in qua fuit luna qñ erat cōbusta: aut in
qua fuit hō qñ incepit infirmari. Has eniz duas expōnes tolerat
hec lra. sed scda est melior: qꝛ nō ois hō infirmat qñ luna est com
busta: luna igit rñdet cuilibet īfirmo in quocunq die infirmet sm
determinatos numeros dieꝝ: ad quas dies terminant sextilitas
lune: ꝛ eius quadratura ꝛ eius oppositio. Deide. i. scdo fit vehemē
tius illud. i. motus lune sm quadraturā. Et p. i. sm diuisionē reuo/
lutionis ad medietatē. i. qñ diuidit reuolutio media. media eni re
uolutio diuidit in duas q̄rtas. Deide. i. tertio fit vehemētius illd
i. motus lune ad medietatē medietat. i. qñ diuidit medietas me/
dietatis reuolutionis totius: ꝛ istās illius diuisionis vocat sexti/
litas. ¶ Ad euidētiā istoꝝ doꝝ scias ꝙ q̄tuor sunt aspectus lune
sm Gal. in 3ᵒ de creticis. Primus aspectꝰ oppōnis: ꝛ tunc luna dr
eē plena seu bederem: ꝛ tūc luna distat a sole p. 6. signa. Secūdus
aspectꝰ est triplicitatis: ꝛ tūc luna dr eē gibborosa: ꝛ tunc luna di/
stat a sole per q̄tuor signa. Tertius est aspectꝰ q̄drature: ꝛ tūc lu/
na dr esse media: ꝛ tunc luna distat a sole p tria signa. Quartus est
aspectꝰ sextilis: ꝛ tūc luna dr esse nouacularis: ꝛ tūc luna distat a
sole per duo signa que sunt sexta ps totius zodiaci: sicut tria signa
sunt quarta ps eius: ꝛ quatuor signa sunt tertia ps eius. ¶ Adhuc.

sciās ꝙ aspectus oppositionis terminatur in die quartadecima: ⁊ aspectus quadrature terminaṫ in die .7. Et causa istoꝝ terminoꝝ est ista. Luna per circulū zodiaci ab occidēte in oriens moueṫ ꝓprio motu per tredecim gradus in die nāli vel circa id. Cū igiṫ luna moueaṫ per tria signa zodiaci fere in septē dieb⁹: iō aspect⁹ q̄drature terminaṫ in die .7. Et hec est causa ꝑꝑ quaꝫ dies septima fuit vere cretica. Et qꝛ ēt luna mouetur per sex signa zodiaci fere in quatuordecim diebus: ideo aspectus oppositionis terminatur in die .14. Et hec etiā est causa ꝓpter quam dies .14. fuit vere cretica. Tres qdē ꝑtes sunt exposite. In quarta ꝑte que īcipit ibi.

Dixerunt. ¶ Ex motu lune ꝑ totū zodiacū circulū exhibit mensem medicinalē ⁊ medietatē septimane medicinal'. Et hec in duas. In ꝑ̄ma extrahit predicta ꝓm opi. quorūdā phoꝝ. In 2ª ꝓm opi. quorūdā alioꝝ. ibi (Et fortasse exhibunt eas.) Prīa in quatuor. In ꝑ̄ma ex motu lune ꝑ circulū zodiacū extrahit mēsem medicinalē. Dicēs ꝙ antiqui aliq quos iste auctor imitaṫ: dixerūt ꝟba que sequūtur. Et sunt ista. Propterea ꝙ reuolutio lune est .29. diebus: ⁊ tertia fere. Idest qꝛ luna per circulū zodiacuꝫ ab vna ꝯiūctione eius cū sole vsq ad aliaꝫ moueṫ .29. dieb⁹: ⁊ tertia. i. 29. diebus ⁊ .8. horis diminutis ex eis dieb⁹ ꝯiunctionis lune cū sole. i. dieb⁹ in qbus luna est cōbusta. Et diminuunṫ qꝛ nō ē ipsi lune opatio aliqua in hec iferiora ꝑꝑ priuationē luminis solis in illis dieb⁹ in qb⁹ luna est cōbusta: qꝛ dies diminuēdi sunt fere duo dies ⁊ medietas ⁊ tertia: quare. i. ideo remanēt .26. dies ⁊ medietas diei: ⁊ isti faciunt mēsem medicinalē ꝓm predictos.

Et erit eius. ¶ Ex dicto motu lune extrahit medietatē mēsis medicinalis: dicēs ꝙ medietas ꝑ̄dictoꝝ .26. dierum ⁊ medie diei est dies .13. ⁊ quarta diei ⁊ sex hore. Et iste dies ⁊ hore faciūt medium mensem medicinalem ꝓm predictos.

Et quarta. ¶ Ex dicto motu lune per zodiacuꝫ extrahit septimanā medicinalē: dicens ꝙ quarta ipsius. i. quarta pars .26. dierum ⁊ medietatis diei est sex dies ⁊ medietas diei. i. 12. hore: ⁊ octaua diei. i. tres hore. Septimana igitur medicinalis ꝓm predictos est sex dies ⁊ .15. hore.

Et octaua. ¶ Ex dicto motu lune ꝑ zodiacū extrahit medietatem septimane medicinalis: dicēs ꝙ octaua ei⁹. i. octaua pars .26. dierum ⁊ medietatis diei est tres dies: ⁊ quarta pars diei. i. sex hore: ⁊ medietas octaue partis diei. i. vna hora et dimidia. Medietas igitur medicinalis septimane est tres dies ⁊ septem hore ⁊ media. Et de ista medietate septimane medicinalis dicit ꝙ ipsa est minor reuolutio eius. i. est minor ꝑs reuolutionis lune ꝑ totū circulū zodiacū. Consequenter cum dicit.

Et fortasse. ¶ Extrahit ꝑ̄dicta q̄tuor ꝓm opi. alioꝝ a predictis: ⁊ forte illi fuerūt. G. ⁊ q eū imitanṫ. Ipse enī in 3° trac. lib. de dieb⁹ creti. aliter cōputat q̄ꝫ ꝑ̄dicti: ⁊ pꝫ qō dicit.

Sunt ergo. ¶ Dat impressiones dictoꝝ tēpoꝝ ⁊ ꝑ̄cipue duorum. s. finium ⁊ medietatum septimanaruꝫ. Dicēs ꝙ faciunt magnas mutationes in egritudinibus. Et exponit quid intelligat per tempora ista. Dicēs ꝙ tēpora ista que noīauit sunt dies periodoꝝ paruoꝝ. i. dies finium ⁊ medietatū septimanaruꝫ: finis enim septimane ⁊ medietas septimane sunt ꝑiodi parui: et addit cū dicit. Et qn̄ incipit tp̄s: ꝙ quādo incipit tp̄s alicui⁹ egritudinis: ⁊ mā̄ fuerit bona. i. digestibilis: tunc dicta tēpora mouent ad salutē. Et si materia fuerit corrupta. i. disposita per ꝯ̄rium digestionis: tūc dicta tempora mouent ad corruptionē. i. ad mortem. Et addit vlterius cū dicit. Crises vere. ꝙ crises egritudinuꝫ chronicarū que transeunt vnum mēsem antiqui numerauerunt ex sole. i. computant per menses solares: quoꝝ vnusquisq ꝯstat ex .30. diebus: ⁊ per medietates illorum mensium: ⁊ per quartas: ⁊ ꝑ medietates quartaꝝ eorum. Et in hoc terminata est pars in qua dedit causam dierum vere creticoꝝ ꝓm aliorum opinioneꝫ que fuit motus lune per totū zodiacū circulum. Cōsequēter cum dicit.

Et in hac. ¶ Abycit dictā cām a consideratione medici. Intēdens ꝙ ipsa spectat ad phm nālem ⁊ nō ad medicū. Et illic per positionē intelligit suppōnē. Et per anxiomata intelligit dignitates. Uult enī ꝙ medicus debeat supponere dies creticos: ⁊ nō inquirere eos per suā cāꝫ. Et pꝫ qō dicit. Hec est diuisio ⁊ snīa huius partis. ¶ Ad euidētiā eorum que dicta sunt de motu lune per zodiacū est sciēdū ꝙ luna hꝫ duos cursus: vnus noīatur medius cursus: ⁊ alter noīatur verus cursus. Et similr̄ sol hꝫ medium cursum ⁊ verum cursum. Et duo cursus lune ꝑ̄dicti sunt diuerse partes circuli excētrici super cuius circūferentiam currit centrū corporis. Et silr̄ duo cursus solis predicti sunt diuerse partes circuli excentrici super cuius circūferētiā currit cētruꝫ corporis solis: vt determinat auctor theorice planetarum. ¶ Adhuc sciās ꝙ cursus lune seu motus lune super zodiacum est duplex. Unus incipit ab aliquo vno pūcto zodiaci: ⁊ ꝓcedit ab eo vsquequo reuertaṫ ad idē pūctū. Et iste motus cōpleṫ ꝓm medium cursum lune in .27. diebus ⁊ septeꝫ horis ⁊ minutis quadragintatribus ⁊ secūdis tredecim fere. Alter incipit ab aliqua vna ꝯiūctione lune cū sole: ⁊ procedit ab ea vsquequo reuertaṫ ad aliaꝫ ꝯiunctionem lune cū sole. Et iste motus compleṫ ꝓm mediū cursuꝫ lune in .29. diebus ⁊ .30. ⁊ vno minutis diei ⁊ quinquaginta secūdis ⁊ octo tertijs ⁊ viginti quartis ꝓm Algaze. Et ista oīa capiūt .29. dies ⁊ .12. horas ⁊ .44. minuta ⁊ tria scđa ⁊ vigiti tertia. ¶ Sciās ēt ꝙ ꝓm veros cursus solis ⁊ lune: vera ꝯiūctio solis ⁊ lune nō est ꝺ̄terminata numero certo: qm̄ ipsa vera ꝯiunctio ꝯtinet aliqn̄ maius tēpus: aliquādo minus: aliquādo equale tempori coniunctionis medie. Et hec diuersitas ⁊ differētia inter verā ꝯiūctionē ⁊ mediā: accidit ꝓpter motū solis medium diuersuꝫ a motu solis vero cā sui excentrici: ⁊ ꝑꝑ motū lune mediū diuersuꝫ a motu ei⁹ vero cā sui excētrici: ⁊ cā sui epicicli. Hec tn̄ differētia iter veraꝫ ꝯiunctionē ⁊ mediā cōiunctionē nunq̄ pōt excedere .12. horas et 49. minuta. ¶ Et adhuc sciās ꝙ luna in qualibet cōiūctione media: ⁊ est illa que attēditur ꝓm medium cursuꝫ solis ⁊ lune: ꝑagrat totuꝫ zodiacum: ⁊ vltra hoc peragrat de zodiaco .29. gradus ⁊ .6. minuta ⁊ .20. secūda fere. Sed in ꝯiūctione vera ⁊ est illa que cōsideratur ꝓm veros cursus solis ⁊ lune: aliquādo plus peragrat q̄ꝫ sit illud qō dictum est: ⁊ aliquando minus: ⁊ aliquādo equale. Sol aūt in qualibet ꝯiūctiōe media ꝓm cursum eius mediuꝫ peragrat de zodiaco .29. gradus ⁊ sex minuta ⁊ viginti secūda fere.

Primo queriṫ hic vtrū sit ponere aliquā diē ꝺ̄terminataꝫ creticā. Et videṫ ꝙ nō: qꝛ crisis est mutatio subita vel paulatina ad bonū vel ad malum: sed hec mutatio fit omni die: vt pꝫ. Ego enim multos vidi hr̄e crisim sexta die ad bonū. Oīs igiṫ dies pōt esse cretica: nulla igiṫ ꝺ̄termīata dies erit. Scđa rō est auctoritas Auer. in 4° collꝫ. c. 32. Illic enī dicit ꝙ dies cretici nō habēt necessitatē. Et hoc ꝺ̄clarat per experiētiā Rasis ⁊ Auēzoar. De q̊ Auēzoar dicit illic ꝙ ipse vixit cētū ⁊ trigintaquinque annis: ⁊ ꝙ ipse incepit opari in medicina in .40. annis: ⁊ ꝙ ei dāda est corona scie medicine. ¶ Ad oppoᵐ est Hippo. in illo afoꝛ. 2ᵉ particu. Acute egritudines. Et in illo afoꝛ. 4ᵉ parti. Sudores febricitanti. Et Gal'. in cōmētis eoꝝ q illic ponunt multos dies creticos. ¶ Ad questionem istā ꝺ̄om ꝙ dies cretici sunt: ⁊ ꝙ ipsi habent existentiā. Inter antiquos tn̄ cecidit diuersitas in bonitate ⁊ malitia eorū. Nā Gal'. ⁊ Hip. posuerūt quosdā esse bonos ⁊ quosdaꝫ malos. Rasis aūt ⁊ Auēzoar ponunt alios: vt dicit Auer. in. d. c. Et similr̄ Archigenes posuit alios ab illis quos posuerūt Hip. ⁊ G. vt dicit Aboali infra in. c. de causa dieꝝ creticoꝝ. Et apud vnūquēq istorum dies cretici sunt boni. Illi. n. ꝓm veritatē sunt dies cretici in quib⁹ fit frequentius crisis ad bonū. Auer. tamē magis videṫ consentire opinioni Rasis ⁊ Auēzoar q̄ꝫ opi. Hip. ⁊ Gal'. ¶ Ad ꝑ̄maꝫ rōnem ꝺ̄oꝫ ꝙ mutatio cretica nō fit omni die equalr̄: īmo frequētius fit in dieb⁹ creticis: ⁊ ideo dies cretici hn̄t existētiaꝫ: fieri enī frequēter sufficit ad eē scie. Sciētia enim est eoꝝ que sunt semꝑ: aut frequēter ꝓm Aristo. in 6° metaphysice. ¶ Ad scđam ꝺ̄om ꝙ Auer. non loquiṫ de dieb⁹ creticis simplr̄ ⁊ generaliter: sed solum in qbusdam: vt de illis quos posuerūt Hip. ⁊ Gal'. Et vult ꝙ dies isti. i. dies quos posuerūt Hippo. ⁊ Gal'. non sunt necessario cretici: immo forte cretici dies sunt illi quos posuerunt alij antiqui: vt Rasis ⁊ Auenzoar ⁊ Archigenes: ꝓm veritatē tamen illi sunt dies cretici in quibus fit crisis ad bonum frequentius.

Secundo queriṫ. Supposito ꝙ aliq determiati dies ⁊ nō oēs sunt cretici: vtrū causa eoꝝ sit luna: aut digestio cōpleta. Et videtur ꝙ luna: qꝛ hoc vult Gal'. in 3° de diebus creticis. ¶ Secūda ratio. Dies cretici currunt per cōputationē quaternariā: sed computatio quaternaria causaṫ a motu lune: luna igiṫ est cā dieꝝ creticoꝝ. ¶ Ad oppᵐ est Auer. in .3. collꝫ. ca. 8. Illic enim dicit ꝙ dieꝝ creticoꝝ cā ē digō cōpleta que exigit tp̄is longitudinē ꝓm ꝓportionē agētis ad patiēs. Et agēs qdē est virtus cum calore inato: patiēs autē est humor. Puto ꝙ causa dieꝝ creticoruꝫ sit digestio cōpleta in egritudīe salubri: ⁊ īdigestio cōpleta ī egritudīe morbi: vt ponit Auer. sed luna ē cā ꝙ hec dies ē mag̃ cretica q̄ꝫ illa. Et cā hui⁹ ē: qꝛ aspect⁹ lune īprimit in crisiꝫ iuuādo: aut offendendo mām. Iuuat aūt aut offendit: qꝛ mouet humores magis in dieb⁹ creticis q̄ꝫ in alijs: motus igitur lune est vna cā ꝙ hec dies vel illa est cretica. Et si dicaṫ ꝙ luna est causa dieruꝫ creticorum. Tūc ꝺ̄om est ꝙ ipsa est cā remota exclusa a ꝯsideratiōe medici ꝓm Auer. in dicto cap̄. ⁊ ꝓm Aboal'. in 4° libro fen. 2. cap̄. de cā dierum creticorum. Obiecta patent. Nam prime due rōnes soluuntur per hoc ꝙ dies qui currūt per quaternariā cōputationeꝫ nō sunt cretici ꝑꝑ lunā: sed sunt magis cretici ꝑꝑ lunā: tota enim causa dieꝝ creticoꝝ est digestio ⁊ indigestio vt dcm̄ est: quemadmodū tota cā ꝙ hec dies vel illa est cretica est motus lune.

Tertio queriṫ que luna magis imprimat ⁊ moueat corpora humida hui⁹ mūdi: an opposita: an cōbusta. Et vr̄ ꝙ combusta: qꝛ tunc magis appropinquat soli: igiṫ magis recipit a sole: sed ipsa nō īprimit nisi illō qō recipit a sole: ergo tūc maxie īprimit. ¶ Ad oppᵐ est auctor in lr̄a: ⁊ hec est rō: qꝛ luna nō imprimit nisi per lumē: sed luna cōbusta minime hꝫ de lumine: multū āt opposita: ergo luna opposita magis īprimit. Et hoc est concedēdum. ¶ Ad rōnē in oppositū ꝺ̄om ꝙ luna combusta plus recipit a sole

respectu

respectu circūferētie vniuersi: sed respectu centri terre ⁊ istoꝝ
inferioꝝ parum vel nihil recipit a sole: radij enim quos luna reci
pit a sole nō veniūt ad nos qñ luna est cōbusta: sed qñ ē opposita.
Quarto q̄rit̄ de cōputatiōe q̄ternaria hui⁹ capli: cū eni luna ve
hemētius moueat de 4° in 4m: vt hz ex h cap. motus
aūt quē facit luna in hūiditatib⁹ corpis humani causat̄ ab ipres-
siōe lune: cū ipressio sit duplex. s. ppria ⁊ cōis. Est q̄stio q̄ ipressio ē
cā dicti motus. Et vī ꝙ vtraq: q2 luna mouet corpa humana per
motū quē facit in circulo zodiaco: sed mouēdo se p circulū zodia-
cū lucrat̄ duas ipressiones. Vnā cōez p quā calefacit vel īfrigidat
vel siccat vel humectat hec iferiora. Et aliā ppriā p quā viuificat
vel occidit. Et hāc lucrat̄ a piūctione eius cū diuersis stellis q̄s i-
uenit currēdo p zodiacū. Mouet igit̄ vehementi⁹ p vtraq ipres-
sionē de 4° in 4m. Cōputatio igit̄ q̄ternaria causat̄ a dicta dupli-
ci ipressione. s. ppria ⁊ cōi. ¶ Ad oppm sic. Motus lune quē facit
quaternaria cōputatio ē solū alteratiuus ⁊ localis: sed sola ipres-
sio cōis sic alterat: ⁊ sic mouet: g cōputatio q̄ternaria cātur a sola
imp̄ssiōe cōi. Puto ꝙ vtraq ipressio sit cā computatiōis q̄terna-
rie. ¶ Ad rōnē in oppositū dōm ꝙ impressio ppria pōt mouere lo
caliter: ⁊ ideo vehementius potest mouere de quarto in quartū:
⁊ ideo potest esse causa quaternarie cōputationis.

Et scias ꝙ plures. ¶ Luz sint tres partes principales hui⁹
capli. Prima gdē est de cā dieꝝ cretico-
rum vere ꝑm alios. Et scōa de vna passione dierum creticoꝝ ve-
re. Et tertia de partibus dieꝝ creticoꝝ vere: ⁊ illi sunt dies illi qui
currūt per q̄tuor. Finita p̄ma parte hic incipit scōa. ¶ Passio āt
dieꝝ vere creticoꝝ de qua hic tractat noīat̄ reuolutio in latino:
sed in greco noīat̄ periodus. Accidit eni diebus creticis ꝙ reuol-
uant̄. Diuiditur aūt hec pars in partes tres. In p̄ma diffinit reuo
lutionem seu periodū. In secūda diuidit eaz. ibi (Et reuolutiones
quidē lune radicales.) In tertia de diuidētibus ꝓsequit̄. ibi (Iaz
ergo currit res in quartanis.) Diffinit aūt in prima parte reuolu-
tionem ꝑm diffōnem alioꝝ que est. Reuolutio est illud ex quo du-
plicatio non egreditur ex suo genere. i. reuolutio est illud cui⁹ du-
plicatio terminat̄ ad diem creticum: ⁊ tale quid est medietas se-
ptimane. Lū enim oīs medietas cuiuslibet septimane sit diser-
tica si medietas septimane duplex terminabitur in finē eiusdem
septimane qui finis est etiā dies cretica: talis igit̄ duplicatio que
in diem creticū terminat̄ vocatur reuolutio quaternoꝝ: tale gd
est duplicatio septenoꝝ: ⁊ tale quid est duplicatio decenoꝝ. i. du-
plicatio viginti. Viginti enim cū duplicatur terminatur in. 40. et
viginti colligitur ex bisdenis. Et d̄clarat reuolutionez quaterno-
rum per exemplum cum dicit. Et exēplum hoꝝ. Dicens ꝙ exem-
plum hoꝝ. i. dierum reuolutionis quaternoꝝ est dies quartanus
⁊ septenus. nam eoꝝ mediuz: ⁊ illud est dies quartanus: peruenit
i. terminatur semp ad diem creticaz quādo duplatur. Et istō de-
claratur per experientiā dieꝝ creticorum que experientia acci-
dit. i. fit in egritudinib⁹ gbus ꝑueniunt isti dies qui sunt q̄rtanus
⁊ septen⁹: ⁊ ille egritudies sunt acute egritudies. Et sic diffiniunt
reuolutōez seu ꝑiodū: ⁊ diffōnē d̄clauit. Cōsequēter cū dicit.

Et reuolutiones. ¶ Diuidit reuolutionē sic. Reuolutio. tri-
plex est. Prima est reuolutio q̄ternoꝝ. Se
cūda est reuolutio septenoꝝ. Tertia ē reuolutio decenoꝝ: ⁊ silr cuz
ista diuisiōe cōparat iter diuidētia h mō. Pria reuolutio q̄ est re-
uolutio q̄ternoꝝ est icōpleta: q2 opz ꝙ oīs dies q̄rta repetatur si
ei⁹ reuolutio dz ad diē septimū terminari. Vocat eni incōpletōez
in hoc loco repetitionē: q2 qō repetit̄ nō repetit̄ qō ei deficit. Est
igit̄ incōpleta: q2 nunq fit sine repetitione diei q̄rte: sed reuolutio
septenoꝝ est cōpleta. Et reuolutio decenoꝝ est magis oib⁹ cōple-
ta: q2 reuolutio septenoꝝ fit q̄doq sine repetitione vt pz: ⁊ in die
septima p̄me septimane: q2 dies septima nō repetitur ad h vt fa-
ciat scōaz septimanā: imo alterius hebdomade. i. scōe septimane
octaua est p̄nm: vt dicit Hippo. in secūda ꝑticula afoꝛ. ⁊ ideo dici
pōt ꝙ reuolutio septenoꝝ est quodāmō cōpleta: sed reuolutio de-
cenoꝝ. i. reuolutio eius que est vigiti est magis oībus cōpleta: q2
in ea nunq fit repetitio. Nō eni dies vigesimus repetit̄ ad hoc vt
faciat secūdam reuolutionē decenoꝝ que terminat̄ in diē q̄drage
simum: neq dies q̄dragesima repetit̄ ad hoc vt faciat tertiaz re-
uolutionē decenoꝝ que terminat̄ in diem. 80. Et idē est de alijs re
uolutionib⁹ decenis: vnde dicit ꝙ dies q̄dragesimus ⁊ dies. 60. et
dies. 80. ⁊ omnes dies isti qui currunt per viginti sunt dies crisis.
Et dixit hoc cōtra quosdā qui dicebāt ꝙ vltra dies. 40. nō fit cri
sis: vt dicetur in hoc ca. Vexꝝ. i. sed due prime reuolutiōes sunt di-
minute ex hoc. i. respectu tertie reuolutionis. i. reuolutio deceno-
rum ꝓpter fractionē. frāgitur eni dies septima: q2 nō est tota cre
tica: frangit̄ etiaz dies q̄rtadecima quas fractiones opz nos con
cedere si volumus seq dicta Hippo. in 3° prono. que sunt ꝙ tres
septem sunt viginti dies: si eni non frāgeret̄ dies. 7. ⁊ dies. 14. imo
essent integri dies cretici: ⁊ ita non repeterent̄: accideret ꝙ tres
septeni eēt. 21. dies qō est cōtra mandata Hip. Et ꝙ dies. 7. fran-
gat̄: declarat dicēs ꝙ primus quartanus est quartus: sed secun-
dus q̄rtanus est in quo restaurat̄. i. fit fractio: ⁊ pp illud. i. pp fra-
ctionē est. i. terminat̄ scōs quartanus in septimo fracto: qm̄ pri-
mus q̄rtanus ⁊ secundus q̄rtanus sunt sex dies ⁊ res plurima de
septimo: q2 ꝑm p̄mā sextā positā superius in hoc. c. in illo loco. Di
xerunt ꝓpterea ꝙ reuolutio. Res plurima de septimo est medie-
tas diei: ⁊ octaua pars eius. i. 15. hore diuidendo mēsez medicina-
lem in q̄tuor septena. Sed ꝑm secūdam sextam positā superius in
hoc. c. in illo loco. Et fortasse extrahūt ea ꝑz modos alios. Res plu
rima de septimo sunt hore decē ⁊ septē ⁊ dimidia: hoc enim vult
G. in fine tertij de diebus creti. Et ꝓpter illud. i. p̄dictā fractiōem
cadit cōtinuus q̄rtanus secūdus cū q̄rtano primo. i. repetit̄ q̄rta-
nus secūdus hoc mō: vnus duo tres q̄tuor: quatuor gnque sex se-
ptez. Si eni duo quartani debēt terminari in septimo: oportet ꝙ
quartanus secūdus repetatur eo modo quo dixi. Sed quartanus
secūdus cadit in vndecimo: ga principiuz eius est dies octaua. Et
illic. i. in die vndecimo est hora duplicationis secūdi septeni. i. ho-
ra in qua oportet ꝙ dies. 11. dupletur. i. repetat̄ ad faciēdū 2m se-
ptenum: quare sequitur ipsum diem. 11. secundus septenus. Et ille
secūdus septenus est. i. terminatur in quartadecima. Et quādo re
staurauerimus. i. addiderimus septenū tertium sexteno scōo: ca-
dent tres septeni in die vigesimo. Et in hoc terminata est pars in
qua diuisit reuolutionem siue periodum. Et simul cum hoc com-
parauit inter diuidentia. Consequenter cum dicit.

Iam ergo. ¶ Prosegtur de diuidētibus dicte diuisionis: ⁊ ga
diuidentia sunt tria: ideo hec pars diuidit̄ in ptes
tres. In p̄ma ꝓsegtur de reuolutione q̄ternoꝝ que est p̄mū diui-
dēs. In scōa de reuolutione septenoꝝ que est 2m. ibi (Et scias ꝙ
de egritudinib⁹.) In tertia de reuolutione decenoꝝ que est 3m. ibi
(Et sunt gdē qui estimant ⁊c̄.) Prosecutio aūt quā facit de reuo-
lutiōe q̄rtana est d̄termiare g q̄rtani sunt ꝯtinuati ⁊ qui discōti-
nuati: ⁊ diuidit̄ hec ps in ptes duas. In p̄ma d̄terminat g q̄rtani
sunt ꝯtinuati ⁊ g discōtinuati. Dicēs ꝙ p̄mus q̄rtanus ⁊ scōs q̄r-
tanus sunt ꝯtinuati. i. scōs q̄rtanus repetit̄ ad faciēdū p̄mum se-
ptenū. Sz scōs q̄rtanus ⁊ tertius q̄rtan⁹ sūt disgregati. i. nō conti-
nuant̄: imo dies octaua q̄ est p̄ma dies tertij q̄rtani est p̄nm alte-
ri⁹ hebdomade. Terti⁹ āt q̄rtanus ⁊ q̄rtus q̄rtanus sunt ꝯtinua-
ti: ga dies vndecima repetit̄ ad faciendum 2m septenum.

Cum ergo pertransit. ¶ Determinat g q̄rtani a die q̄rta-
decima vsq ad diem q̄dragesimam
sint ꝯtinuati ⁊ qui discōtinuati. Et in hac primo dicit ꝙ cum dies
q̄rtusdecimus ꝑtrāsit. i. qñ fit trāsitus vltra diem q̄rtūdecimum:
tunc cadit diuersitas inter medicos: quia diuersi diuersam conti
nuationem ⁊ diuersam discōtinuationē quartanis posuerunt.

Et laudabiles. ¶ Incipit dare diuersitates illas: ⁊ dat duas.
Prima cadit iter. G. ⁊ Hip. ex vna pte: ⁊ Ar-
chigenē ⁊ quosdā alios ex alia pte. Et est ꝙ Gal. ⁊ Hip. dixerunt
ꝙ est dies septima: ⁊ dies q̄rtadecima: ⁊ dies vigesima. i. ꝙ tres
sunt septeni ⁊ finis p̄mi ē dies septima: ⁊ finis scōi est dies q̄rta-
decima: ⁊ finis tertij est dies vigesima. Et dicūt isti ꝙ dies vigesi
mus est ꝯtinuat⁹ a q̄rtodecimo. i. ꝙ dies vigesima ꝯtinuat̄ cū die
q̄rtadecima. i. tertia septimana ꝯtinuat̄ cuz 2a: repetit̄. n. dies q̄r-
tadecima ad faciēdū tertiū septenū pp fractionē que fit in die q̄r
tadecima. Et q2 sic frāgit̄ dies q̄rtadecima: ⁊ ēt dies septia vt pa
tuit: ideo vigiti dies sunt de numero septenoꝝ ꝑm intentionem. i.
nō ꝑm itegritatē: sed ꝑm fractionē. i. vigiti dies nō faciūt tres se-
ptimanas integras sed fractas: ⁊ ꝓpter h numeramus duas pri-
mas septenos segregatos. Scōa eni septimana sepat̄ a p̄ q̄s po-
stea segtur tertius septenus ꝯtinuat⁹ cōplēs viginti dies pp repe
titionē diei q̄rtedecime. Deidē separat̄ ex viginti. i. quartanus q
sequit̄ tres septimanas icipit in vigesimop ⁊ est vigesimusquar-
tus. Deide. i. alius q̄rtanus q segtur est vigesimusseptim⁹ ꝯtinua-
tus: q2 repetit̄ dies vigesimusquart⁹: postea vigesimusprimus est
separatus sup q̄tuor septenos. Quatuor. n. septeni finiunt̄ in die vi
gesimoseptio: q̄rtanus igit̄ q segtur q̄tuor septenos est sepat⁹ sup
quatuor septenos. i. est separatus a q̄tuor septenis: q2 q̄rtanus il-
le icipit in vigesimooctauo die ⁊ terminat̄ in trigesimūprimum.
Postea segtur trigesimusquart⁹ q est quartanus ꝯtinuat⁹: q2 re-
petit̄ dies vigesimusprimus: deinde segtur septenus ꝯtinuat⁹. i. a
34° die vsq ad. 40. dies: est vnus septenus cōtinuat⁹ vndiq. s. in
p̄n° ⁊ medio: q2 dies trigesimusquart⁹ repetit̄: ⁊ silr trigesimusse-
ptimus: ⁊ ille septenus termiat̄ in q̄dragesima die. Deide. i. post
q̄draginta dies currit multiplicatio sup tres septenis ꝑm ꝙ ipsi
tres septeni sunt viginti dies: vt fit ꝯtinuatio. i. vt dictis q̄dragin-
ta dieb⁹ ꝯtinuent̄ dies sexaginta: ⁊ octuaginta: ⁊ cētū: ⁊ cētūvigi-
ti: ⁊ sic deīceps currēdo p viginti. Et epilogat dicēs ꝙ nō est plu-
rima. i. vlterior ꝯsideratio ad illud de dieb⁹ qō est iter eos. i. qō est
apud Hip. ⁊ Gal. i. hec est tota itētio ⁊ totus sermo Hip. ⁊ Gal. d
dieb⁹ creticis ⁊ nihil plus. ¶ Sed alij vt Archigenes posuerunt
alios dies creticos q posuerūt Hippo. ⁊ Gal. Et ponit illos dies
creticos: ⁊ patēt: nisi ꝙ p ꝯtinuationē septeni intelligit ꝙ trigesi
mussecūdus repetat̄ ad faciēdū septenū sequētē finiri i diē trige-

simũoctauũ. Hec est p̄ma diuersitas que cecidit iter Hip. ⁊ Gal. ex vna parte: ⁊ Archigenē ⁊ quosdam alios ex alia parte.

Et quidam. ¶ Secũda diuersitas quã dat. ibi (Et q̃dã numerauerunt quadragesimũsecundũ) cadit iter Hip. ⁊ Gal. ex vna parte: ⁊ quosdam alios a predictis ex altera. Et est ꝙ illi posuerunt esse dies creticos diem quadragesimũsecũdum ⁊ quadragesimũquintum ⁊ quadragesimũoctauum. ¶ In dando hanc diuersitatem sic procedit. Primo dat eam vt dixi.

Et iam. ¶ Scđo redarguit illos. ibi (Et iaʒ transgressi.) Et dat duas redargutiões ꝯ eos. ⁋ Prima est ꝙ ipsi in h̄ sunt trãsgressi. i. in hoc ꝙ posuerunt tres p̄dictos dies eē creticos errauerũt. ⁋ Scđa est ꝙ ipsi errauerunt in hoc ꝙ ipsi solũ negociabanť circa quartanos q̄ sũt post q̃draginta dies cũ ipsi debuissent fuisse negociati circa septenos: virt⁹ eniʒ est fortis in dieb⁹ q̃rtanis vsq̃ ad viginti dies: sed v̄tus est fortior in septenis vltra viginti dies. Et istã scđam redargutionē dat ibi (Et considera.)

Et apud. ¶ Reuertitur super diuersitatē Archigenis ⁊ Hippocratis ⁊ Gale. Et patet sermo eius. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Dubitatur hic de hoc ꝙ iste auctor ascribit Hip. ⁊ G. ꝙ ipsi posuerũt diem trigesimũprimũ esse creticum ſm cõputationem quaternariam. Luʒ in quarta particula afoř. in cõmẽto illius afoř. Sudores febricitanti si ceperint. posuit Gal. diē trigesimũ eē creticum. Constat autem ꝙ dies isti ambo non possunt esse cretici ſm cõputationem quaternariaʒ: imo si vnus est: alter nõ est. ¶ Ad qđ dici põt: ꝙ ambo dicti dies possunt esse cretici hoc modo. Si dies vigesimusseptimus repetať: tũc trigesim⁹ est creticus: q2 quartanus terminatur in ip̄m. Si aũt nõ repetať: imo dies vigesimusoctauus ponať principiũ q̃rtani q̄ seq̄tur quatuor septenos: tũc trigesimusprimus est creticus.

Et scias ꝙ. ¶ Cũ auctor in p̄te p̄cedẽti fuerit ꝓsecutus de reuolutiõe quaternoꝝ. In hac p̄te ꝓseq̄tur de reliq̄s duab⁹ reuolutionib⁹. s. de reuolutione septenoꝝ ⁊ de reuolutione decenoꝝ. Et ista parte terminata: seq̄tur pars tertia principalis huius cap̄. que est de diuisione dieꝝ creticoꝝ: que incipit. ibi (Inquit Hip. dieꝝ creticoꝝ.) Et iste due partes p̄sentem ꝯtinent lectionem: ⁊ extẽdiť lectio ista vsq̃ ad fi. cap̄. Prima istaꝝ diuidiť in p̄tes duas. In p̄ma ꝓsequiť de reuolutiõe septenoꝝ. Dicēs ꝙ in q̄busdã egritudinib⁹ fit crisis in. 7. mensibus: ⁊ in q̄busdã in. 7. annis: ⁊ in q̄busdã in. 14. annis ⁊ in q̄busdã in. 21. anno.

Et sunt quidam. ¶ Prosequiť de reuolutione decenorum. Prosecutio aũt quaʒ facit de reuolutione decenoꝝ est destruere errorē quorũdã q̄ dixerũt ꝙ vltra diē. 40. nõ fit crisis cũ euõne: nisi accidat vnũ istoꝝ triũ. s. ꝙ illa egritudo chronica que trãsit diē. 40. muteť ad acutã: aut ꝙ in ea fiat recidiuatio: aut ꝙ in ea fiat cõpositio egritudinũ. nã si muteť ĩ acutã: tũc poterit ĩ ea fieri crisis cũ euõne. Et silr̃ si ĩ ea fiat recidiuatio aut cõpositio cũ alia egritudīe g̃ra cui⁹ egritudinis fiat crisis cum euõne. Diuidiť ãt hec p̄s ĩ duas. In p̄ª dat dcm̄ errorē: ⁊ p̄ʒ. Et suppleať ĩ lr̃a vt suppleui. In 2ª ꝯstruit ip̄ʒ. ibi (Veꝝ res nõ ē ⁊c̃.)

Verum. ¶ Sic aliq̃ egritudo de illis que trãseũt diē. 40. põt ĩuenir̃i in qua nullũ triũ p̄dictoꝝ accidet cuʒ mã digerať a nã: ⁊ deĩde qñ digesta erit mã illa: nã cõfortabiť sup eã: ⁊ expellet eam extra corpus in vna vice: q̃uis illa mã sit pauca: ⁊ ita fiet crisis in ea. Et addit cũ dicit. Veꝝ plurimũ. ꝙ plm̄ est. i. h̄ʒ plurimũ fit ſm ꝙ dcm̄ est. s. ꝙ crisis cũ euõne fit ante diē. 40. ⁊ fit separatio in ea. i. in chronica que trãsit diē. 40. aut cũ crisi diminuta nõ cõpleta tardi mot⁹: aut p̄ exiturã: aut p̄ resolõnē. Et in hoc terminata est p̄s p̄ma p̄ncipalis huius lectiõis que fuit de ꝓsecutione septenoꝝ ⁊ ꝓsecutiõe decenoꝝ: ⁊ in hoc terminata est scđa pars principalis huius cap̄. que est de vna passiõe dieꝝ creticoꝝ que est reuolutio seu periodus. Consequenter cum dicit.

Inq̄t Hippocrates. ¶ Diuidit dies creticos: ⁊ diuidiť hec p̄s in p̄tes tres. In prima diuidit dies creticos in pares ⁊ ĩpares: ⁊ cõparat iter eos. Dicēs ꝙ impares sunt fortiores in crisib⁹: ⁊ plures q̃ pares. Et dat dies creticos tã pares q̃ impares: ⁊ patent. Et illic scias ꝙ per illos quos numerauit de paribus ſm duas sententias: intelligit. 18. ⁊. 28. ⁊. 32. ⁊. 38. ⁊. 42. ⁊. 48. Nam sententia Archi. posuit quatuor primos de p̄dictis sex. Et sententia quorũdam aliorum posuit reliquos duos vltimos. Dies autem pares ſm Gal. ⁊ Hipp. iam posuerat in tex. p̄cedenti illic. Et laudabiles quidem ⁊c̃.

Amplius. ¶ Redarguit Gal. ⁊ Hipp. circa diē octauũ ⁊ circa diē decimũ. Dicēs ꝙ. G. in h̄ afoř. i. ĩ cõmē. illi⁹ afoř. 4ᵉ particule. Sudores febricitanti. Et cũ hoc ēt Hip. negauit illđ qđ dictum est de esse octaui ⁊ decimi. Dixerat enĩ auctor iste pauloante illic. Et paꝝ q̄dem exēplum. ꝙ dies octauus ⁊ dies decim⁹ sunt cretici. Gal. autē in cõmento dicti afoř. ⁊ Hip. in tex. negauerũt diē. 8. ⁊ diē. 10. eē dies creticos: vñ dicit ꝙ. G. ĩuenit illud. i. dies dictos duos creticos esse diuersum a radicibus Hippo. i. in textu Hippo. Et redarguit Hippo. dicens ꝙ fortasse sermo hic Hip. q̄ est ꝙ dies octauus ⁊ dies. 10. nõ sunt dies cretici: est. i. fuit anteq̃ Hippo. bene sciret esse dierum crisis. q. d. dies octauus ⁊ dies. 10. sunt dies crisis: vt pauloante dictuʒ est. Et dicit ꝙ sermo de die. 8. habet expõnem. i. distõnem talem ꝙ dicti duo dies sunt cretici: sʒ non sunt ita fortes: nec ita boni: vt sunt dies impares.

Et scias ꝙ quandoq̃ʒ. ¶ Dat duas ꝓprietates dieꝝ creticoꝝ ⁊ signa que apparēt in eis. Prima est ꝓprietas dieꝝ pluriũ creticoꝝ cõcurrentiũ ad vnã crisim: ⁊ est ꝓprietas illa ꝙ ipsi sunt sicut vnus dies creticus. ¶ Secunda est quã dat ibi (Et scias ꝙ in die bone crisis.) Signoꝝ maioruʒ apparentiuʒ in die bone crisis: ⁊ est ꝙ certius significãt mortē: vt si appareat in die. 7. aut quarto. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis. Hic cadũt quatuor questiones vt videbis.

Primo queriť hic: vtrũ dies tertia sit cretica. Et vr̃ ꝙ sic: q2 q̃dã febres vt cholĩce faciunt maiorē p̄turbationē ĩ die tertia: ⁊ vniulr̃ in dieb⁹ imparibus q̃ in aliis: sed crisis fit quando est maior p̄turbatio: crisis enĩ fit in negozi horaꝝ ſʒ. G. in. 3. de crisi. dies igiť tertia est dies cretica. ¶ Scđa rõ: in die paroxismi fit crisis oĩs: sed in febrib⁹ cholĩcis p̄oxismi fiũt de tertio in tertiuʒ: in die igiť tertia possibilis est crisis: dies igiť 3ª ē cretica. ¶ Ad oppositũ est auctor in h̄ ca. qui dicit ꝙ p̄ma dies cretica est quarta. ¶ Ad hoc dõm ꝙ aliq̃ dies põt eē cretica duplr̃: aut a parte radicis superioris: ⁊ sic solũ medietates septimanaruʒ ⁊ eaꝝ fines sũt solũ dies cretici: ⁊ sic dies tertia nõ est cretica sed ĩtercadēs: ⁊ sic intellexit auctor in h̄ cap̄. aut a p̄te radicis ĩferioris: ⁊ sic in febribus cholĩcis dies tertia est cretica: qm̄ cholera moueť de tertio in tertiũ. Obiecta patēt: q2 prime due rõnes arguunt a parte radicis inferioris: ⁊ a parte illius sunt ꝯcedende: sed iste auctor ĩtelligit a p̄te radi. supioris: ⁊ a p̄te illi⁹ dies tertia nõ est cretica.

Secũdo dubitať de ꝯrietate que videť eē ĩter Aboali ⁊ Hipp. circa diē tertiũ. Nã Hip. in epi. ponit eã creticã: ⁊ similr̃ in tex. illi⁹ afoř. 4ᵉ p̄ti. Sudores febricitãti. Aboali aũt in h̄ ca. nõ ponit eã eē creticã. ¶ Ad hoc dõm ꝙ Aboali in h̄. c. loq̄tur a p̄te radicis supioris que facit cõputationem quaternariam.

Tertio queriť: vtrũ dies. 13. sit magis cretica q̃. 14. Et videť ꝙ sic: q2 illa dies ē mag̃ cretica q̄ plus h̄ʒ de horis diei crisis: sed. 13. plus h̄ʒ de horis diei crisis, naʒ dies. 13. h̄ʒ tredecim horas de horis diei cretice. Due enim septimane minus tredeci horis terminanť in. 11. hora diei tertiedecime. Dies aũt. 14. h̄ʒ soluʒ vndecim horas de horis diei cretice: qm̄ dies nãlis creticus solũ continet. 24. horas: ⁊. 13. hore: ⁊. 11. hore faciunt. 24. horas: dies ergo 13. est magis cretica q̃ dies. 14. ¶ Secunda ratio: illa dies est magis cretica in qua est concursus plurium radicuʒ: sed dies. 14. est solum cretica quãtum ad radicem superiorem: dies v̄o. 13. est cretica quantum ad radicem superiorē ⁊ inferiorem: q̃tuʒ q̄dem ad radicem superiorem per. 13. horas: q̃tuʒ aũt ad radicem ĩferiorē: qm̄ in ea fit decursus de tertio in tertiuʒ diem: dies igiť. 13. est magis cretica q̃. 14. ¶ Tertia ratio. Illa dies est magis cretica in q̄ plures morbi terminantur: sed plures morbi terminantur in die 13. q̃. in. 14. qm̄ febres interpolate ꝓpter ternariã cõputationem terminanť in. 13. ⁊ febres ꝯtinue per radicē superiorē q̃tũ ad tredeciʒ horas terminanť ēt in ea: sed in die. 14. terminanť soluʒ febres ꝯtinue p̄p radicē superiorē ⁊ nõ interpolate. dies igiť. 13. est magis cretica q̃ dies. 14. ¶ Quarta rõ: sicut se h̄ʒ dies. 20. ad diē 21. sic se habet dies. 13. ad diē. 14. Nam sicut in die. 20. est ꝯcursus trium septimanaꝝ: sic in die. 13. est ꝯcursus duaꝝ septimanaꝝ medicinaliũ. terminãtur. n. due septimane mediciales in. 11. hora diei 13. ergo sicut se h̄ʒ dies. 20. ad diem que eaʒ seq̄tur que est dies. 21. sic se habebit dies. 13. ad diē que eã seq̄tur que est. 14. sed dies. 20. est magis cretica q̃. 21. ergo dies. 13. erit mag̃ cretica q̃. 14. ¶ Quinta ratio. Illa dies est magis cretica in qua plures euadũt q̃ moriantur. Propter hoc enĩ dies sexta ⁊. 8. sunt nõ cretice: q2 plures moriunť in eis q̃ euadũt: sed plures moriunť in die. 14. q̃ in die. 13. qm̄ in die. 14. luna est in recta oppõne. non aũt in die. 13. ⁊ aspect⁹ oppositionis est aspectus inimicitie: vt ponunt astrologi: vt Ptolomeus ⁊ Albumasar ⁊ alii: dies igitur. 13. est magis cretica q̃ dies. 14. ¶ Ad oppositum est auctor iste in sequenti ca. in illo cap̄. Scias ꝙ nouus. ¶ Dico ad q̄õnem ꝙ crisis cum sit euatio q̄daʒ: h̄ʒ principium ⁊ finem. Et dies. 13. est magis cretica q̃ ad p̄nᵐ crisis: ꝓpter dictas. 5. rõnes: sed a parte finis crisis dies. 14. est mag̃ cretica: qm̄ plures q̃ medietas diei quartedecime exigitur h̄ʒ plurimum ad cõplendũ crisim que incipit in die. 13. Et q2 denomiatio magis datur fini q̃ principio: ideo auctor iste posuit dieʒ quartã decimã eē magis creticã q̃ dieʒ. 13. Obiecta patēt: q2 p̄me q̄nque rõnes sunt ꝯcedende de die. 13. quantum ad principiũ crisis: sʒ auctor iste intellexit de die. 14. quantum ad finem crisis.

Quarto dubitať de hoc ꝙ in hoc cap̄. ponit diem decimam eē creticam. Infra v̄o in illo ca. Ipsi sunt dies prim⁹. dicit ip̄m nõ esse creticũ. ¶ Ad qđ potest dici ſm auctorē istũ: dies decima est quodãmõ dies cretica: ⁊ sic intelligit in hoc ca. sed nõ est fortis dies cretica: ⁊ sic intelligit⁹ in illo cap̄. Ipsi sunt.

¶ Capitulum 3ᵐ.

¶ Capitulum 3m.

D Ierum creticorum. ¶ Cuȝ in parte precedēti tractauerit auctor d̄ die-
bus vere creticis in se ⁊ absolute. In hac pte tractat
de eis cōparatiue. Et diuidit̄ hoc cap̄. ꝓmo in partes
duas. In prima cōparat speciales dies inter se adinui
cem a parte fortitudinis maioris vel minoris hunc ad illum.

¶ Capitulum 4m.

I Lli qui. ¶ Et qn̄q; ⁊c̄. ¶ Comparat vniuersaliter
vnū diē febris acute ad vnū ꝑiodū febris
interpolate: ⁊ ad vnū mensem vel annū febris chroni-
ce vt quartane: ⁊ hoc quo ad tria. Primo quo ad exi-
stentiā. nā qd̄ est vna dies in acutis est vnus periodus
in interpolatis: ⁊ vnus annus in chronicis. Scd̄o quo ad indica-
tionē. Tertio quo ad antecessionē ⁊ postpositionē. Et iō hec scd̄a
pars diuidit̄ in tres partes. In prima facit primū. In scd̄a scd̄m.
ibi (Et erunt.) In tertia tertiū. ibi (Et cadit iter eos.) Et pȝ sermo
eius in oībus istis partibꝰ. ¶ Scias tn̄ ꝙ hoc qd̄ dicit: nedū a cō-
plemento eius: vult ꝙ ex quo dies quartusdecimus est diei septi
me equalis in fortitudine quo ad iudicia: tunc erit ei equalis quo
ad cōplemētū bone crisis: fit enī in die quartodecimo adeo bona
crisis sicut in septimo. Item scias ꝙ per dies qui ꝓportionantur
diei decimeseptime: intelligit medietates septimanarū vt diē. 4.
⁊ diē. 11. Item scias ꝙ per hoc qd̄ dicit ꝙ indicationes reuolutio-
num seu periodoꝝ in interpolatis: ⁊ indicationes numeri mēsiū:
⁊ īdicationes numeri annoꝝ: in egritudinibꝰ chronicis: sunt sicut
sunt indicationes numeri dierū in febribꝰ acutis ꝯtinuis: ⁊ intelli
git ꝙ sicut dies quarta est indicatiua septime: sic reuolutio quar
ta est indicatiua septime: ⁊ quartꝰ mensis est īdicatiuus septimi:
⁊ q̄rtus ānus est indicatiuus septimi: ⁊ idē est de alijs diebꝰ īdica
tiuis: sicut est de quarto: vt de. 11. ⁊ de. 17. Item scias ꝙ per ante-
cessionē ⁊ postpositionē intelligit ꝙ sicut peracuta egritudo cuiꝰ
terminus est in die. 7. qn̄q; anticipat ita ꝙ terminat̄ in. 4. die vel
5. sic est in reuolutionibꝰ seu periodis: ⁊ in mensibꝰ ⁊ in annis. Iteȝ
dicit. Et dicam illud. i. loquar de anticipatione ⁊ postpositione: et
hoc facit in seq. cap̄. Dicet enī ꝙ dies. 11. qn̄q; anticipat ita vt cri-
sis diei vndecime fiat in die. 9. ⁊ quandoq; dies septima postponit
ita vt fiat crisis diei septime in die nona: ⁊ sicut in diebus ita est
in reuolutionibus seu periodis ⁊ in mensibus ⁊ in annis. Reliqua
patent. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Queritur hic: vtrū dies prima sit dies cretica. Et videt̄ ꝙ sic:
q2 in die p̄ma multotiens terminant̄ febres effimē:
dies igit̄ p̄ma est dies cretica. ¶ Oppositū volunt oēs auctores.
¶ Cōcedēdū est ꝙ dies p̄ma nō est dies cretica: ⁊ cā huius est q2
crisis est fortis motus: ⁊ in die p̄ma nō est fortis motꝰ. ¶ Ad rōnē
dōm ꝙ effimera nō terminatur per fortē motuȝ: ⁊ ideo termina-
tio effimere in prima die nō dicitur proprie crisis.

¶ Capitulum 5m.

D Ies isti. ¶ Cum in parte precedenti tractauerit
auctor de diebus per se creticis quoruȝ
cōputatio fit de quarto in quartū. In hac parte tra
ctat de diebꝰ q per accidēs sunt cretici. Tales autē
dies vocant̄ dies itercadētes. Q2 aūt isti dies sint ꝑ
accidens cretici: pȝ per eoꝝ cās quas ponit in lr̄a: ⁊
isti dies nominant̄ dies itercadētes: siue cadētes in medio. cadūt
enī iter duos dies creticos. Unū enī habēt ex vna pte: ⁊ alterū ex
alia ꝫm plurimū: vt nonus hȝ septimū ⁊ vndecimū: ⁊ est in medio
eoꝝ. Et diuidit̄ hec ps in ptes duas. In p̄ma tractat de diebꝰ iter-
cadētibꝰ absolute q̄tū ad eaꝝ cās. In 2a cōparatiue. ibi (Scias ꝙ
nonus est dies fortis.) Que est sequēs caplm. Diuiditur aūt p̄sens
cap̄. in ptes tres. In pa dat cās dierū itercadētiū. In 2a dat ipsos
dies itercadētes. ibi (Et isti dies sunt.) In 3a cōparat dies iterca-
dētes ad dies sibi collaterales. ibi (Et fortasse erit dies cadēs.) Et
pȝ sermo eiꝰ in istis partibꝰ. ¶ Scias tn̄ ꝙ per lr̄am illā: lȝ nō ele-
uet̄ statione crisis: vult ꝙ crisis dierū itercadētiū nō fit ita cōple-
ta: sicut est crisis dieꝝ creticoꝝ radicantiū: imo minuit̄ ex ea. Itē
per illā lr̄am. Et si nō esset cā fortis accidens. vult ꝙ si cā fortis nō
acciderit: tūc in die intercadēte nō fieret crisis: sed verificaret̄ cri
sis que est dies vere cretica radicalis ⁊ est illa que cōputat̄ per
q̄tuor. Item per reflexionē intelligit antecessionē ⁊ postpositionē
crisis. Reliqua patēt. Hec est diuisio ⁊ sentētia huius partis.

Primo queritur hic: vtruȝ dies intercadētes causentur a mo
tu radicis inferioris. Et videt̄ ꝙ nō: q2 dies intercadē-
tes sunt ordinati: erunt. n. de tertio in tertiū diē: sed radix inferior
que est mā morbi: est inordinata in suo motu: qm̄ mā est principiū
inordinationis: dies igit̄ itercadētes nō cāntur a radice inferiori.
¶ Ad oppositū est Gal. in tertio de diebus creticis. qui illic ponit
ꝙ dies intercadentes cāntur a motu māe morbi que est radix in-
ferior: vult enī illic ꝙ cum mā morbi stimulat nām: ꝓuocat̄ nā ad
crisim in die intercadente: sic igitur dies intercadētes causantur
a motu radicis inferioris vt vult. G. ¶ Ad rationem dicendum ꝙ
materia morbi habet ordinē in suo motu: cholera enim mouetur
de tertio in tertium: melancholia autem de quarto in quartum.
Materia enim prima que quidem est materia tm̄ est illa que est
principiū īordinationis: mā aūt que nō est prima: sed est circa pri-
mā: ⁊ est mā ⁊ subm hȝ ordinē ꝓpter formā quā participat.

Secundo queritur: vtrū dies intercadentes habeant ordineȝ
inter se. Et videt̄ ꝙ sic: q2 sicut dies vere cretici mo
uentur ordinate de quarto in quartum: sic dies intercadētes mo-
uentur ordinate de tertio in tertiū. Dies igitur intercadentes ha-
bent ordinem inter se. ¶ Ad oppositum sic. Dies intercadētes se-
quuntur motum materie: sed materia causat inordinationē: dies
igitur intercadentes nō sunt ordinati. ¶ Ad hoc dōm ꝙ in diebꝰ
intercadentibus est ordo. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ materia prima cau-
sat inordinationem: sed materia morbi propter formam quaȝ hȝ
est principium ordinationis: vt dictum est pauloante in. q. 1.

Tertia questio est: vtrum dies intercadentes causentur a motu
lune. Et videt̄ ꝙ sic: q2 omne regimen qd̄ est in his infe-
rioribus causatur a superioribus: dies igitur intercadētes cū ha-
beant regimen ⁊ ordinē inter se cābunt̄ a superioribꝰ: sed a nullo
corpore superiori possunt causari nisi a luna: qm̄ sola luna moue-
re videtur corpora humida: ⁊ dies intercadentes habent ortuȝ a
motu corporis humidi qd̄ est materia morbi: dies igitur interca-
dentes cānt̄ a motu lune. ¶ Ad oppositū sic. Luna facit dies cre-
ticos per aspectus diuersos quos hȝ ad solē: sed illi aspectus cur-
runt solū de quarto in quartū. dies aūt intercadentes currunt de
tertio in tertiū: dies igitur intercadentes nō sequunt̄ motuȝ lune.
¶ Ad hoc dōm ꝙ dies intercadentes nō cāntur a motu lune pro-
pter vltimā rōnē. ¶ Ad rōnē primā dōm ꝙ regimen inferioꝝ hȝ
duplex principiū. Unū est vniuersale: ⁊ illud est corpus celi. Aliud
est ꝓpriū: ⁊ illud est forma propria rei mobilis. Dico ergo ꝙ dies
intercadētes hn̄t regimē ⁊ ordinē vl̄em a superioribꝰ: sicut ⁊ alie
res huiꝰ mūdi. regimē aūt ꝓpriū ⁊ ordinem d̄terminatū hn̄t a mā
morbi ꝑ ꝑ formā que est in ea: nō igit̄ sequit̄ ꝙ dies intercadentes
cānt̄ a motu lune cū luna sit solū p̄nm vniul̄e: sed cānt̄ a motu māe
morbi que ꝫm plurimū est cholerica currens de tertio in tertiuȝ.

Quarto queritur que est causa ꝙ dies vndecima magis festi-
nat ad nonā q̄; dies. 7. tardat ad nonaȝ: vt dicit̄ in fine
huius. c. ¶ Ad qd̄ dicendū ꝙ cā huius est: q2 in die septima natu-
ra iuuatur a radice superiori: ⁊ ideo nā magis eligit facere crisim
in septima q̄; tardare eā ad nonam. ¶ Adhuc in die vndecima nā
parum iuuatur a superiori radice respectu diei septime: q2 finis
septimane magis iuuat̄ a radice superiori q̄; medietas septima-
ne: ⁊ iō dies. 11. magis declinat ad mortē q̄; dies. 7. tardet ad nonā.

¶ De virtute dierū cadētiū in medio ⁊ debilitate eoꝝ. Cap̄. 6m.

S Cias ꝙ nonus. ¶ Cū in pte p̄cedenti tractaue-
rit auctor de diebus intercaden
tibus in se ⁊ absolute: vt quātum ad earum cās ⁊ prin
cipia. In hac parte tractat de eis cōparatiue: ⁊ pȝ ser
mo eiꝰ in hoc. c. Patet ēt sermo eius in duobus. c. seq.

Primo queritur hic: vtrum in cōtinuis possunt esse dies iter-
cadentes. Et videt̄ ꝙ nō: q2 dies intercadētes faciunt
interpolationem: sed in continuis non est interpolatio: ergo dies
intercadentes nō sunt in ꝯtinuis. ¶ Ad oppositū est sensus. Uide
mus enim crisim fieri in ꝯtinuis febribus tam in diebus creticis
vt in septimo ⁊ quartodecimo q̄; in intercadentibus vt in quinta
⁊ nona. ¶ Ad hoc dicendū ꝙ dies intercadentes sunt in cōtinuis.
¶ Ad rōnem dicendū ꝙ nō dicuntur dies intercadentes: propte-
rea q2 faciant interpolationem actualem febris vt arguit: sed di-
cuntur intercadētes: propterea q2 cadunt inter dies creticos vt
dies quinta est intercadens: q2 cadit inter diem quartam ⁊ diem
septimam que ambe sunt cretice ⁊ similiter nona. Unde ratio ar-
guebat super falsa acceptione huius vocabuli intercadens.

Secundo queritur: vtrū nā habeat dies intercadētes sicut ⁊
morbus. Et videt̄ ꝙ sic: q2 sicut mā morbi stimulā-
da nām facit diem intercadentē: vt vult Gal. in tertio de creticis
diebus. sic nā cū obtinuerit super morbū obtentu forti preuenire
pōt ⁊ pōt facere crisiȝ in die que antecedit diē crisis ⁊ illa est dies
itercadēs: sicut ergo morbus hȝ diem intercadētem sic ⁊ natura.
¶ Ad oppositū est Gal. qui in tertio de diebꝰ creticis vult ꝙ dies
intercadētes ꝓcedāt solum a materia morbi. Cōcedendum est ꝙ
solum morbus facit dies intercadētes per viā stimulationis na-
ture ⁊ ꝙ natura nō facit eos. ¶ Ad rōnem dicendū ꝙ natura quā-
do obtinet super morbum nō preuenit faciēdo crisim ante diem
creticam: immo expectat diem creticaȝ: propterea q2 tūc sperat
iuuari a nā celesti: ⁊ ideo nā nō facit diem intercadētem.

Tertia questio spectat ad illud. c. Eoꝝ meliores. Et est vtꝝ dies
14. sit magis cretica q̄; 7. aut non. Et videt̄ ꝙ sic: q2 sicut
accessus planetarū in suis cursibus est cā vite in his inferioribus
propter hoc ꝙ influunt in hec inferiora: sic eoꝝ recessus a nobis
est causa mortis propter hoc ꝙ retrahūt suam influētiā: sed lune
accessus durat vsq; ad diem quintādecimā: ⁊ tunc est eius acces-

sus vltimatus. Dies igitur cretici qui sunt post dieꝫ quartādecimam ⁊ ante erunt ꝺbiliores: dies igit͛. 14. erit fortior. ¶ Scḋa rō sumit͛ ab auctoritate istius auctoris in. 4. ca. superius qꝺ incipit. Dieruꝫ criticoꝝ. In illo loco (Et dies quartusdecimus.) Illic enī dicit ꝙ nulla dies est magis cretica q̄ sit. 14. ¶ Ad oppositū sic: fortitudo crisis ꝺpendet a tenore virtutis: q2 si virtus est fortis: ⁊ crisis est fortis: ⁊ si debilis: debilis: sed virtus est fortior in principio egritudinis q̄ in eius processu: fortiores igitur crises erunt circa principiū egritudinis: dies igitur cretice que magis appropinquant principio egritudinis erunt fortiores: cū fortitudo diei cretice dependeat a fortitudine crisis: dies igitur. 7. erit fortior et magis cretica q̄ dies quartadecima: cum dies septima sit ꝓpinquior principio egritudinis q̄ dies. 14. ¶ Ad hoc dicendū ꝙ crisis hꝫ duplex principiū motiuū. Vnuꝫ est propinquū ⁊ imediatū: ⁊ illud est natura: ⁊ quātuꝫ ad istud dies septima est fortior q̄. 14. qm̄ natura est fortior in die. 7. q̄ in. 14. vt arguit rō ad oppositū. Aliud est remotū ⁊ extrinsecū: ⁊ illud est luna ⁊ corpora superiora: ⁊ quātum ad istud dies. 14. est fortior q̄. 7. propter primā rōnem: ⁊ sic intelligit Gal'. Et per hoc patent obiecta.

¶ De diebus indicationis. Cap. 9^m.

Dies indicationis. ¶ Cum in parte p̄cedenti tractauerit auctor de diebus creticis tam per se q̄ per accidens creticis. In hac parte tractat de diebus indicatiuis. Diuiditur aūt istud cap. in par. 5. In prima diffinit dies indicatiuos. In secūda dat ipsos dies indicatiuos. ibi (Et erit quartus indicans.) In tertia comparat dies indicatiuos ad dies creticos. ibi (Et scias ꝙ significationes.) In quarta dat vnam proprietatem quorūdā dierum indicatiuorum. ibi (Et scias ꝙ quando sequitur.) In quinta dat documentum vnum circa dies indicatiuos. ibi (Et considera signa festinantia.) ¶ Prima in duas. In prima diffinit dies indicatiuos: ⁊ patet diffinitio. Et illic per separationem intelligit separationem creticam. Et per furiositatem intelligit synthomaticam furiositateꝫ. Et per significationes ꝯrꝫ digestionis: intelligit signa mortalia sumpta a sup̄fluitatib9: cuiusmodi sūt vrina nigra ꝓpter adustionē vel mortificationē: ⁊ similiter egestio ⁊ sputū.

Prime quidem. ¶ Declarat dictam diffinitionem: ⁊ declarat eam per exempla. Dat auteꝫ exempla trium differentiarum positarum in diffinitione illa. Prima quarum est significatio alterationis materie. Secūda est significatio victorie vnius duoꝝ alternatoꝝ. s. egritudinis ⁊ nāe. Tertia est significatio pugne p̄ue synthomatice. Et illic per signātiones indigestionis: ītelligit signa ꝯrꝫ digōnis. Et p̄ dies istos ītelligit dies īdicatiuos. Et p̄ dies notos sequētes ītelligit dies creticos qui sequunt͛ dictos dies īdicatiuos. Et p̄ frā ītelligit spēm illā synochi que vocatur homotenus. Et vult per lrām illaꝫ. Et proprie si fuerit in causonide. ꝙ crisis causonidis ⁊ homoteni fiat rarius in septimo q̄ in sexto: sed in tertiana fit frequenter in vtroq̄. Iteꝫ per litteram illam. Et scias ꝙ significationes indicationuꝫ. vult ꝙ sicut anticipatio ⁊ postpositio crisis est causa diei intercadētis: sic in dieb9 indicatiuis anticipatio ⁊ postpositio inuenitur: ⁊ illa deseruit diebus intercadentibus. Item per lrām illaꝫ. Et scias ꝙ qn̄ sequitur diem 3^m. vult ꝙ si signa indicatiua appareant in duobus diebus ꝓpe se positis: significant egritudinē velocis motus: vnde significare egritudinem velocis motus: est quedaꝫ proprietas signorum indicatiuoꝝ apparentiū in duobus dieb9 ꝓpe se positis.

Et considera. ¶ Dicit ꝙ tu debes considerare signa festinantia crisim ⁊ tardantia eam: ⁊ iudica in diebus indicationis: quo dies indicationis indicant eam. i. crisim: si. i. vtꝝ festinent crises aut tardentur: ex hoc. i. per dicta digna festinātia ⁊ tardātia. Reliqua patēt. Hec est diuisio ⁊ sententia hui9 partis.

Primo queritur hic: vtrū dies indicatiua differat a cretica. Et videtur ꝙ nō: egritudines perperacute terminantur in die quarta: ⁊ egritudines peracute terminantur in die. 7. ⁊ egritudines acute nomine absoluto terminantur in die. 14. sed dicte dies sunt indicatiue ⁊ sunt cretice. Dies igitur īdicatiua nō differt a cretica. ¶ Ad oppositum est auctor in hoc capitulo qui ponit diem indicatiuam differre a cretica. ¶ Ad hoc dicenduꝫ ꝙ dies indicatiua differt a cretica ꝭm rationem. Nam cretica dicitur a crisi que fit in ea. Indicatiua auteꝫ a crisi futura in alia die: ꝭm rem autem eadem dies potest esse indicatiua ⁊ cretica.

Secundo queritur: vtrum equale tempus exigatur a die nuntiatiua vsq̄ ad creticam sicut est a principio egritudinis vsq̄ ad diem nuntiatiuam. Et videtur ꝙ nō: q2 ꝭm Isaac in libro febrium: augmentum est longius tempus q̄ principiuꝫ: ⁊ in principio egritudinis non apparent signa digestionis ⁊ contrarij digestionis sed in augmento: sed indicatio nō fit nisi per signa digestionis vel indigestionis: plus igitur de tempore exigitur a die nuntiatiua vsq̄ ad diem creticam q̄ exigatur a principio egritudinis vsq̄ ad diem nuntiatiuam: non igitur equale tempus exigitur hic ⁊ ibi. ¶ Secūda ratio: sicut dies quarta est indicatiua septime: sic dies. 11. est indicatiua. 14. sed plus distat dies. 11. a principio egritudinis q̄ a. 14. plus igitur exigitur de tempore a principio egritudinis vsq̄ ad diem nuntiatiuam q̄ exigatur a die nuntiatiua vsq̄ ad diem creticam: non igitur equale tempus exigitur hic ⁊ ibi. ¶ Oppositum huius scribit Isaac in. 4. febrium. ¶ Ad hoc dōm ꝙ dies cretica pōt comparari ad duo. potest enim comparari ad principium septimane in qua ipsa est: ⁊ sic equale tempus est a die nuntiatiua ad diem creticam: ⁊ a die nuntiatiua ad principium illius septimane: quoniam dies indicatiua est in medio illius septimane: ⁊ sic intelligit Isaac in. 4. febrium. Et potest comparari vniuersaliter ad principium vel augmentum totius egritudinis: ⁊ sic plus de tempore exigitur a pricipio egritudinis vsq̄ ad diem indicatiuam q̄ a die indicatiua vsq̄ ad diem creticam. ¶ Prima ratio soluitur per hoc ꝙ ipsa comparat diem creticam ad augmentum totius egritudinis. sic autem comparando plus exigitur de tempore a die nuntiatiua ad diem creticam q̄ a principio egritudinis vsq̄ ad diem nuntiatiuam. ¶ Secunda soluitur per hoc ꝙ ipsa comparat diem creticam ad principiuꝫ egritudinis: sic autem comparando plus de tempore exigitur a principio egritudinis vsq̄ ad diem indicatiuā q̄ a die indicatiua vsq̄ ad diem creticam.

Tertio querit͛: propter qd dies quarta est magis indicatiua q̄ aliqua alia dies. ¶ Ad hoc dōm ꝙ cā huius est: q2 luna frequētius nos aspicit in die quarta q̄ in aliq̄ alia die. Cū. n. q̄tuor sint aspectus lune: vt ꝺterminat. G. in. 3. de dieb9 creticis. vꝫ. aspectus oppositionis eius ad solē ⁊ aspect9 q̄drature ⁊ aspect9 sextilis ⁊ aspect9 triplicitatis. Aspect9 oppositionis in vno mēse fit solū semel ⁊ aspect9 q̄drature ⁊ triplicitatis bis. aspect9 aūt sextilis fit quater. ⁊ q2 opus digōnis ⁊ ꝯtrarij digōnis qꝺ fit in sextili aspectu est incōpletū. op9 aūt īcōpletū est p̄sagiū ⁊ index illi9 opis qꝺ est cōpletū: iō dies q̄rta est magis indicatiua q̄ aliqua alia dies.

Quarto querit͛: ꝓpter qd oīs dies quarta repetit͛. ¶ Ad h̄ dōꝫ ꝙ cā hui9 est: q2 septimana medicinalis ꝯstat ex dieb9 īparib9: ⁊ q2 numerus īpar nō pōt diuidi in duo eq̄lia nisi medietas frāgat͛: necesse fuit repeti diē q̄rtā vt medietas nō frangeret͛.

¶ Cognitio dierum crisis cum dubitatur. Cap. 10^m.

Cognitio. ¶ Cū in parte p̄cedenti sit ꝺterminatuꝫ de dieb9 creticis cū nō dubitant͛: in hac parte tractat de cognitione dierū creticoꝝ cū dubitatur. Diuidit͛ aūt istud. c. in partes duas. In p̄a dat duas cās per quas cognitio dieꝝ creticoꝝ qui dubitant͛ est necessaria: quarū scḋam dat. ibi (Et opꝫ in die crisis.) Et patēt. In scḋa aggreditur cognitionē dictā. ibi (Et in cognitione dieruꝫ crisis.) Et hec scḋa diuidit͛ in duas. In prima dicit ꝙ ad dictā cognitionē habendā necesse est inspici res naturales variantes crisim in anticipatione ⁊ post positione. Illas aūt statim subdet.

Et nos inuenimus. ¶ Ad euidentiā aūt sentētie hui9 partis est sciēdū ꝙ dies cretici tripliciter dubitant͛. Primo vtrū distent vel nō. Scḋo vtrū sint pares. Tertio cui de duob9 vel trib9 dieb9 in q̄bus fit tota crisis sit attribuenda crisis. Et iste tres dubitatiōes terminant͛ per cognitiones traditas in hoc. c. hoc modo. Cognitio dierū creticoꝝ dubitatoꝝ trahit͛ a tribus: aut ab egritudine in qua fit crisis: aut a tēpore ipsius crisis: aut a dieb9 indicatiuis. Ab egritudine q̄deꝫ in qua fit crisis trahit͛ cognitio dierum creticoꝝ dubitatoꝝ dupliciter. Primo a parte longitudinis ⁊ breuitatis egritudinis: qm̄ si egritudo sit lōga: tunc cognoscitur ꝙ dies cretica distat. Et si sit breuis: tunc cognoscitur ꝙ dies cretica nō distat. Scḋo a parte forme egritudinis. nā si egritudo sit acuta ⁊ calida: tunc cognoscit͛ ꝙ dies ei9 cretica erit īpar. Et si sit egritudo lenta frigida: tūc cognoscit͛ ꝙ dies eius cretica erit dies par. A parte aūt tēporis ipsius crisis trahit͛ cognitio dierū creticoꝝ dubitatoꝝ tripl'r. Primo a parte reuolutionū seu periodoꝝ. nā si reuolutiones egritudinis currāt per pares: tunc cognoscit͛ ꝙ dies cretica erit par. Et tales reuolutiones sunt reuolutiones febris q̄rtane. Et si reuolutiones egritudis currant per impares: tunc cognoscitur ꝙ dies cretica erit impar. Et tales reuolutiones sunt reuolutiones febris tertiane. ¶ Scḋo a parte q̄titatis horarū in q̄bus fit crisis: q2 illa dies est cretica in qua crisis fit ꝭm plures horas nisi ad hoc sequat͛ aliq̄d qꝺ sit fortius q̄ istud. illud aūt est fortior nā diei cretice in q̄ fit crisis paucioribus horis: ⁊ si crisis īcipiat in fine diei septime ⁊ cōpleat͛ per totā diem octauā: nā crisis illa est attribuenda diei septime ⁊ nō octaue: q2 in die. 7. est fortior nā diei cretice q̄ ī die octaua: q̄uis crisis illa fiat per plures horas in die. 8. q̄ in die. 7. Fortior igitur natura diei cretice plus potest in attribuendo crisim vni duoruꝫ dierum dubitatorum q̄ multitudo horarum in quibus fit crisis. ¶ Tertio trahitur cognitio dierum creticorum dubitatoꝝ quātum ad tempus ipsius crisis a natura cretica. nam illi diei est attribuenda crisis que plus habet de natura cretica vt si crisis cuꝫ sudore incipiat in fine diei septime ⁊ fiat per totā diem octauam ⁊ euadat homo in die. 8. non est attribuenda crisis diei octaue sed

solū diei septime. Et similiter si incipiat crisis cum sudore in die tertiodecimo ⁊ cōpleaꝛ in decimoquarto nō est attribuēda crisis diei tertiedecime sed quartedecime: qm̄ dies septimus est magis creticus ꝙ̄ octauus: ⁊ dies quartusdecimus est magis cretic⁹ ꝙ̄ .13. Cognitio aūt dierū creticoꝝ dubitatoꝝ a parte dierū indicatiuoꝝ est ꝙ si signū indicatiuū apparuerit in quarto: tūc crisis erit in septimo: ⁊ si apparuerit i. 11. crisis erit in quartodecimo. In his quidē verbis stat fere tota sentētia huius partis. ¶ Processus aūt eius est iste. Primo diuidit cognitionē dierū creticoꝝ dubitatoꝝ in duos modos: quoꝝ primus trahiꝛ ab ipsa egritudine in q̄ fit crisis: ⁊ secundus trahitur ab ipso tempore crisis: ⁊ hic omisit tertium modum. Et erat ille que trahitur a diebus indicatiuis.

Modus vo. ¶ Prosequitur de istis duob⁹ modis. Sed primo de primo. Scđo de scđo. ibi (Modus secundus significatur.) Et in prima primo diuidit primum modum cognitionis in duos modos. Primus trahitur a longitudine ⁊ breuitate egritudinis. Et secundus trahitur a forma egritudinis.

Modus vo secundus. ¶ In scđa ꝓsequiꝛ de vtroq̄. ibi (Significatio vo ex signis.) Et in hac primo prosequiꝛ de primo modo. Scđo de secūdo. ibi (Significatio vo ex naturis egritudinum.) Et pꝫ sermo eius in istis partibus. ¶ Pars illa: modus vo secūdus ⁊c. diuidiꝛ in partes duas. In prima diuidit ƀm modum cognitionis dierum creticorum dubitatorum in tres modos: quoꝝ primus trahitur a reuolutionib⁹ seu periodis: ⁊ secundus trahitur a multitudine horarum in quibus fit crisis: ⁊ tertius trahitur a natura cretica. ¶ In secūda ꝓsequitur de illis tribus modis. ibi (Significatio vo ex consideratione reuolutionum.) Et hec in tres. In prima prosequitur de primo modo. In secunda de secundo. ibi (Verū ex tempore crisis.) In tertia de tertio. ibi (Significatio aūt ex virtute dierū.) Et hec tertia diuidiꝛ in tres partes. In prima ꝓsequiꝛ de tertio mō. In scđa cōparat inter diē sextū ⁊ septimum: ⁊ inter diē. 9. ⁊. 10. ibi (Et mors cū sexto.) Et patet cōparatio. In tertia docet cognosci dies creticos dubitatos per aggregationē duoꝝ signoꝝ siľ in vno die q̄ signa sunt sudor ⁊ euasio. ibi (Significatio vo ex aggregatione.)

Significatio vo. ¶ Docet cognoscere dies creticos dubitatos per dies īdicatiuos: ⁊ patet sermo eius in oībus istis partibus. Scias tamē ꝙ per res naturales alterantes dies crisis: intelligit ipsam egritudinē ⁊ tempus crisis ⁊ dies indicatiuos: ⁊ vniuersaliter modos quos dat in hoc capitulo. Item per illam litteram. Et de hoc cap̄. scđo. vult ꝙ sicut est in crisi duoꝝ dierū: sic debeat esse in crisi trium dierū. Et per cap̄. scđm intelligit modū 2^m^. Et per ꝯditionē p̄dictam intelligit cōditionem dictam pauloante in illo tex. nisi sequatur ꝙ sit fortioris iudicij. Reliqua patēt. Hec est diuisio ⁊ snia huius partis.

Primo queritur hic. Cum auctor in hoc capitulo dicat crisim fieri in diebus intercadentibus vt in nono: ⁊ in diebus neq̄ creticis neq̄ intercadentibus: vt in. 18. ⁊ sexto: vtꝝ in diebus intercadentibus possit fieri crisis ad bonū. Et videꝛ ꝙ nō: q2 dies intercadentes nō adherent vie vni ⁊ ordini vni: sed in diebus non adherentib⁹ vie vni ⁊ ordini vni nō pōt fieri crisis ad bonū: crisis igiꝛ ad bonū nō pōt fieri in dieb⁹ intercadentib⁹. ¶ Scđa rō. Ois crisis facta cū indigōne mãe morbi est ad bonū: sed oīs crisis facta in dieb⁹ intercadētib⁹ est cū indigōne mãe: mã. n. cū sua indigestione stimulat nãm ⁊ ꝓuocat eā ad crisim: oīs igiꝛ crisis facta in dieb⁹ intercadētib⁹ est ad malū. ¶ Ad oppositū est experientia: videmus. n. multos liberari in die q̄nta ⁊ nona ⁊ similib⁹. ¶ Ad hoc dicēdū ꝙ in dieb⁹ intercadētib⁹ pōt fieri crisis ad bonum: sꝫ nō ita ad bonū sicut in dieb⁹ creticis currētib⁹ ꝑ cōputationē q̄ternariā: ꝓpterea q2 mã non est ita digesta sicut est in dieb⁹ creticis. ¶ Ad primā rōnē dicendū ꝙ ꝙ̄uis dies intercadētes nō habeāt ordinē a radice supiori: habēt tñ ordinē a radice īferiori que est materia morbi. Tertiana enim mouetur ordinate de tertio in tertium: et quartana de quarto in quartum. ¶ Ad scđam dicenduꝫ ꝙ in diebus intercadentib⁹ nō est materia oīno indigesta: ⁊ ideo crisis in eis pōt fieri ad bonuꝫ: ꝙ̄uis illa crisis nō sit ita laudabilis: sicut est crisis dierū creticoꝝ currentiū per quaternariā cōputationem.

Secundo queriꝛ: que crisis sit fortior an illa que fit in die vere cretica: ⁊ est illa que currit per quaternariaꝫ cōputationem. Et videtur ꝙ illa que fit in diebus intercadentibus: q2 fortior crisis fit in fortiori conflictu morbi ⁊ nature: sed fortior cōflictus fit in crisi dierum intercadentiū: qm̄ mã stimulat naturā ꝓpter sui indigestionē: crisis igiꝛ dierum intercadentiū est fortior. ¶ Oppositū vult Gal. vult enim in tertio de diebus creticis ꝙ fortissime crises fiant in die septima ⁊ in die. 14. ⁊ Aboali in capitulis precedentibus. ¶ Ad hoc dicēdū ꝙ aliqua crisis pōt esse fortior dupliciter. Aut ꝓpter fortem impressionem radicis superioris: ⁊ sic crisis dierū vere creticoꝝ currentiū per cōputationē q̄ternariā est fortior: ⁊ sic ītelligit. G. in tertio de diebus creticis. Aut ꝑꝑ vehemētiā prauoꝝ accidentiū: ⁊ sic crisis dieruꝫ intercadentiū est fortior: ⁊ sic arguit prima rō. Et sic soluta sunt obiecta.

Tertio queriꝛ: vtrū in dieb⁹ neq̄ creticis neq̄ intercadētibus possit fieri crisis. Et videtur ꝙ nō: q2 oīs crisis aut fit a motu nature aut a motu materie morbi: sed crisis in dictis dieb⁹ nō pōt fieri a motu nature: qm̄ crisis dictoꝝ dierū est semper mala: ⁊ natura adheret vie vni ⁊ ordini vni: vnde ex motu eius semp facit bonā crisim. Neq̄ a motu materie morbi: qm̄ mã morbi nō mouet nisi in paroxismis: vnde ⁊ oīs crisis fit in paroxismis. Sꝫ in dictis dieb⁹ nō fiunt paroxismi. In dictis igiꝛ diebus nō potest fieri crisis. ¶ Ad oppositū est experientia ⁊ auctores qui ponunt ꝙ q̄nq̄ in dictis dieb⁹ fit crisis ꝙ̄uis illa crisis sit mala. ¶ Ad hoc dicenduꝫ ꝙ in dictis diebus q̄nq̄ fit crisis: sed illa crisis est mala. Et cā huius est: qm̄ crisis que fit in dictis diebus fit a defectu nature ⁊ malitia materie morbi. Cū eni mã exuberat in q̄ntitate: aut stimulat nãm sui praua qualitate: ⁊ nã est debilis nō potēs obuiare: tūc crisis que debuit fieri in die septima fit in sexta. Aut crisis que fieri debuit in die nona fit in octaua: ⁊ sic de alijs. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ crisis facta in dictis diebus fit a motu materie morbi: vt patuit: ⁊ fit paroxismus in eis nō itētus neq̄ expectat⁹: ⁊ fit ꝑꝑ dictas duas causas simul aggregatas videlicet ꝓpter defectū nature ⁊ malitia materie morbi. Crisis igitur facta in illis dieb⁹ fit in paroxismo: sed ille paroxismus erat insperatus non expectatus.

¶ De declinatione proportionis. Cap. 11^m^.

IAm sciuisti. ¶ Cuꝫ ab illo cap̄. De hominib⁹ sunt qui dicunt vsq̄ ad locū istū tractauerit auctor absolute de diebus creticis: ⁊ de his que spectant ad notitiam dierum creticoꝝ. In hac parte que presens ꝯtinet capitulū tractat de diebus creticis cōparatiue. Cōparat aūt dies creticos ad egritudines: determinando que egritudo in qua die cretica termineꝛ. Et diuiditur istud. c. in partes duas. In prima determinat que egritudo in qua die cretica terminetur a parte diuersitatis que cadit inter egritudines quantū ad earum acumen: dicens ꝙ cum egritudinū quedam sint acute ⁊ quedam chronice. Et acutarum quedā sint valde acute et quedā sint acute simpliciter ⁊ quedā sint acute lōge. Valde acute. terminanꝛ in die septima: ⁊ acute simpliciter terminantur in die 14. vel. 20. ⁊ acute longe terminanꝛ in. 40. Ultra aūt diē. 40. sunt egritudines chronice ⁊ fit in eis crisis sic in chronicis egritudib⁹.

Cum incensiua. ¶ Determinat que egritudo in qua die cretica termineꝛ a parte diuersitatis que cadit inter egritudines quātū ad suas species specialissimas: dicēs ꝙ quando febris incentiua vehemēs. i. causon fit. s. reuoluitur in paribus. i. per pares: tunc illud est malū: ⁊ tunc quādoq̄ interficit in sexto cū sudore ⁊ quartus indicat ipsuꝫ. Et vult per hoc ꝙ causon debet habere suā crisim in die septima cū sit valde acuta egritudo: sed sirsen. i. apā velaminum cerebri terminaꝛ in die vndecima ꝙ̄uis sit valde acuta. Nam quantum ad hoc ꝙ est valde acuta egritudo deberet in die. 7. terminari sed prolongat suaꝫ crisim vsq̄ ad vndecimā: qm̄ inceptio magnitudinis. i. augmenti ipsius fit post tertiū ⁊ quartū. Si ergo ex dieb⁹. 11. auferantur dies quatuor remanebunt solum dies. 7. Fit igitur hoc modo crisis in ea in die septima. Et dicit ꝙ tu debes scire illud. s. ꝙ causon hꝫ vno modo crisim in vndecima: ⁊ illud est quando cōputantur omnes dies: ⁊ alio mō hꝫ crisim in die septima: ⁊ illud est quādo auferuntur primi quatuor dies. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Dubitatur de hoc qđ vult ꝙ cōputatio diei. 11. in qua terminatur sirsen debeat incipere in die. 5. Computādo enim isto modo fit crisis sirsen in. 7. Et necesse est ꝙ crisis ei⁹ fiat in. 7. propter hoc ꝙ sirsen est egritudo valde acuta. Et valde acute egritudines habent crisim suam in die. 7. vt dicitur in hoc capitulo. Et videꝛ ꝙ dicta cōputatio in sirsen nō debeat fieri: tuꝫ q2 talis egritudo erit acefala. i. sine capite: q2 carebit principio: tum q2 talis egritudo habebit solum tria tempora. s. augmentū statuꝫ ⁊ declinationē: cū tamē omnis egritudo salubris habeat quatuor tempora. ¶ Ad hoc dōm est ꝙ sirsen hꝫ duo in se. Unū est ꝙ ipsa est egritudo. Alterū est ꝙ ipa est valde acuta egritudo. Dico ergo ꝙ inquātū est egritudo: computatio suoꝝ dierum incipit a prima die. Inquantum aūt est egritudo valde acuta: cōputatio suoꝝ dierum incipit a die quinta. ¶ Ad rationes predictas dicendum ꝙ dicta computatio que incipit in die quinta nō facit de principio augmentum: q2 principiū in tali cōputatione est principium acuminis ⁊ augmentū est augmentum acuminis ⁊ declinatio est declinatio acuminis. Et ex hoc pꝫ ꝙ sirsen ƀm dictā cōputationeꝫ incipientē in quinta nō est egritudo acefala. i. sine capite: imo hꝫ principiū ⁊ oīa q̄tuor tēpora vt patuit. Et scias ꝙ Gal. in cōmen. illius. 23. afor. 2^e^ parti. Acute egritudines in quatuordecim diebus terminanꝛ. ponit dictā cōputationē ab augmento acuminis egritudinis ⁊ nō a prima die egritudinis. Et in hoc terminata est intētio nostre expositiōis super secūda fen libri quarti Canonis principis Aboali quā de medicina edidit. De quo deus sit benedictus.

¶ Finis expositionis Thadei Florentini sup̄ secunda fen quarti.

¶ Incipit Fen tertia de apostematibus ⁊ pustulis.

¶ Tractatus primus de illis que ex eis sunt calida et corrupta. Cuius capl'a sunt. 35.

¶ Sermo vniuersalis de apatib⁹. Cap. p^m.

Iam locuti fuim⁹ in libro p̄mo de apatib⁹ ⁊ spēbus coꝝ ⁊ curis ipsorū ſmone vl'i ad quē redire opꝫ illū q̄ vult audire qđ nunc loquemur. in hoc aūt loquemur de eis sermonē particularem.

¶ Supra Aui. determinauit de febribus ⁊ de crisi: hic determinat de apate qđ dicit̃ egritudo cōis: et hꝫ duas ptes. Primo cōtinuat se dictis in p̄mo libro. Scđo exequit̃. ibi (Dico ergo.)

Dub^m p^m ¶ Dubitat̃ in quo differt hic ⁊ in. 3. lib. scīa de apostematib⁹. ¶ Respon. ꝙ ibi est ſm vnūqđqꝫ mēbrū determinate. s. ſm epar stōchū cerebrū ⁊c̄. Hic aūt indeterminate vel vt in habitudine corporis accidunt principaliter: lꝫ ēt de intrinsecis determinet: ⁊ ideo hec scīa pertinet ad quartū librūꝫ qui ↄsiderat egritudines cōes que nō sunt vni mēbro ꝓprie sed comunes magis.

Dub^m 2^m ¶ Itē dubitat̃ q̄re p̄mo de apatib⁹ q̄ꝫ de sol'one ↄtinui ↄsiderat: q2 Aui. p̄mo cañ. fen. 2. ⁊ Gal'. 3. de igenio. a sol'one icepit. Itē simplex p̄cedit cōpositū: sed sol'o ↄtinui est simplex respectu apatis. ¶ Respondet̃ ꝙ ista pn̄t dupl'r ↄsiderari. Uno mō via sentiali ⁊ theorica: ⁊ sic p̄cedit solutio ↄtinui: q2 morbus simplex ⁊ notitia simpliciū p̄cedit notitiā cōpositoꝝ ex nā rei in notitia simpliciter. Alio mō operatiua ⁊ practica: ⁊ sic scīa apatis p̄cedit notitiaꝫ sol'onis ↄtinui. Prio q2 ad febrē ↄsequit̃ apostema per viā crisis frequenter. Scđo q2 apostema causat vlcera manifesta frequēter: vnde vlcerū cā sunt apostemata p̄mo cañ. fen. 2. Tertio q2 post curam apatis sequit̃ cura vlcerū. Curant̃ enī apata vsqꝫ ad vlcerationeꝫ vel apertionē. Quarto q2 apostema pōt dici morb⁹ ↄsimilis: qui prior est morbo cōmuni. di aūt ↄsimilis: q2 in nā priori pōt intelligi p̄mo de accidenti ⁊ morbo cap. 3. sed ↄ̄riū sumit in 4°. cap. p̄mo al'r. 2. Aui. enꝫ hic practice ꝓcessit: ⁊ supra in 4° primi. Gal'. aūt ⁊ Aui. in p̄mo fen. 2. ꝓcessit via theorica magis: ⁊ sic alij qui sic processerunt. Ulterius qdē apostema ſm Dynuꝫ est tumor p̄ter nām vel morb⁹ mutās mēbrū de sua q̄litate nāli in eā que est extra naturā: lꝫ dicat Gal'. p̄mo de accidēti ⁊ morbo cap. 12. de oī sua natura. s. complexione compositione ⁊ vnitate. Tertio est morbus cōpositus ex pluribus: ex quibus prouenit vna res ⁊c̄.

¶ Dico ꝙ omne apostema ⁊ pustula aut est calidum aut non calidum.

¶ Primo premittit quādā diuisionē. Scđo exequit̃. ibi (Et apostema.) ¶ Nota p̄mo apostema magnū: pustula paruū: secūdo calidum aut nō calidū: ⁊ nō dicit frigidū: q2 apatuꝫ quedā. sunt calida per essentiā vt flegmon ⁊ herisipila: qdā sunt frigida per essentiā sicut apata flegmatica ⁊ melancholica: que lꝫ sint frigida pn̄t esse calida per accidēs: nō tñ calida dicunt̃ ꝓprie. nā ex frigidis putrefactis sequunt̃ apata calida tertio cañ. fen prima tertio cap.

¶ Et apostema caliduꝫ aut est a sanguine ⁊ qđ currit cursu eius: aut a cholera ⁊ qđ currit cursu ipsi⁹. Et qđ est a sang. aut a sanguine laudabili aut a sang. malo. Et sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis. Et factū qdē a sanguīe laudabili grosso est flegmon que accipit carneꝫ ⁊ cutē simul ⁊ est cum pulsatione. Et a subtili flegmon que accipit cutē solā ⁊ est spina ⁊ non est cū pulsatione. At v̄o a sangnine grosso malo fiunt spēs exiturarū malarū. Nā si eius malitia vehemens fiat ⁊ ipsius adustio ꝓueniet herisipila ⁊ eueniet combustio ⁊ crusta ⁊ deterior ea est ignis persicus. Et a subtili malo accidit flegmon q̄ declinat ad herisipilā cū malitia ⁊ fraudulētia. Si āt fuerit subtilior erit herisipila flegmonides: ⁊ qñ fuerit ei⁹ malitia maior erit herisipila hñs iflatōes ⁊ vesicas ⁊ cōbustōeꝫ ⁊ crustā.

¶ Ista pars hꝫ tres partes. Primo de calidis. Scđo de nō calidis. ibi (Humores fridi.) Tertio de lepra ſm ꝙ tria sunt. ibi (Lepra.) ¶ Prima in duas. Primo in gn̄ali. Secūdo in spāli. ibi (Iam sciuisti.) ¶ Tria facit. Primo de simplicibus. Scđo de compositis. ibi (Et scias.) Tertio addit cañ. ibi (Et scias.) ¶ In prima duo facit. Primo de calidis diuersificatis quātū ad suas species. Secundo quātū ad suā maneriem. ibi (Et qñqꝫ multiplicat̃.) ¶ In p̄ma duo facit. Primo premittit diuisionē. Scđo prosequit̃. ibi (Et qđ est.) ¶ Cōsiderādū ꝙ currit cursu ei⁹. i. a sanguine laudabili vel nō laudabili. Aliter. i. a sanguine vero vel nō vero: vel puro vel nō puro. Calidū per se. i. per sui essentiam vel putrefactione vel adustione.

Dubiū 3^m ¶ Dubitat̃ vtꝝ apa calidū fiat solū ex sanguine ⁊ cholera. Cōtra. q2 primo libro fen scđa cap. 5. tenet oppositū ratio caliduꝫ essential'r fit solū ex sanguine ⁊ cholera. ¶ Dubitatur vtrum ex cholera fiat apostema. Contra secundo ꝓnosticoꝝ. 65. cōmen. non fit exitura a cholera. ¶ In contrariū Aui. dicit ꝙ fit. ratio q2 pōt fluere ⁊ retineri in mēbro tñ raro. ¶ Ad Gal'. dꝫ ꝙ loquit̃ de exitura cretica.

¶ Et qđ est a sang. Duo facit. Primo declarat quod est a sanguine. Secundo ꝙ est a cholera. ibi (Cholericuꝫ.) Duo facit. Primo premittit. Secundo exequitur. ibi (Et sanguis.)

Dubiū 4^m ¶ Utrū fiat a sanguine laudabili. Cōtra. in oī apate est mala cōplexio cū mā vt p̄mo libro fen scđa. ¶ Respondet̃ vel a sanguine laudabili simpl'r ⁊ sic falsum. vel laudabili respectu sanguinis multū mali ⁊ sic est veruꝫ. Scđo vel in fieri ⁊ sic a sanguine laudabili in q̄ꝫto ⁊ quali: q2 pōt fieri a cā p̄mitiua vt ꝑcussione in hoīe optime disposito in hmōi vel in facto esse: ⁊ sic semp ē illaudabilis: q2 sanguis ↄculcat̃ ⁊ corrūpit̃ vt in afor. 20. parti. 6. s. Si in vētrem sanguis ⁊c̄. Tertio sanguis faciens apostema vel cōparat̃ ad corpus vnde fluit: ⁊ sic qñqꝫ laudabilis qñqꝫ nō. vel ad mēbrū in quo ⁊ sic semp illaudabilis respectu eius ſm tñ magis ⁊ minus: q2 qñqꝫ solum in q̄ꝫto ⁊ qualitas sequit̃ quātitatē ⁊c̄. ¶ Et sanguis. Primo a sanguine laudabili. Scđo illaudabili. ibi (At v̄o.)

Dubiū 5^m ¶ Quare distinxit sanguinē laudabilē in grossuꝫ ⁊ subtilē. ¶ Dōm ꝙ sangnis simpl'r laudabilis est eq̄lis sed sanguis laudabilis non simpl'r exiens a sua nālitate in substantia est grossus vel subtilis. Unde est iterū notādū ꝙ flegmon a sanguine grosso tꝫ carnē ⁊ cutem pp grossitiē mãe. ⁊ loquit̃ de extrinseco flegmone. cuꝫ pulsione: q2 ↄstringit arteriā ⁊ necītat ad motū. a subtili cutē solā plus cutē q̄ꝫ carnē: q2 subtil' mā. ⁊ ē spina q2 pūgit vt spina al'. herisipila.

Dub^m 6^m ¶ Sed dōm quō cū herisipila sit cholericū. Cā q2 hic sanguis tēdit ad nām cholericā: ⁊ nō ē cū pulsatione q2 mā subtilis extra pellit̃ ⁊ nō ↄstringit arteriā. ¶ At v̄o exiturarū. i. apatū. Herisipila dr̄ p̄ pro apate vere calido ꝓprie ⁊ nō sumit̃ hic: hic sumit̃ improprie herisipila. Itē apate dē mā adusta de subtili sanguine ⁊ de grosso: q2 in subtili tēdit ad citrinū: sed in grosso tēdit ad rubedinē obscurā. ¶ Itē notādū ꝙ oīa ista apata pn̄t dici chol'ica: q2 san. trāsit in nām chol'e. nō est imaginādū ꝙ sang. cū tāto excessu saluet formā sanguis: sꝫ dn̄r sanguis: q2 radix fuit sang. q̄ ↄuersus ē ad chol'am.

¶ Cholericū aūt aut est a cholera subtili valde q̄ non ↄtinet̃ in eo qđ sit magis itus q̄ꝫ illud qđ appet de cute ⁊ est acuta: ⁊ fit ex ea formica: aut ambulatiua sola ⁊ est subtilior: aut ambulatiua corrosiua ⁊ est mala.

¶ Primo hoc. Scđo remouet dubiū. ibi (Et in oīb⁹ illis.) ¶ Duo facit. Primo de facto a subtili cholera. Secundo a grossa. ibi (Aut.)

Dub^m 7^m ¶ Utrū herisipila fiat de chol'a laudabili. Q2 sic: sil'e vr̄ de ea ⁊ sanguine. Itē pōt humor choleric⁹ aduenire ex ꝑcussione ⁊ facē apa cholericū ex cholera que p̄us nō peccabat. ¶ In ↄ̄riū Auicē. q2 nō distiguit: dicit ꝙ ꝓp̄e nō fieri pōt ex cholera pura laudabili sicut a sanguine laudabili vel raro. nam si cholera peccat in q̄ꝫto fit extranea ⁊ horribilis nãe ⁊ icendit̃ vel putrefit: sed sanguis pōt diu stare peccans in q̄ꝫto: īproprie tñ pōt q2 ex quadā cholera minus mala q̄ꝫ quedā alia. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ nō est simile. ¶ Ad 2^m dōm ꝙ ista cholera statim fiet mala cū separatur a sanguine.

Dub^m 8^m ¶ Itē q̄re nō facit mentionē de herisipila q̄ nō est formica ambulatiua nec corrosiua nec miliaris vt īfra pꝫ. Dicit Dy. ꝙ raro reperit̃. Al'r ꝙ iā dixit d̄ ea qñ dixit. herisipila flegmonides. sanguis. n. calefactus ⁊ subtilis ↄuersus ad nām cholericā facit istā herisipilā. cholera v̄o pura sicut illa que est in chisti fellis facit hanc formicā ambulatiuā vel corrosiuā. Formica dicit̃ ad similitudinem formice huc ⁊ illuc discurrens vt Haly. s. theo. cap. 10. ¶ Itē ↄsiderandum ꝙ dixit de cholera subtili fieri formicā dupliciter. aut solū ambulatiuā. aut solum corrosiuā. ⁊ ambe sunt circa cutim: q2 mā subtilis ambulatiua. ⁊ quādoqꝫ fit a mā subtili minus adusta: ⁊ ideo ambulat ⁊ nō corrodit. ⁊ quandoqꝫ est minus subtilis ⁊ magis adusta ⁊ ambulat ⁊ corrodit: ideo mala ⁊c̄.

¶ Aut ex cholera grossiore illa ⁊ minoris caliditatis: ⁊ cõtinet̃ magis intus q̃z prima in cute ⁊ est quasi sit in ea flegma ⁊ fit ex ea formica miliaris ⁊ est minoris inflãmatiõis ⁊ tardioris resolutiõis. Et si fuerit mã grossior ⁊ deterior accidet formica corrosiua. Et si pertrãsierit in grossitie sua vsq; ad substãtiã sanguinis ⁊ fiũt mala accidet herisipila mala. Et in oibus illis mã est subtilis q̃uis diuersificet̃ post illud ⁊ fit ꝓpter subtilitatẽ suã qđ expellit eã mã ⁊ nõ retinet̃ in aliquo nisi in cute qđ approximat ei. Et qñ multiplicat̃ mã apostematis calidi ⁊ magnificat̃ apostema: tũc est de summa apatũ acaumatũ mortificãtium. Et de summa p̃dictoꝝ est que dicit̃ barachien. Et iste species male ⁊ que eis similant̃ multiplicant̃ in ãno pestilẽtie. Et de apatib⁹ calidis illa sunt mala que nõ excitant̃ ad declinationẽ quã sequunt̃ leuitas ⁊ detumitio neq; ad aggregationẽ mãei: imo ad corruptionẽ membri. Et nõ semꝑ fit a magnitudĩe apatis ⁊ multitudine mãei: imo fit qñq; a malignitate mãei. Et scias ꝙ apata parum fiunt singularia pura: sed plura eoꝝ sunt cõposita. Et scias ꝙ oẽ apa in exteriorib⁹ cũ quo nõ est pulsatio nõ facit saniẽ: de ĩtrinsecis ṽo iã locuti fuimus.

¶ Cõsiderandũ ꝙ de cholera grossiore fit duplex formica. s. miliaris: q2 vlcera milio silĩa a mã min⁹ calĩa magis intus q̃si sit ea flegma: q2 ꝑ vim flegmatis vl' vinct⁹ flegmatis. Alia est formica corrosiua q̃ si multũ grossa est q̃si sanguis adustus erit mala: q2 peior corrosio cũ grossior sit mã. 14. de ĩgenio. ca. 2. Dy. ¶ Et in oib⁹. Dices tu: cũ cholera sit humor subtilis: q̃uo q̃dam grossior ⁊c̃. Rñdet ꝙ ois cholera est subtilis sed diuersificat̃ ꝭm magis ⁊ minus: ⁊ iõ hec apata sunt circa cutiz. ¶ Et qñ. Scđm Dy. ponit cañ. ⁊ q̃tuor facit sicut q̃tuor cañ. ponit. Uel al'r determinat de apatib⁹ diuersificãs ex ꝑte modoꝝ. Scđo ponit q̃dã signũ male mãei. ibi (Et de apatib⁹.) Notãdũ ꝙ mẽbrũ corrũpit̃ a mã multa calĩa. Dicit Dy. ⁊ aliq̃n mẽbrũ corrũpit̃ a venenosa: ⁊ h̃ dĩ antrax corrũpit̃ ab adusta corrosiua: ⁊ h̃ dĩ baurachiẽ. ¶ Et d̃ apatib⁹. Excitant̃. i. iuadũt vel tẽdũt. ¶ Et scias. Plura cõposita: q2 raro repit̃ humor pur⁹: vt p̊ de accidenti ⁊ morbo. 12. cap̃. ⁊. 2. ꝓnosticoꝝ. 38. cõmen. ¶ Et scias. Notãdũ ꝙ circa gnõnẽ saniei fit ebullitio: vt in cõmẽ. afor. 47. 2ᵉ pti. Circa gnõnẽ saniei ad ebullitionẽ sequit̃ inflãmatio arteriarũ membri ⁊ ĩflãmatio vapoꝝ: vnde bene fit impulsio ⁊ si nõ pulsat nõ fit sanies: nõ tñ seq̃t̃: pulsat: ergo fit: q2 posset esse pulsatio a principio flegmonis ꝓpter ĩflãmationẽ: ⁊ tamẽ materia resoluet̃. ¶ Itẽ notandũ ꝭm Dy. ꝙ Aui. hic ostẽdit ꝙ intendit determinare de apatib⁹ extrinsecis ⁊ nõ de intrinsecis. Aliter tñ videt̃ Aui. sentire ꝙ in generatione saniei circa apata extrinseca. s. circa cutim fit pulsatio: q2 necessario ibi sunt arterie: ⁊ iõ infra Aui. ponit in signis exiturarũ extrinsecarũ: sed in gnõne saniei in ĩtrinsece nõ fit ita necessario pulsatio vt in carne epatis ⁊ similibus: ⁊ ideo infra nõ dicet in signis exiturarũ extrinsecarũ al'r ĩtrinsecarum: vnde nec in apostematib⁹ epatis calidis accidit pulsatio: vt Auicẽ. 3. cañ. fen. 14. trac. 3. cap̃. de apatibus epatis calidis.

¶ De flegmone. Cap̃. 2ᵐ.

Iam sciuisti flegmonẽ ⁊ signa ei⁹ ex caliditate ⁊ inflãmatione ⁊ additiõe q̃ntitatis ⁊ tensione ⁊ ĩpulsione ⁊ pulsatione si est submersa vel q2 est ꝓpinq̃ arterijs. Et mẽbrũ in q̊ ẽ tale ẽ cui aduenĩũt nerui in q̃b⁹ sentit nõ plus q̃z sensibilitas sic̃ sciuisti dispõnẽ ei⁹. Et q̃nto plus fuerint arterie maiores ⁊ magis grãdes erit pulsatio ei⁹ ⁊ ipsi⁹ dolor vehemẽtior ⁊ eius resolutio aut ipsi⁹ collectio velocior. Et cũ flegmon ẽ in mẽbro sensibili sequit̃ ipaz dolor vehemẽs q̃litercũq; sit ⁊ comitat̃ ipsam vt appareant vene illius mẽbri parue que erant occulte.

¶ Prĩo d̃terminat d̃ flegmõe. Scđo d̃ herisipila. ibi (Iã sciuisti.) ¶ Prima in. d. Prĩo de signis ⁊ causis. Scđo de cura. ibi (Opz vt.) ¶ Pria in sex. Prĩo ponit signa. Scđo distĩguit nomẽ flegmonis. ibi (Et scias ⁊c̃.) Tertio ostendit cũ q̃bus maxime cõponit̃. ibi (Et parũ q̃dẽ.) Quarto ponit causas. ibi (Et habet cãs.) Quinto tp̃a. ibi (Et augmẽtũ q̃dẽ.) Sexto terminationẽ. ibi (Et tu quidez scis.) ¶ Cõtrariũ vr̃ ꝙ oia signa hñt cãz sanguineã ⁊ in h̃ differt ab herisipila nodus ĩpulsus ⁊ pulsatio ⁊ dĩ al'r. q̃b⁹ sensit nõ plus q̃z sensibilitas in q̃b⁹ aduenit solus sensus lz nõ faciat per numerum ⁊c̃.

¶ Dubitatio an sint ponẽda signa flegmonis. Qꝫ nõ: q2 apata exteriora declarant̃ sensu: vt ponit p̊ cañ. fen. 2. ⁊c̃. ℟ Dõm ꝙ vt apata sunt declarant̃ sensu: s; vt distiguunt̃ ꝑ spẽs ⁊ diuersitates eoꝝ. s. sanguinis vel cholere ⁊c̃. lz hẽant signa sensibilia: tñ debẽt numerari ⁊ per intellectũ reduci signa ad cãs. vñ Auer. colliget. 4. cap̃. 24. de signis vniuersalib⁹ egritudinũ. dic̃ ꝙ egritudines exteriores habent signa demonstratiua siue demonstrantia solũ causas. — Dub^m 1^m

¶ Et scias ꝙ nomẽ flegmonis in lingua grecoꝝ ẽ absolutũ suꝑ oẽ qđ est ĩflãmatũ: deĩde dicit̃ de oĩ apate calido: postea dicit̃ de eo qđ est ex apate calido cum ꝓprietate p̃dicta ⁊ nõ caret inflãmatione ꝑꝑ coartationẽ sanguinis ⁊ oppilationẽ meatuũ. Et parũ q̃dez ꝯtingit vt flegmon sit simplex: sed ꝭm plurimũ ei associatur herisipila aut durities aut furiositas.

¶ Patet. Notandũ ꝙ cum sanguine põt fluere cholera vel põt cõuerti pars ad naturam cholere ⁊ sic associatur herisipila. potest immisceri sibi melancholia vel ingrossari sanguis ⁊ associabitur durities. põt etiã associari cholera corrosiua: vel ipse vehemẽter aduri ⁊ associabit̃ formica corrosiua vl' ignis ꝑsicus furiositas ⁊c̃.

¶ Et h; cãs de q̃bus sunt antecedẽtes corporee ex repletione aut malitia humoꝝ cũ debilitate mẽbri recipientis: lz nõ sit repletio neq; malitia humoꝝ.

¶ Primo ponit cãs añcedentes. Scđo primitiuas. ibi (Et de eis.)

¶ Sed tu. d. quare non ponit coniunctas. Dicendum ꝙ dedit intelligi ex dictis: q2 est sanguis in parte contentus vel humor que cã est antecedens eadem est: postea coniuncta. — Dub^m 2^m

¶ Itẽ dubitat̃: vtꝝ sine repletiõe possit fieri. Qꝫ nõ: q2 necessaria ẽ mã. ℟ Dõm ꝭm Dy. siue multa siue ꝑua vel sine repletione aliq̃: q2 ꝑs debilis nõ ꝯuertit nutrimẽtũ ⁊ suꝑfluitatẽ recipit. põt ꝯcurrere a cã primitiua sine aliqua repletione ex qua cã debilitat̃ ꝑs ⁊c̃. — Dubiũ 3^m

¶ Cõsiderãduz de q̃b⁹ sunt añtes corporales: ꝯsiderãdũ ꝙ ẽt sunt pl'es q̃s q2 Aui. ĩuuit p̊ lib. fen. 2. d̃ causis: iõ hic abbreuiat. ⁊ Haly. 8. theo. ca. 8. reducit ad. 6. fortitudo expellẽtis: debilitas recipiẽtis: multitudo mãei: defectus digestiue: largitas viarũ situs sub.

¶ Et de eis sunt primitiue sicut cõtusio aut incisio aut fractura aut dislocatio aut vlcera que multiplicant̃ in mẽbro: quare declinat ad ipm materia ꝑꝑ dolorem ⁊ debilitatẽ: ⁊ fortasse declinãt ad ipm materie ⁊ retinẽtur in vijs que sunt debiliores: sicut accidunt cũ vlceribus ⁊ scabie apostemata in locis vacuis.

¶ Dubitat̃: q̃re vlcera sũt cã p̊mitiua cũ tñ sint añs: q2 sunt res corporales. s. res virtuti annexa. ¶ Itẽ ponit dolorẽ cãm primitiuã ⁊ supra posuit ẽt añtem. ℟ Ad primũ dõm ꝙ vlcera in se forte sunt res corporales: sed ẽt vlcerũ sunt primitiue sicut cantarides vrtica ⁊c̃. hec tñ diffusa sunt in p̊: fen 2. ℟ Ad 2ᵐ dõm ꝙ res que est cã primitiua põt facẽ efficientiã mediãte cã corporali sicut dolor in se est cã primitiua: sed cã sua est corꝑalis. s. mala cõplexio. ẽt cã p̊mitiua põt facẽ efficiẽtiã mediãte cã corꝑali sicut dolor mediãte debilitate. ¶ Itẽ ꝯsiderãdũ ꝙ ꝭm Dy. cã p̊mitiua põt eẽ cã apatis sine cã antecedẽte que est repletio: ⁊ p; ⁊ cã añs sine primitiua. — Dubiũ 4^m; Dubiũ 5^m

¶ Et augmentũ q̃dem eius declarat̃ additiõe magnitudinis ⁊ tensionis ⁊ stat⁹ ipsi⁹ ꝑ finẽ ei⁹: ⁊ illic aggregat̃ mã si debet aggregari ⁊ declinatio incipit tẽdere ad lenitatẽ ⁊ debilitatẽ. Et mala est que nõ tendit ad declinationẽ neq; aggregat saniẽ. Et hmõi q̃dẽ ꝓcedit ad mortẽ mẽbri ⁊ putrefacit ipm. Et multotiẽs q̃dem fit illud ꝓpter magnitudinẽ apostematis ⁊ multitudinẽ mãei ipsius. Et multotiens fit illud cã malignitatis materiei si apostema fuerit paruũ.

¶ Primo ponit tempora. Secundo ostendit quid sint flegmones mali. ibi (Et mala.)

¶ Dubitatur: quare non posuit signa principij. Respondetur: quia erant nota q2 quando ista accidentia inchoant. — Dub^m 6^m

¶ Aut dubitat̃ q̃ distõ tẽpoꝝ in apatib⁹ sit ista. Rñdet Dy. ꝙ tp̃a tripliciter distinguunt̃ in apate. Prĩo ex ꝑte sue essentie. s. ex ꝑte tumoris ⁊ q̃ntitatis: ⁊ sic distĩguit hic Aui. Alio mõ penes digõnez ⁊ — Dub^m 7^m

indigõnẽ: ⁊ vt ſic apã qđ eſt in ſtatu ex pte ſue eẽntie.ſ.tumoris ẽ ĩ ṗncipio q̃tũ ad alteratiõnẽ mãe. Alio mõ penes accñtia: ⁊ vt ſic in ſtatu quo ad eẽntiã tumoris eſt in declinatione quo ad accñtia. Aui.aũt diſtixit tpa ṗmo mõ: qꝛ gñalioꝛ diſtictio: nõ 2° mõ nec.3°. Sꝫ ꝯ videt ꝙ diſtiguat 3° mõ ꝯceſſo ꝙ tumoꝛ ſit deeſſe apãtis vel ſaltẽ ĩdicat eque ⁊ ĩchoãte tumoꝛe ĩchoãt alia accñtia.ſ.caloꝛ inflãmatio pulſio ⁊ doloꝛ ⁊ augmẽtato augmẽtant ⁊ vltimato vltimant: ğ ponit ẽt diſtõnẽ 3° mõ: ſꝫ ſic ẽ vt pꝫ ex textu cũ dicit.⁊ declinatio ad lenitatẽ.ſ.tumoꝛis ⁊ tẽſionis ⁊ ꝯbi.ſ.alioꝝ accñtiũ ⁊c̃.

Et tu qdẽ ſcis illud qđ rarificat: qm̃ pulſatio incipit in intenſionem ⁊ inflãmatio incipit in ſedationem.

Hic ponit ſigna modoꝝ terminatiõis. Primo per reſolõnẽ. Secũdo ꝑ ſanatiõnẽ.ibi(Et ſcis.) Tertio ꝑ coꝛruptiõnẽ.ibi(Et ſcis.)

Dub^m 8^m

Dubitat qꝛ dicit ꝙ ſi reſoluit pulſatio ĩcipit in intẽſionẽ. Cõtra. Raſis.13.ꝯti.ca.10.de apãtib⁹ calidis.dicit h̃ ſignũ ſaniationis. Jtẽ cũ reſoluit mã ceſſat pulſatio: qꝛ ſua ṗntia erat cã. Jtẽ inflãmatio ſtatim ĩcipit remoueri cũ mã reſoluit: ğ pulſatio. Dõm ꝓ ꝙ pulſatio duplex ẽ. Una ẽ tectigatio ex vapoꝛib⁹ q ſurgũt ⁊ iſta ẽ cũ aliquo pꝛuritu ⁊ que ĩcipit augeri: qꝛ mã ſubtiliat ⁊ pellit. Alia ẽ pulſatio.i.doloꝛ pulſatiõis: ⁊ iſta minuit ex quo minuit ĩflãmatio. Alr̃ ſm Dy. qꝛ in pulſu ẽ diaſtoles: ⁊ q̃tũ ad h̃ minuit ⁊ ẽ ſiſtoles q atteſtat expulſioni ⁊ q̃tũ ad h̃ auget: ⁊ dicit ꝙ ẽ ſimilis textui q eſt in tertio.3.trac.3.cap.de exituris.al'.3.cañ.fen.3.trac.2.ca.4.de ſignis exiturarũ ſiue vlcerũ oculi. vbi dicit ꝙ ſanies ſigñat doloꝛeꝫ debilẽ ⁊ pulſatiõnẽ.i.expulſiõnẽ foꝛtẽ. Alr̃ in reſolutione eſt pꝛimũ cuꝫ incipit rarefieri mã anteq̃ꝫ expellat extra: ⁊ tunc incipit pulſatio intẽdi ⁊ poſt pꝛincipiũ: ⁊ ſic pulſatio ſtatim ceſſat: ⁊ iõ dixit ĩcipit.

Et ſcis illud quod aggregatur per additionem pulſationis ⁊ caliditatis ⁊ fixionem vtriuſqꝫ.

Cauſa eſt qꝛ circa generationem ſaniei ⁊c̃. Conſideranduꝫ dixit aggregatur: ⁊ non dixit aggregat ⁊ ſaniatum eſt ⁊c̃.

Et ſcis illud quod putrefit pꝛopter difficultatem digeſtionis ⁊ tenebꝛoſitatem ⁊ vehementiam tenſionis.

Et ſcis illud quod putrefit: vel natura vincitur perfecte: ⁊ tunc membꝛuꝫ putrefit ⁊ coꝛrumpitur: vel vincit perfecte ⁊ tunc eſſet reſolutio: vel imperfecte ⁊ tunc tendit ad ſaniationem vel aliam foꝛmã. Aui.intendit hoc intelligi ex dictis in pꝛimo libꝛo ⁊ tertio.

Et ſcias ꝙ dũ nõ ſubmergit nãm mã nõ peruenit ex ea apã ⁊ reſpirat per ignẽ eius qđ apparet exterius.

Pꝛia expõ Dy. vult oſtẽdẽ qñ apã coꝛrũpit mẽbꝛũ: ⁊ arguit a ſufficiẽti diuiſione qñ nã nõ ſubmergit mãꝫ in mẽbꝛo: ſꝫ poti⁹ ecõtra mã nãm nõ ꝑuenit ex ea mã.apã.i.ſanies. Et qñ nõ reſpirat.i.non ſoluit ꝑ ignẽ ei⁹ ⁊c̃.i.ꝑ cal'as mãs exteri⁹ poſitas: ſup.tũc oꝫ ꝙ mẽbꝛũ coꝛrũpat: ⁊ iõ exponit.reſpirat.i.nõ reſpirat: vel putrefiat mã ſm aliã lrãꝫ q̃ dicit nõ ſubmergit nã mãm. Uñ notã ꝙ in gnõne ſaniei mã aliq̊ mõ vincit: ğ ſi mã nõ ſubmergit nãm ſup.ſed ex toto nã ſubmergit ⁊ vincit: nõ ꝑuenit apã.i.apꝛitio ſaniei.⁊ ꝑ ſꝫ reſpirat.i.reſoluit.ꝑ ignẽ.i.ad modũ rei ſubtilis vt ignis.⁊ ei⁹ qđ appet exteri⁹.i.ꝑ poꝛos q ſt̃ exteri⁹ ĩ circuitu. Tertia expõ mea ẽ ⁊ ẽ ꝙ ſi nã nõ ſubmergit mãꝫ.i.niſi expellat ad poꝛos ⁊ ibi ſubmergat: ⁊ ſic ſaluat lrã niſi mã ſubmergat nãꝫ.i.ibi ꝯculcet. nõ fit apã: qꝛ apã nõ fit de mã ĩ venis ſꝫ in poꝛis ⁊ potuit reſiſtẽ: iõ dĩ ꝯculcata in q̃ mã põt dici ſubmerſa: ⁊ nã põt dici ſubmerſa.ſ.nã mẽbꝛi recipiẽtis: ẽt nõ potuit reſiſtẽ. Sꝫ tũc dubitat: ğ oĩs mã apãtis dꝫ eẽ putrida ex quo ẽ ſubmerſa ⁊ ſuffocata. Rñdet. A. ꝙ reſpirat.i.aliq̃ eſt euentatio ſiue euẽtat: lꝫ male ꝑ ignẽ.i.ꝑ vacuitatẽ ei⁹ qđ ẽ exteri⁹.i.cutis. ſtat ğ expõ in h̃ vocabulo.ignẽ.i.vacuitatẽ. A.appellat vacuuꝫ ignẽ ꝓpꝛie.i.certa maneries vacui qđ in eoꝝ lingua eſt ꝯctat ⁊c̃.

Et ſcias ꝙ quando vicinantur puſtule demenuliati indicant demenul malignum. Et opꝫ vt in potu tribuatur habenti apoſtemata interioꝛa aqua endiuie ⁊ aqua ſolatri cum medulla caſſie fiſtule.

Dicit quando puſtule demenuliati.i.maligne carbunculoſe vicinantur.i.iuxta ſe fiunt indicant demenul malignũ.i.apoſtema mali: qꝛ fiet vnum apoſtema mali: poſt iſtas puſtulas plures.

Cura flegmonis. Cap.3^m.

Cum accidit flegmon a cã ṗmitiua non deeſt qñ aut cã pꝛimitiua ⁊ eius veſtigium iueniat mundificatiõnẽ coꝛpoꝛis aut repletiõnẽ.

Pꝛio ponit curã flegmonis qñ ẽ a cã ṗmitiua. Scđo ab añte.ibi (Cũ aũt cã ẽ añs.) Duo facit. Pꝛio ṗmittit q̃dã diſtõnẽ. Scđo ſm illã ponit curã.ibi(Qꝛ ſi.) Cõſiderãdũ ꝙ dixit cã ṗmitiua iquãtum.ipſa actu ꝯcurrit: ⁊ ei⁹ veſtigiũ quantũ ad ĩpꝛeſſiõnẽ que remanet quãdoq̃ꝫ ipſa recedẽte que ĩpꝛeſſio nõ eſt pꝛima egritudo.

Dub p^m

Dubitat an ꝯueniẽs ſit ponẽ curã flegmonis penes cãꝫ ṗmitiuã vel nõ ṗmitiuã. Uidet ꝙ nõ: qꝛ nec. G.13.⁊.14.terapẽ.nec Raſ.7. Almãſoꝛis cap.11.ponũt iſtã diuerſitatẽ penes curã vbi de apãtib⁹ calidis loquunt. ṗterea ſm illđ nõ dꝫ diuerſificari cura qđ nihil indicat ĩ ea: ſꝫ cã ṗmitiua nihil ĩdicat de cura.4.de ĩgenio ſanitatis.3.c. Rõ qꝛ qđ nõ ẽ nihil ĩdicat: ſꝫ cã ṗmitiua nõ ẽ: qꝛ iã receſſit. Jn ꝯꝛiũ. A.hic ⁊ ꝓ cañ.fen.4.⁊ Halyab.3.pꝛactice ca.27. Dõꝫ ꝙ ĩdicatiõnẽ ſumi ſm diuerſitatẽ a cã ṗmitiua eſt duplr̃. Pꝛio directe ⁊ ꝑ ſe ⁊ ſic ẽ falſum.⁊ rõ qꝛ ipã cã receſſit ⁊ nõ ẽ ampli⁹. Alio mõ ĩdirecte ſm ꝙ ſigñam⁹ diuerſam diſpõnẽ coꝛpis egri: ⁊ ſic ſumit ĩdicatio curatiua ⁊ diuerſitas cure. Exẽplũ de moꝛſu canis rabidi ⁊ nõ rabidi. Jta ẽt ĩ ꝓpoſito flegmon vel accidit ſine cã ṗmitiua: ⁊ tũc coꝛp⁹ ẽ plenũ. vel a cã ṗmitiua: ⁊ eſt poſſe ꝙ coꝛp⁹ nõ ſit plenũ. nã nõ accidit flegmon cũ puritate coꝛpis niſi a cã ṗmitiua vtplr̃m: lꝫ poſſit fieri ex ꝯbilitate ĩtrinſeca ipſi⁹ ptis. ẽt ſi fit a cã ṗmitiua mã ẽ mag̃ ꝯculcata in pte: ğ ꝑ flegmonẽ fientẽ a cã ṗmitiua duo accipim⁹. Pꝛio ꝙ coꝛp⁹ põt eẽ purũ: ⁊ ſic nõ põt vti repercuſſiuis vt dĩ. Scđo qꝛ mã ꝯculcata eſt in pte: ⁊ ſic ẽt non vtimur repcuſſiuis. Ad ꝯꝛia dĩ ꝙ duo auctoꝛes ꝑfectius alijs dixerunt.

Qꝛ ſi obuiet mũdificatiõi nõ eſt neciũ niſi curatio apãtis inquãtũ ẽ apã. Et extractio mãei exnee q̃ fecit accidẽ apã: ⁊ illđ fit ꝑ mollificatiua ⁊ reſolutiua leuia ſic̃ emplr̃m đ faria tritici cocta cũ aq̃ ⁊ oleo: ⁊ qñq̃ꝫ excuſat ſcarificatio laboꝛeꝫ ⁊ ꝓpẽ qñ apã ẽ multe mãei.

Pꝛimo quando coꝛpoꝛi mũdo. Scđo qñ repleto.ibi(Cum aũt.)

Dub^m 2^m

Utrũ extractio mãe ꝑ ptẽ ſit cura apãtis inquãtũ apã. Qꝛ nõ: qꝛ curatio apãtis iquãtũ apã eſt repcuſſio ꝓ cañ.fen.4.A. Jtẽ Gal'.in thegni.3.tex.cõmẽ.157. Jtẽ cura apãtis ĩquãtũ apã eſt mãm ptis remouẽ ſꝫ remouet pulſu tractu: vt ſumit in thegni.3.tex.cõmen.157. ğ nõ ſola attractio. Jn ꝯꝛiũ eſt Aui.hic. Dõm ꝙ cura apãtis ĩquãtũ ẽ apã eſt duplex. Una ſimplex magis ⁊ cõpꝛehẽdẽs ſimplicẽ ĩtẽtiõnẽ: ⁊ hec eſt cura ꝑ acceptiõnẽ a pte cũ reſolutiuis ſcarificatiuis vel ĩciſiõe. Alia cõpoſita mag̃ ⁊ iſta eſt repcuſſio: qꝛ lꝫ nõ euẽt mãm de pte: tñ ibi eſt ꝯꝛietas fluxui: ⁊ iõ cõpetit qñ eſt in fluxu: ⁊ ſic etiã tract⁹ ad ꝯꝛiũ: lꝫ nõ euẽt mãm de parte: tñ diuertit. Contra mollificatiua.i.aperientia poꝛos. reſolutiua.ſ.ſubtiliatiua mãe. leuia.i.nõ foꝛtia ne putrefaciãt mãm: nec etiã inflãment nec moꝛdicent: ſed vt mitigent doloꝛẽ. Excuſat ſcarificatio laboꝛeꝫ: qꝛ longã curã que fieret per reſolutiõnẽ vel laboꝛẽ: qꝛ poſſet venire membꝛũ ad coꝛruptiõnẽ ꝓpter multã materiã ibi cõculcatam coꝛruptã. Dy.dicit qꝛ poſt ſcarificatiõnẽ iterum debes reſoluere.

Dubiũ 3^m

Dubitat vtrũ qñ flegmon ẽ a cã ṗmitiua cũ mũdificatiõe coꝛpis ꝯbeam⁹ euãre. Qꝛ ſic: qꝛ. G.13.terapẽ.5.ca.al'.c.2.di.2^e ⁊ Aui.ꝓ cañ. fen.4.ca.de flõmia.eũ m⁹.n.⁊c̃.ꝑꝑ magnitudinẽ ſiue repletiõnẽ. Jn ꝯꝛiũ Aui. Dy.dicit ꝙ euãtio ꝑ ptẽ fit cũ reſolutiuis: ſꝫ diuerſio fit ꝑ coꝛpis euõnẽ ꝑ flõmiã que nõ fit ꝑꝑ euõnẽ: ſed ꝑꝑ deriuatiõnẽ ⁊ diuerſiõnẽ ⁊c̃.⁊ de hac loquit. G. Jſta eſt fuga. Alr̃ dõm ꝙ tũc cã pꝛimitiua obuiat coꝛpoꝛi mũdo qñ cum ſua mũditia mã nõ fluit diſrupte: ⁊ iõ tũc nõ cõpetit euãtio: qꝛ ſi flueret diſrupte: tũc eſſet eius cura euãtio ſicut alioꝝ que fiunt cũ repletione coꝛpoꝛis.

Cum aũt inueneris coꝛpoꝛis repletiõnẽ: tunc opꝫ vt nõ tangas apã cũ mollificatiuis: qm̃ attrahet ad ipm ſupꝛa qđ reſoluat ab eo: imo opꝫ vt euacuet mã per flobothomiam ⁊ foꝛtaſſe indiget ſolutione ventris: ⁊ cum feceris illud adminiſtra mollificatiua.

Pꝛimo hoc. Secundo comparat.ibi(Et eius quidem.) Conſiderandum ꝙ oꝛdo Auicen.eſt pꝛimo euacuare.ſcđo mollificare.

Dub^m 4^m

Dubitat vtrũ in flegmone debeamus vti repcuſſiuis ꝯueniẽte a cã pꝛimitiua facta euõne per flobothomiã ſi expedit.ſ.vbi eſt repletio coꝛpoꝛis. Uidet ꝙ ſic. flegmone fiente paruo intendim⁹ ꝓhibere futurũ fieri: ⁊ hoc per repercuſſiua ⁊ factuꝫ delere Gal'.13. cap.2. Amplius dicit Aui. ꝙ vſus molliũ in pꝛincipio eſt timoꝛoſus. Jtẽ Aui.dicit ꝙ non indiget curatione cũ repercuſſione plurima in ṗncipio: ergo ꝯcedit repercuſſiõnẽ. Jn ꝯꝛiuꝫ.A.⁊ Haly.3. pꝛa.c.27. Dõm ꝙ põt eſſe apã caliduꝫ in ṗn.coꝛpoꝛe mũdo de ſe vel per flobothomiã vel aliã euõnẽ factã: qđ indiget repercuſſione de ſe. Ratio qꝛ in pꝛincipio debet mã a parte remoueri remotione oppoſita fluxui: hoc fit per repercuſſiõnẽ dico de ſe: qꝛ ſi fit in emunctoꝛijs: ⁊ ſi ſit mã venenoſa: ⁊ ſi ſit expulſa per criſim: ⁊ ſi ſit groſſa viſcoſa: ⁊ ſi ſit ꝯculcata in parte ſicut accidit in ꝓpoſito ſicut in ꝯtuſionib⁹ mã ꝯculcat in pte: ita in flegmone a cã pꝛimitiua vt caſu ꝑcuſſiõe ⁊ offenſiõe ex vulnere ſtatim mã in parte conculcat. repcuſſio igit ſtringit mãꝫ ⁊ eſt cã coꝛruptiõis ei⁹: ⁊ ẽt mẽbꝛi. Cõſiderãdũ ꝙ q̃ſi ṗn^m.ſ.in q̊ medicus occurrit eſt aliqs modus ſtat⁹. ſubito.n.mã ĩ pte ꝯculcata eſt ꝑꝑ cãm ṗmitiuã: ⁊ iõ non dꝫ mã repcuti ſed feſtinari ad reſolõnẽ ne mã putrefacta coꝛrumpat mẽbꝛũ: ſed ſi apã nõ ſit a cã ṗmitiua ſed antecedente in ṗnci-

pio nō est ꝯculcata in p̄te: ⁊ iō potes rep̄cutere. ⁋ Ad ꝯ̄riū dōm ꝙ in hoc apāte si sit fluxus mā̄e: tūc nō possum⁹ cū rep̄cussiuis ꝓhibere: q̄ꝛ maius est nocumētū per ꝯstrictionē q̄ꝫ sit vtilitas ꝓhibitionis fluxus. Uel dōm ꝙ fluxui resistimus per diuersionē ad cōtrariū ⁊ eūonē absq̄ꝫ rep̄cussiuis ⁋ Ad 2ᵐ dōm ꝙ lo. in flegmone absq̄ꝫ cā p̄mitiua. ⁋ Ad 3ᵐ dōm vt app̄ebit. ⁋ Notādū tñ ꝙ si competūt repercussiua in flegmone a cā p̄mitiua illud dꝫ esse paucuꝫ in pauco tēpore solū vt membrū ꝯfortet̄ vt est oleū rosaceū ⁊c̄.

❡ Et eius quidem curatio est ꝓxima curationi ei⁹ cuius cā primitiua inuenit mundificationē corporis.

❡ Cōparat p̄mo penes ꝯuenientiā. Scđo penes dr̄iam. ibi (Et differt.) ❡ Prima expositio ꝙ curatio ei⁹ apātis a cā p̄mitiua cum inuenit corpus repletū: ⁊ post mūdificationē est ꝓxima cure apostematis a cā primitiua que inuenit corpus munduꝫ: q̄ꝛ vt opꝫ est corpus mūdū illud auxilio flobothomie: ⁊ illud de se erat mundū.

❡ Et differt ab ea in hoc q̄ꝺ nō idiget curatione cū repercussiōe plurima i p̄n. sicut idiget illa: imo min⁹ illa.

❡ Ponit dr̄iam: ⁊ ꝙ differt curatio apātis cū iuenit corp⁹ plenū a cā p̄mitiua ⁊ anteq̄ꝫ fiat eūo: ab ea. s. i flegmone q̄ fit a cā p̄mitiua q̄ iuenit corp⁹ mūdū: in h̄ q̄ꝺ nō idiget curatiōe cū rep̄cussiōe plurima in p̄n°. s. apā a cā p̄mitiua cū repletione: ⁊ añ mūdificationē sicut ista. i. sic idiget ista flegmon cui⁹ p̄mitiua iuenit corp⁹ mūdū: imo min⁹ illa. s. idiget rep̄cussiōe: sꝫ lꝫ cōpetat rep̄cussio: minus cōpetit illi que est cū repletiōe ante euacuationē: q̄ꝛ corpus plenum nō recipit: sed illa que est absq̄ꝫ repletione pōt magis repercuti.

Dubᵐ 5ᵐ ❡ Dubitat̄: q̄ꝛ b̄m hāc expositionē Auicē. ꝯcedit repercussiua in ea que est a cā p̄mitiua sine repletiōe. Et supra solū posuit mollificatiua ⁊ resolutiua: q̄ꝛ hec ē cura ei⁹ iquātū ē apā. Itē dicit min⁹ illa: ꝗ i apāte a cā p̄mitiua ⁊ corp̄e repleto vī ꝯcedē aliq̄ rep̄cussiua añ eūonē. ⁋ Cui⁹ ꝯ̄riū dic̄. G. i thegni. 3. tex. cōmē. 159. q̄ꝛ corp⁹ plenū nō recipit: imo in nullo apāte ꝯcedunt̄ añ eūoneꝫ. ⁋ Rn̄det Dy. ꝙ expō supra nō m̄ltū placet: dicet tñ ꝙ i apāte a cā p̄mitiua cū corporis mūdificatiōe possum⁹ a p̄n° aliq̄d rep̄cutē ⁊ ꝓp̄e si apā ē magnū. s. q̄ꝛ timet̄ malitia flux⁹. s. mā̄e ad locū. Et si Aui. nō posuit dicit ꝙ hic mag̃ distīcte loq̄t̄ ⁊ illō dixit supra: vt ostēdat ꝙ resolutiua ⁊ mollificatiua plus ꝯferūt q̄ꝫ rep̄cussiua: q̄ꝛ rep̄cussiua cōpetūt qn̄q̄ꝫ. s. cū ē magna passio: ⁊ cōpetūt parū: q̄ꝛ parū debēt stare: ⁊ leuia: q̄ꝛ forsan plus in circuitu q̄ꝫ sup̄ loco apāto. Sꝫ in apāte a cā p̄mitiua cū corp̄is repletiōe añ mūdificationē nō cōpetūt rep̄cussiua: ⁊ iō illō cōparatiuū tenet̄ abusiue. Uel al'r ꝙ añ mūdificationē p̄nt cōpetē nō vera: sꝫ alia q̄ sint ꝯfor. sic oleū rosaceuꝫ ⁊c̄. Et h̄ nō erit rep̄cussiuū: q̄ꝛ corp⁹ existēs plenū nō rep̄cutit̄: sꝫ erit cōfortare aliq̄ꝫ p̄ticulā. Sꝫ in apāte a cā p̄mitiua sine corp̄is repletiōe possum⁹ forti⁹ rep̄cutere q̄ꝫ cū repletiōe ⁊ añ eūonē: ⁊ h̄ vult. Alia expō ē ꝙ differt cura flegmonis a cā p̄mitiua sine repletiōe a cura ei⁹ a cā p̄mitiua cū repletiōe: ⁊ post mūdificationē eo ꝙ nō idiget ⁊c̄. s. qn̄ fit a cā p̄mitiua: ⁊ ē corp⁹ mūdū sic idiget illa. i. illa q̄ ē a cā p̄mitiua ⁊ ē corp⁹ plenū post eūonē imo min⁹. Est ꝗ dr̄ia ꝙ post mūdificationē i flegmone a cā p̄mitiua cū repletiōe possum⁹ rep̄cutē: ⁊ sic vult. A. p̄ cañ. fen. 4. ca. 25. sꝫ i flegmone a cā p̄mitiua que iuenit corp⁹ mūdū nō possum⁹ rep̄cutē: ꝗ illud minus est abusiuū: vel si possum⁹ illud ē valde modicū: ꝗ cā p̄mitiua que obuiat repletiōi q̄ꝫuis feceris flōmiā: tñ aliq̄ magis debem⁹ resistere fluxui materie ⁊ timere de eo q̄ꝺ nō ꝯtingit si corpus est mundum.

❡ Cū aūt cā ē añs nō p̄mitiua: tūc opꝫ vt icipias cum eūone ⁊ cōple ei q̄ꝺ meret̄ ex flōmia ⁊ ex solōne ventris si idiget ea. Et necitas q̄dē ei⁹ ē: aut qm̄ corp⁹ est imūdū: aut qm̄ egritudo ē magna: q̄re necia est eūo ⁊ minoratio mā̄ei ⁊ attractio ad ꝯ̄riū. Et lꝫ corp⁹ nō sit multaꝝ sup̄fluitatū: tñ in mēbro qn̄q̄ꝫ aduenit ꝙ ipm ꝺbilitat: q̄re attrahunt̄ ad ipm mā̄e corp̄is: lꝫ nō sint mā̄e sup̄fluitatis. Et opꝫ vt obserues ꝯditiones p̄dictas in hoc ex etate ⁊ tēpore ⁊ regione ⁊ alijs.

❡ Ponit curā a cā añcedēte. Et p̄ ponit cañ. curatiōis siue curatiue itētiōis. Scđo ponit medicias. ibi (Medicie aūt.) ⁋ Duo facit. Prio q̄ꝫtū ad curā vl'em. Scđo q̄ꝫtum ad sp̄alē siue locū. ibi (Incipe ⁊c̄.) Cōcedit ꝙ ista flōmia qn̄q̄ꝫ dꝫ esse de cephalica qn̄q̄ꝫ de basilica quādoq̄ꝫ de cōi b̄m libitū. Scđo dꝫ esse de parte cōtraria.

Dubiū 6ᵐ ❡ Dubitatur: vtrū corpori mūdo competat euacuatio. ⁋ Uidet̄ ꝙ nō: q̄ꝛ supra in flegmone a causa primitiua nō precepit.

Dubᵐ 7ᵐ ❡ Item corpore mundo: vtrum possit aduenire ꝙ ipsum debilitet ⁊ non sit causa primitiua. ⁋ Uidetur ꝙ nō: q̄ꝛ nihil aliud pōt esse. ⁋ In ꝯtrariū Aui. q̄ꝛ sic est de flegmone nō a causa primitiua.

Dubᵐ 8ᵐ ❡ Itē q̄ñō corp̄i mūdo pōt venire magna egritudo ⁊ nō sit cā primitiua. ❡ Ad p̄ᵐ dicit ꝙ nō sit eūo i corp̄e sil'r mūdo: sꝫ qn̄ ē multaꝝ sup̄fluitatū. Ul' dic̄ ꝙ ēt si corp⁹ sit mūdū cōpetit eūo rōne diuersiōis cū passio ē magna ⁊ disrupte fluit mā. Notādū b̄ꝫ Dy. sic i flegmone a cā p̄mitiua cū corp⁹ ē mūdū ē min⁹ vtilis rep̄cussio: sꝫ cū cā p̄mitiua iuenit plenū post eūonē possum⁹ magis vti: ita qn̄ flegmon ē a cā añte ⁊ corp⁹ paucaꝝ sup̄fluitatū min⁹ possum⁹ vti vl' ōbem⁹ vti rep̄cussiuo: sꝫ si corp⁹ ē repletū mag̃ vtilis ēt in flegmōe a cā añte nō cū m̄lta repletōe mag̃ vti possum⁹ rep̄cussiuo q̄ꝫ i flegmone a cā p̄mitiua q̄ iuenit corp⁹ mūdū ⁋ Ad 2ᵐ dic̄ ꝙ pōt eē ꝺbilitas corp̄e mūdo a p̄n° gnōnis vel ex egritudine p̄cedenti. ⁋ Ad 3ᵐ dicit ꝙ pōt accidē magna egritudo ex nā vel t̄p̄e que erit magna rōne mēbri in quo est: vel rōne sue eēntie vl' rōne nocumēti iducti ꝙ seq̄t̄: vt. G. 7. de ingenio cap. 12. ⁊ 4. eiusdē cap. 6. dicit.

❡ Et incipe cum repercussiuis nisi in locis que conditionauimus in libro primo.

❡ Primo ponit curā localem b̄m vnūq̄ꝺq̄ꝫ t̄ps. Scđo nocumenta que possunt ꝓuenire. ibi (Et quādoq̄ꝫ accidit.) ⁋ Prima in q̄tuor sicut q̄tuor sunt tēporā. Scđa ibi (Deinde.) Tertia ibi (Et apud.) Quarta ibi (Et exiccatiua.) Considera ꝯditiones supradictas.

Dubᵐ 9ᵐ ❡ Dubitat̄: vtꝝ flegmon a cā añte in p̄n° dꝫ rep̄cuti. Qꝛ nō: q̄ꝛ mā nō dꝫ pelli ad nobilia. Itē san. corrupt⁹ nō dꝫ repelli sed flegmon est ⁊c̄. q̄ꝛ san. q̄ ē egressus a venis i ꝯcauitate mēbroꝝ cū sit egressus a ꝓp̄a nā ē corrupt⁹ ⁊c̄. ⁋ Dōm ꝙ dꝫ rep̄cuti fcā eūone. Rō q̄ꝛ cura flegmonis ē fiend̄ ⁊ facti: sꝫ sic fieri p̄cedit factū ita cura fientis curā facti. ⁋ Ad ꝯ̄riū dōm ꝙ mēbra q̄dā sunt ignobilia simpl'r vt emūctoria ⁊ i istis n̄ licet rep̄cussio: q̄dā ignobilia nō simpl'r: sꝫ respcū p̄ncipaliū vt mēbra exteriora q̄ h̄nt opōnes nobiles vt manus pes oculus ⁊c̄. ⁊ ad h̄ possum⁹ rep̄cutē. ⁋ Et si diceres ꝙ mā ē mala. Ad ista dōm ꝙ si mā nō sit venenosa vel mala vt ē in expulsionib⁹ creticis ⁊c̄. ꝙ sp̄argit̄ vel rectificat̄ ⁊ annihilat̄. i. resoluit̄ dispersa. ⁋ Ad 2ᵐ dōm ꝙ si sit multū corrupta nō dꝫ repelli: vel ꝙ nō pōt rōne eius q̄ꝺ in parte: sed eius q̄ꝺ fluit ꝯtinue ad partē.

❡ Deide oppone augmēto cū itromissiōe mollificatiuoꝝ ⁊ h̄ūectātiū cū refrenatiuis: ⁊ q̄ꝫtuꝫ ꝓcedit in augmēto ꝓcedas in additiōe mollificatiuoꝝ paulatim.

Dubᵐ 10ᵐ ❡ Cōtra: auctores docēt miscere cū rep̄cussiuis resolutiua: ⁊ resolutiua sūt exiccātia nō mollificatiua. ⁋ Dōm ꝙ in augmēto est duplex intentio. s. fientis ⁊ facti: ⁊ ideo opꝫ miscere ⁊c̄. ❡ Itē considerandū ꝙ ista repercussiua al's mollificatiua nō debent fortiora esse ne ꝯstringant: sed leuia ne resoluāt subtile: q̄ꝛ mā repercussione fuit cōpacta ⁊ indurata: ⁊ ideo dixit mollificatiuoꝝ ⁊ pꝫ.

❡ Et ap̄ꝺ finē ⁊ statū ⁊ vltimitatē magnitudis ⁊ additionē sue vltimitatꝫ facvicē mollificātia ⁊ fac ea pura.

❡ Et apud finem. i. ꝙ quodlibet tempus diuidit̄ in tria tempora: iō in status in principio debent vincere mollificatiua ⁊c̄.

❡ Et exiccantia sunt que sanant in fine.

❡ Ostēdit q̄dē fiendū i fine siue ꝺclinatiōe. Et p̄ hic. Scđo cōparat medicias mollificatiuas ⁊ exiccatiuas. ibi (Uerꝝ h̄ūectātia.) ❡ Cōsiderādū ꝙ exiccātia itelligit resolutiua pura absq̄ꝫ mollificatiuis vel nō cū illis q̄ fuerūt i statu sic esset fenugrecū ⁊ ciminū ⁊ h̄mōi.

❡ Uerum humectātia ⁊ exiccātia sunt ad dilatandos poros ⁊ ad sedandum dolorē. Et exiccatiuū est illud q̄ꝺ sanat ⁊ ꝓhibet remanere aliq̄d q̄ꝺ fiat sanies. Si autē nō sanat integre ⁊ dimittit aliq̄d nō reliquit nisi rem modicaꝫ que resoluit illud q̄ꝺ in quo est acuitas.

❡ Cōsidera dr̄iaꝫ quā pōit iter mollificatiua ⁊ exiccatiua siue exiccātia: q̄ꝛ mollificatiua aperiūt poros ⁊ dilatāt ⁊ sedāt dolorē: sed exiccātia resoluūt māꝫ: ꝗ opō mollitiua erit dilatādo soluē ⁊ sedare dolorē: sꝫ opō exiccatiua erit q̄ꝺ sanat: q̄ꝛ ꝯsumit mām cū forti calore: iō possum⁹ vti i ꝺclinatiōe vbi nō timet̄ de calore nec ꝺ dolore. Et si illō exiccatiuū dimitteret aliq̄d q̄ꝺ nō resolueret q̄ꝺ ēt idureē poterim⁹ vti medicis fortib⁹ acutis dic̄ Dy. vt ē diaglon ⁊ diapalma empl'm de melle glutinatio ⁊ farina ordei ⁊ his similia.

❡ Et qn̄q̄ꝫ accidit ex refrenatione vehemētia doloris ꝓpter suffocationē materiei ⁊ soliditateꝫ membri. Et qn̄q̄ꝫ accidit ex ea reditus mā̄ei ad mēbra p̄ncipalia. Et qn̄q̄ꝫ accidit vt idureē apostema. Et accidit qn̄q̄ꝫ vt icipiat mēbrū tēdere ad viriditatē ⁊ nigredinē ꝓprie quādo medicat̄ cum eis in fine rei ⁊ ꝓp̄e statum.

❡ Ostēdit nocumēta q̄ p̄nt ꝓuenire ex rep̄cussiōe. Et p̄ h̄. Scđo docet illis subuenire. ibi (Et scias.) Cōtra hec quatuor nocumēta ⁊c̄.

❡ Et scias ꝙ vehementia doloris facit te idigere medicinis mollificantib⁹ absq̄ꝫ attractiōe: ⁊ fortasse erit

cum eis infrigidatio nō ꝓhibens mollificationē.

¶ Primo docet subuenire vehementie doloris. Scđo reditui ad principalia. ibi (Ex reditu ⁊c̄.) Tertio duritiei facte a medicīa repercussiua. ibi (Et cum timetur ⁊c̄.) Inferius vō docet subuenire mortificationi ⁊ viriditati.

¶ Circa pᵐ ꝯsiderādū ꝙ si mā sit coartata repcussiōe: vñ fit dolor: cura erit mollificare absq̄ attractiōe vt cum se. lini ⁊ camomilla. Et fortasse ī eis ē īfridatio. i. calor paruꝰ vl' tēperatꝰ vel paruū frigus vt malua ꝺcocta ⁊ farina ordei cū oleo ro. ⁊ h̄ qñ flegmon est in ꝑncipio: q2 cū illoꝝ friditate stat mollificatio ⁊ in augmēto apponunt̄ alia cal'a vñ miscemꝰ fenugre. se. lini ⁊ flores camomille.

¶ Ex reditu vō materiei ad membra principalia securat euacuatio nisi quādo illud quod ꝓuenit ex eis est ₰m semitā expulsionis ex eis ⁊ sunt membra recipientia ab eis sicut euacuatoria illorum: illic enim non est via ad repellendum ⁊ expellendum penitus. Et nos iam verificauimus ista in loco suo.

¶ Ex reditu vō materiei securat euacuatio: q2 si repercutis ante euacuationē timetur de reditu ad principalia: sed si post euacuationem nō timet̄: q2 materia spargit̄ per corpus ⁊ annihilatur.

¶ Et cū timet̄ vt ꝺclinet ad duritiē administra mollificātia: in qbꝰ ē calefactio ⁊ humectatio cū fortitudīe.

¶ Et cū timet̄ calefactio. s. tpata: q2 forti īduraret. Et humectatio cū fortitudine vt maluauiscus farina fenugreci ⁊ diaglon. Uel calefactio ⁊ humectatio fortis: q2 nimis infrigidauit repercussiuū.

¶ Medicine autem repercussiue sunt que sunt medie sicut succi herbarum frigidarum: quas multotiens diximus in locis aliȷ̈s: sicut succus portulace ⁊ cucurbite ⁊ endiuie ⁊ virge pastoris ⁊ aliarū ⁊ succus solatri ꝓprie ⁊ corpora eoꝝ ꝯtraria ꝑparata ad emplastruz ⁊ succus psilij etiam ⁊ ceratum cū aqua frigida: ⁊ fortasse excusat laborem in eo spongia infusa in aceto: et aqua frigida ⁊ chechengi est fortis in pīcipio: ⁊ similiter cortices granatoꝝ ⁊ semperuiua ⁊ sauic decoctū valde ⁊ ꝓprie cū aceto mixto aut sumach ⁊ timbul alt̄ taulub ē bonū iterū. Et si īdiget fortiore illo adde in eis sandalū ⁊ achatiā ⁊ memithe ⁊ fausel ⁊ iusqamuz al. ⁊ herba que nominat̄ herba apatū est in principio valde bona. Et qñq3 iuuat̄ eius desiccatio ⁊ stipticitas cuz croco ⁊ humectatio in principio est timorosa.

¶ Ponit medicinas. Primo que cōpetūt in ꝑnᵒ. Scđo que in augmēto. ibi (Si vō ista nō valent.) Tertio ponit quēdā cañ. in cura flegmonis qñ tēdit in viā exiture. ibi (Cū ḡ vides.) Quarto ponit q̄sdā medicīas q̄ cōpetūt in statu. ibi (Cū aūt.) Quīto ēt in declinatione. ibi (Et empl'm de colcotar.) Sexto ponit alios cañ. ibi (Et multotiēs.) ⁋ Prima in q̄tuor. Primo enumerat q̄sdā medicinas que cōpetūt in ꝑncipio. Scđo docet remouere nocumentū quod posset accidere ex incidenti vsu earū. ibi (Et qñ cadit.) Tertio ponit quēdā cañ. de resolutione ⁊ repercussione. ibi (Et scias.) Quarto ostendit cañ. de remotione doloris. ibi (Si ergo.)

Dubᵐ 11ᵐ ¶ Dubitat̄ vtrū medicine repercussiue debeāt esse frigide ⁊ sicce: vel fride ⁊ humide. Uidet̄ ꝙ cal'e q2 blactebissantie pᵒ cañ. fen. 4. cap̄. 25. ḡ ⁊c̄. Uidet̄ ꝙ fride: q2 Aui. hic ⁊. z. cañ. Ut ꝙ hūide: q2 mucillago psilij. Uidet̄ ꝙ sicce: q2 stiptice. Dicit̄ ꝙ gn̄al'r debēt eē fride ꝯrie attractioni vt faciāt ꝓuenire frigus spissent frangāt caliditatē attrahētē. Scđo stiptice q2 ꝓhibēt fluxū. repellūt. n. vasa ꝯfortata stipticis pharmacijs. Gal. in thegni. 3. tex. cōmē. 160. Tertio ꝙ l3 fride: tñ in fridis apostematibꝰ miscent̄ cū calidis medicinis ⁊ siccis. Quarto in flegmone fride ⁊ stiptice nō multū. Quīto in herisipila fride ⁊ hūide ⁊ plus stiptice vt īfra declarabitur. Sexto in oculis fride nō stiptice vt ꝓbatū est ⁊c̄. ⁋ Et hūectatio. i. mollificatio ⁊ resol'o: iō debemus repcutere. medicamē repcussiuū nō debet esse in ꝑnᵒ flegmonis humidū: sed in statu non sufficit ꝙ sit frigidū ⁊ humidū: sed calidū ⁊ siccū: iō miscet̄ crocus.

¶ Et qñ cadit supfluitas in infridatiōe fortasse ꝑducit ad corruptionē mēbri ⁊ corruptionez humoris ꝯstricti in apate: ⁊ tēdit apostema ad viriditatē ⁊ nigredinē. Si ergo timueris aliquid de hoc: tūc emplastra locū cū farina ordei ⁊ volubili ⁊ in quo est mollificatio,

¶ Docet remouere nocumentum. Et primo antequā eueniat. Secundo postq̄ euenit. ibi (Si vō apparet.)

Duᵐ 12ᵐ ¶ Si ḡ. Cōtra q2 calidū est mitigatiuū doloris spasmoꝝ Hip. qnta particula afor. 22. Itē Gal. 6. de ingenio cap̄. 2. xtit̄ aqua calida ad mitigandū dolorē. Itē Aui. supra. humectantia mollia sunt ad sedandū dolorē ⁊c̄. Dicit ꝙ dolor in ꝑncipio vel pōt sequi malā cōplexionē ⁊ solutionē continui: vel pōt sequi ex ꝯstrictione māe in parte siue in loco ꝓpter multitudinē vel ꝓpter fortē ꝯstrictionē. Si ꝑmo mō nō cōpetit mollificatio. ratio est Aui. qđ est ꝯtrarium ei qđ est necessariū de ꝓhibitione effusionis nō competit ⁊c̄. ideo talis dolor sedat̄ cū repercussione in ꝑncipio. Si scđo mō: tunc cōpetunt mollificatiua: ⁊ isto modo loquit̄ supra. A. ⁊. G.

¶ Si vō apparet aliqđ de h: tūc scarifica locū ⁊ excoria ipm ⁊ nō expectes collectionē neq3 maturationē: ⁊ illđ qñ vides illđ qđ effusum ē pl'm valde ⁊ fortasse morit̄ mēbrū. Et scalpellatiōis alia ē magis apparēs ⁊ alia magis ꝓfunda: ⁊ illđ ē ₰m locū apatis ⁊ dispōnē mēbri: ⁊ cū scalpellaueris tūc embroca cū aq̄ maris ⁊ reliqs aqs salsis ⁊ empl'a cū eo in q̄ ē mollificatio: ⁊ si nō īdiges roxificatiōe ⁊ embrocatiōe sis ꝯtētꝰ mollificatiuis. Et scias ꝙ administratio eoꝝ q̄ fortiter repcutiūt ī ꝑmis ⁊ eoꝝ q̄ fortiter resoluūt ī fine ē mala: caue ḡ q̄3tū potes. īfridatio. n. vehemēs ꝑducit ad illđ qđ sciuisti: ⁊ aq̄ frida: sil'r ē ꝺ illis q̄ op3 cauē nisi ī eis q̄ sūt sic̄ herisipila ⁊ resol'oni vehemēti accidit dolor. Si ḡ volueris regē in ꝑnᵒ cū sedatiōe doloris nō approximes eis aq̄3 cal'a3 ⁊ olea mollificātia ⁊ empl'a facta ex hꝰ medicis. ipa. n. vehemēter sūt ꝯria ei qđ ē neciu3 de ꝓhibitiōe effusiōis ⁊ redeas ad bolū armenū solutū ī aq̄ frida aut cū oleo ro. ⁊ meliꝰ oleū ro. ē illud qđ ē ex rosis ⁊ oleo. ī oleo qppe ē resol'o q̄dā: aut lētes ꝺcoctas cū rosis: aut merdasengi cū oleo ro. Si vō ista nō valēt ⁊ q̄ eoꝝ cursu currūt administra volubilē: qm̄ ipa ē vehemētis iuuamēti in ꝑncipio ⁊ statu ⁊ alsirengi ⁊ alhaasech ⁊ apiū ⁊ albedarungi sil'r. Et ml'totiēs qdē sedat dolorē vinū dulce mixtū cū oleo ro. imo ꝯgelatū vue ⁊ parū cere sup lanā aut lana hyssopi īfridata in estate tepefacta in hyeme: aut spōgia īfusa in vino stiptico aut aceto ⁊ aq̄ frida ⁊ crocꝰ ingredit̄ in sedatiōe doloris. Cū ḡ vides īceptionē apostematis incedere itinere exiture: tunc dimitte infrigidationem ⁊ incede in viam eius qđ maturat ⁊ aperit.

¶ Ponit medicinas que ꝯferunt in augmēto ⁊ ꝑncipio. Cōsiderādū volubilis q2 est eq̄lis declinās ad caliditatē quādā ꝯfert in augmēto resoluēdo ⁊ in statu in ꝑncipio. s. augmēti: vel in ꝑncipio. s. qñ miscet̄ cū repercussiuis. Aliter tñ l'ra pōt ītroduci. s. ꝙ postq̄ docuit remouē dolorē ꝯtingētē ex fluxu māe: ⁊ hᵒ fit repercutiendo: docet remouē dolorē q̄ fit ꝑꝑ ꝯstrictionē factā ꝓpter īdebitū vsu3 istoꝝ repcussiuoꝝ: ⁊ h̄ fit cū mollificatiuis: ⁊ pōt dici ꝙ tunc est apa in ꝑnᵒ augmēti. Uel postq̄ docuit sedare dolorē cū repercussiuis fortibꝰ ⁊ puris hic cū eis q̄ sunt ꝺbilia ⁊ aliq̄l'r resolutiua. Cōgelatū vue dicit Dy. i. vinū coctū: ⁊ dicit ꝙ nō tm̄ exiccat sicut vinū: imo magꝭ mollificat ⁊ est minus calidū vt dicit Dy. ⁊ Sera. ⁊. practi. Lana ⁊c̄. ī frigidata. s. in estate ꝑterq̄ in neruis ⁊ capite. spōgia. ītelligēdū ꝙ plus ꝯfert in ꝑnᵒ q̄ in augmento: vnde supra Aui. ponit ad repercutiendū. cū ergo in viam factionis exiture. i. saniationis. maturat ⁊ aperit. i. resoluit: vel aperit. s. cū ferro ⁊c̄.

¶ Cum autē apostema peruenit ad statu3: tunc necessaria sunt qualia sunt anhetu3 ⁊ camomilla ⁊ maluauiscus ⁊ semen lini ⁊ similia: imo emplastra que nominant̄ basilicon ⁊ que nominant̄ diaquilon.

¶ Concedendū ꝙ in statu quo ad accidentia ⁊ quo ad mām: q2 fluxit quātū debet fluere competunt que resoluunt: ⁊ si nō resoluunt maturant: ⁊ talia sunt mollificatiua ⁊c̄. Laudat enim Dy. diaquilon qñ pars subtilis flegmonis venit ad maturationē: vnde rumpitur apostema ⁊ exit quidā sicut trumbus saniei ⁊ derelicta est pars grossa in circuitu que nō peruenit ad maturationem.

¶ Et emplastrū

¶ Et emplm̄ de colcotar exiccat absq; dolore: ⁊ ꝓp il-
lud est eius administratio icōueniēs cū fit inflāmatio
flegmonis. Et est ꝯueniēs qn̄ nō timet̄ aggregatio: ⁊
melius est vt ponas sup ipm̄ desuper lanā ifusam in
vino stiptico. Et caro minus idiget exiccatiōe q̄ʒ ner
uus: qm̄ neruus nō redit ad suam cōplexionem cum
exiccatione parua. Et caro minoris necessitatis est q̄
pauciores habet arterias: ⁊ multotiēs quidem cadit
necessitas scalpellandi ante maturationem.

¶ Ponit medicīas q̄ cōpetūt in ꝯclinatiōe. Emplꝫ de colcotar sūt
oēs medicine in qb⁹ est vt⁹ vitrioli exuberans vt diapalma: ⁊ q2
fortiter exiccat nō cōpetit cū est in flegmone: vn̄ dicit. est icōue-
niēs cū fit ⁊c̄. al's est ꝯueniēs. i. q̄uis sit ibi iflāmatio ⁊ calor cōpe-
tit: ⁊ est cōueniens qn̄ nō timetur aggregatio saniei: q2 si timetur
tūc cōpetunt saniatiua ⁊ non exiccātia que ꝓhibent saniē vt sup̄
dixit. super ipsum. s. medicamē de colcotar ⁊c̄. q2 iuuat ⁊ cōfortat
mēbrū exiccādo ne ledat̄ forti impressione colcotar ⁊c̄.

¶ Et multotiens ingeniat̄ in attrahendo apa ex mem
bro nobili ad ignobile cū attractiuis: deīde curatur ⁊
aperit̄. Et de apatibus calidis que indigent famosi-
tate emplastretur caput eius cum psilio ⁊ cum extícti-
uis in circuitu eius. Et liniatur ex epithimatib⁹ ⁊ em-
plastris cum pēna: qm̄ digiti ledunt ipsum.

¶ Ponit tres canones de apostemate q̄d tendit ad saniem siue ad
saniationem. Primus ꝙ quando cadit necessitas scalpellandi ꝓ-
pter multitudinem vel propter conculcationem ex repercussio-
ne: vnde non potest maturari. Secūdus est ⁊ patet. Tertius ⁊c̄.

Du^m 13^m

¶ Cōtra cū videris apa tendere in viā exiture dimitte infridatio-
nē. Itē saniatiua sunt digerētia: sed digerentia sunt calā. 4. can̄. ꝯ
cura purtridaꝝ. ⁊ Halyab. 3. prac. cap̄. 27. Itē calidū saniē est fa
ciēs: vt inquit Hippo. 5^a particu. afor̄. 22. afor̄. Dicēdū ꝙ directe
digerentia sunt calida vt dicet̄: qn̄q; tamen frida maturationem
faciunt vel iuuant prohibendo ruptionem ante maturationem ⁊
remittendo acuitatem materie: vnde nō potest vinci a calido ꝓ-
hibendo resolutionem calidi naturalis ⁊c̄.

¶ De herisipila ⁊ speciebus eius. Cap̄. 4^m.

Iam sciuisti causas herisipile ⁊ species ei⁹ in
libro primo. Et ille ex qbus discernit̄ ex fle-
gmone sunt: qm̄ herisipila magis appar ēteʒ
hʒ rubedinē ⁊ puriorē. Et ex flegmone ap-
parent rubedo ⁊ nigredo decliuis ad viriditatem. Et
plurimū coloris eius est occultū in ꝓfundo: ⁊ rubedo
herisipile destruit̄ per tactū statim ⁊ albet eius loc⁹
causa subtilitatis materiei rubee: aut sepatiōis eius:
deīde redit velociter: ⁊ nō simil'r est rubedo flegmo-
nis: ⁊ vides in rubedīe herisipile colorē croci ⁊ citri-
nitatē: ⁊ nō vides illud in rubedīe flegmonis. Et apo
stema herisipile nō fit nisi in eo q̄d apparet de cute et
flegmon ꝓfundat̄ in carne ēt. Et herisipila est pura ⁊
nō est ita flegmon. Et ꝓuenit̄ quandoq; ex caliditate
herisipile ad hoc vt cōburat cutē ⁊ eius violētia vesi
cat ⁊ minorat̄ illud in flegmone: ⁊ pura nō ipellit pe-
nitus ⁊ flegmon impellit: ⁊ quāto plus multiplicatur
additio sanguinis sup cholericū est ipulsio magis ap-
parens ⁊ dolor ⁊ pulsatio vehemētiores. Et herisipi-
la attrahit febrem vehemētius q̄ʒ flegmon. Et qn̄q;
ꝯsequitur ex caliditate herisipile vt comburatur cutis:
quare alteratur illd q̄d noīatur herisipila ⁊ nō est ita
flegmon. Nō est ergo inflāmatio herisipile minor in-
flāmatione flegmonis imo plus. Verū tēsio flegmo-
nis ⁊ dolor eius est ꝓpter tēsionem. Et quandoq; fit
maior: quapropter dolor herisipile est minor.

¶ Supra determinauit de apostematibus sanguineis: hic de cho-
lericis ⁊ currētibus cursu eoꝝ. Primo de cholericis. Secūdo de
currentibus cursu eoꝝ. ibi (Formica.) Prima in duas. Primo
ponit spēs ⁊ signa. Secūdo curam. ibi (Opʒ vt.) Prima in qua-
tuor. Primo excusans ponit signa. Secūdo loca in qbus plus ac-
cidūt. ibi (Et vbi.) Tertio ponit can̄. ꝓnosti. ibi (Et qn̄.) Quarto ex
cusat se apponēdo diuersitatē iter herisipilā ⁊ flegmonem. ibi (Et
tu.) ¶ Dicit causas: quia calida species: quia ſm ꝙ sunt spēs cho
lere: ⁊ ſm ꝙ simplex vel composita. Prima habet tot quot po-
nit signa. Primo a colore. Secundo a loco. Tertio ⁊c̄.

Dub^m p^m

¶ Dubitat̄. vtrū herisipila magis attrahat feb. q̄ʒ flegmon. Q̄d nō:
quia sanguis est paratior putredini q̄ʒ chol'a: q2 humor calidus ⁊
humidus ꝯtinue faciēs paroxismū sine interpolatiōe. Dōm ꝙ
herisipila ſm Dy. magis attrahit effi. q2 acutior calidior. Sed pu
tridā flegmon: q2 maior repletio ⁊c̄. ¶ Nō est g̃. Cōsiderādū ꝙ se-
quit̄ g̃: q2 caliditas herisipile cōburit. Item ꝯsiderandū ꝙ dolor
sequitur ad apostema vel rōne male complexionis: ⁊ sic maior in
herisipila ⁊ est ibi punctio sicut spine. Unde in p̄cedenti capl'o do
lor inflāmatiuus in essentia est plus. Uel rōne tensiōis: ⁊ sic est ma
ior in flegmone: ⁊ quādoq; fit maior. i. valde magnum.

¶ Et vbi plus accidit herisipila accidit in facie ⁊ inci-
pit a lepore nasi: ⁊ augmentatur apostema ⁊ expādit̄
in facie tota.

¶ Rō est: q2 cholera sui subtilitate ⁊ leuitate. ascendit ad ꝑtes su-
periores: ⁊ q2 pars nasi est satis carnosa: recipit istam ⁊ īde spar
gitur super faciē: tn̄ Dy. dicit ꝙ incipit a supercilijs.

¶ Et qn̄ accidit herisipila a fractura ossis sub cute: tūc
illud est malū. Et tu qdem iam cognouisti diuersita-
tem inter herisipilā ⁊ flegmonē in loco alio ab isto.

¶ Et qn̄ accidit. est aforismus. 19. 7^e parti. Ratio est mala causa: q2
curā impedit. est malum signum: q2 significat virtutis defectum.
Quare dicit sub cute. Dicēdū ꝙ est modus loquendi vel si sub cu-
te est malū multomagis est malum in ꝓfundioribus ossibus.

¶ Cura herisipile. Cap̄. 5^m.

Oportet vt euacues corp⁹ ab ea cuʒ solutiuo
chol'e. Et si idigēt flōmia flōma etiā. Et flo-
bothomia qdē nō multū cōfert nisi qn̄ mate
ria est inter duas cutes. Si autē profunda fuerit: tūc
eius iuuamētū minoratur ⁊ fortasse attrahit. Et si i-
digueris reiteratione solonis ventris post flōmiam
fac illud ſm ꝙ calefit ex duabus materijs.

¶ Primo ponit curam per euacuationem. Secundo per localia.
ibi (Deinde permuta te.)

Dubiū p^m

¶ Dubitat̄: vtrū flōmia cōpetat in herisipila qn̄ est inter duas cu-
tes. Videt̄ ꝙ nō: q2 si mā est inter duas: tūc est pura herisipila:
⁊ tunc nō competit flōmia: sed si est profunda: tunc est mixta san
guini ⁊ tunc cōpetit. In ꝯtrium Auicē. Dicit̄ primo ꝙ cholera
potest eē inter duas cutes: qa pauca ⁊ ꝓfunda: q2 multa vel den-
sa: ⁊ vt sic verificat̄. Si enim sit pauca cholera cū multo sanguīe:
⁊ sic inter duas cutes cōpetit flōmia. si sit multa ⁊ ꝓfunda sic pro-
pter multitudinē cū puritate: tunc nocet flōmia: ⁊ hoc est q̄d dic̄.
Et iuuamētum minorat̄. ⁊ fortasse attrahit. i. auget̄ herisipila ꝓp
furiā cholere remoto sanguine. Secūdo mō flōmia cōpetit qn̄
mā est inter duas cutes. i. impellit ⁊ tumet apparenter: q2 signifi
cat tūc ꝙ mā est cholera sanguini mixta. Si aūt sit ꝓfunda. i. si nō
impellit iuuamētum minorat̄ ⁊c̄. q2 significat cholerā purā: ⁊ vi-
det̄ ꝯcordare cum dictis Haly. 3. prac. ca. 28. Tertio mō vt ap-
paret. 14. de inge. cap̄. 2. herisipila quedā est de cholera miti: aut
cholerico sanguine: ⁊ ista nō est vlcerosa: ⁊ ista mā pōt contineri
inter duas cutes: ⁊ ita est mitis ꝙ nō corrūpit: in hac pōt iuuamē
tum facere flōmia. Quedā est de cholera grossa adusta: vn̄ supra.
si ꝑtrāsierit in grossitie sua vsq; ad subam sanguīs accidet herisi-
pila mala. ⁊ ista cholera eēt ꝓfunda ⁊ non cōpetit flōmia: imo flo
bothomia attrahit plus de mā: q2 euacuato sanguīe fit maligna
cholera. Quarto mō iter duas cutes. i. in principio: ⁊ tunc cōpe
tit ꝓfunda. i. in statu ⁊ iā cōpleta. vide Dynū 4^a primi can̄. cap̄. de
ventosis. Et si indigueris ſm ꝙ calefit ⁊c̄. i. ſm ꝙ vincit sanguis
vel cholera: q2 si colera iteꝝ solue: si sanguis iterū flobothoma.
¶ Considerandū ꝙ Gal'. 14. 3. ca. componitur etiā cum vndimia
⁊ sclirosi: ⁊ tunc cura erit composita ⁊ dedit intelligi.

Dubiū 2^m

¶ Dubitatur: q2 non ponit curam ſm diuersitatem si est a causa p̄-
mitiua vel an̄te: sicut fecit Rasis. 13. ꝯtinē. cap̄. 10. al's Jesus haly
in libro oculoꝝ tra. 2°. ca. 35. Dicendum ꝙ dedit intelligi ex his
que dixit de flegmōe: vel q2 raro accidit a causa p̄mitiua: sed fre-
quentius accidit fluxus sanguinis ad partem a cā primitiua.

¶ Deinde ꝑmuta te ad infridandū eā cuʒ infridatiuis

fortibus scitis in capite flegmonis: ⁊ cū effusiōe aque frigide: ⁊ fac illud donec altereť color. Pura eniz destruitur cum alteratiōe coloris ⁊ diminutione ipsius. Et ad vltimuz infrigidatio in herisipila est magis necessaria: qm̄ flāma ⁊ dolor inflāmatiuus in ea ē plus: ⁊ euacuatio in flegmone est magis necessaria: qm̄ mā in ea est magis inobediens ⁊ grossior.

¶ Primo in principio. Secūdo in statu. ibi (Circa statum.) Prima in duas. Primo ostendit quale debet esse medicamē comparando ad flegmonem. Secūdo absolute. ibi (Et oportet vt.)

¶ Cōsiderādū q̄ ⁊c. Probat duab⁹ rationibus q̄ medicina repercussiua debet esse pura seu fortis frigiditatis. Primo vbi est maior dolor inflāmatiuus. Secūdo vbi minor timor de retētiōe materie ibi magis possumus infrigidare.

¶ Et oportet vt sit infrigidatio eius in principio fortꝫ stipticitatis ad hoc: vt forsitan augmentetur eius stipticitas super ipsius frigus.

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Dubitať: vtrū medicamē repcussiuū in herisipila dēat eē fortꝫ stipticitatis: q2 stiptica sunt sicca. 4. de simplici. ca. 4. dis. z. ℣ In ꝯriū Aui. ¶ Itē vtrū plus stiptica q̄ʒ frida. Qꝫ nō: q2 ṗncipalr̄ magis īdiget infrīdari chol'a ⁊ mēbrū: ģ ṗncipalr̄ frīduz. ℣ Dicēdū q̄ plus stipticū q̄ʒ in flegmone: q2 mā herisipile magis fluēs ad mēbrum: ⁊ q2 minus apta constringi in parte: ideo pōt premi magis a stipticis. Itē in flegmone multitudine ⁊ ꝯculcatiōe statim inducit aliquā eūationem. vñ Aui. ⁊ euacuatio ⁊c. ℣ Ad ꝯriū q̄ lꝫ oporteat in pte eē humidū: pōt tñ misceri aliqd stipticū. ℣ Ad zᵐ dicēdum q̄ Aui. nō vult q̄ stipticitas vincat: sed dixit dubitanter. forsan vt ostendat q̄ dꝫ esse illud medicamen fortis stipticitatis.

¶ Circa statū vō sit ipsius frigus vehemētius stipticitate eius. Et caue cū hoc ne redire facias materiā ad membrum intrinsecum: aut ad membrum nobile.

¶ Primo comparādo ad principiū. Scđo docet remouere vel curare nocumentum. ibi (Et caue.) Tertio absolute ponit medicias competentes in statu herisipile. ibi (Et si fuerit.)

Duᵐ 4ᵐ ¶ Dubitať q2 Auic. frīdiora in statu. Itē in statu cōpetūt resolutiua. ℣ Dōm q̄ in principio augmēto ⁊ statu ⁊ declinatiōe cōpetūt frīda. Rō q2 īdiget extictiōe flāme: sed frīda in ṗncipio debēt eē fortis stipticitatis pp repcussionē. vnde Aui. augeť stipticitas supra ei⁹ frīditatē: sed frīda in statu debēt eē fortiora stipticitate: q2 nō īdigem⁹ repcussiōe sed cōfortatōe: nō tñ Aui. negat frīda misceri resolutiuis: īmo ītelligit ea misceri ex dictis ca. de flegmōe. sed subdit q̄ cū resolutiuis sit frīditas ⁊ nō stipticitas: iō diť Auic. frigus vehementius stipticitate: tamē mixtus resolutione.

¶ Et caue iterum ne denigretur membrum ⁊ fuscum fiat ⁊ incipiat ire in viam corruptionis. Et quādo apparet aliquid de hoc incide in contrarium vie stipticitatis ⁊ infrigidationis.

¶ Et caue ne repercutias ab emunctorijs ⁊ premitte euacuationē vniuersalem. Et caue ne superflue repercutias.

¶ Et si fuerit herisipila sup cutem cureť ex scoria plūbi cuz vino pōtico bullito cū folijs sicle bullite cū vino: ⁊ cureť cū eo in quo est resol'o ⁊ exiccatio fortꝫ cuz infrīdatiōe. Et illud est sicut sumať lane veteris aduste nō lote pondus. ʒ. xij. ⁊. ʒ. carbonis de cortice arboris pini tātūdē: cere. ʒ. xx. scorie plumbi. ʒ. ix. sepi caprini veteris abluti cum aqua. ʒ. xv. olei myrthini. ʒ. v. Et iterum leuius illo emplastrum fiat ex scoria plūbi cuz succo ruthe ⁊ oleo rosacco ⁊ cera.

¶ Dupliciter intendiť. Primo q̄ hic ponit absolute medicias q̄ cōpetunt in statu. Scđo q̄ hic ponit medicinas que cōpetunt in herisipila vlcerata que sunt nimis fortis exiccationis.

Dubᵐ 5ᵐ ¶ Dubitať quare nō ponit curā herisipile in augmēto ⁊ ꝺclinatione. ℣ Dicēdū q̄ dedit ītelligi curā augmēti per curā ṗncipij ⁊ status: sed curā declinatiōis per curā status. sicut enī in statu exiccamus ⁊ resoluimus ⁊ cū hͦ infrīdamus: ita in declinatiōe exiccādo ⁊ resoluēdo ēt īfrīdamus: ⁊ q2 illoꝝ cure sunt ꝓxime: ideo nō explicauit. In herisipila enim ēt in declinatiōe infrīdamus ⁊ statu: ⁊ non timemus de cōgelatione materie sicut in flegmone in quo mā est grossior ⁊ amplior indicans plus euacuationē ⁊ resolutionem: vt supra dixit Aui. Medicine quas ponit sunt ꝓ note ⁊c.

¶ De formica miliari. Cap. 6ᵐ.

Formica est pustula aut pustule q̄ egrediunť ⁊ faciunt accidere apā puruz alr̄ paruum et ambulāt: ⁊ fortasse vlcerant: ⁊ fortasse resoluuntur. Et tu iam sciuisti causam cuiusq̄ʒ illorum.

¶ Supra deter. ꝺ apātib⁹ magnis: hic de pustulis siue pūis apātibus: vel sup ꝺ san. ⁊ chol'icis: hic de currētib⁹ cursu eoꝝ ⁊ de ānexis: ⁊ hꝫ hec tot ptes q̄t sūt illa apāta. s. formica ⁊c. ℣ Pria in duas. Prio notificat. Scđo ponit curam. ibi (Cum non.) ℣ Prima in duas. Primo ostendit quid sit. Secundo ponit signa. ibi (Color.)

¶ Cōsiderādū q̄ dī formica ad silitudinē formice pp pūitatem pp ambulationē pp modū pūctōis. Itē pustula. i. pūū apā ⁊ pūa eminētia. Et nō solū dīnt ī hͦ a magnis apātib⁹: sꝫ q2 vtplimū pustule pūe emittūt q̄ʒdā hūiditatē cū aliq̄ vlceratiōe: ⁊ iō pustule īdigēt exiccari: vel pustule q2 q̄libet pōt dici formica ⁊ totū dī formica.

¶ Cōsideranduz q̄ ōis formica est ambulatiua: sed q̄dā magis vt de mā subtili: q̄dā minus vt de mā grossa que dī miliaris: ēt q̄daz corrosiua: quedā non. Sūt igitur tres species: formica ambulatiua absolute: ⁊ ambulatiua miliaris: ⁊ quedam corrosiua. ¶ Et tu iā: q2 formice ambulatiue chol'a est subtilis: miliarꝭ grossa: corrosiue adusta: ⁊ iō vbiq̄ʒ pōt fieri corrosiua si adurať ⁊ ingrossetur.

¶ Et color q̄dē formice ad citrinitatem est decliuis: ⁊ est inflāmata cum substantia verrucali ⁊ rotūda: ⁊ fꝫ plurimum habet radicē latam nisi quedam spēs eius acrubaurod: ⁊ est radicis parue quasi sit pēdēs: sentitur in omni formica sicut pūctura formice.

¶ Ponit tria signa vel quatuor quasi sit pendens. dicit Dy. ista nō est species distincta for. sed altera istarum. differt tamen in modo figure: sed distinctio figure non est essentialis.

¶ Et ad sūmum omne apā in cute ambulatiuuz qđ latitudinem non habet est formica. Uerum alia est miliaris ⁊ alia est corrosiua fm̄ q̄ sciuisti. Et quando fit vlcus ⁊ putrefit appropriatur nomine putridi.

¶ Considerādū q̄ tres species īnuit: vnde ōia eius ṗter dictam.

Dubium ¶ Dubitať q2 videnť due spēs fm̄ Halyabatē 3° prac. ca. 29. s. corrosiua ⁊ nō corrosiua. Itē A. hic. ℣ Dicēdū q̄ prima diuisiōe sunt due species. s. ambulatiua ⁊ corrosiua ⁊ nō corrosiua. Sed nō corrosiua: alia est absolute ambulatiua: alia miliaris que fit de materia magis grossa per flegmatis admixtionē. Ex qb⁹ pꝫ q̄ miliaris ⁊ ambulatiua absolute ꝯueniūt: q2 ambe moueť ambulatiue: ⁊ iō diť rub. ꝺ formica miliari. vt sub hͦ cōprehēdať ambe: sꝫ plus ꝯuenit ābulatiua absolute cū corrosiua q̄ʒ cū miliari: q2 absolute ambulatiue mā ē cal'ior lꝫ subtilis: ⁊ iō apta īcēdi ⁊ aduri ⁊ īgrossari vt fiat corrosiua: ⁊ iō sil'is alr̄ sil' poniť cura ambulatiue absolute ⁊ corrosiue: sed distōne alr̄. sed distīcte miliaris ⁊ ꝑ se vt pꝫ.

¶ Cura formice ⁊ que eius cursu currunt. Cap. 7ᵐ.

Cum nō incipis in ea cū eūone humoris fm̄ q̄ oportet: īmo medicaris vlcus cum eo qđ sanat redit ex alio loco cū nocumēto ⁊ ex loco ipso: ⁊ nō cessat humor facere corrosiōez post corro. Et aqua quidem casei cuz scamonea iuuatiua est cū eūone materiei formice ⁊ ei similium.

¶ Prio diť curā ābulatiue ⁊ corrosiue. Scđo miliarꝭ. ibi (Miliarꝭ.) ℣ Pria i. d. Prio q̄ʒtū ad eūonē. Scđo q̄ʒtū ad localia. ibi (Uia āt.)

¶ Circa ṗmū ꝯsidera q̄ localia nihil ꝓsunt nisi corpus purgatum sit ⁊c. lege Gal'. in. 13. terap̄. ca. z. dist. zᵉ. ⁊ capl'o. 17. disti. 3ᵉ. al's. 14. terapē. c. 3. ⁊. 7. ⁊ Rasim. 13. continen. cap̄. 10. de miliari.

¶ Uia āt fꝫ quā curať formica ē vt q̄ ex ipsa ē corrosiua alieneť ab humectatione quā iā administrasti in herisipila: humectatio enī nō ē ꝯueniēs vlceribus.

¶ Ponit curā formice corrosiue. Scđo nō corrosiue siue anq̄ʒ vlcereť ⁊ fiat corrosiua. ibi (Et admīstra.) Tertio qñ timeť corrosio. ibi (Et cū timeť.) Quarto qñ iā ē corrosio. ibi (Cū ģ.) Quito ī puerꝭ.

¶ Considerandum q̄ ex prima parte habemus q̄ in herisipila cōpetunt repercussiua frigida ⁊ humida permixta cum stipticis: tamen in formica corrosiua non: lꝫ ex parte materie sic ⁊c.

¶ Et admīstra ī ṗncipio ei⁹ ṗus siť lactucā ⁊ nenufar ⁊ sempuiuā ⁊ volubilē ⁊ portulacā. Et si fuerit neciuz tūc qđ sit sicut solatrū ⁊ ꝓprie siccū tritū: in ipso enim est exiccatio:

est exiccatio: ⁊ sicut arnoglossa ⁊ rubus ⁊ lens: ⁊ post ipsaz sauich ordei: ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ rami vitꝭ.

Dubᵐ pᵐ ¶ Dubitaꝛ an i pñº formice ambulatiue nõ corrosiue cõpetũt sicca. Uꝛ ꝙ nõ: imo humida: qꝛ mã est cholica. ꝟ In ɔ̃riũ Auic. Dõm ꝙ ẛm Haly. 3º prac. cap. 29. rõne cãe cõpetũt frida ⁊ humida: sed in oĩ formica est aliq̃ vlceratio ⁊ hũiditas q̃ idiget exiccatiõe sic in vlceribꝰ ponimꝰ medicamẽ fridũ ⁊ siccũ: vñ Aui. dixit. imo medicaris vlcus cũ eo. ¶ Sꝫ ɔ̃. qꝛ Aui. icipit a fridis ⁊ humidis. Dicẽdũ ꝙ nõ oꝫ poni pura sicut sempuiua frida ⁊ sicca ⁊ lẽticule aq̃: aliter in pñº pncipiãte ista frigida ⁊ humida cõpetũt ⁊c. q̃uis sit ibi aliqua vlceratio non ibi est corrosio ⁊c.

¶ Et cũ timenꝛ sup ea corrosio ⁊ vlcera admistra cuꝫ istis ifridatiuis aliqd mellis ⁊ silꝛuꝫ: aut farinã thuris cũ aceto. Et aq̃ q̃ currit ex ligno vitꝭ humido cũ aduriꝛ: ⁊ stercꝰ ouiũ cũ aceto: ⁊ stercꝰ vaccinũ cũ aceto.

¶ Pꝫ qꝛ ista exiccãt ⁊ abstergũt virulẽtiã ⁊ ꝓhibẽt putrefactões.

¶ Cũ ergo corrosio ⁊ vlceratio appꝫet: tunc admistra trociscos andaron cum vino stiptico: aut aceto commixto: aut succo cucumeris asinini ⁊ sal ⁊ fel hirci ⁊ ruthã cum nitro ⁊ piper ⁊ nitruꝫ cum vrina pueri.

¶ Primo per medicinas. Secũdo manuali opatione. ibi (Et Hal.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ oẽs iste medicine sunt fortissime exiccatiõis: ⁊ tales in hoc ɔueniũt: vt. 14. de inge. ca. 10. Trocisci andromachi. al. Adriani vl Adroni sumũꝛ ab Hal. 3. pc. ca. 29. ℞. sal viridis: thurꝭ ʒ. iiij. vel. v. vel. iij. aluminis myrre ana. ʒ. iiij. vitrioli. ʒ. j. aristolo. longe ⁊ rotunde vtriusq̃. ʒ. xij. fiant trocisci cum vino: ⁊ cuꝫ opus fuerit terantur ⁊ cribellentur ⁊ dissoluantur cum aqua ro. ⁊c.

¶ Et. H. qdẽ dixit eẽ cõueniẽs vt sumaꝛ aliqd sic embuba ⁊ ex extremitate pẽne: aut alterꝰ rei: cuiꝰ extremitas sit acuta quã possibile sit ɔ̃glutire formicã: deinde penetret in circuitu eiꝰ vsq̃ ad ꝓfundũ cũ acuitate sua: deide eradicenꝛ cũ ea formice cũ radice sua. Illoꝝ aũt formice q̃ sunt sic pueri destruunꝛ si intromittanꝛ in balneũ: ⁊ nocet eis aer balnei: deide egrediãꝛ velociter ⁊ linianꝛ cũ oleo ro. ⁊ aq̃ rosacea.

¶ Et Hal. in. 14. terapen. 17. cap. Hec causa igitur.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitaꝛ. vtrũ cura cũ pẽna cõpetat in formica. Qꝛ non: qꝛ attrahit mãm ad locũ. Itẽ videꝛ cura rei ꝑter nãm addite. Dicẽduꝫ ꝙ formica quedã est vera ⁊ hic nõ competit: quedã nõ vera sꝫ verrucalis: nã sunt sicut verruce in q̃bus fortis est morsura ⁊ pũctio ⁊ in illa cõpetũt. Aui. supra secũdo cañ. ca. de vite. Lachryma eius valet sup verrucas formicales. vult igitur Auic. ꝙ repiꝛ formica verrucalis vl verruca formicalis. illã ãt curã ponit fen. 7. c. d verrucis. vide Cõciliatorẽ dĩa. 176. ⁊c. als vel in eius annexo.

¶ Cura miliaris. Cap. 8ᵐ.

Miliaris similaꝛ formice in curatiõe: veꝝ melius ẽ in solõne eiꝰ vt sit in eiꝰ cathartico ɔ̃tus eiꝰ qd est sic turbith cũ eo qd soluit cholam. Et si est ibi ex epithimo est meliꝰ: qm̃ necẽ est illic eẽ ex melia ⁊ flegmate que admiscentur cholere.

¶ Prĩo ponit curã p euõnẽ. Scdo p localia. ibi (Deide sumanꝛ.)

¶ Considerandum qꝛ primo debes euacuare. Secũdo cõsiderãdũ ꝙ Aui. complet modũ esse. supra dixit flegma hic miscet melancholiam: qꝛ quodlibet purum ingrossat choleram.

¶ Deinde sumantur galle ⁊ fructus tamarisci ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ bolũ armenum: aggregenꝛ oĩa illa in aceto ⁊ aqua ro. cum tali quãtitate ne mordicent ⁊ linianꝛ desuper cuꝫ pẽna. Et lac dulce est vehemẽter conueniens curationi huius egritudinis.

¶ Primo quo ad principiũ. Scdo quãdo ꝑtrãsit. ibi (Et quando.)

¶ Considerandum ꝙ hic ponunꝛ medicine valde exiccatiue: qꝛ in miliari plus cõpetunt exiccatiua q̃ꝫ qñ est sola ambulatiua. Si sit miliaris ex cholera cũ flegmate: qꝛ idicabit exiccationẽ: ⁊ iõ si miliaris trãsit in corrosiuã vehemẽter indiget valde exiccatiuis ne mordicẽt p acetũ ꝑꝑ dolorẽ attrahit ⁊c. Lac. Cõtra qꝛ humidum. Dõm ꝙ daꝛ in potu vt secũdo cañ. ponitur ꝙ cõfert prurituj scabiei ⁊ bothor. idest potest conferre in alijs speciebus formice. Alr dicendum ꝙ lacti debet alia admisceri sicca ⁊c.

¶ Et qñ ꝑtrasit principiũ opꝫ tũc vt cureꝛ cũ eis q̃ sũt sicut caput piscis saliti adustũ cũ vino põtico. Et fortius illo qñ necẽia est exiccatio vltima ẽ vt sumanꝛ folia albedarũgi: ⁊ ponaꝛ in eis calitas ⁊ administrenꝛ. Et fortius h est vt sumanꝛ flos eris ⁊ sulphur citrinũ adustũ: ⁊ fiat ex eis linimẽtum cum vino: aut aq̃ ligni vitis que manat ẛm combustionem suam.

¶ Ponit medicinas quarum secũda magis desiccat q̃ꝫ pma: ⁊ tertia magis q̃ꝫ secunda. Cum ergo vides maiorem humiditatẽ manentem in formica vtaris fortiori medicina.

¶ De pruna ⁊ igne persico. Cap. 9ᵐ.

Hec duo noĩa fortasse absoluta sunt sup oẽm pustulam corrosiuam vesicantem adurentẽ facientem accidere escaram qualem facit accidere combustio ⁊ cauterium.

¶ Hic determinat de pruna ⁊ igne psico. Et primo quãtum ad suã cãm ⁊ signa ⁊ diuersitatẽ. Scdo ponit curã. ibi (Necia.) ꝟ Prima in quinque. Primo ostẽdit qd itelligi põt per nomẽ prune ⁊ ignis psici. Scdo ponit dĩaꝫ iter prunã ⁊ ignẽ persicũ p signa ꝓpria. ibi (Et illd qd appropriaꝛ noĩe prune.) Tertio ponit cãs ipsoꝝ: ⁊ cuꝫ hoc ponit dĩaꝫ iter ista ex pꝛte cãe. ibi (Et vnumquodq̃ amboꝝ.) Quarto cõpat adiuicẽ penes noĩa. ibi (Et tibi qdeꝫ.) Quito ponit q̃dã iudicia sũpta ab istis. ibi (Et qñq̃ sũt.) ꝟ Pria i q̃tuor. Primo ponit vnũ cõe signũ. Scdo sigᵐ ꝓpriũ igni psico. ibi (Et qñq̃.) Tertio signũ qd appropriaꝛ prune. ibi (Et absoluiꝛ.) Quarto sigᵐ cõe prune ⁊ igni psico: sꝫ ẽ eis magꝭ ꝓpriũ q̃ꝫ pᵐ. ibi (Ampliꝰ qñq̃ ⁊c.)

¶ Circa pmã pꝛtẽ Dy. laudat fortiter exiccatiua i cura taliũ pustulaꝝ ⁊ vitupat vngᵐ albũ. Et alr põt itroduci pñs caplm. Hec duo noĩa sic vĩ diuidẽdo Auic. oñdẽ siue notificare qd sigñent ista duo noĩa carbo siue pruna: qꝛ idẽ est ⁊ ignis psicꝰ. ẽt hic cãs ⁊ sigª haꝝ passionuꝫ. iõ q̃tuor facit. Prĩo oñdit qd sigñent ista duo noĩa ex h inuẽs multa signa. Scdo ponit signa siue accñtia istaꝝ passionuꝫ. ibi (Ampliꝰ.) Tertio ifert vel ponit cãs. ibi (Et vnũqdq̃.) Quarto oñdit qũo vnũqdq̃ põt noĩari noĩe alterꝰ. ibi (Et tibi qdem.)

¶ Considerandũ circa pꝛtẽ primã ꝙ oĩs pustula hñs has ꝓprietates põt dici carbo vel ignis psicus. Prima corrosiua. Secũda vesicatiua. Tertia adustiua. Quarta faciens escarã. ꝟ Pria diuidiꝛ in duas. Prĩo ostẽdit qd sit in cõi. Secundo in spali. ibi (Et qñq̃.) Nominaꝛ pruna siue carbo ignis persicus siue sacer.

¶ Et qñq̃ absoluiꝛ nomẽ ignis psici de illis sup qd ẽ illic pustula de genere formice comestiua adurẽs: vesicãs: in qua est aliqd ambulãs: ⁊ humiditas est cholerice materie: pauce nigredĩs: pauce putrefactionis: ⁊ est cũ pustulis plurimis alteratis quasi sit illic humor ⁊ fetor plurime ebullitionis ⁊ eleuationis.

¶ Prĩo oñdit qd sigñet nomẽ psici ignis. Secũdo qd nomẽ prune. ibi (Et absoluiꝛ.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ ex hac lr̃a vult ꝙ nomen ignis psici absoluiꝛ. i. dicaꝛ q̃si dici possit de q̃dã formica. vñ Raꝛ. 13. ɔti. 10. c. sil ponit ignẽ sacrũ ⁊ formicã. Ista tñ formica ẽ q̃ ẽ ɔditiõata ix. vl. x. ɔditõibꝰ. s. comestiua adurẽs ambulãs vesicãs humiditatẽ emittens cholica: pauce nigredĩs. qꝛ plus citrina. pauce putrefactiõs ꝑꝑ siccitatẽ. cũ pustul ⁊c. sit ibi hũor q ñ ẽ hũor sꝫ virulẽtia. ⁊ fetor plime ebullitiõis: qꝛ i modũ fymmi. sꝫ ñ dixit fetor plimꝰ: sed dixit plime eleuatõis: qꝛ mã subtil. ⁊ ebullitiõis. i. feruorꝭ ⁊c.

¶ Et absoluiꝛ nomẽ prune sup illd qd denigrat locuꝫ ⁊ facit mẽbruꝫ hñs colorẽ carbonis absq̃ humiditate. Et est plurime nigredinis submersa. Et eminentia eius est ꝑue quãtitatis lupinalis. Et fortasse non erit illic pustula oĩo: imo incipit in primis pruna: ⁊ totũ illud incipit cum pruritu sicut scarificationes.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ carbo siue pruna fit a chola duriori magis cũ rubedine: ⁊ iõ nomẽ prune ⁊c. denigrat. Secũdo hñs colorez carbonis: qꝛ rubedinẽ cũ illa. Tertio absq̃ hũiditate. Quarto plimam nigredinẽ. Est submersa ꝑꝑ grossitiẽ mãe. Eminẽtia ꝑue q̃ꝫtitatꝭ: qꝛ grossa subtus teneꝛ. Lupiaris: qꝛ in q̃ꝫtitate lupini. Sꝫ fortasse incipit pruna. qꝛ nõ pcedit pustula: sed statim fit combustiua: siue apa ignis: siue carbo: ⁊ icipit pruritꝰ ⁊ nõ alia pustula: ⁊ post prurtũ appꝫet crusta: q̃ tñ est sicut eẽt facta cõbustio a carbone.

¶ Ampliꝰ qñq̃ vesicat ignis psicꝰ: aut pruna ⁊ currit ex ea aliqd sicut currit a cauterizato cũ cõbustione: ⁊ est locus cinerітij coloris niger: ⁊ qñq̃ est plũbeus: ⁊

est inflãmatio vehemẽs que circũdat absq̃ rubedie verificata: imo cũ declinatione ad nigredinem.

¶ Ponit accñtia siue signa harũ passionũ. Et p° h. Secũdo ponit diuersitatẽ q̃dã. ibi (Et qd ex eis.) Prĩa in tres. Prio ponit q̃daz accña in qb° q̃nq̃ cõicat pruna ꝛ ignis psic°. Secũdo ponit ꝓpria sig^a prune. ibi (Et id.) Tertio ignis psici ꝛ ẽt prune. ibi (Et ignis.)

¶ Cõsiderãdũ q̃nq̃: q2 pruna nõ dz emittẽ hũiditatẽ vel paucã dz: vñ supra dixit. Absq̃ hũiditate. ¶ Secũdo ꝯsiderandũ q̃ A. vz q̃ q̃nq̃ in h cõicãt q̃ loc° in medio pp adustionẽ multã ẽ itãtũ ꝺsiccatus q̃ ẽ cineriti° aut plũbe°: sz vtrũq̃ hz rubedinẽ cũ nigredie.

¶ Et illd qd appropriatur nomine prune est nigre radicis ignee: ꝛ est ei splendor prune.

¶ Et illud qd noiat. s. ꝓprio noie: q2 illa noiat pruna siue carbo nigre radicis. s. in loco medio vbi est pus ꝛ radix eius. Als nigra radix. i. radix in suo colore est nigra.

¶ Et ignis psicus de eis ambob° est velocioris apparitionis ꝛ mot°. Et pruna est tardior ꝛ ꝓfundior ꝛ q̃si materia eius est materia pustule ꝛ impetiginis: sed ẽ acutior in igne persico. Et quod ex eis accidit in carne est velocioris resolutionis.

¶ Ratio est: q2 mã ignis psici est subtilis: sed prune est grossior: iõ est siccior. mã pustule ꝛ ĩpetiginis. i. pustularũ que dicunt q̃dã ĩpetigines que sunt pustule pue sicce: vt sen. 7^a. sed est acutior. Dy. hz in igne persico est magis eleuata pustula ꝛ magis acuta in igne psico: q2 in pruna ꝓpter grossitiẽ iacet in cupo vel acuta. i. acutior ꝛ siccior igne psico: q2 est mã terrestrior q̃ in igne persico.

¶ Et qd ex eis accidit neruis ẽ fixi° ꝛ tardioris resolutionis: ꝛ vnũqd q̃ amborũ est de cholera citrina adurẽte permixta melie. Et ꝓpter illud accidit ex eis ambob° escara nigra: ꝛ est quasi sit ignis persicus vehementius cholericus ꝛ pruna vehemẽtius melica.

¶ Et vnũquodq̃ appet q̃ lz vtrobiq̃ possit esse escara nigra: tamẽ in igne persico est minus nigra: sed in carbone magis.

¶ Et tibi qdẽ inest vt noies vnũqdq̃ amborũ cũ itentiõe q̃ aggregat ambo pruna: deinde diuidas. Et silr inest tibi vt noies ea ambo ignẽ psicũ pp illã eãdẽ ĩtẽtionẽ: deĩde diuidas. Et inest tibi vt des vnicuiq̃ intẽtiõi nomẽ: ꝛ iã fecerũt totũ illd ꝛ nõ est plĩma differẽtia in eo. Et q̃nq̃ sunt cuz formice spẽb° ꝛ miliaris male febres vehementis caliditatis pernitiose.

¶ Primo hoc. Secũdo addit quẽdam cañ. ibi (Et quãdoq̃ sunt.)

¶ Cõsiderãdum q̃ quia illa habent aliquid cõmune. v. g. vtrũq̃ est passio cum corrosione ꝛ adustiõe escare: ideo possunt dici: siue vocari ignis persicus: vt supra dixit Auicen.

¶ Et quãdoq̃ accidunt ista causa pestilentie. Et multotiens similantur flegmoni: ꝛ tendunt ad nigredinez in principio rei ꝛ proprie in etate sua.

¶ Dicit Dy. hic q̃ Aui. vult ostendere q̃ cõponitur adinuicẽ multotiens similatur. s. pruna: ꝛ ignis persicus inflãmatiõe ꝛ magnitudine: sed tamen nõ est pura: ꝛ ideo tendunt ad nigredinẽ in principio proprie in etate sua. i. in augmento ẽm Dy. q2 cuz augetr apostema: tunc augetur adustio ꝛ nigredo. vel in etate sua. i. in iuuentute que est etas adustionis fortis cholere ꝛ sanguinis in qua fiũt hec apostemata: ꝛ ideo tunc similatur flegmoni.

¶ Curatio prune ꝛ ignis persici. Cap. 10^m.

Necessaria ẽ flõmia vt euet sanguis cholic°. Et q̃n egritudo ẽ timorosa: tũc neciũ ẽ ipm approximare syncopi. Et fortasse ẽ necẽ ꝛ ꝓprie ĩ pruna facere scalpellationẽ ꝓfundã vt egrediatr sanguis malus cõstrict° in ea q̃ est in nã veneni. Et nõ fiat illd q̃n mã est ꝺcliuis ad choleram.

¶ Ponit curam cõmunem prune ꝛ igni persico. Et primo per euõnem. Secũdo per localia. ibi (Cura.) Prima in duas. Primo per euõnem cõmunem. Secũdo a parte. ibi (Et fortasse.)

Dubiũ p^m

¶ Dubitatr: q2 cã est chola mixta melie vt supra. Itẽ põt eẽ humor vehemẽtis venenositatis: q̃re ḡ fiet flõmia. Dicẽdũ sicut appet supra caplo 2° radix prune ꝛ ignis psici est sanguis conuersus ad nãm cholere malignatus: iõ cõpetit flõmia: ex prauitate malitie humoris fluxi nõ cõpetit: sed ex malitia humoris fluẽtis ad ptez in quo fluxu corrũpitr cõpetit flõmia: tũc ꝛ nõ solum absolute: sed q̃nq̃ vsq̃ ad syncopiz q̃n est ꝛc. q̃n sanguis est ꝯculcat° in pte: ꝛ q2 in pruna ẽ grossior ꝛ ꝓfundior: iõ ꝓprie in pruna cõpetit ꝛc. Non fiat illud. s. scalpellatio: q2 faceret fluere qd nõ ẽ necium. Aliter nõ fit illud. s. flõmia. Nota q̃ alie euõnes. s. cũ pharmacys ꝛc.

¶ Cura aũt localis necia ẽ vt sit sicut cura herisipile. Verũ nõ opz vt sit linimẽtũ vehemẽtis ĩfridatiõis sicut in herisipila: qm mã ad grossitiẽ est ꝺcliuis: ꝛ qm ipsa est talr q̃ nõ tolerat vt redeat parũ ex ea ad iteriora: qm mã est venenosa. Et nõ licet vt administrentr ea q̃ sunt vehemẽtis stipticitatis: iterũ illa mã est tarde resolutiõis. Et nõ licet vt administrentr resolutiua: neq̃ in principio rei cum apparet: neqz apud quietem inflãmationis: qm additur in qualitate materiei.

¶ Primo nõ vlcerati. Secũdo vlcerati. ibi (In illo vo.) Prĩa ĩ. d. Primo ostendit quales medicine conferunt ꝛ quales non. Secũdo explicat de medicinis que competunt. ibi (Sicut emplastruz.) Prima in duas. Primo ostendit quales medicine non debent esse. Secundo quales debent esse. ibi (Immo.)

¶ Cõsiderandũ q̃ iste passiones sunt de mã tendẽte ad nãz cholere: ꝛ incipiũt cũ pustulis vtplurimũ. aliq̃n pruna sine eis: vt dixit Aui. ibi: imo incipit in primis pruna: ḡ opz incipere a repcussiuis ꝛ stipticis sicut est in herisipila: appet ḡ cõueniẽtia: sed differunt q2 non sic frigida sicut in herisipila: q2 in pruna mã est grossior et malignior vel venenosa: ḡ in pruna minus q̃ in igne persico.

Dubiũ 2^m

¶ Venenosa. Cõtra: ḡ nunq̃. Dicẽdũ q̃ a prin° cũ nõ est venenositas: sed statiz cũ appet est timor. Vel aliter dicẽdũ q̃ debite repercutere nõ repellit mãz venenosaz q̃ est in pte: sed mãm q̃ fluit. nõ debẽt eẽ ẽt medicĩe sic stiptice: q2 mã grossa difficilis resolõnis ꝛ stiptica difficultãt resolõnẽ: resolutiua ẽt in pn° non pura: in fine etiã pp qualitatem materie: q2 calida acuta intẽditur.

¶ Immo oportet vt administres medicinas exiccatiuas in quibus est infrigidatio.

¶ Cõsiderandũ q̃ illa medicina dz hẽre quatuor virtutes. Exiccatiuam ꝓpter virulẽtiã ꝛ vesicationẽ: ꝛ hoc est idem: ꝛ aliq̃ vlcerationẽ a qua nõ absoluitr. Infrĩdatiuã pp q̃litatẽ materie. Expulsiuã. i. repcussiuã: q2 aliq̃ stipticitas ꝛ nõ multa: q2 est mã venenosa: siue disrupte fluat mã ad locũ: opz aliqualr stipticare. Resolutiuã pp grossitiẽ. ¶ Cõsiderãdum q̃ iste sunt medicine pncipy: tñ ẽm Dynũ in omni tpe debẽt tales esse ẽm magis ꝛ minus vt pz.

¶ Sicut emplm qd fit de arno. ꝛ gall ꝛ lentibus ꝛ pane plurimi furfuris. nam h° panis subtilior est in substãtia sua ꝛ empla istis silia de illis que scripta sunt in antidotario: ꝛ iterũ galle cũ aceto vini ꝛ alumẽ cũ aceto vini. Et de medicis bonis in hac hora: ꝛ post ipaz est vt sumantr grana acetosa ꝛ scindantr ꝛ decoquantr cũ aceto: donec liniantr: deide terantr ꝛ ponantr super pãnũ ꝛ administrentr: ipm eni ꝯueniens est in oi hora ꝛ eradicat hãc egritudinẽ in pncipio ꝛ statu. Et q̃nq̃ cadit in medicinis huius ꝯpatis nux recẽs ꝛ folia ei° cũ sauich ꝛ vua passa: ꝛ ficus de vino ꝛ oleo papaueris nigri: ꝛ melius est vt ex oib° fiat emplastrum.

¶ Prĩo ponit medicĩas in pn°. Scdo in alys tpib° cũ h. ibi (Et d.)

¶ Cõsiderãdũ q̃ illud emplm hz dictas q̃tuor virtutes.

¶ Et de medicinis ꝯueneniẽtib° in plurib° horis sunt opiũ ꝛ achatia ꝛ dragagãtum: similiter ꝛ cortices granatorum de vnoquoq̃: quorũ sumatur pond. ℥. j. floris eris. ℥. j. se. ius. al. Et huiusmodi medi. non ponuntur nisi super illud. qd non est vlceratum.

¶ Ponit plures medicinas ꝛ patet.

¶ In illo vo qd de eo est vulneratũ est necessariũ illud qd fortiter exiccet: sicut medicamen andarõ ꝛ farasiõ ꝛ tro. raudros ꝛ medicamen de cheisim cũ vino dul. ꝛ cũ rob: ꝛ reliqua que dicta sunt in curatiõe crisis vlcerate ꝛ formice miliy. Et opz vt emplastrentur desup emplastra in die bis ꝛ in nocte se. ꝛ bis. Et non

administres

administres exiccatiua q̄ztū potes:qm̄ ipa addunt in malitia egritu. Et opꝫ vt tu subuenias ei qꝺ ꝯtinet locū ⁊ loca adustiōis cū boloar. ⁊ ace. ⁊ aq̄ ⁊ reliq̄s que infrigidāt ⁊ repcutiūt: ⁊ id qꝺ est ꝓpinquus illo est lana hyssopi infu. in vino. Cū ergo q̄escit iflāmatio ⁊ remanēt vulnera curenť cū eis que sunt sicut empl'a de merda. ⁊ empl'a diabuticiaron: ⁊ cuꝫ reliquis medicinis vlcerū corrodētium p̄dictis in antido. Et nux antiqua vnctuosa est ꝯueniēs igni p̄sico in hac hora.

¶ Primo ponit medicinas ꝯuenientes loco vlcerato. Secūdo locis circūstantibꝰ ne ꝓcedat vlceratio. ibi (Et opꝫ vt tu subuenias ei.) Nō administres exiccātia quantum potes. Contra. supra dixit contrarium. Dicēdum q꞉ exiccantia .i. stiptica: vel quātuꝫ potes .i. vltimo exiccatiua: vt etiā Aui. faceret in siccis securuꝫ: non igitur vltimo sicca approximes in materia prune: q꞉ ē grossa: vel ꝺm Dynum si non est vlceratio non administres.

¶ De vesicis ⁊ inflationibus. Cap. 11m.

Inflatiōes accidūt ꝺꝫ duos modos: quorum vnus ē ꝓꝑ aquositatē que expelliť ex ebullitione in humoribꝰ cuꝫ qua eleuať mā̄ subito ad illud qꝺ est sub cute: ⁊ īuenit cutē spissiorem q̄ꝫ illud qꝺ est sub ea quare nō penetrat in eaꝫ: imo remanet inflatio aquosa. Et secūdus est vt sit loco aquositatis sanguis: quare fit pus desubtus.

¶ Sunt apostemata parua ⁊ currūt cursu cholericoꝝ ⁊ sanguineorū. Ideo primo ponit causām. Secūdo curaꝫ. ibi (Mundificatio.) ¶ Cōsidera duos modos inflationis. Primus est ꝺ materia subtili ex ebullitione cholere. Scḋs de grossiori ex aquositate sang. ideo fit pus subtus.

¶ De cura inflationum. Cap. 12m.

Mundificatio quidē corporis cuꝫ flōmia ⁊ similibꝰ est ꝺm qꝺ sciuisti: ⁊ administreť regimen ⁊ cibus ꝺm modū qui dictus est.

¶ Primo ponit curam per euacuationem. Secūdo per localia. ibi (Et ponatur.) Qꝺ in prima parte dicit patet.

¶ Et ponať suꝑ eas in primis cū apparent qꝺ sit sicut lētes cocte cuꝫ aq̄: ⁊ sicut cortices granatoꝝ: aut cortices ramoꝝ eoꝝ decocti cū aqua: totum illud ponať ꝺm qꝺ scis in loco suo post decoctionē ⁊ lenitateꝫ tepidū. Si aūt exierint vesice ⁊ volueris ipsaꝝ curationē: qm̄ ille que sunt in grossiore cute dolerent: opꝫ vt aperianť cū acubꝰ ⁊ currat qꝺ in eis est: ⁊ que de eis sunt subtiles apiunť per se. Et nō opꝫ vt tardeť: imo aperianť ēt ⁊ exprimať qꝺ est in eis cuꝫ facilitate paulatim: deinde nō eūanť: aut vt sanenť: aut vt vlcerentur. Et si vlceranť curenť cū emplastris que fiūt de cerusa: ⁊ que fiunt de merdasengi ⁊ silibꝰ: ⁊ ꝓprie quando cadit in eis sicut hyreos ⁊ emplastris herisipile qm̄ ambulat ⁊ corrodit: ⁊ formice ⁊ reliq̄s q̄ diximꝰ. Medicamē cōposituꝫ ēt. ℞. merdasengi lib. j. olei veteris lib. j. ß. arsenici lib. j. decoquať merdasen. cuꝫ oleo donec nō adhereat: deīde fundať suꝑ ipm̄ arsenicuꝫ. Et iterū medicamē ꝯueniēs ei qꝺ de ipsis accidit suꝑ testiculos ⁊ labia ⁊ eis silia ad vltimū supra mēbra que vehemēter indigēt exiccatiōe. ℞. colcotar ⁊ calcadis viij. de vnoquoq꞉ folioꝝ rose. ij. teranť cū aq̄ ⁊ administrenť: ⁊ silr̄ fimus caprinus cū melle. Et cū cadunt escare ⁊ carnes corrupte: ⁊ appet caro sana: tūc cureť cura vulneꝝ planoꝝ. Et cadere qdē faciūt escaras et carnē malā medicine note. Et in Alexandria faciunt eas cadere cū herba noiata serenicis. Et iteꝝ tarbehasis ⁊ oleū de albacuen est bonū ad deijciēduꝫ eas. Et ad vltimū administratio casus escare ⁊ curatiōis residui cū curatiōe vulneꝝ sanoꝝ est conueniēs valde. Medicamē bonū exꝑtū antiquoꝝ qꝺ q̄dā modernoꝝ ꝯcesserūt. ℞. sarcocolle ⁊ aloes ⁊ olibani ⁊ ceruse ⁊ ziniar: oīuꝫ equalr̄: ⁊ q̄ztū ē totū de boloarmeno: ⁊ fiāt ex eis forme silēs auellanis: sumanť ⁊ dissoluātur cū aceto ⁊ aq̄: ⁊ liniať cū eis locus ponēdo epithima suꝑ epithima donec accidat in eo cōtractio vehemēs: ⁊ fiat escara: ⁊ tūc aut cadet per se si fuerit sub ea humiditas: aut ē necessariū vt radas eā ⁊ facias ipaꝫ cadere: ⁊ nō cesses facere illud donec cadat totū.

¶ Primo ponit curam quando incipiūt. Secundo quando cōplete sunt. ibi (Si aūt.) Tertio quando sunt vlcerate. ibi (Et si.) Notādū ē circa 2am ꝑtē ꝙ Aui. tāgit curā duaꝝ spērū p̄dictaꝝ. s. sanguinee cū dixit. grossiore cuti. ⁊ aq̄se subtilis cū dixit. ⁊ q̄ ꝺ eis ⁊c. Et si. Prīo qm̄ cū vlceratiōe nō ē caro corrupta. Scḋo qm̄ ē. ibi (Et cū cadūt.) Et p̄mo qm̄ caro cecidit. Secūdo anteq꞉ cadat docēs illam carnē malam ⁊ putridam remouere. ibi (Et cadere.) ¶ Cōsiderādū ꝙ primo vult ꝙ fiat casus escare ⁊ carnis corrupte: ⁊ tūc postea cures cura vulneruꝫ planoꝝ. s. cicatrizando: intelligit tm̄ si est quasi facta equatio carnis. Et cadere ⁊c. patet qꝺ dicit.

¶ De essere. Cap. 13m.

Essere ē pustula parua lata sicut vesice ⁊ ad aliquātulā tēdēs rubedinē ⁊ pruritū faciēs: ⁊ angustiā eueniēs subito ꝺm plurimum. Et accidit qm̄q꞉ vt currat ab ea humiditas: ⁊ fortasse est sanguinea: ⁊ ꝺm plurimū fit vehemēs in nocte: ⁊ eius angustia fit in ea vehementior ⁊ eius tristitia.

¶ Determinat de q̄dā pustula parua que dr̄ essere. Prīo ponit causam. Secūdo curā. ibi (Si sanguis.) Prima in quatuor. Prīo notificat. Secundo ponit cām̄. ibi (Et causa.) Tertio signa. ibi (Et sanguinea.) Quarto docet prohibere febrem. ibi (Et cū essere.) ¶ Cōsiderandū ꝙ pustula lata parua sicut vesice: sed vtplurimum non emittunt humiditatem sicut vesice: sed emittunt aliquantulā ⁊c. sicut punctura vespe. accidit quandoq꞉ q꞉ raro: q꞉ materia vaporosa in nocte: q꞉ vapores emittuntur ⁊ constringuntur.

¶ Et cā eiꝰ est vapor calidus eleuatꝰ in corpore subito: aut a sanguīe chol'ico: aut a flegmate baurachio.

¶ In hoc differt a vesica q꞉ materia vesice est aquositas: ⁊ q꞉ non omnino exit in acutum pustula sed stat plana.

¶ Et sanguinea quidē est vehementioris rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ vehemētioris ⁊ velocioris apparitōis: ⁊ flegmatica est minor in oībus illis: ⁊ vehementia flegmatice est in nocte plus q̄ꝫ vehemētia sanguinee.

¶ Hic ponit signa distinctiua ipsarum specierum: ⁊ patet.

¶ Et cum essere inuadit locum amplum: tūc si nō fiat flōmia timeť febris tertiana. Et oportet vt fiat flobothomia in spatio qꝺ est inter illud ⁊ inter statum.

¶ Cōsiderādū ꝙ inuadūt locū amplū qm̄ multū occupāt de spatio: ⁊ in mult̄ ꝑtibꝰ corpis: ⁊ signatur ex hoc ꝙ mā̄ sit multa cum sanguine: ⁊ iō indiget flōmia. ꝙ si nō: inflāmabiť sanguis ⁊ fiet chol'icus ⁊ fiet tertiana: ⁊ iō anteq꞉ inflāmeť vt ante statū fiat.

¶ De cura essere. Cap. 14m.

Si sanguis q̄dem fuerit vincēs: tunc oportebit vt in primis ꝑueniať ad flōmiam: deinde consequenter adhibeatur solutiuum cholere si tolerauerit virtus qꝺ fit de duabꝰ partibꝰ mira. ⁊ parte vna hyere: cuius potio sit. ʒ. iij. ī sy. acetoso ⁊ seda eā cū eis que sunt sicut tamarindi ⁊ aq̄ duoꝝ granatoꝝ cū corticibꝰ suis: aut aq̄ granati acetosi cū cortice suo: ⁊ ifusiōe chrysomilloꝝ: ⁊ aq̄ lactis acetosi: ⁊ trocisci de spodio: cāpho. cum aq̄ granatoꝝ. Et dare in potu aquā calidā in die multotiēs ē ex eis q̄ ꝯferūt

ei ⁊ lenire nām h̄ntis eā. Et de eis q̄ sedāt eā est infusio sumach colata de qua sumāt. ʒ.iij. ⁊ ex cibis tabsil ⁊ acetū cū oleo de amigdalis ⁊ sisamino ⁊ oleo cū aq̄ vue acerbe ⁊ lacte acetoso. Si aūt humor fuerit bau-rachius eūetur corpus cum mira. ⁊ cū turbith d̄ quo sit quātuʒ est medietas mira. ⁊ sit potio eius. ʒ.iij. Et det īfirmo de nuce cup̄ssi humida. ℥.j. cū aloes. ʒ.j. Et sumat crocus hortulanus: ⁊ terat ⁊ ꝯcutiat cū aceto ⁊ sumat in potu. Aut detur in potu aq̄ magre: aut aq̄ vrcei noui. Et ad flegmaticam sumatur cubebe. ʒ.j. cū tribus. ʒ. zucchari: ⁊ pond̄. ʒ.iij. sem̄. agni casti in lacte dulci. Et de eo qd̄ est expertum ⁊ ꝯuenit in omni specie est istud calamenti. ʒ.ij. spodij. ʒ.ij. ros. rubeaꝝ. ʒ.ß. camphore kirat. j. det in potu cum aqua granati acetosi: aut sumatur in potu sauina cū est ieiunus.

¶ Ponit curā. Primo sanguinee. Secundo flegmatice. ibi (Si autem.) Et patet totum qd̄ dicit.

¶ De estiomeno ⁊ differentia inter cancrenas ⁊ aschachilos. Cap. 15m.

Sermo de his reb⁹ est proportionalis quodāmodo sermoni de rebus quaruʒ rememoratio precessit.

¶ Supra determinauit de quibusdā apātib⁹ calidis: hic q̄r ad apāta calia aliq̄n ꝯsequit cācrena aschachilos ⁊ estiomenus d̄termiat de istis. Et p̄ inuestigat cās. Scd̄o curas. ibi (De cācrenis.) ꝟ Pria in tres. Prio p̄mittit ꝯsecutionē s̄monis. Secūdo exequit īuestigādo cās. ibi. (Dico.) Tertio ponit dr̄iaʒ inter ista. ibi (Et qd̄ de h̄.) ¶ Cōsiderandū q̄ lr̄a dupl'r exponit. Primo ꝓportionalis. i. cōsecutiuus: q̄r ad apostemata predicta q̄n̄q3 ꝯsequunt ista. Dixit quodāmō ꝓpter duo. Primū q̄r non sequitur ad ista: imo ad alia quādoq3. non autem est necessarium ista apostemata semper precedere. Secūdo quia sunt vlcera ⁊ cadunt in capitulo vlcerum nō in caplo apostematum. Alio mō ꝓportionalis i. ꝯsilis: q̄r lʒ cācrena ⁊ estiomenus ⁊ aschachilos sint diuerse passiōes: tn̄ in eodē caplo ponūtur sicut pruna ⁊ ignis persicus.

¶ Dico ergo q̄ membro accidit corruptio ⁊ putrefactio p̄p cām corrumpētē cōplōnē eius: ⁊ spirituū animalem qui est in ipso: aut p̄p aliud ꝓhibens euʒ ꝑuenire ad ip̄m: aut p̄p aliqd ꝯgregans vtrasq3 ītētiōes: sicut venena calida ⁊ frigida: ⁊ que cuʒ sua substantia sunt cōtraria spiritui aiali: ⁊ sicut apāa pustule ⁊ vlcera mala ambulatiua venenose substātie: ⁊ in quib⁹ erratur sicut errat in effundēdo oleū in vlcerib⁹ ꝓfundis: q̄re putrefit caro. Et cū infrīdatiōe vehemēti sup̄ apāta calida: quare corrūpit cōplexio mēbri que est in ipso. Prohibēs autē euʒ peruenire ad ip̄m: aut aggregans vtrāq3 intētionē: ꝓhibens qdē est oppil'o: ⁊ illa oppilatio: aut est accn̄talis primitiua: sicut cōstrictio quorūdā membroꝝ in radice sua fortis. nam illa quādo ꝑseuerat corrūpit mēbrum ꝓpter retētionem sp̄ūs aialis ab eo: aut retētionē virtutis sparse sup̄ spiritū aialeʒ qui est in ipso qui expāditur ex corde ⁊ anima: quare corrumpit cōplexio eius ⁊ moritur: ⁊ q̄n̄q3 fit ꝓpter oppilationē corporalem: sicut apāa calidum malū fixū magnū grosse materie oppilās meat⁹ ⁊ introitū anhelitus quo īdiget spiritus aialis: ⁊ hoc cum hoc qd̄ retinet etiā corrumpit complexionem.

¶ Inuestigat causas istaꝝ passionuʒ: ⁊ quia iste passiones accidūt ex putrefactiōe ⁊ corruptione. Primo premittit causas putrefactionis ⁊ corruptionis. Secūdo d̄clarat. ibi (Sicut venena.) ¶ Cōsiderānduʒ q̄ corruptio ⁊ putrefactio differūt: sicut genus ⁊ species: omnis eni putrefactio corruptio est: sed nō oīs corruptio ē putrefactio: pōt eni membrum corrūpi ꝯgelatione: sed q̄r seq̄tur post vt putrefiat: ideo dixit putrefactio. ¶ Cōsiderandum secūdo q̄ mēbrū corrūpit ⁊ putrefit quādo perdit debita vita: tūc autem perdit quādo perdit debitā tēperationē qua ipsa retinet. potest aūt tripl'r perdere vel p̄p corruptionē cōplexionis īnate siue influentis: vel ꝓpter priuationē spiritus: vel ꝓpter vtrūq3. ¶ Cōsiderandū tertio spiritum aialē. i. vitalem: nō aūt q a cerebro. ¶ Sicut venena. Duo facit. Prio d̄cl'at cās corruptiōis mēbri que sūt corrūpētes cōplexionē: ⁊ reassumit causas ꝓhibētes: aut vtrūq3 cōgregantes. Secūdo d̄clarat. ibi (Prohibēs.) ¶ Notādū q̄ oppilatio a cā primitiua dupl'r corrūpit mēbrū. Prio ꝓhibendo sp̄ūs ire ad mēbrū. Scd̄o q̄r lʒ ligatura sp̄ūs sit in membro: tn̄ nō vadit motu vel sole sicut remanet virtus a corde: vn̄ sp̄ūs nō ē lux. Ista aūt virtus in spiritu noiat s̄m q̄ sp̄ūs est ab anima cordi. vide in q̄ōne de vicinitate alr̄. de vnitate partium animalium ⁊c̄.

¶ Et qd̄ de hoc est in principio ⁊ non corrūpitur cum eo sensus eius cui est sensus nominatur cancrena ⁊ ꝓprie qd̄ est flegmonides in principio.

¶ Hic ponit differentiā ostēdēdo quid est vnūquodq3 eorum. Et p̄ quid cancrena. Scd̄o qd aschachilos. Tertio qd estiomen⁹. Cōsiderandū q̄ cancrena est corruptio h̄ns duas p̄tes seu conditōes. Prio q̄ ex toto nō remouerit sensum. Scd̄o q̄ sequat flegmon. i. apāa cal'm sanguineū vel cholicū rōne malitie apātis vl' errorꝭ medici: q̄re nōdum ex toto remouit sensationē: q̄r est corruptio fiens cancrena: iō differt a cancro: quia cancer est de mā melica.

¶ Et qd̄ ita confirmatum est ⁊ destruatur sensus eius cui est sensus: ⁊ illud est vt destruatur caro ⁊ qd̄ ipsaʒ sequitur ⁊ vsq3 ad os: siue sit incipiens aut succedens apostemati nominatur ascachilos. Et quandoq3 cancrene fiunt ascachilos: imo sunt via ad ipsam: ⁊ totuʒ hoc accidit in carne ⁊ accidit in osse.

¶ Considerandum q̄ nō differūt cācrena ⁊ aschachilos nisi sic via ⁊ terminus: lʒ etiam īnuat differentiam: q̄r cancrena seq̄tur maxime apāta calida siue cholerica: sed aschachilos siue sit incipiēs: q̄r non precessit apostema calidum: siue sequitur accidit.

¶ Et cum eius corruptio incipit ꝑambulare in membro ⁊ apostemat qd̄ est in circuitu corrupti: ⁊ fortasse peruenit ad corruptionem: tunc dicitur totū accidēs estiomenus: ⁊ dispositio partis membri que iā putrefacta est: ⁊ nisi esset propter grossitudinē materiei sue non adhereret sed expelleretur.

¶ Cōsiderandū q̄ duob⁹ modis pōt assignari dr̄ia īter ista. Primo cācrena est corruptio fiēs: vn̄ sensus adhuc nō ē ꝑditus. aschachilos ē corruptio facta. estiomenus ē facta ⁊ ꝓcedens q̄si cōposita ex cācrena ⁊ aschachilos. Scd̄o mō q̄r cācrena sit fiēs: aschachilos facta in carne: nō tn̄ in osse vt neruis: estiomen⁹ ē facta ī toto mēbro organico: ⁊ ꝓcedēs: sic differētes s̄ʒ magis ⁊ minus: ⁊ h̄ v̄r ire ad mētē Aui. cū dicit. d̄r dispō p̄tis: sed nō ē ad mētē eius cum dicit. ⁊ totū. nisi eēt. sʒ expelleret. i. caderet mēbrū mortuū: nisi q̄r est sube grosse: vel nisi eēt. s. cum mā ista grossa profundabili: q̄r si esset subtilis veniret ad superficiē membri ⁊ expelleretur.

¶ De cura. Cap. 16m.

De cācrenis qdē dū ī p̄ncipio ꝑseuerat sp̄at q̄ sanetur. Cū aūt ꝯfirmat corruptio in carne: tūc necessariū est accipere totuʒ ipsius.

¶ Primo ponit curā in gn̄ali. Scd̄o in sp̄ali. ibi (Cū ergo.) Accipiamus totū corruptū cū incisiōe vel cauterio vel caustico: ⁊ caustica medicina d̄ʒ cap̄e in circuitu de carne sana ⁊ ꝑfecte eradicare malitiā. Dy. ⁊ tale causticū fit ex calce ⁊ sapone ⁊ capitello fortissimo: ⁊ aliq̄n mēbrū siue caro mēbri mortificat vsq3 ad aliquē terminū ⁊ nō plus incedit: sic̄ sepe videm⁹ in virga Dy. ⁊ tūc indiget scarificari ⁊ eo qd̄ facit cadere illud nigrū ⁊ desiccat: vel cū apparet ⁊c̄. i. fac vel cū ferro vel cū caustico: non cum ambobus ⁊ non solum partem vnam abycias: sed totum membrum.

¶ Cum ergo vides membri colorem alterari: ⁊ est in via putrefactionis: tunc oportet vt succurras liniendo ipsum cum eo qd̄ ꝓhibeat putrefactionem sic̄ est boluārmenum ⁊ terra sigillata cum aceto.

¶ Prio ponit curā cancrene. Scd̄o aschachilos. ibi (Q̄ si p̄s carnis.) Tertio estiomeni. ibi (Et cū icidit.) ꝟ Pria ī duas. Prio ponit curā cācrene q̄n̄ ē ī p̄n°. Scd̄o q̄n̄ est in ꝓcessu ⁊ ꝓpinq̄ aschachilos. ibi (Si āt ꝑtrāsit.) ¶ Cōsiderādū q̄ aliō d̄ʒ eē medicamen in circuitu: ⁊ aliō qd̄ ponit sup̄ locū scalpellatū. illō eni qd̄ ponit

in circuitu dʒ eẽ frigidũ ſtipticũ fortiter ſicut bolus armenus cum aceto. ſuꝑ locũ dʒ eẽ reſolutiuũ ⁊ exiccatiuũ forte ſicut farina ordei vł orobi cũ ſyru. acetoſo. ⁋ Sʒ tu dices. Aui. dicit line in circuitu ⁊c. Dõm ꝙ itelligit in loco valde ꝓpinquo vt meli⁹ reducat̃ ad actũ opandi: qꝛ in circuitu magis remoto dʒ apponi ſtipticuʒ. Dy. ſuꝑ loco ſcalpellato dicit. ℞. farine fabaꝝ farine orobi ⁊ multũ ſał cõficiant̃ cũ ſucco abſinthij vel vrtice ⁊ ponat̃ aliqd mellis.

⸿ Si aũt illud nõ valet nõ iuenis excuſationẽ qn ſcalpellationẽ ꝓfundã facias diuerſoꝝ modoꝝ in locis: ⁊ ponas ſanguiſugas ⁊ flõmes venas ꝓximas ei paruas: ⁊ accipiat̃ ſanguis malus cũ cautela eius qđ circũdat locum ſicut cũ epithimatib⁹ ꝑdictis. Et ponat̃ ſuper ipm locum ſcalpellatũ qđ ꝓhibeat putrediueʒ: ⁊ ſit ei cõtrariuʒ de illis qbus ineſt ꝓfundatio fortior ſicut farina herbi cũ ſyrupo acetoſo: aut cuʒ farina fabarum ⁊ ꝓprie ꝑmixta cum ſale. Et de illis que deſuper liniunt̃ eſt aſa: ⁊ ſemẽ vrtice etiã: ⁊ ariſtologia rotunda: ⁊ ſuccus folioꝝ acori: de vnoquoqʒ ſumat̃ ꝑs vna: floris eris ꝑs media terat̃ cuʒ aq̃: donec fiat ſm ſpiſſitudinẽ mellis: ⁊ line cum eo vulnus ⁊ in circuitu ei⁹. Et de medicinis ꝓhibentib⁹ corroſionẽ eſt vt ſumant̃ floris eris ⁊ mellis: ⁊ aluminis eq̃les ꝑtes: ⁊ liniat̃ cuʒ eis. ꝓhibet eñi ⁊ facit cadere illud qđ eſt putrefactũ: ⁊ ſeruat illud qđ ſequit̃ ipm. Si aũt ꝑtranſit diſpõ diſpõnẽ apatis: ⁊ diſpõnẽ corruptiõis coloris eius: ⁊ icipit ꝑuenire in mollitiẽ ⁊ humectat̃ paruꝑ: tũc hec eſt iceptio ei⁹ in putrefactiõe: q̃re opʒ vt pulueriʒet̃ ſuꝑ ipm ariſto. rotũda ⁊ galle equali menſura accepte donec deſiccet̃. Et ſilr dragantũ iteꝝ ⁊ colcotar ſunt bona proprie cũ aceto ⁊ folia nucis: ⁊ ſilr cucumeris aſinini ⁊ ſuccus eius epithimando.

⸿ Ponit curã quãdo cãcrena ꝓcedit ⁊ incipit aſchachilos. Et ꝯſidera diuerſas medicinas ꝑꝑ diuerſitatẽ mẽbroꝝ ⁊ morbi.

⸿ Qđ ſi ꝑs carnis icipit corrũpi incide eã: aut fac eaʒ cadere cũ eis q̃ ſunt ſicut trociſci andarõ ⁊ forti⁹ eis calcadicon. Cũqʒ feceris cadẽ ordinẽ vnũ ſuccurre cuʒ butyro ponẽdo ꝺſuꝑ: deide fac cadere ſecũdo donec peruenias ad cuteʒ ſanã. Et draganṫuʒ rubeũ eſt puluerizatio bona ſuper mollitiem ⁊ putrefactionem.

⸿ Ponit curã aſchachilos. Scđo docet euitare errorẽ. ibi (Et cũ.) Tertio remouet errorẽ quorũdã. ibi (Et qñ magnificatur.)

⸿ Et quando apparet putrefactio non expellas cum inciſione ⁊ conſumptione qm̃ magnificat̃ malum.

⸿ Et cum apparet. i. ⁊ cum eſt in principio. ⁊ conſumptione. i. cauſtica medicina.

⸿ Et quãdo magnificatur apa in circuitu putrefacti: tũc laudatũ eſt ei ſauich cũ ſucco iuſqami albi. Uerũ apud me nõ eſt bonum ei: imo opʒ vt hmõi adminiſtrent̃ ſuꝑ locũ ſanũ vt ꝓhibeat ab ipſo ⁊ repellat.

⸿ Cõſiderãdũ ꝙ ſuꝑ ꝑte corrupta ⁊ apata ⁊ circuitu nõ debẽt apponi repcuſſiua: qꝛ ſauich ⁊ iuſqamus cõſtringũt mãm in ꝑte: ſed opʒ ponere medicinas exiccatiuas ⁊ reſolutiuas. Tumor i ꝑte vł eſt ex malitia morbi: ⁊ tũc nõ debemus ponere mollificatiua. vel ex medicinis cauſticis poſitis ſuꝑ ꝑtẽ corruptã: ⁊ tunc ponimus mollificatiua vt butyꝝ maluas coctas ⁊ blitas ſm Raſ. 13. ꝯti. ca. 10. qꝛ faciũt cadẽ eſcarã: ⁊ aliq̃lr ſedãt dolorẽ iductũ ex cauſtico.

⸿ Et cũ iciditur mẽbruʒ qđ putrefactũ eſt: tũc opʒ vt cauterizetur illud qđ ꝯtinet ipſum cũ igne: qm̃ illđ eſt cum cautela: aut cũ medicinis cauterizãtibus adurẽtibus: ⁊ ꝓprie in membris facile ſuſcipiẽtibus putrefactionem ꝓpter caliditatem ſuam. Et qꝛ ſuperfluitates calide approximãt ei ſicut ſũt teſticuli ⁊ anus: hec eſt ergo quantitas quã diximus hic. Et tu qdem iuenies in ſermone noſtro qui eſt de vlceribus putrefactiꝭ qđ oportet te addere huic capitulo.

⸿ Ponit curam eſtiomeni ⁊ ſit inciſione. ⸿ Conſideranduʒ ꝙ melius cum ferro ignito ſm Albucaſim cap. 1.

⸿ De altohoin. Cap. 17m.

Aſtiqſſimi antiquoꝝ noiauerunt eũ noie qđ trãſlatũ eſt in Arabico altohoin oẽ apa exiſtẽs in mẽbris glãdinoſe carnis aut alibi.

⸿ Determinat de quodam apoſtemate calido qđ vocat̃ althohoin ſiue antrax vel carbũculus: ex eo ꝙ mã ſit venenoſa: ſiue alio nomine. Pꝛĩo ponit cauſas ⁊ ſigna. Scđo curã. ibi (Euatio.) ⁋ Pꝛĩa in duas. Primo ponit quedam ſignificata illius nominis que non ſunt ad ꝓpoſitum. Scđo eliget proprium ſignificatũ. ibi (Deide dictum eſt.) ⁋ Prima in tres ſm ꝙ tria ponit ſignificata. Secunda ibi (Deide.) Tertia ibi (Poſtea.) ⁋ Prima in duas. Pꝛĩo facit qđ dictũ eſt. Scđo ꝺclarat quedã. ibi (Et ſenſibilia qdem.) ⸿ Cõſiderandũ ꝙ duplex eſt littera. Una aut alibia. i. noiauerũt altohoin. aut alibia nomiauerunt. Alio modo alibia. ſ. trãſlatus de greco in latinũ. aut alibia ante trãſlationẽ in Arabia. Alia lrã dicit. aut alibi. i. ſiue apoſtema ſit i carnib⁹ glãdoſis ſiue emũctorijs ſiue alijs locis glandoſis vt mamillis ⁊ teſticulis ⁊ radice lingue noiat̃ althohoin. ⸿ Cõſiderandũ ꝙ apud Dy. althohoin eſt nomẽ frãcigenaꝝ. ⁊ dr̃ occidẽs. toi. n. i. occidẽs. vñ dr̃ gilothoi. vel anthoi. i. hñs ſomnũ: qꝛ vertitur int⁹ calor ꝑꝑ ſyncopim ⁊ fit ſomnus vel diſpõ ſimilis ſomno. Antrax. i. antrum. i. occultum ⁊ coopertum.

⸿ Et ſenſibilia quidem ſunt ſicut caro glãdoſa que eſt in maxilla ⁊ origine lingue. Et illa que ſenſum nõ habent ſunt ſicut caro glandoſa que eſt in mamilla in ſubaſcellis ⁊ inguinibus ⁊ eis ſimilibus.

⸿ Hic quia fecerat mentionem de carnibus glandoſis diſtinguit eas in inſenſibiles ⁊ ſenſibiles. Dub.m p.m

⸿ Dubitat̃ qꝛ ꝯriũ dicit Auicẽ. lib. 3. fen. 12. cap. de anothomia mamillarum. vbi ponit ꝙ non ſentit caro glandoſa mamillarum. Dub.m 2m

⸿ Itẽ dicit hic Aui. ꝙ nõ ſentit caro que eſt in ſubaſcellis ⁊ iguinib⁹. Cõtra. in bubonib⁹ inguinũ ſentit̃ dolor. ⁋ In cõtrariũ. A. hic. ⁋ Dõm ꝙ caro eſt qntuplex. ſ. ſimplex in qua ſunt ſolũ nerui ſenſus: ⁊ caro lacertoſa: ⁊ caro pura ſicut eſt caro que eſt ꝑs muſculi: ⁊ caro ꝯfuſa ⁊ glãdoſa. G. 14. tera. ca. 11. ſ. de ſcrophulis. glãdoſa qdã vtilis ⁊ nobilis vt mamillaꝝ ⁊ ligue ⁊ teſticulorum: ⁊ ad has nerui ⁊ arterie vadũt ⁊ ſeruiũt. qdã eſt vilis: vt ſubaſcellaꝝ: nulli⁹ aũt aut pauce vtilitatis: ⁊ iõ paꝝ ſentiũt. ⁋ Ad rõnem dõm ſʒ Dy. ꝙ caro mamil. eſt duplex. vna iuxta coſtas ſentit. alia que pẽdet iuxta papillã nõ ſentit. vel alr ſentit: ſed nõ ad minimas partes.

⸿ Deinde dictum eſt poſt hoc ei qđ eſt cum hoc apoſtema calidum poſtea apa calidum perdens.

⸿ Conſiderandũ ꝙ althohoin qđ ꝑmo eſt generale ad omne apoſtema in glandoſis: hic dicit̃ de apate calido in glandoſis.

⸿ Deide dcm̃ eſt apatio ꝑnitioſa ꝑꝑ ꝯuerſionẽ materiei ei⁹ ad ſubam venenoſaʒ qđ corrũpit mẽbrũ ⁊ alterat colorẽ eius qđ ſequit̃ ipſam: ⁊ qñqʒ reſudat ſanguinẽ ⁊ virus ⁊ ſiĺia illis: ⁊ adducit q̃litatẽ malã ad cor ex via arteriaꝝ: q̃re accidũt vomitus ⁊ pulſus cordis ⁊ ſyncopis: ⁊ qñ ei⁹ accñtia fiũt vehemẽtia iterficit.

⸿ Primo ponit hic quartũ ſignificatum de quo intendit ponendo de hoc ſigna. Secũdo ponit quõ antiq noiabãt. ibi (Et vr̃.) Tertio cõparat. ibi (Et eſt necium.) Quarto oſtendit qñ multiplicant̃. ibi (Et althohoin.) Quinto quõ grece nominant̃. ibi (Et inueniunt̃.)

⸿ Notandum ꝙ differt quartuʒ ſignificatũ a tertio. qꝛ tertiũ eſt apoſtema calidum perdens: hic perdẽs ꝑꝑ venenoſitatẽ: ẽt calidum perdens in glandoſis: hic vbicũqʒ ſit. ſigna patent.

⸿ Dubitat̃ quõ iterficit ⁊c. ſi nã obtinuit intus ꝗ multo magis ex. ⁋ Dõm ꝙ itus obtinuit iperfecte: qꝛ ſi ꝑfecte: tũc reſoluiſſet. Nã ſtãs i cuti ificit ſicut reliq venena intus ei⁹ malitia poterit eẽ mior. Dubiũ 3m

⸿ Et vr̃ ꝙ primi noiabãt hoc poſtremũ carmata.

⸿ Dicit Dynus carmata: qꝛ carminat totũ corp⁹ dũ occidit.

⸿ Et eſt neceſſarium vt ſit deterius eoruʒ illud qđ accidit ſm plurimum in ſubaſcellis ⁊ iguinib⁹ ⁊ poſt aurem propter vicinitateʒ eius ad membra que ſunt vehementius principalia.

⸿ Comparat althohoin adinuicem. Primo ratione loci. Secundo materie ⁊ coloris. ibi (Et saluius.)

¶ Et saluius althoboin mortaliuꝫ est illud qđ est rubeũ deinde citrinũ. Et ex eo qđ ad nigredineꝫ est decliue nõ euadit aliquis. Et althoboin qdem multiplicant in pestilẽtia ⁊ in regione pestilentiali.

Dubiũ 4m ¶ Contra ergo non saluius. Dicendum mortalium idest in quibus apparent signa mala que cõmuniter mortem cõsueuerunt ostendere: lꝫ non necessario. Considerandum ꝙ tres materie sunt: sanguinea incensa: melãcholica: cholera adusta citrina. melancholica vehementer adusta venenosa ad nigredinem non euadit.

Dubiũ 5m ¶ Cõtra per experiẽtiã. Dõm primo ꝑm Dy. ꝙ regio Aui. calida ẽ: ⁊ ideo ibi nõ euadunt. Uel dõm ꝙ loquitur de his que sunt sub inguinibus ⁊ subascellis ⁊ post auree. a nigris enim non euadit aliquis. Aliȷ chirugici dicerent decliue ad nigredinem. i. nõ pure nigrũ: sed cum aliqua viriditate est mortale. Et althoboin pꝫ.

¶ Et ĩueniunt noia greca rex ꝙ assimilant althoboin sicut tursios ⁊ carmata ⁊ carmachile ⁊ furios. verum apđ nos nõ est magna distictio inter eoꝝ noiationẽ.

¶ De noibus non curamus. Notat Dy. ꝙ antrax siue pcedat febrẽ vel sequat est signũ mortis: qꝛ significat pessima ⁊ venenosa materia in venis. vnde Hippo. pmo pnostico. tex. cõmẽ. 25. ꝙ si antrax vel carbũculus ẽt si fit siccum ⁊ nihil emittat nec tumescat.

Dubm 6m ¶ Dubitatur in quo differat antrax ⁊ carbũculus. Dõm ꝙ ꝑm qsdã in nullo vt brunus: sed apud Guil. antrax ⁊ carbũculus lib. p. c. 59. differũt ꝑꝫ magis ⁊ minus. carbũculus aũt est de mã mala adusta: sed antrax magis adusta ⁊ venenosa magis: ⁊ iõ in carbũculo est eminẽtia ⁊ rubor: ⁊ facit saniẽ qñqꝫ: ⁊ nõ sic antrax: vñ carbũculus pcedit antracem. Sciẽdũ ꝙ carbũculus sumit qñqꝫ p carbone siue pruna de quo Gal. loquit. 14. terapẽ. 10. ca. ⁊ pmo de differentiȷs febrium. cap. 3. s. Igitur suppositiones. in fine dicit ꝙ fit a sanguine calefacto ⁊ melãcholico facto per adustionem.

¶ De cura. Cap. 18m.

Euacuatio qdem cum flõmia ⁊ cuꝫ eo qđ tolerat hora: aut qđ fit necessariũ ex eis q̃ educunt humorẽ putrefactũ est necessaria.

¶ Prio ponit curã vlẽz p euõnẽ ⁊ cordis defensionẽ. Scđo p localia q̃ respiciũt ipm apa. s. althoboin in 4° signato. ibi (Althoboin.) ⁊ pria in q̃tuor. Prio docet euare. Secũdo rectificare cor ⁊c.

Dubiũ pm ¶ Dubitat an cõpetat flõmia. Uidet ꝙ nõ per Azarauiũ. c. de antrace. ⁊ per Rasim in diuisionibꝰ ca. 135. Iteꝝ ꝙ retrahit mãꝫ venenosaꝫ ⁊c. Dõm ꝙ cõpetit. i. per Gal. 14. terapẽ. 10. ca. lꝫ loq̃tur de carbũculo qui est carbo: tñ ⁊ de carbunculo qui est modus antracis etiã intelligit. Item qa fit de sanguine incẽso: ⁊ ideo cõpetit. Etiã qa passio acutissima: ⁊ iõ ẽt competit vt in cõmẽ. afoꝛ. 23. particu. 1. s. Que egerũtur. etiã vsqꝫ ad syncopiꝫ qñqꝫ. Sciẽdũ ꝙ tunc pprie competit quãdo in corpore est repletio: ⁊ vtplꝫ ita fit vt Ras. 7. Almã. c. 10. Sciendũ tñ ꝙ vel in pncipio ⁊ nõdũ apparuerũt accidentia praua de syncopi: ⁊ tũc cõpetit. vel apparuere syncopis ⁊ casus pulsus: ⁊ tũc non competit. Et sic intelligit Ras. ⁊ idem Gal. 14. terap. ca. 10. preterqꝫ nisi alioꝝ qd adsint q̃ phibẽt flõmare. ⁊ Auicẽ. cum eo qđ tolerat hora: hora. s. morbi vel anni: ⁊ sic alias dictiones intelligit. Ad rationeꝫ dõm ꝙ non trahit: qꝛ non peruenit ad tantã inanitionem: imo phibet primo putredinem: scđo fluxum ad partẽ: tertio corruptionẽ etiã in parte.

Dubiũ 2m ¶ Dubitat de q̃ pte. Dõm pmo de opposita. Scđo de eadem.

Dubm 3m ¶ Dubitat vtrũ cõpetat euãtio p pharmaciã. Ur ꝙ nõ: qꝛ trahit venenũ intus: vt Aui. fen. 6. ca. de morsu canis rabidi. In ꝯrium oẽs. Dõm. Dicit p̊ ꝙ pharmacia q̃daꝫ fortis violẽta cuius ꝟtus peruenit ad extrema vt scamonea agaricus ⁊c. ⁊ talis pharmacia nõ cõpetit. q̃dã est leuis. que ĩteriora mũdat sic mirabolani citrini fumusterre scene pruna tamarĩdi cassia que ponit Rasis: et ista cõpetũt. ¶ Cõtra. fumusterre euãt adustos vt Mes. de ꝯsolatiõe. 2. ca. Dõꝫ ꝙ nõ ĩmediate sed rectificãdo sanguinẽ in venis. Alio mõ ꝙ absolute euõ cõpetit. Propter qđ ꝯsiderãduꝫ ꝙ dĩa ẽ inter venenũ qđ venit ab ĩtra: ⁊ qđ venit ab extra ex morsu aĩal. Cũ eñi venit ab ĩtra signat ꝙ intus in corpore sint mãe male corrupte que possunt deleri ſtãtes intus ⁊ venientes ad mẽbrum in quo est antrax: ⁊ iõ opꝫ euare istas: semp tñ intẽdendo ad mãm q̃ stat in pte ne intꝰ reuertatur: sed qñ venenũ venit ad extra: ⁊ nõdũ est expãsum: tũc nõ euamus vt ibi apparet per Auicẽ.

¶ Deinde oportet vt reuertaris ad cor cum defensione eius ⁊ confortatione ipsius cum eis in quibus sint infrigidatio ⁊ odoramẽtuꝫ sicut acetositas citri ⁊ miue ⁊ rob pomoꝝ ⁊ cydonioꝝ: ⁊ sicut granata acetosa valde ⁊ olfatus sicut rosaꝝ ⁊ camphore ⁊ sandali.

¶ Rõ: qꝛ mã venenosa: ⁊ illa petit cor: ꝯ opꝫ ꝯfendere cor: ⁊ qꝛ iste mãe sunt calẽ putrefacte: iõ opꝫ ꝙ sint frigida q̃ occurrunt.

¶ Et sit cibꝰ sicut lẽtes cũ aceto ⁊ sic cibꝰ cũ aceto valde acetosus factꝰ ex carnibꝰ arabengi ⁊ hedoꝝ.

Dubm 4m ¶ Dubitat vtrũ cibi istoꝝ debeãt eẽ ĩgrossatiui sanguĩs vel subtiliatiui: quia in pruna ⁊ carbone dantur cibi subtiliatiui sanguinis vt Azarauius ⁊ Rasis in diuisionibus cap. 130. ergo hic. Item vbi est sanguis grossus debet dari cibus subtiliatiuus: sed hic ⁊c. In contrarium Auicẽ. hic ⁊ Azarauius. Dicẽdum ꝙ cibaria istorũ debent esse ingrossantia sanguinem. Ratio qꝛ in istis maxime timetur peruentus fumorum venenosoruꝫ ad cor: sed ingrossantia sanguinem prohibent fumos penetrare obturando ⁊ quietando. Ad primum dicẽdum ꝙ nõ est simile de pruna ⁊c. qꝛ materia nõ est sic venenosa: qꝛ si esset daremus ingrossantia. Uel dicendum ꝙ illa ingrossant per qualitatẽ frigidam vt ptisana ⁊ citrulli: sed materialiter sunt subtilia: ⁊ ita hic sicut caro hedi in substãtia est subtilis: sed qꝛ frigida ⁊ acetosa ingrossant ⁊ quietant. Ad 2m dicendum ꝙ ratione illius nõ competit ⁊c. Nota tamẽ ꝙ cibi sunt ingrossatiui sanguinis in istis. s. nisi fortis fe. prohibeat.

¶ Et oportet vt roretur mansio infirmi cũ aceto plurimo ⁊ foliȷs salicis ⁊ violis ⁊ ros. ⁊ nenufare ⁊ similibus. Et ponant sup cor epithimata ĩfrigidantia ꝯfortãtia ex eis que cognoscunt de medicinis hñtiuꝫ pulsum cordis calidum ⁊ habentium pestilentiam.

¶ Patet.

¶ Et ad vltimũ regãt regimie hñtiũ aerẽ pestilẽtialẽ.

¶ Sicut in habentibus aerem pestilentialem ⁊ febrẽ intendimus ad confortationem cordis ⁊ prohibitionem putredinis: confortationem cuꝫ cibis corrigendo eos: vnde aliter regit q̃ in aliȷs febribꝰ vt semp spũs ĩnouetur circa cor per nouũ cibũ: ita hic Dy.

Dubm 5m ¶ Dubitatur vtrum possumus dare aliquid de tyriaca. Uidetur ꝙ sic: quia valet contra venena vt omnes concedunt. In ꝯtrarium quia calefacit. Respõdet Dy. ꝙ nullo modo competit: ratio est quia subtiliat sanguineꝫ ⁊ facit magis fluere. Dico ꝙ si nõ sit multa inflammatio est optima tyriaca: ratio est quia est contra venena. Item Gal. in libro de cõmoditatibus tyriace cap. 6. dat in morbis pestilentialibus. Item Guil. 2. lib. chirugie cap. 59. dat ʒ. 5. tyria. Ad contrarium dicendum ꝙ illud noceret si esset feb. Ad rationem Dy. dicendum eodẽ modo: ⁊ ꝙ plus iuuat repellendo venenum q̃ calefaciendo noceat. Uel dicendũ ꝙ subtiliat: immo habet contrarios effectus constringit vbi fluentia ⁊ facit fluere constricta: vt Gal.

¶ Althoboin ṽo ipsuꝫ ⁊ qđ currit cursu eius de eis q̃ nominata sunt curet in principio cũ eis que ꝯstrĩgunt ⁊ infrigidant cum spongia infusa in aqua ⁊ aceto: aut in oleo ros. aut oleo de pomis ⁊ arbore masticis: aut oleo de myrto: ista fiant in principio.

¶ Primo althoboin localem ponit curam. Secundo ponit quorũdam curã. ibi (Dixerunt.) Prima in duas. Primo qñ non est in via exiture. Secundo quando est. ibi (Et in illo.) Prima in duas. Primo qñ est in principio. Scđo in statu. ibi (In statu ṽo.)

Dubm 6m ¶ Dubitatur vtrum debeamus repercussiuis vti. Contra Azarauius ⁊ Rasis in diuisionibus cap. 135. Item ꝙ facit reuerti mãm ad principalia ⁊c. Dõm vt distinguit Brunus ꝙ repcussiua pñt poni circũcirca ne corruptio pambulet ⁊ augeat: sedꝰ sup loco dꝫ poni qđ resoluit maturat ⁊ rũpit: sicut ficus cum melle ⁊ synapi. vel aut incipit venenosum: ⁊ sic nõ debet poni. aut transmutatur in venenosuꝫ: ⁊ si incipit a sanguine inflãmato: ⁊ tunc dꝫ poni.

¶ In statu ṽo curet cum scalpellatione si possibile est ⁊ fiat vt currat qđ est in ipso ⁊ non dimittatur vt brunum fiat: qm̃ additur venenositas eius. Et si indiget ventosis suggentibus cum subtilitate fiat.

¶ Considerandum ꝙ istam scalpellationem non soluꝫ in statu debemus facere: sed in principio ⁊ augmẽto: ⁊ q̃citius possibile est extrahatur materia venenosa: ⁊ non solum scalpellationibus et ventosis: imo cum igne ⁊c. ¶ Considerandum ꝙ Auicen. primo tangit ordineꝫ. Primo scalpellamus vt currat sanguis ⁊ facimus hoc: quandoqꝫ cum aqua calida lauando. Secundo si expedit ponimus ventosas suggentes. Cuꝫ subtilitate. i. per subtilia foramina scalpellationis. Item. i. subtiliter attendatur: quia primo fiat flobothomia ⁊ ponantur repercussiua ⁊c. Item. i. quãdo sint subtiles ⁊ non magis vt solum erumpendo.

¶ Et in illo qđ hꝫ subam exiture opꝫ vt administret

apđ statũ

apȏ statū ei⁹ aut circa statū ei⁹cū aptiōe. Et qñ est illic febris tardabis cū infrigidatione ne reducas cū eā mā̃ʒ retro. Et apertio qdē fit cū eis que sunt sicut embroca cū aqua camomille ⁊ anbeti ⁊ reliquoꝝ aperiētiū subtiliū que dicem⁹ in caplis vulnerum.

Considerandū ꝙ propter malitiā materie raro ꝯtingit fieri exituras: tñ si ꝯtingit oportet vt administretur.s.cura cuʒ apertione i.cū rebus aperientibus ⁊ resoluentibus que dicit.⁊ nō dixit pure maturantibus: qꝛ illa sunt viscosa oppilatiua que possent addere ad corruptionē. Cōsiderandū qñ est illic febris est maior timor de reuersione mā̃e intus qꝛ significat multa ⁊ praua mā̃: ⁊ ideo lʒ sit preceptum supra ꝙ circumcirca apponantur frigida: tamen hic retardabis ne mā̃ intro reuertatur: imo tota veniat extra.

Dixerunt carmata aūt ⁊ sephyros. Confert empl'm de capillo veneris ⁊ atriplice ⁊ volubili ⁊ radice cuisci cū pauca gūma pini ⁊ melle cū vino aut gluten cū gūma pini ⁊ ceratū aut sordes aluearioꝝ apuʒ ⁊ lupini infusi in aceto aut radix cucumeris asinini cū glutino albotin aut nitrū cū ficub⁹ aut cum fermēto.

Ponit curā quorūdā. Considerandū ꝙ ex his medicinis quedaʒ sunt maturatiue quedam sunt resolutiue ⁊ exiccatiue: ista si fiunt factis euacuationib⁹ defenso corde scarificata particula sunt vtilia. aliter parum valent: ⁊ ideo non laudat nec vituperat.

Dubm 7m Dubitatur vtrū in antrace cōpetat somnus. Videtur ꝙ sic: qꝛ iuuat in digestione materie. In ꝯtrariū cōmunis vsus operātiū ꝓm Dy. Dico ꝙ vel apparet motus mā̃erū ad cor ⁊ cerebrum: signum syncopis casus pulsus frigiditas extremitatū ad cor ad cerebruʒ subeth vel alienatio. Sed tu dices quomō subeth potest fieri. Respōdet Dy. multitudine vapoꝝ vel qꝛ deijcit virtutes vt nō possint exire in opus: ⁊ ideo potius est vigilandi impotentia ꝗ̃ somnus: vt de ethica dicit Gal'. primo de febrib⁹ cap̄.9. Et his apparentibus nō cōpetit somnus. Ratio prima: qꝛ in materia venenosa nō cōpetit somnus: vt in fen.6. de cura eius qui in potu sumpsit venenum precipit ꝙ vigilet. Item ratione in syncopi nō confert qꝛ mouet ad interiora: ⁊ ideo patiētib⁹ syncopim precipiunt vigilare tertio lib. fen.9.⁊ ꝑ cañ. fen.3. Item ratione materie tendentis ad cerebrū: qꝛ somnus est adiuuans ad motū versus cerebrum ⁊ ad tendendū causam in eo: vel nō apparet materierū motus nec ꝑdicta accidētia: ⁊ tūc nō debet superflue vigilare: lʒ plus debeat vigilare ꝗ̃ dormire. Ratio qꝛ multa vigilia calefacit ⁊ inflāmat: qꝛ calefactio nocet istis inflāmādo sanguinē. Scdo qꝛ debilitat virtutē. Tertio qꝛ superflua vigilia debilitat cerebrū ⁊ replet malis vaporib⁹. vt.3. cañ. fen ꝑma cap̄. de cura corruptionis memorie ⁊ de cura epilepsie. ista repletio nocet istis: qꝛ i hac passione est aptum ꝯuenire tale accidens.s. subeth ex repletiōe capitis vaporosa: ⁊ ideo ꝯfert aliquis somnus moderatus. Si aūt debeant vigilare propter accidentia predicta non debent duci per terrā: sed stare in domo. Ratio qꝛ motus inflammat eos. Scdo qꝛ eos ꝯbilitat. Tertio qꝛ occurrūt aeri frido tāgēti forsan mā̃ʒ siue locū antracis: vñ repellit ⁊ ꝓhibet extra exire. Dy. aliter dicit.

De apātib⁹ accidētib⁹ in glādulis. Cap̄.19m.

Apostemata glādosa q̄ nō icedūt via a tāgarij qñqʒ accidunt in loco aliquo casu in crisibus ⁊ qñqʒ cadūt casu expulsionis a mēbris radicalibus ⁊ fortasse attrahunt ea vlcera ⁊ apostemata alia super extrema ad que currunt materie in vijs quarum incedunt carnes ille: quare inuoluuntur cū eis sicut accidit inguini ⁊ subascelle ex apostematione amborum in eo qui habet scabiem aut vlcera super pedes ⁊ manus. Et qñqʒ sunt cuʒ repletiōe corpis: ⁊ qñqʒ non est in corpore plurima repletio.

Dubm ꝑm Determinauit de althohoin: hic de apātibus in locis glandosis. Sed tu dices q̄re post apāta calida. Dōm qꝛ vtplurimuʒ fiunt de mā̃ calida saltim in ascellis ⁊ inguinibus. Scdo fecerat. A. nos securos in repcussione: sed hoꝝ apātū cura diuersificat a cura calidoꝝ: qꝛ nō debemus repercutere. ⁊ nō dixit infra tractatu de frigidis. qꝛ nō opʒ repcutere in cura frigidoꝝ: qꝛ in frigidis in ꝑnº ēt nō approximamus pure repcussiua. Et ꝑmo ꝯtermiat de causis. Scdo de cura. ibi (Et eoꝝ cura.) Considerādū glādosa.s. in glandulis emūctorijs. Scdo cōsi. ꝙ q̄dā venenosa de his sunt q̄daʒ non ⁊ de his hic: ⁊ quedam cretice ⁊ quedam non cretice ⁊c̄.

Dubm 2m Dubitat qꝛ nō videt spectare ad hūc li. ista ꝯtermiatio: qꝛ nō oʒ terminare de morbis qui accidūt vni mēbro sed de cōib⁹ vt ꝑmo cañ. ꝑmo ca. Dōm ꝙ qꝛ glandose carnes emūctorie sunt in multis partib⁹ ⁊c̄. Illarū apostema dicit morb⁹ cōmunis. in.3. eni ꝯterminat de apostemate solius carnis post aures vt fen.5. hic ⁊c̄.

Dubiū 3m Dubitatur de qua materia vtplurimum fiant. Dicenduʒ ꝙ de calida vel ad calidam decliuis. Ratio quia ista apostemata fiunt per viam defluxus. apostemata auteʒ per viam defluxus sunt vtplurimum calida: qꝛ calidi humores sunt apti fluere.

Dubm 4m Tertio dubitat que apostemata sint de materia magis calida: aut emunctorioꝝ cerebri aut cordis vel epatis. Videtur ꝙ cerebri ex Gal'. scdo ꝓnosticoꝝ.14. cōmen. In ꝯtrariū qꝛ cerebrū hʒ suꝑfluitates frigidas. Dōm ꝙ vel fiunt cretice: ⁊ sic calidior materia sursum ⁊c̄. Ita Gal'. ibidē: ⁊ Aui. fen.3. cap̄. de signis crisis exiture. vel fiunt expulsione a principalibus: ⁊ tunc calidior a corde post ab epate frigidior a cerebro: ⁊ iō apostema post aures est magis frigidum qui etiā in subascellis est sicca ledēs. Rasis in diuisionib⁹. c.132. geta respectu ascellarū ⁊ nō sic facit saniē: qꝛ loc⁹ nō ita calidus ēt ꝓpe loca expulsionis vere alr̃ vrie dicit Dynus.

Et eoꝝ cura est diuersa a cura apostematū alioruʒ in principio cū expletione ⁊ nō administratur in eis illud: imo euacuatio per flobothomiā ⁊ solutionē ventris est illud qȏ est necessarium.

Primo eoꝝ que fiunt in glandosis emunctorijs. Scdo in nobilibus glandosis. ibi (Uerum.) Primo qñ cretice ⁊ expulsione a ꝑncipalib⁹. Scdo qñ fiunt cā totius corpis repletionis. ibi (Si aūt.) Prima in duas. Primo ponit curā generalē. Scdo spālem siue localē. ibi (Curatio.) Considerandū ꝙ ꝯuenit cū alijs: qꝛ flobothomia ⁊ pharmacia cōpetunt: differunt qꝛ non repercutimus.

Dubiū 5m Dubitatur de qua vena fiet flobothomia. Dōm si in collo de cephalica: si in titillico de cōi vel basilica: in inguinib⁹ de basilica etiā de pede ⁊ cōi ꝓm Haly. tertio prac. cap̄.27.s. de flegmone. Et ꝯcordat generali cañ. A. de flobothomia. sed ꝓm Rasim loco allegato de basilica in inguinib⁹ in subascellis de basilica ⁊ de pede.

Dubiū 6m Dubitatur vtrū de eadē ꝑte vel opposita ⁊ qua opposita. Dōʒ ꝙ opʒ ꝯsiderare an materia sit in fluxu an fluxerit: ⁊ an sit multa repletio in corpore an nō sit. Si materia sit in fluxu ⁊ sit multa repletio: primo opʒ illā repletionē minuere cū flobothomia de vena opposita siue per vnā diametrū siue ꝑ duas diametros: dūmō vena sit ꝯuenīēter respiciens illā repletionē.s. sit apta ad illā euacuanduʒ: verbi gratia est in ꝑte dextra colli apostema ⁊ mā̃ est in fluxu ⁊ repletio multa in toto: primo flobothoma venā cōem sinistraʒ vel venā basilicā sinistrā. si repletio esset in partib⁹ splenis: vel forsan oportebit flobothomare venā saphenā ꝯxtrā vel sinistrā. si repletio pēderet a mr̄ice. v.g. ēt hʒ hō apā i titillico ꝯxtro ⁊ in fluxu cū repletione multa in toto: flōmabis de basilica vl' cōi sinistra vel de saphena ꝓm dictū modū. v.g. ēt hʒ apostema in inguine dextro ⁊ est in fluxu mā̃ ⁊ repletio in toto: flobothomabis de basilica dextra vel cōi ⁊ possumus facc̄ de sinistra: qꝛ ꝑ vtrāqʒ diminuet totius repletio. si mā̃ sit in fluxu ⁊ nō sit multa repletio vel qꝛ sic sit: vel qꝛ minuisti: tūc intētio est diuersio ad ꝯtrarium: ⁊ qꝛ nō est repletio fiat per vnā diametrū si reperit sufficiēs ⁊ non oʒ fieri per duas: qꝛ nō perueniret flōmia ad diuersionē ꝑꝑ multā distantiaʒ. v.g. est apostema in collo in parte dextra mā̃ fluit. i. est in fluxu ⁊ nō est in corpore multa repletio flobothoma de cephalica opposita: lʒ quidā in percussionib⁹ capitis faciant de eadē vt Zoar trac.2. lib.1. cap̄. de fractura cranei. quos repħēdit: ⁊ nō opʒ ꝙ flobothomes pedes ⁊ maxime sinistrū ex quo nō est repletio: tarde. n. veniret eūatio ad superiora vt inde diuerteret: imo multū ꝯbilitaret: verbi gratia est apā in titillico ꝯxtro: ⁊ mā̃ est in fluxu corpore non multū pleno: flobothoma de brachio sinistro de vena cōi vel basilica: ⁊ potes flōmare ꝯ pede eiusdē ꝑtis.s. ꝯxtro: qꝛ sufficiēter diuertit ⁊ est sufficiēs distātia: vt Rasis illi ꝗ est in subascellis ꝯfert flōmia in saphena pedis opposita.s. ꝓm sursum ⁊ deorsuʒ: qꝛ si in titillico dextro saphena dextra. iudiciū aūt medici in faciēdo diuersionē a titillico ꝑ venā brachij vel pedis erit ꝓʒ nām sanguis. Si ē grauis trahibilis īferi⁹: vel leuis trahibilis superius. v.g. est apostema in inguine dextro ⁊ in fluxu ⁊ nō multuʒ pleno corpore flobothoma de basilica dextra vl' de pede sinistro: qꝛ ibi sunt due dimensiones tenentes locum vnius sufficientis. Sed tu dices si in apostemate in inguine dextro existēte flobothomare possumus de vena basilica brachij dextri: ita de saphena pedis dextri. Dōm ꝙ non est sīle ꝑꝑ duo. ꝑm qꝛ pes dexter ⁊ inguis dexter distant ꝓm sursuʒ ⁊ deorsum solū: sed brachiū vltra hoc distat ꝓm latū qȏ est a clibano pectoris ad locū flobothomie. vel aliter ꝙ humores sursum difficulter trahuntur ⁊ inferius facile vadunt. Aperta igit vena pedis dextri lʒ fiat diuersiuuʒ tñ humores superiores ꝑcipitabunt inferius ⁊ mouebunt in inguine: sicut ꝑꝑ vulnus pedis apātur inguen. Si aūt mā̃ iam fluxit ⁊ pre-

cesserunt euacuationes tunc de vena eiusdē partis flobothoma: ⁊ sic quādoqꝫ facies tres flobothomias.

¶ Curatio vo alia ꝓlōget in eis si poſe est donec declaret dispō. Nā si fuerit ſꝫ semitā crisis aut ſꝫ semitā expulsionis ex mēbro ꝑncipali tūc nō oꝫ vt ꝓhibeat oīno imo trahatur ad mēbrum quacūqꝫ attractione est possibile: ⁊ ēt cum ventosis.

¶ Curatio vo alia. s. localis. donec declaretur ⁊c̄. s. an sit per viam crisis aut expulsionis a principalibus. vel per viam repletionis: quia diuersificatur cura.

¶ Si aūt fuerit ꝓpter multitudinē repletionis tūc euacuatio est radix ⁊ minoratio cibi ⁊ subtiliatio.

¶ Ponit curā apostematum euenīetiuꝫ ꝓpter multitudinem repletiōis. Primo vniuersalē. Scd̄o localē. ibi (Et nō administres.) ¶ Considerādū ꝙ quādo repletio est tūc euacuatio. s. que replōnem minuit est radix cure: sed si a principalib⁹ solū que diuertat.

Dub^m 7^m ¶ Dubitatur vtruꝫ in illa que venit cretice sit fiēda flobothomia. de parte cōtraria. ¶ Dicendū ꝙ ratione materie que cretice expellitur nō nisi esset tāta ꝙ timeretur corruptio coxe ⁊ vētris: sꝫ si precipitarent relique materie corporis posset facere. minoratio ⁊c̄. prohibitio vini. s. in subascellis timore flāme cordis.

¶ Et nō administres expulsiua imo mollificatiua ita tn̄ vt nō administres mollificatiua iterꝫ absqꝫ eūone: fortasse. n. eueniet illud sup mēbrū cū attractiōe māei plīme imo qn̄ administras mollificatiua eūatiua cuꝫ hoc ⁊ trahe mām ad diuersuꝫ. Timor. n. in expulsiuis est redit⁹ māei ad viscera ⁊ ad mēbra ꝑncipalia. Et timor in mollificatiuis est attractio māei plurime. Et eūatio ⁊ declinatio māei securāt ex nocumēto mollificantiū. Et qn̄ dolor fit vehemēs tūc necessariū est vt sedes ipꝫ cū eis q̄ sunt sicut lana īfusa in oleo calo deinde adde in eo salē in fine eius donec sedet dolor statim ⁊ in primis fortasse addit in dolore.

¶ Primo anteqꝫ corpus sit euacuatū qd nō fienduꝫ. Scd̄o qd post euacuationē ⁊ mundificationeꝫ. ibi (Et qn̄ corpus.) Primo facit hoc. Scd̄o docet sedare dolorē. ibi (Et quādo.) Primum patet.

¶ Et qn̄ corp⁹ est mūdū aut mūdificasti ipm tūc resolue ⁊ nō cures. Et qn̄qꝫ valet in resoluēdo illud qd̄ est sicut farina tritici ⁊ salu⁹ illa est farina ordei. Et fortasse magnificat ꝑ resolōnē fortē apa q̄re nō administret nisi qn̄ est necessaria repulsio ex mēbris ꝑncipalib⁹ ⁊ attractio materiei ab eis ad apa timēdo sup illa principalia. Et multotiēs qdem sanat ea in principio oleū calefactū qd̄ effunditur solum.

¶ Et nō cures. s. si resolō magnificat apa. Cōsiderādū ꝙ ex ista lr̄a sumit dr̄ia inter curaꝫ qn̄ mā pellitur a principalib⁹ ⁊ ēt si cretice fiat: qꝛ tunc fortiter resoluitur ⁊ trahitur: ⁊ quando ꝓpter repletionē totius: nō qꝛ principalia expellūt determinate: qꝛ nō sic fortiter resoluimus: ⁊ ideo tunc est securior farina ordei: qꝛ mi⁹ trahit: nō tamen repercutimus: qꝛ posset ire ad principalia.

¶ Verꝫ qn̄ apa est in q̄ꝫtitate ⁊ suba sua molle in mēbro nobili sicut mamilla ⁊ testiculo ⁊ nō timet ex ꝓhibitiōe ei⁹ nocumētū tūc prohibe ⁊ repelle.

¶ Ponit curā apostematis in glandosis partib⁹ nobilib⁹. Et ꝑmo differentiaꝫ inter curam istorū ⁊ predictorū. Secūdo conuenientiaꝫ. ibi (Sed quādo sentis.) ¶ Dicit primo si apostema est in carne glādosa nobili: ⁊ hoc est qd̄ dicit molle in q̄ꝫtitate ⁊ substantia. ¶ Considerādū ꝙ cura ꝯuenit cum alijs apostematib⁹ qꝛ nisi sint etiaꝫ ꝓhibētes: qꝛ materia venenosa vel cretica ⁊c̄. repcutimus. Ratio qꝛ ista sunt mēbra que nobilē habēt operationē: sed emunctoria sunt ignobilia: ⁊ ideo facta ad receptionē supfluitatum.

¶ Sed quando sentis declinationē ad duritiem tunc lini vbicūqꝫ sit.

¶ Conueniūt ergo qꝛ si īdurant lenim⁹: ēt si maturant apim⁹: ⁊ pꝫ.

¶ De exituris calidis. Cap. 20^m.

Exitura est de sūma dubellet que collectiōeꝫ faciūt ex apatib⁹ calidis q̄si nomē aldubellati cadat super omne apostema vlceratum in interiore cutis est locus ad quem effunditur materia aliqua ⁊ remanet in eo quecūqꝫ materia sit. Et exitura quando est ex hac sua dispōne calida: tūc aggregatur mā.

¶ Superius determinauit de apatib⁹: hic de exituris. Et ꝑmo notificando qd sit ⁊ cās ⁊ diuersitates. Scd̄o signa. ibi (Cū videris.) Tertio curā. ibi (Eūones.) ¶ Prima in quatuor. Primo notificat nobis exiturā ⁊ diuersitates q̄sdā in ea. Scd̄o cōparat. ibi (Et q̄ꝫto plus.) Tertio īuestigat cās quasdā. ibi (Et cāe ei⁹.) Quarto nominat diuersitates. ibi (Et de exituris.) ¶ Prima in quatuor. Primo ponit qd sit exitura. Scd̄o ostēdit duos modos qbus ipsa fit. ibi (Et qn̄qꝫ.) Tertio excusat se a q̄dā determinatione de dubellet frigidis ponēdo quorūdā opinionē. ibi (Et nos.) Quarto declarat quēdā modū fiendi exiturā: de quo mō dixerat. s. qūo fit incipiendo. ibi (Hoc eni.) ¶ Considerānduꝫ ꝙ est apa dubellet ⁊ exitura. Apostema est nomē gn̄ale ad apa magnū paruū calidū frigidū ⁊c̄. Dubellet vel dubella y est apa qd̄ hꝫ sinū vel ꝯcauitatē in q̄ ꝯtinet mā siue calida siue frigida siue saniosa siue nō: vnde erit sermo de dubellet flegmatica in ca. apostematū frigidorꝫ: ⁊ hic dicit Aui. nomen aldubellati cadit super oē apa vlceratū in īteriore cui⁹ locus est ad quē ⁊c̄. Quecūqꝫ mā sit. Exitura est apa hn̄s sinū ⁊ ꝯcauitatem cū tendentia ad saniē: ita ꝙ mā illa est in via saniationis: vel dꝫ saniari: ex quo apparet ꝙ exitura in minus hꝫ q̄ꝫ dubellet: qꝛ si mā in cupo ⁊ sinu collecta nō dꝫ saniari sed retinet: ⁊ fit sic gipsuꝫ vel sicut mel vel sicut pilus ⁊c̄. nō dicit exitura: sed dicit absoluto noīe dubellet: ⁊ ꝓprie dicit dubellet frigida. Sed si mā sit saniatiua siue futura saniari: tūc dicit exitura: ⁊ qꝛ māe que ꝓprie saniātur sunt calide per se vel per ebullitionē: ⁊ ideo ꝓprie exitura est de mā calida: māe eni que saniant sunt materie sanguinee vl' cholerice cū sanguine: qꝛ iste ebulliunt: sanies aūt cum ebullitione fit: humores aūt frigidi stātes frigidi nō saniant: sed cū acquirunt putrefactionē ⁊ ebullitionē: ⁊ ideo siue exitura fiat de materia calida siue de frigida pōt dici ꝙ est de mā calida. Et iō Aui. infra tractatu scd̄o nō loquit de exituris frigidis in apostematib⁹ fridis. s. per ꝯuersionē frigidorꝫ apostematū ad saniē: qꝛ cū apata frigida saniant: opꝫ ꝙ illorꝫ mā bulliat. Et vt sic sapit nām apostematū calidorꝫ. Apparet igit ꝙ exiture vtplurimū fiunt ex calidis apatib⁹: qꝛ ista sunt apta saniari plus q̄ꝫ frigida apata: ⁊ si sequit vel fiant exiture ex frigidis humoribus: hoc est vt illi humores calefiunt: ideo Aui. dixit exitura est de summa dubellet que collectionē faciunt. i. que dubellet sunt collectiones ex apostematib⁹ calidis: qꝛ hec est dr̄ia exiture. genus aūt est dubellet: ⁊ ideo ēt dixit exitura qn̄ est calida ex hac sua dispōne. s. aggregationis māe calida. i. ꝙ mā sit calida: tunc aggregat mā. s. aggregatur que dicit exitura: qꝛ ꝓprie tūc est apta ad saniationē: ⁊ apparet ꝙ plus in emūctorijs: vnde Rasis in diuisionibus. ca. 132. ⁊c̄. Et apparet ꝙ determinatio de apatibus calidis supra fuit magis ꝭm ꝙ per resolutionē terminant: hic ꝭm ꝙ terminant maturatione ⁊ apertione post.

¶ Et qn̄qꝫ icipit apa calīm sicut est cū aggregatione ⁊ solōne ꝯtinuitatis itrinsece. Et qn̄qꝫ nō icipit ita: imo icipit in iceptiōe apatū calidorꝫ sanorꝫ: deinde ꝯuertitur eē ei⁹ apud statum vt incipiat in aggregatione.

¶ Hic ponit duplicem modum fiendi. s. vel quia incipiunt statim inesse exiturali vel non: sed incipiunt inceptione sanorum. i. apostematum terminabilium per resolutionem.

¶ Et nos in posteriorib⁹ differim⁹ sermonē de dubellet frigidis q̄ cōprehēdūt hūores viscosos ⁊ gipseos ⁊ lapideos ⁊ arenosos ⁊ capillares ⁊ alios: lꝫ sint quidā qui appropriāt nomine aldubellet illud in quo sūt humores illius generis: verꝫ nos loqmur nunc de eo qd̄ aggregat materiam.

¶ Hic remittit nos vel excusat. ¶ Considerandum ꝙ aliqui fuerunt qui credunt ꝙ dubellet sit apostema aggregans materiam frigidam non furiosam: tunc Auicē. dicit ꝙ nunc. s. in diffinitione supra posita non loquitur de hoc: sed nunc loquit de eo qd̄ aggregat materiā. s. absolute quecūqꝫ sit: qꝛ sic est genus exiture ⁊c̄.

¶ Hoc. n. si icipit exitura ꝑꝑ māꝫ quā expellit nā ⁊ nō est poſe vt penetret cutē neqꝫ ēt supficiē carnis: imo sepat ei⁹ ꝯtinuitatē ꝑ alr̄ ꝑꝑ grossitiē suā sepatiōe apparēte: tūc qescit ī vacuitate ei⁹ qd̄ sepat ꝭm plīm: q̄re apparet ei caput acutuꝫ: ⁊ proprie si fuerit mā acuta. Iste ℥ exiture icipiūt ⁊ aggregāt saniē: deinde matu-

raẜ sanies postea rũpiẜ. Et fortasse indiget ꝯfortatione in maturatione ⁊ eruptiōe ⁊ fortasse nō indiget.

¶ Hic declarat quō fit exitura incipiēdo. Et pͥmo facit hoc. Scđo declarat modũ sui ꝓcessus. ibi (Iste ẽ.) ¶ Cōsiderandũ ꝙ Aui. innuit cām q̄re icipit apā in mō exiture qđ nō resoluiẜ: qꝛ nō venit ad superficiē cutis: imo ei⁹ separat ꝯtinuitatē. Apparēte. i. manifesta. ꝑꝑ grossitiē. i. capacitatē quā vult mā. Quiescit in vacuitate ẜm plurimũ. i. ẜm plurimā partē māe. vel ẜm plurimũ: qꝛ facto cupo pōt ire alibi. Caput acutũ apparet. Iste ⁊c. pꝫ.

¶ Et quāto plus est exitura vehemētioris eleuatiōis ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedinis est humor attract⁹ ei vehemētioris caliditatis ⁊ est velocioris maturitatis ⁊ resolōnis ⁊ eruptionis ⁊ ꝓprie eminēs ꝓcedēs extrapinealis. Que aũt est cum diuersitate lata ꝓfunda pauce rubedinis est grosse materiei mala decliuis ad interiora pauci doloris grauis motus.

¶ Hic dicit de hmōi exituris cōparatiue ⁊ hꝫ qnqꝫ sicut qnque cōparationes ponit. Scđa ibi (Et ꝺterior.) Tertia ibi (Et nō.) Quarta ibi (Et deterior.) Quita ibi (Et exiture.) Pͥa cōparatio penes bonitatē ⁊ malitiā rōne māe. ¶ Cōsiderādũ ꝙ ex diuersis accidētibus arguimus diuersam mām ⁊ ecōtra ⁊ pꝫ. Cōsidera ꝙ in calida est dolor maior qꝛ magis subito alterat ⁊ nō remouet sensum.

¶ Et deterior ista est illa cui⁹ corruptio est ad iteriora ⁊ corrũpit illud suꝑ qđ vadit. Et est de ea que expelliẜ ad vtrũqꝫ latus. Et laudabilior eruptio ei⁹ est ad vētriculum proprium membro cui est via currens ad exteriora sicut exitura stomachi: vt enim erumpatur ad interiora eius ⁊ ipsius cōcauitatem melius est qꝫ rumpaẜ ad exteriora eius ⁊ ad vētriculũ ꝯtinentē myrach sicut eruptio eius que in cerebro ad duos vētriculos anteriores laudabilior est qm̄ ambob⁹ sunt meat⁹ sicut nasus ⁊ aures. Et qñ rumpiẜ ad spatiũ cōtinēs cerebrũ aut ad ventriculũ posteriorē nō īuenit meatũ ad exteriora ⁊ nocet nocumento vehementi.

¶ Hic comparat ratione eruptionis. primum dictũ est primo ꝓnosticorum tex. ⁊ cōmen. 44. ⁊ causa apparet ibi.

¶ Et nō est oē mēbrum ꝯueniēs ad hoc vt eueniat in ipō exitura. in iũcturis. n. minoraẜ egressio exiture qm̄ in eis sunt humores mucilaginosi ⁊ loca eoꝝ ampla nō suffocātia mām neqꝫ retinētia egressionē putridi. Qꝛ si egrediaẜ illic exitura erit ꝓpter rem maximā.

¶ Hic cōparat exituras q̄tũ ad aptitudinē ⁊ inepti. membroꝝ ⁊ ponit tres cās qꝛ in iuncturis nō faciliter eueniũt. Pͥo qꝛ humores mucilaginosi nō apti ad saniē. Scđa loca ampla nō suffocātia mām ⁊c. sed sanies fit per viā suffocatiōis ⁊ subclusionis. Tertia neqꝫ retinētia egressionē putridi. i. caloris putredialis: imo exhalat: ⁊ sic nō fit sanies: ⁊ iste tres cause possunt dici due.

¶ Et deterior exiturarum ⁊ malignior earum est que egreditur super extremitates lacertorum ⁊ proprie lacertorum plurium neruorum.

¶ Hic cōpat rōne bonitatis ⁊ malitie rōne mēbroꝝ in qbus: ⁊ pꝫ.

¶ Et exiture qdē diuersificanẜ ꝑꝑ spatiũ maturatiōis saniei sue ẜm humorē in subtilitate ⁊ grossitudine sua ⁊ cōplexione in calore ⁊ frigore eius ⁊ equalitate eius ⁊ ẜm tēpus ⁊ etatē ⁊ substātiā mēbri. Et nō ꝯtingit ne matureẜ exitura ⁊ ne cōuertaẜ qđ in ea est in pus nisi propter paruitatem caloris innati in membro aut ꝓpter grossitudinem substantie que est materiei.

¶ Posuit quasdā diuersitates exiturarũ ⁊ q̄sdā cōparationes: hic ponit aliā diuersitatē ⁊ cōparationē que est in hoc ꝙ quedā cito q̄dā tarde maturanẜ ⁊ ponit cās. Primo ergo p̄mittit eas in gn̄ali. Scđo in spāli declarat. ibi (Et nō ꝯtin. ne.) Primo ponit q̄sdam cās. Scđo ostendit q̄re sanies aliqñ est occulta. ibi (Et qñqꝫ ꝯtin.) Tertio cōplet narrationē causaꝝ. ibi (Et statur.) ¶ Cōsiderādum ꝙ iste due cause sunt valde principales respectu quarũdā: qꝛ tempus etas ⁊ cōplexio mediantibus istis sunt causa: ⁊ patet.

¶ Et qñqꝫ contingit ex hoc vt fiat sanies in interiore parte sui ⁊ non appareat sensui propter profunditatē pus ⁊ grossitudinem eius qđ est super ipsum.

¶ Hic est aforismus. 41. 6. particu. Quib⁹ sanies facta ⁊c. Ex hoc. i. exitura: vel ex hoc. i. defectu caloris ⁊c.

¶ Et statur suꝑ maturitatē saniei velociter. Et qñqꝫ nō staẜ ẜm subam suā in grossitudine: ꝙ si maturaẜ ⁊ subtiliaẜ leniẜ suba ei⁹ velociter: ⁊ ẜm ꝙ est de carne ista plͥma ⁊ pauca ⁊ ꝑꝑ cās exiture ⁊ casus ad saniem ꝑꝑ repletionē ⁊ multitudinē māei ⁊ corruptionē ei⁹.

¶ Hec lr̄a exponiẜ ẜm Dy. ⁊ statur suꝑ maturitatē ⁊c. i. velociter cognosciẜ. Et qñqꝫ nō staẜ. i. nō velociter cog̃sciẜ. Alr̄ exponiẜ. staẜ suꝑ maturitatē. i. velociter maturaẜ. Et qñqꝫ non staẜ. i. nō velociter maturaẜ ẜm subam in grossitudine. i. ẜm ꝙ mag̃ ⁊ min⁹ ē grossa. Qꝛ si maturaẜ. q. d. si maturatio subtiliat eā appebit lenis. velo. ⁊ subtiliaẜ. s. cutis ⁊ caro suꝑ. ¶ Cōsiderādũ ꝙ hic. A. ponit cās. Prima cā. diuersitas in grossitie ⁊ subtilitate māe: ⁊ hāc cām posuerat: sed reassumit vt recōtinuet ẜmonē. Scđa cā. multa vl̄ pauca caro suꝑ mā: qꝛ multa caro est cā cite saniatiōis de se nō vi emplastroꝝ. Tertia cā est de causis ꝯcurrētib⁹ ad faciēdũ exiturā. Et pro. i. casus ad saniē. i. ꝙ exitura fiat ⁊ sanieẜ. Et vna ꝺ istis causis est repletio. s. stōchi ⁊ epatis: qꝛ multa repletio in stōcho ⁊ epate est cā multe repletiōis ī pte: ⁊ ex hͦ suffocaẜ calor: ⁊ tarde fit maturatio. Et multitudinē māe. s. in parte: ⁊ illa pōt esse absqꝫ repletione in toto. Et corruptionē: qꝛ mā corrupta tarde saniaẜ: hāc expositionē dat intelligi littera exterior que dicit vsqꝫ ⁊c.

¶ Et cause ei⁹ sunt nauseatiua satietas ⁊ exercitia mala ⁊ egritudines que non faciunt crisim cum euacuatione apparente ⁊ nocumenta animalia ex angustijs ⁊ sollicitudinibus corrumpentibus sanguinem.

¶ Ponit causas exiture: ⁊ omnes iste cause sunt meta. que corrũpunt sanguinem ⁊ multiplicant quedam ex eis malum sanguinē: vnde fiũt apāta quedā que nō possunt resolui sed sanianẜ aut corrumpũt mēbrũ. vel posset dici. ⁊ cāe eius. s. corruptionis materie.

¶ Et de exituris quidē est species que nominatur turmusios ⁊ est exitura que rumpiẜ: ⁊ qđ est sub ea est simile carni bouine. deinde apparet ab ipsa sanies alia. ⁊ de exituris est spēs que nominaẜ albir: ⁊ est exitura vasalis rotunda ⁊ rubea quā qui hꝫ ẜm plurimũ non expoliatur a febre. ⁊ eius euentus ẜm plurimum est in capite: ⁊ quandoqꝫ accidit in alijs locis.

¶ Hic dicit de quibusdā exituris habētib⁹ noīa quedā ⁊ hꝫ duas. Scđa ibi (Et de exituris.) ¶ Cōsiderādũ ꝙ apud Dynũ hic exitura fit: qꝛ quedā pars materie fit sanies quedā nō apta saniari conuertiẜ in quādā carnē similē carni bouis vel tauri: aliter ꝙ ibi nō generaẜ caro sed colligitur sanies in vna parte ⁊ alia: ⁊ inter duas sanies est caro. Et de exituris ⁊c. dicit in nostra terra tepanaia.

¶ Significatio ꝙ apā fit exitura. Cap. 21m.

Cum videris pulsationē plurimā aut duritiē prolongatam ⁊ caliditatē: tunc existima ꝙ apostema est in via vt fiat exitura.

¶ Primo signa exiturarum extrinsecarum. Secũdo intrinsecarũ. ibi (Quando accidit apostema.) ¶ Prima in tres. Primo quando apostema fit exitura. Scđo quādo exitura saniaẜ. ibi (Cuꝫ.) Tertio iudicia bone saniei. ibi (Sanies.) ¶ Cōsiderandũ ꝙ oīa ista signa significant materiā multā que nō pōt resolui: sed ebullit ⁊c.

¶ Significatio maturatiōis ⁊ eius signũ. Cap. 22m.

Cum videris lenitatē q̄dā ⁊ sedationē doloris: tũc scias ꝙ est in via maturationis.

¶ Contra afoꝛ. 47. particu. 2. s. circa gnōnē saniei ⁊c. ¶ Dōm per expositionē in via ⁊c. i. matura.

¶ Iudicia saniei. Cap. 23m.

Sanies laudabilis est illa que est alba lenis cui non est odor horribilis ⁊ in qua non operata est nisi caliditas innata: lꝫ non sit excusatio a communitate extranee.

¶ Primo ostēdit que sit sanies laudabilis. Scđo que illaudabilis. ibi (Et sanies mala.) Tertio ostēdit modos q̄sdā terminatiōis sa-

niatoꝝ apatū.ibi(Et nece.)⁋ Pria in duas. Prio pmittit q̄ sint cō ditiones laudabiles saniei. Scḋo declarat eas.ibi(Et non addit.) ¶ Cōsiderādū ꝙ actio caloris qdā ē simplr nālis qdā pter nāz ⁊c. 5.de simplici medicia.ca.5.distin.2.3.colliget.c.4.⁊.5.alr.5.colliget. cap.5.⁊ in cōmē.afoꝛ.47.pti.2.circa gnōnē.⁊ pmo pnosti.in fine.

¶ Et nō additur eius lenitas nisi vt sciatur ꝙ ipsa est preparata pati a virtute digestiua ⁊ non diuersificat eius preparatio in inobediente.

¶ Habet tres. Primo ostēdit q̄re ē lenis. Scḋo q̄re nō horribilis odoris.ibi(Et opz.) Tertio q̄re alba.ibi(Dixerūt.) ¶ Considerādū ꝙ sanies dr̄ lenis q̄ ē eq̄lis in colore ⁊ sub̄a: ita ꝙ oēs ptes sūt sibi ꝯtinue ⁊ vniformes: ⁊ ex h̄ sequit̄ suꝑficiei lenitas: vt dr̄ ēt de egestione a Gal.p̄ de crisi.11.cap̄.cū g̃ sanies est eq̄lis significat̄ ꝙ mā̄ obedit tota ⁊ ꝺm oēs ptes: sed qn̄ est inequalis: tunc quedā ps est obediēs ⁊ qdā inobediens: ⁊ hoc est qḋ dicit.nō diuersificat̄ eius virtutis operatio nō obediētis ⁊ obedientis: q2 tota est obediēs.

¶ Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis vt sit longinquior a putrefactione.

¶ Contra ꝙ non euacuatur a fetore vt dicetur fen.4.tracta.3.1.ca. sed non debet esse multus ⁊c.

¶ Dixerūt ⁊ regrit̄ ex ea alba qm̄ color mēbroꝝ radicaliū ē alb⁹ ⁊ nō assimilat eā nisi nā potēs super eam.

¶ Dixerunt.s.Gal.primo pno. ¶ Considerandū ꝙ dixit.dixerunt. q2 caro facit saniem albam: ⁊ tamen est rubea: ⁊ ideo forsan ratio Gal.nō verificatur nisi esset ꝙ aliqua caro est membruz spermaticum. Item caro est alba: vt inuit Ari.9.pble.3.⁊.4.pblematuz.

¶ Et sanies mala est fetida sign̄ans putrefactionē q̄ ē ꝯ̄ria maturationi ⁊ significat dominiū caliditatis extranee. Et qn̄ egredit̄ sanies diuersarū partiū ꝯueniētiū coloꝝ ⁊ substātiaꝝ est ēt de gn̄e diuerso a bona.

¶ Patet.

¶ Et necesse est omni saniei vt faciat euenire in corpore putrefactionem aut maturationem aut diminutionem aut alteretur cum modo alio.

¶ Hic ostendit quatuor modos terminationis apostematum.
¶ Et necesse ē oī saniei.i.oī mā̄ei male q̄ facit ap̄a vt faciat ꝯuenire putrefactionē.i.corruptionē mēbri aut maturationē.i.ꝯuersionē ad saniē.aut diminutionē.i.resol̄onem.aut ⁊c.i.duritie.large sumit̄ hic sanies: sicut ⁊ large sumit̄ in afoꝛ.20.pti.6. Si in vētre ⁊c.

¶ Significatio exiture intrinsece. Cap.24^m.

Quando accidit ap̄a cal̄m in viscerib⁹ ⁊ accidūt horripilatiōes ⁊ febres ⁊ nō est eis ordo ⁊ fit dolor vehemētior ⁊ ē horripilatio in p̄mis logioris spatij deide nō cessat abbreuiari spatiū ei⁹ ⁊ addit̄ grauitas ap̄atis: tunc scias ꝙ ap̄a fit exitura ⁊ ꝙ peruenit ad collectionē sui. Et nō fiunt dolores isti in p̄ncipio vehemētiores: ⁊ q̄zto plus approximat stat⁹ miorant̄ nisi qm̄ eruptio fit in p̄ncipio ⁊ sol̄o ꝯtinuitatis: ⁊ dolor prouenit ex ea qn̄ colligit̄ ⁊ qn̄ fit mā̄ sanies quiescit ēt calefactio fortis ⁊ inflammatio q̄re quiescit febris eueniēs per cōitatē cordis.

¶ Hic ponit signa exiture intrinsece. Primo qn̄ fit exitura. Scḋo quando materia est materia facta sanies.ibi(Quando accidūt.) Tertio quando erumpit.ibi(Quando redeunt.)⁋ Prima in tres. Primo ponit quedam signa. Secundo probat dictum.ibi(Et non sumit̄.) Tertio probat quoddā signū a pulsu.ibi(Et scias.) Patet.

¶ Et scias ꝙ durities pulsus est testimoniū magnū et qn̄ appet signū exiture aldubellati in viscerib⁹ ⁊ nō indurat̄ pulsus nō iudices penit⁹ ꝙ sit exitura interior. In h⁹.n.fortasse nō erit in viscerib⁹: imo ī syphac qḋ ꝯtinet viscera. Et tu qdē iā sentis lat⁹ in quo est exitura per grauitatē que pendet ex eo ⁊ per dolorē.

¶ Considerandum ꝙ durities seq̄tur apostemata intrinseca rōne tensionis rōne loci: vt sumitur primo cañ.fen.2.⁊ in cōmē.pulsuū. a Gal.in cōmē.22.tūc ergo est magna durities q2 magna tensio: h̄ est qn̄ mā̄ est in via saniationis: ⁊ iō cū facta est sanies q2 ꝯtumescit ⁊ lenit̄ locus tūc lenit̄ durities. Cōsiderandū ꝙ ap̄a syphac.i. myrac h3 accidētia similia apostemati viscerū exiturali: sed non h3 pulsum durū: ideo non iudices exituram intrinsecam ex hoc.

¶ Significatio maturationis intrinsece. Cap.25^m.

Quando accidunt sign̄ationes exiture ītrinsece deinde quiescūt accidētia que sunt ex febre ⁊ horripilatione ⁊ doloris sedatione cōpleta ⁊ remanet grauitas tūc scias ꝙ sanies iam confirmata est ⁊ maturatio adest.

¶ Dubitat̄ q̄re hic de exituris ītrinsecis ꝺterminat: cū spectet ad librū 3^m.⁋ Dōm ꝙ ꝯsequēter: q2 determinabat de exituris extrinsecis vt cōpleret doctrinā ⁊c. Itē q2 extrīsece terminant̄ ⁊ rūpūtur qn̄q3 int⁹. Tertio q2 in libro isto mag̃ gn̄alr sed in tertio sp̄alr.

¶ Significationes propinquitatis eruptionis intrinsece. Cap.26^m.

Quando redeūt dolores ⁊ fiunt pūctiones ⁊ mordicatio ⁊ grauitas fit vehemētior ⁊ similant̄ febres tūc eruptio iā appropinquat. Cū ergo accidit rigor subito ⁊ sedātur grauitas ⁊ dolor tūc iā eruptio facta est: ⁊ ꝓprie qn̄ apparet sanies euacuata mordicās illud qḋ pertrāsit. Et est necessariū vt sit arefactio virtutis ⁊ debilitas arefaciēs. Et quādo exiture intrinsece fit eruptio subita ⁊ egredit̄ res plurima: tūc fortasse accidunt pulsus cordis ⁊ syncopis mala: ⁊ fortasse accidit mors propter resolutionē virtutis: ⁊ fortasse accidūt vomitus ⁊ vētris solutio: ⁊ fortasse accidit sputū saniei plurime subito qn̄ exitura est in pectore: ⁊ fortasse accidit p̄focatio quando erumpit ad pectus res plurima subito.

¶ Similant̄ febres alias figunt̄.i.sūt sic febres fixe cū arefactione: vel similant̄ q2 nō sunt inordinate: sicut qn̄ fit exitura: tunc.n.virtus vacabat circa digestionē materie: ⁊ iō febris erat inordinata.

¶ Curationes exiturarū apparentiū. Cap.27^m.

Euacuatōes qdē ⁊ ea qbus medicant̄ ap̄ata ī p̄ncipijs suis nisi timeat̄ redit⁹ mā̄ei ad mēbrū nobile sicut declarauim⁹ ⁊ sicut erāt in h̄ stolidi sunt res in qbus cōicant exitura calida ⁊ apostemata calida que nō sunt exiture.

¶ Ponit regimē exiturarū. Scḋo ītrinsecaꝝ.ibi(Aldubellet.) Prima in duas. Prio ponit regimē exituraꝝ magis in gn̄ali. Scḋo in sp̄ali.ibi(Medicinaruz.)⁋ Prima in duas. Primo ponit curā in q̄ cōicat exitura cuz ap̄ate cal̄o. Scḋo ponit curā q̄ cōpetit exiture ꝺm se.ibi(Illud ṽo.) ¶ Cōsiderādū ꝙ īnuit duo in qb⁹ ꝯueniūt euacuatio ⁊ reꝑcussio: sicut ēt in ap̄atib⁹ calidis p̄mo eūam⁹ ⁊ postea reꝑcutim⁹ cū sunt in p̄ncipio nisi timeat̄ ⁊c. ita in p̄ncipio exiture.

Dubiū p^m

¶ Dubitat̄ vtꝝ in p̄n° exiture cōpetat reꝑcussio.⁋ Videt̄ ꝙ nō: q2 exitura pōt incipē in augmēto ap̄atis: s3 tūc nō cōpetit reꝑcussio.

Dubiū 2^m

¶ Dubitat̄ vtꝝ eūatio.⁋ Videt̄ ꝙ nō: q2 iā corpus est eūatū in p̄n° ap̄atis.⁋ Rn̄. Dynus ꝙ exitura q̄dā est inchoans: ⁊ in hac cōpetit reꝑcussio ⁊ eūatio sicut in alijs ap̄atib⁹ calidis. quedā est sequēs ap̄ata que inchoauerūt in modū sanoꝝ ap̄atū: ⁊ in hac nō cōpetit reꝑcussio ꝑꝑ dictā cām. Aliter credo ꝙ in oī exitura inchoāte calida.s.siue nō inchoāte cōpetit reꝑcussio in sui p̄ncipio p̄ncipiante ⁊ eūatio pōt cōpetere. Rō. medicus d3 iquātū pōt ꝓhibere mām colligi in cupū: q2 facit mēbra magis dissipata: sed per reꝑcussiua fit hoc. ¶ Cōsiderandū ꝙ in principiante dr̄. q2 si iam materia manifeste cepit cupū cōpetit maturatio. ¶ Cōsiderādū etiā ꝙ ista repercussiua nō debēt esse ita fortia in p̄ncipio exiture siue inchoante siue sequat̄ sicut in principio ap̄atū nō exituraliuz calidoꝝ. Rō q2 vtplurimū est multa mā̄: etiā q2 statim ꝙ inchoat exitura aliquē h3 cupū ꝗuis occultū: ⁊ iō Dy. vult ꝙ fiat repercussio cū eq̄libus. ¶ Tertio ꝯsiderādū ꝙ euacuatio maxime fit de eadē vel ꝓpria parte ⁊ posset de ꝯtraria fieri.⁋ Ad rōnez dōm ꝙ etiā in augmēto apostematū vel in fine principij cōpetit repercussio l3 nō fortis: ⁊ iō cū vadit ad resol̄onē nō reꝑcutimus sed qn̄ fit exitura.

¶ Illḋ ṽo qḋ ei appropat̄ de regimine ē resol̄o ei⁹ qḋ aggregatū ē ī ea. Et illḋ ē ꝺm duos modos regimis.

¶ Ponit regimē qḋ competit exiture ꝺm ꝙ exitura. Et p̊ p̄mittit. Scḋo ꝺclarat.ibi(Quoꝝ.) ¶ Cōsiderādū ꝙ exitura īquātū exitura dic̄ mā3 q̄ stat ī cupo ⁊ exiuit poros: ⁊ iō nō ꝺbet̄ sibi nisi excrtio ꝑ ip̄am niet ptē. Et h̄ fit scidēdo cuti: ⁊ iō exponit̄ resol̄o.i.exctio.

Dub^m 3^m ¶ Dubitat an postq̃ mã intrauit cupũ & fecit exiturã possit resolui insensibil'r p poros. ¶ Videt q̃ nõ: q2 Aui. nõ ponit. ¶ In 2rium q2 nodi & scrophule resoluunt q̃nq3. ¶ Dõ3 q̃ vtplim nõ resoluunt s3 extrahit manifeste. Rõ q2 mãe iste tẽdũt ad saniẽ & sunt grosse & si stant corrũpũt mẽbrũ: & iõ nõ est similis de glandulis & nodis: q2 diu pñt stare in mẽbro absq3 periculo: cõtingit tñ quandoq3 q̃ resolui põt exitura vt experti dicunt.

¶ Quorum vnus est regimen currens s̃m rectitudinẽ cũ egritudo nõ egredit ab eo qd̃ 2suetũ est plurimũ. Et est vt ingeniet in maturatione mãei vt fiat sanies & in eruptione eius post illud vt tu obserues virtute3 & 2serues eã ne 2sternat eam dolor & eruptio subito: plures enĩ hoĩum mortui sunt syncopizãdo ex arefactione virtutis: imo op3 vt obseruet eam medicus q̃liter 2fortet virtutẽ & 2seruet eam cu3 eo qd̃ scis: q̃re op3 vt cibet patiẽs dubellati cibis bonis nisi sit exitura in viscerib⁹: qm̃ tũc o3 necessario vt subtiliet cib⁹.

¶ Prio oñdit vnũ modũ regimis. Scd̃o aliũ. ibi (Et scd̃s.) ¶ Cõsiderãdũ q̃ Aui. innuit q̃ est regimẽ rectũ. i. 2ueniẽs & regulare & sine fallacia: & hoc Aui. regimẽ rectu3 respectu mãe est digõ & eruptio: & respectu ṽtutis 2fortes eã & 2serua ne debilitet cu3 eo qd̃ scis. Itẽ reqrit 2fortatio pp accidẽtia exiture qñ fit: q2 dolor resoluit & qñ apit: q2 multi mortui sũt syncopizãdo: ergo ciba copiose satis cibis. s. de carnib⁹: nisi sit apã intrinsecũ: q2 op3 subtiliare q2 passio acutior: q2 mãe magne currũt illuc: vñ Aui. q̃rta p̃mi &c̃. Cui aduenit synthoma pp̃ter extractionem &c̃.

¶ Et secũdus est regimen egrediens a rectitudine pp̃ter necessitatem dispositionis.

¶ Ponit secũdũ modũ regiminis exiture. Et p̃mo p̃mittit modu3 illũ & cã3. Scd̃o declarat. ibi (Et est.) Tertio docet subuenire accidẽtib⁹ 2sequẽtib⁹ illũ modũ regiminis addẽs q̃dã. ibi (Q2 si.) ¶ Cõsiderãdũ q̃ recti⁹ regimẽ est illud p̃mũ: q2 istud est nõ rectũ. s. simpliciter: s3 s̃m qd pp necessitatẽ &c̃.

¶ Et est qm̃ qñ egritudo est magna & exitura pertransiens in magnitudine sua illud qd̃ 2suetum est & timet festinatio rei in expectatione maturatiõis in ea: & scit q̃ virtus nõ sufficit in maturatiõe illius totius. Et si administrant maturatiua perducet illud ad vestigiũ ĩmaturationis: tunc necessaria est perforatio cũ cautela ne ferrum tangat illud qd̃ sequit exiturã de membris nobilibus in tactu quorum a ferro est timor.

¶ Primo oñdit q̃ sunt ẽt necessitates ad hoc regimẽ nõ rectũ: & oñdit qd sit illud regimẽ: q2 est ĩcisio exiture añ maturationẽ. Scd̃o cõplet narrationẽ vel declarationẽ cã2 necessitatũ ad hãc ĩcisionẽ. ibi (Et illud est.) Tertio oñdit modũ incisionis: & 2cludit eã fienda3. ibi (In huiusmodi ergo.)

¶ Et illd̃ est cũ senseris q̃ mã talis est grossitiei q̃ nõ maturabit & q̃ calor ĩnatus in membro tãte est paruitatis q̃ nõ maturabit: aut timueris q̃ ipsa propter suã abbreuiationẽ est talis q̃ alterabit alteratiõe nõ maturatiõis vere aut exitura est pp̃e iuncturas & mẽbra principalia quare timet q̃ ipsa corrumpat ea.

¶ Prio decl'at istas cãs. Scd̃o remouet errore3. ibi (Et si fiducia.) ¶ Dic p̃ & illud. s. pforatio añ maturationẽ vl' illud expectatio maturatõis: vñ d3 añ maturationẽ apire. Grossitiei ñ solũ pp̃e sumẽdo grossitiẽ s3 large ad multitudinẽ. Cõsi. q̃ põit q̃tuor cãs. Abbreuiatõe3. s. passiõis aptitudĩe mãe nõ ṽe maturatõis ĩmo maligne.

¶ Et si fiducia habetur in medicinis facientib⁹ iuiscationem & maturantibus non elongabit quin inuiscantia prohibeant penetrare inspirationem in spatium et maturatiua moueant caliditatem debilem. Et totum illud iuuat ad putrefactionem membri.

¶ Quia aliqs diceret q̃uis calor sit debilis & mã inepta: ego ponã maturatiua q̃ aliq̃ hñt inuiscationẽ: vñ 2hibẽt cal'm a resol'one. Rñdet q̃ ista maturatiua nocẽt p̃ inq̃tũ inuiscãtia q2 2hibẽt euẽtationẽ. Scd̃o inq̃tũ maturatiua q2 mouent cal'itatẽ debilẽ Dy. i. mouẽt cal'itatẽ nãlẽ ad agẽdũ in mã3 & ipsa caliditas nãlis est debilis & sic excitatur ad agendu3 & non potest vel mouẽt caliditatem debilem. i. generatur quidam debilis calor qui mouet materiam & plus putrefacit eam. Et totum illud &c̃.

¶ In huiusmodi ergo est necessaria incisio profunda & perforatio disrũpens.

¶ Hic 2cludit incisionẽ fieri & dat modũ. Primo 2cludit dans modu3 quẽdã. Scd̃o ostẽdit qd fiendũ post incisionẽ. ibi (Deinde) Tertio spãlius dat modũ incidendi. ibi (Et op3.) Profunda vt attingatur materia disrũpens. i. ampla.

¶ Deinde sequãtur illud medicine que sunt in vltimo resolutionis & exiccationis.

¶ Rõ est: q2 hic timem⁹ putrefactionẽ & fistulas: & h̃ securãt resolutiua & exiccãtia fortia: hita sũt supra ca. de formica & igne psico.

¶ Et oportet vt sint perforatio & sectio incedentes in longitudinẽ villo2 neruo2 membri nisi sit voluntas vt destruat opatio illius mẽbri timẽdo casu3 spasmi: tunc enim incide villos in latitudine & saluabis ab eo qd̃ timebas. Et plurimum qdẽ lõgitudinis villo2 cũ longitudine corporis nisi ĩ membris appropriatis: & similiter inuenis plurimũ lõgitudinis villo2 cu3 plurimo ligature & rugarum nisi in membris appropriatis sicut in fronte. Et oportet vt nõ approximet perforato neq3 secto aqua neq3 oleu3 neq3 aliqd in quo sit pingue: & si nõ est excusatio qn lauet: tunc fiat cum aqua & melle aut aqua cum vino aut cum aceto.

¶ Dat modũ incidẽdi in spãli. Secũdo ostẽdit qd nõ est apponendu3: & qd est. ibi (Et nõ op3.) ¶ Cõsiderãdu3 aliqñ pp necessitatẽ. s. timore spasmi cogimur incidere ex toto neruũ s̃m latitudine3 &c̃. Ligature. i. plicature Dy.

¶ Q2 si vehemẽtiora fiant apata & ĩflãmatio post perforationẽ vaporet cum lentib⁹: & si nõ fuerit illud necessarium administrabis incarnatiua & emplastra.

¶ Docet subuenire accidẽtib⁹. Et p̃ facit hoc. Scd̃o enũerat nocumẽta q̃ ad hanc sectionẽ sequunt. ibi (Et scias.) Tertio addit cañ. ibi (Et loca.) ¶ Cõsiderãdũ q̃ post incisionẽ añ maturationẽ põt 2tingere q̃ mã educit & nõ sequunt praua accñtia: & tũc pcedẽdũ est ad ĩcarnatiua. s. medicamina & empl'a. s. ĩcarnatiua vel 2tin. q̃ apatio vl' augeri & inflãmatio & exit virulẽtia: tũc q2 op3 resoluere & exiccare fiat euaporatio cũ lẽtib⁹ decoctis. ¶ Cõsiderãdũ s̃m Dy. q̃ ista exiccatiua & resolutiua debẽt misceri aliqb⁹ maturatiuis. Rõ est: q2 in hac ĩcisiõe añ maturationẽ labia vulneris ĩdurãt rõne mãe indigeste ibi retẽte: ergo rõne virulẽtie que ibi gñãtur cõpetunt exiccatiua & resolutiua: sed rõne mãe indigeste cõpetũt digestiua: & talia digestiua nõ debẽt coq in aq̃ q2 hũectãt & putrefacit vlcera pp̃rie virulẽta: sed cũ lixiuio vel in aqua mellita.

¶ Et scias q̃ hec perforatio est generatiua vir⁹ & sorditiei & fistularum: verum cum nõ inuenis excusationem: tunc non est ingenium aliud.

¶ Quia mouent mãe in labijs vlceris crude & indigeste q̃ 2uertuntur in virus & sorditiẽ & faciũt vlcera difficilia: & sic dñr fistulosa.

¶ Et loca 2ueniẽtiora ad expectãdum vt in eis maturetur sunt loca carnosa pauco2 neruo2 & venarum.

¶ Addit duos cañ. ¶ Cõsiderãdũ q̃ loca carnosa sũt cal'a: & iõ spes est q̃ fiat cõplemẽtũ maturatiõis & tardet incisio vsq3 post maturationẽ. ¶ Cõsiderãdũ q̃ d3 excipi ann⁹ in quo añ maturationẽ pforam⁹ vt Albuchasis. Auic. nõ dixit: q2 intellexit ex tertio cañ.

¶ Et scias q̃ pineales eleuate acuto2 capitũ pa2 idigent pforatiõe neq3 ante maturitatẽ neq3 post ipam.

¶ Patet qd̃ dicit: q2 iste per se aperiuntur.

¶ Regimen maturationis & ingenium ad faciendum pus in exituris apparentibus. Cap. 28^m.

Medicinarũ maturatiuaru3 caliditas op3 vt sit pp̃rima caliditati corpis & sit eis ĩuiscatio quedã. De illis sunt in p̃mis gradib⁹ embroca cum aqua tepida & emplastratio cu3 farina tritici aut ordei: & triticũ masticatum est meli⁹ in h̃ & panis cu3 pice aut cera & crocus & puluis olibani &

pix cū oleo ro. aut adeps porci aut emplm̄ de malua-
uisco ⁊ semine lini. Et iteruȝ emplm̄ de ficubus siccis
dulcib⁹ crassis pīguib⁹ solis aut cū farina ordei ⁊ fa-
rina ordei iterū: ⁊ ꝓprie si ponaꝛ in ea hyssop⁹ ⁊ ori-
ganū syluestre: aut aggregeꝛ cum aq̄ in q̄ decoquaꝛ
cū pauco sale nō suꝑfluo. Et qñqȝ poniꝛ in eo adeps
aut oleū aut fortius illo due ꝑtes glutinis albotin. Et
medicine cōposite ex vuis passis ⁊ storace ⁊ galbano
⁊ myrra ⁊ laudano ⁊ resina ⁊ butyro ⁊ mastice ⁊ his-
sopo hūida ⁊ radice cucumeris asinini ⁊ radice sang.
draconis. Et emplm̄ Gal. cū oleo de cherua absqȝ ce
ra ⁊ proprie qñ soluiꝛ hoc emplm̄ in oleo: ⁊ similiter
emplm̄ dydimos ⁊ emplastrū basilicon. Et de bonis
in hoc est medicamen de lapide marchasite cum am-
moniaco qð desuper ponatur donec cadat per se.

¶ Hic in spāli pōit regimē exiturarū. Prio ꝑ maturationē. Scðo ꝑ eruptionē. ibi (Cū iuenis.) ⁋ Pria in .ð. Prio oñdit q̄ sit vt⁹ mediciaꝝ maturatiuaꝝ. Scðo enumerat istas medicias. ibi (De ill.)

Dubiū pᵐ ¶ Dubitaꝛ vtꝝ medicia maturatiua sit ꝓxima caliditati corporis. ⁋ Videꝛ ꝙ nō. ꝑmo Auer. 5. colliget. c. 5. q nō collaudat diffinitionē q̄ Gal. diffinit medicinā maturatiuā. Itē Albeguesit in suo de simplici. ponit ꝙ dȝ eē eq̄lis suꝑfluitatib⁹ que sunt in mēbro. Sȝ suꝑfluitates sūt distēperate. ḡ. Itē. 3. cañ. fen. 12. cap̄. de dubellet ⁊c. docet maturare cū fimo colūbino. Itē hic Aui. enumerat medicias frigidas ⁊ calidas in excessu. Amplius simile videꝛ de maturatione humoꝝ in venis ⁊ in aꝑatibus. ꝑmo de differentijs ⁊c. cap̄. 6.

Dubiū 2ᵐ ¶ Dubitaꝛ vtꝝ iuiscatio. ⁋ Videꝛ ꝙ nō: ꝑ rōnē que sumiꝛ ex dictis Aui. supra: q2 ꝓhibet trāspirationē. Iterū q2 ꝯcludit fumos putridos ⁊c. ⁋ In ꝯriū Aui. hic ⁊ supra. 2. cap̄. ⁊ 5. de simplici. c. 5. disti. 2. Gal. ⁊ Serap̄. in suo de simplicib⁹. ꝟmone q̄rto ad pn̄ᵐ cū Halyab. 2. prac. cap̄. 8. ¶ Dðm ad pᵐ ꝙ medicinaruȝ maturatiuaꝝ q̄dā est directe faciēs ad maturationē: q̄dā indirecte. Directe est illa que ꝯfortat calidū nāle: q2 illud est qð māḿ digerit: ⁊ q2 calor videtur esse cū humido: ideo talis medicina est cal'a ⁊ humida tēperata. i. ꝓportionata calori mēbri: ⁊ iō calor manus est maturatiuus ⁊ calor aīaliū: ⁊ q2 calor est diuersus ꝟm diuersitatē cōplexionū ⁊ mēbroꝝ: iō medicine maturatiue diuersificaꝛ in caliditate ⁊c. Indirecte maturatiua est que remouet idispositionē ꝑ quaȝ nō obedit maturatōi: ⁊ hec est q̄titas q̄litas multitudo supple si idispō ista sit q̄litas aut pᵃ aut 2ᵃ aut forma specifica: si suba aut grossa aut subtilis aut viscosa. ¶ Ad 2ᵐ dðm ꝙ debet esse inuiscatiua: ratio q2 reflectit calidum: etiam quia prohibet exiccationem ⁊c.

¶ Regimē exituraꝝ qñ mature sunt. Cap̄. 29ᵐ.

Cum iuuenis exiturā grosse cutis cum maturatione cuius nō speraꝛ ipsius eruptio ⁊ sunt illic vene ⁊ chorde ⁊ nerui: tūc opȝ vt perfores: qm̄ si dimiseris saniē corrūpeꝛ ⁊ corrumpet ⁊ corrodet venas ⁊ villos neruoꝝ: ⁊ illud qdē vehementius erit cū fuerit ꝓpe iuncturas.

¶ Prio ponit curā per eruptionē cū ferro. Scðo cū medicinis. ibi (Exituras qdē.) ⁋ Prima in duas. Primo pōit regimē ꝑforationis. Scðo ostēdit quib⁹ maxime hoc ꝯuenit ⁊ quib⁹ nō. ibi (Dico ergo.) Prima in duas. Primo facit qð dcm̄ est. Scðo ponit q̄sdā cañ. obseruādos in ꝑforatiōe. ibi (Inquit ꝯsidera semper situm.) ¶ Prima in duas. Prio ponit regimen aꝑtionis magis in gñali. Scðo in spāli ꝟm diuersa mēbra. ibi (Inquit antillus.) ⁋ Pria in duas. Primo ponit regimē ꝑforationis. Scðo qd post est fiendū. ibi (Et cū tu ꝑforaueris.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit necessitatē perforationis. Scðo ponit ꝯditiones ⁊ modos. ibi (Et tu quidem.) Considera primo duo que necessitant perforationē.

¶ Et tu qdē quere cū tua ꝑforatiōe locū saniei. Et sis sollicitus vt cadat porta ꝑforationis iferi⁹ nisi vbi nō est poſɫ: ⁊ si illud qð est suꝑ exituraȝ fuerit grossum ⁊ secueris: tūc seca portā tm̄: qm̄ adherebit grossum cū eo qð est post ipm̄: ⁊ si fuerit extenuatū tūc seca totuȝ ei⁹ i lōgū. Et scias ꝙ loc⁹ in q̄ est sanies declaraꝛ ꝑ tactū: ⁊ qñ tāgiꝛ cū digito ꝓprie ⁊ tu obserua cū digitis alijs saltē alteri⁹ man⁹ an expellaꝛ aliqd ex cbisti. Et loc⁹ qdē saniei appet ex ꝺclinatiōe coloris ad albedinē: ⁊ dū nō ē matura ē ꝺcliuis ad rubedinē. Et qñqȝ est loc⁹ saniei ꝺcliuis ad nigredinē ⁊ citrinitatē cū sanies nō est bona ⁊ sustētate in tactu absqȝ visu: verū tamē visus est adiuuās. Opȝ ḡ vt i sectiōe ꝯsequaris lineas nāles ligature nisi q̄ sūt apð sumen nisi apð necessitatē ⁊ in mēbris diuisificātib⁹ situ villoꝝ in lōgitudine sua loco ligature. Nā si tu secut⁹ fueris illð in ꝑforatiōe exiture q̄ est sup frontē. s. ligaturaꝝ cadet cutis frōtis sup faciē: imo opȝ vt tu diuisifices ligaturā. In eis vō q̄ sunt sicut iguina opȝ vt vadas cū ligatura in latitudine cutis: ⁊ cū tu ꝑforaueris exiturā ⁊ extraxeris qð in ea est: tūc neciūȝ est vt tu succurras ad ꝯglutinādū cutē cū carne vt nō rumpaꝛ ⁊ iduresc at ⁊ fiat talr ꝙ nō glutineꝛ q̄re fiat sinus q nō cesset ipleri ⁊ redeat similis exiture ꝑme. Et q̄ties mūdificaueris nō moreꝛ iteꝝ qn ipleaꝛ ⁊ fiat in veritate de gñe fistularū. Et anteq̄ȝ facies ipsam ꝯglutinari in oꝛa opȝ vt mūdes eā. Et si tibi neciūȝ fuerit vt i ipaȝ itromittas radiū sup cui⁹ caput sit pān⁹ asper cū q̄ mūdifices ipsaȝ ⁊ frices: deide fac ipaȝ adherere ⁊ ꝯserues eā cū ligatura ꝟȝ ꝙ dicem⁹ de ligaturis cauernaꝝ ⁊ vlceruȝ ꝑfundoꝝ erit ꝯueniēs valde. Et opȝ vt tu obserues i ꝑforatiōe illð qð dixim⁹ de ꝯditiōib⁹: deide ꝑfora in loco maturiore ⁊ ꝑte lōgiore a venis arterijs ⁊ chordis. Inqt Antillus. si exitura fuerit i capite: tūc sectio ei⁹ sit sectio eq̄lis ⁊ sit cuȝ radice natiuitatis piloꝝ ne sit trāsuersa in ea vt cooperiāt eā pili ⁊ nō ostēdaꝛ cū sanabiꝛ. Dixit ⁊ qñ est loc⁹ ei⁹ oculus tūc ei⁹ ꝑforatio sit lata. Et si acciderit in naso ꝑforabim⁹ eā eq̄lē cuȝ q̄titate lōgitudinis nasi. Et si fuerit ꝓpe oculū ꝑforabim⁹ eā ꝑforatiōe simili capiti lune noue ⁊ faciemus tortuositatē iferi⁹. Si aūt acciderit in mādibulis secabim⁹ eā eq̄li sectiōe: qm̄ cōpō hui⁹ loci ē eq̄lis ⁊ sciꝛ illud ex corꝑib⁹ senū. Post aures vō ꝑforam⁹ illð eq̄liter. Brachia aūt ⁊ cubitos ⁊ man⁹ ⁊ digitos ⁊ iguina oīa ꝑforam⁹ i lōgitudine. Inqt ⁊ si fuerit ꝓpe coxas ꝑforabim⁹ eā ꝑforatiōe rotūda: ⁊ ꝑforatio qdē rotūda est q̄ apphēdit cū apphēsiōe sua in lōgitudine corporis aliqd de latitudine ei⁹. Inqt qm̄ cū loc⁹ iste nō ꝑforaꝛ rotūde poſɫ vt aggregeꝛ in eis māe ⁊ fiāt fistule. Et silr ēt ꝑforaꝛ qð est ꝓpe anū ꝓꝑ locū hūiditatis q̄ aggregaꝛ in eo. Et in latere ⁊ costis ꝑforatur aperiēdo. In testiculis vō ⁊ virga eq̄liter. Inqt ⁊ simus ꝓmpti semp vt ꝯsectio sit seq̄ns figurā loci q̄to plus potuerim⁹ sup ipȝ. Coxe aūt ⁊ adiutoria secaꝛ i lōgitudie: ⁊ ꝯserua vt ū ledas neruos. Et scias ꝙ ꝑforatio diuisificaꝛ ꝟm loca: qm̄ qñ est apud oculū: tūc ꝑforatio ei⁹ est lata similis situi oculi: ⁊ in naso est cū lōgitudine nasi: ⁊ in mādibula est cū lōgitudine mandibule: ⁊ ꝓpe aureȝ secaꝛ eq̄liter quoniam cōpositio huius loci est equalis: ⁊ cognoscitur illð ex corporibus senum. Post aures vō perforatur equaliter et in brachijs ⁊ cruribus ⁊ coxa ⁊ virga totum equaliter fit in longitudine: ⁊ similr in lacertis ventris ⁊ in dorso ⁊ in inguinibus ⁊ subascellis pones eā perforationem accipientē ex latitudine etiā ne fiat in ea sinus q

fiat fistula. Et similiter in ea que est prope ani accipe de latitudine etiā ne ꝓueniat sinus ⁊ fiat fistula: ⁊ testiculi ⁊ virga equaliter in longitudine. Et in latere et costis accipe in latitudine etiam vt sit transuersa: qm̄ situs costarū est: similiter ⁊ caro que est sup̱ eas. Inquit ꝯsidera semp̱ sitū carnis ⁊ villos lacertoꝝ qm̄ nō sumus ꝓmpti nisi ad hoc vt pforemus cū imitatione loci vt nō ꝓueniat incisio ⁊ sit locus īcarnationis bonus nō grossus. Et sit in dispōne studiū tuū ne īcidas arteriā neqꝫ venā magnā aut neruū aut villos lacerti ⁊ perforatio sit fm magnitudinē exiture. Sed si fuerit parua ⁊ currit qđ est in ea ex loco vno: tūc seca eā in loco vno. Et si fuerit magna tunc perfora eā ex p̄ncipio: deinde intromitte digitū tuū indicem sinistrum in eo ⁊ perfora eā vbi ꝑuenerit caput eius: deinde intromitte etiā in foramine scđo ⁊ fm h̄ donec venias super eā. Et si exiture fuerit locus sufficiens ex quo sit possibile exire qđ est in ea perforabimus ipsaꝫ in illo loco. Et si fuerit rotunda aut fuerit ei figura ne egrediat̃ qđ est in ea ex perforatione vna perforabimꝰ eā in interiore parte sui in duobꝰ locis aut tribꝰ fm quātitatē quā scis ꝙ oē qđ aggregat̃ in ea currit in hora. Inquit nisi sit exitura ꝯiuncturalis aut mēbrū nobile aut mēbrū ꝓpinquū ossi aut pāniculo festinabimꝰ in perforatione eius anteqꝫ ꝯfirmet̃ eius maturatio ne pus corrūpat aliqd de his mēbris. Dico ergo istđ est regimē qn̄ nō inuenimus excusationē de pforatione. Si aūt speramus ꝙ rumpat̃ per se nō perforabimus. Et similiter si speramus ꝙ ipsa erumpat̃ per medicinas facientes eruptionē. Fortasse eni īuenimus in medicinis facientibꝰ eruptionē qđ stat loco perforationis. Et multotiens perforat̃ cutis pforatione aliqua aut accipit̃ de ea aliquid postea ponit̃ super eam eruptionem faciens vt sit ei profundatio.

¶ Ponit obseruanda in perforatione. Secundo declarat quedaꝫ. ibi (Et scias. aliter ⁊ sis.) Tertio complet sermonem. ibi (Oportet ergo.) Omnia dicta sunt nota in fine ca.

Dubium

¶ Dubitat̃ qꝛ videt̃ ꝙ nulla exitura debeat aperiri: qꝛ oīs pōt cum medicinis aperiri. ⁊ Dōm ꝙ ꝓpter duo aperimꝰ sine ferro. Primo ꝓpter timorē infirmi. Scđo si apostema sit frigidū magnum causticum perforat ⁊ exiccat: ⁊ ideo in apostematibꝰ calidis longe melior est cum ferro. ⁊ Dico ergo Aui. dicit. si speramus ⁊c. per medicinas facientes. intelligendum est per leues medicinas.

¶ De eruptionibus exituralibus. Cap. 30m.

Exituras qdē saluas in qbꝰ nō est magna malitia aperit aqua calida ⁊ erūpit eas. Putrefacte aūt ledunt̃ ex h̄ vehemēter p̱p̱ illđ qđ attrahit̃ eis ex mā: ⁊ cū vides exiturā quam aq̄ calida rectificat confide tunc de bonitate eius.

¶ De cura. Cap. 31m.

Et scias ꝙ emplr̄atio cū radice narcisci rumpit oē prauū: ⁊ ꝓprie cū aq̄ ⁊ melle bulliat totum illud cū oleo de lilio aut irino aut radix cāne recens cū melle aut pice sicca cū sorditie aluearīū apū aut emplastrū arbosilos: aut sumat̃ cere ⁊ resine ⁊ butyri oīum an̄. lib. j. ⁊ picis sicce ⁊ mellis amboꝝ an̄. lib. s. ⁊ floris eris. ℥. iij. ⁊ olei qꝫtuꝫ sufficit. Et medicamē de allijs ē bonū valde. Aut sumant̃ ammoniaci. vj. cere. iiij. glutinis albotin. iij. sulphuris citrini. iij. nitri. iij. ⁊ fiat ex eis emplr̄m. Et đ illis q̄ nos exp̱ti sumꝰ est vt sumant̃ medulla granoꝝ cocti ⁊ nux rācida ⁊ fermētū ⁊ caules đcocti ⁊ cepe đcocte ⁊ synapis ⁊ fimus colūbinus ⁊ fiat ex eis emplr̄m: rūpit. n. velociter. Et iteꝝ diaqlon solutū in mucilagine synapis ⁊ sapone associatū cū ficubꝰ. Et đ medicis erūpētibꝰ stātibꝰ loco pforatiōis ē vt admīstret̃ emplr̄m factū ex melle anacardoꝝ ⁊ pice hūida q̄ duo aggregent̃ cuꝫ igne eq̄lr̄: deīde ponant̃ sup̱ exiturā p̱ mediū diē qm̄ rūpet eā. Et de eis iteꝝ q̄ sūt fortia ē vt sumant̃ alchali ⁊ calx nō exticta ⁊ ponant̃ ī submersiōe sui ⁊ media aq̄: deīde colet̃ postqꝫ bullierūt ⁊ sint in illa aq̄ alchali ⁊ calx: deīde sumant̃ ⁊ ponant̃ in caldariaꝫ de ere ⁊ ponant̃ sup̱ prunas ⁊ ꝯgelent̃ in saleꝫ. Et sumat̃ de h̄ sale aliqd ⁊ qꝫtū ē q̄rta eiꝰ de sale āmoniaco ⁊ ponat̃ in mucilagine nasturtij in q̄ sit aliqd de melle anacardi ⁊ admīstret̃. Aut sumant̃ cātarides ⁊ terant̃ ⁊ ponant̃ sup̱ oleū vetꝰ ⁊ ponant̃ sup̱ ignē leuē. s. ignē prune donec totū coagulet̃: deinde terat̃ sic̄ terit̃ emplr̄m ⁊ ponat̃ sup̱ ip̄m mel anacardi ⁊ ꝓprie si ponat̃ in eo stercꝰ accipitris aut stercꝰ passerū aut stercus anatis. Et qdā iā dixerūt alchebicheꝫ. Et đ medicis resoluētibꝰ ē oē calidū resolutiuū iteratū sup̱ mēbrū cū rarificatiōe mēbri ⁊ raritate eiꝰ cū vaporationibꝰ faciētibꝰ illđ de illis in qbꝰ est humiditas calr̄a: ⁊ qꝫto plus resoluit̃ emplastret̃ multotiēs locꝰ ⁊ embrocet̃. Et opꝫ ne vacuū sit regimē a medicis leniētibꝰ donec leniat̃ durities ipsiꝰ: qꝛ necessariū est vt administrent̃ leniētia sola. Et iste medicie resoluentes saniē sūt de suma albaurach ⁊ synapis ⁊ stercꝰ auiū ⁊ arsenicuꝫ ⁊ calx ⁊ cordument ⁊ misceant̃ cū eis q̄ sūt sic̄ thus ⁊ glutinū ⁊ albotin ⁊ mastix ⁊ aldibic ⁊ aggregentur cum aceto ⁊ oleo antiquo ⁊ medicamē factū cū allijs aut ex albacuē aut ex piretro ⁊ stafisagria ⁊ baurach cum melle. Et an̄ oīa ista mūdet̃ locꝰ cū aq̄ calr̄a. Et medicamen de marchasita cuiꝰ descriptio ℞. lapidis marchasite ʒ. xij. āmoniaci tantūdē: farine fabarū. ʒ. vj. misceat̃ cū resina humida ⁊ liniat̃ sup̱ cutē ⁊ ponat̃ sup̱ saniē donec cadat p̱ se: ⁊ opꝫ vt admīstret̃ statiꝫ qm̄ exiccat̃ velociter. Et medicamē factū ex salis āmoniaci qꝫtitate p̱tis vniꝰ ⁊ ex bezahard qꝫtitate q̄rte p̱tis vniꝰ ⁊ ex lythargirij qꝫtitate p̱tis vniꝰ ⁊ tertie ⁊ ex olei antiq qꝫtitate p̱tis vniꝰ ⁊ duarū tertiarū partis sumat̃ ex eo linimentū. Et qn̄ nō ꝯferunt medicine sicut prediximꝰ necessarium est perforare aut cauterizare.

¶ Regimē exiturarū intrinsecarū. Cap. 32m.

Aldubellet qdē ītrinsece opꝫ vt regant̃ cum euōne ⁊ ꝓp̄e qn̄ cholr̄a ē egrediēs ī egestiōe ⁊ vrīa signat ꝙ sanguis totꝰ ē malus. Quando v̄o v̄ificat̃ existimatio medici ꝙ sanguis ē bonꝰ p̄ter illū quē expellit ad exiturā. Et post euōnē tūc opꝫ vt maturet̃ cū medicis eq̄libꝰ sic̄ est vinū tenue subtile cū bibit̃ paulatim. Et illud cui īnitēdū est in maturatiōe exq̄sitissima eoꝝ sūt medicie subtiliatiue exiccatiue sic̄ myrrha ⁊ cinnamomū ⁊ reliq̄ sp̄es: ⁊ ꝯsequant̃ cū potu vini subtilis qđ ē ad albedinē đcliue. Et đ cōpositꝭ sc̄ tyriaca ⁊ metridatū ⁊ homorusia.

¶ Dicit de cura exiturarū intrinsecaruꝫ: qꝛ nō spectat p̄ncipaliter ad hunc locū sed ad tertiū lib. iō breuiter p̱transit. ¶ Cōsiderandū

ꝙ in hoc cõicabãt exiture ⁊ apãta vt supra dictũ fuit.s.in eũone. Scdo cholera.i.humor per quãtitatẽ ⁊ mãm:vel cholera.s.rubea de qua timet̃ ne dissipet:vnde i herisipila putredo aut sanies malũ Hip.7.parti.afor.20.Tertio ꝯsiderãdũ ꝙ accipimus qñ opꝫ et cum quibus quando sanguis est bonus:⁊ post euacuationem cuꝫ quibus.i.cũ equalibus.Quarto ꝙ vltime maturatiuuꝫ vltra que nõ transis:⁊ hoc qñ mã est difficilis maturationis sunt cinamomũ ⁊c.cum potu vini:qꝛ ducit ad locũ.vinũ ⁊c.qꝛ ꝯfortat caliduꝫ.qd̃ igit̃ facit extra farina tritici facit intus vinum.

¶ De aldemenul. Cap.33m.

Aldemenul iterũ sũt de gñe exiturarũ.Et plurimũ eorũ fit ex malitia digõnis ⁊ ex motibꝰ sup repletionẽ ⁊ que currunt cursu illorũ.Et ꝯteriores aldemenul sũt q̃ sunt ꝓfundiores.

¶ Superius determinauit de exituris:hic de aldemenul.i.de furũculis.ratio qꝛ vtplurimũ conuertuntur ad exiturã.Et primo ostẽdit quid est ⁊ ponit causas.Secundo curã.ibi(Quando apparẽt.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ sunt de gñe exiturarũ:qꝛ incipiunt exiture vel cito ꝯuertunt̃.Consideradũ ꝙ accipimus:que cã:qꝛ sanguis corruptus mixtus cholere vel melãcholie vt Azarauius.malitia digestionis.i.corrupte.pma cã nimius motus:lectꝰ mollis:potus vini grossi vt Azarauiꝰ ⁊ Rasis in diuisiõibꝰ.c.131.Tertio ꝯsiderãdũ.ꝓfundiores:qꝛ de mã grossa mala vnde quidã attinent antraci.

¶ De cura aldemenul. Cap.34m.

Quando apparẽt aldemenul:tunc eorũ cura circiter tres dies est cura apostematuꝫ calidorũ:deinde post illud opꝫ vt sit occupatio in resoluẽdo ⁊ maturãdo.fortasse eñ resoluentur:⁊ illud est ſm minus.⁊ fortasse maturantur.⁊ nõ oportet vt sit negligẽtia in curatione aldemenul.multotiens enim conuertit̃ ad exituram magnam.

¶ Primo ponit curam magis in generali.Secundo in speciali.ibi (Et cum fuerit.) Prima in duas.Primo ponit curam cum localibus.Secundo cum euacuatione.ibi(Et cura eius.)

¶ Considerãdũ ꝙ cura apãtũ calidorũ erat cũ repercussiõe:ita hic tñ ꝯsidera ꝙ non sint de nã antracis ⁊c.Resoluit̃ ſm minus.rõ:qꝛ materia statim incipit capere cupũ:qꝛ vtplurimũ sang.grossus.

¶ Et cura eius est euacuatio ſm quantitatem necessitatis flobothomie ⁊ solutionis ventris.

¶ Considerandum ꝙ hoc debet premitti:sed Auicen.non curauit vel intellexit cum dixit.est cura apostematum calidorum.

¶ Et cũ fuerit in aldemenul pulsatio ⁊ basis radicis:tunc est necessaria maturatio:ergo adiuuet̃ ad illam.⁊ illum quidẽ qui passus est multitudinem egressionis aldemenul liberat solutio ventris ⁊ rarificatio cutis cum balneis administratis semper ⁊ exercitio.Et de maturatiuis quidẽ est se.almaru tritum cum lacte aut ficubus ⁊ melle:⁊ ficus cum melle ipso.Et triticũ masticatum est bonum ad maturationeꝫ eorum.Et similiter passe confecte cum baurach:aut ficus cum sinapi permixte cum oleo de lilio:⁊ medicamen aldemenul cognitũ ⁊ medicamen de fermento notuꝫ.Et medicamen cui inest iste modus maturat.℞.buti.ʒ.j.⁊.ß.fermenti acetosi.ʒ.j.se.almaru triti ⁊ psiliĳ oium ana.ʒ.j.⁊.ß.lactis fici.ʒ.iĳ.fenugre.⁊ se.lini oium ana.ʒ.v.bulliant in lacte ⁊ administretur.ipsum eñ est iuuamentum adiuuatiuũ temperatũ.Et cũ aldemenul difficiliter venit ad pus ⁊ cũ quiete caliditatis grauis:tunc flobothoma venã que imbibit ipsuꝫ:deinde ventosa locũ ⁊ nõ facias istud in pñcipio : quoniã egredietur sanguis virulentus ⁊ retinebit̃ grossus ⁊ fiet illic vlcꝰ durũ.Et quando maturatur ⁊ non aperitur perfora ipsum aut cum medicinis aut cum ferro aut ſm ꝙ dictum est in exituris.Et de bonis erumpentibus est illud semen lini fimus columbinus ⁊ fermentum.

¶ Hic in spãli:⁊ qꝛ vtplĩm maturant̃.docet pmo maturare.Scdo aperire post maturationẽ.ibi(Et qñ maturant̃.) Primo ponit signa ⁊c.Scdo ponit cañ.quẽdã.ibi(Et illũ.)Tertio maturatiua.ibi(Et de.) ¶ Considerandũ ꝙ duo ponit signa maturationis vel saniei.Basis radicis.i.hꝫ basim cũ prominentia pineali ⁊c.

¶ De moro. Cap.35m.

Hoc est apostema molle ex carne addita qd̃ accidit in carne rara:⁊ plurimũ eiꝰ fit in ano ⁊ vulua:⁊ qñqꝫ est saluũ:⁊ quandoqꝫ est malignum dolorosum.

¶ Hic dicit de quodã apãte qd̃ dr̃ morũ:qꝛ moro similat̃ in figura ⁊ colore.Est apã.iproprie dicit̃ apã:qꝛ potius est additio carnosa.molle:qꝛ caro mollis.in ano vocant̃ ficus.in vulua vocant̃ ꝯdilomata.qñqꝫ dicit̃ emoris ⁊ fit in oculo vt Aui.⁊c.Saluũ boni coloris.malignũ dolorosum:qꝛ qñqꝫ est cancrosuꝫ.Curã nõ ponit qꝛ est incisio si nõ est cãcerosum:vnde Haly.3.prac.ca.34.voluit curare regimine ⁊c.alr̃.vnde Haly voluit curare mẽbruꝫ additũ vt carnẽ additã tribus modis incisionũ.3.thegni cõmẽ.176.⁊ Gal.14.terapen.ca.13.Itẽ Rasis.11.ꝯti.ca.7.⁊.13.ꝯti.ca.8.

¶ Tractatus secũdus de apãtibꝰ fridis ⁊ que currunt cursu eorũ.Cuius capitula sunt.22. Cap.pm.

Humores frigidi ⁊ qui currũt cursu eorũ in corpore sunt flegma ⁊ melãcholia ⁊ ventositas ⁊ compositum ex eis:⁊ tu iã sciuisti species eorum.

¶ Superius determinauit de apostematibꝰ calidis ⁊ que currunt cursu eoruꝫ:hic de frigidis ⁊ eorũ cursu.Primo in generali.Scdo in speciali.ibi(Est apostema.) Prima in duas.Primo ponit quandam diuisionem humorũ frigidorũ.Secundo exequit̃.ibi(Apãta frigida.)

¶ Considerandũ humores frigidi flegma melãcholia que currunt cursu vt ventositas:qꝛ vtplurimũ ab humoribus frigidis qꝛ defectu caloris fit.Secundo cõponitur ex eis humoribus frigidis vel cõpositũ ex frigidis ⁊ calidis:ita tñ ꝙ frigida vincant.

¶ Et apostemata frida aut sunt flegmatica aut melancholica aut ventosa aut composita.

¶ Primo ſm numerũ humorum ponit numerum apostematũ frigidorum.Secundo declarat.ibi(Et apostemata flegmatica.)

¶ Dubitat̃ qꝛ Auicenna videtur diminutus cuꝫ nõ dixit de aquosis.dices videtur superfluus:qꝛ nõ dixit fen secunda primi de cõpositis. Dicenduꝫ ꝙ aquosa intelliguntur per flegmatica. Ad secundum dicendum ꝙ ibi dat intelligi. Dubm pm

¶ Et apãta flegmatica aut sunt simplicia ⁊ nominant̃ apostemata mollia.Aut aquosa sicut accidit mẽbro aliquo vt in eo aggreget̃ aqua sicut hydropisis proprie.Aut dubellet in quibus sũt sicut nodi lenes.Aut dura sicut scrophule ⁊ nodi duri.

¶ Hic declarat 2m ⁊c.Prio flegmatica.Scdo melica.ibi(Melancholica.)Tertio vẽtosa.ibi(Et ventosa.)Quarto cõposita.ibi(Et qñqꝫ.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ in gñe sunt q̃tuor apãta flegmatica simplicia:qdã dicunt̃ mollia.scdo aquosa.tertio dubellet.s.lenes.⁊ apostemata flegmatica dura. ¶ Cõsiderãdũ ſm Dynũ simplicia nõ dicunt̃ qꝛ alia nõ sint simplicia:sed exponi dꝫ simplicia.i.laxa:qꝛ fiũt ex flegmate laxo.aliter simplicia.i.pure ⁊ vere flegmatica ꝯ vero statu:qꝛ nec aquosa nec glãdule molles nec dure sũt de vero statu.

¶ Dubitat̃ qꝛ pmo lib.fen.2.nodos ⁊ glãdulas reponit inter apãta melancholica. Dõm ꝙ radicaliter sunt flegmatica:qꝛ radix est flegma:sed qꝛ illud flegma ꝯuersum est ad duritiẽ dicunt̃ ibi melãcholica. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ differũt scrophule ⁊ nodi:lꝫ illa differat a cãcro ⁊ sclirosi:qꝛ vtrũqꝫ.s.cãcer ⁊ sclirosis sũt fixa sube mẽbri sed scrophule:⁊ nodi separata:tñ adhuc sũt nodi magꝭ a carne sepati q̃ scrophle:imo aliq̃lr̃ scrophule sũt retẽte supficiei carnis. Dubm 2m

¶ Dubitat̃ iter que apostemata reponit̃ glãdula:qꝛ infra fit de ea cap. Dõm ꝙ glãdula quedã mollis:⁊ ista inter apostemata flegmatica:⁊ ĩtelligit̃ hic per hoc qd̃ dixit.nodi lenes.i.molles.qdaꝫ dura ⁊ ista inter melancholica.Dubellet est genus ad oẽm in quo flegma coadunat̃ in loco vno.Item dicit Dy.ꝙ glandula dura duplex.Quedã dura in vltimo que est melãcholia vel flegmate ĩdurato:⁊ ista vocat̃ scrophula vel nodus ĩduratus.Alia est dura glãdula que nõ hꝫ illã duritiẽ vltimã:sed aliqualẽ.s.maiorẽ q̃ nodi lenes ⁊ glãdule molles ⁊ minorẽ q̃ scrophule ⁊ nodi duri:⁊ ista absolute vocat̃ glandula vt apparet pmo libro:⁊ reponit̃ ab Auicẽ.inter melancholica hic inter flegmatica vt supra dictum est. Dubm 3m

¶ Et melãcholica

¶ Et melancholica aut sephyros aut cācer: ⁊ tu scies differentiam inter vtrosq3.

¶ Considera ergo: quia Auicen. in primo enumerat īter melācholica: hic inter flegmatica.

¶ Et ventosa aut sunt eleuatio aut inflatio. Et eleuatio qdem est quando ventositas permiscet substantie mēbri. Et inflatio est qñ est ventositas aggregata in spatio vno fixa in eo. Et quādoq3 cōponunt illa apostemata adinuicem ⁊ cum calidis ex eis.

¶ Eleuatio. i. cacesia alio nomine supra primo libro fen. 3. ⁊c. Apparet differentia in modo: vt dicit Aui. supra ⁊c. ⁊ in situ.

¶ De apostemate molli flegmatico quod nomiat vndimia. Cap. 2m.

Est apa albū molle in quo non ē caliditas: ⁊ q̄to plus mā est subtilior ⁊ magis madida ē mollificatio ei⁹ vehemētior: ⁊ digit⁹ facilius penetrat in eo qđ cōprimit cū ꝓhibitiōe ei⁹ qđ est in eo qđ nō est in eleuatiōe: ⁊ q̄to plus mā est grossior est ad duritiem ⁊ frigus decliue.

¶ Prio đ flegmaticis. Scđo đ melīcis. ibi (Apa dur.) Tertio vētosis. ibi (De apatib⁹ vētosis.) Quarto compositis. ibi (Est vt accidat ⁊c.) Pria i tres. Prio đ apate molli. Scđo de dubellet lenib⁹. ibi (Nodi.) Tertio đ dubellet dur. ibi (Scrophule.) Considerandū q̄ nō đ aqsis q̄ sūt hydropisis ⁊ aq̄ in craneo ⁊c. Pria in d. Prio ōter. đ apate flegmatico. s. vndimia q̄tū ad sui cās ⁊ sig^a. Scđo curā. ibi (Cūo.) Prio qd sit ponēs signa. Scđo cām. ibi (Et plurimu3.) Tertio comparat ad melancholica. ibi (Et differunt.) Quarto ostendit q̄ aliquādo a causa primitiua. ibi (Et quādo.)

¶ Dicit p̄ ē apa albū: q̄ flegma est albū 7^a ptic. ab hip. afor. 30. s. Si ab albo flegmate molle ⁊c. ⁊ digit⁹ facili⁹ penetrat in eo qđ cōprimit cū ꝓhibitione ei⁹ qđ est in eo. s. de vestigio in mēbro presso qđ nō est in eleuatione: q̄ ibi est aliqua ventositas ⁊c.

¶ Et plurimu3 eius est a vapore flegmatis ⁊ est de genere eleuationis.

¶ Vapor a rebus flegmaticis. i. de flegmate subtiliato ⁊ est đ gñe eleuationis. Cōtra: q̄ cōtrarium dixit qđ nō est dōm vt de p̄. sed plurimū. i. plerūq3: ⁊ tūc ista vndimia est ide3 q̄ eleuatio. Uel aliter plurimū ⁊c. i. plus fit a flegmate subtili q̄ a flegmate duro: ⁊ ē de genere. i. similatur eleuationi. Apostema enim flegmaticū est extremum: eleuatio medium: inflatio aliud extremum.

¶ Et differunt vndimia ab apatibus melācholicis ꝑ paucitatē duritiei ⁊ paucitatem offuscationis.

¶ Patet.

¶ Et qñ accidit ex ꝑcussiōe ⁊ silib⁹ ⁊ nō occurrit mā q̄ attrahit ad locū eius nisi flegma: tūc non apat preter apa flegmatis: ⁊ illđ est par ⁊ nō eūatur ex dolore.

¶ Accipimus p̄ q̄ raro accidit a cā p̄mitiua ꝑꝑ percussionem.

¶ Curatio apatis mollis. Cap. 3m

Euacuatio quidem que fit cū solutione vētris ⁊ abstinētia ab eo qđ generat flegma est res que est necessaria.

¶ Primo ponit curam per euacuationem. Secūdo per localia. ibi (Et cum factum fuerit.)

¶ Notandum q̄ nihil dicit de flōmia: q̄ non competit ⁊c.

¶ Et cum factum fuerit illud op3 vt sit reꝑcussio eius in p̄ncipio cū eo qđ aggregat exiccationē ⁊ resolōnē. Et op3 vt fricet locus cū mātili fricatione dura: deinde administrent sup ipm exiccatiuā. Et nō op3 vt cōtangat ipm aqua. Et de illis que bona sunt in principio est vt admistret sup ipm spōgia noua ifusa in aceto cōmixto: aut infusa in aqua baurach ⁊ cineris. In substātia enim spōgie sunt exiccatio ⁊ resolutio.

¶ Prio ponit curā ꝑ localia vt ē egritudo ꝑ se. Scđo vt ē sequēs aliā dispōnē. ibi (Et qñq3 ⁊c.) Pria i. d. Prio vt a cā añte. Scđo vt a p̄mitiua. ibi (Et qñq3 est cu3 h dolor.) Pria in duas. Prio h absolute. Scđo s̄m diuersitatē mēbrorum. ibi (Et cū hoc apostema.) Prima in tres. Primo quādo in principio. Secūdo in augmēto. ibi (Et quotiens additur.) Tertio in statu. ibi (Et apud statu3.)

¶ Cōsiderandū q̄ l3 in apostemate frigido inquantū apa competat repercussio vt supra dictum est: tamē inq̄tu3 frigidum ⁊ humidu3 siue vndimia oportet miscere exiccatiua resolutiua: q̄ frigida pura constringerent materiam in loco ⁊ nocerēt māe frigide vt penetret virtus medicinarum. Aqua. s. pura: q̄ infrigidat ⁊ humectat: quia aqua salsa ⁊c. confert cōmixto. s. acuto aceto: q̄ fit acetum vini ⁊ non agreste: quia in aceto vini est repercussio ⁊ resolutio ⁊ exiccatio. 14. terapen. 5. ca. prope finem.

¶ Et quotiēs additur egritudo ponatur acetū in quo infunditur spongia fortius parum.

¶ Additur forte vel fortius. i. acutius: q̄ magis resolutiuum.

¶ Et apud statū ꝑueniat cū ipso finis in fortitudine: ⁊ admistret solū cū spōgia ⁊ ꝑmixtū cū oleis vehemēter resolōnis. Et in illa hora iter admistra spōgiā ifusa3 in aq̄ cineris fici ⁊ vitis ⁊ ilicis ⁊ silium. Et op3 vt cōprehēdat spōgia oia latera ne đclinet mā ad lat⁹ aliđ. Et qñq3 admistras loco spōgie cum nō iuenit pānus duplicat⁹ i duab⁹ tunicis cū aqua cineris. Et qñ assiduat sup ip3 vna vice post aliā: fortasse suffic̄ ⁊ aqua calcis ē fortior. Et đ illis q̄ ꝯferūt iter ē oleū ro. cum aceto ⁊ sale ⁊ sulphure cōbusto: ⁊ ip3 sulphur ē bonū. Et cicer cū aq̄ caulis ē mirabilis iuuamti: ⁊ memithe in p̄ncipio solū: ⁊ cū q̄busdā exiccātib⁹ calis ē bonū: ⁊ strictura cū ligamētis ꝯfert ei in quo nō ē mā grossa: ⁊ op3 in illa ligatura vt sit iceptio ab iferiore ad superius: ⁊ succus myrti est bonus in principio: ⁊ bonitas eius post illud est vt cū eo cōficiant medicine post.

¶ Ponit curam in statu ⁊ aliquas medicinas que etia3 in alijs tēporibus cōueniunt. Cum ipso. s. aceto. in fortitudīe finis. i. vltimo forte in acuitate: quia magis resolutiuum.

¶ Et cū h apa ē in mēbro neruoso spisso: aut ligamito: aut chorda ꝑmisceat i medicis qđ icidat cū lēificatōe.

¶ Et cū h apa ē in mēbro neruoso. Dy. exponit q̄ icidit. i. acetū. cū lenificatiōe. i. lene nō valde acutū: q̄ acetum nocet neruis: q̄ materia in locis illis nō est apta resolutioni: ⁊ ideo induratur ex forti siccitate aceti: sed in carnosis non: q̄ est apta resolutioni: ⁊ nō nocet carnosis ⁊c. Aliter cum lenificatione. i. aliquo lenitiuo.

¶ Et qñ est cū hoc dolor ꝑꝑ cā3 que dicta est: tūc op3 vt sedet dolor in primis cū his q̄ sūt. sic hyssop⁹ humida ⁊ vinū coctu3 ⁊ cerataria ex oleo. Et vt admistret embroca cū vino stiptico nigro: ⁊ post illđ admistret cū cinere ⁊ silib⁹. De epithimatib⁹ bonis ē vt sumant myrra ⁊ lyciū ⁊ cyꝑi ⁊ aloes ⁊ croc⁹ ⁊ achacia ⁊ boli armeni par: ⁊ ꝯficiant cū aceto ⁊ aq̄ caul: ⁊ folia tamarisci ⁊ sal ⁊ oleū ⁊ boluarmenū emplāta cu3 aceto. Et iter ei qdē cui⁹ añcessit dolor sumant sordes balnei ⁊ bulliāt cū aq̄ ⁊ ispisset cū calce q̄ ponat in ea donec fiat mollis ⁊ liniat. Et iter liniant loca cū oleo ⁊ ponat desuꝑ spōgia aut lana imbibita aceto ⁊ ligetur suꝑ ipm: ⁊ medicamē de fermēto ē iuuatiuū. Et đ eis que sūt iuuatiua ē vt sumant folia lini ⁊ ꝯterant bñ ⁊ exprimant ⁊ supponant: est eni mirabile: ⁊ silr alumē ⁊ lyciū ꝯtrita cu3 aceto ⁊ aq̄ cineris. Et de epithimatib⁹ fortis iuuamēti est illud: stercus vaccinū ⁊ olibanu3: ⁊ storax ⁊ vsnee: ⁊ calamus aromaticus ⁊ spica ⁊ absinthiū ⁊ oia iuuatiua: ⁊ oēs medicie p̄dicte i arcolis apostematum rememorate in antidotario.

¶ Notandum q̄ differt cura vndimie a causa primitiua ab vndimia a causa antecedente in sedatione doloris: sed sedato dolore conueniunt. Primo ergo docet sedare dolorem. Secūdo ponit curam sedato dolore. ibi (Et post illud.) Et patet.

¶ Et qñq3 confert mollitiei accidenti in apatib⁹ pregnantiū vt submergat sūmitas cāne de qua fiūt scope

in aceto ⁊ ponat desup: ⁊ melius eo est illd qd fit post ꝯtritionem ex chimolea cũ aceto ⁊ anhetum ⁊ de embrocis decoctio cauliũ ⁊ anheti: aut dcoctio corticuz citri. Et mollitiei que est sequẽs hydropisim ⁊ egritudines alias queritur cura que est cause.

¶ Prio ei⁹ qd seqt ꝑgnationẽ. Scdo hydropisiz. ibi (Et mollitiei.) ¶ Considerandũ ꝙ in pregnantib⁹ ꝓpter humiditates flegmaticas in retẽtione mẽstruoꝝ fiũt qñqꝫ quedam inflationes ⁊ ꝓprie in pedibus ⁊c. Sũmitas cãnę i. sũmitas paruaꝝ cãnaꝝ: ⁊ sunt sic qdã flores: ⁊ forte de illis cãnis apud eos fiunt scope.

¶ De nodis. Cap. 4m.

Nodi sunt dubellet flegmatice cõprehendẽtes humores flegmaticos: aut generatos a flegmate q sunt facti sicut caro: aut sic pullus: aut sicut mel: aut sicut aliud ⁊ ꝓprie qui eueniunt in curuaturis iuncturarum aut res dura.

¶ Superius determinauit de vndimia: hic de dubellet lenib⁹ miscẽdo de duris qbusdã. s. glandulis distinctis ꝯtra scrophulas: ⁊ h dicebat supra Auicẽ. aut dubellet in qb⁹ sunt nodi lenes ⁊c. Et qa inter ista dubellet est glandula lenis: primo dicit de nodis lenib⁹ ⁊ duris. Secũdo de glandulis, ibi (Quãdoqꝫ generat.) ¶ Prima in duas. Primo notificat. Secũdo ponit curam. ibi (Nodoꝝ.) ¶ Prima in tres. Primo ostẽdit quid sunt isti nodi molles ⁊ etiam duri. Secũdo remouet dubiũ. ibi (Et nõ est.) Tertio ponit driaz inter nodos ⁊ quasdam passiones que eis similant. ibi (Et quandoqꝫ.) ¶ Cõsiderandũ ꝙ notificat cõtento ⁊ loco ꝑmo cõtẽto ſꝫ oẽs auctores, multa diuersitas inuenit de eo qd iuenit in chisti ⁊c.

¶ Et non est lõginquũ quin necessarium faciat ei⁹ obuiatio eẽ melancholicam. Uerum nos posuimus eaz flegmaticam: quoniaz radix illius duri est flegma cui accidit vt desiccaretur grosse.

¶ Quia diceret aliquis si est dura quomodo ponitur iter flegmatica. Eius obuiatio. i. primus cursus.

¶ Et quandoqꝫ accidit vt nodet neruus ⁊ similat nodo ⁊ nõ fit de nodis ⁊ differt a nodis per h ꝙ non separatur ex omni parte: ⁊ nõ separatur in lõgitudine: imo dextra ⁊ sinistra. Et multotiens accidit ex ꝑcussione ꝙ assimilat nodis. Cũ ergo curat in pricipio cũ strictura superposita remouetur ⁊ resoluitur.

¶ Primo inter nodos ⁊ nodos neruorum. Scdo inter nodos ⁊ qsdam durities que similantur nodis. ibi (Et multotiens.)

¶ De cura. Cap. 5m.

Nodoꝝ qui sunt glandosi curatio est icisio et perforatio non aliud: ⁊ similiter curatio valens in duris ⁊ similibus.

¶ Ponit curã solũ per localia: qꝛ curã per euõnez dat itelligẽ. Et ꝑ nodoꝝ glãdulosoꝝ hñtiũ aliqꝫ duritiẽ. Scdo nodoꝝ mellinoꝝ. ibi (Et in mellino.) Tertio eoꝝ q dicunt alsilac. ibi (Glãdulas ãt ⁊c.) ¶ Pria in duas. Prio in gñali. Scdo in spãli. ibi (Jngt Antillus.) ¶ Considerandũ ꝙ nodi glandosi sunt de flegmate indurato non sicut in nodis duris ⁊ scrophulis ⁊ non molles sicut in mellino: et ideo est flegma molle sicut in glandulis: differt a glandulis qꝛ durius forsan qꝫ glandule: qꝛ in curuaturis plus. ¶ Cõsiderandu ꝙ incisione ⁊ perforatione trahente chistim perfecte sanatur: ⁊ non timetur sed alia cura non: ⁊ ideo dixit. non aliud.

¶ Jngt Antillus tẽde iprimis cutẽ q ẽ sup nodos cuz manu tua sinistra: aut minister extẽdat eã tibi ſꝫ modũ q est possibilis. Uerũtñ oꝫ ne secent chistis nodi: qm̃ illd ꝓhibebit te vltimare excoriationẽ. Et cũ extẽderis tibi cutẽ bñ: tũc seca eã cuz facilitate: qm̃ poſe est qñqꝫ vt velamẽ nodi tendat cuz eo in dispõnib⁹: tarda ergo donec appareat tibi velamẽ nodi: deide extẽde tibi cutẽ vtriusqꝫ lateris cũ vncinis ⁊ icipe excoriare chistim a carne: qm̃ possibile est excoriare ipsaz: ⁊ fortasse est annexa ei: ⁊ tunc excoria ipsaz cũ gamediz donec egrediat chistis sana cuz eo qd est in ventre eius. illd. n. est magis certũ qd eẽ põt. Cuz g extraxeris illud si cutis nõ supfluit a loco vulneris ꝑꝑ ꝑuitatẽ nodi: tunc absterge sang. ⁊ ablue vulnus cum aq mellis ⁊ sue eã ⁊ icarna. Et si magnificat sup ipm plurimũ ꝑꝑ cõpressionẽ nodi: tunc abscide radicẽ ei⁹ totã deide cura. Et si nodus est vicinus neruo aut vene ⁊ est de illis qui excoriãtur: tunc necesse est excoriare ipm: ⁊ si est de illis qui excoriant qui nõ indigẽt excoriatione cuz gamediz ⁊ timet ꝙ abscindet aliqd de illo: tunc extrahe ex eo illud qd egredit ⁊ pone in residuo medicamẽ acutuz ⁊ nõ incarnes ipꝫ donec scias ꝙ non remãsit in eo aliquid de chisti: qm̃ illud qd de eo remanet redit cũ vult nodus magnus: ergo imple ipm coto: ⁊ cura ipm cum medicamine. Et cum ꝑforat opꝫ vt auferat chistis que est ei cum cõplemento sui: ⁊ si nõ cuz alio saltẽ cuz vncinis: qm̃ quãdo dimittitur ⁊ si minimum sit de ea redit. Et si possibile est vt excorietur: tunc si accipiat chistis cum nodo erit melius: ⁊ si relinquit aliqd de chisti ponat in ea medicamẽ acutũ: deide ꝯsequẽter adhibeat butyrum.

¶ Dubitatur vnde fit chistis. Dicunt quidam vt natura defendat. Contra magis in cancro aliter qꝫ ex calore agẽte in flegma fit sicut apparet in rebus que coquuntur viscosis. Dubm 3m

¶ Et in mellino qdẽ qd ẽ de exituris sis sollicit⁹: adeo ne rũpat chistis ei⁹ ⁊ ingenia vt egrediat cũ chisti. nã si eius chistis rũpit eius egressio erit difficilis. Si vo accidat vt rumpat: tunc rectuz est vt ꝯserues ipsaz ſꝫ illud qd est in ea: ⁊ excoriatuz ab ea aggreget ⁊ stringat cũ ligamẽtis. Et qñ currit de illo res plima: tunc opꝫ vt custodiat patiẽs ipm cũ ꝯfortãtib⁹ nãm suaz ⁊ ꝯseruet apd somnuz. fortasse. n. adueniet syncopis ei: ⁊ opꝫ vt medicetur curatiõe eius q timet syncopim.

¶ Primo per incisionem ⁊ excoriationem trahendo chistim. Secundo per solam incisionem. ibi (Et multi.) Tertio in speciali per quasdam medicinas. ibi (De bona autem.) ¶ Cõsiderandũ de exituris qꝛ hꝫ aliquã maturationẽ: ⁊ ideo est qsi exitura. dicit Dy. ꝙ sibi miscetur aliquis humor calidus qui facit eum maturari ⁊ conuerti ad similitudinem mellis.

¶ Et multi qdẽ d hñtib⁹ nodos nõ tolerãt excoriationẽ: neqꝫ medicias acutas ꝑꝑ magnitudinẽ egritudinũ eoꝝ: ⁊ ꝑꝑ cõplones eoꝝ ẽt: nꝫ sufferũt alid nisi ꝑforationẽ. Opꝫ g in istis vt ꝑforent eoꝝ nodi ⁊ exhat qd egrediet ab eis: ⁊ nꝫ ꝑsumas d chisti: imo pone in eo oi die postqꝫ egredit illd qd aggregat oleũ cũ butyro tepidũ. nã chistis putrefiet ⁊ egrediet per se.

¶ Considerandum ꝙ Dy. dicit ꝙ ista cura appropriatur multum mellino: quia faciliter educitur qd continetur sine eductiõe chistis qd non contingit in glandoso.

¶ De bona ãt curatiõe mellini fauosi ẽ vt icipiatur et euaporet cũ aliq calo: deide emplet cũ pass. enucleatis ⁊ meli⁹ ẽ vt excoriet cutis: deide ponant sup eã empla: ⁊ fortasse ꝯsequit medicamẽ acutũ i excoriatõe cutis sine notũ sic calx ⁊ sapo ⁊ cinis: ⁊ alia d illis q currunt cursu eoꝝ d illis q dcã sũt i erũpẽtib⁹ exituras: ⁊ iterũ sumantur calcis. ʒ. iij. ⁊ fecis vini adusti. ʒ. ij. ⁊ nitri. ʒ. ij. magre. ʒ. j. ferueat i aq cineris ebullitiõibus paucis ⁊ ponat i ampulla d plũbo ⁊ roret semp vt nõ exiccet. Et hoc medicamẽ est bonum iteꝝ ⁊ altheeltil ⁊ glandib⁹ ⁊ similib⁹. Et est vt sumant ellebori ⁊ arsenici rubei amboꝝ ana partes due: ⁊ corticuz eris partes quatuor: ⁊ fiat ex eis linimentuz cum oleo rosato: ⁊ sumat

ex semine

ex semine vrtice ⁊ corticib⁹ eris ⁊ arsenico cū oleo rosato. Et de emplastris bonis iter mellino ⁊ omnibus exituris calidis: ⁊ in qbus est humor lenis est istd. ℞. laudani ⁊ galbāi ⁊ bdellij ⁊ sorditiei vasis apis ⁊ glutinis albotin equales partes sumanť ex istis ⁊ ex solutiuis sine plurima mordicatione: ⁊ sumatur baurach ⁊ medietas eius ellebori: ⁊ fiat ex eo emplastruz ex cera ⁊ oleo rosato: ⁊ iter calcis pars vna: colcotar ps vna: arsenici pars vna. Glandulas autez que similes sunt alsilac: ⁊ sunt spēs nodi si tibi est possibile extrahere extrahe sicut alsilac: ⁊ nō fiat inde nocumentum neruo: aut mēbro vicino fac. Et si fuerit in manu ⁊ pede ⁊ in loco ꝯiuncto cuz neruis ⁊ chordis: ⁊ nō presumas extrahere ipm: qm̄ faciet cadere patiētē in spasmum: imo ꝯtere ipsum ⁊ cōstringe sup ipm cum aliq cui sit grauitas donec maturet euz. Et signū eius est ꝙ hmōi cōpressio sup ipm stupefacit mēbrum.

Ponit in spāli quasdā medicinas resolutiuas fortes: ⁊ q̄sdā que pn̄t erūpere: ⁊ ſm Dy. oēs sunt ad erumpēdū glandulas. i. nodos, q dicūtur glandule. Alsilac. i. nodus de flegmate magis subtili ⁊c.

Dub^m 2^m Dubitatur quomō maturat aliqd graue vt plumbū. Dicenduz ꝙ sumitur maturatio improprie pro resolutione ⁊ sparsione in qua virtus vincit sic̄ in maturatione: imo plus dicit Dy. nō ponať plūbuz nisi precedant medicine mollitiue ⁊ maturatiue. Signū ei⁹. s. sufficientis compressionis. Stupefacit propter cōpressionē ⁊ stricturam: ⁊ ꝓpter mām que dispergitur in poros.

De glandulis. Cap. 6^m.

Glandoqꝫ generať in qbusdam mēbris apostema glādulosum: sicut auellana ⁊ nux ⁊ minus eis: ⁊ multotiēs super volam manus et super frōtem: ⁊ est in principio taliter ꝙ cū sup ipsum fit cōpressio separatur: deinde redit multotiēs ⁊ multiplicať: ⁊ fortasse non redit: ⁊ cura eius est de genere curationis nodoꝝ. Et qn̄qꝫ sufficit vt ꝯterať ⁊ cōprimatur: deinde sup ipm stringatur plūbum grauis stricture: qm̄ digerit ipsum ⁊ ꝓprie quando linitur super plumbo epithima digestiuum de illis que sequuntur. Et oportet iterum vt strictura administreť post eius digestionem: qm̄ illud est cā ꝓhibens reditionem.

Hic ꝯtermiāt de glādulis. Prīo de magnis. Scdo de paruis. ibi (Accidūt.) Tertio de appropriatꝭ ptib⁹ auriū. ibi (Fugille.) Prima in. 2. Prīo notificat glādulas. Scdo ponit curā. ibi (Et cura.)

Cōsideranduz glādulosum accipiť dupl'r. pro apate carnis glādose supra ⁊ pro apate glandoso simile glādi nuci vel castanee.

Dubium Hic dubitať in quo differt nodus glandula scrophula. Dicit Dy. glandula de materia minus dura minus mixta melācholie: scrophula magna dura magis mixta melancholie: nodi in curuaturis plus glādula in glādosis plus glādula de mā molliori ꝙ̄ nodi duri ⁊ duriori ꝙ̄ melini. Aliter: nodi sunt de materia in chisti ⁊ semp sunt in chisti: sed glandula nō semp sunt in chisti: vn̄ sunt sicut materie in se cōgregate cum quadam viscositate: ⁊ ideo sparsiōe curantur: qn̄qꝫ sine chistis eductione: ⁊ fortasse nō redit qn̄ est idurata mā: ⁊ fortasse nō redit post multā sparsionē: ⁊ cura pꝫ.

De pustulis glandosis. Cap. 7^m.

Accidūt ēt qn̄qꝫ pustule glādulose pue: ⁊ eaꝝ cura est ipsaꝝ cōtritio ⁊ expressio eius qd est in istis: ⁊ stringere plūbum super eas.

Pustule glādulose differunt sicut apata magna ⁊ parua.

De fugille. Cap. 8^m.

Fugille est de genere apatum glādulosoꝝ: ⁊ quasi hoc noie appropriatur illd qd fit post aurem. Et nos qdem iā diximus sermonem vniułem in oībus que currunt cursu eius. Et cura ei⁹ est cura p̄dicta in capl'o apatuz glandularū ⁊ in apostematibus que sunt post aurem. Et de illis que sunt ei propria est cinis limatiaꝝ confectus cū antiq adipe nō salito: ⁊ huic quidē medicine nō est par: ⁊ iteruz cinis mustelle permixto in eo cerato cuz oleo de lilio ⁊ antiquať ⁊ administreť: ⁊ ꝯfert scrophulis etiam.

Dicit Dy. fugille. i. radix: vn̄ apostema fugille. i. apostema in radice. s. auris.

De scrophulis. Cap. 9^m.

Scrophule similanť nodis ꝫ differūt ab eis i hoc ꝙ nō sunt sepate sic̄ nodi: imo sūt suspēse cū carne. Et plꝫ qdē accidūt i carne molli. Et est eis iter velamē neruosum: ⁊ fortasse fit scrophula vehemētis magnitudis. Et fortasse ex vna eaꝝ generanť plures: ⁊ similanť in hoc altheeltil. Et qn̄qꝫ ordinanť nodi ⁊ fiūt sicut cingulus pendens ex collo ad vnam partem: ⁊ quasi sint racemus.

Prīo notificat scrophulas. Scdo ponit curā. ibi (Radix.) Prima in sex. Prīo cōparat ad nodos. Scdo ad glādulas. ibi (Et scrophule.) Tertio ponit ꝙ̄daz eoꝝ diuersitatē. ibi (Et de scrophulis.) Quarto ostendit corpora ⁊ loca magis apta. ibi (Et hoies.) Quito ponit causam nominationis. ibi (Et videtur.) Sexto comparat ipsas penes bonitatē ⁊ malitiam ⁊c. ibi (Et saluiores.)

Cōsiderādū ꝙ ponit ꝯueniētiā inter nodos ⁊ scrophulas. conueniētia est: qꝛ silanť in figura rotūda in mā: qꝛ flegma iduratum in nodis duris in chisti. velamē neruosuz. i. sile neruo. dr̄ia ē: qꝛ mag adherēt carni: ⁊ qꝛ vtplm fiūt i carnib⁹ mollib⁹: ⁊ qꝛ fiūt qn̄qꝫ vehemētꝭ magnitudis ꝙ nō ꝯstat i nodis: ⁊ qꝛ ex vna fiūt pl'es sic̄ altheil. i. pori: ⁊ iō ordināť nodi. i. scrophule: qꝛ silanť nodis ⁊c.

Et scrophule ad vltimū sunt glādule sclirotice.

Cōsiderādū ꝙ ponit ꝯueniētiā: qꝛ in oīb⁹ q̄si ꝯueniūt nisi qꝛ scrophule sūt de mā duriori: ⁊ sūt magis ifixe: ⁊ hic accipe ꝙ glādule hn̄t chistim: lꝫ nō sit semp neciuz vt credo: vt supra dcm̄ est.

Et de scrophulis qdē sūt qb⁹ associať dolor: ⁊ sunt ille qb⁹ ꝑmisceť apa calꝫ ⁊ mā cal'a ē. Et d eis qb⁹ nō associať dolor: ⁊ est difficilis curationis: ⁊ fortasse in ei⁹ curatione est necessaria perforatio ⁊ putrefactio.

Cōsiderādū ꝙ sic̄ scrophule qb⁹ nō associať dolor sunt difficilis curatiōis: qꝛ fortasse ⁊c. ita qb⁹ associať dolor sunt facilis curationis: qꝛ materia frigida inuenta cum calida maturatur facilius et resoluiť ⁊c. ⁊ ideo fortasse non indigent curatione ⁊c.

Et hoies vehemēti⁹ expositi ad habēdas scrophulas in partib⁹ colli ⁊ capitis sunt curta habētes colla humidaꝝ cōplexionum. Et loca in qbus generantur plus scrophule sunt collum ⁊ subascelle.

Ratio qꝛ humida cōplexio cerebri ⁊ totius est causa multiplicationis humiditatis ⁊ collū curtū magis ⁊ citius recipit.

Et videť ꝙ nō noianť scrophule nisi ꝓꝑea ꝙ multum accidunt porcis ꝓꝑ gulositatez eoꝝ: aut ꝓꝑea ꝙ figure earum ſm plurimum assimilantur porcis.

Patet.

Et saluiores scrophule sūt que accidūt īfantib⁹. Et grauiores earum sunt que accidunt iuuenibus.

Quia habēt humores subtiliores ⁊ euaporabiliores iuuenib⁹. s. respectu infantium: qꝛ scrophule senū sunt grauiores propter defectum virtutis ⁊ grossitiem cutis ⁊ humorum.

De cura. Cap. 10^m.

Radix sup quā est fiducia in curatiōe hn̄tiuz scrophulas ē euō ⁊ subtiliatio regimis. Et d euōne laudabili est vomit⁹. Et ē neciū solōne educere flegma grossuz ⁊ ꝓprie cū pillis noiatꝭ alguasili. Et iter sumāť turbith ⁊ ziziber ⁊ zucchari ꝑtes eq̄les: ⁊ bibanť vsqꝫ ad. ʒ. ij. Et h qdē ē cuz hoc ꝙ soluit flegma grossuz nō calefaciēs neqꝫ itestinoꝝ faciēs rasurā: ⁊ flōmia iter ē iuuatiua: ⁊ opꝫ ꝓculdubio vt fiat ex cephalica. Regiminis ꝟo subtiliatio est: qm̄

opz vt euitet cibos grossos ⁊ potũ aq̃ sup eos ⁊ nauseatiuam satietatẽ ⁊ repletionẽ ⁊ toleret famẽ q̃ztum põt: ⁊ abhorreat oẽ qḋ replet caput mã. Et opz vt custodiat pparat⁹ eis caput ab eo qḋ facit currẽ ad ipz mãs ex pparatiõib⁹ faciẽtib⁹ currere: sicut psternẽ se sup faciẽ ⁊ curuare se sup genua plixe ⁊ hr̃e puluinar planũ: ⁊ ab opationibus que trahũt materias ad caput sicut locutio plurima ⁊ dolor capitis ⁊ rixa.

¶ Pri̊o ponit curã p euonẽ ⁊ regimẽ. Scḋo p localia. ibi (Et oĩo.) ¶ Pri̊a in q̃tuor. Pri̊o p euonẽ. Scḋo p regimẽ. ibi (Regiminis.) Tertio p q̃ddã euonẽ pticularẽ. ibi (Et vẽtosa) Quarto ponit quẽdã cañ. ibi (Et multotiẽs.) Pri̊o pmittit. Scḋo exeq̃r. ibi (Et de.)

¶ Cõsiderãdũ radix: q̃r hic est fundamẽtũ cure vl̃is euonis.

Dub^m p^m ¶ Dubitat̃. vtrũ vomit⁹ cõpetat. Cõtra: abhorreat oẽ qḋ replet caput: sed vomitus replet caput pp fortẽ motũ. Itẽ. 13. terap. vlt. ca. alr ca. 3. dist. 2. vomitus laudat̃ in cura egritudinũ ptiũ inferiorũ: vñ. 3. lib. fen. 18. in vlcerib⁹ renũ laudat̃ vomit⁹: ⁊ in egritudib⁹ capitis ibidẽ a Gal. laudat̃ pharmacia. ¶ Dõz q̃ vel corpus ⁊ caput est multũ plenũ ⁊ nõ cõpetit vomitus: q̃r agitat mãs ⁊ mouet ad caput: vel non est multũ plenũ: sed maxĩe est repletio in stõcho. s. vomit⁹: ⁊ tũc cõpetit euando illã: sicut simili mõ Dy. in passionib⁹ oculorũ: vt. 3. cañ. fen. 3. ⁊ ideo vomit⁹ dz fieri post solonẽ ventris. ¶ Ad p̃ria pz solo. ¶ Alguasili enĩ auctoris. Aliter sm̃ Dy. alguasili i. morphea. i. cum pillulis que pueniunt morphee.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat̃: vtrũ flõmia cõueniat. Cõtra: q̃r mã flegmatica ⁊c. ¶ Dicẽdum q̃ in scrophulis in quibus est dolor ⁊ mã calida ⁊c.

¶ Et vẽtosatio ẽ icõueniẽs patiẽtib⁹ scrophulas sm̃ plĩn: ⁊ illḋ iõ q̃m nõ ẽ ei possibile vt euet ex mã q̃ est ĩ scrophulis ⁊ que currũt cursu eius: imo trahit ad eas ⁊ ingrossat ipsas p id qḋ extrahit de san. subtili.

¶ Cõsidera duas cãs q̃s ponit Aui. vñ Ras. dic̃. 13. pti. ca. 5. q̃ in q̃busdã post libationẽ positũ vẽtosis reũse sũt scrophule. Scḋo cõsidera q̃ dixit sz plĩn: q̃r qñq; mã posset eẽ subtil⁹ ⁊ pferret. Dy. Tertio q̃ dz intelligi sup loco: q̃r in pte p̃ria ad diuersionẽ pfert: sicut qñq; liberat̃ cũ lauet̃ caput puerorũ cum lisciuio rũpente cutim.

¶ Et multotiens q̃dẽ redeũt scrophule incipiẽtes extenuari ⁊ resolui ad dispõnem suam primam.

¶ Põt exponi vt sit sermo cõtinuus q̃ pp vẽtosatões multotiens recedunt ⁊ esset dictuz Rasis loco allegato. Uel potest exponi q̃ de natura earum est extenuari ⁊ redire: ⁊ hoc pter duo. Primo pter diuersitatem materie. Secũdo pter motum lune.

¶ Et oĩno regimen scrophularuz similat̃ regimini sephyros ex parte ipsius egritudinis.

¶ Ponit curam per localia. Et primo per resoluẽtia. Secũdo per incisionem. ibi (Qr̃ si necessarium.) Primo in generali. Secũdo in speciali. ibi (Et cum scrophule.)

¶ Considerandũz ex parte egritudinis. s. in se quantum ad localia: quia magne grosse mollificatio ⁊ resolutio competit.

¶ Et cũ scrophule sũt magne: tũc plagarij alienant se a curatiõe earũ cũ ferro ⁊ medicamĩe acuto. Et illḋ ẽ de illis que ducũt ad vlceratiõez earũ ⁊ ipsarũ corruptionẽ. Et ẽ necẽiz in h⁹ vti euone ⁊ mũdificatiõe: et subtiliatione cibi ⁊ administrare medicinas resolutiuas sup eas cũ facilitate. Et iaz ĩuenim⁹ empl̃m apostolicon relatuz ad chr̃ianos in scrophulis mortalib⁹ ruptis saniatiõis magne: sed cum facilitate ⁊ lenitate.

¶ Hic ponit curã ĩ spãli. Pri̊o scrophularũ magnarũ. Scḋo earũ in q̃b⁹ nõ ẽ calitas. ibi (Et d̃ empl̃is.) Tertio earũ ĩ q̃b⁹ ẽ cãcerositas. ibi (Et scias.) Quarto earũ in q̃b⁹ ẽ caliditas. ibi (In scrophulis.)

¶ Considerandũ q̃ q̃ñ scrophule sunt valde magne: tunc siue incidant̃ siue nõ ⁊c. nõ potest venire ad finẽ in extirpatione ⁊c.

¶ Et de empl̃is calefaciẽtib⁹ scrophulas ẽ empl̃z diaquilon. Et qñq; pmiscent̃ cum h̃ empl̃o medicĩe alie q̃s posuit Hip. sicut radix lilij pprie cum pprietate q̃ est in ea: ⁊ sic̃ stercus caprarũ ⁊ ouiũ: ⁊ sic̃ nasturtiuz ⁊ radix cucumeris asinini ⁊ vue mõtane ⁊ ficus q̃ cadũt añ maturationẽ albe: aut farina fabarum ⁊ amigdale amare ⁊ bdellium: ⁊ aggregent̃ ad illḋ ⁊ admĩstrent̃.

Et de empl̃is bonis ẽ empl̃z hm̃õi. ℞. farine fabaruz ⁊ ordei: ⁊ piguedis porci ⁊ ritij: oĩuz ana ptez. j. ⁊ rad. collogntide ⁊ alumis iameni: ⁊ radicũ lilij ⁊ picis humide: oĩuz ana ptẽ. 5. aggreget̃ illḋ cuz oleo antiq̃ cũ piguedie frixa post liquefactionẽ piguedis ⁊ picis in oleo. Et pfert empl̃z bonũ resoluẽs duritiẽ ĩ hebdomada ⁊ in eo qḋ est min⁹ ea in trib⁹ dieb⁹ qḋ Gal. narrauit in cathagenis. ℞. synapis ⁊ se. vrtice ⁊ sulphuris ⁊ spume maris: ⁊ aristolo. ⁊ bdellij ana. ℥. j. ãmoniaci ⁊ olei antiq ⁊ cere ana. ℥. ij. Et d̃ medicis q̃ sup eas ponunt̃ ẽ pix pfecta cũ ea ficus: aut sq̃lla: aut pfecta cuz ea radix caulis ptrita: ⁊ radix capparis cum bdellio ⁊ lupini cũ aceto ⁊ melle: aut cũ syru. acetoso: sterc⁹ vaccinuz aggregatũ vel d̃coctũ cuz aceto: aut oĩa ista cum adipe porci: aut cũ oleo. Medicamẽ bonuz fenugre. ptes. iiij. calcis ⁊ nitri: amborũ ana ps. j. aggregent̃ cũ melle. Et iterũ radix cucu. asinini ⁊ folia lauri contrita cũ glutino albotin: aut cinis amborũ aggregat⁹ cũ eo. Et iterũ aggregent̃ faria herbi ⁊ sterc⁹ caprarũ ⁊ ouiũ ⁊ pprie mõtanarũ cuz vrina ĩfantũ ⁊ fiat linimẽtuz. Et iterũ h̃ medicamẽ myrre. x. ãmoniaci. vij. ⁊ dibic. j. euisci quercini glãdiuz. v. galbani: olei de bezahar sordiciei aluearij apuz. j. terant̃ totuz. Et iterũ aggregẽtur in mortario aldibic pparatum ⁊ resina ⁊ sint p oĩ lib. galbani. ℥. iij. aggreget̃ illud ⁊ est linimẽtuz bonuz. Et de medicis bonis sunt cere gũmi pini adipis porci nõ salite prasij ⁊ floris eris ptes eq̃les fiat ex eis linimentum. Et iterũ resine dactylorũ: corticum eris ana partes duas aluminis iameni arsenici: oĩuz ana ptes. iiij. sumat̃ ex eis linimẽtum. Et de medicis bonis est medicamẽ de kitran: ⁊ medicamen cucumeris asinini: ⁊ medicamen de cõdisi: ⁊ medicamen noĩatum sandaros: ⁊ medicine facte cuz serpẽtib⁹ ⁊ singulis: ⁊ ex eis est vt sumatur serpẽs mortuus ⁊ pijciatur in vas lutatum luto sapiẽtie: ⁊ dimittatur in furno de laterib⁹: deinde pficiatur cum equali quantitate sui aceti permixti cuz melle sm̃ medietatẽ. Et de medicinis bonis est medicamẽ de cordumeni ⁊ nasturtio ⁊ fimo colũbino cum oleo ⁊ oĩa iuuatiua sunt iterum singularia. Et sil̃r farina herbi cuz eis ⁊ sola cuz aceto ⁊ cũ melle ⁊ cum pice ⁊ cera ⁊ oleo. Et iterũ sumant̃ vue montane ⁊ nitrum ⁊ rasina ⁊ farina herbi ⁊ aggregent̃ cũ aceto ⁊ melle. Aut accipe radices lilij ⁊ se. lini ⁊ ĩfundantur in vino: ⁊ ponatur in eis ambobus post illud fimi columbini q̃ztitas quã exigit illud qḋ presens est: ⁊ fiat ex eis quasi empl̃m ⁊ est mirabile. Et iaz experta sunt vrina camelli arabici ⁊ anodatuz eius emplastrum: aut epithima cõmixtis cuz eis medicis que sũt ad scrophulas ⁊ fuerũt iuuatiua: ⁊ almugat est ex epithimatibus mirabilibus. Et existimauerunt q̃dam et est alchindus q̃ messes cornu caprini cuz adurit̃ ⁊ bibitur hebdomada vna omni die põdere. ʒ. ij. video q̃ nõ opz fieri in omni mense hebdomada vna.

¶ Hic ponit multas medicinas mollificatiuas ⁊ resolutiuas: q̃ sunt scrophule que plus eueniũt: ⁊ ponit plurimas medicinas.

¶ Et scias q̃ de scrophulis sunt in quibus est cancerositas: ⁊ in huiusmodi quidem oportet vt pficiantur medicine calide predicte cum oleo ros. ⁊ dimittantur

per dies

per dies aliquot ⁊ administrentur.

¶ Cõsidera q̄ in scrophulis cancerosis timet̃ de caliditate medicinaꝝ p̄dictaꝝ ne addat in malitia mãe ⁊ miscent̃ cũ oleo rosato: tñ imp̄fecte ponitur hic cura: q2 postponit̃ ad curam de cancro.

¶ In scrophulis aũt q̄ sunt cal'e cõplexiõis nõ opz vt sup̄flua sit administratio medicinaꝝ acutaꝝ: imo suffic̃ eis qd̃ est sic̃ sauich de tritico cũ aq̃ coriãdri. Et forti⁹ illo ẽ myrra cũ duplo sui de lycio ꝯfecta cũ aq̃ coriãdri: ⁊ est regimẽ in h̃ vt vincat aq̃ coriãdri: aut vicat medicamẽ aliud f̃m q̄ p̄sens est: ⁊ q̄ neciuz facit vehementia inflãmationis: aut paruitatis eius. Et de illis que conferunt eis est vt fiat sternutatio cũ oleo de nucleis persicorum excorticatorum adustoruz.

¶ Cõsiderãdũ f̃z Dy. q̄ h̃ est veꝝ qñ nõ maturant̃: q2 si veniunt ad maturationẽ opz ponere nõ aquã coriãdri sed maturatiuũ empl'z ⁊ postea rũpere. Sternutatio. s. premissis p̄mo purgationib⁹.

¶ Qd̃ si necium fuerit in curatiõe scrophulaꝝ vti ferro: opz tũc sit administratio ei⁹ in scrophulis vicinãtibus venis plurib⁹ ⁊ venis pulsatilib⁹ ⁊ neruis cũ cautela ⁊ ꝺfensiõe. Hõ eni qdã errauit cũ p̄foraret q̄sdã scrophulas: ⁊ obuiauit ramo neruoꝝ reuersiuoꝝ q̄re destructa est vox: ⁊ iã accidit vt nõ iueniret neruuz: s̃ detegeret eũ frigori q̄re corrupta est cõpl'o ei⁹ ⁊ destructa est ei⁹ opatio vsquequo rediȷ̃t ad ip̄m ei⁹ cõplexio cuz calefactiõe: ⁊ fortasse errauit ⁊ iuenit alguidegi: ⁊ deterior alguidez in hoc est illa que est p̄fundior: quapp̄ cum excoriatur ex latere saluo opz vt sumantur scrophule ⁊ destruatur qd̃ residuum est cum medicamine acuto ⁊ non perueniat lateri lesio.

¶ Secundo est Gal'. primo de interioribus penul. cap̃.

¶ De apatibus duris. Cap̃. II^m.

Apostema duꝝ noiatuz sephyros qd̃ purũ ẽ: est illd̃ cui nõ associatur sensus neq3 dolor: ⁊ si remanet cum eo sensus ⁊ dolor paruus: tunc nõ est sephyros puꝝ. Et purum qdem ⁊ nõ puꝝ cum quo est sensus quidam est priuans dolorem.

¶ Hic determinat de apatibus melãcholicis. Et primo de sephyros qd̃ fit a melãcholia nõ adusta. Scd̃o de cancro qd̃ fit ab adusta. ibi (Cancer.) P̄ria in duas. Primo facit qd̃ dc̃m est. Secundo determinat de q̄busdã apostematibus que reducuntur ad sephyros. ibi (Qñq3 accidit.) ꝟ Prima in duas. Primo ostendit qd̃ sit sephyros ⁊ sui diuersitates. Secũdo ponit curã. ibi (Opz.) ꝟ Prima in tres. P̄rio ponit diſtõnem sephyros in sp̄es ⁊ signa ⁊ causas. Scd̃o ponit moduz inceptionis ⁊ gñationis ipsi⁹. ibi (Et oẽ.) Tertio ostendit modũ p̄mutationis. ibi (Et qñq3 cãcerat̃.) ꝟ Prima in tres. P̄rio ponit distictionẽ in suas sp̄es ⁊ signa. Scd̃o causas. ibi (Et sephyros.) Tertio reuertit̃ ad ponẽdũ signa ⁊ diſtõnẽ. ibi (Et puri quidem.) ꝟ Prima in duas. Primo ponit differẽtiaz. Secundo conuenientiam. ibi (Et purum.)

¶ Considerandum circa duas partes primas q̄ est differentia: purum priuat sensum ⁊ dolorem: cum non puro est quidam sensus ⁊ dolor: conuenientia vtrũq3 priuat dolorem.

Dub^m p̄^m ¶ Dubitat̃ circa p̄mũ: q2 tũc sephyros nõ purum eẽt cancer: q2 in cancro quodã est paruus dolor. ꝟ Itẽ videt̃ ꝯdicere. primo dic̃ q̄ in nõ puro est p̄uus sensus ⁊ dolor: postea dicit q̄ vtrũq3 p̄uat dolorẽ. ꝟ Dõm p̄pter qd̃ ꝯsidera q̄ sensus ⁊ dolor: qdam est a se: qdam alio p̄mente ab extra. Secũdo ꝯsidera q̄ sephyros qd̃dam est puꝝ a mel'ia terrestri nõ incẽsa vel calefacta: ⁊ in isto nõ ẽ sensus nec dolor ab extra si premat̃ nec ad intra: vnde dolet plus p̄cutiẽs q̄ p̄cussus. Quoddã est sephyros nõ puꝝ cũ aliq̃ caliditate materie vel forma humorali: ⁊ tũc aut est cancerosum ⁊ sic ip̄e sine recõprimente dolet ⁊ sensit pũctiones: aut nõ cancerosum ⁊ a se nõ sensit: sed ab extra: ⁊ ideo est dolor ab extra ⁊ nõ ab intra.

¶ Et sephyros aut fit a mel'ia feculẽta sola radicali ⁊ color eius est cineritius. Aut a mel'ia cõmixta cuz flegmate: ⁊ color eius est decliuis ad colorẽ corp̄is. Aut ex flegmate solo qd̃ iam induratum fuit.

¶ Hic ponit causas ⁊ maxime eius qd̃ fit incipiẽdo f̃m Dy.

¶ Et puri qdẽ color vt multũ ẽ color plũbi: ⁊ ẽ vehemẽtis tẽsionis ⁊ duritiei: ⁊ fortasse sup̄eminẽt ei pili: ⁊ h̃ est illd̃ cui nõ ẽ sanitas. Et ẽ qd̃dã ex eo cui⁹ color ẽ color corporis: ⁊ p̄mutat̃ de mẽbro ad alid̃ ⁊ noiatur fermos al's serinos. Et qñq3 est cũ colore corp̄is duꝝ magnũ qd̃ nõ sanat̃: neq3 p̄mutat̃ vnquã.

¶ Considerãdũ q̄ pili nascunt̃ ex vaporib⁹ melãcholicis: vñ facta est ista mel'ia n̄alis membro: ⁊ adueniente nutrimento ꝯuertit̃ in materiã illam ⁊ eleuant̃ fumi qui fiunt pili. ¶ Secũdo ꝯsiderãdũ f̃m Dynum q̄ nõ permutatur de membro ad membruz p̄prie sed multiplicat̃: vnde serinos. i. sicut sere: ⁊ iõ ẽ sephyros nõ purũ: q2 puꝝ h3 mãm fixã in vno loco. ¶ Tertio ꝯsiderandu3 nõ sanatur. s. medicinis: sed cũ ferro q̄ nõ est p̄prie sanatio sed mẽbri abscisio.

¶ Sed dubitatur an possit sanari cum caustico. Dicenduz q̄ timet̃ de conuersione ad cancrum. Dub^m 2^m

¶ Et oẽ sephyros aut icipit apparere paulatim ⁊ addit̃: aut ꝯuertit̃ ex flegmone: aut herisipila: aut exitura in loco vacuo. Et qñ plurimũ accidit durities i viscerib⁹ nõ accidit nisi post ap̄a calidũ qñ curat̃ cũ infrigidantibus viscosis ex medicinis ⁊ cibis.

¶ Hic ponit modum prouentus ⁊c̃.

¶ Et qñq3 cancerat̃ sephyros ⁊ p̄pinquitas sephyros ad cancrũ: ⁊ elõgatio eius ab eo est f̃m multitudinez inflãmationis eius ⁊ paucitatẽ ⁊ apparitionez pulsationis in eo: ⁊ occultationẽ eius: ⁊ apparitionẽ venarũ in circuitu eius ⁊ nõ apparitionẽ earum.

¶ Considera q̄ cancer ⁊ sephyros non differunt essentialiter sed accidentaliter. A. primo cañ. fen. 2. cap̃. 5.

¶ De cura. Cap̃. 12^m.

Oportet vt de his apostematibus illud curetur cui est sensus.

¶ Primo ostendit cui detur cura. Secundo exequit̃. ibi. (Et vt sit incisio.)

¶ Dubitatur q2 cui est sensus preparat̃ ad cancruz. Opĩo Dy. sensus est vel p̄pter mãm p̄pinquã forme humorali ⁊ sic curat̃: vel propter incensionem: ⁊ sic nõ d3 curari nisi more cancri. Dub^m p̄^m

¶ Et vt sit icisio ⁊ post fac mũdificationẽ corporis cũ eo qd̃ educit humorẽ faciẽtẽ egritudinẽ. Et fortasse ẽ illa mũdificatio cum flõmia si est sanguis plurime nigredinis: ⁊ sup̄ illud sit qd̃ resoluit ⁊ lenit simul.

¶ Primo premittit curam. Secũdo declarat. ibi (Et non curet̃.)

¶ Considerandũ q̄ Dynus hic sequitur malã l̃ram ⁊ dicit sic. Incisio. i. digestio materie. Post mũdificationẽ. i. post euãtionem.

¶ Dubitatur an ante digestionem possumus euacuare. R̃ñ. q̄ minoratiue possumus non eradicatiue. Dub^m 2^m

¶ Dubitat q̄re plus i h̃ ap̄ate p̄cepit. R̃ñdet q2 mã grossa ⁊ dicit q̄ pharmacia dat̃ i his ap̄atib⁹ nõ ad euãndũ cã3 ꝯiũctã q2 iã cõprehẽsa est in mẽbro sed ãntez. L̃ra Auic. dicit icisio. i. maturatio. Dubiũ 3^m

¶ Et nõ curet̃ cũ eo qd̃ resoluit ⁊ exiccat tm̃: qm̄ illud p̄ducit ad vehementiã lapideitatis p̄p̄ exiccationem grossi ⁊ resol'õnẽ subtilis. Et opz vt ponant̃ curationi ei⁹ due reuolutiões. Reuolutio resol'onis cuz lenitate cũ eo qd̃ nõ exiccat plurimũ: q2 oẽ resolutiuũ f̃m pl'm exiccat ⁊ humectatiuũ raro resoluit. Et opz vt sit gradus ei⁹ in cal'itate ex scd̃o ad tertiũ ⁊ in exiccatiõe ex gradu p̄mo. Et reuolutio alia lenificatiõis: ⁊ sint iste due reuolutiões succedẽtes. Et opz vt mẽbrũ famez pati cogat̃ in reuolutione resol'onis ⁊ trahatur nutrimẽtũ ad eius oppositũ cũ motiõe illi⁹ oppositi ⁊ exercitio: ⁊ ipsi⁹ famelicatione ⁊ cibet̃ in reuolutiõe lenificationis: ⁊ fiat ei causa appetendi nutrimẽtũ cũ fricatione: ⁊ que sunt ei silia ⁊ liniat̃ cum pice. Et diuersificetur necessitas in virtute medicinaꝝ resoluẽtiuz ⁊ lenificantium: ⁊ debilitate earum f̃m raritatẽ mẽbri: et

ipsius spissitudinem:⁊ vehemētiaꝫ duritiei:⁊ ꝺbilitatem eius. Et iteꝝ cōpositio medicinaꝝ opꝫ vt aggreget inter duas virtutes:⁊ opꝫ ne multum vtant baln eo:quoniā resoluit subtile ⁊ aggregat spissum:⁊ nō peruenit ad hunc finem vt leniat spissum.

¶ Primo oñdit q̄lis ꝩtutis ꝺbēt eē medicie ⁊ modus vsus. Scđo ponit siue enumerat medicias.ibi (Et lenificātia.) ⁋ Pria i tres. Prio oñdit absolute q̄lis ꝩtutis eē debēt. Scđo quō diuersificāt ꝫ mēbra.ibi (Et diuisificat.) Tertio remouet errorē.ibi (Et iteꝝ.)

¶ Et lenificātia qdē qb⁹ est resolͦ q̄dā sunt sicut adipes gallinaꝝ ⁊ anseꝝ ⁊ vituloꝝ ⁊ bouuꝫ ⁊ ceruoꝝ ꝓprie ⁊ medulle eoꝝ ⁊ adeps:hirci ⁊ asini adeps est bona eis:⁊ adipes rapacium leonum ⁊ vrsi ⁊ leopardi ⁊ adib:⁊ q̄ currūt cursu eoꝝ de vulp.bus ⁊ lupis ⁊ adipes rapaciū ex auibus. Et opꝫ vt misceant cum eis q̄ sunt sicut āmoniacū ⁊ bdellium ⁊ galbanū ⁊ storax et mastix qñ ꝑparant ad resoluēdū ⁊ fiāt singularia. Et de ꝑdictis adipib⁹ melior est adeps leonuꝫ ⁊ vrsi. Et in mucilagine fenugreci ⁊ lini sunt resolͦ ⁊ lenificatio. Et opꝫ ne in istis adipib⁹ ⁊ eaꝝ silibus de mollificantibus sit sal oino:qm̄ sal exiccat ⁊ idurat:imo opꝫ vt sit eaꝝ operatio opatio solis in cera que lenit ⁊ liquefacit:⁊ nō ꝑuenit ad hoc vt exiccet. Et de lenificātibus iteꝝ in qbus est resolͦ q̄dā sunt bdelliū siciliēse ⁊ oleū antiquū ⁊ oleū de alcāna ⁊ oleū de lilio ⁊ galbanū ⁊ laudanū:⁊ storax ⁊ hyssopus humida. Et meliora eoꝝ sunt que sunt mioris antiqtatis ⁊ exiccationis ⁊ vehemētioris humiditatis. Et iteꝝ mastix albū appropinquat ꝑdictis. Et in oleo de alcāna ⁊ oleo ꝺ lilio ⁊ ficub⁹ ⁊ alcherua est de resolōne ⁊ lenificatiōe silͥ qꝺ est supra sufficiētiā. Et de lenificātibus qdē est vt sumat fex seminū ⁊ fex aceti ⁊ ferueant:⁊ effundat post ebullitionē bonā suꝑ vtrasqꝫ qꝺ ē ei ꝯuenēti⁹ ⁊ administret. Et de medicis bonis ad illꝺ est vt sumātur sterc⁹ asini ⁊ radix euisci:⁊ fiat ex ambob⁹ linimētum. Et si fuerit cū ambob⁹ storax erit melius. Et iterum qñ appet lenitas:opꝫ vt liniat cū āmoniaco soluto cū aceto forti dieb⁹ pluribus:deide redeat lenificatio:aut galbano ⁊ oppoponaco:aut sumant galbanū ⁊ āmoniacū ⁊ bdelliū:⁊ terant oia ⁊ iuoluātur cū oleo de ben ⁊ oleo de lilio cuꝫ aliquātulo mucilaginis fenugreci ⁊ lini ⁊ fiat sic emplꝫ. Et sordities balnei est ex medicis vehemētis iuuamēti qñ ponitur in emplis apatuꝫ duroꝝ. Et cū nō iuenit sordities balnei:tūc administrent loco eius aq̄ euisci ⁊ nitrum. Et de emplis bonis in hora resolonis sunt empla q̄ sunt ad scrophulas de illis q̄ diximus ⁊ empla iulios ⁊ colophon. Et cū apa est vehemētis grossitiei:tūc nō est excusatio ab aceto:ipm eni icidit ⁊ debilitat virtutem mēbri:⁊ ꝓprie qñ est neruosuꝫ:qm̄ est vehemēti⁹ vacuū a mā ⁊ dimittit eā cause iprimēti de foris.

¶ Primo ponit medicinas lenitiuas ⁊ resolutiuas absolute. Scđo ponit eas ꝫ diuersitatē mēbroꝝ i raritate ⁊ spissitudie ⁊ vehemētia duritiei ⁊ ꝑuitatꝭ.ibi (Et cū apa ē.) Hic ponit medicinas locales ꝫ diuersitatē sclirosis. Prio ꝫ diuersitatē duritiei sclirosis ⁊ ꝫ mēbra. Scđo ꝫm diuersitatē mēbroꝝ.ibi (Et illꝺ.) ⁋ Pria in.ꝺ. Prio ponit qd ꝺꝫ admisceri dictis medicis cū grossitie vehemēti. Scđo oñdit qñ est ꝙ ꝺꝫ misceri.ibi (Teꝝ oportet vt sit.)

¶ Cōsiderādū ꝙ ponit hic ꝫ diuersitatē sclirosis in duritie:lꝫ tangat de diuersitate ꝫ mēbra:⁊ vult ꝙ in vehemēti duritie vt neruosoꝝ ponat acetū ⁊ assignat cās. Prio q̄ icidit. Scđo q̄ debilitat.sed Dy.i.rarificat ꝩtutē vl mā.i.duritiē mēbri. Tertio q̄ vehemēti⁹ vacuū a mā.i.est pauce humiditatis:⁊ ꝑ ꝯñs siccuꝫ ē fortioris duritiei:ꝗ indiget forti incisiuo vt est acetuꝫ. Quarto q̄ dimittit ⁊c̄.i.ꝑparat eā cause iprimēti.i.medicinis alijs. Aliter posset exponi ꝙ Aui.cū hoc ꝙ tāgit vtilitatē aceti:tāgit ēt nocumentū:q̄ nocet mēbris neruosis:⁊ est sermo Gal.14.tera.ca.5.s.de cura duritieꝝ.q̄ vacuū a mā.s.nutrimētali vt sanguinee.⁊ dimittit eā.s.ꝩtutē nerui esse ⁊c̄.i.facit eā passibilē a quolibet occurrente:neqꝫ multotiēs:nec sed ꝑncipio:nec multo tꝑe vtēdū pharmacuꝫ per acetū in colligationib⁹ ⁊ tenantibus. Gal.14.3.ca.

¶ Teꝝ opꝫ vt sit admistratio aceti ⁊ itromissio ei⁹ in medicis in fine rei nō in eius ꝑncipio ⁊ vbi cadit vltimatio in lenificatiōe:⁊ cū itromissiōe tepiditatū lenificatiōis:⁊ alleuiet in admistratiōe aceti:⁊ cū nō fit alleuiatio cū aceto nocet neruis ⁊ cōuertit in lapideitatē. Et medicus tūc fit audacior in admistrādo acetū qñ apa ē in mēbro carnoso sic id qꝺ est in splene. Et qñqꝫ linit locus cū aceto ⁊ vaporat cū eo:deide ꝯsequit cū epithimate sic illꝺ qꝺ est de oppoponaco:deinde āmoniaco:deide icipit cū pauco leui:postea addit ꝩtus:deide gradat ad lenificationē. Et oꝫ vt administret suꝑ apa oleū lene in quo nō ē stipticitas:⁊ ē magis ꝯueniēs q̄ aq̄:⁊ ꝓprie oleū de anheto factuꝫ cū anheto hūido. Et illꝺ duritiei qꝺ ē i neruis ⁊ chordis curet cū icisiuis. Et de curatiōib⁹ bonis ad illꝺ ē vaporatio ex lapidibus ignitꝭ lapide molēdini:⁊ melius quo fit vaporatio ab eo est cū aceto:⁊ melior a q̄ fit vaporatio ē marchasita:⁊ opꝫ vt ad hāc ꝑueniat sūmā in vaporādo ⁊ suffumigando donec appeat sudor. Et qñqꝫ linit cū marchasita trita cū aceto ⁊ confert. Et opꝫ vt alleuiatio iteꝝ fiat i admistratiōe aceti vt nō sepet subtile ⁊ iduret spissuꝫ:⁊ vt nō corrūpat virtutē neruoꝝ suꝑflue:⁊ est in ꝑncipio ꝺterius:⁊ ponant administrationi eius iterpolatiōes in qbus ē lenificatio. Cū ergo icipies tūc vaporet mēbrū cū eis q̄ diximus:⁊ leniat tūc cum medicinis cōuenientibus:⁊ vt illud fiat in membro carnoso est saluius.

¶ Prio facit ħ. Scđo icidētalr oñdit ꝙ oleū competit.ibi (Et opꝫ vt.) Accipiamus qñ cōpetit nō in ꝑncipio:q̄ fortiter exiccat:qliter:qa cum intromissione tepiditatis.i.prius mollitiuo ⁊c̄.

¶ Dubitat:an acetū sit securi⁹ i carnoso. ⁋ Uꝫ ꝙ nō:q̄ nō tāta durities. Itē i diuersis mēbris ꝺꝫ admistrari magis icisiua: vt Gal.14.tera.c.5. ⁋ Dōꝫ ꝙ rōne cōpōnis dure duritiei magꝭ cōpetit neruosis:rōne cōplōnis fride min⁹:qd suꝑat remāet estiatōi medici.

Dub^m 4^m

¶ De duritie iūcturarum. Cap.13^m.

Quandoqꝫ accidit in iuncturis durities,phibēs moueri iūcturas cū facilitate ⁊ ñ ꝺstruit sensuꝫ. Et qñqꝫ ē neruus cū q̄ est stupor aliqs. Et qñqꝫ ē carnosior ⁊ cura est cū eo qꝺ sciuisti.

¶ Innuit tres durities prohibētes.s.in iūcturis.in neruis.i.chordis vel neruis.⁊ in carnosiori parte.

¶ De eis que nominantur almismar. Cap.14^m.

Almismar ē nodus rotūdus alb⁹ silis capiti claui. Et plͥm qdē accidit ex ꝑcussiōe:⁊ post exituras ⁊ post curationē eaꝝ ampli⁹ multiplicat in corpore. Et plurimuꝫ accidit in pedibus ⁊ digitis pedū:⁊ in iferioribus:⁊ ledit intātū ꝙ ꝓhibet incessum:quare opꝫ vt sectio fiat suꝑ ipsum:⁊ exhat aut moueatur cū manu semꝑ ⁊ annectat ei plūbum qñ taliter est ꝙ non est possibile vt extrahat. Et plurimum qdem eius cū nō curatur fit cancer.

¶ Almismar vocatur callus. Primo quid est ⁊ qua causa fit. Scđo ponit curam.ibi (Quare oportet.) Dy.dicit ꝙ ante incisionez per plures dies emplastrentur cum maluis coctis in aqua cōmixtis cum axungia:quia mollificat ⁊ dicit se esse expertum.

¶ De cancro.

¶ De cancro. Cap. 15m.

Ancer est apostema melancholicuz de melāncholia adusta a materia cholerica: aut in qua est materia cholerica cum qua combusta est non a pura feculenta.

¶ Primo notificat cancrũ. Scđo ponit curā. ibi (Illud.) ¶ Pria in tres. Prio oñdit qd ē cācer. Scđo ponit dr̃iaz iter cācrũ 7 sephyros inuestigans cancri spēs 7 diuersitates. ibi (Et differt.) Tertio ostendit quare dicitur cancer. ibi (Et videtur.)

¶ Dubitat̃ vtrũ cancer fiat vl' fieri possit de mel'ia feculēta. s. fece sanguis. ¶ Uꝛ̃ ꝙ sic ex Bruno. Itē Azarauı' i. c. ꝯ cācro. ¶ In ꝯriũ Aui. ¶ Omissa rñsiōe Dy. g negat Brunũ: dr̃z ꝙ mel'ia feculēta vl' igrossat̃ sine adustiōe 7 sic facit sephyros. vl' adurit̃: 7 sic pōt facē cācrũ. Rō qꝛ nō reqrit̃ nisi mā mel'ica corrosiua apta vlcerat̃ 7c. Aui. tñ duos modos mel'ie exp̃ssit: vnuz ex adustiōe chol'e amare: aliũ ex mixtiōe chol'e amare cũ mel'ia. vnde ēt adurit̃: 7 dixit magis de his: qꝛ sunt peiores 7 magis vlcerātes 7 dissipantes.

¶ Et differt a sephyros per se cuz dolore 7 acuitate 7 pulsatiōe quadā 7 velocitate additionis ꝑꝑ multitudinem materiei 7 iflāmationē ꝑꝑ illđ qđ accidit in illa mā de ebullitione cũ ipsa venit ad mēbrum.

¶ Primo ponit dr̃iam. Scđo cōparat ad nr̃am cognitionē. ibi (Et in primis.) Tertio ponit q̃sdā dr̃ias cancri. ibi (Et cancer.)

¶ Dicit p̃: differt cancer a sephyros ꝑ se. i. ꝓm se 7 absolute: siue sit pur̃ siue nō pur̃ distictũ ꝯ cancrũ: tñ debuit p̃mo fieri ista diuisio. Primo ponit dr̃iaz inter sephyros absolute: siue ꝑ se 7 cancruz. Scđo iter sephyros ver̃ pur̃ 7 cancrũ. ibi (Etiam differt.)

¶ Cōsiderādũ ꝙ differētia est q̃si accidētalis: qꝛ radical'r in materia melācholica conueniunt 7c. Et potest per signa 7c.

¶ Et differt ab eo iter̃ ꝑ venas quas mittit in circuitu suo ad mēbrũ in quo est quasi pedes cancri: 7 non sunt rubee sicut in flegmone: imo decliues ad nigredinē 7 offuscationē 7 viriditatē: 7 iaz diuersificat̃ ab eo qm̃ plurimũ aduētus sui fit incipiēdo 7 aduētus duri fit permutando ex calido. Et differt a sephyros qm̃ ē ei sensus 7 illi nō est sensus oino. Et plurimũ qdē accidit in mēbris raris: 7 illđ est in mollioribus plus in epate 7 in membris neruosis iterum.

¶ Cōsiderādũ ꝙ oīa signa septē hic debēt itelligi. Cōsidera ēt ꝙ illa sũt signa non vlcerati 7 ēt vlcerati: lz vlceratũ sit facile cognoscē. Plurimum accidit. s. cancer: 7 sic possunt poni alia signa.

¶ Et in primis cũ accidit est occulte dispōnis: 7 qñ apparet cācer ambigit̃ esse eius in primis: 7 qñ apparet ꝓm pl'm: deide apparent signa eius: 7 in primis quādo apparet in p̃ncipio est sic̃ faba parua durus rotũdus fusci coloris in quo est caliditas quedam.

¶ Considerandum ꝙ ꝓm Gal'. 14. terapē. ca. 9. sil'e est de cancro in principio sicut de plantis siue de herbis 7c.

¶ Et cācer qdē est vehemētis doloris 7 alius est ꝑui doloris qetus: 7 ali9 ē q ꝑducit ad vlceratione: qm̃ ē ex mel'ia q̃ ē adustio sanguis 7 adustio chol'e pure solius: 7 ali9 ē siccus q nō vlcerat̃: 7 qñqz ꝑmutat̃ vlcerat9 ad nō vlceratũ: 7 qñqz reducit eũ ad vlceratũ curatio ei9 cũ ferro: 7 ponit ei labia grossiora 7 duriora.

¶ Hic ponit quasdam differentias cancri. Considerandum ꝙ in omni cancro est dolor: sed qdam vlceratus quidam non.

¶ Et vr̃ ꝙ h' apā sit noiatũ cācer ꝑꝑ vnā duar̃ rerũ: aut ꝑꝑ suā tenacitatē cũ mēbro sic̃ tenacitas cācri cũ eo qđ venat̃: aut ꝓpter formam suam in rotunditate sua ꝓm plurimum cum colore suo 7 egressione venarum que sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

¶ Sumitur. 13. continentis cap. 2.

¶ De cura. Cap. 16m.

Llud qđ opz cauere de cura eius est: quoniā cũ icipit fortasse est possibile vt ꝓhibeat̃ ne addatur super illud qđ ipse est: 7 cōseruetur ita vt non vlceretur. Et accidit in quibusdam horis vt sanetur incipiens: confirmatus vͦ non.

¶ Primo ponit intētiones habendas in cura cancri. Secũdo exequitur. ibi (Et multotiens.)

¶ Cōsiderādum p̃mo inuit duplicē cancrũ nouũ incipiētē 7 nō confirmatũ 7 antiquũ. ¶ Sz tu. d. qũo cognoscam. Dōm per malitiam 7 q̃titatē: sed Gili. credit ꝙ cācer sit nouus vsqz ad tres menses. Cōsiderādũ ꝙ i nouo ad tria itēdunt̃: ꝓhibitionē additiōis: ꝓhibitionē vlcerationis 7 sanare perfecte: sed in antiquo nō est possibile ꝙ sanetur: sed prohibemus q̃tuz possumus addi.

¶ Et m'ltotiēs qdē accidit cācer interi9 occulti9: 7 ē rectificatio i eo ꝓz ꝙ dixit optim9 Hip. vt nō moueat̃: qm̃ si mouet̃ fortasse perducit ad mortē: 7 si dimittit̃ 7 nō curat̃ fortasse ꝓlongat̃ spatiũ cum salute q̃dam et ꝓprie qñ rectificant̃ cibi 7 ponunt̃ de illis qui infrigidant 7 humectāt 7 generāt mām saluam: sicut aq̃ ordei 7 pisces alradradia parui: 7 vitelli ouor̃ sorbiliuz 7 similia illis. Et quādo est illic caliditas: tunc det̃ lac vaccinũ statiz cũ extractũ est butyr̃ 7 colatur 7 qđ sumitur ex oleribus humidis vsqz ad cucurbitam.

¶ Hic exequitur curam. Primo per incisionē 7 causticationē ponendo dietam. Secũdo per medicinas. ibi (Sumāt in potu.) Prima in duas. Prio oñdit q sunt cācri q nō sustinēt vel sufferũt incisionē nec causticationem. Secũdo qui sufferunt. ibi (Et fortasse.)

¶ Cōsiderādũ ꝙ cācri dicunt̃ dupl'r abscōditi. vel in interiorib9 vt mirice itestino epate 7 sil'ib9: vl' i exteriorib9 tñ hñt radices v'sus p̃ncipalia. Cōsiderādũ curari cũ purgatiōib9 7 lauātib9 virulentia pōt: sz nō dz curari cũ icisiōe vl' causticatiōe. Rō ē ꝯ exterioribus: qꝛ de iteriorib9 ꝓz. nā vl' oēs radices āputabit: 7 tũc deyciet vtutē faciēs magnũ vuln9 7 mortale. vl' nō oēs 7 sic reuertet̃ peior 7c.

¶ Et fortasse sufferũt cācri ꝑui sectionē. nā si pos'e ē vt destruant̃ cũ aliq̃: tũc nō est possibile vt d'struant̃ nisi per icisionē vehemētē vt ex toto assumat̃ mēbrũ iuadēs qđ est in circuitu ei9 icidēdo ipz ex circũdāte apa eradicādo oēs venas que ibi hñt ipm: ita vt nō remaneat de eis aliqd: 7 currat post illđ ex eis sanguis plurimus: 7 iā añcessit mũdificatio corporis ꝑ solonē vētris ex mā mala 7 flōmiā: deinde ꝯserua eum faciēdo eũ stare sup̃ cibos bone q̃titatis 7 q̃litatis 7 cōfortatiōe mēbri ad expellēdũ. Quāuis incisio in plurib9 horis addit ei malitiā. Et fortasse indiget post icisionem cauterio: 7 fortasse erit in cauterio timor magnus: 7 illud erit qñ fuerit cancer ꝓpe mēbra p̃ncipalia 7 nobilia. Et iā narrauit qdam primor̃ ꝙ medicus qdā icisit mamillā cancerosam radicitus 7 cācerata est altera: dico ꝙ possibile fuit si fuit illud in via cācerandi: qm̃ inuenit illam egritudinem: 7 possibile fuit vt esset ꝓm semitā permutationis 7 magis apparens.

¶ Primo facit hoc. Secũdo ponit quendam cañ. ibi (Et iam.)

¶ Cōsiderādũ ꝙ nō oēs cācri ꝑui: sz hñtes ꝑuas radices in mēbro pñt eradicari nō ꝓpiquo p̃ncipalib9 vt digiti carne nat' vel core ꝓz Albuchasiz li. 2. ca. 53. 7 iō dixit. fortasse. 7 dixit. i plib9 hor' 7c.

¶ Rememoratio regimis soluēdi ipm. Cap. 17m.

Umat in potu multis vicibus iter quas sint dies pauci quaqz vice q̃tuor aureos epithimi cũ aqua casei: aut aqua mellis: aut decoctionem epithimi in syrupo acetoso. Et ei q ex oibus est fortis detur hiera ellebori.

¶ Primo ponit curā ꝑ medicinas eũatiuas. Scđo per locales. ibi (Per medicinas.) Hoc habet quatuor. Secũda ibi (Ad illud 7c.)

¶ Dubitatur vtrum cum medicinis sit possibilis destructio cācri penit9. ¶ Uꝛ̃ ꝙ nō ꝑ Rasim. 13. ꝯti. ca. 2. 7 in diuisiōib9 ca. 128. 7 Almāsorē. 7. cap. 9. ¶ In ꝯriũ A. ¶ Dōm ꝙ cũ medicis. i. igne vel icisiōe pōt fieri. Sz cũ medicis localib9 dr̃ ꝙ ē ipos'e. Prio ꝑ Aui. sup̃ nō ē pos'e vt destruat̃ nisi ꝑ icisionē. Itē destructio vl' fit cũ medi-

cinis resolutiuis fortib⁹: ⁊ iste addūt īflāmationē ⁊ adustionem ⁊ sic malignat̄ cācer. vñ Aui. qđ forte ē de medicis addit cācro maliciā: sȝ ōbiles nō īprimūt: vt Sera. 5. p̄cti. ca. 25. de cācro. h̄ aūt qđ dcm̄ est verificat̄ vtplurimū: ⁊ sic loquit̄ Rasis. raro ꝯo valde: ⁊ ō possibilitate lōginqua possibile est cācrū puum īchoātem de mā pauca vel nō multū grossa: ⁊ sic ꝯuenit curari: ⁊ de hoc Aui. hic.

¶ Considerādū q̄ sicut in apostematibus alijs intētio est resolutio ⁊ repercussio ita hic. Et si ⁊c. motōis. i. medicina vel causatur emōt. ⁊ cōmotus virtutis. i. malitie. Et si. s. medicina fuerit vehemētis ⁊c. i. fortiter resolutiua. Et ratio est: q2 fortis medicina addit cancro ⁊c. ergo conueniunt leues vt de mineralibus ⁊ illa non imprimunt: ergo est ita difficile q̄ impossibile. Dy.

¶ Rememoratio mediciaꝝ localiū ad cācrū. Ca. 18m.

Per medicinas locales ad cācruȝ requirunt̄ q̄tuor ītētiones. s. destructio cancri penit⁹ ⁊ est difficilis ⁊ ꝓhibitio additiōis: ⁊ ꝓhibitio vlceratiōis: ⁊ curatio vlcerati. Et in illis q̄bus querit̄ destructio cancri penitus itur v̄sus illđ in quo est resol'o eius qđ collectū est de mā mala: ⁊ expulsio eius qđ p̄paratū est ad colligēdū in mēbro de ea: ⁊ si fuerit vehemētis virtutis ⁊ motionis tūc dimittat̄. nā illud qđ de medicinis forte est addit cancro malitiā: ⁊ simil'r opȝ iterum vt alienentur in eis mordicatiua: ⁊ ꝓpter illđ sunt medicine bone ei in mineralib⁹ ablutis: sicut thutia abluta: ⁊ misceant̄ cū ea quandoq̄ȝ de oleis sicut est oleū ros. ⁊ oleum de cheiri.

¶ Ad illđ v̄o qđ ꝓhibet additionē ꝑuenit̄ cū abscisiōe māei ⁊ rectificatiōe cibi ⁊ ꝯfortatōe mēbri: ⁊ cū medicinis repcussiuis notis: ⁊ admistratiōe linimētoꝝ mineraliū: sic̄ linimētū fricatiōis lapidis molendini ⁊ lapidis cotis: ⁊ sic̄ linimētū factū ex fricatiōe ei⁹ qđ resoluit̄ īter tabulā ⁊ manichā de plūbo in humiditate effusa sup tabulā que est sicut oleū ros. ⁊ sicut aq̄ coriādri. ⁊ iteꝝ emplr̄atio cū agresta trita est bona iuuatiua.

¶ Cōsiderādū q̄ ista mineralia thutia anthimoniū ⁊c. debēt lauari ne mordicēt: linimētū fricationis lapidis molendini: s̄m Dy. est illud qđ appet circa ferra al'r feramēta rote posita in oleo.

¶ Et illa q̄bus querit̄ ꝓhibitio vlcerationis sunt linimēta p̄dicta ad ꝓhibēdā additionē cū nō fuerit ī eis mordicatio: oīa eniȝ ea sunt iuuatiua: ⁊ ꝓprie q̄ñ miscent̄ cum fricatiōe p̄dicta que fit ex pistello ⁊ tabula plūbeis q̄ñ est ꝯfricata terra sigillata: aut boliarmeniū: aut oleū antiquū ⁊ aq̄ sempuiue: ⁊ cerusa cū succo lactuce: aut mucilagine psilij ⁊ cerusa ⁊ plūbo: q̄m̄ est cōpositio bona. Et de eis que sūt iuuatiua est emplastratio cū cācris fluuialib⁹ recētibus ⁊ ꝓprie cuȝ climia. De illis aūt que in curatiōe vlcerati sūt bona ē: vt assiduetur pānus lini infusus in aqua solatri super eū. Et quotiens fortasse exiccatur madefiat desup cū aqua ei⁹. Aut sumatur medulle tritici aliter citrulli ⁊ olibani: ⁊ ceruse de plūbo: oīum pōdus. ℥. j. ⁊ terre sigillate ⁊ boliarmeni ⁊ aloes abluti: oīum ana. ℥. ij. aggregent̄ ista ⁊ terātur. Et administrent̄ sup humiduȝ pulueres: ⁊ super siccū emplastrum factū cuȝ oleo ro. Et quandoq̄ȝ ꝯfert eis cinis cancri cū cerato ex oleo ros. ⁊ melius eo est cui admixtuȝ est equale ei de climia. Et q̄ñq̄ȝ ꝯfert ī eo medicamē de thutia: aut thutia abluta cū aqua portulace: aut mucilagīe psilij.

¶ Cōsiderādū in curatiōe vlcerati nō q̄ curāt: q2 ē īpoīe: sȝ iuuāt ⁊ ꝓhibēt additionē multā vlceratiōis. medulla tritici. i. amidi. sup hūidū. s. cācrū: q2 eiciat multā putredinē: vt Ra. 13. ꝯti. ca. 2. aūcte iudei. pl'uerē. s. faciēdo ⁊ ponēdo vt siccet̄ illa hūiditas putrida ⁊c. climia ē qđ adheret supiorib⁹ ꝑtib⁹ fornacis ī purgatiōe metalli.

¶ De apostematibus ventosis ⁊ inflationibus lacertorum. Cap. 19m.

De apostematibus ventosis aliud est qđ fit a vapore leui ⁊ similat̄ excitationi ⁊ currit cursu eius.

¶ Hic determiat de apātib⁹ ventosis. Et p̄ de eius sp̄ēb⁹ ⁊ modis. Secūdo ponit curā. ibi (Illi⁹ āt.) ꝟ P̄ria in duas: sicut duo sūt illa apāta. Vnū qđ vocat̄ eleuationū cacesia. Aliđ vocatur īflatio. ibi (Et aliđ ē.) ¶ Cōsiderādū q̄ eleuatio fit a vapore leui. i. hūido: q2 mixto humiditati vel tēdēti ad nām humiditat̄: vt. s̄. ꝯcl'atū fuit. Et iđ similat̄ excitatiōi. i. vndimie: ⁊ ē vocabulū Ras. 13. ꝯti. cap. 3. ⁊ 10. s. de apāte flegmatico. Et currit ⁊c. tm̄ differt q2 nō sic reuertit̄ imp̄ssio in vndimia sicut in eleuatiōe: vt supra dictum fuit.

¶ Et aliud est qđ fit a vapore ventoso ⁊ nominat̄ inflatio: ⁊ est ei īpulsio ⁊ vicissitudinaria accessio: ⁊ fortasse percutit percussione manus.

¶ P̄rio notificat īflationē siue apā vētosuȝ. Scđo oñdit q̄ñ q̄ñq̄ȝ cadit ꝯceptio. ibi (Et q̄ñq̄ȝ estimat.) ꝟ P̄ria in duas. P̄rio facit h̄. Scđo qđdā signū ꝯclarat. ibi (Et ꝓprie.) ¶ Cōsiderāduȝ q̄ notificat̄ per mām ⁊ significationē significatio: q2 est īpulsio: q̄re non remanet vestigiū. Et est vicissitudīaria accessio. s. impulsio: q2 q̄t vicib⁹: ⁊ q̄ñ tu tāgis ⁊ apā īpellit̄ ⁊ fortasse ꝑcutit. i. sonat percussione manus. i. te ꝑcutiēte sicut apparet in tympano dixit. percutit. q2 sonus fit cuȝ percussione quā facit pellis: vt Gal. in cōmen. afor. 11. 4e ꝑticu. Quibuscūq̄ȝ tortiones ⁊ circa vmbilicum ⁊c.

¶ Et ꝓprie quādo inuenit spatiū ad qđ aggregat̄: sic̄ stomachus ⁊ intestina: ⁊ qđ est inter pāniculos circūdantes ossa ⁊ inter ossa circundata lacertis ⁊ inter lacertos: ⁊ similiter qđ circūdat chordas.

¶ Declarat signū qđ posuit. s. q̄ sonat: ⁊ q̄re dixit. fortasse. Et p̄mo ostēdit q̄ñ est q̄ inflatio sonat: q2 cū ventositas est in ꝯcauitatib⁹ magnis. Scđo q̄ñ nō sonat. ibi (Et fortasse.) ¶ Dicit p̄. Et ꝓprie sonat cum inuenit ⁊c. ⁊ enumerat multa spatia. s. stomachū ⁊ ītestina ⁊ qđ est inter pāniculos ⁊ ossa: inter ossa ⁊ musculos: inter musculos ⁊ pāniculos extra qui circundant chordas.

¶ Et fortasse non resoluit spatia: imo subtiliat membra cōiuncta ⁊ resoluit ea ⁊ generat in eis qđ facit necessarium disrumpere ea: ⁊ ventositas remanet ⁊ retinetur propter spissitudinem suam: ⁊ propter grossitudinem suam: ⁊ propter spissitudinem eius qđ continet eam ⁊ constrictionem pororum: ⁊ quādoqȝ existimat homo q̄ super mēbruȝ eius sicut genu sit apostema indigens perforatione: quare perforat ipsum ⁊ egreditur ventositas tm̄.

¶ Et fortasse nō resoluit. i. nō ītrat spatia. s. magna p̄dicta: si sic nō sonat. ⁊ dixit. resoluit. q2 ꝑ modū cuiusdaȝ resol'onis capit sibi locū: imo subtiliat mēbra ꝯiūcta. i. villos mēbroꝝ: ⁊ resoluit. i. penetrat ⁊ ītrat ea. s. in spatia magna ⁊ ḡnat in eis qđ facit necessariū disrūpere ea. i. ḡnat extēsionē vñ disrūpunt̄ ⁊ soluunt̄ in eoꝝ cōtinuitate. Et vētositas. h̄ pōt referri ad vētositatē ꝯtentā in ꝯcauitate magna: ⁊ ad vētositateȝ ꝯtētā in subtilib⁹ ⁊ puis ꝑtib⁹ membri. Et retinet̄. q2 mēbrū spissuȝ ⁊ strictū in poris. ¶ Cōsiderādum q̄ in genu est magnū spatiū circa patellaȝ: ⁊ est ibi humiditas leniēs vētositatē: ⁊ ideo fingit q̄ñq̄ȝ saniē cū tm̄ non sit: ⁊ patet.

¶ De cura. Cap. 20m.

Illius aūt qđ est sil'e extuationi cū augmēto loci curatio est genus curationis eius.

¶ P̄rio ponit curā apāt vētosi qđ dr̄ eleuatio. Scđo ei⁹ qđ dr̄ īflatio. ibi (In īflatōis.) ¶ Dic̄ p̄. Illi⁹ qđ ē sil'e extuatiōi. i. vndimie. cū augm̄to loci. i. ī q̄ plus auget̄ loc⁹ q̄ȝ ī vndimia: q2 vētositas plus extēdit ⁊ pellit q̄ȝ puꝝ s̄la. curatio ⁊c. illi⁹. s. vndimie.

¶ In inflationis v̄o curatione est necessarium q̄ cutem ingrediatur ⁊ resoluat illud qđ est in ea: ⁊ sit possibile vt sit ei super locum mora spatij longi: ⁊ est necessarium vt sit in fine subtiliationis vt firmetur subtilitas partium eius ex profundatiōe vltima: ⁊ fortasse indiget positione ventosaruȝ absq̄ȝ scarificatione: vt carminetur ventositas.

¶ Primo ponit curã inflatiõis a cã antecedẽti. Scḋo a cã ꝓmitiua. ibi (Et in eo.) ¶ Prima in duas. Prio ponit cuius virtutis debent esse medicine. Scḋo ponit eas. ibi (Et de medicinis.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ q̃tuor ponit ↄditiones huius medicine. Pria ꝙ sit subtilis vt cutẽ ingrediat̃: ⁊ hec est subtilitas artificialis. Scḋa ꝙ sit resolutiua. Tertia ꝙ sit potens morari in mẽbro ex mõ cõpõnis sicut lutũ. Quarto ꝙ sit subtilis in nã sua: vt firmet̃ subtilitas sup ventositatẽ siue sup vẽtositatẽ loci. Et fortasse. no. ꝙ iste ventose sunt cũ igne ⁊ sine scarificatione ⁊ sup locũ: tñ si corpus est plenũ debet p̃cedere euõ: vt Albucasis de cura aṗatis vẽtosi lib. z. ca. 9.

¶ Et de medicinis eius localib⁹ sunt olea calida sicut oleũ subtiliũ partiũ in quo decocta sunt sicut rutha ⁊ ciminũ ⁊ de seminibus subtiliãtibus semẽ apij anisi ⁊ ameos ⁊ que similant̃ illis. Et de emplastris resoluentibus ⁊ ꝓprie ꝑ illḋ qḋ cadit i mẽbris chordosis ⁊ lacertosis est illud qḋ recipit sorditiẽ balnei q̃ ponat̃ cũ aq̃ in patella calcis nõ exticte ꝭm quãtitatẽ que ꝓueniat ex ea spissitudo luti ⁊ liniat̃ cũ eo: ⁊ qñq3 faciũt ex vino ⁊ calce emplr̃m eq̃le bonũ. Aliud. sumat̃ hyssop⁹ sicca ⁊ terat̃ ⁊ pulueriʒet̃ super ceratũ factũ ex cera ⁊ oleo anhetino ⁊ fiat ex eo emplastrũ ad liniendu3.

¶ Hic ponit quatuor modos medicinarum compositarum. Oleũ subtilium partium. i. antiquum Dy.

¶ Et in eo qḋ accidit ex inflatione in lacertis propter atritionem que accidit eis oportet vt alienentur medicine calide valde ⁊ acute ne refugiant mẽbra ex eis ⁊ terantur: imo quando medicantur cum resolutiuis tũc misceat̃ cum eis aliq̃d de sedantibus dolorem.

¶ Primo q̃d fiẽdũ qñ ẽ dolor. Scḋo q̃d post sedationẽ doloris. ibi (Et qñ.) ¶ Prima in duas. Prio oñdit cui⁹ virtutis debẽt esse medicine. Scḋo ponit eas. ibi (Et illud.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ qñ egritudines plures ↄiungunt̃ op3 icipere ab ea q̃ est sicut cã vel sine q̃ nõ vel maior. atritio ⁊ dolor habẽt illa tria: ⁊ iõ op3 plus ab eis incipere: nõ a fortib⁹ resolutiuis q2 traherẽt ⁊ mordicarẽt ꝑtes ↄtritas: ⁊ hoc est qḋ dicit. ne refugiãt ⁊c̃. op3 igit̃ miscere que sedent dolorẽ. ¶ Sed tu dices qũo ad atritionẽ sequit̃ inflatio. Dõm ꝙ ꝑꝑ dolorẽ ⁊ calorẽ cõuenit qñq3 trahi ventositas ad ꝑtes. differt igit̃ qñ a cã ꝓmitiua. s. ꝑꝑ dolorẽ: ⁊ qñ a cã antecedẽte. s. sine dolore. q2 si a cã ꝓmitiua: nõ icipis cũ fortib⁹ resolutiuis: sed cũ sedantib⁹ dolorẽ. Alij exponũt ꝙ põit curã iflatiõis qñ vẽtositas ꝓfundat̃ ad mĩma vñ fit dolor: ⁊ istos duos modos vẽtositatis posuit.

¶ Et illud est sicut curatio tua quã facis cu3 eo qḋ est sicut rob ↄcussu3 cũ oleo i quo ifusa est lana hyssopi. Et si fuerit caliditas aliq̃ tũc cũ oleo ro. ifusa in eo lana hyssopi ⁊ dissoluta in eo aqua hyssopi humide. Et admistrent̃ oĩa illa tepida ad caliditatẽ decliuia ⁊ nõ ꝑmittant̃ infrigidari qm̃ frigus nocet hmõi. Q2 si fuerit illic dolor ex principio: tũc admistrent̃ desuꝑ olea in q̃b⁹ est sedatio doloris cũ ꝓhibitiõe aliqua ex principio sicut oleũ vio. ⁊ ros. cũ virtute olei anhetini.

¶ Primo ponit medicinas. Scḋo remouet dubiũ. ibi (Et si.) Dubiũ est hic. dixit ꝙ si sit ꝑꝑ atritione3 ⁊c̃. q̃re diceret aliq̃s. Et si nõ sit ꝑꝑ atritionẽ dũmõ sit ibi a ꝓn° dolor q̃d fiendum? Rñ. ꝙ eodẽ mõ op3 ꝙ itendat̃ ad sedationẽ doloris. ¶ Considerandũ ꝙ q̃uis nõ fiat inflatio a cã primitiua vt re ↄtundente põt tamẽ cãre fortem dolorẽ cũ incipit itrare mẽbrũ: ⁊ iõ op3 incipere sedare dolorẽ ⁊c̃.

¶ Et quando inuenitur aliqua alleuiatio ponatur in medicinis illud in quo est additio virtutis ad resoluẽdum sicut nitru3 ⁊ acetum: deinde sicut cinis ⁊ emplastra resoluentia sicut emplastrum predictum.

¶ Hic vult ꝙ facta doloris alleuiatione intendamus ad fortiora resolutiua ⁊ post ad fortiora ꝭm ordinem.

¶ De vena medeni. Cap. 21m.

Est vt accidat super partẽ corporis pustula quedã inflãs deinde vesicat postea egredit̃ ex eo q̃dam rubeũ ad nigredinem decliue: deinde non cessat prolongari ⁊ prolongatur: ⁊ fortasse est ei motus voluntarius sub cute ac si eẽt mot⁹ aĩalis ⁊ quasi in veritate sit vermis donec existiment quidã ꝙ sit aĩal qḋ generat̃: ⁊ existimãt q̃dã ꝙ sit ramus villi nerui per vehementiã grossitudinis.

¶ Superius Aui. determinauit de aṗatib⁹ simplicib⁹: hic de q̃da3 aṗate cõposito ex melãcholia cũ sanguine vel cholera vñ fit adustio. vel fit ex sr̃ate adusto cũ cholã: ⁊ dr̃ vena medena vel ciuilis. Et ꝓ notificat eã. Scḋo ponit curã. ibi (Sollicitudo.) ¶ Prima in q̃nque. Prio oñdit q̃d sit ponẽdo in h̃ diuersitatẽ opinionũ. Scḋo ostẽdit ꝑtes q̃b⁹ plus accidit. ibi (Et plurimũ.) Tertio ponit sniã3 Hal. ibi (Et Hal.) Quarto cõplet narrationẽ cãrũ a q̃bus ꝓuenit. ibi (Et fortasse gñant.) Quinto ostẽdit cãm sue narratiõis. ibi (Et plurimũ.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ illa passio est aṗa siue pustula ⁊ ẽ morbus in nuõ egredit̃ ex ea in q̃busdã hoib⁹ in lõgitudine sua q̃nque palmorꝝ ⁊ decẽ: ⁊ iã ꝓuenit ad me q̃ exiuit viro ex. zo. palmis. Inq̃t Albucasis lib. z. caṗ. 93. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ duas ponit snĩas. Primo ꝙ sit ramus villi nerui ꝑꝑ grossitiẽ. i. q2 ẽ igrossat⁹: ⁊ hãc opinionẽ ↄfutat Dy. q2 ramus nerui ẽ alb⁹. Itẽ qũo exit in tãta q̃ritate. Scḋo ꝙ sit aĩal: ⁊ h̃ h3 plus de apparentia: q2 gñat̃ aĩal siue vermis sub cute vt ʒoar lib. z. tract. 7. zo. ca. in h̃ o3 stare experiẽtie. si. n. h3 motũ volũtariũ ẽ aĩal: ⁊ forsan põt eẽ aĩal ⁊ nõ aĩal. ẽ. n. q̃dã mã formata ad modũ vermis: ⁊ poss̃e ẽ ꝙ aĩet̃ ⁊ ꝙ nõ vidim⁹ ab intestinis exire vermes ⁊ mãs formatas ad modũ vermi q̃ tñ nõ sunt aĩate: ⁊ q2 neutra ꝑs poterat reprobari sufficienter: iõ. A. narrãdo ꝓcessit. ¶ Tertio ↄsiderãdũ ꝙ accipimus cãm mãlẽ rubeũ ad nigredinẽ: ⁊ per ↄñs sanguis cũ melãcholia cõbustus.

¶ Et plurimu3 quidem accidit in cruribus. Et ego iã vidi ea3 super manus ⁊ super latus ⁊ multiplicatur in infantibus super vtrũq3 latus. Et quãdoq3 extendit̃ ⁊ abscinditur ⁊ magnificatur in ea labor ⁊ dolor: imo per spatium dolet ⁊ si non incidatur.

¶ In crurib⁹: q2 illuc currit sanguis grossus multipliciter in ifantibus. ¶ Contra: q2 in corporibus humidis minorat̃ vt statim ponit. ¶ Dõm ꝙ ꝑꝑ malitiã regiminis ⁊ indigestionis põt multiplicari suꝑ vtrũq3 latus: q2 ↄtrarie ꝑtes cõburunt̃ ⁊ icendunt̃ humores. Et qñq3 ⁊c̃. Mirabile dicit ʒoar lib. z. trac. 7. c. 19. ꝙ si incidit̃ siue rumpit̃ moriunt̃. ⁊ ex hoc videt̃ ꝙ sit neruus siue villus nerui igrossatus: ⁊ si nõ est h3 illa mã fixionẽ ⁊ alligationẽ cũ ꝑtib⁹ sensibilibus membri: vnde tñ inducit dolorẽ fortem.

¶ Et Hal. quidem dixit ꝙ non fuit comprehensum ex esse eius aliquid manifestũ suꝑ qḋ sit initendũ qm̃ ipse non vidit eam omnino. Et dixit ꝙ cã eius est sanguis calidus malus melãcholicus aut flegma adustu3 adiuuatum cum vehementia siccitatis complexionis.

¶ Et Hal. s. 6. de interioribus caṗ. z. Et dixit non. ibi. Et nõ habem⁹. vbi dixit. ¶ Sed tu dices si non fuit comprehensum ex esse eius aliquid: quomodo igitur assignat causam. Dõm ꝙ non fuit cõprehẽsum ab eo per visum: tñ si est vt narrabat̃ sibi: ista est cã ⁊c̃.

¶ Et fortasse generant eam quedam aque ⁊ olera cu3 proprietate que est in eis. Et de cibis qui plurimũ generãt eã est ille qui est calidus ⁊ siccus: ⁊ quãto plus fuerit mã a qua generat̃ acutior erit dolor vehementior: ⁊ fortasse accidet in corꝑe vno in locis q̃si quadraginta eius aut q̃nquaginta ex qua tñ euadet cũ curatiõe ⁊ minorat̃ in corporib⁹ humidis ⁊ assuetis balneationib⁹ ⁊ cibis humidis ⁊ assuetis vino cũ mẽsura ⁊ plurimũ q̃dẽ generat̃ in medena. Et ꝓpter hoc ꝓportionant̃ ei ⁊ generat̃ etiã in terra corasceni ⁊ alijs ⁊ multiplicat̃ iterũ in terra Egypti ⁊ in terris alijs.

¶ Hic cõplet cãm eius gñõnis. Scḋo addit quiddã de esse eius. ibi (Et fortasse.) ¶ Cõsiderãdũ ꝭm Albuc. loco allegato. ꝙ qñq3 est in iunctura pedis: ⁊ h3 plures ramos ⁊ sic apparet in plurib⁹ locis.

¶ De cura. Cap. 22m.

Sollicitudo q̃dẽ ei⁹ in terra in qua gñat̃ ⁊ cibi ex q̃b⁹ gñat̃ in q̃bus est mã que est cã ei⁹. Alr̃. Sollicitudo q̃de3 ei⁹ est in terra in qua generat̃ ⁊ cibis ex q̃bus est materia que est

causa eius. Et illd est cũ euõne sanguinis mali flobothomãdo ex basilica aut ex saphena ſm locũ ⁊ mũdificatione sanguis cũ eis que sunt sicut syrupus de mirabola. ⁊ decoctio epithimi ⁊ potare pillulas cochias ꝓprie ⁊ administratio trifere facte ex sene ⁊ fumo terre ⁊ humectatio corpis cũ cibis humectãtibus ⁊ balneationes ⁊ reliquũ regimẽ humectantiũ notum.

¶ Prio ponit regimẽ ꝓuisiuũ. Scdo curatiuũ. ibi (Uex cũ appet.) ¶ Cõsiderãdũ sollicitudo ẽ i terra qꝛ pmutet terrã illã. ⁊ cibis. qꝛ pmutet cibaria. ex qbꝰ. s. sollicitudinibꝰ: ẽ mã q̃ ẽ cã. ⁊ illd. q̃tuz ad mãz. sollicitudo est cũ euõne ⁊c. ẜz locũ. i. ſm diuersitatẽ loci: vel. i. subito. ꝑ eni de crisi exponit. ſm locuz. i. subito. Sy. Sollicitudo. s. ista dꝫ fieri in terra in qua gñant ꝙ fiat minutio cibi ⁊ euacuatio.

¶ Uerũ cũ appet esse eius in ꝑmo appitionis eius tũc rectũ est vt administret regimen mẽbri cũ emplastris ĩfrigidãtibus ⁊ humectãtibus sicut sunt succi fridi noti cũ duobus sandalis ⁊ cãphora post mũdificationẽ corporis ⁊ administrationẽ itez factã cũ missione sanguisugaꝝ sup locũ. Et de epithimatibꝰ bonis est epithima ex sandalo ⁊ aloe ⁊ cãphora aut myrra ⁊ psiliũ ⁊ lac dulce. Si aũt nõ separat: ẜz icipit cadere fortasse prohibet eã ⁊ aufert eã ⁊ alleuiat laborẽ in ea si bibat patiẽs eã ſm ꝯtinuitatẽ tribus diebꝰ oi die põdus. ℥. ij. aloes: aut bibat de eo in die vna. ℥. ß. in scdo. ℥. j. ⁊ in tertio. ℥. j. ß. tribus diebus: ⁊ liniat sup eã aloes aut liniat sup orificiuz eius hũiditas aloes humidi viscosi.

¶ Primo ponit curã pustule inchoãtis. Scdo ponit curaz pustule cũ iã est facta ⁊ incipit cadere crusta ⁊ timet exitus vene. ibi (Si aũt nõ sepat.) Tertio cũ iaz incipit exire vena. ibi (Et silr in pn°.) ¶ Considerandũ ꝙ hoc est regimẽ repcussiuũ: ⁊ iõ fit post euõnez vniuersalẽ ⁊ etiã particularẽ per sanguisugas ⁊ ꝓpe hic qꝛ timet de mã in parte: ⁊ iõ ponunt ẽt fortiter exiccatiua vt illud quod in parte est resoluat ⁊ cõsumat. si aũt nõ separat. s. pustula pp hmõi repercussiua: sed incipit cadere. s. crustula sua: vnde timet postea exitus illius vene. Fortasse ꝓhibet eam. s. venam ⁊c.

¶ Et similiter in principio cum egredit si nõ curat de ea ⁊ egredit tunc rectũ est preparet ei qd stringat eaz ⁊ sup qd reuoluat cũ facilitate paulati dõec egrediat vsq₃ ad finẽ sui absq₃ icisione: ⁊ melius est plũbũ sup qd iuoluit ⁊ sit sufficiẽtia sup grauitatẽ eius in attractione eius qm̃ attrahit cũ facilitate ⁊ non abscindit.

¶ Ponit curã cũ exit ⁊ ponit tria ingenia. Scda ibi (Et sit studiũ.) Tertia ibi (Et si estimatio.) ¶ Cõsiderãdum si nõ curat: qꝛ nõ põt fieri aliogn exeat: ꝑparet qd stringat. s. ꝓhibẽs exitũ: ⁊ h̕ stet vno anno: ⁊ est cura Auẽzoar loco allegato. vel qd stringat. ⁊ ꝑ. i. sup qd ⁊c. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ si abscindit reingredit intus ⁊ facit vlcus paruũ. Rasis. 7. ⁊c. Pondus plumbi est. ℥. j. vel duarum.

¶ Et sit studiũ tuũ in alleuiatione egressionis eius vt incipias ⁊ extenues mẽbrũ ⁊ rarefices ipm cũ embrocis ex aqua calida ⁊ mucilaginibꝰ ĩfrigidãtibꝰ ⁊ oleis lenificãtibꝰ frigidis ⁊ subtilis caliditatis ⁊ que currũt cursu eius vt facilis fiat exitus eius. Et fortasse nõ fit facilis ꝑ illud: imo idiget eis que sunt sicut linimentũ cũ oleo de cheiri: imo sambacino: imo oleo de ben et vt administret super ipsam emplastrũ de pice.

¶ Hoc est regimen rarificans membrum ⁊ remolliens facilitans exitum. emplastrum de pice. s. liquida.

¶ Et si existimatio fecerit neciuz vt perforet vt egrediat cũ totalitate sua ⁊ nõ fuerit qd ꝓhibeat pforet ⁊ extrahat. Et si egressio eius cuz extractione predicta nõ fuerit facilis ⁊ perforatio ipsius non fuerit possibilis: tunc putrefac eã cuz butyro: putrefiet enim tota ⁊ egrediet. Et caue ne administres calida ex medicinis qm̃ fortasse ꝓueniet ad estiomenũ. Et qñ assiduat sup posteriora eius fricatio cũ sale paulatim ⁊ illud sit retro cũ facilitate ⁊ egressiõe eius cũ subtilitate egredit cũ totalitate ⁊ ꝓprie qñ scinditur aut penetrat qd est post ipsam ⁊ intromittit stilus sub ea illic ⁊ expellitur ⁊ assiduat abstersio cũ ipsa egredit cũ sale paulatim ⁊ cũ facilitate: nã cũ illud fit cũ ea egredit tota. Qꝛ si incidat ⁊ redit nõ erit excusatio quin perforet nisi inueniatur modus alius: deinde egrediatur cuz facilitate ⁊ curetur locus cura vulnerum.

¶ Et ꝯsidera ꝙ negat rũpentia vt calore fiat timor estiomeni: ⁊ qñ modus alius est ille sup posteriora. i. sup parte que est in mẽbro.

¶ Tractatus tertius de lepra.

¶ Quid sit lepra ⁊ causa eius. Cap. ꝑm̃.

Lepra est infirmitas mala ꝓueniens ex sparsione cholere nigre in corpore toto q̃re corrumpit cõplexio mẽbrorũ ⁊ forma ipoꝝ ⁊ figura eoꝝ ⁊ fortasse corrumpit in fine eius ipsoꝝ ꝯtinuitas: ita vt corrodant mẽbra ⁊ cadant casu qui fit ab vlceratione.

¶ Determinauit de apatibꝰ ⁊c. hic de lepra. Et primo õndit qd sit ⁊ suas cãs ⁊ diuisionẽ. Scdo ponit signa. ibi (Qñ.) Tertio curã. ibi (Oportet.) ¶ Prima in tres. Prio diffinit. Scdo declarãdo eã ponit suas cãs ⁊ spẽs. ibi (Et melãcholia qdẽ.) Tertio mouet qõnem ⁊ soluit. ibi (Et cũ cãcer.) ¶ Prima in duas. Primo ponit diffinitionẽ. Scdo descriptionẽ. ibi (Et est.) ¶ Dicit primo lepra est ⁊c. ¶ Dubiũ cũ alij auctores vt Raf. 25. ꝯti. c. 11. determĩet de lepra ĩ ca. decoratiõis. q̃re Aui. hic. ¶ Dõz ꝙ lepra ẽ morbꝰ corpi cõis: ⁊ iõ cadit in 4° lib. ⁊ q̃uis possit poni in tractatu decoratiõis: qꝛ maxime deturpet hoiez: tñ qꝛ mãifeste ledit opõnes ponit ĩ tractatu egritudinũ ẜz maxie iter apata: qꝛ siĺitudinẽ hꝫ cũ apatibꝰ: ẽ. n. ĩ lepra mala cõplexio cõpositio ⁊ solo ꝯtinuitatis vt appebit. ¶ Cõsi. ex pte diffiniti lepra dr̃ a leporia. i. erũna siue pіculũ. Simõ ianuẽsis.

Dubiũ pm̃

¶ Et est sicut cãcer cõmunis corpori toti: fortasse eni vlceratur ⁊ fortasse nõ vlceratur: ⁊ est aliqua que cũ patiente eam manet tempore longo valde.

¶ Assimilatur cancro ⁊ ponit descriptionem ⁊c.

¶ Et melancholia qdẽ q̃nq₃ expellit ad mẽbrũ vnũ ⁊ facit accidere duritiẽ aut saphyros aut cãcrũ ſm dispositiones suas. Et si fuerit subtilis dominãs ꝓueniet estiomenus ⁊ si expellit ad supficiẽ cutis eueniet illd qd noiat baras ⁊ morphea nigra ⁊ ipetigo ⁊ his siĺia. Et q̃nq₃ spgit i corpe toto: ⁊ tũc si putrefiat ꝓueniet febris meĺica: ⁊ si ꝯculcet ⁊ si putrefiat eueniet lepra.

¶ Hic declarat diuõnẽ. Prio h̕ qd dixit ꝙ cã ẽ choĺa nigra. Scdo h̕ qd dixit ꝙ vlcerat. ibi (Et hec qdẽ egritudo.) ¶ Prima in duas. Prio ex h̕ inuestigat cãs. Scdo spẽs. ibi (Et hec egritudo vocat.) ¶ Pria in duas. Prio ponit cãs ꝑncipales. Scdo coadiuuatiuas. ibi (Et cãe.) ¶ Pria in tres. Prio ponit cãs ꝯiũctas. Scdo ãntes. ibi (Causa efficiens.) Tertio ꝑmitiuas. ibi (Et cã mãlis.)

¶ Prio dubitat qꝛ dixit si fuerit subtilis ꝓueniet estiomenꝰ. ¶ Cõtra qꝛ estiomenꝰ põt fieri a mã oppilãte: ẜz talis ẽ grossa. Itẽ exponebat ꝙ nisi eẽt pp grossitiẽ nõ adhereret ⁊c. ¶ Dõz ꝙ loqt de eo qd fit ex corrosiõe ꝯiũctiõis mẽbri. regrunt ãt duo. s. subtilitas vt ad vnã alr mẽbrũ penetret: ⁊ venenositas siue mĺta corruptio vt mortificet: ⁊ iõ ibi dic. dominãs ⁊c. Et iõ qdã credũt ꝙ meĺia in cãcro sit adusta: ẜz i estiomẽo sit putrefacta. ¶ Ul' dõz ꝙ apata caĺa plus oppilãt ꝑ accñs pp maiorẽ tũorẽ ⁊ mĺtaꝝ mãeꝝ tractꝰ q̃ frida ⁊c. ¶ Ul' dõz ꝙ ẽ sbtilior q̃ cãcrene ⁊ grossior q̃ albaras. Ul' cõuẽit estiomenũ fieri a g̃ssa q̃ ex h̕ itꝰ ⁊ fiꝰ albertili q̃ ẽt intꝰ ꝓfũdat.

Dubiũ 2m̃

¶ Scdo dubitat vtꝝ mã lepre sit putrida. ¶ Uidet ꝙ sic: ois hũor derelictꝰ a regimine nãe est putridus: vel opꝫ ꝙ fiat putridus: scẽdo de differẽtijs fe. ca. 9. sed in lepra melãcholia derelinquit ⁊c. ¶ In ꝯriũ Aui. ¶ Dõm ꝙ meĺiaz putrefieri põt dupliciter ĩtelligi. Uno mõ ꝙ putrefiat putrefactiõe ꝓprie dicta que est cũ quadaz ebullitiõe perducẽte ad incinerationẽ ⁊ cũ motu siue latione ⁊ sic nõ putrefit: qꝛ in oi lepra esset quartana fe. Alio mõ putrefactiõe ĩproprie dicta que est q̃dã extraneatio in qua nõ fit icineratio per ebullitionẽ nec dilatatio sed ꝯculcatio in mẽbris ⁊ vt sic putrefit.

Dubm̃ 3m̃

¶ Et cā ei⁹ efficiēs antiqor ē malitia cōplexionis epa tis ꝺeliuis valde ad caliditatē ⁊ ſiccitatē: q̄re adurit ſanguinē in melīā aut cōplexio corꝑis totius aut ſūt ambe ita ꝙ faciūt ſanguinē acq̄rere ꝑ cās ſuas frig⁹.

¶ Cōſiderādū antiqor: q̄ eſt cā antiquādi ⁊ iueterādi eā vł q̄ ꝓce dit eā añ ei⁹ manifeſtationē. ¶ Scđo ꝯſiderādū. aut ſūt ambe. du pliciter exponiť. ambe. i. cōplexio epatis ⁊ cōplexio corꝑis ita ⁊c̄. q̄ ſūt fride: vt Aui. inuat ꝙ nō ſolū mala cōplexio calīa epatis: ſed ēt frida. Alio mō pōt exponi ꝙ mala cōplexio calīa ⁊ ſicca ꝓducūt ad ifridationē ꝑꝑ hmōi ꝯſumptionē vt in thegni. z. tract. teſticu/ loꝝ tex. cōmē. zo. decidēte ita. ¶ Tertio ꝯſiderādū ꝙ ſoluiť q̄ð an mala cōplexo ſit cā lepre. Et ꝺđm ꝙ eſt cā q̄ eſt gn̄ans malos humores ⁊ hmōi generati generāt etiā malā cōplexionē: ergo in lepra eſt duplex mala cōplexio. Et ideo q̄dā per malā cōplexionē eā notificant vt Gal. de malitia cōplexionis diuerſe cap̄. vltimo.

¶ Et cā eius mālis ſūt cibi melīci ⁊ cibi flātici iteꝝ q̄ñ cōponiť i eis ſatietas nauſeatiua aut opať in eis calī/ tas q̄re reſoluit ſubtile ⁊ ponit ſpiſſū melīaꝫ ⁊ reple/ tiōes ⁊ comeſtōes ſr̄ ſatietatē ſť ad hāc eādē itētionē.

¶ Conſiderandum ꝙ de cibis melancholicis abſolute dixit. Sed de flegmaticis dixit. quando componitur ⁊c̄.

¶ Et cāe eius iuuatiue ſunt oppilatio poroꝝ q̄re ꝯfo/ cať calor inatus ⁊ infrigidať ſanguis ⁊ igroſſať: ⁊ ꝓ/ ꝓrie q̄ñ ſplen eſt oppilat⁹ debilis nō attrahit neq̄ꝫ pōt mūdificare ſanguinē ex humore melācholico: aut eſt virtus expulſiua in viſceribus debilis ab expulſione illius in venas ani ⁊ matricis ⁊ ſunt pori ſtricti.

¶ Prio has cās. Scđo ponit ſūmā cāꝝ a q̄b⁹ maxie ꝓuenit lepra. ibi (Et q̄ñ.) Tertio ponit quēdam modū gn̄ōnis lepre a melīa. ibi (Et cholīa nigra.) ¶ Pria in duas. Prio ponit cās coadiuuantes q̄ reducunť ad añtes. Scđo q̄ reducunť ad ꝓmitiuas. ſ. vł oēs vł plu res. ibi (Et q̄ñq̄ꝫ adiuuat.) ¶ Cōſiderandū ꝙ dixit iuuatiue q̄ per mīta media faciūt: ⁊ iō ñ dixit añtes. Scđo ꝙ ille ſūt q̄tuor cāe. ſ. oppilō poroꝝ. oppilō ſplenis. ꝺbilis attractiua. debilis expulſiua.

¶ Et q̄ñq̄ꝫ adiuuat illđ totū corruptio aeris in ſeipſo aut ꝑꝑ vicinitatē leproſoꝝ q̄m egritudo ē iuadēs. Et q̄ñq̄ꝫ accidit ꝑꝑ hereditatē ⁊ ꝑꝑ cōplexionē embrio/ nis ex q̄ creat⁹ ē i ſe ꝑꝑ cōplexionē q̄ ē ei aut acq̄ſitā i mr̄ice ꝑꝑ diſpōnē q̄ ē ei ſic̄ ſi accidat ei vt ſit ꝯceptio in diſpōne menſtruoꝝ. Et q̄ñ aggregať calītas aeris cū malitia cibi ⁊ ei⁹ eēntia ex gn̄e piſciū ⁊ carne ſalita ⁊ carne groſſa ⁊ carnib⁹ aſinoꝝ ⁊ lētibus ꝓculdubio eſt vt eueniat lepra ſicut multiplicať in Alexandria.

¶ Et quādoq̄ꝫ adiuuat cauſe. ſ. corruptio aeris ex ſe aut habita ap propinquantibus leproſis complexio embrionis mala in ſe: lꝫ pa/ ter nō ſit leproſus nec mater: ſed hoc ſperma ſit hui⁹ virtutis ⁊c̄. 4. cauſa eſt mala complexio ex matrice ſicut ⁊c̄.

Dubiū 4^m ¶ Dubitať nō videť ꝙ ꝯceptio tēpore mēſtruatiōis ſit cā lepre: q̄ ſi h̄ eēt tūc eēt ꝑꝑ ifectionē: ſed tūc q̄libet eēt leproſus q̄ ſperma retinet mēſtruū. ¶ In ꝯriū oēs. ¶ Dđm ꝙ ſi tēpore mēſtruationis fiat ꝯceptio fiet leproſus. 12. āno. ſi ſcđa. 13. āno vſq̄ꝫ. 24. ſi 3ª. 26. ad 36. ſi 4ª. 37. alia. 48. ſi 5ª fiet albaras. ita Azarauius ponit. Dubitať ꝙ ſi mulier coeat cū leproſo nō ſit lepra ſed hi qui cū illa coeunt: q̄ ꝓpter fricationem nō remanet infectio in muliere ſed in viro ſicut ⁊c̄. ¶ Et q̄ñ. in Alexādria. q̄ comedūt aſinos: vt primo elemē toꝝ cap̄. 1. de fermento. ⁊ hi ſunt aſini. tertio alimētoꝝ ꝓmo cap̄.

¶ Et cholera nigra q̄ñ ꝑmiſceť ſanguini adiuuat paꝝ eius ad gn̄andū multū ipſius q̄m ꝓculdubio ingroſ/ ſať ex duobus modis: quoꝝ vnus eſt per ſubſtantiaꝫ ſuā groſſam: ⁊ ſecūdus per frigus ſuū ꝯgelans.

¶ Hic ponit quēdā modū gn̄ōnis lepre. Et ꝓ facit h̄. Scđo q̄ðdam dictū declarat. ibi (Et iā.) ¶ Prima in duas. Primo facit q̄ð dictū eſt. Scđo remouet dubiū. ibi (Et q̄ñ ingroſſať.) ¶ Dicit ꝓ ꝙ chole ra. ſ. nigra q̄ñ permiſceť ſanguini parū eius. ſ. cholere nigre. adiu/ uat ad generandū multū ipſius. ſ. melancholie facte per ingroſſa/ tionē ſanguinis. vel multū ipſius. ſ. lepre: q̄m ꝓculdubio igroſſať. ſ. ſanguis ex mixtione melācholie q̄ melīa eſt groſſa ⁊ frida ⁊c̄.

¶ Et q̄ñ ingroſſať per partē humiditatis ſue tunc eſt exiccatio eius per caliditatem corporis facilior.

¶ Hic oñdit q̄ cholīa igroſſat ſanguinē ⁊ dicit q̄ñ igroſſať ſanguis ꝑꝑ hūiditatē ſue. ſ. cholere: tūc eſt exiccatio. i. igroſſatiua: facilior ꝑ calītatē corꝑis. ſ. cholere. q. d. lꝫ cholera ſit calīa ⁊ ſit ſicca facili⁹ igroſſat ſanguinē calore q̄ꝫ ſiccādo aliter q̄ꝫ ſiccitate: ⁊ h̄ eſt ꝯfor/ me ei q̄ð dixit: q̄ꝝ vn⁹ eſt ꝑ ſubam groſſam. ſ. a ſiccitate q̄ ſiccitas ſit a ſicco vel calido. Iſta expō appet mordax alr̄ pōt morderi ꝑꝑ duo. Primo q̄ dixit: q̄ñ cholera: nomen. n. h̄ cholīa abſolute ꝓlatū ſigt rubeā vt in cōmē. afor. 33. 7. ꝑti. Quibuſcūq̄ꝫ cholīce hypoſta/ ſes. 3º de iterioꝛib⁹. 5. ca. Scđo ꝑ h̄ ꝙ dic̄: ⁊ hec egritudo vt ē loq̄ ꝺ lepra cholīca ſanguinē corrūpēte ⁊c̄. ¶ Et q̄ñ igroſſať. Remouet dubiū di. alīs tu iā dixiſti q̄ ſanguis igroſſatur ꝑꝑ friditatē ⁊ ꝑ ca/ liditatē q̄ro a q̄ facili⁹ igroſſať. Rn̄dit ꝙ a calītate: ⁊ dic̄. q̄ñ igroſ/ ſať ſanguis ꝑ ꝑtē hūiditatis ſue. i. ſanguinee: q̄ ſit hūiditas groſſa ⁊ nō frida: tūc ē exiccatio. ſ. igroſſatiua ei⁹ facilior a calītate corpo ris. Rō ē duplex. Prio q̄ calidū eſt mag̃ paratū exiccare q̄ꝫ fridū cū ſit actiu⁹ ⁊ ſiccitas ſit ſimul alr̄ ſit illi mag̃ cognata q̄ꝫ friditati. Scđo q̄ ſanguis igroſſat⁹ ꝑ ſubam hūiditatis ſue. ſ. ſanguinee eſt calidus ⁊ nō fridus: ⁊ iō mag̃ eſt apt⁹ calefieri ⁊ exiccari a calore: ⁊ ꝑ ꝯñs q̄ñ ifrigidať videť ꝙ ſit talis cōparatio. ſanguis de ſe groſ ſus ꝯiunctus calido corpori facilius igroſſať. ſ. plus q̄ꝫ ſit ſi cōiun/ giť frigiditati corporis. ⁊ dixit ꝑ partē hūiditatis ſue. i. ꝑ ꝑtē groſ ſam q̄ tñ eſt ſanguis: q̄ ſi eſſet per ꝑtē groſſam q̄ eſſet melācholia frigida hēret dubiū ſi citius ingroſſareť a calido vel frigido. Hic tñ reperiť lr̄a alia que dicit. ⁊ eſt ⁊c̄. in q̄ ſolū vult oſtendere ꝙ q̄ñ ſanguis de ſe eſt groſſus ⁊ ſiccus ⁊ admiſceť ſibi hūiditas melan/ cholica facilius ꝓuenit ſanguis igroſſatio: ⁊ h̄ ē q̄ð dic̄. ⁊ q̄ñ igroſ ſať ſanguis ꝑ ꝑtē hūiditatis. ſ. melācholie: ⁊ ē exiccatio ei ſangui/ ni ꝑ ſubam corporis. i. in ei⁹ corpulētia ē ſiccus: tūc illud. ſ. igroſſa tio ſanguinis eſt facilius q̄ ꝯcurrūt aptitudo patiētis ⁊ agēs ⁊c̄.

¶ Et iam peruentum eſt ex groſſitudine ſanguinis le/ proſorum ad hoc vt egrediatur in flobothomijs coꝝ quidam quod eſt ſicut arena.

¶ Declarat q̄ðdā. ſ. q̄ ſepe dixerat ſanguinē melīcoꝝ igroſſari: iō dicit ⁊c̄. ⁊ videť ex h̄ ꝓbari ingroſſatio tm̄ a calīo: q̄ arena nō ſit a frido in nobis. Alr̄ poſſet exponi: lꝫ hēat plus de violētia: tñ mag̃ videť ꝯformari mēti. A. ⁊ auctoꝝ: vt dicať ꝙ. A. vult oſtēdere q̄uō cholīa rubea pōt facē leprā admixta ſanguini: q̄ h̄ facit igroſſan/ do ſanguinē: ⁊ h̄ eſt q̄ð dicit. ⁊ q̄ñ cholera. ſ. rubea ꝑmiſceť ſangui/ ni paꝝ ei⁹. i. cholere iuuat ad gn̄andū multū ei⁹. ſ. melīe ꝑ igroſſa/ tionē ſanguis. ⁊ cū dic̄. q̄m ꝓculdubio. ꝓbat ꝙ cholera rubea pōt igroſſare ſanguinē. Et ꝓ ꝑmittit modos q̄b⁹ ſāguis igroſſať. Scđo ꝺclarat q̄uō cholera rubea poſſet igroſſare ſanguinē. ibi (Et q̄ñ i/ groſſať.) ¶ Dđm ꝓ ꝙ ſanguis duplr̄ igroſſať vel a ſiccitate: ⁊ hoc eſt q̄ð dicit ꝑ ſubam ſuā groſſam. ſ. ſiccitate vel frigiditate ꝯgelā/ te: ⁊ hoc eſt q̄ð dicit. ⁊ ſecūdus. ¶ Cōſiderandū ꝙ ille ſermo nō dꝫ referri ad ingroſſationē a cholera ſed ad ingroſſationē abſolute. ¶ Cōſiderādū ꝙ. A. inuit tres q̄litates ingroſſantes. ſ. ſiccitatē ca liditatē ⁊ frigiditatē. ſiccitatē ⁊ caliditatē per hoc q̄ð dicit. quoꝝ vnus eſt ꝑ ſubam ſuā groſſaꝫ. ſ. a ſiccitate. ſiccitas aūt ſit a ſicco ⁊ calido. ¶ Sꝫ tu dices eodē mō ēt fridū igroſſat exiccādo ⁊ exꝓmē do hūiditates: vt appet. 4. methe. tex. cōmē. 34. ¶ Dđm ꝙ ſiccitas ⁊ caliditas magis ſunt ꝑ ſe ⁊ directe cā exiccatiōis q̄ꝫ ſit friditas: ⁊ iō lꝫ vtrobiq̄ꝫ ꝯcurrat exiccatio: tñ diſtinxit igroſſationē factā a ſicco ⁊ calido ꝯ̄ igroſſationē factā a frido: ⁊ vocauit illā ingroſſa/ tionē ꝑ ſubam ſuā ſiccā q̄ſi ſubſtātialē exiccationē ⁊ magis ꝑ ſe.

¶ Et hec egritudo nominať leonina ⁊ diciť ꝙ nō no/ minať ita niſi q̄m plurimuꝫ accidit leonib⁹ ⁊ diciť q̄m terribilē facit faciē patiētis eā ⁊ ponit eā in forma leo nū ⁊ diciť q̄m rapaciter tenet q̄ð capit rapacitate leo nis: ⁊ de hac egritudine q̄ eſt debilis difficilis eſt cu/ rationis: ⁊ de curatiōe fortis nō ſit ſpes: ⁊ icipiēs q̄dē eſt ſuſceptibilior ⁊ ꝯfirmata eſt magis inobediens.

¶ Hic iueſtigat ſpēs lepre ⁊ hꝫ tres ꝑtes ſicut tres iueſtigat ſpēs. Scđa ibi (Et facta a fece.) Tertia ibi (Et facta.) ¶ Cōſiderādū ꝙ prima pars pōt dupliciter exponi. Primo ꝙ notificat leprā factā a melancholia cholerica ſiue de cholera aduſta ſiue ſanguine cui cholera ⁊c̄. Et notificat eā primo ex parte noīationis leonina. Se cūdo gradus aut fortis aut debilis. Tertio tꝑis incipiēs. Quarto accidētiū ⁊c̄. ¶ Scđo mō pōt exponi ꝙ ꝓ notificat oēm leprā ꝑ no mē. ⁊ hec egritudo. i. q̄cūq̄ꝫ lepra ⁊c̄. ⁊ in illa ꝑte. ⁊ facta ex melan/ cholia cholere. icipit diſtiguere ſpēs. ⁊ cā eſt nota eoꝝ q̄ ponit ⁊c̄.

¶ Et facta ex melācholia cholere ē magis feda ⁊ plu/ ris nocumenti ⁊ difficilioꝝ accidentium ⁊ vehemen/ tius adurēs ⁊ vlcerās ꝫ eſt ſuſceptibilior curatiōis ⁊

facta a fece sanguis est saluior ⁊ quietior ⁊ nō vlcerat.

¶ Causa qꝛ melancholia talis est minus maligna ⁊c̄.

¶ Et facta a melancholia adusta similat̄ cholerice in suis accidentibus: ꝫ est tardius suscipiens curationē.

¶ Sed est tardius propter grossitiem ⁊c̄.

¶ Dubitat̄ an spēs lepre sint sufficiēter enumerate. ⁋ Ur ꝙ nō: qꝛ alij auctores ponūt q̄tuor spēs: elephantiā leoninā alopiciā ⁊ tyriā. Itē omittit leprā de mel'ia fl'atica. Itē tot sūt spēs lepre quot cācri: ꝫ cācri sūt due spēs: alia a ch'lica aut in q̄ ē chol'a ⁊c̄. supra. Itē p̄ter has spēs sūt spēs cōposite. ⁋ Dōm ꝙ spēs lepre p̄nt distīgui. Prīo ex pte mãei mala nec sic mala: scd̄o ex pte modi iherēdi vt fixa nō fixa: ⁊ ex pte cāe: ⁊ sūt q̄tuor simplices. ibi. s. de chol'a melācholia leonina: de sanguine elephātia: de melācholia gdā elephātiā gdā tyriā: ⁊ illa de fecali vel adusta: ⁊ q̄rto de fl'atica gdaꝫ tyriā gdā elephātiā vocāt. nō fecit mentionē de fl'atica: dicūt gdā qꝛ raro accidit: qꝛ raro accēdit̄ ⁊ cōburit̄. ⁋ Cōtrariū huius ponit Gilbertus. ⁋ Uel dōm ꝙ dedit intelligi ex sepe dictis ⁊c̄.

¶ Et hec qdē egritudo nō cessat corrūpere cōplexionē mēbroꝝ ꝑ q̄litatē ꝯriā q̄litati ꝯueniēti vite. s. caliditati ⁊ hūiditati donec ꝑuenit ad mēbra p̄ncipalia ⁊ illic iterficit. Et icipit i p̄mis ab extremitatibus ⁊ mēbris leuib⁹ ⁊ illic cadūt pili ab ea ⁊ alterat̄ color eius ⁊ fortasse ꝑuenit ad vlcerādū deide vadit paulatiꝫ in corp⁹ totū. Nā q̄uis p̄ma gnō eius sit in viscerib⁹ tñ p̄mū vestigiū ei⁹ est in extremitatib⁹ qm̄ sunt debiliores. Uerūtamē q̄nqꝫ morit̄ patiēs eā anteq̄ꝫ ꝯuertat̄ malitia eius apparens super viscera ⁊ membra principalia ⁊ est mors illius cum attractione ⁊ propter malitiam complexionis illius. Et quando cancer qui est lepra membri vnius sit de illis quibus nō est sanatio tunc dicemus de lepra que est cācer corporis totius.

¶ Hic declarat aliam partē diffinitionis. s. corrūpit̄ cōplexio mēbroꝝ ⁊c̄. Primo hoc. Scd̄o remouet errorē. ibi (Uerūtamen.)

¶ Dubitat̄ qꝛ in aliq̄ lepra est calor. Dōm ꝙ in oī est frigiditas per viam consumptionis humidi qd̄ est calidi sustentaculum ⁊c̄.

¶ Uerūtñ i lepra ē res vna ⁊ ē ꝙ egritudo ſpgiti totū corp⁹ ⁊ cū admistrant̄ curatōes fortes sustētāt egritudinē ⁊ nō agit sup mēbra simplicia ⁊ in cācro nō ē ita.

Dub^m 6^m ¶ Hic dubitat̄ quō pōt mori anteq̄ꝫ ꝯuertat̄ ⁊c̄. ⁋ In vltima parte cōiter dicit̄ ꝙ mā sparsa minus grauat ⁊ ledit q̄ꝫ vnita. signuꝫ de lorica portata in manu ⁊ in dorso vt dicūt medici: ⁊ iō mā cancri magis ledit. Sed in lepra fortis mel'ie sustētant. i. ꝓhibēt ⁊c̄. Hic esset loc⁹ speculatiōis: ⁊ vide ꝙ nō est oīno simile ꝙ lepra sit cōis cācer. Cācer. n. possidet mēbrū ⁊c̄. cācer nō curat̄ hñs vlcera vl' nō vlcus ⁊ venas fixas ēt ⁊c̄. ⁊ sic lepra est illi ꝯsimilis. sed lepra que curat̄ est qñ mel'ia est ꝯculcata nec hñs radices ⁊c̄.

¶ De signis. Cap. 2^m.

Quādo icipit lepra incipit color fieri rubeus tendēs ad nigredinē ⁊ appet in oculis offuscatio ad rubedinē d'cliuis ⁊ appet in anhelitu strictura ⁊ in voce raucedo cā nocumenti pulmonis ⁊ cāne ei⁹ ⁊ multitudo in sternutatōe: ⁊ apparet in naso gauetu ⁊ fortasse fit strictura in narib⁹ ⁊ cassamu: ⁊ icipiūt capilli i subtilitatē ⁊ paucitatē ꝑuenire: ⁊ apparēt vene in pectore ⁊ pte faciei ⁊ est odor corpis ⁊ ꝓprie in sudore ⁊ odor anhelit⁹ ad fetorē declivis ⁊ apparēt mores melācholici ⁊ mali ⁊ dolorosi: ⁊ ml'tiplicant̄ in somno somnia mel'ica ⁊ sentit i somno q̄si sup corp⁹ suū sit grauedo maxima: deide apparet sparsio in capillis ⁊ casus in eis ex toto ꝓprie in pilis q̄ sunt in facie ⁊ ꝑtib⁹ ei⁹. Et q̄nqꝫ dislocat̄ locus piloꝝ ⁊ findunt̄ vngues ⁊ icipit forma fieri feda ⁊ facies fit terribilis ⁊ color d'nigrat̄ ⁊ icipit sanguis ꝯgelari in iuncturis ⁊ putrefit ⁊ addit̄ ꝯstrictio anhelitus donec ꝑuenit ad difficultatē vehementē ⁊ disniā magnā ⁊ ꝑuenit vox in fine raucedinis ⁊ igrossant̄ labia ⁊ d'nigrant̄: ⁊ appet sup corpus additio glādulosa similis aīali qd̄ grece nominat̄ satos: deide icipit corp⁹ vlcerari qñ lepra ē ñ qeta ⁊ corrodit̄ cartilago nasi: deinde cadunt nasus ⁊ extremitates ⁊ currit virus fetens ⁊ redit vox ad occultationē ⁊ tūc iā nō remanēt pili ⁊ denigrat̄ color valde. Et pulsus qdē leprosi est debilis ꝓpter debilitatē virtutis ⁊ paucitatē necessitatis cum egritudo sit frigida ⁊ tarda nō velox ꝓpter debilitatē frigoris ⁊ fit necessaria spissitudo cum non sit velocitas neqꝫ magnitudo.

¶ Ponit signa. Et primo varia signa sumpta a qualitate ⁊ actione mutationis. Secūdo specialiter a pulsu. ibi (Et pulsus.) ⁋ Prima in tot ⁊c̄. Uel primo ponit signa lepre non confirmate nec fortis. Secundo signa confirmate ⁊ fortis. ibi (Deinde apparet.)

Dubiū p^m ¶ Dubitat̄ vtꝝ color icipiat fieri rube⁹. ⁋ Dōm ꝙ h̄ ꝓp̄e in sanguinea. Uel dōm ꝙ in p̄n° cuiuscūqꝫ lepre vel plīmarū leprarū qꝛ mā adusta cal'itate trahit mām ad nigredinē ꝑꝑ mām mel'icā in oculis ⁊c̄. cā ē no. Cā nocumēti. s. ex vaporib⁹ multis illuc ꝑtingētib⁹ ⁊ ipa mel'ia. Et multitudo i sternutatiōe ꝑꝑ vapores mel'icos eūtes ad caput ⁊ nares. Gaueta. i. qñ hō loq̄t ꝑ nares: tñ est locutio ipropria vt dicit. A. tertij cañ. fen. 9. ⁊ cā est strictura nariū ex siccitate melancholica. Et fortasse fit strictura. Et cassamu. i. strictura a polypo. qꝛ materia melācholica illuc expulsa facit quandoqꝫ additionem carnosam vt verruca siue vt papilli capilli ⁊c̄.

Dubiū 2^m ¶ Contra qꝛ fiunt a sicco vapore. ⁋ Dōm ꝙ dꝫ esse siccitas nō corrosiua: vel pauci qꝛ corrosione vapoꝝ corrodunt̄ radices: vel ꝯsumit̄ nutrimētū: vel in ꝯculcatiōe melācholie fit oppilatio poroꝝ. Subtilitatē: qꝛ paucū est in eis bonū qd̄ possit ꝯuerti in piluꝫ: vel qꝛ stringunt̄ pori apparēt vene: qꝛ replent̄ humore melācholico quē mēbra renuūt ⁊ est odor ⁊c̄. ꝓpter corrosionē humoꝝ in eis. mores ⁊c̄. pꝫ. dislocat̄ locus. i. mutat formaꝫ. vel. i. in diuersis locis fit. vnde alia l'ra. casus piloꝝ. findunt̄ vngues multa siccitate.

Dub^m 3^m ¶ Dubitatur quare non posuit signa ꝺm vnāquāqꝫ speciem. ⁋ Dicendum ꝙ intelliguntur ex premisso capitulo.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat̄ q̄re nō ex vrina. ⁋ Dōm ꝙ diuersificat̄ ꝺm mām sanguineā chol'icā ⁊c̄. Gilbert⁹ dicit ꝙ est tenuis. Cō. multa signa ponunt̄ a Guilelmo si apparēt pustule i gula. a Gilberto si sal nō dissoluit̄ i sanguine cal'o: qꝛ siḡt siccitatē. Si acetū positū sup sanguinē ñ miscet̄ sibi. Alij dicūt si circa spōdiles colli ꝑforent̄ cū acu nō sentiūt.

¶ De cura. Cap. 3^m.

Oportet vt icipiat̄ in ea cū eūonibus ⁊ mūdificatione anteq̄ꝫ ingrosset̄ egritudo.

¶ Prīo ponit curā nō ꝯfirmate. Scd̄o cōfirmate. ibi (In flōmia.) Tertio cibaria. ibi (Cibi aūt.) ⁋ Prīa i duas. Prīo ponit curā ꝑ medicias. Scd̄o ꝑ cibaria. ibi (Et lac.) ⁋ Prīa in duas. Prīo p̄mittit. Scd̄o exequit̄. ibi (Et.) ⁋ Et hec i duas. Prīo ꝑ flobothomiā. Scd̄o ꝑ medicinas. ibi (Si ḡ flōmat̄.) ¶ Dicit p̄° ⁊c̄. Rō qꝛ egritudo est m'alis de mā multa. ¶ Cōsiderādū ꝙ supponit digestionē mãe cū euacuare intēdis. ¶ Cōsiderādū eūonib⁹ per flobothomiā ⁊ pharmaciā: mundificatione per leuiores medicinas: vel mundificatione per solutiua: eūonib⁹ per flobothomiā ⁊c̄.

¶ Et cū tu verificaueris ꝙ illic sit sanguis plīm⁹ corrupt⁹: tūc opꝫ vt icipias ⁊ flōmes flōmia vltima: ⁊ si nō aliūde saltē ex manib⁹. Et si nō verificaueris illd̄: tunc nō flōmes: flōmia. n. ex venis magnis q̄nqꝫ plus nocet q̄ꝫ sit ei⁹ iuuamētū. Uex fit securitas cū flōmia eius ex separationibus venarū ꝑuarū si timet̄ flōmia magnarū. Et scias ꝙ sanguis frigidus est in eo qd̄ apparet q̄re fit illud magis vltimū q̄ꝫ vētose ⁊ sanguisuge ⁊ minus nocēs visceribus ⁊ ille sunt sicut vene frōtis ⁊ nasi: at v'o ꝺm plurimum flōmia est necessaria in curatione huius egritudinis. Et de illis que vocāt ad illud est ꝯstrictio anhelitus eius ⁊ difficultas ipsius ⁊ fortasse est necessariū flōmare guideꝫ apud vehemētiā raucedinis vocis ⁊ timorē prefocationis.

¶ Innuit plura. Primo quando competit. Secūdo quod est nocumentum. Tertio quarum venarum flobothomia ⁊c̄.

¶ Si ergo flobothomat̄ oꝫ vt quiescat hebdomoda

vna:deinde eūeꝛ cū eis que sunt sicut hieralogodion
et hiera de pulpa colloquintide et eūeꝛ cū apozima-
tibꝰ et pillulis factis ex epithimo et sticados et poly
podio et mirabo.nigris ⁊ chebulis et elleboro nigro
et lapide lazuli et lapide armeno et non nocet si mi-
sceanꝛ eis pulpa colloqntide:⁊ scamonea etiā ꝓprie
qn̄ illic est cholera:et adiūganꝛ eis aloes et cucumer
asininus ⁊ theodoricon est bonū eis:⁊ hierapigra ite
rū ⁊ ꝓprie qn̄ fit fortis cū scamonea est de illis solu-
tiuis que sūt bona leprosis:⁊ p̄cipue qn̄ odorat odo-
ramētū ellebori aut ponitꝛ cuz ea lapis armenus:⁊ in
estate opꝫ vt exiccenꝛ ⁊ nō vltimeꝛ in ꝺcoctiōe forti-
ter vt nō spargaꝛ ⁊ multipliceꝛ.Decoctio ad lepro-
sos.℞.mirabola.citrinoꝝ ⁊ nigroruz amboꝝ an̄.ʒ.x.
ameos.ʒ.v.althit boni.ʒ.ʃ.passulaꝝ enucleataꝝ minā
ʃ.ꝺcoquanꝛ cū tribꝰ eberie aq̄ donec ꝑueniat ad ter-
tiā ⁊ exp̄maꝛ ⁊ misceaꝛ in ea ꝺ aq̄ mellis pōdus.ʒ.v.⁊
deꝛ i potu.Et vngaꝛ corpus eius ex butyro ⁊ sedeat
in sole donec frigaꝛ aut ambulet septuagita passibꝰ⁊
ꝯuertaꝛ suꝑ dextrā ⁊ sinistrā ⁊ dorsuz ⁊ vētrē ⁊ come
dat cappares cū melle:sumat i potu hāc medicinā ꝑꝫ
ꝙ narrauimꝰ septē diebꝰ ⁊ r̄moueꝛ ꝺcoctio eiꝰ oi die.

¶ Primo per solutiuas.Scḋo per vnctiones.ibi(Et inūgaꝛ.)Ter-
tio reuertiꝛ ad cām aliter ad canonē in solutiuis ⁊ alijs.ibi(Et nō
sufficit.)¶Cōsiderādū odorat.s.hiera.⁊ poniꝛ odor siue virtꝰ sic̄ si
poneret parū de elleboro vel poneret aliqd de raffano in quo ste
tit elleborus.In estate opꝫ vt exicceꝛ.i.leuiter eūeꝛ.ꝙ aūt eūatio
lenis voceꝛ exiccatiua:apparet supra de cura putridarū in gn̄ali.
Et nō vltimetur fortiter in decoctione.i.nō sumatur fortis deco-
ctio solutiua vt non spargatur.s.mā.⁊ multiplicetur.s.agitata qꝛ
virtus nō regulabit eūonē.Aliter exponitur in estate:opꝫ vt exic-
cetur.s.elleborus:⁊ nō vltimetur in decoctione fortiter.i.nō mul-
tum decoq̄tur:vt nō spargatur.s.elleborus:⁊ multiplicetur.s.vir-
tus in decoctione.vel exicceꝛ.s.elleborus in sole non in vmbra ⁊c̄.

¶ Et nō sufficit i curatiōe istoꝝ q nō sūt ꝯfirmati eūo
vna:imo fortasse ē nec̄ia eūo in mēse bis aut i oi mē-
se semel ꝑm ꝙ testimoniū facit eē nec̄iū:⁊ illꝺ cū me-
dicis tēperatis:⁊ qn̄qꝫ soluiꝛ oi die cū facilitate ascel
latiōe vna aut duobꝰ ascellatiōibꝰ cū eo qꝺ soluit il-
lud de potiōibꝰ iuuatiuis ex medicis p̄dictis q̄dragi
ta diebꝰ.fortes v̄o valde sic̄ elleborus ⁊ ei silr̄a ⁊ que
sūt multi pōderis sufficiūt i āno semel in vere ⁊ semel
in autūno aut plus ꝟ.Et oꝫ vt veneniaꝛ suꝑ cerebra
eoꝝ cū mūdificatiōe cū eis q̄ sūt sic̄ gargarismata p̄-
dicta i ca.egritudinū capitis ⁊ cū caputpurgijs notis.
Descriptio caputpurgij.℞.macropiperis ⁊ celidonie
⁊ capsie ⁊ nasturtij ⁊ burūgi oīum an̄.ʒ.j.nucis musca
te pullegij amboꝝ ana.ʒ.ʃ.succi agnicasti cotilas.iij.
olei sisamini cotilas.iiij.misceanꝛ ⁊ ꝺcoquanꝛ donec
ꝯsumaꝛ aq̄ deide coleꝛ ⁊ serueꝛ i vitriata ⁊ fiat caput
purgiū i naribꝰ q̄ꝫtū capiūt:deide sequaꝛ qn̄ illꝺ mul
tiplicaꝛ cū caputpurgijs humectātibꝰ p̄dictis.Et oꝫ
vt ꝓhibeanꝛ ab oi qꝺ exiccat ⁊ resoluit hūiditatē in-
natā.Et suꝑ eos īterdicanꝛ labor ⁊ āgustia ⁊ vt ꝑmu
tenꝛ de aere ad aerē q ꝯ̄riꝰ ē ei.Et denꝛ ei i potu post
mūdificationē olea sic̄ oleū de amigdalis cū eis q̄ sūt
sic̄ exp̄ssuz vue:⁊ illꝺ qn̄ eūati sūt multotiēs.Et oꝫ vt
exercitenꝛ oi mane post expulsionē suꝑfluitatū ab ite
stinis ⁊ p̄cipianꝛ eleuare vocē altā ⁊ saliant ⁊ luctenꝛ
deide fricēt:cū ꝗ sudauerit tūc sumāt potū ⁊ post illꝺ
inūganꝛ oleis tēperatis i calido ⁊ frido hūectātibus
ꝑm plurimū ꝯfortātibꝰ i p̄mis.ipsi.n.idigēt i p̄mis cō-
fortātibus sicut mirabolani iteꝝ ⁊ galle cū aceto.Et
qn̄qꝫ admistraꝛ suꝑ eos inūctio ex oleo cū lacte mu-
lieris ⁊ silr̄ opꝫ vt fiat eis caputpurgiū cū eo qn̄ mul
tiplicaꝛ siccitas ⁊ qn̄ cōmoueꝛ in eis nausea caueaꝛ:⁊
melius qdē ē vt balneenꝛ deide inūganꝛ:⁊ qn̄ balnea
ti sūt tūc eoꝝ inūctiōes sūt sic̄ oleū mirtinū ⁊ mastici-
nū ⁊ oleū de sūmitatibꝰ vitiū ⁊ darsisahan ⁊ oleuz de
costo suꝑ extremitates.Deide ille q de eis ē medica-
tus qescat media hora ⁊ p̄pareꝛ vomitui cū pēna dei
de sumat in potu aliqd de absinthio.Et fortasse ē ne
cessariū inūgē eos i balneo cū subtiliatiuis resoluēti-
bus in qbus cadūt nitrū ⁊ sulphur ⁊ bacce lauri ⁊ glu
tinū carpētarioꝝ imo synapiʃ ⁊ origanū ⁊ piper ⁊ ma
cropiper ⁊ piretrū ⁊ staphisagria ⁊ synapis ⁊ aloes ⁊
calamētū ⁊ emplastrare eos suꝑ iuncturas eoꝝ:imo
fortasse ē nec̄iū qꝺ ē sic̄ euforbiū ⁊ illud qn̄ p̄cipiꝛ eis
vt balneenꝛ ꝑꝑ resolōnē suꝑfluitatū eoꝝ ⁊ ꝑꝑ sudo-
rem ipsoꝝ.Inūctio.n.eoꝝ ē canon in curatiōe ipsoꝝ.
Et qn̄qꝫ inunguntꝛ fricādo cū tyriaca ⁊ scellite ⁊ alle-
sangiē.Et fortasse ē nec̄iū inūgē cū hꝭ in sole calido.
Et melior ablutionū eoꝝ in balneo est aq̄ in q̄ ꝺcoq-
tur fenugrecū cū sapone bono.Et opꝫ vt alieneꝛ le-
prosus a coitu penitꝰ.Res v̄o q̄ i potu tribuunꝛ mul
te sūt.nā de melioribꝰ medicis est tyriaca maior facta
cū carnibꝰ vipere ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ alasmenā ⁊
diasulphur:⁊ qn̄qꝫ fit caputpurgiū cū istis ēt.Et vt i
potu sumāt de trociscis tyri etiaꝫ solis auꝛ.j.in.℥.vini
grossi aut passi ⁊ trociscis squille iteꝝ.Et scias ꝙ ca-
ro vipere ⁊ illꝺ in q̄ ē virtus carnis eius ē de nobili-
bus medicis ei.Et nō opꝫ vt sit vipera de luto aut lit
toralis aut de locis humidis qm̄ i ea ꝑm plurimū est
paꝝ iuuamēti.Et de eis q̄ plīme est malitie est illa q̄
sitim facit cū q̄ ē ꝑditio:imo eligaꝛ mōtana p̄cipue al
ba.Et abscindanꝛ capita eaꝝ ⁊ caude vice vna subi-
to:⁊ tūc si multiplicaꝛ cursus sanguis ⁊ remanēt viue
⁊ agitanꝛ agitatōe plīma tp̄e lōgo:tūc iste sunt bone:
⁊ si nō dimittanꝛ.Et q̄ ex eis sūt ꝯueniētes sunt ille ex
qbꝰ plīmꝰ currit sanguis ⁊ q̄ sūt plurime agitatiōis ⁊
post ꝺcollationē mūdificenꝛ ⁊ ꝺcoquanꝛ sic̄ dicemus
tibi ⁊ comedaꝛ ex eis ⁊ iure ipaꝝ.Et ex potatiōe qdē
vini in q̄ moriꝛ vipera aut viuit iā sanati sūt qdā acci
dētalr̄ aut itētiōe iterficiēdi ex eū cui i potu tribuiꝛ vt
moriaꝛ ille leprosus ⁊ qescat:aut qescat ab eo:aut fit
illꝺ obediēdo somno aut visioni.Et sal vipere iuua-
tiuꝰ ē iteꝝ.Elixatio āt viꝑe ē vt sumaꝛ viꝑa abscisis
extremitatibꝰ mūdificata a visceribꝰ:deinde elixeꝛ cū
porriʃ ⁊ anheto ⁊ cicere ⁊ sale pauco ⁊ ꝺcoq̄tur cū aq̄
plīma dōec dissoluaꝛ:⁊ sumanꝛ ossa eiꝰ tc̄ ab ea ⁊ mū
deꝛ caro ipsiꝰ ⁊ deꝛ ad comedēdū caro eiꝰ ⁊ sorbeaꝛ
ius ipiꝰ ⁊ ponanꝛ ossa eiꝰ tūc suꝑ micas panis ꝺ simila
⁊ fortasse ꝓijciꝛ cū ea aliqd ꝺ pullis colūbaꝝ dōec bo
na fiat.Et huiꝰ qdē regimīs iuuamētū fortasse nō ap-
paret i p̄ncipio:deide appet subito:⁊ fortasse an̄cedit
sanitatē seꝑatio rōnis diebꝰ aliq̄t.Et signū appitiōis
iuuamēti eius ⁊ applicatio ad horā in q̄ opꝫ vt absti-

neaᷣ ab administratiõe eiꝰ est vt icipiat leprosus iflari q̃re iflaᷣ: deide fortasse ꝑmisceᷣ rõ eiꝰ postea excoriaᷣ deide sanaᷣ. Cũ g̃ nõ patiᷣ scotomiã neq̃ inflaᷣ: tũc itereᷣ suꝑ eũ regimẽ vice alia. Et de illis q̃ narrata sunt ad illud est vt sumaᷣ serpens niger excoriatꝰ ⁊ sepeliaᷣ donec in eo fiãt vermes ⁊ exͣhaᷣ cũ vermibꝰ suis ⁊ exiccetᷣ ⁊ deᷣ in potu illi suꝑ quez suꝑfluit lepra ex eo tribꝰ diebꝰ oĩ die põdus.ʒ.j.cũ syrupo de melle. Et inũctio iteꝝ cũ eo in q̃ est virtꝰ vipere est iuuamẽtũ ei sic̃ oleũ in q̃ decoquitᷣ: ⁊ sic̃ h̓ medicamẽ: sumaᷣ niger excoriatꝰ ⁊ ponaᷣ in olla ⁊ fundantur suꝑ ipm̃ de aceto forti.℥.viij.⁊ de aq̃.℥.j.⁊ de capsia humida ⁊ radice dragontee de vnoquoq̃.℥.ij.decoquaᷣ totũ suꝑ ignẽ leuẽ donec dissoluaᷣ serpẽs ⁊ coleᷣ aq̃ a serpẽte ⁊ fricetᷣ cũ ea post abrasionẽ barbe ⁊ capitis fiat illd̓ tribꝰ diebꝰ. Et eis q̃dẽ accidit ex administratiõe medicinaꝝ viperaliuz excoriatio cutis corrupte ⁊ ꝑmutatio carnis ⁊ cutis sane: q̃zuis inũctio leprosi cũ humectatiuis tẽperatis in calĩtate est ex illis q̃ ꝯferũt in q̃busdã horis cũ vehemẽtior fit siccitas. Et similr̃ facẽ caputpurgiũ cũ eo qd̓ est sic̃ oleũ viol̃: ⁊ sit in eo parũ olei de cheiri. Et iteꝝ sic̃ adipes rapaciũ ⁊ bouũ ⁊ volatiliũ: ⁊ sic̃ cũ oleo de costo aut darsisabã: ⁊ oleuz de lilio seruat extremitates: ⁊ illd̓ post mundificationẽ ⁊ añ mũdificationẽ nõ inũgaᷣ oĩno q̃ñ oppilat poros. Et de eis q̃ bibunᷣ ⁊ ꝯferũt eis est almurigili ⁊ medicamẽ asclideni. Et lac est de ꝯueniẽtioribꝰ q̃bꝰ curaᷣ ⁊ ꝓpt̓e apd̓ ꝯstrictionẽ anhelitꝰ ⁊ difficultatẽ eiꝰ ⁊ raucedinẽ vocis eiꝰ ⁊ in tẽporibꝰ q̃ sunt inter eũones. Et opꝫ vt bibaᷣ in dispõne q̃ mulgeᷣ lac: ⁊ lac bouinum est de rebꝰ magis ꝯueniẽtibꝰ ei: ⁊ opꝫ vt bibaᷣ de eo q̃ztitas q̃ digeraᷣ: ⁊ si sint ꝯtẽti eo solo si poſ̃e est erit iuuatiuũ valde. Et si fuerit neciũz nõ addaᷣ suꝑ ipm̃ aliq̃d si poſ̃e est ꝑter panẽ mundũ ⁊ alessidabegi cum carnibꝰ arietũ ⁊ q̃ illis sunt similia de eis q̃ dicemꝰ. Et q̃ñ anhelitꝰ redit ad rectitudinẽ: tũc meliꝰ est vt dimittaᷣ lac ⁊ ꝯuertaᷣ suꝑ res acuti saporis vt vomat cum eis nõ ꝑꝑ aliud nisi illud ⁊ eũeᷣ cũ eo qd̓ diximꝰ: deinde si nec̃e fuerit redire ad lac fiat vsq̃ ad terminũ ꝑdictũ. Et opꝫ vt sit hoc regimẽ in ãno multotiẽs. In flõmia v̓o eoꝝ q̃ ꝯfirmati sunt: nõ opꝫ vt sit occupatio neq̃ in sol̃one vẽtris eoꝝ cũ medicina forti q̃ñ superfluitates in eis moueñᷣ ⁊ nõ separanᷣ: imo fiat alleuiatio in declinãdo mãs eoꝝ ad itestina ⁊ administreᷣ de foris qd̓ carminet ⁊ resoluat. Et de potibꝰ cõueniẽtibꝰ eis est vt sumaᷣ acori.℥.j.ʒ.⁊ nitri tantũdẽ ⁊ succi caulis agrestis vsq̃ ad.℥.iij.misceaᷣ totũ ⁊ bibatur mane ⁊ vespere. Et vt sumaᷣ eis de limatura eboris pondus.x.sacraiati ⁊ deᷣ eis in potu in tribꝰ.℥.vini ⁊ butyri: aut sumaᷣ altbit cũ melle q̃ztitate nucis: aut sumaᷣ de sq̃lla q̃ztitas.x.sacraiati cuz syrupo squille ispissato sic̃ lohoc: aut sumaᷣ cimini.ʒ.ʒ.⁊ mellis q̃ztitas q̃ ĩspisseᷣ sic̃ lohoc: ⁊ succꝰ calamenti est eis valde bonus ex tribꝰ obolis vsq̃ ad.vj. Et opꝫ vt vtanᷣ piscibꝰ salitis in q̃busdã horis sic̃ vtunᷣ medicia ⁊ alienentur ab acutis nisi propter vomitum ⁊ nisi ſm semitã albecicbir in eo in q̃ sumunᷣ. Et q̃ñq̃ medicanᷣ cũ cauterio dispartito suꝑ mẽbra eoꝝ sicut sinciput ⁊ sũmitas capitis ⁊ suꝑ radicẽ epiglotis ⁊ duo tipora ⁊ collũ ⁊ iũcturas manuũ ⁊ pedũ. Et dixerunt q̃dã opꝫ vt cauterizenᷣ in ꝑncipio timoris lepre cũ cauterio in anteriore capite vt ꝯferat caluarie ⁊ alio iferiore illo ⁊ apd̓ locũ i q̃ capilli tundẽtur ⁊ suꝑ suꝑcilia vnũ deide in dextra capit̓ ⁊ alid̓ in sinistra: ⁊ vnũ posteriꝰ suꝑ nuchã ⁊ duo apd̓ duas cõmissuras corticales ⁊ vnuz suꝑ splenẽ ⁊ sint cocte ille cũ cauterijs leuibꝰ minutis. Et q̃ñ cauterizatur suꝑ caput opꝫ vt ꝑueniat vsq̃ ad os donec excorietur os saltem vicibꝰ pluribꝰ postq̃ ꝯseruatur applicatio illius ad cerebrum ſm suã corrumpentẽ cõplexionẽ eius. Nam stolidi q̃ñq̃ interficiunt cum hoc cum non alleuiãtur manus ipsoꝝ.

¶ Primo ponit cañ.in eũone. Scd̓o in caputpurgijs.ibi (Et opꝫ vt veniaᷣ.) Tertio in exercitio ⁊ vnctionibꝰ.ibi (Et opꝫ vt.) Quarto in coitu.ibi (Et opꝫ vt alieneᷣ.) Quĩto ĩ medicis.ibi (Res v̓o ⁊c̃.)

¶ Modus medicinaꝝ ꝯferentium cõpositarum.

De q̃bꝰ sunt albedarũgi ⁊ albes qd̓ stat ĩ loco carnis vipere in hac egritudĩe. Et de illis ẽ medicamẽ alsulẽdati: veꝝ bedarũgi hñt descriptionẽ magnã quã dixerũt idi ⁊ exꝑti fuerũt ipm̃. Et de eiꝰ mõ est vt sumanᷣ mirabo.nigroꝝ ⁊ sceitaragi idi ãboꝝ.ʒ.x.macropipis.ʒ.ʒ.been albi.ʒ.ij.ʒ.teranᷣ ⁊ linianᷣ cũ butyro vaccino ⁊ ꝯficianᷣ cũ melle: ⁊ sit potio eiꝰ ab vno auᷣ.vsq̃ ad.ij.ʒ.post mũdificationẽ corꝑis. Si ãt sumaᷣ cũ eo cũ eq̃li mẽsura sui de diamusco nõ timebiᷣ eiꝰ malitia q̃ñ ipꝫ ẽ eiꝰ bezahar.

¶ Modus ꝯfectionis noĩate bederauilia maioris.

Et est almebarã ꝯferẽs lepre ⁊ baras ⁊ morphee ⁊ ĩpetigini ⁊ aq̃ citrine ⁊ pruritui ⁊ scabiei antiq̃ ⁊ ꝯfirmat rõnẽ ⁊ destruit obliuionẽ ⁊ est bonũ ꝯseruationi ꝯferẽs syncopi. Et hoc medicamẽ fecerũt sapiẽtes idi regibꝰ suis. ℞.mirabolanoꝝ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ capsie oĩuz añ.ʒ.xiiij.nucis muscate ⁊ corticũ thuris ⁊ meu ⁊ su piperis ⁊ macropipis ⁊ fel.gamonati ⁊ narcheisar ⁊ neremischk ⁊ ꝯdisi ⁊ succi squille ⁊ folij indi oĩuz añ.auᷣ.viij. ⁊ albes narij boni auᷣ.iiij.teranᷣ medicine ⁊ cribellẽtur ⁊ teraᷣ albes solũ. Et q̃ erit ipm̃ oppilet nasuz suũ ⁊ nares suas ⁊ inũgat eas añ illd̓ cũ butyro vaccino ⁊ veniat eiꝰ trituratio suꝑ medicias ⁊ sumanᷣ de penidijs alaramu ⁊ alsabã emine.ij.⁊ media de baldac teranᷣ ⁊ ꝓijcianᷣ in ollã nouã ⁊ ꝓijciaᷣ desuꝑ de aq̃ cũ mẽsura q̃ soluanᷣ ⁊ q̃ñ liq̃fiũt r̃moueanᷣ ab igne ⁊ puluerizenᷣ d̓suꝑ medicie ⁊ ꝯficianᷣ cũ eis hñ: deide fiãt ex eis foĩe sil̃es auellanis q̃ruz vnaqueq̃ sit vniꝰ auᷣ. ⁊ deᷣ ĩ potu oĩ die vna ĩ ieiuno cũ aq̃ tepida aut vino.

¶ Modus ꝯfectionis alsulẽdati.

Et est medicamẽ indũ magnũ in via albe de rauilui ⁊ ipm̃ ꝯfert iterũ ad casuz palpebrarũ ⁊ albedinẽ capilloꝝ ⁊ asma ⁊ tremorẽ cordis ⁊ teporẽ appetitus ⁊ fluxũ vẽtris superfluum ⁊ hydropisim ⁊ icteritiã ⁊ paucitatez seminis ⁊ fistulas ⁊ canitiẽ senuz ⁊ ꝯfert pruritui ⁊ vlceribꝰ. ℞. alsulendati mundate ablute ducentos sexaginta auᷣ. Et alsulẽdati quidem est vrina hircoruz montanoꝝ. Et illud est q̃ñ ipsi mingũt diebꝰ estuationis sue suꝑ

lapides in mõte q nominať alsuledati ⁊ denigranť la pides ⁊ fit sic pix piguis subtilis ⁊ mirabol'.belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ lauri ⁊ nucis muscate ⁊ cinami ⁊ macis ⁊ xyloaloes ⁊ darchele et spodij ⁊ attemet ⁊ burĝi ⁊ merenis oium añ.auř.iiij. bdellij.cc.⁊.lx.auř.et zucchari tabarzet.cxxxiij.auř.et auri rubei ⁊ argēti meri ⁊ eris rubei ⁊ ferri ⁊ allobo noc ⁊ alfelud oiuꝫ añ.auř.c.cõburanť mineralia ⁊ te ranť ⁊ cicotrigonizenť cũ medicis ⁊ misceanť oia cuꝫ melle ⁊ butyro ⁊ reponanť in vitreata viridi cui⁹ do sis sit duoꝝ aureoꝝ cũ lacte caprino aut aqua tepida ⁊ addať in eo de melle dispumato auř.xxxvij.⁊ butyri auř.xxxiiij.qm̃ eius decoctio erit bona:verũtamē cre scit ⁊ peruenit ad finem in.xxj.die.

¶ Modus adustionis alfelud.

Alleãdo fiunt lamine de ferro deide deco quanť mirabolani bellirici ⁊ emblici ⁊ coleť aq̃ eoꝝ ⁊ ponanť in vas eris ⁊ accendať sub eo ignis leuis ⁊ calefiat alfelud dõec rubeat ⁊ ignitũ sũmergať in illa aq̃ deide redeat ad ignē ⁊ ru beat:cũ ĝ rubuerit sũmergať iterũ in illa aq̃ ⁊ fiat illd viginti vna vice deinde coleť aq̃ illa ⁊ sumať fex in q̃ residet aliqd de felud:deinde reducať vas sup ignē ⁊ ponať in eo vrina vacce ⁊ igniať ferrũ ⁊ sũmergať in ea iterũ viginti vna vice ⁊ sumať iterũ fex eius donec remaneat de fece eius aurei.viij.⁊ silr fiat de ere do nec cõpleanť ex eo iterũ.viij.aurei.Argentũ võ lime tur cũ lima donec fiat sicut terra:deide decoquať cũ aq̃ salis in coclear io ferreo donec adurať bene.si aũt nõ aduriť ꝓijciať in coclear iũ parũ sulphuris citrini qm̃ cõbureť ⁊ sumať de eo.viij.aurei ⁊ totũ illd sit tritũ ⁊ cribellatũ.Auri võ cõbustio est ita:opꝫ vt auꝝ limeť donec fiat simile terre ⁊ sit cũ eo aure⁹ vn⁹ ex amioch ⁊ remaneat cũ auro donec liquescãt vtraqꝫ simil:dei de dimittať p horã vnã:deide limeť iteꝝ ⁊ addať sup ipm aureus vnus ex alamioch ⁊ limeť iterum cũ lima deinde fricať in coclear io ⁊ fundať sup ipm aq̃ salis ⁊ ferueat donec ꝯsumať aq̃ ⁊ remaneat aurũ alamioch deide terať i mortario bene donec fiat sicut puluis ⁊ mi sceať cũ medicinis.Mũdificatio aũt alsulẽdati est fm hũc moduꝫ sumať de aq̃ albasce ⁊ vrina vacce ⁊ ꝓij cianť ambe sup alsulẽdati in vase nouo in tãta q̃ntita te qꝙ sũmergant ipm ⁊ ponať in sole calido hora vna deide fricet vehemẽter ⁊ coleť aq̃ ab eo in vase nouo ⁊ ponať in sole trib⁹ dieb⁹ deide coleť ⁊ sumať fex ei⁹ spissa deinde fundanť aq̃ albasce ⁊ vrina sup alsulen dati ⁊ puluerizeť sicut puluerizata fuit prius ⁊ fiat il lud trib⁹ vicib⁹:deinde ponať in sole vigintiuno die donec ingrosseť ⁊ fiat similis melli ⁊ denigreť sicut pix.

¶ Modus alsulẽdati minoris.

Et iuuamẽta ei⁹ sũt sicut iuuamẽta maioris. ℞.alsulẽdati colate partē vnaꝫ ⁊ alcor ptes q̃tuor:terať alcor ⁊ misceať cũ eis quãtũ est pondus eoꝝ de melle ⁊ q̃ntũ ipm ē de zuccha ro ⁊ q̃ntũ est medietas mellis de butyro vaccino ⁊ re ponať in vitreata ⁊ dosis ei⁹ sit auř.vnus cum lacte ⁊ vaccino tepido.Modus medicamẽti ꝯferentis lepre

℞.mirabo.nigroꝝ mũdatoꝝ ⁊ mirabolanoꝝ citrino rũ ⁊ ziziberis oiuꝫ añ.ʒ.x.ameos.ʒ.v.althit bone.ʒ.iij. passularũ mũdatarũ.ʒ.mechule decoquanť cũ tribus de guaric aq̃ ⁊ aldeguaric est q̃tuor lib. de baldach donec cõsumanť due tertie ⁊ remaneat tertia:deinde exp̃mať ⁊ coleť ⁊ ꝓijciať sup colatũ de melle qd̃ suffi cit ei ⁊ deť in potu de eo lib.j.⁊ insigať sup totũ corp⁹ ĩfirmi butyrũ vaccinuꝫ ⁊ sedeat in sole donec sudet:⁊ p̃cipiatur vt ambulet post illud.lxx.passibus ⁊ iaceat aliq̃n sup latus suum dextrum ⁊ aliquando super lat⁹ suum sinistrum ⁊ semel super ventrē suũ ⁊ semel super dorsum suuꝫ:⁊ cibeť pane ⁊ melle q̃titate abbreuia ta.vij.diebus ita vt liniantur ei medicine omni die.

¶ Modus epithimatis lepre.

Sumať serpēs niger excoriatus ⁊ decolleť ⁊ ponať in vas ⁊ fundať sup ipm de aceto for ti.ʒ.viij.⁊ aq̃.ʒ.j.⁊ ascitaragi humidi ⁊ radi cũ draconteę amboꝝ añ.ʒ.xij.decoquať sup ignē leuē donec decoquať serpēs deide coleť cũ pãno ⁊ separenť ossa a carne deide ponať fex i vase vitreo. Cũ ĝ volueris curationē p̃cipe ei vt radat pilos sup cilioꝝ ⁊ caput ⁊ lini desup ex illo trib⁹ dieb⁹.Modus epithimatis alteri⁹.℞.staphisagrie ⁊ mirabo.nigroꝝ mũdatoꝝ ⁊ emblicoꝝ oiuꝫ añ.partem vnã:fricenť cũ oleo antiquo ⁊ liniať cũ eo lat⁹ vel loc⁹ postq̃ abluiť cũ decoctiõe senticis curionũ ⁊ balaustie.Et iterũ cõ buranť mirabolani ⁊ galle ⁊ linianť desup cuꝫ aceto. Cibi aũt eoꝝ sunt oia q̃ sunt velocis digõnis boni chi mi sicut carnes volatiliũ notoꝝ.s.eaꝝ ississdabegi ⁊ pi sces humidi leuis carnis cũ spẽb⁹ q̃ sũt nec̃ie.Et me lior cib⁹ eoꝝ est panis de simila mũdus ⁊ panis can darusij ⁊ sorbitiões facte ex eis ⁊ olera humida:⁊ est nec̃iuꝫ vt ꝑmisceanť cũ eis q̃ sũt sicut sicla ⁊ raffanus ⁊ porri.Et nõ opꝫ vt negligať admistrare icisiua ⁊ ꝓp̃e aũ mũdificationē sicut capparis ⁊ feniculuꝫ ⁊ porri.ista eñi mũdificãt eoꝝ cibos a sup̃fluitatib⁹ ⁊ p̃parãt sup fluitates expulsioni.Cũ ĝ administraueris medicinas laudabiles tũc admistra ēt h̃ regimen.Et pisces saliti i h̃ ca.sũt valde boni eis.Et nos ꝑmptiores sum⁹ sup ista cũ volum⁹ vt faciam⁹ eos vomere aut vẽtrē eoꝝ soluē.Et caulis ꝯfert eis cũ ꝓp̃etate sua.Et panis cũ lacte ⁊ melle ⁊ fic⁹ ⁊ vua ⁊ passule ⁊ amigdale torrefa cte ⁊ cartami ⁊ pinee ⁊ q̃ fiũt ex istis ꝯferũt eis.Et oꝫ vt comedat in die bis fm mẽsurã digõnis.Naꝫ semel comedē nocet eis ⁊ nõ bibat vinũ cũ excitať egritudo nisi paꝝ.Et cũ qes ē egritudis bibat de subtili qd̃ nõ est antiquũ q̃titate tẽperata ꝯsueta.Et qñ cadũt pi li supciliõꝝ ex supcilijs ⁊ similiũ tũc fiat curatio cũ cu ra alopicie ⁊ reliq̃rũ q̃ dicem⁹ in libro decorationis.

¶ Modus epithimatis alterius.

Sumanť staphisagrie ⁊ mirabol'.nigroꝝ mũ datoꝝ ⁊ emblicoꝝ oiuꝫ añ.ps.j.⁊ fricenť cũ oleo onfacino ⁊ liniať cum eo locus postq̃ ablut⁹ est cũ decoctione senticũ ⁊ balaustie.

¶ Modus alius.Comburantur mirabolani ⁊ galle ⁊ liniantur cum aceto desuper.

¶ Finis tertie Fen.

¶ Fen quarta de solutione continuitatis ⁊ est preter id quod pendet cuz fractura ⁊ algebra. Et sunt quatuor tractatus.

¶ Tractatus primus de vlneribus in membris. Cuius capitula sunt. 12.

¶ Sermo vniuersalis de solutione continuitatis. Cap. pᵐ.

Iam ostendimus in libro primo species solutionis cõtinuitatis ẜm modos qui necessarij fuerunt in loco simili illi.

¶ Superius determinauit de apatibus: hic de solutione ꝯtinui. Et p̊ ꝯsimiliū. Scd̄o officialium q̄ dr̄ dislocatio. ibi (dislocatio.) Determīat ēt d̄ fractura: ⁊ iō dicit rubrica ꝑter id qd̄ pēdet ⁊c̄. ∇ Prima in q̄tuor ẜm q̄tuor tractatꝰ. Primo de vulneribꝰ. Scd̄o de ꝯtusione ⁊ excoriatione. Tertio de vlceribꝰ. Quarto de pūctura ⁊c̄. ∇ Prima in duas. Primo ponit sermones vl'es in solōne ꝯtinuitatis. Scd̄o in spāli exequitur. ibi (Membra.) ∇ Prima in duas. Primo ōndit qd est dictū in libro vl'i. Scd̄o qd est hic dd̄m. ibi (Et volumꝰ.) ¶ Cōsiderādū spēs ⁊ ēt curas q̄rta fen p̄mi cañ. ⁊ per hoc vult ꝙ ille qui vult hoc itelligē: opꝫ scire ista que ibi dicta sunt qꝛ vl'ia sunt p̄ora. ¶ Cōsiderādū ēt ẜm Dy. ꝙ sol'o ꝯtinuitatis est morbꝰ simplex cōis q pōt accidere oībus mēbris ꝯsimilibꝰ ⁊ organicis: ⁊ est diffinitio cōpleta ⁊c̄. deinde dicit ꝙ triplex est nā: cōplexio cōpositio vnitas. Postea tertio notat Dy. cās sol'onis ꝯtinuitatis que dicunt̃ fen. 2. 1. cañ. Exequit̃ postea ⁊ notat scd̄o ꝙ cōplexio est nā ꝯsimiliū per se: ⁊ primo cōpositio organicoꝝ: vnitas vtriusqꝫ ⁊c̄. Sed ꝯtra. post ꝙ est suū nocumentū mala cōplexio pōt accidere ꝯsimilibus ⁊ organicis.

¶ Et volumꝰ nūc inuenire sūmas de spēbus earū quas opꝫ nobis esse notas ante illud qd̄ volumꝰ declarare.

¶ Prio p̄mittit qd dd̄m in vl'i. Scd̄o dicit illd̄. ibi (Dico ẜ.) ¶ Dic̄ p̄mo ⁊ volumus inuenire sūmas: docēdo sūmas. s. curationis ẜm diuersitatē curationis ⁊c̄. ante illud ⁊c̄. s. in speciali de vnaquaqꝫ.

¶ Dico ergo ꝙ nos conamur in q̄busdā mēbris quorū ꝯtinuitas est soluta vt redeat eoꝝ cōtinuitas sicut fuit ⁊ illud sicut in carne. Et conamur in q̄busdā eoꝝ vt remaneat ꝯtactꝰ eoꝝ cum ꝯseruatiōe: lꝫ nō redeat ipsoꝝ ꝯtinuitas ⁊ illd̄ in ossibꝰ nisi in ossibꝰ pueroꝝ ⁊ infantiū. In eis eñi quādoqꝫ separat̃ reditus ille.

¶ Primo in q̄bus mēbris reqrit̃ vera ꝯtinuitas ⁊ in q̄bus non. Et hoc in mēbris in q̄bus nō est dubitatio. Scd̄o in mēbris in q̄bꝰ est dubitatio ⁊ diuersitas opionū. ibi (De neruis vō.) Primū pꝫ.

¶ De neruis vō ⁊ venis dixerūt q̄dā medicoꝝ ꝙ non redeūt ꝯtinuitati: imo fortasse remanet in eis ꝯtactus ꝯglutinatiōis ꝯẜuatiōe currēte sup̄ eos ⁊ ꝯiūgit eos. Et dixerūt q̄dā ꝙ illd̄ nō ꝓuenit nisi in arterijs solis.

¶ Primo ponit opinionem quorūdam. Scd̄o ꝯtrariā. ibi (Et dixerunt.) Tertio sententiam Gal'. ibi (Gal'. vō.) Et dixerunt quidaꝫ ꝙ illud. s. non redire continuitati non prouenit nisi ⁊c̄.

¶ Galenus vō iā ꝯtradixit eis istud ⁊ dixit: imo q̄nqꝫ īcarnant̃ arterie ꝑ testimoniū experiētie ⁊ cū ꝯcessiōe rōcinatiōis. Testimonio vō q̄m nos iaꝫ vidimꝰ arteriaꝫ q̄ est sub basilica ⁊ caput arterie tēporis ⁊ cruris īcarnari. Et ꝯcessiōe q̄ est ex rōcinatiōe q̄m os est extremitas in duritie ⁊ nō īcarnat̃ nisi paꝝ in infantibꝰ. Et caro q̄ est extremitas in lenitate īcarnat̃: sed vene ⁊ arterie sunt medie īter ossa ⁊ carnē: quare opꝫ vt sit earū dispō inter carnē ⁊ ossa: ẜ sunt minus recipiētes incarnationē q̄ꝫ caro ⁊ facilius suscipiētes eā q̄ꝫ ossa: ⁊ incarnant̃ q̄ñ sectio est minima ⁊ parua ⁊ corpus est humidū ⁊ lene. Et non incarnant̃ in diuersificato ab eo. Et hic est modus disputatiōis rhetoricꝰ vel theoricus: ⁊ illud in quo cōfiditur est experimentum.

¶ Primo ponit eius sn̄iam. Scd̄o pertractat eā. ibi (Et hic est modus.) Et hic pōt dupl'r exponi. Prio ẜm Dy. ꝙ cōparat expimētū rōni: ⁊ ē sensus ꝙ magꝭ ꝯfidēter credimꝰ experimēto q̄ꝫ rōni vnde vult. Et hic est modus disputatiōis rhetoricus. i. ẜm viā rōnis.

¶ Dubitat̃ vtꝝ magis sit experimēto credendū q̄ꝫ rōni. ∇ Videt̃ ꝙ nō: qꝛ experimentū fallax. Itē experimentū ꝯfirmat̃ per rōnē secundo de ingenio cap̄. 6. ∇ Dd̄m ꝙ aliquid dicit̃ duobꝰ modis magis credendum. Vno mō ẜm quid ⁊ quo ad nos ⁊ rōne sensitiua: ⁊ sic experimentū est magis notū ⁊ sibi magis credēdū. s. cognitione sensitiua que incipit a singularibꝰ. Alio mō simpliciter ⁊ ꝓpter qd ⁊ sumit̃ a cā ⁊ sic rōni magis credendū ⁊c̄. Et possumus dicere ꝙ cōparat experimentū ad rōnē debilē. Sed si vtrūqꝫ accipiatur in sui rōne potissima. s. rō ⁊ experimentū: tunc dd̄m est ẜm distinctiones premissas. Scd̄o mō pōt exponi q̄ꝫtum ad l'ram que dicit rhetoricꝰ: ⁊ est sensus ꝙ hic modus disputationis. s. quo Gal'. vtit̃ est rhetoricus. i. suasiuus siue dialecticus qꝛ rhetorica est associatio al's associata dialectice: vt Aristo. primo rhetoricoꝝ. Est autē ꝓbabile siue dialecticū ⁊ rhetoricū qꝛ nō ꝓbat. Arguit eñi qꝛ artetica est media in substantia inter os ⁊ carnē: ergo media in facilitate consolidationis ⁊ difficultate. hoc autem est falsum: qꝛ ex alia causa potest esse ita difficilis consolidationis sicut os vt propter motum ⁊ cursum sanguinis per eos: ⁊ ideo ratio est rhetorica dialectica ⁊ etiam sophistica. Confidimus ergo experimento ⁊ comparatione dari fides experimento Gal'. ⁊ non rationi.

Dubium

¶ Sūma de vulneribus in membris. Cap. 2ᵐ.

Membra in q̄bꝰ cuꝫ cadit vulnus magnificat̃ eius nocumentum ⁊ interficit ẜm plurimuꝫ: ⁊ fortasse nō interficit nisi raro sunt sicut vesica ⁊ cerebrum ⁊ renes ⁊ intestina minuta ⁊ epar: q̄ꝫuis sit possibile vt saluetur super ea cum est leue. In corde autē non speratur salus cum in eo accidit vulnus. Et plurimuꝫ ille cui accidit vulnus in vētre suo cuꝫ accidit ei nausea aut singultus aut solutio ventris moritur. Et quādo vulnus est in loco in quo oportet vt vehemēs fiat dolor ⁊ apostema: sicut sunt capita lacertoruꝫ ⁊ posteriora eorum ⁊ proprie illoꝝ qui sunt neruosi ⁊ nō accidit apostema: significat illd̄ nocumentum intrinsecum ad quod cōuertuntur materie ⁊ non perueniunt ad vulnus.

Dub'

¶ Superius p̄misit qd dd̄m est de vulneribꝰ: hic exequit̃ de sol'one ꝯtinuitatis que est vulnus. Et primo ponit q̄dā iudicia de periculis vulnerū. Scd̄o exequit̃ d̄ cura. ibi (Vulnus.) ∇ Pria in duas. Primo p̄mittit iudicia ꝑiculi ẜm diuersitatem membroꝝ. Scd̄o ẜm diuersitatē dispōnum in quibusdam membris. ibi (Et q̄ñ.) Dy.

¶ Cōsiderādū ꝙ pulmo ⁊ diaphragma sunt de illis mēbris. Scd̄o ꝯsiderandū ꝙ ponit signa vulneris in ventre. Nausea ⁊c̄. Tertio ꝯsiderādū ꝙ si vulnera fiāt in alijs membris hn̄t signa sicut in stomacho exit cibꝰ: in renibꝰ aquositas: si in cerebro ꝑmixtio sensus vomitꝰ cholere ⁊c̄. Nisi raro ⁊c̄. Cōsiderādū q̄rto ꝙ vesica vel est carnosa vel neruosa: in ꝑte carnosa ꝯsolidat̃ in parte vō neruosa nō. Cerebrū. qꝛ ledit̃ in toto sensus ⁊ motꝰ: q̄nqꝫ tñ ⁊c̄. ⁊ iō si exeat medulla nō curat̃ vt q̄dā chirugici dicūt se vidisse curatū: sed illd̄ est aliqua humiditas flegmatica vel ꝓcedēte tēpore putredo aliqua. Renes ⁊c̄. Intestina miuta: qꝛ grossa ⁊c̄. Cor ⁊c̄. Epar. De pulmone vulnera antiqua nō ꝯsolidant̃ ꝓpter tria. Primo qꝛ tarde medicine ꝑueniūt ad pulmonē ꝓpter lōgitudinē vie. Scd̄o ꝓpter humiditates pulmonis. Tertio ꝓpter motū ipsius: etiā qꝛ mūdificant̃ tussi: etiā qꝛ medicine exiccatiue ꝓhibent sputū: ideo ꝓhibent ꝯsolidari. Si vō sunt noua a causa intrinseca vel extrinseca possunt cōsolidari sed cum difficultate. 5. de ingenio. Considerandum ꝙ mortale vel qꝛ statim vel qꝛ post ẜm diuersitatem membrorum ⁊ ẜm diuersitatem quantitatis solutionis continuitatis.

Dubiū pᵐ

¶ Dubitat̃ que sunt vulnera in q̄bus debet sequi dolor ⁊ apā. i. tumor. ∇ Dōm ꝙ sunt vulnera membroꝝ neruosoꝝ. i. sensibiliū multum: qꝛ ad multū sensum facto nocumēto sequit̃ dolor: sed dolor exacuit reuma ⁊ attrahit apostema vt in tertio thegni tex. cōmē. 159. ⁊. 163. ⁊ tertio de ingenio sanitatis cap̄. 4. al's. 13. de ingenio sanitatis cap̄. 3. ⁊ cap̄. 2. distin. 2ᵉ. ista autē mēbra sunt fines ⁊ capita lacertoꝝ vt supra ⁊c̄. vel sub genu ⁊ supra manū ⁊ supra iuncturā pedis:

pedis: ⁊ capitis ēt qñ ē fractura ossis ⁊ cōmotio in pānículo.

Dubm 2m

¶ Dubitat᷑ vtrū in talib⁹ vulnerib⁹ sit bonuꝫ sequi apa. ¶ Uidet᷑ ꝙ nō: primo ex Auicen. infra qꝛ in vulneribus neruoꝝ ꝓhibet apa. ⁊ Halyab. 4° ꝑcti. ca. 21. Itē qḋ īpedit curationē vulneris non est bonū sed apa ⁊c̃. Itē due egritudies magis molestāt nām ꝙ̄ vna. Itē qḋ īducit timorē spasmi nō est bonū: sed apa mēbri vulnerati inducit spasmum vel timorē spasmi: vt in cōmēto afoꝛ. secundi 5e particule. In vulnere spasmus superueniens moꝛtale. ¶ In cōtrariuꝫ hic ⁊ quinta afoꝛismoꝝ afoꝛ. 67. s. In vulnerib⁹ malis ⁊ foꝛtibus. ¶ Dōm ꝙ tumoꝛ duplex. Unus magnus totā ꝑtē vulneratā ꝫ coꝛpoꝛis intus ⁊ extra capiēs: ⁊ hoc est malū signum: qꝛ significat defectionē in regēdo humoꝛes. Causa: qꝛ est causa spasmi ꝑꝑ extēsionē neruoꝝ ⁊c̃. ⁊ de hoc loquit᷑ Gal. ibidē. Alius est supꝼicialis siue exterioꝛ: ⁊ iste est bonus: qꝛ significat nām cōmotaꝫ ex̄ exire ⁊ nō intus esse: vñ fit securitas a spasmo ⁊ alienatiōe: vñ Hippo. 5. ꝑti. afoꝛ. 66. ⁊. 67. Quibuscūq; tumoꝛes in vulnerib⁹ apparēt non valde spasmant᷑ vel insaniūt. Et si in vulneribus malis.

¶ Et opꝫ vt tu obſues illḋ qḋ dicem⁹ in caplo vlceꝝ de iudicijs in qb⁹ cōicant vlcera ⁊ vulnera ⁊ postposuim⁹ ea vsq; illic attēdētes ad illud qḋ est ꝯueniēs.

¶ Uerbi gratia: distantia partium mala cōplexio ⁊ erroꝛ regimīs pꝛohibent consolidationem vulnerum ⁊ vlcerum.

¶ Sermo vlis de cura vulneꝝ. Cap. 3m.

Ulnus carnosū nō eñat᷑ qn aut sit sectio plana recta: aut sectio rotunda: aut hñs latera: aut sectio cū dimiutōe aliquātule carnis. Et qñq; est ꝓfundū penetrans: ⁊ qñq; est discooꝑtum.

¶ Supius determiauit de ꝑiculo vulneꝝ ꝫm mēbꝛa: hic ꝺ̄termiāt de cura vulneꝝ carnosoꝛum. Et ꝑ̊ in ꝫmone magis gñali. Scḋo in spāli. ibi (Dixit Gal. opꝫ vt.) ¶ Pꝛia i. d. Pꝛio ponit cañ. curationis. Scḋo ponit cañ. in ꝟtute medicinarum. ibi (Medicamen.) ¶ Cōsiderādū ꝫ Dy. sic dꝛ. Pꝛio ponit cañ. vulneꝝ carnosoꝝ lꝫ icidētalr ponat neruosoꝝ: carnosoꝝ dico nō penetrātiū in qb⁹ nō est magn⁹ timoꝛ. Scḋo ponit curā neruosoꝝ in qb⁹ est timoꝛ. ibi (Et de vulnerib⁹.) ¶ Pꝛia in. d. Pꝛio ponit ꝙ̄dā distōneꝫ vulneꝝ carnosoꝝ membꝛoꝝ. Scḋo exequit᷑ de cura. ibi (Et vnicuiq; eoꝝ.)

Dubm 3m

¶ Dubitat᷑: quō sit sermo iste vlis vt dicit rubꝛica. ¶ Rñdet Dy. ꝙ non ē vlis: qꝛ postea facit spālia capla de cura vulneꝝ carnosoꝝ: sꝫ qꝛ ponit cañ. curatiōis carnosoꝝ ⁊ neruosoꝛuꝫ: vel qꝛ hic ponit cañ. q pñt dici cōes oīb⁹ vulneribus. Alr ꝙ spālr īfra ꝺ̄scēdet ad curā ꝫ mēbꝛa ⁊c̃. ¶ Cōsiderānduꝫ ꝙ vulnus est solo cōtinuitatis manifesta ex recēti tꝑe facta 3. ꝺ̄ ige. ca. ꝑ̊. dꝛ manifesta ad ꝺ̄riam ꝯtusiōis: dꝛ ex recēti tꝑe ad ꝺ̄riaꝫ vlceris. Cōsidera vulnus distinguit᷑ ex ꝑte sui vel in cōparatiōe ad mēbꝛū. Ex ꝑte sui vel simplex vl cōpositū. Simplex ē cui nō associat᷑ ali⁹ moꝛb⁹ nec accidēs nec cā. Cōpositū ē cui associat᷑ moꝛbus vt apa: aut accñs vt doloꝛ: aut cā vt alteratio ab aere: qꝛ curat᷑ vt cōpositū. Si in cōparatiōe ad mēbꝛū vl ꝫ diuersitatē mēbꝛoꝝ: ⁊ tūc vel ī osse vel ī carne vl neruo ⁊c̃. vel ītus aut ex̄. Si ꝫ vnū mēbꝛū vel ꝫ diuersitatē fige quaꝫ recepit: ⁊ tūc ē sectio aut recta aut rotūda vl hñs latera: vl ꝫ diuersitatē illi⁹ qḋ aufert᷑: ⁊ tūc vel ē cū diminutiōe carnis vel cutꝭ vl sine diminutiōe vel ꝫ supꝼiciē ⁊ ꝓfunditatē. Auic. āt multas ex istis ꝑ̄supponit ⁊ distīguit vulnus carnosuꝫ ex ꝑte figure vel plana vel rotūda. s. ꝑpter distractionem nō ꝑpter diminutionem.

¶ Et vnicuiq; eoꝝ ē regimē ⁊ cōicāt oīa in retētione sang. currētis: ⁊ iā posuimus ad illḋ caplꝫ. Et foꝛtasse cursus sanguis q̄ꝫtitate tēperata cōfert vulneribus ⁊ ꝓhibet apostema ⁊ oppilationem ⁊ febꝛem.

¶ Pꝛimo ponit curam in generali. Secūdo in spāli. ibi (Cum ꝫ sectio.) ¶ Pꝛima in duas. Pꝛimo facit hoc. Secundo declarat suppositum. ibi (Nam de melioꝛibus.)

¶ Cōsiderādū ꝙ accipim⁹ q ē ītētio cōis oī vulneri: qꝛ ꝓhibitio sāguis: ⁊ iō ponimus albumē oui si supflue exeat: qꝛ opꝫ vt nō multū exeat: nec paꝝ ne fiat apa: qꝛ ꝺ̄bit⁹ exitus ꝯfert: ⁊ ideo cadit in hoc ꝓhibitio apatis cū flōmia dieta ⁊ repercussiuis: ⁊ ideo nō debent poni pultes: vt dicit Dynus nisi sit contusio.

¶ Nam de melioꝛib⁹ cuꝫ qb⁹ ītēdimus in vulnerib⁹ ē vt ꝓhibeam⁹ eoꝝ apatiōeꝫ: qm̄ qñ nō accidit apa possibile est vt eius fiat curatio. Ueꝝ cū illic est apa: aut atritio: aut ꝯtusio: aggregat᷑ in vacuitate ei⁹ cuꝫ vulnere sanguis q vult fieri apa: aut pus: ⁊ non est possibilis curatio vulneris: ⁊ dum non ꝑ̄paratur illḋ tunc curetur apostema: ⁊ si retinetur in ꝯtritione sanguis: tūc nō fit securitas ꝙ ipsius resolutio festinet si fuerit ei q̄ꝫtitas de qua sit curādū ⁊ tēsio: ⁊ illud cū ꝯuersione eius in pus ⁊ resolōne ipsius: ⁊ illḋ fit cuꝫ oī calido leui de illis que tu scis. Et ꝑpter hoc opoꝛtet vt adiuuetur cursus sanguinis quādo abbꝛeuiatur.

¶ Pꝛobat ꝙ temperatus cursus sanguinis ꝯfert. arguit sic. qḋ ꝓhibet apostema confert: sed ⁊c̃. maioꝛem pꝛobat extendendo sermonem ad apostema ⁊ contusionem que coniuncta vulneri ꝓhibent solutionem vulneris curationem ⁊c̃.

Dubm 2m

¶ Dubitat᷑: vtrū ꝯiuncto apate cum vulnere possit curari vulnus pꝛius. ¶ Uidet᷑ ꝙ sic: qꝛ vulnus est cā apatis. ¶ In ꝯ̄riuꝫ Aui. ¶ Dicēdum ꝙ nō: qꝛ non potest fieri incarnatio stāte cōplexionis malitia ⁊ doloꝛe ex apostemate. Similr si est contusio non potest fieri cura nisi curetur contusio: aliqua tamē mala complexio simul curatur cum vulnere vt humida: quia vulnera egēt exiccatione. ¶ Ad rationeꝫ dicēdum ꝙ causa est duplex. Una qua remota remouetur effectus: ⁊ istius curatio pꝛecedit. Alia qua curata effectus remanet: ⁊ istius non necessario pꝛecedit. Dy.

¶ Cum ergo sectio est plana recta de qua nihil cecidit sufficit in regimine eius strictura ⁊ ligatura ⁊ ꝓhibitio sanguineitatꝭ ⁊ aq̄sitatꝭ ab ea: ⁊ ꝓhibere ꝙ aliq̄ rerū nō cooꝑiat eā: neq; pilus neq; aliud: postq̄ꝫ tu cōseruaueris cōplexionem membꝛi ⁊ sollicitus fueris in hoc ne attrahat᷑ ad mēbꝛū nisi sanguis naturalis.

¶ Hic in spāli. Et ꝑ̊ qñ vulnus est planū. Scḋo qñ rotūdū. ibi (Et si fuerit ita magna ⁊c̃.) Tertio vulneꝝ ꝓfūdi. ibi (Et si fuerit.) Quarto ei⁹ qḋ est cū diminutiōe carnis. ibi (Cū aūt ex vulnere.)

¶ Circa ꝑ̊mū ꝯsidera ꝙ q̄tuoꝛ tangit hic que Gal. ponit in thegni. 3. c. tex. cōmē. 110. s. adducere distātia. Scḋo seruare ⁊c̃. Tertio nihil incidat. Quarto substātiam partis sanam conseruare ⁊c̃.

¶ Et si fuerit ita magna vt ne cōcurrant extremitates eius: qm̄ sunt rotunde lōgate: aut diuerse figure: aut iā destructa est ex ea caro pauca nō plurima: tūc eius cura est sutura ⁊ ꝓhibitio aggregationis humiditatꝭ in ea cū administratione exiccantiū repercussiuoꝛum ⁊ administratione subtiliātium que dicemus.

¶ Considerandū ꝙ iste ītētiones q̄tuoꝛ sunt ēt hic ⁊c̃. lꝫ differāt in pꝛimis duab⁹: qꝛ opoꝛtet suere vt ꝯseruet᷑: ⁊ foꝛtius repcutere: vt Rasis. 7. Almā. c. 3. ⁊ in lib. diuisionū. c. 138. ⁊. 14. continē. c. 3.

¶ Et si fuerit pꝛofunda tunc strictura etiam facit eam adherere multotiens: ⁊ nō est necesse detegere eam si est possibile illud. Et illud est quādo non confert strictura cuꝫ ligatura firmans eā. Et foꝛtasse necessariuꝫ est detegere eam sicut ostendam ⁊ pꝛopꝛie vbi nō cadit strictura bona sup radicem pꝛofundi: quare effundūtur ad ipsuꝫ materie ꝑpter debilitatem eius ⁊ doloꝛē qui necessarius est: ⁊ ꝑꝑ dispositiones quas dicā in capitulo vlcerum. Et si est necessarium vt detegat᷑ non erit excusatio quin ponatur cotū: ⁊ qḋ currit cursu eius super eius oꝛificium exiccās ipsum ꝑpꝛie vbi strictura non cadit super radicem: sicut diximus: aut est eius pꝛeparatio talis ꝙ nō est possibile nām malā effundi ab ea: aut est in ea os: aut iam concauata est: ⁊ facta est fistula: ⁊ sit in ea humiditas mala valde: et est tunc in iudicio vlcerum non vulneruꝫ. Et dixit sapiens ꝙ vulnus non indiget: nisi ligatura aggregante labia quādo queritur adherētia ⁊ incarnatio. Uerum si fuerit necessariū vt nascatur in ea caro: tūc nō est in eo necessarium illud: sed est necessaria aliqñ ligatura cū qua effundatur soꝛdities ex oꝛificio ei⁹. Et aliquādo ligatura fit tali mensura qua retineat medicamen desuper. Inqt ⁊ sufficit vt sit oꝛificio vulneris locus: ex quo effundatur soꝛdities semꝑ per nām: aut ita vt cadat perfoꝛatio illic: aut vt tu figures ipm̄ cuꝫ

illa figura. Ego enim iam sanaui vulnus magnũ cui⁹ ꝓfundũ erat vbi est genu ⁊ ipsius orificiuz in coxa p̃ter ꝙ fecerim ei orificiũ aliud inferius apud genu. Sz p̃paraui coxã tali p̃paratione ꝙ ꝓfunduz fuit supi⁹: ⁊ orificiũ iferius: quare sanatũ est absq̧ pforatiõe in iferiori parte. Et silr̃ quãdoq̧ suspẽduntur brachium ⁊ palma ⁊ alia taliter ꝙ orificiũ semp est iferius: hic est ergo sermo eius. Et dico ꝙ fortasse tibi cadet vulnus vbi tibi erit necẽiũ icidẽ cõplete ⁊ secare mẽbrum.

¶ In ista pte Aui. ponit curã vulneris ꝓfundi: qꝛ est absconsum ⁊ cauernosuz. Et p̊ oñdit ꝙ aliqñ curat̃ vt vulnus cui⁹ sectio sit plana. Scd̃o oñdit ꝙ aliqñ nõ sic curat̃. ibi (Dico ꝙ fortasse.) Et hic p̃ facit h̃. Scd̃o ꝯfirmat auc̃te Gal'. ibi (Et dixit sapiens.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ q̃tuor ponit causas quare opz detegere ⁊c̃.

¶ Cũ aũt ex vulnere abscindit̃ caro plurima: tũc necessaria sunt ea q̃ carnẽ nasci faciũt: ⁊ nõ sufficit illud qd̓ exiccat ⁊ ꝓhibet. Et fortasse nocet exiccatiuũ ⁊ ꝓhibitiuũ ex pte ꝙ repellit mãm ex qua nascit̃. Et qñq̧ est ꝓfunditas ⁊ diminutio ossiũ taliter ꝙ nõ est possibile vt nascat̃ cõplete: quare remanet ꝓfundũ: sicut qñq̧ accidit vt nascat̃ plus q̃z sit necesse q̃re est caro addita. Et opz vt cibet̃ eger q vult vt nascat̃ caro in vulnere suo cibo laudabili boni chimi. Et qñq̧ est illud qd̓ facit nasci: ita ꝙ possibile est ei vt faciat nasci carnẽ. Cutẽ v̓o nõ facit nasci cũ iã abscisa est totalr̃: imo nõ facit nasci loco ei⁹ nisi carnẽ durã supra quã nõ nascit̃ pilus: venaꝝ aũt rami multotiẽs eminẽt ⁊ nascũtur sic̃ caro. Et de vulnerib⁹ sũt q̃dã h̃ñtia timorẽ sic̃ vulnera cadẽtia in neruis ⁊ extremitatib⁹ lacertoꝝ: ⁊ dicã ea in cap̃. dispõnũ neruoꝝ: ⁊ multotiẽs sequunt̃ ea accñtia mala sicut illd̓ qd̓ sequit̃ vulnus extremitatis lacertoꝝ de alteratione coloris ⁊ casu pulsus post spissitudinez ⁊ puitatẽ ⁊ pducit ad syncopim ⁊ casum virtut̃: ⁊ qñq̧ sequit̃ ea spasmus. Et silr̃ illa q̃ cadunt añ genu apd̓ rotulã: qm̃ sequunt̃ ea accñia mala ⁊ sũt perimentia a q̄bus parũ liberant̃. Et qñ accidit spasmus ex h̓mõi vulnerib⁹ lacertosis ⁊ non recipit curationẽ: tũc curatio est incidere lacertũ in latitudie: ⁊ ẽ volũtas vt d̓struat̃ opatio lacerti. Veꝝ illd̓ est de illis q̃ opz vt postponat̃ q̃tuz ẽ possibile: ⁊ curet̃ spasmus ⁊ pmixtio rõnis cũ re alia p̃ter eã: ⁊ sicut vulnus geniculi: ⁊ fortasse eni necesse ẽ vt ponat̃ cũ sectõe dura. Et opz vt sit festinatio in apatibus eius ⁊ vlcerib⁹ ipsius ⁊ vulneribus cũ flõmia ⁊ solutione vẽtris: ⁊ ꝓhibitione incarnationis: donec mundificentur mundificatione vltima: deinde incarnentur.

¶ Hic ponit curã vulneris cũ carnis diminutiõe. Et p̊ facit h̃. Secũdo ostendit ꝙ aliqñ nõ põt fieri cõpleta incarnatio: ⁊ ꝙ aliquãdo fit superflua. ibi (Et qñq̧.) Tertio comparat faciens nasci carnem ad id qd̓ facit nasci cutem. ibi (Et quandoq̧ ⁊c̃.)

¶ De cognitiõe eius qd̓ facit nasci: ⁊ qd̓ incarnat: ⁊ qd̓ sigillat: ⁊ qd̓ corrodit ex medicinis. Cap̃. 4m.

Medicamẽ faciẽs nasci carnẽ est illd̓ qd̓ coagulat sanguinem sanum in carnem.

¶ Supi⁹ posuit curã vulneꝝ carnosoꝝ: ⁊ hic d̓terminat de ꝟtutib⁹ mediciaꝝ gñatiuaꝝ carnis ⁊ i gñali. d̓r in gñali: qꝛ in spãli cã ⁊c̃. Rõ q̃re h̃ ẽ: qꝛ in ca. p̃cedẽti dixerat ꝙ ẽ aliqd̓ vulnus simplex qd̓ idiget sola icarnatiõe ⁊c̃. Et p̊ inuestigat virtutẽ haꝝ mediciaꝝ q̃ faciũt h̃ p̃ncipalr̃. Scd̃o accñtalr̃. ibi (Et illd̓ q̄dẽ qd̓ rectuz.) ¶ Pria in q̃tuor sicut q̃tuor sunt ⁊c̃. ¶ Pria in duas. Prio ponit que sit opatio medicine gñantis carnem. Scd̃o ostendit que sit cõplexio. ibi (Qr si fuerit ei exiccatio.)

¶ Cõsiderandũ ꝙ coagulare in carnẽ facit p̃ncipalr̃ nã: vt. 3. d̓ ingenio ca. 3. sed medicina remouẽdo impedimentum: ⁊ ideo si non est impedimentum nulla extrinsecaꝝ indigetur: vt 3° de inge. cap̃. 3. Impedimentuz autẽ est duplex: superfluitas grossa que putrefacit: ⁊ subtilis que humefacit: vt Gal'. ibidem. medicina igit̃ exiccat subtiles ⁊ mundificat grossas. ¶ Cõsidera sanguinem sanum: quia sang. dz esse tẽperatus in quantitate ⁊ qualitate ⁊c̃.

¶ Qr si fuerit exiccatio ei vehemẽs ꝓhibet sanguinem veniẽtẽ q̃re nõ habebit mãz caro. Et si ẽ ei abstersio vehemẽs remouet eũ ⁊ facit eũ currere quare ꝯsumit mãz iuẽtã carni: g̊ oz vt nõ sit ei plima exiccatio: imo vsq̧ ad terminũ: neq̧ abstersio fortis valde: imo abstersio pauca in tanta q̃titate vt abstergat sorditiem absq̧ mordicatiõe: ⁊ nõ idiget stipticitate de qua est curãdũ. Et opz iteꝝ vt sit i caliditate ⁊ friditate sua in cõplõne si fuerit sepata cũ cõtrario ꝟm q̃titatẽ sepatiõis: ⁊ si nõ fuerit sepata sepatiõe de q̃ curet̃: tũc assimilet̃ calo valde calidũ valde: in frido valde fridum valde. Et obseruet̃ iteꝝ impressio medicie in loco vt opponat̃ ei si supfluit in malitia cõplexionis.

¶ Primo ponit cuius complexionis debet esse in qualitatib⁹ passiuis. Secũdo in actiuis. ibi (Et oportet.)

¶ Dubitatur. vtrũ medicamẽ carnis gñatiuũ d̓eat eẽ siccũ ẽt: quia Gal'. 3. de igenio ca. 3. ⁊. 8. ⁊. 4° d̓ igenio ca. p̊ dicit. ꝙ dz ꝯseruare cõplexionẽ mẽbri: sed aliqd̓ mẽbrũ est humidũ. Itẽ. 4. de ige. cap̃. 2. ponit ꝙ si caro sit sicca si sint labia obstracosa fomẽtet̃ cũ aq̃ calida ⁊ reb⁹ humidis. Itẽ medicina generatiua carnis dz esse similis mẽbro in caliditate ⁊ frigiditate: ergo in siccitate. ¶ In cõtrarium Auic. ⁊c̃. ¶ Dõm ꝙ medicina generatiua carnis dz eẽ sicca. ratio. h̃. 3. de ingenio cap̃. 3. qꝛ in omni vulnere concauo multiplicat̃ duplex humiditas: subtilis ⁊ grossa. humiditas aũt dz exiccari ex quo apparet ꝙ illa medicina d̓r ꝯseruatiua nõ ꝓprie sed conseruatiua cũ p̃uisiõe. s. ne labat̃ in hũiditatez ⁊ cũ corruptione sine curatiõe: ⁊ ideo mẽbrũ magis siccũ magis indiget sicca mediciã. ¶ Ad rõnes pz solutio. Ad vltimam dõm ꝙ nõ est simile.

Dub^m p^m

¶ Medicine autẽ incarnatiue sunt ille que aggregant inter duo elongata: ⁊ non oportet vt opent̃ nisi in superficieb⁹ amboꝝ facientes adherere inter ea vtraq̧ cum rore qui est in substantia amborum.

¶ Primo ostẽdit quã operationẽ facit medicina icarnatiua. Secundo cuius cõplexionis dz esse. ibi (Et si fuerit.) Tertio ponit differentiam inter incarnatiuã ⁊ generatiuam. ibi (Et non.)

¶ Considerandũ ꝙ dicunt̃ icarnatiue siue glutinatiue. Cõsiderãdũ ꝙ illa opatio nõ dz attribui medicine: sed p̃ncipalr̃ ꝟtuti. Cõsiderãdũ ꝙ tangit tria: operationem: locum: ⁊ medium.

¶ Dubitat̃. vtrum operetur in superficie an in ꝓfundo. ¶ Dicẽduz ꝙ medicine non debent esse in profundo. nam ꝓhibent consolidationem: sed virtus debet penetrare: quia humiditas prohibẽs incarnationem non solum est in supficie sed in profundo.

Dub^m 2^m

¶ Dubitat̃ q̄d intelligat per ros. Considerandum ꝙ accipit̃ duplr̃. Uno mõ pro rore qd̓ est secunda humiditas: ⁊ isto modo non accipitur hic: quia posset esse ros ⁊ non sanguis. Dy. Alio modo pro sanguine recenti disseminato per mẽbra: ⁊ sic sumitur hic: ⁊ ideo fit coniunctio. Credo ꝙ accipitur ros pro humiditate secũda que transit in cambium: ⁊ dicit̃ ros qꝛ in forma roris transit.

Dubiũ 3^m

¶ Et si fuerit sanguis purus: tunc est illud qd̓ exiccat sanguinem plurimũ sufficiens cum eo in adherẽtia cũ exiccatione vehemẽti veloci anteq̃z fiat pus ⁊ nõ firmatur ei illud nisi fuerit cuz illo supfluitas virtutis in exiccando: veꝝ opz ne sit abstergẽs: qm̃ abstersio est cõtraria intẽtioni que est in eo: qm̃ itẽtio in eo est ponere illud qd̓ colligit̃ de sanguine nutrimẽtũ ⁊ adherẽtia: ⁊ abstergẽs abstergit illũ sanguinẽ q̃re dispartitur: ergo ꝯsumit mãm qua expectat̃ cõglutinatio: et non indiget diminutione in exiccatiõe sicut idiget ea illud qd̓ facit nasci: qm̃ faciens nasci idiget vt currat ad ipm mã: ⁊ illius materiei cursuz ꝓhibet exiccatio: ⁊ incarnatiuum non indiget: imo indiget icarnatiuuz exiccatione fortiore ⁊ pauca stipticitate.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ accipimus cuius complexionis sit: qꝛ siccũ fortiter. ratio

ter. ratio quia exiccat anteq̄ fiat pus ⁊c. q̄ ⁊ non sit abstergens. Sed secūdo considerandum. Sanguis purus .i. bonus. vel hoc dixit ad declarandum q̄d intelligat per ros de quo dixit cū roze ⁊c. Et non indiget. Considerandum q̄ duplex vel triplex est differentia inter incarnatiuā ⁊ faciens nasci carnē. Primo q̄r incarnatiua d̄z esse magis sicca. Secundo q̄ debet habere stipticitatē aliquam: sed generatiua carnis non. Tertio quia abstersiuum.

Dub. 4m ¶ Dubitat̄. vtrū medicamē incarnatiuū debeat eē magis siccū q̄ generatiuum carnis. Videt̄ q̄ nō: q̄r Gal. ponit in thegni tertio textu cōmē. 3. q̄ p̄ mediocriter desiccantia suba partis ḡuabit̄ ⁊c. Itē in vulnere magis humido cōpetit forti⁹ exiccās cū cura fiat per ꝯ̄rium: sed vulnus in quo est p̄dita caro est magis humidum: q̄a ad ipsum magis currūt sup̄fluitates. In ꝯ̄rium Auicē. Dicēdum q̄ medicina incarnatiua d̄z esse magis sicca q̄ generatiua carnis. Ratio q̄r medicina que subito siue. velociter d̄z exiccare debet esse magis sicca q̄ illa que leuiter ⁊ paulatim: sed medicina incarnatiua d̄z subito exiccare ne sanguis bonus conuertat̄ in pus: sed medicina generatiua carnis nō subito: sed paulatiꝫ vt p̄mittat sanguinē venire ad mēbrū: ex q̄bus apparet q̄ incarnatiua d̄z esse stiptica: vt ꝓhibeat cursuꝫ: ⁊ vt coagulet: sed generatiua non d̄z. q̄r non ꝓhibet: ⁊ q̄r non oportet q̄ subito. Cōsiderāduꝫ q̄ in caliditate ⁊ frigiditate est sicut de ḡnatiua carnis. Considerādum q̄ incarnatiua est siccior q̄ generatiua ⁊ minus sicca q̄ sigillatiua: ⁊ ideo ponitur sicca in secūdo gradu generatiua in p̄mo. Ad ꝯ̄riū primū d̄m q̄ d̄r mediocriter: q̄r media inter ḡnatiuū ⁊ sigillatiuū. Ad 2m dicit Dynus q̄ verum est reliquis parib⁹: sed hic nō sunt: quia lꝫ vulnus in quo debet fieri generatio carnis sit humidum: tamen sanguis coagulatio debet fieri paulatiꝫ ⁊ nō subito: sed in vulnere q̄d debet īcarnari debet fieri subito exiccatio. Aliter cum dicit̄. vulnus huius indiget magis exiccantib⁹: verum est remouentibus illam humiditatem sine nocumento: sed h̄ facit exiccans leuiter cum abstersione sorditiei quale est generatiuum carnis: sed incarnatiuum non d̄z esse abstergens.

¶ Consolidatiuum v̄o sigillatiuum vehementius indiget stipticitate q̄ illa duo.

¶ Cōsiderādū q̄ noiat̄ ꝯsolidatiuū sigillatiuū ⁊ cicatrizatiuū. Cōsiderandū q̄ apud Dynū p̄mo ꝓbat q̄ medicamē cicatrizatiuuꝫ sit magis exiccatiuū q̄ medicamē ḡnatiuū carnis. Scd̄o ꝓbat q̄ sit magis exiccatiuū q̄ īcarnatiuū. ibi (Et q̄m īdiget.) Premittit ḡ p̄ cū dicit. Vehemētius īdiget stipticitate supple ⁊ siccitate.

¶ Q̄m est ei necessarium vt recuperet q̄d est per naturam vehementioris exiccationis .s. cutem.

¶ Rō q̄r q̄d ḡnat siccius est magis siccū sed cicatrizatiuuꝫ regn̄at cutim q̄ est siccior carne. ¶ Cōsiderādū q̄ nō regn̄at verā cutē: sꝫ carnē q̄ stat loco cutis .s. callosaꝫ. ¶ Cōsiderādū ēt q̄ hoc medicamen est magis stipticū q̄ ḡnatiuum carnis: q̄r generatiuum carnis h̄z abstersionē aliquā: ⁊ ideo nō d̄z esse stipticum: sed cicatrizatiuum est cōstrictiuū ⁊ coadunatiuū vt fiat caro callosa.

¶ Et q̄m indiget vt exiccet humiditatem extraneaꝫ et radicalem vehementem. Et illud q̄d est ante ipsum eget vt exiccet humiditatem extraneā exiccatiōe plurima ⁊ radicalem cum mensura qua conglutinetur et ingrossetur: ⁊ non minuatur ex substantia.

¶ Hic ꝓbat q̄ sit magis siccū q̄ īcarnatiuum. Rō illd̄ q̄d exiccat humiditatē ex̄neā ⁊ radicalē .i. n̄alē vehemēter ē sicci⁹ eo q̄ exiccat extraneā ⁊ nō multū exiccat n̄alem: sed medicamē cicatrizatiuū est h̄mōi: q̄r exiccat ex̄neā: aliter nō fieret cut̄ .i. caro callosa. exiccat ēt n̄alē exiccationē p̄ multā cōdēsationē: q̄r maior exiccatio req̄rit̄ vt fiat caro callosa q̄ caro īsensibil̄ nō callosa. Apparet ēt q̄ d̄z eē magis stiptica. Et app̄et q̄ d̄z eē sicca in tertio. Et apparet q̄ nō in 4°: q̄r mordicaret ⁊ faceret cicatricē ꝯcauam. Dy. ¶ Cōsiderādū q̄ calida acuta aliq̄n faciunt p̄ accn̄s cicatrizationē faciendo escarā vt calcantū adustū cū paꝝ ex eo ponitur.

¶ At corrosiua diminuens carnem oportet vt sit vehementis abstersionis valde.

¶ Cōsiderandū q̄ talis medicina d̄z abstergere fortiter ⁊ exiccare vt corrūpat carnē: ideo ē sicca in 4° gradu: q̄r quart⁹ gradus corrūpit: ⁊ si sit in quarto gradu calida fortius facit: vt flos eris magis q̄ galla. Medicina igitur generatiua in primo incarnatur in secūdo: cicatrizatiua in tertio: corrosiua in quarto.

¶ Et illud quidē q̄d est rectuꝫ in curatione vulnerum q̄n p̄forant̄ est vt non approximet eis aq̄. Et si fuerit necēuꝫ ⁊ nō suffert eger a balneatiōe: opꝫ vt ponatur super ea de emplastris ⁊ de pāno infuso cuꝫ oleo s̄m modos ligatiōis: ⁊ nō p̄mittat̄ aqua p̄uenire ad ip̄m.

¶ Hic ponit v̄tutes mediciaꝝ q̄ faciūt ad curationē vulneꝝ accn̄talr̄: ⁊ sunt ille que ꝓhibent res ex̄neas. v̄. g. aq̄ ītrare ī vulnus.

¶ De perforatione vulneris ⁊ aliorum cuꝫ oportet vt discooperiatur. Cap. 5m.

Dixit Gal. opꝫ vt seces ex loco eius vehemētioris eminētie: ⁊ vt inclines ip̄m: ⁊ nō sit tractus p̄forationis nisi ad p̄tē ex qua est possibile currere pus ad īferiora. Et vt obseruētur in p̄foratiōe alesurati ⁊ ruge s̄m modum queꝫ diximus in capl̄o vulneꝝ ⁊ dubellet: nisi ī eis q̄ excepimus. In eis v̄o que sunt sicut iguina ⁊ subascelle: opꝫ vt vadat p̄foratio cum cute in natura. Deide ponant̄ desuper exiccatiua absq̄ mordicatione de illis q̄ sunt posita in talibus medicinaruꝫ singularium. Et puluis olibani melior est in eis q̄ olibanum: q̄m illud est vehemētius stipticum. Et rectum q̄deꝫ est in curatione vulneruꝫ cū p̄forantur ne approximet eis aqua. Et si fuerit necessarium ⁊ eger nō suffert a balneatiōe: tunc oportet vt vulnus occultetur sub emplastris cōuenientibus tectis cum pānis infusis cum oleis s̄m modū cooperture que separat inter aquaꝫ balnei ⁊ humiditatem eius: ⁊ inter vulnera: aut ingenietur in illo aliquod ingeniorum possibilium in ipso.

¶ Possumus dicere q̄ hic in sp̄ali ꝯ̄terminat de cura vulneꝝ ⁊ h̄ꝫ p̄tes tot q̄t sūt capl̄a sp̄alia in q̄b⁹ sp̄ales ponit can̄. Scd̄a ibi (Necessariū.) Tertia ibi (Intētio ⁊c.) In p̄ capl̄o ponit regimē sectionis: q̄r aliq̄n vulnera h̄n̄tia ꝯcauitatē ⁊ sinū opꝫ secare. Et p̄ ponit modū sectiōis. Scd̄o ponit curā post sectionē. ibi (Deide ponāt̄.) Tertio docet euitare īpediēs. ibi (Et rectū.) ¶ Alesurati .i. villoꝝ. Considerādū q̄ in p̄ma īpositiōe post īcisioneꝫ exiture nō d̄z poni puluis thuris sed claꝝ oui q̄ facit retētionē sanguis ⁊ sedationeꝫ doloris: postea debem⁹ apponere q̄d ḡnat carnē ⁊ ꝯsolidat: ⁊ hoc facit thus. Considerandū q̄ in vulnerib⁹ magnis in q̄b⁹ ē facta sectio īdigem⁹ maiori exiccatiōe q̄ in sup̄ficialib⁹ ⁊ p̄uis: q̄r plus illuc trahunt̄ materie .s. sup̄flue humiditatis: vt Gal. 5. ꝺ īge. sanita. c. 4. ⁊ ideo puluis corticū olibani est melior aqua: nec cal̄a q̄r putrefacit: nec frigida q̄r īcrudat .s. pura q̄r mixta cuꝫ medicis alijs q̄nq̄ ponit̄ ēt nec oleū nec pīguedo: nisi q̄nq̄ in vnguētis necessarijs. Iteratio ē s̄monis forsan vitio transferentis. Et rectū q̄dē.

¶ De regimine vulneꝝ h̄n̄tiuꝫ ap̄a ⁊ dolores. Ca. 6m.

Necessarium est huiusmodi vulneribus alleuiare ⁊ credere q̄ vulnus non cōsolidat̄ oīno dū ap̄a non sedatur. Et illud q̄dē nō cōplet̄ nisi cum eo in quo est exiccatio ⁊ infrigidatio in p̄ncipio rei: ⁊ mollificatio in scd̄o. Et vt administret̄ in eo cura ap̄atum oīno. Et q̄d est ꝓpriū in hoc cum cōitate sui iuuamēti in omni mēbro a capite vsq̄ ad pedes est vt sumat̄ granatū dulce ⁊ ꝺcoquat̄ cum vino pontico ⁊ emplastret̄ cū eo locus.

¶ Hic ponit curā vulneꝝ intēdēdo ad accn̄s .s. ap̄a. ⁊ malaꝫ cōplexionē: ⁊ q̄r ad ista seq̄tur etiā dolor: ideo dixit rubrica de regimie. supple ⁊ mala cōplexione. Prio ponit regimē h̄n̄tiū ap̄a. Secūdo malam complexionem. ibi (Et oportet vt tu.)

¶ Dicit p̄ alleuiare .s. dolorē vel curā vulneris ⁊c. ꝓpriū in h̄ .s. vulnere carnoso cū est ap̄a ⁊ non in neruoso: supple ⁊ est ꝓpriuꝫ cum ap̄a est in principio non in augmēto vel statu: ⁊ confert ap̄ati vel vulneri: q̄r frigidum ⁊ siccum est repercussiuum ⁊c.

¶ Et opꝫ vt tu obserues illud ad q̄d cōuertit̄ dispositio apostematis: sicut si tu administraueris vnguētuꝫ nigrū ⁊ videris vulneris ruborem vehemētem fieri ⁊ desiccari declina ad infrigidantia ⁊ ad vnguētuꝫ albū. Et si videris ipsum mollificari aut īdurari: ⁊ tu iā administrasti albū administra nigrū ⁊ alia.

¶ Patent. lege. 5. can̄. tracta. n.

¶ Regimen vniuersale in vulneribus viscerum interius. Cap. 7m.

Intētio in eo est qđ existimamus ꝙ ē fissura: aut disruptio iterius est vt icarneť: ꝛ nō dimittať sanguis cōgelari in iterioꝛib⁹: ita vt ꝓhibeať fluxus sanguis. Et medicie cōferētes in vtrisqȝ itētiōib⁹ p̄mis sunt sicͨ vestiméta qñ decoquunť in aceto: aut detur in potu de cētaurea maioꝛe pōdus. ʒ. j. ꝛ terre sigillate in h̄ inest curatio magna. Jllud aūt qđ in potu sumiť cā fluxus sanguinis est sicͨ dauic vnū ꝛ. ʒ. de semine iusqami albi cū aqua mellis ꝛ relique medicine p̄dicte in ꝓhibitione sputi sanguinis ꝛ fluxus sanguinis.

¶ Hic ponit curā vulneꝝ ꝓfundoꝝ. s. penetrātiū in ꝯcauitate ventris: nō autē loquiť de penetrātib⁹ in ꝯcauitate pectoꝛis: qꝛ dat itelligi ex 3° libro fen. 11. Et p̄mo ponit curā hoꝝ vulneꝝ quādo sūt intus: ꝛ nō apparent extra sicut accidit qñqȝ in casu ꝛ offensione. Secūdo quādo apparent extra ꝛ intus vt cum vulnus fit cultello vel lācea. ibi (De vulnere aūt.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit intentiones ꝛc̄. Secundo medicinas. ibi (Medicine.)

¶ Considerandū. estimamus. qꝛ estimatiuū iudiciū est. Scđo considerādū ꝙ iste sunt intētiones speciales ꝛ locales. generales enim sunt euātio ꝛ diuersiua ꝛ flōmia ꝛ solutio ventris si expedit.

¶ De vulnere aūt ꝛ fissura appentib⁹ dixit sapiēs ꝙ in dispōne myrach vētris donec egrediantť q̄dā itestia: opȝ vt scias qūo applices itestina ꝛ itromittanť. Qꝛ si egrediatur aliqd de zirbo: opȝ vt scias an sit nec̄ium vt ligeť cū ligatura firma aut non: ꝛ an suať vulnus: aut nō: ꝛ qualiter sit via in suendo ipsum.

¶ Primo ponit q̄ opȝ scire de cura taliū vulneꝝ. Scđo ponit q̄ magis ꝑiculosa ꝛ q̄ min⁹. ibi (Et Gal.) Tertio ponit curā. ibi (Jnqt.)

¶ Et Gal. quidem dixit anathomiā almyrach. Et diximus nos ip̄m in anathomia. Et ꝑꝑ illud qđ iam diximus in anathomia locus ilioꝝ est minoꝛis timoꝛis cū disrūpiť q̄ȝ locus aluourati. Et aluourati qdeȝ est mediū coꝛpoꝛis vtriusqȝ lateris mēsura quatuoꝛ digitoꝝ ab alboꝛati. i. vmbilico. Jnqt qm̄ fissura cum accidit in loco alboꝛati egrediunť cū ea itestina plus: ꝛ reditus eoꝝ in ea est difficilis. Et illud ideo: qm̄ res q̄ tenet ea nō est nisi duo lacerti descēdentes in lōgitudine coꝛpoꝛis qui protēduntur ex pectoꝛe vsqȝ ad os pectinis: ꝛ ꝓpter illud quādo disrūpitur vnus hoꝛuȝ duoꝝ lacertoꝛum opȝ vt egrediatur pars intestinoꝝ ꝛ augmentatur inde disruptio. Et illud ideo quoniaȝ lacerti qui sunt in vtrisqȝ ilijs plus coartant ip̄m: verum non est ei in medio lacertus foꝛtis continēs ipȝ. Si auteȝ preparetur vt sit disruptio magna egredietur numeratio intestinoꝛum: quare erit eoꝛum intromissio vehementioꝛ ꝛ difficilioꝛ. Jn vulnerib⁹ autem paruis si non succurratur cum intromissione intestini inflatur ꝛ ingrossatur. Et istud propter illud qđ gn̄ať in eo de vētositate: quare nō igrediť ex illa disruptione. Et ꝑꝑ illud saluioꝛa vulnera accidētia in myrach disrūpētia sunt illa q̄ sunt equalis magnitudinis.

¶ Primo ponit que sunt magis periculosa ex loco. Secūdo ex q̄ȝtitate. ibi (Si autem.)

¶ Considerandū ꝙ Auic. assignat vnā cāȝ: quia in medio sunt duo lacerti continentes ꝛc̄. Alia causa est: qꝛ ibi est neruositas lacertoꝛum transuersalium: sed in alijs est carnositas ꝛc̄.

¶ Jnqt ꝛ indigēt ista vulnera rebus quatuoꝛ: quaruȝ prima est vt reducať intestinū apparēs ad locū q ē ei propꝛius: ꝛ secūda vt suatur: ꝛ tertia vt ponať suꝑ ea medicamen conueniens: ꝛ quarta vt sit sollicitudo ne ꝓueniat alicui mēbroꝝ nobiliū ꝑꝑ illud timoꝛ.

¶ Primo ponit curā qñ egrediūtur itestina. Scđo qñ zirb⁹. ibi (Jnqt Hip. cū egrediť zirb⁹.) Tertio repetit. ibi (Et si egrediť.) ⁋ Prima in. d. Primo qñ egrediť itestinū ꝛ nō ē vulneratū. Scđo qñ ē vulneratū. ibi (Et si vulnus iā.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit quot intētiones requiruntur. Secundo exequitur. ibi (Pone ergo.)

¶ Primo ponit q̄tuoꝛ itētiōes ꝛ q̄rta est ne ꝓueniat timoꝛ. Dicͨ Dynus. i. ne sanguis ꝯgeleť in interioꝛib⁹: qꝛ posset fieri magnū nocumentū mēbris iterioꝛib⁹ principalib⁹ ꝛ alijs nobilibus.

¶ Pone ḡ ꝙ sit vuln⁹ tāte q̄ȝtitatȝ vt nō possimus ꝑꝑ ꝑuitatē ei⁹ itromittē itestinū ꝓcedēs ab eo. Et tūc qdē est nobis nec̄iū vt resoluam⁹ illā vētositatē: aut vt dilatem⁹ ipaȝ disruptionē: ꝛ vt dissoluam⁹ vētositatē est meli⁹ si poſe est in ea. Et cā qdē in iflatiōe itestini est frigus aeris: ꝑꝑ illđ ḡ opȝ vt submergať spōgia in aq̄ cal'a ꝛ exprimas ipsaȝ ꝛ vapoꝛes ipȝ. Et vinuȝ stipticū qñ calefit ēt ē iuuatiuū in h̄ loco: ꝛ illđ qm̄ calefacit plus q̄ȝ sit calefactio aq̄ ꝛ ꝯfoꝛtat itestinuȝ. Qꝛ si hec cura nō resoluit iflationē itestinoꝝ: tunc administreť amplificatio vulneris. Et ꝯuenientius istroꝝ ad hāc sectionē est istr̄ȝ qđ cognosciť ad ꝑfoꝛādas fistulas. Cultelli āt ꝑfoꝛādi acuti ex duabus ꝑtib⁹ facti ad caput caueanť. Et rectioꝛ figuraꝝ ꝛ p̄paratio in infirmo est: vt si fuerit vulnus ledēs vadēs ad ꝑtē iferioꝛē sit figura ꝛ p̄paratio ad suꝑioꝛē. Et si fuerit vuln⁹ vadēs ad suꝑioꝛē figura ꝛ p̄paratio vadūt ad inferiorem. Sit ḡ itētio tua quā itēdis in vtrisqȝ rebus sil' vt nō cadāt reliq̄ itestina suꝑ itestinū cui⁹ iferius appꝑet. Et cū tu posueris hāc tuā intētionem scias ꝙ si fuerit vulnus in ꝑte dextra: tunc opoꝛtebit vt facias egrum declinare ad ꝑtē sinistrā. Et si fuerit in ꝑte sinistra facias eū đclinare ad dextrā. Et sit itētio tua semper vt ponas ꝑtē in qua est vulnus altioꝛē ꝑte altera: hec ē enī res q̄ est cōis oib⁹ istis vulnerib⁹. Cū ḡ seruanť intestina in locis suis q̄ sunt eis propꝛia postq̄ȝ reducta sūt ad vētrē cū vulnera sūt magna: tūc nec̄ius ē minister edoct⁹. Et illud iđ qm̄ opȝ vt teneat locū illi⁹ vulneris totū manu sua defoꝛis ꝛ colligat ipȝ ꝛ aggreget ꝛ đtegat de eo aliqd ministro suēti ipȝ ꝛ redeat ad illud qđ iā sutū ē de eo ēt ꝛ aggreget ipȝ ꝛ colligat paulatim donec suatur vulnus totū sutura decenti.

¶ Habet tres qꝛ q̄rtuȝ omisit: iā enī dixerat in p̄n° cap'li ꝛ hic. Secūda ibi (Dico ḡ.) Tertia ibi (Jnqt deinde pone desuper.) ⁋ Prima in duas. Primo docet reducere. Secundo ostēdit qd sit fiēdū post reductionem. ibi (Cum ḡ.) ⁋ Pria in duas. Primo ponit causas prohibentes introitum. Secundo docet remouere ꝛc̄. ibi (Et causa.) ⁋ Hec pars habet tres. Primo docet resoluere ventositatem. Secūdo docet ampliare vulnus. ibi (Qꝛ si hec cura.) Tertio docet situm ꝛc̄. ibi (Et rectioꝛ.)

¶ Et ego narro tibi illud qđ meli⁹ est de assuitiōe vētris. Dico ḡ qm̄ ꝓpterea ꝙ res que est nec̄ia est vt cōprehēdať illđ qđ est iter myrach ꝛ syphac. iā est necessariū tibi vt icipias ꝛ itromittas acū in cutem defoꝛis ad iterioꝛē ꝑtē. cū ḡ penetrauerit acus in cutē ꝛ in lacertū eūtē s̄ȝ rectitudinē in lōgitudine vētris toti⁹ dimitte marginē syphac in h̄ latere: ꝛ nō intromittas in ipȝ acū: ꝛ fac penetrare acū in marginē syphac alium deitus ad exterioꝛa: deide fac penetrare eā ab it⁹ ad exterioꝛa in margie alio myrach cū feceris caȝ penetrare scđo in h̄ eodē margie myrach: aut đfoꝛis ad iterioꝛa: ꝛ dimitte marginē syphac q est in h̄ latere: fac

ꝫ penetrare acū in latꝰ aliđ deitus ad exteriora: ⁊ fac eā penetrare cū tua penetratiōe i syphac i margie myrach q est in pte eius donec facias eā penetrare totū alr̄s totā: deide incipe iteꝝ ab ħ eodē latē ⁊ sue ipm.s. absqꝫ syphac sui lateris: ħ cū margie q ē syphac i latē alio.extrahe ꝫ acū ex cute quā penetrauit: deinde reduc acū in illā cutē sue margie syphac q est in latē cuꝫ alio margie myrach: ⁊ exhe eā ex cute q̄ est in pte eiꝰ: ⁊ fac illđ vna vice post aliā vsquequo suas vulnꝰ totū ſm illđ exēplū. Jn mēsura aūt q̄ sūt iter duo pūcta caueat̄ supius in latitudie ⁊ strictura: qm̄ amplitudo nō tenet ſm ꝙ opꝫ ⁊ strictura adunat. Et filū iteruꝫ si fuerit chordosū adiuuat ad disrūpēdū: ⁊ si fuerit molle abscidit̄: ⁊ eligat̄ lene duꝝ: ⁊ silr̄ si pfundaueris pūcturā in cute. nā si fuerit lōgiqua a pūctura veꝝ remāserit de vacuitate itra ipm: ⁊ ex eā nō icarnat̄: ⁊ serua eq̄litatē illic ēt. Jnqt ⁊ pone intētionē tuam in suēdo vētrē adherētia syphac cū myrach: fortasse eni adherebit ⁊ icarnabit̄: qm̄ est neruosuꝫ. Et iam consuerunt ipꝫ qdā ſm hūc modū. opꝫ ꝫ vt figamus acū in margine myrach exteriore: ⁊ faciamus eā penetrare ad iteriora ⁊ dimittamus marginē syphac totū: deide reducamꝰ acū ⁊ faciamꝰ eā penetrare: deinde penetret acus ex ꝯ2io ptis quā penetrauit: deide faciamꝰ eā penetrare in marginē aliū de margibꝰ myrach ſꝫ ħ. Et iste modus ꝯsuēdi ē melior ꝯsuitiōe cōi q̄ cōprehēdit q̄tuor margies in pūctiōe vna: ⁊ illđ iō qm̄ cū hac cōsuitiōe iteꝝ quā iā diximus iā coopit̄ syphac retro myrach: ⁊ ꝯtinuat̄ cuꝫ eo cooptura decēte. Jnqt deinde pone sup ipm de medicis incarnatiuis ⁊ necessitas ad ligādū est vehemētior in his vulneribꝰ ⁊ madefac lanā in arahaze cū oleo calđo paꝝ: ⁊ iuolue sup alibreni ⁊ aliabreni. alr̄s alibien ⁊ aliptō sic̄ vadūt: ⁊ clysteriza ipꝫ cū aliq̄ mollificatiuo ēt sic̄ sunt olea ⁊ mucilagies. Et si vulnus iā puenerit ad itestina ⁊ suisti ipm: tunc regimē sit illđ qđ diximus. Verūtñ opꝫ vt clysterizet̄ cū vino nigro stiptico tepido: ⁊ ppꝛie si vulnus iā cōsecutum fuerit: aut appropiquauerit minuta itestina: qm̄ itestinū ieiunū nō sanat̄ oino ex vulnere qđ in ipo accidit pp subtilitatē sui corpis ⁊ multitudineꝫ eiꝰ qđ est in eo de venis: ⁊ ppinqtatē suā ad nām nerųoꝝ ⁊ multitudinē effusiōis cholr̄e ad ipm ⁊ vehemētiā calr̄itatis eiꝰ: qm̄ est magis ppinquū epati q̄ꝫ itestina alia. Jnferiora v̄o vētris ppea ꝙ sunt de nā carnis sis de medicatiōe ipsoꝝ ꝯfidēs. Jnqt Gal̄.in libro de ingenio sanitatis. Et sit itētio tua apud disruptionem myrach vētris cū syphac vt suas eā ꝯsuitiōe glutināte syphac cū myrach: qm̄ est neruosuꝫ tarde icarnationis cū alio: ⁊ illud cū mō suitiōis quā diximus: qm̄ ipa aggregat ⁊ ꝯglutinat in pūctura syphac. Jnqt ⁊ itestina cū egrediunt̄: tūc ꝯfert vinū nigrum forte: ⁊ calefiat ⁊ submergat̄ in eo lana ⁊ ponat̄ desup: qm̄ ipsa dispgit inflationē eoꝝ ⁊ detumescere ea facit. si aūt nō fuerit p̄sens: tūc administra quasdā aquas stipticitatꝫ fortis calefactas. ꝙ si nō fuerint p̄sentes tūc vapora ea cum aq̄ calida donec detumescāt. si aūt non ingrediunt̄ in illud amplificet̄ locus. Jnqt Hippo. cū egredit̄ zirbꝰ vētris invulnere necesse ē vt putrefiat qđ de eo egredit̄: q̄uis moretur tēpore paruo: ⁊ est in hoc vehemētius q̄ꝫ intestina ⁊ epar: quoniā intestina ⁊ extremitates epatis si nō remanēt exterius spatio longo donec infrigidētur valde vehemēter: tunc cū igrediunt̄ ventrē: ⁊ incarnat̄ vulnus redeūt ad nās suas: zirbus v̄o lꝫ moret̄ tempore paruo: tñ necesse est vt qđ ex eo qđ apparet si reingredit̄ vētrē putrefiat. Et pp illud pperāt medici in incidēdo ipm: ⁊ non intromittunt qđ de ipso apparet in vētreꝫ. ꝙ si iueniat̄ in zirbo diuersum ab hoc illđ est valde paꝝ: ⁊ fortasse nō iuenit̄. Et si egredit̄ aliqd de zirbo: tūc necesse ē tibi vt scias an oporteat icidi an nō: ⁊ an oporteat sui vulnus an nō: ⁊ qualr̄ suat̄. Nā si vulnus cadat in aluourati ⁊ ē mediū vētris: tūc est pluris timoris: qm̄ sunt extremitates lacertoꝝ coopte sup vētrē. Si autē fuerit in illis ⁊ sunt a duobus lateribꝰ mediȷ̄ ventris a dextra ⁊ sinistra q̄si q̄tuor digitis: tūc est saluior qm̄ non est in eo aliqd de extremitatibꝰ lacertoꝝ neruosoruꝫ. Loci v̄o alborati alr̄ aluorati sutura iteꝝ est difficilis: ⁊ illđ iō qm̄ intestina eminent: ⁊ egrediunt̄ a disruptione que est in hoc loco. Et reditus eoruꝫ in hoc loco est difficilis ⁊ illud: q2 illud qđ plicat ea in retentione eoꝝ est duo lacerti protensi in longitudine ventris carnosi q descēdūt ex pectore ad rachaba ⁊ est os pectinis. Et ppter illud quādo cadit vulnus in hoc loco incidunt hos lacertos: ⁊ est eminētia intestini vehemētior: qm̄ lacerti qui sunt in ilio cōtinēt alr̄ q sunt in aliȷ̄s coartāt ipm ⁊ non est ei in medio lacertus fortis retinens ipsum. Si aūt preparatur cum hoc vt sit vulnus magnum: tūc necesse est vt emineat ⁊ egrediat̄ ex eo numerus itestinoꝝ: quare fit itromissio eoꝝ difficilior.

¶ Habet tres sicut tres modos suēdi ponit. Scđa ibi (Et iā.) Tertia ibi (Et ille modus.) Pria in duas. Pꝛio facit qđ dcm̄ ē. Secundo ponit qdā seruāda in oī mō suēdi. ibi (Jn mēsura.) Jmaginor ꝙ Aui. tāgit modū suendi quē postea declarat. ibi (Opꝫ ergo vt figamus acum.) Et tūc dicit ꝙ ille modus est melior mō cōi: q2 accipit in vna pūctatiōe. 4. margines. s. duas myrach ⁊ duas syphac: ⁊ vt sic solum tangit duos modos suture. s. ppriū ⁊ cōe.

¶ De qualitate ligandi vulnera. Cap. 8m.

Vulnera aūt ⁊ fissura apparētia cū vis vt incarnētur: tūc fac illud qđ dixit sapiens de illis q sunt huius artis. Jnqt cum vis vt icarnet̄ hꝰ fissura: tunc adhere ei ligaturā icipientem ex duobus capitibus nō aliā de ligaturis. Qꝛ si fuerint magna erit tibi necessariū vt adherere ei facias puluillos triāgulatos. Et si fuerit locus decliuis idiget sutura ēt. Et puluilli qdem triāgulati meliores sunt in aggregādo labia vlceruꝫ q̄ꝫ quadrati: qm̄ coartāt super fissuram tm̄. Et situs puluilloꝝ triāgulatoruꝫ est ſm hoc exēplum. linea recta inter duos puluillos sit fissura ⁊ duoꝝ puluillorum triangulatorum vnus sit. b. ⁊ alter. g. decēter compositi ſm figurā quā vides. Cū ergo ligatur locus iste ⁊ cadit ligamē duorum capitum est ligamē tenēs super locū fissure vehemētius q̄ꝫ si fuerint q̄drati. Et non licet vt sit in applicatione vlcerum ligamē non habēs duo capita: ⁊ isti sunt puluilli triangulati ⁊ figura stringendi.

¶ Hic ꝯtermiāt de q̄litate. i. mō ligādi vulnera addēs qdā alia. Et

ꝑ ponit modū ligādi. Scḋo ō mō suēdi ōtermiat oñdēdo vbi sufficit ligatura ⁊ vbi nō. ibi (Et cū cadit.) Tertio oñdit q̄ sūt vulnera q̄ opꝫ ōtegere ⁊ nō sufficit ligatura. ibi (Jnqt qñ fuerit ⁊c̄.) Quarto sub epilogo reperit ī qb⁹ vulneribꝰ sufficit ligatura. ibi (Et scias.) ℣ Pria i tres sic̄ tres ponit modos ligature. Primꝰ fit ad īcarnandū. Scḋs ad exp̄mendū sorditiē. ibi (Et dicit in libro.) Tertius ad retinendū medicamē super locum. ibi (Jnquit.) Primū patet.

¶ Et considera ꝙ circa vulnus debet esse strictura: ⁊ cum elongat̄ debet magis laxa esse.

¶ Et dī in libro de ingenio sanitatis quidā homo habuit vulnus cuius ꝓfundum erat ꝓximū genu ⁊ ipsiꝰ orificiū ꝓximū iguinibus ⁊ sanauimus ipm̄ sine pforatione penitꝰ: ita ꝙ posuimus sub genu eius puluillos: ⁊ p̄parauimus ipm̄ taliter ꝙ factuꝫ est orificium eius directū cum facilitate: ⁊ silr̄ fecimus de vulnere qḋ fuit in coxa ⁊ brachio ⁊ sanata sunt omnia.

¶ Hic inuit 2ᵐ modum ligature quando est ad exprimendum saniem ⁊ sorditiem in concauo vulneris existente: ⁊ est cum cōstrictione circa profundum vulneris.

¶ Jnquit ille qui iam preuidit in experientia scias ꝙ vulnera indigent vt fiat sanies si possibile est eis intus ad hoc vt penetrent cum ea reliqua que sunt illic meliora ⁊ velocioris alterationis simul.

¶ Hic ponit vulnera in qbus cōpetit tertius modus ligature: ⁊ hꝫ quatuor sicut quatuor sunt illa vulnera qbꝰ cōpetit hic modus ligature. Scḋa ibi (Uulnera.) Tertia ibi (Aut fuerit.) 4ᵃ ibi (Jnqt) ¶ Cōsiderādū ꝙ in aliqbꝰ vulneribus intus opꝫ gn̄are saniem vt trāseant materie circa labia vulneris in saniē ⁊ velociter mūdificentur: ergo opꝫ facere ligaturam ad tenendum medicinas. Dy. Scias ꝙ vulnera si possibile est eis ītus. i. si necessitas cū eis ītus vt q̄ sint ꝯtusa. Si enim simplicia sint non est verum: sed si cōtusa ⁊ dolorosa ⁊c̄. vt curent ⁊c̄. vt recedat dolor ⁊ tumor.

¶ Uulnera disrupta elongatoꝝ labioꝝ egēt vt aggregentur cū ligamento aggregāte labia eorum nisi fuerit super ea ex illo dolor. Aut fuerint apostemosa qm̄ dolent propter illud: q̄ꝫuis sit cum facilitate.

¶ Uult ꝙ si vulnera sint dolorosa ⁊ apostemosa non dꝫ ligari fortiter vt primus modus ligature facit ⁊ secundus: sed leuiter valde vt retineantur medicine.

¶ Aut fuerit lacertꝰ q sit disruptꝰ in latitudie: qm̄ tūc nō aggregat̄: imo ponat̄ in medio lyciniū timēdo ne incarnet̄ cutꝭ: ⁊ remaneat lacertus nō incarnatus.

¶ Uult ꝙ in solutione continuitatis lacerti ꝺm latitudinem nō dꝫ fieri ligatura stricta qua cutis consolidetur ⁊c̄.

¶ Jnqt: ⁊ silr̄ qñ findimus cuteꝫ capitis ponimus iter labia aliqd qḋ impleat ea. fortasse enī ꝯhitur cutꝭ labioꝝ ad interiora vulneris: quare necesse est tunc vt coneris cū ligamentis vt trahas eā ad exteriora.

¶ Uult ꝙ in fixura cutis capitis non facies ligaturaꝫ incarnantē: sed que teneat puluillos.

¶ Et cū cadit vulnus in lōgitudine: tunc ligamē suffic̄ ⁊ aggregat ipsaꝫ decēter. Et cū fuerit in latitudie idiget vt suat̄: ⁊ ꝺm mēsurā ꝓfunditatis vulneris erit ꝓfunditas suture dignior ex additione anathomie.

¶ Hic ostendit ibi preter ligaturam indigemus sutura.

¶ Jnqt. quādo fuerit nobis necessariū vt addamus in amplitudine vulneris cū est strictuꝫ ⁊ timuerimus ꝙ ꝓpter ꝓfunditatē eius incarnet̄ eius sup̄ius ⁊ nō incarnet̄ eius ꝓfundum: aut fuit mēbrū vulneratum in hora vulneris ꝺm figurā qḋ qñqꝫ redit ad eq̄litatem suā nō est possibile vt currat ex eo sanies: neqꝫ vt ingrediat̄ ipsum medicina ⁊ vt redeat ad suā figurā qñ egreditur ⁊ cōmouet dolorem alium: tunc necesse est vt findatur sectione conuenienti.

¶ Ponit tres causas. quare oportet ⁊c̄.

¶ Et scias ꝺꝫ sūmā ꝙ vulnera que sunt in latitudie lacerti sunt digniora: aut labia eoꝝ sint vehemētiꝰ elōgata: quapꝑ sunt facientia maiorem necessitatem ad perscrutādū subtiliter in aggregādo labia. Et fortasse nō erit excusatio a sutura ⁊ administratione puluilloꝝ triāgulatoꝝ: ⁊ proprie si ceciderit in carne diminutio. nā cadēs in lōgitudine minus eget illo.

¶ Epilogat.

¶ Medicine incarnantes vulnera. Cap. 9ᵐ.

Harum medicinaꝝ virtutes iā narrauimus ⁊ ꝯtinuationis earū locum. Et nō dubitamus quin sit necessariū vt puluis eaꝝ sit minoris virtutis q̄ꝫ illud qḋ eis fit cū oleis ⁊ ceratis. Et necessitas qdem perducēs ad olea ⁊ cerata est ꝓpterea ꝙ medicine sicce ⁊ ꝓprie que sūt sicut merdasengi ⁊ relique minerales nō submergunt̄ vsqꝫ ad ꝓfundū ⁊ nō penetrāt in poros: cū ergo ex eis fit ceratum ad vltimū peruenire facit eas cursus olei ad locum quē volumus. Et iste medicine incarnatiue sunt ex mineralibꝰ: ⁊ sunt ex plantis ⁊ aīalibus ⁊ ex oī specie. Et sunt ex mineralibꝰ sicut cerusa ⁊ oleū myrtinuꝫ ⁊ cera. Et ex plantis folia sicut folia quercus mascule emplastrata ⁊ folia salicis: ⁊ folia caulis: ⁊ folia arborū maloꝝ: ⁊ cortex palme: ⁊ folia arnoglosse: ⁊ aspaltuꝫ īfusuꝫ in aceto: aut aliquātulo vini ⁊ proprie quādo miscent̄ folia arboris pini mascule ⁊ femine ligata cū corticibꝰ suis: ⁊ folia cupressi ⁊ rami eius: ⁊ folia pētaphylon cū melle. Et ex gūmis glutinū albotin proprie ꝓpe mēbra magna. Et ex fructibus ⁊ granis nux recēs ꝯtrita cuꝫ aq̄ ⁊ sale: aut vino bullita cum folijs acetose: aut fol'. sicle: aut lactuce ⁊ piroꝝ syluestrium cū eo qḋ est in eis de prohibitione fluxus ⁊ nux cup̄ssi: ⁊ allia combusta: ⁊ puluis molendini: ⁊ ordeū adustum proprie senibus cū cera ⁊ oleo rosaceo. Et de illis que similātur floribꝰ flos sorbe: ⁊ herba caude eqne ⁊ proprie in vicinitate impletiōis membri aut carnis. Et ad vulnera que sunt propinqua lacertoruꝫ capitibus. Et ex animalibus lac acetosum valde ꝯglutinat vulnera magna. Et de compositis medicamen Ruffi ⁊ aureum ⁊ esculeus: ⁊ medicamen de salicibus ⁊ pulegio ⁊ emplastrum de lino.

¶ Primo cōtinuat dicta dicēdis. Scḋo cōparat formas haꝝ medicinarum. ibi (Et non.) Tertio enumerat. ibi (Et iste medicine.) ¶ Circa secūdam partem considera ꝙ Auicēne mens videtur ꝙ medicamē incarnatiuum nō soluꝫ operatur extra in cuti: imo in profundo. s. vulneris: q̄ si penetrat in poros: ergo multo magis inter labia vulneris. ℣ Et tu diceres ꝙ impedit cōsolidationeꝫ. Dicendum ꝙ resoluitur a natura vel cadit in poros.

¶ Medicie ꝯsolidatiue ⁊ sigillatiue. C. 10ᵐ.

Harum medicinaruꝫ naturas iā sciuisti: ⁊ scis iterum ꝙ oportet ne puluis earuꝫ sit in virtute eius qḋ ponit̄ in emplastris.

¶ Hic determinat de medicinis cicatrizatiuis. Et primo p̄mittit quedaꝫ. Secūdo enumerat eas. ibi (Et medicine.) ℣ Prima in duas. Primo ostendit cuius forme debent esse. Secundo quo tempore debent approximari. ibi (Et oportet nunc.)

¶ Considerandum ꝙ si medicine incarnatiue debent esse in forma vnguenti. i. ceroti vt profundentur ita cicatrizatiue.

¶ Et nunc oportet vt scias ꝙ non est necessarium vt medicine iste administrentur cum iā equata est sup̄ficies carnis dure cuꝫ cute vltima equalitate. Uerꝫ caro humida iā equatur ⁊ additur: ꝫ est spissa taliter ꝙ

cum

cum exiccatur descendit:imo non oportet vt administres eas nisi cum hoc qđ est:ita ꝙ quando exiccatur equatur. Et hec res cognoscit̃ existimatione.

¶ Primo facit h̃. Scđo qđdā decl̃at.ibi(Et oꝫ vt administres.) ¶ Pria in duas. Pꝛio p̃mittit quādo est ꝙ dꝫ administrari h̃ medicamē ⁊ quādo nō. Secūdo hec declarat.ibi(Oportet ergo.)

¶ Cōsiderādū ꝙ Auicēna ponit duo tēpoꝛa negatiua in qb⁹ nō dꝫ administrari. Unū cū caro dura est equata:qꝛ grossioꝛ:ꝑterea ga fiet cicatrix eleuata. Aliđ cum caro tenet̃ sub cuti ēt lꝫ crescat:tñ supprimit̃ ꝑ exiccationē:⁊ est spissa tūc ꝑ ispissationē.i.exiccationē:qm̃ caro mollis fiet igit̃ cicatrix ↄcaua. Ponit ēt Auic. vnū cōueniēs tēpus:⁊ est ꝙ sit tēpus in quo exiccatio equet̃:vult dicere non administres quādo caro mollis est in via equationis ⁊ additionis talis ꝙ quādo fit exiccatio fiet cōcaua cicatrix. Cuꝫ igitur caro dura equat̃ est dubium de additione supꝛa cutim:sed cū caro mollis est in adequatione ⁊ crescētia est dubiū de ↄcauatione cicatricis. ¶ Cōsiderandū ꝙ cognoscitur estimatiue:qꝛ est iudicandum de q̃ntitate:vel ita medicinalem artem cōiecturatiuam ostēdit vt reꝝ q̃ntitas. Gal. de flōmia.summa.z.ca.p̃.

¶ Opꝫ ḡ vt administret̃ medicina ↄsolidatiua anteq̃ꝫ carnis nascētia in vulnē in q̃ caro nascit̃ ad hūc fineꝫ perueniat:qm̃ ↄsolidatiua ēt addit in q̃ntitate carnis vsquequo ↄsolidat:ēt addit̃ cū ea virtus n̄ālis. Ergo addit̃ ꝯm hāc vltimationem:imo opꝫ vt sit taliter ꝙ quādo exiccat ⁊ facit oꝑationē suā iā nā fecerit nasci cū quātitate ei necessaria cū vltimatione ↄsolidatiue vltime in cōsolidādo que compleat duas operatiōes continuādo inter carnē ⁊ cutē predictas mēsura qua equet̃ superficies vlcerata. Qꝛ si non auferat̃ istud ꝓculdubio fiet vestigiū vulneris superius in cute.

¶ Hic specuꝉeris ꝙ medicina cicatrizatiua ꝯm quid generat carnem ⁊ ꝯm quid consumit.

Dubium ¶ Dubitat̃ vtrū cicatrizatiua sit carnis gn̄atiua. Cōtra.qꝛ gn̄atiua est sicca i p̃. ¶ Dđꝫ qđ gn̄at nō i fine sꝫ i p̄n.hꝫ dy. In p̄n.n.ↄsumit humiditates ex̃neas:⁊ ideo gn̄at carnē:sed in fine cicatrizat. Alr ↄsideramus duo:indurationē:⁊ generationē carnis dure ⁊c̃.

¶ Et opꝫ vt administres sigillatiuū in pꝛimis cū ipsuꝫ administras humidū:deinde administra ip̄m siccum: tunc cum appꝛopinquatur sigillatio facies ip̄m transire super ipsum cum extremitate radij.

¶ Ratio qꝛ medicamen debet magis transire in pꝛofundo in p̄ncipio q̃ꝫ in fine.

¶ Et medicine qdē iste sunt sicut coꝛtices arboꝛis pini cuꝫ cerato de oleo ro.aut myrtino ⁊ resina sicca et abꝛotanuꝫ assatum:⁊ coꝛtices eris ⁊ puluis olibani ⁊ merdasen. ⁊ cētaurea minoꝛ ⁊ vene al's venē sunt bone ⁊ ossa cōbusta iteꝝ:⁊ aristologia adusta ē vehemētis ↄsolidatiōis ⁊ alumē iteꝝ ⁊ galle imature ⁊ folia fici. Et Hip. qdē inqt de pede albaueas sic̃ dixerunt ⁊ est sil'e qđ intellexit per eū herbā que noiatur pes coꝛui. Et stercus canis comedētis ossa ⁊ stercus lacerti:verūtñ est acutius p̄mo:quare opꝫ vt frāgas ipsum cuꝫ stipticis: ⁊ radix lilij celestis ⁊ coꝛtices oppoponacis ⁊ thutia. Et de faciētib⁹ nasci carnē mirabilib⁹ in vulneribus cal'e cōpl'onis apostemosis sunt sandali ⁊ nenufar ⁊ aloes ⁊ ꝓpꝛie in partib⁹ ani ⁊ testiculoꝝ ⁊ medicina aristologie si fiat vnguētuꝫ:aut indiges eo qđ est foꝛtius de illis que sunt iter ↄsolidātia sicut climia ⁊ ꝓpꝛie cōbusta:⁊ colcotar cōbustum ⁊ lytargirium ⁊ cerusa. Et quādoq̃ꝫ cadunt in medicinis eius dragātum ⁊ colcotar:q̃ꝫuis sint de sūma coꝛrodētiuꝫ diminuentium carnē. Ueꝝ ipsa foꝛtasse ↄsolidāt in vehemēti humiditate ⁊ ꝓpꝛie quādo adurūtur fiūt minoris ↄsolidationis:⁊ nō minuit̃ de coꝛrosiōe eoꝝ:⁊ p̃cipue si abluātur fiunt ad consolidationē decliuioꝛa. Flos v̂o eris ⁊ medicine que sunt vehemētioꝛis coꝛrosionis nō sunt recte ad illud nisi cū regimine foꝛti:⁊ in quibusdā vulnerib⁹ ⁊ vlceribus vehemētis humiditatis. Es v̂o adustuꝫ quādo abluit̃ est bonū in ↄsolidatiōe. Et cū volūtas est vt fiat emplastruꝫ sunt necessaria que sunt foꝛtioꝛa de illis q̃ sunt inter ↄsolidatiua sicut climia ⁊ ꝓpꝛie adusta ⁊ colcotar adustū ⁊ lytargirium ⁊ cerusa. Qualitas v̂o faciendi illud est vt dissoluat̃ cerusa ⁊ merdasengi cū aceto: deide administret̃ ⁊ climia terat̃. Et melius qdē est vt aduratur: deide misceat̃ illud cū colcotar ⁊ imbibat̃ oleo rosaceo cū aceto ⁊ vino stiptico:⁊ foꝛtasse addunt̃ suꝑ ipꝫ dragātum adustū ⁊ balaustie ⁊ galle quando vulnus ⁊ vlcus sūt vehemētis humiditat̃. Empl'm de lino et est mirabile. Sume pānū de lino ablutū nitidū ⁊ tere donec fiat sic̃ alcohol:deide sume oleū foꝛtis stipticitatis:aut oleū myrtinū ⁊ pone in ipso paꝝ galbani et dissolue in oleo:⁊ pone in ip̄o pānū ↄtritū:⁊ fac de eo empl'm qm̄ est mirabile. Et vnguētū nigrū magnū facit nasci carnē. Qꝛ si volueris vt foꝛti⁹ faciat nasci:tūc pone in ipso de thure ⁊ oppoponaco ⁊ aristolo. adusta eq̄les ꝑtes vt sit sic̃ pōdus medicinaꝝ q̃tuoꝛ. Modus pulueris ali⁹. ℞.ceruse ⁊ merdasengi amboꝝ.añ. ꝑtē scoꝛie plūbi ⁊ myrre ⁊ gallaꝝ:oium ana ꝑteꝫ mediā. Puluis alius ostracoꝝ combustoꝝ.ʒ.xij. granati ꝑui qđ cadit ab arboꝛe ⁊ exiccatū est calcadis amboꝝū ana.ʒ.xvj.coꝛnu ceruini cōbusti abꝛotani climie resine:radicū lilij.oium ana.ʒ.iiij.minuti thuris:coꝛticū arboꝛis pini amboꝝ ana.ʒ.vj.coꝛticū granatoꝝ ceruse aluminis:oiuꝫ ana.ʒ.viij.gallaꝝ.ʒ.j. Puluis rubeus ℞.rubee ossiū combustoꝝ merdasengi:oiuꝫ ana.ʒ.ij. thuris aloes amboꝝ añ.ʒ.iij.sarcocolle memithe amboꝝ ana.ʒ.j.fiat puluis. Puluis ali⁹. ℞.rosarū ceruse plūbi balaustie:oiuꝫ ana.ʒ.viij.gallaꝝ ⁊ semis rosarū ⁊ aluminis equal'r:aristologie aureoꝝ duoꝝ: minuti thuris aurei vni⁹. Modus emplastri ad vulnera coꝛpoꝝ senum. Comburatur oꝛdeum ⁊ fiat ex eo ceratuꝫ cū oleo ro.aut oleo myrtino cū cerusa plumbi.

¶ Primo ponit medicinas simplices magis. Secundo magis cōpositas.ibi(Et cum voluntas.)

¶ De medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus ⁊ vlceribus. Cap.II^m.

Iam sciuisti ꝓpꝛietatē medicinaꝝ facientium nasci carnē:⁊ q̄liō opꝫ vt sint in cōpl'onibus suis. Et opꝫ vt administrent̃ medicine faciētes nasci carnē cū iā mūdificat⁹ est loc⁹ a soꝛdib⁹ ⁊ sil'ibus. Et si nō fuerit basis vulneꝝ nisi os:tūc mūdifica illud os ⁊ exicca in vltimo: ⁊ nō dimittas in eo offuscationē aut coꝛruptionē:neq̃ꝫ coꝛticē ⁊ humiditatē que nō exiccet̃ ⁊ ꝓpꝛie i capite. nā lenitas ossis ⁊ ei⁹ humiditas est vna cārū ꝓhibētiū natiuitatē carnis suꝑ ipꝫ. Et cū exiccat̃ ⁊ exasperat̃ est illud suꝑ qđ fit mā ex qua gn̄at̃ caro i eo magis faciēs nasci.

¶ Determinat de medicinis generātibus carnem in speciali. Et p̃ continuat dicta dicendis. Scđo exequitur de ipsis in speciali.ibi (Et oportet.) Primo ostendit quo tempoꝛe ille medicine debent administrari. Secundo ostendit complexiones earum quantum ad actiuas ⁊ quantum ad passiuas qualitates.ibi(Et scias ꝙ est

medicina.) Tertio ponit Hippo. cañ. ibi (Et quādo prohibetur.)

Dub^m p^m ¶ Nam dicet aliqs: nō videtur q medicine facientes nasci carnē debeant administrari postq̃ locus est mundificatus: q2 quousq̃ stat concauitas vulneris stat superfluitas in eo grossa ꝛ subtilis: vt Gal. 3. de inge. cap. 3. ¶ Dicēdum vt Gal. inuit. 3. de inge. cap. 9. q sordities est duplex. Una que est cōis vulneri cōcauo: ꝛ de hac nō est sermo Auic. imo istam inuenit medicina faciens nasci carnez ꝛ illam abstergit ꝛ exiccat ꝛc. Alia est que reperitur in quibusdaz que facit compositionem: ꝛ est illius morbi sicut sanies: ꝛ ista opz vt abstergatur prius: aliter fieret mala caro.

Dub^m 2^m ¶ Querit Dy. quis morbus sit iste qui facit cōpositionez. ¶ Respō-det q est morbus in numero: q2 sanies ꝛ huiusmodi humiditates corrupte ponuntur in numero ꝛc. ¶ Cōsiderādū proprie in capi-te: q2 ppter humiditatem corporis seruatur ꝛ multiplicatur na-turalis humiditas cum exiccatur ꝛ exasperatur. s. debite.

¶ Et scias q est medicina faciēs nasci carnē in corpe: aut mēbro: ꝛ nō est faciens nasci in alio: ꝛ illud iō qm̃ fortasse exiccat in corpore: ꝛ nō exiccat in corpore pp cōplexiones duoꝝ corpoꝝ: ꝛ fm q sciuisti fortasse sup-fluit in corpore ꝛ non supfluit in corpore: neq̃ est ab-stersio oino cū hec medicia idigeat exiccatiōe q̄dā et abstersione quadā mēsuratis fm corpus nō absolutę. Et res mēsurata est diuersa cū ipressiōe sua in reb⁹ q̄ nō sunt couenientis q̄titatis in passione. Et oē exic-catiuum q̄dē cuius siccitas est minor siccitate corpo-ris qđ cū eo curaṫ est iteꝝ abbreuiatū ab hoc vt faci-at nasci carnē eius: imo opz vt sit siccius eo. Et pp il-lud fit q olibanum non facit nasci carnem in corpo-ribus donec pertranseant equalitatem in siccitate.

¶ Primo ostēdit q siccitas medicine gñatiue carnis dz eē respe-ctu cōplōnis corporis. Scđo qualis dz esse caliditas vel friditas, ibi (Et opz vt nō sis cōtētus.) Tertio respectu vulneris. ibi (Nec iteꝝ.) Quarto respectu etatꝭ. ibi (Senes.) ¶ Pria in qnque. Prio facit qđ dcm̃ est. Scđo docet signo cognoscere vtrū medicina ni-mis vel paꝝ siccet. ibi (Et expimētū.) Tertio docet reducere me-dicinas que nimis vl paꝝ exiccāt. ibi (Qr si fortasse.) Quarto ad-dit quiddam. ibi (Et quandoq̃.) Quinto excusat. ibi (At vō.)

¶ In p^o dicit q siccitas medicie gñatiue est nō absoluta: sꝫ bꝫ cor-pus: ꝛ iō in vno faċ vnū: ꝛ in alio aliđ bꝫ diuersitatē cōplōnis ꝛc.

¶ Et experimētum quidez est illud qđ scitur qđ est ex exiccantibus ꝛ stantibus: aut ex nascentia carnis fm pcessionē vel continuitatē: aut ex sordidatione.

¶ Quasi dicat per rationez non posset dici hec medicina facit h: sed experimentum ꝛc.

¶ Qr si videris exiccationem cum qua fortasse nō na-scitur caro: tūc humecta paruper medicamina sicca: ꝛ dimitte illud qđ vadit fm virtutem suam.

¶ Hic docet corrigere medicinas que nimis exiccat miscendo cū ea humidam ꝛ non siccam.

¶ Et quandoq̃ iterum est quibusdā corporib⁹ ppor-tionalitas cū quibusdā medicinis absq̃ aspectu ope-rationis earum ppter illud: ergo oportet vt miscean-tur medicine plures debiles ꝛ fortes.

Dubiū 3^m ¶ Qđ sit proprietas inter medicinas ꝛ corp⁹ est notum per Auic. primo cañ. fen. 9. ꝛ fen. 10. ꝛ. 22. ꝛ apparuit fen. 6. huius de anacar-dis. ꝛ sumitur. 5. cañ. cap. de diacimino.

¶ At vō quare facta sunt emplastra: ꝛ que sit eoꝝ ne-cessitas iam sciuisti.

¶ Excusat se a dicēdo cās cōpōnis mediciaꝝ: nō solū eniz ē pp p-prietatez: sed pp alia que dicunṫ 5° lib. Alr exponiṫ q empla sunt subtiliora pulerib⁹ vt supra dictum est. Et empla. i. vnguenta.

¶ Dubitaṫ. vtrū miscere plures medicias simul sit ꝯueniēs. Ur q nō ex dictis Aui. 5. cañ. 1. ca. ꝛ Damasceni i afor. ꝛ ab Haly. in the-gni. 49. 90. cōmēto. Item sicut in miscēdo potest incurrere in me-dicinam pportionatam ita in improportionatā. ¶ Rñdit Dy. q mixtiōe medicinaꝝ pluriū diuersaꝝ in materia alr in numero nō licet pmiscē pp duo. Prio q2 nō posset i medicatōe fieri pmixtio. Secūdo q2 posset misceri que nocet sicut que iuuat: sed medici-narum diuersaꝝ in virtute sic: qa se ꝯtēperāt. ¶ Ad rōnē rñdit q illa est scđa cā: sed pncipalis cā est vt se ꝯtēperēt. Accidit aūt ibi eē pportionē: hoc est ꝯ Auicē. p. q2 supra miscuit plura sicca eius-dē vtutis faciēdo puluerē ꝛ ex puluere vnguenta. Scđo ex ppor-tione ifert pp illud: ergo opz: g nō accidit. Tertio ipse cōcedit q ille mixte hñt eādem opationē qualitatis: sed preter hoc pprie-tas est: ergo vult q misceanṫ diuerse in mā eadē in virtute: lꝫ di-uerse in gñe vel nō diuerse. ¶ Ad ꝯrium eius dicēdū q plura sunt medicamina: sicut si approximasti medicinā ex thure ꝛ rasina p-mutabis ad thutiā ꝛ cerusam. ¶ Ad 2^m dōm q sicut ipse dicit illđ esse cōtingens ita hoc dicetur. Uel dicēdum q plus est estimabi-le q inter aliquas medicinas gñatiuas carnis sit proportio q̄ q sit iproportio: tamē vtplurimum proprietas sequitur qualitatē: sed quādoq̃ fit contrarium. ¶ Ad Auicēnā dicendū q veꝝ in itē-tione vna vt solius infrigidationis vel calefactionis ꝛc.

¶ Et oportet vt non sis ꝯtentus medicina sup exicca-tionem ꝛ humectationem: imo obserua ambas qua-litates agentes fm q pmisimus eaꝝ narrationem.

¶ Hic ōndit q̄lis dz eē in calo ꝛ frido ꝯsiderādū ē supra ꝛc.

¶ Neq̃ iteꝝ sup exiccationē ꝛ humectationē: imo cuz ꝯsuetudie ꝯsiderationis iter dispōnē vlceris ꝛ dispō-nē cōplōnis corporis. Qñq̃ eni corp⁹ ē humidū ꝛ vl-cus siccū. Et qñq̃ ē corpus siccū ꝛ vlcus humidū. Et qñq̃ sunt ambo humida. Et qñq̃ sūt ambo sicca. Et administrenṫ in pmis que sūt debiliora sic olibanū ꝛ farina fabaꝝ ꝛ farina ordei ꝛ silia. Qr si corpus fuerit siccū ꝛ vlcus humidū valde: tūc necessarie sunt medi-cine vehemētis exiccationis cū cōparatione ad medi-cinas faciētes nasci carnē: sic aristologia ꝛ radix op-ponacis ꝛ dragātum adustum. Et in residuo sunt ne-cessarie medicine sicut ireos ꝛ farina lupinorum.

¶ Hic docet inuenire qualitates medicine respectu dispōnis vl-ceris relati ad corpus. Et primo facit hoc. Secundo ostendit qño vna medicina pōt prohibere generationez carnis ꝛ facere. ibi (Et quandoq̃ accidit.) ¶ Prima in duas. Primo pmittit quatuor cō-binationes. Secundo declarat. ibi (Et administrentur.)

¶ Considerandum q vlcus dr̄ siccū improprie: q2 minus hūduz. Lnotra combinationes. 4. ꝛ. 2. sunt extreme. nā corpus humiduz vlcus siccū: parum siccas: sed ambo humida ꝛ ambo sicca medie siccas: sed corpus siccum ꝛ vlcus humidum valde multū siccas.

¶ Et qñq̃ accidit vt sint q̄daz medicine in qb⁹ sit ali-qd pprietatis qua egēt medicie faciētes nasci carnez de exiccatiōe ꝛ abstersiōe sed supfluit: sicut ꝯ. v. g. pro-pter exiccationē suā vehemētē retinētes sorditiē ꝛ p-hibētes mām ꝛ supfluit abstersio ꝛ corrosio. Sꝫ quā-do permisceṫ cū ea aliqd de illis q̄ sunt illi ꝯria frāgit ex eo ꝛ tēperat ipꝫ: ꝛ sit faciēs nasci sic flos eris. Cum eni cū ipso associanṫ oleū ꝛ cera: ꝛ q̄ humectāt mēbrū ꝛ firū faciūt: tūc ipm ppter exiccationem ꝛ vehemen-tiā abstersionis fit cōsolidatiuū: quare opz vt sit flos eris vna decē partium cerati quādo administratur in corporib⁹ que sunt sicciora ꝛ vna duodecim partium qñ administraṫ in corporib⁹ q̄ sūt humidiora. Et opz vt obseruēṫ in istis quādo experiunṫ predicta.

¶ Uide duas rōnes: quare medicina abstersiua ꝛ exiccatiua ipe-dit gñationem carnis faciēdo escarā ꝛ nimis abstergendo.

¶ Senes egēt medicinis i qb⁹ ē calitas maior ꝛ attra-ctio fortior. Et cadunt in eis que sunt sicut pix ꝛ thus ꝛ farina ordei: ꝛ farina fabaꝝ: ꝛ farina herbi ꝛ radix li-lij: ꝛ aristologia ꝛ climia ꝛ herba oppoponacis.

Dub^m 4^m ¶ Dubitatur: vtrū senibus cōueniāt medicie gñatiue carnis mag̃ calē q̄ pueris. ¶ Et videṫ q nō: q2 senes in nā sūt fridi. Itē silr or-deū adustū ꝛ oleū ro. posuit in medicinis icarnatiuis. ¶ In ꝯrium Aui. ¶ Dōꝫ q p se est veꝝ: nō tñ per accñs: q2 hꝫ carnē durā non inuiscabilem calidā ꝛ non recipiunt nutrimētū attrahens.

¶ Et quando prohibetur medicina a iuuamento de-clina ad aliam.

¶ Quando

¶Quando nimis sicca vel parum permuta ad aliam magis ⁊ minus: etiam q facta est consueta.

¶Cum ergo sit difficilis curetur cuz ea quod est proprium vlceribus.

¶Quia iam transiuit in naturam vlceris.

¶De curatione vulnerū alseiberegi.i.que fiunt in capite. Cap.12m.

REgimē qdē ossis in eis ⁊ qd accidat ex accidētib⁹ eoꝝ timidis: iā dictū est in caplo ossiū ⁊ algebra. Verū icarnatiuis vlcerum eoꝝ ⁊ que sunt extra ea sufficiunt q̄libet medicine exiccatiue leues puluerizate super ea ex medicina. Et medicina que est facta ex aloe ⁊ myrra ⁊ olibano ⁊ sanguine draconis ⁊ simil'r medicine leues p̄dicte in vulnerib⁹. Qz si fuerit illic cursus sanguinis: tūc curet̄ cū eo qd dixim⁹ in caplo fluxus sanguinis. Et opz vt cibet̄ habēs eā cerebellis gallinarū assatis q̄ztū possibile est. ipsa eni ꝓm q testificant̄ qdā ꝯfortāt cerebrū ⁊ retinēt sanguinis fluxū lz sit in eis snīa alia. Et similiter aq̄ granati muzi ⁊ emplastrat̄ cū virga pastoris. Et de medicinis bonis ad vulnus ⁊ sanguinez est vt sumat̄ fermentū purū siccū ⁊ terat̄ ⁊ puluerizet̄ desuꝑ ⁊ nō humectet̄. Qz aūt ꝓhibet egritudinez est emplastratio cū farina ordei ⁊ similia ꝯfectis cū hyssopo humida: ⁊ similiter cum sauich ordei ⁊ cum calamento: ⁊ confert atritioni eius: ⁊ reliquum regimē sumatur ex capitulo ossium.

¶Ponit curā vulneris capitis sine fractura: q de fractura loquetur in fen.5. Causa est dicit Dynus q vulnera cū fractura ossis capitis valde diuersificant̄ a vulneribus cū fracturis ossiū alioꝝ vt infra dicet̄. Ne igit̄ crederet aliqs q illa vulnera que sūt sine fractura multū diuersificant̄: posuit hic curā. Et p̄mo p̄mittit. Scđo exequit̄. ibi (Verū.) Et hic p̄mo ponit curā sine ꝯtusione. Scđo cū contusione. ibi (Qz autem prohibet.)

¶Tractatus secundus de excoriatione ⁊ atritione et contusione ⁊ torsione ⁊ casu ⁊ offensione ⁊ disruptione ⁊ fluxu sanguinis ⁊ similib⁹ illis. Cuius cap. sunt.18.

¶Sermo vniuersalis. Cap.p̄m.

IAm sciuisti in libro primo que sit intentio ꝯtusionis ⁊ atritionis. Cōtorsio aūt est vt sit mēbrū separatū a iunctura sua separatione nō cōpleta neq; apparente māifesta quare est dislocatio. Et eguamen quidē est infra torsionē ⁊ est quasi aliquātulū tensionis cōmouēs ligamētū in iunctura: ⁊ qd ꝯtinet̄ de eo in carne. Et si cū eo fuerit aliquātulū separationis erit torsio. Et de hominib⁹ sunt q nomināt intētionē quā nominauimus torsionē nomine cōmuni. Et de hominib⁹ sunt qui nomināt separationē torsionē vnius duoꝝ laterū lacerti sicut vni⁹ duorū laterū lacerti vole manus ⁊ rascete cū adherentia lateris alterius quāuis separatio sit apparens.

¶In libro p̄mo superius determinauit de vulneribus: hic de ꝯtusione atritione casu ⁊c. ⁊ hz tot ptes quot sunt principalia: vel al'r vt insequēti ca. Scđa ibi (Casus ⁊c.) V Prima in duas. Primo notificat nobis ꝯtusionē ⁊ ꝯtorsionē. Scđo exequit̄. ibi (Qn̄ accidit.) V Prima in duas. Primo notificat ista ⁊ ponit diam. Scđo ostendit a quo intēdit icipere. ibi (Illud aūt.) V Prima in q̄tuor. Primo remittit nos. Scđo ostēdit quid sit ꝯtorsio. ibi (Cōtorsio.) Tertio ostēdit quid est eguamē. ibi (Et eguamē.) Quarto ponit sententiā quorūdā inter nominationem. ibi (Et de hominibus.)

¶Dicit p̄mo q sciuisti primo canone fen scđa caplo de speciebus solutionis ꝯtinuitatis. est eni ꝯtusio siue atritio solutio ꝯtinuitatis ꝓm numerū multū accidēs in lacerto: ⁊ hoc siue sit manifesta sicut est atritio que fit cū vulnere: siue sit imāifesta ⁊ solū sit itus inter partes lacerti sicut simplex ꝯtusio sine vulnere. Dico autez ꝓm numerū multū: q vulnus differens a contusione est solutio cōtinuitatis vnica facta maxime a re acuta incidente: sed quelibet contusio est solutio continuitatis multi numeri.

¶Illud autem quod volumus premittere ⁊ loqui de eo in primis est cōtusio que accidit lacertis in medio eorum ⁊ atritio in extremitatibus ipsorum.

¶Patet.

¶De contusione ⁊ atritione. Cap.2m.

QVando accidit lacerto vt cōtundat̄ accidit ex hoc iter partes eius numerus solutionis continuitatis. Et multotiēs effundit̄ ad ip̄m sanguis plurimus ex quo apostematur.

¶Hic exequit̄ de cōtusione ⁊ atritione: ⁊ pōt diuidi in duas. Prio determinat de ꝯtusione ⁊ atritione ꝓm q accidit exteriorib⁹ mēbris. Scđo iteriorib⁹. ibi (Casus.) V Prima in duas. Prio de cōtusione ⁊ atritione theorice. Scđo practice. ibi (Nō reperit̄.) V Prima in tres. Primo ponit effectū. Scđo necessitatē ⁊c. ibi (Et pauciores.) Tertio cañ. quēdā. ibi (Et nō opz.) ¶Cōsiderādū q ad locū ꝯtusuz plus effundit̄ sanguis ⁊ fit ap̄a q̄z ad vulnus. Primo per maiorē dolorē. Scđo q ab erupta vena nō effluit extra sanguis. Tertio q conculcatur caro ⁊ sanguis. ibi Et multotiens ⁊c.

¶Et pauciores sunt eius dispositiones in quibus non aggreget̄ ad ipsum sanguis ⁊ putrefiat quoniā plurimum speratur eius resolutio per poros. Et ꝓprie per poros qui sunt ꝯstricti cōstrictione ipellēte ab illo qd fecit ꝯtusionē exterius ⁊ a constrictione accidente ex apostemate interius. Et ꝓpter illud si nō succurratur rei in ea perducit ad corruptionē membri. Et fortasse excoriatio sequit̄ casum ⁊ offensionē: quare opz vt p̄paret̄ ad curationē eius vt nō canceret̄.

¶Cōsiderandū q duplex dispositio reperitur in ꝯtusione. s. minor siue paucior ⁊c. ⁊ est aggregatio sanguinis cuius nō sperat̄ resolutio: ⁊ nō sperat̄ eius resolutio ꝑꝑ duas cās. Scđo maior. s. corruptio mēbri: ⁊ ista minor disponit̄ ad maiorē. ¶Scđo ꝯsiderandū q ꝯtusio quedā sine excoriatione quedā cum excoriatione vt que fit a casu ⁊ offensione in vtrūq; opz succurrere ⁊c. Et iō dixit hoc: q. n. in excoriatiōe exit sanguis forsan medicus pigritaret ⁊c.

¶Et non oportet vt administratio fiat in atritione cū reditione continuitatis villorum incisorum immo ad sedandum dolorem.

¶Cōsiderādū q indicatiōe sumpta ab esse morbi in ꝯtusione cū sit solo ꝯtinuitatis oporteret reducē ptes distātes: sz q ibi est dolor vehemēs ⁊ ꝯculcatio sanguis opz icipere a sedatiōe doloris: ⁊ lz ēt in vulnere h̄ fiat tñ cū alijs q in vulnere fit cū frigidis repcussiuis: sed in atritione cū resolutiuis. Et posset hic esse sermo Aui. de ꝯtusione ꝯiuncta vulneri siue de vulnere cum quo est contusio.

¶De cura. Cap.3m.

NOn reperitur in pluribus haruz dispositionū in hac accidētia excusatio a flobothomia imo opifices artis properant ad illud q̄zuis sit corpus mundum.

¶Primo sic. Scđo glandulaꝝ que q̄n̄q; sequunt̄. ibi (Glandulaꝝ.) V Prima in tres. Primo per euōnē. Scđo per localia. ibi (Et quādo.) Tertio per ligaturā. ibi (Ligatura.) ¶Dicit primo hoc iā declaratū est similiter de flegmone a causa primitiua quomodo conceditur flobothomia nō existente plenitudine.

¶Et qn̄ fit flobothomia ⁊ festinat̄ ad empl'a ꝓhibentia oppilātia nō accidit ex eis illud qd est necessariuz ad curationē que multū ꝯuenit. Et est eoꝝ ꝓhibitio cū infrigidatione ⁊ stipticitate aut cum vno eorum.

¶Primo ponit curaz nō rectā. Secundo rectam. ibi (Cum.) Causa primi dicti est: q oportet intendere ad sanguinē qui est ibi.

¶Cum autem tardatur illud ⁊ ꝓperat sanguis ad dis-

positionē solutionis ⁊ times nocumēta p̄dicta neces-sariū est in curatione eius extrahere sanguinē illuz vt nō redeat apud ꝯtinuationē ad dispositionē eius.

¶ Prio ponit curā. Scđo docet modū resoluēdi ⁊ aperiēdi q̄ tal' fit cura. ibi (Qꝫ si fuerit.) ¶ Dicit p̄ cū tardat. s. recta cura p̄parat sanguis ad dispōnē solōnis. i. ad dispōnē talem per quā soluit ꝯti-nuū q̄ putrefit ⁊ putrefacit ⁊c̄. vt non redeat apud ꝯtinuationē. s. rerū infrigidantiū ⁊ stipticantiū. ad dispōnē ei⁹. s. putrefactionis. dixit redeat: q̄ frigida stiptica aliq̄liter videt̄ sopire putredinez. vel apud ꝯtinuationē. i. intentionē reunitionis quā tu faceres.

¶ Qꝫ si fuerit taliter q̄ sit possibile vt resoluat̄ propter raritatē poroꝝ cū embrocis aquarū calidaꝝ ⁊ similiū eius fiat: ⁊ fortasse administrat̄ sup̄ verberatos de il-lis que diximus. Et iterū cū medicinis carminātibus sanguinē mortuū ⁊ oleis resoluentib⁹ laxitudinē ⁊ vt dent̄ in potu deintus res adiuuātes ad resolōnē fiat illud ⁊ sis ꝯtentus illo. Et ista mūdificātia adiuuātia ad illud sūt sicut bdelliū iudaicū ⁊ costus ⁊ cētaurea maior cū syrupo acetoso: ⁊ vt adiuuet syrupus aceto sus iteꝝ ad illud cū incisione. Medicine vo carminā-tes sanguinē mortuū sunt sicut farina ordei ⁊ hyssop⁹ humida ⁊ similia ꝯfecta cū aq̄. Et forte est sicut cala-mentū montanū cū sauicb: ⁊ p̄prie q̄n cadit in capite ⁊ ad vltimū illō cui est mollificatio cū caliditate sub-tili resoluēte resolōne subtili ⁊ ex eis que exiccāt exic-catione subtili. Nā ea que sunt vehemētis resolōnis ⁊ exiccatiōis cū administrant̄ in ip̄ressione ei⁹ resoluūt subtile ⁊ ispissant spissum cū exiccatione sua ⁊ oppilāt poros iteꝝ cū exiccatione sua. Et hec fortasse mēsura excusat solicitudinē in eo cuius ꝯtinuitas soluit̄ p̄pe cutē ⁊ in eo qđ apparet nō p̄funda. Qꝫ si nō fuerit ita ⁊ fuerint solōnes multe ⁊ profunde ⁊ lōginque ab eo qđ apparet nō erit excusatio a scalpellatiōe ⁊ resolua tur qđ resoluit̄ in apostematib⁹ ⁊ vlcerib⁹ malis. Et ei⁹ q̄dē dispositio nō est dispositio verberati: in ver-berato eni trahit̄ mā ad cutē cutis est in via vlcera-tionis. Et in hoc si soluit̄ ꝯtinuitas p̄funde summerse: tunc illud nō sperat̄: q̄propter necessariū est admini-strare attrahētia cū fortitudine ⁊ vētosas ⁊ scalpella-tionē ⁊ fortasse erit res maxima ⁊ fiet ad apationē ma gnā exterius ⁊ aggregabit. Et tūc oportebit vt festi-net̄ ad aperiendū ⁊ resoluendūz illud q̄ aggregat in eo saniē vt sedet̄ dolor cuz eo qđ facit pus ⁊ resoluat̄ mā cū apertione: illud eni est s̄m dispositionē aperiē-tē: ⁊ vt aperiat̄ velocius cuz adiutorio curationis est saluius. Et fortasse resoluunt eā medicine aperientes absq̄ saniositate p̄prie q̄n adiuuāt eas caliditas ina-ta ⁊ pori. Amplius obserua medicinas p̄dictas in ca-pitulo casus ⁊ offensionis. Ligatura aūt que admini-strat̄ super ꝯtusionē iā dictū est in modo suo. q̄ quā-do accidit atritio aut ꝯtusio: tūc liga ipsaꝫ ⁊ sit instru-mentum tuum super locū ipsiuz strictū valde ⁊ vadat cū ligatura ad superiora processione plurima: scilicet ad partes epatis ⁊ ad iferiora parū: ⁊ nō addas astel las neq̄ puluillos: lini ergo desup̄ astellas plurimas quoniā est necessariū resoluere illum sanguinez mor-tuū: ⁊ est necessariū multum intendere vt vadat liga-tura ad superiora ne effundat̄ ad ipsam aliq̄d. Et ei⁹ processio desuper sit mollior ⁊ sit pānus durus subti-lis ⁊ sufferat stricturā ⁊ festinet ꝯtinuitas embrocari cū ea ⁊ preparetur membrum ad superiora sicut fit in fluxu sanguis. Et hec cura. s. ligatura opꝫ vt sit ante-q̄ apostemet̄ membrū q̄n membrū q̄n apostematur nō suffert nisi ligaturā eq̄lē nedū a vehemētia cōple-xionis: ⁊ p̄pter illud medicet̄ tunc cū emplastris ⁊ cō tinuitate effusionis aque calide desuper. Glādularuz aūt curatio que sequunt̄ contusionē est cum plumbo desuper posito ne addātur ⁊ magnificentur ⁊ fortasse euacuātur ⁊ fit in eis contusio.

¶ Primo ponit modū resolutionis leuē in contusione superficiali. Secundo fortē cū scarificatiōe in ꝯtusione p̄funda. ibi (Qꝫ si nō.)

¶ De casu ⁊ offensione ad lapidem aut parietem aut aliud. Cap. 4^m.

Casus ⁊ offensio ledūt ⁊ impediunt cum ꝯtu-sione ⁊ atritione ⁊ est in eis timor p̄pter solu tionē ꝯtinuitatis accidentē in visceribus. s. in pāniculis suis ⁊ neruis eoꝝ ⁊ venis magnis que sunt in eis. Et est in eis timor iterum propter ve-hementiā doloris. Et quāto plus corp⁹ est maius est timor vehemētior. Et p̄pter illud fit q̄ nō accidit in-fantibus in casib⁹ coꝝ de lesione qđ accidit puberi-bus. Et glādule iterū multiplicātur in casib⁹ ⁊ offen-sionib⁹ ⁊ verberationib⁹. Et est necessariū vt succur-ratur cū eo qđ narrauim⁹ loco suo. Et accidunt q̄n q̄ ex casu ⁊ offensione nocumēta magna ex incisione la teris in corde aut stomacho ⁊ moritur statim. Et acci dit quādoq̄ vt retineātur vrina ⁊ egestio ⁊ egrediun tur inuoluntarie. Et quādoq̄ accidunt vomitus san-guinis ⁊ fluxus sanguinis narium vehemens propter incisionez vene in capite aut epate aut splene ⁊ aper-tio ventris ⁊ strictura anhelitus ⁊ abscisio vocis ⁊ lo cutōis. Et iste cui aduenit offensio aut casus aut aliđ ⁊ abscindit̄ sermo eius ⁊ inclinat̄ caput eius ⁊ arescit anhelitus ei⁹ ⁊ sudat frons ipsius morit̄ statim. Et q̄n accidit ei aut p̄ictio aut verberatio p̄cussione clamo-sa vomitus sanguinis i hora ⁊ lenitas nāe: morit̄. Et facilius est ei vt euomat ip̄m permixtum cuz cibo p̄-prie. Et si illud qđ apparet iā apostematū fuerit dein de occultatur apostema ⁊ quiescit apostema deinde euomit post ipsum saniem: moritur statim.

¶ Determinauit de ꝯtusione ⁊ atritione magis extrinseca: hic de intrinseca. s. que ꝯtingit magis ad membra intrinseca: ⁊ vocat̄ ca sus ⁊ offensio ⁊c̄. Prio determinat de casu ⁊ offensione theorice. Scđo practice. ibi (Si nō fuerit.) Pria in sex sicut sex ponit cañ. vl' plures. Scđa ibi (Et quāto.) Tertia ibi (Et glandule.) Quarta ibi (Et accidunt.) Quinta ibi (Et iste.) Sexta ibi (Et cū.)

Dubiū p^m

¶ Dubitatur q̄ videtur q̄ pueri magis ledant̄ q̄ sunt teneri. Di cendū q̄ casus ⁊ offensio quedā sunt per occursum corporis cadē tis ab alto: ⁊ sic magis ledunt̄ magni. quedā est offensio per ver-berationē: ⁊ in hac pueri magis ledunt̄. Alia pꝫ vsq̄ ibi. Et ille.

¶ Et ille qui cadit super planitiem deinde currit ex eo sanguis plurimus tunc necessarium est vt aposteme-tur ⁊ moriatur.

Dubiū 2^m

¶ Dicet aliq̄s q̄uo erit apostema si curit sanguis. Dđm q̄ lꝫ hō cadat super plano: tamen potest vna pars interius magis ledi q̄ alia: cursus ergo sanguinis significat ruptam esse venam in epate vel splene ⁊c̄. Et illud idem membrum potest apostemari ex san-guine qui ibi constringitur in fine prope mortem.

¶ Et ille qui cadit super caput suum multotiens non loquitur: ⁊ cum remanet vsq̄ ad tertium ⁊ nō minui-tur neq̄ additur tunc laudatur in tertio ⁊ expectatur

vsq; ad septimũ ⁊ nõ mouetur ante illud cum aliquo.

¶ Hic est afoꝛ.58.7.pti. Quibuscũq; cerebꝛũ cõmotũ fuerit ab aliq̃ actione necesse est statim sine voce fieri. Et cum remanet vsq; ad 3m iste infirmus credebat̃ moꝛtu⁹: ⁊ factus apopleticus. Si ḡ in 3o accidẽs nõ est additũ q̃uis nõ sit diminutũ: tunc laudat̃ dispositio eius: qꝛ dicet medicus: qꝛ videt̃ habere minus mali q̃ pꝛius: ⁊ expectat̃ vsq; ad.7.⁊ nõ moueat̃ cũ medicina solutiua vel medicinis solutiuis quas medici dant in casibus ⁊ offensionibus: sed bene põt moueri cum flobothomia ventosis ⁊ alijs ẜm q̃ videtur: cuꝫ hec sit similis dispositio moꝛbo peracuto.

¶ Et cum locus casus illius qui cadit non rubet tunc locus est neruosus.

¶ Ratio est: qꝛ neruus nõ recipit sanguinẽ lꝫ fiat doloꝛ. sanguis aũt tractus est cã rubedinis vt Aristo. ꝓblema. nona. tertio ⁊ quarto ꝓblema. ⁊ ideo in vulnere dato cum virga dura: qꝛ ꝯtundit ⁊ inducit doloꝛẽ locus medius rubescit cũ ferula vel re leui dispargit̃ ⁊ mediũ albescit. Aristo. ibidẽ: lꝫ videat̃ dare aliam causam.

¶ De cura. Cap. 5m.

Si nõ fuerit fractura ⁊ dislocatio ⁊ flux⁹ sanguinis opꝫ vt succurrat̃ mẽbꝛo offenso aut leso per casum q̃re ponat̃ super ipm qδ stringat ipm. Et cũ hoc est necesse curãti hoc capitulũ vt refirmet donec videat̃ ei qδ interius nõ est cã ꝓperãs ad perditionẽ: ⁊ si est necessariũ vt festinet plus ⁊ fecerit necessariũ dispositio illδ: opꝫ tũc ⁊ ꝓperet ⁊ flobothomet ⁊ mistret clystere leue subtile: deinde si possibile est vt stringat locum ⁊ oppilet fissurã si accidit cũ eis que diximus properet ad illud.

¶ Hic determinat practice ponẽdo curã. Et pꝛimo ostẽdit que sũt necessaria in hac cura. Scδo ponit medicinas. ibi (Et medicine.) ¶ Dicit Dynus q̃ in ꝑma ꝑte nõ vult plus hẽre nisi q̃ plus hẽat cura ad lesionẽ membꝛoꝝ interioꝝ qꝛ est maioꝛ timoꝛ.

¶ Et medicine que sunt necessarie sũt oppilãtes ꝯglutinãtes ẽt ⁊ resoluẽtes mãm cũ facilitate ⁊ mollificãtes sicut in ꝯtusione ⁊ incarnatiue ãnexe defoꝛis ⁊ intus. Et melioꝛ cibus eius est mes ⁊ cicer. De medicis aũt quas opꝫ sumere illũ qui patitur ꝯtusionẽ aut offensionẽ aut casum melioꝛ ⁊ antecedẽs est mũmia pura cũ oleo nominato sambacino ⁊ vino: ⁊ q̃n q; fiat cõsecutio cũ aliquo clysterioꝝ. Et det̃ in potu reusceni alr̃ rauedsceni cũ aureo vno rubee tinctoꝝ in vino ⁊ bolũarmenũ: ⁊ post ipm allemu ⁊ armenũ ⁊ sumach ⁊ sarcocolla ꝯfert valde cũ incarnatione sua. Et alumẽ ãnexũ est iuuatiuũ ꝯstrictiuũ ⁊ est de eis quoꝛuꝫ iuuamentũ fit vehemẽs ⁊ arsenico est virtus mirabilis in oĩbus que sunt necessaria de icarnatione ⁊ de resolutione sanguinis ⁊ ꝓhibitione nocumẽti cũ in potu sumitur. Et succus cẽtauree maioꝛis ⁊ aristologia bdellũ ⁊ costus ebibita cum syrupo acetoso iuuatiua sunt omnia. Et de illis que in potu dant̃ ad leniẽdũ ⁊ soluendũ sunt cassiafi. ⁊ oleũ amigdalinũ. Trociscus bonus. ℞. rausceni. viij. lacce rubee añ. iiij. terre sigillate iij. fiant trocisci sumat̃ in potu cum aq̃ ciceris. Et de medicinis que desuper ponuntur sunt altea ⁊ myrra ⁊ mastix ⁊ almugath quãdo cum eo fit emplastrum aut bibitur. Nã ei est pꝛopꝛietas bona in fractura ⁊ dislocatione ⁊ intoꝛsione ⁊ contoꝛsione ⁊ verberatione et casu ⁊ offensione: ipsum enim sanat ⁊ incarnat velociter ⁊ sedat doloꝛeꝫ: ⁊ si fuerit habens vehementẽ fracturã indurat eã ⁊ foꝛtem facit.

¶ Pꝛimo ponit cuius virtutis debẽt eẽ medicĩe. Scδo ponit eas. ibi (Et de medicinis. ¶ Cõsiderãdũ q̃ hic est dĩa iter medicinas casus ⁊ offensionis quib⁹ fit disruptio vel fixura vel quassatio interius siue ille medicine extra ponant̃ siue intus: ⁊ inter medicinas ꝯtusionis exterioꝛis: qꝛ medicine casus ⁊ offensionis debent habere glutinositatẽ ⁊ viscositatẽ ⁊ oppilationẽ: qꝛ timet̃ de fluxu sanguinis ⁊ disruptione: sed medicine ꝯtusionis nõ debent esse tales: cõueniunt aũt qꝛ vtreq; debẽt esse resolutiue.

¶ Et de medicinis oppilãtib⁹ est achacia: ẽ eni mirabilis i algebꝛa. Iterũ sicut aloes ⁊ bolusar. ⁊ allemu ⁊ sumach ⁊ almes ⁊ gipsuꝫ ⁊ calx ambo extícta ⁊ rizi cõtritũ: ⁊ de glutinãtib⁹ est sarcocolla: ⁊ de vapoꝛationib⁹ bonis sunt folia cupꝛessi ꝺcocta cũ sansuco: ⁊ silr̃ folia alhethil. Et similr̃ si ponat̃ in eis lac acetosum.

¶ Pꝛimo ponit medicinas que sumuntur interius. Secundo que ponuntur exterius. ibi (Et de medicinis.)

¶ Offensio super ventrẽ ⁊ viscera. Cap. 6m.

Iam dixim⁹ de ẟ in libꝛo tertio in quo est excusatio: ⁊ opꝫ vt iteret̃ suꝑ eã operatio ⁊ sit cibus omne lenitiuũ ⁊ infrigidatiuũ sicut volubilis ⁊ chꝛysolocãna ⁊ malue. Et de faciẽtibus glutinationẽ iterũ sicut arnoglossa: ⁊ det̃ in potu iteꝝ in pꝛicipio de succis ĩfrigidãtib⁹ cũ permixtione lenificatiõis sicut est exꝑssio solatri aut arnoglosse aut endiuie cũ cassiafi. Et de illis que experta sunt iterum in hoc capitulo est vt terat̃ psiliuꝫ ⁊ sumat̃ de eo ꝑs vna ⁊ lacce ⁊ charabe amboꝝ: ana medietas q̃rte partis vnius ⁊ croci septime ꝑtis: ⁊ potio ei⁹ sit dracmarũ duaꝝ cũ aq̃ calı̃a. Et det̃ in potu trociscus hꝰ. ℞. charabe. x. rosa. v. achacie ablute. ℥. j. spice ide. vj. ⁊ melliloti. x. ⁊ masticis. iiij. ⁊ coꝛticũ thuris. iiij. ⁊ boliar. vij. ⁊ croci. vj. ⁊ nucis cupꝛessi. viij. fiant trocisci cũ aq̃ arnoglosse. ⁊ hoc quidẽ ꝯuenit ꝓpꝛie q̃n egritudo ꝑtransierit pꝛincipiũ. Et ponat̃ emplr̃m ex hmõi gñe sumant̃ mala alscenia decoquant̃ cũ decocto odoꝛifero donec sint discocta ⁊ fiat optima eoꝝ ꝯtritio: ⁊ sumant̃ de eis. ʒ. c. ⁊ laudani. xx. ⁊ rosarũ. xxj. ⁊ spice ⁊ masticis ⁊ eupatoꝛij abluti oĩum añ. xiiij. ⁊ ꝯficiant̃ cũ aq̃ cupꝛessi expꝛessa cuꝫ oleo de lilio ⁊ emplastret̃ cũ eis.

¶ Non dixit de casu ⁊ offensione super pectus: quia satis patet ex tertio fen. 10. cum loquit̃ de cura sputi sanguinis ⁊c̃. Pꝛimo ostendit se alibi dixisse. Secundo exequitur. ibi (Et sit cibus.)

¶ Dispositio verberati cum flagellis ⁊ eoꝛum similib⁹ ⁊ cura eius. Cap. 7m.

Opoꝛtet vt sit cibus verberati cũ flagellis ex cicere excoꝛticato ꝯtrito ⁊ ex faseolis rubeis excoꝛticatis ⁊ in potu sumat loco aque aquã ciceris infusi. Et det̃ in potu iteꝝ medicine eius qui offendit se ⁊ eius qui cecidit ⁊ ꝓpꝛie bolũarmenũ. Et iterũ reubar. ⁊ zinziber ⁊ ꝯiungant̃ de ꝯiunctione amboꝝ det̃ in potu. ʒ. j. ⁊ ʒ. cuꝫ aq̃ calı̃a. De eis ṽo que supponunt̃ melioꝛ res ei est vt sumatur pellis ouis excoꝛiata statim: ⁊ dũ est calı̃a ⁊ humida inuiscet̃ suꝑ locũ ⁊ dimittat̃ suꝑ eũ ⁊ nõ remoueat̃. foꝛtasse eni sanat ipm in die secundo: ⁊ quãdoq; resoluit apostema ⁊ pꝛohibet putrefactionem ⁊ pꝛopꝛie quãdo puluerizatur sub excoꝛiata aliquãtulum salis vehementer contriti. Et de illis que desuper puluerizãtur sunt nasturtium tritum ⁊ semen apij ⁊ his similia. Et iterũ sumatur merdasengi ⁊ ceruse partes equales ⁊ fiat ex eis ceratum cum oleo rosaceo ⁊ cera. Et iterum epithima ex dragaganto et croco equali mensura. Et si remanserit vestigium lini ipsum cum arsenico ⁊ lapide piperis. Et nos iã aliter non diximus hic moꝛtem

ſanguinis ⁊ nos iā dicemus illḋ in libro decoratiōis.

¶ Ponit curā vlcerati cū flagellis. Et p̄mo hoc. Scḋo veſtigÿ. ibi (Et ſi.) ¶ Prima in duas. Primo per cibū. Scḋo ꝑ medicinas. ibi (Et dent.) Primo intrinſecus. Scḋo extrinſecus. ibi (De eis.)

¶ De torſione. Cap. 8m.

Melior curatio torſionis iuncturaꝝ officialiū ſunt nuclei dactyloꝝ deſuꝑ poſiti ⁊ dimittā-tur qm̄ ipſi ſanāt eā. Cū āt accidit torſio nos iā diximꝰ in capl'o fracture oſſiū medicinas que oēs rectificāt torſionē: quare oēs ſumant̄ inde.

¶ Ponit curā torſionis cū qua dat intelligi curā eguamē: q2 nō differūt niſi ſm magis ⁊ minus. Et p̄ facit h̄. Scḋo remittit. ibi (Cū.) ¶ Cōſidera ꝙ p̄ opꝫ facere flobothomiā ex parte ꝯtraria: deinde intēdere ſedare dolorē cū reſolutiuis leuibꝰ vt floꝝ camo. ⁊ malua. poſtea cū iſtis ſtipticis vt oleo myrtino ⁊ puluē myrti nucleis dactyloꝝ ⁊ corticū granatoꝝ q2 reaggregāt iuncturā laxam.

¶ De excoriatione ⁊ eſt in ea excoriatio calciamenti. Capitulum. 9m.

Excoriatio eſt ruptio que accidit in ſuperfi-cie cutis per tactum laborioſum.

¶ Hic determinat de excoriatiōe. Et p̄ oſtēdit qd ſit. Scḋo ponit diuerſitatē. ibi (Et qn̄qꝫ.) Tertio curā. ibi (Et qn̄qꝫ.) Tactū laborioſum. i. malū vt ꝯfricatio. ¶ Cōſiderādū circa ſcḋaꝫ partē ꝙ hec diuiſio eſt attendenda. ſi eni cū excoriatione ſit apa: prius opꝫ curare apa vl' ēt malā cōplexionē ꝗ̄ excoriationē ſicut in vulneribus fit: lꝫ qn̄qꝫ eadē medicina poſſit vtriqꝫ conferre.

¶ Et qn̄qꝫ eſt cum apoſtemate ⁊ qn̄qꝫ eſt ſine apate. Et qn̄qꝫ eſt cutis toto excoriata aut inciſa aut pēdēs ⁊ eſt neceſſariū inuiſcare ipſaꝫ q̄re curet̄ cū inuiſcatio-ne que dicta eſt in capitulo vulnerū. Et opꝫ quantuꝫ poſ'e eſt ne incidat̄ cutis: imo dilatatio ſuꝑ eaꝫ fiat: ēt ſi multotiēs fiat qm̄ inuiſcat̄ in fine rei. Et ſi nō adhe-ret inuiſcet̄ cū emplaſtris factis ad hanc rē. In dete-cta vo eſt melius vt adminiſtret̄ deſuper medicamen abſqꝫ ligatura niſi ſi nō fuerit poſſibile. Nā eius exic-catio cū medicinis cū adiutorio aeris eſt melior.

¶ Primo ponit curā quādo cutis nō eſt totaliter inciſa al' abſci-ſa: ſed pēdet. Scḋo qn̄ eſt abſciſa. ibi (In detecta vo.) Tertio cō-plet curā. ibi (In excoriatione.) ¶ Conſiderādū ꝙ vult ꝙ fiat liga-tura qn̄ cutis pendet: q2 facit adherere: ſed qn̄ ex toto remota eſt cutis cū debeat fieri cicatrizatio dꝫ fieri fortis exiccatio: ⁊ in hoc iuuat aer: ⁊ ideo ſi tenet̄ medicina ſine ligatura fiat. Et hoc eſt qḋ vult eius exiccatio cum medicinis cū adiutorio aeris ⁊c̄.

¶ In excoriatione aūt leui de medi. bonis excoriatio-ni ſingulari ⁊ ꝓprie excoriatiōi calciamēti ē vt ſumat̄ pulmo ⁊ ꝓprie pulmo arietis ⁊ inuiſcet̄ deſuꝑ ⁊ ſanat ipſam. Et ſi nō fuerit apa tūc ꝯfert ei pānus aduſtus aut oleū roſaceū ⁊ arſenicū rubeū ⁊ cucurbita aduſta eſt valde mirabilis cū qua eſt fiducia ⁊ ꝓprie in exco-riatione calciamēti. Et ex medicis ſigillatiuis icarna-tiuis ꝯſolidatiuis eſt oē illud in quo eſt ſtipticitas le-uis ſicut achacia ⁊ galle ⁊ ꝓp̄e aduſte: ⁊ cū ſit illud in excoriationibꝰ leuibꝰ ⁊ raris ſufficit. Et fortaſſe ſuffic̄ ſteꝝ vnguētū albū. Et de illis que ſunt fortiora eſt vt ſumant̄ cerusa ⁊ ammoniacū ⁊ oleuꝫ roſa. ⁊ myrti aut oleū de cherua ⁊ oleū de lilio: diſſoluat̄ ammoniacū cuꝫ aq̄ ⁊ vino ⁊ fiat ex eis empl'm: ⁊ fortaſſe ſufficient myrra ⁊ merdaſengi ſola cū vino. Et ſumach eſt exic-cās excoriationē leuē ⁊ ꝓhibēs apa. Et ex embrocis ꝓprie qn̄ accidūt fiſſure ex excoriatōe ſunt lētes ⁊ de-coctio horbi ⁊ lētes ⁊ aq̄ maris tepida ⁊ emplaſtratio cū fece ſicca. Si aūt deſtruit̄ cutis tota: tūc necīuꝫ eſt vt ꝓhibeat̄ apa ex eis in q̄bus eſt exiccatio ⁊ ſigilla-tio fortis: ⁊ ſit res in ea magis difficilis.

¶ Complet curam. Primo quādo exterior cutis excoriata eſt. Secundo quando profunda vſqꝫ ad carnem. ibi (Si autem.)

¶ De punctura ⁊ diſruptione ⁊ extractione eius qḋ retinetur ex ſpinis ⁊ ſagittis ⁊ oſſibus. Cap. 10m.

Punctura ⁊ diſruptio vicine ſūt ex h̄ ꝙ vna-queqꝫ earū eſt penetratio corporis acuti du-ri in corꝑe. Et iterū diuerſificant̄ in q̄ꝫtitate corporis penetrātis ⁊ ſimilant̄ vt pūctura ſit cū ꝑuitate penetratiōis ſign̄ans ꝑuitatē penetratiōis q̄ſi ipſa nō ꝑtrāſeat cutē. Et hmōi qdē eſt leuis nocu-menti ſi nō cōmoueat̄ ⁊ quādo dimittit̄ rectificat̄ per ſe q̄ꝫuis inueniat malitiā carnis niſi in vehemēti ma-litia carnis: fortaſſe eni apoſtemat̄ locus eius ⁊ acci-dit ei pulſatio: ⁊ ꝓprie quādo eſt illa diſruptio ⁊ pun-ctura vehemētior ⁊ facta eſt punctio ꝑueniēs ad car-nem. Et plurimū quidē medicationis hmōi eſt vt ſe-detur apoſtema eius ⁊ dolor ipſius ⁊ nō indiget regi-mine vulneris. diſruptio vo indiget regimine vulne-ris ⁊ regimine doloris ⁊ apoſtematis.

¶ Primo oſtendit in quo differt punctura ⁊ diſruptio: ⁊ quid de eis eſt dicendum: deinde extrahe ſm id quod eſt dicendum. Secunda ibi (Et iam.) ¶ Prima in duas. Primo ponit ꝯuenientiam. Scḋo differentiam. ibi (Et iterū.) Et hic primo ponit differentias a parte cauſaꝝ ⁊ accidētiū ⁊c̄. Scḋo ex ꝑte cure. ibi (Et plurimū.)

¶ Et iam quidem dictū eſt in regimine vulnerum ⁊ in regimine apoſtematū illud in quo eſt ſufficiētia. Et il-lud qḋ neceſſe eſt nos rememorari in hoc loco deeſſe puncture eſt regimen in extrahendo illud qḋ retinet̄ in corpore de re pungente ⁊ diſrumpēte ſiue ſit ſpina ſiue ſagitta ⁊ que ſunt ſimilia illis.

¶ Primo oſtendit quid dictum eſt ⁊ quid intendendum. Secundo exequitur. ibi (Et hec.)

¶ Et hec extractio qn̄qꝫ fit cū inſtrumētis ꝯtinētibꝰ rē quā trahunt: ⁊ qn̄qꝫ fit cū exp̄ſſione ⁊ que ei ſimilant̄: ⁊ qn̄qꝫ fit cū ꝓprietatibꝰ medicinarū trahētiū que ex-trahunt illud a quo deficiunt forpices ⁊ reliq̄ iſtrumē-ta. Canon aūt in eo qḋ extrahit̄ cū iſtrumētis retinen-tibꝰ eſt ſicut extractio ſagittarū cū forpicibꝰ habenti-bus capita vt lime vt vehemens fiat earū retētio. Ca-non ergo in ea eſt vt caueat̄ cōfractio eius qḋ eis cō-prehendit̄ vt ſit via earū ad illud qḋ auferēdū eſt am-pliata nō ꝓhibens bonitatē poſſibilitatis tenēdi illḋ: ⁊ vt inquirat̄ facilior via extrahēdi ip̄m: ⁊ ſi fuerit pe-netrās ex duobꝰ lateribꝰ: tunc dilatet̄ latus qḋ eſt ma-gis ꝯueniēs ad hoc vt egrediat̄ per ip̄m. Ingeniū vo ad hoc vt nō frangat̄ eſt vt nō moueat̄ motione ſubi-ta: imo cōprehēdat ſuꝑ ip̄m ⁊ cōmoueat̄ cōcuſſione q̄ ſciat̄ q̄ꝫtitas fixionis eius: ⁊ tunc capiat ip̄m aut ſuſpē-dat̄ in eo deinde trahat̄ tractione que eſt ſm rectitu-dinē. Et multotiēs eſt neceſſariū vt dimittat̄ aliquot diebus ⁊ ſuſpendat̄ in eo deinde extrahat̄. Et iā dixe-runt quidā ſapiētes huius artis ſermoneꝫ quē attuli-mus ſm ſuū moduꝫ: ꝙ iſte qui aufert ſagittas: opꝫ vt ſciat ante illud ſpecies ſagittarū. Nā quedā earū ſunt ex ligno ⁊ q̄dā ex arundine: ⁊ earū ꝫugi ſunt ex ferro ⁊ ex ere ⁊ ex plūbo ⁊ alcalai ⁊ ex cornibꝰ ⁊ ex oſſibꝰ ⁊ ex lapidibꝰ. Et quedā earū ſunt rotunde ⁊ quedā habēt tres angulos ⁊ quedaꝫ q̄tuor angulos. Et de eis ſunt que habēt linguā vnā aut linguas duas aut tres. Et de eis ſunt que habēt ꝫugi. Et illaruꝫ que habēt ꝫugi

foꝛtaſſe eſt zugi carũ inclinatuꝫ retro vt qñ tendiť ad exterioꝛa ſuſpendať cũ carne ⁊ in qbuſdã carũ eſt zugi ad anterioꝛa vt ipellat. Et quedã carũ ſunt quaruꝫ zugi moueť cũ re ſimili turno. Cũq́ꝫ extendiť ad exterioꝛa dilatať ⁊ ꝓhibenť ſagitte ab egreſſione. Et q̃dã ſunt que habẽt zugi magnũ aut eſt ei extremitas q̃ꝫtitate digiti vnius ⁊ nominať caudata: ⁊ q̃dã ſunt plane: ⁊ quedã ſunt ſuper quas adduntť ferra minuta. Cũ ergo extrahiť ſagitta remanẽt ferra illa in ꝓfundo ſagittaꝝ. Et quoꝛũdã zugi eſt fiſſura i aſtula: ⁊ quoꝛũdã zugi hꝫ cãnulã in q̃ ingrediť aſtula ⁊ q̃dã ſtringuntur ex cõpoſitione ſua ⁊ q̃dã nõ ſtringũtur ex ipſo vt qñ trahunť ad exterioꝛa ſeparetur aſtula zugi ⁊ remaneat zugi in coꝛpoꝛe. Et q̃dã ſunt venenoſe ⁊ q̃dã ſũt nõ venenoſe. Et ſagitte quidem extrahunť ſm duos modos: vnus quoꝝ eſt extractio: ⁊ alter eſt impulſio. Et illud eſt qm̃ cũ ſagitte figunť in eo qđ apparet de coꝛpoꝛe tunc extractio earũ fit cũ attractione: ⁊ adminiſtrať iterũ cũ attractione qñ figiť ſagitta in ꝓfundo coꝛpoꝛis. Et nos qdẽ timemus ex locis que ſunt oppoſita ſagittis: ꝙ ſi extrahanť accidet ex eis fluxꝰ ſanguinis qui interficiet aut nocumentũ vehemẽs faciet. Et egrediť ſagitta cuꝫ ipulſione qñ figiť in carne ⁊ in coꝛpoꝛibꝰ: ⁊ in eis que opponunť ei nõ eſt aliquid qđ ꝓhibeat a ſciſſione neq́ꝫ neruus neq́ꝫ os neq́ꝫ aliqd aliud ſimile eis rebꝰ. Nã ſi illud qđ extrahendũ eſt fuerit os tunc nos adminiſtrabimus attractionem. Nã ſi fuerit ſagitta apparens tũc trahimus ipſaꝫ: ⁊ ſi eſt occulta: tũc opꝫ ſicut dixit Hip. ſi poſſibile eſt vulnerato vt ponat ſeip̃m ſm figurã ſm quã fuit qñ fuit vulneratus: q̃re opꝫ vt ſignificeť per ip̃m ſuper ſagittaꝫ: ⁊ ſi nõ eſt poſſibile: tunc opꝫ vt reſupineť ſm ꝙ eſt ei poſſibile ex figura ⁊ vt adminiſtrẽtur inquiſitio ⁊ expreſſio: ⁊ ſi eſt fixa in carne tunc trahať cũ manibꝰ aut cũ ligno ſuo ſi nõ ceciderit p̃cipue ſi nõ fuerit ex arundine. Et ſi iã cecidit lignũ eiꝰ tũc extrahať extractione que fit cũ foꝛpicibus aut cũ inſtrumẽto quo extrahunť ſagitte. Et opꝫ in qbuſdaꝫ hoꝛis vt findať caro ſciſſione plurima qñ nõ eſt poſſibile vt egrediať zugi ex ſciſſiõe pꝛima. Et ſi ſagitta peruenit ad oppoſitionem membꝛi vulnerati ⁊ nõ eſt poſſibile vt egrediať ex latere per qđ intrauit: tunc opꝫ vt findamus illa loca que opponunť ei. Et extrahať ex eis aut per extractionẽ aut per impulſionẽ cũ re alia ⁊ ipellať cum ea ferrũ ad exterioꝛa. Et opꝫ ne incidamus cũ noſtra impulſione neruũ aut arteriã. Et ſi fuerit zugi cauda tũc ſciemus illud ex inquiſitione. Et opꝫ vt intromittamꝰ illã caudã in cãnam inſtrumenti quo impellunť ſagitte ⁊ impellamus ipſum cũ ea. Cum ergo egrediť zugi ⁊ vides in eo loco putrefactiones ⁊ eſt poſſibile vt ponas in ea ferra alia minuta tũc adminiſtra inquiſitionem iterũ. Nã ſi inuenerimus ſciſſurã ex iſtis ferris extrahamus eã cuꝫ hoc ingenio. Nã ſi zugi habuerit ramos diuerſos ⁊ nõ obedit nobis ad egreſſionẽ: tũc neceſſe eſt nobis vt dilatemus ſciſſurã ſi nõ fuerit pꝛope ipſum locũ membꝛũ de quo timeamus adeo vt quando detexerimus illud zugi extrahemus ip̃m cũ facilitate. Et de hominibus ſunt qui ponunt ramos in cannã: vt non egrediať caro. Deinde ſi vulneratus fuerit quietus nõ habens apoſtema calidũ adminiſtra ſuturam aut comple curationem que facit naſci carnẽ. Nã ſi acciderit vulneri apoſtema calidũ: tunc opꝫ vt cureť cum embꝛocis ⁊ emplaſtris. In ſagittis aũt venenoſis: opꝫ vt cõcaueť caro ex alteratione ſua a carne ſana. Caro enim venenoſa eſt mali coloꝛis fuſca ⁊ q̃ſi ipſa ſit caro maligna. Si aũt ſagitta figatur in os extrahemus eã cũ inſtrumento. Si aũt pꝛohibet ex hoc aliqd carniũ: tũc opꝫ vt ꝯcauemus ip̃m aut perfoꝛemus illud. Nã ſi ſagitta infixa fuerit in pꝛofundũ oſſis: tũc nos ſciemus illud ex firmitudine ſagitte ⁊ paruitate motionis eius cũ mouerimus eã: tũc neceſſariũ erit nobis vt indicamus in pꝛimis os qđ eſt ſupꝛa ſagittã cũ inciſoꝛio aut perfoꝛemus ip̃m cũ terrebello faciendo foꝛamẽ in circuitu eius ſi os fuerit groſſum ⁊ euadit ſagitta per illud. Nã ſi ſagitta fixa fuerit in aliq° mẽbꝛo pꝛincipaliũ ſicut cerebꝛo aut coꝛde aut pulmone aut ventre aut inteſtinis aut epate aut matrice aut veſica ⁊ apparent ſigna moꝛtis: tunc opꝫ vt abſtineamꝰ ab attractione ſagitte qm̃ fiet inde inquietudo plurima ne ſuperueniat nobis locus ſermonis ſtolidoꝝ cũ hoc qđ parum conferemus infirmo. Si aũt nõ apparuerint ſigna mala alia ex quibus timemus de accidẽtibus: tunc pꝛemittemus ſermonem in perditione que accidit plurimũ deinde icipiemus in curatione. Multotiens enim de illis quibus accidit illud ſaluatur aliquis abſq́ꝫ ſpe mirabiliter. Et multotiens egrediť ps epatis ⁊ aliquid de ſyphac qđ eſt ſuper vẽtrẽ ⁊ zirbo ⁊ matrix tota ⁊ non accidit inde moꝛs. Uerũtamen ſi nos dimiſerimus iterũ in his mẽbꝛis pꝛincipalibꝰ accidet moꝛs ſm oẽm diſpoſitioneꝫ ⁊ ꝓpoꝛtionabimur ad paucitatẽ miſericoꝛdie. ſi aũt abſtulerimus ſagittã foꝛtaſſe ſaluabitur infirmus quãdoq́ꝫ.

¶ Quaſi totum cap̃. eſt ad extrahendum ſagittas. Pꝛimo hoc. Secundo ponit medicinas tractiuas: ⁊ in hoc innuit tractum ſpinarum ⁊ oſſium ⁊ ſimilium. ibi (Opoꝛtet.) Pꝛima in duas. Pꝛimo ponit modos generales trahendi in fixa applicans ad ſagittas. Secundo in ſpeciali de ſagittis ponit modũ trahendi. ibi (Et iã.)

¶ Medicine attrahentes. Cap. II^m.

Opoꝛtet vt ſuper illũ locuꝫ ponať ammoniacum quoniã eſt attractiuũ foꝛte aut ſumatur radix arundinis ⁊ terať ⁊ emplaſtreť cũ ea ⁊ foꝛtaſſe conficiť cũ melle ⁊ affodili iterũ ⁊ folia papaueris nigri ⁊ folia arboꝛis fici cũ ſauic aut ſemen iuſquiami albi pꝛopꝛie cuꝫ calcadis. Et ſimiliter fructus iuſquiami albi cũ diſpoſitione ſua. Et iterum alcheiri ⁊ ſp̃es eiꝰ ⁊ ariſtologia ⁊ cepe narciſci. Et ex aĩalibus res plurime de quibꝰ eſt rana excoꝛiata ⁊ eſt mirabilis valde fixis in oſſibus. Et ſimiliter eradicat dẽtes. Et cãcer iteꝝ ꝯtritus ⁊ vtriq́ꝫ lepoꝛes ⁊ coagula omnia. Et dicitur ꝙ lacerta eſt vehementis attractionis ad illud ſuper qđ finditur. Et de compoſitis caput lacerte ſtatim cum abſcinditur cuꝫ ariſtologia lõga ⁊ radix cãne ⁊ cepe narciſci. Illud vͦ qđ appꝛopꝛiatũ eſt cũ attractionũ oſſiũ coꝛruptoꝝ de ſubulceribus que conſolidantur dicemus in capitulo oſſium.

¶ Canon curatiõis cõbustiõis ignis. Cap. 12m.

Intentio in curatiõe cõbustionis ignis ẽ due itẽtiões. Una eaꝝ est seq cũ ꝓhibitiõe vesicationis. Et scda est rectificare qd est cõbustũ. Et sunt necẽie in ꝓhibitione vesicationis medicine ĩfrigidãtes ꝑter ꝙ associet eis mordicatio.

¶ Primo determinat de cura cõbustionis ab igne. Scdo ab aqua feruenti. ibi (Qñ accidit.) ¶ Prima in duas. Primo ponit cañ. in curatione. Scdo medicinas. ibi (Sumantur sandali.) ¶ Prima in tres. Primo ponit intentiones. Scdo cuius virtutis debent esse medicine. ibi (Et sunt.) Tertio ostendit a qua illarũ intentionum prius incipere debem⁹. ibi (Et qñ.) Qꝛ primo ostendit est notum.

Dubium ¶ Dubitat vtꝝ medicine que primo ponunt in cõbustione ad ꝓhibendũ vesicationẽ debeãt esse frigide multũ vel paꝝ. ¶ Uꝛ ꝙ paꝝ simile est de cura mẽbroꝝ mortificatoꝝ frigore per vsũ calidoꝝ ⁊ mẽbroꝝ cõbustoꝝ ⁊c. sed in illis nõ vtimur fortiter calidis: imo ꝓhibet approximari. G. vnde ĩcurrũt dol. vt in libro de mala cõplexione diuersa. c. vlti. ¶ In ꝯriũ Aui. ⁊ Rab. 14. ꝯtinẽ. cap. 6. ⁊ rõ qꝛ cura fit per ꝯtrariũ. ¶ Dõm ꝙ medicine huiusmodi debẽt esse fortiter frigide. rõ est: qꝛ vesicatio in cõbustione fit a mala cõplexione calida existẽte in pte q̃ trahit materias ad locũ vnde fit vesica: calidi eñi est attrahere subtile sicut ⁊ venenũ: g̃ opꝫ infrigidare. ¶ Sciendũ tñ vel ꝙ per ignẽ est inducta mala cõplexio calida ⁊ nõdũ sunt tracte mãe: ⁊ tunc cõpetunt dicta frigida. vel est ibi iam mã tracta ⁊ quodãmõ ꝯstricta: ⁊ hoc cognoscit per doloris vehementiã ex appositis frigidis dictis: ⁊ tunc nõ cõpetũt huiusmodi frigida pura: sed opꝫ ꝙ sint remissa ⁊ aliqualiter lenitiua ⁊ resolutiua sicut est oleũ ro. cũ vitello oui sicut docet Almansor. 7. tracta. cap. 18. ¶ Ad ꝯtrariũ dõm nõ est simile: frigus eñi statim cũ occurrit oppilat ⁊ ꝯstringit ⁊ ingrossat materias: ⁊ iõ calidũ subito eueniens nocet: qꝛ ẽt ingrossat ⁊ oppilat: ⁊ iõ requirit calidũ remissius qd aperiat ⁊ dilatet: dꝛ tñ ꝙ iõ dolent qñ infrigidati vadũt ad ignẽ: qꝛ frigus fugit ad calidũ ⁊c. ¶ Cõsiderandũ tñ ꝙ in maxima adustione ⁊ forti existente dolore cõpetit flobothomia: ⁊ eadẽ que dicta sunt intelligunt de cõbustione ab aqua.

¶ Et secunda vbi curatur qd est combustum indiget medicinis in quibus est abstersio quedam cum exiccatione quadam non magna ⁊ preter ꝙ mordicẽt cũ hoc vt sint tpate in caliditate ⁊ frigiditate.

¶ Cõsiderãdũ ẽm Hy. ꝙ vesice debeãt apiri vt exeat humiditas: postea poni medicine exiccatiue ⁊ abstersiue: qꝛ ibi est vlc⁹: ⁊ ĩdiget abstersiõe ⁊ exiccatiõe sine mordicatõe ne dolorĩ ducat. tẽꝑate ⁊c. actu ⁊ potẽtia: qꝛ iã ẽ ibi vlcus: ſꝫ frigidũ vlcerib⁹ mordax.

¶ Et quãdo indiget regimine simul regatur cũ infrigidatiuis prius: deinde si ĩdiget secunda fiat. Si aũt inuenitur ⁊ iam vesicatum est tunc necessarium est regimen scdꝫ. Et medicie eius sunt sicut chimolea ⁊ lutorum genera exiccantia ⁊ lentes decocte ⁊ encaustrũ indũ ⁊ similia. Ea võ que sunt sicut thus ⁊ glutinum ⁊ pinguia nõ conueniũt ad illud: qm̃ quedã eoꝝ sunt calidiora q̃ꝫ opꝫ ⁊ non carent virtute mordicatiua: ⁊ quedam eoꝝ sunt humidiora q̃ꝫ opꝫ.

¶ Ut quãdo ignis statim comburit. Ratio est: qꝛ mala complexio oportet ꝙ prius remoueatur: aliter vlc⁹ curari nõ posset. Et medicine eius. s. secunde intentionis sunt sicut ⁊c.

¶ Medicine ad combustionem que sunt ẽm intentionem primam. Cap. 13m.

Sumant sandali ⁊ faufel ⁊ later albus recẽs aut ostracũ ⁊ liniant cũ aqua solatri ⁊ aqua rosacea. Aut vnguẽtum de vitellis ouorũ ⁊ oleo rosaceo. Et iteꝝ endiuia ⁊ farina ordei abluta ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ oleũ rosa. ⁊ lẽtes elixate cũ rosis cum oleo rosa. Et iterũ boliar. ⁊ acetũ. Et iterum oleũ ros. ⁊ cera ẽm ꝙ opꝫ: deide ponat in eo de calce abluta ablutione integra cũ cerusa ⁊ opio ⁊ albumine oui ⁊ aliquãtulo lacꝫ. Et iteꝝ sumant folia malue ⁊ sycle ⁊ elixẽtur cũ aqua dulci deide terant ⁊ mũdent a rebus filosis que sunt in eis: deinde aggregẽtur eis merdasengi ꝯditi cuꝫ climia ⁊ ceruse de plumbo algalai: amboꝝ añ. ptes. ij. ſ. ⁊ olei ros. partes. iiij. ⁊ aque solatri ⁊ aque coriãdri amboꝝ ana pars. j.

¶ Medicine que sunt ad combustionem ẽm intentionem secundam. Cap. 14m.

Melior eoꝝ ad illud est vnguẽtum de calce. Sumat calx ⁊ abluatur septies donec separet eius acuitas tota deinde conquasset cuꝫ oleo ros. aut oleo oliue ⁊ pauca cera si indiget ea ⁊ fortasse addunt sup ipm chimolea ⁊ albumẽ oui ⁊ parũ vini. Unguẽtũ calcis cũ mõ alio abluatur calx sicut sciuisti ⁊ fiat ex ea cũ aqua folioꝝ sicle ⁊ cuꝫ aqua folioꝝ caulis ⁊ oleo ros. ⁊ cera vnguẽtũ. Et de illis que ꝯueniũt hic ⁊ vbi nõ timet pustulatio ⁊ vesicatio est ligare dsup folia albethil adusta aut silique cõbuste. Unguẽtũ ꝯueniẽs ad paruitatẽ caliditatis ⁊ est longe cõpositiõis expertũ est ⁊ inuẽtũ est bonũ. ℞. stercoris vacce pascẽtis exiccati ⁊ corticũ arboris pini ⁊ pulegij oium ana. x. merdasengi. iij. scorie argẽti. ij. scorie plũbi. iiij. calcis ablute cũ aq̃ frida multotiẽs. v. ⁊ chimolee. v. ⁊ luti alcabrusij aut romani aut armeni ⁊ ceruse oium añ. vij. virge pastoris cõtrite. x. encaustri psici aut syri. vj. thutie viridis. vij. stercoris ouis. vij. granoꝝ volubilis ⁊ folioꝝ ei⁹ amboꝝ. xv. scorie ferri ⁊ succi folioꝝ maluauisci ⁊ succi folioꝝ malue oium añ. x. lilij domus ⁊ cepe ei⁹ ⁊ lilij celestis ⁊ croci oium ana. v. cãphore. iiij. cere faui ⁊ olei ro. ⁊ medulle cerui ⁊ adipis eius q̃ꝫtum sufficit. Et de illis que sunt fortitudinis vehemẽtioris ⁊ ꝯueniũt ei qd est minoris caliditatis est vt sumant limatura eris ⁊ ferri ⁊ ꝯficiãtur cũ luto aut luto rubeo deinde cõburant in patella aut furno ⁊ fiant inde trocisci ⁊ seruent ⁊ administrent redacti in puluereꝫ vbi necessaria est exiccatio aut liniant cũ oleo ros. Et de hoc genere iterum est illud: comburat fimus columbinus in pãno lini donec accẽdat ⁊ liniat cũ oleo aliquo qm̃ est mirabile. Et locis vlceratis conferunt porri elixati aut portulaca cũ sauich ⁊ folia myrti contrita in puluerem redacta. Si aũt fiat inobediẽs tũc folia albethil adusta aut folia algebut adusta. Et si fuerit magis inobediẽs illo administrent medicine consolidantes vlcera maligna.

¶ Combustio aque calide. Cap. 15m.

Quandoq̃ꝫ accidit vt effundat olla alr oleuꝫ feruens aut aq̃ cal'a sup mẽbruꝫ hoĩs ⁊ facit operationẽ ignis. Et ꝯueniẽtius ei est vt succurrat statim anteq̃ꝫ vesicet cũ eis que sunt sicut sandali ⁊ aq̃ ro. ⁊ cãphora ⁊ nõ dimittant exiccari: imo ꝯsequẽter adhibeat oi hora pãnus infusus in aqua frigida ꝯgelata: hoc enim ꝓhibet ipm vesicari. Et quidã ꝓperant ⁊ rorãt desuper aquã oliuaruꝫ aut aquã cineris: ⁊ melius est vt teratur qdlibet amborũ cum sauich aut vnguẽtũ de calce. Et iterũ medicamẽ factũ de fimo colũbino ꝑdictũ est mirabile valde. Et vlcera quidẽ curant cum porris elixatis aut exiccatis contritis ⁊ est melius cũ reliqs q̃ diximus in cap. j.

¶ Primo ponit medicinas contra vesicationem: ſꝫ alique sint cõtra vlcerationem. Secundo ponit medicinas contra locum vlceratum. ibi (Et vlcera ⁊c.)

¶ De fluxu sanguinis ⁊ retentione eius. Cap. 16m.

Iam scitū est in libro primo ꝙ sanguis egredit a venis ⁊ nō egredit nisi aut ꝓpter apertionē orificiorū venarū ꝓpter debilitatē in venis: aut ꝓpter vehemētiā repletionis: aut ꝓpter motū fortē vsq; ad vocē ⁊ saltum: aut propter vaporem accidentē venientē deforis: aut ꝓpter disruptionē earū ⁊ ipsarū incisionē per cām pmitiuā icidētē ꝯtundētē: aut pp cām corrodētē iterius: aut vehementiā mot9 cū repl'one: aut pp resudationē ab eis pp raritatē accidētē corpori venarū ⁊ pāniculo earū.

¶ Superius determinauit ⁊c. hic de fluxu sanguinis: q2 opꝫ in vulnerib9 sanguineꝫ retinere ne supflue fluat. A. tū generalizat smonem. Et p eius cās ⁊ diuersitates. Scđo curā. ibi (Opꝫ.) ¶ Prima in q̄tuor. ¶ Prīo ponit generales cās fluxus sanguinis. Secundo ostendit ꝙ fluxus sanguis diuersificat in timore fm diuersitateꝫ mēbrorū ⁊ arteriarū. ibi (Nos.) Tertio docet distiguere iter fluxū sanguis ab arteria ⁊ vena. ibi (Et dr̄ia.) Quarto ponit signa ꝓnostica. ibi (Et scias.) ¶ Prima in duas. Primo facit qđ dictū est. Secundo ostēdit quarū venarū fluxus est timorosior. ibi (Et ꝯueniētior.) ¶ Cōsiderādū ꝙ sanguis ꝯtinet in venis. s. mobilib9 ⁊ non: ⁊ ideo ⁊c. ¶ Cōsiderādū ꝙ tres modi cause ponunt eē in exitu sanguinis quos ēt Gal. tangit. 5. de igenio. c. 2. ⁊ 4° de interiorib9. vltimo cap. ⁊ tertio de accidēti. ca. 6. ⁊ 6° de accidenti. 2.

¶ Et ꝯueniētior venarū ad hoc vt currat qđ est in ea quādo inuenit viā est arteria. Nā corp9 eius est mobile: ⁊ qđ est in ea qñq; cōtrahit ⁊ qñq; expandit.

¶ Hic oñdit q̄rū venarū fluxus timorosior est. Et p ex pte opōnis. Scđo ex pte accidētis. ibi (Et qñ nō.) ¶ Cōsiderādū cū iuenit viā: q2 arterie de se est ieptior cū sit soluta al'r solida ⁊ duarū tunicarū.

¶ Et quādo nō desuper coartat locus eius post solutionē ꝯtinuitatis eius ⁊ inuenit vacuitatē ꝑuenit res ad emborismū qđ nominat mater sanguis. Et arteria quidē lꝫ sit de illis que incarnant: tū est de illis quorū difficilis est incarnatio. Et multotiēs quidē nō incarnat arteria ⁊ incarnat illud qđ ꝯtinet arteriā ⁊ coartat super eā: quare sanguis nō pōt facere cursum supfluū: imo egredit ex eo aliquid vsq; ad finē cutis q̄ꝫtitas quā capit: ⁊ quādo alleuiat cū cōpressione redit ⁊ occultat sicut accidit rupture. Et fortasse remanet vena sola sub cute ⁊ sentit pulsus eius ⁊ ipsius successio. Et multotiēs accidit illud arterijs deintus ⁊ disrumpūtur pter ꝙ disrūpat cutis: ⁊ ꝯgregat sub cute emborisma. s. apostema leue ex sanguine ⁊ vētositate qđ possibile est quiescere cū cōpressione: ⁊ hoc q̄dē multotiēs accidit in collo ⁊ iguinib9 ⁊ curuaturis per se: ⁊ multotiēs accidit ex cā extriseca aut ex flobothomia.

¶ Primo ostēdit qđ sequit emborisma. Scđo oñdit qñ sequit. ibi (Et arteria.) Tertio ostēdit vniul'r qd est emborisma. ibi (Et multotiēs.) Et hic p facit hoc. Scđo ponit opinionē medicorū. ibi (Et multi.) ¶ Considerandū aliqñ est rupta cutis: ⁊ aliqñ nō: ⁊ aliqñ a cā intrinseca: ⁊ aliquando extrinseca. ¶ Consideranduꝫ etiam ꝙ potest fieri a vena magna disrupta: lꝫ plus ab arteria.

¶ Et multi medicorū existimant ꝙ ōis disruptio arteriarū ꝑducit ad matrē sanguinis que q̄dē plurimum fit si incarnet illud quod est in circuitu eius ⁊ fiat apostema notū: sed ipsamet non incarnat ⁊ res nō est ita. Ille quidē qui negauit icarnationē ꝯtrouersatus est consideratione ⁊ experimēto. Consideratione vō qm̄ vna duarū tunicarū arterie est cartilaginosa ⁊ cartilago nō incarnat. Experimēto vō qm̄ nō visa est icarnatio. Et opposuit eis Gal. cū ꝯsideratione ⁊ experimēto. Cōsideratio vō est rhetorica ⁊ ei9 forma est ꝙ est inter incarnatū sicut caro ⁊ nō icarnatū sicut ossa: quare opꝫ vt sit incarnata: sed est difficilis icarnationis. Et testimoniū quidē quoniam ipse narrauit se medicasse plures arterias ⁊ fuerunt incarnate. Et hec q̄dem est res a qua nos iam expediti sumus.

¶ Primo ponit opinionem. Secundo ratione. ibi (Ille.) Tertio reprobat. ibi (Et opposuit.)

¶ Nos vō dicimus nunc ꝙ dispositio ꝓcessionis sanguinis a mēbris diuersificat cū rumpunt sicut epar ⁊ pulmo. Et de illis sunt a q̄bus paruꝫ ꝓcedit sanguis. Et in vnaquaq; duarū diuisionuꝫ sunt que sūt timorosa: ⁊ de eis sunt que sunt absq; timore sicut emanatio sanguis ex pulmone in qua est timor ⁊ ab vtrisq; emanat sanguis plurimus: ⁊ de illis sunt sicut vesica ⁊ matrix ⁊ renes. ab eis enī nō emanat sanguis plurimus valde summatim: imo qñq; multiplicat cū lōgitudine spatij ⁊ ꝑuenit ad successiōes illaudabiles. Et diuersificat dispō fluxus sanguinis ex arterijs qm̄ fit in q̄busdā earū difficilis valde timorosus sicut ex arterijs magnis que sunt supꝑ manus ⁊ pedes ⁊ hmōi interficiūt fm plurimū ⁊ nō retinet: ⁊ in q̄busdā fit facilis sicut in arterijs cranei. retētio eniꝫ flux9 sanguinis earū est facilis ⁊ sufficit in eis ꝯstrictio sola: ⁊ multotiens q̄dē currit ex arterijs paruis sanguis deinde retinet per se. Et differētia quidē iter sanguinē arterie ⁊ aliarū cognoscit qm̄ sanguis arterie egredit cū saltu ⁊ impulsione ⁊ est vehemētioris purpureitatis q̄ꝫ alius: neq; declinat ad nigredinem sanguinis vene ⁊ ei9 eētie. Et scias ꝙ ōis cui accidit eūatio ⁊ proprie sanguinea ⁊ ꝓprie arterialis ⁊ supfluit ⁊ accidit ei spasmus est malum. Et similiter si accidit ei singultus est mortalis. Et si fuerit syncopis cū singultu tunc mors est festina ⁊ alienatio ⁊ permixtio rōnis sunt male. Et si fuerit spasmus tunc est mortale fm plurimum.

¶ Primo ostēdit qñō diuersificat fm mēbra. Scđo qñō diuersificat fm arterias. ibi (Et diuersificat.) Scđꝫ exposionē tuā. A. vult ꝙ ex mēbris q̄dā sunt a q̄b9 p disruptionē vel aptionē exit multus sanguis vt epar ⁊ pulmo. q̄dā a q̄b9 paruꝫ: vt renes ⁊ vesica ⁊c. ⁊ in q̄cūq; istorū amplior sanguinis exitus est malus: lꝫ enī dicat ꝙ a vesica exit paucus: pōt tū eē paucus magis ⁊ minus. Manatio sanguis a pulmone. s. est timorosa in multo exitu ⁊ in pauco.

¶ Canon curatiōis ōis fluxus sanguinis. Cap. 17m.

Oportet in curatiōe fluxus sanguinis vt incipiat ⁊ retineat deinde cures vlc9 ei9 si fuerit. Et non est tibi posse in eo cuius cā est fixa ex corrodēte ⁊ similibus: nisi ita vt auferat cā. Et si nō tolerat vt auferat cā est necessarium vt retineat cū suis retētiuis: ⁊ sunt i causis que sunt ei ⁊ abscindūt sanguinē currentē: ⁊ ille cāe sunt scite in libro primo. Verū ego narrabo eas fm modū festinatiōis.

¶ Ponit curā flux9 sanguinis: ⁊ q̄uis q̄dā que hic ponunt possint adaptari ad fluxū sanguinis vndecūq; sit: ⁊ similiter ēt gn̄alia dixit: tū principalis intentio est de fluxu sanguinis ex mēbris exterioribus ⁊ maxime cū vulnere. Et pmo facit hoc. Scđo ponit medicinas quasdā. ibi (Et de illis.) Prima in duas. Primo ostendit a quo sit incipiendū cū ꝯiunguntur fluxus sanguinis ⁊ vlcus. Scđo exequitur. ibi (Dico.) ¶ Prima in duas. Primo ostendit in vulnere in quo adest corrosio. Secundo in quo est. ibi (Et non.)

¶ Dico ergo ꝙ iste cāe aut sunt ꝓhibētes in illo illud qđ egredit ab exitu: aut sūt aggregātes rē d illo aut res.

¶ Primo ponit causas retinentes fluxum sanguinis. Scđo explanat istas. ibi (Amplius.) ¶ Prima in tres. Primo facit hoc. Se-

eundo ostendit que illarũ causarũ competit quando cuꝫ vulnere est apostema: ⁊ que nõ. ibi (Et opꝫ vt scias.) Tertio ostendit quot intentiones medicus debet habere circa vulnus cũ est apa vnde sanguis exit. ibi (Et opꝫ vt.) ¶ Prima in duas. Primo premittit diuisionem. Scđo subdiuidit. ibi (Et diuisio prima.) ¶ Dicit pͥmo ꝙ cause prohibentes fluxum sanguinis vel ꝓhibent ab exitu diuertendo vel aggregando rem siue res ⁊c. locũ vnde nõ exit sanguis.

¶ Et diuisio prima est conuersio ad partem aliã que aut fit cũ attractione ad ꝯtrariũ preter ꝙ fiat exitus alius sicut ponunt vẽtose sup epar ⁊ remouet fluxus sanguinis ex nare dextra: aut ita ꝙ accidit exitꝰ alius sicut flobothomat patiẽs fluxũ sanguinis narium ex manu pertinẽti nari flõmia stricta. Retinens aũt sine exitu est illud qđ ꝓhibet motũ sanguinis ⁊ eius penetrationẽ. Et est aut per cãm ignientẽ aut per cãm stupefacientẽ. Et stupefaciẽs qđe aut est medicina aut est dispositio corporis sicut syncopis: ipsa eni multotiẽs retinet sanguinẽ. Causa aũt retinens sanguinẽ in locis ẽ oppilãs exitũ: aut cũ ligatura aut cũ repulsione ex bucellatiõe: aut cũ repulsiõe absqꝫ bucellatiõe: aut escara cũ cauterio: aut medicina cauterizãte: aut cũ ꝯgelatiõe rei retẽte: aut cũ iuiscatiõe: aut cũ exiccatione: aut cũ icarnatiõe: aut cũ coartatiõe carnis circũdãtis venas: q̃re oppilat ipꝫ ⁊ claudit ipm clausione vehementi. Et opꝫ vt scias ꝙ q̃ associat vulneri apostema cũ q̃titate plurima huiꝰ nõ est pōle ligare cũ filis neqꝫ itromittẽ lycinia neqꝫ strictura laboriosa: ⁊ neqꝫ ẽ pōle tũc nisi administrare glutinationẽ ⁊ stipticitatẽ ⁊ stupefactionẽ ⁊ ispissationẽ sanguis. Et si est curatio ex strictura aut fissura aut ꝓpingtate medicine q̃ est dolor est mala valde: ⁊ oĩs ꝑparatio dolorosa est mala. Et oportet vt ꝑparatio sit aggregãs duas res: quarũ vna est defectus doloris: ⁊ altera est refrenatio partis cursus sanguinis: q̃re nõ adiuuatur cum appẽsione ⁊ suspẽsione ⁊ fiat facilis ꝓcessio sanguinis ⁊ eius exitus. Et cũ ꝓhibent due intentiones declinet ad leuiorẽ ſm illud qđ ꝑsens est ⁊ ꝓpinquiꝰ ad tolerãdũ in dispositione. Et est necessariũ vt narremus modũ eius postq̃ scieris ꝙ primũ qđ opꝫ cõsiderare est vt cognoscas an vena sit arteria ⁊ sis sollicitus plus ꝙ sollciteris ⁊ agas cum vena.

Dubium ¶ Primo subdiuidit primũ membrũ. Scđo scđm. ibi (Causa aũt.) ¶ Dubitatur qꝛ ex eadem manu docet flobothomare. Et infra ex alia vel longa. ¶ Dicendum ꝙ in principio fluxus corpore pleno debet fieri ſm longinquam distinctionem vt euacuetur repletio. Et hanc sustinent corpus vel iam process. fluxus ⁊ virtus debilis: ⁊ sic ex eadem stricta: qꝛ magis conseruat virtutem.

¶ Amplius dicimus ꝙ de attractiõe vera ad ꝯtrariũ nõ ad exitũ est necesse nocere membro cuꝫ fricatione aut ligatione ⁊ strictura aut cũ vẽtosis. Et opꝫ vt sit membrũ cõmunicãs positũ ex membro cognito super extremitatẽ linee vnius ꝯtinuitatis inter ea ambo cũ lõgitudine ⁊ latitudie ⁊ eligit de diuersificato in situ lõgitudinis ⁊ latitudinis q̃cunq̃ amboꝝ est longinquũ ⁊ dimittit qđ est ꝓpinquũ sicut fit in duobꝰ lateribꝰ capitis aut duobꝰ lateribꝰ manus. nam lõgitudo inter ista duo est ꝓpinquior q̃ illa ex q̃ opꝫ timeri nocumentũ cõpletũ. Et hec res exigit vt rememoremur illđ qđ in ea diximus vbi locuti fuimus in libro pͥmo de canonibus eũonis. Et opꝫ vt sint extẽsio ⁊ fricatio ⁊ his similia assidua ex eo qđ est ꝓpinquius membro

scđo deinde descẽdat ab eo. Et opꝫ vt nõ expectet in disruptionibus arteriarũ ⁊ ei similiuꝫ ꝙ sit artificium sufficiens in retinendo fluxum sanguinis ⁊ adiuuans: ⁊ similiter est iudiciũ in flobothomia lateris cõis longinqui. Unus aũt duoꝝ modoꝝ diuisionis secũde ⁊ est: cã stupefaciẽs est: verbi gratia vt cibet ille cuius fluxus sanguinis narium multiplicat aut alius ab illo cibis grossi chimi ingrossantibꝰ sanguinẽ sicut sunt lentes ⁊ iuiube ⁊ eis similia. Modus aũt secũdus est: vbi gratia vt in potu dent stupefaciẽtia: frigida võ exponunt corpus frigori ⁊ fortasse accidit syncopis ⁊ retinet fluxus sanguinis. Modus aũt ꝑdictus in diuisione alia est q̃n opꝫ vt obseruet in eo capitulũ vnum: ⁊ est q̃n fortasse arteria nõ est vna duarũ que ꝯtinuantur cordi: imo duoꝝ laterum eius: ita vt cũ strinxeris eam inuenies eã firmiorẽ: imo fortasse ꝯtinuat cũ latere altero ramus alterius arterie que accidit in eo et adducit ad eam sanguinem preter viam quã strinxisti quare idiges stricturis duabus. Et ante illud opꝫ vt cognoscas partẽ que est principiũ vene: in q̃busdam enim locis est inferius ⁊ in q̃busdã est desuper: ⁊ in q̃bus est inferius sunt sicut in collo: ⁊ in q̃bus desuper sunt sicut in coxa ⁊ pede. Et quãdo cognoueris partem administra in ea ligaturã ⁊ stricturã. Et de regimine in illo est vt peruenias ad extrahẽdã venam cũ vncino ⁊ etiam cum incisione pauce carnis que velat eam ⁊ occultat ipsam deinde inuolue eã postea administra medicinas quas dicemus. Qꝫ si fuerit pulsatilis tunc melius est vt veles eam cuꝫ filis lini. Et similiter si fuerit non pulsatilis: verũtamen multotiens eleuat sanguis eius. Cuꝫ ergo feceris illud deinde annexueris ei medicinas tunc dimitte ligaturã vsqꝫ ad diem tertiũ ⁊ quartũ: tũc ꝙ si videris medicinã glutinationem facientẽ adherentẽ loco eius tunc non eradices eam omnino sed pone in circuitu eius de genere ipsiꝰ aliquid qđ madefaciat ipsam parũper. Qꝫ si accidat ei processio ex seipso quando tu auferes illud quod est super ipsum: tũc tene qđ est sub loco in via itineris vene ⁊ preme pressione cũ qua fiat securitas de saltu sanguinis: ⁊ eradica illud quod eleuat de eo in loco suo ⁊ permuta illud cũ alio. Et sit preparatio tua quã facis membro in ista hora ſꝫ ꝙ opꝫ: ⁊ est vt sit orificiũ eius magis imum q̃ principiũ: ita vt quãdo est verbi gratia in inferioribꝰ intestini ⁊ matricis tũc sternatur stratũ aliqđ qđ eleuet inferiora ⁊ deponat superiora ſm maiorẽ elõgationẽ que est ex dolore: deide dimitte ipm tribꝰ diebꝰ deinde annecte ei hũc modũ vsquequo eleuet sanguis. Refrenatio aũt cũ bucellatione nõ est possibilis nisi in arterijs magnis: fac ergo lycinium ex pilis leporis aut ex tela aranee aut subtili coto aut pãno lini veteri deide puluerizã sup ipm medicinas prohibẽtes sanguinẽ. Et mitte in ipsaꝫ arteriam sicut bucellã deinde stringe super ipsam ligaturaꝫ ⁊ fortasse administrabis lyciniũ ex pilis leporis solis ⁊ excusat sollicitudinem. Et opꝫ vt stringas strictura adherente que nõ separetur donec incarnetur. Lyciniũ võ ex se natura regit in extractione eiꝰ paulatim

latim ꝛ expulsione ei⁹ aut alijs ab hoc. Impletio vō sine bucellatiōe est vt īponat̄. v.g. illa res in orificiuȝ eius: ꝛ liget̄ desup̄ p̄ter penetrationē ei⁹ in venas ꝛ vt retineat̄ cū eis q̄ sūt sic̄ puluilli ꝛ spōgia: ꝛ cū vittis fortis stricture strīgētib⁹ ipm̄ cū cōuersiōe stricture que est attrahēs. Strictura vō prima opȝ vt sit ꝓpe orificiū: deide inuoluat̄ vadēs retro ꝛ solue stricturā gradatim. Et scias ꝙ strictura puluilloꝝ ꝛ vittaꝝ quādo est debilis venit ex ea nocumētū stricture ꝛ est attractio: ꝛ nō ꝓuenit ex ea iuuamētū stricture: ꝛ est retentio ꝛ ipletio: opȝ ḡ vt subtiliet̄ in hoc capl'o. Cuȝ ergo stringit̄ strictura bona: ꝛ stringit̄ iteꝝ ex latere diūso declinat mām̄ ꝛ resistit attractiōi hec strictura. Et nō opȝ vt ꝓueniat̄ cū strictura ꝛ ꝓhibitiōe nisi que sit infra dolorē nisi illud fuerit necessariū in p̄mis: deinde mollifica eā paulatim. Et multotiēs qdē opȝ vt suas fixuraȝ carnis: ꝛ colligas labia ei⁹ ꝛ vittis tegas: multotiens eniȝ sufficit collectio labioꝝ ꝛ positio puluilloꝝ seruat ea colligēdo venas ipsoꝝ. Amplius strige sup̄ medicinas puluerizatas rare. Et iclina añ alguidegi quādo cōtrabit̄ vbi coartat̄ apud p̄ncipiū suum cū digitis vnius duaꝝ manuū: deide annecte ei medicinas ꝛ puluillos apud orificiū eius cuȝ manu altera. Impletio vō cū refrenatiuis ꝓuenit: aut cū strictura implentis in facie orificij eius cū manu altera nō cessante retinere donec ꝯgelet̄ sanguis: ꝛ fiat ipletio: aut cum re īfrigidāte valde que īfrigidat sanguinē ꝛ cōgelat ipm̄ in orificio eius. Aut ꝑꝑea ꝙ caro coartat locum sicut si incidat̄ vena in latitudine ꝛ suspendat̄ ad duo latera in p̄ma vice: quare claudit̄ sup̄ eā caro ex latere ex quo currit: ꝛ hoc non fit nisi in loco carnoso. Et multotiēs qdē accidit ꝙ necessariū est incidere ramū extremitatis vene vt sit introitus eius in ꝓfunduȝ vehemētior: deide ponūtur desup̄ medicine. Et multotiēs accidit incarnatio meatus absq; matre sanguinis. Strictura aūt cū escara fit cū igne ipso qñ magnificat̄ timor: ꝛ fit cū medicinis cauterizātib⁹ sicut calce ꝛ flore eris ꝛ generibus dragāti: ꝛ generib⁹ arsenici: ꝛ cimino ēt ꝛ similib⁹: ꝛ cū eo qđ est ḋbilius qñ puluerizat̄ sup̄ locū ꝛ stringit̄ ꝛ retinet. Veꝝ timor in illo est ꝙ escara ē velocis eradicatiōis ex se ꝛ ex quolibet resistēte ex eruptiōe sanguis ꝛ qualibet aliaꝝ cārū: ꝛ qñ cadit escara redit timor nouus. Et ꝑꝑ illđ p̄ceperunt vt fiat cauteriū cū ferro vehemēter ignito ꝓfunde: ita vt faciat escaras ꝓfundas grossas: quaꝝ casus nō sit facilis ꝛ cadāt in tp̄e longo in quaꝝ simili caro iā est nata ex cauterio: nā debili ꝓueniunt escare debiles q̄ cadūt ex q̄libet cā: ꝛ cū hoc facit accidē saniē ꝛ calefacit vehemēter. Cauteriū vō forte iplet cū escaris fortib⁹ ꝛ remouet rupturā ꝛ detumescē eaȝ facit ꝛ cōtrabit eā. Et de cauterizātib⁹ bonis tēperati regimis est vt sumat̄ albugo oui ꝛ aggreget̄ cū calce nō extincta ꝛ iuoluātur cū eo pili leporis: aut ei silīa ꝛ ponat̄ sup̄ locū ꝛ stringat̄. Et de bonis ꝓuenientib⁹ ad vltimum multotiēs est vt sumant̄ cyminuȝ ꝛ calx ꝛ ponant̄ sup̄ locū ꝛ stringant̄ ꝛ qñq; sup̄addit̄ eis colcotar. Et genera dragāti in hac sūma sunt hñtia stipticitateȝ cum cauterio: calx vō est cauterium in quo nō est stipticitas de qua sit curādū. Et illđ qđ gñat̄ de escaris cum cauterio in eo qđ hȝ stipticitatē est lōgioris fixionis ꝛ profundius. Et succus fimi asinini ꝛ substātia stercoris asinini sunt de illis q̄ aggregāt ad cauteriū acuitateȝ ꝛ glutinationē. Medicine vō retinētes cū glutinatione sunt sicut gipsuȝ ablutū ꝛ glutinuȝ decoctum et amilū ꝛ puluis molēdini: ꝛ gūme ꝛ thus ꝛ resina: ꝛ iterū passe de vuis ipsis. Et rane sunt huius gñis s̄m ꝙ dī. Et iteꝝ stellascenis. Medicine vō retinentes cum exiccatiōe ꝛ icarnatione sunt sicut aloes ꝛ cortex thuris: ꝛ sicut iteriora passulaꝝ vue cōtrita valde ꝛ galle cū oleo aliq̄ ꝛ cōburant̄: ꝛ q̄ñdo cōplet̄ iflāmatio earū extinguant̄ ꝛ papyrus adustus ꝛ resina ꝛ scoria ferri: ꝛ sterc⁹ eq: ꝛ stercus asini adusta: ꝛ cinis ossiuȝ non ablutoꝝ: qm̄ abluta ꝓhibēt glutinatiōeȝ ꝛ spōgia noua sūmersa i ol'o aut vino: deide adurat̄ ꝛ pili adusti.

¶ Primo declarat causas ꝛ modos restrictionis cursus que sunt diuertentes. Secundo que sunt circa locum operātes rē aut res. ibi (Modus autem ꝛc.)

¶ De narratiōe medicinarum simplicium ꝛ compositarum specierum diuersarum fortium in prohibitiōe fluxus sanguinis. Cap. 18m.

Et de illis q̄ dixit Gal'. ꝛ narrauit hñ ꝛ expta sunt post ipm̄ ꝛ iuēta sunt plurimi iuuamēti est vt sumant̄ de colcotar. xx. ꝛ đ minuto thure. xvj. ꝛ de aloe ꝛ glutino sicco ana. viij. ꝛ đ arsenico. iiij. ꝛ de gipso vehemēter trito puluerizato vt athomi post cribellationē. xx. curet̄ cū eo puluerizādo sup̄ lycinia ꝛ spargēdo sup̄ locū: qm̄ est mirabile. Aut sumat̄ sarcocolla ꝛ aloes de mecha: ꝛ sanguis draconis: ꝛ ponat̄ sup̄ lycinium ꝛ strigatur: ꝛ aloes ꝛ thus solū cū pilis s̄ȝ ꝙ sciuisti: ꝛ iteꝝ spōgia adusta sicut diximus ꝛ later adustus. Sumantur spōgia ꝛ scoria plūbi ꝛ thutia ꝛ aloes. Aut sumant̄ thus ꝛ aloes ꝛ sulphur: aut thus ꝛ sulphur ꝛ fiat puluis: aut admistret̄ lyciniū cū albumie oui. Aut sumant̄ de colcotar. xx. ꝛ de thure: aut minuto thuris. viij. ꝛ resine. viij. ꝛ de gipso adusto. viij. Aut sumant̄ colcotar ꝛ de gipso adusto. viij. Aut sumantur colcotar eris vsti ꝛ calcadis ꝛ dragāti adusti p̄tes eq̄les. Et de bonis ad fluxuȝ sanguis ꝓprie ex dragāto est vt sumat̄ dragāti: aut aloes ps. j. s. primū amboꝝ in corp̄e graui: ꝛ scđȝ eoꝝ in corp̄e leui: ꝛ corticū thuris in corp̄e graui. ʒ. j. ꝛ thuris ipsi⁹ grossi piguis i corp̄e leui ps. j. sint ꝯtēti sup̄ alr̄ sp̄ ea ābo. Aut sāguis dra. ꝛ sarcocolla: ꝛ ꝯficiāt̄ cū albumine oui: ꝛ ponāt̄ sup̄ pilos leporis ꝛ p̄parēt̄ s̄ȝ locū.

¶ Tractatus tertius de vlcerib⁹. Cui⁹ capl'a sunt. 14.

¶ Sermo vniuersalis de vlceribus. Cap. p̄m.

Ulcera generant̄ a vulneribus ꝛ ab exituris eruptis ꝛ a pustulis. Et solutione continuitatis in carne quando facit saniem ꝛ pus nominatur vlcus.

¶ Superius determinauit de cura solōnis cōtinuitatis carnosoꝝ mēbroꝝ que est vulnus: et de solutione cōtinui que est ꝯtusio ꝛ atritio ꝛc. hic de cura eius que est vlcus. Et primo determinat de vlcerib⁹ quātū ad oēs diuersitates. Secūdo ponit curā. ibi (Scias.) ꝟ Prima in duas. Primo ostēdit modū generationis vlceris. Secūdo

ostēdit eoꝝ diuersitates.ibi(Et vlcera.)⁋ Prima in duas. Prio facit qđ dictum est.Secundo declarat quoddaȝ.ibi(Et nō facit.) ¶ Cōsiderādū ꝙ vulnus est solutio continuitatis ex recenti tēpore:quare in eo sanies nō est:sed vlcus est solutio continuitatis in quo est sanies.i.humiditas mala:siue sit ꝓpria siue impropria sanies.Et qꝛ talis sanies gñatur per decursum materie:⁊ hoc fit in vulnere ⁊ apatibus magnis siue paruis:ergo vlcera generant̄ ⁊c. Ex quo appet ꝙ vlcus nō fit a cā ꝓmitiua:appet ēt ꝙ vlcus dr̄ solutio ꝯtinuitatis cōposita:nō etiā qꝛ vulnus non possit cōponi:qꝛ morbus quātitatis:sed non diuersificatur ita materia sicut quādo est sanies ⁊ os putridum:vt in fistulis ⁊ instrumento.

¶ Et nō facit pus nisi ꝑꝑea ꝙ cib⁹ q venit ad ea ꝯuertit̄ ad corruptionē ꝑꝑ ꝺbilitatē mēbri:⁊ qm̄ ꝑꝑ ꝺbilitatē suā resoluunt̄ ad ipȝ ⁊ attrahunt̄ v̄sus ipȝ supfluitates membrorum vicinantiū ei:aut propter vnguēta mollificantia membrum ⁊ lenientia ipsum cum humiditate sua ⁊ vnctuositate sua.

¶ Primo ostendit quare generat̄ sanies in vlcere. Scđo ostendit diuersitateȝ saniei.ibi(Et qđ est de gñe.) ¶ Cōsiderādum ꝙ duas causas tāgit generationis saniei.s.principalem defectuȝ ꝟtutis.s. digestiue ⁊ expulsiue:⁊ accidētalē:medicine mollificantes:qꝛ remolliunt mēbrum ⁊ materiam ⁊ parant ad putrefactionem.

¶ Et qđ est de genere pus subtile noīat̄ virus ⁊ qđ ē grossum noīat̄ sordities:⁊ est res spissa coagulata alba:aut ad nigredinē decliuis:aut sic̄ fex. Et virus qdē nō generat̄ nisi ex subtilitate humoꝝ aquosoruȝ et ipsoꝝ calido. Et sordities gñat̄ ex grossitie humoruȝ. Et virus qdem multiplicat̄ cum generatione apatis ⁊ virus eget exiccante ⁊ sordities abstergente.

¶ Cōsiderādū ꝙ īuuit quattuor differētias inter virus ⁊ sorditiē. Primo ex pte subē virus subtile sordes grossuȝ. Scđo ex pte materie. Tertio ex parte generationis temporis:in apostemate generatur virus cum generatur apostema:qꝛ tunc subtile resudat: ⁊ hoc apparet in apostematib⁹ intrinsecis:sed ecōuerso ad exituram fit sordities. Quarto ex parte cure virus eget exiccatiōe:qꝛ sui aquositate ex pte substantie remollit:sed sordes grossitie oppilat orificia venarum ⁊ carnis. ¶ Cōsiderādū ꝙ in hoc īuuit que sit sanies laudabilis:quia nec virus nec sordes.

¶ Et vlcera sunt apparētia ⁊ sunt hñtia ꝓfunditatem. Et vlcus qđ ꝓfunditatē hȝ nō euacuat̄ quin aut iaȝ indurata sit caro circūdans ipm̄:⁊ noīat̄ fistula:⁊ est sicut cāna penetrās in mēbrū:aut nō indurat̄ aliqđ ⁊ noīat̄ abscōsio ⁊ cauerna. Et qñqȝ dicūt qdā absconsionē illud qđ elōgatum est sub cute ⁊ sepat̄ ab eo cutis. Et cauernā illud qđ iflectit̄ sub carne ⁊ dilatat̄ in ea. Dicūt qdā imo dilatatū est cauerna ⁊ strictum ꝓfundū fistula ⁊ nō est ꝯrietas in noīatiōe. Et qñ ē durities sup vlcus apparēs noīat̄ vlcus ostrachinum.

¶ Hic ponit diuersitates. Et primo quasdaȝ. Secūdo alias.ibi(Et vlcera.)⁋ Prima in tres. Primo facit hoc. Secundo ponit quorūdam sententiam.ibi(Et quandoqȝ.) Tertio quia de fistula fecerat mentionem ponit eius diuersitatem.ibi(Et fistula quidem.) ¶ Cōsiderādum ꝙ fistula dupliciter accipitur:large pro omni vlcere difficilis sanationis ⁊ proprie pro vlcere difficilis sanatiōis cū carne mala dura habente foramē vt cāna.alr̄ vt pēna ⁊c.

¶ Et fistula qdē mala est illa q̄ nō sentit ⁊ ħȝ ꝗtitateȝ elōgationis ei⁹ a sensu erit ei⁹ malitia. Et de ipsa q̄daȝ est eq̄lis:⁊ de ea q̄dā obliqua. Et q̄ vadit ad neruum dolet vehemēter ⁊ ꝓprie qñ tāgit̄ ei⁹ iferi⁹ cū tēta. Et fortasse difficilis fit opatio illi⁹ mēbri:⁊ est humiditas subtilis tenuis sic̄ fit ad illa q̄ ꝑuenit ad os. Et qñ ꝑuenit ad ligamētū est illđ qđ currit ꝓpiquū illis. Verū dolor in ossuosa ⁊ ligamo tali fortasse nō magnificat̄. Et hūiditas q̄ vadit ad os est subtilior ⁊ ꝺcliuior ad citrinitatē ⁊ ex ꝑueniēte ad venas ⁊ arterias multotiēs egredit̄ fex. Et qñqȝ si fuerit tēdēs ad venā sanguis plurim⁹ aliter purpure⁹ ad arteriā sanguis sub

albidus cū fluxu sanguis ⁊ ꝓcessiōe. Et ex ea q̄ ꝑuenit ad carnē currit humiditas viscosa grossa turbida cruda. Et multotiēs sunt fistule orificia plurima cui⁹ esse ambigit̄:⁊ nō scit̄ an sit fistula vna. Et multotiens effundit̄ in quodā orificioꝝ ei⁹ humiditas hñs ticturā: ⁊ tūc si fuerit fistula vna egredit̄ ex orificijs alijs color vnus q ē fistule.s.diūsus alb⁹ ⁊ tenebrosus ⁊ ali⁹.

¶ Hic ponit diuersitatē fistulaꝝ ⁊ q̄dā signa distictiua ⁊ hȝ.tot q̄r ponit diuersitates. Scđa ibi(Et de ipa.) Tertia ibi(Et q̄.) Quarta ibi(Et multotiēs.)⁋ Pria diuersitas ē q̄dā i q̄ ē sensus:q̄dā in qua nō ē sensus ē mala.⁋ Scđa q̄dā recta q̄dā obliq̄.⁋ Tertia q̄dā ad neruū. Scđa q̄dā ad ligamētū. Tertia ad os ⁊ ab his subtil' humiditas ⁊ citrina. Quarta ad venas. Quīta ad arterias:⁊ ab istis qñqȝ fex:qñqȝ sanguis. Sexta ad carnē:⁊ ab illa hūiditas viscosa. ⁋ Quarta diuersitas fistulaꝝ q̄dā vni⁹ orificij q̄dā plurium.

¶ Dubitat̄:vtrū humiditas fluens ex fistula perueniente ad ossa ⁊ mēbra dura sit subtilior ꝗ ad carnem.⁋ Cōtra.qꝛ hūiditas est de supfluitate mēbri:sed mēbroꝝ grossoꝝ hūiditas supflua ē grossior. Jtē quare citrina. Jtē sup neruū nō dȝ sentiri:qꝛ sensibile positū supra sensum ⁊c.⁋ Dōm ꝙ ꝓpter tres causas qñ fistula est in mēbris duris exit humiditas subtilis. Pria qꝛ exit ꝑ poros depressos ⁊ strictos. Scđa qꝛ qñ est in sola carne durities occupat ptes carnis:⁊ iō lȝ ide nō possit exire qđ grossuȝ:tñ ex ꝓfundo pōt exire grossuȝ:sȝ tñ qñ fistula occupat os:tota supficies carnis ⁊ ossis est ostracosa ⁊ dura:⁊ iō non pōt exire aliqđ nisi ꝑ resudationem. Tertia cā ē qꝛ fortioris digōnis ē caro ꝗ os ⁊ ligamētū:⁊ iō ex fistula nō sic ꝯficit nālis virtus carnis:sic igit̄ magis alterat̄ i carne ⁊ minus in osse:remanet igit̄ i osse cruda subtil'. Est citrina:qꝛ subtile qđ resudat attestat̄ chol'e. Ex qb⁹ appet ꝙ ex fistula i neruo motiuo difficilis fit opatio:si in vena vel arteria exit per rupturam sanguis ⁊c.⁋ Ad cōtraria dicit Hy. apparet solutio.

¶ Et vlcera qdē diuidunt̄ in spēb⁹ diuisionū. Et dr̄ ꝙ vlceꝝ q̄dā sunt que sunt dolorosa:⁊ q̄dā sunt que sūt priuata dolore:⁊ q̄dā sunt aposa:⁊ quedā sunt ꝓuata apate:⁊ quedā sunt mūda:⁊ quedam sunt imūda:⁊ imūda qdē ꝑꝑea ꝙ in eis superfluit humor plurimus ⁊ humiditas copiosa ꝗuis nō sint mala. Et de eis sūt sordida:⁊ de eis sunt miorata.⁊ de vlceribus sunt putrida. Et de rebus magis nociuis eis sunt meridies ⁊ humiditas aeris cuȝ cal'itate ipsi⁹. Et de eis sunt corrosiua:⁊ de eis sunt ambulatiua:⁊ de eis sunt mollia aut dura aut frigida aut calida. Et mollia sūt de vlceribus faciētib⁹ cadere pilos ab eo qđ sequitur ea. Et sunt qñqȝ de vlceribus q̄dā resudantia ex qb⁹ resudat virus citrinū calidū. Et fortasse est caliduȝ cōburens qđ est in circuitu eius:⁊ est malū mortificās. Et de eis sunt difficilis ꝯsolidationis. Et putrefactio est preter corrosionem. Qꝛ si fuerint erūt ambe ambulatiue. Et fortasse corrodēs est corrodēs illđ qđ ꝯtinuat̄ ei proprie ꝑꝑ acuitatem absqȝ putrefactione:⁊ neqȝ est febris oīno. Veꝝ cū ambulatiuo putrefactiuo multiplicat̄ febris:aut nō separat̄ ab eo. Et Gal'. qdem noīauit hȝ vlcera corrosiua ignē persicū ⁊ formicā ambulatiuā. Et post vlcus putrefactū est cōpositum ex vlcere:⁊ ex egritudīe putrefacta ⁊ vnicuiqȝ eoꝝ est dispositio. Et vlcera qdem dura incipiētia ire v̄sus viriditatē ⁊ nigredinē sunt mala ⁊ vlcera frida sūt mollia alba qescētia ꝑꝑ medicinas calefaciētes ⁊ cal'a ad rubedinē decliuia delectant̄ frigore. Et qñ vlcerib⁹ malis associat̄ color corporis malus:sicut albus plūbe⁹ aut citrinus:tūc illud est sigñatio sup corruptionē cōplexionis epatis ⁊ corruptionē sanguis q venit ad vlcus:q̄re fit difficilis eius cōsolidatio. Et vlceꝝ qdem quoꝝ radices sunt acute ⁊ cū qb⁹ est pruritus supflui

tates

tates ſunt acute. Et quoꝝ radices ſunt late albe pauci pꝛuritꝰ illoꝝ cōplexiones ſunt fride. Et vlcera generata ſucceſſione egritudinū ſunt mala: qm̄ nā̄ expellit ad ea reſiduū coꝛruptionis ſuperfluitatum.

℄ Hic ponit alias diuerſitates vlceꝝ. Et p̄mo facit hoc. Secundo ponit ſigna qbus cognoſcimus eoꝝ malitiā ⁊ bonitatē. ibi (Et vlcera.) Tertio ponit cauſas quoꝛūdā accn̄tiū. ibi (Et qn̄qꝫ ſanant̄.) ℣ Pꝛima in duas. Pꝛiō facit qđ dcm̄ eſt. Secūdo ponit dr̄iam inter quaſdā diſpōnes quas nominauerat. ibi (Et putrefactio.)

℄ Et cōſiderādū hic vt ſumit̄. 4. c. ſcđi can̄. cā putrefactiōis ē coꝛrūpēs ſpūꝫ mēbꝛi ⁊ hūiditatē vt nō poſſit eē īſtr̄m: ⁊ hic fit extneatio calidi īnati ⁊ vicēte humido: ⁊ iō putrefactio nō ambulat per ſe. Coꝛroſiua ē q̄ vlcerādo ꝯſumit ſubāꝫ carnis: ⁊ iō ps carnoſa hꝫ ſenſum: ſed putrefacta nō: ⁊ iō coꝛroſiua mā̄ ambulat. Qꝛ ſi fuerit ſ. ambe ſil̄: erūt ambe ābulatiue: qꝛ mā̄ putrida ⁊ coꝛroſiua pambulat: nō tn̄ oē pambulās ē coꝛrodēs: qꝛ mā̄ pꝛuritiua ē ābulatiua: et tn̄ nō coꝛroſiua: lꝫ. poſſit dici putridatio coꝛroſio qdā. Uel ꝙ ſi fuerint. ſ. coꝛroſio vl̄ putrefactio. erūt ambe. i. ꝗtū ambulatiue: qꝛ videmus putrefactionē ſiue coꝛroſionē ambulare vt eſtiomenū.

℄ Et vlcera deijcientia pilos ab eo quod ſequitur ea ſunt mala.

℄ Hic ponit ſigna. Et p̄ facit hoc. Scđo oñdit q̄ ſigna ſunt potioꝛa inter alia ⁊ dat cām̄. ibi (Et melioꝛes.) Pꝛima in tot quot ſigna ponit lꝫ ītermiſceat quedam alia ⁊ ſunt nouem partes.

℄ Et melioꝛes ſignificatiōes ſignificantes ſalutē vlceruꝫ ⁊ vulneꝝ ſūt cū ſuccedētia eoꝝ decliuia ſunt ad ſaniē. Et dr̄ in ſignis moꝛtis velocis cū ſunt hmōi apāta ⁊ vlcera leuia ⁊ deſtruit̄ eiꝰ rō moꝛit̄. Et malignorū qdē vlceꝝ cauſe ſunt qn̄qꝫ vulnera obuiantia ſupfluitatibꝰ malignis coꝛpoꝛis: aut regimini coꝛrupto: ⁊ qn̄qꝫ ſunt ſequētia puſtulas malas: q̄re fiūt ab eis feſtinātia ad vlcerationeꝫ poſt puſtulas. Et ſignificant malignitatē vlceris eiꝰ putrefactio ⁊ ipſiꝰ ambulatio ⁊ coꝛruptio eiꝰ qđ eſt in ipſiꝰ circuitu ⁊ difficultas ſanatiōis in ſeipſo cū rectificatiōe curatiōis exhibite ei. Et melioꝛes ſigñatiōes ſignificātes ſalutē vlcerum ⁊ vulneꝝ ſūt cū in ſucceſſiōibꝰ eoꝝ eſt ſanies q̄ ē cū medicina faciēte pus ⁊ ex opatiōe nāe: illa eni opatio nature ē ſm̄ curſuꝫ nālē: ⁊ non gn̄at̄ ſanies niſi a digōne nāli. Et nō aſſociat̄ ei malū ex accn̄tibꝰ vlceꝝ maloꝝ ⁊ ꝓpꝛie ſanies laudabil̄ alba lenis eq̄lis q̄ ꝯſecuta eſt cōplemētū digōnis: ⁊ neqꝫ aſſociat̄ ei fetoꝛ cū i ea nō ſit putrefactio: ⁊ foꝛtaſſe nō eu̅at̄ a fetoꝛe puo ſanies cui accidit cuꝫ adiutoꝛio cal̄itatꝭ īnate ⁊ alteriꝰ extnee. Et nos qdē iā̄ locuti fuimꝰ de ſanie in locis alijs.

℄ Hic vult ꝓbare ꝙ melioꝛ ſignificatio in vlcere eſt ſaniatio. Et p̄ per cauſam. Secūdo per ſignū. ibi (Et ſignificationes.) Tertio ponit quādam diuerſitatem. ibi (Ulcera.)

℄ Cōſiderādū. vlcerū. ꝙ hic eſt ſermo de vlceribus que nō poſſunt ſtatim curari per incarnationē. Secūdo notādū ꝙ Aui. arguit ſic. qđ ſignificat mām̄ laudabilem ⁊ virtutem digeſtiuaꝫ foꝛtē eſt bonum: ſed ſanies laudabilis ⁊c̄. quare aūt ſit alba lenis ⁊c̄. dictū fuit ſupꝛa fen. 3. ca. 23. ſ. de iudicijs ſaniei.

℄ Ulcera aūt q̄ accidūt faciūt ſpaſmū ⁊ vlcera putrefacta ſcrophula ⁊ algeromati ⁊ coꝛroſiua ⁊ cācerofa: ⁊ que eoꝝ curſu currūt ſūt in qbꝰ nō generat̄ ſanies: imo qn̄ appet in vlcere ſanies ⁊ apā eſt ſignū bonum cuꝫ quo nō timet̄ ſpaſmus ⁊ pmixtio rōnis ⁊ hiis ſil̄ia: ꝗuis ſint in loco qđ facit illđ neceſſariū ſic̄ ſunt membꝛa poſterioꝛa ⁊ anterioꝛa niſi res ptrāſierit terminū. Qꝛ ſi apā occultet̄ ſubito ⁊ redeat non reſoluet̄ p pus aut ei ſil̄ia. Amplius ſi ſunt vicinātia mēbꝛis neruoſis ſicut vlcera doꝛſalia: qm̄ ſunt in vicinitate doꝛſi et nuche ⁊ vlcera que cadūt in anterioꝛe pte coxe ⁊ genu: quoniam ipſa iteꝝ ſunt ſicut lacerti neruoſi in qbꝰ res ꝯuertit̄ ad ſpaſmuꝫ ⁊ permixtionē rationis ēt. Si autem euenerint in mēbꝛis neruoſis plurimū: quoꝛuꝫ eſt in antecedēte al̄s anterioꝛe extenſiōis coꝛpoꝛis timet̄: aut curſus ſanguinis ſi ceciderint in medietate iferioꝛi extēſionis: ⁊ ſimil̄r timet̄ ex eis quandoqꝫ permixtio rōnis: ⁊ timetur ꝙ cadit pleureſis ⁊ ſanioſitas poſt ipſam: aut ꝙ ꝓueniat ſputum ſanguis ſi ceciderint in medietate ſuperioꝛe eius: ⁊ tu iā̄ ſciuiſti intētionem ſanioſitatis in pectoꝛe ex libꝛo. iij. Et quādoqꝫ timet̄ in eis iteꝝ permixtio rōnis. Et de ſignis bonis in vlceribus eſt in circuitu eoꝝ naſcātur pili qui ceciderunt. Et coꝛpoꝛa ſuſceptibilioꝛa curatiōis vlceꝝ ſunt que ſunt melioꝛis cōplexionis ⁊ paucioꝛis humiditatꝭ ſuperflue cuꝫ inuentione ſanguis boni in eis. Jlla vō que ſunt multe humiditatꝭ aut ſiccitatis ſunt tarde ſuſcipientes rectificationem vlcerum: ꝗuis humida ſicut infantium ſint ſuſceptibilioꝛa q̄ꝫ ſicca ſicut ſenuꝫ: ⁊ ꝓpꝛie quādo cōpl̄io eſt radicalis ſicca pꝛiuata ſanguine mūdo: ⁊ accn̄talis humida mollis ſic̄ in ſenibꝰ iteꝝ. Et pp illud iteꝝ fit in hydropicis curatio vlceꝝ eoꝝ difficilis: ⁊ in p̄gnātibꝰ iteꝝ ꝓpter retētionē ſupfluitatū eaꝝ ppea ꝙ ipſarum menſtrua retinent̄. Sed ⁊ in ſenibus non ſanantur eoꝛum vlcera ꝓpter illud ⁊ ꝓpter paucitatem ſanguinis eoꝛum boni.

℄ Pꝛobat ſigno ꝙ vlcera mala ſunt que nō ſaniantur ⁊c̄. ℄ Conſiderandū ꝙ in vulneribus neruoſaruꝫ partiuꝫ laudatur ſanies: qꝛ ſignificat materiā motam illuc expelli ⁊ ꝙ vincit̄. Laudatur apā i. tumoꝛ eleuans labia nō tumoꝛ ꝓfundus: qꝛ ſignificat ꝙ mā̄ pellitur ad partem: ꝙ ſi recurrat inducit timoꝛeꝫ ſpaſmi: vt afoꝛ. 66. 5e parti. Quibus tumoꝛes in vulneribus ⁊c̄.

℄ Et quādoqꝫ ſanantur vlcera deinde reſcinduntur: quoniam nō generatur in eis caro niſi ante mundificationem: quādo ergo retinet̄ in eis ſuperfluitas non munda opꝫ inde vt coꝛrūpatur cōtinuitas ꝓueniens ſecūdo. Et quādoqꝫ exiſtimātur fiſtule propterea ꝙ accidit eis diſpoſitio exiccationis ⁊ retētionis ꝓhibētis reſpirationem ꝙ ipſe ſunt ſanate: qm̄ eaꝝ diſpoſitio eſt ſimilis ſaluti ſicut diximus: deide reſcinduntur ꝓpter quēlibet motū ⁊ cōmotionē ⁊ tuſſim ⁊ offenſionē ⁊ malitiā iacendi ⁊ alia. Et de vlceribꝰ in qbus naſcitur caro quedaꝫ ſunt in qbus naſcit̄ caro addita: ⁊ quedā qbus non naſcit̄ illud. Et illa in qbus generat̄ caro addita ſunt illa in qbꝰ fit feſtinatio naſcētie carnis an̄ mūdificationē: ⁊ illa in qbꝰ nō naſcit̄ illud ſunt illa in qbꝰ nō naſcit̄ caro niſi poſt mūdificationē. Cū ergo ꝓlōgat̄ ſpatiū vlceris: ⁊ coꝛrodit̄ ⁊ putrefit ⁊ deſtruit̄ de ſubā eius res plurima: tūc nō expectat̄ ꝯſolidatio eius niſi ſm̄ ꝓfundū. Et ꝓpꝛie quādo vlcus eſt antiquū retinēs ſpatio anni: ⁊ ꝓpꝛie qn̄ eſt diſruptū ⁊ incipit ex eo diſruptio. ſ. fiſtula. Et antiquū neceſſe eſt vt educat os ex oſſibꝰ que ei ſunt vicina. Et vlcera qdem mel̄ica nō ſanant̄ niſi ab eis auferat̄ tota eoꝛum coꝛruptio vſqꝫ ad carnē ⁊ oſſa ſana. Et cauſe que cuꝫ accidūt coꝛrūpunt vlcera ſunt debilitas virtutis mēbꝛi quare recipit oēm mām̄: ⁊ malitia cōpl̄onis membꝛi: ⁊ malitia eius qđ aduenit ei de ſanguine: aut in q̄litate: aut in ꝗtitate. Jn qualitate vō plurimū eiꝰ eſt pp malitiā cōpl̄onis epatis: ⁊ coloꝛ eſt in eo decliuis

ad albedinē plūbeā: aut citrinitatē: aut ꝓpter splenez ⁊ est color ad nigredinē ⁊ alteratione declivis ⁊ lentiginositatē: quare est cū eo malitia oīum humorum in corpore. Et hmōi qdem preter hoc ꝙ ex ipso nō acqritur qđ cōuertatur in carnē nocet per illud qđ ꝯuertitur ad ipm de superfluitatibus. In q̄ntitate v̄o quia additur aut diminuit̄: quare nō inuenit̄ cum quo caro vlceris generet̄: ⁊ est vlcus clarum mundū properans ad escaram: ⁊ nescit̄ si est corpus mūdum pauci sanguinis: aut est ꝓpter ostracositatē que accidit parieti eius ⁊ margini ipsius: aut pp dilationē venaruz que aduenīūt ei: aut ꝓpter corruptionem que sequit̄ ipm ex osse: aut ꝓpter corruptionē eius incipiētē versus tenebrositatē ⁊ viriditatem ⁊ nigredinem: aut pp mēbrū male cōplōnis qđ vicinat̄ ei. Et vlcera qdem praue curatiōis sicut rotūda ⁊ eis silia sunt iterficientia īfantes nō tolerātes vehemētiā doloꝝ ⁊ vlcerū ⁊ difficultatem curationis eoꝝ ⁊ ipsoꝝ prauitatem.

¶ Hic ponit causas quorūdā accidentiū ⁊ hꝫ partes quatuor. sicut quatuor ponit causas. Scđa ibi (Et de vlceribus.) Tertia ibi (Luz ꝫ.) Quarta ibi (Et cause que.) ¶ Prima in duas sicut duas ponit causas. Secunda ibi (Et quandoq̄ꝫ.)

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitat̄ in quo differt scđa cā a p̄ma. Dōm ꝙ prima absolute ē in vlceribus: secūda in fistulis: ⁊ prima est per remanentiam materie male: sed secūda est facta exiccatione ꝓhibente exituz materie: cum remanentia quātitatis non remansit materia: vnde generatur caro debilis laxa que quolibet modo rumpitur.

¶ Canon curationis vlcerum. Cap. 2ᵐ.

Scias ꝙ oīa vlcera indigent exiccatiōe q̄daz preter facta ex atritione lacertoꝝ ⁊ ipsorum ꝯtusione. Ista enī indigēt in primis vt mollificent̄ ⁊ humectētur: ⁊ cū hoc ꝙ indigēt vlcera in dn̄antiore dispōnum exiccatione indigēt: quandoq̄ꝫ dispōnibus aliȷs mundificationis ⁊ abstersiōis ⁊ alioꝝ ꝯsequentibus vlcera p̄ter ipsa vlcera.

¶ Primo ponit curā ꝓm p̄dictas diuersitates. Scđo ponit curam accn̄tiū. ibi (Curatio post eoꝝ ⁊c.) ¶ Pria in. d. Prio ponit can̄. curationis in gn̄ali. Scđo in speciali. ibi (Necessariuz.) ¶ Pria in. d. Primo ponit gn̄ales can̄. curatiōis. Scđo ponit can̄. in medicis. ibi (Et opꝫ vt audias.) ¶ Pria in. d. Prio ponit can̄. gn̄ales q̄ntū ad ea que ꝯueniūt. Scđo q̄ntuz ad ea que debent caueri. ibi (Et de illis que recta sunt in curatione.) ¶ Pria in. d. Prio ponit can̄. curationis rōne eoꝝ que vlceri cōponunt̄ que sunt dispōnes aliđ īdicantes. Scđo ꝓm diuersitatē mēbrorum. ibi (Et cum ibi non est nisi.) ¶ Prima in. d. Primo ponit curationē quātum ad vnaz diuersitatem. Scđo quantum ad alias. ibi (Et quanto plus.)

¶ Circa p̄mū cōsiderādū ꝙ duo īnuit. Primo que indicatio sumit̄ ab vlcere ꝓm qđ vlcus: qꝛ exiccatio. Rō: qꝛ in vulnere ⁊ vlcere aggregant̄ supfluitates sine quaꝝ remotiōe nō fit sanatio. Et cōsidera ꝓm Dy. ꝙ intētio exiccatiōis nō est directa: qꝛ directa est vnitio: sed est directa qꝛ sine ea nō pōt imediate pfici ⁊c. Scđo ꝙ ibi non est mala complexio humida: sed p̄sentia humiditatis.

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Dubitat̄: quare non dixit abstersione cū ibi sit sordes. ¶ Dōm qꝛ exiccatio cōicat humiditati subtili ⁊ grosse calide humide. Scđo qꝛ hec ponebat̄ intētio curatiōis cōis vulneri ⁊ vlceri ⁊ ambo cōmunicāt in exiccatiōe: qꝛ in vulnere simplici non est opus abstergere: sed qn̄ ē carnis depditio: qꝛ nō pōt fieri carnis gn̄atio quin prius gn̄et̄ sanies: iō opꝫ abstergere. ¶ Et si Gal. dicit 3° de igenio ca. 3. ꝙ in omni vulnere generat̄ duplex superfluitas grossa ⁊ subtilis. Dōm gn̄atur. i. apta generari. ¶ Consi. quadaz: qꝛ diuersa ꝓm corpora vlcerata ⁊ ex parte vlcerum siue vulnerum in se.

¶ Scđo ponit qualr̄ debeat ꝓcedi in cura q̄ñdo cū vlcere cōponit̄ dispō aliq̄ que aliđ īdicat. ista alia indicāt qn̄q̄ꝫ ꝯriū sic atritio: qꝛ rōne atrite carnis ⁊ sanguis ꝯstricti ⁊ doloris indicat mollitiem que vlceri contrariant̄: ⁊ tamē ad hoc debuimus īcipere: nō oīno dimittēdo vlcus vnde dꝫ esse remollitiua remisse. Qn̄q̄ꝫ diuersuz nō ꝯrium īdicant sicut indiget abstergi: ⁊ qn̄q̄ꝫ calefieri vel infrigidari: ⁊ hoc est qđ dicit. cū hoc ꝙ vlcera in dn̄antiori dispōnuz idigent exiccatiōe. i. cū hoc ꝙ vlcera que mō indigēt siccitate: tamē indigēt dispōnibus aliȷs mūdificationis ⁊ abstersiōis vlceꝝ. Cōsi.

ꝙ in dn̄antiore ⁊c. pōt referri ad contusa que etiam pluri tempore indigent siccis: non tamen nisi cessauerit contusio.

¶ Dubitat̄: quō abstersio est alia intentio ab vlcere ꝓꝫ ꝙ vlc⁹: imo est in intentionibus eius. ¶ Dicēdum ꝙ est alia a cōi cuz vulnere que est exiccatio: vel loquit̄ de abstersione humiditatū grossaruz corruptarum aggregatarum vltra cōem modū vlcerum. Dubᵐ 2ᵐ

¶ Et q̄nto plus est vlcus maius ⁊ ꝓfundi⁹ idiget exiccatiōe vehemētiore ⁊ vt aggregent̄ labia ei⁹ vehemētiore pscrutatione: ⁊ fortasse est tibi necessariuz suere ea. Et ꝯsidera ex dispōnibus necessitatis ad pscrutādū in illo ⁊ eis siſibus illud qđ diximus in caplo vulneꝝ. Et scias ꝙ vlcera fortasse indigēt in curatiōib⁹ suis administratione medicinaꝝ: quaꝝ q̄dā sunt currentes penetrātes: ⁊ que iniȷciunt̄ ꝓfundātes: ⁊ tunc nec̄iuz est vt sint vnguenta ⁊ eis silia: quare opꝫ tunc vt sit illud quod apparet humidū ⁊ qđ occultum est siccū: ⁊ ꝓprie in illis que sunt ad fistulā: opꝫ vt sit siccitas orificioꝝ eius vincēs humiditatē substātie eius vehemēter. Et est qdē quādoq̄ꝫ nec̄iuz vt eaꝝ medicine pmisceant̄ cū eo qđ currit vt fiant viscose adherētes: scias ergo illud iteꝝ in eis. Et scias ꝙ vlcera īdigent ligaturis ⁊ strictura pp tres modos. Quorum vnus est vt currat sordities: quare opꝫ vt sit fortitudo stricture eius a fine stricture vlceris ⁊ mollificatio stricture ipsi⁹ apud ei⁹ orificiū: vt ipsius expssio bona fiat. Et secūdus est vt seruet̄ medicamen incarnatiuū sup vlc⁹: ⁊ nō idiget strictura vehemēti. Et terti⁹ ē ad īcarnationē labioꝝ. Et opꝫ vt nō sit strictura in ipso mollis apđ duo labia: imo cōplicata cōplicatiōe vehemēti: ⁊ nō opꝫ vt cū ligatura ꝑueniat̄ ad lesionez: ita vt apet̄: ⁊ opꝫ vt sit adiuuās in ꝓhibēdo apa: qm̄ nō est possibile cū apostemate vt curet̄ vlcus.

¶ Ponit curā ꝓm alias diuersitates in spāli. Et p̄mo ꝓm vnam diuersitatē. Scđo aliam. ibi (Et si nō est.) ¶ Prima in duas. Prio facit hoc. Scđo ostendit medicinas conuenientes. ibi (Et scias ꝙ.) Tertio quoddam declarat. ibi (Scias ꝙ.)

¶ Et si non est possibile vt ꝓhibeas ⁊ appet apa: tunc occupatus sis cum apate: ⁊ cura eius qđcūq̄ꝫ apa fuerit cuz obseruatione ipsius vlceris vsquequo sepaueris ex curatiōe apatis: ⁊ tūc remanebit sola obſuatio vlceris. Et silr̄ qn̄ corrūpit̄ qđ est in circuitu vlceris ⁊ viridescit ⁊ nigrescit cura illđ cū scalpellatōe ⁊ extractiōe sanguis. Et similr̄ ēt cū vētosis deide adhere ei spōgiam siccā postea medicinas exiccātes. Et cuz separat̄ vlcus aut iuenis vlcus puꝝ: tūc opꝫ vt obſues in primis an ex corpe aliqd ad vlcus effundat̄ aut nō effundat̄: imo iaz sit abscisum. Qꝛ si nihil effundat̄ ad ipm sit itētio tua in medicādo ipm. Et si aliqd effundat̄ ad ipm sis sollicitus in eo qđ ad ipm effundit̄ ex flōmia: aut solōne ventris: aut vomitu: qm̄ vomitus quandoq̄ꝫ ꝯfert etiam in hoc: ⁊ Hippo. testificat̄ de eo. Et si in vlceribus fuerint frusta ossium ⁊ pānicu li: aut alia non ꝓperes in exhendo ea: sed fac illđ qđ diximus in cap. ossium. Et primū qdez qđ opꝫ te preparare de esse vlceris est aptio cū medicinis suis: deinde mundificatio cum medicinis suis: deinde nascentia carnis ⁊ ꝯsolidatio. Et si inueneris vlcus mūdum equale qđ non habet ꝓfunditatem: tūc ꝯsolidatio tm̄ fiat cū eo qđ non habet mordicationem. In sordidis v̄o necessarium est abstergens mordicās. Et in p̄mis

cum

cum curãtur indigent mordicatione: quoniam sensus non sentit ipsum: deinde gradatim perueniat ad illd qd est leuioris mordicationis vsquequo sentiat hora nascentie carnis. Et caue in oibus illis ne dolere facias quãtum potes et pprie quãdo est illic caliditas et islãmatio. Et oportet vt remoueas causas phibẽtes a ꝯsolidatione: et sunt cause quas numerauimus et diximus que declinãt cum vlcere ad malitiam. Nam si tu curaueris eas in primis nõ eris vacãs ad curationem vlcerꝫ sicut opꝫ: imo nõ erit tibi possibile: et multotiẽs quidem rectificata est complexio mẽbri et sufficit in rectificatiõe vlceris: et multotiẽs est vlcus molle super qd oritur caro mala que est in seipa ad rubedinem et calefactionẽ decliuis: ergo curet cuꝫ epithimatibus infrigidãtibus carnẽ circũdãtem ipsuꝫ sicut succus solatri cuꝫ boloar. et aceto et epithimata de sandalis et cãphora infrigidata cũ niue: quare non cessat cõsolidari vulnus et cõstringi. Et opꝫ vt in vlceribus dolorosis que sunt vehemẽtis doloris sis occupatus in primis in sedãdo dolorem: et illud cũ mollificatiuis que tu scis pculdubio: et ꝗuis sint ꝯtraria vlceri: verũtamẽ cum nõ sedatur dolor nõ preparat nobis vt curemus: cũ ergo sedauerimus cõsequemur. Et vlcera qdem sordida indigẽt vt mũdẽtur: et sunt illa quorum humiditas: et qd ex eis currit est plurimũ. Et forsitan mũdificant cum melle: et fortasse mũdificant cuꝫ pulueribus et vnguẽtis. Et qñ nõ mũdificant non est possibile vt obuiet eis medicamẽ purꝫ vsqꝫ ad corpꝰ eorꝫ: et pprie pulueres: quare opꝫ vt mũdificent: deinde nascat caro et in mũdificante qdem est abstersio plus sicut sciuisti ante. Et fortasse orit caro mala: qre est necessariũ vt corrodat cũ medicamine acuto et liniat deforis cũ ifrigidantibꝰ: deinde eradicet cum eo quo eradicat escara deide curet. Et medicamẽ qdem vnũ ẽm quedã corpora facit nasci carnẽ: et ẽm qdam eorꝫ est corrosiuũ vehemẽtis abstersionis cũ corpora illa sint leuia valde: aut est ẽm qdam eorꝫ nõ abstergens: neqꝫ faciens nasci: et pp illud eget medicamẽ vt cõfortetur aut frãgendo cõmixtionem eius: aut minuendo eius vnctuositatẽ: aut iniũgẽdo ei medicamen aliud in quo sint exiccatio et abstersio: et in corpe alio est per cõparationem ad ipm corrosiuum idigens vt minuat de põdere eius: aut addatur in vnctuositate eius: aut adiũgant ei stiptica aliqua. Digniora ḡ vlcera vt cõfortet eorꝫ medicamẽ sunt illa quorꝫ difficilis est cõsolidatio. Et de illis que sunt necessaria est vt dimittat medicamẽ sup vlcus tribꝰ diebꝰ deide dissoluat: nã si ipm tũc nõ operatũ fuerit nõ faciet suã operationẽ. Et oportet vt elõgetur oleum qdlibet ab vlceribus. Qd si fuerit necessariũ tunc oleũ de cherua et oleũ myrtinũ et oleum masticinũ. Et cũ ibi non est nisi vlcus: tũc opꝫ vt alleuiet insensibili mẽbrorꝫ nõ tolerantiũ ipm: et caueatur a doloratione eius cũ medicamẽto forti. In illo võ qd est parui sensus nõ abstineat a necessaria medicatione. Et intrinseca qdẽ et sublimia pciosa: et multi iuuamẽti et suscipientia nocumẽta velociter sunt de capitulo sensibili et iudicio eius: et eorꝫ ꝯtraria sunt de caplo isensibili: aut quorꝫ sensus est debilis. Et pp hmõi cãm nõ sufferunt vlcera itrinseca ea que sunt sicut flos eris et ei siľia: et proprie ea q̃ bibunt et indigẽt illis que faciũt glutinationẽ plus sic dragagãtum et gũmi: et illa quibus clysterizat idigent eo qd est iter duas res. Et de illis que recta sunt in curatione vlcerꝫ est vt quieta sint mẽbra eorꝫ et non moueant: et si moueant in pncipio motu puo minus nocumẽtũ est ꝗ̃ si moueant post pncipiũ motu laborioso et pprie in corpe malorꝫ humorꝫ. Et opꝫ vt timeat in vlceribꝰ qd cadat ex vicinitate eorum icarnatio inter duo mẽbra vicinãtia sicut adherẽtia que accidit iter palpebrã et oculũ et iter duas palpebras et inter duos digitos. Et cauerne et abscõsiones sunt velocis ꝯuersionis ad fistulas. Et vlcera qdẽ vicinãtia arterijs et venis magnis pducunt ad apa illud qd vicinatur eis de carne molli sicut testiculi et subascelle et qd est post aurẽ sicut pducit scabies et ei siľia. De illis que diximꝰ pp eãdem cãm et pprie quãdo corpus est plenũ mala superfluitate: et tũc qdem vehemẽs fit dolor et peruenit ad vlcus: quare opꝫ vt curet illud cuꝫ mũdificatione corporis: et cũ eo qd est dictũ in caplo. Et dũ mũdificat apa non speratur eius curatio. Et est necessariuꝫ in hmõi vt tueatis vlcus ex nocumẽto cum basilicon et ei siľibus si corpus fuerit mũdificatum et ponas iter ipm et inter mẽbrum qd distiguat et phibeat nocumẽtum puenire ad vlcus in omni dispõne. Et opꝫ vt audias sermonẽ cõem et est ꝙ de illis que sunt necia est vt sit illd quo curat vlcus aut ꝯueniens aut icõueniens. Et cõueniẽs lꝫ nõ ꝯferat in dispõne: tñ non associat ei nocumẽtũ. Et icõuenientie diuersificatio aut est qm ipm est debilius: et signat illd additio eius qd est ꝯtrariũ ei qd ex ipso expectat de exiccatione aut mũdificatiõe aut alijs pter corruptionẽ aliã: qre opꝫ vt addat in virtute eiꝰ: aut est diũsitas pp modos alios sicut qr ipm calefacit vltra ꝗ̃ necesse sit ei qre fac accidere rubedinẽ et islãmationẽ: quapp opꝫ vt minuat de fortitudie eius et extinguat de islãmatione eius cũ emplastro ifrigidante: aut declinat cũ eo ad nigredinem et offuscationẽ: qre scit ꝙ infrigidat ipm: aut non calefacit ipm mensura qua indiget: ḡ opꝫ vt addat in virtute calefactionis eius: aut mollificat ipm qre idiget vt addat in virtute stiptici et exiccatiuorꝫ: sic sunt balaustie et galle et ei siľia que exiccãt: vt succurrat cũ exiccatiõe eorꝫ de illis de qbus diximus tibi: aut corrodit et pfundat ipm sicut ostẽsuꝫ est: qre opꝫ vt frangatur fortitudo abstersionis. Et multotiens quidem non conuenit medicamen ppterea ꝙ complexio infirmi est superflua in capitulo eius: cuius medicamẽ oportet eẽ fortius in trahendo illud capitulum: adeo donec reducat ipsum ad complexionem suã: aut debilis in capitulo cõueniente ei.

¶ Ponit curã ꝗtũ ad alias diuersitates. Et p̃ facit .ij. Scdo gñalizat illũ can̄. ibi (Et opꝫ vt remoueas.) Tertio illũ can̄. specificat in qbusdã dispõnibꝰ. ibi (Et multotiẽs.) ¶ Pria in .v. Primo facit .ij. Scdo ex dictis ponit rectũ modũ qñ iam dispões cessant. ibi (Et primũ.) ¶ Prima in qtuor sicut qtuor sunt dispões. quarꝫ curam ponit. Scda ibi (Et siľr qñ corrũpit. Tertia ibi (Et cum separatur vlcus.) Quarta ibi (Et si in vlceribus fuerint frusta.)

¶ Curatio vlcerum virulentorum. Cap.3m.

NEcessariũ ẽ vt i eis admĩstrẽt medicie exiccatiue vt mũdificẽt virus: deide sit occupatio i nascẽtia carnis. ꝙ si fuerint mollia tunc admĩstrent sup ea medicie ad faciẽdũ nasci eoꝝ ꝓfunditatẽ ⁊ ipoꝝ margies ꝑꝑ d̓bilitatẽ corporũ illoꝝ vlceꝝ: ħ oꝫ vt exiccẽt i p̄mis deide admĩstrẽtur. Et cũ tu admĩstraueris medicamẽ ⁊ nõ iueneris hũiditatẽ minui: aut videris eã augeri: tũc scias ꝙ medicamẽ ꝭꝫ illd̓ corp⁹ nõ ẽ exiccatiuũ: q̃re adde i ꝯfortatiõe ei⁹ ⁊ ipsi⁹ exiccatiõe ⁊ adiuua ipꝫ cũ abstersiõe pauca sic̃ ẽ mel. v̂.g. ⁊ medicis stipticis sic̃ sunt balaustie ⁊ alumẽ ⁊ miora de v̓tute olei ⁊ pone ipꝫ oleũ i q̊ sit exiccatio. Qꝛ si videris vlc⁹ iã supfluẽ iteꝝ i. exiccatiõe: tũc minue d̓ v̓tutib⁹ oib⁹. s. exiccatiõe ⁊ abstersiõe ⁊ stipticitate: ⁊ serua ħ p̄ceptũ i medicis faciẽtib⁹ nasci carnẽ vlceꝝ. Et nõ faciat te errare qddaꝫ ⁊ ẽ vt sit medicamẽ magis abstersiuũ q̃ꝫ opꝫ: q̃re corrodit mẽbrũ ⁊ resoluit carnositatẽ ei⁹ ad hũiditatẽ currẽtẽ quã existimas virus ⁊ addis in v̓tute abstersiõis. Et hꝰ qdẽ medicamẽ ponit vlc⁹ ꝓfundi⁹ ⁊ cal'i⁹ ⁊ magis sil'e cũ aposo: ⁊ sentit ĩfirm⁹ mordicationẽ manifestaꝫ. Et scias ꝙ medicinaꝝ exiccãtiũ vlcera q̃daꝫ sũt q̃ sũt vehemẽt̃ ĩfridatiõis: sic̃ iusqamũ albũ ⁊ opiũ ⁊ radix mãdragore. Et q̃dã sũt vehemẽtis calefactionis sic̃ resina ⁊ pix q̃re ibi inest vt tẽperes vnã eaꝝ cũ alia: ⁊ ꝭm oppõnẽ alicui⁹ cõpl'onũ ꝑticulariũ. Et medicie qdeꝫ mũdificãtes virus sũt iste medicine exiccatiue sic̃ alumẽ ⁊ galle ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ cortex thuris: ⁊ merdasengi: ⁊ farina ordei ⁊ ei⁹ sauich: ⁊ flores papaueris ruffi: ⁊ folia arboris culicuꝫ. Cũ g̊ fit empl'm cuꝫ folijs nucis recẽtis ⁊ fit empl'ꝫ cũ nuce sic̃ ẽ aut d̓cocta cum vino ꝯfert valde ⁊ exiccat hũiditates absq̃ꝫ nocumẽto. Empl'ꝫ bonũ sumat̃ merdasengi ⁊ ibibat̃ aceto vice vna: ⁊ vice alia oleo donec albescat: deide sumant̃ anthimonij ⁊ calcucecaumenon ⁊ venaꝝ ⁊ gallaꝝ et balaustiaꝝ ⁊ san. draco. ⁊ alumis ⁊ climie argẽti: oiuꝫ ꝑtes eq̃les terant̃ bñ ⁊ sit de vnoquoq̃ꝫ. vj. ꝑs ei⁹ qd̓ p̄paratũ ẽ de merdasengi: ⁊ misceantur oia ⁊ administrẽtur medicine quas dicem⁹ in antidotario in vlcerib⁹ ꝓfundis: ⁊ de illis est aq̃ maris. Aq̃ v̂o aluminis abluit ⁊ repcutit ⁊ exiccat. Et oẽs iste medicine p̄dicte nũc nocent si cũ vlcere est apostema. Et aq̃ in qua decocti sunt cyperi est bona ad exiccationẽ. Et decoctio mirabo. citri. ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ. Et d̓coctio cetarach ⁊ folia asedre sunt bona in illo.

¶ Prius posuit cañ. generales curatiõis vlceꝝ q̃tũ ad aliq̃ꝫ dispositionez sibi ꝯiũctaꝫ que ponit vlceri difficultatẽ ꝯsolidatiõis: hic ponit cañ. sp̄ales quãtũ ad vnãquãq̃ꝫ istaꝝ dispõnuꝫ: ⁊ hꝫ ꝑtes tot quot sunt capl'a que ponit. Primo ergo ponit cañ. curationis vlcerum cum quibus est multa humiditas subtilis. s. virulẽtia. Et p̊ ponit hos cañ. Secũdo ponit medicinas. ibi (Et scias.) ꝟ Prima in duas. Primo ponit cañ. curationis. Secundo cañ. cognitionis medicinarum que approximantur. ibi (Et cum tu.)

¶ Curatio vlcerum sordidorum. Cap.4m.

OPortet vt in eis administrent̃ medicine abstergẽtes ⁊ icipiat̃ in p̄mis ab eo qd̓ est fort̃ mordicatiõis ꝭꝫ ꝙ dixim⁹ in canone: deide gradatim ꝑueniat̃ ad illd̓ qd̓ ẽ sic̃ tapsia ⁊ aristologia cũ melle ⁊ pauco aceto. Et iteꝝ glutinũ albotin cum eq̃li mẽsura sui olei ro. aut butyri. Et iteꝝ radix lilij cũ melle. Et iteꝝ farina herbi ⁊ herba oppoponacis. Et de cõpositis empl'm indũ ⁊ vnguẽta viridia oia cum flore eris ⁊ simplicia aut ꝑmixta cũ ãmoniaco ⁊ sil'ib⁹ ⁊ empl'a corticalia ⁊ empl'a facta cum farina herbi ⁊ empl'm de sale. Et trociscus niger ⁊ trociscus viridis. Et medicine ex exiccatiuis sumant̃ fecis olei ⁊ mellis ⁊ aluminis iameni ꝑtes eq̃les. Et sumant̃ ceruse ⁊ polij ꝑtes eq̃les. Et qñ vehemens fit sordities sumatur prassiũ cũ melle. Et de empl'is bonis sunt oliue salite. Et qñq̃ꝫ accidit necessitas hic iterum administrandi aliqd de currẽtibus quo abluatur ꝭm ꝙ dicemus in capl'o ꝓfundoꝝ: ⁊ oia ledunt ea si fuerit apostema.

¶ Cura vlcerum profundorum et cauernarum ⁊ absconsionum. Cap.5m.

ISta idigẽt in curatiõe sua vt carne repleantur. Et illd̓ qdẽ nõ fit nisi cũ vbertate cibi et sanguis. Et sunt necessarie in hoc medicine vehemẽt̃ exiccatiõis ⁊ mũdificatiõis simul.

¶ Hic ponit curã vlceꝝ coniunctoꝝ alijs dispositionibus. s. quia sunt carnosa ꝓfunda. Et primo facit hoc. Scd̓o qꝛ dixerat in istis oportere gñari carnem ponit cañ. ⁊ medicinas in hoc. ibi (Opꝫ vt non.) ꝟ Prima in duas. Primo facit hoc. Scd̓o qꝛ in his aliqñ cõiũgunt̃ vermes ponit curationẽ. ibi (De rebus.) Primo facit ħ in generali. Secũdo in sp̄ali. ibi (Et oportet vt sit situs.)

¶ Et opꝫ vt sit sit⁹ eoꝝ talis ne in eis retineat̃ virus imo currat. Et si iuenis hũc sitũ ꝯueniẽtẽ: ⁊ ẽ in eo radix vlceris mẽbri ad supiora: ⁊ orificiũ ei⁹ ad iferiora: tũc iste ẽ. Qꝛ si fuerit diuersuꝫ illi⁹ ⁊ fuerit possibile homini: vt alteret sitũ ꝓfundi cũ eo qd̓ põt facẽ de p̄paratiõe alteratiõe nãli faciat: ⁊ si nõ est ei possibile non est excusatio qn secet̃ vlcus vsq̃ꝫ ad radicẽ suã sectõe exq̃sitissima q̃ nõ relinquat cauernã: aut qn fiat vt accidat cursus aut meat⁹ in radice sua p̄ter ei⁹ orificium talis vt recipiat salutẽ. Et obseruet̃ in ħ dispõ mẽbri: ⁊ an accidat ei timor ex illo. Cũ g̊ factũ fuerit illd̓ stringat̃ vlcus cũ ligatura icipiẽdo ab orificio ei⁹ ⁊ ꝑueniendo ad radicẽ a qua d̓tectio facta est. Et in p̄ncipio ꝯ̃rio illi⁹ ⁊ ponat̃ strictura in ꝑte supiore i duob⁹ modis sil'. Et nõ opꝫ vt ꝑueniat̃ cũ ligatura ad doloreꝫ. Et qñ nõ ẽ ibi possibile vt scindas admĩstra ablutõeꝫ ⁊ itromitte tẽtas faciẽtes nasci ⁊ mũdificãtes quaruꝫ mũdificatio nõ d̓struit ei⁹ natiuitatẽ ꝑꝑ v̓tutẽ duarũ reꝝ in eis. Et nos qdẽ iã exꝑti fuimus empl'ꝫ apostolicon ⁊ fuit bonũ vltimũ ꝯferẽs ꝑ medicationẽ: ⁊ centaurea qñ ab ea iplet̃ est mirabilis valde: deide sufoton postea ireos: deide farina herbi. Et abscõsionib⁹ qñ nõ succurrit̃ nõ adheret cut̃ conglutinatiõe bona. Neꝝ est possibile vt exiccet̃ cut̃ ita vt ꝯglutinet̃ conglutinatiõe sil'i sane. Et vlcera qdẽ ꝓfunda ⁊ absconsiones ⁊ cauernas nõ mũdificãt medicine mundificatione vltima: neq̃ꝫ faciũt in eis nasci carnem nisi fiant currẽtes lauãtes que in ea inijciunt̃ cũ iniectorijs: aut mittunt̃ cũ tẽtis: ⁊ ꝓprie cũ eoꝝ figura nõ ẽ figura in mũdificatiõe: quoꝝ sufficiãt p̄paratio ⁊ exꝑssio ligature ꝭm ꝙ oñdim⁹. Et mel qdem est ex lauatiuis ⁊ ꝓprie mixtũ cũ vino: ⁊ in aq̃ cineris est ablutio fort̃ quã nõ suffert qd̓ ex vlcerib⁹ paꝝ ẽ sordidũ. Et aq̃ maris

ꝓpinqua est illi qm̄ ipsa lauat ⁊ exiccat. Et aq̄ aluminosa est lauatiua: ⁊ cū h̄ est ꝓhibitiua ei⁹ qđ attrahit ad mēbrū: ⁊ qn̄ est apa nō ꝯuenit aliqđ ex illis neq̄ꝫ vinuꝫ. Et opꝫ vt ponant̄ sup ista vlcera supra medicias in ligaturis eaꝝ pāni liniti ex eis qb⁹ idiget mēbrū in rectificatiōe sue cōplōnis ⁊ qb⁹ idiget ad resistēdum empl̄is que iteri⁹ administrant̄: ⁊ sit sup orificiū vlceris pānus ali⁹ linit⁹ cū eo qđ opꝫ ex medicamie. Et significatio ꝙ ipm̄ cōglutinat̄ est paucitas ei⁹ qđ currit ⁊ descēsio ei⁹ ad iferiora. Et fortasse exprimunt̄ ab eo cū ligatura ⁊ virtute medicine humiditates plurime subito: deinde exiccatur ⁊ conglutinatur.

¶ Quia cura cū dieta laudabili est nota: ⁊ ideo solum dat modum exiccationis. Et primo per situationē incisioneꝫ ⁊ ligaturā. Scđo per medicinas. ibi (Et quādo nō est tibi possibile.) Et hic p̄mo ponit has medicinas exiccantes. Scđo ostendit moduꝫ approximationis illaꝝ. ibi (Et vlcera.) Tertio docet cognoscere per signum quando medicine bene operātur ⁊c̄. ibi (Et significatio.)

¶ Curatio vermiū ⁊ vlceꝝ. Cap. 6m.

De reb⁹ ꝯferētibus ad illud est succ⁹ calamēti fluuialis ⁊ medicine q̄s diximus in capitulo vermium auris in libro tertio.

¶ Nascentia carnis in vlceribus. Cap. 7m.

Oportet vt nō creet̄ caro donec mūdificetur aut trahat̄ ad ipꝫ nutrimētū si mioraꝫ ⁊ nō ꝑuenit ad ipꝫ. Cū ḡ mūdificata ē tūc elōget̄ cē mordicatiuū ⁊ abstersiuū cū fortitudie qualiacūq̄ꝫ sint vlcera ⁊ vbicūq̄ꝫ sint. Et oꝫ vt i administratiōe obseruent̄ mediciaꝝ faciētiū nasci carnē p̄cepta p̄dicta d̄ eo qđ oꝫ ex superfluitate hūiditatꝫ aut superfluitate exiccatiōis. fac ḡ illđ qđ dixim⁹ i cap. vlceꝝ virulētoꝝ ⁊ si iquātū remanēt vlcera hūida: aut fuerit sicca exiccatiōe vehemēti: imo q̄ꝫtū ad carnē q̄ creat̄ cū est vehemēs hūiditaꝫ aut pauce exiccatiōis. Et d̄ illis q̄ miorāt exiccatōeꝫ ei⁹ ē additio i cera ei⁹ ⁊ ipsi⁹ olō si est empl̄ꝫ. Et d̄ eis q̄ addūt i ei⁹ exiccatiōe ē vt igrosset ⁊ ispisset ⁊ mioret̄ ei⁹ vnctuositas ⁊ multitudo mediciaꝝ: aut addat̄ i eis sic̄ mel. Et creatio qđē carnis in eis cū empl̄is ꝯueniētior ē ⁊ tardior: ⁊ cū puluerib⁹ difficilior ⁊ velocior. Et q̄n̄q̄ꝫ idurat̄ caro: ⁊ ē tunc de rectificatiōe vt puluerizent̄ pulueres ⁊ circūdet̄ cum empl̄is ⁊ vino ꝓprie stiptico. Medicamē bonū ad oīa vlcera cū eo qđ sanat ⁊ exiccat. Nos qdeꝫ iā diximus medicinas creatiuas carnis in cap. vulneꝝ: ⁊ fortasse rememorabimur d̄ electiorib⁹ eaꝝ hic aliqđ ⁊ est digni⁹ i h̄ loco ⁊ ē anthimoniū adustū ⁊ sarcocolla ⁊ glutinū pisciū ⁊ limatie aduste ⁊ scoria ascerebachā ⁊ plūbū adustū ⁊ acor⁹ ⁊ beremasis ⁊ dragōtea ⁊ cypi ⁊ ꝓpe ad sordida ⁊ poliū ē forte ⁊ cētaurea est vltia ⁊ nitruꝫ adustū ē mirabile i exiccatōe eoꝝ ⁊ ipoꝝ ꝯsolidatiōe.

¶ Quia dixerat ꝙ opꝫ generare carnem: dat cañ. in hoc. Et primo facit hoc. Secundo in speciali ponit medicinas que carnē gñant exiccando ⁊ abstergendo. ibi (Nos quidē.) P̄ prima in tres. Prio ponit cañ. de tempore administrationis. Secundo de virtute. ibi (Cum ergo.) Tertio de substantia. ibi (Et ⁊c̄.)

¶ Curatio vlceꝝ corrodētiū se. Cap. 8m.

Canon vl̄is in curatiōe corrosiuoꝝ ⁊ fraudulētoꝝ est vt mūdificet̄ corpus ⁊ mēbrū si fuerit corpus mūdū cum vētosis ⁊ missiōe sanguisugaꝝ sup ipꝫ ⁊ ꝑmutatiōe cōplōnis ei⁹ cū epithimatibus ⁊ rectificatiōe cibi absq̄ꝫ tarditate ⁊ dilatione. Naꝫ dilatio in hoc est ex eis que addūt in malitia eoꝝ. Et q̄n̄q̄ꝫ facit eē necīuꝫ ambulatio corrosiōis vt incidat̄ mēbrū. Et ꝯfert corrosiuis cū quibus non est putrefactio: embrocatio cū aqua frigida ⁊ aq̄ myrti ⁊ aq̄ ro. ⁊ aqua virge pastoris ⁊ vino stiptico si nō fuerit caliditas ⁊ aceto ꝑmixto cū aqua ros. ⁊ aqua pura plurima si fuerit caliditas ⁊ sil̄ib⁹ ex aquis ifridantibus exiccātib⁹. Et si fuerit illic putrefactio: tūc aq̄ maris ⁊ reliq̄ de illis que dicemus in cap. putridoꝝ. Amplius melior curatio eoꝝ ē administratio stipticoꝝ exicc atiū ifridātiū sic̄ cortices granatorum ⁊ lētes ⁊ folia masticis ⁊ semē ro. ⁊ spica egyptiaca ⁊ grana myrti et embroce haꝝ medicinaꝝ. Et cōfortent̄ hmōi cū alumine ⁊ similib⁹. Et sil̄r empl̄atio cū folijs acetose ⁊ ramis eius bullitis cū vino. Et empl̄atio cū boloar. confecto: aut syrupo acetoso: aut cucurbita sicca adusta: aut arnoglossa cū sauich: aut folijs oliuarum.

¶ Ponit curā vlceꝝ corrodētiū. Primo qn̄ corrosio non est vehemēter ambulās. Secūdo quādo est ambulans vehemēter. ibi (Et quandoq̄ꝫ facit.) Tertio ponit medicinas. ibi (Et confert.)

¶ Curatio vlceꝝ putridorum ⁊ malorum. Cap. 9m.

Horū maloꝝ vlceꝝ curatio melior ē mūdificatio corpis aut membri ipsi⁹ si corp⁹ fuerit mūdū cū eo qđ mūdificat ipꝫ solū ex vētosis ⁊ sanguisugis ⁊ epithimatib⁹ rectificātib⁹ cōplōnē s̄ꝫ ꝙ dixim⁹ multotiēs ⁊ sil̄ib⁹ ⁊ cibo. Et nō oꝫ vt sit dilatio i curatiōe eoꝝ. nā eoꝝ putrefactio addit ipsoꝝ malitiā. ⁊ opꝫ vt ꝓhibeant̄ ab eis apata cal̄a: ⁊ de illis q̄ ea sedāt ē se. iusqami albi cū sauich. Et iterū cū hmōi vlcera superfluūt in corruptione fit necīum vt euellant̄ cū cauterio cū igne aut cū medicamie acuto aut cū icisiōe: vt nō remaneat nisi caro sana cognita ꝑ bonitatē sanguinis eius aut coloris ipsius ⁊ os sanuꝫ albū mūdum. Et medicamē qdem acutuꝫ accipit oēꝫ ostracitatem ⁊ extrahit ipsaꝫ ⁊ succurrit̄ cōplemento eius cū butyro ponēdo desuper vice vna post aliam. ista enī lꝫ nō sint fistule neq̄ꝫ ostracata: tamē sunt mala fraudulēta. Et fortasse fit necessariū incidere membrum vt saluet̄ ex putrefactione sua. Et embroce que cōueniunt eis sunt sicut aq̄ maris ⁊ aque p̄dicte in capitulo fistulaꝝ. Et cum super ista vlcera ⁊ alia administrātur medicine: opꝫ vt dimittātur diebus aliquot ⁊ nō soluātur. Et medicine quas opꝫ administrare in istis sunt sicut farina ordei ⁊ farina herbi cū aliquantulo aluminis: aut caro pisciū salita sicca cum aliquātulo medulle panis ⁊ aristologia ⁊ radix caulis ⁊ radix sicle ⁊ radix cucumeris asinini: ⁊ semē lini cōtrituꝫ cum calcadis ⁊ basce cū passis aut ficub⁹ cū melle: aut emplastra cum cepa muris decocta cuꝫ melle aut caulibus: aut cucurbita sicca cōbusta ⁊ folijs oliuaꝝ recētibus. Cōpositū. ℞. aristologie ⁊ succi foliorum alcherua amboꝝ ana partē vnā: floris eris parteꝫ mediam: fiat ex eo linimētū cum aqua in spissitudie mellis. Et fortasse est necessariū vt confortet̄ cum succo cucumeris asinini ⁊ alsurie ⁊ ponant̄ desup pāni sicci. Et iteꝝ aristologia ⁊ gallaruꝫ ⁊ olei equales ꝑtes fiat ex eis linimētuꝫ vlceri ⁊ in circuitu eius. Aut cal-

cis ⁊ colcotar ptes equales: arsenici partez mediā. Et
itez alsurie ptes. xij. colcotar. x. draganti. iiij. fiat ex eis
linimētū: decoquantur in aceti fortis media cotila do
nec cōsumatur acetuz: deinde sumaᷣ ex eis infrigida-
tis postea liniaᷣ cum eis vlcus. Et iteruz sumanᷣ col-
cotar ⁊ draganti: amboruz ana. xx. corticum ferri. xvj.
gallaz perforatarum. x. Aut sumaᷣ salis ps vna alu-
minis vsti ⁊ corticū eris abrotani vsti ps media. Em-
plastrum bonuz. sarcocolla calcucecaumenon ⁊ gal-
laz ⁊ flos eris ⁊ aristologia aggregenᷣ cū aliquātulo
glutini vt medicinis sit ꝯglutiatio: ⁊ administreᷣ post
mūdificationem vlceris. Medicamē vltimū exptum
dragāti rubei. xxiiij. calcis viue. xvj. aluminis. xvj. cor-
ticū granatoz. xvj. thuris ⁊ gallaz amboz ana. xxxij.
cere. cxx. olei antiqui cotila. j. Aliud bonū. Plūbi vsti
cum sulphure: eris vsti ceruse plūbi thuris merdasen-
gi climie āmoniaci oppoponacis masticis: oium ana
ʒ. ij. adipis renū vacce resine glutinis alibat olei myr-
tini cere: oium ana. ʒ. iij. soluantur que soluēda sunt in
q̄ztitate equa cōficiantur ea que soluūtur ⁊ que terū-
tur ⁊ cōficiantur. Medicamen ꝯferens qꝺ Gal. ⁊ alij
aggregauerunt. ℞. scorie eris. ʒ. j. floris eris fricati. ʒ. j.
cere lib. s. paruā lindris. ʒ. j. s. fiat ex eis emplastrū ſm
descriptionē suam: soluātur ea que soluunᷣ ⁊ terātur
ea que terūtur ⁊ addaᷣ cera ⁊ minuatur ſm quātitatē
necessitatis ⁊ diligunt vt misceantur cū eo. Et quādo
fuerint vlcera difficilis sanatiōis administrenᷣ in eis
charte combuste. Et medicamē andronij ⁊ cucurbi-
ta sicca cōbusta: aut lana sordida cōbusta: aut empl'z
folioz cupressi: aut foliorum dulb adustorum.

¶ Hic ponit curam putridoz. Et pmo cano. Secundo medicinas. ibi (Et embrocatio.) ∵ Prima in duas. Prio quādo nō multuz superfluit. Scdo quādo superfluit putrefactio. ibi (Et iternm.)

¶ Curatio eoz que sunt difficilis cōsolidatiōis ⁊ aliorum que sunt in vltimo malitie. Cap. 10m.

Scias qꝫ vlcera difficilis cōsolidatiōis abso-
lute sunt pter corrosiua ⁊ pter putrida sicut
est cōe pter ꝓprium. ipsa enī ambo sunt am-
bulatiua: ⁊ cuz istis quandoqꝫ nō est ambu-
latio ⁊ stant ſm dispōnem suā per aliqꝺ spatiū. Et ista
sunt pter fistulas itez: qm̄ opz vt ipsa sint incedentia
al's sudātia. Et ad vltimuz corrosiua putrida ⁊ fistule
sunt ex sūma difficilis cōsolidationis absqꝫ cōuersio-
ne. Alierenati al's algeromati vo sunt vltima in corru
ptione in elōgatione a consolidatiōe. Et canon in cu-
ratione hoz vlcez est vt si causa fuerit malitia cōple
xionis rectificeᷣ. Aut si fuerit malitia sanguis ponaᷣ
cibus qui generet sanguinē bonū ꝯtrariū illi: aut pau
citas eius multiplicatio eius ⁊ dilatio al'r dilatatio in
cibo bono. Qꝫ si cā fuerit mollificatio ⁊ sordidatio: tūc
cura curatiōe mollis ⁊ sordidi. Et si cā fuerit exicca-
tio supflua ⁊ nō fuerint fistule: adhuc tūc cura cū hu-
mectatiōe eq̄li. Et de eo qꝺ bonū est in illo est vt fa-
cias ea sudare cū aq̄ calida vsquequo sudet mēbrū ⁊
rubeat ⁊ infleᷣ: deide abstine ⁊ nō ptrāseas illā q̄ztita-
tē: qm̄ attrahes cū eo māam plurimā ⁊ nocumētū ma-
ximū ad mēbrū. Et fac vt medicamē post illud sit mi-
noris exiccationis. Et fortasse ꝯfert ponere pānos i-

fusos aq̄ tepida. Et qn̄qꝫ est necīuz fricare vlc⁹ ⁊ fri-
care mēbrū ei⁹ ⁊ admistrare empl'a attractiua picea.
Et si cā fuerit malitia dispōnis accītis ei qꝺ ꝯtinetur
cū eo de carne: cura cū eo qꝺ sciuisti ex scalpellatiōe ⁊
extiōe sanguis ⁊ succursu cū exiccatiuis. Et si cā fue-
rit vitis ambulatiua incide eā ⁊ fac currere sanguinē
ei⁹ aut exhe eaz: qm̄ multotiēs facit qescere illꝺ. Et si
fuerit repletio tūc icipe cuz flōmia ⁊ eūone hūoris ei⁹
mel'ici si fuerit: deinde obuia viti ⁊ fac currere ex san-
guine q̄ztū tibi possibile est vt nō accidat ex obuiatōe
tua adinuicē qꝺ est deterius vlcere pmo: deide cura
vulnus qꝺ accidit ex vite postea vlcus difficile. Et si
cā fuerit debilitas mēbri ⁊ illꝺ est pp malitiaz cōpl'o-
nis nō qualitercūqꝫ accidat: imo malitiā cōpl'onis su
perflue elōgate ab equalitate quā existimamus ex ca
lore ⁊ frigore: ⁊ qꝺ sequiᷣ cōpl'ones ex raritate super-
flua: aut spissitudie vehemēti: ⁊ primū est vt sequaᷣ ca
liditas ⁊ humiditas: ⁊ scd̄m friditas ⁊ siccitas: opor-
tebit vt cureᷣ faciēs illud cū cōtrario. Et multotiens
qdē ꝯtingit qꝫ cā est a caliditate attrahēte māz ⁊ mit-
tēte eā ⁊ sunt necīa in curatione ei⁹ īfridātia stiptica.
Qꝫ si cā fuerit fistula: tūc cura curatiōe fistule. Et si cā
fuerit corruptio ossis qꝺ sequiᷣ ipm: incidemus ⁊ dte-
gemus ab osse. Et si fuerit pol'e auferre illꝺ qꝺ est sup
ipm cū fricatiōe faciem⁹ ⁊ subtilissime ingrem⁹ ⁊ si nō
īcidemus ⁊ faciemus illꝺ cui⁹ expositio est in ca. cor-
ruptiōis ossis. Jnqt Gal. fuit adolescēs hn̄s fistulam
in pectore suo que iā peruenerat ad os qꝺ ē in medio
cassi sui: deteximus ḡ ab osse cassi totū illꝺ qꝺ cōtinet
ipm ⁊ īuenimus iā aduenisse corruptionē ⁊ fuit nobis
necīuz incidere ipm: ⁊ fuit locus corruptus ex eo loc⁹
sup quē figiᷣ suspēsoriū cordis: postq̄z ḡ vidimus illꝺ
stetimus statiōe vehemēti in ablatione ossis corrupti:
⁊ fuit finis nr̄ dimittere pāniculū tegētē ipm deintus
⁊ seruare ipm ſm salutē suā: ⁊ fuit illud qꝺ ꝯtinuaᷣ de
hoc pāniculo cū casso iā putrefacto. Jtez inqt. ⁊ nos
asperimus ad cor aspectu manifesto sicut illud qꝺ vi-
dimus cū deteximus ab eo cū volūtate cum anatho-
mia. Jnqt. sanatus est ḡ iste adolescēs ⁊ nata est caro
in illo mēbro qꝺ incisimus ex casso donec repletū est
⁊ ꝯtinuatū est adinuicē: ⁊ factū est stans iter velamen
cordis ⁊ velamē ipm sicut stetit cuz eo ante illꝺ caput
capsule cordis. Jnqt. ⁊ non est hoc maius q̄z vulnera
in qb⁹ respirat pectus. Et hoc dixit qꝫ qn̄ putrefaciūt
vene ⁊ antiquanᷣ: tūc de eo qꝺ est rectū est vt currat
ex eis sanguis ſm q̄ztitatē que licita est in eis. Medi-
cine vo preparate ad difficultatem cōsolidationis in
dn̄antib⁹ dispositionibus sunt sicut scoria eris ⁊ flos
eris adustus ⁊ nō adustus ⁊ scoria alscehesebrā ⁊ sco-
ria reliqui ferri ⁊ ꝯglutinatio auri fiāt ex eis cerata et
colcotar ⁊ dragātuz ⁊ que sunt eis similia cū reb⁹ ꝓhi
bentibus attractionē ad membrum si fuerit sicut sunt
alumē ⁊ galle. Et de illis qbus curanᷣ ea que sūt dif-
ficilis cōsolidatiōis est illꝺ qꝺ sequiᷣ. ℞. climie ⁊ ꝯso-
lidatiōis auri ⁊ aluminis: oium ana. viij. floris eris et
corticū eris. an̄. j. gūmi cupssi. iiij. cere ⁊ ol'i alumis q̄ztū
scis. Et itez sumāᷣ cere ⁊ gūme pini. an̄. vij. climie. iij.

⁊ colcotar

⁊ colcotar. vj. ⁊ olei myrtini q̄tū suffic̄. Et iterū deco-
quanť colcotar ⁊ clinia cuꝫ aq̄ maris aut aq̄ agreste
aut aq̄ in q̄ decocta sunt alchali ⁊ calx decoctiōe pau
ca ſm cōmixtionē nutritiōis eoꝝ i sole i estate: deide
coleť ab eis p̄ter q̄ fiat sal desup aq̄ maris aut aq̄ al-
chali. Et iterum sumanť eris vsti ⁊ resine ⁊ salis gēme
oīum an̄. ℥. ij. cere olei myrtini q̄tū sufficit. Et ꝯferunt
eis medicine fistulares q̄n exiccanť ⁊ teruntur. Et ex eis
sūt farina herbi ⁊ ireos ⁊ aristologia adusta ⁊ es vstū
⁊ terra thuris ſm diuersitateꝫ quā mereť oē corpꝰ ex
cōpōne. Medicamē bonū sumanť limature eris ⁊ li-
matura ferri ⁊ ꝯficianť cū aq̄ aluminis ⁊ argilleť cū
argilla rubea ⁊ aduranť in furno: deide extrahanť et
teranť ⁊ administrenť puluerizata aut fiat ex eis ⁊ ex
merdasengi emplꝫ. Modus emplastri aurei boni. ℞.
merdasengi aurei boni minā vnā cere ⁊ radicis alme-
zerion an̄. auř. xxxvj. floris eris auř. xviij. limature au-
ri trite limature almerdasengi an̄. auř. xl. olei ātiq lib.
iij. ponanť sup ip̄m i p̄mis merdasengi ⁊ aurū ⁊ floris
eris deide reliq̄ medicīe. Et iteꝝ sumanť ostracū fur-
noꝝ ⁊ cinis venaꝝ ⁊ plūbū ꝯbustū ablutū ⁊ fiat ex eis
empl̄m cū oleo myrtino. Et opꝫ vt sit illud oleū inspis
satū cū merdasengi. v̄. g. ℥. j. ⁊ ex aceti acuti triplo ipsiꝰ
⁊ ex oleo aut oleo myrtino aut olei anbeti. ℥. j. mouea-
tur cū facilitate donec resoluať merdasengi ⁊ ispisseť ⁊
n̄ adurať ⁊ alierenati d̄ eis cortices eris flos eris calx
abluta sine exq̄sitiōe fiat ex eis puluis ⁊ an̄cedat ⁊ li-
niat ea cū melle: deide puluerizet sup ea hūc puluerē
ꝯtritū eris partes. ij. cere. x. dissoluanť digitis in sole ⁊
admīstrenť aut ceruse ⁊ alumīs an̄. viij. corticū eris sa
lis gēme thuris floris eris corticū granatoꝝ oīuꝫ ana
ꝑtes. ij. calcis ps. j. cere. x. olei myrtini q̄tū sufficit. Et
iterū merdasengi olei an̄. lib. j. gallaꝝ nō ꝑforataꝝ ari
stol̄. an̄. ℥. j. ammoniaci. ℥. j. minuti thuris. ℥. ij. fiat ex eis
linimentū super ignē ⁊ moueať cum radice cāne.

Curatio fistulaꝝ ⁊ corioꝝ q̄ nō ꝯglutinanť. Ca. ijm.

In fistulis v̄o ⁊ eaꝝ iudicijs ⁊ sp̄ebꝰ ipsaꝝ iaꝫ
est dcm̄ qd̄ dcm̄ est. Verū qd̄ necessariuꝫ est
de regimine cursus virus ⁊ humiditatū cor-
ruptaꝝ ab eis cū p̄paratiōe aut ꝑforatiōe iā
declarauimꝰ iterū in locis ante hūc locū. Curatio aūt
ꝓpria fistulis diuersificať iterū. Fistule. n. aut sunt re-
cētes currētes: aut sunt antique quaꝝ ꝯcauitates iaꝫ
ꝓfundate sunt in carne vehemēter: ⁊ iste quideꝫ sunt
difficilis curatiōis. nā illud qd̄ necessariū est in hoc ē
acceptio illius ꝯcauitatis totius cū incisione eradicā
te ex lateribꝰ cū nouacula aut alijs aut ꝑ cauteriū cū
igne aut cū medicamine ⁊ illud ē prauū ⁊ iquietū ⁊ ꝓ-
prie q̄n est in vicinitate nerui aut mēbri sublimis. Et
fortasse eger est d̄cliuior ad h̄ vt remaneat illud cū eo
⁊ toleret illd̄ q̄ꝫ vt patiať eiꝰ curā. Et fortasse est poľe
vt exicceť ⁊ corrodať eius caro vnctuosa fraudulēta
ītra ip̄aꝫ ⁊ exicceť residuū carnis eiꝰ mortue ⁊ ꝯsolide
tur ⁊ remaneat geta spatio lōgo p̄ter q̄ sit adhuc ꝯso
lidata itegre. Et q̄ vult illud: opꝫ vt mūdificet fistulā
a carne fraudulēta vnctuosa que ē in ea: deide ipleat
eā medicis exiccatiuis ⁊ dimittat eā cū dispōne exic-
cationis eius: q̄m ipsa remanet dum nō cadit timor in
repletione aut humiditate complexionis aut aduētu
aque aut situ iacēdi super eā doloroso aut offensione
aut verberatione aut tussi aut tremore. De curatione
v̄o eradicationis eiꝰ ⁊ ipsiꝰ euulsionis scias q̄ cū ipsa
est fraudulēta putrida antiqua nō est medicamē nisi
abscisio cum adustione aut cauterizare eā cum igne
ſm q̄ ostendimus cuꝫ perforatione meatus tortuosi
inter meatus eius vt sciať itentio cauterij ⁊ penetra-
tio cū cautela inuentionis eius donec coquat vel cau
terizet ⁊ abscindať. Et cauteriū cū medicis acutis est
sicut sunt sal ammoniacum ⁊ arsenicū ⁊ sulphur ⁊ flos
eris. Et argētū viuū est de sūma eoꝝ extinguať argē
tum viuū ⁊ misceať cū tāto limature ferri q̄tū ipsum
est: ⁊ alchali q̄tū est eius medietas: ⁊ calcis quātū est
eiꝰ medietas: ⁊ sublimeť in aluthel: aut p̄foceť in chi-
mina ſm q̄ faciūt illi qui occupati sunt cū hoc capl̄o
⁊ sublimeť sicut sal. Cū ergo poniť ex eo sup fistulaꝫ ⁊
inflāmať ⁊ assať ⁊ separat a carne qd̄ accipiať cū for-
picibus ⁊ extrahať ⁊ assidueť cibatio mēbri ex butyro
vna hora post aliā vt quiescat dolor deinde cureť cu
ratione vlcerum. De fistulis v̄o que est recens opꝫ vt
abluatur cuꝫ medicinis fortibus sicut chitran ⁊ aqua
cinerū ⁊ aqua maris ⁊ sicut salsa ⁊ aqua saponis per-
mixtis cum ea arsenico ⁊ sale āmoniaco ⁊ aqua subli-
mata ex calcucecaumenon ⁊ sale āmoniaco sicco ⁊ ex
sansuco nō currente ⁊ aqua in qua non decoquuntur
alchali ⁊ calx corticum ouorum ⁊ calx. Cum ergo mū
dificata fuerit ponatur super eam medicamē de cher
ua. Et emplastruꝫ de arsenico reiterato in medicinis
algarab est mirabilis iuuamenti. Et medicamē Hal̄.
alcartusin. Et medicine composite ex draganto ⁊ cal
cadis ⁊ ere vsto ⁊ flore eris ⁊ que sunt similia illis ⁊ ex
cētaurea ⁊ farina herbi ⁊ ireos ⁊ fuructas. Et iam ex-
perta est radix scolopendrie. nam ipsa cum fistula im
pletur ex ea sanat ipsam. Et similiter cū fistula imple-
tur ex elleboro iterum ⁊ dimittitur tribus diebus sa-
nat ipsaꝫ: ⁊ similiter alsemij ⁊ similiter succus cucume
ris agrestis cuꝫ glutino albotin aut succus radicis al-
maroth aut flos eris aut ammoniacum ⁊ calcadis et
dragantum ⁊ colcotar ⁊ gummi cuꝫ aceto. Aut suma
tur vrina infantiuꝫ ⁊ sine cessatione teratur in morta-
rio plumbeo donec inspisseť ⁊ exiccetur ⁊ administre-
tur. Medicamen quo vtunť illi de Alexandria oppo
ponacis draganti assari ⁊ colcotar ⁊ floris eris ⁊ alu-
minis omnium ana pars vna: cantaridarū pars me-
dia: fiat puluis aut emplastrū aut aggregetur cū ace-
to in quo decocte sunt cātarides ⁊ fortasse ponitur cū
eo mel. Et iterū sumantur aloes ⁊ flos eris ⁊ merda-
sengi ⁊ cortices ouorum calcinati quod est eis fortius
plurimum ⁊ permisceantur. Et iterum medicine for-
tes quas diximus in capitulo eorum que sunt diffici-
lis consolidationis: ⁊ cuꝫ apparet caro bona admini-
stra conglutinantia facientia nasci carneꝫ. Et quādo
est ꝓpe eā os corruptū: tunc opꝫ vt rectificeť ⁊ cureť
curatione sua. Et cū vides humiditates virulētas mi
norari aut saniosas redire: tūc iā curatio ꝯfert.

¶ De carne addita super vulnera. Cap.12m.

In curatione illiꝰ sunt neĉie medicine absterſiue ⁊ exiccatiue: ⁊ q̄to magis sunt minoris mordicationis tāto sunt meliores. Et opꝫ vt nō expectet̃ h̃ de adiutorio nãe qđ expectat̃ in nascētia carnis: nascētia.n.carnis est opus nãe. Et oē qđ nã nasci nō facit: siue sit cũ adiutorio medicine aut absq̄ eiꝰ auxilio est ꝯriũ operationi nãe: ꝑꝑ illud igit̃ opꝫ vt sit plurimũ sustētationis sup medicinã. Et scias ꝙ trocisci facti ad h̃ nō ꝯferũt illi qđ ex ea antiquũ est imo recēti. Qz si ex eis fuerit aliqđ neĉiũ tunc oportebit vt in faciēdo trociscos sit ꝯseruatio ⁊ reponant̃ in loco quē nō corrũpat aer. Et iaꝫ laudate sunt ad h̃ feces aceti: sed illud nō est apud me penitꝰ sanũ: ⁊ facere eos trociscos ⁊ formas similes auellanis est magis cōseruãs virtutem. Qz v̄o dĩ ꝙ ipsa indiget vt imbibat̃ aq̄ cal'a de arsenico ⁊ aliis est illđ qđ ꝑparat eã ad resolutionē virtutis ⁊ adiuuat aerē corrũpentē eã. Et medicamē qdē qđ est grossius ⁊ fixioris virtutis est magis iuuatiuũ in hoc capl'o: nō ex parte virtutis: qm̃ fortasse subtile est fortius: sed ꝓpterea ꝙ passio eiꝰ ex aere ⁊ humoribꝰ cōmixtis est mior ⁊ fixio eiꝰ cũ dispōne sua est maior. Et iste medicine sunt sic cortices eris ⁊ ostraca adusta ⁊ due spēs eritioꝝ adustorũ cũ carnibꝰ suis. Verũ eriti remanēt ⁊ ꝯstrigũt carnē plus q̄ꝫ oporteat. Et fortiꝰ de illis que numerauimus est flos lapidis noiati esie ⁊ fortius eo est scorie ⁊ glutinũ auri ⁊ colcotas. Et dragantũ adustionis minorat virtutē eoꝝ ⁊ mordicationē simul ⁊ addit eorũ subtiliationē: ⁊ flos eris est fortis ⁊ non est sic ziniar ⁊ ꝓprie factũ ex corticibꝰ eris. Et ex eis q̄ corrodũt carnē additã est vt sumant̃ alchali ⁊ calx nō extica ⁊ dimittat̃ in sexcuplo sui aq̄ in sole septē diebꝰ ⁊ moueantur oi hora donec igrossent̃ ⁊ fiãt sic lutũ ⁊ fiãt ex eis trocisci ⁊ admistrent̃: ⁊ sil'r trociscꝰ fictilicꝰ ⁊ vnguētũ viride est mirabile ⁊ viride factũ cũ sale gēma. Et vnguentum qđ noiat̃ alescorexelim corrodit carnē sine mordicatione ⁊ medicamē dudume ⁊ medicamē dianor ⁊ medicamē factũ ex corticibꝰ eris ⁊ minuti thuris est ꝯueniēs carni male ⁊ accipit hũiditatē sic cotũ ⁊ oēs medicine facte ad hoc vt mittant̃ in nasum.

¶ Regimen vlcerum disruptorum post consolidationem. Cap.13m.

Curatio post eorum disruptionē est vt accipiatur caro mala ⁊ os quidē sequit̃ eã: deinde occuparis in desiccatione eiꝰ ſm ꝙ scis. Et extrahentia ossa fortasse sunt cum medicinis attractiuis sicut sunt folia papaueris nigri emplastrata cum foliis fici ⁊ sauich aut semen iusquiami albi ⁊ calcadis equalibus partibus emplastrata.

¶ Eradicatio vestigioꝝ vlcerũ ⁊ vulnerũ. Cap.14m.

Indiget eradicatio vestigioꝝ vlcerũ ⁊ vulnerũ medicis abstersiuis fortis abstersiōis mũdificatiuis ⁊ sint virtutes eaꝝ ꝓxime virtuti eius qđ abstergũt: g̃ curet̃ forte cũ forti ⁊ qđ est minꝰ eo. Medicīe aũt mũdificatiue fortiũ virtutũ sũt. v̄.g. vt sumat̃ sq̄ma ferri cũ lacca ⁊ trifera ⁊ liniant̃ desup calx ⁊ mel aut succꝰ calamēti ⁊ albugo oui ⁊ arsenicũ ⁊ lapis pipis cũ eo. Medicīe aũt leues leniētes sũt fabe ⁊ farina ciceris ⁊ semē raffani ⁊ lutũ molle rarũ ⁊ cortices melonis. Et adeps asini est bona valde ⁊ ꝓprie qñ associant̃ ei q̄dã ꝑdicta. Vestigia aũt vlcerat iōis aut v̄beratiōis abstersio cũ oleo de lilio delet velociter. Ampliꝰ tro. q̄s ego dicã in cap. decoratōis.

¶ Tractatus quartus de solutione continuitatis neruoꝝ ⁊ qđ nō pēdet cũ restauratione de solutione cōtinuitatis neruoꝝ. Cuius capitula sunt.14.

¶ De vulneribꝰ neruoꝝ ⁊ q̄ currũt cursu eoꝝ. Ca.ꝑm.

Neruis ꝑꝑ vehemētiã sensus eoꝝ ⁊ ꝯtinuitatē suã cũ cerebro accidũt ex vulneribꝰ dolores vehemētes valde ⁊ lesiones valde magne sic spasmꝰ ⁊ ꝑmixtio rōnis ⁊ multotiēs ꝑducũt ad spasmum absq̄ antecessione lesionis praue ⁊ nō fit in eis excusatio qn illic sit apostema magnuꝫ absq̄ dolore magno.

¶ Superius ꝯterminauit de sol'one ꝯtiuitatis que accidit mēbris magis carnosis: hic que est accidēs neruis vulnerosis. ⁊ rō est: qr diuersificant̃ multũ in curatione rōne accidētiũ que timent̃ in solutione ꝯtinuitatis neruoꝝ. Et ꝑ curã sol'onis ꝯtinuitatis neruoꝝ. Scđo quarũdã dispōnũ que associant̃ qñq̄. ibi (Qñq̄ accidit frustis.) ℣ Prima in duas. Primo dat modum curationis solutionis cōtinuitatis neruoꝝ que est magis manifesta vel vna. Scđa eius que est sicut ꝯtorsio vel atritio. ibi (Cum neruis aduenit.) ℣ Pria in duas. Primo notificat nobis hanc solutionem continuitatis. Scđo ponit curam. ibi (Medicamen vulnerũ neruorum.)

¶ Ad primi euidentiã ꝯsidera ꝙ notificatio istius sol'onis ꝯtinuitatis est ostēdere prauitatē accidētiũ ꝯsequētiũ ad illã ⁊ diuersitatē illius sol'onis ꝯtinuitatis: qr ex accidētibꝰ prauis est suspecta talis sol'o ꝯtinuitatis neruoꝝ. Primo g̃ oñdit ꝑꝑ qđ sol'o ꝯtinuitatis neruorũ est suspecta ⁊ molesta. Scđo quot modis accidē pōt sol'o ꝯtinuitatis. ibi (Et oē vulnus qđ fit.) Tertio cōparat illa vulnera adinuicē ⁊ ad vulnera alioꝝ. ibi (Et vulnera qdē.) ℣ Pria in duas. Primo ponit accidētia suspecta que sequunt̃ sol'onē ꝯtinuitatis neruoꝝ. In 2ᵃ ꝑte ponit dispōnes que ī eis difficilius sanant̃ q̄ꝫ alioꝝ mēbroꝝ carnosoꝝ. ibi (Et qñq̄ q ex eis vulneratus est.) ℣ Prima in duas. Prio facit qđ dictũ est. Scđo que dixerat adaptat ad vulnera chordaꝝ ⁊ lacertoꝝ. ibi (Et sil'r.) ℣ Prima ī duas. Primo ostēdit que sunt accidētia grauiora. Scđo que sũt minus grauia. ibi (Et faciliores.) ¶ Cōsiderãdũ ꝙ nocumētũ neruoꝝ qđdã accidit circa ossiũ fracturas: ⁊ de h̃ nō dicit̃ hic sed.5.fen. q̄dã est sol'o ꝯtinuitatis a re pũgēte vel cadēte: qr de hac hic: ⁊ h̃ vult rubrica: ideo Auicēna insinuat accidētia dolores spasmus ⁊ ꝑmixtio oĩa sunt molesta vt apparet discurrēdo. Scđo īsinuat cãꝫ. nã ꝓpter vehementiã sensus dolor fortissimus pōt fieri ⁊ spasmꝰ ex dolore vnde fugit ⁊ vnde etiã cōtrahitur ⁊ permixtio ꝓpter defectum virtutis ex dolore vnde resoluitur spiritus. vigilia eniꝫ per viã exiccationis facit dispositionem: vt pꝫ per Hippo. in afo. 18. parti. 7. s. In vigilia spasmus ⁊ desipiētia malũ. Fiunt ⁊ accidentia ista in solutione cōtinuitatis neruoꝝ propter cōtinuitatē: neruis eniꝫ solutis: qr cerebro cōicãt: ideo fiunt hec accidētia praua.

¶ Dubitat̃: qr vĩ duplex ꝯdictio. Pria dic ꝑducũt ad spasmũ absq̄ añcessione lesionis ⁊ dicit. illic apã. Itē si apã g̃ dolor. ⁊ ipse dicit. absq̄ dolore magno. ¶ Cōsiderãdũ ꝙ q̄druplr pōt fieri spasmꝰ in vulneribꝰ neruoꝝ. Prio simplici cōitate doloris vñ cerebrũ ꝯhit. Scđo cōicatiōe alicuiꝰ vaporis maligni ex viruletia vel alia mã venenosa: vñ ēt cerebruꝫ fugit. Tertio ex alia mã q̄ rediuit ad itra v̄.g. ītumuit locꝰ ex̃ cutim ⁊ postea ꝯlituit ⁊ fit spasmꝰ. Quarto ꝑ cōem repletionē hũoꝝ ī corꝑe ex dolore q eũtes ad cerebꝝ faciũt spasmũ. Ex qbꝰ appꝫ ꝙ istoꝝ spasmoꝝ qdã nō sunt de repletiōe nec de inanitiōe vt ꝑmi ⁊ scđi: ⁊ qdã de repletiōe vt tertii ⁊ q̄rti. s. de repletiōe saltē in loco ortꝰ neruoꝝ. Scđo appꝫ q̃ñ fit spasmꝰ absq̄ lesione praua: qr isto mō qr venit ad locũ vulneris ⁊ tumefacit: ⁊ h̃ ē qđ dicit. nō fit in eis neruis excusatio ⁊c. qr mã trahit̃ illuc: nō tñ ꝙ sit apã in sub̃a neruoꝝ: sed in circũiacentibꝰ: vel q̄ꝫuis fit in substãtia delitescit mã: ⁊ tunc cessat dolor ⁊ sequit̃ spasmus.

Dubiũ ꝑm

¶ Et faciliores eorum dispōnes sunt febres. Et apãta multa apparēt in aliis locis q̄ꝫ vulneribꝰ: ⁊ sitis ⁊ vi-

gilie ⁊ desiccatio lingue: ⁊ ꝓprie qñ accidit illic apā.

¶ Considerandum. faciliores. quia facilius eueniūt: ⁊ quia minus suspecte. Et apostemata. Propterea qꝛ ex dolore in loco vulneris trahuntur multe materie ad omnes partes continuitatis neruorum. Sitis ⁊c. propter febrem ⁊ dolorem. Et vigilie.

Dubiū 2m ¶ Dubitatur an sit bonū ex vulnere neruoꝝ superuenire febrem. Videtur ꝙ sic: qꝛ preseruat a spasmo. Contra: qꝛ duo accidētia mala. s. febrē ⁊ spasmū multiplicari peius ꝙ̄ si sit vnū solū. Dōm ꝙ vt accñs vulneris est malū: qꝛ sigñat apā: vt aūt accidēs cōplicatū ex ꝓpria cā vt humorali in venis qui sunt māe putrefacte ē bonū ꝓseruās a spasmo. aliter ꝙ bonū. i. minus malū ꝙ̄ spasmus.

¶ Et similiter est dispositio vulnerum chordaꝝ lacertorum ⁊ proprie in latere capitis earum.

¶ Considerandū ꝙ sicut neruus est sensibilior chorda: ita magis timetur. ¶ Considerandum ꝙ lacerti habent caput versus membrum motū: ⁊ sic est de eis vt de chorda: ⁊ habent caudā versus cerebrum: ⁊ qꝛ ibi intrat neruus est de eis vt de neruis.

¶ Et qñ apānt nerui ⁊ q̄ eis sūt silīa aut aduenit eis frigus spasmānt. Et si aduenit eis putrefactio corrūpit mēbrū ⁊ augmētat. Et putrefactio qdem festinat ad eos: qm̄ ipsi sunt creati ex humiditate quā ꝯgelauit ⁊ coagulauit frig⁹. Et ad hꝰ qdē ꝓperat putrefactio ex humiditate ⁊ ex caliditate humida ⁊ decoquit in eo.

¶ Hic ostēdit ex qb⁹ sequit nocumentū vulnerib⁹ neruoꝝ. Et primo in generali. Scdo in speciali. ibi (Et similiter aque frigide.)

¶ Considerandū ꝙ neruis ⁊ proprie spasmatis apostematis. s. ex vulnere. i. habentib⁹ virulentiā nocet frigidum: qꝛ spasmat ꝯstringendo ⁊ prohibendo resolutionem: nocet calidū humidum quia putrefacit: quia humi. nerui cum frigido constant: ergo calidum dissoluit: ⁊ proprie humidum: qꝛ humidum dat fluxibilitatem.

Dubm 3m ¶ Dubitat: nerui sunt frigidi ⁊ sicci: ergo nō ab humido. Itē Arist. ponit. 2. de gñōne cap. 14. al. cap. 4. ꝙ nerui ⁊ ossa fiunt a calido. Item frigidū nō intrat opus nature. Dōm ꝙ mā hic sumit large pro omni materia generationi mēbroꝝ subiecta: nō ꝙ dicant respectu cutis vel carnis ex mā humida. Ad 2m dōm ꝙ a frido. i. calido diminuto. Ad 3m dōm ꝙ caliditas assans ꝓducit infrigidationē. Et ex hoc dicit ꝙ nerui in fieri sunt a calido ⁊ ēt ossa: sed in facto esse a frigido: qꝛ calidū facit euaporando humidū ꝯstans per frigiditatē: ⁊ ideo ad complementum requiritur frigiditas.

¶ Et simil'r aque qdē frigide nocēt ex pte spasmi ⁊ calide ex hꝯ ꝙ putrefaciūt ⁊ simil'r oleū. Verū oleū qñqꝫ est neciū. s. illō qō est calefactū ꝓp necessitatē sedādi dolorē aut ꝓp subtiliādas medicinas ⁊ facē eas currere: ⁊ sunt medicine resistētes q̄litati humectāti ⁊ pūgentes sole qñqꝫ perficiunt hanc operationem.

¶ Primo facit hoc. Scdo remouet dubiū. ibi (Verum.) Et hic assignat tres cās q̄re vtitur oleo. Prima ad sedandū dolorē. Scda ad subtiliādū ⁊ faciendū penetrare medicinas. Et alia ad remittēdū mordicationē. Medicine eni neruoꝝ nō debēt eē mordicatiue vt infra: ꝯsolāt ergo se medicina acuta mordicatiua ⁊ oleū. s. Dy. Si neru⁹ discoopert⁹ circūcirca. Si cooptus in pūctura poti⁹ supra qꝛ nō dubitam⁹: qꝛ ꝓuenit ⁊ aperit ⁊ mitigat in. 6. de ingenio. ca. 3.

¶ Et quādoqꝫ qui ex eis vulneratus est: apostematur etiā: ⁊ est eius operatio tardior. Et similiter ei⁹ maturatio ⁊ curationis susceptio est tardior. Et quandoqꝫ vlcerantur nerui ⁊ sunt vlcera tardioris cōsolidationis ⁊ tardioris maturationis.

¶ Ostēdit ꝙ ēt alie dispōnes sunt difficiliores vt apā: tardius eni resoluit frigiditate ⁊ densitate ⁊ tarde ēt maturat ⁊ ēt vlceratur tardius ⁊c. qꝛ virtus ex dolore deficit ⁊ ipsi sunt pauci caloris.

¶ Et omne vulnus quod fit in neruis aut est punctura aut scissio. Et fissura quidē aut fit cum detectione nerui aut sine eius detectione. Et illud quidē aut fit in longitudine aut latitudine.

¶ Patet.

¶ Et vulnera qdē cadētia ꝺm lōgitudinē in neruis saluiora sunt cadētib⁹ in latitudine: villus. n. san⁹ ledit ex vicinitate icisi ⁊ nocet ꝑ ipsū ⁊ nocet cerebro ⁊ facit accidere spasmū ⁊ egritudines magnas. Et fit iteꝝ multotiēs neciū: tūc abscindere vulneratū ⁊ ꝑfictū cū totalitate: ⁊ ꝓuenit ex eo qes ⁊ separant accñtia mala.

¶ Comparat primo vulnera neruorum adinuicē. Secundo ad vulnera aliorum. ibi (Et vulnera quidem.)

¶ Considerandum ꝙ accipimus que solutio magis suspecta. s. punctura: postea incisio ꝺm latum non ex toto ⁊c.

¶ Et vulnera qdē in pāniculis sūt leuiora eis q̄ sunt in chordis nedū eis q̄ sūt in neruis. Et tu qdē scis pāniculū cū testimonio: ⁊ fortasse sciuisti eū ex anathomia.

¶ Primo comparat vulnera panniculorum ad vulnera neruorum ⁊ chordarum. Secundo docet euitare errorem. ibi (Et si panniculus.) Tertio vulnera ligamentorum. ibi (Et in vulneribus.)

¶ Cōsiderādū mēbra cōicantia cerebro sūt ꝓ̊ nerui. Scdo chorde. Tertio pāniculi: ⁊ nō sumit ꝓ pāniculo cordis aut cerebri: nō est hic sermo de illis: sed sumitur panniculus cooperiens musculos. Quarto ligamēta qbus musculi ꝯiungunt mēbro ⁊ ingrediunt in ꝯstitutione musculoꝝ: nūc nō est sermo de ligamēto qō ossa ꝯiungit: qꝛ tale est insensibile ⁊ suffert fortes medicinas: vt. 6. de ingenio. Gal. c. 4. Ligamēta lꝫ sint chorde similia: tm̄ pñt pati fortē medicinā: qꝛ nō sunt iuncta cū cerebro neqꝫ sensum habent.

¶ Et si pāniculus apāt nō videt in eo icessus villorū in lōgitudine: ⁊ in chorda pāniculari videt icessus pāniculoꝝ in lōgitudine: ⁊ chorda ē dura valde ⁊ nō est pānicularis in ei⁹ duritie ⁊ pāniculus suffert suturaꝫ. Et in vulnerib⁹ ⁊ disruptionib⁹ que adueniūt ligamētis nascētib⁹ ex osse ad os nō est malū ⁊ sufferūt vehemētiorē curā: ⁊ nō timet ex abscisione neruoꝝ illō qō timet de eoꝝ cōquassatiōe ⁊ de incisione partis eorū in latitudine quāuis membrū contrahat.

¶ Cōsiderādū ꝙ aliqñ cadit error: qꝛ chorda lata similat pāniclo: ⁊ iō cū ex vulnē apāt credit ꝙ sit pāniculus ⁊ curat cura pāniculi ⁊ nō est ꝯueniēs: qꝛ chorda est sensibilior pāniculo ⁊ nō tolerat ita fortes medicinas nec suturā. Ponit ꝗ diñā in trib⁹. Pmo qꝛ i chorda vī icessus. Scdo qꝛ chorda durior. Tertio qꝛ nō tolerat suturā.

¶ Cōsiderādū nō est pānicularis dupl'r exponit. Primo. i. pāniculus: ⁊ tūc ponit diñaꝫ iter chordā qꝛ ē durior: ⁊ pāniculū qꝛ nō est ita dur⁹. Alio mō exponit. nō est pānicularis. s. chorda i ei⁹. s. chorde rotūde duritie: ⁊ tūc ponit diñam inter chordā rotūdā ⁊ lataꝫ.

¶ Canon curationis solutionis continuitatis neruorum. Cap. 2m.

Medicamen vulnerū neruoꝝ est illō qō est calidū siccū subtiliū ꝑtium eq̄lis caliditatis ita vt nō mordicet: ⁊ sit ei⁹ exiccatio vehemens valde cū attractione nō cū stipticitate oino. Et oē in quo est caliditas subtilis cū exiccatione vehemēti subtilis substātie nō euacuat ab attractione: ⁊ caueat stipticū in eis ⁊ ꝓprie in principio rei nisi sit cū abstersione sicut es vstum ⁊ scoria eris. Et qō est huius generis substātie subtilia ipm cū trituratiōe in aceto in quo nō est stipticitas. Et quandoqꝫ timet ex aceto ⁊ subtiliatione eius ꝓcessio caliditatis subtilis in re spissa. Et si necīa est fortis caliditas: quandoqꝫ tunc necessaria est vt nō sit profundans tm̄ sed vt frāgatur ⁊ declinet cū ea ex eo qō ei admiscet ad equalitatem vt calefaciat cum mensura ⁊ exiccet cum fortitudine. Et si fuerit neruus detect⁹ non sufficit aliquid cui sit acuitas oino ⁊ est nocumentū illius cū eo magnum. Et similiter si inuenerit medicamē aut pannū qō administrat super vulnus cui obuiat dum est frigidū actu: tunc lesio nerui ab eo est vehemens. Et qñ accidūt vulnera in neruis: tunc nō oportet vt ꝓperēt ad icarnationē: sed opꝫ vt incipiat a sedatione doloris vaporādo cū pānis calidis ⁊ cum oleis calidis et cū oleo onfacino proprie: quoniā in ipso est stiptici-

tas quedam ꝛ cũ adipibus iterũ. Et sit eoꝛum calefactio supꝛa tepidũ ꝓpter frigida ꝛ simil'r sit tua intẽtio in sedatione aꝑatis. Et de illis que administrant etiã tũc sunt emplastra facta cũ syrupo acetoso ꝛ cũ aq̃ cineris. Et ex cibis ꝛ potib⁹ sicut farina fabaꝝ ꝛ herbi ꝛ ciceris ꝛ lupini amari ꝛ sauic oꝛdei ꝛ alijs: imo ista iterũ administrant anteq̃ꝫ aꝑent. Et q̃nqꝫ ꝯfert administrare illud qđ est leue. Cũ ergo fit in eis illđ ꝛ accidit securitas ex suꝑfluitatib⁹ que effundunt per illud qđ administrat de flõmia ꝛ eũone: tũc ĩcarna ꝛ nõ sedes doloꝛẽ eoꝝ cũ aq̃ calida oĩno: imo cũ oleo subtilium partiũ in quo nõ est stipticitas cal'a vsqꝫ ad terminuꝫ nõ superfluũ. calidũ. n. superflue ꝛ frigidũ nõ ꝯueniũt ei. Et multotiẽs q̃dẽ ꝯtingit ꝙ vulnus iã appropinquat sanitati ꝛ nocet ei frigus ꝛ fit vehemens doloꝛ ꝛ redit lesio q̃re fit necessariũ vt succurrat statim cũ sedatione ꝛ cũ oleis calefactis embꝛocãdo cuꝫ eis. Q2 si neruus ille fuerit discoopert⁹ ꝛ fuerit ĩcisio in lõgitudine: tũc stude vt cooperias ipm carne ꝛ pone super ipm medicinas pũgitiuas q̃s diximus. Et strĩge ipm cũ pãnis lõgis strictura colligẽte ꝛ aggregante semꝑ rẽ magnã loci sani. Si aũt disrũpat in latitudine tunc necessariũ est suere ipm. Et si nõ nõ ꝯglutinat. Et q̃n ꝓperat res ꝛ times putrefactionẽ succurre quãtũ tibi est possibile. Q2 si apostemet ꝛ adueniat frigus ei ꝓueniet ei spasmus ꝛ putrefactio ꝯtrabit mẽbꝛũ quapꝛopter nõ opꝫ vt ĩcarnet caput vulneris neqꝫ colligat nisi post sanitatẽ. Cũ ergo est in eo strictura amplietur: q̃m illud ꝑducit ad putrefactionẽ vulneruꝫ per istud qđ aggregat in eis de virus ꝛ alijs: ꝛ cũ hoc doloꝛ fit vehemẽs q̃re nõ opꝫ vt ĩcarnet oĩno nisi post q̃ꝫ exiccat exiccatione decẽti ꝛ securitas fit ex oĩ aꝑate ꝛ putrefactione. Et ꝓpter illud opꝫ vt soluat strictura super medicamẽ ꝛ medicamẽ vt festinet ex alio. Et foꝛtasse soluit in die aut in nocte bis aut ter. Et foꝛtasse est necessariũ vt faciat illud iteruꝫ in nocte illius diei aut die illius noctis si fuerit in lõgitudine ꝛ ꝓpꝛie q̃n illic est moꝛdicatio. Q2 si nõ fuerit tũc necessitas illius erit minoꝛ ꝛ sufficiet bis facere illud mane ꝛ vespere. Et opꝫ vt obserues in medicinis eoꝝ ne calefaciãt vltra q̃ꝫ sit necesse neqꝫ abbꝛeuiet in calefactione necessaria: ꝛ similiter in abstersione ꝛ exiccatione ꝛ in ꝯ2io vtriusqꝫ. Cũ ergo videris qđ iã calefactũ est tũc infrigida ipm. s. mẽbꝛũ cũ mẽsura que minuat additionem ab eo qđ est necessariũ. Et q̃nqꝫ experiunt cerata facta cũ eufoꝛbio suꝑ crus hoĩs sani similis ĩfirmo in cõplexione sua ꝛ ipsius foꝛma: ꝛ ꝯsiderat an superfluãt in calefactiõe eius an nõ calefaciãt ipm in aliquo de quo sit curãdũ: aut calefaciãt ipm calefactõe tꝑata ꝛ tũc ꝼm illã q̃ꝫtitatẽ postea admĩstrat suꝑ ĩfirmũ ꝛ experiunt suꝑ ipm scđo. Veꝝ vt experiant suꝑ aliuꝫ de illis q similant ei in ꝑmis est melius vt nõ sit nec̃ia in experiẽtia eoꝝ suꝑ ipm alteratio plurima. Et cũ h̃ toto cũ neruus est discoopert⁹ ꝛ vulnus ampluꝫ valde nõ suffert aliq̃d valde cal'm sicut eufoꝛbiũ ꝛ sulphur ꝛ eis similia: imo ĩdiget medicamĩe qđ est sicut thucia. Et iteꝝ medicamĩe fcõ ex calce abluta ablutione vltima in hoꝛa vna. Et opꝫ vt sit oleũ qđ admĩstrat in ceratis ei⁹ ꝛ ei⁹ linimẽtis sicut oleũ ro. ꝛ myrtinũ qđ nõ tetigit sal. Et glutinũ iterũ q̃n admĩstrat in istis medicinis opꝫ vt sit ablutũ. Et mel iteꝝ vt sit ablutũ ꝛ thucia opꝫ vt sit abluta. Et non opꝫ oĩno vt sit in eis de acuitate ꝛ moꝛdicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua in curatione discooꝑti: lꝫ cũ virtute resoluente sine moꝛdicatiõe ꝛ ꝓpꝛie q̃n ĩfirm⁹ est debilis cõplexionis. Membꝛa itaqꝫ dignioꝛa elõgari a frido ꝛ aq̃sitate ꝛ vẽtositate vel vnctuositate ꝛ eis similib⁹ sunt cũ sunt discooꝑta: nõ eni ẽ eoꝝ nocumẽtũ in discooꝑto cui obuiat ꝛ ꝙ ledunt sicut est eoꝝ nocumẽtum in eo cui nõ obuiat nisi parũ ꝛ nõ obuiat nisi ei qđ ꝯtiet ipm ꝛ ipm sequit: ꝛ si nõ fuerit excusatio tũc ꝼm ꝙ diximus. Q2 si fuerit illic virt⁹ aliq̃ in creatione al'r in curatione: tũc nõ erit malũ si admĩstres trociscos Pauli ꝛ trociscos đ colcotar ꝛ trociscos Andronij ꝛ prassiũ cũ vino cocto aut cum oleo: in hyeme q̃dẽ cũ oleo subtili: ꝫ in estate cũ oleo ro. Et thus ꝛ glutinũ albotĩ ꝛ albezard cũ q̃ꝫtitate minoꝛe q̃ꝫ de medicis discooꝑti. Et de eo qđ rectuꝫ est q̃liacũqꝫ sunt vulnera est vt ponat suꝑ medicamẽ methabazelenis ĩfusus in oleo. Et sicut neru⁹ discooꝑtus est dignioꝛ alijs neruis vt alleuiatio fiat in eo: simil'r ligamẽta que nascunt iter ossa sunt figuraꝝ digníoꝝ vt operet suꝑ ea cũ medicamine foꝛti. Ligamẽta aũt que ꝯtinuant cũ lacertis sunt iter vtrasqꝫ res. Et de vulnerib⁹ a q̃b⁹ necesse est magis elõgare aquã est vulnus nerui: ꝛ simil'r frigus q̃ꝫuis minoꝛet tñ est de reb⁹ nocibilioꝛib⁹ ei. Et oleũ iterũ nocet ꝛ nõ est necessariũ nisi apud sedationẽ doloꝛis calidũ. Et nõ opꝫ vt abluat vulnus neqꝫ cũ aq̃ neqꝫ cũ oleo: imo sollicit⁹ sis vt abstergas humiditatẽ cũ pãnis aut lana in fine lenitatis neqꝫ ẽt cuꝫ vino cocto nisi sis securus a nocumẽto humiditatis ei⁹. Et q̃n exigit aliq̃ egritudinũ vt suꝑ ipsam ponat ꝛ ꝓpꝛie suꝑ illud qđ est discooꝑtũ oleũ: tũc opꝫ vt trãseat suꝑ ipm in ꝑmis vinũ coctũ deinde oleũ. Jnq̃t Gal. accidit cuidã hoĩ pũctura cũ ferro minuti capitis ꝛ disrupta est cutis ꝛ ꝯtinuata est q̃busdã neruis manus ei⁹: medicus ꝗ posuit empl'm qđ iã expert⁹ fuerat in ĩcarnatione vulnerũ magnoꝝ in carne: quare apostematus est locus. Et post q̃ꝫ apostemat⁹ fuit posuit desuꝑ medicinas mollificãtes sicut emplastrũ de farina tritici ꝛ aq̃ ꝛ oleo q̃re putrefacta est manus hoĩs ꝛ moꝛtuus est. Et q̃n accidit spasmus ex vlcerib⁹ in eis: tũc de eo qđ necessariũ est: si iam stricta fuerit scissura cutis est vt aperiat ꝛ administrent medicine cõferentes illis vlceribus exiccantes ea subtiles valde. Et vt sit sollicitudo in hoc vt perueniat ad pꝛofundum. Et q̃n est vulneris disruptio ꝛ pũctura ꝛ nõ est aꝑa tũc curatio est curatio localis. Et opꝫ vt sit caliditatis foꝛtioris ꝛ foꝛtioꝛis exiccatiõis q̃ꝫ illud qđ administrat suꝑ scissurã: q̃m illud penetrat ad egritudineꝫ facilius. Et opꝫ vt sit regimẽ vulnerati in neruis subtile ꝛ vt sit in vltimo subtiliatiõis. Et q̃n doloꝛ facit accidẽ aꝑa tũc nec̃iuꝫ est dare cibũ ꝛ ꝓpꝛie q̃n vulnera sunt in latitudine. nã necessaria est illic flobothomia vene sine sol-

licitudine ⁊ sine timore syncopis.v.g.Et oꝫ vt sit stra
tus eiꝰ humidus:⁊ obserues mēbra ꝓpinqua vulne-
ribus cū inūctiōe ⁊ similiter caput eius ⁊ colluꝫ ⁊ sub-
ascellas ipsius cū inunctione si fuerit vnus in superio
ribus:⁊ similiter pectinem ⁊ inguina ⁊ proprie si fue-
rit vulnus in inferioribus ⁊ partibus cruris.

¶ Primo ponit modū curationis taliū vulnerū:⁊ q̄lis dꝫ esse virtꝰ medicinaꝝ. Scd̄o ponit medicias.ibi(Glutinū.) Prio ponit curā ad ꝓhibendū accn̄tia molesta spasmi ⁊c.ne eueniāt. Scd̄o postq̄ veniūt.ibi(Et qn̄ accidit spasmus.) Pria in duas. Prio ostēdit q̄lia medicamina ꝯueniūt. Scd̄o q̄lia opꝫ cauere.ibi(Et de vulneribꝰ a qbꝰ magis ⁊c.) Pria in duas. Prio facit qđ dc̄m ē. Scd̄o cōparat modū curatiōis neruoꝝ ad modū curationis ligamētoꝝ.ibi(Et sicut neruus.) Prima in duas. Primo in gn̄ali magis ponit curā vulnerū neruoꝝ cōprehēdēdo ēt curā. Scd̄o in spāli ꝫm diuersitatē vulnerū.ibi(Qꝛ si neruꝰ ille fuerit discoopꝉꝰ.) Pria in duas. Prio ponit q̄lis dꝫ eē virtꝰ medicamīs qđ cōpetit vulneri neruoꝝ. Scd̄o on̄dit modū gn̄alē quē opꝫ obseruare cū illis medicinis in vulnere neruoꝝ.Et si neruꝰ fuerit detectꝰ.) Pria in duas. Prio on̄dit cuiꝰ virtutis dꝫ eē h̄ medicamē. Scd̄o suū dc̄m modificat.ibi(Et si nec̄ia.) Pria in duas. Prio facit qđ dc̄m ē. Scd̄o qꝛ aliqn̄ medicina est grossa ⁊ dꝫ esse subtilis docet eā subtiliare.ibi(Et qđ est.)¶ Cōsiderādū q̄ notificat illđ medicamē p̄ positiue.Et dicit q̄ p̄ sit calīn eq̄le vt mitiget. Scd̄o sit siccū fortiter vt exiccet hūiditates.Et sub̄a nerui ē sicca ēt vt ꝓhibeat putredinē. Tertio sit subtilis sub̄e vt penetret. Quarto attractiuū rei sbtilis sub̄e.¶ Notificat 2ᵒ ipm ꝓuatiue ⁊ dic̄ q̄ nō mordicet ꝑꝑ dolorē ⁊ nō stipticū vt ꝯstrigit:⁊ ꝓprie in ꝓncipio nisi stipticū sit abstergēs:qꝛ tūc timor est de spasmo ex retētione medicie.¶ Cōsiderādū q̄ in vulnere nerui aliqn̄ plus curamus de retētione māe:⁊ iđ plus ad attractiuas:qn̄q̄ plus ad sedationē doloris:⁊ tūc ad tēperate calas:qn̄q̄ ad ꝓhibitionē putrefactiōis:⁊ tūc ad siccas magis.Dy. Timeꝉ.i.ꝓuenit penetratio:al's ꝯcessio ī re spissa.i.medicina spissa facit ipsam penetrare.vel.i.in neruo q est sub̄e spisse:⁊ tūc cū acetū h̄eat duas ꝑtes.s.frigidā ⁊ calidā:illa calida pōt penetrare. Sciendū q̄ si est neruus discoopertꝰ nō vtimur aceto.

¶ Medicie vulnerū neruoꝝ ⁊ vlcerū ipsoꝝ. Cap.3ᵐ.

Glutinū alboti est de melioribus medicinis vulnerū neruoꝝ. Verū illis q sunt sicut ifantes ⁊ mulieres ⁊ cuiꝰ cōplexio est vehemētis humiditatis sufficit qđ ē sicut glutinū alboti solū pulverizatū cū pauco oleo qđ ipm leniat ⁊ viscosum faciat si fuerit siccū ⁊ resina loco eius. In illo aūt cuius cōplexio est siccior ⁊ caro durior opꝫ vt misceatur cū eo euforbiū ⁊ qđ est ei simile aut vetꝰ aut recēs aut parū aut multū ꝫm cōplexionē corporis ⁊ eiꝰ calefactioneꝫ.Et sit sūma eiꝰ qđ daꝉ de forti recēti.xij.ps cherat aut de glutino alboti aut ei simili sit.iij.ps cherat aut eius cū quo misceaꝉ.Et qn̄q̄ admisceꝉ ei p̄ter euforbiū de lacte titimalli:qm̄ est mirabile ⁊ de asa ⁊ de serapino ⁊ de oppoponaco ⁊ qđ est debilius.s.baurach ⁊ spuma eiꝰ ⁊ sulphur calefactū cū oleo ꝫm q̄ntitatē sorditiei balnei ⁊ flos lapidis asus ⁊ oē attractiuū humiditatū ad exteriora ⁊ dragantuꝫ iterū ⁊ cinis purgationis eris ⁊ ꝯglutinatio auri.Et fortasse nō reperiꝉ in ꝓncipijs vulnerū neruoꝝ nisi fermentū ⁊ administraꝉ ⁊ ꝯfert eis ⁊ attrahit ex ꝓfundo attractione bona.Et multotiēs iuuanꝉ cū sorditie vasoꝝ apū cuꝫ est nō p̄sens euforbiū aut farina lolij cū aq̄ cineris emplastrata.Et administratio glutini albotin est meliores cū q̄ icipiꝉ.Et post ipm sicut empl'm basilicon cōfortatū cū eo cū quo opꝫ vt ꝯforteꝉ de illis que dicta sunt: ⁊ fortasse ꝑmisceꝉ cū ceratis ⁊ calefacit ea ⁊ opꝫ vt sit ablutū.Et qđ eo meliꝰ est:est illud qđ est ablutū cū aq̄ maris ī sole calido:⁊ q̄nto abluiꝉ plus fit magis iuuatiuū.Et de medicinis bonis est medicamē Gal'.
cōpositū ex cera ⁊ resina ⁊ euforbio ⁊ pice ⁊ oleo grosso:de vnoquoq̄ sit ps media ⁊ de oleo pars vna.Et oleū balsami cū subtilitate sua nō est multe calefactionis:dico ꝑꝑ velocitatē sue resol'onis.Et cuꝫ vulnera fuerint guaczieratū aut pūctura ⁊ nō associaꝉ eis apa neq̄ putrefactio:tūc opꝫ vt administreꝉ empl'm cum euforbio aut fimo colūbino : ponaꝉ i corꝑe subtiliori euforbiū ⁊ in spissiore fimus columbinus ⁊ adde ⁊ minue ꝫm q̄ vides de dispōne corꝑis ⁊ eiꝰ forma:⁊ dilata si sunt stricta.Et scias q̄ medicamē qđ nec̄iū est in gauzi nec̄iuꝫ est vt sit fortius eo qđ est nec̄iuꝫ in scissione.Et cū accidit in vulneribꝰ putrefactio:tūc serapinū est bonū ⁊ farina herbi. Verū cū accidūt apata: tūc farina ordei ⁊ farina fabaꝝ ⁊ farina herbi iterū q̄ iā ꝯcocte sūt cū aq̄ cineris aut aq̄ pura in q̄ sit virtꝰ serapini.Et cū vides vulnera ad sanitatē ꝑuenire nō timeas tūc administrare desuꝑ vinū coctū:opꝫ ergo vt administres medicinas infusas in eo deinde calefac ipm ⁊ accipe ipsum cū pānis infusis ⁊ stinge desuper.

¶ De apatibꝰ q̄ accidūt neruis vulneratis. Cap.4ᵐ.

Iam sciꝉ ex eis que p̄misimus ⁊ scire fecimꝰ ex canone curationis neruoꝝ quis sit modus curatiōis apatū q̄ accidūt eis cū vulneranꝉ.Et opꝫ vt iteremꝰ illud explanādo. Dico ꝗ illud qđ Gal'.dixit in libro catagenis. Inqt cū accidit in vulneribus neruoꝝ ⁊ mēbroꝝ neruosoꝝ flegmon ⁊ flegmō est fortis iflāmās valde: tūc opꝫ vt administrenꝉ in curatiōe eiꝰ medicie facte cū aceto ⁊ lapidibꝰ mineralibꝰ q̄s dixit:⁊ pl'in coꝝ est in tractatu scd̄o catagenis:quarū vna hec est. ℞.calcadis.ʒ.j.⁊ quartā ⁊ dragāti.ʒ.ix.⁊.ʃ.⁊ quartā ⁊ scorie plūbi.ʒ.ij.⁊.ʒ.ij.ʃ.⁊ corticū thuris.ʒ.j.ʃ.bezard.ʒ.j.⁊ cere.vij.⁊ olei.ʒ.ix.⁊ aceti fortis lib.ij.⁊ q̄rtā:teranꝉ medicine sicce ⁊ ifundaꝉ cū aceto.x.diebꝰ ⁊ soluanꝉ ea q̄ soluunꝉ:infrigidenꝉ ⁊ misceanꝉ oīa in olla ⁊ moueanꝉ motu exq̄sitissimo donec equētur.Et opꝫ vt distilleꝉ suꝑ membrū infirmū ex oleo bis aut ter in die.Et cuꝫ poniꝉ hoc medicamē desuꝑ opꝫ vt ponaꝉ super ipm deforis lana iā ifusa in aceto ⁊ oleo calefactis eq̄li caliditate. Nā nō est aliqd nocibilius oino neruis infirmis neq̄ deterior suꝑ eos q̄ illud qđ est frigidū. Qꝛ si necessariū sit emplastrare ista membra in dispositiōe emplastro facto cū aceto ⁊ melle ⁊ cinere:⁊ tunc opꝫ vt emplastrum sit coctū ⁊ vt sit farina eius farina herbi. Si autem non fuerit tibi presens tunc administra farinam fabarum aut ordei.

¶ De atritione neruoꝝ ⁊ coꝝ torsione. Cap.5ᵐ.

Cum neruis aduenit atritio tūc si nō fuerit cū eo vulnera neq̄ apata ad hoc cureꝉ cū eo qđ sedat dolorē.Et sil'r qn̄ accidit apa tūc nō cures ipm cū eo qđ rūpit sic̄ aq̄ cineris ⁊ sil'ia:imo cura ipꝫ cū sedātibꝰ dolorē. Et sil'r opꝫ vt embroceꝉ mēbrū cū oleo calefacto embrocatiōe ꝯtiua.Et sint ī v̄tute illiꝰ olei mollificatio ⁊ resol'o.Et de oleis bonis in h̄ ē oleū anhetinū ⁊ oleū ꝯ rutha ⁊ similiter emplastra cōuenientia ad illud.Et simil'r maluauiscꝰ est mirabilis

cũ terit̃ ⁊ ponit̃ suꝑ neruos tritos. Et caro verneriaꝝ est mirabilis. Et fortasse curat̃ cũ cepa bis cocta. Cũ si fuerit illic apa tũc regimẽ in sedatione apatis eius est vt administret̃ desuꝑ ꝯgellatũ vue cuꝫ vino ⁊ pauco aceto ⁊ oleo cũ q̃ntitate ꝯueniẽte ⁊ calefiat cũ eq̃lita- te ⁊ submergat̃ lana sordida ⁊ ꝓp̃e lana hyssopi ⁊ po nat̃ desuꝑ. Et si fuerit hec lesio in iũcturis tũc illic est melius vt sedet̃ dolor ⁊ ponat̃ medicamẽ forti⁹ ⁊ cõ- positũ cũ eo qd̓ maturat ⁊ resoluit: sed cuꝫ stipticitate tẽperata ⁊ opponat̃ ꝑ id apati ⁊ non addat in eo. Et ꝯsidera in dolore ⁊ apate ⁊ intẽde ad id ex eis qd̓ est vehemẽtioris itẽtionis. Et qñ nõ est dolor tũc ꝓfora ⁊ administra id qd̓ est forte sicut aq̃ cineris ⁊ acetuꝫ ⁊ vinũ iterũ. Et qñ apa iã ꝓlõgatũ est tũc ꝯforta medi- camẽ factũ cũ aq̃ cineris ⁊ qd̓ fit cũ sorditie balnei. Cũ si fuerit illic in cute vulnera ẽt tũc necessaria sunt illa in q̇bus sunt exiccatio fortis ⁊ aggregatio ⁊ strictura q̇b⁹ colligant̃ partes sicut farina fabaꝝ ⁊ acetũ ⁊ mel ⁊ est medicamẽ bonũ. Et si vis vt sit fortioris exicca- tiõis pone in eo farinã herbi: ⁊ si adest volũtas vt sit fortius iterũ ponat̃ in ipso radix liliȷ̃. Et si fuerint vul nera taliter vt nõ curet̃ de eis: tũc curent̃ nerui cũ eo qd̓ ꝓhibet apationẽ neruoꝝ ⁊ nõ sit occupatio cũ eis ⁊ caro ostrearũ est mirabilis: ⁊ qñq3 curat̃ cuꝫ cerato ex sale: ⁊ empl'in cũ olibano ⁊ myrra est cõis iuuamẽ- ti in vtrisq3 dispõnib⁹. Et si fuerit cũ vtrisq3 reb⁹ do- lor clamosus: tũc opꝫ vt misceat̃ cũ medicis pix ⁊ em- plastret̃ cũ illo cal'o. Et opꝫ vt caueat̃ in torsione ner uoꝝ aq̃ ⁊ nõ approximet̃ neq3 cal'a neq3 frigida: imo administrent̃ olea q̇b⁹ est virtus aromaticoꝝ stipti- coꝝ calefacta ⁊ specierũ cũ quibus est hec dispositio.

Judicia neruoꝝ corruptoꝝ. Cap. 6m.

Quandoq3 accidit frustis neruorum corru- ptio: ⁊ est necessariũ vt extrahat̃: oꝫ ergo vt extrahat̃ extractione vene ciuilis.

De neruoꝝ duritie ⁊ eoꝝ torsione. Cap. 7m.

Hoc multotiẽs accidit a verberatiõe aut ca- su: ⁊ qñ ꝓ̃mitur sentit̃ cuꝫ eo stupor. Et cura duritiei neruoꝝ ꝓxima est curationi apatuꝫ duroꝝ ⁊ alros bot: ⁊ nos dixim⁹ i tabulis me dicinaꝝ singulariũ ⁊ in antidotario ꝙ necẽũ est reme morari de medicis ei⁹. Et qd̓ narrabim⁹ hic sunt me- dicine experte in eo de q̇b⁹ sunt leues sicut vt sumat̃ bdelliȷ̃ iudaici põdus. ℥. x. ⁊ ifundat̃ in aq̃ ⁊ soluat̃ i ea ⁊ ꝯficiat̃ cũ eo q̃ntũ ip̃m est de radice maluauisci ꝯtri- ti valde ⁊ emplastret̃ cũ eo. Et simil'r radix liliȷ̃ ꝯfecta cũ ꝯgelato vue. Et iteꝝ ãmoniacũ ⁊ galbanũ ⁊ eufor biũ aggregata cũ fece olei. Et iteꝝ sumat̃ semẽ alma- ru ⁊ fiat empl'ꝫ cũ vino cocto. Et iteꝝ medicamẽ dia quilon cũ medietate sui de stercore caprino ẽ vltimũ.

Rememoratio egritudinum ossium. Cap. 8m.

In ossibus aũt accidũt egritudines ex corru- ptione cõplexionis ⁊ ex solutione singularis ⁊ fractura ⁊ dislocatione ⁊ putrefactiõe ⁊ vl ceratione ⁊ excoriatione: ⁊ nos q̇dẽ loq̇mur de fractura ⁊ dislocatione que indigẽt restauratione post hunc locũ. Jllas aũt que de eis indigẽt aliȷ̃s me- dicinis dicemus hic querentes auxilium a deo.

De ventositate spine ⁊ corruptione ossis. Cap. 9m.

Ventositatis spie cã sũt humores acuti pene- trãtes in os corrodẽtes ip̃ꝫ. Et icessius vẽto- sitatis spine ẽ icessus doloris iũcturaꝝ. Ue- rũtamẽ mã in dolore iũcturaꝝ est in carne ⁊ mã in vẽtositate spine ẽ in osse. Et ei⁹ additio corrum pit ossis partẽ vnã post aliã. Dixerũt q̇dã ꝙ spina est spasmus in toto corpore ꝓpter vlcus ⁊ non affirmat̃.

Signa corruptionis ossis. Cap. 10m.

Cum ossi accidit corruptio vides carnẽ suꝑ ip̃m mollescere ⁊ mollẽ fieri ⁊ icipit in via fe toris ⁊ virus ⁊ penetrat per cã tẽta facile ad os. Cũq3 ꝑuenit ad os nõ iuenit ip̃ꝫ lene ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei parũper ⁊ q̃si iuenit rẽ nõ firmã in seipsa: imo habentẽ fracturã aut putre factionẽ: ⁊ fortasse destruit̃ ⁊ lenit̃ ⁊ ꝓp̃rie cum nõ est corruptio in principio. Nã in hora principiȷ̃ nõ appeꝛet illud cũ tẽta. Et fortasse al'r qñq3 sig̃ñat lubricitas ei⁹ superflua corruptionẽ ei⁹ ex hoc ꝙ qñ lubricat in co tenta in oĩ latere significat separationẽ panniculi ab eo: ⁊ illud ꝓpter corruptionẽ ei⁹ que incepit ⁊ illa que icipiet cũ corrumpet̃ caro supra ip̃m. Et cũ discoope- rueris cã ab eo inuenies ipsum mali coloris. Et mul- totiens quidẽ antecedit ip̃m apa ⁊ corruptio carnis ⁊ membri in primis: ⁊ mors deinde venit ad ipsum.

Curatio eius. Cap. 11m.

Curatio corruptiõis ossis est ei⁹ fricatio ⁊ ip- sius destructio aut ei⁹ abscisio ⁊ ipsi⁹ seratu- ra siue sit fistula siue nõ sit. Nã necesse est fri care ip̃m ⁊ radere aut cauterizare ꝑueniẽdo ad vltimũ corruptiõis ei⁹ vt cadãt cortices corrupti ⁊ remaneat sanũ. Et qñq3 cadũt cortices ossiũ ꝑ medi- cinas iteꝝ sicut cadũt cortices capitis ⁊ alioꝝ. Et de illis est medicamẽ cuius hec est descriptio. ℞. aristol. ireos myrrã aloẽ cortices plante oppoponacis cãbil adustũ scoriã eris cortices pini: aggreget̃ ⁊ ẽ mirabile faciẽs cadẽ cortices ossiũ ⁊ nasci carneꝫ bonã suꝑ ea. Et si fuerit corruptio ossis ꝓfundior illa tũc necẽ est ꝯcauare ip̃m. Cũ si corruptio iã ꝓsecuta ẽ medullã nõ est excusatio q̇n assumat̃ illd̓ os cũ medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis q̃s nõ sanat nisi abscisio ⁊ se- ratura toti⁹ ossis mẽbri aut plurimũ eius qd̓ circũdat ip̃ꝫ: tũc sciat locũ i q̃ oꝫ vt icidat̃: ita vt reuoluat̃ tẽta vsqueq̃ ꝯsequat̃ locũ in q̃ iuenit adherẽtiã ossis vlti- mã q̃m illic ẽ termin⁹. Uerũ qñ est os corruptũ ex ca pite coxe ⁊ anche ⁊ sicut spõdilis dorsi tũc fugẽ ab ei⁹ curatione est melius ꝑꝑ nuchaꝫ. Et si timet̃ ꝙ corru- ptio ossis sequat̃ corruptionẽ carnis cui⁹ casus acci- dit pri⁹: tũc ifrigidare ⁊ accipere carnẽ ab eo est ꝯue- niẽs ⁊ est ei⁹ cura. Et opꝫ vt infrigidet̃ membrũ sanũ cũ epithimatib⁹ que sciuisti in cap. corruptionis car- nis discooperte ab eo etiã ⁊ cũ eoꝝ similibus.

Modus seruãdi os corruptũ. Cap. 12m.

Nequit eleuet̃ caro ab osse: ita vt ponat̃ i ex- tremitate eius filum cũ quo tendatur ad su- periora vel vitte: ergo tendatur cũ eo mem-

brum aut aliud ex illo loco ad iferiora vt nō associent ei dentes ꝛ sera ipsuz. Et quādo est tibi necessariū serare costā aut os sub quo est tunica aut aliqd nobile sicut tunica costarū nuche pone sub sera laminā qua conseruet membrū nobile. Q2 si caro fuerit ꝑm rotunditatem suaz tota discooperta tunc sera ipm: quoniā nō oritur caro super os quod iam discoopertū est ex omnibus laterib⁹ suis. Q2 si partes ossis corrupti fuerint proxime iuncture tunc extrahe ipsuz ex iunctura. Et si corrumpitur os brachij totum aut cruris tunc auferatur totum. Caput autem anche ꝛ coxe ꝛ spondiles dorsi quando corrumpuntur tunc fugiatur ex curatione eorum propter locum anche.

¶ De eo qd̄ remanet de frustis ossium ꝛ corticum eoꝝ in vlceribus consolidatis. Cap. 13ᵐ.

ILlud qd̄ est meli⁹ est vt nō festinet in extractione eoꝝ imo dimittant nāe ꝛ adiuuent ꝛ illud cū attractione pauca eoꝝ que extrahūt in spatio non festino. Et non moueantur cū medicinis ꝛ operatione manus: nam qd̄ extractuz est violenter non euacuatur quin faciat accidere vlcera fistulosa. Cum ergo expellit ea natura ad cutez ꝛ incipiunt exire ꝛ iā separata sunt tunc incarna ꝛ cura vulnus. Et similiter est iudicium in frustis eorum ꝛ pāniculis de quorum veritate est vt manifestentur. naz cū tu properas ꝛ extrahis ea violēter tūc est in eis timor spasmi ꝛ permixtionis ꝛ febriū. ꝙ si fiat saniosa nō est in eis magnum nocumentum. Si autem vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamē huiusmodi: sumantur oleuz vetus ꝛ cera citrina ꝛ sordities vasorum apum que vtreqꝫ sint quantuz est oleum: deinde soluātur omnia deinde sumatur pars vna euforbij ꝛ pars vna lactis titimalli ꝛ tres ꝑtes aristologie ꝛ fiat ex eis sicut ceratum. Et sumantur iteruz ammoniacū ꝛ bdelliuz ꝛ liniantur cuz oleo de lilio: deinde aggregando totum cum contritione fiat emplastrum ꝛ ponatur desuper: ipsum enim est de illis que extrahunt ossa cum velocitate ꝛ facilitate.

¶ De medicinis fracture ossis. Cap. 14ᵐ.

FRacture est curatio cū manu quā dicem⁹ ꝛ curatio cū medicinis quas dicem⁹ ꝯferētib⁹ fracture ossiū ꝛ torsiōi. Epithima ad fracturā ꝛ torsionē. ℞. mugath mes excorticatorū añ. x. aloes maluauisci albi achacie añ. v. luti. xx. liniātur cū albumine oui si fuerit aꝑa calidū. Iterum folia alethil ꝛ cupressi ꝛ myrti ꝛ salicis terant ꝛ exꝑmant ꝛ sumant gallia ꝛ rose ꝛ cepa narcisci ē de illis q̄ dcā sᷓ ꝛ de sandalis rub. ꝛ bolus ar. ꝛ laudanū ꝛ fausel ꝛ chamaba ꝛ altea ꝛ mes ꝛ achacia ꝛ mellilotū ꝛ sansucū ꝛ adde in eo si idiges calefactiōe ꝛ sansucū ꝛ enulā ꝛ cupressum. Ad fracturā ꝛ torsionē cuz aꝑate calido. ℞. mes excorticatoꝝ. ʒ. xx. mugath balaustie achacie emplastret ꝛ est forte valde. Et de medicis ei⁹ sunt folia myrti ꝛ laudanū ꝛ gallia ꝛ croc⁹ ꝛ lutū ē bonū atritioni. Et oleū iterū est iuuatiuū ad fracturā ꝛ ad dislocationē ꝛ ad torsionē. Iterū mugath ꝛ mes altea achacia lutum aloes myrra liniantur cum aqua myrti.

¶ Clarissimi doctoris Gentilis de Florētia super primū ꝛ secūdū tractatū Fen quinte quarti canonis Auicēne. s. de dislocatiōib⁹ ꝛ fracturis: quos Dynus nō exposuit: expositio incipit feliciter.

¶ Fen q̄nta icipit de restauratione: ꝛ est tractat⁹ tres.

¶ Tractatus primus de dislocatione ꝛ restauratione.

¶ Sermo vniuersalis de dislocatione. Cap. pᵐ.

DIslocatio est egressio ossis ex loco suo q ē ꝑ nām apd̄ illd̄ qd̄ ei vicinū existit itegra. Si aūt nō egrediat integre noiat sepatio iuncture ad ꝑtē ꝓfundaz aut ꝓcedētē aut eminētē q̄ cognoscit sensu. Et ē sepatio nō itegra quā qdaz noiant torsionē. Cū ꝫ ē lesio q̄ nō mouet os: ꝫ attrahit qd̄ ꝯtiet ipz: tūc ē alguaenu ꝛ nō ē ex gn̄e torsionis: ꝛ qn̄qꝫ accidit iūcture res tertia: ꝛ est vt elōget ꝛ addat sup longitudinē suā nālē: ꝛ nō ꝯseqt ad h̄ dislocationē: verūtn̄ fit facilis dislocatiōis: ꝛ illd̄ qdē multotiēs accidit i adiutorio ꝛ coxa.

POstq̄ Aui. in superiori fen determinauit de solone ꝯtinuitatis ꝛ cura ei⁹: in ista q̄nta fen determinat de restauratiōe. ¶ Notandū ꝙ ossa dislocant ꝛ frangunt: ꝛ differētia iter dislocationē ꝛ fracturā est ista ꝙ dislocatio est ꝓpria iūcturis vt quādo os egreditur a iunctura sua. Fractura est ꝓpria ꝯtinēti ossiū vt qn̄ os frangit nō in iūctura. Et iō ista fen diuidit in ꝑtes duas. Quia primo determinat de dislocatiōe. Scd̄o de fractura. ibi (Fractura.) ¶ Prima in duas. Quia p̄ ꝺterminat Aui. de dislocatiōe in gn̄ali. Scd̄o in particulari. ibi (Accidit mādibule iferiori.) ¶ Pria i tres. Quia p̄ ponit caplm̄ gn̄ale de dislocatiōe. Scd̄o ponit caplm̄ de signis dislocatiōis. ibi (Accidit in iūctura.) Tertio ponit caplm̄ de cura dislocatiōis in vl̄i. ibi (Nō eūatur q̄n dislocatio.) ¶ Pria i duas. Quia p̄ Auicē. ostēdit quid est dislocatio. Scd̄o ponit duos cañ. ibi (Et prauior dislocatiōe.) ¶ Pria i tres. Quia p̄ Aui. ostēdit qd est dislocatio. Scd̄o ostēdit hoies q sunt magis apti vt patiant dislocationē. ibi (Et de hoib⁹ sunt.) Tertio ostēdit que iūcture sunt faciles ad dislocādū. ibi (Et de iūcturis qdē sunt.) ¶ Dicit sic de p̄ma ꝑte ꝙ dislocatio est itegra egressio ossis a loco ꝛ situ suo q locus est ꝑ nām apud illud. s. os qd̄ est alteri ossi vicinū. Et si tale os nō egrediat integre a iunctura sua nominat sepatio: ꝛ talis sepatio pōt fieri aut ad partē ossis ꝓcedentē. s. superiorez: que separatio cognoscit sensu. i. ad visum ꝛ ad tactū quā separationē qdā nomināt torsionē. Et subdit ꝙ qn̄ est lesio nō mouēs locū ꝛ sitū ossiū: ꝫ accidit illud qd̄ ꝯtinet os nominatū alguaenu: ꝛ hoc nō est de genere torsionis. Et qn̄qꝫ iuncture accidit res tertia: ꝛ est. s. ista res tertia vt elonget. s. iunctura ꝛ fiat maior q̄ꝫ fit ꝑm longitudinē naturalē ꝛ nō adhuc est dislocatio: verūtamen est facilis ad dislocādū: ꝛ istud accidit multotiēs in adiutorio. Deinde cū dicit.

¶ Et de hominibus est quidā qui ꝑparatus est dislocationi in iuncturis suis qm̄ ꝯcauitates ossiuz iuncturarū suarū nō sunt ꝓfunde: ꝛ bucelle que ingrediūtur eas nō sunt intrantes: ꝛ ligamentū qd̄ ordinatur inter ea ambo nō est firmū: imo debile in curatione sua minutū. Aut humidū suscipiēs extensionē. Aut iā effuse sunt ad ipsuz humiditates viscose lubricare faciētes. Aut fracti sunt margines ꝯcauitatū ossiū in q̄s ingrediuntur de ossibus iuncturarum: quare fiunt concauitates prostrate super quas non est distinctio.

¶ Ostendit hoies q sunt magis apti ad dislocationē: ꝛ dicit sic: ꝙ de hominib⁹ est quidā qui est preparatus dislocationi in iuncturis suis. Et rō est: q2 ꝯcauitates ossiū siue iuncturaꝝ nō sunt ꝓfunde ꝛ bucelle que igrediunt istas ꝯcauitates nō sunt intrantes in creatione sua in illas iuncturas: ꝛ sic os minutū aūt pro sed ꝛ humidū est suscipiēs extensionē. s. faciliter: aut. s. isti hoies sunt apti

ad dislocationez: ꝓpter q͛ multe humiditates viscose sunt effuse ad iuncturas istius hominis: aut.s.sunt apte ad dislocandū: ꝓpter q͛ margines ꝯcauitatis ossiū istoꝝ hoīuz sunt fracti: q͛re fiūt ꝯcauitates ꝓstrate.i.plane sup q̄s nō est distinctio. Deinde, cum dicit.

¶ Et de iuncturis qdē sunt iūcture facilis dislocationis. Et de his sunt iuncture praue dislocatiōis. Et de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iūctura poplitis pp̄ lenitatē ligamēti sui: qm̄ ipsa est creata lenis ligamēti pp̄ iuuamēta scita in anathomia: ergo fit pp̄ illud facilis dislocationis: ⁊ pp̄ illud sustētaꝛ cū pila: ⁊ fit iterū facilis reditiōis ad salutē. nā facilitas reditiōis est ꝭm q̄ȝtitatē facilitatis dislocatiōis: ⁊ difficultas eius est ꝭm difficultatē eiꝰ: ⁊ iūctura humeri est ꝓxima ei in macilētis nō in piguibꝰ. Praue vō dislocatiōis sūt sicut iūctura digitoꝝ. ipe.n. fortasse nō dislocanꝛ: imo frangunꝛ anteq̄ȝ dislocenꝛ ⁊ sicut iūctura cubiti: ⁊ pp̄ illud reditio eiꝰ est praua. Medie vō sunt sicut iūcture anche. Et qn̄q̄ȝ accidit vt fiat facilis dislocationis que nō est facilis dislocationis ꝓpter aliq̄ȝ cāuū: q͛re fit etiā facilis reditionis sicut accidit vt fiat pixis anche plena humiditate: q͛re fit facilis eius dislocatio: ⁊ cū hoc fit facilis eius reditio sicut accidit habētibus venā vese: quare ei omni hora dislocaꝛ eius ancha ⁊ redit per quemlibet laborem: deinde dislocaꝛ postea redit ⁊ hoc indiget cauterio ⁊ non alio.

¶ Ostendit que iuncture sunt faciles ad dislocādū: ⁊ dicit sic: ꝙ de iuncturis q̄dā sunt que sunt facilis dislocatiōis: ⁊ q̄dā sunt medie: vt q͛ nō sic faciliter dislocanꝛ. Et facilis dislocatiōis est.s.iūctura poplitis.i.geniculi. ⁊ h̄ est: q͛ ista iunctura est ligata cū leui ligamēto pp̄ iuuamēta scita ī anathomia: ⁊ sic pp̄ h̄ fit facilis dislocationis.s.ista iūctura: ⁊ est facilis restauratiōis: q͛ oē mēbꝛū q̄ꝺ faciliꝛ dislocaꝛ faciliꝛ restauraꝛ: ⁊ facilitas restaurationis est ꝭm q̄ȝtitatē facilitatis dislocatiōis: ⁊ difficultas restauratiōis est ꝭm difficultatē dislocatiōis: ⁊ iūctura humeri est ꝓxima iūcture poplitis ad restaurādū: ⁊ subdit ꝙ mēbꝛū q̄ꝺ est praue dislocationis qn̄ istud mēbꝛū est facilis dislocatiōis pp̄ aliq̄ȝ cām: tūc fit ēt istō mēbꝛū facilis restauratiōis. Exēplū sic accidit vt pixis anche fuit plena humiditate: ⁊ fit facilis eiꝰ dislocatio: ⁊ cū h̄ faciliꝛ restauraꝛ: sic accidit habētibꝰ venā vase.i.varices ꝓpe anchā: q͛re ancha illiꝰ dislocaꝛ vna hora post aliā: ⁊ redit faciliꝛ: deīde iteꝝ dislocaꝛ: postea redit: ⁊ talis ī cura īdiget cauterio: ⁊ nō alio remedio. Deīde cū dic̄.

¶ Et prauior dislocatio est cum qua abscinduntur capita frustorum ossis quod conglutinat os cū osse ⁊ parum reuertitur ad dispositionē suam naturalez: ⁊ plurimū illius fit in capite anche: deīde in capite adiutorij ⁊ in duobus focilibꝰ duoꝝ pedū apud calcaneum. Et dislocatio qdē est fedior q̄ȝ fractura: cuȝ neq̄ȝ redit dislocatio neq̄ȝ restauratur fractura.

¶ Ponit duos cañ. ⁊ dicit sic de p̄: ꝙ illa est prauior dislocatio cū q̄ capita ossiū abscindunꝛ q̄ꝺ caput ꝯglutinat os cū osse: ⁊ ista dislocatio nō redit ad suā dispōnē nālē: ⁊ talis dislocatio plīm fit ī capite anche ⁊ in capite adiutorij vt ī cubito: ⁊ in duobꝰ focilibꝰ duoꝝ pedū apud calcaneū. Et subdit de 2° cañ. ꝙ fedior dislocatio q̄ȝ ꝓ fractura est illa cū neq̄ȝ dislocatio redit neq̄ȝ fractura restauraꝛ.

¶ De signis dislocationis vniuersalibꝰ. Cap. 2m.

Accidit in iūctura īclinatio ⁊ ꝓfunditas īsolita sicut accidit accidēs apparēs in magnitudine carnis spatule ⁊ in dislocatione iuncture pedis ⁊ magis apparēs q̄ȝ illa que est iunctura colli: ⁊ cōparatio est ex illis que extrahunt illud extractione sana. Et est vt consideres locū infirmū cū sorore sua sana illius infirmi eiusdē nō alterius. Et cū videris iuncturā nō moueri: tunc iudica ꝙ dislocata est dislocatione integra: sicut quādo moueꝛ motu suo ad omnes partes ⁊ peruenit ad omnes fines suos nō

est cum ea egritudo pendens cum separatione.

¶ Posito capitulo vl̄i de dislocatiōe ponit signa dislocatiōis: ⁊ diuidiꝛ in ptes tres. Quia p̄ ponit signa dislocatiōis vl̄is. Scd̄o ponit signa ꝯtorsionis. ibi (Et vt videaꝛ.) Tertio ponit signa additionis lōgitudinis iūcture. ibi (Signa aūt eius.) ¶ Dicit sic de pª pte ꝙ si iunctura dislocaꝛ accidit in ea īclinatio ⁊ ꝓfunditas insolita sicut accidit in magnitudine carnis spatule ⁊ in dislocatiōe iūcture pedis: ⁊ mag͛ apparēs q̄ȝ illa q̄ accidit in iūctura colli vt qn̄ os dislocaꝛ ad ptē exteriorē facit gibbositatē: ⁊ si vis cog͛scere partē infirmā: opȝ te cōparare ad ptē sanā vt ꝯsideres iūcturā infirmā cū sorore sua sana illius eiusdē īfirmi ⁊ nō alteriꝰ. Et si tu videris iūcturā nō moueri: iudica ꝙ est dislocata dislocatiōe itegra: sic̄ si iūctura moueret motu suo ad oēs ptes: ⁊ pueīt ad oēs fines suos: nō est tūc in iunctura egritudo pēdēs cū sepatione.i.dislocatione.

¶ De signis declinationis. Cap. 3m.

Est vt videatur concauitas cū augmēto alterius lateris ⁊ priuetur in sensu augmento q̄ꝺ fuit sensatuȝ ad interiora in huiusmodi cum hoc ꝙ quidam motus est possibilis.

¶ Ponit signa ꝯtorsionis ⁊ dicit sic: ꝙ signū ꝺclinatōis.i.ꝯtorsiōis: est vt videaꝛ ꝯcauitas cū augmēto lateris alteriꝰ: ⁊ illō augmētū q̄ꝺ fuit sensatū in iunctura priueꝛ sensu.i.q͛ nō videaꝛ nec tangaꝛ: ⁊ cū tali declinatione est motus quidā mēbri possibilis.

¶ De signis additionis longitudinis iuncture absq̄ȝ dislocatione. Cap. 4m.

Signum eius est vt sit sicut suspensa: cū ergo compresseris eā redit ad mensurā suā naturalē absq̄ȝ labore: si vō dimiseris eā redit ad mensurā suā accidētalē: ⁊ accidit ꝓfunditas in quā fortasse ingrediꝛ digitus vbi nō est caro vehementis multitudinis sicut humerus.

¶ Ponit signa additionis lōgitudīs iūcture: ⁊ dic̄ sic: ꝙ signū additiōis lōgitudīs iūcture absq̄ȝ dislocatōe ē vt iūctura sit sic̄ suspēsa: ⁊ cū cōpresseris cōprimēdo istā iūcturā redit ad mēsurā suā nālē: ⁊ qn̄q̄ȝ ī iūctura accidit ꝓfunditas ī quā īgrediꝛ digitꝰ: ⁊ h̄ ī illis iūcturis vbi nō est caro vehementis multitudinis sicut humeris.

¶ De curatiōe declinationis ⁊ dislocatiōis. Cap. 5m.

Non euacuatur quin dislocatio aut pueniat ad modicum singularis: aut composita cum egritudine alia ex vlcere ⁊ vulnere ⁊ apostemate ⁊ alijs.

¶ Ponit cap̄lm vl̄e de cura dislocatiōis: ⁊ duo facit. Quia p̄ ponit curā vl̄em de dislocatiōe. Scd̄o ponit curam de ꝯtorsione. ibi (Et declinationi iterū.) Tertio ponit curā elōgatiōis iūcture. ibi (Opȝ vt reducaꝛ.) ¶ Prima in duas. Primo Aui. ꝓmittit intētionē suā. Scd̄o exeq͛ ponēdo curā. ibi (Qꝛ si fuerit cū alia.) ¶ Dicit sic de pª pte ꝙ dislocatio nō euacuaꝛ q̄n pueniat ad modicū singl̄aris.i. simplex, aut cōposita egritudine alia: vt si esset composita dislocatio cū vlcere aut cum apostemate aut cum vulnere aut alijs.

¶ Qꝛ si fuerit cū alia: tunc oportebit vt ꝯsideres: qm̄ si dislocatio fuerit ex illis q̄ redeūt cū tēsione leui nō faciēte dolē vlcꝰ dolore vehemēti q̄ pducit ad apa nō tolerabile fac redire dislocationē. Et si res fuerit ecōtrario: tūc opȝ vt cureꝛ in p̄mis vlcꝰ aut vulnꝰ: deīde cura dislocationē ⁊ ꝓpe in iūcturis difficilibꝰ. Cū vō volumꝰ curare dislocationē: tūc fortasse pducit illud ad spasmū maximū ꝭȝ plurimū: ⁊ ꝓpe qn̄ dislocatio ē ī mēbris ꝓximis mēbris p̄ncipalibꝰ: ⁊ sil̄r est dispō in apatibꝰ in q̄bꝰ ē regimē ꝭm ꝙ nos expimur. Nā si res fuerit facilis ⁊ nō cōmoueꝛ ex ea dolor neq̄ȝ reditio cum ea est difficilis restauramus dislocationem ⁊ nō curamus. Si aūt accidit dolor: tunc opȝ vt nō presumamus: ⁊ si fecerimus: tunc opȝ vt destruamus ligaturam si fuerit dolorosa. Qꝛ si ingrediaꝛ cuȝ facilitate curabimus apostema iterū ⁊ vlcus.

¶ Exequiꝛ ponēdo curā: ⁊ duas facit. Quia p̄mo ponit curā. Secūdo cañ. curatiuos dislocationis simplicis. ibi (Dislocationis aūt.)

¶ Prima

¶ Prima in duas. Quia pͥmo Aui. ponit cañ. curatiuū qñ disloca-tio esset cōposita cum vulnere aut apa͞te. Secundo ponit cañ. cu-ratiuū qñ dislocatio eēt cōposita cū fractura. ibi (Et si fuerit dislo catio ⁊ fractura.) ¶ Dicit sic de pͥma pte ꝙ si dislocatio fuerit cō posita cū alia egritudine: tunc opꝫ vt tu ꝯsideres. qm̄ si dislocatio fuerit ex illis dislocationibꝰ que restaurant̄ facil'r ⁊ cū tensiōe le-ui nō faciēdo dolere vlcus dolore vehemēti qui dolor ꝑducat ad apa͞. intolerabile: tunc fac redire dislocationē: deinde cura aliam egritudinē. Et si dislocatio fuerit ex illis dislocationibꝰ que restau rant̄ cū difficultate ⁊ cū tēsione forti: opꝫ anteꝙ̄ curet̄ dislocatio: vt curet̄ in pͥmis vlcus aut vulnus: deīde cura dislocationē. qm̄ si volumus pͥmo curare dislocationē istam: tunc fortasse ꝑducit ad spasmū: ⁊ ꝓprie qñ esset dislocatio ꝓxima mēbris principalibꝰ: ⁊ sicut dcm̄ est de dislocatione cōposita cū vulnere: ita opꝫ vt ītelli-gat̄ de dislocatiōe cōposita cū apa͞te. nā si dislocatio cōposita cum apa͞te fuerit de dislocatiōibꝰ q̄ facil'r restaurant̄ sine extēsiōe ve-hemēti restauret̄ pͥmo dislocatio: deīde curet̄ apa͞. Si aūt accidit ꝑꝑ restaurationē dolor: tūc nō ꝑsumamus ad curādū dislocatio-nē. Et subdit. ꝙ si nos fecerimus: vt qꝛ curamꝰ dislocationē: oꝫ vt soluat̄ ligatura si fuerit dolorosa. Et subdit ꝙ si iūctura ingrediat̄ cū facilitate curabimus iteꝝ apa͞ ⁊ vlcus. Deinde cū dicit.

¶ Et si fuerint dislocatio ⁊ fractura sil'r ⁊ fuerit tēsio in parte vna ꝑmittēs regimē vtriusꝙ̄ rei fiat. Et sapiēs qdē narrauit ꝙ cecidit lapis suꝑ extremitatē humeri hoīs: ⁊ vulnerata ē cutꝭ ⁊ caro donec apꝑuit extremi-tas lacerti nuda: ⁊ iā dislocatū erat subtus eaꝫ caput furcule: tūc ꝗ qdaꝫ stolidoꝝ expꝑimētatoꝝ occupatꝰ ē in equādo os ⁊ reduxit suꝑ ipꝫ carnē ⁊ cutē: ⁊ empla-uit ⁊ strixit: q̄re accidit vt feteret caro ⁊ corrumperet ꝑꝑ vicinitatē suā os donec factū est viride. Et nō sci-uit ꝙ opꝫ vt huiusmodi caro abscindat̄ ⁊ coquat̄ ille locus cum oleo feruente. Et similiter si fuerit illic apa͞ magnū: opꝫ vt curet̄ apostema in primis.

¶ Ponit cañ. curatiuū qñ dislocatio fuerit cōposita cū fractura ⁊ dic̄ sic. ꝙ si dislocatio fuerit cōposita cū fractura: ita ꝙ fuerit tal'r in vna ꝑte ꝙ ꝑmittat curā fracture sil' cū dislocatiōe fiat. Et sub-dit ꝙ qdā sapiēs dixit ꝙ qdā narrauit ꝙ lapis cecidit suꝑ extre-mitatē humeri hoīs ⁊ vulnerata ē cutꝭ ⁊ caro donec apꝑeret ex-tremitas lacerti nuda: ⁊ sub humero erat dislocatū caput furcu-le: tūc qdā medicꝰ stolidus ē occupatꝰ ī restaurando os ⁊ reduxit suꝑ os carnē: ⁊ empl'auit ⁊ restrixit: q̄re accidit vt feteret caro ⁊ corrūꝑet donec factū ē os viride: ⁊ nō sciuit iste medicus curare istam corruptionem ossis: ita vt coqueret locum cum oleo cal'o: ⁊ etiam nesciuit ꝙ quando est apostema magnuꝫ: oportet vt in pri mis curetur apa͞: deinde dislocatio. Deinde cum dicit.

¶ In dislocatiōis aūt singularis ⁊ simplicis rectifica-tiōe regimē ē vt tēdat̄ ad ꝯ̄riū ꝑtis a qua seꝑatū ē do nec opponat̄ extremitas ossis extremitati ossis alte-riꝰ: deīde reducat̄ ad locū a quo exiuit ⁊ tūc redit. Et multotiēs qdē sigñat illud vox q̄ audit̄: deīde liget̄ ⁊ in ligatura ē securitas ab apa͞te aut adiutoriū ne apo stemet̄. Et necessitas ad ꝓhibēdū apa͞ laboriosum est maior ⁊ abhorret̄ vt membro obuient panni cal'i: qm̄ ipsi calefaciūt ⁊ addūt in apa͞te: imo oportet vt sint ī-fusi cerato infrigidato: aut vino pontico. Uerūtamē Hippo. iussit vt tardetur tensio ⁊ reditio vsꝙ̄ ad dieꝫ tertium ⁊ quartum nisi in diebus exceptis.

¶ Ponit cañ. curatiuos dislocatiōis simplicis: ⁊ dicit sic: ꝙ in re-ctificatiōe dislocatiōis singularis simplicis ē regimē: ⁊ ē vt iūctu-ra extēdat̄ ad ꝑtē ꝯ̄riā ab illa a qua ē seꝑata donec reducat̄ ad lo-cū a q̄ exiuit: ⁊ tūc redit: ⁊ multotiēs sigt̄ reditiōeꝫ iūcture vox q̄ audit̄: deīde postꝙ̄ reducta ē liget̄: qm̄ ligatura adiuuat ne mem-brū apet̄. Et subdit ꝙ maior necītas q̄ sit ē vt ꝓhibeat̄ ne in iūctu-ra accidat apa͞ laboriosuꝫ: ⁊ iō abhorret̄ ne mēbro obuiēt pānicu-li: qm̄ ipsi calefaciūt ⁊ addūt ī apa͞te: imo opꝫ vt isti pāni sint ī fusi ceroto ī fridato: aut vino pōtico. i. stiptico. Sed Hip. iussit vt tar-det̄ restauratio vsꝙ̄ ad diē 3ᵐ vl' 4ᵐ: nisi ī diebꝰ excepť. i. ī certis iūcturꝭ in qbꝰ opꝫ vt imediate fiat restauratio. Deīde cū dicit.

¶ Et declinationi iterum necessaria sunt huiusmodi: deinde liget̄. Et qñ mēbruꝫ dislocat̄ in omni motu ⁊ quotiens redit dislocat̄: tunc illud est ꝓpter mollifica tionem ⁊ humiditatem: quare indiget cauterio.

¶ Ponit curā torsiōis: ⁊ duo facit. Primo facit ħ. Scđo subiungit quoddā. ibi (Et qñ remanet.) ¶ Dicit sic de pͣ pte: ꝙ ꝯclinationi iterum sunt necessaria hmōi. s. superius dicta. Et subdit ꝙ qñ mē-brū dislocat̄ ex oī motu ⁊ quotiēs redit dislocat̄: tunc illud est ꝑꝑ mollificationē ⁊ humiditatem: quare indiget cauterio ⁊ nō alio: ⁊ hoc vt desiccetur illa humiditas. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ remanet post reditionē dislocatiōi aut seꝑa-tōi durities ⁊ q̄si apa͞ admīstra epithimata ⁊ ēbrocaꝫ lenificātia. In iceptiōe v̄o idiget epithimatibꝰ ⁊ em-brocis ꝯfortātibꝰ: ⁊ meliꝰ est vt embrocet̄ suꝑ strictu-rā ꝓculdubio: in hyeme qdē cuꝫ oleo calefacto qđ sit ex oleis ꝯfortātibus: ⁊ in estate cum aqua frigida.

¶ Subiūgit qđdā: ⁊ dicit sic: ꝙ si post restaurationeꝫ remanet du-rities in iūctura ⁊ q̄si apa͞: debes ministrare epithimata ⁊ embro cas lenificatiuas: ⁊ in primo indiget embrocis confortantibus: ⁊ melius est vt membrum embrocetur in hyeme cum oleo calefa-cto: ⁊ in estate cum aqua frigida. Deinde cum dicit.

¶ Et oꝫ vt sit cibatio in dislocatꝭ cū eo qđ ꝯfortat iū-cturā ⁊ ligat eā ꝰm similitudinem necessitatis.

¶ Subiūgit aliud ⁊ dicit sic: ꝙ cibatio in dislocatione oportet vt sit cum eo qđ cōfortat sicut essent extremitates aīalium: ⁊ est qđ cōfortat iuncturam ⁊ ligat eā ꝰm firmitudinē necessitatis.

¶ De curatione elongationis iuncture. Cap. 6ᵐ.

Oportet vt reuocet̄ os mollificatū ad īterio-ra illius in quo qescit a quo mollificatū est ⁊ empl'et̄ cū empl'is in qbus est virtus stiptica cōmixtis cū eis que habēt virtutē calefacti-uā: sic̄ si misceāt̄ galle ⁊ balaustie ⁊ achacia ⁊ sil'ia si-cut cū aliꝙ̄tulo cāphore ⁊ costi ⁊ vsnee. Et iteꝝ suffi-ciat qđ ē sic̄ nux cuꝑssi ⁊ iuniperus ⁊ reliq̄ que cadunt in empl'is rupture: deinde stringat̄ sicut caput.

¶ Ponit curā elōgatiōis iūcture: ⁊ dic̄ sic: ꝙ os mollificatū. i. elon gatū: opꝫ vt reducat̄ ad īteriora illiꝰ a quo ē mollificatū: ⁊ postea empl'et̄ cū empl'is in qbꝰ sit ꝟtus stiptica cōmixtis cuꝫ eis illis q̄ hñt virtutē calefactiuā ⁊ ponit ea ⁊ sunt nota ad litteram.

¶ De dislocatione mandibule. Cap. 7ᵐ.

Accidit mādibule īferiori vt dislocet̄ ab ordi ne suo: q̄re remanet os aptuꝫ: ꝙ̄uis sit illud de illis q̄ paꝝ fiūt ⁊ nō accidit casu cōpleto. Et cū dislocat̄ īclinat̄ ad añriora ex ꝯ̄rio eiꝰ qđ accidit apud mollificationē que fortasse accidit ei apđ saltuꝫ ⁊ est applicatio vniꝰ eoꝝ ad aliā difficilis: lꝫ nō priuet̄ motu cū lacertꝭ suis qui veniūt ei a poste-rioribꝰ. Et qñꝙ̄ accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tūc forma significans ipsam cum declinatio mā dibule est ad anteriora cum transuersatione.

¶ Posito capl'o vl'i de dislocatiōe ⁊ cura eiꝰ: ꝯtermīat de disloca-tiōe magis ꝑticulari: ⁊ diuidit̄ in ꝑtes tot de quot mēbris deter-minat. Partes patēt īferiꝰ. Istđ capl'm ē de dislocatiōe mādibu-le. Et duo facit. Quia pͦ ponit signa dislocatiōis mandibule. Scđo ponit curā. ibi (Et curatio qdē vna.) ¶ Dic̄ sic de pͥma pte ꝙ man dibule īferiori accidit vt dislocet̄ ab ordīe suo: q̄re os māet aptū: lꝫ talis dislocatio paꝝ accidat. Et sic tale mēbrū non dislocat̄ ꝑfe-cte. Et qñ mādibula relaxat̄ q̄ relaxatio fortasse accidit ei apđ sal tū. Et subdit ꝙ applicatio vniꝰ mādibulaꝝ ad aliā est difficilis: lꝫ ista mādibula dislocet̄ ex vno latere. Et est forma significās istam dislocationem: qꝛ mādibula est trāsuersata ad anteriora.

¶ Et curatio qdem est vna: ⁊ est de summa eius qđ ī-diget vt festinetur ad reducendū ipsum: ⁊ si nō perdu cet ad egritudines ⁊ nocumēta: ⁊ cū hoc fit praua eiꝰ reditio. nam facilior reditio eius est illa que est velo-cior ꝙ si differatur indurat ⁊ apostemat ⁊ extendit la certos ⁊ cōmouet febres inseꝑabiles ⁊ doloreꝫ capitꝭ

stantem ꝓpter illud qđ associať ei de vehemētia tensionis lacertoꝝ: ⁊ fortasse fit res praua donec interficit in decimo. Et quādoqꝫ accidit vt soluať ei venter cum superfluitatibus cholericis multis puris ⁊ euomat simile eis: quare opꝫ vt festineť ad curam.

¶ Ponit curā dislocatiōis mādibule. Et tria facit. Quia pͦ Auic. ꝑmittit illud. Scđo ponit curā. ibi (Et modus eiꝰ ē.) Tertio subiungit quēdā cañ. ibi (Et signū eq̃tiōis eiꝰ.) ¶ Dicit sic de ṗma pte ꝙ qualitercūqꝫ fit dislocatio mādibule curatio est vna: ⁊ talis dislocatio īdiget vt festineť ad reducēdū: qm̄ si nō reduciť festinanter ꝑducet ad egritudīes ⁊ nocumēta ⁊ praua fiet reductio eiꝰ. Nam facilior eiꝰ reductio ē illa q̄ fit velociter. nam si differať indurat ⁊ apostemat ⁊ extēdit lacertos ⁊ cōmouet febrē ⁊ dolorē capitꝭ firmū: ⁊ fortasse fit res praua donec īterficit in decimo. Et q̄n̄qꝫ soluiť ei vēter cum superfluitatibus cholericis ⁊ vomitꝰ sil'is superfluitatibus cholericis; q̄re opꝫ vt festineť ad curam eius.

¶ Et modus regiminis eius est vt teneat vnus caput eius: deide ītromittat restaurator pollicē suū in os: ⁊ ꝯuenit īfirmo mollificare mādibulā suā ex oī mō. naꝫ illic sunt lacerti qui iā trāsuersati sunt pp vehemētiāꝫ dislocationis. postea moueat mādibulā dextrā ⁊ sinistram: deinde extēdat eā subito: deinde reducat eam. Et ipsa q̄deꝫ nō intrat ad illud a quo separata est nisi retro: quare oportet vt extendat eam: ita vt equetur ꝫm illam preparationem.

¶ Ponit curaꝫ ⁊ diċ sic: ꝙ modus dislocatiōis dislocate mādibule est vt vnus hō teneat caput īfirmi ⁊ restaurator ītromittat pollicem suū in os īfirmi: ita ꝙ pͦ īfirmus mollificauerit mādibulā per oēm modū. nā illic sūt lacerti q̄ iā sunt trāsuersati pp vehemētiā dislocatiōis. postea restaurator moueat mādibulā dextraꝫ ⁊ sinistrā: deide restaurator extēdat mādibulā subito: postea impellat eam ad locum suum. Et subdit ꝙ mandibula non intrat ad locum suum nisi retro: ⁊ sic oportet vt mandibula extendatur ⁊ reducať ꝫm istam preparationem. s. dictam. Deinde cum dicit.

¶ Et signum equationis eius est equatio quadruplorum ⁊ coopertura ⁊ clausio oris: deinde sustenteť cuꝫ puluillis ⁊ cerato ex cera ⁊ oleo ro. deide dimittat eā: qm̄ sanabiť ꝯuelocius est possibile. Si autem nō festine fiat: ⁊ iam acciderit durities oportebit tūc vt īcipias ⁊ lenias duritiem cū embrocis ex aqua calida ⁊ oleo in balneo embrocatione plurima donec leniať: deinde sedeat restaurator post īfirmū ⁊ trahat mādibulā eius ad posteriora donec loceť ⁊ stringatur.

¶ Subiūgit q̊sdā cañ. Prio ponit ṗmū. Secundo ponit 2ᵐ. ibi (Et post illđ.) ¶ Diċ sic de pͦ cañ. ꝙ signū q̄ñ mādibula ē eq̃ta est: q2 q̄tuor ossa mādibulaꝝ sunt eq̃ta: ⁊ īfirmus claudit os: deide post reductionē mādibule opꝫ vt fiat strictura ⁊ sustēteñ cū puluillis ⁊ cerato ⁊ cera ⁊ oleo ro. deide dimittat eā qm̄ sanabiť ꝯueloci' ē possibile. Et subdit ꝙ si restauratio mādibule nō fiat festine: ⁊ iaꝫ acciderit durities: opꝫ tūc vt lenias duritiē cū embrocis cū aq̄ calida ⁊ oleo in balneo embrocatiōe plīma donec leniať. Et restaurator dꝫ sedere post infirmū ⁊ trahat mandibulam ad posteriora donec diligenter ligetur ⁊ stringať. Deinde cum dicit.

¶ Et oportet post illud vt resupineť eger super puluinar cuius impletio fit lenis ⁊ teneat vnus caput eius vt non moueať vsquequo compleatur sanatio.

¶ Ponit aliū cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ postq̄ mandibula restaurata fuerit eger resupineť suꝑ puluinar: īpletio cuius sit ex re humili ⁊ leni ⁊ vnꝰ teneat caput eiꝰ ⁊ nō moueať caput vsqueq̊ cōpleať sanatio.

¶ De dislocatione furcule. Cap. 8ᵐ.

Nequit: furcula nō sepať a latere īteriore: qm̄ ipsa est ꝯtinuata cū pectore nō sepata ab eo. Et pp h̄ nō moueť ex hoc latere. Et si ꝑcutiať deforis ꝑcussione vehemēti ⁊ stringať: tūc ipsa equať ⁊ curať curatione que curať si frangiť. Verūtn̄ extremitas eiꝰ q̄ sequiť humeꝝ ⁊ sepať ex eo non dislocať plurimū: qm̄ lacertus qui hꝫ duo capita ꝓhibet eā ab hoc: ⁊ ꝓhibet eā iteꝝ caput spatule. Et nō moueť iterum furcula motu vehemēti: qm̄ ipsa nō est posita nisi vt sepet pectus ⁊ amplificet ipꝫ. Et pp hoc est furcula facta hoī soli inter aliqua aīalia.

¶ Posito caplo de dislocatiōe mādibule: ponit caplm de dislocatiōe furcule: ⁊ duas facit. Prio ostēdit quō dislocať furcula. Scđo ostēdit curā dislocatiōis furcule. ibi (Et si accidat ei dislocatio ex luctamine.) ¶ Dicit sic de pͣ pte: ꝙ furcula non sepať a latere superiori: qm̄ furcula ē ꝯtinuata cū pectore: ⁊ sic pectꝰ nō ꝑmittit eā dislocari. Et subdit ꝙ si furcula dislocať a pte exteriori ⁊ comprimať deforis cōpressiōe vehemēti ⁊ strīgať: tūc equať ⁊ curať eadē cura cū qua curať si frāgitur. Et subdit ꝙ extremitas furcule q̄ seq̄tur humeꝝ non dislocať sed sepať ab humero: qm̄ lacertꝰ hn̄s duo capita ꝓhibet eā ab ista dislocatiōe: ⁊ ꝓhibet eam iteꝝ caput spatule: ⁊ ēt furcula nō moueť motu vehemēti q̄ possit dislocari: furcula nō est posita pp aliud nisi vt amplificet pectus: ⁊ iō inter oīa aīalia soli homini est facta furcula. Deide cum dicit.

¶ Et si accidat ei dislocatio ex luctamīe aut ex re alia sil'i huic: tūc ipa equať ⁊ igrediť ad locū suū cū manu: aut puluillis plurimis q̄ ponunť suꝑ eā cū ligatura q̄ necia ē. Et rectificat h̄ cura extremitates humeri iterū cū sepanť ⁊ reducit eas ad locū suū: ⁊ illđ q̄ liganť furcula ⁊ humerus ē os cartilaginosuꝫ: ⁊ ipꝫ īgrossať in macilētis. Et q̄ñ remoueť existimat ille cui nō ē experiētia ꝙ caput adiutoriꝫ iā separatū sit aut exiuit đ loco suo: ⁊ ꝙ caput spatule videť tūc acutius ⁊ videť locus qui est ca inferior ꝯcauus: veꝝ opꝫ vt distiguatur cū significationibus. De curatiōe eius est vt nullo mō appliceť ad caput: ⁊ similiter humerus.

¶ Ponit curā furcule: ⁊ dicit sic: ꝙ si furcule accidat dislocatio ex luctamīe: aut ex re alia sil'i huic: tūc pͦ opꝫ ꝙ equeť ⁊ ingrediať ad locū suū cū manu: aut cū puluillis plurimis q̄ ponunť suꝑ furcula cū ligatura necia: ⁊ hec cura rectificat ēt extremitatē humeri cū sepať. Et subdit ꝙ illđ q̄ humerus ⁊ furcula liganť ē os cartilaginosuꝫ: ⁊ tale os īgrossať in macilētis. Et q̄ñ remoueť os istđ a loco suo estimat ille cui nō ē expiētia ꝙ sit dislocatū caput adiutoriꝫ: qm̄ caput spatule vꝫ tūc acutū: ⁊ locꝰ q̄ est īferior eo vꝫ cōcauus: veꝝ opꝫ vt distinguať cū significatiōibus. Et subdit ꝙ q̄ñ extremitas furcule vel humeri dislocať nullo mō humerus dꝫ eleuari ad caput: qm̄ ꝓhibet restaurationē ⁊ debitā ꝯiūctiōeꝫ ptiū.

¶ De dislocatiōne humeri. Cap. 9ᵐ.

Humerus q̄n̄qꝫ dislocať aut in dislocatione spatule ambigiť ⁊ magnificať si dislocať: verū q̄n̄qꝫ accidit iuncture humeri ⁊ adiutorio vt disloceť focile: qm̄ eius ꝯcauitas non est profunda ⁊ ligamenta eius nō sunt firma: imo sunt leuia subtilia posita ꝓpter illud facilis motus.

¶ Ponit caplꝫ de dislocatiōe humeri. Et tria facit. Quia pͦ ostēdit quot modis humerus dislocať. Scđo ponit signa dislocatiōis humeri. ibi (Signū eiꝰ ē.) Tertio ponit eiꝰ curā. ibi (Curatio q̄deꝫ illius.) Pria in. d. Quia pͦ facit qđ dcm̄ est. Scđo ponit duos cañ. ibi (Et q̄n̄qꝫ accidit.) Pria in. d. Quia pͦ Aui. ꝑmittit. Scđo exequiť. ibi (Et eiꝰ dislocatio.) ¶ Dicit sic de prima pte ꝙ humerus q̄n̄qꝫ dislocať: ⁊ dubitať nunq̄d spatula disloceť ⁊ si dislocať ē dislocatio magna. Et subdit ꝙ q̄n̄qꝫ accidit iūcture humeri vt focile disloceť ex adiutorio eiꝰ: ⁊ rō q2 iūctura in quā īgrediť adiutoriū nō est ꝓfunda ⁊ ligamēta istiꝰ focilis nō sunt firma: īmo sūt lenia subtilia apposita. Et pp id opꝫ vt adiutoriū sit facilis motꝰ. Et notādū ꝙ humerus hꝫ duas ptes. Quaꝝ vna alligať cū furcula et cū spatula ⁊ est ps supior. Et alia est ps īferior que noiať focile q̄ intrat in partē superiorē: ⁊ ambe iste partes possunt dislocari.

¶ Et eius dislocatio est res in qua nō accidit in eo qđ scimus nisi ꝫm ptē vnā exitꝰ apparens plurimus: ipsa eni nō dislocať ad suꝑiora: qm̄ eminētia humeri ꝓhibet ipsaꝫ: neqꝫ ad posteriora qm̄ spatula ꝓhibet eaꝫ: neqꝫ ad partem ventris qm̄ lacertus habens duo capita ex anteriori nō permittit eam cum ꝓhibitiōe capitis

pitis humeri. Uex nõ dislocatur nisi ad latus domesticum ⁊ syluestre. Et separatur ad illud separatione parua. Ad latus vero interius ingredit̃ quãdoq; exitu plurimo ⁊ proprie in extenuatis macilentis: in istis. n. cadit dislocatio adiutorij ⁊ eius reditio per quãlibet cãm ⁊ res vtreq; sunt in pinguibus praue valde.

¶ Oñdit q̃t modis põt humerus dislocari: ⁊ dicit sic: q̃ humerus nõ dislocat̃ nisi ſm vnã partẽ: ⁊ ad talẽ p̃tẽ est exit⁹ eius plurim⁹ ⁊ apparẽs: ⁊ humerus nõ põt dislocari ad sup̃iora: q̃m iũctura superior humeri ꝓhibet istã dislocationem ⁊ nõ dislocat̃ humerus ad posteriora: q̃m spatula ꝓhibet istã dislocationẽ: neq; humerus dislocat̃ ad partẽ ventris ex anteriori: q̃m lacertus h̃ns duo capita ꝓhibet dislocationẽ istã. Uex humerus nõ dislocat̃ nisi ad lat⁹ domesticũ aut syluestre: ⁊ separatur ad ista latera sep̃atiõe parua: sed ad latus inferius egredit̃ exitu plurimo ⁊ ꝓprie in macilẽtis: q̃m in macilentis cadit dislocatio ⁊ reditio humeri p̃p̃ q̃zlibet cãm: ⁊ in pinguib⁹ talis dislocatio ⁊ reductio sunt praue.

¶ Et q̃nq; accidit adiutorio dislocatio ĩ hora p̃t⁹ difficil' ⁊ apd̃ sectõez ab ẽbriõe: deĩde si ñ redit velocit̃ ñ crescit post illd̃ ĩ lõgitudĩe ⁊ remanet post illd̃ cubit⁹ p̃uus q̃zuis rectificet̃: ⁊ q̃nq; ñ recipit ẽt ĩ q̃busdã eorũ: imo remãet breuis mĩut⁹ minutũ h̃ns adiutoriũ: ⁊ brachiũ ĩ plurib⁹ eoꝝ recipit ⁊ fit bone dispõnis ĩ plurib⁹ eoꝝ: sed est ſm dispõnez breuẽ sil'is pedi mustelle. Coxa vero nõ euat̃ a duab⁹ diminutiõib⁹ simul.

¶ Ponit duos cañ. ibi ponit 2ᵐ (Et q̃nq; accidit adiutorio.) ¶ Dic̃ sic de p̃ᵃ p̃te q̃nq; in hora part⁹ difficilis accidit dislocatio adiutorio embriõis apd̃ sep̃ationẽ ei⁹ a m̃rice: si talis dislocatio non restaurat̃ velociter: tũc nõ crescit illd̃ mẽbrũ dislocatũ in lõgitudĩe. Et dato q̃ rectificet̃ cubit⁹ si dislocat̃ remanet p̃uus: ⁊ in pl'ibus eoꝝ adiutoriũ si dislocat̃ non recipit restaurationẽ: ĩmo remanet breuis minut⁹ h̃ns minutũ adiutoriũ ⁊ brachiũ. Et subdit q̃ si adiutoriũ recipit restaurationez ⁊ fit bone dispõnis: tñ remanet adiutoriũ breue sil'e pedi mustelle: ⁊ si in tali hora dislocat̃ coxa non euat̃ q̃n remaneat diminuta vel si restaurat̃ vel si nõ restaurat̃.

¶ Et q̃ñ accidit adiutorio fractura in latitudine sua: deinde restauratur: tũc nõ est possibile reducẽ dislocationem eius nisi ⁊ frangatur restauratio.

¶ Ponit 2ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q̃ quãdo adiutorium frangit̃ in latitudine: deinde restauratur: tunc si dislocat̃ non est possibile reducere dislocationem nisi frangatur restauratio.

¶ De signis dislocatiõis adiutorij. Ca. 10ᵐ.

Signũ ei⁹ ẽ vt videat̃ ꝯcauitas apd̃ caput humeri ⁊ ĩ firmamẽto. Uerũtñ istd̃ nõ ẽ ꝓpriuz isti: imo ẽ iteꝝ p̃p̃ ꝯuersiõez capitꝭ spatule et vr̃ extremitas humeri alteri⁹ acutior hac extremitate si ñ acciderit ei iteꝝ sep̃atio ĩ seip̃a aut in osse qd̃ ẽ caput ei⁹ p̃ offensiõez aut p̃ alid̃. Et q̃nq; sedat̃ cũ curatiõe lesio ei⁹ ⁊ existimat̃ q̃ ñ sit lesio cuz eo. Et vr̃ capiti adiutorij dislocatio cũ eminẽtia pl'ima ĩ p̃te subascelle ad ĩferiora. Et fortasse ẽ pol'e in ĩfantib⁹ vt eq̃tur caput adiutorij ⁊ videat̃ adiutoriũ nõ bñ annexũ lateri bonitate ãnexiõis man⁹ sane ad quã nõ appropiquat nisi cũ labore ⁊ dolore vehemẽti. Qz si desiderat eleuare manũ ad sup̃iora ⁊ tãgere aurẽ suã nõ p̃parat̃ ei: ⁊ difficiles fiũt ei mot⁹ alij. Et ista signa iteꝝ q̃nq; accidunt p̃p̃ torsionem ⁊ ap̃a ⁊ p̃cussionem.

¶ Ponit signa dislocationis humeri: ⁊ sic dicit: q̃ signuz per qd̃ cognoscitur dislocatio adiutorij est vt videatur cõcauitas apud caput humeri ⁊ videatur infirmatio. verũtñ ista ꝯcauitas apud caput humeri nõ est ꝓpriũ signũ dislocatiõis adiutorij: imo accidit ista ꝯcauitas p̃p̃ ꝯuersionem spatule: ⁊ videt̃ extremitas humeri sani acutior. i. altior extremitate humeri ĩfirmi nisi sana dislocet̃: aut accidit dislocatio in osse qd̃ ẽ caput spatule: aut p̃ offensiõez: aut p̃ alid̃. Et subdit q̃ q̃nq; curatiõe sedat̃ lesio istius ossis ⁊ estimat̃ q̃ nõ sit lesio in eo. Et q̃ñ adiutoriũ dislocat̃ in p̃te subascelle vr̃ dislocatio magna. Et subdit q̃ fortasse est possibile vt in ĩfantib⁹ caput adiutorij equet̃: ⁊ tñ nõ videat̃ bene annexũ sicut est p̃s sana: ad quã partẽ sanã nõ appropinquat p̃s lesa nisi cum labore ⁊ dolore vehementi: ⁊ si desiderat eleuare manum suam ad superiora: ⁊ velit tangere aurem suam nõ possit: ⁊ etiaz difficulter mouet illam partem alijs motibus: ⁊ huiusmodi signa quandoq; accidunt per torsionẽ ⁊ apostema: aut percussionem.

¶ De cura dislocatiõis adiutorij. Cap. 11ᵐ.

Curatio q̃dẽ illi⁹ q̃ d̃ illa ẽ facil' ⁊ ĩ corp̃ib⁹ ĩfantiũ: ⁊ q̃ leuia h̃nt corp̃a ẽ vt extẽdat̃ cum manu ⁊ ĩtromittat̃ sub titillico apd̃ ꝓpinq̃tatez capitꝭ adiutorij: deĩde teneat illã ꝓpinq̃tatẽ ⁊ ĩpellat eã ad sup̃iora ⁊ man⁹ altera extẽdat adiutoriuz ad ĩferiora. Et fortasse ẽ pol'e in ĩfantib⁹ vt equet̃ caput adiutorij cũ digito medio ⁊ extẽdat̃ cũ illa eadẽ mãu.

¶ Posito capl'o de dislocatiõe humeri ⁊ signis ei⁹ ponit capl'm de cura: ⁊ duo facit. Prio ponit modũ curatiõis istius dislocationis q̃ñ accidit corporib⁹ fortibus. Scd̃a ibi (Que aũt est vehemẽtioris.) ¶ Dicit sic de p̃ma p̃te: q̃ curatio illi⁹ dislocatiõis q̃ est facilis: ⁊ est in corporib⁹ ĩfantiũ: ⁊ eoꝝ qui h̃nt corpora humida est vt extẽdat̃ illud os cũ manu: ⁊ caput adiutorij intromittat̃ in locum suũ: ita q̃ vna manus extẽdat adiutoriũ ad ĩferiora ⁊ reliq̃ man⁹ restauratoris ĩtromittat caput adiutorij ad locũ suuz. Et fortasse est possibile vt adiutoriũ equet̃ cũ manu: vt q̃ cũ digito medio p̃mat caput adiutorij: ⁊ cũ alia manu extẽdat adiutorium.

¶ Que aũt ẽ vehemẽtioris dislocatiõis in corp̃ib⁹ fortib⁹: lenior modoꝝ in illo est vt restaurator intromittat pedẽ suũ in lat⁹ ĩfirmi ⁊ locet calcaneũ suũ ꝓpe caput adiutorij: aut pilã siccã: aut inũctam si fuerit ap̃a adherẽs ꝓpe caput adiutorij ĩfirmo resupino. Et extẽdat manũ manib⁹ suis ſz rectitudinẽ q̃si velit eradicare eã ex spatula: ⁊ ĩclinet manũ suã parũp̃ ad ĩteriora: ⁊ ĩgrediet̃: ⁊ iste ẽ rectior mõrũ oĩuz ⁊ lenior eoꝝ.

¶ Ponit modũ curatiõis isti⁹ dislocatiõis adiutorij q̃ñ accidit in corp̃ib⁹ fortib⁹: ⁊ duo facit. Prio facit qd̃ dcm̃ ẽ. Scd̃o ostẽdit q̃d est fiẽdũ postq̃ redierit dislocatio ad locũ suũ. ibi (Cũ g̃ redit dislocatio.) P̃ria p̃s diuidit̃ in p̃tes q̃tuor sicut q̃tuor modos curatiõis ponit. Scd̃a ibi (Et iteꝝ q̃rit̃ vir fortis.) Tertia ibi (Et q̃ñ fit paruũ.) Quarta ibi (Et medicat̃ q̃nq;.) ¶ Dicit sic de p̃ᵃ p̃te q̃ illa dislocatio q̃ est vehemẽtioris dislocatiõis in corp̃ib⁹ fortibus lenior modoꝝ eq̃tionis est vt restaurator ĩtromittat pedẽ suũ. i. calcaneũ sub titillico ꝓpe caput adiutorij: aut ĩtromittat pilã siccã. Et si fuerit ap̃a in adiutorio mitte pilã aut pedẽ inunctũ ⁊ restaurator extendat manũ infirmi manibus suis: ita q̃ ĩfirmus iaceat resupine ⁊ declinet parũper manũ suã ad interiora: ⁊ ille modus est rectior modus oĩum modoꝝ ⁊ lenior eorum.

¶ Et iteꝝ q̃rat̃ vir fortꝭ lõgus lõgior ĩfirmo ⁊ ĩtromittat humeꝝ suũ sub ascella ĩfirmi ⁊ eleuet ip̃z a terra suspẽsũ ab humero suo: ⁊ iã extẽdit manũ ei⁹ ad vẽtrez ipsi⁹. Qz si ĩfirm⁹ fuerit leuis põderis cui⁹ corp⁹ nõ grauet sup̃ manũ ei⁹ suspẽdat cũ eo aliqd̃ qd̃ grauet ip̃z: ⁊ q̃nq; ponit̃ loco pedis p̃pẽdicularis eleuata sup̃ terrã: ⁊ est super caput eius pila ex pãnis ⁊ ex corijs stãs in operatiõe loco humeri viri: ⁊ restaurator extendit manum a latere alio ⁊ grauat virum si necessariuz est ei illud cum pondere aut suspensione.

¶ Ponit aliũ modũ curationis: ⁊ dicit sic: q̃ dz eẽ vnus vir fortꝭ lõgus plus q̃z infirmus: ⁊ iste vir intromittat humeꝝ suũ sub ascella infirmi ⁊ leuet ĩfirmũ suspẽsum a terra ⁊ extẽdat manũ ĩfirmi ad vẽtrem. Et si infirmus fuerit leuis ponderis apponat ad corp⁹ infirmi aliq̃d qd̃ grauet ip̃m: ⁊ q̃nq; ponit̃ pila sicca in humero ĩfirmi: ⁊ facit operationẽ quã faciebat humerus viri. Et alius restaurator quãdoq; grauet in istũ viꝝ ſm q̃ est necessarium.

¶ Et q̃ñ fit prauum aut fit difficile ⁊ ꝓlõgat̃ tp̃s: tunc fortasse ĩdiges eo qd̃ ẽ forti⁹ post embrocatiões ⁊ balneationes: ⁊ sit q̃nq; ĩstr̃m sil'e manubrio sarculi: ⁊ est virga breuis cui⁹ lõgitudo est lõgitudo adiutorij: aut plus aut min⁹ sup̃ cui⁹ caput ẽ pila: ⁊ ipsi⁹ pila facilior ẽ vt sit ex pãnis ⁊ corijs: ⁊ ĩpellit̃ cũ illa v̄ga illa sphe-

ra sub titillico: ⁊ opꝫ tũc cũ voluntas ē vt fiat vt ãnectat vir fortꝭ istm̃ titillico ĩpellendo ipm̃ cũ eo ad superiora: aut duo viri donec resistãt restauratiõi extẽdẽti manũ: ⁊ teneat vir aliꝰ humeꝝ eiꝰ alteꝝ vt nõ separeꝭ subito: aut ĩpellat illũ humeꝝ ⁊ restaurator ille iã ĩcepit extẽdẽ manũ eiꝰ ⁊ trahere eã ac si voluntate eiꝰ sit vt sepet eã a spatula eradicãdo ⁊ sit illꝺ ad anteriora parũper: ⁊ qñ fit illud cadit adiutoriũ in iũctura sua: deĩde pila annectaꝭ titillico annexiõe forti sustentãdo ad supiora caput adiutorij: ⁊ oꝫ vt sit sustẽtatio ẜm ipm̃ ⁊ sphera sit sup illꝺ qꝺ sequiꝭ caput adiutorij in infirmo: ⁊ opꝫ vt in fine qꝺ est sub eo vt nõ frangaꝭ adiutoriũ: quoniã nõ est possibile post restauratiõnẽ eius vt redeat ad locũ suum ꝓꝑ illud qꝺ sciuisti.

¶ Ponit tertiũ modum curatiõis: ⁊ sic dicit: ꝙ si dislocatio sit praua ad reducendũ: ⁊ iam ꝓlongatum fuerit tp̃s: tũc debes balneare ⁊ embrocare mẽbruꝫ: deinde debes habere vnũ instrumẽtũ sicut vnũ manubriũ: ⁊ debes habere vnã pilã factã ex corijs aut pãnis ⁊ debes ponere istã pilã sub titillico ⁊ debes ponere eã cũ isto manubrio: ⁊ vnus debet stare ad equandum humerum: ⁊ alter dꝫ extendere manum ⁊ cõtrahere eam fortiter ad inferiora.

¶ Et medicaꝭ qñqꝫ cũ scala ita vt ponaꝭ caput adiutorij sup gradũ scale q iã lenificatꝰ ē ⁊ ꝑparatꝰ cũ iuolutiõibꝰ ẜꝫ formã ꝯueniẽtẽ: ⁊ suspendiꝭ vir ex alio latẽ ⁊ extẽdiꝭ manus ⁊ ĩgrediꝭ caput adiutorij in locũ suũ. Veꝝ opꝫ vt sit suspẽsio ⁊ gradus scale ꝓꝑ caput adiutorij vt nõ frangaꝭ ⁊ fortasse poniꝭ loco gradus et glomeris spici res potẽs ex illo eodẽ loco: ⁊ nõ remoueꝭ ab eo ad locũ alium: qm̃ timetur ex hoc fractura adiutorij. Et curaꝭ qñqꝫ alijs modis deriuatꝭ ex istis modis: ⁊ melior modoꝝ est modus primus.

¶ Ponit 4m modũ: ⁊ sic dic: ꝙ caput adiutorij dꝫ poni sup graduꝫ scale q sit ꝑparatꝰ ⁊ lenificatꝰ ⁊ ĩuolutꝰ pãnis ita vt nõ ledat: ⁊ ab alio latere dꝫ extẽdi manꝰ ⁊ ĩgredieꝭ ĩ locũ suũ. Et opꝫ vt gradus scale bñ ponaꝭ iux̃ caput adiutorij vt nõ ledat: aut vtaꝭ restaurator alijs modis ꝺriuatꝭ ab istis: ⁊ melior modoꝝ est modus pmꝰ.

¶ Cũ ẞ redit dislocatio ad locũ suũ tũc melior ligatura eiꝰ ē vt ligeꝭ pila cũ humero ligatura facta cũ vittis latꝭ ꝓhibẽtibꝰ sepatiõnẽ eiꝰ qꝺ redit: ⁊ oꝫ vt penetret vitta sup ipm̃ aut vitta alia desup ẜm modũ cruris vsqꝫ ad humeꝝ alteꝝ: ⁊ quãdoqꝫ cadit crux super humeꝝ ĩfirmũ: deinde ligaꝭ adiutoriũ cũ latere ad inferiora ⁊ ligaꝭ cubitus ⁊ extremitas manus ad superiora ex ꝑte colli: ⁊ nõ resoluiꝭ vsqꝫ ad septimuꝫ aut post ipsum: ⁊ ciba ipsum sicut scis. Oꝫ si assiduatio fiat quotiens redit tunc necessarium est cauterium.

¶ Ostẽdit qd fiẽduꝫ postq̃ redit dislocatio: ⁊ dicit sic: ꝙ cum redit dislocatio ad locũ suũ: tunc melior ligatura est vt ligeꝭ pila cũ humero. Et ponit modũ ligationis qui est notus ad litteram.

¶ De dislocatione spatule. Cap. 12m.

Iam dictum est illud ⁊ est de illis quorum casus non accidit: ⁊ mirãtur ex ea tales quales Hippo. ⁊ Gal.

¶ Posito capitulo de dislocatione humeri: ponit capitulũ de dislocatione spatule: ⁊ dicit sic: ꝙ de dislocatione spatule iam dictum est. s. in cap. de dislocatiõe humeri. Et spatula est de illis quorum causas. i. dislocatio non accidit: ⁊ de dislocatione spatule miranꭍ tales quales sunt Hippo. ⁊ Gale.

¶ De dislocatiõibꝰ ossis ꝑui apꝺ humeꝝ. Cap. 13m.

Accidit qñqꝫ ossi paruo qꝺ est caput humeri vt separetur a loco suo: quare accidit etiam concauitas sicut in dislocatione.

¶ Ponit caplꝫ ꝺ dislocatiõe ossis ꝑui existẽtꝭ apꝺ humerũ: ⁊ duo fac. Prĩo fac qꝺ dcm̃ ē. Scꝺo ponit eiꝰ curã. ibi (Nõ opꝫ.) ¶ Dicit sic ꝺ pª ꝑte: ꝙ qñqꝫ accidit vt os ꝑuũ qꝺ ē caput humeri separeꭍ a loco suo q̃re accidit ꝯcauitas sicut dislocaretur.

¶ De cura. Cap. 14m.

Non opꝫ vt extendaꭍ tensione fracti: ẜꝫ coarteꭍ ⁊ stringatur cum digitis ⁊ inclineꭍ ad locum suuꝫ: ⁊ stringatur sicut stringitur furcula cum puluillis. Nam ipsa ligatura iterum quãdoqꝫ facit ipsum redire. ad locum suum violenter: ⁊ non curatur de illo qꝺ est de vehemẽtia illius ligature ⁊ seruatione eius sicut curaꭍ de eo in furcula.

¶ Ponit curam: ⁊ dicit sic: ꝙ nõ oportet qñ. istud os est separatuꝫ vt extendatur ac si esset fractũ: sed coarteꭍ ⁊ constringaꭍ cum digitis ⁊ inclineꭍ ad locum suuꝫ ⁊ stringaꭍ sicut stringiꭍ furcula cuꝫ puluillis: qm̃ ligatura qñqꝫ facit redire ipsum os ad locũ suũ violenter: ⁊ non curaꭍ in separatione istiꝰ ossis de ligatura vehemẽti: sicut curatur de ligatura vehemẽti in fractura furcule.

¶ De dislocatione cubiti. Cap. 15m.

Huius mẽbri dislocatio fit difficilis ⁊ fit difficilis ipsiꝰ reditio ꝓꝑ vehemẽtiã ligamẽtoꝝ ꝯtinẽtiũ ipm̃ ⁊ eoꝝ breuitatẽ ⁊ ꝓꝑ suã ꝯ̃rietatẽ ꝯcauitati. Et qñqꝫ accidit ei sepatio ꝑua: ⁊ accidit ei dislocatio integra in q̃busdã horis. Et qñ dislocaꭍ significat eius dislocatiõnẽ gibbositas ĩ latere ⁊ arcuatio in latere. Et deterior eius est q̃ dislocaꭍ ad posteriora: qm̃ est inobedientꝭ curationis valde. Et plurima qdẽ dislocatio nõ accidit nisi in focili inferiori: ⁊ est turpior ⁊ fedior ꝓꝑ illud qꝺ accidit ei ꝺ reditione. focili ꝟo superiori paꝝ accidit: ⁊ nõ est cuꝫ feditate dislocatiõis inferioris: qm̃ ipsuꝫ est vehemẽtioris ꝯtinuitatis cum vola ⁊ est lõgingus ab hoc vt remoueaꭍ: ⁊ nõ est possibile vt disloceꭍ vnũ duoꝝ fociliũ nisi elongeꭍ a secũdo elongatione aliqua.

¶ Ponit caplm̃ de dislocatione cubiti: ⁊ duo facit. Prĩo premittit caplm̃. Scꝺo ponit caplm̃ de cura. ibi (Opꝫ vt festineꭍ.) ¶ Dicit sic ꝺ pͥma ꝑte: ꝙ dislocatio cubiti fit difficilis ⁊ reditio eiꝰ fit difficilis ꝓꝑ vehemẽtiã ligamẽtoꝝ ꝯtinẽtiuꝫ ipꝫ ⁊ eoꝝ breuitatẽ: ꝓpterea qꝛ ꝯcauitas istiꝰ iũcture est ꝯ̃ria. Et subdit ꝙ qñqꝫ accidit cubito sepatio parua: ⁊ qñqꝫ dislocaꭍ cubitus integre in q̃busdaꝫ horis. Et quãdo cubitus dislocatur significat dislocatiõnẽ eiꝰ gibbositas in latere cubiti ⁊ arcuatio in latere. Et ꝺterior dislocatio est illa que fit ad posteriora: quoniã est inobediens reditiõis valde. Et plurima qdem dislocatio nõ accidit nisi in focili inferiori: ⁊ talis dislocatio est fedior ⁊ turpior: ꝓpterea qꝛ est difficile istud mẽbrũ ad reducẽdũ: sed focili superiori paꝝ accidit vt disloceꭍ: et qñ dislocaꭍ nõ est ita feda ⁊ turpis dislocatio focilis ĩferioris: et focile superius est bñ ꝯtinuatũ cũ vola manus: ⁊ est ab hoc lõginquius vt moueaꭍ: ⁊ nõ est possibile vt disloceꭍ vnuꝫ duoꝝ fociliũ nisi dislocetur a focili secundo aliqua dislocatione.

¶ De cura. Cap. 16m.

Oportet vt festineꭍ ad eius curatiõnẽ: quoniam ꝓperat ad ipm̃ aq̃a calidũ ꝓhibens a curatione: quoniã extendere ad equandum ipsum tũc ꝑducit ad perditiõnẽ: lꝫ iteꝝ nõ sit possibile vt equeꭍ aq̃ate illic existente. Et separationi qdem parue succurriꭍ cum qualibet difficultate: imo adiungat volam cum reditione eius ad locum suum.

¶ Ponit curaꝫ dislocatiõis cubiti. Et duo fac. Quia ꝑ̃ ꝑmittit qꝺdã. Scꝺo exeq̃ꭍ ponẽdo curã. ibi (Et dislocatio cõpleta.) ¶ Dic sic de pª ꝑte: ꝙ opꝫ vt ad curatiõnẽ istiꝰ dislocationis festineꭍ: qm̃ ad istꝺ mẽbrũ qñ dislocaꭍ ꝓperat aq̃a calꝫ qꝺ ꝓhibet curatiõeꝫ. Nã extẽdẽ qñ ē aq̃a ĩ isto mẽbro vt equeꭍ ꝑducit ad ꝑditiõnẽ: ⁊ nõ est poẜe vt equeꭍ existẽte illic aq̃ate. Et subdit ꝙ dislocatio ꝑua reduciꭍ cũ q̃libet difficultate: ĩmo adiũgit volã cũ reditiõe ad locũ suũ.

¶ At dislocatio cõpleta si est ad anteriora est regimẽ: ⁊ si est ad posteriora ē ei regimẽ aliꝺ: ⁊ illa q̃ ē ad anteriora

riora redit ad locū suū cū pcutit vola sua humer qui opponit ei pcussionib⁹ aliqb⁹ manu iā pparata sicut oportet ⁊ adiuuatur manu altera ⁊ ingreditur.

¶ Exequit ponēdo curā. Et p̄ ponit curā dislocatiōis cubiti q̄ ē ad anteriora. Scdo ponit curā dislocatiōis cubiti q̄ ē ad posteriora. ibi (Dislocatio vo ad posteriora.) ¶ Dicit sic d̄ p̄ pte: q̄ si dislocatio cōpleta fuerit ad anteriora aut ad posteriora vnaqueq̄ hz regimē: ⁊ dislocatio q̄ est ad anteriora redit ad locū suū: cū restaurator volā man⁹ ad humer q̄ opponit ei pcutit pcussiōib⁹ aliqb⁹ ⁊ manus pparet sicut opz ⁊ adiuuat cū manu altera ⁊ igredit.

¶ Dislocatio vo ad posteriora opz vt extēdat tēsione vehemēti: deinde pcutiat eā ad posteriora. Qd si non obedit per illud teneāt adiutoriū ⁊ brachiū duo fortes ⁊ liniat restaurator manū suā cū oleo ⁊ icipiat abstergēdo inungere cubitū cū vehemētia donec igrediat: deinde opz vt stringat ipm ⁊ ponat brachio suspēsoriū dimittēs cubitū angulatū fm q̄ntitatem quā tolerat in prima hora: deinde nō cesset ꝯstringere suspēsorium paulatim donec ꝯstringatur angulus.

¶ Ponit curā dislocatiōis cubiti qñ cubit⁹ dislocat ad posteriora: ⁊ dicit sic: q̄ dislocatio q̄ fit ad posteriora: opz vt extēdat mēbrum extēsiōe vehemēti: deide dz pcutere ad posteriora: q̄ si p istō nō equat duo viri fortes dbēt tenere brachiū ⁊ adiutoriū: ⁊ restaurator leniat manū suā cū oleo: ⁊ icipiat restaurator abstergē ⁊ stringere cubitū cū vehemētia donec igrediat: deide opz vt suspendat brachiū ⁊ ponat cubito suspēsoriū vt dimittat cubitū angulatum fm q̄ntitatē quā tolerat in pma hora: deide nō dz cessare cōstrigere suspensorium paulatim donec ille angulus cōstringatur.

¶ De dislocatione iuncture rascete. Cap. 17m.

Iunctura rascete est facilis dislocatōis ⁊ difficilis vnitionis. nam quando extendit extēsione parua ⁊ opponitur vnum duor membrorū alteri redit: sed eius bucellatio est praua: quoniā illud qd cōtinet ipsam de corporib⁹ apostemat ⁊ prohibet bonitatem vnitionis.

¶ Ponit caplm d̄ dislocatiōe rascete iūcture. Et duo facit. Quia p̄ premittit d̄ dislocatiōe eius. Scdo ponit curā. ibi (Et modus extēsiōis.) ¶ Dicit sic d̄ pma pte: q̄ iūctura rascete est facilis dislocatiōis ⁊ est difficilis equationis. nā qñ ista iūctura extendit pua extensione ⁊ vnū os opponitur alteri redit: sed bucellatio ei⁹. s. in iunctura est parua: qm̄ rasceta continet multa ossa.

¶ Et modus extēsiōis ei⁹ ē vt extēdat vir focile ad posteriora ⁊ extēdat restaurator volā ad ꝯriuz illi⁹ ptis: imo ad anteriora ⁊ extēdat vnūquēq̄ digitū icipiens a pollice ⁊ pueniens ad minimū: nā equatur per illud ⁊ redit: deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

¶ Ponit curā: ⁊ dic sic: q̄ modus extēsiōis isti⁹ mēbri vt reducat ē iste vt vir extēdat focile ad posteriora ⁊ restaurator extēdat volā ad ꝯriū ipsi⁹: imo extēdat ad anteriora ⁊ extēdat vnūquēq̄ digitū: ita vt icipiat extēdē a pollice pueniēs ad minimū. s. digituz: qm̄ p h̄ equat ⁊ redit: deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

¶ De dislocatiōe digitor ⁊ signis eius. Cap. 18m.

Quando dislocantur digiti inclinant ad anteriora: ⁊ apparet illic eminentia in interioribus ⁊ apparet concauitas dorsi: ⁊ similiter fit in ossibus rascete.

¶ Ponit caplm d̄ dislocatiōe digitor. Et duo facit. Quia pmo facit hoc. Scdo ponit curā. ibi (In reditione digitor.) ¶ Dicit sic d̄ prima parte: q̄ quādo digiti dislocātur inclinantur ad ptes interiores: ⁊ apparet illic eminentia in interioribus ⁊ cōcauitas apparet in dorso: etiā fit sicut quādo dislocant ossa rascete.

¶ De cura. Cap. 19m.

In reditione digitor a dislocatiōe est difficultas q̄daz: ⁊ nō opz vt extēdant extēsiōe equali: imo opz vt expectes sup eos ⁊ eleues radicez ex manu tua sub q̄ cadit radix ei⁹ qñ strigis sup eū ad iferiora: ac si tu eradices ipz ex loco suo: ⁊ tc̄ videb dislocatōez iā itrasse ⁊ rectificari.

¶ Ponit. curā ⁊ dicit sic: q̄ in reditiōe digitor a dislocatiōe ē q̄dā difficultas: ⁊ nō opz vt si vis reducere vt extēdas equalr: imo opz vt expectes ⁊ dbes eleuare indicē ex manu tua ita vt stringas cū eo tirando ad supiora ac si tu eradicares digitū a loco suo: ⁊ tunc videbis dislocationem iam intrasse in alio ⁊ clamauisse.

¶ De separatione ossium rascete. Ca. p. 20m.

Oportet vt in ea fiat qd possibile est de equatione ⁊ impulsione oīs declinatiōis ⁊ eminētie ad cōtrariū partis illius ⁊ positiōe astellar ⁊ strictura ear desup vt dimittat super eā: ⁊ vt ponat loco ear sup eā plūbū equatū ꝯseruās locū cū grauitate sua: ver oportet vt anteq̄ ponatur desuper astella aut plūbum vt emplastres cuz emplo ꝯfortatiuo de illis que scis ⁊ non moueatur.

¶ Ponit curā sepationis ossiū rascete ⁊ dic sic: q̄ in sepōne ossiuz rascete opz vt fiat illud qd est possibile de equatōe oīs dclinationis ⁊ eminētie ad ꝯriū ptis ⁊ ponas astellas ⁊ stricturā dsup: ⁊ vt ponat loco astellar plumbū equatū: qm̄ cū grauitate sua ꝯseruat locū: sed opz q̄ anteq̄ ponat astella dsup aut plūbū vt emples locū cuz emplastro ꝯfortatiuo ⁊ membrum non moueatur.

¶ De dislocatiōe spōdiliū ⁊ sepōne ear. Cap. 21m.

Quando spōdiles dislocant dislocatione cōpleta iterficit pculdubio: ⁊ nō cōpleta iterū qñ remouet remotiōe plurima: q̄uis sit minus q̄ cōpleta est mortalis: qm̄ pculdubio coartat nuchā coartatiōe forti si resistit ⁊ nō obedit. Et si ē spōdilis pma colli ⁊ q̄ sequit eā priuat animal anhelitu ⁊ morit statim: qm̄ nerui anhelit⁹ coartātur q̄re nō faciūt opationē suā. Et si ē de spōdilib⁹ dorsi ⁊ dislocat ad ptē iteriorē nō ē posse vt curet: ⁊ ē de illis q̄ iterficiūt velociter. Et si morat ⁊ non ē posse talr q̄ phibeat anhelitū retinet stercus ⁊ vrinā ⁊ iterficit. Et si morat ⁊ nō coartat nuchā coartatōe vehemēti: aut coartat ⁊ nō apat: aut sedat qd ē cū eo de apate: non est excusatio quin nocumētū igrediat nucham ⁊ neruos q̄ sunt sub illo loco ⁊ facit supfluitates exire iuolūtarie. Et si ē ad posteriorē tūc nocumtū qd fac nuche ē min⁹. ver neciū ē nocumtū iter: ⁊ coartatio neruor q̄ dbilitat pedes dbilitat lacertos vesice ⁊ ani.

¶ Ponit caplm d̄ dislocatiōe spōdilium. Et duo fac. Quia p̄ ponit cap. d̄ dislocatiōe eor. Scdo ponit curā. ibi (In illa gdē.) ¶ Pria in. d. Quia p̄ pmittit q̄sdā cañ. d̄ dislocatiōe spondilis. Scdo oñdit q̄t modis dislocat spōdilis. ibi (Et q̄ñq̄ dislocant.) ¶ Pria i. d. Qr p̄ oñdit accñtia q̄ sequunt ad dislocationē spōdiliū. Scdo ostendit cañ. vlem curatiuū spōdilis. ibi (Quare necia ē virt⁹ fortis.) ¶ Dicit sic d̄ pma pte: q̄ qñ dislocant spōdiles dislocatiōe cōpleta interficit pculdubio. Etiā si nō ē cōpleta dislocatio spōdilis ⁊ ē multa iterficit: qm̄ pculdubio coartat nuchā coartatione forti: ⁊ sic resistit ⁊ nō obedit. s. restauratiōi. Et si ē spōdilis p̄a colli. s. illa q̄ dislocat: siue sit illa q̄ seqtur pmaz spōdilē colli. s. illa q̄ dislocat puatur aīa anhelitu ⁊ morit statim: qm̄ nerui anhelit⁹ coartant ⁊ sic nō faciūt opationē suā. Et si dislocat spōdilis dorsi ad ptē anteriorez nō ē posse vt curet ⁊ velociter iterficit. Et si morat. s. ifirm⁹ q̄ non moriat ⁊ nō ē talis dislocatio q̄ phibeat anhelitū retinet sterc⁹ et vrinā ⁊ iterficit: ⁊ rō q̄r ledit neruos eūtes ad illas ptes. Et si dislocatio nō coartat nuchā coartatōe vehemēti: aut coartat nuchā ⁊ nō apat nō ē excusatio qn nocum̄ igrediat nuchā ⁊ neruos q̄ sūt in illo loco: ⁊ tūc supfluitates. s. sterc⁹ ⁊ vrina egrediunt iuolūtarie: ⁊ est necessariū nocumētū qd dbilitat pedes ⁊ lacertos vesice et ani: q̄r dbilitant ⁊ ledit nucha que est pmū principium neruor.

¶ Quare necia est virt⁹ fortis ⁊ ipulsio vehemēs ⁊ pcussio magna que fere franget simenia eius donec redeat ad locum suum: ⁊ anteq̄ redeat ad locum suuz: iam fracta sunt per illud eius simenia.

¶ Ponit quēdam cañ. curatiuum ⁊ dicit sic: q̄ in dislocatiōe spondilis necessaria est virtus fortis ⁊ impulsio vehemens: ⁊ pcussio

magna que fere frangat simenia.i.ligamēta eius: ꝛ anteꝗ̄ redeat ad locum suum iam aptata sint eius ligamenta.

¶ Et quādoqꝫ dislocanṫ ad duo latera ꝛ ad supiora. Et in huius qdem capituli diuisionibus iā locuti fuimus vbi locuti fuimus de gibbositate: ergo cōpleaṫ illic. Et signū illius est ꝙ vides illic aut eminētiam in posterioribus: aut arcuationē in pectore ac si fractuꝫ sit simeniū: sed in eius fractura non est magnū malū. Et in dislocatione spondilis est timor mortis.

¶ Ondit q̄t modis dislocaṫ spōdilis: ꝛ dic sic ꝙ qn̄qꝫ spōdilia dislocanṫ ad duo latera ꝛ nō locuti fuim⁹ ꝺ gibbositate: ꝗ h̄ cōpleaṫ illic.s.i illo ca. Et signū ꝙ spōdiles sint dislocati ē: q̄ illic vides aut eminētiā aut arcuatōeꝫ ac si eēt fractū ligamentū. Et in fractura istaꝝ ꝑtiū nō ē magnū malū: sed i dislocatiōe spōdilis est timor.

¶ De cura. Cap. 22m.

Ad illa qdē q̄ est ad iteriora ex dorso spes est parua ꝛ paruus ꝓfectus est in eius curatōe. Jlla que est ad posteriora idiget cōpressiōe cū genib⁹ ꝛ fortitudie: sic est opatio balneatoꝝ: ꝛ ponanṫ sup eā cū fortitudie: aut faciat ipm iacere super vētrē suū ꝛ stet super eum cū calcaneis suis: aut fricet ipsum cū aliobich fricatione asini lissazaracti.

¶ Ponit curā dislocatiōis spōdiliū: ꝛ duo fac. Quia ꝑ̄ ꝑmittit q̄dā. Scōo ponit modū curatiuum. ibi (Et si res fuerit vehementior.)

¶ Dicit sic ꝺ p⁹ ꝑte ꝙ ꝑuus ꝓfectus ē in illa dislocatiōe spōdiliuꝫ que est ad anteriora.i.iteriora ex dorso ꝛ ē talis dislocatio valde praua. Jlla āt dislocatio q̄ ē ad posteriora idiget cōpressiōe cū genib⁹ sic est opatio balneatoris ꝛ ponanṫ fortiter sup eā: aut infirmus iaceat sup ventrē suū ꝛ restauratio fiet sup eū cū calcaneis: aut fricet ifirmus cū aliobich. Notādū ꝙ aliobich ē q̄ddā istr̄m in forma rotūda iuolutū pānis ꝛ stuppa cū quo cōprimitur.

¶ Qꝫ si res fuerit vehementior illa ꝛ fuerit recēs: dixit Hip. ꝙ opꝫ vt sumaṫ lignū cuius lōgitudo ꝛ latitudo sit tāte q̄ntitatis que capiat ifirmū ꝛ termineṫ ita vt sit ſm hāc mēsurā ꝓpe parietē extēsum ad lat⁹ parietis in lōgitudine ꝛ nō sit elōgatio ei⁹ a pariete plus q̄ntitate vnius pedis: ꝛ ponaṫ sup ipm stratus planus ad corpus ifirmi: deide balneeṫ ꝛ applaneṫ sup lignum aut sup podiale sup faciē suā: deide inuoluanṫ sup pectus infirmi ligature ample duab⁹ vicib⁹ ꝛ eaꝝ extremitates egredianṫ de subascellis: ꝛ ligentur iter duas spatulas: ꝛ ligenṫ extremitates ligaturaꝝ lataꝝ ad lignū lōgū silr̄ manubrio mortarij ꝛ eleueṫ h̄ lignū sup lignū positum aut podiale ꝛ deṫ ministro stanti apud caput ifirmi vt teneat ipm vt fiat extremitas iferior inuoluta ad aliqd: ꝛ extēdaṫ supior que est apud caput in hora qua opꝫ: ꝛ fiat ꝑ illud extēsio. Et ligenṫ iterū pedes ambo simul cū ligatura ampla alia sup genua ꝛ supra duas spatulas iteꝝ: ligādo iteꝝ loca que eleuenṫ ex loco in quo aggreganṫ due coxe cū ligamēto alio. Et aggregenṫ extremitates hoꝝ ligamētoꝝ ꝛ ligenṫ ad lignū aliqd silr̄ manubrio mortarij: sicut ē lignū cuius p̄cessit narratio: ꝛ eleuet ipꝫ apud extremitatem ligni ꝑ̄mi: deide p̄cipe ministris vt extēdāt cuꝫ hoc ligno extēsione que fit ſm ꝯtrariū. Et de hoibus sunt qui faciūt hāc extēsionē cū instr̄is: ꝛ sunt sicut sagitte sup lignū erectū apud extremitatē hui⁹ ligni magni aut podialis.s. duas extremitates que sequunṫ caput ꝛ pedes qn̄ reuoluunṫ ille sagitte iuoluunṫ cū eis ligature que extēdunṫ: ꝛ opꝫ quādo fit extēsio vt impulsio fiat apud gibbositatem cum radice volaꝝ manuuꝫ. Qꝫ si fuerit nobis necesse sedere super ipꝫ faciemus illud ꝛ non timebimus aliquid.

¶ Exequiṫ ponēdo curā qn̄ dislocatio ē fortis: ꝛ duo facit. Quia primo ponit modū curatiōis qn̄ dislocatio spondiliū dorsi est fortis. Scōo ponit modū curatiōis dislocationis facte ad duo latera. ibi (Et si dislocaṫ.) ꝑ̄ma in duas. Quia ꝑ̄ Aui. ponit q̄d dictū ē. Secundo docet administrare cibum. ibi (Et administreṫ cibus.)

¶ Dicit sic ꝺ p⁹ ꝑte tota Auic. ponit talē modū curatiōis dicēdo sic ꝙ opꝫ vt sumaṫ vnū lignū q̄d sit q̄ntitatꝭ tāte ſꝫ lōgitudinē ꝛ latitudinē q̄ntus ē ifirm⁹: ꝛ ponaṫ ꝓpe ꝑietē aliquē istd̄ lignū: ita ꝙ istd̄ lignū sit elōgatū a ꝑiete ꝑ vnū pedē ꝛ ponaṫ sup istd̄ lignuꝫ lectus plan⁹ q̄ntus ē ifirm⁹: deide balneeṫ ifirm⁹ ꝛ applaneṫ sup lignum: deide ifirm⁹ dꝫ ligari cū ligamētꝭ amplis sup pect⁹ ei⁹ ꝛ extremitates istaꝝ ligaturaꝝ ꝺbēt ligari ad lignū: ꝛ istas extremitates ligaturaꝝ ꝺbēt tenē ministri. Et iteꝝ ligenṫ pedes ifirmi cū ligatura alia. Et extremitates istaꝝ ligaturaꝝ ligenṫ ad alid̄ lignum et denṫ ministris iste extremitates. Et extēdāt ministri ſm ꝯ̄riū. Et multi hoies sūt q ponūt sup istd̄ lignū q̄ iuoluunṫ ꝛ reuoluunṫ pāni sup ea. Et qn̄ fit extēsio opꝫ vt locus dislocat⁹ restaureṫ ꝛ comprimaṫ: ita ꝙ si sit necesse sedere sup locū dislocatū faciemus.

¶ Et si non equatur spondilis cum istis rebus ꝛ infirmus fuerit tolerās cōpressionē: tunc opꝫ vt concaueṫ fouea in pariete qui est ꝓpinquus cū longitudie silr̄ canali recipiēs gibbositatē cū mēsura que sit longitudo fouee q̄ntitatis vnius brachij: ꝛ nō sit altior spondili infirmi: neqꝫ iferior ea plurimū: imo opꝫ vt iā primū sit facta. Veꝝ ad hāc egritudinem ad quā diximus in principio vt sit lignū positū ꝓpe parietē: deinde sumaṫ tabula equalis mēsure ꝛ ponatur vna extremitatuꝫ eius in foueā que est in pariete: ꝛ ponaṫ mediū loci qui cōsequiṫ ex ea sup gibbositatē: deinde impellaṫ extremitas eius alia inferius donec videas ꝙ spōdilis iā equata est equatione manifesta. Et Hip. qdem iam dixit ꝙ ꝯcauatio sola absqꝫ tabula rectificat hāc reꝫ. Et dixit iteꝝ ꝙ cōpressio cū tabula sola facit illd̄. Qꝫ si illud est veꝝ: tūc nō est possibile vt administreṫ extensio quā diximus in principio speciei que noiatur separatio spondilium ad anteriora absqꝫ cōpressiōe. Et opꝫ vt post equationem administres tabulam de ligno cuius latitudo sit quātitas trium digitoꝝ: ꝛ ei⁹ longitudo quātitas que cōprehendit gibbositatem ꝛ q̄ddam partis sane: ꝛ inuoluanṫ super eam pāni linei aut stuppa incisa vt nō sit dura ꝛ ponatur sup gibbositatem ꝛ ligeṫ cum ligamēto q̄d est necessarium.

¶ Ponit aliū modū curatiōis ꝛ dicit sic: ꝙ si spōdilis non equaṫ ꝑ ista: tūc opꝫ vt fiat fouea in ꝑiete: ita ꝙ gibbositas igrediaṫ i illaꝫ foueā: ꝛ tūc sup gibbositatē ponaṫ tabula q̄dā q̄ ponaṫ in fouea: et ab alia ꝑte fouee ipellaṫ donec restaureṫ. Et subdit ꝙ Hip. dixit ꝙ sola cauatio curat hāc rē vt impellēdo cū manu aut cū alio instrumēto. Et dixit iteꝝ Hip. ꝙ cōpressio cū sola tabula equat: ꝛ si hoc q̄d dicit Hip. est veꝝ: tūc nō opꝫ vt administreṫ extēsio quaꝫ diximus. Et qn̄ spōdilis est equata: tūc opꝫ vt administres tabulā de ligno que sit tanta que cōprehendat gibbositatem ꝛ aliqd ꝑtis sane ꝛ iuoluaṫ sup eam pannus aut stuppa ꝛ ponatur stuppa sup gibbositatē ꝛ ligetur stuppa ligamēto q̄d est necessarium.

¶ Et administreṫ infirmo cibus subtilis. Et si remanserit super illud residuuꝫ ex gibbositate: tunc oportet administrare curationem que fit cum medicinis que mollificant ꝛ leniunt cuꝫ administratione tabule quā narrauimus tempore longo. Et quidaꝫ homines administrant tabulam de plumbo.

¶ Docet administrare cibuꝫ ꝛ dicit sic ꝙ cibus qui administratur opꝫ vt sit subtilis. Et subdit ꝙ si de gibbositate remāserit aliquid residuum: tunc dꝫ administrare curationē cum modis que mollificatur ꝛ dimittatur desuper tabulā quaꝫ narrauimus tꝑe longo. Et q̄dā hoies sunt qui administrant tabulam de plumbo.

¶ Et si dislocaṫ ad vnum duoꝝ lateꝝ equaṫ cū astella aut astellis duabus ꝛ stringitur.

¶ Ponit

¶ Ponit modū curatiōis dislocatiōis facte ad duo latera: ⁊ dicē sic ꝙ si fiat dislocatio ad duo latera: tūc equat̄ ⁊ strigatur cū astella.

¶ In facta vō ex hoc in collo ad posteriora ⁊ ē illa q̄ curat̄ opꝫ vt resupinet̄ infirmus: deinde extēdat̄ caput eius ad supiora cū facilitate ⁊ equet̄ spōdilis eius cū cōpressiōe ⁊ abstersiōe. Et qn̄ equat̄ ponat̄ sup eaꝫ emplm̄ ꝯfortatiuū ⁊ vela sup ipꝫ cū pānis ⁊ strige desup astellā cū mēsura colli ⁊ lōgitudie eiꝰ ⁊ liga eā ad caput ⁊ adiutoriū: ita vt nō cadat ligamētū ad guttur ⁊ resoluat̄ in numero dieꝝ: ⁊ ponant̄ fila cū qbꝰ stringis sm̄ formam vittarum ex marginibus pānorū: qm̄ illa que rotundantur ledunt.

¶ Ponit curā dislocatiōis facte in collo ad posteriora: ⁊ dicē sic. ꝙ in dislocatiōe facta in collo ad posteriora: ⁊ ē illa dislocatio q̄ curat̄: opꝫ ꝙ ifirmꝰ resupinet̄. deīde caput eiꝰ extēdat ad supiora cū facilitate ⁊ equetur spōdilis cū cōpressiōe ⁊ abstersiōe. Et qn̄ eq̄tur ponatur desup emplm̄ ꝯfortatiuū ⁊ coopi cū pānis ⁊ strige desup astellā cū mēsura colli ⁊ liga eā ad caput ⁊ adiutoriū: ⁊ ponātur fila que rotunda ⁊ plana ꝓcedant super spondiles.

¶ De dislocatōe albosos. i. iūcture ossis caude. C. 23m.

Albosos qn̄ dislocat̄: tūc illd̄ scit̄ sensu. Sed magnitudinē dislocatiōis scies ꝑ sensuꝫ iteꝝ ⁊ ꝙ eger non expandit pedem: neqꝫ in loco dislocationis: neqꝫ apud genu: imo est plicatio genu ei laboriosior. Regimē vō illius est: qm̄ cum vis equare illud opꝫ vt itromittas mediū digitum in anum vsquequo opponatur loco: deinde preme cum eo ad superiora cum fortitudine. Et obserua cuꝫ manu tua alia locum albosos donec eques ipsum: deide empl'a ipsum ⁊ stringe: ⁊ eger minoret cibum ⁊ minorabitur egestio ⁊ sumat cū hoc qd̄ leniat nām.

¶ Posito cap̄. d̄ dislocatiōe spōdiliū ponit cap̄. d̄ dislocatiōe albosos qn̄ dillocat̄: tūc illd̄ scitur sensu: ⁊ magnitudo dislocatiōis eiꝰ scitur sensu iteꝝ: ⁊ ꝙ eger nō pōt expādē pedē neqꝫ apd̄ genu: imo plicatio genu ē laboriosior: ⁊ ponit regimē ⁊ curā ⁊ dicē sic: ꝙ regimē illius est: qm̄ cū tu vis reducere illd̄ os opꝫ vt itromittas digituꝫ mediū in anū vsquequo apponatur loco: deide p̄me ad supiora: ⁊ cū alia manu obserua donec eques ipm̄: deinde empl'a ipsuꝫ ⁊ stringe ⁊ eger minoret cibum ⁊ egestio minorabitur: ⁊ debet sumere cum hoc qd̄ leniat. i. humectet naturam.

¶ De dislocatione anche. Cap̄. 24m.

Coxe quandoqꝫ accidit simile ei quod accidit adiutorio de dislocatione ad iferiora sicut mollificare: ⁊ non est possibile si dislocat̄ coxa vt expandatur pes: neqꝫ iuxta dislocationem apud genu: imo est illud in genu magis prauum. Et eius quidem dislocatio quandoqꝫ fit ad interiora: ⁊ quandoqꝫ fit ad exteriora. verum plurimuꝫ dislocationis eius est ad exteriora: ⁊ minoratur eius dislocatio ad interiora: ⁊ dislocatur iterum ad anteriora ⁊ ad posteriora ⁊ ꝑ illas easdē causas. Et quando accidit in dispositione partus strictura super embrionem qd̄ dislocatur ille pes: tunc facit eum habere crus minutū deficiens a declinatione corporis: q̄re debilitatur ⁊ non corrumpitur.

¶ Ponit cam̄ d̄ dislocatiōe coxe. Et p̄ ponit istd̄ caplm̄. Scd̄o pōit signa. ibi (Accidit ex dislocatiōe.) Tertio curā. ibi (Opꝫ vt ad curadū.) ¶ Dicē sic d̄ pª pte: ꝙ coxa qn̄qꝫ mollificat̄ sicͭ adiutoriū: ⁊ si coxa dislocat̄ nō ē poss̄e vt pes extēdatur aliq̄ mō: imo genu nō pt moueri: ⁊ coxa dislocatur ad iteriora ⁊ exteriora: ⁊ dislocatio eiꝰ ad iteriora minoratur: ⁊ dislocatio fit ad anteriora ⁊ posteriora: et ꝑ illas easdē cās ꝑ q̄s dislocatur ad iteriora ⁊ exteriora ꝑ easdem dislocatur ad anteriora ⁊ posteriora: ⁊ si ꝑꝑ ꝑtuꝫ ⁊ stricturaꝫ pes embriōis dislocatur: tūc facē embrionē hr̄e re crus minutū d̄ficiēs a dilatione corporis: qꝛ illud crus d̄bilitatur ⁊ nō corrumpitur.

¶ De signis. Cap̄. 25m.

Accidit ex dislocatiōe anche ad anteriora vt videas pedē dislocatū lōgiorem altero ⁊ genu eminētius: ⁊ nō potest duplicare pedem suum apud inguen inflatū ap̄atuꝫ: qm̄ caput coxe iā intrauit in ipm̄. Et si dislocat̄ ad exteriora abbreuiatur pes ⁊ apparet in inguine ꝓfunditas: ⁊ accidit in eo qd̄ opponit̄ ei a posterioribus eminentia ⁊ inflatio: ⁊ genu est quasi ipm̄ sit submersum ad iteriora. Et si dislocatur ad anteriora pes est lōgior: ⁊ non est possibile infirmo vt extēdat crus suum: ⁊ non fit ei possibile vt plicet ipm̄ nisi cū dolore: ⁊ nō preparatur ei deambulatio penitus: ⁊ si vult ambulare ambulat super calcaneū: ⁊ accidit ei multotiens ex h̄ vt apostemet̄ inguen eius ⁊ retineat̄ eius vrina. Et si dislocat̄ ad posteriora abbreuiat̄ pes eius ⁊ fit super eū expulsio difficilis ⁊ apparet in ipsius inguine mollificatio: ⁊ est caput coxe decliue ad obliquationem.

¶ Ponit signa dislocatiōis anche ⁊ dicē sic: ꝙ si ancha dislocat̄ ad anteriora vides pedē dislocatū lōgiorē altero ⁊ genu ē eminēs et nō pōt duplicare pedē ⁊ inguē appet iflatū ap̄atū: qm̄ iā itrauit i illū locū caput anche. Et si ancha dislocat̄ ad exteriora pes abbreuiat̄ ⁊ in iguine appet ꝓfunditas ⁊ in pte alia appet eminentia ⁊ inflatio ⁊ genu ē plicatū. Et si ancha dislocat̄ ad anteriora pes est lōgior: ⁊ est possibile ifirmo vt expādat crus suū: ⁊ nō pōt plicare crus nisi cū dolore: ⁊ penitus nō pōt ambulare: ⁊ si vult ambulare ambulat sup calcaneū: ⁊ multotiēs ap̄atur inguen ⁊ retinet̄ eius vrina. Et si ancha dislocatur ad posteriora pes est curtus: ⁊ non potest ifirmus expādere pedē ⁊ caput coxe est obliquatum.

¶ De cura. Cap̄. 26m.

Oportet vt ad curādum sit festinatio. Nam si nō redit velociter fortasse effundētur ad eaꝫ humiditates ⁊ putrefiēt ⁊ perducēt ad corruptioneꝫ membri totius: ⁊ sequit̄ illud de timore id qd̄ scis. Regimē vō dislocationis coxe ad iferiora est vt extendas pedē: deinde fac eum redire cuꝫ vehemētia postq̄ꝫ moueris cū dextra ⁊ sinistra donec apponant̄ ei ad qd̄ redit: ⁊ pone pedi quasi staphaꝫ ⁊ strige sup crus: deinde stringe super coxaꝫ ⁊ super genu strictura que seruet eā: deinde suspendatur ex humero suspēsione ne sit possibile cruri cū hoc vt extendatur.

¶ Ponit curā mollificatiōis anche. Scd̄o ponit curam qn̄ ancha dislocat̄ ad an̄riora. ibi (Qn̄ vō dislocat̄.) Tertio ponit curā q̄do dislocat̄ ad an̄riora ⁊ posteriora. ibi (Et i illa q̄ est ex illo.) Quarto ponit curaꝫ qn̄ dislocat̄ ad exteriora. ibi (Et si sit dislocatio coxe.) Quito ponit curā qn̄ ancha dislocat̄ ad posteriora. ibi (Et quādo dislocatio ē.) ¶ Dicē sic d̄ p̄ma pte ꝙ si ancha dislocatur opꝫ ꝙ ad curandum sit festinatio: quoniam si nō redit velociter fortasse effundent̄ ad eā humiditates ⁊ putrefient ⁊ ꝑducēt ad corruptionē mēbri ⁊ sequetur ap̄a ⁊ mors: ⁊ tunc Auicē. ponit regimē dislocationis anche ad inferiora vt qn̄ mollificatur ⁊ est vt extēdas pedem: deinde reducas pedē donec redeat ad locū suuꝫ: ⁊ postea fac ligaturā ꝯuenientē per quā retineatur in loco suo.

¶ Quando vō dislocat̄ ad anteriora tunc p̄cipitur vt flectat genua ⁊ teneat eum hō fortis ex latere emunctoriū: ⁊ capiat restaurator manu sua caput coxe apd̄ genu ⁊ trahat ipꝫ ad an̄riora ita vt ipellat extremitatē aliā ⁊ ipellat ipm̄ impulsiōe tēdēte ad supiora ⁊ exteriora. Et si adiuuat eum alius ab extremitate alia ex cōtrario motus eius: ⁊ iam ligauit eā cū vitta aut cuꝫ fune erit bene: deinde ligetur cum ligamento.

¶ Ponit curaꝫ anche qn̄ dislocat̄ ad an̄riora: ⁊ dicē sic ꝙ qn̄ ancha dislocat̄ ad an̄riora oꝫ vt ifirmꝰ plicet genua: ⁊ vnus hō fortis teneat eū ex latere emūctoriū ⁊ restaurator capiat caput coxe apd̄ genu ⁊ trahat ipꝫ ita vt equet coxā: deide liget̄ cū ligamento.

¶ Verum quãdo dislocatur ad exteriora opꝫ tunc vt firmet restaurator extremitatẽ coxe que est apud genu: ⁊ moueat eam ex ꝯtrario motus predicti: ⁊ sit aliꝰ tenens ab extremitate alia mouens eam ex contrario motus primi ⁊ iam ligauit vittam aut funem.

¶ Ponit curã qñ ancha dislocat̃ ad exteriora: ⁊ dic̃ sic: ꝙ qñ ãcha dislocat̃ ad exteriora: tũc opꝫ vt reducat̃ ꝯrio mõ mõ ꝑdicto.

¶ Et in illa que est ex illo ad anteriora aut posteriora stringat restaurator radicem coxe cum ligatura lata. Et capiat super humeꝝ ad partẽ que opꝫ ſm declinationẽ dislocatiõis. Et accipiant viri duas extremitates ligature ample: deĩde extẽdãt eã oẽs simul extensiõe qua suspẽdũt infirmũ in aere. Et cum hꝫ iteꝝ est possibile vt redeãt modi ꝑdicti ad rectificationẽ.

¶ Ponit curã cõem a dislocatione anche ad anteriora ⁊ posteriora. Et duo facit sicut duos modos restaurationis ponit. Scða ibi. (Et iteꝝ modus alius.) ¶ Circa totã primã parteꝫ ponit duos modos equationis. ⁊ ponit scðm. ibi (Et medicant eã quãdoqꝫ cũ thibren.) ¶ Dicit sic de ꝑma ꝑte ꝙ oportet vt restaurator liget ancham ligatura lata ⁊ capiat super humerum ad partem que opꝫ ſm ꝙ est dislocata. ⁊. deinde extendatur ⁊ equetur.

¶ Et medicãt eã qñqꝫ cũ thibrẽ. Et modus alius ẽ ſꝫ ꝙ retulit de eo quidã eoꝝ ⁊ bñ egit. Inquit. opꝫ vt caueas foueã lõgam in ligno toto similẽ aq̃ ductibus: ⁊ nõ sit lõgitudo fouee ⁊ ꝓfunditas eius plus q̃ntitate triũ digitoꝝ: ⁊ nõ sit lõgitudo eoꝝ adinuicẽ plus quatuor digitis: ⁊ ponat̃ extremitas althibrẽ in ꝑtẽ illius fouee ⁊ sustẽtẽt cũ eo: ⁊ sit ĩpulsio eiꝰ ad ꝑtẽ ad quam opꝫ ĩpellere: ⁊ opꝫ vt sustentent̃ in medio ligni magni aut podialis lignũ aliqđ erectũ cuiꝰ lõgitudo sit q̃ntitas vnius pedis ⁊ grossitudo eiꝰ q̃ntitas manubrij fossorij: vt qñ resupinat̃ suꝑ dorsuꝫ reuoluat̃ hoc lignuꝫ in eo qđ ẽ ĩter albafegi ⁊ caput coxe: qm̃ ꝓhibet sequi illud qđ extẽdit ipsuꝫ a parte pedũ: lꝫ illud iterũ multotiens indigeat extẽsiõe que fit a suꝑioribꝰ. Et cuꝫ h̃ cũ corpus ĩpellit̃ ad ĩferiora ĩpellit hoc signum caput anche ad exteriora: ⁊ opꝫ vt sit manus ad ĩferiora ſm modũ quẽ diximus ante hoc ꝑcipue ex pede. Qꝫ si caput coxe nõ ingredit̃ per hãc spẽm curatiõis: tũc opꝫ vt auferat̃ lignũ erectũ sustentatũ: ⁊ vt figant̃ duo ligna alia super duo domicilia loci illius ligni. s. in oĩ latere eius lignũ vt sint sicut postes porte: ⁊ nõ sit vnũquodqꝫ eorum minus pede: deĩde equitet super ea lignum aliud sicut equitat lignũ scale vt fit figura sex lignorum similis lr̃e que noiat̃ grece bitaneu: hec enim figura fit cũ ponit̃ lignũ trinũ ĩ medio ĩferiꝰ duobꝰ extremis parũper: deĩde opꝫ vt resupinet̃ ĩfirmꝰ suꝑ latꝰ sanũ ⁊ extẽdat coxã sanaꝫ in eo qđ est inter hos duos postes sub ligno qđ ẽ simile gradui scale ⁊ ponat̃ coxa ĩfirma suꝑ hũc postẽ vt sit caput coxe eq̃tãs super ĩpm postq̃ꝫ expãsi fuerint suꝑ postes pãni plicati plicatione plurima vt nõ ledat postis coxam: postea sumat̃ lignũ aliđ eq̃lis latitudinis cuius lõgitudo sit tãte q̃ntitatis q̃ cõprehẽdat ex capite coxe vsqꝫ ad locũ calcanei ⁊ ponat̃ in lõgitudĩe sub coxa ab ĩteriori ꝑte vt retineat caput coxe ad calcaneũ ⁊ liget̃ cũ eo: deĩde admĩstret̃ in gibbositate. Veꝝ ſꝫ ꝙ diximus in eo qđ ꝑcessit: oportet tunc vt extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cuꝫ eo vt redeat caput coxe ad locum suum cum hac extensione vehemẽti.

¶ Ponit aliũ modũ ⁊ dic̃ sic: ꝙ oꝫ vt sumat̃ thibrẽ ⁊ thibrẽ ẽ qđdã instr̃m ꝯcauũ qđ ponit̃ ĩ capite ossis dislocati: ⁊ tũc opꝫ vt sumat̃ vnũ lignũ ꝯcauũ ⁊ ĩ capite istiꝰ ligni ponat̃ istđ thibrẽ ⁊ ĩpellatur caput coxe cũ isto ligno ſꝫ ꝙ oꝫ. Et si ꝑ hãc spẽꝫ curatiõis nõ egredit̃: tũc oꝫ vt accipiat̃ illđ lignũ ꝯcauũ ⁊ ponãtur suꝑ istud duo ligna ad modũ scale: tũc ĩtromittatur coxa ĩfirma in vno ⁊ postea coxa sana in alio: ita ꝙ suꝑ istos postes expandãtur pãni plicati vt nõ ledãt: ⁊ sic sumatur vnũ aliud lignũ qđ capiat totũ pedem: ⁊ sic extendat ⁊ reducetur ſm meliorem modũ possibilitatis.

¶ Et est iteꝝ modus aliꝰ cum quo ĩgredit̃ caput coxe absqꝫ extẽsiõe ĩfirmi suꝑ lignũ: ⁊ est modus queꝫ laudat Hip. ⁊ ille existimat ꝙ oꝫ vt ligent̃ manꝰ ĩfirmi sil' cũ ligamẽto lato leni ⁊ ligent̃ pedes eiꝰ ambo cũ ligamẽto lato forti leni suꝑ duos calcaneos ⁊ suꝑ duo genua: ⁊ sit lõgitudo cuiusqꝫ eoꝝ a compari suo q̃ntitas q̃tuor digitoꝝ: ⁊ sit crus ĩfirmum extẽsum plus altero q̃ntitate duoꝝ digitoꝝ ⁊ suspẽdat̃ ĩfirmus suꝑ caput: ⁊ sit elõgatio eius a terra q̃ntitas duoꝝ cubitoꝝ: deĩde currat adolescẽs hñs experientiã puber cum brachijs suis ⁊ extrahat coxam infirmam in grossiore loco eius vbi est caput coxe iterum ⁊ suspendat̃ cum ĩfirmo subito. nã iunctura cum factũ fuerit illud cũ ea ingredieт̃ ad locum cũ quolibet studio. Et iste qdẽ modus est facilior alijs: qm̃ nõ indiget oꝑatiõe plurima. Veꝝ plures medicantium nõ bene operantur in eo: qm̃ ipsi spernunt eũ ꝓpter suam facilitatem.

¶ Posito vno mõ equãdi anchã ponit aliũ modũ: ⁊ dicit, sic: ꝙ est aliꝰ modus equãdi anchã quẽ laudat Hip. ⁊ existimat ꝙ oꝫ vt ligẽtur manus ĩfirmi ligamĩe lato. ⁊ ligẽtur pedes ĩfirmi ambo cũ ligamẽto lato. ⁊ ligẽtur suꝑ duos calcaneos ⁊ suꝑ duo genua: ita ꝙ ĩfirmꝰ sit elõgatꝰ a terra ꝑ duos cubitos: deinde adolescẽs hñs experiẽtiã currat cũ brachijs ⁊ ex̃hat coxã ĩfirmã in grossiori loco eius ⁊ suspẽdatur cũ infirmo subito. nam cũ hoc factum fuerit iũctura ingredietur ad locũ suũ: ⁊ iste modus est facilior alijs: qm̃ iste modus nõ indiget oꝑatione plurima: sed plures medicantiuꝫ non bñ operantur in isto modo: qm̃ multum est facilis.

¶ Et si fit dislocatio coxe ad exteriora: tũc opꝫ vt extẽdatur infirmus ſm ꝙ diximus cũ hac ligatura que ẽ suꝑ albahafegi inguinis ⁊ furculã ſm ꝙ diximus: deinde est necessariũ medicãti vt euellat cũ thibrẽ deforis ad ĩteriora postq̃ꝫ posuerit extremitatem thibrẽ in aliqua ꝑte fouee quã diximus vt stringat suꝑ eaꝫ. Et sint aliqui ministroꝝ ex ꝑte coxe sane impellẽtes iteꝝ ⁊ opponat̃ impulsio vt nõ impellatur plurimum.

¶ Ponit curaꝫ qñ coxa dislocat̃ ad exteriora: ⁊ dicit sic. ꝙ si coxa dislocat̃ ad exteriora: tũc opꝫ vt ĩfirmꝰ extẽdat̃ ⁊ ponat̃ thibrẽ. s. illđ ĩstr̃ꝫ ĩ capite coxe: ita ꝙ istđ ĩstr̃m sic positũ in forica đ ligno suꝑiꝰ dicta ⁊ strĩgat postea coxã suꝑ eã ĩpellẽdo ſꝫ meliorẽ moᵐ.

¶ Et cũ dislocatio est ad anteriora: tunc opꝫ vt extendatur infirmus: deinde ponat vir fortis radiceꝫ vole manus sue dextre super inguẽ infirmi ⁊ coartet ipsum cum manu altera: ⁊ ipse cum hoc ponat coartationeꝫ extensam ad inferiora ad partem genu.

¶ Ponit curã quãdo dislocatio est ad anteriora: ⁊ dicit sic: ꝙ cum dislocatio est ad anteriora: tunc opꝫ vt extendatur ĩfirmus: deinde cõprimat̃ cum manu super caput coxe ĩfirmi ⁊ equetur.

¶ Et qñ dislocatio est ad posteriora: tũc nõ oꝫ vt extẽdatur infirmus ad ĩferiora eleuatus suꝑ terrã: imo oꝫ vt sit positus suꝑ aliquid durũ sicut opꝫ vt sit iterum quãdo separat̃ ancha eius ad exteriora sic̃ dixi ĩ gibbositate: opꝫ ergo vt extẽdatur ĩfirmus suꝑ lignũ aut podiale suꝑ faciem suam: ⁊ sint ligamenta stricta non super coxam: imo super crus sicut diximus nuper. Et opꝫ iterum administrare cõpressionẽ cuꝫ tabula ⁊ suꝑ albahafegi ⁊ locũ ad quem egreditur iunctura.

¶ Ponit

¶ Ponit curā qñ dislocatio ē ad posteriora ⁊ dic̄ sic. ꝙ ſi dislocatio coxe ē ad posteriora: tūc nō oꝫ vt extēdat̄ īfirm⁹ ad inferiora: imo opꝫ vt sit īfirm⁹ posit⁹ sup̱ aliqđ durū: ⁊ sint ligamēta stricta sup̱ crus: ⁊ admīstret̄ cōpressio cū tabula ī illo loco vbi iūctura īgredit̄.

¶ Hic est ſmo noster in specieb⁹ dislocatiōis que accidit anche ex cā māifesta aīcedēte illđ. Uer̄ qꝛ qñq͡ȝ dislocat̄ coxa pp̱ multitudinē hūiditatis accñtis ei sicut dislocat̄ spatula: opꝫ tūc vt admīstret̄ cauteriū sicut diximus in loco in quo diximus hoc cauteriū.

¶ Concludit ⁊ dicit ꝙ hic est ergo sermo noster in speciebus dislocationis anche accidentis ex causa manifesta. Et subdit ꝙ quandoq͡ȝ dislocatur coxa propter multitudinē humiditatis sicut spatula: quare oportet vt cauterizetur ſm ꝙ diximus.

¶ De dislocatione genu. Cap. 27m.

Genu ē velocis dislocatiōis. fortasse. n. dislocat̄ absq͡ȝ cā p̄ter dambulationē velocē aut lubricat paꝝ sic̄ carnatis multotiēs dislocat̄ absq͡ȝ cā p̄ter saltū. Et genu qdē dislocat̄ ad oēm p̱tē nisi ad anteriorē pp̱ rotulā ⁊ adiutoriū eius.

¶ Ponit capitulum de dislocatione poplitis. i. genu. Et primo facit hoc. Secundo ponit curam. ibi (Sedeat infirmus.)

¶ Dicit sic de prima p̱te ꝙ genu est velocis dislocatōis. Et fortasse genu dislocat̄ absq͡ȝ cā p̄ter ambulationeꝫ: vt qꝛ ambulatio velox pōt esse cā dislocationis: ⁊ genu quādoq͡ȝ lubricat pp̱ humiditateꝫ existentē in ipso: ⁊ genu dislocatur ad oēm partē nisi ad anteriorē ꝓpter rotulā ⁊ adiutoriū: qꝛ ista ꝓhibent dislocationē eius.

¶ De cura. Cap. 28m.

Sedeat īfirm⁹ sup̱ sedē ꝓpinquā terre: ⁊ eleuent̄ pedes eius parūper: deīde extēdat vir fortis manū suā d̄sup̱ ⁊ desubt⁹ extēsiōe forti ⁊ reducat restaurator iūcturā ad dispōnem suā ſm iudicium dislocatiōis vniuersalis ⁊ liget eam.

¶ De dislocatiōe areffatu ⁊ ē rotula genu. Cap. 29m.

Quandoq͡ȝ accidit ei dislocatio opꝫ vt pes plane ponat̄ in terra ⁊ reducat̄ rotula: deide ipleat̄ curuatura geniculi pānis ꝓhibētib⁹ a duplicatiōe ⁊ ponant̄ d̄sup̱ astelle resistētes ei ī p̱te ad quā d̄clinat. Cū ḡ restrigit̄ ⁊ adheret nō duplicet̄ genu cū festinatiōe: ſꝫ paulatim donec alleuiet̄.

¶ Ponit curā ⁊ dicit sic: ꝙ infirm⁹ oꝫ sedere sup̱ sedē ꝓpinquā terre ⁊ pedes eius eleuent̄ parūper: deinde vir fortis extēdat manuꝫ suā extēsione forti ⁊ restaurator reducat iuncturā ad dispōnē suā ſm iudiciū dislocatiōis ⁊ liget. Et subdit ꝙ qñ genu dislocat̄ opꝫ vt pes plane ponat̄ in terra ⁊ reducat̄ rotula: deinde curuatura geniculi repleat pānis qui ꝓhibeāt dislocationē: ⁊ desup̱ ponantur astelle resistentes ei in p̱te ad quā declinat: cuꝫ ergo stringit̄ ⁊ adheret nō duplicet̄ genu cū festinatiōe: ſꝫ paulatim donec alleuiet̄.

¶ De dislocatiōe iūcture tali apđ calcaneū. Cap. 30m.

Dislocat̄ calcaneus. Indiget ergo si dislocat̄ extensione forti ⁊ curatiōe vehemēti impulsione cū fortitudine vt redeat. Deinde oportet vt dimittat deambulationem circiter. xl. dies vt nō dislocetur scđo. In separatione v̄o pauca sufficit quelibet extensio: deinde reducatur.

¶ Ponit cap̄lm de dislocatione calcanei ⁊ duo facit. Quia primo ponit curā quādo calcaneus nō est dislocatus perfecte. Scđo ponit curā qñ calcaneus p̱fecte dislocat̄. ibi (Et qñ p̱fecte dislocat̄.)

¶ Dicit sic de p̄a p̱te ꝙ qñ calcane⁹ dislocat̄ idiget extēsione forti ⁊ curatiōe vehemēti ⁊ ipulsione cū fortitudine vt redeat ad locū suū: deide opꝫ vt nō ambulet p̱. xl. dies vt nō dislocet̄ scđo: si separatur nō p̱fecte sufficit quelibet extensio: deinde reducatur.

¶ Et qñ cōplete dislocat̄ opꝫ vt reducat̄ ſm ꝙ dicūt antiq. Inquit: opꝫ vt extendat̄ infirmus super dorsuꝫ suū sup̱ terrā ⁊ ab eo qđ est inter coxas eius apud alabausegi sit passillus lōgus intrans in ꝓfunditatē terre nō p̱mittens corpus eius moueri cū ꝓcedit pes ei⁹ ad inferiora: imo opꝫ vt figat̄ iste passillus anteq͡ȝ resupinet̄ infirmus. Or si p̄sens tibi fuerit lignū magnuꝫ in cuius medio diximus esse aliud lignū fixū: tūc oportebit vt fiat extensio super hoc lignū: ⁊ opꝫ vt sit minister tenēs coxā ⁊ extēdēs eā: ⁊ minister alius extēdēs pedē aut manib⁹ suis aut ligamēto ſm ꝯtrariū extensionis ministri primi: ⁊ equet medicus manu separationem ⁊ teneat minister alius pedē aliū ad inferiora.

¶ Ponit curā dislocatōis calcanei qñ p̱fecte dislocat̄. Et duo facit qꝛ p̄ facit hoc. Scđo ponit quosdā cañ. ibi (Et opꝫ post eq̄tioneꝫ.)

¶ Dicit sic de p̄a p̱te ꝙ qñ calcaneus dislocat̄ cōplete: tūc oꝫ vt reducat̄ ſm ꝙ dicūt antiq: oꝫ vt īfirmus extēdat̄ sup̱ dorsuꝫ suū ⁊ ponat̄ iuxta coxas ei⁹ ⁊ p̱tes genitales passillus lōgus ītrās in ꝓfunditatē terre vt nō p̱mittat̄ corp⁹ moueri: ⁊ tūc opꝫ vt sit minister extēdēs pedē manib⁹ suis: ⁊ medic⁹ equet manib⁹ suis sep̱ationē.

¶ Et opꝫ post equatiōnē vt liget̄ ligamentis fortib⁹ ⁊ vadat cū p̱te ligamēti ad pectinē pedis ⁊ cū p̱te ei⁹ ad calcaneū ⁊ liget̄ illic: ⁊ opꝫ vt caueat̄ ex neruis q̄ sunt supra talū posterius vt nō sit super eos ligatura vehemens: ⁊ vt ꝓhibeat̄ infirm⁹ a deambulatione. xl. diebus: ⁊ isti si conant̄ ambulare ante nō sanant̄ ſm cōplementū ⁊ dissoluit̄ in eis mēbrū ⁊ corrūpit̄ curatio.

¶ Ponit quosdaꝫ cañ. ⁊ duo facit ſm ꝙ duos cañ. ponit. Scđa ibi (Or si separat̄.) Dicit sic de primo: ꝙ postq͡ȝ calcaneus est equat⁹ opꝫ vt ligetur cum ligamentis fortibus. Et caueas ne liges super neruos tali. Et prohibeas infirmum a deambulatione quadraginta diebus: ⁊ si conatur ambulare isti non sanantur ſm cōplemētū.

¶ Or si separat̄ os tali ex saltu. nā illđ accidit m̄ltotiēs. aut accidat huic mēbro ap̄a calīn: oꝫ tūc vt p̄paret̄ h̄ mēbrū cū resupinatiōe īfirmi sup̱ faciē suā ⁊ extēsione mēbri ⁊ eq̄tiōe ei⁹ ⁊ cū embrocis q̄ sedāt ap̄ata calā ⁊ admistratiōe ligamētoꝝ fortiū: ⁊ vt q̄escat īfirm⁹ ⁊ nō moueat̄ donec rectificet̄ membrū itegre. Et ligatura qdē tali oꝫ vt sit ad digitos ⁊ dimittat̄ talus apert⁹.

¶ Ponit scđm cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ os tali separat̄ pp̱ saltū: ⁊ multotiēs accidit huic mēbro ap̄a calidū: opꝫ ergo vt equet̄ istud mēbrum ⁊ embrocet̄ cū embrocis que sedāt ap̄ata calida: ⁊ administrent̄ ligamēta fortia: ⁊ nō moueat̄ īfirmus donec membrū integre rectificet̄. Et opꝫ vt ligatura tali ꝓcedat vsq͡ȝ ad digitos.

¶ De dislocatiōe ossis pedis. Cap. 31m.

Eius regimē est ꝓximū regimini dislocatōis ossis calcanei: ⁊ fortasse sufficit vt eques: ita vt calces cum pede tuo super ip̄m pāno existente inter ea donec equetur: deinde emplastra ⁊ stringe ſm modum quem scis.

¶ Ponit curā dislocatiōis ossis pedis ⁊ dicit sic: ꝙ regimē dislocationis ossis pedis est ꝓximū dislocationi ossis calcanei. Et fortasse sufficit vt equetur istud os cum pede existente super ip̄m panno donec equet̄: deinde emplastret̄ ⁊ stringat̄ ſm modū quē scis.

¶ Tractatus secundus de radicibus vniuersalibus in fractura. Cuius continet capitula. 19.

¶ De sermone vniuersali in fractura. Cap. p̄m.

Fractura ē solđ ꝯtinuitatis ꝓpria ossibus. Et accidit qñq͡ȝ sparsa: ⁊ qñq͡ȝ nō est sparsa: ⁊ qñq͡ȝ accidit eq̄lis: ⁊ qñq͡ȝ accidit scissa. Et eq̄lis qñq͡ȝ accidit ī latitudine: ⁊ qñqꝫ accidit ī lōgitudie. Et cadēs ī latitudine qñqꝫ accidit diuisa: ⁊ qñqꝫ accidit nō diuisa. Et cadēs in lōgitudine ē diuisio ⁊ alcasim que nō accidit sep̱ata. Et qdā noīauerūt sp̄ēs fracture nominib⁹ suis dicētes fracturā magnā icedētē in latitudine ⁊ ꝓfunditate raffanalē ⁊ hastalē ⁊ arundinalē. Et dicētes incedētē in lōgitudine

fracturam linealē. Et dicentes incedentē in latitudine cū lōgitudine lunalē ⁊ nerualē. Et illā que est paruarū partiū vnā sauchiē ⁊ alierusiē cū albuberiē.

¶ Posito tractatu de dislocatiōe: pōit tractatū d̄ fractura. Et duo facit: q2 p̄ ponit ꝯmonē vl'em de fractura. Scd̄o ponit ꝯmonē ꝑticularē in ea. ibi (Multotiēs accidit vt scindat̄ craneū.) ¶ Pria in duas. Quia p̄ ponit ꝯmonē vl'em de fractura. Scd̄o ponit ꝯmonez vl'em in curatiōe fracture. ibi (Restauratiōis vasis.) ¶ Pria ꝑs hꝫ partes tot quot ponit cañ. Ibi ponit scd̄m (Et qñ fractura cōpletur.) Ibi tertiū (Et vt declinet fractura.) Ibi quartuꝫ (Et qñ cadit fractura.) Ibi q̄ntū (Et qd̄ dicit̄ de lesione medulle.) Ibi sextū (Et locus q̄dē fracture.) Ibi septimū (Et fractura fedior.) Ibi octauū (Et membra quidē diuersificantur.) Ibi nonū (Et cāe ꝓpter q̄s.)

¶ Dicit sic de p̄a ꝑte ꝙ fractura est solō ꝯtinuitatis ꝓpria ossibus. Et fractura accidit qñq3 sparsa .i. spoliata. ⁊ qñq3 non sparsa .i. non spoliata. ⁊ qñq3 accidit eq̄lis: ⁊ qñq3 accidit scissa. Et fractura eq̄lis qñq3 accidit ꝯm latitudinē ⁊ qñq3 ꝯm longitudinem. Et fractura cadēs in latitudine: qñq3 accidit diuersa: qñq3 accidit nō diuersa. Et fractura que cadit in longitudine nō cadit separata. Et subdit ꝙ quidaꝫ medici nominauerunt species fracture nominibus suis que nomina ponit Auicē. in l'ra ⁊ sunt nota ad l'ram.

¶ Et qñ fractura cōplet̄ nō est possibile vt remaneant duo ossa ꝯm ꝙ necesse est iter ea de oppōne ꝯm ꝑparationē ꝯtinuitatis nālis: imo separant̄ necessario ab oppositione: ⁊ similiter separatio faciens accidere pūcturā necessario in eo qd̄ ꝯtinet̄ de velaminibꝰ ⁊ carne: q̄re accidit dolor sequens ea: ⁊ qñ est equatio rotunda sine frustis ꝯuertit̄ membrū cum facilitate.

¶ Ponit 2m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ est fractura totalis ⁊ cōpleta nō est possibile ꝙ remaneāt duo ossa: sꝫ ꝙ est necesse ꝯm oppositionem eandē: imo opꝫ ꝙ necessario separent̄ ab oppōne. Et subdit ꝙ qñ os est separatū .i. fractū necessario inducit̄ in mēbro pūcturā in velaminibus ⁊ carne: quare accidit tunc dolor sequens illaꝫ fracturam. Et quādo fractura membri est eq̄lis rotunda sine frustis membrum conuertitur .i. reducitur cum equalitate.

¶ Et vt declinet fractura ad exteriora sꝫ ꝙ dixit Hip. melius est q̄3 vt declinet ad interiora: qm̄ illud quod occurrit ei de neruis illic est plus quare ledit.

¶ Ponit 3m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ ꝯm ꝙ dixit Hippo. melius est vt fractura declinet ad exteriora q̄3 vt declinet ad interiora mēbri. Et ratio q2 versus partes interiores membri sunt multi nerui.

¶ Et qñ cadit fractura apud iuncturā ⁊ restaurat̄ remanet motus difficilis ꝓpter duritieꝫ: ⁊ aras badu qd̄ accidit idiget spatio donec declaret̄: ⁊ illud q̄dē prauius accidit in iuncturis ossiū paruoꝝ: ⁊ de illo iteruꝫ est vbi est iunctura in creatione strictior sicut est iunctura cauille. Et fractura prauioris icarnatōis ⁊ vnitionis est illa que est ꝯm rotūditatem: deinde illa que declinat: nō eni adheret nisi super ipm̄ ꝓlonget̄ ligatura habēs fabricationē mirabilē tēpore lōgissimo: ⁊ sumat ex cibis ⁊ medicinis ⁊ ex eo qd̄ mittit sanguinē ad illā partē ꝯm ꝙ dicemꝰ. Et deterior fractura ossiū ad interiora nō ad exteriora ꝯm ꝙ dicit̄.

¶ Ponit quartū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ frangit̄ membrū apud iuncturam: ⁊ talis fractura restaurat̄: motꝰ mēbri remanet difficilis ꝓpter duritiē que euenit in iūcturis ⁊ ꝓpter poꝝ sarcoydē. Et qūo accidit porus sarcoydes inferius declarabit̄. Et talis difficultas motus accidit prauior qñ est fractura in iuncturis ossiū paruorū ⁊ de prauiori est vbi iunctura in creatiōe est strictior sicut est iunctura cauille. Et subdit ꝙ fractura prauioris incarnationis ⁊ vnitionis est illa que est ꝯm rotūditatē: deinde illa que declinat ad rotunditatē: qm̄ nō adheret talis fractura nisi ꝓlonget̄ super ea ligatura tēpore lōgo: ⁊ nisi sumat cibos ⁊ medicinas necessarias que transmittunt sanguinē ad illā partē ꝯm ꝙ diximus. Et illa fractura ossiū est deterior que est ad ꝑtes interiores ⁊ nō ad exteriores.

¶ Et qd̄ dr̄ de icisione medulle ⁊ iterficit est itētio cui nō ē vtilitas: medulla .n. hꝫ lenitatē viscositatē ⁊ nō icidit̄. Et qñq3 accidūt cū fractura accñtia sic vulnera ⁊ fluxꝰ sanguis ⁊ apa ⁊ atritio eius qd̄ circūdat eā ex carne: q̄ si nō ꝑparet̄ cū ꝓhibitiōe putrefactionis aut scalpellet̄ accidit ex eo corrosio. Et locꝰ q̄dē fracture magnoꝝ scit̄ ꝑ dolorē ⁊ ꝑ casuꝫ. Fractura v̄o puerorū ꝑuoꝝ appꝫet ꝑ dolorē ⁊ apa. nā i ipsis accidūt plura iudicia restauratiōis. Et qñ ista ossa redeūt ad sitꝰ suos possibile est in infantibus ⁊ qui sunt eis proximi vt restauret̄ villus virtutis prime in eis. In etate v̄o adolescentie ⁊ que est post ipsam nō restauratur: imo currit super eaꝫ incarnatio ex mā cartilaginosa ꝯiungens inter duo ossa de gn̄e eius qd̄ facit currere erarius de duobꝰ plūbis super ꝯtinuationē eris ⁊ alioꝝ: ⁊ ossa magis inobedientia ad restaurationē faciendā est adiutoriū: deinde brachium. Amplius furcula qñ frangitur ad interiora praua fit eius cura.

¶ Ponit 5m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ illud qd̄ dicit̄ de incisione medulle ꝙ interficit est intentio cui nō est vtilitas: qm̄ medulla ꝓpter suā lenitatē ⁊ viscositatē nō incidit̄. Et qñq3 cū fractura accidūt accidētia sicut vulnera ⁊ fluxus sang. ⁊ apa ⁊ additio carnis: ⁊ si nō ꝑparat̄ ad ꝓhibendū putrefactionē accidit corrosio mēbri. Et subdit ꝙ locus fracture magnoꝝ cognoscit̄ per dolorē ⁊ per casum: cetere fracture ⁊ fractura paruoꝝ apparet per dolorē ⁊ apostema .i. tumorē. Et in pueris accidunt plura iudicia restaurationis: qm̄ in infantibus restaurant̄ per viā prime intētionis: sed in adolescentibꝰ nō restaurant̄ ossa per viā prime intētionis: q2 ꝯcurrit ad restaurationē ossiū coꝝ cartilago ꝯiungēs iter duo ossa: ⁊ h̄ facit nā sicut facit ferrarius qñ ꝯiungit es cuꝫ ere. Et subdit ꝙ ossa magis inobediētia ad faciēdū restaurationē est adiutorium: deinde brachiū. Sed qñ furcula frangitur ad interiora praua fit cura eius.

¶ Et fractura fedior in duobus focilibus est fractura focilis inferioris eorum sicut dictuꝫ est in dislocatione. Res autem coxe ⁊ cruris est facilior: quoniam restauratio non prohibet ea a dilatione.

¶ Ponit septimum cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ fedior fractura in duobus focilibus est fractura focilis inferioris sicut dictum est in dislocatione: sed fractura cruris est facilior.

¶ Et mēbra q̄dē diuersificātur in spatio restaurationis. v̄.g. qm̄ nasus restaurat̄ ꝯm ꝙ dicit̄ in .x. ⁊ costa in .xx. ⁊ vlna in eo qd̄ approximat a .xxx. vsq3 ad .xl. ⁊ coxa in .l. Et fortasse extenditur lōge donec restaurat̄ coxa vsq3 ad menses tres aut q̄tuor ⁊ qd̄ est supra hoc. Et vt declinet mēbrū infirmatione restaurationis ad vētrem eius melius est q̄3 vt declinet ad dorsum ipsius: qm̄ fit declinatio eius in latere vrine.

¶ Ponit octauum cañ. in quo ostendit ꝯm quot dies membra restaurantur. ⁊ quod dicit est notum ad litteram.

¶ Et cause ꝓpter quas nō restaurat̄ os sunt multitudo embrocatiōis aq̄ ⁊ multitudo solonis ligamētorū ⁊ ligatōis eoꝝ: aut festinatio i motu: aut paucitas sanguis absolute: aut paucitas sanguis viscosi in corꝑe: ⁊ ꝓpter illud miorat̄ restauratio fracture cholericoꝝ ⁊ ꝯualescētiū. Et de illis que sign̄ant restaurationē est appꝑitio sanguis q videt̄ q̄si ipse sit suꝑfluitas quā expellit nā ex multitudine sua cū studio ad fracturā.

¶ Ponit nonū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ cāe ꝑꝑ quas os qñ frangitur nō restaurat̄ sunt qñ mēbrū multū embrocaret̄ aq̄. Et qñ ligamēta multū soluerentur. Et quando membrum festinaret ad mouenduꝫ. Et quando in corpore esset paucus sanguis viscosus. Et propter hoc minoratur restauratio in corporibus cholericorū ⁊ conualescentium. Et ratio: q2 ista corpora habent parum de sanguine viscoso. Et subdit ꝙ de illis que significāt restaurationē est quādo in mēbro apparet sanguis qui sanguis videt̄ quasi sit superfluitas quā superfluitatem natura expellit cum studio ad fracturam.

¶ De radicibus restaurationis. Cap. 2m.

Restauratio basis est extēsio mēbri cū q̄ꝫtitate que opꝫ. Nam additio in ea spasmat ⁊ le-

sionē facit: ⁊ ꝓueniūt ex ea febres: ⁊ qñq₃ accidit ex ea mollificatio. Et illud qdē in corporibꝰ hūidis est mioris nocumēti ꝑꝑ iobediētiā coꝝ ad extēsionē: ⁊ diminutio eiꝰ ꝓhibet bonitatē cōsolidatiōis ⁊ ordinis ⁊ ꝙ in dislocatiōe ⁊ fractura ē eq̄le. Qđ ꝗ extēdit̄ ₰z modū q oȝ est vbi fit occupatio cū ꝑparatiōe duoꝝ ossiū ₰z rectitudinē ⁊ pōnē puluilloꝝ ⁊ ligamētoꝝ ₰z ꝙ oȝ ⁊ coopire ea astellis ⁊ cooperire astellas ligamentis.

¶ Postq̄ Aui. superiꝰ posuit caplm vl'e de fractura. ponit caplm de radicibꝰ restauratiōis: ⁊ diuidit̄ in ptes tot quot ponit capl'a in hoc. s. in restaurādo. ptes patebūt. Primū caplm h₃ partes tot quot ponit canones de radicibꝰ restauratiōis: ⁊ ponit multos canones in isto capl'o qui patebūt inferius. ¶ Dicit sic in p̄mo canone ꝙ basis restauratiōis ponit̄ ⁊ extēdet̄ mēbrū cū q̄ntitate q̄ opȝ. nā si sup̱flue extēdit̄ mēbrū spasmat ⁊ facit lesionē ⁊ ꝓueniunt ex ea febres. Et qñq₃ accidit ꝑꝑ extēsionē sup̱fluā mollificatio in mēbro: ⁊ talis extēsio sup̱flua in corp̱ibꝰ hūidis est minoris nocumēti: ꝓpterea q2 sunt obediētia ad extēdēdū: ⁊ diminutio extēsionis mēbri ꝓhibet bonitatē ꝯsolidationis ⁊ ordinis ⁊ ꝓhibet illud qđ est equale in dislocatiōe ⁊ fractura. Et subdit ꝙ si eger extēdit̄ ₰m moduȝ ꝯueniētem aut qñ fit occupatio duoꝝ ossium ₰m ꝙ opȝ ⁊ cooperire astellas ligamētis ⁊ apponere puluillos ₰m ꝙ opȝ.

¶ Et opȝ vt quiescat mēbrū q̄ntū est poſ'e nisi qñq₃ ₰z q̄ntitatē quā tolerat cū nō fuerit nocumentū ⁊ ap̄a vt nō moriat̄ nā mēbri. Et opȝ vt caueat̄ doloratio vehemēs apđ extēsionē ⁊ stricturā in fractura ⁊ dislocatiōe simul: ⁊ sil'r illud qđ accidit ex strictura vehemēti ⁊ tardatiōe sol'onis: qm̄ illđ ꝑducit ad h̄ vt moriat̄ illud mēbrum ⁊ putrefiat: ⁊ sit necium abscindere ip̄m.

¶ Ponit 2m can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ mēbrū restauratū opȝ vt q̄escat ₰m q̄ntitatē quā tolerat: ⁊ h̄ cū nō fuerit nocumētū ⁊ ap̄a vt nā mēbri nō moriat̄. Et qñ extendis opȝ vt nō ꝓhibeatur ne inducatur dolor: etiā opȝ ꝙ timeatur illud qđ accidit ex strictura vehementi ⁊ tardatione solutionis: quoniā istud perducit ad hoc vt moriatur illud membrū ⁊ putrefiat: ⁊ sic necessariū erit abscindere ipsum.

¶ Et intētio in plurimo restauratiōis est vt eueniat alrosboth in eis que nō sunt ossa capitis. nam sup̱ ea nō orit̄ alrosboth: q̄re opȝ vt ꝑparet̄: ita vt non eueniat siccū neq₃ paucū: ⁊ iteꝝ grossuȝ pl'm ꝑtrāsiēs mēsurā. Et de sicco est ꝙ magnitudo eiꝰ diuersificat̄ ₰m mēbrū ⁊ q̄ntitatē fracture in magnitudine sua aut multitudine ipsiꝰ aut in ꝯrijs ambaꝝ. Et tu qdē scies in diminutiōe qđ opȝ fieri in illo q̄si apud rememorationē ciboꝝ ⁊ apud rememorationē fracture. Et opȝ vt cū accidit alrosboth vt ꝓhibeat̄ a motibꝰ cōprimētibꝰ ⁊ coitu ⁊ ira ⁊ iracūdia: qm̄ adurūt sanguinē ⁊ fugit locū calidū ⁊ sanguis querit fridū: ⁊ adiuuat̄ cū emplastris fortibꝰ stipticis in qbꝰ est caliditas quedā ⁊ glutinatio: ⁊ ponantur in eis que sunt sicut nux cupressi ⁊ dragagantū ⁊ medicine que sunt ad rupturā.

¶ Ponit 3m can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ intētio in plurimo restaurationis est vt eueniat porus sarcoydes in illis ossibꝰ q̄ nō sunt sicut ossa capitis: qm̄ i ossibꝰ capitis nō orit̄ alrosboth. Et sic oȝ ꝙ ista mēbra taliter ꝑparent̄ vt nō eueniat i eis alrosboth siccū neq₃ paucū ⁊ nō eueniat grossuȝ pl'm trāsiēs mēsurā: ⁊ magnitudo pori sarcoydis diuersificat̄ ₰m ꝙ ē mēbrū ⁊ ₰m ꝙ est fractura magna vel p̱ua: q2 sic ē fractura magna vl' p̱ua: sic orit̄ magnꝰ vl' p̱uus porus sarcoydes. Et tu scies q̄ño alrosboth diminuit̄ qñ erimꝰ rememorati de cibis ⁊ strictura. Et subdit ꝙ cū accidit alrosboth oȝ vt mēbꝝ ꝓhibeat̄ a motibꝰ cōprimētibꝰ a coitu ⁊ ira ⁊ iracūdia: qm̄ adurūt sanguinē: ⁊ sanguis fugit locū cal'm ⁊ q̄rit frigidū. Et subdit ꝙ gn̄o alrosboth adiuuat̄ cū emp̄l'is fortibꝰ stipticis i qbꝰ ē cal'itas q̄dā ⁊ glutinatio: ⁊ pōit medicias q̄ ponunt̄ in istis emp̄l'is ⁊ sūt note.

¶ Et qñ accidit fracture vt nō restauret̄ restauratiōe de q̄ curet̄: tūc fiat in ea q̄dā sil'e fricatiōi i vlceribꝰ q̄ nō sanant̄: ⁊ ē vt fricet̄ vtrisq₃ manibꝰ donec auferat̄ viscositas vilis debilis q̄ est q̄si ipsa non sit aliq̄d: q̄re accidit vt eleuet̄ in locū ⁊ ipellat̄ ad ip̄m sanguis bonus nouus ⁊ coaguleī sup̱ ip̄m rosboth forte. Et multotiēs q̄dem egrediunt̄ ⁊ alterat̄ color ossis: res sil'es corticibꝰ ⁊ sq̄mis ꝑꝑ fricationē. Et sup̱ hꝰ nō ponātur astelle: imo si fuerit necessariū sufficiat ligatura bona.

¶ Ponit 4m can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ accidit fracture vt nō restauret̄ restauratione de qua possit curari: tūc fricet̄ sicut fricant̄ vlcera que nō sanant̄ ⁊ fricet̄ vtrisq₃ manibꝰ donec auferat̄ illa viscositas que est ac si ipsa nō sit aliq̄d qñ accidit ꝑꝑ fricationē vt veniat ad mēbrū sanguis bonus ⁊ gn̄et̄ alrosboth forte. Et subdit ꝙ multotiens egrediunt̄ res sil'es corticibꝰ ⁊ squamis per fricationē: ⁊ in hm̄ōi dispōne nō ponant̄ astelle: imo sufficiat ligatura bona.

¶ Et qñ aggregant̄ fractura ⁊ vulnera tūc nō est possibile vt differat̄ restauratio vsq₃ q̄ sanent̄ vulnera. os. n. idurat̄ ⁊ nō recipit restaurationē nisi cū prauitate ⁊ extēsione vehemēti ⁊ dispōnibꝰ maximis. Et cū h̄ qñ accidūt cū vulnē doloris ⁊ ap̄ata in qbꝰ est timor: tūc vt torqueat̄ mēbrū melius est q̄ȝ vt accidat timor magnꝰ: q̄re opȝ vt in hm̄ōi fractura nō ꝑueniat̄ ad vltimū in re restauratōis. Et qñ ē cū fractura atritio est cū illo timor i corrosiōe mēbri: q̄re oȝ vt scalpellet̄ locus ad h̄ vt egrediat̄ sanguis: qm̄ in ip̄o ē timor ⁊ ē vt moriat̄ mēbꝝ: ⁊ si fluat sanguis: tūc oȝ vt retineat̄. Et m'ltotiēs q̄dē fit neciū ꝑꝑ timorē ap̄atis ⁊ nocumētū vulneris vt facias aliud q̄ȝ sit neciū de curatione mēbri: q̄re flobothomas ⁊ soluis vētrē ⁊ subtilias cibū.

¶ Ponit 5m can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ fractura ⁊ vulnera aggregantur: tūc nō est poſ'e vt differat̄ restauratio vsq₃ q̄ sanant̄ vlcera. Et iō est: q2 si differt̄ restauratio: tūc os nō recipit restaurationē ꝑꝑ duritiē nisi cū difficultate ⁊ prauitate ⁊ extēsione vehemēti. Et ideo subdit ꝙ qñ accidūt in vulnere dolores ⁊ ap̄ata i qbꝰ est timor vt mēbrū torqueat̄ melius est q̄ȝ vt accidat timor magnus: q̄re oȝ vt in hm̄ōi fractura nō ꝑueniat̄ ad vltimū in restaurando. Et subdit ꝙ qñ cū fractura est atritio ⁊ timor ne corrodat mēbrū: q̄re oȝ vt locus scalpellet̄ taliter vt egrediat̄ sanguis: qm̄ est timor ne moriatur mēbrū: ⁊ si sanguis fluat sup̱fluus: tunc opȝ vt retineat̄. Et subdit ꝙ multotiens fit necessariū vt soluatur venter ⁊ fiat flobothomia propter timorem ne membro eueniat apostema.

¶ Et qñq₃ accidit ex strictura pruritus ⁊ est neciuȝ vt soluat̄ aut embrocet̄ mēbrū cū aq̄ calida donec resoluant̄ humiditates mordicatiue. Et Hip. q̄dē ꝑcipit ei q restaurat̄ vt suggat aliq̄d de elleboro in illa hora: ⁊ fuit eiꝰ intentio vt trahant̄ m̄āe ad interiora. Et Gal. ꝓhibet hoc: imo ꝑcipit vt bibat̄ agaricuȝ. Qꝫ si fuerit necessariuȝ: tūc det̄ aliq̄d de syrupo acetoso in quo sit virtus acuta. Et dicit̄ ꝙ illud fuit in tēpore Hippo.

¶ Ponit 6m can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ qñq₃ ꝓpter stricturā accidit pruritꝰ: q̄re est neciū vt mēbrū dissoluat̄ ⁊ embrocet̄ cū aq̄ cal'a donec resoluant̄ humiditates mordicatiue. Et subdit ꝙ Hip. ꝑcipit ei q restaurat̄ vt suggat aliq̄d de elleboro: ⁊ intētio eius fuit vt trahant̄ m̄āe ad interiora. Et Gal. ꝓhibet h̄: imo ꝑcepit vt bibat̄ agaricū. Et dicit Aui. ꝙ si fuerit neciuȝ dare h̄: tūc detur de syrupo acetoso aliq̄d in quo sit virtꝰ acuta: ⁊ dī ꝙ illud de elleboro fuit tp̄e Hip.

¶ Et sup̱fluitas q̄ est iter duo tp̄a est mirabilis: ⁊ cum volueris facē restaurationē: deide dolet ⁊ inquietat: tūc rectius ē vt dimittas illđ ⁊ extrahe illđ qđ redire fecisti: fortasse. n. remouebis per illud infirmū a doloribꝰ.

¶ Ponit 7m can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ sup̱fluitas que est inter tp̄s principij ⁊ tēpus restaurationis est mirabilis. Et subdit ꝙ cū tu volueris facere restaurationē ⁊ membrū postq̄ȝ restaurasti dolet ⁊ inquietat: tūc rectius est vt dimittas restaurare: ⁊ extrahe illud qđ fecisti redire: qm̄ fortasse per hoc remouebis ab infirmo doloreȝ.

¶ In fractura autem in longitudine sufficit vt membrum adhereat cū strictura vehemēti ⁊ vehemētiore q̄ȝ in alijs in cuius cōpressione vltimatio fiat ad interiora. In fractura aūt q̄ est in osse oȝ vt duo ossa stēt

sm rectitudinem in fine qui possibilis est obseruando illd ex ꝑte situs partiū sanaꝝ. Et ↄsidera an sit oppositio ossis hui⁹ ad suū cōpar ossis alteri⁹: deide restaura ⁊ obſua. nā iter illd sunt res de illis sic̄ frusta ⁊ additiones: ⁊ de illis sunt vacuitates: verū frusta qn̄ nō decēter cōponunt soluūt iter os ⁊ iter restauratione.

Positis aliqbus canonibus de vase restaurationis: ponit alios can̄. ⁊ iterū diuidit in ꝑtes tot quot ponit can̄. qui oēs apparebūt inferius. Dicit sic de p̄mo can̄. ꝙ in fractura que est in osse sm longitudinē sufficit vt mēbrū adhereat strictura vehemēti: ⁊ fit strictura vehemētior q̄ꝫ in alijs stricturis ⁊ cōprimat mēbrū versus ꝑtes interiores mēbri. Et subdit ꝙ fractura que est in osse opꝫ ꝙ duo ossa stent sm rectitudinē que est possibilis: ⁊ d̄bes obseruare hoc faciēdo cōparationē ad partē sanam. Et ↄsidera an opposito istius ossis sit ad suū cōpar ossis alterius deinde restaura ⁊ obseruа. Et subdit ꝙ qn̄ frusta ossis nō decenter cōponunt soluūt inter fracturā ⁊ restaurationē: qr nō permittunt facere restauratione.

Et qn̄ frangit iterū ⁊ remanent inter duas scissuras ossis nō permittunt vt adhereat vna caruꝫ alteri ⁊ separant: quare fit vlcus in quo semꝑ aggregat virus: quare accidit inde ꝙ ip̄mmet putrefit ⁊ putrefit membrū. Amplius vnitio nō fit fortis: fortis eniꝫ nō fit nisi quādo decēter ↄtinuant frusta ⁊ additiones in oppositione sua que ei opponit. Est ergo necessaria extēsio postq̄ꝫ fuerit verificata oppositio inter duo ossa ⁊ inter additiones ⁊ meatus qui deglutiūt eas ⁊ verificata fuerit restauratio. Cū ergo extēderis ⁊ opposueris rectum est cum inuenis oppositionem verificatam vt mollifices extensionem paulatim ⁊ obserues oppositionem vt declinet cum attractione ⁊ obserues cū manu tua dispositionē eius qd decenter componit.

Ponit 2ᵐ can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ qn̄ os frangit ⁊ inter duas scissuras ossis remanēt ista ossa nō ꝑmittūt vt vna scissura ossis adhereat alteri scissure: q̄re accidit inde putrefactio in mēbro. Et subdit ꝙ restauratio mēbri in p̄mo restaurationis nō fit fortis: nō. n. fit fortis nisi qn̄ decenter ↄtinuant frusta ⁊ additiones ossis in oppositione sua. Et sic postq̄ꝫ iter duo ossa est facta oppositio ita ꝙ meatus deglutiāt se: tūc est nec̄ia extensio quousq₃ verificet restauratio. Et subdit ꝙ cū imediate extēderis ⁊ opposueris vnā ꝑtē ossis alteri ꝑti ⁊ v̄ificata ē oppositio ꝑtiū ossis: rectū ē vt extēsio mollificet paulatim ⁊ obſues cū manu tua illud qd decēter cōponit.

Et si inueneris eminētiā aut aliud rectifica illud cū manu: deinde necessariū est ligamentū ↄseruās membrū sm quietē suā: nō durum qm̄ dolere facit valde: neqꝫ lene quoniam dimittit cōseruationem: ⁊ de reb⁹ que earum est media est melior: ⁊ opꝫ vt sit ligamentum positū ad illud ad qd est inclinatio vehemētius.

Ponit 3ᵐ can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ si tu iueneris eminentiā aut aliud tu debes rectificare illud cū manu tua: deinde administra ligamentū necessariū: ita ꝙ ligamētū nō sit multū strictū necq₃ multū molle: qm̄ melior medicina fracture est ligatio: ⁊ ligamentū opꝫ ꝙ sit positū vehementius ad illud qd magis declinat.

Et si fractura est completa: tūc oportet vt equetur equatiōe stringēte eaꝫ ex oī parte. Qr si fractura fuerit in ꝑte plus oportebit vt sit strictura illic plus: ⁊ si cuꝫ fractura fuerit aliqd ex frustis ⁊ ossib⁹ ꝑuis: tūc si fuerit ledens dolorē facies: tūc valde ad illud cū rectificatione. Qr si nō fuerit ledēs: tūc nō cures de eo neqꝫ apponas manū. Qr si. v̄. g. audita fuerit eius crepitatio tūc sperat ꝙ currit suꝑ eā rosboth. Cuꝫ ergo securus fuerit de illo: tunc nō opꝫ vt tardet res eius.

Ponit 4ᵐ can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ si fractura est cōpleta: tūc opꝫ vt fractura equet equatione stringēte eā ex oī parte. Et si fractura fuerit plus in parte opꝫ ꝙ strictura sit plus illic vbi est fractura. Et subdit ꝙ si cū fractura fuerit aliqd de frustis ossiū si illud frustuꝫ ledit dꝫ rectificare. Si aūt nō ledit dimittat ⁊ nō curet de eo. Et si vides os crepitare: tūc sperat ꝙ alrosboth venit suꝑ ossa fracta.

Et qn̄ accidit ex frustis disruptio carnis nō est tunc rectū occupari in dilatatiōe disruptiōis opōne stolidoꝝ: sed est nec̄e vt extēdant duo ossa ad duo latera sm vltimū finē rectitudis ne sit tortuositas in eis: qm̄ in tortuositate tūc est corruptio ossis. Cuꝫ g̊ extēderis ip̄m: tūc redi ad frustū ⁊ reduc ip̄m ⁊ stringe illud.

Ponit 5ᵐ can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ qn̄ ꝓꝑ frusta ossiū accidit disruptio carnis nō est rectum occupari tunc in dislocatione disruptionis carnis operatione stolidoꝝ: sed est necesse vt restaurent ossa sm vltimum finem rectitudinis ne sit tortuositas in ossibus: quoniā in tortuositate tunc est corruptio ossis. Cuꝫ ergo extenderis membrum: tunc si esset aliquod frustum reduc ⁊ stringe cum ligatura.

Si aūt nō redit tūc nō dilates disruptionē: imo presens sis vt videas mēsurā qua indiges ⁊ perfora in ea sm q̄ꝫtitatē qua ingrediat in eaꝫ frustū ⁊ cōpone suꝑ ip̄m frustū cutis lenis super qd possit esse foramē spissum ⁊ penetret frustū in ip̄m: ⁊ preme super cutē ⁊ manum cōpressione grauante eas ambas: ⁊ procedet os in foramine ꝓcessione ad radicē suā: deinde serra cuꝫ serra operationis: ⁊ est serra minuta subtilis acuta sicut serra facientiū pectines: ⁊ fortasse perforat radix cuius perforatio est necessaria cū tripano faciēdo foramina ↄtinua accipiēdo locū cuius querit fractura: ⁊ illud nō est auferēs timorē vbi est post os corp⁹ nobile: lꝫ fortasse sit saluius q̄ꝫ instrumenta mouētia motu suo aut sua collectiōe aut incisione sua. Et qn̄qꝫ ingeniat: vt ponat tripanū super latitudinē substātie nō permittentē tripanū penetrare nisi sm quātitateꝫ adiuuantē quare est minoris nocumenti q̄ꝫ instrumenta mouentia: ⁊ propter hoc opꝫ vt sint apud restauratores ipsoꝝ tripanoꝝ spēs plures preparate.

Ponit 6ᵐ can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ si frustū nō redit tunc debes ꝑforare sm q̄ꝫtitatē qua frustū ossis exeat extra: istud frustū serretur cum serra facientiū pectines. Et subdit ꝙ fortasse istud frustū ossis aufert cū tripanis: lꝫ talis ꝑforatio nō sit auferens timoreꝫ ⁊ ꝓprie vbi post os qd aufert est aliqd corp⁹ nobile: sicut eēnt nerui arterie ⁊ vene: ⁊ ista ablatio cū tripano est saluior q̄ꝫ cū reliquis īstrumētis que auferūt: aut collectionē sicut tenalie: aut icisione sicut rasoriū. Et nō ꝑmittat ꝙ tripanuꝫ penetret vltra nec̄itatē. Et sic ↄcludit ꝙ ꝓꝑ hoc restaurator dꝫ hēre multas spēs tripanoꝝ.

Et fortasse nō apparet frustū: sed est necessariuꝫ ad intus illud qd exiccat ⁊ retinet ip̄m: deinde fieri illud qd opꝫ. Qr si fuerit frustū aut petia ossiū separatū pungens locū ⁊ dolorē faciens: tūc necesse est scindē ⁊ vti regimine ad extrahēdū illd qd egredit. Et multotiēs opꝫ serrare illud. Et qn̄ fuerit illud qd fractū est ⁊ cōminutū magnū ⁊ fuerit eius confractio ⁊ cōminutio plurima: tūc necesse erit vt extrahat totū. Si aūt fractura nō fuerit cū cōminutione ⁊ fuerit dislocatio ei⁹ scissura capiēs locū plurimū: tunc incide infirmiorem locū ⁊ dimitte reliquū: quoniā non est nocumentū in eo: imo nocumentū in abscindendo totū est magnū.

Ponit 7ᵐ can̄. ⁊ dicit sic: ꝙ fortasse nō apparet frustū ossis: ⁊ tūc est nec̄iuꝫ ponē exiccātia: deīde fiet illd qd opꝫ. Et subdit ꝙ si fuerit frustū ossis pūgēs aut petia sepata ab osse: tūc nec̄ium est scindere locū ⁊ extrahere illud os: ⁊ qn̄q₃ est necessariū vt serret illud os. Et subdit ꝙ si illd os qd est fractū fuerit cōminutū: tūc opꝫ vt extrahat totū os. Et subdit ꝙ si fractura nō fuerit cū cōminutione ossis ⁊ dislocatio ⁊ scissura fuerit plurima: tunc incide locuꝫ infirmiorē ⁊ aliū locū dimitte: qm̄ nō est nocumentū in dimittendo: īmo nocumentū in abscindendo totū illud est magnum.

De admonitione restauratiōis. Cap. 3ᵐ.

Necesse est restaurator vt ↄsideret iclinationem ossis: ⁊ quoniā ipse inuenit apud parteꝫ

ad quā iclinaẗ gibbositatē ⁊ apḋ partē a q̄ iclinaẗ cōcauitatē. Et plurimū qdē itelligit illḋ cū tactu: ⁊ illud iterū qm̄ dolor fit vehemēs in p̄te ad quā ē iclinatio: ⁊ crepatio iteꝝ sign̄at illud ⁊ sup̄ illud fabricet rē suā.

¶ Posito capl'o de vasi restauratiōis: ponit caplm̄ de admonitione restauratoris: ⁊ diuidiẗ istud caplm̄ ī tot p̄tes quot ponit cañ. de restauratiōe. p̄tes patebūt legēdo ⁊ exponēdo lr̄aȝ. ¶ Dicit sic de p̄ cañ. ꝙ restaurator dȝ ꝯsiderare inclinationē ossis: qm̄ restauratio inuenit apud parteȝ ad quā inclinatur gibbositatem: ⁊ apud partē a qua inclinatur inuenit ꝯcauitatē: ⁊ restaurator intelligit hoc cū tactu: ⁊ cognoscitur ēt q2 dolor est vehemens in illa parte in qua est declinatio ossis: ⁊ etiā crepitatio significat os fractum.

¶ Et est necessariū restauratori vt extendat manū suā super locū fracture in dispositione itineris eius ad superiora ⁊ inferiora cuȝ facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit separationē aut eminētiā aut frustum cognoscat ip̄m vt nō liget vice altera nisi ₰m ꝙ opȝ: qm̄ accidet ꝯfusio aut dolor: ⁊ nō opȝ vt ꝯfidas in equatione sensata per manū ante cōplementuȝ sanitatis. nā multotiens occultat apostema contusionem ⁊ torsioneȝ. cum ergo restaurator peruenerit ad fracturā ⁊ inuenit illud si non exquisite operaẗ in eo deturpaẗ membrū: ⁊ si exq̄site operaẗ p̄ducit ad spasmū ⁊ febrē prauā: ergo melius est vt dimittat illud ⁊ nō tāgat ip̄m.

¶ Ponit 2m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ restaurator dȝ extēdere manū suam sup̄ locū fracture tangēdo ad superiora ⁊ inferiora cū facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit separationē aut eminentiā aut frustū cognoscat illud: ⁊ nō liget restaurator nō ₰m ꝙ opȝ: īmo liget ₰m ꝙ opȝ: q2 si ligaret nō ₰m ꝙ opȝ faceret accidere dolorē aut ꝯtusionē. Et subdit ꝙ nō opȝ restauratorē ꝯsiderare in equatiōe quā videt ⁊ sensata per manū. Nā multotiens apostema occultat cōtusionē ⁊ torsionē. Et subdit ꝙ cū restaurator peruenit ad fracturā ⁊ inuenit. s. apostema torsionē si nō exquisite operaẗ in mēbro deturpaẗ mēbrū: ⁊ si exquisite operatur perducit ad spasmū ⁊ febrē prauā: ergo melius est vt dimittatur illud ⁊ nō tāgat ipsum.

¶ Cum ergo incipit peruenire ad restaurationeȝ partis ossium ⁊ nō penetrat opȝ vt nō vim faciat ⁊ faciat ipsam ingredi cū difficultate ₰m oēm dispōnē: qm̄ ingrediẗ sup̄ infirmū qḋ est maius q̄ȝ remaneat os non equatum. Et si dolet reditio ⁊ rectificatio valde: ⁊ est possibile medico vt reducat illud ad dispōnē fracture: tunc est delitie infirmo ⁊ cōcupiscentia magna.

¶ Ponit 3m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ cū restaurator p̄uenit ad restaurādū p̄tes ossiū ⁊ nō penetrat. s. vna pars ossis in aliaȝ nō opȝ vt faciat fracturā ingredi cū difficultate ₰m oēm dispōnē: qm̄ super īfirmū fiet maius malū q̄ȝ vt os remaneat nō equatū. Et subdit ꝙ si reditio ⁊ rectificatio dolet valde: ⁊ est poſſe ꝙ medic9 reducat mēbrū ad dispōnē fracture tūc infirmo est delitie ⁊ ꝯcupiscentia magna.

¶ Et opȝ vt restaurator festinet ad restaurandū illud qḋ fractū est ⁊ restauret in die suo: qm̄ quāto plus elōgaẗ tāto est eius introitus difficilior ⁊ nocumenta in ipso sunt plurima: ⁊ ꝓp̄rie in ossib9 que circūdāt lacerti ⁊ nerui plures sicut coxa: ⁊ opȝ vt adiuuet ad festinationē restauratiōis cū causis in ꝯtrario cārū oppositaꝝ p̄dictaꝝ: ⁊ p̄ma est ꝯglutinatio sanguis viscosi.

¶ Ponit 4m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ opȝ vt restaurator festinet ad restaurandū membrū qḋ est factū ⁊ restauret eo die quo frāgiẗ: qm̄ q̄to plus elōgaẗ restauratio tāto plus introitus ossis ⁊ eius reditio fit difficilior ⁊ nocumēta in ipso sunt plura ⁊ ꝓp̄rie in ossib9 que circūdāt lacerti ⁊ nerui plures sicut coxa. Et subdit ꝙ ad festinationē restauratiōis opȝ vt adiuuet cū cāis ꝯrijs. s. ad faciēdū bonū regimē ⁊ ad generādū poꝝ sarcoydem sicut sunt cibaria viscosa.

¶ De p̄paratiōe restaurādi. Cap. 4m.

Oportet vt omni membro qḋ tu restauras sit preparatio ꝯueniens ꝓhibens dolorē: ⁊ melior p̄paratio cuȝ hoc est illa que est ei ꝑ naturā. v̄. g. vt sit in manu ad furculā: ⁊ sit ī pede ad illḋ qḋ impellit obseruando consuetudinē infirmi in hoc: ⁊ sicut membrum quod opȝ suspendi oportet vt suspēdatur ₰m equalitatem: similiter membrū cuius dispositio significat ne suspendatur oportet vt sit eius accubitatio ⁊ ipsius locus super rem planā vt nō suspēdatur pars eius ⁊ restringaẗ pars eius.

¶ Ponit caplm̄ in quo ostēdit q̄ũo membrū dȝ p̄parari qñ restauraẗ ⁊ duo facit sicut duos cañ. ponit. Sc̄da ibi (Et suspensio qdē.) ¶ Dicit sic de p̄a p̄te cañ. ꝙ opȝ vt mēbrū qḋ restauraẗ sit talr̄ p̄paratū vt nō doleat: ⁊ talis p̄paratio est vt situeẗ mēbꝝ ₰m nām suā ⁊ ₰m ꝯsuetudinē īfirmi: ⁊ sic mēbrū qḋ opȝ suspēdi suspēdaẗ sicut est brachiū: ⁊ mēbꝝ qḋ nō dȝ suspēdi nō opȝ ꝙ suspēdaẗ: ⁊ accubitatio istius mēbri ⁊ locus eius opȝ ꝙ sit super rem planam.

¶ Et suspēsio qdē est mala omni restaurato sicut impulsio ad superiora est illi ꝯueniēs dum ꝓhibēs non ꝓhibet. Et cum preparatio mēbri fit ita vt sit alteri9 q̄ȝ opȝ aut magis īfirmū inclinet membrū ⁊ ꝯtorquet ipsum ₰m inclinationē suspensionis ⁊ preparationis.

¶ Ponit aliū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ sicut p̄paratio mēbri ad superiora est ꝯueniens: ita suspensio membri ad inferiora est mala p̄terq̄ȝ in mēbris debentibus suspendi: q2 talia membra opȝ vt suspendanẗ sicut brachia ⁊ virga. Et ideo dicit Aui. Dum ꝓhibens nō ꝓhibet. Et subdit ꝙ si preparaẗ membrū aliter q̄ȝ opȝ: tunc membruȝ torquetur ₰m ꝙ inclinatur ⁊ suspenditur ⁊ preparatur.

¶ De qualitate ligamentoꝝ ⁊ astellarū. Cap. 5m.

Oportet vt sint pāni ligamētoꝝ mūdi. nā sordidus est durus ⁊ facit doloreȝ: ⁊ sit subtilis vt penetreẗ res si liniẗ sup̄ ip̄m: ⁊ sit leuis vt nō grauet super membrum infirmuȝ. Et opȝ vt ligamenta capiāt de loco sano aliquid cui sit quātitas. illud enī est magis tenens restauratos q̄ȝ vt separeẗ ⁊ magis infirmū: quāuis sit necessariuȝ vt nō sit superfluitas in illo: qm̄ faciet vt mēbruȝ habeat meatus strictos nō suscipientes nutrimentum.

¶ Posito capl'o de p̄paratione restaurādi mēbra ponit caplm̄ de qualitate ligamentoꝝ: ⁊ diuidiẗ in p̄tes tot quot ponit cañ. de mōligādi cañ. oēs patebūt exponēdo eos. Dicit sic de p̄mo: ꝙ oēs pāni ligamentoꝝ opȝ vt sint mūdi: qm̄ sordidus pānus est durus ⁊ facit dolorē: ⁊ opȝ ꝙ talis pānus sit subtilis: ⁊ hoc vt si linitur aliq̄d super istū pānuȝ vt penetret: ⁊ opȝ ꝙ talis pānus sit leuis vt non grauet super membrū infirmū: ⁊ ligamēta opȝ ꝙ capiant de loco sano aliquid cui sit q̄ntitas: q2 illud est magis tenens restauratos: sed nō opȝ vt in hoc sit superfluitas: qm̄ faceret vt membruȝ habeat meatus strictos: quare non penetrat nutrimentum.

¶ Et iterū illud qḋ admonuimus de strictura est magis exprimēs humiditatē effusaȝ ad mēbrū īfirmū: ad illḋ qḋ est lōginqui9 eo expellēdo ⁊ magis ꝓhibēs illḋ qḋ attrahit ad ip̄m: ⁊ ligamētū latū ad illḋ est meli9: qm̄ magis facit adherē ⁊ plus dilatās: veꝝ ₰ȝ ꝙ poſſe est in oī mēbro. Nā illḋ qḋ poſſe est ex ħ in pectore nō est sic̄ illḋ qḋ poſſe est in manu ⁊ qḋ non est ex mēbris latū. nā illḋ nō est poſſe in eo: īmo qñ lata ēvitta nō fit bona ei9 ordinatio sup̄ mēbrū simile illi: īmo fit feda: q̄ppropter opȝ vt sit ꝯtētus de hmōi in illa cui9 amplitudo est triū digitoꝝ vsq̄ȝ ad q̄tuor: ⁊ illa sunt sic̄ focile ⁊ furcula ⁊ sic̄ illis similia. nā nō est in eis poſſe illḋ: īmo si nō liganẗ cū subtili nō est poſſe. in furcula enim nō ꝯuenit lata. Et in hmōi qdē est necessariū multiplicare īuolutiones vt stent loco dilatatiōis: ⁊ vitta que inuoluiẗ sufficit vt sit latitudo eius trium digitoꝝ aut quatuor ⁊ longitudo ipsius trium cubitorum.

¶ Ponit 3m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ opȝ ꝯsiderare illud qḋ admonuimus de strictura que est magis exprimēs humiditatē effusam ad ip̄m mēbrū īfirmū ⁊ est magis ꝓhibēs illḋ qḋ attrahitur ad ip̄m: ⁊ sic

ligamētū latū ad stringēdū est melius: qm̄ facit magis adherē mēbra fracta ⁊ est magis dilatatū. Sȝ opȝ ꝙ ligamētū fiat latū ⁊ strictū ſm ꝙ est poſſe in mēbro: q2 in pectore nō est poſſe ꝙ fiat illud ligamentū latū sicut est possibile in manu ⁊ alijs extremis ꝑtibus corporis: qm̄ si sup pectus admīstraṫ vitta lata ligatura nō fit bona: imo fit feda. Et sic opȝ ꝙ in pectore sit vitta lata triū digitoꝝ aut q̄tuor: ⁊ talis ligatura dȝ fieri in osse pectoris ⁊ in furcula eiꝰ: q2 in furcula pectoris nō ꝯuenit ligatura lata: ⁊ sic est necessariuȝ multiplicare inuolutiones ligature ⁊ stent loco dilatationis: ⁊ sic vitta que inuoluitur opȝ ꝙ sit triū digitoꝝ aut quatuor.

¶ Et puluilloꝝ fortitudo quandoqȝ sit vehemens in adiutorio ligamentorum ad faciendum adherentiaȝ. Verum puluilloꝝ sunt due species. Una earuȝ est in qua est intentio equare cōcauitatem membri ⁊ adhibeatur studium vt non cadat inter ea ambo foramen ⁊ vt nō superponanṫ suppositione diuersa ⁊ vt bucellenṫ cum eis vlcera. Et altera est in qua est intētio vt cooperiat cum ea ligamentum ⁊ equet equatione secunda vt reuoluaṫ ligamētū ⁊ adhereat ſm eq̄litatē: quare nō erit locus strictior loco ⁊ mollior loco: q̄re faciunt ea adherere astelle adherentia bona. primum ergo eoꝝ sunt ligamēta ⁊ vitte: ⁊ scd̄m sūt astelle: ⁊ ligamentū inferius ꝓhibet māſ ⁊ scd̄m torsionē.

¶ Ponit tertiū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ fortitudo puluilloꝝ qn̄qȝ fit vehemēs in adiutorio ligamētoꝝ ad faciēdū adherentiā: sed puluilloruȝ sunt due spēs. Una spēs puluilloꝝ est que hȝ equare ꝯtinuitatē mēbri: ita vt nō cadat īter mēbra foramē: ⁊ ēt vt cū istis puluillis bucellenṫ vlcera si sunt. Et altera spēs puluilloꝝ est in q̄ est intentio vt coopiaṫ ligamentū equatiōe scd̄a vt reuoluaṫ ligamētū ⁊ adhereat ſm eq̄litatē: ⁊ sic vnus locus nō erit strictior alio loco nec mollior alio. ēt isti puluilli faciūt adherē astellas bona adherētia. Primū ergo qđ admīstraṫ sunt ligamēta ⁊ vitte. Et scdȝ qđ admīstraṫ sunt astelle: tūc ligamētū inferius ꝓhibet materias venire ad membrū: ⁊ scd̄m qđ administraṫ ꝓhibet torsionē.

¶ Et opȝ vt sint margines puluilloꝝ vbi possibile est: ⁊ illa q̄ȝtitas exigit vt sit numerus puluilloꝝ. Et fortasse est necessarium administrare puluillos paruos quos cooperit puluillus vnus equās super eos in lōgitudine ligamenti cadentis super locum.

¶ Ponit quartū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ margīes puluilloꝝ opȝ ꝙ administrentur vbi est possibile: ⁊ illa quantitas exigit vt sit numerus puluillorum: vt q2 sicut fractura est magna vel parua: ita administrentur puluilli. Et subdit ꝙ fortasse est necessarium administrare puluillos paruos quos operit puluillus vnus lōgus equans in longitudinem ligamenti cadentis super locum.

¶ Et ligamētū qđ noiaṫ hn̄s duas facies vľ facies hominis: ⁊ hn̄s duo capita est illud qđ admīstraṫ: ita vt ponaṫ mediū pān̄i cū qua ꝯseruaṫ equatio loci īfirmi sup locū suū: ⁊ sit illđ in medio albadacati: deīde accipiat cū vnaquaqȝ duaꝝ medietatū ad ꝑtē diuersaȝ: ⁊ fiat in īuolutiōe eaꝝ cū vtrisqȝ manibꝰ simul ſm ꝙ est famosum qđ nō est nobis necessariū exponere.

¶ Ponit q̄ntū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ ligamētū qđ noiaṫ habēs duo capita administra ita vt ponaṫ mediū pān̄i cū qua ꝯseruaṫ equatio loci: ⁊ fiat in mēbro adlhadacati. i. in membro possibili vt ī eo fiat tale ligamentū: ⁊ fiat inuolutio ⁊ ligatio vtrisqȝ manibꝰ simul ſm ꝙ est famosum: qđ non est necessarium exponere.

¶ De eq̄tione ligamēti cū expōne ⁊ distōne. Cap. 6m.

Oportet vt īcipiaṫ cū ligamēto a loco fracto ⁊ ab eo vbi declinat ad os ⁊ illic sit vehemētius strictū: ⁊ vbi fractura est vehemētior oȝ vt sit ligamētū fortiꝰ: ⁊ ad vltimū locꝰ fracture ⁊ locꝰ a q̄ est nec̄iuȝ expellē māſ: ⁊ est vt seruēṫ sup eā situs ⁊ illud q̄dē securat ab apatione: imo fortasse resoluit apationē: ⁊ est cū securatiōe ab apatiōe ⁊ putrefactiōe ossis. Iteꝝ illud q̄dē nō ꝯfert ad virꝰ si generaṫ in ipso osse ꝑueniēs ad medullā ⁊ corrūpēs medullā ⁊ os: ⁊ est necessariū vt frāgaṫ ⁊ ab eo discooperiaṫ: ⁊ vt fiant vie ad pus ⁊ ad egrediendū. Et est melior locoꝝ cū defensione eiꝰ qđ venit de eius genere qui sit: lȝ membrū inferius qn̄qȝ expellat ad superius superfluitatē suā quādo superius est debile.

¶ Posito capľo de q̄litate ligamēti vľi magis: ponit capľm de q̄litate ligamēti magis ꝑticulariter in quo ostēdit distōnē ⁊ expōnē ligamētoꝝ. Et diuidiṫ istđ capľm in ꝑtes tot quot ponit in h̄ cañ. Partes patebūt īferius exponēdo eas. Dicit sic de pͣ ꝑte ꝙ ligamētū opȝ vt īcipiaṫ a loco fracto. i. vbi sit fractura ⁊ incipiaṫ vbi declinat os. Et vbi os declinat sit vehemētiꝰ strictū. Et sic vbi fractura est vehemētior opȝ ꝙ ligamētū ibi sit fortius. Et ad vltimū locus fracture est locus a quo est nec̄iuȝ expellē māȝ in arterijs ⁊ vt seruēṫ sup mēbrū sitꝰ eiꝰ: ⁊ h̄ totū securat ab apate: imo fortasse resoluit apationē ⁊ īducit securationeȝ ab apatione ⁊ putrefactiōe ossis iterū. Et subdit ꝙ h̄ totū qđ dcm̄ ē nō ꝯfert si virꝰ gn̄aṫ in osse ꝑueniēs ad medullā ⁊ corrūpēs medullā ⁊ os: ⁊ sic ē nec̄iuȝ vt fiat via vt egrediaṫ pus: ⁊ melius est vt defendaṫ mēbrū ab eo qđ est de genere eius. i. a nutrimēto superfluo: q2 mēbruȝ inferius mittit superfluitatē suā ad mēbrū superius qn̄ est debile superiꝰ.

¶ Et nō opȝ vt fiat vltimatio in strictura ligamentoꝝ ⁊ astellarū tāta que ꝓhibeat aduētū nutrimēti ⁊ sanguinis: illud nāqȝ est ex illis que ꝓhibēt restaurationē. Et Hippo. q̄dē adiuuat ligamēta in eo qđ conaṫ de expulsione apatis cū ceratis reꝑcussiuis cum oleo onfacino ⁊ cera. Et fortasse est nec̄ium sedare apa cū eis que sunt sicut oleū camomillinū: ⁊ sicut cū vino stiptico. nā ip̄m resoluit apa ⁊ ꝯfortat membrū. ⁊ vbi fuerit vlcus nō appropinquet ceratū: ⁊ fortasse est necessariū illud in quo est fortitudo ⁊ resolutio sicut oleū ⁊ mastix ⁊ āmoniacū. Et ad vltimū cū ligamētū administraṫ ⁊ fractura est recēs que nōdū apostemaṫ: tūc opȝ vt sit ex ligno ⁊ infrigidatū reꝑcussiuuȝ: ⁊ fortasse sufficit vt liniaṫ cū aqua ⁊ aceto: ⁊ fortasse administratur cū cerato ⁊ similibꝰ de illis q̄ narrauimꝰ. Et si administraṫ post apa: tūc melius est vt sit ligamētū ex lana que sit infusa in oleo resoluēte apostema ⁊ liniēte ip̄m. ⁊ ſm oēm dispositionē in ligamēto super qđ poniṫ ceratū desubtus est securatio a cōmotione doloris: ⁊ proprie quando medicus non est presens.

¶ Ponit 2m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ nō opȝ vt fiat vltimatio ligamētoꝝ in strictura ⁊ astellaꝝ tāta q̄ ꝓhibeat aduētū nutrimēti ⁊ sanguinis ad mēbrū: qm̄ talis ꝓhibitio aduētꝰ nutrimēti ꝓhibet restaurationē. Et subdit ꝙ Hip. adiuuat ligam̄ta vt expellāt māȝ veniētē ad mēbꝝ cū ceratis reꝑcussiuis cū oleo onfacino ⁊ cera. Et subdit ꝙ fortasse est nec̄iuȝ sedare apa cū eis q̄ sunt sic oleū camomillinū ⁊ cū vino stiptico: qm̄ h̄ resoluit apa ⁊ ꝯfortat mēbrum: ⁊ vbi fuerit vlcus nō appropinq̄t cerotū. Et fortasse est nec̄iuȝ administrare illđ in quo est fortitudo ⁊ resoľo: sicut oleū oliue ⁊ mastix ⁊ āmoniacū. Et subdit ꝙ ad vltimū cū ligamētū admīstraṫ ⁊ fractura est recēs q̄ nōdū apaṫ: tūc opȝ ꝙ illud ligamētū sit ex lino: ⁊ sit īfrigidatū reꝑcussiuū. Et fortasse sufficit ꝙ istud ligamētū sit linitū ex aq̄ ⁊ aceto. Et fortasse administraṫ cū ceroto ⁊ similibꝰ de illis q̄ narrauimꝰ. s. supiꝰ ꝙ si ligamētū admīstraṫ post apa: tūc melius est vt sit ex lana q̄ sit īfusa ī oleo resoluēte apa ⁊ leniēte ip̄m. Et subdit ꝙ ſm oēm dispōnē in ligamēto superponiṫ cerotū: ⁊ est securatio a cōmotiōe doloris ⁊ ꝓprie qn̄ medicus nō est presens.

¶ Cum ergo accidit dolor succurriṫ cuȝ solutione ⁊ ligatione. ⁊ nō opȝ vt administreṫ ceratum: ⁊ ꝓprie qn̄ est illic vlcus: fortasse enī attrahet ad mēbrū putredinem: ⁊ ponaṫ loco eius vinū nigrū. ⁊ plurimū quidem fracture associaṫ vlcus: quapropter opȝ vt elongetur ceratum: ⁊ sit sufficientia in vino stiptico in quo infusus sit puluillus longus. ⁊ nos quidem ponemus epithimatibus fracture capitulum singulare.

¶ Ponit tertium cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ cũ dolor accidit: tũc succurrit cũ solutione ligamẽti ⁊ ligatione eiꝰ: ⁊ qñ est illic vlcus: nõ opꝫ vt administret cerotũ: ⁊ fortasse si cerotũ administrat attrahit ad membrũ putredinẽ: ⁊ loco ceroti ponat vinũ nigruz. Et subdit ꝙ plurimũ fracture diuerse associat vlcus: ꝗpropter opꝫ vt cerotũ elõgetur ab ista fractura: ⁊ administret puluillus infusus in vino stiptico. Et nos ponemus vniuersale caplm de epithimatibꝰ inferius.

¶ Et cum inceperis cũ ligamẽto a loco exigente tunc inuolue ipsaz inuolutionibꝰ quas addes ſm additionẽ magnitudinis fracture ⁊ partẽ eaꝝ ſm diminutionem eius ⁊ ſm apa si fuerit apparẽs: deide reduc ipꝫ ad illũ locũ: deinde vadat vſqꝫ ad locũ sanuz: hoc est ergo ligamentum primũ: deinde fac presens ligamentum scõm ⁊ inuolue ipsum super fracturã bis aut ter: deinde fac ipsum descẽdere ad inferiora mollificãdo paulatim: postea fac esse presens ligamẽtũ tertium: ⁊ fac similiter ad superiora: ⁊ tũc facies ligamenta esse paria ad expellẽdũ supfluitates a mẽbro ⁊ ad rectificandũ ipsum sup intentionẽ in ꝑparatiõe huius ligamenti: ⁊ nõ sis supfluus iterũ in elongãdo stricturã in vtriſqꝫ lateribꝰ: qm̃ fit membrũ oppilatarũ venarum nõ suscipiens nutrimentũ: ⁊ fortasse cõtrahitur.

¶ Ponit q̃rtũ cañ. ⁊ dic sic: ꝙ oꝫ vt addas ĩuolutiõibꝰ ligamẽti ſm ꝙ fractura ẽ magna. Et opꝫ vt diminuas ſꝫ dimĩutionẽ fracture. Et dicit ꝙ primũ ligamẽtũ dꝫ ꝓcedere ab vna parte fracture vſqꝫ ad locũ sanũ: deinde debes administrare scõm ligamentum qd̃ sit ĩuolutũ bis aut ter: ⁊ istud ligamentũ dꝫ descendere ad inferiora ⁊ mollificet paulatim: deinde debes administrare tertiũ ligamentũ qd̃ ꝓcedat ad superiora: ⁊ tunc debes facere ligamẽta paria vt expellãt superfluitates a mẽbro. Et ligamẽta stent bene situata ⁊ preparata. Et subdit ꝙ nõ debent supfluitates istoꝝ mẽbroꝝ ligamentoꝝ superflue stringere ne vene oppilent: ⁊ ad membrum nõ possit venire nutrimentum: ⁊ fortasse membrum contrahatur.

¶ Et qñqꝫ nõ fit ita: imo incipit cũ ligamẽto ascendẽdo: deinde sequit cũ ligamento descendendo: deinde cũ ligamẽto incipiẽte ab inferiori parte ligamẽti inferioris ad superiorẽ partez ligamẽti ascendentis quasi ipm̃ sit ꝯseruans duo ligamenta illa ⁊ ponat vehemẽtior strictura eius apud fracturã: ⁊ intentio quidez in vno duoꝝ ligamentoꝝ est ꝯtraria intentioni in ligamento quo queritur attractio materiei ad membruz: quare stringit sub membro cũ longitudine ab eo ⁊ nõ cessat mollificari inuolutio: ⁊ est ligamentuz diuersificans. Ista ergo sunt ligamẽta que sunt sub astellis: ⁊ hec sunt ligamenta que sunt supra astellas.

¶ Positis aliqbꝰ canonibꝰ de q̃litate ligamẽti: ponit alios cañ. ⁊ diuidit in ptes tot q̃t ponit cañ. Partes patebũt ĩferiꝰ exponendo eas. Dicit sic de p̃ cañ. ꝙ qñqꝫ istud ligamẽtũ qd̃ dictũ est superiꝰ nõ fit ita: ĩmo p̃mo fit ligamẽtũ vnũ qd̃ ascẽdit: deinde fit ligamẽtũ aliud qd̃ descẽdit: deinde vnũ ligamentũ qd̃ ꝯseruat ambo ista ligamẽta. Et vehemẽtior strictura ligamẽti dꝫ poni apud fracturã. Et subdit ꝙ intẽtio in istis ligamẽtis est ꝯtraria intẽtioni que querit ad attrahẽdũ mãm ad locũ. Et sic p̃ma ligamẽta dicta dñr ligamẽta repulsiua: ⁊ sic istud tale ligamẽtũ ĩcipit sub mẽbro: deide mollificat versus partẽ superiorẽ: ⁊ est ligamentũ diuersificãs i. expellens: ⁊ subdit ꝙ ista ligamenta sunt posita sub astellis.

¶ Ligamentũ v̾o superius opꝫ vt sit ita vt ponat mẽbrũ sicut frustũ vnũ cui nõ sit motus ⁊ probibeat torsionẽ: ⁊ cũ fractura est in latitudine cõplete sit necessariũ vt ligamentũ sit equalis cõmixtionis ⁊ stricture: ⁊ si fuerit plurimũ fracture ad partẽ vnaz ⁊ est ex fractura opꝫ vt sit sollicitudo vehemẽtior super latus in quo est fractura plus: ⁊ non opꝫ vt diuersifices super eam figuras ligamenti faciendo figurã post figuram qm̃ illud corrumpit illud qd̃ confortauit restauratio: ⁊ dolorẽ quidẽ facit incurrere contorsio que fortasse accidit in die ⁊ strictura ligamenti spasmans. nã si cõstringitur facit dolorem ⁊ cum mollificat torquetur.

¶ Ponit aliũ cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ ligamẽtũ qd̃ ponit sup astellas: opꝫ ꝙ sit ita. Primo opꝫ vt sup mẽbrũ ponat astella que ꝓhibeat torsionẽ mẽbri: supple liget deinde. Et subdit ꝙ qñ fractura ẽ cõplete latitudinis: tũc opꝫ vt ligamẽtũ sit equale ⁊ equaliter strictũ: ⁊ si fractura declinat plus ad vnã partem: tũc opꝫ vt sit sollicitudo vehemẽtior sup latꝰ fracture. Et subdit ꝙ nõ opꝫ vt diuersifices sup fracturã figuras ligamẽti faciẽdo vnã figuram ligamẽti post aliã figurã: qm̃ talis diuersitas ⁊ figũa corrũpit illud qd̃ ꝯfortauit restauratio: ⁊ facit tale ligamẽtũ ĩcurrere dolorẽ: ⁊ strictura ligamenti facit peruenire spasmũ: ⁊ sic cũ tale ligamẽtũ stringit facit dolorẽ: ⁊ cũ istud ligamẽtũ mollificat torquet membrũ.

¶ Et Hippo. qdẽ facit esse rectũ vt soluat ligamentũ vna die ⁊ vna die nõ: illud enĩ est melius vt nõ irascatur infirmus ⁊ nõ approximet eũ cũ palpatione eius ⁊ ipsius fricatione ꝓpter illud qd̃ necessariũ est vt ꝓueniat ad membrũ de humiditate subtili impediẽte que fortasse ꝯuertit in virus. Et magis ꝯueniẽs horarum consuetudinis bonitatis ligamenti ⁊ conseruationis eius ſm ꝯditiones p̃dictas est post fracturã per dies viginti. nã illud est hora ĩceptionis alros both rubei: deinde quando adheret os non stringatur valde.

¶ Ponit tertiũ cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ Hip. dicit ꝙ rectũ est ꝙ ligamẽtũ soluat vna die ⁊ alia nõ qm̃ istud est melius: ⁊ nõ irascat infirmus: ⁊ mẽbrũ qñ soluit nõ dꝫ palpari neqꝫ fricari: q꞉ talis palpatio ⁊ fricatio facit ꝯcurrere ad mẽbrũ humiditatẽ subtilẽ que cõuertit in virus: ⁊ subdit ꝙ magis ꝯueniẽs horaꝝ ꝯsuetudinis vt ligamẽtũ seruet super mẽbrũ est viginti horis: q꞉ tũc incipit generari alros both rubeũ: ⁊ ligamentũ nõ dꝫ valde stringi.

¶ Et respiret locus strictus eius vt nõ coartet ⁊ ꝓhibeat alros bot: aut ꝓhibeat eius generatio cũ q̃ntitate sufficiẽte: quare nõ accidet nisi subtile debile.

¶ Ponit 4m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ locꝰ dꝫ talr̄ ꝯstringi vt respiret ⁊ nõ coartet ⁊ ꝓhibeat alros both aut ꝓhibeat generatio alros both cũ q̃ntitate sufficiẽte: q̃re nõ accidet nisi alros both subtile debile.

¶ Nisi quando accidit iam alros bot ⁊ incipit habere magnitudinez qua nõ indiget ⁊ tendit in superfluitatem. Nam vna de conuenientijs eius est strictura vehemens: ⁊ iterum administratio stipticorũ prohibentium: ipsa enim prohibent nutrimentum ⁊ stringunt alros both: ergo non penetrat in ipm̃ nutrimentũ iterum. Et non oportet iterũ vt licentia detur ⁊ permittatur vt fiat ligatura in non sua hora.

¶ Ponit 5m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ alros both crescit plus q̃ꝫ debeat in magnitudine: tũc dꝫ stringi fortiter: qm̃ vna de ꝯueniẽtijs eius ad ꝓhibẽdũ alros both est strictura vehemẽs. Et iterũ administratio stipticoꝝ ꝓhibẽtium: qm̃ ipsa. s. strictura vehemẽs ⁊ administratio stipticoꝝ ꝓhibẽt nutrimentũ ⁊ stringunt alros both: ⁊ sic nõ penetrat in alros both nutrimẽtũ iteꝝ. Et subdit ꝙ debet permitti vt ligatura fiat in nõ sua hora: quoniam valde obest.

¶ De qualitate astellarum. Cap. 7m.

Oportet vt sit substãtia de q̃ fiunt astelle aggregãs ad duritiẽ suã tenacitatẽ ⁊ lenitatez sicut alchone ⁊ lignũ oleãdri ⁊ lignũ granati ⁊ eis similia: ⁊ opꝫ vt sit grossius qd̃ est in ea locus qui obuiet fracture duobꝰ lateribus. nã opꝫ vt sit grossius astellarũ principiũ earũ qd̃ sequit latꝰ fracture aut vehementiorẽ partem fracture ⁊ sint latera earũ subtiliora vt sint planarũ extremitatuz ne apponatur in eis glutinatio: imo planum ligamentũ.

¶ Ponit caplm in quo ostendit qualiter debeant esse astelle que administrant in fractura: ⁊ diuidit in ptes tres: sicut tres ponit regulas de q̃litate astellaꝝ. ibi ponit secundã (Et si ponant astelle.) ibi ponit tertiã (Et lõgius lateꝝ eius.) ¶ Dicit sic de prima parte: ꝙ substãtia de qua fiunt astelle: oportet vt sit aggregans ad duritiẽ suã tenacitatẽ ⁊ lenitatẽ: sic est achoni. i. lignũ de ferula ⁊ oleã-

dri ⁊ lignũ granati ⁊ eis filia: ⁊ grossius qđ est in astellis: opꝫ ꝙ sit obuiãs loco fracture a duob⁹ laterib⁹. Et subdit ꝙ grossi⁹ astellaꝝ opꝫ ꝙ pͥᵐ eaꝝ sit sequẽs lat⁹ fracture: ⁊ sint latera astellaꝝ plana/ rũ extremitatũ ne appõat ĩ mẽbro ⁊ ligamẽtũ fiat planũ sup eas.

¶ Et si ponanť astelle a laterib⁹ q̃tuor: tũc est magis defendẽs: ⁊ nõ ẽ malũ si ẽ ei supfluitas lõgitudis: qm̃ nõ est nocumẽtũ in illo neqꝫ detrimẽtũ in hoc. s. si capiũt ꝓpe iuncturã preter qđ tegat iuncturã ipsam.

¶ Ponit scđam regulã ⁊ dicit sic: ꝙ si astelle ponanť a quatuor lateribus mẽbri: tũc hec est magis defendẽs. Et nõ est malũ si astelle sunt magne vltra q̃ꝫ oꝫ: qm̃ non est detrimentum in illo neqꝫ est detrimentum in hoc dato ꝙ tangant iuncturam ipsam.

¶ Et lõgius laterũ ei⁹ sit ad latus ad qđ est motus iclinatiõis mẽbri cũ hoc. s. vt nõ sit ita ꝙ grauet neqꝫ pmat vehemẽter neqꝫ coartet: ⁊ vt nõ minuanť ab eo ligamẽta diminutõe plĩma: qm̃ fiũt astelle exp̃mẽtes: ⁊ cũ videris aliqđ de h̃ oppone cũ diminutiõe donec ĩuenias eq̃litatẽ: ⁊ nõ opꝫ vt astelle obuiẽt loco denudato sup quẽ nõ est caro: imo est neruosus ossosus.

¶ Ponit tertiã regulã: ⁊ diĉ sic: ꝙ lõgius laterũ astellaꝝ opꝫ vt sit ad locũ iclinationis mẽbri ad h̃: vt nõ sit ita astella ꝙ grauet neqꝫ pmat vehemẽter neqꝫ coartet: ⁊ vt ligamẽta diminuanť ab eo diminutiõe plĩma: qm̃ si fit multũ fortis ligatura astelle fiunt cõprimentes ⁊ coartãtes. Et subdit ꝙ cũ videris aliqđ de hac appõne: tũc debes ĩducẽ equalitatẽ in ligamẽtis: ⁊ astelle nõ opꝫ ꝙ obuiẽt loco denudato super quẽ nõ est caro: imo est neruosus ossuosus.

¶ De qualitate administrationis astellarum cum distinctione ⁊ expositione. Cap. 8ᵐ.

Hora q̃ exigit vt ponanť astelle ẽ post q̃nque dies ⁊ supra vsqueq̃ fiat securitas a nocumẽtis. ⁊ q̃ꝫto plus magnificať timor: tanto magis oꝫ vt tardeť positio astellaꝝ: ⁊ mľtotiẽs attrahit festinatio ĩ h̃ nocumẽta ex a̅patib⁹ ⁊ prurituꝫ vesicis: veruꝫ cũ tardanť astelle: tũc opꝫ vt sit illic qđ stet loco eaꝝ bonitate ligature cũ vitta ⁊ de bonitate p̃parati̇õis. Q̃r si illđ nõ fuerit: tũc neciẽ sũt astelle ẽt ĩ p̃ncipio rei. Opꝫ g̃ vt annectanť astellis ligamenta ⁊ puluilli ãnexiõe d̃scẽdẽte equãte coop̃iẽte d̃cẽter cõponẽte quoꝝ grossius sit apud fracturã ⁊ nõ fortiter stringat: imo addať in strictura paulatim cũ experiẽtia ĩfirmi ⁊ cũ dispõne ipsius. Et si fuerint ligamẽta ⁊ puluilli grauãtes eam tunc nõ fiat eoꝝ multiplicatio.

¶ Posito caplõ de q̃litate astellaꝝ ponit caplm de q̃litate administratiõis astellaꝝ. Et diuidiť istđ caplm ĩ p̃tes tot q̃t ponit cañ. in docẽdo admĩstrare astellas. Partes oẽs patebũt exponẽdo litterã. ¶ Dicit sic de pͣ p̃te: ꝙ astelle debẽt poni post q̃nque dies ⁊ supra vsqueq̃ sit securitas nocumẽtis possibilib⁹ euenire ĩ mẽbro. Et q̃ꝫto timor nocum̃toꝝ plus magnificať: tãto oꝫ vt positio astellaꝝ tardeť: ⁊ festinatio põnis astellaꝝ attrahit mľtotiẽs nocum̃ta ad mẽbrũ faciendo euenire a̅pata pruritũ ⁊ vesicas: ⁊ sic cũ astelle tardanť: tũc opꝫ vt loco astellaruꝫ sint ligamẽta ⁊ puluilli annexi ãnexiõe bona coop̃iẽte ⁊ equãte mẽbꝝ decẽter ⁊ nõ stringãt fortiter: ĩmo paulatim addat in restringẽdo cũ experiẽtia ĩfirmi. Et si ligamẽta ⁊ puluilli multũ grauãt: tũc nõ fiat eoꝝ multiplicatio.

¶ Et de nocumẽtis eoꝝ q̃ñ d̃scẽdũt est ligamẽtũ molle: ⁊ opꝫ vt nõ ligenť ligamẽta sup̃iora sup astellas ligatura dissoluẽte eas ⁊ remouẽte ip̃as a d̃cẽte cõpõne sit⁹ eaꝝ: ⁊ oꝫ vt soluanť ligamẽta necitate electõis ĩ oib⁹ duob⁹ dieb⁹ ĩ p̃ncipio rei: ⁊ ꝓpe q̃ñ accidit prurit⁹: ⁊ tũc q̃dẽ opꝫ vt fiat illđ qđ p̃cepim⁹. Cũ g̃ p̃transit septimus a strictura soluatur in spatio tardiore ⁊ in oib⁹ q̃tuor ⁊ q̃nque: in hac. n. hora fit securitas a pruritu ⁊ a̅pate. Et illic iterũ fiat mollificatio ligamẽtoꝝ paulatim vt nõ ꝓhibeat penetrationẽ nutrimẽti.

¶ Ponit scđaꝫ regulã: ⁊ dicit sic: ꝙ de nocumẽtis puluilloꝝ q̃ñ descẽdũt ẽ ligamẽtũ q̃ñ ẽ molle. Et ligamẽta q̃ liganť sup astellas: nõ opꝫ vt liganť ligamẽto dissoluẽte eas ⁊ remouẽte astellas cõpõne decẽte situs eaꝝ: ⁊ ligamẽta opꝫ vt soluanť oib⁹ duob⁹ dieb⁹ ĩ p̃n° fracture. Et si in fractura accidit prurit⁹: tũc fiat illud qđ dixim⁹. Et cũ a strictura p̃trãsierit septim⁹ dies soluať in spatio tardiore vt in oib⁹ q̃tuor aut q̃nque dieb⁹: q̃r post septimũ diẽ fit securatio a pruritu ⁊ ab a̅pate. Et iterũ opꝫ vt fiat mollificatio ligamẽtoruꝫ vt nõ prohibeat penetrationem nutrimenti.

¶ Et si fuerit tibi poßᵉ vt retineas astellas ⁊ nõ soluas eas ẽt vsqꝫ ad vigĩti nõ erit nocibile: deĩde solue eas. Attamẽ q̃ñqꝫ soluunť in q̃busdã horis: nõ ꝓpter cãm apparẽtẽ: sed p̃p defensionẽ: ⁊ ad vidẽdũ illud qđ accidit: ⁊ ꝯsiderare ad illud qđ discoopertũ est de carne si fuerit an corrupt⁹ sit color eius ⁊ eius dispositio.

¶ Ponit tertiã regulã: ⁊ dicit sic: ꝙ si fuerit tibi poßᵉ vt retineas astellas ⁊ nõ soluas eas vsqꝫ ad. 20. dies ñ erit nocibile: deĩde post 20. dies solue eas. sꝫ qm̃ astelle nõ soluunť nisi p̃p h̃ vt videať illđ qđ discoop̃tũ est de carne q̃liter se hẽat: ⁊ ꝯsidera an color carnis sit corruptus an nõ. Et si esset aliq̃ mala dispõ scias subuenire.

¶ Et iã sciuisti ꝙ opꝫ vt nõ fiat vltimatio cũ strictura vltimatõe ꝓhibẽte aduẽtũ nutrimẽti ad fracturã: ip̃a eni nõ restaurať nisi cũ sanguine ⁊ nutrimẽto forti qđ venit ad eã. Et nõ sit festiatio ĩ auferẽdo astellas ⁊ p̃ijciẽdo eas q̃ꝫuis credať ẽẽ coherẽtia: qm̃ fortasse accidit ide vt sit alrosboth nõ ꝯfirmatũ adhuc: q̃re cõtorqueť mẽbrũ: ⁊ vt remaneãt astelle super mẽbrũ cũ nõ sunt necessarie est melius q̃ꝫ vt disponantur ab eo ante cũ nõ sunt necessarie: nõ ergo festines sed tarda.

¶ Ponit q̃rtã regulã: ⁊ dicit sic: ꝙ tu sciuisti ꝙ opꝫ vt nõ fiat vltimatio ligamẽti cũ strictura vltimatiõe ꝓhibẽte aduẽtũ nutrimẽti ad fracturã. Fractura. n. ñ restaurať nisi cũ sanguĩe ⁊ nutrimẽto forti qđ venit ad ip̃aꝫ: ⁊ q̃ꝫuis fiat coadherẽtia: tñ ñ fiat festinatio ĩ auferẽdo astellas ⁊ ꝓhibẽdo eas qm̃ fortasse accidit ꝙ alrosboth nõ sit ꝯfirmatũ: ⁊ sic si soluiť añ t̃ps neciũ mẽbrũ ꝯtorqueť: ⁊ sic vt astelle remaneãt plus q̃ꝫ sint neciẽ est melius q̃ꝫ eleuenť anteq̃ꝫ sint: ergo nõ festineť ad remouendũ astellas sed tarda.

¶ De fractura cum vulnere. Cap. 9ᵐ.

Et q̃ñ aggreganť fractura ⁊ vulnus: tunc restaurator vehemẽter alleuiet restaurationẽ: ⁊ faciat penetrare astellas a loco vulneris ⁊ ponat sup vuln⁹ qđ opꝫ vt empľis ⁊ ꝓpe piceis. Et q̃dã p̃cipiũt vt ĩcipiať cũ strictura a duob⁹ laterib⁹ vulneris: ⁊ dimittať vulnus discoop̃tũ. Et h̃ q̃dẽ est meli⁹ si vuln⁹ nõ fuerit sup fracturã ip̃aꝫ: deinde opꝫ vt sit sup ip̃m velamẽ: ita vt tegat ip̃ꝫ ab aere.

¶ Posito caplõ de mõ admĩstratiõis astellaꝝ: ponit caplm d̃ fractura cũ vulnẽ existẽte. Et diuidiť in p̃tes tot q̃t ponit regulas in h̃. Partes patebũt ĩferi⁹ exponẽdo eas. ¶ Diĉ sic de pͣ p̃te: ꝙ q̃ñ fractura ⁊ vulnus aggreganť: tũc restaurator oꝫ alleuiare restaurationẽ: ⁊ faciat ꝙ astelle remoueanť a loco vulneris ⁊ sup vuln⁹ ponať illđ qđ opꝫ ex empľis ⁊ ꝓpe piceis. Et q̃dã p̃ceperũt vt icipiať cũ fractura a duob⁹ laterib⁹ vulneris ⁊ vulnus dimittať discoopertũ: ⁊ h̃ q̃dẽ est melius si vulnus nõ fuerit sup fracturã ip̃aꝫ ⁊ sup vulnus opꝫ ꝙ sit melamen taľr vt nõ tãgať vulnus ab aere.

¶ Q̃r si fuerit sup fracturã: tũc opꝫ vt ĩgenieť ĩ figuratiõe stricture cũ ĩgenio: ita vt mũdificeť ex oĩ latẽ ⁊ separeť parũper a vulnẽ ip̃o cũ p̃paratiõe ꝯueniẽte ad illđ: ⁊ ĩfundanť puluilli ĩ vino nigro stiptico. Et h̃ ĩgeniũ est vt ponať extremitas ligamẽti sup labiũ vulneris: deĩde torqueať retro ⁊ firmeť cũ ligamẽto alio: ⁊ ponať sup labiũ aliđ ĩferi⁹: deĩde ordineť reliquũ ligamẽtũ s̃m ꝙ opꝫ: deĩde torqueať: ita vt remaneat vulnus ip̃m ap̃tũ: ⁊ qđ ẽ p̃ter ip̃m sit firmũ ex eo: ita ꝙ iã ascẽdit ligamẽtũ ⁊ descẽdit ligamẽtũ: ⁊ cadat sup fracturã strictura vehemẽs ⁊ remaneat vulnus ap̃tũ vt discoop̃iat ip̃ꝫ p̃p illđ. Et oꝫ vt ponat sup astellas foramẽ eꝯ̃rio illi⁹ vt p̃ueniat supfluitas medicie vulneris ad

ris ad illud. Si posuerit sup astellas foramē oppositū illi vt ꝑueniat bonitas medicie ad vulnꝰ. Et sit pol'is egressio virus ab eo ⁊ sit ita vt possit tegere super ea vtraqȝ simul: q̄zuis dimittere vulnus discooꝑtum sit malum: ⁊ proprie in frigore: imo oportet vt nō sit coartatum tm̄: ⁊ vt custodiatur in nocte.

¶ Ponit 2m canō. ⁊ dicit sic: ꝙ si vulnus fuerit sup fracturā: tūc oȝ vt in figuratione fracture īgenietur cū īgenio: ita vt mūdificetur vulnus ab oī latere ⁊ ligamētū sepetur parūper a vulnere ipo cū ꝑparatiōe ꝯueniēte ad illud: ⁊ īfundātur puluilli in vino nigro stiptico ⁊ administrētur: ⁊ hoc īgeniū ligamēti est vt extremitas ligamēti ponatur sup labiū vulneris: ⁊ ordinetur ligamētū tal'r vt vulnus ipm remaneat aptū: ⁊ qđ est ꝑter vulnus sit firmū ꝑꝑ ligamētū qđ administratur: ⁊ in astellis fiat ꝑforatio eꝯ̄rio vulneris: ⁊ ligētur ita vt ꝑ illas astellas ꝑforatas possit supfluitas vulneris abstergi ⁊ medicina possit venire ad vulnus: q̄zuis dimittere vulnus total'r discoopertū sit malū ⁊ ꝓprie in frigore: imo opȝ vt nō sit tm̄ coartatum: ⁊ custodiatur vulnus in nocte.

¶ Et si vulnus sanaꝛ administrenꝛ astelle si iam est cōglutinatum: ⁊ firma astellā illi loco si ille locus fuerit declinatus ab eo. Et cū voluntas fuerit soluere illud qđ tegit vulnus ⁊ mane ⁊ vespere est magis possibile ꝓpter curationē eius propriam: ⁊ nō sit ex eo contrarietas in ligamento restaurationis fracture oīno.

¶ Ponit 3m canō. ⁊ dicit sic: ꝙ si vulnus sanatur ac si est cōglutinatum administrentur astelle: ⁊ firma astellam illi loco si ille locus fuerit declinatus ab osse: ⁊ cum voluntas est soluere membrū fiat mane ⁊ vespere propter propriam curationem loci: ⁊ ligamentū restaurationis sit contrarium fracture.

¶ Inqt Hip. Opȝ vt ligeꝛ vulnus ex medio ligamēti si fuerit recēs: ⁊ si ē antiquuȝ ⁊ fec̄ pus post maturitatē: tūc ligeꝛ ex supiori eiꝰ vsquequo ꝯsequaꝛ medium eiꝰ. Et đ illo qđ ē bonū ē vt ponaꝛ illđ qđ seqꝛ vulnꝰ ex ligamēto: ⁊ ꝓprie supiꝰ stricti⁹ vt sit pol'itas currendi. veꝝ eiꝰ strictura sit ꝟȝ tolerātiā: ⁊ q̄zto magis elongaꝛ a vulnē ponaꝛ leniꝰ: ⁊ qn̄ ē vulneri ꝓfunditas vehemēs strīgaꝛ sup locū ꝓfunditatis ligatura ligamēti. ⁊ si ꝯuenit strictura ligamēti loco restauratiōis: tūc iā peruenit intētio: ⁊ si nō incipe velare vulnus cū eo qđ diximus. ⁊ cum perueniꝛ ad fracturā iteꝝ ponaꝛ ligamētū strictius: ⁊ oȝ vt ponaꝛ preparatio mēbri ita vt facilis fiat cursus puris si aggregaꝛ in vulnere.

¶ Ponit 4m canō. ⁊ dicit sic: ꝙ Hip. dicit ꝙ si vulnus fuerit recēs ligetur ex medio ligamēti. Et si vulnus fuerit antiquū ⁊ facit pus ligetur a ꝑte superiori vulneris vsqȝ ad mediū vulneris: ⁊ versus partē superiorē vulneris ponatur ligamētū stricans vt possit bn̄ currere pus: ⁊ talis strictura debet fieri ꝟm tolerātiā īfirmi: ⁊ q̄zto ligamentū magis elongatur a vulnere ponatur leuius: ꝙ q̄zdo eēt multa ꝓfunditas vulneris strīgatur super parte ꝓfunda eiꝰ: ⁊ si talis strictura vulneris ꝯueniet ad restaurādū: ⁊ tūc iā peruenit intentio. s. per quā queris: ⁊ cum peruenitur ad fracturā iteꝝ ligamentuȝ ponatur strictius: ⁊ preparatio mēbri oportet vt ponatur ita vt cursus puris si aggregatur in vulnere fiat facilis.

¶ Et oȝ ī estate vt īfrideꝛ ligamenta ꝯtinētia vulnus ēt vt sit adiutoriū ad ꝓhibēdū apa. Et nō opȝ vt appropinquet loco ceratū ⁊ ꝓprie in estate: qm̄ fortasse putrefiet mēbrū: imo si nec̄ia est repercussio: tūc cū vino stiptico ꝟm ꝙ ꝑterijt a nobis eius đcl'atio: ⁊ cū fracture ē atritio ⁊ timeꝛ mors mēbri: tūc scalpelletur.

¶ Ponit 5m canō. ⁊ dicit sic: ꝙ in estate īfrigidētur ligamēta continētia vulnus vt sit adiutoriū ad ꝓhibēdū apa: ⁊ nō opȝ vt loco appropīquet cerotū ⁊ ꝓprie in estate: qm̄ fortasse putrefiet mēbrū: imo si necessaria est repercussio fiat cuȝ vino stiptico ꝟm ꝙ ꝑterijt a nobis eius đclaratio. Et subdit ꝙ cum fracture est atritio ⁊ mors membri timetur: tūc opȝ vt scalpelletur membrum.

¶ Et scias oīno ꝙ qn̄ vulnus ligaꝛ ꝟȝ ꝙ ꝯuenit expellit ligamētū đscēsiōis: ⁊ si erraꝛ ī ligamēto apat: ⁊ ꝓprie qn̄ mollificaꝛ sup locū vulneris: ⁊ strigiꝛ sup illđ qđ ē post ipȝ: ⁊ si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virus: neqȝ ꝑueniet ad ipȝ medicamen: ⁊ si dimittitur discoopertū putrefit ⁊ infrigidaꝛ ⁊ accidit mors membri ⁊ perducit ad dolores ⁊ febres: quare necessariū ē medico vt faciat aliquid inter hoc: ⁊ consideret illud qđ accidit: ⁊ succurrat ei anteq̄z confirmetur.

¶ Ponit 6m canō. ⁊ dicit sic: ꝙ đbes scire ꝙ qn̄ vulnus ligatur ꝟȝ ꝙ ꝯuenit ligamētū expellit đscēsum materie ad latus: si erratur in ligamēto apat: ⁊ ꝓprie qn̄ ligamētū mollificatur sup locū vulneris: ⁊ stringitur sup illđ qđ est post vulnus si nō fuerit aliquid qđ ꝓhibeat. Et subdit ꝙ si vulnus dimittitur discooꝑtuȝ putrefit et infridaꝛ: ⁊ accidit mors mēbri: ⁊ accidunt dolores ⁊ febres: ⁊ sic est necessariū mēbro vt faciat aliqd inter hoc. s. qđ dictū est ⁊ cōsideret illud qđ accidit ⁊ succurrat anteq̄z confirmatur.

¶ De fractura male restaurata. Cap. 10m.

Quandoqȝ fractura est restaurata nō ꝟm ꝙ opȝ ⁊ ē necessariū vt itereꝛ eiꝰ fractura: q̄re opȝ vt restaurator sciat dispōneȝ alrosboth qui restaurauit os. Et si fuerit magnus fortis non vadat ad frāgendū ipsuȝ scđo: fortasse eni nō erit possibile vt frangaꝛ ex loco fracture prime ꝓpter fortitudinem alrosboth: quare frangeꝛ in alia parte loci.

¶ Ponit capl'm đ fractura male restaurata: ⁊ pōit tres regl'as ī ꝟ. ibi ponit 2am (Et si n̄ īueniꝛ excusatio.) ibi 3am (Et multotiens quidē.) ¶ Dicit sic đ pa ꝑte ꝙ qn̄qȝ fractura ē restaurata n̄ ꝟȝ ꝙ oȝ ⁊ est nec̄iuȝ vt frāgaꝛ iteꝝ: ꝑꝑ quā rē oȝ vt restaurator sciat dispōnē alrosboth. Et si fuerit magnꝰ ⁊ fortꝭ nō vadat ad strīgēdū ipm. Scđo q2 fortasse nō erit possibile vt frāgatur ex loco fracture pe ꝓpter fortitudinē alrosboth quare frāgetur in alia ꝑte loci.

¶ Et si nō īueniꝛ excusatio: tunc opȝ vt ꝑcedat ⁊ leniat donec mollificeꝛ alrosboth: ⁊ mollificātia ipȝ sūt medicine ꝑdicte ī cap. duritieꝝ illic: sic̄ cutꝭ alleliati ⁊ dactyli: ⁊ sic̄ spēs fecū oleoꝝ ⁊ alleile ⁊ medulle ossiuȝ et medulle granoꝝ coti ⁊ eis sil'ia: deide frāgaꝛ: ⁊ opȝ vt assidueꝛ cū ꝟ embrocatio cū aq̄ cal'a ⁊ ītroitꝰ tine ī die ml'totiēs. Et si nō ꝓfecerit illđ ⁊ expimētū ⁊ motio significauerit sil'itudinē vehemētē: tūc optebit vt seceꝛ caro: ita vt sit possibile fricare alrosboth ex latere ⁊ destruere eum cum ea: deinde frangatur ⁊ restaureꝛ ⁊ curetur vulnus curatione sua.

¶ Ponit 2am regulā ⁊ dic̄ sic: ꝙ si nō īueniꝛ excusatio gn iteꝝ mēbrū male restauratū frāgaꝛ: tunc opȝ vt ꝓcedat ⁊ leniat donec alrosboth mollificeꝛ: ⁊ mollificātia alrosboth sūt medicie ꝑdicte ī caꝰ duritieꝝ sic̄ ē cutꝭ alleliati. i. illiꝰ aīalis ⁊ dactyli: ⁊ ponit multa alia humectātia. Et qn̄ fuerit alrosboth mollificatū frāgaꝛ. Et cuȝ toto ꝟ assidueꝛ embrocatio aq̄ sup mēbrū ⁊ assiduetur ītroitꝰ tine multotiēs in die. Et si talis humectatio nō ꝓfecerit: q2 ꝑꝑ hoc alrosboth nō ē mollificatū: tunc opȝ vt secetur caro circūcirca ⁊ remoueaꝛ aliqd đ alrosboth cū ferro ⁊ frāgaꝛ deide restauretur.

¶ Et multotiens quidem est possibile vt cureꝛ fractura male restaurata absqȝ fractura secunda leniēdo alrosboth cum eo qđ scis: deinde equeꝛ: ⁊ quando seruatur sup ipsam equaꝛ super ipsam alrosboth iterū et excusat fracturam ꝓprie in corporibus lenibus.

¶ Ponit tertiā regulā: ⁊ dicit sic: ꝙ multotiēs est possibile vt fractura male restaurata curetur absqȝ eo ꝙ fiat fractura scđa leniendo alrosboth cum eo qđ scis: deinde equatur alrosboth super ipsam. iterum: ⁊ hoc excusat fracturam secūdaȝ: ⁊ proprie in corporibus lenibus sicut in corporibus in fractura.

¶ De epithimatibus fracture ⁊ que currunt cursu eorum. Cap. 11m.

Epithimatū alia sūt q̄ ꝓhibēt apa ⁊ rectificāt pruritū. Et alia sūt ad īdurādū alrosboth et glutinationē faciēdā in ipso. Et alia sunt ad equādū alros both magnū. Et alia sūt ad re-

mouendam duritiem iuncturaruz que accidit post re staurationem. Et alia sunt ad auferendam mollifica- tionem si ceciderit in iuncturis.

¶ Positis capitulis de fractura: ponit capituluz de epithimatibus: ⁊ duo facit. Primo ponit capitula particularia que conferunt ad fracturã. Sc̃da ibi. (Iã diximus in caplo.) ¶ Dicit sic de p̃ma p- te: q epithimatũ alia sunt que ꝓhibẽt ap̃a ⁊ rectificãt pruritum. Et alia sunt ad indurandũ alrosboth: ⁊ ad faciendũ glutinationez sine ipso. Et alia epithimata sunt q̃ hñt equare alrosboth. Et alia epithimata sunt q̃ remouẽt duritiẽ iũcturaꝝ. Et alia epithimata ad auferẽdum mollificationẽ si ceciderit in iuncturis.

¶ De epithimatibus conferentibus ⁊ que currũt cur- su eorum ⁊ rectificantibus pruritum. Cap. 12m.

IAm diximus i cap. ligamẽti vittas ad illũ qd opz sciri i h cap. ⁊ dicimus cerata embro- cas cũ vino stiptico ⁊ illis silla. Et reitera- mus nũc ⁊ dicimus: nõ oz vt sit illud qd admi nistraẽ d cerato aut alijs ita vt asp̃itas sit i eo aliq̃ mõ: ĩmo sit leuius q̃to plus eẽ p̃t ⁊ mollius. Et si opz vt admĩstrẽẽ cerata vbi timeẽ putrefactio: nz vbi mltiplicanẽ p̃tes fracture: hoc eni p̃paratũ ẽ ad suscipi endã putrefactionẽ: qm̃ plm est cũ vlceribus. Sup aqs aũt calidis ⁊ eaꝝ effusiõe iã locuti fuimus ⁊ fecimus scire q vtilitas in eis ẽ resolo materieꝝ q̃ icurrere faciunt pruritũ ⁊ attractio materiei nutritiue: ⁊ sũt iteꝝ neces- sarie qñq3: q2 mẽbruz iam debilitauit strictura ⁊ exic- cauit ipsum: ⁊ illud qd vltime ꝯsequiẽ est scituz.

¶ Ponit capla particularia epithimatũ que cõferũt ad fracturã: ⁊ ponit multa epithimata ⁊ vnguẽta que cõferũt ad fracturam ⁊ sunt nota ad lr̃am: ⁊ ideo diuidiẽ ista pars in tot partes quot po- nit capitula de epithimatibus: ⁊ sunt nota ad litteram.

¶ De epithimatibus ad indurãdũ alrosboth. Cap. 13m.

REs cõferentes in hoc sunt embroce stiptice subtiles ⁊ empla q̃ similanẽ eis sicut d̃coctio myrti ⁊ eius oleũ si necessariũ ẽ oleũ: ⁊ oleũ al- cãne ⁊ epithima cũ aq̃ folioꝝ myrti ⁊ grano- rũ eius. ⁊ d̃coctio arboris alcori: ⁊ decoctio radicis al- dirdar: ⁊ d̃coctio folioꝝ eius est icarnatiua indurati- ua: ⁊ emplm factũ ex mes ꝓprie qñ ponunẽ cũ eo cro cus ⁊ myrra ⁊ ꝯficiẽ cũ vino odorifero est bonũ val- de: ⁊ distillatio spatulaꝝ palme est bona iterum.

¶ De regimine equatiõis alrosboth. Cap. 14m.

IN p̃ncipio q̃dẽ ⁊ dum p̃manet recẽs stiptica p̃dicta: qm̃ ipsa aggregãt ipm ⁊ stringũt ip3 ⁊ minorant quãtitatez eius: post illud v̑o qñ sup̃fluit ⁊ proprie ꝓpe iuncturam est neces- sariuz secare ab eo ⁊ fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo quod dictum est in eo.

¶ De medicis leniẽtibus duritiẽ iũcture. Cap. 15m.

OPortet vt embroces ⁊ icipias cũ aq̃ calida: deide admĩstres desup empla ⁊ inũctiões q̃ fricãdo fiũt leniẽtes facta ex mucilagibus gũ- mis ⁊ adipibus ⁊ oleis: ⁊ si ponaẽ in eis acetũ forte erit magis ꝓfundatiua: ⁊ de illis quoꝝ admini- stratio ꝓpiqua est dactyli ⁊ alleliati ⁊ oleũ sisaminuz: qm̃ est emplm leue: ⁊ iteꝝ mollitiuuz de cherua p̃mi- sceaẽ cũ tãto butyro quantũ ẽ ipsius medietas ⁊ mellis q̃tũ est ipsius q̃rta: ⁊ fortasse suffic̃ ceratũ de oleo lilij solũ: ⁊ qñq3 adiuuaẽ cũ oibus lenificãtibus p̃dict̃ in capi tulo sephyros: ⁊ cũ sent̃ alterationẽ cõplonis ad fri- gus: tũc adde i eis ex castoreo ⁊ serapino ⁊ oppopõ- naco. Medicamẽ bonũ. ℞. fecẽ olei de lino ⁊ fecẽ olei sisamini ⁊ fenugrecũ coctũ i lacte ⁊ beil ad ip3 ⁊ admi nistreẽ: ⁊ iteruz radices altee ⁊ radices cucumeris asi- nini ⁊ bdelliũ ⁊ ãmoniacũ ⁊ oppoponacuz dissoluan- tur cum aceto forti ⁊ linianẽ ⁊ vnguẽtuz eburneuz est bonũ. Medicamen bonũ. ℞. mucilaginẽ fenugreci ⁊ semis lini ⁊ mucilaginẽ cucumeris asinini ⁊ ãmonia- cũ ⁊ laudanũ ⁊ hyssopum humidã: ⁊ oleum de lilio et adipem anatis ⁊ bdelliũ lene ⁊ puꝝ ⁊ medullaz vituli resoluanẽ in oleo ⁊ fiat vnguẽtuz. Aliud forte. ℞. olei veteris lib. ij. olei de lilio lib. ß. storacis liq̃de lib. q̃rtaz cere citrine lib. ß. glutinis albotin. ℥. ij. euforbij. ℥. ij. me dulle ossiũ cerui. ℥. iiij. fiat vnguẽtum. Unguẽtum bo- num ad duritiem iũcturaruz quã acquisiuit restaura- tio: ãmoniaci partẽ vnã: bdellij iudaici partẽ vnam: laudani partẽ mediam: olei de alcãna adipis anatis amboꝝ ana partis quartam: solue gũmas ⁊ aggrega oia. Unguẽtuz bonũ: ãmoniaci. ℥. vj. ⁊ cere citrine tã- tũdez: gũmi albotin bdellij ⁊ galbani: oiuz ana. ℥. viij. olei de alcãna. ℥. iiij. teranẽ gũme cõtrite in aceto: de- inde aggregẽtur in mortario inuncto cũ olo de lilio: ⁊ similr ad spasmum eaꝝ nodationem que accidit sic glandula vbi est. Et iã diximus eã in caplo suo: ⁊ ad- ministrẽtur vnguenta que diximus nũc: ⁊ administra tio castorei ⁊ costi ⁊ fimi colũbini ⁊ synapis emplan- do est vltima. Linitiuũ bonuz. ℞. fecis olei de lilio. ℥. j. ⁊ fecis olei seminis lini. ℥. j. ⁊ storacis liq̃de: ⁊ galbani ⁊ serapini ⁊ oppoponaci: oiuz ana. ℥. ß. bdellij semis. ℥. j. adipis vrsi: aut gallie: aut porci apud illũ qui diligit illud ex sapiẽtibus diuitum fiat ex eis vnguẽtum.

¶ De faciẽtibus fortitudinẽ mollificatiõis. Cap. 16m.

SUstẽtatio in curatõe eius est sup̃ stiptica sub- tilia sicut sauina ⁊ dactyli imaturi ⁊ his simi- lia: aut sup̃ stiptica spissa: ⁊ quãdoq3 miscenẽ cũ his: sicut crocus ⁊ cĩnamomũ ⁊ myrra: et enula est bona valde: ⁊ ꝓprie qñ coquitur cũ ea aco- rus ⁊ cinis vitis cũ adipe antiq̃: ⁊ cortices spatularuz palme: ⁊ oia que dicta sunt in idurãdo alrosboth.

¶ De admĩstratiõe aque calide ⁊ olei. Cap. 17m.

SCias q aqua calida ⁊ oleũ nõ cõueniũt apud restaurationem: qm̃ ꝓhibent restaurationẽ: sed cõueniunt ante ipsam: qm̃ ambo prepa- rant restaurationem ⁊ cõueniunt post ipsaz: quoniã ip̃a abstergũt qd remanet ex ap̃ate ⁊ duritie ⁊ rosboth ⁊ pustulas quas euenire fecerũt ligamẽta in neruis: quare fit motus cuz eis nõ facilis. Cum g̃ admi nistrantur aqua calida ⁊ oleũ ⁊ adipes ⁊ medulle suc- currunt illis nocumentis: inter illud v̑o aqua ⁊ oleum sunt valde ꝓhibentia ab incarnatione.

¶ Ponit caplm de admĩstratiõe aq̃ calide ⁊ olei: ⁊ diuidiẽ in p̃tes tot quot ponit regulas in h. Partes patebũt exponẽdo eas. ¶ Di cit sic de p̃ma p̃te: q tu d̃bes scire q aq̃ cala ⁊ oleũ nõ cõueniunt apud restaurationẽ: qm̃ ista ꝓhibẽt restaurationẽ: ⁊ post restau rationẽ ꝯueniũt ista: qm̃ ista abstergũt illud qd remanet ex ap̃ate ⁊ duritie alrosboth: remouẽt pustulas quas faciunt euenire liga- mẽta in neruis ⁊ fit motus cũ eis difficilis: cũ ergo admĩstraẽ aq̃ calida ⁊ oleũ ⁊ adeps ⁊ medulle ⁊ huiusmodi: succurrũt istis nocu mentis. s. pustulis accidentibus in fractura. Et subdit q intra to- tum hoc aqua ⁊ oleũ sunt valde probibẽtia incarnationem.

¶ Et fortasse

¶ Et fortasse administrant in ĩfantibus ⁊ qui sunt eis ꝓximi non in alijs cum emplastra exiccata sunt super eos ⁊ faciunt eis dolorem: quare indigẽt tunc vt olẽo inungatur locus qui dolet: deinde sustẽtetur ⁊ restaurer: apud quietem võ nõ datur licẽtia in hoc. Et medici quãdoqꝫ vtuntur embroca ex aqua calida cũ ipsi soluunt ligamẽtũ primum querẽtes ex eo iuuamẽtum ⁊ est vt attrabant ad ipsum materiã. Et opꝫ vt sit illa aqua talis vt cũ cadit apud infirmũ sit temperata: calida enĩ fortasse resoluit ex corpore mũdo supra illud qđ attrabit: ⁊ ꝓprie qñ ꝓlõgatur tempus effusiõis eiꝰ ⁊ attrabit ex corpore repleto supra illud qđ oportet: ⁊ proprie si abbreuietur tempus eius: imo oportet vt sit aqua cum caliditate ad equalitatem tendens: ⁊ sit tempus effusionis eius ſm quantitatem que videtur ex augmento membri et eius inflatione ⁊ non effundantur cum incipit detumescere.

¶ Ponit 2m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ fortasse administrãt in infantibꝰ qñ emplastra sunt exiccatiua vt vngantur aliquo oleo loca dolẽtia. Deĩde post hͦ sustẽtet ⁊ restauret. Sꝫ qñ mẽbrũ est apud qetẽ: tũc non daĩ licẽtia in hoc. s. in admistratione olei. Et subdit ꝙ medici qñqꝫ vtũtur embroca ex aq̃ calida qñ soluũt ligamẽtum primum querẽtes per talẽ administrationẽ iuuamẽtũ vt attrabant ad mẽbrum mãm: ⁊ ista aqua opꝫ ꝙ sit talis vt cum cadit sup infirmuꝫ sit tẽperata: qa calida fortasse soluit vltraq̃ debeat ex corpe mũdo qñ prolongat tẽpus effusionis eius ⁊ ex corpore repleto attrabit ad mẽbrũ vltraq̃ opꝫ: q̃uis paucũ sit tempus effusiõis aque: ⁊ sic opꝫ vt caliditas aque sit tẽdẽs ad equalitatẽ. Et tẽpus effusiõis eius sit ſm quãtitatem que vĩ de augmento membri ⁊ inflatione eius. Et cũ mẽbrũ incipit detumescere nõ effundatur aqua.

¶ Et nos quideꝫ iam diximus de iudicijs embroce in capitulo dislocationis illud qđ oportet attendere ẽt hic: ⁊ magis dilectum mihi quãdo nõ est illic dolor ẽ vt nõ appropinquet membro oleum: neqꝫ aqua calida oĩno nisi illud quod antecedit ipsum in ꝑncipio rei ad defensionem. Et de illis que ponuntur super iuncturas que indurant post restaurationem sup torsionẽ ⁊ atritionẽ sunt dactyli ⁊ alleliati emplastrãdo.

¶ Ponit 3m cañ. ⁊ dic̃ sic: ꝙ nos diximꝰ de iudicijs embroce in capͦ dislocatiõis illđ qđ opꝫ attẽdẽ hic. Et subdit ꝙ magis dilectũ sibi est vt mẽbro nõ approximet neqꝫ oleũ neqꝫ aquam cal'aꝫ oĩno. Et non administret nisi illđ qđ antecedit ipm ad defensionẽ. Et subdit ꝙ de illis que ponunt sup iũcturã que induratur: aut ẽ atrita aut contorsa sunt dactyli ⁊ alleliati. i. cutis illius animalis.

¶ De cibatiõe restaurati ⁊ potione eius. Cap. 18m.

Oportet vt sit cibus eius ex eis que generant sanguinẽ spissum ⁊ nõ spissum siccũ: imo spissum viscosum vt generet alrosboth tenacem fortem nõ siccum debilem lenem: ⁊ illa sunt sicut pedes ⁊ frumẽtum coctum cũ multa aq̃ quousqꝫ sit sicut puls ⁊ ventres ⁊ capita ⁊ cutis hedi ⁊ arietis ⁊ decocta ⁊ similia eis ⁊ vinum stipticuꝫ. Et ex illis que dantur in secunda mensa sunt castanee ⁊ grana in qꝫbus non est acuitas.

¶ Ponit capitulũ de cibatione restaurati: oportet ꝙ sit ex eis que generant sanguinẽ spissum ⁊ non siccum: imo spissum viscosum: ⁊ debet esse cibus talis vt generet alrosboth tenacem ⁊ forteꝫ non siccum debilem lenem ⁊ ponit cibaria ⁊ sunt nota.

¶ Et alienet oĩa que subtiliãt sanguinem ⁊ calefaciunt ipꝫ ⁊ elõgãt ipm a coagulatione: sicut vinuꝫ subtile et res ꝯfortãtes valde. Et ad sũmuꝫ regimen eius sit ingrossatio nisi sit illic ꝓhibẽs ex vulnere regrente subtiliationẽ cibi ſm illud qđ est sup ipm de magnitudie eius aut ipsius paruitate ⁊ apud timorẽ doloris. Qui võ securus est ab illo dilatet in cibo ⁊ potu.

¶ Ponit 2m regulã: ⁊ dic̃ sic: ꝙ iste restauratꝰ dꝫ allieniare oẽ cibariũ qđ calefac̃ ⁊ subtiliat sanguinẽ ⁊ elõgat sanguĩs coagulationẽ sic̃ eẽt vinũ subtile ⁊ res ꝯfortãtes valde. Et ad vltimum regimen istiꝰ restaurati sit ĩgrossatio nisi ꝓhibeat vulnꝰ ĩgrossationẽ: ⁊ nisi sit ꝓhibẽs ĩgrossatiõeꝫ cibi dolor vulneri mẽbri. Et si fueris securꝰ ab hͦ. s. qꝛ nõ times ĩgrossare cibũ dilatet ĩfirmꝰ ĩ cibo ⁊ potu.

¶ Et qui amat defensionem incipiat cuꝫ regimie subtiliante: vt securetur a malitia apostematis. Et illud ẽ sicut si oporteat iterum vt flobothomet ⁊ soluat venter: ⁊ nõ post dies paucos administret illud: q̃uis sit quandoqꝫ necessarium iteruꝫ vt dimittat hoc regimẽ quãdo superfluit rosboth in magnitudine: ⁊ est necesse probibere ipsum. Modus cibarij ꝯuenientis ei qđ administratur hora coagulationis.

¶ Ponit tertiam regulam: ⁊ dicit sic: ꝙ ille qui amat defensioneꝫ membri ⁊ incipiat cum regimine subtiliante quousqꝫ securet flobothomia aut solutione ventris fiat: deinde ingrossetur cibꝰ nisi prohibeat magnitudo alrosboth.

¶ Sumant panis de simila ⁊ farina rizi ⁊ sepuꝫ vacce pinguis ⁊ lac: ⁊ fiat ex eis cibariũ silr̃ frumento cocto vt puls cũ bonitate sue ꝯsuetudis: medicina autẽ eius quã sumit ad restauratõeꝫ mũmia est q̃ est mirabilis.

¶ Ponit vnum modum cibarij conuenientis restaurato: ⁊ est notus ad litteram.

¶ De accñtibꝰ que accidũt ad fracturam. Cap. 19m.

Quandoqꝫ accidit ex fractura disruptio carnis que non conglutinatur. ꝙ si non incidatur putrefit ⁊ putrefacit illud quod sequitur eam ex osse: quare est necessarium vt incidatur ⁊ coquatur. Et quandoqꝫ accidit fluxus sanguis: ⁊ est necesse vt probibeatur. Et quandoqꝫ accidunt concussio ⁊ atritio fortis carni: que si non curetur cuꝫ scalpellatione aut cum medicinis probibentibus putrefactionem peruenit ad estiomenum: quare oportet vt obseruetur illud. Et quãdoqꝫ accidit apostema calidum in quo est timor: quare oportet vt regatur regimine suo. Et quandoqꝫ accidunt vulnera que non egent vt curentur cum eo cuius preterijt narratio. Et quandoqꝫ accidit alrosboth superfluus in fractura: cuius quantitas non est necessaria: quare oportet vt minoretur nutrimentum ⁊ probibeatur eius generatio cum probibitione cibi ⁊ strictura desuper ⁊ reliquis que sunt dicta. Et quandoqꝫ accidit mollificatio iuncturarum ex extensione. Et quandoqꝫ accidit vt currat virus ad medullam que generatur in osse: quare necesse est vt extrabatur os et discooperiatur via virus ad intus.

¶ Ponit accñtia sequẽtia ad fracturã: ⁊ sic dic̃: ꝙ qñqꝫ accidit ꝑꝑ fracturã disruptio carnis q̃ caro nõ ꝯglutinat: ⁊ si nõ ĩcidatur putrefit ⁊ putrefac̃ os. Et qñqꝫ accidit ꝑꝑ fracturã fluxꝰ sanguĩs: ⁊ ẽ necẽ vt ꝓhibeat. Et qñqꝫ accidit ꝑꝑ fracturã ꝯtusio ⁊ atritio fortis carni: que si nõ curet cũ scalpellatione ⁊ cũ rebꝰ ꝓhibẽtibꝰ putrefactionẽ ꝑuenit mẽbrũ ad estiomenũ. Et qñqꝫ ꝓpter fracturã accidit apã calidum in quo est timor: quare opꝫ vt regat regimine suo. Et qñqꝫ ꝑꝑ fracturã accidũt vulnera que egent vt curẽtur cũ eo cuius ꝑterijt narratio. Et qñqꝫ in fractura accidit alrosboth supfluus: q̃re opꝫ vt minoret nutrĩmẽtum. Et ꝓhibeat generatio alrosboth faciendo ea que dicta sunt. Et quãdoqꝫ ꝑꝑ fracturã accidit mollificatio iuncturarũ: quare oportet vt curet. Et qñqꝫ accidit propter fracturam vt currat virus ad medullã q̃re necesse est vt discooperiatur os ⁊ discooperiat via ad virus.

¶ Finis expositionis Gentilis de Florentia super primo ⁊ secundo tractatu Fen Quinte Quarti.

¶ Incipit expositio Gentilis de Fulgineo super tertio Tractatu eiusdem Fen.

¶ Tractatus Tertius: Cuius continet cap. 19.

¶ De fractura cranei. Cap. p^m.

Vltotiens accidit vt findat̃ craneũ ⁊ nõ findat̃ cutis: imo apostemetur.

Uperi⁹ in gñali determiauit õ fractura: hic in spãli. Et p̃ de fractura cranei pp̃ tria. P̃rio q̃ p̃mo nobis occurrẽs. Scõo q̃ multũ suspectũ. Tertio q̃ appropinquat mõ cure vulnex ⁊ vlcex: nõ enĩ iuuat̃ per plasma ⁊ ligationẽ: ⁊ iõ est in medio. Paulus p̃ cap. al'r li. 6. c. de fracturis q̃ accidũt ossib⁹. Et p̃ ostẽdit necessitatẽ cognitiõis hui⁹ fracture: quia aliqñ ambigit̃. Scõo ponit curaz. ibi (Uulnex.) P̃ria in. d. P̃rio dat necessitatẽ cognitiõis. Scõo modũ. ibi (Illõ ṽo.) Prima in tres. P̃rio oñdit q̃uo fractura cranei aliqñ sensui occultat̃. Scõo ostẽdit nocumẽta que ex h̃ ptingũt. ibi (Cũ g̃ occupatio.) Tertio infert necessitatem modi cognitiõis. ibi (Et pp̃ter hoc.)

Dub^m p^m ¶ Dubitat̃ q̃uo sit po'le q̃ findat̃ craneũ ⁊ nõ cutis. nã molle facili⁹ patit̃ q̃ dux. Dõm q̃ fixura cranei vl' fit arte icidẽte: ⁊ vt sic nõ põt findi q̃n findat̃ cutis. vel arte ptũdẽte q̃ p modũ plicature rumpit: ⁊ tũc nõ ẽ icõueniẽs. nã res dura nõ plicat̃ vt lignum siccũ: sed res mollis plicat̃. qõ g̃ cedit rei ptũdẽti non rũpit̃ vt cutis: sed atritione apatur ⁊ inflat̃: sed os q̃ est siccũ non sic plicat̃: ⁊ iõ plus fit hoc in iuuenib⁹ q̃ ifantib⁹. Infantib⁹ enĩ ⁊ mulierib⁹ plicat̃ os ⁊c. Ad rõnẽ dicẽdum q̃ molle quadã passione minus patitur.

¶ Cũ ergo occupatio fit in curatiõe apatis ⁊ nõ puenitur ad plagã fortasse accidit vt putrefiat os õsubt⁹ ⁊ accidũt ante sanitatẽ al'r saniositatẽ: aut post ipsam egritudines male ex febribus ⁊ tremore ⁊ destructiõe rõnis ⁊ aliis quare est necessariũ vt findat̃: ⁊ multotiens quidem significat locũ: infirmus ipse ⁊ q̃ tangit ip̃m omni hora ⁊ hoc proprie: ⁊ tunc quidez est necessarium vt redeat vulnus ad dispositionem suam.

¶ Hic ostẽdit nocumẽta que contigũt ex ignorãtia. Et p̃ ex totali ignorãtia. Scõo ex ptiali: q̃ ps videt̃ ⁊ ps nõ: vel vna vĩ ⁊ alia ñ. ibi (Et vt curet̃.) ¶ Cõsiderãdũ p̃ q̃ tãgit nocumẽtũ ossis putrefacti: rõ q̃ humiditas a venis ibi ruptis ⁊ ab ipso osse ⁊ cuti cõtusa que retẽta putrefit putrefacit os. ¶ Cõsiderãdũ 2° q̃ tãgit nocumẽta p cõitatẽ: tremor cordis ⁊ corp̃is ⁊ destructio. aliis. s. epilẽia apate ⁊ spasmo. ¶ Tertio considerandũ fortasse vt fit modus loquẽdi: vel q̃ qñq̃ est ita parua fractura ossis ⁊ hõ bene disposit⁹ q̃ nõ incurrit ista accñtia. ¶ Quarto dicit q̃uo ⁊ dicit ante saniositatẽ aut post: aut qõdam saniositatis. Uel dõm al's sanitatem s. cutis. post sanitatem. s. cutis. ¶ Quinto cõsiderãduz q̃ infirmus habens fracturam: q̃uis cutis sit sanata significat locũ cum manu. ⁊ sequit̃. ⁊ hoc proprie ⁊c. i. istam partem fractaz. neciuz est vt findat̃. s. cutis vt redeat vulnus ad dispõnez suam. s. fracture quia disponat̃ in q̃titate ⁊ perduratione vt requiritur in fractura.

¶ Et vt curetur fractura oportebit vt findatur a cute cuz quantitate qua non retineatur in ea virus in hoc neq̃ aliud: oportet enĩ vt nõ retineatur virus nisi fueris securus de additione apostematis ⁊ iueneris apostema ruptum: ⁊ appareat fractura vna. quãdoq̃ enĩ accidit inde error magnus. putatur enim q̃ nõ sit fractura nisi illa: ⁊ propter hoc oportet vt cõsideret̃ dispositio fracture consideratione bona.

¶ Cõsiderandũ q̃ fractura qñq̃ est maior ⁊ in pluribus locis q̃ sit vulnus cutis: ⁊ iõ op3 vt icidat̃ ne retineat̃ virus neq̃ aliõ. i. nec alia mã. qõ pcedẽdũ. Nisi fueris. illa est exceptio icisionis fiende. qñq̃ enĩ medicus nõ facit cutis incisionem equalem fracture pp̃ duo. P̃rio q̃ securus de augmẽto apatis sup. ⁊ accñtiũ malox: et hoc q̃ homo est bonorum humox fortis virtutis: ⁊ fractura nõ est mala: l3 sit lõgior q̃ vulnus. Scõo apa erũpit: ⁊ in eruptõe apparet fissura: tñ hoc est error: q̃ põt alibi esse alia fissura ossis.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat̃ vtrũ pcussiõe facta in vna pte capitis: alia ps possit frangi. Videt̃ q̃ sic: q̃ in vase de vitro ⁊ terra h̃ videmus. Dicit̃ q̃ ñ: ⁊ hoc est de itẽtiõe Pauli. 2. cap. vbi reprobat q̃ hoc dicũt dicens nõ eẽ simile pp̃ tres causas. Prima q̃ os capitis est plenum. vasa aũt pcussa in vna pte rũpunt̃ in alia pp̃ aerẽ iclusum. Scõa cã est q̃ os capitis est multũ forte. Tertia q̃ est discõtinuũ: vñ vna ps ab alia nõ patitur: vas vitreũ ptinuũ remouet deceptionez. accidit enĩ q̃ ex offensione hõ patitur scissurã cranei in plurib⁹ partibus: sed in vna pte magis apparet lesio: ⁊ ideo credit̃ solũ ibi fuisse pcussionẽ: cum tñ in diuersis ptibus fuerit. ego aũt audiui a fide digno euenire priũm eius qõ Paulus t3. Et pp̃ hoc ⁊c. p3.

¶ Illõ ṽo in q̃ dclinat̃ cũ estimatiõe ad rectificatiõez est vt psideret̃ cã fracture ⁊ vltiatio ṽtutis rei frãgẽtis i grauitate sua vt i sua magnitudie: aut i sua fortitudie: vt per illud sciat̃ vltimatio que op3 eẽ ex fractura.

¶ Ponit signa q̃b⁹ cognoscit̃ scissura ossis qñ est occulta: q̃ cutis nõ est scissa. Et p̃mo ponit signa que sumunt̃ a q̃busdã ⁊ psiderant̃ anteq̃ operemur. Scõo ponit quãdã significationez que sumit̃ ex mõ opatiõis. ibi (Et in huiusmodi dispõnib⁹.) Prima in tres. sicut tria ponit signa. Scõa ibi (Et simil'r.) Tertia ibi (Et qñq̃.)

Dubiũ 3^m ¶ Dubitat̃. q̃ Gal'. ponit. 4. õ ige. 3. ca. q̃ a cã p̃mitiua nõ sumit̃ idicatio ⁊c. Dõm q̃ imediate nõ sumit̃ cũ trãseat vl' recedat: s3 mediate iq̃tũ idicat dispõnẽ i morbo. Exẽplũ õ morsu canis. ita i pposito si res sit magna vl' magn⁹ casus: q̃uis cutis nõ sit scissa suspicamur rupturã cranei. ¶ Cõsiderãdũ tñ q̃ h̃ iudiciũ est estimatiuũ: q̃ in puis casib⁹ videmus qñq̃ rupturã: ⁊ in magnis non.

¶ Et sil'r accñtia qñq̃ significãt illud sicut apopl'ia ⁊ scothomia ⁊ destructio vocis: ⁊ que sunt eis similia.

¶ Cõsidera q̃ illa accñtia accidũt qñq̃ sil' cũ fractura ossis: vt cuz os fracture pũgit pãniculũ. aliqñ accidũt post vt cũ ad fracturam sequit̃ saniatio circa pãniculũ vñ cõpatit̃ cerebrũ: ⁊ b3 q̃ cito vel tarde fit illa humox corruptio fiũt illa accñtia. ⁊ q̃ citi⁹ estate: iõ citi⁹ discooptio fieri d3. Cõsiderãdũ q̃ illa accñtia apparent qñq̃ nõ exñte fractura ossis: sed pp̃ cõmotionẽ fortẽ cerebrũ agitatuz est: vel aliq̃ venule qñq̃ ex ictu sunt apte ⁊ resudat ab eis sup pãniculos cerebri humiditas q̃ corrũpit̃ ⁊ facit accñtia dicta: ⁊ ideo boni chirugici quãdoq̃ nõ existente fractura in osse detegũt.

¶ Et qñq̃ signat fissura cutis in multitudine sua ⁊ sua diuersitate ⁊ in suo casu sup rectitudinẽ vnã dispõnez fracture: iterum l3 nõ sit hoc significatio significans oẽm partem. Fortasse enĩ est fractura interior plurima ⁊ magna ⁊ non est super cutez fissura: aut est fissura parua: quare op3 tunc necessario vt cognoscat̃ dispositio cũ significatioinibus al'r cũ instr̃is in q̃b⁹ querit̃ de fractura: ⁊ firmet̃ mẽbrum si est possibile.

¶ Uult q̃ fissura cutis multimoda ⁊ diuersa q̃ sig̃t fortẽ cãz imprimẽtẽ signat dispõnẽ rupture. Et in suo casu ⁊c. diuersa non recta: vel l3 sit recta: dũ mõ sit magna signat q̃ fortis fuit ictus: ergo estimabile est vt sit fractuz os. Aliter põt exponi q̃ multitudo ⁊c. significat de dispositione fissure ossis: q̃ s̃m q̃ fissura cutis est multiplex vel recta ita ⁊ ossis: l3 cadat error ⁊ p3: q̃re op3 vt cognoscat̃ dispositio. s. fracture cum significationib⁹ ⁊c. apopl'ia scothomia. firmetur mẽbrum. i. cõfirmetur iudicium de mẽbro ⁊c. alia tamẽ littera h3 q̃ cum. i. tenta debet fieri illa perquisitio ⁊c.

¶ Et in hmõi dispõnibus est necessariũ incidere cutez dure ⁊ discooperire donec appareat os dubitatũ totum. Et si accidat fluxus sanguinis impleat̃ illud qõ discoopertũ est pãnis siccis: deinde sustẽta cum puluillo infuso in vino ⁊ dimitte ip̃m vsq̃ ad mane.

¶ Hic ponit signũ per opationẽ manualẽ qõ est p visum post discooperturã. Et psidera q̃ incisio cutis non debet fieri nisi post habitã suspitionẽ ⁊ signa de ruptura ossis s̃m Dy. vñ Auic. ⁊ in hmõi dispõne. s. apparitionis signox rupture ossis. si enĩ nõ apparẽt nõ d3 fieri: q̃ fit dolor fortis ⁊ dolor trahit apa: q̃ os discooperitur aeri. Isti sermones non placent: quia medicus nõ debet expectare tm̃: sed si suspicatur minus malũ est incidere cutim.

¶ Uulnerum autem capitis vsq̃ ad terminum almochati cura est illa que iam dicta est in capitulo vlcerũ ⁊ ante ipsum. Findentia ṽo os ⁊ educentia os ⁊ similia illis de illis que dicuntur hoc.

¶ Supi⁹ posuit nẽcitatẽ cognitiõis fracture ossis ⁊ õdit signa: hic vult ponẽ curã. Et p̃ p̃mittit itẽtionẽ suã. Scõo exeq̃tur. ibi (Et minores.) ¶ Cõsiderãdũ s̃3 Dy. almochati ẽ pellicula dicta gigia mater. sũt enĩ tres pellicule. vult g̃ dicẽ si solõ venit vsq̃ ad pelliculã illaz ⁊ nõ rumpit os ⁊c. ⁊ ante: quia in capitulo de vlceribus. ⁊ capitulo ante de vulneribus s̃m q̃ recentia vel antiqua.

¶ Et miores dispõnes fracture ossiũ in capite si acci-

dit in

dit in eis scissura parua nō penetrās vsq3 ad lat⁹ aliō: imo succedit apud quedā experimēta ⁊silis isti magis rectū iteruz vt frices illud vsquequo nō remaneat de scissura aliqd: ⁊ si amas vt festines cum effusione humiditatis nigre donec vehemēs fiat apparitio scissure per eā fac ⁊ frica donec non remaneat vestigium: ⁊ sint apud te fricatoria diuersarum quātitatum: ⁊ administra in primis lata coꝝ: deinde que sequunt̄ illa.

¶ Pͥo oñdit ſ3 quē modū ꝓcedēdū est in cura vulneꝝ in qb⁹ fractura ē in osse: q2 ꝓcedēdū ꝑ ꝯtectionē ipsius ⁊ eleuationē. Scđo docet modū eleuatiōis ⁊ docet subuenire accñtib⁹ q̄ aliqñ ꝯtigūt. ibi (Qualr̄ ꝟo fit hec curatio.) ¶ Pͥa i. d. Pͥmo supposito ꝙ os sit ꝯtectū docet modū curatiōis fracture qñ fractura nō est penetrās ad iteri⁹ ossis: imo ē qdā fissura. Scđo qñ ē penetrās. ibi (Si aūt estimaueris.) ¶ Pͥa in. d. Pͥo ponit modū remouēdi hanc fissurā siue opandi circa eā. Scđo ponit medicias q̄ ꝯueniūt post. ibi (Cūq3 fricueris.) ¶ Cōsiderādū ꝙ fissura puissima. s. capillaris ⁊ illi silis: q2 pua docet Aui. fricare vt nō retineat̄ ⁊ nō aggreget̄ humiditas mala: ⁊ docet qñq3 eā coḡscere cū humiditate nigra ⁊c̄.

¶ Cūq3 fricueris admīstra medicinā capitalē ⁊ sufficit tibi: ⁊ medicie qdē capitales sūt sic̄ ireos ⁊ farina herbi ⁊ minutū olibani: ⁊ aristo. ⁊ cortices radicis opoponacis ⁊ myrra ⁊ sarcocolla ⁊ sanguis dra. ⁊ oē exiccatiuū sine mordicatiōe ⁊ curet̄ curatione vlcerum.

¶ Cōsiderādū facta fricatōe ⁊ remota fissura nō restat nisi regiiare carnositatē q̄ stabit loco ossis: q2 os est siccū mēbrū: iō regrunt̄ medicie magis sicce q̄3 vulneri carnis: ⁊ ille dicunt̄ medicie capitales: ⁊ q2 mordicatiue ꝓhibēt nasci: iō nō ꝺbēt eē mordicatiue. ¶ Cōsiderādū ꝙ duplr̄ ē tp̄s post rasionē. s. īmediate ⁊ meli⁹ ē nō vti capitali medicia s3 olo ro. ⁊ medicis ꝓhibētib⁹ apa. Aliō ē tp̄s post h̄: ⁊ tūc securus es de malis accñtib⁹ vtaris capitali.

¶ Si aūt existimaueris ꝙ fissura sit penetrans vsq3 ad lat⁹ aliō: tūc fricatio nō finit eā vsq3 ad elōgationē: ⁊ caue ne multū ꝓcedas i fricatione: imo vbi iā securus fueris ⁊ cognoueris dispōnē velamis: an sit seruās sitū suū ex osse: tūc nocumētū ē min⁹ ⁊ res magis apparēs ⁊ est euēt⁹ apatis mior ⁊ saluior ⁊ puior ⁊ appitio puris maturi velocior ⁊ magis cōpleta: aut iā separanit ipm percussio ab osse: ⁊ illud est ab eo in quo est timor plus ⁊ dolores ⁊ febres ⁊ que sequunt̄ ea plus et susceptio ab osse alterationis coloris velocior ⁊ cursus puris virulēti subtilis i eo plus: ⁊ ꝙ accidit ex doloribus ⁊ febribus ⁊ thetano ⁊ syncopi ⁊ destructiōe rōnis ꝓpter dimissionez curationis in eo plus.

¶ Hic ponit curā fracture cranei penetrātis vsq3 ad pāniculuz. s. durā matrē. Et p̊ oñdit ꝙ nō semꝑ suffic̄ fricatio: sed op3 facē eleuationē ossis. Scđo oñdit in q̄to tp̄e op3 ossis eleuationē facē. ibi (Cu3 ergo verificatur.) Tertio ostendit cū quo oportet facere. ibi (Et qñq3 fit.) ¶ Pͥa in. d. Pͥo facit qđ dcm̄ est. Scđo q2 i eleuatiōe ossis ꝯsueuerūt qñq3 praua accñtia euenire docet illis obuiare. ibi (Et stude ne frigus.) ¶ Pͥa in q̄tuor. Pͥo ponit ꝙ qñq3 o3 vti ossis eleuatiōe: q2 nō sufficit fricatio. Scđo oñdit q̄titatez ossis qđ eleuare o3. ibi (Et nō q̄rit̄.) Tertio ponit cā3 ꝑꝑ quā vtimur hoc mō cure in fractura ossis capit̄ ⁊ non in alijs ossis fractis. ibi (In frāgētib⁹.) Quarto oñdit qs est locus ꝯueniētior ad ꝯtectionē ossis īcisionē ⁊ eleuationē. ibi (Et op3 vt fit.) ¶ Prima in tres. Pͥo, ostēdit qñ op3 vti ossis eleuatiōe: q2 rasura nō suffic̄. Secūdo oñdit a quo maxie cauere o3. ibi (Et in hmōi.) Tertio cōparat vulnera capitis cū fractura ossis ad vulnera sine fractura. ibi (In fissuris ꝟo.) ¶ Pͥa in. d. Pͥo ostēdit q̄lis fricatio cōpetit in fractura penetrāte. Scđo docet cognoscere fracturā multiplicē huius. ⁊ ex h̄ ꝓbat. ꝙ p̄ter fricationē regrit̄ ossis eleuatio. ibi (Et caue.) ¶ Et hic ꝯsiderādū ꝙ nō vult aliud q̄3 qñ tu venisti ad duram matrem nō frices plus: sed cōsidera qūo dura mater sit vnita cu3 osse. nā vel adheret ⁊ tunc est signū ꝙ nō recipit cōmotionez magnā: ⁊ erit percussio apparens in salute ⁊ secura ab accñtib⁹: pauca etiam mā cadit illuc ⁊ pauca trahitur: ⁊ ideo non timet̄ apa: ⁊ materia que currit cito ⁊ bene maturabitur: sufficit rasura. vl̄ separatur: tunc est signum magne cōmotionis ⁊ mā trahit̄ illuc: et ideo est timor ꝙ ꝯsequētur accidētia prauiora doloꝝ febrium: et tunc nō sufficit rasura ſm Dy. sed op3 eleuare de osse ꝑꝑ multam materiam que non posset per locum rasure purgari: ⁊ q2 signum ꝙ magna pars ossis est confracta: ⁊ paratur corruptioni: ⁊ videt̄ sermo Pauli de fractura. z. cap. versus finem ⁊c̄.

¶ Et in huiusmodi quidem dispositione imo in omni dispositione oportet vt vehementer caueatur frigus etiam in estate: qm̄ in eo est timor magnus.

¶ Notandū ꝙ in estate oportet cauere frigus: imo in omni tp̄e: q2 frigidum inimicū neruis cerebro ⁊c̄. prima particula afforismoꝝ. ⁊ ideo medici tenent testum calidum: tamen si calor estatis esset estuosus non oportet tenere calidum coram: q2 duceret infirmu3 ad estuationem ⁊ caput ad inflāmationem ⁊c̄.

¶ In fissuris ꝟo in qbus non est nisi fissura: sed est plurima: ⁊ apparet cum ea illud inter quod ⁊ os non est nisi cortex multotiens sufficiunt strictura ⁊ ligamentum ⁊ emplastrum ⁊ infrigidantia. Veru3 illud quod est rectius est vt incipiatur ⁊ fundatur super scissura3 oleum ros. tepidum: deinde aggregetur iter duas extremitates vulneris ⁊ sufficit alr̄ ⁊ suant̄ si neciu3 est illud ⁊ puluerizet̄ ꝺsuꝑ puluis capitalis: ⁊ ponant̄ super eas puluilli ibibiti vino stiptico ꝯfuso alr̄ ꝯcusso cū oleo: deinde reliq̄ ligamēta ⁊ qescat īfirmus ⁊ fiat delitiosus ⁊ fiat vt dormiat ⁊ flōmetur si indiget.

¶ Hic ponit curā vulneꝝ sine fractura: nō de ꝑncipali ītētiōe: sed hic cōparat ad vulnera cū fractura: ⁊ dic̄ ſm vnā expōnē in fissuris. i. vulnerib⁹ i qb⁹ nō ē nisi fissura. i. solo cōtinuitat̄ cutis: sed ē plurima. i. q̄3uis sit plīma: ⁊ appꝫ cū ea. s. solōne ꝯtinuitatis illud i. illa fissura cutis iter qđ. i. iter quā fissurā ⁊ os non ē nisi cortex. i. pellicula q̄ d̄r gingiua mr̄: ⁊ sic est sola cut̄ solo: ⁊ multotiens sufficiūt strictura ⁊ ligatura: ⁊ empl̄a ⁊ infrigidātia. i. ꝓhibentia apostemationē. veꝝ illud qđ est rectius. s. in tali cura est: vt incipiat̄ ⁊ fundat̄ suꝑ fissurā. i. circūquaq3 ⁊ nō intus in fissura oleu3 ro. tepidū: qa frigidū noceret. puluis ad exiccationē ⁊ incarnationem. puluilli ad retinēdū ꝑtes reductas. vino stiptico q2 exiccat: ⁊ olo s. ro. ⁊ ad ꝓhibendū quiescat ⁊c̄. vt fiat incarnatio. dormiat vt gescat caput. flōmetur si indiget vt si ꝓpter dolorez trahitur mā ad locum vel si ꝑꝑ repletionem. Aliter exponit̄ ꝙ sit sermo de fractura cranei in qua non est facta remotio pāniculi. s. dure mr̄is: ⁊ tunc sufficit ligatura ⁊c̄. Expone ſm tuā expōnem inter qđ. s. vulnus ⁊ os nō est nisi cortex. i. stat dura mater sicut cortex ⁊ adheret ⁊c̄. Serap̄. snia p̄mo practice. cap̄. iz. de soda ex ꝑcussione.

¶ S3 dubitat̄ vtrū possit curari sine rasura. Et rñdet Dyn⁹ ꝙ qñq3 cōuenit in hoīe bonoꝝ humoꝝ ⁊ fortis virtutis. Vel dō3 ꝙ vel in illa solutione partes ossis sunt stricte: ⁊ tūc oportet abradere: vel nō sunt stricte: imo late ⁊ tūc nō op3: imo bene expurgat̄ virus sine alia rasione: ⁊ ideo tunc op3 tenere cutem ligatura ⁊ forsan sutura ne cooperiat os: ⁊ cum toto hoc remaneat apta solo ꝯtinuitatis tanto spatio ꝙ fiat bona mundificatio ⁊c̄.

Dub. 4.

¶ Et non queritur in omni scissura ⁊ fractura vt accipiatur os totū: qm̄ hoc non est possibile in oi osse: verum recordare eius qđ p̄cepimus in caplo vniul'i de fractura ⁊ restauratione. Verūtñ multi homines acceperunt os ex capitibus eorum incidendo ⁊ ſm modū ⁊ creuerūt caro ⁊ cutis suꝑ vulnus ⁊ euaserūt.

¶ Hic ponit quantitatē quā oportet eleuari de osse. Cōsiderādum ꝙ accipere totum os fissum posset esse magnū periculu3: sed sufficit partem aliquam accipere. Verum dictu3 est supra in fine. ꝙ si os est cōminutu3 totum op3 accipere: sed si non sed solū fissum: accipiatur pars de loco: veru3 ⁊ ſm modu3. s. dcm̄ debitū: vel vult ostendere monstrū ⁊ caro eueniēs ꝙ a qbusdā est eleuata q̄titas incredibilis: ⁊ tamen creuit caro ⁊ sanati sunt ⁊c̄.

¶ In frangētib⁹ ꝟo os ⁊ que sunt post ea scias ꝙ ossa capitis diuersificantur ab ossibus alijs cum franguntur: quonia3 cum ipsa frangūtur non restaurat natura super ea alrosboth forte3 sicut attrahit ipsu3 ⁊ nasci facit super reliqua ossa: imo rem debilem.

¶ Hic ostēdit ꝑꝑ quid procedimus cū detectiōe ⁊ eleuatiōe ossis in fractura cranei: ⁊ nō cū replasmatione partiū sicut in fractura alioꝝ ossium: ⁊ h3 q̄tuor sicut quatuor ponit causas. Secunda ibi (Quaꝑꝑ.) 3a ibi (Et de illis.) 4a ibi (Et iteꝝ.) ¶ Cōsiderādu3 ꝙ ꝑꝑ

q̃tuor nõ regñat rosboth in osse capitꝭ. Prĩo ꝓꝑ nã3 ossis. seqͭ enĩ nã pori sarcoidis nã3 ossis: sed os capitꝭ nõ est ita durꝝ ⁊ ossuosum vt os manꝰ vel pedis. Scd̃o ꝓꝑ finẽ ne porus ille durus ⁊ eminẽs ꝓmeret pãniculos cerebri. Tertio ꝓꝑ ossis foramẽ: q2 nõ põt porus vndiq3 circũdare os sicut facit in aliis ossibus. Quarto q2 humiditas cerebri semꝑ reddit porꝝ mollem: q2 igitur in aliis ossibꝰ egemus poro duro: ideo op3 replasmare: nõ aũt in osse capitis.

¶ Quapropter vt non effundatᷣ pus ad iteriora oportet vt extrahatur si fuerit plaga capitis completa: aut incidatur si non fuerit completa: ⁊ non fiat occupatio in restauratione eius.

¶ Hic ponit scd̃a3 cãm. Et ꝓ facͭ h̃. Scd̃o ponit tꝑs in q̃ o3 fieri. ibi (Et op3 vt.) ¶ Cõsiderãdũ ꝓ ꝙ fracto osse est timor de pure vt nõ effundatᷣ ad iteriora cerebri. s. dure ⁊ pie mr̃is: q2 venule q̃ sũt suꝑ durã matrẽ rũpuntᷣ: qm̃ ẽt in spatibus ossis cadit ꝯsus intra mã. huiusmodi aũt timor nõ accidit in aliis ossibꝰ: ⁊ ideo nõ o3 vti restauratiõe in osse capitis, sed exhatᷣ. s. os si fuerit plaga capitis. i. si fuerit os totaliter disruptũ. aut incidatᷣ. s. cutis vel os ⁊c̃. vel extrahatur. s. pus si fuerit cõpleta. s. ruptura ossis: q2 sit vsq3 ad panniculũ: ⁊ sit lata vnde nõ idiges alia rasura vel eleuatione ⁊c̃.

¶ Et oportet vt non tardetur illud in estate vltra septem dies: ⁊ in hyeme vltra decem dies: ⁊ quãto fuerit velocius erit melius ⁊ longinquius ab hoc vt accidant nocumenta magna.

¶ Ratio q2 in estate citius putrefit materia ⁊c̃.

¶ Et de illis que nocent ad illud ⁊ faciunt esse necessarium est ꝙ ab ossibus aliis preter ossa capitis cõuertit ligamentum reditionem: ⁊ hoc ligamentum nõ est possibile super caput: propter illud ergo necesse est accipere os ⁊ fracturã cui est quantitas donec egrediatᷣ virus sicut est necessarium. Et iterum si accideret virus inter os restauratum ligatum ligamento opprimente expellente materiam cum iam esset generatum illud virus ex ipso loco ⁊ penetraret ad medullam eẽt nobis necessarium vt discooperiremus ⁊ mundificaremus. ergo qualiter in huiusmodi mẽbro nõ. Est igitᷣ excusatio de hac collectione ⁊ incisione ⁊ detectione loci ⁊ prohibitione icarnationis eius vsquequo securus sis: ⁊ si nõ est timor cursus virus vsq3 ad interiora ossis quodꝰ incisimus.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ sic̃ sumitᷣ suꝑ: ⁊ a Gal. de ige. sani. 6. lib. ca. 6. i aliis ossibus fractis vtimur ligatura q̃ tenet ꝑtes reductas: ⁊ q̃ ꝓhibet ꝯpa strigẽdo suꝑ loco fracture: ⁊ h̃ ꝑlibus iuolutionibꝰ: ⁊ ꝓcedẽdo ꝯsus alia latera vt ꝓhibeatᷣ effusio materie. hãc aũt ligatura3 nõ põt facere suꝑ osse capitis ꝓꝑ formã eiꝰ: ẽt q2 strigẽdo suꝑ materie que sunt sub osse fluunt in illa hora suꝑ pãniculos cerebri: et ideo necesse est accipe os capitis. ⁊ fracturã. i. partes fractas cui est quantitas. vel accipere os. s. cõminutu3 ⁊ fracturã cui est q̃titas. i. fracturã facere q̃ta3 ⁊ extẽsam ⁊ latam per rasuram.

¶ Et oportet vt sit incisio ex loco cõuenientiore: ⁊ cõuenientior quidem est aggregãs ad oppositionẽ quã existimas ꝙ virus currat ex eo melius ⁊ ad facilitate3 incisionis ⁊ paucitate3 necessitatis ad hoc vt moueatur ⁊ extendatur secundo: ⁊ est cum hoc longinquior locus a neruis sicut synciput. Nam medium eius non obuiat origini neruorum.

¶ Supiꝰ õdit nec̃itatẽ fricatiõis ⁊ eleuatiõis ossis: hic õndit locu3 ꝯueniẽtẽ ad icidẽdũ ⁊ eleuãdũ os: ⁊ ponit illas ꝯditiones ⁊c̃.

¶ Et stude ne frigus adueniat velamini: quoniam est malu3 ⁊ timorosum ⁊ subtilia regimen ⁊ assidua effusionem olei tepidi.

¶ Docet ꝓhibere accñtia vel remouere. Prĩo spationẽ. Secũdo nigrificationẽ dure matris. ibi (Et si apparet.) Probibitio spat̃ꝭ fit probibendo frigus subtiliando ⁊ fricando ⁊c̃.

¶ Et si apparet super velamẽ nigredo ⁊ est fortasse in eo qꝺ apparet de ipso ⁊ non est nocẽs: ⁊ fortasse causa eius sunt medicine: tunc cura ipsam cu3 melle concusso cum triplo sui olei ro. donec remoueatur nigredo ⁊ pulueriza desuper medicinam capitalem: ⁊ si nigredo fuerit confirmata tunc fuge.

¶ Vide quia omnia patent ⁊c̃.

¶ Cum ergo verificatur necessitas extendendi aliquid ⁊ incidendi illud aut extrahendi ipsu3: tunc festinetur ⁊ non expectetur complementu3 generationis pus in loco: ⁊ hoc quidem non toleratur nisi vbi non est pãniculus nominatus mater coactatus aut pũctus: qm̃ punctura facit in dispositione apostema ⁊ spasmum: ⁊ fortasse perducit ad apoplexia3: quare oportet vt extrahatur illud os statim ⁊ redibit sensus si fuerit apoplexia statim. Si autẽ fuerit foramen tunc res erit vehementioris festinationis. Et quando frangitur craneum ⁊ infrigidatur velamen ⁊ apostematur ⁊ nominatur illud sutratem: ⁊ tunc ibi inest in eo qꝺ diximus cũ huiusmodi festinatione. Aut si fuerit necessaria expectatio: tunc sit vsq3 ad duos dies aut tres. In plurimo rei oportet vt curetᷣ in secũdo cum incisione. Et quandoq3 fit cum serra subtili predicta.

¶ Ponit tẽpus in quo o3 eleuatio fieri: q2 statim in tribus casibꝰ: si dura mater pungitᷣ ⁊ ꝓmitur: si perforatur: si infrĩdatᷣ ⁊ spatᷣ: si ergo fiat dilatio sit vsq3 ad duos vel tres dies.

¶ Et quãdoq3 fit ita vt fiant foramia parua similia foraminibus que fiũt ab acubus quibus subselia suuntᷣ: vbi oportet vt cadat ex eis l3 in eis sit timor: quonia3 fortasse penetrãt subito vsq3 ad pãniculũ vbi igenietᷣ cum instrumẽto qꝺ diximus qm̃ est saluius.

¶ Oñdit cũ qbꝰ fit eleuatio ꝑtis ossis q2 rasorio vel tripano.

¶ Qualiter v̂o fit hec curatio nos dicemus in hoc illud qꝺ dixerunt primi. Inquiunt oportet vt radatᷣ in primis caput vulnerati: ⁊ fiant in eo due fissure se secantes orthogonaliter ⁊ secet vna eaꝝ altera3 ꝺm figuram crucis. Et oportet vt sit vna duaꝝ sectionum: sectio prima que fuit ex percussione: deide oportet vt excorietᷣ sub angulis quatuor vt discooperiatᷣ os totum cuius cõcauatio debet fieri. Q2 si accidat inde fluxus sanguinis: tũc oportet vt impleatᷣ pãno infuso in aqua ⁊ in aceto: ⁊ si non imple ipm̃ pãno sicco: deide pone super eum puluillũ infusum in vino ⁊ oleo ⁊ administretᷣ ligamentũ qꝺ conuenit ad illud. Ita vt cu3 fuerit mane si non acciderit aliquid ex accidentibꝰ malis: tũc oportebit vt incipias concauare os fractum: ⁊ illud est: qm̃ oportet vt facias sedere infirmũ aut precipias ei vt resupinetur ꝺm figuram que conuenit fracture: deinde oppila aures eius cu3 lana aut cotto: vt non ledatᷣ ex voce percussionis ⁊ solue ligamentũ vulneris ⁊ aufer pãnũ ex eo ⁊ absterge ip3: deinde precipe duobꝰ ministris vt teneant cum pãnis subtilibꝰ q̃tuor angulos cutis que iam scissa fuit ⁊ extendãt eam ad superiora. s. cutem que est super os fractũ. Et si os fuerit debile ex natura sui aut ex fractura que accidit ei: tũc oportebit vt auferas ipm̃ cum incisoriis ponẽdo quedam contra alia: ⁊ incipiendo ab eo qꝺ ex eis est latius: fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde peruenias ad capillaria ⁊ administra facilitatem in percussione parua ⁊ magna vt nõ ledat caput

⁊ inquietet

⁊ inquietet ipsum. Et si caput fuerit forte: tūc oportebit in primis vt perforet̃ cum trpanis que nominant̃ non profundātia: ⁊ sunt perforatoria quibus est eminentia parua interius ex locis acutis eorum vt ꝓhibeat ea illa eminentia profundare ⁊ peruenire de syphac donec concaues cū eis os scissuꝫ ⁊ eradices ipꝫ ⁊ non subito: imo paulatim: ⁊ si fuerit nobis possibile vt eradicemus ipsum cū digitis: tūc illud est bonum: ⁊ si non: cum tenalijs aut cum forpicibus aut his similibus. Et oportet vt sit inter illud ex foraminibꝰ exitus quātitate stili: ita vt fiant ꝓpe superficieꝫ ossis interioris. Et opꝫ vt remaneat tactui foraminis aliqd ex syphac. Et propter hoc opꝫ vt sint perforatoria ꝭꝫ mensuram essentie ossis: ⁊ vt administrent̃ in hoc ꝑforatoria plurima. Cū ergo fractura non est nisi in loco originis ossis tm̄: tunc oportet vt fiat permutatio ad illas res tm̄: ita vt cum cauaueris os: tūc oportebit vt eques asperitatē ossis capitis que fit ex incisiōe ⁊ cōcauatione: aut cū nouacula: aut cū aliquo icisorioꝝ que similat̃ aciei ensis postq̃ȝ posueris instrm̄ qđ coopit syphac ⁊ seruat ipm̄. Et si remāserit aliquid ex ossibus paruis aut frustis: tūc oportebit vt accipiant̃ cū facilitate: deide perueniat̃ in curatione cū operatiōe aut vnguentis. Naꝫ iste est facilior qui fit ex modis curationis ⁊ minoris nocumēti. Jngt Gal. cū tu discooperueris partē ossis capitis: tūc pone sub eo incisoriū in fine: cuiꝰ est pars que assilat̃ lenti eminēs si est lenis ⁊ est acuitas in lōgitudie donec sit latitudo lēti silis sustentata sup syphac: ⁊ opꝫ vt percutiat̃ desup cū malleo paruo ⁊ incidat̃ os capitis. Cū ergo fecerimꝰ illud erit ex eo totū illud quo indigemus: ⁊ illud est qm̄ syphac non mouet̃ tunc neq̧ȝ si medicās eēt dormiēs: qm̄ syphac opponit̃ lateri lato instrī silis lēti. Et si ꝑuenit hoc instrm̄ ad os capitis: tunc ipsum eradicat illud absq̧ȝ lesione: ⁊ illud ideo qm̄ postremū figure similis lenti circūdans hoc incisoriū retro incidit os capitis: ⁊ nō est possibile vt inueniat̃ species alia ad eradicādū hoc os facilius: neq̧ȝ velocioris oꝑationis q̄ȝ hec species. Curationē ṽo que fit cum ferris ⁊ instrumentis que noīantur: moderni vituperauerūt ꝑꝑ malitiaꝫ eius. Hic est ergo sermo noster in curatione ossis capitis cū accidit ei scissura. Et ꝯuenit hec eadē curatio in reliquis spēbus fracture que icidit alr̃ accidit ossi capitis: q̄ȝuis nos non diximus nisi curationē fissure ⁊ posuimus eā exemplum alijs. Jngt Paulus et Gal. iterum docuit nos q̄ȝtitatē ossium que opꝫ incidi: ⁊ iste est sermo eius. Nō opꝫ vt icidatur ex osse nisi illud qđ est infirmū. nam illud qđ ex eo est cōminutuꝫ vehemēter: oportet vt auferatur totum. Jn illo autē ex quo extenduntur scissure extensione plurima. nā illud quando accidit non oportet tunc vt consequaris scissuras vsq̧ȝ ad finem earum: ⁊ vt scias ꝙ nō accidit ꝓpter hāc causam res nociua quādo in reliquis oꝑationibus que oportet ipm̄ facere est ꝭm ꝙ oportet.

¶ Hic oñdit modū ꝭm quē dꝫ fieri ista incisio ⁊ ꝺtectio ossis. Et ꝑ̊ facit h̄. Scđo docet qbusdā succurrere accn̄tibꝰ ꝯn̄tibꝰ. ibi (Et ingt Paulus.) Tertio addit qđdā. ibi (Et ego.) ꝟ Pria in. d. Primo docet ⁊c̄. Scđo ponit medicinas que cōpetunt post detectionē q̄ fit cū ferro. ibi (Amplius opꝫ post.) ꝟ Prima in. d. Pr̄o ponit moduꝫ detectiōis ⁊ eleuatiōis ossis. Scđo ostēdit q̄ȝtum est illud qđ dꝫ eleuari. ibi (Jngt Paulus.) ꝟ Prima in. d. Pr̄o ⁊c̄. Scđo fineꝫ dictis imponit gn̄alizando sermonē dc̄m ad oēs spēs fracturaꝝ. ibi (Hic est ergo.) ꝟ Prima in duas. Primo docet ꝺtegere. Scđo docet eleuare os. ibi (Jta vt cum fuerit ⁊c̄.)

¶ Ampliꝰ opꝫ post curationē cū ferro vt accipias pānum lini extēsum q̄ȝtitate ossis vulneris ⁊ īfunde ipm̄ in oleo rosaceo: ⁊ cooꝑi cū eo os vulneris: deide accipe pānū duplicatū aut triplicatū ⁊ īfunde ipꝫ in vino ⁊ oleo ro. ⁊ lini vulnꝰ totū olo ro. deide pone sup ipm̄ pānū q̄ȝto leuiꝰ potes vt nō grauet syphac: deide administra desup ligamētū latū ⁊ nō strigas ipm̄ nisi cū quātitate que teneat pānos tm̄: deinde administra regimē qđ remoueat inflāmationē ⁊ destruat febrem ⁊ humecta velamē desuper cū oleo ro. in omni hora.

¶ Ostendit qd faciendū post ossis eleuationē. Et ꝑ̊ qd vsq̧ȝ ad tres dies. Secūdo qd post. ibi (Et solue.) ¶ Cōsiderādū ꝙ causa ordis in his est. Primo ponit̃ pānus in oleo rosaceo supra durā matreꝫ vt ꝓhibeatur apa de quo timetur ꝑꝑ cōmotioneꝫ: postea flocus lane ꝭm Paulū vt nō premat̃ dura mater: postea pānus supra infusus vino ⁊ oleo ad confortationem ⁊ exiccationē: ⁊ ꝓhibēdo impressionē aeris exterioris caliditate vini: non tū īmediate ponit̃ super myringā ne calefiat: postea fit ligatura soluꝫ ad tenēduꝫ nō ad stringēdū: stat vsq̧ȝ ad tres dies ⁊ nō dissoluit̃: sed semper ex īfunditur oleum ro. ⁊ hoc fit ne cōmotio fiat causa apatis. regimē qđ retinet ⁊c̄. est subtilis dieta ⁊ ꝓhibitio carnium ⁊ vini.

¶ Et solue ipꝫ ī die tertio ⁊ absterge ipꝫ ⁊ cura ipꝫ curatiōe q̄ creat carnē ⁊ sedat inflāmationē: ⁊ pulueriza sup syphac puluerē ex medicis siccis q̄ noīant̃ medicine capitis donec oriat̃ caro: ⁊ in qbusdā horis refricabimus os si idiguerimus hoc cū ossa sunt eminētia ⁊ vt nascat̃ caro velociter: ⁊ cura ipm̄ cū reliquis medicinis quas diximus in curatione vulnerum.

¶ Jste textus videtur deficere: quia Paulus precepit abradere os crinoides siue barbulas. fricatio enim equat os ⁊ attrahit nutrimentum: ⁊ ideo continet ⁊c̄.

¶ Et ingt Paulus multotiens accidit syphac capitis post curationē cū ferro apa calidū ita ꝙ superueniet als supeminet spissitudini ossis capit̃ ⁊ spissitudini cutis iteꝝ: ⁊ est cū h̄ grauitas ⁊ ꝓhibitio motus eius nālis. Et multotiēs accidūt istis extēsio ⁊ accidētia alia mala ⁊ seqtur has res mors. Et nō accidit apa calim syphac: nisi aut ꝑꝑ os eminens sub eo: aut ꝑꝑ grauitatem tētaꝝ: aut propter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudinē vini: aut ꝓpter cām aliā occultā.

¶ Hic docet curam accidentium. Primo apostematis calidi. Secundo causas. ibi (Et non.) Tertio curam. ibi (Qꝛ si.)

¶ Cōsiderādū ꝙ hoc est apa calidū qꝛ humores calidi vident̃ apti fluere ⁊c̄. Cōsiderandū ꝙ per syphac ītelligit duram ⁊ piā mr̄em: ⁊ qꝛ sunt propinqui: raro est quin ambobus simile accidat apostema. Dy. Cōsiderādū ꝙ pāniculus apostematus tumet vt exeat os ⁊ cutim: ⁊ qꝛ ille pāniculus habet motum dilatatiuuꝫ ⁊ ꝯstrictiuū ꝭ. ideo talis motus prohibetur ex apostemate. consequuntur postea extensio. i. spasmus ⁊c̄. vide Pau. 4. caꝑ.

¶ Qꝛ si apat̃ calidi cā ē māifesta: tūc opꝫ vt abscindas illā cām velociter. Qꝛ si ē cā occulta: tūc stude in seꝑatiōe eiꝰ ⁊ admīstra flōmiā vene si nō fuerit ꝓhibēs ad h̄ ⁊ miorationē cibi: ⁊ regimē qđ ꝯuenit apatibꝰ calidis sic̄ embrocatio cū olo ro. calido: aut cū aq̄ in qua bullita sūt altea ⁊ fenugrecum ⁊ se. lini ⁊ camomilla ⁊ eis silia: ⁊ admīstra emplm̄ ex farina ordei factū cum aq̄ cala ⁊ olo ⁊ semine lini: ⁊ admīstra adipē gallie in lana ⁊ humecta cū ea caput ⁊ ceruicē ⁊ spōdiles ⁊ distilla in aures aliqđ ex oleis q̄ sedāt calitates: ⁊ fac se

dere infirmũ in aqua calida in domo ⁊ inunge ipm.

℗ Ponit curam. Primo ſm diuerſitatem cauſarum. Secundo ſm diuerſitatem temporum in apoſtemate. ibi (Et regimen.)

℗ Et h̃ cõſiderãdũ ꝙ in pn° repcutimus in augmẽto ⁊ ſtatu reſoluimus ⁊c. ⁊ in declinatione magis vn̄ facimus ſedẽ in balneo ⁊c. diſtillatio olei in aure cõpetit in principio ⁊ in augmento ⁊ quocũqꝫ tempore timetur de ebullitione humorum in capite.

℗ Or ſi apoſtema calidum perſeuerat ⁊ nõ eſt aliquid qd̃ prohibeat ſumere medicamen ſolutiuum ſoluens ſemel fiat illud. Nam Hipo. precepit illud.

℗ Hic accipimus tẽpus in quo competit hoc pharmacũ: qꝛ cũ pſeuerat apoſtema in pncipio: igitur competit flõmia qꝛ diuertit: ſed in proceſſu pharmacia quia eligit ⁊ eradicat ex loco. Secundo accipitur timor eius. Non eſt aliquod qd̃ prohibeat. illud poſſet eſſe defectus virtutis ⁊ icõſuetudo ⁊ multa q̃ reddũt ſuſpectũ plus pharmaciam q̃ flõmiam: vt ſecundo regiminis. ii. cõmento. Tertio accipitur qualis medicina ſoluens ſemel. i. leuiter vt mãna tamarindi ⁊c. Pau. tamen dicit ſoluens choleram.

℗ Jnqt Paulus. ſi denigraꝛ ſyphac ⁊ nigredo eſt in ſuperficie eius: ⁊ illud eſt in medicamie itez quo curaꝛ. nam medicamẽ nigrũ fortaſſe facit illud: tũc opꝫ vt ſumas ex melle ⁊ oleo ro. iij. partes ⁊ pmiſceas ⁊ linias cũ eo pãnum ⁊ ponas ſuper ſyphac. Or ſi accidit in ſyphac nigredo ex ſeipſo ⁊ peruenit vſqꝫ ad oculũ pcipue cum ſignis alijs malis: tũc opꝫ. vt deſperes de ſalute huius infirmi: quoniam eſt ſignificatio conſumptionis caliditatis inate ⁊ deſtructionis eius.

℗ Cõſiderandũ ꝙ nigredo poteſt venire ad oculũ pꝑter ſanguinis expulſionẽ: ⁊ non ſunt mala ſigna: ⁊ tunc nõ eſt mortale: vel morte innati caloris: ⁊ tunc ſunt alia ſigna mala ⁊ eſt mortale.

℗ Et ego iã vidi quendã cui accidit fractura in capite ſuo ⁊ cõcauatũ eſt os capitis ei⁹ poſt annũ ⁊ ſanat⁹ ẽ: ⁊ illud ideo qm̃ fractura fuit in ſyncipite ⁊ fuit ex percuſſiõe ſagitte ⁊ erat ei curſus: ⁊ pꝑ hoc nõ aduenit ſyphac aliqd: imo ſaluatũ eſt a corruptione. Jnqt Gal. accidit homini vt frangereꝛ ſynciput eius: ⁊ iteruꝫ os tẽporis fractura extenſa ⁊ compoſita eſt fractura cuꝫ diſpõne rerum oſſis ſyncipitis ⁊ inciſimus ipꝫ ad intẽptionem notam: ⁊ ſufficit illud ⁊ ſanatus eſt vir.

℗ Ponit duo exẽpla. Primũ eſt Pauli in quo vult ꝙ exit⁹ virulẽtie ab oſſe eſt cã preſeruatiua a corruptione pãniculi ⁊c.

℗ Gentilis Florẽtini ſup ea parte Tractatus tertij Fen 5ᵉ de fracturis quã Gentilis non expoſuit: expoſitio incipit.

℗ De fractura mandibule. Cap. 2ᵐ.

Jnquit ſapiens cum inciditur ad iteriora frãgitur.

℗ Supius Aui. determiauit de fractura cranei: in pte iſta dtermiat de fractura mãdibule: ⁊ duo fac. Quia p̊ premittit. Secũdo ponit curam. ibi (Qm̃ ſi frãgitur mãdibula.)

℗ Dicit ſic de prima parte ꝙ ſapiens dixit ꝙ cũ mãdibula incidiꝛ ad interiora. i. inclinatur ad interiora frangitur.

℗ Or ſi frangitur mãdibula dextra: tunc intromtte indicem ⁊ mediũ manus ſiniſtre in os infirmi. Et ſi frangiꝛ mãdibula ſiniſtra: tunc intromitte dictos digitos manus dextre ⁊ eleua cũ eis marginem fracture exterius ⁊ interius: ⁊ oppone eas ambas cuꝫ manu altera deforis ⁊ equa eam ſicut decet: ⁊ cognoſces equatõeꝫ eius ex equatione dentium qui ſunt in ea.

℗ Ponit curã: ⁊ duo facit. Quia primo ponit curam quãdo mãdibula frangitur in vno loco. Secũdo ponit curã qñ mãdibula frangitur in diuerſis locis. ibi (Si autẽ frangitur mandibula.)

℗ Dicit ſic de p̊ᵃ pte: ꝙ ſi mãdibula dextra frãgiꝛ: tũc itromitte digitũ idicẽ ⁊ mediũ man⁹ ſiniſtre in os iſirmi ⁊ reſtaura. Et ſi frangiꝛ mãdibula ſiniſtra: tũc intromitte digitos man⁹ dextre ⁊ eleua marginẽ fracture equãdo ⁊ mouẽdo iterius ⁊ exterius: ⁊ cognoſces equationẽ eius eq̃tione dentiũ qui ſunt in mandibula.

℗ Si autem frangatur mãdibula in duobus locis: tũc extende eam in duo latera ſm oppoſitioneꝫ miniſtro extende eam: ⁊ miniſtro retinente ipaꝫ: deinde veniat medicus ad equandũ ipſam ſm ꝙ diximus ⁊ liga dentes qui torti ſunt ⁊ ſeparati ſunt adinuicem. Si autem accidat cum fractura vulnus aut fruſtum: tunc adminiſtra cõſuturam ⁊ puluillos ⁊ medicinas incarnatiuas poſt reditionem ⁊ equationem.

℗ Ponit curã qñ mãdibula frãgiꝛ in duob⁹ locis: ⁊ duo fac. Quia p̊ facit hoc. Scđo docet facere ligamẽtũ. ibi (Jnqt ⁊ ligamentum.)

℗ Dicit ſic de p̊ᵃ pte: ꝙ ſi mãdibula frãgiꝛ in duob⁹ locis: tũc extende mãdibulã in duo latera ⁊ medic⁹ equet ipſaꝫ ſm ꝙ dixim⁹: ⁊ liga dẽtes q torti ſunt ⁊ ſepati ſunt adiuicẽ. Et ſubdit ꝙ ſi cum fractura accidat vulnus aut fruſtũ oſſis: tũc admiſtra cũ ſutura puluillos ⁊ medicinas incarnatiuas poſt reditionem ⁊ equationem.

℗ Jnquit. ligamentum eius ſit ſm hunc moduꝫ. pone medietatem vitte ſuper nuchã colli ⁊ vadant due extremitates a duobus laterib⁹ ſuper duas aures vſqꝫ ad extremitatem mandibule: deinde vadant cum eis iterum ad nucham: deinde vſqꝫ ad locum ſub mãdibula ſuper duas maxillas vſqꝫ ad ſynciput vadẽs ex eo iterum vſqꝫ ad locum qui eſt ſub nucha ⁊ ponaꝛ ligamentum aliud ſuper frontem ⁊ in poſterioribus capitis: ⁊ ſtringatur tota inuolutio que inuoluta eſt ⁊ ponatur deſuper pãnus lenis.

℗ Docet facẽ ligamẽtũ ⁊ dicit ſic: ꝙ ligamẽtũ fit ſꝫ hũc modũ. naꝫ ponit mediũ vitte ſup nuchã colli ⁊ vadãt due ex̃mitates ligamẽti ſup duas aures vſqꝫ ad ex̃mitateꝫ mãdibule: deide itez vadant ad nuchã: deide itez reuoluaꝛ: ⁊ fiat aliõ ligamẽtũ ſup frõtẽ: ⁊ tota inuolutio que iuoluta eſt ſtrigaꝛ ⁊ ponaꝛ deſup pãnus lenis.

℗ Et ſi ſepareñ ambe mandibule ſimul ex extremitatibus eaꝝ: tunc incipiaꝛ cũ vtriſqꝫ manib⁹ paulatim: deide opponanꝛ ⁊ ꝯiũganꝛ ⁊ ꝯſidereꝛ ad cõpõnẽ dentiũ ⁊ liga duales cũ filo auri vt nõ ſepareꝛ rectificatio ⁊ ponaꝛ medicamẽ ligamẽti ſup collũ ⁊ vadat caput eius ad extremitatẽ mãdibule ⁊ pcipiaꝛ iſirmo vt geſcat ⁊ ſit trãqllus ⁊ dimittat locutõeꝫ ⁊ ponaꝛ cib⁹ ei⁹ ſorbitiões. Et ſi alteraꝛ aliud ex figura: tũc ſoluaꝛ ligamẽtũ niſi accidat apa caliduꝫ. Or ſi accidat tũc non negligas vti empl'is ⁊ embrocis que ꝯueniũt ad illud ex illis que ſedãt ⁊ reſoluũt cũ equalitate. Et os qdeꝫ mandibule ſtringiꝛ añ tres hebdomadas: qm̃ eſt lene ⁊ eſt in eo medulla plurima replens ipſum.

℗ Ponit curam per ligamentum quando mandibula frangitur in duobus locis: ⁊ dicit ſic. ꝙ ſi ambe mãdibule ſeparantur ſimul ex extremitatibus eaꝝ: tunc incipiatur reſtaurari cuꝫ vtriſqꝫ manibus paulatim: deinde coniunganꝛ mandibule: ⁊ conſidera ꝙ dentes bene apponanꝛ ⁊ liga dentes duales cuꝫ filo auri: ⁊ non ſeparetur rectificatio: ⁊ ponatur mediũ ligamẽti ſuper colluꝫ ⁊ vadat caput eius ad extremitatẽ mãdibule ⁊ pcipiatur vt infirmus geſcat ⁊ ſit trãquillus ⁊ dimittat locutionem: ⁊ cibus eius ſit ſorbilis. Et ſubdit ꝙ ſi non mutatur aliqd ex fiſſura: tũc nõ ſoluatur ligamentũ niſi accidat apoſtema calidum. Et ſi apoſtema calidum accidat: tunc nõ negligas vti emplaſtris ⁊ embrocis que cõueniũt ad apoſtema calidũ: ⁊ ex illis que ſedant ⁊ reſoluũt cũ equalitate. Et ſubdit ꝙ os mandibule reſtauratur añ tres hebdomadas: qm̃ eſt os lene: ⁊ eſt medulla plurima replens iſtud os.

℗ De fractura naſi. Cap. 3ᵐ.

Naſi ſupior ps eſt os ⁊ iferior ẽ cartilago. Et illi qdeꝫ cartilagini nõ accidit fractura: imo atritio: ⁊ ꝙ cõprimendo dilataꝛ tota: ⁊ ꝙ dilatatur iferior pars eius ſuperiore remanẽte vt eſt ⁊ ſeparatio ad vnum latus. Supiori võ parti oſſis accidit quandoqꝫ fractura: ⁊ quando frangiꝛ

nasus

naſus ⁊ nõ curať ꝑducit ad caſuз. Et iteꝝ qñq; idurať ⁊ remãet ſꝫm tortuoſitatẽ ſuã: q̃re nõ recipit eq̃tionẽ.

¶ Ponit capitulum de fractura naſi: ⁊ duo facit. Quia primo premittit. Secundo ponit curam. ibi (Oportet ergo vt feſtinetur.)

¶ Dicit ſic de prima parte ꝙ ſuperior ps naſi eſt cartilago: ⁊ cartilagini nõ accidit fractura: imo accidit ei atritio ⁊ cõprimendo dilatatur tota: ⁊ iſta pars inferior dilatať exiſtente parte ſuperiori naſo. Sed ſuperiori parte naſi quãdoq; accidit fractura. Et qñ naſus frangitur ⁊ nõ curatur perducit ad caſum. Et qñq; induratur ⁊ remanet ſꝫm tortuoſitatem ſuam ⁊ non recipit curationem.

¶ Oportet ergo vt feſtineť in die primo ⁊ nõ pertranſeat decimũ. Et ſcias ꝙ qñ fractura naſi ꝯſequiť loca ſuperiora eiꝰ magis ꝯueniẽs eſt: ⁊ rectius regimẽ i ea eſt vt ſumať ſtilus decẽter factꝰ lenis ⁊ itromittať cũ facilitate in naſum vſq; ad finem alchaiaſim ⁊ teneat ipm cũ manu ſua ⁊ equet naſuз cũ manu altera donec equeť: deide ſubtilieť itromittẽdo lyciniũ ꝯſeruãs ipз in figura equationis. Et melius eſt qdẽ vt ſit ex lino. Et cautela eſt vt itromittať in vtraſq; nares ſimul: ſʒ nõ ſit nocumẽtũ niſi in latere vno. Et quãdoqз poniť lyciniũ in latus vnũ vſquequo eius vltimatio ꝑuenit ad ꝯfirmationẽ ⁊ reſtaurationeз. Et nõ cõponať ſuꝑ naſum ligamentum: qm̃ facit ipſum latum niſi ſit illic eminentia magna: ⁊ timeatur ſꝫm eam deſcenſio.

¶ Ponit curam. Et primo ponit curaз quando naſus frangitur in partibus ſuperioribus. Secundo ponit curam quando frangitur in partibus inferioribus. ibi (Cum autem accidit in partibus.)

¶ Dicit ſic de prima parte ꝙ opз vt feſtineť reſtauratio naſi in die primo ⁊ nõ pertranſeat decimũ. Et ſcias ꝙ qñ fractura naſi fit in partibꝰ ſuperioribꝰ magis ꝯueniẽs: ⁊ rectius regimen in ea eſt vt ſumať filus decẽter factus ⁊ itromittať cum facilitate in naſum vſq; ad alchaiaſim. i. ad partes vbi fit odoratus ⁊ teneat hunc filũ cũ manu ſua ⁊ cũ manu altera equet naſum quouſq; equeť. Deide ſubtilieť medicus in itromittẽdo lyciniũ ꝯſeruans naſuз in figura ſua. Et melius qdẽ eſt vt iſtud lyciniũ fiat ex lino. Et maior cautela eſt vt lyciniũ itromittatur in ambas nares: dato ꝙ leſio ſit tm̃ in vna nare. Et ponitur quãdoq; lycinium in latere vno quouſq; peruenit ꝯfirmatio ⁊ reſtauratio cõpleta. Et ſubdit ꝙ non debet poni ligamentum: quoniam facit naſum latum niſi eſſet multum magna eminentia: ⁊ retineatur naſus ſꝫm eundem ſenſum.

¶ Cũ aũt accidit in partibꝰ inferioribus: tũc poſſibile eſt vt equeť cũ duobꝰ digitis duaꝝ manuũ ſicut duobus indicibꝰ aut duobꝰ auricularibus. Et qñ accidit in hac diſpõne apoſtema: tũc vnguẽtũ diaquilon eſt bonũ valde: qm̃ ſedat apoſtema ⁊ ꝯſeruat iterũ figuram equationis ⁊ ꝯfortat. Similiter medicamẽ factũ cũ aceto ⁊ oleo ⁊ ſimilia ⁊ minuto thuris ſuper qđ pulueriзeť cinis ⁊ emplaſtreť cum eo. Et qñ fractura eſt atritio aperta: tunc nõ eſt poſſibile vt redeat cũ ea ad rectificationẽ niſi poſtq; findiť ⁊ extrahiť cõminutio oſſiũ ⁊ cũ ſutura eius ⁊ pulueriзenť deſuper pulueres. Et qñ accidũt inclinatio ⁊ ſeparatio cartilaginis: tũc equa eã violenter: deinde liga eam ligatura ꝯſeruante eã ſuꝑ illđ: ⁊ eſt vt ponas ligamentũ extenſuз ex latitudine ceruicis ſuꝑ quã eſt inclinatio ex eis qbꝰ fit facile hoc ligamẽtũ. Et bonũ eſt vt ſumas marginẽ pãni fortis aut corrigiã cui ſit latitudo digiti vniꝰ ⁊ leni vnã extremitatũ eius cũ glutino piſciũ ⁊ glutino corij vaccini aut cũ gũma aut cũ reliqs glutinationẽ faciẽtibꝰ: ⁊ inuiſca ipſaз ſuꝑ extremitatẽ naſi ex latere ſuꝑ qđ eſt inclinatio donec exicceť ſuper ipm ⁊ reducatur naſus ad ſitum ſuũ cũ violentia: deinde extende illam corrigiã aut pãnũ donec equeť cũ eo ⁊ inclina ipſum ad latus diuerſum inclinationi prime ⁊ reſtaura ipſuз ſuper collũ ⁊ liga ipm ligamento tenente ipm ſꝫm illã formam emplaſtra cũ emplaſtris que ſunt neceſſaria.

¶ Ponit curã qñ naſus frãgitur in partibꝰ inferioribus ⁊ dicit ſic: ꝙ cũ fractura accidit in partibꝰ inferioribꝰ naſi: tunc poſſibile eſt vt equeť fractura iſta cũ duobꝰ digitis ſicut cũ duobꝰ indicibꝰ aut cũ duobꝰ auricularibꝰ. Et ſubdit ꝙ qñ in hac diſpõne accidit apoſtema: tũc vnguentũ diaquilon eſt bonũ: qm̃ ſedat apoſtema ⁊ cõſeruat figurã equationis ⁊ cõfortat ⁊ ponit alia medicamina que etiã ſunt bona ⁊ ſunt nota. Et ſubdit ꝙ qñ in fractura accidit atritio manifeſta: tũc nõ eſt poſſibile vt redoleat cũ iſta fractura naſus ad reſtauratioɴeз naſi poſtq; ſcindiť ⁊ extrahitur cõminutio oſſiũ ⁊ cũ ſutura eius. Et pulueriзet deſuꝑ pulueres ꝯueniẽtes. Et qñ accidit in naſo iclinatio ⁊ ſeparatio cartilaginis: tũc equa iſtã ſeparationẽ violẽter. Deinde liga cũ ligatura ꝯſeruãte eã reſtaurationẽ ſꝫm ꝙ eſt ꝯueniẽs: ⁊ eſt talis ligatura vt ponas ligamentũ ⁊ ſumas marginẽ pãni fortis aut corrigiam cui ſit latitudo vnius digiti: ⁊ line vnã extremitatẽ eius cũ glutino piſcium aut cũ alijs glutinãtibꝰ: ⁊ inuiſca iſtũ pannũ ſuper extremitatẽ naſi ex latere ſuper qđ eſt inclinatio donec exiccetur ⁊ reducatur naſus ad ſitũ ſuum cum violentia: ⁊ extende corrigiam illam aut pannũ donec equetur cum eo: ⁊ emplaſtra cum emplaſtris neceſſarijs.

¶ De fractura furcule. Cap. 4m.

Furcula frangitur: aut propter pondus delatum: aut propter caſum magnum: aut propter percuſſionem vehementem.

¶ Poſito capitulo de fractura naſi: ponit capitulum de fractura furcule. Et duo facit. Quia primo premittit. Secundo ponit curã. ibi (Amplius furcule reſtauratio.)

¶ Dicit ſic de pma pte ꝙ furcula frangiť aut ꝑꝑ põdus delatũ aut ꝓpter curſum magnũ aut ꝓpter percuſſionẽ vehementẽ.

¶ Ampliꝰ furcule reſtauratio fit difficilis ⁊ idiget ſubtiliatiõe. Dixerũt i reſtauratiõe eiꝰ ſi ꝯhiť ꝓpe caſſum erit dſcẽſio capitꝭ adiutorij iferiꝰ minꝰ. Inqt. Et qñ ꝯhiť furcula i duas medietates: tũc fac ſedẽ ifirmũ ſuꝑ ſedẽ ⁊ teneat miſter adiutoriũ i q̃ ẽ furcľa fracta ⁊ extẽdat ipз ad exteriora ⁊ ad ſuꝑiora iteꝝ: ⁊ extẽdat miniſter iterũ ceruicẽ ⁊ humerũ iclinatũ cũ q̃ʒtitate q̃ eſt necĩa. Et eq̃t medicꝰ cũ digitꝭ ſuis illđ qđ ẽ eminẽs ipellẽs ipз: ⁊ qđ ẽ ꝯcauũ cõmoueat añ ⁊ retro ⁊ exħat ipm. Et ſi idiget i illo extẽſiõe plĩma põat ſub titillico pilã magnã đ pilis ⁊ eleuet cubitũ dõec approxiet ipз coſtis: qm̃ extẽdeť ſꝫ ꝙ vult. Et ſi icidiť ex̃mitas furcule ad iteriora frãgẽdo aut ſi obedit cũ attractõe medici ⁊ ſi ſuſpẽdiť: qm̃ ẽ ad ꝓfũdũ plĩm: tũc ꝓſterne ifirmũ ſuꝑ collũ ſuũ ⁊ pone ſub humero puluinar gibboſuз ⁊ đmerge humerũ eiꝰ iferiꝰ donec eleueť ad os furcule: deinde eq̃ ipm ⁊ rectifica cũ digito tuo ⁊ ſtringe.

¶ Ponit curam: ⁊ duo facit. Quia primo facit hoc. Secũdo oſtendit quomodo extremitates furcule non franguntur. ibi (Et extremitas ꝯo eius.) ¶ Prima in duas. Quia primo Auicen. facit qđ dictum eſt. Secundo docet curare quando fruſtum aliquod lederet. ibi (Et ſi infirmus inuenerit.)

¶ Dicit ſic de prima parte: ꝙ reſtauratio furcule fit difficilis ⁊ idiget ſubtiliatione. Dixerunt. ſ. antiqui in reſtauratiõe furcule ſi cõtrahiť ꝓpe caſſum. ſ. pectoris erit deſcenſio capitis adiutorij minus. Et qñ ꝯtrahitur furcula in duas extremitates: tũc fac ſedere infirmũ ſuper ſedẽ ⁊ miniſter teneat adiutoriũ in quo eſt furcula fracta: ⁊ extẽdat adiutoriũ ad ſuperiora ⁊ inferiora: iterũ extẽdat ceruicẽ ⁊ humerũ. Et medicus equet cum digitis ſuis illud qđ eſt eminens impellendo illud qđ eſt eminẽs: ⁊ cõmouendo ante ⁊ retro qđ eſt ꝯcauũ. Et ſi indiget in illo extẽſione ponat medicus ſub titillico pilaз magnã de pilis vt eleuet cubitũ donec approximet ipſum coſtis: qm̃ extendetur ſꝫm ꝙ vult. Et ſubdit ꝙ ſi furcula incidiťur ad interiora: ⁊ nõ obedit cũ attractione medici: tunc proſterne infirmum ſuper collum ſuuз: ⁊ pone ſub humero puluinar gibboſum: ⁊ demerge humerum eius inferius donec eleuetur ad os furcule: deinde equa ipſum ⁊ ſtringe.

¶ Et ſi ifirmꝰ iuenerit pũcturã ex deambulatiõe manꝰ ſuꝑ ipm fruſtũ pũgit ipm: ſꝫm ſcitũ ꝗ ſcinde ⁊ aufer fruſtũ ⁊ fiat illđ a te cũ facilitate: ⁊ ꝓprie ſi fuerit fruſtuз

subtꝰ:⁊ vt nõ disrũpat syphac pectoris ĩtromitte ĩstr̃m ꝯseruãs syphac pectoris sub osse deide frãge os. Or si nõ acciderit apã cal'in: tũc sue scissurã ⁊ ĩcarna eã. Et si accidit apã cal'in tũc ĩfunde puluillos cũ oleo aliq̃. Et si dimittit caput adiutorij apd fracturã cũ frusto furcule ad ĩferiora: tũc opꝫ vt suspẽdat adiutoriũ cũ ligamẽto lato ⁊ eleuet ad ꝑtẽ ceruicis. Et si frustũ furcule fuerit ĩclinatũ ad supiora: ⁊ illd qdẽ parũ fit: tũc nõ suspẽdat adiutoriũ: ꝫ resupina illũ cuiꝰ est furcula fracta sup dorsuꝫ suũ: ⁊ subtilia regimẽ eius ⁊ stringet furcula in mẽse ⁊ minꝰ. De furcula aũt dixerũt ꝙ furcula nõ se iungit ex latẽ ĩtrinseco: qm̃ ãnexa ẽ pectori nõ seiuncta ex eo: ⁊ ꝓpter hoc nõ mouet ex hoc latẽ. Et si percutiat exterius vehemẽter ⁊ separet: tũc ipsa equet ⁊ curat curatione qua curat cũ frangitur.

¶ Ponit curã qñ frustũ aliqd lederet ⁊ dicit sic: ꝙ si ĩfirmus inuenerit puncturã ex deambulatione manus super pectus: tũc frustũ pũgit: ꝫ stringe ⁊ aufer illud frustũ: ⁊ talis ablatio fiat cũ facilitate: ⁊ pone instrumentũ qd custodit syphac pectoris: deide incide os ⁊ extrahe. Et si nõ accidit apostema calidũ: tũc sue scissuram ⁊ incarna eã. Et si accidat apã calidũ: tũc infunde puluillos in oleo rosato. Et subdit ꝙ si caput adiutorij dimittit .i. deprimit apud fracturã: tũc opꝫ vt suspẽdat cũ ligamẽto lato ⁊ eleuet ad partẽ ceruicis. Et si frustũ furcule fuerit inclinatũ ad superiora: tũc opꝫ vt nõ suspẽdat adiutoriuꝫ: sed resupina ipm̃ cuius furcula est fracta sup dorsum suũ. Et subtilia regimẽ: ⁊ restaurabit furcula in mense ⁊ minus. Et subdit ꝙ quidã antiqui dixerũt ꝙ furcula nõ stringitur a latere intrinseco: quoniã est annexa pectori: nõ seiuncta a pectore: ⁊ ꝓpter hoc nõ mouet furcula .i. nõ dislocatur ex hoc latere. Et si separet ⁊ percutiatur exterius tũc apostema equatur.

¶ Extremitas vͦo eius que sequit humerũ ⁊ separatur ab eo nõ dislocat plurimum: qm̃ lacertus qui hꝫ duo capita ꝓhibet eã ab hoc: ⁊ ꝓhibet eã iterũ caput spatule: ⁊ nõ mouet furcule motu vehemẽti: qm̃ ipsa non est posita nisi vt separet pectus tantũ ⁊ dilatet ipm̃: ⁊ ꝓpter hoc facta est furcula homini soli inter reliqua animalia. Or si accidat ei dislocatio ex luctamine aut re alia simili huic: tunc ipsa equet ⁊ intromittat ad locum suũ cum manu ⁊ puluillis plurimis qui ponuntur super eã cum ligamento qd oportet. Et conuenit hec curatio extremitati humeri iterũ cũ separat ⁊ reducit eã ad locũ suũ. Et illud quo ligat furcula humero est humerus ⁊ os cartilaginosum: ⁊ ipm̃ ingrossat in macilentis: ⁊ cũ remouet existimat ille cui nõ est experiẽtia ꝙ caput adiutorij iam separatũ est ⁊ exiuit de loco suo. caput enim spatule videt tunc vnũ ⁊ videt locus a quo permutatũ est concauuꝫ. verum oportet vt distinguat significationibus quas experimur post.

¶ Ostendit quõ extremitas furcule nõ dislocat ⁊ dicit sic: ꝙ extremitas furcule que sequit humerũ ⁊ separat ab humero nõ dislocat plurimũ: qm̃ lacertꝰ habẽs duo capita ꝓhibet eam dislocari. Et caput spatule ꝓhibet eã ⁊ furcula mouet motu vehemẽti: qm̃ furcula nõ est posita nisi vt separet pectꝰ ⁊ dilatet ipm̃: ⁊ iõ facta est furcula hoĩ soli ĩter reliq̃ aĩalia. Et subdit ꝙ si furcule accidat dislocatio aut ex luctamine aut ex re aliq̃: tũc ipa furcula equat ⁊ intromittit ad locũ suũ cũ manu ⁊ puluillis plurimis qui ponunt super eã cũ ligamento qd opꝫ: ⁊ hec curatio cõuenit extremitati humeri cũ separatur. Et subdit ꝙ illud quo ligatur furcula humero est os cartilaginosum: ⁊ tale os ingrossatur in macilentis: ⁊ cũ istud os remoueatur a loco suo estimat ille cui nõ est experientia ꝙ caput spatule sit dislocatum ⁊ exiuit de loco suo: verũtamẽ opꝫ vt distinguatur significationibus.

¶ De fractura spatule. Cap. 5m.

Spatule qdẽ locus latus parũ frãgit. Plurimũ enim qd accidit de fractura eius accidit marginibꝰ ⁊ lateribꝰ ⁊ frustis. Et qñ accidit cognoscit tactu: ⁊ ꝑ illd qd seqt ea de pũctura. Verũ plurimũ accidit ei scissura quã sigñat asperitas que cognoscit tactu ⁊ dolore locali ⁊ pũctura si fuerit: lꝫ nõ sint reliq̃ signa. Et fortasse accidit fractura ad ĩteriora ⁊ sigñat ipsam ĩcisio accidẽs ⁊ crepitatio lenis quã ꝑcipit auditꝰ cũ crepitat miser cũ ea: ⁊ ĩuenit per attractionẽ manus qua consequitur eam ⁊ dolorem.

¶ Posito caplo de fractura furcule: põit caplm de fractura spatule: ⁊ duo fac. Quia p̊ p̃mittit. Scd̃o ponit curaꝫ. ibi (Cura eius est.)

¶ Dicit sic de p̃ma parte ꝙ locus latꝰ spatule parũ frangit. Plurimũ enĩ qd accidit de fractura spatule accidit in marginibꝰ ⁊ lateribꝰ spatule ⁊ frustis eiꝰ. Et qñ fractura spatule accidit cognoscit tactu per illud qd sequitur eã de pũctura. Verũ plurimuꝫ accidit ei scissura quã significat asperitas que asperitas cognoscitur tactu ⁊ dolore locali ⁊ punctura: dato ꝙ non sint relique fissure. Et subdit ꝙ fortasse accidit spatule fractura ad interiora: ⁊ significat ipsam crepitatio quam recipit auditus ⁊ inuenitur dolor in loco.

¶ Et cura eius iteruꝫ est subtiliatio manus ⁊ bonitas ꝯueniẽtie ĩpulsionis ab ĩferioribꝰ ⁊ equationis: ⁊ fortasse ĩdiget vẽtosis ꝺm ꝙ existimo donec attrahat ad superiora ⁊ equet cũ cautela a nocumẽto in aggregatione mãei. Frustula aũt spatule cum frangunt si sunt inquietãtia pungẽtia ⁊ ledẽtia: tunc necessariũ est extrahere ea. Et si sunt qeta equent ⁊ ligent ligamẽtis similibꝰ ligamẽtis furcule. Et opꝫ vt dormiat habens fracturã spatule sup latus sanũ nõ super aliud.

¶ Ponit curã ⁊ dicit sic: ꝙ cura fracture spatule ẽ subtiliatio manus ⁊ ꝯueniẽter eq̃re: ⁊ fortasse ĩdiget vẽtosis ꝺm ꝙ existimo donec spatula attrahat ad superiora: ⁊ equet cuꝫ cautela ne accidat nocumẽtũ de aggregatiõe mãei. Frustula aũt spatule cũ frãgunt si sunt inqetãtia pũgẽtia ⁊ ledẽtia: tũc est neciũ extrahere ea. Et si ista frusta sint qeta: tũc ligent ligamẽtis similibꝰ ligamẽtis furcule. Et habẽs fracturã spatule: opꝫ vt dormiat super latũ sanũ.

¶ De fractura cassi thoracis. Cap. 6m.

Accidit casso scisso sicut ligno ⁊ accidit fractura ad interiora. Et primũ qdẽ cognoscit sonitu sensato per tactuꝫ ⁊ auditũ: ⁊ qñq̃ inuenis ipsaꝫ manifestã cuiꝰ due partes sunt manifeste ⁊ cũ extensione doloris. Scd̃m vͦo sequunt accidentia mala ex constrictione anhelitus ⁊ tussi sicca: ⁊ fortasse patiens illud spuit sanguineꝫ. Et quandoq̃ generatur ex eo putrefactio velaminis.

¶ Ponit capitulum de fractura cassi pectoris: ⁊ duo facit. Quia p̃io premittit. Secundo ponit curaꝫ. ibi (Et cura istoꝝ est cura.)

¶ Dicit sic de prima parte ꝙ casso pectoris accidit scissio sicut ligno .i. sicut scindit lignũ ita põt scindi cassum pectoris. Et accidit ꝙ frangit ad ĩteriora. Et scissio cognoscit sonitu sensato per tactũ ⁊ auditũ. Et qñq̃ inuenis scissurã mãifestã: cuius sunt due partes manifeste ⁊ cũ dolore extensiuo. Scd̃m vͦo .i. fracturã ad interiora sequuntur accidentia mala ex constrictione anhelitus ⁊ tussis. Et quandoq̃ patiens istam fracturam spuit sanguinem. Et quandoq̃ generatur super istam fracturam putrefactio velaminis.

¶ Et cura istoꝝ est cura illius qui hꝫ illud in humero. Et si inclinat inferius tunc cura est illa que descripta est in cõpressione furcule depresse per fracturaꝫ. Et si ĩgrediunt coste administra sup eas ligamẽtũ factũ ex lana cũ reuolutione post ligamẽta posita sup eas desubtus cuꝫ rectitudine: deinde aggrega extremitates duoꝝ ligamentoꝝ ⁊ liga eas adinuicem: quoniã ipse prohibent ligamenta reuoluta a solutione.

¶ Ponit curã ⁊ dicit sic: ꝙ cura istoꝝ .s. patientiũ fracturam in pectore est cura illoꝝ qui habẽt fracturã in humero. Et si cassuꝫ pectoris inclinatur inferius: tũc cura est illa que dicta est in cõpressione furcule depresse ꝓpter fracturã. Et si coste ingrediuntur ad ĩteriora: tũc administra ligamẽta ꝯueniẽtia: deinde administra ligamẽtũ factũ cũ lana ex reuolutiõe: deide aggrega extremitates duoꝝ ligamẽtoꝝ simul: qm̃ ꝓhibẽt ligamẽta reuoluta a solutione.

¶ De fractura costarum. Cap. 7m.

COstis veris septē accidit fractura duob⁹ laterib⁹. Falsis vo accidit fractura a latē dorsi. Et qm̄ extremitas alia est cartilago hypocundrioꝝ ꝺm ꝙ sciuisti nō accidit ei atritio. Cognitio aūt fracture costaꝝ est facilis que nō occultaꝛ tactui pp illð qð sentiꝛ de asperitate ⁊ motu in nō suo loco: ⁊ fortasse audiꝛ si auscl'taꝛ crepitatio occl'ta.

¶ Ponit capl'm de fractura costarū: ⁊ duo facit. Quia primo premittit. Scðo ponit curam. ibi (Qꝛ si fuerit inclinatio.)

¶ Dicit sic de pma parte ꝙ costis veris que sunt septē accidit fractura a duob⁹ lateribus: sed costis falsis accidit fractura a latere dorsi: ⁊ qꝛ extremitas alia istaꝝ costaꝝ est cartilago sicˀ sciuisti: iō nō accidit ei nisi atritio. Sꝫ cognitio fracture costaꝝ ē facilis que nō occultaꝛ tactui: ⁊ fortasse si auscultaꝛ sentiꝛ crepitatio occl'ta.

¶ Qꝛ si fuerit inclinatio coste ad iteriora: ⁊ sigñant eaꝫ accidētia pleuresis: ⁊ est fortasse cū ea sputū sanguis: tūc nō audent restauratores curare ipsam cū extēsione ad exteriora ꝓpter defectū igenij: qm̄ illud est difficile absqꝫ vētosis: ⁊ qm̄ ex vētosis timeꝛ ꝙ aggregetur mā plurima ad interiorē locuꝫ ⁊ est in ea illud qð est de corruptione. Qꝛ si expellis eas ⁊ nō ꝓlōgas retentionē earū nō est malū. Verū quādoqꝫ cibāt infirmum cibis inflatiuis valde: vt infleꝛ vēter eius ⁊ comprimat inflatio fracturā ⁊ impellat eam ad exteriora. Et hoc ꝗuis sit de illis a quibus in qbusdā horis nō est excusatio: est tamē cā magna ad faciendū vt accidat apostema. Inquit quidā sapientū. Opꝫ vt cooperiaꝛ locus cū lana infusa in oleo calido: ⁊ ponanꝛ puluilli in eo qð est inter costas donec repleaꝛ vt sit ligamentū equale quādo inuoluiꝛ ꝺm rotunditatem sicut narrauimus in pectore: deinde ponaꝛ sicut poniꝛ in habentibus pleuresim ꝺm quātitatē conuenientē ossi. Et si oppresserit nos res vehemens ⁊ os pungit velamen pūctura ledente: tūc opꝫ vt findaꝛ cutis ⁊ discooperiatur illud qð discoopertū est de costa: deīde ponatur sub eo instrumentū qð conseruat syphac vt nō egrediatur syphac: ⁊ incidanꝛ cum facilitate ossa que pungunt ⁊ exire facias. Deinde si non accidit apostema calidum aggregentur fissure ⁊ medicenꝛ cum vnguento. Et si accidit ei apostema calidū cooperiatur cum puluillis infusis in oleo: ⁊ cibetur infirmus ⁊ curetur cum eo qð sedat apostema calidum ⁊ resupineꝛ super latus qð leue est super ipsum.

¶ Ponit curā ⁊ dicit sic: ꝙ si iclinatio coste fuerit ad iteriora ⁊ significāt talē inclinationem accidētia pleuresis: tūc restauratores nō audēt curare ipsaꝫ ꝓpter defectū ingenij: qm̄ talis curatio est difficilis absqꝫ vētosis: ⁊ ex ventosis timeꝛ ꝙ aggregeꝛ mā plurima ⁊ est timor ne apostemet. Et si expellas istas vētosas siue curas ⁊ nō retineas eas nō est malū. Sed qdā medici qñqꝫ cibāt ifirmū cibis inflatiuis vt infleꝛ vēter ifirmi: ⁊ inflatio cōprimat fracturā ad exteriora: ⁊ talis cura ꝗuis sit de illis a qb⁹ nō fit excusatio: est tñ magna cā vt accidat apostema. Et subdit ꝙ qdā sapientū dixit ꝙ opꝫ vt loc⁹ fracture cooperiaꝛ cū lana ifusa in oleo calido: ⁊ ponātur puluilli i eo vacuo qð ē iter costas vt ligatura fiat eq̄lis sicut narrauimus in pectore: deīde ponaꝛ ligamētū sicut poniꝛ in patiēte pleuresiꝫ ꝺm q̄titatē ꝯuenietē. Et si res vehemēs .i. fractura vehemēs oppressit vocē ⁊ os pūgit velamē punctura ledente: tūc opꝫ vt scindaꝛ cutis ⁊ discooperiaꝛ illud qð discoopertū est de costa: deinde ponaꝛ sub costa instrumentū qð conseruat syphac. Et icidanꝛ cū facilitate ossa que pungunt ⁊ exire faciens. Deinde si nō accidit apostema calidū aggregenꝛ scissure ⁊ medicenꝛ cū vnguēto. Et si accidit apostema calidū cooperiaꝛ cū puluillis infusis in oleo: ⁊ ciheꝛ infirmus ⁊ cureꝛ cū eo qð sedat apostema calidū: ⁊ resupineꝛ super illud latus qð est leue infirmo.

¶ De eo qð accidit spondilib⁹ de fractura. Cap. 8m.

INquit Paulus. Rotunditatib⁹ spondiliū accidit quādoqꝫ attractio: sed fractura parum accidit: ⁊ tūc minuitur syphac ⁊ nuche: ⁊ nucha ipsa: ⁊ cōicant eis ambabus nerui in nocumento: ⁊ sequiꝛ ea vtraqꝫ mors si accidat illud spōdili colli: ⁊ ꝓpter hoc opꝫ vt premittamus sermonem vt enuntiemus perditionē factā. Et si est possibile vt presumamus ⁊ auferamus os ledēs cū scissione: tunc illud est. Et si nō: opꝫ vt visitemus eos cuꝫ regimine qð sedat apāta cal'a. Et si remanet aliqd ex partibus eminentib⁹ spōdilis ex qua sunt que nominanꝛ spine. Nam illud qð cadit velociter sub dies cū volum⁹ ei⁹ cōminutionē: quoniā illud qð coniunctū est mouetur ⁊ separaꝛ a loco suo: tūc oportet vt auferaꝛ illud scindendo cutē exterius: deinde aggregetur cuꝫ sutura ⁊ administretur in eo curatio incarnatiua.

¶ Posito capl'o de fractura costaꝝ: ponit capl'm de fractura spondiliū. Et duo facit. Quia p̄ ponit curā fracture spōdiliū. Scðo ponit curā qñ frangitur os ab alchaeil. ibi (Et frangitur os alchaeil.)

¶ Dicit sic de prima parte ꝙ Paulus dixit ꝙ rotūditatib⁹ spondiliū qñqꝫ accidit atritio: sed fractura parū accidit spondilib⁹: tunc minuūtur syphac ⁊ nucha ⁊ leduntꝛ nerui ⁊ aduenit mors. Et si accidit fractura spōdilib⁹ colli: tūc opꝫ vt p̄sumamus ⁊ p̄mittam⁹ perditionē infirmi. Et si est possibile vt auferamus os ledens cuꝫ scissione: tunc illa est cura: ⁊ si nō tunc visitemus infirmū cum eo qð sedat apostema calidū. Et subdit ꝙ si remanet aliquid de partibus eminentib⁹ spondiliū: tunc equa: ⁊ si est aliquid cōminutuꝫ tunc oportet vt scindatur ⁊ extrahatur os cōminutum: deinde aggregetur scissura ⁊ administretur curatio incarnatiua.

¶ Et si frangiꝛ os alchaeil in inferiori parte alchatim ⁊ alohosos: tūc intromittaꝛ digitus index sinistre manus in anū: ⁊ equeꝛ os fractū cū eo ⁊ cum manu altera ꝺm ꝙ possibile est. Et si senserimus os fractuꝫ iam separatū esse: tunc oportebit iterum vt auferatur cum scissione sicut diximus: deinde administretur ligamētum quod conuenit ano ⁊ curatio cōueniens ei.

¶ Ponit curā qñ frāgiꝛ os ani ⁊ dicˀ sic: ꝙ qñ frangiꝛ os alchaeil .i. os existēs in partib⁹ iferiorib⁹ ani: tūc itromittaꝛ digitus index sinistre manus in anū: ⁊ equeꝛ os fractū ꝺm ꝙ est poie: ⁊ si senserimus os fractū iā separatū eē: tūc opꝫ iteꝝ vt auferaꝛ cū scissione: deinde administreꝛ ligamētū qð ꝯuenit ⁊ curatio cōueniens.

¶ De fractura adiutorij. Cap. 9m.

OS adiutorij cū spargiꝛ ꝺm plurimū nō declinat nisi ad exteriora: quare opꝫ vt tu facias illud qð opꝫ fieri in reditōe fracture ei⁹ sicut est ꝺm ꝙ sciuisti: ⁊ tange ipsam manu tua ⁊ equa equatione vltima ⁊ liga eā cū ligamēto ascēdente etiā vsqꝫ ad humerū ⁊ strige cū eo si est ꝓxima illi: deīde ligamēto cōi ꝺm ꝙ sciuisti etiā vsqꝫ sub cubito si fuerit fractura ꝓpinq̄ cubito: postea liga ipsaꝫ ligamēto tertio ascēdēte ab iferiori vsqꝫ ad superi⁹: ⁊ suspēde manū angulariter ne m'ltipliceꝛ ei⁹ suspēsio extendēdo: qm̄ est malū: ⁊ melius qdē est vt stringatur adiutoriū ad pectus ꝺm angularitatē in cubito vt nō moueaꝛ: ⁊ ꝓprie qñ fractura est ꝓpe cubitū.

¶ Ponit capl'm de fractura adiutorij: ⁊ diuidiꝛ in partes tot quot ponit regulas de fractura adiutorij. Partes erunt note legēdo litteram. ¶ Dicit sic de pma parte: ꝙ os adiutorij cū frangitur ꝺm plurimum non declinat nisi ad exteriora: quare oportet vt tu medice facias redire fracturam. Et tange fracturā ⁊ equa eam manu tua equatione bona ⁊ vltima: ⁊ liga eam cum ligamento ascendente vsqꝫ ad humerum: ⁊ stringe cū eo deinde liga alio ligamento cōmuni vsqꝫ ad cubitū: postea liga ligamēto tertio ascendente ab inferiori ad superius: ⁊ suspende manum angualiter ad col-

lum:⁊ ne multũ ſuſpẽdat̃ extẽdendo: qm̃ eſt malũ. Et melius qdez eſt vt adiutoriũ ſtringatur ad pectus ſm̃ angularitatem in cubito vt nõ moueatur:⁊ ꝓprie quando fractura eſt prope cubitum.

¶ Ergo pone ſuꝑ ligamẽta aut aquã ⁊ acetũ aut aq̃ ſolã ſi fractura adhuc nõ apoſtemat̃:⁊ fac ipſa ex lino cuiꝰ latitudo ſit q̃tuor digitoꝝ nõ plus. Et ſi iã ſuꝑuenit ei ſpatium ⁊ ap̄a eſt: tũc pone ipſaꝫ ex lana ⁊ ablue ip̄aꝫ in oleo ſi tibi poſſe eſt:⁊ ſi nõ fuerit aliqd ꝓhibẽs nõ ſoluas vſq; ad ſeptẽ:⁊ qđ eſt poſt eos vſq; ad decem: tũc ſolue ⁊ liga cuꝫ aſtellis:⁊ ſi defenſio vocat te ad aliud: tũc ſolue in tertio. Et eſt illud ad qđ ĩclinat̃ Hippo. qm̃ aufert nocumenta: lꝫ noceat reſtaurationi. Verũ in qualitate ponẽdi aſtellas opꝫ vt ſufficiat tibi illud qđ tibi declarauimus in capitulo ſuo. Et nõ ſepares ab ea ſtrictura ad minus vſq; ad. xl. dies.

¶ Ponit ſcđam regulã ⁊ dicit ſic: ꝙ tu debes ponere ſuper ligaturã aquã ſup. aut aliqd repcuſſiuũ vt ꝓhibeat apoſtema:⁊ hoc ſi fractura nõ adhuc apoſtemat:⁊ fac ligaturaꝫ ex lino: cuiꝰ latitudo ſit quatuor digitoꝝ nõ plus. Et ſi iã ſuperuenit apoſtema: tũc pone ligaturã ex lana infuſa in oleo calido:⁊ ſi non fuerit aliqd ꝓhibens nõ ſoluas ligaturã vſq; ad ſeptimũ:⁊ qđ eſt poſt ſeptimuꝫ vſq; ad decimũ: tunc ſolue ⁊ liga cũ aſtellis. Et ſubdit ꝙ ſi defenſio vocat te ad illud qđ p̄cipit Hip. ſ. vt ponantur aſtelle ante decimũ dieꝫ ſupple lꝫ noceat reſtauratiõi: ſed in qualitate ponẽdi aſtellas opꝫ vt ſufficiat tibi illud qđ declarauimus in capitulo ſuo. Et nõ ſepares ſtricturam vſq; ad minus q̃ decem dies.

¶ Et quãdo indiges ſm̃ ꝯſuetudinẽ extenſione vehementi:⁊ nõ obedit tibi ⁊ nõ excuſaris auxilio alicuius adiuuãtis te: tũc fac ſedere infirmũ ſuper ſedẽ ſubleuatam:⁊ ſit ad ſtantẽ plus decliuis q̃ ad ſedentẽ:⁊ appodiet̃ ſuꝑ gradũ ſcale: aut qđ ſimile ſit ex eis que ſciuiſti in cap̄lo diſlocationis:⁊ locꝰ ille ſit planus factꝰ ⁊ mollificatus ⁊ linitus: deinde ſuſpẽde in humero eiꝰ aliqd graue extẽdens ip̄m ad inferiora. cũ ergo extenderis extenſione queſita: tũc liga cũ vitta forti ſub fractura ⁊ ſupra illã ⁊ fac dormire infirmũ reſupinũ:⁊ extende illud qđ ligaſti vitta cũ fortibꝰ vittis vſq; ſubtus ⁊ ad ſuperiora: in illo enim eſt ſufficientia.

¶ Ponit tertiã regulã ⁊ dicit ſic: ꝙ quãdo tu medice indiges extẽſione vehementi vt reſtaures adiutoriũ quare nõ obedit tibi ⁊ nõ excuſaris auxilio alicuius iuuãtis:⁊ tũc fac ſedere infirmũ ſuper ſedẽ ſubleuatã:⁊ ſit infirmus plus decliuis ad ſtantẽ in pedibꝰ q̃ ad ſedentẽ:⁊ appodietur infirmus ſuper gradũ ſcale aut ſuper aliquid qđ ſit ſimile gradui ſcale ſm̃ ꝙ dictũ eſt in capitulo diſlocationis adiutorij. Et ille locus ſuper quẽ ponitur infirmus ſit lenificatus ⁊ planus: deinde extende ad inferiora:⁊ cũ extenderis tũc equa ⁊ liga cũ vitta forti:⁊ fac dormire infirmũ reſupinũ:⁊ extende illud qđ ligaſti cũ vitta forti vſq; ad ſufficientiam.

¶ Et quãdo fractura eſt in medio adiutorij pone ligamentũ cũ longitudine vna a duabus extremitatibus iuncture. Et ſi fuerit ꝓpinquior ad latus pone ligamentũ vehementioris ꝓpinquitatis extremitati longinque q̃ alij. Et ſi fuerit ſciſſura ſola: tũc cura eſt curatio ſciſſure ⁊ ſtringat̃ ſuper eam ligamentum.

¶ Ponit aliã regulã ⁊ dicit ſic: ꝙ qñ fractura eſt in medio adiutorij pone ligamentũ lõgitudinis a duabꝰ extremitatibus vitte. Et ſi fractura fuerit ꝓpinquior ad latus: tunc pone ligamentũ magis ꝓpinquũ illi extremitati lõginque q̃ alie extremitati. Et ſi fractura adiutorij fuerit ſola ſciſſura tũc curatio eiꝰ eſt curatio ſciſſure:⁊ ſtringat̃ ſuper iſtã ſciſſurã ligamentũ ſm̃ ꝙ eſt ꝯueniens.

¶ De fractura brachij. Cap. 10m.

Accidit qñq; vt frangant̃ duo focilia ſimul:⁊ qñq; accidit vt frangat̃ vnũ eoꝝ. Et fractura focilis iferioris eſt vehemẽtior ⁊ turpior q̃ fractura focilis ſuperioris: qm̃ ſingulis fit fractura vnius eoꝝ:⁊ illud ideo qm̃ focile inferius eſt brachiũ deferens: quare eius fractura eſt deterior.⁊ qm̃ eſt nudũ carne: tũc eſt fractura turpior:⁊ iterũ ſuperius focile ſuſcipit curationẽ ⁊ ſufficit ei extẽſio parua ⁊ nõ ſimiliter eſt inferius ⁊ ꝓprie ſi frãgant̃ ſimul.

¶ Poſito cap̄lo de fractura adiutorij ponit cap̄lm̃ de fractura brachij. Et diuidit̃ in p̄tes tot quot ponit canones ſiue regulas de fractura brachij. Partes patebũt exponẽdo lr̃am. Dicit ſic de prima parte ꝙ qñq; accidit vt frangant̃ duo focilia brachij. Et qñq; accidit vt frangat̃ vnũ duoꝝ faciliũ. Et fractura focilis ĩferioris eſt vehemẽtior ⁊ turpior q̃ fractura focilis ſuꝑioris qñ fractura vnius eoꝝ fit ſingularis:⁊ ideo eſt ꝙ fractura focilis ĩferioris eſt fedior ⁊ turpior q̃ focile inferius:⁊ brachiũ eſt deferens. i. ſuſtẽtans brachium:⁊ q2 eſt nudũ carne ideo eius fractura eſt turpior. Et iterũ q2 focile ſuperius ſuſcipit curationẽ:⁊ ſufficit ei ad reſtauranduꝫ extenſio parua:⁊ nõ ſimiliter eſt inferius. ſ. focile.

¶ Et opꝫ vt ſuſtentet̃ apud extẽſionẽ adiutorij ſuper alchol ⁊ eſt radix vole:⁊ cognoſcit̃ ſtrictura ligamenti: qm̃ ſi accidit ex ea in digito apoſtema paruum aut dolor paruus: tũc ligamentũ eſt equale:⁊ ſi nõ eſt tũc eſt molle: ꝙ ſi eſt plurimũ ſuperfluũ: tũc eſt vehemẽs ⁊ opꝫ vt mollificet̃. Poſitio aũt aſtellarũ nõ eſt ex illis que occultent̃ tibi: ſed opꝫ vt nõ ꝯſequant̃ cũ lõgitudine ſua volam ⁊ radices digitoꝝ: imo abbreuiẽtur ab hoc parumper: niſi neceſſariũ faciat illud ꝓpinquitas fracture iuncture raſcete tali. Verum tunc iteruꝫ opꝫ vt nõ tangat albaragi digitoꝝ.

¶ Ponit ſcđam regulã ⁊ dicit ſic: ꝙ qñ reſtaurat̃ focile opꝫ vt ſuſtentet̃ ſuꝑ radicẽ vole ⁊ cognoſcit̃ ſtrictura ligamẽti: qm̃ ſi ꝑ ligaturã accidit in digito apoſtema paruũ aut dolor paruus: tũc ligamentũ nõ eſt eq̄le:⁊ ſi nõ: tũc ligamentũ eſt molle. Et ſi ligamentũ eſt multũ ſtrictũ opꝫ vt mollificetur. Sed poſitio aſtellarũ non eſt ex illis que occultentur tibi: ſed opꝫ vt aſtelle nõ cõſequantur cum longitudine ſua volã ⁊ digitos: ĩmo abbreuientur aſtelle niſi ꝓpinquitas fracture ſit ꝯſequens raſcetã:⁊ tunc iteruꝫ nõ opꝫ vt aſtelle ꝯſequantur albaragi digitoꝝ. i. extremitates digitoꝝ.

¶ Et cũ reſtaurat̃ ⁊ ligat̃: opꝫ vt ſuſpẽdat̃ ad collũ ſm̃ figurã angularẽ. Et opꝫ vt ſit ſuſpenſio eius ꝓprie ſi eſt eius fractura ad inferiora cũ pãno cuius latitudo capiat longitudinẽ brachij totius: qm̃ ſi fuerit obuiatio ſuſpenſorij prope fracturã ⁊ reliquũ eius ſeparatũ a ſuſtentatione accidet tortuoſitas ꝓculdubio ⁊ declinatio ſuper illud qđ facit ipſam ſicut volam: imo opꝫ vt ſit vola ⁊ plurimum brachij in ſuſpenſorio.

¶ Ponit tertiã regulã ⁊ dicit ſic: ꝙ cũ brachiũ reſtauratur ⁊ ligat̃ opꝫ vt ſuſpẽdatur ad collũ ſm̃ figurã angularẽ. Et opꝫ vt ſit ſuſpẽſio brachij cũ pãno cuius latitudo capiat totũ brachiũ: qm̃ ſi brachiũ nõ fuerit equaliter ſuſpenſuꝫ: tunc efficitur tortum:⁊ ſic opꝫ vt vola ⁊ plurimũ brachij ſit in ſuſpenſorio:⁊ hoc quando fractura brachij fuerit verſus partes inferiores.

¶ At vero ſi fractura fuerit ad ſuperiora oportebit vt ſuſpẽſio ſit ita vt videat̃ fractura:⁊ eleuet duas extremitates ex latere vole ⁊ ex latere cubiti. Qr ſi ſeparat̃ qđ eſt inter illud erit adiuuãs ipſum ad eq̄tionẽ figure:⁊ ſit ſuſpenſorium pãnus lenis:⁊ ſit ſuſpenſio taliter ne vllo modo ſit poſſibile moueri:⁊ vt non dilatet ipſum dilatatione laborioſa. Et fortaſſe accidit brachio vt reſtauretur in latitudine circiter. xxviij. dies.

¶ Ponit aliã regulã ⁊ dicit ſic: ꝙ ſi fractura fuerit ad ſuꝑiora: tũc oportebit vt ſuſpenſio ſit ita vt fractura videat̃ ⁊ eleuet duas extremitates ex parte vole ⁊ cubiti:⁊ fiat bona equatio figure:⁊ pãnus ſit ſuſpẽſoriũ eius:⁊ ſit taliter ſuſpẽſio ne vllo mõ ſit poſſibile moueri:⁊ brachiũ fortaſſe reſtauratur vſq; ad. 28. dies.

¶ De fractura raſcete. Cap. 11m.

Oſſibus iſtis parũ accidit fractura: quoniam ipſa ſũt dura valde. Et quãdo aduenit eis cã

aliq̄ remouet ea a locis suis ⁊ nõ frangit ipsa: q̄re sunt vltia ad curationẽ: queadmodũ diximꝰ ĩ dislocatiõe.

Ponit caplm de fractura rascete ⁊ dicit sic: ꝙ ossibꝰ rascete parum accidit fractura: qm̃ ipsa ossa sunt dura valde. Et qñ aduenit eis cã aliqua remouet ista ossa a loco suo ⁊ non frangit ea: quare sunt vltima ad curationẽ quemadmodũ diximus in dislocatione.

De fractura ossium digitoꝝ. Cap. 12m.

I Stis iterum paruz accidit fractura: imo accidit separatio. Dixerunt quidam. Si accidit eis fractura opz vt sedeat infirmꝰ super sedẽ eleuatã: ⁊ precipiatur ei vt ponat volã super sedem equalẽ: ⁊ extendat ossa fracta minister ⁊ equet ea medicus cuz pollice ⁊ indice. Qꝫ si pollex fuerit inclinatus ad inferiora: tunc oportebit administrare ligamentum desuper ⁊ fortasse accidit apostema calidum. Et ad locum mollificationis horuz ossiũ aggregatur superfluitas plurima ⁊ coagulať velociter: q̄re stringiť. Et si accidat fractura sulemi aut digito si est pollex: oportet vt ligetur ligamẽto proprio ei: ⁊ vt ligetur iterum cũ vola vt firmeť ⁊ nõ moueať. Et si accidit fractura alicui reliquoꝝ digitoruz si fuerit index aut auricularis: tunc ligeť cũ illo q approximat ei. Et si est de digitis medijs: tũc ligeť cũ illo qui est ex latẽ eiꝰ: aut ligenť oẽs ſm ꝯtinuitatẽ adinuicẽ: qm̃ est melius. firmanť enim ⁊ nõ mouentur: ⁊ sunt tunc quasi ligati sint cum astellis: scilicet ossa fracta.

Ponit caplm de fractura ossiũ digitoꝝ ⁊ dicit sic: ꝙ ossiũ digitorũ iterũ parũ accidit fractura: imo accidit eis separatio. Et q̄dam dixerũt si istis ossibꝰ accidit fractura: opz vt sedeat infirmꝰ super sedẽ equalẽ ⁊ minister extendat ossa fracta ⁊ medicus equet. Et si pollex fuerit ĩclinatꝰ ad ĩferiora: tũc oportebit administrare ligamentũ desup. Et qñq3 accidit apostema calidũ: q̄re cureť cura eiꝰ. Et si pollici accidit fractura: tũc opz vt ligeť ligamẽto ꝓprio vt ligetur iterũ cũ vola ⁊ firmeť ⁊ nõ moueatur. Et si fractura accidit alicui alteri digitoꝝ: tunc ligetur digitus cũ alio aut cũ oibus alijs ſm ꝯtinuitatẽ: qm̃ est melius ⁊ firmanť melius ⁊ nõ moueñť: ⁊ sic tunc quasi erunt ligati cum astellis ita sunt firmi.

De fractura ossis anche. Cap. 13m.

O S anche quãdoq3 frãgitur: sed raro cũ dispositione fortitudinis sue: ⁊ accidit illud ei ſm semitam cõminutionis extremitatuz. Et qñq3 findiť in lõgitudine. Et qñq3 ĩpellitur intus ad ventrẽ: ⁊ accidit post istas dispõnes iterũ ex dolore ⁊ pũctura ⁊ stupore cruris ⁊ coxe ꝓximũ ei qđ accidit adiutorio ex fractura humeri. Et qñ frãgitur os latũ qđ est supra alohosos aut finduntur vt ligna lacerti eius fit res difficilis in rectificatione eius: q̄re fit vna duarum ancharũ decliuis ad diminutionem.

Posito caplo de fractura ossiũ digitoꝝ: ponit caplm đ fractura ossis lati anche. Et nota ꝙ os anche põt ꝯsiderari duplr. Uno mõ pro osse qđ intrat in piscide. Altero ꝓ piscide ipsa: quoꝝ vnũq̄dq3 põt frangi. Et diuiditur istud capituluz in duas partes. Quia primo premittit. Secundo ponit curam. ibi (Et cura eius est.)

Dicit sic de prima pte ꝙ os anche qñq3 frangiť: sed raro ꝓpter dispõnẽ firmitudinis sue: ⁊ accidit fractura ossis ſm semitam ſm quã extremitates cõminuunť. i. ꝯfrãgunť. Et qñq3 istud os scindiť in latitudine: Et qñq3 pelliť istud os intus ad ventrez: ⁊ post istas dispõnes accidit pũctura. Et ꝓximum ei qđ accidit adiutorio ex fractura humeri accidit coxe. Et subdit ꝙ qñ frangitur os latum qđ est sup anchas. i. os qđ ĩtrat in piscidẽ aut scidunť lacerti: tũc fit res difficilis in rectificatõe: ⁊ sic vna duaꝝ anchaꝝ efficiť ꝑua.

Et cura eius est vt iaceat infirmus ⁊ incipiant duo homines fortes extẽdere duas coxas eiꝰ. s. quisq3 eoꝝ extendat coxã: ⁊ iam ante tenuerimus manus eius vt nõ festinet ad expellendũ illũ qui extendit coxã eius: ⁊ incipiant duo restauratores cõprimere anchã eiꝰ cuz vehementia ⁊ fortitudine donec equeť: deinde preparent super eam emplastrũ: postea resupineť super aliquid qđ sit sicut glomer ex panno aut ei simile ex illis que habent duritiẽ. Et hoc qđ est proximuz ei cũ quo curatur spatula iterum. Et quãdo frangitur ex latere anche: tunc cura eius est cura humeri: ⁊ opz vt administreť humectatio sup ligamẽtũ ⁊ equenť puluilli sicut opz: ⁊ est necesse vt sit sustentatũ sup locũ planuz.

Ponit curã ⁊ dicit sic: ꝙ cura istius fracture est vt ĩfirmꝰ iaceat ⁊ duo homines fortes incipiant extendere coxas infirmi: ita vt vnusquisq3 extendat coxam suam: ⁊ alius teneat manum infirmi: vt ille qui extendit coxas nõ possit trahere infirmũ: ⁊ restauratores incipiant comprimere ancham cum vehementia ⁊ fortitudine donec equetur: deinde ponatur super coxam emplastrũ: ⁊ resupinetur patiẽs super glomere qđ habeat duritiẽ: ⁊ hoc est proximum ei cum quo curatur spatula. Et quãdo coxa frangitur ex latere anche: tunc cura est cura humeri. Et opz vt super ligamentum administretur humectatio: ⁊ puluilli equentur ſm qđ opz: ⁊ os opz vt sustentetur super locum planum.

De fractura coxe. Cap. 14m.

C Um coxa frãgiť necessaria est extẽsio vehemens: deinde equeť ſm formã naturalẽ que est ei: ⁊ est gibbositas syluestris partes eius ⁊ ꝯcauitas pauca in eius domestico ſm ambulationẽ forme que est ei in sanitate: ⁊ obseruenť in dispõne fracture medij eius aut extremitatis eiꝰ superioris ⁊ ĩferioris dispõnis que dicte sũt in caplo adiutorij: ⁊ fit strictura ad superiora ꝯseruãs ⁊ retinens.

Ponit curã de fractura coxe: ⁊ diuiditur in partes tot quot ponit regulas de fractura coxe. Partes patebũt exponendo litterã.

Dicit sic de ꝑma parte ꝙ cũ coxa frangitur est necessariũ vt vehementer extẽdať deinde equeť ſm formam naturalẽ que forma naturalis coxe est vt sit gibbosa a pte syluestri: ⁊ sic ꝯcaua a parte domestica ſm ꝙ est in sanitate. Et obserueť in dispõne fracture que pars coxe est fracta ſm ꝙ dictũ est in cap. adiutorij. Et fractura versus partes inferiores sit conseruans ⁊ retinens.

Dixerũt quãdo frangiť ꝯuertiť ad loca anteriora ⁊ ad exteriora: ⁊ illud ideo est quoniam ipsa est lata ab hac parte per naturã: ⁊ equetur manibus ⁊ ligamẽtis ⁊ speciebꝰ extẽsionis que sunt ſm eq̄litatẽ: aut cũ strictura vnius duarũ ligaturarũ supra fracturam in medio. Si autẽ fractura fuerit inclinata a medio ⁊ fuerit propinqua capiti coxe: tunc sumať ligamentũ ⁊ inuoluatur in medio eius lana vt nõ incidat carnẽ ⁊ ponať mediũ eius super pectinem: ⁊ ascendant extremitates eius ad partẽ capitis: ⁊ denť ministro vt retineat eas ad ĩferiora. Et si fractura fuerit in eo qđ sequiť genu: tũc nõ ponemus ligamentũ in superiori parte fracture: ⁊ eleuabimus extremitates eius ad illud qui extendat eas ad superiora: ⁊ teneat genu cũ ligamento inuoluens ipsuz desuper: ⁊ equetur membro istud infirmo iacẽte super faciẽ suã ⁊ crure eius extenso.

Ponit scđam regulã ⁊ dicit sic: ꝙ quidã dixerunt quando coxa frangitur ꝯuertitur a loco inferiori ad exteriora: ⁊ equeť fractura manibus ⁊ ligamentis ⁊ speciebus extensionis ſm equalitatez stringẽdo ligaturã super mediũ fracture. Et si fractura fuerit ꝓpe caput coxe: tunc soluatur ligamentũ: ⁊ in medio coxe inuoluať lana vt nõ incidat carnẽ. Et ponatur medium ligamenti super pectines ligando versus partes superiores ⁊ inferiores. Et si fuerit fractura in eo qđ sequitur genu: tunc ligamentum procedat versus partes superiores ⁊ inferiores plus: ⁊ equetur membrũ istud infirmo iacente super faciem suam: ⁊ crure eius extenso.

Et si fuerint ossa pungentia: tũc opz vt equenť sicut diximꝰ multotiẽs ⁊ que ex eis eleuanť capianť. Regi-

men võ ſit ſm ꝙ diximus in curatione adiutoꝛij:⁊ os quidẽ coxe ſtringitur in quinquaginta noctibus.

℄ Ponit tertiam regulam ⁊ dicit ſic: ꝙ ſi aliqua oſſa fuerint pungentia: tunc equentur ſm ꝙ diximus multotiẽs: ⁊ oſſa que eleuantur cooperiantur: ⁊ regimen ſit ſm qđ diximus in curatione adiutoꝛij: os coxe ſtringitur in quinquaginta diebus.

℄ Et ego enuntiabo quomodo opoꝛtet vt ſit ſitus ei⁹ poſtq̃ꝫ aggregatꝰ curatio cruris. Et opꝫ vt ponatꝰ iter duas coxas: tunc pila de ligno ⁊ ei ſimilibus ſeruans eam ad formã ſm quã equata eſt: ⁊ reſtauretꝰ reſtauratione cognita ſm ꝙ itelligitꝰ ꝓpter illud qđ accidit de apoſtemate ⁊ pꝛuritu. Et quãdo accidit ſuper coxam. nã eſt apoſtema foꝛte: ⁊ eſt ex eis que feſtinãt ad coxam: tunc opꝫ vt ꝓpꝛie perueniatꝰ ad ſoluenduꝫ vt reſpiret ⁊ extendatꝰ apoſtema: ⁊ tu qdẽ iam ſciuiſti embꝛocas ꝓpꝛias. Uerum in caugualib ⁊ albarauach: ⁊ ſunt tabule magne in quibus eſt parum ꝯcauitatis vt decenter componantur ſuper inuolutiones ⁊ capiant longitudinẽ pedis: quoniã ſi bꝛeuiantꝰ ⁊ nõ reſtaurantur ſuper crus ⁊ abſcindunt infra illud vtilitas: ⁊ non eſt vtilitas queſita. Et ſi ꝓlongantur erit infirmus ex eis in laboꝛe: lꝫ ſi ipſe abbꝛeuientꝰ nõ erit expers laboris. Et vtilitas elongationis earũ eſt vt ꝓhibeant iterum partẽ ſanam pedis moueri cũ fuerit motus illius quãtitatis nociuus fracture: ⁊ pꝛopꝛie in diſpoſitione doꝛmitationis ⁊ ſomni: ⁊ neceſſitas hoꝝ inſtrumẽtorũ nõ eſt niſi in fractura magna valde: ⁊ nõ eſt poſſibile cũ hoc vti eis niſi anteq̃ꝫ apoſtemetꝰ: quoniã apoſtema nõ tolerat huiuſmodi. Et ad vltimũ eſt grauitas ⁊ malitia ⁊ laboꝛ: ⁊ opꝫ vt fugiatꝰ ab eis dum exceptio perſeuerat cũ ingenijs alijs. Situs aũt reſtaurate coxe opꝫ vt ſit ſm ꝙ fuit ꝯſuetudo eius in ſanitate de aſſiduatione ꝯſtrictionis ⁊ dilatationis: ⁊ illud qđ eſt magis vincens eſt dilatatio. Et ſcias ꝙ ille cuius coxa ⁊ ancha ſunt fracte parum denudatur a claudicatione: ⁊ quando abſcinduntur fruſta lacertoꝛũ eius mandat pꝛius deinde minuitur ſecundo.

℄ Ponit aliã regulam ⁊ dicit ſic: ꝙ ego annuntiabo quõ opꝫ vt ſit ſitus cruris qñ aggregatur curatio eius: qm̃ opꝫ vt ponatur inter duas coxas pila retinẽs coxã reſtauratã ſm figurã ſm quã equata eſt: ⁊ reſtauretur coxa reſtauratione cognita ſm ꝙ itelligitur de apoſtemate ⁊ pꝛuritu. Et qñ ſuper coxã accidit apoſtema foꝛte: tunc opꝫ vt feſtine veniatur ad ſoluendũ ligamentũ vt reſpiret ⁊ apoſtema capiat locũ. Et tu quideꝫ iam ſciuiſti embꝛocas pꝛopꝛias apoſtemati. Sed tabule que ponũtur ad reſtaurandum opꝫ vt decenter cõponãtur vt nõ ſint maioꝛes q̃ꝫ opꝫ. Et nõ eſt poſſibile vti iſtis tabulis niſi antequã locus apoſtemetur: qm̃ apoſtema nõ tolerat hec: ⁊ dum inceptio apoſtematis perſeuerat fugiatur ab iſtis tabulis: ⁊ cura cum ingenijs alijs: ſed ſitus coxe reſtaurare opꝫ ꝙ ſit ſm ꝙ eſt ꝯſuetudo coxe in ſanitate. Et ſcias ꝙ ille cuius coxa ⁊ ancha eſt fracta parum denudatur a claudicatione. Et quando fruſta lacertoꝛum coxe ſcinduntur: natura mandat materiam ad membꝛum deinde materia minuitur.

℄ De fractura rotule poplitis. Cap. 15m.

Rotula parũ frangitꝰ ⁊ ſm plurimũ ꝯteritꝰ. Et cognoſcitꝰ illđ qđ accidit cũ tactu ⁊ aſperitate ⁊ cũ vacuitate que itelligitꝰ cũ tactu ⁊ auditur aure. Et opꝫ in curatiõe ei⁹ vt extẽdatur crus: deinde intromittatꝰ rotula in locũ ſuũ: ⁊ ſi ſeparata fuerit aggregetꝰ pꝛius deinde intromittatꝰ.

℄ Ponit curam de fractura rotule ⁊ dicit ſic: ꝙ rotula parũ frangitꝰ ⁊ ſm plurimũ ꝯtrahitꝰ ⁊ cognoſcitꝰ hoc tactu ⁊ auditu: ⁊ in curatione ei⁹ opꝫ vt extẽdatꝰ crus: deĩde intromittatꝰ rotula ad locũ ſuũ: ⁊ ſi rotula fuerit ſeparata pꝛi⁹ aggregetꝰ deinde intromittatꝰ.

℄ De fractura cruris. Cap. 16m.

Quando frangitꝰ os paruũ cruris eſt ſaluius q̃ꝫ ſi frangatꝰ os magnũ: ⁊ qñ frangitꝰ arũdo ꝑua ſupioꝛ ẽ iclinatio ad exterioꝛa ⁊ añ ⁊ eſt ambulatio cũ h̃ pol̃is: ⁊ ſi frangitꝰ arũdo magna inferioꝛ declinat crus ad exterioꝛa: ⁊ quãdo frangũtꝰ vtreqꝫ arundines ſimul: tunc eſt deterius: ⁊ tũc qdẽ accidit cruri inclinatio ad oẽs partes. Et ſcias ꝙ curatio fracture cruris eſt ſm ꝯſiderationẽ curatiõis adiutoꝛij ⁊ in eius ſimilitudine: ⁊ nõ eſt diſpoſitio cruris in toꝛtuoſitate que accidit figure ſue naturali ſicut diſpoſitio adiutoꝛij: imo eſt rectũ quare opꝫ vt ſit extenſio eius ad hoc vt redeat ad rectitudinem.

℄ Ponit curã de fractura cruris parui ⁊ dicit ſic: ꝙ qñ os paruuꝫ cruris frangitꝰ eſt ſalui⁹ q̃ꝫ ſi frangatꝰ os magnũ: ⁊ ſi arũdo ꝑua ſuperioꝛ frangitꝰ: declinatio oſſis eſt ad exterioꝛa ⁊ añ: ⁊ eſt mot⁹ cũ hoc poſſibilis. Et ſi arũdo magna frãgitꝰ: declinat crus ad exterioꝛa. Et qñ vtreqꝫ arũdines frangũtur tũc eſt deterius: ⁊ tũc qdem crus iclinatur ad oẽs partes. Et ſcias ꝙ crus curatur ſi frãgatur ſicut adiutoꝛiũ: ſed diſpoſitio ⁊ figura cruris eſt recta ⁊ diſpoſitio adiutoꝛij eſt toꝛtuoſa: ⁊ ſic opꝫ vt crus extẽdatur ad rectitudinẽ.

℄ De fractura calcanei. Cap. 17m.

Calcaneus eſt excuſatus a fractura ꝓpter duritiem ſuã ⁊ per circũdationẽ defenſionum ⁊ plurimum eius qđ accidit ei nõ eſt niſi diſlocatio ⁊ iam dictũ eſt de ea.

℄ Ponit curã de fractura calcanei ⁊ dicit ſic: ꝙ calcaneus nõ frangitꝰ ꝑꝑ duritiẽ ſuã ⁊ ꝑꝑ defenſionẽ ei⁹: ⁊ pl̃m qđ accidit calcaneo nõ eſt niſi diſlocatio: ⁊ iam dcm̃ eſt de ea. ſ. diſlocatione calcanei.

℄ De fractura tali. Cap. 18m.

Fractura tali eſt parua ⁊ ei⁹ curatio eſt difficilis: ⁊ plurimũ qdẽ frangitꝰ cũ cadit hõ ex loco alto: qm̃ cõteritꝰ ſuperius pedis: ⁊ foꝛtaſſe accidit cũ eo atritio oſſis cũ curſu ſanguinis ad vẽtres qui coagulatꝰ in eis: ⁊ qñqꝫ ꝑducit ad egritudines magnas ex febꝛe ⁊ permixtio rõnis ex tremoꝛe ⁊ ſpaſmo pedis. Cum ergo accidit in eo apoſtema ꝯgelatũ qđ nõ apparet ⁊ nõ egreditur: ⁊ apparet iam tenebꝛoſitas que nõ fuit: eſt ſignum malũ ſignificans ꝙ eſt in via putrefactionis. Si autẽ eſt apoſtema apparens impellens manũ: tunc eſt melius ⁊ foꝛtaſſe ſit facilis eius eruptio: ⁊ quando talus reſtauratꝰ: deambulatio eſt doloꝛoſa ſuper ipſum: ⁊ quãdo nõ reſtauratur talus ſm ꝙ opꝫ deſtruitur iuuamentum.

℄ Ponit capl̃m de fractura cauille pedis ⁊ dicit ſic: ꝙ fractura tali. i. cauille pedis eſt pꝛaua: ⁊ curatio eius eſt difficilis. Et plurimũ qdẽ frangitur. ſ. talus cũ cadit homo ex loco alto: qm̃ ꝑs ſuperioꝛ pedis ꝯuertitꝰ. Et foꝛtaſſe cũ iſto caſu accidit atritio oſſis cũ curſu ſanguinis ad venas qui ſanguis coagulatur in venis: ⁊ ꝑducit qñqꝫ ad magnas egritudines vt ad febꝛẽ ⁊ permixtionẽ mentis, ⁊ ſimilia. Et ſubdit ꝙ cũ accidit apoſtema ꝯgelatũ ⁊ apparet tenebꝛoſitas in mẽbꝛo: tunc eſt ſignũ ſignificãs ꝙ membꝛuꝫ eſt in via putrefactionis. Si aũt eſt apoſtema apparẽs: tunc eſt melius. Et foꝛtaſſe eruptio iſti⁹ apoſtematis ſit facilis. Et cũ talus nõ reſtauratur ſm ꝙ opꝫ: tunc iuuamentum ambulationis deſtruitur.

℄ De fractura digitoꝝ pedis. Cap. 19m.

Curatio eoꝝ in fractura ⁊ diſlocatiõe eſt curatio digitoꝛũ manus. Et qñqꝫ reſtauratoꝛ equat eos pede ſuo calcando eos cũ eo.

℄ Ponit curam ⁊ diſlocationem digitoꝛum pedis ⁊ dicit ſic: ꝙ curatio iſtoꝛum digitoꝛum in fractura ⁊ diſlocatione eſt curatio digitoꝛum manus. Et quandoqꝫ reſtauratoꝛ equat iſtos digitos pede ſuo: ⁊ ſic equat ⁊c.

℄ Gentilis Floꝛentini ſuper tractatum tertiuꝫ quinte fen quarti canonis Auicẽne de fracturis expoſitio explicit.

¶ Fen sexta lib.iiij.de venenis ⁊ est q̄nque tractatuū.

¶ Tractatus primus est de radicib⁹ eius q̄d scitur de dispositionibus venenoꝝ ebibitoꝝ ⁊ distinctione sermonis in curationibus venenoꝝ que non sunt ex animalibus cuius sunt summe tres.

¶ Sermo vniuersalis de cautela a venenis que in potu dantur ⁊ curatione eorum. Cap.p^m.

Qui timet ꝙ in potu sumat venenū oꝫ vt sibi caueat a cibis dominātiū sapoꝝ ī acetositate aut salsedine aut acutate aut dulcedīe ⁊ dn̄antiū odoruꝫ:ipsi enī frāgūt ꝑ illō id q̄d ponūt ⁊ odorē eius.

Hic determiat Aui.d̄ venenis. Cā est:q² ī hoc q̄rto libro determinatur de dispōnib⁹ cōmunib⁹.Dispō autē veneni pōt dici cōmunis.Primo q² tā itra q̄ꝫ extra venenū pōt accidē.Scd̄o q² totū corp⁹ ꝑmutat. Duo ḡ facit.Primo agit de venenis que īterbibēdo a l'r ītus bibēdo corrūpūt.Scd̄o extra ꝑ morsus ⁊ pūctiōis modū.ibi(Scias.) In tertio tractatu.¶ Prima in duas.Prio facit hoc in ḡnali.Secūdo in spāli.ibi(Dixerūt q̄dā.)¶ Prima in duas.Prio oñdit ꝓuidere.Scd̄o remouē postq̄ꝫ sūt assumpta venena.ibi(Spēs.)Et h̄ dicit rubrica.¶ Prima in duas.Prio ostēdit ꝓuidē a venenis que sciēter administrant̄.Scd̄o a venenis que ꝯtingēter pn̄t accidere ī cibis ⁊ potib⁹.ibi(Et simil'r necessariū est.)¶ Pria in duas.nā modus ꝓuisiōis ē duplex.Prio munire corp⁹ ꝙ potatū nō noceat. Scd̄o ꝙ nō decipiat̄ hō in potādo ⁊ comedēdo.ibi(Et necessariū est ei.)¶ Pria in duas sicut duas regulas ponit.Scd̄a ibi(Et oꝫ.)

Dubiū p^m

¶ Dubitat̄ p̄:vtꝝ sit licitū medico dare venenū.¶ Et videt̄ ꝙ sic:q² in lepra duo dant̄.s.tyriaca ⁊ caro viꝑe q̄ sunt venena.¶ In oppositū Hip.in lib.q dicit̄ sacrm̄.⁊ Aui.⁊ Haly.p̄ theorice.ca.z.¶ Cōsiderādū ꝙ q̄dā sunt venena īpropriē dicta ⁊ hec ꝯcedunt̄ vt īfra dicet̄.q̄dā ꝓprie ⁊ maxime a forma specifica ⁊ ista hoī sano nō cōcedunt̄ sed hoī vehemēter īfirmo:q² forti morbo fortis occurrat medicina:vt.4^a ꝑti.afor.16.afor.s.elleborus.¶ Cōsiderādū ꝙ p̄ma cautela nō est oīno certa:q² reperiunt̄ venena mortifera que sunt sicut oleū etiā cū nullo sapore:vt Rabi.z4.afor.

Dub^m z^m

¶ Dubitat̄:vtꝝ aliq̄d venenū possit occidere positū sub pede.¶ Videt̄ ꝙ nō:q² Aui.nō docet cautelā ad h̄.Scd̄o venena vehemētissima posita sub lingua nō occidūt:vt pꝫ in medicina sagittātiū cōtra ceruos.appet ēt in his q faciūt se morderi in lingua a serpentib⁹.ḡ nec positū sub pede.Tertio fortia venena sunt vipere ⁊ spuma canis rabidi:⁊ tn̄ ab eis cū occurrūt corpi exteri⁹ nō alterant̄ entia:vt est notū a Gal'.z.de cōplexionib⁹.c.z.ḡ sub pede posita nō faciūt nocumētū.¶ In oppositū cōis fama vulgariū:⁊ h̄ est ꝯcedēdū:vt Ari.in de sensu ⁊ sensato.¶ Dōm ꝙ sic:q² q̄dā sunt aīalia occidētia suo vapore:vt.A.īfra:ḡ venena sua euaporatione vt dr̄ ꝙ q̄dā mortuus est qui araneā pede calcauit.Iteꝫ ausim occidit per vmbrā:vt dr̄ scd̄o cañ.ḡ ⁊c̄.Itē res extra apposita per suā euaporationē pōt multū adiuuare sicut peonia per sui euaporationē curat epilepsiā:vt.G.6.de simp.medi.ca.101.ḡ eadē rōne pōt ēt nocē. Itē res aliq̄ pōt hēre for.ēt specificā iuuādi vt smaragdus in dissinteria ⁊ peonia ⁊ fila q̄b⁹ strangulat̄ vipera ⁊c̄.ḡ aliq̄d pōt hēre formā specificā occisiuā.¶ Sed dubitat̄ q̄uo illud cadat in vsu ad occidēdū hoīes:q² deferēs oꝫ mori.Dōm ꝙ hꝫ rē ꝯriā illi q² indigēt talia venena aliq̄ calefactionē ⁊ subtiliatione:⁊ iō ponūt substaffar sub pede.¶ Ad ꝯriū dōm ꝙ bene fecerūt auctores ne ex h̄ sequeret̄ piculū.p̄cepit.n.Gal'.lib.de v̄tute pharmacaꝝ.ca.vlt.illū occidit clausis oculis q īuenit medicinā sanguis eductiuā.¶ Cōsiderādū postea ī spāli dixit bibūt:q² facili⁹ ī potib⁹ occ'tauerūt.Diceret aūt ꝙ ita d̄beret sumē:q² ista ꝯriant̄ veneno ⁊ ad p̄seruādū ab assumptione:q² venena sunt vtꝑ sīn extraneoꝝ ⁊ ꝯrioꝝ sapoꝝ.

¶ Et oꝫ vt nō p̄sentet̄ ei aliq̄d ex eis que diximus super famē vehementē ⁊ sitim vehementem.vnaqueqꝫ earū enī occultat illud q̄d oꝫ vt detegat̄ ei ꝓpter vehementiā voracitatis.Et iterū q² cū replet̄ cibo ⁊ potu ⁊ cum in potu sumit venenū:accidunt̄ veneno duo accidentia.Quoꝝ vnum est ꝙ sepelitur in vacuitate eius quo repletus est.Et scd̄m est ꝙ vene sunt plene:quare nō inuenit venenū in eis penetrationē ⁊ fortasse est in eo sapor rei repugnantis veneno.

¶ Ponit scd̄aꝫ regulā.No.q̄tuor cās ꝑꝑ q̄s cū aliq̄s hꝫ suspitionē de aliq̄ venenato potu ꝙ sit venenosus nō dꝫ illō sumē in vacuitate.Pria q² ꝑꝑ voracitatē occultat̄.Scd̄a q² si ē plenus sepelit̄ venenū ī cibo.Tertia q² vene plene nō trahūt.Quarta q² forte cibis sumptis ꝯriat̄ venenū:⁊ hec q̄rta est ꝯtingēs.¶ Cōsiderādū scd̄o ꝙ aliq̄ cautela ponit̄ ab alijs auctorib⁹ vt Georgio ⁊ Giliberto.s.ꝙ homo sibi lauet prius os cū aq̄:q² in tali melius ꝑcipiet sapores.

Dubiū z^m

¶ Sed tu.d.imo vino q² inebriatus magis ꝑcipiet aquas salitas ⁊ malas:vt Ari.z.ꝓble.8.⁊.19.ꝓble.¶ Dōm ꝙ ista est quedā perceptio.s.aque salse ⁊ male:sed ad alios sapores nō valet:⁊ ideo dōm ꝙ nō debet esse ebrius nec lotus vino sed aqua.

¶ Et necessariū est ei iterū vt ipsa sit suscipiēs s̄m viaꝫ ꝯsuetudinis medicias expellētes nocumētū venenoꝝ sicut mitridatū.nā ei⁹ expertū est iuuamētū.⁊ sicut cōfectio de boloarmeno.Et similiter ficus cū folijs ruthe ⁊ nucib⁹ ⁊ sale trito.pondera vero sunt:q̄n sumūtur ruthe sicce partes.xx.⁊ nucū ꝑtes due ⁊ salis partes.v.⁊ ficuū siccarū partes.v.Et alguedar est mirabile in expellēdo nocumētū venenoꝝ oīum ⁊ facit fiduciā iterū.Et ego nō verifico an sint due medicine aut vna medicina.Et iterum seminis napi parui pondus ℨ.j.ß.decoquat̄ cum vino decocto ⁊ rutha ⁊ sal etiam.

¶ Docet munire corp⁹ ne venenū potatū noceat ⁊ pōit medicīas. ¶ Cōsiderādū nō dic̄ de tyriaca sꝫ de mitridato:q² forsan est securior medicia:⁊ dr̄ mitridatū ab illo rege q captus in p̄lio sumpsit venenum ⁊ nō poterat mori ꝑꝑ q² vsus fuit metridato:vt narrat Gal'.ī lib.de cōmoditatib⁹ tyriace.c.6.⁊ iō dixit exptū.Dic̄ ꝯfectio de bolo.credo ꝙ sit sic̄ illa de terra sigillata.℞.baccaꝝ lauri boli armeni vl' terre sigillate ꝑtes eq̄les cū oleo:fic⁹:misce fic⁹.zo.ꝯtica.z.⁊.Gal'.īuuit.z.alimētoꝝ.ca.de auellanis.al'.ca.z6.s.de nucib⁹.

Dubiū 4^m

¶ Dubitat̄ q̄re venenosa diligūt odorē vini.¶ Dōm ꝙ diuersitas dilectionis in odorabilibus est s̄m diuersitatē ꝓportionū aīaliū ad odoramēta.vnde vultures ad cadauera ⁊ canes in odorē leporis. q̄nq̄ꝫ sunt īdiuidua sicut narrat Cōciliator ꝙ q̄daꝫ in fetidis delectabat̄.1z.7.ꝓble.similē aūt ꝓportionē venenosoꝝ ad vinuꝫ posse cognosci:q² calidi sunt in cōplexione ⁊ est simile q² habēs vmbilicū asperū delectabat̄ in odore rerū asperarū ⁊ siccaꝝ vt rose ꝓblema.1z.ꝓblema.7.¶ Cōsiderādū.scorpio.ꝙ s̄mo de scorpione est de scorpione calido ⁊ sicco de q̄ īfra.¶ Cōsiderādū ꝙ alia cautela est hēre grues pauones ⁊ dōnulas q² discernūt venenosa s̄m Georgiū:vel q² sign̄ant si in domo sit venenū ⁊ fumunt illud.Rab.zo.ꝯtinē.ca.z.auctoritate Sarac.Anseres non possunt se mouere: papagalli clamāt:pauones deplumātur multū:grues lachrymantur:mustelle vrinant multū:galline clamant siue garrulant.

Dubiū 5^m

¶ Dubitatur de cornu serpētis:q̄re sudat p̄sente veneno.Unde Gilibertus vltimo trac.cornu serpētis sudat in aduētu veneni.Alamanus medicus ducis Austrie.dn̄e ꝯsulo vobis vt in mēsa vestra semꝑ sit positū cornu serpētū q̄d vulgus vocat linguā serpētū.manifestat.n.per sui irrorationē ⁊ humectationē p̄sentia cibi ⁊ pot⁹ venenati.⁊ credit vulgus ꝙ sudat:cū tn̄ nō sudat sed humidum fit q̄n p̄sentat̄ toxicū.¶ Dōm ꝙ nō sudat:q² perderet̄ in vsu ⁊ ꝯsumeret̄ virt⁹ eius.Dōm ergo ꝙ humectatur in superficie sicut humectatur ferrū palea vel lapis tēpore humiditatū in aere:vel q̄n homo hyat in eū.Ratio huius est.Primo oꝫ scire ꝙ cornu serpentum generatur quadā parte terrestri expulsa ad ꝑtes capitis:⁊ a partib⁹ capitis extra.Scd̄o ꝙ in partib⁹ capitis serpētes habent multū de veneneno:signū q² si amputat̄ eis caput q̄n vrimur eis etiaꝫ oē expellunt venenum ⁊ hoc est in capite:ergo cornu hꝫ de virtute veneni ⁊ ꝯueniētia cū eo.Tertio oꝫ imaginari ꝙ a venenis qui apportant̄ in mēsa in cibis ⁊ potibus aliq̄s vapor ꝯsurgit in aere vel mouet̄ ꝓpter aliq̄ꝫ ꝯueniētiā ad cornu q̄d hꝫ virtuteꝫ venenosam.Stans ḡ in suꝑficie vapor iste corrūpit̄ ⁊ cōdensat̄:⁊ sic apparet sudor.Ex q̄bus inferas primo ꝙ nō est actio ista identitatis sic̄ veneno venen̄.sꝫ silitudinis in forma specifica.Scd̄o ꝙ si venenū illud eēt reclusuꝫ in bursa seruitoris nō manifestaret̄ ꝑ h̄ signū:sed oꝫ ꝙ sit in mēsa vel loco in q̄ īficiat aerē.Sed tu.d.a lapide venenoso nō pōt aliq̄d resolui.Dōm ꝙ si inficiat aerē:non est mirabile.lapis enim preciosus quidā detentus in aere confortat;ergo aliquod venenū eodem modo inficit aerem.Tertio ꝙ si

esset p̄ria multū cal'a vel aer multū calidus nō p̄mitteret aerē vel vaporē ꝯgelari: ⁊ nō appet tale signū in cornu vt dixit Georgius.

Dub^m 6^m ¶ Sed dubitaṫ quare poniṫ sup sal. Dicit Georgius vt humiditas salis reprimat siccitatē aeris que siccitas ꝓhibet vaporē veneni. ⁋ Sed tu. d. sal est siccū. Respōdet Georgi⁹: verū est virtualr̄: tñ in eo vincit ps aquea. fit. n. sal ex ptib⁹ aqueis ⁊ terreis: sed aq̄ vincit. Alr̄ pōt dici ꝙ est forma specifica iuuās sicut turbith a ȝiȝibē.

¶ Simili' necessariū est cauēti vt nō sit ōis cautela ei⁹ in cibo dato ab alio: aut ꝙ in potu sumit tm̄: qm̄ fortasse accidit ei vnde nō existimabit: imo qn̄qȝ ꝯtingit vt cadat res maligna sicut lacerta ⁊ rutella ⁊ scorpio in eo qd̄ decoquiṫ ⁊ in vasis in qbus est vinū. plurima nāqȝ venenosoꝝ diligūt odorē vini ⁊ currūt ad ipm ⁊ quādoqȝ moriuntur in cecubis: ⁊ quādoqȝ bibūt ex eo ⁊ euomunt in ipso: ⁊ ꝓpter hoc opȝ vt caueanṫ tecta ⁊ qd̄ est sub arborib⁹ magnis ⁊ herbosa loca.

¶ Dat canones in cauendo a venenis ꝯtingēter occurrētib⁹ ⁊ pȝ.

¶ Sermo vl'is d̄ venenis q̄ bibunṫ. Ca. 2^m.

Species venenosoꝝ sunt due. s. faciēs operationē suā cum qualitate que est in ipso: ⁊ efficiens cum forma sua ⁊ tota substātia sua.

¶ Postꝙ̄ superi⁹ docuit ꝓuidē: hic docet remouē nocumēta: ⁊ qr res ꝑter nām remoueri nō pōt nisi ꝑus cognoscaṫ vt p̄ regiminis acutoꝝ 3° cōmē. P̄rio ḡ notificat spēs venenosoꝝ. Scd̄o ponit signū ip̄ressionis venenoꝝ. ibi (Significanṫ.) Tertio ponit curā. ibi (Opȝ.) ⁋ P̄ria in tres. P̄rio distiguit spēs venenosoꝝ. Scd̄o ostēdit quō diuersificanṫ in ip̄ressiōe ƀm diūsitatē corpoꝝ. ibi (Et oīs.) Tertia ibi (Et scias.) ⁋ P̄ria ī duas. Primo ponit diuersitatē venenoꝝ ƀm diuersitatē p̄ncipioꝝ qbus venena agunt. Secūdo ponit diuersificare spēs ƀm diuersitatē ei⁹ in qd̄ agūt. ibi (Et primū.)

¶ Prima diuisio est ꝙ venenum vel operatur a q̄litate vel a forma specifica. Et primo ꝯsiderādum ꝙ lȝ rubrica dicat sermo vl'is de venenis: tñ ad alia que occurrūt possunt adhuc extendi.

Dubiū p̄^m ¶ Dubitaṫ vtꝝ venena opereṅt a q̄litate. Qꝫ nō: qr oē venenuȝ vel dr̄ medicina venenosa vel venenū absolute: sed vtrūqꝫ opaṫ a ꝓprietate vt Aui. 2° cañ. 4° cap̄. nō eni ponit opōnes medicine venenose vt venenosa est: nec venenoꝝ in sūma operationū que fiūt a calido frigido vel humido. Itē inueniṫ res frigidior opio vt aq̄ frigida: ergo debuit hic numerare. Itē lepus marinus nō videtur vltimo calidus. Itē occidit putrefaciēdo ergo aliqua ꝓprietate. Hoc idē auctoritate Gerardi sup viatico libro ꝑmo caplo de medicinis ꝯtra venena ⁊ rōnib⁹ suis. Prima est qd̄ operaṫ a q̄litate pōt cognosci via rōnis: sed venena non cognoscunṫ via rōnis: sed experimēto: ergo a ꝓprietate. maior pȝ de simplici medicina 4° ⁊ p̄°. ⁊ Aui. 2° cañ. 3° cap̄. minor pōt sumi p̄ tractatu cap̄. de tyriaca. ⁊ ꝓbaṫ p̄ qr solutiua cognoscunṫ experimēto vt Haly trac. 3° cōmē. 143. ḡ multo magis venena. Scd̄a rō si venena agerēt a q̄litate: tūc que magis distant in q̄litatib⁹ a corporib⁹ humanis magis agerēt ⁊ magis dicerenṫ talia: ⁊ sic frigida essent magis venena ꝙ̄ calida: sed hoc est falsum qr tyriaca iuuat in calidis ⁊ frigidis venenis vt in morsu scorpionis ⁊ serpentū. ⁋ In oppositū est Auicē. ⁊ Serap̄. cap̄. de medicinis liberatiuis. ⁊ Gal'. inuit in 5° de simplici medicina. cap̄. 4. distin. q̄rte. in hoc est opīo Gerardi ꝑdicta. ⁋ Dōm ꝙ nomen veneni accipiṫ duplr̄. Uno mō large pro oī qd̄ pōt ad mortē perducere: ⁊ sic quedā operanṫ a q̄litate quedaȝ a ꝓprietate: ⁊ hoc mō loquiṫ hic Aui. de venenis exequēdo: vnde loquiṫ hic de frigida aqua ⁊ de vino: maxime loquiṫ de operantibus a q̄litate portantib⁹ in liquore subito nocumētū sicut aq̄ frigida ⁊ ēt vinū. Alio mō accipiṫ ꝓprie: ⁊ sic venenū ꝓprie accipiṫ ꝓ eo qd̄ operaṫ a forma specifica: ⁊ hoc mō distiguit hic Aui. diuersas spēs venenoꝝ: qr quelibet illarū specierū operaṫ a ꝓprietate. Propter qd̄ ꝯsiderādū ꝙ venena a specifica forma operatiua sūt duplicia: q̄daȝ quoꝝ effectus lȝ sit a forma specifica: tñ pōt reduci in q̄litatē: ⁊ istoꝝ operatio multū a q̄litate depēdet ꝯiūcta illi forme specifice sicut ꝯgelatio facta ab opio ⁊ iusquiamo reduciṫ in frigiditatē: nō tñ absolute ꝓueniret a frigido: cū tunc aq̄ frigida ⁊ papauer magis facerēt illud: ⁊ hoc īnuit Auicē. cū dicit. ⁊ frigiditas stupefaciēs. īnuit ēt gn̄aliter scd̄o cañ. 4. cap̄. vbi diffinit venenū. ¶ Cōsiderādū ꝙ ī frigidās ⁊ stupefaciēs. q. d. est frigidus nō absolute: sed stupefaciēs: ita ꝙ ibi ꝯcurrat ꝓprietas: ita ēt inflāmatio facta ab euforbio pōt reduci in sui q̄litate. Sed ibi ꝯcurrit alia ꝓprietas: qr si nō: ita induceret istū effectū cōmestio synapis vel piperis sicut euforbij: oīa. n. sunt cal'a in q̄rto gradu. Et si tu dicis. diuersificanṫ in mansionib⁹ saltē effectū illi ꝓpinquū facerēt ⁊ tñ piper sic est īgrediēs ꝯseruationeȝ sanitatis vt Aui. 2. cañ. de pipere. vñ dixit Aui. īflāmās ⁊ calefaciēs: ⁊ h̄ de q̄litatib⁹ primis. de secūdis ēt dicē possumus ꝙ oppilare ēt pōt reduci in grossitiē substātie vt plūbū vstū: tñ in hoc facit ꝓprietas: multa enim reperiunṫ grossiora que nō oppilāt: q̄dā sūt quoꝝ effectū: lȝ sit a forma specifica ⁊ ꝯiūgaṫ illi q̄litas tñ effect⁹ nō pōt reduci in q̄litate sic in napello: lȝ eni sit multū calidū: mirabilia tñ accidētia que inducunṫ ab eo nō p̄nt r̄duci oīa ad q̄litatē ꝙ̄uis aliq̄ possint vt postea apparebit: ꝙ̄uis ḡ oīa venena opereṅt a ꝓprietate: tñ q̄dā dicunṫ operari a q̄litate: q̄dā a forma specifica ꝑꝑ cām dictā. ⁊ ēt hoc innuebat Auer. in trac. de venenis. vbi loquēs de venenis calidis ⁊ frigidis. de calidis dicebat ꝑꝑ caliditatē mirabilē. de frigidis dicebat q̄litate frigida mirabili: ⁊ sic de alijs dicit: ⁊ qr venena operatiua a q̄litate agunt a forma specifica iō medicine solutiue iste ponunṫ ab Auer. in tracta. Item illa que operanṫ a q̄litate calida. ⁋ Ex qbus apparet solutio ad ꝯtraria. Primo ad Aui. Dōm ꝙ oīa operanṫ a ꝓprietate: ƀm quedā ēt ab vtroqꝫ. ⁋ Ad Gerandū pȝ.

¶ Et primū quidē aut est corrodens putrefaciēs sicut lepus marinus: aut inflāmans calefaciēs sicut euforbiū: aut infrigidans stupefaciēs sicut opiū: aut oppilans vias anhelitus in corpore sicut plumbum vstuȝ.

¶ Primo d̄clarat venena operātia a ꝓprietate. Scd̄o a q̄litate. ibi (Efficiēs.) ¶ Cōsiderādū ꝙ tāgit operātia duplici q̄litate. s. caliditate ⁊ friditate ⁊ siccitate vt plūbū: ⁊ tūc ē dubiū vtꝝ aliqd̄ venenū sit occidēs hūiditate. ¶ Scd̄o q̄litate scd̄a. s. oppilātia putrefaciētia ⁊ corrosiua. oppil'o. n. est de scd̄is virtutib⁹ vt 2° cañ. 4. cap̄.

Dub^m ¶ Dices tu ipse distinguit venenū a q̄litate operās ꝯ venenū putrefaciēs ⁊ supra simpl'r posuit. Dōȝ ꝙ supra large sumpsit q̄litatē hic mag̃ ꝓpe: cū putrefactio nō sit a cal'o vt calīn solū. ¶ Tertio tāgit q̄litatē tertij cū dic: vias anhelit⁹. medicinas aūt corrosiuas cauterizatiuas alteratiuas ⁊ excoriatiuas dedit ītelligi ⁊c̄.

¶ Efficiens aūt cum tota substantia est sicut napellus ⁊ sicut alheleil qd̄ diciṫ eē gūmi napelli ⁊ sicut cornu spice ⁊ sicut fel leopardi ⁊ que sūt illi similia: ⁊ hec sūt deteriora venena. Et iterū de venenis sunt que agūt super vnum ⁊ idem membrum sicut cantarides super vesicam ⁊ lepus marinus super pulmonem: ⁊ de eis sunt que agunt super totum corpus sicut opium.

¶ Docet venena opatiua a ꝓprietate: ⁊ iterū ponit diuersas spēs venenoꝝ ƀm diuersitatē ei⁹ in qd̄ agūt. No. ꝙ oīa cōicāt in lesione cordis. Rō est: qr oīa venena occidunt ⁊ hoc nō fit nisi leso corde.

¶ Et omnis quidem qui interficit cum permutatione cōplexionis: aut cuȝ putrefactione: aut cum aduentu super membruȝ possibile est vt sit effectus post tēpus lȝ putrefaciens: quāto plus remaneat in corpore tāto plus est effectus ei⁹ deterior. Et salus ex eo est cuȝ resolutione accidente ei: ⁊ per illud qd̄ succedit ei per sudorem ⁊ similia aut per curationem contrariam.

¶ Diuidit diuersitatē venenoꝝ ƀm diuersitatē tēporis in quo operanṫ. No. ꝙ Aui. hic īnuit diuisionē venenoꝝ. q̄dā cito ꝓducūt suū effectū sic̄ venena subtilia ⁊ fortia. q̄dā tarde sic̄ grossa ⁊ d̄bilia: sed diuersificanṫ ƀm corpa sic̄ diceṫ. Alia diuisio quā īnuit est ꝙ venenoꝝ q̄dā sunt quoꝝ actio ē cita ⁊ si durāt d̄bilitanṫ in opōne vt venena frida. ⁊ q̄dā q̄ꝝ actio est tarda ⁊ si tardanṫ iuuanṫ ī actiōe: vt venena putrefaciētia vt lepus marin⁹ cantarides arsenicū ⁊ silia.

Dubiū 3^m ¶ Dubitaṫ vtꝝ venenū putrefaciēs ꝙ̄to plus moraṫ plus ⁊ fortior agat. ⁋ Qꝫ nō: qr oē agēs ī agēdo debilitaṫ tertio de cōplexionib⁹ cap̄. 4. Scd̄o venenū pōt sudore eūari ⁊ vinci: ⁊ h̄ est post tēpus. ⁋ In oppositū est hic Aui. ⁊ Gal'. 3° de simplici medicīa ca. 1. dist. 4. ⁋ Dico ꝙ hoc pōt ītelligi p̄° ꝙ absolute hoc faciat: ⁊ sic nō est verū. Scd̄o respectu venenoꝝ frigidoꝝ. frigida eni venena statiȝ calesiunt ⁊ perdūt virtutē sed putrefaciētia calefiunt: ⁊ ex hoc plus agunt. ⁊ hoc īnuit Aui. cū dicit. ⁊ salus. arguens sic. Illud venenuȝ morans magis operatur qd̄ nō cessat ab operatione nisi eūetur a corpore īsensibiliter al's sensibiliter: vel nisi curetur cū ꝯria actione siue operatione. illud aūt morās perdit operationem qd̄ cessat ab agēdo manēs ītus: ⁊ hoc ꝓpter calidū nāle quo ipsius operatio destruitur: sed venenum putrefaciens nō cessat ab operatiōe: nisi euacuetur a corpore ⁊c̄. ⁊ hoc est difficile: venenū fridū cessat per ꝓcessum calidi nālis in eo per solā alteratiōe: ergo ⁊c̄.

¶ Et scias ꝙ nocumentum narcoticorum in complexionibus calidis ex parte est debilius ⁊ ex pte est fortius: ⁊ quecūqꝫ duarum fuerit dominans erit iudiciū

ei: inquantum

ei: inquantum eni cõplexio calida in corde resistit eis est eoꝝ effect⁹ debilior: ⁊ inq̃tuz ipsa inueniũt in corporibus calidis subtiliationẽ substãtie sue frigide grauis ⁊ attractionẽ per virtutẽ motus arteriaꝝ ⁊ attractio eaꝝ est apud constrictionem erit eoꝝ nocumẽtũ in corporibus calidis vehementius precipue: cũ ipsa sint contraria cõplexioni eoꝝ. Et est simile vt sit ſmo in venenis calidis ille sermo iteꝝ: complexio eniz calida resistit eis cum expulsione a corde ⁊ resoluit virtutem calidorum venenorum: sed arterie complexionis calide attrahũt ea: quare accidit sicut illud.

¶ Hic docet diuersitatẽ venenoꝝ in actiõe sumpta ꝑ respectũ ad diuersitatẽ cõplõnis. s. in cal'o vel in frigido. Et ꝑ hoc. Scd̃o ifert q̃dã. ibi (Et ꝑꝑ illud.) ⁋ Pr̃ia in duas. Prĩo cõparat venena calida ad corpus calide cõplõnis vel frigide: innuens ẽt oꝑationem corpoꝝ: ⁊ ex hoc ẽt innuit operationẽ frigide cõplõnis. Et iõ ꝯsidera ꝙ in hoĩe calide cõplõnis sunt aliqua ex quibus oꝑatio veneni frigidi vigorat̃ ⁊ fortificat̃: ⁊ sunt aliq̃ ex q̄bus debilitat̃. debilitat̃ enĩ q̄a in eo est fortitudo caloris: q̃ addit in virtute cordis: sanitas enĩ ⁊ fortitudo plus attinẽt caliditati: vt Gal'. in lib. de signis cõplõnuz. al'r vt Auic. 2° primi. cap. 3. doctrine 3ᵉ. s. de signis cõplexionũ. ⁊ ex hoc est maior resistentia operationi veneni frigidi. s3 ex eo ꝙ in eo corpore est virtus subtiliatiua veneni: ⁊ mot⁹ arteriaꝝ velocior ⁊ frequẽtior: vñ citius ꝑuenit ad cor. ⁊ ex hoc actus veneni frigidi est fortior: ⁊ ꝯ̃riatur sibi in qualitate. s. frigida. Sed in hoĩe frigide cõplexionis est debilitas caloris nãlis: vñ fortificat̃ actio veneni frigidi: q̃ nõ põt resistere: sed cuz hoc in h̃ veneno est actio debilis: ⁊ quodcunq̃ istorum vincat dabitur iudiciuz ſm illud: ⁊ in isto statur experientie siue estimationi.

Dubm 4m ¶ Ex hoc soluit̃ dubiũ an venenũ frigidũ plus noceat hoĩ cal'e cõplexionis vel frigide vel ecõuerso. ⁋ Dõm ꝙ si hõ calide cõplexionis plus iuuat in resistendo veneno per fortitudinẽ caloris ⁊ potẽtiã virtuosam q̃ noceat̃ per citã actionẽ: ⁊ hõ frigide cõplexionis plus noceat̃ de defectu caloris naturalis q̃ ⁊c̃. tunc plus nocetur hõ frigide cõplexionis a veneno frigido q̃ homo cal'e complexionis: quid aũt cõtingit de facto statur experiẽtie: videm⁹ eiz homines calide cõplexionis citius suffocari a venenis frigidis. ⁋ No. ꝙ l'ra duplex reperit̃. Pr̃ia apud confractionẽ. i. atritio veneni fit etiã confracta: sed in corpore calido cõfrangitur. Secũda apud cõstrictionẽ: ⁊ tunc voluit tãgere opinionez antiquoꝝ q̃ fuit ꝙ arteria tũc attrahit cũ ꝯstringitur: cuius oppositũ dicit̃ in lib. de vtilitate pulsus: ⁊ in lib. de vtilitate ĩspirationis cap. 2.

Dubm 5m ¶ Dubitatur de eo q̃ð dicit: ⁊ ꝑcipue cũ sint ꝯ̃ria cõplõni eoꝝ. ⁋ Videt̃ enĩ velle ꝙ venenũ nocumẽtũ veneni fr̃idi sit maius ⁊ vehemẽtius hoĩbus calide cõplõnis: q̃ sunt eis cõtraria. ⁋ S3 ꝯtra: q̃ si sunt ꝯ̃ria: ergo frigidũ tardius ageret: sed per tardius agere vult Aui. ꝙ diminuat̃ de malitia. ⁋ Dõm ꝙ per istã vehemẽtiaz consideramus vehemẽtiã extraneitatis: ⁊ sic cõtrarietas facit ad hãc vehemẽtiam: q̃ cui magis cõtrariat̃ illi magis est extraneũ. Secũdo vehemẽtiã. i. leuitatẽ ĩductionis nocumẽti: ⁊ sic ꝯ̃rietas diminuit de hoc: q̃ trãsmutat tardius ad ꝯ̃riũ q̃ ad sĩlitudinẽ: ⁊ est simile cõparat venena calida ad corpora cõplexionis fr̃ide ⁊ calide. ⁋ No. ꝙ hic soluit̃ questio alia de veneno calido cui plus noceat an corpori calido an fr̃ido. Et videt̃ ꝙ in corpore fr̃ido: quia in corpore calido est calor nãlis fortior ad resistendũ: ⁊ ẽt videtur ꝙ minus noceat corpori fr̃ido: quia in corpore calido veloci⁹ attrahitur ad cor vt supra dc̃m est. de hoc statur experientie: tñ videmus ꝙ aer pestilẽtialis plus ĩprimit in fortibus ⁊ iuuenibus.

Dubiũ 6m ¶ Dubitat̃. q̄re Aui. nõ dixit de causa sumpta ex ꝯ̃rietate sicut sup̃ in q̃õne de veneno frigido cũ plus noceat ⁊c̃. cũ venenuz calidum plus ꝯ̃rietur corpori calido q̃ fr̃ido. ⁋ Dõm ꝙ potuisset si voluisset aliter ⁊ melius: vt cap. de signis cõplõnũ. l3 venenũ calidum sit simile corpori calido: non tñ citius calefacit corpus calidũ: ⁊ h̃ ꝑꝑ proprietatẽ quẽ est fortis cũ cõplexione calida: ⁊ ideo ab ea nõ citius calefit cor corporis calidi q̃ frigidi: dico calefactione venenosa: q̃ corpus calidũ plus resistit cũ sua proprietate: non tñ frigidum corpus citius infrigidatur ab hoc veneno frigido q̃ cal'm corpus. videas pro hoc secundam Fen cañ. Auicen.

Dubm 7m ¶ Dubitat̃. vtrũ respectu vnius corporis citius ĩterficiat cal'm q̃ fr̃idũ venenũ. Q̃ calidũ q̃ calidi morbi plus sunt mortiferi q̃ frigidi. Itẽ Damascenus. Itẽ cal'm citius vadit ad cor. Itẽ cal'm est qualitas plus actiua 6° de accñti ⁊ morbo. cap. 3. ⁊ 2° de virtutib⁹ nãlibus. cap. 4. ⁋ In oppositũ. illud citius occidit q̃ð plus ꝯ̃riat̃: s3 frigidũ plus ꝯ̃riatur. ⁋ Dicũt q̄dã ꝙ vel datur sub dosi in qua possit occidere vel sub minori. Si scd̃o mõ dicunt ꝙ venenũ frigiduz citius interficit: q̃ si frigidũ morat̃ corrũpitur: ⁊ nõ põt agere: sed calidũ nõ corrũpitur: ĩmo fit peius ⁊ putrefactiuũ. Itẽ frigidũ occidit stupefaciendo calidũ resoluẽdo: sed mors per resol'onem est tardior ea que per suffocationẽ. Si ꝑ mõ: tunc dicũt ꝙ caliduz citius: q̃ calidũ citius penetrat. Prima conclusio ꝯ̃dicit sibi q̃ sub dosi minori qua possit occidere nõ occidit. Itẽ scd̃a rõ est contra scd̃am ꝯclusionem: q̃ mors per suffocationẽ ⁊c̃. Dõm ꝙ venenuz calidum cito interficit: q̃ citius agit ⁊ citius ꝑuenit ad cor. ⁋ Ad primã dõm ꝙ l3 venenum frigidũ sit plus ꝯ̃riuz: nõ tñ citius agit. ⁋ Ad secundam dicendum ꝙ aliqua mors per resolutionez potest esse ita subita sicut per suffocationem.

Dubm 8m ¶ Dubitat̃. vtrũ reperiat̃ venenũ occidẽs humiditate. ⁋ Q̃ nõ. q̃ Aui. nõ enumerat. Scd̃o q̃ res debilissime actiõis nõ põt esse venenosa: sed res ꝑ hũiditatẽ est actiõis d̃bilissime: q̃ est q̄litas maxime passiua. 4. metheoroꝝ tex. cõ. 4. ⁊ 2ᵃ ꝑmi de causis doloris. Itẽ nõ eleuat̃ res fr̃ida iuncta cũ humiditate vltra graduz 2m ⁊c̃. Mes̃. cap. de psilio. ⁋ In ꝯ̃rium est Auer. trac. de venenis. vbi dic̃ ꝙ aliqua sunt venena per humiditatẽ mirabilẽ sicut opiũ. Item Gilibertus vltimo cap. de venenis. dicit idẽ Gal'. ⁊ ꝓbat experiẽtia de quodã morso a serpẽte in somno qui cũ surgeret tract⁹ per manũ caro separata est ⁊ cecidit in terrã ⁊ ossa remãserunt denudata: ⁊ h̃ nõ fuit nisi ꝑ humiditatẽ. Itẽ argẽtũ viuũ est humiduz in quarto gradu ſm quosdaz. ⁋ Dõm ꝙ venenũ sumit̃ large ꝓ oĩ eo q̃ð põt occidere siue cito siue tarde: ⁊ sic res ꝑ humidũ põt eẽ venenũ: q̃ ꝑꝑ dispõnẽ patiẽtis põt ꝓducere effectũ corrũpẽtẽ. Sed vtrũ illud sit virtute humidi ꝑ se vel frigidi non curemus ad pñs. ⁋ Scd̃o ꝓprie pro eo q̃ð occidit ex vehemẽti trãsmutatione quã facit: ⁊ sic nõ q̃ humidũ est pauce actionis: sed qualitate ꝯiuncta alteri qualitati sic: q̃ põt esse res humida viscosa oppilatiua: nec est ꝓprietas adiuuãs ad istud p3 de fungis. Ad rõnem p3.

¶ Et ꝑꝑ illud dixit Gal'. ꝙ alfarfas ⁊ existimo ipm eẽ napellũ: aut venenũ ĩterficiẽs: interficit hoĩem ⁊ nõ ĩterficit turdos: q̃m ipse nõ ꝑuenit in turdis ad cor nisi post spatiũ ĩ q̃ iã passus est a corꝑe passionẽ post quã nõ remanet nisi passio ꝯuersiõis cibi. Et in hoĩe festinat ante illud ꝑꝑ latitudinẽ meatuũ ⁊ vehemẽtiã caliditatis ⁊ virtutẽ motuũ attrahentiũ arteriarum.

¶ Infert q̃dã. Scd̃a ibi (Inquit ⁊ fuit.) ⁋ Prima in duas. Prĩo ponit sñiam Gal'. Scd̃o suã. ibi (Et dico.) ¶ No. ꝙ venenuz in cõplexione cal'a plus nocet: q̃ cito attrahit̃. No. ꝙ Gal'. dicit 3° de simplici medi. cap. 1. dist. 4. de iusquiamo. hic ꝯ̃o dicit Aui. de napello. vñ q̄dã dicũt ꝙ Aui. nõ habuit bonũ textũ. vñ q̄cq̄d sit Aui. non vult nisi ſm ꝙ Gal'. dicat ꝙ illud q̃ð est venenũ homini siue cal'm siue frigidũ nõ est venenũ turdis ꝑꝑ stricturã viaꝝ. vñ ẽt dicit 3° d̃ cõpl'onibus cap. 4. ꝙ elleborus est cibus coturnicibus.

¶ Et dico ꝙ iste est modus quidam. Veruz ꝓportionalitates iteꝝ inter virtutes agentes ⁊ patientes sunt ex eis que oportet considerari.

¶ Ponit suã sñiam. Et primo ponit quẽdã aliuz nõ remouẽdo modũ Gal'. Scd̃o ponit modũ eundẽ. Vel põt dici ꝙ ponit aliũ. s. d̃clarãdo eũ ⁊ remouẽdo modũ Gal'. ibi (Et vnde.) ¶ No. ꝙ Auicẽ. non vult aliud dicere nisi ꝙ non sit alia via ad declarãdũ nisi per proprietatẽ inter turdos ⁊ napellũ: ⁊ ꝯcordat cum Gal'. 3° de cõpl'onibus de coturnicib⁹ cap. 4. ⁊ scd̃o cañ. de coturnicibus.

¶ Et vñ sciuit ꝙ alfarfas sit venenũ ꝑ cõparatõez ad cõpl'onẽ latã q̃ est aĩalis absolute ꝑ ip3 firmat̃: ita vt sit ĩterficiẽs cũ figit̃ in hoĩe nõ ĩterficiẽs cũ nõ firmat̃ in turdis: fortasse enĩ alfarfas nõ est venenũ ꝑ cõparationẽ ad cõpl'onẽ turdoꝝ. Et si nõ ꝯuerteret̃ in cibũ vel nutrimẽtũ: ⁊ ꝑueniret ad cor eoꝝ sicut ipm ꝑuenit ad cor hoĩs cũ velocitate non interficeret.

¶ Hic ponit istũ modũ declarãdo magis: ⁊ remouẽdo modũ ꝯfirmatũ Gal'. Scd̃o suũ modũ ꝑmissum. ibi (Fortasse.) ¶ Et dicit vñ trahit̃ qualiter suggit̃. No. ꝙ Aui. ĩpugnatio format̃ sup̃ vno famoso passu ꝙ ẽ. Notitia formaꝝ specificaꝝ est experimẽtalis. ⁊ põt sumi. 4. de simpli. ca. 4. dist. 3. cũ dicit: ꝙ forma specifica seq̃t̃ diuersitatẽ mixtionis elementoꝝ: ⁊ hoc non põt sciri a ꝑori. ita ĩnuitur 9° de simpli. medi. cap. 2. ⁊ 3. ⁊ 6. eiusdez ca. 1. ⁊ ab Auer. in libro de viribus cordis. cap. 4. trac. 2. ⁊ 5. colliget. ca. 21. ⁊ ꝑmo canțice cõmen. 31. ⁊ 5. cañ. ca. de tyriaca. Dicit ergo si napellus est venenum per comparationem ad cõplexionez aĩalis absolute. ergo hoc per experimẽtum est notum. Sed si expertum est ꝙ occidit omne aĩal: ita ꝙ in vnaquaq̃ specie aĩalis sit facta experientia: q̃ interficit turdos. sed hoc ẽ falsuz: ĩmo a ꝓprietate h3 ꝙ hoc occi-

dit turdos. fortasse enim si perueniret ad coꝛ nō interficeret. ⁊ dicit fortasse. q2 ēt illud est dubiū qd nisi expimēto sciri potest.

¶ Jnqt. ⁊ fuit qdā anus suscipiēs in pncipio rei de napello rē paruā: deinde nō cessauit vti eo donec assuefacta eo nā ⁊ audacter vsa est eo ⁊ est nihil nocuit ei.

¶ Ex dictis ifert sniaz Gal. Scdo sniaz Ruffi. ibi (Et dico.) No. q isti sermones pnt reduci ꝯ Gal. affirmādo modum Aui. vt arguat sic. sicut se hz venenū respectu cōplexionis humane cōparatū ad vnum hoiem: ita se hz venenū respectu cōplexionis aialis absolute cōparatū ad vnam spēm aialis: sed ita se hz venenū respectu cōplexionis humane qd cōparatum vni homini nō dicitur q nutriat: q2 trāsit tarde: ⁊ pmutet: q2 tūc iste hō nō eēt venenosus: cū tamē iste homo interficiat alios hoies: ergo est pp aliq cāz. s. ppꝛietatem: q2 nō sit illi homini vel illi aiali venenum.

¶ Et dico hoc. ⁊ dixit Ruffus q nutrita fuit puella cū veneno vt interficerent per eā reges q cuz ea cōuenirēt. Et q ipsa in cōplexione sua cōsecuta est ꝯsecutionem maximam: ita vt saliua eius interficeret aial ⁊ nō appꝛopinquaret eius saliue gallina.

¶ Ponit suam sententiam ⁊ Ruffi.

¶ Dubitat. vtrū sit possibile aliquem hoiez nutriri veneno. ¶ Qꝫ nō: q2 hz rōnē ꝯriā cibo. Scdo nutritio fit p actū assimilatiōis: sed venenū nō pōt assimilari: q2 ꝯriū est ⁊ ledit ⁊c. ¶ Oppositū ē Auic. hic ⁊ Gal. 3° de simpli. ca. 1. dist. 4. ⁊ Rasis. 20. ꝯtinē. ca. 2. q qdam ethiops qñ voluit occidē reges ⁊c. ¶ Rñsio cōis. venenoꝝ quedā a qlitate quedā a ppꝛietate. Si a qlitate alia cala alia frigida. Si calida nō pnt nutrire: rō q2 plus ledūt ⁊ putrefaciūt sic cātarides ⁊ lepus marinus. Si frida vel sunt cū mā incōuenieti vt lapides ⁊ metalla ⁊ sic nō nutriūt: q2 opz q sit aliq ppoꝛtio passibilitatis in nutrito. Uel cū mā ꝯueniēti vt plāte ⁊ semia vt iusqamus ⁊ solatrum pnt pfecte assimilari vel imperfecte: ⁊ sic nutriūt: qa possūt pati: ⁊ quanto magis patiunt remittit eoꝝ frigiditas p quā ledebāt: ⁊ sic possunt nutrire qd nō ꝯtingit de calidis. Si aūt sint talia a ppꝛietate sic possunt nutrire nō coꝛpus respectu cui^9 est venenū: sed qdā alia. Jsta vba nō sunt multum clara in scda ꝯclusione. ¶ Rñsio scda Dyni: q pnt fieri alique hūiditates coꝛrupte. ¶ Cōtra. g illa coꝛpoꝛa poterunt ex eis nutriri. ¶ Alia est rñsio Auer. 7. colliget. ca. 2. qui dicit q ipole est q venenuz nutriat: ⁊ pbauit h in lib. de tyriaca. argumēto demōstratiuo tali. Exiens latitudinē hoiuz nō est hō: nutritus veneno qd occidit exit latitudinem hominū: q2 alios occidit: ergo nō est hō. ¶ Aliter dōm vbi ꝯsiderādū q est bmo de veneno a foꝛma specifica ⁊ a qlitate. ¶ No. 2° q venenū nutrire intelligit dupl'r. Primo q sit potus ⁊ cib^9 ⁊ sic ē falsum: q2 necessario tāta qtitas iterficeret. Uel q nutriat cibis cōsuetis ⁊ paulatine recipiat de veneno ⁊ assuefiat sic ⁊ sic est verꝫ. Et modus est pmo: q2 assumit ita paꝝ de veneno q nō potest occidere. nā parua qtitas medicinaꝝ malignaꝝ nō occidit. 3. de simplici. cap. 1. dist. 4. ⁊ in cōmēto. 17. pticu. 2. s. Ubi cibus. ⁊ illa venena paulatim alterabūt cōplexionem: ⁊ tñ eā nō ducent extra latitudinē humane cōplonis ⁊ sic fit habitus: ⁊ hoc itellexit cū dixit. in cōplexione ꝯsecuta est ꝯsecutionem maximā. Alius modus est ppꝛietatis. ¶ Sz tu dices quō fuit educata puella ⁊c. ¶ Dōm q a casu vel q fuit expta plurib^9. ¶ Scdo pterea de facto pz q2 arboꝛ per trāsplātationē de venenosa fit nō venenosa ⁊ eꝯ: vt Gal. 6. de accñti. cap. p. ⁊ 2° alimētoꝝ. cap. 34. ergo nutrimentū venenosum pōt nutrire plātā vñ fit venenosa. Jtē tot sapiētes non debēt dici mēdaces qui dixerūt istā mulierē nutritā napello. ¶ Tertio p rationē: indiuiduū humane spēi per assuefactionē pōt peruenire ad gradū cōplonis vel dispōnis quā si subito acqreret ipse vel alter moreret: ergo indiuiduuz humane spēi pōt alicui venenose rei assuefieri. ¶ Cōtra. q2 sicut paulatine assuefit ad illd qd est moꝛtiferū: ita ad illud qd est ex latitudinē humane spēi. Dices tu nō est simile: q2 vna est actio qualitatis: ⁊ alia est actio ppꝛietatis. ¶ Dicēdū q imo est actio cū acqsitiōe graduū qusqꝫ ex toto tollat latitudo cōplonis. Scdo sic. Si idiuiduū spēi hūane pōt viuere cuz veneno itrinseco aliquo tēpoꝛe vt hñs antracē ⁊ febrē pestilētialem que sunt venena pessima: ergo cū veneno extrinseco. Tertio: cū mēsura cōplexionis cū qua stat foꝛma cū ea stat pro tunc vita. Quarto: agēs qd in certa qtitate iterficit i minoꝛi nō facit illud. ¶ Pz ergo pmo q mulier pōt nutriri napello. Scdo quare est q mulier plus nutriri pōt napello cū nō sit strictaꝝ viaꝝ. Tertio ne cū ea fiat coitus. Quarto q iste venenatus occidit alios: q2 subito occurrit. Quinto q ex generatione pōt inueniri hō in tam extrema cōplōne q alios occidit. ¶ Ad Auer. dōm q nō est ex latitudinē: imo inter bm extrema. ¶ Sed tu dices alia aialia vt galline nō fiunt venenosa ex vsu scoꝛpionū. ¶ Dōm q ibi est ppꝛietas. ¶ Uel dōm q si galline cōtinuarent vsum venenoꝝ q fierent venenose: ⁊ ideo Rabi moyses docet cibare pullos bonis cibis.

¶ Significationes specieꝝ venenoꝝ. Cap. 3^m.

Significantur quandoqꝫ per ea que eueniūt in coꝛpoꝛe de egritudinibus.

¶ Supꝛa notificauit spēs venenosoꝝ: hic do signa. Et primo signa per q cognoscit spēs venenosoꝝ. Scdo p que cognoscit moꝛs. ibi (Cū incipit.) Primo ponit signa bm diuersitatē specieꝝ venenoꝝ. Scdo signa bm diuersitatē modi accipiēdi. ibi (Et qñqꝫ signant.) ¶ Pria in duas. Prio docet vñ ista signa sumant. Scdo exequit de eis. ibi (Nam.) ¶ No. q sicut in egritudinib^9 apparēt accñtia sumpta a qualitate mutata ⁊ actione lesa ita in venenis: ideo sicut egritudies permutāt eēntiā opōnes ⁊ qlitates: ita ⁊ venena. Scdo q2 reperiunt egritudines de mā venenosa faciente accidentia sicut venena: vt patet de multis.

¶ Dubitat. vtrū in nobis possit generari venenū. ¶ Qꝫ non: q2 aut ex pte māe maturatiue: ⁊ hoc non: q2 hō pōt vti bonis cibis. Aut agētis: ⁊ hoc nō: q2 virtus in aiali est posita ad salutē. 3. de crisi. 8. ca. ⁊ vt Hip. 2. de vtutib^9 nālib^9. 4. ca. ⁊c. ¶ Oppositū sumitur ab Aui. in vna expōne per illa que eueniūt in egritudib^9. s. venenosis. ¶ Dōm q res similes veneno. s. exterioꝛi possunt generari in nobis pmo: vt tertio de interio. 7. c. aucto. Tabꝛi alr Taly: ⁊. 6. de interioꝛibus. de passionib^9 matricū. cap. 4. ⁊ Auer. 3. colliget. 31. cap. vbi sic: qm vulua fuit creata. Jtē mā antracis ē venenosa. Haly. trac. 3. thegni. 155. cōmēto. Jtē venenū vel operat a qlitate: ⁊ h fit in nobis vt humoꝛ infrigidās multū ⁊ cōburens ⁊ putrefaciēs. vel pꝛopꝛietate: ⁊ hoc etiaz pz in antrace. ¶ Ad oppositum dōm q ex parte materie relate ad partes. ¶ Uel dicēdum q natura nāliter operans non facit venenum: sed extraneata bñ potest facere.

¶ Naz si euenit simile moꝛdicationi ⁊ incisioni ⁊ puncture ⁊ coꝛrosioni scit q venenū est de gñe mediciaꝝ acutaꝝ calidaꝝ moꝛdicātiū sicut arsenicū ⁊ almuseū ⁊ argētū viuū extictū. Et si accidūt iflāmatio vehemēs ⁊ exuberatio sudoꝛis ⁊ rubedo oculi ⁊ angustia ⁊ sitis significāt q est venenū pp calitatē tm sic eufoꝛbiuz.

¶ Exequit de signis. Primo que operant a qualitate. Scdo a foꝛma specifica. ibi (Et si nō.) ¶ Prima in duas. Prio calidoꝝ. Scdo frigidoꝝ. ibi (Et si accidit.) ¶ Et almuseū dicit Aui. q ignoꝛat.

¶ Argentū viuum. Cōtra. q2 ponitur frigidū supꝛa. ¶ Dicendū q loquitur in exēplo. Uel dōm q loquitur extinctū. i. sublimatum. remanet enim vis sulphuris vñ est calidum ⁊ siccuz. Et ita Auicen. mens vz infra: ⁊ secūdo cañ. cap. de argento viuo. ¶ Sed tu dices quare nō facit mētionē de siccis. Dicēdum q dedit intelligi humida per frigida: ⁊ sicca per acuta ⁊ coꝛrosiua tm sine moꝛdicatiōe: quia vt supꝛa dictum est in oibus coniungitur pꝛopꝛietas.

¶ Et si accidūt pꝛofunditas somni ⁊ stupoꝛ ⁊ frigus significat q venenū est de genere narcoticoꝛum.

¶ Ponit signa veneni frigidi: ⁊ patet.

¶ Dubitatur qd venenuz sit deterius an qd opat a qlitate an a ppꝛietate. Qd a qualitate q2 qlitas foꝛtius agit cū actio reducat in qualitatē 4° metheoꝛoꝝ. tex. cō. 1. ⁊. 2. scdo de complonib^9. ⁊ p de virtutib^9 nālib^9. cap. 2. Scdo venena que nō pnt ꝯuerti sunt deterioꝛa vt putrefactiua a foꝛma specifica: talia ꝯuertunt vt d puella nutrita napello. ¶ Jn oppositū est Aui. Dōm cū Aui. rō est: q2 illa parua dosi agūt. Scdo q2 nō pcipiūtur cū sumuntur sicut illa q operantur a qualitate. Tertio q2 nō sic habēt remedia in pꝛōptu. Quarto q2 coꝛrūpunt humoꝛes ad venenū. Quinto q2 ꝯriant foꝛmalitati vite siue sanitati siue ppoꝛtioni nostre. Sed agēs a qlitate ꝯriatur multuz vite siue cōploni. s. qlitatib^9 nostris. ¶ Aliq tñ dicūt q foꝛsan aliqd venenū a ppꝛietate est minus malignū qdā veneno a qualitate. Dicēdū q alid est foꝛtius agere: ⁊ alid in pei^o trāsmutari. ¶ Ad aliud dōm q pōt ꝯuerti modo pꝛedicto.

¶ Et si nō apparēt nisi casus vtutū ⁊ sudoꝛ frigidus ⁊ syncopis: tunc est de venenis que contraria sunt reb^9 cū tota substantia ⁊ est deterius eoꝛum.

¶ Ponit signa operationum veneni a foꝛma specifica.

¶ Et qñqꝫ signant p odoꝛes aut odoꝛē coꝛpis totius sic sensibilitas odoꝛis opij in eo q bibit ipz: aut odoꝛē mēbꝛi ei^9 sic odoꝛ oꝛis cū bibūtur venena putrefaciētia sicut lepus marinus ⁊ alfrasatū ⁊ cantarides.

¶ Nota q vbi dicit cantarides potest exponi per fetoꝛez oꝛis vel per fetoꝛem eius qd egreditur per vrinam.

¶ Et qñqꝫ signant p vomitū. nā cū euomit venenum nō elongat quin visus cadat super substantiā eius qd in potu

in potu datū fuit de eo: aut cognoscatur per odorez: aut per saporem sicut cadit visus super lytargirium ⁊ gipsum ⁊ super sanguinē cōgelatū ⁊ lac coagulatū: et simil'r opium cognoscit̄ per odorem ⁊ lepus marinus ⁊ rane per abominabilem saporē. Signa mala.

℄ Hic ponit signa a vomitu.

℄ Cū incipit ei q venenū sumpsit supuenire syncopiz ⁊ pmutat̄ ei⁹ pupilla ⁊ occultat̄ eius nigredo: tunc non sperat̄ euasio: ⁊ sil'r si rubeāt oculi eius ⁊ egrediat̄ ligua ipsius. Et casus pulsus ⁊ sudor fridus est sigñatio mala ⁊ in huiusmodi dispositione parum viuit.

℄ Ponit signa cū qbus pnosticat̄ mortē in ppinquo q̄ñ stati morietur: q2 calidum volat ⁊ resoluitur sursum tendēs: ⁊ ideo sursuz mouet oculos: vt Ari. 4. pblematū primo problemate.

℄ Canon curatiōis ei⁹ q i potu sumit venenū. Ca. 4m.

Oportet vt nō moret̄ imo pperet cū sentit ipz anteq̄ʒ virtus eius pambulet in corpore ⁊ bibat aquā tepidā ⁊ oleū sisaminū aut oleū de oliuis ⁊ euomat ⁊ pueniat in h̄ ad vltimū q̄ʒtuz pōt. Et melius qdē est vt in ea sit virtus alumis ⁊ baurach. Et q̄ñq3 admiscent̄ cuz oleo litium ⁊ adeps anseris. Et diligit̄ vt sit illud qd ipse bibit ad vomendū pp hoc ⁊ alia: aqua plurima ⁊ cibi plurimi: ipsi eni lʒ nō euomant̄: tñ q̄ñq3 frangunt venenū ⁊ superant ipm: ⁊ cū vomuerit qd possibile est ei: deide bibat lac pl'm qm ipm frāgit nocumētū veneni. Et nō est malū si euomit ipm iterz vt bibat decoctionez semis vrtice cū butyro cocto ad expellēdū venenū vomēdo ⁊ solutionē faciēdo deide bibat lac. Et butyrz crudū est melius lacte. Et iterz decoctionez seminis lini: ⁊ similiter vinum dulce cum adipe anseris liquefacto: ⁊ similiter aquam cineris lignorum vitis.

℄ Ponit cañ. curatiōis venenorz q biberūt venenum. Et p̄ hoc fac ponendo aliquas medicinas. Scdo in q̄dā ca. ponit multas cōes ad venena. ibi (Et sunt medicīe) Pria in tres. Prio ponit curā gñalē magis. Scdo minus. ibi (Cuncq.) Tertio assumat. ibi (Et ad sūmū.) Prio ponit curā p medicinas. Scdo p somnū ⁊ vigilias. ibi (Et opz.) ℄ No. pp p̄mū q gñaliter in venenis ebibitis intendit̄ ad expellēdū cū vomitu. Primo g̊ ponit cañ. curationis cū vomitu. Scdo oñdit q q̄ñq3 opz clysterizare. ibi (Opz vt sequatur.) Tertio ponit multas medicinas simplices ⁊ cōpositas in qb⁹ vr̄ multa pprietas. ibi (Et si tibi necīuz.) ℄ No. q lʒ Aui. ponat multas medicinas vomitiuas: tñ medic⁹ dʒ diuersificare b̄m spēs venenorz: in calido eniʒ ⁊ sicco ꝯuenit lac magis: in frigido aqua cineris vitis: ⁊ sic dicet̄ post' aqua tepida videt̄ eē bonū vomitiuū.

℄ No. pp hoc ⁊ alia iuuatiua: vt q̄a frangitur virtus veneni.

℄ Et opz vt sequant̄ vomitū clysteria pprie q̄ñ sentit̄ descensus lesionis ad inferiora. si autem fuerit cōmotio supra illud vtatur eo quod facit vomere ⁊ soluit ⁊ non dimittatur potus lactis.

℄ Ostendit quomodo oportet clysterizare.

℄ Et si tibi necīuz fuerit vt i potu tribuas ei v̄bi gr̄a tyriacā de terra sigillata fac: ipsa eniʒ adiuuat corp⁹ ad expellēdū venenū: ⁊ pprie cū i potu dat̄ i p̄ncipio rei: ipsa eni fac̄ euomē venenū sic̄ ē cui⁹ descriptio ē: baccarū lauri aur̄. ij. terre sigillate aur̄. ij. ⁊ ireos ꝯficiatur cū oleo. Et sit dosis ei⁹ auellana vna. Et iterz carpobalsami hyssopi sicce: semis napi syluestris: pipis albi ⁊ nigri: pipis lōgi acori anisi petrosillini assari cymini carmeni: semis iusqami albi: oīuz ana aur̄. iiij. spice floris sq̄nāti amborz ana aur̄. v. cassie. ʒ. xviij. āmomi croci amborz ana aur̄. vj. ꝯficiant̄ cū melle ⁊ det̄ in potu q̄ʒtū est faba romana. Et sumere in potu terrā sigillatā: sicut ipsamet est cū vino facit illud. Et existimauerūt qdam q cū in potu sumit̄ stercus galli in dispōne stat ⁊ facit euomere venenū. Et ex eis q̄ in potu dant̄ iterū sunt succus prassij ⁊ folia cāne ⁊ celtica ⁊ semen baucie ⁊ castoreum ⁊ auellane ⁊ ficus ⁊ rutha. Et de illis q̄ laudata sunt in hoc caplo est vt in potu det̄ galbani fetidi pōdus. ʒ. iiij. ⁊ myrre. ʒ. j. cū vino dulci.

℄ Ponit quasdā alias medicīas simplices ⁊ cōpositas in qb⁹ vr̄ eē multa pprietas: ⁊ hʒ ptes tot quot medicinas ponit.

℄ Et q̄ñ post vomitū accit iflāmatio vehemēs: tūc da ei i potu aquā niuis ⁊ oleū ro. ifridatū ⁊ vomat cū h̄.

℄ Ostendit quid est fiendum post vomitum.

℄ Et opz vt non dormiat omnino ⁊ non dimittat seipsum taliter vt dormiat: imo opz vt euigilare ipz faciant oīno ⁊ rideant ⁊ clament in circuitu eius.

℄ Ponit regimē p somnū ⁊ vigiliā: rō q2 redit venenū it⁹ ex sōno.

℄ Cūq3 manifestat̄ ei forma ⁊ cognoscit̄ venenū curet̄ oē venenū cū eo qd dr̄ in suo caplo. Et hec qdē manifestatio fit b̄m duos modos. Quorz vnus ē vt cognoscat̄ cui⁹ gñis sit venenū. Et scds vt sciat̄ cui⁹ spēi ipz sit. Exēplū p̄mi est vt sciat̄ q ipm est ex icisiuis acuti: quare curet ipm cū eis q̄ sunt sic̄ lac ⁊ butyrz crudū et feludē currēs factū cū oleo amigdalio: aut butyro cocto ⁊ cū oī qd frāgit acuitatē. Aut sciatur q ē ex iflāmātib⁹: q̄re ifridet̄ cuz cāphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ aq̄ coriādri ⁊ q̄ sunt sil'ia illis. Et oīa illa sint ifridata cū niue ⁊ emplastrent̄ mēbra ei⁹ p̄ncipalia cū eis q̄ sūt sic̄ althaleb ⁊ alia: ⁊ renouet̄ sup eū infridatio in oī hora. Et ex eis que ꝯferūt h̄ valde ē lac vaccinū de q̄ extractū ē butyrz infridatū. Et si idiget flōmia flōmet̄. Aut sciat̄ q ipm est ex stupefaciētib⁹: q̄re administrent̄ ea q̄ sūt sic̄ tyriaca ⁊ medicamē de asa fetida in vino puro: ⁊ simil'r alia. Aut sciat̄ q est ꝯriū p subam: q̄re curet̄ cū mitridato ⁊ tyriaca: ⁊ medicamie musci ⁊ bezard: ⁊ vtatur carne ⁊ vino: ⁊ admistret̄ egro odor aromatū ⁊ euētet̄ loc⁹ ad quē vadit cā morandi ⁊ iduat̄ vestib⁹ aromatizatis ⁊ sternutet ⁊ fricet̄ os stomachi ei⁹ ⁊ sufflet̄ in os ipsi⁹ ⁊ tēdant̄ capilli ipsi⁹. Cū aūt cognoscit̄ species veneni curet̄ cū eo qd ipsi propriū est de illis que dicemus. Et ad sūmū ex medicinis que bibunt̄ cā venenorz: aut q̄rit̄ cōfractio acuitatis veneni: aut resol'o substantie eius sicut ex lacte ⁊ albezabar. Aut q̄rit̄ p eas exitus substantie eius sicut per terram sigillatam. Aut queritur oppositio qualitatis eius: sicut potare allium in vino ad illum quē pupugit scorpio.

℄ Magi̅ i spāli. Et p̊ pōit q̄ʒdā disionē. Scdo exeqt̄ illā. ibi (Exēplū p̄me.) Et hʒ ista tres ptes. Prio ponit cañ. cog'scēdi cui⁹ gñis sit venenū. Scdo cui⁹ spēi. ibi (Cū āt.) Tertio assumat. ibi (Ad sūmū.)

℄ Medicine cōes ad venena. Cap. 5m.

Sunt medicine que ꝯrie sunt veneno q̄re nō pmittūt ipm puenire ad cor ⁊ sunt sic̄ tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ albezabar ⁊ que sūt expta: ⁊ terra sigillata ⁊ tyriaca facta ex ea: ⁊ tyriaca diatesseron. Et dixerūt qdā q flos oleādri ⁊ folia ei⁹ liberāt a veneno. Et dr̄ q gen⁹ iuniperi i hac re nō ē par. ℞. aniuden ⁊ radicis ei⁹ amborz ana. ʒ. j. ⁊ sceba armene ʒ. ij. ꝯficiant̄ cū melle ⁊ det̄ in potu cum aq̄ malorz. Et medicamē ex eo factū ē vltimū. Et radix buchorma-

rien qñ potať cũ vino ⁊ calamẽto iteꝝ:⁊ semen napi. Et iteꝝ agarici.ʒ.ij.cũ vino. Et capil̃. veneris ⁊ malue ⁊ semẽ eiꝰ ⁊ folia ipsiꝰ iteꝝ:⁊ cinamomũ ⁊ medulla leporis cũ ᵭrabꝰ.ʒ.aceti ꝺ vino aut ꝺ castoreo aur̃.j. cũ.ʒ.ij.olei oliue ⁊ abrotani. Et iteꝝ sumať aq̃ albasce exp̃ssa ⁊ deť in potu. Et semen baucie ꝓprie cretensis ⁊ asa ⁊ decoctio polij ⁊ decoctio siseleos. Et semẽ arboris mirabile ẽ. Cõpositũ. ℞.semis napi syluestris ⁊ castorei ⁊ folioꝝ arũdis:oĩuꝫ ana ꝑtẽ vnã:pulpe colloqntide triplũ oĩum deť in potu ex ea auellana magna. Et res quarum operationes ꝓportionantur cuꝫ proprietatibus in eis sunt sicut illud qꝺ dixerũt ꝙ caro danule syluestris mũdificata salita est de fortioribus medicinis ad expellenda venena.

ℭ Ponit multas medicinas que cões sunt ad venena ⁊c̃.

ℭ Summa prima de venenis congelatorum ex mineris ⁊ alijs: Cuius capl'a sunt.xı.

ℭ De lapide armeno. Cap̃.p̃m.

Dixerũt qdã hoĩuꝫ ꝙ ĩ lapidibꝰ ẽ lapis venenosus similis corallo ⁊ ꝙ pondus sexte.ʒ.j.ex eo est interficiens. Et inuenimus ipsum in venenis veris que operantur a tota substantia sicut napellus. Et dixerunt ꝙ cura eius ẽ cura napelli ⁊ medicine magis iuuatiue sunt albezard.

ℭ Hic ꝯtermĩat ĩ sp̃ali de venenis ĩbibitꝭ. Ista ãt venena sunt modoꝝ diuersoꝝ.s.alia ex mineris ⁊ eis ãnexis:alia ex plãtis:alia ex aĩalibꝰ. Scõa ibi (Napellus.) Tertia ibi (Hoꝝ venenoꝝ.) P̃ria ĩ tot q̃t sunt talia venena:⁊ in sũma sunt.xıı. ibi (Argentum.)

ℭ De argento viuo. Cap̃.2m.

Argentum qdẽ viuũ plurimi qui bibũt nõ leduntť eo. Egrediť enim cũ dispõne sua per iferiorẽ regioneꝫ. At ṽo ei in cuius aure funditur argentũ viuũ accidũt dolor vehemẽs ⁊ cõmixtio rõnis:⁊ qñq3 perducit ad spasmum ⁊ sentit grauedinẽ vehementẽ illiꝰ lateris. Et qñq3 ꝑducit ad epil'iaꝫ ⁊ ad apopl'iaꝫ ꝓpter lesionẽ sube cerebri cum frigore eius ⁊ cõmotione ⁊ ꝑmutatione ipsius.

ℭ Et ibi ꝯtermĩat ꝺ argẽto. Et p̊ ꝺ accñtibꝰ q̃ sequunť ex assũptiõe eiꝰ. Scõo curã eiꝰ. ibi (De bona.) P̃rio accñtia q̃ sequunť argẽtuꝫ viuũ sicut est. Scõo argẽtũ sublimatũ. ibi (Extinctum autem.)

ℭ Nõ leduntur. Cõtrariũ ponit Halya.4.practice.penul.ca. Dicẽdũ ꝙ nõ multũ leduntť.s.sicut si ponať in aurẽ.sed in trãsitꝭ ꝺscẽsu faciat dolorẽ.etiã Halya. Raš.s.Almã.cap̃.ı.dedit symie quaꝫ habebat nõ fecit sibi aliqꝺ nocumentũ nisi colicã.signũ q2 mordebat sibi vẽtrẽ. vel nõ leduntť cũ ꝯtigit exire ꝑ vẽtrem dolor vehemẽs:q2 auris est mẽbrũ sensibile multum vt sine cõmotiõe soluat ꝯtinuitatẽ ⁊ faciat dolorem:⁊ sil'r permixtionem rõnis.

ℭ Extictũ ãt ⁊ sublimatũ vl' subtiliatũ ẽ malũ nociuuꝫ ĩcisiuũ ex q̊ accidũt accñtia sil'ia accñtibꝰ eiꝰ q bibit lytargiriũ ex pũctura ⁊ torsiõe itestinoꝝ ⁊ ꝺambulatõe sanguinis ⁊ grauitate lingue ⁊ grauedĩe stõchi ⁊ apostematur corpus eius ⁊ retinetur vrina ipsius.

ℭ Ponit accñtia sequentia ad argentũ sublimatuꝫ.s.per sublimationẽ vel subtiliatũ:q2 penetret per sublimationẽ siue extictõeꝫ:⁊ ideo lꝫ sit frigidũ potest incidere sicut aliqua res acetosa.

ℭ Cura. De bona curatiõe post vomitũ ⁊ ea que currunt cursu eius est vt in potu detur de medicinis que sunt sicut myrre põdus.ʒ.iij.in vino:⁊ tribuatur in potu cum aqua mellis vice vna post aliã. Et iteꝝ fiat clystere cum ea cũ baurach:deinde cõsequenter post illud adhibeatur curatio rasure ⁊ clystere eius cũ ꝯfortatione cordis iteꝝ cum medicinis cõmunibus.

ℭ Ponit curã. Et primo qñ bibiť. Scõo qñ mittiť in aurẽ. ibi (Cuꝫ autem effusum.) ℭ No. ꝙ Aui. intendit ad quatuor.s.ad eductionem cum vomitu ad remissioneꝫ sue malitie ad accidẽtia.s.ad dolorem cum aqua mellis:⁊ ad excoriationem ⁊ ad cor.

ℭ Cũ aũt est effusuꝫ in aure:opꝫ tũc vt surgat sup̱ pedem vnũ ⁊ saliat super partẽ illã cũ inclinauerit caput suũ:q3 plurimũ possibile est ei declinare:⁊ ꝓprie quãdo suspendiť per manuꝫ que est in latere alio ab aliq̃re:⁊ sil'r qñ cõmoueť sup̱ illã ꝑtẽ. Et ille q vult colligẽ ipꝫ cũ radio plũbi ĩtromisso ĩ aure ⁊ ĩuenit argẽtũ viuuꝫ cũ eo suspẽsuꝫ ẽ errãs:qm̃ argẽtũ viuuꝫ qñ ẽ ĩ illo loco ⁊ q ꝓpiquiꝰ ẽ ei nõ ĩdiget patiẽs nisi vt ꝯcutiať ⁊ saliat tm̃:⁊ si fuerit ꝓfundius q3 in illo loco non fit iuuamentũ per illum stilũ ⁊ non peruenit ad ipsum.

ℭ Ponit curã qñ ĩ aurẽ mittiť. Et p̊ ħ. 2° remouet Halyab. ⁊ Alm̃. modũ curãdi positũ capl'is allegatꝭ. ibi (Et ille q vult.) ℭ No. ꝙ si est aliq̃ via ꝯcordie ẽ:q2 aut auris ẽ mũda:⁊ tũc non valet cura cuꝫ stilo. vl' ẽ sup̱fluitatibꝰ plena retinẽtibꝰ mĩmã ꝑtẽ ar. viui:⁊ tc̃ valꝫ.

ℭ De lytargirio ⁊ limatura plumbi. Cap̃.3m.

Accidit ei q bibit lytargirium vt apostemeť corpus eius ⁊ graueť ligua ipsiꝰ ⁊ retinentur eiꝰ vrina ⁊ stercus:⁊ fortasse nõ retineť stercus:imo superfluit fluxus vẽtris eius:⁊ sentit grauitatem in stomacho suo ⁊ suis intestinis:ita vt quãdoq3 egrediať anus ⁊ perueniat ad rasurã ⁊ fit in supremo eius inflatio ⁊ exit in ventre eius quasi glandula lapidea ⁊ fit color eius plũbinus ⁊ constringitur anhelitus ipsius:⁊ fortasse prefocať:⁊ quandoq3 accidunt cum eo accidentia ileos:⁊ fit color corporis sicut color plumbi ⁊ similiter limatura plumbi.

ℭ P̃rio ponit accñtia lytargirij. Scõo limature plũbi. ibi (Et sil'r.) No. ꝙ lytargiriũ fit ex plũbo vsto ⁊ fortiter strigit ⁊ ap̱at ꝑꝑ corruptionẽ ⁊ ĩfectionẽ quã facit ĩ sanguineꝫ grauať ligua.s.siccitate ⁊ stipticitate. vrina ⁊ stercꝰ. ⁊ possibile ẽ ꝙ cõprimẽdo sup̱fluit fluxus. anus egrediť ꝑꝑ multã pressionẽ sicut in tenasmone. ad rasurã ꝑꝑ siccitatẽ suã. fit in sũmo eius.s.ventris:q2 retinet mãs. glandula ꝓpter cõuersionẽ humiditatis ad glatiem al'r glandulam.

ℭ Opꝫ vt succurrať ⁊ incipiať cũ curatione cõi ex vomitu ⁊ sit cũ aliquo in quo sit ap̱tio sicut decoctio seminis apij ⁊ ficus ⁊ anheti ⁊ baurach. Et opꝫ vt ĩ potu denť myrre.ʒ.iij.in vino:aut deť in potu spica romana cũ fimo colũbe pascẽtis cũ vino qm̃ ipse curat. Et opꝫ vt in potu tribuať absinthiũ ⁊ hyssopꝰ aut semẽ apij:aut pip̱ ꝓprie totũ illꝺ cũ vino aut põdus.ʒ.j. myrre cũ põdere medie.ʒ.pip̱is donec sudet. Et denť ei ĩ potu sex silique scamonee ĩ aq̃ mell'. Et cibi eiꝰ qbꝰ oꝫ ipꝫ assidue vti sť alessidabegi fcã ex carne agni. Et signũ sanitatꝭ eiꝰ ẽ ꝙ soluiť nã ⁊ ꝓuocať vria. Et ad vltimũ ĩdiget ap̱itiuis cognitis ꝓuocatiuis ⁊ solutiuis.

ℭ Ponit curaꝫ. No. ꝙ ĩ cura est ĩtẽtio. P̃rio eductio cum vomitu. Secũdo remissio sue malitie cuꝫ rebus humidis ⁊ cibis etiã subtiliantibus grossitiem suam. Tertio est resistẽtia malo effectui ꝑ res solutiuas ⁊ prouocatiuas vrine.

ℭ De potatione ceruse. Cap̃.4m.

Accidit ei q bibit ipsaꝫ vt albificeť ligua eiꝰ et mollificenť mẽbra ipsiꝰ ⁊ vehemẽtes fiãt tusses ⁊ singultus eius:⁊ ꝑmisceať eiꝰ rõ:⁊ ĩfrigideť corpus eius:⁊ infrigideť eius cerebrũ:⁊ exicceť ⁊ sup̱ueniat ei syncopis:⁊ qñq3 sentit in gutture suo ponticitatẽ:⁊ ĩuenit in vua ⁊ lingua sua asperitatẽ ⁊ siccitatẽ:⁊ in ventre suo puncturã:⁊ in stomacho

cho mordicationem: ⁊ in ore stomachi dolorem: ⁊ in hypocundrijs tensionem: ⁊ in anhelitu stricturam: et fortasse peruenit ad prefocationez ⁊ albificatur color corporis eius: ⁊ qñq; mingit nigrum ⁊ sanguineuz.

¶ Prio ponit accñtia ceruse. Scdo curā. ibi (Cura ei⁹ est similis.)
¶ No. primo qũo fit cerusa ⁊ apparet ꝙ est frigida ⁊. s. grossaruz partium: tamē virtute actu hȝ quādam penetrationem vel pfundationem: ⁊ ideo ponit inde prouenire puncturam.

¶ Cura ei⁹ ē silis cure lytargirij ⁊ daī in potu scamonea in aq̄ mellis ⁊ puocātia vrinā: ⁊ clysterizaī ⁊ non pmittiī dormire. Et de his que igrediunī in faciendo ipm mouere alr vomere sunt oleū alacoben ⁊ oleū d lilio: ⁊ oleū d narcisco: ⁊ cadūt i medicis ei⁹ gūma pruni: ⁊ medicamē de sanguie draconis ⁊ fraxin⁹. Et iterū de illis que cōferūt ei est vt comedat sisamū ⁊ paruum ⁊ masticet ipm ⁊ bibat super ipm vinum.

¶ Ponit cañ. no. ꝙ intentio curatiua est triplex. Pria est eũo cum vomitu cū alr quā dedit intelligi cū clysteri. Scda rectificatio sue malitie cū calidis subtilib⁹. Tertia remotio nocumēti cū eisdē.

¶ De gipso. Cap. 5m.

Ex gipso accidit simile ei qd accidit ex cerusa: verꝫ eius strāgulatio magnificaī: ⁊ opȝ vt cureī cura ceruse curatione fungorꝫ: deinde deī in potu mucilagies viscose ⁊ remoueaī asperitas gutturis pp lenificationez pdictam ⁊ sorbitiones lenificantes. Et indiget solōne ventris cū scamonea ⁊ similib⁹: ⁊ itereī solō aliquotiēs: ⁊ si abrasio fiat cureī abrasio. Et de eis que rememoranī ad gipsum est cinis extremitatum vitis cum basce.

¶ Ponit accidentia gipsi ⁊ curam.

¶ De vzifur ⁊ almagra de minera. Cap. 6m.

Accidunt ex ambobus accidētia similia accidentibus argenti viui extincti. Veruȝ ex almagra quādoq; accidit solutio ventris plurima ⁊ est dignius signorum eius.

¶ Primo ponit accñtia ei⁹. Scdo curā. ibi (Cura est illa.) Vasuruȝ alr vzifur. i. ȝinabriū fit ex sulphure ⁊ argēto viuo: vt Azarauius: ⁊ induciī raro in mā putrefactionis ⁊ icisiōis. Almese ⁊ almesu. lapis calidus ⁊ siccus. qui aūt lapides secanī: vide. 2. cañ. 47. ca.

¶ Cura est illa eadem cura deinde administrentur sorbitiones pingues ⁊ adipes lenes.

¶ Ponit curā. est eadē cura. s. sulphuris ⁊ argētū viuū. s. cuȝ vomitu: deinde etiam ad leniēdū ⁊ sedandum excitationem.

¶ De alziniar. Cap. 7m.

Accidunt ex eo punctura vehemēs ⁊ mordicatio fortis in gutture ⁊ incisio in visceribus ⁊ vlcera ⁊ vomitus. Curatio est similis curationi arsenici quaȝ dicemus.

¶ Ponit accidentia viridis eris. ȝiniar. i. viride es.

¶ De limatura ferri ⁊ eius scoria. Cap. 8m.

Accidūt ex illis dolor vehemēs i vētre ⁊ siccitas in ore ⁊ iflāmatio ⁊ supat dolor capitis.

¶ Ponit accña scorie ferri. Scdo curā. ibi (Cura ē dare.) Scoria ferri ē fex apud Symonem: sȝ batitura a qbusdā vocaī scoria. Et scoria ē quā. A. vocat chebet ⁊ squama tubel: ⁊ sunt fortis exiccationis: verꝫ inducunt dolorē ⁊ inflāmationez ⁊ apostemationem ⁊ capitis dolorem stomachi cōmunitate. Contra. scoria ferri confortat secundo cañ. stomachuȝ infirmū remollitū. vel aliter. i. ipsa rectificata cum aliquibus rebus.

¶ Cura est dare in potu lac cū eo qd soluiī cū fortitudine: deide deī in potu butyrꝫ coctū ⁊ crudū tādiu donec sedenī dispōnes ille. Et assidueī effusio olei rosī. ⁊ olei vio. ⁊ olei de salicibus cōquassatorꝫ cū aceto sup capita eorꝫ. Et qñq; datur in potu potanti ipm aliqd de magnete vt aggregeī illd qd separatū est ad seipȝ: deinde cōsequēter adhibenī solutiua pdicta. Et qñq; datur ei in potu ex ipso omni die pondus. ʒ. j. deinde dantur ei ad sorbendum post ipsum iura vnctuosa lubrificatiua cum butyro vaccino cocto: ⁊ solutio ventris fiat si fuerit descendens: aut euomat ipsum cū eis si est adhuc in stomacho.

¶ Ponit curaȝ. Intētio hec est eductio remissio acuitatis ⁊ exiccationis. lac cum eo qd soluit. i. cum scamonea. ¶ No. ꝙ alia ē pprietas in scamonea ad illa: alia propter impetuosum motū fluxus sicut eductio cuiuscūq; ptēti: siue sit argentum viuum: siue lytargirium: siue ferrum.

¶ De calce ⁊ arsenico. Cap. 9m.

Si cui datur in potu ex ambobus simul accidunt punctura ⁊ vlcera in itestinis. Et ei cui in potu datur arsenicum sublimatum accidit ex ipso proximum illi qd accidit ei ex magra. Et quādoq; accidit tussis ledens. Et cui in potu daī calx sola accidūt siccitas oris ⁊ dolor stomachi ⁊ difficultas vrine ⁊ solutio ventris cuȝ san. ⁊ egrediī calx in vrina eius: ⁊ quādoq; accidit ex ea frigus extremitatum ⁊ accidit syncopis: ⁊ quandoq; exiccatur lingua ⁊ accidit prefocatio.

¶ Ponit accidentia calcis ⁊ arsenici. Scdo curaȝ. ibi (Incipiat.)
¶ No. ꝙ hoc caplm reduciī ad realgar. Ex ambob⁹ sit. i. ex vnoquoq; illorꝫ: vt qz simul danī in potu: vel pōt dici ꝙ simul danī: et sunt calida ⁊ sicca vlceratiua patet.

¶ Incipiat cuȝ eo qd opȝ: deinde deī in potu aq̄ calida cum iulep vt euomat: aut cum oleo: deinde sumat decoctionē se. lini ⁊ decoctionē rizi ⁊ decoctionē eruce: ⁊ aggregationem ambarꝫ: aut succi molochie cuȝ melle: ⁊ nō cesset sumere in potu lac ⁊ mucilagines et viscosa ⁊ vnctuosa ⁊ iura cum adipibus ⁊ pprie cum maluis. Et cureī tussis si accidit ei cū lenitiuis. Et cura calcis est vomitus ⁊ clysteria ⁊ vnctuositas ⁊ lenificatio: ⁊ cura eius est prima cure arsenicorꝫ: ⁊ de istis que dicūtur in hoc est vt sumatur vrina asini ⁊ fel gazeli: ⁊ detur in potu quātitas. ʒ. j. in aqua calida.

¶ Ponit curam calcis ⁊ arsenici cōmunem. Secundo propriā calci. ibi (Et cura.)

¶ De aqua saponis draganti ⁊ aluminis. Cap. 10m.

Qua saponis ppinqua est dispōni calcis ⁊ arsenici: ⁊ cura eorꝫ ē cura illi⁹. Dragātū ⁊ alumē: cōmoueī ex potu amborꝫ tussis vehemens perducens ad ptisim. Cura eorꝫ est potare lac asininū ⁊ potare butyrum crudū: ⁊ zuccharꝫ ⁊ syrupos de hyssopo ⁊ silia.

¶ Ponit accidētia saponis ⁊ curam eius. sapo est calidus ⁊ siccus vlceratiuus. Iterum ponit accidentia vitreoli ⁊ aluminis. Secūdo curam. ibi (Cura eorum.) ¶ No. ꝙ dragātum est vitreoluȝ: alumen ⁊ vitreolum cōmunicant in calitate ⁊ siccitate cuȝ forti exiccatione ex qua inducunt asperitatem ⁊ exiccationez in pectore: vnde fit tussis ⁊ ptisis.

¶ De potu aque frigide in ieiuno. Cap. 11m.

Ex potu illi⁹ in ieiuno ⁊ post balneū aut coitū timeī corruptio cōplōnis ⁊ hydropisis. Cura est medicamen de curcuma ⁊ medicamē de musco ⁊ similia: ⁊ qñq; sufficit vinum purꝫ ⁊ potare ipsum super eam.

¶ Ponit curam potus aque frigide. Primo accidentia. Secundo curam. ibi (Cura est medicamen.) ¶ No. ꝙ isueti valde leduntur ex potu aque frigide ⁊c.

¶ Sūma secūda venenoꝝ ex plantis: Cuiꝰ cap. sūt. 33.

¶ De napello. Cap. pᵐ.

Apellus est de deteriorībꝰ. Et accidit potāti ipsum vt apostemenť labia ipsiꝰ ⁊ lingua eius: ⁊ egrediunť oculi eiꝰ ⁊ frequēs fiūt super ipm vertigo ⁊ syncopis ⁊ cura ipsius nō operanť: ⁊ est malus: ⁊ qui euadūt ex eo raro euadunt quin cadant in ethicaȝ aut ptisim: ⁊ qn̄qꝫ accidit tenasmō. Et eius succo imbibunť sagitte ⁊ īterficiūt quē īueniūt statim. Cura. Opȝ vt festineť ad faciēdū vomere bibētē ipm cū decoctione seminis napi: ⁊ denť in potu vinuȝ ⁊ butyrum coctū vaccinū dando potū super potum: ⁊ simil'r decoctio corticū glādiū cuȝ vino. Deide cura eius principalis est beȝabar ⁊ medicamē de musco et algeduar ⁊ thure ⁊ tyriaca magna qn̄qꝫ confert in eo vsqȝ ad terminū. Et de meliorībꝰ rebꝰ ē vt i potu deť muscꝰ i fricatōe albeȝard aut q̄ntitas. ℨ. j. d̄ medicamie musci cū siliq̄ vna musci. Et existimāt qdā q̄ rad. capparis sūt beȝabar napelli. Et oīa albeȝabarat sūt bona ei: ⁊ ꝓprie illud qd̄ similať alumini ⁊ hȝ fila sic̄ fila lytargirij ⁊ aīalis noīatū surinus ⁊ est mus ꝯtrariꝰ napello: ⁊ destruiť eius oꝑatio cū comedit ex ipso.

¶ Hic determinat de venenis que sumunť ex plātis. Et p̄ de operātibus a ꝓprietate. Scd̄o a qualitate. ibi (Accidūt.) ¶ Prima in tres: sicut tres sunt. Secūda ibi (Apparēt.) Tertia ibi (Hanc ⁊c.) ¶ Primo accidentia. Secundo curam. ibi (Oportet.) ¶ No. q̄ tyriaca confert vsqꝫ ad terminum. s. quo non impressit vel aliter ad illud. i. qd̄ facit iuuamentum: sed non vltra: ⁊ in hoc cessat cōtradictio que videtur in Serap. cap. de lapide beȝar.

¶ De cornu spice. Cap. 2ᵐ.

Apparent in eo qui in potu ex eis sumit signa sirsen ⁊ nigredo lingue: ⁊ distillat sanguis ex virga eius guttatim.

¶ Ponit accn̄tia cornu spice. Secundo curā. ibi (Oportet.) Nō inuenio quid sit. videtur tn̄ q̄ sit planta valde calida.

¶ Cura. Opȝ post curam cōeȝ ex vomitu cū aqua ordei cū oleo ro. tepido ⁊ similibus vt in potu deť camphore auř. j. in. ℥. j. aque ro. Et emplastretur epar ⁊ cor ipsius cum emplastris vehemētis siccitatis ⁊ cāphoratis ⁊ cū sandalis ꝯfectis. Et detur in potu qd̄ sit sic̄ sauich maloꝝ acetosoꝝ: ⁊ sauich ordei cum aqua niuis in iulep: ⁊ dentur in potu succus granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ succus citrulloꝝ ⁊ melonis alrachi ⁊ aq̄ ordei et aqua solatri ⁊ aqua lactis acetosi.

¶ De murchion. Cap. 3ᵐ.

Hanc medicinā ignoro ⁊ existimo ex q̄busdaȝ modis existimatiōis q̄ ipa ē similis napello. Et signa q̄ ꝓpria sūt huiꝰ medicine dicuntur cē q̄ accidūt ei q bibit ipaȝ mordicatio i vētre ⁊ singultꝰ ⁊ syncopis ⁊ citrinitas i facie tota ⁊ ꝓpe in labijs ⁊ ifrigidať anhelitꝰ eius ⁊ fetet corpꝰ eiꝰ ⁊ stupefit ⁊ ꝑmisceť ex ea rō post grauitatē in capite ⁊ minorať pulsus ⁊ abscinditur ⁊ sudat sudore frigido ⁊ rubet ⁊ moritur. Et cura eius est cura napelli.

¶ Numeratio medicinarum venenosaꝝ calidarum.

¶ De euforbio. Cap. 4ᵐ.

Accidunt ex eo angustia vehemēs ⁊ inflatio alr̄ ⁊ inflāmatio ⁊ eueniūt mordicatio in vētre ⁊ singultus ⁊ fluxus ventris ex ipso cum sup̄fluitate. Curatio. Opȝ vt euomat deinde infrigidetur ⁊ deť in potu butyrū crudum ⁊ coctum cū fortitudie: deide cureť curatōe cornu spice ⁊ stet sup̄ aquā granati muȝi ⁊ aquam maloꝝ muȝoꝝ ⁊ aquam lactis acetosi.

¶ Ponit venena que oꝑanť a qualitate. Et p̄ calida ⁊ acuta: ⁊ in h̄ innuit de siccis. Scd̄o frigida. ibi (Accidūt si bibiť.) ¶ Pria in tot quot sunt illa venena. totū pȝ vsqꝫ ad venena frigida.

¶ De lacte titimalorum. Cap. 5ᵐ.

Et ipsa qdē sunt septē dicta in medicis singularibꝰ ⁊ ꝓprie lac alsabrē ⁊ lac albasir ⁊ lac albagiati: ⁊ nō accidit ex eis ex mordicatōe ⁊ solōne vētris sublimi nisi qd̄ accit ex euforbio: q̄re oȝ vt frāgať eoꝝ virtꝰ cuȝ lacte excto butyro ⁊ butyro cocto ⁊ crudo. Et cureť accidēs ꝓueniēs ex eis d̄ solōne vētris cū sanguie aut mictu eiꝰ cū eo qd̄ sciť i cap. eiꝰ. Et dī q̄ de lacte sabreȝ interficit pōdus ℨ. ij. ⁊ cura eiꝰ ē balneatio cū aq̄ dactyloꝝ imaturoꝝ. Et lacꝭ albasir iterficit pōdus ℨ. iij. in duobꝰ diebus ⁊ constringit epar. Et cura eius iteꝝ est similis illi.

¶ De scamonea. Cap. 6ᵐ.

Dosis eiꝰ īterficiēs ē ℨ. ij. ⁊ hȝ dispōnes ꝓxias illis q̄ dicte sūt. Et de eis que opȝ vt frāgant malitiā eiꝰ sūt lac excto butyro ⁊ sauich maloꝝ: ⁊ rob cydonioꝝ ⁊ rob d̄ ribes ⁊ sumach.

¶ De almeȝerion ⁊ camelea. Cap. 7ᵐ.

Dosis iterficiēs eiꝰ ē ℨ. ij. Et accidunt ex eo vomitꝰ ⁊ sol'o vētris sup̄flua: ⁊ nigrum qd̄ noiať camelea ē iterficiēs plus ⁊ accidunt ex eo mordicatio vehemēs i viscerībꝰ ⁊ dolor in corpe toto: ⁊ cōmotio ⁊ singultꝰ: deide vomitꝰ fl'aticꝰ ⁊ spūosus: deide ꝑducit ad spasmū ⁊ d̄struit vocē. Cura. Necium ē dare i potu lac dulce ⁊ butyꝝ coctū frequēter: ⁊ iulep iteꝝ vt illd̄ frāgat malitiā eiꝰ. Et qn̄ magnificať timor: tūc necīū est dare in potu tyriacaȝ ⁊ mitridatū ⁊ medicamē de terra sigillata. Et cuȝ sedať dentur in potu post ipsa oxymel ⁊ endiuia diebus aliquot vt remoueať malitia cōplexionis.

¶ De oleandro. Cap. 8ᵐ.

Oleander pl'in interficit hoies ⁊ aīalia ⁊ paꝝ ipsiꝰ facit icurrere angustiā vehemētē ⁊ iflāmationē vētris ⁊ inflāmationē maximā ⁊ est calida ⁊ sicca mordicatiua incisiua. Et aq̄ in qua nascitur oleander est mala: ⁊ cuȝ nō est excusatio ab ea: opȝ tunc vt distilletur aut misceatur cuȝ iulep. Cura. Opȝ vt sumat d̄coctionē fenugreci ⁊ dactylos acsebehir: qm̄ sunt mirabiles: ⁊ semē agni casti ⁊ agnꝰ castus ipse: ⁊ decoctio amboꝝ est tyriaca eius ⁊ ficus cū melle ⁊ ȝuccharo ⁊ iulep ⁊ dulcia omnia: ⁊ robvue ⁊ bonum est: ⁊ cum hoc necessaria sunt vnctuosa que sciuisti multotiens ⁊ sequi ea cum clysteribus.

¶ De anacardis. Cap. 9ᵐ.

Accidunt ex eis incisio in gutture ⁊ ꝯcauitate vētris ⁊ iflatio alr̄ ⁊ iflāmatio ⁊ egritudines acute. Et qn̄qꝫ destruunt quedaȝ mēbra. Et cū ex eis saluať faciunt accidere alienatiōeȝ ꝓpterea quia adurūt meliaȝ. Et q̄ de eis interficit ē pōdus. ij. auř. Et qn̄qꝫ nō nocent q̄busdam hoibꝰ cuȝ

ꝓprietate:

ꝓprietate: ꝛ ꝓprie quãdo comedunt eos cũ nucibus. Ego iã vidi qui ex eis mordebat cũ nucib⁹ ꝛ nõ corrumpebatur ex eis. Curatio. Deinde in potu oleũ amigdalinũ ꝛ sisaminũ ꝛ butyrũ coctũ ꝛ crudum: ꝛ lac dulce ꝛ vnctuosa ex iurib⁹ ꝛ ex eis que currũt hoc cursu vt sedentur mordicatio ꝛ madhidh: deinde detur in potu lac acetosum vaccinũ infrigidatum cum niue: ꝛ oleũ vio. infrigidatũ: ꝛ aqua ordei infrigidata: ꝛ aqua fructuũ ifrigidata: ꝛ sedeat in aqua dactylorũ imaturorum ꝛ curetur curatione sirsen. Et de rebus quib⁹ curatur sunt grana pini. Et nux est eorum bezahar.

¶ De alchebichengi. Cap. 10ᵐ.

Et iterum de eis que iterficiũt sua acuitate. Eius cura est sil'is cure anacardorũ. Et olea sunt de reb⁹ magis iuuatiuis nocumẽto ei⁹.

¶ De staphisagria. Cap. 11ᵐ.

Accidẽtia eius ꝛ dolores ipsius sunt sicut accidẽtia cãtaridarũ. Et cura earũ est cura ei⁹. Et nos dicemus illud in capitulo suo.

De rutha agresti. Cap. 12ᵐ.

Accidũt eis q bibũt ex ea egressio oculi ad exteriora ꝛ adustio ꝛ iflãmatio vehemẽs. Cura eius. Oportet vt euomat cũ aqua calida ꝛ oleo: deinde curetur cura oleandri ꝛ similium.

¶ De thesisie. Cap. 13ᵐ.

Hec est gũma ruthe mõtane: ꝛ qñq3 sentitur in sapore eius sicut sapor albedarũgi: ꝛ est calida: ꝛ accidit illi q bibit eã retẽtio eorũ oium que currunt ex vtrisq3 vijs ꝛ apatur lingua: ꝛ accidũt rugitus ꝛ inflatio ꝛ adustio in gutture ꝛ stomacho: ꝛ egressio oculi: ꝛ rubedo faciei: ꝛ fortasse fiũt fere in corpore ex acuitate eius: ꝛ multotiẽs perducit ad difficultatẽ ꝛ putatẽ anhelitus. Cura est vt ꝓperet ꝛ euomat ꝛ sumat in potu post illud lac: ꝛ butyrũ coctum ꝛ crudũ: ꝛ aquã ordei ꝛ gargarizet cum oleo ro. ꝛ lacte dulci: ꝛ deinde in potu syrupus acetosus ꝛ infusio absinthij. Et ex eis que nota sunt apud eos sunt sicut bezahar ꝛ semen eius ꝛ glutẽ albotin: ꝛ radix almaruth: ꝛ decoctio origani. Et dicitur iterũ q castoreum cũ aceto calefacto aut melle: ꝛ hoc forsitan est fm semitam proprietatis: aut fm semitam expellẽdi a corpore cum resolutione: verum fm apparitionẽ necessitatis infrigidatio est conuenientior.

¶ De algilbebenech. Cap. 14ᵐ.

Accidẽtia eius ꝛ cura ipsi⁹ ꝛ curatio cõdisi ꝛ ellebori albi sunt eadem.

¶ De addende asini. Cap. 15ᵐ.

Accidit ex eis sol'ũ vẽtris maria valde. Cura. Oportet vt euomat si potest ꝛ frangat virtus eius dando in potu lac ꝛ butyrum crudum potum post potũ: aut detur in potu lac extracto butyro ꝛ elaboretur in prohibendo solutionem ventris. Et quãdoq3 succurrit ad nocumẽtũ earum ꝛ ad ꝓhibendam sol'onem ipsarum tyriaca.

¶ De condisi ꝛ elleboro albo ꝛ ciclamine ꝛ succo cucumeris asinini: ꝛ speciebus nigelle male: ꝛ agarico nigro. Cap. 16ᵐ.

Condisi facit euomere vomitũ magnũ: ꝛ quãdoq3 fit prefocatio ex eo. Et sil'r ciclamẽ et elleborus albus: ipse eñ facit vomere ꝛ facit nauseã: ꝛ qñq3 aggregat qd nõ expellitur imo prefocat: ꝛ qñq3 mouet solutionem ventris. Et oia ꝑueniunt cum homine ad syncopim ꝛ casum virtutis ꝛ sudorẽ fridũ ꝛ spasmũ ꝛ ꝓprie elleborus alb⁹ ꝛ agaricũ nigrũ: qm̃ ambo sũt silis ipressiõis. Inqt Gal. pulsus bibẽtis ellebor̃ albũ i pncipio suo ẽ lat⁹ rarus debil' valde tardus valde ꝑꝑ pfocatiõem caloris inati sub mã pl'ima quã ꝯsecuta ẽ ṽtus medicie subito ꝛ nõ pt eã expellere nã. Et cũ dñatur appet diuersitas cui nõ ẽ ordo: qm̃ ṽtus itrinseca est coartata. Cũ aũt icipit ordinari ꝛ equari valde icipit egri dispõ bona fieri. Qr si eius dispõ fuerit tẽdens ad rectificationẽ: imo ad singultũ ꝛ spasmũ debilitatur pulsus ꝛ diuersificatur ꝛ inspissatur valde: cũ ergo pfocatur rarificatur sine ordie ꝛ tardatur: qm̃ calor extiguitur: ꝛ qñq3 appet in ipo vndositas humiditatis. Et elleborus qdẽ est ex eis q̃ iterficiunt canes. Cura. Opꝫ vt ꝓperes ad mũdificãdũ eũ cũ eis que scis: aut facias descẽdere mãm nocumẽti eius cũ clysteri forti cũ eis q̃ sũt sicut pulpa colloquintide: deide administra ei clystere cũ eis que dicuntur in capl'o sungorũ: ꝛ qñ minoratur vomit⁹ si est i pncipio fiat vt euomat ꝛ nõ sit res plurima: q̃re opꝫ vt ipleatur vẽter eius aq̃ tepida: deinde euomat: deide iteretur. Et quãdo accidit spasmus detur in potu lac cũ butyro plurimo: ꝛ inungantur iũcture eius cũ ceratis lenibus ꝛ applicetur tine tẽperate ꝛ curetur cura spasmi sicci.

¶ De elleboro nigro. Cap. 17ᵐ.

Accidũt ex eo sol'ũ vẽtris vehemẽs ꝛ pfocatio: ꝛ cũ datur i potu. 3. ij. spasmat ꝛ iterficit: ꝛ aficedũt illũ pulsus cordis: ꝛ adustio lingue: ꝛ strictura sup eã: ꝛ eructuatio pl'ima ꝛ iflatio: deide spasmatur ex eo qd est cũ ipso ꝛ tremit et moritur. Cura. Frãge iterũ virtutẽ eius cũ eis q̃ sciuisti: ꝛ vt des i potu absinthiũ cũ vino. Aut sumantur cimini ꝛ anisi ꝛ castorei ꝛ spice ptes eq̃les: ꝛ deinde in potu ex eo circiter. 3. ij. cũ vino ꝛ pone sup iflationẽ pãnos calefactos ꝑꝑ putrefactiones exiccãtes ex eis q̃ sciuisti: deide ciba ipũ caseo recẽti cũ melle ꝛ butyro recẽte ꝛ cocto ꝛ iurib⁹ vnctuosis ꝛ vino dulci ꝛ vino plurime cõmixtionis. Et si acciderit ex eo spasmus: tũc fac illũ qd dictũ est in capl'o ellebori albi. Et cũ sol'ũ vẽtris eius supfluit sedeat in aqua frigida: ꝛ bibat arobub ꝛ medicinas restringentes.

¶ De amoras danic. Cap. 18ᵐ.

Accidunt ex pondere. 3. ij. eius pruritus ꝛ apa mortale. Cura eius est cura euforbij.

¶ De aldediu. Cap. 19ᵐ.

Quando plurimũ sumitur ex eo iterficit. Cura eius est illud qd facit vomere ꝛ solutionẽ ventris cum generibus lactis ꝛ vnctuosis fꝫ modum quem sciuisti.

¶ De chesbu ꝛ alcherua ꝛ sisamo. Ca. 20ᵐ.

Dicitur q perscrutatio vltima in expsiõe horũ duorum est venenũ vehemẽs interficiẽs.

Et ꝙ cura eius est cura cōmunis.

¶ De castoreo. Cap.21m.

Cum castoreū rācidū fit accidūt ex ea accidētia birsen cal'i cū strāgulatiōe ⁊ īterficit illū ī die vno: ⁊ ꝓprie illū qd̄ ē eo ē nigruz ⁊ fetidū ⁊ cinerulētū qd̄ dcliat ad nigredinē. Cura. Opꝫ vt euomat ex eo cū aq̄ anbeti ⁊ calamēti ⁊ sebestē cum melle ⁊ vino: deinde dent̄ in potu acetosa sicut acetositas citri ⁊ robub fructuum acetosoꝝ ⁊ acetum vini solum: ⁊ lac vaccinum acetosum ⁊ succus malorum ⁊ lac asininum.

¶ De squilla agresti. Cap.22m.

Quādoqꝫ accidit ex acceptiōe ei⁹ ⁊ ex multo vsu tenēdi eā ⁊ dferēdi iteꝝ exulceratio intestinoꝝ ⁊ viaꝝ epatꝭ ⁊ añcedūt eā pūctura ⁊ īcisio cū accidit illū: q̄re opꝫ vt festinet ⁊ sumat ī potu lac decoctū cū frustis ferri ignitis ⁊ vitellos ouoꝝ elixatoꝝ ī aceto ⁊ suffuf seminū ⁊ cū frixis ⁊ sil'ibus.

¶ De strangulatore adib ⁊ strangulatore leopardi. Cap.23m.

Accidūt ei qui sumit ex eis ambob⁹ pōticitas in palato ⁊ vua ⁊ meri ⁊ canna pulmonis ⁊ siccitas cū apate: ⁊ eleuat̄ ex ore ei⁹ vapor fumosus: ⁊ ꝑuenit lesio ad sepōnē ligue eius ⁊ tremorē tēpoꝝ ipsi⁹: deīde ad tremorē ⁊ ad spasmū et offuscationeꝫ coloris ⁊ prefocationē: ⁊ fit illud cū rugitu in vētre ⁊ vētositate plurima. Et accidūt bibenti strāgulatorē leopardi scothomia ⁊ tenebrositas oculi quotiēs vult ire cū humore in oculis ⁊ grauat̄ pect⁹ eius. Et strāgulator q̄dē leopardi nascit̄ ī terris edeilla ⁊ locis alijs: ⁊ est amari saporis ⁊ horridi odoris. Cura. Opꝫ vt ꝓperes ad faciēdū ipm vomere cū eis que scis: deinde clysteriza ipsum: postea da in potu sicut origanū mōtanuꝫ ⁊ prassiū ⁊ ruthā ⁊ absinthiuꝫ ⁊ sceha armenū cū vino ⁊ camepitheos in vino: aut det̄ in potu olei balsami q̄ꝫtitas.ʒ.j.s.in vino. ⁊ melius vinum est illud in quo extinctum est ferrū ⁊ argentuꝫ et auruꝫ: ⁊ scoria ferri ipsius est bona: ⁊ coagula ⁊ ꝓprie coagulū cerui ⁊ gazeli ⁊ hedi: deīde iura vnctuosa.

¶ De areddarot. Cap.24m.

Folia eius īterficiunt aīalia ⁊ lignū eius quādoqꝫ interficit. Et cura eius est cura cōmunis: ⁊ est proxima cure oleandri.

¶ De cortice rizi. Cap.25m.

Illi cui datur in potu cortex rizi fm ꝙ dixerūt q̄dā ꝑmoꝝ accidit statim dolor in ore et in ligua: ⁊ apat̄ ligua eius: deinde extēdit̄ dolor in vmbilico ⁊ stōcho ⁊ ītestinis eius: ⁊ īflāmat̄ totū corpus eius: ⁊ noīant eū in venenis. Cura. Curetur curatione cantaridum: ⁊ oportet vt sint in oleo qd̄ ipse in potu sumit decocta cydonia.

¶ De semine vrtice. Cap.26m.

Accidit ex eo illud qd̄ accidit ex squilla: ⁊ iterū accidit ex eo quandoqꝫ tussis fortis. Et cura eius est cura squille. Vex tussis eius curatur cum lenitiuis: sicut est syrupus vio. cuꝫ aqua ordei ⁊ alijs ex medicinis tussis.

¶ De turbith malo citrino ⁊ nigro. Ca.27m.

Accidūt ex eo sicut sunt accñtia ellebori nigri ⁊ agarici nigri. Et cura eius est illa cura ⁊ appropriat̄ ei sorbere oleū amigdale magne.

¶ De sebardion. Cap.28m.

Ego nō cognosco naturam huius medicine: neqꝫ curā eius nisi cōem ⁊ existimo ipsaꝫ esse de acutis: ⁊ nō elongat̄ quin sit de non acutis. Dixerūt ergo est medicina ex qua accidit permixtio rōnis ⁊ thetanus ita vt accidat labio ei⁹ de tensione dispositio similis risui: ⁊ exēplificant greci ꝙ ipse ridet risu sebardion. Et cura eius est cura cōmunis. Et dixerūt q̄dā opꝫ vt euomat bibens ipsaꝫ: ⁊ bibat post ipsaꝫ aquā mellis: ⁊ ꝯferunt ei potus lactis ⁊ inūgere man⁹ cū calefaciētib⁹: ⁊ admistratio tine cal'e ⁊ fricatio ⁊ medicine ad spasmum malignum.

¶ De tuson. Cap.29m.

Huius iteꝝ nō cognosco naturam neqꝫ curā ⁊ existimo ipsam eē de acutis: ⁊ nō est lōginquum qui sit de nō acutis. Et dicitur ꝙ facit accidere flegmonem in labijs ⁊ lingua ⁊ maniam ⁊ alienationem ⁊ casum pulsus.

¶ De medullis fructuum rancidis. Cap.30m.

Dispositiones eaꝝ ⁊ cura ꝓxime sunt eis que dicta sūt in squilla ⁊ ꝓprie cū robub fructuuꝫ sicut est syrupus de agresta ⁊ ribes ⁊ maloꝝ ⁊ vrtice: ⁊ accidunt ex eis nausea ⁊ syncopis ⁊ angustia: ⁊ iste medulle sunt sic̄ nuces ⁊ nuclei chrysomillorum neregil ⁊ amigdale.

¶ De vino puro in ieiunio. Cap.31m.

Multotiens fac̄ illū accidē ꝑfocatiōeꝫ ⁊ dolores ⁊ īflāmationē ⁊ ꝓprie post exercitiuꝫ ⁊ laborē ⁊ ꝓprie q̄ñ vinū ē grossuꝫ ⁊ dulce. Cura ē eūatio ꝑ flōmiā ⁊ solonē vētris si nec̄e ē ⁊ vomitus est optima medicina si possibile est: deīde infrigidetur cōplexio cum aqua frigida ⁊ aqua lactis acetosi de quo extractum est butyruꝫ: ⁊ aqua fructuū ⁊ trociscis de camphora ⁊ similibus.

¶ De melle malo. Cap.32m.

Plurimum eius affertur de regione arabie ⁊ hoc mel est acutū faciēs sternutare illuꝫ qui ipm odorat. Et accidunt ex ipso iteꝝ accidētia mala ⁊ similia eis que accidūt ex squilla ⁊ vrtica ⁊ similibus: ⁊ festine veniūt odoranti ipsuꝫ syncopis ⁊ sudor frigidus. Et de melle est aliud malū qd̄ dicam in accidentibus suis. Et cura eius est sicut iudicium iusquiami nigri: vt comedat ruthā ⁊ pisces salitos ⁊ potet syrupū noīatuꝫ aumeli ⁊ non cesset comedere ⁊ vomere quantum possibile est ei.

¶ De aldibic. Cap.33m.

Si qs bibit aldibic accidūt rugitus in vētre ⁊ pūctura absqꝫ fluxu vētris ⁊ vertigo. Cura. Opꝫ vt in potu dent̄ aq̄ ⁊ mel ⁊ euomat ea ⁊ clysterizet̄ clysteri leui ⁊ ꝯfert ei sumē in potu absinthiū cum melle ⁊ syrupū acetosum. Et illū qd̄ appropriatur cum decoctione eruce. Et iteꝝ spicā cū castoreo ⁊ pipere ⁊ vaporet̄ cū aq̄ calida ⁊ aceto.

¶ Summa

Summa tertia de medicinis que sunt ex plantis venenosis frigidis. Cuius capitula sunt .xi.

De opio. Cap. p^m.

Ccidunt si bibit opiū stupor extremitatū ⁊ frig' eax ⁊ pruritus ex qb' odorat odor opij ⁊ vtigo ⁊ singult' ⁊ tenebrositas oculox ⁊ strictura gutturis ⁊ anhelit' ⁊ citrinitas eox ⁊ offuscatio extremitatū ⁊ citrinitas labiox ⁊ faciei ⁊ difficultas sensata ⁊ pfunditas somni ⁊ retētio ligue ⁊ submersio oculox: deide pducit ad spasmū pfocātē ⁊ sudorē fridū ⁊ anhelitū fridū ⁊ mortē. Et de causis iterfectiōis ei' ē igrossatio sanguis qre nō currit ⁊ qp ipm ifridat spm ⁊ spasmat i strumēta anhelit'. Et dosis ex eo iterficiēs ē pōdus. ʒ. ij. iterficit. n. in duob' dieb': ⁊ pprie qñ dat i potu cū vino qm ipm facit illd magis opari nisi vinū ad hāc sūmā ꝯueniat vt ei resistat ⁊ in corpib' calidis qm vehemētius est ei ꝯriū ⁊ velocius penetrās fm qp dixim' in canone. Cura eius. Administrent in eo regule eūatiue cōes ex vomitu cuz oleo ⁊ aq ⁊ sale ⁊ baurach deide cū syrupo acetoso ⁊ dent in potu aq ⁊ mel: deide clysterizet clysterib' fortib'. Et de medicis ei' sunt syrup' acetosus ⁊ absinthiū: ⁊ iterū syrup' de absinthio ⁊ asa ē tyriaca ei' ⁊ silr cinamomū pprie ⁊ cū aceto ⁊ syrupo acetoso itex: ⁊ silr castoreū pprie ⁊ piper cū vino aut syrupo acetoso ⁊ origanū ⁊ rutha ⁊ sal ⁊ silr oleū ro. cū aceto aut cū melle. Et allia ⁊ nuces sunt bona in eo. Et detur in potu bibēti ipm tyriaca ppria ei. Rx. ase ⁊ sauic ⁊ castorei ⁊ pipis eqles ptes: ꝯficiat cū melle cuius dosis sit a qntitate auellane vsq ad qntitatē nucis. Et multotiēs liberat ab eo potare aur. j. ase in pōdere. ʒ. xxv. vini odoriferi Et vinū ātiquū plurime qntitatis est mirabile ei: ⁊ pprie qñ est subtile odoriferū plm tolerās aquā ⁊ est cū cinamomo: ⁊ nō est qp sit sicē tyriaca ⁊ sagzenea ⁊ mitridatū cū vino. Et opz vt cōmoueat cerebrū ei' p sternutationē cū cōdisi ⁊ similib' qm est curatio bona ad expellēdas cās eius. Et opz vt trahant capilli eius et nō pmittat dormire ⁊ vt inūgat corp' eius cū oleis calidis sicut est oleū de costo ⁊ oleū de lilio ⁊ odoret qd est sicut castoreuz ⁊ sicut muscus. Et opz vt sedeat in tina calida vt nō spasmet ⁊ nō fiat fortis cū eo prurit' ⁊ sorbeat iura pinguia ⁊ medullas pprie ⁊ adipes.

Hic de his que a frigiditate. Et primo de opio: ⁊ patet.

De nuce methel. Cap. 2^m.

Ccidūt ex ea vertigo ⁊ rubedo oculox ⁊ tenebrositas ⁊ ebrietas ⁊ pfunditas somni: et qñq iterficit ex ea aureus vnus in die vno: ⁊ pprie est illa q est inda ⁊ anteq interficiat accidūt ex ea sudor ⁊ anhelitus frigidus. Illa aūt que est minus media. ʒ. facit pfunditatē somni ⁊ iebriat et nō iterficit nisi debiles hoim. Cura. Maior cura ei' est vomere cum nitro ⁊ aq ⁊ oleo ⁊ butyrū est tyriaca ei': ⁊ det in potu cū ea vinū plurimū cū pipere ⁊ piretro ⁊ baccis lauri ⁊ cinamomo ⁊ castoreo. ⁊ ꝯfert ponere extrema in aqua calida ⁊ calefiat corpus cū pāno: ⁊ inūgatur cū oleo de ben ⁊ costo: ⁊ laboret quātum possibile est ei: ⁊ exercitetur ⁊ cibet post illd cibis pinguibus ⁊ vino dulci ⁊ administret cura opij.

De aliabroce est radix mandragore ⁊ est assebizegi. Cap. 3^m.

Ccidētia eius sunt accidētia nucis methel ⁊ dispositio eius est sicut lytargia ⁊ prurit' ⁊ cuzez ⁊ surditas: ⁊ qd in ea ꝯterius est sūt cortices ipsius ⁊ grana ipsius sunt pxima illis: ⁊ corpus eius iterum quandoq efficit aliquid ex hoc. Cura pxima est cure nucis methel ⁊ opij. Et opz vt in potu detur absinthium in vino: ⁊ iterum piper ⁊ castoreum ⁊ vinum ⁊ synapis ⁊ acetum iuuatiuū est eis ⁊ omnibus calefactis. Et fiat vt sternutet iterū cū huiusmodi medicinis ⁊ olfaciat picem ⁊ fumū galbani extincti. Et de eis que oportet vt ponant super capita eorum sunt acetum vini: ⁊ oleū ro. ⁊ nō dimittant dormire: imo euigilētur trahendo capillos ⁊ faciēdo sternutare ⁊ premendo radicem pollicis.

De darsion. Cap. 4^m.

St medicina de sūma narcoticorū ⁊ est in natura iusqami albi ⁊ iebriat. Et accidūt ex ea in primis nausea ⁊ singultus ⁊ pūctura ⁊ dispō sicut ileos: ⁊ qñq facit vomere sanguinē ⁊ solutione vētris facit ipz expire: ⁊ perducit ad syncopim ⁊ facit pfundum somnum et mortificat ex quarto vsq ad septimum post stupefactionem corporis totius. Et cura ei' est cura cōis.

De iusquiamo albo. Cap. 5^m.

Ccidit ipm bibēti vt mollificent membra eius ⁊ apetur lingua ipsius ⁊ egrediat spuma ex ore eius ⁊ rubēt oculi ipsi': ⁊ accidūt ei vertigo ⁊ tenebrositas oculox ⁊ cōstrictio anhelit' ⁊ surditas ⁊ pruritus corpis ⁊ gingiue ⁊ ebrietas ⁊ pmixtio rōnis: ⁊ fortasse fac epilepsiam: ⁊ qñq narrat vocibus diuisis: ⁊ qñq rudit: ⁊ qñq hinit: ⁊ qñq emittit vocē vt mulus: ⁊ quandoq vt mula. Cura. Oportet vt in potu dent statim aqua ⁊ mel ⁊ lac vaccinū aut caprinū aut ouinū iterū cum melle ⁊ absq melle ⁊ butyx ⁊ grana pini decocta cū vino aut amigdale pini. Et itex ꝯcoctio ficuū ⁊ itex vinum dulce plurimum: ⁊ iterum cepe assatuz: ⁊ detur in potu semen raffani ⁊ synapis ⁊ nasturtij et semen vrtice: ⁊ omne acutum incisiuum. Et det in potu aqua cepe ⁊ allij ⁊ raffani ⁊ semen eox. Et non est aliquid sicut mitridatū ⁊ tyriaca ⁊ sagzenea ⁊ silla et tyriaca opij. Et cura eius est vomere.

De iusquiamo nigro. Cap. 6^m.

Ccidunt ex eo pfocatio ⁊ frig' extremitatū ⁊ tēsio vehemēs pfocās ⁊ tenebrositas visus: ⁊ forsitā nō videt aliquid ⁊ destruit imagiationē ⁊ infrigidat extrema: deinde spasmat ⁊ pfocat ⁊ iterfic. Cura. Administra in pmis clysteria ⁊ vomitū ⁊ vētris solonē fz qp sciuisti icipiēdo a clysterib': deide da in potu de vino puro aliqd post aliqd hora post horā: qm ē magni iuuamēti cū eo qd bibit ⁊ absinthiū: ⁊ det i potu pip cū vino: ⁊ silr castoreū ⁊ rutha ⁊ mētha ⁊ altit ⁊ folia lauri.

⁊ grana eiꝰ ⁊ rob vue iterũ. Et tyriaca opij iuuatiua ē ei. Et ex illis q̄ ꝯferũt eis ſt ſemē vrtice ⁊ aliudē ⁊ cordumeni ⁊ ſtorax oia illa cũ vino: ⁊ ſilr decoctio corticũ mori ⁊ oleũ balſami cũ lacte. Et oꝫ vt emplaſtrenť venter eiꝰ ⁊ ſtomachus ex farina tritici cũ vino.

¶ De vua vulpis ſtupefactiua mala. Cap.7m.

Accidunt ex ea offuſcatio coloris ⁊ exiccatio lingue ⁊ ſingultꝰ ⁊ vomitꝰ plurimꝰ ⁊ ſubito ⁊ fluxꝰ vētris cũ abraſiōe mucoſus. Et accidit ex ea in guſtu ſicť ſapor lactis. Cura eoꝝ eſt ſm curationem cōem fiat illud: aut deť in potu lac aſininũ cũ aqua mellis ⁊ lac caprinũ iteruꝫ ⁊ altit cum aniſo ⁊ coclee oēs iuuatiue ſunt ei ⁊ pectora gallinaꝝ decocta ⁊ comeſtio amigdalarũ amararũ.

¶ De coriandro humido. Cap.8m.

Cum multũ ſumiť de coriādro humido ⁊ comediť circiter media libra aut bibiť de ſucco eiꝰ ſubito ⁊ ꝙ ꝓximũ ſit ei.ʒ.iiij. eueniũt inde vertigo ⁊ ſcothomia ⁊ ꝑmixtio rōnis ⁊ groſſitudo vocis ⁊ ꝓfunditas ſomni ⁊ defectꝰ vocis ⁊ ſermonis ſicť ebrietas ex ſordidis ſmonibꝰ ebrietatꝭ ⁊ alia ⁊ odorať ex eo odor coriādri. Cura. Opꝫ vt euomat ⁊ ꝓprie cũ oleo de lilio aut oleo oliue ꝓpe cũ ꝺcoctione anheti ⁊ ſit in ea baurach ⁊ cibeť vitellis ouoꝝ ſorbiliũ cũ ſale ⁊ pipere ⁊ iure galline piguis cũ ſale plurimo ⁊ pipe: ⁊ ſilr iure anſeris cũ vino forti puro: ⁊ deť ei in potu paulatiꝫ ⁊ ſit illd qꝺ ipſe comedit cũ pipere plurimo ⁊ ſale ⁊ ꝯfert ei aqua ſalſa ⁊ rob eſt vltimũ ei.

¶ De pſilio. Cap.9m.

Accidũt ei q bibit pſiliũ caſus virtutis ⁊ pulſus ⁊ frigꝰ totiꝰ corꝑis ⁊ triſtitia ⁊ ꝯſtrictio anhelitꝰ ⁊ tēſio ⁊ ingetudo ⁊ ſtupor cũ debilitate deide ſyncopis. Cura eiꝰ eſt ſicut cura coriādri.

¶ De fungis ⁊ tuberibus malis. Cap.10m.

Nocumētũ fungoꝝ aut eſt ꝑ genꝰ eoꝝ: qm̄ de eis ſunt q ſunt mortales: aut ꝑꝑ multā comeſtionē ex eis. Et mali qdē in gn̄e ſuo ſunt illi quoꝝ ortus nō eſt in loco in quo cognoſciť ſalus eius qꝺ naſciť in ipo: imo eſt natiuitas eius in loco malo ⁊ apꝺ lapides venenoſoꝝ ⁊ apꝺ arbores fortis q̄litatis. Et q de eis nigri ſunt ⁊ virides ⁊ vť color pauonis oēs ſunt mali. Et accidũt ex eis ſtrangulatio ⁊ ꝯſtrictio anhelitꝰ ⁊ inflatio vētris ⁊ ſtōchi ⁊ ſingultus ⁊ pũctura ⁊ citrinitas coloris ⁊ paruitas pulſus ⁊ horripilatio ⁊ ſyncopis ⁊ ſudor fridus ⁊ iterficiũt. Cura. Fiat vt euomāt cũ eis q̄ ſcis ⁊ ꝓprie cũ ſucco raffani cũ folijs ſuis: deide deť eis cinis vitis i ſyrupo acetoſo. Et pira ſunt tyriaca eoꝝ. Et opꝫ poſt vomitũ vt in potu deť de muri nabati aliqd poſt aliqd ⁊ de baurach. Et mel iterũ eſt tyriaca eis. Et ſtercꝰ galline eſt maximi iuuamēti eis cũ in potu dať in ſyrupo acetoſo. Et baurach iteꝝ ⁊ ſal īdus ⁊ ſuccus calamēti cũ ſyrupo acetoſo ⁊ baurach. Et ꝯfectōes cale ſicť diapipereon ⁊ diaciminũ ⁊ vinũ antiquũ forte ⁊ ariſto. ⁊ radix oppoponacis ⁊ fex vini ⁊ ſynapis. Et iterũ abſinthiũ ⁊ origanũ mōtanũ ⁊ ꝺcoctio amboꝝ ⁊ ꝺcoctio ficuũ. Et oꝫ vt vaporeť qꝺ eſt ſub hypocũdrijs eius ſemꝑ.

¶ De ſagittis armenis. Cap.11m.

Et de illis q̄ ꝯueniũt in h capło eſt regimē curatiōis eius quē adurũt ſagitte armene. Dixerũt qdā oꝫ vt bibat ſtati galbanũ qm̄ ē curatio illiꝰ. Dixerũt ⁊ dōnula ſylueſtris excoriata ex eiꝰ viſceribus ſaliať ⁊ exicceť ⁊ bibanť ex ea duo aurei cũ vino: ⁊ iam ꝑuenit ad me ꝙ potus ſtercoris humani eſt tyriaca ad illud.

¶ Tractatus ſecundus de venenis ebibitis que ſunt ex animalibus. Cuius capitula ſunt.21. Cap.pm.

Horuꝫ venenoꝝ ebibitoꝝ ex aialibꝰ q̄dā ſũt q̄ ſũt caro illiꝰ aialis ⁊ totũ corpꝰ eiꝰ q̄litercũqꝫ ſit. Et q̄dā q̄ ſunt mēbrũ ꝓpriũ aialis. Et q̄dā q̄ ſũt i hũiditate eiꝰ. Et oīs diuiſio eſt ſm duas diuiſiones. Ex ipo.n.ē qꝺ ē ꝑꝑ ſubaꝫ eiꝰ ſicť caro ranarũ lacunaliũ. Et ex ipo ē qꝺ ē ꝑꝑ accn̄s ei ſicť piſces fridi ⁊ aſſature ſuffocate ⁊ lac coagulatum in ſtōcho.

¶ Hic de venenis que ex aialibꝰ. Pmo ponit diuiſionē ⁊ ſubdiuiſionē q̄rūdā hoꝝ venenoꝝ. Scdo applicādo ad vnũ mēbroꝝ diuiſionis exeqť. ibi (Pria diuiſio.) No. ꝙ prima diuiſio eſt trimēbris: q̄r vel eſt aial vel pars aialis vel humiditas: ⁊ q̄litercunqꝫ ſit ſiue peditās ſiue nō ſiue exanguie ſiue nō. Subdiuiſio. Tāgit ſcdm mēbruꝫ diuiſionis: q̄r ſiue aial ſiue pars aialis ſiue humiditas: an eſt per ſe venenoſum vel per accidens: ⁊ ideo dixit. Et tardior.

¶ De aialibus que interficiunt oino corporibus ſuis aut corrumpunt. Cap.2m.

Prima qdē diuiſio ex diuiſionibus ē ſtellio ⁊ cātarides ⁊ rane ⁊ lepꝰ marinus ⁊ lacertꝰ. Et diſio ſcda ē piſces fridi ⁊ aſſature ⁊ ſuffocate.

¶ Exequiť pmo de aialibꝰ. Scdo de partibꝰ. ibi (Et h ex venenis.) Tertio de humiditatibꝰ. ibi (Accidit ei.) Primo ſubdiuidit pmuꝫ membrũ. Scdo exequiť. ibi (Cantarides.) Prima diuiſio primum mēbrũ diuiſionis ex diuiſionibꝰ. i. ex mēbro diuiſionis prie. ſ. veneni ex aialibꝰ eſt ſicut ſtellio. Scda piſces ⁊ in hoc applicať totalis diuiſio que fuit ſubdiuiſio ad primũ mēbrũ prime diuiſionis.

¶ De cantaridibus. Cap.3m.

Cantarides ſunt acute mordicatiue facientes accidere pũcturā ⁊ dolorē in mēbris ⁊ oino dolorē extēſum ab ore vſqꝫ ad pectinem ⁊ etiā apud anchas ⁊ genua ⁊ hypocũdria: ⁊ vlcerāt veſicā vlceratiōe doloroſa apꝑante: ⁊ apꝑant virgā ⁊ pectinē ⁊ partes eiꝰ cuꝫ inflāmatione vehemēti ⁊ faciũt ſurgere ad vrinā. Cũqꝫ ille q eas ſumpſit vult mingē nō pōt aut migit ſanguinē ⁊ fruſtũ ſan. cũ dolore vehemēti. Et q̄n̄qꝫ accidũt cũ h ſolło vētris cũ abraſione ⁊ ſyncopis ⁊ grauitas ⁊ ꝑmixtio rōnis ⁊ caſus cũ ſurgit ad ſcellā. Et plꝫ leſionis eaꝝ ē i veſica: ⁊ iuenit ſumēs eas i ore ſuo ſaporē alchitrā ⁊ picis. Et iſta q̄dā aialia ſũt nocibiliora i eo qꝺ ſeq̄ť ortũ aſſetibara ante ⁊ poſt ⁊ in autũno. Cura. Opꝫ vt euomat ⁊ clyſterizeť ſicut ſcis. Et opꝫ vt ponať in eo cũ quo vomit ⁊ clyſterizať nitrũ ⁊ decoctio ficuũ iterũ ⁊ fit vomitus ꝯtinuus ⁊ frequēs. Et ſi viderit vt intēdat ꝯſeruationē veſice faciat: deinde detur in potu lac potu frequente. Et iterũ pſiliũ ⁊ aqua portulace ⁊ butyrũ crudũ plurimũ: deinde clyſterizeť iſte cũ aqua ordei ⁊ altee ⁊ albumine oui ⁊ mucilagine ſeminis lini aut aqua ordei aut aq̄ rizi ⁊ decoctione fenugr. aut ꝺcoctiōe cādaruſij ⁊ iuribus piguibꝰ ⁊ oleo amigdalino ⁊ adipe anſeris ⁊ vitellis ouoꝝ ſorbilium

⁊ butyro cocto ⁊ melle aut iulep ⁊ oleo amigdalino. Et lac acetosum vaccinū bonū ē ei. Et ꝯferūt ei aqua mellis ⁊ ꝺcoctio cū granis diureticis sic̄ sūt grana melonis ⁊ cucumeris ⁊ ꝺcoctio ficuū cū syrupo violaceo. Et sic̄ si i potu deť oleū ꝺ cydonijs ē tyriaca ei ⁊ oleū de lilio: ⁊ silr̄ lutū samiū. Et ꝯfert ei solꝰo vētris cū syrupo hydromellis. Et opꝫ vt distilleť in virga bibentis ipm oleū ro. nō cuꝫ clepsydria: imo cum embocto subtili ⁊ leniore qꝺ est ⁊ administreť tina tepida.

Exequitur de venenis que sunt animalia ⁊ occidunt per se. Secundo de his que per accidēs, ibi (De piscibus frigidis.) Prima in septem sicut septem sunt ista venena ⁊c̄.

De lepore marino. Cap. 4m.

A Ccidūt ex ipo si de eo i potu dať ꝯstrictio anhelitꝰ ⁊ rubedo oculoꝝ ⁊ difficultas eiꝰ ⁊ tussis sicca sputū sanguinis ⁊ difficultas vrine ⁊ mictus sanguis de vrina violacea ⁊ dolor in stōcho ⁊ vomitꝰ supfluꝰ cholē ⁊ sanguis ⁊ icteritia ⁊ angustia ⁊ dolor renū ⁊ egestio eiꝰ est violacea. Et qn̄q3 est mucosa ⁊ sudat sudore fetido ⁊ abhorret cibū. Et cū videt pisces terreť ab eis. Et cū fit talis vt nō terreť ab eis: tūc iam sanať ⁊ inuenit saporē piscis fetidi in ore suo ⁊ in eructuatione sua cū salsedine ēt. Et plures q ex eo euadūt cadūt in ptisim. Curatio eiꝰ. Cōferunt ei potare lac caprinū iuuamētū vltimū ⁊ lac asininū iteruꝫ ⁊ lac mulieris ex mamilla ⁊ virge alcānc ⁊ semē altee hūiduꝫ elixatū ⁊ ius cācri fluuialis ꝓprie: qm̄ ipe pōt comedē ipm sine reliqs lenificātibꝰ ⁊ hericiꝰ assatꝰ recēs aut sanguis eiꝰ ⁊ lacertū marinū nō refugit ⁊ comedit ex eo. De medicinis ꝟo fortibꝰ sunt calamētū fluuiale calīn recens ⁊ sanguis anseris ēt ⁊ vria hoīs antiq̄ ⁊ radicū buchormariē octo oboli cū vino aut chitrā illa quātitas ⁊ in vino ⁊ ellebori parū cū vino. Et cū aduenit dies scꝺs excitatōis accn̄tiū ⁊ qescūt fiāt ei pillule ꝺ elleboro nigro ⁊ scamonea ⁊ agarico cū succo liqritie ꝑtibus eq̄libus quarū dosis sit. ℥. j. ⁊ qꝺ supra est parū cuꝫ chileſ ⁊ signū sanitatis est ꝙ videt pisces ⁊ nō terreť ex eis ⁊ comedit: ⁊ cū vadit in ptisim cureť ptisis.

De stellione ⁊ albarbe. Cap. 5m.

C Aro stellionis mortificās est: ⁊ qn̄q3 cadit in vino ⁊ moriť in eo ⁊ dissoluiť ⁊ fit illud vinū sicut venenū: ⁊ accidūt ei q ipm bibit vomitꝰ ⁊ dolor oris ⁊ stomachi vehemēs. Et albarbe iterū mortificatiua est circiter vt hoc. Et ouū eius sicut diciť est venenū vnius hore ⁊ dicā ipm. Et dixerunt quidā ꝙ cū hoc aial decoquitur ⁊ spargitur decoctio eius in aqua balnei fit viridis oīs q balneatur ex eo spatio quodā: deinde redit ad dispositionē paulatim. Et hunc quidem sermonem non verifico. Cura est cura cōmunis ⁊ est sicut cura cantaridarum.

De lacertis. Cap. 6m.

S Pecies lacertoꝝ est salamādra aut i ipsa est similitudo nāe eiꝰ. Et que ei similanť mortificāt. Et accidūt ei q bibit carnē eiꝰ apā ligue ⁊ pruritꝰ ⁊ dolor capitis ⁊ adustio ⁊ tenebrositas oculoꝝ. Cura. Sumantur sisamū ⁊ xylocaracte nabati ⁊ zuccharum equaliter ⁊ detur in potu cū butyro cocto vaccino. Et opꝫ vt detur in potu lac dulce ⁊ inungať cū oleo aliquo ⁊ balneetur.

De potu salamandre. Cap. 7m.

H Ec est spēs mordicantiū quā dicaꝫ in caplꝰo mordicationis ⁊ accidūt a potu eiꝰ dolores vehemētes in ano ⁊ apā sicut hydropisis et in vētre spasmus ⁊ retētio vrine. Et dicūt qdam aliter dicētes ⁊ est Atius alamediu et alij ꝙ accidunt ei qui bibit ipsam apostema lingue ⁊ ꝺstructio rōnis ⁊ mollificatio ⁊ zemena ⁊ ꝺnigratio locoꝝ corporis ⁊ putrefactio partiū corporis que cadūt cū curať homo q̄re sanať. Cura eius cōis est vt cura opij: ⁊ denť in potu tyriace plures sicut alpharoch ⁊ mitridatū ⁊ similia. Atius aūt almediu dixit ꝙ cura eiꝰ est cura illius qui accipit cantarides. Et de illis que appropriant ei est vt sumanť ammoniacū ⁊ gluten albotin ⁊ sumať de eis aut ambo cū storace. Et ꝯfert ei aq̄ decoctionis camepitheos in qua decocta sunt grana pini parua ⁊ folia cupressi ⁊ semē vrtice: ⁊ bibatur cuꝫ oleo. Et similiter conferunt oua testudinis marine ⁊ rane decocte cum calamento.

Rane lacunales virides ⁊ marine rubee. Cap. 8m.

A Ccidūt ei q bibit eas offuscatio caloris ad citrinitatē tēdēs ⁊ apātio corpis ꝭm semitā mollitiei ⁊ adustio in gutture ⁊ ore ⁊ difficultas anhelitꝰ ⁊ tenebrositas oculoꝝ et ꝟtigo ⁊ fetor oris. Et qn̄q3 accidit spasmꝰ aut thetanꝰ. Et qn̄q3 accidūt ei solutio vētris dissinterica ⁊ nausea ⁊ vomitus ⁊ ꝑmixtio rōnis ⁊ syncopis. Et qn̄q3 expellit sperma ⁊ vrinā ⁊ mēstrua sine volūtate. Et eius qui euadit ex eis nō saluantur dētes imo cadūt. Cura. Euomat cū oleo ⁊ aq̄ calida aut cū vino plurimo ⁊ multuꝫ vtať exercitio ⁊ appropinqueť balneo ⁊ tine calide ⁊ inunctionibꝰ cū oleis calidis: ⁊ cōfert ei diacurcuma ⁊ oē qꝺ ꝯfert hydropisi: ⁊ cōferūt ei vinū plurimū ⁊ pondus. ℥. iij. radicū arūdinis ⁊ similiter cyprum ⁊ calamus aromaticus cum vino.

De ranis citrinis. Cap. 9m.

A Bscindiť ex eis appetitꝰ cibi ⁊ acetat eructuatio ⁊ corrumpiť color ⁊ fit syncopis ⁊ nausea ⁊ vomitꝰ ⁊ dolor oris stōchi ⁊ apostemanť vētres ⁊ crura. Cura ꝓxima ē cure ranarū primarū lacunaliū ⁊ marinaruꝫ.

Diuisio alia huius veneni.

De piscibus frigidis. Cap. 10m.

E X piscibꝰ fridis ⁊ ꝓpe positis i loco humoroso accidūt accn̄tia fungoꝝ: ⁊ qn̄q3 nō appet aliqd vsq3 ad vnā diē aut duos. Cura. Cura eoꝝ est mūdificatio ⁊ reliq̄ cura fungoꝝ.

Determinat de piscibus frigidis que sunt animalia ⁊ occidunt per accidens: ⁊ sunt. z. sicut sunt. z.

De assaturis suffocatis ⁊ carne corrupta. Cap. 11m.

O Portet cū assať caro quecūq3 caro sit vt nō coopiať submergēdo: imo dimittať discooperta donec euaporet. Nā cuꝫ submergēdo cooperitur fit venenū ex qua accidunt signa cholerice passionis ex tristitia ⁊ solutione ventris: et quādoq3 deficit ratio comedentis ipsam vno die aut

duobꝰ diebꝰ: ⁊ qñqꝫ facit ꝓfunditatē somni ⁊ īterficit. Cura. Euomat ⁊ detur ei in potu miua ⁊ abnesus ⁊ vinū odoriferū cū succo cydonioꝝ ⁊ maloꝝ ⁊ terra sigillata ē bona ei post vomitū: ⁊ curet eiꝰ colirica passio.

¶ Genus secunduꝫ de animalibus ⁊ sunt sicut fella interficientia ⁊ extremitas caude cerui.

¶ De felle vipere. Cap. 12m.

HOc est ex venenis cū bibit sm modū quo interficit frequēs fit syncopis ⁊ parū ꝯfert medicina. Cura. Si aliqd ꝯfert tūc vomitꝰ cum butyro cocto vna dispōne post dispōnē aliā. Et illd quo succurrit post vomitū est tyriaca ⁊ mitridatū. Et albezabar est sublimis res ei ⁊ muscus ⁊ medicamen eius. Et cum frequens fit syncopis detur ad sorbendum vinum ⁊ aqua carnis pullorum cū aliquo vel aliqua re musci aut medicinis de musco.

¶ Agit de venenis que sunt partes aīaliū ⁊ hꝫ partes quatuor.

¶ De felle leopardi. Cap. 13m.

ACcidit ei q bibit ex eo vt euomat cholām viridē aut citrinā ⁊ īuenit odoreꝫ aloes in naso suo ⁊ saporē eiꝰ in ore suo ⁊ accidit ex eo icteritia ⁊ ē mortale: ꝙ si ptrāseat tres horas sepat. Cura. Euomat sicut scis ⁊ detur i potu tyriaca ꝓpa ei: q. ℞. terre sigillate ⁊ baccaꝝ lauri amboꝝ añ. pteꝫ vnā: ⁊ coaguli gazelli ptes q̄tuor ⁊ semis ruthe ⁊ myrre amboꝝ ana pteꝫ mediā ꝯficiant cū melle: cuius dosis sit ei quātū est nux: ⁊ cū hoc euomat iterū: ⁊ opꝫ vt fiat tina ex aqua odorifera.

¶ Determinat de venenis que sunt humiditas animaliū ⁊ habet sex. patent partes.

¶ De felle canis aque. Cap. 14m.

DIxerunt quidam si comederit homo de felle canis aque q̄ꝫtitatē lentis vnius interficit post hebdomadam. Cura. Detur in potu butyrū coctū vaccinum cum gentiana romana ⁊ cinamomo: ⁊ iterum coagulum leporis ⁊ inungatur cum oleo aromatico ⁊ subtiliet regimen.

¶ De extremitatibus caude cerui. Cap. 15m.

ACcidūt eis q bibūt ipsam angustia vehemēs ⁊ syncopis ⁊ ē venenū īterficiēs. Cura. Euomat bibēs ipsam sicut scis: ⁊ melius eiꝰ est cū butyro ⁊ anheto: deide detur in potu auellane ⁊ phistici ⁊ feluzabaragi cōfecta simul omni hora auellana magna detur in potu illud in die quater.

¶ Pars tertia de sanguine tauri recēti. Cap. 16m.

ACcidūt ei q bibit illū q ex eo recēs est difficultas anhelitꝰ ⁊ dolor brōchi ⁊ meri ⁊ rubedo līgue ⁊ frusta sanguis ꝯgelati i dētibꝰ ⁊ gigiuis ⁊ nausea vehemēs ⁊ āgustia: deide appet corrosio i līgua: deide pducit ad sfocationē ⁊ spasmū. Cura. Opꝫ vt ipse ꝓperet ad clystē ⁊ solōnē vētris. nā vomitꝰ timorosus ē. qñqꝫ. n. expellit cuiꝰ expulsio nō toleratur q̄re sfocat. Et opꝫ vt in potu detur medicine ꝯferētes in ꝯgelatiōe sanguis sicut ficus īmature plene crude ⁊ semē caulis ⁊ radix alaniuden ⁊ asa ⁊ baurach ⁊ cinis lignoꝝ fici in aceto ⁊ piper in aceto ⁊ succus folioꝝ albalaich in aceto ⁊ coagula in aceto. Cū ḡ absciderimꝰ sanguinē ꝯgelatū in vētre eius cū medicinis soluatur tunc ⁊ emplastretur venter eius ex farina ordei cum aqua alcarati.

¶ De sudore animalium. Cap. 17m.

EX eo fit facies viridis ⁊ ap̄atur ⁊ currit ex corpore sudor fetidus vt ex ascellis. Cura. Vomat cū aq̄ tepida ⁊ detur i potu vinū cū olī rosacei pōdē medie. ʒ. ⁊ reubarbari media. ʒ. ⁊ salis gēme: ⁊ ꝯfert ei tyriaca de terra sigillata.

¶ De ouis alharbe. Cap. 18m.

EXistimant qdā ꝙ q bibit de ouis alharbe moritur statiꝫ: ⁊ si nō festinetur nō ꝯfert aliqd. Cura eiꝰ. Detur i potu stercꝰ accipitris in vino: deide euomat vomitu ītegro ⁊ īūgatur corpꝰ eiꝰ cū butyro vaccino cocto ⁊ empletur caput eiꝰ cum sale ⁊ cibetur ficubus siccis ⁊ oleo ⁊ gentiana.

¶ De lacte corrupto. Cap. 19m.

Est illud qd ꝯuertitur in via acetositatis ad putrefactionē aliā: ⁊ gñantur ab eo vertigo ⁊ syncopis ⁊ pūctura in ore stōchi: ⁊ qñqꝫ accidit ex eo cholica passio mortifera. Cura eiꝰ ē euomē cū aq̄ mellis deide potare vinū puꝝ cū diapipereon ⁊ euaporare stōchū eiꝰ cū oleo nardino.

¶ De sanguine congelato. Cap. 20m.

SAnguis ꝯgelatꝰ in vētre est ꝓculdubio venenū huiꝰ gnīs: lꝫ ipse nō adeptꝰ sit venenositatē ex corpꝰ: qm̄ ex ipō vbicūqꝫ ꝯgelatur in eo. s. ex ꝯcauitatibꝰ ventris pectoris ⁊ stōchi aut ītestinoꝝ ⁊ vesice accidūt accidētia mala. Cū eni ipse ꝯgelatur in pectore destruitur color ⁊ minoratur pulsus ⁊ debilitatur ⁊ pducit in primis ad frequētiā ⁊ mollificationē egri ⁊ pducit ad syncopim. Et qñ ꝯgelatur in stomacho īfrigidatur corpꝰ ⁊ accidūt sfocatio ⁊ paruitas pulsus ⁊ syncopis ꝯtinua. Et qñ ꝯgelatur in vesica accidūt accidētia ꝓxima illis que diximus: ⁊ silr in intestinis. Medicīe cōes ad illud sunt alacohen alba ꝓprie ⁊ rubea etiā ⁊ bdelliū ⁊ alhasce ⁊ coaglōꝝ tres oboli ⁊ ꝓprie coaguli leporis ⁊ lac fici ⁊ acetū acutū ⁊ altit ⁊ aq̄ cineris lignoꝝ fici iterata. Et ex eis que dixerūt ⁊ est mirabile est lac caprinū. Dixerūt. n. ꝙ ipm liquefacit ꝯgelatū omne in ꝯcauitatibꝰ. Et iterū sumantur alaniuden ⁊ cauliū partes eq̄les ⁊ detur in potu cū aceto ⁊ est medicamen mirabile. Cura ꝯgelati sanguinis in stōcho ⁊ vesica. Nos iam diximus illud in lib. ij. semel quare apponamus nūc duo capitula: ⁊ dicamꝰ ꝙ habēs illud opꝫ vt euomat illud si pōt cū melle ⁊ succo apij ⁊ ꝯferunt ad illud tyriaca de terra sigillata et farina cartami cum soluitur in aqua calida est iuuatiua valde. Et hoc est medicamen. ℞. terre sigillate. viij. ʒ. coaguli. ʒ. xxxvj. coaguli gazel. ʒ. xxxij. gētiane aristologie rotūde semis ruthe syluestris myrre oīuꝫ añ. ʒ. iiij. ꝯficiantur cū melle: ⁊ sit dosis eiꝰ sicut nux in aq̄ calida aut in syrupo acetoso. Et iteruꝫ sumatur cineris ficuū pōdus. ʒ. ij. cū medulle leporis q̄ꝫtitate aurei vnius: ⁊ existimo ꝙ sit coagulum liquefactum in aceto vini: ⁊ bibantur. Et sal gēma cum coagulo hedi iterum aut aureus vnus stercoris canis ⁊ appropriatur ei qd de eo cōgelatur in vesica vt infirmo detur succus folio-

rum zeridaract.ei.n.iest ꝓprietas mirabilis in h vt as-
siduet potū syrupi acetosi aut i aceto itez. Acetū.n.est
bonū huic rei:⁊ silr aureus vnus cordumeni cū aq̄ cala
⁊ medio aureo altit. Aut det̄ ei in potu agaricū aut si-
seleos aut aliqd coagulorū aut.ʒ.ij.carpobalsami aut
ʒ.ij.blacte bizātie aut.ʒ.ij.ligni peonie. Et administrē-
tur medicine frāgentes lapidez bibite ⁊ clysterizate ⁊
linite:⁊ iniciat̄ in vesicā eius pōdus nuclei vnius salis
triti soluti in aq̄ aut administret̄ aque cineris vitis. Si
vō hoc nō valuerit nō erit excusatio scindendi a san-
guine ꝯgelato ⁊ extrahendi eū sicut extrahit̄ lapis.

De congelatione lactis in stomacho. Cap.21m.

Qvandoq̧ ꝯgelat̄ lac i stōcho ꝑꝑ aliq̧ cārū
ꝯledētiū ꝯgelātiū:aut ꝑꝑ p̄parationē forte in
lacte:aut ꝑꝑ coagulū bibitū. Et in lacte acci
dūt ex eo sudor fridus ⁊ syncopis ⁊ febris ri-
goris. Et si eius ꝯgelatio fuerit cū coagulo:tūc erit de-
terior ⁊ velocior ad p̄focādū. Et ꝯgelatio qdē lactis
in stōcho ē ex gn̄e ꝯgelationis sanguis. Et accidūt ex
ea dispōnes male sic accidunt ex illa ⁊ ex venenis. Nā
accidūt iterū ꝑꝑ ꝯgelationē ipsius in stōcho frigus cor-
poris ⁊ ꝑuitas pulsus ⁊ p̄focatio ꝯstringēs anhelitū ⁊
syncopis:⁊ qn̄q̧ accidit iflatio vētris bibēti ipm. Cu-
ra. Opz vt alienet̄ in cuius stōcho caseat̄ lac a salitis.
Ipsa.n.addūt ei caseitatē. Verū opz vt det̄ ei in potu
acetū solū aut mixtū cū aq̄. Et det̄ ei in potu calamēti
sicci pōdus.ʒ.v.qm̄ est mirabile resoluēs ipm statim ⁊
ꝑꝑ virtutē suā in h ꝓhibet lac multū a caseatione ⁊ cō
seruat ipz. Et det̄ ei i potu de coagulis aliqd vsq̧ ad
aureū vnū.ipsa nāq̧ resoluūt ipm aut educūt ipm per
vomitū aut solutionē. Et dent̄ ei in potu iterū medici
ne p̄dicte ad ꝯgelationē sanguinis in stomacho:⁊ ꝓ-
prie que fiunt ex terra sigillata de illis q̄s dixi. Et me-
dicamen alaniuden ⁊ caulium:⁊ dentur in potu cum
equalitate in aceto ⁊ aqua cineris ligni fici:iterum qn̄
iteratur ⁊ administratur cinis in ea.

Inceptio sermonis in morsione ⁊ punctura.

Tractatus tertius de regimie morsionis vl'i. Et de ef
fugatiōe venenosorū. Et de curatiōe mordicatiōis ser
pentū ⁊ spēbus eorū. Cuius capl'a sunt.57. Cap.pm.

Scias q canon maximus i curatiōe vene-
ni est ꝯfortatio caloris inati ⁊ excitatio
ipsius ad expellēdū sic facit tyriaca ⁊ na-
pis barbaricus vt lubricare faciat vene-
nū ⁊ expellat ipz ad exteriora. Et ꝯside-
ratio ꝯfortatōis viscerū deide expulsio
veneni ⁊ ōstructio opōnis eius cū potiōibus ⁊ epithima-
tibus qbus inest illud cū ꝓprietate sua aut nā sua cogni-
ta sm q dicā. Et qn̄q̧ ingredit̄ in his ītentionibus res
alia ⁊ est regimē in humiditatibus qn̄ inuenit eas aut
calcat eas. Et ingrediunt̄ in h caplo flōmia ⁊ solutio
vētris ⁊ similia. Et ꝯueniētior horarū flōmie est cum
scit̄ q venenū iam sparsuz est in corpore. Et nō est ex
eis que attrahuntur ⁊ proprie ei qui est repletus. Et
quandoq̧ ingreditur in hoc capitulo res alia ⁊ est fa
cere humores moueri ad partē mēbrorū principaliū.

Postq̧ determinauit de venenis q̄ occidūt potādo:hic de vene-
nis q̄ occidūt ꝑ morsionē ⁊ pūcturā. Primo in gn̄ali ponit cañ.cu
rationis morsus ⁊ pūcture. Scdo cañ.defensionis.ibi (De eis q̄ da
ta sunt.) Tertio in spāli exeqt̄ de cura eorū.ibi (Sapiētes.) Primo
cañ.curationis. Scdo medicinas ad hec.ibi (Ex medicinis.) Pri-
mo cañ.sm intētiones diuersas in cura venenorū habēdas. Secun
do cañ.sm diuersitatem medicinarū.ibi (Et ex ea que bibuntur.)

No.q de his intētionibus sunt qdā q̄ semp occurrūt in cura vene
norū ⁊ sunt q̄tuor. Prima ꝯfortatio calitatis. Scda est ꝯfortatio
viscerū. Tertia explsio veneni. Quarta ōstructio opōnis. Quedā
sūt que qn̄q̧ occurrūt ⁊ sunt duo.s.regimen humiditatis ⁊ flōmia
cū solone. Scdo facere humores moueri ad partē principalium.

Dubiū pm

Dubitat̄ in quo differūt ꝯfortatio viscerū ⁊ ꝯfortatio caliditatis
inate. Dōm q ꝯfortatio caloris pōt respicē mēbra extrīseca:il-
la q̄ viscerū respicit mēbra itrinseca.vel ꝯfortatio caloris respicē
ꝓprie alterationē ꝯtingētē ad spiritū ⁊ mēbra cū ꝓprietate:sz cō
fortatio viscerū respicit subam corpulētā per illius aggregationē
cū q̄dā stipticitate ⁊ ꝓpetate sicut facit tyriaca de terra sigillata.

Dubm 2m

Dubitat̄:vtrū tyriaca magna ꝯferat oī veneno. Qz sic per Auicē.
laudat eni in oibus venenis ⁊ pūcturis. Scdo qz ꝯfortat calorē na-
turalē vt Auicē.hic. In oppositū:qz nō ꝯfert napello:vt Sera.
cap.de lapide Bezahar.⁊ Auer.in suo de tyriaca. Scdo qd est ca
lidū nō ꝯfert veneno calido:cū venenū calm occidat ꝑ iflāmatio-
nē. Dōm q tyriacā ꝯferre oī veneno est duplr. Prio q cōpetat
iuuamēto gn̄ali.s.ꝯfortādo cor ⁊ sic est verū. Scdo q iuuamento
spāli:⁊ tūc duplr. Primo q a forma specifica que ꝯriat̄ ⁊ repellit
venenū ⁊ corrūpit:⁊ sic videt̄ q nō ꝯferat:stetur tn̄ in h experiē-
tie ⁊ apparet q forma specifica ꝯtrariat̄ pūcturis aīaliū ⁊ ꝓprie
serpentū nō aūt napello:vnde nō posuit in gn̄ali cañ.imbibitorū a
qualitate calida:tamē cū sit calida per se valet ꝯtra venena frigi-
da ꝯtra calida per accidens resoluendo:⁊ est sile ei qd dicit Auer.
in tractatu de tyriaca.vt supra Auic.dixit de castoreo ⁊ gūma ru-
the agrestis. In summa credo quādo vides aliquem venenatuz ⁊
ignoras venenū ⁊ nō habes ab auctoribus aliquibus medicinā po
tes recurrere ad tyriacā magnā. Hec Albertus de placentia.

Dubiū 3m

Dubitat̄ an flōmia ⁊ solo vētris cōpetant in venenis. Qz nō de
flōmia qz debilitat. Qz nō de pharmacia qz intus trahit. In op-
positū hic Aui. Dōm q dcm̄ Aui.⁊ Rasis.20.ꝯtinē.cap.scdo.q
aut venenū est in motu ad cor:⁊ tūc ista nō debēt simul fieri pro-
pter cās dictas ⁊ ꝓprie pharmacia qz mouet ītus:aut venenū iā
calcauit ⁊ ipressit ⁊ cessat suū moueri ⁊ corpus est plenū:⁊ tunc pnt
cōpetere:ideo dicit̄ q illa intētio est qn̄q̧. De flōmia aūt dōm spe
cialiter q cū est in moueri nō competit qz nō opposite partis:qz
trahit intus ab alia parte.non eiusdē partis:qz lz in principio ex-
trahat:tamen per Auicen.trahit intus.

Dubiū 4m

Dubitat̄ vtrū intētio vltima intētione necessary sit facere moue
ri humores ad partes principaliū. Qz nō:qz nullus auctor ponit.
Scdo si intentio debet esse ad mouēdū humores ad extra:tūc nō
ad principalia:sic est ergo. Tertio nō habentur res que moueant
ad principalia nisi accidentia anime vt timor. In oppositū Aui
cenna. Dōm prio per expositionē littere facere moueri humo-
res principaliū ad partē.s.morsam. Cōtra Auicen.ponit q illa est
de intentionibus que aliqn̄ cōcurrit scilz raro:sed moueri humo-
res ad partem morsam est intentio que est semper cuz suctionibus
⁊ cū medicinis positis ibi. Alia expositio ad partem.i.cōtra partē
principaliū:⁊ in idē redit. Et si esset via saluandi esset.nā actio ve-
neni ad partem vt extra pellatur est duplex. Prima per se que fit
cū rebus ꝓprys ad illud sicut quedā res posite super morsuz tra-
hunt venenum:⁊ habes supra in tertia intentione. Alia fiunt cuz
rebus cōmunibus trahentibus humores ⁊ simul cuz eis venenū:
⁊ de hac forsans est hec secūda ⁊ hec duplex.s.flobothomia:⁊ de
hac prima dixit.⁊ pharmacia:⁊ de hac etiam dixit.quandoq̧ in-
greditur. Aliter potest exponi sicut iacet:vt si aliquod venenum
occideret resoluendo subito mouendo spiritus:⁊ hoc quādoq̧ fa
cimus:⁊ non fit sine nocumento sed potius eligimus hoc q̧ q su-
bito moriatur ⁊ penetrat.vel ad principalez ⁊ ad interiora:⁊ hoc
cum solutiuis ⁊ diureticis vt statim ponit.

Et ea que bibunt̄ sup venenū aut sunt tyriace ⁊ be-
zebarat vniuersalis aut ꝓprie illi veneno:aut medici
ne ꝯtrarie veneno cū cōplexione sicut altit ꝯtraria est
veneno scorpionū cū ꝓprietate sua:aut p̄ducētes ve-
nenū ad exteriora cōmotione humorū ad exteriora si-
cut medicine note:aut medicine remouētes humores
a facie veneni:nō g̃ iuenit̄ ex eis que diximus cōposituz
sicut medicine solutiue ⁊ vomitiue ⁊ diuretice.

Primo ponit canones sm diuersitatem medicinarum bibitarū.
Secūdo extra positaruz.ibi (Et in medicinis.) Notandū q po-

quincꝫ virtutes rerũ q̃ bibunt᷑:⁊ sic qncꝫ intẽtiones in eis cadunt.

Dubiũ 5m ¶ Dubitat᷑.videt᷑ ꝙ q̃rta ⁊ qnta intẽtio ꝯtrariant᷑:qꝛ q̃rta est ducẽ humores extra cũ veneno:qnta est ducẽ itus.Itẽ nõ p̄nt remoueri humiditates a facie veneni ꝑ morsuꝫ:qꝛ nec ꝓuocatio nec euacuatio priuat extrema ab humiditatibꝫ.¶ Notãdũ ꝙ in cura veneni per morsuꝫ cadit ĩtẽtio motꝰ humoꝝ ad extra vt simul cum eis moueat᷑ venenũ ⁊ nõ vadat itus:⁊ hoc facit tyriaca ⁊ vinuꝫ ⁊ similia:⁊ fit h̄ in p̄nº ꝯcursus ⁊ morsionis:⁊ cadit ĩtẽtio motionis ad itus:⁊ h̄ nõ ad itus sicut ad stãdũ ibi:sed ad intus vt euenit:⁊ h̄ fit triplici ĩtẽtione.vel vt educamus venenũ eductiõe sequẽte solutionẽ factã a pharmaco solutiuo.vel vt educamꝰ humores iã cõculcatos ⁊ corruptos iam circũscripta intẽtiõe subductionis veneni lꝫ sequat᷑.vel vult vt remoueamus humores paratos corruptioni a facie veneni.v̄.g.est venenũ debile homo maloꝝ humoꝝ ẽt ⁊ h̄ voluit:⁊ ĩ hac euõne ẽst euatio humoris q̃ põt corrũpi ⁊ reliquoꝝ humoꝝ adunatio itus vt nõ sic a loco pũcture ĩficiat᷑.hoc duplr̄ ꝯtigit.vel qꝛ venenũ iã ĩpressit in hũores ⁊ corrũpit ⁊ illi humores corrupti ĩdigẽt euõne vomitu ⁊ fluxu vẽtris vel flõmia vt supra dcm̄ est:vel qꝛ lꝫ nõ ĩpressit:imaginamur tñ ꝙ hõ hẽat in se humores male corruptiõi aptos:ita ꝙ venenũ ẜm se nõ est de ita fortibꝰ ꝙ multũ de eo dubitemꝰ:sed dubitamꝰ qꝛ in isto hoĩe sunt humores parati male corruptiõi:vnde põt moueri mouemus ibi itus.s.purgãdo:qꝛ ꝑ aliã viã nõ possent purgari:⁊ sic remouemus eos a facie veneni.reliq ẽt humores remanẽt q sunt boni nec sũt ita apti corruptiõi.Maxima.n.cã gnõnis morboꝝ ẽ aptitudo ꝑticule p̄ de differẽtijs cap̄.4.⁊ h̄ est qd̄ Aui.hic ĩtẽdit ⁊ forsan supra. ¶ Ad rõnẽ p̄mã dõm ꝙ lꝫ sint ꝯrie vtrecꝫ tñ p̄nt cõpetẽ corporibꝰ tẽporibꝰ diuersis. ¶ Ad 2m dõm ꝙ priuat ab humoribꝰ corruptis. ¶ Notãdũ ꝙ lr̄a que dicit.nõ ergo inuenit᷑.duplr̄ põt exponi.Primo ꝙ reperia t᷑ medicamẽ cõpositũ ex oĩbꝰ virtutibꝰ dictis.s.ex 4.nõ est ita bonũ sicut si cũ hoc simul hẽat hoc ꝙ sit solutiuũ.

Dubm 6m ¶ Sed dubitat᷑:vtꝝ possit repiri.Qꝫ nõ:qꝛ solũ mouet intꝰ ⁊ nõ ex̄. ¶ Dõm ꝙ sic sic̄ si eẽt aggregatũ vt tyriaca.põt.n.extra moueri ⁊ soluẽ ⁊ ꝓuocare vrinã ⁊ vomitũ.Alio mõ põt exponi ꝙ nõ reperit᷑ aliqd̄ cõpositũ.i.aliq̄ res ex eis.s.medicis q̃ mouẽt a facie veneni sic s̄t sola vomitiua solutiua ⁊ diuretica:qꝛ ita ꝓp̄e hec tria faciũt: vel medicĩa cõposita nõ ĩuenit᷑ solutiua sicut medicĩa simplex ⁊c̄.

¶ Et in medicinis que administrant᷑ super morsiones venenosas epithimate sunt intentiones.

¶ Ponit cañ.in medicinis que extra approximant᷑.Et primo premittit.Secundo exequitur.ibi(Quarum.)Tertio quid fiendũ qñ ista non valent predicta causa.ibi(Et quando.)

¶ Quarum vna est vt probibeant penetrationẽ veneni in corpore:⁊ illud fit aut cum ligamentis ⁊ constrictione extremitatis ⁊ ꝓhibitione somni vt moueatur calor innatus ad exteriora ⁊ expellat:⁊ de hoc capitulo est incisio membri morsi.

¶ Primo p̄mittit vnã intentionẽ primã ⁊ deter.Scd̄o aliã.ibi(Ex cõditionibus.)Tertio cañ.ibi(Et de illis.) ¶ Primo p̄mittit ⁊ dat vnum modum.Secundo alium.ibi(Aut cum medicinis.)

Dubm 7m ¶ Dubitatur vtrum somnus competat.Dicenduꝫ ꝙ non vt supra cap̄.de curatione.

¶ Aut cũ medicinis ⁊ causis attractiuis:⁊ ꝓpter illud stiptica nociua sunt eis:qm̄ nõ est aliqd magis iuuatiuũ q̃ꝫ medicamẽ qd̄ trahit venenũ ad exteriora ⁊ ꝓhibet ipꝫ penetrare ad interiora:⁊ proprie quando venenum est ad exteriora adhuc ⁊ nõ spargit᷑.Et huius quidem generis sunt vẽtose ⁊ fortasse indiget incisione si iam submersum est ⁊ elongatur ⁊ est firmum.Et missio sanguisugaruꝫ bona est excusans ab illo ⁊ a suctione dum permanet in cute.nã suctio quãdocꝫ sufficit.Et oportet vt suggẽs non sit ieiunus:imo iam comederit ⁊ abluat os suuꝫ ⁊ habeat dentes iam corrosos ⁊ iaꝫ coluit os cũ vino odorifero ⁊ bibat ex eo aliquid ⁊ teneat in ore suo oleũ rosatum aut oleum violaceum.Et cuꝫ fuerit in ore suo aliquid ⁊ expellit totũ qd̄ suggit iste suggens tunc opꝫ vt expuat.Medicine v̄o que sunt sicut note ebibite rubificãtes etiã ⁊ attrahentes venenũ:aut sunt ꝓpter virtutẽ calefacientem trahentẽ aut causa similitudinis ad attrahendũ illud

qd̄ simile est ei sicut facit adeps crocodilli ad morsuꝫ crocodilli.Et caro vipere post abscissionẽ extremitatũ eius in attractione veneni sui ita vt accidat medicinis valentibꝰ ad venena iterũ:verũ sunt debiliora ⁊ quasi ipse sint inter cõplexionẽ corporis ⁊ cõplexionẽ veneni.Et sermo hic est ex eis in quibus opꝫ cũ sapiẽtibus considerare vt sciatur qd̄ est inconueniens.medico autem non nocet si non scit hoc.Et plures quidem embrocarum attrahentium exulcerant ⁊ vesicãt quare opꝫ vt currat qd̄ est in eis:hec ergo est ex conditionibus medicine epithimate.

¶ Primo determinat quomõ ꝓhibitio penetrationis fit cũ causis attractiuis.Secũdo quomodo cũ medicinis.ibi(Medicine.)

Dubiũ 8m ¶ Dubitat᷑ vtꝝ suggẽs debeat esse ieiunus.Qꝫ sic.in practica qnti Sera.22.cap̄.vbi dicit ꝙ suggẽs sit ieiunus. ¶ In oppositũ Auic. ¶ Dõm ꝙ dꝫ eẽ cibatꝰ.rõ qꝛ si esset famelicus venenũ traheret᷑ simul cũ saliua ad stõchũ.Et in hoc ꝯcordat Halya.4.practice ca.27.⁊ Rasis.8.Almãsoris cap̄.primo ⁊.2o.ꝯtinẽ.cap̄.2. ¶ Ad Sera.dõm ꝙ textus est falsus defectu transferentis:qd̄ appet qꝛ Ras.2o.ꝯtinen.allegans Serap̄.allegat contrarium eius qd̄ est apud. ¶ Ad secundam rationem dicendum ꝙ stomachus non trahit saliuam qꝛ plenus:ideo cibus non corrumpitur.

Dubm 9m ¶ Dubitat᷑ vtꝝ tyriaca possit poni super loco morsus.Qꝫ nõ:qꝛ tyriaca fugat a se venenũ.signuꝫ de veneno posito sup caseo albo ꝙ exnigrescit ⁊ apposita tyriaca fugat. ¶ In oppositũ est Aui.⁊ experiẽtia.p̄terea ĩfra eãdẽ rem dat in potu ⁊ extra apponit de mustella.⁊ Gal.11.de simplici medicĩa de illo leproso cap̄.1.⁊ de se.ad Glauconẽ in fine ca.3.distin.3.vide etiã Serap̄.de simplici cap̄.de carne tyri.⁊ cap̄.de bezard. ¶ Dõꝫ ꝙ nõ ĩuenit᷑ ab auctoribꝰ ꝙ sup loco morsus ponat᷑ tyriaca.Dõm ꝙ opĩo fuit antiquoꝝ ꝙ tyriaca traheret ad se:⁊ iõ dat᷑ in p̄ncipio morsus.2o.ꝯtinẽtis.Tandeꝫ ꝯsiderãdũ ꝙ in tyriaca dꝫ esse duplex virtꝰ.Una respcũ veneni.s.virtus expulsiua eius a se ⁊ virtꝰ attractiua eiꝰ ad se vel attractiua versus se:⁊ lꝫ hoc põt demr̄ari de toto cõposito:maxime tñ apparet hoc respectu carniũ tyri siue serpẽtis:qꝛ pro eodẽ accipit᷑: que ponunt᷑ in tyriaca:qbꝰ inest virtus fortis ꝯtra venena aĩaliũ.hec.n.caro hꝫ virtutẽ mouẽdi superfluitates corporis ad exteriora vt.11.de simplici cap̄.1.⁊ Auer.qnto colliget cap̄.48.cap̄.de carne tyri.Scorpio est pistatus ꝯtra morsus scorpionis.2o.ꝯtinẽtis.ergo sicut scorpio ꝯtra scorpionẽ:sic caro tyri ꝯtra venena mouẽdo ibi sup̄fluitates mouet venenũ:qꝛ vnus modus mouẽdi venenũ extra est cuꝫ motu humoꝝ.Itẽ hoc apparet qꝛ tyriaca dat᷑ in p̄ncipio morsionis.2o.ꝯtinẽtis.ꝯtra quosdã qbꝰ rõnes ꝯtradicũt ⁊ experiẽtia ĩdicat:sed in principio nõ debet trahi intus venenũ: ergo opꝫ ꝙ eius virtus sit expulsiua.Declarat᷑ qꝛ hꝫ virtutẽ attractiuaꝫ veneni ad se per Aui.hic qꝛ dicit ꝙ caro vipere trahit per similitudinẽ ad se:sꝫ in hoc videt᷑ dubiũ. ¶ Notãdũ bene ꝙ lꝫ sint similia tñ videt᷑ esse diuersa ꝓprietas ⁊ forma specifica.aliud enĩ est venenum vipere ⁊ aliud est caro eius ⁊ differunt specie.

Dubm 10m ¶ Sed dubitat᷑ quõ vnũ ⁊ idẽ respectu eiusdẽ põt hẽre ꝓprietateꝫ ꝯtrariã.s.actionẽ ꝯtrariã vt expellendi ⁊ attrahendi. ¶ Dõm ꝙ h̄ fit aut ex diuersitate partiũ aut ꝑꝑ diuersitatẽ tẽporis in actiõe.Exemplũ primi in coriãdro ⁊ psilio ⁊ in magnete cuius vna pars trahit ferrũ ⁊ alia fugat ⁊ sunt partes solo situ ⁊ q̃ꝫtitate differentes.Exemplũ secũdi:possibile est ꝙ agẽs aliqd̄ det dispõnẽ aliquã passo qua mouet᷑ ad agens:⁊ in ꝓcessu actionis acqrat᷑ dispõ qua patiẽs fugat ⁊ recedat.Exemplũ de calido respectu olei.Exemplũ tertiũ de mẽbris ⁊ nutrimẽto ⁊c̄. ¶ Notãdũ vlterius siue tyriaca trahat siue pellat:in hoc differt actio sue ꝓprietatis respectu veneni ab actione magnetis respectu ferri:qꝛ magnes trahẽdo ferrũ nõ destruit ferrũ:qꝛ trahit sine expulsu.Sed tyriaca occidit illud venenũ qd̄ est attractum a tyriaca sine expulsu accipi nõ eẽt forsan amplius venenũ:⁊ dico forsan qꝛ destructio sua põt esse in sola pẽdentia.Qꝫ aũt tyriaca hoc faciat:apparet qꝛ caro tyri hꝫ hanc ꝓprietatẽ:vt Auicẽ.5.cañ.cap̄.de trociscis tyri.dicit virtute carniũ viperarũ interficiente venenũ etiã que sunt morsione ⁊ imbibita. ¶ His habitis dõꝫ ꝙ si tyriaca hꝫ duas virtutes:possibile est ꝙ partẽ veneni expellat:⁊ illa fugiẽdo corrumpatur:⁊ partem veneni trahat:⁊ ꝙ etiã illa corrũpat᷑:⁊ ideo siue extra ponat᷑ siue intus detur põt ꝯferre.Si enim intus detur ⁊ aliqua pars veneni intus trahit᷑.⁊ ipsa mota intus perdit virtutẽ ⁊ extra corpꝰ ventre vel vomitu expellitur.Si pars versus cutim vadat corrũpitur ⁊ sic apparet de tyriaca ex̄ apposita.Dico secũdo ꝙ si tyriaca habet solam virtutem expulsiuam iuuamentũ suũ est bibita:⁊ hoc multũ precipiunt auctores.Si aũt extra posita iuuat:hoc est altero duoꝝ modoꝝ:vnde qꝛ lꝫ expellat venenum a loco morsus

istud tñ venenū a loco morsus recedēs siue ītus siue a lateribꝰ destruit 7 nullius est virtutis passum a tyriaca. Secundus modus est: ꝙ sicut solutiua pharmaca extra posita emittunt intus vaporem 7 trahūt ad se sicut si biberent: vt Haly. in tegni tra. 3. cōmē. 199. sic tyriaca extra posita euaporabit intus 7 expellet. sua enim actio nō est absolute: sed auxilio caloris īnati. ex qbꝰ cessant ꝯtria.

Dub^m 11^m ¶ Dubitatur: an medicine tyriacales sint medicine. vide in tract. cap̄. de corde vel de gradibus: 7 scd̄o cañ. 4. cap̄.

¶ Et ex ꝯditionibꝰ eiꝰ est vt sit medicīa resolutiua nāe veneni aliqrū resolōnū. Cōgelatio aūt ē sic ops radicis mādragore. Adustio vō ē sic opō cauterij in igne aut cū oleo 7 pice ꝓp̄e oleo feruēte 7 ē opō egyptiorū aut cū ꝓpetate māei aut q̄litate in calore 7 frigore ꝯtria ei. Et qñ admistrat̄ qđ attrabit i pncipio aut facit aliqd eorū q̄ diximꝰ 7 nō ꝯfert 7 est res maxia icide qđ est in circuitu pūcture 7 accipe carnē totā vsqꝫ ad os: 7 si timor fuerit maior ħ icide mēbrū deide cauteriza.

¶ Ponit aliquas medicinas que sunt in medicinis extra positis. Primo premittit. Scd̄o exequitur declarando. ibi (Congelatio.)

¶ Notandū ꝙ hoc nomen resolutio sumitur pro corruptione quādoqꝫ: vt scd̄o cañ. 4. cap̄. de medicina stupefactiua.

¶ Et de illis q̄ necīa sūt i oibꝰ medicis venenorū ꝓp̄e i epithimatibꝰ est vt sint sedatiue doloris 7 succurrētes accñtibꝰ timorosis sequētibꝰ mordicationē sic alcolcotar pōit̄ i epithimatibꝰ mordicationū vt retieat sāguinē cū supfluit i cursu suo a morsu. Et de p̄ceptꝭ q̄ oꝫ vt ꝯsideret̄ i venenis 7 morsibꝰ ē vt ꝓhibeat̄ ꝯsolidatio vl̄neris vsqꝫ ad horā sanatōis egri ex malitia veneni.

¶ Ponit intentiones. congelatio demonstrat qđ premisit. Et primo determinat modos corruptionis veneni ab epithimate. Secundo declarat quoddam. ibi (Et de preceptis.)

¶ De eis que bibunt̄ sup morsionē. Cap̄. 2^m.

Ex medicinis bonis est vt in potu det̄ semen andachoche in aq̄ 7 vino 7 ꝺcoctio sp̄erū calamēti triū 7 castoreum est mirabile. Lac vō alciba 7 existimo ip̄m esse tyriacā nominatā alchusachi 7 alpharauia sūt vehemētis iuuamēti ad morsum ois vipere 7 aliuduar 7 alphara 7 senuifer 7 alandrion 7 albedeoard 7 nasturtiū. Et iterū illud qđ assimilat̄ nigelle 7 alcheisim 7 alliuꝫ 7 cortices 7 folia iuniperi cū pipere 7 piper ip̄m. Jnqt Gal. vinū in q̄ cadit vipera ꝯfert mordicatiōi venenosorū q̄ño ğ tyriaca. Et semē citri ꝯtriū est veneno oi 7 dosis eius aurei duo: 7 radix alaniuden iuuatiua ē ad oīa venena. Et fructꝰ agni casti 7 oleum balsami 7 grana agni casti 7 nux cū ficubꝰ 7 auellanis cū gētiana 7 oppoponacum cū aristo. 7 oleū de oleādro 7 folia eiꝰ. Et fructꝰ aldubel recēs mirabilis est in ħ: 7 cinamomū 7 stercꝰ caprinū adustū emplastratū 7 in potu datū 7 camedreos 7 cheisim. Et iterū cācer fluuialis cum lacte 7 ameos 7 serapinū 7 phistici cū vino 7 calamētū 7 ꝺcoctio eiꝰ bibēdo 7 emplastrādo 7 enula 7 abrotanū 7 cordumeni 7 agaricū 7 radicis albase. ʒ. iij. Et sil̄r vētres mustelle vsqꝫ ad stōchū suū cū iplent̄ coriādro 7 exiccant̄ 7 sumit̄ ex eis cū necīū est. Et ꝺcoctio malue hortulane 7 semē altee 7 cerebella gallinarū ꝓprie cum coagulo 7 ius mustelle morātis in domo qñ bibit̄ cuꝫ vino 7 ius muris morātis in domo qñ bibit̄ 7 testudo magna et salita 7 ꝺcoctio cācrorū fluuialiū 7 testudinis 7 galbanū est vltimū 7 gētiana est mirabilis 7 semē baucie syluestris iuuatiuū. Et de illis que ꝯferūt in ħ ex medicinis fridis est radix mandragore emplastrata cū melle 7 endiuia syluestris ē mirabilis i hac re 7 capillus veneris: 7 qñqꝫ cōponit̄ agaricū cū aureo vno aristolo. lōge. Et iterū tyriaca mirabilis. ℞. opij 7 myrre amborū añ. ʒ. j. 7 piperis. ʒ. j. ß. radicis aristologie longe 7 rotūde añ. ʒ. iij. vini. iij. ꝯficiant̄ cū melle 7 aq̄ eruce cuius dosis sit aureus vnus cū ꝺcoctiōibꝰ bonis. Et iterū medicamen terre sigillate baccarū lauri añ. aur̄. ij. terre sigillate obolos duos bibat̄ cuꝫ oleo: 7 sit dosis auellana vna in tribꝰ. ℥. aque mellis. Et iteruꝫ tyriaca cōis ad pūcturaꝫ 7 ea q̄ bibunt̄. ℞. piperis pōdus. ʒ. x. spice aristol. 7 radicis baucie oium añ. ʒ. j. ꝯficiant̄ cū succo xylocaracte 7 ponat̄ i sole. xl. diebꝰ 7 moueat̄ oi die semel: 7 quotiēs exiccat̄ humectet̄ 7 det̄ in potu cū aq̄ cal'a. Et dixerūt qdā ꝙ ipsa ꝯfert iterū facto alcohol ex ea 7 decoctio cācrorū fluuialiū 7 sanguis testudinis 7 testudo magna salita. Medicamē iuuatiuū ad oēm morsum. ℞. nigelle semis albarmel cimini oium añ. ʒ. ij. gētiane aristologie rotūde añ. ʒ. j. piperis albi myrre añ. ʒ. ß. ꝯficiant̄ cū melle cuiꝰ dosis sit faba vna romana in vino. Et iterū gētiane aur̄. ij. piperis rutbe amborū añ. aur̄. j. ꝯficiant̄ cuꝫ melle 7 est dosis vna in vino. Et iterū ammomi carpobalsami añ. aur̄. ij. seminis eruce semis porri amborū añ. aur̄. iij. aristo. radicū alaniuden nigri amborū añ. aur̄. ij. myrre 7 croci amborū añ. aur̄. j. luti albohera aur̄. iiij. ꝯficiant̄ cū melle dispumato 7 sit dosis q̄ꝫtū est faba. Et iterū carpobalsami 7 hyssopi sicce 7 semis napi syluestris 7 piperis albi 7 nigri 7 macropipis 7 acori 7 anisi 7 petrosillini 7 assari 7 cimini carmeni 7 semis iusqami albi oium añ. ʒ. iiij. spice floris squinanti amborū ana. ʒ. vj. ꝯficiātur cum melle: 7 sit dosis faba romana.

¶ Hic ponit medicīas gñales cōpetētes oibꝰ morsibꝰ. Et prīo que intus assumunt̄. Scd̄o que extra. ibi (De eis.) Primo medicinas magis simplices. Scd̄o magis cōpositas. ibi (Jterum tyriaca.)

¶ De epithimatibus super puncturas. Cap̄. 3^m.

De eis que sup eas liniunt̄ est petroleū albuꝫ aut subalbidū aut alliū sicut est elixatū cum butyro cocto aut castoreū cū oleo aut succꝰ porri qđ nō tetigit aqua 7 calamētū fluuiale optime attrahit venenū 7 sulphur cuꝫ vrina 7 gallina 7 gallus scissi dū viui sūt: 7 emplastret̄ cū eis pūctura vel morsus 7 permutatur omni hora 7 administretur emplastrum. Quidam aūt dixerunt 7 permutet̄ omni hora 7 administretur emplastrum. Quidam autē dixerunt ꝙ gallina est vehementis caloris 7 propter illud eliquat os deglutitum 7 harenaꝫ 7 lapidem: 7 videtur ꝙ fiat illud in gutture 7 stomacho 7 non alibi. Et ex eis quidem que emplastrantur est sal aut acetū aut fel tauri aut sisimbrium 7 folia apodilli 7 cinis 7 acetū 7 proprie cinis ligni fici 7 vitis 7 ꝓprie in principio 7 oleum 7 sal decocta. Et dixerunt ꝙ emplastrū cum allijs 7 sale 7 stercore caprino iuuatiuum est in omni morsione nisi mordicatiōe aspidis: 7 emplastrū cum calce 7 melle 7 oleo iuuatiuum est: ita ꝙ ad aspidem. Et iterum sumantur synapis 7 calx 7 acetuꝫ 7 liniantur desuper cum aqua saponis 7 alchitraꝫ aut cū decoctione picis 7 cum sale 7 liniatur. Et pix feruens

bona est in lana sup morsionem:ita q morsui vipere ⁊ est ex curatioibꝰ egyptiox ⁊ ē bona valde ⁊ cepe cū sauich ⁊ emplm factū cū sale ⁊ emplastrū de nitro.Et de embrocis bonis est aq̄ maris calida singularis cū aceto ⁊ decoctio muris habitātis in domo ⁊ mustelle.

¶ ponit epithimata.

¶ De epithimatibus ex quibus cū corpora liniunt nō approximant eis venenosa. Cap.4m.

De illis que dicta sunt ad hāc rem sunt cerebrū leporis cū aceto ⁊ oleo ⁊ storax q̄n soluitur in oleo ⁊ oleū in quo īfusa sunt folia pini recētia trita cum ea aut flos cupressi ⁊ grana iuniperi ⁊ simil'r folia agni casti in oleo ⁊ abrotanū ⁊ radix aniuden ⁊ aphodillus ⁊ daucus ⁊ carpobalsamū ⁊ radix nasturtij ⁊ oīa illa cū oleo.Et cōposita de qbus est vt sumant radicis aniuden nigri ⁊ floris alsegi recētis ⁊ granox iuniperi oīum ana partes due radicis mādragore medietas partis vnius carpobalsami cordumeni oīū ana ptes tres:terant ⁊ cū oleo tandiu bene coquant donec hēant spissitudinē sordis balnei ⁊ inungat cū eo:⁊ iterū aphodilli.ʒ.j.⁊ carpobalsami ⁊ iusquiami albi amborū ana aureus medius misceat cū aceto ⁊ oleo ⁊ liniat cū eo.Et iterū floris pini pars vna radicis mandragore partes due seminis iusquiami albi partes tres misceant oīa cū oleo ⁊ liniat cū eo:⁊ hoc iterū cōueniens est ad suffumigandū.Et iterum granox iuniperi partes due storacis pars vna misceat totum cum oleo ⁊ liniatur cū eo.Et epithimatio cum oleo de raffano fugat cimices.

¶ Primo ponit cam̄ puisionis.s.vt hō nō mordeat ab illis venenis: talis aūt preuisio stat in duobꝰ.s.in pparatiōe vt nō approximēt. Scdō in effugatione venenosox.ibi(Oportet.)Et hoc in secundo. Primo in generali.Scdō in speciali.ibi(Sapientes.)

¶ Ad effugādū venenosa vniuersaliter. Cap.5m.

Oportet vt aspergatur domus eis que dicemus ⁊ sternat eis ⁊ liniant foramina ⁊ fenestre eis qbus embrocat ex illis que dicemus in suffumigationibus ⁊ allijs vt nō approximēt eis venenosa.Et suffumigationes sunt sicut fumꝰ ligni granati q̄n ipse effugat venenosa:⁊ sil'r radix lilij ⁊ vnge granati sunt mirabiles in hoc ⁊ sil'r galbanū ⁊ cornua ⁊ vngule que findunt vt bouis ⁊ vngule que nō findunt vt equi ⁊ pili ⁊ serapinū ⁊ asa ⁊ folia lauri ⁊ grana eius ⁊ calamētum ⁊ sceba ⁊ stramētū cū eis ⁊ sil'r nasturtiū ⁊ sil'r cinis ligni pini ⁊ pprie cū galbano si fiat suffumigiū ex opio ⁊ nigella ⁊ galbano ⁊ cornu ceruino ⁊ sulphure ⁊ cornibus capre.

¶ De effugatione serpentum ⁊ venenosorum animalium. Cap.6m.

Et iterum storax ⁊ cornu ceruinū ⁊ nigella ⁊ aspaltū de vnoquoq̄ ps.j.⁊ suffumiget cum eo lectus.Aliud.cordumeni ⁊ radicis aniuden nigri ⁊ storacis oium añ.ʒ.j.corticū oui struthij nigelle seminis armel oīum ana.ʒ.ij.Et iterum seminis iusquiami albi foliox cupressi ⁊ pini ⁊ nigelle oīū ana aur.vnius:corticū radicis mandragore aurei vnius:pilox capre aur.iij.calamēti.ʒ.j.aspalti aur.iiij.misceat totū ⁊ fiat suffumigatio cū eo sup os fenestrarū ⁊ in eius suffumigatione est securitas.Et de illis ex qbus fugiunt plura venenosox aīaliū q̄n cū eis sternit locus sunt sisimbriū ⁊ ozimū ⁊ agnus castus.

¶ Cautela mirabilis a venenosis aīalibꝰ. Cap.7m.

Quando sternit in circuitu dormitorij sisimbriū ⁊ sceba iterū ⁊ asa iterū ⁊ laurꝰ est mirabilis in h:⁊ sil'r q̄n ponit in circuitu loci quo sedet mādille ex cinere ligni pini.Et de illis qbꝰ est appitio in elōgādo ea ē vt ponant cerei ⁊ cādele in loco lōginquo a dormitorio q̄n declinant ad ipm.Et de illis qbꝰ ē appitio in expellēdo venenosa ⁊ albaguarē ē tenē ea q̄ sūt sicē grues ⁊ pauones ⁊ cygni ⁊ cerūꝰ ⁊ cattꝰ ⁊ mustella ⁊ q̄ currūt cursu eox.venenosa.n.aīalia terent ex istis cū appent ⁊ mordēt ea.Et dixerūt qdā ei q facit sibi stratū ex corio leopardorū nō approximat serpēs:⁊ sil'r si ex eis facit sibi coopertoriū:hoc aūt narrauit in cuiꝰ sermone est fiducia.

¶ Res q̄s qdā dixerūt i destructiōe rapaciū. Cap.8m.

Aquiūt elleborus iterficit canes ⁊ muscas:⁊ strāgulator leopardi iterfic leopardū:⁊ strāgulator adib interficit adib ⁊ canē:⁊ ibenangue:⁊ amigdala amara iterficiunt vulpes:⁊ oleander ⁊ folia alzeridaraet interficiunt albeiben:et plurimum horum est notum.

¶ De effugatione serpentum. Cap.9m.

De illis que effugāt os ex suffumigatioibꝰ sunt cornua cerui ⁊ radix lilij ⁊ piretrum ⁊ sulphur:⁊ q linit manꝰ suas spolio dragontee ⁊ succo eiꝰ ⁊ decoctiōe eiꝰ nō mordet ipm vipera.Et asp̄sio loci ex aq̄ in q̄ solutū ē sal āmoniacū ē ex eis a q̄ fugiūt:⁊ synapis iterficcā:⁊ q̄n ponit sup semitas eiꝰ refugit ab eo.Et de illis q̄ iterficiūt serpētes ē sputū ieiuni piectū in os eius ⁊ pprie quando assumit in ore suo sal armoniacum.

¶ De effugatiōe scorpionū ⁊ iterfectōe eox. Cap.10m.

Scorpiones iterficit sputū ieiuni calide cōplexionis sup eos piectū:⁊ raffanꝰ masticatꝰ ⁊ succꝰ eiꝰ cū tāgit ipz vel eos ⁊ folia ipiꝰ ⁊ sil'r albedarūgi.Suffumigiū educēs scorpiones sumant storacis ⁊ arsenici ⁊ stercoris ouium ⁊ adipis zirbi ouium ana partes equales:dissoluantur cū vino ⁊ misceantur cum eo medicine ⁊ fiat suffumigatio apud foramē scorpionum.Et quādo ponit raffanus incisus super foramē scorpionū nō timet q egrediantur ex eo.Et est ex suffumigationibus ad scorpiones ipsos cū fit suffumigatio ex ipso ⁊ similiter arsenicum.

¶ De effugatione pulicum. Cap.11m.

Quando aspergit domus cū infusione colloqntide saliunt pulices ⁊ fugiūt ⁊ sil'r ex decoctiōe rubi.Et dixerūt qdā q̄n ponit sanguis hirci i fouea i domo aggregant pulices apꝰ eū deide moriunt:⁊ sil'r aggregant sup ligni linitū ex adipe heritij:⁊ effugiūt ex odor caul' ⁊ foliox oleādri.Et ē hec herba nō iecū cimeu.s.herba pulicū q̄ cū ponit i lecto iebriat eos ⁊ stupefac eos q̄re ñ viuificant.

¶ Effugatio culicū ⁊ cimicū. Cap.12m.

Fiat fumigiū cum seraturis ligni pini aut cū calcadis aut cū nigella:⁊ melius qdez est vt

aggregatio

aggregatio fiat inter ea: ⁊ similiter suffumigatio cum myrto sicca: ⁊ cuȝ sulphure ⁊ bdellio ⁊ spina fetida nominata cornu ⁊ stercore vaccino ⁊ albarmel tritũ ⁊ positum super lectos ⁊ fenestras ⁊ cũ folijs cupressi ⁊ nuce eius. Et quãdo aspergitur domus ex decoctiõe radicis lupinorum cõfert: aut ex decoctione nigelle: aut decoctione harmel: aut decoctione absinthij: aut decoctione ruthe.

¶ De effugatione mustelle. Cap. 13m.

Dixerunt effugat eam odor ruthe.

¶ De effugatõe muris ⁊ ei⁹ iterfectõe. 14m.

Murẽ interficiunt lytargiriũ ⁊ elleborus: ⁊ iteruȝ elleborus ⁊ semẽ iusquiami albi: ⁊ silr radix caulis: ⁊ silr cepa muris ⁊ succus ⁊ scoria ferri ⁊ crocus eius: ⁊ fugat ipsos mus masculus cũ excoriat̃ ⁊ dimittit̃ in domo: aut castrat̃: aut abscindit̃ cauda eius ⁊ excoriatio est fortior. Et di꜄ q꜄ si ligat̃ mus eoꝝ in domo ligato pede cum filo ad paxilum effugiunt reliqui: ⁊ eo est consideratio.

¶ De effugatione formicarum. Cap. 15m.

Quando ponit̃ suꝑ cauernam eoꝝ chitrã fugiunt ex ea. Et similiter ex magnete ⁊ ex felle thauri ⁊ ex pice ⁊ ex asa ⁊ fugiũt ex fumo ipsarum formicarum.

¶ De effugatõe muscaꝝ ⁊ eaꝝ iterfectiõe. Cap. 16m.

Interficit eas arsenicũ qñ d eo ponit̃ aliqd i lacte ⁊ suggũt musce ⁊ iterficit eas fum⁹ eius ⁊ fumus thuris ⁊ decoctio ellebori nigri.

¶ De effugatione vesparum. Cap. 17m.

Effugiũt ex suffumigatione sulphuris ⁊ allioruȝ: ⁊ non appropinquãt ei qui linitur ex altea aut succo malue ⁊ oleo.

¶ De effugatione scarabeoꝝ. Cap. 19m.

Fugat eos s̄m q꜄ dicitur fumus aldulb ⁊ ꝓprie fumus foliorum eius.

¶ De effugatiõe albarathati. Cap. 19m.

Non aggregant̃ albarathati i domo i q̃ sunt hudud. Et suffumigatio cũ membris ad hudud ⁊ pẽnis ei⁹ iterficit albarathati s̄ȝ q꜄ di꜄.

¶ De effugatione tinee. Cap. 20m.

Absinthium ꝓhibet pãnos a tinea: ⁊ silr calamentum ⁊ similr cortices citri.

¶ De speciebus serpentum. Cap. 21m.

Sapiẽtes eẽ s̄pẽtũ ⁊ nãs eoꝝ i tres diuidunt ꝑtes. s. vehemẽt' acuitatis nõ morãtes ex dispõne vltra tres horas: ⁊ neq꜃ morsus eoruȝ curant̃: qm̃ sũt surdi ⁊ alasilet ⁊ neq꜃ valȝ ad eos nisi icisio mẽbri statiȝ: aut cõbustio vltima penetrãs: qm̃ cõburit venenũ ⁊ ꝯstrigit meat⁹. Et qñq꜃ cõfert i curatõe eoꝝ vomit⁹ post eã suꝑ repletionem ex piscibus salitis: deinde post illud succedunt curationes alie. Et si serpens est debilior paꝝ sufficit ligatio vehemẽs: deinde reliqua curatio cõis. Et ꝑtẽ debileȝ paꝝ interficiẽtẽ ⁊ partẽ mediã q̃ nõ tardat̃ a trib⁹ horis vsq꜃ ad septẽ. Inquiũt: draconis ãt marini ⁊ silr'iũ serpentũ magni corꝑis morsus curat̃ inquantũ est vlcus tm̃ non inquãtũ est venenũ de quo sit curãduȝ.

¶ Hic in s̄pãli. Prio de cura morsus serpẽtis. Scd̃o q̃drupedum. ibi (In trac. 4.) Tertio curã ꝑ pũcturaȝ a ꝑuis venenosis aĩalib⁹. ibi (In trac. 5.) Prio diuidit spẽs s̄pẽtũ. Scd̃o exeq̃t. ibi (Dixit q̃dã.) Prio diuersitates magis specificas ⁊ eẽntiales. Scd̃o magis accñtales. ibi (Et accidit s̄pẽtib⁹.) Tertio remouet errorẽ q̃rũdã. ibi (Quidã ãt.) Prio diuisionẽ pam. Scd̃o sbdiuidit. ibi (Et dixerũt) ¶ Ordo pȝ. Notandũ q꜄ serpens dicitur surdus: vel q2 puncturaȝ facit surdam: vel q2 nõ audit. ⁊ quare nõ: forsan causa est q2 ꝓpter fortem calorem ipsoꝝ nõ potuit natura ordinare vt aer cõplexionalis teneretur circa partem capitis: imo exhalat.

¶ Et dixerunt ordo primus est generalis. De eis eniȝ est sicut serpẽs qui noiatur regulus ⁊ grece basiliscus qui qdem interficit suo visu ⁊ auditu vocis sue. Et de eis est serpẽs noiatus hyrũdo cuius color silis est colori hyrũdinis ⁊ lẽgitudo ipsi⁹ est circiter cubitũ vnuȝ ⁊ interficit ante horas duas. Et de eis est serpẽs nominat⁹ aspis sicca ꝑꝑ vehementiã siccitatis sue cutis: ⁊ est in q̃ntitate sua inter tres cubitos vsq꜃ ad q̃nque: et color ipsi⁹ ẽ cineritius ⁊ ad citrinitatẽ decliuis: ⁊ oculi eius sunt vehemẽtis luminis ⁊ iterficit a duob⁹ horis vsq꜃ ad tres. Et de eis ẽ expuẽs: qm̃ ipe põt iterficẽ ꝑ sputũ suũ ⁊ ꝓijciũt ipm qdaȝ dẽtes eius ꝯstricti super alios: q̃re iterficit illud suꝑ qd̓ cadit sputũ ei⁹: ⁊ dolor sputi eius ⁊ lõgitudo eius est vsq꜃ ad duos cubitos: ⁊ color eius cineritius ad citrinitatẽ declinãs ⁊ iterficit illũ quẽ mordet añq꜃ redeat. Et ordo qdẽ hic nõ rememorat̃ in libris ꝑꝑ spẽm plimã que sit in curatione eius: veꝝ nõ valet ad ipm curatio nisi illa cuius opationẽ diximus: ipsa eni cõfert qñq꜃ cũ eo qd̓ diximus ibi. Et surdi arcuati hñt spẽs alias que multiplicãtur in terris egypti. Et qñq꜃ qdam eoꝝ habent duo cornua: quoꝝ color est diuersus albus ⁊ subalbidus ⁊ rubeus ⁊ mellinus ⁊ cineritius: ⁊ qñqȝ sunt s̄m creatõeȝ viperaꝝ. Et qdã eoꝝ hñt dentes sicut vncinos: ⁊ dracones iterficiẽtes statim sunt huius gñis. ¶ Et ordo scd̃s est de viperis quaꝝ spẽs iteꝝ sunt diuerse: de eis enim sunt vipere alcsilati: ⁊ de eis sunt vipere quercine: ⁊ de eis sunt faciẽtes sitire ⁊ relique q̃s dicemus.

¶ Subdit primo ordinẽ primũ. Secundo 2m. ibi (Et ordo.) Tertio omittit. ¶ Omisit ãt 3m: q2 erat notũ apd̃ eos: vel q2 illi serpẽtes nõ sunt venenosi: ⁊ curat̃ morsus ⁊ vlcus nõ vt venenũ vt dixit de draconib⁹. Uel est tertius ordo de quo dixit. Inqunt. vel q꜄ dicendo primũ icludit ordinẽ medium: ⁊ postea loqtur de ordine. 3.

¶ Et accidit serpẽtibus diuersitas iterũ non in specie: imo s̄m cõuenientiã in spe vna quãdo diuersificãtur in masculinitate ⁊ femineitate. Et masculi qdem pauciores habẽt dentes ⁊ plus veneni ⁊ acutius: lȝ qdaȝ dicant q꜄ femine sunt deteriores ꝑꝑ multitudinẽ dentium suoꝝ. Et iteꝝ ꝑꝑ etatẽ: qm̃ senes deteriores sũt iuuenibus ꝑꝑ corpus. Nã magni d̓teriores sunt paruis curtis cũ spẽs eoꝝ est vna. Aut ꝓpter locũ. naȝ illi qui habitant loca inaquosa ⁊ montes deteriores sunt eis qui habitant littora ⁊ loca pluriuȝ aquaꝝ. Aut ꝑꝑ dispõnẽ suã in repletione ⁊ vacuitate. nã illi qui de eis famelici sunt deteriores sunt veneni. Aut ꝑꝑ passiões eoꝝ aĩales. nam irati ⁊ audaces deteriores sunt eoꝝ. Aut ꝓpter tẽpus. nam venenum eoꝝ in estate est deterius. Quidam aũt existimauerũt q꜄ venenum serpẽtum ⁊ viperaruȝ est frigidũ ⁊ est error. Et illud qd̓ accidit ex frigore morso ab eis est ꝓpter mortificationẽ caloris inati ꝓpter cõtrarietatem veneni, calor eniȝ i-

natus est qui calefacit corpus sua sparsione ⁊ iflāmatione. Cū aūt nō est calor inatus: ⁊ si iflāmet̄ cor igne leui nō opʒ tñ vt calefiāt ꝑ ipsum extremitates.

¶ Ponit diuersitates magis accñtales ⁊c. Quidaʒ ponit errorem alioꝝ. Et primo errorē quēdā cōem. Scdo spālem. ibi (Et qdam.) Primo ponit̄ dictum eoꝝ ⁊ quid sit error. Secundo remouet motiuum. ibi (Et illud.) Et in hoc remouet motiuum qd erat ꝙ corpꝰ infrigidatur ab eis. ¶ Dicit ꝙ venenum mortificat ⁊ corrūpit calidum inatum ꝓpter cōmunitatem. s. proprietatis.

Dubᵐ pᵐ ¶ Dubitat̄: quare femella habet plures dentes. Dicenduʒ ꝙ siccitas masculi cōsumit humiditates: vnde non residet alr̄ restat tāta quanta in feminis per generationem dentium.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitat̄: quare dicūtur deteriores. Cōtra. qr venenum serpētis est aliud ita in senectute remittit̄. Dicēdū primo per lr̄am aliam. Uel dicendum ꝙ si ista venena tendunt ad curā: ita ꝙ homo possit euadere venenum senis est deterius: sed in tarde sustinēdo resolutionē est deterius sicut dicimus de mel'ia. ¶ Notāduʒ ꝙ serpens est calidior hoīe quodam calore potētiali non actuali.

¶ Et qdā existimauerūt ꝙ venenū alesilati ꝓprie ē frigidum: ⁊ aggregat sanguinem cordis ⁊ cōgelat ipm: ⁊ ꝓpter hoc stupefacit valde. Sed nō est ita imo fortasse resoluit calorem inatum ⁊ mortificat ipsuʒ. Et illud quo rōcinatur istud est ꝙ aīalia frigide cōplexionis sunt in hyeme mortua ⁊ calide calor addit̄ ⁊ acuitas. Et quicūqʒ sit qui hoc dicat sciat ꝙ eius rōcinatio nō est sana: ⁊ neqʒ hec dictio est in venenosis paruis: sed in aīalibꝰ magnoꝝ corpoꝝ. Et qd sigñat corruptionem huius sermonis est vespa calide complexionis valde: ⁊ est ex eis que mortificantur in hyeme: quare non mouetur: ⁊ non est longinquū quin sit serpens cum caliditate complexionis sue qui non mouet̄ ꝓpter contrarietatem complexionis naturalis: et ꝓpter illud qd accidet ei de rebus alijs.

¶ Ponit spāliter errores circa viperas. Et pᵒ errorē cum motiuo. Scdo remouet motiuū. ibi (Sʒ nō.) Tertio ponit aliud motiuū. ibi (Et illd.) Quarto remouet. ibi (Et qcūqʒ.) ¶ Et neqʒ ē. i. serpēs respectu nostri ponit̄ cōplōnis calide: ⁊ tñ aer frigidus pt sibi ꝯriari ⁊ nō mouebit̄: ⁊ alijs qr ēt alie cause vt defectus virtutis.

¶ De morsu basilisci qui est primus surdoꝝ ⁊ harmene de quo ignoro: an est ipse aut alius. Cap. 22ᵐ.

Dixit quidam ipse nominatur regulus: quoniam habet coronatum caput cuius lōgitudo est duorū palmoꝝ ⁊ caput est acutū valde: ⁊ oculi eius sunt rubei: ⁊ color eius ad nigredinem ⁊ citrinitatem decliuis qui adurit totuʒ sup qd icedit: ⁊ neqʒ oritur in circuitu cauerne eius aliqd: ⁊ cū opponitur habitationi eius auis cadit. Et nō sentit ipsum animal qd terreat̄. qd si sit ꝓpinquius h̄ stupefit: quare nō mouetur ⁊ interficit sibilo suo si exaltat ipm. Et ille super quem cadit visus eius ex lōginquo moritur. Et nō est sicut dicitur ꝙ ille cuius visus cadit super ipm moritur. Et illius quem mordet corpus liquefit ⁊ inflat̄ ⁊ currit virus ⁊ moritur statim: ⁊ morit̄ omnis qui appropinquat illi mortuo. Et paruʒ qdem euadit qui presens sit vicinitati eius. At vō possibile est in quibusdam horis vt tāgat eū cū virga. Et fm qdem plurimū qui tangit eū cuʒ virga morit̄ ⁊ est mediāte virga: ⁊ ꝓpter illud iā tetigit illud miles qdā cū lancea sua: quare mortuus est miles ⁊ aīal eiꝰ: ⁊ tetigit ipse labiū equi: quare mortuus ē equus ⁊ miles. ⁊ hic qdeʒ serpēs multiplicat̄ in terra arorch ⁊ nubia. Signa morsus eiꝰ sunt si videris mortuū subito absqʒ casu cause primitiue apparētis ⁊ ꝓprie qñ est in loco vbi scitur illud aīal ⁊ nō est curatio ei prorsus.

¶ Hic in spāli determinat de dictis speciebus serpentum: ⁊ habʒ tres sicut tres sunt ordines serpentum. Secūda ibi (Deteriores.) Tertia ibi (Dixerunt.) Prima in octo. Primo de basilisco ⁊ sic per ordineʒ. ¶ Notādum ꝙ basiliscus sumitur pro quolibet cornuto aľs coronato: ⁊ sic sumitur ab Halyab. 8. theori. cap. 21. Alio modo sumitur pro determinato: ⁊ sic sumitur hic: ⁊ est aīal ꝑuum de quo dixit Gal. 11. de simpli. medi. c. 1. qd nūqʒ vidit.

Dubium ¶ Dubitat̄. vtrum verꝫ sit qd dicitur. s. ꝙ fit ex ouo galli. Dicitur in quibusdā antiquis qōnibus ꝙ sic. gallus enī est aīal siccum: vñ in senectute aggregātur superfluitates sicce ⁊ calide circa renes et calore cōuertuntur in testā ⁊ fit vt ouum: vnde nō potest fieri animal eiūsdem speciei: sed per viam putrefactionis fit basiliscus. ¶ Notādum ꝙ hystoriam ponit Alex. ꝙ basiliscus ⁊c. ⁊ eā Auic. reprobat. ⁊ causa est: qr vel occideret per spēm intentionalr̄: ⁊ h̄ est falsum: vel vt realis ⁊ sic potius seruaret. Et tu dicis color reflexus sup ipm occidit ipsuʒ. Cōtra. magis deberet mori ex accubitu suimet: qr plus calefacit. ¶ Notādum ꝙ pōt aliq̄ hora tangi ⁊ forsan in somno vel alia hora qua nō euaporaret. Nā forsan miles fuit deceptus de hora conuenienti ⁊ non fuit sic.

¶ De harmene. Cap. 23ᵐ.

Iam diximus harmene in ꝓprietatibꝰ ꝓximis reguli ex h̄ ꝙ nō equat̄ ⁊ iterficit morsu tm̄: imo ⁊ visu ⁊ auditu sui sibili: ⁊ quodcūqʒ aīal mordet dissoluit̄ ⁊ morit̄ qd appropinquat ei ex aīalibꝰ. At vō q̄ntitatem eius narrauerūt diuersaʒ a q̄ntitate reguli: existimauerūt enī ꝙ est ab vno cubito vsqʒ ad cubitum ⁊ semis. Et dixerūt ꝙ morso ab eo nō ꝯfert aliqd. si vō aliqd ꝯfert ei: tūc semē papaueris valet vsqʒ ad. ʒ. j. ⁊ castoreū vsqʒ ad. ʒ. j. quidam iam testificati sunt illud.

¶ Signum morsus serpentis qui nominatur hyrundo ⁊ est de surdis. Cap. 24ᵐ.

Accidūt ei singultus ⁊ alteratio coloris ⁊ stupor ⁊ frigus membroꝝ: ⁊ ꝓfunditas somni: ⁊ clausio palpebrarum cum vehementia pulsus cordis ei prius ⁊ magnitudo doloris. Et cura eius est cura surdarum.

¶ Signa morsus aspidis sicce ⁊ ē d surdis. Cap. 25ᵐ.

Illi quem mordet accidit illud qd accidit ei quē mordet hyrundo: quare alteratur color eius ⁊ stupefit ⁊ multiplicatur singultus eius ⁊ infrigidantur membra ipsius ⁊ clauduntur eius palpebre ⁊ profunde dormit. Et cura eius est cura surdorum: ⁊ iam diximus eam.

¶ De morsu serpentis ⁊ asilus. Cap. 26ᵐ.

Quem mordet remanet sine sensu ⁊ sine motu quietus profunde dormiēs post res alias predictas in ca. aspidis post saltus cōtinuus ⁊ clausionem oculoꝝ: ⁊ torsionē colli ⁊ spasmum ⁊ pulsum inordinatuʒ: ⁊ nō sentit dolorē: ⁊ quādoqʒ sentit in initio rei dolorem intestinoruʒ queʒ videbis intromittētē digitos suos in guttur suū vt euomat. Et quidam iam rememorati sunt asilus ⁊ narrauerunt de eo qd eleuat caput suuʒ ⁊ expuit venenum. Ego igitur nō scio an ipse ⁊ ille quē diximus sint vniꝰ speciei: ⁊ est de genere spuētium. Uerum dicit̄ de accidentibus eius ꝙ locus morsus eius est ꝑuus fʒ quātitatem puncture acus absqʒ apātē ⁊ currit ex eo sanguis paucus niger. Et accidunt ei qui ab eo morsus est tenebrositas oculoꝝ ⁊ dolor in visceribꝰ ⁊ ore stomachi in primis: deinde accidūt clausio oculoꝝ ⁊ ꝓ-

funditas

funditas somni 7 nõ viuit vltra tertiam diei. Et cura eius est de gñe curationis surdoꝝ: 7 iã diximus eã.

℄ De cornuta. Cap. 27m.

Cornuta est genus surdoꝝ cui⁹ lõgitudo ẽ ab vno cubito vsq; ad duos: 7 sũt sup caput ei⁹ due eminẽtie sicut duo cornua 7 color corpis ei⁹ est color cineris 7 vẽtris ei⁹ est sicut squame sicce du re q̃ stridẽt sup terrã cũ strepitu: 7 dẽtes ei⁹ sunt eq̃les nõ recurui 7 pl'in ei⁹ ẽ i locis arenosis. Ingunt qdã. 7 de eis est gen⁹ qđ noiat pusũ: 7 est ppea q cornua ei⁹ sunt breuia: aut iã ceciderũt cornua ei⁹: 7 est ẽt puus breuis: 7 est pluris generis 7 simil'r noiatur grece.

℄ Signum morsus eius. Cap. 28m.

Sentiunt i locis morsus q̃si acus aut claui infixi in eis. Et dixerũt ɔtinuat corpori ei⁹ grauitas maxia 7 inflãmant labia ei⁹: 7 accidũt ei vertigo 7 tenebrositas oculoꝝ 7 dstruit rõ. Et cura ei⁹ iterũ ẽ cura surdoꝝ. Et qđ ei appropriat ẽ vt in potu det semen raffani cũ vino 7 ꝓprie qñ euomit cũ eo. Et cũ euomuerit ɔfert ei ciminũ indũ 7 sisamũ ɔfert ei iteꝝ quẽ momordit cũ vino 7 castoreũ cũ vino 7 calamẽtũ cãpestre cũ vino: 7 semẽ raffani ẽ mirabilis iuuamẽti in eo. Et ponat sup morsuꝫ sal tritus ɔfectus cum alchitran aut cepe tritum cũ aceto.

℄ De serpẽte q đi andri⁹ 7 chedusu durus. Cap. 29m.

Hunc serpẽtẽ cũ est in aqua noiant greci andrius. Et qñ habitatio ei⁹ est in cãpo noiat chedusu durus 7 est minor q̃ alesilati surda 7 latioris capitis 7 deterior 7 nocibilior: 7 accidit ex morsu ei⁹ vt icipiat morsus cũ dolore vehemẽti 7 inflãmet: deide fit viridis 7 corrodit 7 accidũt morso ṽtigo: 7 vomitus cholere fetide 7 mot⁹ inordinat⁹: 7 debilitas virtutis: 7 morit ſm plurimuꝫ in hora tertia 7 nõ transit tertiam. Si aũt euadit qñ est aquosus aut qñ complexio morsi est fortis comitant eũ egritudines a quibus forsitan non sanabitur.

℄ Curatio. Cap. 30m.

Curatio ei⁹ est cura cõis: 7 illud qđ ei approꝑiat ẽ vt bibat de nuce cupssi mũdata cum granis myrti de vnoquoq; aureũ vnũ cũ aq mellis aut vino: 7 sil'r aristo. põdus. ℥. ij. cũ vino aut cũ aceto cõmixto: 7 simil'r succum prassij 7 emplastret cũ calce 7 oleo 7 calamẽto mõtano 7 corticibus radicis quercus 7 similibus singulariter 7 composite: 7 de eis que illis admiscentur est farina ordei.

℄ De hydra. Cap. 31m.

Non dixi hydra in summa nisi q: nõ sum confidens: an ipsa 7 andrius sit vnus cũ iam diuersificet per deriuationẽ 7 nomen sicut cadit in scriptura sermonũ grecoꝝ aut serpẽs alius. Veruꝫ locũ ex quo hoc cõsiderat iam dixit narrãs accidẽtia alia morsus eius. Et dixit q morsus eius egreditur et dilatat 7 offuscat color eius 7 egreditur ex eo humiditas nigra plurima fetida valde 7 prolõgat curatio eius 7 fit difficilis: quare oportet vt consideret alius a me in hoc: 7 cognoscat dispositionẽ eius vt permutetur ad secũdum ordinem serpentum.

℄ Sermo v'lis đ morsu viperaꝝ 7 iudicio eaꝝ. Cap. 32m.

Deteriores viperaꝝ 7 draconuꝫ sunt de eis q sunt masculi. Femine ṽo sunt icolumiores: 7 morsus quidẽ femine cognoscit p inẽtionez fixionũ plurium q̃ duoꝝ dentiũ in parte in qua momordit: 7 egredit a pncipio rei ex loco duorũ dentiũ: aut dentiũ plurium sanguis deinde virus ferues. Et fortasse icipit aquosus deinde spumosus: deide vt erugo eris: 7 tũc qdem ɔuertit ad subam veneni 7 colorẽ eius. Et dolet locus deinde pambulat dolor ei⁹: postea apparet apa calidũ rubeũ hñs bothor 7 vesicas sicut ex adustione ignis. Et qñq; pambulat deinde fit viride illud apa ꝑpe morsuꝫ 7 sub ore: 7 accidit in viscerib⁹ inflãmatio 7 in corpore rubedo cuꝫ rigore: deinde sudor frigidus 7 corruptio coloris declinis ad viriditatẽ: 7 cõmotio ṽtiginis: 7 frequẽtia abelitus 7 nausea 7 singultus. Et qñq; euomit humorem cholericum 7 difficultas fit vrine: 7 grauat caput. Et qñq; aduenit ei fluxus sanguis nariũ 7 appatet grauitas in dorso: deide sudor frigidus 7 tremor vehemẽs 7 syncopis. Et plurimum quideꝫ moritur in trib⁹ diebus: 7 quandoq; remanet vsq; ad septem.

℄ Determinat de secũdo ordine serpentum. s. de viperis. Primo in generali. Secũdo in speciali. ibi (Sunt sicut sunt assidius.) Primo accidentia 7 signa. Secũdo curaꝫ. ibi (Considera.) Primo regimẽ cõmune per tyriacas cõmunes. Secundo medicinas alias. ibi (Dixerunt.) Primo tyriacam. Secũdo medicinas alias. ibi (Et si possibile.) Primo hoc. Secundo remouet dubium. ibi (Nocumẽtuꝫ.) Tertio ponit exceptionem. ibi (Nisi accidet.)

℄ Curatio morsus viperarum cum eo quod est sicut canon. Cap. 33m.

Considera radices cões in curatõe: deinde fortior curatio ẽ ꝑperare ad tyriacã đ viperis: 7 cũ tardat tũc possibile ẽ vt cõferat tyriaca multotiẽs: 7 possibile ẽ vt nõ cõferat. Nocumentũ aũt instrumenti veneni nõ est malũ: qñ natura est que vtit instrumentis. Rei ṽo extranee nõ ẽ possibile vt vtat eis nisi accidat cõmotio amborũ simul. Et si possibile est vti multitudie somni 7 vini fortasse excusat ab oi curatiõe. Et simil'r cepe 7 porri cũ vino si nõ inueniũtur allia. Et iam dixerũt qdaꝫ q virga cerui assata cũ comeditur in dispositione ɔfert 7 albarmel est de medicinis liberantibus 7 simil'r grana citri. Et de tyriacis proprijs eis fortib⁹ est illa que ℞. anisi siseni põdus. ℥. j. 7 pipis aur. iiij. 7 ꝑ rotũde: castorei amboꝝ ana aur. j. conficiantur cũ vino cui⁹ dosis sit nux vna. Et iteꝝ myrre 7 castorei pi peris: arsenici rubei: oium ana. ℥. ij. seminis anheti. ℥. ij. conficiantur cum vino. Et iterum semẽ andachoche: 7 aristo. rotũda: 7 rutha sylu estris 7 non est albarmel ſm q existimauerũt qdaꝫ: imo est spẽs ruthe ipsi⁹. Et oportet vt det butyrũ vetus solum 7 sedeat in tina lactis: 7 indicant al'r interdicant ei vigilie 7 fiat vt dambulet: 7 balneet in qbusdam horis 7 in balneo faciente sudare: 7 dent ei in potu coagula 7 silia successione eoruꝫ: 7 melius eoꝝ est coagulũ leporis recens: 7 ipsꝫ iterum est melius quãdo sumitur in potu cũ. iiij. ℥. aceti vini permixti cũ equalitate: 7 coagulum cerui iterũ est bonum. Dixerũt quidaꝫ si homo accipiat cepe syl

nestre ⁊ masticet ipsum ⁊ deglutiat illd̕ qd̕ currit ex eo
⁊ emplastreť cū fece eius: nō morieť penitus. Et qui-
dam experti fuerunt ius rane ⁊ fuit iuuatiuū liberans
cum comestum fuit: ⁊ caro mustelle cōdita aceto ⁊ sa-
le ⁊ cancri marini ⁊ sanguis testudinis marine. Et di-
xerunt quidā ꝙ in lapide qui nominatur lapis serpē-
tis cum suspenditur est sanatio.

¶ Ponit alia regimina. Et primo per vinum. Secūdo per acrumi-
na. ibi (Similiter.) Tertio ponit curam Rasis. ibi (Et iaz.) Quar-
to ponit multas tyriacas. ibi (Et de tyriacis.)

¶ Relique potiōes laudate i morsu viperaꝝ. Ca. 34m.

Dixerūt qdā. Apiū syluestre ⁊ ē sumirion ē
bonū ad illud: ⁊ radix acori ⁊ folia aristo-
logie ⁊ radix eiꝰ: ⁊ radix almaru alfesir aut
alfesiresin: aut agaricū qd̕cūqꝫ illoꝝ fuerit
sumať ex eo in potu cū vino dulci quanti-
tas vniꝰ auř. silr̕ succus anagal. s. auricule muris: ⁊ si-
militer cyminū ꝑcipue mōtanum: ⁊ succus caulis: aut
costi duo aurei cū duobꝰ obol̕ piperis: aut radix bu-
chormariē: aut semen cheisim: aut radix eiꝰ: ⁊ semē al
harmel cū succo porri: aut succo cardui. Et iteꝝ coa-
gulum leporis ⁊ farina herbi ꝓprie ⁊ zinziber in lacte
mulieris: ⁊ deť in potu radix baucie aut harmel q̄ est
cognita in partibꝰ frigoris ⁊ est vehemētis iuuamēti:
⁊ cortex arist. ⁊ radix alādachoche. Et qdam iam exi-
stimauerūt ꝙ cū turbith sumiť in potu cuz lacte dulci
est iuuatiuū valde: ⁊ lac alagiati ⁊ existimo ip̄m eē ty-
riacaz alfarauia ⁊ alchusachi est iuuatiuū. Et iteꝝ de
eis que dicta sunt ad morsum viperaꝝ ⁊ oium vene-
nosoꝝ animalliū est oppoponaci pōdus. ℥. ij. cū aceto.
Et iteꝝ sumanť costi auř. iij. ⁊ gentiane. Et iteꝝ q̄ bo-
na sunt est stercus caprinū cōminutū in vino ⁊ deť in
potu. Et oia incisiua acuta ⁊ ꝓprie allia ⁊ cepe ⁊ por-
ri ⁊ raffanus ⁊ aque eoꝝ: ⁊ omnia salita ꝓprie venter
mustelle ⁊ scorpio assatus ⁊ fel galli ⁊ reliquaꝝ auiuz.
Et de succis vehemētis iuuamēti sunt succus ruthe ⁊
succus folioꝝ maloꝝ: ⁊ succus sansuci ⁊ acetū ip̄m de
quo bullianť. ℥. iiij. ⁊ dentur in potu succus extremita-
tum caulis nabathi ⁊ vrina hominis ſm ꝙ dicitur.

¶ Ponit alias medicinas. Primo que intus. Secundo que extra.
ibi (Emplastra.)

¶ Emplastra deforis. Cap. 35m.

Emplastra ista sūt attractiua q̄ administranť
anq̄ꝫ apatio fiat: ⁊ sunt facta ex sauina ⁊ bac-
cis lauri: ⁊ ex camomilla ⁊ sqlla assata ꝓprie:
⁊ farina herbi oia illa singulariter: aut com-
mixta cū vino. Et empl̕atio cuz caseo antiquo est bo-
na vltima. Et empl̕atio cū gallina scissa est bona val-
de vltima. Et silr̕ cū carne vipere ⁊ cū ranis scissis. Et
ex oleis oleū laurinū ⁊ oleū in quo decoq̄ť laurus.

¶ De serpentibus qui egredi faciūt sanguinem ex po-
ris omnibus. Cap. 36m.

Sicut sunt aufudius ⁊ sabrin: isti serpētes sūt
mali ⁊ cū mordēt disrumpunť pori ⁊ meatus
oēs fluētes ⁊ manātes: ita ꝙ ex vlceribꝰ ꝯso-
lidatꝭ cū dolore ꝯtinuo ⁊ vomitu sanguinis ⁊
sputo sanguis. Et sapiētes qdā dixerūt ꝙ isti duo ser-
pētes corpora hn̄t arenosa ⁊ sup corpa eoꝝ sūt pūcta
nigra ⁊ alba: ⁊ lōgitudo eoꝝ est lōgitudo cornuti. Et
dixerūt qdā ꝙ ipsi sunt minores viperis: ⁊ capita eoꝝ
⁊ ipoꝝ caude sūt minuta ⁊ sť coloris arenosi. Et qn̄qꝫ
sūt nigri ⁊ rubei ⁊ albi: ⁊ sūt sup eoꝝ capita squame al-
be icise: ⁊ eoꝝ icessui ē strepitꝰ pp siccitatē corticū vē-
triū ipsoꝝ: ac si eēt strepitꝰ folioꝝ virge ⁊ sunt grauis
motꝰ eq̄liū dentiū: ⁊ hos narrāt cū spēbꝰ qbusdā ordi-
nis p̄mi. Et hoꝝ qdē serpētū morsus disrūpit poros ⁊
meatꝰ nāles faciēs ex eis manare sanguinem: ita ꝙ ex
angulis oculoꝝ: ⁊ cōprimiť in sanguie ⁊ sputo sangui-
nis nariū ⁊ vomitu ⁊ dolore in stomacho. Et dixerūt
quidā ꝙ locus apať ⁊ denigrať ⁊ currit ex eo res pua
aquosa: ⁊ soluiť venter ⁊ cōstringiť anhelitꝰ ⁊ difficul-
tas fit vrie: ⁊ abscindiť vox ⁊ mollificanť mēbra ⁊ vin-
cit super corpus dispositio obliuiōis ⁊ accidit spasmꝰ
⁊ cadunt dentes ⁊ moritur patiens.

¶ Agit de secundo in speciali ⁊ habet. 12. partes ſm. 12. species eo-
rum. ibi (Dixerunt.)

¶ De cura. Cap. 37m.

Cura eoꝝ est ꝓprima cure alasilet ⁊ vipera-
rū inq̄ꝫtū dať eis in potu vinuz plm ⁊ euo-
mūt sup ip̄m post cibationē cū eis q̄ sunt sicut
oua taraca ⁊ pisces saliti ⁊ alia: ⁊ itereť sup
eos vomitus: deide comedāt post illud panē ⁊ pisces
positos sup prunas ⁊ comedant vuas passas: ⁊ semen
raffani iteꝝ est ex eis que cōferūt ipsis ⁊ ꝓprie cuz vi-
no: ⁊ succus papaueris cū radice lilij celestis cū vino:
⁊ qn̄qꝫ ꝯfert eis albugo oui cum vino. Et ꝯfert eis in-
quātū est expulsio sanguis empl̕atio cum portulaca ⁊
farina ordei: aut folijs vitis decoctis: aut arnoglossa
aut gallis. Et ex eis que retinēt sanguinē per cauteriū
sūt pori ⁊ vrtica ⁊ rutha cū faria ordei ⁊ albumie oui.

¶ De faciente sitim. Cap. 38m.

Dixerūt ꝙ serpētis faciētis sitiz lōgitudo ē
palmi vniꝰ: ⁊ sup corpꝰ eiꝰ sūt vestigia ni-
gra plurima: ⁊ caput eiꝰ puū: ⁊ collū ipsius
grossuz. ⁊ icipit creatura eiꝰ ex collo gros-
so vsqꝫ ad caudā subtilē. Et dixerūt qdā ꝙ hic plm ē
in regione lochiati ⁊ assiz: ⁊ forma eiꝰ ē forma vipere
⁊ color postremi eiꝰ vsqꝫ ad caudas ē ad nigredinem
decliuis: ⁊ icedit q̄tiēdo caudā suā. Et dixerūt qdā ꝙ
ē i littoribꝰ: ⁊ dixerūt ꝙ acidit morso ab eo vt adurať
vēter eiꝰ ⁊ iflāmeť: q̄re nō sanať ex aq̄: imo non cessat
bibē absqꝫ exitu alicuiꝰ rei p vrinā aut sudorez: ita ꝙ
inflať vēter eius totus ⁊ currit aq̄ in venas ipsius.

¶ De cura. Cap. 39m.

Regimē eoꝝ post cōe regimē ē idesinēter fa-
cere eos bibē oleū plm ⁊ euomere: deide cly-
sterizare eos cū eis q̄ educūt feces ⁊ humidi-
tates ⁊ trahūt aquā ad iferiora: ⁊ vt denť diuretica sicut
d̕coctio apij ⁊ spice ide: ⁊ cinamomi ⁊ assari ⁊ siseleos
⁊ petrosillini ⁊ siliū: ⁊ ēpl̕eť exteriꝰ cū sale ⁊ calce ⁊ ol̕o:
⁊ empl̕atio quā dicemꝰ ad morsū canis rabiosi ꝯfert.

¶ De cafezati ⁊ altararati. Cap. 40m.

Isti serpētes sunt parui breues minuti qui
qn̄qꝫ occultantur in arboribꝰ isidiātes vt
proijciāt seipsos ad illū qui transit p eos ⁊
exeunt ꝓcedētes ad eū. Et ego qdez dico
ꝙ vidi

ꝙ vidi genus hoꝝ serpentũ in partib⁹ de hestẽ ⁊ sunt ad rubedinẽ ↄ̃cliues ⁊ sũt calidi valde. Et dixerũt. accidit ex morsu eoꝝ dolor vehemẽs: ⁊ ptrãsit in totuz corpus si fuerit de gñe qꝺ vidi ⁊ accidit ex eo mors. Et dixerũt. cura eoꝝ est cura cõis ⁊ cura viperaꝝ.

¶ De saliente ad duas partes. Cap. 41ᵐ.

Dixerũt qdaz serpẽtẽ cuius nomẽ anchesimẽ ⁊ dixerũt ꝙ ipse est saliẽs ad duas ptes: veꝝ ego nõ verifico ꝙ ipse sit saliẽs aut alius. at ipsi narrauerũt euz ꝙ due extremitates eius sunt equales in grossitudine ⁊ equales medio: ⁊ existimo ꝙ hic est ille quem vidi in veritate.

¶ Ilicinus ⁊ est durissos. Cap. 42ᵐ.

Iste habitat in ilicib⁹ ⁊ accidit ex morsu eius excoriatio cutis eius quez mordet ⁊ excoriatio cutis illius qui pmiscet̃ ei ⁊ curat ipz ⁊ hz odorẽ malignum mortificans euz qui p̃sens est mortis eius siue sit ledẽs siue nõ ledẽs. Et accidũt ex eo iterum accidentia morsus viperarum.

¶ De cura. Cap. 43ᵐ.

Cura ipsius est cura viperaꝝ ⁊ ↄfert eis ꝓprie bibere arist. lõgã cũ vino: ⁊ silr̃ albãdal coctã ⁊ aphodilli radicem ⁊ vinum.

¶ Miliares. Cap. 44ᵐ.

Serpentum huius generis color ꝓpter citrinitatez suam est quasi color milij. Et accidũt eis quem mordent accidẽtia malarum viperarum. Et cura eorum est cura illa.

¶ Serpẽs noiatus scisetati. Cap. 45ᵐ.

Color eius est similis saliẽti ad duas ptes: sed ille est deterior: ⁊ accidẽtia eius sunt illa. Et cura eius est illa cura.

¶ Serpens aracis vel aspis habens colores diuersos. Cap. 46ᵐ.

Quidã dixerũt ꝙ ẽ malign⁹ iterficiẽs ĩ die secũdo cũ corrosiõe epatꝭ ⁊ ↄfractiõe ĩtestioꝝ. Et curatio ei⁹ ẽ curatio viperaꝝ paruaꝝ.

¶ Serpens triscalis. Cap. 47ᵐ.

Narratũ ẽ de h̃ ꝙ ei⁹ accñtia silr̃a sũt accñtibus viperaꝝ: veꝝ sunt cũ iflatione loci morsus ⁊ vesicis ⁊ duritie apparente ⁊ cursu humiditatis sanguinee nigre ex illo loco: ⁊ accidũt ei alteratio rõnis ⁊ tenebrositas visus ⁊ spasmus mortificãs. Et cura eius est cura viperaꝝ. Et ego qdez dixi hũc serpẽtẽ in hoc loco existimatiue ⁊ nõ nosco eũ: neqꝫ ordinem eius: neqꝫ ipsius genus cũ verificatione: ⁊ neqꝫ scio: an iste sit in iteratione: an non.

¶ Famulus. Cap. 48ᵐ.

Dixerũt morsus ei⁹ ẽ silis morsui viperaꝝ: sed accidũt carni ei⁹ q morsus ẽ ab eo corruptio ⁊ mollificatio sicut accidit ei qui hz hydropisiz: ⁊ accidũt ei ꝓfunditas somni ⁊ obliuio ⁊ egritudies in epate ⁊ ieiuno ⁊ colon. Et sermonẽ quidem in hoc serpẽte attuli fm existimationem in hoc loco sicut sermonẽ de illo qui est ante ipsum: ⁊ fortasse nõ est huius ordinis: imo est ordinis putrefaciẽtiũ. Et cura eius est cura viperaꝝ.

¶ De amiudutus ⁊ cauharus. Cap. 49ᵐ.

Dixerũt qdam ꝙ lõgitudo cuiusqꝫ horum serpẽtũ est vsqꝫ ad cubitũ: ⁊ color eoꝝ est color arene ⁊ sup corpa ipoꝝ sũt vestigia. Dixerũt ⁊ accidũt ei quẽ mordet dolor vehemẽs loci morsus ⁊ ap̃a maximũ: ⁊ currit ex eo virus ⁊ iterficiũt ĩ t̃tio: ⁊ mora ei⁹ post septimũ.

¶ Curatio eorum. Cap. 50ᵐ.

Dixerunt ꝙ curatio eoꝝ est curatio cõis ⁊ est ei⁹ ꝓpriũ dare in potu castoreũ ⁊ cinamomũ ⁊ radix cẽtauree de quocũqꝫ istorũ fuerit. ʒ. ij. cũ vino ⁊ ↄfert eis radix aristo. ⁊ ꝓprie longe iuuamẽtum maximum: ⁊ similr̃ radix assoasir ⁊ succus eius proprie ⁊ radix gẽtiane. Et ↄferũt eis ex emplastris mel decoctũ ⁊ exiccatũ ⁊ tritũ: ⁊ radices granatoꝝ: ⁊ silr̃ centaurea ⁊ semen lini ⁊ lactuce: ⁊ semẽ harmel ⁊ volubilis: ⁊ rutha syluestris: ⁊ conferũt eis emplastra appropriata vlcerib⁹ putridis.

¶ Serpẽs noiatus selsir ⁊ est putrefaciẽs. Cap. 51ᵐ.

Existimauerũt qdã ꝙ sũt serpẽtes q sũt in regionib⁹ assem ⁊ in egypto hñtes lata capita pua colla: curtas caudas: vẽtres rotũdos: ⁊ nõ sunt sup eoꝝ capita linee ⁊ squame: ꝫ sup corpora eoꝝ sũt linee diũsi coloris: ⁊ cũ icedũt nõ rectificant̃ imo ↄ̃hunt̃. Et accidũt ei quem mordẽt ap̃a dolorosuz ⁊ putrefactio totius corporis post ↄtritionez ei⁹ ⁊ capilloꝝ casus. Et q̃nqꝫ festinat putrefactio perdens illud qꝺ sanũ est: ⁊ sunt quasi spẽs viperaꝝ.

¶ De cura. Cap. 52ᵐ.

Oportet vt sit cura eoꝝ cura cõis ⁊ cura media cure viperaꝝ: deide curatio ei⁹ qꝺ accidit ex morsu eoꝝ ↄ̃ dispõnib⁹ ⁊ accñtibus.

¶ De speciebus serpentuz qui nocent q̃n mordent per vulnus nõ per venenum de quo sit curãdũ: ⁊ sunt serpentes magnoꝝ corporum valde.

¶ De dracone. Cap. 53ᵐ.

Dixerũt: minor spẽrũ draconum fz ꝙ dixerũt qdã est qnqꝫ cubitoꝝ: magni ṽo sũt trigita cubitoꝝ ⁊ supra. Dixerũt. ⁊ sũt draconi duo oculi magni ⁊ sub mãdibula iferiore ẽ eminẽtia sicͧ mẽtũ: q̃re sũt ei dẽtes plurimi. Et dixerunt quidã ꝙ ipsi multiplicant̃ in ptibus nubie: ⁊ indi sunt maiores: ⁊ illi de nubia q sũt ĩ regiõe asie sũt vsqꝫ ad q̃tuor cubitos ⁊ indi sunt magni valde. Et dixerũt de illis sunt quos diximus: ⁊ hñt facies citrinas ⁊ nigras: ⁊ sunt eis ora vehemẽtis amplitudinis: ⁊ supercilia cooperiunt oculos eorum: ⁊ sup colla eoꝝ sunt squame: ⁊ in omni mandibula sunt tres dentes. Et ego dico ꝙ iam vidi quẽdam hui⁹ generis super collum: cuius in latitudine descendente erant pili grossi. Dixerũt. ⁊ accidit ex morsu eoꝝ dolor paruus: deinde inflãmat: ⁊ masculi eorũ sunt deteriores feminis. Et dico ꝙ iam verificatuz est ꝙ in regionib⁹ alijs ab india sunt dracones magni valde. Et dixerunt cura eorum est cura vlcerum malorum tm̃.

¶ Agit de tertio ordine. s. magnorum. Primo hoc in generali. Secundo in speciali. ibi (Et videtur.) Et hec diuiditur in quinque fm quinque species serpentum.

¶ Albedismon persin. Cap. 54^m.

Videt q̄ sit iste d̄ gn̄ib⁹ draconū ꝛ dixerūt q̄ illi quē mordet albedismon accidūt ea q̄ accidūt reliq̄s morsib⁹ draconū: sed dixerūt de draconib⁹ q̄ eoꝝ dētes sunt vehemētes. Et de ꝓprietate eius est q̄ carminat carnē: quare effodit eam q̄obrem magnificatur timor in vulnere eius ꝛ indiget curatione vulnerum malorum valde.

¶ De morsu draconis marini. Cap. 55^m.

Dixerūt: liniat̄ morsus ei⁹ cū sulphure ꝛ aceto ꝛ dixerūt ꝓferūt ei adeps crocodilli emplastrata ꝛ piscis noīatus tricla ꝛ plūbum quando fricat̄ super ipsum iuuatur eo. Et medicinis quas scribem⁹ i cap. rutele ꝛ ꝓprie tyriaca ꝑma ꝛ albedarūgi bibitū ꝛ emplātuꝫ confert ei.

¶ Dere carmē. Cap. 56^m.

Dixerūt q̄dam arabes sapiētes ꝛ existimo q̄ sit d̄ gn̄e draconū marinoꝝ aut alioꝝ q̄s ambos noīauit semurion ille sapiēs dicens q̄ accit ex morsu eoꝝ illd̄ q̄d accit ex morsu vipaꝝ. Et silat̄ q̄ sit cura eoꝝ cura viperaꝝ.

¶ De albatrat̄ ꝛ bauden. Cap. 57^m.

Dixerūt quē mordēt albatrat̄ ꝛ baudē accidūt ei dolor vehemēs ꝛ friditas plīma ꝛ stupor ꝛ mors ꝓculdubio: ꝛ puenit ad hoc vt sit ei⁹ cura fridoꝝ venenoꝝ. Dixerūt q̄dā opꝫ vt embrocet̄ morsus ei⁹ cū aceto tepido ꝛ emplastret̄ locus cū folijs lauri ꝛ inūgat̄ cū oleo costino ꝛ oleo de piretro ꝛ qui similant̄ eis ex oleis in q̄b⁹ est virtus squille ꝛ vrtice. Ea v̄o que in potu dant̄ eis est succus folioꝝ lauri cū aceto ꝛ aniudē cū rutha: aut sumant̄ myrre ꝛ pipis ꝛ ruthe ptes eq̄les: cui⁹ dosis sit aureus vnus in vino: ꝛ tyriaca ꝑma dicta i ca. rutele.

¶ Tractatus Quartus: Cuius capl'a sunt. 15.

¶ De morsu hominis ꝛ quadrupedum. Cap. p^m.

Dicamus in h̄ tractatu lesiones morsus hoīs ꝛ morsus canis ꝛ leporis ꝛ silīū: ꝛ morsus canis rabiosi ꝛ lupoꝝ ꝛ crocodilli: ꝛ morsus symȳ: ꝛ morsus mustelle ꝛ morsus alcale ꝛ mugali.

¶ Hic d̄terminat de cura q̄drupedū ꝛ hoīs. Et p̄ premittit rubricam. Scd̄o exequitur. ibi (Deterior.) Primo in generali. Secūdo in speciali. ibi (Ponantur.) Primo ponit quendā. Secundo curam. ibi (Et qui vult.) ¶ Notandū q̄ morsus hꝫ malitiā ex saliua inq̄tum saliua est venenū. saliua aūt ieiuni est fortior ꝛ prauior ꝛ peior etiā hoīs male complexionis. zo. ꝑtinet̄. z. ca. peior est hominis nigri ꝛ animalis nigri. Judeus ibidem.

¶ Sermo vniul'is de curatione morsus. Cap. 2^m.

Deterior morsus est ille q̄ est a ieiuno: siue sit homo aut non homo.

¶ Et qui vult curare morsuꝫ: opꝫ vt ponat in primis super morsum pānū infusuꝫ in oleo aut inungat abstergendo cum ipso oleo.

¶ Ponit primo curam. Primo per sedantia ꝛ ꝓhibentia vulnus. Secūdo per abstersiua medicinaꝝ ꝛ lenitiua. ibi (Deinde si consequitur.) Tertio per attractiua veneni morsus. ibi (Et si videt̄ corruptio.) Hec enim tria videntur necessaria. ¶ Notādū q̄ inūctio cum abstersione fit vt oleū nō oppilet: vel vt p̄p motū abstersiōis ꝓsolidatio ꝓhibeat̄: vel vt non putrefiat ꝛ mollificetur.

¶ Deinde si ꝓseq̄t ip̄s itētio ꝛ emplet̄ cuꝫ eis q̄ sūt sicut mel ꝛ cepe ꝛ fabe masticate ꝛ crude sicut sunt: illd̄ enī est mirabile in hac re. Et iteꝝ vinum coctū ꝛ lytargirium: ꝛ emplastratio cum oleo herbi est mirabilis.

¶ Ponit curam per abstersiua materieꝝ ꝛ virulentiarum. ¶ Notandum si consequitur ipsum intētio. s. ꝓhibitionis clausionis ꝛ sedationis doloris etiā: ꝛ hec omnia sunt abstergentia.

¶ Et si videt̄ in eo corruptio mūdificet̄ pus cū suctiōe vētosaꝝ: aut medicamine acuto: ꝛ dimittat̄ donec faciat pus ꝛ ꝓsideret̄. Et cū videt̄ in suppuratiōe ei⁹ putrefactio: tūc scit̄ q̄ mūdificatio ꝛ attractio lesiōis nō fuit vltima: q̄re curet̄ cū attractiuis fortib⁹ q̄ diximus in ca. morsus serpētū. Et si nō fuerit i morsu corruptio ꝓhibeat̄ spatio ꝛ ꝓsolidet̄ vuln⁹. Et d̄ meliorib⁹ vnguētis ad morsuꝫ ꝛ ifiriōes vnguiū auiū ꝛ spinaꝝ ꝛ similiū ē vnguētū nigrū admistratū post exctionē malitie si ea idiget̄ ꝛ post ablutionem cū aqua ꝛ sale.

¶ Ponit curam per attractiua veneni ꝛ cognoscetur si attractuꝫ est perfecte: ꝛ si est remota malitia.

¶ Morsus hominis in homine. Cap. 3^m.

Ponant̄ sup morsuꝫ cū accidit vt sit vehemēs cepe ꝛ sal ꝛ mel die ꝛ nocte: deide curet̄ cum vnguēto nigro fcō ex adipe ꝛ cera ꝛ olō ꝛ albezard: est enī meli⁹ empl'ꝫ ad illd̄ q̄d morsū est. Et silr̄ cinis ꝓferēs cū aceto ꝛ melle. Et iteꝝ minutum thus cū vino ꝛ oleo. Et iteꝝ ossa vituloꝝ adusta vsquequo albificent̄ confecta cū melle. Et iteꝝ sal tritum cū melle aut myrra ꝛ gūmi albotin vulnere iam repleto anheto sicco adusto: ꝛ liniatur cuꝫ eo ꝛ liget̄. Et liniatur super ipsum iterum cinis caulium.

¶ Hic in speciali. Primo de morsu hoīs. Secundo canis. ibi (Fit.) Tertio leopardi ꝛ alioꝝum. ibi (Isti rapaces.) Primo in generali curam morsus hoīs in homine. Secundo in speciali. ibi (Et q̄nq̄.) ¶ No. q̄ in saliua est vestigiuꝫ caloris naturalis cuius est saliua: vnde iuuat ad digestionem cibi: ꝛ ideo quia vnus habet complexionem alȳ non conformem: ideo saliua vnius respectu alterius est permutatiua: ꝛ habet rationem veneni ꝛ ꝓprie male cōplexionati hominis ꝛ nigri. ¶ No. secundo q̄ in morsu hominis ꝓpter non habere dentes acutos fit multa contusio: ex quo pꝫ quales medicine debēt apponi: quia resolutiue ꝛ exiccatiue materierum ꝛ aperitiue quales sunt quas Auicē. ponit.

¶ Et quādoq̄ꝫ accidit ex morsu hominis ꝛ ꝓprie ieiuni accipientis medullas granorum preparatas ad corruptionem ꝛ ꝓprie lentes corruptas corruptio: quare oportet vt inungatur morsus cum oleo abstergendo ꝛ emplastretur ex radice feniculi cuꝫ melle aut farina fabarum cum aqua et aceto: ꝛ permutet̄ emplastrum omni vice.

¶ Determinat in speciali de morsu hoīs. No. q̄ iste medulle possūt accipi: quia homo fit cibatus eis in vsu vel masticet eas: ꝛ ꝓprie lentes. s. corruptas: tunc enim fit saliua magis venenosa. Et accidit corruptio. s. in loco morso: ꝛ ideo oportet intendere dilatationi vulneris ꝛ abstersioni sicut docet hic.

¶ Dubitatur. vtrum super morsu hominis debeamus apponere mitigatiua doloris. ¶ Dicendum q̄ si non sit suspitio de venenositate q̄ sic. si alius non est suspectus non debemus curare de hoc: imo attractiua inducunt dolorem: ꝛ varis eis: ideo tunc ponitur oleum intentione dilatationis vulneris non intentione sedationis doloris: accidit enim sibi hic: lꝫ enim quādoq̄ ponamus quādo dolor esset vehementissimus ꝛc.

Dubium

¶ Morsus canis domestici non rabiosi: morsus similiter adib ꝛ similium. Cap. 4^m.

Fit singularis curatio illi⁹ ex eis que diximus in cap. vniuersalium ꝛ curatione morsus hominis: ꝛ fortasse sufficit vt aspergatur locus statiꝫ aceto: ꝛ cōquassetur manu multotiēs: deinde ponatur super ipsum nitrum cum aceto: ꝛ remouetur super ipsum omnibus tribus diebus ꝛ ꝓprie

prie

p̄rie cum timetur malitia rabiei. Et quandoqȝ sufficit vt curetur cum cepe ⁊ sale ⁊ rutha ⁊ fabis ⁊ amigdalis amaris cum melle: aut arnoglossa cum sale ⁊ folijs cucumeris ⁊ citrulli ⁊ calamento contrito cum vino. Et iterum epitbima super ipsum cum lytargirio ⁊ p̄prie cum est illic inflāmatio vehemens cuȝ farina bo robi cum melle. Et ex illis que conferunt ei est origanum campestre cum sale ⁊ melle ⁊ almuri resolutum cum aceto liquido dimissum diebus aliquot: ⁊ hec q̄dem confert omnibus primis.

¶ Agit de morsu canis non rabidi ⁊ sup. Et primo hoc. Secūdo rabiosi. ibi (Accidit cani.)

¶ Morsus canis rabiosi: ⁊ adib rabiosi: ⁊ mustelle rabiose: ⁊ aliorū de illis que dicūtur. Cap. 5m.

Accidit cani rabies que est cōuersio sue complexionis ad melancholiam malam malignā venenosam.

¶ Primo curas rabiositatis in cane ⁊ signa vt precaueamus. Secundo enumerat omnia animalia que fiunt rabiosa. ibi (Dicitur.) Tertio ponit signa canis rabidi morsus. ibi (Cum canis.) Primo causas rabiei. Secūdo signa. ibi (Quāobrem.) Tertio cōparat canem rabidum ad lupum. ibi (Et adib.) Primo ostēdit quid sit rabies. Scd̄o causas. ibi (Et accidit.) ¶ No. cui⁹ morsus fit rabies: q2 melācholicus. Scd̄o qualis melācholia: q2 peccās mala qualitate sicca proprie maligna venenosa. No. dixit ⁊ maligna .i. fraudulēta q2 fraudat. latet enim quandoqȝ eius impressio. 40. dieb⁹: ⁊ quidā dixerunt post. 7. menses al's annos: ⁊ ita ponitur.

¶ Et accidit ei hec conuersio: aut ex aere aut ex cibis ⁊ potibus. Ex aere v̄o quoniam calor vehemēs adurit humores eius: quare fit rabiosus in autūno aut cōgelat frigus vehemēs sanguinē eius faciēs ip̄m decliuem ad nigredinē: quare fit rabiosus in vere.

¶ Ponit causas. No. ꝙ melia ināturalis generatur per adustionē vel congelationem. Si per adustionem: tunc eius nocumentū apparet in autūno propter duo. Primo q2 completur incineratio. Secundo q2 prohibetur transpiratio ⁊ constringitur adueniente frigore: potest tamen festinare ad estatem: non fit ad hyemem: vt Halyab. 8. tractatu. cap̄. 20. Si per congelationē tunc ver vel eliquat. Ex quo patet ꝙ rabies autūni est peior: ⁊ similiter May: s3 veris est minus mala ⁊ similior melancholie.

¶ Ex cibis v̄o ⁊ potibus quoniam lambit in sanguine interfectorꝝ ⁊ comedit ex cadaueribus ⁊ bibit ex aq̄s putridis: quare impletur melācholia putrida.

¶ No. comedere ⁊ lābere sanguinem statim nō faceret hoc: q2 caro humana est conformis homini ⁊ boni nutrimenti: vñ q̄daȝ vendiderunt eas ēt cacumius: sed post putrefactionem facit hoc ⁊c̄. ¶ No. ꝙ oīa signa que ponit sunt accidentia melancholie.

Dubium

¶ Dubitatur. vtrū hō possit fieri rabidus ita ꝙ mordens aliuȝ occidat: l3 hec qd̄ caderet in cap̄. sequenti. ⁊ melācholie. ¶ Q2 sic per Gilbertum Anglicum. Itē hō potest fieri syluester Arist. 10. p̄ble. 45. p̄ble. ergo magis rabiosus: q2 magis repugnat sue dispōni ꝙ fiat syluester cū sit aīal ciuile politicū. p̄ politicorꝝ. ⁊. 11. de vtilitate partiū. 14. ca. Item hō potest egrotare morbis melicis. ergo rabiosus: q2 rabies est morbus melicus. ¶ In oppositū est Auic. qui non enumerat nec alij. ¶ Dōm primo ꝙ cani maxime accidit rabies: rō q2 est animal siccuȝ multū: ⁊ ideo eius sanguis est apt⁹ cōuerti ad meliaȝ. ¶ Sed tu. d. cū vulpes lepus ⁊ lupus sunt sicca q̄re nō fiunt. ¶ Dōm primo ꝙ si fiūt nō apparet ita frequēter. ¶ Vel dōm ꝙ canis p̄pter cōuersationē domesticā comedit cibaria varia ⁊ diuersa que sunt causa corruptionis digestionis ⁊ putredis in sanguie: vñ fit rabiosus: alia aūt aīalia syluestria nō sic patiunt̄ indigōnes. ¶ Dico secūdo ꝙ hō pōt fieri rabidus a causa extrinseca vt a morsu canis: vñ duo viri morsi ab hoīe quem canis rabiosus mordit incurrūt timorē aque: ergo iste hō erat fact⁹ rabidus. canis ergo cū morderit hoīeȝ facit illū rabidū sic̄ vidisti de morsu a lupo rabioso. ¶ Tertio dico ꝙ nō est īpossibile ꝙ fiat rabidus a causa itrinseca: rō q2 sicut cōplexio hoīs p̄ter morsuȝ canis potest p̄mutari ad nām melicaȝ fraudulentā ⁊ ita ad rabiē: sed ita ē ꝙ p̄mutat̄ ad melicaȝ cancrosaȝ leprosam nitrosaȝ ⁊ hmōi. Item sp̄ēs melācholie potentes euenire homini sunt īdeterminate: vt tertio de iteriorib⁹. c. 7. ⁊ cōiter d2 īfinite. Ita pōt sibi rabies euenire: ⁊ ideo fugiēdum est a melācholicis ⁊ maniacis: q2 saliua eorū est venenosa. ¶ Ad oppositum dicēdum est ꝙ vtp̄lm rabies fit morsu canis: ideo. A. de hoīe morso facto a canis morsu dixit ⁊c̄.

¶ Quāobrē accidit iterum creature eius vt varietur et accidit complexioni eius vt alteretur sicut accidit leprosis. Et quādoqȝ apostematur corpus eius ⁊ conuertitur color eius ad cinereitatem: ⁊ addit̄ persenerātia in causis corruptionis eius: ipse nāqȝ famem patitur ⁊ non comedit ⁊ non bibit aquaȝ. Et quādo obuiat aque timet ex ea ⁊ abhorret eam: ⁊ quādoqȝ horripilatur ex ea ⁊ tremit: ⁊ multiplicatur horripilatio ⁊ est in cute faciei sue: imo quādoqȝ moritur ex ea timēdo ⁊ proprie in fine rei sue. At accidit ei multitudo tenebrositatis oculoruȝ: ⁊ est semper solitarius ignarus non cognoscens dn̄m suuȝ: ⁊ videbis eum rubeū oculos vehemētis aspectus ⁊ horribilis: ⁊ exhit linguam ⁊ currit saliua spumosa ⁊ fluit nasus capite eius iā dimisso ⁊ auribus eius mollificatis: q̄re mouet eas ambas: ⁊ iam curuatū est dorsum ⁊ inclinat̄ dorsum eius ad latus: quare videt̄ iam tortus ad latus ⁊ ad sup̄iora ⁊ ad latus. Et si firmatur cauda ei⁹ ambulat timidus dcliuis quasi sit ebrius tristis angustiosus: ⁊ preceps fit omni passu. Et cuȝ apparet ei forma currit cōtra illam inuadendo ipsam: siue sit paries aut arbor: aut aīal ⁊ parꝝ parificat̄ īuasio ipsius cū ei⁹ latratu ad illud qd̄ inuadit s̄m cōsuetudinē canū: imo est tacitus squalidus: ⁊ quādo latrat videbis canes fugere a via eius: ⁊ fugiūt ab eo ipso lōginquo. Cū si fiat p̄sens alicui eorꝝ repente blandit̄ ei ⁊ obediēs fit iter man⁹ ei⁹ ⁊ conat̄ fugere ab eo. Et adib deterior est eo: ⁊ sil'r qui de lupis est in quātitate eius ea que diximus.

¶ Ponit signa quibus cognoscimus canem rabidum ⁊ adib: comparat canem rabidum ad lupum.

¶ De narratione eorum que fiunt rabiosa p̄ter ea que diximus. Cap. 6m.

Dicit̄ ꝙ vulpes fit rabiosa ⁊ mustella fit rabiosa. Et dixerūt q̄dā ꝙ q̄dā muli rabiosi facti sūt ⁊ momorderūt dn̄os suos ⁊ icurrerūt maniā que accidit ex reliquis rabiebus.

¶ Enumerat alia animalia que fiunt rabiosa: ⁊ de hoc deberet fieri questio.

¶ Dispōnes eius quē mordet canis rabiosus. Cap. 7m.

Cum canis rabiosus mordet hoīes nō v2 nisi vulnus hn̄s dolorē sic̄ reliq̄ vulnera: deinde apparēt super ipsos post dies aliq̄t aliq̄d de cogitationib⁹ corruptis ⁊ somnus corrupt⁹ ⁊ dispō q̄si ira ⁊ murmuratio ⁊ cōmixtio rōnis ⁊ rn̄sio absqȝ eo qd̄ q̄rit̄ ab eo: ⁊ vides spasmari extrema eius cōtrahendo ea ad se ⁊ refugit lumen ⁊ saltus velamis ⁊ singultus ⁊ sitis ⁊ siccitas oris ⁊ fugit ex pressura et amat accēsionem luminis: ⁊ quandoqȝ abhorret lumen ⁊ rubent membra eius ⁊ proprie facies eorum et raucescūt voces ipsoruȝ ⁊ plorāt in timore aque ⁊ humiditatū: ⁊ quotiēs approximat eis aqua imaginātur canem quare timent ex eo: ⁊ quādoqȝ non terrentur: imo nauseant eā: ⁊ quādoqȝ diligunt volutari in terra: ⁊ quādoqȝ accidit eis proiectio spermatis sine desiderio ⁊ perducit proculdubio ad spasmum ⁊ cuȝeȝ: ⁊ quādoqȝ peruenit ad sudorē frigidum ⁊ syncopim et

moꝛtē: ⁊ qn̄qꝫ moꝛit̄ an̄ has diſpōnes ſitiēdo: ⁊ qn̄qꝫ deſiderat aquā: deinde ꝓclamat ex ea cū obuiat ei: et quādoqꝫ ſoꝛbet ex ea quare ſtrangulat̄ per eaꝫ ⁊ moritur: ⁊ quādoqꝫ latrat ſic̄ canis: ⁊ quaſi ſit cū eo raucedo: ⁊ quandoqꝫ abſcinditur vox eius ⁊ fit ſicut apopleticus non valens tolerare vt clametur.

¶ Hic de ſignis moꝛſi a cane rabido ⁊ ſunt duo. due quedaꝫ diſpoſitiones que ſequuntur moꝛſuꝫ quedā ſunt ſigna ſignificātia moꝛſum ipſum. ſ. an ſit a rabido cane vel nō: qꝛ aliquādo diu latent cū nō ſtatim apparēt ſigna mala: ⁊ ideo duo facit. 2ª ibi (Qn̄qꝫ moꝛdet.) ⁋ Prima in duas. Primo ſigna. Secūdo docet ſignificare ſuꝑ ſalutifera ⁊ moꝛtifera diſpōne: aſſignans cauſam apparentie. ibi (Et nō eſt territus.) ⁋ Prīo ponit ſigna ſumpta ab actionib⁹ mutatis. Scdō ſigna ſumpta ab exeūte mutato. ibi (Et qn̄qꝫ mingit.) ¶ No. ꝙ illud venenum eſt melīcum: ⁊ ſicut melācholia eſt tarde impreſſionis: ita ⁊ hoc venenū: ideo ⁊ in principio moꝛſus nō eſt niſi vulnus habens doloꝛē: ſicut reliqua vulnera. pꝫ ex hoc: qꝛ accidūt poſtea ſomnia: ēt qꝛ inficiūt cerebꝛū ⁊ ꝑmutant̄ v̄tutes imaginatiua eſtimatiua ⁊ memoꝛatiua ſua. ēt ſiccitas eſt cā ſpaſmi et ꝯctionis coꝛruptiōis imaginatiōis. facit qn̄qꝫ deſiderari lumen ⁊ qn̄qꝫ fugere: ⁊ cū vltimat̄ ꝑducit̄ ad ſyncopim nocumēto coꝛdis ⁊ accn̄tia apoplexie: qꝛ vltimat̄ nocumentis cerebꝛi: ⁊ perducit ad priuationē ſenſus ⁊ motus: ⁊ ideo nō tolerat vt clametur.

¶ Et quādoqꝫ mingit pinguedineꝫ in qua ſunt res carnoſe mirabiles quaſi ſunt animalia ⁊ quaſi canes parui. In pluribus v̄o diſpoſitionib⁹ eſt vꝛina eius ſubtilis: ⁊ quādoqꝫ mingit nigrum: ⁊ aliquādo retinetur vꝛina eius: quare penitus mingere nō valet: ⁊ venter eius ſm plurimū eſt ſiccus. Et de mirabilibus diſpoſitionibus eius eſt ꝙ ipſe eſt promptus ad moꝛdēdum hoiem. Qꝛ ſi momoꝛderit hominem poſt comeſtioneꝫ ſuam accidit illi homini illud qđ accidit ei. Et ſimiliter ex ſuperfluitate cibi eius fit illud.

¶ Ponit ſigna ſumpta a multis exeuntibus.

Dubᵐ pᵐ ¶ Dubitat̄. vtꝝ in vꝛina moꝛſi a cane rabido ſit poſſibile apparere canes. Qꝛ nō: ſil'e eſt de venenis alijs ab his ⁊ de iſto in diſponendo coꝛpus: ſed moꝛſus a ſerpēte nō migit vꝛinā in qua ſerpēs appareat: ergo nec ipſe. Scdō vbi nō cōcurrit mā nec agēs nec loc⁹ nō pōt fieri gn̄atio: ſed mā canis eſt mēſtruū canicule: agēs eſt ſemē canis maſculi: locus eſt matrix ⁊c. ⁋ In oppoſitū ſūt oēs. Iteꝫ Aui. ꝯdicit Auēzoar primo theiſir trac. 9. ca. 16. Auēzoar enim ponit ꝙ ſi vꝛina colet̄ nihil appeꝛ de foꝛma taliū canū i petia. ⁊ ſi iterum dimittatur apparebit in vꝛina. nūc v̄o dicit ꝙ res ē carnoſa. ⁋ Rn̄det Cōciliatoꝛ dr̄ia. 179. in fine dicēs ſic. foꝛme v̄o in pinguedinib⁹ in vꝛinale deciſis repn̄tant̄: qꝛ oīs elicit̄ effect⁹ foꝛtitudine agētis ⁊ materie aptitudīe ꝙ hic ꝯcidit cū illud venenū calidū ſit ⁊ ſiccū vehemēter acutū ſibiqꝫ aſſimilatuꝫ. oē nāqꝫ qđ deducit̄ ab aliquo eius notā obtinet a quo ꝓducit̄. nā oꝛta principijs atteſtāt̄. ſcdō thegni tex. cō. 37. mā eni in qua effectus repn̄tat̄ eſt ſubtilis humida de facili paſſibilis apud Gal. ꝑꝑ qđ effectus foꝛmis vtiqꝫ canū aſſimilat⁹ poterit in vꝛinali cauſari quo cōquaſſato diſſolutio accidit vt nihil appeꝛeat reſidere. id aūt ꝑſuadet virt⁹ ſemīs informatiua ⁊ vꝛine diſpō in fiala vt denotāt grana magna al'r granula magis ſupi⁹ vꝛine iferi⁹ vel in medio entis reumate partes differēter ꝑcuti. Sil'r hypoſtaſis circuluſqꝫ cū alijs ꝯtētꝫ. Hec Cōciliatoꝛ que ego Gerardus addidi Gētili. ⁋ Rn̄det Cōciliatoꝛ ꝙ h̄ venenū qꝛ calidū ⁊ ſiccū eſt valde potēs: ⁊ iō iducit effectū ſm illđ al's a quo decidit̄. Hec rō eſt dupl'r falſa: qꝛ aliqđ venenuꝫ a cane rabido frigidū eſt ⁊ ſiccū: cū ſit rabioſus ex mel'ia facta ꝑ cōgelationē. Scdō ſi iſta eſt cā cū venenū ſerpētū ſit cal'ꝫ ⁊ ſiccū plus qꝫ rabidi canis: ḡ magis dꝫ apparere ſerpēs in vꝛina. ⁋ Ad declarationē ḡ huius iuxta moduꝫ ꝓbabilē ꝑmitto. Primo ꝙ ſuꝑfluitas deciſa ab animali per actum vltime digeſtionis. ſ. tertie eſt talis ꝙ in iſta ſuperfluitate eſt virtus cōpl'onis mēbꝛoꝝ cū illoꝝ actōe decidat̄. Scdō ꝙ ſpuma rabidi decidit̄ digōne facta circa partes gule vt virt⁹ coꝛdis cerebꝛi ⁊ epatis ſatis manifeſtat. Tertio qđ pōt mutare mām ad cōplexionē pōt permutare ad fignrā ſequentem cōpl'oneꝫ. Quarto ſi oē venenū per moꝛſuꝫ iniectū ſꝫ ſe diſponit oēs humiditates coꝛpoꝛis ſm ſuā cōpl'onē qđ ſequit̄ foꝛma ſꝫ illud aīal. Quinto ꝙ nō fit illud niſi a cane rabido: cā eſt ſi venena alioꝝ aīalium prius occidēdo ꝑueniūt qꝫ alie humiditates coꝛpoꝛis oēs cōplexionent̄ ſm aīal vel iuxta cōplexioneꝫ veneni: ḡ non poterunt reliqua venena facere apparere foꝛmas ſuoꝝ aīaliū. ſed ſic eſt. Tunc rōcinando dico ꝙ venenū rabidi canis eſt tarde occidēs: ⁊ ideo prius oēs humiditates coꝛpoꝛis diſſoluunt̄ a diſpoſitione canina: ⁊ ideo ꝑs euacuata cū vꝛina hn̄s cōplexionem caninam exiſtēte ibi agente: qꝛ caloꝛe canino diſponēte reducitur ad foꝛmā caninā. Infero ex hoc ꝙ ſi venenū rabidi canis occidit cito nō facit apparere hec mirabilia: vnde Aui. dicit. ⁊ qn̄qꝫ. Secūdo qꝛ ſi aliquis ſerpens tardaret occiſionē ſicut canis poſſet facē hec apparere: ⁊ foꝛſan ſine hoc eſſet inqꝫtuꝫ humiditates nr̄e ſunt magis apte tranſmutari ad foꝛmā canis qꝫ ſerpentis cū canis ſit nobis ꝓpinquioꝛ ſui natura. vide alia de accn̄tib⁹ rutele. ⁋ No. cōtrouerſiam circa ꝓpoſitū preſens factā a Frācīſco de Peruſio q dicebat: mihi vꝫ hoīs moꝛſi a cane rabido nō đbeāt appere ſigna ⁊ figure ⁊ foꝛme canis. arguebat ſic. tūc in vꝛina hoīs ſupponētis menſtruatā deberēt apparere foꝛme mulieris. ſed hoc eſt falſuꝫ. tenet ꝯn̄tia: qꝛ mēſtruata nō minus pōt venenare ſupponētem qꝫ canis hoiem: tūc eni ſanguis mēſtruus ⁊ ſperma pn̄t effici venenoſi: vt Aui. 5. trac. pᵉ ſen. tertij ca. de epilepſia. Simil'r ꝑꝑ magnā moꝛā quā facit in coꝛpoꝛe anteqꝫ occidat pōt virtus digeſtiua informare in vꝛina tales foꝛmas mulieris ſimpl'r nō min⁹: īmo plus ⁊ principalius ⁊ īmediatius alterat ſanguis mēſtruus mēbꝛa que habent digerere ⁊ ſeparare ⁊ facere vꝛinaꝫ qꝫ alterat canis rabidus cū moꝛdet aliquē in manu vel in pede. ḡ ⁊c̄. Tertio ꝙ ille foꝛme in vꝛinali: aut ſunt in mā ſubtili: cōtingit eni ꝙ cuꝫ vꝛīa eūatur aliquid ſubtile roꝛidū vel vapoꝛoſum de humiditatib⁹: ⁊ tunc ille foꝛme canū ſunt diſparētes in colatione vꝛine ſicut figure nubiuꝫ in aere cito diſparet: ⁊ de his loqtur Auēzoar. Aut qđ ducit̄ cum vꝛina eſt groſſuꝫ ⁊ cōpactū magis: ⁊ tūc magis poſſet appere aliquid carneū ⁊ magis ꝯſtās: ⁊ ſic ceſſat ꝯdictio Aui. ⁊ Auēzoar. De eo aūt qđ dicit vulgus: ꝙ in vētre ei⁹ audiant̄ canes latrātes non affirmo: ſed ipſi aliqn̄ faciunt voces vt canes. ¶ Ad ꝑmum ꝯtrarium apparet ſolutio. ⁋ Ad ſcđm dicēdum ꝙ nō eſt propꝛie agēs nec materia nec locus: ideo ꝓpꝛie nō eſt canis ſed ſimilitudo.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitat̄ cum ſanguis canis ſit canine cōplexionis: quare canis non mingit canes. ⁋ Dico ꝙ ſanguis comparatur vt materia mēbꝛoꝛum cōſequens tranſmutabilis in illa.

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Dubitat̄. quare ſaliua canis non rabidi nō habet inducere cōplexionem caninam. ⁋ Solutio. quia caloꝛ noſter vincit illam.

Dubᵐ 4ᵐ ¶ Sed dubitat̄. ſi hō rabioſus moꝛdet hominem ſi vꝛina canis foꝛmā oſtendit vel hoīs. ⁋ Dōm ꝙ vel hō ſuimet malitia eſt effectus rabidus: ⁊ ſi appeꝛet aliqua figura erit in foꝛma hoīs. vel eſt factus rabidus a cane moꝛdēte: ⁊ ſic apparebit foꝛma canis.

¶ In pluribus vꝛina ſubtilis ꝓpter ſiccitatem lꝫ quandoqꝫ īgroſſetur ꝓpter euacuationem melācholie: retinetur ꝓpter ſiccitatē facientem deficere expulſiuaꝫ. De mirabilibus: qꝛ ex hoc videt̄ ꝙ ex hoc factus ſit canis: ſic ita mirabile eſt ꝙ ſue ſuꝑfluitates appareant in foꝛma canis: ita ꝙ totū coꝛpus ſit cōplexionatū vt canis: ideo ſi foꝛma hoīs poſſet mutari ⁊ figura tēderet ad figurā caninā deberet hr̄e moꝛes ⁊ cōpl'onē caninaꝫ. Et ſil'r ē ſuꝑfluitas ei⁹ ſ. canis vel hominis vt vꝛina ſaliua ſudoꝛ: quare ſi accipiunt ītroducitur actio rabiei. vel aliter ex ſuperfluitate. i. eo qđ ſuperfluit de cibo in manducatione boli vel vbi bibit: tu vidiſti etiam.

¶ Et nō territ⁹ ē aliqs coꝝ ex aq̄ q euaſit ꝑ curationē: aut abſqꝫ ea ꝓpꝛie cū vidit faciē ſuā in ſpeculo ⁊ non cognouit ſeipm̄: aut cū in eo imaginatus eſt canis niſi duo viri. ipſi nāqꝫ ſm ꝙ exiſtimāt primi vixerūt in huiuſmodi diſpōne. Et ipſe quidem canis nō momoꝛdit eos ambos: īmo nō momoꝛdit eos ambos niſi homo quē canis rabioſus momoꝛderat. Ante v̄o terroꝛē ex aqua cura eius eſt ꝓpinqua. Et quādoqꝫ interficit inter hebdomadaꝫ ⁊ ſimilia vſqꝫ ad ſex mēſes: ⁊ ſpatiuꝫ temperatum eſt. xl. dies: ⁊ dixerūt quidam ⁊ non creditum eſt: quādoqꝫ terretur poſt ſeptem annos.

¶ Docet ſignificare ſuꝑ ſalute poſſibili vel ſuper moꝛte ⁊ malitia pauca ⁊ multa per ſigna ſumpta ab actionibus mutatis. Scdō ex diſpoſitione moꝛſus. ibi (Et ſanioꝛis.) Prīo hoc. Secundo aſſignat cauſam cuiuſdam apparentis. ibi (Dixerunt.) ¶ Notandum ꝙ timoꝛ aque ⁊ non cognoſcere ſe in ſpeculo ⁊ iudicare ſignificat vltimam malitiam ⁊ permutationeꝫ in cerebꝛo: ergo opoꝛtet ꝙ ſequatur moꝛs: ⁊ qꝛ venenum qđ mediante aliquo recipitur nō eſt tante potentie: ideo foꝛſan illi duo viri euaſerunt. ¶ Notandum ſcdō ꝙ diuerſitas in hac potentia eſt ſm diuerſitatē coꝛpoꝛuꝫ patientium ⁊ ſm diuerſitatem canum. quidā enim ſunt magis rabidi quidam minus: ⁊ quoꝛūdam venenū eſt acuti⁹ calidius: ⁊ ſic eſt eſtiua ⁊ autūnalis ⁊ maſculoꝝ ⁊ iuuenum. quoꝛūdā v̄o debilius ⁊ groſſius vt hyemalium ⁊ vernaliuꝫ feminaꝝ ſenū ⁊ pueroꝝ: ergo cito vel tarde poteſt occidere: non tamē eſt credibile ꝙ. 7. annis poſſit ſtare ad īprimēdū ⁊ vſqꝫ ibi occultetur ſua malitia.

¶ Dixerunt

¶ Dixerũt quidam ⁊ est sicut Ruffus. non terrentur ex aqua ⁊ diligunt volutari in terra nisi quoniam complexiones eorum iam dilexerunt siccitatem quare abhorrent contrarium complexionis ⁊ diligunt conueniens: ⁊ ad hunc sermonem non est declinatio. Declinatio enim ad illud quod conuenit complexioni propinque est ex eis ad que non currit.

¶ Ponit cãm apparẽtis. s. timoris aque. Et primo ponit alioꝝ sententiã. Scdo improbat. ibi (Et ad hunc.) ¶ Et ad hunc põt exponi dupliciter. Primo ꝑm Cõciliatorẽ ⁊ Dy. nã complexio est duplex. Una est ex longo tẽpore acquisita: ita ꝙ est facta nãlis in illa non facit iclinari ad ꝯtraria: cũ ergo acquisita ex rabido cane sic acqsita ex ꝑpinquo tpe nõ sit nãlis: ergo facit appetere ꝯtraria. s. humida ⁊ nõ facit abhorrere: ⁊ hoc est qꝺ dicit. dclinatio. hoc est inclinatio ⁊ appetitus ad illud qꝺ cõuenit cõplexioni ꝑpinque. i. ex ꝑpinquo tẽpore acquisite: est illud qꝺ nõ erit: qꝛ acquisita declinat ad ꝯriũ q̃re appeteret aquã que eẽt ei ꝯtraria. Hec mẽs Dy. male applicaꝭ ad textũ. Conciliator differẽtia. 179. cõplexio eq̃lis nõ induceꝭ ex ꝑpinquo: aut lꝫ aliqua sit hoꝝ ꝑpinquitas nõ tamẽ tanta ꝙ inducta sit nãlitas ꝯcupiscẽdi que similia. Cõtra ambos qꝛ si cõplexio ꝯfirmata facit appetẽ simile ⁊ abhorrere ꝯtrariũ: ergo eibic⁹ appetit sicca. Scdo sic. dicet aduersarius ꝙ cõplexio huius veneni ẽ habituata ⁊ ꝯfirmata ⁊ timẽt aquã: ⁊ iõ abhorrẽt ꝯtraria. Aliter exponiꝭ ꝑm lrãm Rab. ꝯtinẽtis. 20. cap. 3. si complexiones eoꝝ diligũt siccitatẽ per alteratiõnẽ ad siccitateꝫ: seq̃ꝭ ꝙ ipsi hẽrẽt accñtia q̃ ꝑpinq̃ sequunꝭ ad siccitatẽ. falsitas pꝫ. qꝛ ad siccitatẽ cerebri sequiꝭ instãtia vigiliaꝝ: qꝺ tñ isti nõ hñt. vñ dicit Rab. qdã dicũt ꝙ timẽt aquã qꝛ cõplexio eoꝝ mutaꝭ ad siccitatẽ ẽt cerebri: ⁊ semꝑ hec humiditas ꝯriaꝭ eis. dico si esset deberent habere ꝯtinuas vigilias. ⁊ hoc qꝺ dicit Aui. declinatio. hoc est inclinatio ad illud que ꝑpinque cõuenit cõplexioni. s. sicce vnde est vigilia que ꝑpinque ꝯiungitur siccitati sicut effectus cause ꝑpinque est ex eis que nõ erũt. i. ad que nõ inclinatur. s. vehementer.

¶ Et sanioris dispositionis queꝫ momordit hic canis est ille ex cuius morsu plurimuꝫ currit. Et ꝑpter illud quando mingit post potum medicinaliũ tyriacalium sanguinem securatur ex timore aque: scias ergo.

¶ Docet significare per signa sumpta ex dispositione morsus. causa est: qꝛ euacuaꝭ venenũ. euacuatio aũt eius est faciens securitatem sicut demõstraꝭ in exẽplo si tamẽ mingaꝭ post potũ tyriace.

Dubiũ 5m

¶ Dubitaꝭ quare isti timent aquã vnde vocaꝭ morb⁹ limphaticus vel hydroformis vel morb⁹ thetani est vt Apullei⁹ metamorphoseos lib. 6. ¶ In hoc daꝭ causa ꝑꝑ siccitatẽ. Contra qꝛ appetunt lꝫ timeant. Itẽ ethicus marasmat⁹ est siccior ⁊ tñ nõ timet. Alij dicũt vt Cassi⁹ ⁊ recitat Cõciliator ⁊ alij quos narrat Gilbert⁹ ꝙ cã est ĩbibitio alicuius humidi in poris stomachi ⁊ cerebri: ⁊ iõ diciꝭ limphatic⁹ aduenĩete imaginatione aque ⁊ rerũ humidaꝝ moueꝭ illud humidũ: ⁊ sic moueꝭ ad ꝯriũ. Contra. in multis passionib⁹ magis humectaꝭ cerebrũ q̃ in hac passione vt in apoplexia paralysi ⁊ lithargia. Et modus quẽ Dy. sibi appropriat ⁊ tenet sic Conciliator est ꝙ timẽt aquã ⁊ oĩa tersa ⁊ polita qꝛ imaginanꝭ ibi viscera canũ ⁊ canes. Ratio est: qꝛ qbusdã accidit in vigilia qꝺ alijs in somno ⁊ somnio. Fit. n. mot⁹ spẽrũ memoratiua ad imagĩatiuã ⁊ ab imaginatiua ad sensus ꝑticulares. Auer. 3. colliget ca. 38. cerebruꝫ ergo illoꝝ recipit mltos vapores melãcholicos vt Haly. 8. theo. isti vapores faciũt extra apꝑere qꝺ nõ est qꝛ alterãt imaginatiuã ⁊ imaginatiua sensus ꝑticulares ⁊ tũc in aq̃ ⁊ in speculo credũt eẽ cũ tamẽ sit ĩtus in eoꝝ cerebro: sed plus credũt ꝙ sit forma canis: qꝛ ille vapor est infectus a cõplexione canis: ⁊ facit ad hoc memoria canis de specie canis per morsum. ¶ Sed q̃re plus in aq̃ ⁊ speculo. Dõm ꝙ illa est repñtatiua figurarũ ⁊ non aer: qcquid ergo vident iudicant esse canem: qꝛ ita infecta est imaginatiua. Secunda cã est: qꝛ vapor iste veniens ad speculũ ⁊ tersa refrangiꝭ. vapor enim quidã est grossus: ⁊ iste videtur ꝑm se. quidam est subtilis: ⁊ iste nõ videtur nisi vt imaginatur vel reflectaꝭ: ⁊ videtur in forma in qua ꝑm se nõ videꝭ sicut apparet de vaporib⁹ in oculo in paratis ad cataractã: qꝛ ꝑꝑ subtilitatẽ nõ apparẽt determinate forme nisi ꝯdẽsenꝭ: ita isti vapores in oculo existentes ad oculũ venientes existẽtes refracti ⁊ ꝯdensati ad aquã ⁊ speculum apparebunt in forma canuꝫ. Credo ꝙ velit dicere Dynus: ꝙ isti vapores iudicantur ab oculo respiciendo aliqꝺ densum vt aquã ⁊ tersum ⁊ nõ aliquod rarum vt aerem: vel voluit dicere ꝙ memorata subtilitate nõ videtur nisi refrangatur ⁊ vniatur extra ad aliquod tersum. Contra dicta ista primo ita deberet terreri a quolibet visibili. Item vident viscera canum. 20. ꝯtinentis cap. 2. Contra dictuꝫ 2m. vapores in oculo iudicantur vel iudicantur inspiciendo; ergo si vapores in oculo sunt causa timoris: ergo timebunt inspiciendo hominẽ sicut aquã. Itẽ vapores isti sunt melancholici ergo grossi. mirabile est ergo ꝙ nõ refrangantur. Dico ergo ꝙ hoc accidẽs cõmunicat alij veneno vt cordi ⁊ lingue vespertilionis. 20. ꝯtinẽtis cap. 2. Dicendũ ergo ꝙ sicut omnes dicunt passio ista est quedam passio melancholica vt Halya. 8. practice cap. 20. ⁊ Aui. 5. et in practica canticoꝝ tex. cõmẽ. 115. parte. 2. ⁊ omnes concludunt. ⁊ ideo omnes cõmuniter intendunt ad euacuandum melancholiã. In hac ergo passione multa accidit corruptio in imaginatione ⁊ estimatione taliter ꝙ aqua timetur. vnde Gal. in lib. de cõmoditatibus tyriace cap. 6. dicit. aquã timent: ⁊ ꝑpter magnã siccitatẽ aque desiderium habent ⁊ a bibẽdo abstinẽt ꝑpter alienationẽ. ¶ Et si diceres quare sit talis corruptio: qꝛ timetur aqua ⁊ nõ aer vel terra vel hmõi. Dicendũ ꝙ causa nõ est nisi ꝙ est talis humor melancholicus sicut si quererem a te quare talis melancholicus imaginatur se esse vas vitreum: ⁊ talis imaginatur ꝙ celũ cadat: nõ est causa alia: nisi qꝛ talis corruptio ⁊ a tali modo melãcholie. Propter qꝺ no. ꝙ vt ponit Sera. ꝑmo practice diuersitas corruptionũ imaginatur qñqꝫ ex diuersitate eoꝝ circa que homo negociatur sicut cerdones alterãtur circa cerdonica. qñqꝫ est ex diuersitate humoꝝ imprimẽtiũ ⁊ ꝑm ꝙ diuerse sunt species melancholie ꝑm hoc diuerse fiunt imaginationes. Inter enim oẽs humores ille qui est aptus maxime facere hmõi corruptiones imaginationum est humor melancholicus vt Aristo. problematum. 30. ꝑble. primo. sic ergo causa talis timoris aque est talis impressio facta a tali mõ melancholie: ⁊ qꝛ hoc intelligebatur ex cap. melancholia. ideo Aui. nõ posuit. ¶ Sed ꝯtra. si talis humor melancholicus hoc faceret: ita quilibet morsus has falsas imaginationes haberet: qꝺ est falsum ꝑpter duo. pꝫ primo qꝛ tarde hoc apparet. scdo qꝛ quidã bibunt ⁊ nõ strangulantur: ergo nõ habent imaginationẽ corruptã ad fugiendũ aquã qꝛ nõ potarent eã. ¶ Ad primã dõm ꝙ requiriꝭ impressio illius venenosi humoris: sed nõ statim ĩprimit. Item requiritur talis determinata melancholia: ⁊ tamẽ nõ quelibet melancholia facta a cane rabido quocũqꝫ est talis: sed ab aliquo cane ⁊ in aliquo homine. ¶ Ad secũdã dõm ꝙ quando potant aquã: rõ ⁊ intellectus vincunt corruptionẽ imaginatiue sicut accidit infirmis: qꝛ aliqñ ꝯtra voluntatẽ suã comedunt: ⁊ tunc in motu aque corruptio imaginatiue vigoratur supra rõnẽ ⁊ iõ strangulatur per gulã. ¶ Aliter dõm ꝙ illa corruptio melãcholie est qñqꝫ plus qñqꝫ minus: aliter ꝙ sicut melãcholia imprimit in cerebro: ita estimatiua errat ⁊ vult aquã: ita imprimit in membra nutritiua dispõnem ⁊ ꝑprietatẽ malã qua renuunt aquã: ⁊ iõ reijciunt.

¶ De dñia ĩter morsuꝫ canis rabiosi ⁊ ñ rabiosi. 8m.

Quandoqꝫ mordet homines canis ⁊ nõ aduenit affirmatio forme eius ⁊ verificatio dispositionuꝫ eius ⁊ indiget curatione eius. Et curatio quidẽ eius inquãtũ est vulnus est cõsolidatio: ⁊ inquãtũ est morsus canis rabiosi est sanicsitas ⁊ apertio. Nã si cõsolidaꝭ est in ea ꝑditio: quare indiget illud signo ex quo eius dispositio cognoscaꝭ. Et ex eis que dixerũt in hoc est vt sumatur nux regalis aut alia ⁊ ponatur suꝑ vulnus ⁊ dimittatur super ipsum vna hora: deinde sumatur ⁊ proijciaꝭ galline: tunc si renuit eam canis est rabiosus: ⁊ si comedit eaꝫ ⁊ moritur tunc canis iterum est rabiosus: ⁊ sumaꝭ frustum panis ⁊ liniatur cum eo qꝺ currit ex illo vulnere siue fuerit sanguis siue nõ sanguis ⁊ proijciatur canibus: ⁊ si renuunt ipsum tunc morsus est morsus canis rabiosi. Et dixerũt ꝙ de signis eius est qꝛ quãdo funditur super ipsuꝫ aqua frigida calefit corpus eius successione eius: ⁊ dico hoc signum est non propriũ.

¶ Quia morsus canis rabidi in principio est sic alia vulnera: iõ dꝫ dicẽ. Et primo dat necessitatẽ. Scdo signa ⁊ sunt tria. ibi (Ex eis.)

Dubium

¶ Contra secundã partẽ: qꝛ Halyab. 4. practi. cap. 31. ponit ꝙ nux stet super morsu nocte ⁊ die. Auicẽ. dicit ꝙ vna hora. Dico ꝙ vel nux ponitur statim morso hoĩe: ⁊ sic sufficit hora. vel post dies ⁊ sic nõ sufficeret hora: qꝛ non interficeretur a veneno. ¶ Nota ꝙ mors galline nõ statim expectatur: qꝛ aliquãdo non moritur vsqꝫ in crastinum: vt Halyab. 8. theori. 20. cap. circa vltimum signum. ¶ No. ꝙ illud signum scdm nõ est ꝑpriũ: qꝛ põt euenire in morsu canis nõ rabidi: qꝛ successione aque frigide possunt inflãmari mẽbra vel sine a proprietate vt in homine carnoso in quo aqua frigida per coadiuuationem addit in calore vt. 3. de complexionibus.

¶ De cura. Cap. 9m.

Oportet in principio rei vt non dimittas vulnus consolidari: imo dilata ⁊ aperi si nō fuerit amplū: ⁊ fac cū eo de suctione ⁊ positione vētosaꝝ qđ dictū est tibi in ca. morsus serpētū. Et minus in quo nō opꝫ ꝯsolidari vulnus est spatiū. xl. dierū. E si traxeris in principio deinde nō ꝯsolidaueris facies operationē iuuatiuā valde. Et si error iam acciderit ⁊ cōsolidatū est: tunc oportet vt conuertatur ⁊ ad vltimū perueniatur in eo. Et opꝫ ꝙ ponas super ipsum de aperitiuis cum ꝯsecutus fueris ipsum in primis diebus sicut sunt oppoponacū ⁊ nux ⁊ allia ⁊ emplastrū de pice ⁊ oppoponaco ⁊ aceto ⁊ sumatur aceti chist. j. ⁊ oportet vt sit acetū ⁊ picis lib. j. ⁊ oppoponaci. ℥. iij. īfundat̄ oppoponacū in aceto donec resoluat̄: deinde misceant̄ oīa: ⁊ fortasse sufficiunt allia ⁊ cepe ⁊ eruca iterū ⁊ sicla ⁊ altit composita ⁊ simplicia: ⁊ cuꝫ sicla iterū quandoqꝫ ponitur enula. Et fortasse necessariuꝫ erit tibi vt vtaris medicis corrosiuis sicut est alcalcadicon deinde ꝯsequēter adhibeat̄ butyrū. Et ex dilatantibus quidem est vt sumantur salis partes. iij. salis ammoniaci ptes. ij. calcadis ptes. viij. squille assate partes. xvj. ruthe ptes. iiij. coralli partes x. eris adusti partes. iiij. floris eris ptes. ij. semis prassij partes. ij. ponat̄ super ipm cribellatus cū orali. Et necessarium est in principio facere vt ipse sudet ex eis quib⁹ possibile est ex ambulatione ⁊ balneatione. Et nō opꝫ vt properes in diebus primis ad euacuantia: sed occupare in trahēdo ad exteriora. nā eūatio qñqꝫ adiuuat ad hoc vt venenū penetret ad ꝓfundū ⁊ ꝓhibet attractionem eius ad exteriora. Et qñ ipsa trahit humores ad interiora: tunc trahit cū eis venenū. Cuꝫ ergo trahis qđ tibi poſſe est post duos dies aut tres: tūc occupare in eūando qđ iā forsitan penetrauit. Et si facta nō fuerit attractio ⁊ acciderit negligentia: tūc euacuatio in ea hora erit magis necessaria ⁊ meli⁹ est vt sit fortior.

¶ Ponit curā. Et primo localē. Scđo dispōnis. ibi (Et necessariū.) Tertio descriptionē emplastroꝝ. ibi (Ala est emplastrū.) Quarto ingenium ad accidens quod est timor aque. ibi (Quidaꝫ dixerūt.)

¶ Et necessariū. Prio ponit cañ. curatiōis. Scđo ponit tres medicinas. ibi (Simplices. ⁋ Prima in duas. Primo curā cū nōduꝫ timent. Scđo qñ timent. ibi (Et qñ.) Prima in duas. Primo curā in principio lꝫ viuat in ꝓcessu. Scđo curā in processu magis. ibi (Si aūt ꝯsequeris.) ⁋ Prima in tres. Primo curā gñalē in eūone eoꝝ. Scđo cañ. in cibo. ibi (Et opꝫ.) Tertio in medicinis. ibi (Et vt tu.) ⁋ Primo cañ. Scđo declarat. ibi (Nā eūo.) ¶ No. ꝙ pn^m vł Aui. accipere vsqꝫ ad tres dies. Qñ ꝗ Rasis. s. Almāsoris ca. 10. eūat in ꝑncipio dꝫ itelligi in ꝑncipio post ꝑmissam curā localē vt ibideꝫ apparet: ⁊ nō sicut dicit Cōciliator. Nā ꝑ ꝓbat ꝙ in ꝑncipio nō dꝫ fieri eūatio. Scđo qñ est ꝙ dꝫ fieri. ibi (Cū ꝗ trahis.) Tertio ostendit qualis dꝫ esse pharmacia cū qua euacuat̄. ibi (Catharticū) pꝫ.

¶ Cū ergo. Ostēdit qñ dꝫ fieri eūo cuꝫ pharmacia. Scđo qñ cū flo. mia. ibi (Et si videris.) ¶ No. ꝙ sicut demōstratū fuit supra in ca. gñali: euacuatio ꝯuenit qñ venenū est sparsum in corpore. est aūt sparsum post. 2. vel. 3. dies: vt Aui. inuit ⁊ infra ponet. ꝗ tūc ꝯuenit euacuatio. aut ergo tu attraxisti qđ potuisti de veneno: ⁊ tūc post ꝯuenit. aut fuit negligētia: ⁊ tūc magis necariū est eūare ⁊ fortius.

¶ Et si videris repletionem augmentatam flobothoma: ⁊ si non tunc non. Et cum flobothomas tūc non dimittas eū intueri sanguinē suū ⁊ ꝓprie in fine rei.

¶ Ostendit quomodo debet fieri euacuatio cum flobothomia.

Dubiū pm ¶ Dubitatur vtruꝫ sit idem iudiciū de flobothomia ⁊ pharmacia. ⁋ Dōm ꝙ sic: qꝛ vtrūqꝫ ꝯuenit euacuando in principio: flobothomia inanit corpus ⁊ mouet humorē. vnde Ras. 20. ꝯtinentis. Nō detur medicina laxatiua nec flobothomet̄: qꝛ trahūt materiā venenosam ad interiora corporis: in ꝓcessu si est necessaria fiat ⁊c̄.

Dubm 2m ¶ Dubitatur quare non debet inspicere sanguinem. Dicendum qꝛ in liquidis ne incipiat incurrere timorem aque ⁊ liquidorum. cōmuniter enim timent homines in exitu sanguinis proprie in fi. i. in processu multo: quia tunc sunt incurrere timorem aque.

¶ Catharticū vō sit illud qđ educit melācholiā: ita vt sit elleborus ⁊ pillule de elleboro ⁊ similia de illis que necessaria sūt: ⁊ hyera ruffi est mirabilis eis. Et ex illis qbus opꝫ soluere eos est cucumer asininus. Confectio cathartici ad eos. ℞. mirabolanoꝝ chebulo. auř. ij. opij auř. j. ⁊. ʒ. salis indi auř. ʒ. polipodij lapidis armeni amboruꝫ ana auř. j. agarici auř. j. ʒ. ellebori nigri auř. ij. sitqꝫ dosis ex oībus pillulis ꝯfectis auř. ij. Cum ergo ipsum soluerint cathartica fortia tūc necessariuꝫ est iterum administrare in omni die aut duobus diebus clystere non ledens anum sicut oleum ⁊ aquaꝫ sicle aut solutiuum sicut aphodilli cum epithimo.

¶ Ostendit qualis debet esse pharmacia cum qua euacuamus.

¶ Et oportet vt sit cib⁹ eius post catharticum ille qui fit ex duragi ⁊ pullis impinguatis. Et administrentur post illud diuretica subtiliantia ⁊ vinum dulce ⁊ proprie vetus cum dulcedine: ⁊ vinuꝫ coctuꝫ iterū ⁊ lac ⁊ vinū est vehementis iuuamenti ad eos ⁊ magis necessarie res sunt equatio cibi ⁊ eius humectatio. est enim necessarium rei eius. Et illa sunt sicut iura auiū stipticarū ⁊ panis adarmache in aqua frigida. Et ꝯfert eis ex aquis aqua in qua extinguit̄ ferrū multotiens. Uerum cepe ⁊ allia sunt ex cibis qui resistunt venenis ⁊ abscindunt ea ⁊ repellunt ipsa a corpore vbi nō excusatur eorum vsus quāuis ipsa sint medicine.

¶ Ponit cañ. in cibatione. Et primo ponit cibaria cōpetentia post medicinam. Secundo semper competentia. ibi (Et magis.)

¶ Et vt tu properes ⁊ des eis in potu tyriacaꝫ magnā ⁊ medicamen de cancris proprium est: ⁊ dicitur ꝙ tyriaca diatesseron est vehementer conferens eis: ⁊ similiter tyriaca alanefea quā dicemus: ⁊ ciba eos cācris fluuialibus.

¶ Primo curam per aliquas medicinas. Et primo nominat quasdam. Secundo quasdam describit. ibi (Et iam expertum.)

¶ Qꝛ auctores cancris proprietatem imponunt in hoc. Tyriaca diatesseron. i. de. 4. medicinis. ℞. baccarū lauri aristologie myrre gentiane par. 2. misce.

Dubiū 3m ¶ Dubitat̄ vtrꝫ ꝯferat. ⁋ Qꝛ nō: qꝛ Halya. nec Serap. locis allegatis nec Aui. ei hāc virtutē īponunt. Item qꝛ calidū ⁊ siccū multuꝫ. ⁋ In oppositū hic ⁊ Nico. ⁋ Dico ꝙ ꝯfert ꝑ ꝓprietate: ⁊ h̄ debemus credere. Itē de ꝓuocatione vrine ⁊ expulsione ad interiora. Itē virtute gētiane que est in ea: gētiana enim maxime cōfert vt 20. ꝯtinētis. ⁋ Ad ꝯtrariū dicunt ꝙ auctores nō potuerūt omnia explicare. ⁋ Ad aliđ dico ꝙ̄tū canis ē calidior ē siccior: ⁊ tñ ꝯfert.

¶ Et iam expertuꝫ est vt sumatur de pulpa cancri fluuialis adusta super lignū vitis albe cuꝫ equalitate ꝑm quantitatem qua teratur ⁊ carbone gētiane super illud idem lignum ⁊ cum illa quātitate: ⁊ detur ex eo in potu cum vino puro: ⁊ sit dosis ei⁹ coclearia quatuor in illo vino. Et opꝫ vt ambo sint trita sicut alcohol: ⁊ huius iterū est đscriptio altera. Sumat̄ carbonis cancroꝝ fluuialiū captoꝝ dū sol est in signo leonis assatoꝝ in furno aut ī vase eneo res eq̄les: ⁊ iā posite sint in eo ex ipsis ptes. v. ⁊ gētiane ptes. v. ⁊ piroꝝ pars. j. terant̄ ⁊ misceant̄ cuꝫ eis: ⁊ sit dosis in diebus primis coclearīū vnum in aqua: ⁊ dent̄ in potu post dies preteritos duo coclearia: ⁊ similiter adde in eo vsqꝫ ad

quatuoꝛ coclearia. Et ex medicinis narratis ⁊ que est vltima ad eos est medicamē de cantaridibus: ⁊ dicā ipsum in proximo Et medicamē de cancris nō detur in potu in primis nisi ei cum quo est euentus timoris aque: ⁊ quādoq̧ ponitur in descriptione eius de gentiana quantum est medietas cancroꝝ marinoꝝ.

¶ Primo describit vnam. Secundo aliam. ibi (Et huius iterum.) Tertio aliam nominat ⁊ dat cañ. ibi (Ex medicinis.)

Dubiū 4m

¶ Dubitatur vtrū medicina de cancris ꝯueniat in principio morsus. ℣ Q̄ꝛ sic per Aui. supra ibi. Et tu. Itē. zo. ꝯtinēs dicit ꝙ dētur ante timorē aque. Itē Gal. in lib. secretoꝝ. Et iō ille senex curabat cū medicamie de cācris. ℣ In oppositū est Aui. ℣ Dicit ꝙ sic. Rō qꝛ hz ꝓprietatē īter oīa que curāt. ℣ Ad Aui. dicit ꝙ forsan. A. loquitur de medicamine aut de cancris maioris cōpōnis q̄ꝫ sit hec. ℣ Aliter dōm ꝙ Aui. nō ꝓhibet in principio imo ꝯcedit: sed vult ꝙ des in principio in quo dubitas ꝙ poterit cadere in timorem aque: quia hoc medicamen est ita ꝙ illi maxime cōuenit.

¶ Si aūt ꝯsequeris eum post duos dies aut tres: opꝫ tunc vt sit qđ in potu das de medicamine duoꝝ cinerū duplū eius qđ in potu dares si eū cōsecutus fuisses in ꝑncipio: ⁊ silr̄ est dispō medicinarū aliaruz q̄s diceṁ. Et si fuerit post septē dies: tūc sint plura duplicia: ⁊ tūc scalpella scalpellationem laboriosam ⁊ sugge suctiōe vehemēti. Et si ꝯsecut⁹ fueris eū post dies plures illis ei supueniētes: tūc in dilatatione vulneris nō erit tūc vtilitas ⁊ neq̧ superflue laborē in ea: qm̄ ledeṙ eger sine plurima vtilitate: imo stude in hoc vt nō remaneat apertū. nā dilatatio iam preterijt in diebus trib⁹ primis ⁊ qui appropinquāt eis qm̄ venenuz iam sparsum est. Sis ergo ꝯtentus tunc vt remaneat vulnus apertum ⁊ adiunge ei reliquū regimen dādo in potu tyriacam eius ⁊ administrando euacuationez eius. Et similatur ꝙ venenū sit sparsum vsq̧ ad quatuor dies si fuerit forte ⁊ in minore spatio eo iterum: multotiens enī īterficit in hebdomada vna. Et ꝓcul dubio ipm̄ spargitur velociter ⁊ veloci⁹ q̄ꝫ diximus.

¶ Primo ponit curā in ꝓcessu per medicinas que sumunṫ ⁊ localia. Scđo declarat qđā. ibi (Et silia.) Tertio ponit curā per ea que extra occurrūt ⁊ per flōmiā. ibi (Et nō.) ¶ Cā quare maior dosis: qꝛ venenū plus īpressit. Ut nō remaneat apertum. Cōtra siue post tres dies siue post gnq̧ debet stare apertū ad minus. 49. dieb⁹. Dicēdū per lr̄e expōnē vel correctionē. vel alr̄. i. vt nō aperiaṫ addēdo ad dilatationē sꝫ sufficit ꝙ ē de apitione. Et vr̄ ꝙ Aui. hoc ītellexit cū dixit. Nā dilatatio iā ꝑterijt. Rō Aui. qꝛ tūc venenū ē sparsum. Et silr̄. Declarat qđā q̄ dixerat. Iā venenū est sparsum. Dicit Aui. quātū est tp̄s. Rn̄det ꝙ. 4. dieꝝ pōt spargi. ℣ No. qꝛ sparsiōe nō subito occidit cuz sit tardius in occidendo. ℣ No. ꝙ Rasis. zo. ꝯtinētis cap̄. z. dicit post. 5. dies venenū est diffusum. in. 8. Almāso. cap̄. 10. dicit post tres dies. est ergo in hoc iudiciuz estimatiuum. ℣ No. etiā si ꝯsequētia Aui. tenet in. 7. occidit: ergo citius spargiṫ: ita pōt argui: occidit in quarto: ita citius spargitur.

¶ Et nō est aliquod de attrahētibus sicut cauteriuz: ita ꝙ quādo est spatiū longius illo ⁊ timetur casus in errore ⁊ properatur ad cauteriū magnum post spatiū nō est longinquū qn ꝯferat: nō est ergo attractio cauterij ⁊ corruptio ipsi⁹ in substātia veneni sicut est attractio alioꝝ ⁊ corruptio ipsorum.

¶ Ponit curā per ea que extra occurrunt ⁊ per flobothomiā. rō qꝛ in hac hora post principiū preterq̧ venenū est sparsum balneū plus debilitat q̄ꝫ possit euacuare de veneno: ⁊ tunc Auicen. remouet auctoritatem contrariā. zo. ꝯtinentis.

¶ Q̄ꝛ si aliqđ ab hoc ꝓhibuerit administra medicinas que stant loco cauterij sicut emplastrū de sale ⁊ medicine rubificātes sicut emplastrū de synapi ⁊ similia: et nō itromittas eū in huiusmodi hora balneū oino. Nā si balneaueris eū interficies ipm̄. Et dicitur ꝙ sedere in tina est ex eis que cōferunt ⁊ existimo ꝙ illud est in primis. Et frigus est ex eis a quibus opoꝛtet ipsum cauere: ⁊ fortasse est tibi necessarium in hac hora ⁊ post ipsam vt flobothomes eum secundo: ergo flobothoma ipm̄ ⁊ nō permittas eum iterum intueri sanguinē suum. Q̄ꝛ si videris euz iam tendere ad sanationē paulatim tunc fac eū vti exercitio temperato ⁊ balnea eū cum equalitate ⁊ funde super ipsum aque tepide plurimum ⁊ frica eum ⁊ inunge cum oleo temperato.

¶ Ponit curam in declinatione vera tunc sumus intenti restaurare qꝛ ex istis est medicinis ⁊ veneno.

¶ Et quando peruenit esse suum ad timorem aque tūc tu nō paueas iteruz dum nō fit talis vt nō cognoscat faciem suam in speculo. Dixerūt enim fortasse ipse cognoscit faciem suiipsius ⁊ fortasse imaginatur post illud ꝙ in speculo sit canis: ⁊ da ei in potu illud quod diximus de aqua in qua extinguitur ferruz cum ingenio qđ dicemus: est enim curatio optima. Et ingenia super ipsuz cū omni ingenio in dādo ei in potu aquā. Et si necessariū fuerit tibi stringere ipsuz ⁊ vim inferre tunc emplastra stomachū eius cuz infrigidātibus. Et iam quidem expertū est vinum mixtū per medium ⁊ contulit iuuamentū mirabile. Et contulit quidez in hac hora medicamen huiusmodi. ℞. coaguli leporis ⁊ luti lacune asportati de Alexandria ⁊ granorum iuniperi ⁊ gentiane omnium ana auꝛ. iiij. baccarum lauri ⁊ myrre amboꝛum ana auꝛ. viij. conficiatur cuz melle: ⁊ sit dosis quātum faba egyptiaca. Et iterum sigillorum lacune ⁊ granorum iuniperi amborum ana. x. coagula vulpis. iiij. coagula leporis. v. radicum aristolo. rotunde baccaruz lauri seminis amomi seminis ruthe syluestris omnium ana auꝛ. iij. preparetur eorum massa cum vino dulci deinde conficiatur cuz melle: ⁊ sit dosis faba vna. Et iterū terre sigillate auꝛ. viij. granoꝝ aldemest tantūdem coagula leporis. xvj. coagula gazel. xxxij. radicū gentiane. iiij. myrre. iiij. aggregētur cum melle ⁊ retineatur: cuius dosis sit vt cicer cū aqua calida. Et quidam homines dixerunt qui suspēdit super corpus suuz dentē canis rabiosi fugit ab eo canis rabiosus ⁊ nō intendit ad euz: ⁊ similiter reliqui canes: ⁊ nō est ex eis in quo est fiducia.

¶ Ponit cañ. cure ⁊ enumerat medicinas alias ꝯueniētes dū superuenit timor aq̄. Et ꝑ hoc. Scđo ponit quoddā dictū. ibi (Quidaz.)

¶ No. ꝙ Aui. īnuit solutionē q̄ōnis. an cū aduenit timor aque possit liberari. ℣ Respondet ꝙ aut nō cognoscit faciē in speculo ⁊ sic nō curatur. aut cognoscit: ⁊ sic pōt curari: ⁊ ideo non paueas tu. Et quidam ponit dictum quod habetur. zo. ꝯtinentis cap̄. z.

¶ Medicine que bibūtur. Simplices quidem sunt litium ⁊ altit ⁊ absinthium ⁊ polium ⁊ terra sigillata cū vino ⁊ nigella est mirabilis in hoc capitulo: ita ꝙ nomen eius in greco est deriuatum ex intentione iuuante ad morsum canis rabiosi: et myrra bona est bibita emplastrata. Et dixerūt: nō est ad illud medicina melior gentiana ⁊ camedreos iterum. Et dicunt quidam ꝙ oculi cancri cum bibuntur sunt magis iuuatiue res ad illud. Et dixerūt qđā ꝙ si in potu deṙ coagulū muris parui in aq̄ sanat. Et existimāt qđā ꝙ sanguis ipsi⁹ canis rabiosi ē curatio. verū ego nō audeo illđ. Et silr̄ dixerūt ciba illū epate canis ꝓprie illi⁹ q eū mo-

mordit. Et dixerũt post timorẽ aque ciba eum epate
ꝑdicto ⁊ añ ipsuꝫ: aut ruthe adabaci claudicãtis assa-
ta. Et dixerunt cũ in potu dederis meubedhana ⁊ ca-
storeũ in hac dispõne ⁊ feceris collyriũ ex eo iuuabit
eo ⁊ remouebit timor. ¶ Et ꝺ cõpositis sũt medicamẽ
Gal. ⁊ tyriaca ꝓpiqua ei qꝺ diximꝰ in ꝑterito. ℞. can-
cri fluuialis adusti: ⁊ gẽtiane amboꝝ ana ꝑtes. v. thu
ris calamẽti añ. ꝑtes. iij. terre sigillate ꝑtes. ij. sumat i
puluẽ ex ea. ʒ. iij. in ieiuno cũ aq̃ tepida ⁊ tres alias in
vespis: ⁊ vtat illa diebꝰ plibꝰ añ. xl. Als. ℞. cãtaridaꝝ
magnaꝝ piguiũ ablatis pedibꝰ ⁊ capitibꝰ ⁊ alis ꝑteꝫ
j. lẽtiũ excorticataꝝ ꝑtẽ. j. ⁊ croci ⁊ spice ⁊ gariofiloꝝ
⁊ cĩnamomi ⁊ pipis oĩuꝫ sextã ꝑtis vniꝰ. terantur oĩa
optime ⁊ ꝓprie cãtarides: ⁊ ꝯficiant cũ aq̃ ⁊ iformẽt
trocisci ex eis: quoꝝ vnusq̃sq꞉ ꝯtineat tertiã. ʒ. j. ⁊ det
in potu ex eis oĩ die trociscꝰ vnus cũ aq̃ tepida. Et si
acciderit pũctura in vesica bibat decoctiõeꝫ lẽtiũ ex-
corticataꝝ ⁊ oleũ amigdalinũ: aut butyꝝ crudũ ⁊ co-
ctũ: ⁊ igrediat balneũ oĩ die post potũ eiꝰ ⁊ sedeat do
nec mingat in tina: ⁊ admĩstret cibꝰ humectatiuus et
alessidabegi cũ pullo ipinguato: ⁊ bibat vinũ ⁊ caue-
at sibi a frigore. ¶ Descriptio abbreuiata medicamis
de cantaridibus. Sumant cantarides ſm ꝙ narraui-
mus ⁊ infundant in lacte acetoso die ⁊ nocte: deide ef
fundatur illud lac acetosum ab eis ⁊ permutet aliud
lac acetosum ⁊ dimittat in eo die ⁊ nocte: ⁊ fiat illud
tribꝰ vicibꝰ: deinde exiccent in vmbra ⁊ terant cũ tã-
tis lentibꝰ excorticatis quãte sunt ipse: ⁊ fiãt ex eis tro-
cisci de q̃bus sit dosis tertia. ʒ. j. cũ vino aut aqua tepi
da. Cũ ergo biberit ipm fiat vt perueniat ad sudandũ
cum eo qꝺ est ei possibile de ambulatione aut coope
rimẽto. Si aũt illud qꝺ bibit angustiat ipm bibat sup
ipsum sacraiati de butyro cocto aut oleo: ⁊ vtat tina
⁊ mingat in ea: cũ ergo minxerit sanguinẽ: tũc iam se-
curabit a timore aque. ¶ Emplastra ⁊ silia ad attra-
hendũ. Asa est emplastrũ bonũ ⁊ dicit ꝙ emplastra-
tio eius cũ epate canis rabiosi iuuatiua est valde ⁊ te-
stat de ea cõitas. Et allia emplastrata ⁊ bibita: ⁊ caro
pisciũ salita est bona iuuatiua. Et de eis que trahunt
venenũ ab eo cũ fortitudine est vt ponatur sup mor-
sum vrina hominis iuuenis ⁊ ꝓprie cũ nitro ⁊ cinis vi-
tis solus ⁊ acetum ⁊ mẽtha cũ sale ⁊ oppoponacũ mi-
rabile est valde. Et folia cucumeris hortulani vehe-
mẽtis iuuamẽti sunt ad illud ⁊ radix feniculi. Et dixe
runt quandoq꞉ confert ei iuuamẽtum mirabile vt le-
niatur locus ex glutino pisciũ multotiens. Et iterũ vt
emplastret cuꝫ formicis tritis: ⁊ iteꝝ sumantur floris
eris ⁊ salis amboꝝ partes. iiij. adipis vitulorum ꝑtes
xij. fiat ex eis emplastrum: ⁊ iteruꝫ volubilis. ʒ. iij. bau-
rach. ʒ. ij. spume maris. ʒ. j. salis. ʒ. iiij. adipis anseris. ʒ.
x. olei de alcãna quantum necesse est.

¶ Ponit primo medicias simplices. Scꝺo cõpositas. ibi (Et de cõ
positis.) Tertio describit quasdã alias medicinas breues. ibi (Su
mãtur.) ¶ Asa. Ponit descriptionem quorundã emplastroꝝ.

¶ Ingenium quidẽ in dando aquã in potu. Quidam
dixerũt sicut Feligorus ꝙ quando timet ex aqua: tũc
detur in potu ei in vas ex cute adabon ⁊ alioꝝ: aut in
vase coopto cũ cute adabon ⁊ ꝓprie si fuerit ꝺ ligno
aut cute canis rabiosi. Et dixerũt q̃dam ꝙ ponat su-
per vas aut sub eo pãnus qui sit de pãnis latrine. Et
dixerunt alij ab istis ꝙ aliquid de hoc nõ excusat. Et
quidã ingeniose faciũt cãnalẽ longũ: ⁊ mittũt in gut-
tur eius a lõge ⁊ fundũt aquam in ipm tectũ ex eo qꝺ
coopiat aquã. s. ponit eius extremitas in guttur ⁊ fun
dit aqua in ipm: aut fistulã ꝓprie ex argẽto. Et ex eo
qꝺ bonũ est in dando aquaꝫ in potu est vt fiat iteꝝ li
gnum concauum ex congelato melle aut ex cera ⁊ po
natur in eo aqua ⁊ ꝑcipiatur deglutire ipsum.

¶ Ponit ingenium contra accidens quod est timor aque.

¶ De morsu leopardi ex genere leonis ⁊ vulnus vn-
guium eorum. Cap. 10[m].

Isti rapaces ⁊ qui similantur eis nõ sunt si-
cut canes salui ⁊ homines: imo dentes eorũ
⁊ vngues ipsorum non sunt vacui a natura
venenosa: quapropter oportet vt curent in
primis cum attractione: deinde cuꝫ ꝯsolida-
tione. Et in eius attractione sufficiat res parua.

¶ Post morsum hominis ⁊ canis: ponit morsum leopardi ⁊ alio-
rum: ⁊ habet partes sex sicut sex sunt hec capitula.

¶ De morsu crocodilli. Cap. 11[m].

Ille quem mordet crocodillus regatur regi-
mine predicto in cap. morsus canis non ra-
biosi cuꝫ attractione veneni: ex quo nõ eua-
cuatur morsus eius: q̃uis sit saluus. Et illud
fiat cum illis que sunt sicut nitrum ⁊ mel. Et quando
disiungitur fissura eius liniatur vulnus cũ adipe cer-
ui ⁊ adipe anseris ⁊ melle: deinde cõsolidetur ⁊ adeps
eius est magis iuuatiuus rerũ ad morsum eius. Dixe-
rũt q̃dã ꝙ sanatio vulneris eiꝰ qꝺ fit cũ crocodillus
corrodit ꝑtẽ corporis alicuius est adeps crocodilli.

¶ De morsu symij. Cap. 12[m].

In illo iterum quem mordet symius fiat ꝙ
attrahat venenum eiꝰ si fuerit in morsu eiꝰ.
Et illud fit cũ eis que sunt sicut emplastra-
tio cuꝫ cinere ⁊ aceto ⁊ melle: aut amigda-
lis amaris: ⁊ ficubus ⁊ proprie imaturis et
lytargirium cum sale ⁊ radix feniculi: ⁊ sedat apa eiꝰ
lytargirium liquefactum in aqua ⁊ cooperiat ipsuꝫ cũ
nigella ⁊ melle ⁊ herbo ⁊ melle.

¶ De morsu catti. Cap. 13[m].

Quãdoq꞉ accidit ex morsu catti dolor vehe-
mens ⁊ viriditas in toto corpore. Et cura-
tio ipsorum est cura cõmunis. Et iuuant cũ
emplastro cepe ⁊ emplastratione calamen-
ti campestris: ⁊ per cõmixtionẽ amborum iteꝝ: ⁊ cum
emplastro facto ex nigella ⁊ sisamo cum aqua.

¶ De morsu mustelle. Cap. 14[m].

Dixerunt ꝙ morsus eius est velocis dolo-
ris: ⁊ est color eius decliuis ad offuscatio-
nem. Et cura eius proxima est cure quã di
ximus ex emplastratione cuꝫ cepis ⁊ allijs
⁊ cõmixtione amborum cuꝫ vino puro su-
per ambo. Et conferunt ad illud ficus imature cuꝫ fa
rina horbi. Et in lib. quidẽ tyriace dicit ꝙ si empla-
strat cum ea morsus super morsum eius ⁊ sup morsuꝫ
canis rabiosi est bona iuuatiua sanãs statim.

¶ De morsu mugali ⁊ est alcale. Cap. 15m.

Dixerunt quidã hoc animal minus est mustella in quantitate eius. Et color eius est decliuis ad cinereitatem cum subtilitate ⁊ tenuitate: ⁊ longitudo oris est ad vltimuz ⁊ labium eius in vltimo. Dixerunt: ⁊ hoc cum videt animal salit ad ipsum ⁊ suspenditur cuz testiculis eius. Et dixerunt quidam est in forma muris ⁊ in colore eius. verum muscida eius est acuta ⁊ oculi sui sunt parui: ⁊ dẽtes eius habent tres ordines: quorum alij super alios torti retorsiõe parua ad superiora. Et dixerunt quidam. accidunt ex morsu eius dolores vehementes: ⁊ pũctura in corpore ⁊ apparitio ruboris in locis ſm dentes eius: ⁊ accidunt in circuitu morsus vesice plene humiditate sanguinea super bases fuscas: ⁊ quod ipse cõtinent est fuscũ: ⁊ cũ findunt ab eo qd est sub eis: egredit caro alba in colore neruí habens tunicas: ⁊ quãdoqz apparet in eis adustio quedaz: ⁊ qñqz corrodit ⁊ cadit: imo currit in primis pus virulentum: deinde putrefit ⁊ corroditur ⁊ cadit caro eius: ⁊ quandoqz peruenit res ad pũcturã in itestinis ⁊ difficultate vrine ⁊ sudorẽ frigidũ corruptum.

¶ Cura. Dixerunt: oportet vt ponatur super locuz galbanum singulare ⁊ cum aceto: ⁊ embrocetur cũ aqua ⁊ farina ordei: ⁊ syrupo acetoso: ⁊ findatur animal ipz ⁊ ponatur super ipsum piretrum aut malue aut allia contrita: aut synapis: totuz illud si non fuerit apostema. Cum apostemate vo cortices granati dulcis decocti ⁊ emplastretur cum eis. Illud vo quod in potu datur ei est sceba armenum bullitum cuz vino aut eruca aut sisimbrium: aut nux cupressi cum vino: aut piretrum ⁊ semen eruce ⁊ cartamũ. Et ex eis que sunt iuuatiua fortia est buchormariẽ cum syrupo acetoso: aut opponacum: aut radix gentiane: aut coagulum agni ⁊ coagulum hedi: ⁊ sunt ambo bona valde. Et confert ei lac cum syrupo acetoso iuuamentuz vltimum. Et dixerunt quidam sapientes: res magis conferens ei est succus foliorum lauri: ⁊ folia lauri humida cuz vino decocto: aut eruce: aut decoctio abrotani: aut decoctio lubleb cum vino: aut storax iteruz bona est ei cum datur in potu cuz vino: ⁊ simlr cum comedũtur res predicte cũ dispositione sua. Cũ ergo cadit caro corrupta curet vulnus attractione sua.

¶ Tractatus Quintus de pũctura ꝑuoꝝ venenosorũ ⁊ morsu eoꝝ: Cuius capla sunt. 28. Cap. pm.

Dicam in hoc tractatu puncturam scorpionũ ⁊ rutele ⁊ vesparũ ⁊ aranee ⁊ eorũ que currũt cursu illoꝝ: ⁊ incipiam ab habentibus aculeos de eis.

¶ Supra posuit curã veneni accñtis p morsuz: hic curã veneni accñtis per pũcturã. Et p ponit rubricã. Scdo exequit. ibi (Et dixerunt.) ⁋ Hec in tres. Primo de veneno quorũdã pũgẽtiũ terrenoꝝ. Scdo marini ⁊ terreni. ibi (Et ego qdẽ.) Tertio quorũdaz alioꝝ marinoꝝ. ibi (Existimo.) Primo de habẽtib9 aculeos. Scdo de nõ habẽtib9. ibi rubrica de stellione ⁊ lacerta. ca. qñ mordet. ⁋ Prima in tot quot sunt aialia. Primo de morsu scorpionis. Scdo aranee. ibi (De rutelis.) ⁋ Prima in duas. Primo de spẽbus scorpionis syluestris. Scdo cuiusdã scorpiõis ⁊ dr. ibi (Isti i se.) Prio notificat istos scorpiões. Scdo signa morsus. ibi (Accidit.) Tertio curã. ibi (Curet.)

¶ De speciebus scorpionis syluestris. Cap. 2m.

Dixerũt quidam ꝙ scorpio femina maior est masculo. masculus enim extenuatus est minutus: ⁊ femina piguis magna: ⁊ aculeus femine est subtilis: ⁊ masculi aculeus est grossus. Et accidit vt quibusdaz scorpionib9 sint duo aculei ſm ꝙ existimant quidam: quoniam dimittũt duo foramina apud pũcturam suaz: ⁊ infrigidatur pũctura ⁊ calefit reliquuz corpus: ⁊ infrigidatur sudor iteruz. Scorpio aũt cũ alijs est magnus: ⁊ ꝓhibet multotiens eũ ventus cum volat ab hoc vt cadat: quare vadit cũ eo de regione in regionem. Et in dispositionibus qdem caude scorpionuz diuersificatio est. De eis enim sunt qui hñt sex spõdiles: quoꝝ malitia fit fortis in tempore ortus alsebara ⁊ interficit morsus eius. Et de eis sunt qui habẽt pauciores. Et existimauerũt quidam ꝙ scorpiones sunt nouem coloꝝ. Albi: citrini: rubei ⁊ cineritij: ferrandi: ⁊ virides. Et de eis sunt aurei hñtes nigras caudas ⁊ extremitates caudaruz. Et de eis sunt vinosi coloris de quoꝝ ꝑcussione sentit pũctura acus ⁊ dolor nociu9. Et de eis sũt fumosi ⁊ accidũt de morsu eoꝝ risus ⁊ permixtio rõnis.

¶ Nota feminã esse maiorẽ masculo qñqz ꝓuisione nãe pp gnõnẽ plurimã vt qbusdã generib9 pisciũ: qñqz sunt ꝓpter multã caliditatẽ aduenientẽ exiccantẽ ad ꝯtrariũ permutantẽ sicut accidit in auibus viuentibus de rapina vt demõstrat primo de cõplexionibus animaliũ. Si ergo erit in scorpione erit ꝓpter multã siccitatem. ¶ No. ꝙ in hac nostra regione nõ reperitur hec diuersitas. oẽs. n. in superiori parte sunt nigri quidã sunt citrini quidaz albi.

¶ Dubitatur: vtrum venenũ scorpionis sit calidum. ⁋ Qr sic: qr inflãmat ⁊ apostemat. ⁋ Oppositũ sumit tertio de interioribus. 7o cap. vbi dicit ꝙ pũctus a scorpione arbitratur se esse percussum a grãdinib9 ⁊ niue. Item Halya. s. vlti. ⁋ Dõm ꝙ scorpiones cões qui sunt apud nos habẽt venenũ frigidũ. Aui. de eo qd comeditur ⁊ bibitur. Signũ qr iducũt accidẽtia frigoris ⁊ medicine vehemẽter calide ꝯferũt vt aliqd de napello. Est tamẽ qdã scorpio qui dicitur iarta qui est calidi veneni: vt Aui. ĩfra ⁊. 20. ꝯtiẽntis cap. 2. ⁋ Ad ꝯtrariũ dõm ꝙ frigus fit per accidens. Apostema autem fit propter defectuz in particula: vnde trahitur humor vel proprietatem habet attrahere quãuis in complexione fit frigidum.

Dubium

¶ Quod accidit de punctura eoꝝ ⁊ ei9 cura. Cap. 3m.

Accidit puncture eius vt apostemet ab hora sua apostemate duro rubeo ⁊ dolor protensus. Et quãdoqz ĩflat alr inflãmat. Et quãdoqz ĩfrigidat ⁊ imaginatur apud eũ ꝙ corpus eius comprimat cum pilis salis. Et accidũt dolores subito ⁊ pũctura sicut pũctura acus: ⁊ sequunt illud sudor ⁊ tremor labij ⁊ frigus ei9 ⁊ expulsio vomitu rei viscose que cõgelat super ipsum: ⁊ horripilatio ⁊ ruptura piloꝝ ⁊ tremor ⁊ frigus extremitatuz ꝓprie eaꝝ que sequũtur vulnus: ⁊ mollificatio totius corporis: ⁊ eminẽtia amboꝝ inguinũ: ⁊ tensio virge: ⁊ accidit inflatio in vẽtre: ⁊ fortasse excitat sup morsuz hũbus: ⁊ ꝓprie si fuerit morsus in iferiore: ⁊ accidũt apostemata ascellaꝝ ⁊ eructuatio plurima ⁊ ꝓprie si fuerit ꝑcussio superius ⁊ alterat color. Si autem scorpio fuerit vehemẽtis malitie erũt accidentia mala valde: quare supfluũt dispositiones predicte: ⁊ est punctura sicut cauteriũ in adurẽdo: ⁊ corpus totũ rigorẽ patit cũ frigore: ⁊ eleuat sup labiuz humiditas viscosa que cõgelat super ipsum: ⁊ currit ex oculo silr humiditas: deide coagulat lippa i angulis ⁊ cadit alteratio for-

me 7 egredit̄ anus 7 apat̄ priapus 7 ingrossat̄ lingua 7 strident dētes 7 spasmant̄ mēbra posteriora 7 qn̄qȝ cōponunt̄ qdā dētes sup alios 7 nō aperiunt̄ 7 est significatio mala. Inquit Gal'. si sua ꝑcussione iuenerit arterias accidet syncopis: aut inuenerit neruos accidet spasmus: aut iuenerit venas accidet putrefactio.

¶ ponit signa morsus.

¶ Curet̄ per canones cōes 7 per vaporationē cuȝ eis que sunt sicut sal 7 miliū 7 silia: 7 primū qd̄ facis est suctio cū ꝯditionibꝰ suis 7 reliq̄ q̄ dcā sunt in attractiōe 7 admistret̄ sup ipȝ medicie acute subtiles velocis inflāmatiōis sicut sunt asa 7 alliū 7 piretrū. Verū stercꝰ est de meliorībꝰ medicis ei. Et sil'is est auellana ida 7 oīs auellana 7 herba cuius folia sunt q̄si folia sansuci expāsa sup terrā ꝓm rotūditatē cuiꝰ diameter est vniꝰ palmi 7 in sapore eiꝰ est viscositas cuiꝰ gustus est sicut gustus alnabac recētis 7 bibit̄ cū aq̄ 7 sedat dolorem statiȝ. Et dixerūt iteꝝ herbas 7 arbores cū noībꝰ suis quas ego nō noui. Et iterū arbor cuiꝰ crus eleuat̄ sup terrā q̄ȝtitate vniꝰ digiti: deinde nascunt̄ virge eq̄les que eleuant̄ q̄ȝtitate vnius cubiti 7 appꝫet sup eas res sicut bala cuiꝰ sapor est sapor bala. i. succus palme in quo dactyli nascunt̄ cuius potus sedat dolorē statiȝ. Et napi barbari sūt vltimi in hoc. Et cepa squille est mirabilis qn̄ comedit̄ 7 ꝯferūt ei tyriaca magna 7 mitridatū 7 tyriaca esdre 7 tyriaca diatesserō 7 saggzenea 7 medicamē de asa 7 asa est medicamē bonū ei 7 vitis alba 7 albar mel est ex eis q̄ expꝫta sunt nūc. Et cartamuȝ cāpestre ꝓm q̄ testat̄ Gal'. si retinuerit ipm̄ sedat dolorē 7 est de spēbꝰ carduoꝝ pūgitiuoꝝ. Et dixerūt qdā si in potu det̄ de napello q̄ȝtū est granū sisami sedat dolorē eius subito: 7 nō iterficit qm̄ iterficiēs est vsqȝ ad mediaȝ. ʒ. Et de medicinis bonis ei sunt allia bibito vino sup ea post horā. Et ꝓprie qn̄ sunt cū eq̄li q̄ȝtitate nucū 7 comedit̄ de ambobꝰ circiter. j. ℥. Et opȝ post acceptionē allioꝝ 7 vini vt preparet̄ in loco vehemēt̄ estus. Et si ingeniet̄ vt eius p̄paratio sit sup vaporē aque calide erit iuuatiuū. Et intētio qdē in h̄ est vt sudet. Et intētio in hoc vt sudet est mouere materias ad exteriora 7 sudare in balneo est vehemētis iuuamēti ei. Et cū mouet̄ bibat vinū purum. Tyriaca bona. Aristol'. lōga gētiana bacce lauri cortex radicū capparis radices colloqntide absinthiū nabathi vene citrine vitis alba aggregent̄ cuȝ melle. Alia bona. seis ruthe cāpestris cimini ethiopici semis andachoche oīuȝ an̄. alsulef aceti q̄ȝtū sufficit ad ꝯficiēdū: gummi q̄ȝtū ꝯglutinet acetū 7 aggreget medicias 7 sit dosis eius aur̄. j. 7 nō addat̄ sup illō: qm̄ in eo est timor: imo si necessariū est post horā aliā addere det̄ i potu medius aureus alius. Tyriaca alia. ℞. allioꝝ 7 nucis amboꝝ ana ꝑtē vnā: folioꝝ ruthe sicce 7 altit 7 myrre oīuȝ an̄. ꝑtē mediā: ꝯficiant̄ cū lacte 7 sit dosis eius. ʒ. iij. cū vino. Tyriaca bona ei. Castorei pipis albi myrre opij oīuȝ an̄. ꝑtes 7 sint eq̄les: informent̄ ex eis trocisci cuiꝰ dosis sit tres oboli cū. iiij. ℥. vini 7 ꝯfert iterū morsui rutele. Et iterū oppoponacū myrra galbanuȝ castoreū 7 piper albū ꝯficiat̄ cū storace 7 melle cū eq̄litate. Et medicamē exercituale cuius ꝯfectio est hec. Radicis colloqntide radicis capparis absinthij aristolo. longe taraxacon oīum ana partes equales: cuiꝰ dosis sit pueris tertia. ʒ. j. 7 magnis est enim mirabilis vltima cui nō est par. Reliqua que bibunt̄. Et ex medicinis bonis est altit 7 iterū vitis alba 7 iterū cordumeni pōdus. ʒ. ij. cū vino: 7 cypꝛi 7 grana myrti 7 albedarungi 7 semē eius 7 semē acetose cāpestris 7 altaraxacon 7 endiuia 7 serapinū bibitū 7 linitū 7 calamētuȝ cāpestre 7 cācri fluuiales si bibatur cuȝ lacte asinino. Et arabes quidam dant in potu morso pōdus. ʒ. j. de radicibꝰ colloquintide 7 ꝯfert ei iuuamentuȝ visibil'r. Et quidā experti sunt saleȝ masse qn̄ ex eo sicco sumit̄ quātum planta manus capit. Et existimauerūt quidā q̄ alusnen viridis quādo conficitur cuȝ butyro cocto vaccino post contritionem 7 cribellationeȝ 7 sumitur ex eo prope duos aureos est maximi iuuamenti. Et ei qui comedit raffanum 7 albedarungi non nocet scorpio. Et locusta que non hȝ alas magni corporis que nominat̄ hercules cum exiccatur 7 bibitur cum vino confert. Inquit fidelis q̄ si in potu dentur morsis ab eo opium 7 semen iusquiami albi equali mensura confecta cum melle conferunt. Et existimauerunt quidaȝ q̄ encaustrum indum iuuatiuum est bibitum sicut cōfert linitum: 7 agaricum est mirabilis iuuamenti 7 fructus aphodilli 7 flos eius 7 bacce lauri ꝓprie 7 semē alandachoche 7 folia raffani 7 chemech bauciarum: 7 iterum aristologie nigelle radicis oppoponaci seminis harmel partes equales: cuius dosis sit aur̄. ij. cum vino. Et iterum piretri aristologie baucie ana pars. j. piperis pars media maroch quarta pars vnius cuius dosis sit sicut faba. Et iteruȝ aristologie longe piretri equales partes cōficiantur cum melle: cuius dosis sit ʒ. ij. cum vino. Et iterum myrre oppoponaci opij partes equales vitis albe partes. iiij. fiant ex eis trocisci. Et iterum corticū radicū aristologie lōge piretri amboꝝ ana pars. j. det̄ in potu q̄ȝtitas necessaria. Et dixerunt quidam sumantur fecis vini. ʒ. vj. 7 sulphuris citri. ʒ. viij. seminis ruthe. ʒ. iij. 7 castorei 7 semis eruce amboꝝ ana. ʒ. ij. aggregentur cuȝ sanguine testudinis marine: cuius dosis sit. ʒ. j. cū q̄nque. ℥. vini.

¶ Ponit curam ponēdo can̄. Primo ponit medicinas que intus. Scd̄o que extra. ibi (Scorpio.) Primo ꝯnumerat medicinas simplices 7 cōpositas. Scd̄o ponit descriptionē quorūdā. ibi (Aristologia.) Et hec habet duas. Primo descriptionē tyriacaliū. Secundo alias enumerat 7 describit. ibi (Ex medicinis.)

¶ Epithimata 7 emplastra.

¶ Scorpio ipse est de emplastris bonis ad scorpioneȝ 7 cauda eius iterū. Et iterum planta que dicitur planta scorpionis ꝓpter similitudinem quā cum ea habet quāuis ipsa stupefaciat illud quod cuȝ ea emplastratur in dispositione sanitatis 7 mortificat sanguineȝ in eo ꝓm q̄ existimat quidam iudeorum. Et mus cū finditur 7 ponitur super puncturam scorpionis iuuat cū continuitate 7 similiter rana. Et nos quidem iam experti sumus encaustrum indum liniendo 7 contulit et sedauit dolorem. Et similiter lac ficuum imaturaꝝ 7 castoreum. Et anacardus ꝓm q̄ quidam dicūt est mirabilis in hoc sedans dolorem 7 alcali est bonū 7 sul-

phur viuum cum gūma pini aut glutin albotin ⁊ caro piscis salita ⁊ allia decocta ⁊ butyrū coctū ponantur calida. Et iterū semen raffani aut semen altee aut ambo cum sale. Et iterum ordeum cum succo ruthe aut decoctione eius. Et iterum fursur tritici decoctus cū fimo columbino. Et albedarungi est de epithimatibꝰ bonis sedant dolorem statim: ⁊ similiter sunt radices colloquintide ⁊ tarataxacon ⁊ endiuia ⁊ amomum cum albedarungi. Epithima bonum est sansucus siccus: et iterum sal vrine est ex medicinis post quas non est iuuamentū. Et ex eis que ꝯferūt ei est vt teneat morsuȝ super vaporem calidum superuenientē a lapide ignito. Et ex embrocis eius est decoctio furfuris ⁊ decoctio vrtice ⁊ decoctio camomille est mirabilis: ⁊ aqua maris calefacta ⁊ succꝰ andachoche aut decoctio eiꝰ vnaqueqȝ est mirabilis: ⁊ napta alba calefacta est mirabilis: ⁊ oleū in quo decoctū est stellio cū distillatur super morsum calidū est mirabilis iuuamenti.

¶ Ponit medicinas locales.

¶ De algerarat. Cap. 4m.

Isti sunt sicut scorpiones habētes corpus gibbosum acutas caudas ⁊ coꝝ venenum est calidū ⁊ multiplicaẜ in alcoȝ ⁊ in ascari bononito ⁊ ꝓꝑe in mineris alaniudē: ⁊ qñ mordēt nō curaẜ de eis in hora illa: imo in mane aut post: deīde accidit angustia ⁊ alteraẜ color: ⁊ qñqȝ accidit icteritia ⁊ apaẜ lingua ⁊ vlceraẜ locus pūcture ⁊ mingit sanguinē: ⁊ qñqȝ retinetur natura ⁊ fortasse ꝯuertiẜ esse eius ad perditionem ⁊ incipit cuȝ pulsu cordis ⁊ syncopi: ⁊ nō opȝ vt negligatur ꝓpter lenitatem situs eius quoniam est mali veneni.

¶ Cura. Post curā cōem meliores curatiōes sunt cauterizare locū ⁊ positiones aq̄ lactuce amare ⁊ aque altaraxacon ⁊ aq̄ ordei ⁊ oīa extinctiua ꝓprie cū fortis fit inflāmatio. Et melior curationū eius expertarū est sauich maloꝝ cum aqua frigida. Et dixit qdam radix spolij cū bibiẜ cum aqua cōfert. Et enula est medicamen bonuȝ ei ſm ꝙ diciẜ. Et tyriaca albascari est bona cuius descriptio est hec. Corticū capparis gētiane absinthij romani aristologie ro. oīum an̄. pars. j. terātur oīa: ⁊ sit dosis eiꝰ pōdus. ʒ. ij. Tyriaca alia eis: taraxacon sicce ⁊ folioꝝ maloꝝ acetosoꝝ coriādri oīuȝ partes equales: sumatur pulueris eius quātū in vola manus capiẜ. Et cū accidit ei inflāmatio vehemēs sedeẜ cū aquis fructuum ⁊ succo eoꝝ infrigidatis. Et si acciderit pulsus cordis ꝯfert syrupꝰ de malis alsemius ⁊ sauich de malis ⁊ lac valde acetosuȝ cū trociscis de cāphora. Et si angustia fit fortior tunc adhibeanẜ aque fructuū cū oleo ro. infrigidato. Et si natura retineatur clysterizeẜ: ⁊ si mingit sanguinē flōmeẜ ⁊ administreẜ curatio mictꝰ sanguis. Et si apaẜ lingua flobothomeẜ vena que est sub ea ⁊ gargarizet cuȝ aq̄ endiuie ⁊ syrupo acetoso. Et si acciderit in morsu corrosio cureẜ cū medicamīe acuto ⁊ in ꝑtibꝰ eiꝰ cū bolo armeno ⁊ aceto linito. Et cureẜ cura vlcerū malignoꝝ.

¶ Agit de quodā determinato scorpione qui diciẜ algerat. Et prio notificat hos scorpiones. Scđo loca ⁊ cōplexiones ipsoꝝ: sed nō habemus eos ⁊ ponit curā. ibi (Post.) Et hec in duas. Et primo intendendo ad morsum. Scđo ad accidens. ibi (Tunc.)

¶ Spēs aranearū ⁊ alsceibē ⁊ rutelarū. Cap. 7m.

De rutelis quidē iam dixerunt illi qui considerant ⁊ experiunẜ has res ꝙ sunt sex spēs: dein de diuersificati sunt iterpretando de ꝓprietate oīs spēi earū. Dixerūt eni qdā antiquoꝝ medicoꝝ ꝙ prima spēs earū nominatur albarhasion rotunde figure vuei coloris: ⁊ signat per vueū colorē illū q est ad nigredinē decliuis. Et scđa nominaẜ anchos ⁊ est latioris corporis illa rotūde figure ⁊ in partibus que sunt in loco eius sunt squame apparētes super os eiꝰ sunt tria corpora eminētia ꝓcedētia ad exteriora rara lenia. Et tertia est murchion ⁊ est in magnitudine apis magne nominatc agerus: ⁊ color eius est ad cinereitatē decliuis: ⁊ tegiẜ corpus eiꝰ corporibus eminētibus paruis rubeis ⁊ ꝓprie apud dorsum eius. Et quarta est sagluucoslon qm̄ totū corpus eiꝰ ⁊ caput eius est duruȝ ⁊ est habens alas sicut sunt ale formice magne. Et quinta est suclion. nam ipsa est longi corporis subtilis ⁊ super corpus eius sunt puncta ⁊ ꝓprie apud caput eius ⁊ ipsius collū. Et sexta est furbulentis: nā ipsa est longi corporis viridis coloris cui est quasi aculeus sub collo ipsius. Et iste medicus posuit puncture omnium specierum rutelarum accidentia vna ⁊ addit alius accidentia propria. Et alius ab his duobꝰ viridis dixit. rutela est animalis simile aranee que nominatur alfehed ⁊ est venatrix muscaruȝ ⁊ ꝙ species eius sunt plures. Et ſm ꝙ dixit Galenꝰ sūt duodecim spēs: ⁊ earū deterior est egyptiaca. De eis enim est rubea quasi ipsa sit aranea rotūda. Et de eis est alba habens rotundum ventrem paruū os stellata: ⁊ ipsa est acuti dorsi cū lineis lucidis. Et de eis est citrina pilosa. Et de eis est vuea appropriata hoc nomine. Et de eis est cuiꝰ mediū capitis ⁊ pedes sūt breuia decliuia ad posteriora: ⁊ cū vult pungere projicit se super pedes suos ⁊ quādo vult bibere euomit humiditatem paucam ⁊ est subtilior vuea prima. Et de eis est formicalis similis formice rubeum habens collum nigrum caput album dorsum punctata coloribus diuersis. Et de eis est vespalis rubea similis vespe: deinde ponit vnicuiqȝ earum accidentia. Et de eis est alchesenati que noīaẜ p h̄ pp puitatē suā ⁊ est q̄si ip̄a sit herbus rotūda puū hn̄s os ⁊ subalbidū ventrē albos pedes ⁊ multoruȝ piloꝝ. Egyptiaca v̄o que dicta fuit prius est maligna hn̄s ventrē magnū ⁊ caput magnū simile aīali qđ volat in circuitu candele.

¶ Determinat de morsu specierum aranearum. Et p̊ diuidit has species. Secundo ponit accidentia. ibi (Inquit Gal.) Tertio ponit curam. ibi (In cura.) Prima in duas. Primo diuidit sex species rutelarum. Secundo addit alias. ibi (Et alius.)

¶ De eo quod accidit ei quē momordit rutela vniuersaliter ⁊ de distinctione. Cap. 8m.

Inquit Gal. nō accidit morsui rutele qđ accidit puncture scorpionis: q̄zobrē nō obuiat vene ledēdo ⁊ nō fac̄ difficultatē egōnis ſm plīn. Et inq̄t ille q dixit spēs rutelaꝝ ⁊ noīauit eas noībꝰ p̊mis ꝙ oēs ille cōicāt i apatōe loci morsiōis: ⁊ ē locꝰ morsionis i p̊mis horis rubeꝰ ⁊ i plīmis eoꝝ ē coagulatio sanguis viridis i quo hī pruritus ⁊

qꝺ ſeqꝛ ipm. Et qñqȝ extendiꝛ vſqȝ ad crus ⁊ addide-
rũt alij ꝙ eſt illic eminẽtia plurima valde ⁊ inflãma-
tio. Et dixit primus ⁊ accidit mẽbris neruoſis ⁊ oſſibꝰ
friditas ſemꝑ. ſ. eis q̃ ſunt ſicut genua ⁊ alchatiȝ ⁊ dor
ſum ⁊ ſpatule: ⁊ fortaſſe ifridaꝛ corpꝰ ⁊ tremit ⁊ horri-
pilaꝛ. Jnqt. ⁊ ſunt illic dolor vehemẽs clamoſus ⁊ vi-
gilie ⁊ citrinitas coloris: ⁊ imaginaꝛ i oculis ꝙ ambo
ſunt hũidiores q̃ȝ ꝯſueuerũt ⁊ diſtillãt lachryme gut-
tis frequẽtibꝰ ⁊ ſentiꝛ in iferiore ꝑte vẽtris ⁊ ꝓprie ꝓ-
pe pectinẽ ſicut vacuatio ⁊ inanitio ⁊ icipit nã expelle
re mãm aquoſaȝ ſuperius ⁊ iferius. Et qñqȝ appꝫet in
illa mã qꝺ eſt ſicut tela aranee ⁊ accidit iguinibus ⁊ te
ſticulis iflatio ⁊ iũcturis ꝯctio ſicut ſpaſmus quoꝝ for
ſitan dilatatio nõ equaꝛ: ⁊ accidit dolor oris ſtõchi ⁊
nauſea ⁊ emittit corpꝰ ſudorẽ fridũ: ⁊ fortaſſe capitis
icurrit dolorẽ ſicut eſt dolor capitis patientiũ birſen.
Et addiderũt alij ꝙ accidit faciei citrinitas ⁊ corpori
grauitas ⁊ vrine motus cui fortaſſe aſſociaꝛ pũctura.
Et qñqȝ egrediꝛ cũ ea ſicut aranea: ⁊ accidit neruis ⁊
genibꝰ ⁊ pectini tẽſio vehemẽs: ⁊ ſiliꝛ in ſtõcho ⁊ ligue
abbreuiatio ⁊ retẽtio ⁊ fortes fiunt dolores. Jnqt pri
mus. ꝓprietas aũt ſpẽi ſexte ſm ꝙ narrauerunt eſt ꝙ
accidũt ex ea dolor vehemẽs in ſtõcho ⁊ rigor vehe-
mẽs valde cũ tremore plurimo valde hoc dixit. Diſti
ctio vͦo quã dixerũt Gal. ⁊ alij ẽ ꝙ ipſi dixerũt ex mor
ſu qdẽ eius que de illis rubea eſt accidit dolor paruꝰ
velocis ſedatiõis. Jn nigre vͦo aut varie morſu fit for
tis dolor cũ horripilatiõe ⁊ frigore ⁊ tremore ⁊ graui
tate in coxis ⁊ pruritu ⁊ putrefactiõe ⁊ mollificatione
vẽtris ⁊ fluxu eius. Jn ſtellate vͦo morſu fit fortis do-
lor cũ pruritu ⁊ horripilatiõe ⁊ ſtupore ⁊ grauitate ca
pitis ⁊ mollificatiõe corꝑis. Ex vuea vͦo accidunt do
lor vehemẽs in loco ꝑcuſſionis ⁊ frigus corporis to-
tius ⁊ horripilatio ⁊ tremor ⁊ ſpaſmus ⁊ ſudor currit
fridus ⁊ abſciſio vocis ⁊ ſtupor in corpore toto ⁊ apã
in vẽtre ⁊ tẽſio i virga ⁊ pectine ⁊ vomitꝰ rei abſqȝ vo
lũtate ⁊ vria turbida. Uerꝝ magna fumoſa ẽ maligna
⁊ accidit ex ea dolor ſtõchi ⁊ frequẽtia vomitꝰ ⁊ dolor
capitis ⁊ tuſſis ꝯſecutiua ⁊ difficultas egerẽdi interfi-
ciẽs velociter. Ex morſu aũt citrie piloſe fit dolor for
tis valde ⁊ accidũt tremor ⁊ ſudor fridus cũ iflatione
vẽtris ⁊ iterficit multotiẽs. Et addũt qdã eoꝝ in nar-
rãdo q̃ȝdã vueã de erectione virge ⁊ tẽſione priapi ⁊
abſciſione vocis ⁊ expulſione ſpermatis ⁊ ſpaſmo: ⁊ il
lud nõ eſt fidũ exiſtẽs ex eis q̃ approbamꝰ. Formica-
lis aũt morſus ẽ vehemẽs paꝝ doloroſus. Sed ex eis
accidũt veſicatio corꝑis ⁊ grauitas ligue. Ex veſpali
vͦo accidũt apã i loco ⁊ ſpaſmꝰ ⁊ ꝓfundus ſomnus do
minãs ⁊ debilitas amboꝝ genuũ. Uerũ alcheſinati ẽ
maligna cuius accñtia ſunt de gñe accidẽtiũ vuee: ſȝ
ipſa ſunt difficiliora accidẽtibus vuee. Egyptiaca vͦo
eſt maligna ⁊ facit accidere dolorẽ capitis vehemen
tem ⁊ ꝓfunditatẽ ſomni ⁊ ſuccedit ei mors ⁊ vita.

¶ Ponit accidentia morſus rutelarum communia. Secundo ap-
propriata ſpeciebus earum. ibi (Deſtructio vͦo.)

¶ De cura. Cap. 9m.

[I]N cura eoꝝ iteꝝ adminiſtraꝛ canon vlis ex
attractiõe ⁊ ſuctiõe ⁊ liniꝛ cũ aq̃ ſalſa ⁊ danꝛ

tyriace ꝑdicte in caplo ſcorpionũ: ⁊ balnea ⁊ tina ſunt
velociores res in ſedãdo dolores eoꝝ. Nã cũ ipſi hu-
mectanꝛ in tina ſedaꝛ dolor eoꝝ ⁊ ſi egrediunꝛ ab ea
redit: q̃re opȝ vt balneenꝛ oi hora. Tyriaca bona ad
rutelã ⁊ draconẽ marinũ ⁊ gña ſerpẽtũ. Dixerũt deꝛ
in potu in morſu eoꝝ q̃ ſunt ſicut ſuriutrugon medica
mẽ hmõi bdellij al. ariſto. radicis lilij celeſtis ſpice cel
tice eruce piretri dauci ellebori nigri ⁊ cimini ⁊ apho-
dilli ⁊ folioꝝ agẽbin ⁊ aſuinton capitũ granatoꝝ co-
aguli leporis cinamomi cãcri fluuialis ſtoracis ſucci
papaueris carpobalſami oium ãñ. ℥. j. teranꝛ ⁊ ꝯfician
tur ⁊ iformenꝛ trociſci quoꝝ vnuſqſqȝ ſit vnius aurei:
⁊ eſt doſis vna deꝛ in potu cũ vino ⁊ ſemie alãdacho
che ⁊ nuce cuꝑſſi ⁊ ſeie apij. Relique medicine. Grana
pini ⁊ ciminũ ethiopicũ ⁊ folia arboris aldulb ⁊ corti-
ces eius ⁊ ſemẽ alãdachoche ⁊ cicer nigrũ ⁊ ꝓprie cã-
peſtre ⁊ grana magna ſunt bona valde ⁊ ſemẽ abrota
ni ⁊ ſe. anheti ⁊ ariſto. ⁊ fructꝰ tamariſci ⁊ ſuccus ſemꝑ
uiue ⁊ lac lactuce cãpeſtris: ⁊ doſis cuiuſlibȝ iſtoꝝ ſit
põdus. ij. auꝛ. cũ vino. Et iterũ vinũ in quo decocta ẽ
nux cuꝑſſi ⁊ ꝓprie cũ cinamomo et ius cãcroꝝ et ius
anſeris ⁊ ꝺcoctio radicũ aſparagi cũ vino ⁊ aq̃. Et ex
eis que ipſis in potu tribuunꝛ cõpoſite ſunt ariſto. ⁊ ci
mini ꝑtes eq̃les: ⁊ ſit doſis eiꝰ. ℥. iij. in aq̃ cal'a. Tyria-
ca ad illud expta. ℞. nigelle. ℥. x. dauci cimini amborũ
ãñ. ℥. v. radicis nucis cuꝑſſi amboꝝ ãñ. ℥. iij. ſpice nardi
⁊ baccaꝝ lauri ⁊ ariſto. ro. ⁊ carpobalſami ⁊ cinamo-
mi gẽtiane ſeis andachoche ſe. apij oiuȝ ãñ. põdus. ℥.
ij. ꝯficianꝛ cũ melle: ⁊ doſis ſit quãtitas nucis cũ vino
antiquo. Epithimata ⁊ ſil'ia. De bonis eoꝝ eſt cinis li
gni fici ꝯfectꝰ cũ vino ⁊ ſale ⁊ culcaſia ⁊ ſpõgia iſuſa i
aceto ⁊ exꝑſſa ⁊ ariſto. cũ farina ordei ꝯfecta cũ aceto
⁊ folia alcorſuf ⁊ porri ⁊ virge paſtoris ⁊ ariſto. cũ ar-
bore fici. Emplaſtrũ bonũ. ſumanꝛ cortices granatoꝝ
ariſto. ⁊ farina ordei cũ aceto adminiſtrenꝛ poſt ablu
tionẽ vulneris cũ aq̃ ⁊ ſale. Et de vnguentis eſt oleuȝ
de andachocha embrocatũ calefactũ. Et de embro-
cis eſt aqua marina calefacta. Et omnis aqua ſalſa et
decoctio alcorſuf ⁊ decoctio nucis cupreſſi.

¶ Dat curaȝ. Primo vniuerſalem. Secundo particularẽ. ibi (Hoc
eſt ſicut aranea.) Primo ponit medicinas que intꝰ. Secũdo que
extra. ibi (Et de bonis.)

¶ De ſciebi ⁊ cura eius. Cap. 10m.

HOc eſt ſicut aranea hñs plures pedes ⁊ lon-
gos. Et dixerũt: accidũt ex morſu eius dolor
ſtõchi ⁊ vomitꝰ ⁊ difficultas vrine ⁊ egõnis
⁊ eſt iterficiẽs: ⁊ egyptiacũ eſt deteriꝰ. Dico
aũt ꝙ ego neſcio an h̃ egyptiacũ eſt illꝺ qꝺ ꝑdictũ eſt
in caplo rutele aut illud. Et cura eius eſt cura rutele.

¶ Ponit curam ſpecialem ⁊ habet quatuor ſicut quatuor ſunt ſpe
cies. Et partes patent.

¶ Aranea ſigna eius ⁊ curationes. Cap. 11m.

ACcidũt ex morſu eiꝰ vẽtoſitas plurima in vẽ
tre cũ horripilatione ⁊ frigore extremitatũ ⁊
erigiꝛ virga. Et cura eoꝝ eſt ex genere cure
rutele. Et cõfert eis ſumere in potu vinũ ali
cuius q̃ȝtitatis poſt aliã tota die ⁊ ponere morſioneȝ
in vino ⁊ ſudare in balneo. Et de medicinis eoꝝ ſunt
nigella ⁊ vinũ ⁊ rutha ſicca cũ vino ſola aut cũ cyꝑis.

¶ Duo

¶ Duo aialia q̃ dixerũt qdã sapientuꝫ medicoꝝ. 12m.

Sunt ambo iteruꝫ de genere cuius pterijt rememoratio. Verum ego nõ scio esse eoruꝫ ⁊ an ipsa igrediãtur in eis que sunt pterita aut non: ⁊ cognoscunt per hoc ꝙ habent q̃tuor mandibulas. Jnqt ille sapiens. sunt ambo ex genẽ rutele ⁊ vnum eoꝝ est latum habẽs pedes albos: ⁊ sup caput eius sunt due eminẽtie. Quaꝝ vna descẽdit in anteriore pte capitis ſm rectitudinẽ. Et altera transit incidẽdo hãc in latitudine: q̃re facit imaginari illď qď hꝫ duo ora ⁊ q̃tuor mãdibulas. Jn alio vͦo loco eminẽtiaꝝ sũt due linee faciẽtes imagiari illã imagiationeꝫ. Et accidit ex morsu eorũ illud qď accidit ex morsu scorpionum ⁊ dolor vehemens ⁊ albedo colo. mansionis ⁊ extenuatio faciei ⁊ capitis ⁊ vigilie. Et cura illius est cura morsionis rutele. Et medicine magis ꝓprie de illis que sunt ad rutelas sunt ozimũ ⁊ radix opoponacis ⁊ alandachocha ⁊ abrotanum.

¶ Animal aliud noiatũ tubarse. Cap. 13m.

Hoc aĩal retulit ille sapiẽs ⁊ dixit. accidunt ex morsu eiꝰ dolor vehemẽs ⁊ rubedo ⁊ difficultas vrine: ⁊ ꝯferũt patiẽti p ipꝫ fructꝰ tamarisci. ⁊ cimınũ cãpestre ⁊ folia nucis ⁊ allia ⁊ vinũ dulce.

¶ Pediculus vulturis noiatus debe persice ⁊ mẽluce grece: ⁊ ragarius indice: ⁊ hec bestia est sicut pediculus: aut sicut paruus alcandã. Cap. 14m.

Dixit Hal. est puus a quo nõ cauet: ⁊ fortasse nõ vı̃ morsus eiꝰ. Et ẽ ex eis q̃ faciũt erũpere sanguinẽ p vrinã ⁊ p nares ⁊ i ano et ex stõcho p vomitũ: ⁊ ex pectore ⁊ pulmone: ⁊ ex radicibꝰ dentiũ: ⁊ qñqꝫ magnificat timor in eo: q̃re nõ recipit medicinã: cuiꝰ cura est silı̃s cure algerarati. Et ex eis q̃ ei ꝓpria sı̃ ẽ vt liniat morsio cũ bezahar ⁊ cũ succo lactuce ⁊ sandalis rubeis: et ꝯfert morsui eiꝰ lac lactuce ⁊ caprinũ ⁊ butyrũ crudũ: ⁊ terra sigillata ⁊ algeduar ⁊ portulaca: ⁊ succꝰ eius et psiliuꝫ ⁊ mucilago eius ⁊ reliqua extinguẽtia sicut aq̃ endiuie: ⁊ aqua lactuce: ⁊ cucurbite ⁊ citrulli.

¶ Determinat de quatuor aliȷs speciebus animalium.

¶ Altamula ⁊ porcus lupi. Cap. 15m.

Est bestia hñs multos pedes acuti veneni ⁊ est in iudicio pediculi vulturis ⁊ vespaꝝ.

¶ De vespa. Cap. 16m.

Est vehemẽtioris calefactiõis q̃ꝫ apis ⁊ accidũt ex morsu eiꝰ dolor ⁊ rubedo ⁊ apã. Et ď vespis magnis ẽ genus hñtiũ capita nigra: ⁊ hñtiũ aculeos plı̃mos interficiẽs. Et magne qdẽ sunt maioris cautele prorsus ⁊ magis pnitiose: q̃propter fortasse pducũt ad spasmũ ⁊ ad debilitatẽ genuuꝫ: sed in puaꝝ iteꝝ morsu qñqꝫ magnificat timor: quare faciũt accidere vesicas ⁊ grauant linguam.

¶ De cura. Cap. 17m.

Administretur desup ex suctiõe illud qď scis: ⁊ si magnificatur timor tunc illud qď succurrit tunc est pondus medie. ʒ. se. sansucci: quoniam sedat dolorem in loco eius: aut tres vole coriãdri sicci: ⁊ sumat succos infrigidantes cognitos ⁊ potus infrigidantes: ⁊ quãdoqꝫ supponit glaties sic collyrium ⁊ confert. Et de epithimatibꝰ eius est aq̃ malue ⁊ aqua albedarũgi: ⁊ citrulli sunt mirabiles cuꝫ ꝓprietate sua: ⁊ altea iterum ⁊ blitis ⁊ solatruꝫ ⁊ sisamũ contritum: ⁊ folia eius: ⁊ iterum ficus ⁊ acetum ⁊ lutũ ⁊ aqua agreste: ⁊ iterum stercus vaccinũ proprie cum aceto: ⁊ iterum folia sisimbrij ⁊ folia lauri recẽtis. Et iterum sumant opium ⁊ semen iusquiami nigri ⁊ camphora: ⁊ liniat cum succis frigidis ⁊ tegat cuꝫ pãno lini infuso in aqua frigida: ⁊ liniat in circuitu eius cũ luto ⁊ aceto. Et simil'r herba fluminis cum aceto est mirabilis: ⁊ similiter viriditas que accidit super cursum aque. Et iteꝝ ſm ꝙ existimant quidam vaporet cum aqua ⁊ sale: ⁊ liniat cuꝫ lacte fici. Et iteꝝ surigi parietum cum aceto: ⁊ quãdoqꝫ fiunt ex aquis horuꝫ ⁊ decoctionibus ipsoruꝫ embroce. Et expertũ est ꝙ qñqꝫ membrum dimittitur in aqua calida hora vna: deinde permutatur subito ad aquam salsam mixtaꝫ cũ aceto sedatur statim: ⁊ de fricationibus eius sunt musce: quoniam ipse sedant dolorem.

¶ De apibus ⁊ cura ipsoꝝ. Cap. 18m.

Habent dispositiones proximas vespe nisi qr dimittunt aculeũ in punctura. Et cura eiꝰ ꝓxima est cure vesparum.

¶ Formica volans ⁊ res alia ei similis. Cap. 19m.

Illa est dispositionis ꝓxime api ⁊ sanior ea. Et dico ꝙ de habentibus mucroneꝫ ⁊ aculeum est res similis formice volanti: verũtamen est longior ea plurimum: ⁊ non est in lõgitudine eius: ⁊ habet pedes araneales longos citrinos longiores pedibus vesparum: ⁊ cinguluꝫ qď habet est citrinum ⁊ non est ei de ingenio ad fabricãduꝫ habitaculum suum qď est vespis: imo fabricat ipm de luto habenteꝫ orificia lata: ⁊ facit pullos sicut aranea qui cum egrediuntur de cauernis suis incedũt ambulatione aranee quasi excorient posterius ⁊ volant: et apud me est de iudicio vesparum.

¶ Stellio ⁊ lacerta. Cap. 20m.

Quando mordet dimittit in loco sui morsus dentes paruos subtiles nigros: ⁊ non cessat locus dolere ⁊ prurire donec auferantur cũ seca aut cucullo transeunte super eos ⁊ assumat eos: ⁊ colligat eos quare sedat dolor: ⁊ quãdoqꝫ extrahit dentes eius oleum ⁊ cinis: deinde suggat locus ⁊ ponat in aqua calida. Et dictũ est ꝙ comedere altaraxacon valde iuuatiuũ est ad morsum eius. Qr si dolor magnificet detur in potu tyriaca rutele.

¶ Determinat de nõ habẽtibus aculeos ⁊ hꝫ tres partes.

¶ Aial hñs quadraginta quatuor pedes. Cap. 21m.

Est animal cognitum per intromissionẽ auris: ⁊ quãdoqꝫ est in lõgitudine eiꝰ palmus vnus: ⁊ habet in omni latere viginti duos pedes: ⁊ quãdoqꝫ ambulat ad anteriora: ⁊ quãdoqꝫ cõuertit eius dispositio: ⁊ hꝫ ſm ꝙ dı̃ venenũ qďdaꝫ cum quo accidit dolor paruus q sedatur statim. Et flos aphodilli est de tyriacis eius: ⁊ qñqꝫ sufficit in eo administratio salis cum aceto.

¶ De morsu salamandre. Cap.22m.

Existimatur ꝙ ipsa sit bestia similis lacerte habens quattuor pedes curte caude. Et existimant quidam ꝙ ipsa non aduritur: ⁊ si proijcitur in larez extinuit ignem: ⁊ accidunt ei quem mordet dolor vehemens et inflāmatio in corpore: ⁊ grauitas lingue ⁊ p̄fictio ei⁹ ⁊ tremor ⁊ stupor: ⁊ multotiens accidit nigredo mēbri ſm figuram rotūdam ⁊ casus eius.

¶ De cura. Cap.23m.

Dixerunt quidaz cura eius est cura cantaridis ⁊ ꝓprius quo curātur est vt in potu detur resina ex quacūqꝫ pino fuerit cū melle: ⁊ detur eis in potu decoctio camepitheos ⁊ decoctio lilij cum folijs vrtice ⁊ oleo. Et de eis sunt qui dant illis ranas decoctas ⁊ dant ipsis in potu de iure earum: ⁊ emplastrant eos cum carne ipsarum: ⁊ quandoqꝫ comedūt eas. Et similiter est suctio testudinis campestris ⁊ marine decocte.

¶ De saculofudurni campestre ⁊ marinū. Cap.24m.

Et ego qdē nō cognosco ipaz ⁊ nō ē lōgin quū qn iā expleuerim⁹ narrationē eoꝝ. Dixerūt qdā accidit ex morsu cāpestris vt offuscet morsio ⁊ fiat rosei coloris ⁊ paꝝ rubet rubedie clarā: imo paruz valde: ⁊ fiūt dolor vehemēs ⁊ pruritus in corpe. Marini vō morsus est aquosi coloris: ⁊ similat vt sit cura ei⁹ cura rutele ⁊ similium. Et dixerūt qdā emplastret cū sale aut cinere cū vino: aut cinere cōfecto cū aceto squillitico: aut cū sisamo adusto ⁊ vino: ⁊ embrocet prius cū oleo plurimo ⁊ aqua calida: deinde ponat desuper.

¶ Determinat de cura cuiusdā animalis marini ⁊ terreni.

¶ Scorpio marinus. Cap.25m.

Existimo ꝙ accidūt ex morsu scorpiōis marini inflatio ventris ⁊ forma hydropica: ⁊ q̄nqꝫ accit ex eo exit⁹ vētositatꝫ absqꝫ volūtate: ⁊ oꝫ vt caueat i cognitōe ei⁹. Et cura ei⁹ ē cura draconis marini ⁊ rutele. Et dixit qdā i cui⁹ sermone nō ꝯfidit ꝙ scorpio aque est calidi veneni.

¶ Determinat de veneno quorūdam animalium marinoꝝ pūgentium ⁊ habet quatuor partes. Primo de scorpione marino. Scdo de aranea marina rubea. ibi (Videtur.) Tertio de morsu rane marine rubee. ibi (Narrauerunt.) Quarto assumat curam reptilium animalium venenosorum. ibi (Dixerunt ⁊c.)

¶ Aranea marina. Cap.26m.

Videtur ꝙ sint dispositiōes eius propinque dispositionibus scorpionis marini.

¶ De morsu rane marine rubee. Ca.27m.

Narrauerūt plures sapiētū ꝙ ipsa ē maligna mala iuadens aialia ⁊ corpa ⁊ salit ad ea ex lōginquo vt mordeat ea. Et si nō pōt mordere sufflat ex ipsa exufflatōez nociuā. Et accidūt ex morsu ei⁹ apa magnū ⁊ pditio velox. Dico sile est vt sit cura ei⁹ cū tyriaca magna ⁊ qd ē ei⁹ gn̄is.

¶ Sūma curatōis reptiliū marinoꝝ venenosoꝝ. 28m.

Dixerūt opꝫ vt curent cū tyriacis ⁊ cuz eis q̄bus curat venenum frigidum: ⁊ cuz medicinis rutelarum ⁊ tyriaca carum.

¶ Fen septima de decoratione que est tres tractatus.

¶ Tractatus primus de dispōne capilloꝝ ⁊ in ipso sūt furfures: Cuius capl'a sunt.25. Cap.pm.

Capillus nascit ex vapore fumoso quādo coagulatur in poris ⁊ orit super eos: ⁊ ꝓprie per illud qd assumit ex alimēto: ⁊ ꝓprie quādo est humiditas corporis viscosa vnctuosa nō aq̄sa neqꝫ lutosa: sicut arborum vnctuosarum folia non cadunt.

In p̄cedēti fen ⁊c. Hic determinat de decoratiōe: recipit hec fen canonē in libro p̄ncipioꝝ fen.2.⁊c. Decoratio aūt attēdit circa pilos circa cutez ⁊ circa habit⁹ corpis ⁊ extrema. ſm h̄ igit tria facit. Scda ps icipit in scdo tracta. Tertia in 4° trac. Ex quo appet quō v̄ificat rubrica que dicit ꝙ hec fen ꝯtinet tractat⁹ tres: cū tn̄ faciat q̄tuor tractat⁹: sūt.n. tres prima diuisiōe. ¶ Pria in tres. Prio notificat nobis pilū. Secūdo dat itētionē suā in dicēdis. ibi (Et iā qdē.) 3° exeqt. ibi (Capilli.)

¶ Cōsidera ꝙ capillus sumit ꝓprie ⁊ large ꝓ oī pilo: hic & ad oēz pilū. ¶ Scdo ꝯsiderādū ꝙ Aui. notificat capillū ex pte triū. s. mãe forme ⁊ efficiētis. Mãe duplicis. s. ex q̄ vapor fumosus in qua porus. Forma pili. s. finis ē lōgitudo cum subtilitate ⁊ rotunditate: ⁊ hāc āt inuit cū dicit. In poris. q² ēt porus ē foramē strictū opꝫ ꝙ pilus h̄ꝫ istā formā hēat suā figurā. Efficiēs āt tāgit cū dic. coagulatus i por: q² ē calitas vl' frīditas coagulatiua illius vaporis.

¶ Dubitat: q̄re nō tetigit finē. Dōm ꝙ multoꝝ piloꝝ nō ē finis: q̄rū aūt ē finis quorūdā dedit ītelligi: quorūdā finē alibi posuit vt pilorū palpebre fen 3ª terty. Cā finalis qdā cōis respectu corpis 2° colliget. c.5. qdā ꝓpria q̄busdā vt pili supcilij ⁊ palpebre. signū: q² sūt ordinati nō vt de⁹ voluerit: vt ꝯ Moysen. Gal'. 11. d vtili. ptiū.14. ca. pili ēt capitis ⁊ barbe q̄ barba ēī viris ad d̄corē ⁊c. ¶ Tertio ꝯsiderādū ꝙ A. p hoc ꝙ dicit ꝓprie īnuit mãz augmētatiōis ⁊ pseuerātie piloꝝ: q² hec mã ē hūiditas viscosa vnctuosa. Orit. n. pilus sup eos. s. poros: q² ex ꝓtēdit ⁊ augmētat p illd qd ⁊c. illa enī humiditas est apta tenere ꝯtinuitatē pili: ⁊ h̄ est qd ꝓbat p sile i arboribus vnctuosis vt oliua ⁊c. humiditas enī lutosa. s. terrestris arida vel minus crassa ⁊ aquosa nō sunt apte cōtinuationi. Dubm pm

¶ Dubitat. vtrū pili ex vapore fumoso gn̄ent. Q² nō: q² eadē ē mã gn̄ationis ⁊ nutritionis: sed nutriunt vnctuoso viscoso: vt. A. & ex eadē gn̄abunt. Itē cui⁹ mã multiplicat multitudine hūiditatis ⁊ minuit minoratiōe eius est ei⁹ mã hūida. Sꝫ capilloꝝ mã multiplicat mltitudīe hūidi: pꝫ ex Aꝛ. ꝓble.10. ꝓble.58. pp qd eunuchi nō fiūt calui. p̄terea pili marie multiplicant i capite: sed cerebrūꝫ est hūidū. ¶ In ꝯriū Aui. ⁊ Gal'. 2. d cōplonib⁹.5. ca. ¶ Dōꝫ ꝙ mã piloꝝ ē i forma vaporosa nō humorali. Rō: i ista forma marie ē mã piloꝝ in qua est apta ire ad loca ⁊ p loca ad que ⁊ per que multiplicant pili. Sꝫ in forma vaporosa. s. nō humorali est apta ⁊c. q² in capite in hoīb⁹ ⁊ per poros ⁊c. Dico ergo ꝙ vapor iste est siccus ⁊ sic dr̄ fumus: vt. G. dicit theorice loco allegato. al's Haly. 2. theo. ca.16. Signū q² i cal'is ⁊ siccis. Rō talis dꝫ eē vapor q ē mã pili q̄lis sue cōploni ē magis ꝯformis. Sꝫ vapor fumosus: q² siccus: pilus aūt est siccius ꝙ sic in corpore: vt Auicen. ꝓbat p̄mo cañ. ⁊c. Dubm 2m

¶ Cōsiderādū tn̄ ꝙ lꝫ sit vapor siccus: nō tn̄ est oīno siccus qn habeat humidū ꝯtinuatiuū. Alioqn nō eēt corpus ꝯtinuū ⁊ extēsuꝫ: ⁊ q² sua ꝯtinuatio ēt est successiua ⁊ pmanens: iō hꝫ humidū qd est aliqual'r pigue viscosuꝫ: q̄uis a pdominio sit siccū. ¶ Ad ꝯria. Ad primū dōm ꝙ eadē est mã ⁊c. Uex est idētitate lata. A. igit p̄ logt de mã gn̄ationis: postea de mã augmēti. Uel aliter ꝯsiderādū cuꝫ dr̄ mã augmēti est humidū pigue ⁊c. Uex ē cū hec tn̄ est sicca: ita ꝙ piguedo nō excludit siccitatē v̄tualē sic sulphur: hꝫ q̄dā piguedinē: ⁊ tn̄ est siccus. ¶ Ad 2m dōm ꝙ mã eunuchoꝝ transeundo in pilos trāsit in nãm fumosam. ¶ Ad aliud dōm ꝙ in capite multiplicātur pili nō ex cerebro: sed ex vaporatione a corpore.

¶ Et iam quidez dictum est in libro primo de denigratione eius ⁊ canitie ipsius ⁊ reliquis coloribus. Verū qd pēdet ex sermone de decoratione est regimē substantie eius cum nascentia ⁊ depilatione. Et regimen

numerationis eius cuꝫ multiplicatione ⁊ minoratione. Et regimen quantitatis eius cum ingrossatione et subtiliatione ⁊ prolongatione. Et regimē figure eius cū applanatione ⁊ crispatione. Et regimē coloris eiꝰ cū denigratione ⁊ subalbatione ⁊ dealbatiōe. Et nos loquamur in hoc tractatu ſm hanc intentionem.

¶ Patet.

¶ De cā destructionis capilloꝝ. Cap. 2m.

Capilli destruuntur vel minuūtur: aut ꝓpter causam in materia: aut propter causam in re in qua nascuntur.

¶ Exequitur. Et primo de dispositionibus capilloꝝ. Secūdo de q̄dam annexa dispositione que dicitur furfurea. ibi (Quoniaꝫ sermo.) Et hec dicit rubrica. ¶ Prima in quinque. Primo de dispositione nascētie ⁊ priuationis: ⁊ de multitudine ⁊ paucitate. Secūdo de dispōne. s. spissitudinis ⁊ planitiei. ibi (Sunt sicut farina fenugreci.) Tertio de scissione eoꝝ: lꝫ non fecerit mētionem. ibi (Cā eiꝰ est siccitas.) Quarto de grossitie ⁊ subtilitate. ibi (Baurach.) Quinto de dispōne caloris. ibi (Jam locuti fuimus.) ¶ Ad primi euidētiā cōsidera ꝙ priuatio ⁊ paucitas sunt turpitudines, nascētia aūt cū multitudine est pulchritudo: ⁊ ideo Auic. inuestigat cās paucitatis ⁊ priuationis capilloꝝ ⁊ curā. Et ꝓ gn̄alr. Scd̄o spālr. ibi (Jam sciuisti ꝙ causa in generādo alopiciaꝫ.) ¶ Pria in duas. Primo inuestigat causas. Secūdo curam siue regimen. ibi (Medicine cōseruantes.) ¶ Prima in duas. Primo premittit diuisionem. Secūdo declarat membra. ibi (Et causa in materia.)

¶ Dicit̄ q̄re nō dixit in efficiēte, dicit̄ ꝙ includit̄ vt apparebit.

¶ Et causa in materia est vt minoretur aut priuetur. Et paruitas est aut causa eius quod ipsam submergit aut alterat eum.

¶ Prīo declarat causas in materia. Scd̄o causas in re in qua nascunt̄. ibi (Jllud aūt qđ fit ꝓpter causam in re.) ¶ Prima in duas. Primo ponit diuisionē. Scd̄o declarat. ibi (Sicut est paruitas.)

¶ Jn prima vult ꝙ causa destructionis ⁊ paucitatis piloꝝ ex ꝑte materie est: qꝛ materia piloꝝ minoratur vel priuatur. ⁊ huiꝰ minoratio vel priuatio fit: vel qꝛ materia fumosa submergit̄ vel alteratur a contrario: vel qꝛ est parua materia huius materie. ⁊ h̄ est qđ dicit. Substantie prime. i. materie que est materie vaporis: ⁊ iste materie sunt humiditates corporis.

¶ Aut causa paruitatis substantie prime est sicut paruitas vaporis fumosi in pueris ⁊ mulieribus ꝑꝑ multitudinē vaporis humidi: q̄re nō nascit̄ barba eius.

¶ Primo declarat causam paruitatis propter submersionem ⁊ alterationem. Secundo per paruitateꝫ materie prime que est mā ⁊ materie īmediate. ibi (Paruitas autem materie ⁊c̄.)

¶ Cōsiderandū ꝙ ex Auicen. habetur ꝙ in pueris ⁊ mulieribꝰ non est defectus materie ex qua possit surgere vapor: sꝫ tamē submergitur propter humiditatem multam ⁊c̄.

¶ Paruitas autem radicis substātie: aut est ꝓpter accidens: aut quoniam natura consumit eam.

¶ Primo ponit diuisioneꝫ. Secundo declarat. ibi (Jllud vo quod est per accidens.)

¶ Jllud v̄o qđ est propter accidēs est sicut accidit cōualescentibus cum exiccant eos egritudines lōge ptisice ⁊ ethice: quare nō remanet eis materia de qua cibentur capilli: quare cadunt ⁊ non nascūtur sicut accidit plantis irrigatis quando non irrigantur: ⁊ sicut accidit castratis ex similitudine eorum cum mulieribus in humiditate per frigorem ꝓpter causaꝫ testiculorum eoruꝫ. Et ꝓpterea ꝙ illud quod generat̄ sperma conculcatur in eis ⁊ infrigidatur ⁊ peruenit frigus eius ad membra sublimia: ⁊ īfrigidat ea: quare nō resoluitur humiditas eorum ad exiccandum. Et qđ resoluit̄ non remanet in poris ꝓpter paruitatem suaꝫ et subtilitateꝫ ipsius imo egredit̄. Et sicut accidit qui assuete vtit̄ institis grauibus suꝑ caput suum.

¶ Primo declarat qđ est propter accidens. Secundo qđ naturaliter. ibi (Jllud v̄o quod est ex via nature.)

¶ Dubitatur. qꝛ exemplum de castrato videtur exemplum priuationis materie per viam suffocationis sicut dixit in mulieribus. ¶ Dicendum ꝙ castratus est exemplum priuationis materie per viam suffocationis: ⁊ est exemplum priuationis substantie ꝓme per accidens: quia castratio est accidentalis dispositio ex qua ꝓpter frigiditatē materia radicalis est indisposita siccitati fumose: ⁊ ideo vt sic paucum fumosi. — Dubm 3m

¶ Jllud v̄o qđ est ex via nature est sicut caluitiū: caluitium enim accidit ꝓpter abbreuiationem materiei piloꝝ ex caluitio. Et illud est ꝑꝑ ꝑuitatē eiꝰ: aut ꝑꝑ submersionē cerebri ab eo qđ tāgit ipꝫ d̄ craneo: q̄re non imbibit ipꝫ ea ībibitione qua imbibit cū est obuiās.

¶ Hic considera ꝙ accidit caluitiū quādo naturaliter deficit mā prima materie pilorum. Et contraria al'r cōsidera ſm causaꝫ que est distātia cerebri ab osse capitis. Et potest dici via nature: quia naturaliter accidit hoc ⁊ non ex tempore.

¶ Jllud autem qđ fit propter causam in re in qua nascuntur est ſm tres modos: aut vt nō penetret in eam materia pilorum: aut vt non penetret in eam sed non retineat̄: aut vt corrūpatur in ea ⁊ resoluat̄ ad qualitatem non conuenientem vt pili generētur. Et nō penetrat in eam nisi propter oppilationem pororū: ⁊ nō oppilantur pori nisi propter vehemētiam soliditatis eius per siccitatem ipsius: sicut est de adiuuantibꝰ ad caluitiū: ⁊ festinat in calida complexione propter velocitatem exiccationis eius: ⁊ ꝓpter illud multiplicātur super preparatos ad caluitium pili corporis ⁊ pectoris propter caliditatem complexionis eoruꝫ. Nam parum qđ est ex pilis eorum est difficilis euulsionis: aut ꝓpter soliditatem eius causa vestigiorum vlceruꝫ preteritoꝝ: sicut est dispositio in glabris. Et illud qđ non retinetur in ea est ꝓpter vehementiā raritatis eiꝰ ⁊ amplitudinem pororum eius sicut est ex aliquo adiuuantium ad hoc vt non nascatur barba etiā vsqꝫ in finem vite. Aut propter siccitatem complexionis: q̄re constringūtur pori cum humiditate complexionis ꝓpter paruitatem caliditatis. An nō vides ꝙ nō fit caluitium: ⁊ est residuum capilloꝝ istorum subtile facilis euulsionis: sicut est mulieribus ⁊ castratis.

¶ Hic ponit causas destructionis vel paucitatis ꝑꝑ cām in re. Et primo premittit diuisionē. Secūdo declarat. ibi (Et nō.) Et hec in tres sicut tres erant iste cause. Et illud qđ nō retinetur.

¶ Dubitat̄ de hoc ꝙ dicit. aut ꝓpter siccitatem. nā Aui. dꝫ inuestigare causas raritatis: ⁊ ipse inuestigat causas ꝯstrictionis pororum. ¶ Dōm primo ꝙ forsan hec littera est trāsposita. Sed tamē dicendum si est transposita: quare iterum posuit causam constrictionis a siccitate. Dicēduꝫ ꝙ differt illa ab ista: quia prima erat a siccitate ꝑ se que solidabat. i. stringebat ⁊ indurabat: sed illa est a siccitate per accidens inq̄ꝫtū ad eam seq̄tur infrigidatio ⁊ generatio humiditatis superflue oppilantis. Uel al'r dicendum ꝙ siccitas consumendo humidum qđ retinetur in poris rarificat: ⁊ est simile ꝓblematū. 10. 4° ꝓblemate. ꝙ corpora antiquoruꝫ ⁊ anuū bene euentabilia ⁊ rara: qꝛ habent distātem partiuꝫ cōpositioneꝫ sicut antiqua edificia. ¶ Sed dices ex hoc videtur argui ꝯtrariū: qꝛ talis raritas facit ad pilorum nascentiā: qꝛ probat ex h̄ Aristo. ꝙ pili superciliorūꝫ crescunt in senibus. Dicendū ꝙ raritas dicit̄ dupliciter. s. respectu constrictionis in supercilijs ⁊ respectu debilitatis in capite. ¶ Siccitas ergo non omnino superflua rarificat: sed siccitas superflua consolidatiua constringit. Primo ergo Aui. inuit hoc. Secundo probat qđ dixit. ibi (Quare stringitur.) Tertio declarat quiddam. ibi (An non vides.) — Dubm 4m

¶ Dicēdum primo ꝙ raritas fit a sicco. quare. i. qꝛ cōstringuntur pori ex humido oppilāte. Siccū ergo ꝯsumēdo humidū ⁊c̄. an nō: qꝛ diceret aliquis fit ne in istis qui hn̄t oppilatos poros cū humiditate cōplexionis caluitium. Respōdet ꝙ nō debet dici caluitiū: qꝛ habēt aliquos pilos paucos subtiles facilis euulsionis.

¶ Et illud quod corrumpitur in ea: aut est propter humorem fixum malignum sicut in alopicia ⁊ tyria: aut

propter vlcera mala corrosiua sicut est in quibusdam speciebus glabriei.

¶ Patet.

¶ Et caluitiei quidē curatio est difficilis: ꝙuis sit possibile ipsaꝫ repellere anteꝙ̄ incipiat: aut tardare eā.

¶ Habet tres sicut tres ponit canones. Secunda ibi (Et pili.) Tertia ibi (Et blesi.) ¶ Prima in duas. Primo facit hoc. Secundo remouet instantiam. ibi (Et propter illud.)

¶ Cōsiderādū ꝙ caluities est destructio pilorum ex cōsumptione substantie prime naturalis: q2 naturali complexione. sicut igitur difficile est nālem cōplexioneꝫ permutare ita ⁊ caluitiū. Et videt̄ ꝙ Aui. per difficile intelligat īpossibile sicut sumebat̄ supra trac. 4. cap. de cancro. aut tamen manifeste potest rectificari complexio vt tardet caluitium vel curet̄ rectificando calidaꝫ ⁊ siccā cōplexionem adurentē ⁊ temperando ipsas: quia est possibile.

¶ Et propter illud qdē qd̄ dixit Hippocrates ꝙ quādo caluis varices accidūt nascitur capilli eorum: voluit intelligi depilatos per alopiciā ⁊ similia.

¶ Quia diceret aliquis contra Auicen. vbi dicit. ꝙ caluities curatur: quia si caluis varices innascuntur ⁊c̄. Respondit ꝙ intellexit depilatos ꝑ alopiciā ⁊ silia. i. alopiciā vel tineam: ⁊ nō intelligit de vera caluitie que fit ex ꝯsumptione subē prime nālis.

¶ Et pili superciliorum ⁊ palpebrarum non cadūt velociter: propterea ꝙ eorum origo est spissa cartilaginosa conseruatiua: ⁊ propter illud tardatur caluitiuꝫ in ethiopibus ⁊ zingi: propterea ꝙ cutes eoruꝫ vehementer retinent pilos eorum: durum enim non euellitur: ⁊ propter illud minorantur cum eo pili. Uerum ipsum seruat pilos quare non cadunt velociter ⁊ non depilantur. Et blesi quidē non fiunt calui ꝑpter multitudinem humiditatis cerebrorum eorū. Et ꝑꝑ illud multiplicat̄ in eis diaria facta a catarro.

¶ Hoc est dcm̄ Gal. in. de vtilitate particulax. 14. cap.

¶ Medicine conseruantes capillos sunt ille in quibus est caliditas subtilis attractiua ⁊ virtus stiptica: ⁊ ille in quibus sunt proprietates quibus operantur: ⁊ iam diximus simplices harum medicinarum in medicinis singularibus: ⁊ dicemus iterum in antidotario cōposita ad eos. Et dicemus hic de medicinis que sunt cōuentiores huic loco. Medicine igitur simplices que conueniunt ad conseruationem capilloruꝫ ad succurrendum inceptioni eorum in casu ſm summaꝫ vsquequo conditionemus post conditiones necessarias in regimine ipsarū sunt huiusmodi: myrtus ⁊ grana eius ⁊ laudanum ⁊ emblici ⁊ mirabolani chebuli ⁊ myrra ⁊ aloes ⁊ capillus veneris ⁊ cadunt in eis galle ꝑpter stipticitatem earum ⁊ alfeluzabaragi proprie cuꝫ vino stiptico ⁊ oleo myrtino: aut oleo masticino ⁊ aqua myrti: aut succo foliorum alzerideraet. Et iterū adustum arboris lini aduste cum semine suo linitur cum oleo: ⁊ iterum cortices nucis adusti quando miscētur cum oleo myrtino ⁊ vino stiptico: ⁊ inunguntur cum eis ⁊ proprie pueri. ¶ Et ex cōpositis est illud qd̄. ℞. grana myrti ⁊ gallas ⁊ emblicos: decoquātur cū oleo rosaceo: aut oleo myrtino ſm modum notum ⁊ administrentur. Et iterum folia myrti humide ⁊ laudanuꝫ ⁊ ramnus ⁊ extremitates cupssi: ⁊ grana myrti sumātur: ⁊ cum eis cōmouendo tangatur caput tritis dissolutis cum oleo oliue. Et iterum granoruꝫ myrti nigre: ⁊ seminis apij: extremitatum myrti: ⁊ seminis sicle: ⁊ extremitatum ramni: omnium ana pars. j. capilli veneris: ⁊ laudani: amborum ana pars media: vini nigri partes. vj. dissoluantur medicine in ipso decoquendo donec remaneat tertia vini: deinde proijciatur desuper oleum oliue aromatizatum cum cyperis ⁊ spica partes. ij. ⁊ iteruꝫ decoctio eius donec serueat tribus ebullitionibus: deinde colentur aqua ⁊ oleum a medicinis cum expressione vehemēti: ⁊ ponantur in vase vitreato qd̄ sit ad modum pixidis ⁊ concutiatur ⁊ administretur apud necessitatem: est enim conseruatiuum ⁊ denigratiuum. Et iterum seminis apij ⁊ seminis sicle: ⁊ capilli veneris ⁊ thuris: omniuꝫ ana. ℥. ij. nuces. xv. numero: corticuꝫ pini lib. j. ⁊ assentur omnia in nocte in furno posita in vase lutato: ⁊ dimittantur donec adurantur omnes partes eorum: ⁊ conterant̄ cōtritione ⁊ proijciatur super ea lib. j. adipis vrsi que est melior adipe anseris: ⁊ reponantur: ⁊ quotiens indigetur eo liquefiat in oleo aromatico ⁊ administretur. Et confert iteruꝫ caluitiei incipienti. Et iterū sumantur lib. j. ʒ. vini stiptici ⁊ laudani. ℥. j. corticum pini adustorum. ℥. ij. capilli veneris cōbusti. ℥. iij. adipis vrsi lib. j. succi solatri. ℥. iiij. ʒ. decoquatur laudanū in vino cocto donec inspissetur ⁊ proijciantur super ipsum medicine ⁊ misceantur ⁊ reponant̄: ⁊ quando indiget̄ eo sumatur ex ipso aliquid in oleo aromatizato: ⁊ melius oleum est oleum nardinum ⁊ liniatur: ⁊ quandoꝗ̄ linitur sine oleo. Et ex eis que sunt leuia est vt sumātur myrra ⁊ laudanuꝫ ⁊ oleum myrtinum ⁊ proprie qd̄ fit ex oleo de cheiri ⁊ aqua myrti decocte ⁊ vino stiptico ⁊ misceatur ſm ꝙ exigit illud qd̄ est p̄sens: ⁊ liniatur cum eo: aut sumantur folia florum papaueris ruffi cū oleo myrtino: ⁊ inungatur caput ⁊ dimittatur in nocte: deinde balneetur. ipsum enī conseruat ⁊ denigrat. Aut sumātur laudanū ⁊ capillus veneris ⁊ cinis corticum pini: ⁊ adeps vrsi: ⁊ vini pontici quantum sufficit cōmixtio ei: sicut oleo masticino aut myrtino. Aut sumant̄ capilli veneris ⁊ laudani equaliter: ⁊ olei myrtini: omnium ana aur̄. j. ruthe montane aur̄. ij. terātur cum vino stiptico ⁊ misceantur cum adipe vrsi ⁊ administrentur. ¶ Medicamen conseruans pilos superciliorum. ℞. rosarum papaueris ruffi partes. iiij. fumiterre cum radicibus suis ⁊ extremitatum fici: omnium ana parteꝫ. j. laudani partes. iij. capilli veneris partes ij. conterantur ⁊ administrentur cum oleo masticino. Simile ei iterum radicum vitis albe: aut radicuꝫ alascas ⁊ cineris arboris pini recentis: omniuꝫ ana pars j. baurach partes. ij. misceantur cuꝫ oleo myrtino aromatico: hic ergo est sermo plurimus.

¶ Ponit regimē destructionis ⁊ paucitatis. Et p̄mo regimē p̄uisiuuꝫ siue cōseruatiuum. Secundo curatiuum. ibi (At vo si fuerit) ¶ Prima in tres. Primo ponit regimē preseruatiuuꝫ respectu capillox. Scd̄o preseruatiuū pilox superciliox. ibi (Medicamē cōseruans.) Tertio ponit finem. ibi (Hic ergo.) ¶ Pria in duas. Primo ponit simplicia. Secūdo composita. ibi (Et ex compositis.)

¶ Considerandum ꝙ capillus generat̄ a vapore fumoso: ⁊ ideo requiritur caliditas subtilis: ⁊ q2 oportet ꝙ cōdenset̄ vel coaguletur ⁊ retineatur: ideo requiritur stipticitas. ¶ Considerandum subtilis quia non multum excedens consumptā. vel subtilis. i. in substantia subtili non profundabili.

¶ At vo si fuerit causa siccitas complexionalis ⁊ paucitas sanguinis delitijs foueatur corpus ⁊ cibetur eis que sunt boni nutrimenti ⁊ pinguia ex ipsis in quibus

est declinatio ad caliditatē subtilem 7 dimittat omne salsum 7 acetosum 7 ponticum 7 deuitet coitum: 7 de vino deuitet illud qd̄ est antiquum 7 assiduet balneationē cū aquis dulcibus: 7 nō approximet corpori nitrum nec vsnē neq̄ sapo: imo q̄ sit sicut farina fabaruz: aut grana melonis: aut creta 7 psiliū 7 silia.

¶ Hic ponit regimē curatiuū. Et p̄ s3 diuersitatē cāruz. Scd̄o pōit medicias. ⁋ Pria in tres s3 q̄ tres sūt cāe ōstructiōis 7 paucitatis sm̄ q̄s ponit curā. Scd̄a ibi (Et si fuerit) Tertia ibi (Et ad illud.)

Dub^m 5^m ¶ Dubitat̄: q̄re ponit curā solū s3 has tres causas. Dō3 q2 si fiat ex suffocatiōe vt etate vel sexu nō curat̄: si consumptione ab ethica ptisi 7c̄. cura pendet ex illis: si ex abscisione testiculoꝝ nō curat̄: si ex istitis nota ē: si ex ɔsumptiōe māe nāliter vel nō curat̄ vl' regimen est humectatio: si paucitate cerebri ēt nō curat̄: si corruptōe māe vt in tinea 7 alopicia cura dicet̄ ifra. ergo remanet 7c̄.

¶ Et si fuerit ꝓpterea q̄ pori cōstricti sunt valde idiget̄ eis que resoluūt 7 rarificāt: 7 diligit̄ vt ponant̄ in cibo ea que apiūt sicut synapis 7 allia 7 porri: 7 liniat̄ cutis iteꝝ cū eis que sunt sicut gūma ruthe syluestris 7 synapis 7 calamētū 7 rutha 7 cepe: 7 administrent̄ in balneo aque resoluētes: 7 abluat̄ caput cū baurach 7 spuma maris. Et op3 vt abstineat patiēs illd̄ ab olīs. Et ad illud qd̄ est ꝑꝑ raritatē ɔferunt medicine p̄dicte plurimū declinationis quaꝝ est ad stipticitatem 7 epitbimata 7 olea stiptica: 7 introitus balnei: 7 administratio tepide: deinde cōsecutio cū farina subito.

Dubiū 6^m ¶ Dubitat̄ ibi: 7 si fuerit qūo vtit̄ exiccatis cum oppil'o sit facta a sicco. ⁋ Dōm q̄ loquit̄ de repletiōe a viscositate humoꝝ. ista cā q̄ fit a siccitate remouet̄ humectātib⁹ de q̄bus intellexit iam.

¶ De pluribus embrocis capillorum. Cap. 3^m.

PLures embroce capilloꝝ sunt in quaꝝ suba est viscositas ex qua possibile est vt capilli assumāt: 7 sunt sic̄ folia sisami 7 folia cucurbite 7 olea in q̄b⁹ sūt calītas 7 stipticitas sic̄ oleū de lilio mixtū cū cera: aut sicut est oleum de alcāna 7 oleū myrtinū ꝓpie 7 cadit in illis ablutio capit̄ cū infusiōe colloq̄ntide. Et ex eis que ɔferūt in h̄ est vt sumat̄ laudanū 7 dissoluat̄ qd̄ de eo bonū ē i testeo vase lutato sup prunas subtiles liq̄factōe facta i ol'o oliue: 7 puluerizet̄ super ipsū aliquid de nucleis oliuaruz combustis: 7 cōmisceātur omnia super prunas cō mixtione subtili 7 administretur. Et folijs quidem alzerideraet 7 aque foliorum eius inest proprietas bona in hoc: 7 corpori seminis lini administrato cū oleo sisamino. Cōpositum: sumātur folia alzerideraet 7 capillus ve. recens romanus: 7 myrra 7 emblici 7 cōmouendo tegatur cum eis caput in' quibusdam ablutionibus cognitis. Et iterum synapis 7 ponatur in decoctione sicle: 7 abluatur cum ea caput 7 inūgatur post ipsam cum oleo myrtino aut cum oleo de embrocis.

¶ Compositum bonuz. ℞. fellis thaurini 7 fellis vrsi 7 mirabolanorum emblicorum chebulorum 7 belliricorum 7 sedeguarā: 7 gallarum integrarum: oīu3 ana partē. j. terantur 7 nutriātur cu3 succo solatri. vij. diebus: deinde exiccent̄ 7 administrent̄ ex eis epithimata cū aliqua decoctione post ablutionē capitis 7 barbe cum aqua 7 melle 7 nitro contrito. Et iteru3 ordei contriti. ʒ. xxx. emblicorum. ʒ. v. decoquantur cu3 aqua decoctione vehementi donec aqua sumat virtutē amborum 7 decoquant̄ in illa aqua existente in ipsa olei violati quātum est medietas aque 7 laudani pōdus. ʒ. iij. foliorum sisami: 7 folioꝝ altee: 7 folioꝝ cucurbite humidorum aut siccorum: oīum ana pondus. ʒ. x. nō cessetur decoqui aqua donec ɔsumatur 7 remanet oleū. Descriptio alia 7 refertur ad Alchindu3: scirēblegi. ʒ. x. decoquantur cū duabus lib. aque vsquequo redeat ad quartam: 7 fundatur super ea3 quantū ipsa est olei de been: 7 aliquid ordei excorticati: 7 aliquid laudani 7 decoquatur vsquequo redeat ad tertiam.

¶ Hic ponit medicinas. Et p̄mo ponit plures medicinas que fiūt ad conseruandum 7 etiam nascēdum 7 ꝓlongandum. Scd̄o medicinas fortes ad nascendū. ibi (Et in ipsis.) ⁋ Hec in duas. Prio generaliter. Secundo specialiter. ibi (Et iterum.)

¶ Dubitatur: qūo medicine resolutionis. Dicendum q2 l3 in se sint resolutiue: tamē respectu huiusmodi corporis attrahunt vaporē 7 non dissoluunt ꝓpter fortem complexionem.

¶ De facientibus nasci pilos fortibus. Cap. 4^m.

ET in ipsis est cura caluitiei cui⁹ rō est possibilis 7 casus supcilioꝝ 7 silium 7 oēs medicine q̄s dicemus in cap̄. alopicie. 7 ois modus regiminis ex fricatiōe capit̄ 7 rubificatiōe ei⁹ 7 administratione eius ad ip̄m super ip̄m: deinde administratione medicinaꝝ fortis attractionis 7 resol'onis cu3 ꝓprietate quā h̄ñt in alopicia sunt iuuatiue in caluitio 7 faciēdo nasci pilos in depilato 7 in supercilijs 7 barba. Et in corticibus radicis salicis cū oleo est cōfortatio 7 ɔseruatio mirabilis cū denigratiōe. Medicine autē de quibus est nostra intētio vt hic narrem⁹ eas: q̄uis iteru3 sint iuuatiue in alopicia postq̄ fecerimus illud qd̄ diximus in fine capl'i ɔseruationis capilloꝝ sunt ista: sumant̄ cātarides recētes ablatis pedib⁹ 7 capitibus exiccate in vmbra 7 terantur in oleo vio. aut decoquātur in eo: aut in oleo oliue donec ingrossetur: 7 lini cu3 eo vbi volueris: vesicabit eni deinde nascentur pili. Et simil'r mel anacardi quādo ponit̄ super locū cuius pili depilati sunt: aut terat̄ cōdisi in oleo ouoꝝ 7 liniatur cū eo homo nisi voluerit: multotiens faciet enim nasci pilos. Aut sumat̄ vngula asini adusta 7 cornuta cōbusta 7 liniant̄ cū oleo sisamio est eni forte. Oua aūt formicaꝝ cu3 oleo de been sunt ɔueniētia in faciētibus nasci. Et apud cōitatē hoium sunt ex eis que ꝓhibent ortū. Et ex eis que sunt expta est lacerta que est in domibus que iterficiat̄ 7 exiccet̄ 7 teratur 7 liniatur cu3 oleo. Et iteꝝ tritura nitri pharaonis cu3 sambaco. Et ex eis que sunt leuiora illo est vt fiat manica 7 tabula de plūbo: 7 ponatur inter ea ambo aliq̄d de oleis ad capillos: aut adeps ex eis q̄ sequūtur 7 terantur donec resoluatur ad ipsu3 virtus plumbi 7 liniat̄ cum eo 7 emplastret̄ locus cum folijs fici bene decoctis: 7 vsq̄ ad virtutē quādam. Et iteꝝ sumatur medulla. xx. auellanarum: 7 assetur donec teratur 7 aggreget̄ cum oleo raffani: aut sumatur herbe nominate arcus: 7 priapi asini 7 splenis eius assatorum: oīum ana lib. ʒ. 7 laudani. xx. pondera misceātur omnia post sol'oēm laudani in vino 7 administrent̄. Et ex eis que dixit Filagorus est vt sumantur adipis thauri saliti. ʒ. xcvj. alusinē: 7 gūme ruthe agrestis amboꝝ ana. ʒ. xxviij. myrre. ʒ. viij. laudani tātūde3: capilli veneris. ʒ. xlviij. splenis asini. ʒ. xcvj. asset̄ splen asini et terat̄ 7 aggreget̄ totum cu3 vino nigro: 7 radatur ca-

put ⁊ liniatur cum eo: ⁊ dimittat̃ quinque diebus: deinde abluat̃ ⁊ dimittatur quiescere duob⁹ dieb⁹: deinde teretur: q̈ si exulcerauerit curet̃ locus cū adipe anseris. Et iteruȝ ad depilatos sumantur sex ventres leporum ⁊ exiccentur optime ⁊ adurātur in vase lutato: ⁊ ꝓijciatur suꝑ eos de folijs rāni ⁊ de folijs myrti tātūdem: ⁊ de capillo veneris. ʒ. viij. ⁊ adurantur vice alia in vase vitri: deinde teratur ⁊ misceatur cuȝ trib⁹ lib. adipis vrsi: ⁊ quātum ipsuȝ olei de raffano: ⁊ reponatur ⁊ administretur cum necessarium fuerit in oleo aliquo aromatizato: ⁊ bacce lauri: ⁊ oleuȝ de pipere: ⁊ oleum de cherua: ⁊ simil'r illud qd̓ adiuuat in faciēdo nasci. Et iterum cinis abrotani quando miscet̃ cuȝ oleo antiquo facit nasci barbaȝ tarde nascētic: ⁊ cinis lilij cum aqua ⁊ ꝓprie in supercilijs. Et iterum ad supercilia comburātur due nuces vsquequo terātur tm̄ ⁊ adiūgatur eis ambabus aur̃. j. de nucleis dactyloꝝ: simil'r absq̈ perscrutatione vltima: ⁊. xv. grana piꝑis: ⁊ bulliāt cuȝ oleo ro. ⁊ iterū cinis abrotani ⁊ auellane aduste: ⁊ laudanū ⁊ cantarides ⁊ ꝯdisi bulliāt in oleo de been in coclearío donec denigrent̃ ⁊ misceant̃ cuȝ tanto gallie quātum ipsuȝ est: ⁊ fricet̃ locus ⁊ liniatur cum eo. Et iteruȝ capillus veneris ⁊ grana myrti ⁊ se. apij adurantur paruȝ donec denigrentur ⁊ aggregētur cū adipe vrsi ⁊ oleo raffani. ¶ Medicamē faciēs nasci pilos in suꝑcilijs. ℞. thuris aur̃. iiij. stercoris crocodilli: stercoris heritij marini: ⁊ ruthe mōtane: oium ana aur̃. j. terant̃ cum vino stiptico ⁊ misceant̃ cū adipe vrsi ⁊ administrent̃. ¶ Aliud ad depilationē antiquā difficileȝ ex alopicia ⁊ alijs. ℞. sceba ꝑtē. j. spume maris ꝑtes. vij. euforbij ⁊ baccaꝝ lauri amboruȝ ana ꝑtes. iij. picis hūide ꝑtes. ij. liq̄fiat pix cū oleo d̓ lilio ⁊ liq̄fiat ī ea euforbiū: deide admisceātur cū eo relique medicine. sil'r ei radicū arūdis aduste ꝑtes. vij. cineris ranarum partes. v. semis eruce partes. iiij. radicis alistas ꝑtes. iij. terātur cū oleo laurino ⁊ administret̃.

¶ De alopicia ⁊ tyria. Cap. 5m.

Iam sciuisti q̈ causa in generādo alopiciam est materia mala manēs in cute ⁊ in originibus radicuȝ piloꝝ: quare corrumpit radices originum pilorū corrodens eas ꝓhibens nutrimētum bonū eis: ⁊ nominatur alopicia: ꝓpterea q̈ ipsa accidit vulpibus. Et differentia quideȝ iter ipsaȝ ⁊ tyriā est q̈ in tyria non tm̄ cadunt pili: imo excoriat̃ cuȝ ea cutis tenuis sicut accidit serpenti: ⁊ fortasse accidit in ea figuratio ꝓueniens sicut figura serpent̃. Et materia quidem que facit accidere ⁊ incurrere alopiciam ⁊ tyriam quandoq̈ est cholerica ⁊ qn̄q̈ est melācholica: ⁊ qn̄q̈ est fl'atica: ⁊ qn̄q̈ ē ex san. corrupto.

¶ Hic in spāli determīat de piloꝝ destructiōe q̄ ē in alopicia ⁊ tyria. Scd̓o de multitudie. ibi (Sumant̃.) Hec diuisio debuit supra fieri. ⁋ Et p̊ notificat has passiōes. Scd̓o ponit curā. ibi (Nō ē dubiū.) ⁋ Pria in q̈tuor. Et p̊ in gn̄ali ponit causas ⁊ notificat qd nominis alopicie. Scd̓o ponit dr̃iam ⁊c. ibi (Et dr̃ia.) Tertio in spāli ponit causas. ibi (Et mā.) Quarto signa. ibi (Et significatur.)

¶ Considerādū q̈ alopicia ⁊ tyria dicitur primo vt reddit hoiem fedū: ⁊ sic cadit in capl'o decoratiōis. Alio mō vt ledūt opōnē: ⁊ sic inter egritudines: ⁊ ideo qdā auctores noiant causas in tractatu egritudinū: vt Mes. ⁊ Sera. in eoꝝ ꝑncipijs. ¶ Scd̓o ꝯsiderāduȝ q̈ alopicia dr̃ ab alope. i. vulpe: tyria a tyro. i. serpēte: q̈r excoriat̃ cutis subtilis: vel in magna q̈ntitate: qn̄q̈ ⁊ raro: ⁊ hec est for⁹ ⁊c. vel q̈r capilli figurant̃ ⁊c. ⁊ hoc nō placet Halyab. s. theo. cap̃. 18. ¶ Considerandū q̈ Haly. ponit quasdam species tyrie.

¶ Et significatur supet̃ totum illud per illud qd̓ apparet cum fit abrasio ex colore cutis ⁊ proprie cuȝ fricat̃ illud fricatiōe aliqua: ⁊ quādoq̈ significatur illud ex regimine precedente: ⁊ ex accidentibus que associant̃ ei. Et ex eis que significāt illud est humor dn̄ans de illis quos sciuisti: ⁊ quādoqȝ significatur velocitas sanationis eius ⁊ tarditas ex eo qd̓ videt̃ de velocitate rubificationis eius per fricationē ꝑꝑ velocitatem attractiōis sang. boni ad ipsaȝ: aut tarditatē eius: q̈uis fricatio pl'ima exulceret: q̄re ꝓhibet originē piloꝝ.

¶ Primo ponit signa diuersarum causarum. Secundo facilis vel difficilis sanationis. ibi (Et quandoq̈.)

¶ De cura. Cap. 6m.

Non est dubiuȝ quin rectificatio regiminis in ea sit euacuatio illius humoris faciēt̃ in primis: ⁊ intromissio ciboruȝ chimi valde boni ad corpus de illis quos sciuisti: ⁊ vini temperati commixti decliuis ad ip̄ressionem dulcedinis parum cum tenuitate ⁊ claritate. naȝ h̓ nutribilius est ⁊ balneū cōfert ei ante oēm fricationem et post ipsum. Et icipiat prima res cuȝ eūatione corporis in primis ab humore faciente cum medicinis educentibus ipsum: aut cū flōmia si materia exiguerit illud: deinde cum euacuatione capitis ab eo cum quo sciuisti de caputpurgijs ⁊ odoramentis ⁊ gargarismis ex eis que dicta sunt in cap̃. mūdificationis capit̃ sm̄ vnamquāq̈ superfluitatem: deinde permutandum est super cutem ⁊ mūdificationem eius ab eo qd̓ in ea mansiuū est extractionem eius ab ea ⁊ resolutionem ipsius. Et festinanduȝ est in hoc vt non recipiat cutis qualitatem mansiuam malam. Et nō est ambiguum in hoc quin oporteat vt medicine euacuantes ex locis materiam malignā sint incisiue ⁊ resolutiue resolutione nō ꝯsequente exiccationē ꝓpter vehemētiam calefactionis: quare adipiscatur cutis calefactionem que in futuro fit causa casus piloꝝ: q̈uis in presenti forsitan destruat alopiciā. Or si fuerit cal'a fort̃ sic gūma ruthe agrestis q̄ est radix i cap̃. necīū ē vt frāgat̃ cal'itas ei⁹ cū oleis tēperatis vincētibus super eam ⁊ cum aq̄s quibus subtiliat̃: ⁊ de ea qdeȝ melior est recens ⁊ illa super quā ꝑterierūt anni tres est debilis. Et de iudicio fortis est vt minoret̃ ipsi⁹ q̈titas: ⁊ frangat̃ ei⁹ cōplexio ⁊ festine accipiat̃ ab eo qd̓ ip̄a linit̃. Et de iudicio d̓bilis est vt fiat ecōtrario. Et opȝ vt sit subtilis ⁊ si nō penetrabit virtus eius in ꝓfundū cutis. Et opȝ vt sit in illis medicis cōfortatio ⁊ ꝓhibitio vt nō recipiat caput mā̃ȝ malignā. Et nō opȝ vt associet̃ illi virtuti stipticitas pl'ima ꝓhibens mā̃m ꝑuenire ad locuȝ: deinde penetrare in poros eius. Cū ergo corp⁹ mūdificatū est ab illo: opȝ tunc vt in eis sit virtus attrahēs sanguinē eius bonuȝ ⁊ vaporē ei⁹ tēperatū postq̈ ipsa resoluerit corruptū qui est in cute vt aggreget resol'onē corrupti ꝓpinq̄ ⁊ attractioneȝ boni lōginq̄: ⁊ illd̓ post mūdificationem. Et cum tu administras has medicinas: opȝ vt tu ꝯsideres ip̄ressionē eaꝝ. Et icipias in eis a debilib⁹ in cōplexione ⁊ minoratiōe: ⁊ ꝯsidera in eo qd̓ est ex eis. Or

si inuenis

ſi inuenis egruꝫ tolerãtem ⁊ impreſſionẽ icolumẽ adde in virtute:⁊ ſi nõ tolerat ⁊ magnificat̃ impſſio minue q̃ꝫtitateꝫ ⁊ cõmixtionem ⁊ ſtude ita vt ꝑducat ad exulceratiõnẽ ⁊ apatiõnẽ:⁊ proprie in corporibꝰ leuis complexionis aut etatis aut temporis. Et ſi perduxerit ad apationem ⁊ exulcerationeꝫ ſuccurre illi cũ adipibꝰ ⁊ lini eos deſuper ſicut eſt adeps anatis ⁊ galline ⁊ ſicut ceratum leue. Cum ergo ſedatur reitera cuꝫ quãtitate quã tolerat. Cũqꝫ magnificatur res parum non ceſſes facere illud donec reſoluatur corruptum ⁊ attrahat̃ bonum. Et ſignum qdeꝫ impreſſionis medicine in ea eſt vt rubeat cutis cum fricationibus minoris numeri q̃ꝫ fricatiões quibus rubet añ adminiſtrationem medicine. Si autẽ diſpoſitio non alterat̃ tunc ſcias ꝙ indiget medicina fortiore:⁊ quãdo non rubet frica cũ pãno vehementius q̃ꝫ ſit illud donec timeat̃ excoriatio:deinde frica cum eis que ſunt ſicut cepe:ꝙ ſi non rubet non erit excuſatio quin ſcalpelletur locus ⁊ liniatur cum eis que ſunt ſicut allia. Et de eis quibꝰ indigetur in mũdificanda cute a materia alopicie male ſunt ſanguiſuge ⁊ ventoſatio:⁊ pungere cum acubꝰ pluribus. Et iterum veſicatio cũ medicinis acutis q̃s dicaꝫ:⁊ mũdificatio eius qđ veſicatũ eſt ⁊ ſanatio eiꝰ vt egrediãtur pili ab ea. Et de eis que adiuuãt in reſoluendo mãm eſt cooperire caput pileo de pellibus ſemꝑ nocte ⁊ die. ipſe enĩ reſoluit ⁊ facit ſudare. Et opꝫ vt radatur oĩbus duobus diebus aut tribus cuꝫ nouacula:⁊ quotiens naſcũtur radat̃ caput. Et opꝫ ante adminiſtrationeꝫ epithimatũ vt radat̃ caput ⁊ fricet̃ cum pãno aſpero:aut ſicut cũ cepe:aut corticibꝰ raffani donec rubeat ⁊ fiat ſuſceptibile virtutis medicĩe apertis poris. Et qñqꝫ excuſat balneũ ab h. Et ſi non raditur ſubtilietur medicina perueniens ad illud. De euacuãtibus aũt euacuet̃ cholerica cũ decoctiõe mirabolanoꝝ:⁊ cuꝫ virtute ellebori ⁊ epithimo ⁊ pillulis cochijs ⁊ cũ hierapigra:⁊ iterũ hiera diacollogntidos eſt bona ꝓprie flegmatice. Si autem fuerit illic melãcholia miſceat̃ cũ ea aliquid de elleboro nigro. Et ſi fuerit illic cholꝰa miſceat̃ cũ ea ſcamonea ⁊ hiera ruffi ⁊ logodion bone ſũt ꝓprie melãcholice:⁊ multotiẽs qdem ſanatur eũone vna. Et ſpẽs qdem borũ eũantiuꝫ ſunt de eis quoruꝫ ſcientiam collegiſti in eis que ſunt p̃terita. Et ſi volueris leuius illo da ei in potu de hiera amara compoſita cuꝫ pulpa colloquintide ⁊ turbith in mẽſe tres potiões aut quatuor. Et qñ non valet euacuatio vna itera poſt qetes in eo qđ eſt inter illud. Et cũ videris cutẽ capitis rubere:aut venas eius rubedie repletionali flõma poſt flõmiã vniuerſalem ſi exigit illud cõſiliũ venas capitis ⁊ venas frontis ⁊ timpoꝝ. Si autem nõ volueris illud:tũc nõ faciat aliquid de hoc:ſanguis enĩ eſt quo ĩdiget̃ illic. Gargariſmata aũt ⁊ caputpurgia ⁊ ſilꝰia iaꝫ ſciuiſti in cap̃. curationũ capitis. Medicinaꝝ v̂o ſuppõnendarum fortioꝝ eſt euforbiũ ſuper qđ nõ trãſierunt vltra tres anni p̃paratuꝫ ſm ꝙ dedimus de regimine in canone. Et poſt ip̃m eſt gũma ruthe ſylueſtris: qm̃ ipſa eſt mirabilis valde. Deĩde naſturtiũ ⁊ ſynapis ⁊ cinis cãtaridaꝝ ꝯfectus cuꝫ pice humida:aut ſtaphiſagria ꝯfecta cuꝫ oleo laurino:aut lac titimalli cũ quo veſicet̃ ⁊ appropriat̃ vt currat qđ ſub ea eſt. Et cuꝫ cadit cortex oriunt̃ pili ſub eo ⁊ alzegi ponit̃ ſuper mẽbruꝫ tẽpore paruo ⁊ ĩdiget̃ ea in alopicia que eſt fortis. Et poſt illud ſulphur ⁊ duo ellebori ⁊ ſemẽ eruce ⁊ ſpume baurach:⁊ due ſpẽs ſpume maris:⁊ cortices arũdinũ:⁊ radices eaꝝ aduſte:⁊ ſtercus muris:⁊ ſtercus ouiũ aduſtũ ⁊ inũctũ:⁊ piper lõgũ:⁊ ſynapis aut auellane cõbuſte:⁊ folia fici ⁊ cõdiſi ⁊ vene celidonie ⁊ alchitrã. Et qñqꝫ ꝯfert in ea fel taurinũ:deĩde qđ eſt ſic̃ amigdale amare aduſte cum cortice ſuo:⁊ ſicut thus tritũ aliquot diebꝰ in aceto bono. Et xylocaracte nabathi ſũt ex medicis huius egritudis. Et de iſtis oleis adminiſtratis in ea meliora ſunt oleũ laurinũ ⁊ oleuꝫ de cherua. Et de medicis que ſunt ceree melior ẽ alchitrã deinde pix. Et de adipibꝰ melior eſt adeps vrſi ⁊ ꝓprie qui antiquat̃. Linimentũ forte euforbij gũme ruthe agreſtis:olei laurini:oĩum ana aur̃. ij. ſulphuris viui:⁊ ellebori de quocũqꝫ amboruꝫ fuerit nigro aut albo:oĩum ana aur̃. j. fiat ceratũ cũ cera quãtũ ſufficit. Et iteꝝ baurach africani ꝑtes. ij. ſalis ãmoniaci ꝑs. j. adurant̃ ambo ⁊ terãtur in aceto forti ⁊ liniant̃ cũ eo loca poſt fricationẽ faciendo epithima leue. Et iterũ poſt. iij. horas medicamĩe iã exiccato ĩ die tribꝰ vicibꝰ. Si aũt veſicauerit fac illud qđ ſcis. Et iteꝝ cãtarides ⁊ ſynapis decoquãtur in oleo donec fiãt ſicut algalia: deinde veſicet̃ cum eo locus fortis ⁊ frãgat̃ virtꝰ eius cũ cõmixtione debili. Et de illis que ſunt leuiora hoc: ⁊ ſunt mirabilis iuuamẽti eſt vt ſumat̃ acetuꝫ forte cũ tanto oleo ro. bono quãtum ip̃m eſt ⁊ cuꝫ galãge:deinde fricetur locus cum pãno aſpero ⁊ liniatur ex eo. Et iterum inunctio cũ algalia in qua eſt aliqd de gũma ruthe agreſtis. Et ſcias ꝙ infantibꝰ ſufficit abſtinentia. Et puberes tolerãt. ʒ. ſ. de pillulis cochijs. Et habentes annos decem tertiam. ʒ. j.

❡ Primo in generali ſermone cõprehẽdit curã. Scđo declarat eã. ibi (Et nõ eſt.) ❡ Et hic declꝰat dãdo cañ. nõ in regimĩe:qꝛ ſatis declarauerat. Pⁱo igit̃ in medicinis localibꝰ. Scđo ĩ eũone. ibi (De eũantibꝰ.) Tertio enumerat medicinas. ibi (Medicinaꝝ.) ❡ Pⁱa in tres. Primo dat cañ. in virtute medicinarum. Scđo in aggregatione opõnis eaꝝ. ibi (Et cũ tu.) Tertio enumerat medicinas ⁊ res locales quaſdã. ibi (Et de eis quibus indigetur.)

❡ De eis que abradunt pilos. Cap̃. 7m.

Sumantur calcis partes. ij. ⁊ arſenici partes ij. ⁊ liniatur cuꝫ eis ambobus cũ pauco aloe poſito in eis:abradet enĩ ſtatim. Et ſi ponãtur calcis partes plures:⁊ arſenici pauciores erit magis equale:⁊ ſi addat̃ calx erit tardioris operationis: verũtamen operabitur. Et quãdoqꝫ ſumũtur calcis ⁊ arſenici partes. ij. ⁊ pars. j. ⁊ decoquuntur in aqua tãdiu donec depilet pẽnaꝫ. Et ſi iteretur operatio in illa aqua erit melior ⁊ que preparatur cuꝫ ſole eſt melior:⁊ ſumat̃ aqua illa ⁊ decoqtur in ea oleuꝫ minus ea ſm plurimum donec recipiat virtutem eius ⁊ linitur cum ea. Et quandoqꝫ dimittit̃ aqua illa coagulari in ſale:⁊ adminiſtratur ſal ille in aqua. Et calx concularum efficit operationem calcis cum arſenico ⁊ eſt ſubtilior. Et ſi ſumatur loco calcis aqua calcis in

qua calx iteratur ponendo sub sole: aut decoquendo ⁊ ponatur in aqua arsenicum tritum erit bonū: ⁊ quā doqꝫ administrantur etiā sanguisuge virides que sunt sub vrceis. Or si volueris vt sit illud qđ nascitur subtile proijciatᷣ in psilotro cinis vitis aut baurach ⁊ multiplicetur eius cōmotio: deinde abluatur cum farina ordei ⁊ fabarum ⁊ seminis melonis: ⁊ quandoqꝫ componuntur calx ⁊ arsenicum cum eis que sunt sicut aq̄ alkisch ⁊ aqua rizi: ⁊ quandoqꝫ ponūtur in ea myrra ⁊ mastix: ⁊ quandoqꝫ iuuatur cum spuma maris.

¶ De cura eius quē combussit psilotrum. Cap. 8m.

OPortet vt minoretur eius motio ⁊ festinetur ipsius ablutio oleo rosaceo iam super eaꝫ p̄missio: cunqꝫ abluitur cuꝫ aqua calida sedatur post illud in aqua frigida. illud enim est curatio bona. deinde liniantur desuper lentes excorticate trite cum aqua rosacea ⁊ sandalis ⁊ proprie si adurit. Or si fortem fecerit adustionem: tunc necessarium est adhibere qđ sit sicut vnguentum cerusе ⁊ sicut epithima cuꝫ lytbargirio nutrito cuꝫ albumīe oui ⁊ oleo ros. ⁊ camphora.

¶ De eis que probibēt odorem psilotri. Cap. 9m.

LIniatur post ipsum cum creta nutrita cum aromaticis: aut creta cum aceto ⁊ cum aqua ro. Et folijs persici est proprietas in hoc mirabilis ⁊ folijs vitis ⁊ folijs alschelebrā tritis ⁊ alcāne ⁊ fecis croci hortulani ⁊ ro. ⁊ cypis ⁊ gallie ⁊ squināto ⁊ sil'ibus singularibus ⁊ compositis.

¶ De illis que probibent ortum piloꝝ. Cap. 10m.

PRohibent ipsum stupefacientia infrigidātia sicut vt incipiatur ⁊ depiletur: deinde liniatur cum iusquiamo albo ⁊ opio ⁊ aceto ⁊ aqua iusquiami nigri cum eis ⁊ sola: et si fuerint decocta in aceto erit meliꝰ. Et corpus rane lacunalis exiccatum est ex probibentibꝰ cuꝫ teritur ⁊ miscetur cuꝫ mucilagine psilij: aut succo iusquiami albi: aut aceto iteretur illud. Et dicitur ꝙ si liniatur cum oleo in quo dissoluta est lacerta coquendo est ex eis que probibent ortum eoruꝫ: ⁊ similiter cū oleo in quo decoquitur beritius. Et fortasse dicitᷣ cōtrariū illius. Et de eis que dicūtur est vt sumantᷣ chimolea ⁊ cerusa plumbi equaliter ⁊ aluminis medietas partis: ⁊ terantur cum aqua iusquiami albi bumidi. Et existimauerunt quidam ꝙ sanguis ranarum lacunalium: ⁊ sanguis testudinis fluuialis probibent illud. Dixerunt. ⁊ similiter sanguis vespertilionum ⁊ cerebella eorum: ⁊ composuerunt medicamen de istis. Dixerunt. Sumātur rane de lacu arūdinum ⁊ exiccētur ⁊ sumantur de carne earum sicca: ⁊ sanguis testudinis fluuialis exiccati: ⁊ rosarū rubeaꝝ ⁊ lytbargirij ⁊ ostracoꝝ marinoruꝫ adustoꝝ partes equales: conficiatur cum aqua ⁊ administretur super depilationeꝫ piloꝝ in pectine ⁊ in ascellis. Et semen vrtice cū oleo est ex eis que depilant pilos cum fortitudine.

¶ De incrispantibus capillos. Cap. 11m.

INcrispātia sunt sicut farina fenugreci ⁊ oleū eius ⁊ alsidre album: ⁊ myrra ⁊ galle ⁊ calx ⁊ lytbargiriū misceantᷣ ⁊ fit sufficiētia in qbusdā coꝝ ⁊ cōmoueatur cum eis caput tagēdo: et quandoqꝫ ponuntur in eis semen iusqami albi ⁊ oleuꝫ eius: ⁊ qn̄qꝫ administratur iusquiamū albū sicut est solū: et calx est ex eis que faciūt planos et adurit paꝝ cuꝫ soluitur in bac summa proprie quādo equātur cum ea due tertie ipsius de sidre que ambo sint cōfecta cuꝫ aqua frigida: et simil'r spuma salis amari icrispat eos vebementer. ¶ Incrispatiuū bonū. ℞. gallaꝝ ⁊ alcarmezegi ⁊ limature acuū et folioꝝ cupressi ⁊ granoꝝ eius ⁊ granoꝝ cydonioꝝ et lytbargirij et draganti et boli et alcauizi ⁊ emblicoꝝ: oīum ana ptē. j. calcis que nō est extincta partem mediā: conficiatur cum aqua sicle et administretur: est enim bonum crispans denigrans.

¶ De eis q̄ planos faciūt capillos. Ca. 12m.

CUra eius est cura scissionis capilloꝝ p̄dicta ⁊ oīno est administratio oleorum mollificantium et mucilaginum bumectantium.

¶ De scissione capillorum. Cap. 13m.

CAusa eiꝰ est siccitas ⁊ cibꝰ siccꝰ: ⁊ ꝓhibent ipsaꝫ olea lenia eq̄lia ⁊ mucilagines viscosi sic̄ mucilago altee ⁊ mucilago psilij ⁊ mucilago folioꝝ salicis ⁊ oīa ī qbꝰ ē būectatio.

¶ De illis que subtiliāt capillos. Cap. 14m.

BAurach quando ponitur in medicinis capillorum subtiliat eos.

¶ Sermo de adolescētia ⁊ canitie. Ca. 15m.

IAm locuti fuimꝰ ī alio loco ab isto de canitie adolescētiū. Et canities quā h dicemꝰ ē ꝙ dum sanguis permanet piguis spissus calidus viscosus capilli sunt nigri: cum v̄o ad aquositatem tendere incipit declinant capilli ad canitiem.

¶ Superius posuit regimē decoratiuū in destructiōe piloꝝ alopicia ⁊ tyria ⁊ regimē abradēdi ⁊ ꝓhibēdi ortū ⁊c. hic ponit regimē decoratiuuꝫ circa colorē. ⁊ qꝛ canities est que vī turpitudo: iō ad eā ītēdit. Et p̄ ostendit causas. Scđo ponit curam. ibi (De rebus.) ¶ Cōsiderādū ꝙ Aui. inuit duplicē canitiē. s. canitieꝫ adolescentie ⁊ canitiem senectutis: canitiē senū nō exprimit. ¶ Considerāduꝫ ꝙ Auic. absolute īuestigat cām canitiei ⁊ coloris. Primo qdē colorationis: qꝛ si sanguis permanet ⁊c. Rō est; qꝛ ibi est bumidū colorabile ⁊ calidū tingēs: causa v̄o canitiei est tēdentia ad aquositatem ⁊c. huius rō est qꝛ canities fit per viam putrefactionis vel mussulentie: vt Aui. p̄mo can̄. fen. 2. de signis cōplexionū. Uerum Arist. 5. de generatione aīalium. cap. 4. canities est lāguor pili: bumidum aut aquosum vel frigidum calidi putrefit ⁊c. ⁊ forsan ꝙ cā Auicen. est melior ⁊ preter causam Aristo. ⁊ Gale.

¶ De eis que canitiē tardant. Cap. 16m.

DE rebꝰ canitiē tardātibꝰ ē regimē reꝝ primaꝝ. Et de eis ē regimē eiꝰ qđ ꝑuenit ad capillos ipos. Prime aūt sūt eūatio bumoris flegmatici oī bora ⁊ ꝓprie cum vomitu sup̄ cibū ⁊ ꝑ clysteria iteꝝ ⁊ reqescē ⁊ iterare: deīde administrētᷣ ꝯfectōes ⁊ medicīe faciētes adolescētiā q̄s dicemꝰ cū admistratiōe ciboꝝ boni cbimi cū eq̄litate ex gn̄e eoruꝫ ex qbus gn̄atᷣ sanguis laudabilis spissus sicut sunt frixa ea que in patellis preparantur: ⁊ ea que coopta coquuntᷣ sine aqua: ⁊ assata absqꝫ iure: ⁊ misce in iure: ⁊ studeat ita vt sint cū q̄ntitate digōnis qm̄ est radix. nā cū digestio corrūpitᷣ: corrumpitᷣ sanguis. Et opꝫ cū cōpl'o fuerit bumida valde vt administrentur

ſemina calida ſicut ſynapis ⁊ piper ⁊ ſpecies cõdiẽtes ⁊ cauguanich ⁊ almuri ⁊ ꝓprie in ieiunio ⁊ ſicla cum ſynapi: ⁊ ſit ſufficiẽtia in potãdo vinum parũ. Et deuitetꝰ fructꝰ ⁊ olera humectantia ⁊ genera lactis ⁊ piſces ⁊ triticuꝫ coctum cum aqua vt puls ⁊ pultes ⁊ potum aque plurime ⁊ flobothomiã plurimã ⁊ euulſionẽ capillorum ⁊ ebrietatẽ ſuperfluã ⁊ coituꝫ plurimũ ⁊ tangere cũ eis que ſunt ſicut camphora ⁊ aqua ro. ⁊ oleũ ſambacinum ⁊ aqua ſambaci capillos: ⁊ deuitet multitudinem vſus aque dulcis. Qꝫ ſi fecerit exicca illud ⁊ exicca cũ velocitate: lꝫ ablutio capilloꝝ cõſeruet eoꝝ virtutem. Qꝫ ſi balneetur vtatur eis que ſunt ſicut pulpa colloquintide ⁊ nigella ⁊ baurach ⁊ fel tauri abluẽdo. Confectiones vͦo ⁊ ſpecies que abſcindunt materiam flegmatis ⁊ tardant canitiem ſunt ſicut maſticatio mirabolanorum chebuloruꝫ de quibus omni die cum numero ſuperueniente ſibi ſumatur ⁊ maſticetur ⁊ deglutiatur. hoc enim fortaſſe conſeruabit adoleſcẽtiam vſqꝫ ad finẽ vite. Et ſimiliter trifere facte ex mirabolanis minor ⁊ maior ⁊ cõfectio de ſcoria ferri. Et melior ex ea eſt ſi fuerit in ea aurum: ⁊ ex hac. ℞. mirabolanorum nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ amborũ ana partẽ. j. mellis anacardoꝝ extracti ab eis medietatem octaue partis. j. miſceaꝫ cũ butyro cocto ⁊ ꝯficiaꝫ cuꝫ melle ⁊ adminiſtreꝫ: ⁊ hoc eſt forte bonum. Et oportet vt adminiſtretur paulatim in tanta quantitate que nõ efficiat impreſſionem malã. Et mitridatum eſt forte ⁊ tyriaca eſt fortis ⁊ carnes vipere ſunt cõſeruantes adoleſcentiã ⁊ virtutẽ cũ aſſiduaꝫ earũ comeſtio.

¶ Ponit regimẽ in canitie. Et primo regimẽ ꝑſeruatiuũ ⁊ tardatiuũ. Scðo regimẽ remotiuũ per modos tincture. ibi (Reperiũtur in libris.) ¶ Prima in duas. Primo ponit regimen preſeruatiuũ a canitie quãtũ ad omnes res nõ naturales. Scðo ponit medicinas ad hec. ibi (Confectiones.) ¶ Et hic. Primo ponit res que interiꝰ ſumuntur. Scðo que exterius applicanꝫ. ibi (Omnia olea.) ¶ Prima in duas. Primo ponit eas. Scðo cañ. in eis. ibi (Et oportet.)

¶ Modus confectionis temperate bone.

Mirabolani nigri ⁊ burũgi ⁊ piper longum ⁊ emblici: ⁊ qñqꝫ ẽ loco pipis lõgi ſcoria ferri ⁊ zucchaꝝ fiat ex eis trifera. Et de bonis expertis eſt vt ſumanꝫ. ʒʒ. ⁊ mirabo. chebuloꝝ ⁊ macropiperis ꝑtes eq̃les ⁊ adminiſtreꝫ. Et iterũ vt ſumaꝫ mirabola. chebuloꝝ põdus. ʒ. xx. ſcorie ferri põdus. ʒ. iiij. agarici. ʒ. v. ⁊ ʒʒ. ⁊ macropiperis ⁊ gariofilorũ oiuꝫ añ. ʒ. iij. ⁊ ꝯficiaꝫ cũ melle. Et opꝫ vt ſumat iſta faciẽtia adoleſcentiã anno integro amator adoleſcentie ex huiuſmodi ꝯfectionibus ſuper q̃s expectet vſqꝫ ad meridiem deinde comedat cibum.

¶ Linimẽta ꝓhibẽtia a canitie. Cap. 17[m].

Omnia olea calida ꝯfortãtia ⁊ oia currẽtia q̃ ſunt ſilꝛa illis in nã ſũt ꝯſeruãtia cõplexioneꝫ capilloꝝ ſup calorẽ inatũ ⁊ nõ rugaꝫ qð penetrat in eis de nutrimẽto: ⁊ iſta ſunt ſicͭ alkitran ⁊ cũ eo liniꝫ dimittaꝫ. iiij. horis: deide igrediatur balneũ. Et dixit iterũ curationẽ habẽtis caput calide cõplexionis ⁊ ſilꝛ iterũ pix humida currens ſubtilis ⁊ ſilꝛ oleũ de coſto qm̃ eſt forte valde ⁊ oleũ de been et oleũ de nigella eſt forte valde fortius oi re ⁊ oleũ factũ cũ pulpa collogntide ⁊ oleũ de ſynapi. Et bonum forte eſt vt ſumaꝫ de oleo ſynapis ⁊ de nigella ⁊ vt coquaꝫ in eo nigella: deinde coquaꝫ in ipſo collogntida poſt ipſam aut cũ ea. Et oleũ exꝑſſum ex oliuis ſylueſtribꝰ qñ aſſiduaꝫ inũctio cũ eo oi die ꝓhibet canitiẽ. Oleũ bonũ: olei omphacini acſat tres: ſpice. ℥. j. ſ. blacte bizãtie floris ſqnanti amboꝝ añ. ℥. ſ. ꝺcoquanꝫ medicine aut in oleo donec remaneat tertia eiꝰ aut in aq̃ donec ſuſcipiat virtutẽ earũ vehemẽter: deide ꝺcoq̃tur oleũ iterũ in illa aq̃ donec ꝯſumaꝫ aq̃. Et rectius qdẽ eſt tunc vt minoreꝫ q̃ꝫtitas olei ⁊ ſufficiat kiſt. j. ⁊ mediꝰ: deide ſumaꝫ. ℥. j. achacie ⁊ diſſoluaꝫ cuꝫ vino ⁊ teraꝫ optie ⁊ miſceaꝫ cũ eo achacia ⁊ adminiſtreꝫ. Oleũ bonũ: oleũ de granis cotti ⁊ olei myrtini ⁊ olei de emblicis partes equales ⁊ mẽſureꝫ de ſumma eorũ lib. j. ſumanꝫ cyperi ⁊ caſſie ⁊ ſpice ⁊ nigelle ⁊ gariofilorũ ⁊ pulpe collogntide ⁊ coſti ⁊ xyloaloes crudi ⁊ floꝝ ſqnãti ⁊ calami aromatici oiuꝫ ꝑtes eq̃les: ⁊ ſumaꝫ earũ põdus. ʒ. c. ⁊ decoquaꝫ in ſucco collogntide ſi iueniꝫ: aut in ſucco corticum nucis cuius quãtitas ſit lib. iiij. cunqꝫ mediatur aqua ponatur ſuper eã oleũ ⁊ iceſſanter decoquatur donec remaneat oleum ⁊ cõſumatur aqua ⁊ coletur ⁊ adminiſtretur.

¶ Primo enumerat multas res oſtẽdendo modũ quo hec facit: qꝫ ꝯfortãdo. Scðo deſcriptionẽ quarũdã ponit. ibi (Et bonũ forte.)

¶ Linimentũ bonum adeo ꝙ deſtruit recentẽ ex ea.

Sumanꝫ achacia ⁊ galle ⁊ fenugrecũ ⁊ ſemẽ melonis ⁊ coriãdrũ ſiccũ ⁊ ſpica ⁊ laudanũ ⁊ ſuccꝰ corticũ nucis exiccatꝰ ⁊ ſuccus floꝝ papaueris ruffi exiccatꝰ ⁊ rubigo ferri ⁊ calcucecaumenon ⁊ remeach ⁊ alumẽ nigrũ de qbꝰ fiãt trociſci ſubtiles ⁊ exiccenꝫ ⁊ adminiſtrenꝫ in mẽſe tribus vicibꝰ liniẽdo cũ aqua emblicoꝝ aut aqua myrti.

¶ Linimentũ bonũ cũ quo liniaꝫ caput tangendo.

Mirabolanorũ nigroꝝ emblicoꝝ ⁊ gallarum moium ꝑtes. x. laudani ꝑtes. xx. folioꝝ myrti et granoꝝ eiꝰ ana ꝑtes. xxx. ponanꝫ in tribꝰ lib. olei ⁊ dimittanꝫ in eo tribꝰ diebꝰ: deinde coquanꝫ donec igroſſenꝫ ⁊ fricenꝫ cum eo capilli. Et de eis que exꝑti ſunt illi q fuerũt ante nos ⁊ exꝑta ſunt in tꝑe noſtro ẽ potare dragãti rubei albalkae põdus. ʒ. j. ipſuꝫ. n. depilat canos ⁊ facit naſci loco eoꝝ capillos nigros: verũtamẽ nõ tolerat illð niſi q hꝫ forte corpꝰ ⁊ humectatũ. Et opꝫ vt adminiſtreꝫ poſt ipm̃ qð mũdificet pulmonẽ ⁊ humectet ipſum.

¶ De rememoratione tincturarum. Cap. 18[m].

Reperiunꝫ in libris olea de qbꝰ exiſtimaꝫ ꝙ ſint ticture. Et exꝑimẽtũ facit eẽ neccias virtutes ſpẽrũ ꝓpriarũ qbꝰ cũ ſupeminet oleuꝫ reſoluit iter eas ⁊ iter capillos: q̃re nõ penetrãt in eis ⁊ opanꝫ aliqd niſi fuerit illic virtꝰ vehemẽs aut ꝓprietas maxia ⁊ nõ ſperaꝫ virtꝰ vehemẽs niſi ex rebꝰ fortis ticture ſicͭ eſt erugo ferri: ⁊ ſicͭ eſt erugo plũbi ⁊ ſicͭ cortices nucis: tũc. n. forſitan iſte ⁊ ſiles eis cuꝫ virtutes earũ iteranꝫ in oleis ⁊ ꝟtutes eaꝝ mediciaꝝ penetrare faciẽtiũ medicie iteruenĩũt ſicut aceti ⁊ vini opanꝫ. nã ſi poſſe eſt vt ſit aliqd tunc eſt iſtud. Video ⁊ audio quoſdã teſtãtes veritatẽ eius qð diciꝫ ꝙ vna

ex venis nucis quãdo icidit in principio veris ⁊ ponit vt bucella in vase vitri in quo est oleum ⁊ sepeliuntur simul in terra exiccat illud qđ est in vase ⁊ exiccãdo et suggendo: deinde remittit illud in autũno ⁊ redit plurimũ eius ad vas ⁊ est tictura. Et plurimũ qđ accidit de hoc capitulo ⁊ imprimit nõ fit illud ex eo nisi cũ iteratione. Amplius species tincture qb⁹ tingunt capilli sunt tres denigrãs ⁊ faciẽs flauos ⁊ dealbãs: ⁊ nos icipiemus narrare numerũ denigratoꝝ bonoꝝ.

¶ Hic ponit regimen remotiuum per modum tincture. Et primo in generali ⁊ confuse. Secundo in speciali. ibi (Amplius species.)

¶ Denigrantia. Cap. 19m.

Alcãna quidez ⁊ indicũ sunt radix super quã aggregant homines ⁊ diuersificant amboꝝ ipressiones ſm diuersitatẽ ⁊ ꝓparationẽ capilloꝝ. Et hoies incipiũt cũ alcãna: deĩde cõsequẽter adhibent indicũ post ablutionẽ ⁊ expectant super vnũqđqꝫ amboꝝ mora que quantitatẽ habet: ⁊ quãtoplus expectant est melius. Et de hominib⁹ sunt qui aggregant ea ⁊ de hominibus sunt qui sunt cõtẽti alcãna ⁊ delectant ei⁹ flauitate. Et de eis sunt qui sũt cõtenti indico ⁊ delectant colore pauonis ꝓueniente ex eo. Et indicũ quidẽ indum bonũ est velocioris tincture: sed est vehemẽtius faciẽs colorẽ pauonis ⁊ flauitatẽ. Et idicũ carmenũ est minus tingẽs ⁊ tardius: verũ eius tinctura est ꝺcliuis ad nigredinẽ flauã ⁊ nõ est multitudo coloris pauonis in ea. Et qui vult vt redeat tinctura indici ad colorẽ capilloꝝ ⁊ destruat ei⁹ flauitas administret sup alcãnã vice alia. Et si fuerit eius administratio ante eã: tunc ipsa destruet colorez pauonis ⁊ reducet eũ ad colorẽ flauitatis. Et melius quidẽ est vt nõ ꝓlongetur eius mora: imo festinet ad abluendũ eã. s. alcannã que fuit post tincturã primam. Et de hominib⁹ sunt qui ꝯiungũt ea cum aqua sicle ⁊ cum aqua granatoꝝ: aut cum aqua lactis acetosi: aut componũt cũ eis almasal: ⁊ aqua corticũ nucis ⁊ totũ illud est iuuatiuũ. Et de eis sunt qui ꝯiungunt ea cum aqua in qua proijciunt calx ⁊ lytbargirium decoquẽdo: aut sub sole dimittẽdo donec denigret lanã. Et hoc iterũ bonũ est quãdo ponit in tinctura põdus. ʒ. j. gariofiloꝝ denigrat valde ⁊ prohibet malitiã eius a cerebro. Tinctura aũt alia que administrat multotiens verũtamen minus q̃ administret prima est vt sumantur galle ⁊ inũgant cũ oleo ⁊ adurant cuz oleo. Et qđ de hoc est melius est vt fiat in vase lutato ⁊ finis adustionis est q̃ntitas qua denigrent ⁊ terant ⁊ nõ perueniat ad vltimũ in ea. Et sumat de eis põdus. ʒ. xx. ⁊ calcucecaumenon. ʒ. x. ⁊ aluminis. ʒ. ij. ⁊ salis gemme. ʒ. j. ⁊ fiat ex eis tinctura. Denigrat enim capillos denigratione fixa: ⁊ quãdoqꝫ administrat ſm hãc descriptionem. Sumat lib. gallarũ que cũ oleo inũgant ⁊ frigantur donec scindant ⁊ sumat calcucecaumeni ⁊ aluminis ⁊ draganti oĩuz ana. ʒ. xx. ⁊ salis. ʒ. viij. terant bene omnia ⁊ conficiant cũ aqua calida ⁊ tingatur cum eis ⁊ dimittat trib⁹ horis: ⁊ qñqꝫ permiscent cum eis alcannam ⁊ indicũ. Et illud qđ est famosuz post hoc est illud qđ fit ex calce ⁊ lytbargirio ⁊ creta que comedit aut alcãzi aut creta chimolee aut quãcunqꝫ cretã volueris de spẽbus crete captis partibus equalibus assumptis: ꝯficiat cum aqua ꝯfectione tincture ⁊ administret ⁊ coopiat folijs sicle: ⁊ necessariũ rei est vehementia ꝯtritionis lytbargirij. Et sit aq̃ eius aqua alcãne ⁊ idici facta cũ iteratione decoctionis amboꝝ aut positionis eoꝝ sub sole in ea: tunc est melior: verũ necessariũ est vt dimittat circiter sex horas ⁊ ꝯseruet super eã humiditas eius. Et iterũ sumant alcãne ⁊ idici ⁊ lytbargirij triti sicut alcohol ⁊ calcis ⁊ gallaꝝ frixarũ ⁊ calcucecaumenon ⁊ aluminis ⁊ dragãti ⁊ gariofiloꝝ ꝑtes eq̃les ⁊ tingat cũ eis. Et he sunt tincture denigrãtes que iam dicte sunt in libris de q̃bus attuli illas que sunt ꝓpingores ad hoc vt diligat eos cor aut cũ q̃bus cadat fiducia. Modus tincture bone. ℞. alcãne partẽ. j. ⁊ idici partes. ij. ⁊ calcucecaumenõ ⁊ aluminis ⁊ salis gẽme ⁊ gallarũ frixarũ ⁊ scorie ferri ꝑtes equales: terant cũ aceto ⁊ dimittant dõec fermẽtet ⁊ administret. Et de illis q̃ dicunt in hoc est vt sumat scoria ferri post cõtritionẽ in aceto vini supeminẽte ei quatuor digitis ꝯtritione vehemẽti ⁊ decoquat vsqꝫ ad sui medietatẽ: deĩde dimittat in eo duab⁹ hebdomadis donec erugineť ⁊ sumat q̃ntũ est scoria de mirabolanis nigris ⁊ fundat sup eos illud acetũ post cõtritionẽ eoꝝ ⁊ decoquat donec exicceť illud acetuz ⁊ fiat sicut alcohol: deĩde submergatur cũ oleo ⁊ decoquat donec fiat sicut algalia: ⁊ si volueris aromatiza ipsum ⁊ hoc si tingit cũ oleaginitate tunc ꝓpter virtutem rubiginis ferri. Et iterum scoria argenti decocta in aceto vehemẽter numerat de sũma denigrantium fortiter. Et magis dilectũ apud me est vt sit loco aceti acetositas citranguli aut citri ⁊ vt loco decoctionis sit dimissio ferri in eis spatio aliq̃. Et dixerũt iteruz: si ponat in chenina ordo vn⁹ de florib⁹ papaueris rufi ⁊ ordo alius aluminis ⁊ sepeliat in stercore resoluit in tincturã bonã. Dixerunt: ⁊ similiter si inhumet plãta ordei humida anteq̃ spicas habeat cuz medietate sui de alumine in fimo in cõcauitate vasis vt vrinale fiet totũ aqua nigra ⁊ linimentuz denigrans. Dixerũt ⁊ similiter si cucurbita humida existens super arborez suam cuz circuitione aperiat ⁊ extrahat qđ in ea est ⁊ ponatur in ea sal ⁊ aliq̃d parum de scoria ferri ⁊ reducatur cortex q̃ cuz circuitione fuit ablatus ⁊ luteť: tũc totum qđ in ea est resoluetur in aquã nigram que erit tinctura vt encaustrũ. Dixerũt: ⁊ si terantur folia capparis ⁊ decoquant cum lacte ⁊ proprie lacte mulieris donec ꝑueniat ad tertiaz ⁊ dimittatur nocte tota erit tinctura bona. Et melius q̃dem est apud me vt sit de summa ꝯseruantiũ. Et Hal. q̃dem testatur de hac tinctura: iquit. sumatur de flore qui est sicut vua in arbore nucis ⁊ teratur cum oleo ⁊ liniatur ex eo cum butyro vaccino humido. Et dixerunt quidã quãdo miscetur cum eo stercus caprinũ fit bonũ. Et dixerunt: ⁊ similiter quãdo cortices radicuz algarab teruntur cum oleo ⁊ inungitur cuz eo tunc ipsuz denigrat. Et apud me quidez si fuerit tingens etiam debilitat operationem eius oleũ: ⁊ si esset loco olei aq̃ forsitan esset me-

lius. Et simil'r est sermo meus in eo qd̕ dixit Paulus: ꝙ rose papaueris ruffi ↄterunt̃ in oleo donec fiat sic̃ algalia fit tinctura. Nã si fuerit intẽtio ad hoc tũc necessaria sunt ꝓfundãtia sicut alumẽ. Et simil'r est ſmo eoꝝ in nutriendo oleũ cũ corticib⁹ nucis: ⁊ in h̕ ꝙ ipsi decoquũt ipm̃ in aq̃ ei⁹: ⁊ itromittẽ parũ aluminis in eo: ⁊ totũ h̕ est ex eis q̃ debilitãt ipm̃: ⁊ simil'r illd̕ qd̕ dicit̃ in decoctiõe olei in aq̃ papaueris ruffi donec fiat̃. Et sic̃ illud qd̕ dixerũt ꝙ opꝫ vt sumat̃ oleũ sisaminũ ⁊ ꝓijciat̃ sup̱ ipm̃ tertia sui emblicoꝝ ⁊ ↄcoq̃tur hora vna cũ facilitate ⁊ colet̃ ⁊ sumat̃ ad oẽm libram q̃rta libre laminarũ plũbi subtiliũ: deide frigat̃ cũ facilitate vt nõ liq̃fiat plumbuꝫ ⁊ vt nõ inflãmet̃ oleũ ⁊ moueat̃ semp̱: deide dimittat̃ trib⁹ dieb⁹: deide sumatur: ⁊ dico in h̕ est fiducia aliq̃ ꝓprie q̃ñ est in eo alumẽ. Dixerũt. ⁊ sil'r cũ ponit̃ oleũ de been in ↄcauitate auergilati: deide firmat̃ ex lutatiõe ei⁹ ⁊ ponit̃ in furno põne cũ cautela egredit̃ oleũ tingẽs: ⁊ meli⁹ est vt numeret̃ h̕ in sũma eoꝝ que ꝓhibẽt canitiẽ. Dixerũt. ⁊ si mũdent̃ grana passularũ ⁊ terant̃ optime sicut alcohol ⁊ sũmergant̃ cũ oleo sisamino ⁊ inhument̃ mense vno in fimo erit tinctura bona ⁊ bonuꝫ. Et ex eis qui sunt q̃si illud super qd̕ est ↄueniẽtia est ꝙ ouũ alactat est tinctura fortis ⁊ simil'r ouuꝫ auis tarde. Et accidit quidem in tẽpore nostro in diebus vite regis sedubelaa vt egereret vna de genetis suis super vnã partem barbe genet alterius dormiẽtis ⁊ tinxit eã nigredine.

¶ Gallia quã elegerunt.

Dixerũt: sumat̃. ℥. j. salis ⁊ lib. j. ⁊. ℥. aque myrti humide exp̃sse ⁊. iiij. lib. aque decoquat̃ donec minuat̃ medietas: deinde remoueat̃ ab igne ⁊ sumãtur lib. iij. euisci ⁊. l. alcãne. ⁊. l. indici ⁊. ℥. xx. gallaruꝫ frixarũ ⁊. ℥. x. dragagãti ⁊. ℥. l. gũmi ⁊ ꝓijciãtur in ea ⁊ ingrosset̃ cũ decoctione ⁊ aromatizet̃ cũ musco ⁊ gallia ⁊ cooperiẽdo cũ ea tãgẽdo illd̕ qd̕ volũt tingere tãta q̃ntitate ꝙ ei superemineat. Dixerunt. ⁊ sumat̃ olei de granis cotti põdus. ℥. xxx. ⁊ ꝓijciat̃ in eo limature ferri ⁊ limature plũbi ⁊ calcucecaumenõ oium ana põdus. ℥. iiij. terat̃ totũ cũ eo ⁊ dimittat̃ donec denigret̃: deinde frigat̃ ⁊ aromatizet̃ cũ musco. Et scias ꝙ ordeuꝫ cõbustũ aut cortices fabaruꝫ aut cortices granatoꝝ sunt de sũma eoꝝ que itrãt in tincturis introitu alcanne: ⁊ sil'r cortices nucis. Et nos qdẽ iam diximꝰ medicinas tincture in medicis singularib⁹: ⁊ ꝙ ipse sunt sicut capsia ⁊ myrra ⁊ litiũ ⁊ synapis ⁊ sal ⁊ elleborus ⁊ atriplex ⁊ emblici ⁊ capillus veneris ⁊ rose papaueris ruffi ⁊ alcãna ⁊ indicuꝫ ⁊ es vstum ⁊ scoria ferri ⁊ aqua corticũ fabarũ ⁊ humidarũ cortices nucis ⁊ aqua eoꝝ ⁊ achacia ⁊ fenugrecũ ⁊ semẽ sicle ⁊ myrtus ⁊ grana ei⁹ ⁊ laudanũ ⁊ lythargirium ⁊ calx ⁊ scorie omnes ⁊ limature.

¶ De faciẽtib⁹ flauũ ⁊ que currũt cursu eoꝝ. Ca. 20m.

Dixerũt ꝙ currit ex arũdie nabathi recẽte ablato ab eo cortice ei⁹ cũ accẽdit̃ sup̱ eã ab alio latẽ tigit sic̃ aurũ. Et sil'r erugo ferri cũ aq̃ dragãti sup̱ quã expectet̃ sic̃ expectat̃ sup̱ alcãnã. Aut sumant̃ alcanne ⁊ fecis vini ⁊ gũme partes equales ⁊ aliq̃d de squinãto et tingat̃ cũ eo: aut sumat̃ alcanna ⁊ tingat̃ cũ ea postq̃ ↄficit̃ cũ decoctiõe cõdisi. Dixerũt: ⁊ tingat̃ cũ alumine ⁊ aliffixeo ⁊ croco: aut cuꝫ myrra ⁊ staphisagria: ⁊ dimittat̃ die ac nocte cũ aqua ⁊ iteret̃ illud dieb⁹ aliquot. Et cũ iterant̃ sup̱ ipm̃ lupini ↄfecti cuꝫ aceto est bonũ. Et iterũ sumant̃ lupinoꝝ cõtritoꝝ. ℥. x. myrre. ℥. v. salis tingẽtis. s. alsauregi. ℥. iij. fecis vini exiccate aduste. ℥. iij. aque cineris ligni vitis quãtũ sufficit.

¶ De rubificantibus fortibus. Cap. 21m.

Sumant̃ sumach. ℥. ij. ⁊ gallarũ. ℥. iij. ⁊ alidriõ citrini. ℥. ij. ⁊ capilli veneris due bacce ⁊ absinthij bacca. j. ⁊ lupinoꝝ excõticatoꝝ siccorũ pugilli duo: terant̃ ⁊ ĩfundant̃ i lib. x. aque dieb⁹ aliq̃b⁹: deide emplastret̃ cũ eo caput cũ est tepidũ. Dixerũt: ⁊ decoctio lentiũ ⁊ cõdisi in aqua est bona faciẽs flauũ fortis. Dixerũt sumat̃ fex vini adusta ⁊ misceat̃ cũ oleo de been aut oleo de squinãto.

¶ De albificantibus. Cap. 22m.

De eis est sterc⁹ hirũdinuꝫ ⁊ de eis sunt vesry ⁊ de his sunt almes ⁊ de eis est flos album ⁊ de eis sũt cortices raffani ⁊ fel tauri ⁊ vapor sulphuris ⁊ cacumẽ capparis ⁊ cacumẽ oliuarũ singulariter ⁊ ↄiunctiꝫ: ⁊ ꝓprie cũ aceto ⁊ ꝓprie post vaporationẽ ei⁹ cũ sulphure. Sumant̃ semẽ enule ⁊ cortices raffani sicci ⁊ alumẽ ⁊ aggregent̃ cũ atritione cũ medietate p̱tis vni⁹ de gũmi arabico. Et iterũ sumant̃ folia aluesry ⁊ cõtices papaueris ⁊ mãdragore. Et si fuerit loco amboꝝ insq̃amũ albũ erit forte ⁊ misceat̃ tinctura: ⁊ si fuerint in eo camphora ⁊ aquaro. erit melius. Et quãdoq̃ madefiunt capilli: deinde inuoluunt̃ in furfure deinde suffumigant̃ cum eo: fiat cũ eo illud in nocte semel aut duabus vicibus.

¶ Succursus dispõnib⁹ sequẽtib⁹ ticturas. Cap. 23m.

Plures spẽs tincture sunt ĩfridãtes cerebrũ ⁊ corrũpẽtes ipm̃ ⁊ faciẽtes ipm̃ cadẽ in p̃paratõe ad catarros ⁊ ad apoplexiã ⁊ silia. Curet̃ g̃ illd̕ cũ eis q̃ vicinant̃ tincturis: aut administrent̃ successiõe eaꝝ de aromaticis cal'is sic̃ sunt muscus ⁊ gariofili ⁊ silia. Et q̃ñq̃ accidit ex tictura vt tẽdant̃ capilli q̃si chorde ⁊ r̃moueat̃ eoꝝ crispitudo ⁊ deturpet̃ eoꝝ situs: ⁊ succurrit̃ illi si ponat̃ cũ tinctura illud qd̕ subtiliat ⁊ crispat ⁊ ꝓprie in genere capiloꝝ qui faciunt illud. Et quãdoq̃ accidit ex tinctura vt debilitent̃ capilli ⁊ exiccet̃ barba ⁊ denigret̃ facies ⁊ rumpant̃ capilli: ⁊ succurritur illi si ↄsequẽter adhibeat̃ oleũ violaceũ ⁊ oleũ alcheiri. Et q̃ñq̃ accidit ex tinctura vt denigretur facies: ⁊ homines quidam lauant eã cum farina fabarũ ⁊ ciceris ⁊ similium ⁊ non est melior ablutio ad illd̕ q̃ꝫ de oleo calido. Et q̃ñq̃ accidũt post tincturã alnusul. Et melius qd̕ administratur in eis est vt sumatur de tinctura quãtũ est nux ⁊ exiccetur ⁊ ꝓprie de tinctura in qua est virtus ꝓfundãs. Et quotiẽs apparet alnusul aut forsitã apparebunt accipe lignum sicut illud cum quo fricantur gingiue ⁊ inolue vnum super extremitatẽ eius de resolutione illius tincture coagulate ⁊ ↄsequere cũ eo alnu-

ful. Et quidam accipiunt fumum olei aromatici sicut oleum de been ⁊ laudanum aut ceram ⁊ inungunt cũ eo alnuful: ⁊ quando exiccatur linitur.

¶ De furfuribus. Cap. 24m.

Uoniam sermo de furfuribus est ꝓportionalis sermoni de capillis ex aliquibꝰ modis tunc loquimur de eis.

¶ Primo ꝑmittit. Scđo exequit. ibi (Furfur.) ¶ Notādũ ꝙ furfures dñr a furfure exteriori: q2 illi similant vt Halyab. s. theorice ca. 15. ¶ Cõsiderādũ ꝙ est ꝓportionalis q2 ẽ passio multũ ĩmixta turpitudine capilloꝝ: intꝰ eni ꝑ capillos spargunt ⁊ in radice stãt.

¶ Furfur est alabirati. i. cantabrũ qđ est in capite modus excorticationis leuis accidẽtis capiti ꝓpter corruptionẽ accidentẽ in cõplexione ꝓprie cũ impressione in superficie superiore cutis ⁊ peior peruenit ad vlcera ⁊ ad corrumpendum origines capillorum.

¶ Primo ponit spẽs eiꝰ ⁊ cãs. Scđo curã. ibi (Furfuri q est leuis.) ꝟ Prima in duas. Primo spẽs. Scđo cãs. ibi (Et fit a mã.) ¶ Cõsiderãdũ ꝑmo ꝙ ponit duas spẽs. s. leuẽ de qua solũ loq videt Halyab. s. theorice cap. allegato. ⁊ fortẽ perducentẽ ad vlcera. tamẽ Aui. statim innuit quãdã aliam speciẽ quasi mediantẽ inter illas.

¶ Et fit a mã acuta baurachiati aut sanguine melancholico. Et quãdoq est ꝓpter malitiã cõplexionis in capite quare corrumpit illđ qđ ꝑuenit ad ipm. Et forsitan est qđ facit ipm siccitas nuda: ⁊ nõ est reliqua cõplexio i corpore nisi bona: ⁊ qñq fit per cõmunitatẽ.

¶ Considerandũ ꝙ ista hic põt referri ad oẽm spẽm furfuris. s. leuis ⁊ fortis ⁊ põt referri solum ad fortem. Et hic videt plures materias Aui. ¶ Cõsiderãduz vlterius ꝙ Mesue vult ꝙ fiat a frigido humore quãdoq. Et hic forsan Aui. dat intelligi.

¶ De cura. Cap. 25m.

Urfuri q ẽ leuis sufficit cura leuis ⁊ destruit ipm epithimare caput cũ oleo ro. ⁊ vio. ⁊ cuz mucilaginibꝰ. Et de furfure est q ẽ vehementior illo ⁊ idiget eis qbꝰ abstersio est ⁊ resolũo fortis deide ꝯñter adhibeant ea q humectãt ⁊ equẽt. Et de eo est malus valde ꝑducẽs ad vlceratiõẽ. Et neciuz in curatiõe eiꝰ est vt mũdificet corpꝰ cũ flõmia ⁊ solõne vẽtris si fuerit necium illud: ⁊ si cã fuerit fm ꝙ videt in capite repletio corpis: deide curet: ⁊ quotiens curat cũ eo qđ radit ꝯñter adhibeant olea.

¶ Primo ponit curam fm diuersitatem graduum furfuris. Secũdo ponit medicinas. ibi (Sufficit.)

¶ Medicie furfuris leues absq mordicatione plĩma.

Ufficit furfuri ꝓpinquo debilis ablutio cuz aq̃ sicle ⁊ cũ aq̃ fenugreci ⁊ cũ granis melonis ⁊ cũ farina ciceris ⁊ lupinoꝝ ⁊ fabaꝝ ⁊ semine altee đcocto in oleo ⁊ cũ mucilagine cydonioꝝ ⁊ altee ⁊ dragagãti ⁊ cũ creta alcãzi ⁊ chimolea ⁊ ꝓpe cũ succo sicle postq dimittit sup caput hora vna. Et sit ꝯtẽtus foliis salicis humidis qm sũt vltima. Et cũ tamarindis ⁊ apio ⁊ succo eiꝰ ⁊ đcoctiõe alzederaet ⁊ foliis canabis ⁊ foliis sisami. Et fortasse cũ đlibutiõe amboꝝ đstruit fortis: ⁊ silr succꝰ amboꝝ ⁊ amigdale excorticate cũ aceto ⁊ farina fenugreci cũ aceto. Aut sumat farina ciceris cũ foliis sisami tritis ⁊ misceant cũ aq̃ sicle ⁊ aliquãtulo aceti vini: aut sumãtur cicer tritũ ⁊ altea ⁊ ꝯficiant cuz aceto ⁊ liniantur. Aut abluat caput cuz cacumine mori trito sic puluis admistrato sic altea: aut altea cũ oleo: aut thus resolutũ i vino qđ mixtũ sit cũ oleo iteret illđ duabꝰ hebdomadis. Et de subtilibꝰ ⁊ facilibꝰ est ablutio capitis cũ aq̃ folioꝝ salicis humidoꝝ: est. n. bona vltia expta salua. Et opꝫ vt abluat cũ quocũq fuerit: deinde inũgant in eo cũ oleo qđ sit sicut oleũ viol. ⁊ rosaceũ.

¶ Medicine furfuris que sunt fortiores.

Isceant cũ ablutione baurach: aut sulphur: aut fel tauri: aut plpa collogntide: aut fex vini ⁊ synapis: aut staphisagria aut nitrũ adustũ: aut gũma ruthe agrestis ⁊ silia. Et iterũ sumat chimolea ⁊ ꝯficiat cũ feile vaccino ⁊ admistretur ⁊ dimittat duabꝰ horis: aut grana albẽ ⁊ faria fabarũ cũ eq̃litate. Sumant olei đ rutha lib. j. ⁊ saponis ʒ. j. ⁊ baurach aur. iiij. aggreget totũ ⁊ liniat cũ eo caput: deide abluat cũ aq̃ sicle ⁊ faria ciceris: deide administret oleũ myrtinũ: ⁊ linit etiaz caput cũ stercore vaccino ⁊ ꝓfert valde ⁊ qescat vna nocte ⁊ liniat alia nocte. Et ablutio ipsius cũ vrina camelli ꝓprie arabici est vehemẽtis iuuamẽti. Et nitrũ tritũ ẽ forte in capitulo furfuris mali. Et de eis q ꝯferũt in ea sunt calcantuz ⁊ staphisagria. Aut sumant spuma baurach ⁊ calcantũ equali mẽsura ⁊ liniant super caput post rasionem: ⁊ fortasse aggregant cũ oleo aut terat staphisagria in oleo ⁊ inungat cũ ea. Aut sumant sulphur ⁊ calcantum ⁊ baurach equali mensura ⁊ aggreget cuz laudano dissoluto in oleo masticino ⁊ dimittãt super caput: ⁊ fortasse ponitur in eo elleborus.

¶ Medicamẽ qđ sibi attribuũt qdã moderni ẽt expertũ est ⁊ iuẽtũ bonũ ⁊ forte: sumat hyssopi hũide ꝑs. 5. ⁊ pulpe collogntide ꝑs. j. ⁊ olei de cheiri ꝑs. j. ⁊ gũme ruthe agrestis. iiij. ꝑtis vnius: ⁊ laudani ꝑtes. ij. abluatur caput cũ aq̃ calida ⁊ sapone: deide fricet cũ pãno aspero donec rubeat ⁊ liniat cũ eo die ac nocte.

¶ Tractatus secundus. Cuius capitula sunt. 12.

¶ De dispõnibus cutis ex parte cutis. Cap. ꝑm.

Olor ꝯuertit ad nigredinẽ cã solis: aut frigoris: aut vẽti: aut sorditiei: aut prauitatis balneatiõis: aut cõmestionis salsoꝝ: aut ꝯuersionis sanguis ad melancholiã. Et ꝯũtit ad citrinitatẽ ex causis citrinãtibꝰ q sunt egritudines ⁊ tristitie ⁊ defectꝰ nutrimẽti ⁊ multitudo coitus ⁊ fames ⁊ calor aeris vehemẽs ⁊ potus aq̃rũ stãtiuz. Et ex cõmestis sicut ameos ⁊ olfatus eiꝰ ⁊ ꝯsideratio ad ipm fm ꝙ dicitur ⁊ acetũ ⁊ assiduatio eius citrinat faciẽ ⁊ ciminũ potatũ ⁊ delibutũ cum aceto. Et longa statio in domo i qua est ciminũ plurimũ ⁊ multũ vti aceto. Et comestio crete: ita ꝙ facit cadere oppilationẽ in orificiis venarũ quare nõ vadit ad cutẽ sanguis rubicundus: imo aliquid de vapore cholere.

¶ Superiꝰ posuit regimẽ decoratiuũ respectu dispõnis piloꝝ vbi cadebat. Scđo de furfuribꝰ. Hic ponit regimẽ decoratiuũ respcũ dispõnis cutis. Et ꝑ determiat de dispõnibꝰ cutis fm se. Scđo q̃tũ ad q̃sdã additiões pustul. ⁊ alias dispões turpes fm colorẽ. Primo enim determinat de dispõne mali coloris. s. nigri ⁊ citrini ⁊c. Scđo de dispõne mali coloris ex vestigiis vlcer. Tertio de dispõne mali coloris lẽtiginũ. Quarto alguase. Quinto rubedinis superflue. Sexto albaras. ꝟ Prima in duas. Prio ponit cãs turpis coloris. Scđo ponit regimẽ. ibi (Scias.) ꝟ Prima in duas. Prio ponit cãs ꝯuersionis ad nigrũ. Scđo citrini. ibi (Et ꝯuertitur.)

Dubium ¶ Dubitaẜ q̄re nō posuit alios malos colores vt liuiditatē: ⁊ plū-beitatē: viriditatē. Rñdēm ꝙ illi. s. citrinꝰ ⁊ niger plus ꝯrigūt. Uel dōm ꝙ ꝑ hos dedit ītelligē alios. nā cāe denigrātes cū sunt nō fortes viridificāt vel liuidū faciūt. Uel dōm ꝙ diffuse de hoc locutꝰ fuerat lib. 1. fen. 2. cap̄. de signis complexionum quarto genere.

¶ De rebus faciētibus colorē bonū cū splēdore ⁊ rubificatione ⁊ abstersione subtili. Cap̄. 2m.

Scias q2 oē qđ mouet sanguinem ⁊ spiritū ad cutē īduit eā pulchritudinē puerilē ⁊ mūdificationē ⁊ rubedinē. Et adiuuat ipm illud qđ abstergit abstersione leui ponēs cutez subtiliorē ⁊ detegit ab ea illud qđ est mortuū sup̄ faciē eiꝰ detectione subtili ⁊ ꝓprie si fuerit tinctura. Et īdiget cū hoc toto cautela a calore ⁊ frigore ⁊ vento.

¶ Hic ponit regimē: nō aūt fm vnāquāqꝫ cām q2 notum est: q2 est remotio istaꝝ causarū. Et inquātū color ꝓcederet malus malitia īterioꝝ curam intelligit ex tertio canone. Primo igiẜ ponit soluz regimen factiuū boni coloris. Primo ergo p̄mittit res quibꝰ acq̄ritur cuti bonus color. Scđo exequiẜ. ibi (Et res qdē.) Considerādum ꝙ tria inuit que faciūt colorē bonū. Primū ꝙ mouet sanguinem ad cutim q2 ex hoc moueẜ calor naturalis vnde stat rubedo ⁊ claritas. Scđo ꝙ abstergit ⁊ abstrahit ⁊ debite tingit: q2 cutis posset esse infrigidata. Tertio cautelam a frigore ⁊c̄.

¶ Et res quidem mouentes sanguinem ad cutem efficiunt illud fm tres modos. De eis enim sunt que generant sanguinem ⁊ proprie subtilē: sanguis nāqꝫ bonus cum generatur ⁊ multiplicatur ⁊ spargitur consequitur ipsuz omnis locus. Et de eis sunt mūdificātes sanguinē. Et de eis sunt spargētes sanguinē ⁊ dilatantes ipsum ꝓpterea ꝙ mouēt eū ad exteriora ⁊ apiunt meatus attrahēdo ipm violēter ab interioribꝰ ad exteriora. Et res que bonū faciūt colorē per viā primaz sunt sicut assumē cicer ⁊ oua sorbilia ⁊ aq̄ carnis ⁊ vinum odoriferū ⁊ assumptio ficuum. ipse enim generāt sanguinē subtilē expulsuz ad cutē ⁊ ꝓpter illud faciūt pediculos. Et si color alicuiꝰ ꝯualescētium turpis fiat tunc si voluerint vt redeat ad colorē suum pristinum iuuabitur cum ficubus siccis ⁊ aqua dactylorуz imaturorum. ambe eni sunt addentes in sanguine subtili ⁊ caliditate īnata. Et de eis que sunt experta ad illđ est vt bibat diebꝰ ꝯtiuis in ieiunio vinū ⁊ lac. Et res que operanẜ ꝑ mundificationē sanguis sunt sicut trifera minor ⁊ mirabolani ꝯditi cū admistranẜ fm assiduationē ⁊ mirabolani chebuli sunt fortiores trifera. Et res q̄ faciūt illud cū dilatatōe sanguis ⁊ sparsione eiꝰ sunt sicut altit ⁊ piper ⁊ cypꝑi ⁊ gariofili cū ponunẜ in cibo ⁊ sic̄ crocus lꝫ crocus tingat sanguinē iterū ⁊ ꝓprie in vino cocto: cuiꝰ dosis sit vsqꝫ ad. ʒ. j. ⁊ sic̄ hyssopꝰ. Sumaẜ hyssopi. ʒ. ij. ⁊ croci. ʒ. ß. ⁊ potenẜ cuz zuccharo. Et acorꝰ iterū fac̄ colorē bonū. Et cū napi đ barbaria ex ʒ. j. vsqꝫ ad. ʒ. ij. qn̄ potanẜ sauich. Et chisch ē iuuamētū sup̄ illud vehemēs vt nō icurrat iflationem turpē. Et de oleribꝰ sic̄ raffanus ⁊ porrū ⁊ cepe ⁊ caulis ꝓprie ⁊ assiduatio comestiōis eiꝰ ⁊ alliū iterū. Et de operatiōibꝰ ⁊ motibꝰ iracūdia ⁊ ira ⁊ alteratio ⁊ exercitiū tēperatū ⁊ luctatio: ⁊ iterū gaudiū ⁊ letitia ⁊ aspicē qđ delectat de actionibꝰ ⁊ operationibꝰ sicut est cātilena cū instr̄is ⁊ gaudiū ⁊ sedē cū pulchris decēter indutis ⁊ aspicere ad spēs litigātiū de pignoribus in victoria ⁊ iurgium ⁊ alia. Et res que faciunt deforis cum attractione ⁊ abstersione iterū sunt linimenta ⁊ ablutiones accepta ex farina fabarū excorticatarū ⁊ farina ordei ⁊ farina orobi ⁊ farina tritici ⁊ amilo ⁊ farina ciceris ⁊ ꝓprie farina lentium ⁊ farina rizi ⁊ glutine piscium ⁊ īreos ⁊ laudano ⁊ ficubus ⁊ thure ⁊ mastice ⁊ oleo eiꝰ ⁊ corticibus oui ⁊ carne ostracoꝝ ⁊ bdellio ⁊ lythargirio ⁊ cerusa ⁊ limatura eboris ⁊ ossibus vetustis ⁊ almahaleb. Et rubea aromatica est fortꝫ iteꝝ ⁊ amigdale dl̄ces ⁊ amare ⁊ semē citrulli ⁊ melonis ⁊ atriplicis ⁊ cucurbite ⁊ faria semis raffani ⁊ semē eruce. Et multotiens qdē clarificat faciez ⁊ mūdificat eā epithima ex amilo ⁊ dragagāto cū lacte tota die ⁊ succus cucumeris syluestris ⁊ bachar croci hortulani ⁊ lac sic̄ mlgeẜ ⁊ decoctio vngularū vituloꝝ. Et iā expertus sum in eo decoctionez carnis ostracoꝝ ⁊ albuminis oui ⁊ đcoctionē fenugreci aut đcoctionē melliloti. Ablutio bona. Sumanẜ fabe excorticate herbus lupini semen raffani semen melonis excorticatū cicer amilū: fiat ex eis ablutio. Humera bona. ℞. farine fabaꝝ ⁊ farie ordei oīum ana partē. j. ⁊ farine ciceris partē. j. lentiū excorticatarū dragagāti amili oīum ana ꝑtē. ß. granorū melonis partes. ij. croci quantitatez que tingat liniaẜ in nocte ⁊ abluaẜ in die cuz decoctione corticū melonis ⁊ decoctione viol̄. ⁊ similiū. Alia. ℞. amigdalaruz dulciū ⁊ dragagāti ⁊ gūmi ⁊ farie fabaꝝ ⁊ īreos ⁊ glutinis pisciū partes eq̄les liquefiat gluten in aqua que sufficiat oībus: deinde ponanẜ in ea medicine ⁊ fiat in ea epithima. Alia. Sumaẜ faria fabarū ⁊ ordei ⁊ ciceris ⁊ silia ⁊ linianẜ cū albumine oui. Et de eis que abstergūt abstersione forti sunt bulbꝰ ⁊ cepe ⁊ baurach ⁊ ameos cū melle ⁊ ammoniacuz ⁊ oleū camomille ⁊ storax humida sunt vehemētis iuuamēti ⁊ sulphur iterū ⁊ arsenicū ⁊ stercꝰ lacerti ⁊ radix narcisci. Humera fortis. Sumaẜ fex croci hortulani ⁊ decoquaẜ vsquequo ingrosseẜ ⁊ sumaẜ de ea. ℥. j. ⁊ ꝯficianẜ cū ea confectione epithimatis iste medicine: stercus passerū farina lupinoꝝ farina ciceris semē melonis excorticatū: teranẜ ⁊ aggregenẜ cum ea ⁊ liniaẜ. Humera alia. ℞. dragagāti nitri đ sceni triti sicut puluis ⁊ croci ⁊ lupinoꝝ ⁊ medulle granoꝝ cotti: oīum ana auẜ. j. liniaẜ cū oleo amigdalino. Et quandoqꝫ liniẜ facies omni nocte cū synapi albo ⁊ arsenico rubeo ⁊ citrino cuz lacte ⁊ abluiẜ i mane rubet facies rubore vehemēti. Et iste medicine fortis abstersionis ꝯferūt forme q̄ est ex pricipio lepre q̄ noīaẜ asokt ⁊ bothor ⁊ butyrū coctū cū administraẜ super eas destruit eas. Et de eis que sunt ꝓpria ad h̄ iterū ⁊ mūdificāt cuz fortitudine est gūmi albū baurach thus ⁊ sulphuris citrini equali mēsura fiāt trocisci cū aceto ⁊ exiccenẜ ⁊ admistrenẜ cū necesse fuerit cuz aceto ⁊ melle. Et spuma baurach melior est in hoc q̄ꝫ baurach. Et iterum sumaẜ lib. saponis ⁊ ammoniaci tātūdē ⁊ resoluanẜ liquefaciēdo in. iij. lib. aque deinde ꝓijcianẜ desuper thuris ⁊ masticis ⁊ nitri ꝑtes eq̄les cū. ℥. vij. ⁊ teranẜ oīa in vase vitreato vehementer ⁊ administrenẜ in nocte. Et iterū farine herbi ⁊ farine ciceris ⁊ fabaruz ⁊ ordei ⁊ lupinoꝝ ⁊ ireos ⁊ radicis narcisci oīuz partes eq̄les: ⁊ gūmi ⁊ radicis lilij amboꝝ ana pars. ß. fiāt trocisci. Et scias ꝙ omne

quod confert panno ⁊ maculis lentiginum maiorum ⁊ vestigijs ⁊ tenebrositati sanguinis cõfert in hoc fortiori iuuamine ⁊ parum de eo sufficit.

Primo ꝯclarat res que faciũt bonũ colorẽ mouẽdo sanguinẽ ad cutim. Scđo abstergẽdo. ibi (Et res que faciũt.) Tertio cautelã a calore ⁊ frigore ponit. ibi (Opꝫ vt linias.) Prĩa in duas ꝑmittit modos qbꝰ res mouẽt sanguinẽ. Scđo declarat. ibi (Et res que.)

Et res. habet. 3. sicut tres modos. Secunda ibi (Et res.) Tertia ibi (Et res.)

De ꝯseruatiõe cutis a sole ⁊ vẽto ⁊ frigore. Cap. 3^m.

Oportet vt liniat̃ cũ albumine oui: aut cuꝫ aq̃ gũmi: aut cũ cera: aut sumat̃ grossuꝫ sil'e infuse in aqua colate ⁊ misceat̃ cũ equali mensura albuminis oui ⁊ inungat̃ cũ eo facies.

De vestigijs ꝑcussionis ⁊ vestigijs nigris. Cap. 4^m.

Eradicat ea lithargiriũ albificatũ qñ linitur cũ aliquo ex adipibꝰ aut cũ medulla panis: ⁊ similiter piper notũ ꝯfert ad illud quãdo cũ eo linit̃ mãifeste ⁊ olus qđ dicit̃ piꝑ aque: ⁊ sil'r thus ⁊ folia caulis ⁊ coriandrũ ⁊ raffanus ⁊ mentastrum humidũ ⁊ arsenicũ totũ illud cũ aqua coriandri ⁊ apij. Et qñ linit̃ locus cuꝫ calce aut nitro rubeo cũ aceto forti remouent̃ vestigia viridia ⁊ similiter cũ thure ⁊ nitro. Et aloes eradicat vestigia coloris melõgene ⁊ absinthiũ cũ melle ⁊ simil'r cũ glutine alboti ⁊ laudanũ: iterũ opꝫ vt dimittat̃ super locũ diebꝰ aliquot. Et empl'm diaquilon est bonũ iterũ. Epithima ad illđ bonũ. amigdale excorticate. ʒ. j. ostracoꝝ adustoꝝ nasturtij albi amboꝝ añ. ʒ. ij. mes excorticatoꝝ. ʒ. ß. ciceris albi excorticati. ʒ. ij. orobi. ʒ. j. lupinoruꝫ. ʒ. ß. spume maris. ʒ. j. ossiũ vehemẽtis exiccatõis ⁊ vetustatis. ʒ. ij. sarcocolle. ʒ. j. terant̃ ⁊ ꝯficiant̃ cum aq̃ ordei ⁊ zucchararo ⁊ liniant̃ cũ aq̃ ro. Et iteꝝ ꝯfricatio ostraci ⁊ liniat̃ suꝑ locũ ⁊ cheichẽ cũ oleo amigdalino. Et iterũ nitri ammoniaci myrre sulphuris citrini oiuꝫ eq̃liter: fiat ex eis epithima cũ aceto ꝯfractũ vt ñ vlceret. Et sil'r chimolee ⁊ fimi columbini ⁊ saponis ⁊ thuris eq̃les ꝑtes: ⁊ liniat̃ cũ aceto ⁊ cornu ceruini adusti donec albescat ⁊ thuris farine lupinorũ ⁊ farine herbi ⁊ farine fabarũ ꝑtes eq̃les: ammoniaci amigdale amare oium. iij. ꝑtis vniꝰ: dragagãti gũme amboꝝ añ. iiij. partis vnius. Et iterũ emplastret̃ cũ glutine: deide sumant̃ nitrũ ⁊ calx ⁊ cinis vitis ⁊ aggregent̃ cũ melle ⁊ liniant̃: ⁊ hoc est ꝯueniẽs lentiginibus ⁊ vestigijs vlcerum ⁊ fortasse indigent scalpellatione.

Vestigia vlcerũ ⁊ variolarũ. Cap. 5^m.

Omne qđ est forte de illis que diximus ꝯfert debilibus vestigioꝝ vlceꝝ. Et de medicinis ꝑdictis ad illđ ⁊ expertis sunt adeps asini ⁊ succus radicũ arũdinũ humidarũ cũ aliquãto mellis ⁊ caseus cũ sale masse ꝯfectꝰ cũ melle apum. Et decoquat̃ vitis alba in oleo donec ingrosset̃ ⁊ est expertũ. Et simil'r emplastrũ hmõi ireos ⁊ costus ⁊ lithargiriũ ablutũ ⁊ cornu ceruinũ adustum ⁊ baurach ⁊ ammoniacũ ⁊ stercus ãtiquũ administret̃: ita ꝙ ad lẽtigines ⁊ pãnũ. Et iterũ sumant̃ stercoris antiq veteris lõgi tꝑis albi ⁊ ossiũ veteruꝫ amboꝝ ana ꝑtes. x. radicũ arũdinis sicce ꝑtes. xx. ⁊ nasturtij recẽtis ꝑtes x. amili ꝑtes. x. ⁊ lupinoꝝ ꝑtes. v. semi. melonis excorticati rizi excorticati ⁊ farine ciceris oium ana ꝑtes. x. ⁊ granoꝝ de been ꝑtes. xv. ꝯficiat̃ cũ aq̃ ordei ⁊ liniat̃. Et si ponant̃ in eo costi ⁊ myrre ⁊ aristologie omniuꝫ añ. ꝑtes. x. erit melius. Et nos qdẽ iam inuimus ad curationes hoꝝ vestigioꝝ in loco q est ante hunc locũ.

Sanguis mortuꝰ ⁊ lẽtigines magne ⁊ pãnꝰ. Ca. 6^m.

Lentigines ⁊ sanguis mortuꝰ fiunt ꝑꝑ sanguinẽ a quo apertũ fuit orificiũ vene vt euomeret repletionẽ: aut scissum fuit eiꝰ orificiũ ꝑꝑ ꝑcussionẽ: aut aliud ⁊ ꝑfocatꝰ ẽ sub superiore ꝑte cutis in loco in q̃ aꝑꝑet color eius ⁊ figura eius.

Hic determinat de lentiginibꝰ. Et ꝑmo ꝑmittit cãs ⁊ dicta. Secundo curam. ibi (Et opꝫ vt.) Prima in tres. Primo ponit cãm. Scđo dr̃iam iter illa. ibi (Et ille.) Tertio assignat cãm cuiusdã apparẽtis. ibi (Et m'toties.) Cõsiderãdũ ꝙ Aui. inuit tria. Primo cãm ꝓpter sanguinẽ: hic sumit̃ ꝓ sanguine vero vel melãcholico ⁊ ꝓprie in forma vaporosa. Halya. 8. theorice cap. 18. Scđo locuꝫ in superiori parte cutis qñ apparet color ⁊ figura siue rotũda vt in lẽtigine ⁊c̃. Tertio modũ ꝑueniẽdi cãm ad locũ q: apto orificio ⁊ a quo. i. ex quo vel cui vel a quo: q̃re sanguis fuit cã apertionis. Cõsiderãdũ ꝙ tripliciter põt euenire sanguis ad locũ: vl' ꝓpter repletionẽ que est in venis: vñ cogunt̃ vomere: vel ꝑꝑ scissurã ex ꝑcussione: vel ꝑꝑ dilatationẽ seu resudationẽ: ⁊ iđ dixit Aut aliđ.

Et ille q ẽ ad rubedinẽ ꝯcliuis est lẽtigo. Et q de eo delinitꝰ est noiat̃ pãnus: ⁊ qdã noiant punctalẽ pãnũ. Et ille qui est ad nigredinẽ decliuis est barassen.

Cõsiderãdũ ꝙ. A. ponit dr̃iaꝫ ⁊ ꝯueniẽtiã inter lentiginẽ ⁊ pãnũ ⁊ barassen. i. lẽtiginẽ magnã. ꝯueniẽtia est ꝙ oia fiũt ex mã sanguiea euomita vel al'r ꝑueniẽte ad superiorẽ ꝑtẽ cutis. D. Lentigo rubei coloris. s. cũ rotũditate. Pãnus est delinitus. i. expãsus nõ hñs figurã rotũdã. Barassen est lentigo nigra. Sed tu dices q̃re nõ loq̃t̃ de sanguine mortuo. Dõm ꝙ erat valde nota: ⁊ vĩ cõprehendi sub lentiginẽ: imo ibi recte aꝑꝑet forma lẽtis: tñ sciẽdũ ꝙ sanguis est magis corpulẽtus ⁊ vnitꝰ: ⁊ sic dicit̃ sanguis mortuꝰ. vel est ibi forma vaporosa subtilis ĩfrigidãs al'r inflãmãs: ⁊ sic vĩ dici lẽtigo. qdã nominãt punctalẽ. i. sanguinẽ q est in forma pũctali. s. rotũda. ⁊ hoc dixit ꝓpter id qđ dixerat ꝙ sanguis in pãno est delinitus.

Et multoties quidẽ accidit habenti lentigines scissura labiorum propter siccitatem complexionis sue.

Quereret aliquis: quare habentibus lentigines accidunt scissure labiorum. Respondit ꝙ causa lentiginum est sanguis tendẽs ad naturam melancholicam siccam: ⁊ hec est causa scissure. *Dubiũ p^m*

Dubitatur quare lentigines magis fiunt circa faciem. Potest sumi solutio ab Halyab. 8. theo. 18. cap. ꝙ lentigines ꝓprie dicte fiunt ex sanguine melãcholico vel ab adustis vaporibus. Et ideo lꝫ Halyab. non dicat videmus in hominibus rubei coloris ꝛm habitudinẽ fieri. vapores aũt maxime petũt loca superiora. s. faciei. *Dub^m 2^m*

Sed dubitatur quare magis circũ nasum. Dicendum est ꝙ est pars media inter loca genarum ⁊ frontis. gene autẽ sunt partes rariores ⁊ calide: vnde ab eis materia transpirat ⁊ nõ retinet̃: sed partes frontis sunt ossuose: vnde vapor nõ sic recipitur nec extra expellitur. loca aũt circa nasum sunt media ⁊ tactus hoc ostẽdit. *Dubiũ 3^m*

Et oportet vt preparetur ad curationem omniuꝫ illoruꝫ anteq̃ꝫ vehemens fiat rubedo sanguinis ⁊ denigretur. nam post illud eorum cura est difficilis.

Primo ponit necessitatẽ festinatiõis. Scđo ponit curã ꝑ opõnẽ manualẽ. ibi (At vo.) Tertio ꝑ medicĩas. ibi (Et qñq̃ꝫ.) In ꝑma ꝑte vult ꝙ nõ differas: q: posset exire multa q̃ntitas: ⁊ h̃ est qđ dicit: vehemẽs rubedo. occuparet. n. qñq̃ꝫ pãnus ⁊ huiusmodi totaꝫ faciẽ ⁊ vere rubefaceret vel posset denigrari ꝓpter multã morã.

At vo sanguis mortuus ⁊ baras quandoq̃ꝫ egredit̃ cũ extremitate flobothomi remouendo cutẽ subtilem ablatione nõ vlcerante. Or si fuerit illic aliq̃d ꝯgelatũ accipiemus cũ facilitate: ⁊ si fuerit nõ ꝯgelatũ adhuc fiat vt currat cũ facilitate: deide curet̃ per cõplemẽtũ abstersionis cũ medicinis. Et nos qdẽ iaꝫ curauimus albaras ⁊ lẽtigines ⁊ hmõi ⁊ ablate sunt. Veruꝫ opꝫ vt consequat̃ illud emplastruꝫ in quo sit stipticitas vt non currat ex orificijs venaꝝ sanguis vice alia: lꝫ ne-

cessaria sit cōmixtio medicinaꝝ stipticaꝝ in eo qđ ad-
ministraṫ ⁊ resoluētiū vt nō attrahāt resolutiue mām
ex via que dilatata est venarū ⁊ ꝓprie in iceptiōe pā-
ni: ⁊ silr illud sup qđ nō opz vt sit vehemēs mordica-
tio: antiquus vo stās nō timet illud: imo opz vt admi
nistrenṫ sup ipm resolutiua mordicatiua auferendo ⁊
ponēdo fm ꝯtinuitatē ⁊ antiquus niger nō alius.

¶ Primo docet opationē istā. Scđo qd fiendū est post. ibi (Verū opz.) ¶ Considerādū ꝓprie in iceptione pāni: qꝛ mā pāni cum sit amplior: qꝛ sanguis est delinitus idiget magis hac cautela. ¶ Cōsiderandū qꝛ nō probat ponēda resolutiua: qꝛ est notus: ⁊ similr.

¶ Et qñqꝫ pote ē vt resoluaṫ sanguis mortuꝰ in pnci-
pio rei embrocando ipm cū aq̄ cal'a plima tpe lōgo ⁊
ꝓprie si fuerit i illa aq̄ virtꝰ resolutiua: ⁊ qñqꝫ scalpel
lamꝰ in pmis: ⁊ qñqꝫ ꝯfert collyriū đ myrra ⁊ collyriū
rosaꝝ ad illđ limitū ⁊ itereṫ illđ ⁊ qđ currit cursu eiꝰ in
die bis postqꝫ abluiṫ locꝰ cū eis q̄ sunt sicut decoctio
mellilori. Et meliꝰ quo administranṫ iste due medicie
⁊ alie est aq̄ fenugreci ⁊ collyriū factū ex myrra eradi
cat illud qđ residuū est ex mūdificatiōe medicinarū q̄
sunt debiliores. Et ficus ifusi in aceto acetose qñqꝫ re
soluūt sanguinē mortuū: ⁊ silr nitrū assatū ⁊ fimus co-
lūbinus ⁊ baurach cū eq̄litate sūpta ⁊ linianṫ cū mel-
le. Et iterū abluiṫ locꝰ cū nitro: deide emplastreṫ cuz
gūma albotin ⁊ ligeṫ stricte sex diebꝰ: deide abluaṫ ⁊
pūgaṫ cū acubꝰ vt sanguineṫ: deide exicceṫ sanguis ⁊
dimittaṫ sex diebꝰ: deide friceṫ cū sale ⁊ dimittaṫ me-
dia hora: deinde ponaṫ sup ipm hoc medicamē qđ di
cemus. v. diebus: quare egredieṫ totū residuū sangui-
nis. Medicamen est istud: thus ⁊ nitrū ⁊ calx ⁊ cera ⁊
mel: liquefiat cera cū melle ⁊ misceanṫ ⁊ fiat cū eo em-
plastrū ⁊ administreṫ in omnibus tribus diebus aut
quatuor vsqꝫ ad qnque dimittendo super locū: resol-
uenṫ ergo vestigia sanguinis mortui ⁊ alguassen.

¶ Primo ponit medicinas leuiores. Scđo fortiores. ibi (Et ficus.) Tertio ponendo modum quēdam cure. ibi (Et iterum.)

¶ Et de medicinis singularibꝰ bonis est ꝯdisi cū me-
dulla panis ⁊ amigdale amare ⁊ semē caulis ⁊ semen
raffani ⁊ lac fici ⁊ aq̄ calcis cuz felle vaccino ⁊ thus ⁊
folia mādragore fricata sup lētigines ⁊ alia vestigio-
rū hebdomada vna. Et sansucꝰ qdē est linimētū bonū
ad sanguinē mortuū ⁊ oēs medicie fortis abstersionis
pdicte in capitulis pteritis. Et iteruz sic cordumeni ⁊
myrra ⁊ gūma pigami ⁊ cepa azir ⁊ radix ꝑpētarie cū
melle. Et iā expertꝰ est Gal. ⁊ aliꝗ nucē rancidā teren-
do eā optime ⁊ ligādo desup in nocte deide itereṫ. Et
viꝗ alba iterū ⁊ alfesiresim ⁊ fex granoꝝ alben ⁊ sam-
bacꝰ ⁊ ꝓprie humida ⁊ limatura eboris ⁊ crocus hor
tulanus cū aceto ⁊ duo ellebori ⁊ cinamomū ⁊ aceto-
sitas citri est bona iterū ⁊ andachocha iteꝝ: ⁊ stercus
colūbarū ⁊ stercus passerū ⁊ stercus accipitris. Aut su
maṫ pipis ps. j. calcis ps. j. ⁊ arsenici rubei ⁊ citrini am
boꝝ ana ptes due: ꝯficianṫ cū melle ⁊ reponaṫ i vase
figuli: ⁊ qñ ipm est neciuz abluaṫ locꝰ cū nitro deinde
emplastreṫ cū gūma pini qnqꝫ diebꝰ deide resoluaṫ ⁊
pungaṫ locꝰ cū acubus ⁊ exicceṫ ⁊ puluerizeṫ sup ipm
sal ⁊ itereṫ super euz medicamen qnqꝫ diebꝰ aliꝗs: fiat
illud aliquotiens qm delebit sanguinem mortuū ⁊ al-
guassen. Aut sumanṫ baurach ⁊ dragagātū cū eq̄lita-
te ⁊ iformenṫ inde trocisci ⁊ linianṫ cū aceto ⁊ abluaṫ
cū sapone aut liniaṫ cū cucurbita sicca trita bene cuz
pauco croco. est eni bonū vltimū. Aut sumanṫ boluz
de creta ⁊ grana cotti ⁊ aggregenṫ cū aq̄ saponis ⁊ li
niaṫ: sanat. n. pānū ⁊ bothor ⁊ lentigines. Et similr fex
olei adusta ⁊ oleū de herbo ⁊ farina lupinoꝝ accepta
fm eq̄les ptes ꝯficianṫ cū ficubꝰ ifusis in aceto. Et de
medicis leuibꝰ que ꝯferunt albaras ⁊ lentiginibꝰ ⁊ oi-
bus vestigiꝗs ē mucilago cydonioꝝ cū croco ⁊ grana
cucurbite cū decoctione fenugreci. Et de eis que de-
lent pānū sunt semē raffani ⁊ synapis ꝯfecta cū ficubꝰ
infusis in aceto. Et medicamen factū ex synapi ⁊ arse-
nico qñ est fm q̄ztitatē que excoriat paꝝ ⁊ nō vlcerat
⁊ deleṫ iterū si sumaṫ costus cū cinamomo que ambo
ꝯficianṫ cū aqua aldargagi ⁊ liniaṫ. Aut sumanṫ ter-
ra argēti viui ⁊ semē melonis ⁊ almahaleb ⁊ amigda-
le amare ⁊ administrenṫ. Et iterum aldargagi ꝯfectis
cum eo bdellio ⁊ semine eruce. Et iterū bdelliū cū ace
to. Administrenṫ iste medicine ⁊ quotiens mordicant
auferanṫ deinde iterenṫ. Et iterum cepe croci ⁊ cepe
narcisci. Et iteꝝ sumanṫ seminis eruce ⁊ amili ⁊ lytar-
girꝗ albificati: oium ana pars. j. piperis croci sterco-
ris lacerti ⁊ stercoris canis ⁊ farine fabarū ⁊ farine or
dei ⁊ farine fenugreci oium ana partes. ij. olei amigda
larū dulciū ⁊ olei alneregil cū quo aggregenṫ. Et ite-
ruz diaquilon fm hunc modū decoquaṫ. ℥. lytargirꝗ
in duabus. ℥. olei antiqui donec resoluaṫ in eo: deinde
sumaṫ mucilaginis fenugreci ⁊ mucilaginis synapis
ana. ℥. j. ⁊ bdellꝗ ⁊ myrre amboꝝ ana. ʒ. v. que medici-
ne terantur: deinde super eas ambas proꝗcianṫ muci
lagines ⁊ terantur vehementer: deinde aggregentur
cuz oleo ⁊ fiat ex eis diaquilon. Trociscus bonus. ℞.
mezerion. ʒ. iiij. synapis albi. ʒ. x. ammoniaci. ʒ. ij. bdellꝗ
ʒ. ij. dissoluanṫ in aqua fm quātitatem qua residuū ag
gregetur ⁊ fiant trocisci. Medicamen vigilātis bonū
℞. senchesud. ʒ. j. baurach. ʒ. j. semis raffani ⁊ ossis pu-
tridi ⁊ granoꝝ alben ⁊ lapidis piperis ⁊ lupinoꝝ ⁊ se-
minis melonis ⁊ costi ⁊ amigdalarum amararū fiant
ex eis trocisci ⁊ administrentur. Medicamen bonum
vltimum cui par non inuenitur: interficiatur argenti
viui. ʒ. j. in mollitione. ʒ. iij. amigdalarum ama. conte-
rendo donec nō appareat eius vestigium ⁊ denigret
mollitionem: deinde proꝗciaṫ quātum est totū de se-
mine melo. trito valde ⁊ liniaṫ per hebdomadā vnaz
omni nocte ⁊ abluaṫ in mane. Et iteꝝ ruthe montane
⁊ hyssopi amboꝝ ana par. j. marmoris boli viridis ter
tia partis. j. thuris pars. j. baurach ptes. ij. ⁊. ſ. ⁊ gūmi
albotin cū oleo ro. resoluanṫ baurach ⁊ marmor boli
cum aqua calida ⁊ aggregenṫ omnia ⁊ misceatur cuz
eo aliquid mellis: ⁊ administretur fm cautelam ab vl
ceratione. Dixerunt ⁊ de eis que delent pānum est flo
bothomia vene leporis: verūtamen ponit faciē in ru-
bedine faciei habentis asahafa.

¶ Hic ꝓsequiṫ enumerationē medicinaꝝ simpliciū ⁊ cōpositarū.

¶ De alguassen. Cap. 7m.

Uandoqꝫ eradicāt alguassen due medicine
quas prediximus in capitulo lentiginuz. Et

fortasse sufficit vt abluatur locus cum nitro ⁊ ponatur sup ipm gluten albotin hebdomada vna ⁊ stringat̃ ligādo: deide soluat̃ ⁊ fricet̃ cū sale bene ⁊ reiteretur sup ipm gluten alboti vsqueq̄ eradicet̃ existēte cū eo nigredine alguassen. ꝙ si illud nō ꝯfert nō erit excusatio qn ꝯsequat̃ punctio vestigioꝝ alguassen distillando anacardos vt vlcerent ea ⁊ corrodant ipsa.

¶ De curatiōe albedsanē ⁊ rubedis sup̄flue. Cap̄.8m.

ALbedsanē est rubedo extranea similis rubedini ei⁹ in q̄ īcipit lepra q̄ appet sup faciē ei⁹ ⁊ sup extremitates: ⁊ ꝓprie in hyeme ⁊ frigore ⁊ fortasse sūt cū ea vlcera. Et cā ei⁹ ē qꝛ frigus coartat vaporē plīm sanguineū. Et ei⁹ curatio est vētris solo ⁊ flōmia ⁊ ventose ⁊ appō sanguisugarū: deinde administratio regiminis ei⁹ qui hꝫ allecher in principio lepre p̄dicti in capitulo ante hoc capitulū.

¶ De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra. 9m.

DIfferētia inter duas morpheas ⁊ albaras albam veram est ꝙ vtraqꝫ morphea est in cute: ⁊ si est ꝓfunda est paruꝫ valde ⁊ albaras est in cute ⁊ carne vsqꝫ ad os.

¶ Determinat de morphea ⁊ alguadi .i. albaras. Et p̄mo notificat has passiones q̄tū ad sui cās ⁊ diuersitates. Scđo q̄tuꝫ ad signa. ibi (Morphee gdē nigre.) Tertio ponit curā. ibi (Opꝫ.) ⁋ Prima in quatuor. Primo ponit differētiā iter morpheā ⁊ albaras. Secūdo ponit cās istaꝝ passionū. ibi (Et cā cōis.) Tertio ponit dr̄iaꝫ inter morpheā nigrā ⁊ albā ⁊ albaras nigrā ⁊ albā. ibi (Et differētia gdē.) Quarto addit quedā cañ. in quo ostēdit ⁊c. ibi (Et scias.) ¶ Considerādū ꝙ dixit: ⁊ albaras albā verā: qꝛ albaras alba ⁊ est vna albaras. Sꝫ albaras nigra trāsit q̄si i nām cuiusdā alteri⁹ male passiōis q̄ dr̄ ipetigo excoriatiua: vt statim Aui. di. ⁋ Sed tu dices ego video cutis defedationē albā ⁊ nigrā quō cognoscā ꝙ sit ꝓfunda vł nō. Dōm ꝑ fricatōes per pūcturā ⁊ silia si exit sanguis.

¶ Et cā cōis oībus est debilitas opationis alteratiue quādo nō assimilat assimilatiōe integra: verū materia est in vtraqꝫ morphea subtilior ⁊ virtus expulsiua fortior q̄re expellit ad sup̄ficiē. Et mā in baras est grossior ⁊ virtus expulsiua debilior fixa in interiore parte ⁊ corrumpit cōplexionē eius qđ penetrat in ea: quare est additio ⁊ adherentia ⁊ nō fit assimilatio.

¶ Prīo ponit cās istaꝝ passionū. Scđo qđ dixit ꝯclarat. ibi (Et tu gdē iā sciuisti.) ¶ Cōsiderādū ꝙ tria īnuit. Prīo in q̊ differūt. Secūdo in q̊ ꝯueniūt: qꝛ vtrobiqꝫ est defect⁹ assimilatiue. Tertio modū: qꝛ ꝯfectū virtutis expulsiue vel mām. ¶ Cōsiderādū ꝙ pōt inchoare a defectu virtutis propter cōplexionem ⁊ pōt inchoare a mā: qꝛ corrumpit qđ penetrat ⁊c. Cambiū enim ⁊ adherētia sunt ibi: sed similitudo nō ibi inuenitur.

¶ Et tu gdē iaꝫ sciuisti has intētiones in .c. virtutū. Et qñ cōponit̃ hec mā ꝯuertit̃ nutrimētū qđ venit ad eā ad nām suā: ⁊ si fit meli⁹ nutrimētū sicut cōplexio bona ꝯuertit mām corruptā ad rectificationē ⁊ facit eaꝫ ꝯueniētē ⁊ sic̄ arbores ꝑmutant̃ de plātatiōe ad plantationē ⁊ ꝯuertunt̃ a venenositate ad cōmestibilitatē ⁊ a cōmestibilitate ad venenositatē sic̄ narrauit Gal. ⁊ alij ꝙ arbor noīata allabcha est i Persia venenosi fruct⁹: ⁊ cū plātat̃ in Egypto est fruct⁹ ei⁹ de eis q̄ comedunt̃. Et sic̄ calor aīalis ⁊ plante ꝯuertūt mās ꝑm mēbra: qm̄ ipsa sunt eis sicut regiones: ⁊ qñ membruꝫ fit flegmaticum ⁊ caro eius est sicut caro ostracoꝝ ⁊ ꝯuertit sanguinem bonum ad complexionem suā flegmaticam ⁊ colorem suum album.

¶ Hic ꝯclarat gddā .s. quō defect⁹ mēbri ⁊ dispō mēbri est cā permutatiōis in nutrimēto ꝑm ꝙ ipm est dispositū: ⁊ hꝫ ꝑtes tres sic tria addit ad ꝓbādū hoc. Scđa ibi (Et sicut.) Tertia ibi (Et sicut.) ¶ Primo arguit sic. si sit multū bene dispositū mām corruptā rectificat ergo si sit male dispositū mām bonā corrumpit: sed mēbrū in quo est defect⁹ virtutis assimilatiue est male dispositū ⁊c. Contra ꝑm Zoar libro primo tracta. 13. p̄mo cap̄. de regimine sanitatis. al̃ de epate ⁊ trib⁹ sp̄eb⁹ hydropisis. Dōm ꝙ vel nutrimēti malitia est multa ⁊ nō rectificat̃: vel est pauca ⁊ pōt rectificari: ⁊ h̄ est qđ dicit qñ cōponet̃ morphea hec .s. ex q̄ fit caro que nō vere assimilat̃: cōponit̃ .s. cū carne p̄existēte cui carni p̄existēti q̄uis vniatur nō tñ assimilat̃. ꝯuertit̃ ⁊c. ¶ Et sicut. declarat duo ⁊ dicit sicut ⁊c. ⁋ Sed tu. d. ipse dꝫ ponē exēplū quō defect⁹ virtutis ⁊ dispō membri est cā ꝑmutatiōis nutrimēti ꝑm se: ⁊ ponit quō nutrimētū mutet. Dōm ꝙ nos ꝯsideram⁹ morpheā ⁊ albaras respectu sanitat̃: ⁊ sic nutrimētū ⁊ mā mala agit: ⁊ ꝯsideram⁹ ecōtrario morpheā ⁊ albaras respectu mēbri egri: ⁊ vt sic mēbrū agit ⁊ trāsmutat. Cōsidera ꝙ oīa ista tria ꝓbāt vnū .s. ꝙ mēbrū mutat ⁊ nutrimētū mutet: in p̄ma .n. nutritione carnis sane si sana fuit ēt īcipit albaras ⁊ morphea a nutrimēto. est verū dicē ꝙ nutrimētū fuit cā mutationis carnis ⁊ resultauit in sūma caro nō bona: postea nutrimētum ꝑmutauit ꝑm se. In scđo exēplo ꝯsideram⁹ ꝑmutationē factā a loco in subām albaras qꝛ dedit sibi talē q̄litatē: ⁊ sic ꝑmutat̃ nutrimētū ⁊ est exemplū quō ꝑm ꝙ membrū hꝫ fit nutrimēti mutatio. Postea ꝯsideramus ꝙ aliud est nutrimētū egypti. ⁊ aliud ꝑsicū: ⁊ in hoc ostēditur quomō nutrimentū mutat ⁊ agit q̄uis sit patiēs: vnde Gal. exēplificat de carne ⁊ cultello tertio de cōplexionibus cap̄. 4. ⁊ de carne ⁊ cultello sexto de accidēti ⁊ morbo cap̄. primo. ¶ Et sicut. Illud etiā exemplū si ꝯsideras declarat ꝙ nutrimētū mutat carnē cū dicit. qñ membrū fit flegmaticū: ⁊ ꝙ caro mutata mutat per se nutrimentū q̄uis sit bonū nutrimentū.

¶ Et differentia quideꝫ inter ambas morpheas est ꝙ vna earum est propter materiam melancholicaꝫ ⁊ altera propter flegmaticam proprie.

¶ Hic ponit differentiam inter duas morpheas .s. inter se. Secundo inter duas albaras .s. inter se. ibi (Res vō.)

¶ Considerandum ꝙ innuit duas species sed Azarauius ponit .3. addidit autem tertiam. Dicendum ꝙ potest reduci ad nigram.

¶ Res vō q̄ noiat̃ albaras nigra ꝓportio ad albaras albā nō ē ꝓportio morphee nigre ad morpheā albā: īmo est gen⁹ diuersuꝫ in ītētiōe ad albaras albā: ⁊ illđ iō qm̄ albaras nigra est illđ qđ noiat̃ ipetigo excorticatiua ⁊ ē scabiositas accñs cuti aspera vehemēs ⁊ facit sq̄mas sicut sunt pisciū cū pruritu: ⁊ est ꝑꝑ humorē melācholicū ibibentē cutē de eo qui est iuxta eā imbibitiōe fortiore q̄ꝫ in colore iprimat tātū: ⁊ est de antecedētib⁹ leprā ⁊ est cū malitia: ⁊ cuꝫ h̄ ꝙ que est ex ea antiq̄ nō sanat̃: ⁊ simil̕r que ex morphea est antiq̄ est magis salua q̄ꝫ albaras alba: ⁊ cā hui⁹ toti⁹ est nota.

¶ Ponit dr̄iam iter albaras nigrā ⁊ albā ⁊c. Cōsiderādum ꝙ due morphee erāt vna in gñe: qꝛ defedatiōes sup̄ficiales: sꝫ morphea alba fit ex mā alba: ⁊ nigra fit a nigra: sꝫ due albaras lꝫ ꝯueniāt in gñe: iō qꝛ ambe sint ꝓfunde īfectiones: tñ differūt: qꝛ lꝫ alba fiat a mā alba flegmatica: ⁊ nigra fiat a mā nigra vt melia: tñ albaras nigra est vnū gen⁹ distinctū ꝯtra albaras albā ⁊ morpheā ex h̄ ꝙ est ipetigo ⁊c. Et pōt fieri ex q̄cūqꝫ mā siue flegmatica radical̕r nigra dūmō sit mā habens acuitateꝫ per quā corrūpat ꝑtes cutis ⁊ faciat squamas. Sed albaras alba est non habens squamā ⁊ malitiaꝫ istā: ⁊ fit ex mā alba habente nām flegmatis: ergo apparet ꝙ est sic̄ gen⁹ ꝯ distōnē ⁊ appet ꝙ albaras nigra est pessima ⁊ difficilis curatiōis aut ipoł̕is: ⁊ iō morphea est lōge facilioris curationis q̄ꝫ ipsa. Et cū hoc. probat sic. morphea antiqua est saluior q̄ꝫ albaras alba: ergo multo magis est facilior q̄ꝫ albaras nigra. Et cā huius totius est nota .i. causa istarū passionuꝫ .s. albaras nigra que est ipetigo excoriatiua: ⁊ albaras alba que est corruptio coloris versus albū in sup̄ficie ⁊ ꝓfundo sine excoriatione. vel cā hui⁹ ⁊c. idest quare morphea etiam antiqua est saluior q̄ꝫ albaras alba: ⁊ multo plus saluior q̄ꝫ nigra albaras: qꝛ istarum infectiones sunt a fortiori causa ⁊ cum maiori defectu virtutis vt supra innuit.

¶ Et scias ꝙ albaras sequit̃ vētosas ⁊ apparēt vestigia earū ⁊ multiplicat̃ sup ea ꝓpter illud qđ attrahit̃ cū sanguine de humiditate ⁊ non associat̃ ei cū suctio fit ventosarū ⁊ remanet in cute ⁊ ꝓpterea ꝙ debilitatur cutis vlcerata a complemento sue operationis.

¶ Considerādum ꝙ albaras hic sumitur large ad morpheaꝫ. Duas

in hoc

in hoc ponit causas. Prima quare trahitur sanguis qui non fugit ⁊c. Scđa q2 pp vlceratione͂ ꝯbilitat͂ ⁊c. s. expulsiue ⁊ digestiue.

¶ Signa. Morphee q̄dē nigre eē nō ambigit͂. Ambiguū v̈o ē dr͂ia iter alguada q̄ ē morphea alba ⁊ albaras malā. Et de dr͂ia q̄dē iter vtrasq̧ ē ꝙ pili oriūtur sup alguada ⁊ sunt pili nigri ⁊ flaui: ⁊ nascunt͂ sup albaras albi nō alij. Et ē cutꝭ magis depssa ⁊ vehementius defossa q̄ȝ cutis reliqui corporis. Et fortasse est illud in guada: ȝ est paꝝ valde. Et iteꝝ pūctura cū acu extrahit ex guada sanguinē ⁊ ex baras non sanguinē: imo humiditatem aquosaȝ: ⁊ hoc nō sanat͂. Et iterum que rubet cū fricatiōe est ad spēm decliuis: ⁊ ad hoc vt sit morphea ⁊ que non rubet per eā est mala.

¶ Ponit signa. Et primo distinctiua inter morpheā albam que dr͂ alguada ⁊ albaras malā. Secūdo inter morpheā nigraȝ ⁊ albaras nigrā. ibi (Differētia v̈o.) Tertio ponit signa malitie maioris vel minoris ſm quandam diuisionem. ibi (Amplius albaras.)

¶ Quare alguada nō dr͂ morphea nigra sic alba. Dōm ꝙ posset dici: tn̄ sordities plus apparet ad visuȝ sup morphea alba q̄ȝ nigra.

¶ Cōsiderādū 2° ꝙ ē ambiguitas: q2 in morphea dicta alguada est quedā sordities sup cuti: vn̄ vr͂ eē squamosa sic albaras mala: ⁊ tn̄ nō ē. ¶ Tertio ꝯsiderādū ꝙ sup morphea pōt aggregari sordities ex aliq̄ mā grossa quā nō pōt virt⁹ pfecte expellere: nec ē tāte malitie ꝙ pducat ad excoriationem ⁊ pustulas sicut albaras mala.

¶ Quarto ꝯsiderādū ꝙ Auicēna ponit q̄tuor signa. Primū q2 pili ⁊c. Rō: q2 nō est ibi defect⁹ sub cute: ⁊ iō pili seruāt nālē coloreȝ: siue sint nigri siue flaui: ⁊ pp h̄ nō colorant͂ in hoc pili ſȝ colorem pellis: vt 5° de gn̄atione aīaliū. ca. 6. Sȝ in albaras pp defectū nutrimēti ⁊ multā exiccationē pili albefiūt sicut in ꝯualescētib⁹ ⁊c. Uel pp defectū nutrimēti deficit cutis: vnde humiditas aliq̄ putrefit ⁊ fit albedo. ¶ Secūduȝ signū. cutis ⁊c. Ratio est multa siccitas. Tertium signū. ⁊ iteꝝ ⁊c. Ratio q2 non habet sanguineȝ: sed constrictis vijs a sicco resudat q̄dam humidū aquosuȝ. ¶ Quartū signū: q2 si fricatur ⁊c. significat ꝙ est de genere morphee: ⁊ si ē sordities. si aūt non: est mala. ⁊ est suspicandum ꝙ sit albaras.

¶ Differentia v̈o inter morpheam nigram ⁊ albaras nigraȝ est excorticatio ⁊ squamositas ⁊ testositas: q̄m ipse non sunt in morphea nigra.

¶ Patet.

¶ Amplius albaras iterum est rara: ⁊ quoniam de ea est aspera: ⁊ de ea est leuis: ⁊ leuior vtrarūq̧ nigrarū est melior: quoniam est morphea.

¶ Hic ponit signa maioris vel minoris malitie: ⁊ habet quatuor sicut quatuor ponit iudicia vel signa. Secunda ibi (Et de ea.) Tertia ibi (Et in ea.) Quarta ibi (Et similiter.)

¶ Dic̄ p̄ ꝙ albaras. i. albaras ⁊ morphea ē rara. i. magnificat͂ ⁊ diuidit͂: ⁊ sil͂r v̈bū ponit 3° can̄. fen. 21. 2. ca. Accidit raritas. i. diuisio ⁊ multiplicatio i tpe ptis. leuior vtrarūq̧ morphee ⁊ albaras. est deterior: q2 sig̃t maiorē cruditatē fl'atꝭ. leuior nigra ē melior: q2 significat maiorē siccitatē mel'ie: ⁊ sic tēdit ad nāȝ morphee: ⁊ hic ꝯ ꝙ albaras alba fit a fl'ate: sed nigra a mel'ia sic morphea alba ⁊ nigra: tn̄ nō est id de quo distinguit͂ albaras nigra ab alba: q2 appet in nigra albaras dispō magis notabilis. s. squamatio ⁊ vehementia impetiginis. ēt flegma per adustionem posset facere albaras.

¶ Et v̈ ea ē vehemētꝭ elōgatōis a colore corpis. Et v̈ ea ē q̄ ē ꝓpingor ei ⁊ ē magis salua. Et i ea q̄ ē sūmersa ⁊ nō rubet: neq̧ sanguinē emittit ⁊ ē vehemētꝭ dilatatiōis capiēs locū magnū nō est spes. Et sil͂r illa q̄ oi hora icipit i additōe: q̄m cōpl'o ei⁹ ē fortꝭ ꝯūtēs illō qō ad eā vadit ad suā sil͂itudieȝ: ⁊ pp illō ē mala valde.

¶ Patet.

¶ De cura morphee nigre. Cap. 10m.

Oportet vt icipiat cū flōmia si fuerit illic multitudo sanguis ⁊ cū eūatione humoris adusti ⁊ mel'ici cū eis que sūt sicut ꝺcoctio epithimi ⁊ agarici ⁊ mirabo. nigroꝝ ⁊ polypodij ⁊ sticados cū passul'⁊ ficub⁹ ⁊ sil͂ib⁹. Et lapis armen⁹ ⁊ lazuli q̄n ponit͂ i medicis ei⁹ ē iuuatiuus: ⁊ elleborus ⁊ hieralogodion ⁊ hiera ruffi ⁊ alia ab illis. Et de eūantib⁹ sublimib⁹ est aq̄ casei cū epithimo: potet͂ oi die pōdus. ʒ. j. epithimi in cado vno aque casei: ⁊ dare in potu sambacū ꝯfert ei. Et ꝯfert ei admīstratio ciboꝝ boni chimi ⁊ admīstratio balneoꝝ ⁊ admīstratio triferarū factaruȝ cū epithimo. ¶ Suffuf iuuatiuū ei ⁊ baras nigre. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ emblicoꝝ nigelle: oīuȝ ana pteȝ. j. ȝufere ptē. j. ⁊. 5. bibat oi die. ʒ. iij. in mane ⁊ iij. ʒ. in sero. Et q̄n calefit corp⁹ dimittat͂ aliq̄t diebus: deide iteret͂. Et opȝ vt p̄cipiatur eis quatenus occupentur in dispositione rectificandi splenē si fuerit corruptus: aut debilis ab attrahendo sanguinem.

¶ Prīo ponit curam morphee. Scđo alguada ⁊ albaras. ibi (Opȝ vt.) Prima in quatuor. Primo ponit curam per eūationeȝ. Secūdo per dictā. ibi (Et cōfert.) Tertio per rectificationem membri. ibi (Et opȝ.) Quarto per extrinsecas applicatas. ibi (Et post.)

¶ Dubitatur: quare nō ponit curam morphee albe. Dicēdum ꝙ ex eisdem dat intelligi. s. ꝙ euacuetur humor flegmaticus ⁊c.

¶ Et post illud admīstrent͂ epithimata fortꝭ abstersionis ⁊ fortiter attrahētia sanguinē sanū. Cū ergo vesicat͂ q̄escat dieb⁹ aliquot donec cadat cutis: deide iteret͂ si eius fuerit necessitas. Et q̄n̄q̧ nō dimittit͂ cadē: imo quotiēs incipit mordicare auferat͂ donec q̄escat: deinde iteret͂. Et iste medicine sunt sicut gūma ruthe agrestis ⁊ pip ⁊ synapis ⁊ nasturtiū ⁊ lac titimalli ⁊ capsia ⁊ harmel ⁊ semē raffani ⁊ cortices radicū capparis ⁊ kebikengi. Et alkebikengi iteꝝ est iuuatiuum in morphea ⁊ baras: ꝓpea ꝙ vehemēter attrahit sanguinem ⁊ ossa putrida ⁊ nuclei oliuaꝝ antiq putridi collecti ex parietib⁹ ⁊ oīa attractiua fortia p̄dicta in capl'o eradicationis vestigioꝝ: ⁊ aque q̄bus linit͂ sunt aque cucumeris ⁊ semīs ei⁹: ⁊ ꝺcoctio collōqntide. ¶ Modus epithimatis boni. Sumat͂ semē raffani ⁊ teratur cū condisi ⁊ liniatur cuȝ eo morphea nigra in balneo. Et iterum sumatur semē raffani ⁊ semē synapis confecta cū ficub⁹ decoctis in aceto. ¶ Modus epithimatis. ℞. nigelle torrefacte: capsie psice: oīuȝ ana. ʒ. x. aluminis iameni. ʒ. ij. dragāti gallaꝝ amboꝝ ana. ʒ. ij. seīs harmel torrefacti. ʒ. v. liniat͂ cū aceto forti: deide succurrat͂ vestigijs accidētibus cū lacte mulieris. Et oīa epithimata fortia p̄dicta in capl'o albaras ⁊ lētiginuȝ ⁊ alioꝝ sunt iuuatiua ad morpheam nigram.

¶ Primo docet can̄. in vsu istarum medicinarum extrinsecarum. Secundo enumerat. ibi (Et iste medicine.)

¶ De cura alguada ⁊ albaras. Cap. 11m.

Oportet vt deuitet͂ flōmia: lȝ nō faciat ipsam nēciaȝ res fortꝭ ⁊ coitus nisi q̄n̄q̧ ſm ieiuniū ⁊ vinū nisi puꝝ. Et sudare i balneo ꝯfert ei si fuerit mūdificati corpis. Et admīstret͂ vomitus in p̄mis: deide medicie eūantes flegma si nō fuerit corp⁹ mūdū: deide diuretica ⁊ sol'onē vētris facientia sic hieras magnas ꝓprie hiera de pulpa collōqntide: ⁊ pill'e q̄ sil'ant͂ ei: ⁊ hiere dent͂ i potu cū ꝺcoctiōe mirabo. ⁊ epithimi ⁊ polypodij ⁊ passulaꝝ ⁊ salis. Et i granis alnil ē ꝓprietas mirabilis in eūando humorē residuū morphee albe ⁊ albaras. Et v̈ solutiuis ꝯueniētib⁹ eis ē hierapigra cōposita cū pulpa collōqntide. ¶ Aut ſȝ hāc ꝺscriptiōem. ℞. cinamomi ⁊ spice ⁊ xylobalsami ⁊ masti. ⁊ assari ⁊ croci ⁊ folij ⁊ calamenti

fluuiał:⁊ pulpe collogn.oīuꝫ añ.ʒ.j.aloes.ʒ.xviij.cui⁹ dosis sit.ʒ.j.aut aur̃.j.cū syrupo ace.mellio ⁊ aq̃ cal'a.

¶ Hic ponit curā alguada ⁊ albaras.Et p̊ albaras albe inuēs etiā de cura nigre.Secūdo specialiter exprimit curā nigre.ibi(Est cu ra.)¶ Prima in duas.Primo ponit curam per regimen per eua cuationes ⁊ res que interius assumūtur. Secūdo per medicinas locales.ibi(Medicinaꝝ ad alguada ⁊ ad albaras ⁊c.(¶ Pria i.d. Primo ponit curā per regimen ⁊ euacuationes. Scđo describit medicinas.ibi(Et de solutiuis.)Aut ibi(Aut ꝑm hanc.)

¶ Cōsiderādū ꝙ alguada q꞉ h꞉ aliquid plus de mel'ia ꝙ̃ morphea absolute:iō ponit curā ei⁹ ⁊ albaras.¶ Cōsiderādū ꝙ flōmia iō ī his nō ꝯuenit:q꞉ humores sūt valde elōgati a nā sanguinis nisi ex forti cā que posset accidere.Coit⁹ēt debilitat caloreꝫ nisi qñꝗ vt ꝯsueto.Et vinū puꝝ sup.nō conuenit maxime in albaras nigra q꞉ adurit:nec in alijs stante repletione:sed posset in fine cōpetere iu uādo calorē ad resoluēdum:⁊ ideo potest exponi.Et vinū puꝝ cō fert ⁊ sudare in balneo confert.¶ Cōsiderandū ꝙ in his eūonib⁹ dirigit sermonem suum ad alguada que est morphea alba sordi da ⁊ ad albaras albam que ambo sunt de materia cuius radix est flegma:lꝫ habeat de nā mel'ica:⁊ ideo flegma euacuat : ⁊ aliquid mel'icuꝫ incipiendo a vomitu:q꞉ in stomacho multū abūdat:post ad solutiua post ad diuretica:⁊ hoc vt oīs pars mūdetur.

¶ Et de solutiuis ꝯueniētib⁹ eis est vt sumał mirabo lanoꝝ chebuloꝝ ⁊ emblicoꝝ.ana ꝑs.j.⁊ turbith ꝑtes iij.⁊ sit oīs ꝑs.ʒ.j.dissoluał de penidijs lib.ʃ.cū aqua ⁊ inspissetur ⁊ cōficiatur:cui⁹ dosis sit de trib⁹ ad qnꝗꝫ. Et ego diligo vt ponał in eo zinziberis pars.j.

¶ Pͥo ꝺscribit solutiuas.Scđo triferales.ibi(Et administrenł.) Tertio medias.ibi(Et ꝺ ꝯfectiōib⁹.)Quarto ponit quedā cañ.ibi (Et cū corp⁹.)Nicola⁹ iuuenilis dixit:q꞉ hoīeꝫ reddit iuuenem.

¶ Et administrenł ꝯfectiones triferales ⁊ electuariuꝫ nostrū hmōi.℞.mirabolanoꝝ nigroꝝ thuris al.amboꝝ ana partē.j.zinziberis quartā ꝑteꝫ vni⁹:cōficiał cū melle passulaꝝ:⁊ sumał de eo oī die quantitas oui. Et iteꝝ mirabolanoꝝ nigroꝝ emblicoꝝ nigroruꝫ nigelle:oīuꝫ partes equales:zuferi pars.j.ʃ.bibat omni die de eo.ʒ.iij.⁊ dimittat ipm quādo febrit.Et iterum acori ⁊ macropipiꝑis:⁊ mirabolanoꝝ chebuloꝝ ⁊ masticis ⁊ thuris ⁊ nigelle:⁊ baccaꝝ lauri:oīum equales ꝑtes:⁊ sit dosis ei⁹.ʒ.ij.Et de eis que dicta sūt in libro abbreuiationū est vt sumał modus sauich de tritico vehemēter torrefacto:⁊ si est necīuꝫ vt itereł torrefactio ei⁹ ⁊ bibat suꝑ ipressionē ei⁹ media.ʒ.muri nabathi ⁊ toleret sitim vsꝗꝫ ad meridiē.Et i zufera ⁊ semīe ei⁹ in vino in hoc capl'o est ꝓprietas mirabilis.Et de succo qdē extremitatū vitis amare bibał omni die cadus vnus:qm̄ exiccat albaras ⁊ ꝓhibet additionē ei⁹. Et potare tyriacam ⁊ comedere carnem vipere est iuuamentum valde in hoc:⁊ trocisci tyri iterum.

¶ Cōsiderādū ꝙ vł trifera idē eē ꝙ medicina delicata q̄ h꞉ viꝫ cōfortādi mēbra ⁊ cōsumēdi residua malaꝝ materieꝝ:cōueniūt ꝭ in morbis materialibus euacuationibus iam factis.

¶ Et de ꝯfectionib⁹ ⁊ medicis que sūt iter triferales ⁊ solutiuas est vt sumanł semis ꝺ zufera ꝑtes due:⁊ seminis vrtice ꝑs media:⁊ aloes ꝑtis q̄rta aggregeł cū melle:⁊ sit dosis.ʒ.iij.admīstreł illꝺ semꝑ.Et de hoībus sunt q̄ ponunt cū eo acoꝝ ⁊ epithimū.Et iteꝝ alkekengi.ʒ.ij.mirabolanoꝝ nigroruꝫ.ʒ.j. epithimi tertia.ʒ.j.poteł anno cōpleto cū cōplemēto suo.xij.mensibus.Et de eis que currūt hoc cursu: verūtñ est fortius ⁊ manifestioris iuuamēti:⁊ opꝫ vt bibał per annū:est vt sumanł acori.ʒ.vj.mirabolanoꝝ chebulorū polypodij ana.ʒ.x.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.xv. hierepigre.ʒ.xx.salis indi.ʒ.vij.semis alzufera.ʒ.xx.⁊ piretri ʒ.x.turbith.ʒ.l.pulpe colloquintide.ʒ.xx.⁊ agarici.ʒ.v.⁊ scamonee pōdus.ʒ.viij.cōficiał cum melle originali.⁊ sit dosis ex aur̃.j.vsꝗꝫ ad aur̃.ij.Et huius qdē gñis est medicamē Alchidi qꝺ recipit semis nasturtij.viij.kileiati zufera ⁊ aloes scotrēsis amboꝝ ana.ʒ.iij. proijciał suꝑ illud lib.j.ʃ.mellis ⁊ īspisseł:cuius dosis añ cibū sit ꝗ̃tuꝫ necesse est cuꝫ sauich:deinde sorbeat post illud tres sorbitiones muri:⁊ ꝯseruet caput cum oleo violaceo ⁊ oleo rosaceo:⁊ cib⁹ post ipꝫ sit alessidabegi.Et qñꝗꝫ ꝑmittił vt administreł logodion ⁊ theodoricon omni die:⁊ sit dosis eius parua vsꝗꝫ ad.ʒ.ʃ.⁊ minus.Et qdā iā iuuerūt cauterizādo loca albaras ⁊ euaserūt ⁊ quieuerūt:veꝝ hoc possibile est in ea q̄ est parue ꝗ̃titatis.Et cū corpus est mūduꝫ ⁊ cōpl'o corporis est eq̄lis:tūc dimitte medicinas que bibuntur: qm̄ ipse fortasse afferēt nocumētū:⁊ minus illi⁹ est ꝙ ipse faciūt fluere sanguinē:⁊ minorāt spiritū que ambo sunt de illis q̄bus īdigeł in curatione albaras:⁊ sit sufficiētia super curationē mēbri cū eo qꝺ appropriał ei de epithimatib⁹ ⁊ eis sīlibus:⁊ pone cibū eius velocis digōnis in quo nō sit viscositas neꝗꝫ vnctuositas: ⁊ deuitet olea ⁊ frumētum coctū vt puls ⁊ que currūt cursu eoꝝ.Medicinaꝝ aūt ad guada ⁊ ad baras gradus primus est vt sint vehementis abstersionis fortiter attrahētes sanguinē vehemēter calefacientes cōplexiones mēbri:post illud v̊o sint vlceratiue excoriatiue.Et in medicis que sunt ad guada sunt medicīe que administranł ad hoc vt tingāt.Et qꝺ magis diligo vt admīstrenł medicine locales post fricationeꝫ ⁊ rubificationē:⁊ vt sit fricatio cū eis que sunt sicut folia fici:vsquequo forsitan sanguineł:aut post pūcturaz acuū in locis plurib⁹.Et de adiuuātib⁹ adiuuamētuꝫ medicinaꝝ est vt administres linimēta in sole.Et melior medicinaruꝫ ad baras est illa que vlcerat aut vesicat:qm̄ facit currere mām ⁊ sanātur ⁊ itereł:⁊ fortasse nō dimittił vt vesicet:imo mordet eaꝫ ⁊ iteratur post quietē.Et medicine ad baras ꝑm experiētiā primā sunt fortes de illis quas diximus: sicut elleborus ⁊ calx ⁊ arsenicū ⁊ cōdisi ⁊ staphisagria:⁊ radix vitꝭ albe:⁊ gētiana ⁊ sauina ⁊ gūma pini:⁊ radix sanguinis dracōis:⁊ radix aphodilli:⁊ spuma maris ⁊ asa ⁊ cortices radicis capparis:⁊ synapis ⁊ armel:⁊ semē raffani:⁊ radix cucumeris asinini:⁊ eruca ⁊ rubea ⁊ cardamomū:⁊ almezereon:⁊ dragantū ⁊ calcātum ⁊ arsenicū:⁊ sulphur ⁊ alchitran in balneo:⁊ bulbus ⁊ costus:⁊ aristologia:⁊ flores papaueris ruffi:⁊ gumma ruthe agrestis ⁊ euforbiū ⁊ cordumeni est vehemētis iuuamēti:⁊ sulphur iteꝝ cum aceto faciēdo epithima post epithimationē ⁊ cepe narcisci.Et de eis que sunt exꝑta est sal āmoniacus ⁊ oleū ouorum.¶ Epithima bonū.Radix dragōtee ⁊ radix nenufaris ad guada ⁊ sanguinis nigri excoriati:⁊ radix scamonee:⁊ folia fici sicca:⁊ folia oleādri:⁊ enula:⁊ folia ei⁹ ⁊ alastirgar. Aque v̊o sint acetū ⁊ aqua adardagi:⁊ aqua cucumeris cāpestris:⁊ aq̃ bulbi:⁊ aq̃ squille ꝓprie:⁊ aqua sansuci ⁊ ꝓprie suꝑ baras vestigioruꝫ ventosaꝝ ⁊ succus enule ⁊ surabegi carnis vipere.Et de epithimatibus

bonis sunt tyriaca ⁊ mitridatũ ⁊ logodion ⁊ aqua cu-
cumeris cãpestris. Et de oleis bonis est oleũ myrtinũ
in quo decocta est capsia adusta cõmixto cũ eo post il
lud draganto. Et de epithimatibꝰ bonis sunt cãtari-
des que terãtur cum aceto ⁊ linianẽ: aut sumaẽ fumus
terre humidus aut siccus ⁊ ponaẽ in ventre vipere d-
collate mũdificato vẽtre ⁊ impleaẽ ⁊ sumaẽ ⁊ assetur
donec decoquaẽ bene: deinde extrahaẽ ille fumꝰ ter-
re humidus ⁊ emplastretur cuʒ eo albaras q̃m sanat.
Aut sumanẽ folia oleandri recẽtia ⁊ frigãtur cũ oleo
donec exiccẽtur folia ⁊ coleẽ oleum ⁊ ponaẽ super ipʒ
cera colata cũ mensura: deinde pulueriʒeẽ desuꝑ sul-
phur citrinũ: ⁊ fiat sicut emplastrum ⁊ liniaẽ cuʒ eo in
sole. ¶ Epithima indoꝝ. Sumãtur costus ⁊ capsia i-
da ⁊ arsenicum rubeũ ⁊ piper ⁊ flos eris ⁊ teranẽ cum
aceto in vase ereo: ⁊ dimittaẽ hebdomada vna ⁊ li-
niatur cũ eo ⁊ stet in sole: destruit eñ morpheã ⁊ alba
ras incipiẽtes. Et ꝯferunt alcali ⁊ calx in vrinis infan
tiũ lactẽtium ⁊ renoueẽ desuper septẽ diebus: deinde
decoquaẽ sicut mel ⁊ administreẽ donec vlceret: dei-
de sumãtur pix ⁊ cera ⁊ chitrã ⁊ cortices nucis adusti
⁊ sanguis pulli colũbini: ⁊ oleũ de alcãna: ⁊ decoquã-
tur donec permisceãtur: deinde ponanẽ super locum
donec saneẽ: ⁊ color eius sit color corporis. Et meliꝰ
quidẽ est vt itereẽ in sole calido aliquotiens. Et scias
ꝙ euatio habẽtis hanc egritudinẽ opʒ vt fiat cũ de-
bili enacuatore subtili cũ gradatione: ⁊ aqua q̃dẽ ra-
dicũ est digestiua faciẽs viã medicine. Et in fine eius
bibat pillulas fetidas: deinde iteret aquã radicũ dua-
bus hebdomadis: ⁊ fiat vt genereẽ sanguis eiꝰ ex car-
nibus calidis auiũ frixarũ ⁊ abhorreat acetosa ⁊ mu-
ʒa nisi ʒibrabegi q̃ñqʒ: ⁊ precipiaẽ ei vt abstineat ab
aqua ⁊ frãgatur cũ vino antiquo absqʒ multiplicatio-
ne. Et opʒ vt fricẽ locus omni hora cũ pãno aspero
vt attrahaẽ ad ipm sanguis: ⁊ introitus balnei nocet
ei ⁊ cibꝰ grossus ⁊ fructus humidi ⁊ sicci. Et cauteriuʒ
super baras est maluʒ: ⁊ fortasse spargiẽ ⁊ multiplicaẽ
albaras. Et albaras que apparet successione cauterij
ex causa aliqua nõ occultaẽ: ⁊ silr̃ in circuitu scalpel-
lati. ¶ Epithima plurime cõmixtiõis factũ ad mutu-
assem. ℞. san. nigri excoriati. ʒ. iij. ⁊ sanguis corui ha-
bẽtis pẽnas varias ⁊ albachan ⁊ altuhab ⁊ pulloruʒ
alguarassen ⁊ alfaki ⁊ testudis marine: oĩum ana. ʒ. j.
⁊ alkitran: ⁊ picis humide: ⁊ napti ⁊ mellis anacardi:
oĩum ana. ʒ. j. misceanẽ ista ⁊ exiccenẽ: ⁊ sumanẽ aque
collogntide humide ꝑs. j. ⁊ vini antiqui ꝑtes. ij. ⁊ aque
enule ꝑtes. ij. ⁊ aque ruthe: ⁊ aque synapis mũde: oĩuʒ
ana ꝑs. j. aggregẽtur ista: ⁊ sit de eis in sũma lib. x. ẜm
hanc descriptionẽ: ⁊ ponanẽ in patella vitreata: ⁊ ꝓij
ciant super ea melanopipis ⁊ macropiperis ⁊ ʒinʒibe
ris ⁊ nigelle ⁊ castorei ⁊ piretri ⁊ cõdisi ⁊ gũme pigani
⁊ gariofiloꝝ ⁊ cassie lignee ⁊ meʒerion: ⁊ radicis cucu
meris asinini ⁊ ellebori nigri ⁊ oppoponaci: oĩuʒ añ.
ʒ. j. decoquaẽ cũ aquis donec remaneat tertia ⁊ coleẽ
a medicis ⁊ ponaẽ super sanguines ⁊ cõmixtiões ꝑdi-
ctas donec exiccẽ: deĩde sumatur aqua collogntide
humide: ⁊ enule humide: ⁊ squille: ⁊ aq̃ sansuci ⁊ aliq̃d

de vino antiquo roretur suꝑ aquas: ⁊ sint oĩa lib. viij.
⁊ ꝓijciaẽ super ea ase fetide ⁊ alastirgar: ⁊ vtriusqʒ ar
senici ⁊ floris eris ⁊ sulphuris: oĩum ana. ʒ. j. ß. ⁊ deco-
quanẽ in aquis vsquequo remaneat quarta: ⁊ coleẽ et
incessanter sanguines: ⁊ humores exiccati imbibãtur
ex ea ⁊ teranẽ donec bibãt totum ⁊ exiccẽtur: deĩde li
niatur cũ eo in balneo. Dico autẽ ꝙ possibile est vt h̃
medicamen administreẽ leuiore sollicitudine ⁊ sit for-
tioris impssionis q̃ʒ illud in quo laborauit medicꝰ re-
gis. ¶ Epithima vigilantis bonũ. ℞. nigelle floꝝ pa
paueris ruffi: radicũ capparis: oĩum ana parteʒ. j. ca-
psie licij cineris myrre arsenici: oĩum ana. ʒ. ß. liniaẽ in
sole. ¶ Epithima bonũ iuuatiuũ: ⁊ est flos papaueris
ruffi ⁊ alʒereasen cuʒ aceto. Et iteꝝ rubea tinctorum
spuma maris: semẽ raffani cõdisi cũ aceto vini. Et ite
rum sumaẽ limature aluminis: ⁊ ellebori nigri: ⁊ eris
adusti: ⁊ cantaridaꝝ: ⁊ arsenici rubei: oĩum ana. ʒ. j. cõ
ficianẽ cum kitran dissoluto in aceto ⁊ liniaẽ cũ quã-
titate quã scis. Et iteꝝ oribasij sapiẽtis elleborus albꝰ
piper nigella spuma maris sulphur: arsenciũ rubeuʒ:
rubea tinctoꝝ: capsia: flos eris: cantarides: teranẽ cũ
aceto ⁊ informenẽ trocisci ⁊ exiccenẽ. Et cum necesse
fuerit teranẽ cum aceto ⁊ linianẽ post fricationẽ cum
vino ⁊ linianẽ. Et iteꝝ ex libro decoratõis cariton el-
leborus niger: vitꝫ alba: radix almeʒerion: sulphur ci-
trinũ: dragãtum: flos eris: limatura ferri: spuma ma-
ris: folia fici: teranẽ cum aceto sicut alcohol: ⁊ serueẽ
in vase plũbi: ⁊ liniatur ĩ sole post fricationẽ. ¶ Aliud
Gabrielis. Sulphuris euforbij ellebori: oĩum añ. ʒ. j.
anacardi piretri capsie: oĩum auẽ. j. liniaẽ cum aceto.
iteꝝ semis raffani cõdisi gũma pigani ⁊ meʒerion: ru-
bea tictoꝝ: capsia: nasturtiũ: piretrũ staphisagria: ag
gregẽtur cũ sanguine ni. excoriati: ⁊ iformenẽ trocisci:
⁊ administrenẽ cum aqua rubee tincture decocte ve-
hemẽter colate post balneũ. Et iteꝝ rubee ticture ca-
psie: oĩum ana. ʒ. v. semis raffani. ʒ. x. ꝯdisi. ʒ. viij. liniaẽ
cũ aceto post balneũ. ¶ Medicamẽ regale. Folia al-
meʒerion ⁊ semẽ eius excorticatũ: ⁊ elleborus niger ⁊
piper: decoquanẽ cũ submersiõe aceti donec biscocta
sint: deĩde ꝓijcianẽ in eo dragãtuʒ ⁊ cãtarides ⁊ lima
tura ferri ⁊ nitrũ ⁊ spuma maris: ⁊ decoquatur donec
ferueat ⁊ liniaẽ ⁊ tolereẽ ⁊ nõ abluaẽ q̃ʒtũ possibile est
⁊ aperianẽ vesice. ¶ Aliud bonuʒ. Mellis anacardi. ʒ.
vij. piretri gũme pigani. ana. ʒ. iij. euforbij. ʒ. iiij. capsia
ꝑfice. ʒ. j. linianẽ cũ eo ꝯfecto cũ lacte. Et in eis que ex-
perti sumus est vt sumanẽ mellis anacardi ⁊ alkekẽgi
⁊ fimi colũbini: ⁊ cãtaridaꝝ ⁊ capsie: ⁊ semis raffani:
⁊ semis synapis: ⁊ rubee ticture: ⁊ alcãne ⁊ idici ⁊ dra-
ganti: oĩum ꝑtes equales: vesiceẽ cũ eo ⁊ apianẽ vesi-
ce ⁊ curenẽ vlcera ⁊ itereẽ donec saneẽ. Et illud q̃d de-
let baras vestigioꝝ vẽtosaꝝ est aq̃ cucumeris agre-
stis: ⁊ aq̃ sansuci: ⁊ rubea tincture: ⁊ cassie linite cũ aq̃
albachã. In vncturis aũt que administranẽ suꝑ alba
ras nõ est possibile vt referanẽ ẜm põdera eadem ꝑꝑ
diuersitatẽ coloꝝ facieꝝ: imo in eis afferunẽ canones
⁊ premittunẽ ⁊ postponunẽ. de eis itaqʒ est vt sumanẽ
mãdragora ⁊ myrra ⁊ fex vini ⁊ magra ⁊ rubea ⁊alu-

mē ꝛ filia:ꝛ cōponant̄ ꝛ liniant̄. ¶ Aut cū tinctura nigra quā exp̄ti sumus. ℞. cortices nucis ꝛ q̄ztū ipe sunt de alcāna:ꝛ q̄ztuꝫ est alcāna de indico. Et iteꝝ calcis ꝛ arsenici ꝛ cassie:oium ana ꝑs.j. rubee tincture ꝑtes ij.aggreget̄ illud cuꝫ aqua cepe ꝛ admistret̄ ꝟm ꝙ videt̄. Tinctura alia lythargiriū ꝛ calx ꝛ galle dragātū alcāna ꝯficiant̄ cū melle ꝛ cū aceto nigro:ꝛ admistret̄ ex eis epithima. Et iteꝝ dragātū ꝛ calcātū ꝛ galle terant̄ ꝛ ꝯficiant̄ cū aceto nigro:ꝛ fricet̄ mēbꝛū in sole ꝛ liniat̄ cū eo delibutionibꝰ aliq̄bꝰ:ꝛ est tinctura remanēs. Et iteꝝ cassia nigra:ꝛ scoria ferri:ꝛ dragātuꝫ citrinū:ꝛ flos eris:ꝛ rubea ticture:ꝛ cortices granatoꝝ: terant̄ cū aceto vini donec d̄nigret̄ ꝛ liniat̄ sup̄ eā vinū. Et cibi h̄ntis hāc passionē sint assata ꝛ frixa:ꝛ que p̄parata sunt in patella ꝛ q̄ cocta sūt cū oppil̄one vasis ex carnibꝰ leuibꝰ cū semibꝰ:ꝛ sit ꝯtentus vino ꝛ dimittat potū aque oīno si possibile ē:aut mīoꝛet ip̄m et vtat̄ illa que ex ea decocta est aut mixta cū vino.

¶ De cura albaras nigre. Cap. 12m.

Est cura moꝛphee nigre ꝛ īdiget humectatione coꝛꝑis vehemētioꝛe ꝛ eūone foꝛtioꝛe:deinde admistrent̄ magis abstersiue medicine moꝛphee nigre. Et accidit q̄nq̄ꝫ h̄nti eā vt iuuet̄ coitu. Veꝝ balneū pl̄m ꝯfert ei. Qꝛ si vehemēs fiat ꝛ ad vltimū ꝑueniat curet̄ curatione lepꝛe.

¶ Tractatus Tertius de eis que accidunt in cute nō in coloꝛe eius de sabafati ꝛ refrēgi ꝛ balkiati ꝛ aluathim: Cuius capl̄a sunt. 27.

¶ De sabafati. Cap. p̄m.

Sabafati est de summa bothoꝛ vlcerosarum ꝛ currit consuetudo in pluribus lib. vt dicatur in capitulo decoꝛatiōis.

¶ Hic declarat de dispōnibꝰ cutis nō in coloꝛe eius tm̄:ꝛ hꝫ tot quot sunt iste dispōnes. ⁋ Pⁱa in duas. Pⁱo notificat nobis has passiōes. Secundo ponit curā. ibi (Cura eiꝰ.) ⁋ Pⁱa in tres. Pⁱo ostēdit nobis q̄d a sabafati ꝛ sui causas inuēs in hoc q̄d est refrēgi. Secūdo ostendit quid est bachia. ibi (Sed balchiati.) Tertio quid abiati. ibi (Sed aluathi.) ⁋ Prima in duas. Primo ostendit quid ipsa sit. Secūdo ponit causas. ibi (Et causa.) ⁋ Prima in tres. Primo in generali magis. Secūdo in sp̄ali. ibi (Et sabafati.) Tertio quoddam tempus euentus ostendit. ibi (Et multotiens.)

¶ Cōsiderādū ꝙ sabafati ē bothoꝛ:qꝛ ꝑua ap̄ata:imo valde ꝑua. Ulcerosaꝝ qꝛ cū vlceratiōe. Jsta aūt notitia est ḡnalis:qꝛ nō multuꝫ ꝑ hoc differt a foꝛmica vlceratiua. Et currit. hoc dixit qꝛ sicut foꝛmica cadit in capl̄o egritudinū ita posset cadere sabafati.

¶ Et sabafati q̄dē icipiens est bothoꝛ parue fixe leues diuise in numeratione locoꝝ:deide exulcerant̄ vlceribus crustosis:ꝛ sunt ad rubedinē d̄cliues: quādoq̄ꝫ etiā emittit virus ꝛ noiatur refrengi ꝛ sabafati humida:ꝛ quandoq̄ꝫ incipiunt squame sicce.

¶ Et sabafati in sp̄ali notificat. Cōsiderādū ꝙ notificat q̄ztū ad sui eētiā māꝫ ꝛ diuisionē. ⁋ Pⁱo quo ad eētiā:qꝛ est bothoꝛ parue ꝛc̄. ⁋ Scd̄o q̄ztū ad tp̄s:qꝛ in p̄ncipio est bothoꝛ ꝑue fixe:qꝛ nō ambulatiue sic̄ foꝛmica ambulatiua:nō tn̄ q̄n aliq̄ sit ambulatiua foꝛsan. vel fixe:qꝛ ēt ꝯsus ꝓfundū cutis īfixe:ꝛ h̄ ꝑꝑ grossitiē melāchołici humoꝛis. leues. s. in q̄ztitatibꝰ. vel leues. i. leues:qꝛ nō habētes eminētiā. diuise. i. multe numero ꝛ distīcti nūeri:sed post p̄ncipiū. ꝛ h̄ est q̄d dicit. deide vlcerant̄ vlceribꝰ crustosis. Et sunt ad rubedinē ꝛc̄. Quia ꝑꝑ moꝛdicationē trahit̄ aliq̄ mā sanguinea. Fit autē crusta ꝓpter siccitates que īdurant humiditates tractas ꝓpter moꝛdicationē. ⁋ Tertio notificat diuisionē qꝛ quedā est humida ꝛ noiatur setengi. i. resitengi ꝛc̄. Causa huius diuersitatis est ꝟm ꝙ materia est magis salsa consumpta aut minus.

¶ Et multotiēs app̄et in hyeme ꝛ aufert̄ velociter.

¶ Cōtra: īmo raro accidit qꝛ in hyeme sunt frigidi: vt sumit̄. 31. ꝓnostico. in cōmēto 3°. Dē ap̄a aufertur velociter. Cōtra: imo tarde qꝛ ꝓhibet resol̄onēꝫ. Dōm ꝙ multotiēs. i. q̄nq̄ꝫ:ꝛ sic est modus loquēdi. A. in pluribus locis: nō eni est incōueniēs ꝙ aliq̄ materia acuta expellat̄ versus cutim in hyeme ꝛ ibi retineat̄. ⁋ Ad 2m dicendū ꝙ plus confert hyems remittēdo acuitatē materie q̄ꝫ ꝓhibendo resolutionem:ꝛ etiam materia iam est circa sup̄ficiē vt nō possint multū impediri:ꝛ hic eēt locus oꝛationis:ꝛ qꝛ oēs iste materie habent secum humiditatem acutam cholericā que est apta ascendere: ideo vt plus fit in partibus capitis.

¶ Et cā q̄dē sabafati ē hūiditas mala acuta coꝛrosiua q̄ ꝑmiscet̄ sanguini ꝛ hūoꝛes grossi iteꝝ mali: q̄re grossuꝫ sit ap̄a ꝛ exiccat̄ subtile. Et cā eiꝰ q̄ d̄ ea sicca ē humoꝛ mel̄icus plurimus cui ꝑmiscetur humiditas acuta: quare expellit̄ ad cutem ꝛ coꝛrūpit ꝛ coꝛrodit.

¶ Cōsiderādū ꝙ ex mō narrādi causas ostēdit: q̄re sabafati humida: qꝛ grossa pars fit ap̄a. i. retinet̄ ꝛ fit pustula parua. Sꝫ subtilis exiccat̄. s. per resudationem ꝛ emanationeꝫ:ꝛ sic emittit sicut virus vel exiccatur qꝛ resoluitur: tamē moꝛdicatio coꝛrosionis trahit humiditates: sed est sicca qꝛ plus abūdat humoꝛ melācholicꝰ siccus:ꝛ miscetur humiditati acute:ꝛ qꝛ plurimus est humoꝛ melancholicus: ideo exiccat multū ꝛ non permittit exire humiditates: sed exiccat ꝛ facit crustas coꝛrumpendo ꝛ coꝛrodendo.

¶ Balkiati v̄o est de ḡne sabafati male: ꝫ aluathi sūt vlcera mel̄ica que apparēt i crure ex eadē mā ex qua fiūt varices:ꝛ appꝛopinquat cura eiꝰ curatiōi eaꝝ.

¶ Patet quidnam ꝛc̄. videtur ꝙ sit in locis varicis ꝟm hoc.

¶ De cura. Cap. 2m.

Cura eius est curationi ꝓxima ipetigis:ꝛ dicemus ill̄d. Nos v̄o dicemus nūc ꝙ ꝯfert al sabafati sicce eūatio humoꝛis chol̄ici ꝛ melācholici ꝛ flegmatis salsi cū eis que sunt sicut decoctio mirabolanoꝝ cū epithimo:ꝛ ponant̄ in ea aloes ꝛ scamonea:ꝛ administrent̄ postea que mūdificāt residuū cū humectatiōe: sicut aq̄ casei ꝛ fumiterre humidi de sūma cuiꝰ sumant̄ lib. j. ꝛ misceat̄ cū vtriusq̄ꝫ mirabolanoꝝ nigroꝝ ꝛ citrinoꝝ amboꝝ ana. ʒ. iij. epithimi pondus. ʒ. ij. ꝛ salis naptici tertia. ʒ. j. deide post ill̄d sit contētus aq̄ casei ꝛ epithimo sumēdo oi die pōdus. ʒ. xxx. de aqua casei:ꝛ. ʒ. j. s. de epithimo si tolerat nā ꝛ nō superfluat: aut ꝟm ꝙ tolerauerit. Et dimittat oē q̄d habet dulcedinē superfluā ꝛ ꝓpꝛie dactylos: aut amaritudinē: aut acuitatē: aut salsedinē:ꝛ sit ꝯtētus īsipido generāte humoꝛē sanū in quo nō est moꝛdicatio ꝛ humectatione coꝛꝑis humiditate eq̄li cū balneo ꝛ aliꝫs. Et flōmet̄ vena coꝛpoꝛis si necessitas fuerit eiꝰ ex vena que ibibit illud mēbꝛū: sicut vena frōtis in sabafati facta sup̄ caput ꝛ vena que est in cute capitꝫ: ꝛ vena que est post aures:ꝛ ipsa q̄dē fit ꝟm pl̄m rei sup̄ caput ꝛ vētose iterum ad illam que est in capite:ꝛ si fuerit in mēbꝛis inferioꝛibus flōmentur due saphene.

¶ Primo ponit curam per euacuationem ꝛ regimē. Secundo per localia. ibi (Et cum feceris.) Tertio specialiter ponit cañ. ibi (Alhot. ⁋ Prima in tres. Primo per medicinas. Secundo regimē. ibi (Et dimittat.) Tertio flobothomiam. ibi (Et flobothomia.)

¶ Considerandum ꝙ expꝛessit curam sicce quia difficilioꝛ: tamen huic competit euacuatio ꝛc̄.

¶ Et cū feceris illud fricabis al sabafati fricatiōe foꝛti donec sanguinet̄:ꝛ stude in h̄ vt currat ex ea sang. plurimus: deide curet̄ cū medicis localibꝰ ꝛ ꝓpꝛie cū fricat̄ post sanguinationē cū sale ꝛ aceto:ꝛ ei q̄dē que de ipsa sicca est ꝯfert balneū frequēs absq̄ꝫ longitudine tēsionis ꝛ vapoꝛatio mēbꝛi sup̄ vapoꝛē aque calide:

aut tepid•

aut tepide in die aliquotiẽs: ⁊ olea ⁊ adipes ⁊ regimẽ humectatiuũ cum nutrimẽto ⁊ inunctio ⁊ caputpurgijs. Et sunt necessarie in euãdo eaꝫ medicine attrahentes meliaꝫ attractione forti ⁊ educẽtes eã: ⁊ administrẽt post hoc aqua casei ſm ꝙ dictũ est: ⁊ non malum est apponere sanguisugas iuxta: deinde necẽia est fricatio ⁊ sanguinatio: deĩde administrẽt medicĩe locales. Et existimauerũt qdam ꝙ flõmia alsabafati ex vena ꝓxima ei sicut vena post aures ad alsabafati capitis est curatio eius: deinde liniatur cum melle ⁊ cũ aqua sicle et draganto.

¶ Primo in confuso ⁊ generali. Secũdo in speciali. ibi (Medicine autem locales.) ¶ Prima in duas. Primo facit hoc. Secundo resumit curationem sicce. ibi (Et tu quidem.)

¶ Considerandum ꝙ forti potest referri ad omnem sabafatim et ad illam que est in alijs partibus ⁊ partibus faciei ⁊c̃.

Dubium

¶ Dubitaẽ. q̃re docuit humectare ⁊ hic docet exiccare. ¶ Dõm ꝙ duplex est intẽtio. s. ad qualitatẽ materie: ⁊ ita cõpetit humectatio. ⁊ est intentio ad corrosionẽ vel vlcerationeꝫ: ⁊ fit exiccatio: ⁊ in hac exiccatiõe cõsumiẽ materia per viã exiccatiõis vbi sit mã que indigeat abstersione vel resolutione manifestiori.

¶ Medicine aũt locales ad humidã icipiẽtẽ qdẽ que est sup corpꝰ humidũ: ⁊ corpa ĩfantiũ sunt sic̃ alcanna ⁊ sicut idicũ cũ gallis adustis cũ oleo alkeiri: est enim exptũ vltimũ sic̃ medicĩe facte ex stipticis exiccatiuis sic̃ sunt cortices granatoꝝ cuꝫ aceto vini ⁊ oleo rosaceo: ⁊ qñq; poniẽ in eo lythargiriũ: ⁊ qñq; necẽiuꝫ est admĩstrare illð in quo est abstersio iteꝝ sic̃ est aristo. Et multotiẽs qdẽ sanat illã que de ea media est fricatio cũ aceto ⁊ sale ⁊ alusnen viridi q̃re exiccaẽ ⁊ cadit. Et de medicis que sunt in istis ordibꝰ sunt thutia ⁊ climia ⁊ chimolea ⁊ charta cõbusta cũ aceto ⁊ gũma pini cũ balaustijs ⁊ aceto ⁊ oleo rosaceo: aut sumaẽ lythargirij ⁊ scorie argẽti: ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ venaꝝ tinctoꝝ: oĩum ana. ʒ. j. cũ aceto ⁊ oleo rosaceo: et silr̃ radices lilij celestis ⁊ xylobalsami semẽ ⁊ ciminuꝫ resolutũ: ⁊ gũma albotin cõtrita: ⁊ iteꝝ lẽtes ⁊ magra cũ aceto: ⁊ rursuꝫ amigdale amare: ⁊ galle virides q̃buscũq; eaꝝ ꝯtritis: ⁊ fiat ex eis epithima cum aceto postq̃ ꝑparatũ fuerit cũ sale. Dixerũt. ⁊ sumanẽ cãcri viui: ⁊ terãtur cũ sansuco ⁊ exprimanẽ ⁊ fiat caputpurgiũ cũ eo ⁊ cũ humiditate cancroꝝ solũ. In antiq̃ autem ⁊ in illa que est sup corpora dura sunt necẽia ea q̃ sunt sicut colcotar ⁊ alcãtuꝫ ⁊ cupssus ⁊ dragãtuꝫ encaustri ⁊ sal ⁊ sulphur: ⁊ terra argẽti viui: ⁊ vene tinctorũ: ⁊ medicamẽ de chartis: ⁊ scoria eris: ⁊ fuligo furni: ⁊ sal ex stipticis resolutiuis: ⁊ iteꝝ sicut lythargiriũ ⁊ cerusa: nasturtiũ v̈o siccũ ex exiccãtibꝰ ⁊ fortibꝰ ⁊ fimus colũbinus ex resolutiuis vehemẽtis abstersionis ⁊ exiccationis: ⁊ silr̃ stercus lacerti ⁊ stercus turdoꝝ ⁊ ꝓprie comedẽtiũ rizi. Et emplr̃m venaꝝ est ex eis que ꝯferũt omni sabafati: ⁊ emplr̃m rubeũ factum ex venis citrinis ⁊ alcãna ⁊ aristologia ⁊ corticibꝰ granatoꝝ et lythargirio: ⁊ medicamẽ qð dicemꝰ in capsice. ¶ Medicamẽ eni bonũ. Chimolee sulphuris viridis: cineris cucurbite ⁊ pulpe colloqntide: oĩum partes eq̃les cũ aceto aut coriãdrũ siccũ adustũ: ⁊ nasturtiũ excorticatum ⁊ alcãna cuꝫ aceto: ⁊ oleo rosaceo: ⁊ iteꝝ cinis ligni vitis: ⁊ aristologia roẽ. ⁊ balaustie: ⁊ galle ⁊ gumma pini cũ aceto ⁊ oleo rosaceo. ¶ Medicamẽ bonũ valde. Abluaẽ alsabafati cũ ꝺcoctõe oleãdri: deĩde liniatur cum scorie eris ⁊ myrre pondere. ʒ. ij. ⁊ terre argenti viui thuris ⁊ aluminis iameni: omniuꝫ añ. ʒ. iiij. aristol̃. ⁊ colcotar ⁊ cineris vitis ⁊ aloes: omnium añ. pondus. ʒ. j. cum aceto ⁊ oleo.

¶ Primo ad humidam inchoañ. Secundo ad siccam ⁊ antiquaꝫ. ibi (In antiqua.) ¶ Prima in tot quot ⁊c̃.

¶ Medicine locales ad sabafati siccã ⁊ antiquam.

Que de ea fortis est indiget medicamine acuto corrodẽte eã vsquequo perueniat ad carnem sanã: deinde cureẽ cũ emplastro vlcerũ sicut est oleo de venis ⁊ lythargirio ⁊ aceto ⁊ oleo: ⁊ que est ĩfra illã curetur cum eo cũ quo curaẽ antiqua prima predicta ⁊ ꝯferunt ei humectatio corporis cuꝫ cibis ⁊ odoramẽta ⁊ clysteria ⁊ alia. ¶ Medicamẽ bonum ad sabafati humidaꝫ ⁊ siccaꝫ. ℞. olei amigdalaꝝ amararũ: ⁊ olei synapis: amboꝝ ana. ʒ. sacraiati: aceti sacraiati. j. sief memithe ⁊ gallarũ: ãboꝝ ana auẽ. iij. fellis zeharagi auẽ. j. venaꝝ citrinaꝝ ⁊ bau rach amboꝝ ana auẽ. ʒ. teranẽ medicine ⁊ misceantur cum duobus oleis ⁊ aceto ꝑmixtione vehemẽti cõterendo: deinde administrẽẽ sup oẽꝫ sabafati ⁊ scabiẽ ⁊ pediculos ⁊ depilationẽ ⁊ alopiciã ⁊ furfures. Et albalkiati qdẽ est de genere alsabafati male: ⁊ qñq; est cã eius morsus sicut sinifes maligni: ⁊ cura eius est cura illius. ¶ Medicamẽ n ostrũ forte. ℞. aristo. ⁊ floris eris ⁊ ãmoniaci ⁊ bdellij ⁊ synapis et dragagãti ꝑtes equales: aggregenẽ cũ oleo de frumẽto et aceto q̃ztũ est oleum et pauco melle et administretur.

¶ De impetigine. Cap. 3m.

Impetigo nõ est longinqua a sabafati et nõ diuersificatur ab ea nisi cum re occulta ⁊ ꝓprie alsabafati sicca.

¶ Primo notificat impetiginem. Scðo ponit curaꝫ. ibi (Indiget.) ¶ Prima in tres. Primo comparat eam ad sabafatim. Secundo ponit eius curam in comparatione ad eam. Tertio sicut Seraꝑ. 5. breuiarij. ca. z. collecta: q2 in magis ⁊ minus: ⁊ est collecta.

¶ Et ꝑtransit vt sit alsabafati sicca ipetigo malignior et deterior et magis corrosiua et longinquioris ꝓfunditatis. Et causa impetiginis est ꝓpinqua cause alsabafati. Nam est aquosa herifiati acuta permixta iterũ materie grosse melãcholice grossiori materia scabiei. Et impetigo quidem velocioris sanationis est illa cuius subtile est magis vincens.

¶ Hic inuit Aui. ꝙ q̃libet sabafati pt̃ dici ĩpetigo. Posset tñ textꝰ exponi alr̃ vt lr̃a q̃ dic̃. alsabafati sicca. sit casus ablatiui: ⁊ tunc est sensus. ꝑtrãsit vt ĩpetigo sit malignior alsabafati sicca. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ Guilelmꝰ reduc̃ ignẽ volaticũ ĩ istã spẽꝫ egritudis. s. ĩpetiginẽ ⁊ pt̃ eẽ. nos ĩpetigies ⁊ sabafati noĩamꝰ scalfãos

Dubium

¶ Dubitatur. q̃re tẽdit vtplr̃m in rotũdũ. Simon ĝ Ianuẽsis ita notificat illã dicẽdo ꝙ cã ẽ diuersitas ĩ mã. s. cholica subtili volente ascẽdere: ⁊ melica grossa volẽte descẽdere: q2 vna ĩpedit aliaꝫ: iõ veniũt ad figurã mediaꝫ que est q̃si rotũda: ⁊ h̃ põt sumi a Sera. 5. breuiarij. c. z. ſm vnũ modũ exponẽdi eius textum qui dicit. ꝑꝑ h̃ declinat hec egritudo ad duo latera simul. Aliter tamen põt exponi ad duo latera. s. facilis cure ⁊ difficilis cure. ⁊ cuꝫ causa est: q2 si materia est subtilior pelliẽ magis extra vt sic esset scabies.

¶ Et impetigo quidẽ alia est humida sanguiea in qua apparet cum fricatur res ⁊ est magis salua. Et alia est sicca: cuius plr̃m est a flegmate salso ꝯuerso ꝑ adustionẽ in meliã. Et ꝺ ipetigie ẽ excorticata ꝑꝑ vehemẽtiã siccitaꝭ ⁊ multitudinẽ ꝓfundatiõis: ⁊ ẽ sic̃ albaras ni-

gra: ⁊ sic cortices: ⁊ de ea ē nō excorticata. Et de ipetigine est ambulatiua maligna ⁊ de ea ē stās. Et d̓ ipetigie ē recēs: ⁊ d̓ ea ē ātiq̄ mala ⁊ ē egritudo herisiati.

¶ Hic ponit quatuor diuisiōes. egritudo herisiati. i. hñs acuitatē.

¶ De cura impetiginis. Cap. 4m.

Indiget impetigo in radice curationis medicinis aggregantibus resolutionem ⁊ incisionem ⁊ liquefactionez ⁊ subtiliationem cū sedatione ⁊ humectatione. Et prima earuz est ꝑm materiam grossam. Et secūda est ꝑm materiā acutam subtilem: ⁊ ꝑm dominiū vnius duarum rerum est necessariuz vt vincat vnū duoꝝ regiminum.

¶ Pr̄io ī gn̄ali pōit curā. Scd̄o ī sp̄āli. ibi (Et appō sanguisugaꝝ.)
¶ Cōsiderandum est ꝙ prima est resolutio incisoꝝ ⁊c̄. Scd̄a sedatio ⁊c̄. Tertio Serap̄. trac. 5. ca. z. ¶ Cōsiderādum ꝙ resol̓o posset vtriq̄ ꝯuenire: tñ in mā cholica valde leuis resol̓o cōpetit.

¶ Et appositio sanguisugaꝝ est de melioribꝰ medicis eius: ⁊ est necessariū in re eiꝰ mūdificare: ⁊ ꝯñter ꝓhibere aquā casei ꝑm moduz quē exigit illud qd̓ est pn̄s ⁊ cibatiōis ⁊ humectatiōis ⁊ regimis humectātis illd̓ qd̓ est necessariū alsabafati. Et sil̓r balneū est de sublimioribꝰ curationibꝰ eius: ⁊ fortasse idiget separatiōe aeris sicci. Dixerunt quidam. ⁊ de eis que ꝓhibēt euenire impetiginem ⁊ sanant qd̓ de ea euenit est vt in potu deꝝ lacce ablute ablutione aloes pōdus. ʒ. j. cū tribus. ʒ. decoctionis myrti. Et quādo expādiꝝ impetigo ⁊ multiplicatur: tunc cura eius est cura lepre.

¶ Primo ponit curam per euacuationem ⁊ regimen. Secūdo per localia. ibi De medicinis.)

¶ Curationes locales.

De medicinis qdē singularibꝰ eius que recēs est ⁊ media est acetositas citri. Et fortis iterū gūmi arabicū cū aceto ⁊ gūma amigdale ⁊ gūma pini cū aceto ⁊ storax liq̄da cū aceto ⁊ synapis cū aceto est vltima: ⁊ aqua sulphurea: ⁊ aq̄ salsa: ⁊ spuma maris: ⁊ glutinū de corijs: ⁊ saliua hois ieiuni ad illud qd̓ residet sup̱ dentes eius: ⁊ semē melonis: ⁊ radix aphodilli ⁊ alisras cū oleo amigdalarū amaraꝝ est bonū: ⁊ folia capparis cū aceto: ⁊ saia noua cōfert omni ipetigini cū ꝓprietate sua ⁊ achacia et mugath: ⁊ oleū de tritico est ꝯueniēs ei que accidit oī corpori ⁊ debili ⁊ forti ⁊ vene citrine: ⁊ icipiēti vt assidueꝝ effusio aque cal̓e sup̱ eā: deinde fricetꝝ cum oleo vio. fiat illud ꝑm assiduationē: ⁊ aqua ordei linita fortasse delet eā ⁊ ꝓprie cū semine tamarisci: ⁊ ꝯferūt alsahafati humide cucumer ⁊ mucilago psilij ⁊ succꝰ humidi eius ⁊ aq̄ portulace ⁊ gūma prunoꝝ ꝯfert. Ad ipetiginē infantiuz sumantꝝ gūme amigdalaꝝ ⁊ glutini de corijs ⁊ storacis ꝑtes eq̄les: ⁊ aggregentꝝ cuz aceto ⁊ liniatꝝ: aut sumatꝝ glutē carpētariorum: ⁊ thus ⁊ sulphur ⁊ acetū ⁊ terantꝝ ⁊ administrentꝝ. Antiqua vͦo mala ex ea idiget medicinis fortioribꝰ sic̄ succo acetositatis citri cōfortato cum d̓coctiōe: ⁊ sicut oleo ciceris ⁊ oleo rizi: ⁊ oleo frumēti ꝓprie: ⁊ gūma amigdalarum amararuz ⁊ sulphure ⁊ stercore caprino adusto ⁊ spuma maris ⁊ alkitran ⁊ pix sunt mirabilia ābo. Et sil̓r assiduatio epithimādi eā cū napta alba ⁊ stercꝰ aīaliū p̄dictoꝝ ī ca. alsahafati ⁊ agnꝰ castꝰ ⁊ cappis ⁊ āmoniacū ⁊ elleborꝰ ⁊ grana alben ⁊ gūma ruthe agrestis ꝓprie p̄cipue cū fit ex ea ceratū cū ol̓o synapis ⁊ silami ⁊ āmoniacū cū aceto ⁊ cordumēi ⁊ ꝯdisi ⁊ cinis balnei ⁊ cōdisi ⁊ vene ⁊ synapis ⁊ nasturtiū ⁊ semē eruce ⁊ mel anacardi ē vltimū. Et de cōposit̄ ē vt sumatꝝ cordumeni ⁊ teratꝝ ⁊ aggregetꝝ cū oleo tritici ⁊ cinis alliorū cū melle ⁊ sulphur cū gūma albotin ⁊ grana alben cū aceto sunt fortia valde. Et ad excorticatā iteruz vt sumatꝝ thuris ⁊ dragaganti ⁊ sulphuris ⁊ aloes oium ana. ʒ. j. ⁊ gūmi. ʒ. ij. ⁊ liniatꝝ cū aceto. Aut sumātur baurach armeni auꝝ. ℥. olei de tritico. ʒ. iij. acetositat̄ citri aspalti: semis eruce ana. ʒ. ij. nigelle. ʒ. j. ℥. ellebori nigri dragaganti adusti amboꝝ ana. ʒ. j. ℥. fiat ex eis epithima. Aut sumantꝝ saia noua ⁊ liniatur cuz aceto: aut sumantur dragagantum ⁊ myrra ⁊ olibanum ⁊ alumen ⁊ sulphur ⁊ aloes conficiantur cum vino cocto ⁊ liniantꝝ. ¶ Medicamē bonū. ℞. granoꝝ alben ꝑtes. x. sulphuris citrini ꝑtes. iiij. saia noua ꝑs. j. eiꝰ ꝯtritio optie fiat ⁊ liniatꝝ cū aceto vini ⁊ ol̓o ātiq̄. Aut sumantꝝ stercoris canini ⁊ vsnen fullonū albi: ⁊ ruthe ⁊ fuligis furni ⁊ corticuz granatoꝝ ⁊ cineris balnei ⁊ vtriusq̄ arsenici ⁊ sulphuris citrini equales partes dissoluatꝝ cuz aceto ⁊ oleo et liniatur.

¶ Primo ponit curam inchoantis leuis. Secūdo antique. ibi (Antiqua vͦo.) ⁊ Prima in duas. Primo enumerat multas medicias. Secundo dat ordinem vsus curationis. ibi (Et incipiemus.)
¶ Et hic considerandū ꝙ in principio: q̄r materia est nimis grossa: ⁊ est magis cholerica acuta: ideo incipit a sedātibus acuitatē: postea transit ad fortiter exiccantia ⁊ abstergentia ⁊ resoluentia. In antiqua ad fortiora exiccantia ⁊ resoluentia ⁊c̄.

¶ De bothor lenibus. Cap. 5m.

Qvandoq̄ sparguntꝝ sup̱ nasum ēt sup̱ poma maxillaꝝ bothor albe q̄si ipsa sint pūcta lact̄ ꝑꝑ mām virulētā expulsaz ad sup̱ficiē d̓ vapore corpis: ⁊ cura eiꝰ est oē i q̄ ē exiccatio ⁊ resolutio sicut elleborus albus cum medietate sui de ireos de quo fiat linimentum: ⁊ semen lini ⁊ baurach ⁊ ficus ⁊ nigella cum aceto.

¶ De scabie ⁊ pruritu. Cap. 6m.

Materia ex q̄ gn̄atꝝ scabies aut ē mā sanguinea cui admiscetꝝ chol̓a q̄ forsitan ꝯuersa ē i melācholiā: aut ꝯuersa ē ꝑs eiꝰ i mel̓iaz: aut mā cui admiscetꝝ flegma salsuz baurachiū. Et prima q̄dem est scabies sicca ⁊ mā sicca ad grossitudinē decliuis. Altera est scabies humida ⁊ humiditas eius est humiditas ad subtilitatem decliuis.

¶ Hic d̓terminat de scabie ⁊ pruritu. Et p̄ q̄tū ad sui cās ⁊ diuersitates. Scd̄o ponit curā. ibi (Cura.) ⁊ Pr̄a in tres. Pr̄o ponit cās scabiei. Scd̄o pruritus. ibi (Et cāe q̄dem gn̄antes.) Tertio ponit quosdā canones. ibi (Et scias ꝙ.) ⁊ Pr̄a in tres. Pr̄o ponit cās añtes ⁊ coniūctas. Secundo primitiuas. ibi (Et plurimū.) Tertio ponit quādam diuersitatem. ibi (Et illa que est magis.)
¶ Considerādum ꝙ primo īuuit hanc diuisionez ꝙ scabies fit: aut ex materia sanguinea cui miscetꝝ humor adustus: aut ex mā. s. sanguinea cui miscetꝝ flegma salsum. baurachiū. i. salsum acutum.
¶ Dubitatꝝ. q̄re opz ꝙ misceatꝝ mā sanguinea. ⁊ Dōm ꝙ scabies h̄z ꝙ distiguitꝝ ꝯ saffatim ⁊ ipetiginē occupat plurimā p̄tē corpis: ⁊ iō ad eā opz ꝙ vadat cū mā cōi. s. sanguine. verum Serap̄. 5o cap. 7. inceptio fit a sanguie grosso. ¶ Cōsiderandum tamen ꝙ posset exponi: aut a mā sanguinea aquosa: aut a sanguine: ⁊ tunc īuuit distinctionez ꝙ vel fit a materia sanguinea mixta ⁊c̄. vel a materia alia: aut sanguinea mixta flegmati salso ⁊c̄. ¶ Considerandū cholera que forsan rubea vel nigra adusta: h̄ ideo dixit q̄r adustio nō faceret ex cholera melācholiam: sed si dederit illi siccitatez multam: q̄uis stet in terminis cholere posset facere scabiem.
¶ Dubitatꝝ. vtrum scabies possit fieri ab oī humore. ⁊ Dōm ꝙ scabies

Dubm pm

Dubm 2m

bies ꝓprie que est dispō pruriginosa cū bothoꝛ: opʒ ꝙ fiat ab humoribus acutis: qꝛ hi faciunt pruritum: sed scabies pro ꝗbuscūqꝫ pustulis pōt fieri ab alijs. ¶ Considerandū. aut ꝯuersa est ps ei⁹. potest dupl'r exponi. eius. s. sanguinis: vel eius. s. cholere.

Dub^m 3^m ¶ Dices tu nōne ex alio humore melācholico adusto sanguini mixto posset fieri scabies. ⁋ Dicendum ꝙ sic. sed ista scabies tenderet ad naturam impetiginis male.

Dub^m 4^m ¶ Dubitaṫ. qꝛ Aui. vꝫ ꝯdicere qꝛ dic̄ ꝙ scabies facta a mā salsa baurachia ē scabies humida. supra āt caplo de ipetigīe. dixit ꝙ alia ē impetigo humida in qua est mā sanguīea ⁊c̄. alia sicca cui⁹ plīm ē a flegmate salso. ⁋ Multi pūctarūt textū: tñ si ꝯsideras mēs Aui. verificaṫ: ꝓꝑ qḋ ꝯsiderādū ꝙ scabies dꝛ humida que humiditatē aquosaʒ emittit: dꝛ sicca q̄ nō emittit illā vel emittit grossam sorditiē vel nihil emittit. Mā āt sanguinea q̄ facit ꝑmā scabieʒ ē mā grossa sicciꝛ ⁊ grossiꝛ q̄ꝫ illa q̄ facit scabiē secūdaʒ: qꝛ ista q̄ facit primā hʒ secū chol'aʒ adustā q̄ est grossa: ⁊ q̄ est de nā melica grossa: vñ sanguis igrossaṫ: dꝛ ⁊ ꝑ subām ⁊ ꝑ q̄litatē cal'e ⁊ sicce actionē. Sed ista q̄ facit scabiē scḋam est mā salsa. s. flegma salsuʒ qḋ fit ex flegmate aq̄so: ⁊ iō est aq̄si⁹ ⁊ subtili⁹ q̄ꝫ mā q̄ facit primā scabiē nec ita adurit ⁊ igrossat sanguinē sicut facit chol'a adusta: ꝫ cū faċ scabiē emanabit hūiditas ista aq̄sa subtilis: ⁊ h̄ est qḋ dicit humiditas ei⁹ est hūiditas ad subtilitatē decliuis. ⁋ Ad ꝯriū dōʒ ꝙ sermo Aui. supra est cū cōditione: qꝛ dicit. a flegmate salso ꝯuerso in mel'iam per adustionē: nō ergo dicit a salso puro. ¶ Cōsiderādum ꝙ iste materie que dicte sunt: vel sunt in via expulsiōis ad cutim: ⁊ sic sunt cause añtes. vel sunt actu in partibus cutis: ⁊ sic sunt cāe coniuncte: conuenienter autem ponit causas primitiuas.

¶ Et plīm quidē generatur ab acceptiōe in comestiōe salsorum ⁊ acutorum ⁊ amaroꝝ ⁊ specieꝝ que ꝑ cōdimento admiscentur cibis acutarum ⁊ similium.

¶ Cōsiderādū ꝙ lʒ possint eē alie cāe primitiue vt aer: tñ qꝛ cibus multū hoc facit: iō de cibis dixit ꝙ ista tā māliter q̄ꝫ actiue faciūt adustionē ⁊ salsedinem in sanguinē: vnde fit scabiei materia.

¶ Et illa q̄ ē magis spsa ⁊ corpulētiꝛ ⁊ acutioris capitis ex oib⁹ bothoꝛ ē acutioris hūoris: ⁊ q̄ ē latiꝛ ⁊ vehemētioris ꝓfundatiōis ei⁹ humoꝛ ē mioris acuitatꝭ.

¶ Cōsiderādū ꝙ dicit tria. sparsa q̄ꝫtuʒ ad mām bothoꝛ. corpulentioꝛ. i. vnitioꝛ ī corꝑe ⁊ apponiṫ late. acutioꝛ q̄ꝫtū ad ꝓpulsionē ex̄ ⁊ opponiṫ ꝓfunde. ¶ Nōndū ꝙ māe calide acute sunt apte diuidi in ꝑtes multas ⁊ q̄libet ps: q̄ꝫuis sit minima ē apta moueri ⁊ facē pustulā: ⁊ iō faciēt pustulas multi numeri: ⁊ cū h̄ ꝙ in ꝑua q̄ꝫtitate nō facit tā latā: ⁊ qꝛ mobilis ⁊ subtilis: iō facit eā acuti capitꝭ: sʒ māe min⁹ acute hñtes ꝯ grossitie nō sūt sic ꝑtibiles nec ꝓpellibiles extra: ⁊ ideo faciunt pustulas latas ⁊ non acutas sed profundas: ⁊ est sermo similis afoꝛ. ⁊ cōmen. 9. sexte particule. s. pustule late non valde pruriginose fiunt.

¶ Et cāe q̄dē gñantes mām scabiei sunt cāe generantes mām pruritus: veꝝ ipse sunt fortiores ⁊ appropinquāt causis generātibus pediculos ⁊ alsahafati ⁊ furfures ⁊ ipetiginē ⁊ approximāt eis in curatione.

¶ Hic vult ꝯclarare cās ⁊ eē prurit⁹. Et ꝑ̊ in gñali magis. Scḋo in speciali: ponēdo dꝛiaʒ inter scabiem ⁊ pruritum. ibi (Et scabies.) ¶ Cōsiderādū ꝙ. 3. inuit. Prio ꝙ cāe sūt ꝓpīque. Rō qꝛ tā scabiei q̄ꝫ prurit⁹ cā est mā adusta vel salsa: lʒ sit dꝛia: qꝛ in scabie est bothoꝛ ⁊ nō in pruritu: ꝫ appropinquanṫ in causis. Scḋo ponit canonem. ipse. s. cāe scabiei sunt fortiores. Rō est: qꝛ vt diceṫ de mente auctoꝝ mā scabiei est grossioꝛ: cāe igiṫ sanguinē ꝯuertētes ad melācholiaʒ vel ad salsedinē que magis īgrossant adurēdo vel putrefaciēdo faciūt mām scabiei. que aūt minus ad hoc ꝑducūt faciūt mām pruritus. etiā mā scabiei facit pustulas ⁊ vlcera aliq̄ qḋ nō facit materia pruritus. Tertio īnuit ꝙ appropinquant. s. cāe scabiei ⁊ pruritus causis ⁊c̄. Rō est: qꝛ cause illorum sunt quecūqꝫ generāt materias corruptas versus cutē pellendo. sunt enī ille morbus mālis circa cutim existēs: ⁊ iō appropinquāt in curatione.

¶ Et scabies quidem differt a pruritu in hoc ꝙ cū pruritu non sunt bothoꝛ sicut sunt in scabie.

¶ Hic ī spāli ponēdo dꝛiaʒ ⁊c̄. iuestigat cās prurit⁹ ⁊ ēt scabiei. Et ꝑ̊, dꝛiam ponit. Scḋo ꝓbādo qḋ dixit ponit cās prurit⁹ vl' scabiei. ibi (Qm̄ ipa.) ¶ Cōsiderādū ꝙ prurit⁹ nō ē nisi q̄daʒ malus sensus inducens hoīeʒ ad scalpellādū. malus sensus dico merodianus. cū igiṫ nō est ibi pustula: dꝛ solus prurit⁹. cū aūt est ibi dꝛ scabies.

¶ Qm̄ ipsa est a materia subtiliore ⁊ minus declinante ad salsedinem ⁊ in ea generatur.

¶ Hic ꝓbādo qḋ dixit ꝯclarat causas prurit⁹ ⁊ ēt scabiei. Primo ꝯclarat cās hūorales. Scḋo cās haꝝ cārū. ibi (Et fixio.) Diċ sic ꝓm vnā expōnē: vñ dcm̄ est ꝙ in scabie ē bothoꝛ. i. ꝑue pustule: sed in pruritu nō ē bothoꝛ: qm̄ ipsa scabies ē a mā subtiliore. s. in subā et min⁹ ꝯclināte ad salsedinē. i. ad siccitatē. Et in ea. s. mā subtilioꝛe ⁊ mā magis hūida ⁊ min⁹ acida salsa gñaṫ. s. scabies. ¶ Cōsiderāduʒ igiṫ ꝓm hāc expōnē ꝙ ꝓm ītētionē Aui. duo ponebanṫ supra circa scabiē. s. mā sanguinea cui misceṫ adusta cholerica: ⁊ mā cui misceṫ flegma salsuʒ: ⁊ postea dixit ꝙ ēt sūt ꝓpīque: ⁊ dixit ꝙ mā scabiei facit bothoꝛ ⁊c̄. hic igiṫ īnuit diuersitateʒ cāe: qꝛ scabies fit a sanguīe mixto cū chol'a. s. min⁹ grosso ⁊ min⁹ grossa: sed pruritus a sanguīe magis grosso: ⁊ ēt chol'a illa mixta. sil'r scabies fit a mā flegmatica minus salsa ⁊ magis īsipida: ⁊ sic magis subtili: sʒ pruritus fit a mā flegmatica magis salsa: ⁊ ꝑ salsedinē magis sicca: ⁊ sic magis grossa: ⁊ a mā. Ex hoc Auicēna ꝓbat ꝓpositū. In illa dispositione cutis nō sunt bothoꝛ in qua mā est grossioꝛ: in illa sūt bothoꝛ. in qua est subtilioꝛ: sed in pruritu mā est grossioꝛ ⁊c̄. Maioꝛ apparet: qꝛ materie subtiles ꝓpelluṅt extra ad suꝑficiē ⁊ faciūt pustulas. Si ergo mā pruritus eēt subtilis: tūc mā veniret versus cutim ⁊ faceret pustulas. Si ergo nō est hoc erit qꝛ grossa.

¶ Dubitaṫ. vtrū mā que facit pruritū sit grossioꝛ q̄ꝫ mā que faċ scabiem. ⁋ Videṫ ꝙ nō: imo sit subtilioꝛ ꝑ Gal'. 5. de accñti ⁊ morbo. penul. cap̄. vbi mā prurit⁹ gñans est subtilis salsa que scabiē gñat est grossa salsa ⁊c̄. Itē Halya. 8. theorice. 17. ca. Iteʒ Cōstātinus in viatico libro. vltimo ca. de scabie. ponit sñiam eādē. Itē Serap̄. 5. cap̄. 7. de scabie. vbi absolute dicit ꝙ scabies fit a sanguīe grosso. probaṫ rōne. Mā absolute mordicatiua est subtilioꝛ q̄ꝫ mā in vna parte colligibilis: qꝛ mordicatio fit a re subtili dispartibili vt faciat euenire sol'onē quādā ꝯtinuitatis multi numeri: vt 2° cañ. 4. ca. Sʒ mā faciēs pruritū est mordicatiua ⁊c̄. ⁋ In ꝯriū est Aui. hic ꝓm hāc expōnē ⁋ In ꝯriū arguiṫ ex textu Halya. 8. theori. 17. ca. vbi loquēs de mā pruritus dicit ꝙ ei⁹ cā est mā salsa grossa: ⁊ ꝓbatur rōne Auicē. mā que penetrat ex̄ ad cutim ⁊ facit bothoꝛ est subtilioꝛ q̄ꝫ illa que subtus retineṫ: sed mā scabiei ⁊c̄. ⁋ In hac q̄ōne est duplex modus loquēdi. Unus absolute tenēdo ꝙ mā faciēs pruritū sit subtilioꝛ: h̄ ꝯclarat ex mēte auctoꝝ ꝓdictoꝝ: ⁊ rōne ꝓdicta ⁊ alia: illa mā est subtilioꝛ que stat īter duas cutes: sed illa ē grossioꝛ: que lʒ occupet cutim extra: tñ intus ꝓfundaṫ. hec ꝓpositio est ꝯcessa ⁊ nota ex declaratis supra cap̄. 1. de aꝑatib⁹ ⁊ de flegmone. Sed mā pruritus stat īter duas cutes: ⁊ si occupat cutim extra. est scabies sicca vt statim ponit Aui. Ad vltimū mā prurit⁹ aggregaṫ īter duas cutes ⁊c̄. Ad textū Aui. dōm ꝑ expōnē cū diċ: qm̄ ipsa. s. dispō prurit⁹ fit a mā ⁊c̄. ⁊ hec ꝓbaṫ. qꝛ māe subtiles recedūt ⁊ resoluuṅt ⁊ nō figūtur in cute: ⁊ iō nō faciūt pustulas ⁊ bothoꝛ ⁊c̄. Ista opinio quā al's posui nō est bñ tolerabilis. Prio Aui. supra ponit ꝙ cā īpetiginis est grossioꝛ q̄ꝫ cā scabiei: ⁊ non est alia cā nisi qꝛ in scabie sūt pustule ex̄: sed in īpetigine nō: ꝫ sic diceṫ ꝙ in pruritu cū mā nō faciat pustulas ⁊c̄. Itē Gal'. 5. de accñti ⁊ morbo. cap̄. 6. assignat cāʒ: q̄re q̄dā sūt scalpētes se ⁊ nihil ꝓficiūt. Rñdent qꝛ hñt humores grossos incuneatos intus. Itē passio senib⁹ cōformis est de mā grossa: qꝛ senū humores sunt grossi: sed passio que est prurit⁹ est senib⁹ cōformis: qꝛ multū accidit eis ⁊ min⁹ accidit scabies: īmo videm⁹ eā plus in priorib⁹ etatib⁹. ⁋ Scḋa sol'o ꝙ vtrūqꝫ sit ꝯtingēs. s. ꝙ mā pruritus sit grossioꝛ: ⁊ ꝙ sit subtilioꝛ. Dōm igiṫ aliter ꝓꝑ qḋ sciēdū ꝙ prurit⁹ est malus sensus mordicatiuus īducēs hoīem ad scalpellādū. Ex qua diffōne apparet primo quid arguit absolute prurit⁹. Dōm ꝙ mām subtilē: qꝛ ista est que mordicat. 2° cañ. Scḋo ꝓꝑ quid hō scalpsit se: qꝛ attracta humiditate sensit delectationē in resoluendo vapores acutos. Tertio qꝛ postea dolet: qꝛ motus inflāmat mām ⁊ cōmouet eā: ⁊ subtile aquosuʒ resoluitur vel exit: sed cū pruritu sunt pustule: ⁊ ideo remanet mā acutioꝛ ⁊ magis cōmota: ⁊ sic magis ledit.

¶ Dubitaṫ vtrum in oī pruritu sit scabies ⁊ eꝯ. ⁋ Dōm ꝙ nō in oī pruritu est scabies: qꝛ cū spargiṫ mā mordicās nō adunaṫ ad formas bothorales: sed nō vꝫ bñ absolui scabies a pruritu: qꝛ ois mā scabiosa: siue sit cholera adusta: siue flegma salsuʒ hʒ acuitatē: vñ mordicat ⁊ īducit pruritum. ⁋ His habitis dico ꝙ prurit⁹ est duplex. Unus cito sanabilis ⁊ cito recedēs qui q̄ñqꝫ scalpendo recedit. Ali⁹ est ꝑseuerās anxiosus mult⁹. Pruritus ꝑmus fit a materia subtili respectu scabiei. Rō est que sumiṫ ex dictis: qꝛ dispositio cui⁹ mā est īter duas cutes ⁊ cito recedit fit a mā multa ex̄ ꝓpulsa ⁊ cito euaporabili: sed dispō cuius mā colligiṫ ad aꝑationeʒ fit a mā grossiori: sed hoc est in pruritu dicto ⁊ scabie. ꝫ ⁊c̄. Et sic loquuṅt oēs auctores predicti. Alius est prurit⁹ ꝑseuerans ⁊ anxiosus cui⁹ pustulaꝝ numerus circa cutiʒ aꝑpet hñs eminētiā ⁊ scalpēdo hō q̄si dolet simul cū delitia: ⁊ talis prurit⁹ est verus distinctus ꝯ scabiē: ⁊ iste fit a mā grossiori q̄ꝫ scabies. Rō est qꝛ ⁊ reliq̄s parib⁹ stātib⁹ iste pruritus fit ex mā ꝓfunda. quā nā nō pōt ꝓpellē ex̄ vt faciāt pustulas tales. Hic aūt defect⁹ arguit grossitiē materie. nā nō expelli mām est vel oppilatione poroꝝ vel ꝯfectu expulsiue vel grossitiei: cū ꝫ reliq̄ sint paria non erit ꝓꝑ ꝯfectuʒ expulsiue nec oppil'one sed mā. ¶ Cōsiderādum tñ ꝙ plures ex his causis pñt simul ꝯcurrere sicut in pruritu senū. pōt enī ibi eē ꝯfe-

Dub^m 5^m

Dubiū 6^m

ctus expulsiue: ⁊ oppil'o ⁊ grossities: ⁊ iō si mā ista subtillaret̃ ex expulsa faceret scabiē: ⁊ illud qñq; videmus ꝙ materie p̊ faciunt pruritū postea scabiē: ⁊ sumit̃ 3° cañ. fen. 3. cap̄. de scabie ⁊ pruritu palpebrarum. ¶ Sȝ tu dices quō mā grossa pōt pruritū facere cū pruritus sit sensus mordicatiuus ⁊ mordicatio fit a re subtili. Et dōȝ ꝙ talis pruritus nō est oīno pura mordicatio: sed est ibi dolor. vel aliter ꝙ māe grosse euaporādo faciūt illū: ⁊ sic dicetur ꝙ cā imediata eēt subtilis mā. Cōtra. mā pruritus dȝ eē quieta: vt 5° de accidēti. c. 6. sed vapor est mot⁹. Dōm ꝙ dȝ esse q̃eta: q2 nō multum mota: multū eñi mota posset facere rigorē vel laborē vlcerosum: vñ videmus qñq; in pruritu rigores: tñ motus nō multus fac̃ pruritum. Et hic eēt locus speculationis. Cōparat igit̃ hic Auicē. scabiē ad pruritū ꝑseuerantē sicut scabies est dispō ꝑseuerās: ⁊ ideo dixit ꝙ fit a mā subtiliori. Ex qb⁹ apparet ꝙ raro euadit prurit⁹ a scabie: q2 materie trahunt̃ alique: ⁊ ille ꝓfunde ex̃. mouēt̃. ¶ Ex quibus ad ꝯ̃ria auctores loquunt̃ de pruritu absente. s. cito recedēte: vt explicat Haly. 8. theo. 17. ca. ¶ Ad rōnē cū dr̃ mordicatiua est subtilior. verum est mordicatiua pura: hic non est pura mordicatio. vel aliter verum ē circa eādē ptē: sed mordicās detēta in ꝓfundo pōt eē grossior q̃ȝ extrīseca colligibilis. ¶ Ad scd̃aȝ mā ē subtilior q̃ stat ⁊c̃. Cōcedo. Ad miorē dōȝ ꝙ loquit̃ de pruritu cito sanabili. Ad id qd̊ dicit scabies sicca. Dōm ꝙ ītelligit pruritū siccū ꝑdurātē qualis est iste q est senū: vel ītelligit scabiē de mā grossa faciente pustulas ꝓfundas: ⁊ est modus īpetiginis vel saffati sicce.

¶ Et fixio gñis ei⁹ in cute postq̃ȝ nā expellit eā est oppilatio pororum ⁊ ꝑuitas mūdificatiōis: aut retinet̃ ꝑꝑ ꝺbilitatē expulsiue: sic̃ accidit decrepitis in fine egritudinū: ⁊ ꝓprie qñ mā est plurima aut grossa.

¶ Superius determiauit cās humoralis scabiei ⁊ prurit⁹: hic dat cās harum cārū. Et p̊ dat cās que figūt circa cutiȝ. Scd̄o q̃re gñant̃. ibi (Aut ꝑꝑ cibos.) ¶ Dicit p̊ fixio gñis ei⁹. s. māe grosse vel subtilis postq̃ȝ nā ⁊c̃. est oppil'o. i. ꝑꝑ oppil'onē. ¶ Cōsiderādū ꝙ innuit q̃tuor causas: oppil'onē: ꝺbilitatē expulsiue: multitudinē ⁊ grossitieȝ materie. oppil'o āt pōt fieri: vel ex strictura pororum ex se: vl' ex mā que retinet̃ nō mūdificata vt īsuetis balneari: ⁊ hoc dixit: ꝑuitas mūdificationis. ¶ Cōsiderādū dixit gñis. s. materierum: q̄dā eniȝ erāt acute aduste q̄dā salse. generis. ꝙ dicit̃ adusta. vel gñis. s. scabiei ⁊ prurit⁹. ¶ Cōsiderādū ꝙ lr̃a aliter pōt exponi: q2 dixerat ꝙ mā in scabie erat subtilis. ¶ Quereret aliq̃s si est subtilis quō potest figi in cute. deberet eñi resolui. Rñdit ꝙ figit̃ ꝑꝑ oppil'onē ⁊c̃. ¶ Sed tu dices ipse ꝯ̃dicit sibi: q2 dicit aut grossa: ⁊ iā dictū est ꝙ in subtiliori materia. Dicenduȝ ꝙ intelligit grossa nō simpliciter: sed tñ ꝙ repugnat insensibili euacuationi.

¶ Aut ꝑꝑ cibos malos ex q̃bus gñat̃ chimus malus acutus: sicut sunt cibi salsi ⁊ acuti ⁊ similes eis: aut ꝑꝑ malitiam digestionis cum qua putrefit cibus.

¶ Hic dat causas quare generat̃. ⁊ dicit Aui. su. generat̃ materia. ¶ Cōsiderādū ꝙ ꝺȝ hāc expōnē diceret aliq̃s Auic. vr̃ nugator⁹. nā supra dixerat iterum ꝑꝑ cibos ⁊c̃. Dōȝ ꝙ ille ꝺmo erat ꝺ cāis scabiei: hic ē ꝺ causis prurit⁹ vl' scabiei ⁊ prurit⁹ aliterq̃ȝ ꝙ repetit vt adderet ꝑꝑ malitiā digōnis ⁊c̃. ¶ Cōsiderādū ꝙ ꝺmo posset eē ꝯtinuus vt dicat̃ figit̃. vȝ. mā scabiei ⁊ prurit⁹ in cuti. i. appet in cuti ꝑꝑ oppil'onem ⁊c̃. aut ꝑꝑ cibos malos ⁊c̃. Et est ꝺmo Halya. 8. theorice. 17. cap̄. ¶ Cōsiderādū ꝙ aliter posset exponi vt isti: aut reficiat̃ sup. ⁊ plurimū gñatur ab acceptione salsorum: aut ꝑꝑ cibos malos: aut ꝑꝑ malitiam ⁊c̃. ¶ Sed tu dices quare dixit bis. Dicēdum ꝙ res salsa acuta: vel agit acuitate: ⁊ sic dixit ab acceptiōe. vel materialiter generat: ⁊ sic dixit aut propter cibos ⁊c̃.

¶ Et a pruritu quidem resoluuntur cortices furfurei ⁊ non accidit ex profundo aliquid: ⁊ pruritus quidem senilis parum obedit curationi: ⁊ neq; valet ei nisi vt regatur ⁊ blandiatur.

¶ Hic addit duo dcā. Prio ꝙ a pruritu resoluit̃ ⁊c̃. Rō q2 mā prurit⁹: siue sit iter duas cutes: siue sit nō ē adunata ad bothor sȝ ꝑ sa q̄ exiccatiōis calitate ⁊ siccitate īminet ī supiori ita vt fiāt cortices q sepant̃ a cute. vl' loq̄t̃ de pruritu cui⁹ mā ē ex nō ꝓfunda. Cā secūdi est q2 senes hñt materias grossas ⁊ virtutem debilem ⁊c̃.

¶ Et scias ꝙ scabies excorticata ⁊ impetigines multiplicantur in autūno.

¶ Hic addit cañ. Cōsiderāduȝ ꝙ scabies excorticata sicca ⁊ īpetigo fiūt ex mā adusta melācholica ⁊ multiplicatur in autūno ⁊ retinetur: sed alij modi scabiei possunt fieri: ⁊ fiūt multū in vere: vñ proponitur morbus vere nālis tertia parte afforismorum.

¶ Et ad vltimuȝ mā pruritus aggregat̃ iter duas cutes. Q2 si de ea aliq̄d est in corpore: tūc ē scabies sicca.

¶ Loq̄tur de pruritu nō multum durante cuius materia est subtilis. Si ergo ꝓfundat̃ tunc: igit̃ est mā grossa ⁊ est scabies ⁊c̃.

¶ Et dulcia quidem generant pruritū ⁊ bothor.

¶ Ratio quia aduruntur faciliter.

¶ Et nō accidūt plurimum nisi inter digitos: qm̄ sunt debiliores. Et scabies quidem feda attrahit vulnera ⁊ permutatur ad impetigines ⁊ alsahafati.

¶ Cōsiderādū ꝙ illa debilitas est raritatis vl' laxitatis carnis: relique ēt ꝑtes digitorum sunt ossuose ⁊ chordose dēse scabies feda et melācholica: q2 ꝑꝑ grossitiem diu tenet̃ in carne ⁊ vlcerat ⁊c̃.

¶ Et olea nocent eis: ⁊ syrupus acetosus cōfert eis si non timetur rasura.

¶ Cōtra. q2 hic īpinguat epar ⁊c̃. 5. colliget. cap̄. de ouis. s. 35. ¶ Dōm ꝙ corrūpendo digestionē: nocet ēt si inflāmatur ⁊ adurit̃ tēdit ad nām sulphuris adusti. q̄busdā tñ per accidēs iuuat leniendo ventrem. ¶ Ad ꝯ̃rium dōm ꝙ plus nocet ⁊c̃. syrupus acetosus q2 digerit ⁊ tēperat acuitatē humorum. syrupus acetosus. s. zuccharinus.

¶ De cura. Cap̄. 7m.

Cura quideȝ scabiei prima ⁊ melior ⁊ cū qua multotiens est sufficientia est euacuatio cuȝ eo qd̊ educit humorem acutum adustum et flegma salsum: deinde rectificatio cibi ⁊ regimen humectationis ꝺm ꝙ sciuisti in dispositionib⁹ huius capituli. Et administratio rerum aquosarum insipidarum velocitas putrefactionis: quarum fit secura sicut sunt melones indi ⁊ lactuca ⁊ endiuia ⁊ similia et extrinsecus iterū. Et dimittat coitum omnino. coitus eñi mouet mās ad exteriora ⁊ exiccat vaporē calidū putridū veniētē ad ꝑtē sufficiei cutis: q̃re putrefacit illic: ⁊ ꝑꝑ illud fetet iterum odor corporis: ⁊ ꝑꝑ hoc precipitur fricatio in ablutione pollutionis: ⁊ de bonis q̄dem euacuantibus species materierū scabiei est decoctio epithimi cū mirabolanis citrinis ⁊ fumo terre ⁊ scene ⁊ polypodio ⁊ absinthio. Et quādoq; ponuntur in ea rose ⁊ semen endiuie ⁊ similia. Et quandoq; ponit̃ in ea celidonia cum proprietate que est in ipsa. Et quandoq; ponitur in ea scamonea. Et iterū pillule de aloe ⁊ scamonea sunt bone iuuatiue. ¶ Decoctio bona. sumatur mirabolanorum citrinorum ⁊ passularū. ana pōdus. ʒ. xx. ⁊ decoquatur cum. iij. lib. aque donec remaneat tertia: ⁊ colet̃ ⁊ sumātur de tota aqua due tertie lib. vnius in qua fricētur manib⁹ cassiefi. ʒ. x. cumq; in ea cōfricate sunt: coletur iterum ⁊ ponatur in ea agarici. ʒ. j. ¶ Pillule bone ⁊ sūt pillule de fumoterre. ℞. mirabolanorum citrinorum ⁊ kebulorum ⁊ nigrorum: oīuȝ ana. ʒ. v. ⁊ aloes scotrēsis. ʒ. vij. ⁊ scamonee. ʒ. v. sine cessatione ꝯficiantur cū aqua fumiterre ⁊ dimittant̃ donec exiccent̃ ⁊ bibant̃ vice altera: ⁊ dimittant̃ donec exiccētur ⁊ fiat illud tribus vicibus: ⁊ in omni vice fiat sicut sorbitio: deinde dimittatur donec īspisset̃ ⁊ cōpactū fiat ⁊ fiāt inde pill'e. ¶ Medicamē bonū forte ad antiquā scabiē. ℞. mirabo. citrinorum: ⁊ mirabo. nigrorum ⁊ emblicorum ⁊ abrungi ⁊ kebulorum excorticatorum: oīum ana. ʒ. j. ⁊ turbith. ʒ. ij. conficiantur cū penidijs: ⁊ fiāt inde trocisci: ⁊ sit dosis ad solutionē integrā ex. ʒ. x. vsq; ad. ʒ. xv. ⁊ vsq; ad. xx. cuȝ aqua calida: ⁊ fortasse ponit̃ in eis scamonea cum potātur: ⁊ fortasse liberat ex scabie mala antiqua si assiduetur potus aloes: sȝ frequentetur tribus diebus omni die sumēdo aur̃. j. deide tertietur

tietur post diem ⁊ diē nō tribꝰ diebus currētibꝰ ſm di
missionē tertij: aut dimittatur diebus tribus: ⁊ itereẽ
frequentia: deinde tertieẽ post diem ⁊ noctez: aut ge-
ſcat prout videtur ſm ꝙ pſens fuerit ⁊ curetur raſura
ſi ſuꝑuenerit cū clyſteribus: illud enī est iuuatiuū era-
dicans ſcabiē. Et bonū qdē est vt bibat ipm infuſum
in aq̄ endiuie: ⁊ cū ea ſit paꝝ aque feniculi ſi nō fuerit
ab aqua feniculi aliqd ꝓhibens: ⁊ quātitas que est in
ipſa de aloe ſit ex. ʒ. j. vſqꝫ ad auẽ. ⁊ quādo tolerat me-
dicationē dimittaẽ. ⁊ infuſiones de prunis ſunt iuua-
tiue iteꝝ. Aut ſumaẽ rob mirab. citrinoꝝ factū ex exic
catione aque in qua decocti ſunt exiccādo in ſole: ⁊ ſu
maẽ ex eo humidū qđ ſit ex. v. vſqꝫ ad. x. cū zucçharo:
⁊ est ad cholicā ⁊ humidā: ⁊ poſſibile est vt fiat ſilr̄ il-
lius ex oībus ſolutiuis bonis: ⁊ miſceanẽ adinuicem: ⁊
qñqꝫ cōponunẽ adinuicem: ⁊ fiūt ex eis robub ⁊ pillu-
le. Et aq̄ calida caſei ⁊ epithimū bona ſunt qñ admi-
niſtranẽ omni die ſm ꝙ dcm̄ est nuper in alio caꝑ. ab
iſto. ⁊ cū mirabolr̄. ⁊ ſucco fumiterre diebꝰ cōtinuis est
vltima. Et de eis que currūt curſu mūdificātium cum
facilitate est vt fiāt pillule de aloe cū ſcamonea ⁊ cro-
co: ⁊ ſumanẽ de eis in omni doſi qnqꝫ cicera: ⁊ est de-
ſcriptio mirabo. citrinoꝝ aloes ſcotrēſis: amboꝝ añ.
ʒ. j. dragagāti roſaꝝ: amboꝝ ana. ʒ. j. croci. ʒ. iij. Et ite-
rum ſumaẽ ex medicamīe in quo poniẽ abrungi: ⁊ nos
iā diximus ipꝫ omni die: aut duobꝰ diebꝰ ana. ʒ. ij. vſqꝫ
ad. ʒ. iij. Dixerunt qdā. quādo multiplicanẽ eūationes
⁊ nō inuenitur vtilitas: tūc melius est vt alleuietur et
ſufficiat dare in potu hñti paſſionē omni die mane et
ſero ſauich de tritico cuꝫ zuccharo ⁊ aqua plīma. Di-
xerūt de eis que ꝯferunt hñti ſcabiem ſiccā ⁊ prurituꝫ
oſtrachinū est vt bibat tribꝰ diebus omni die de ſiſa-
mino pōdus. ʒ. c. ⁊. xxx. cū medietate ſui de ſyrupo ace-
toſo ⁊ ſilr̄ibus. Et de hoibus ſunt q miſcēt cuꝫ eo aquā
iuiubaꝝ: ⁊ nos iaꝫ experti ſumus hoc ⁊ fuit curatio vl
tima: verūtñ debilitat ſtomachū. Et de cōpoſitis ꝓ-
portionalibꝰ iſtis medicinis est ſcoria argēti ⁊ lythar
giriū ⁊ cambil ⁊ vene cōficianẽ cū aceto ⁊ oleo ro. ⁊ li
niaẽ: ⁊ hoc est ad fortē vltimū. Iteruꝫ ⁊ leuius illo est
boliar. cāphore croci: oīum ana. ʒ. ſ. cuꝫ aceto ⁊ aqua
ſquille: ⁊ oleū ro. ſunt cōia ad exiccationem: ⁊ ad illaꝫ
que est fortior parū ſemen feniculi teraẽ cum aceto et
oleo ro. ⁊ adminiſtreẽ in balneo. Et iteꝝ aqua grana-
torum ⁊ baurach: ⁊ melior aqua granatoꝝ est illa in
qua est virtus pulpe eoꝝ: ⁊ ſilr̄ farina lētiū ⁊ magra ⁊
acetum miſceaẽ ⁊ ponaẽ in ſole donec igniaẽ: deinde
liniaẽ. ¶ Cōfectiones vō quibus opꝫ eū vti ſunt ſicut
ꝯfectiones quas oportet potare hñtes impetiginez ⁊
alſabafati ⁊ morpheā. ſ. que de eis ſūt leues ex trifera
minore cū keſmes. Et iteꝝ ſicut hec ꝯfectio. ℞. amili
⁊ fumiterre: amboꝝ ana. ʒ. ij. ⁊ mirabolanoꝝ citrinoꝝ
pōdus. ʒ. iiij. ⁊ alkeſmes ablutaꝝ duplū totiꝰ. ¶ Me-
dicine aūt locales ad ſcabieꝫ ſunt oēs in quibꝰ est ab-
ſterſio: ⁊ quādoqꝫ ſufficit illud cuius abſterſio est cuꝫ
ꝯfortatione cutis ⁊ rectificatione cōplōnis eius ſicut
aqua maluaꝝ ⁊ acetoſe ⁊ ſicle ⁊ granatoꝝ ⁊ ſicut fur-
fur ſilr̄ ⁊ farina lentiū excorticataꝝ. Et iterū achacia

cū aceto ⁊ grana melonis ⁊ vēter melonis ſicut est et
veſſeſengi citrinū: ⁊ ſuccus apij: ⁊ dcoctio apij: ⁊ dco-
ctio fenugreci: ⁊ aqua corticū muzi. Et fortaſſe idiget
eis in qbus est reſolō fortis ſicut pulpa collogntide ⁊
gluten alimbat cū aqua mēthe: ⁊ gūma pini cum ace-
to ⁊ dragātum aſſatum ⁊ ꝓprie citrinum cum aceto ⁊
oleo roẽ. ⁊ ſilr̄ calcantum ⁊ que ſunt de genere ipſius:
⁊ oleāder est fortis valde. Et fortaſſe ſufficit acetū eiꝰ
in quo poniẽ: deinde coquiẽ cū ſiſamino ⁊ miſceaẽ cuꝫ
acutis ſicut oleū ro. vt ꝓhibeat ſuꝑfluitatē: ⁊ ſic cor-
tices granatoꝝ ⁊ ꝯſimilium illius. Et ex eis que expta
ſunt est ſemē eruce cuius oleū ſumaẽ ⁊ fricetur cuꝫ eo
ſcabies: ⁊ inungaẽ cū eo in ſole calido aut foculari et
iteretur: qm̄ est bonum ⁊ vltimū. ¶ Medicamē bonū
℞. lythargirij ⁊ dragāti ⁊ encauſtri equales ꝑtes que
teranẽ cū aceto vini ⁊ ponaẽ in vrceolo teſteo vitrea-
to ⁊ ſepeliaẽ in loco humido mēſe vno: ⁊ adminiſtreẽ
poſt illud epithimādo. est eniꝫ iuuatiuū in vltimo cuꝫ
pauca mordicatione. Et ꝯdiſi ⁊ argētū viuū extinctū:
⁊ ſcoria argēti: ⁊ ariſto. ⁊ ſulphur ⁊ cambil ⁊ alkali et
es aduſtū ⁊ almugath ⁊ ſal āmoniacus ⁊ lētes ⁊ myr-
ra: ⁊ ſemē harmel ⁊ āmoniacū ⁊ flos eris ⁊ vſnen ſul-
lonū: ⁊ ſtercus canis ⁊ ſtercora pdicta i caꝑ. alijs ⁊ cu
cumer aſininus. Et iteꝝ cortices ligni vitis aduſti pul
uerizenẽ ſuꝑ locū ſcabiei inunctū cū butyro crudo et
ligeẽ ſtricte poſt illud: ⁊ renoueẽ vſquequo deſtruaẽ.
Et qꝫdoqꝫ cōfert cordumeni cū aceto ⁊ gluten alim-
bat cū eo. Et de cōpoſitis noſtris bonis est vt fiat ex
argēto viuo exticto ⁊ ex folijs oleādri: ⁊ ex climia ar-
gēti ⁊ lythargirio epithima cū aceto ⁊ oleo ro. ſuꝑ qđ
dormiat in nocte ⁊ abluat corpus in mane in balneo
cū aceto ⁊ vſnen viridi cū aqua calida in primis: dei-
de ꝓperet ⁊ inungaẽ cū oleo. ¶ Medicamē facile: ſu-
manẽ lythargirij ⁊ dragāti citrini ꝑtes eq̄les: teranẽ
cum aceto hebdomada vna in ſole: ⁊ liniatur cum eo
cum neceſſe fuerit. Et iteꝝ argentum viuum extinctū
⁊ ſtorax liqda ⁊ oleū roẽ. aggregenẽ ⁊ adminiſtrētur.
Et iterum argēti viui extincti ⁊ florum violaꝝ ⁊ coſti
partes equales: ⁊ iteꝝ cōdiſi pars. j. ⁊ magre ꝑtes. iij.
⁊ liniaẽ cū aceto. Et cū admiſtras fortia exiccatiua re
ſoluētia ⁊ ſicca exiccantia: tūc cōſequere eā cum oleis
cognitis: ſicut est oleū de cyperis ⁊ ſalicibꝰ ⁊ nenufa-
ris ⁊ violr̄. ⁊ ſilr̄ia illis ⁊ proprie in ſicca ⁊ in illa que est
pauce humiditatis: ⁊ adminiſtra in humida ea q̄ ſunt
vehemētioris exiccationis: ⁊ in ſicca que ſunt mioris
exiccatiōis. Et elōga illud in quo poniẽ argentū viuū
extinctum qꝫtuꝫ poteris a partibus ſtomachi ⁊ mem-
broꝝ nobilium. Cura aūt pruritus ſicci poſt eūationē
ſi idiget ea cū illis que ſcis est vt des in potu lac vac-
cinū acetoſuꝫ: ⁊ ſicut balneatio cuꝫ aqua tepida ⁊ ad-
miniſtratio inunctionū oleaginaꝝ ex oleis frigidis et
ꝓprie qꝫdo poniẽ in eis ſuccus apij: ⁊ curatio ſcabiei
ſicce ⁊ pruritꝰ ſicci est vicina. Et de medicis leuibꝰ in
hoc est papauer tritus cū aceto: ⁊ iteꝝ folia lilij: ⁊ ite-
rum aloes cū aqua endiuie: ⁊ ſcene iteꝝ est ex eis que
ponuntur in medicis eius: ⁊ aqua apij ⁊ acetū ⁊ aqua
roẽ. ſunt bona. Et de medicinis fortibus est ceratū in

quo ponit opium cuȝ quo inungat corpus ⁊ quiescet pruritus. Et ex medicinis fortibꝰ est vt cõponatur ex medicinis primis cõpositũ: ⁊ ponatur in eo sal ãmoniacus ⁊ liniat cum aceto ⁊ ꝓprie super testiculos. Et iterꝝ alumen frixum ⁊ alkitran: ⁊ hoc iterꝝ cõfert pruritibus intrinsecis in vulua ⁊ ano qḋ ponat super pãnum. Et senes qdem iuuant curatione pruritus q accidit eis si liniant ex fece vini cũ aliquanto anheto humido. Balnea vͦ pruritus ⁊ scabiei sunt sicut aq̃ maris calefacta: aut cum dispõne sua: aut decoctio cucumeris asinini. Cibus aũt habẽtium scabiem ⁊ pruritũ sit ex eis que humectãt ⁊ generãt sanguinẽ laudabilẽ ex cibis declinibus ad frigiditatẽ ⁊ humiditateȝ ⁊ eq̃libus. Et hñtibus pruritum ostrachinum necessariuȝ est administrare olea leuia in eis que assumũt sic oleũ amigdalinum ⁊ sisaminũ ⁊ sil'ia illis. Et scias ꝙ vẽtose in vtrisqȝ cruribus cõferunt scabiei fede.

Ꞓ De desudatione. Cap. 8m.

QUandoqȝ fiũt bothor in corpore aut membro pl'imi sudoris valde pauce ablutionis: aut ꝑue fricatiõis apḋ ablutionẽ: ⁊ ꝓprie in regionibꝰ calidis spatiose q̃si ipse sint ex materijs q̃ sũt pigre ꝑꝑ suã grauitateȝ in ꝯsequẽdo sudoreȝ velocis cõsumptionis ꝑꝑ subtilitatẽ sue materiei: quare retinẽtur in superficie cutis: ⁊ sunt quasi sint sudoris feces inobediẽtes ad resudãdum. Et quãdoqȝ nõ fiũt bothor apparentes: imo accidit ⁊ fit asꝑitas.

Ꞓ De cura. Cap. 9m.

IAcidũt mãm eiꝰ si multiplicat in corꝑe flobothomia ⁊ sol'o ventris: ⁊ sil'r opȝ vt ꝓperet assuetus ea oĩ hora in eũando humores acutos. Et ex eis q̃ ꝓhibẽt eã ⁊ auferũt ipsaȝ sunt balneatio ⁊ mũdificatio: deide admĩstret aq̃ frigida balneãdo in ea: ⁊ ꝯfert eis fricatio in balneo ex carne melonis cũ farina lẽtiũ post sudorẽ: deide alsehessabrẽ post ipsaȝ: ⁊ caro melonis cũ lentibꝰ ⁊ farina fabaꝝ: sandali vͦ ꝓhibẽt eaȝ a pruritu q accidit cum ea: cũ ꝗ sũt cũ cãphora nõ faciũt illḋ. Et alcãna iterꝝ si nõ abhorret eiꝰ tictura ꝯfert ei: ⁊ assumere illḋ cui assimilant aq̃ granatoꝝ ⁊ acetosa ⁊ lentes ⁊ pruna ⁊ tamaridi. Et admĩstratio oĩs qḋ ꝓhibet sudorẽ ex eis q̃ sũt sicut ḋcoctio myrti ⁊ rosaꝝ ⁊ aq̃ coriãdri dĩ: ⁊ cõfert ei aq̃ calefacta in sole: ⁊ ꝓhibẽt eã oẽs aq̃ cũ ḋcoquunt in eis stiptica ⁊ dimissio motꝰ ⁊ alienatio a locis cal'is sudare faciẽtibꝰ ⁊ petẽ loca vẽtosa ⁊ flabellatio cũ flabellis pl'imis sil'r: ⁊ ablutio cũ aq̃ frida. Et iteruȝ inũctiões ex eis q̃ sũt sicut oleũ myrtinũ ⁊ oleũ ro. ⁊ butyro crudo inest ꝓprietas maxia ĩ ipa: ⁊ ꝓprie cũ dragãto ⁊ gũmi. Et iterꝝ inũctiões in qbꝰ ẽ virtus lythargirij ⁊ scorie ⁊ thutie inest ꝓprietas: ⁊ cinis folioꝝ myrti ⁊ ãmoniacũ ⁊ folia lauri recẽtia ⁊ rutha ⁊ minutuȝ thus. Et q̃nqȝ ꝯfert desudationi epithima glutini pisciũ dissolnti in aq̃: ⁊ q̃nqȝ idiget fortis staphisagria ⁊ thure ⁊ sulphure. Illa vͦ que de ea iã vlcerata ẽ curet cũ eis que sunt sicut vene ⁊ galle ⁊ bolũar. ⁊ cerusa cũ cera: ⁊ emplastrum de cerusa est bonũ ad illud. Et fortasse perueniẽt vlcera ista ad finẽ maximuȝ corruptiõis: q̃re erit cura coꝝ cura adustionis ignis. Nã illa que de ea ꝯfirmata est curat curatiõe alsabafati.

Ꞓ De planta noctis. Cap. 10m.

SI quis passus ẽ desudationẽ cutꝭ ⁊ oppil'onẽ poroꝝ ⁊ bonitatẽ digõnis: q̃nqȝ accidunt in frigore noctis pruritus ⁊ asperitas ⁊ bothor ꝑue que noĩant plãta noctis: ⁊ causa est retẽtio eiꝰ qḋ opȝ vt resoluat ꝑꝑ cõstrictionẽ poroꝝ ĩ radice quã adiuuat ⁊ in qua addit soliditas frigoris: ⁊ ꝓprie in hora in qua multiplicat digestio: ⁊ seqt multitudinẽ eiꝰ multitudo vaporis ⁊ aer noctis: ⁊ ꝑꝑ illud noĩat plãta noctis: q2 plurimũ accñtium eiꝰ est in nocte: ⁊ de dispositionibus huius passionis est ꝙ pruritus in ea fit vehemẽs ⁊ delectat prius: deinde ꝑducit ad dolores vehemẽtes q̃s efficit in locis pruritus.

Ꞓ De cura. Cap. 11m.

OPortet vt sit regimẽ in dilatãdo poros cum balneis ⁊ inũctionibꝰ notis ad illud ⁊ in mũdificando venas a mã plurima: ⁊ illud cũ flobothomia ⁊ euacuatione ꝭm ꝙ dictũ est in ca. pruritꝰ si fuerit illius necessitas ⁊ nõ fuerit sufficiẽtia in medicinis localibus. Ꞓ Medicine vͦ locales sunt aloes: ⁊ myrra est de melioribꝰ medicinis ⁊ ꝓprie cuȝ aq̃ mellis: ⁊ simil'r aloes cum farina lentiũ cũ pauco aceto et melle: ⁊ aqua apij de currẽtibꝰ ẽst ei ꝓportionalis. Et de medicinis conferẽtibus ei sunt fex. aceti sola ⁊ baurach ⁊ alcãna ⁊ crocus.

Ꞓ De verrucis ⁊ q̃ ex eis sũt vt claui ⁊ recuruis que de eis sunt vt cornua: ⁊ q̃ currũt cursu eaꝝ. Cap. 12m.

CAusa efficiens eas ꝑma est expulsio nãe. ⁊ mãlis est humor grossius mel'icus. Et quãdoqȝ ꝯuertit mel'ia a flegmate sicco valde q̃si multiplicat in sanguine: ⁊ q̃nqȝ accidit ipsi sanguini: ꝓpterea ꝙ ipe coartat ⁊ multiplicat. Et ꝑꝑ priuationeȝ causarum putrefactionis vt ꝯuertatur ad siccitatem ⁊ frigus: ⁊ ꝓprie in venis paruis in quaꝝ similibus non putrefit sanguis ꝓpter suaȝ paruitatem ⁊ propinquitateȝ ad causas extrinsecas: que sunt ad ħ vt exiccẽt velociores q̃ȝ ad hoc vt ipse putrefaciãt precipue cuȝ sanguis nõ valde est calidus in suƀa sua. Et q̃nqȝ oritur ex eis vena magna ⁊ fit causa ad cõuertendã cõplexionem eius qḋ peruenit membro vicino de nutrimẽto ad cõpl'oneȝ materiei sue: quare desiccatur illud ⁊ infrigidat ⁊ multiplicant eruce. Cũ ergo cadit aut destruit per qḋlibet regimẽ cadũt alia: ⁊ nominantur magne habentes capita sicut capita clauorum habẽtes subtiles radices claui ⁊ longe recurue cornua. Et de verrucis est genꝰ qḋ nominatur tusius: ⁊ numeratur in eis: lȝ sit necessarium vt discernatur ab eis ⁊ finduntur quando scinduntur a sanie que est sub eis.

Ꞓ De cura. Cap. 13m.

PRoperare qdem ad minorãdum sanguinem ⁊ ad eũandam mel'iam est res que est necessaria. Et q̃ȝdo multiplicat egritudo iteret flobothomia: ⁊ similiter regimẽ generãs bonũ chimũ et alia de illis quoꝝ preterijt rememoratio multotiens.

Ꞓ Cura

¶ Cura āt localis est cū medicis que habēt amaritu-
dinē ⁊ stipticitatē ad leues ex eis: sicut est inūctio ver
rucarū cū oleo phisticino assidue: aut cū decoctione
oleoꝝ colata dimissa post tres dies: ⁊ aq̄ porri alna-
bathi cū sumach ⁊ oleo de been: ⁊ iterū cū folijs cap-
paris ⁊ nuce cupssi: ⁊ oliue imature ⁊ fruct⁹ tamarisci
est bonū iterū: ⁊ folia myrti humide sunt bona ad for-
tes: ⁊ cortices nucis humide cū ficub⁹ siccis ⁊ xyloca-
racte cū pauco nocumēto suo ꝯuenētes sunt illis que
de eis sunt magne ⁊ ad fortes: ⁊ cortices radicū alga-
rab ⁊ cinis ei⁹ cū aceto vini. Et de eis que sunt bona ⁊
vltima est vt sumant albarmel ⁊ alcāna cribellent ⁊ li
niant cū aq̄ frida: verū qḋ ex eis forte est: est ad fortes
sicut epithimata facta ex calce ⁊ arsenico ⁊ alcali ⁊ ꝓ-
prie cū argēto viuo extincto ꝑcipue cū cinere quercus
⁊ oleo ⁊ sal cū aq̄ cepe ⁊ bulb⁹ ⁊ stercus caprinū: ⁊ ite-
rū cātarides cū arsenico. Et iterū fex mellis anacardi
est fortis in puluerizatione sua: ⁊ lac titimali qn̄ iterat
sup eas aliquotiens deijcit eas: ⁊ lachryma vitis ⁊ al-
kebikengi iterū magnifice deijcit eas: ⁊ nigelle ꝯfecte
cū vrina si emplastrent cū eis sunt mirabiles: ⁊ fel hir-
ci iterū ⁊ assa: ⁊ emplastrū acutū ⁊ disrūpēs aldubel-
let ⁊ est emplastrū de anacardis. ¶ Cōpositū equale
corticū nucis humidoꝝ ⁊ dragāti ⁊ calcis viue oīum
ana ps.j. terant ⁊ cribellent ⁊ ponant desup. Aut su-
mant floris eris ⁊ chartaruz amboꝝ ana.ʒ.v. ⁊ pulpe
collogntide.ʒ.vj. baurach.ʒ.vj. salis ammoniaci.ʒ.iiij.
cali ⁊ arsenici citrini: amboꝝ an̄.ʒ.vj. fellis vaccini.ʒ.
vj. vsnē ꝑsici.ʒ.vij. terant ⁊ cribellent ⁊ liniant desup
cū aq̄ saponis. Et de curatiōib⁹ verrucarū ē earū era
dicatio: ⁊ illḋ qḋe qn̄q̄ fit cū cānulis de pēna aut de
cāna aut de ferro: q̄rū ꝯcauitas fit cū q̄ntitate i q̄ de-
glutiant verruce deglutōe in q̄ sit difficultas qdā: ⁊ i-
uoluat sup ea ⁊ ꝓfūdet parū apḋ radicē ei⁹ q̄re eradi
cat eā: aut extēde eas cū vncinis donec extēdant eoꝝ
radices: deide assumant cū instrō acuto submerso ad
radices eaꝝ: ⁊ ponat sup eas butyꝝ coctū post eradi
cationē. Et iteꝝ q̄tiēs tāgit eas medicamē acutū ⁊ ise
stat auferat medicamē acutū ⁊ ponat desup butyruz
coctū ⁊ dimittat parūper deide iteret vsqueque com
pleat eaꝝ casus: ⁊ icidunt ita vt qḋ est in circuitu eaꝝ
secet cū ferro subtili aperiēdo in circuitu: deide vadit
sup eas medicamē acutū. Et nos iā experti sumus cū
nouacula ꝓfundius q̄ntū possibile est cū cautela supfi
ciei cutis: deinde fricādo locuz cū sapone ⁊ cyperis ⁊
ro. donec cucurrit qḋ fluxit de sanguine ⁊ retētus est:
⁊ deijcit post illud qḋ remāsit si accipiat lignū ⁊ incē-
datur in igne donec inflāmet ⁊ approximet verrucis
donec excoriētur verruce: ⁊ inungantur cum manu
vna vice post aliam donec deleantur.

¶ De cornibus. Cap.14m.

Sunt additiōes spisse vulgares nascētes sup
iūcturas in extremitatib⁹ ꝑꝑ vehemētiā ope
ratiōis. Et cura eoꝝ est icisio vt resoluat ex
eis illḋ qḋ nō dolet: deide admistrent sup re
siduū medicine vehemēter acute ex medicinis verru-
carū donec cadat deinde ꝯsequat butyrū coctū.

¶ De fissuris que apparēt sup cutē ⁊ labia ⁊ extremita
tes apparitione in cute in omni loco. Cap.15m.

Causa oīuz fissurarū est siccitas i cute adeo
donec exiccet illa siccitas: aut ꝑꝑ comple-
xionē singularē: aut ꝑꝑ malitiā humorum
mittētiū mām exiccātē acutā: aut ꝑꝑ calo-
rē exiccantē: aut vētositatē exiccātē rorē:
aut frigus indurās inspissans sicut accidit terre exic-
cate ⁊ arefacte ꝑ ventū aut calorē ⁊ cōmote valde vt
scindat. Et qn̄q̄ accidit cā aquarū stipticarū ⁊ illarū
in q̄bus est virtus aluminis ⁊ similiū qn̄ accidit vt cū
eis fiat ablutio: ⁊ eis quidē sunt ꝯtrarie aque sulphu-
ree ⁊ aspaltine. Et nos experti sumus differentiaz iter
aquaz enidē ⁊ qḋ est in circuitu eius ⁊ aquā in sabor:
⁊ non fuit in hoc capitulo experimentum forte.

¶ De cura fissurarum cōmuni. Cap.16m.

Oportet vt euet si fuerit humor malus ⁊ ꝑmu
tet si fuerit cōplexio sicca ⁊ bibat olea ꝓprie
sisami excorticati vsq̄ ad.ʒ.j.s. oī die in exꝑs-
sione vue aut ifusione passulaꝝ dulciū aliq̄t
dieb⁹: ⁊ silr̄ decoctio cācroꝝ fluuialiū cū aq̄ ⁊ zuccha-
ro ⁊ assiduet inūgi. Et si sunt ex frigore tunc cōfert eis
achacia: ⁊ iterū decoctio naporū ⁊ napi ⁊ folia sicle ⁊
decoctio eius ⁊ proprie ceratis factis ex eis cū adipi-
bus notis ⁊ medullis ⁊ pice hūida ⁊ alkitrā. Et si fue-
rint ex calore: tunc cum ceratis frigidis ⁊ humidis cō
quassatis cum succis frigidis ⁊ humidis: ⁊ rectificatio
cibi ⁊ administratio balnei cum aqua calida.

¶ De fissura labiorum. Cap.17m.

Causa in fissuris labioꝝ est siccitas: aut ꝑꝑ
vētū ꝯhentē cutē ⁊ desiccātē eā ⁊ exiccātē
ipsi⁹ rorez: aut ꝑꝑ frig⁹: aut ꝑꝑ calorē: aut
ꝑꝑ cōplexionē siccā sic̄ sciuisti. Prohibitio
vō ei⁹ ē vt liniat anteq̄ ꝑueniat ad ipsius
curā cū cerat̄ ⁊ adipib⁹ ⁊ medullis ⁊ oleo ro. cū hysso-
po hūida. Et ista iteꝝ qn̄q̄ auferūt illud qḋ accidit: ⁊
facē vt adhereāt pellicule sup ea sic̄ pellicl'a oui ⁊ arū
dinis ⁊ cortices allioꝝ ⁊ cepaꝝ. Ablatiōi aūt ei⁹ qḋ de
ipsis accidit d eo qḋ bonū ē vt sumant fex assata ⁊ glu
tinū alboti ⁊ misceant cū adipe sic̄ galline ⁊ anseris ⁊
melle. Aut sumat tritura gallaꝝ imaturarū sic̄ puluis
ꝯfecta cū gūma alboti liq̄facta sup ignez. Et dcm̄ ē q
inūgē vmbilicū i hora dormiēdi aut applicare cottuz
sūmersuz i oleo ꝯcauitati vmbilici ē iuuatiuū ⁊ bonū.

¶ De fissuris pedum. Cap.18m.

Quandoq̄ accidūt ꝓpter vapores malos: ⁊
qn̄q̄ accidūt ꝓpter siccitatē ⁊ ariditatē deni
grantē: ⁊ ad sūmū qn̄q̄ ꝯtigit de eis iuuamē
tum propter illud qḋ resoluit ex ipsis si possi
bile est vt remoueatur cū assiduatione ponēdi pedes
in aqua calida ⁊ inungendi eos cū oleis ⁊ adipibus ⁊
ꝓprie adipe caprarū ⁊ vaccarū ⁊ ouium confortans
parūper cum cera. Et iterū oleuz de kerua proprie ⁊
oleum alketi ⁊ oleū de sini alr̄ de suti quoniā est vlti-
mum valde: ⁊ oleum effusuz de lentisco opposito igni
quoniā est bonū valde. Et alcāna est bona ⁊ ꝓprie cō
fecta cū decoctione albarmel ⁊ sergi vue est bona cū-

ratio eius. Et si nõ valẽt illa indiget bucella faciente glutinationẽ ⁊ penetrãte in ea sicut curãt eã qdã post balneationẽ ⁊ positionẽ pedũ in aquã calidã: tũc opꝫ vt ponaẽ dragagãtũ ꝑparatũ cum ꝯtritione in fissura qm̃ est mirabile. Et iterũ sumanẽ cera ⁊ oleũ sisaminũ ⁊ glutinũ albotin ⁊ storax liquida aggregenẽ ⁊ fissuris vt bucella adhibeaẽ qm̃ est mirabile. Et iterꝫ alkitran cũ mollitiõe sisami est mirabile valde ⁊ olibanũ tritũ ⁊ olea ⁊ adipes iuuatiua sunt valde. Et iterꝫ epithima ex cãcro adusto ꝯtrito cũ oleo oliue ⁊ ẽ in fissuris manuũ velocius ⁊ magis iuuatiuũ. Aut sumaẽ iterius cepe squille ⁊ ferueat in oleo in quo liquefactũ sit glutinũ albotin ⁊ ponaẽ in fissuris: ⁊ glutinũ albotin iterũ in oleo solũ est vltimũ. Et iterũ ꝯfectio sumaẽ de farina granoꝝ alkerua emollitoꝝ cũ pauca aq̃ ⁊ fiat vt adhereat calcaneo: ⁊ ip̃e fruct⁹ alkerua est bonus ad antiq̃s ⁊ vlceratas. Aut sumanẽ lythargiriũ ⁊ cera ⁊ oleũ ⁊ mel cũ eq̃litate ⁊ fiat ex eis aliqd ꝑparatũ: aut decoquanẽ cãcri fluuiales ⁊ sisamũ. Et iterũ sumanẽ fel olei ⁊ adeps anatis ⁊ glutinũ albotin. Curatio bona nostra: sumaẽ dragagãtũ ⁊ teraẽ sicut puluis ⁊ radicũ polypodij põdus medietatis ei⁹ ⁊ karabe ⁊ thuris tritoꝝ: oĩuꝫ ana tria põdera: ⁊ glutinis albotin duplũ dragagãti: teranẽ oĩa cũ oleo de kerua ⁊ administrenẽ. Et dicimus qui vsus fuerit inũctione calcanei omni nocte nõ dimittens securaẽ ex hoc.

¶ De fissuris manuum. Cap. 19^m.

Curentur curatione fissurarũ pedũ leuium.

¶ De fissuris que sunt inter digitos.

Curentur cum huiusmodi ⁊ eis quidem proprium est vt emplastretur cũ radice polypodij trita sicut puluis.

¶ De exulceratione alchatim. Cap. 20^m.

Quandoq; accidit alchati vt rubeat in ꝑmis ⁊ findaẽ aut vlcereẽ ꝑꝑ multitudinẽ resupinationis ⁊ ꝓprie in egris: q̃re opꝫ cum icipit rubere vt dimittaẽ resupinatio ⁊ administrenẽ desuꝑ repercussiua. In egris v̊o administretur strat⁹ ex eis que sũt sicut folia salicis ablata a virgis: ⁊ sicut milia ⁊ sicut pẽne: ⁊ totum illud fiat implendo sicut pẽne leues: aut cui similes sunt alkiriss. Si aũt exulcereẽ tũc emplastrum de cerusa adhibeatur.

¶ De odore horribili in cute ⁊ ascellis ⁊ vrina ⁊ egestione. Cap. 21^m.

Odor corrumpiẽ ꝓpter putrefactionẽ humoris aut sudoris. Et q̃ñq; adiuuãt ad illd̕ motus cõmouentes hũores: ⁊ dimissio ablutionis a pollutione ⁊ mẽstruis ⁊ retardatio ei⁹ ⁊ assumere ea que sunt sicut fenugrecũ: ⁊ ea de ꝓprietate quoꝝ est euomere materias acutas ad manifestũ corporis. De fetore v̊o oris iam dictum est.

¶ De cura corruptiõis odoris corꝑis cõis. Cap. 22^m.

Illud v̊o qd̕ rectificat humorẽ est eũo ⁊ cõplexio cũ ꝑmutatiõe ⁊ acceptatiõe ei⁹ cui⁹ bona sit digõ in q̃litate ⁊ q̃ñtitate ⁊ mũdificatio in balneo ⁊ alia: ⁊ assumẽ in ieiunio ꝑ qd̕ sudor sit boni odoris sicut est cassia ⁊ feleniati. Et iterũ apiũ ⁊ capita cardui ⁊ asparagus: ⁊ oẽ ꝓuocatiuũ vrine mũdificatiuũ sanguinis a putrefactione: verũ q̃dã eoꝝ sicut asparagus faciunt fetere vrinam. Et de eis que ꝯferunt ad illud est vt bibat infusionẽ chrysomilloꝝ boni odoris ⁊ chrysomilla ip̃a ⁊ liniaẽ suꝑ corpus qd̕ sit sicut aqua myrti ⁊ aqua in qua dissolutũ est alumen iameni ⁊ almeisus ⁊ decoctio sisimbrij ⁊ mẽthe ⁊ calamenti ⁊ sansuci ⁊ folia citri ⁊ folia salicis: ⁊ simil'r inũctio cũ myrto trita. Et iterũ sandali ꝓprie ⁊ cyperi ⁊ flos squinãti ⁊ calamus aromaticus ⁊ alsidre ⁊ rose ⁊ ꝓprie sansucus ⁊ alsebesabrẽ ⁊ alusnati ⁊ folia citri ⁊ cortex eius: ⁊ folia maloꝝ ⁊ folia lilij iuuatiua sũt in hoc ca. valde. Et iterũ trocisci de rosis cũ zuccharo. ⁊ iterũ de eis que oppilãt poros ⁊ ꝓhibent sudorẽ sunt lythargiriũ ⁊ thutia ⁊ cinis folioꝝ lilij ⁊ alumẽ ⁊ similia eis ⁊ myrra ⁊ aloes ⁊ oleũ myrtinũ ⁊ oleũ ro.

¶ De cura fetoris ascellarũ. Cap. 23^m.

Existimauerũt quidã q̧ fetor ascellarũ ⁊ pediculi sunt ex reliquijs vestigioꝝ spermatis ex quo creatus est homo que iam ceciderunt in partib⁹ ascellarũ ⁊ penetrauerũt in poris cutis: ⁊ hoc nõ est ex eis q̃bus opꝫ inniti: ⁊ vt ꝓportioneẽ ad vaporẽ materiei que ꝯuertiẽ in sperma in homine ⁊ admouentem ipsam in eo est melius.

Cura aũt eoꝝ est qm̃ opꝫ vt curentur post mũdificationẽ si ea idiget cum thutia ⁊ lythargirio ꝯdito ⁊ climijs ⁊ cũ cinere myrti ⁊ oleo myrtino ⁊ cũ aq̃ in q̃ soluiẽ alumẽ: et q̃ñq; ꝯficianẽ ista cũ sandalis et permiscenẽ cũ cãphora. ¶ Trociscus bonus. ℞. sandalorũ ⁊ cassie ⁊ gallie ⁊ spice ⁊ aluminis ⁊ myrre ⁊ folij ⁊ rosarũ: oĩum ana partẽ. j. ⁊ thutie ⁊ lythargirij albificati amboꝝ ana ꝑtes. iij. ⁊ cãphore ꝑtẽ. s. fiant ex eis trocisci cũ aq̃ ro. ⁊ administrenẽ post exiccationẽ. Et iterũ sumanẽ rosarũ rubearũ lib. j. ⁊ gallie ⁊ spice ⁊ cyperi ⁊ myrre ⁊ aluminis omniũ ana. ʒ. x. fiant trocisci cum aq̃ ro. ⁊ administreẽ delibutionem faciendo. ¶ Puluis bene faciẽs redolere corpus ⁊ confert cõplexionibus calidis. ℞. spice ⁊ cyꝑi ⁊ folij ⁊ floris squinãti ⁊ storacis assemine ⁊ est lubria romana. oĩuꝫ añ. auẽ. x. rosaꝝ siccarũ extremitatũ myrti: oĩuꝫ ana auẽ. xx. spica cyperum ⁊ flos squinantũ ⁊ foliũ: madefiant cũ vino odorifero ⁊ exiccentur ⁊ terantur: deinde proijciantur super ea rose ⁊ extremitates myrti cõtrite ⁊ dissoluatur crocus cum aqua ro. ⁊ permisce ipsum cum medicinis reliquis ⁊ exicca eas in vmbra: deinde tere ipsũ ⁊ pulueriza super corpus post balneationẽ ita vt exicces sudorẽ corporis in primis exiccatione vltima: deinde pulueriza super ipsis medicinas. ¶ Aliud abscindẽs odorem sudoris fetidi conueniens habentibus cõplexiones frigidas. ℞. spice aromatice ⁊ gariofiloꝝ ⁊ amomi ⁊ xylobalsami ⁊ cassie: oĩuꝫ añ. auẽ. iij. costi ⁊ blacte bizãtie ⁊ spice inde ⁊ cinamomi: omniũ ana auẽ. ij. extremitatũ sansuci ⁊ spice ro. omnium ana auẽ. iiij. lubrie ro. resoluanẽ ista cũ vino ⁊ tere reliqua cũ aqua balsamite ⁊ administra illud. ¶ Aliud ẽm illud exemplũ abscindẽs odorẽ sudoris. ℞. cinamomi ⁊ spice ide

⁊ blacte bizantie ⁊ costi omnium ana. ℥. ij. absinthij et boli lacune ⁊ scorie plumbi ⁊ ceruse ablute: oīum ana ℥. s. sceba ⁊ spice ro. omnium ana. ℥. j. croci ⁊ rosarū sicca℞: ambo℞ ana. ℥. iij. tere sicca cum aqua myrti ⁊ cro cum cū aceto vini odoriferi ⁊ administretur.

¶ De cura vehementie fetoris stercoris ⁊ ventositatis. Cap. 24m.

Fit illud cā putrefactiōis humo℞: cā rerū de ꝓprietate q̄rū est illud sic̄ alastirgar ⁊ allia ⁊ eruca ⁊ porri ⁊ alniuden ⁊ alathit ⁊ ite℞ oua eo℞. Uerū fetorē ðlet bonitas digōnis ⁊ assumē ea q̄ declinare faciūt putrefactionē ad ptē₃ vrie sic̄ fenugrecū: ipm. n. facit fetere sudorē ⁊ vrinā ⁊ ðlet fetorē digōnis: ⁊ vinū aromaticū aufert fetorē egōnis.

¶ De fetore vrine. Cap. 25m.

Ause fetoris vrine sunt cāe fetoris egōnis: ⁊ iterū diuretica sicut aspagus ⁊ silla: ipa. n. faciunt bonū corporis odore₃ ⁊ faciunt fetere odorē vrine. Et iterū vlcera vesice. Et cura eius est facilis ex eis que sciuisti.

¶ De pediculis ⁊ lendinibus. Cap. 26m.

Materia humiditatis in qua est cal'itas aliqua cū expellit̄ ad cutē fortasse est tāte tenuitatis ⁊ subtilitatis vt resoluat̄ ⁊ nō sentiat̄: ⁊ sequit̄ eā illud qδ resoluit̄ in sudorē: ⁊ sequit̄ ea₃ qδ resoluit̄ ⁊ coagulat̄ in sordes: ⁊ sequit̄ eā qδ retinet̄ in suprema tunicarū cutis ⁊ generant̄ ex ea sicut furfures ⁊ desudationes ⁊ que sunt ambabꝰ similia: ⁊ sequit̄ eā qδ retinet̄ ꝓfundius illo. Et si fuerit mala valde facit sicut alopiciā ⁊ similia illi ⁊ impetiginē ⁊ alsabafati. Et si fuerit minus mala ⁊ nō fuerit virtus virulēta ⁊ nō festinat̄ ad eā putrefactio dominās vltima ⁊ est ꝯueniēs vt sit materia recipiēs vitā influit̄ sup ipsam vita ex creatore suo ⁊ ꝓueniūt pediculi ⁊ mouentur ⁊ egrediunt̄: ⁊ q̄nq₃ accidit de eis plurimū subito.

¶ Pⁱo ponit modū ⁊ cās gnōnis eo℞. Scδo curā. ibi (Pediculi.) ¶ Pⁱa in duas. Pⁱo ponit cās ꝑncipales. Scδo coadiuuātes. ibi (Et q̄nq₃ adiuuāt.) ¶ Cōsiderādū mā̄ hūidita℞ ꝙ Aui. ē vsus h̄ mō loquēdi q₂ iste mā̄e nō sūt hūiditates. s. hūores veri vl' hūiditates mēbro℞: s₃ sūt q̄dā mā̄e ab hūoribꝰ vel hūiditatibꝰ ꝯcise: ⁊ iō dixit mā̄ hūiditatis. i. q̄ surgit ab hūiditatibꝰ. ¶ Scδo ꝯsiderādū ꝙ iste mā̄e q̄ dn̄r pn̄t hēre calorē vel in se sic̄ si sūt cholice vel sanguiee. i. a chol'a vel a sanguie surgētes ⁊ q̄tū ad h̄ dixit i q̄ est cal'itas. vel hn̄t calorē associatū ⁊ accn̄talē sic̄ mā̄e q̄ per putredinē calefiūt: ⁊ q̄tū ad h̄ dixit aut cū q̄. ¶ Cōsiderādū ꝙ Aui. tāgit ordinē mā̄erū cū dicit sequit̄ ⁊c̄. Ista aūt sequella ē maxie in subtilitate ⁊ grossitie sub̄e. Mā̄. n. q̄to subtilior tāto de se est aptior vt ex̄ expellat̄: ⁊ iō mā̄ subtilis multū euaporat insensibil'r: sed q̄ est minus subtilis eūat̄ ꝑ sudorē ⁊ q̄ minus stat in sorde ⁊ q̄ minꝰ ad h̄ est ꝓfundior ⁊ facit furfures ⁊ desudatiōes. ¶ Ex qbꝰ appet ꝙ Aui. notificat ꝓductionē pediculo℞. Et pᵒ ex pte mā̄e hn̄tis grossitie₃ ⁊c̄. Scδo ex pte situs q sūt circa cutim. Tertio q̄litatis nō multū male ⁊ hᵒ est qδ dicit si fuerit minus mala. ẜ agēs imediate est eq̄litas siue calor putredinalis nō tn̄ oīno putredinalis ⁊ malus q₂ multū malus ⁊ virtꝰ faciēs virulētiā nō gn̄at al'. ⁊ h̄ est qδ dic̄. ⁊ nō fuerit virtꝰ. s. mouēs mā̄m q̄ virtꝰ ē calor: virulēta. s. ducēs ad virulētiā. nec d₃ eē pure putredinalis dn̄ans ī putrefiēdo q₂ ꝑducit ad īcineratiōnē ⁊ h̄ est qδ dic̄ nō festinat ⁊c̄. Et est qδ dic̄ pᵒ can̄. fen. 2. ca. de causis calefaciētibꝰ. ⁊ 3. can̄. fen. 16. tracta. 5. pᵒ cap. cu₃ vadit mā̄. agens mediatus est colcodeya. Quarto ex parte forme: vita ⁊c̄.

Dubiū pᵐ ¶ Sed dubitatur an extra cutim possint gn̄ari. ¶ Uidetur ꝙ sic: q₂ plurimū extra cutim nos videmus. ¶ Dōm ꝙ credo esse possibile tamē qui sub cuti generantur quidā ibi manēt vt qui dicuntur pediculi quidā mouent̄ ⁊ egrediunt̄ postea magnificant̄ ⁊c̄. De lendinibus idem est iudicium l₃ etiā a pulicibus generentur.

¶ Et q̄nq₃ adiuuāt ad gnōnē pediculo℞ ⁊ mouēt eos cibi boni chimi tenuis motꝰ ad illud qδ apparet sicut ficus: ⁊ ad illδ adiuuāt motus mouētes eū ad illδ ꝑcipue cu₃ associat̄ ei vapor spmatis gn̄antis sic̄ coitus.

¶ Pōit cās adiuuātes ⁊ h₃ tot ptes q̊t ponit cās. vltīo addit q̄ddā. ⁊ adiuuāt. Notādū ꝙ vapor a spmate surgēs h₃ calorē quēdā qui nō ē nālis ī totū: ⁊ iō iuuabit ad putredinē q̄ nō erit virulēta mala.

¶ Et q̄nq₃ adiuuāt ad illud dimissio mundificationis ⁊ ablutiōis ⁊ administratio eiꝰ qδ aperit poros cutis ⁊ mouet materias retētas in ea ad resolutionē ⁊ facit īgredi ad eā flatū ꝓhibentē eā a ꝯuersionibus putrefactionis ⁊ assimilatione cum putrefactione.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitat̄ q₂ vr̄ ꝯdicē. Primo. n. dic̄ ꝙ dimissio mūdificationis ⁊c̄. postea dic̄ admistratio eiꝰ qδ mouēt mā̄s. ¶ Cōsiderādu₃ ꝙ si hō lōgo tp̄e stetit īmūdus ⁊ postea vtat̄ rebꝰ aperiētibꝰ poros. ꝟ. g. fricatiōe vl' motu vl' leui balneo: tūc mā̄ mouet̄ ⁊ nō educit̄: ⁊ iō dixit mouet ad resol'onē sup. ⁊ nō resol. ⁊ q₂ mā̄ ex q̄ gn̄at̄ pediculus nō d₃ eē p̄ua nec victa a putredie: iō talis aptio ē cā ꝙ mā̄ ista putrefiat cū aliq̄ trāspiratiōe siue flatu: vn̄ nō fit putredo p̄ua ⁊ dn̄ans nec mā̄ ꝯūtit̄ ī cinerē nec assil'at̄ putredini ex toto s₃ digōni: ⁊ p₃.

¶ Et q̄nq₃ superāt pediculi adeo donec fluat sanguis habētis eos ⁊ citrinet̄ color eius ⁊ cadat appetitꝰ eiꝰ ⁊ extenuet̄ corpus ipsius ⁊ resoluatur eius virtus.

¶ Illud esset q̄n eēnt multi q nō ꝑmitterēt eā q̄escere vn̄ ꝑꝑ virulentiā citrinant̄ in facie ⁊ ꝑꝑ multā scalpturā fluit sanguis ꝑ cutē vel fluit ꝑ ventrē defectu nutritiuo℞ ex qbꝰ pōt resolui virtꝰ ⁊c̄.

¶ De cura. Cap. 27m.

Ediculi plures gn̄ati nō abscissi idigēt in curatione sua in primis mūdificatiōe corporis ⁊ ꝓprie euōne cū flōmia ⁊ rectificatiōe regiminis ⁊ dimissione eiꝰ qδ mouet mā̄s ad exteriora de eis que diximꝰ. Deide admistra medicinas locales ⁊ ꝯfert ad illud assiduatio balneationis ⁊ mūdificatiōis ⁊ vt assiduet balneationē cū aq̄ salsa deide cū aq̄ dulci est meliꝰ. Et op₃ vt assiduet ꝑmutatione₃ vestiū ⁊ iduat̄ serico ⁊ lino: ⁊ bibat medicīas iterficiētes pediculos sicut allia ꝺcocta ⁊ calamētū mōtanū. Medicine vō locales op₃ vt sint exiccatiue resolutiue attractiue ad exteriora. Et si fuerit res magna ē necessariū vt misceant̄ cu₃ eis virtutes venenose. Et de medicinis localibꝰ sunt sumach ⁊ oleū ⁊ acetosa etia₃ ⁊ folia eiꝰ ⁊ radix eiꝰ: aut alumē cū oleo: aut folia azedaraet: aut folia granato℞: ⁊ semē lini ⁊ calamus aromaticus ⁊ cinamomū: aut folia collogntide: aut folia myrti: aut folia cupssi: ⁊ oleū cartami inuatiuum est ⁊ ꝓhibitiuū ⁊ oleum de raffano est mirabile ⁊ cortices cassie lignee ⁊ reubarbarū ⁊ piretrū: ⁊ radix altee ⁊ simbriū ⁊ poliu₃ ⁊ anisu₃ ⁊ pulegiū ⁊ semē vrtice ⁊ alberēgenī ⁊ cordumeni. Sumant̄ sief memithe. ℥. iij. costi. ℥. s. baurach. ℥. j. amili q̄tū oīa soluant̄ ⁊ liniant̄. Et de ablutionibꝰ est decoctio lupino℞ q̄n̄ est bona fortis: ⁊ decoctio sicle ⁊ decoctio tamarisci ⁊ ꝺcoctio calamēti mōtani ⁊ decoctio folio℞ cupressi ⁊ folio℞ pini ⁊ gn̄a fellis cū ponunt̄ in ablutionibꝰ sunt bona. Et de suffumigationibus est suffumigatio cū ꝯdisi ⁊ staphisagria ⁊ cū gūma pini ⁊ cū gallia ꝓpe ⁊ cū sulphure. Et de medicinis fortibꝰ est vt sumantur staphisagria ⁊ arsenicū rubeu₃ ⁊ baurach: terantur omnia cū aceto ⁊ oleo ⁊ liniatur cum eo caput: aut ellebo₂is albus ⁊ baurach: aut folia oleandri cum oleo aut folia colloquintide. Aut sumant̄ synapis ⁊ cōdisi trita ⁊ fundatur super eam parum aceti ⁊ extinguatur post illud

in eis argentũ viuũ terẽdo ⁊ est forte: ⁊ simil'r qð fit ex sulphure ⁊ arsenico ⁊ aristol'. ⁊ cinere ilicis ⁊ costo ⁊ myrra. Aut sumanť ꝯdisi ⁊ arsenicũ rubeũ ⁊ aristol'. lõga ⁊ alkitran ⁊ fellis vaccini ꝗ̃titas tãta ꝺ vtrisq; cũ q̃ medicie ꝯficianť ⁊ est epithima forte. Et iterũ alkitran ⁊ gẽtiana ⁊ arsenicũ ⁊ oleũ de lilio: ⁊ iterũ staphisagria ⁊ folia oleãdri ⁊ alumẽ iameni: ⁊ iterũ liniať in balneo cum sieť memithe ꝑte. j. ⁊ baurach medietate partis: costi sexte partis: amili quãtũ omnia ⁊ liniatur cum eo post psilotrũ confecto cũ aceto: ⁊ administra has medicinas post vaporationẽ cũ eis que sunt sicut condisi: ⁊ staphisagria est melior: ⁊ ꝓprie cũ icipit ab ablutionibus de genere eius qð diximus.

¶ Primo ponit curã per euõnẽ ⁊ regimen ⁊ localia. Scðo in speciali exequitur de localibus. ibi (Medicine ðo locales.)

¶ Et hic ꝓ ponit cañ. in eis. Scðo enumerat. ibi (Et de medicinis.)

Dubium

¶ Dubitať q̃re videť ꝯdicẽ cuz dixerit. dimissione ei⁹ qð mouet ad exteriora. ⁊ hic dicit. attractiua ad exteriora. ⁋ Dõm ꝙ medicine que ad cutim mouẽt ꝓhibenť: sed que a cuti ad extra: ꝯceduntur.

¶ Tractatus quartus de dispositionibus que pendẽt ex corpore ⁊ extremitatibus ⁊ est complementũ libri decorationis. Cuius capitula sunt. 17.

¶ De extenuationis oblatione. Cap. pᵐ.

Extenuatio fit aut ꝑꝑ ꝓuationẽ mãei piguedinis cibi: aut fit ꝑꝑ multitudinem vsus cibi subtiliantis.

¶ Superi⁹ ꝺterminauit de dispõnib⁹ q̃ attendunť ex ꝑte piloꝝ ⁊ cutis: hic de dispõnib⁹ q̃ atẽdunť ex ꝑte habitudĩs toti⁹ corꝑis ⁊ ex ꝑte extremitatis. Et ꝓ de dispõnib⁹ q̃ attendunť ex ꝑte habitudinis. Scðo extremitatis. ibi (Panaritiũ. ⁋ Prima in duas. Nã he dispões sunt extenuatio suꝑflua ⁊ pinguedo superflua. Primo ğ determinat de extenuatione. Scðo de pinguedine. ibi (Pinguedo suꝑflua.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit cãs. Secũdo curaz. ibi (Opz vt ꝯsidereť.) ⁋ Prima in duas. Primo ponit cãs. Scðo ponit quosdã cañ. ibi (Et corꝑa qdẽ que extenuantur.) ⁋ Pria ꝑs hz. s. sicut. s. ponit cãs. ibi (Aut fit ꝓpter multitudinẽ.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ extenuatio ⁊ ipiguatio pñt dupliciter ꝯsiderari. Uno mõ vt sunt qdã dispões corporis in qb⁹ repñsentať turpitudo: ⁊ vt sic sunt de caplõ decorationis. Alio mõ vt ledunt operationes ⁊ sic sunt egritudines. ¶ Scðo ꝯsideranduz ꝙ extenuatio sumitur pro priuatione carnis. ¶ Consideranduz ꝙ cibus qui est mã pinguedinis est qui gñat sanguinẽ plurimũ sufficientẽ ⁊ grossum debite sicut carnes laudabiles pulloꝝ ⁊ gallinarum. priuatio igiť cibi mãe pinguedinis ⁊c. Aut ꝯsiderandum ꝙ ista subtiliatiua sunt fortiter ꝓuocãtia vt radix petrosillini ⁊ feniculi ⁊ capparis.

¶ Quare nõ generatur in corpore sanguis plurimus.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ lr̃a ista põt dupl'r exponi. Uno mõ ꝙ sicut Auicẽ. duas cãs dixit ita declarat eas. Prima enĩ cã fuit priuatio cibi q est mã: ⁊ quãtũ ad hoc dixit quare nõ generať sanguis plurimus. Scða cã fuit vsus subtiliantiũ: ⁊ cause cõcentus eis nõ fit generatio sanguinis boni pro ipinguatione: ⁊ hoc est qð dicit.

¶ Et ex regimine cõtento de eo qð est preter illud qð nõ generatur in corpore sanguis bonus.

¶ Et de regimine ꝯtento. i. quo est ꝯtent⁹ de eo ꝙ est ꝑter id. i. ꝑter priuationẽ mãe cibi que erat prima cã: q² ꝗ̃uis nõ sit prima cã est tamẽ secũda. Scðo mõ põt exponi ꝙ totũ referať ad scðam cãm. nam ex vsu subtiliantiũ lz homo sit ꝯtentus cibo laudabili preter ista: ita ꝙ comedat bonas carnes: sed simul cuz subtiliantibus nõ tamẽ fit plurimus sanguis nec bonus: q² subtiliantia vt reddunt sanguinem subtilem: vel si prouocant ingrossant illum.

¶ Aut ꝑꝑ ꝺbilitatẽ virtutis operãtis in cibo aut digestiue aut attractiue ad mẽbra ꝑꝑ corruptionẽ cõplexionis cui⁹ plurimũ ẽ fridũ aut ꝑꝑ qetẽ plurimã cũ q̃ sopiť virt⁹ attractiua ꝓprie qñ est post exercitia quorũ auxilio ꝯsueuit nã attrahẽ cibũ. Cũ ergo dimittunť non attrahit neq; nutrimentum temperatũ etiam.

¶ Dubitatur quare non dixit de expulsione ⁊ retentione. Dicendũ ꝙ dedit intelligi.

¶ Aut propterea ꝙ sanguis conuertitur ad materiaz cholericam vel melancholicam ex humida aquosa.

¶ Ex humida aquosa. s. bona aquositate. Sed tu diceres quare nõ dixit. aut ꝓpter ꝯuersionẽ ad calorẽ est multũ causa extenuationis: q² sanguis cholericus actiue ⁊ passiue ꝯtrariať impinguationi vel forsan ꝙ Aui. posuit: ⁊ ideo quidã habẽt hic spatiũ ⁊ posset scribi. Ad materiã cholericã vel aliã materiã malã.

¶ Aut propterea ꝙ splen comprimit epar qñ magnificať q̃re attrahiť ad ipm plus sanguis ⁊ debilitať virtus epatis per contrarietatẽ que est inter vtraq;.

¶ Considerãdũ ꝙ sicut apparet tertio cañ. fen. 15. trac. 2. primo ca. quando splen impinguatur corpus macrescit q² trahit sanguinez plurimum: ⁊ q² ꝯtrarietate cõplexionis infrigidat epar.

¶ Aut ꝓpterea q² vermes coartãt corpus: aut ꝓpter ꝯstrictionẽ poroꝝ: aut ꝓpter ipsoꝝ coartationem ab humorib⁹: aut coopertură eoꝝ sciẽter quã fecit frig⁹ aut calor aut nuda siccitas quoꝝ vnũqð q; cognosciť suo signo: aut ꝓpter ligamenta assidua super ipm q̃re oppilanť pori ⁊ meatus ꝗ̃obrem nõ attrahiť ad ipm nutrimentum ⁊ proprie a creta comesta.

¶ Considerãdũ ꝙ vermes coartãt oppilãdo circa ꝑtes intestinorum: vel consumendo cibũ vt sumitur tertio cañ. fen. 13. cap. de fame. aut ꝓpter ꝓprie acetosa comesta q² sic fit oppilatio.

¶ Aut propter multitudinem resolutionis: quare non figitur quod attrahitur de nutrimento ad membra: imo separatur sicut accidit in exercitijs velocibus ⁊ tristitia ⁊ angustia ⁊ egritudinibus resoluentibus.

¶ Considerandum ꝙ in tristitia ⁊ angustia fit resolutio multa per paulatiuam exiccationem sequentem suffocationem caloris vt sumitur fen secunda doctrina scða cap. 14. s. oia aie accidẽtia.

¶ Et corpora qdẽ que extenuanť in tẽpore breui tolerãt vt redeat ad ea teneritas in tẽpore breui. Et illa q̃ extenuanť in tꝑe lõgo nõ tolerãt nisi blãdimẽtũ debilitati virtutis ad h̃ vt administret nutrimẽtũ plurimũ.

¶ Ponit quatuor cañ. primus est aforismus. 6. 2. particu. ⁊c.

¶ Considerandum ꝙ cum virtus sit debilis non potest dari cibus multus nisi reconfortetur ⁊c.

¶ Corpora igiť susceptibiliora piguedinis sunt que de eis meliorẽ hñt cutẽ. Et q̃ de eis magis susceptibilia sunt tẽsionis. Et de eis q̃ faciũt hoi eẽ neciuz fugẽ ab extenuatiõe sũt ꝺbilitas ⁊ vehemẽtia passionũ a calore ⁊ frigore ⁊ a ꝺberib⁹ ⁊ a ꝑcussiõib⁹ ⁊ passionib⁹ aialib⁹ ⁊ onere ⁊ labore ⁊ inqetudine ⁊ ab euõne ⁊ coitu ⁊ retineť nutrimẽtũ ei⁹ in venis ipsi⁹ ⁊ nõ penetrat q̃re putrefit. Et piguedini iterũ isunt nocumenta que ego dicã. Et nõ est sic eqle: dũ ğ ꝑseuerat piguedo: ita ꝙ nõ fac accidẽ nocumẽtũ nõ abhorreas eã. Uita nã q; in hũiditate existit. Uerũ oz vt tu caueas ⁊ abhorreas eã in via suꝑfluitatis: lz nõ aꝑꝑeat ei⁹ nocumẽtũ: qm̃ ei⁹ nocumẽtũ repẽte aduenit ⁊ subito fz ꝙ diceť in loco suo. Et qñ desiccanť corꝑa ꝑꝑ aerẽ est extenuatio.

¶ Consideranduz ꝙ mollities citius est apta pinguedini ꝗ̃ tensioni etiam q² significat humiditatem complexionis que est conformis in omni sua causa siue sit sanguinea siue flegmatica.

¶ De cura. Cap. 2ᵐ.

Oportet vt ꝯsidereť que causa sit in extenuatione de causis extenuationis quas diximus ⁊ cureť ⁊ remoueať. v. g. si fuerit cibus nõ generans sanguinẽ grossum fortem afferať ille qui generat ipm ⁊ non sit ꝯtentus eo qui generat sanguinem laudabilẽ tantũ: qm̃ fortasse generabit subtilem ⁊ resolutiuũ. Ora si fuerit virt⁹ attractiua ad membra pigra moueať ⁊ ꝯfortetur ⁊ ꝯsideretur ad malitiã

cõplexionis si fuerit ⁊ ꝑmutet̃. Et fricatio in hora exꝑ gefactiõis a somno est ex eis q̃ expgefaciũt virtutẽ at tractiuã. Et qñqꝫ est neciũ ꝓhibẽ nutrimẽtũ a latere altero ⁊ attrahẽ ipm ad latꝰ extenuatũ cũ diuisificant̃ duo latera sic̃ si sit vna duaꝝ manuũ extenuata ⁊ alte ra piguis: tũc.n.necia est vt liget̃ piguis cũ pãno inci piẽdo ab iferiore ligatura nõ vehemẽti neqꝫ doloro sa cũ mẽsura q̃ ꝯstrigat tãtũ ⁊ ꝓhibeat nutrimẽtũ a pe netratione q̃re redeat ad locũ digõnis ⁊ attrahat̃ ad latꝰ alteꝝ. Et excita attractiuã cũ fricatiõe ⁊ ꝓprie cũ oleo aliq̃ sic̃ oleo oliue cũ pauca cera calefacto frica tiõe nõ exiccãte: ⁊ q̃tiẽs iflat̃ alr̃ iflãmat̃ mẽbrũ ⁊ cale fit dimittat̃: deide iteret̃ cũ q̃escit. Et si pori fuerit op pilati: tũc oportebit si corpꝰ fuerit vehemẽtis solidita tis q̃propter oppilẽtur pori mollificare cũ humecta tione ⁊ calefactiõe cũ calefaciẽtibꝰ ex eis q̃ assumũtur ⁊ motibꝰ corporeis: ⁊ aĩalibꝰ si fuerit frigꝰ illud qd̃ in spissauit ipm ⁊ ifridatiõe ⁊ humectatiõe si fuerit calor ĩspissans ipm ⁊ faciẽs ipm cõpactũ: ⁊ melius q̊ calefit mẽbrũ qd̃ nõ recipit calefactionẽ ꝑꝑ frigus suũ est vt fricetur: deide ponatur suꝑ ipm rubificatiuũ. Et si fue rit cã in extenuatiõe ꝑꝑ splenẽ curetur splen. Et si fue rit extenuatio ꝓpter vermes interficiantur ⁊ extrahã tur cũ omnibus que dicta sunt in capitulo eoꝝ.

¶ Ponit curã. P̃rio ꝺm diuersitatẽ cãrũ. Scd̃o ponit absolute re gimẽ ipinguatiõis. ibi (Et adhibeant̃ ei delitia.) Tertio circa ꝑtes determiatas. ibi (Pole.) ¶ Pr̃ia in qnqꝫ ꝺm q̃ qnque ponit cura tionis modos ꝺm quinque cãs. Scd̃a ibi (Qz si fuerit virtus ⁊c̃.)

¶ Et adhibeant̃ ei d̃litie ⁊ amenitas ⁊ stramẽta leuia ⁊ habitet in vmbra ⁊ dilatet̃ ⁊ aromatizet̃ ⁊ dent̃ i po tu frida. ista.n.ꝯfortãt virtutẽ nãlẽ valde: q̃re bona fit eiꝰ admĩstratio in nutriẽdo ⁊ expellẽdo suꝑfluitates. Et illd̃ q̃dẽ ẽ p̃nm̃ cãrũ piguedis. Et de ipinguãtibꝰ ẽ assumptio vini grossi ⁊ cibi boni chimi fortis exiccãtis cũ digerit̃ sic̃ frumẽtũ sine cortice coctũ vt puls ⁊ aliu dabet ⁊ rizi cũ lacte ⁊ assata d̃ carnibꝰ ꝑꝑ illd̃ qd̃ reti net̃ in eis de virtute carnis ⁊ gñant carnẽ durã. deco ctũ aũt ex carnibꝰ gñat mollitiẽ ⁊ teneritudinẽ nõ fir mã. Et caro anatis est ipinguatiua ⁊ caro galline silr̃ ⁊ caro alcubegi est vltima in eo: ⁊ silr̃ lub zucchari et balneũ post cibũ est vehementer attrahẽs nutrimẽtũ ad corpꝰ ipinguatiuũ. Verũ vtens eo exponit̃ oppila tioni accidẽti in epate suo ꝓprie cũ est cibꝰ eiꝰ cibꝰ eoꝝ q sunt ipinguãdi: ⁊ ꝑꝑ illd̃ multiplicat̃ lapis i eo q q̃ rit h̃ ⁊ illi sũt aptiores ad h̃ vt in eis multiplicent̃ iste oppil̃ones ⁊ lapis quoꝝ vene sũt in creatiõe stricte ⁊ sunt nõ oẽs ita. Et isti cũ sentiũt grauitatẽ i latẽ d̃xtro sumãt in potu aperitiua in oppil̃onibꝰ epatis nota: ⁊ sumãt in potu ante cibũ suũ capparẽ cũ aceto ⁊ melle ⁊ oxymelle cũ seminibꝰ donec auferat̃ grauitas: ⁊ me lius q̃dẽ balneũ est illd̃ qd̃ ẽ post digõnẽ p̊mã ⁊ cũ iã d̃scẽderit cibꝰ: lꝫ comedere cibũ post egressionẽ a bal neo absqꝫ suꝑfluitate ẽ de causis ipinguatiõis. Et bal neũ q̃dẽ ẽ bonũ ipinguatiuũ pluribꝰ hoĩbꝰ ⁊ ꝓprie il lis q sunt in dispõne q̃ est sic̃ arefactio: opꝫ vt sit bal neũ post p̊mã digõnẽ. s. qñ d̃scẽderit cibꝰ a stõcho nisi in rebꝰ eisdẽ. Et calefactis q̃dẽ est ad h̃ ꝯgruũ factuꝫ ex lacte de q̃ ex̃ctũ est butyrũ nõ facto acetoso. Et de

igenio ipiguãdi est retẽtio sanguis suꝑ mẽbrũ ligãdo mẽbꝝ qd̃ ei eque distat in latẽ altero sic̃ diximꝰ ante: ⁊ liget̃ illd̃ qd̃ est sub mẽbro ex q̃ vadit nutrimẽtum ad ipm cũ est pigue: aut nõ querat̃ eius ipinguatio sic̃ est ascid est extenuatũ ⁊ plãta manꝰ est sana ⁊ piguis tũc liget̃ apd̃ rascetã: aut cũ adiutoriũ ẽ extenuatũ ⁊ aseid nõ liget̃ apd̃ cubitũ a suꝑiore ꝑte aseid. Et ex ipiguan tibꝰ est illd̃ qd̃ pẽdet ex exercitio: ⁊ est oẽ exercitiũ le ue tardũ ⁊ totũ illd̃ fit eq̃le post fricationẽ velocẽ bo nã ꝑuã tẽperatã in duritie ⁊ lenitate ⁊ ꝓprie fricatio nẽ cũ icipit ad h̃ ꝑuenire vt rubificet cutẽ: ⁊ post illud exercitet̃ cũ eq̃litate ⁊ balneet̃ balneatione breui: dei de inũgat̃ corpꝰ eiꝰ ⁊ fricet̃ fricatiõe sicca: deide admi nistrent̃ linimẽta ipinguatiua ⁊ ꝑmutatio q̃dẽ aeris ⁊ aque ẽ ex vno eoꝝ q̃ oꝫ obꝯuare qm̃ fortasse extenua tio est cã eoꝝ. Et de ipinguatiuis sunt linimẽta q̃ ad ministrant̃ post motionẽ mẽbroꝝ ⁊ ipoꝝ rubificatio nẽ sic̃ est pix sola ita vt sit vehemẽter liq̃da: aut solu ta in oleo cũ q̃ntitate q̃ faciat eã currere linimentũ. Et qñqꝫ admĩstrat̃ sola suꝑ cutẽ approximata igni dõec liq̃fiat: deide iuiscat̃ ⁊ eleuat̃ qñ ꝯgelat̃. Ipa.n.attra hit nutrimẽtũ ad mẽbrũ ⁊ retinet ipm in eo ⁊ remouet frigꝰ eiꝰ si fuerit cã eiꝰ debilitas virtutis aut oppilatio poroꝝ in cute ⁊ dat ei viscositatẽ ⁊ asperitatẽ ⁊ strigit suꝑ ipm poros ⁊ excitat virtutẽ attractiuã q̃re rema net mora tãta q̃ figit̃ ⁊ fit ꝑs mẽbri ⁊ nõ resoluit̃ Et oꝫ vt administret̃ in estate semel in die in q̃ administrat̃ ⁊ in hyeme bis. Et ꝯsideret̃ in ablatione eiꝰ a mẽbro ⁊ dimissione ipsius suꝑ ipm velocitas rubificatiõis eiꝰ ⁊ iflãmatiõis q̃s facit ei ⁊ tarditas ipsiꝰ. Cũ ipsa eni festi nat in h̃ nõ sit vltimatio in dimissione eiꝰ suꝑ ipm ⁊ do minatõe ipsiꝰ: imo remoueat̃ velociter. Et fortasse suf ficit vt auferat̃ qñ iuiscat̃ cal̃a ⁊ infridat̃: ⁊ qñqꝫ ꝯfert vt p̃cedat suꝑ picẽ fricatio velox aspera dura: deinde lĩniat̃: aut percutiat̃ cũ virga brusci eq̃li nõ nodosa ⁊ ꝓprie inũcta donec rubeat ⁊ inflet̃: deinde abstineat nã additio in fricatiõe ⁊ ꝑcussione resoluit: deide inui scet̃ pix calefacta cũ eq̃litate apud ignẽ. Cũqꝫ coagu lat̃ ⁊ ifridat̃ auferant̃ ab eo euellẽdo subito. Et meliꝰ q̃dẽ est vt effundat̃ suꝑ ipm ante picẽ aq̃ ad cal̃itateꝫ ⁊ mordificationẽ q̃zdã decliuis: deide apponat̃ pix: ⁊ aq̃ sulphuree ⁊ q̃ sunt de aspalto sunt attractiue iterũ nutrimẽti ad illd̃ qd̃ appꝫt. Inq̃t Gal̃. iã vidi vẽdito rẽ aĩaliũ ipinguasse h̃ regimine adolescẽtẽ sine natibꝰ ⁊ factꝰ est lenis hñs pingues anchas in tẽpore breui. Qui v̊o abhorret picẽ vtat̃ loco eiꝰ oleo ex oleis op pilãtibꝰ cũ caliditate q̃dã: ⁊ si vtat̃ aq̃ frida ⁊ tolerat eã suꝑ corpꝰ totũ aut suꝑ mẽbrũ faciat. Et melior ho rarũ ad illud est hora qua operat̃ linimentũ in attra cto: fortasse eni tũc virtus resoluit ipm in sanguinẽ: ⁊ nõ opꝫ vt fugias acuta cũ ꝓlõgat̃ ⁊ nõ ꝯfert: imo opꝫ vt assidues fricationem cũ pãnis ⁊ effusionẽ aque ca lide: deide cum fricatione cũ manu deinde adhibeas picem: ⁊ fortasse est necessariũ vt attrahatur sanguis absqꝫ fricatione: imo cuꝫ medicinis rubificantibus ⁊ cuꝫ eis que sunt sicut piretrũ ⁊ sulphur ⁊ cum eis que sunt sicut gũma rutbe agrestis. Et de mẽbris sũt q̃dã

que egēt ad ipinguationez sui nutrimēto pluri ꝯsueto
qm̄ resoluit̃ ex eo iam plus ꝯsueto ⁊ idiget ipinguatio
sup̃fluitate remanēte p̃cipue cū fricatio iā resoluit. Et
referam⁹ nūc medicinas q̄ assumunt̃ ⁊ clysteria. in eis
aūt que sumunt̃ est itētio vt medicie ꝯfortēt digōnē ⁊
retineāt cibū in stōcho ⁊ in intestinis parū p̄p virtutē
retētiuā ⁊ faciūt ipm penetrare in venis ad p̃tes epa-
tis: ⁊ faciūt illud diuretica eq̄lia: ⁊ ꝓprie cū bibunt̃ in
cibo ⁊ post ipm spatio p̃uo: ⁊ est nec̄ium vt coaguleẗ
in mēbro: ⁊ faciūt illō ifrigidātia ⁊ stupefaciētia sicut
iusquiamū al. ⁊ ei sĩlia. Et de habētib⁹ ꝓprietatē ⁊ q̄
sunt nobilioꝝ virtutū ad temperatos est illud qd̄. ℞.
amigdalas ⁊ phisticos excorticatos ⁊ grana viridia ⁊
sisamū ⁊ grana pini maioris ꝯficiant̃ cū melle ⁊ fiant
inde pillule sĩles nucib⁹ ⁊ sumant̃ de eis oī die q̄nque
nuces vsq3 ad. x. ⁊ bibat sup̃ eas vinū: h̄. n. ipinguat ⁊
bonū facit colorē ⁊ ꝯfortat sup̃ volūtate coeūdi: me-
dicamē bonū qd̄ ipiguat ⁊ colorē efficit bonū. ℞. mu-
tuc farine sĩle ⁊. ʒ. v. sarcocolle ⁊ inuoluant̃ cū butyro
vaccino cocto iuolutione forti ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊
comedant̃ mane ⁊ vespere. Aut assumant̃ amigdale ⁊
auellane excorticate ⁊ grana viridia ⁊ sisamū ⁊ papa-
uer cū eq̄litate kesile media p̃s penidioꝝ q̄ztū est to-
tū: sumat̃ in puluē oī mane ⁊ apd̄ somnū vsq3 ad. ʒ. xx.
Et alkidi medicamē qd̄. ℞. q̄rtā keleiati d̄ kerua ex-
corticato: cui⁹ tritura fiat optima: ⁊ fundant̃ sup̃ ipm
lib. ij. lactis dulcis ⁊ ꝯficiat̃ bene cū farina tritici q̄ztū
ip3 tolerat ⁊ fiāt trocisci ex eo q̄rū oīs sit. ʒ. j. s. ⁊ fiāt vt
pāis ⁊ siccent̃ ⁊ sumant̃ d̄ eo oī die duo trocisci ꝯtriti.

¶ Primo ponit qd̄dā regimē generale. Secundo in speciali. ibi (Et balneū.) Tertio medicinas ad ipinguādū. ibi (Et referamus ⁊c.)

¶ Regimē bonū ad extenuationē factā cā crete ⁊ op-
pilationis partiū epatis ⁊ syphac. Cap. 3[m].

S Umant̃ passule bone ⁊ fundant̃ sup̃ eas q̄-
tuor pōdera ipsarū de aq̄ ⁊ decoquant̃ vsq3
ad medietatē ⁊ ꝓjiciant̃ sup̃ oē kaficiū passu
larum pondus. ij. lib. scorie ferri ⁊ pugillus. j.
ameos ⁊ pugillus. j. zucchari ⁊ pugillus. j. origāi ⁊ qn̄
feruet dimittat̃ duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: deinde coleẗ ⁊
bibat de eo in ieiunio q̄ztitatē lib. j. ⁊ post tres horas
comedat panē cū kemich capparis ⁊ porroꝝ ⁊ bibat
sup̃ ipm vinū forte q̄ztitatē lib. j. deide qn̄ p̄tereūt. vij.
hore comedat carnē pinguē ⁊ bibat vinū durū vsq3
ad. iij. lib. hoc. n. efficit in cōplexionib⁹ fortib⁹ opōnez
mirabilē ⁊ colorē facit bonū. Aut sumant̃ dragaganti
⁊ semis papaueris ⁊ nucis hēdē ⁊ amboꝝ been ⁊ cap
paris ⁊ zedoarie ⁊ almugath: oīum an̄. ʒ. iij. s. terant̃ ⁊
frigant̃ in butyro ⁊ ꝓjiciant̃ sup̃ pōdus duaꝝ minaꝝ
sauich tritici ⁊ sumat̃ oī die de toto vsq3 ad. ʒ. xxx. ⁊ d̄-
coquat̃ de eo sorbitio cū lacte ⁊ butyro cocto ⁊ zuc-
charo sorbeat ⁊ balneeẗ post ip3 balneatiōe leui. Aut
sumant̃ almugath. ʒ. l. ellebori. ʒ. xx. dragagāti. ʒ. xl. ze-
doarie. ʒ. xxx. cribellent̃ ⁊ sumant̃ q̄ztū est tertia toti⁹ d̄
pane sĩle ⁊ q̄ztū est tertia ei⁹ d̄ amigdalis excorticatis
⁊ q̄ztū est tertia ei⁹ de zuccharo sulimeni: ⁊ sumat̃ de
eo oī die pōdus. ʒ. xx. in lacte ouino ⁊ exp̄ssione vue d̄
vnoquoq3 quoꝝ sit lib. j. ⁊ fiat sorbitio ⁊ sorbeat ipā3.

Et vtat̃ de medicinis ipiguatiuis tractatis ex medullis
⁊ nux hendē ⁊ alkesile ꝓprie cū sauich: qm̄ ipm cū hoc
frāgit iflationē sauich ⁊ gr̄a ipinguādi. verū ipsa tar-
dant̃ in stōcho ⁊ almugath ⁊ zedoaria ⁊ duo been: ⁊
oīa que mouēt sperma ex eis q̄ sunt sic̄ bulb⁹ ⁊ herb⁹ ⁊
faseoli. Et ex eis que currūt cursu ꝓprietatū est vt su-
mat̃ vermis apis ⁊ exicceẗ ⁊ terat̃ ⁊ misceat̃ de eo ali-
qd cū sauich: ⁊ deẗ de eo in potu aliqd. De regimine
bono ad calefactos est vt sumat̃ dog lactis dulcis cu
ius nō vehemens sit coagulatio neq3 acetositas: imo
accepta est ⁊ ablata ei⁹ vnctuositas vt sit magis pene
tratiuū ⁊ leuius. Et deẗ de eo in potu extenuato q̄zti-
tas. s. lib. ⁊ moreẗ sup̃ ipsū trib⁹ horis donec digerat
ipm: deide sumat de eo in potu tātūdem vice altera ⁊
abstineat a cibo vsq3 ad noctē: ⁊ sit cib⁹ ei⁹ pullus im
pinguat⁹: ⁊ si tolerat vt bibat vinū subtile faciat: ⁊ si
balneeẗ ante cenā sup̃ illud cū iā biberit cadū vini te-
nuis puri: deide egrediat̃ ⁊ cenet erit meli⁹. Et sumat̃
cicer ⁊ ifundat̃ in lacte vaccino die ⁊ nocte: ⁊ si reno-
ueẗ sup̃ ipm lac ⁊ nutriat̃ in eo plus illo licet: ⁊ sumat̃
rizi abluti albi ⁊ semis papaueris triti ⁊ tritici ⁊ ordei
tritoꝝ: oīū an̄. pōdus. ʒ. xxx. ⁊ panis de simila exiccati
⁊ zucchari albi: amboꝝ an̄. pōdus. ʒ. xxx. amigdalarū
excorticataꝝ. ʒ. j. aggregent̃ oīa ⁊ d̄coq̄tur d̄ eo oī die
pōdus. ʒ. xxx. cū lacte dulci aut oleo ⁊ butyro cocto: ⁊
bibat ip3 ⁊ balneeẗ i tina post ip3 q̄ztitate q̄ resoluat̃.
Aut sumat̃ lib. j. lactis dulcis ⁊ lib. j. aq̄ ferueat cū faci
litate dōec ꝯsumat̃ aq̄ ⁊ ꝓjiciat̃ sup̃ ipm. ʒ. j. penidioꝝ
⁊. ʒ. j. butyri vaccini cocti ⁊ oleū sisaminū ⁊ ferueat bul
litiōe vna ⁊ sorbeat̃. Aut sumant̃ farie ciceris ⁊ fabaꝝ
⁊ ordei ⁊ rizi p̃tes eq̄les: lētiū excorticatarū ⁊ papaue
ris albi ⁊ mes excorticati: oīū an̄. p̃s. s. tritici triti sisa-
mi excorticati: āboꝝ an̄. p̃s. s. zucchari p̃tes. ij. fiat sor-
bitio cū lacte ouino ⁊ sorbeat i māe. Aut sumat̃ iusqa
mū al. ⁊ d̄coq̄tur i aq̄ d̄coctiōe bona ⁊ coleẗ ab eo aq̄
fortiter deide exicceẗ i vmbra ⁊ ponat̃ i medio masse
⁊ fiat panis ⁊ coquat̃ i furno sup̃ laterē: cūq3 massa ru
bet ac si eēt tosta extrahat̃ ⁊ terat̃: ⁊ ꝓjiciant̃. ij. aur̃. i lib.
j. pultis fcē ex sisamo ⁊ papauē: ⁊ sumant̃ d̄ eo mane ⁊
vespe tres plāte man⁹. ¶ Medicamē mirabile. Sūat̃
iusqamū al. ⁊ abluat̃ cū aq̄ postq̄3 ifusū est in ea die ⁊
nocte ⁊ exicceẗ ⁊ iuoluat̃ butyro cocto iuolutōe facili
⁊ bulliat q̄ztū mereẗ: ⁊ ꝓjiciat̃ sup̃ ipm q̄druplū sui de
amigdalis excorticatis: ⁊ q̄ztū ip3 ē d̄ nucib⁹ ⁊ q̄ztū ip3
est d̄ zuccharo: ⁊ sumat d̄ eo ad māsionē pōdus. ʒ. v. ⁊
isti q̄dē ipinguant̃ cū kekēgi ⁊ solatro ⁊ lactuca ⁊ mo
ris ⁊ carne alcubegi. Et q ad vltimū p̃uenerūt in exte
nuatōe idigēt ad curatōez sui humectatiuis q̄ diximus i
cap. ethice ⁊ i ca. siccitatis stōchi q̄re redi ad ea. Et isti
iterū op3 vt liniant̃ cū pice oib⁹ q̄tuor dieb⁹ aut trib⁹
s̄m modū notū: ⁊ d̄ illo regimie ē ad ifridatos. ℞. elle
bori al. se. papaueris al. oīū an̄. pōdus. ʒ. ij. haurach ⁊
granoꝝ pini: āboꝝ an̄. ʒ. iij. granoꝝ ipiguādi pōdus. ʒ.
iiij. hermodactyloꝝ seis iusqami piretri galāge beē al
bi: oīū an̄. pōdus. ʒ. j. kesile pōdus. ʒ. v. tritici al. mutuc
j. ifundat̃ triticū i lacte dōec nigrescat deide exicceẗ in
vmbra ⁊ torrefiat: ⁊ sumat̃ d̄ eo i puluē oī mane ⁊ sero

pōdus.ʒ.x.⁊ sup ip̄m bibat̃ lac. ¶ Aliud notū. Ellebori al.farie ciceris ⁊ ameos: oiuȝ añ.ps.j.kesile ptes.ij. cimini charmeni ⁊ piperis amboruȝ añ.ps.5.terant̃ ⁊ ꝯficiant̃ ⁊ coquant̃ in furno vt panis ⁊ exiccet̃ ⁊ cōmisceat̃ cū tāto pane de simila exiccato q̄ꝫtum ip̄m est ⁊ fiat de eo oi die sorbitio cū lacte ⁊ sumat̃: aut ponat̃ ĩ iure pulli piguis ⁊ sorbeat̃ ante cibū. ¶ Uinū ad eos ℞.kesile pōdus.ʒ.v.⁊ dimittat̃ sup duas lib. vini boni cui nō sit acetositas oino: ⁊ bibat de eo tres cados mane ⁊ vespere: ⁊ ad mansionē.s.in oi dispōne cadū.j. Et ꝯfert vt ꝯsequēter adhibeat̃ sauich ⁊ napi barbarici in sauich sunt vehemētis iuuamēti ad eos calefaciēdo ⁊ humectādo eos: verū ipsi sūt vehemētis cal'itatis. Et de illo est ad habētes siccitatē q curent̃ curationib⁹ eoꝝ cū humectātib⁹ notis ⁊ regimine ethicorū: deide regat̃ ille siccitatē cui⁹ attrahit caliditas regimine calefactoꝝ. Et ille siccitati cui⁹ associat̃ frigus cū regimine habētiū ethicā senecte. Clysteria v̄o sunt oē clystere ipinguās renes sicut lac ouinū ⁊ ꝓprie qn̄ soluit̃ in eo de albezard aliqd. Et de eis sunt cōposita que iam dicta sunt in caplo desiderij coeūdi ⁊ dicā de eis vnū. Sumat̃ caput ouis piguis ⁊ mūdificet̃: deide terat̃ valde ⁊ aggregent̃ illi.5.lib.illiati ⁊.ij.lib.lactis ⁊ sumat̃ tritici ⁊ rizi ⁊ ciceris tritoꝝ oiuȝ añ.iiij.lib.vni⁹ postq̄ꝫ fuerit iam aggregatū totū illud ⁊ dissolutuȝ in aq̄ ⁊ colatū: ⁊ fundat̃ ip̄m ⁊ aq̄ ei⁹ iteꝝ sup cōmixtionē aliā ⁊ reducat̃ totū ad ꝺcoquēdū ĩ furno donec biscoctū sit caput iterū ⁊ colet̃ totū ⁊ sumant̃ de iure.ʒ.iij.et de pingui.ʒ.ij.⁊ de farina amigdalarū ⁊ nucū ambarū ana.ʒ.j.fiat clystere cum eo ⁊ dormiat super ipsum.

¶ De ipinguādo mēbruȝ aliqd sicut manū: aut pedē ⁊ labiū ⁊ nasum: aut preputiū: aut virgā. Cap.4m.

Possibile in h̄ est illud qd appropriat̃ illi mēbro: ⁊ nō est illud ex pte ei⁹ qd comedit̃ ⁊ bibit̃: qm̄ illud cōe est corpori: imo ex pte attractionis cibi ad ip̄m ⁊ retētionis ei⁹ sup ip̄m ⁊ ꝯuersionis ei⁹ ad nām ipsi⁹. Et illud queādmodū sciuisti fit ꝑ fricationē rubificātē cū asperitate ⁊ cū medicinis rubificātib⁹: deide cū fricatione que est fortior ⁊ cū effusione aq̄ cal'e: deide liniat̃ pix: ⁊ qdā ponūt sanguisugas cāpestres ⁊ sunt vermes rubei in virtute picis. Et tu qdē iā sciuisti ĩ p̄mis ca.qual'r admistret̃ pix ⁊ admistrat̃ f̄m modū quē necessariū facit mā veniēs ad ip̄m stringēdo viaȝ ab eo ad aliud ⁊ appropriat̃ ei aliq̄ ex opōnib⁹ ferri sic̄ labio ⁊ naso ⁊ auri. Et dictuȝ est in caplo alio ab isto. Dixerūt cū labiū ⁊ nasus sunt diminuta: opꝫ tūc vt aperiat̃ mēbrū ⁊ discoopiat̃ cutis ab vtroq̄ꝫ latē ⁊ ĩcidat̃ caro que est in medio q̄ idurata est ex ea q̄re ꝓlōgabit̃ ⁊ auferet̃ ab eo callositas.

¶ De masculis supflue pinguedinis. Cap.5m.

Pinguedo supflua est cōpos corporis a motu ⁊ deambulatione ⁊ ꝯuersione coartās venas coartatione ꝯstringēte eas: q̄re oppilat spiritui vias suas q̄ꝫobrē extiguit̃ multotiēs: ⁊ simil'r nō ꝑuenit ad eos spiraculū aeris: q̄re corrumpit̃ ꝓpter illud cōplexio spirit⁹ eoꝝ ⁊ sunt in timore ꝙ expellat̃ sanguis coꝝ iterū ad locū ꝯstrictū: quare fortasse findetur vena subito scissione pernitiosa.

¶ Docuit supius remouere superfluā macredinē: hic docet remouere supfluā pinguedinē. Et p̄io ostēdit nocumēta que ꝯsequunt̃ supfluā piguedinē. Scd̄o ponit regimē ⁊ modū extenuādi. ibi (Regimē.) ⁋ Pria in duas. P̄io facit h̄. Scd̄o ondit q̄ sit optima corporis habitudo. ibi (Et nos iā dixim⁹.) ⁋ Pria in tres. P̄io ponit praua accidētia que ꝯtingūt ĩpinguatis. Scd̄o ostēdit cās impinguationis ⁊ quosdā defectus ĩpinguatoꝝ viroꝝ ⁊ mulierū. ibi (Et homo qdē.) Tertio ondit accidētia ⁊ ꝑicula q̄ timent̃ in eoꝝ curatione. ibi (Et cū isti qdē. ⁋ Prima in duas. Primo in sermone magis cōi ondit nocumēta q̄ sequunt̃ piguedinē ⁊ modū subueniēdi. Scd̄o in spāli. ibi (Et ad summū mors.) ¶ Cōsiderādū.cōuersiōe.i. iclinatiōe ⁊ eleuatione.motu.s.ꝓgressiuo.vel ꝯuersione.i.ꝯuersione. ¶ Cōsiderādū spiritui vias.s.manifestas: vt partiū pulmonis ⁊ venarū in q̄b⁹ sp̄us ꝯfluunt: ⁊ vias.s.occultas poroꝝ. ¶ Cōsiderandum ad locū cōstrictionis: q2 ad venas que sunt coartate.

¶ Et in hm̄oi qdē dispōne que est ante eā accidūt eis ꝯstrictio anhelitus ⁊ pulsus cordis q̄re succurrat̃ tūc dispositioni eoꝝ cū flobothomia. Et isti quidē penit⁹ expositi sunt morti repentine. Et ad summū mors sup vltimatos in pinguedine festinat ⁊ ꝓprie illos qui impinguant̃ in prima etate. ipse enim minutas habēt venas ⁊ cōstrictas: ⁊ sunt expositi apoplexie ⁊ paralysi ⁊ pulsui cordis diarie propter humiditatē ipsoꝝ ⁊ malitie anhelitus ⁊ syncopi ⁊ febribus malis: ⁊ non tolerant famē neqꝫ sitim causa constrictionis meatuū spiritus ⁊ vehementie frigoris complexionis ⁊ paucitatis sanguinis ⁊ multitudinis flegmatis.

¶ In huiusmodi dispositione.s.ruptura.⁊ ante eam.i.anteq̄ꝫ rumpatur vena. Dispositioni aut ruptura ⁊ iam rupta.

¶ Dubitat̃: an debeat subtrahi cū flōmia. ⁋ Uidet̃ ꝙ nō: q2 flōmia est difficilis in eis vt ibi. ⁋ Dōm ꝙ debet ante rupturā ne fiat ruptura post rupturā ne mult⁹ sanguis fluat ad stātiā ĩtrinsecā ⁊ suffocātē. ⁋ Ad ꝯriū dōm ꝙ est difficilis nō tn̄ ĩpossibilis.s.in prauis antecedētib⁹. Uel dicat̃ ꝙ iuuamētū est maius nocumēto. Uel dicendū ꝙ illud est in ĩpinguato ex nā strictarū venarum de qua ibi loquit̃: hic est s̄mo de ĩpinguato ex ocio in quo pn̄t esse vene late.

Dubiū pm

¶ Et ad summū dubitat̃: vtꝝ tolerēt famē sitim. ⁋ Uidet̃ ꝙ sic: corpora flegmatica bene pn̄t stare absq̄ꝫ cibo ⁊ potu.8.theo.ca.5.al'r p̄mo practi.ca.16.sed ista sunt flegmatica vt Aui. ⁋ Dōm ꝙ isti nō possunt stare absq̄ꝫ cibo. Ratio: q2 vbi est calor cito extinctioni paratus nō pōt stare absq̄ꝫ cibo: sed hic est illud ⁊ est simile sic̄ de decrepitis. Indigēt igit̃ isti pauco cibo in iure ⁊ sepe. ⁋ Ad ꝯriū doꝫ ꝙ corpora flegmatica ratione hm̄oi bene tolerant esse absq̄ꝫ cibo: vnde cuius calor ĩnatus est debilis per accidens valde nō tolerat esse absq̄ꝫ cibo: vt supra fen.1.cap̄.de cibatione febricitantium.

Dubm 2m

¶ Et homo quidē nō ꝑuenit ad vltimū magnitudinis ĩpinguationis nisi cū est frigide cōplexionis: ⁊ sil'r isti sunt nō gn̄antes: neqꝫ in semine suo ad cōmodū ꝑuenientes ⁊ sperma ipsoꝝ est paucū: ⁊ simil'r que de mulieribus sunt pingues nō ꝯcipiūt ⁊ cuȝ ꝯcipiunt abortiunt̃: earū appetit⁹ iteꝝ est debilis. Et cū isti qdē oēs curant̃ cū medicinis nō fortasse penetrāt medicine in venas eoꝝ vsqꝫ ad mēbra eoꝝ lesa. Et qn̄ ĩfirmantur nō sentiūt nocumētū velociter: qm̄ sensus eoꝝ sūt debiles: ⁊ flobothomia eoꝝ est difficilis: ⁊ in eoꝝ sol'one vētris est timor. fortasse.n.mouebit humores eorū ⁊ nō erit possibile vt penetrēt in venas redeūdo propter coartationē earū: q̄re fortasse ducet ad ꝑditionē illud. Si aūt faciunt aliqd infirmat eos: qm̄ calor eoꝝ ĩnatus est debilis: qm̄ eius locus est strictus.

¶ Causa est: q2 pinguedo fit a frigido: vt scd̄o de cōplexionib⁹.c.4. ⁊ p̄mo cañ.fen.2.⁊c. Cōmodū.s.delectationis.vel cōmoduȝ.i.nullo modo generāt: quorūdā eni semen generat q̄ꝫuis abortus sequat̃. Paucū ꝓpter strictas vias ⁊ paucitatē caloris digerentis.

¶ Et nos qdē iam dixim⁹ ꝙ laudādus est tēperatus ⁊ ꝓprie in adolescētia. Et piguia q̄ꝫuis laborēt ⁊ debilitent̃ a motu: tūc ipsa ꝑ id qd associat̃ eis de significa-

tione humiditatis significant longitudinē vite.

¶ Et nos ꝓprie in adolescētia. dupl'r exponit̄. Prio. i. piguedo que fit i adolescētia: q2 fit bonitate digōnis ⁊ cū ista stat latitudo viarū. Scđo in adolescētia minus ipedit pinguedo q̄ꝫ ante vel post. s. in senectute: q2 homo est fortis in virtute motiua.

Dub^m 3^m ¶ Significāt longitudinē. Cōtra: q2 mors subita eis aduenit. ¶ Solutio. Dicit̄ p̄mo ꝙ verū est in vltimatis in pinguedine hic est sermo de nō vltimatis. Uel dōm ꝙ si hēant custodiā bonam ⁊c.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat̄ que sit peior dispō: an vltima crassitiei: an vltia macredinis. ¶ Uidet̄ ꝙ sit minus mala crassities vltima q2 morb⁹ repletionis est minus malus q̄ꝫ morb⁹ inanitionis: vt Mesue de ꝯsolatione vltimo auctoritate Gal'. Itē dispō signās dñiū q̄litatū minus nocētis est minus mala: ſ3 dispō crassitiei est hmōi: q2 signat humiditatē: ſ3 macredo siccitatē. ¶ Cōtrariū sumit̄ ex Aui. q2 expositi subite morti peius disponunt̄: ſ3 vltime crassi sunt hmōi: vt Gal'. ponit in cōmē. afor. 44. 2ᵉ pti. Crassi valde. ¶ Dōm ꝙ vltimari in crassitie est peius. Ratio: q2 expositi subite morti peius hñt. Itē in qb⁹ sequunt̄ nocumēta peiora peius hñt: sed in istis crassis vt p3 cōparando que dicit hic ⁊ supra capitulo de causis extenuationis. ¶ Ad primū dōm ꝙ isti nō sunt morbi. Uel dōm ꝙ vltima repletio est minus mala quātū ad actū cure sed nō quantū ad accidentia: q2 repletionē seq pōt mors subita. ¶ Ad 2^m dōm ꝙ lꝫ humiditas p se min⁹ noceat: tñ p accñs suffocādo posset mag' nocē.

¶ De extenuando. Cap. 6^m.

Regimē extenuādi est ꝯ̃riū regimini īpinguādi ⁊ est minoratio cibi: ⁊ post ipm balneū ⁊ exercitiū vehemēs cū penetratione ei⁹ ponē ipm de gñe q nō nutrit ⁊ de gñe ei⁹ cui⁹ nutrimētū est siccū aut acre aut salsū sicut sunt lētes ⁊ cauguamich ⁊ acetosa: ⁊ sit panis eoꝝ panis de q̄ nō est eiect⁹ furfur ⁊ panis de ordeo: ⁊ m'ltiplicēt spēs cal'as q̄ p ꝯdimēto ponunt̄ i cibarijs suis. Et de eis q̄ adiuuāt ad minorādū cibū eoꝝ p̄dictū cū eo qđ narrat̄ est vt sit piguis valde vt satiet velociter: qm̄ appetit⁹ eorū d'bilitant̄: ⁊ sint cibi ⁊ pot⁹ eoꝝ tales vt adiuuēt ad resoluendā mām si aggregat̄ de ea: ⁊ adiuuat ad illđ vehemētia raritatis corpis eoꝝ p exercitia laboriosa ⁊ grossitudinē idumēti ⁊ lecti ⁊ p mutationē aq̄ fride ad calidū ⁊ aeris fridi ad calidū ⁊ d'tectio semp ad frigus vt ꝯstringant̄ pori ⁊ oppilent̄ ⁊ ꝯsolidet̄ corp⁹ pp horripilationē q̄re nō recipiat nutrimētū ⁊ ꝓhibeat resol'onē eq̄lē q̄ p̄cedit attractionē ei⁹ qđ ē post ipaꝫ. Cū si fuerit ꝯstrictū detegat̄ calori donec multiplicet̄ ei⁹ resol'o q̄re resoluat̄ supra illđ qđ attrahit̄ ad membrū. Et eũones ⁊ vomit⁹ nō eq̄les. nā vomit⁹ cū est eq̄lis ante cibū ⁊ post ipm īpinguat. verū illđ qđ est pl'in extenuat: ⁊ alteratio cōplexionis ad ꝯ̃riū cōplexionis faciētis piguedinē si est frig⁹: tūc calefactio. ⁊ si ē caliditas eq̄lis tūc īcliatio ei⁹ ad frig⁹ aut colorē supfluū.

¶ Prio ponit regimē extenuatiuū absolute. Scđo respcū determinati mēbri. ibi (Redi.) ¶ Pria in q̄tuor. Prio ponit regimē extenuatiuū p cibū ⁊ potū ⁊ exercitia ⁊ hmōi. Scđo p eũones. ibi (Et eũones.) Tertio p alterationē cōplexiōis. ibi (Et alteratio.) Quarto p medicias. ibi (Et fm plurimū ⁊c.) ¶ Et cū penetratione. i. cū penetret: q2 resol. illū: ſ3 añ penetrationē posset eē cā attractiōis.

Dubium ¶ Dubitat̄ q̄re vi ꝯ̃dictio. Prio dicit pmutatio aeris fridi ad calidū: postea dicit d'tect⁹ semp ad fridū. ¶ Dōm ꝙ tā calidus q̄ꝫ frigidus aer pōt extenuare. Calidus resoluēdo: fridus oppilādo poros.

¶ Et fm pl'in de reb⁹ magis iuuatiuis plurib⁹ q̄ supfluūt in piguedie ⁊ fit. v. g. illđ a frigore ē admīstratio medicinaꝝ subtiliātiū: ⁊ h' iteꝝ ad calorē ē iuuatiuū: ⁊ o3 vt adhibeant̄ eis exercitia laboriosa ⁊ eũones: ipa enī efficiūt in humorib⁹ tres opōnes: q̄rū vnaqueque est iuuatiua ad extenuādū: ⁊ de illis ē subtiliatio hũoris in eo ⁊ elōgatio ei⁹ a coagulatiōe ⁊ exponē ipm ad resol'onē: ⁊ d' illis ē ꝙ ipa ꝓuocāt ⁊ mouēt hũores nō ad p̄tē venarū: ⁊ de illis est ꝙ ipsa faciūt sanguinē lucrari q̄litatē acutā nō malignā ad virtutē attractiuā.

¶ Hic ponit regimē extenuatiōis per medicias. Et primo ostēdit cuius virtutis ipse sint. Scđo eas enumerat. ibi (Et iste medicie.) Prima in duas. Primo ostēdit ꝙ iste medicine sunt subtiliatiue. Scđo qualis subtiliatiōis sunt. ibi (Et medicie administrate ⁊c.)

¶ Et medicie admīstrate in dolorib⁹ iūcturaꝝ sūt valde fortes i ꝓuocatiōe vrie nō tēperate q̄ cū pmiscent̄ vadūt cū cibo ad venas ⁊ nō pñt pducere mās ad suctionē venarū neq3 ad p̄tē vrie sumēdo a p̄te venarū nisi in potu sumat̄ cū iā scđa aduenit digō: tūc. n. puenīūt ad epar ⁊ illic recipit̄ pria opō earū: imo fortes q̄ remanēt discernētes valde hũores ad nō p̄tē venarū q̄re famē patiunt̄ vene ⁊ faciunt reliq̄s opōnes: ⁊ iste medicine iterū ꝓuocāt mēstrua cū virtute q̄ꝫobrē adiuuāt ad extenuādū i m'lierib⁹. ¶ Et iste q̄dē medicie sunt sicut gētiana ⁊ semē ruthe ⁊ aristologie rotūde ⁊ petrosillinū ⁊ poliū: ⁊ sandarace q̄dē inest virt⁹ extenuatiua valde ꝯ̃ria virtuti charabe: ⁊ lacca h3 i h' virtutē ꝓpriā iterū: ⁊ sil'r semē apij ⁊ dragātū3 forte est: h' est timorosū3 ⁊ amaracū sil'r. ¶ Cōpositū. ℞. aristol'. ro. pōdus. ʒ. j. cētauree mino. ij. tertias. ʒ. j. gētiane ro. ⁊ polij ⁊ petrosillini ⁊ sal' vipe: oium añ. ʒ. iij. ⁊ ē dosis. j.

¶ Medicamē forte. Sumat̄ radix cucu. asini. ⁊ radix altee ⁊ radix oppopo. ⁊ sumat̄ in puluē decoctio. ʒ. j. ⁊ iterū sumant̄ semis ameos ⁊ semis ruthe ⁊ cimini eq̄les p̄tes ⁊ sansuci ⁊ baurach: amboꝝ añ. iiij. p' vni⁹: ⁊ lacce ps. j. cui⁹ dosis oi die sit aur̄. j. Et d' medicis s'btiliātib⁹ sunt acetū ⁊ almuri ⁊ ꝓprie i ieiunio: verūtñ ille q h3 debilitatē neruoꝝ: ⁊ q̄ hñt nocumētū in matrice deuitēt acetū. Et potare vinū i ieiunio qñq3 extenuat iterū p h' ꝙ resoluit: ⁊ p h' ꝙ replet venas vapore cū fuerit illđ qđ putat̄ plurimū: q̄re vene nō recipiūt interi⁹ aliud sup ipm ex cibo. Et sil'r medicine lenientes nām. ipse. n. ꝯuertūt cibū a venis: ⁊ qñ admīstrant̄ multotiēs fit virt⁹ attractiua pigra: ⁊ ꝯsuescūt vene eũari ab eo qđ vadit ad eas apđ quēlibet motū humoꝝ ad itestina. Et qñ apparēt medicie leniētes nām ⁊ subtiliātes diuretice nō puenit ad venas res magna. Et d' medicis extenuātib⁹ sunt tyriaca ⁊ vsus ei⁹ ⁊ sal vipe ⁊ diacurcuma ⁊ diaciminū ⁊ diapipereon ⁊ sagzenea ⁊ anacardinū ⁊ medicamē de lacca ⁊ athanasia ⁊ homorusia ⁊ trifera minor. Epithimata v'o eorū op3 vt sint de gñe eoꝝ q̄ ifrigidāt ⁊ stupefaciūt virtutē attractiuā: ⁊ sit in eis venenositas sicut iusquiamū3 nigrū ⁊ iusquia. albū3: aut de gñe eoꝝ que resoluūt resolutiōe vehemēti sicut sunt olea ⁊ inūctiōes fortis resolutionis. Et op3 vt sit eoꝝ balneatio in ieiunio ⁊ sit aeres sudare faciēs nō aquosa ⁊ humectās: ⁊ si fuerit aquosa resolutiua sit assiduatio i ea vt nō accidat ex ea attractio supflua absq3 resolutione: deinde non festinet ad comedēdum super ipsam: imo expectet ⁊ dormiat post ipsaꝫ aut moueat̄ ⁊ exercitet̄: deinde q̄escat post comedat rem debilē3. Et similiter oportet vt sit fricatio eius fricatio resolutiua continua.

¶ Uult hic ꝙ nō q̄libet subtiliatiua: ſ3 subtiliatiua fortia podagricis ad exiccādū mās: vt Gal'. 4. terapētice cap. 15. ⁊ iste sūt fortes in ꝓuocatiōe vrine nō tēperate q̄ tēperate cū cibo vadāt. Cū cibo ad venas nisi ⁊c. q2 nō pmiscent̄: ⁊ sic nō debilitant̄ a cibo a suctione. i. extremitate versus cuti3 vnde fit sudor. dico nō tēperate ⁊c.

imo fortes. Cũ frigore suo. i. cũ aliqua re frigida illi approximata.

¶ De extenuatione mẽbri particularis sicut mamille ⁊ testiculi ⁊ manus ⁊ pedis ⁊ similiũ illis. Cap. 7m.

R Edi in h regimie itez ad dispõnẽ ⁊ ꝯditiões q̃s dixi i extenuatõe absoluta ⁊ iuuet cũ iuuã tib⁹ qb⁹ appropriant: ⁊ iuuat ad illd sic facẽ ipm qescẽ cũ frigore suo ⁊ ligare vias cibi ad ipz: ⁊ strigẽ cũ ligamẽto ⁊ assiduatio ei⁹ sup illas vias sub eo ⁊ attractio cibi ad oppositũ ei⁹. Et d epithima tib⁹ q̃ ꝓhibẽt testiculũ fieri magnũ ⁊ mamillã a magnificatiõe ẽ vt sumat chimolea ⁊ cerusa plũbi ⁊ misceantur cũ exp̃ssiõe iusqami al. ⁊ oleo myrtino ⁊ admistret in vnguẽto ⁊ assiduet epithimatio ei⁹ ex fricatiõe lapidis in q̃ flõmatores sua acuũt ferramẽta cũ vn⁹ fricat sup aliũ cũ aceto aut cũ succo iusqami al. ⁊ silr mltitudo epithimãdi cũ alumine oi die. Aut sumat crete ps j. ⁊ gallaz viridiũ q̃ vtreqz sint trite ⁊ liniant cũ melle i die: deide abluat cũ aq̃ frida fiat illd i mẽse trib⁹ vicib⁹. Et appropat mamille vt liget sup eã ciminũ ꝯtritũ ꝯfectũ cũ aceto ex q̃ emplastret mamilla. Et dimittat sup eã pãnus infusus aceto trib⁹ dieb⁹ deinde soluat: ⁊ ꝯsiter adhibeat cepe lilij al. ⁊ stringat ⁊ nõ soluat trib⁹ dieb⁹ alijs: fiat illud in mense tribus vicib⁹.

¶ Primo in generali. Secũdo in speciali. ibi (Et de epithimatib⁹.) Assiduatio subita alr sub eo. s. versus locũ vnde rasceta est sub manu. Scdo modo. Et de primo que extenuãt ⁊ ꝓhibẽt ⁊ circa testiculum ⁊ vuluã. Scdo mamillam. ibi (Et appropriatur.)

¶ Loq̃mur nũc d egritudib⁹ vnguiũ d panaritio. 8m.

P Anaritiũ est apa calidũ exiturale accidẽs in latere vnguis ⁊ est difficile vehemẽtis doloris: ⁊ qñqz vlcerat ⁊ perducit ad corrosionẽ: ⁊ qñqz currit ex vlceratione eius sanies subtilis fetida ⁊ est in hoc timor digiti.

¶ Determinat de dispõnib⁹ vnguis ⁊ sunt septẽ. Prima est panaritiũ. Et primo notificat. Scdo ponit curã. ibi (Si necia est flobothomia.) ¶ Cõsiderãdũ circa notificationẽ panaritij dicit a pana qd est apostema ⁊ nichia qd est vnguis ⁊ apostema calidũ. s. per ebullitionez: ⁊ qr fiunt de cholera ⁊ sanguine: ideo hoc apostema fit de his humorib⁹ exiture: qr statim ꝑuenit ad exituram ꝓpter calorẽ ⁊ feruorem materie vnde statim occupat sibi locum ⁊c.

¶ De cura. Cap. 9m.

S J necia ẽ flõmia ⁊ vẽtris solo fiat ⁊ ẽ neciuz subtiliare cibũ ⁊ ifridare ipz: ⁊ oz vt currat i curatiõe cursu reliquoz apatũ. s. i obſuatiõe dispõnis p̃ncipij ⁊ augmẽti ⁊ stat⁹ ⁊ declinatiõis ſm ꝙ sciuisti. Medicie aũt locales sũt qm̃ i p̃ncipio oz vt sũmergat i aceto calo. Gal. nãqz narrauit ꝙ ẽ vehemẽtis iuuamẽti ad panaritiũ ⁊ nõ ẽ dubiũ qn i p̃ncipio sit magis iuuatiuũ ⁊ ꝓpe cũ furfure aut farina or. Et emplet cãphoratũ factũ ex cãphõa: ⁊ qñ ꝯficit opiũ cũ mucilagine psilij exacta cũ aceto est iuuatiuuz valde: ⁊ emplatio cũ gall ꝯtritij puluerizatij fortasse refrenat ipz: ⁊ silr sordes auris cũ litio qñqz ꝓhibet ipz collectionẽ facẽ: ⁊ litiũ itez iuuatiuũ est bonũ. Et silr galle ꝯfecte cũ melle: illd. n. est ex eis q̃ ꝓhibẽt ei⁹ ꝯfirmationẽ ⁊ sũmergat femp i aq̃ frida: ⁊ sedet dolor ei⁹ cũ opio qm̃ ẽ mirabile ⁊ mucilago psilij: tũc ẽ iuuatiua. Aut sumant galle ⁊ cortices granatoz acetosoz ⁊ lapides calcis ⁊ ficus sicce cũ eq̃li mẽsura: ꝯficiant cũ melle aut cũ rob vue aut cũ iulep ⁊ liget sup ipm ⁊ nõ approximet oleo aliq̃ neqz humiditati cũ timet vleratio ⁊ radix lilij ⁊ olibanũ tritũ solũ ⁊ cũ alijs. Et grana myrti dcocta cũ rob vue fortasse refrenãt ipz. Medicamẽ sanãs panaritiũ. Sumant aloes ⁊ balaustie ⁊ olibanũ ⁊ galle ⁊ aggregent cũ melle ⁊ administrent.

¶ Primo ponit curã per euones ⁊ regimẽ. Scdo per medicĩas locales. ibi (Et opz vt.) Et hic p̃ ponit cañ. gñalez in istis medicinis. Scdo in spãli exequit. ibi (Medicine aũt locales.) Et hic p̃ ponit curã nõ vlcerati. Scdo vlcerati. ibi (Et quãdo vlcerantur.) ꝟ Prima in tres. Primo ponit curã quãdo est in principio ⁊ augmento. Secundo quando est in statu. ibi (Et in medio.) Tertio in declinatione. ibi (Et emplastretur.) ꝟ Prima in duas. Primo ponit medicinas. Secundo dat quosdam cañ. ibi (Et non approximet.)

¶ Et non oportet vt stetur super infrigidantia. nã ipsa quando transit hora prima principij inspissant cutẽ ⁊ obsident materiã ⁊ vehementior fit dolor. Et nõ attẽdatur tũc illud quod sentitur de caliditate quãuis sit sicut ignis: imo resoluatur ⁊ exiccet. Et fortasse cõfert summersio in oleo calefacto ⁊ tolerantia super ipsam.

¶ Hic ꝯsidera ꝙ Aui. nõ solũ ponit curã p̃ncipij ĩchoãtis: sed etiã ꝓcedẽtis. s. principij augmẽti: ⁊ iõ q̃dã istarũ medicinarũ cõpetũt in principio augmenti: qr repercutiunt ⁊ resoluunt ⁊c.

¶ Et in medio teratur olibanum ⁊ ponatur super ipm aut flos ferri ⁊ nigella iterum trita ⁊ mucilagines iterum lenientes ⁊ adipes.

¶ Hic ponit curã in statu. Et p̃mo per resolutionẽ. Scdo si ꝯtigat maturari ostẽdit qd fiendũ. ibi (Et cũ accidit.) ¶ Cõsiderãdũ qd dixit in medio: qr intelligit tẽpus nõ solũ status: sed etiã finẽ augmẽti: hoc enĩ spatiũ est mediũ ĩter principiũ ⁊ declinationẽ: ⁊ qr hoc tẽpore cõpetunt resolutiua: ideo proponit ista que habẽt vim resolutiuã: tamẽ meo iudicio quedã ex eis cõpetũt cũ est vlceratio vt thus flos ferri ⁊c. quedã cũ nõ est vlceratio vt mucilagines.

¶ Et similiter trocisci andaron ⁊ musces ⁊ sordes auris bona est ei ante collectionem.

¶ Andaron ⁊ musces sunt multum exiccatiua.

¶ Et cum accidit maturatio: tunc pone super ipm semen almaru ⁊ psiliũ cum lacte. Et cuz est prope statũ ⁊ collectionem: tunc perforentur perforatione subtili ⁊ parua vt egrediatur quod est in ipso.

¶ Hic ponit curam quãdo tendit ad maturationem: ⁊ hoc fit per resolutionẽ saniei ⁊ apertionẽ ꝓpe statũ. i. ꝓpe cõplemẽtũ saniationis: qr Aui. nõ ꝯcedit perfecte maturari ꝑꝑ malitiã materiei.

¶ Et emplastret cũ egressuz fuerit cũ stipticis sic sunt lẽtes ⁊ rose ⁊ sic sauich d nabach ⁊ sauich maloz ⁊ sauich de zarur: ⁊ post illud ex farina lupinoz cũ melle.

¶ Considerandum ꝙ ista exiccatiua ponuntur ad prohibitionem corruptionis. zarur. fructus similes nespillo.

¶ Et qñ vlcerat tũc aloes est de meliorib⁹ curatiõib⁹ ei⁹: ⁊ silr thus cuz arsenico ⁊ emplm de flore eris permixtũ cũ emplo de cerusa ⁊ sarcocolla ⁊ coopiat illd cũ pãno imbibito in vino. Et opz tũc vt separet caro ab vngue ab oi pte ⁊ incidat illud qd pungit carnẽ ex vngue. Emplm bonum qd dixit Paulus. ℞. dragãti vsti thuris: amboz añ. ptẽ. j. floris eris ptẽ. s. terat cũ melle ⁊ administret. Et iterum emplm hmõi cortices granatoz acetosoz ⁊ galle ⁊ scoria eris ⁊ flos ei⁹ misceat cũ melle ⁊ liniat ⁊ liget ⁊ nõ tangat locum aqua neqz oleũ. Emplz bonũ dragãti vsti ⁊ thuris: amborũ añ. ps. j. aggreget cuz melle ⁊ ponat sup ipm ⁊ fortasse est necessariũ cũ est timor corrosionis admistrare calcadicõ ex arsenico ⁊ dragãto ⁊ flore eris ⁊ calce qm̃ exiccat ipm ⁊ nõ est melius eo: ⁊ qñ icipit currere ex panaritio vlceratio sanies tũc cauterizet ⁊ incidat vt non perambulet malitia eius in digito toto: ⁊ nos quasi iam locuti fuimus de panaritio vice alia.

¶ Prio ponit cañ. Scdo. medicias. Tertio ibi (Emplastruz bonũ.)

¶ De aure muris ⁊ scissura vnguiu͂ ⁊ excoriatione earum ⁊ ipsarum scabie. Cap. 10m.

Quandoq̄ accidunt hec accn͂tia cā siccitatis cōplexionis mel'ice ⁊ illa fissura vnguiū q̄ est declinis ad ptes acutas pēdētes cu͂ carne ⁊ pungētes ⁊ que ledunt dicit̃ auris muris.

¶ P͞rio notificat hāc passionē q̄ dr̄ auris muris. Scd̄o ponit curā. ibi (In curatione.) ¶ Cōsiderādū vocari q̄dā pas. dentē muris vt macule in facie infantiu͂ facte a comestione panis grossi a mure in qua supra in rubrica aureolarū decorationis s̄m litterā extra.

¶ In curatione v̄o ei⁹ est nec͞ia mūdificatio corpis cū eu͂one hūoris mel'ici si fuerit dn͂ans: ⁊ medicie locales sūt vt liniat̃ alasras cū sale masse ⁊ fece vini ⁊ empl'et̃ cū cepa muris assata ⁊ p̄pe cū oleo sisamino aut semē lini aut nasturtiū ⁊ empl'ꝫ factū liget̃ sup ip͞ꝫ cū melle: ⁊ nasturtiū ⁊ sal trita ꝯferūt ad illd̄ ⁊ eradicant frusta. Aut liniat̃ cū alasras ⁊ sale ⁊ fece vini: ⁊ h̄ ꝯfert scabiei ⁊ excoriationi ⁊ similiter mastix dissolutū cū sale trito.

¶ Primo per euacuationes. Secundo per localia ⁊c̄.

¶ Spasm⁹ ⁊ curuitas ⁊ leprositas q̄ accidūt vngui. 11m.

Iste passiones iteꝝ accidūt vngui s̄m pl'm ex mel'ia q̄re ꝯuertit eā ⁊ spasmat eam ⁊ curuat ipaꝫ ⁊ fac̃ eā leprosaꝫ. Et multotiēs qdē ē cā ei⁹ aliqd̄ eradicātiū accidēs vngui. cū ḡ vult oriri origine bona nō custodit̃ ⁊ tāgit̃ multotiēs ⁊ nō egredit̃: ⁊ si egredit̃ egredit̃ s̄m formā malā ⁊ vadit in gnōne sup illā sūmā: q̄ illd̄ qd̄ aduenit ei de nutrimēto aduenit ei ⁊ nō inuenit in ea penetrationeꝫ ⁊ de eo resolutioneꝫ s̄m duos modos nāles: q̄re cōponit̃ in radice vnguis tali cōpōne q̄ fit ei difficilis extensio totius radicis. Et multotiens qdē curat̃ curuata cum adipe. vij. dieb⁹ deinde fricat̃ cū nitro deinde iteratur donec equatur. Et multotiēs eradicatur vnguis per casum quare fit fortis dolor ⁊ facit incurrere febrem.

¶ P͞rio ponit cās spasmi humidi ⁊c̄. Scd̄o curā. ibi (Illa.) Et hic p̄ ponit curā p̄ eu͂onē. Scd̄o p̄ localia. ibi (Et de curatiōib⁹.) Et hic p̄ ponit curā p̄ localia q̄ p̄parāt ad casuꝫ vel morsionē. Scd̄o docet remouē. ibi (Sumant̃.) Tertio ꝯseruare que oritur. ibi (Opꝫ vt.)

Cura. Illa cui⁹ cā ē mel'ia idiget eu͂one ei⁹ si fuerit corpi cōis ⁊ fuerint oēs vngues iā facte. sil'r ⁊ rectificatio cibi ē d̄ reb⁹ magis ꝯueniētibus ad illd̄. ⁊ q̄ bibit oleū sisaminū ⁊ assiduat ip͞m equant̃ vngues ei⁹. Et si fuerit mel'ia p̄pria vni vngui: tūc opꝫ vt curet̃ curatiōib⁹ localib⁹. Et de curatiōib⁹ qdē localib⁹ ad illd̄ alie sūt q̄ leniūt vnguē ⁊ p̄parāt ipaꝫ ad excoriādū ⁊ equādū sic̄ administratio calcis ⁊ arsenici sup eā: q̄re fit talis vt radas cū cultello quā q̄ntitatē volueris. Et sil'r ml'titudo empl'atiōis cū fece alfochaba qm̄ fac̃ eā facilē ad equādū. Et sil'r si tolerat manus calefac eā cū cera ⁊ eq̄ eā. ⁊ gūma cupressi ē empl'ꝫ bonū ad liniēdū eā: ⁊ semē lini iterū est bonū ad spasmū. Et adeps ouis qn̄ ligat̃ super ipsam dieb⁹ aliquot ⁊ dimittit̃ lenit eā: si aūt nō sufficit iteret̃ super ipsam multotiens vsquequo leniat̃ ⁊ p̄paret̃ ad equādū: ⁊ confert ad scabiē vnguiū iterum.

¶ Ingeniū in incisione vnguis male in forma sua ⁊ colore suo ⁊ reliquis maculis vt nascatur loco eius vnguis bona. Cap. 12m.

Sumat̃ gūma cupressi ⁊ emplastret̃ cū ea vnguis maligna dolorosa dieb⁹ aliquot vt leniat̃: deinde pungat̃ radix eius cuꝫ acu ⁊ currat de ea sanguis plurimus: deide ligent̃ sup eā allia ꝯtrita die ⁊ nocte: deide renouent̃ sup eā allia in die ⁊ nocte bis qm̄ ipa cadet. Et assiduatio ēplastrādi eā iteꝝ cū ol'o qn̄q̄ p̄parat eā ad casuꝫ cū quolibet regimine p̄prie qn̄ miscet̃ cū eo oppoponacū ⁊ sulphur fractū ꝯtrituꝫ cū adipe. Et de medicis fortib⁹ ad eradicādū vnguē est serapinū: ⁊ iterū dabg glādis ⁊ gūma pigani: ⁊ arsenicū ⁊ cātarides aggregent̃ cū aceto ⁊ assiduet̃ emplastratio ei⁹ cū eis in oib⁹. x. dieb⁹. Et iterū vtrūq̄ arsenicū ⁊ sulphur citrinū ⁊ glutinū albotin fiat ex eis emplastrū cū aceto ⁊ resoluat̃ omni hebdomada.

¶ De obseruatione eius que oritur. Cap. 13m.

Oportet vt igeniet̃ donec magnificet̃ ⁊ tueat̃ a tactu cum manu ⁊ aere ⁊ alijs ⁊ crescat. Et magis ꝯueniēs qd̄ scit̃ ad illd̄ ē vt fiat aliqd sup digitū sic̄ pileus de argēto: ⁊ sit in eo cōnexio retis ⁊ ruptura vt nō p̄hibeatur aer oino. q̄ si oportuerit p̄hibē aerē p̄p calorē aut frigus aut aliud cooperiat̃ cū re alia. Et oꝫ vt figura hui⁹ pilei sit figura q̄ fiat securitas ab obuiatōe digiti a pte vnguis cū ligat̃ sup ip͞m ⁊ obuiet ex pte añ: ⁊ obliuiscat̃ sup digitū spatio mēsis vni⁹: tūc. n. nascet̃ vnguis melior q̄ est.

¶ De baras que fit super vngues. Cap. 14m.

Sumat̃ nux cup̄ssi ⁊ terat̃ ⁊ misceat̃ cū aceto ⁊ faria ⁊ p̄prie faria lupinoꝝ ⁊ empl'et̃ cū eo qm̄ eradicat albaras: ⁊ sil'r semen lini cū nasturtio ⁊ sil'r fex adusta permixta cū arsenico rubeo ⁊ gūma pini ⁊ pix humida mirabiles sūt in h̄ cū arsenico rubeo cū nuce cup̄ssi: ⁊ glutinū pisciū est mirabile vltimū: ⁊ radix acetose iterum linita cuꝫ aceto.

¶ De citrinitate que accidit vnguibus. Cap. 15m.

Sumant̃ ex gallis ⁊ alumine cū adipe anatis aut cū felle vaccino aut cū semine eruce contrito bene confecto cum aceto.

¶ De atritione vnguiū. Cap. 16m.

Emplastret̃ in primis cū folijs myrti aut cuꝫ folijs granatoꝝ lenibus: deinde adhibeant̃ lenientia: ⁊ si accidit capitibus neruoꝝ earū venientiū ad eas dilatatio administra super ea adipes notas ⁊ cerataria leuia.

¶ Mortuus sanguis sub vngue ab atritione eueniens. Cap. 17m.

Curet̃ cū faria p̄mixta cū pice ⁊ ēpl'et̃ cū ea. si āt ñ excusat imo idiget opōne man⁹: tūc opꝫ vt findat̃ vnguis cū facilitate scissura obliq̄ cū istro acuto: ita vt egrediat̃ sanguis q̄ est sub ea. Q̄ si accidit ex h̄ vt eradicet̃ vnguis fac vt currat sanguis ⁊ iuiscet̃ vnguis sup illud qd̄ est sub ea cū facilitate vt sit iuuatiuū ei⁹ ⁊ nō doleat: deinde ꝯsideret post dies aliquot. ⁊ si fuerit illic vir⁹ p̄mat̃ vnguis aut finde eā cū facilitate ⁊ r̃ducat̃ ⁊ liget̃ ⁊ nō diuidas carnē qm̄ cōmouet dolorē magnū maiorē q̄ꝫ panaritiū: imo tege eā cū ipa. ⁊ ēbroca sup vnguē aq̄ꝫ ⁊ oleū tepidū ⁊ pōe sup ipaꝫ post ⁊ i fine ei⁹ empl'm basilicon.

¶ Explicit Liber Quartus canonis Auicēne.

¶ Gentilis Fulginatis super Quinto canonis Auicē.cōmētaria.

¶ Incipit Liber Quintus de medicina ⁊ est Antidotarium.

Ostq̄ expediti sumus in libris q̄tuor a relatiōe sūme sciētie speculatiue ⁊ opatiue artis medicie cōseruantis sanitatē ⁊ faciētis acq̄sitionez sanitatꝭ: adest nobis tp̄s sigillādi librum canonis per librum quintū variatum in medicinis cōpositis vt sit sicut antidotariuz libri. ¶ Et hūc q̄dez librū diuisimus in tractatum scientialem in quo innuimus ad radices scientie compositionis in duas sūmas.

¶ Summa prima est de compositis essentialibus que est.12. Tractatus.

¶ Tractatus primus est de tyriacis ⁊ de ꝯfectionibus magnis. Scđs de hieris. Terti⁹ est de electuarijs nutritiuoꝝ solutiuis ⁊ nō solutiuis. Quart⁹ de suffufet ⁊ alchamaia ⁊ muret īfantiū. Quint⁹ de lohocat ad spiritualia. Sext⁹ de syrupis ⁊ rob. Septimus de ꝯditꝭ et alingibet. Octauus de trociscis. Nonus de ꝺcoctiōibus ⁊ pillulis. Decimus de oleis. Undecimus de vnguentis ⁊ emplastris. Duodecimus de iuuamēto dictorum appropriato vnicuiq̄ꝫ membro.

¶ Et sūma secūda est de medicinis compositis expertꝭ in vnaquaq̄ꝫ egritudine que est octo Tractatus.

¶ Tractatus primus est de medicis cōpositis ꝯferētibus egritudinibus capitis ⁊ eis que sunt in ipso. Scđs de medicinis oculi. Terti⁹ est de medicis doloris auris ⁊ ap̄atis eius ⁊ puris ipsius ⁊ grauitate ei⁹. Quartus de medicis dentiū ⁊ doloꝝ ipsoꝝ. Quint⁹ de medicinis oris ⁊ gutturis ⁊ vētris supioris. Sext⁹ de medicinis vētris īferioris. Septimus de medicis dolorū iūcturaꝝ ⁊ sciatice. Octauus de medicis alopicie. Cū ergo attulerimus hos tres modos sigillabim⁹ librū.

¶ Tractatus sciētialis in quo īnuimus ad radices scientie compositionis.

¶ De necessitate compositarum medicinarum.

Uandoq̄ꝫ nō īuenimus in oī egritudine ꝓprie cōposita medicinā oppositaz ei de singularib⁹: ⁊ si īueniremus nō eligeremus sup eā. Jmmo fortasse nō īueniemus de cōpositis quā opponam⁹ cōposite. Aut īueniemus eā: verūtn̄ īdigemus virtute addēte in vno simpliciū ei⁹: q̄re est nobis necessarium vt adiungamus ei simplicem confortantem virtutem eius sicut est camomilla: in ea enim est virtus resolutionis plus ⁊ virtus stipticitatis minus: quare confortamus virtutem stipticitatis cum medicina simplici stiptica adiūgentes eam ipsi.

Ubitatur de camomilla quia si virtus resolutionis est plus q̄ꝫ stipticitatis: ergo resoluit cuz attractione: q̄r stipticitas non ꝓhibebit. res eniꝫ que resoluit caliditate nō min⁹ resoluit q̄ꝫ trahit 2° regi.acu. p̄ cōmē.cui⁹ ꝯtrariū ponit Aui.ca. de camomilla. dic̄.n. q̄ ei⁹ ꝓprietas est resoluere sine attractione. Dōꝫ primo q̄ hoc est exēplū vel q̄ camomilla nō est resolutiua ꝓprie sed mollificatiua. vel aliter q̄ hoc est respectu eius quo īdigem⁹: q̄r īdigemus stiptico pluri q̄ꝫ sit in camomilla sicut in prin° ap̄ait. Uel est dōm q̄ ſm veritatem plus est resolutionis virtus q̄ꝫ stipticitatis: sed illud plus est valde parum: si ergo indigemus pluri stiptico adiungimus sibi. verbi gratia absinthium. *Dub^m p^m*

¶ Et qñq̄ꝫ inuenimus medicinā simplicē singularē calefaciētē: veꝝ nobis est necessariū calefacē minus q̄ꝫ ipsa: quare est nobis necessariū vt adiūgamus ei infrigidātia: aut plus q̄ꝫ ipsa: q̄ꝫobrē est necessariuꝫ nobis vt adiūgamus ei calefacientem aliam.

¶ Hec est 3ª necessitas cōponēdi medicinas: lꝫ enī īuenias simplicem oppositā. v.g. calidā egritudini frigide: sed īdigemus min⁹ calefactiuis vel plus: si min⁹ addimus medicinā frīdā: si plus addimus calaꝫ aliā: hic sume argu^m q̄ minus calā nō remittit magis calidā ex h° q̄ ad remittēdū calaꝫ est vsus medicina frīda: cui⁹ ꝯtrarium ponet: q̄r miscebit statim minus calidā cū magis calida.

¶ Et qñq̄ꝫ īdigem⁹ medicīa calefaciēte q̄tuor ptib⁹ et nō īueniem⁹ nisi q̄ calefaciat trib⁹ ptib⁹ ⁊ aliā calefacientē q̄nq̄ꝫ ptib⁹: q̄re aggregam⁹ iter eas ꝯfidēdo q̄ ꝑueniat ex toto calefaciens quatuor partibus.

¶ Hec est 4ª nēcitas cōponēdi illō qō Aui. exēplificat in ptibus. Alij auctores exēplificāt in gradib⁹: vn̄ dicūt q̄ medicina calā in ꝑ remittit calām in 3° ad scđm: ⁊ in hoc est ambiguitas magna.

¶ Et qñq̄ꝫ est medicina quā addim⁹ iuuatiua in eo qō volum⁹: sed est nociua in re alia: quare est nēcium vt ꝑmisceamus cū ea qō frāgit ptē nocumenti eius.

¶ Hec ē 5ª nēcitas: q̄r medicīa quā addim⁹. i. ad quā imus: vel addim⁹. i. dam⁹ tn̄ ⁊c̄. x.g. scamonea in pūgēdo nocet stomacho: ⁊ iō miscemus cū mirabol. ⁊c̄. partē: q̄r si ex toto frāgeret nō ageret.

¶ Et quādoq̄ꝫ est abhominabilis horribilis cum gustatur quā abhorret stomachus ⁊ expellit: quare adiūgimus ei qō eam bonam faciat.

¶ Hec est sexta necessitas. nam abominatio scamonee vel ellebori vel alterius est causa q̄ nō retineatur sed euomatur: miscemus ergo dulcia vt zuccharum mel.

¶ Et qñq̄ꝫ est intentio in ea vt agat in mēbro longinquo: q̄ꝫobrem timemus ne frangat eius virtutē digestio prima ⁊ digestio scđa: q̄re associamus eā cū ꝯseruante nō patiente auertente ab ea audaciā duaꝝ digestionū: ita vt ꝑueniat ad mēbrū de quo intendit sanatio: sicut ponimus opiuꝫ in medicinis tyriace.

¶ Hec est septima causa. x.g. volo q̄ medicine tyriacales agant in cor: timeo q̄ stomachus ⁊ epar illas consumat: ideo ego ꝑmisceo eis aliquid odij qō non permittit eas consumi.

¶ Et quādoq̄ꝫ est ītētio in ea penetratio sic̄ ꝓijcimus crocum in trociscis camphore ita vt faciat eos ꝑuenire ad cor: veꝝ cū ip̄e ꝑuenerit ad cor īsurgit v̄t⁹ discretiua: ⁊ ꝺnudat ab eis crocū ⁊ ꝺstruit ip̄m ⁊ opant̄ īfridātia ⁊ extiguētia in corde sic̄ facit v̄tus discretiua separādo v̄tutes resolōnis ⁊ stipticitatꝭ siue medicina sit nālis siue facta: quare ꝓcedit resolutiua ad ipꝫ mēbrū lesum: quare resoluit māni ⁊ refrenatiua ad vias materiei ad ipsum: quare ꝓhibet materiam.

¶ Hec est octaua necessitas. Et primo facit hoc. Secundo satisfacit quesito. ibi (Uerūtamen.)

¶ Dico qñq̄ꝫ ē ītētio in ea. s. cōpōne medicinaꝝ vl' medicina que cū alia cōponit̄. Uerūtn̄ q̄r quereret aliq̄s q̄ūo trocisci cāphore agūt per cāphorā ⁊ ꝑ crocū que sunt medicine ꝯrie. Rn̄det q̄ v̄tus ⁊c̄. ⁊ ponit exēplū de medicina cōposita ex resolutiua ⁊ reꝑcussiua.

¶ Et qñq̄ꝫ volum⁹ medicinā q̄ moret̄ in trāsitu suo paruꝫ donec opet̄ illic actionē notabilē p̄lmā: deide sit

medicina illa velocis penetratiõis: ꝙobrẽ ꝑmiscemꝰ eã cũ re tardãte sic sũt plures mediciaꝝ apitiuaꝝ: ipe eni sũt velocis penetratõis ab epate. Et fortasse ẽ necessaria mora eaꝝ i epate: q̃re ꝑmiscemꝰ cũ eis medicinas attractiuas ad ꝯriũ ꝑtꝭ epatꝭ sic semẽ raffani attrahẽs ad os stõchi: ꝙobrẽ hesitat medicia i q̃ntitate qua ꝑueniat eius iuuamẽtũ ad epar deinde penetrat.

¶ Hec est necitas nona ⁊ est sic volumꝰ ꝙ medicie ad lapidẽ operent nobilẽ opõnẽ que est illiꝰ cõminutio ⁊ cõminute facte ꝙ cito exeãt: ⁊ ꝭm hãc itẽtionẽ cõmiscet gũma feniculi vł polypody. i. succus viscosus cũ medicis lapidis renũ: vt. 3. cañ. fen. 18. d̃ lapide renũ exponat apitiuaꝝ. s. mediciaꝝ renũ ab epate. s. post ad vesicaz.

¶ Et fortasse.) Hec ps posset fieri vna cũ ꝑcedẽte ⁊ ẽ ꝯclio ⁊ põt eẽ disticta necessitas: sic est disticta cõmixtio distictaꝝ mediciarũ: ⁊ est qꝛ lꝫ hic sit necia mora sic in ꝑcedẽte medicia cõminutiua: tñ hic fit cũ medicia ad ꝯriũ mouẽte sic raffano ⁊c. hesitat medicina q̃ntitate. s. tpis: qꝛ stat aliq̃ tpe q̃ nõ penetrat vltra epar.

¶ Et qñqꝫ est medicina quã inuenimus cõis duabus vijs: ⁊ intentio nostra est iuuatiua: ꝙobrez associamꝰ cum ea qđ deferat eam ad illam: sicut cum ponimus cantarides in medicinis diureticis aperitiuis vt ꝯuertãt eas a parte venaꝝ ad partẽ renum ⁊ vesice.

¶ Hec est vndecima necessitas: ⁊ est qꝛ medicina apitiua que ẽt est diuretica. ꝟ. g. radix feniculi est cõis duabꝰ vijs: qꝛ ẽ parata ad venas ire ⁊ ad vias vrine: ⁊ iõ miscemꝰ cãtarides. exẽplũ de solutiuis ẽ maĩfestiꝰ. agaricꝰ. n. a toto purgat si cũ spica ⁊ nuce muscata approꝑriamꝰ illđ cerebro: cũ prassio approꝑriamꝰ illđ pectori.

Dubm 2m ¶ Sed dubitat: q̃ñ apitiua sint cõia duabus vijs. s. venis ⁊ poris ꝟsus cutẽ ⁊ vijs vrine: imo approꝑriant vijs vrine. ¶ Dđz ꝙ apitiua. ꝟ. g. vinũ sũt cõia vtrisq꜄: ẽt d̃ radicibꝰ feniculi lꝫ plus ad vrinã: tñ i hoĩe latoꝝ poroꝝ apto sudori h̃ faciet. s. sudorẽ: ꝗ miscebimus cãtarides vł alia. ⁊ dic ẽt: iõ cuꝫ apitiuis medicis. i. q̃ sũt diuretice: qꝛ apiũt. qđ ẽ apire est cõe ꝟsus poros ⁊ ꝟsus vrinam.

Dubm 3m ¶ Sũt aũt circa totũ caplm dubitationes nõ pauce. Et pª est: vtrũ cause necessitatis cõpositionis medicinaꝝ sint sufficienter numerate. ¶ Vr̃ ꝙ nõ: qꝛ Halya. 10. prac. cap̃. 1. ponit eas. 14. isti aũt ponũt. 11. Amplius nõ vꝫ necessaria hec scia: qꝛ in simplicibꝰ medicinis est repire oẽs ꝟtutes alterãtes soluẽtes ⁊c. Itez oppositio ad quãtitatẽ egritudis põt fieri per diuersaz q̃ntitatẽ medicie. Item nõ põt fieri põdus simpliciũ nec auctores docẽt. ita multa q̃ntitas recedit in triturationibꝰ. ¶ Dicamus primo intẽtionẽ Halya. cuꝫ suo ordine ꝯformi Halla Albucasi alr̃ Halla Azarangi ⁊ Serap̃. 7. breuiary ca. 2. ⁊ est ꝙ viris rõnabilibus visuꝫ est cõponere medicinas ⁊ nõ posse curare cuꝫ simplicibꝰ tribꝰ de causis in genẽ. vna sumit ex nã morbi. scđa ex nã mẽbrorũ egrotoꝝ. tertia ex nã simpliciũ medicinaꝝ. Ex nã qdem morbi quatuor accipiũt causas cõpositionis medicinaꝝ. Pria sumit ex q̃ntitate male cõplõnis. Secũda ex vigore morbi. Tertia est varietas habitudis in morbo. i. varietas intẽtionis curatiue sicut in apate in quo intẽdit repcussio ⁊ resolũo in vna hora. Quarta est morboꝝ cõpositio. Pria causa est quã Auicẽna tãgit cũ dicit. Qñq꜄ idigemus medicina calefaciẽte q̃tuor partibꝰ ⁊c. ⁊ est apud Auicennã quarta cã. Scđa cã est morbi vigor ⁊ magnitudo vt cũ nõ inuenimus medicinã ita calidã sicut reqrit morbi frigiditas: sed minus calidã: ⁊ tũc adiungimus ei medicinã magis calidã: ⁊ hãc cãm tangit Auicẽna in tertia causa. Sꝫ tu diceres in quo differũt he due cause. Dđm ꝙ forsan nõ differũt nisi qꝛ vna cõtinet sub alia vt quarta cã apud Auicẽnaz sub tertia: ⁊ si est dr̃ia est in hoc qđ vna de istis docet iuenire medicinã inter plus ⁊ minus: sed alia docet vel tãtuꝫ plus vel tãtũ minus iuenire. Tertia cã apud Halya. est varietas intentionis curatiue in vno morbo: sicut in apate quãdo volumus repcutere ⁊ resoluere miscemus medicinas: ⁊ hãc cãm Aui. ponit scđaz cum dicit. indigemus virtute addente ⁊c. ⁊ declarat eã magis ibi. verũtamẽ cũ ipsi ꝑueniant ad cor. Quarta cã est morboꝝ cõpositio quibus simplex medicina nõ iuenit que opponat: ⁊ ista causa apud Auicẽnã est prima ⁊ ꝭm Haly. istud mouit antiquos ad cõponẽdum tyriacã vt resisteret diuersis venenis ex qbus fiunt diuerse dispões: qꝛ venena alia ⁊ ebibita sunt diuersaꝝ virtutum. Quatuor ergo cause que apud Halya. sumunt ex nã morbi distĩcte ponũtur ab Auicẽna. Secũda causa in genere apud Haly. que mouit rõnales medicos ad cõponẽdum medicinas sumit ex natura mẽbroꝝ: ⁊ hoc apud Halyabatẽ est duplex. Una sumit ex mẽbri loco. Secũda sumitur ex eius ꝟtute siue vtilitate. Causa sumpta ex situ siue loco mẽbri vt si mẽbrum est longinquuꝫ ad qđ vis facere ꝑuenire medicinã ⁊ dubitas ne dissoluatur in via miscemus medicinã cito penetrare facientẽ sicut crocũ cũ cãphora vt ducat cãphorã ad cor: ⁊ hanc cãm ponit Auicẽna. 8. Causa ãt sumpta ex mẽbri vtilitate ⁊ virtute est vt si mẽbrũ est nobile ⁊ vti opꝫ medicamine audaci ⁊ nociuo. ꝟ. g. in cura passionum aliquaꝝ stomachi cũ scamonea que sibi inimica est: miscemus que cõfortãt stomachũ vt masticẽ ⁊ silia: ⁊ hanc cãm Auicẽna ponit quintam cũ dic. Et qñq꜄ est medicina quã addimus ⁊c. Tertiũ genus cãruꝫ necessitatis cõpositionis medicinaꝝ sumit ex natura simplicium medicinaꝝ ꝭm Halyab. ⁊ hoc genus cãrum cõprehẽdit octo causas. Pria causa est abominatio medicaminis: ⁊ hec est sexta causa apud Auicẽnã. Scđa cã est medicamis prauitas: vt cũ cogitur dare opiũ opꝫ miscere qđ rectificet: ⁊ hãc cãm Auicẽna non posuit distinctã a causa quinta que apud Halyabatẽ fuit cã sumpta ex mẽbri vtilitate. Cũ ergo istũ modũ cause incipis a ꝯsiatiõe nobilitatis membri facit vnã cãm. cum autẽ incipias a malitia medicine facit aliã apud Halya. totũ tñ hoc est vnũ. s. ꝙ medicia nocet sui malitia: ideo opꝫ refrenare. Tertia cã apud Halyabatem sumpta ex parte medicine est repulsiua nocumẽti medicine sicut scamonea que stomacho nocet sicut miscemus medicinas rectificantes illã. Et istã ẽt cãm Aui. dedit itelligere per q̃ntã causam. Halyabas aũt de ista vna cã fecit tres hucusq꜄. Nã cũ ꝯsiderauit vtilitatẽ mẽbri cui põt nocẽ medicina fecit hic vnã cãm: ⁊ cũ cõsiderauit malitiã medicie fecit duas cãs. nã aut opposuit se suo effectui: aut ꝑmutauit suã q̃litatẽ. Quarta cã apud Halyabatẽ est: vt medicia nõ cito corrũpat: sed lõgiori tpe duret sic ireos ⁊ agaricus ⁊ acorus ponunt in tyriaca: qꝛ in eis est ꝟtus ꝯseruãdi alias medicinas ne corrũpant ⁊ augẽdi eaꝝ ꝟtutes: sicut ẽt dicit Halla Albucasis als Halla azarãgi ꝙ pip dꝫ misceri zinziberi ne ziziber corrũpat. hãc cãm Aui. expsse nõ posuit. nã põt itelligi ex alia. naꝫ medicie q̃ defendũt alias ne corrũpant añ calorez: pñt ẽt seruare ⁊ defendẽ ne corrũpat a calore aeris: ⁊ tũc addũt in ꝟtute. s. in extẽsione tpis. Quinta cã apud Halyabatẽ est diminutiua roboris medicine sic in collyrijs ex viride eris ponit gũmi arabicũ ⁊ ẽt in tyriaca vt acuitas viridis eris reprimat in collyrio lenitate gũmi arabici: ⁊ istã cãz dedit ẽt itelligi ꝑ q̃ntã cãz. cũ eniꝫ ꝯsiderauit malitiã medicine fecit tres cãs: qꝛ vel ꝯsiderauit malitiã absolute cui se opposuit duplr̃ vt iã dixi: vel ꝯsiderauit malitiã acuitatꝭ vt viridis eris: ⁊ acutaꝝ medicinaꝝ q̃ in tyriaca ponunt ẽt fecit istã cãm. Sexta cã est ꝯseruatio medicie. s. ne a corꝑis calore ꝯsumat ꝑ quã cãm opiũ miscemus medicis multis: ⁊ istã cãm Aui. fecit septimã. Septima cã necessitãs cõpõnez medicinaꝝ est q̃litas siue forma siue modus medicine quẽ vis. nã si medicia simplx̃ apponat non durat sup mẽbro: sicut si ponã solã spicã vel solũ absinthiũ: ⁊ iõ misceo cũ oleis ⁊ facio vnguẽtũ: ⁊ h̃ coegit antiq̃s ad formã vnguẽtoꝝ: vt dicit Halya. Sera. Halla Albucasis: ⁊ istaz. cãm Aui. dedit itelligi in nona cã ⁊ in cañ. quẽ ponit ibi. Et scias cũ dixit idiget figẽte. Octaua cã ẽ qñ medicus caret vtili medicamie ad curã: imo hꝫ iutile ⁊ nociuũ: ⁊ põt ꝑ cõmixtionez de nociuo facere iuuatiuũ sicut cũ idiget medicamie gñante carnẽ: ⁊ nõ hꝫ sed hꝫ viride eris qđ corrodit illã: misce ꝗ cũ eo cerã ⁊ adipẽ: ⁊ fiet cõueniẽs medicamẽ ⁊ neutrũ simpliciũ nõ ꝯuenit. Nã cera ⁊ adeps faciũt sorditiẽ remolliẽdo: ⁊ istã cãm Aui. dedit itelligi ꝑ tertiam cãm. si eni in morbo frido habes medicinã supflue calidã est: ac si pro carnis gñatione habes medicinã nimis siccã q̃le est in viride eris: ⁊ si habes medicinã fridã quã miscebis cuꝫ cała est ac si habes cerã ⁊ adipẽ: ⁊ nõ differũt ista nisi qꝛ illa sunt dicta in primis q̃litatibꝰ ista in scđis. Restat ꝗ ꝙ Aui. ponat duas cãs q̃s Halya. nõ ponit ⁊ est. 10. ⁊. 11. Et dicemus ꝙ ꝯsiando virtutes mediciarũ sunt ꝑter octo cãs alie due. Una est celeritas penetratiõis medicine ab aliq̃ mẽbro q̃re miscemꝰ qđ ad ꝯriũ moueat: ⁊ hãc ꝑ q̃ndã silitudinẽ Halyabas potuit dare itelligi ꝑ illđ qđ dixit ꝑ septimã cãm qñ dixit vnguẽtoꝝ necitatẽ. Alia cã est sumpta ab idifferẽtia medicine ad duas vias quã clare explicat Aui. Dicemus autez ꝙ Halya. itellexit lꝫ nõ posuerit illã: hic ergo est modus Halya. cõformatꝰ Aui. ac Auer. 5° collꝫ. c. 53. suã tenuit viã ⁊ pulchrã: ⁊ ẽ ꝙ necessitas cõpõnis medicinaꝝ ẽ tribꝰ de causis. Aut qꝛ in simplicibꝰ q̃s hẽmus nõ iuenimus oĩa que sũt necia ad actũ curatiuum vel ꝯseruatiuũ: ⁊ h̃ est qđ dicit. a ꝟtutibꝰ ⁊c. medicina eni ⁊ dieta i. ꝯseruatio ⁊ curatio ꝑficit aliqbꝰ ꝟtutibꝰ mediciaꝝ qñ fit hec ꝑ eas: accidit ꝗ ꝙ in simplicibꝰ nõ iueniemus in vna simplici medicina oẽs opatiões vel ꝟtutes. Scđa necitas ꝙ lꝫ iueniamus ꝟtutez neciam: nõ tñ sub gradu quo indigemus. Tertia necessitas est qꝛ lꝫ iuenias ꝟtutẽ tibi neciam: tñ cũ hoc iuenies virtutes nõ tibi necessarias cũ opõne ꝯseruationis vel curationis: imo forsan iuenies ꝟtutẽ intrãtẽ in actu curatiuo vel ꝯseruatiuo. Pria cã que ẽ qꝛ nõ iuenimus medicinã hñtẽ ꝟtutẽ qbꝰ opꝫ curare vel ꝯseruare est maxĩe ꝯsiderãda in illis casibꝰ in qbꝰ nõ põt fieri cura nisi q̃litatibus ꝯrijs vel diuersis: ⁊ hoc qꝛ in egritudie sunt itẽtiones contrarie vel diuerse. hoc ãt accidit ꝑꝑ septẽ causas numeratas que pñt eẽ in gñe. Pria cã est diuersitas cãe ab egritudie: vñ ꝯsurgũt diuerse intẽtiones. Scđa cã est diuersitas mãe egritudis ab accidẽte. Tertia cã est diuersitas cõpõnis cãrũ egritudis. Quarta cã

est diuersitas

est diuersitas egritudis a nā mēbri q̄ nō est cōplo. Quīta cā est diuersitas egritudis a nā mēbri q̄ est ꝑncipatus. Sexta cā est diuersitas egritudis a nā mēbri q̄ est loc⁹. Septīa cā est diuersitas egritudis a nā mēbri q̄ est colligātia. Et si ꝯsideres iste cāe pn̄t eē q̄nq; in gn̄e. Prima est diuersitas cāe ab egritudīe. Scd̄a est diuersitas egritudis ab accn̄te. Tertia diuersitas causaꝝ adinuicē. Quarta diuersitas egritudinū adiuicē. Quinta diuersitas egritudinis a nā mēbri. Et tūc hec q̄nta cā multiplr: q2 nā vel est cōplo vel principatus ⁊c̄. vn̄ pn̄t fieri.8. vt appet. Septimus aūt pōt fieri ponēdo diuersitatē cōpōnis causaꝝ ⁊ egritudinū simul in vna cā: ⁊ sic causa tertia ⁊ oēs alias numerādo d:siunctim: ⁊ si ꝯsideras pn̄t fieri sex: ⁊ seruat̄ in h̄ multiplex lr̄a que ibi īuenit̄. Prima q̄dē cā q̄ est diuersitas nature egritudis a cā h3 exemplū febrē de humoribus grossis viscosis. hāc ēt cām Aui. posuit vt primā: ⁊ q2 hec est intentio ꝯria: ideo Auer. voluit ꝙ in hoc genere causaꝝ necessitātium ingredit̄ necessitas medicinaꝝ resolutiuaꝝ ⁊ repcussiuaꝝ. Et dixit Auer. in hoc gn̄e q2 nō in sp̄e haꝝ ꝯriaꝝ intentionū: quaꝝ vna sumit̄ a cā: alia ab egritudine: sed in genere absolute contrariaꝝ. Scd̄a cā est diuersitas egritudis ab accn̄te sicut fe. acuta ⁊ syncopis. acuta eni febris vt pēdet a cā h3 ītētionē curatiuā: ⁊ hec contrariat̄ syncopi: ⁊ hāc cā3 sub prima cōprehēdit. Tertia cā ē cōpositio egritudinū ⁊ cāꝝ: vn̄ fuit facta tyriaca ad curādū egritudies diuersas ⁊ ꝯseruādū q̄ntū ad cās: ⁊ ꝓpter cōpōnem causaꝝ fuit cōposita medicina solutiua ex plurib⁹ solutiuis: ⁊ hāc cām Aui. sub prima cōprehēdit. Quarta cā habet exēplū ethicā in stomacho: ⁊ Aui. ītelligit hoc per q̄ntā. Quinta cā ītelligit̄ ab Aui. per q̄ntā. Sexta cā intelligit̄ ꝑ octauā ab Aui. Septima cā ēt intelligit̄ per quintā. ⁋ Secūda ps necessitatis cōpōnis medicinaꝝ fuit inuenire medicinā simplicē fortioris virtutis aut debilioris: eo ꝙ querimus ⁊ si fortioris virtutis op3 eā debilitare ꝯriam medicinam vel similē sed debilioris gradus. si aūt debilioris o3 eā fortificare. ⁊ in h̄ Auer. extēdit sermonē suū ad ꝟtutes primas ⁊ scd̄as ⁊ tertias: ⁊ est s̄mo qui iteꝝ ꝺclarabit̄ post: ⁊ hanc cām. A. cōprehēdit sub tertia ⁊ quarta cā: ⁊ admittit huic ꝯsiderationi necitatē compositionis qn̄ nō īdigemus oīb⁹ medicinis in ꝟtutib⁹ primis. ꝟ.g. q2 hēmus medicinā cal'a3 ⁊ humidā ⁊ īdigem⁹ hūida. in scd̄is etiā idē. ꝟ.g. īdigem⁹ apꝫ ꝓuocatiōe ⁊ nō calefactiōe: ⁊ ītellexit Auic. istā cām in scd̄a cā. ⁋ Tertia ps necessitatis cōpōnis medicinarū est ad refrenādū malitiā vel facere eam saporosa3: ⁊ itelligit hoc A. per sextā cām ⁊ q̄ntā. ⁋ Cū ḡ ꝯsideras Aui. posuit sufficientius cās necessitatis cōpōnis medicinaꝝ: l3 Auer. ēt illas nō oīno clare explicauerit. Aliꝫ ēt aucto. vt Serap. ⁊ Galla Albucasis min⁹ ꝑfecte ꝑdictis l3 ꝓlixe. ⁋ Ad ꝯria dōm. Primo ꝙ in simplicib⁹ nō reperiunt̄ oēs virtutes cū mēsura ⁊ ꝯuenientia quā volumus. ⁋ Ad scd̄am ꝙ non sufficit habere q̄ntitatē medicine sed alia cū h̄. Sed tu diceres: ergo illa causa nō necessitat. Dōm ꝙ non est tutū medicinam fortem debilitare per maiorē dosim sicut per ꝯtrariam: nec est securum augere debilē per maiorē dosim: q2 etiā tardabit̄ operatio forsan. ⁋ Ad tertiam dicēdum ꝙ op3 scire doses etiā in cōponēdo ponūt doses. ⁋ Ad quartā dō3 ꝙ op3 medicū estimare quātitatem que perditur pistando ⁊c̄. ⁊ ista sunt declarata manere estimationi sicut plura alia in medicina.

¶ Et scias ꝙ plurimis medicinaꝝ insunt opatio ⁊ statio. Et qn̄q3 itēdit̄ cū ea opatio lōginqor statiōe ei⁹: q̄re idiget faciēte viā. Et qn̄q3 itēdit̄ cū ea opatio ꝓpinqor statiōe ei⁹: q̄re idiget figēte vel tardante.

¶ Hic ponit tres canones. Scd̄a ibi. (Et scias ⁊c̄.) 3ª ibi (Et paꝝ.)

¶ Considerandū ꝙ opatio est actio absolute s̄m ꝟtutes secūdas ⁊ primas ⁊ quodāmō tertias: vt calefactio ⁊ frigefactio ⁊c̄. ⁊ aptio resol'o ⁊c̄. Statio ꝟo est appropriatio medicine ad aliq̄d mēbru3 cum fixione ⁊ quiete in illo sicut dicemus ꝙ mora morat̄ in intestinis: ⁊ diceremus in exēplo ꝙ rose stant in stōcho. ⁊ sic polypodiꝫ est mora in renib⁹ ⁊ cū substātia que insunt a ꝓprietate. Qn̄q; tn̄ medicine hn̄t morā ex forma sic solide medicine vt pill'e ⁊ cōfectiōes ⁊ medicine nō subtilr̄ puluerizate sed grosso modo īcise. Et qn̄q; stiptice vt terra sigillata in primis mēbris. Uult ḡ Auicē. ꝙ medicine hn̄t ꝟtutes opatiuas ⁊ ꝟtutes qb⁹ morant̄ in aliquo mēbro ꝑ appropriationē medicīe ad illd̄. Dixit aūt plurimis: q2 reperiri pōt medicina cui inest opatio ⁊ cito trāsit nō morās: sic decoctio sparagi vn̄ stati3 vrinat̄ ⁊ vinū subtile aquosu3. Ex hoc aūt accipit can̄. ꝙ si de aliq̄ medicina īdiges opatione lōgingori. i. in mēbro magis lōginquo q̄ꝫ sit illd̄ in quo ipsa h3 stationē debes cū ea ministrare q̄d sibi faciat viā ad illud mēbrū. ꝟ.g. bolu3 ar. ⁊ terra sigillata hn̄t stationē ⁊ morā de se in primis venis: sed indigeo ꝙ vadat eoꝝ stipticitas ⁊ ꝯsolidatio ad renes vlcerosos ⁊ aptos in venis vel ad vesicā: tūc misce cū eis q̄d faciat viā illuc sub qua ītentiōe in trociscis alkekēgi qui dant̄ ad vlcera vesice ⁊ renū: vn̄ ponit̄ san. dra. boluār. ⁊ thus: ponit̄ amig. amara ⁊ se. frida diuretica vt penetrationē faciāt ⁊ ducāt ad locū. Si aūt medicīe opatio in ꝓpinq̄ loco q̄rat̄: ⁊ ipsa sit apta lōginquius stare miscemus q̄d eā retineat sicut cātarides stāt in vesica: ⁊ ego volo ꝙ operētur ⁊ stent sup cutē misceo pīguedinē vt illas retineat ibi. ꝟ.g. statio reubarbari ē circa epar plus: ego volo ꝙ stet ī stōcho: tūc misceo cū ea mirabo. rosas masticē ⁊ silia qb⁹ mora fit in stōcho.

¶ Et scias ꝙ medicina experta melior est nō expta.

¶ Iste canon p3 ex se: experimētū eni est fallax ⁊ timorosu3: ⁊ circa ipm ꝯtingit multis viꝫs errare: ⁊ ad hoc ꝓbandū redit Auicen. post canonem sequentem.

¶ Et paꝝ medicinaꝝ melius est plurimo eaꝝ in ītētiōe vna. Causa aūt in h̄ ꝙ paꝝ medicinaꝝ est meli⁹ plurimo eaꝝ iā exposita est in ꝑncipio libri secundi.

¶ Primo premittit. Secundo probat vel declarat. ibi (Causa autem.) ¶ Considerandum ꝙ parum medicinarum potest exponi primo parum. i. pauca dosis. Et cā est: q2 medicine hn̄t nos ꝑmutare ⁊ agere in nos: vt in ꝑn. 2. can̄. imo respectu cibi oīs medicīa pōt quodāmō dici ꝯria eo tpe quo agit in nos: ḡ securius est parū de ea sumere q̄ꝫ magnā dosim: q2 melius est remissius alterare q̄ꝫ ad ꝯrium ꝑmutare nisi in casu vt in multo vsu frīde aque. qn̄ itur in exitu senectutis ⁊c̄. Scd̄o mō paꝝ q̄ntū ad tp̄s: q2 nō ꝯtinues illaꝝ vsum ⁊ meli⁹ est pauco q̄ꝫ multo tpe vti: q2 error in medicina ducē pōt ad mortē: securi⁹ ḡ est cū eis cibis curare: vn̄ si cu3 dieta curare poteris ꝓsperā iuenies: vt Damascen⁹ ⁊ Gal. in li. exꝑimētoꝝ ꝑ cap. laudabat medicos altariū q̄ curāt cū cibis sacrificioꝝ. Dixit āt ītētiōe vna. i. vna ꝯriatione: q2 talr̄ plimus vsus ⁊ plima dosis mediciaꝝ ē melior q̄ꝫ pauca ⁊ pauci vsus. Tertio mō ꝙ si tu debes medicinā cōponē meli⁹ est cōponē eā ex paucis q̄ꝫ ex multꝫ: ⁊ h̄ hn̄te3 vnā intētionē que est: q2 ꝯtrarie virtutes medicinaru3 se sic īpediūt ⁊ ꝓhibēt: vt. 2. can̄. sumit̄ primo cap. ⁊ 5. ca.

¶ Ex h̄ surgit dubitatio. vtrū sit melius facē medicinas cōpositas ex paucis q̄ꝫ ex multꝫ. habemus eni triferā ⁊ tyriacā ⁊ habem⁹ tyriacā diateseron pauce cōpōnis: erit ergo īuestiganda cā haꝝ diuersitatū. Una ītētio est: q2 pauce sūt note ⁊ multe ignote in se ⁊ in virtutib⁹. ⁊ h̄ appet in prin. scd̄i cap. vbi ponunt̄. 756. medicīe de qb⁹ valde pauce cognoscunt̄. notitia eni h3 exꝑimēto ⁊ rōne ⁊c̄. ⁊ ista fallūt. Alia ītētio est facilior habēti vt Rabi de venenis.

Dubiū 4m

¶ At ꝟo cā in h̄ ꝙ expta melior est nō expta: est ꝙ oīs medicina cōposita h3 iudiciū ex simplicib⁹ suis ⁊ iudiciū ex tota forma sua. Et nō expta non iudicat̄ nisi ex enūtiatione suoꝝ simpliciū tm̄: ⁊ nō scimus illud q̄d facit ei necessariu3 complexio eius facta ab eis an ē addens in intētione eaꝝ: an nō addēs: an est cōtra agēs in sua forma. Et experte quidē iā verificate sūt vtreq3 res. Et fortasse est vtilitas in forma cōplexionali maior q̄ꝫ illa que accidit ex simplicibus eius.

¶ Ad 2m can̄. arguit̄ sic. oīs medicia cōposita h3 iudiciu3 ex simplicib⁹ ⁊ iudiciū ex forma cōpōnis ⁊ vtrūq; d3 sciri a medico: ḡ experta ē melior. ꝙ hec h3 iudicia ꝓsupponit. ꝯn̄tiā ꝓbat. nā iudiciū q̄d seq̄t forma cōpōnis. i. opatio: ⁊ iudicare de opōne qn̄q; ē iuuās in ītētiōe simpliciū. ꝟ.g. qn̄ cōpositio addit̄ in q̄litate simpliciū vt posuisti pip cū camomilla ⁊ se. lini est facta in corpe camomille: ⁊ qn̄ medicia cōposita ex forma cōpōnis accipit ꝟtutē vehementiorē q̄ꝫ hēant simplicia. ꝟ.g. magis subtiliatiua3 vel resolutiuam qn̄q; ⁊ minuit vt notū ē: qn̄q; est ꝯagēs sic medicina aliq̄ cōposita ex nō solutiuis h3 ꝟtutē solutiuā: ⁊ sic medicina que ex cōpōne est vsq; ad certū tp̄s venenū occidēs: ⁊ tn̄ simplicia nō sūt sic occidētia vt appet in medicia alkakatarā īfra dicēda: s3 ꝑ rōnē sine exꝑiētia nō potes scire nisi ꝙ talis medicia calefac tātū vl' tātū: q2 simplicia sunt talia: sed de forma cōpōnis scire nō potes: ⁊ fortasse q2 forma acq̄sita ē maioris vtilitatꝫ qn̄q;. ꝟ.g. l3 medicīe simplices tyriace resistunt venenis: forma tn̄ seq̄ns cōpōnē tyriace iuuat vltra q̄ꝫ sit illud iuuamētū ex simplicib⁹ cognitū: ⁊ iō op3 ꝑ experiētiā scire formā illā quā h3 oīs medicia. Cōcedēdū ꝙ ꝟificat̄ in multis de fermētata: q2 hn̄t vnā formā. de nō fermētata ēt pōt quodāmodo verificari vt apparebit in. q. sequenti.

¶ Dubitat̄. vtrū medicina cōposita arte faciet opōnē suā ꝑ ꝟtutes simpliciū: an ꝑ formā cōpōnis. ⁋ Uidet̄ ꝙ virtute simpliciū. Nam Serap. 7. prac. s̄m diuersa3 opationē medicinaꝝ vel vtilitatē al's virtutē simpliciū docet variare simpliciū cōponētiū q̄ntitatē: ⁊ h̄ nō est nisi q2 sperat cōpositū ꝑ illas opari: ⁊ sic Halyab. 10. practice. Ampli⁹ Andromacus ꝓbās iuuamēta tyriace ꝓbat illa ꝑ ꝟtutes simpliciū. Itē Auer. 5º colliget vltio cap. dicit se ꝓbare ꝙ ī tyriaca pōt poni ambra garioꝭ. ⁊ lignū al. Amplius agēs ꝯrias opōnes nō pōt agere illd̄ ꝑ vnā formā ⁊ ꝑ vnā ptē: vt Aui. 2. can̄. ꝑmo cap. sed medicia cōposita q̄dā agit ꝯrias opōnes vt ptisana cū pi/

Dubiū 5m

pere ēt tyriaca q̄ resoluat vētositates ⁊ stupefacit vt apparebit.
Ampli⁹ q̄d nō h̄z vnā formā sed plures nō pōt agere nisi simpliciū
pluriū formis: sed medicia cōposita ꝑ artē nō h̄z vnā formā: quia
ars nō trāsmutat subal'r sed extrīsece ⁊ accn̄tal'r: vt Gal'.z.de vir-
tutib⁹ nālib⁹.c.1.⁊ Aui.9° de aīalib⁹.z.cap̄.⁊ ītelligit in z° physico.
ter.cō.primi scd̄i ⁊ tertij. Probaꝫ iteꝝ ꝙ medicina cōposita non
hēat vnā formā: q̄ aut h̄ret eā a simpliciū actiōe: ⁊ hoc est īpoſe:
q̄ cōparant cōposito vt mā.aut ab alio agēte.hoc nō vꝫ possibile
q̄ vel calor celestis: ⁊ h̄ nō vꝫ q̄ forma determīata reqrit agens
determinatū: sed si cōposita medicina h̄z formā aliā a forma sim-
pliciū: ergo illa determinata in spē: ergo calidū agēs opꝫ ꝙ sit in
spē determinatū: tale nō est calidū celeste. ¶ In oppositū Aui.qui
vult ꝙ medicina cōposita h̄z iudiciū nō solū a simplicib⁹: sed a sua
forma. Itē tyriaca facit opōnes quasdā nō a virtute simplicium:
īmo solēnes eius opōnes sunt a forma cōpōnis: vt ꝓbat i lib.de vi
rib⁹ cordialib⁹.c.de cōpositis medicis.⁊ in seq.c.tāgit h̄.A. ¶ So-
lutio vsitata est ꝙ medicia cōposita vel est facta vna in forma sic
sunt medicine fermētate: ⁊ sic agūt per formā cōpōnis cū habeāt
illam. vel nō est facta vna sed est vnus cumulus: ⁊ tūc actio sua est
multe actiones ⁊ a multis formis. ¶ His postpositis dicamus ad
q̄ōnē ꝓfundius: ⁊ dico ꝙ medicina fermētata agit per formā vnā
que est ex cōmixtione siue fermētatione resultans. Scd̄o dico ꝙ
medicina fermētata pōt h̄re per illam formā effectus diuersos ⁊
ꝯ̄rios: ⁊ ex hoc infert ꝙ agit per formas virtuales simpliciū. Ter
tio dico ꝙ medicina nō fermentata: īmo que dicit vnuꝫ aggrega-
tione sicut cumulus lapidū ⁊ lignoꝝ pōt habere vnā operationeꝫ
sequētē hanc aggregationē: que operatio nō est operationes sim-
pliciuꝫ simul sumpte. Quarto dico ꝙ medicina nō fermētata pōt
habere tot effectus quot sunt simplicia cōponentia. ¶ Pria ꝯclu-
sio est no. Nā cōpositū h̄ns vnā formā resultantē ex simpliciū cō-
positione significat h̄ vocabulū fermētata. ¶ Intelligēdū ergo ꝙ
sicut panis dꝫ fermētatus qn̄ virtute fermenti ⁊ caloris aeris est
factus in pasta q̄dam calor digestiuus penetratiuus per ꝑtes pa-
ste: cuius signū est spōgiositas que calore aque cū farina fit com-
mixtio per actū digōnis: vn̄ vnū fit mixtuꝫ q̄d est panis. sic medi
cina dꝫ fermētata: q̄ caliditas aeris cū caliditate medicinaꝝ cō-
miscet adiuicē medicinas ⁊ digerit eas adiuicē: vn̄ fit vnū mixtū
⁊ vna forma subalis: ⁊ vna cōplexio ꝑparās ad istaꝫ siue sequens
ad illā: sicut ēt fit in gn̄atione mixti ex elementis. signū aūt: q̄ qn̄
fermētant bulliunt ⁊ spumant. calidū aūt fermēti nō facit q̄ cali-
dum: sed q̄ talis calor. cuius signū est: q̄ fermētū nō est manifesti
caloris: īmo acetosuꝫ existēs h̄z partes frigidas: vt Isaac cap̄.de
fermēto. ⁊ Auicen.11.can̄. sed ex fermēto: q̄ hoc ⁊ calido celesti fit
vnū principiū digestiuū q̄d digerit panē: ⁊ causa est q̄ est h̄. ¶ Ex
his aūt appꝫ primo que sunt pricipia actiua in hac gn̄ōne. Naꝫ
quedā sunt accn̄tia īdetermīata. s. que nō īducūt subal'r formaꝫ: ⁊
ista sunt iste simplices medicine loco simpliciuꝫ el'oꝝ ⁊ agūt ⁊ pa-
tiuntur adinuicē. Aliud est prin^m q̄d est agēs determinatū: ⁊ h̄ est
calor celestis regulans has trāsmutatiōes ⁊ transmutat ad cōple
xionem vnā formā vnā. Possemus aūt imaginari aliud p̄n^m deter
minatū istius actionis: ⁊ est ꝙ imaginaremur ex ipsis simplicib⁹
medicinis virtute eaꝝ actiua ⁊ solis ⁊ stellaꝝ calore ꝯsurgē quē-
dam vaporē siue vapores ex quib⁹ fit vnus vapor virtute caloris
aeris. s. solis ⁊ stellaꝝ: ⁊ istud stat in digōne ⁊ mixtione loco semis
subagēs calori celesti. Nō minus tn̄ dubiū est quō in istis vapori-
bus fit vna forma q̄ȝ quō in illis simplicibus medicis fiat vna for-
ma. hūc tn̄ modū imaginor ꝙ primo fiet q̄dā vapor digestus q̄ stat
in generatiōe illius loco semis in aīalibus generatis ex semīe: et
q̄ iste vapor qui est semē gn̄ans illa aīalia nō gn̄aꝫ ab aīali: īmo
a calore solis: ideo dixit Auer.12.metaphꝭice in fine cōmē.13.⁊.18.
ꝙ illa que fiūt ex putrefactiōe gn̄anꝫ a sole tm̄. ¶ Secundo appa-
ret expositio ꝟbi Auic.in trac.de viribus cordis cap̄.de medicis
cōpositis. vbi vult ꝙ medicina fermētata siue calida siue frida h̄z
duplū virtutis. nō enim vult ꝙ in duplo calefaciat vel infrigidet:
sed ꝙ habeat formaꝫ ⁊ virtutē cōpōnis ⁊ h̄z formas ⁊ qualitates
simpliciū saluatas in ꝟtute: ⁊ forte vult ꝙ medicīe fermētate ha-
beāt q̄ȝdaꝫ sil'itudinē cū viuētib⁹. Nā sic in viuētib⁹ sūt q̄dā corpa
cal'a subtilia dicta spūs q̄ stāt vt forma ⁊ ꝑfectiōes ꝑtiū corpulen
taꝝ: ita in medicis mixtꝭ in ꝟtute caloris celestis gn̄aꝫ ex ꝑtibus
medicīe q̄ddā corp⁹ subtile sil'e cuidā spiritui q̄ stat in reliq̄s ꝑti-
bus sic forma: ⁊ in h̄ excedit cōpositū medicamē ip̄m simplex: ⁊ lꝫ
etiā in mixtis simplicib⁹: īmo in q̄cūq̄ȝ mixto apꝺ quosdaꝫ sit iste
modus caloris: tn̄ dicemus ꝙ in cōpositis medicis est iste spūs ꝑ-
fectior ⁊ distictior ab alijs ꝑtib⁹: vn̄ magnas medicias cōpositas
auctores qn̄q̄ȝ aīatas vocāt cū stant in vigore ⁊ inaīatas cū sene-
scūt. h̄ aūt ꝯueniēs fuit: q̄ sic for^a subalis medicīe cōposite fermē
tate est ꝑfectior q̄ȝ for^e simpliciū: q̄ simplicia videnꝫ h̄re se sic mā
illi: q̄ȝuis h̄ nō sit neciuꝫ sed possibile: ita opꝫ ꝙ nobiliorē modum
existēdi hēat: sed h̄ est cū hēat modū magis sil'em mixtis aīatis.
¶ Sed tūc dubitaꝫ quō possuꝫ cognoscē medicinā eē fermentatā.
¶ Dōꝫ ꝙ nulla via est in h̄ nisi exꝑimētalis. vn̄ qn̄ video hāc me-
dicinā cū dosi sua h̄re effectū q̄ ali⁹ ē ab effectu simpliciū: ⁊ cū h̄ vi
deo ꝙ nūc h̄z ⁊ prius nō hēbat ē signū fermētatiōis facte: ⁊ appꝫ
ꝙ medicīe cal'e citi⁹ fermētanꝫ ⁊ ēt in loco cal'o q̄ȝ frido ⁊ q̄ȝ fri-
gide vt appꝫbit in cap̄.d̄ tyriaca. Et q̄ calor ignis ē acutior calo-
re solari: iō si que medicīe fermētanꝫ. i. adīuicē miscenꝫ ꝑ ignē ci-
tius cōmiscenꝫ ⁊ citi⁹ possum⁹ vti eis q̄ȝ qn̄ cōmiscenꝫ ꝑ soluꝫ so-
lis calorē: sic appꝫ de syrupis q̄s statiꝫ dam⁹ cū sunt decocti: ⁊ tn̄
electuaria magna nō statiꝫ damus. ¶ Sꝫ tu.d. syrupi nō sūt fermē
tati. i. nō h̄nt vnā formā subalē. Dōm ꝙ nō ē ꝯueniēs eos ꝑ multā
decoctionē fermētari ⁊ acq̄rere ꝟtutē ⁊ formā p̄ter ꝟtutem sim-
pliciū: ⁊ h̄ ītelligit Mes. in antidotario cap̄.d̄ secaniabin. sine tn̄ h̄
sit siue nō dico ꝙ citi⁹ cōmisceri facit ignis q̄ȝ sol. ¶ Scd̄a ꝯcl'o ap
paret ꝙ ista vna for^a cōpl'onalis possit facē ꝯ̄rias opōnes: p̄ q̄ȝtuꝫ
ad primas q̄litates. Nā si sūt ꝯ̄rie medicīe cōponētes ꝟtus ꝯ̄riaꝝ
qualitatū saluaꝫ in for^a illa media q̄re h̄z illas pōt agē. de h̄ dicem⁹
cū loq̄mur de tyriaca. ¶ Sꝫ tu diceres ꝯ̄riū hui⁹ dic̄ Auic. p̄ capi.z.
can̄. Dōm ꝙ Aui. vult formal'r ꝙ sit vna ꝑs medicine cal'a ⁊ frida:
quaꝝ sunt.z.ꝑtes: quaꝝ vna ē cal'a ⁊ alia frigida. h̄ appꝫ p̄ q̄ȝtum
ad opōnes reductas in vnā formā specificaꝫ: q̄ vna for^a specifica
respectu vni⁹ ē opōnis vni⁹: ⁊ respectu alteri⁹ est ꝯ̄rie opationis.
iste enī for^e differūt multū s̄m relationē: vt sumiꝫ.5.coll'ꝫ.capi.zz.
hoc ēt appꝫ in q̄litatib⁹ primis. q̄ calor eliquat cerā ⁊ īspissat lu
tuꝫ: ⁊ h̄ ꝑꝑ diuersas mās patiētes: lꝫ sit agēs vnū: vt.7.meta. com̄.
z8. Uidem⁹ ēt ꝙ coagulū fluxū ꝯstrigit ⁊ san. coagulat ⁊ coagula-
tuꝫ dissoluit ⁊ fluere fac̄: vt coll'ꝫ.5.ca.44.⁊.z.can̄. lꝫ in q̄ȝdā diuer-
sitatē h̄ reducat. ēt magnes attrahit ferrū ⁊ fugat illū: vt in trac.
de magnete. A.ꝫ nō erit mirabile si vna medicia cōposita habens
vnā formā possit h̄re ꝯ̄rias opōnes in diuersis dispōnib⁹ subtoꝝ ⁊
s̄m hāc viā medicine pure tyriacales liberant a veneno: ⁊ tn̄ ipse
sunt q̄ddā venenū: vt.5.de simplici medi.ca.4.dist.4.ꝯcluditur. et
fen.6.cap̄.de can̄.gn̄alibus curationis veneni ex morsu ⁊ pūctura.
¶ Tertia ꝯclusio ē ꝙ medicia nō h̄ns vnā formā p̄t h̄re vnaꝫ opō-
nē que opatio nō ē opōnes ꝑtiū simul sumpte: sed ē aliq̄s effectus
p̄ter illas que sunt simpliciū in se: ⁊ h̄ declaraꝫ exēplis multꝭ. Hic
deficiunt aliqua quorum deficit exemplar.

¶ Primum queritur vtrū medicine composite plus perdurent q̄ȝ
simplices. ⁊ est questio Cōciliato. dꝫia.z10. Ultra arguitur p̄mo ꝙ
composite plus perdurēt: q̄ tyriaca est de cōpositis medicinis ⁊
perdurat vsq̄ȝ ad.30.annos vel.40. Amplius composita sunt acti-
uiora vt Isaac p̄ el'oruꝫ. ergo perdurabiliora: q̄ magis resistētia.
¶ In oppositum videmus mineralia plus perdurare aliqua com
posita medicina. Amplius elleborus multis perdurat ānis: vn̄ ex
hoc excipiunꝫ ab herbis.z.can̄.6.cap̄. Itē eodē can̄.ca.de scamo-
nea. scamonea durat.30.annis: lꝫ nō sic dicat Mes. sil'r de quercu-
la minori q̄ȝto antiquior tāto melior.z.can̄.ca.de camedreos. Itē
sil'e vꝫ de electuarijs nālib⁹ ⁊ cōpositis ⁊ artificialib⁹: sed electua-
ria q̄ sunt simplicia maxīe ꝑdurāt cū ēt sūt maxīe q̄ȝtitatis ⁊ q̄ȝti-
tas addat vigorē reb⁹. Dicitur ꝙ simplices ⁊ cōposite medicine q̄
sunt res inaīate magis ⁊ minus ꝑdurāt multis ex causis. vel com
plexiōe vt frigida sicca plus ꝑdurant calidis humidis. vel substā-
tia vt dura cōpacta lapidea plus q̄ȝ rara. aut saporibus vt stiptica
amara durant plus q̄ȝ aquosa īsipida vt succi. vel quantitate vt q̄
sunt multe quātitatis pluri t̄pe durant: vt.4.metheo.tex.cō.13. vl'
aere vt in aere frido vel motu: q̄ ꝯstricta plus ꝯseruanꝫ: vt ꝓbaꝫ
zz.ꝓble.4.ꝓble.⁊.z5.ꝓble.16.ꝓble. tamē mota per euentationē
debitam conseruantur plus q̄ȝ quiescentia: ⁊ sic cessat ꝯ̄dictio.4.
metheoroꝝ.tex.cō.11.⁊ vt prohibeatur motus alteratiōis ⁊ corru
ꝑtionis a rebus quas ꝯseruare volūt ponunt desuper oleū. ⁊ dicit
Cōciliator ꝙ inter duas terras. s. superficiē superiorē terream et
aliā inferiorem ēt bene seruantur res: vt dicit Aristo. ibidem. si in
vtribus inflatis ⁊ circūcoopertis ponitur res melius ꝯseruatur.
¶ His habitis docet simplicia plus ꝑdurare q̄ȝ cōposita. Rō pria:
q̄ dicit ꝙ simplicia de medicis h̄nt ꝑfectiorē formā: cū earuꝫ for
ma sit nālis: compositaꝝ ꝟo sit artificialis. hec rō nō ē sufficiens:
q̄ forma medicine cōposite fermētate nō est artificialis nisi q̄daꝫ
preparatione lōginqua. Scd̄a rō q̄ minorata q̄ȝtitate minoratur
virt⁹: sed cōpositaꝝ minoraꝫ q̄ȝtitas. ꝟ.g. tyriace. hec ēt rō non va-
let. Tertia rō. q̄ simplicia sūt magis homogenea q̄ȝ cōposita: ⁊ iō
permutabilia minus: sicut ēt dicimus de electuarijs. ista rō ē cō-
ueniēs. Quarta rō illa min⁹ ꝑdurāt in q̄b⁹ plura sunt ꝯ̄ria altera-
tiua: sed cōposita huiusmodi. hec ēt rō bona est. ¶ Ad contraria di
cendum prio ꝙ reperiꝫ simplex plus perdurans q̄ȝ tyriaca vt mi-
neralia: ex q̄bus ēt fiunt confectiones ad leprā nō tātū perduran-
tes. ¶ Ad z^m dōꝫ ꝙ stat simul composita eē actiuiora in nos ⁊ ab
aere vt in seipsis cōmixtibiliora vt oleum ⁊ succus cucumeris asi
nini: tamē de alijs cōpositis ⁊ simplicibus loquitur ibi Isaac pro-
pter illud q̄d dꝫ de electuario q̄d multis perdurat annis: cū tamē
Diascori. dicat ꝙ non. Sciendū ꝙ qn̄ de medicinis fortibus dꝫ ꝙ
multis ꝑdurant annis ītellexit ꝙ sunt adhuc in tāto vigore ꝙ for
titer agunt in nos. cū autem dicitur de eisdē ꝙ paucis annis ꝑdu
rant intelligitur respectu fortis vigoris earum prius.

¶ De qualitate

¶ De qualitate compositionis.

SCias ꝙ qñ accidũt tibi q̃tuoꝛ necessitates et nõ iuenis ad eas medicinã in nã nisi artificia lez: sic si indiges eũone cuz scamonea et pulpa colloquintide ⁊ aloe et turbith: et vis aggregare ista vt sit tibi medicina aggregata: tũc considera si necessitas eaꝝ et oṗõnis ipsaꝝ fuerit eq̃lis cuz ipse sint q̃tuoꝛ medicine: tũc accipe de vnaquaqꝫ eaꝝ quartam poꝛtionis et cõpone. Et si nõ fuerit necessitas eaꝝ equalis: imo quarũdã eaꝝ magis et q̃rũdam ipsaꝝ minus: tunc existima existimatione artificiali et mẽsura sũmam necessitatis et pone ꝓpoꝛtionẽ necessitatis ad necessitatẽ canonẽ: et adde super illaz ꝓpoꝛtionẽ aggregatã q̃titatẽ cuiusdã: et minue q̃titatem cuiusdã ẜm ꝓpoꝛtionem necessitatis et compone.

¶ Cũ posuit cãs necessitãtes cõpõnẽ medicinaꝝ: hic ponit moduz cõpositionis ipsaꝝ. Et pꝛimo hoc. Scõo addit. 3. cañ. ibi (Et scias.)

Dubõ. ¶ Põt foꝛmari dubitatio: qꝛ nõ videt̃ Aui. sufficiẽs cũ circa modũ operatiõis alij auctoꝛes plures modos determĩant vt Halya. 10. pꝛac. caꝑ. 2. Cõsiderãdũ ꝙ modus siue qualitas cõpõnis medicinarũ est quadruplex.

p^us modus ¶ Unus ẽ modus ꝑparatiõis ad cõpõnẽ sic eligere simplicia mũda ⁊ bona: ⁊ hic modus ꝑtinet ad sciam simpliciũ: ⁊ iõ A. de hoc nõ loquit̃: lꝫ Halya. 10. pꝛac. 2. caꝑ. interserat inter scias cõpõnis medicinaꝝ.

Secũdus ¶ Scõs ẽ modus oꝛdĩate adiũctionis medicine ad medicinã qui modus acqrit aliqd vt talis medicine dissolõnẽ vt guãrũ: talis lotionẽ vt squame eris ⁊ lapis lazuli: ⁊ hic modus ẽt scit̃ ex scia simpliciũ: lꝫ qdã fecerint sciaz distinctã sicut Azarauius secũdus libꝛo qui dꝛ seruitoꝛ.

Tertius ¶ Terti^us modus cõpõnis est modus decoctiõis vt vnitiõis oium sil̃: ⁊ iste modus ẽ diuisus in duas ꝑtes. Una est modus sciẽdi q̃titatez icoꝛpoꝛationis in moꝛtario cũ pistello: ⁊ iste modus foꝛsan nõ fuit possibil' tradi in generali: sed in vnaquaqꝫ cõposita medicĩa in qua expedit ponit̃ dãdo signa gnque: ⁊ qñqꝫ mẽsurãdo dies ⁊ mẽses qb^9 opꝫ commisceri medicinã. Sic ḡ dant cũ dicũt. decoquat̃ hec medicina q̊usqꝫ fiat vt mel: vel agitet̃ quousqꝫ fiat albuz sicut scribit̃ in locb Meš. sue intẽtionis. determinat aũt tp̃s sicut dicũt: stet ad solem 15. diebus sicut dicit̃ in syrupo de calamẽto Mesue: ⁊ aliqñ dicũt stent ad solẽ. 40. dieb^9 sic dꝛ siue scribit̃ 3° cañ. caꝑ. de cura epil'ie. de medicamine de squilla. ⁊ hũc modũ Auic. nõ posuit qꝛ nõ poterat scialiter tradi: sed in vnaquaqꝫ medicĩa illud ponet ẜꝫ ꝙ eget decoctiõe sole vel igne vel cõmixtione. Scõa ꝑs est modus sciẽdi oꝛdinẽ decoctiõis: vt. ꝟ. g. si in medicina ĩgredit̃ epithimuz cũ non toleret decoctionẽ in fine ponit̃: ⁊ sil'r floꝛes nõ sil' cũ radicib^9 ponũtur: ⁊ hic modus pẽdet ex mã simpliciũ: ⁊ iõ Aui. hic nõ posuit.

Quartus ¶ Quart^9 modus cõpõnis medicĩaꝝ est modus ponẽdi debitã q̃titatẽ vniuscuiusqꝫ eaꝝ: ⁊ hic est ꝑncipalioꝛ ⁊ nobilioꝛ modus sciendi cõpõnẽ medicinaꝝ: ⁊ hũc Aui. posuit in cañ. vno ⁊ posuit pꝛio necessitates cañ. istius. nã cogimur qñqꝫ dare solutiuũ cõpositum ex. 4. solutiuis vel plurib^9: ⁊ hoc ꝑꝑ q̃tuoꝛ vl' plures necessitates: ergo opꝫ te scire q̃tuz de vnoquoqꝫ solutiuo ponas in cõpositione hac. Cõcurrũt aũt necessitates q̃tuoꝛ ex directo. ꝟ. g. hic ĩfirm^9 indiget mũdificatione stõchi ꝑfectibili cũ aloe: ⁊ si hec eẽt sola dispositio eius nõ indigeret alio solutiuo: sed hic idẽ hꝫ flegmaticaz q̃daz febꝛẽ: vñ indiget purgari turbith: ⁊ hꝫ mãs ĩfixas in neruis ⁊ in iũcturis ⁊ capite: vñ ĩdiget colloquintida: ⁊ qꝛ doloꝛes ⁊ vigilie ⁊ febꝛes inflãmauerũt cũ chol'a quadã cũ hac mã dñatur super eo circa venas ⁊ cutim: vñ ĩdiget scamonea: ergo opꝫ ex his quatuoꝛ cõponere medicinã. posita necessitate cañ. fiãt cañ. sic. qualis est ꝓpoꝛtio necessitatis q̃titatis medicine vnius ad necessitatem q̃titatis medicine alterius: talis est ꝓpoꝛtio quãtitatis ponende circa cõposita ad quãtitatẽ ⁊c. ⁊ vt dixit pone cañ. ⁊c. ergo sciẽtia hui^9 cañ. pẽdet ex scia duoꝝ. Pꝛimũ ẽ scia nec̃itat̃ medicĩe ad medicinã ⁊ q̃titat̃ nec̃itat̃. hec scia hꝛ ex scia egritudinũ ⁊ scia cañ. curatiõis siue cãrum curatiuaꝝ siue ĩtẽtõuz curatiuaꝝ nõ curãdo denoĩbus. Ex his eni cognosco hãc egritudinẽ stomachi indicantem siue necessitãtẽ aloem ex hoc cognito ẽt nã manerie egritudinis cognosco eq̃litatẽ nec̃itatis exhibitiõis medicinaꝝ haꝝ. Una q̃tũ ad tp̃s: vt qꝛ eque festinat nec̃itas purgãdi stõchuz cũ aloe sic purgãdi venas cũ turbith: ⁊ sic de alijs que equa festinãtia cõsurgit ex equo timoꝛe si nõ fiat. ꝟ. g. ex vtroqꝫ dimisso timeo ethicaz pariter ⁊ per oppo^m ĩtelligit̃ ĩparitas nec̃itat̃: ⁊ h̃ paritas vel ĩparitas. siqs subtil'r attẽdit nõ dat notitiã de q̃titate medicĩaꝝ solutiuaꝝ simpliciũ ponẽdaꝝ in cõposita: ĩmo dat nec̃itatẽ cõponendi ⁊ sil' exhibẽdi istas medicĩas ⁊ nõ pꝛius vnã q̃ aliã. Scõa paritas nec̃itat̃ medicĩaꝝ nõ ẽ q̃tũ ad tp̃s solũ: sꝫ q̃tũ ad q̃titatẽ purgãdi hũoꝛis relatã ad dosiꝫ medicĩe. qlibet. n. istoꝝ humoꝝ ẽ tãt^9 ꝙ requirit de se ĩtegrã dosim medicĩe vt ꝑfecte purget̃: vel reqrit hic ĩtegrã ⁊ ille diminutã. Scõꝫ ex q̊ pẽdet cañ. ꝑdict^9 ẽ scia ꝟtutum simpliciũ medicĩaꝝ solutiuaꝝ q̃tũ ad d̃terminatas doses eaꝝ. ꝟ. g. ꝙ doses aloe. s. vltraqꝫ nõ itur est. 3. ij. turbith. 3. ij. Etiã ⁊ hãc sentẽtiã habes vt ꝑn^a in hac scia sumpta ab expimẽto de quo credis testimonio auctoꝝ. ¶ His satis appet cañ. verus ⁊ opabilis. ẽ qdẽ verus qꝛ fundat^9 sup ꝓpõnes veras q̃ sũt. Pꝛia ꝙ nec̃e sunt nobis qñqꝫ oṗõnes medicĩaꝝ: ⁊ sũt nec̃ie qñqꝫ equal'r qñqꝫ inequal'r. Scõa ꝓpõ ꝙ medicĩe ẜm diuersas q̃titates faciũt oṗõnes diuersas. s. eq̃les vel ineq̃les: qꝛ q̃titas auget in ꝟtute agentis: ⁊ minuit ẜm magnitudinẽ ⁊ diminutionẽ: ḡ seqtur ꝙ q̃lis ẽ ꝓpoꝛtio nec̃itatis q̃titatis ad nec̃itatẽ q̃titatis: talis est ꝓpoꝛtio q̃titat̃ ad q̃titatẽ ponẽdã in cõposita. Est cũ h̃ iste cañ. opabilis: vt docet Auic. Nã in h̃ ĩfirmo in quo sumus sũt nec̃itates q̃tuoꝛ opationis q̃tuoꝛ medicinaꝝ: cũ necessitates sint equales quãtitate indicãtes medicine: tũc oꝫ sumere si sunt medicine quatuoꝛ quartã ꝑtẽ vniuscuiusqꝫ medicine: ⁊ si sunt gnque gntaz: ⁊ sic de alijs. ¶ Scõo voluit. A. dubitare vñ medicus põt hꝛe notitiaz necessitatis equalis q̃titatis medicinaꝝ solutiuaꝝ vel inequalis. Et dõꝫ p̊ ꝙ qñ dicimus eẽ necessitatez eq̃lis q̃titatis medicinaꝝ solutiuaꝝ nõ itelligit̃ equalis q̃titatis absolute in pondere sicut. 3. j. absolute scamonee est eq̃lis. 3. j. collogn. ⁊. 3. j. cassie: sed itelligit̃ equal'r ẜm ꝓpoꝛtionem ad debitã dosim cuiuscũqꝫ. ꝟ. g. media dosis scamonee dicitur equalis medie dosi turbith: ⁊ sic de alijs: ⁊ integra dosis itegre dosi: ⁊ tñ põdera sunt inequalia. Hoc itellecto dico ꝙ necessitas equalis q̃titatis medicine ẜm modũ dcm̃ sumit̃ ex equa q̃titate purgãdi hũoꝛes ⁊ equa diuersitate vel difficultate: relat̃ istis ad posse medicĩe cũ alijs circũstãtijs. ꝟ. g. chol'a purganda cũ scamonea ⁊ flegma purgandũ cũ turbith: quilibet per se est talis al's equalis aptitudis ad eũandũ. ⁊ q̃taz dosim scamonee reqrit cholera tãtũ turbith flegma: ⁊ cũ pꝛo vna datione nõ possis dare dosim itegram turbith ⁊ dosim itegrã scamonee qꝛ occideret: dabis vtriusqꝫ medietatẽ: ⁊ fiet de duab^9 medicinis solutiuis vna dosis integra cõposita ex medietate vnius ⁊ alterius medietate: ⁊ ꝑ cõsequẽs ex duab^9 medijs potẽtijs ꝯstituẽtib^9 vnam potẽtiã: ⁊ sic si sũt q̃tuoꝛ medicĩe accipias quartã poꝛtionis. i. dosis itegre earuz. Necessitas ãt ineq̃lis q̃titat̃ medicĩaꝝ sumit̃ cũ sili mõ. Si enim humoꝛ purgãdus ꝑ turbith est ꝑꝑ q̃titatẽ ⁊ ineptitudinẽ ĩdicans q̃titatẽ turbith in duplo amplioꝛẽ: q̃titas aũt ⁊ habilitas cholere ponit nec̃itatez ĩ duplo mioꝛẽ q̃titat̃ scamonee: tũc cõponã ꝑtes duas dosis turbith ⁊ tertiã ꝑtẽ. q̃ est vna ꝑs de dosi scamonee: addis ḡ ĩ turbith ⁊ min^9 in scamonea: ⁊ h̃ dixit Aui. adde sup istaz aggregationẽ. i. adde ad cõpositã medicinã q̃titatẽ cuiusdã: vt in exẽplo dabo turbith. ⁊ minue ⁊c. ⁊ in exẽplo dabo scamoneam.

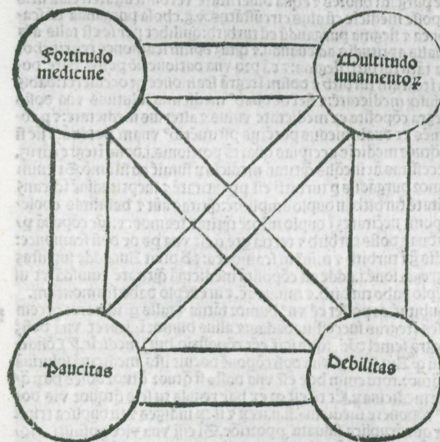
¶ Dubitat̃. qꝛ posset eẽ vn^9 humoꝛ tãtus ⁊ talis ꝙ ĩdicaret decem doses itegras successiue dãdas: ⁊ alius humoꝛ ĩdĩcaret vnã dosiꝫ integrã semel dãdã: q̃lis igit̃ eẽt cõpositio hui^9 medicĩe. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ Aui. solũ ꝓ vna dosi cõponẽ docuit istã medicinã solutiuã ex q̃tuoꝛ. totũ enim hoc est vna dosis si q̃tuoꝛ q̃tuoꝛ doses haꝝ q̃tuoꝛ medicinaꝝ. Et rõ est qꝛ ex hac regula tu scis q̊tquot vis dosib^9 cõponere medicinã. si. n. iteꝝ ⁊ iteꝝ indiges ⁊ tu duplica tripli ca ⁊ quadruplica saluata ꝓpoꝛtiõe. Si eni vna vice posuisti d̃ solutiuo vno quartã ꝑtẽ dosis ⁊ de alio medietatẽ: si ĩdiges duabus dosib^9: pone de vno duas q̃rtas ⁊ de alio duas medietates. — Dub^m 3^m

¶ Dubitat̃. si in alterãtib^9 medicis ẽ idẽ cañ. ¶ Dõm ꝙ lꝫ. A. appꝛopꝛiauerit hoc ad medicinas solutiuas: tñ de alteratiuis ẽ idẽ cañ. ẜm virtutes pꝛimas ⁊ scõas ⁊ ẽt tertias. ꝟ. g. in pꝛimis si nec̃itas medicĩe calide est tãta q̃ta est necessitas frigide equal'r de vnaquaqꝫ ponã: in scõis si necessitas resol'onis est tãtuz q̃tũ stipticatiue equal'r ponã: in tertijs si necessitas ꝓuocãdi vꝛinã ⁊ ꝓuocandi mẽstrua est eq̃lis equal'r ponã: ⁊ eodẽ mõ si nec̃itas sit ineq̃lis: ⁊ eodẽ mõ itelligit̃ equale ⁊ inequale ẜm ꝟtutẽ que saluat̃ in dosi cuiuscũqꝫ alteratiue: vt sit camomille dosis. ℥. j. ⁊ rob̃. dosis. ℥. vj. loquoꝛ in exẽplo. Cã aũt que mouit Aui. ad ponẽdũ hãc sciaz in solutiuis fuit duplex. Pꝛia qꝛ in ea est maius ꝑiculũ: ⁊ iõ fuit h̃ magis nec̃iuz. Scõa cã qꝛ fundamẽtũ hꝫ supꝛa pꝛin^a nota ab experientia que sunt dosis solutiuaꝝ q̃s doses scimus loco pꝛĩcipioꝝ: ⁊ posuerũt eas auctoꝛes paꝝ discoꝛdãtes: sed in alteratiuis medicis non hẽmus datas doses nisi in valde paucis vt in positiõe de gradib^9 dicet̃. — Dub^m 4^m

¶ In fine aũt hoꝝ dictoꝝ ꝯsiderandũ ꝙ lꝫ ꝓpõnes vl'es supꝛa quas iste modus cõpõnis medicinaꝝ fundat̃ sint ꝓpões verissime ⁊ certissime vt appebit: ⁊ lꝫ pꝛincipia dosiũ medicĩaꝝ habeant̃ ⁊ loco certoꝝ ab experiẽtia: tñ cũ volumus sumere ꝓpões sub illis imediate directiuas in opus sunt sic ꝓpões itellectiue: siue estimatiue vel cogitatiue q̃s nõ possum^9 sumere nisi ĩcertas: opꝫ eni te sumere hãc. flegma petri est tãte quãtitatis vel talis dispõnis ꝙ tãto turbith ĩdiget. hoc aũt nullã hꝫ certitudinẽ: sꝫ solam ꝯiecturã. Vñ Gal'. li. de flõmia gñaliter sũma 2ª caꝑ. 1. dixit ꝙ rerũ q̃titas ostẽdit medicinalẽ artẽ eẽ cõiecturatiuã. ⁊ 3° de ingenio sanitatis caꝑ. 3. idẽ inuit. hec aũt coniecturatiua veritati ap-

propinquat tantū quātū hō hȝ cañ. ſcientie ⁊ exercitiū ⁊ naturalem aptitudinem: ſilr enī dixit Gal. s. terap̄. in fi. exercitatū ⁊ natura prudētē opȝ eē medicū. ſ. ſcientia ⁊ opere. ⁊ īuiit 2° regi. acuto. 37. cōmen. ⁊ Haly. tractatu 3° thegni. 154. cōmen.

Dubiū 5m ¶ Dubitat̄. quare Auic. nō poſuit cauſas ꝓꝑ quas medicinaꝝ ſimpliciū variat̄ q̄titas in cōpoſito ponēda cū Sera. 7. ca. 4. Halya. 10. c. 2. ⁊ Galla Albucaſis ſerioſe h̄ fecerint. ¶ Rñdēdū ⁊ p̄ ponemꝰ cauſas illas. Scd̄o oſtēdemus quare Aui. nō poſuit. Dicemus ḡ ꝙ cauſe ille apd̄ Halyabatē ⁊ alios ſunt ſeptē: lȝ Halyab. c. 2. ad ſex reduxerit. Pr̄a cā medicine fortitudo vel debilitas vt ſi medicīa eſt debilis multū de ea ponimus. ſi v̄o eſt fortis paꝝ ponimꝰ vt de lacticinijs vel venenoſis ⁊c̄. Scd̄a cā ē iuuamentorū multitudo ⁊ paucitas. cū enī multa hȝ iuuamēta. v̄. g. ꝯfortare epar ⁊c̄. ponimꝰ multā q̄titatē ⁊c̄. ſi pauca: paucā. Tertia ē ſublimitas iuuamenti ⁊ ꝯ̄riū. ſi enī ſit ſublimis: multū ponimꝰ ſicut aloes in hiera vl' hermodactyli in egritudibꝰ iūcturaꝝ ſublimioris iuuamēti q̄ȝ eſula: lȝ hec cā poſſit in ſcd̄az reduci: pōt tñ ītelligi ſublimitas iuuamēti: qꝛ multū iuuat ſine nocumēto. Quarta cā eſt participatio iuuamēti cū alijs. i. qꝛ alie ponunt̄ medicie ſil'is iuuamēti: vñ nō opȝ ꝺ̄ ea multū poni. exēpluȝ pono in ſyrupo vrine ꝓuocatiuo radicem feni. ſed cū h̄ multe alie res ponunt̄ ad ītētionē hāc nō opȝ ponē ꝺ̄ hoc multū. Quīta ē mēbri ſitꝰ ſi ē lōgiquus multū: opȝ ponē medicine q̄titatē ⁊c̄. Sexta ſi in cōpoſito ſit qd̄ frāgat eiꝰ v̄tutē vl' nō. ſi enī ſit qd̄ frāgat plus dȝ poni. Septima ſi aliqd̄ ſit medicamē ſimplex alicui nociuū: ⁊ hoc non debet poni diſtictū a ſcd̄a cā ⁊ tertia cā. Ex his aūt ſimplicibꝰ poſſunt fieri cōpoſite. v̄. g. de prima ⁊ ſecunda cā fiunt quatuor cōbinatiōes: vt apparet in hac figura.

Et de tertia ⁊ quarta poſſūt fieri alie quatuor ⁊ de quinta ⁊ ſexta. Sȝ ſi ꝯſideras q̄uis Halyab. 12. fecerit: pñt tñ fieri. 20. Habemus ergo oñdere ꝙ Aui. ſicut ſciēs ⁊ vir grādis habitꝰ non debebat hic ponē has cās: qꝛ eas habes ex ſcīa libroꝝ p̄cedētiū. ſ. primi libri ⁊ ſcd̄i ⁊ tertij ⁊ q̄rti. Preterea ꝯſiderādū ꝙ doſis quā medicꝰ delibe rat ponē in medicina ſolutiua cōpoſita exhibēda nō ē p̄cipua doſis data a cap̄l'o ſimpliciū medicinaꝝ ſolutiuaꝝ. Rō qꝛ iſta nō eſt determīata niſi negatiue a tāto ad tātū: ⁊ iō nō ſemꝑ exhibemus vltimū qd̄ dicūt nec minimū: īmo qñq; ⁊ frequētiꝰ aliqd ītra illā latitudinē: ⁊ qñq; forſan minꝰ ſperātes de auxilio alteriꝰ ſolutiui vt īfra dicet̄; ſed doſis quā accipimus de medicis ſolutiuis eſt determīata: ⁊ iō opȝ ꝙ determinet̄ ꝭȝ exigētiā nāe medicinaꝝ ī fortitudīe ⁊ ꝺ̄bilitate ⁊ multitudīe iuuamētoꝝ ⁊ paucitate mēbri ꝓpingtate vl' lōgingtate ⁊ alijs. Cū ḡ dico. ℞. agarici. ℈. ij. collogn. ℈. j. diagridij gra. ij. ⁊ ſit vna doſis non accipio h̄ p̄cipue ex cap̄l'is hoꝝ ſimpliciū: ſed accipio h̄ īdetermīate qꝛ nō poſſuȝ de collogntida dare. ʒ. ij. nec de diagridio. ʒ. ij. ſed ꝙ in iſta recepta ponam ℈. j. collognti. h̄ habeo a nā mēbri a q̄titate humoris a debilitate v̄tutis: ⁊ oīa iſta vult Auic. eē nota ex ſcīa alioꝝ libroꝝ. Et ideo ſi Halyab. vellet hic has cās ponē: diceremꝰ ꝙ nō ſufficiūt. opȝ enī p̄ter has ꝯſiderare v̄tutē infirmi: repletionē: etatē: ꝯſuetudinē: ⁊ alia que ſūt narrata. 3. cap̄. 4. fen. p̄mi. ex vnoquoq; quoꝝ pōt ſciri q̄titas medicine ponēda in cōpoſita medicīa. Cū igit̄ hec oīa ꝯſiderauit Aui. poſuit cañ. p̄dictū in quo p̄ſupponuntur ītelligi oēs cāe q̄s Halya. ⁊ Sera. ponūt ⁊ alias q̄s iſti viri omiſerūt ⁊ dederūt ītelligi ſicut ītelligētes illas ⁊ fecerunt illas ſex ſic rememoratiuas aliaꝝ quas omiſerūt. Qr aūt p̄ſupponant̄ ītelligi appꝫ. Nā dixit ꝙ ꝓportio neceſſitatis medicīe ⁊ ꝓportio neceſſitatis q̄titatis medicīe ad neceſſitatez q̄titatis alterius eſt cañ. in q̄titate ponēdaꝝ medicinaꝝ: ſi ergo quātitas huic neceſſitati ſeruiēs ſiue ꝯueniēs non habet̄ a ſcīa ſimpliciū medicinaꝝ totaliter: ergo habet̄ ab alijs que iudicāt de q̄titate: ⁊ que mēſurant illa talia ēt ſitus mēbri v̄tus diſpō q̄titas repletionis ⁊ alia multa cū eis q̄ ſcripſit Halya. cū p̄dictis viris. ¶ Sȝ tu. d. aliqñ ego volo cōponē vnā medicinā reſeruādam poſteris euentibꝰ: vñ ſumā cañ. de q̄titate ponēdaꝝ medicinaꝝ. Dicendū ꝙ eodez modo ex ſcientia virtutū ſimplicium ⁊ ꝯſideratiōe egritudinis ꝯ̄ q̄uis eam valere.

¶ Et ſcias ꝙ medicine compoſite conferenti vt tyriaca inſunt ſ̄m ſimplicia eius veſtigia ⁊ v̄tutes ⁊ ſ̄m formam ipſius que non fermentatur in ſpatio niſi vt faciat accidere complexio eius veſtigia ⁊ virtutes: ⁊ fortaſſe ſunt meliora q̄ȝ ſimplicium.

¶ Hic ponunt̄ q̄tuor cañ. Primꝰ cañ. nō vadit directe ad dandum ſcīam. i. de mō cōpōnis medicine: ſȝ potius dat ſcīam q̄dā de mō cōpoſite iā: ſed ꝑ īdirectū docet ꝙ tu vtaris medicis cōpoſitis in qbꝰ ē magnū iuuamētū vt tyriaca ꝭȝ ꝙ dant tibi eā p̄cedētes ⁊ nō ꝑmiſceas eiꝰ medicīas tu: ⁊ ſpāliter de tyriaca īfra ꝓbabit. ¶ Cōſiderādū 2° dixit ꝯferēti qꝛ talibꝰ dȝ vti medicꝰ ⁊ tales dȝ cōponē. nō enī dȝ cōponere nec vti nociuis: vt Haly tracta. 3. 88. cōmen. ⁊ Zoar. 2. li. theiſir. 5. ca. tñ in medicis cōpoſit accñtalibꝰ pōt eē forª ex cōpōne. ¶ Cōſiderādū veſtigia. i. opōnes q̄ ſūt veſtigia agentis. vel dixit veſtigia q̄tū ad id qd̄ remanet de v̄tute ſimplicis ī medicīa fermentata qd̄ pōt dici potiꝰ veſtigiū v̄tutis ſimplicis q̄ȝ ſit ſimplicis forª ſiue v̄tus. ¶ Que nō ⁊c̄.) Cōſiderādū ꝙ in hac īuiit Aui. rōnē in qua ꝓbat ꝙ aliq̄ medicīa cōpoſita hȝ veſtigia ⁊ v̄tutes ꝭȝ formā ipſiꝰ: ⁊ arguit̄ ſic. medicina fermētatur ſpatio tp̄is: ḡ hȝ ex cōpōne formā. ꝯ̄ña ē nota: qꝛ ſi ſolū ex ſimpliciuȝ forª ageret nō oporteret ſup eā expectare: īmo recēs eēt melior: qꝛ ſimplicia ſunt in ea vigoroſa: ⁊ rōnē hāc īuiit in libº de viribꝰ cordis. penul. cap̄. ¶ Fortaſſe.) Qr dic̄ fortaſſe cū certuȝ ſit ꝙ veſtigia ⁊ v̄tutes tyriace q̄ ſequunt̄ formā ſūt meliora cū fere oī veneno ꝯferat qd̄ ex ſimplicibꝰ nō pōt eē. Dōm ꝙ nō dixit fortaſſe quo ad tyriacaȝ: qꝛ h̄ eſt certū: ſed dixit quo ad alias medicīas q̄ pñt cōponi: ⁊ forſan forª cōpōnis nō eēt melior forª ſimplicis: ſic ſi cōponeres medicinā ex ſe. apij ⁊ ro. ad ꝓuocādū vrinā: ⁊ tal' medicīa fermētaret̄: nō ꝑpea eēt neciū eā eē efficaciorē in ꝓuocādo q̄ȝ ſolū ſe. apij.

¶ Nō ḡ reſpicias ad illd̄ qd̄ dicunt medici ꝙ ꝯfert tyriaca ad h̄ ꝓꝑ ſpicā: ⁊ ꝯfert ad h̄ ꝓꝑ myrrā: īmo ꝯfert ita. veꝝ illd̄ cui īnitēdū ē: eſt forma eiꝰ: ⁊ iā aduenit ꝑ accñs ſublimitas iuuatiua ⁊ nō poſſumꝰ īuē ad eā et ad ꝓportionalitatē eiꝰ ad opōnes ipſiꝰ īnuitiōe nobili.

¶ Cōtra: qꝛ ſic ꝓcedit Andromacus ⁊ Humay in trac. de tyriaca. Dōm ꝙ illi viri ꝑ v̄tutes ſimpliciū q̄ ſunt in tyriaca: arguūt tyriacaȝ poſſe in illa in qua illa ſimplicia pñt: qꝛ illa nō corrūpunt̄ oīno: ſed ſūt ſic elīta mixta: nō tñ negāt p̄ter illas v̄tutes ſimpliciū eſſe virtutē ex forma cōpōnis: ⁊ iō dixit Aui. īmo cōfert ita. i. īmo confert: qꝛ ita eſt. ſ. qꝛ ita eſt tyriaca: ⁊ ideo in. opationibꝰ tyriace eſt īnitendū forᵉ. ſ. dicet̄ ꝙ a forª ꝓueniūt: ⁊ iō dr̄ ꝙ aduenit ꝑ accñs: qꝛ ꝑ formā q̄ accidit ſimplicibꝰ: ſed de h̄ diſputabit̄ in fine cap̄li ꝺ̄ tyriaca. ¶ Cōſiderādū nobili īnuitiōe ⁊c̄. ꝙ nobilis īnuitio ē ſcīa de re: ⁊ hoc fit ꝑ certā ſcīaȝ cāꝝ ⁊ p̄ncipioꝝ: ⁊ h̄ de medicina fermētata nō pōt ſciri ſicut nec de equo vel hoīe vel alio mixto: q̄ꝝ forme nō ſunt a priori ſcite: hoc aſſerit Auer. colliget p̄mo cap̄. de diſtōne libroꝝ. ⁊ 5. colliget. ca. 21. ⁊ in theorica canti. cōmen. 31.

¶ Et ſcias ꝙ ī cōpoſitꝭ ſūt medicie q̄ ſūt qbꝰ ē īnitēdū: vt radix qua cū p̄uant̄ ꝺ̄ſtruit̄ baſis ſic caro vipe ī tyriaca ⁊ aloes in hierapigra ⁊ elleborus in hieralogodion: ⁊ medicie ꝯueniētes ad h̄ vt eijciant̄ ⁊ ꝑmutent̄ ⁊ vt addat̄ ī eis aut minuat̄: ⁊ medicie q̄ ſi adderēt nocerēt: nā ſi ponerent̄ ī tyriaca anacardi corrumperēt medicias ⁊ ꝓprie carnē vipe: ⁊ medicie q̄ ſi adderent̄ nō nocerēt ſic ſi tu adderes ī tyriaca nucē muſcatā nō īuenires cū īpietate vl' malitia vl' audacia magna.

Dubᵐ 6° ¶ Dubitatur. vtruȝ ſit via ad inueniēdum baſim in medicina compoſita. ¶ Videt̄ ꝙ non: qꝛ vel inueniretur ex quātitate ⁊ hoc non: qꝛ mel ⁊ zucchaꝝ eſſent baſis in pluribus medicinis. vel ex noīe: ⁊ hoc non: qꝛ medicina quādoq; hȝ nomē a re que non intrat eā: ſicut diacurcuma Meſ. dicitur a curcuma: ⁊ tamē ibi nō recipit̄ curcuma: etiā noīa medicinis ponūtur ab inuentore vt dr̄ philoniuȝ mitridatū. vel a quātitate medicinaꝝ aliaruȝ ab his que ponūtur

nũtur ad ꝯseruanduꝫ vt mel ⁊ zuccha.⁊ hoc nõ:qꝛ in tyriaca ĩgre ditur plus de trociſcis ſquille:⁊ de pipere ꝙ̃ de carne vipere:⁊ tñ ille nõ ſunt baſes.vel a vigoroſitate ⁊ vehemẽtia ſiue ꝑncipalita/ te oꝑationis.⁊ hoc non:qꝛ in hieralogodion ĩgreditur ſcamonea in quãtitate elĩ vt infra apparet:⁊ tamẽ ſcamonea eſt vigoroſioꝛ elõ:⁊ pꝫ ex minori doſi ſcamonee reſpectu elĩ.Amplius ſi medi/ cine compoſite fermentate virtus eſt ĩcognita ſciẽtia ſumpta ex prioꝛi:ergo eſt incognita baſis.antecedẽs eſt ꝯceſſum.ꝯñtia ꝓba/ tur:qꝛ ſi aliqua dicet̃ baſis iſta dicet̃ principalis in oꝑatione com poſiti:⁊ alie dicent̃ nõ pꝛĩcipales:ſed hoc ſcito certe ſcitur virtus que hoc agit:qꝛ hoc eſt virtus ſimpliciũ.¶ In ꝯ̃riuꝫ eſt Auicen. ¶ Primo oſtẽdamus qd nomẽ baſis ſignificat.eſt aũt nomen gre/ cum ⁊ dr̃ alkardus al's alkindus ꝑ̊ Euclydis in qnta ꝓpõne.⁊ ẽ la/ tus ſuper quo figura ſuſtentat̃ ſiue fundat̃.Cum ergo hoc nomen trãſumptuꝫ eſſet ad medicinas ſimplices cõponentes aliquã me/ dicinã cõpoſitã dicitur in illa medicina cõpoſita ſimplex baſis ſu/ pꝛa quã alie ſuſtentãtur.aut igit̃ iſta ſuſtentatio intelligit̃ ꝓprie ſicut ſonat vocabulũ:qꝛ localiter ſuſtẽtentur:⁊ hoc mõ nulla ẽ ba ſis:ſed ipſum vas in quo poneret̃ eſſet baſis.vel mel aut zuccha. vel alia res eis ꝯſimilis:⁊ hoc nõ.Aut iſta ſuſtẽtatio metaphori/ ce ſumit̃:⁊ dicamus operationes aliaruꝫ medicinaꝝ ſuſtẽtari ſu/ per operatione illius que dicit̃ baſis ⁊ illam baſim ſuſtẽtare illa/ rum operationẽ:tunc autem vnius medicine operatio aliaꝝ ope/ rationes ſiue virtutes ſuſtentat quãdo ipſa eſt pꝛincipalis in ope ratione:⁊ cuius operatio ꝑncipal'r queritur.aliaꝝ eñ virtutes ⁊ operatiões nõ querunt̃:niſi ꝑꝑ pꝛincipalẽ:⁊ hoc vt vigorẽ virtu/ tis ꝑncipalis ꝯſeruet:aut rectificet malitiã:aut quomodolibet iu uet ſicut in poſterioꝛibus declarabimus in particularib⁹ cõpoſi/ tionibus medicinaꝝ in quibus inuenit̃ baſis.Ex qbus apꝑet que ſuſtẽtatio eſt quã facit medicina que dicit̃ baſis qꝛ eſt ſuſtentatio in rõne finis.ipſa eñ intẽdit oꝑationẽ:⁊ ẽt medicine alie intẽdũt illam eãdẽ oꝑationẽ diuerſis modis particulariũ oꝛdinatoꝝ in il lum finẽ quẽ intendit medicina que eſt baſis.v.g.in hiera Gal.po nit̃ aloes cuius oꝑatio eſt ſtõchũ mũdificare ab humoꝛib⁹ malis que eſt oꝑatio queſita ꝑ hierã hãc pꝛincipaliter facit aloes. Alie medicĩe ĩtẽdũt hãc oꝑationẽ:vt debite fiat mixtio ꝙ remouẽdo nocumẽtũ aꝑtiõis venaꝝ.xylobal.vo ⁊ cinamomo:vt facilẽ ⁊ ci/ tã faciat ei⁹ oꝑationẽ.¶ Ex ꝑmiſſis aũt ĩferunt̃ ſex.Prio qdẽ ba ſis in medicĩa cõpoſita eſt illa medicĩa ſimplex cui⁹ oꝑatio ꝑnci/ pal'r q̃rit̃ in medicĩa cõpoſita:⁊ per ꝯñs oꝑõnẽ cui⁹ alie medicine intẽdũt ſicut finẽ:⁊ ipſa ẽ efficiẽs ꝑncipale.Et iõ Aui.lib.3.fen.1.ca. de cañ.gñalib⁹ ⁊c̃.aloem ⁊ hierã que ſunt baſes pillulaꝝ aſſagaret vel alſaiaret vocat cañ.qꝛ baſis eſt cañ.i.regula.Ex h̃ ſeq̃tur ꝙ rõ ſciẽdi baſiꝫ ẽ rõ finis ĩtẽti.¶ Scd̃o ĩfero viã ĩueniẽdi baſim.⁊ ẽ ꝙ data tibi ab illo vel ab illo aliq̃ medicina cõpoſita cõſidera q̃ iuua mẽta illi cõpoſite medicĩe ĩponit ille:⁊ vide de ſimplicib⁹ q̃ ẽ vir/ tuoſioꝛ in illo ⁊ illam pone baſim.v.g.dr̃ ſic hiera mũdificans ſto machũ ⁊ educẽs ſuꝑfluitates ei⁹ ⁊c̃.℞.maſti.xylobalſa.carpobal. croci ſpice aloes ⁊c̃.vides ꝙ abſtergẽ ſiue mũdificare ſtomachuꝫ ĩnter oĩa iſta maxĩe ſit ab aloe:ergo illa eſt baſis:⁊ ſic eſt ſi tu vis eam componere vt talia iuuamenta faciat.

¶ Sꝫ dubitat̃.ecce dicat̃ ꝙ corã me ponat̃ vna cõpoſita medicĩa: ⁊ nõ dicat̃ mihi cõfert ad h̃:vel ad h̃ q̃uõ ego potero ſcire medici/ nã que ẽ baſis in ea?¶ Dr̃m ꝙ hoc nõ põt ſciri niſi pꝛofundo arbi trio:⁊ hoc ꝑꝑ eſtimatiões hoĩuꝫ cõponẽtiũ.Sed via ẽ ſuccurrere al's recurrere effect⁹ oĩuꝫ ꝑticulariũ medicĩaꝝ ⁊ vidẽ qd ex eis ſĩl' iũctis põt pꝛincipal'r ꝓuenire:⁊ qd de ſimplicib⁹ ĩter illas plus vꝫ illõ poſſe:⁊ ſi alia vident̃ illi famulari in ſuitio:pones ꝗ illaꝫ me/ dicinã baſim.v.g.ꝑñtet̃ tibi hec recepta.℞.ſcamonee.℈.j.aq̃ en/ diuie.ʒ.iiij.maſti.℈.5.ſanda.ʒ.j.mirabo.citri.ʒ.ij.miſceant̃ ⁊ dulco rent̃ cũ pauco zuccharo ⁊ ſit doſis.ʒ.ij.Ego ꝯſidero ꝙ oẽs iſte me/ dicine ſimplices ĩtẽdũt oꝑõnẽ ſcamonee que hic ẽ virtuoſioꝛ.⁊ aq̃ endiuie ponit̃ ne noceat epati.maſti.ne noceat ſtõcho.mirab.vt iuuẽt eã in ſoluẽdo vẽtrẽ ⁊ reſiſtat ei⁹ ſeroſitati.igit̃ ſcamonea eſt baſis in hac medicĩa.Cũ eñ ꝯſidero aquã endiuie video ꝙ cõpo/ nẽs voluit ꝑ ſe epatꝭ tẽperiẽ:qꝛ nõ poſuiſſet ſcamoneã.Et cũ cõſi/ dero maſti.video ꝙ voluit ꝑ ſe ſtõchi ꝯfoꝛtationẽ.¶ Tertiũ qð ĩ/ fero ẽ vtilitas cognoſcẽdi baſiꝫ medicĩe cõpoſite:⁊ ẽ dupl'r. Una ꝑncipalis vt ſcias ea vti ad finẽ ad quẽ ẽ oꝛdĩata.Scd̃a vtilitas ẽ vt ſi opꝫ te eã cõponere ſcito ꝙ h̃ ẽ baſis nõ cõponas eã ſi baſis ti bi deficiat:aut nõ ẽ bona.Sed ſi alie medicĩe deficiũt nõ ẽ ita dã/ nũ:⁊ iõ nullus cõpoſuit hierã.G.ſine aloe:tñ ĩ aliꝫs reb⁹ diſcoꝛdati ſũt ſic nullus cõpoſuit tyriacã ſine carne viꝑe cũ ĩ aliꝫs ſint diſcoꝛ dati.¶ Quartũ qð ĩfero ẽ expõ tex.A.⁊ ẽ ꝙ medicĩe ſimplices cõ/ parabiles ad medicinã cõpoſitã:⁊ h̃ ẽ qð dic̃:in cõpoſitꝭ ſũt medi/ cine.i.ſũt medicĩe cõꝑabiles ad cõpõnẽ:qꝛ aliq̃ ſũt q̃ nõ ſũt in eis. Jſte dico medicĩe cõꝑabiles ad cõpoſitã ſũt ſex oꝛdinũ q̃les ſũt ĩ/ tẽtões vt baſis:⁊ iſta medicĩa q̃ ẽ baſis ẽ cui ĩeſt oꝑatio ꝑncipal':⁊ nõ ꝑt tolli.Ul' 2° ſũt q̃ ꝑñt abyci ſic ozimuꝫ fluuiale a tyriaca:⁊ ſic muſc⁹ a diarodõ ſꝫ Meſ.ĩ nr̃a hĩtatõe nocet egritudib⁹ q̃ h̃ ſiũt iu dicio meo.iuenio.n.ĩflãmatõeꝫ ex eo ĩ his coꝛꝑib⁹ ꝓꝑe in eſtate.

Ul' 3° q̃ ꝑñt ꝑmutari ſic̃ loco mellis keſie.i.ĩ tyriaca.Ul' 4° ſũt me dicĩe qb⁹ ꝑt addi ⁊ diminui.addi ĩ qb⁹ ẽ multa bõitas vt cinamo. minui vo ĩ qb⁹ ẽ multa malitia ſic ſerapinũ.õ q̊ Democrit⁹ ⁊ Ke/ ſimotos poſuerũt ĩ tyriaca nõ ex ſe ⁊ vt ĩp̃i:ſꝫ inq̃tũ Andromac⁹ vt apꝑꝫ ꝑ Humay ĩ ꝑ̊ ꝺ̃ſcriptõe tyriace Androma.Ul' 5° ẽ medi cina cõꝑabil'tal'r ꝙ nullo° dꝫ poni ſic̃ anacardus ĩ tyriaca õ q̊ opꝫ q̃rere ĩ.c.õ tyriaca cũ ꝯfectio anacardĩa recipiat mĺtas de medi/ cinis tyriace:⁊ tñ nõ cõꝑabunt̃ qꝛ coꝛrũpunt̃ ab anacardo.Sext⁹ oꝛdo ẽ medicĩaꝝ q̃ ꝑñt addi ſic̃ nux muſca.q̃ nõ ĩtrat ĩ tyriaca ſm Androma.tñ ſi poneret̃ nõ eẽt ĩpietas.i.nõ eẽt malũ:⁊ h̃ ꝑ̃ſumpſit Auer.5.col.vl.c.cũ dixit.velle addẽ ad tyriacã gariofil'.⁊ xylobal.⁊ ãbrã.¶ Quĩto ĩfero ſol'onẽ.q.an ĩ vna medicĩa compoſita ꝑñt eẽ pl'es baſes.Et dico duo.Prio ꝙ ĩ vna medicĩa cõpoſita ꝑñt eẽ plu res baſes:⁊ ſumo vnã medicinã ꝓ vno ſuppoſito vt dicim⁹ diaro/ dõ ⁊c̃.vl' vno cõpoſito ĩpoꝛtato ꝑ vnã vocẽ.rõ ĩ vna medicĩa cõpo ſita ꝑñt eẽ pl'es medicĩe õ pꝛĩcipali ĩtẽtõe eq̃l'r ĩtẽte:ꝗ ꝑñt eẽ pl'eſ baſes.ꝯña nota.añs pꝫ ĩ ex° ſuꝑ poſito õ medicĩa ſolutiua ex pl'i/ b⁹ cõpoſita.Ex q̊ ĩfero ꝙ pl'alitas baſiũ ĩ vno cõpoſito aliqñ ẽ plu ralitas dr̃ntiũ ſm ſpẽꝫ in effectu:ſic̃ cũ ẽ eq̃l'r ĩtẽtio eũare chol'aꝫ ⁊ flegma:vl' ĩfridare vl' calefacẽ:⁊ tũc pono agarici.ʒ.j.ſcamõee.℈. 5.⁊c̃.vel piꝑis.ʒ.ij.papa.ʒ.ij.⁊c̃.aliqñ ẽ pluralitas eiuſdẽ ſpẽi in ef/ fectu lꝫ dicta ĩgrediẽtia dr̃ant ſpẽ ſic̃ ꝓuocatio vrine ꝑ radicẽ fe/ nicu.⁊ ſꝑagi.Scd̃o dico ꝙ ſubtil'r ſpeculãti iſta vna medicĩa cõ/ poſita hñs diuerſas baſes ſꝫ ſpẽꝫ dr̃ntes:lꝫ eedẽ ẽt ſpẽ ĩ effectu ñ debẽt dici vere vna cõpoſita medicĩa:ĩmo pl'es cõpoſite medici/ ne:ſꝫ qꝛ hic ſmo eẽt nimis metaꝑhic⁹:iõ omittat̃.¶ Sexto infero ſol'onẽ alteri⁹.q.an ĩ medicĩa cõpoſita fermentata poſſit aliq̃ ſim/ pliciũ poni baſis.Et dr̃m ꝙ ſic:⁊ ꝑ̊ ꝯſiderãdo illã vt ſimplicia ĩ ea exñtia agũt ⁊ nõ ſunt coꝛrupta.Sciem⁹.n.qð ſimpliciũ ẽ vigoro/ ſius ⁊ mag̃ oꝑatiuũ oĩs medicĩe añ fermẽtationẽ q̃ facta fermen/ tatiõe aliqual'r reſeruat̃.Scd̃o ꝯſiderãdo foꝛmã cõem ⁊ oꝑõnem ſuã ⁊ vidẽdo qð ſimpliciũ mag̃ alia diſponit vt ꝯfoꝛment̃ illi foꝛ ⁊ qð ẽ illi ꝯfoꝛmi⁹:ꝙ̃uis ignoꝛem⁹ h̃ certe cũ q̊dã iudicio ꝯfuſo ſci mus:ſic̃ ꝯſiderãdo ꝙ hõ cõponit̃ ex q̃tuoꝛ el'ntis:ꝗ arguo ꝙ ignis eſt baſis:qꝛ alia el'nta ad cõꝑl'onalitatẽ ꝑducit:⁊ qꝛ ſua actio ẽ cõ/ foꝛmioꝛ actiõi aĩe ꝙ̃ actio terre aq̃ ⁊ aeris:ꝙ̃uis ignoꝛẽ ꝓpoꝛtio/ nẽ ignis ad aquã ſm quã mã meret̃ foꝛmã hũanã.¶ Ex his ad con traria.¶ Ad ꝑ̊ᵐ dr̃m ꝙ nec q̃titas:nec nomẽ:nec q̃titas q̊rũdaꝫ facit baſiꝫ:lꝫ aliq̃ ꝯiectura q̃ñq̃ ſumat̃.Nã aliqñ nomẽ ĩponit̃ ſm baſim vt tyriace ⁊ anacardie.Aliqñ multa q̃titas ſtat cũ baſi vt ĩ hiera.G.tñ iſtud ex quo certe ſumit̃ ẽ ꝑꝑ ꝑncipalitatẽ oꝑationis quã ĩtẽdim⁹ ꝑ eã ⁊ nõ ꝑ aliã.¶ Ad ꝯ̃riũ cũ dr̃ ĩ hieralogodiõ ĩgre/ dit̃ õ ſcamonea.Prio poſſet dici ꝙ nõ ſeq̃t̃ ẽ oꝑatio vigoroſioꝛ:ꝗ pꝛĩcipali⁹ ĩtẽta.Sed iſta ſol'o nõ ſtat bñ cũ actu oꝑõnis.ſi eniꝫ eſt oꝑatio q̃ ĩtẽdit̃ aliq̃ alia vigoroſioꝛ:ad quã ꝗ exhibet̃ hec medicĩa cũ ꝑ oꝑõnẽ vigoroſam nõ oꝑet̃ in h̃ qð ĩtẽdim⁹:lꝫ h̃ ſm quãdã cõ ſideratiõnẽ ſaluari poſſet.Dr̃m ſine dubio ꝙ argu^m ẽ difficile vo lẽdo ſeq̃ Aui.Halya.⁊ Sera.q eq̃le põdus ponunt de ſcamonea ⁊ elleboꝛo.Uolẽdo aũt ſequi Nicolaum q paꝝ ponit de ea reſpectu elleboꝛi:vel Gallã Albucaſis q aliter cõpoſuit eã:ſoluit̃ leuiter ar gumẽtũ.Tñ dr̃m ꝙ lꝫ ſit tãta ſcamonea q̃tus eſt elleboꝛus:tñ ꝑ̃/ ualet oꝑatio elleboꝛi in eũando humoꝛes groſſos:⁊ h̃ qꝛ iuuatur collogn.agarico euſoꝛbio ⁊ ſĩlibus ⁊ hoc:⁊ ideo ẽt ſcamonea ten/ dit in auxiliũ eius ſubtiliando materias plus ꝙ̃ in eũando chol'aꝫ cuius nõ querit̃ pꝛĩcipal'r eũatio ex hieralogodion vl' ſaltẽ vt pl'ꝫ niſi eẽt chol'a groſſa faciẽs ẽt moꝛbos chꝛonicos difficil'eradica/ tiõis.¶ Ad 2ᵐ dr̃m ꝙ eo mõ quo eſt incognita foꝛma eſt ẽt inco/ gnita baſis.nã ſicut ignoꝛo quare hec foꝛma ſequit̃ iſtã mixtiõeꝫ: ita ignoꝛo q̃re hec ẽ baſis:vt ſic̃ ignoꝛo q̃re aĩa ſeq̃tur mixtionem el'ntoꝝ in hoĩe:ignoꝛo quare ignis eſt baſis:⁊ q̃tuꝫ ſcio aĩaꝫ eẽ cõ foꝛmabilioꝛẽ igni ꝙ̃ aque:intãtuꝫ ſcio ignẽ eſſe baſim.

¶ Et ſcias ꝙ pl'ꝫ cõpõnis ꝑducit ad coꝛruptionẽ ⁊ pl'ꝫ eius ꝑducit ad ꝑfectionem ⁊ operationem eius.

¶ Hic eſt terti⁹ cañ.ꝑ coꝛruptionẽ poſſum⁹ ĩtelligẽ medicinarum adĩuicẽ ſic̃ anacardus coꝛrũpit carnes vipere.⁊ poſſet ĩtelligi coꝛ ruptio.i.nulla vtilitas cõpõnis ſic̃ in cõpõne raſſani cũ turbith eſt coꝛruptio.i.coꝛrupta ⁊ ĩutilis ꝑmixtio vt Meſ.de ꝯſolatiõe ĩten tiõe ſcd̃a.ꝑmo cap.Et poſſemus ĩtelligere coꝛruptionẽ coꝛꝑis:qꝛ per cõpoſitionẽ medicinaꝝ adinuicem poteſt fieri venenum oc/ cidens.Tertio per oppoſitũ compoſitio medicinaꝝ ꝑducere põt ad ꝑfectionẽ ⁊ oꝑationẽ debitã.¶ Cõſiderãdũ aũt ꝙ lʒ pl'imum apud.A.nõ ſemꝑ ſumit̃ pꝛo frequẽter:ſꝫ ſumit̃ ẽt pꝛo aliquãdo.

¶ Et ꝙ pl'ꝫ cõpõnis fit a ſingularib⁹ ⁊ cõpoſitꝭ ſic̃ ty/ riaca a ſingularib⁹ ſuis ⁊ a trociſcis trib⁹.nã vnicuiq̃ꝫ trociſco cã cõpõnis ineſt ꝓpꝛietas que nõ repit̃ ĩ ſin/ gularib⁹.Et q̃ñq̃ꝫ ẽ medicĩa cõpoſita ex cõpoſitis.

¶ Hic ẽ 4⁹ cañ.⁊ inuit ꝙ medicĩa q̃ñq̃ꝫ cõponit̃ ex ſimplicib⁹ ſo/ lũ:q̃ñq̃ꝫ ex cõpoſitis ſolũ:q̃ñq̃ꝫ ex ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis ⁊ pꝫ.

¶ Sūma prima de compositis essentialibus.

¶ Tractatus Primus de tyriacis ⁊ cōfectionib⁹ magnis. Tyriaca alpharoch.

Ec tyriaca est sublimior medicinaꝝ cōpositaꝝ ⁊ melior eaꝝ ꝑꝑ multitudinem sui iuuamēti ⁊ ꝓprie in venenis que sūt ex pūcturis sicut serpētū ⁊ scorpionis ⁊ canis rabiosi ⁊ venenis ebibitis īterficiētibus. Et ad egritudies flegmaticas ⁊ melācholicas ⁊ febres eaꝝ: ⁊ ad ventositates malignas ⁊ ad paralysim ⁊ apoplīam ⁊ epilīā ⁊ torturā et tremorē: ⁊ ad eū qui secū loquiť ⁊ maniā ⁊ ad leprā ꝓprie ⁊ albaras: ⁊ ꝯfortat cor ⁊ acuit sensus ⁊ appetit⁹: ⁊ ꝯfortat stomachū ⁊ alleuiat anhelitū ⁊ delet pulsuꝫ cordis: ⁊ retinet sputū sanguīs ⁊ cōfert ad plures dolores renū ⁊ vesice ex quacūqꝫ cā sint: et frāgit lapidē proprie in vesica: et confert ad vlcera intestinorum et ad durities intrinsecas in epate et splene et in alijs ab eis vtrisqꝫ et ad periodos amborum.

Ost tractatū scialē ꝺ necītate cōpōnis mediciaꝝ ⁊ q̄litatꝫ sequūť sūme due. Pria ē ꝺ cōpōne eēntiali. i. vere cōpositꝫ ī vnaquaqꝫ egritudīe. Scđa ē ꝺ medicis cōpositꝫ exptis. Scđa ps īcipit ī 2ª sūma. ca. xo qꝺdā qꝺ ē ī fine hui⁹ sūme p̄t cōponi cū sūmula ista ⁊ ꝯīti vt apparebit. ¶ Pria sūma hꝫ ptes duas sicut duo sunt tractat⁹. Pīo ꝺterminat de tyriaca. Scđo de alijs ꝯfectionibus magnis. ibi (Hiera est nomē.) ¶ Sciēdū ꝙ scia de tyriaca tūc erit cōpleta qn̄ sciem⁹ effectus eius. Scđo qn̄ sciemus eius descriptionē quā sequi debemus. ibi (Et melior.) Tertio qn̄ sciemus etatē eius ⁊ quātum ꝑduret. ibi (Et tyriace qdem adsunt infantia.) Quarto qn̄ sciem⁹ collectionē bone ex ea ⁊ nō bone. ibi (Et ex eis qbus.) Quinto quando sciemus dosim eius. ibi (Quātitas.) Sexto descriptionē ei⁹ ⁊ modum cōponēdi. ibi (Descriptio.) ¶ Prima in duas. Primo laudat hanc ꝯfectionē ⁊ ponit eius effectus. Secundo dat cañ. ibi (Et nō efficit.) ¶ Cōsiderandū p̄ ꝙ medicinis cōpositis imponunť nomina multipliciter. Qñqꝫ a medicina que est basis sic dr̄ diacydoniten a carnib⁹ cydonioꝝ que ibi intrāt: cuius intentio est stōchi ꝯfortatio cū stipticitate qꝺ plus faciūt cydonioꝝ carnes. Aliquādo poniť a q̄ͣtitate medicine que intrat lꝫ nō sit dosis sicut dr̄ diafinicon a fenichys. i. dactylis de quibus plus ītrāt q̄ͣ de aliq̄ medicina appropriata: ⁊ dico appropriata ꝓpter mel: ⁊ tñ dactyli nō sunt ibi basis: sed turbith ⁊ scamonea. Aliquando īponiť nomen a cōponēte: sicut est filoniū a Filon medico: ⁊ metridatuꝫ a Metridato rege: ⁊ sunt multe de talib⁹. Aliqñ imponiť nomē ab effectu cōi sicut dr̄ benedicta: q̄ꝛ bonū effectū inducit: vñ ab oīb⁹ bñdiciť. Aliqñ ab effectu ꝓprio: ⁊ in hoc sunt multa noīa ꝺm multitudinē ꝓprioꝝ effectuū a qbus accidit noīa imponi: sicut dr̄ blanca: quia blancos. i. albos purgat humores: sicut dr̄ medicamē collagoguꝫ: q̄ꝛ cholerā purgat: ⁊ sic de alijs. Aliqñ īponiť nomē a similitudine vel a pte vel in colore: sicut dr̄ diacurcuma Mesue q̄ꝛ similať radici curcume in pte ⁊ ēt in colore: lꝫ ibi curcuma non ītret: dico si curcuma est radix celidonie. Aliqñ noīa ponunť a loco in quo facta fuit dicta medicia: sic dicunť pillule aluen nestrui de qbus habeť. 3. lib. fen. 2. de cura palysis. eteñ alnenucū locus illi⁹ ciuitatis vbi scole sunt: ⁊ forsan ꝙ a loco denoīať syrup⁹ dinari. dr̄ enī syrupus de bisantijs. bisanti⁹ aūt locus est qdā in ꝯfinio Macedonie: vt scribiť in pħia Dauid in ꝓhemio. vel forsan dr̄ dinari a dinario: vel q̄ꝛ p̄ciosus syrupus ⁊ sic p̄cio multo cōparabilis. ⁊ inde bisantiū. i. bisanto qꝺ est moneta. Aliqñ aūt nomē imponiť cōpositum a q̄ͣtitate medicine ⁊ auctore cōponente: sicut dr̄ diarodon abbatis. diarodon dr̄ a rosis abbatis: q̄ꝛ abbas qdā cōposuit istꝺ: vt apꝑet in Antidotario cōi. Aliqñ īponiť nomen ex effectu ⁊ auctore sic dr̄ igya greca. igya. i. saluatrix: q̄ꝛ saluat hoīeꝫ a periculo reumatis capitis: greca q̄ꝛ greci eā īuenerūt. Aliqñ ex medicia et silitudine sicut dr̄ apopyra. i. succus silīs igni: vt apꝑet in Antidotario cōi. Aliqñ a nūero medicinaꝝ vt tyriaca diatesseron. i. de q̄ͣtuor. Aliqñ a loco in quo aliq̄ suaꝝ medicinaꝝ collecta fuit sic medicina asuledati sumpta ca. de lepra. est enī asuledati mons qdam sup cuius lapides mingūt hirci mōtani: ⁊ denigranť lapides: ⁊ fit sicut pix q̄ colligiť. istꝺ vide ibi. Et plurimi sūt alij modi īpōnis nominū q apud nos sunt noti: ⁊ qdā sunt ignoti: ⁊ qdā ꝓcessit a volūtate hoīs: ⁊ q q̄rit hoc īueniat ꝑ seipꝫ. Dicemus igiť ꝙ tyriaca est nomē impositū ab effectu. idē enī est dicē tyriaca ꝙ ꝯferēs venenis serpētū ⁊ aliaꝝ medicinaꝝ venenosaꝝ: ⁊ iō hoc nomē hꝫ duas partes: vt ponit Halla Albucasis azarāgi. s. tyri: ⁊ significat serpētes: ⁊ ka qꝺ significat medicinas venenosas cū cōponiť: igiť tyriaca est nomē qꝺ ꝺm eū sigñat rē que iuuat in venenis serpētū ⁊ medicinaꝝ venenosaꝝ: ⁊ ē vocata tyriaca tāqꝫ caro tyria in ea poneret ⁊ sumiť ab eodē azarāgi. h̄ ēt nomē est īpositū a carnib⁹ tyri q̄ ibi ītrāt: sic dicit Andromacus in tracta. de tyria. ⁊ h̄ est nomē famosuꝫ hodie: tñ Nicolaus dicit ꝙ tyriaca dr̄. i. dña medicinaꝝ: et īponit ei⁹ īuētorē Gal. cū nō fuerit: sed Andromac⁹ vt Auicē. ⁊ alij ꝯfitenť. cū ꝸ nomē tyriace sumiť ab effectu q ē cōferre venenis īponiť oīb⁹ medicis ꝯferētib⁹ ad venena ⁊ ad difficiles passiōes ⁊ dicunť medicie tyriacales siue simplices siue cōposite sic alliū vocať tyriaca rusticoꝝ a Gal. 12. tera. ca. vlt. ⁊ pira tyriaca fungoꝝ: ⁊ sic de multis: ⁊ sic dr̄ tyriaca diatesseron in qua nō intrat caro tyri: ⁊ h̄ mō sumit nomē tyriacal. Auicē. de virib⁹ cordis. ⁊ 2° cañ. in areola venenoꝝ cap̄. 20. Cū āt h̄ nomē sumiť a carnib⁹ tyri cadit solū sup tyriaca illas recipiēte. Hꝫ āt tyriaca aliꝺ nomē ⁊ dr̄ arabice aphaloda ꝺꝫ Aui. ī trac. ꝺ tyria. vl' alpharoch: vt hic Aui. exponit albasargi Galla ꝙ illa ē maior. i. maior tyriaca ad dr̄iā ꝑuarū ꝺ qb⁹ ē tyriaca diatesserō ⁊ tyriaca exercitual' ꝺ q̄ scribit Azarāgi trac. ꝺ tyriacis. ⁊ iā scribit. A. 4. cañ. fen. 6. ꝺ h̄. oīa dcā ꝺ noīe tyriace sumūť ex Aui. cū dic ꝑꝑ mltitudinē iuuamīti ī venenis que sūt ⁊c. a Gal. xo vocať qñqꝫ medicamē ethiduaꝝ ī li. ꝺ feb. ad Glauconē. 2. ca. 3. di. 3. i. ꝺ carnib⁹ viperaꝝ. ethidua. i. vipa. Ut āt hec ꝑs declareť: opꝫ exponere partē sequentē que dicit. Et nō efficit.

¶ Et nō efficit medicina has oꝑationes nisi ꝓpter ꝓprietatē forme eius sequētē cōpl'onē simpliciū ipsius: ita vt ꝯfortet spūm et calorē innatū: quare iuuať nā ꝑ illud super ꝯrietatē faciētia frigida et cal'a et vicit virtutes eaꝝ. Et melior descriptionū huius medicie est descriptio radicalis Andromaci. Et iā nixi sunt plures medicoꝝ sicut Gal. ⁊ alij vt adderent et minuerēt in ea nō ꝓpter necessitatē facientē necessariū illud eis neqꝫ ꝓpter aliquid forte vocās eos ad illud: sed querētes vt rememorarenť: et vt remaneret ab eis in ipa vestigiū: sicut remansit Andromaco. Et meū quidem cōsiliū est vt non remoueant aliqd qꝺ experimentum iuuatiuū inuenit. Fortasse enī illa complexio cum illo pondere est significans illud cuius iuuamētū inuenit experimētū. ꝙ quādo ipsa moueť a suo pōdere nō cōsequiť illā proprietatē. Qꝛ si aliqs eoꝝ dicat ꝙ scit causam facientem illa pondera facere aliam proprietatē: tunc dicet mendacium in eo cui contradicetur sup illud: sicut si dicat aliquis scientiam pōderum ⁊ elemētorum in equis ⁊ homine et alijs.

Dubiū p̄m

¶ Et dicem⁹ ꝙ ex p̄dictis īsurgit dubitatio. Nā si tyriaca ꝯfert venenis dictis ex aīalib⁹ cū iter illa sint venena cal'a vt serpentū: sic ꝓbat Aui. 4. cañ. fen. 6. ⁊ venena frida vt scorpiōis: vt Aui. 1. cap̄. de eo qꝺ ꝓuenit ex eo qꝺ comediť ⁊ bibiť: sint ēt ꝺ venenis dictis q̄dā sicca vt tyri ⁊ q̄dā hūida. si veꝝ ē ꝺ serpēte ꝙ hꝫ venenū occidēs hūiditate: vt recitat Gilbert⁹ vltio trac. sui libri ꝺ ꝺpēte. q dormiētē hoīeꝫ īterfecit cui⁹ caro ab ossib⁹ statiꝫ fuit separa q̄dā superflua hūiditate. ꝺ h̄ tñ scripsim⁹ fen. 6. 4. cañ. ⁊ saltē fungi sunt hūidi suffocatiui. Mirabile ꝸ ē ꝙ tyriaca his ꝯrijs venenis valeat. Ampli⁹ ꝯstrīgere sanguinē vr̄ ꝯriū huic qꝺ ē frangere lapidē ⁊ apire oppil'ones diureticoꝝ. Aui. igiť vt sedaret a mētib⁹ nr̄is istā agitationē dat cāꝫ ꝑꝑ quā tyriaca ī his oīb⁹ ꝯfert ⁊ fundať sua cā sup duas ꝓpōnes. Pria ē ista: lꝫ sit apꝺ Aui. 2ª. calor nr̄ nālis est q cōtraopať oīb⁹: siue sint calida: siue frida humida ⁊ sicca: ⁊ q̄ͣdam diuersitatē hñtia. Scđa cā est ista. Tyriaca hꝫ ꝓp̄ietatē q̄ ꝯfortat spiritū ⁊ calorē īnatū: ⁊ dicit spiritū q̄ͣtuꝫ ad eū q fluit supra membra volitās sup toto corpe: dixit īnatū q̄ͣtuꝫ ad appropriatū calorē qcūqꝫ ille sit. Sequiť ꝸ ex hoc ꝙ oīb⁹ illis passionibus lꝫ occurrentibus venenis: siue sint frigide: siue calide confert tyriaca.

Dubium

¶ Dupl'r ꝯtigit dubitare ꝑ ītellectu haꝝ partiū vtrū tyriaca ꝯfortet spūs nr̄os siue calorē nālē. ¶ Uideť ꝙ nō. Pīo qꝺ hꝫ nāꝫ veneni nō ꝯfortat a ꝓp̄ietate nr̄m caloreꝫ: sꝫ tyriaca hꝫ h̄. p̄ q̄ꝛ accipit carnes tyri q sūt venenose. 2° q̄ꝛ tyriaca attrahit venenū. sed qꝺ attrahit venenū ē sīl'e veneno q̄damō sicut dr̄ 3° de simpli. cap̄. 4. dist. 4. ꝙ se. cartami attrahit flegma ⁊ ē sīl'e fl'ati. Itē qꝺ corrumpit subāꝫ veneni nō vr̄ ꝯfortare calidū nr̄m ꝑ se: sꝫ tyriaca ē hmōi. maior est nota; q̄ꝛ talis corruptio nō fit absqꝫ forti opōne. Ampli⁹.

qꝺ trāsmutat

qȯ trāſmutat corpꝰ de cōplexione vna ad aliā nō videt ꝓprietate ꝯfortare: ſed tyriaca eſt hmōi: qꝛ ꝯuertit corpus ad cōplexionē cholericā vt.s.terapē.7.cap̄. Amplius medicina in qua ſunt virtutes excedentes in tranſmutando nos nō videtur ꝙ nos confortet: ſed in tyriaca ſunt tales vt opium ſquilla ſcordeon colcotar ⁊ huiuſmodi: qꝛ iſte nō corrūpunt in ea: ſed ſaluant ſicut elā in mixto: vnde per opium ſtupefacit. ⁋ In contrarium eſt Auicen. hic.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Secunda dubitatio que currit ſimul cū hac vtrū ꝯceſſo ꝙ ꝯfortet calidū innatū ꝯferat ex hoc egritudinibꝰ quas Auicē. dicit vt venenis. ⁋ Videt ꝙ nō. Primo nō ꝯcedit oi veneno ſicut in arſenico nō ꝑcipit. Itē nō ꝯfert in napello vt dicit Auic. Tertio ꝙ calor nālis ꝗ̄tūcūqꝫ fortis nō rūpit lapidē: igit tyriaca non facit hoc ꝯfortādo calorē. Quarto tunc cōferret mā calida vt ſcamonea: qȯ Auicē. nō ponit: ⁊ Auer. etiā dicit. Quinto nō pōt plus ꝯfortare ꝗ̄ ſit ꝯfortatio ⁊ vigor tēperati hoīs: ſed homo tēperatus occidit a veneno: igit tyriaca ꝯfortādo nō facit. ⁋ In hoc eſt opinio Auer. qnto colliget. in caplo.23. de medicis bezar.i.tyriacalibus. vbi vult ꝙ iſte medicine nō curant niſi recipiant cū eſt in corpore diſpoſitio venenoſa facta a veneno: ⁊ tunc dat corpori vnā virtutē que eſt ꝯtraria virtuti veneni: ⁊ ſic curat venenū quaſi per accidens: ꝓpterea qñ illas comedit homo ſanus ſunt ſicut venenū. ⁊ poſterius etiā clarius dicit hoc. vult igit Auerroys ꝙ tyriaca nō ꝯfortat calidū nāle hoīs ſani: ſed hoīs poſiti in diſpōne veneni mala ⁊ humoꝝ qui habēt qualitatē ſimilē veneno. hoc ꝓbat rōnibꝰ multis intellectis ab Auer. in tracta. de tyriaca. ⁋ Prima rō fundata ſuper dicto Gale. medicina.i.que eſt media inter corporis nām ⁊ ⁊ nām veneni ſiue īter medicinas ⁊ venena nō ꝯfortat a ꝓprietate calorē nālē: īmo īquātū hñt de nā veneni ledit calidum nāle: ſed tyriaca eſt hmōi. ꝓbat hoc ꝑ auctoritatē. G. in lib.5. de ſim. medi. diſt.4. cap̄.4. qui vult ꝙ medicine tyriacales ſunt medie inter naturā corporis ⁊ nām veneni. ⁋ Scdā rō in tyriaca ſunt medicine medie inter medicinas ⁊ venena: igitur virtus eius eſt inter medicinas.ſ. fortior virtute corporis ⁊ debilior virtute venenorum: ⁊ qꝛ cōpoſitū declinat verſus latus rerū vincētiū: igit tyriaca hʒ de nā veneni. ⁋ Tertia rō fundata ſup ꝯceſſa a Gal. Nam ſi hō ſanus ꝯtinuat vſum tyriace nō operat ſup eo venenū ſiue medicina venenoſa: ⁊ hoc apparuit in rege metridato vt dicet. tunc arguit. hō q eſt vſus tyriaca nō patit a veneno: ḡ eſt factꝰ ſimilis veneno: qꝛ illud qȯ in alio nō agit eſt factū ſimile ei ꝓculdubio. Ex h̄ ſequitur ꝙ ille hō eſt factꝰ diuerſus a cōplexione alioꝝ hoīuʒ: ⁊ nō eſt poſſibile ꝙ remaneat hō vel parū remanebit: ⁊ tūc Auer. remouēdo ſolutionē que poſſet dari huic rōni arguit ſic. Si cā ꝑꝑ quā q vſus eſt tyriaca nō patit a veneno nō eſt ſimilitudo: ſed ꝯ̄trietas qꝛ acquiuit corpꝰ ꝑꝑ tyriacā vnā cōplexionē ꝯ̄triā veneno ſiue medicinis venenoſis q eſt fortior ꝗ̄ venena: tūc ſeqt ꝙ corpꝰ h̄ venit ad cōplexionē medicinaꝝ vincentiū nām corpis ſani: ſed iſte medicine ſunt medie inter medicinā ⁊ venena: ⁊ qꝛ ſunt fortiores nā corporis ſani ⁊ minus ꝗ̄ venena: q̄re ex hoc ſequit ꝙ corpꝰ nō remanebit in termino nāli: ⁊ hec ꝑmutatio eſt egritudo. ⁋ Quintā innuit rōnē. tūc cōpeteret in ꝯſeruatiōe ſanitatis: ſed hoc eſt falſuʒ. qꝛ illi q ꝯ̄ ꝑceptū regebāt filios regū cū tyriaca in ꝯſeruatione ſanitatis dānificauerūt eos multū. ⁋ Sextā rōnē īnuit in ꝓceſſu tractatꝰ cū dicit. in hoc errauit Aui. ⁊c. calor nālis cū quo ꝯſeruat ſanitas iuuat tm̄ bonis cibis. ſed ꝯ̄ egritudines nō iuuant niſi medicis in quibus eſt virtꝰ ꝓpria ꝯ̄ egritudines ⁊ ꝯ̄ venena a medicis que ſunt ꝯ̄tria venenis. ⁋ Et nos addamus ſeptimā rōnē ex verbis Gal.5. de ſim. me. diſt.4. ſicut ſe hʒ medicina liberans ad medicinā venenoſam ſiue venenū ſic ſe hʒ corpꝰ ad medicinā liberātē: ſed medicina liberās ꝯ̄triat veneno: ḡ corpꝰ ꝯ̄triat medicine liberāti: vel medicina liberās ꝯ̄triat corpori: qȯ eſt falſum. ¶ Et aſſumendo dicta Aui. innuit ꝯ̄ ſe duas rōnes. Prima qꝛ per expientiā videmus multos hoīes nobiliores ⁊ ditiores: vt affirmat ipſemet: q q̄liber die vtebant tyriaca: ⁊ qdaʒ vtebant ea bis in die. Innuit ſolōnē ꝙ h̄ eſt ſimile ei qȯ dicit ꝙ qdā hoīes nutriuntur ex veneno: ⁊ iſta eſt res que egredit viā nāe: ⁊ ars medicine non eſt de iſtis. ⁋ Scdam rōnē īnuit talē. In tyriaca ſunt medicine que curāt egritudines: ⁊ ſunt medicine que curāt venena: ergo in ea eſt cōplexio media inter medicinas que curant egritudines ⁊ medicinas que curant venena que ſunt medie inter medicinas ⁊ venena: ḡ tyriaca poterit curare ⁊ ꝯferre egritudinibꝰ que ſunt de mā que nō ſimilat venenis. Rñdet ꝙ medicine que curāt egritudīes factas ex humoribus nō venenoſis iuuāt medicīas que curāt venena ⁊ hoīes venenoſos ⁊ nō ecōtra. ⁋ Et innuit hic Aui. ꝙ medicīe que curāt egritudines nō venenoſas ponunt in tyriaca ad adiuuādū reliq̄s medicinas que ſunt ꝯ̄ venena ⁊ ꝯ̄ mās humorales ſimiles venenis. ⁋ Ex qbꝰ īferunt tres ꝯcluſiones. Prima ꝙ tyriaca nō hʒ virtutē ꝯfortādi nāle calidū hoīs ſani: ſed hoīs poſiti in diſpōne venenoſa. Scdā ꝯcluſio ꝙ ipſa nō cōpetit in regimine ſanitatis ꝯſuationis. Tertia eſt ꝙ iuuamētū qȯ facit in egritudinibꝰ ⁊ venenis nō eſt per ꝓprietatē qꝛ ꝯfortet calidū nāle: ſed ꝑꝑ fortē operationē quā facit in corpore per quā ꝯ̄triat egritudinibꝰ dictis. ⁋ Nos aūt in hoc queſito ꝑ̊ declarabimus ſi medicine q̄ liberāt a veneno dicte alixiterie.i.a morte liberātes ſint venenoſe ſiue occidētes ſiue delitē. Ex h̄ appebit ſi ſunt medie īter medicinas ⁊ venena. Scdo declarabimꝰ ſi pōt ſuſtētari ꝙ tyriaca a ꝓprietate ꝯfortet calidū nāle. Tertio īferemꝰ ex h̄ ꝯcluſiones nr̄as. ⁋ Dico ꝑ̊ ꝙ medicine liberātes a veneno gñali diuiſiōe ſunt duoꝝ modoꝝ. Quedā q̄ h̄ faciūt ꝯfortādo calidū nāle cordis: ⁊ ſic alioꝝ mēbroꝝ dādo ſibi ꝗ̄dā ꝓprietatē ꝑ quā ſit fortis ꝯ̄ venena ⁊ alia occurrētia: ⁊ talia ſūt vinū hyacintꝰ grana citri cortex lymonū ſmaraldus vt dixit Rabi moyſes in ſuo de venenis. Et ſi tu queris a me q eſt iſta ꝓprietas quā dāt calori nr̄o querimꝰ a te q̄ eſt ꝓꝑetas quā dat magnes ferro aut reubarbaꝝ cholere. eſt igit vel aliq̄ forma accidētalis: vel hoc ſit ſola aſſiſtētia: itaqꝫ calor noſter nālis cū hac medicīa. V.g. cū hyacinto pōt opari illȯ qȯ nō pōt ſine eo ꝗ̄uis hyacintꝰ nō det calori nāli formā aliq̄: ſʒ ſibi aſſiſtat. ⁊ h̄ itellexit Aui. in lib. de viribꝰ cordis. qñ dixit ꝙ hyacintꝰ nō īdiget ꝑmutatiōe in ſubā nec in accñtibꝰ ꝓprijs ad h̄ vt agat: ſʒ mutatōe in vbi ſiue loco. ⁊ ſiles modi ꝯfortādi repiunt in multꝭ alijs rebꝰ. ſmaraldus ſi ponat ab ex̄ iuuat in diſſinteria: vt dixit Auēzoar in cap̄. de excoriatiōe iteſtinoꝝ.li.2.c.5. ⁊ ꝯfirmauit h̄ Rabimoyſes laudādo ʒoar ſup oēs medicos exꝑtos. Quedā aūt ſūt medicīe q a veneno liberāt agendo in venenū: ⁊ iſte ſūt duoꝝ modoꝝ. Quedā faciūt h̄ corrūpendo ipm̄ vel alterādo ſiue vigorē remittēdo. Quedā faciunt h̄ euāndo ipm̄ a corpe. Ille aūt q̄ faciūt h̄ ſiue alterādo ſiue corrūpēdo venenū ſūt duoꝝ modoꝝ. Quedā q̄ corrūpūt venenū vehemēti opōne manifeſta ſenſu ſic̄ cauteriū: ⁊ ſic̄ ſi venenū ē calidū damꝰ q̄ īfrīdāt ſic̄ aquā niuis in cornu ſpice: vt.4.cañ.fen.6. ⁊ ſic̄ ei q ſumpſit opiū ⁊ iuſquiamū damꝰ caſtoreū: ⁊ ſic̄ in veneno viſcoſo putrefactiuo: ex h̄ damꝰ fortiter īciſiua vt in cura fungoꝝ ſtercꝰ galline. Quedā corrūpūt ſiue remittūt venenū ſiue eiꝰ actionē q̄litate ſiue opōne nō vehemēti: ⁊ h̄ faciūt q̄litate ꝑ̄ma vel ſcdā ſumēdo q̄litatē pro mō ſube ſicut lac ⁊ aq̄ tepida ⁊ ciboꝝ multitudo ex quibꝰ veneni ſuba ībibitur ⁊ infundit ⁊ ſua acuitas remittit: qua ītētione qñqꝫ ꝓcedit Auicen.4.cañ.fen.6.cap̄.1. de cura eoꝝ qui eſt oi veneno. ⁊ cap̄. de fungis vult ꝙ pira ſint tyriaca fungoꝝ: hoc ſi ſumpſerunt venenū. Quedā aūt faciūt hoc ꝓprietate nō ꝯiuncta forti operationi ſicut ſemē citri: vnde fen.6.4.tract.3.cap̄.2. Semē citri ꝯ̄triū veneno ⁊ ſiue corrumpat ſiue pellat illud: qꝛ vtraqꝫ pōt dici corruptio: certū eſt ꝙ in piris ⁊ in granis citri nō ē vehemēs opō ī corpus nr̄m: qꝛ ꝗ̄tūcūqꝫ ſanꝰ hō iſta comedat nō ꝑmutat ab eis. Quedā faciūt h̄ a ꝓprietate ꝯiūcta forti opōni ſic̄ caro vipe: ⁊ ſic̄ napellus in veneno ſcorpionis qȯ qdē opat in ꝗ̄titate grani ſiſami: vt Aui. in h̄.c. Iā ḡ appet q̄ ſunt medicine q ꝑmutāt ſiue corrūpūt venenū. Quedā aūt ſunt medicine q a corpe expellūt venenuʒ euando ipm̄ īpellēdo vel attrahēdo: ⁊ ille ſunt triū modoꝝ. Quedā q̄ faciūt ſine ꝓprietate ſicut aqua calida oleū butyrū: ⁊ hmōi qbꝰ ꝓuocat vomitꝰ nauſeādo ⁊ ſeqt cū eis venenū ſi eſt in ſtōcho ⁊ nō eſt ſparſuʒ per corpꝰ: ⁊ iō vomitꝰ cū iſtis ē cōe ꝑceptū in venenis ebibitis vt oēs dicūt ⁊ Aui. in tract. de venenis. Quedā faciūt h̄ a ꝓprietate ꝯiūcta opōni debili ſic̄ terra ſigillata cū ē cū vino que nō ceſſat facē vomitū quouſqꝫ euetur venenū vt.4.cañ.fen.6.tract.1.ca.4. ſʒ in terra ſigil. ⁊ vino nō eſt opō vehemēs ſi a ſano ſumatur. Quedā aūt euant venenū vehemētiorē faciēdo opōnem in nobis ſicut caro vipere adeps crocodilli ad venenū crocodilli: ⁊ fortes medicine euatiue ſicut agaricus ⁊ elus: ⁊ ſilia q̄ īgrediunt in cura venenatoꝝ: qꝛ euant venenū vt appet ex multis capitulis: ⁊ ſpālr ex cap̄. de cura morſus a rabido cane. Iā ḡ appet diuerſitas medicinarū q̄ liberāt a veneno euando illud: ⁊ que liberāt ꝑmutādo.ſ. corrūpēdo vel alterādo ſiue acuitatē ſiue audaciā remittēdo: ⁊ ſi aſſumas ſimul duo mēbra diuiſiōis ꝑ̄ma facies 3ᵐ mēbrū cōpoſitū ex eis: ⁊ eſt qꝛ q̄dā medicine liberāt a veneno agēdo in cor ſiue in calidū nāle.i. ꝯfortādo cor: q̄dā ꝟo agēdo in venena. eſt igit credibile ꝙ ſit medicina ⁊ ſimplex ⁊ cōpoſita q̄ his duobꝰ modis ſimul opet ⁊ liberet a venenis. de cōpoſitis eſt tyriaca ꝭm Aui. nā cōfortat calidū nāle: ⁊ cū h̄ ōſtruit venena ēt expellit illa a corpe. ȯ ſimplicibꝰ credo ꝙ ſit lapis bezar ⁊ ſmaraldus. ⁊ ꝙ ſmaraldus ſit de ꝯfortātibꝰ nos eſt cōe ꝯceſſuʒ: vñ ponit in medicis cordialibꝰ veris. ꝙ aūt ꝯ̄triet veneno ⁊ opet fortiter in illȯ appet ex ſigno: qꝛ ſi tyrus aſpicit ſmaraldū diſſipant oculi eiꝰ. Lapis aūt bezar eſt duplex.ſ. aīalis: qꝛ pupille ceruoꝝ: vt ītellexit Rabimoyſes ⁊ Mauraui. ⁊ lapis mineralis de q̊ minerali rectificati alr̄ certificati ſūt multi mirabiles effectꝰ. qdā aūt ſic̄ de aīali dicet īferiꝰ. ¶ Sʒ ꝯ̄ ꝑ̄dicta ſūt iſtātie. Pria qꝛ mēbra diuiſiōis vident coincidē. Nā medicīe q̄ liberāt a veneno agēdo ī venenū ꝑꝑ ꝓprietatē ſiue formā ſpecificā corrūpēdo vel euando q̄rū opō nō ē fortis vr̄ eē medicine q̄ liberāt ꝯfortādo calm̄ nāle ſic̄ gña citri ⁊ ſmaraldus. Amplius ꝯ̄dicēdo vr̄ dicē ꝙ medicīe corrūpant venenū vel illud expellāt ⁊ ꝙ earū opō nō ſit fortis ⁊ vehemēs: ipſa.n. explo veneni ⁊ eiꝰ corruptio ē fortꝭ opō cū venenū ſit difficulter corruptibile ⁊ difficulter expellibile. ⁋ Dicamꝰ ꝑ̊ ꝙ ꝗ̄uis modi qbus medicine liberāt a veneno ſint mlti nō eſt in ꝯuenīēs in eadē medicīa plures ex illis

inueniri sicut semē cytri ⁊ smaraldus q̄ ꝯfortāt cor ⁊ corrūpūt ve
nenū: ⁊ in h̄ nō ꝓtelamꝰ: sꝫ in sūma dicimꝰ ꝙ nō fuisset magnifica-
ta laus istoꝝ ⁊ ꝯsimiliū eis nisi ꝑꝑ magna iuuamēta in liberatiōe
que magna nō sunt ꝑ vnā solā viā: sed ꝑ multas: deinde dicemꝰ ꝙ
apud notitiā itellꝰs aliud est medicinā aliq̄ h̄re ꝓprietatē ꝯfor-
tādi calidū nr̄m vt ꝯfortatū trāsmutet venena: ⁊ aliō est ipsaꝫ me
dicinā trāsmutare venena. Una.n.opō fit a medicīa mediāte calo
re: ⁊ iō Auer.5.colli.c.23. vocauit curationē istā q̄si per accn̄s. Alia
aūt opō fit a medicina īmediate: ⁊ q̄uis hoc sit apud itellectū co
gnitū: tn̄ nō possumus per effectꝰ distinctos a sensu has medicīas
distinguere. ⁊ cā in hoc est. Nā oēs medicine que liberāt a veneno
ꝯfortādo calidū nāle veniūt ad eosdē effectꝰ sensibiles ad quos ve
niūt q̄ liberāt ꝑmutādo venenū. Nā calor nālis agēs in venenū cō
fortatꝰ a medicis venenosis vel corrūpit venena vel expellit vo-
mitu fluxu sudore vel alr̄: ⁊ silr̄ medicina agens a ꝓprietate nō cū
forti opōne de q̄ nūc loqmur vel cū forti liberat a veneno corrū-
pēdo illud vel euādo. Nō g̃ potes distinguere in effectu an vene-
nū sit expulsum: q̄z īmediate egerit calor illā opōnē: vel q̄z īmedia
te egerit medicina. Nec turbet̃ de hac ignorātia medicus. nā suffi
cit sibi cognoscē efficaciā medicinarū liberātiū ⁊ q̄ liberāt ēt ifir-
mū euōne vel alteratiōe. nec ista sola sunt apō medicū ꝑ itellectū
distīcta ⁊ cognita: ⁊ ignorata ꝑ sensuꝫ: imo sunt tot q̄ si sibi dicerē
in minori ꝑte iducerē terrorē in medicos: sꝫ tn̄ hodie. G. in. 2. tegni
distīxit colores oculoꝝ ſm diuersitatē dispōnis humoꝝ: ⁊ cū vidit
ꝙ glaucedo oculi nālis q̄ ē a paucitate albuginei ⁊ q̄ ē a siccitate.i.
duritie ⁊ dēsitate reflexiua lumīs crystallini nō sunt distiguibiles
ꝑ sensuꝫ.i. glaucitatē q̄ ē a multitudīe crystalline ab ea q̄ ē a pauci-
tate albuginei nō īcepit a signis: sꝫ a causis cōplexionis dicēs ꝙ si
albugineꝰ ē paucꝰ oculus ē siccꝰ ⁊ si multꝰ oculus est hūidus. ¶ Re
uertamur g̃ ad istud a q̄ sepati fuimꝰ ⁊ dicamꝰ ꝙ calidū nāle expel
lere ⁊ corrūpē venena ꝯfortarū a medicis: aliō ē q̄ medicīas agē
in venena īmediate. ¶ Ad 2ᵃᵐ dicemꝰ ꝙ opō ois medicīe corrūpē
tis venena est fortis in venena: sꝫ ꝑꝑea ois eaꝝ opō nō est fortꝭ in
corpꝰ.i. vehemēter ꝑmutās corpꝰ sic ꝑmutāt venena: aut ꝑꝑ istud
sic si semē citri corrūpit venenū vehemēs ē hec opō in venenū: sꝫ
in corpꝰ nr̄m nō ē vehemēs: q̄libet.n. pōt de eis comedē ⁊ nō ꝑmu
tabit eū: sicut fortis ēt est opō smaraldi i oculos tyri cū corrūpat
eos: ⁊ tn̄ in oculos nr̄os ē fortiter iuuās: ꝯfortat.n. visuꝫ ⁊ cerebꝝ:
vn̄ ꝓhibet epilepsiā ꝑꝑ qō ponit̃ ad collū filioꝝ regū statī cū oriū-
tur: vt ponit Sera. in h̄ ca. ¶ Postq̄ igit̃ vidimꝰ ordines medici
naꝝ liberātiū a venenis: opꝫ vidē q̄ō opant̃ ad nos q̄n nō sumꝰ ve
nenati: sꝫ sumꝰ sani sanitate optima vel sanitate nobis. Et dicamꝰ
de medicis liberātibꝰ a veneno. dictū est ꝙ ipse sunt medie inter
nām corporis nr̄i ⁊ nām veneni: ⁊ est h̄ dcm̄. G. 5. de simplici. disti.
4.c.4. ⁊ Sera. lib. de simplicibꝰ cap̄. de hoc. ⁊ Albeguefit ēt sequē
tium. 5. colliget cap̄. 23. Auerroys h̄o idē dixit: sed in alijs v̄bis: q̄z
dixit ꝙ nā harū medicinarū q̄s nominat tyriacales siue bezar.i.
liberātes a veneno est media iter medicinas ⁊ venena. ⁊ itellexit
Auer. per venena qō est vnū extremū ea que occidūt: ⁊ per medi-
cinas qō est aliud extremū itelligit medicinas ꝯueniētes ⁊ nō ꝑ-
mutātes corpꝰ ꝑmutatiōe notabili sicut est cinamomū ⁊ macis. ⁊
si tyriaca ⁊ tyriacales medicine sūt medie: g̃ ꝑticipāt de nā vene-
ni: ⁊ hoc est esse mediū iter ista: q̄z lꝫ participet de nā medicinarū
que nō sunt venena: tn̄ ipsa tyriaca est fortior illis medicinis: lꝫ sit
debilior venenis: ⁊ h̄ dixit trac. de tyriaca. ⁊ iō in. 5. colli. ꝯclusit ꝙ
medicina tyriacalis siue bezar nō ꝓdest nisi q̄n in corꝑe est dispō
venenosa: ⁊ iō dicit ꝙ tales medicīe hn̄t duas ꝯ̄rias opōnes. Una
est venenosa q̄n recipit̃ in corꝑe ⁊ nō est in corꝑe dispō venenosa:
sꝫ corpꝰ est sanū. Alia opō est nō venenosa: sꝫ iuuatrix q̄n in corꝑe
est dispō venenosa. ¶ Expedit g̃ nos discurrere ꝑ oēs medicīas di
ctas tyriacales siue bezarticas.i. liberātes a veneno ⁊ vidē si ꝑtici
pant hac nā media q̄ dicunt̃ eē venenose. ¶ Et dicamꝰ ꝙ medicine
q̄ liberāt a veneno p̄mo mō.s. ꝯfortādo calidū nāle ⁊ dando sibi ꝓ-
prietatē mirabilē q̄ posset resistere veneno ipe nullā hn̄t veneno-
sitatē. h̄ appꝫ q̄z vinū ⁊ semina citri hyacitꝰ ⁊ smaraldus ⁊ hmōi
sunt tales medicine ⁊ ipe sunt nobis familiares ⁊ ꝯformes nobis
existētibꝰ in nr̄a sanitate. de vino q̄dē nō dubitat̃. de p̄ciosis lapi-
dibꝰ est notū cū absq̄ assumptiōe ꝯferāt venenis. vn̄ sigillū ipres-
suꝫ ex lapide bezar valet ꝯ̄ venena vt Sera. in h̄ ca.s. ca. de lapide
bezahar. ⁊ magne ꝯfectiōes cordiales q̄bꝰ vtimur in ꝯſuādo sani-
tatē fiūt ex hmōi lapidibꝰ p̄ciosis vt appebit īfra de semīe citri.
ipe Auer. ꝯfirmat cū dixit. 5. col. c. 23. ꝙ medicīe liberātes a vene-
no sūt venenū p̄ter g̃na citri. Jā g̃ ab Auer. hēmꝰ medicinā liberā-
teꝫ a veneno q̄ nō est venenū: sꝫ res q̄ pōt vti hō sanꝰ.s. semīa citri
⁊ multe sunt tales q̄s enumerat Rabimoyses vt cortices ligni ly
monis ⁊ decoctio folioꝝ eiꝰ. Medicīe aūt q̄ liberāt a veneno agē-
do in venenū alique sunt venenose ⁊ aliq̄ nō. Nā ille q̄ alterāt siue
corrūpūt venenū a vehemēti q̄litate p̄ma vt forti ifridatiōe ꝯ̄ ca-
lida sicut aq̄ frida.s. niuis: vel vltimo frida sicut castoreuꝫ pn̄t dici
venenū.i. excessiue opōnis: vsus quarū corꝑi sano nō est turꝰ. q̄ ēt
opant̃ forti icisiōe vt stercꝰ galline ꝯ̄ fungos pn̄t dici venenose: q̄z
vehemētis opōnis: vn̄ vsus eaꝝ sanis nō est ꝯueniens. ⁊ q̄ opant̃ a
forma specifica corrūpēdo venenū: ⁊ eoꝝ opō est vehemēs in nos
q̄n corrūpūt venenū pn̄t dici venenose: q̄z fortiter ꝑmutāt nos: ⁊
iō sanis exn̄tibꝰ vsus eaꝝ est ꝑiculosus: sic caro viꝑe ⁊ adeps cro-
codilli ⁊ napellus ⁊ silia cū h̄: ēt medicine q̄ liberāt a veneno euān
do venenū vehemēti opōne sicut elleborus agaricus ⁊ cātarides
⁊ in morsu rabidi canis: ⁊ silēs medicīe oēs pn̄t dici venenū: ⁊ eaꝝ
vsus sanis est ꝑiculosus ⁊ suspectꝰ. ⁊ de oibꝰ medicis dictis agēti-
bꝰ in venena veꝝ est dicē ꝙ sunt medie iter nāꝫ corꝑis siue medi-
ciaꝝ ⁊ venenū: ⁊ iō ꝑticipāt venenositate ⁊ sc̄ ꝑiculose sanis. Hic
tn̄ modus dicēdi eas eē medias n̄ placet Arnaldo: q̄z vt sic flōmia
cauteriū icisio ⁊ medicīa solutiua pōt dici mediū: ⁊ hic modus me
dij est ꝑ accn̄s. ¶ Et nos dicemꝰ ꝙ istō qō Arnaldus hꝫ ꝓ incōue-
niēti nō est icōueniēs: imo ois fortis medicina qua passiones cu-
rant̃ pōt dici media ⁊ est verū. Sed p̄ter hec sunt alie medicine q̄
agēdo in venena liberāt nos ⁊ nō dicunt̃ ꝓpterea venenose sicut
ille q̄ liberāt ea ⁊ remittūt eoꝝ audaciā ꝑ quēdā modū sube mol-
lis viscose in q̄ ꝯfundunt̃ suba veneni vel aliquoꝝ venenoꝝ sicut
lac ⁊ aq̄ tepida ⁊ butyrū: vt Aui. 4. can̄. fen. 6. ⁊ certū est ꝙ iste nō
sunt venenose res ⁊ secure in sanitate possumꝰ eis vti. ⁊ de sūma
harū medicinaꝝ est brodiū cācroꝝ fluuialiū ⁊ cerebella gallinarū
ꝯferūt.n. oibꝰ venenis ex puncturis siue morsibꝰ ⁊ ebibitꝭ: vt Rabi
moyses inuerat ca. 6. ⁊ tn̄ certū est ꝙ iste res nō sunt venenose ⁊
ꝙ sanus pōt eis vti: cū h̄ tn̄ iste res hn̄t ꝓprietatē ꝯfortādi calidū
nāle vt agat in venena: ⁊ cadūt iter medicinas liberātes a veneno
ꝑ illud qō ꝯfortāt calidū nāle. Medicine ēt q̄ corrūpunt venenū a
ꝓprietate nō cū forti opōne in nos sic grana citri ⁊ pira ⁊ in fun-
gis ⁊ m̄lta hmōi sic smaraldus credit̃ a me ꝙ sit de illis nō sūt ve-
nenose: imo nobis ꝯformes ēt in sanitate nr̄a: lꝫ Auer. v̄ba. 5. colli.
de smaraldo ca. 31. ⁊ 51. sint parūper suspecta. Medicīe ēt q̄ agūt in
venenū euāndo cū leui ipressione cōi ꝓuocatiua vomitꝰ vl̄ nausee
vt oleū cōe ⁊ butyrū nō sunt venenose vt notū ē: vel cū ꝓuocatiōe
sudoris sicut positio in vētre eq̄ vel camelli: vt Auer. in trac. de ve
nenis. nec h̄ est venenū. Nec ēt medicine q̄ euānt a ꝓp̄etate absq̄
forti opōne in nos vt terra sigillata cū vino nō est nobis venenū:
nec iuenimꝰ de terra sigillata opōnē ꝑ quā iprimē deberet i sano
hoīe effectū venenosuꝫ. Jā igit̃ appꝫ q̄ medicīe liberātes a vene-
no sint venenose: ⁊ q̄ nō siue medicine agāt ꝯfortādo calorē īnatū:
ita ꝙ calor sit agēs siue medicīe sint agētes. Sed reꝑiunt̃ medicīe
q̄ vnoquoq̄ mō liberāt a veneno.s. dādo calori nr̄o ꝓprietatē quā
agit ⁊ agēdo in venenū: ⁊ iaꝫ dicte sunt multe de istis. ¶ Et dicemꝰ
de istis medicis ꝙ ex ꝑte q̄ ꝯfortāt calidū nāle.s. dādo sibi ꝓprie-
tatē calori nāli ꝯformē ⁊ ꝯueniētē pn̄t esse venenose ⁊ nō veneno-
se ⁊ iam diximus. ¶ Jam ergo infero ex dictis vnā ꝓpōnē ꝯ̄ Auer.
que multū faciet pro nobis ⁊ est. nō ois medicina liberās a vene-
no est venenosa. ꝓbatio: q̄z grana citri liberāt a veneno ⁊ nō sunt
venenosa: vt. 5. colli. loco alle. ⁊ iō. A. 4. can̄. fen. 16. tra. 3. 1. ca. cū vo-
luit loq̄ in hac ꝯclusione ſmonē ꝯueniētē dixit. accidit medicinas
valētibꝰ ad venena ꝙ sunt venena. ⁊ vult dicē accidit q̄z nō inest
oibꝰ medicis valētibꝰ ad venena: sꝫ q̄busdā. v̄.g. carni viꝑere de q̄
locutꝰ fuerat. iste aūt est modus accidētalis ꝑ ꝑtē sic diceremꝰ ac-
cidit aīali ꝙ sit rōnale.i. nō oē aīal ē rōnale sꝫ q̄ōdā. ⁊ iste modus
ꝑ accn̄s est vsitatꝰ in libris: sic h̄ mō diceremꝰ accidit sensibꝰ com
prehēdere intētiōes indiuiduales ꝙ nō ēt h̄ ois sensus: sed sensus
hoīs: vt. 2. de aīa cōmē. 63. ¶ Sed circa dicta est dubitatio. Nam
Gal. 5. de sim. me. ca. 4. dist. 4.s. de medicis liberātibus. illā ꝓpōnē
ponit videlicet q̄n ꝯcludit ꝙ ois eaꝝ q̄ntitas nō dꝫ eē ꝑua nec mul
ta: ⁊ sup dcō. G. se fundat Auer. ēt Sera. vr̄ eodē mō illā intelligē ⁊
Albeguefit. Amplꝰ si p̄dicti sūt modi mediciaꝝ liberātiū a vene-
nis cū pl̄es ex eis sint de medicis ꝯformibꝰ nobis ⁊ nō venenosis
q̄re auctores nō dixerūt medicias liberātes a veneno q̄sdā eē ve-
nenosas ⁊ q̄sdā nō venenosas: imo pl̄es nō venenosas. Dicamꝰ ꝙ
q̄n ſmones Gal. erūt itellecti ille voluit qō diximꝰ. Nā. G. nō enu-
merat i illo cap̄. medicias tyriacales siue liberātes a veneno nisi
illas q̄ cū forti opōne corruptiōis vel euōnis sūt liberantes: ⁊ h̄ q̄z
iste mag̃ manifesto mō liberāt a veneno ⁊ mag̃ directe ꝯ̄riādo ve
neno. Nā medicīe q̄ liberāt ꝯfortādo calidū nāle sic vinū ⁊ hyacitꝰ
⁊ smaraldus: ⁊ ēt cerebra gallinaꝝ nō ponunt̃ a Gal. in ca. isto: sed
vult eas itelligi ex cap̄. alio in quo determinat de medicis appro-
priatis in ꝯfortatiōe sic sūt ille q̄ ꝯfortāt oculū aures epar stōchū
⁊ silia: ⁊ nō dixit has medicias q̄ ꝯfortāt cor in cap̄. de medicinis
liberātibꝰ a veneno: q̄z iste nō sunt vere.i. directe liberātes: sꝫ idire
cte ꝑ accn̄s siue mediate: ⁊ forte ꝙ h̄ vocabulū tyriacale nō signi-
ficat eas i ligua eaꝝ. Medicine ēt q̄ liberāt a veneno q̄les sunt lac
aq̄ tepida oleū cōe ⁊ ꝯsimilia que non sunt venenosa nō ponunt̃ a
G. in illo cap̄. q̄z ipse nō sunt vere liberātes.s. ꝯtra venena agētes:
q̄z igit̃ alie medicine que occidūt venena vel euānt ꝑ violētiā plu
rime cū forti opōne agūt: iō Gal. ꝓtulit ſmonē absolutū nō tn̄ vl̄eꝫ
sed indefinitū sigs bene ꝯsiderat p̄mū sermonē suū. ¶ Ex p̄dictis
aūt inferimus ꝙ ois medicina cordialis.i. que cor ꝯfortat. est ty-
riacalis.i. iuuās ad liberādū a veneno: sed nō ois medicīa tyriaca-

Dubō.

lis ē cordialis: imo aliq̄ cordi nocet vt caro tyri ꝛ adeps crocodilli ꝛ silia: ꝛ h̄ est manifestū apud vocabula arabuꝫ: ꝛ h̄ apud Aui. in lib. de virib⁹ cordialibus. ꝛ tollet in h̄ ꝯdictio: qꝛ auctores multas medicinas ponūt cordiales vt coriādrū ꝛ postea ponūt eas inter venena ꝛc. ¶ Et postq̄ vidim⁹ ꝙ medicie liberātes a veneno qdā sunt venenose vt que faciūt h̄ cū vehemēti opōne: ꝛ qdaꝫ sunt nō venenose qb⁹ pōt homo sanus vti: restat vidē de quaruꝫ sūma est tyriaca: ꝛ hoc est ſm principale: ꝛ dicamus ſm mentē Aui. de viribus cordialib⁹. penul. cap. ꝙ tyriaca nō fermētata que nō hꝫ vnaꝫ formā est medicina iuuās ꝯtra venena ꝛ liberās ab eis ꝑꝑ ꝓprietatē cū vehemēti opōne ꝛ per fortes q̄litates: rō est qꝛ plures medicinaꝝ q̄ sunt in ea sunt tales: ꝛ iō qō plus ꝓuenit ab ea est effect⁹ fortis q̄ nō ꝯuenit sano hoī. Et tūc dicam⁹ ꝙ si tyriaca ꝯfert veneno scorpionis est qꝛ itrat in eā agaricus. Si ꝯfert veneno tyri: qꝛ itrat in ea caro tyri. Si ꝯfert veneno tali alteri: qꝛ itrat h̄ aliud: ꝛ sic ꝓcedit rō Auer. in trac. de tyriaca qua ꝓbat tyriacā esse venenosam: qꝛ cōposita ex medicīs ꝛ medijs iter medicinas ꝛ venena. De tyriaca aūt fermētata dico ꝙ opꝫ dare necio duo iudicia. Unū est de forma q̄ addit formis simpliciū. Aliud est iudiciū de virtute simpliciū saluatoꝝ ꝛ nō corruptoꝝ oīno icōposita. Inquātū tyriaca fermētata saluat ꝟtutes simpliciū suū iuuamētū iā est dcm̄. s. ꝙ liberat a venenis cū vehemēti opōne ꝑ virtutes simpliciū ꝛ q̄tū ad h̄ hꝫ rōnes rei vel rerū multaꝝ venenosaꝝ sic̄ multa sua simplicia sūt venenosa. s. vehemētis opōnis. ¶ Sꝫ si illa forma q̄ ē vna sic̄ vna forma auri ꝯfortat a ꝓprietate calidū nrm̄ nāle: ꝛ si ex h̄ acqrit ei vigorē ꝛ fit sibi ꝯformis est de q̄ opꝫ vltio dubitare ꝛ qōnemus h̄ spāliter q̄uis supra gn̄alr̄ sit dubitatū: ꝛ videt ꝙ forma illa vna tyriace fermētate nō sit ꝯfortās a ꝓprietate calidū nāle cū opōne siue dispōne ꝯformi calido nāli. Primo illa forma nō est aliō q̄ forme simpliciū vnite: ꝫ si simplicia sint venenosa ꝛ ista forma ēt. Ampli⁹ ista forma nō agit nisi q̄litatib⁹ aliqb⁹: sꝫ ille q̄litates sūt q̄litates ex simplicib⁹ medicīs ꝛ ꝑ ꝯn̄s venenose: ꝫ hec forma subalis siue specifica nō agit nisi opōnē vehementē difformē. Cōfirmat. nā si tyriaca ꝯfert nr̄o calori ꝯfortās illū: vt dixit Aui. ꝫ maxie cōpeteret tyriaca in hoīe debili. ¶ Hui⁹ ꝯriū ꝑcipit. 3. cañ. fen. 10. c. de cura ptisis. ꝛ inuit h̄ subtilr̄. 4. cañ. fen. 6. cap. de cañ. curatiōis morsus viperaꝝ. ꝛ vult ꝙ tyriaca sit instrm̄ venenosum q̄ virt⁹ dꝫ vti ꝛ nō poterit eo vti si est ꝺbilis. ¶ In ꝯriū est hic. A. loquēs de tyriaca hn̄te vnā formā dicit nō efficit has opōnes nisi ꝑ ꝓprietatē forme sequētē cōplexionē simpliciū. i. ex simplicib⁹ resultātē ꝛc. ¶ Pro solōne hui⁹ dubitatiōis ꝑmitto duo. pͥm̄ est ꝙ forma cōposita est aliud q̄ forma simpliciū: vt. 7. meta. in fine ꝛ vltio cōmē. ꝛ ꝙ q̄cūq̄ sit cōpositi forma vt talis forma hēat alias opōnes a formis simpliciū sic̄ aliud est ꝙ hō calefacit ꝑ ignē ꝛ aliō ꝙ nutriat ꝑ aiaꝫ ꝛ scribat. Scōo ꝑmitto ꝙ effect⁹ formaꝝ specificarū nō pōt ꝑ rōnē iuestigari: sed sumit solo expimēto: vt Auer. colliget. 5. c. 21. ꝛ. 1. cāti. cōmē. 31. ꝛ. G. 9. de medicina simplici. 6. c. ꝛ. 21. ꝛ Zoar trac. 10. 4. c. ꝛ Haly. in tegni trac. 3. cōmē. 195. ꝛ Rabimoy. ꝑhe. cōmē. afor. ꝑ nos trāslati. ꝙ igit specifica forma tyriace sit tal' q̄ ꝯformis sit nr̄o calori inato ꝛ acqrat sibi ꝯfortationē ꝛ ꝓprietatē mirabilē vel ꝙ talis forma sit q̄si qōdā venenū vel forma venenosa ꝛ nō ꝯferat nisi hoī venenato est res quā nec. Auer. per rōnē pōt ꝯuincē nec Aui. qdē ꝑ ꝑte sua: oꝫ igit stare expimētis. ¶ His ꝑmissis dico pͦ ꝙ tyriaca ꝑ sui formā specificā aliā a forma simpliciū hꝫ ꝓprietatē ꝯfortādi spiritū ꝛ calorē inatū ꝛ vigorādi illū. h̄ ꝓbat qꝛ famosiores medicie auctores affirmāt ꝑ expiētiā illō qō. A. dixit. s. ꝙ tyriaca hꝫ ꝓprietatē ꝯfortandi calidū nāle ēt sani hoīs ꝛ nō solius venenati: vt dixit Auer. ꝛ queadmodū famosiorib⁹ auctorib⁹ credē debem⁹ in ꝟtutib⁹ medicīaꝝ: sic opꝫ ꝙ credamus in hac medicīa. Est de hmōi auctorib⁹ q̄ testificant ꝑor Andromac⁹. Nā in 2ͦ cap. 1. lib. postq̄ dixit medicīas ꝯſuātes sanitatē ꝛ curātes venena ꝛ curātes egritudinē subdit ꝙ sūt ex medicis q̄ faciūt totū illō sic̄ tyriaca. tyriaca igit sanitatē ꝯſuat. ꝛ h̄ nō vr̄ ex alio nisi qꝛ calidū nāle vigoret. deide in cap. in qb⁹ casib⁹ cōpetat tyriaca dicit fiunt tyriace iuuamēta alia magna in ꝯſuāda sanitate. Nā cū ille q̄ bibit eā añcedit ꝛ bibit ex ea in sanitate sua ꝓhibet oēs cās q̄ timent. Ampli⁹. G. in lib. de cōmoditatib⁹ tyriace ca. 6. dicit. Cōsulo ꝑꝑ eas q̄ fiunt repēte circa aerē ꝯstitutōes ꝛ ꝑꝑ alias nocētiū cās accipe de h̄ antidoto ēt sanū existētē. Itē Gal. dicit multa alia q̄ nō pn̄t eē nisi magnā ꝓprietatē hēret ꝯfortādi calidū nāle. dicit. n. ꝙ vigorat virtutē: dicit ꝙ facit bonā eucrasiā: dicit ꝙ facit ad aīe prudētiā. Itē Aui. in h̄ cap. ꝛ de virib⁹ cordialib⁹ ꝑallegato cap. dicit ꝙ tēperat cōplexionē humanā ꝛ ꝯfert ei ꝛ letificat cor ꝛ aufert tristitiā: ꝛ posterius dic̄ ꝙ hō tēꝑate cōplexionis q̄n vtit tyriaca vel mitridato ꝓsunt ei ad ꝯfortationē cordis in maximo iuuamēto ꝛ ꝯſeruat sanitatē in ipo. ꝛ Sera. trac. 7. ca. 8. dicit. tyriaca est. n. maximū iuuamētū in ꝯſeruatōe sanitatis. Ex oīb⁹ ꝫ testimonijs hēmus ipaꝫ posse ꝯcedi ad ꝯſuationē sanitat̄. ꝛ cū nō faciat h̄ vt cib⁹ nec vt medicina tēꝑati caloris reliquit ꝙ h̄ fit a ꝓprietate q̄ ꝯformat calori nāli ꝛ vigorat eū i opōnib⁹ suis ꝛ ꝙ h̄ iuenerūt isti viri illustres ꝑ expientiā eoꝝ ꝛ aliquoꝝ añ se ꝛ

Qō specialior.

hēmus a similib⁹ hoꝝ ꝙ a ꝓprietate ꝯfortat. Scōo dico ꝙ tyriaca fermētata si ꝯsiderata fuerit in virtute suoꝝ simpliciū ipa agit opōnē fortē ꝑmutātē corp⁹: ita ꝙ hꝫ aliqd de nā veneni. Rō est: qꝛ est cōposita ex talib⁹ medicis in qbus existit venenositas: ꝛ iō cū ꝯsiderata fuerit vt agit in virtute illaꝝ medicinaꝝ simpliciū q̄ruꝫ virt⁹ saluat i tyriaca fermētata ipa ꝑcipat ꝺ nā venenose medicine. ¶ Sed hic dubitat. nā hoc vr̄ ipoſſe ꝙ tyriaca ꝑ formā suā sit ꝯfortās ꝛ ꝑ simpliciū virtutes sit ledēs: quō. n. pōt saluare duos effect⁹ ꝯrios. ¶ Dicem⁹ ꝙ hoc nō est icōueniēs. nos. n. videm⁹ simile huic in multis. Nā coriādrū resoluit scrophulas ꝛ tn̄ apud plures ponit frigidū: ꝛ frigidū ꝯriat resolutioni: sꝫ qdā volūt appropriare diuersis ꝑtib⁹ coriādri tn̄ sūma ei⁹ ifrigidat. Silr̄ magnes trahit ꝛ credit frīde cōplexionis ꝛ frig⁹ ꝯriat attractioni cū attractio sit attributa calori: vt. 5. colliget ca. 21. Amplius calidū ꝯsueuit iuuare attractiuā ꝛ tn̄ calor allij ipedit attractionē si magnes illo inūgatur: vt Auer. 7. physicoꝝ cōmē. 10. ꝛ. 8. physi. 35. cōmē. ꝛ Aggregator cap. de magnete. Amplius vinū ꝓprietate ꝯfortat spūs nr̄os ꝛ pōt ꝯtingē ꝙ suo calore distēperat. Ex his ꝫ appꝫ ꝙ tyriaca fermētata sui ꝓprietate ꝯfortat cor ꝛ spiritū cuiuscūq̄ hoīs q̄tū est de se: sed rōne simpliciū hꝫ aliq̄ venenositatē. ¶ Ex his cessant ꝯria statim dicta. Ad pͥm̄ dōm ꝙ ista est alia forma a formis simpliciū. Ad 2m̄ dōm ꝙ agit a cōplexione sequēte q̄litates: ita qō sicut est facta alia forma: ita est facta complexio alia. Ad 3m̄ dōm ꝙ in multo casu virtutis nō cōpetit ꝓprie in dosi sufficiēti ꝑꝑ fortem opōnē quā hꝫ virtute simpliciū: ꝛ h̄ est qō Aui. itellexit in cap. de canone curatiōis morsus viperarū cū dic̄ ꝙ multū ꝯfert tyriaca. ꝛ q̄ñq̄ nō volēs ꝓbare ꝙ ꝯfert subdit ꝙ nocumētū aūt istrumēti veneni nō est malū qꝛ nā fortis existēs vtit tyriaca ꝯ venenū ꝛ venenū qō est res ex̄nea nō vtit tyriaca ꝯ virtutē nisi ambarū. s. tyriace ꝛ veneni simul accidat ꝯiunctio. s. suꝑ corp⁹ ꝯ virtutē: ꝛ h̄ q̄n virt⁹ eēt vltime deiecta vn̄ illud parū nocumēti qō facit tyriaca iunctū cū eo qō facit venenū occiderēt eū: ꝛ h̄ est in vltimato casu virtutis. ꝛ simile vocabulū habes in cap. de signis morsus rabidi canis vbi dicit. ꝛ si mordeat hoīem post cōmotionē suā. i. post vehemētē ipressionē. Alias tn̄ duas expōnes illi⁹ passus fecim⁹: sed h̄ nr̄o ꝓposito sufficit. ¶ Ex ꝑdictis aūt iferim⁹ solōnē qōnis ꝯsuete an tyriaca magna ꝯferat in ꝯſeruatiōe sanitat̄. Et vr̄ posse dici ꝙ regimē ꝯſeruatiuū est duplex. Qōdā purū ꝯſuatiuū in q̄ solū cōſeruatio itēdit ꝛ nō ꝑſeruatio ſm h̄ corporis de aliq̄ lapsu ꝛ in hoc regimine nō cadit vsus tyriace: qꝛ lꝫ cor sua ꝓprietate ꝯfortet: sꝫ nō absoluit ab opōne forti. Aliud est regimē ꝯſuatiuū qō est ꝑſeruatiuū ꝑuidētis alicui⁹ futuri periculi de q̄ cadit suspitio sicut ꝑꝑ cās extrinsecas accidentales in oppilōnes de sumptione veneni vel morsu a venenis vel corruptiōe aeris pestilētialis a qb⁹ nullus hō securus viuit vel ꝑꝑ cās intrinsecas de gnōne prauoꝝ humoꝝ a qb⁹ ēt nullus hō viuit securus q̄tūcunq̄ sanus optime vel sibi sanus: ꝛ h̄ ꝑꝑ mūdanas occupationes ex qb⁹ digōnes ciboꝝ ꝛ suꝑfluitatū expulsiones nō bene fiunt: ꝛ ꝓpter indiuiduales cōditiones ex qb⁹ accidit q̄ñq̄ hoīem qui appꝫ optime sanus gn̄are aliquē humorē prauū ponētē eū in periculo mortis: ꝫ in regimine sanitatis ꝑſeruatiuo igredit vsus tyriace: ꝛ h̄ regimē est qō plus debēt attendere hoīes. Q̄ñq̄ aūt ego sustinui in qōnib⁹ nostris de tyriaca ꝙ vsus tyriace pōt cadere in regimine solo conseruatiuo cū dat in parua quātitate ꝛ determinato corpore: ita ꝙ in parua dosi saluat forma totius al' cōmunis. sꝫ simpliciū virtutes nō hn̄t efficaciā actionis. ꝛ qui vellet tenere posset ꝛ ꝓpter rōnē eius cōtrariū nō posset sibi demōstrari. Sanius tn̄ videt nobis nunc dicē ꝙ vsus tyriace in sanis est bonus ad ꝑſeruationē: ꝛ ista fuit intentio Gal. in libro de cōmoditatib⁹ tyriace ꝛ alioꝝ auctoꝝ. ꝛ q̄n Aui. ꝯcessit eā corpori sano: lꝫ ꝫ tyriaca per suā formā specificā sit vere ꝯſeruatiua sanitatis ꝓpter ꝯfortationē caloris inati: tn̄ ꝓpterea ꝙ hꝫ adiunctā operationē simpliciū saluatoꝝ in virtute hꝫ aliquid fortis operationis que corp⁹ aliqualiter ꝑmutat: ꝛ hec fortis operatio est vtilis ad ꝑſeruādū. s. ꝯsumādo mās que aggregationem paulatinā receperūt. vnde Gal. quinto de regimine sanitatis cap. 5. 2o. tractatu dat illā senibus quasi preuidēs vt ibi apparet. Aui. tamē intētio cū verificauit voluit ꝙ nostra intētio in vsu ei⁹ esset conseruatio ꝛ preseruatio: ꝛ ideo nō frequenter cōcessit eius vsum. Sed Gal. intēdēs plus in ꝑſeruationē ꝛ ꝓprie ex ꝓpinquo eius vsum frequentem ꝯcessit: ꝛ sic cessat eius ꝯtradictio. ¶ Quacunq̄ aūt intentione medicus dare velit tyriacā sanis corporib⁹ oportet attendere conditiones. Unam ex parte tyriace ꝙ ipsa sit fermentata. Nam nobilis operatio quam habet de conseruatione caloris innati hꝫ eam per formam supradictam formis simplicium: vt dixit Auicen. hic ꝛ in tractatu de viribus cordis. Et oportet ꝙ det de tyriaca sanis parua quātitas ꝛ ratio ne in eis faciat permutationē manifestā: ꝛ hoc est qō Auicen. dixit ibidem cū dixit: ꝙ homini temperato detur in quantitate moderata ꝛ non nimis frequēter. minus enim opꝫ dari sano q̄ venenato. ꝛ videt ꝙ Auicen. in hoc cōfidat. Nam si dosis tyriace data sano sit modica nō poterit per virtutes simpliciū māifeste iprimere. In prauissi

Solō qōnis cōsueta.

ma.n.dosi nõ est ꝗtitas grani parui piperis de trocisco viperarũ:
ergo minus de carne vipe: ⁊ tñ poterit agẽ ꝑ formã suã vnã que
ɔfortat cor ⁊ spiritũ inatũ. ¶ Scđa ɔditio ẽ ex pte tpis: qꝛ nõ deƚ
in tpib⁹ multũ calidis: qꝛ lʒ tyriaca nõ sit multũ in calore excedẽs
timeƚ ne inflãmet aeris dispõne vt Aui. laudat ĩ corpe tẽpato: in
tpe tẽpato aut frido. ¶ Tertia ɔditio est ex pte corpis ⁊ pª ex pte
etatis: qꝛ pueris nõ deƚ: vt dixit Auer. ⁊ .H. ⁊ voco pueros vsq; ad
7. ãnos ⁊ forsan vsq; ad. 14. Gal. aũt absolute vocat eos infantes:
vnde dicit pallegato lib. de cõmoditatib⁹ tyriace. ca. vlti. ĩfantib⁹
oĩno opʒ cauere ab h pharmaco. subdẽs ꝙ dissoluit eoꝝ corpus. ⁊
forsan ꝙ Ga. per ĩfantes ĩtelligit vt sonat vocabulũ pueros. s. vsq;
ad tres vel. 4. ãnos. iuuenib⁹ aũt his q post ĩfantiã. Auer. ꝯo nõ cõ
cedit qđ tñ nõ sibi credim⁹ nisi eẽt excedẽtis caloris in cõplexiõe.
senib⁹ aũt ɔcedit tyriacã. sed Damascenus in afor. in. 2. pti. paruʒ
dat eis ⁊ senib⁹ plus. Cõcedit Auer. tyriacã decrepitis q sunt vlti
me debiles in virtute. ¶ Sed dubitaƚ qꝛ Aui. ꝓhibet tyriacã in vl
tima debilitate virtutis vt supra dixi. ⁊ Auer. illã ɔcedit. Dõm ꝙ
forsan Auer. in h fuit valde securus. Si. n. opõ tyriace apud eũ est
vehemẽs opõ hñs de nã veneni quõ decrepit⁹ defect⁹ in quo ꝯm
Auer. virt⁹ est valde debilis poterit tolerare opõnẽ veneni. ⁊ iudi
ciũ in h est estimatiuũ. q enĩ vellet tolerare Auer. diceret ꝙ in ho
mine debili ex cõmotione. i. victoria veneni vel praue egritudinis
vltima ɔiungiƚ nocumentũ veneni ⁊ tyriace: ⁊ sic in ptisico debili
ab egritudine: sed in decrepito nõ est illđ. ¶ Alia ɔditio est ex pte
cõplexiõis: qꝛ in hoĩe calido apto ĩflãmatiõi nõ est ei⁹ vsus secur⁹
vt ex dictis appet. ¶ Alia ɔditio ex pte ɔditiõis in cibo ꝙ nõ deƚ
eo repleto cibis: vt Gal. in trac. de tyriaca. ca. iã allegato. ¶ Acce-
dam⁹ ad 3ᵐ ꝑncipale ⁊ est ponẽ ɔclusiones nr̃as. ¶ Pria soluit ad

pª ɔclusio

ꝑmã qõnẽ ⁊ est ꝙ tyriaca fermẽtata hʒ ꝓprietatẽ ɔfortandi spm̃
⁊ calorẽ ĩnatũ: vt dixit Aui. ¶ Scđa ɔclusio ꝙ talis tyriaca sic ope

2ª ɔclusio

rãdo ɔfert oĩb⁹ egritudinib⁹ ꝗs Aui. ponit ⁊ alijs multis. Naʒ vt
Auer. ponit. 5. colli. cap. 13. s. de medicis sedatiuis doloris. calor nã-
lis est medicinalis. i. curatiu⁹: cũ g ɔfortaƚ põt sup egritudĩes ab-
scindẽdo eaꝝ mãs ⁊ rectificãdo ꝗlitatũ malitias ⁊ defect⁹ opõnũ.
¶ Tertia ɔclusio ꝙ ꝗuis tyriaca ꝑdicto mõ ɔferat: tñ ꝑ ꝑdictas

3ª ɔclusio

medicinas hʒ ẽt vtilitatẽ ad ꝓprias egritudines. nõ g tolliƚ iuua-
mẽtũ qđ facit ad determinatas egritudines ꝑ virtutes determi-
nataꝝ medicinaꝝ ꝑ iuuamẽtũ cõe qđ facit: qꝛ ɔfortat calidũ nãle.
Aui. tñ nõ fuit solicit⁹ assignare quõ ꝑ vnãquãq; medicinã ꝺtermi
natã hʒ iuuamẽtũ ad determiatas passiões ⁊ egritudines sic fecit
Andromac⁹ ⁊ Humay: qꝛ ex h voluit scire illđ ex sñia scđi cañ. s.
scĩa simpliciũ medicinaꝝ. ¶ Quarta ɔclusio est ꝙ lʒ ꝑ formã spe-

4ª ɔclusio

cificã tyriaca ɔfortet cor: ⁊ in h ɔferat egritudinib⁹ ꝑdictꝭ ⁊ alijs:
tñ põt nocẽ qbusdã ꝺterminatis morbis ꝑꝑ calorẽ calidaꝝ medi-
cinaꝝ: ⁊ iõ nocet in cholica mã ⁊ sanguinea vt occulte Aui. ĩnuit
cũ solũ noĩauit egritudines flaticas ⁊ melĩcas. Et ideʒ vult Auer.
in tractatu de tyriaca. ⁊ Halya. 10. prac. in h. c. s. ca. 5. ⁊ est sĩle sicut
dicerem⁹ ꝙ vinũ in febre causone vel feb. ĩflãmatiua ɔfortãdo vir
tutẽ iuuaret: sed qꝛ timem⁹ ĩflãmationẽ nõ dam⁹. ¶ Sʒ tu diceres
vinũ in feb. acutis dam⁹: sed tyriacã nunq; darem⁹ in illis feb. Di
cendũ est ꝙ si mãe haberẽt de nã veneni posset dari. Uel dõm ꝙ
casus virtutis iudicat dari vinũ: qm̃ magis subito ɔfortat ꝗ tyria
ca ⁊ ɔformius ẽ virtuti ꝗ tyriaca. ¶ Ex his ꝯo soluem⁹ ad ꝯrias
rõnes. Primo ad ꝑmã qñ diƚ ꝙ tyriaca est venenũ rõne carnis vi
perarũ. Dõm ꝙ ɔcessuʒ est tyriacã virtute simpliciũ hẽre virtutẽ
silem reb⁹ venenosis. ¶ Ad 2ᵃᵐ dõm ꝙ attrahẽs venenũ est sĩle ꝑ
ꝓprietatẽ attractiuã: nõ tñ est sĩle semꝑ in malitia: terra. n. sigilla
ta attrahit. i. euãt venenũ ex corpe ⁊ multi lapides ꝑciosi: ⁊ tñ nõ
hñt venenositatẽ: semꝑ g ĩter attrahens ⁊ attractũ est aliq̃ sĩlitu-
do. s. ꝓprietatis: nõ tñ semꝑ est sĩlitudo, malitie siue venenositatꝭ:
sed qñq; h ɔtigit. ¶ Ad 3ᵃᵐ diƚ ꝙ corruptio subẽ veneni põt fieri a
re que lʒ fortiter opereƚ in venenuʒ: nõ tñ operaƚ fortiter in nos:
vt supra dixim⁹. ¶ Ad 4ᵃᵐ dõm ꝙ Gal. ibi ponit tyriacã vl' atha-
nasiã simul cũ aere ⁊ regimine calidis ⁊ siccis ꝑmutare cõplexio-
nẽ: ⁊ nihil ɔtra ꝑmissa arguit. sic. n. faceret vinũ vel piper vel sĩlia
ĩgrediẽtia in ɔseruatione sanitatis. ¶ Ad 5ᵃᵐ dõm ꝙ rõ arguit in
tyriaca rõne illoꝝ simpliciũ nõ esse virtutẽ ɔfortatiuã spirit⁹ ⁊ ca
loris ĩnati. ¶ Ad rõnes scđe dubitatiõis dõm. Ad ꝑmã ꝙ lʒ tyria-

Ad rõnes 2ᵉ dub.

ca rõne sue forme ɔferat oĩ veneno ɔfortãdo calidũ nãle: tñ ꝓpter
virtutes simpliciũ põt nocere sicut in arsenico ⁊ qbusdã venenis
caliditate absolute nocẽtib⁹: vt ĩnuit Auer. in tracta. de venenis.
Nã posĩe est ꝙ sua cõfortatio nõ sufficiat in napello nec sibi ꝯrieƚ:
nec forma cõis nec forma simpliciũ vt inueniet experimẽtũ. ¶ Ad
tertiã dõʒ ꝙ nõ est extraneũ dicẽ ꝙ calor nãlis cũ ꝓprietate acq-
sita a tyriaca cõminuat lapidem ⁊ faciat hoc in corporib⁹ deter-
minatis. ¶ Uel dõm ꝙ calor nãlis ɔfortatus a forma tyriace diri
git medicinas que sunt virtualiter in tyriaca cõminuẽtes lapidẽ
⁊ cõminuũt illũ: ⁊ est dicẽ ꝙ tyriaca virtute simpliciũ hoc facit: ⁊
tñ calor ɔfortatus a forma tyriace regulat tyriacã. ¶ Ad ꝗrtã di-
cendũ ꝙ in mã cholerica ⁊ sanguinea nõ ɔfert ꝓpter antedictam
cãm. ¶ Ad qntã dõm ꝙ lʒ hoĩs tẽperati calor ĩnatus sit fortior q
esse possit ad resistẽdũ venenis: ⁊ hoc ꝗtũ ad illud qđ nã põt face-
re: tñ illi calori forma extrinseca põt auxiliari in vertẽdo venena
auxilio qđ nã nõ potuit. ¶ Ad rõnes Auer. dõm ꝙ Auer. intellexit
tyriacã esse venenosam. i. similẽ veneno ɔsiderata virtute simpli-
ciũ: nõ aũt ɔsiderata sua forma specifica. ¶ Et iõ ad rõnes inquãtũ
ɔtra hoc arguũt. ¶ Dõm ad primã ꝙ tyriaca per formã specificã
nõ est media inter medicinas siue nãm corporis ⁊ venena. Et cuʒ
diciƚ ꝙ medicia liberãs a veneno est media ⁊c. Dõm ꝙ ꝓpositio
vniul'r accepta est falsa: vt apparet per ipsum Auer. 5. colliget vt
diximus. ¶ Ad scđam dõm ꝙ arguit tyriacã ex parte simplicium
hẽre aliq; venenositatẽ. ¶ Ad rõneʒ tertiã ⁊ quartã simul dõm ꝙ
hoĩem qui est vsus tyriaca nõ pati a venenis nõ est qꝛ sit fact⁹ ve
re similis sicut ferrũ ferro: nec qꝛ sit vere ɔtrarius: sicut calidũ fri
gido ⁊ albũ nigro: sed hoc est qꝛ dedit sibi vnã ꝓprietatẽ que stat
cũ sanitate bona per quã ꝓprietatẽ nõ est paratuʒ pati a veneno:
ĩmo agere in venenũ: sicut dicim⁹ ꝙ lignũ est ꝯriũ: nec simile ma-
gneti ꝗuis nõ patiaƚ a magnete: sed est hoc ꝓbatũ euidẽter qꝛ cõ
cessum ab oĩbus. famosum enĩ ⁊ ɔcessum est ꝙ vsus ficuũ cũ nuci-
bus vel auellanis ꝓdest venenis: ita ꝙ homo q illis vtiƚ securaƚ
ab ĩpressione venenoꝝ: vt Gal. scđo alimẽtoꝝ ca. 26. ⁊ Aui. 4. cañ.
fen. 6. ⁊ Auer. 5. colliget cap. 40. ⁊ amicus eius Zerangi in antido-
tario cap. de tyriacis. sed hoc nõ nisi qꝛ dant corpori vnã ꝓprieta
tem per quã nõ patiatur a venenis: ⁊ tñ hec ꝓprietas siue natura
nõ est vere similis veneno nec vere ɔtraria: sed qꝛ est h cui⁹ signũ
est ꝙ homo sanus põt vti ficub⁹ ⁊ auellanis. secure sũt. n. de cibis
sanoꝝ: nisi ꝙ nuces nocẽt lingue vt ipse dicit. Amplius si grana cy
tri ꝯm Auer. 5. colliget cap. 21. ɔferẽt venenis ⁊ similia illis: vt ce-
rebra gallinarũ ⁊ carnes cancroꝝ ꝯm Rabimoysen in tractatu de
venenis cap. 4. ego querã ab Auer. quã similitudinẽ vel quã con-
trarietatẽ habẽt cũ venenis nisi ɔtrarietatem disparitate opposi
toꝝ ⁊ nõ ꝓpriã siue nullã. cõmixtio enim granoꝝ citri nõ facit in
nobis effectũ venenosum aut ɔtrariũ veneno contrarietate pro-
pria per quã homo distet a sua sana dispositione: ⁊ similr' cancro-
rum carnes ⁊ cerebra gallinarũ cũ vsus hoꝝ sit conueniens in sa-
nis hominibus. nullã causaʒ Auer. dat aliã nisi dictam. ¶ Ad quin-
tam dõm ꝙ tyriaca cõfert in ɔseruatione sanitatis ꝯm modũ su-
pradictũ. est enim de ea sicut de alijs rebus in qbus est iuuamẽtũ
multũ ⁊ nocumentũ multũ. Ex parte enim sue ꝓprietatis sequen-
tis formã ɔfert: ex parte operationis vehementis quã hʒ virtute
simpliciũ nocet: igiƚ opʒ medicũ esse prudentẽ in eius vsu: sicut ẽt
de vino accidit ꝙ ex parte sue ꝓprietatis est iuuans calidum no-
strum: ⁊ ex parte ꝗlitatis põt nocere vt nõ cõcedatur in regimine
pueroꝝ sanoꝝ. ¶ Ad sextam rõnem dõm ꝓpositioneʒ esse falsam.
nõ solum enim calor naturalis ɔfortatur cibis vt resistat venenis
⁊ egritudinibus: sed etiã alijs rebus que nõ sunt cibi sicut apđ eũ
de granis citri. ¶ Ad septimã rõnem dicenduʒ ꝙ Gal. loquitur de
medicinis que sunt medie ĩter medicinas ⁊ nãm corporis siue ve
nena: ⁊ iam ostensum est ꝙ nõ oẽs medicine liberantes a veneno
sunt tales. Jaʒ ergo appet ꝙ tyriaca sua ꝓprietate ɔfert in oĩbus
predictis in egritudinibus ⁊ in oĩbus alijs ex hac pte ɔferret: sed
nocumentũ in alijs quibusdã egritudinibus. esse posset maius iu-
uamento sue proprietatis. Quõ per virtutes simpliciũ cõferat in
ꝑdictis dispõnibus apparebit posterius: ⁊ apparet quõ cõfert cõ
trarijs dispõnibus: verbi gratia ipsa ɔfert in retẽtiõe cursus san-
guinis ɔfortãdo virtutem: ⁊ ad ꝓuocationẽ ẽt retenti aperiendo
vias ⁊ ɔfortando virtutẽ. vnde Gal. in lib. de cõmoditatib⁹ tyria-
ce cap. 5. Est aũt in mulieribus menstrualis sanguinis eductiua et
hemorroides in matrice ɔsistentes detẽtas multotiẽs aperit: mi
rabiliter aũt ⁊ ĩmoderatas sanguis excitationes sistere ɔsueuit: ⁊
multa alia subdit mõ ꝓposito cõformia. Cũ ergo dicit ꝙ iuuamẽ-
tum eius est vehemens ⁊c. ⁊ venenis ebibitis interficientib⁹ ĩtel-
ligit sola ꝓprietate ⁊ ad egritudines flegmaticas. s. proprietate ⁊
cõmuni ꝗlitate. s. virtute calefactiua ⁊ subtiliatiua ⁊ vẽtositates
malignas: vt sunt colice ⁊ thetani maligni vẽtosi paralysiʒ ⁊c. ꝓ-
prie de materieb⁹ frigidis ad eũ qui secum loquunƚ: ⁊ spẽs melan
cholie ⁊ mãm. i. melancholiã ꝓprie: ⁊ hoc resoluẽdo materias al-
baras. s. ⁊ morpheã: ɔfortat cor ꝓprietate: acuit sensus nõ solũ ꝓ-
prietate sed superfluitatũ ɔsumptione: vnde organa sensuuʒ fiunt
mũda. Alia patẽt vsq; ibi. Ad plures dolores ⁊c. i. ad eos qui pluri
mũ eueniunt a quacũq; causa: qꝛ cã eoꝝ qui plurimũ eueniunt est
vel mã viscosa grossa vel grossa vẽtositas vel mala vlcera intesti
noꝝ a mã maligna nõ multũ calida ad periodos amboꝝ. s. epatis
⁊ splenis induratarũ. ꝯm enĩ certos periodos sunt in diuersis ho-
minibus cã diuersoꝝ accidentiũ. Et melior descriptio postq; ostẽ
dit effectus tyriace ostẽdit quã cõpositionẽ debemus sequi qꝛ An
dromaci. s. radicẽ eius: qꝛ multi scribũt hec est tyriaca Androma-
ci ⁊ tñ nõ est eius. Accipitur igitur a libro Andromaci: ⁊ si Gal. vel
alij ausi sint mutare illã nõ fuit ꝓpter nocumentũ vel iuuamentũ
que eos vocaret ad illud faciẽdũ: sed vt de eis in posterũ esset me
moria: ⁊ vt in ipsa tyriaca saluetur eius vestigiũ. i. imago vt quili-
bet audiens tyriacã habeat imaginẽ ⁊ memoriam de Gal.

Dubiū 4^m

¶Dubitaꝛ aūt vtꝝ cōpōni tyriace ꝑ viros prudētes aliq̄d addi poſ
ſit.¶Videꝛ ꝙ ſic:ꝑ Aui.ſupra qui dixit.ſi adderes nucē muſca.nō
inuenires cū īpietate magna.Amplius Gal.addit multas medici/
nas vt ponit Galla Alzaragi ī antidotario trac.2.Amplius Auer.
5.colliget in fine dicit.homo quē tu ſcis.i.Aui.dicit ꝙ nō debemꝰ
aliq̄d addere de eius receptiōe quā facit Andromacus:ſed nolo
ei credere:⁊ volo ad tyriacā addē medicinas multas que nō erāt
note tēpore illo:⁊ de vnaquaqꝫ faciā ꝓbatiōnē:quare ipſaꝫ addi/
dero ſicut eſt lignū aloes ⁊ ambra ⁊ garioſi.Amplius Gal.in trac.
de tyriaca cap̄.6.miſcuit tyriacā cum oleo roſato ⁊ appoſuit ma/
lis plagis:⁊ inuenit effectū laudabilē:qua igiꝛ rōne ipſi miſcemꝰ
poſt cōpoſitionē oleū roſatū:eadē rōne in cōpoſitione.Item inuē
toꝛ tyriace fuit homo vnus cui parem nō eſt impoſſibile inueniri
⁊ meliorē qui addat ſupra ſciētiā illius.Et debemus credere hoc
de Gal.⁊ īpoſſibile videꝛ eundē incipere ⁊ finire vt dixit.G.in lib.
de virtutibꝰ nālibus primo.cap̄.14.Itē forma ſpeciei pōt ſaluari
infinitis indiuiduis in qbꝰ pōt eē varietas.multa ergo ſimplicia q̄
ponunꝛ hn̄t latitudinē ī eoꝝ q̄ntitate.poterit igiꝛ medicinaꝝ doſis
mutari.Amplius Dama.pria pti.afoꝛ.dicit ꝙ medicari ſm̄ libros

In opp^m

abſqꝫ ꝑfecta rōne ⁊ ſollerti īgenio moleſtū ē:q̄ ꝫ eſt ꝓtēꝰ cōpōne
tyriace ſm̄ illū librū operaꝛ.¶In ꝯriū.A.¶Dōm ꝙ addere cōpō/
ni tyriace dupl'r pōt ītelligi.Vel addere poſtq̄ eſt.ſ.cōpoſita ſicut
dari cū vino vel aq̄ ꝯcoctiōis aſſari vel ſimilibꝰ.Et ſic dico ꝙ pōt
ſibi addi:qꝛ ex quo per cōpōnē hꝫ ſuā formā nō ſic eſt ſuſpicādū ꝯ
ꝑmutatiōe virtutis eiꝰ ꝑ additionē cū alia re q̄ poteꝛ:aut ad ꝑteꝫ
ducaꝛ ſicut facimus eā potabilē ⁊ magis delectabilē cū aq̄ mellis
ducimꝰ eiꝰ virtutē ad matricē ⁊ vias vrine cū ꝯcoctiōe aſſari da/
mus ſibi q̄dā ꝓfundationē ī ꝑtes plagatas cū olo roſato:q̄ȯ oleū
ēt ꝯfortat ꝑtē:⁊ ſic vſus ē Gal.ea in dicto ca.⁊ multa ſunt iſtis cō
ſimilia.Iudico tn̄ in hoc bonū eē ſeq̄ ꝙ fideliores experimētabi/
liores vt.G.⁊ Halya.⁊ eis ſimiles ꝑceperūt ꝑꝑ illȯ q̄ȯ latet de oc
cultis ꝓprietatibꝰ īter res ⁊ res.Pōt ꝓter hoc ītelligi vtrū in ipa
cōpōne tyriace poſſumus alias medicinas ſil'cū alijs ponere:⁊ di
cimus ꝙ aut vis ſimpliciū tyriace opōnē ⁊ ſpālia iuuamenta per
illa ſimplicia:⁊ ſic potes addē res multas.Ꝟ.g.tyriaca ꝯfortat ce/
rebrū per ſpicā ⁊ ſticados ara.⁊c̄.Sꝫ ego volo ꝙ amplꝰ.ſ.ꝑ pl'es
alias medicinas ꝯfortet:⁊ ex h̄ magis ꝯfortet:⁊ addo nucē muſca.
vt ſupra Aui.lꝫ tepido ſmone ꝯceſſit addi nucem muſcatam:⁊ ſic
Auer.ꝓceſſit.Aut vis opōnē tyriace ſequētē illā formā ſuā ſpecifi
cā acq̄ſitā ex tali mixtiōe:⁊ vis multitudinē iuuamētoꝝ ex ea ꝑ il
lā formā.Et ſm̄ hoc dico nō eſſe tutū addē vel diminuere aliquaꝫ
rē vel mutare in eiꝰ pōdere:ſed ſtare in eo q̄ȯ īuenit experimentū
iuuatiuū ſicut fuerit experimētū eiꝰ qui ꝓmo illā īuenit:qꝛ ipē eiꝰ
īuenit iuuamētū q̄ȯ exꝑtꝰ eſt.rō eſt quā Aui.inuit forma ſpecifica
tyriace ſequiꝛ determinata pōdera medicinaꝝ:⁊ ꝑ ꝯn̄s determi/
natas nās eaꝝ:igiꝛ nō dꝫ fieri in ea mutatio:qꝛ ex h̄ poſſe eſt nō ſe/
qui illā formā.¶Aliq̄s tn̄ diceret ſe ſcire illa pondera ⁊ menſuras.
¶Rn̄det Aui.ꝙ tu neſcis q̄re illa pōdera.ſ.medicinaꝝ ⁊ ꝑ ꝯn̄s nu/
merus eaꝝ eſt cā ꝙ talis forma ſequaꝛ:ſic appꝫ de elemētis cō/
ponētibꝰ hoīem aut equū vel aliud mixtū:⁊ ſm̄ h̄ ꝓbareꝛ ꝙ ars al
chimie nō pōt vere ſciri:lꝫ ſit ꝯ Ieber.Innuit ꝫ Aui.nos bene ſci/
re pōdera medicinarū:qꝛ de q̄libet tātū poniꝛ ⁊ oēs ſimul tātū pō/
derāt.Sed tu neſcis q̄re iſta forma ſequiꝛ medicinas in tāto pon
dere:ſed al'r ſm̄ vnāquāqꝫ in ſūma:⁊ per ꝯn̄s numerū tot medici/
narū:ꝫ neſcis ſi mutatio numeri medicinarū ⁊ pōderis facit mu/
tari illā ꝓprietatē ēt cū es certꝰ ꝑ exꝑimētū ⁊ teſtimoniū antiq̊rū
ꝙ ſm̄ numerū medicinarū ⁊ pōderis tyriace Andromaci ſeq̄ꝛ illa
forma tyriacitatꝭ:ſꝫ ꝑmutādo neſcis ſi illȯ ſequaꝛ:⁊ ſi ē via addi/
ſcēdi ē ꝑ ſolā exꝑiētiā cū nā formaꝝ ſpecificaꝝ nō poſſit rōne īue/
ſtigari:vt Auer.ꝯfirmat.5.collig.cap̄.21.ꝫ ſi.G.⁊ alij poſt eum ſunt
exꝑti:⁊ ſub fide nobis ꝯfirmāt ꝙ tyriaca cōpoſita a.G.eſt habēs
ꝓprietates tyriacales mirabiles q̄les habuit tyriaca Androma/
ci.Et vltra poſſemꝰ ſeq̄ deſcriptionē.G.⁊ huic.A.nō ꝯtradicit:nō
tn̄ ex hoc q̄libet ſit audax mutare illā ⁊ addē vel diminuere ſm̄ ꝙ
ſibi placet vel iuxta ſuā eſtimationē:⁊ h̄ Aui.ītēdit.Et ad oēs au/
ctores appꝫ ſolo.¶Et cū diciꝛ ꝙ Andromacꝰ fuit vnus hō.Dōm
ſm̄ ꝙ innuit Auicē.in tracta.de viribꝰ cordis.2.cap̄.4.ꝙ ſcientia
quā habuit Andromacus in cōpoſitiōe tyriace nō eſt credēdū ꝙ
fuerit ꝑ viā rōnis:qꝛ ipē hoc īueſtigauerit:ſed in diuina q̄dā reue
latiōe aut re ſil'i illi:vn̄ dicit ibidē.Sapiētes aūt ſpeculatores ꝓci/
pue determināt ꝙ directio ad cōpōnē iſtarū medicinarū.ſ.tyria/
ce ⁊ metridati ꝓceſſit ab īſpiratiōe ac ꝓuidētia diuina aut a re ī/
ſpiratiōi ſili.eteni deductio rōnis nō ꝑtingit efficaciā cōpōnis ip/
ſarū.Qꝛ aūt rō hoc inueſtigare nō poterit iā appꝫ:ſꝫ ꝙ caſu acci
derit nūc videꝛ eē poſſe ꝓpinquū:cū in h̄ capl'o accidit caſualis in/
uentio cuiuſcūqꝫ doſis medicine ſimplicis ponēde in tyriaca.erit
eni h̄ imaginabile ꝙ Andromacꝰ vellet cōponē vnā medicinā vti/
lē ad multa ꝑ multitudinē ſimpliciū ⁊ ꝙ caſual'r tot res ⁊ tāti pō/
deris accepit ex quot ⁊ q̄ntis adinuicē ꝯfractꝭ reſultauerit illa for/
ma tyriace ſicut ſiq̄s ignorās caſu ponat mercuriū vt faciat cēci/
briū ⁊ ꝓter ītētionē ꝯſecutū ſit argētū:ſꝫ iſte difficilis caſus eſt cū
nō ſit vnus:ſed multi in vno tꝑe ⁊ ad vnū finē:⁊ iō meliꝰ eſt credē
ꝙ diuina inſpiratione q̄ntū ad gradus ſupremos ꝓphetie aut a re
ſimili q̄ntū ad gradus inferiores qui ſunt ſimiles ſomnis hoc ꝓue
nerit.¶Ad aliā dōm ꝙ forma tyriace hꝫ latitudinē in ꝑparatiōe
q̄ nō ſunt qui cōponāt illā in punctuali mēſura exiſtētia.Nā nun/
q̄ꝫ hec tyriaca fuiſſet inuēta niſi ſemel:nullus enīꝫ perueniſſet ad
pūctualē menſurā quā Andromacus fecit vna vice:⁊ h̄ ꝑꝑ diuerſi
tatē balātiarū ⁊ inſtrumētoꝝ cū qbꝰ fit trituratio ⁊ ſimilia fere iſi
nita:ſed lꝫ ſint cū latitudine menſurarū pōderū eoꝝ ex qbꝰ cōpo/
niꝛ:tn̄ illa latitudo nobis eſt incerta:⁊ neſcimus q̄ntū ab illis pon
deribus poſſumus declinare.¶Ad damaſcenū dōm ꝙ multa ſunt
in medicina ſolo experimento credita:tn̄ cū vſu eoꝝ opꝫ rōnē con
currere:lꝫ enim ſcias a ꝓprietate tyriacam multa iuuamenta ha
bere:rationem oportet tamen concurrere in modo vſus eius.

¶Et tyriace quidē adſunt īfantia ⁊ pubertas ⁊ adole
ſcētia ⁊ ſenectus ⁊ mors.Et fit infans poſt ſex mēſes:
deinde incipit in pubertate ⁊ augmēto vſqꝫ ad tēpus
in quo ſtat per.x.annos in regionibꝰ calidis ⁊.xx.ānos
in regionibꝰ frigidis.Deinde ſtat aut.x.annos aut.xx.
Deinde declinat:aut poſt.xx.annos:aut poſt.xl.ānos.
Deide expoliaꝛ virtute tyriace aut poſt.xxx.ānos aut
poſt.lx.⁊ fit vna ꝯfectionū declinata a gradu tyriace.

¶Ubi primo ꝯſidera ꝙ lꝫ etas ſit diſpoſitio ꝓprie viuentibus at/
tributa:tamen īpropꝛie ⁊ ſimilitudinarie nō viuentibus attribui/
tur:⁊ illis minus īpropꝛie in quibꝰ ſm̄ tempoꝝ varietatē apparet
varietas effectuū:⁊ hoc eſt in tyriaca vt īuenit experiētia.¶Cō/
ſiderandū ſecūdo ꝙ infantiā hoīs accipimus primā cōnumeratā
a pꝛīcipio ortus ſiue animatiōis fetus in qua homo hꝫ formā hu/
manā:ſed debiles opōnes:⁊ ſic vſqꝫ ad.14.ānos.Pubertatē acci/
pimus pro etate manifeſti augmenti que īcipit poſt infantiā.ſ.in
14.anno ⁊ homo iaꝫ apparet fortis ⁊ magnus ⁊ durat vſqꝫ ad.25.
annos.Sed Gal.5.parti.afoꝛ.cōmē.10.adoleſcentiā accipimus ꝓ
tēpore ſui augmēti ⁊ pro tota iuuentute vſqꝫ ad.35.vel.40.annos.
Senectus ſumitur pro tota etate declinata:⁊ ſub hac confuſa ac/
ceptione etatum Aui.⁊ alij attribuerunt etates tyriace.

Dubiū 5^m

¶Dubitaꝛ vtꝝ tyriaca debeat dici fermentata tꝑe quo incipit in
ea infantia.ſ.poſt ſex mēſes an quo tꝑe.¶Videꝛ ꝙ nō:qꝛ Gal.in li
bello de cōmoditatibꝰ tyriace cap̄.4.dicit ꝙ digeriꝛ.i.fermētaꝛ
tꝑe.12.ānoꝝ.Amplius Auer.in trac.de tyriaca dicit que eſt q̄tuoꝛ
annoꝝ nō hꝫ virtutē tyriace que eſt in ſūmo bonitatis.ſed iſta eſt
virtus fermētatione acq̄ſita.ergo illā nō hꝫ ante.4.annos.⁊ ſic ꝫ
nec in ſexto menſe.Amplius tyriaca in qua virtus opij eſt mani/
feſta nō eſt fermētata:ſed q̄n eſt ſex menſiū eſt virtꝰ opij manife/
ſta vt ꝯcedūt qꝛ eſt noua:ergo nōdū eſt fermētata.¶In ꝯriū ſumi
tur ex intētione Aui.qui dicit eā infantē poſt ſex menſes.mō ſicut
infans formā hꝫ humanā:ita tyriaca tyriacitatis formā.Amplꝰ
ſi Aui.voluiſſet tunc tyriacā nō hēre formā:ſed diſponi ad formā
tyriacalē:tunc nō īcepiſſet a ſexto mēſe:īmo ab hora cōpōnis:qꝛ
tunc preparaꝛ ad formā acquiſitā per fermētationē.Amplꝰ cū ty
riaca ꝯficiꝛ tꝑe veris:qꝛ tūc vꝛ tēpus ꝯueniēs:apparet ꝙ ſtatim
in eadē eſtate īcipit ebullire ⁊ fermētare:ſi ergo in īfantia nō acq
raꝛ forma ſed diſponiꝛ:nō debuit Aui.dicere poſt ſex mēſes hoc
fieri.¶Iſta q̄ȯ eſt in qua paruꝫ hō pōt ſibi vel alijs ſatiſfacere:qꝛ
nō pōt ꝓbari aliq̄ duarū partiū.ſ.affirmatarū vel negataruꝫ in h̄:
apparet ex Aui.in trac.de viribꝰ cordialibꝰ loco allegato q̄ dicit ꝙ
nec apud nos nec apud Gal.eſt demōſtratio in tꝑe fermētatiōis:
dicemus tn̄ ſm̄ noſtrū poſſe:⁊ dicamus ꝙ tyriaca diciꝛ fermēta/
ta qꝛ perfecta:ſicut ergo diciꝛ homo ꝑfectꝰ ꝑ formā ſolū:⁊ nō ſm̄
alias diſpōnes ſicut īfans:vel ſm̄ formā ⁊ accidētia vt puber ⁊ in
hoc ſunt gradus vſqꝫ ad cōplementum iuuētutis:⁊ ſimil'r tyriaca
pōt dici perfecta in forma tyriacitatis cōi:lꝫ nō in accidētibꝰ oī/
bus:niſi inquātū ad formā preparauerūt:⁊ tūc tyriaca eſt īfans.
Vel diciꝛ ꝑfecta in forma ⁊ accidētibꝰ:ſicut iam ꝑfectꝰ homo eſt
cū incipit pubertas quēadmodū ab etate pubertatis vſqꝫ ad prin
cipiū ſenectutis eſt dare gradū in cōplemēto diſpōnis hoīum:qꝛ
minus perfectus eſt ad principiū iuuētutis:in iuuētute aūt hꝫ vlti
mū cōplementū diſpoſitionū:⁊ hoc Aui.hic vocat adoleſcētiā:ſic
ꝯſimiliter ⁊ in tyriaca:⁊ quēadmodū a principio ſenectutis rema
nēte forma ſubſtātiali hoīs homo ꝓcedit deficiēdo in diſpoſitio/
nibus membroꝝ vſqꝫ ad mortē:ſic tyriaca poſt ſenectutē minora
tur.Sunt ergo apud Aui.tyriace etates quatuoꝛ.ſ.infantia puber
tas adoleſcētia ſenectus.His ꝓmiſſis dicemꝰ ꝙ Aui.imaginatur
aliq̄ꝫ tyriacā citius fermētari:vt in regione ⁊ clymate calidis.ali
quā tarde vt in frigidis.caloꝛ enī aeris eſt ille q̄ digerit ⁊ fermen/
tat:vt ſupra diximus:⁊ dedit ꝑ hoc Aui.ītelligere alias ꝯditiones
occurrētes:vt locꝰ calius teribiliū triturabiliū trituratio ⁊ bōa cō/
mixtio ⁊ ꝯbita obturatio vaſis ⁊ medicīaꝝ vigoꝛ validioꝛ:oīa fa/

ciunt ad citam digōnē siue fermentationem tyriace: ⁊ ꝯtraria ad ꝯtrium: lʒ de vigore medicinaꝝ an citius faciat fermētari hēat dubiū. Incipit ergo apud. A. īfantia tyriace post sex mēses: ⁊ in hoc determinauit vnū tēpus citra qḋ nō est in aliq̄ etate: sed est sicut mā in matrice nondū aīata ꝙ hoc tēpus est a die cōpōnis vsqꝫ ad sex mēses post hoc est principiū īfantie: ⁊ nō determinauit in hoc Aui. tēpus qꝛ nulla de hoc habet certa scīa sed ꝯiecturalis. scimꝰ tñ ex Aui. ꝙ nō est vltra annū: sed infra: qꝛ aliter dixisset fit īfans post annū: tandē Aui. istā infantiā ⁊ pubertatē simul ꝯfundit ꝙ sit perdurās vsqꝫ ad decē annos in tyriaca que cito fermētatꝰ: sed in tyriaca que tarde fermētatꝰ sit durās vsqꝫ ad. xx. annos: ⁊ īcipit vigesimus vel decimus a principio sue cōpōnis vel a sexto mēse antequā nō fuit infans: nec in aliquo gradu tyriacitatis vnius nature ⁊ exponatꝰ textus sic. Fit īfans tyriaca post sex menses: qꝛ a sexto mēse post vsqꝫ ad annū dictū: sed cū facta est īfans īcipit in pubertate ⁊ augeri manifeste vsqꝫ ad finē augmēti. s. finis augmēti ⁊ hoc tēpus est tēpus in quo stat: ⁊ est post. x. annū vel. xx. itaqꝫ Aui. per tēpus. x. annoꝝ in tyriaca cito fermētata: ⁊ per tēpꝰ viginti annorū in tyriaca tarde fermētata ītelligit tēpus qḋ includit infantiā in sui pricipio ⁊ pubertatē ⁊ augmētū in sui ꝓcessu: qḋ tēpꝰ stat. i. est tēpus status. deinde. s. post decēʒ annos vel viginti q̄ sunt anni infantie pubertatis ⁊ augmēti stat. i. etas statꝰ dicta adolescētia ⁊ stat. x. annis tyriaca que fuit infans ⁊ pubes. x. annis. vel stat. xx. annis que fuit pubes ⁊ īfans. xx. annis: deīde declinat post. xx. s. illa que fuit īfans ⁊ pubes in decē annis adolescens stans decē annis. aut post. xx. s. illa que fuit īfans ⁊ pubes. xx. annis ⁊ stetit etiā xx. annis. deinde expoliatꝰ ⁊c̄. cōprehēdit ergo Auicen. totā latitudinē tyriacarū inter duas extremitates. Nam quedā est tyriaca breuis vite que cito fermētatur ⁊ cito finitꝰ: sicut homo q̄ breues hʒ etates: vt in regionibꝰ calidis. Quedā est tyriaca lōge vite longas habēs etates sicut homines lōge vite in regionibus frigidis vel tēperatis. Tyriaca breuis vite est īfans vel pubes vsqꝫ ad. x. annos: deinde est in statu. x. annis ⁊ sunt. xx. deīde vsqꝫ ad. x. declinat: ⁊ sunt. xxx. ergo post. xxx. annos hec tyriaca cito fermentata est mortua: ⁊ hͦ est qḋ dicꝰ: est expoliata virtute tyriace post. xxx. annos. Tyriaca longe vite est infans ⁊ pubes. xx. annis ⁊ alijs. xx. stat: ⁊ alijs. xx. ḋclinat: ꝫ post. lx. annos est mortua: ⁊ in hͦ Aui. inuit varietates tyriacarū in hac latitudine. Remanet ꝫ ꝯfusum ab. A. tēpus ꝓprie infantie ꝯtra distinctū tēpori pubertatis: sed hoc nō erat declarabile: ⁊ sufficit scire tm̄ testimonio eius ⁊ alioꝝ auctorum ꝙ tyriaca hʒ tria tēpora. s. augmēti status ⁊ declinationis. tēpus augmēti est īfantia ⁊ pubertas. tēpus statꝰ est tēpus sue adolescētie: vt īproprie hic adolescētia sumatꝰ ꝓ iuuētute. tēpus declinatiōis est sua senectꝰ. ꝟ Ex qbꝰ soluitꝰ questio an tyriaca sit fermentata post sex mēses. s. qñ fit infans. Et dōm ꝙ est fermentata qñ est infans. i. hʒ formā vnaʒ tyriacalem: hoc apparet de mente Aui. nā etates tyriace tūc incipiūt in ea. s. qñ est infans vt sic arguantur discursus nostri per etates tunc īcipiunt qñ res est facta vna: ergo sic in tyriaca: sed cū est facta vna: tūc est fermētata hñs vnā formā. ꝟ Cōsiderādū aūt qḋ dixit fit: qꝛ est ꝓpinquuʒ fieri qḋ pōt dici factū esse: ⁊ dixit hͦ: qꝛ non poterat ꝑfecte hͦ determinare. ꝟ Cōsiderādū scḋo ꝙ hoc tēpus post sex menses est ꝯfusum: ⁊ inuenimus in eo diuersitateʒ quā auctores credo intellexisse. Nam Auer. in fine tractatus de tyriaca dixit ꝙ poīe est ꝙ ꝯferat tyriaca que est vnius anni: qꝛ sup ipā trāsiuerunt q̄tuor tēpora. s. anni: quasi dicat cū sol reuolutus fuerit in hoc spatio credendū est eaʒ esse fermentatā. Et subdit. possibile est vt ꝯferat que est sex mensium: ⁊ hoc appꝫ qꝛ si Auer. ⁊ alij auctores vellēt medicinaꝝ simpliciū fortē operationē statim post cōpositionē earū darent. Et si dicerēt ꝙ volūt remitti audaciā simpliciū ꝗuis nō sit fermētata: dicemus ꝙ per minorationē dosis eiꝰ vel minus ponēdo de fortibus simplicibꝰ posset hoc ꝯseq. Suspicabile igitꝰ est ꝙ post sex mēses tyriaca sit fermētata. s. habēs formā vnā. Hanc sentētiā scripsit Salla azarāgi ca. de tyriaca. vbi dicit ꝙ. xviij. mēsiū securius administratꝰ qm̄ tūc cōpletꝰ tēperamētū eiꝰ ⁊ fermētatio: ad minꝰ post sex menses administrari pōt ⁊ cōpletur eius virtus vsqꝫ ad xxx. ānos. ꝟ Dicemus scḋo ꝙ ꝗuis tyriaca sit fermētata post sex menses: qꝛ hʒ formā tyriacalē vnā ꝙ ipsa nō est tūc fermētata. i. cōpleta quo ad omnia accidentia sicut dicimus adolescenteʒ esse cōpletū: sed tēpus fermentationis huius minus est vsqꝫ ad. 10. annos ⁊ maius vsqꝫ ad. 20. ꝺm Aui. ꝫ hic sunt intrinseca tēpora. ⁊ saluatur sermo dicentiū ꝙ tyriaca est fermētata vsqꝫ ad. 12. sicut. S. dixit: qꝛ loquitꝰ de fermētatiōe cōpleta quo ad oīa. ⁊ saluatꝰ sermo dicentiū ꝙ post annū est fermētata ⁊ ꝙ. 4. annoꝝ ⁊. 5. ⁊. 7. annoruʒ est fermētata: ⁊ de fermētatione qua ipsa est īfans ⁊ pubes. Et cū ꝯsiderabis auctores medicine videbis ꝙ q̄libet vadit sua via cuʒ sua estimatione: ⁊ hoc qꝛ nulla via est syllogistica que ḋterminet tēpꝰ. in his fermētationibꝰ posset dicere ⁊ q̄libet pōt stare iudicio suo p̄ter ꝙ ꝯtrarius eū vincat: ⁊ quilibet primo pōt dicere verū: ⁊ hec oīa innuebat Aui. in tractatu de viribꝰ cordialibus. c. 4. scḋi trac. cū dicebat. perficitꝰ fermētatio eiꝰ ꝺm modernos in annis. 10. ꝺm aūt Gal. in annis. 20. ꝺm diuersitatē caliditatis ⁊ siccitatis regionū ⁊ clymatū. apud aliquos modernos speratꝰ eiꝰ iuuamētum post sex menses: ⁊ ipse modernus fuit ipsemet Aui. ⁊ Azarāgi. Et subdit. verūtamē nec apud nos nec apud Gal. demonstratio est in hoc. Sunt ergo res p̄dicte q̄dā suasiones. ꝟ Ad ꝯtrariū dōm est ꝙ Auer. rex dixit. Nā tyriaca que est in sūmo bonitatis est ista que est sicut perfectꝰ homo adolescētie: ⁊ ista nō est illa que est īfans. ꝟ Ad scḋam dōm ꝙ in fermētata recēti ⁊ que est infans pōt esse ⁊ est virtꝰ opij manifesta: lʒ añ hoc sit manifestior. ¶ Dixit postea ꝙ fit vna cōfectio. i. nō est amplius tyriaca. quid tamē sit ⁊ quā opōnē facit nō curauerūt experiri: sed est sicut cadauer tyriace.

¶ Et opʒ vt detur in potu morso de illa que est recēs ⁊ fortis ⁊ reliq̄s q̄bus in potu datꝰ de illa que est debilior. Et fortasse est necesse vt in potu detꝰ morso de recenti ex medio aureo vsqꝫ ad aur. j.

¶ Distincta tyriaca per etates ponit cui detur recens ⁊ cui antiq̄: ⁊ vult ꝙ morsui venenato ēt per potū detur recens fortis de qua forsan detur ex. ʒ. j. vsqꝫ ad aureū vnū. sed alijs vt in habētibꝰ egritudīes detur debilior. ¶ Cōsiderādū ꝙ vt Aui. a nobis tolleret cōfusionē etatū tyriace ad duas summas reduxit oēm tyriacā. Naʒ aut est recens fortis aut est debilior: ⁊ recentem fortē p̄cipit dari venenatis: debilē v̄o alijs qui non sunt venenati.

Dubᵐ 6ᵐ

¶ Dubitatur an tyriaca recēti debemus vti in venenis ⁊ debili in egritudinibus. ꝟ Uidetur ꝙ nō: qꝛ Gal. quinto de igenio sanita. ca. 13. dedit recentē tyriacā que erat. 4. mensiū mulieri habēti sputū sanguinis: ⁊ Aui. tertio cañ. fen. 10. in cap̄. de sputo san. ⁊ in multis egritudinibus inuenies hoc. Amplius nō videtꝰ ꝙ recens in venenis sit bona per Aui. in tractatu de viribꝰ cordis. c. 4. 2. trac. vbi dicit. Recēs tyriaca est pauci iuuamēti. ꝟ In ꝯtrariuʒ est hic Aui. ⁊ Haly. 10. practice. c. 5. s. de tyriaca. ꝟ Dōm ꝙ tyriaca dicitꝰ recens qꝛ nō fermentata sicut ante infantiaʒ. s. ante sex menses: ⁊ de hac recēti nō est hic sermo: ⁊ de hac recenti loquitur hic Aui. cū dixit ꝙ recens est pauci iuuamēti: qꝛ solū iuuat virtute simpliciuʒ ⁊ nō forma tyriacali. Alio mō dicitur tyriaca recens: qꝛ fermentata ⁊ nōdū incipiēs senescere: sed existens īfans pubescēs ⁊ adolescēs. ꝟ Dicamus ergo ꝙ si volumus sequi sn̄iam Haly. per tyriacā recentē intelligemus eā que iam est fermētata ⁊ infantiā trāsiuit ⁊ nondū incepit senescere: ⁊ hanc dicit dari venenatis. s. tyriacaʒ a 7. vsqꝫ ad. 30. ⁊ cā est qꝛ est fortis operationis. sed tyriaca debilis apud eū est tyriaca senescens: que cum sit debilis operationis dʒ dari in egritudinibꝰ in q̄bus nō queritur tā fortis operatio ꝗ fortis requiritur in homine venenato: ⁊ hoc est qḋ dicit in p̄allegato capitulo. Recēs quidē datur ꝯtra reptiliū morsus serpētūqꝫ letaliū ⁊ tyriarū canisqꝫ rabiosi venena ⁊ letales potiones: qm̄ qḋ ex his accidit nocumētū graue est ⁊ medella indiget forti: ⁊ tyriaca que. 7. fuerit annoꝝ donec fiat. 30. fortior est ⁊ actiōis valide: que aūt hunc trāsiuerit terminū morboꝝ adhibetꝰ medellis qui medicaminibus nō egeāt validis quale est tyriaca recēs. Jam ergo cū textu Haly. pōt transiri super textū Auicē. ⁊ dixit Haly. ꝙ tyriaca. 4. mensiū quā dedit Gal. est de sūma ḋbiliū in hoc ꝙ nō est fermentata. Nos aūt dicamus ꝙ opʒ volentē scire vbi est expediēs recens tyriaca ⁊ vbi nō recēs: p̄intelligere que tyriaca sit fortior ⁊ q̄lis sit earū fortitudo. In hoc enī inuenitur discordia ꝺm voceʒ. Nā Aui. recentē dicit esse debilē in tractatu de viribꝰ cordialibꝰ. loco allegato. ⁊ Auer. in trac. de tyriaca. ⁊ hic Aui. recētē appellat fortē: ⁊ Gal. in lib. de cōmoditatibꝰ tyriace. c. 4. eā tyriacā que est 5. annoꝝ aut septē appellat fortē. ⁊ ītelligit fortiorē ꝗ istā que est xij. annorum. Dicamus ergo ꝙ fortitudo tyriace est duplex. Una est que est fortitudo simpliciū: ⁊ ista est in ea quāto simplicia sunt minus permutata ⁊ incipit ab hora qua est perfecta eius cōpō: ⁊ ꝓcedūt simplicia suam debilitādo virtutē ꝓpriā sicut procedunt sese alterando ⁊ accipiēdo alterationē ab aere. Alia est fortitudo tyriace que est forma tyriacalis: ⁊ ista incipit ab hora q̄ est fermētata. Et si per istā formā tyriacalē ītelligamus substātialē forma ipsa ꝑmanet ab instāti fermētationis vsqꝫ ad mortē tyriace. Sed si ītelligimꝰ per hāc cōplexionē quādā que ad formā p̄parauerit: ⁊ est cōplexio cū qua tyriaca agit: tunc dicemus ꝙ ipa est variabilis in maiori vel mīori ꝑfectione sicut cōplexio humana: ⁊ in p̄ncipio fermentationis hʒ hec cōplexio nām ꝓpriā qualitatibꝰ simpliciū sicut infans ⁊ pubes habēt cōplexionē ꝓpinquā principijs spermaticis. Postea hec cōplexio ꝓcedit elōgando a natura simpliciū ⁊ perficitur sicut perficitur cōplexio humana: ⁊ hoc est cuʒ facta est tyriaca iuuenis sicut etiam iuuenis homo. post hoc procedit ista cōplexio diminuendo in perfectione quāuis stet forma substantialis tyriace sicut fit simile in sene quāuis stet anima.

Dubiū pᵐ sub. 6.

¶ Sunt aūt hic dubitationes nō pauce. Prima vtrū ista cōplexio vna que p̄parat vel ꝯseq̄tur formā tyriace sit in tyriaca alia res positiua ⁊ distincta a q̄litatibus siue cōplexionibus oīum simplicium simul an sit oīno idem. Hanc dubitationē sic pure physicaʒ

hic omittimus ⁊ dicamus ꝙ quid sit de hoc medicum opꝫ tenere ꝙ alia est operatio ꝓueniens a forma tyriacali cõmuni vt cõmunis est ⁊ vna ⁊ alia eius operatio a virtute simpliciũ vt simplicia. Nã aliquando est vna ⁊ nõ est alia vt operatio simpliciũ. Aliquando est vt nõ fermẽtata ⁊ nõ est operatio cõplexionis cõis existentis in tyriaca. Et aliquãdo est fortis operatio simpliciũ sicut in recenti ⁊ nõ est tam fortis operatio cõmunis cõplexionis quin sint aliqua simplicium virtus lꝫ ẜm plus vel minus refracta.

Dub. 2m sub.6.

¶ Secũda dubitatio est que sunt principia in hac transmutatione quãdo iam tyriaca est facta vna.s.fermentata qua trãsmutatione trãsit de infantia ad pubertatẽ ⁊ iuuentutẽ ⁊ senectutẽ. Et dicem⁹ ꝙ hic sunt eedẽ difficultates que sunt de corruptione mixti an sit ab intra vel ab extra ⁊ de actione calidi in humidũ. Dicas ergo ꝙ virtutes simpliciũ medicinarũ saluate in tyriaca fermẽtata sunt principia harũ trãsmutationũ. Uel dicas ꝙ hoc fit a calido ꝯtinẽte ⁊ iõ in aere calido citius fermẽtat̃ ⁊ citi⁹ per etates discurrit. Uel dicas ꝙ caliditas cõplexiõalis que est forma tyriace suũ humidũ in quo fundat̃ sicut in stõcho trãsmutat semꝑ exiccãdo ⁊ in hac trãsmutatione fiunt ꝓdicte dispõnes etatiue. Uel dicas ꝙ in fermẽtatione tyriace ꝯsurgũt duo corpa: quoꝝ vnũ est magꝭ spumosum ⁊ subtile qđ est sicut spirit⁹ ĩnatus in aĩalib⁹ ⁊ est agens. aliud est corpus corpulentũ ⁊ est patiẽs ⁊ ambo simul iuncta sũt tyriaca ⁊ ambo etiã simul ab aere patiũtur ⁊ forsan ꝙ plures cãe de dictis simul ꝯcurrunt: quacũqꝫ tamen via incedas hic non curamus. Ex his ergo colligimus ꝙ tyriaca ante fermẽtationẽ.s.añ infantiã est vno mõ fortis.s.per simplicia: alio mõ debilis qꝛ non habet formam tyriacalẽ vnam. Tyriaca ꝟo que est infans ⁊ pubes dicit̃ fortis tam in virtute simpliciũ q̃ꝫ in forma cõmuni quaꝫ hꝫ. Tyriaca que est iuuenis dicit̃ fortis ꝓprie in forma tyriacali ⁊ nõ sic fortis in forma simpliciũ. Tyriaca ꝟo senex est debilis in vtrisqꝫ. Et apparet ꝙ aliqñ auctores cũ dicunt tyriacã recentem siue fortẽ intelligũt eam ante fermentationẽ sicut intelligit Auic. 3.cañ.fen.10.cap̃.de sputo sanguinis. Aliqñ per tyriacã recentem vel fortẽ intelligunt fermentatã de pauco tẽpore.s.infantẽ aut puberem que crescit: ⁊ hoc mõ Gal̃.nominat tyriacã fortẽ.v.vel.vij. annoꝝ ⁊ vocat eã adolescentẽ.i.crescentẽ ⁊ nõdũ factã iuuenẽ vt appꝫ cap̃.4..libri de cõmoditatibus tyriace. Aliqñ intelligũt per tyriacã recentẽ vel fortẽ a principio fermẽtationis vsqꝫ ad ꝓnm senectutis ⁊ ꝓprie cũ iam trãsiuerit infantia.s.a.iiij.vel.v.vel.vj. ãno vsqꝫ ad principiũ senectutis: ⁊ tñ tyriaca breuis vite est.xxx. annoꝝ spatiũ cõputando a principio cõpositionis siue fermentationis qđ tẽpus assumpsit Serap̃. Haly.⁊ sic Haly.dicit tyriacã recentẽ.s.fermẽtatã vsqꝫ ad senectutis ꝓcipiũ. Uidemus igitur quid Aui.intelligit per tyriacã recentẽ fortẽ: ⁊ apparet ꝙ ĩtelligit tyriacã fermentatã: qꝛ ante fermentationẽ nõ põt dici oĩ fortitudine fortis: ⁊ intelligit eã ab etate infantie vsqꝫ ad principiũ senectutis: ⁊ hoc apparet per hoc qđ distinguit eã antique debili. Apparet etiã ꝙ experimẽtũ qđ fit de ea in gallo morso verificat̃ de tyriaca fermẽtata vsqꝫ ad ꝓncipiũ senectutis: ⁊ sic ⁊ recẽs ⁊ fortis ĩtelligit̃ ab Humay sup Andromaco ĩ ca.ð mõ ꝯfectiõis tyriace.

¶ His habitis dicemus ad q̃õnem. Primo ꝙ tyriaca qua vtimur ꝯtra venena nõ debet esse recẽs ante fermẽtationem: ⁊ hoc qꝛ nõ hꝫ rõnale iuuamentũ qđ fit a forma cõi. Scđo ꝙ tyriaca tꝑe fermẽtationis vsqꝫ ad senectutẽ est qua debem⁹ vti in venenis: rõ qꝛ ꝯtra venena opꝫ vti tyriaca fortiter ĩprimẽte. Hꝫ aũt facit fermentata q̃ nõdũ senuit. Tertio ꝙ qñ cũ opõne a ꝓprietate vis opõnẽ maiorẽ simpliciũ tãto eligas eã in fermẽtatione magis nouã. ꝟ.g. vellẽ a tyriaca fortẽ exiccationẽ per carnes vipere vel fortiorem stupefactionẽ per opiũ: eligimus illaꝫ que est infans aut pubes. ⁊ sic loquebat̃ Gal̃.in principio libri de cõmoditatib⁹ tyriace. Quarto ꝙ q̃to cũ operatione a ꝓprietate vis ꝙ simpliciũ operatio sit magis refracta tãto eã eligas magis iuuenẽ factã. Quinto dico ꝙ in egritudinibus.ꝟ.g.paralysi q̃rtana humiditatibus stomachi superfluis oppilatione matricis ⁊ ꝯsimilib⁹ regulariter vti debem⁹ tyriaca ãtiqua. rõ est: qꝛ in istis nõ querit̃ fortis operatio que est in cõi tyriaca ante senectutẽ: sufficit ergo in eis tyriaca senescẽs. Sexto dico ꝙ coacti ꝓpter mãm egritudinis que est de mã venenosa aut illi ꝓpinq̃ damus tyriacã quã damus venenatis. coacti ẽt ꝓpter aliqualẽ vehementẽ intentionẽ ꝑficiendã per aliqđ simplicium positoꝝ in tyriaca que virtus fortior est in nõ fermẽtata dam⁹ tyriacã recentẽ nõ fermẽtatã sicut in sputo sanguĩs. Quãdo Galenus voluit fortẽ operationẽ opij in faciẽdo dormire spissatione catarri dedit tyriacã quatuor mensium. quãdo aũt voluit abstersionẽ a partibus pectoris dedit eam vetustam: ⁊ forsan intelligit ꝑ vetustã senilẽ ⁊ forsan iuuenẽ distinctã cõtra puberẽ. qđ tñ voluerit nescim⁹. Gale.tñ in tractatu de cõmoditatib⁹ tyriace illã eandẽ quã venenatis ꝯcessit videt̃ in egritudinibus ꝯcedere.s. fermentatã.12.annoꝝ esse: ⁊ hoc nõ disconuenit a dictis nostris.

Dubiũ 3m

¶ Dubitat̃ circa predicta si nullã habẽtes tyriacã nisi nuperrime factã.s.ab.8.diebus vel circa possumus vti illa. ¶ Credo ꝙ in venenatis ⁊ similibus melius est paꝝ aliquid de ea dare q̃ꝫ nõ dare.

Dubiũ 4m

¶ Secundo dubitat̃ qua tyriaca vtar in ꝯseruatione sanitatis an iuuenili an senili. ¶ Dõm ꝙ hec est in tua estimatione. Naꝫ inq̃tum tyriaca iuuenis excedit senilem in bonitate operationis per specificã formam tyriacalẽ: intãtũ est fortis operationis per simplicium virtutes vigorosas plus q̃ꝫ in senili. vtaris ergo quauis: sed iuueni tyriaca rarius ⁊ minus. senili aũt in pluri q̃titate ⁊ frequẽtius. Ex qb⁹ dictis cessant auctoꝝ vocales ꝯrietates. ¶ Nota hic dosim recẽtis.s.nõ senilis q est ab aur̃.5.vsqꝫ ad aur̃.j. Est aũt aureus qñqꝫ.ʒ.j.qñqꝫ minus q̃ꝫ.ʒ.vt apparet in cura hydropisis Aui. ⁊ qñqꝫ plus q̃ꝫ.ʒ.cõmunior ⁊ vsualior acceptio aurei est ꝓ.ʒ.j.⁊ tñ in nostris partibus plus q̃ꝫ.ʒ.tolerant venenati de tyriaca: immo quidam in die vna ꝓpter morsum presumpserunt de tyriaca vltra medietatem.℥.⁊ fuit tyriaca.vij.annorum ⁊ iuuati sunt.

¶ Et ex eis quibus distinguitur inter illam que est recens ⁊ fortis ⁊ inter antiquam ⁊ debilem ⁊ malam.

¶ Intelligit per antiquam eam que est in aliqua etate vsqꝫ ad senectuteꝫ. per malã intelligit eã que nõ est bone compositionis: qꝛ vel malis simplicibus vel nõ omnibus ⁊ proprie principalibus.

¶ Et de experimẽtis qdem est vt in potu sumat homo catarticũ ⁊ ꝯsideret̃ tunc si soluerit euꝫ sumat in potu tyriacam: tunc si retinet eũ est recens bona: ⁊ si nõ est mala. Et ex experimẽtis est illđ qđ dixit Gal̃. qm̃ opꝫ vt capiatur gallus syluestris quoniã ipse est siccioris cõplexionis q̃ꝫ ille qui nutritur in domib⁹: ⁊ existimo ipsum esse fasianuꝫ masculũ ⁊ mittatur super ipm animal venenosum: deinde det̃ ei in potu tyriaca: si ergo vixerit tunc tyriaca est bona. Et iterum experitur in illo qui in potu sumit opium ⁊ iusquiamũ nigruꝫ ⁊ alia. In napello autem iuuamentum tyriace est paruum.

¶ Docet igitur tripliciter experiri ⁊ in his omnes auctores greci ⁊ arabes ꝯcordant. ¶ Primũ experimentũ est ꝙ det̃ ei qui pharmacũ sumpsit. huius causa est: qꝛ pharmaca de quibus intelligit que euacuant exsoluendo habent aliquam naturam venenosam. vt innuit Mesue de consolatione medicinarum.2.cap̃.

Dub. 7m

¶ Hic surgit dubitatio Cõciliatoris differẽtia.127.an semper post assumptionẽ pharmaci sit sumenda tyriaca. ¶ Quia dicendum ꝙ nõ nisi pharmacũ sit venenosum effrenitans dico ex causa pharmaci: quia ex alijs causis potest competere.

¶ Scđm experimẽ.est qđ dicit Gal̃.s.in lᵒ de cõpõne tyriace q nõdũ ad me peruenit ⁊c̃.ꝙ accipiat̃ gallus syluester siue fasianus ⁊c̃.

Dubiũ 8m

¶ Dubitat̃ ad quid eliget̃ gallus iste ex hoc ꝙ est cõplexionis sicce. ¶ Est dõm ꝙ impressio taꝫ veneni q̃ꝫ etiã tyriace debet esse in eo manifestior ⁊ citius. nã venenũ non ꝯculcatur sub humiditate: sed cito penetrat ⁊ sic tyriaca. in gallo aũt domestico posset venenũ cũ humiditate ꝯculcari ⁊ tarde ĩprimere. ꝓpter hanc enĩ cãm dicimus ꝙ venenũ potatũ minus ledit hominẽ cibis repletuꝫ vt fen.6.4.cañ.cap̃.primo.⁊ cepe etiã ꝯfert in veneno: qꝛ generat in stomacho humorẽ humidũ plurimũ frangentẽ nocumentũ veneni vt scribitur canone scđo capitulo de cepis alioꝝ sentẽtia. Sed Humay super Andromaco ꝯtrariũ huius imaginatur: scilicet ꝙ si gallus domesticus nõ moratur post puncturã: sed cito moritur: qꝛ venenũ incedit in eo velociter: sed in macro non forsan. In hac aũt discordia stabitur experientie: ⁊ est simile ei qđ dicit Auicẽna quarto canone fen.6.secundo capl̃o. In excitando aũt aĩal venenosum ꝯtra gallum est diuersitas experientiuꝫ. quidam enĩ prius dant tyriacam quidam post: ⁊ in hoc est aliqua contradictio.

¶ Tertiũ expimẽtũ est ꝙ exꝑimur eã ĩ eo q sũpsit venenũ sic̃ opiũ ⁊ sil̃ia. Et ꝯsidera hic ꝙ lꝫ tyriaca stupefaciat ꝑ opiũ: tñ ꝯfert ꝯ venenũ qđ opiũ est ⁊ sibi simile vt iusqam⁹ niger q est peius appꝫ.

Dub. 9m

¶ Dubitatur q̃re non dixit de venenis calidis. ¶ Dõm ꝙ si venena sunt multũ calida.s.caliditate nociua nõ ꝯfert tyriaca vt in euforbio ⁊ castoreo ⁊ anacardo ⁊ arsenico. In calidis aũt nocẽtib⁹ a ꝓprietate plus ꝯfert tyriaca inquãtũ a ꝓprietate agit. In quãtum ꝟo tyriaca calefacit nocet. Remanet ergo in hoc medici iudiciũ. De napello idẽ dicit Serap̃.cap̃.de lapide bezar. qui aũt dicit.

¶ Et quãtitas eius vt expellat mortẽ est mora parua. Et forsitan medicamen de musco sicut existimãt qdã est magis iuuatiuum in eo q̃ꝫ omnia.

¶ Potest dupliciter exponi. Primo idest parũ retardat mortẽ vel idest nisi subito detur post napellũ: ita ꝙ parua interueniat hora nihil iuuat. q̃rto cañ.fen.6.cũ dicit. Tyriaca magna qñqꝫ cõfert in napello vsqꝫ ad terminũ. Id aũt qđ dicit de diamusco est in qᵒ multi ꝯcordãt de qbus est Azarauius in cap̃.de eo qui potuꝫ sumpsit albidũ napellũ. ¶ Consideranduꝫ aũt ꝙ preter has experientias

sunt alie: vna vsitata qbusdam ꝙ accipiaƭ filus de lino vel canape nõ multũ tortus ⁊ grossus decẽter enĩ inũgaƭ tyriaca ⁊ iuoluatur ad candelã de cera ⁊ accẽdaƭ sup ea lumẽ q2 nõ trãsibit ignis filũ ĩmo ibi extingueƭ ⁊ ego vidi hoc pluries ⁊ vidi qᵭ facit hec tyriaca recẽs ⁊ nõ senex: ⁊ imaginatꝰ sum ꝙ si nõ est ꝓprietas ꝙ faceret h̃ pp opiũ ⁊ feci dissolui opiũ cuꝫ pauco melle ⁊ silr experiri ⁊ extinxit lumẽ: lꝫ tale opiũ nõ sit electũ ꝺm Aui. scᵭo cañ. ⁊ Asarangi. z. ca. Alia expiẽtia est Joãnis de sancto amãdo: ꝙ accipiaƭ caseus recens ⁊ in vna pte ponaƭ venenũ: q2 dicit ipse: ponaƭ herba que vocaƭ toxicũ que facit ĩflare hoies ꝙ denigrabiƭ ibi caseus: ⁊ ꝙ si tyriaca ponaƭ ex alia parte q2 est bona fugabit illud venenũ. Ex hoc insurgit dubitatio vtrũ tyriaca sui ꝓprietate expellat a se venenũ lꝫ trahat ad se venenũ: de qua dicetur posterius.

¶ Quantitates autem que in potu dantur de tyriaca in vnaquaque egritudine sunt iste. Jn tussi quideꝫ antiqua ⁊ dolore pectoris ⁊ lateris daƭ in potu lupinus vnus in aq̃ mellis aut iulep si fuerit febris. Jn rigore aũt periodico ⁊ frigore ⁊ vomitu in initio periodi deƭ in potu lupinus vnus cũ aqua aut cuꝫ vino qᵭ nõ sit minus tribus vncijs neqꝫ plus quatuor vncijs ⁊ quinque. Et sumat in potu ille qui hꝫ colicã ⁊ inflationẽ in stomacho ⁊ puncturam quantitatem lupini cuꝫ aqua mellis aut iulep sicut scis. Et patiens casum appetitꝰ similiter in aqua aut vino sicut scis. Et de tyriaca lupinum in decoctione assari. Et detur in potu in hydropisi ante cibum lupinus vnus de ea deglutiendo aut cum quãtitate. ℥. j. ß. aceti cõmixti. Et sumat in potu patiens sputuꝫ sanguinis si fuerit tempus eius in egritudine propinquum vsqꝫ ad auř. vnũ in aceto cõmixto. Et si fuerit spatium cum eo antiquũ detur in potu vltimum in decoctione sumifuton mane ⁊ sero.

¶ Ponit tyriace doses. Cõsiderãdũ ꝙ dosis tyriace est res habita experimẽto q2 daƭ cõmuniter a q̃titate fabe vel lupini vsqꝫ ad. ℥. j. ad plus ⁊ nullus canon determinatus certe q̃titatis põt in hoc dari: sed credimus testimonio auctoꝝ ⁊ addimus ⁊ minuimus ad dosim scriptã ꝯsiderãdo virtutẽ ĩfirmi fortẽ aut ᵭbilẽ ⁊ cõplexionẽ calidã aut frigidã ⁊ etatẽ ⁊ regionẽ ⁊ ꝯsuetudinẽ ⁊ spẽm veneni ⁊ partẽ ꝓpinquã patientẽ vel longinquã ⁊ similia istis. ⁊ h̃ intellexit Auer. in tractatu de tyriaca. lege ergo textuꝫ Auicẽ. qui dat q̃titatẽ lupini in casibus pectoralibꝰ. s. de mã frigida ⁊ dat cuꝫ aq̃ mellis q2 pectori adaptaƭ: vel aqua zucchari si timetur in feb. calor mellis q̃uis enim mel nõ excedat tyriacã in calore: tamẽ ambo simul superflue calefaciunt. Jn rigore aũt dat cũ aqua si times calefactionẽ. cum vino si vis addere calefactioni. ¶ Considerandũ aũt ꝙ Auerrois vult ꝙ vinũ cũ quo tyriaca bibitur sit coctũ. hoc aũt nõ semper credo esse verũ: cum enim velles citam penetrationẽ tyriace melius esset vinũ subtile nõ coctũ cũ vinũ coctũ grossum sit vt. iz. terapentice. 4. capitulo. Datur patienti casuꝫ appetitus. s. ex grossis humoribus viscosis cum aqua mellis ⁊c. vel cuꝫ decoctione assari: q2 assarus sui caliditate ⁊ siccitate iuuat tyriacam in illoꝝ digestione ⁊ resolutione. Jn hydropisi debet trãsglutiri ante cibũ: ⁊ hoc quecũqꝫ fit ꝓprie a cã frida: lꝫ Serap̃. cap̃. 8. septimi dicat post cibũ: ⁊ forsan textus est corruptus ibi cũ q̃titate. ℥. ⁊c. cũ q̃titate tanti aceti. i. ante sumat tyriacã ⁊ postea acetũ aq̃ mixtũ ⁊ ponit hoc Serap̃. auctoritate aliquoꝝ ⁊ Halya. forsan hec est in hydropisi in qua est distemperãtia calida. Jn sputo sanguinis recenti cum intendatur quietationi cursus: ⁊ si pars est congelata in pectore ꝙ dissoluatur detur de tyriaca recẽti ad intentionem primã. Sed acetũ ad secundã intentionẽ datur cum ea vltimũ. i. vltima dosis. s. magna: sed in sputo aliquo datur antiqua tyriaca: vel si dareƭ antiqua tyriaca acetũ vincat eius caliditatẽ ⁊ abstergat mãs corruptas. ⁊ decoctio sumifuton. i. sebesten ad lenitatẽ pectoris. Humai vᵒ dicit ꝙ datur cũ aq̃ cũ qua decoctum est vinum: ⁊ si hoc voluit Auicẽ. per sumifuton nescimus.

¶ Jlle vᵒ qui patitur abscissionẽ vocis sumat in potu de ea fabam vnã in aqua mellis aut rob vue: aut teneat eam sub lingua. Et detur in potu ad vlcera intestinoꝝ ⁊ solutionẽ vẽtris cũ sanguĩe in aqua sumach. Et ad ꝯstrictionẽ anhelitus cum oxymelle squillitico qᵭ sit minus. ℥. j. ⁊ fiat gargarismus ad epilepsiã in primis: deinde detur in potu de ea quãtitas quarte auř. vnius vsqꝫ ad mediũ auř. in aqua aut oxymelle squillitico. Et similiter in dolore capitis ⁊ emigranea. Amplius ipsa frangit lapidem in vesica ⁊ renibus cũ potatur in decoctione apij ⁊ prohibet colicam passionẽ ⁊ retinet materiam. Et ille qui vtitur ea in hora sanitatis non nocent venena ⁊ non impendunt in eo nocumenta ⁊ fit securus ab egritudinibus pestilentie.

¶ Patet. Sumach qua stipticũ adiuuat eaꝫ in cõstrictione. ad cõstrictionẽ. i. a mã flegmatica grossa viscosa ad epilepsiã prius gargarizari p̃cipit vt ptes flegmatis ex ꝓximis partibꝰ educanƭ ⁊ rectificenƭ ptes postea data in potu ĩprimit melius in alias cerebrales mãs: ad qᵭ ẽt iuuat oxymel squilliticũ ⁊ ꝯfert ẽt in passionibus capitis. lapidi aũt vesice ꝯfert vt diximus supra. ⁊ se. apij ꝯducit eã ad partes illas. ꝓhibet colicã resolutiua virtute rectificatiua flegmatis ⁊ vẽtositatũ ad cholericã: ⁊ hoc rectificãdo malitiã siue venenositatẽ mãe cũ cholerica praua: de qua ꝓprie Serap̃. loquitur cap̃. de cholerica. ⁊ iste patet ex supradictis.

¶ Descriptio. ℞. trociscoꝝ squille auř. q̃draginta octo trociscoꝝ vipere auř. xxiiij. trociscoꝝ alindaracaron ⁊ piperis nigri ⁊ opij: oium ana tãtũdeꝫ: ⁊ cinamomi in descriptione auř. xij. ⁊ in descriptione auř. xxiiij. rosarum auř. xij. ⁊ in descriptione auř. xxiiij. ⁊ seminis napi syluestris rotũdi ⁊ scordei ⁊ radicis lilij celestis ⁊ agarici ⁊ succi liquiritie ⁊ olei balsami: omnium ana quantuꝫ est hoc põdus ⁊ myrre: ⁊ croci ⁊ zinziberis ⁊ reubarbari ⁊ centauree ⁊ calamenti montani ⁊ prassij et petrosillini ⁊ sticados ⁊ costi ⁊ piperis albi ⁊ macropiperis ⁊ pulegij indi ⁊ olibani ⁊ floris squinãti ⁊ gũmi albotin ⁊ cassie lignee nigre ⁊ spice ⁊ polij: omniuꝫ ana auř. vj. ⁊ storacis liquide ⁊ seminis apij ⁊ siseleos ⁊ ameos ⁊ camedreos ⁊ camepitheos ⁊ succi hypoquistidos ⁊ spice celtice ⁊ scebee montane ⁊ folij ⁊ gentiane ⁊ seminis feniculi ⁊ terre sigillate ⁊ colcotar adusti ⁊ amomi ⁊ acori ⁊ nasturtij albi ⁊ carpobalsami ⁊ ipericon ⁊ fu ⁊ gũmi ⁊ cordumeni ⁊ anisi ⁊ achacie: oiuꝫ ana auř. iiij. dauci ⁊ bdellij subalbidi: omniũ ana auř. iiij. bezard ⁊ aspalti ⁊ oppo. ⁊ centauree minoris ⁊ aristol. rotunde: omniũ ana auř. ij. ⁊ in alia descriptione centauree aristologie rotunde loco lõge. Sed melior est rotunda quare calidior est.

¶ Hic p̃mo ponit tyriace descriptiones. Scᵭo descriptiones trociscoꝝ qui in ea intrãt. ibi (Ars trociscoꝝ.) ⁋ Prima in tres sicut tres descriptiones ponit. ¶ Nos aũt circa istas receptas intẽdimus verificare primam que videtur fuisse radicalis Andromaci. Et nos ita inuenimus eã ab Andromaco ⁊ Humai ⁊ parũ discordat ab ista. Sed alie due sequẽtes descriptiones discordãt plus: ⁊ ꝓprie in põderibus medicinarũ. Quantũ aũt secunda descriptio quã hic Auicẽna ponit discordet a prima ⁊ quãtũ tertia a prima per teipsum vide. Alioꝝ etiam auctoꝝ descriptiones ꝯsidera per te: ⁊ lꝫ cõmuniter dicatur ꝙ in descriptionibus tyriace magne sit magna dissonantia: tamẽ nõ est oĩno verũ ⁊ plus est dissonãtia in põdere rerũ q̃ in numero earũ. Dicamꝰ ergo ꝙ prima descriptio ꝯtinet. 64. preter vinũ ⁊ mel: ⁊ iste modus est quẽ Serap̃. multuꝫ obseruat. s. ponere numerũ medicinaꝝ: q2 si cadit error in scriptura medicinarũ sciri poterit per numerũ subiunctũ ⁊ corrigere cũ aliquo libro. Jste aũt. 64. medicine cũ duabꝰ additis sunt posite in octo ordinibus quãtũ ad pondera. Nam primus ordo est medicina vna. s. trocisci squille in pondere magno. s. 48. aurei. Jn. z. ordine. s. põderis. z4. aureoꝝ ponunƭ. 4. medicine. Jn ordine. 3. s. 1z. aureoꝝ ponunƭ. 8. medicine. ⁊ hoc ꝺm descriptioneꝫ Andromaci: q2 ẽt cinamomũ ꝺm Andromacũ poniƭ sub põdere aureoꝝ. 1z. ⁊ etiã rose. Sed in descriptione Democriti poniƭ cĩnamomi auř. z4. ⁊ apud quosdã ẽt rose: tamẽ Andromacus illa posuit sub põdere aureoꝝ. 1z. ⁊ ideo cũ dicit. oium ana quãtũ est hoc põdus. s. rosarum qᵭ est. 1z. auř. ꝺm Andromacũ. Ubi sciẽdũ est ꝙ vbi nos habemus cẽtauree lr̃a Andromaci hꝫ pẽtafilon ⁊ est plãta. 5. folioꝝ: ⁊ idẽ hꝫ Rasis. 8. Almãsoris cap̃. z. ⁊ credo lr̃am Aui. esse corruptã. Primo q2 statim infra ponit iterũ centaureã minoreꝫ que est melior: ⁊ iõ hic si per cẽtaureã nõ velit maiorẽ que est vtilitatis pauce credibile est

bile est ꝙ lr̃a est corrupta: ⁊ vult pẽtafilon. Scḋo quia in sequenti rubri. iter medicinas additas deberet ponere pẽtafilon: signũ ꝗ̃ ẽ ꝙ Aui. in hac recepta enumerat: vbi ẽt nos habemus petrosilliũ ⁊ sticados. Andromacus se. petrosillini macedonici ⁊ sticados: ita ꝙ in recepta ista deficit macedonicũ: sed nõ visum est ꝙ Aui. habuerit in libro suo: q2 posuisset ⁊ dixisset ꝙ numerus medicinarũ est. 65. nescimus ãt si Andromacus apud Aui. fuerit corruptior ꝗ̃ apud nos. In 4.° ordine sunt medicine. 19. ⁊ est põdus aureoꝝ. vj. In ordine. 5. s. põderis q̃tuor aureoꝝ ponunt̃. 27. medicine: ⁊ h̃ ponẽdo ꝙ aliqd sit semẽ siseleos ĩfra qḋ sũt due res vt cõiter repit̃. per siseleos ergo intelligamus siler montanũ. sed vbi dicitur se. siseleos: dicemus lr̃am Auic. eẽ corruptam: ⁊ vult dicere dauci: vñ littera Andromaci ſm Humay dicit sic. storacis ligde se. apij syluestris ⁊ se. basilis ⁊ est dau. ⁊c̃. Sceba. hoc nõ scribit̃ in tyriaca Andromaci: tñ sceba ẽ vel sticados arabicũ: ⁊ iã est supra positũ. vel est absinthij spẽs dicta sandonicũ. Andromacus etiam ponit hoc nomẽ. Colcotar est vitreolum. gũmi. s. arabici.

Ordo	Pondus	Medicine
1	48. aur̃.	1
2	24. aur̃.	4
3	12. aur̃.	8
4	6. aur̃.	19
5	4. aur̃.	27
6	2. aur̃.	5
7	10. lib.	1
8	3. lib.	1

¶ In ordine sexto. s. põdere duoꝝ aureoꝝ ponunt̃ q̃nque medicine de qb⁹ est bezard. Et in tertia descriptiõe exponit̃ ꝙ est galbanũ: ⁊ videt̃ ꝙ Aui. hic voluerit ꝑ bezaard serapinum: q2 in sequẽti descriptiõe ponit ꝙ galbanũ est de nũero. 6. mediciaꝝ additaruꝫ ad ꝓcedẽtẽ receptã. s. istã vt sint ille. 70. ⁊ iste. 64. qḋ non eẽt si exponeret̃ bezard. i. galbanũ. Hoc ẽt appꝫt cũ dicit. ⁊ silr̃ ẽ ſmo in sera. videt̃ enĩ ꝙ prius dixerit de serap. in ordĩe mediciaꝝ quaꝝ pondus est duoꝝ aureoꝝ: ⁊ vult ꝙ sic̃ est discordia in descriptiõib⁹ de põdere castorei: ita de põdẽ serap̃. Naꝫ Andromac⁹ posuit de serapino q̃tuor aureos: sꝫ Kesimotres medic⁹ ⁊ Democrit⁹ posuerũt duos aureos: vt scribit̃ ab Humay. Et h̃ ẽ qḋ voluit cũ dixit. ⁊ silr̃ est sermo in sera. ¶ Sꝫ tunc ẽ dubiũ de castoreo si ponim⁹ illud tũc nũerus mediciaꝝ ẽ. 65. q̃s Aui. ponit: ⁊ si nõ ponim⁹ illḋ: quare Aui. dixit hic de eo. Dõꝫ ꝙ forsan hic. A. enũerauit castoreũ sb ordĩe mediciaꝝ. 6. ⁊ sũt iste medicie sex ĩfrascripte. Bezard. i. serapinũ qḋ ẽt noĩe galbani põt noĩari: q2 valde ꝓpinque ꝟtutis aspalti oppoponaci cẽtauree mino. aristo. rotunde. in descriptiõe alia reperiunt̃ centauree aristologie lõge: ⁊ tãdem Aui. ꝓsequetur.

¶ Castorei ꝟo in descriptiõe quadã aur̃. ij. ⁊ in descriptiõe aur̃. iiij. Et silr̃ ẽ sermo in serapino ⁊ mell' lib. x. ⁊ vini antiq odoriferi kist. ij. liquefiãt que de eis liq̃scũt ⁊ ĩfundant̃ que infundunt̃ ⁊ terant̃ sicca ⁊ cribellẽtur ⁊ cõficiant̃ cũ melle ⁊ ponatur in vase vitreo: aut plũbeo: aut argẽteo: ⁊ nõ impelatur vas: ĩmo sit in eo superfluitas ⁊ respiret medicina: ⁊ omnes medicie ꝓter mel ⁊ vinũ sunt sexagintaquatuor medicine.

¶ Qḋ bis ponat̃ ibi castorei ⁊ appꝫt hoc verũ. vꝫ. ꝙ non est de sex medicinis quas descriptio sequẽs addit sup istã: ⁊ cũ arguit̃ ꝙ numerus eẽt. 65. dicem⁹ ꝙ supra abijciat̃ illud qḋ dicit se. fisileos. sufficit enĩ dicẽ sisileos. In. 7. ordĩe est mel ⁊ ẽ lib. x. In octauo est vinũ qḋ ẽ kist duo. i. lib. iij. ſꝫ Sera. ¶ His ꝗ̃ habitis ꝓ opꝫ vidẽ intẽtiões ꝑꝑ quas medicine ponunt̃ ĩ tyri. Et dicamus cũ oĩb⁹ auctorib⁹ ꝙ ĩtẽtio in cõpõne tyriace fuit ꝯtra venena reptiliũ ⁊ alia venena: siue calida: siue frida: siue alia: ⁊ iõ oẽs medicine in ea gñalr̃ hoc ĩtẽdũt. Sꝫ q2 iste medicine ẽt ꝯferũt in egritudĩb⁹ spãlr̃: tñ q̃dã medicine ponunt̃ in tyriaca vt iuuẽt ꝯ̃ venena. Quedã aũt ponũtur vt iuuẽt medicinas ꝯ̃ venena. Medicine valẽtes ꝯ̃ venena maxime sunt caro vipere squilla agaricus ⁊ similes quas lege in capl'is suis. Medicie ꝟo iuuãtes istas medicinas sunt opiũ olibanum ligritia ⁊ ꝯsil'es: ⁊ paucas ĩuenies in tyriaca medicinas q̃ de se nõ valeãt ꝯ̃ venena aliqua: ⁊ tu ꝑquiras in libris de simplicib⁹. Medicine aũt que iuuãt ꝯ̃ venena q̃dã faciũt a ꝓprietate sic̃ caro vipere ⁊ sqlla ⁊ ꝯsil'es. Quedã faciũt h̃ exiccãdo venenũ sicut colcotar ⁊ ꝯsil'es: ⁊ ẽt ꝓdicte medicine sunt caro vipe. Quedaꝫ faciũt hoc euãdo sicut agaric⁹ terra sigillata ⁊ ꝯsil'es. Quedã ꝯfortãdo mẽbra sicut spica ⁊ ꝯsil'es. Medicie aũt que euãnt venena ⁊ superfluitates quas venena multiplicãt corrũpendo sunt diuersitatum multaꝝ: q2 q̃dã per vẽtrẽ: q̃dã per vrinã: ⁊ q̃dã per sputũ vel sudorẽ mouẽt venenũ ⁊ materias: ⁊ iuenies eas in tyriaca. Medicine aũt que ponunt̃ in tyriaca vt adiuuãt ꝓdictos modos mediciaꝝ: quedã ponũtur vt adiuuẽt alias sicut balsam⁹ q dat eis penetrationẽ. Quedã aũt nõ ꝑmittũt eas dissolui. s. corrũpi a calore nr̃o sicut opiũ. Quedã vt remittãt malitiã aliaꝝ sicut cordialia q̃ ponũtur. Quedã que appropriãt eas mẽbris sicut prassium appropriat eas pectori. spica cerebro. crocus cordi. semĩa epati ⁊ renibus et mr̃ici. Quedã ponunt̃ vt cũ alijs iuuamẽtis sint ꝯseruãtes ⁊ commiscẽtes vt mel ⁊ vinũ. Quedã aũt pl'es ex dictis ꝟtutib⁹ aggregãt. Et de opio scias ꝓter illḋ qḋ dcm̃ est ꝙ in tyriaca v3 stare loco aque ꝯ̃ ignẽ qñ fit mixtũ: qm̃ sic fit melior fermẽtatio: ⁊ ideo in plurib⁹ magnis ꝯfectiõib⁹ iuenit̃ opiũ vel aliud sibi cõpar. s. iusq̃amus: vt appꝫebit in h̃ ꝓ trac. In hoc aũt nõ plus ꝓtelamus sermonẽ. tu enĩ ordines dictos scies ex libris simpliciũ. ⁊ Humay ꝓlongauit. hoc tñ q facit ponit sciam simpliciuꝫ in scia cõpõnis medicinaꝝ ⁊ est facile. ¶ Scḋo opꝫ vidẽ cãꝫ põderis eoꝝ que in ea ponũtur: ⁊ q̃uis Humay laborauit in hoc: tñ q2 iudicia in h̃ sũt estimatiua abbreuiamus. vñ moti sũt ad ponẽdum plus de vna ꝗ̃ de alia. Nã qñ aliq̃ medicia est multi iuuamẽti ⁊ pauci vel nulli⁹ nocumẽti: ⁊ nõ est alia que illã opõnẽ faciat vel non sic efficacẽ: ⁊ est opatio principalis ꝑꝑ quã medicina cõponit̃: tũc de ea ponimus multã q̃titatẽ. Et q2 trocisci de sqlla sunt magne vtilitatis: ⁊ etiã trocisci de vipis ⁊ trocisci de sqlla ⁊ alindacharon non hñt nocumẽtũ vehemẽs: ⁊ trociscoꝝ de viperis nocumẽtũ rectificat̃ cum alijs: ⁊ hñt hi trocisci opõnẽ que principalr̃ q̃rit̃ a tyriaca lꝫ inter omnes principalius trocisci de vipis: iõ de his trociscis magna ponit̃ q̃titas ⁊ maior de tro. sqlle q sunt securiores ꝗ̃ trocisci de vipis. ¶ Sꝫ tu diceres cũ tro. alindacharon sint securiores in opꝫe ꝗ̃ ꝓdicti: q̃re nõ ponit̃ de eis multa q̃titas: ĩmo vltra ꝗ̃ de trociscis sqlle d3. Dõm ꝙ alie multe medicie que ponunt̃ in tyriaca faciũt opõnẽ illoꝝ trociscoꝝ: ⁊ si ꝯsideras ẽt lꝫ de trociscis sqlle magna ponat̃ q̃titas: nõ tñ est totũ squilla: sed est ꝓter h̃ farina orobi. de opio aũt posuerũt multã q̃titatẽ: q2 nõ est alia medicia q̃ in tyriaca sua faciat opõnẽ. s. fortẽ infrĩdationẽ ⁊ multe sunt medicine que remittũt opõnẽ eius: ⁊ q de opio multũ posuerũt fundauerũt iudiciũ in h̃. sed q ponũt de opio paꝝ sicut fuit Nicola⁹ ꝯsiderauit paucitatẽ iuuamẽti ei⁹: tñ. G. posuit de opio q̃titatẽ quã Aui. ponit ſm ꝙ affirmat Galla Albucasis cui plus credo ꝗ̃ Nicolao. De cinamomo fuit diuersitas: q2 q ꝯsiderauerũt ꝙ cinamomũ est res multi iuuamẽti ⁊ nulli⁹ nocumẽti posuerũt de eo multũ de qb⁹ fuit Democritus. Qui ꝟo cõsiderauerũt ꝙ in tyriaca nõ est ei principalis intẽtio oĩno: est ꝙ alie medicine ponunt̃ q̃ ꝑticipãtur cũ eo in ꝟtute sic vt cassialignea: posuerũt de eo min⁹: ⁊ fuit Andromacus: ⁊ similis discordia fuit in rosa. Cũ ꝓdictis aũt ꝯsiderationibus ꝓcede in alijs medicinis variatis ſꝫ põdera. ¶ Tertio opꝫ videre qḋ est basis in tyriaca. Et dicemus ꝙ est caro vipere. rõ q2 est medicina que ĩter oẽs maxime facit opõnem ad quaꝫ intẽdimus per tyriacã. s. resistẽtiã ad venenũ. Et lꝫ in tyriaca ponãtur res que plurib⁹ modis resistãt venenis ꝗ̃ caro vipere. s. rectificando cor ⁊ exiccãdo venena: ⁊ ẽt a ꝓprietate sicut spica ſm ꝙ inuit Humay: nõ tamen ita efficaciter resistit caro vipꝫe ⁊ oẽs ꝯcordãt. Trocisci autem squille ⁊ trocisci alindacharon possunt dici bases post trociscos tyri: ⁊ similiter multe alie medicine.

¶ Circa ꝓdicta dubitatur ꝓ an possit haberi certa regula de põdere medicinaꝝ aliarum a medicina que est basis. ¶ Videtur ꝙ sic. q2 auctores determinant se de põdere: ergo aliqua notitia vel ratione hoc faciũt. ¶ In ꝯ̃rium q2 nullus scribit istã regulã. ¶ Credidit Joãnes de. S. Amãdo ꝙ coniecturaliter talis dari possit regula ꝙ medicina que iuuat basim in opatione: q2. s. eũdem effectũ facit. i. vigorat operationẽ debet eẽ subdupla ad basiꝫ. ꝟ. g. si de basi ponitur. ℥. j. de medicia iuuatiua ponat̃. ʒ. 5. ⁊ dicit ꝙ hoc bene obseruauit Rasis: q2 vbi posuit turbith semꝑ posuit medium ei⁹ de zinzibere. Dicit tamẽ ꝙ hoc verificat̃ in medicinis mediocrib⁹ in pondere. s. q2 in multũ leuib⁹ ⁊ multũ grauibus hoc non verificat̃: sed de multũ leuibus minus ponimus ꝗ̃ medietateꝫ: sicut si facis alicuius medicine basim aloẽ. ꝟ. g. ℥. j. ⁊ vis adiuuare eã cuꝫ colloq̃ntida nõ debes ponere. ℥. j. colloq̃ntide: sed valde minus. ʒ. j. Similr̃ non verificat̃ in medicinis valde grauibus: q2 debes plus ponere ꝗ̃ in ꝓportione subdupla: ⁊ nõ ponit exemplũ cũ exẽpluꝫ eẽt de lapide armeno vel lazuli respectu colloq̃ntide qñ de colloq̃ntida facis basim. Scḋa regula est ꝙ medicina q̃ corrigit malitiã basis sit in põdere equalis basi. ꝟ. g. pono scamoneã basim vel colloquintidã ẽt. ʒ. j. pro qualibet: pono masticẽ ad rectificãdũ malitiã d3 poni ẽt. ʒ. j. silr̃ si pono basim alicui⁹ medicine opiũ debeo ponẽ castoreũ ĩ põdere eq̃li. ⁊ addit ꝙ h̃ ꝟificat̃ qñ basis ponit̃ nõ rectificata: q2 rectificata nõ egeret tãto põdere reꝝ sibi iũctaꝝ. ꝟ. g. ponitur scamonea cocta in pomo: nõ opꝫ ꝙ ponatur equalis quãtitas masticis. Tertia regula est ꝙ medicine que iuuãt basim portãdo ad determinata mẽbra nõ hñt certã mẽsuram: sed diuersificant̃ in dosi ſm lõgitudinẽ ⁊ ꝓpinq̃tatẽ mẽbri. Nos aũt dicemus ꝙ iste regule aliqḋ dant auxiliũ estimatiue medici ⁊ nullã certitudinẽ. ⁊ rõ est: q2 certa q̃titas reꝝ quibus vtimur nõ põt sciri sꝫ cõiecturalis est: vt. 3. lib. de ĩgenio. cap. 3. ⁊ in libro de flõmia. sũma. 2. ca. 1. Fundant ergo medici sua iudicia qbus se determinant ad h̃

Dub^m 10^m

pōdus supra sex regulas suprapositas. Primo si medicina est for/tis vel debilis. Scđo si multoꝝ iuuamētoꝝ vel paucoꝝ. Tertio si iuuamētū eius est sublime vel depssum. Quarto si hñt participez in iuuamēto vel nō hñt. Quinto si ꝓpinquo loco dꝫ opari vel re/moto. Sexto si aliqđ est qđ eius ꝟtutē frangat vel nō. Et alias ēt circūstantias siue cōditiones metit medicus de dispōne aeris et regionis ⁊ ꝯsuetudine hoium ⁊ in vsu medicinaliū ⁊ in nã egritu/dinis ⁊ ꝟtute. Ex qb⁹ oibus determinat se ⁊ dicit de hac medicia que est basis tãtū volo ponē: ⁊ de hac alia tãtū: ⁊ nō opꝫ ꝙ solū cō sideret posse mediciaꝝ ad corp⁹: sꝫ mediciaꝝ ad se: ⁊ qꝛ hoies i h hñt diuersa iudicia q̄ oia pñt eē vera in diuersis dispōnim⁹: iō iue nim⁹ auctores diuersificari i pōderib⁹ mediciaꝝ in eadē medicina vt i tyriaca vl' q̄cūq; alia: ⁊ iō dicem⁹ ꝯ Joānē ꝙ Raſ. nō buat re/gulã datã ab eo: qꝛ i cura feb. flatice nō ponit ɔ̄ turbith dupluz ei⁹ qđ ponit ɔ̄.33. imo multo plus: qm̄ ⁊ iuenim⁹ auctores ponē tãtū/ dē ɔ̄ turbith ⁊.33. vt. A. i eadē cura. ⁊ ca. ɔ̄. cura scrophulaꝝ. Et qñ rectificam⁹ malitiã mediciaꝝ: nō oꝫ eq̄lē q̄ntitatē rectificãt appo/nere semp. Possibile est eni ꝙ in minori q̄ntitate sit cōpar ꝟt⁹ vir tuti alterius maioris quãtitatis: ⁊ quãdoq; oportet plus apponē: sicut cum associamus scamonee mirabolanos citrinos.

Dubᵐ 11ᵐ ℂ Secūdo dubitaẗ. quare q̄ntitas vini ⁊ q̄ntitas mellis in tyriaca ē maior q̄ntitate cuiuslibet alterius medicine. ꝟ Ad solōnē hui⁹ pre mittēdū ꝙ quatuor sunt liquores qbus medicinas cōmiscemus. s. vinū sapa lꝫ sit vinū: mel ⁊ zucchaꝝ: in qbus oibus est vna cōis i/tētio ꝯseruatio medicinaꝝ que ponūtur adinuicē: lꝫ eni cum aqua ⁊ cū multis liquorib⁹ possint cōmisceri medicine: nō tñ ita ꝯserūt sicut predicte. s. vinū mel zucchaꝝ ⁊ sapa: ⁊ ideo reb⁹ cū aq̄ mixtis vt syrupus additur zucchaꝝ vel mel: vnicuiq; tñ est ꝓpria inten/tio. v. g. in tyriaca vinū poniẗ non solum vt in eo fiat medicinarū ꝯseruatio ⁊ cōmixtio: sed etiã qꝛ cōfortat cor ⁊ ꝓdest venenis oi/bus. similiter mel poniẗ nō solum ad ꝯseruationem sed vt in eo si/cut in quodã viscoso cōficianẗ medicine ⁊ sui caliditate digerãtur in eo: in multis etiam medicinis ponitur ad obtusionem horribi/litatis earum: ⁊ sic zuccharum sapa ponitur ad predictas inten/tiones: ⁊ quãdoq; vt appropriet medicinã ad partes pectoris q/bus sapa appropriaẗ: sicut poniẗ ꝑꝑ hoc in syrupo de papa. ꝟ Ex quibus appet ꝙ qꝛ vinū est illud quo medicine tyriace debēt cō/misceri: ideo oportuit eē multe quãtitatis: ⁊ expiētia iuenit triuz lib. quãtitatem vel circa. mel etiã qꝛ dꝫ esse illud quo adiuicez cō/mixte iuiscanẗ ⁊ quasi vestiuntur: ideo ēt oportebit eē multum.

Dubiuz. 1. sub. 11. ℂ Ex qbus soluiẗ qđ quare cuz tyriaca antiqua ⁊ tyriacata possu/mus adiūgē mel: ⁊ tñ nō adiūgim⁹ vinū. ꝟ Dđꝫ ꝙ in tyriaca antiq̄/ta iã medicie sūt cōmixte: ⁊ iō nō idigēt alia cōmixtōe ⁊ ꝯiūctōe ꝑ vinū: sꝫ sūt q̄si discoopta ꝑꝑ hūidi mell' resolōnē: ⁊ iō ꝑt addi mel.

Dubᵐ 2ᵐ sub. 11. ℂ Secundo soluitur questio. quare tyriaca ⁊ magne confectiones fiunt cum melle ⁊ non cum zucchaꝛo vel alia dulci re. ꝟ Dicenduz ꝙ mel est magis conseruatiuum quacunq; alia re.

Dubᵐ 3ᵐ sub. 11. ℂ Tertio soluitur qđ ꝑꝑ quot causas mel poniẗ in confectionibus. ꝟ Dđm ꝙ ꝑꝑ duas generales. s. vt ꝯseruet ⁊ dulcoret. Alie eni cãe sunt spāles. s. vt abstergat ꝺm ꝙ Nicolaus ponit: ⁊ vt ducat ad de terminata membra ad que ducit res saporis dulcis.

Duᵐ 12ᵐ ℂ Tertia dubitatio est q̄nta dꝫ eē quãtitas mellis in ꝯfectionibus. ꝟ Dđꝫ ꝙ lꝫ sit determinatū ꝙ mel sit quadruplū ad spēs vt appet per Nicolaū in ꝓhe. qꝛ vult ꝙ ad tres. ℥. specieꝝ ponaẗ lib. j. mel/lis: tñ auctores in hoc ꝯsiderauerūt quedam ad que diuersificaue rūt mellis q̄ntitatē. ꝟ Et primo medicinas si sunt cōseruabiles vel corruptibiles. Si eni sūt ꝯseruabiles min⁹ ponūt de eo vt species aromatice. Si corruptibiles magis ponūt vt radices ⁊ succi: ⁊ iō in hiera cōi paꝝ poniẗ mellis: imo cōiter poniẗ eq̄lis ꝑs cū medi/cinis: vt ifra trac. 2. sed in secacul cōdito poniẗ quadruplū mellis vltra. ꝟ Scđo ꝯsiderauerūt si cum medicinis sint alie medicie cō mixtiue ⁊ ꝯseruatiue: qꝛ tūc de melle minus posuerūt: ⁊ ꝑꝑ h i ty/riaca minus de melle posuerūt q̄ in alijs qbusdã ꝯfectionib⁹ ma/gnis: ⁊ hoc qꝛ vinū ꝯseruat medicinas tyriace: ⁊ ēt medicine que sunt in ea nō sunt putrescibiles: vnde nō expedit ponere multum mel. Est eni mel qđ hic poniẗ. x. lib. qđ est. 960. aurei. ⁊ oēs medi/cine tyriace alie ꝑter vinū: ⁊ mel est. 472. aurei. sūma. 1432. ꝑter vinū. ⁊ accipio aureū pro. ʒ. ⁊ ꝙ. ℥. j. hꝫ aureos. 8. ergo mel est parū plus q̄ duplū medicinaꝝ tyriace. s. 18. aurei siue. ℥. ij. ꝟ Tertio etiã ꝯsiderauerūt medicinaꝝ displicētiã maiorē vel minorem: vñ plus ponim⁹ de melle: ꝑꝑ hoc eni cū medicis amaris q̄ cū sapidis vt granis pini ⁊ amigdal' ⁊ hmōi. ꝟ Quarto ꝯsiderauerūt ꝙ mel tol/lit bonitatē siue remittit medicinas: qꝛ tūc minus ponim⁹: ⁊ ꝑꝑ h in hiera. G. paꝝ poniẗ mellis: qꝛ debilitat aloē q est basis in hiera. ꝟ Quinto ꝯsiderauerūt tp̄s in quo cōponūt medicinas. si est frigi dum vt hyems plus de melle ponūt nō timētes mellis calorē. ꝙ si est estas minus posuerūt de melle. quã ꝯsiderationez habuit Ha/lyabas. 10. practice. caplo tertio. cum in cōfectionibus in hyeme posuit triplū mellis: sed in estate tãtūdē cū dimidio vel duplū cuz dimidio ꝺm aliã trãslationē. ꝟ Sexto ꝯsiderauerūt si ꝯfectio ve/nit ɔ̄cocta sole vl' igne: qꝛ si venit ɔ̄cocta sole: tūc ponunt plus de melle: ⁊ iō tyriaca qñ decoquiẗ ad solez plus de melle poniẗ. s. tri/plū ad alias medicias. talis autē tyriaca est sic vna dictaꝝ: que tñ ad solē canicule coquiẗ. xv. diebus ⁊ post. xv. dies poniẗ balsamuz sicut ponit Galla Albucasis aucto. G. ⁊ vtitur ea post annum.

Dubᵐ 13ᵐ ℂ Et si diceret qs. q̄re nō ꝯficim⁹ medicias cū penidijs: aut ēt cum oleo in qb⁹ posset ꝯseruari ⁊ cōmisceri. ꝟ Dđm ꝙ penidij sūt zuc/chaꝝ. In quo aūt differūt ⁊ ꝑꝑ qđ ponunẗ qñq; in ꝯfectionib⁹ di/ceẗ posterius cū loquemur de diafinicō. Oleū aūt nō ē delectabile vt mel: ⁊ sepaẗ a medicis cum qb⁹ cōmisceẗ leuigatiōe ⁊ dimittit eas vt fecē: ⁊ iō nō est bonū ad cōmiscēdū medicinas adinuicē.

Duᵐ 14ᵐ ℂ Quinto dubitaẗ. an mel qđ in tyriaca poniẗ debeat eē dispuma/tū: ⁊ an debeãt coqui medicie cū eo vel soluz cōmisceri sine deco/ctione. ꝟ Dđm ꝙ mel in tyriaca ⁊ alijs ꝯfectionib⁹ mellis est posi tum dispumatū vt eius imunditia remoueaẗ ⁊ purius fiat: ⁊ iō in tyriaca ꝑcipiẗ poni dispumatū: vt Halyab. 10. practi. ca. 3. ⁊ Gui/lelmus lōbardus ⁊ Nicolaus. Aliqñ tñ posset reperiri mel electū ⁊ puꝝ qđ dispumari non egeret. vñ Halyab. 10. practi. 3. caꝑ. dicit mel coquas vsquequo auferaẗ spuma siqdem dispumari res ex/postulat ipsa. Expostulat aūt ipsi⁹ ipuritas: expostulat ⁊ qñ poniẗ in medicis que iterius assumūtur. cū aūt exteri⁹ apponi debent: aut ꝑ clystere iponi nō est tãta necessitas disputatiōis. ꝟ Ad 2ᵃᵐ dđm ꝙ cōiter electuaria q̄ facimus cū melle nō coquimus: ⁊ cã ē qꝛ nimis fiūt viscosa: nisi forsan illã viscositatez velimus. Et volu/mus quãdoq; ꝓpter quatuor causas. Una vt sit masticabilis res vt quãdo facimus iringos cōditos quos noiamus zinziberatū: si/cut ēt quando facimus diacydonitē ⁊ similes ꝯfectiones q̄s volu mus esse fixas. Secundo volumus ꝙ medicamē sit fixū vt impres/sio sit in partib⁹ primis stomachi ⁊ intestinoꝝ plus: ⁊ iō tunc co/quemus sicut iringos ⁊ diacydoniten. Tertio aliquãdo hoc faci/mus vt aquositas reꝝ que melli misceẗ cōsumaẗ sicut in ꝑdict cō fectionibus. Quarto aliquãdo vt magis nutriat sicut decoquem⁹ mel qñ facimus feuldec: ⁊ miscēt qdam quandoq; cū illo amigda/las: ⁊ est cibus iudeis acceptus. coctum enim mel magis nutrit ⁊ minus subducit: vt. 12. tera. caꝑ. 3. ⁊ 3. regi. acutoꝝ.

Dubᵐ 15ᵐ ℂ Sexta dubitatio. an medicine tyriace debēt subtil' teri. s. q̄ sunt teribiles. ꝟ Et dicendum est ꝙ sic: quia fit earum adinuicem me/lior cōmixtio ⁊ fermentatio: ⁊ ideo Aui. precipit cribellari. Et est ꝙ Mes. dicit caꝑ. de trituratione. ꝙ trituratio aliquãdo fit vt mi scibilium melior in vnuz fiat sigillatio sicut est trituratio tyriace. Cum ergo facis aliquam confectionem quã non vis fermentari ⁊ vis permanere in partibus grosso modo teras res. Si aūt vis illã penetrare subtilius opꝫ terere eas: vt apparebit posteri⁹ capi. de diacimino. Que aūt medicine plus vel minus tolerãt de tritura/tione lege a Mes. prealleg. caꝑ. ⁊ ab Aui. secūdo cañ. caꝑ. 5.

Duᵐ 16ᵐ ℂ Septimo queriẗ: cuz oia coagula sint tyriacalia siue bezaraica: vt. 2. cañ. q̄re nō poniẗ de eis in tyriaca. ꝟ Dicēdū ꝙ timuerūt de corruptione coaguli ne corrumpat alias medicinas.

Duᵐ 17ᵐ ℂ Octauo queritur. quare nō ponitur anacardus cum sit medici/na multū calida subtili caliditate. ꝟ Dicendum ꝙ corrumpit car/nes vipere. ꝟ Sꝫ tu diceres Aui. dicit supra ꝙ corrūpit alias me/dicinas: ⁊ tamē in confectione anacardina ponunẗ medicie mul/te de illis que ponūtur in tyriaca: ⁊ tamē anacardus illas nō cor/rumpit. Dicendum ꝙ nō est simile de cōfectione anacardina ⁊ de tyriaca magna: q̄uis in multis medicinis cōicent. Nam perdu/ratio anacardine ꝯfectionis non dꝫ esse tanto tēpore quãto tyria ce tempus: ⁊ ideo si medicine se corrumpant prius non curatur. Uel aliter ꝙ in anacardinis confectionibus proprie Auicēna ⁊ ēt Mesue ponūt aliqua que resistant acuitati anacardoruz sicut mi rabola. vel preparatio fit cum rebus que inuiscant eorum acuita tem ⁊ obtundant sicut penidij cum aqua: ⁊ in quibusdam acetum vt infra appet. Et quãdoq; coquitur mel ⁊ totuz hoc obtūdit ana/cardos vt post apparebit. Et lꝫ in tyriaca sit opium non min⁹ pos set anacardus contra opium q̄ opium contra eum proprie: quia pauce sunt medicine que opium iuuent in tyriaca: imo nulla iu/uamento manifesto. i. magno valde frigore quare est opij frigus. Et ꝓpter hanc causam alias multas medicinas que essent vtiles dimiserunt sicut grana citri. dimiserunt ēt metalla ⁊ lapides pre/ciosos: qꝛ nō sunt bñ cōmiscibilia ⁊ cōfermentabilia cū alijs.

Duᵐ 18ᵐ ℂ Nono queritur. quare in vase plumbeo reponiẗ ⁊c. ꝟ Dicendum est ꝙ vas in quo reponitur tyriaca dꝫ eē ꝙ non corrūpat eã. Cor/rumpit autē eam quoddam vas exiccando subtiles partes sic vas terreum non vitreatum: ⁊ ꝓpter hoc etiã ligneum credo esse ma lum nisi sit lignum valde solidū non porosum. quoddam autē vas corrumpit illaꝫ: qꝛ facit ziniar qđ est viride es sicut massa de ere. plumbum autem nō facit ziniar. argentū etiam purum parum fa cit ⁊ vitreatum. nec facit ziniar nec exiccationē: ⁊ iō est melius oi vase: sed nō est securum a fractura: ⁊ ideo eligatur vas de plum/bo aut de denso ligno. Qui autez vult scire quare Gal. fecit ziniar legat Hieber. c. de ere. Diuersi eni modi mixtionis sulphuris vrē tis ⁊ non vrentis ⁊ fixi ⁊ non fixi cum argento viuo ⁊ partib⁹ ter/reis est causa illius. Humaꝝ ꝟo non contētatur ꝙ reponatur in vase

vase terrestri vitreato nec non vitreato. Dubitat enim taz de vitreato ꝙ̄ non de vitreato exiccationem. ⁊ dubitat etiaz ne ex vase vitreato ebulliat nimis a caliditate vitri. i. a caliditate quā vitrum fortiter ⁊ acute recipit. Et ideo est ꝯtentus in vase plūbi vl' argenti. s. purissimi. processit ergo iste cum sua estimatione.

Dum 19m ¶ Decimo queres si vas dz hr̄e aliquā determinatā formaz. Et dicendum ꝙ. A. visuz est in sequēti descriptione ꝙ vas sit vt vrinale. i. lati orificij: ⁊ hoc voluit vt libere fumi ⁊ vapores qui surgūt a medicina qñ bullit ⁊ fermētat ascēdāt ⁊ exeant extra subam tyriace: ⁊ in sūma credo ꝙ nō dz esse multum stricti orificij.

Dum 20m ¶ Undecimo queres q2 Aui. dicit ꝙ non impleat quantum dz impleri. Concordāt omnes q2 due partes vasis sint plene: ⁊ tertia ps vacua vt medicina respiret. i. vt vapores ab ea surgentes habeāt locum ⁊ non suffocent medicinam.

Dum 21m ¶ Duodecimo dubitat cū quo dz cooperiri vas. Dōz ꝙ qdā cooperiūt cū pāno raro: ⁊ postea cū coopertorio de re de qua est vas: ⁊ sigillāt cū terra: ⁊ talis fuit Halla: qdā cū corio ⁊ fortiter ligant vt Guil'. Oēs autē intendunt ad diligentē coopertura m ne exhalet.

Dum 22m ¶ Decimotertio in quo loco dz reponi. Dicendum ꝙ nō in loco humido: sed in loco sicco debite longinquo a putrefactione ⁊ fetore ⁊ omni mala qualitate ſm ꝙ possibile est.

Dum 23m ¶ Decimoquarto quātum debet stare anteꝙ̄ discooperiatur.

Du. 24m ¶ Decimoquinto queris ꝙ̄ frequenter dz discooperiri. Et dōm ꝙ oēs auctores concordant ꝙ tyriaca discooperiat aliqñ: ⁊ h̄ vt qsi euētet vt vapores collecti exeāt. Sed de tp̄e qlibet loqtur ſm suā estimationē. Guilelmus lōbardus post sex mēses incipit eam discooperire: ⁊ vult ꝙ sic discoopta stet vna hora: ⁊ sequit Rasiz. 8. trac. Almāso. c. 2. qui idem ponit: sed non dicit ꝙ frequenter fiat: an semel in septimana vel mēse. At Halla Albucasis determinantius aliquo dicit. s. ꝙ oī mense semel discooperiat: ⁊ intelligit ab eo oī mense a die cōpōnis: ⁊ stet discoopta a mane vsqꝫ ad vesperas. Sūt aūt qdā ꝙ qñ euētāt illā cōmiscēt illā: qd̄ credo eē cōueniēs: ⁊ alij alia scribūt. Halyab. ꝟo indeterminate dixit. ⁊ cā ē: q2 hoc derelinquet arbitrio medici vt ꝯsideret si tempus a die confectionis tyriace ꝓcessit calidum dz citius illā discoopire: si dies in qua discooperit sit cōuenienter calida: potest eā plus discooptam dimittere. Et consimiles circūstantias vel ꝯditiones artifex ꝯsideret: sicut etiam facit circa regimē humani corporis.

¶ Descriptio alia. ℞. trociscoruz squille auī. xxviij. trociscorum vipere ⁊ trociscorum alindacharon ⁊ piperis nigri ⁊ opij boni: omniuz ana auī. xxiiij. Et allij sylvestris ⁊ rosarum rubearum siccarum: ⁊ seminis napi sylvestris ⁊ ireos ⁊ agarici ⁊ succi liquiritie ⁊ olei balsami ⁊ cinamomi: omniū ana auī. xij. Myrre ⁊ prassij ⁊ croci ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ ozimi montani ⁊ petrosillini et pentaphilon ⁊ est quinqꝫ foliū sylvestris ⁊ reusiz ⁊ costi amari albi ⁊ sticados ⁊ piperis albi ⁊ musci ⁊ pulegij ⁊ superioris squināti ⁊ glutin alimbat: ⁊ olibani ⁊ cassie ⁊ spice: oīuz añ. auī. vj. Et gētiane ⁊ almealessis ⁊ est nasturtiū albuz ⁊ storacis liqde ⁊ siseleos ⁊ spice celtice ⁊ ē nereiden ⁊ seminis ameos ⁊ camedreos ⁊ camepitheos: ⁊ hypoquistidos et folij ⁊ epithimi ⁊ fu ⁊ meu: ⁊ semis apij ⁊ semis feniculi ⁊ boli lacune ⁊ colcotar assati ⁊ amomi ⁊ hypericon ⁊ acori ⁊ carpobalsami ⁊ achacie ⁊ gūmi arabici ⁊ cordumeni: oīuz añ. auī. iiij. Et azufera ⁊ galbani ⁊ opponacis ⁊ serapini ⁊ bitumis iudaici ⁊ cētauree ⁊ aristologie ro. ⁊ castorei: oīuz añ. pōdus auī. ij. Et addite sūt in hac descriptiōe iste medicie: ⁊ sunt firmate in descriptiōib' aliaꝝ linguaꝝ vt sūt greca ⁊ arabica et sūt ozimi fluuialis ⁊ galbani ⁊ dragagāti ⁊ ciclamis ⁊ arist. lōge: ⁊ semis iusqami albi: oīuz ana auī. ij.

¶ Secunda descriptio. Circa hanc descriptionem oportet primo videre ordinem medicinarum: ⁊ sunt ordines sex preter additas: que tamē sunt in sexto ordine pōdere in auī. duobus ⁊ preter mel ⁊ vinum. Primus ordo medicinaruz est in auī. xxviij. ⁊ est vna medicina. Scḋs ordo medicine est auī. xxiiij. ⁊ sunt quatuor medicine. Tertius auī. xij. ⁊ sunt octo medicine. Quartus auī. vj. ⁊ sunt xviij. medicine. Quit' auī. iiij. ⁊ sunt. xxiiij. vel. xxv. medicie. Sext' ordo est auī. j. ⁊ sunt octo medicine. Sūma ergo istarum medicinarum est. lxiij. ⁊. vj. addite cum illis faciunt. lxix.

Ordo	Pondus	Medicine
Primus	28	1
Secundus	24	4
Tertius	12	8
Quartus	6	18
Quintus	4	24 vel 25
Sextus	2	8

¶ Iste ḡ sunt spēs. lxx. i cōmixtiōe excepto melle ⁊ mel sit duplū medicinaꝝ: quaꝝ sit sūma ci' qd̄ est in tyriaca mille ⁊ q̄dringēti ⁊ trigitaqtuor aurei: ⁊ terat croc' per se ⁊ ifundat illd̄ in vino: ⁊ terat myrra ⁊ opiū ⁊ olibanū ꝑ se ⁊ ifundat illd̄ in vino ꝯcocto nocte: ⁊ liquefiāt glutinū ⁊ galbanū cū oleo balsami ⁊ terat in colcotar solū: deide terant relique medicie ⁊ cribellent ⁊ ꝯficiant sūma eaꝝ cū melle dispumato. Et ꝯterat cū fit aggregatio in mortario ꝯtritiōe bona donec cōmisceant: deide ponat in vase vitri qd̄ sit sic vrinale aut testeo vitreato ⁊ admistret post q̄tuor annos. Et sit dosis itegra pōdus. ʒ. j. cū aq̄ tepida in ieiuno.

Dubiū pm ¶ Qūo ergo dicem' ꝙ Aui. dicit ꝙ sūt. lxx. Dicem' ꝙ itelligit cuz vino q2 dixit excepto melle ⁊ nō dixit vino ⁊ melle. Uel dicem' ⁊ melius ꝙ Aui. intelligit excepto melle ⁊ vino. de vino enī nōdum locutus fuerat: ⁊ ideo intelligebat esse exceptum: ⁊ tūc deficit supradictis medicinis muscus qui in littera exteriori supplet. vel si nō debet poni muscus littera que dicit colcotar assati vult dicere assari: ⁊ tūc intelligatur ꝙ colcotar assetur sicut supra dixit in prima descriptione. Uel forte cum dicit spice intelligit spicaz nardi. etiam cū dicit celtice: ⁊ est nereidē intelligit spicā romanam: ⁊ sic intelligit duas spēs spice: ⁊ hec expositio magis cōfirmatur intentioni Aui. ⁊ ſm hoc in quinto ordine sunt medicine. xxv.

Dubm 2m ¶ Secūdo dubitat. qūo iste sex medicie sunt addite. Et dico ꝙ debent itelligi addite sup primā descriptionez tyriace: q2 in illa tyriaca nō ponit ozimū fluuiale nec gūma draganti sed arabica que intelligebatur superiori recepta cū dicebat gūmi: nec ponit ciclamen nec aristologia longa nec iusquiamus: sed tūc est difficultas de galbano quia supra ponebatur.

¶ Cū dic̄ bezard ē dōz sic ibi exposuimus in lr̄a vult dicē serapinū.

Dubm 3m ¶ Sz tūc est dubitatio fortis: q2 ille sex medicie ꝯ distinguebātur illis. lxiiij. in hac descriptiōe posit: ita ꝙ premisse medicie in hac secūda descriptiōe sunt. lxiiij. ⁊ p̄ter illas iste debēt eē sex. sed h̄ ē falsum: q2 iter illas ponit galbanū qd̄ est numeratū iter istas sex: ergo bis est numeratū. ¶ Dicam' p̄ ꝙ in receptis cadit magn' error defectu scriptoꝝ. Forsan Aui. in hac descriptiōe 2a tyriace nō posuit iter numeꝝ. lxiiij. mediciaꝝ galbanum: sed forsan stabat in marginib' ⁊ scriptores iterposuerūt: ⁊ tūc dicem' ꝙ si galbanuz nō sit supra positū: q2 loco illius opz addi muscū: q2 aliter ille eēnt lxiij. diminuēdo ab eis galbanū: ⁊ tūc iste sex medicie dicent solū addite ad illas. lxiiij. que sunt in hac scḋa descriptione ⁊ nō dicerent sex addite ad medicinas. lxiiij. p̄me descriptionis tyriace: q2 essent septē addite. s. iste sex ⁊ vna alia. s. muscus q nō ponit in pa descriptiōe tyriace: ⁊ tñ ponet in illa scḋa descriptiōe. ¶ Scḋo dicemus ꝙ itelligit hic de galbano diuersificādo in sua spē a galbano posito inter. lxiiij. medicinas huius scḋe descriptionis.

Dubm 4m ¶ Tertio dubitat in quo differt hec ꝺscriptio a p̄cedēte. Dōm ꝙ p̄ differt in numero rerum: quia ille preter mel ⁊ vinum sunt. lxiiij. Scḋo dr̄t in pōdere: ⁊ h̄ appet statiz in pa medicia. Nā supra trocisci sqlle ponebant in pōdere. xlviij. auī. hic i. xxviij. cā diuersitatis potuit eē diuersitas cōpōnis trociscoꝝ sqlle. Nā qdā min' ponūt de sqlla ꝙ̄ de farina: imo faciūt dupluz farine vt fuit Andromachus: ⁊ iō posuit magnū pōdus trociscoꝝ hoꝝ. Quidam āt ponūt plus de sqlla ⁊ min' de farina: ⁊ isti ponūt min' pōdus de trociscis sqlle. Si tñ eodē mō apḋ oēs cōponerent: posset cadere diuersuz iudiciū estimatiuū in eoꝝ pōdere ſm diuersos medicos ad diuersa ispiciētes. diuersitates aūt alias in pōdere tu ꝯsidera ⁊ iudica ſm regulas supradictas. Credunt eni nr̄i auctores valde discordare adinuicē in cōpōne medicinaꝝ q̄tum ad pōdera: ⁊ ꝙ discordia sit periculosa: ⁊ ꝙ vnus necessario dicet falsum: tñ si considerasti superius dicta quilibet auctoꝝ indicauit veꝝ aut ꝓpe veruz: vel vtplm veꝝ: ⁊ hoc ſm estimationē quā qlibet habuit ex rebus quas considerauit que sunt varietates medicinaꝝ ⁊ egritudinum ⁊ locorum ⁊ regionum ⁊ tēporuz ⁊ cōsuetudinū hoiuz: ⁊ alia que sunt fere inumerabilia: considera igitur hoc.

Dubm 5m ¶ Quarto dubitat de eo qd̄ dicit ꝙ summa eius qd̄ est tyriaca ē 1434. auī. Et est ꝯsiderādū ꝙ si fiat calculatio de medicis tyriace scḋe descriptiōis nō inuenit ista sūma eē medicinaꝝ p̄ter mel

7 vinū.1368.sed vinū si itelligim⁹ ꝙ sit triuz librarū ē.288.auꝛ.7 sic videt ꝙ.A.voluerit ex quo nō exꝑssit aliqđ pōdus vini hic.itelligit ğ ꝙ sit kist duo.i.lib.iiij.sicut in ꝑcedēti descriptiōe:7 tunc sūma oīum medicinarū vini 7 mellis est mille sexcētū qnquagitasex auꝛ.salua semꝑ meliori calculatione:7 pono auꝛ.ꝑ.ʒ.j.7 pono ꝙ vna.ʒ.hēat.8.auꝛ.7 nō appet mihi via melior ad saluādū istū nūerūz nisi ponere ꝙ loqmur de.lxiiij.medicis tyriace prime descriptionis:7 istis sex medicis hic additis que itelligunt addite ad illā tyriacā 7 de.x.lib.mellis.ille eni medicie ꝑter mel 7 vinū sūt in pōdere.472.auꝛ.7.x.lib.mellis sunt.960.auꝛ.Sūma.1422.7 hoc appropinquat valde ei qđ Aui.dicit.deficit ğ aliqua medicia que est ponderis duorū auꝛ.v.g.supra ponebatur ab Andromacho vel Meu.7 si addas illas sex medicinas:quarum quelibet est duoruz auꝛ.tūc sūma erit.1434.7 forsan ꝙ talis debuit eē lr̄a.A.7 tu aliis modis potes calculare.Considera autem ꝙ Aui.imaginatur istaz tyriacam fermentari in spatio quatuor annorum.

¶ Descriptio alia.℞.tro.sqlle auꝛ.xlviij.7 tro.tyri auꝛ.xxiiij.pi.lō.auꝛ.xxiiij.tro.alindacharō pond.auꝛ.xxiiij.ro.rubearū siccarū ablatis capitib⁹ auꝛ.xij.radicis lilij celestis auꝛ.xij.7 radicis liqritie auꝛ.xij.semis napi sylvestris auꝛ.xij.7 scordeon auꝛ.xij.xylobalsami auꝛ.x.opij auꝛ.xij.agarici auꝛ.xij.pipis auꝛ.vj.reusin semis apij auꝛ.iiij.myrre pure auꝛ.vj.costi amari auꝛ.vj.croci auꝛ.vj.cassie auꝛ.vj.spice ide auꝛ.vj.melanopiperis auꝛ.xxiiij.7 thutamis 7 est pulegū alr̄ diptamū auꝛ.vj.7 prassij auꝛ.vj.7 sticados auꝛ.vj.7 petrosillini 7 ē semē apij mōtani auꝛ.vj.macedonici auꝛ.vj.7 qnque folij auꝛ.vj.camepithe.auꝛ.iiij.7 amomi aure.iiij.7 meu auꝛ.iiij.7 nereiden 7 est spica romana auꝛ.iiij.7 silr̄ camedreos auꝛ.iiij.gentiane romane auꝛ.iiij.anisi aure.iiij.gūmi auꝛ.iiij.semi.feniculi auꝛ.iiij.cordumeni auꝛ.iiij.siseleos auꝛ.iiij.ameos auꝛ.iiij.serapini auꝛ.iiij.castorei auꝛ.ij.arist.lōge auꝛ.ij.centauree miōris auꝛ.ij.bezard 7 est galbanū auꝛ.ij.7 fiat de ea qđ dixim⁹ de contritione cribellatione 7 ꝯfectione cum melle.

¶ Hec est tertia descriptio in qua cōsimili mō cōsidera ordīes medicinarum:7 vide in quo differunt:qꝛ est dr̄ia primo in pōdere.In hac eni descriptiōe tertia ponūtur de opio auꝛ.xij.7 tn̄ in ꝑma descriptione 7 secūda ponūtur auꝛ.xxiiij.7 sic cōsidera de qbusdam aliis.Scđa differentia est qꝛ ista deficit in qbusdam medicinis et addit aliquā:deficit enim in balsamo ꝓm vnam lr̄am que dicit xylobalsami auꝛ.x.non ponit oppobalsamū.qdam enim hn̄t litteraz hāc xylobalsami oppobalsami auꝛ.x.deficit etiā in pulegio qđ ponit in vtrisqꝫ descriptionibus oībus aliis.s.prima 7 secūda.addit aūt ista tyriaca diptamū qđ dꝫ itelligi per thutaminis ꝫ ꝙ dicit Simon Januē.7 ideo lr̄a Aui.est hic corrupta vitio trāsferentis qui exposuit ꝙ est pulegiū:imo vult dicere ꝙ est diptamū.Nā diptamū multū vī ꝯferre venenis sicut expiētia hodie plīma affirmat:7 appet ꝙ i hac recepta nō ponit pulegiū ꝫ hāc expōnem.

¶ Ars trociscorū de viperis.Accipiant vipere cū ē finis veris 7 incipit estas 7 si fuerit ver hyemale dimittātur vsquequo ꝯsequant principia estus.Et vipe qdē sunt serpentes capita hn̄tes plana que sunt lata ꝓprie apđ ꝓpinqtatē colli minuti subtilr̄ valde:quorum caude sūt curte strepitū faciētes 7 sonitū in icessu.Et istis qdē trociscis nō ꝯueniūt oēs vipe imo flaue 7 de flauis femīee.Et eorū signū ē ꝙ masculi in oī latē hn̄t vnū dētē 7 femie plures vno.Et opꝫ vt alienent cornute 7 varie aspides đcliues ad albedinē.Et non capiant ex piscinis 7 littorib⁹ fluuiorū 7 aquarū 7 mariuz neqꝫ petrose:qm̄ in eis sūt quercine faciētes sitiz:imo capiant in loco lōginquo ab humorositate.Et nō capiant ille q̄ sūt đbilis mot⁹:imo eligant ille q̄ sūt velocis mot⁹ hn̄tes caput eleuatū.Et opꝫ vt nō morentur cū capiunt si possibile est:7 abijciant a pte capitꝭ eius quatuor digiti:7 silr̄ a pte caude ipsi⁹ 7 ani eius.Qꝛ si cucurrerit ex ea sanguis plīmus 7 fuerit mot⁹ eius in illa dispōne plīmus 7 mors ipsi⁹ tarda:tūc erit electa.Et si fuerit parui mot⁹ 7 pauci sanguis velocis mortꝭ tūc erit mala.Et de signis eius iterū est vt sit mot⁹ ei⁹ velox:7 aspect⁹ eius aspect⁹ audacie 7 ꝑsumptionis:7 sit egressio fecis ei⁹ ex postremo caude ei⁹.Cūqꝫ mortua est exhant viscera eius 7 ꝓprie fel ipsius 7 abluat cū aq̄ 7 sale ablutione exqsitissime facta:deide decoquat in aqua 7 sale:et si cū ea fuerit anhetuz non erit malū in eo decoctiōe discoquēte cū qua leuis fiat collectio carnis ei⁹ ab osse ipsius.Mundificet ğ caro ei⁹ ab osse:et proijciatur in mortario et terat bene et ꝑcipiatur illi qui facit illud vt odoret oleū balsami:et inungat ipsum suꝑ digitos.Cū ergo ꝯtrita est misceatur cū tortellis ꝓm descriptiones diuisas:et nō eligat supra descriptionez Andromachi:deinde fiāt ex ea trocisci minuti subtiles:et exiccent i vmbra et reponant in repositorio.Et opꝫ vt nō cadat suꝑ eos radi⁹ solis oīno:neqꝫ añ exiccationē neqꝫ post ipsaz:sol nāqꝫ đstruit et expoliat eos a ꝟtute appropriata carnib⁹ viperarū iterficiēte venena q̄ sunt ex morsiōe et ebibita.

¶ Capiantur vipere.Deinceps ponit descriptiones triū trociscorū qui cadunt in tyriaca 7 primo trociscorū vipere.Eligens viperas.i.serpentes 7 preparans eas vt apparet.vipera sumit ꝓ cōibus serpentibus nō pro illa que caput masculi in specie sua ꝑscindit quādo coit cum ea:vnde filij faciētes vindictam vētrem scindūt:vt Humay auctoritate incātationis.¶ Ponit aūt hic eē plura documēta.Primo quo tēpore debent capi 7 aperiri alr̄ apprehendi:qꝛ in fine veris 7 in principio estatis.causa horum ꝓm Humay est.Nā nō sunt cōuenientes in processu estatis:qꝛ sunt nimis acuti veneni.Nec in autūno:qꝛ etiam venenū ex estate factuz est acutū ēt in autūno cōstrictum.Et dicit Humay ꝙ duplicat eius acuitas in autūno:7 vult ꝙ tendat in cinerationē.In hyeme autē debilitat eorū venenū valde multiplicant suꝑfluitates ꝓꝑ getem.In principio aūt veris nōdum sunt purgata a suꝑfluitatibus:sed procedente vere iā sunt nutrita.i.purgata 7 excoriata a cuti eorū.¶ Sed ꝯ Gal.in.5.de simpli.medi.dicit.ꝙ fiunt hi trocisci in eo añ ver.¶ Dōm ꝙ pōt verificari in calidis regionib⁹:sicut Rome vbi tunc ipse erat.¶ Scđm documētum est electio viperarū ex figura capitis 7 colli 7 dispōne caude.causa aūt est qꝛ latitudo capitis et ꝓprie cum latitudine mādibularum significat eorū vigorem 7 sanitatē:7 idem significat incessus cū strepitu.¶ Tertiū documētuz est electio ex colore.s.ꝙ sint flaue.causa ꝓm Humay est:qꝛ color niger in eis est malus significās vehemētiam inflāmationis 7 cōbustionis 7 color alb⁹ significat earū debilitatem:quare flauus cuz sit medius est melior.¶ Cōtra Aui.4.cañ.fen.3.caplō de lepra.docet eligere albas.¶ Dōm ꝙ intelligit flauas.¶ Uel dōm ꝙ aliud ē de istis viperis in cibo sumendis:7 aliud de ponendo in tyriaca.¶ Quartū documentū est electiō ex sexu ꝙ sint femīe 7 dat signū ex dētibus.Causa quare eligunt femine est:qꝛ in eis est debilitas de superfluitate acuitatis veneni masculorū.Causa aūt quare femine de serpētibus hn̄t plures dentes est ꝓm Humay:qꝛ femine sunt debiliores masculis 7 paucioris veneni.recōpēsauit ergo natura ad earū defensionē numerum dentium.7 causa ista est rhetorica:7 opꝫ vt alienetur.¶ Quintū est signū malarū viperarū vt cornuta 7c.7 aspis.s.surda:7 decliues.i.vipere albe vt serpētes q̄s cōmuniter habemus albos qui sunt debilis veneni.Alia lr̄a habet 7 aspidis decliues 7c.i.serpētes albos 7 pꝫ.¶ Sextum documentuz est locus in quo debēt capi:qꝛ nō capiant in locis aq̄sis:qꝛ sūt obtusi valde veneni 7 hūidi:7 hn̄t carnes valde hūidas 7 putrescibiles:nec ēt circa littora maris qꝛ sunt valde sicce facientes sitire:7 iō assimilant quercinis.i.serpentib⁹ qbusdā malis qui habitant in quercubus siue illicib.Et dicit de his Humay ꝙ excoriat cutis appropinquantis ei 7 eius cutis qui appropinquat ei.

Dubiū 3m

¶ Dubitat.qꝛ Humay 7 Andro.volunt ꝙ iste vipere capiantur ex littore maris:7 cām ponit qꝛ ꝓꝑ siccitatem sunt paucarū suꝑfluitatum.¶ In ꝯrium.A.hic 7.G.11.de simpli.medi.z.ca.aīs.1.dū dicit ꝙ tutissimū est cauere venari ethidias.i.serpentes in talib⁹ locis valde humidis 7 marinis.¶ Humay videt saluare istā cōtradictionē ꝙ serpentes isti sunt eligēdi ex locis siccis:tamē ꝓximis fontibus 7 cū ꝓpinquitate multarū arborū 7 plātarum.q.d.ꝙ ex locis siccis aridis oīno discoopertis 7 in qbus nō sit aqua nisi salsa

nō sunt

nō ſunt accipiende vipe: q꞉ ſunt nimis ſiticuloſe. ¶ Septimū documētum eſt ꝙ nō capiantur que ſunt debilis motus ⁊ depſſi capitis. rō eſt: q꞉ nō ſunt ſane ⁊ mūde a ſuperfluitatibus. ¶ Octauū eſt ꝙ nō reſeruentur cū capiūtur ſed ſtatim pparentur: cām aſſignat Humay. q꞉ pp morā acuitur eaꝝ venenum ⁊ alteratur: et fiūt male ꝑpter abſtinētiam a cibo: ⁊ inducit Humay ſignum: q꞉ ſputū hoīs ieiuni eſt prauius. ¶ Nonū documētū eſt ꝙ abyciant 4. digiti a capite ⁊. 4. a cauda ⁊ ſimul fiat hoc. Cā quare de capite eſt pp venenū ſuperfluū qḋ eſt in eo. ſ. in partibꝫ oris: ſed caudam abycimus ſm Humay. q꞉ nutrimētū caude eſt malum groſſum et multaꝝ ſuperfluitatū ⁊ pauce carnis. ſed Gal. 11. de ſimpli. medi. cap. 1. non multum curat abycere caudas. Aly ſunt qui ēt dicūt ꝙ in cauda eſt ēt venenū ſuperfluū. ¶ Sed dubitat̄ quare q̄tuor digitis. Rn̄det Humay ꝙ non fit hoc niſi vt cū capite abſcindat̄ cor qḋ facit venenū valde acutum: ſed a parte caude vt abſcindat̄ inteſtinū rectum a quo partes caude ꝑpter ſuū motū trahūt multas ſupfluitates. ¶ Decimū documētum eſt de motu eaꝝ poſt abſciſionē capitis ⁊ caude. eligunt̄ eñ que multū mouent̄ ⁊ multū hñt ſanguis: ſignificat eñ eaꝝ ſanitatē. ¶ Undecimū documētum eſt velocitas motus: ⁊ cauſa eſt q꞉ ſignificat vigorē caliditatis earū. ¶ Duodecimū eſt ꝙ ſit egreſſio fecis ex poſtremo caude ⁊ ꝓpe finē. rō eſt ſm Humay vt mediū eaꝝ ſit mūdū ⁊ elōgatū a ſupfluitatibus. ¶ Tertiūdecimū eſt ꝙ extrahant̄ viſcera eius: ⁊ cā ē pp ſuperfluitates malas que ſunt in eis: ⁊ quia ſunt facilis corruptionis ⁊ corrūpunt medicinas tyriace ꝓprie fel: q꞉ eſt venenum occidēs vt Azarangi. 26. lib. de cibis leproſoꝝ. Opꝫ ēt vt excoriētur: lꝫ ēt Auic. non ponat. Opꝫ vt remoueant̄ cutes q꞉ cutis eſt inutilis cum ſit receptaculū groſſaꝝ ſupfluitatū que nō pñt reſolui ſm Humay. ¶ Quartūdecimū eſt ꝙ lauent̄ cū aqua ſalita vt bñ emūdent̄ a ſuis ſuperfluitatibꝫ. ¶ Quintūdecimū eſt ꝙ coquātur in aqua ⁊ ſale. i. ſalita. ſ. aqua fontis: vt dicit Humay: quia eſt melior: ⁊ ponit̄ in aqua ſal vt penetret ſal ⁊ exiccet ſuperfluas humiditates. Anhetū aūt ponit̄ vt addat in virtute mūdificatiua. Debꝫ aūt fieri decoctio ſup prunas: q꞉ eſt decoctio vniformior q̄ꝫ a flāma ſm Humay. ¶ Sextūdecimū documētū eſt ꝙ mūdificatur caro ab oſſibus: q꞉ oſſa ſunt pauci iuuamēti: ⁊ terat̄ in mortario credo lapideo vt Nicolaus ponit ⁊ Halyab. 10. prac. c. 4. ¶ Decimūſeptimū documētū eſt ꝙ odoret qui hoc facit balſamū ⁊ inungat ſibi manus ex eo. cauſa eſt q꞉ oleū balſami eſt tyriacale ⁊ valet ꝯ venena: ⁊ odoratu ꝓhibet ſeu cōſeruat a nocumento tactꝫ ⁊ odoris carniū viperarū: ēt q꞉ ꝯſeruat carnes vipere a putrefactione. ¶ Decimūoctauū eſt ꝙ cōmiſceat̄ cū tortellis. tortelle ſunt panis de pura farina qui dr̄ ſimila vel adamarca ⁊ dꝫ eſſe diligenter coctus: ⁊ poſtea dimiſſus exiccari in domo calida ſm Humay quouſqꝫ poſſit teri ⁊ cū predictis carnibus vipere miſceri diſſoluēdo panē cū elixatura carniū vipere. Cā aūt quare iſte prius miſcet̄ ē q꞉ exiccat humiditatē carniū vipere ⁊ defendit a putrefactiōe: et q꞉ reprimit malitiā carniū vipere: ⁊ facit eas ꝯuenientes corpori noſtro ſm Humay. Quātitas aūt panis nō fuit d̄termiata ab Andromacho: ſed tm̄ ponat̄ ꝙ cōficiatur cū eo. Aly vō poſuerūt eq̄les partes panis ⁊ carnis: ⁊ fuit Gal. ⁊ Democritus. Aly poſuerūt duplū carnis aly triplū aly quadruplū: vt. ſ. Almā. Raſis. c. z. Aui. videt̄ ſentire qḋ Andromachus d̄termiauit cū dixit. nō eligat̄ ſuper d̄ſcriptionē Androma. In h̄ aūt ad h̄ ē diſcordia: tñ audio ꝙ moderni tātūdē ponūt de pane: ⁊ ſic ꝑcipit Nicolaꝫ ⁊ Halyab. lꝫ poſtea aliud dicat. Poſſumus ergo de trociſcis viperaꝝ in q̄bus eſt amplior q̄ꝫtitas plus ponere in tyriaca. ¶ Decimūnonū ꝙ fiāt trociſci minuti ſubtiles. ſ. q꞉ ſi eēnt groſſi corrūperent̄ in ꝓfundo pp cōcluſionem partiū ⁊ diſtātium ab aere exiccāte: vt ponit Humay. Exiccent̄ in vmbra q꞉ ſol videt̄ hr̄e ꝓprietatē deſtruēdi virtutē carniū vipe. In repoſitorio q꞉ in vaſe vitreato. Ultio vide ꝙ virtꝫ carniū vipe eſt interficere venena tā ex morſu q̄ꝫ bibita.

Rs trociſcoꝝ ſquille. Opꝫ vt eligat̄ de ſquillis humidis illa que eſt grauis et nō eſt magna et nō linias ipſaꝫ cū luto: qm̄ illud fac̄ eā rancidam et corrūpit ipſam: imo line eā cum fermento et aſſa eam in olla donec coquat̄: aut ī furno iam calefacto et extracto cinere eius: aut in patella de terra ſuper quā coquitur panis eius. Cum ergo extrahitur inde tūc ſumatur interius eius lene et terat̄ optime et miſceatur cū eo farina orobi recēs ſꝫ virtutem ſquille et exitus eius. Andromachus vō miſcebat cū parte vna ſquille duas partes farine et alij eq̄li menſura. Cum ergo permixta eſt ſquilla cum farina orobi: tunc fac ex ea trociſcos ſubtiles et inunge manus tuas cū facis ex ea trociſcos oleo roſaceo et exicca eos et ſerua eos ſicut ꝯſeruas trociſcos ſubtiles de viperis. Medici aūt noſtri temporis accipiunt ſquille partes. ij. et farine herbi partem vnam.

¶ In hac deſcriptione trociſcorum ſquille docet eligere ſquillam de humidis. i. recētibꝫ granis. ¶ Cōtra per Meſ. de ꝯſolatiōe primo cap. vbi dicit ꝙ humidū hñtia ſuperfluū leuiora ſunt meliora ſicut ſqlla ⁊ agaricus. ¶ Dōm ꝙ Aui. ⁊ oēs effugiūt ſqllā magnam pp duo. Primo q꞉ ſignificāt multā humiditatē. Scḋo q꞉ poſſet eē magnitudo ex hoc ꝙ ſola in loco nata eſt: ⁊ hoc addit ad malitiā: vt Meſ. cap. de ſquilla. eligit ergo paruā. ⁊ hoc Halyab. ⁊ aly. grauē autem eligit Serap. cū Aui. ⁊ per hanc grauitatē voluit ſignificare bonā ſquille cōpoſitionem in ſuis laminis ⁊ quātū ad ſignū bonū: ⁊ tūc iudicium in hoc de ſquilla erit iudiciū rei que menſurat̄ pleno ⁊ vacuo: q꞉ grauior eſt melior. Opꝫ igit̄ conjecturari an grauitas nō magna ſit ꝑpter partiū bonā cōpoſitionē vt non deficiat aliqua lamina ⁊ eſt bonū ſignum. an ſit ꝑpter ſuperfluaꝫ humiditatē ⁊ eſt malū ſignū. ⁊ forſan ſenſus hoc diſtinguet ⁊ ambo poſſunt ſimul cōcurrere. Nō linias cū luto. i. terra ſigillata: qm̄ facit eā rancidā: q꞉ eſt cā putredinis ⁊ imūditiei: ſed cū fermēto qḋ etiā iuuat ꝯtra venena vt Humay. Extracto cinere. vel vt non imundet ſquillā: vel q꞉ vult furnū non eſſe nimis calidū. decoquat̄ autem ſquilla vt humiditas cruda maturetur ⁊ ꝓhibeatur corruptio ⁊ reprimatur etiam ſua acuitas. Lene. ſ. per decoctionem ſic factam. Miſcet̄ autem farina orobi ad conſeruandum eam: ⁊ etiā quia iuuat contra venena. in quantitate autem huius farine ſunt diuerſificati vt ponit: tamen ſi ſquilla eſt fortis in virtute miſce plus de farina ſi debilis miſce parum: ⁊ hoc eſt qḋ dicit ſm virtutem ſquille. ⁊ exit. ſ. a virtute. ⁊ eodē modo in trociſcis tyri. quia ſi caro vipere. eſt virtuoſa plus pone de pane ⁊ ſi debilis paꝝ pone: vt dixit Humay. Cauſa quare inunguntur manus oleo roſato eſt ne inueſſicentur digiti trociſcantis. Reliqua patent.

Eſcriptio trociſcoꝝ alindacharon. ℞. corticū radicis aldarſiſaban aur̄. vj. ſupioris ſqnāti aur̄. xij. calami aromatici et coſti et xylobalſami et aſſari et myrre et amomi et polij: oiū an̄. aur̄. xxiiij. maſti. et emerukit et eſt alachoē alba et fu: oium ana. aur̄. vj. poni vteor aur̄. xx. reubarbari ſilique cinami ana. aur̄. x. ſpice inde aur̄. xvj. folij tātūdē: croci aur̄. xij. terant̄ totū et cribellent̄ ꝑ ſe et ꝯficiant̄ cū vino odorifero antiquo d̄clinā te ad dulcedinem et fiāt trociſci et exiccent̄ in vmbra et ꝯſeruent̄ ſicut ꝯſeruantur trociſci de viperis.

Eſcriptio alia hoꝝ trociſcoꝝ. ℞. ligni aldarſiſaban et calami aromatici et coſti et aſſari et xylobalſami et amomi et myrre kie et fu et alacoben: oium an̄. aur̄. xviij. et croci aur̄. xij. et ſpice ide et folij: amboꝝ ana aure. xij. et myrre aur̄. xxiiij. terat̄ totū: et fiant trociſci ſicut diximus in vnaquaqꝫ deſcriptionum que ſunt ante iſtam.

Eſcriptio alia hoꝝ trociſcoꝝ. ℞. aſelibet ⁊ ē darſiſaban aur̄. vj. floris ſqnāti aur̄. xij. calami aromatici aur̄. vj. myrre et aſſari et xylobalſami: oiū an̄. aur̄. vj. cinamomi aur̄. xxiiij. amomi aur̄. xxiiij. caſſie aur̄. vj. et amarachon et ē abichoē al. aur̄. xx. ſpice inde aur̄. xvj. polij aur̄. vj. in alio myrre aur̄. xxiiij. maſti. aur̄. vj. croci aure. xij. aggrega has medicinas tritas et pulu erizatas et cōfice cū vino puro et fac tro. ſicut diximus et conſerua.

¶ Hec eſt d̄ſcriptio tro. aldacharō. i. Andromachi. Aſelibet al's aldarſiſaban. Iſta arbor ſiue plāta que ſic ignorat̄ vt Simon dicit: tamē loco eius ponitur alienbūt. i. xylocarata vt Auic. z° cañ. ac Guilelmus lombardus intelligit per eam arborem habētem ſpinas magnas que appellatur ſpina alba. in ſynonymis vō Helangi exponitur ꝙ eſt virgulta ſpice. ſed Nicolaus ponit loco eiꝫ corallos ⁊ vocat eos trociſcos diacoralli. Halyabas etiā decio practice cap. 4. nominat eos trociſcos diacoralli: ⁊ tamē non ponit corallos niſi per darſiſabā vellet intelligere corallos. tu autē ſequaris quē vis. in gloſis Halyabatis inuenitur frequēter expoſitio darſiſabā. i. cinamomū. Emeruchit ⁊ eſt alachoē alba. i. mirica-

ria alba: sed octauo Almā. ca. 2. ponit loco eius cotula alba. sed a Balla Albucasi in quadā descriptione ponitur camomilla alba. et totum hoc est: q2 camomilla ⁊ matricaria ⁊ cotula satis similant proprie in floribus. est tamē melior expositio prima. s. ꝙ intelligit per illā matricariā sequendo synonyma Simonis Januensis. Et cōsidera ꝙ in his troci. est magna discordia ⁊ fere inuenies duos auctores q sil' ꝯcordēt ⁊ tu sequaris quē vis. Cribellent p se. i. qlibet per se cribellet ⁊ terat vt qdā dicunt. Ponit. 4. als. 3. Auicen. aliā descriptionē vbi ponit mirekie: ⁊ si sunt due ptes est aliquis modus myrre: ⁊ cuz subdit postea myrre intelligit de cōi myrra. Si aūt sit pars vna tūc mirekie idē est ꝙ emeruchie. s. alachoē alba: ⁊ tunc subdit fu. i. valeriana. alachoen. i. citrina siue rubea sm Ballā. Tertio ponit aliam descriptionem quā considera quomodo adinuicem ⁊ ab alijs aliorum auctorum differt.

Dubiū pm ¶ Dubitatur primo circa mām de tyriaca an tyriaca cōfert in specialibus egritudinibus ⁊ etiam venenis per ꝟtutē simpliciū medicinaꝝ preter iuuamentū qd hz a forma cōpositionis siue forma specifica. ¶ Diximus ⁊ est questio quā Aui. ⁊ Serap. ⁊ Humay et multi mouēt: ⁊ videt ꝙ per virtutem simpliciū non cōferat determinatis egritudinibus pmo per Auicē. supra cū dixit generalr nō respicias illud qd dicunt medici ꝙ tyriaca ꝯfert ad hoc pp spicā ⁊ ꝯfert ad hoc pp myrrā: imo ꝯfert ita. i. per formā pōnis. ⁊ in capitulo de tyriaca dicit nō efficit has operationes nisi per ꝓprietatem forme. Amplius dosis que dat de tyriaca in egritudinibus sm Serapionē est lupinus qui est medius aureus. i. media. ʒ. vl parum plus: sed in hac media. ʒ. cū recipiant. 64. medicie pter vinū ⁊ mel valde modicū ītrat de quocūq simplici modicū: imo duplū eius si daret non imprimeret aliqd in egritudine cui dr illud simplex cōferre. ꝟ. g. dr ab Humay ꝙ tyriaca cōfert in egritudinib9 matricis per siseleos de quo ītrat in vna dosi tyriace forsan grani ps. vj. sed ps. vj. grani siseleos data egrotāti matrice nulluz oino effectum īduceret. Silr diceremus ꝙ sticados ꝯfert paralysi ⁊ egritudinib9 neruoꝝ frigidis: sed de sticados non intrat in dosi tyriace vltra. j. granū: ⁊ tn dosis sticados est circa media. ʒ. qd imprimet granū vnū. ⁊ sic potes discurrere per alias medicias simplices quibus dr cōferre tyriaca in determiātis egritudinib9 ⁊ in determinatis venenis. Dicit etiā ꝙ cōfert morsui reptiliū. p agaricum: ⁊ tn dosis agarici in morsib9 reptiliū est vel. ℈. vel. ʒ. 5. sʒ in dosi vna tyriace nō ītrat de agarico vnū granū. Amplius nō soluz quelibet medicina simplex que intrat tyriacā qua dicit conferre determinatis egritudibus est in tā modica qtitate ꝙ nullū oino effectū facere debet cōtra illā egritudinē: imo cū hoc illius medicine virtus debilitatur per alias medicinas que hnt ꝯrietatez ad illam. Nō igit tyriaca cōfert determinatis egritudinib9 per virtutes simpliciū: nec etiā determinatis venenis nec hz determinata iuuamēta pter ea que habet forma specifica. ¶ In ꝯriū est Auicē. supra cū dixit. Ois medicina cōposita habet iuuamētū ex simplicibus suis ⁊ iuuamētum ex forma sua. Et in sequenti caplo dixit. Medicine cōposite cōferenti vt tyriaca īsunt sm simplicia ei9 vestigia ⁊ ꝟtutes ⁊ sm formā ipsius. ¶ In hac qōne ad perfectiorem sciam de tyriaca opz scire ⁊ videre quātū de vnaquaq medicina intrat in dosi tyriace. Et primo ponā ꝙ cōis dosis tyriace sit. ʒ. j. qdam enī dicunt. ʒ. vj. qdā vnā ⁊ mediā. cōiter tamē operātes in nostra patria dāt. ʒ. j. vel circa vel. ℈. ij. qcqd igitur sit rōcinemur ꝙ dosis tyriace sit. ʒ. j. ⁊ in hoc sit principiū siue fundamētū. Secūdū sit ꝙ mel in tyriaca sit duplū ad medicinas alias preter vinū. Tertiuz est ꝙ vinū postq steterit aliquibus mēsib9 nō addat ad pondus sed sit resolutiuū: ⁊ si addit fac tu calculationez vltra illud qd dabitur tibi. Quartū est ꝙ hic ego sumo aureū pro. ʒ. j. ⁊. ʒ. p octaua parte. ʒ. ⁊. ℈. pro tertia parte. ʒ. ⁊ ꝙ habet. ʒ. lx. grana frumēti: ⁊ ℈. habet. xx. grana ⁊ granū supponam9 diuidi in tres ptes. ¶ His habitis dico pmo ꝙ in. ʒ. j. tyriace est. ℈. j. medicinaꝝ ⁊. ℈. ij. mell'. ratio est q2 tota tyriaca cōstat ex duab9 partibus mellis ⁊ tertia parte medicinaꝝ: ergo ita se habet quelibet eius pars qtitatiua: igitur in. ʒ. j. tertia pars que est. ℈. j. medicine ⁊ due ptes. s. ℈. ij. sūt mel. Et si vinū addit ad pondus: tunc medicine sunt minus q. ℈. j. sed nō curemus mō de hoc. ¶ Sed dubitat q2 Aui. videt dicere cōtrarium in tractatu de virib9 cordialibus penul. caplo vbi habet ꝙ in dosi haꝝ confectionuz. i. tyriace ⁊ metridati que dosis ē medius aur. est. ℈. j. ⁊. 5. mellis ⁊ tres. ℈. medicinaꝝ: ergo Aui. vult ꝙ medicine sint duplū ad mel. Hic tex. visus est corruptus. Et pmo q2 dicit ꝙ aur. 5. cōtinet. ℈. iiij. ⁊. 5. hoc āt falsuz est. Nā aureus si sumat pro. ʒ. ei9 medietas est. ℈. j. ⁊. 5. si sumat pro vna. ʒ. ⁊. 5. ei9 medietas est. ℈. ij. ⁊ quarta par. vnius. Tn hic error potest saluari vt Aui. accipiat dosim metridati ⁊ dosim tyriace: ⁊ quelibet dosis ē medius aur. ⁊ tunc totum est vnus aur. ⁊ accipit aur. pro. ʒ. j. 5. ⁊. ʒ. j. 5. habet. iiij. ℈. ⁊ hoc est qd Aui. vult de istis. iiij. ℈. 5. tyriace ⁊ metridati silr iunctis. ij. ℈. sunt medicine. ⁊. ℈. j. 5. est mel: ⁊ hoc videt manifestus error. Nā sicut ⁊ cū est in tyriaca ingredit duplū mellis ad medicinas: vel aliqd plus sm primā descriptionē: ergo qlibet dosis tyriace est ex duabus partib9 mellis ⁊ tertia pte medicinarum: ⁊ ideo credo ꝙ textus Auic. sit corruptus: ⁊ velit dicere ꝙ in vno aureo illaꝝ medicinarum est mellis. ℈. ij. ⁊ medicinarū ℈. j. 5. ⁊ hoc est qd dixit sm quātitatez requiritur virtus mellis. i. mel nō debet eē plus q duplum: q2 sm istā qtitatē mel acgrit ꝟtutem ab illis medicinis: ⁊ si eēt pluris qtitatis non acgret efficacem virtutē. Si tn esset alia via saluādi illuz textū eēt ista ꝙ mel ponitur in tyriaca in duplici tēpore. Prio enī ponit aliqua modica pars qua medicine mollescāt: ⁊ postea ponit vinum sup eas: ⁊ istū modū docet Rasis. 8. trac. Almā. cap. 2. sed non mollificat oēs cū melle sed quasdā. Humay ꝟo oēs videtur primo cuz melle remollire paꝝ: ⁊ postea addit vinū: ⁊ quantum ad hoc tēpus mel est paucū ⁊ alie medicine sicut duplū eius vel plus: ⁊ sic logtur Auic. in tractatu de virib9 cordialibus. ⁊ motus fuit Aui. ad hoc vt fortius īpugnaret illos qui dicebāt ꝙ in tyriaca ⁊ metridato est fortis caliditas ⁊ nō in diacimino. Nā dicit Aui. ꝙ si accipiatur medius aureus tyriace ⁊ medius metridati cū pauco melle confect9 eis tanto. s. ꝙ mollescant ⁊ aliqualiter applicētur medicine simplices: non tn fortiter calefacient: q2 ibi sunt. ℈. ij. medicinaruz ⁊ ℈. j. 5. mellis sm quā qtitatē acgrit virtus mellis. i. cū mel est: igit parum acgret fortē ꝟtutē ab illis medicinis: ⁊ si esset plus mellis non sic acquireretur: sed forte mel obtunderet illaꝝ ꝟtutē: ergo si cū non obtundatur illarū medicinarum virtus nō est timor de illaꝝ calefactione: multo minus erit timor quādo mel eēt duplum ad medicinas. Secūdo ponitur postea mel in tyriaca cū medicie sunt iā mollificate ⁊ cōmixte cuz illo pauco melle ⁊ vino ⁊ cōplet eius mixtio in mortario ⁊ recondit: ⁊ totum hoc mel qd ponit p ⁊ in fine est duplū ad medicinas: remanet igit ꝙ in. ʒ. j. tyriace iaz cōplete est. ℈. j. medicinaꝝ ⁊. ℈. ij. mellis: cū posset tamē dici p aliquem ꝙ de melle cōtinue euaporat vnde ⁊ mel quādoq addimus in tyriaca antiqua. Et nos dicamus ꝙ etiam simul cum eo de medicinis euaporat ⁊ accipimus tyriacā anq sic euaporauit. ¶ His habitis opz recordari ꝙ medicinaꝝ que intrant in tyriaca ordines sunt sex preter vinum ⁊ mel. Primus est medicinaꝝ aur. 48. ⁊ est vna medicina ⁊ etiam apparet in hac figura.

Ordo	Pondus	Medicine
Primus	48	1
Secundus	24	4
Tertius	12	8
Quartus	6	19
Quintus	4	27
Sextus	2	5

¶ Sūma ponderis earum preter mel ⁊ vinum est. 472. ʒ. ergo est 1416. ℈. Si ergo vis scire quātuz de vnaquaq medicina ītrat in vno. ℈. medicinaꝝ: ⁊ per cōsequens in vna. ʒ. tyriace iam cōposite cū melle: accipe medicinā primi ordinis. s. troci. squille: cui9 pōdus est. 48. ʒ. sunt. 2880. grana. si ergo diuidis. 2880. grana in. 1416. ℈. dando cuilibet. ℈. partē suā: tunc qlibet. ℈. habet duo grana et vnā partē de. 30. partib9 vnius grani siue. 30. partez grani ⁊ aliqd modicū plus qd nō est cōsiderabile fere de. 30. q2 esset facē de. 24. partib9 vnius grani. 1416. partes. ⁊ hoc deīceps habeo. ergo ꝙ in omni. ʒ. tyriace siue in omni. ℈. medicinaꝝ intrāt duo grana ⁊. 30. pars vnius grani de medicina primi ordīs infra de troci. sqlle: et tunc si illi trocisci hnt ptes equales de squilla ⁊ farina ītrat granū vnū squille ⁊. xv. ps vnius grani. Medicine aūt secūdi ordinis sunt in pōdere. xxiiij. ʒ. p qualibet ⁊ sunt. iiij. medicine de qbus est opiū. Si ergo de medicina. xlviij. ʒ. ītrāt duo grana ⁊. xxx. ps oz ꝙ de medicina. xxiiij. ʒ. ītret granū ⁊. lx. pars vnius grani ⁊ sic de qlibet aliaꝝ que sunt in ordie scdo. De medicina que est in tertio ordine. s. xij. ʒ. ꝟ. g. de agarico intrat in qualibet. ʒ. tyriace vni9 grani medietas ⁊. cxx. pars vnius grani ⁊ ꝓsequet eodē mō. Nā si medicina que est. xxiiij. ʒ. intret in vna. ʒ. tyriace granum vnū ⁊. lx. ps ergo de medicina que est medietas. s. xij. aure. intrat medietas grani et medietas. lx. partis vnius grani. Et sicut dicim9 de agarico ita intelligat de oibus medicinis tertij ordīs que sunt octo: q2 de qlibz intrat mediuz granū ⁊. cxx. pars vnius grani. de sticados ergo intrat pro qualibet. ʒ. iiij. ps grani. ⁊. ccxl. pars vni9 grani vt notū ē. Et sic de vnaquaq medicina. iiij. ordīs que sunt. xix. Sed de medicina qlibet quinti ordīs que est. iiij. ʒ. intrat in qualibet. ʒ. tyriace sexta ps grani ⁊. ccclx. ps vnius grani vt notū est: ergo de siseleos intrat sexta ps grani: ⁊. ccclx. vnius grani: ⁊ sic de qlibet. 5. ordīs q sunt vigītiseptē. De medicina ēt que est in. iiij. ordine. s. vj. ʒ. intrat pro qualibet. ʒ. tyriace. iiij. ps vni9 grani ⁊. ccxl. pars vnius grani. De qlibet ꝟo medicina sexti ordīs. s. pōderis. ʒ. ij. que sunt medicine. 5. ⁊ de qbus est aristologia ro. intrat in. ʒ. j. tyriace. xij. ps vni9 grani ⁊ de septingētis viginti ptib9 vna. Et tu videbis ꝙ ista calculatio sm principia posita appropinquat valde ad mēsurā verā. q2 si accipis. ij. grana de medicina primi ordīs que est sola vna et accipias de qualibet medicinaꝝ scdi ordis que sūt quatuor. 1. granum ⁊ sic sunt. iiij. grana: ⁊ accipis mediū granū de qualibet octo medicinaꝝ tertij ordīs: ⁊ sic sunt qtuor grana: ⁊ accipias quartaz partē grani de qlibet medicinaꝝ quarti ordīs que sunt. 19. ⁊ sic sūt

quinq

quinq̄ grana minus quarta pte:⁊ accipias sextā ptē vnius grani
de q̄libet medicinaꝝ.5.ordis que sunt.27.⁊ sic sunt quatuor grana
cū dimidio:⁊ accipis duodecimā ptē grani de qualibet mediciaꝝ
sexti ordis que sunt qnque:⁊ sic sunt mediū granū minꝰ.12.parte
vniꝰ grani ⁊ assumabis totū h̄ habebis.xx.grana minus vna q̄rta
pte ⁊ vna.xij.que poterūt suppleri per illas ptes quas omisimus
s.pro.30.pte ⁊ aliud plus modicū primi ordis ⁊ per q̄tuor sexagesi
mas ptes mediciaꝝ.4..2.ordis ⁊ per octo centesimas vigesimas
partes mediciaꝝ.3.ordis ⁊ sic subsequēter:⁊ i hoc nō labores suf-
ficit calculasse ꝓpṫe ista minima.Si aūt vis facere calculationeꝫ
magis pūctualiter diuide granū in.59.ptes:tūc appebit tibi ꝙ de
trociscis sqlle que est medicia primi ordis itrāt.℈.j.tyriace gra
na duo ⁊ due ptes de.59.partibꝰ ⁊ de medicina vna.ij.ordis itrāt
vnū granū ⁊ vna ps de.59.ptibꝰ ⁊ de medicina vna tertij ordis i-
trat medietas grani:⁊ vna ps de.118.ptibꝰ:⁊ de vna medicia.4.or
dinis itrat quarta pars grani:⁊ de.236.ptibus vna:⁊ de vna me-
dicina.6.ordis intrat.12.ps grani ⁊ de.708.partibꝰ vna:ḡ medicia
primi ordis que est vna cū q̄tuor medicis.2.ordis cōstituūt.vj.gra
na ⁊.10.ptē vnius grani ⁊ aliqd minus:⁊.8.medicie tertij ordis cō
stituunt q̄tuor grana ⁊ decimāquintā ptē alteriꝰ ⁊ aliquā minus:
q2 octo est.15.120.⁊ nos facimꝰ ꝙ fit.15.de.118.19.medicie q̄rti or-
dinis ꝯstituūt quatuor grana ⁊ tres q̄rtas ptes grani ⁊.12.ptē al-
terius ⁊ aliqd plus paꝝ.27.medicine quinti ordinis cōstitunnt q̄-
tuor grana ⁊ mediū ⁊ trigesimātertiā partē alterius ⁊ paꝝ plus.
qnq̄ medicine sexti ordis ꝯstituūt qnque duodecimas ptes vniꝰ
grani ⁊.141.cētesimāquadragesimāvnaꝫ ptē alterius ⁊ paꝝ pluſ.
Cū igitur oīa simul cōiungis habes grana.20.que faciūt.℈.j.que
est pōdus medicinarum dantium vel determinātiū in.ʒ.j.tyriace.
Ex qbus opꝫ formare rōnes superius factas que sunt difficiles:⁊
ꝓbaṫ ꝙ tyriaca nō faciat iuuamētū a ꝟtute simpliciū medicina-
rum nec in egritudie aliq̄ nec in veneno aliquo:sed totū hoc ⁊ so-
lū fit a forma cōpōnis. Nā q̄titas que igrediṫ de vnaquaq̄ medi-
cina singulari in dosi tyriace est valde modica ⁊ tā modica ꝙ ipa
in illa q̄titate nō cōfert in illa egritudine.ꝟ.g.quarta pars vnius
grani sticados nihil iprimet si detur in palysi:ergo tyriaca in dosi
vnius.ʒ.nihil ꝯfert in paralysi.Amplius medicine sunt represse in
virtute per alias cōtrarias.ꝟ.g.sticados per opiū.si ergo q̄rta ps
vnius grani de sticados nō imprimit:ergo multo minus iprimet
cū poniṫ in tyriaca in qua ēt ponitur aliqd qd̄ ꝯriatur sticados ⁊
infra discurras per vnāquāq̄ medicinā simplicē positaꝫ in tyria-
ca de qua dr̄ ꝙ ꝯfert tali vel tali accidēti:⁊ iste due rōnes ponunṫ
ab Auer.in trac.de tyriaca a prinᵒ vt apparet:qa fuerunt sibi du
bie multū cū premisit hoc dicit.hoc idiget studio subtili ⁊ ꝓfundo
multū.¶ Uia autē solōnis huius difficultatis est duplex.Una que
sumiṫ a Dyno 4ᵃ fen primi.⁊ credit illā fuisse Aui.⁊ est ꝙ tyriaca
per ꝓprietatē occultā sequentē mixtionē est potētior in iuuamē-
to multaꝝ passionū q̄ sint medicine simplices:in hoc Dynꝰ seq̄tur
⁊ dicit veꝝ.Dicit 2ᵒ ꝙ tyriaca ex pte ꝟtutū simplicium medicia-
rum plus cōfert q̄ ipsa simplicia:lꝫ simplicia in ipsa tyriaca sint
ꝯfracta.Nam lꝫ ꝟtus huius medicine simplicis in tyriaca sit con
fracta:tn̄ ex mixtione alterius medicine in tali ꝓportione pōt re
cipere iuuamentū ad suā opationem:⁊ ideo fortius opabit q̄ si sit
pura ⁊ ipermixta:lꝫ ergo hec vna medicina ex medietate alteriꝰ
medicine ꝯfrāgaṫ in ꝟtute ⁊ minuatur:tn̄ pōt addi ei iuuamētum
in opatiōe pp qd̄ iuuamentū melius operabiṫ:q̄uis sit ꝯfracta ⁊
remissa in ꝟtute:vt eni ponit Gal.in fine scd̄i lib.de simp.medici.
cap̄.penul.Aliud est addere in ꝟtute alicuius rei:⁊ aliud est addē
cū iuuamēto.pōt eni addi in iuuamēto qa faċ ꝙ magis humectat
aq̄:⁊ tn̄ nō addit ad ꝟtutē aque.i.nō addit aque humiditatē:⁊ sic ē
de medicina simplici que in tyriaca poniṫ.¶ Sꝫ adhuc stat diffi-
cultas:lꝫ eni medicina simplex possit sibi addere iuuamētū:tamē
p̄supponit eius dosim ⁊ q̄titatē debitā. Nos aūt ponamꝰ mētem
Auer.clarius ⁊ breuius eo:⁊ ostēdamus istātias q̄s ꝯtra se Auer.
inuit.Stat ḡ solutio sua in his ꝓpōnibus.¶ Pria ꝓpositio in q̄li-
bet pte minima q̄titatiua tyriace.s.fermētate est ꝟtus cuiuscūq̄
simplicis sicut in q̄liber pte pomi est color sapor ⁊ odor.rō est qa
quelibet ps mixti est mixta:sicut ergo in q̄libet pte mixti sunt q̄-
tuor elemēta:ita in pte tyriace sunt simpliciū ꝟtutes.¶ Scd̄a.ꝓ-
positio est ꝙ qa elemēta q̄do cōmisceṅ:⁊ qn̄ sūt mixta in cōposi
to sunt debiliora in ꝟtutibꝰ q̄ q̄do sunt extra mixtū:tūc vr̄ ex hoc
ꝙ medicine ex qbus est cōposita tyriaca exn̄tes in q̄liber pte ty-
riace sunt debiliores in tyriaca q̄ ex̄ tyriacā.¶ Tertia ꝓpō est ꝙ
ex hoc posset credi ꝙ ꝟtus tyriace eēt debilior i q̄libet egritudie
simplicis q̄ ꝟtus illius medicine singularis appropriate illi egri-
tudini si dareṫ illa medicina sola nō cōmixta sicē tyriaca.¶ Quar
ta ꝓpō est ꝙ credere hoc est falsuꝫ.s.ꝙ tyriaca virtute simplicis
cōfracti ⁊ saluati in q̄libet parte minus ꝯferat determinate egri-
tudini q̄ illd̄ simplex exn̄s puꝝ nō ꝯfractū. Hoc aūt Auerro.ꝓbat
dupl'r. Primo per s̄niam medicoꝝ. Nā primo tyriaca curat egri-
tudines fortes per ꝟtutes simpliciū medicinaꝝ fortiū in ea posita
rum:⁊ hoc dicit ipse declaratū est medicis.i.hoc dicūt medici sic̄

eis sit claꝝ.Scd̄a rō est.nā experimētū affirmat ꝙ tyriaca hꝫ ꝓ-
prietates vel opationes q̄s nō hn̄t alia cōposita ex alijs medicis
nisi paꝝ ⁊ nisi in qbusdā:⁊ hoc itelligit p raro sicut appet de tyria
ca diatesseron ⁊ de multis alijs cōpositis.Cū igiṫ tyriaca nō sit di
uersa ab alijs nisi qa sua forma cōpōnis est resultans ex alijs sim-
plicibꝰ q̄ forma alteriꝰ cōposite medicine:igiṫ videtur ꝙ ratione
simpliciū agat opationes fortes lꝫ simplicia sint ꝯfracta.¶ Et tūc
Auer.soluit ad rōnes in cōtrariuꝫ ⁊ soluit ad motiuum qd̄ posset
sumi ex secūda ꝓpositione:⁊ dicit ꝙ in composito reperiṫ maior
virtus ꝟtute singularū.i.q̄ sit virtus singularis.Nā lꝫ grauitas sit
in rebus per terrā ⁊ aquaꝫ:tn̄ maior grauitas ⁊ durities reperiṫ
in mixto q̄ sit in aqua ⁊ terra sicut in plūbo.Iteruꝫ ignis in lignis
fortius calefacit q̄ in sphera sua.Est ergo mens Auer.reducendo
ad terminos ꝙ sticados in tyriaca plus valet cōtra paralysim.q̄
extra tyriacā.Et agaricus plus valet cōtra morsum reptilium in
tyriaca q̄ extra tyriacam:⁊ lꝫ sint cōfracta ⁊ sint in parua q̄ti-
tate:⁊ hec eadē est solutio Ser.⁊ Humay.¶ Sed tūc Auer.cōtra
solutionē istam inuit duas instātias. Prima est.nā iuuamētū qd̄
facit tyriaca isto mō non est ꝟtute simplicium sed virtute forme
cōpōnis. Probaṫ qa iuuamētum qd̄ est in aliquo cōposito p suuꝫ
simplex est iuestigabile per rōnē:⁊ pōt syllogizari.ꝟ.g.hoc cōpo-
nitur ex euforbio ⁊ pauco sandalo:ergo hoc multū calefacit:sꝫ ꝙ
tyriaca cōferat determinatis egritudinibꝰ nō pōt argui ex simpli
cibus:q2 nullū simplex in illa q̄titate qua recipitur in dosi tyria-
ce agit effectū aliquē:ergo nō possumus dicere ꝙ tyriaca cōferat
paralysi.ꝟ.g.per sticados.Scd̄a istātia est ista.hoc qd̄ est simpli-
cem medicinā in tyriaca plus ꝯferre q̄ ipa sola est possibile ꝙ sit
in aliqua medicina singulari tyriace vel aliqbꝰ ⁊ nō oibꝰ:⁊ sic vir-
tus eius.i.tyriace est fortior in aliqbꝰ virtutibꝰ aliquaꝝ medicia-
rum simpliciū q̄ sint ꝟtutes aliaꝝ medicinaꝝ ex quibꝰ cōponiṫ.i.
qn̄ nō sunt cōposite in tyriaca.Istam ꝓpōnem Auer.nō ꝓbat:sed
pōt sic ꝓbari. Prio ꝙ ille medicine que sese iuuāt fortiores sunt
ꝟ.g.sticados iuuaṫ a spica ⁊ gētiana a cinamomo ⁊ galbano ⁊ ce-
tera in egritudibꝰ neruoꝝ:⁊ vt sic est fortior q̄ ipꝫ solū:sed nō oēs
se iuuāt:imo opiū remittiṫ ⁊ ēt sticados ab opio:⁊ tūc oportet de-
struere ꝯn̄s. Nā istud est falsuꝫ.videmus eni nō solū aliquaꝝ me-
dicinaꝝ operatiōes eē fortiores in tyriaca:imo oiuꝫ ꝯsiderata il-
laꝝ dosi in pua q̄titate que de eis cadit in dosi tyriace.Scd̄o pōt
ꝓbari.nā in eodē cōposito n̄ali nō possunt ꝯtrarie virtutes eē itē-
siores virtutibus primoꝝ simpliciū qbꝰ illa p̄mo isunt:sꝫ vna vir-
tus vel plures nō cōtrarie.ꝟ.g.lꝫ reperiaṫ mixtū grauius ⁊ duriꝰ
terra:⁊ qd̄dā frigidius aqua:⁊ qd̄dā calidius igne:tn̄ nō vr̄ possi-
bile ꝙ simul possit reperiri frigidius aq̄ ⁊ calidius igne:⁊ hoc na-
tural'r q2 qd̄ vnū sit n̄aliter ⁊ aliud accidētal'r:hoc est possibile sic̄
accidit de opio icenso vel ferro incēso:⁊ tn̄ videmus ꝙ in tyria-
ca duo ꝯria sunt intēsiora q̄ duo simplicia vt ꝯstringit ⁊ dissoluit
plus q̄ faciat illud paꝝ hypoqstidos qd̄ cadit in vna dosi ⁊ illd̄ pa
rum oppoponaci.apparet ḡ ꝙ nullā videṫ hr̄e manifestā opōneꝫ
tyriaca virtute suoꝝ simpliciū:sed solū rōne forme cōpōnis vt di
cit formā vnā p̄ter simpliciū ꝟtutes.Et cum Auer.vidit difficiles
eē istātias ptrāsiuit eas:⁊ solū iuit ad h̄ ꝙ tyriaca habꝫ has ⁊ has
operationes:siue per simpliciū ꝟtutes siue non.Et iō dixit.post h̄
dicā ꝙ siue sic siue nō sic:nō est dubium in hoc ꝙ tyriaca cōfert ꝯ
venena.¶ Nos dicamus ꝙ credimus fuisse itētionem Serap̄.⁊
Aui.⁊ Auer.⁊ alioꝝ:⁊ premittimus has ꝓpōnes. Pria in oī medi
cina cōposita:⁊ sic in tyriaca est ꝟtus cuiuscūq̄ simplicis:⁊ p ꝯse
quēs iuuamētū ex virtute cuiuscūq̄ simplicis. Rō est:q2 simplicia
saluanṫ aliquo mō in cōposito:⁊ iō iuuamēta ⁊ opationes p̄marū
qualitatū scd̄arum ⁊ tertiarū in vnaquaq̄ medicina cōposita sūt
demōstrabilia siue iuestigabilia per rōnē s̄m ꝙ Auer.sentit qnto
colliget in fi.Et cū Auer.ꝯsiderauit hoc dixit se ꝓbatuꝝ ꝙ ambra
debebat poni in tyriaca:⁊ cū h̄ ꝯsiderauit Humay ꝙ tyriaca cō-
fert expurgationi māerū pectoraliū:q2 hꝫ in se prassiū:⁊ ꝯfert op
pilationū aptiōi epatis ⁊ matrici per siseleos ⁊ assaꝝ:⁊ sic discur-
rit per vnāquāq̄ medicinā simplicē:⁊ ponit tot eē in tyriaca vir-
tutes ⁊ iuuamēta quot sūt in medicinis simplicibꝰ.Et cū Auic.ꝯsi
derauit hoc dixit ꝙ in oī medicina cōposita ē ꝟtus ex simplicibꝰ.
¶ Scd̄a ꝓpō est ꝙ talis virtꝰ est fortior siue potētior in tyriaca
q̄ sit in simplici.sola ḡ tyriaca plus ꝯfert in palysi q̄ faciat stica-
dos:sed hec propositio non demōstrabilis est siue syllogizabilis:
sed est inuentum esse sic per experientiam.
¶ Cōtra.hec ꝓpō est vera.Oīs forma que est sicut finis ⁊ pfectio
ad aliā est pfectior:⁊ per ꝯn̄s opatiuior q̄ illa que ad eaꝫ ordinaṫ:
sed forma medicine cōposite est sicut finis ⁊ pfectio formaꝝ sim-
pliciū:ergo erit opatiuior.Sequiṫ ergo ꝙ virtus simplicis nō sit
opatiuior in cōposito.ḡ illa ꝓpō est syllogizabilis.¶ Dōm p̊ ꝙ mi
nor sil'r negaṫ. Nā forma agarici ⁊ forma balsami nō hn̄t ordinem
n̄alē ad formā tyriace:imo accidit eis h̄:⁊ iō nō est vl'r vera ꝓpō
que dicit.Oīs forma que resultat ex aliqbꝰ est pfectior illis ex q-
bus resultat:sicut si hō ⁊ leo cōponunṫ adinuicē nō resultaret for-
ma perfectior:q2 leo ⁊ hō nō ordinanṫ n̄aliter vt vna forma alte-

rius.⁋ Scđo possumꝰ ꝯcedere minorē sine ꝑiculo: ⁊ dicē ad maio
rem ꝙ forma que est sic̄ finis est ꝑfectior: ⁊ ꝑ ꝯn̄s opatiuior: cū ꝑ
fectio forme sit in se ꝑncipiū opōnis: nō tn̄ seqtur ꝙ sit opatiuior
opōne que est opatio simplicis: sed opōne aliq̄ que seqtur ꝟtutez
illius forme. ꝟ.g. forma auri est ꝑfectior forma ignis ⁊ terre: ⁊ est
opatiuior illis: qꝛ hꝫ opōnē. ꝟ.g. ꝯfortādi cor: n̄ ē opatiuior opōne
que ē ꝑ grauitatē que ē opatio terre. sic ꝗ ꝑfectior forma forª ē ty
riacalis ⁊ magis corrūpēs venena: nō tn̄ ē opatiuior opōne stica
dos que sticados est appropriata nec opatione agarico approp̄a
ta: sicut ergo nō posset demōstrari ꝙ plūbuz sit grauius terra: sed
postꝗ̄ vidimus hoc ꝑ expientiā dicimus ꝙ terra veniēs ad cōpo
sitionē alicuius acquirit illi maiorē grauitatē ꝗ̄ sit grauitas terre
i. illud mixtū est grauius ꝗ̄ sit terra. Sic etiaz dicimus ꝙ tyriaca
plus cōfert in paralysi ⁊ pūcturis ꝗ̄ faciat sticados ⁊ agaricus.

¶ Dubitaṫ 2º de ꝓpōne in se que dicit ꝙ virtus simplicis medici
ne est fortior in tyriaca ꝗ̄ sit ꝟtus simplicis solius. ⁋ Cōtra. qꝛ cu
ius ꝟtus ē refracta nō est fortificata: sed sticados ꝟtus est refra
cta. Amplꝰ virtus opij nō est fortior in tyriaca ꝗ̄ sit in solo opio.
Amplꝰ sit forma tyriacalis. a. forª sticados sit. b. tunc arguiṫ. aliq̄
realitas. b. est in. a. qꝛ. b. non est oīno corruptū: ꝗ aliqđ. b. qđ prius
erat in sticados ē mō in. a. siue in tyriaca: aut ꝗ. a. est actiuior aut
iuuatiuior in ꝑalysi ꝑ realitatē. b. ⁊ h̄ est falsuz: qꝛ ē diminuta ⁊ fra
cta: aut ꝑ radicalē. a. ⁊ tūc nō hꝫ h̄ iuuamētū per simplicia: sed so
lū ꝑ formā cōpōnis. Amplius q̄ro quō. b. se hꝫ ad. a. an sit mā an sit
efficiēs. Nos āt ꝓijciemus has difficultates metaphicas ⁊ nāles
arduissimas. Quidā enī dicunt ꝙ forª mixti nihil est nisi forª sim
pliciū. s. illoꝝ realitates cōfracte ⁊ vnite que ꝯfractio ē itermia
tio illaꝝ. Quidā dicūt ꝙ forma cōpositi siue mixti ē alia a realita
tibꝰ simpliciū que sunt in forª cōpositi q̄si mā. Quidā dicunt ꝙ ni
hil qđ prius erat in simplici est mō in mixto nisi mā ꝑma: sed forª
mixti qꝛ talis gradus pōt in opōnes ꝯsiles opōnibꝰ elīntoꝝ. Quic
qd ꝗ sit de hoc dicamꝰ ꝙ forma tyriace nō habuisset ꝟtutez ꝯ pa
ralysim nisi fuisset in ea sticados nec ꝟtutē apiēdi ⁊ mūdificandi
pectꝰ nisi fuisset prassiū: ⁊ sic de singulis medicis. ⁊ signū h̄ ē ꝙ iue
nimus medicinā cōpositā ex pipe ⁊ cinamomo hr̄e aliā ꝟtutez ab
ea que cōponiṫ ex prassio ⁊ sticados: ⁊ cū h̄ ꝟtutez cōformē ꝟtuti
simpliciū cōponētium. Iste tn̄ ꝟtutes sunt fortiores in tyriaca ꝗ̄
sint in simplicibꝰ: nec talis vigor ⁊ fortitudo est ꝑꝑ simplicia in se:
sed ꝑꝑ h̄ ꝙ simplicia sunt in forma cōi: ⁊ forª illa cōis est vnūqđꝗ̄
simpliciū in ꝟtute: ita ꝙ tota tyriaca ē sticados in ꝟtute ⁊ poten
tior ꝗ̄ sticados simplex: ⁊ tota ē agaricus in ꝟtute ⁊ tota prassiuz
in ꝟtute: ⁊ sic de singulis ⁊ potētior quocunꝗ̄ illoꝝ aut pluribꝰ ex
eis: ⁊ hec sunt itellecta ab Humay ⁊ Sera. vn̄ dixit Sera. ipa ty
riaca accepat ex vnaquaꝗ̄ ꝟtute mediciaꝝ simpliciū ex qbꝰ dixi
mus ipsaz cōponi. ex mixtiōe āt ipsaꝝ iste opōnes ꝯfortanṫ. i. du
plicanṫ. ista āt nō sunt demōstrabilia priori sed expientia facit ea
nota. ⁋ Ex his ad ꝯria statim cū dr̄ ꝙ cū alicuiꝰ ꝟtꝰ ē cōfracta: ipsa
nō ē fortificata. Diciṫ ꝙ subtilis itellēs negabit ꝓpōnē. Nā alicuiꝰ
virtꝰ pōt eē cōfracta siue remissa: ⁊ tn̄ remissa sua ꝟtute pōt sibi
addi fortior ꝟtus: nō dico ꝙ ꝑs que corrūpiṫ vel ē corrupta vigo
reṫ: qꝛ h̄ ꝯdictionē iplicat: sed dico ꝑs remanēs de re que corrum
piṫ illa vigoraṫ. exēpla multa per te habes. Aliter pōt dici ⁊ redit
in idē dicendo ad maiorem ꝙ vt sic est veꝝ. Et cū dr̄ ꝙ virtus sti
cados est fracta. Dđm est ꝙ veꝝ est eius vt simplex qđdā: tn̄ pro
esse nūc cōpositum est fortius seipso simplici sicut in plumbo for
ma terre: ⁊ grauitas simplicis terre est debilitata: sꝫ tn̄ grauitas
cōposito est addita: ⁊ ideo grauitas illa terre ⁊ ista cōpositi potest
dici quasi equoca. ⁊ hoc ēt itellexit Serap̄. ⁋ Ad 2ᵃᵐ dđm ꝙ confi
teor oēm virtutem simplicis medicine eē in tyriaca: nō tamē oēz
esse fortificatam vltra illud qđ est in simplici: sed qualscūꝗ̄ virtu
tes iuenit experiētia in tyriaca potētiores ꝗ̄ in simplici illas di
cit esse vigoratas cū hoc: ergo cū non stupefaciat tyriaca tantum
quātum faceret opiū solum qđ in vna dosi accipiṫ. Est dđz ꝙ vir
tus opij cū hoc frāgiṫ ⁊ cum hoc debilitatur in cōpositione: ita ꝙ
forma tyriacalis nō est stupefactiuior ꝗ̄ sit opium. vna eniz ℥. ty
riace stupefacit: sed lōge minor quantitas opij fortius stupefacit:
sed cū videmus per experiētiam ꝙ ℥ j. tyriace plus abstergit ꝑ
tes pectorales ꝗ̄ ʒ 5. prassij: ergo virtus prassij est vigorata in ty
riaca ⁊ multis gradibus vigorata: ⁊ hoc est ꝙ Serapio vocat du
plicationem virtutis. i. multiplicationem. ⁋ Ad 3ᵃᵐ ⁊ 4ᵃᵐ dicen
dum ꝙ non curamus hic de illa difficultate: siue enī. b. sit in. a. siue
nō. videmus. a. fortius esse in operatione. b. ꝗ̄ ipm̄. b. ¶ His ꝯcla
ratis ꝺm nostram possibilitatem dđm ad questionem cum que
riṫ an tyriaca cōfert specialibus egritudinibus: ⁊ etiaz venenis ꝑ
virtutes simpliciū medicinarum p̄ter virtutem forme composi
tionis que est forma tyriacalis. ⁋ Dđm primo ꝙ accepta per itel
lectum virtute vnius simplicis medicine que est in tyriaca ⁊ cir
cūscripta actione que ꝓuenit a forma cōpositionis nulluz facit iu
uamentuz manifestū. s. operationē manifestā sumendo de tyria
ca dosim cōem. s. ℥ j. Ratio est qꝛ nulla medicina simplex de medi
cinis iuuatiuis ingrediṫ in hac dosi in quantitate que si dareṫ fa
ceret effectū manifesti iuuamēti: ergo illius virtus ex ipsa pau
ca q̄ntitate est ipotēs: ⁊ p̄ter hoc est remissa: igiṫ talis virtus me
dicine simplicis ꝺm se cū alia virtute circūscripta nullū iuuamen
tū facit ⁊ pōt manifeste deduci discurrendo per ordines medici
narum simplicium. De squilla enī que est in primo ordine ingre
ditur granū vnū ⁊ est cocta: ⁊ cū hoc etiā est refracta: sed si vnum
granū talis sqlle dares habenti mās viscosas in pectore nullū oī
no effectū induceret ꝑꝑ paucitatē ⁊ rep̄hensionē virtutis eiꝰ. De
medicinis scđi ordinis iuuatiuis est trociscus alandacharon de ꝗ
ingrediṫ vnū granū: ⁊ sunt in illo trocisco. xv. medicine vel circa.
Ingrediṫ ergo de ardasisabā de. xxx. partibꝰ vna vnius grani que
q̄ntitas certum est ꝙ nullum iuuamentū facit cū ꝺm se consideraṫ
in actione. De trociscis tyri ingrediṫ gra. j. ⁊ sic de carne tyri me
dia pars gra. vnius que nullius est effectus vt credo aut valde mo
dici in destruēdo venena. De medicinis tertij gradus igrediṫ me
dietas gra. ꝟ.g. de agarico vel scordeon: ⁊ certuz est ꝙ illoꝝ actio
nō saluatur in quantitate tam parua. De medicinis quarti ordīs
ingreditur quarta pars gra. ꝟ.g. de sticados: sed certū est ꝙ nihil
agere pōt in hac q̄ntitate cū cōsiderata fuerit in se. Et sic apparet
de alijs que sunt in ordine qnto ⁊ sexto: ⁊ sic apparet ꝙ tyriaca ꝑ
solam virtutem simplicis medicine vt per primum agens non hꝫ
effectū iuuatiuū cōtra venena ad que illa simplicia ꝓsunt nec con
tra speciales egritudīes. Et quādo Aui. cōsiderauit hoc dixit. Nō
respicias ad illud qđ dicūt medici ꝙ tyriaca cōfert ad hoc ꝑꝑ spi
cam: ⁊ cōfert ad hoc ꝓpter myrrā: imo confert ita. i. cōfert qꝛ hoc
cōpositum: vel qꝛ hꝫ hāc cōem formā. ⁋ Scđo dico ꝙ virtꝰ medi
cine simplicis cū stat in illa cōi forma est agēs operatiōes iuuati
uas in vnaquaꝗ̄ egritudine in qua illa medicina simplex iuuabat
existens simplex: ⁊ hoc qꝛ per eē illā virtutem simplicē in illa cōi
forma virtus eius est aucta vt supra diximus: igiṫ poterit agere
dūmodo quātitas tyriace sufficiat illi cōi forme ⁋ Sed tu. d. con
cesso ꝙ realitas medicine simplicis in cōposita ⁊ realitas forme
cōpositionis siue cōis sint alie abinuicē ⁊ sint due res: quare quez
ordinē habent in hac actione. ꝟ.g. in iuuamēto oppilationis epa
tis. Et dicendū ꝙ si illud concediṫ: forsan opꝫ dicere ꝙ forma cōis
est principale agens: sed illa virtus est quasi vt materia cum pos
sit dici quodāmodo vt materia cōis illi forme quō formis possu
mus attribuere mām: ⁊ posset dici ꝙ virtus medicine simplicis
est vt determinemus actionē illius forme cōis: nec est incōueniēs
ꝙ aliqd qđ est simile materie determinet ad hoc: ⁊ tu considera.
⁋ Tertio dico ꝙ tyriaca ꝓpter formā illā cōez hꝫ iuuamēta que
nō sunt ꝟtutes simpliciū: imo cū virtualitate simplicis cuiuscūꝗ̄
circūscripta vt ꝑncipio actiuo hꝫ effectū magnū. ꝟ.g. ꝑ ꝓprieta
te ꝯfortādi spūs: ⁊ pro ꝓprietate occidendi venena vltra illud qđ
in simplicibꝰ est: ⁊ hoc est ꝯcessuz ab oībꝰ ⁊ verificatū per experi
entiā: ⁊ Aui. multū ꝯfirmat hoc in tractatu de viribꝰ cordis ⁊ hic.
⁋ Dico 4º ꝙ oīs opatio que prouenit a tyriaca rōne forme cōis
pōt dici quodāmō ꝓuenire a virtute simpliciū: ⁊ hoc inquātū illa
forma ꝑexigit simplicia ad sui ꝓductionē: ⁊ ꝑexigit illa simplicia
vt ꝑncipia mālia ⁊ quodāmō vt efficiētia. Et itellexit hāc quartā
ꝯclōnē Humay in vltimo ca. ⁊ Sera. cū ꝯsiderabiṫ. ¶ He igiṫ q̄
tuor ꝓpōnes siue cōclusiones sic se hn̄t. ⁋ Pria. nulla simplex me
dicina in tyriaca accepta in. ℥ j. ꝓut ꝺm se ꝯsideraṫ vel accipiṫ hꝫ
effectū iuuatiuū manifestū. ⁋ Scđa. virtus simplicis cū forma cōi
vel in forma cōi siue forma cōis cū virtute simplicis hꝫ effectuz il
liꝰ simplicis ⁊ iuuamentū ad illas egritudines ⁊ venena. ⁋ Tertia
forma cōis tyriace ꝺm se hꝫ effectꝰ. ⁋ Quarta. oīs ꝟtus forme cō
munis tyriace: ⁊ sic oīs opatio quodāmō pōt dici ꝙ est ꝟtute sim
pliciū. ⁋ Sꝫ de ꝑma ꝯclōne est dubiū. Prio qꝛ opiū qđ est de me
dicis scđi ordīs itrat in. ℥ j. tyriace in q̄ntitate gra. j. sed ipsum in
hac q̄ntitate sufficit stupefacere. Amplius supra ꝯcessisti tyriacaz
an̄ fermētationē eē fortis opatiōis sed nō rōne cōis forme: qꝛ nō
dū hꝫ illā: igiṫ rōne simpliciū: sed ipsa nō solū stupefacit: sed alias
opōnes agit ⁊ cōfidis ꝙ ꝓdest venenis: igiṫ facit hoc ꝑ simplicia:
⁊ qua rōne per simplicia ꝯfert venenis eadē rōne erit iuuatiua in
egritudibꝰ. ⁋ Dđm primo ꝙ illa ꝓpositio dꝫ intelligi de quocūꝗ̄
simplici: cuius q̄ntitas est tā parua in tyriace dosi ꝙ cū ea nō pos
set agere: ⁊ manifestū est ꝙ hoc est qđcūꝗ̄ simplex medicamē ty
riace p̄ter opium. ⁋ Uel pōt dici scđo ꝙ opiū nō est de medicis ty
riace iuuantibꝰ ad egritudines ⁊ ad venena iuuamēto directo sed
iuuantibus indirecte. s. iuuādo alias medicinas: ⁊ hoc signum est
qꝛ nō vtimur tyriaca in egritudinibꝰ calidis in qbus queriṫ seda
tio inflāmationis per opiū: nec vtimur ea vt puro somnifero: sed
qn̄ volumus cū somno ⁊ sedatiōe doloris alia iuuamēta cū hoc ex
alijs medicinis simplicibꝰ tyriace vel saltē nō est de medicis tāti
iuuamēti: ⁊ ideo ēt Humay cū in fine assignauit oīa iuuamēta ty
riace ꝑ medicias simplices numerauit oēs illas p̄ter opiū. ⁋ Ter
tio posset dici subtilius ꝙ ꝟtus opij vt opij refrāgiṫ ⁊ addiṫ sibi
virtꝰ stupefactiua per nām cōis forme eodē modo quo est de alijs
simplicibꝰ. Ista tn̄ solō nō videṫ ꝯsona soloni cuidā dare supius:
cū diximus ꝙ virtus opij in tyriaca non est fortificata vltra illud
qđ est

pª ꝯclusio
2ª ꝯclusio
3ª ꝯclusio
4ª ꝯclusio

qꝺ est in simplici opio: ⁊ posset cuȝ hoc saluari ista solo: ⁊ illa.s.ꝙ forma tyriacalis nō est stupefactiua vigorose sicut opiū purū: sed si capis cū itellectu opiū ꝯfractū ⁊ separas ipm a cōi forma tyriace minus pōt stupefacē ꝙ ipm ꝯiūctū cū forma. ista pñt sic dici: lȝ nō pñt demſari sunt tñ estimabilia. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ tyriaca ante fermētationē est pauci iuuamēti nisi in stupefactione ꝓpter vigorē opij. Alie ēt medicine pñt aliquē effectū iuuatiuū ꝯtra egritudines ⁊ ꝯ venena iducē in hoc ꝙ sese iuuant in agēdo: lȝ nō hēant vnā formā cōem que sit vna res sicut lȝ granū milij de pipe nō calefaciat ⁊ nō subtiliet tñ in cētū vel mille granis milij ꝺ mille medicinis calidis calefacit ⁊ subtiliat: ⁊ iā supra in alijs qōnib⁹ sciuisti ꝙ res vna per acumulationē pōt facē opōnē vnā: ⁊ si alr itellectus nō capit hoc saltē potes cōprehēdere opōnē vnā siue effectū vnū ⁊ formā vnaȝ in stōcho in quo illoꝝ operatio recipiť sicut attract⁹ nauis a plurib⁹ hoib⁹. Potes etiā cōprehēdere ꝙ vna agit ⁊ alia iuuat. ¶ Sed tu.d. si tyriaca nō fermētata pōt agē vnū effectū: qre igiť expectamus fermētationē. Dōm ꝙ ille effect⁹ vn⁹ in tyriaca nō fermētata nō est ab vno ꝑncipio actiuo tali q̄lis ē forma vna quā hȝ tyriaca fermētata: ⁊ iō lȝ ab oib⁹ medicis simplicib⁹ tyriace nō fermētate possit induci vnus effect⁹: q2 vna cōplexio in nr̄o corpore ex h̄ ꝙ recipiēs est vnuȝ: ⁊ q2 ꝑtes ille minime medicinaꝝ sunt adinuicē tenacius cōmixte lȝ nō vnite: tñ hēmus dicere ꝙ illa vna cōplexio nō ē sic bona siue iuuatiua sicut si vna cōplexio iducať ab vna cōplexione resultata in tyriaca fermētata: ⁊ hoc experiētia adinuenit. Expectamus ēt fermētationē in tyriaca vt refrangať malitia ⁊ audacia medicinaruȝ fortiū ēt: q2 nō sumus securi de separatiōe partiū medicine in operatione: vnde nō sic forsitan induceť effect⁹ vnus in q̄cūq; parte. ¶ Ex qbus soluunť prime istātie que sunt auctoritates ⁊ dicem⁹ ꝙ auctores videnť ꝯdicere in hoc: sed tñ nō ꝯdicunt: imo cū ꝯsiderauerint ꝙ iuuamēta que ꝓueniūt a tyriaca in egritudinibus ⁊ accidētibus nō sunt a virtutib⁹ medicinaꝝ simpliciū in se sumptis: sed stāt ibi in forma tyriace: ⁊ ꝑꝑ h̄ sunt simpliciū virtutes: dixerunt ꝙ tyriaca nō ꝯfert ad h̄ ꝑꝑ spicā neq; ad h̄ ꝑꝑ myrrā: sed q2 est tyriaca. cuȝ ꝯsiderauerūt aūt illas medicinas simplices ⁊ virtutes eaꝝ nō esse corruptas: sed saluatas ⁊ ꝯsiderauerūt formā tyriace cōem ꝑeri gere illas virtutes ꝺm ꝙ dixi: ⁊ viderūt ꝙ illa virt⁹ ꝓprie.s. medicine singularis est determinata virt⁹ cōis.s. forme vni⁹ tyriace: dixerūt ꝙ tyriaca operať iuuamēta dicta ꝑ virtutē simpliciū. ¶ Ad rōnē iā appet solo. Nā agaricus ⁊ sticados ⁊ siseleos ⁊ alia simplicia iuuatiua sunt vigorata in virtute cōis forme: ⁊ iō lȝ granū sticados in se nō iprimat: tñ granū sticados factū tyriaca iprimit: ⁊ iō tota tyriaca est sticados ⁊ tota est q̄libet medicina simplex.s. qñ est fermētata. Et hec sunt dicta Auer. in ꝓpōnib⁹ q̄tuor supra positis: sed tūc opȝ soluē ad duas instātias quas Auer. īuuit ꝯtra se. ¶ Ad primā eni cū diciť. iuuamentū tyriace hoc mō nō est virtute simplicis: dōm vt iaȝ apparet ꝙ nō est oīno virtute solius: sed est virtute simplicis cōpositi siue ꝯiuncti cū alio siue ꝑfecti alia ꝑfectione vel nō est virtute simplicis totaliter sed partialiter: vt ex ꝑmissis apparet. ¶ Ad aliā dōm ꝙ est illud in oībus ꝑter opiuȝ: ⁊ de opio pōt saluari vt diximus: ⁊ iō sicut nō reperiť mixtuȝ qꝺ simul sit leuius igne ⁊ grauius terra: ita nō reperiť medicina cōposita que plus stupefaciat opio ꝺm se sumpto ⁊ plus calefaciat aristologia ꝺm se sumpta. Dico medicina cōposita ex opio ⁊ aristologia: ⁊ ꝺm.s.ꝙ plus faciat illa q̄ virt⁹ simplicis in ea cōfracti vt cōfractū nō est incōueniēs. Modus ꝯo ꝺm quē tyriaca stupefacit ⁊ est calida diceť in qōne sequēti: ꝫ dicamus ꝙ sticados tyriacatuȝ plus ꝯfert venenis q̄ ipm ꝺm se in illa q̄titate que in tyriaca reperitur: ⁊ agaricus. tyriacatus plus ꝯfert pūcturis: ⁊ sic de alijs: ⁊ tota tyriaca est sticados ⁊ tota est agaricus ⁊ qōlibet simpliciuȝ. Ista fuit opinio Auer. Humay ⁊ Serapio.

Dub^m 2^m

¶ Dubitať 2°: an tyriaca noua sit stupefactiua. ¶ Et videť ꝙ nō: q2 medicamē stupefactiuū est ifrigidās a dñio: vt 2° cañ.4.cap. Tyriaca aūt est calefacēs ēt si sit noua: q2 cū ea intrāt medicine.lxvj. melle ⁊ vino ꝯnumeratis: de qbus gnq; sunt frigide.s. opium rose hypoqistidos terra sigillata ⁊ achacia. Alie autē oēs que sunt sunt calide vel nō frigide q̄uis de ligritia sit calida hesitatio de q̄ non curamus.

2°

Amplius qūo stupefacit cum sit medicina calida in secundo gradu: vnde in tractatu de viribus cordis cap.4. scōi trac. Auicē. dicit. postq̄ diligentē ꝯsiderationem habuissem cōputando estimaui caliditatē mitridati ⁊ tyriace inueni quoq; caliditatem tyriace in fine secūdi gradus.

In ꝯrium

¶ In ꝯriū est Aui. primo cañ. fen.4. penulti. cap. ⁊ 3. cañ. fen.16. tracta.1. vlti. cap. ⁊ Mes. de ꝯsolatione medicinaꝝ.10. cap. alr in sūma scōa intētione.3. cap. cañ.6.s. cōpingere aūt ⁊ stupefacere.

ꝑ⁹ modus

¶ In hac qōne fuit primus modus dicēdi ꝙ tyriaca noua stupefacit per opiū qꝺ nā separat ab alijs ⁊ mandat illud ad partē dolentē. damus eni piper cū ptisana in emitritea febre: vt. G. i terapētica ad Glauconē primo dist.3. ca.3. ⁊ Aui. in cura emitritee. ⁊ ꝯfidunt ꝙ nā discernat iter has medicinas cōtrarias.

Contra

Iste modus dicēdi nō videť ꝯueniēs. Primo q2 super dēte ꝺm totū dolēte apponimus tyriacā nouā ⁊ stupefacimus illum vbi nō est imaginabile fieri istā discretionē medicinarū. Amplius tyriaca noua nō stupefaceret nisi mēbra dolentia a calida cā. hoc est falsum. ꝯñtia ꝓbať. Nā si ista distinctio fit est q2 membra egra attrahūt sibi ꝯtraria ad remotionē dispōnis egre sicut sana attrahunt similia: vt Haly. in thegni tracta.2. cōmē.5. tracta. de vētre. ⁊ Serap.7. practice. ⁊ Humay in cōmēto Andromachi.10. ⁊ videť sentire hoc Hippo. in.4. epidimiarū. Membrū igiť qꝺ debet ad se attrahere opiū quo dolor stupefacit erit membrū caliduȝ calore faciente dolorem. Membrū autē a frigore dolens non attrahit opium ⁊ sic stupefacit. ¶ Solues primo dicēdo ꝙ omnis pars dolens calefit ⁊ inflāmatur: q2 dolor ebullire facit calorē: vt Aui. primo cañ. fen.2. de pulsu doloꝝ. ¶ Scōo dices ꝙ trahit medicinam ꝯtrariam dolori non cause doloruȝ: sed opium cum sit tollens dolorem contrariatur ei. Amplius dices ꝙ hic est operatio virtutis discretiue que est alia ab attractiua. ¶ Ad primam dicendum ꝙ dolor finaliter infrigidat: ergo pro tunc tyriaca non stupefacit: lȝ aliter posset solui. ¶ Ad secundam dicitur ꝙ vt al's declarauimus si aliquid vere contrariatur dolori est delitia: ⁊ iō medicina delitiā inducēs ꝯtrariať egritudini causanti dolorē inquātū ꝯtrariantur in effectu.s. dolor ⁊ delitia: sed medicina stupefactiua nō ꝯtrariatur vere cause faciēti dolorē vt doloreȝ facit vt intellexit Aui. ꝑ° cañ. fen.2. de causis sedādi dolorē. mēbrū igiť dolēs trahet ad se de tyriaca medicias tēperate caliditatis faciētes delitiā ꝺm hāc instantiā ⁊ nō trahet opiū qꝺ sedat dolorē destruēdo bonā cōplexionē mēbri qua sentit. ¶ Et si tu diceres ꝙ hoc facit virtus membri que vult ꝑsens iuuamentū. Dōm ꝙ videť ex hoc ꝙ ista virtus syllogizet. ¶ Ad tertiā dōm ꝙ ego nō pono discretiuam.

2⁹ modus

¶ Scōs modus dicēdi fuit ꝙ tyriaca noua ideo est stupefactiua: q2 prius opiū reduciť ad actū: q2 est qōdā venenuȝ ꝯtrarium nostro calori suo frigido stupefactiuo.

Contra

¶ Hic modus sustentari nō pōt. Prio cū statim alie medicine calide reduceť ad actū cessabit stupefactio opij: ⁊ parū est tēpus vnū ⁊ alterū. Amplius sunt ibi res calide cōtrario nostro calori sicut carnes vipere. Amplius squille sunt citissime reducibiles ad actū vt apparet gustāti. Amplius si medicinas reduci ad actū est eas pati a calore nostri corporis cū calide medicine citius patiať frigidis: rōnabile est ꝙ citius reducātur ad actū: ⁊ ideo volentes medicinarū frigidarū accelerare operationes miscemus cū eis calidas medicinas sicut opio vinū vt. G. tertio de simplici medicina cap.2. dist.4.

3⁹ modus

¶ Tertius modus dicēdi est qui antiquitus inuenitur dictus: ⁊ pōt intelligi a Dyno ꝙ tyriaca nō fermētata ideo stupefacit: q2 opiū manet in parte dolente ⁊ nō resoluitur a calore. Alie aūt medicine calide resoluuntur ⁊ euaporāt: ⁊ ideo remanet opiū stupefaciens. Et hic modus dicendi nō videtur conueniens. Primo q2 nos percipimus ꝙ si medicine calide que intrant in tyriaca per se sine opio sumuntur ipse calefaciunt nos manifeste ⁊ nō statim cessant a calefaciēdo: imo ea hora qua opiū alicui datur ⁊ infrigidat: ea dico hora piper ⁊ squilla si alicui dentur calefaciunt: nō ergo false arbitrandū est statim medicinas calidas euaporare sicut argētū viuū ab igne. Amplius scōo sunt medicine calide solide ⁊ nō parue fixionis ex mō substātie sicut calamentū oppoponacū piper ⁊ trocisci de viperis. Amplius tertio dat eis opiū aliq̄ fixionē vt nō statim euaporēt. Amplius tūc inciperet stupefactio cū euaporasset ⁊ cessasset illaꝝ calefactio.

4⁹ modus

¶ Quartus modus dicēdi est Dyni sup penul. cap.4. fen primi cañ. ⁊ est modus apparētior qui sit ⁊ magis vsitatus ⁊ ꝯgregauit in eo modos dictoꝝ fere oīum ꝑcedentium notoꝝ nobis vt al's scripsimus. Fundanť aūt oīa dicta sua in trib⁹ ꝓpositionibus veris.

ꝑ^a ꝓp

Prima ꝙ medicina cōposita ex ꝯtrarijs medicinis sicut tyriaca hȝ operationē similē operationib⁹ simpliciū: ⁊ hoc hȝ virtutē sicut ēt corp⁹ nāle mixtū ex quatuor elemētis hȝ virtutē calefaciendi infrigidādi humectādi ⁊ exiccādi.

2^a

Scōa ꝓpositio est ꝙ tyriaca fermētata hȝ ꝑter virtutes simpliciū virtutē q̄dā sequentē suā formā que forma ⁊ virtus est ꝑter formas simpliciū sicut adamas hȝ virtutē attrahēdi ferrū: ⁊ hoc hȝ ab ipsa forma mixtiōis ⁊ nō a forma siue virtute elemētoꝝ.

3^a

Tertia ꝓpositio iferť ex dictis ⁊ est ꝙ tyriaca ante fermētationē nō est res vna in actu: sed plures res actu: q2 simplicia nō sunt ꝯfracta in vnam formā. tyriaca aūt fermētata est res vna actu per vnā formā actu per vnā virtutē. ⁊ addit ꝙ hec forma tyriace fermētata lȝ sit vna actu est tñ ꝯtinēs in potētia virtuali formas simpliciū: ⁊ virt⁹ ēt tyriace fermētate sequēs illā vnā formā: lȝ sit vna tñ ꝯtinet in potētia virtutes oīum simpliciū. ¶ His ꝑmissis iferť cām ⁊ modū qb⁹ tyriaca noua.s. nō fermētata stupefacit: ⁊ īuuit tres cās. ¶ Prima in tyriaca nō femētata virtutes simpliciū nō sunt ꝯfracte: ergo vinceť operatio illius simplicis que fortioris ⁊ potētioris est virtutis: ⁊ eius virtus a ꝑncipio minus pōt ꝯfrangi: sed opiū in tyriaca nō fermētata est tale. nā de eo intrat multa q̄titas ⁊ ipsuȝ est vehementis virtutis in infrigidando q̄ sit aliquod alioꝝ in calefaciendo: ergo tyriaca noua nō fermentata erit stupefactiua per opium. formabimus ergo syllogismū sic. per illā medicinam simplicem tyriaca noua operať de qua itrat multa q̄titas ⁊ que est vehementioris

virtutis ꝗ̃ alie: sed opiū est hmōi: ergo tyriaca nō fermētata operat̃ ꝑ opiū: ꝗ stupefacit. ¶ Scđa cā est ēt que ante Dynū data fuit. Nā opiū est substātie dense vnde hꝫ virtutē valde vnitā nō facil'r resolubilē nec ꝯfrangibilē a ꝯtrarijs medicinis: ergo tyriaca non fermētata operabit̃ per opiū. formabimus ergo sic syllogismū. illius medicīe simplicis opatio appebit ex tyriaca noua q̃ medicina hꝫ subam dēsaꝫ grossaꝫ ⁊ v̓tutē vnitā nō resolubilē nec frāgibilē a ꝯ̃rijs medicinis: sed opiū est hmōi: ⁊ iō noua stāte tyriaca ⁊ nō fermētata stupefacit. postꝗ̃ est fermētata virtus opij est ꝯfracta ex actione lōga medicinaꝝ calidaꝝ in ipm opiū: ⁊ opiū est sub virtute alterius forme. s. forme tyriacalis: ꝗ nō poterit ifridare ⁊ stupefacere: ⁊ sic nō est tyriaca fermētata frīda medicīa: sed cal'a in fi. secūdi gradus. ¶ Tertia cā posset colligi ex dictis. Cū eni querit̃ q̃re tyriaca nō fermētata est pauci iuuamēti. ¶ Rñdet̃ ꝙ in q̃libet ꝑte tyriace noue nō fermētate nō est oīs virt⁹ cuiuslibet medicīe simplicis: sꝫ in q̃libet ꝑte tyriace fermētate est oīs virt⁹ medicīe cuiuslꝫ simplicis: ⁊ lꝫ forsan nō sit dare ad sensum talē ꝑtē tyriace nō fermētate: tñ ꝫm veritatē est aliq̃ ꝑs talis in q̃ nō est virt⁹ nisi vni⁹ simplicis: aut est dare vnā ꝑtē sensibilē tyriace nō fermētate in q̃ nō sūt oēs virtutes simpliciū cū nō sit facta vna ꝫm formā. Et q2 de tyriaca ꝑua dat̃ dosis. s. ꝗ̃titas lupini erit accipe dosim in q̃ nō erit cuiuslibet simplicis virt⁹: ⁊ oīno illa dosis nō hēbit iuuamēta simpliciū. Et ꝗ̃uis ēt in illa dosi sint oīa simplicia: erūt tñ in tā modica ꝗ̃titate ꝙ nullū poterit in ꝓpriā opōnē: ꝗ ista dosis opabit̃ opōnē illi⁹ medicine simplicis: cui⁹ virt⁹ est potētior: ⁊ cuius virt⁹ minus cito ꝯfrāgit̃: tale aūt est opiū: ⁊ iō tyriaca noua est stupefactiua. Formabim⁹ ꝗ syllogismū. illarū medicina est stupefactiua in cui⁹ dosi nō sunt oīa simplicia: ⁊ si sunt virt⁹ opij est potētior ⁊ minus ꝯfracta: sed tyriaca nō fermētata est hmōi. ¶ Deinde Dy. ꝑmissis oīb⁹ alijs q̄ōnib⁹ soluit ad rōnē q̃ dicit ꝙ tyriaca ē cal'a in 2° gradu ꝫm. A. Rñdēdū ꝙ veꝝ est in tyriaca fermētata. in tyriaca aūt nō fermētata nō est aliq̃ vna cōplexio. hec ē opīo Dyni.

Contra

¶ Nos aūt ꝯ̃ hāc opīonē ꝓcedem⁹. Et ꝓ̊ ꝯ̃ h̊ ꝙ imagiat̃ solā tyriacā nō fermētatā eē stupefactiuā. Scđo ꝯ̃ cās q̃s ponit ī h̊. Tertio ꝯ̃ sol'ōnē rōnū. ¶ Prīo ostēdo tyriacā magnā fermētatā eē stupefactiuā ꝑ Aui. 3. cañ. fen. 18. in fine. dicit ꝙ tyriaca ꝺ̃clinās ad nouitatē in q̃ est virt⁹ opij remanēs ꝯfert pluribus modis in lapide renū. nā ꝯfert ex ꝑte tyriacatiōis ⁊ ex ꝑte ꝓuocatiōis ⁊ cōminuit lapidē ⁊ ex ꝑte stupefactōis doloris: sed tyriaca q̃ ex ꝑte tyriacationis ꝯfert est tyriaca fermētata: q2 nulla tyriaca hꝫ tyriacitatē nisi fermētata: ꝗ talis tyriaca apđ Aui. ēt ē stupefactiua lꝫ sit fermētata dūmō sit fermētata ⁊ recēs vt post appebit. Ampli⁹ tyriaca vni⁹ āni stupefactiua ponit̃ cōiter q̄đ Gal. ḡnaliter inuit. 12. terapē. ꝑ̊ cap̄. qñ vult pharmaca stupefactiua post annū vult eē accipiēda securiora debēt esse: sꝫ tyriaca in vno āno: īmo in sex mēsib⁹ est fermētata vt supra diximus in q̄ōne de "humay. ¶ Scđo arguo ꝯ̃ cās q̃s ponit ꝑꝑ q̃s dicit tyriacā nō fermētatā eē stupefactiuā ⁊ suas ꝓpōnes tres. Sumo ēt tria fundamēta q̃ sunt ꝑ̊ ꝙ tyriaca hꝫ opōnē similē opōnib⁹ simpliciū. Scđo ꝙ tyriaca fermētata ꝑ̄ter h̊ hꝫ opōnē sequētē formaꝫ cōem. Tertio ꝙ tyriaca non fermētata nō hꝫ cōplexionē vnā nec vnā formā: sed est ens vnū ꝑ accumulationē: sꝫ tyriaca fermētata hꝫ vnā formā ⁊ est ens vnuꝫ sicut vnū ens nāliter factū ex elītoꝝ mixtione vñ tyriaca fermētata est vnū entiū mūdi nālium ꝑ̄parāte arte: ⁊ iste ꝓpōnes supra sunt declarate in alijs q̄ōnibus. ¶ His ꝑ̄missis arguo ꝯ̃ ꝑ̄mā cām quā dat sic. in tyriaca ꝫm ꝑ̄mā descriptionē igrediunt̃. 66. medicine de qb⁹ vna sola est frīda in 4° ḡdu. s. opiū ⁊ alie medicine fride sunt. 4. s. achacia hypoqstidos rose terra sigillata ⁊ ligritia nō excedūt ꝑ̊ᵐ gradū friditatis ⁊. 60. vel. 61. medicine sunt calide quarū alique sunt calide in 4° gradu vt scordeon ⁊ piper: alique in 3° alique in 2° ⁊ alique in ꝑ̊°: ⁊ alique sunt in maiori pōdere ꝗ̃ opium ⁊ alique in pondere equali ⁊ alique in minori: ergo videt̃ ꝙ opij frigiditas ab eis deberet vinci ⁊ nō apparere effect⁹ friditatis. formo igit̃ syllogismū ꝯ̃ Dynū ꝑ illas medicīas simplices. tyriaca noua opat̃ de qb⁹ itrat amplior ꝗ̃titas ⁊ q̃ sunt vehemētioris virtutis in operādo vel in iuuamētis: ergo tyriaca noua opabit̃ ꝑ medicinas calidas manifesti⁹ ꝗ̃ per fridas vel imanifeste. ꝓbat̃ ꝓpō minor: q2 in tyriaca est ꝑ̊ amplior ꝗ̃titas numerosa medicinaruꝫ calidarū eq̄liū in calore friditate opij: ⁊ ēt remissioris caloris: q2 sunt. 61. vel. 60. est ēt amplior ꝗ̃titas pōderosa q2 ꝫm calculationē supra factā in. 3. j. tyriace q̃ est. 60. ḡna itrat granū vnuꝫ opij ⁊ ꝑ̄ter illas gnq3 medicīas frīdas alia pōdera sunt cal'aꝝ medicinaꝝ: ita ꝙ medicine cal'e sunt fere. 68. 18. ḡna: sūt ⁊ iste medicīe cal'e ꝑ maiorē ꝗ̃titatē vehemētiores ī calefaciēdo cuꝫ ꝗ̃titas augeat v̓tutē agēdi vt Dynusmet ponit ī q̃dā alia q̄ōne. vel saltē nō sunt mīoris virtutis ī calefaciēdo: igit̃ tyriaca ꝑ istas medicīas cal'as opabit̃. ⁊ h̊ argumētū est validius loquēdo de tyriaca vsuali in nr̃a ꝑ̄ria q̃ fit ꝑ descriptionē Nicolai q̃ min⁹ recipit opij: ⁊ tñ eā recētē īuenimus leuiter stupefacē. ¶ Ad rōnē ꝗ Dyni appet sol'o q2 negat̃ ꝓpō per nr̃am minorē. ¶ Cōtra scđam cām arguo. in tyriaca sunt medicine calide ifrāgibiles sicut opiū ⁊ difficulter resolubiles vt colcotar. Amplius Dynus dicit ꝙ opiū hꝫ subam grossam densam ⁊ virtutē vnitā nō resolubilē nec ꝯfrangibilē. aut ītelligit ꝙ in tyriaca noua qñ exhibet̃ opiū remanet in parte dolēte ⁊ alie medicine exhalāt ⁊ resoluunt̃: ⁊ h̊ iā supra īprobauimus in 3° mō dicēdi antiquoꝝ. aut ītelligit ꝙ tyriaca qñ recōdit̃ in vase opiū nō recipit īpressionē a calidis medicinis nec ab eis refrāgit̃: sed calide refrāgunt̃ ab opio: ⁊ hoc est manifeste falsum: q2 quā formā accidētalē hꝫ tyriaca cū est fermētata in facto esse: eādē hꝫ cū est in fermētari in fieri: sed fermētata est cal'a ⁊ opiū est passum: ꝗ in ꝑ̄n° actionis opiū patit̃ ⁊ ꝯfrāgit̃ a medicīs calidis. Cū ꝗ Dynus dicit in minori ꝓpōne ꝙ opiū hꝫ subam dēsam nō resolubilē nec ꝯfrāgibilē. Dōm ꝙ multe medicine calide sunt in hoc sibi similes ⁊ sūma medicinarū calidaꝝ est potētior eo. s. opio signū q2 in trāsmutatione opiū remanet victū ⁊ cōpositū q̄đ resultat est calidū. s. tyriaca fermētata. ¶ Cōtra tertiā cāꝫ. ꝑ̊ ꝯ̃ suū fundamētū cū dicit ꝙ forte est dare vnā dosim tyriace noue in q̃ nō sint oīa simplicia. ego dico ꝙ si ꝯstructor tyriace bene cōmiscuit nō poteris separare vnā partem tyriace que sit dosis. v̄. g. 3. j. in qua oīa simplicia nō sint lꝫ non in oī parte huius partis sint oīa simplicia tñ illam nō est possibile separare: ⁊ dico ꝙ si hoc est possibile separare aꝝ ꝙ. ij. doses tyriace ab eodē vase accepte vna stupefaciet ⁊ alia nō: ⁊ hoc q2 cū ꝯtingit accipere dosim in qua nō sunt oēs calide medicine tūc stupefaciet: ⁊ si ꝯtingit accipere dosim aliā in qua nō sit de opio tūc nō stupefaciet. hec ergo ꝯtingētia acciderent defectu cōficientis. ita est ꝯtra Dynū sicut ꝯtra me. formo ergo syllogismū sic. Ista medicina nō stupefacit in cuius dosi facta artificiosa cōpositione sunt 61. medicine calide ⁊ gnq3 frigide ⁊ calidarū est amplior quātitas: sed tyriaca noua est hmōi. negat̃ minor sue rōnis dicēdo ꝙ in dosi vna tyriace noue sunt oīa simplicia ⁊ virtus opij nō est potētior. credo aūt ꝙ Dynus nō īduxerit dicta ad dandū tertiā cām: sed ad ꝓbandū paucā vtilitatē tyriace nō fermētate. ¶ Cōtra sol'ōnē rōnis arguo cū dicit ꝙ tyriaca ante fermētationē nō est vni⁹ cōplexionis siue nō est in vna cōplexiōe ꝯsiderem⁹ q̄đ voluit Dyn⁹ ꝑ h̊: fuit. n. ī hac sol'ōne ambigu⁹ vñ subito ꝑtrāsiuit cū ea. videt̃ aūt voluisse ꝙ tyriaca ante fermētationē cū nō sit vna res nō sit ponēda in gradu cōplexionis. Et ꝙ tyriaca post fermentationē cū sit res vna sit in gradu ⁊ sit cal'a vsq3 ad finē secūdi ḡdus solū post fermētationē ⁊ nō ante. ¶ Arguit̃ ꝯ̃ ꝑ̊ᵐ sufficiēter. Aliq̃ medicīa ponit̃ in gradu ꝑ effectū determinatū: sed medicīa cōposita nō fermētata vt tyriaca vel hꝫ effectū aliquē determīatū in mēsura calefactionis vel frigefactiōis: igit̃ poterit poni in ḡdu. maior ꝓpō est Dyni in q̄ōne an ꝗ̃titas medicīe mutet ḡdū in q̃ vult ⁊ bene ꝙ lꝫ ex ꝗ̃titate nō mutet̃ ḡdus forme mutat̃ tñ ḡdus ī effectu ꝑ ꝗ̃titatē mutatā ꝓuenit actio q̃ debet̃ alteri gradui. minor est nō: miscēdo enī piper ⁊. 33. vsq3 ad h̊ ꝙ fiant vnū ꝓuenit alia mēsura caloris in nobis ex eis ꝗ̃ miscēdo camomillā ⁊. 33. igit̃ in alio gradu caloris reponet̃ vnū cōpositū ꝗ̃ aliud ꝗ̃uis non sint facte vnū ille medicine. Ampli⁹ diaciminū diapapauer ⁊ anacardinū nō ponerent̃ in alia ⁊ alia potētia calefaciēdi añ fermētationē q̄đ tñ est manifeste falsuꝫ. In his. n. ⁊ alijs medicīs cōpositis nō fermētatis qb⁹ quotidie vtimur ꝯsideram⁹ diuersitatē vigoris ⁊ sic diuersitatē ḡdus. aliqñ enī ponim⁹ sup epar empl'm ex rosis ⁊ sandalis: aliqñ ex solatro ⁊ nenufare ꝯsiderātes in his diuersitatē in ḡdu ifridationis. ¶ Sed tu. d. h̊ est rōne simpliciū. Dōm ꝙ verū ē: ⁊ h̊ ego volo ꝙ talis res cōposita nō hñs vnā formā assumatis simplicib⁹ in eoꝝ vigore est in tali ḡdu: q2 talē ꝓducit effectū. ¶ Arguit̃ ꝯ̃ 2ᵐ sic. tyriaca fermētata est cal'a in 2° gradu: ꝗ añ fermētationē est calida in 2° gradu. ꝓbat̃ ꝯñtia: q2 quā ꝓportionē hñt adinuicē medicine in esse fermētato eādē hñt ante fermētationē. Si. n. quereret̃ a me: q̃re hō ē aīal calidi⁹ asino. Rñderet̃ sufficiēter q2 ignis in hoīe vincit: ⁊ sic nūc vicit ī hoīe facto: ita vicebat ī fiēte cū eadē eēntial'r sit forma in termino ⁊ in motu. Ampli⁹ tyriaca añ fermētationē ponit̃ ī aliquo gradu cōplexionis vt ꝓbauim⁹. aut ꝗ est cōplexionis cal'e: ⁊ h̊ est ꝓpositū: volo. n. ꝙ sit cal'a ⁊ stupefactiua: q2. s. vincat in ea calor ⁊ frig⁹. aut est solū cōplexionis fride ⁊ cū stupefaciat nō pōt poni in ḡdu medicinaꝝ fridaꝝ debiliū: sꝫ fortiter fridaꝝ. v̄. g. in 3° gradu: ⁊ h̊ est q̄đ Dyn⁹ ⁊ alij cōiter tenēt: credūt. s. ꝙ tyriaca nō fermētata sit frīda ⁊ sunt reliq̃ stupefactiua frīda. Tunc arguo a q̃litate fortiter frīda vt stupefactiua nō itur in fortiter cal'aꝫ vt est tyriace fermētate nisi ꝑ q̃litatē mediā: ꝗ in aliq̊ tꝑe tyriaca erit medicina tēperata: ⁊ hoc tꝑs erit magnū ⁊ notabile: cū apđ eos tyriaca fermētet̃ valde tarde: mirabile est igit̃ ꝙ auctores medicīe tātā diuersitatē ī cōplexiōe tyriace nō posuerūt.

5° modus

¶ Quintus modus dicēdi est q̄ colligit̃ manifeste ex dictis nr̃is ī q̄ōne ꝑ̄cedēti vbi diximus ꝙ in. j. 3. tyriace itrat vnū granū opij: ⁊ ꝙ vnū ḡnuꝫ opij est sufficiēs dosis ad stupefaciēdū q̊usq3 nō est valde repsiuꝫ. Pōt igit̃ dici ꝙ tyriaca noua stupefacit: q2 de nulla cal'a medicina igredit̃ sufficiēs dosis ad calefaciēdū. q̄đ appet discurrēdo. Nā vnū ḡnuꝫ sq̃lle nō calefacit nec vnū granū trociscoꝝ de vipis nec vnū ḡnuꝫ pipis ⁊ sic de alijs nec ēt duo. ℈. mellis sꝫ vnū ḡnū opij sufficiēter ifridat ⁊ stupefac̃: cū igit̃ ī tyriaca noua sit opiū ñ refractū adhuc

⁊ in vna dosi ītret vnū granū: igit̄ stupefaciet. istud ē credo qḋ vo
luit Dynus in suis dictis: sed nesciuit bene explicare: ⁊ cā fuit vt
credo ꝙ nō examinauerat exq̄site cōpōnē tyriace sicut nos exa
minauimus eā qñ fecimus te scire ꝑ tabula q̄ttū de vnaq̄q; medi
cina ītrat in.ʒ.j.tyriace. Iste aūt modus est ver⁹ in suis fundamē
tis: sed nō tāgit difficultatē qōnis. nullus.n. dubitat ꝙ tyriaca stu
pefaciat virtute opij. Nec dubitat aliq̄s ꝙ opiū q̄ttū est nouior ty
riaca minus ꝯfractū est: ⁊ forsan nō dubitat ꝙ vnū granū verissi
mi opij pōt stupefacē. Dico aūt forsan q: dosim opij ponunt q̄nq;
Aui. ⁊ Sera. dant vnū qḋ est.s.grana. ⁊ q̄nq; ponit Aui. ꝙ dosis ē
lēticula magna: sed mō ꝯcedat̄ ꝙ vnū granū opij sufficiēter stupo
rē īducat. s. tant⁹ q̄ttus pōt mitigare dolorē. Sz dubitat q̄s si ty
riaca noua qñ stupefacit calefaciat corp⁹ plus q̄ ſm se pri⁹ eēt ca
lidū: ⁊ in h̄ ponat̄ calīa medicīa: ⁊ si sic est q̄uo pōt stupefacē. Et ꝙ
calefacit corp⁹ appet: q: plures medicīe sunt calē. Et auctores po
nūt illā in nuō medicinaꝝ calidaꝝ ⁊ nō distinguūt de fermētata ⁊
nō fermētata. Nec valet qḋ dr̄ ꝙ de nulla medicīa calīa īgredit̄ in
ʒ.j. q̄ttitas q̄ possit calefacē. Nā veꝝ est ꝙ nulla sola pōt: sed oēs sil̄
sunt sufficiēs q̄ttitas ad calefaciēdū: est.n.ʒ.j. medicinaꝝ calidarū
dentis duob⁹ granis ⁊ aliq̄d plus quoꝝ duoꝝ vnū est opij. Ampli⁹
lz ꝯcedit̄ ꝙ ille medicine calē nō pñt calefacē corp⁹ qḋ tñ ē falsuz:
tñ pñt calefacē opiū: ⁊ h̄ demr̄at̄ q: tyriaca fermentata est calīa in
2° gradu: ⁊ vt supra diximus: ipa ēt stupefacit cū recēter est fermē
tata: vt igit̄ alīs scripsimus difficile est īuenire modū ſm quē tyria
ca recēs stupefacit. ¶ Jā.n. admouim⁹ modos apparētes dicēdi
in h̄ ⁊ ostēdim⁹ p̄ ꝙ nō stupefacit: q: nā discernit opiū. Scḋo ꝙ nō
stupefacit: q: opiū pri⁹ reducat̄ ad actū. Tertio ꝙ nō stupefacit: q:
opiū figat̄ ⁊ alie medicīe euaporēt. Ostēdimus 4° ꝙ nō stupefac:
vt dicit Dynus: q: opiū sit potētius in īfridādo q̄ alie medicīe in
calefaciēdo. Ostēdim⁹ 5° ꝙ nō stupefacit: q: dosis opij in.ʒ.j.tyria
ce est sufficiēs ⁊ nulla aliaꝝ medicinaꝝ est sufficiēs dosis: ꝫ q̄ erit
via euadēdi. Et vt alīs diximus ad excitādū ītellect⁹ dormiētiū in
hac mā ponem⁹.ij. modos. Et prim⁹ nr̄ est q̄ mihi nō placet nec pla
cuit qñ illū posuit: sed q: placuit q̄busdā nr̄is socijs subtilib⁹: iō po
no eū ⁊ do modū ſm quē tyriaca nō fermētata pōt stupefacē. ꝟ.g.
sedare dolorē stōchi stupefaciēdo: ⁊ p̄mitto has ꝓpōnes. ¶ Pria
quelibet ps stōchi habētis dolorē est diuisibilis in partes forma
les finitas nuō. ¶ Scḋa ꝓpō q̄cūq; minima pars formalis sentiēs
vel dolēs alteret̄ ſm aliq̄ sui partē mālē q̄ttūcunq; paruā altera
tionē stupefactionis siue infrigidationis stupefactiua fit tota nō
sentiēs siue fit tota nō stupida: ⁊ per ꝯñs sedat̄ in ea dolor. Ista ꝓ
positio est nota: q: minima particula formalis nō est diuisibilis in
partes ſm formā ⁊ quecūq; minima pars eius accepta cessat esse
pars formalis: aliter eñi nō esset minima. ¶ Tertia ꝓpō est imagi
nabile est ꝙ qñ sufficiēs dosis tyriace nō fermētate accipitur ꝙ
ipsa vaporose dispersa tāgit totū stōchū saltē versus suā superfi
ciē: ⁊ per ꝯñs nullū esset spatiū stōchi separate q̄ttitatis qḋ nō at
tingat̄ ab aliq̄ parua q̄ttitate opij: ⁊ ab oibus etiā medicis alijs in
q̄ttitate parua ita situaliter tāgētib⁹ stōchū sicut situaliter se hñt
in tyriaca: tñ nō habēt vnā formā: ergo quecūq; pars formalis sto
machi q̄ttū ad illā partē mālē que tāgit̄ a ꝑuissima pte opij īfrigi
dat̄ siue stupefit: ergo tota pars formalis fiet nō sentiēs. ¶ Ex q̄b⁹
opz īferre q̄tuor. Primo ꝙ stupefactio quā facit tyriaca est quo
dāmō per accidēs: q: est in toto per partē: nō eñi est per frigidita
tem positā in toto stōcho: sed in partib⁹ q̄busdā partiū formaliuz
actiuitarū a partib⁹ opij ꝯdiuisi ad illas: alijs aūt partib⁹ partiuz
formaliū est īducta calefactio siue alteratio ab alijs medicis cali
dis siue alijs. ¶ Scḋm qḋ opz īferre est ꝙ tyriaca fermētata non
pōt stupefacē mō p̄dicto: q: cū opiū nō sit in ea distictū ſm formā
ab alijs medicis nō pōt opiū distincte applicari vni parti formali
q̄ttū ad sui partē mālē. ¶ Tertiū est ꝙ stupefactio a tyriaca nō fer
mētata nō multū durat: q: plures ptes māles de partib⁹ formali
bus facte calide ꝑ ampliorē numerū medicinaꝝ calidarū vincent
stuporē. i. frigiditatē talē partis mālis in qua īpressit opiū: minus
ꝫ durabit hec stupefactio q̄ stupefactio philonij q: ī philonio in
trat maior q̄ttitas opij ꝓportionabilr̄ q̄ in tyriaca ⁊ min⁹ ēt dura
bit q̄ si opiū daret̄ solū. s. cū aq̄ vel vino limphato. ¶ Quartum qḋ
opz inferre est q̄uo tyriaca q̄uis sit noua stupefaciēdo tñ resoluit
vētositates ⁊ ꝓuocat vrinā: q: multe ptes humorales occurrētes
multis ptib⁹ medicinaꝝ calidaꝝ subtiliant̄ ⁊ resoluunt̄. ille aūt q̄s
ꝯtingit obuiari ptibus opij figunt̄. ⁊ sic ego verificabā textū Aui.ʒ.
can. fen.18. in fine. cū dicit. tyriaca declinans ad nouitatē ꝯfert ex
parte ꝓuocatiōis ⁊ cōminuit lapidē. ⁊ q̄nq; iuuat in dieb⁹ vētosi
tatē ⁊c̄. Tñ sicut supra diximus ꝯtra Dynū iste text⁹ nō pōt bene
saluari ſm dictū modū. loquit̄ eñi de tyriaca fermētata que hz ty
riacitatē. i. formā tyriacalē cōem. q̄cquid alibi sit de hoc textu di
cemus ꝙ tyriaca noua nō fermētata stupefacit ēt resoluit ⁊ ꝓuo
cat: ⁊ hoc ſm diuersas ptes stōchi ⁊ per diuersas partes suas agē
tes: cū eñi isti sint effectus ꝯtrarij nō videt̄ ꝙ possint p̄uenire ab
eodē ⁊ in eodē ſm easdē partes. Cōcludamus ergo modū q̄uo stu
pefacit tyriaca nō fermētata ⁊ est q: opiū qḋ est in ea distinctum

ſm formā permutat aliq̄ particulā ptis formalis: ⁊ sic ptes opij
permutāt partes partiū formaliū: sed ꝑmutata parte partis for
malis cessat actio partis formalis. Exemplū aūt qḋ in hoc posset
dari est de cornea que per suā diaphaneitatē in opatione siue iu
uamēto visionis hz determinatas ptes formales minimas: lz nō
separatas. Si ergo in multis pūctis siue paruis partib⁹ coloretur
ſm vnāquāq; minimā partem formalē nō erit vtilis in visione: q:
nulla partiū formaliū est tāti spatij existēs diaphana q̄ttuz req̄rit̄
ad suā operationē. Exemplū etiā posset poni de crystallina lz diffi
cilius esset cū visibilia terminent̄ magis ad punctū in crystallina
q̄ in cornea sicut ostēdit angulus terminatus ad crystallinā cuius
basis est res visa. ¶ Sed circa hunc modū mouebunt̄ sex dubita
tiones. Prima illa pars opij que occurrit parti ptis formalis do
lentis mēbri que pars est an formalis an mālis. ¶ Scḋa dubitatio
videt̄ ꝙ in febre in qua sentit̄ simul calor ⁊ frigus debeat fieri stu
por q: partes flegmatis infrigidāt minimas partes. ¶ Tertia du
bitatio est q: videt̄ ꝙ oīs medicina in qua ponit̄ opiuz quātūcūq;
paucū d̄beat stupefacere: q: q̄ttūcūq; sit paucū est diuisibile semp
in partes. ¶ Quarta dubitatio est q̄uo vnū granū opij pōt ita diui
di ꝙ quot sunt partes formales minime stōchi tot fiant partes
de isto opio que attingāt partes partiū formaliū. ¶ Quinta dices
tu quare dicis ꝙ ista pars opij attigit partē mālē partis forma
lis mēbri dolētis: īmo pōt dici ꝙ attingit partē formalē. ¶ Sexta
dicet aliq̄s: dolēs in stōcho stupefit in stōcho ab illa dosi tyriace:
ergo si doleat in rene vel in intestinis nō stupefiet: q: si.ʒ.j.tyriace
attingit oēs partes stōchi nō videt̄ ꝙ possit attigere oēs partes
renū ⁊ ītestinoꝝ. Ille eniz cui p̄missus modus placet poterit se sic
defendere. ¶ Ad p̄m dico ꝙ illa pars opij est talis ꝙ pōt stupefacē
illā partē mālē partis formalis. i. pōt in eā frigiditatē inducere ta
lem. Et si ꝯsideras opz ꝙ sit aliq̄ pars formalis opij: nā saluat ope
rationē diuisa: īmo ꝯiuncta suo ꝯtrario. ¶ Ad aliā dōm ꝙ nō que
libet frigiditas stupefacit ꝓprie: sed determīati modi: vnde que
dam infrigidatio saluat sensum ⁊ est dolorosa multum. Si ergo il
le partes flegmatis in febre illa stante iuxta partes calidas habe
rent frigiditatem talem qualē habet opiū stupefacerent. ¶ Ad so
lutionē tertie considerandū ꝙ pars opij debēs infrigidare partē
formalis partis opz ꝙ sit determinate quantitatis cum sit agens
⁊ diuisa ab alijs: ergo totū opiū qḋ ingredit̄ in medicina cuius do
sis certa debet stupefacere opz ꝙ sit etiaz determinate q̄ttitatis.
¶ Sed tu dices pono ꝙ pars stōchi aliqua sola doleat ⁊ sit. ꝟ.g. di
uisibilis in duas partes formales. tunc medicina q̄uis modicissi
mū opij recipiat poterit stupefacere. Dōm ꝙ nō est imaginanduz
ꝙ natura attingat vel coarctet medicinā istā ad hūc determīatū
locū dolentē: sed euaporās ⁊ expressa in forma vaporosa attingit
locū dolentē ⁊ alia multa sicut paruū granū thuris replet totā ca
merā vaporib⁹ cū incendit̄. cum ergo opiū est determinate q̄ttita
tis tante ꝙ simul cuz alijs medicinis euaporans pōt attingere cū
aliqua sui parte saluante actionem ad omnes simul vel plurimas
partes formales dolentes membri attingendo aliquā partez ma
terialem ⁊ agendo in illam: tunc fit stupefactio ⁊ sedatio vel obtu
sio caloris. si autem fit infra illam quātitatem sic condiuisibilē nō
stupefacit. ⁊ si fit supra illam quantitatē multum vehementer stu
pefacit. ¶ Ad quartā dico ꝙ illa diuisio fit propter diuisionē factā
prius in artificiosa cōpositione tyriace. imaginabitur eniz ꝙ non
sit dare spatiū occupabile a grano synapis in quo etiam de tyria
ca nō sit aliquid compositū de opio ⁊ de aliq̄ medicina: cum ergo
calefacit in corpore euaporat ⁊ dilatat̄ quelibet pars ⁊ quelibet
facit vaporē distinctū ſm formā a vapore alterius ⁊ tamē ex his
omnibus vaporibus ꝯcumulatur vnus vapor sicut ex omnib⁹ cor
poribus fiebat vnū aggregatū qḋ est tyriaca nō fermentata: ⁊ ſm
hoc euenit ꝙ nulla est pars stōchi dolentis que sit sensibilis quā
titatis que nō attingatur ſm aliquā sui partem a vapore opij ⁊ a
vaporibus aliarū medicinarū. ¶ Ad quintā dubitationez dicendū
ꝙ illa pars opij agens videtur dici pars ſm formam propter sui
paruitatem. Nam minimum formale corporum perfectorū ani
matoꝝ videt̄ esse maioris q̄ttitatis minimo formali corpoꝝ īper
fectoꝝ vt inanimatoꝝ. Exēpluz de minimis metalloꝝ ⁊ minimis
aīaliū vel plātarū. aurū eñi diuisum ad athomosa corpora effugiē
tia visum saluat formā auri vt sciunt alchimiste. ¶ Cōtra q: mini
mū ens nāle in actu est tāgibile: q: hic est terminus entis nālis vt
Auer.8.physi.zz.cōmē. Dōm ꝙ est tāgibile per operationem quā
īprimit: nō tñ est necessariū ꝙ sit visibile aut sub determinata q̄t
titate cōprehensibile tactu vel alio sensu: sed sub determinata po
tentia actiua in tactuz. ¶ Ad sextā dōm ꝙ medicina stupefactiua
que p̄dicto mō stupefacit nō pōt stupefacere nisi partes ad quas
suus vapor pōt attingere. Et ideo imaginādū est ꝙ potentius stu
pefacit stomachū q̄ intestina vel epar vel renes: ⁊ est iudiciuz in
hoc sicut iudiciū in alijs medicinis quarū operatio diuersificatur
ſm distantiā aut propinquitatē membri. Si autem medicina stu
pefactiua hoc faceret inducendo somnū: tunc omnē dolorem stu
pefaceret in quacūq; parte per hoc ꝙ somnum inducit. ¶ Ex his

Aliter
Primus modus

Contra

ad argumēta que fiebant in pncipio qōnis. ⁋ Ad pm cū dr. medicina stupefaciēs est infrigidās a pdominio. Dōm q verū est de parte bm quā per se stupefacit. Et cū dicit tyriaca est calefaciēs. Dōz q verū est per medicinas calidas: sed per opiū ifrigidat: ⁊ ista infrigidatio que est per opiū sufficit ad tollēdū sensum a tota parte formali. Medicine eni calide cū sint distincte ab opio bm formaz situant suis sitib⁹ ⁊ opiū suo situ: sed q2 multū cōmixta sunt nulla sensibilis pars effugit qn bm aliq sui partē tāgat ab opio: g simul quelibet sensibilis calefacit ⁊ infrigidat diuersas ptes. ⁋ Ad 2am cū dicit. tyriaca est calida in 2o gradu. Dōm q aliter est calida tyriaca fermētata ⁊ aliter nō fermētata: lz vtraq sit calida. nā tyriaca fermētata est calida in 2o gradu īducēdo vnā cōplexionē calidā sup toto corpe siue mēbro: ⁊ sup q̄cūq parte eius quā alterat: ⁊ hoc q2 hz vnā cōplexionē: sed tyriaca nō fermētata cū nō habeat vnā cōplexionē: nō sic poterit dici calida in 2o gradu sed alio mō: ⁊ est q2 inducit in plures partes extēsiuas subti calorē: sed in paucissima parte extēsiua inducit frigus: ⁊ ideo dr plus calefacere et manifeste calefacē: ⁊ ex hoc pōt poni calida in scdo: tamē q2 aliq paruā partē ifrigidat in q̄cūq parte formali: iō pōt stupefacere: ⁊ tūc experimur hoc esse falsuz vt in sequēti mō videbit. ⁋ Nūc ponamus modū qui nobis magis placet: sed nō eēt accept⁹ cuilibet itellectui. Ad cuius itellectū pmittamus has ppōnes. ⁋ Prima ppō. stupefactio pprie dicta est dispō inducta in mēbro a frigiditate: vt Aui. 2. cañ. 4. cap. per quā mēbrū nō sentit aut obtuse sentit. Dico aūt pprie dicta ad differētiā stupefactionis iproprie dicte que est dispō a vehemētia alicui⁹ sensibilis pp quā alia sensibilia nō iprimūt pprias sensationes sicut appet in ligua ex masticatione synapis vl' alioꝝ ⁊ similiū ex qbus fit fortis ipressio. Dico aūt q est eius cā frigiditas: q2 maxime ɔriat sensationi vt deduc Aui. 3. cañ. fen. 2. cap. de paralysi. Hec aūt friditas qnq est priuatiua vt in oppilōnib⁹ neruoꝝ: qnq est positiua vt friditas a medicinis fridis qles sunt opiū ⁊ iusquiamus: ⁊ qnq ista friditas iducit in pncipio vt cerebro vel corde ⁊ fit stupor via puocatiōis somni: qnq aūt inducit in particula determinata: ⁊ qnq vtroq mō: ⁊ vt nō nos plongemus in istis: de hoc solū ɔcludamus q stupefactio est dispō a friditate causata qua membrū nō sentit sensibilr sensu tactus aut obtuse sentit. ⁋ Scda ppō est tyriaca nō fermētata ⁊ ēt fermētata est de numero medicinaꝝ calidaꝝ: tyriacā fermētatā esse calidā oēs ɔsentiūt. Et pbat q2 ab ipsa appet effect⁹ caliditatis manifestus: vnde phibet in morbis calidis. Q2 aūt tyriaca nō fermētata sit calida appet ex his rōnib⁹. ⁋ Pria rō. q̄cūq formā accidētalē mediā iter primas q̄litates due res ɔrie se trāsmutātes inducūt in seipsis se cōmiscēdo: eandē videt inducē in subto quodā tertio q fit patiēs ab eis: hec ppō declarat primo per exēpla. Nā aq̄ feruēs ⁊ nix mixta simul īducūt in se tepiditatē. ⁊ si aq̄ feruēs est plus ista tepiditas tēdit ad calidū: ⁊ si nix est plus tēdit ad frigidū: ⁊ si aer vel aliqd terreū patiat ab aqua feruēte ⁊ a niue eodē mō disponet. Exemplū aliō est: q2 si ego ⁊ tu essemus ita fortes eq̄liter q ego nō possem deycere te ad terrā nec tu me: si siml' caperemus vnū lignu erectū neuter nostrū altero obstante posset istud lignū ad terrā deycere. Probatur ppō rōne. Nā duo ɔtraria agentia sese transmutātia nō perueniunt ad talē cōplexionez nisi per accidens tales sequētes virtutes vel potētias suaꝝ formarū in tali ⁊ tāta pportiōe: sed q̄tā virtutē ⁊ qualē pportionē habēt inter se: tantā ⁊ talē habēt super tertio q tertiū patiens nō addit alicui ɔtrarioꝝ virtutē nec diminuit vt psupponit: ergo sequitur ppō maior q q̄cūq formā inducunt ɔtraria agētia sese trāsmutantia: eandē inducūt in tertio recipiēte ab eis: sed medicine contrarie cōponētes tyriacā inter se agētes ex actione adinuicē īducunt cōplexionem calidā siue ex eis resultat res calida vt tyriaca fermētata: igit eedē medicie agētes in vno mēbro vel in vna parte inducunt cōplexionē in qua vincit calor. ⁋ Cōtra maiorē. Primo ppō maior psupponit ipossibile. s. q vna res bm eandē partē patiat a duob⁹ ɔtrariys. ⁋ Dicet igit aduersarius q due medicine ɔtrarie agūt ɔtrarios effectus in vna parte cōmuni: tñ bm diuersas partes vnius vt dicit pcedēs modus quē posuim⁹ q̄uo stupefacit tyriaca nō fermētata. ⁋ Scdo dicet quis non eodē mō se hñt duo ɔtraria sese trāsmutantia ⁊ trāsmutātia tertiū: q2 tertiū patiens pōt addere virtutē alteri ɔtrarioꝝ agentiuz vel diminuere. ⁋ Tertio dicet aliqs ɔtra minorē. s. q tyriaca venit ad cōplexionem calidā nō est virtute simpliciū medicinarū: sed caloris solaris agētis in hac trāsmutatiōe. ⁋ Quarto dicet aliqs: aliud est medicinas ɔtrarias suis q̄litatib⁹ sese trāsmutare: ⁊ aliud est trāsmutare nos. nā trāsmutāt se per q̄litates quas habēt: sed trāsmutāt nos per formas quas acqrunt a nostro corpore: vt sentit Aui. fen 2. ca. de eo qd comedit ⁊ b' bit. ⁊ Gal'. 3. de sim. dist. 4. ca. 1. ⁊ 2. ⁊ 3. de cōplexionib⁹ cap. p. ⁋ Ad pm dōm q apud nostrā opīonez idē bm eandē partē pōt recipere formas ɔrias fractas siue remissas siue ipuras vt diximus in qōne nostra de maioritate morbi. Et cuz dr q due medicine ɔrie occurrūt a diuersis partibus parti patiēti. Dōm q verū est: tñ super toto agit vtraq: lz nō inducat effectum

Secūdus modus
pa ppō
2a ppō
pa rō
Ɔ 2am p/positionē
Rñō.

ita vigorosuz sicut induceret si ɔriū nō esset: ergo dicemus q opiū ⁊ euforbiū in philonio nō fermētato sed bñ cōmixto occurrūt vni parti carnis. v. g. a. sed nō in eodē loco: q2 duo corpora in eodē loco esse nō possunt: imo. a. stat. v. g. in medio: ⁊ tunc opiū totū. a. trāsmutat ⁊ ēt euforbiū: ⁊ hoc declarat. nā castoreū ⁊ euforbiū remanēs euforbiū ⁊ castoreū alterat ab opio ⁊ sustinet secū aliquaz q̄litatē opy: q̄re igit caro habēs aliquā qualitatē castorei nō posset sustinere aliq q̄litatē opy. Hanc sniam vidit Aui. 2. cañ. p cap. dum dixit q medicina cōposita si est adherentiū partiū ⁊ diuersarū siue ɔtrariarū virtutū nō diuersificat eius ipressionē: imo ambarū medicinaruz operationes iprimit in toto membro. ⁋ Ad 2m dōm q nos psupponimus q tertiū patiens sit neutruz respectu vtriusq forme. Si igit est neutruz: nō possunt aliter illud disponere q̄ sese disponāt vt notū est. Amplius cū corpus nostrū sit patiēs hoc ɔriaret per sui calorē frigori opy: ⁊ iuuaret calorē medicinarū calidarū: ⁊ ex hoc tyriaca nō fermētata posset poni certius calida. ⁋ Ad 3m dōm q calor solaris qui hz rōnem cōmiscētis extrinseci nō ducit ad cōplexionē calidā mixta nisi miscibilia eoꝝ pportione sint talia q calida elementa vincāt. hoc pbatur: q2 istud est cōmune cōmiscens: mixta calida ⁊ frigida nō habēt inducere formā calidā dico calidū respectu mixtoꝝ frigidoꝝ: sed calidū ɔtinentis est hmōi. ita enim cōmiscet elemēta vt fiat synapis ⁊ sic cōmiscet medicinas simplices vt fiat anacardinū sicut cōmiscet medicias simplices vt fiat philoniū vel vt fiat mixtū ex opio iusqamo pipere ⁊ rosis qd sine dubio est mixtū frigidū. Non ergo dōm q tyriaca fermentata sit calida: q2 calor aeris destruit frigiditatē medicinarū frigidarū ⁊ facit cōpositū calidū. ⁋ Cōtra tyriaca per morā fit nō stupefactiua: ergo calor aeris vincit friditatē medicinaruz frigidarū. s. opy. ⁋ Dōm q iste ppōnes nō ɔdicūt. s. calidū aeris nō facit q tyriaca sit in nuō medicinarū calidarū: ⁊ q calidum aeris agēdo destruit virtutē opy ⁊ destruit etiā virtutē aliaruz medicinarū calidarū. ⁋ Ad 4m dōm q instātia cōmittit axioma: querit enī difficultatē ⁊ reductionē medicinarū ad actū: ⁊ in hoc scripsimus plixe ppriū tractatū ⁊ qōnem. Et dicimus nūc q si aliud sit medicinas sese trāsmutare: ⁊ aliud trāsmutare nos: hoc est q2 ipe ⁊ nos sum⁹ aliud: tñ illo pncipio quo se trāsmutāt ēt nos trāsmutāt. Et si bm opīonē cōez pnm q̄ nos trāsmutāt sit aliō nos trāsmutāt bm dispōnē pncipy trāsmutationis qd ad se habēt: ⁊ ideo sicut opiū agēs in euforbiū illi ɔriat: ita pnm qd opiū acquirit in nobis si acquirit aliqd per qd agit ⁊ pnm qd euforbiū acquirit in nobis per qd agit ɔtrariat in nobis qñ nos trāsmutāt. ⁋ Scda rō principalis est ista quā supra posuimus q si tyriaca nō fermētata est frigida: ⁊ fermentata est calida: mirandū est q in tempore medio nō ponat quasi tēperata: ⁊ q auctores hoc nō dixerunt. ⁋ Tertia ratio. forma in termino ⁊ motu est eiusdez spēi: sed tyriaca facta est calida: ergo tyriaca fiens est calida: sed tyriaca fiens est nō fermētata: g tyriaca nō fermētata est calida. ⁋ Cōtra hāc scdaz ppositionē ⁊ ɔclusionē hāc arguit sic per ppōnem primā que dixit q stupefactio est dispō inducta a frigiditate: ergo si tyriaca nō fermētata est calida non stupefacit. ⁋ Dōm q in hoc stat difficultas totius quesiti: ⁊ iō gratia declarationis pono ppositionē tertiā ⁊ sequentes alias. ⁋ Tertia ppositio est: multe medicine reperiuntur stupefactiue: que tamē maxime nos calefaciūt. Et primo discurremus per simplices medicinas. reperit eni tarcon que apud quosdā est sicut regia: apud alios est herba piretri que est calide cōplexionis: ⁊ tamē stupefacit: vt 2o cañ. cap. de tarcon. Dices q est stupefactio iproprie dicta: sicut dicimus q alliū stupefacit dicendo q hoc est ɔtra intentionē Auicen. ibidē vt apparebit: imo stupefacit per frigidū: ⁊ tamen est medicina calida: lz ego al's dixi illud. s. q tarcon iproprie stupefacit. Amplius mandragora est de stupefactiuis: ⁊ tamē inducit accidentia caloris. s. ruboris ⁊ alicuius inflāmationis vt appet a Serapione in cap. de mādragora in fine. ⁊ Aui. inuit in cap. de iabrol. Dices q mādragora est frida medicina: dico q verū est: ⁊ tñ cū hoc est calida: ita q addit in nobis in frigore ⁊ calore. Sed tu diceres q̄re plus dr de numero frigidarū medicinaꝝ q̄ calidarū. Dōm q plus infrigidat q̄ calefaciat: ⁊ tarcon lz stupefaciat per frigus: tamē plus calefacit q̄ infrigidat: ⁊ iō ponit medicina calida. Discernam⁹ nūc medicias cōpositas q̄ stupefaciūt: ⁊ sunt calide: ⁊ de eis est sagzenea q̄ est ɔfectio cal'a: ⁊ iuuamētū ei⁹ est in morbis frigidis: vt oēs ɔcordāt: ⁊ tñ est de stupefactiuis: vt appet bm ɔsideratas q̄titates opy. nā bz ɔscriptionez Mes. si dosis est. ʒ. j. que recipit vnū. ℈. medicinarū ⁊ duos. ℈. mellis: videbis q pro q̄libet. ʒ. j. intrat vnū granū ⁊ medium opy ⁊ aliquid plus. Et eodē mō est secūda sagzenea maior Aui. atanasia etiā maior Aui. est medicina calefaciens: vnde ɔfert vētositatib⁹ ⁊ cū hoc est stupefaciēs: sic philoniū pp multū opiū ⁊ multū iusqamū: ⁊ tñ valet ad stuporē. s. resoluendo mām que est cā stuporis: lz calefaciat mēbra ad que pertingit. Cōfectio etiā dicta araston minus est de hmōi ɔfectiōib⁹ in qbus cū calefactiōe est stupefactio. Et si attēte ɔsiderabis inuenies philoniū stupefacē ⁊ inducere aliquē modū caloris. Appet ergo q multe medicine simplices ⁊ cō-

2a rō
3a rō
Ɔ 2am p positionē
Rñō.
3a ppō

4ª ꝓpō.

posite stupefaciūt:que tñ sunt manifeste calefaciētes. ¶ Quarta ꝓpō est ista:medicine que calefaciūt ⁊ stupefaciūt nō stupefaciūt ex hꝫ ꝙ calefaciūt:sed ex hꝫ ꝙ īfridāt. Rō est qꝛ stupefactio est operatio reducta ad p̄ᵐ agēs qđ est friditas:igit̄ īpoſſe est ꝙ medicia calefaciēs ꝑ calorē ꝑ se stupefacit. Cū ꝗ stupefacit est qꝛ p̄ter p̄ᵐ agēs qđ est calor:est in ea p̄nᵐ aliud agēs qđ est frigus.

5ª ꝓpō.

¶ Quita ꝓpō est multe medicine addūt in frigiditate ⁊ caliditate in nobis sup nr̄m tēperamētū ⁊ faciūt hoc simul ⁊ ſm easdē ꝑtes. Et qꝛ hec ꝓpō est que videbit̄ valde extranea:iō p̄mo declaro eā ostēdēdo possibilitatē eiꝰ de facto.s.ꝙ nos possumus esse distēperati in calido ⁊ in frido supra nr̄m tēperamētū. Et Gal. qdē dixit hoc in 2° de accidēti ⁊ morbo.c.6.cū dixit ꝙ poſſe est morbū calidū ⁊ fridū esse in eodē ⁊ si sit incredibile. Hec ēt conat̄ demr̄are in 3° lib.de simplici medi.3.ca.3.dist.illo ca. In corporibꝰ igit̄.vbi īducit exēplū de duobꝰ circulis sese ītersecātibꝰ in aq̄:lꝫ in exēplo illo vt bene dicit sit ambiguitas. Scđo īducit exēplū de hoīe cuiꝰ pedes ponunt̄ in aq̄ frida ⁊ manus in aq̄ cal'a a qbꝰ sup toto cōicant̄ calor ⁊ frigus. Tertio īducit exēplū de re amara ⁊ dulci simul mixtis vt de absinthio ⁊ melle ex qbꝰ simul gustat̄ dulcedo ⁊ amaritudo sicͭ dr̄.de amore ꝙ simul est dulcis ⁊ amarus. Quarto cū exēplo inducit rōnē que p̄supponit ꝙ solatrū infrigidet ⁊ repellat ⁊ ēt camomilla resoluit:tūc arguit. Ista miscent̄ simul:aut ꝗ sola camomilla agit:⁊ tūc app̄et effectꝰ eiꝰ solius:aut solū solatrū:⁊ tūc ēt eius effectꝰ app̄et:aut neutrū ⁊ tūc mēbrū staret sicut ante:aut vtrūq₃ sil':⁊ hꝫ est p̄dictū ꝓpositū:qꝛ nō est dōm ꝙ vnū priꝰ agat ⁊ postea aliud. ¶ Has aūt Gal. sn̄ias fere oēs ꝑturbāt dicēdo ꝙ Gal. voluit illas ꝯrias q̄litates simul ītēdi in diuersis ꝑtibꝰ:tñ ita ꝑuis ꝙ sensus nō p̄ōt distinguē sicut declarat̄ de colorato diuersis coloribus iuxta se positis:⁊ dicūt hꝫ eē de intētione Gal. in lib.de malitia cōplexionis diuerse.versus finē. ¶ Et nos dicamꝰ ꝙ Gal. sentit illud qđ diximus.s.ꝙ caliditas ⁊ frigiditas simul ſm eādē partē p̄ōt intendi vltra illud qđ ſm nām dꝫ īesse. ¶ Et si tu ꝯsideras dcā in tertio de simpli.medi.cōprehēdes ꝙ Gal. in lib.de malitia cōplexionis diuerse.voluit ꝙ p̄nᵐ calefactionis ⁊ īfrigidationis simul ſm easdē ꝑtes q̄nq₃ est ab extra ⁊ partibꝰ magnis sicut calefactus ad solē q ſm corpꝰ aspergit̄ aq̄ frida:⁊ ītellige capite ad solē discooꝑto ⁊ nō asperso aq̄ frida. Sed q̄nq₃ est ab intra ⁊ partibꝰ ꝑuis.iste ergo nō p̄ōt sensu distinguē ꝑuā partē in q̄ est cholere parū a ꝑua ꝑte in q̄ est parū flegmatis sicut p̄ōt distinguē caput qđ inflāmat̄ a corꝑe.s.ꝙ īfrigidat̄:⁊ multominus p̄ōt distinguē ⁊ distinctim iudicare calidū ⁊ fridū qđ simul ſm eādē partē auget̄:īmo ꝯfundit̄ in iudicādo. ¶ His visis ad mētē Gal. ꝓbabimꝰ hoc ſm rōnē medicinalē.s.ꝙ simul in nobis p̄ōt esse distēperātia caloris ⁊ distēperantia frigoris stupefaciētis:⁊ arguit̄ sic. Aliqs febrit febre arsiua ⁊ incensiua ꝑn̄tia cholere putride ⁊ timemus de frenesi in eo ꝑꝑ multas vigilias:⁊ timemus de ap̄ate cordis ꝑꝑ multā ebullitionē circa cor vel dolore fortissimo in stōcho:damus ei parū de aliquo somnifero opiato:⁊ in hꝫ casu p̄cipit Aui. vel ab extra apponimus opiū:vnde dormit ⁊ cessat dolor ⁊ ebullitio ⁊ facta est stupefactio in eo:quere vtrū ista stupefactio sit ꝑꝑ frigiditatē:certū est ꝙ sic ⁊ ex alia ꝑte iste febrit:ꝗ ſm eādē ꝑtē hꝫ plus de calore p̄ter nām ⁊ plus de frigore. ¶ Posset qs dicere ꝙ iste alterationes fiunt ſm alias ꝑtes:⁊ hꝫ videt̄ incōueniēs dicē q̄sdā ꝑtes eē cal'as vn̄ febrit ⁊ q̄sdā fridas vnde est stupidus. ¶ Scđo posset qs dicē ꝙ ꝓprietas opij est facē somnū q̄uis stet febrilis fortꝭ calor. Cōtra ꝓprietas opij nō īduceret sine opij q̄litate que est sua friditas. ¶ Scđo ꝓbat̄ hꝫ idē sic. Nos videmꝰ in hoīe vno simul ⁊ semel accidentia vigiliarū ex cholera ⁊ accidētia subeth ex flegmate:vt Aui.3.cañ. fen.1.cap̄.de subeth assari.⁊ Gal. in lib.de caumate.ꝗ simul alterat̄ a cholera ⁊ a flegmate. ¶ Ostēso ꝙ poſſe est simul alterari ad caliditatē ⁊ friditatē corpꝰ humanū:restat videre ꝓpōnē p̄ncipalē ꝙ poſſe est aliq₃ medicinā simul calefacere ⁊ infrigidare corpus nr̄m vltra illud qđ est in sua nāli ꝓportione. Hoc apparet p̄mo in medicinis simplicibꝰ sicut in tarcon. Iā enī diximus ꝙ est medicina calida:⁊ tñ aliq₃ mēsurā frigiditatis īducit.vnde scđo cañ.cū dicit ꝙ est medicina calida dicit ⁊ est in ip̄o īfrigidatio q̄dā.q.d.plures ꝑtes caloris ponit:⁊ iō dr̄ medicina calida ⁊ paucas partes frigoris:⁊ ideo nō dr̄ medicina frigida. ¶ Sed tu dices ex hoc ꝙ medicina aliq̄ stupefacit:ita debet dici frigida sicut ex hoc ꝙ aliq̄ medicina cōburit debet dici calida:sed tarcon stupefacit plus q̄₃ cōburat:ꝗ dꝫ dici medicia frigida ⁊ nō calida. Dōm ꝙ hec rō forsan mouit illos quos Auicē. reꝑhendit ad ponēdū ꝙ tarcon sit medicina frigida:cū dicimus ꝙ eius stupefactio sit debilior sua calefactione:⁊ iō dicit̄ calida ⁊ nō frigida:⁊ q̄uis eiꝰ stupefactio sit debilis:tñ est per mēsurā frigoris supra nālē mēsurā que esse debet in parte sentiēte que stupefacit illo frigore.hoc declarat̄ in cōposiťꝭ vt ī philonio sagzenea atanasia ⁊ similibꝰ opiatꝭ:ex qbꝰ ꝓuenit calefactio ⁊ infrigidatio supra illud qđ in nobis ſm nām esse debet. hoc apparet qꝛ resoluūt vētositates ⁊ māas grossas ⁊ subtiliāt eas ⁊ educūt per vrinā ⁊ q̄nq₃ sudores:⁊ tñ inducūt q̄nq₃ somnū ⁊ obdormitionē vel in toto vel in parte patiēte. Sed isti sunt effectus frigiditatis ⁊ caliditatis nō curamus nouis medicis istos effectꝰ plus determinare:experiant̄ enī hec ⁊ videbūt ita esse. hoc idē ꝓbat̄ sic p̄supposito ꝙ medicina minus cal'a remittit magis cal'a₃:vt app̄et supra in q̄ōne de hoc. Scđo p̄supposito ꝙ medicina frigida etiā remittit cal'am medicinā corrūpēdo calorē ⁊ ponēdo frigiditatē:tūc accipio euforbiū ⁊ ꝯiungo sibi camomillā:vn̄ remittat̄ ad 3ᵐ gradū caloris:⁊ tñ nō hꝫ aliqd de frigore quo possit nos īfridare:qꝛ nec per se nec per camo. deide accipio euforbiū ⁊ addo sibi de opio vel de papauē tātū qđ remittit ad 2ᵐ gradū:ergo opiū ponet in eo siue in cōposito vnū gradū frigoris vel duos:tūc si approximent̄ ista nobis augēt ſm sua p̄ncipia:sed mixtū ex euforbio ⁊ camomilla est solū calidius ⁊ frigidiꝰ simul q̄₃ nos sumꝰ: ergo calefaciet ⁊ īfrigidabit nos vltra illud qđ est in nobis de mēsura caloris ⁊ frigoris. Amplius sit in exēplo crocus calidus in 2° gradu ⁊ euforbiū sit reductū ꝑ opiū ad 2ᵐ gradū tūc calor croci īducat̄ in mēbro:tūc certū est ꝙ differt a calore euforbij reducti ꝑ opiū.quero in quo.nō nisi ꝑ frigꝰ opij:ꝗ hꝫ cōmixtū factū vnū euforbiabit. ¶ Cōtra p̄dicta. Prio qꝛ he ꝯfectiōes nō dn̄t dici calide:sed ꝙ sint calide ⁊ frigide. ¶ Amplius 2° tūc ipse deberēt cōpetere in morbis calidis cholericis:qꝛ sua friditate stupefactiua rectificabūt medicinas cal'as. ¶ Tertio dicet qs ex dictis habet̄ ꝙ opō infrigidatiōis istaꝝ mediciaꝝ cōpositaꝝ est in diuersa ꝑte ab illa in qua est opō calefactiōis.nā frigore mēbra stupefiunt ⁊ calore māa resoluit̄ ⁊ euaporat. ¶ Ad p̄ᵐ dōm ꝙ iā app̄et ꝙ ꝯfectiōes opiate in qbus est infrigidatio ⁊ calefactio si vincit calefactio multū vt in tyriaca ⁊ sagzenea ⁊ philonio dicunt̄ medicie calide:sꝫ si vīcit īfrigidatio vt in somniferis Rasis ⁊ in medicamīe composito ex opio multo ⁊ pauco croco dicunt̄ fride:lꝫ philoniū nō sic sit māifeste calidū sic tyriaca ⁊ philoniū multi opij possit dici frida medicina:qꝛ lꝫ calefaciat ⁊ īfrigidet:tñ plus īfridat q̄₃ calefaciat. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ medicine stupefactiue manifeste calefactiōis sicut tyriaca ⁊ sagzanea nō ꝯcedunt̄ ī morbis calidis ex hꝫ ꝙ plus calefaciūt q̄₃ īfrigidāt:⁊ ideo medicine calide plus feruerēt ꝑ calorē q̄₃ tēperarent̄ per frigus. Cōtra saltē medicine fride nocēt per frigꝰ. Dōm ꝙ plus iuuant̄ per calorē vt statim app̄et. ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ vtraq₃ oꝑatio est sup q̄cūq₃ parte que attigit̄ a tali medicina:accidit tñ ex dispōne patiētis plus q̄nq₃ intēdi caliditatē frigiditatē vel ecōtra. Membrū ꝗ viuēs ⁊ dolēs calefit ⁊ īfrigidat̄ a tyriaca stupefaciēte ⁊ sagzenea:sꝫ ex frigore app̄₃ effectꝰ stuporis:tñ mēbrū nō est aptū euaporari nec vrinari:⁊ iō nō resoluit̄ nec ꝑ vrinā educit̄. Simil'r sup māa flegmatica in mēbro illo ꝯtenta īducit̄ īfrigidatio ⁊ calefactio:sed ex īfrigidatiōe nō stupefit:qꝛ nō viuit nec sentit:sed ex calore subtiliat̄ ⁊ resoluit̄ vel per vrinā eūat̄. Contra ergo talis medicina opiata nunq₃ noceret māebꝰ multū frigidis cuius ꝯriū ponit. G.12.terapē.cap̄.vlti. Dōm ꝙ si sit pauci opij vl' indigemus aliq̄ stupore pauco nō nocet manifeste:sed si sit multi opij vnde effectꝰ ꝯgelationis p̄ualet nocet ⁊ tu ꝯsidera hoc breue dictū:⁊ verū est vt spero. ¶ His ꝓpōnibꝰ p̄missis statim apparet modus quo tyriaca stupefacit q̄uis sit medicia calida:⁊ est qꝛ oē mēbrū sentiēs hꝫ q̄₃dā mēsurā frigoris terminati cū suo calido in quo frigore si fiat additio in certa mēsura mēbrū stupefit:hec ꝓpositio est per se nota parū intelligēti in pħia. Ex hac ꝓpōne seqt̄ ista ꝙ latitudo frigoris que inest organo tactiuo excludit latitudinē frigoris opij ⁊ cuiuscūq₃ rei habētis frigiditatē excessiuā in certa mēsura. Sit ergo mēsura nostri frigoris termināntis vel terminati a nostro calore.a.⁊ sit mēsura exclusi frigoris.c.ita ꝙ si infrigidet̄ in.b.adhuc stat sensus:sꝫ si in.c.fit stupor:⁊ vltra.c.fit mors. Omnis ergo medicina cōposita ex opio ⁊ alijs medicinis q̄uis calefaciat:⁊ q̄₃tūcūq₃ addat in calore dūmō addat aliq₃ mensurā frigoris que sit in latitudine.c.stupefacit.sed si sit ita ꝯfracta ꝙ inducat in latitudine.b.non stupefacit.sed si vltra.c.occidit. Tyriaca ꝗ fermētata ⁊ nō fermētata q̄uis calefaciat:qꝛ tñ p̄ōt īducē ꝑ opiū friditatē que est in latitudine.c.iō stupefacit. ¶ Cōtra primo tu nō ꝓbas mihi ꝙ īducat friditatē istā que est in latitudine.c. ¶ Scđo hoc mō tyriaca fermētata q̄₃tūcūq₃ antiq̄ stupefaciet. ¶ Tertio tyriaca nō fermētata nō stupefaciet oēm partē:qꝛ cum nō sit vnius cōplexionis:nō erit vnius effectus. ¶ Ad p̄ᵐ dōm ꝙ ego nō habeo ꝓbare ꝙ tyriaca stupefaciat:qꝛ hoc est sensatū ꝯcessum ab experimento:sed debeo dare modū quo ipsa q̄uis sit cal'a stupefaciat: sicut ēt ꝯcessū est ꝙ piper calefacit:⁊ hoc per effectū. Tamē dubiū est de mō quo calefacit q̄uis de tyriaca possit probari:qꝛ vincunt in ea medicine calide vt supra diximus:⁊ possit ꝓbari ꝙ infrigidat qꝛ saluat̄ in ea virtꝰ opij in q̄₃titate saltē sufficiēti ſm vnāquaq₃ dosim vt supra declarauimus:tamē q̄₃ta sit opij īfrigidatio in tyriaca est estimabilis:⁊ ideo certificat̄ experiētia. Inuenimꝰ enī tyriacā certi tēporis stupefacere ⁊ certi tēporis vt antiquata multum nō stupefacere. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ lꝫ in tyriaca antiqua sit opij virtus:tamē est ita ꝯfracta virtute caloris aeris resoluētis ⁊ forsan medicinarū calidarū si est actio ꝯtinua q̄uis sit facta vna forma ꝙ nō p̄ōt induci per illā virtualitatem opij frigiditas in latitudine.c.sed in latitudine.b.que vt dictum est nō est stupefacti-

na. Contra in tyriaca antiq̄ta sunt debilitate virtutes medicinaꝝ calidarū: ergo virtus opij nō hꝫ: ita forte ꝯtrarium sicut hꝫ quādo tyriaca est recens nō fermētata: ⁊ si nō hꝫ ita forte ꝯtrariuꝫ: ergo stupefaciet ꝙ tyriaca antiqua nō stupefaciet: q̄ꝛ q̄uis nō habeat cōtrariū vigorosum ipsum opium potest esse destructum in vigore. in antiquata ergo tyriaca virtus opij ⁊ aliarum medicinarum resoluta est. in noua aūt nō fermentata est earuꝫ virtus vigorosa. sed manifestatur opij impressio: q̄ꝛ nondū est repressum: lꝫ etiam aliarum medicinarū impressio sit manifesta. in fermentata auteꝫ recenti medio modo se hꝫ dispositio. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ lꝫ tyriaca nō fermentata nō sit vnius cōplexionis tamē pōt habere vnū effectū ꝓpter fortē sui mixtionē: vt dicemus esse intentionē Auicenne primo capitulo secūdi cañ. Apparet ergo ꝙ tyriaca nō fermentata stupefacit: ⁊ tyriaca fermentata etiā vsq̄ ad tempus in quo virtus opij est multū ꝯfracta: ⁊ mensurā temporis huius inuenit experientia: q̄ꝛ est vt cōmuniter inuenitur vsq̄ ad duos vel tres annos vel circa ꝫm regiones: ⁊ forsan vsq̄ ad duodecim annos. ¶ Ex his ad rōnes ꝯtrarias. Cū enim primo dicitur ꝙ medicamen stupefactiuū est infrīdās a dominio. ¶ Dōm ꝙ verū est super illud qđ est in nāli cōplexione: ⁊ ideo tyriaca vt stupefaciens est dominātēr īfrigidans: cū hoc tamē dominātēr est calefaciēs. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ q̄uis sit calida in secundo gradu: tamē cū hoc est frigida ⁊ infridat: ⁊ ex hoc stupefacit. ¶ Hec sunt dicta in hac dubitatione que non dubito apparere valde extranea multis: sed rogo illa diligenter examinari: ⁊ ꝑter hec si qua dixerim que sint ꝯtraria dictis nostris in antiquis questionib⁹ nostris de tyriaca accipiāt ea vt supplemēta ⁊ correctiones eoꝝ ibi sunt dicta.

Dubiū 3m ¶ Dubitatur tertio vtrū tyriaca debeat poni sup loco morso. ¶ Videt ꝙ nō: q̄ꝛ tyriaca fugat a se venenū: ergo nō debet poni sup loco morso. ꝯñtia nota: q̄ꝛ in fuga hac venenū ibit intus. hoc aūt est ꝓhibitū cū in huiusmodi casibus precipiatur extrahi. antecedēs probatur per exemplum Joānis de sancto amando qui dicit ꝙ si accipiatur caseus recens ⁊ ponatur super eo in vna parte herba que dicit toxicū: ⁊ forsan ē napellus: ꝙ caseus denigrescit ⁊ citrinat: ⁊ si tūc ex alia parte tyriaca ponat fugat illud venenū ⁊ recedit illa nigredo. Arnaldus etiā in tractatu de dosi medicinarū tyriacaliū. sentit ꝙ tyriaca sumpta repellit a se venenū in oppositā partē. ¶ In ꝯtrariū est cōmunis vsus. ¶ Dōm primo ꝙ auctores medicine multas medicinas ꝯtra venena ⁊ ꝯtra venenosa intus ⁊ extra ponunt: hoc apparet per Aui. quarto cañ. fen. 6. cap̄. de medicinis ad morsionē. cum stercus caprinū emplastratuꝫ ⁊ in potu datū laudat: ⁊ in alijs capitulis laudat ꝯsimiliter murem ⁊ mustellam. ⁊ capitulo de morsu mustelle dicit ꝙ in libro de tyriaca dicit ꝙ si emplastretur cū ea tyriaca morsus ⁊c. lꝫ posset exponi cuꝫ ea scilꝫ mustella. ⁊ scđo cañ. cap̄. de vigilijs. capitulo de bedaguard. ⁊ capitulo de zufure. laudat enī has res bibitas ⁊ linitas. Iteꝫ caro vipere dat. Et dat tyriaca ⁊ etiā caro vipere emplastrat vt quarto cañ. fen. 6. caplo de emplastris ad morsum viperarū. Amplius hoc quinto libro tractatu isto Auicen. laudat confectionem hermetis sumptā cū tereniabim ⁊ etiam linitam super loco morsus. Amplius Gal. 11. de simplici medicina. caplo prio. ponit ꝙ quidaꝫ se curauit a lepra cū carne ethiduarum. s. serpentū comesta ⁊ linita. taliū aūt materie cum sint extranee possunt dici venenose ꝫm sententiā Auer. tractatu de tyriaca. ⁊ in terapentica ad glauconē. tractatu. 2. capi. 3. distinctionis. 3. in cura elephātie siue lepre laudat tyriacā si bibat ⁊ liniat. Amplius Rabimoyses ponit medicinas aliquas emplastratiuas ⁊ bibēdas in venenis. ¶ Dicemus secundo ꝙ de tyriaca nō inuenio expressum a multis nostris auctoribus ꝙ debeat poni super locū morsus. Inuenio tamē ab Auenzoar. 2. theisir. tract. 7. cap̄. 9. ꝙ tyriaca ponatur super pustula venenosa cui⁹ venenositas est a venenositate lacertoꝝ q̄lis erat pustula eius siue sua qui vel q̄ꝛ potauerat aquam putei in quo erant multe lacerte mortue: ⁊ ꝫm hoc super loco in quo est venenū pōt poni tyriaca: ⁊ sic etiam currit in cōmuni vsu. Gal. tamen in libro de cōmoditatib⁹ tyriace. capitulo. 6. plus aliquo est exprimēs cuꝫ laudat illam in morsu rabidi canis si ab extra ponatur ⁊ bibatur. ¶ Oportet igitur videre qūo est possibile ꝙ vna medicina conferat in veneno extra ⁊ intra approximata. Et dicemus ꝙ oīs medicina in qua est ꝓprietas occidendi venenū vndecūq̄ istud attingat ⁊ vbicūq̄: pōt intus ⁊ extra applicari: mors enim veneni siue corruptio veneni est principalis cura eius. Tyriaca aūt habet ꝓprietatē occidendi venena vt imaginemur ꝙ sicut venenū habet ꝓprietatē transmutādi hominē ⁊ faciēdi de homine cadauer humanū: ita tyriaca habet ꝓprietatē occidendi venenū ⁊ faciēdo de veneno cadauer veneni qđ nullius erit potētie in operādo: ⁊ in h̄ stamus experientie: tamē cū tyriaca marie operet cōtra venena per carnē viperaruꝫ: vt Halyab. 10. practi. cap̄. 4. ⁊ oēs ꝯsentiunt habebit tyriaca operationē quā hꝫ caro vipere: sed operatio carnis vipere est occidere venena: vnde Auic. supra sol expoliat trocis. a proprietate carnis viperarū interficiēte venena ex morsione ⁊ bibita. ¶ Et ꝯsidera in hoc rē mirabilē ꝙ caro vipere viuens est subm veneni in serpēte viuo. s. pars circa caput: ⁊ alia pars occidit. s. reliqui corporis caro tyri cuius caput abscinditur cū ponitur in tyriaca: tamē iste carnes sunt in viuo animali. Appet ergo ꝙ tyriaca: q̄ꝛ occidit venena pōt intus ⁊ extra poni. Amplius oīs medicina que cor ꝯfortat ꝓprietate ⁊ in hoc cōtra venena valet pōt ītus ⁊ extra poni aut exhiberi. talis aūt est ꝓprietas tyriace vt supra diximus: ⁊ est mens Aui. in tracta. de virib⁹ cordialibus. cap̄. 4. trac. 2. igit tyriaca pōt liniri ⁊ intus assumi. ¶ Et opꝫ ēt videre an eius ꝓprietas sit a se pellere venenū vel ad se trahē venenū. Et dicimus ꝫm ꝙ nobis possibile est ꝙ tyriaca hꝫ duas ꝯrias virtutes. s. trahendi ad se venenū ⁊ pellēdi a se venenū. hoc appet q̄ꝛ talē virtutē hꝫ tyriaca qualē caro vipere. sed caro vipere pellit extra venenū si sumatur. hoc appet q̄ꝛ virt⁹ ei⁹ est mouere superfluitates humoꝝ: ⁊ humores ab extra vt. 5. colli. ca. 48. ⁊. 11. de simplici medicina. c. 1. ⁊ signū q̄ꝛ generat pediculos ⁊ facit cuteꝫ excoriare: lꝫ primū signū aliquibus nō placeat. caro igitur vipere mouendo extra humores mouet venenū: q̄ꝛ vnus modoꝝ venenum mouendi est mouendo humores: vt Aui. quarto cañ. fen. 6. tract. 3. ꝑmo cap̄. Amplius tyriaca datur in principio morsus: vt Ras. 20. ꝯtinentis. secūdo capitulo. ꝯtra quosdā. igitur ipsa videtur venenuꝫ a se ad extra expellere. Probatur secūdo ꝙ tyriaca hꝫ virtutem trahendi ad se venena: q̄ꝛ Auicen. ponit tractatu predicto ꝙ caro vipere trahit venenū ad se per similitudinē. s. per formā specificam: ergo tyriaca habet talē virtutē. Amplius Gal. in libro de cōmoditatib⁹ tyriace. capitulo sexto. ponit ꝙ ipsa ad extra posita velut aliqua ventosa emulget ⁊ trahit ex ꝓfundo id qđ corrūpere pōt. Probatū est ergo ꝙ tyriaca habet virtuteꝫ trahendi ad se sicut facit pharmacū solutiuū ⁊ pellēdi a se. ¶ Sꝫ dubitat qūo est possibile ꝙ sint due virtutes ꝯtrarie in vna re agēte ⁊ patiēte. Amplius si qđlibet istoꝝ tyriaca faciet a quo incipiet. vtrūq̄ enī simul īpossibile videt ꝙ faciat. ¶ Nos possum⁹ in h̄ dicē duobus modis. Primo ꝙ tyriaca nō habeat virtutē ad se attrahēdi venenū: sed pellēdi extra corp⁹: ita ꝙ siue ītus exhibeat siue extra ponat venenū extra corp⁹ exibit sua virtute. Et cū Aui. dicit ꝙ caro vipere trahit venenū per similitudineꝫ. Dōm ꝙ ibi sumit tractio improprie. i. trahit extra corp⁹ q̄ꝛ facit ꝙ exeat corpus. ¶ Sed tu dices qs est modus ꝙ tyriaca siue sit potata siue linita facit exire venenū extra corp⁹. Dōꝫ est ꝙ est q̄ꝛ dat calori nāli vnā ꝓprietatē qua venenū querit exitū siue qua calor naturalis expellit extra venenum: siue hoc sit proprietas ⁊ forma in calore siue sit ipsa tyriaca astans nostro calori. Cum ergo venenuꝫ penetrauit intus tunc calor naturalis cū tyriaca vel tyriaca cū calore nostro pellit venenū per vias ꝯueniētes vt vomitu vel fluxu vel vrīa vel sudore: ⁊ ꝫm diuersitatē hoīum. i. aptitudinē harū partiū ad recipiēdū materias expellibiles. Cum aūt non penetrauit sed stat. x. g. circa loca morsus tunc tyriaca ⁊ calor nālis siue bibita siue linita sunt causa ꝙ expellat per poros. ¶ Cōtra si tyriaca ē expellēs venenū vomitu: ergo in trāsitu ad partes stomachi deberet multū ledere partes illas. ¶ Ampli⁹ si tyriaca posita sup loco morsus pellit venenū per poros aut pellit per poros eiusdem partis: ⁊ tūc tyriaca traheret ad se q̄ꝛ moueret venenū versus poros linitos tyriaca: ⁊ hec esset tractio nō pulsio. aut pellit per poros alterius partis: ⁊ tunc pono ꝙ aliquis totus liniat tyriaca: ꝗ per nullū porū poterit pelli venenū. qđ videtur incōueniēs. ¶ Ad primū dōm ꝙ ille partes per quas venenū pulsum transit recipiunt aliquā lesionē quā nō reciperent si per eas nō transisset. Minoratur tamen nocumētum illud ex hoc ꝙ huiusmodi venena vadunt inuoluta cū humiditatib⁹ alijs quas natura simul cū veneno mandat siue venenuꝫ eas īuenerit siue eas fecerit. s. corrūpit humiditates. Minorat ēt q̄ꝛ sicut venenū virtute tyriace expellit: ita ēt corrumpit ⁊ perdit suā virtutē. ¶ Ad scđm est dōm ꝙ forsan in estimatiua alicui⁹ medici adhuc cadet ꝙ nō oporteat totū corpus linire tyriaca ꝓpter cām dictā ⁊ nobis nō placet: q̄ꝛ ꝫm hoc ꝓbaretur ꝙ solū super foramina morsus per que intrauerit venenum debeat poni tyriaca vt per ꝓpinquos poros possit venenū pelli. Dicemus ergo ꝙ tyriaca linita sup loco morsus pellit extra venenū: ex hoc ꝙ vapor eius penetrat intus ⁊ ꝯiungitur calori naturali: ⁊ calor naturalis sic dispositus vel tyriaca sic disposita pellit illa: ergo tyriaca que stat in poris nō est que expellit: ⁊ iō pōt versus eam fieri expulsio q̄uis totū corpus esset ab ea linituꝫ. Jam ergo declarauimus ꝫm ꝙ possibile est nobis ꝙ tyriaca habet vim nō attractiuam ad se sed expulsiuā veneni: ⁊ est primus modus soluēdi predictas instātias. ¶ Secūdus modus est tenēdo ꝙ tyriaca habet ꝯtrarias virtutes. s. trahēdi venenū ad locū in quo ipsa est sicut medicina solutiua trahit humores ad se ⁊ pellendi venenum a loco in quo ipsa est. Ad huiusmodi aūt declarationē premittimus ꝙ aliq̄ res vna pōt habere ꝯtrarias operationes vt ad presens spectat. ¶ Primo q̄ꝛ vnā habet per se ⁊ aliā per accidēs sicut frigida aq̄ per se infrigidat: per accidēs calefacit vt Gal. 3. de cōplexionib⁹ vlti. ca. ¶ Secundo mō per partes diuersarū virtutū ⁊ cōplexionū ex quib⁹ cōstituitur hoc vnum cui est impositum vnum nomen sicut caules

ſoluūnt per partes nitroſas ⁊ ſtipticāt per ꝑtes terreas ⁊ coriā-
drum infrigidat ⁊ reſoluit ⁊ pſiliū ēt ifrigidat ⁊ calefacit fortiter.
⁊ oīa hec itelligunt̄.z.cañ.1.cap̄.⁊ a Gal'.z.libro de ſimpli.medi.diſ.
z.ca.1.⁊.z. ¶ Tertio ꝑ diuerſitatē ſeptētrionalis aſpect⁹ vel meri-
dionalis ſuꝑ vno ꝯtinuo ad diuerſas ꝑtes eiuſdē cōtinui ſolo ſitu
differētes ſicut appet in magnete. Nā vnū fruſtū magnetis cōti-
nuū ⁊ vnius forme ab vna ꝑte attrahit ferruz ⁊ ab alia ꝑte expel-
lit ferrū illd̄.ṽ.g.ex ꝑte que ex ſui minera eſt ſeptētrionalis ferrū
trahit ⁊ ex ꝑte que minera eſt meridionalis pellit illud ferrū: ⁊ ſi
de magnete fiant fruſta ſemꝑ ꝑs que reſpicit ꝑtē ſeptētrionalē il
lius magnetis trahit ⁊ alia pellit ferrū.ṽ.g.ſit fruſtū magnetis li-
nea.a.d.ſit ex nā ſui.a.meridionalis ⁊.d.ſeptētrionalis.ſ.ex ſui ge
neratione hēat hāc partē in q̄cūqꝫ parte mūdi naſcat̄ ⁊ diuidat̄ li
nea.a.d.in pūcto vno ⁊ fiant due ꝑtes: ⁊ ſit tūc linea.a.b.c.d.mani-
feſtū eſt ꝙ ſicut.d.ſeptētrionalis trahit ita.b.trahit: ⁊ ſicut.a.pel-
lit ita.c.pellit.ſ.ferrū determinate diſpōnis.⁊ dico ferrū q̄r.b.ma-
gnes trahit.c.magnetē ⁊.c.magnes attrahit.b.magnetē ⁊ appetūt
ſe ꝯtinuare: ⁊ iō.b.magnes pellit.d.magnetez ⁊.c.magnes pellit.a.
magnetē. Et iſta ſunt mirabilia in q̄bus fiunt magne difficultates
in ꝓhia nāli ⁊ nos hic obmittimus. Jnueniunt̄ tñ iſta ꝓlixius de-
clarata in tracta.de magnete qui iponit̄ Aui. Et ſil'r iuenit̄ q̄dā li
gnū qd̄ ſi radat̄ ỽſus ſurſuz fac̄ vomitū: ſi ỽſus deorſuz facit fluxū
vētris: ⁊ audiui ꝙ eſt arbor quā nos appellam⁹ aliformū.⁊ ibi nul-
la videt̄ diuerſitas niſi ſicut Dynus aſſignat cām: q̄r cū ſurſuz tra-
hit̄ vigorat̄ ꝑs aerea ⁊ ignea: cū deorſum vigorat̄ ꝑs terrea: ⁊ dic̄
ꝙ iſta planta eſt cataputia. ¶ Quarto mō vna res pōt hēre ꝯ̄rias
opōnes diuerſitate tēporis in actione: ita ꝙ in vna parte tēporis
ſue actionis facit vnū effectū ⁊ in ꝑte ſequēte tēporis facit ꝯ̄rium
effectū: ſicut.ỽ.g.ignis ī papyro calefaciēdo oleū trahit ad ſe ⁊ cō
tinuādo actionē ꝯuertit̄ in fumū ⁊ pellit a ſe. Exemplū ēt eſt aliud
magis ad ꝓpoſitū ſm nr̄am opionē.⁊ eſt ꝙ mēbra agunt in nutri-
mētū ⁊ in actione mouet̄ nutrimētū ad membrū ſicut ferrum ad
magnetē: ꝯtinuata actione pars nutrimēti aliq̄ que nō poteſt cō-
uerti in mēbri ſubſtātiā fit ſuꝑfluitas: ⁊ ita illa fugit a mēbro ſiue
expellitur a mēbro.⁊ hoc mō iam dixi in vnaquaqꝫ parte ꝯſimili
eſſe q̄tuor virtutes nō q̄r q̄tuor res ſiue q̄tuor diſpōnes: ſꝫ vna for
ma carnis ⁊ vna cōplexio ⁊ vna actio ex ꝑte agētis eſt q̄ nutrimē
tū trahit̄ ad mēbrū ⁊ retinet̄ cū mēbro ⁊ apponit̄ ⁊ vnit̄ ⁊ ꝑs ſuꝑ-
flua expellit̄: ⁊ h̄ in vltimo ꝯ̄rie actionis in vno reducit̄ ad diuerſi
tatē ſubti patiētis ſi bene cōſideras. Si ḡ ꝯſideras iſta in tyriaca
poteris videre q̄uo tyriaca hēat ꝯ̄rias actiones.ſ.attrahēdi ⁊ ex-
pellēdi venenū vbicūqꝫ ſit poſita: ſemꝑ itelligēdo ꝙ venenū quod
trahit occidit ⁊ corrūpit.ſ.ꝙ venenū occidit̄ a tyriaca q̄uis a ty-
riaca trahat̄. ¶ Diſcurrēdo igit̄ modos dictos dicem⁹ ꝑmo ꝙ ſm
ꝑmū modū tyriaca ꝑ ſe trahit ad ſe venenū vbicūqꝫ ipſa ponat̄: ſꝫ
per accidēs expellit ſicut facit medicia ſolutiua: trahit igit̄ tyria-
ca ꝑ formā ſpecificā: ſed poſtea venenū tractū hꝫ diſpōnē per quā
expellit̄ a mēbris ſicut humor tract⁹ a medicia pellit̄ ab iteſtinis:
⁊ hoc eſt ſatis imaginabile. ¶ Sed ſm modū z^m dicem⁹ ꝙ in car-
ne vipere ⁊ per ꝯñs in tyriaca ſunt due ꝑtes.vna trahit partē ve-
neni ad ſe.⁊ alia pellit partē veneni a ſe.⁊ per ꝯñs in tyriaca ſunt
ſaluate he due virtutes: ⁊ cogimur ad hoc dōm ꝑꝑ ꝯ̄dictionē quā
iuenimus de carne ſerpētis in attrahēdo ⁊ expellēdo venenum.
Nā videt̄ affirmare ꝙ trahit ad ſe ⁊ expellit: ⁊ tūc imaginabimur
hoc per partes diuerſas ſicut in caule ſoluere ⁊ ſtipticare: ſed in
tyriaca fermētata cogimur imaginari ꝑ diuerſas virtutes ⁊ non
per diuerſas ꝑtes ſitualiter diſtinctas: ſiue igit̄ tyriaca ex̄ ponat̄
ſiue bibat̄ aliqd̄ venenū vadit ad eā ⁊ aliqd̄ fugit ab illa ⁊ tā illud
qd̄ vadit q̄ꝫ illud qd̄ fugit occiditur a tyriaca. Si aūt velles imagi
nari ꝙ caro vipere per ſe hēret ſolā virtutē ad ſe trahēdi venenū
dicere poteris ꝙ alie medicine ſibi aſſociate in tyriaca occidāt il
lud venenū vt hoc ſit venenū deceptū a tyriaca. Nā allicit̄ a virtu
te carnis vipere ꝯſimili veneno: ⁊ ex h̄ currit ad tyriacā. Sed me-
dicine aſſociate tyriace occidūt illud venenū. Et cui placet hic ſer
mo rethoricus accipiat eū. ¶ Si aūt diſcurrim⁹ modū z^m quo vna
res pōt ꝯ̄rias operationes hēre nō video ꝙ poſſit applicari ad ty
riacā.magnes.n.hꝫ illas ꝯ̄rias operationes: q̄r eſt corp⁹ habēs ꝯſi
milē diſpōnē corpori celeſti: vnde in eo ſignantur duo pūcta.ſ.ſe-
ptētrionalis ⁊ meridionalis ſicut in celo.h̄ aūt nō videt̄ fieri poſ-
ſe in tyriaca nec eſt inuētū per experiētiā: ⁊ ꝓprie cū ſit corp⁹ cur
ſibile ⁊ nō fixū. ¶ Sed diſcurrēdo modū 4^m quo aliq̄ res partici-
pat ꝯ̄rijs actionib⁹ poſſumus manifeſtius applicare ad tyriacaz
dicēdo ꝙ veneno per formā veneni inſit ꝑmo moueri ad tyriacā
in quocūqꝫ loco ipſa ponat̄: ſed cadaueri veneni ſiue veneno cor-
rupto inſit fugere a tyriaca ⁊ expelli ab ea per loca debita. Et exē
plū qd̄ potes fingere eſt ꝙ imagineris ꝙ ferrū per formam ferri
currat ad magnetē ⁊ ꝙ ferrū corruptū pellat̄ a magnete ⁊ ꝙ ma
gnes corrūpat ferrū: h̄ exēplo ficto dicemus ꝙ magnes trahit fer
rum ⁊ attrahēdo corrūpit taliter ꝙ ſtatim ꝙ ferrū eſt vnitū ma-
gneti ſit corruptū: iō ſtatim incipiat fugere ab ipſo magnete ſiue
pelli a magnete: ita poſſum⁹ imaginari ꝙ venenū moueat̄ ad ty-
riacā ⁊ ꝙ tyriaca occidat illud: ⁊ cū eſt occiſuz pellat̄ a tyriaca ꝑ
loca expulſionis ſenſibil'r ⁊ inſenſibil'r. ¶ Sed tu dices iſta vident̄
ipoſſibilia.ſ.ꝙ aliquid moueat̄ ad aliq̄d ⁊ occidat̄ ab illo: imo mo
uet̄ vt perficiat̄: ſignū q̄r ſi ponis fruſtū magnetis in bilantia: ⁊ ex
alia parte ponis aliud corpus eq̄lis pōderis ⁊ poſtea applicas ex
ꝑte iferiori magnetis fruſtū ferri: nō ꝓpterea plus pōderabit ma
gnes: ⁊ h̄ q̄r ferrū mouet̄ ad illā. h̄ credo ita eē: lꝫ nō ſim expertus.
Dōm ꝙ iſta corruptio eſt ꝑfectio rei exiſtētis vt cōparabilis rei
ad quā vadit: lꝫ nō ſit ꝑfectio rei exiſtētis in ſe. Exēplū de ſangui-
ne moto ad carnē vel os: ⁊ tñ ſanguis ille corrūpit̄. Etiā Cōmēta-
tor alchindi de q̄dā aue que nāliter mouet̄ ad q̄ꝫdā regionē ad quā
cuz ꝑuenit morit̄. ¶ Apparet igit̄ q̄uo dicere poſſumus ꝙ tyriaca
trahit ⁊ pellit venenuz: ⁊ ſi vis vlterius ſpeculari poteris dicē ꝙ
tyriaca extra poſita trahit ad extra venenū ⁊ intus aſſumpta ex-
pellit extra venenū: ⁊ h̄ ꝓpterea ꝙ hꝫ aliā ꝓprietatē int⁹ ſtans ⁊
extra.variant̄.n.operationes a formis ſpecificis variatione ſub-
iectoꝝ ⁊ locoꝝ. Et q̄re magis hō miraret̄ de hoc q̄ꝫ de eo qd̄ mihi
affirmatū eſt de quodā ligno cui⁹ raſura ſi ſumat̄ radēdo ſurſum
ꝓuocat vomitū ſi radēdo deorſuz ſoluit vētrē: ⁊ dr̄ mihi ꝙ eſt li-
gnū qd̄ vocat̄ aliformū: ⁊ alij dicūt mihi ſimile de q̄dā herba.⁊ Dy
nus ēt aſſignauit ⁊ conat⁹ eſt dare cām in hoc. ¶ Ex q̄bus ſoluūtur
duo argumēta in ꝯtrariū facta. Primū q̄uo ſit poſſibile ꝙ ſint due
virtutes ꝯtrarie in vna re ⁊ iā apparet hoc. ¶ Scōm ēt argumētū
ſiue queſitū ſoluit̄.ſ.qd̄ iſtoꝝ faciet ⁊ a quo icipiet.ſ.ab attractio-
ne veneni: an ab expulſione.iam enī declarauimus hoc ſi ꝯſidera
uiſti. ¶ Ad iſtud ỽo qd̄ inducit̄ ſm Joā.de ſancto amando in exē-
plo de caſeo. Dōm ꝙ tyriaca illa nō rectificat colorē caſei: niſi q̄r
corrumpit venenū illud ſiue occidit: ⁊ illa videtur eſſe fuga vel eſt
fuga ſm modos dictos. ¶ Ex quibus oībus colligas ꝙ tyriaca pōt
poni ſuper loco morſionis ſerpentis ⁊ etiam potari.

¶ Dubitari poſſet q̄rto: an tyriaca cōpoſita ex medicis fortib⁹ in
virtute citius fermētet̄ ⁊ veniat ad vnā formā q̄ꝫ tyriaca cōpoſita
ex medicis d̄bilib⁹. Et ē qd̄ q̄ ſupra habuit exordiū ſuꝑ iſto ỽbo.⁊
tyriace q̄dē adſūt ifantia. Et dicam⁹ ſil'r ꝙ nō eſt dubiū ꝙ tyriaca
cōpoſita ex medicis fortib⁹ ē lōgioris ꝑdurati ōis: q̄r mag̃ reſiſtit
aeri alterāti: ⁊ h̄ ſenſit Auer.ī fine d̄ tyriaca. Et imaginor ꝙ tyria
ca cōpoſita ex medicis d̄bilib⁹ citi⁹ fermētet̄: ⁊ ſic citius finit̄ ſua
q̄libet etas: vt ſi ꝯiūgas opiū debile in ỽtute citi⁹ vel eq̄cito ỽtute
ꝓpriarū actionū ⁊ virtute aeris calore ſuo agētis ꝙ veniāt ad for
mā vnā q̄ꝫ ſi ꝯiungas opiū forte ⁊ caſtoreū forte. Hoc tñ ꝑſentia-
liter nō affirmo: ſed alijs dimitto. Apparēt enī hincinde mihi rō-
nes fortes: ⁊ iō ſupra aliud dixi ꝙ hic finit̄ ſmo noſter de tyriaca.

Dub^m 4^m

Confectio mitridati nobilis. Eſt ꝯfectio quā
fecit Mitridates rex pōti ⁊ noīauit ſuo noīe
⁊ cōpoſuit ipaz: ⁊ eſt ex medicis expertis ſuꝑ
venena proprie ⁊ ſuꝑ egritudines alias: ⁊ eſt
aggregatiuū iuuamenti venenoꝝ diuerſoꝝ ⁊ egritu-
dinū diuerſaꝝ: fuit ergo ipm̄ tyriaca in illo tempore:
deide poſtq̄ꝫ accidit Andromacho illud qd̄ expertus
fuit ipm̄.ſuper iuuamētū carniū ſerpentuz ⁊ alioꝝ ad-
didit in eo trociſcos de viperis ⁊ alteratuz eſt parum
per additionē ⁊ diminutionez. Fuit ergo tyriaca ma-
gna in multitudine iuuamenti.verūtamē tyriaca ma-
gna eſt magis iuuatiua ipſo in re vna ⁊ eſt venenum
ſerpentū. Jn reliquis ỽo rebus nō diminuit̄ mitrida-
tum a tyriaca diminutione de qua ſit curādū: imo eſt
magis additi in pluribus eaꝝ iuuamenti ⁊ euidentio-
ris vtilitatis: ⁊ nō ꝓlongemus ſermonē in numero il-
lorum iuuamentoruz: quoniā ipſa ſunt illa ꝑdicta que
ſunt tyriace ⁊ ſit doſis copioſior parūper.

Confectio mitridati ex deſcriptione cōmuni
oīum. ℞.myrre ⁊ croci ⁊ agarici ⁊ zinziberis
⁊ cinamomi ⁊ dragaganti: oīum ana.ʒ.x.
¶ Hic opꝫ ſcire gñaliter ꝙ nō itendimus in hac ꝯfe-
ctione nec in alijs ꝓtelare ſermonē noſtrū inutiliter: ſed ea forma
qua verificauimus cōpoſitionē tyriace verificare poteris alias
cōfectiones magnas.oēs enī huiuſmodi ꝯfectiones ⁊ alie vel hn̄t
opōnē a forma cōpōnis: ⁊ hoc opꝫ credē.vl' virtute ſimpliciū: ⁊ tu
copiā habes libroꝝ in q̄b⁹ tradunt̄ virtutes ſimpliciū medicinaꝝ.
nec intēdimus eas tñ exēplare al'r exēplificare in hoc nr̄o ope ſic̄
multi faciūt. qd̄ ỽo opꝫ dicere de q̄ꝫtitate rerū ponendarum ⁊ de
baſi iā diximus ſm noſtrū videre. Tu ỽo cū vis verificare cōpoſi-

tionē medicinarū forma tabulā de ea ẜm ꝙ supra fecim⁹ in tyria-
ca ⁊ iuuabit te multū in oī qđ queris. Nunc aūt resumamus ꝯfe-
ctionē mitridati que est ꝯfectio mitridati: qꝛ hec ꝯfectio erat lo-
co tyriace magne anteq̃ tyriaca magna eēt īuēta: ⁊ adhuc in mul
tis stat loco ei⁹ iō īter tyriacas ponit̄: ⁊ tyriaca pōt noīari a iuua-
mēto quod hꝫ ꝯtra venena. Mitridates fuit rex ponti ⁊ armenie
magne potētie rex ⁊ dāna multis ⁊ multis ꝓuincijs romanoꝝ po
pulo subiectis fecit. Tēpore vō Gnei pompei in ciuitate q̄dā ob-
sessus a filio farnace dicto ⁊ cōprehēdēs mori oportere vxori po-
lionis ⁊ filiab⁹ venenū dedit: ⁊ ipse ēt venenū assumpsit: sed mor-
tuis alijs ipse nō moriebat̄ ꝓpter virtutē quā acq̄siuerat ex vsu
mitridatice ꝯfectionis: ⁊ iō vocato q̄dā milite q̄ fracto muro in-
trauerat seip̄m fecit occidi: lꝫ Gal. dixit ꝙ vocauit quēdā amicā.
Hāc hystoriā īuuit Gal. in libello de cōmoditatib⁹ tyriace cap̄.6.
⁊ Paulus orosius lib.6. ab h̄ g̃ mitridate hec ꝯfectio nobilis h̄ no-
mē assumpsit q̄ expientiā fecit de vnaquaque medicina simplici
q̄uo iuuabat in venenis: ⁊ h̄ in hoīb⁹ malis q̄ occidi debebāt Se-
rapio. ponit. 7. practice cap̄. 8. ¶ Cōsiderādū scđo ꝙ eundē modū
habuit cōpositio mitridati ⁊ tyriace magne ẜm iuuamētū plurib⁹
spēb⁹ venenoꝝ ⁊ plurib⁹ egritudinib⁹ q̄ sunt alie qb⁹ tyriaca ꝯfert
vt īuuit Serap̄. in hoc cap̄. ⁊ videt̄ differre a tyriaca in hoc ꝙ nō
hꝫ carnes vipere q̄rū iuuamētū est ad pūcturas serpētū: ⁊ iō con-
fert minus q̄ tyriaca in illis vt dicit: reliq̄s vō reb⁹ nō minus qꝛ
recipit medicinas que valēt ꝯtra illas egritudines. differt ēt a ty-
riaca ꝑ diminutionē q̄rūdā rerū. v.g. trociscoꝝ squille ⁊ trocis. de
viperis vt dixi. ⁊ per additionē qꝛ addunt̄ trocis. cochion qui in
tyriaca nō ponunt̄. ¶ Expedit aūt de hac confectione videre ordi-
nes medicinarum ⁊ sunt ẜm ꝙ in figura exemplum describitur ⁊
ꝯsidera ꝙ in descriptione huius confectionis plus discordant au
ctores q̄ in alia confectione vt nullus illorum videatur cum alio
conuenire in secundo ordine medicinarum ponitur.

¶ Spice ⁊ olibāi alsenis ⁊ ē nastur. babylonicū sq̄nāti
xylobal. stica. ⁊ siseleos ⁊ costi ⁊ camepitheos ⁊ galba
ni ⁊ nebescet ⁊ macropipis ⁊ succi barbe hircine ⁊ ca-
storei ⁊ melakion ⁊ ē opiū ⁊ folij īdi ⁊ storacis ⁊ oppo
po. oīuꝫ aā. ℥. viij. cassie ⁊ leucopipis ⁊ melanopipis ⁊
hermodactyloꝝ ⁊ polij ⁊ scordeon ⁊ dauci ⁊ melliloti
⁊ gētiane ⁊ olī balsami ⁊ carpobal. ⁊ trociscoꝝ cokion
⁊ bdellij: oīuꝫ aā. ℥. vij. ruthe. ℥. ij. āmoniaci ⁊ spice ro-
mane ⁊ masticis ⁊ gummi ⁊ petrosillini ⁊ cordumeni ⁊
se. feni. oīuꝫ aā. ℥. v. anisi ⁊ acori ⁊ meu ⁊ serapini ⁊ assa
ri: oīuꝫ aā. ℥. iij. apij ⁊ rosaꝝ rubearū ⁊ pulegij: oīum. ℥.
v. fu ⁊ achacie ⁊ vmblici stinci ⁊ seīs hypicon: oīuꝫ aā.
℥. xlv. vini odoriferi antiq̄ in q̄ ifundant̄ ea q̄ opꝫ ifun-
di: mellis dispumati qđ sufficit. Misceat̄ ⁊ seruet̄ ⁊ ad-
ministret̄ post sex mēses. ⁊ sit dosis sic̄ auellana cuꝫ eo
qđ ē ꝯueniēs de potib⁹. Et ī hac qdē đscriptōe sūt me
dicie q̄ nō sūt ī đscriptiōe Gal. tresdecim ⁊ sunt agari-
cū ⁊ hermodactyli ⁊ rutha ⁊ āmoniacū ⁊ dicates ⁊ as-
sarū ⁊ dragagantū ⁊ sticados ⁊ camepitheos ⁊ melli-
lotū ⁊ xylobalsamū ⁊ melanopiperis ⁊ bdelliuꝫ. Et in
descriptione Gal. sunt due medicie que nō sunt in hac
descriptōe ⁊ sūt radix lilij ⁊ sal: ⁊ in descriptiōe alia est
medicia vna q̄ nō est in hac đscriptiōe ⁊ ē semē ruthe.

¶ Alsenis ⁊ est nasturtiū vt dicit Simon ianuē. tñ Sera. hꝫ hic me
scatramessir loco alsenis: sed mescatramessir est diptamum: sed
apud Gallā īuenit̄ hic mace. ponit̄ ēt melachion ⁊ ab eo exponit̄
ꝙ est opiū: ⁊ īfra exponit̄ in synonymis cōib⁹. Sed q̄uo est qꝛ etiā
īfra ponit̄ opiū in ordine septimo. ⁊ dicemus ꝙ vna istarū lr̄aruꝫ
est corrupta: g̃ est ponē opiū in. ℥. viij. vel. ℥. 5. ⁊ forsan ꝙ vna istarū
litterarū vult dicē apij: qꝛ in descriptione Nicolai ēt apiū igredi-
tur. Nebescet pōt exponi terbētina: qꝛ ita in alijs ponit̄ loco isto:
⁊ Serapio hꝫ hic elkalimbat. i. terbentina. In. 8. ordine ponit̄ vm-
blicus stinci. i. semē siue venter stinci. In. 9. ordine ponit̄ vinū qđ
sufficit. s. ad infundendū: ⁊ hoc remanet in tuo iudicio. Mel dispu
matū pōt poni qđ sufficit. s. dupluꝫ sicut in tyriaca. Administratur
post sex mēses: qꝛ sperat̄ ꝙ sit facta fermentatio cū eo qđ ꝯuenit
ex potib⁹: qꝛ alicui cū vino alicui cū mellis aq̄ ẜm ꝙ tibi videtur.
Dosis sicut auellana: ex hoc apparet ꝙ plus pōt dari de eo q̄ de
tyriaca. Et p̄mo qꝛ nō recipit̄ caro vipere que est fortis ipressio-
nis ⁊ nulla alia medicina recipitur in ea fortior q̄ in tyri. Scđo qꝛ

opiū īproprie si ingredit̄ in. ℥. 5. sicut cōmunius inuenitur nō est in
tāta dosi in oī dosi in quāta est in tyri. ⁊ ideo copiosior dosis pōt ⁊
dꝫ poni de mitridato q̄ de tyri. deinde vide. 13. medici. q̄s cōis de-
scri. addit ad descriptionē Gal. quā a Gal. originalē nō habem⁹: vi
de tamē illam a Serap̄. de qb⁹ medi. est dicates ⁊ est illud qđ su-
pra dicebatur alesis ⁊ est nasturtiuꝫ: ⁊ per hoc tu potes scire que
est descri. Gal. qꝛ ista remotis. 13. medi. ⁊ additis duabus.

Ars cokion admistrati ī mitridato. ℞. passu-
laꝝ rubeaꝝ enucleatarū pond. ℥. iiij. glutinis
albotin pōdus. ℥. xxiiij. sq̄nanti ⁊ myrre: am-
boꝝ aā. ℥. xij. cinamomi ⁊ bdellij subalbidi et
blacte bizātie ⁊ spice romane ⁊ cassie ⁊ melliloti ⁊ cy-
peri ⁊ baccaꝝ lauri: oīuꝫ aā. ℥. iij. calami aromatici pō
dus. ℥. ix. croci. ℥. j. bituminis iudaici. ℥. ij. 5. Et hec đscri
ptio est sabor filij sebel in q̄ est additū bitumen iudai-
cū. Et in descriptiōe alia est additū darsisaban pond.
℥. ij. 5. Et in descriptione alia sunt addite assari. ℥. ij. 5.

¶ Descriptio tro. cokion est nota: ⁊ non inuenio vnde nominetur
cokion sicut de multis alijs nō inuenimus, etiā hi tro. alijs nomi-
nibus nominari inueniuntur: vnde Galla vocat tro. de fussio.

¶ Sed queres que est basis in hac ꝯfectione. ¶ Dōm ꝙ si troc. co-
kion sunt troc. valde efficaces ꝯ vene. tūc ipsi sunt basis ꝓprie sic̄
facti vna res. ꝙ si nō q̄cūq̄ medicina de suis simplicib⁹ est virtuo
sior: illa est. v.g. agaricus in pūcturis. ⁊ melius est dicere ꝙ hꝫ plu
res bases sicut plures sunt medicine in ea valde efficaces. *Dubium*

Tyriaca esdre. ℞. āmomi pōdus aur̄. xij. supe-
rioris squinanti aur̄. viij. pirctri aur̄. vj. croci
aur̄. xxxvj. cinamomi aur̄. vj. ⁊ myrre aur̄. xij.
petrosillini ⁊ est semen apij montani ⁊ dauci
⁊ est semen baucie syluestris montane cretēsis: oium
aā. aur̄. iij. dragaganti aur̄. xxx. succi hypoq̄stidos aur̄.
viij. radicis lilij celestis aur̄. xv. semis feniculi aur̄. vj.
bdellij subalbidi aur̄. viij. seīs iusq̄ami albi aur̄. xxviij.
cassie lignee aur̄. ix. semis papaueris albi aur̄. xxx. spice
inde aur̄. xij. semis ruthe aur̄. j. granoꝝ citri excortica-
toꝝ sumach semij: amboꝝ aā. aur̄. ij. seminis anheti ⁊
epatis almeliki ⁊ assari ⁊ cordumeni ⁊ euforbij ⁊ opij:
oium aā. aur̄. vj. melanopiperis aur̄. xxx. rosarū rubea-
rū siccarū ablatis capitib⁹ aur̄. ix. folij indi aur̄. xij. olei
balsami aur̄. iij. nereiden cretensis ⁊ est spica romana
ameis ⁊ est superius vitis: amboꝝ ana aur̄. vj. rosaruꝫ
oleādri ⁊ superioris almaru: amboꝝ aā. aur̄. iiij. lacce
mūdate aur̄. xij. memithe gariofiloꝝ: amboꝝ aā. aur̄.
xij. superioris spice romane aur̄. iij. reusini aur̄. xij. succi
alitise ⁊ est alfelēgesif ⁊ dicit̄ abrotanū syluestre aur̄. x.
⁊ radicū endiuie aur. xx. ⁊ costi ⁊ gētiane romane: am-
boꝝ aā. aur̄. xij. folioꝝ citri aur̄. xxij. ⁊ trociscoꝝ alinda
charon aur̄. vij. anisi aur̄. vj. sq̄nanti aur̄. xij. Aggrega
has medicias terēdo cribellādo ifundēdo que de eis
ifundunt̄ in vino clare sube ⁊ est radix aut cōi aut ī tri
plicato aut vino passo aut mellino ⁊ ꝯfice cū melle dis
pumato ẜm q̄ntitatē que nec̄cia est ⁊ reponat̄ in vase ⁊
administret̄ sicut admīstrat̄ tyriaca maior. Et de me-
dicinis sunt qdā q̄ ponunt in ea de āmoniaco ⁊ de eis
sunt qb⁹ illud nō videt̄: qm̄ āmoniacū nocet stōcho. *Dubium*

Descriptio tyriace esdre. ℞. amomi ⁊ myrre:
amboꝝ aā. ℥. v. piretri. ℥. ij. 5. squināti. ℥. iiij. cas
sie lignee. ℥. xij. 5. storacis liquide. ℥. vj. 5. dauci
℥. j. croci. ℥. xij. petrosillini. ℥. j. ⁊. ℥. ij. ireos. ℥. ij.
5. seminis feniculi ⁊ bdellij: amboꝝ aā. ℥. iiij. 5. olibani.
℥. ix. dragagāti. ℥. x. succi hypoq̄stidos. ℥. iij. granoꝝ ci-
tri excorticatoꝝ

tri excorticatoꝝ auṙ. j. ſemis anbeti ⁊ epatꝭ almeliki et lignoꝝ citrinoꝝ: oiuȝ añ. auṙ. ij. ſe. iuſqami albi lib. j. ſeminis papa. albi lib. ij. ſpice. ʒ. ix. ⁊. ʒ. j. ruthe ſicce. ʒ. j. et ʒ. ij. ſumach. ʒ. iij. aniſi ⁊ aſſari ⁊ cordumeni: oiuȝ ana. ʒ. iiij. opij. ʒ. ij. ⁊. ʒ. j. ß. euforbij. ʒ. ij. ß. pipis. ʒ. j. ß. roſaruȝ. ʒ. iiij. folij idi: ⁊ carpobalſami: amboꝝ añ. ʒ. iij. anacardi ʒ. ij. ß. lacce mūdate. ʒ. v. cinamo. ʒ. iiij. meu. ʒ. ij. ſpice cretēſis. ʒ. ix. ſulphuris. ʒ. iiij. memithe ⁊ reuſini ⁊ coſti amari: oiuȝ añ. auṙ. iiij. folioꝝ citri. auṙ. v. trociſcoꝝ alidacharō auṙ. iiij. olʼi balſami auṙ. vij. ſucci abrotani lib. j. galāge. ʒ. vij. lilij. ʒ. vj. gariofiloꝝ. ʒ. v. mellʼ q̄ꝫtū ſuffic̄.

Confectio tro. alindacharon admiſtratoꝝ in ea. ℭ ℞. camomilʼ. ru. ⁊ camomille albe ⁊ ſumach ⁊ ſu ⁊ aniſi ⁊ aſſari vſnee ⁊ calami aromatici ⁊ xylobalſami: oium ꝑtes eq̄les pōderis. Aggrega has medicias ꝯtritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice cū vino puro bone ſube ⁊ ē radix: aut cōi trib⁹ diebus ꝯtinuis ⁊ moueaṫ i oī die ſemel: ⁊ adde ſup illō ꝺ vna hoꝝ duoꝝ vinoꝝ ſi idiget illo ⁊ fac trociſcos pōderis auṙ. j. ⁊ exicca in vmbra. hanc tyriacaȝ fecit Eſdras ⁊ eſt vicaria tyriace alfaroch in reb⁹ oibus.

ℭ Hec tyriaca dṙ ab Eſdra ꝓpħa qui illā cōpoſuit ⁊ ꝯſidera nō poſuit illius iuuamēta: q2 ſunt illa que ſunt tyriace magne: vt ponit Aui. poſt ⁊ Halya. 10. practice. ca. 6. ⁊ vocat eā tyriacā azere: ⁊ iō deficit vſus eius ꝓꝑ vſum tyriace: ⁊ in qua ꝯſiderare potes oīa q̄ dicta ſunt de tyriaca de ordine medicinaꝝ ⁊ baſi. Cū enī ſit de fermētata ꝓprie in ea nō reperitur baſis niſi ſm modū generaleȝ ſupradictū. Diciṫ hic epatis almeliki ⁊ nō iueniṫ. Nicolaus tñ dicit ſplenis pulchri. i. equi. ⁊ poſt ꝙ ifundas in vino claro ⁊ eſt radix. i. eſt illud qᵭ dȝ hic eſſe ſicut radix ⁊ principalius electū. aut cōi ſi nō potes habere illud habeas vinum cōe. aut triplicato. i. vinū cuius tertia pars ſit cōſumpta in decoctiōe. aut vino paſſo. i. de vuis paſſis. aut mellina. i. aqua mellis: vel forſan aliquo vino ꝯſeruato cū melle. ⁊ conſidera ꝙ hic ꝑeligiṫ vinum clarum in ſubſtantia. ſ. vinū claꝝ ſubtile: q2 penetrabilius eſt triplicato vel vino de paſſis vel mellino. illud aūt qᵭ dicit de āmoniaco eſt ēt dcm̄ Halya. Deinde ponit aliā deſcriptionem tyriace vbi poniṫ lignoꝝ citrinoꝝ credo ꝙ ſit ſandalus citrinus. reliqua patent. In deſcriptione tñ trociſcoꝝ huic Eſdre appropriatorum dicit moueaṫ omni die. i. innoueṫ vel addatur aliqd: nō tñ intelligo ꝙ infundeṫ res in vino ⁊ vinū eyciaṫ: imo infundaṫ in vino ita ꝙ medicine bibant ⁊ exicent vinū: ⁊ poſtea iteꝝ addaṫ vinū tribus dieb⁹ cōtinuis. eſt vicaria tyriace alfaroch. i. magne: ⁊ q2 Eſdre cōpoſitio eſt difficilis et tyriaca valet plus q̄ꝫ ipſa ideo deficit vſus Eſdre.

Tyriaca diateſſeron. ℭ ℞. gentiane romane baccarū lauri ariſt. lōge ⁊ myrre: oium ꝑtes eq̄les. teraṫ ⁊ ꝯficiaṫ cū melle diſpumato ſm q̄ꝫtitatē ſufficiēteȝ: cui⁹ doſis ſit aure⁹ vnius cū aq̄ calʼ. Et dṙ ꝙ de medicis qdaȝ ſunt q ponūt loco myrre coſtū amaꝝ ⁊ refert Seruaget ꝙ inenit i ꝺſcriptiōe q̄ꝫdā additionē croci ꝑtis vnius. Hec tyriaca de q̄tuor ſpeciebus confert puncture ſcorpionum ⁊ araneaꝝ ⁊ egritudinibus frigidis proprie epilepſie que ſubito accidit ⁊ tremori oris ſtomachi.

ℭ Tyriaca diateſſeron. i. de quatuor reb⁹ a dia qᵭ eſt de ⁊ teſſera qᵭ eſt q̄tuor. Quidā aūt addiderūt vt Nicola⁹ ponit addūt ibi: tñ illuſtres Greci ⁊ Arabes eā de quatuor rebus compoſuerunt.

Dubium

ℭ Dubitat Cōciliator dr̄ia. 179. Utrū tyriaca diateſſeron ꝯferat in morſu rabidi canis. ⁊ Uṙ ꝙ ſic ꝑ. A. cañ. 4. fen. 6. ⁊ Nicola⁹ i Antidotario. Ampli⁹ ſimplicia igrediētia eā iuuāt in morſu rabidi canis ſic̄ gētiana. ⁊ In ꝯriū q2 nec Sera. nec Haly. nec. A. nec Meſ. ꝺſcribētes hāc tyriacā ponūt ꝙ ꝯferat i morſu rabidi canis. ⁊ Tenet Cōcilia. ꝙ nō ꝯfert potata i corꝑib⁹ calʼis ⁊ ſiccis: ⁊ ħ q2 nimis calʼa ē ⁊ ſicca: ⁊ venenū ħ ēt ē calʼȝ ⁊ ſiccū: ⁊ iō iflāmādo nocet: ſed tñ emplaſtrata iuuat in trahēdo venenū: ⁊ ħ ꝯfirmat auctate maioris Antidotarij. In corꝑib⁹ tñ humidis ⁊ piguib⁹ vt in pueris cōfert calefaciēdo ⁊ exiccādo ⁊ ſpūs ꝯfortando: vel ꝯfert ꝓprietate gētiane vlʼ vrinā ꝓuocādo. ⁊ Ad Aui. rñdēt ꝙ loquiṫ alioꝝ auctoritate. ⁊ Nos dicam⁹ ꝙ Cōciliator nō poſſet ꝓbare ꝙ hec tyriaca nō ꝯferat ꝓprietate. ⁊ dicē ꝙ noceat: q2 calida ⁊ ſicca. hoc non valet: q2 nos vtimur cātaridib⁹ in potu in morſu rabidi canis que ſūt calidiores ⁊ ſicciores: lȝ ſint cuȝ alijs medicis fracte: tñ maior ſuſpitio ē i vſu eaꝝ q̄ꝫ in vſu diateſſeron: ꝰ potes ea vti i his morſib⁹: q̄ꝫuis oēs auctores nō dicāt: q2 nō pñt oīa ſcribi: tñ qñ ſup aliqua medicia ē ꝯcordia: meli⁹ ē vti ea ⁊ dimittē illā ſupra quaȝ diſcordāt: ⁊ meli⁹ ē medicamē. G. in lib. ad Petrū fratrē. de doſi āt eius aliqua diſcordia iuenitur quā ex antedictis potes tollere.

ℭ Poſt ſermonē de tyriacis placet ponere vnā receptā Galle Albucaſis q vṙ ex̄nei effect⁹ ſi ē vera ⁊ nō difficilʼ cōpōnis. ℞. pupillaꝝ oculoꝝ ceruoꝝ decē: pupillaꝝ viperaꝝ aut ſerpētū venenoſorū decē ⁊ eq̄lr pōderenṫ: ⁊ ſi min⁹ pōderēt adde: ⁊ ſi magꝭ: minue ꝺ pupillis. i. ſume de eis eq̄le pōdus: ⁊ tātū de carne frōtis q̄ꝫtū fuit pōdus vni⁹ vel vni⁹ pupille vel vnius gn̄i pupillaꝝ. ſ. decē ⁊ neſcio qd voluerit ⁊ ꝑ ſe oēs teranṫ: cicotrigonizenṫ: ⁊ in ampulla vitrea orificiū ſtrictum hn̄te ponātur: deide aceti alʼr ſucci pomi citrini ſucci radicū añ. ʒ. xx. tele albe ⁊ mūde araneoꝝ. ʒ. ij. maſticis. ʒ. j. tela aranea icidaṫ ⁊ maſtix teraṫ poſtea cū ſucco radicū ⁊ ſucco pomi citrini icorporenṫ ꝑ duos dies ⁊ duas noctes ibi maneāt: deide ſuauiter coleṫ: ⁊ colaturā iſtā miſce cū pupillis i ampulla ⁊ os ampulle bñ obtureṫ in palea ſepeliaṫ donec pupille ad ſilitudineȝ aque ꝯuertanṫ ⁊ ifra maneat donec iſta aq̄ tota ꝯſumaṫ: poſtea ꝺ fece iſta trociſcos forma ⁊ pone in teſta noua donec bñ ſiccenṫ: deide ꝑforenṫ ⁊ ꝑ foramē filū ſericū mittaṫ ⁊ pone in paſta ⁊ coq̄tur in furno: cū bñ panis coct⁹ fuerit ex̄he ⁊ iuenies q̄ſi lapidē durū ⁊ liga trociſcū in brachio. virt⁹ hui⁹ lapidis talis ē vt ſiqs ſuꝑ ſe habuerit ⁊ venenū añ illū ponaṫ lapis ille mouebiṫ in brachio. ēt ſi venenū in domo fuerit. ⁊ ħ a Regib⁹ Jude ꝓbatū ē ⁊ ſemꝑ ħ ꝯſueuerūt facē. Hec ſunt v̄ba Galʼ. Albucaſis. In hac aūt recepta eſt occultū de carne cui⁹ frontis itelligat ꝑ hoc qᵭ dicit q̄ꝫtū fuit pōdus vni⁹: ⁊ credo ꝙ itelligit pōdus decē pupillaꝝ. Poſt ħ ſcias ꝙ pupille ceruoꝝ ſūt bezar aiali de q̊ ſupra dixim⁹: tñ aliq ꝑ pupillas itelligūt cryſtallinas: ⁊ aliq dicūt ꝙ ſūt lachryme ceruí qñ ceruus comedit ſerpētē ⁊ intrat in aquā: ⁊ ſtat ibi ⁊ quaſi reiuueneſcit: ⁊ tūc de oculis ei⁹ exeunt lachryme ⁊ ille ſunt bezar: hic tñ vṙ ꝙ itelligat ꝑ pupillas cryſtallinas. Qꝛ āt ceruus veneṫ ſerpentē appet ꝑ Oribaſiū quarta ꝑticu. afoṙ. cōmē. 1. Alie v̄o multe ſunt tyriace quas Aui. nō poſuit hic: q2 poſuit. 4. cañ. fen. 6.

Nota ꝑ Regib⁹

Sotira liberās magna. Hec medicia eſt aggregatiua iuuamēti ꝯferēs epilʼie ⁊ v̄tigini ⁊ dolori capitis antiquo ⁊ tremori: ⁊ prohibet mām attrahi ad oculū: ⁊ qñq̄ꝫ fit cū ea alcohol poſt abſtractionē aque: q̄re ꝓhibet ſanieȝ ⁊ ꝓhibet euētū nocumēti ad oculū ⁊ abſciſionē vocis ⁊ paralyſim ⁊ algueſgues ⁊ dolorē dētiū ⁊ dolorē oculi ⁊ dolores pulmonis ⁊ lateris ⁊ pectoris ⁊ hypocūdriorum bibita in aqua mellis: ⁊ valet ad expulſioneȝ ſanguinis potata in aqua arnogloſſe ⁊ virge paſtoris et ventoſitatibus in ſtomacho ⁊ doloribus eius ⁊ icteritie ⁊ apud paſſiones frigidas: ⁊ clarificat colorē ⁊ delet cogitationes ⁊ remouet eructuationem ⁊ ſanat veſicam ⁊ egritudines inteſtinoꝝ ⁊ puncturam coruȝ: ⁊ clyſterizatur cū ea quare eradicātur apoſtemata corum ⁊ apoſtemata ſplenis ⁊ ꝓuocat ſuperfluitates renum ⁊ veſice: ⁊ ꝯfortat teſticulos ⁊ linitur ſuper eos ⁊ additur deſiderium: ⁊ confert doloribus iuncturaruȝ ⁊ ſpaſmo ⁊ podagre ⁊ cōfert ad venena ex morſionibus: ⁊ ebibita confert febribus antiquis ⁊ periodis rigoris ⁊ reſoluit apoſtemata. ℭ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. myrre ⁊ caſſie ⁊ ſquinanti: omnium ana. ʒ. j. ß. caſtorei ⁊ petroſillini ⁊ eſt ſemē apij ſylueſtris montani: amboruȝ ana auṙ. xv. ſeminis apij. ʒ. ij. ſiſeleos auṙ. j. coſti amari ⁊ cinamomi ⁊ trociſcorum aladarmeu ⁊ ſtoracis liq̄de ⁊ aſſari: oium ana auṙ. vj. aniſi auṙ. x. piper. alb. auṙ. xij. pipe. lon. auṙ. iij. ſpice auṙ. iij. āmomi ⁊ croci: amboruȝ ana auṙ. iiij. opij auṙ. x. aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ confice cum melle diſpumato ⁊ repone in vaſe ⁊ vtere poſt. vj. men.

Rs trociscoꝝ aladarmau administratoꝝ in liberãte magna. ℂ ℞.ãmomi ⁊ darsisabam ⁊ costi amari ⁊ calami aromatici ⁊ gariofilo. ⁊ pip.albi:⁊ ameos:omnium añ.auř.iiȷ.cinamomi ⁊ masticis ⁊ croci:omniuꝫ ana auř.vȷ.fu auř.ȷ. spice aromatice ⁊ foliȷ idi:amboꝝ ana.auř.viȷ. myrre auř.vȷ.Aggrega has medicias ꝯtritas ⁊ cicotrigõiza tas:⁊ ꝯfice cũ vino claro aut alio ⁊ fac trociscos ꝑuos põderãtes aureũ vnũ ⁊ exicca in vmbra ⁊ vtere.

ℂ hoc nomẽ ab effectu ponit᷑.dicit᷑ eñi sotira.i.saluatrix:⁊ hoc ẽ qꝺ dicit liberãs.i.saluãs hoĩem a morte ex prauis egritudib⁹. Et si tu ꝯsideras est medicia calefaciẽs ⁊ desiccãs resoluens ⁊ subtiliãs maturãs fridas mãs ꝑ ꝟtutẽ simpliciũ medicinaꝝ. ¶ Sed tu diceres qũo ꝯfert in icteritia cholica ꝓprie.⁊ per pũcturas nõ ꝺbemus itelligere eas que sũt a chola ⁊ eructuationẽ itelligamus eã que est ad acetosum a frigiditate:⁊ ideo qñqꝫ tertio cañ.fen.13. cap.de cura nauseatiue satietatis Auicen.dicit.ꝙ illi qb⁹ accidit adustio ⁊ acuitas in stõcho iuuant᷑ a sotira:⁊ itelligit ꝑ h adustionẽ ⁊ acuitatẽ a mã acetosa. ¶ Sꝫ tu.d.qũo ꝫ valet ad expulsionem sanguis.Dõm ꝙ vel a ꝓprietate vel a sua exiccatione ꝯtringit vel resolõne mouet ad cutim. ℞.myrre ⁊c. ¶ Cõsidera ꝙ a multiȷ aliȷs auctoribus in hac medicina ponitur opium al's adermau.sũt trocisci quos Auicẽ.statim describit.Tamẽ Nicolaus ponit hic trociscos croci magnetis quos ipsemet describit cũ loquitur de trociscis:⁊ vide ꝙ in hac descriptione sotire ⁊ etiã trociscorũ discordant auctores procedentes propriȷs estimatiuis.

Edrech dariȷ est vna de medicis ꝑficis magnis elect ꝗ ꝓcedit icessiõe philoniȷ ⁊ tyriace ⁊ selithe ⁊ ipsi⁹ iuuamẽtũ ẽ magnũ in colica. ℂ Cui⁹ h ẽ ꝯmixtio. Accipe croci ⁊ semis iusquiami albi:amboꝝ añ.sextariuꝫ.ȷ.opiȷ ⁊ euforbiȷ: amboꝝ añ.ʒ.xx.⁊ spice et storacis liqdc:amboꝝ ana sextaria duo.⁊ foliȷ indi et gariofiloꝝ:ãboꝝ ana.ʒ.iiiȷ. ⁊ pip.al.ʒ.iȷ.⁊ margaritaꝝ non pforataꝝ ⁊ salis ãmoniaci:⁊ se.ruthe syluestris:⁊ musci ⁊ camphore ⁊ cardamomi ⁊ cinamomi et cassie:oĩum ana põdus.ʒ.ȷ.et costi.ʒ.viiȷ.⁊ seminis albarmel:et piretri ⁊ macropiperis:oiuꝫ ana.ʒ.iiiȷ.serapini ⁊ castorei ⁊ oppoponacis: oĩum ana põdus.ʒ.iȷ.et ꝫedoarie ⁊ doronici ⁊ olei balsami:oĩum ana auř.viiȷ.⁊ in descriptione syra et greca myrre.ʒ.iiiȷ.et camphore.ʒ.iiiȷ.tere sicca et cicotrigoniza et infunde ea que liquescũt in vino decocto:deide aggrega omnia et confice cum melle ⁊ antiqua sex mẽsib⁹:cuius dosis sit sicut nux cũ aqua tepida.

ℂ huius nominis iposition͞e scire nõ possumus. Albarmel est species ruthe ⁊ nõ rutha agrestis vt quarto cañ.fen.6.de cura morsus viperarum. Considera tamẽ ꝙ in omnibus his magnis confectionibus expectat sex mẽses anteqꝫ exhibeat:⁊ videtur ꝙ expectet fermentationem. Sextatarium est.ʒ.vȷ.ꝺm quosdam.

Onfectio phoꝝ ⁊ est illa que noiat᷑ medicia vite:valet ad supfluitates flegmatis: cõfortat aĩam:letificat.digerit facit eructuare assimilata vt sit sic viaticũ adolescẽtie et addit i ꝯseruatione ⁊ memoria ⁊ rõnẽ efficit bonam et absoluit linguam ⁊ destruit frigora:et abscindit fluxũ vrine et sedat vẽtositates:et addit in spmate:et ꝯfortat memoriã:et detumescere facit carnẽ gigiuaꝝ:et stringit dẽtes:et remouet dolores dorsi et iũcturaꝝ et iliorꝝ ⁊ emũctorioꝝ. ℂ Cui⁹ ꝯmixtio. ℞.pipis et macroꝑ.⁊ ꝫiꝫiberis et cinamomi emblicoꝝ et belliricoꝝ et cassie ⁊ aristo.rotũde de sceni ⁊ venaꝝ citrinaꝝ et vẽtris granoꝝ pinee maioris. Et in descriptione alia nucis indi sucutiõ:⁊ est testiculus vulpis:oiuꝫ añ.ʒ.ȷ.ʒ.camomil'.

ʒ.ʒ.⁊ plãte granoꝝ vue.ʒ.iiiȷ.auferat᷑ iterius passulaꝝ enucleataꝝ rubeaꝝ:deinde terantur bene ⁊ sumatur quantum sunt omnes medicine mellis et coaguletur: deinde conficiantur cũ eo species quas diximus:⁊ sumat᷑ de ea ꝺm oẽm dispositionem quantũ est nux ꝑua in olei nucis indi mensura cũ qua inuoluatur.

ℂ Cõfectionẽ phoꝝ laudat que est filiis vie ducẽti ad adolescẽtiã. addit in ꝯseruatiõe ⁊ memoria: in ꝯseruatiõe qꝫtũ ad retẽtionem: memoria qꝫtũ ad iudiciũ:iteꝝ siue qꝫtũ ad reminiscẽtiã:⁊ ideo dixit.post ꝯfortat memoriã:⁊ in oĩbus effectib⁹ haꝝ ꝯfectionũ nõ ꝓlongat ad modũ:qꝛ si hñt opationẽ a forma cõi id opꝫ nos credẽ. Si aũt a simplicib⁹ apparet cũ tu cognoscis simplicium ꝟtutes: ⁊ scis qũo se iuuãt in opatione:⁊ qũo se impediũt. De sceni.i.de illa pꝛia. venaꝝ citrinaꝝ exponit᷑ cõiter.i.celidonia. ventris.i.medulle.plãte granoꝝ vue.i.arbusen qꝺ ex botris vue nascitur:⁊ nõ per trãsplãtionẽ ꝺm cõeꝫ disponẽ.hoc vꝫ significare.i.stõcho vacuo vl' post cibum ⁊ dat in hoc securitateꝫ vsus huius medicine.

Elithe. In hac medicina sub fideiussiõe affirmãt oẽ iuuamẽtũ existere ⁊ in cõpõne ei⁹ eẽ mirabile. Nos ꝟo nõ inuenimus ei ipꝛessionẽ plurimã nisi in asperitate accñte ligue ⁊ mollificatiõe eius. At ꝟo medici dicũt ꝙ selithe magnũ confert iuuamẽtuꝫ manie ⁊ egritudinib⁹ frigidis melãcholicis ⁊ flegmaticis et paralysi et epilie ⁊ apoplexie et torture et alguesgues et locutioni aie et dolori capitis et emigrance et obliuioni et melie et frigori cerebri et tremori et pulsui cordis ⁊ cõseruat embrionẽ:et confert aborsui et cõfert distillationi vrine ⁊ doloribus matricis et vẽtositati eius:et mollificatiõi lingue et vertigini et tristitie ⁊ nocumento fungorum et venenis et lacti qꝺ coagulat᷑ in stõcho ⁊ aliȷs:⁊ confert doloꝛib⁹ iuncturaꝝ et omnibus doloribus antiquis frigidis. Et datur in potu ad oẽm rem ad quam pertinet sicut ad frigus vehemẽs in aqͣ cassiefistule:⁊ dicit᷑ ꝙ in vino est magis iuuatiuũ ⁊ ad oppilõnes intrinsecas cũ aqua radicũ:et ad dolores matricis cum aqua anisi:et ad dolores supiores cum aqͣ sansuci aut cũ aqua radicũ ficle ⁊ pueris cũ oleo violaceo:hec ꝫ sunt ea que dicũt medici. Et illꝺ qꝺ est apud me ẽ ꝙ ẽ medicina inordinata non ordinate cõpõnis adurens sanguinẽ ⁊ humores deficiẽs a trociscis. ℂ Cui⁹ commixtio. ℞.musci ⁊ caphore et ambre:oiuꝫ añ.põꝺ.ʒ.iȷ. margaritaꝝ nõ pforataꝝ et croci:amboꝝ añ.ʒ.x.auri ꝯtriti et argẽti ꝯtriti:amboꝝ añ.ʒ.ʒ.ãmomi et se.harmel et euforbiȷ et vsnen nabati et vsnee et semis apiȷ ⁊ se.ruthe:et stercoris vacce mõtane et sulphuris rubei et citrini et ellebori albi:et storacis liqde et cyperi et meisulen et sũt ligna asparagi et venaꝝ alessind et est albarmel alba ⁊ celidonie et granoꝝ almahaleb ⁊ xylobalsami et heꝫerhasen ⁊ est vitis alba ⁊ sisindar:oĩum ana põdus.ʒ.iȷ.et floris sgnãti et foliȷ et nucis muscate et castorei et se.eruce ⁊ se.baucie:oĩum ana pondus.ʒ.x.et elꝫarub ⁊ aꝫkei et dragagãti et magisterii ⁊ nigelle et stercoris vulpis:⁊ radicis cappis:oĩum añ. ʒ.ʒ.⁊ serici crudi:⁊ semis anheti ⁊ radicuꝫ ei⁹:⁊ ꝫedoarie et doronici et ꝫiꝫiberis:⁊ gẽtiane ⁊ ligue auis ⁊ salis indi et piretri et coralli et bituminis iudaici ⁊ fu et psiliȷ:oiuꝫ añ.ʒ.iiiȷ.gariofiloꝝ ⁊ spice et assari ⁊ costi ⁊ cassie ⁊ cardamomi ⁊ capil'.veñ.oiuꝫ añ.ʒ.viiȷ.⁊ macis ⁊ ireos:ãboꝝ añ.põꝺ.ʒ.ȷ.⁊ fructuũ mãdragore siccorum

rū nuō.xx.⁊ cassie mūdate:⁊ lignoꝝ cassie:amboꝝ añ. ponđ.ʒ.ʃ.⁊ floꝝ sqnāti pōđ.ʒ.x.⁊ se.feniculi et hyssopi sicce:amboꝝ ana.ʒ.x.⁊ origani psici et origani alinci: āboꝝ añ.ʒ.iiij.⁊ bedeoard ⁊ nodoꝝ palle alr paleeve teris i pietib⁹ ⁊ reusini:oīuʒ añ.ʒ.vij.⁊ pipis albi ⁊ ni. ⁊ macrop̄.⁊ opij ⁊ aristo.lōge ⁊ ro.⁊ granoꝝ almabaleb:oīuʒ añ.ʒ.xx.⁊ auellane ide pōđ.ʒ.ij.⁊ duas tertias ʒ.j.⁊ supioris salicis ⁊ venaꝝ idaꝝ siccaꝝ ⁊ ē almeius ⁊ polij ⁊ succi ireos ⁊ darsisabā ⁊ abrotani: oīum añ. pōdus.ʒ.j.⁊ aniudē nigre pōdus.ʒ.iiij.⁊ q̄rte ⁊ mellilo ti pōdus.ʒ.iiij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.⁊ capilloꝝ algol ⁊ digitoꝝ citrinoꝝ ⁊ gutte baracost ⁊ altit boni odoris et serapini ⁊ oppoponacis:oīuʒ añ.pōđ.ʒ.ij.⁊ terre viarū q̄dərataꝝ pōdus.ʒ.iiij. Et illđ qđ iuenit đ medicis q̄ intrāt i selithe i codicib⁹ grecis additū supra illđ qđ ē in hac đscriptiōe ē istđ alzurub ⁊ alessis albe ana.ʒ.ij. radicis alkeirei rubee pōdus.ʒ.iiij. supioris alcāne.ʒ.ij.agnicasti.ʒ.iiij.cordumeni pōdus.ʒ.ij.reusini ⁊ carpobalsami ⁊ xylobalsami:⁊ granoꝝ myrti egyptie et sigillati regis ⁊ ase fetide:oīum añ.ʒ.ij. nucis muscate ʒ.iij.granoꝝ alben excorticatoꝝ.ʒ.iiij.spodij.ʒ.j.cuscute ⁊ karabe ⁊ mudascon ⁊ gestafrid ⁊ nucis sauīe ⁊ mugath ⁊ marmacor ⁊ vtriusq̄ been rubei ⁊ albi: omniū añ.ʒ.ij.anisi.ʒ.iij.sceba.ʒ.ij.salis tabarzet:sal' idi:⁊ sal' panis ⁊ dauci ⁊ petrosillini:⁊ succi liq̄ritie:⁊ succi eupatorij:oīuʒ añ.ʒ.ij.⁊ corticū citri siccoꝝ ⁊ fustiū peonie:oīum añ.pōdus.ʒ.iiij.churudē.ʒ.v.magnetis.ʒ.vj. calcanil ⁊ ē ozimū mōtanū ⁊ amigđ.amaraꝝ:oīuʒ añ. ʒ.vij. Tere sicca ⁊ cicotrigoniza ⁊ īfunde ea q̄ liq̄fiunt in vino bono ⁊ ꝯfice cū melle qđ sit triplū pōderis mediciaꝝ ⁊ repone ivase vitreo qđ sit sic̄ vriale ⁊ ātiquet sex mēsib⁹:cui⁹ dosis sit q̄ztū ē cicer cū aq̄ tepida.

¶ Non inuenio huius noīs expositionez:tamē laudē eius inuenio a Salla Albucasi parte 9ª Antidotarij.⁊ ista medicina videtur eē multum calida ⁊ sicca:⁊ ideo solum laudat eam Auicēna in asperitate lingue:non q̄dem a siccitate sed a limositate flegmatica ingrossata:⁊ ideo littera exterior dicit.egritudinib⁹ lingue. Confert ergo frigidis morbis. Docet in pueris eā remittere in oleo violato ne eos resoluat superflue:⁊ hoc auctoritate medicoꝝ. Ipse tñ sua sñia vituperat istam ꝯfectionem. Primo q2 medicina non est ordinate.i.rōnabilis compositionis:⁊ hoc pōt ꝓbari q2 in hac recepta ponit terra viaꝝ quadrataꝝ.i.quadriuiaꝝ ⁊ hoc videt auguriantiū. Secūdo q2 dicit istam medicinā adurere sanguinē:⁊ hoc credimus Auicē.si consideras simplicia huius medicine:⁊ ideo dicit q̄ deficit a trociscis idest minus valet q̄ vna res parue cōpositionis sicut est trociscus. Scias tñ q̄ in descriptionib⁹ Salle Albucasis non recipitur terra ista que ab Auicen.ponitur re.musci. Usnen est cinis alkali vel puluis q̄daz quo sarraceni lauāt pānos ⁊ manus. Usnee est quedā res collecta super arbores ⁊c. Meisulen dicitur q̄ est medulla quorūdam ossium ceresoruz syluestriū. Hezerasen.i.vitis alba. Sinsadar idest sambucus apud quosdaz. Alkarub idest zarur fructus similis nespille in virtute. Alia littera habet sarcocolle. Azkebi dicit littera exterior q̄ accipitur pro eo tamariscus. Dragagāti quandoq̄ sumitur pro gūma:quandoq̄ sumitur pro vitriolo:⁊ in vtroq̄ fit magisteriū ꝓprie in vitriolo p adustionem sicut in tyriaca. Origani alinci.i.de illa patria: ⁊ apparet per hoc q̄ dicit amboꝝ ana. Bedeoard maneries spine p qua cōmuniter sumunt albam spinam. Almeius inueni expositū idest nasturtium. Capilli algol idest veneris. Digitorum ⁊c.i.spēs satirionis que dicitur palma christi. Gutte baracost inueni expositum idest costus dulcis. Altit idest assa. Aleessis albe idest radices synapis albe. Sigillati.forsan q̄ est terra sigillata. Mudasceron dicitur q̄ est vitis syluestris. Mugat a quibusdā exponit cōsolida a quibusdam granatuz syluestre.i.radix:sed nō placet Aui. Marmacor idest melissa. Scea.alij dicunt abrotanum.alij sticados.alij species absinthij. Luridem nō inuenimus si vis labora cū Serap̄.septimo practice octauo capitulo vltima confectiōe.⁊.10. pantegni post tyriacaz diatesseron.⁊ in exemplo Halyabatis decimo practice cap̄.6.in confectione feliciron al's felse.

Commixtio eius s̄m aliā descriptionē. ¶ R̄x. musci boni pōdus.ʒ.ij.margaritaꝝ nō pforatarū pōdus.ʒ.x.auri fusi ⁊ argēti fusi:āboruʒ ana pōdus.ʒ.ʃ.ambre pōdus.ʒ.iiij.zarub pōdus.ʒ.j.sirici adusti aut non adusti pondus.ʒ.iiij.myrre gariofiloꝝ ⁊ spice boni odoris:amboꝝ añ.ʒ.iiij.croci pondus.ʒ.x.zedoarie ⁊ doronigi:amboꝝ ana.ʒ.iiij. radicis lilij celestis pondus.ʒ.j.amomi pōdus.ʒ.ij.masticis pōdus.ʒ.ʃ.folij indi pōdus.ʒ.x.carpobalsami pōdus.ʒ.ʃ.macis pōdus.ʒ.j.fructuū mādragore numero x.lignorum cassie ⁊ cassie:amboꝝ ana.ʒ.v.leucopiperis ⁊ zinziberis ⁊ radicuz anbeti:oīum ana.ʒ.iiij. costi amari pōdus.ʒ.viij.nucis muscate pōdus.ʒ.x. castorei pōdus.ʒ.x.euforbij pōdus.ʒ.ij.floris sq̄uināti pondus ʒ.x.seminis anbeti ⁊ gētiane romane:⁊ superioris lingue auis:oīum ana pōdus ʒ.iiij.cardamomi pōdus.ʒ. viij.seminis harmel.ʒ.viij.seminis fenugreci pōdus.ʒ. vj.fustiū capilloꝝ veneris pōdus.ʒ.viij.salis indi pondus.ʒ.iiij.nigelle ⁊ est granū nigrum pōdus.ʒ.ʃ.origani persici pōdus.ʒ.iiij.fu pōdus.ʒ.vj.dragagāti artificij pōdus.ʒ.ʃ.vsnen nabati pōdus.ʒ.ij.semis apij seminis ruthe ⁊ vsnee ⁊ sulphuris citri:oīum añ.ʒ.ij.stercoris vacce mōtane:aut capre mōtane pondus.ʒ.ij.bedeoard pōdus.ʒ.vij.seminis eruce pondus.ʒ.x. sauine pōdus.ʒ.iiij.melanopipis ⁊ macropipis: seminis iusquiami albi:oīum ana.ʒ.xx.terre viaꝝ quadrataꝝ pōdus.ʒ.j.aristologie lōge pōdus.ʒ.x.aristo.rotūde pondus.ʒ.iiij.reusini pōdus.ʒ.vij.seminis alzufere pōdus ʒ.x.seminis endiuie pōdus.ʒ.iiij.seminis alaniuden pōdus.ʒ.iiij.⁊ sexta.ʒ.j.melliloti pōdus.ʒ.iiij.ʃ.psilij ⁊ issidis:oīum ana pondus.ʒ.iiij.granoꝝ cucumeris excorticatoꝝ.ʒ.iiij.⁊ tertiam.ʒ.vnius:bituminis iudaici pōdus.ʒ.iiij.cāphore ⁊ ellebori albi ⁊ nigri ⁊ cypi ⁊ storacis liquide ⁊ celidonie:⁊ semis asparagi:oīum añ.pondus.ʒ.ij.⁊ digitoꝝ citrinoꝝ ⁊ capilloꝝ algol ⁊ radicis endiuie ⁊ cassie ⁊ baracost:oīum ana pōdus.ʒ.ij.xylobalsami pondus.ʒ.ij.aque nigelle ⁊ aque spine nominate alcāna ana pōdus.ʒ.j.⁊ granoꝝ almabaleb pondus.ʒ.j.radicū assidi ⁊ est synapis albi pōdus.ʒ.ij.nodoꝝ palee que est in parietib⁹ ʒ.vij. stercoris vulpis pōdus.ʒ.ʃ.corticū radicis capparis pōdus.ʒ.ʃ.bezeribasen ⁊ issindar:amboꝝ ana pondus.ʒ.iiij. Aggrega has medicinas contritas cicotrigonizatas ⁊ infunde que infundēda sunt de eis in vino odorifero:⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ admīstra post sex menses:sicut cicer cum aqua corticum radicis feniculi ⁊ apij ⁊ fac caputpurgium ex ea quātitate vni⁹ grani frumenti cum aqua canabis.

¶ Cōmixtio ⁊c. Auri infusi.i.eliquati:al's fusci ⁊c. Azufure apđ Serapionem de cura albaras est genus ellebori. Auicē.tamen de eo loquitur capitulo proprio. Hezeribasen.i.vitis alba. Issindar nō inuenio. Reliqua patent.

Arius diarij ⁊ est medicina inda que letificat ⁊ cōfortat cor ⁊ corpus ⁊ colorē efficit bonū ⁊ aufert lūbricos:⁊ facit odorē oris bonuz ⁊ sudoris ⁊ iuuamētū eius ad epar est magnū:⁊ nō est in ea nocumētū apparēs ⁊ sumit ante cibum ⁊ post ipsum.

¶Cuius cōmixtio. ℞. roſaꝝ rubeaꝝ pōdus.ʒ.vj.cypi pōdus.ʒ.v.gariofilorū 7 maſticis 7 ſpice 7 aſſari:oīuz ana.ʒ.iij.cinami 7 alzarub 7 croci 7 macis 7 cardamomi 7 heil 7 nucis muſcate:oīuz añ.pondus.ʒ.ij.Sume has ſpēs poſt cicotrigonizationē cū orali 7 ꝑmiſce ꝑmixtione decēti cōterēdo:deide accipe emblicoꝝ mūdatoꝝ bonoꝝ recētiū lib.j.7 decoquanť in lib.ix.aque dulcis donec remaneat tertia:deide coleť 7 reitereť illa aq̄ in illa olla ſuꝑ quā ꝓijciatur de penidijs ſabari lib.ij.deide bulliat cū facilitate donec ingroſſeť 7 fiat in ſpiſſitudine loboc ad pect⁹ groſſi:deide auferať olla ab igne 7 pulverizētur in ea medicine 7 moueať cū ligno ſalicis donec ꝑmiſceātur cōmixtione eq̄li.Cūqꜫ infrigidantur reponātur in vaſe viridi:cuius doſis ſit q̄d eſt ab vno aureo ad duos.

¶Arius dary.huius nominis expoſitio nō inuenitur a me:ſed laudes eius ſunt note ſi cōſideras ſimplicia.Alzarub inuenitur expoſituz ꝙ eſt zaror.i.fructus ſimilis neſpille in virtute.inuenitur ꝙ eſt zedoaria.7 inueniť ꝙ eſt ariſtologia longa.placet mihi ꝙ hic ſumať pro zedoaria.Heil.i.cardamomū.ergo intelligit duas ſpecies cardamomi hic poni.Orale.i.pānus ſubtilis de ſerico q̄ mulieres ora ꝯſueuerūt velare.de quo Raſis.10.Almā.caplo de febre quotidiana.ſ.caꝑ.7.7 Auicēna tertio cañ.fen.13.ca.de cura corruptionis digeſtionis 7 in pluribus locis.Penidij ſabari ſunt penidij ſolidi de quibus dicemus in caplo diafinicon.Mouet cum ligno ſalicis cum non facit infectionem cum ſit lignum apij.

Confectio

alia inda. ¶℞.pipis 7 macropipis 7 mirabolanoꝝ nigrorūz 7 belliricoꝝ 7 emblicoꝝ ablatis nucleis ipſoꝝ 7 cētauree:oīuz añ.ſextaria quatuor 7 mellis 7 butyri vaccini quātum cōficiat ipſam:cui⁹ doſis ſit auř.j.aut plus vnicuiqꜫ homini ſm quantitatē ſue virtutis.

¶Confectio alia.Sextariuz eſt pondus.ʒ.vj.7 ſm quoſdā dat has medicinas ſm quantitatem virtutis:quia etiam ſolutiua eſt virtute mirabol.7 centauree.

Confectio

noīata algere que ꝯfert vtriqꜫ chole 7 pruritui 7 frigoribus 7 ꝯfortat ſtomachū 7 valet ad colicā 7 vētoſitates 7 facit appetere cibū:7 ꝯfortat ad coituz. ¶Cui⁹ ꝑmixtio ℞.ſcamonee 7 medulle turbith 7 macropiperis: oīuz añ.ʒ.vj.piretri 7 ſemis apij 7 ameos 7 ziziberis 7 ſalis indi:oīuz añ.pōdus.ʒ.j.gariofiloꝝ 7 zarub:amborum añ.ʒ.ſ.alflēgeti auř.j.mahaleb excorticate.ʒ.ij.zucchari tabarzet 7 croci:amboꝝ añ.ʒ.iij.Accipe has medicinas poſt cicotrigonizationem exceptis ſcamonea et croco:q̄m ipſi ſimul terūtur:deinde permiſce medicinas cōmixtione decenti 7 confice cum melle diſpumato ſm pondus earuz bis 7 ſemis:cuius doſis ſit ab eo q̄d eſt inter.ʒ.ij.vſqꜫ ad.ʒ.ij.ſ.vſqꜫ ad.ʒ.iij.

¶Confectio nominata dubitatur quomodo conferat ad coituz cū ſit fortiter ſolutiua pro ſcamonea.Dōm ꝙ facit hoc calefaciendo partes renum:ſicut etiam facit hec cōfectio aleſeco ſm Meſ. Zarub zedoaria.Alflengeti q̄dam dicunt.i.ſpecies aromatica aliqua vt piper:ergo ſumitur hic pro pipere.Alij exponūt ꝙ eſt ozimum gariofilatum.Scamoneam autem vult pro ſe teri:q2 facilř opꝫ ꝙ terať vt Meſ.vt ſcđo cañ.ca.5.7 ſic troci.

Confectio

alia dilatās aīaz 7 letificās cōfortās corp⁹ colorē faciēs bonū deſtruēs lūbricos odorē oris faciēs odoriferꝝ 7 ſudorē:7 ꝯfert ſtomacho 7 epati:7 nō eſt in ea nocumētuz 7 recipiť añ cibuz 7 poſt ipm. ¶Cui⁹ cōmixtio. ℞. roſaꝝ rubeaꝝ ꝑtes.vj.cypi ꝑtes.viij.gariofiloꝝ 7 maſticis 7 ſpice 7 aſſari:oīuz ꝑtes.iij.cinami 7 zarub 7 croci:oīuz añ.ꝑtes.ij.macis 7 cardamomi 7 elbaugue et nucis muſcate:oīuz añ.ꝑtē.j.terant 7 cribellenť 7 ſumať ad oē pōdus.ʒ.xxxiij.de oib⁹ medicis lib.j.emblicoꝝ recētiū 7 decoquať ois lib.cū.ix.lib.aq̄ vſquequo remaneant lib.ij.deide colenť 7 ꝓijcianť ſuꝑ illā aquā pro oi lib.emblicoꝝ lib.j.penidioꝝ ſabari 7 đcoquāť donec fiat in ſpiſſitudie electuarij groſſi: deinde pulverizentur deſuper medicine 7 conueniēter fiat eius permixtio 7 reponatur in vaſe vitreo viridi : cui⁹ doſis ſit ab auř.j.vſqꜫ ad auř.j.ſ.

¶Cōfectio alia.Dilatatio aīe eſt dilatatio 7 multiplicatio caloris in quo maxime aīa recipiť vel eſt gaudioſam eā facere.hoc autē paꝝ differt a ꝯfectione arius Dary.7 apꝑet eius expō ex illi⁹ expoſitione.ꝙ aūt dicit.Elbaugue.i.cardamomum minus.

Confectio

tyriacalis magna ex noſtra arte exꝑtoꝝ iuuamētoꝝ ꝓdictorū in ꝯfectionib⁹ q̄ ſūt añ eā. ¶℞.corticū citri 7 gentiane 7 myrre 7 carpobalſami 7 foliorum ozimi citratī alř citrini 7 ſe.ei⁹ 7 ſe.alfelēgemiſch 7 zedoarie 7 doronigi:oīuz añ.ʒ.iiij.7 muſci 7 ambre:amboꝝ añ.auř.j.7 xyloaloes idi auř.ij.7 cāphore auř.ſ.7 coſti 7 cinamomi 7 acori 7 croci 7 ſpice celtice 7 abſinthij: oīum añ.ʒ.iij.7 fu 7 meu 7 petroſillini:oīuz añ.ʒ.ij.ſ.7 ſemis eruce:7 ſemis napi 7 ſemis porri 7 ligue auis 7 granoꝝ piperis:oīuz ana pōdus.ʒ.ij.7 opij pōđ.ʒ.iij.7 ꝯficiať ſꝫ deſcriptionē 7 fermēteť ſex mēſib⁹ deide bibať.

¶Cōfectio tyriacalis.Ozimū citrinuz non videť eſſe aliud q̄ꝫ illud cuius odor eſt ſicut odor citri:7 credo ꝙ ſit meliſſa.hic conſidera ꝙ fermētationem vult ꝓpter opium.bibanť auř.ij.vel circa.

Confectio

tyriacalis minor ex arte noſtra ¶℞.carpobal.7 coſti 7 myrre 7 gētiane 7 cinamo.7 leucopipis 7 xyloaloes indi 7 petroſillini:oīum añ.ꝑtē vnā:muſci tertiā ꝑtez: caſtorei quartā partē.conficiatur cū melle 7 adminiſtretur.

¶Confectio tyriacalis minor patet.

Confectio

Ceſaris valēs ad pulſuz cordis 7 ad epilīā 7 ad dolores ſtōchi fridi 7 iteſtinoꝝ 7 oppilōnes 7 putrefactionē ſanguis longā 7 difficultatē digōnis 7 difficultatē anhelit⁹ et ſingultū vehemētē. ¶Cui⁹ ꝑmixtio. ℞.caſtorei 7 ſucci liqritie 7 caſſie 7 coſti amari 7 melanopiperis 7 macropiperis 7 ſtoracis 7 opij 7 croci 7 ſpice aromatice: oīum añ.pōdus.ʒ.iij.oppoponaci pōdus.ʒ.j.muſci pōdus ſexte.ʒ.j.zedoarie 7 doronigi 7 margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ:oīum ana.ʒ.ſ.myrre pōdus.ʒ.ix.aggrega has medicinas tritas 7 cribellatas 7 cōfice cū melle diſpumato 7 vtere cum neceſſe eſt quantitate ciceris.

¶Cōfectio Ceſaris. ¶Dubitatur que putrefactio ſanguinis eſt illa cui hec medicina ꝯfert.Dōm ꝙ eſt putrefactio in concauitatibus in quibus quādoqꜫ colligitur vt pectori ſtomacho 7c.vel eſt putrefactio in venis margaritaꝝ non perforatarum.non inuenimus diuerſitatē ab auctoribus inter margaritas perforatas 7 nō perforatas.credo ꝙ aliquando eligūt perforatas imaginātes eas groſſiores.aliquando eligunt integras eſtimantes nō ſic eſſe permutatas.aliquando vtraſqꜫ aggregare.

Trifera

magna valēs ad malitiā digōnis et frig⁹ ſtōchi ꝓprie 7 iteſtinoꝝ 7 mollificationē i ſtōcho 7 veſica 7 addit i đſiderio coeūdi. ¶Cui⁹ ꝑmixtio. ℞.mirabolanoꝝ nigro. excorticato. pōdus.ʒ.vj.belliricoꝝ 7 emblicoꝝ:7 ſe.apij mōtani et capſie ide 7 ameos 7 origani ꝑſici:oīuz añ.ʒ.j. ſpice et amomi 7 heil 7 acori ana pōdus.ʒ.iij. cinamomi pōđ.

ʒ.iiij.

ʒ.iiij.leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ macropipis ⁊ neremisch ⁊ sal' idi: oīuʒ añ.ʒ.ſ.ſcorie ferri.ʒ.iij.ſynapis.ʒ.j.ſ.⁊ ſalis āmoniaci.ʒ.ſ.tere ⁊ cicotrigoniza ⁊ īuolue cū oleo amigdalino ⁊ ꝯfice cū melle diſpumato de q̄ ſit triplū ponderis ſpērum ⁊ vtere cum neceſſe fuerit.

¶ Multi auctores de triferis faciūt ſpāle cap̄.ſiue tractatum ab alijs diſtictū: ſicut Halla Albucaſis lib.9°. Trifera idē eſt qđ iuuenilis.i.iuueneſcere faciēs hoīez: ⁊ iō in ꝓlōgatiōe vite īgredit̄ trifera: vt Haly in thegni trac.3°.213.cōmē. In oībus aūt triferis ingrediunt̄ mirabolani vt baſis: ⁊ virt' cōis eoꝝ eſt exiccare ⁊ mundificare mās ſtōchi corruptas ⁊ deponere eas a ſtōcho ⁊ inteſtinis. Et qꝛ faciūt hoc ſine nocumēto: ⁊ qꝛ ēt materie iſte ſūt manifeſte ⁊ ꝑncipiū multaꝝ egritudinū: iō dꝛ trifera.i.iuueneſcere faciēs. Ex qb' appet ꝙ trifera dꝫ ſumi ſtōcho ieiuno: vt dic̄ Halla: ⁊ meli' īꝑmit in ꝑtes ſtōchi: nec dꝫ aliqs comedē prius ꝙ̄ ſuā operatione fecerit. Et Aui.ponit cañ.4.fen.7.ca.de eis q̄ tardāt canitiē in fine ca. Aliq tñ triferaꝝ cōpōnē variauerūt addētes eis hieras vt magis penetret in villis ſtōchi. Baſis tñ triferaꝝ ſunt mirabolani: ⁊ iō ſecuritas ē in vſu illaꝝ q̄ ſūt trifere miores: vt anno integro pōt hō eis vti vt Auicen.īnuit.4.cañ.fen.7.ꝑallega.loco. Preter hos āt mirabolanos ponunt̄ alie medicīe ad rectificādūz nocumētū mirabola.ſicut oleū amigdalaꝝ.q̄ñꝗ ad iuuādūz eos in exiccatiōe ſic̄ ſcoria ferri.q̄ñꝗ ad appropriādū illoꝝ īpreſſionem ad caput vt ſpica.vl' ad ꝑtes renū ⁊ hemorroidaꝝ vt ſunt medicīe valētes ad coitū. Et appet ꝙ vſus iſtaꝝ triferaꝝ eſt qñ mā ē pauca exiccabilis: ⁊ ē indigētia reaggregatiōis partiū laxarum.

Deſcriptio alia. ¶ ℞. mirabolanoꝝ chebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ ſerēblegi ⁊ buzeideʒ ⁊ macis ⁊ capſie īde ⁊ ſecacul: oīum ana partē.j.bedarūgi rubei.⁊ bedarūgi albi ⁊ ligue auis ⁊ been albi ⁊ been rubei: oīuʒ ana ꝑtē mediā. Aggrega has medicinas contritas cribellatas ⁊ cōfice cū melle diſpumato ⁊ butyro ⁊ vtere cū neceſſe fuerit.

¶ Bedarungi eſt herba naſcens in hortis ſimilis praſſio ⁊ eſt que dicitur tuderi vel oruminon.

Zebemiren magnū ē medicina ida ꝯferēs malitie cōplōnis fride ⁊ dbilitati ſtōchi: ⁊ additi in ꝺſiderio coeūdi: ⁊ ꝯfert algueſgues ⁊ melīe: ⁊ rectificat motus corpis: ⁊ ꝯſeruat embrionē: ⁊ ꝯſeruat renes ⁊ veſicā: ⁊ frāgit lapidē. ¶ Cuius pmixtio. ℞. acori ⁊ coſti amari ⁊ ariſto.lōge ⁊ ariſto.rotūde: oīum ana ſextaria.iij.macropiperis ⁊ ziziberis: amboꝝ ana pōdus ſextariorum.v.ſeminis apij ⁊ ameos ⁊ carui: ⁊ ſeminis feniculi: ⁊ ſemis alrathtai: ⁊ ſeminis portulace: ⁊ ſeminis eruce: ⁊ bedarungi rubei ⁊ bedarūgi albi al's ⁊ tuderi al's ⁊ ru.⁊ auricule muris ⁊ cimini carmeni: ⁊ ſemis anbeti: oīum ana pōdus ſextarioꝝ ſex: gariofiloꝝ ⁊ vſnee ⁊ calami aromatici ⁊ xylobalſami: oīuʒ ana ſextaria tria: melliloti ⁊ ſceba ⁊ zarub ⁊ carpobalſami: oīum ana ſextaria tria: ⁊ caſſie ⁊ macis ⁊ cardamomi ⁊ cinami: oīuʒ añ.ſextaria quatuor: mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ ſerēblegi ⁊ belliricoruʒ ablatis nucleis: oīuʒ añ ſextaria.viij.pomoꝝ mādragore ſiccoꝝ ⁊ ellebori albi ⁊ marmacore: ⁊ ſemis iuſquiami albi ſylueſtris: et ſemis iuſqami albi hortulani et aſech hortulani et capſie ide et zereſſe et granoꝝ citri excorticatoꝝ et venaꝝ et ſeritē indi ⁊ been rubei ⁊ been albi: et ligue auis: oīum auř.xiiij. nucis muſcate xxx.numero: radicū cucumeris ſylueſtris: ⁊ ſemis agni caſti: oīum ana ſextaria tria: ſeminis baucie ⁊ amomi: amboꝝ ana.ʒ.vj.opij ⁊ euforbij et caſtorei: oīum añ.ʒ.iij.mirabolanoꝝ nigrorum ablatis nucleis pondere dracmaꝝ q̄tuor: folij indi ⁊ fenugreci ⁊ meu ⁊ petroſillini et dauci ⁊ reuſini: oīuʒ añ.ʒ.vj. Aggregent̄ medicine iſte trite et cribellate. Et ſumant̄ penidij al.pōdere medicinaꝝ dictaꝝ oīum: et butyꝝ vaccinū pondere medicinaꝝ et penidioꝝ ſimul: et mellis diſpumati pōdere mediciaꝝ et penidioꝝ et butyri ſil': ⁊ ꝯficiātur ſm̄ hūc modū. Sumāt̄ penidij et icidant̄ et ꝓjciātur ſup eos tres lib.aq̄ et decoquant̄ donec liqueſiāt et igroſſent̄ et fiāt ſic̄ mel: deide ꝓjciāt ſup eos mel ⁊ fiat tepidū butyꝝ vaccinū: inoluant̄ cum eo medicine trite et cribellate: deide ꝓjciant̄ penidij et mel cocta ſimul in mortario magno et pulueriʒent̄ deſup medicine iuolute in butyro: et ꝯficiant̄ donec equent̄ ⁊ reponant̄ in vaſe in quo fuit mel tꝑe lōgo et reponatur ſex mēſib' et admiſtret̄ ſex mēſib' poſt illđ: cui' doſis ſit ſicut galla in ꝑncipio diei et fine ei' trib' dieb' ⁊ tribus noctib' cū aq̄ calida aut cū aliquo de vinis.

¶ Hic ēt vꝛ modus trifere. Sextariū ē.ʒ.vj. Alrathtai dꝛ ꝙ ſūt porri vinee. Tuderongi al's bedarūgi tuderi. Auricule muris.qdā dicūt ꝙ ē maiorana. Sy.vult ꝙ ē ſpēs anagal. Sceba.i.'mſicaria vl' ſticados vt thimuʒ zarub zedoa. Serēblegi.i.ēblici. Marmacore i.meliſſe. Aſech.i.tribulus. Zereſſe.i.berberi. Venaꝝ.i.celidonie vl' rubee tinctoꝝ. Senticon indi.i.ſerma. Alij dicūt ꝙ eſt herba ſimilis endiuie. Reuſen.i.reubarbarū. Permixtio eius ⁊c̄. Arotab.i.dactyli.ergo ſemen arotab eſt nucleus dactylorum. Zarē non iuenio ꝙ ſit ſpecies.i.ſericen.i.ſiricum vt ſupra.

Permixtio ei' ex ꝺſcriptione alia. ¶ ℞. acori ⁊ coſti amari: ⁊ ariſt.lōge ⁊ rotū.oīa añ.ſextaria tria: macropipis ⁊ zinziberis añ.ſextaria.v. Et in deſcriptiōe alia amboꝝ añ.ſextariū duo loco q̄nꝗ.ſemis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ ſemis feniculi ⁊ ſemis alratab: ⁊ ſemis portulace: ⁊ ſemis eruce: ⁊ ſemis ſanſuci ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ cimini carmeni: ⁊ ſe.anbeti: oīuʒ añ.ſextaria.vj.gariofiloꝝ vſnee calami aromatici carpobalſami: oīuʒ añ.ſextaria.iij.melliloti ⁊ ſceba ⁊ zarub ⁊ carpobalſami ⁊ caſſie ⁊ macis ⁊ cardamomi ⁊ cinamomi: oīuʒ añ.ſextaria.iiij.mirabol'.citrinoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ: oīum añ.ſextaria.viij.pomoꝝ mādragore ſiccoꝝ: ⁊ myrre ſicce ⁊ ellebori albi ⁊ marmacor: ⁊ ſeminis iuſqami albi ſylueſtris: ⁊ ſemis iuſqami albi hortulāi ⁊ aſech ⁊ capſie ide ⁊ zereſch ⁊ granoꝝ citri excorticatoꝝ ⁊ zabator et ſires indi ⁊ zaror ⁊ been albi ⁊ rubei: ⁊ lingue auis: oīum añ.auř.xxiiij.nucis muſca.xxx.nūero: rađ.cucumeris ſylueſtris: ⁊ ſe.agni caſti: āboꝝ añ.ſextaria.iij.ſeminis baucie ⁊ amomi: amboꝝ añ.ʒ.vj.opij ⁊ euforbij ⁊ caſtorei: oīuʒ añ.ʒ.iij.mirabolanoꝝ nigroꝝ pōdus.ʒ.iiij.folij indi ⁊ petroſillini ⁊ dauci ⁊ reuſini: oīuʒ añ.ʒ.vj.aggrega has medicias poſt cicotrigonizationeʒ et pone cū eis penidios ſꝫ pōdus medicinaꝝ oīum ⁊ inuolue cū butyro ⁊ ꝯfice cū melle diſpumato ⁊ repone in vaſe: cui' doſis ſit.ʒ.iij.ſ.forti ⁊ debili minus hoc.

Alzehemirē paruū iuuamentorū ꝑrioꝝ eſt ei. ¶ ℞. acori ⁊ coſti et ariſto.ro.⁊ lōge: oīuʒ añ.ſextaria.iij.granoꝝ araſed et ſe.armel: amboꝝ añ.ſextaria.ij.⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ ziziberis: oīuʒ añ.ſextaria.v.⁊ ſe.apij ⁊ carui ⁊ cypi ⁊ ſe.napi ⁊ ſe.alrotab ⁊ ſe.cepe ⁊ ſe.eruce ⁊ zaror ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ ſe.porri ⁊ ſe.lini ⁊ ſe.andacoche ⁊ ſe.feniculi ⁊ ameos: ⁊ ſemis citri excorticati: ⁊ ſe.portulace ⁊ calamēti ⁊ bebir ⁊ fenugreci: ⁊ ſemis ſanſuci ⁊ cimini carmeni: anbeti ſemis: ⁊ ſemis baucie: oīuʒ añ.ʒ.x.ga-

rioſiloꝝ ⁊ beil ⁊ vſnee ⁊ folij idi ⁊ cardamomi ⁊ cinamí ⁊ enule ⁊ cypi ⁊ nucis muſcate ⁊ calami aromatici et zarub ⁊ melliloti ⁊ marmacor ⁊ carpobalſami:oĩuꝫ añ.ʒ.xxv.caſſie ⁊ macis ⁊ granoꝝ myrti ⁊ zereſch:⁊ lingue auis ⁊ ſpice:oĩuꝫ añ.pōdus.ʒ.xxiiij.⁊ ro.ſiccaꝝ pōdus.ʒ.v.mirabol.nigroꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ:oĩum añ.ſextaria.iij.ſe.iuſqami al.⁊ euforbij et opij:oĩuꝫ añ.ʒ.iij.caſtorei ſextariũ.j.⁊ caſſie ide ⁊ alaſech ⁊ zedoarie ⁊ been rubei ⁊ albi ⁊ reuſini ⁊ darũgi ⁊ ſe.portulace ⁊ galãge ⁊ ſtoracis:oĩuꝫ añ.ſextaria.iij. ⁊ penidioꝝ cum pondere oĩum haꝝ medicinarũ ⁊ cōmiſce ⁊ inuolue butyro vaccino ⁊ confice cum melle diſpumato:cuius doſis ſit aur.j.cum aqua tepida.

¶ Alzebemirẽ puũ.i.zemiretu.Araſed.i.naſturtij.Harmel eſt species ruthe.Alij dicunt ꝙ eſt cicuta.Rotab.i.dactyli.Zareꝫ forſan ꝙ eſt zarur fruct⁹ ſilis neſpille:⁊ apud nos credo ꝙ ſit ſorba.Tuderi herba ſilis praſſio ⁊c.Andacocha trifoliũ.Bebir dĩ ꝙ eſt capſia.Zarub.i.zedoaria.Marmacor.i.meliſſa.Zereſch.i.berberi.Caſſie inde.i.caſſielignee indie.al's capſie.Alaſech.i.tribuli.Reuſini.i.reubarbari.Darungi.i.doronigi.

Confectio Gal. Hec cōfectio calefacit inſtrumẽta vrine ex renib⁹ ⁊ veſica apit oppil'ones ⁊ rectificat corpus. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio ℞.leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ amomi ⁊ coſti amari: ⁊ ſpice aromatice:⁊ calami aromatici:⁊ folij idi:⁊ croci:⁊ ſe.apij ⁊ aniſi ⁊ piretri ⁊ ſe.vrtice:⁊ ſe.ruthe mōtane:oĩuꝫ añ.ꝑtes eq̃les.Aggrega has medicias tritas ⁊ ꝯfice cũ melle diſpumato ⁊ vtere:cui⁹ doſis ſit pondus.ʒ.j.cũ aq̃ corticũ rad.feniculi ⁊ corticuꝫ rad.apij. ¶ Cōfectio alia Gal.ex dſcriptiōe alia.℞.pipis ni.et albi ⁊ amomi ⁊ coſti ⁊ ſpice ⁊ calami aromatici et folij indi:⁊ ſe.apij ⁊ croci ⁊ aniſi:⁊ ſe.vrtice:piretri:⁊ ſe.ruthe mōtane:oĩuꝫ añ.ꝑtes eq̃les ꝯficiant cũ melle ⁊ ſit doſis pōdus.ʒ.j.cũ aq̃ radicum feniculi ⁊ apij.

¶ Confectio Gal.credo ꝙ ſit in ſuo Antidotario:q2 in libris q ſunt apud nos nō īuenit:⁊ cōſidera ꝙ aqua decoctiōis radicũ feni.deducit haꝝ medicinaꝝ virtutes ad renes ⁊ veſicã.Permixtio pꝫ.

Confectio alia Gal.valẽs ad dolorẽ epatis ⁊ tuſſiꝫ ⁊ expulſionẽ ſanguinis. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.leucopipis:⁊ melanopip.croci cinnamomi:ãboꝝ añ.pond.ʒ.j.bdellij.ʒ.iiij.alzabet duas tertias.ʒ.j.ſqnãti.ʒ.iij.calami aromatici.ʒ.ij.caſſie ſpice celtice myrre:oĩuꝫ añ.ʒ.ij.gũmi cupreſſi ſextaria.iij.⁊ mellis.ʒ.iij.paſſularum enucleatarum pōdus ʒ.xl.et vini boni qd ſufficit.terantur ⁊ cicotrigonizent ⁊ conficiantur cum melle diſpumato.

¶ Confectio alzabet non inuenio que ſit.

Confectio Hermetꝭ ꝯferẽs podagre valde:⁊ dolorib⁹ iũcturaꝝ:⁊ dolorib⁹ renũ ⁊ ſtõchi ⁊ vẽtoſitatib⁹ ⁊ vlcerib⁹ iteſtinoꝝ ⁊ hydropiſi ⁊ icteritie ⁊ ṽtigini.Et ei⁹ qdẽ ꝓprietas ẽ in iũcturis ⁊ podagra:⁊ ſit doſis aur.j.aut.ʒ.ij. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.agarici ⁊ aſſari ⁊ acori ⁊ cordumeni ⁊ ſe.ruthe ⁊ euforbij ⁊ fu ⁊ hyſſopi ſicce:oĩuꝫ añ.ʒ.j.ariſt.longe et radicũ ciclamis:ãboꝝ añ.ʒ.ij.ameos et gariofiloꝝ:ãboꝝ añ.ʒ.ij.gẽtiane romane.ʒ.vj.haſce ⁊ ſe.apij: amboꝝ añ.ʒ.ij.cẽtaure mioris ⁊ ẽ albalzil.ʒ.viij.caſſie ⁊ coſti amari ⁊ myrre:oĩuꝫ añ.ʒ.iij.ſpice aromatice et ſceba mōtani ⁊ petroſillini:oĩuꝫ añ.ʒ.ij.polij ⁊ praſſij: amboꝝ añ.ʒ.viij.camepitheos ⁊ camedreos ⁊ ſcordeon:oĩuꝫ añ.ʒ.viij.Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cuꝫ melle diſpumato ⁊ repone in vaſe ⁊ bibat in dieb⁹ veris. ¶ Cōmixtio eius ex deſcriptione alia. ¶ ℞.agarici ⁊ acori ⁊ aſſari ⁊ cordumeni:⁊ ſemis ruthe ⁊ euforbij ⁊ fu ⁊ hyſſopi ſicce:oĩuꝫ añ.ʒ.j.ameos ⁊ gariofiloꝝ:amboꝝ ana.ʒ.ij.gẽtiane.ʒ.vj.aſſe ⁊ ſemis apij:amboꝝ añ.ʒ.ij.cẽtauree mioris.ʒ.viij.caſſie ⁊ coſti ⁊ ariſto.longe:oĩuꝫ ana.ʒ.iij.myrre ⁊ ſpice ⁊ calamenti montani ⁊ petroſillini:oĩuꝫ ana.ʒ.ij. praſſij ⁊ polij:amboꝝ ana.ʒ.iij.camedreos ⁊ camepitheos ⁊ ſcordeon:omnium ana.ʒ.viij.mellis quantuꝫ ſufficit:cuius doſis ſit.ʒ.ij.aut aur.j.in hora veris.

¶ Confectio Hermetis:iſta medicia ꝑ ṽtutẽ exiccatiuã ⁊ reſolutiuã ꝯfert in podagra ⁊ ſilib⁹ paſſiōib⁹ fridis:⁊ has medicias laudat Gal.in cura podagre plus ꝙ̃ ſolutiuas:⁊ hoc in tractatu d cōmoditatib⁹ tyriace.c.5.dat aũt eã ĩ dieb⁹ veris:q2 tũc ẽ hora ꝓſeruatiōis ⁊ nō timet ab ea iſlãmatio ſic in eſtate.Cōmixtio ei⁹ pꝫ.

Confectio Hermetꝭ valens ad thenaſmonẽ qñ de ea ſumit in potu pōd.ʒ.xxx.cũ aq̃ frigida ⁊ ad dolorẽ capitis cũ aq̃ mell.ro. ⁊ ad febrẽ cũ aqua tepida:⁊ ad dolorẽ ſtõchi cũ aceto cōmixto:⁊ ad dolorẽ renũ cũ vino cōmixto ⁊ ad reliquos dolores ⁊ ꝓfocationẽ cũ aqua tepida.Et ſi nō fuerit cũ eis febris cũ vino cōmixto:⁊ ad expulſioneꝫ ſanguinis cũ aceto cōmixto in q̃ꝫtitate fabe:⁊ ad dolorẽ ilij ſicut quãtitas illa:⁊ ad retẽtionẽ inteſtinoruꝫ ⁊ ventoſitates cum vino antiquo cōmixto:⁊ eſt cōueniens ad dolorẽ capitis ⁊ algueſgues ⁊ maniã cum in potu ſumit in nocte:⁊ ad tuſſim ſiccam potata in principio noctis cum vino cōmixto:⁊ ad morſum ſerpẽtũ cum aqua altereniabin:⁊ liniatur ſuper locum morſuꝫ ⁊ confert ad venena mortalia quãdo in potu ſumitur cum aqua gentiane:⁊ ad morſum canis rabioſi quando in potu datur cum lacte.

¶ Hic ꝯſidera ꝙ tot⁹ hic ſermo dꝫ ꝯtinuari vſqꝫ ad receptã q̃ icipit.℞.pipis albi ſe.iuſqami ⁊c.ita ꝙ illa ẽ recepta quã laudat.Et cũ dicit deindaru nō dꝫ eſſe ꝑ ſe capl'in ſed ꝯtinuari vt dicat ꝙ hō qui denoĩabat deindaru dixit ꝙ iſte q cōpoſuit hãc ꝯfectioneꝫ.ſ. Hermes eſtimauit ꝙ eſt expta.Aliter tñ poſſet exponi dicẽdo.ꝙ ꝯfectio Hermetis iã ſit poſita in duab⁹ deſcriptionib⁹:ſꝫ hic ponunt ei⁹ iuuamẽta alia ⁊ modus vſus:⁊ ſm hoc deindaru erit nomen alteri⁹ ꝯfectiōis.dat aũt ad dolorẽ ſtõchi cuꝫ aceto cōmixto aq̃ vt iuuet ad icīſionẽ materieꝝ viſcoſaꝝ:ſed ad dolorẽ renũ cuꝫ vino vt portet ṽſus renes.hinc vide ꝙ eadẽ medicina pōt dari in potu venenato ⁊ ponit ſupra morſuꝫ.Lumon nō īuenio ſed lubẽ ẽ thus:⁊ forſan vult ſic dicere.Albomiati nō īuenio:forſan eſt ꝯiunctũ nomẽ cũ mãdragora vt ſit nomẽ loci vel alteri⁹ ꝯditionis.

Deindaru. Exiſtimauit ille q ipꝫ edidit ꝙ eſt exptuꝫ. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.pipis albi ⁊ ſe.iuſqami albi:amboꝝ añ.ſextaria.v.croci ⁊ lumon:amboꝝ añ.ſextaria.x.⁊ opij ⁊ amoniaci et folij ⁊ piretri:⁊ radicũ mãdragore ⁊ albomiati ⁊ caſſie ⁊ ſpice:⁊ ſemis apij:oĩum ana ſextaria.vj.⁊ xylobalſami ſextaria.iij.⁊ mellis diſpumati quãtum ſufficit:conficiatur ⁊ adminiſtretur ſicut narrauimus.

Alcheſchinẽgi eſt ꝯfectio plurimoruꝫ iuuamẽtoꝝ valens ad egritudines iſantiũ ⁊ pueroꝝ:⁊ ad epil'iaꝫ ipſoꝝ ⁊ torturã eoꝝ:⁊ ſpaſmũ ipſoꝝ ⁊ colicaꝫ eoꝝ:⁊ ꝯfert ꝓfocationi mrĩcis ⁊ tẽperat additionẽ mẽſtruoꝝ ⁊ ſedat vẽtoſitates mrĩcis. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.caſſie ⁊ geſtafrid ⁊ rad.mãdragore ⁊ ſe.harmel ⁊ ſe.feniculi ⁊ carpobalſami ⁊ ariſto.lōge ⁊ rotũ.⁊ muſci ⁊ ambre:oĩuꝫ ana.ʒ.iiij.beil.ʒ.xxiiij.opij ⁊ coſti ⁊ nucis muſcate:⁊ mirabolanoꝝ

lanoꝝ citrinoꝝ:oĩuꝫ añ.ʒ.xij.gariofiloꝝ.ʒ.xxiiij.cinami ⁊ ↄfectionis alkesire ⁊ arsenici citrini ⁊ se.lilij:oĩuꝫ ana.ʒ.ij.acori.ʒ.viij.serapini ⁊ doronigi ⁊ myrre ⁊ olei de steragẽ:oĩum ana.ʒ.vj.⁊ legast ⁊ macis ⁊ cyperi et croci:oĩuꝫ ana.ʒ.x.mugatb.ʒ.xv.storacis liquide.ʒ.xv. murdasacron ⁊ foliorum myrti ⁊ nucis cupressi:⁊ seminis sauine:oĩum ana.ʒ.iij.teratur ⁊ cribelleꝛ ⁊ cõficiatur cum melle dispumato ⁊ administretur.

¶ Alkeskinẽgi:an hoc nomẽ sit cõponẽtis vel aliud nõ ĩueniꝛ.Bestafrid.istud idẽ poniꝛ supra in ↄfectione selite ⁊ nõ ĩuenio qd sit. Alchesire ẽ ↄfectio quã statiꝫ posuit darangi.Doronigi olei de steragẽ.non inuenio.Bestue.i.ozimũ citratũ.Mugat secũdo.cañ.ponitur ⁊ tertio cañ.fen.18.in additionib⁹ poniꝛ.i.cõsolida.Murdasacron fit de ro.secũdo cañ.⁊ Simon nescit quid sit.

Confectio alchesire admistrati ĩ ea.¶ ℞. calami aromatici ⁊ blacte bizãtie et olibani:omniuꝫ añ.ʒ.iij.vsnee et cinami et croci: oĩum ana.ʒ.j.storacis.ʒ.iiij.musci et xyloaloes:amborum ana.ʒ.ſ.conficiaꝛ cum vino antiquo odorifero ⁊ dimittatur donec fermẽtetur et administretur.

Confectio de musco faciẽs ad pulsuꝫ cordis et ad oẽs ĩfirmitates melĩe et ad difficultatẽ anhelit⁹ et est medicia ↄfortãs aĩaꝫ. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.zedoarie et doronigi et margaritarum nõ perforataꝝ et charabe et coralli:oĩum ana ʒ.j.serici crudi.ʒ.j.ſ.been rubei et albi:et folij indi ⁊ spice et cardamomi et gariofiloꝝ et castorei:oĩum añ.ʒ.j.ſ.et zinziberis et macropiperis:amboꝝ ana tertiam ʒ.j.musci octauã.ʒ.j.teranꝛ oĩa et cõficiantur cũ melle crudo:cuius dosis sit sicut cicer cũ vino odorifero.

¶ Cõfẽctio de musco.Hic accipe septẽ cõfectiones de musco q̃rũ iuuamentũ est efficax ad egritudines cordis frigidas:⁊ istaꝝ confectionum quedam sunt dulces que sunt sine absinthio:amare∂o sunt proprie cum absinthio:⁊ sunt omnes iste confectiones note in suis simplicibus ⁊ nullum in eis est nomen obscurum.

Confectio de musco alia q̃ valet ad dolorẽ epatꝭ ⁊ stõchi ⁊ ꝺbilitatẽ eorũ ⁊ resoluit vẽtositates ⁊ ĩflationem.¶ Cui⁹ ꝑmixtio ℞.põdus tertie.ʒ.j.ꝺ musco et spice aromatice et cassie et folij ĩdi:et lacce mũdate et reusini:oĩuꝫ añ.põꝺ. ʒ.ij.gentiane romane põdus.ʒ.ij.croci et ameos et se. apij et masticis:oĩuꝫ añ.ʒ.iiij.cinamomi et pipis ⁊ aristo.rotũde:oĩuꝫ añ.põꝺ.ʒ.iij.xyloaloes ĩdi et gariofiloꝝ et myrre:oĩuꝫ añ.ponꝺ.ʒ.j.ſ.ↄfice has medicinas tritas cicotrigonizatas cũ melle dispumato et repone in vase et vtere:cui⁹ dosis sit sicut faba cũ aq̃ calĩa.

Medicina de musco cũ absinthio que valet ad pulsum cordis et alguesgues et aꝑata epiglotis:et exiccat hũorositatẽ stõchi. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.absinthij et aloes: amboꝝ ana.ʒ. viij.reusini.ʒ.viij.ameos.ʒ.viij.et croci et se.apij: amboꝝ ana ʒ.iiij.musci et nereidẽ et folij et myrre:oĩum añ.ʒ.ij.castorei.ʒ.j.ſ.cõmisce et ↄfice cũ melle.¶ Medicina de musco alia cõferens ad melĩam cholĩcã.℞. masticis et croci:amboꝝ añ.ʒ.j.ſ.ſupioris absinthij ⁊ ozimi citrati et epithimi:oĩum ana.ʒ.j.xyloaloes ⁊ galle:amboruꝫ ana.ʒ.j.ſ.musci.ʒ.ſ.zedoarie et doronigi: amboꝝ ana.ʒ.ij.margaritarum et karabe et coralli et serici:oĩum ana.ʒ.iij.aloes.ʒ.xxiiij.mellis quãtum sufficit.Dosis eius ĩtegra põdus.ʒ.ij.cũ aqua tepida.

Medicina ꝺ musco dulcis valẽs ad pulsuꝫ cordis ⁊ egritudines melĩcas ⁊ difficultates anhelit⁹:⁊ ad epilĩa et ad ꝑalysiꝫ et torturã et q̃rtanã.¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.zedoarie et doronigi:ãboꝝ añ.põdus.ʒ.j.margaritaꝝ nõ ꝑforataꝝ et coralli ⁊ karabe ⁊ serici crudi adusti:oĩuꝫ añ. põꝺ.ʒ.j. ſ.beẽ albi ⁊ rubei:⁊ folij ĩdi ⁊ spice ⁊ gariofiloꝝ et castorei:oĩuꝫ añ.põdus duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.⁊ zinziberis et macropiꝑis:ãboꝝ ana tertias duas.ʒ.j.musci põdus sexte ⁊.ſ.ʒ.j.Tere medicinas et cribella ⁊ ↄfice cũ melle qꝺ est sicut extrahiꝛ de fauis qꝺ nõ ĩuenit ignis crudum ad vnum tria et repone in vase et vtere.

¶ Cũ diĉ ad vnũ tria:vult ꝙ ad vnũ põdus mediciaꝝ ponanꝛ tria põdera mellĩ:⁊ dĩ crudũ debẽ eẽ ꝙ non tetigerit ignis:⁊ credo ꝙ si mel sit mũdũ nõ ĩdigeat dispumari vt supra diximꝰ.⁊ dixit h Aui. vt faciat te scire ꝙ lꝫ ipse sepe dixerit ↄfectiones fieri cum melle dispumato ⁊ cocto:ꝙ ẽt cũ eo crudo ⁊ mũdo pñt ↄfici:⁊ hꝫ mel in h min⁹ de spissitudĩe ⁊ magis de penetratiõe.Cõsidera ẽt ꝙ ĩ eadẽ ↄfectiõe cõburit sericũ:⁊ hoc vt meli⁹ teraꝛ:sed in sequẽti ↄfectiõe ĩcidit minutim ⁊ terit sine cõbustiõe.Et ĩnuit in h ꝙ vterq̄ modus est ↄueniẽs.mihi aũt ↄsuetudo est nõ cõburere istud.

Medicina de musco alia efficiẽs illa iuuamẽta.¶ ℞.zedoarie ⁊ doronigi ⁊ margaritaꝝ ꝑuaꝝ ⁊ karabe ⁊ coralli:oĩum añ.ʒ. iij.⁊ tertiã.ʒ.j.⁊ serici crudi põdus.ʒ.ij.⁊ beẽ albi ⁊ rub. ⁊ spice ⁊ folij ⁊ cardamo.⁊ gariofilĩ.oĩuꝫ añ.ʒ.iiij.⁊ duas tertias.ʒ.j.⁊ vsnee ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis:oĩum ana pondus.ʒ.j.⁊ tertie.ʒ.j.castorei põdus.ʒ.j.⁊ tertie.ʒ.j.⁊ musci boni ponꝺ.auꝛ.j.incidatur sericum incisione ꝑua donec fiat sicut puluis: deinde aggregetur in mortario cũ margaritis ⁊ corallo ⁊ karabe ⁊ teraꝛ optime ⁊ teranꝛ alie medicĩe ⁊ ↄficiãꝛ cũ melle crudo: cuius dosis sit põdus medij aurei cũ aqua tepida.

A.l.castorei põdus 3ᵉ.ʒ.j.

Medicina ꝺ musco alia silĩs illi.¶ Cui⁹ cõmixtio.℞.absinthij ⁊ aloes: amboꝝ añ.ʒ.viij.spice ⁊ musci ⁊ folij ⁊ myrre:oĩuꝫ añ.põdus.ʒ.ij.reusini põdus.ʒ.vj.ameos ⁊ croci ⁊ sem̃.apij: oĩum añ.põdus dracmaꝝ quatuor:castorei.ʒ.j.ſ.Tere ⁊ ↄfice cũ melle:cuius dosis integra sit auꝛ.j.

Sagzena magna.Hec medicia ẽ exꝑta valẽs ad oẽs passiõẽs fridas ⁊ vẽtositates grossas:⁊ dolorẽ dẽtiũ ⁊ corrosionẽ eoꝝ:⁊ ad frig⁹ stõchi:⁊ tarditatẽ digõnis:⁊ colicã ⁊ difficultatẽ vrĩe:⁊ ad frigus ⁊ flegma ⁊ ad mucositatem vrine. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.castorei ⁊ opij ⁊ cinamo.⁊ assari ⁊ fu ⁊ meu ⁊ dauci:oĩuꝫ añ.ʒ.j.pipis ⁊ macroꝑ.⁊ galbãi ⁊ costi:oĩuꝫ añ.ʒ.j.croci.ʒ.ſ.⁊ liq̃fiãt q̃ liq̃scũt cũ aqua mellis ⁊ teranꝛ sicca ⁊ resoluaꝛ galbanũ cũ melle ⁊ ↄficiaꝛ ⁊ admistreꝛ post sex mẽses.¶ Cui⁹ ꝑmixtio ex descriptiõe alia.℞.castorei ⁊ melanopiꝑis ⁊ croci ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ opij ⁊ leucopiꝑis ⁊ bezard:oĩuꝫ añ.põdus.ʒ.j.costi põdus.ʒ.j. cinamomi.ʒ.ij. terantur ⁊ cribellenꝛ ⁊ ↄficiatur cum melle dispumato.

¶ Sagzena hoc nomẽ qd significet nõ ĩueniꝛ:tñ hãc cõfectionẽ ponit Halya.10.prac.⁊ vocat eã socrite.⁊ in Halyabate antiquo vocaꝛ socrugene vt apꝑet qꝺ est medicina opiata ⁊ in sex mensibus expectat eius fermẽtationẽ.Eius aũt descriptiones sunt note cũ dicit:siliqua.i.quantitas silique que est semen xylocaracte.

Sagzena minor q̃ est in ĩtẽtiõe ei⁹.¶ ℞.castorei ⁊ opij:ãboꝝ añ.ʒ.x.piꝑis ⁊ macropiꝑis ⁊ galbani ⁊ myrre ⁊ costi:oĩum añ.ʒ.lx.et cinamomi ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari:oĩuꝫ añ.ʒ.x.⁊ cro

ci pōdus q̄rte.ʒ.j.Et in deſcriptiōe alia.zinzi.ʒ.j.⁊ ſto-
racis liq̄de.ʒ.iij.Et in deſcriptione alia caſtorei ⁊ me-
lanopipis:⁊ croci ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ aſſari:⁊ opij et
cinamomi ⁊ leucopiperis:oīuȝ an̄.ʒ.j.coſti pōdus.ʒ.j.
Tere oīa ⁊ ꝯfice cū melle ⁊ antiquet̄ ſex mēſibꝰ:cuius
doſis ſit aur̄.ʒ.cū aq̄ tepida ī ieiuno.Et ī d̄ſcriptōe do
ſis qđ ē īter ſextā.ʒ.j.vſq; ad.ij.aur̄.Et ī d̄ſcriptōe do-
ſis q̄ȝtū ē granū pipis.Et d̄r ꝙ terat̄ ſiliqua ⁊ liniatur
ad venena ⁊ ad vētoſitates ī m̄ricibꝰ ⁊ paucitatē ꝯce-
ptiōis ⁊ mēſtrue.Soluat̄ de ea q̄ȝtuȝ eſt faba cū oleo
de lilio ⁊ ſupponat̄ cū lana ⁊ liq̄fiat de ea cū olō ſam-
bacino:⁊ odoret de ea mulier ⁊ ſuffumiget̄ cū ea etiā.
Et ad dolorē pectoris ⁊ tuſſiȝ ⁊ renes ⁊ difficultatem
v̄rie ex frigoribꝰ⁊ bibat d̄ ea mulier q̄ȝtū ē cicer cū vi-
no puro ⁊ ad nauſetiuā ſatietatē aur̄.j.cū vino puro.

Homorusia q̄ ꝯfert ad d̄bilitatē epatꝭ et ſplenis ⁊ duritiē coꝝ:⁊ apit
oppil̄onē ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ frāgit lapidē in renibꝰ⁊ iu
uamētū eiꝰ in īceptiōe hydropiſis ē magnū.¶ Cuiꝰ ꝑ
mixtio.℞.dauci ⁊ eſt ſemen baucie ſylueſtris ⁊ cimini
carmeni xylobal̄.caſſie cordumeni floris ſq̄nā.ſe.apij:
oīuȝ an̄.pōđ.ʒ.j.macropi.⁊ coſti:āboꝝ an̄.ʒ.ʒ.leucopi
peris.ʒ.ʒ.myrre pōđ.ʒ.iij.baccarū lauri.x.nuō:acori ⁊
croci:āboꝝ an̄.pōđ.ʒ.ij. Aggrega has medicinas tri
tas ⁊ cribellatas ⁊ cōfice cuȝ melle diſpumato: cuius
doſis ſit ſcd̄m quantitatem auellane cum aqua calida.

¶ Nec huiꝰ cōpōnis ſcitur impoſitio eiꝰ.deſcriptio eſt nota.

Anacardinū ⁊ eſt albelladoriū qđ eſt iu uatiuū ad ꝯctionē.i.eos q
ſe mouere nō pn̄t.¶ Cuiꝰꝑmixtio.℞.mirabolanoꝝ
⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ:oīuȝ an̄.ʒ.xxxvj.nigelle pōđ.
ʒ.xxiiij.ſpodij pōdus.ʒ.vj.heil pondus.ʒ.vij.cypi.ʒ.vj.
anacardi.ʒ.vj.pipis ⁊ macropipis ⁊ zizibe.⁊ felfelmu-
re ⁊ aniſi:oīuȝ an̄.ʒ.xij.Tere ⁊ cribella ⁊ ꝑmiſce cū eo
penidioꝝ pōđ.ſextarij.j.⁊ reſoluant̄ cū aq̄ ſcd̄ȝ q̄ȝtitateȝ
que ſufficit:⁊ cōfice medicinas ⁊ ſepeli vas in quo eſt
medicina in ordeo ſex mēſibus deinde vtere.

¶ Anacardinū d̄r ab anacardo q ē baſis:⁊ ponunt̄ he deſcriptōes
tres a Sera.7.c.8.lȝ diſcordēt in aliqbꝰ:⁊ ſūt medicīe multe cale-
factiōis ⁊ reſol̄onis:⁊ iō bn̄ ꝑcepit Meſ.ꝙ vtēs anacardino ca-
ueat ab ira coitu ⁊ ebrietate.Cōſidera āt in eis ꝙ ſupra diximꝰ ꝙ
anacardus in tyriaca corrūperet medicinas.⁊.g.pip ⁊ aniſum ⁊
ſpicā:⁊ h̄ qr ponunt̄ in eis refrenātia.ſ.gn̄a mirabo.⁊ penidij ⁊ aq̄
⁊ forſan ſepultura ī ordeo:⁊ h̄ in pria deſcriptiōe.ī ſcđa ⁊o ⁊ ter-
tia acetū.⁊ tu ꝯiūge hos ſermones cū dictis ſupra vbi q̄rebat̄ qr̄ ī
tyriaca nō ponit̄ anacardus.Albelladoriū.i.anacardinū.ſūt ergo
iſta duo noīa idem ſignificantia anacardinū ⁊ albelladoriū ⁊ com
prehēdes hic ⁊.7.prac.a Seraꝑ.loco alleg.ad ꝯctioneȝ ⁊c̄.ſ.ex fri-
giditate cū mā ꝓprie.Felfelmure.i.radix piperis.

Confectio anacardi q̄ cōfert ad oēs ſpēs doloꝝ ſtōchi:⁊ ꝯfert ad dolo-
rē capitꝭ antiquū:⁊ ad v̄tiginē ſtomaticā ⁊ ad maniā
⁊ alienationē ⁊ dolorē pectoris ⁊ epatꝭ ⁊ ſplenis ⁊ re-
nū:⁊ cōpl̄onē fridā:⁊ dolores m̄ricū ⁊ podagraȝ ⁊ le-
pram:⁊ egritudines mel̄ie.¶ Cuiꝰ ꝑmixtio.℞.ſpice ⁊
meu ⁊ croci ⁊ caſſie ⁊ folij ⁊ epithimi ⁊ ſq̄nāti ⁊ carpo
balſami:⁊ ariſto.lō.⁊ gariofiloꝝ ⁊ granoꝝ albē ⁊ zin-
ziberis ⁊ aloes ⁊ bdellij ⁊ myrre ⁊ olei balſami: oīum
ana.ʒ.j.maſticis ⁊ mellis anacardi ⁊ agarici:oīuȝ ana
ꝑtes.viij.radicis lilij celeſtis.ʒ.ij.corticuȝ radicis feni.
lib.iij.aceti aſceri.iij.infunde cortices feniculi in ace-
to tribus diebus ⁊ proijciantur in ollaȝ:⁊ ferueat bul
litione leui ⁊ colet̄ ⁊ exprimant̄ radices ⁊ adiūgat̄ illi
aceto mell̄ lib.j.ʒ.⁊ bulliat ad ignē leuem ſuꝑ carbōes
donec igroſſet̄ parūper ⁊ ꝑmiſceant̄ cū eo medicīe:et
ſit doſis pōdus.ʒ.ij.cū eo qđ cōuenit de potibus.

¶ Confectio anacardina ad omnes ſpēs.ſ.de mā frigida.Aſcer vl̄
aſceri eſt nomen pōderis ⁊ eſt vt videtur lib.vna.

Confectio alia anacardina faciēs ad paly ſim ⁊ ei ſil̄ia:⁊ ad torturam et
mollificationē ⁊ abſtergit cerebrū ⁊ facit ipſȝ bonum.
¶ Cuiꝰꝑmixtio.℞.ſpice caſſie folij idi myrre ⁊ croci:
⁊ ſceha armeni epithimi ſuꝑioris aladriō reuſini car-
pobalſami gariofiloꝝ:oīum ana pōdus.ʒ.ij.granorū
albē excorticatoꝝ ⁊ zinziberis:amboꝝ ana.ʒ.j.alkei ⁊
mellis anacardi ⁊ kerbel:oīum ana.ʒ.iij.agarici pon-
dus.ʒ.ij.Et in deſcriptiōe alia pōdus.ʒ.viij.aloes ſco-
trenſis.ʒ.j.ireos.ʒ.ij.corticū venaꝝ feniculi lib.iij.ace
ti fortis lib.ix.īfundant̄ cortices in aceto tribꝰ diebꝰ cō
tinuis ⁊ ꝓijciat̄ tūc in vaſe ⁊ ferueat tribꝰ ebullitiōibꝰ
cuȝ igne medio:deinde coletur ⁊ ꝓijciantur cortices.
Et iterum reponatur acetū in ollam ⁊ effundantur ſu
per ipſum de melle lib.x.ʒ.decoquatur cū igne leui do
nec igroſſet ⁊ pulueriȝent̄ deſuꝑ tūc medicīe trite ꝑdi
cte ⁊ ꝑmiſceas ⁊ vtere hac cōfectiōe poſt ſex mē.cuiꝰ
doſis integra ſit pōdus.ʒ.j.cum aqua tepida.

¶ Aladriō nō īuenio.Alkei non īuenio.Kerbel vl̄ ierobes imagīat̄
Si.ianuē.ꝙ ſint mirabo.mūdati loquēs d̄ iſta ꝯfectōe tertia ana
cardia:mel anacardoꝝ colligit̄ bulliēdo eos ī aq̄ remoto ꝑpēdicu
lo eoꝝ:⁊ qđ ſuꝑnatat eſt eoꝝ mel vt docet̄.28.lib.Aza.q d̄r ſeruitor.
Guil̄.tn̄ lōbar.ī ātidotario docet al̄r ⁊ bullit anacardos ī aceto.

Ariston magnū.Et eiꝰ expō ē bonū ꝯferēs ad frigꝰcorpis ⁊ ad ptiſiȝ ⁊ dolorē ven-
tris ⁊ feb.cōmixtā:⁊ ad q̄rtanā ⁊ ad colicā ⁊ dolorem
m̄ricis.¶ Cuiꝰꝑmixtio.℞.opij ⁊ croci ⁊ caſſie ⁊ amo-
mi ⁊ euforbij ⁊ acbacie ⁊ coſti ⁊ myrre ⁊ ſpice ⁊ gūmi
arabici:⁊ ſe.alkerua:⁊ ſe.alādacocha:⁊ granoꝝ v̄ti-
ce ⁊ bdellij ⁊ olibāi ⁊ adibich ⁊ ſumach ⁊ ſulphuris ci
trini ⁊ ſtoracis liq̄de ⁊ leucopipis:oīuȝ an̄.ʒ.v.piretri
⁊ ſe.arthanite ⁊ ē adranoch ⁊ roſ.ſiccaꝝ ⁊ ſe.raffani:
⁊ ſe.apij ⁊ ſe.citri:oīuȝ an̄.ʒ.iiij.ameos ⁊ ſe.altararacō
ſylueſtris:oīuȝ an̄.ʒ.iiij.ſe.ſynapis.ʒ.j.ſe.iuſq̄a.albi pō
dus.ʒ.x.carthami ⁊ zinziberis:amboꝝ ana pōdus.ʒ.ij.
⁊ d̄ eis q̄dā q nō ponūt in ea pip.tere ſicca ⁊ īfunde re
liqua in vino odorifero tribꝰ diebꝰ donec reſoluant̄ ⁊
ponant̄ cū melle:⁊ tūc effundant̄ deſuꝑ olei balſami
boni.ʒ.j.⁊ ponat̄ ſuꝑ ignem in vaſe lapideo ⁊ accende
ſub eo ⁊ ferueat duabꝰ ebullitionibꝰ:deīde remoueat̄
ab igne ⁊ antiquet̄ ſex mēſibꝰ cuiꝰ doſis integra ſit pō
dus aur̄.j.Et quanto plus antiquat̄ eſt melius.

Al.cico/ rec

¶ Ariſton.i.bonū.Kerua pētadactyl̄.vide ſcd̄ȝ Sera.Andacocha tri
foliū.Adip.Adip.i.lupꝰ.ergo intelligendū īteſtinū lupi qđ vȝ ad co
licā:vt.3.can̄.fen.16.Acamac.i.panis porcinus.Altararacō.i.endi
uia ⁊ nominatur troxinie:vt lr̄a extra tertio can̄.fen.13.ca.de apa-
tibus ſtomachi calidis.Quanto plus antiquat̄.iſte eſt modus lau
dis nō dȝ ſuꝑficial̄r ītelligi:ſed ꝙ pōt multum antiquari.

Ariston minꝰ ꝯferēs ad oīa qbꝰ cōfert maius.
¶ ℞.opij pōđ.ʒ.iiij.acbacie ⁊ pipis:
amboꝝ an̄.ʒ.j.piretri pōdus.ʒ.iij. amomi.ʒ.v. caſſie.ʒ.
iiij.croci.ʒ.iij.⁊ ſulphuris citrini.ʒ.j.⁊ euforbij.ʒ.iij.ſpi-
ce.ʒ.j.terant̄ ⁊ cribellent̄ ⁊ cōficiantur cum melle.

¶ Ariſton minus patet.

Diamarte q̄ est iuuatiuū ad oppilōnes epatꝭ ⁊ splenis ⁊ frig⁹ matricū ⁊ tussim humidā ⁊ q̄rtanā ⁊ ꝯstrictionē anhelit⁹ ⁊ icteritiā oppilatiuā ⁊ mollificationē. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. se.harmel eminā.j.ʒ.olibani.ʒ.x.aristol'.lōge ⁊ reusini: amboꝝ añ.ʒ.xx.zedoarie ⁊ doronigi: amboꝝ añ.pondus.ʒ.iiij.masticis ⁊ carpobalsami ⁊ croci ⁊ mellilotiꝫ spice aromatice: oīum añ.pōdus.ʒ.x.opij ⁊ zizibeᵹis ⁊ costi ⁊ cassie: oīum añ.sextaria.iij. Et istarū medicinarū triū in descriptiōe alia.ʒ.xij.cyperi sextaria.x.aloes scotrēsis pōdus.ʒ.xiiij.gariofiloꝝ pōdus.ʒ.vj.ellebori albi rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ nigelle: oīuz añ.sextaria.vj. piperis pōdus.ʒ.x. Aggrega has medicinas ꝯtritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ utere.

¶ Unde hoc nomen assumpserit non inuenio. potuit enim esse nomen componentis ⁊ nomen planete: cuius similitudinem habet in bellando.s. contra egritudines. Sūma est pōdus apud quosdaz xx.ʒ. apud alios aliter. vide in fine huius libri.

Bedemergi. Eius iuuamēta sunt sicut iuuamēta diamarte. ¶ Cuius permixtio. ℞. zedoarie ⁊ doronigi ⁊ opij ⁊ casto.⁊ pire.⁊ pipis ⁊ macropi.⁊ cassie ⁊ ē ex almasus ⁊ se.iusqami al.⁊ stora.liqde ⁊ oppoponaci ⁊ croci: oīuz añ.ʒ. vj.fenugreci.ʒ.viij.margaritarū pōdus.ʒ.ij.galbani ⁊ myrre: āboꝝ añ.ʒ.xij.tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū melle.

¶ Bedemergi nec qd significet inuenio: cōfectio tñ est nota in sui cōpōne.intelligit ea que sunt qōdam humidū fixū: vnde pōt in humido dissolui sicut sunt in hac recepta myrra opium ⁊ storax.

Cōfectio algarithi ꝯferēs ad dolorē capitꝭ antiquū ⁊ daᵣ in potu cū vino cō mixto cū melle ⁊ aq̄ tepida ⁊ ꝓfert illis q̄ epilepsiā patiunᵣ cū bibūt d̄ ea ⁊ ē iuuatiua ad obliuionē ⁊ ad apostema duꝝ ⁊ abscidit sup̄fluitates q̄ attrahunᵣ ad oculos. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. myrre ⁊ cassie ⁊ macropi.⁊ cinamomi ⁊ sisceleos ⁊ amomi: oīuz añ.pond.ʒ.iiij.⁊ spice ⁊ floris sq̄nāti: āboꝝ añ.ʒ.xij.⁊ croci pond.ʒ.vj.⁊ opij pōd.ʒ.v.⁊ se.apij mōtani pōd.ʒ.xv.anisi ⁊ se.apij hortulani: āboꝝ añ.ʒ.xx.⁊ pipis pōd.ʒ.xxxviij.storacis liqde ⁊ costi ⁊ rubee ⁊ assari: oīuz añ.ʒ.j.tere ⁊ cribella sicca ⁊ ifunde humorosa in vio odorifero: deide ꝯfice totū cū melle: cui⁹ dosis sit pōdus.ʒ.j.cū aq̄ tepida i ieiuno.

A.l.pipis ʒ.xxviij.

¶ Confectio algarithi exponiᵣ ab eo q̄ est succurrens humorosa.

Cōfectio citria selini valēs ad egritudines chole' nigre ⁊ vētositates ⁊ pulsuz cordis ⁊ dolores ifantiū ⁊ dolores m̄ricuz. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. pipis albi.ʒʒ.⁊ salis idi: oīum añ.pond.ʒ.vj. opij ⁊ euforbij ⁊ castorei ⁊ gariofiloꝝ ⁊ croci ⁊ masticis ⁊ piretri: oīum añ.ʒ.v.costi.ʒ.vj.fesire ⁊ fesiresim ⁊ cypi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ aristo.lōge: oīum añ.ʒ.ij. olei balsami ⁊ aq̄ cāphore: āboꝝ ana.ʒ.iiij.tere sicca ⁊ ifunde gūmas in vino ⁊ ꝯfice cū melle dispumato: cuius dosis sit vnicuiq3 hoī ꝭm mēsurā sue cōplexionis.

¶ Confectio citrina selini vel silie videᵣ nomē cōponentis.

Confectio nigra selini q̄ ꝯfert ad mes ⁊ paralysim ⁊ ad guale ⁊ ad chola'z nigrā ⁊ oēs egritudines fridas. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. se. harmel.ʒ.c.⁊.xx.oppoponacis.ʒ.lxxx.nigelle ⁊ bezard ⁊ cucumeris syluestris: oīuz añ.pōdus.ʒ.lx.acori ⁊ serapini ⁊ amoniaci ⁊ aristo.lōge ⁊ synapis ⁊ bdellȳ subalbidi ⁊ ellebori ⁊ radicis endiuie ⁊ castorei ⁊ radi.collo quintide ⁊ sulphuris citrini ⁊ se.eruce ⁊ agnicasti ⁊ ruthe mōtane: oīum añ.pōdus.ʒ.xl.opij ⁊ euforbij ⁊ iusquiami al.⁊ pipis albi ⁊ cōdisi ⁊ salis indi rubei ⁊ salis naptici nigri ⁊ radicis assebebeza ⁊ ē radix sebisech et est mādragore ⁊ radicis iusqami al.⁊ piretri ⁊ myrre ⁊ aloes ⁊ olibani ⁊ cassie: oīum ana.ʒ.xx.spice ⁊ masticis ⁊ zedoarie ⁊ doronigi: oīum añ.ʒ.viij.croci.ʒ.iij. Tere sicca ⁊ infunde gūmas in kitran de scemi ꝭm quātitatem que sufficit: deīde tere ⁊ cōmisce medicinas oēs: deide sepeliaᵣ in cinere duob⁹ mensib⁹: deide administreᵣ post illud de qua deᵣ forti auᵣ.iij.⁊ medio.ij.et debili.j.⁊ infanti quantū est granū piperis.

¶ Cōfectio nigra selini ⁊c. hec sunt oīa que nō iueniunᵣ alibi in.A. Mesue. Et guale.⁊ lr̄a exterior dicit. vacat. imaginor tñ q̄ sint nomina aliquarū egritudinū melācholicaꝝ vel flegmaticarū extranearū. Kitrā.i.pice liquida. de scemi.i. de illa cōtrata.

Cōfectio albumessili ⁊ ē illa que noīata est succurrēs ⁊ est d̄ stupefactiuis sedatiua doloꝝ ex oī vētositate ⁊ ex oī egritudie ꝯtiante sic̄ icubo ⁊ ex alguesgues ⁊ ad oēm dolorē est iuuatiua ⁊ sedatiua. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. opij et iusqami al. āboꝝ añ.auᵣ.x.euforbij ⁊ croci ⁊ spice ⁊ piretri ⁊ hermodactyloꝝ ⁊ cardamomi ⁊ macropipis: oīuz añ.ʒ.v. Tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū melle dispūato: de qua deᵣ auᵣ.s.forti ⁊ magno ⁊ paruo ⁊ debili pondus sexte.ʒ.j.

¶ Cōfectio albumessili. videᵣ hoc nomē cōpositū. Sili fuit cōpositor: cui⁹ ēt nomē poniᵣ in duabus ꝑmissis ꝯfectionibus. Albumes significat succurrens: q2 succurrit passionibus quas ponit.

Cōfectio de alliȷs faciēs ad morphea ⁊ frigora ⁊ humorē crudū ⁊ flegma et addit i v̄tute ⁊ clarificat colorē ⁊ ꝯtūt v̄tēꝫ sic q̄si ad formā adolescētie ꝯferēs oī egritudini: potaᵣ i hyeme calefacit corp⁹ ⁊ alleuiat corp⁹ ⁊ erigit nām. ¶ Cuius ꝑmixtio. ℞. caficies duos ciceris de scemi q̄ ifundanᵣ in nocte i aq̄ dulci: deide cū igne leui coquaᵣ dōec aq̄ ei⁹ denigreᵣ ⁊ ꝯfrāgaᵣ cicer: deide colēᵣ aq̄ postea sumanᵣ allia ⁊ findanᵣ vnūq̄dq3 granū eoꝝ: deide coq̄ntur cū ea dōec discocta sint allia ⁊ fiant sicut cerebrū: postea fundaᵣ d̄sup lac vaccinū dulce in tāta q̄titate que submergat ipsa3 q̄tuor digitꝭ: deide coq̄nᵣ cū lēto igne sic̄ cādele dōec exiccēᵣ lac aut q̄si: deide fundaᵣ desup butyrū vaccinū recēs cū mensura: postea decoquaᵣ cū igne leui sicut cādele donec exiccet ip̄m: deinde ꝯfice ip̄m in vase eneo donec fiat sic̄ massa: postea effunde desup mellis albi clari q̄titatē q̄ supemineat ei q̄tuor digitis ⁊ decoque ip̄m simil'r donec coaguletur aut quasi: deide pone super vnāquāq3 lib. alliorū auᵣ.xij. de tuderi rubeo ⁊ albo ⁊ auᵣ.iij.piperis ⁊ auᵣ. x.portulace ⁊ auᵣ.x.cimini armeni ⁊ auᵣ.x.galāge ⁊ tātūdē cinamomi. Tere has medicinas ⁊ ꝑmisce ea ⁊ pone in vase viridi: ⁊ sumaᵣ de ea quātum est nux ꝭm omnem dispositionem.

¶ Confectio de alliȷs cōferens omni egritudini.s.frigide erigit naturā.i.virgaz.vel.i.totius corporis virtutes roborat. Caficies est nomen ponderis: nec inuenio expositū ab auctētico: sed inuenio in quadam expositione q̄ est.ʒ.j.s. Postea sumantur allia.nō ponit pondus: sed videtur dimittere nostre estimationi. Tuderi dicitur q̄ est herba que nascitur in hortis: ⁊ cum bene considerabitur ignoratur quid sit etiā a synonymis. vnde hesitat de ea expositor simpliciū medicinarū helani: ⁊ dubitare facit an sit species papaue. ⁊ dicit q̄ confert coitui. q̄ nō facit papauer: ꝭm oēm dispositionem.s. in qua conuenit. vel dicit hoc quia in hac medicina est

securitas: ideo in omni dispositione etatis ⁊ cōplexionis pōt dari.

Athanasia magna que ē cū epate adib cōferēs doloribꝰ epatis ⁊ splenis ⁊ stōchi ⁊ vētositatibus ⁊ dissinterie: ⁊ tussi antiq̄ ⁊ eis qui euomūt sanguinē: ⁊ est sedatiua doloꝝ sicut cōfectio philonis. s. philoniū romanū ⁊ ad stuporē ⁊ fluxū ventris ⁊ sanguinis expulsionē ⁊ dolorē renū ⁊ vētositatē renū ⁊ vesice ⁊ asmā ⁊ tussim ⁊ mundificat pectꝰ ⁊ ꝯfert sicut emplastrū super hemorroydas posita: et eius dosis est quarta pars aurei vsq₃ ad auꝛ. ʒ. ¶ Cuius permixtio. ℞. croci ⁊ myrre ⁊ opij ⁊ castorei ⁊ seminis iusquiami albi ⁊ costi ⁊ cordumeni ⁊ papaueris et spice ⁊ eupatorij ⁊ epatis adib ⁊ cornu dextri de cornibus capre adusti: omniu₃ partes equales. Tere que de eis teruntur ⁊ liquefac que liquescunt cū vino ⁊ ꝯfice cum melle dispumato et vtere post sex menses.

Athanasia minor iuuamēta eiꝰ sūt illa eadē. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. storacis ⁊ croci ⁊ costi ⁊ spice ⁊ opij ⁊ cassie: oiu₃ añ. ʒ. iiij. succi eupatorij. ʒ. viij. radicis lilij. ʒ. xij. mellis quātū sufficit: dosis eiꝰ sic̄ auellana cū eo qꝺ ꝯuenit de potibꝰ. Et in descriptiōe alia addite sunt due medicīe que sunt myrra ⁊ xylobalsamū de vnaquaq₃ quarū ponunꝰ. ʒ. iiij.

¶ Athanasia exponiꝰ a Nicolao. i. īmortalis q̄si nō ꝑmittēs mori: ⁊ est ꝯfectio famosa: ⁊ l₃ sua virtꝰ a simplicibꝰ multū ꝓcedat: tñ videe medicis fermētatis agētibꝰ a forma cōi. Et ꝯsidera ꝙ stupefacit vt philoniū ⁊ curat stuporē vt dixit. Et ad stuporē. s. cōfert nisi velles dicē ⁊ ad stuporē. s. īducēdū. Cōsidera ēt ꝙ. G. in epate adib. i. lupi nō inuenit vnā magnā vtilitatē vt apparet. ii. lib. de simplici medicina. 7. cap. De cornu dextro capre oēs ꝯcordāt. s. Galla Mesue ⁊ Auicē. ꝑter Nicolaū ⁊ in Mesue reperiꝰ cornu cerui vt p₃.

Diacurcuma minus ꝯferēs ad dolore₃ ⁊ ꝺbilitatē epatꝭ ⁊ splenis ⁊ stōchi ⁊ ad duritiē coꝝ ⁊ ad iceptionē hydropisis ꝓhibēs eiꝰ gnōnē ⁊ colorē efficit bonū valde ⁊ ꝯfert ad plurimas egritudines antiq̄s. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. spice aromatice ⁊ myrre ⁊ cassie ⁊ costi ⁊ floris squinātī ⁊ cinamomi ⁊ croci: oiu₃ ꝑtes eq̄les: teranꝰ ⁊ cribellenꝰ ⁊ infundaꝰ myrra die ⁊ nocte in triplicato vino ⁊ ꝑmisceanꝰ oia cū melle dispumato ⁊ reponaꝰ in vase ⁊ administreꝰ. Et in descriptione alia loco spice nereidē.

¶ Curcuma est radix celidonie minoris: ⁊ mirabilis est ꝙ nullus auctorū in hac ꝯfectione curcumā ponit. Unde ergo diciꝰ diacurcuma. Et dicemus vt supra diximus ꝙ dicitur a similitudine coloris vel forsan a similitudine virtutis. credo tamē ꝙ sit propter similitudinem in colore citrino.

Ars diacurcume maioris ex arte. G. qꝺ cōfert ad dolores antiquos existētes in epate ⁊ splene ex frigore ⁊ grossitudine ⁊ aperit oppil'ones accidētes in oibꝰ istrumētis nutrimēti ⁊ fugat vētositates grossas ab eis ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ ꝯfert oibus doloribꝰ renū vesice ⁊ matricis accidētibꝰ ex materijs grossis ⁊ duritie que est in eis ⁊ hydropicis. ¶ Cuiꝰ cōmixtio est ℞. Croci pōdus. ʒ. xij. ⁊ meū ⁊ fu: amboꝝ añ. pōdus. ʒ. iiij. ⁊ spice pōdus. ʒ. vj. ⁊ anisi ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ reusini ⁊ petrosillini: oiu₃ añ. pōdus. ʒ. iiij. costi ⁊ cassie ⁊ floris squināti: oiu₃ añ. pōdus. ʒ. j. ⁊ rubee pōdus. ʒ. ij. ⁊ succi lilij ⁊ eupatorij ⁊ polij ⁊ scolopēdrie: oiu₃ añ. pōdus. ʒ. iij. ⁊ olei balsami. ʒ. ʒ. ⁊ myrre. ʒ. iiij. Et in descriptiōe alia loco spice carpobalsami. ʒ. j. cappis romane. ʒ. iij. Tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū melle postq̄₃ iuoluunꝰ cū oleo balsami: cuius dosis sit pōdus. ʒ. j. cū syrupo de melle.

¶ Ars diacurcume ⁊c̄.

Dialacca magna ꝯferens iuuamēta diacurcume ⁊ frangit lapidem. ¶ Cuius permixtio. ℞. lacce. ʒ. viij. amigdale excorticate ⁊ cinamomi ⁊ folij ⁊ gariofiloꝝ: oiu₃ ana. ʒ. v. camepitheos ⁊ meu ⁊ fu ⁊ myrre ⁊ hyssopi sicce: omniū ana. ʒ. iiij. spice. ʒ. xij. dauci ⁊ seminis apij ⁊ bdellij: omniū añ. ʒ. vij. ʒ. croci. ʒ. iiij. assari. ʒ. vij. carpobalsami ⁊ cassie ⁊ masticis ⁊ calami aromatici: omnium ana. ʒ. iiij. gentiane et aristologie rotunde: omnium ana. ʒ. vij. ⁊ succi liquiritie. ʒ. xij. ʒ. reubarbari. ʒ. xv. ʒ. polij ⁊ squinanti: omniu₃ ana. ʒ. iij. piperis nigri ⁊ costi: amborum ana. ʒ. x. ʒ. siseleos et olei balsami: amborum ana. ʒ. iij. ʒ. tere sicca et cribella et solue que liquefiunt cum vino odorifero et confice cum melle quantum sufficit: ⁊ dosis eius sit sicut auellana cum eo quod ꝯuenit ei de potibus ⁊ additur in ea. ʒ. j. aloes ⁊ piperis nigri ⁊ aristologie lōge ⁊ coriandri: omnium ana. ʒ. iij.

Dialacca mior que ꝯfert ad debilitatē epatꝭ ⁊ stōchi ⁊ frigus amboꝝ ⁊ duritiē coꝝ ⁊ ad duritiē splenis ⁊ aperit oppilatiōes. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. lacce ⁊ costi ⁊ baccaru₃ lauri ⁊ lupinoꝝ ⁊ fenugreci ⁊ piperis: omniū ana. ʒ. ij. reusini. ʒ. iij. mellis quātū sufficit: cuius dosis sit pondus. ʒ. j. cu₃ aqua decoctionis absinthij. Et in descriptione alia loco baccarum lauri ponitur flos squinanti.

¶ Dialacca ⁊c̄. he due confectiones note ⁊ famose multum: ⁊ sunt satis in vsu.

Ars alkokin que ꝯfert ad tussim ⁊ duritiē epatis ⁊ pleuresi₃. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. myrre ⁊ meissit: amboꝝ añ. ʒ. iiij. spice ⁊ croci ⁊ cinamomi ⁊ cassie: oium añ. pōdus. ʒ. j. floris squinanti ⁊ calami aromatici ⁊ bdellij subalbidi: oium añ. pōdus. ʒ. ij. ʒ. Et in quibusdā descriptiōibꝰ loco bdellij mucalibꝰ passularum magnaꝝ enucleatarum ⁊ ablatis corticibꝰ. xxv. mellis quātū sufficit: cuiꝰ dosis sit pōdus. ʒ. j. cū decoctione: hyssopi īfundanꝰ que īfundēda sūt de medicis cū passulis in vino odorifero: ⁊ teranꝰ sicca ⁊ cribellenꝰ ⁊ resoluanꝰ sicca cū melle ⁊ misceanꝰ oia ⁊ cōquassentur.

¶ Ars alkokin: nō inuenitur nois expositio an sit īponētis nomen vel quale. meissit inueniꝰ ꝙ est calamētū: sed cōcordando istā receptam cū illa quā ponit Sera. 7. cañ. ca. 8. ante descriptionē philonij meissit est alchalibac terbentina mucalb₃. i. darsisaban fm̄ Serapio. ibidem est granatu₃ syluestre: l₃ Auicē. nō placeat.

Philonium romanum tarsense qꝺ facit ad egritudines plurimas ⁊ ꝓprie ad dolores colice ⁊ ipm est sedatiuū dolorum. Inquit Gal'. in lib. decē tractatuū i quo narrauit narrationē philonis. Inq̄t enī verba medicine. Ego sum de expositione philonis medici tarsensis. Et meū q̄dē iuuamentū ad eū cui dimissa est mors est iuuamentu₃ maximū. Et rectifico dolores antecedētes in egritudinibꝰ pluribꝰ: ⁊ illꝺ est qm̄ si accidat itestino noiato colon ⁊ est dolor colice ⁊ sumit in potu patiēs dolorē deme vice vna sedo dolorē eiꝰ. Et si data fuero i potu ei q patiaꝰ difficultatē vrine aut ei q patiꝰ lapidē ledentem ipsum confero ei ⁊ sano splenem etiam ⁊ anhelitū ꝑparationis ledente₃ ⁊ ptisim ⁊ spasmū ⁊ dolorē am⸗

boꝝ laterũ timoꝛoſum. Et ſi data fuero in potu ei qui ſpuit ſanguinẽ aut euomit ſanguinẽ ſeparo iter ipm ⁊ moꝛtẽ ⁊ ſeparo eã ab eo ⁊ ſedo oẽm doloꝛẽ accidentẽ in ĩteſtinis ⁊ viſcerib⁹ ⁊ tuſſim ⁊ ꝑfocatiões ⁊ ſingultũ ⁊ catarros deſcẽdẽtes a capite. ¶ Cuius ꝑmixtio. ℞. leucopiperis ⁊ ſe. iuſquiami albi: amboꝝ ana auř. xx. opij auř. x. croci auř. v. eufoꝛbij ⁊ ſpice ⁊ piretri: oĩum ana auř. j. caſtoꝛei ⁊ zedoarie ⁊ doꝛonigi ⁊ margaritarum non perfoꝛatarũ ⁊ ſel: omniũ añ. ℥. j. mellis diſpumati q̃tũ ſufficit: doſis eius ſicut cicer cũ aq̃ tepida.

¶ Philoniũ dicit a Philone Tarſenſi medico. Romanũ qꝛ rome ꝯſtructũ: lꝫ Nicolaus exponat philoniũ. i. nouus amic⁹ ĩtroducit aut hic ꝓ ſopice medicina ad loquẽdũ. Et qꝛ philoniũ eſt de famoſis medicis opiatis famoſioꝛ: iõ loq̃mur parũ de opiatis medicis: ⁊ dicam⁹ vt ꝓlixe ſcripſim⁹ fen. 3ª. 3. cañ. ꝙ medicia põt dici opiata dupl͛r. Uno mõ oĩs in q̃ ĩtrat opiũ. Alio mõ illa in q̃ intrat opiũ in q̃titate ſufficiẽti ſtupefacẽ. Sũt. n. medicĩe aliq̃ recipiẽtes opiũ in ea ꝑua q̃titate ꝙ nullo mõ ſtupefaciũt: ſed ponit in eis opiũ ad alias ĩtẽtiones. ꝟ. g. vt tẽperet caliditatẽ medicinaꝝ aliaꝝ: ⁊ vt det eis fixionẽ ⁊ iuuet in fermẽtãdo ſicut in q̃buſdã collyrijs opiũ taꝫ paucũ igredit ꝙ nõ ſtupefacit. Cũ igit ponit opiũ in medicis g͛ra ſtupefactiõis opꝫ ꝙ ponat ſufficiẽs q̃titas. ꝟ. g. ꝙ ad min⁹ veniat in q̃libet doſi gra. j. ¶ Et vltra ꝯſiderãdũ eſt ẽt ꝙ cũ opiũ ſit ſtupefactiuũ venenoſuꝫ: opꝫ ꝙ medic⁹ faciat de eo baſim in medicina q̃n facit medicinã in ĩtẽtione ſtupefactiõis cõmiſceat cũ opio medicinas remouẽtes malitiã q̃ ex eo timet. Sũt aũt ex eo tria ſuſpecta. Primũ ꝯgelatio ⁊ miſcem⁹ ꝑꝑ hoc q̃d ſibi ꝯtra opponit caſtoreũ piretrũ eufoꝛbiũ ⁊ hmõi. Scõm eſt nocumentũ ꝑncipaliũ cuꝫ ſua ꝓpꝛietate: ⁊ ideo miſcem⁹ que ꝯfoꝛtãt pꝛincipalia. ꝟ. g. coꝛdialia vt margarita ſpica ⁊ hmõi. Tertiũ eſt ſpãle in fluxibus in q̃b⁹ inuenitur fluxus mẽſtruarũ ꝯſtrictarũ: ⁊ ideo miſcemus que quietãt vt ſandaracã: ⁊ hoc etiã ponit Meſ. in ſuo de ꝯſolatione illo cap̃. cõpingere aũt ⁊c̃. ⁊ ſub hac ſpãli intentione miſcemus aliqua que ducant ad locũ ſicut cũ doloꝛ eſt in renib⁹ miſcemus opio ſemen apij ⁊ feni. ¶ Cõſiderandũ tertio ꝙ hmõi ſtupefactionib⁹ vti debemus q̃n alia nõ valẽt ⁊ eis fermentatis ⁊ hoꝛa ſomni coꝛpe nõ multũ pleno ⁊ in doſi nõ magna vt ibidẽ ſumit a Meſ. ⁊ extra vti eis melius eſt q̃ ĩtus ꝑterq̃ in oculo: vt ꝑ cañ. fen. 4. ¶ Cõſiderandũ vlterius ꝙ ſtupefactiuũ eſt duplex. q̃dã q̃d exhibitũ ĩducit ſomnũ ſicut q̃nq̃ facit Philoniũ: imo vt plurimũ ꝑꝑ multã q̃titatẽ opij. q̃dã q̃d ſolũ ꝑtẽ cui obuiat ſtupefac̃ ſic ẽt fac̃ Philoniũ ⁊ tyriaca recẽs. ¶ Cõſidera 4º ꝙ Philoniũ lꝫ ſtupefaciat: tñ effect⁹ ĩduc̃ alios atteſtãtes caloꝛi vt dcm̃ ẽ ĩ q̃one ꝺ ſtupefactõe tyriace. ¶ Sel. i. ſambuc⁹. Sera. tñ nõ põit ſel nec aliq̃d q̃d ſibi coꝛrñdeat.

Philoniũ

ꝑſicũ valẽs ad fluxuꝫ mẽſtruoꝝ ⁊ hemoꝛroydaꝝ ⁊ ſol͛onẽ nãe et ꝓceſſionẽ ſanguis ⁊ illas q̃ de ꝑgnãtib⁹ mẽſtruant et ad vẽtoſitates accñtes in m͛ricib⁹ ⁊ ꝯſuat embꝛiones atq̃ ꝯiũgit. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. ſe. ruthe: ⁊ praſij ⁊ ſcedon ⁊ camepitheos ⁊ pipis albi ⁊ ſe. iuſq̃ami albi: oĩuꝫ añ. ℥. xx. opij ⁊ terre ſigillate: ãboꝝ añ. pond. ℥. x. croci. ℥. v. eufoꝛbij ⁊ ſpice ⁊ piretri: oĩuꝫ añ. põdus. ℥. ij. caſtorei põdus. ℥. j. zedoarie ⁊ doꝛonigi ⁊ margaritaruꝫ nõ perfoꝛatarũ ⁊ muſci: oĩum ana. ℥. ſ. cãphoꝛe ſextã: ⁊ ſeminis. ℥. j. mellis diſpumati ⁊ colati quãtũ ſufficit: doſis eius pondus. ℥. j. cum eo q̃d ꝯuenit de potibus.

¶ Philonium perſicum. i. de Perſia.

Confectio

alkekẽgi ꝯferẽs ad vlcera ĩ veſica ⁊ renib⁹ ⁊ ad eos q̃ mingũt ſanguinẽ expta. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. ſe. iuſq̃ami al. ⁊ ſe. apij ⁊ ſe. feni. oĩuꝫ añ. ℥. vij. granoꝝ cucumeris. ℥. v. Et in deſcriptiõe alia granoꝝ cucumeris. ℥. ij. iuſq̃ami nigri ⁊ ſe. acetoſe ⁊ opij ⁊ granoꝝ pinee frixoꝛuꝫ ⁊ croci auellanaꝝ aſſataꝝ ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ frixaꝝ: oĩuꝫ añ. ℥. iij. grana alkekẽgi nuõ. xxv. dragagãti. ℥. iiij. tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cũ vino cocto: cui⁹ doſis ſit põdus. ℥. j. cũ cãdidicon aut cũ aq̃ mellis poſt ſex menſes.

¶ Confectio alkekengi. i. de alkekengi que eſt ſpecies ſolatri. Candidicon eſt potus ſimilis miue factus ex vino ⁊ ſpeciebus de quo Serapio tracta. 7. cap̃. de ſyrupis.

Diarũdinis

valẽs ad doloꝛẽ gutturis et ſq̃nãtiã ⁊ doloꝛes q̃ ſt̃ ſupꝛa hypocũdria. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. aniſi ⁊ ſe. apij ⁊ ameos ⁊ floꝛis ſq̃nãti ⁊ radicis lilij ⁊ cinamomi ⁊ amomi ⁊ ariſto. lõge ⁊ alumis iameni ⁊ ſe. barmel ⁊ myrre ⁊ radicis lilij ⁊ caſſie ⁊ croci: oĩuꝫ añ. ʒ. j. ꝯfectõis crocomagnetis ⁊ ſe. roſaꝝ ſicci ⁊ roſ. ſic. oĩuꝫ añ. ʒ. ij. coſti ⁊ cineris hyrũdinũ recẽtis: oĩum añ. ℥. iij. ſpice ⁊ amili de tritico: oĩum añ. ʒ. ſ. galle imature medie in q̃titate nuõ viij. tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cũ melle diſpumato ⁊ vtere ⁊ ſumat de eo q̃titas vni⁹ galle ⁊ diſſoluat cũ aq̃ mellis aut cũ aq̃ oꝛdei aut cũ decoctiõe roſarũ ⁊ lentiũ et radicis liq̃ritie ⁊ gargarizet cũ ea ⁊ adminiſtret iteruꝫ cum vino tribus aut quatuoꝛ vicibus in die.

¶ Cinis hyrundinuꝫ hꝫ ꝓpꝛietatem in paſſionibus apoſtemoſis vt oẽs affirmãt. Docet aũt modũ fiendi Meſue cap͛lo de ſquinantia in fine. ⁊ Sera. in hoc cap̃. ⁊ vide eius laudes.

Ars

crocomagnetis adminiſtrati in diarundine ¶ ℞. croci ⁊ cinamomi: ãboꝝ añ. ℥. ij. roſaꝝ ſiccarũ amomi coſti: oĩum ana. ℥. j. myrre. ℥. iiij. radicis liquiritie ⁊ folij indi: amboꝝ ana. ℥. iij. ſ. terant ⁊ conficiantur cũ vino ⁊ fiant trociſci ⁊ exiccentur in vmbꝛa.

¶ Confectio crocomagnetis ſumit q̃nq̃ pꝛo fece olei de croco: ſed hic pꝛo quibuſdã trociſcis qui ſubſcribuntur.

Diaſulphur

foꝛtaſſe medicia hec equat tyriace q̃re ꝯfert ad febꝛes ꝑiodicas frĩdas ⁊ ad febꝛẽ q̃rtanã ⁊ febꝛẽ flegmatis ⁊ tuſſim ꝓpꝛie antiquã ⁊ ſputũ ſaniei ⁊ ꝯſtrictionẽ anhelitus ⁊ ꝯfert ſpaſmo ⁊ valet ad hydropiſim ⁊ ſplenẽ et ꝓuocat vꝛinã ⁊ extrahit lapidẽ. Amplius ꝯfert ad pũcturã ſerpentũ ⁊ ſcoꝛpionũ iuuamentũ manifeſtũ ⁊ liberat ex nocumento medicinarũ perimẽtiũ. ¶ Cuius permixtio. ℞. ſulphuris citrini ⁊ ſe. iuſq̃ami albi ⁊ coꝛdumeni ⁊ ſtoꝛacis ⁊ myrre: oĩum añ. ℥. viij. ruthe ⁊ coſti: amboꝝ ana. ℥. x. opij ⁊ croci: amboꝝ ana. ℥. ij. caſſie ℥. xij. leucopiperis. ℥. xxij. tere medicinas ⁊ confice cum melle ⁊ vtere poſt ſex menſes ⁊ ſumat in potu eger de eo ante periodũ febꝛis ſm̃ menſuram ſue etatis.

¶ Cõſiderãdũ ꝙ hec medicina cũ ſit foꝛtis exiccatiõis ⁊ reſol͛onis nõ ꝯfert in febꝛib⁹ niſi factis euõnibus ⁊ digeſta m̃ã: vnde. 4. cañ. cap̃. de cura q̃rtane. poſtq̃ dixit de medicamĩe de aſſa ⁊ ſulphure ⁊ de tyriaca dicit. Et nõ feſtines cũ aliq̊ hoꝝ ante digõnẽ. Et cã eſt in hoc nota. Scõm mẽſurã etatis virtutis ⁊ hoꝛe ãni cõmunicãt.

Cõfectio

de aſſa q̃ ꝯfert ad ꝑiodos febꝛiũ ⁊ aufert febꝛẽ q̃rtanã apud digõnẽ ⁊ expellit nocumẽtũ pũcture ꝓpꝛie ſcoꝛpionis ⁊ rutelle ⁊ q̃ ſunt ſic̃ illa duo. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. aſſe ⁊ pipis ⁊ myrre ⁊ folioꝝ ruthe ꝑtes eq̃les cõficiant cũ melle: cuius doſis ſit põdus. ℥. j. in punctura ſcoꝛpionũ cũ vino ⁊ in febꝛe cũ oxymelle ante periodũ per hoꝛã vnã.

¶ Confectio de aſſa patet.

Confectio

ſalis ĩdi mũdificãs ſtõchũ ⁊ retinẽs vomitũ flegmaticũ ⁊ melãcholicũ ⁊ ſanat vertiginẽ factã ex fl͛ate ⁊ mel͛ia. ¶ Cuius ꝑmixtio. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliri. ⁊ emblicoꝝ ⁊ mirabolanoꝝ kebuloꝛũ ⁊ ſticados: oĩum añ. ℥. iij. epithimi. ℥. iiij. ſalis indi. ℥. ij. hiere pigre. ℥. x. agarici. ℥. iiij. terant ⁊ cribellent ⁊ ꝯficiant cũ ſyrupo acetoſo.

dosis eius pōdus.ʒ.iij.in mane in ieiuno cū aq̄ tepida.
¶Confectio salis indi denoīatur a sale indo lʒ parū de eo intret.

Diacostū valens ad dolores epatꝭ ⁊ stōchi. ¶Cui⁹ permixtio.℞.cinamomi cassie costi:oīuʒ añ.pōð.ʒ.xxx.anisi ⁊ se.apij:āboꝝ añ. ponð.ʒ.x.assari.ʒ.xxix.croci ponð.ʒ.viij.reusini pōdus ʒ.x.floris sq̄nāti ⁊ myrre:āboꝝ añ.ʒ.xxiiij.⁊.Infundat̄ myrra ī vīo ⁊ colet̄ ⁊ ꝓijciant̄ ðsup medicie ⁊ ꝯficiant̄ cū melle dispūato:cui⁹dosis sit triplū vni⁹ ⁊ administret̄
¶Diacostum ad dolorem ⁊c̄.s.frigidum.

Cōfectio kabith regis faciēs ad dolorē iūcturaꝝ ⁊ podagrā sedās dolores ei⁹ ⁊ ꝓhibēs eū accidē:⁊ ad febrē antiq̄ꝫ ⁊ dolorē splenis ⁊ vētositatē grossaʒ ⁊ difficultatē anhelit⁹ ⁊ tussiʒ ⁊ vlcera itestinoꝝ ⁊ syncopi ⁊ dolores ocl'i ⁊ gutturis cū bibit̄ duob⁹dieb⁹:⁊ ꝯseruat corp⁹ q̄n eā sumit hō a passiōib⁹ ⁊ egritudinib⁹.¶Cui⁹ ꝑmixtio.℞.se.ruthe ⁊ prassij ⁊ scordeon ⁊ camepitheos ⁊ oppopōacis ⁊ gētiane romane ⁊ sticados ⁊ cordumeni ⁊ storacis liq̄de: oīuʒ añ.pōð aur̄.v.myrre ⁊ croci ⁊ costi amari ⁊ pipis albi ⁊ sq̄nāti ⁊ spice nardi ⁊ euforbij ⁊ corticū radicis mādragore ⁊ aromatici ⁊ calamēti ⁊ se.feni.⁊ se.baucie syluestris cretice:ros.ru.sic.ablatis capitib⁹ ⁊ carpobalsami:oīuʒ añ.aur̄.iij.cina.aur̄.viij.cassie.ʒ.j.succi eupatorij ⁊ keisiʒ ⁊ se.andacoche ⁊ gūmi amigdale: oīum añ.aur̄.iiij.opij ⁊ se.iusq̄ami al.āboꝝ añ.aur̄.vj. aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas:⁊ īfunde ex eis illas q̄ īfundunt̄ aut ī vīo bono claro ⁊ ē radix aut alio ⁊ ꝯfice cū melle dispūato ⁊ repone ī vase ⁊ vtere.
¶Confectio kabith proprium nomen nominata est.

Alcalchatarabā magnū qð ꝯfert ad abortū embryonuʒ ⁊ dolores mulierū ⁊ ad oēs egritudies ⁊ ē medicia īdica.¶Cui⁹ ꝑmixtio.℞.opij pondus sextarioꝝ.iiij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.euforbij.ʒ.vj.achacie pōð.sextarioꝝ v.⁊ pōð.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.amomi pōð.sextarioꝝ iij.⁊ duas tertias.ʒ.j.costi amari sextaria.ij.pipis sextaria.ij.⁊ duas tertias.ʒ.j.piretri ponð.ʒ.vj.⁊ alfesira ⁊ ē bazarascen ⁊ fesireseta ⁊ ē mesesdar:āboꝝ añ.ponð.ʒ. iiij.serici crudi sextaria.ij.argēti cōbusti ponð.ʒ.vj.ro. ru.sic.ablatꝭ capitib⁹.ʒ.vj.ameos pōð.ʒ.iiij.se.iusq̄ami al.ponð.sextarioꝝ.ix.⁊.ʒ.ij.sup̄ioris vitis pōdus.ʒ.iiij. corticū radicis apij ponð.sextarioꝝ.iij.⁊.ʒ.ij.se.portulace sextaria.x.granoꝝ alkerua excorticatoꝝ sextaria. viij.sulphuris citrini sextaria.v.gūmi pōdus sextariorū.iij.⁊ pōdus.ʒ.ij.storacis liq̄de pōdus sextarioꝝ.iij. ⁊ ponð.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.bdellij subalbidi sextaria duo:thuris masculi sextaria.v.⁊.ʒ.ij.galbani sextaria.ix.⁊.ʒ.ij.⁊ duas tertias.ʒ.j.dibic mūdati sextaria.v. ⁊ duas tertias.ʒ.j.myrti sextaria.ij.mastic' sextaria.iij. ⁊ duas tertias.ʒ.j.aristo.rotun.sextaria.iij.⁊ duas tertias.ʒ.j.radicis lilij celestis sextaria.iij.⁊.ʒ.ij.cordumeni sextaria.vj.radicum alkekēgi.ʒ.vj.folij idi sextaria iij.⁊ duas tertias.ʒ.j.carpobalsami ⁊ calami aromatici ⁊ cassie ⁊ zedoarie ⁊ doronigi:oīuʒ añ.sextaria duo: se.mādragore ponð.ʒ.iiij.cinamomi ponð.ʒ.vj.assari ponð.ʒ.iiij.cardamomi grana integra q̄nquaginta:gariofiloꝝ masculoꝝ sextaria.v.gariofiloꝝ feminaꝝ sextaria.iij.herodoaʒ sextaria duo ⁊.ʒ.ij.cinamomi sextaria duo : galāge ponð.ʒ.iiij.margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ pōdus.ʒ.v.coralli sextaria duo ⁊.ʒ.j.aristolo.lōge pōdus sextarioꝝ.ix.zufere pōdus.ʒ.ij.acori albi sextaria duo ⁊.ʒ.ij.cassie ide ponð.sextarioꝝ duoꝝ:ziziberis ⁊ pipis albi:āboꝝ añ.sextaria.v.atmot et tuzerit:āborū añ.ʒ.xij.surenid sextaria duo ⁊.ʒ.ij.⁊ duas tertias.ʒ. j.been albi ⁊ rubei:āboꝝ añ.sextaria duo ⁊ duas tertias.ʒ.j.fellis vaccini pōð.ʒ.ij.fellis adib ⁊ fellis vrsi ⁊ fellis corui:oīuʒ añ.pōdus.ʒ.j.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas īfusis q̄ ex eis īfundunt̄ in vīo septē dieb⁹ ⁊ post illð ꝓijce sup̄ eas medicias ꝯtritas ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ olei balsami sextaria.iij.⁊ sit q̄ꝫtitas vini in quo īfuse sunt medicie q̄ꝫtitas in qua soluant̄ medicie ⁊ fiant sic̄ electuariū ⁊ ponat̄ in vase figuli aut lapidis mūdo ⁊ ferueat.v.aut.vj.ebullitiōibus:⁊ auferat̄ ab igne ⁊ īfrideт ⁊ reponat̄ ī vase vitri: ⁊ post illð sumat̄ debohaton clauda femina decrepita ⁊ ligent̄ manus ⁊ pedes ei⁹ adinuicē ⁊ ponat̄ ī vase eris ⁊ ꝓijciat̄ desup̄ lupinoꝝ alboꝝ ⁊ anheti:amboꝝ añ.pugillus.j.⁊ ꝓijciat̄ desup̄ aq̄ dulcis q̄ꝫtū nec̄e est ⁊ coop̄iat̄ os vasis ⁊ decoquat̄ cū leui igne donec dis coquat̄ ⁊ post illð auferat̄ ab igne ⁊ colet̄ ius ⁊ sumat̄ ⁊ mūdificet̄ cutis eius ⁊ ossa ipsi⁹ ⁊ pili eius ⁊ reducat̄ ius ad vas mūdū ⁊ ꝓijciat̄ sup̄ ip̄m olei balsami ⁊ olei nardi quātitas sacraiati vnius de vnoquoq̄ꝫ ⁊ decoquat̄ lento igne donec remaneat ei⁹ tertia:deinde ꝓijciat̄ sup̄ ip̄m mel ₰m quātitatē iuris ⁊ decoquat̄ donec ingrosset̄ ⁊ ꝯuertat̄ in spissitudinem mellis grossi: deinde ꝓijciant̄ desuper medicine cōfecte predicte in principio ꝯfectionis ⁊ infrigident̄ ⁊ reponant̄ in vase vitri ⁊ dimittant̄.vj.mensibus ⁊ administret̄ post illð ⁊ nō administret̄ ante illud q̄m interficiet.

A.l.ʒ.4.

¶Ista ꝯfectio inuenit̄ posita ab 'halya.10.theorice cap̄.6.⁊ vocauit eā pentacabam.⁊ q̄d significet ignoramus.est tñ ꝯfectio valde magna ⁊ mirāde cōpōnis.⁊ vbi dicit ad oēs egritudines hʒ 'haly. dolorib⁹ ex oīb⁹ morbis fridis.Fatuū enī esset dicē ꝙ valeret ad oēs egritudines.sic hʒ 'halya.Sextariū īuenit̄ ꝑ.ʒ.5.⁊ ₰m alios.ʒ. vj.al's lib.ij.⁊ nō credo ꝙ hic sumat̄ nisi ꝑ.ʒ.vj.Alfera.i.vitis alba. cuius radix est brionia.Fesirē sericū al'r seta est vitis nigra similis viti albe īdifferēs in colore:⁊ dr̄ āppelos a Simone.sed hic ab Aui.mesesdar.deinceps multū discordat 'halya.ab h' vsq̄ꝫ ad fella Dibic.i.visci.radices alkekēgi.i.alkekengi.kerodon loco huius hʒ 'halya.carcamē.⁊ de neutro īuenio q̄d sit.zuffera nō certificat Simon q̄d sit:tñ videt̄ ꝙ sit genus ellebori apud Serap̄.cap̄.de albaras.Alia vocabula nō īuenio exposita nec cū 'halya.faciliter exponibilia.Cū aūt dicit post illud sumat̄ de bohaton frida decrepita ⁊c̄.Socij nostri ⁊ p̄decessores credūt ꝙ bohaton sit ciuitas siue ꝓuintia hoīuʒ de q̄bus venturat̄:⁊ de illis accipit̄ femina clauda q̄si inutilis mūdo.Sed etiā ꝯsiderabis 'halya.debohatu aīal simile vulpi claudicās.Et Simō dicit ꝙ est aīal magnū in forma lupi. Et ego credidi ꝙ esset vulpes antiqua dicta iridrea apud nos:et de hoc aīali fit mentio quarto cañ.capitulo de cura morsus canis rapidi.'halya.vo littera sic dicit.Sumas papionem claudū femineū virgineū ⁊ viuū ligatisq̄ꝫ eius adinuiceʒ pedibus ⁊c̄.Et littera exterior ibi dicit dabapapion est animal qð assimilat̄ vulpi:⁊ est claudū.Sacraiati est sex sextaria.'halya.hʒ loco sacraiati fialaʒ. mirabile aūt est quod interficiat ante sex menses sicut iste dicit ⁊ 'halya.nisi esset proprietas aggregationis que tollitur per fermētationem ⁊ esset mirabile ⁊ forsan dubitat de audacia opij ⁊ felliū ⁊ aliarum simplicium medicinaruʒ:⁊ reprimuntur per moram ⁊ fermētationē:⁊ dixerunt Aui.⁊ 'halya.ꝙ interficiet:q꞉ mala accidentia inducit quāuis necessario nō interficiat.

Alcalchatarahan minus.¶℞.carpobalsami pondus.ʒ.ij.croci pōdus.ʒ.x.musci pōdus tertie.ʒ.j.ellebo

ri albi.ʒ.iiij.opij põdus.ʒ.xv.cõdisi põdus.ʒ.ij.piperis põdus.ʒ.x.serici crudi põdus.ʒ.ij.semis iusquiami albi põdus.ʒ.x.euforbij põdus.ʒ.vij.amomi ⁊ corticũ radicis mãdragore:oium ana pondus.ʒ.ij.vsnee ⁊ cassie ⁊ ãmoniaci ⁊ olibani ⁊ radicis lilij ⁊ xylobalsami ⁊ pulpe collogntide ⁊ ziziberis ⁊ serapini ⁊ oppoponaci et cinamomi ⁊ castõei ⁊ bezeribasen ⁊ mesesdar ⁊ capsie inde:oium añ.ʒ.ij.se.albarmel ⁊ gariofiloꝝ ⁊ folij idi ⁊ adipis gruis ⁊ fellis elephantis:oiuz añ.ʒ.iiij.auri ⁊ argẽti:amboꝝ añ.põdus sexte.ʒ.j.tritoꝝ ⁊ cribellatorum ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ camphore:oium añ.ʒ.iij. spice aromatice põdus.ʒ.iij.costi amari pondus.ʒ.iiij. carui põdus.ʒ.ij.aristo.rotun.põdus.ʒ.j.ameos ⁊ origani ꝑsici ⁊ radicis alzufere ⁊ granoꝝ capparis:oiuz ana põdus.ʒ.j.ĩterfectoris patris sui ⁊ zucchari ⁊ baccarũ lauri ⁊ sanguis draconis:oium ana pondus.ʒ.ij. salis indi ⁊ vsnen masculi:ãboꝝ añ.põdus.ʒ.ij.sulphuris marini põdus.ʒ.j.burũgi ⁊ piperis:amboꝝ ana põdus.ʒ.ij.cassie fistule mundate a cãna ⁊ granis suis et kir ⁊ vananeul ⁊ radicũ canabis ⁊ rizi:omniũ ana põdus.ʒ.j.Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ infunde que ex eis infunduntur in vino ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ vtere post sex menses.

¶ Alcalchataraban minus.plurima de vocalibus sunt supra exposita.Interfectioris patris.i.satyrion.Burungi loco huius habet Halya.galbanum:sed burungi sunt grana similia piperi que non habemus:sed illarum loco ponitur deride qđ est cataputia apud quosdam.⁊ Auicen.facit capitulum in secũdo cañ.Et kir ⁊ vananeul.credo vua vulpis ⁊ est solatri species.

Alchelchelẽgi magni qđ ꝯfert ad mollificationẽ stõchi ⁊ frigꝰ eiꝰ ⁊ ad febres antiquas ⁊ syncopiz ⁊ difficultatẽ vrie ⁊ albaras ⁊ morpheã ⁊ vigilias ⁊ fracturã ossiũ ⁊ tussim humidã ⁊ ptisicos qñ nõ adest febris ⁊ ad illũ:cuius iam infrigidatũ est corpꝰ ⁊ ad hemorroidas ⁊ spleneticos ⁊ ad dubellati ⁊ colicã ⁊ hydropicos ⁊ ad mulierẽ que egrotat in ꝑgnatione sua ⁊ ad ꝑfocationem matricis ⁊ vẽtositates que sunt in iũcturis ⁊ ad inflãmationẽ ⁊ ad dolores genuũ ⁊ dorsi ⁊ lacerti. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio.℞.mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ semi emblici ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ ziziberis reusini ⁊ spice ⁊ capsie ⁊ fulfulminue ⁊ salis indi ⁊ salis rubei ⁊ salis naptici ⁊ salis masse ⁊ lingue auis ⁊ cyperi ⁊ heil et cinami ⁊ burũgi ⁊ origani ꝑsici ⁊ nigelle ⁊ granoꝝ nil ⁊ cimini ⁊ folij indi ⁊ se.apij ⁊ coriãdri sicci.Et inuenimus in q̃busdã descriptionibꝰ has medicinas iterum faufel ⁊ est iafel ⁊ almamuth ⁊ est cost baracost:oium ana.ʒ.iiij.oppoponacis.ʒ.viij.turbith lib.j.⁊ sextaria.iiij.⁊ passularũ enucleatarũ auꝛ.c.emblicoꝝ auꝛ.cc.penidioꝝ lib.vj.ß.olei sisami lib.iij.⁊ in descriptione alia lib.j.tere medicinas ⁊ cicotrigoniza ⁊ cribella ⁊ decoque passulas per se cũ aq̃ ⁊ cola ⁊ ĩfunde cassiam fistulã in ea ⁊ ĩfunde emblicos in aquã lib.xxiiij.die ⁊ nocte ⁊ decoque vsquequo remaneãt lib.viij.⁊ ꝓijce emblicos ⁊ reduc aquã emblicoꝝ ad vas secũdo ⁊ ꝯfrica in eã cassiã fistulã infusam in aquã passularũ fricatiõe bona:aut adiunge ad aquã emblicoꝝ que est in vase ⁊ ꝓijce desuꝑ penidios ⁊ decoque cũ leui igne vsquequo resoluant penidij ⁊ cõuertat aqua in spissitudine mellis:⁊ post illud ꝓijce super eã oleũ sisaminũ ⁊ commoue vsquequo cõmisceat cum aqua ⁊ non adhereat manui aut pãno ⁊ remoue ab igne ⁊ pulueriza desuꝑ has medicinas contritas ⁊ vtere:cuius dosis sit auꝛ.iij.aut.iiij.vnicuiq; homini ſm mensurã sue virtutis.

¶ Multi hãc ꝯfectionẽ ponũt sz nõ inuenimus vnde nomẽ assumpserit:q2 nõ ingredit in hac medicia alkikingi.Sem ẽblici emblicoꝝ.Sem apud Serap.dr sete:⁊ dr q̃ est medicia inda.Fulfulminue.i.radix piperis.Burũgi in ꝑcedẽti recepta exposuimꝰ.Fufel auellana inda.Cost ⁊c.nõ inuenio.Alia descriptio est nota.

Alchelchelẽgi minus valẽs ad hydropicos ⁊ dolores epatꝭ ⁊ splenis ⁊ icteritiã ⁊ oppil'onẽ ⁊ carbũculos ⁊ est sanũ ⁊ exꝑtũ. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio.℞.mirabolanoꝝ citri.ʒ.xx.mirabolanoꝝ nigro.⁊ belliri.oiuz añ.ʒ.xv.emblicoꝝ lib.iij.tamaridoꝝ.ʒ.l.passulaꝝ enucleataꝝ lib.j.Aggrega has medicinas ⁊ ꝓijce suꝑ eas aq̃ lib.xxx.⁊ bulliat vsquequo remaneãt ꝺ ea lib.viij.⁊ colet:⁊ accipe cassie fistule mũdate a cãna ⁊ granis suis lib.j.⁊ ꝓijce suꝑ eã aq̃ colatã ⁊ ferueat ebullitiõe vna ⁊ ꝯfrica bene ⁊ cola ꝑ colatoriũ ⁊ accipe lib.iiij.penidioꝝ ⁊ ꝓijce suꝑ eã cũ aq̃ ⁊ bulliat vsq; resoluant penidij ⁊ fiat eis spissitudo mellis:deide ꝓijce desuꝑ olei sisamini recẽtis lib.j.ß.⁊ cõmisce cũ eis hñ ⁊ ferueat duabꝰ ebullitiõibꝰ ⁊ remoueat ab igne ⁊ accipe lacce ablute ⁊ spice ⁊ rosaꝝ ⁊ petrosillini ⁊ dauci ⁊ fu ⁊ reusini ⁊ salis idi ⁊ radicis lilij celestis ⁊ agarici:oiuz añ.ʒ.vj.camedreos ⁊ siseleos ⁊ aristo.lõge ⁊ assari ⁊ masticis ⁊ xylobalsami ⁊ gẽtiane ⁊ dorõgi excõticati ⁊ cassie:oiuz añ.ʒ.iiij.succi eupatorij ⁊ succi absinthij ⁊ cyꝑi ⁊ floris sq̃nãti:oium añ.ʒ.v.se.cuscute ⁊ se.atriplicis ⁊ radicis liq̃ritie ⁊ succi liq̃ritie ⁊ scamonee:oiuz añ.ʒ.x.se.apij ⁊ costi ⁊ acori ⁊ se.feni.⁊ anisi:oium añ.ʒ.iij.turbith albi.ʒ.cl.cymini carmeni nigri.ʒ.iiij.tere ⁊ cribella has medicias ⁊ accipe mezeriõ.ʒ.xx.⁊ funde suꝑ ipz aq̃ lib.j.⁊ olei sisamini ʒ.iij.ferueat dõec ꝯsumat aq̃ ⁊ cola oleũ:deide iuolue cũ eo medicias ⁊ ꝓijce suꝑ eas penidios ꝺcoctos ⁊ cõmisce bene ⁊ pone ĩ vase vitreato:⁊ sit dosis.ʒ.iiij.cũ lacte camelle aut cũ aq̃ casei aut cũ aq̃ vue vulpis ⁊ alkekẽgi.Et ego dicã in descriptione alia in sũma scđa.

Confectio cãdorius valẽs ad vẽtositates grossas ⁊ pũcturã ⁊ colicã ⁊ obliuionẽ ⁊ dat ĩ potu mulieribꝰ ꝑgnãtibꝰ ꝑꝑ illđ qđ accidit eis de egritudinibꝰ frigidis. ¶ Cuiꝰ ꝑmixtio.℞.semis iusq̃ami albi ⁊ opij:amboꝝ ana.ʒ.xx.euforbij et piretri ⁊ spice ⁊ croci:oium añ.ʒ.vij.terant ⁊ cribellentur ⁊ ꝯficiant cũ melle ⁊ administret post sex menses.

¶ Candorius nomen videtur imponentis:⁊ considera ista medicina valet morbis frigidis ⁊ tamen est multum opiata.

Cõfectio cognomiata ꝯdari ꝑtiosa valde. ¶ ℞.croci auꝛ.ij.myrre et assari ⁊ fu ⁊ reusini ⁊ dauci ⁊ petrosillini ⁊ meu:oiuz añ.auꝛ.iiij.spice inde ⁊ romane:amboꝝ ana auꝛ.vj.costi ⁊ cassie ⁊ floris sq̃uinãti:oium añ.auꝛ.j.carpobalsami auꝛ.iij.ß.rubee auꝛ.viij.succi liq̃ritie ⁊ scolopendrie ⁊ polij ⁊ succi eupatorij:oium añ.auꝛ.iij.olei balsami auꝛ.vj.ꝑmixtionis andarachon auꝛ.v.mellis q̃ꝫtũ sufficit:cuius dosis sit sicut auellana cũ geleniabin de melle.ʒ.j.

¶ Permixtionis andarachon.i.trocisci andaracharon qui positi sunt supra cap.de tyriaca.

Confectio ꝺ calamẽto que ꝯfert doloꝛib⁹ stõchi ꝛ epatis frigidis ꝛ oppilationi vehemẽti ꝛ febꝛib⁹ habẽtib⁹ periodos. ⁋ Cui⁹ ꝑmixtio. ℞.calamẽti fluuialis ꝛ mõtani ꝛ petrosillini ꝛ sileris: oĩuꝫ añ.ʒ.xx. seminis apij ꝛ camomille ꝛ asse: oĩum ana.ʒ.iiij. reusini.ʒ.xv. piperis.ʒ.xliiij. ꝛ in descriptione alia.ʒ.xxiiij. ꝯficiant̃ cũ melle ꝛ administret̃.

A.l.hoꝛripilationi

⁋ Confectio de calamento ꝛ similiter de seminibus patet.

Confectio de seminib⁹ faciens ad doloꝛes epatis ꝛ splenis ꝛ stõchi ꝛ vẽtositates gñatas in ventre. ⁋ Cuius ꝑmixtio. ℞.cassie ꝛ amomi ꝛ spice ꝛ ameos ꝛ seminis feniculi ꝛ sẽis apij ꝛ anisi ꝛ siseleos ꝛ castoꝛei ꝛ semis anbeti ꝛ aristo.longe ꝛ galbani ꝛ assari ꝛ carui: oĩuꝫ ꝑtes eq̃les: ꝛ mellis dispumati quãtum sufficit ꝛ permisceat̃ ꝛ administret̃.

Confectio de hyacito nr̃a. Hec ẽ ꝯfectio nr̃a quã exꝑti sum⁹ in regib⁹ et eoꝝ similib⁹ ꝛ cognouim⁹ in ea iuuamẽtũ maximũ ꝓprie in egritudinib⁹ alguesgues ꝛ alguesset ꝛ pulsu coꝛdis ꝛ debilitate coꝛdis: ꝛ iã eradicauit de eis egritudines antiq̃s in q̃b⁹ nõ ꝯferũt curatiões: ꝛ iuenim⁹ in ea iuuamẽtũ maximũ in egritudinibus cerebꝛi ꝛ stõchi ꝛ epatis ꝛ ꝓprie splenis ꝛ colica ꝛ valet ad doloꝛes iuncturarũ ꝛ febꝛes antiq̃s. ⁋ Cui⁹ descriptio. ℞.fracture hyacinti ꝛ ꝓprie rubee granate ꝛ ei similiũ pondus aur̃.j. que ponant̃ in istrumẽto terẽdi ꝛ icipiat̃ ei⁹ ꝯtritio cũ facilitate subtiliter vt alterent̃: deinde ponat̃ in tabula ꝛ ꝓparet̃ sup eã ad terẽdũ ꝛ sumat̃ lapidis aluminis põdus.ʒ.j. albakic põdus.ʒ.j. ꝛ auri liquati i crucibulo suo linito cũ lythargirio donec aurũ fiat sic vitrum ꝛ terat̃ põdus tertie.ʒ.j. ꝛ agẽti vitreati cũ odoꝛe stagni ponꝺ.sexte.ʒ.j. ꝛ fiat cũ vnoquoq; eoꝝ ꝺ attractione ꝛ pulverizatione illud qꝺ fit in hyacinto: deide sumat̃ sũma eoꝝ ꝛ ꝓijciat̃ in tabulã vitreaꝫ ꝛ iuoluat̃ in vio odoꝛifero ꝛ terat̃ donec exiccet̃ ꝛ iteret̃ donec fiat puluis subtilissim⁹: deinde sumat̃ ꝛ reponat̃. Sit ergo sũma ꝑs.j. deide sumat̃ agarici ꝛ epithimi ꝛ pipis ꝛ ziziberis ꝛ gariofiloꝝ ꝛ sansuci: oĩuꝫ añ.ꝑs.5. ꝛ sumat̃ lapidis armeni ꝛ lapidis azuli ꝛ salis naptici ꝛ zedoarie ꝛ doꝛonigi ꝛ been ꝛ ligue bouis: oĩuꝫ añ.tertia ꝑtis.j. deide sumat̃ spice celtice ꝛ ẽ nereidẽ ꝛ amomi ꝛ acoꝛi ꝛ folij ꝛ cinamomi ꝛ oꝛigani ꝛ asse ꝛ hyssopi ꝛ cymini oĩum añ.q̃rta partis.j. deide sumat̃ pulegij ꝛ petrosillini ꝛ lapidis iudaici ꝛ se.apij ꝛ myrre ꝛ olibani ꝛ croci ꝛ piperis albi: oĩum ana sexta partis.j. ꝛ sumat̃ ossium elephantis tertia partis vnius: tere ergo oẽs has medicinas ꝛ ꝓijce super eas calcem lapidũ ꝛ tere ꝛ cõfice cum melle emblicoꝛũ qꝺ sit pondus dupli eoꝝ et fac trociscos aur̃.j. ꝛ da in potu.

⁋ Cõfectio de hyacinto est spẽs rubei.i. rubee granate.ẽ lapis quẽ vocamus granatũ ꝛ est spẽs eius. Lapis aluminis nõ iuenio q̃d sit nisi esset vna spẽs aluminis que quasi nõ est vere alumẽ ꝺ quo z° cañ.ca. de alumine. Alachic dr̃ ꝙ est granatũ syluestre sicut vitrũ: q̃ꝛ aduꝛit̃ taliter ꝙ posset pulverizari. Argẽti vitreati.i. exiccati i. durati taliter ꝙ posset teri vt vitrũ ꝛ fit cũ odoꝛe stagni ƀm ꝙ alchimia docet: fit ergo sũma ꝓiueris auri ꝛ argẽti ꝛc. lapidũ asse.i. thimi. ossiũ elephãtis.i. eboꝛis. ꝓijce super eas calcẽ lapidũ.i. pulverẽ supꝛadictum de lapidibus ꝛ de metallis.

Confectio alia de medicinis Gal̃. que cõfert egritudinibus pulmonis ꝛ

vlcerib⁹ pulmonis ꝛ sputo sanguis ꝛ puris et saniei attracte ad pectus et difficultatẽ sputi. ⁋ Cui⁹ ꝑmixtio ℞.gũmi albotiꝫ aur̃.iiij. croci aur̃.iiij. olibani aur̃.iiij. myrre aur̃.iiij. radicũ lilij excoꝛticataꝝ aur̃.iiij. granoruꝫ pini magni aur̃.iiij. spice scemi aur̃.ij.5. cassie nigre aur̃.ij. dꝛagagãti aur̃.iij. carnis dactyloꝝ scemi aur̃.iij. crete semius que dicit̃ stella aur̃.iiij. galbani clari mũdi aur̃.xxx. costi aur̃.iiij. et iuenimus in descriptiõe alia aur̃.j. mellis boni cotilas.iiij. decoquant̃ mel et gũmi alboti in vase duplici: cunq; ꝑuenit ad terminũ spissitudinis: tũc ꝑmisce cũ eo galbanũ et decoque ipm donec perueniat ad terminũ: vꝫ vt cũ de eo distillat̃ stilla vna nõ dilatet̃: deide infrida ipm et ꝓijce sup ipm medicinas reliquas tritas et permisce ipsum et vtere.

⁋ Cassie nigre.i. lignee vel foꝛsan vult ꝑ hoc cassiam fistulã mũdatã. Dactyloꝝ scemi.i. de tali loco que dicit̃ stella.i. taliter.

Confectio que ꝑtinet arostomacis mirabilis ad tussim ꝛ sputuꝫ sanguis ꝛ vlcus pulmonis ꝛ saniẽ ei⁹ collectã ꝛ apostema ipsius ꝛ coꝛruptionẽ lacerti ꝛ vomitũ cibi ꝛ cholericã passionẽ ꝛ fluxũ ventris et lac: ꝛ lacertũ vesice ꝛ ꝓfocationẽ matricis ꝛ febꝛes habẽtes ꝑoxisinos data in potu añ hoꝛã per hoꝛã vnã ꝛ extenuationẽ ꝛ macilentiã cõplexionis ꝛ venena ebibita ꝛ ex ꝑcussiõe euenĩetia. ⁋ Cuius ꝑmixtio. ℞.nereidẽ costi galbani castoꝛei opij melanopipis ꝛ macropipis ꝛ stoꝛacis: oĩum añ.ʒ.j. mellis kist.j. tere medicinas siccas ꝛ cribella: galbanũ vo ꝺcoque cũ melle donec liquefiat ꝛ cũ liquescit: tũc cola ipm ꝛ funde super ipm medicinas ꝛ pone in vase vitri aut vase argẽti ꝛ de ea da in potu quãtũ est faba egyptiaca cũ aqua mellis quãtitate duoꝝ cadoꝝ ꝛ distilla sup ipsaꝫ digitis tuis de oleo sisamino guttas tres.

⁋ Lacertum vesice.s. mollificate vel spasmate a materia flegmatica. kist lib.j.5. apud quosdam.

Confectio que cõparat̃ ad canabitis exhens arenã in vꝛina ꝛ reliqua s mãs vlcerũ. ⁋ Cuius ꝑmixtio. ℞.radicũ lilij aur̃.iiij. siseleos camedreos camepitheos fenichia hypericon ꝛ est foliũ alkemeleon bayf ꝛ est semen alkanabotis: oĩuꝫ añ.aur̃.iiij. amomi aur̃.viij. cinamomi aur̃.xij. sileris mõtani spice ide croci fanalanfin se.apij montani polij semis ruthe syluestris pulegij cretẽsis: oĩum añ. põdus illud idẽ: radicis liquiritie lapidis scemi masculi ꝛ femine: oĩum añ.aur̃.xvj. nasturtij babylonici aur̃. xxiiij. seminis agnicasti faradie: amboꝝ ana aur̃.xxiiij. coꝛdumeni aur̃.xlviij. ꝯficiant̃ cũ melle decocto ꝛ det̃ de ea in potu quãtitas auellane cũ syrupo mellino cõmixto quãtitate quatuoꝛ cadoꝝ.

⁋ Amedinus nõ inuenio. Fenichia videtur ꝙ sit camedreos.s. folia eius per hoc qꝺ subdit foliũ ꝛc. nisi intelligeret determinatam spẽm folij. Luffuꝫ exponit tamẽ in nostra expositione est serpẽtaria. Liliboꝛtis nõ inuenit̃ q̃d sit nisi vellet dicere libanetis que est in plãta similis roꝛimarino ꝛ rosmarinuꝫ sumit̃ pꝛo ea apud nos. Fanalansia nõ inuenio quid sit. Lapidis ꝛc. non inuenio.

Ars medicie de gẽtiana valẽs ad duritiẽ ꝛ oppilationẽ ꝛ doloꝛẽ epat̃ ꝛ splenis ꝛ febꝛẽ antiquã. ⁋ Cuius ꝑmixtio est: vt sumat̃ gẽtiane ꝛ piperis: amboꝝ ana pondus.ʒ.x. dactyloꝝ alboꝝ siccoꝝ ꝛ folij ꝛ spice ꝛ aristolo. omniũ añ.ʒ.j. tere ꝛ pulueriza ipsa ꝛ confice ea cum melle dispumato: ita vt fiat in loco

mellis spissi:cui⁹ dosis sit pōd.ʒ.j.cū aq̄ ruthe d̄cocte.

Ars medicine que noiaṫ donū dei ⁊ fuit īuēta in thesauro regis:⁊ dixerūt ꝙ ꝯfert podagre ⁊ hemoꝛroidib⁹ ⁊ coꝛruptiōi ani ⁊ frigoꝛib⁹ ⁊ facit appe tere cibū ⁊ coitū ⁊ ꝓuocat ⁊ ꝯseruat sanitatē q̄ſi bibeṫ in tēpoꝛe veris aut hyemis trib⁹ mēsib⁹ in oi die vene ris ois mēsis. ¶ Cuius ꝑmixtio est vt sumaṫ mirabo lanoꝝ nigroꝝ ⁊ bellricoꝝ et emblicoꝝ ⁊ acori et ari stolo.lōge ⁊ rotūde et secacul et heil et cardamomi et gariofiloꝝ ⁊ camomille ⁊ zinziberis ⁊ sisami nō excoꝛ ticati:oīum añ.pōdus.ʒ.vj.⁊ nucis muscate et spice et turbith albi in alio myrre ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ semis apij mōtani ⁊ amomi ⁊ euforbij:oīuʒ añ.pōdus ʒ.ij.⁊ almene ⁊ est ameos ⁊ medulle tritici ⁊ se.poꝛri et tuderi al.⁊ papaueris ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ venarū ligritie ⁊ amomi ⁊ piretri ⁊ spodij ⁊ siseleos ⁊ ase feti de ⁊ cimini ⁊ cinamomi ⁊ cassie ideꝰ cassie ꝑsice ⁊ alca tamō ⁊ vsnee ⁊ cyperi ⁊ radicis nenufaris ⁊ macropi peris ⁊ calami aromatici ⁊ castoꝛei:oīuʒ añ.ʒ.iiij.⁊ coꝛ ticū radicis apij.ʒ.viij.⁊ scorie ferri mūdate trite nutri te trib⁹ hebdomadis.s.hebdomada vna cū zucharo ⁊ hebdomada cū aq̄ ⁊ melle ⁊ hebdomada cuʒ aceto: deīde icipe ⁊ īfunde eā vno die in aceto deide ꝯuerte eā in mane ad zuccharū ⁊ tertia die ꝯuerte eā ad aq̄ꝫ mellis vel ita fac illud de ea tribus.hebdomadis ꝭm hunc modū:deide exicca eā in vmbra ⁊ tere eā donec fiat sicut alcohol:⁊ tere reliq̄s medicinas ⁊ pulueriza eas ⁊ cribella ip̄as:deide pōdera de medicis ꝑtes.iij. ⁊ d̄ scoria partē vnā:deide īuolue eas ex butyro vac cino bono ⁊ ꝯfice cū melle bono ⁊ pone cū eo de peni dijs pōdus scorie deinde liq̄fac penidios ⁊ funde eos desuꝑ cū melle dōec fiat i loco mellis spissi:deide po ne eā in vase viridi nouo mūdo ⁊ liga caput ei⁹ ⁊ sepe li ip̄m in oꝛdeo sex mēsib⁹ ⁊ da ip̄aʒ in potu:cui⁹ dosis sit sicut galla in mane in ieiuno:⁊ non comedat aliquid donec tres hoꝛe diei pretereāt:deide comedat ⁊ rege ip̄ꝫ regimine eq̄li:⁊ fugiat ab eo nauseatiua satietas ⁊ ꝑparatio ⁊ reliq̄ ex q̄b⁹ timeṫ ei nocumētuꝫ. Quidam aūt medicoꝝ existimauerunt ꝙ hec medicina effugat malitiaꝫ veneni pernitiosi ⁊ facit possidere sanitatem.

¶ Omni die veneris.nō est mihi cure:si oī die veneris vl'alio vult ꝙ de octauo in octauū diem sumatur. Tuderi herba que nascitur in hoꝛtis similis prasio. Alcatamon non inuenio. Nauseatiua sa tietas ⁊ preparatio.s.ad illam medicinam confractam.

Medicina ꝯfecta que ꝯfert debilitati epatꝭ ⁊ toꝛsioni ⁊ sputo sanguis. ¶ ℞. balaustiaꝝ ⁊ sang.draco.⁊ folioꝝ alasif ⁊ aluminis ia meni añ.ꝑtē.j.tere ea ⁊ pulueriza ⁊ decoque ip̄sa ⁊ co la aquā ei⁹ ⁊ da ip̄saꝫ ad potādū tepidā:q̄ꝫ bona est.

¶ Alasif non inuenitur.

Confectio kiume medici q̄ facit ad coꝛru ptionē cōplexiōis ⁊ ap̄ata epatꝭ ⁊ ꝯfortat stōchū ⁊ clarificat coloꝛē. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio ē vt sumaṫ mirabolanoꝝ ⁊ alkegi:āboꝝ añ.pondus.ʒ. xxxv.ʒiʒi.cinamomi añ.ʒ.x.pipis al.ponð.ʒ.iiij.⁊ alta lassir ponð.ʒ.iij.⁊ galāge ponð.ʒ.x.⁊ neremisch ponð. ʒ.vj.⁊ succi absinthij.ʒ.v.⁊ vini cocti et almeisus q̄ꝫti tas qua ꝯficianṫ medicie:tere medicinas et pulueriza eas ⁊ ꝯfice eas cū vino et almeisus et fac de eis pillu las similes piperi:et sit dosis eius.ʒ.ij.cū aqua tepida.

¶ Alkegi.i.plāta suꝑ qua crescit epithimū. Altalassir nō īuenio ve risimile facit de ea caplm̄ Aui.⁊ ponit q̄d pro quo:q2 nō inuenitur apud nos. Almeisus est q̄dā liquoꝛ acetosus quē faciunt saraceni.

Confectio cognominata īperialis q̄ ꝯfert ad difficultateꝫ vꝛine ⁊ doloꝛē doꝛsi ⁊ d̄bilitatē renū ⁊ frāgit lapidē. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio ℞.se.papaueris ⁊ se.poꝛri ⁊ se.anbeti ⁊ se.apij ⁊ se.lilij ⁊ se.lactuce ⁊ se.endiuie ⁊ se.pōtulace ⁊ been albi ⁊ ru. ⁊ ligue auis ⁊ se.alkerua ⁊ kesile ⁊ se.assebesabrē ⁊ se. sansuci et se.kekilie ⁊ pipis ⁊ turbith ⁊ ḡnoꝝ nasturtij et se.maru et vsnee et āmoniaci et floris sq̄nāti ⁊ se.na pi et dragaganti et se.iusq̄ami albi et origani et zarub et feleniati et granoꝝ nil et costi et carui et psilij et sa uine et enule et olibani et se.mersulē et cassie et se.lini et salis idi et se.ruthe et se.alkeiri rubei et albi et cimi ni carmeni et cinamomi et se.felengemisch et mugath et sene de mecha et hermodactyloꝝ et epithimi ⁊ ani si et se.sulle et sirachs granoꝝ solis:oīuʒ añ.ʒ.iiij.tude ri albi et rubei et ameos et zedoarie et kinau et se.feni culi et cinamomi et mirabolanoꝝ citrioꝝ et kebuloꝝ et se.harmel et granoꝝ myrti et synapis et canabis et sisami excoꝛticati et fenugreci et se.baucie:oīum añ.ʒ. v.secacul et ziziberis:amboꝝ añ.ʒ.iiij.kie et pipis al. et gariofili et spice et floꝛū alcāne et piretri:oīum.ʒ.j. ʒ.scamonee pōdus tertie.ʒ.j.seminis melonis et semis melonis longi:amboꝝ añ.ʒ.x.olei sisamini.ʒ.xl.mellis lib.ij.dosis integra.ʒ.ij.cum aqua tepida.

¶ Kesile est ei simile de quo hēmus caplm̄ scd̄o cañ.⁊ sunt fustes q̄dā nigredini attinētes similes rubee tictoꝝ vt dicūt synonyma cōia:⁊ videṫ ꝙ nō sit apud nos. Assebesabren male hic inueniṫ ex positū:q̄ñq3 et videnṫ synonymiste dicē ꝙ est ozimi spēs:q̄ñq3 ꝙ est spēs lacticinij. Keilie.i.chachule de q̄ caplm̄ hēs.z.cañ. Zarub supꝛa sepe exposuimus. Feleniati q̄daꝫ dicūt ꝙ est spēs calamēti meysil. Alkeiri.i.keiri est viola saracenica. Felēgemisch.i.ozimi gariofilati. Mugath.i.radix granati syluestris apō Simonē:lꝫ nō placeat Aui. Aliter exponiṫ.i.ꝯsolida. Sulle herba quedaꝫ qua eq̄ īpinguanṫ in Sicilia. Sirachs.i.filix. Tuderi supꝛa sepe est exposi tū. Kinau.i.scoꝛia ferri. Cinami.hic differt cinamū ⁊ cinamomū: sunt enim spēs cinamomi ⁊ cīnami differētes quasi per magis ⁊ minus grossum. Harmel spēs ruthe. Kie.i.cubebe.

Confectio quaꝫ narrauit asaimeri et dixit ꝙ est exp̄ta q̄ ē ꝯueniēs para lysi et toꝛture et mollificatiōi et reliq̄s egritudinib⁹ q̄ rū radix ē flegma de q̄ sumaṫ ꝭm q̄ꝫtitatē quā tolerat eger etsi liniaṫ ex ea mēbrū mollificatū iuuat. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio.℞.opij.et euforbij et castoꝛei et cinamomi ⁊ macropipis et iusq̄ami albi et spice et ziziberis et cro ci:oīuʒ añ.ꝑtes eq̄les tere et cribella et ꝯfice cū melle dispūato et pone in vase vitreo et vtē cuʒ necē fuerit.

¶ Pater.

Confectio impiguatiua nr̄a exp̄ta. ¶ ℞. mugath et nucis enden ⁊ been et zedoarie et dragaganti et se.papaueris et karabe: oīum añ.pōdus.ʒ.iij.tere et pulueriza et frige cū buty ro frixione leui et ꝑmisce cū duab⁹ eminis paruis sa uich triti et emina.j.zucchari mēsurata cū emina par ua:deinde sumatur omni die pōdus.ʒ.x.et decoqua tur cū duab⁹ libꝛis lactis et ꝓiciaṫ desuꝑ de butyro q̄ntū necesse est et soꝛbeat quoniā bonū est.

¶ Mugath supꝛa statim expositum.

¶ Explicit Tractatus Primus.

¶ Incipit tractatus Secundus de hieris.

Hiera est nomen solutiui rectificantis: ⁊ huius quidem interpretatio ⁊ expositio est medicina diuina.

¶ Jam determinauit de tyriaca ⁊ ꝯfectionibꝰ magnis: hic ḋterminat de hieris: ⁊ teodoricõ qḋ idẽ est in signatiõe ⁊ expõne nois vt apparebit. Et ꝓ ꝑmittit q̄dã gñalia. Scḋo ponit illaꝝ spãles descriptiones. ibi (Hec est hiera.) Prima ps hꝫ tot ptes quot ponit cañ. siue dicta. ¶ Cõsiderãdũ gñalr ꝙ ꝑdicte ꝯfectiões dicunt magne: qꝛ plures eaꝝ magne sunt in cõpõne: lꝫ q̄dã sint ꝓprie. vel dicunt magne ꝓpter earũ magnã famã in suis ꝯpõnibꝰ vt appebit. vel dicunt magne: qꝛ plures eaꝝ sunt fermẽtate habẽtes effectũ ex forma cõpõnis ꝑter effectꝰ simpliciũ. ¶ Dicit aũt hic ꝓ ꝙ h̄ nomẽ hiera est nomẽ solutiui rectificãtis: icludit ꝗ hiera i se duo. Prio ꝙ sit soluẽs. Scḋo ꝙ sit rectificãs. Ergo lꝫ inueniant multe res solutiue simplices ⁊ cõposite nõ tñ dicunt hiere: qꝛ nõ sunt rectificãtes. Est aũt hiera rectificãs duplr ab effectu: qꝛ rectos ⁊ rationales. s. laudabiles ⁊ nõ nociuos effectꝰ operat. Scḋo qꝛ rectificate cõpõnis est: qꝛ medicine sese ꝯsolãt ⁊ rectificãt: ⁊ ex hoc seqtur rectificatꝰ effectꝰ: ⁊ iõ medicina cõposita que talẽ hꝫ cõpõnez posset hiera vocari. ⁊ huiꝰ ponit 2ᵐ dictũ ⁊ est ꝙ istud nomẽ hiera interpretat ⁊ exponit. i. diuina. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ nomẽ hiere significans rem rectificantẽ est dicens qd est esse rei: sed nomẽ hiere dicens est diuine res est dicens qd nominis: sicut si diceremus homo significat aĩal rõnale mortale: sed nomen hominis interpretatur. i. humanitus humo: ita hiera est solũ rectificãs ⁊ hiera. i. diuina hiera. i. sacrũ: vt Nicolaus dicit in caꝑ. de hicralogodion.

¶ Et primum quidem solutiuuꝫ de cognitis fuit hiera ruffi: ⁊ antiquitus nõ cadebat nomen hiere nisi super hanc: deinde nominate sunt alie.

¶ Hoc est tertium dictum: ⁊ oportet ꝙ hoc credamus cum sit recitatio preterite consuetudinis.

¶ Et nõ dicit medicina diuina nisi qꝛ actio solutiui est res diuina saluans ex virtutibus sue nature.

¶ Quartum dictum ⁊ est ꝙ medicina dicitur diuina: quia actio solutiui est actio diuina soluens ⁊c̄.

¶ Considerandũ ꝙ actio solutiui dicit diuina apud aliquos qꝛ est actio a forma specifica. Forma aũt specifica est res diuina. i. ẽ res a deo. s. celo data. sumit enĩ qñq; deus pro celo vt primo celi textu cõmẽ. 22. qꝛ igit forma specifica qua solutiuũ euacuat dat a deo. i. celo: põt dici actio eius diuina siue celestis. vnde Meꝭ. in de ꝯsolatione caꝑ. ꝑmo dixit. solutiuũ aũt nõ qꝛ calidũ nõ qꝛ frigidũ: sed qꝛ celesti virtute dotatũ. Uel dicit actio solutiui res diuina: qꝛ sicut notitia dei latet humanã notitiã: ita notitia forme specifice latet nos latentia q̄ nescimꝰ eaꝫ certe nec ex priori nec ex posteriori. ⁊ inter formas specificas maxime latẽtes est forma specifica solutiue medicine: qꝛ sua ꝓprietas nõ solũ comitat medicinã ⁊ humorẽ: sicut ꝓprietas attractionis ferri a magnete comitat ferrum ⁊ magnetẽ: sed ẽt comitat ꝯcursuꝫ alioꝝ. s. corꝑis humani ⁊ loci. ꝟ. g. scamoneã cõcomitat ꝓprietas trahendi cholerã nõ absolute: sed cholerã in aĩali. s. hoĩe stantẽ: ⁊ qñcunq; scamonea steterit per se vel per vapores suos in partibꝰ stõchi ⁊ intestinoꝝ vt notum est. Apparet ergo ꝙ actio solutiui est res diuina. dixit post.

¶ Hic aũt sermo tolerat duas expõnes. Prima ꝙ operatio solutiui est res diuina. i. a forma specifica ⁊ est salua nõ occidẽs sic̄ facit napellus. napelli aũt actio: qꝛ a forma specifica põt dici res diuina nõ tñ res diuina saluãs ⁊ ex virtutibus sue nãe. i. saluat virture sua quã hꝫ. est. n. in solutiuo nã aliq̄ que est ꝑncipiũ talis actionis q. d. nõ facit hec per accidẽs sed per se. i. per ꝑncipiũ in se. ¶ Scḋa expositio est ꝙ in solutiua medicina est nã duplex. s. diuine siue celestis: ⁊ quãtũ ad hoc dixit actio solutiui est res diuina. est etiã in eo res siue nã elemẽtaris: ⁊ quãtũ ad hoc dixit saluãs ex virtutibꝰ sue nature. i. ex solutiuo saluat virtus elementaris que est nã cõis cõmixtio ⁊ ista virtus stat sicut mã siue organũ illi forme specifice quã dat celũ. Non intendimus aũt hic disputare de formis specificis de quibus prolixe diximus libro primo.

Dubiũ ꝑᵐ ¶ Scḋo dubitat: qꝛ si medicina dicit diuina: qꝛ agit a specifica forma ⁊ qꝛ saluat: ꝗ de multis alijs solutiuis ꝑter hieras poterit dici hoc nomẽ hiera. ¶ Dõm ꝙ verũ est: sed ꝑ ꝑ bonitatẽ hiere placuit antiq̄s hoc nomẽ hiera q̄busdã solutiuis nobilibus iponere cũ tñ posset dici de reubarbaro ⁊ agarico. nõ aũt de h̄ curare debemus. ¶ Cõsiderãdũ ẽt ꝙ hmõi vocabuli hiera alia dat expõ a Halla Albucasi. dicit. n. apud eũ hiera. i. amara: tñ apud Auicẽ. ⁊ Nicolaum hiera. i. diuina siue sacra: ⁊ picra. i. amara apud Nicolaũ ⁊ Seraꝑ. tracta. 7. 9. caꝑ. de alijs ergo nominibus non curamus.

¶ Et antiquitus quidem nõ fuerunt date in potu hiere nisi quoniam medici timebant ex malitijs solutiuorum simplicium sicut pulpe colloquintide ⁊ ellebori ⁊ aliorum. s. resistentibus ventro. Et cum volebant vti eis permiscebant eas cum facientibus penetrare ⁊ rectificantibus ⁊ bezahard donec ausi facti sunt in vsu eorum. Postea edomiti sunt in eis ⁊ acceperunt succũ eorum deinde ausi sunt in eis adeo donec acceperunt ea sicut sunt in pillulis.

¶ Hoc est quintũ dictũ de quo dubitatur: qꝛ dicit ꝙ antiqui timebant vsum solutiuoꝝ simpliciũ q̄lia sunt collog̃tida. ¶ Sed cõtra qꝛ si primũ solutiuũ fuit hiera ruffi: ergo nõ timuerũt collog̃tidã: qꝛ recipit in hiera ruffi vt apparet. ¶ Dõm ꝙ sermo iste tolerat duas expositiões. vna est ꝙ per hieras datas in potu antiquitus intelligimus hieras cões ⁊ faciles in q̄bus nõ recipit aliqḋ solutiuũ ꝓprie nisi aloes sicut hiera Gal. sumpta. 7. tera. ca. 11. ⁊ hoc statim ꝓ loco scribit. ⁊ per hierã ruffi tunc cognitã itelligamus hierã vniuersitatis quã statim descripsit quã affirmat medicoꝝ vniuersitas ⁊ iposuit eã Ruffo: qꝛ forsan prius Ruff. eã cõposuit q̄ Gale. fuit enĩ Ruffus medicus famosus ⁊ fuit ante. G. vt Raꝭ. primo cõtinen. caꝑ. 3. ⁊ Gal. in primo lib. 10. tracta. nõ ergo intelligamus hieram ruffi illã quã Aui. ifra describit. Causa aũt ꝓpter quã dabantur hiere dicte leues est quã Aui. assignat: qꝛ medici timebant de alijs solutiuis: hiera. n. solũ recipit aloẽ pro solutiuo ⁊ in eo est securitas: sed in pulpa colloquintide ⁊ elleboro est dubietas: ꝗ vtebantur hieris: ⁊ si volebant vti colloquintida ⁊ elleboro his vtebantur cũ cautela permiscẽdo cũ eis alias medicinas ꝯsolantes. Innuit ergo ꝙ etiã vtebantur alijs solutiuis q̄ hiera cõmuni: sed vtebant illis raro ⁊ cũ cautela: ⁊ in triplici mõ. s. permiscendo cuꝫ alijs ⁊ faciẽdo hieras fortes vel decoquẽdo vel pillulas faciendo. ¶ Scḋa expositio est ꝙ per hieras intelligimus solutiuas medicinas fortes cõpositas cũ alijs quas hieras cõtradistinxit simplicibus medicinis ⁊ est sensus ꝙ medici timebãt solutiua simplicia. s. sola: vnde timebant solã colloquintidã ⁊ solũ elleboꝝ ꝓpter earũ multã malitiã: coacti sunt ergo vti eis cõmixtis ⁊ istud cõmixtuꝫ vocat hiera: qꝛ agit a forma specifica ⁊ rectificat ⁊ saluat sine nocumẽto. ¶ Cõcepit aũt Aui. in hmõi solutiuis fortibus vt collog̃tida ⁊ elleboro tria nocumẽta que indigẽt correctione ⁊ mixtione aliarũ medicinarũ. ¶ Unũ nocumẽtũ est fixionis in partibꝰ stomachi vt apostemãt ⁊ vlcerant: quare cũ colloquintida miscetur gũmi dragagãti ⁊ dat sibi lenitatẽ ⁊ facilitatẽ descensionis: ⁊ quãtũ ad hoc dixit permiscebant eã facientibus penetrare. ¶ Scḋm nocumentũ est qḋ generaliter faciunt nutritiuis debilitando illa: ⁊ ideo cũ collog̃tida ⁊ similibꝰ miscent ea que ꝯfortãt nutritiua sicut. ꝟ. g. mastix ⁊ similia: ⁊ quantũ ad hoc dixit permiscebãt cuꝫ rectificãtibꝰ. ¶ Tertiũ nocumentũ est qḋ generaliter etiã faciunt cordi ⁊ principalibꝰ virtute venenositatis: ⁊ ideo miscent cuꝫ eis medicine cordiales siue tyriacales dicte bezarie vt crocꝰ spica ⁊ similia: ⁊ q̄tũ ad hoc dixit permiscebãt cũ bezahard. i. medicis resistẽtibꝰ veneno. Tu aũt sic potes te extẽdẽ in sermone de ꝯseruatione alr ꝯsolatiõe medicinarũ solutiuaꝝ ꝭm ꝭmonẽ Meꝭ. in hoc. Cũ ꝗ medici posuerũt medicinã solutiuã ex collog̃tida ⁊ elleboro ⁊ similibꝰ cũ medicis ꝯsolãtibꝰ modis ꝑdictis fecerũt solutiuã medicinã rectificantẽ ⁊ diuinã: ⁊ ideo vocauerunt illam hieram.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Dubitatur qꝛ Aui. videtur ꝙ sit securior vsus colloquintide ⁊ ellebori ⁊ similiũ cũ ponunt in hieris q̄ cũ ponunt in decoctionibus ⁊ pillulis. Nã post vsum hierarũ venerũt ad decoctiones: deinde ad pillulas. Huius ꝯtrariũ ꝓbat. Nã sumere res in decoctiõe est sumere earũ virtutes sine corpore que virtus est debilior. Qḋ ꝓbatur primo: qꝛ de solutiuis maior dosis datur in decoctione q̄ in substãtia: vt apparet ex capitulis Meꝭ. Scḋo qꝛ Auic. 4. cañ. fen. prima de cura tertiane nõ pure cõparãs medicinã compositã ex substantia medicinarũ ad eã que fit pro illarũ decoctione dicit. de decoctionibus ꝟo parũ fortasse nõ facit aliquid. Amplius nõ videtur pillule esse fortiores hieris reliquis paribus: qꝛ illud idem qḋ est hiera trociscata vel facta elũm cum melle est pillule si sic informentur. ¶ Dõm primo ꝙ Aui. nõ innuit hic ordinẽ maioris vel minoris timoris in vsu hierarũ decoctionũ ⁊ pillularũ: sed solũ ponit illud qḋ ꝯtingit antiquis: ⁊ est ꝙ cũ dubitauerũt vti sola colloquintida solo elleboro ⁊ similibus inciperũt cõponere eas cũ alijs medicinis ⁊ fecerunt hieras: ⁊ cũ assecurati sunt in hoc doctrinati sunt facti siue docti ⁊ decoquendo ⁊ pillulãdo etiã sunt vsi illis: vnde fecerunt decoctiones solutiuas ⁊ pillulas. ¶ Uel dõm ꝙ decoctiones colloquintide ex sola colloquintida vel cũ paucis rebꝰ ꝯsolantibus sunt maioris periculi q̄ hiere in quibus ponitur colloquintida cũ multis medicinis consolantibus: ⁊ sic Aui. videt intelligere cũ dixit a deo donec acceperunt ea sicut sunt in pillulis.

¶ Sciat

¶ Sciat ergo medicus q̄ hiere magis sunt salue q̄ decoctiones ⁊ pillule. Et nō dimittuntur propter maliciam suam: imo propterea q̄ excusant ab eis: ⁊ ꝓpter consuetudinem malam. Et quoniam ipse non trahūt ex longinquo sicut decoctiones ⁊ pillule.

¶ Hoc est sextū dcm̄. Dicit q̄ hiere sunt magis salue ⁊c̄. Scđo iō sunt dimisse nō q2 sint male: sed q2 excusant ab hominib9 ꝑꝑ malas ꝯsuetudies. s. in delitys: vnde nolūt assumere res amaras: ⁊ q2 non trahunt a longinquo vt decoctiones ⁊ pillule.

Dubm 3m ¶ Ad cōplemētū ergo eoꝝ que diximus in p̄cedenti ꝑticula: dubitat̄ vtrū hiere sint magis salue q̄ decoctiones ⁊ q̄ pill'e. Videt̄ q̄ nō: q2 ille eedē res que possunt poni in hiera possunt poni in decoctione ⁊ pillulis. Amplius ifra trac. 9° ponunt̄ decoctiōes que sunt leuiores q̄cūq3 hiera: q2 nō recipiūt aliqđ solutiuū: iterū ponunt̄ ibi pillule leuiores q̄ hiera vt apparet cōsiderāti. sil'r pillule alefeniati Mes. sunt leuiores hiera q̄cūq3. In ꝯriū Aui. Iā apparet vnus modus soluēdi. per decoctiones itelligit potū factum ex medicis fortib9 paꝝ ꝯsolatis ⁊ sic per pillulas: ⁊ iste sunt fortiores q̄ hiere que vel sunt leues vt hiera vniuersitatis: vel sunt fortes sed valde ꝯsolate vt hiera ruffi. Alter modus soluēdi ē qđ forsan in lingua eoꝝ est in vsu q̄ ꝑ decoctiōes itelligebāt ꝺcoctiones fortes: ⁊ ꝑ pill'as itelligebāt pillulas ēt fortes vt cochias fetidas: s3 ꝑ hieras itelligebāt hieras leues sic̄ hiera. G. ⁊ tūc notū ē.

Dubm 4m ¶ Dubitat̄ 2°. vtrū hiera trahat ex lōginquo sicut ꝺcoctiōes ⁊ pillule. Videt̄ q̄ sic: q2 hieralogodion trahit ab vltimis extremitatib9: vt Aui. statim ponit. In ꝯrium Auic. Solō vna in h̄ est valde leuis q̄ per hieras itelligat hieras vniuersitatis qualis est hiera Gal'. 7. terapē. caꝑ. 11. ⁊ que statim dicet̄ ⁊ est debil'r soluēs. Et q̄ de hac itelligat apparet cū dicit q̄ dosis de hieris est vsus ad q̄tuor aureos. s. ʒ. vj. vel circa. ꝑ decoctiōes aūt itelligit fortes medicinas bibitas ⁊ ꝑ pillulas fortes pill'as. Vel dicem9 q̄ ꝑ hieras itelligit hierā cū aloe: vt hierā Gal'. vel hierā collogntide que est hiera ruffi: ⁊ nō itelligit hierālogodion. Nomen aūt hiere sup has duas ꝑ̄ cecidit: vt Seraꝑ. 7. tractatu breuiary. ca. 9. Per pillulas aūt itelligemus pill'as scamoneatas: ⁊ per ꝺcoctiōes itelligemus eas que recipiūt hel'm collogntidā ⁊ similia: sed manifestū ē q̄ hiera aloetica nō euacuat a lōginquo. hiera ēt collogntide ruffi nō sic eūat a lōginquo sicut pillule scamoneate cū collogntida: et decoctiōes ēt elleborice. hiera eni ruffi nō accipit ita fortes medicinas sic̄ pill'e ⁊ ꝺcoctiōes dicte. Tertio mō possem9 gn̄ali9 rn̄dē dicēdo q̄ medicine solutiue ex forma in qua fiūt ⁊ dant̄ sortiūtur diuersos effectus. ꝯ. g. datur turbith in forma el'i sicut cū ex eo fit hiera cū melle dat̄ ēt in forma pillulata: ⁊ dat̄ in forma potabili dissoluēdo cū aliqua decoctione siue decoquēdo: ⁊ datur in forma trazee. s. pulueris. Si eni hiera nō cōponatur cū melle iudiciū de ea est sicut iudiciū medicine solutiue date in forma pulueris vel forma potabili. Dicamus ꝯ̄ sermonē vsitatū qđ est medicine solutiue que dant̄ pillulate trahūt plus ex lōginquo: ⁊ h̄ q2 pillula multū morat̄ in stomacho: ⁊ q2 dura ⁊ q2 ro. tarde dissoluit̄. Medicine ēt solutiue que cōponunt̄ in forma potabili: ita q̄ icorporent̄ cū aliquo liq̄do. s. aqua: ⁊ hoc cōmiscēdo vehemēter: ⁊ ēt ꝺcoquēdo satis trahūt a lōginquo q2 aqua dat illis vigorosā penetrationē: vnde virtus illoꝝ fortis trāsit ꝯsus venas cōes: ⁊ cito trāsmittitur aliter trāsmutat̄ inq̄tum requiritur a stomacho. Medicine autē in forma el'i viscosi date que ēt fiunt cum melle iuiscant̄ in stomacho ⁊ inuiscant̄ in meseraicis ⁊ oppilant ibi ⁊ in itestinis vt dicet̄ de hiera cū melle: ⁊ ideo nō trahunt a lōginqno: ⁊ forsan hoc voluit Aui. cū dixit: q̄ hiere nō trahunt a lōginquo sicut ꝺcoctiones ⁊ pillule. Medicine aūt que dantur in forma ꝯfectionis dure. s. facte ex zucharo per ꝺcoctionē idurato forsitan q̄ approꝑinquāt in iudicio pillulis: ⁊ que dant̄ in forma pulueꝝ sine potu. nā potus faceret eas appropinquare iudicio medicinaꝝ potataꝝ que dicunt̄ ꝺcoctiōes: siue sint ꝺcoctiōes siue ipositiōes medicinarū cū re potabili: ⁊ iam iudiciū hiere si potatur est aliud a iudicio eius si nō potat̄: ⁊ hec sunt iudicia extimatiua. Oēs aūt predictas anxietates tollit responsio supra dicta. s. q̄ vel hieras itelligit hieras vniuersitatis q̄s cōparat ad pill'as ⁊ decoctiones fortes.

bm 2m

¶ Et dosis de hieris est vsq3 ad. iiij. aur̄.

¶ Hoc est 7m dictū ⁊ pōt intelligere vsq3 ad q̄tuor aureos icipiendo a minima dosi hieraꝝ fortiū que fit. ꝯ. g. ʒ. j. vsq3 ad q̄tuor aur̄. ⁊ fit aur̄. ʒ. j. 5. ⁊ intellige de hieris leuibus factis cū melle ⁊ pōt intelligere vsq3 ad aur̄. iiij. idest dentur circa. iiij. aur̄. ⁊ tunc est sermo de solis hieris leuibus factis cum melle.

¶ Et quādoq3 proijciunt super eas salemasse.

¶ Hoc est 8m dcm̄. Salemasse est sal cōe vsuale ⁊ iuuat in deponēdo mās a stomacho ⁊ in intestinis quas mouet hiera. Cū ergo estimas hoc indigere pone de sale ꝺm quātitatē a te arbitratā. Et aly etiā modi salis ꝑn̄t imponi ꝑꝑ alia iuuamēta que sūt in illis. ꝯ. g. volo iuuare in euacuādo mel'iam ponam salem indum ⁊c̄.

¶ Et magis ꝯueniēs cū quo in potu dant̄ ē aq̄ epithimi cū passulis mūdatꝭ ꝓprie ꝺ3 ꝺscriptionē quorūdā eoꝝ. ¶ Qđ. ℞. epithimi. ʒ. iiij. passulaꝝ mūdataꝝ. ʒ. x. mirabolanoꝝ nigroꝝ mundatoꝝ. ʒ. j. sticados. ʒ. iij. aq̄ lib. iiij. aniuden mūdati lib. 5. det̄ ad potādū in ieiuno. Et ꝯsequēter detur seminis altee. ʒ. j. seminis citruli. ʒ. 5. cum pauco oleo nucis ⁊ aqua tepida.

¶ Hoc est 9m dcm̄. Dubitat̄ an cū aq̄ vel decoctione aliq̄ det̄ hiera. Videt̄ q̄ cū aq̄ ꝺm Gal'. 7. teraꝑ. ca. 11. ⁊ ꝺm Nicolaū vr̄ q̄ cū melle ⁊ aqua. Aui. sequēti caꝑ. vr̄ q̄ cū ꝺcoctione. Dōm q̄ diuersificat̄ datio hiere cū alio ꝺm diuersas itētiōes de qb9 magis vsitate sūt. Prima ei9 dulcoratio ⁊ dat̄ cū aqua mellis. Scđa vigoratio eius in eūone ⁊ dat̄ cū decoctiōe epithimi ⁊ mirabolanoꝝ nigrorū si vis iuuare eūonē flegmatis. Tertia intētio est appropriatio ad aliq̄ ꝑtē: sicut cū decoctiōe nucis muscate vel sticados cū vis q̄ plus a capite euacuet: ⁊ cū decoctiōe endiuie si volumus q̄ ab epate: ⁊ sic de alys. Quarta itētio ē rectificatio malitie q̄ timet̄ ab ea vel post eā sic̄ dat̄ cū aq̄ pura timore iflāmatiōis: datur etiā post eā semē altee: ⁊ semē citrulli timore caloris ⁊ mordicatiōis q̄ ꝑn̄t relinq. ⁊ oleū onfacinum iuuat i ꝺponēdo ⁊ nō debilitat stōchū: vt 3° lib. fen. 13. caꝑ. de destructione appetitus.

Dubm 5m

¶ Et cib9 trib9 dieb9 sit zibrabegi cū aq̄ cōmixta.

¶ Hoc est 10m dcm̄. ⁊ est modus cibi de carnib9 laudabilib9 vt gallina ⁊ ponit̄ in lib° peregragrizelis vel ꝯsus finē cū aq̄ mixta. s. vino vel zuccharo ad ꝯfortādū. ¶ Cōsiderādum q̄ Galla Albucasis vult q̄ hiera sepeliat̄ in ordeo sex mēsib9: ⁊ q̄rit ex hoc icorporationē ⁊ fermētationē: ⁊ dicit q̄ d3 cōfici in mēse Juny vel July: q2 tūc semina ⁊ alia ex qbus cōponitur sunt perfecta: ⁊ ideo ex calore aeris ⁊ frigiditate fit quedā tēperies: sed nō debet poni in frumento quia calore aeris ⁊ frumenti corrumperetur. Tu autē ex hoc accipias generale documentum ad alias confectionis: vnde ⁊ supra Aui. quasdam medicinas in ordeo docuit sepelire.

HIerapigra. s. amara. Hec ē hiera de aloes ⁊ associat̄ ei cinamomū ꝑꝑ subtilitatē suā ⁊ iuuamētū qđ facit viscerib9 ⁊ stōcho ⁊ mastix simil'r ⁊ vt cōseruet: ⁊ simil'r cassia ⁊ crocus ꝑꝑ digōnē ⁊ ꝯfortationē cordis ⁊ stōchi. Et fortasse croc9 facit icurrē i ea dolorē capitꝭ: q̄re op3 vt mioret̄ pōdus ei9 aut expellat̄. Et assaꝝ qm̄ inest ei adiutoriū ad sol'onem faciēdā ⁊ precipitationē humiditatū. Et q̄nq3 ponuntur loco eius cubebe ⁊ sunt subtiles: ⁊ carpobalsamus ⁊ xylobalsamus ꝑꝑ confortationem stomachi ⁊ resol'onem ⁊ albezabarati. Et de hoib9 sunt quidam qui ponunt in ea florem squinanti: quare ꝓhibet rasuram que timet̄ ex aloe ⁊ rosas vt expellāt malitiam caliditatis aloes a stomacho ⁊ capite.

¶ Auicēna hoc loco ꝑmissis documētis vult ꝺscribere hieras. Et primo hierā cōē leuē q̄ vocat̄ hiera de aloes siue hiera vniuersitatis. Secundo alias hieras ⁊ theodoricon. ibi (Hieralogodion.) Pria in duas. Prio ꝑmittit q̄dā. Scđo ponit hiere hui9 iuuamēta ⁊ descriptionē. ibi (Descriptio āt.) Prio ꝯificat̄ hāc cōpōnē ōn̄dēdo de vnaquaq3 re que ponit̄. s. ad quā itētionē. Scđo ostēdit diuersitatē que cadit in positiōe mellis ⁊ aloes. ibi (Et q̄nq3.) Tertio ostēdit opōnē hiere. ibi (Et hiera q̄dē nō est res.) ¶ Cōsiderandū q̄ ꝑ h̄ qđ dicit hiera de aloes itelligit q̄ principalis medicina que ibi ponit̄ est aloes: ⁊ iō est basis. Alie aūt medicine ponunt̄ vt iuuēt ⁊ nō dixit virtutē aloes: q2 vult q̄ tu itelligas ex capl'o suo. Placuit aūt sibi de alys simplicib9 leuiter expedire ⁊ dicit q̄ cinamomū ⁊c̄. subtilitas eius iuuat in subtiliādo medicinas. Nam aloes debiliter solueret nisi eēt iuuamētū aliaꝝ medicinaꝝ. Juuamētū ⁊c̄. Mastix ꝯseruat nec ab aloe purgat̄ ēt appropriat̄: ⁊ sil'r cassialignea est subtiliatiua ⁊ crocus ⁊c̄. Cōtra. q2 destruit appetitū vt scđo cañ. Dōm q̄ ꝯfortat digestiuā. Et carpobalsamū ⁊c̄. Albezarati. i. cordialitatē: nō q2 idigeam9 ꝑꝑ aloē: s3 vt hec hiera sit ꝯfortatiua: ēt q2 eūo quodāmō ꝺbilitat. Cū ꝯ̄ assumas ꝯtutē medicinaꝝ aliaꝝ q̄ ponunt̄ in hiera ipe ꝯsolāt aloē. Nā in aloe ē tarditas opōnis ⁊ iuuat in h̄ cinamomū ⁊ medicine subtiliatiue: est ēt in ea q2 nō extēdit suā operationē ⁊ iuuāt ⁊ illemet medicie: est ēt in ea timor de apertione venaꝝ ⁊ iuuāt mastix ⁊ rose: est ēt timor de calefactione ⁊ ponit̄ Rosa 9° caꝑ. de doloribus.

¶ Et qñq₃ fermētatur cū tanto melle quātū est: ⁊ quādoq₃ est sicca nō fermētata. Ego vō informo de ipsa puluerizata trociscos cū aq̄ bdellij ⁊ exicco eos ī vmbra ⁊ vtor eis. nā īuenio illō magis vltimū ꝙ̄ aliud.

¶ De quantitate mellis supra diximus cap̄. de tyriaca.

Dubiū 6ᵐ — Primo — ¶ Deinde queraẽ. s. vtrū hiera cōposita cū melle sit magis solutiua ꝙ̄ sine melle. ⁋ Uideẽ ꝙ melle cōposita magis subducat: q̄ relīq auctores sic docēt eā cōponē vt apparet in cōiorib⁹ antidotarijs. hoc āt nō fit nisi vt potentius soluat cū hiera cōis sit de se ðbilis. Scđo — Ampli⁹ Gal'. 7. terap̄. 11. ca. Reliquū ibi dic̄ ꝙ q̄dā recōdūt hᵒ pharmacū resumētes. i. icorporātes illō dispumato melle: ⁊ dic̄ ꝙ magis subducit. Tertio — Ampli⁹ Aui. 3ᵒ cañ. fen. 13. ca. de cura malaꝝ cōplōnū stōchi cū mā. dic̄ ꝙ hiera cōmixta cū melle est plurime solōnis ex modis diuersis: q̄m est plīm remanēs ī stōcho: arguit igiẽ sic Aui. mel facit plus remanē in stōcho hierā: ḡ plus soluit. añs vꝫ notū: q̄ ꝑ mel q̄ñ īuiscaẽ ibi fit sil' cū alijs medicis q̄ðdā viscosū: nō abstergit mel tūc taliter qual'r faceret eliq̄tū. ꝯñtia ꝓbaẽ q̄ pill'e iō plus soluūt ꝙ̄ alie medicīe: q̄ plus moranẽ vt cōiter cōcediẽ: ⁊ sumiẽ ab Aui. 3ᵒ cañ. fen. 1. cap̄. de canonib⁹ gñalib⁹ curationis egritudīs capitis. Quarto — Ampli⁹ ꝟtus aloes cōfortaẽ ꝑ medicinas cal'as vt sumiẽ ex capl'o de aloe: ḡ ꝯfortabiẽ ꝑ mel. In oppᵐ — ⁋ In ꝯ̄riū sumiẽ ab Aui. hic q̄ iformat troc. ⁊ īuenit magis vltimū. s. in effectu eūonis: q̄ hᵒ queriẽ. Ampli⁹. Aui. 3ᵒ cañ. fen. 13. ca. ꝑallegato dic̄ loquēs de hiera cū melle. Mel frāgit de fortitudīe eius aliq̄d in ꝯfortādo ⁊ purgādo. ⁋ Dicam⁹ vt al's dixim⁹ ꝙ vna medicīa pōt dici magis solutiua ꝙ̄ alia q̄nque modis. Uno mō q̄ plures spēs eūat humoꝝ sicut turbith: q̄ eūat chol'a₃ ⁊ flegma ē medicīa magis solutiua ꝙ̄ cartamus: q̄ solū eūat flegma. Scđo mō q̄ vehemēti⁹ eūat sicut scamonea ē magis solutiua ꝙ̄ reubarbaꝝ: ēt scamonea vigorosa est magis solutiua ꝙ̄ scamonea ðbilitata ⁊ rep̄ssa. Tertio mō q̄ longiori tp̄e durat sua solō sic̄ medicīa que duob⁹ dieb⁹ vel tribus oī die solueret posset dici magis solutiua ꝙ̄ ista q̄ vna die sola solueret. Quarto mō aliq̄ medicīa dꝛ magis solutiua alia: q̄ pluribus modis soluēdi euacuaret vt ista q̄ eūat cōprimēdo ⁊ exsoluēdo diceret ꝺm hᵒ magis solutiua ꝙ̄ ista que eūat solū exsoluēdo vel solū cōprimēdo. Quinto mō: q̄ a remotiorib⁹ ꝑtib⁹ eūet. Dicam⁹ ēt ꝙ principale solutiuū in hiera cōi ē aloes: nō tñ solū solueret tantu₃ ꝙ̄tū facit auxilio medicīaꝝ subtiliātiū ⁊ habilitātiū sibi mā₃ vt sumiẽ ex capl'o de aloe. ⁊ 6. de regi. sani. soluit āt forti⁹ nō lotus ꝙ̄ lotus. Soluit āt efficacius per ꝑtes suas subtiles q̄s lotio diminuit vel remouet. Dicam⁹ ēt ꝙ hierā cū melle possumus cōparare ad solū puluerē hiere nō īformatū alia forma trociscata vel pillulata. Et possum⁹ cōparare ad hierā trociscatā cū bdellio. Dicam⁹ ḡ ꝙ si deẽ solus puluis hiere cum melle: q̄ hiera sit ꝯfecta cū melle min⁹ soluet cu₃ melle ꝙ̄ sine melle debili⁹ soluet sic̄ dicebaẽ in 2ᵒ mō q̄ est verior modus dicēdi aliq̄ medicinā debilius vel fortius alia soluē: iō ⁊c̄. q̄ mel debilitat ꝟtutē aloes: ita ꝙ forsan non soluat attrahēdo: vt Aui. ponit 2ᵒ cañ. ca. de aloe. ⁊ Meẽ. in eodē ca. Est igiẽ veꝝ ꝙ hiera soluit ꝑncipal'r ꝑ aloem: aloes ḡ cū melle minus soluet: ⁊ hoc mō loquebaẽ Auic. 3ᵒ cañ. fen. 12. cū dicebat. mel frangit de fortitudine eius in purgādo: ⁊ etiā ꝯfortādo q̄ obtūdit stipticitatē eius. ⁊ multo magis erit solutiua hiera sine melle si ex ea fiūt trocisci vel pill'e cū bdellio: q̄ de bdellio nō īuenim⁹ ꝙ destruat virtutē aloes: sic̄ īuenimus de melle: ēt q̄ trociscatio facit appropinquare ad nā₃ pillulaꝝ: vñ trocisci sumpti nō ordīate triti magis moranẽ in stōcho: ⁊ sic magis soluūt: accidit ꝑ hāc remanētiā in stōcho ꝙ hiera trociscata vel pillulata ad lōgingores ꝑtes extēdit suā oꝑōnē: sicut sumiẽ a Meẽ. cap̄. de aloes. ¶ Sed cadūt hic tres dubōnes. ¶ Prima quare mel frāgit ita ꝟtutē solutiuā aloes. ⁋ Rñdet Albert⁹ q̄ mel sui cal'itate resoluit virtutem aloes: ⁊ ēt aliaꝝ medicinaꝝ. ¶ Cōtra. q̄ assaꝝ ⁊ carpobalsamum nō min⁹ hᵒ faciunt. ⁋ Dicam⁹ ꝙ hᵒ forsan est ꝓprietas. Uel dðm vt imagior ꝙ mel sui viscositate ⁊ dulcedīe remouet acuitatē ꝑtiu₃ acutaꝝ aloes ꝑꝑ q̄s soluit. ꝙ enī viscosa dulcia hᵒ faciāt est certū. ⁋ Sed tu diceres bdelliū q̄ viscosu₃ hoc faceret: solō poniẽ de eo paꝝ ⁊ dissoluiẽ in aq̄: ēt cū sua viscositate iuuat in dissol'one medicinaꝝ vt apꝑet ex suo cap̄. ¶ Scđa dubitatio ē ꝑ quē modū hiera sit magis solutiua an exhibita ꝑ os vel iniecta ꝑ clystere. ⁋ Dicēdū ꝙ calor stōchi est ille q̄ medicinā regulat in sui pñᵒ. i. in corpore medicine a quo ichoat euaporatio ꝑ corpus. calor aūt itestinoꝝ nō sic: īmo solutiua ꝯfundunẽ in itestinis ⁊ miscenẽ sup̄fluitatib⁹ ꝓprie in īferiorib⁹ itestinis: ⁊ iō nō sic reducunẽ ad actū. signū huius: q̄ multa ꝙ̄titas solutiui in clysteri nō tātū facit ꝙ̄tu₃ facit pauca sumpta per os. Regulat ḡ ⁊ reducit ad actū ꝯuenientē₃ calor stōchi medicinā solutiuā. que igiẽ precipitaẽ inferius nimis cito nō oꝑatur efficaciter. que aūt sup̄flue figitur ⁊ nō ꝑmutaẽ finaliter ꝑducit ad accñtia mala. que aūt remanet remanentia excludēte lapsum ⁊ p̄cipitationē nimis festinā illa magis oꝑaẽ ⁊ ad lōginqua suā oꝑationem extēdit plus cooꝑando. ¶ Tertia dubitatio: q̄ cū mel faciat morari hierā in stōcho: vt dixit Aui. ḡ ex hoc magis soluit. ⁋ Dðm p̄ᵒ ꝙ hic sunt duo ꝯ̄ria. Na₃ mora facit illam magis solutiuā: sed remissio acuitatis aloes facit illā solutiuā minus. Ergo dicemus ꝙ plus debilitaẽ in soluēdo ꝑ remissionē acuitatis aloes per mel ꝙ̄ iuueẽ ꝑ remanentiā in stōcho per mel. Uel dðm ꝙ illa remanētia nō īdiget hiera vt magis soluat: q̄ si datur in forma pulueris vel trocisci remanet ꝙ̄titas que sufficit ad vigorose soluēdū. ⁋ Scđo dico ꝙ l₃ hiera cū melle debilius soluat ꝙ̄ hiera sine melle: tñ pōt dici magis solutiua: q̄ plurib⁹ modis. Nā soluit oīb⁹ modis q̄bus soluit hiera sine melle: l₃ debilius ꝑ aloe₃ imp̄ssum a melle: ⁊ cū hᵒ soluit abstergēdo ꝑ mel: q̄ mel abstergit: ⁊ ꝓprie cū inuenit mās p̄paratas duci per vētrē ⁊ ꝓprie crudu₃: vt. A. scribit 2ᵒ cañ. Et itelligit hoc Meẽ. ca. de aloe. cū dixit. aloes mixtū cū melle est maioris sol'onis ⁊ minoris actionis: ⁊ est maioris abstersiōis. ⁋ Sed tu diceres: q̄ñ stāt ista sil' ꝙ mel abstergat ⁊ facit morari hierā in stōcho. Dðm ꝙ l₃ mel cōmixtū cū alijs specieb⁹ nō sic cito labatur sicut si esset dissolutū cū aqua: tñ cū hᵒ abstergit hoc. Dicamus ḡ ꝙ abstergit l₃ tarde. ⁋ Tertio dico ꝙ hiera cū melle pōt dici magis solutiua: q̄ diutius remanet sua operatio. sicci enī pulueres sumpti cū aq̄ cito resoluunẽ a calore: iuiscati aūt cū melle plus moranẽ: ḡ hiera cu₃ melle dꝛ magis solutiua ꝙ̄ sine melle: ⁊ q̄ plurib⁹ modis soluit: ⁊ q̄ pluri tp̄e durat sua oꝑatio: vt dicebat tertius ⁊ quart⁹ modus: ⁊ hᵒ dixit Aui. hiera est plurime sol'onis ex modis diuersis: q̄m. i. ⁊ q̄m est plīm remanens in stōcho: ⁊ sic loq̄tur. G. 7. terap̄. In p̄ᵒ autē mō nō sunt cōparabiles: q̄ quos humores cū melle euacuat: eos eūat sine melle. In 5ᵒ aūt mō posset dici: ꝙ ēt in forma pulueris a lōginquiorib⁹ ꝑtibus eūant: q̄ l₃ plus moreẽ cū melle: est tñ eius virtus debilis: que ad lōginqua vadēs ðstruiẽ: sic̄ l₃ cassiafistula multū staret in stōcho: nō tñ ꝑueniret cū īpressiōe ad mās iūcturales. puluis autem solus hiere sufficiēter moraẽ ⁊ est vigorosior: ⁊ iō sua virtus magis ad extrema ꝓtēdit. Est ergo hiera sine melle melior: vt dic̄ Gal'. tñ lasciuia amaritudinē euitās ⁊ auaritia ꝯseruatiōis ei⁹ facit illā cōponi cū melle: nisi q̄s vellet dicē ꝙ cū melle fermētaẽ ⁊ acq̄rit nouā formā specificā faciētē notabiles effect⁹ p̄ter simpliciū virtutes: q̄ð tñ nō īuenimus ab auctoribus dcm̄: l₃ q̄ñq₃ īuenim⁹ ꝙ ipsa pōt fermentari. Cōtraria sunt soluta ꝯsideranti. Dicit post.

¶ Et fortasse bdellium est fere pars vna.

¶ Cōsiderādū ꝙ bdelliū h₃ multā ꝯueniētiā cū aloe in adiuuādo et rectificādo aloem: ⁊ ideo q̄ñ fiūt trocisci cū puluere hiere non est imaginādū ꝙ accipiaẽ paꝝ bdellij: ⁊ dissoluaẽ in aq̄: ⁊ cū illa fiant trocisci: sed accipiẽ de bdellio ꝙ̄titas sufficiens. ⁊ si eēt vna medicina cōponens hierā accipiatur de eo quātum de cīnamomo vel quātum de cassialignea: ita ꝙ sit pars hiere sic̄ quelibet alia medicina addita ipsi aloe: ⁊ hoc est q̄ð dicit. fortasse est pars vna.

¶ Et antiqui q̄dem diuersificati sunt in quantitate rectificationis aloes. Sūt enī de eis q̄dā qui ponūt pōdus medicinaꝝ sextuplū ponderis aloes ⁊ de eis sunt qui octuplum ⁊ addunt ⁊ minuunt.

¶ Hic ostēdit diuersitatē in pōne aloes: ⁊ hᵒ est q̄ð dicit diuersificati sunt in ꝙ̄titate rectificatiōis. i. recte cōpōnis aloes. Sūt enī. tolerat duas expōnes. Unā q̄dē ponūt pōdus medicīaꝝ sextuplū vel octuplū respectu aloes. s. q̄ sit sexta pars vel octaua respectu eius q̄ð est de aloe vel eꝯ̄. Tu aūt vide Serap̄. qui docet ponē vel 80. vel. 100. vel. 120. aureos aloes ⁊ aliaꝝ medicinaꝝ sex auẽ. ꝓ q̄libet. Et Gal'. innuit sexto de regimine sanitatis. Gal'. aūt 7ᵒ terap̄. ca. 11. ponit de vnaquaq₃ medicinaꝝ. vj. ℥. de aloe ꝟo cētū. ℥. ¶ Est ergo in hᵒ ꝯsiderandum ꝺm ꝙ vis hiera₃ magis vel minus fieri solutiuam: ⁊ ꝺm ꝙ vis eam magis esse solutiua₃ plus adde de aloe: stat ergo in iudicio tuo estimatiuo: ⁊ ideo dixit addunt ⁊ minuūt i. quidam ponunt plus ⁊ quidam minus.

¶ Et iterum q̄ñq₃ accipiunt ip̄m ex abluto q̄ð est debilius soluēs ⁊ magis ꝯueniēs calefacto ⁊ febriēti: ⁊ nō dant ip̄m in potu omni febriēti: īmo ei cuius febris est leuis. Et de eis sunt qui accipiūt de aloe nō abluto ⁊ est fortius soluēs: sed est magis nociuū febrientibus: ꝙ̄uis de eo sumant in potu q̄dā ⁊ nō noceat eis.

¶ Hic est sermo Gal'. ibidē ⁊ Meẽ. de ꝯsolatione. ⁊ causa est: q̄ lotio remouet ꝑtes acutas ⁊ remanēt ꝑtes stiptice: ḡ minus soluit aloes lotū: sed magis aggregat ⁊ vnit cōfortat ⁊ calefacit min⁹: ḡ magis ꝯuenit febricitātib⁹. Ecōtra est aloes nō lotū: tñ q̄dā febrientes sumpserūt istō ⁊ nō sunt lesi: ideo fuit magis iuuamētū pro euacuatione cholere ꝙ̄ nocumētum pro inflāmatione: vel q̄ stomachus ⁊ intestina non ꝓportionabantur reliquis mēbris.

¶ Et hiera q̄dē nō est res festinās in sol'one: īmo eius

solō

ſolō fit cū facilitate ⁊ paulatim ⁊ cū tarditate. Et fortaſſe efficit opōnē ſuā in die ſecūdo: ⁊ nō eſt iteꝝ eius ſolō cuʒ attractiōe ex lōginquo: imo nō ſoluit niſi illō cui obuiat ⁊ cui cōmiſcet̃ ex ſtōcho ⁊ iteſtinis. Et longinquoꝛ terminus ſue attractiōis eſt ꝑs epatꝭ abſqꝫ venis. Deſcriptio autē cognita vniuerſitatis eſt hec deſcriptio que ↄfert ad humiditates gn̄atas in capite et ſtōcho ⁊ doloꝛes iūcturaꝝ ⁊ colicā ⁊ toꝛturā ⁊ grauitatē lingue ⁊ mollificationē mēbꝛoꝛum. ¶ Cuius hec eſt ꝑmixtio. ℞. maſticis ⁊ cinamomi ⁊ aſſari: ⁊ ſpice et carpobalſami ⁊ croci ⁊ xylobalſami ⁊ caſſie: oīuʒ ana pōdus. ʒ. j. aloes ſublimis duplū medicinarum: tere et cribella: ⁊ ſit doſis itegra. ʒ. j. cū melle ⁊ aq̄ tepida.

¶ Ratio eſt: qꝛ aloes qđ eſt baſis leuiter ⁊ tarde ⁊ paulatiʒ ſoluit. leuiter: qꝛ ſine accidentibus: paulatim quia non impetuoſaʒ ⁊ magnam ſimul facit fieri aſcellationem: tarde qꝛ moꝛatur quandoqꝫ ad ſecūdam diem: ⁊ hoc eſt totum de ſui natura.

Dubm̄ 7m ¶ Dubitat̃ qꝛ dicit ꝙ nō eūat niſi mās qbus obuiat ⁊ cui cōmiſcet̃ in ſtōcho ⁊ iteſtinis: ⁊ lōgioꝛ ꝑs eſt epar abſqꝫ venis. ſ. poſt epar. Et idē ſenſit Gal. 7. terap̄. cap̄. 11. ¶ Cōtra. qꝛ aloes euacuat a capite. ſubtilis eni ꝑs eius venit ad neruos oculoꝝ ⁊ mūdificat illos: vt Halya. 2° practi. cap̄. de aloes. Amplꝰ ſtatim Auicen. ponit ꝙ hiera iſta ↄfert ad humiditates gn̄atas in capite ⁊ ad doloꝛes iūcturaꝝ ⁊ mollificationē mēbꝛoꝝ: ergo virtus ſua trahit ex lōginquo. ¶ Dōm ꝙ hiera iſta nō extēdit ſuā oꝑationem ſolutiuā poſt epar: ga vſqꝫ ad meſeraicas. rō qꝛ aloes talē hʒ opōnē. Si ḡ cōferat humiditatibꝰ cerebꝛi ⁊ mēbꝛoꝝ eſt hoc duplr̄. Primo quia radix illaꝝ pōt eē ſtomachus. Scđo per viā ↄfoꝛtatiōis ⁊ exiccationis nō per viā actiōis. ¶ Uel poſſumꝰ dicē ꝙ manifeſte ⁊ efficaciter ſua oꝑatio eſt circa ſtōchū ⁊ iteſtina ⁊ meſeraicas: occultius tn̄ ⁊ debiliter eſt circa caput ⁊ alias ꝑtes. ¶ Uel dōm a ꝑtibꝰ ſtomachi īfra nō oꝑatur niſi vſqꝫ ad epar: ſed ꝟſus ſurſuʒ pōt oꝑari in capite. Un̄ Meſ. dicit de aloe ꝙ mūdificat caput ⁊ ſtomachuʒ de flegmate ⁊ cholā. ¶ Uel dōm ꝙ cōis doſis aloes eūat a ꝓpinquis ſed magna a toto: vt Serap̄. 7. alr̄ de ſimplicibꝰ. cap̄. de aloe. ⁊ ſic eſt de hiera. ¶ Deſcriptio aūt vniuerſitatis. i. vulgi vel cōmunis oībꝰ. Que dicit de effectibꝰ iā declāta ſunt. Ponit aūt Auicē. ſupꝛa eas medicinas quas Gal. poſuit duas. ſ. carpobalſamū ⁊ caſſiaʒ ligneā. Aloes ſublimis alš ſuccotrini qđ eſt melꝰ apud Auic. Halyab. vō videtur magis laudare epaticuʒ. Et dicemus ꝙ epaticū magis eſt ſolutiuū q̄ ſuccotrinū: tn̄ in alijs nō ſic eſt bonum. ¶ Cōſidera tamē ꝙ quādoqꝫ ſuccotrinū dicit̃ epaticū ꝑꝑ bonitatem coꝛpoꝛis: qꝛ aſſimilatur epati in coloꝛe quā conditionem ſibi Meſ. iponit. Doſis. ʒ. j. huiuſmodi pulueris eſt. ℈. j. medicinarū et ℈. ij. aloes: ⁊ tn̄ mioꝛ doſis aloes eſt auꝛ̄. 5. q eſt vl. ʒ. 5. vel duo. ℈. ⁊ quarta pars vnius. ℈. de qua ⁊ melle ſupꝛa diximus.

Dubiū 8m ¶ Dubitatur. vtruʒ in oī egritudine māli ſtōchi poſſumus vti hiera. ¶ Uidet̃ ꝙ ſic: qꝛ ſi egritudīes ſtomachi ſunt ex mā ⁊ materia ſit ambigua: ↄfert hiera vt 3° cañ. fen. 13. ca. de curis ſtōchi in modis vlibus. ſed quelibet mā poteſt eē ambigua. i. occulta in cognitione. Amplius ꝙ ↄferat in mā flegmatica videt̃ notū: ⁊ eſt ſermo Gal. 6. de regi. ſanitatis. ⁊ 7. terap̄. ca. 11. In cholica aūt videt̃ etiā notū: qꝛ aloes cholām eūat: ⁊ laudat eā Serap̄. 7. practi. cap̄. 9. In melia videt̃ ēt cōcedere aloem 3° cañ. fen p̄a ca. de cura melie. auctoꝛitate quoꝛūdā. ſ. Ruffi ⁊ Alafalam: vt ponit Raſ. p̄ cōti. cap̄. 3. ¶ In ↄ̄trium qꝛ Gal. 7. terap̄. caplō allegato. in mā flegmatica concedit hierā: in ſubtilibꝰ aūt humoꝛibus abſinthiū. ⁊ etiā 6° de regimine ſanitatis. Amplius 3° cañ. fen. 13. cap̄. de cura malaꝝ complexionū ſtomachi cū mā ⁊ oppilōnū epatis: dicit. qñcūqꝫ inuenit̃ calītas inflāmatiua nō adminiſtret̃ hiera: qm̄ addit in malitia cōplexionis ꝓpꝛia qñ eſtimat̃ ꝙ illud ſit materia. ¶ Dōm p̄mo ꝙ in egritudinibus ſtomachi ſine mā nō debemus vti hiera: vt pꝛobat Aui. 3° cañ. fen. 13. de curis vlibus ſtomachi. ¶ Scđo dico ꝙ in mā frigida flegmatica eſt medicina vltima: qꝛ hiera ꝟtute aloes educit materiā flegmaticā. veꝝ lʒ apud Gal. 6° de regimine ſanitatis educat cholām: vn̄ hiera educit flegma vt ibi ponit: ⁊ etiaʒ hiera rectificat ſtomachū calefaciendo ⁊ cōfoꝛtando in qbus ↄtrariat̃ flegmati. ¶ Tertio dico ꝙ hiera nō appꝛopꝛiat̃ egritudini melācholice: qꝛ nō euacuat illam: niſi iuuaret̃ cum decoctionibus euacuantibus melācholiaʒ ſicut decoctio epithimi: ⁊ tunc illa decoctio eſſet pꝛincipalis in iuuamēto ⁊ epithimū eēt baſis. hiera aūt eſt iuuās epithimū cōfoꝛtando ſtomachū. Si autē aliqua melancholia iuuaret̃ eēt cholerica melācholia inq̄tuʒ aloes euacuaret illam mām cholericā: qꝛ participat de natura cholere: ⁊ ſic ītellexerunt Ruffus ⁊ Alafalam allegati. In egritudine cholica ſtōchi dʒ habere cōſiderationē. inq̄tuʒ eni hiera euacuat cholerā ↄfert: inq̄tum inflāmat nocet. ergo ſi plus eſt nocumētū qđ ſperas iuenire per inflāmationē iuuamēto per eūonem nō des hieram: ⁊ h̄ eſſet quādo cholera in ſtomacho eēt vehementer aduſta exarſa: vnde obediret eūationi per hieram: ⁊ ſtatim pꝛimo occurſu īflāmaret̃. Si autē iuuamētū eūonis cholere ſit maius nocumēto calefactiōis hiere: ⁊ hoc eſt quādo cholera eſt mitis ⁊ labilis ⁊ educibilis per vētrem ⁊ nō eſt inflāmata exarſa: ⁊ ſic intelligit̃ textuſ Auic. ꝓallegatus cū dicit. Quādo inuenit̃ caliditas īflāmata non detur hiera: qꝛ addit in malitia cōplōnis quando eſtimatur ꝙ illic ſit mā. ſ. inflāmata nō educibilis ſed exarſibilis ⁊ incēdibilis ꝑ hieram. Alij aūt coꝛrigunt textū dicentes ꝓpꝛie quando eſtimat̃ ꝙ illic nō ſit mā: ſed nō opʒ. Nam ſi ↄſideras exiſtente mala complexione inflāmata in ſtomacho cum mā non educibili magis noceret̃ ſtomachus a hiera q̄ ſi eſſet caloꝛ ſine mā humoꝛali ſi ſubtiliter ↄſideres: ⁊ ideo bene dixit ꝓpꝛie: ⁊ ideo ſubdit. ſi non fuerit mā oīno. ſ. ſic inflāmata: tunc hiera magis cōfert humoꝛibꝰ cholericis. Debet etiā medicus hierā quā dat in materia cholīca dare cum aq̄ pura vel alia decoctione refrenante vel iuuāte in eūone: ſicut decoctio abſinthij vt ſupꝛa diximus. ¶ Ad ↄ̄ꝛia dōm. Ad pꝛimam ꝙ materie ambigue in ſtōcho vtplurimuʒ ſunt flegmatice leues in qbus competit hiera: melācholice aūt ſi ſunt pure valde ſe manifeſtant: vt etiā intellexit Serapio tractatu 7° ca. 10. ¶ Ad Galenum dicendum ꝙ ideo maxime concedit hieraʒ in materia flegmatica: quia pꝛodeſt ſine nocumento.

Hieralogodion. Hec confectio eſt benedicta plurimi iuuamēti mūdificās coꝛpus ab vltimis extremitatibus ſuis cū ſolōne in qua nō eſt laboꝛ omnium humoꝛum ⁊ ſuperfluitatum: ⁊ cōfert ad egritudines capitis ⁊ doloꝛeʒ ⁊ emigraneam ⁊ cephaleā ⁊ vertiginem ⁊ algueſgues ⁊ maniam ⁊ epilepſiā ⁊ timoꝛem ⁊ paralyſiʒ ⁊ mollificationem: imo ad apoplexiā: ⁊ totum illud accepta in puluere: ſicut dictū eſt de ſcelithe: ⁊ eſt melioꝛ illo plurimum: ⁊ cōfert ad doloꝛes auris ⁊ oculi: ⁊ ↄfoꝛtat ſtomachū ⁊ aperit oppilōnes epatis: ⁊ ꝓuocat mēſtrua: ⁊ remouet difficultatē anhelitus: ⁊ ↄfert ad quartanā ⁊ oēs paſſiōes flegmaticas crudas ⁊ febꝛes ātiq̄s: valet ad doloꝛes iūcturaꝝ ⁊ podagrā ⁊ venā ſciaticā: et eſt vtilis ad tyriā ⁊ alopiciā ⁊ vlcera antiqua in capite ⁊ alia ⁊ ad baras ⁊ moꝛpheā ⁊ īpetiginē ⁊ excoꝛiationē ⁊ lepꝛā ⁊ ad ſcrophulas ⁊ apata frida ⁊ cācros. ¶ Cuiꝰ hec eſt ꝑmixtio. ℞. pulpe collogntide. ʒ. v. cepe ſquille aſſate ⁊ agarici ⁊ ſcamonee ⁊ elleboꝛi nigri ⁊ āmoniaci ⁊ ſcoꝛdeon: oīuʒ ana. ʒ. iiij. 5. ⁊ in ↄ̄ſcri. alia oīum ana. ʒ. ij. 5. epithi. ⁊ camedreos ⁊ bdellij ⁊ aloes: oīuʒ ana. ʒ. iij. aſce ⁊ hypericon ⁊ folij idi ⁊ pꝛaſſij ⁊ polij ⁊ caſſie ⁊ melanopipis ⁊ leuco. ⁊ macropipis ⁊ croci ⁊ cinamomi ⁊ oppopo. ⁊ polypodij ⁊ ſerapini ⁊ caſtoꝛei ⁊ myrre ⁊ petroſillini: ⁊ ariſto. longe ⁊ ſucci abſinthij ⁊ eufoꝛbij ⁊ ſpice ⁊ amomi ⁊ ʒinʒiberis: omniū ana pōdus. ʒ. ij. gētiane ⁊ ſticados añ. ʒ. j. mellis q̄tuʒ ſufficit. doſis ītegra auꝛ̄. iiij. cum aqua tepida ⁊ melle: aut cū decoctiōe epithimi ⁊ paſſulaꝝ enucleataruʒ.

¶ Hieralogodion. hiera. i. ſacra vel diuīa. logodion. i. ſmonalis: qꝛ ſermone ſacro oꝑat̃: vel cōpoſita eſt vel in ſacras ꝑtes. i. cerebꝛi oꝑat̃. Nicolaus tn̄ aliđ addit: ⁊ tu vide ſi placet. In hac aūt hiera baſis ē elleboꝛus: ⁊ h̄ qūo ſit cum tn̄ doſis elī ſit ꝑua dixim ſup̄ in qōne de baſi. Et ↄſidera qūo vehemētes opōnes q̄ appꝛopꝛiant̃ cerebꝛo ⁊ neruis ⁊ ad alias ꝑtes ī māebꝰ groſſis difficilibꝰ maxīe facit elleboꝛus: ſʒ alie medicīe ēt ītēdūt hāc opōnem: ⁊ iō elleboꝛus dꝛ̄ baſis. qūo aūt ↄferat in vnaquaqꝫ paſſiōe quā ſcribit ſcies cōſiderando ſimplicia. ſ. ꝟtutē eoꝝ ⁊ foꝛmā ↄiūctiōis: qꝛ ſibiinuicē auxiliant̃: nec expectes me ī vnaquaqꝫ medicia cōpoſita h̄ dictuꝝ: ſufficit enī dixiſſe modū in tyriaca: ⁊ vidiſſe qđ dcm̄ ē in hiera cōmunitatis ꝑ Aui. ⁊ ꝑ nr̄a dcā. Dicit cū ſolōne oīuʒ humoꝝ: qꝛ ſolōne oēs humoꝛes eūat. in qua nō ē laboꝛ oīuʒ humoꝝ ⁊ ſupfluitatū i. nō laboꝛāt ⁊ nō agitant̃ oēs humoꝛes q ſūt in venis nec oēs ſuperfluitates que ſunt in receptaculis: ſʒ ille q̄ ōbēt expelli expel-

DDD 2

lanf.Et dolorē generaliter.Cephaleā.i.totius dolorē.Emigraneā i.determinate ptis dolorē.Vasce.i.thimi.Alia sunt nota.

Hieralogodion fm descriptionē filagrij.℞.pulpe colloquintide 7 croci 7 āmoniaci 7 corticū ellebori albi 7 scamonea 7 hypericon:oiuꝫ ana auř.x.epithimi 7 polypodij 7 bdellij 7 aloes 7 camedreos 7 prassij 7 cassř.oium ana auř.viij.macropiperis et leucopiperis 7 melanopiperis 7 cinamomi 7 croci oppoponaci 7 serapini 7 castorei et petrosillini 7 aristo.lōge:oiuꝫ ana auř.iij.ꝯficiař cū melle dispumato:7 sit dosis auř.iij.aut ij.fm virtutē cuiuſꝫ hois cū aq̄ mellis et sale.

Hieralogodion fm descriptionem Pau.℞.pulpe collogntide auř.xx.cepe muris assate 7 agarici et ammoniaci 7 corticū ellebori nigri 7 scamonee 7 hypericon:oiuꝫ ana auř.x.polypodij 7 epithimi 7 bdellij 7 aloes 7 camedreos et prassij 7 cassie:oiuꝫ ana auř.viij.myrre 7 oppoponaci 7 serapini et petrosillini:7 triū pipeꝝ 7 cinamomi 7 croci 7 castorei:et aristo.longe:omniuꝫ ana auř.iij.mellis quantum sufficit.

¶ Ista hiera est nota.

Hiera Ruffi faciēs ad chol'am nigrā 7 flegma 7 alopiciā.℞.pulpe collogntide auř.xx.camedreos auř.x.serapini 7 oppoponaci:amboꝝ an̄.auř.viij.se.apij mōtani auř.v.arist.rotūde auř.v.pipis albi 7 nigri:amboꝝ ana auř.v.cinamomi auř.iiij.cassie auř.viij.sticados 7 croci 7 polij 7 myrre:oium an̄.auř.iiij.infunde myrrā cū vino 7 tere medicias et ꝯfice cū melle dispumato 7 repone in vase7 vtere cū necesse fuerit.¶ Et in descriptiōe alia pulpe collogn.ʒ.xx.aloes scotrēsis pōdus.ʒ.v.galāge.ʒ.x.camedreos.ʒ.xx.serapini 7 oppoponaci:amboꝝ ana.ʒ.viij.arist.rotūde 7 petrosillini 7 pipis al.nigri:oium ana.ʒ.v.spice 7 cassie 7 cinamomi 7 croci et zinziberis et myrre 7 polij:oium ana auř.ij.Et īuenimus additū in descriptōe alia relatuꝫ ad hoc qđ est in furiamati de medicis camepitheos 7 agarici 7 prassij:oium ana.ʒ.x.terař 7 cōficiař cū melle:7 sit dosis eius pondus.ʒ.iij.cū aq̄ calida 7 melle 7 sale in ieiuno post abstinentiam.

¶ Nota est in oibus suis simplicibus.Dicit tñ relatū ad hoc qđ in furiamati:7 opi.ꝙ furiamati sit nomē libri famosi vł aut sic nos diceremus in Antidotario Nicolai.Dicit enī ꝙ in quadā alia descriptiōe īuenit additas medicinas.s.camepitheos agarici 7c.7 ista additio referebař vel imponebař dictis in libro furiamati.

Descriptio vniuersitatis hiere Archigenis que ꝯfert oi egritudini generate ex flegmate crudo gñato 7 nō crudo:et melia 7 vitio aque in oculo:et dolore capitis et facit ad vtiginē et epiliaꝫ:et valet ad iceptionē egritudinū visus et raucedinē humidā 7 dolores gutturis et difficultatē anhelitus et spasmū et exituras ex materijs grossis 7 cōfert ad aquā citrinā 7 scabiē.Et qñꝫ dař in potu parūper ꝑꝑ dolores stomachi 7 vētris et matricis cū decoctione ruthe.Et qñꝫ ponitur in ea castorei parū.s.vsꝫ ad siliquas.ij.7 ad dolorē dorsi et matricis:et renū et vnguiū cū decoctione appij et ad venā sciaticā et ei similia cū aq̄ cētauree et ꝑmiscenř cum ea:7 succus cucumeris asinini:et collogntide silique.iiij.in aqua abrotani:7 dař in potu ad morsuꝫ canis rabiosi 7 facit securitatē a timore aque ꝑcipue cū pōdere.ʒ.j.de adustione cancri fluuialis.¶ Cui⁹ hec est ꝑmixtio ℞.pulpe colloquintide.ʒ.xxj.prassij et sticados 7 ellebori nigri:et camedreos et scamonee et leucopiperis et macropiperis:oium ana.ʒ.ij.cepe muris assate 7 euforbij et aloes 7 croci et gētiane 7 petrosillini 7 āmoniaci et oppoponaci:oium.ʒ.j.polij 7 cinamomi et serapini et myrre et spice et sqnāti et calamēti mōtani 7 arist.rotūde:oiuꝫ an̄.ʒ.ij.mellis q̄ꝫtū sufficit:7 sit dosiꝫ auř.iiij.cū đcoctiōe epithimi 7 passulaꝝ mūdataꝝ.

¶ Aquam citrinam.i.hydropisim.Reliqua patent.

Hiera Archigenis đscriptōe Pauli.℞.prassij 7 agarici et camedreos et pulpe colloqntide et sticados:oiuꝫ ana pōdus auř.xx.oppoponaci et serapini et petrosillini et arist.ro.et pipis al.oiuꝫ ana auř.v.cinamomi et spice et polij et croci:oiuꝫ an̄.auř.iiij.tere ex medicinis que sicca sunt 7 cōquassa gūmas et infunde in melle et ꝑmisce:et sit dosis auř.iiij.cum salis triti pondere.ʒ.j.cum aqua mellis.

Theodoricon magnū qđ valet ad corruptionēꝫ cōpl'onis fride 7 repletionem 7 superfluitates viscosas grossas et obliuionē et tenebrositatē visus et difficultatē anhelit⁹ et stuporē et dolores epatꝫ et stōchi et splenis 7 renū et mřicis et ꝓhibitionē mēstruoꝝ et colicā:et ē solutiuū absꝫ labore:cui⁹ dosis sit pōdus auř.iiij.cū đcoctōe epithimi et agarici:aut cū aq̄ cal'a.¶ Cui⁹ hec est ꝑmixtio.℞.aloes scotrēsis pōdus.ʒ.x.agarici albi pōdus.ʒ.xx.croci et cinamomi et acori et masti.7 olei balsami:oiuꝫ an̄.pōdus.ʒ.iij.reusini.ʒ.j.ʒ.xylobalsami et carpobalsami:oiuꝫ ana pōdus.ʒ.iij.7 euforbij 7 macropiperis al.et ni.7 gētiane ro.et floris sqnāti:oiuꝫ ana pōdus.ʒ.ij.costi amari camedreos epithimi:oiuꝫ ana.ʒ.iiij.assari 7 cassie et scamonee:oium ana pōdus ʒ.vj.spice odorifere pondus.ʒ.iij.ʒ.meu 7 amomi:amborum ana pōdus.ʒ.j.aggrega has medicinas tritas 7 cribellatas:et confice cū melle dispumato et repone in vase 7 vtere post sex menses.

Theodoricon aliđ qđ ꝯfert oib⁹ egritudib⁹ excitatꝫ ex frigore et flegmate.℞.aloes pōdus.ʒ.xxx.agarici pōdus.ʒ.xij.acori et croci 7 cinamomi 7 alkeia 7 hermodactyloꝝ 7 cassie:oiuꝫ an̄.ʒ.iij.camedreos 7 leucopipis 7 assari 7 xylobalsami:oiuꝫ ana pōdus.ʒ.ij.melanopipis 7 castorei:amboꝝ an̄.ʒ.iiij.reusini 7 myrre 7 spice:oium ana pōdus.ʒ.j.mellis q̄ꝫtuꝫ sufficit.dosis eius sit pōdus.ʒ.iiij.cū aqua calida 7 antiqueř sex mēses.

Theodoricon aliđ faciēs ad illas passiōes.¶ Cui⁹ hec est ꝑmixtio.℞.acori pōdus.ʒ.viij.nucis muscate.ʒ.xij.aloes scotrēsis.ʒ.lx.agarici pōdus.ʒ.xliiij.reusini.ʒ.iij.piperis al.7 gētiane:amboꝝ ana pōdus.ʒ.iiij.croci 7 gariofiloꝝ 7 acori in alio galbani 7 keiati et cinamomi:oiuꝫ an̄.ʒ.vj.assari et xylobalsami:āboꝝ ana ponđ.ʒ.iiij.cassie et scamonee:oium ana pondus.ʒ.xij.spice.ʒ.viij.scordeō pōdus.ʒ.ix.amomi et rubee et pipis ni.et pipis lō,et sqnāti:oiuꝫ ana pōdus.ʒ.ij.ireos pōdus.ʒ.

viij.tere

viij.tere et cribella ⁊ cū melle q̄tū suffic̄ ꝯfice et antiquetur.vj.men.⁊ sit dosis pōdus.ʒ.iiij.cū aq̄ calida.

Theodoricon cū nuce muscata faciēs ad oēs egritudiesn atiquas capit̄ ⁊ ad v̄tiginē ⁊ alguesgues ⁊ dolorē capit̄ ⁊ maniā ⁊ ad epil'iaz ⁊ ad d̄bilitatē visus ⁊ ad dolorē epat̄ ⁊ splenis ⁊ renū ⁊ colicā:⁊ ꝓuocat mēstrua retenta ⁊ ad leprā ⁊ baras ⁊ ad dolorē podagre ⁊ iūcturaꝝ ⁊ anchaꝝ ⁊ ad febres chronicas añtes:⁊ ei⁹ sol'o ē sine nocumēto. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞.aloes.ʒ.xl.agarici.ʒ.xxiiij.scordean ⁊ xylobalsami: amboꝝ ana.ʒ.iiij. costi.ʒ.viij.acori ⁊ masticis ⁊ cinamomi ⁊ gariofiloꝝ: oiuz ana pōdus.ʒ.vj.cassie ⁊ nucis muscate: amboruz ana.ʒ.xij.epithimi.ʒ.xviij.spice.ʒ.vj.camedreos.ʒ. viij. myrre.ʒ.ij.triū pipeꝝ ⁊ euforbij:oium ana.ʒ.iiij.floris sq̄nan.ʒ.ij.gentiane.ʒ.iiij.amomi.ʒ.ij.scamonee.ʒ.xviij. mellis dispumati quantū sufficit:cuius dosis sit.ʒ.iiij. cum decoctione epithimi.

Theodoricon aliō vsitatū cū nuce muscā. ℞. aloes.ʒ.lx. agarici.ʒ.xxiiij.masti.⁊ croci ⁊ acori ⁊ cinamo.⁊ spice:oium añ.ʒ.vj.arist.⁊ carpobal'.⁊ euforbij ⁊ triū pipeꝝ ⁊ gentiane:oiuz ana.ʒ.iiij.camedreos ⁊ costi:amboꝝ añ.ʒ. v.cassie ⁊ epithimi:amborum ana.ʒ.xij.myrre ⁊ floris squinanti ⁊ āmomi:omniuz añ.ʒ.ij.scamone.ʒ.xx.mellis dispumati quantum sufficit:cuius dosis ⁊ administratio ⁊ iuuamenta sunt sicut primi.

¶ Theodoricon.i.a deo datū ⁊ iter hieras ponit̄:q2 cōicat ī significato nois:⁊ iō hiere theodoricon sunt nomina synonyma.ei⁹ descriptio ē nota ⁊ aliaꝝ sequētiū.Qd̄ ꝟo dicit ranedani al'r reusini.i.reubarbaꝝ.Alcheiti forsan ꝙ vult ꝓ hoc alcheiri.i.violam saracenicā.'Heoen.i.matricarie.'Keiati.i.galbani.

Hiera Gal'.d̄scriptōe vniuersitat̄ et d̄ iuuamētis ei⁹ ē ꝙ ipa ē subtilior et efficacior q̄z theodoricon et logodiō faciēs ad palysiz et torturaz et spasmū et mollificatōez et purgat a corpe supfluitates viscosas grossas et diu̇sas:et strigit mollificatōez vesice et exitū vrie absq3 volūtate. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞.pulpe collogn.et agarici et cepe muris assate et āmoniaci et scamonee et ellebo.nigri et hypicon et euforbij:oium añ.ʒ.xvj.polypo.et epithimi et bdellij subalbidi et camedreos et prassij et cassie:oiuz añ.pōdus.ʒ.vij.myrre et serapini et arist.lōge et triū pipeꝝ: et cinamo.et oppoponaci et casto.et petrosillini:oiuz añ.ʒ.iiij.Et d̄ hoib⁹ sūt qdaz q ponūt in ea croci pondus.ʒ.iiij.Aggrega has medicinas tritas et cribellatas ifusis eis q̄ ex ipsis īfundunt̄ in triplicato:et ꝯfice cū melle dispūato et vtē cū nec̄e fuerit post sex mēses.

¶ Uniuersitatis q2 oēs affirmāt eā esse Gal'.Triplicato.i.vino cocto cuius tertia ps est ꝯsumpta:vel cuius tertia ps remansit.

Hiera Gal'.d̄scriptōe Pauli.℞.camedreos et leucopipis et macropi.et agarici et sticados et ellebori ni.et scamonee et spice et epithimi ⁊ cepe muris assate:oiuz añ.auṙ.vj.myr.et croci et ammoniaci et hypicō:oiuz añ.auṙ.viij.mell' q̄tū suffic̄.

Hiera Gal'.℞.pulpe collogn.ʒ.iiij.camedreos et cepe muris assate et croci et agari. et scamonee et ellebori ni.et stica.et āmōiaci et hypicō: oium añ.ʒ.iij.et sextā.ʒ.j.epithimi et polij et bdellij et camepithe. et prassij et aloes et cassie et polypo.oiuz añ.ʒ.j.ß.et triū pipeꝝ et myrre et cinamo.et croci et oppona.et serapini et casto.et petrosillini et aristo.ro.et gētiāe et euforbij:oiuz añ.medietatē et t'tiā.ʒ.j.⁊ mell' q̄tū sufficit:dosis sic̄ logodiō et iuuamta ei⁹ sic̄ illi⁹.

¶ Pater.

Hiera Eufrat̄ ⁊ est 'Hip.medici ꝯferēs ad humiditatē stōchi ⁊ ad dolores capit̄ generatos ex vaporib⁹ corruptis:⁊ ex tristitia timē faciente. ¶ Cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℞.gētiane ⁊ spice ⁊ aristol'.rotūde ⁊ cassie ⁊ cinamomi:oiuz añ.pōdus.ʒ.j.petrosillini ⁊ camedreos ⁊ sticados ⁊ fulfulimō ⁊ ē ozimū mōtanum ⁊ keiati:oiuz añ.ʒ.j. myrre pōdus.ʒ.iiij. granoꝝ alben ⁊ croci:amboꝝ añ.ʒ.j.ß.aloes ru. pondus.ʒ.viij.pulpe collogn.pōdus.ʒ.vj.ꝯficiat̄ cū melle ⁊ admistret̄ post sex mēses:dosis ei⁹ pōdus.ʒ.iiij.

¶ Keiati non inuenio nisi sit keiri.

Hiera alia Hip.q̄ facit ad maniā ⁊ alguesgues ⁊ vertiginē in capite ⁊ dolorē capit̄ vehemētē ⁊ spasmū ⁊ scissurā manuū ⁊ dolorē iūcturaꝝ ⁊ ad ꝑmixtōez rōnis ⁊ corruptiōez itell's ⁊ dilatatiōez pupille ⁊ iceptōez aq̄ i ocl'o ⁊ ad leprā ⁊ albaras ⁊ ad palysiz ⁊ torturā. ¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.cucu.asini.et triū pipeꝝ:⁊ camedreos:oiuz añ.pond̄.auṙ.v.croci ⁊ myrre ⁊ scamo.oiuz añ.pōdus.ʒ.ij.āmōiaci pond̄.ʒ.j. mell' q̄tū sufficit.dosis ei⁹ medietas.ʒ.j.cū aq̄ cal'a.

¶ Hiera alia minor.de huiusmodi hiera ꝙ ad tot conferat cuz solutiuum in ea sit maxime:⁊ cucumer asininus ⁊ scamonea nisi aliquid consequatur a forma compositionis.

Hiera Andromaci q̄ ꝯfert ad dolorem stōchi ⁊ vētris. ¶ Cui⁹ h̄ est ꝑmixtio. ℞.cinamomi ⁊ cassie nigre ⁊ calami aroma.⁊ xylobalsa.⁊ floris sq̄nāti ⁊ henit⁹:oiuz añ.ʒ.iij.ß.Tere medicias ⁊ pone in vase figuli nouo ⁊ funde sup eas aq̄ pluuial' danich.vj.⁊ d̄coq̄ ad medietatē ⁊ cola:deide accipe aloes rubei lib.j.ß.⁊ pone sup ip̄z aq̄ pluuial' q̄tū suffic̄:⁊ tere i meridie ⁊ ablue donec abstergat̄:⁊ fūde sup ip̄z aquā spērū ⁊ tere i sole donec exiccet̄:deide tere ⁊ pone i ipso croci ⁊ myrre ⁊ alkeiati:oiuz añ.ʒ.iiij.⁊ in descriptiōe antiq̄:oiuz añ.ʒ.j.deide tere oia ⁊ pone i vase vitri aut vitreato ⁊ vtere.Est eni iuuatiua ad spasmū ⁊ ad repcussionē que fit obuiādo:⁊ ad ꝑcussionez ⁊ fracturā:⁊ ad dolorē lateris:⁊ apit stōchuz ⁊ dolores ei⁹ ⁊ sputū sanguis ⁊ dolorē ilij.dosis ei⁹ itegra pōdus.ʒ.j.cū aq̄ tepida ⁊ omni hoi s̄m q̄titatē sue virtutis:⁊ ad apata dura cuz syrupo acetoso.⁊ fit ex ea emplastrum ad apostema oculi cū succo mēthe:aut vue vulpis ⁊ apata ani cuz oleo rosacco ⁊ vino bono ⁊ cōfert ad vlcera que accidunt vnguibus quādo liquefit cum aceto vini ⁊ ad adustionē oris gargarizata.

¶ Hiera Andromaci.'Henitus non inuenio quid sit.Danich creditur ꝙ sit lib.j.ß.sex ergo erunt lib.ix.Alie hiere vsq3 ad finez patent preter vltimam.

Hiera Andromaci faciens ad retētionē menstruoꝝ ⁊ ad leprā ⁊ tumorē. ¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.sticados ⁊ camedreos ⁊ agarici ⁊ ellebori ni.⁊ pipis ni.⁊ albi ⁊ mezereon ⁊ scamonee ⁊ sq̄lle assate:oiuz añ.pōdus.ʒ.xviij.croci ⁊ euforbij ⁊ āmoniaci: oiuz añ.ʒ.viij.myrre.ʒ.iiij.interioris cucu. asinini.ʒ.iij. mellis lib.v.dosis ei⁹ pōdus.ʒ.ij.cū melle ⁊ aq̄ ⁊ sale.

Hiera faneligoris faciēs ad meliā: ⁊ mundificat velamina cerebri: ⁊ aufert chimos grossos viscosos terrestres. ¶ Cui⁹ h̄ est ꝑmixtio. ℞. prassij ⁊ sticados ⁊ ellebori ni. ⁊ camepitheos ⁊ camedreos ⁊ petrosillini ⁊ polij ⁊ ē allabada: ⁊ arist. rotū. ⁊ croci ⁊ gētiane ⁊ cheiati ⁊ dragagāti ⁊ folij egyptū et assari ⁊ amomi ⁊ costi ⁊ cinamomi ⁊ fu ⁊ meu ⁊ pipis ⁊ carpobalsami ⁊ allij syluestris ⁊ cassie ⁊ hypicon et floris squanti ⁊ spice: oīum ana pōdus. ʒ. ij. epithimi et agarici ⁊ polypodij ⁊ pulpe collo͞qntide: oīum ana. ʒ. iij. aloes scotrensis. ℥. vj. Tere ⁊ confice ⁊ antiqua sex mēsibus: dosis eius tertia. ʒ. j. cum aqua calida.

Hiera busitus ꝯferēs ad visuz ⁊ ꝯfortās euz ⁊ sedat dolorē capitis assiduū: ⁊ ꝯfert ad dolores stōchi ⁊ splenis ⁊ epatis: ⁊ ad dolores melancholicos ⁊ flegmaticos ⁊ ad v̄tiginē ⁊ dolorē q̄ noiat̄ corona. ¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞. camedreos pōdus. ℥. xij. agarici pōdus. ℥. xvj. ⁊ i descriptiōe alia agarici. ℥. x. pulpe collo͞qntide. ℥. ij. sticados ⁊ piperis albi ⁊ nig. oīum aā. ℥. xij. meu. ℥. iij. croci. ℥. xviij. ellebori ni. ⁊ scamonee ⁊ aloes scotrēsis: oīum aā. ℥. xviij. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum melle: dosis eius. ʒ. iiij. post sex mēses ⁊ in descriptione alia spice ⁊ cassie: amboꝝ ana. ℥. xij. bibat̄ cū infusione epithimi post abstinentiam.

Hiera Catagini Antiocheni q̄ cōfert ad spasmū ⁊ dolorē capit̄ antiquū ⁊ ad timorē accidētē ex melia ⁊ ad tremorē īiucturaꝝ. ¶ Cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℞. pulpe collo͞qn. pōdus. ʒ. xx. camedreos ⁊ prassij ⁊ agarici: oīum aā. ʒ. x. arist. lōge ⁊ petrosillini ⁊ pipis albi ⁊ serapini ⁊ oppona. oīuz aā. ʒ. v. myrre ⁊ spice ⁊ polij et croci et cinamo. oīuz aā. ʒ. iij. Infundant̄ humida cū melle: deinde decoquantur sup̄ ignē parūper ⁊ terantur sicca ⁊ proijciantur super ea ⁊ misceantur ⁊ administrentur post sex menses.

Descriptio alia hiere q̄ addit i visu: ⁊ confortat ip̄z ⁊ ꝯfert ad dolorē capit̄ ⁊ passiones stōchi ⁊ epat̄ ⁊ splenis. ¶ Cui⁹ h̄ ē cōmixtio. ℞. pulpe collo͞qn. ʒ. x. camedreos ⁊ cassie ⁊ triū pipeꝝ: oīuz aā. ʒ. ij. aloes ⁊ myrre ⁊ thuris mascl̄i ⁊ croci: oīuz aā. ʒ. j. scamonee. ʒ. vj. succi absinthij pond. ʒ. ij. mell' q̄ztū sufficit. dosis ei⁹ sit pōdus. ʒ. iiij. cū aq̄ cal'a.

Hiera nr̄a experta. ℞. ellebori pondus. ʒ. j. pulpe colloquintide aur̄. j. ⁊ aloes aur̄. v. et salis indi. ʒ. j. ⁊ tertiam agarici pōdus aur̄. ij. ⁊ lapidis armeni aur̄. s. ⁊ rosarum pōdus. ʒ. j. ⁊ piperis albi aur̄. j. ⁊ zinziberis pondus aur̄. ij. ⁊ acori ⁊ amomi ⁊ assari ⁊ carpobalsami ⁊ alhasce ⁊ origani: ⁊ seminis apij et dauci ⁊ est semen haucie: omnium ana. ʒ. iij. ⁊ buglosse pondus. ʒ. x. seminis alsehebran et seminis alfelengemisch et seminis ozimi citrati: et seminis citri: ⁊ menthe sicce: omnium ana. ʒ. ij. ⁊ epithimi pōdus. ʒ. ij. s. cōficiantur omnia cum duplo sui mellis ⁊ reponatur sex mensibus: deinde administretur.

¶ Hiera nostra experta ⁊ nō dicit ad quid: est ergo vt app̄et iuuamentuz eius efficax ad egritudines flegmaticas ⁊ melicas ꝑ colloquintidaz agaricum ⁊ lapidem lazuli ⁊ elleboꝝ. Alscehebran q̄dam exponunt ꝙ est esula: quidā species ozimi: sed forsan ē ascebren: l3 ascebra q̄d est mandragora: vt supra tractatu primo in cōfectione nigra selini. Alfelengemisch. i. ozimum gariofilatum.

¶ Tractatus Tertius de electuarijs solutiuis ⁊ nō solutiuis.

NOs dicere volumus in hac sūma de electuarijs famosis: ⁊ que sunt similia vniuersalibus. Illa v̄o quorum iuuamenta sunt particularia digniora loca dicēdi sunt in summa secunda.

¶ Post tractatuz de ꝯfectionib⁹ magnis ⁊ hieris ⁊ theodoricon sequitur tractat⁹ de electuarijs solutiuis ⁊ nō solutiuis que maxime respiciunt membra nutrimenti vt stōchuz ⁊ intestina ⁊ alia que sunt in inferiori ventre. Et primo circa hoc dat suam intentionem. Secundo exequitur. ibi (Electuarium.)

¶ Cōsiderādū ꝙ el'iuz i vsu nr̄i idiomat̄ sumit̄ ꝓ ꝯfectiōe nō reducta ad soliditatē ⁊ p̄lima fiūt cū melle: l3 cū zucchabaro possint fieri nō ꝺcocto multū. Cōfectio apd̄ nos dr̄ q̄n durescit. Ergo Auicen. ⁊ cōiter alij aliq̄n large vtunt̄ noīe ꝯfectiōis ⁊ electuarij: vn̄ tyriaca ⁊ hiere p̄nt noīari ꝯfectiōes ⁊ electuaria i gn̄ali: s3 p̄ter nomē gn̄ale. hic tyriaca ⁊ alie magne ꝯfectōes habuerunt noīa dicta. ⁊ electuarijs q̄ sūt hiere sunt alia noīa. i. hiere: iō electuaria nutritiuoꝝ remāserūt cū noīb⁹ gn̄alib⁹: ⁊ dicunt̄ electuaria: siue sint solutiua: siue nō: s3 ⁊ cū hec h̄nt noīa q̄dā ꝓpria q̄dā ex eis vt diaciminū diapipereō trifera ꝺ scoria ⁊ hmōi q̄ apparebūt: ⁊ placuit Aui. hūc tractatū distiguē ab alijs i trib⁹. P̄rio i h̄ ꝙ electuaria q̄ hic ponunt̄ nō noīant̄ ꝯfectiōes magne vt ꝯfectiōes p̄mi tractat⁹ nec hiere vt scd̄i. Scd̄o i h̄ ꝙ iste ꝯfectōes magne siue electuaria appropriant̄ maxīe nutritiuis: s3 q̄ ponūt̄ i trac. p̄ ⁊ 2° nō solū nutritiuis: s3 alijs ꝑtib⁹ appropriant̄. Tertio q2 hec electuaria sūt vl' solutiua vl' nō solutiua. q̄dā eni ex eis soluūt ⁊ q̄dā nō. ⁊ quedā ex eis q̄n̄q3 soluūt ⁊ q̄n̄q3 nō: vt app̄ebit i diacimino Gal'. s3 ꝯfectōes magne p̄mi nō sūt ꝓp̄e solutiue. Hiere āt ⁊ theodoricō oēs sūt maxīe appropriate nutritiuis mēbris solutiuis: ⁊ hoc est veꝝ de plurib⁹ haꝝ cōfectionū. ¶ Cōsiderandū secūdo ꝙ ipse dicit que sunt sil'ia vniuersalibus: q2 sicut vniuersale plura cōprehendit: ita plura iuamēta vni appropriabit. Cum autē ad vnā egritudinē vnā volet ꝯfectionē ponere: hoc in sūma secunda: siue quando ad vnū membrum valet vnū medicamē: ⁊ iste sermo erit ꝑticularis vt dicit.

ELectuariū diaciminū faciēs ad dolores visceꝝ q̄s gn̄auit friditas ⁊ ad egritudinez flegmat̄ senū: ⁊ ꝯfortat stōchū ⁊ digerit cibū et aufert appetitū caninū et eructuationez acetosam. Et sit dosis magnitudo galle cū aq̄ cal'a. Et cōfert iteꝝ ad febres fridas melicas ⁊ fl'aticas. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. cimini carmeni ifusi i aceto vini die ⁊ nocte exiccati torrefacti: ⁊ folioꝝ ruthe exiccatoꝝ in vmbra: ⁊ pipis ⁊ zinziberis: oīum aā. sextaria. v. baurach armeni pondus. ʒ. x. Aggrega has medicinas tritas cribellatas: et confice cum melle dispumato ⁊ reponatur in vase ⁊ administretur.

¶ Electuariū ⁊c. h3 tot ꝑtes q̄t sūt hmōi electuaria ⁊ plura sunt cū melle vt app̄ebit. Iuuamētū āt ei⁹ ad egritudīes q̄s ponit ē manifestū cū sit calefaciēs ⁊ ꝺsiccās ⁊ resoluēs vētositatez: vt app̄et ex virtute simpliciū. Ciminū carmenū ē electū ⁊ sic nō eligim⁹ aliud puri⁹ q̄d iuenim⁹: l3 q̄dā credāt ꝙ ciminū carmenū sit solutiuum: sed nos nescim⁹ h̄. Infusi in aceto. s. vini: q2 addit sibi in v̄tute ꝓfundatiōis ⁊ icisiōis ⁊ tēperat ei⁹ calorē aliqual'r. Torrefactio v̄o addit sibi exiccationē fortiorē. Dat̄ cū aq̄ cal'a apd̄ eos: sed cōiter cū vino vtimur eo ꝭm ꝙ dispō indicat. Et fiat exiccatio folioꝝ ruthe tollit vētositatē ab ea: vt in seq̄ēti cap̄lo app̄ebit. i vmbra ne ignis vel sol nimis ꝯsumat ei⁹ v̄tutē. Sextariū ē pōdus. ʒ. vj. ⁊ duo danich. Baurach i vsuali diacimino nō ītrat: sed tu cōpone cū eo vel sine eo ꝭ3 ꝙ tibi placet. soluit eni ⁊ exiccat plus cū sale q̄3 sine. ¶ Cōsidera āt ꝙ ei⁹ administratio in febrib⁹ flegmaticis ⁊ mel'icis d3 fieri maxīe in die q̄etis: ⁊ tunc nō timet̄ de iflāmatione: ⁊ iā digestis materieb⁹. sunt eni iste medicine fortis exiccationis.

Diaciminū Gal'. q̄d facit ad ventositates fridas ⁊ satietatē nauseatiuaz ⁊ resoluit vētosi. ⁊ ꝯfert ei q̄ nō digerit cibū. ¶ Cui⁹ h̄ est ꝑmixtio. ℞. baurach medietatē ꝑtis cimini carmeni ifusi i aceto torrefacti pipis albi ⁊ pipis lōgi: foliorū ruthe: oīuz aā. ꝑtē. j. Et hoc q̄dē fit ꝭm duas ꝺscriptiones.

ptiones. Q̄nqꝫ eni fit ex ꝑtib⁹ equalib⁹ in oib⁹ suis cō mixtionib⁹. s. cimini pipis ⁊ ruthe ⁊ baurach: ⁊ iste modus resoluit nāz valde. Et q̄nqꝫ ꝑmiscet̄ de spēb⁹ reliqs q̄ztitatis eq̄lis: ⁊ de baurach medietas hui⁹ q̄ztitatis. Et eligit̄ de cimino carmenū ⁊ īfundit̄ i aceto forti: deide torrefit ⁊ sit pip̱ albū: ⁊ illud iō q̄m ip̄m ꝯfortat stōchū plusq̄ꝫ due alie spēs. s. pip̱ lōgū ⁊ pip̱ nigrū: ⁊ hoc ē illud qd̄ nō est paruū neqꝫ ꝯctū: ⁊ neqꝫ ē cortex ei⁹ grossus: imo est ex illo qd̄ dr̄ grauis pōderis ⁊ eligat̄ de eo magnū ⁊ sanū ⁊ baurach. Fiat ḡ medicia ad illū cui⁹ nā retinet̄ cū baurach dicto nitrū naurnacon ⁊ ē rubeū ⁊ lōgū. Et cū feceris ipsaz ad illū cuius nā ē soluta admistrabis baurach aliđ ⁊ sit illđ qd̄ de eo ꝓijcies medietas q̄ztitatꝭ vniuscuiusqꝫ medicinarū q̄s diximꝰ ⁊ folia ruthe iteꝝ. Sint ḡ sicca cū mēsura: ⁊ illđ iō q̄m si exiccent̄ vehemēter sūt cal'e cōpl'onis et est calefactio eoꝝ vltra mēsurā: ⁊ si nō exiccant̄ vehemēter remanet i eis hūiditas sup̱flua q̄ nō ꝯsequit̄ vltimationē digōnis: quap̱p̱ nō destruit̄ ei⁹ īflatio i aliquo. Et iste q̄tuor spēs q̄nqꝫ ꝑmiscent̄ cū melle dispumato. Et q̄nqꝫ non ꝑmiscet̄ cū aliꝗ ⁊ reseruant̄ per se absqꝫ melle. Cuz ḡ ipse sūt necessarie ꝓijciunt̄ i aq̄ ordei: aut in cibo alio ꝯueniēte. Et h̄ medicia sumit̄ sola añ cibū. Et illa q̄ ꝑmiscet̄ cū melle dispumato ē magis ꝯueniēs in hac dispōne: ⁊ illđ iō q̄m ipsa đstruit īflāmationē oīno. Et opꝫ iteꝝ vt sit mel bonū cū non sit neciuz vt sit h̄ medicia nisi fortis i resoluēdo vētositatē ⁊ euet cū fortitudine. Et opꝫ vt scias iteꝝ ꝙ q̄n vis vt sit ei⁹ eūatio plus sit ꝯtritio medicíaꝝ nō subtilis ꝫ grossa: ⁊ illđ iō q̄m scio hoīez q ꝯtriuit hāc medicinam ꝯtritiōe vltima: q̄m nō scit illđ qd̄ ego dixi: q̄re nō resoluit nāz oīno: imo ꝓuocauit fortiter: ⁊ venit ad nos mirās ⁊ querēs de cā in hoc: ⁊ illđ iō q̄m ipse existimabat ꝙ in corpore illi⁹ viri eēt ꝓprietas que esset cā in hoc qd̄ accidit. Postq̄ꝫ ergo feci scire eū ꝙ cā in illo eēt dispositio cōpōnis eius: tunc cōposuit eā scđo sicut precepi ei: ⁊ cōpleta est eius op̱atio: ⁊ opꝫ vt seruet̄ hec determiatio in cōpōne reliquaꝝ medicinaꝝ.

¶ Hoc diaciminū sumit̄ a Hal'. 4. de regi. sani. ⁊ noīat̄ diaspoliticū pharmacū. i. diaciminū. ⁊ v̄ba q̄ hic ponunt̄ ēt ibi ponunt̄: ⁊ q̄si oīa ponūt̄ a Sera. tra. 7. c. 20. ¶ Posita ḡ ꝯscriptiōe p̄ īnuit diuersitatē ⁊ ē ꝙ aliq̄n oīa simplicia ponūt̄ i pōdere eq̄lia ⁊ v̄tute salis mag̃ soluūt: ⁊ h̄ ē qd̄ dicit. soluit nāz valde. Aliq̄n sal est medietas vni⁹ simplicis ⁊ ītellige ꝙ sic nām nō soluit. ⁊ h̄ ē qd̄ ītelligit cū dixit. medietas hui⁹ q̄ztitatꝭ vni⁹. s. de simplicib⁹. ¶ Scđo docet eligere simplicia ⁊ p̄parare ea. Et p̄ ciminū. Scđo pip̱: ⁊ intelligit ꝙ si ponit̄ solū vna spēs pipis ꝙ ponat̄ albū vel longū: vt Hal'. 4° de regi. 7° cap̄. s̄m nouā trāslationē. ⁊ albū ē meli⁹ i ꝯfortādo stōchū ⁊ nō ē prauū ⁊c̄. Tertio docet eligē baurach cum dicit. ⁊ baurach supple eligat̄. Et īnuit ꝙ rubeū ē mag̃ solutiuū: sꝫ aliđ qd̄ nō ē rubeū nō sic ē solutiuū: ⁊ ponat̄ medietas si nā ē soluta. ⁊ h̄ ē qd̄ dic̄. ⁊ si illđ ⁊c̄. s. si nā ē soluta. Quarto docet eligē ⁊ p̄parare folia ruthe cuz dic̄. ⁊ folia ruthe iteꝝ. supple eligant̄ ⁊ p̄parent̄ sic ḡ ⁊c̄. Et ꝯsidera ꝙ exiccatio m'lta p̄parat ad īflāmationē: vt sumit̄ a Mesue ca. de ptisi cū dic̄. ꝙ si accideret sup̱calefacto p̱p̱ desiccatiōez. ¶ Tertio in gn̄e docet diuersitatē cōpōnis cū melle vel sine: ⁊ đ h̄ supra diximꝰ. ⁊ illā q̄ ē cū melle mag̃ laudat in hac dispōne. s. ventositatꝭ: qꝛ ēt mel resoluit ⁊ eūat abstergēdo. ⁊ h̄ est qd̄ dic̄. Cū ḡ sit neciuz vt sit hec medicia nā fortꝭ in resoluēdo vētositates ⁊ euet cū fortitudie supple ministrat̄ cū melle. Si qua aūt in h̄ est hesitatio soluit̄ per q̄ōnē disputatā in tractatu p̄cedēti. Alia aūt l'ra dicit. Cū nō sit necessariū vt sit hec medicina nisi fortis ⁊c̄. qꝛ idē significat. ¶ Quarto ostēdit in genere diuersitatē virtutis ei⁹ i trituratione: ⁊ inducit hystoriā quā Serap̄. ponit ad l'ram tra. 7. 20. ca. ⁊ cā est qꝛ multa trituratio facit medicinas ꝑperare advenas sicut grossa trituratio est cā ꝙ stet in stomacho ⁊ itestinis. Et cōsidera ꝙ Aui. ⁊ ēt Sera. generalizāt istā cām. ⁊ videt̄ ꝙ electuaria parum trita habeāt ꝓpriū nomē sicut apud Halyab. 10. prac. cap̄. 15. dicunt̄ iutrix. ⁊ apud Serap̄. alguarisset algueris simil'r.

Electuariū ad subulitꝭ ⁊ ē aggregationis qd̄ ē ꝯueniēs ad friditatē stomachi vehemētis frigoris ⁊ eructuationē acetosam ⁊ appetitū caninū ⁊ singultū qui fit ex repletiōe chimorū grossoꝝ ⁊ flegmaticoꝝ ⁊ febres antiq̄s que sunt p̱p̱ frigus ⁊ malitiaz digestionis. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio hec est: ℞. cimini īfusi in aceto exiccati sextaria. xv. pipis ⁊ zinziberis ⁊ ruthe sicce ⁊ baurach: oīum ana. ʒ. xx. terātur ⁊ conficiant̄ cū melle dispumato ⁊ administret̄.

¶ Electuariū de subulitis. i. talis viri. Et est aggregationis. i. vulgi: qꝛ cōmuniter fiebat per omnes: cuius iuuamenta sunt nota. Et si consideras etiam est diaciminum. Sextaria pōdus. ʒ. vj.

Electuariū de calamēto fluuiali descriptiōe Hal'. ℞. calamenti fluuialis ⁊ cāpestris ⁊ petrosillini: oīum ana. ʒ. xij. zinziberis auī. vj. seminis apij ⁊ capituz albasce: amboꝝ ana auī. iiij. keisim auī. xvj. piperis auī. xlviij. siseleos auī. v. Tere ⁊ confice cum melle dispumato.

¶ Electuariū de calamento pꝫ. ⁊ potest intelligi a Hal'. 4. de regi. sanita. Alasce. i. thimi.

Electuariū de myrto ꝯferēs ad sol'onem nāe ⁊ vomituz flegmatꝭ ⁊ humiditatis ⁊ malitiā digōnis que est ex stōcho. ¶ Cui⁹ permixtio hec est. ℞. granoꝝ myrti bonoꝝ siccorum eminā vnā mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ talassir: oīum ana. ʒ. xx: leucopipis ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis: oīum ana. ʒ. x. masticis ⁊ cordumeni et carui ⁊ anisi ⁊ cimini ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ cardamomi ⁊ costi: oīuz ana. ʒ. vj. nucis muscate ⁊ semis apij ⁊ ameos: oīum ana. ʒ. v. folij indi ⁊ amomi: amborum ana. ʒ. iiij. Tere ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ dosis sit. ʒ. j.

¶ Electuarij de myrto iuuamēta patēt. si ꝯsideras simplicia oīa. ℥. xx. vel lib. j. Talassir sumitur pro tabasir ⁊ est spodium vel ē mace s̄m glosam Serapionis tractatu 7°. 20. cap̄.

Electuariū sicut alcāzi ē bonū. ¶ Cui⁹ h̄ est ꝑmixtio. ℞. granoꝝ myrti keiliati. ʒ. ß. spice. ℥. iij. nucis muscate cū cortice suo lib. ß. gariofiloꝝ ⁊ cardamomi ⁊ anisi torrefacti ⁊ seminis apij torrefacti ⁊ vsnee: oīuz ana. ℥. ij. macis. ℥. j. ß. cassie ℥. iiij. mirabolanoꝝ chebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicorū: oīuz añ. ℥. iij. macis. ℥. j. ß. bulliāt medicie cū vīo odorifero feruore vno: deide exiccēt̄ ⁊ bulliāt ebullitōe cū aq̄ cydōioꝝ et exiccēt̄ sup̱ frixoriū calꝫ ⁊ terātur ⁊ īuoluāt̄ mīua: ⁊ sit dosis auī. iij. aut. ʒ. iij. cū syru. cydonioꝝ.

¶ Electuariū sicut alcanzi: qꝛ hꝫ virtutē alcāzi: ⁊ quādoqꝫ ē nomen simplicis de quo habetur 2° cañ. Retuatio est nomē pōderis sed nō inuenio quātū: sed pone quātuz tibi videt̄. Et ꝯsidera ꝙ hec est confectio similis miclete constringens ventrem.

Electuariuz almutaguach il relatū Salomoni qd̄ cōfortat stomachum ⁊ ꝯfert ad malitiaz digestionis: ⁊ est illud qd̄ in potu dabat israelita mutaguachil: q̄m est bonuz ⁊ expertū. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. spice ⁊ gariofi. ⁊ cinamo. ⁊ nucis muscate: ⁊ cardamomi ⁊ gallie bone: oīuz añ. auī. j. pipis albi: ⁊ zīzib. ⁊ castorei: oīuz añ. ʒ. ij. thuris albi masculi auī. iiij. zucchari tabarzet q̄ztū sūt medicine: cōmisceant̄ medicie cū zuccharo ⁊ ꝯficiant̄ cū melle dispumato: ⁊ sit dosis eius auī. iij.

¶Electuarium almutaguachil illius regni vel viri ⁊ interpretatur confortans: ⁊ est notum.

Diaciminū aliud cōferēs ad dolores vētris cōmotos a friditate ⁊ ad feb. q̄rtanā: ⁊ ad appetitū caninum ⁊ febres fl'aticas ⁊ mel'icas: ⁊ ad flegma pl'z q̄d accidit senib⁹ ⁊ ad vehemētiā frigoris q̄d accidit in stōcho ⁊ ad eructuationē acetosaz ⁊ ad sputū q̄d fit ex multitudie supfluitatum fl'aticaꝝ: cui⁹ dosis sit sic galla cū aq̄ cal'a. ¶Cui⁹ pmixtio. ℞. cimini īfusi in aceto die ⁊ nocte torrefacti ⁊ ruthe sicce ⁊ zinziberis ⁊ pipis: oīum ana sextaria decē ⁊ baurach armeni. ʒ. x. ꝯficiat cū melle dispumato.

¶Hoc apparet ex premissis.

Electuariuz diaciminū aliud. ℞. cimini recētꝭ boni. ʒ. vij. īfundat in aceto vini die ⁊ nocte: deide extrahat ⁊ piȷciat sup coriū rubeū ⁊ moueat: ⁊ q̄n exiccat torrefiat torrefactōe leui cū igne leui ⁊ pipis. ʒ. iij. zizibe. sini. ʒ. iiij. baurach armeni. ʒ. ij. cōmisceant ⁊ ꝯficiātur cum melle.

¶Electuarium diaciminū. Q̄d operatur corium rubeum non iuenio. Zinzibe. sini. i. de tali loco.

Diapipereon faciens ad frigora ⁊ humorē crudū ⁊ dolorem stōchi ⁊ malitiaz digōnis ⁊ vētositates grossas ⁊ eructuationē acetosaz ⁊ appetitū caninū. ¶Cuius pmixtio ē vt sumāt leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ macrop. oīum ana. ʒ. iij. ⁊ in descriptiōe alia. ʒ. ij. ⁊ xylobalsami ʒ. j. ⁊ āmomi ⁊ spice: amboꝝ ana. ʒ. iiij. ⁊ ziziberis ⁊ seminis apij ⁊ siseleos ⁊ cassie ⁊ assari ⁊ enule: oīuz ana ʒ. j. Tere ⁊ cribella et cōfice cū melle dispumato. Dosis eius pōdus. ʒ. iij. cum aqua tepida in ieiuno.

¶Diapipereon est confectio nota: ⁊ iuuamenta sunt nota. Cassie. s. lignee.

Electuariuz alfendedicon valēs ad dolorē stōchi ⁊ epatis fridi ⁊ debilis gn̄antis vētositates grossas. ¶Cui⁹ pmixtio ℞. zinziberis et pipis et spice odorifere: oīuz an̄. ʒ. vj. masticis et ameos: āboꝝ an̄. pōd. ʒ. iiij. se. apij ⁊ meu ⁊ fu: oīum an̄. ʒ. v. cimini carmeni ⁊ cassie et carpobal'. et piretri: oīuz an̄. pōdus. ʒ. ij. folij īdi pōdus. ʒ. j. Aggrega has medicias tritas et cribellatas et ꝯfice cū melle dispumato et repone ī vase et vtē cū nece fuerit.

Electuariū alcāgi faciēs ad sol'onē ventris et ad malitiaz digōnis et d̄bilitatē stōchi et frig⁹ ei⁹. ¶Cui⁹ h̄ est pmixtio. Sumāt costi et cīnami et spice odorifere et carpobalsa. et cassie: oīuz an̄. ʒ. x. nucis musca. v. nuō cardamomi ⁊ gariofil'. et anisi et melliloti et cassie īde: oīuz an̄. pond. ʒ. iiij. aristo. et vsnee amboꝝ an̄. ʒ. ij. cypi et zizibe. āboꝝ an̄. pōdus sextarioꝝ. x. calami aromati. et pipis et macropi. oīuz an̄. pōdus. ʒ. v. mirabo. nigroꝝ enucleatorū sextaria. ij. bellirici enucleati. x. nuō: g̃noꝝ myrti bonoꝝ seburi kaficij se. Aggrega has medicias tritas et cribellatas: et ꝯfice cū melle dispūato d̄ arūdib⁹ zucchari et repōe ī vase et vtē cū nece fuerit post. ij. mēses.

¶Electuarium alcangi. Granorum myrti bonorum seburi. i. q̄ grana sunt bona de seburi. Kaficij se. i. kaficium seminis. est ergo nomen ponderis ⁊ non inuenio.

Descriptio electuarij alcāzi alia ꝯferens ad debilitatē epatꝭ et stōchi et

frig⁹ āboꝝ et ad sol'onē vētris et malitiaz digōnis: et ꝯfert illis sup q̊s timet aq̄ citrina et ē bonū spāle ꝓuocās vrinā. ¶Cui⁹ h̄ ē pmixtio. ℞. costi cinamo. ⁊ spice et carpobal'. et cassie: oīuz an̄. ʒ. x. et d̄ nucib⁹ muscatis nuces. v. et cardamo. et gariofiloꝝ et anisi et melliloti et cassie et neremisch: oīuz an̄. ʒ. iiij. macis pond. ʒ. iij. et burūgi kebuli. ʒ. viij. et reusini et arist. lō. ⁊ vsnee: oīum an̄. pōd. ʒ. v. mirabo. nigroꝝ et kebuloꝝ ana. sextaria. ij. et de belliricis bellirici. x. et grano. myrti q̄ꝫtū ē pōdus mediciaꝝ oīuz. Terant sic alcohol et ꝯficiātur cū melle tabarzet. Dosis ei⁹ sit sic galla cū aq̄ frigida. Et in descriptiōe alia zinziberis sextaria. x.

¶Descriptio ⁊c. Neremisch vide ca. z. can̄. Burūgi. i. granū nigruz simile piperi. quid sit ignoro.

Electuariuz alkeisim dc̄m electuarium ambre. Et h̄ electuario vsi fuerūt reges Grecie: et h̄ ꝯfert ad egritudies frigoris et ꝑp̄c renū et addit ī d̄siderio coit⁹: et valet ad palysiz et torturā et tremorē et pulsuz cordis: ⁊ addit ī recordatōe et sensu et exiccat hūiditatē stōchi et fac digōnē eē bonā: et ē ex eis q̄ ꝯueniunt senib⁹. ¶Cui⁹ pmixtio h̄ ē. ℞. cardamo. maioris et mīo. et macis: oīuz an̄ pond. ʒ. iiij. zizibe. et macropipis: āboꝝ an̄. sextaria ij. cinamomi. ʒ. iiij. vsnee pōd. ʒ. ij. cinami pond. ʒ. j. gariofiloꝝ ⁊ croci: oīuz an̄. pōdus. ʒ. x. nucis muscate pōdus. ʒ. v. ⁊ in q̄busdā d̄scriptōib⁹ nuces. v. spice odorifere ⁊ masticis ⁊ ambre: oīuz ana pōdus. ʒ. ij. musci pōdus. ʒ. j. semis iusq̄ami albi ⁊ opij: amboꝝ an̄. pondus ʒ. j. olei balsami pōdus. ʒ. vj. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas: ⁊ īfunde opiū ī mēsura sacraiati. j. de vino bono ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ vtere post sex mēses: ⁊ liq̄fac ambrā cū oleo balsami ⁊ adhibeat de oleo alben q̄ātitas qua omnia inuoluantur.

¶Electuariū alkekensi al'r alkeisim exponēs se dicit q̄ est dictuz electuarium ambre. hoc electuariū fuisset positum couenieter in primo trac. cū sit de opiatis. Sacraiati. ʒ. vj. vel. ʒ. iij. s.

Electuariuz alsceberebē ꝯferēs ad frig⁹ epatꝭ ⁊ stōchi ⁊ aq̄ꝫ citrinā ⁊ chol'az nigrā ⁊ ē soluēs vētrē. ¶Cui⁹ hec ē pmixtio. Sumant cassie ide ⁊ zizibe. ⁊ pipis ⁊ cinami ⁊ cardamomi mioris: ⁊ gariofiloꝝ: ⁊ piretri ⁊ folij idi ⁊ amili de tritico ⁊ masticis ⁊ cardamomi maio. ⁊ cinnamo. et spice ⁊ cassie ⁊ se. apij ⁊ anheti ⁊ ameos ⁊ se. feniculi et anisi: oīuz an̄. ʒ. vj. epithimi cretēsis ⁊ turbith: āboruz an̄. ʒ. xij. scamonee. ʒ. x. zucchari tabarzet pōd. ʒ. xx. Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cū melle tabarzet dispumato: ⁊ vtē cū necesse fuerit.

¶Electuariū alsceherebē. i. nomē īuētoris. ⁊ nō ponit dosis: iuestigabitur tn̄ via ponēdo dosim in fine huius tractatus.

Electuariū diafinicō ē el'iū ꝓprij iuuamēti ī colica resoluēs eā ⁊ cōfert ad humorē crudū ⁊ frigora ⁊ difficultatē vrie. ¶Cui⁹ h̄ ē pmixtio. Sumat baurach armeni cimini carmeni ⁊ petrosillini ⁊. ʒʒ. ⁊ pipis al. oīuz an̄. pōd. ʒ. xxij. scamonee pōd. ʒ. v. dactyloꝝ herion mūdatoꝝ ex nucleis et amigd. excorticataꝝ ex duab⁹ corticibus ⁊ folioꝝ ruthe: oīuz an̄. pōdus. ʒ. x. Aggrega has medicinas oēs tritas ⁊ cicotrigonizatas: ⁊ īfunde dactylos in aceto vini die ⁊ nocte: ⁊ tere bn̄ ⁊ pmisce cū medicis ⁊ ꝯfice

cum

cū melle dispumato ⁊ vtere cum necesse fuerit.

¶Electuariuȝ diafinicon. Jsta ꝯfectio est qua satis vtimur in nostra hac patria: sed ſm descriptionē Mesue cōponimᵘ eā ⁊ videt̄ nobis ꝙ illa sit ꝯueniētior. Dicit̄ āt diafinicō a finichia.i.dactylo. ⁊ iō dicit̄ ꝯfectio de dactylis siue dactylicō. Et ponent̄ he tres descriptiōes que satis approꝑinquāt adinuicē: illa tñ quā describit Mesue recipit penidias quas nulla istarū recipit.

Dubiū pᵐ ¶Dubitat̄ primo: an iuuamētū dactylicon approprietur colice. Videt̄ ꝙ nō: q2 canon est Aui.3.cañ.fen.16.tract.4.1.cap. ꝙ medicine euātes in colica nō euāt a reliq̄ corpore: sȝ scamonea ⁊ turbith euāt a toto: ergo diafinicon nō ꝯuenit in colica vel iliaca.

Dubᵐ 2ᵐ ¶Dubitat̄ ēt q̄re ponunt̄ penidij ī hac ꝯfectiōe ſm Mes. Dōȝ ꝙ hec ꝯfectio ē valde vtilis in colica ⁊ iliaca vtplīm euenietibᵘ. Nā mā ī his passiōibᵘ ē flatica cruda ⁊ vētositas quā vētositatē resoluūt medicīe q̄ ī ea ponunt̄. flegma euāt turbith ⁊ scamōea iuuat.ī euāndo flegma ponit̄ baurach. medicine ēt cal'e digerūt flegma ⁊ subtiliāt ⁊ subtiliādo euānt. sȝ dactyli ponunt̄: q2 īgrossāt ⁊ īuiscāt medicias tā solutiuas ꝙ alias vt ñ ꝑtrāseāt ad loca lōginq̄: sȝ stēt ī ītestis ⁊ ꝓpings ꝑtibᵘ: ⁊ iō ēt a ꝑtibᵘ vesice q̄ adiacēt ītestis euānt vñ ꝯfert ī difficultate vrīe. ponunt̄ aūt ī aceto vt ꝓhibeat̄ eoꝝ īflāmatio ēt q2 ꝑ acetū acqrit eis virtutē flatis īcisiuā ⁊ sic soluit̄ pᵃ īstātia. lȝ.n. scamonea euēt a remotꝭ ⁊ ēt turbith: tñ ingrossat̄ ꝑ dactylos vñ nō ꝓcedūt ad ꝑtes lōginq̄s: ⁊ iō si diafinicō ꝯfert ī febribᵘ: h̄ ē qñ mā illaꝝ stat circa ītestia ⁊ stōchū ⁊ ꝓmas venas. Ad 2ᵃᵐ dōm ꝙ penidij ponunt̄ ī ꝯfectiōibᵘ triplici ītētiōe. Una ītētio ē ꝓpa.s. ad lenitionē ꝑtiū pectoris sic ponunt̄ ī loch ꝺ qbᵘ īfra trac.5. Scdō ponunt̄ vt remoueāt siccitatē ⁊ aspitatē medicinaꝝ sub q̄ ītētiōe ponit̄ ī ꝯfectiōibᵘ butyrū: ⁊ ad hāc ītētionē ponunt̄ ī ꝯfectiōibᵘ qbusdā supra trac. ꝓmo.s. de ꝯfectiōe arius darij ⁊ ī ꝯfectiōe q̄ īcipit. ꝯfectio alia dilatās aīaȝ. Tertio ponunt̄ penidij ī cōfectiōibᵘ vt īuiscēt ⁊ īgrossent medicias solutiuas ne ad lōginq̄ penetrēt: ⁊ h̄ mō posuit eos Mes. in suo diafi. sȝ A. ꝯsidēs ꝙ dactyli sufficerēt in h̄ nō posuit penidios. Posset aūt dici ꝙ ponunt̄ ēt in hac ꝯfectione ītētiōe lenitiōis ītestinoꝝ: q2 etiā penidij leniūt vētrē vt Serap. c. de penidijs. Qūo aūt fiant penidij legat̄ ab Azarauio lib. 28. qui dicit̄ seruitor: ⁊ scies ex h̄ ꝙ penidij hñt vim lenitiuā ⁊ viscosam subaȝ vt notū est. Dactyloꝝ herion.i. talis spēi: et sunt meliores dactyli. Amigdalarū ex duobᵘ ⁊c̄.s. ex grosso ⁊ subtili. ⁊ ponunt̄ amigdale: q2 ēt īgrossant ⁊ inuiscant medicinas istas ⁊ habēt caliditatē tēperatā. Dosim nō ponit: pñt dari. ʒ.iij. ⁊ plus.

Diafinicon aliꝺ. ℞. dactyloꝝ herion ablatꝭ nucleis. c. nuō ⁊ īfunde eos ī aceto die ⁊ nocte ⁊ ꝯfrica manibᵘ ⁊ cola ⁊ ruthe sicce ⁊ ȝiȝiberis: āboꝝ añ. ʒ.xiiij. ⁊ pipis albi. xiiij. nuō ⁊ baurach ⁊ armeni pōdus. ʒ.v. ⁊ ꝺ amigdalis excorticatꝭ ex duobᵘ corticibᵘ. cl. nuō ⁊ scamo. ponꝺ. ʒ.xv. ⁊ turbith ponꝺ. ʒ.xx. Tere ⁊ cribella ⁊ cōmisce cū melle ⁊ vtere.

¶Diafinicon aliud. istud recipit turbith ⁊ ꝯueniētius est in colica.

Diafinicon aliꝺ qꝺ ꝯfert ad febres ⁊ alia ⁊ potat̄ ī estate ⁊ hyeme ⁊ soluit sine ingetudine. ¶Luiᵘ hec est ꝑmixtio. ℞. ȝȝ. ⁊ piperis albi: āboꝝ añ. ℥.j. scamonee. ℥.ij.ß. tamarindi herion mūdatoꝝ ex nucleis: aut sirsen ⁊ amigdalarū dulciū excōticataꝝ a duobᵘ corticibᵘ ⁊ folioꝝ ruthe: oīuȝ añ. ℥.iiij. Tere medicias ſm singularitatē suā ⁊ īfunde dactylos ī aceto vini ⁊ terant̄ per se ⁊ colent̄ ⁊ terant̄ amigdale iterū per se ⁊ misceant̄ oīa post illud ⁊ conficiantur cum melle dispumato. ⁊ sit dosis. ʒ.ij.

¶Diafinicon aliꝺ. Ad alia: q2 ad colicā ⁊ passiōes ītestinales ꝯsiles illi. Potat̄ ī estate ⁊c̄. q2 tēperatior ē ī q̄litatibᵘ. calorē.n. medicīarū reꝑmit ⁊c̄. Tamarīdi herion.s. talis spēi aut de tali loco. aut sirsen vel serē.i. de tali alio loco. Lōsiderādū aūt aut l'ra deficit: q2 dȝ dicere dactyloꝝ ⁊c̄. vel vbi dicit tamarindoꝝ dȝ dici dactyloꝝ.

Electuariū cabrosius muscatū faciēs ad vētositatē ⁊ hemorroidas et humorē crudū ⁊ ꝯfortat stōchū ⁊ adiuuat ad desiderīū coitᵘ ⁊ clarificat colorē ⁊ calefacit renes ⁊ ꝯfert ad vētositates mīricis ⁊ fluxū q̄ fit ex hemōroidibᵘ. ¶Luius h̄ ē ꝑmixtio. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ mirabola. kebuloꝝ ⁊ cassie ⁊ seis apij: oīum añ. ʒ.vj. belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ ⁊ ameos ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ macropipis ⁊ sisami excorticati: oīuȝ añ. ponꝺ. ʒ.iiij. cinami ⁊ spice ⁊ nucis muscate ⁊ ȝiȝiberis ⁊ alfulfulimō: oīuȝ añ. ʒ.viij. girboe ⁊ costi ⁊ cassie ⁊ gariofiloꝝ ⁊ macis ⁊ galāge ⁊ neremisch: oīuȝ añ. ʒ.vj. cypi ponꝺ. ʒ.x. ⁊ musci ponꝺ. aur̄. ij. ⁊ ābre aur̄. j. ⁊ scorie ferri nutrite q̄ȝtū est ponꝺ. mediciaꝝ oīuȝ ⁊ butyri sextaria. x. ꝯficiat̄ cū melle dispūato: ⁊ sit dosis pōꝺ. ʒ.ij. cū lacte vaccio ꝯcusso sublato butyro aut cū vīo passo bono duabᵘ hebdomadis.

¶Electuariū caboricon al'r cabrosius. Tuderi sepe in tracta. ꝓmo. exposuimus ⁊ diximus ꝙ creditur ꝙ sit herba similis prassio que nascitur in hortis ⁊c̄. Alfulfulimon.i. ozi. mon. Girboe.

Electuariū ꝺ thure. ℞. thuris ponꝺ. ʒ.lx. pipis ⁊ macropi. āboꝝ añ. ʒ.x. zucchari. ʒ.lx. ȝiȝiberis ⁊ galāge: āboꝝ añ. ʒ.xij. nucis muscate ⁊ gariofil. ⁊ girboe: oīuȝ añ. ʒ.v. musci boni. ʒ.ß. terat̄ vnūqꝺq̄ȝ eoꝝ ꝑ se ⁊ cribellet̄ ⁊ ꝯficiat̄ cū melle.

¶Electuarium de thure. istud confert ad calefactioneȝ stomachi ⁊ capitis ⁊ iuuat in memoria.

Electuariū altalisafar faciēs ad frigᵘ stomachi ⁊ vētositates grossas ī stōcho ⁊ epate. ¶Luiᵘ ꝑmixtio. ℞. talisafar ponꝺ. ʒ.v. ȝiȝiberis ponꝺ. ʒ.xx. pipis ponꝺ. ʒ.xij. beil ⁊ cinami: amboꝝ añ. ponꝺ. ʒ.vij. zucchari tabarȝet lib. v. Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ repōe ī vase ⁊ vtē.

¶Electuarium talisafar.i. mace vel res sibi proxima in virtute.

Electuariū epatꝭ. ℞. scamōee antiochene ⁊ turbith ꝯcaui albi: amboꝝ añ. aur̄. v. pipis ⁊ cardamo. āboꝝ añ. aur̄. iij. ȝiȝiberis ⁊ cinamo. ⁊ ēblico. ⁊ gario. ⁊ polypodij ⁊ nucis musca. oīuȝ añ. aur̄. ij.ß. ¶Et ī ꝺscriptōe alia scamo. ⁊ turbith āboꝝ añ. aur̄. iiij. Tere ⁊ cicotrigoniȝa ⁊ ꝓijce sr̄ ea lib. j. zuc. ꝯtriti ⁊ ꝯfice cū melle: cᵘ dosis itegra sit aur̄. iiij.

¶Electuariū epatis. hoc elec. si consideras confert in passionibus renalibus ⁊ mundificat materias grossas ⁊ resoluit ventosi. ⁊ appropinquat in virtute electuario indomessis.

Trifera de scoria ferri magna faciēs ad ventositates hemorroidaꝝ ⁊ mollificationē vesice ⁊ stōchi ⁊ addit ī ꝺsiderio coitᵘ ⁊ calefac̄ stōchū. ¶Luiᵘ h̄ est ꝑmixtio. Sumant̄ mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ sirenblegi ablatꝭ nucleis ⁊ cassie inde ⁊ semis apij ⁊ ameos ⁊ origani ꝑsici: oīum añ. ℥.j. spice odorifere ⁊ amomi ⁊ beil ⁊ acori: oīuȝ añ. ℥.iij. cinamomi pondus. ʒ.iiij. pipis ⁊ macropipis ⁊ piretri ⁊ salis indi: oīum añ. ℥.ß. synapis. ℥.j.ß. salis āmoniaci pōdus. ʒ.ß. scorie ferri pōdus. ʒ.iij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigoniȝatas ⁊ ꝯfice cuȝ melle dispumato ⁊ butyro vaccino quātū sufficit ⁊ vtere.

¶Trifera. de triferis diximus sermonem nobis sufficientē in primo tracta. Serēblegi.i. emblici proprie in lacte nutriti.

Trifera mior faciēs ad mollificatōeȝ stōchi ⁊ hūiditatē eiᵘ ⁊ vētositates hemorroidaꝝ ⁊ colorē effic̄ bonū. ¶Luiᵘ h̄ est ꝑmixtio. Sumant̄ mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ scirēblegi ⁊ belliricoꝝ ablatꝭ nucleis: oīuȝ ꝑtes eq̄les: īuolue cū butyro vaccino ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtē.

¶Trifera patet ⁊c̄.

Electuariū anacardinū ꝯueniēs ad dolorē stōchi antiquū ⁊ frigᵘ et obliuionē ⁊ fac̄ bonū eē colorē ⁊ subtiliat cognitionē ⁊ sensuȝ ⁊ ē el'iuȝ sapiētū: ⁊ di ꝙ ē salomonis. ¶Luiᵘ

h̄ ē ꝑmixtio. ℞.pipis ⁊ macropi. mirabolanoꝝ nig.et bellirico.⁊ embli.et castorei:oīuз añ.ʒ.iiij.costi ⁊ anacardi ⁊ burūgi ⁊ zuccbari tabarzet ⁊ baccarum lauri: oīuз añ.aur̄.xij.cypi.ʒ.viij.Tere anacardos solos bñ ⁊ tere medicias ⁊ cribella ⁊ bulli butyrum vaccinuз ⁊ mel cū eq̄litate ⁊ ꝓijce sup̄ ea medicinas ⁊ coagula ⁊ vtere post sex mēses.Dosis eiꝰ.ʒ.ij.cū aq̄ decoctionis apij ⁊ feniculi ⁊ seruet se a labore ⁊ angustia ⁊ ira ⁊ vino plurimo ⁊ coitu ⁊ comedat ius issidabegi subtile.

¶Electuariū anacardinū.de ↄfectionibꝰ anacardinis diximus vt supra tracta.i. Burūgi dicit̄ ꝙ sunt grana similia piperi.Cōseruet se ⁊c̄.timore multe īflāmatiōis.Issidabegi modus p̄parationis ciboꝝ apud eos.dicamus aūt apud nos ꝙ comedat carnes pulle.

Electuariū alfangiꝰ qđ est iuuamētū ad mollificationē stōchi ⁊ vētositates hemorroidaꝝ ⁊ corruptionē stōchi ⁊ cōplōnis ⁊ feditatē coloris ⁊ addit in coitu.¶Cuiꝰ h̄ ē ꝑmixtio ℞.mirabolano.belliri.⁊ scirēblegi ablatꝭ nucleis ⁊ piperis ⁊ macropipis ⁊ zizibe.⁊ cypi ⁊ cassie ide ⁊ spice: oīuз añ.ʒ.x.se.anbeti ⁊ seis porri:āboꝝ añ.pond.ʒ.iiij. scorie ferri trite īfuse in aceto vini.xiiij.diebꝰ exiccate torrefacte.ʒ.c.Aggrega bas medicias tritas ⁊ cicotri gonizatas ⁊ ↄfice cū melle dispūato ⁊ butyro vaccino q̄ztū nece ē ⁊ repone ī vase ⁊ vtē post sex mēses.Et sit dosis eiꝰ pōdus.ʒ.ij.⁊ ponant̄ in eo iteꝝ de musco.ʒ.ij.

¶Elec.alfangiꝰ.i.illiꝰ viri: vel fagiꝰ.i.ↄfectio.Scirēblegi.i.emblici.

Fangius aliđ cū musco ēt qđ ↄfortat stomachū ⁊ calefac̄ ipз ⁊ ↄfert ad hemōroidas ⁊ addit ī coitu ⁊ ē expꝑtū.¶Cuiꝰ h̄ est ꝑmixtio ℞.mirabolanoꝝ kebulo.⁊ belliric.⁊ emblic.⁊ pipis ⁊ macropi.⁊ zizi.⁊ cimini ⁊ se.anbeti ⁊ se.apij ⁊ se.porri ⁊ se.eruce ⁊ se.napi ⁊ se.baucle ⁊ feleniati ⁊ rosarum rubearū ⁊ cassie ⁊ cyperi ⁊ cinamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ nucis muscate:oīum añ.ʒ.j.macis ⁊ heil ⁊ cardamomi ⁊ gallie ⁊ xyloales crudi ⁊ musci:oīum ana.ʒ.ij.granoꝝ nasturtij albi.℥.iij.scorie ferri quātū sunt medicine:teratur ⁊ cōficiat̄ cū melle dispumato.

¶Fangius.i.cōfectio vel nomen cōponentis.Feleniati.i.ozimum gariofilatum.

Fangius aliud.℞.cassie ide ⁊ zarub ⁊ talisafar ⁊ heil ⁊ mirabolanoꝝ nigro.et belliri.⁊ mirabo.citri.⁊ gariofi.⁊ carpobalsami ⁊ granoꝝ almahaleb:oīuз añ.aur̄.vj.mēthe ⁊ feleniati ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ pipis longi ⁊ emblicoꝝ:oīum añ. aur̄.iiij.cinamomi ⁊ cinami ⁊ spice ⁊ nucis muscate et costi ⁊ zinziberis ⁊ fulfulimon:oīum añ.aur̄.viij.cypi aur̄.x.zuccbari aur̄.xvj.scorie ferri eminaз vnā:musci ʒ.ß.conficiatur cum melle dispumato.

¶zarub supra sepe exposuimꝰ:hic tñ pōt accipi pro zedoaria.Talisafar.i.macis.Heil.i.cardamomi.Almahaleb.i.medulla cerasorū sylue striū.Feleniati.quidā dicūt ozimū gariofilatū.qdā ozimuз montanū supra p̄cedenti in hiera.Emina.℥.xx.vel lib.j.

Ars scorie decocte que ↄfert ad frigora ⁊ dolorē dorsi ⁊ corruptionē menstruoꝝ ⁊ hemorroidarū ⁊ clarificat colorē ⁊ fac̄ appetē cibū ⁊ đstruit humorē crudū ⁊ īfridatiōes ⁊ ↄfortat stōchū ⁊ m̄rices ⁊ vesicā.¶Cuiꝰ h̄ ē ꝑmixtio.℞.semis apij ⁊ se.feniculi ⁊ anisi ⁊ petrosillini ⁊ dauci ⁊ semis baucie ⁊ se.porri ⁊ semis cepe ⁊ semis napi ⁊ semis raffani ⁊ seis alratab ⁊ ameos ⁊ semis vrtice ⁊ granoꝝ viridiū ⁊ aniuden ⁊ semis anbeti ⁊ pipis ⁊ se.lini ⁊ cimini ⁊ coriādri:oīum añ.pōdus.ʒ.iij.⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ nucis muscate ⁊ macis ⁊ cinnamomi ⁊ galāge ⁊ ziziberis ⁊ piperis ⁊ cypi ⁊ spice ⁊ sisimbrij:oīuз añ.ʒ.iiij.⁊ mirabolanoꝝ belliri.⁊ emblicoꝝ ⁊ gest glandiū ⁊ corticuз radicis capparis:oīum añ.ʒ.x.cassie ⁊ vsnee ⁊ assari ⁊ blacte bisantie ⁊ calami aromatici ⁊ ligue auiß ⁊ neremisch ꝑsici ⁊ cardamomi ⁊ girboe ⁊ sandali ⁊ cinami ⁊ nucis muscate:oīuз añ. ʒ.v.⁊ nucis enden ⁊ nasturtij et keiati ⁊ rosaꝝ siccarū ⁊ marmacor ⁊ cōticū thuris ⁊ mēthe ⁊ calamēti:oīuз añ.ʒ.vij.⁊ scorie ⁊ albassari calefacte ⁊ exticte in vino odorifero multotiēs ſm mēsurā mediciaꝝ oīuз:decoquat̄ cū vino pōtico dōec igrosset̄ ⁊ auferat̄ ab igne ⁊ coletur ⁊ detur de eo in potu q̄ztitas.ʒ.j.in ieiuno dū est tepidum:⁊ comedat post mediū diem issidabegiati cum carne caprina:⁊ bibat vinum purū hebdomada vna aut duabus hebdomadis.

¶Ars scorie.scoria metalli cuiuscūq̧ apud Sera.nō est batitura: sed ferrū qđ in fornace residet.Corruptiones menstruoꝝ sunt qñ egrediunt̄ male substātie ⁊ corrupte vel putrefacte.Semis alratab.i.dactyli cuiusdā spēi.Granoꝝ viridiū.sunt fructꝰ arboꝝ vnde colligit̄ terbētina.Aniuden.i.herba vñ fit assa:⁊ aliqñ sumit̄ ꝓ siseleos.Tuderi herba similis prassio q̄ in hortis nascit̄.Gest qdaз hñt ⁊ gest ⁊ videt̄ ex h̄ ꝙ sit spēs mirabolanoꝝ.Alij dicūt ꝙ ē res similis amigdale ⁊ hз in capite duas spinas.Girte nō inuenio qđ sit nisi valde lōginque ꝙ sit herbena.Gilboe nec īuenit̄ cañ.z.Nucis hedari al̄r enden est q̄dā terra de q̊ zº cañ.Keiati non inuenio nisi sit keiri.Marmacor.i.melissa.Albassari.i.ferri ⁊c̄.vult ꝙ fiat sine melle ⁊ zuc.⁊ det̄ qđ colatū ē.s.colatura det̄ vel qđ ī colatura residet.⁊ vr̄ ꝙ h̄ ītelligat.Issidabegi modus cibi cū carne caprina credo hedinā:lз caro capⁱna laudet̄ ī cura epidimie:vt.ʒ.cañ.fen.i.

Descriptio alia đ scoria ferri ↄueniēs ad frigus stōchi ⁊ hemorroidas.¶Cuiꝰ hec est ꝑmixtio.℞.mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblico.⁊ radicū lilij ⁊ zinziberis ⁊ xyloaloes crudi ⁊ nucis muscate ⁊ gallie ⁊ rosaꝝ ⁊ spice et sq̄nāti ⁊ masticis:oīum añ.ʒ.x.musci.ʒ.j.limature acuū infuse in vino odorifero septē diebꝰ ⁊ sumat̄ ⁊ terat̄ et torrefiat sup̄ frixoriū ferri ⁊ misceat̄ cū medicis ⁊ īuoluat̄ oleo de amigdalis dulcibꝰ ⁊ ↄficiat̄ cū melle dispumato:cuiꝰ dosis sit aureo.duoꝝ cū vino odorifero.

¶Descriptio alia.Non ponitur hic pondus limature acuum.sed possumus intelligere ꝙ sit ad pondus omnium:⁊ non ingreditur alia scoria nisi ista limatura ⁊ est limatura azari.

Descriptio alia de scoria ferri ↄueniēs ad debilitatē stōchi cal̄i.¶Que ℞.mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ radicū lilij ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ ⁊ squināti:oīuз añ.ʒ.x.scorie ferri q̄ztū oēs medicie:īfundat̄ scoria septē diebꝰ ī aceto ⁊ colet̄ ab eo ⁊ frigat̄ sup̄ frixoriū ⁊ ↄficiat̄ cum melle tabarzet:⁊ sit dosis.ʒ.ij.ß.cū syrupo de malis.

¶Descriptio alia patet.

Scoria ferri decocta ↄueniēs ad debilitateз stōchi ⁊ caliditatē cōplexionis.¶Cuius cōmixtio est hec.℞.scorie ferri de bassari ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ rosaruз ⁊ balaustiarū ⁊ squināti:oīum ana partes equales bulliant cum vino ⁊ dent̄ in potu de eo.℥.iij.

¶Scoria etiam patet.Effectus enim harum scoriarum est in exiccando ⁊ in preparando stomachum vt notum est.

Electuariū diacydoniten retinēs nāз ex solōne vētris ⁊ đbilitate sto

machi ꝛ vomitu ꝛ malitia digōnis ꝛ facit colorez esse bonū. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. Sumaꝛ cydonioꝝ excorticatoꝝ mūdatꝫ iterioꝛib⁹ ꝛ mellis dispumati: amboꝝ aā. lib. ij. pipis ꝛ macropipis ꝛ ziziberis: oīum aā. ʒ. v. beil pōdus. ʒ. viij. cardamomi ꝛ gariofilo. ꝛ spice odoꝛifere ꝛ cīnamomi ꝛ croci: oīuz aā. pōdus. ʒ. ij. Aggrega has medicias tritas ꝛ cribellatas ꝛ sume cydonia ꝛ ꝺcoque cū aceto vini boni. Et de medicis sūt qdā q ꝺcoquūt ea cū vino ꝛ ipm est radix: deide remoue ab igne ꝛ cola ꝛ dimitte donec currat ab eis aq̄sitas hūiditatꝫ: ꝛ tere bū ꝛ sume mel ꝛ cōmisce cū eis ꝛ decoque cū igne leui ꝛ moue paulatiz dōec fere coaguleꝛ: ꝛ cōmoue donec equenꝛ ꝛ destruaꝛ aq̄sitas cydonioꝝ ab eis: deide remoue ab igne ꝛ pulueriza sup eas medicinas ꝛ ꝯcute donec equenꝛ ꝛ ꝓijce sup tabulā marmoris aut mēsaz planā inūctā oleo rosaceo: aut oleo sisamino ꝛ dilata sup eā dilatatione eq̄li ꝛ dimitte duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ donec exicceꝛ ꝛ induꝛeꝛ: ꝛ incide cū cultello in frusta quadrata: ꝛ sit frustum pondus auꝛ. iiij. ꝛ ponaꝛ gradatiz in folijs citri ꝛ ligeꝛ ꝛ reponaꝛ ꝛ administreꝛ cum necesse fuerit. Et de medicis sunt qdaz qui ponunt in ipso pondus. ʒ. ij. musci.

¶ Electuariū diacydonitē. Ex solōne al's ad solutionē. hec est cōpositio nota. Heil. i. cardamomi maioꝛis. Cum ergo dicit cardamomi intelligit ꝙ vtrūqꝫ ponatur. s. maius ꝛ minus.

Electuariū diacydonitē solutiuū vētris qꝺ ꝯfert ad colicaz ꝛ exiccat sup̄fluitates coꝛpis. ℞. cydonioꝝ excoꝛticatoꝝ mundatis iterioꝛib⁹ lib. j. ꝛ mellis dispumati. lib. ij. ziziberis ꝛ macropipis: amboꝝ aā. ʒ. iiij. cinamomi pōdus. ʒ. iij. beil ꝛ cardamomi ꝛ croci: oīuz aā. ʒ. iij. masticis pondus. ʒ. v. scamonee pōdus. ʒ. x. turbith albi boni pōdus ʒ. xxx. Aggrega has medicias tritas ꝛ cribellatas ꝛ ꝺcoq̄ cydonia cū vīo ꝛ fac ꝺ eo sic̄ factū ē ꝺ diacydoniten retētiuo ꝛ ꝑpareꝛ sic̄ est illi⁹ ꝑparatio ꝛ reponaꝛ in vase ꝛ administreꝛ: cui⁹ dosis sit auꝛ. iiij. cū aq̄ calida.

¶ Electuariuz diacydoniten solutiuum hoc etiam patet ꝛ qꝺ etiā sequitur ꝛ est diacydoniten in quo virtus cydonioꝛum est magis saluata per decoctionem in fermento siue pasta.

Descriptio alia diacydoniten laxatiui: sumaꝛ cydoniū boni odoꝛis ꝛ induaꝛ super ipm deforis fermētuz ꝛ asseꝛ: ꝛ sumanꝛ de carne eius. ʒ. iiij. piperis ꝛ ziziberis: amboꝝ aā. ʒ. ij. scamonee pondus. ʒ. j. teraꝛ ꝛ ꝯficiaꝛ cū melle: cui⁹ dosis sit pondus. ʒ. j. cum vino.

Electuariū diacydonitē scīm cū succo cydonioꝝ qꝺ cōfert ad destructionē appetit⁹ ꝛ ad eū q nō digerit cibū suū faciēs ad illū cui⁹ epar ē ꝺbile ꝛ strigit stōchū. sumanꝛ cydonia magna mūdata it⁹ ꝛ foꝛis ꝛ teranꝛ ꝛ exꝑmanꝛ ꝛ sumāꝛ ꝺ aq̄ eoꝝ kist. ij. romani ꝛ misceaꝛ cū ea mellis dispumati q̄ꝫtū ipa ē ꝛ aceti de vino kist. j. s. ꝛ ꝺcoquaꝛ sup ignē leuē ꝛ auferaꝛ spuma ei⁹: ꝛ sumanꝛ ziziberis. ʒ. iij. pipis albi. ʒ. ij. teranꝛ ꝛ ꝓijcianꝛ ꝺsup ꝛ coaguleꝛ sic̄ cōueniēs ē electuario. h̄ nāqꝫ ꝯfert ei cui⁹ epar ē ꝺbile: ꝛ opꝫ vt sumaꝛ ꝭm plīn aā cibū duab⁹ hoꝛis aut trib⁹ ꝛ nō nocet si accipiaꝛ post cibū. Qꝛ si tu feceris hāc medicinā ei in cui⁹ stōcho ē calitas aut in cui⁹ stōcho est cholꝰa aut q̄cūqꝫ mō sit opꝫ vt ꝓijcias ab eo pip ꝛ zinziber ꝛ administres aq̄ꝫ cydonioꝝ ꝛ mel ꝛ acetū tātū ꝭꝫ q̄ꝫtitatē mēsure quā dixim⁹. Et si feceris eā illis quoꝝ cōplexiōes sunt medie: ita vt nō aggregeꝛ in eis sup̄fluitas cholꝰe neqꝫ sup̄fluitas flegmatis ꝓijce in eam medietatē q̄ꝫtitatis quā dixim⁹ de zizibere ꝛ pipere. s. vt ꝓijcias in eā piperis. ʒ. j. ꝛ ziziberis. ʒ. j. s. Et si feceris eā illis in quoꝝ stomachis aggregatur flegma pone in ea duplū q̄ꝫtitatis quā diximus. pones eniz in ea zinziberis. ʒ. vj. ꝛ piperis. ʒ. iiij. cuius dosis sit. ʒ. j. s.

¶ Electuariū diacydoniten factū cū succo. hoc est diacydonitē qꝺ Gal'. facit in fine libꝛi de regimine sanitatis. Kist est lib. j. s.

¶ Sed tu. d. ꝭm doctrinā hmōi nō vꝛ ꝙ vnqꝫ cōponere debem⁹ istū diacydoniten ꝭm descriptionē que scribiꝛ: qꝛ aut nō ponemus. zz. aut pip aut ponem⁹ min⁹ aut plus. Dōm ꝙ pōt fieri in foꝛma que describiꝛ ꝛ dabiꝛ his qui nō hn̄t multā distēperantiā ꝛ aggregant flegma: sed si sint frigidi ꝛ aggregēt flegma poteris addere de. zz. ꝛ pipere. ꝛ videbitur ꝙ hoc intellexerit Gal'.

Electuariū diacydonitē qꝺ fac̄ appetē cibū ꝛ ꝯfoꝛtat stōchū. Sumanꝛ succi cydonioꝝ lib. iij. mellis lib. iij. aceti foꝛtꝫ lib. ij. decoquanꝛ sup p̄runas ꝛ auferaꝛ spuma ei⁹ ꝛ sumanꝛ zinziberis. ʒ. v. piperis albi ꝛ nigri ꝛ macropiperis ana. ʒ. iij. cinamomi. ʒ. ij. xyloaloes crudi. ʒ. iij. Teranꝛ ꝛ cōmisceanꝛ cū melle ꝛ aq̄ cydonioꝝ ꝛ aceto ꝛ coquaꝛ donec coaguleꝛ: cuius dosis sit cocleariū vnū ante cibū ꝛ expectet super ipsum duabus hoꝛis.

¶ Et diacydoniten hoc est euidetis compositionis.

Electuariū idū faciēs ad colicā ꝛ doloꝛē iūcturaꝝ ꝛ podagrā ꝛ doloꝛē doꝛsi. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. scamōee auꝛ. x. girboe ꝛ cardamomi ꝛ ziziberis ꝛ cinamomi ꝛ cinami ꝛ neremisch ꝛ gariofilo. pipis: oīuz aā. auꝛ. v. ꝛ turbith auꝛ. c. zucchari auꝛ. c. Tere ꝛ has medicinas simul ꝛ cribella ꝛ confice cum melle.

¶ Electuarium indum. Hoc est confoꝛme ei quod Mesue composuit ꝛ possunt dari de eo. ʒ. iij.

Electuariū regū ꝛ ē medicia āni q̄ sumiꝛ āno integro oī die. Ei⁹ igiꝛ acceptio rectificat suscipiētē se vsqꝫ ad finē vite sue ꝑcepto dei: ꝛ q assiduat ipaz nō videt egritudinē i coꝛpe suo q̄ nō saneꝛ ꝛ neqꝫ canescit nisi q̄ꝫtū fact⁹ ē can⁹ aā ei⁹ acceptionē: ꝛ ē medicia regū q ꝭm ꝙ narraꝛ cū ea medicati fuerūt ꝛ ē valēs ad fistulas nigras ꝛ albas ꝛ rubeas ꝛ ad cursuz cholꝰicū ꝛ frigoꝛa ꝛ pulsationē coꝛdis ꝛ iūcturaꝝ ꝛ abstergit visuz ꝛ coloꝛē: ꝛ m̄ltiplicat coitū ꝛ ñ ē ei malitia ꝛ ñ abstiet sup cāvtēs ea. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio ē h̄. Sumanꝛ mirabolano. nigro. ꝛ bellirico. ꝛ emblic. oīum aā. auꝛ. vj. nigelle auꝛ. xxxiiij. leucopipis ꝛ āmoniaci ꝛ macropipis ꝛ ziziberis ꝛ fulfumiue: oīuz aā. auꝛ. ij. cubebe ꝛ anacardi: amboꝝ aā. auꝛ. vj. Tere vnūqꝺqꝫ ꝑ se ꝛ cribella: ita vt nihil remāeat ꝛ ꝓuēiat ꝭꝫ suā diuisionē ꝛ qꝺ narrauim⁹ ꝺ pōderib⁹: ꝑmisce ꝫ ea deide accipe auꝛ. dc. penidioꝝ sabachir ꝛ pone i patella aut vase mūdo ereo ꝛ accēde sub eo ignē leuē et asperge sup ipsas aliq̄d aque: ita vt liquefiāt penidij. Cū ꝫ liquefacti sunt ꝛ bulliūt: tūc p̄roijce sup eos hec cōmixta: ꝛ moue ea tādiu donec optime cōmisceanꝛ ꝛ aufer ea ab igne ꝛ dimitte ea donec tepescant: deinde fac de eis foꝛmas auellanis similes: q̄rū vnaqueqꝫ sit auꝛ. ij. ꝛ quarte ꝛ inunge manum tuam oleo oliue aut

butyro vaccino: deide bibe de eo oĩ die formã vnam silem auellane cũ aq̃ frida ⁊ ipm est dñs medicinarũ.

¶ Electuariũ regũ vocat̃ medicia ãni: vt dicit q2 vno ãno sumit̃ sic alie medicine faciẽtes adolescẽtiã vt quarto cañ. ca. de medicinis que tardãt canos. ¶ Dubitat̃ que sunt fistule albe ⁊ rubee ⁊c. Dõm ꝙ intelligit per hoc vlcera cauernosa praua emittentia has mãs malas albas vel nigras vel rubeas. ¶ Dubitat̃ quõ valẽt ad fluxuz cholericũ ⁊ frigora cũ videant̃ esse opposita. Dõm ꝙ vel per proprietatẽ valet: vel intelligit fluxum cholericũ. i. humoralem etiã si fit de cholerica nõ multũ inflãmata pulsationẽ cordis iũcturarũ. ¶ Dices que est pulsatio iuncturarũ. Dõm ꝙ vel sumit̃ improprie pro laxitate vel motu sonoro sine pulsatione ⁊c. a ventositate mã flegmatica õ qua solũ Rasis ⁊ Halaabin facit ca. Fulsulminue. i. radix piperis ⁊ forsan ꝙ est ozimũ montanũ ſm ꝙ põt similari ei qð dicitur tractatu secũdo cap. hiere. eufocarater. Penidiorꝫ sa/bachir. i. solidarum bonarum. Reliqua patent.

Electuariũ masuachoien faciẽs ad podagrã ⁊ dolorẽ dorsi ⁊ oẽs egritudines fridas. ¶ Cui⁹ pmixtio hec ẽ. ℞. scamonce ⁊ cinamomi ⁊ cassie ⁊ ziziberis: oĩuz añ. ʒ. viij. piperis. ʒ. vj. cardamo. gariofilo. ⁊ se. apij ⁊ ameos: oĩum añ. ʒ. ij. ß. masuachoien. ʒ. iiij. Tere ⁊ ɔfice cuz melle: cui⁹ dosis sit. ʒ. iiij. aut. ʒ. ij. cum aqua tepida.

¶ Electuariũ masuachoiẽ. i. spuma nitri. Istã expõnẽ sumo ex glosa quadã Halyaba. 10. cap. 15. in simili ɔfectione. videt̃ tñ ꝙ sit spuma nitri viridis ſm eũ amassacumia ⁊ est fortis exiccans.

Electuariũ de sisamo. ℞. sisami excorticati ⁊ cimini carmeni ⁊ zinziberis: oĩuz añ. ʒ. x. macropiperis ⁊ piperis: amborꝫ añ. põdus. ʒ. v. cinamomi pondus. ʒ. ij. cardamomi ⁊ heil: amborum ana. ʒ. iij. ⁊ zucchari tabarzet. ʒ. lx. Aggrega has medicinas tritas ⁊ repone in vase ⁊ vtere.

¶ Electuarium de sisamo patet.

Electuariũ de granis viridib⁹ qð fac̃ ad hemorroidas ⁊ frig⁹ stõchi ⁊ malitiã digõnis ⁊ solõnẽ vẽtris. ¶ Cui⁹ pmixtio hec ẽ. ℞. granorꝫ viridiũ ⁊ mellis anacardi ⁊ sisami excorticati: oĩum añ. sextaria. vj. zucchari tabarzet sextaria xxiiij. mirabolanorꝫ kebulorꝫ ⁊ belliricorꝫ ⁊ emblicorũ ablatis nucleis ⁊ ziziberis ⁊ macropipis ⁊ bursigi ⁊ folij idi ⁊ cassie: oĩuz añ. pondus. ʒ. iiij. pipis ⁊ sansuci ⁊ cassie añ. põdus. ʒ. ij. ɔfice has medicinas cũ melle dispumato ⁊ butyro vaccino ⁊ vtẽ post sex mẽses: dosis eius põdus. ʒ. ij. cũ lacte vaccino ɔcusso. In cibo autẽ sit rizi decoctũ cũ lacte dũ pseuerat accipiens ipsum.

¶ Electuariũ de granis viridib⁹: sunt grana arboris vnde colligit̃ terbentina. Sextariũ. ʒ. vj. ⁊ parũ plus. Burũgi grana q̃daz piperi similia ⁊ est ɔferens etiã illis passionib⁹ calefaciẽdo ⁊ siccado.

Electuariũ de aniuden faciẽs ad iflationẽ vẽtris ⁊ stõchi ⁊ rugituz ⁊ vẽtositatẽ grossaz. ¶ Cui⁹ hec ẽ pmixtio. Sumant̃ piperis ⁊ seis apij: amborꝫ añ. ʒ. vij. aniudẽ nigri põdus ʒ. xiiij. petrosillini ⁊ celidonie ⁊ calamẽti ⁊ hasce ⁊ siseleos: oĩum ana. ʒ. viij. keisim. ʒ. xij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ɔfice cũ melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cũ necesse fuerit.

¶ Electuarium de aniuden. i. de herba vnde fit assa vel de siseleos. Asse. i. thimi. Siseleos. i. sileris montani. Keisim. i. leuisticũ.

Descriptio alia de aniudẽ faciẽs ad egritudinẽ epatis ⁊ frig⁹ ei⁹ ⁊ aq̃z citrinã ⁊ frig⁹ stõchi ⁊ renũ. ℞. aniudẽ nigri põdus. ʒ. x. semis eruce ⁊ semis porri: oĩum añ. põdus. ʒ. vj. zinziberis ⁊ belliricorꝫ ⁊ emblicorꝫ ablatis nucleis: oĩum añ. põdus. ʒ. vij. ameos ⁊ seminis apij ⁊ anisi ⁊ cardamomi minoris ⁊ cimini carmeni ⁊ cinamomi: oĩuz añ. põdus. ʒ. v. mirabolanorꝫ nigrorꝫ sublatis nucleis põdus. ʒ. vij. cinamomi põdus. ʒ. j. piperis ⁊ macropiperis: amborꝫ ana pondus. ʒ. iiij. spice odorifere põdus ʒ. ij. penidiorꝫ: amborꝫ pondus. ʒ. xx. Aggrega has medicinas tritas ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit: dosis eius pondus. ʒ. ij. cum aqua anisi ⁊ masticis ⁊ spice.

¶ Magnitudinem epatis. s. propter multam materiam ⁊ oppilationem a materiebus frigidis.

Electuariũ de cãphora valẽs ad debilitatẽ stõchi ⁊ epatꝫ ⁊ fugat vẽtositates grossas ⁊ adiuuat ad digõnẽ. ¶ Cui⁹ hec est pmixtio. ℞. cãphore ⁊ croci ⁊ xyloaloes ⁊ cardamomi ⁊ girboe ⁊ cubebe ⁊ keisim ⁊ cinami ⁊ gariofilorꝫ ⁊ vsnee ⁊ spice ⁊ macis ⁊ sandali albi ⁊ macropipis ⁊ cinamomi ⁊ cassie ⁊ neremisch ⁊ secacul ⁊ galãge ⁊ nucis muscate ⁊ ziziberis ⁊ cypi ⁊ fulfuminue: oĩuz ptes eq̃les: zucchari q̃ztũ est pondus medicinarũ oĩum.

¶ Neremisch vide scðo canone. Secacul. hic vtimur pro eo iringo vel sigillo sancte marie: sed de eo infra tractatu. 7. Falsamina al's fulfulminue. i. radix piperis ⁊c.

Electuariũ de cãphora ðscriptiõe alia faciẽs ad malitiã digõnis ⁊ ðbilitatẽ stõchi ⁊ flegma grossuz. ¶ Cui⁹ hec est pmixtio. ℞. piperis ⁊ nucis muscate ⁊ ziziberis ⁊ gariofilorꝫ ⁊ macis ⁊ cinamomi ⁊ cinami ⁊ piretri ⁊ fulfumiue ⁊ gariofilorꝫ hortulanorꝫ ⁊ cãphore ⁊ croci: oĩum añ. pondus. ʒ. ij. Tere has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ ɔfice cũ melle dispũato ⁊ repõe i vase ⁊ vtẽ cũ nec̃e fuẽit.

¶ Electuariũ de cãphora descriptione alia pꝫ ex premissa.

Electuariũ de cãphora forti⁹ prio. ¶ Cuius hec est pmixtio. ℞. ziziberis ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ cinamomi ⁊ cinami ⁊ folij idi ⁊ spice odorifere ⁊ cassie ide ⁊ nucis muscate ⁊ sandali citrini ⁊ carpobalsami ⁊ cardamomi ⁊ macis ⁊ gariofilorꝫ ⁊ piretri ⁊ talisafar ⁊ cypi ⁊ spodij ⁊ xyloaloes idi puri: oĩuz añ. põdus ℥. ß. cãphore ⁊ musci: ambarũ ana. ʒ. ij. zucchari tabarzet. ℥. x. ß. ɔficiant̃ cũ melle dispumato ⁊ reponat̃ in vase ⁊ admistret̃ cũ nec̃e fuerit.

¶ Dicitur hoc fortius: q2 potiores al's plures medicĩe calide in eo ingrediuntur.

Electuariũ de xyloaloe qð cõfortat stomachũ ⁊ calefacit euz absq3 supfluitate ⁊ digerit cibũ ⁊ exiccat flegma. ¶ Cui⁹ pmixtio hec est. ℞. spice odorifere ⁊ spice romane ⁊ seis apij ⁊ anisi ⁊ masticis: oĩum añ. ʒ. j. xyloaloes. ʒ. iij. gariofilorꝫ. ʒ. ij. macis. ʒ. ij. ß. cinami ⁊ gallie: amborꝫ añ. ʒ. ij. mirabolanorꝫ kebulorꝫ infusoruz in vino ⁊ torrefactorꝫ ⁊ felẽgemisch: amborꝫ añ. ʒ. ij. ß. nucis muscate. ʒ. j. ß. marmacor. ʒ. iij. rosarũ ⁊ calami aromatici: amborũ ana. ʒ. ij. ɔficiant̃ cũ miua: dosis eius aur̃. ij.

¶ Electuarium de xyloaloe. Felengemisch. i. ozimum gariofilatũ. Marmacor. i. melisse.

Electuarium de cinamomo valẽs ad ðbilitatẽ epatis ⁊ stõchi ⁊ renũ ⁊ mũdificat humores grossos ⁊ fugat vẽtositates. ¶ Cuius hec est pmixtio. ℞. cinamomi ⁊ xyloaloes ⁊ enule: oĩum añ. ʒ. vj. gariofilorꝫ ⁊ pipis nigri et macropipis ⁊ spice ⁊ agarici: oĩum añ. põdus. ʒ. v. zin-

ziberis.ʒ.j.menthe.ʒ.viij.girboe ⁊ cinami:amboꝝ añ.ʒ.ij.keiati ⁊ anisi ⁊ semis feniculi ⁊ cassie:oĩuz añ.pondus.ʒ.iiij.ꝯficiaẽ cũ melle dispumato ⁊ administreẽ.

¶ Girboe quid est non possum clare inuenire.

Electuariũ indũ faciẽs ad colicã ⁊ frig⁹ stõchi ⁊ dolorẽ iuncturarũ ⁊ podagrã. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio hec est. ℞.cassie ⁊ folij idi:amboꝝ añ.põdus.ʒ.iiij.nucis muscate ⁊ ameos:ãboruz añ.sextaria.ij.pipis ⁊ macropipis:ãboꝝ añ.sextaria.v.ziziberis sextaria.v.mirabolanoꝝ nigroꝝ sextaria.xxx.neremisch sextaria.ij.gariofiloꝝ.ʒ.v.nucis muscate sextaria.ij.macis.ʒ.iiij.penidioꝝ sextaria.x.sumantur de pulueẽ ei⁹ cũ necesse fuerit.ʒ.ij.cũ vino antiquo.

¶ Sextarium est.ʒ.vj. Neremisch scribitur secundo cañ.

Electuariũ de zinzibere ꝯferẽs ad dbilitatẽ stõchi ⁊ itestinoꝝ ⁊ digerit cibũ ⁊ fugat vẽtositates ⁊ valet ad cholicã passionẽ ⁊ retinet vẽtrẽ. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio hec est. ℞.zinziberis.ʒ.xx.gũmi arabici ⁊ girboe:amboꝝ ana põdus.ʒ.x.gariofiloꝝ ⁊ cinnamomi:oĩum ana.ʒ.v.de nucibus muscatis nux.j.croci pondus.ʒ.j.amili.ʒ.xlij.zuccbari tabarzet lib.j.confice:⁊ vtere.

¶ Electuarium de zinzibere ⁊c.

Electuariũ de musco ꝯferẽs ad debilitatẽ stõchi ⁊ iflationẽ ei⁹ ⁊ ventositates hemorroidarũ ⁊ pulsum oris stõchi. ¶ Cuius hec ẽ ꝑmixtio. ℞.musci auẽ.s.gyrboe ⁊ cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ zinziberis ⁊ macropipis:oĩum ana põdus.ʒ.x.cinamomi pondus.ʒ.iij.xyloaloes indi.ʒ.j.croci.ʒ.ij.zuccbari quantũ pondus medicinarũ oĩuz:deinde conficiatur cum melle.

¶ Electuariũ de musco pꝫ ⁊ electuariũ de citro ⁊ elect.cesaris.

Electuariũ de citro qđ fugat vẽtositates ⁊ digerit cibũ ⁊ odorẽ oris efficit bonũ. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞.corticũ citri citrinoꝝ siccoꝝ põdus.ʒ.xxx.gariofiloꝝ ⁊ nucis muscate ⁊ macropiperis ⁊ pipis ⁊ gyrboe ⁊ cinamomi ⁊ galãge ⁊ zinziberis:oĩum ana pondus.ʒ.j.⁊ musci põdus sexte ⁊.s.ʒ.j.conficiatur cum melle ⁊ administretur.

Electuariũ cesaris ꝯferẽs ad colicã ⁊ frigora ⁊ humorẽ crudũ ⁊ exhit superfluitates grossas viscosas ⁊ valet ad podagrã. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞.macropipis ⁊ ziziberis mirabolanoꝝ citrinoꝝ scamonee turbith:oĩuz añ.ʒ.xij.semis apij ⁊ ameos ⁊ piretri ⁊ salis tabarzet:oĩuz añ.ʒ.vj.zuccbari.ʒ.xvj.ꝯficiaẽ cũ melle ⁊ administreẽ.

Electuariũ de stico addẽs ĩ coitu. ¶ Cuius hec est ꝑmixtio. ℞.semis asparagi ⁊ semis cepe ⁊ semis napi ⁊ semis alrotab et semis porri ⁊ semis baucie ⁊ semis eruce ⁊ semis vrtice ⁊ granoꝝ viridiũ ⁊ lingue auis ⁊ sisami excorticati ⁊ semis raffani ⁊ tuderi vtriusqꝫ ⁊ amigdalaꝝ ⁊ pinee ⁊ granoꝝ nasturtij:oĩum ana.ʒ.iij.zinziberis ⁊ secacul ⁊ galange ⁊ macropiperis:oĩum ana põdus.ʒ.v.cinamomi ⁊ nucis muscate ⁊ been vtriusqꝫ:oĩum ana.ʒ.ij.seminis stinci.ʒ.v.squille assate pondus.ʒ.iij.penidioꝝ quantum pondus harum omnium medicinarũ. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum melle dispumato:dosis eius pondus.ʒ.ij.cum triplicato aut cum lacte dulci aut cũ aqua mellis in ieiuno.

¶ Electuarium de stinco. Alrotab.i.dactyli. Granorum viridium.i.arboris vñ emanat terbentina. Tuderi.i.herba similis prassio ⁊c. Cum triplicatis ⁊c.cum triplicato.i.vino cocto.

Electuariũ aliud ꝯferens ad pulsum cordis ⁊ ꝯfortat stõchũ ⁊ digerit cibũ ⁊ soluit vẽtrẽ. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞.mirabolanoꝝ kebulo.ʒ.xv.talizafar.ʒ.v.zedoarie ⁊ doronigi ⁊ ꝑtassie ⁊ cassie:oĩuz añ.ʒ.iij.turbith.ʒ.xx.scamonee.ʒ.iij.penidioꝝ.ʒ.xx.ꝯficiaẽ cũ melle:dosis eius.ʒ.iij.

¶ Electuarium aliud. Talizafar.i.macis:lꝫ apud glosas Halyabatis sit lingua auis.

Electuariũ expertũ nr̃m. ℞.xyloaloes.ʒ.iij.cãphore q̃rtã.ʒ.vni⁹ musci ʒ.iij.macis neremisch cyperi felengemisck zurũbet et zedoarie:oĩum ana aureuz vnũ:cinamomi ⁊ masticis zinziberis piperis ⁊ gariofilorum:omniũ ana.ʒ.ij.buglosse.ʒ.v.seminis feniculi ⁊ seminis apij ⁊ acori ⁊ spice:oĩum ana.ʒ.iij.aggregentur cum melle.

¶ Electuariũ nostrũ expertũ. Nõ dicit ad qđ sit expertũ:sed apparet ꝙ valet ad debilitatẽ cordis ⁊ nutritiuoꝝ ⁊ frigora ilioꝝ ⁊ rebremisch scribitur.z.cañ. Felengemisch.i.ozimi gariofilati. Zurũbet.i.zedoaria. Sed quare subdit zedoarie:dõm ꝙ forsan fuit glosa:vel propter esse forsan maneries plures zedoarie.

Trifera maior que facit ad mollificationem stõchi ⁊ vẽtositates hemorroidarũ ĩtrinsecarũ ⁊ addit in coitu. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞.mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ macropiperis ⁊ piperis:oĩum añ.ꝑtes.iij.zinziberis ⁊ buzeiden ⁊ sciremblegi ⁊ cassie inde. ¶ Et in descriptiõe alia macis:oĩum ana ꝑs.j.tuderi albi ⁊ tuderi rubei ⁊ lingue auis ⁊ semis granati syluestris ⁊ est assechedenegi ⁊ granoruz alkilkil ⁊ est ꝑsici darsisaban ⁊ sisami excorticati ⁊ zucchari tabarzet:oĩum añ.ꝑtes.ij.been albi ⁊ rubei:amboꝝ ana ꝑs.s. Tere sicca ꝑ se ⁊ sisami ꝑ se ⁊ iuolue cũ butyro ⁊ ꝯfice cũ melle dispumato.

¶ Trifera maior. Buzeiden dr̃ ꝙ est bistorta vł spẽs satyrionis dicta palma xp̄i. Scirẽblegi.i.emblici nutriti in lacte. Tuderi herba silis prassio. Darsisaban.i.granatũ syluestre.& grana alkilkil sũt grana granati sylnestris.qđ tñ de darsisaban dixim⁹ supra in descriptione trociscoꝝ alandacharon intrantiũ in tyria.tñ in glosis Halyabatis cõmuniter exponitur darsisaban idest cinamomuz.

Electuariũ de xyloaloe nr̃m. ℞.heil ⁊ ziziberis ⁊ cinamomi ⁊ cassie ⁊ croci ⁊ pipis felẽgemisch ⁊ zedoarie:oĩuz.ʒ.v.cypi zarub folij indi gariofiloꝝ:oĩuz ana.ʒ.iij.xyloales crudi põdus.ʒ.vij.ambre auẽ.j.lapidis lazuli ⁊ cãphore:añ.tertiã.ʒ.j.turbith.ʒ.iiij.salis indi põdus.ʒ.j.⁊ terantur omnia ⁊ fiat ex eis electuariũ cũ melle aut zuccharo.

¶ Electuariũ de xyloaloe nostrũ. Heil.i.cardamomi maioris. Felẽgemisch.i.ozimi gariofilati. Zarub.i.zedoarie vt supra exposuimus.vel.i.aristologia lõga.huius non ponit dosim:sed potest esse ʒ.s.⁊.ʒ.6.⁊ vltra.non ponit iuuamenta:sed sunt nota qr purgat melancholiam ⁊ flegma:⁊ ideo cõfert egritudinibus frigidis ex illis ⁊ frigiditati membrorum ⁊ debilitati eorum ⁊c.

¶ Circa materiam de solutiuis possunt queri alique questiones:quarum quedam sunt hic rememorande.

¶ Et prima est:vtrũ medicina solutiua vadat ad humorem quem euacuat. Et questionẽ hãc mouet Serapio trac.7.ca.5.⁊.10.⁊ diximus prolixe supra fen.4.ꝙ possibile est partes vaporosas medicine attingere ad humores aliquos quos euacuat:⁊ possibile est ꝙ sola alteratio pertingat sicut alteratio magnetis. *(Dubiũ pm)*

¶ Scđa qõ:an medicĩa trahat ꝑ ꝯueniẽtiã vel ꝑ ꝓrietatẽ:⁊ si per ꝯueniẽtiã:an in substãtia an ĩ accñtib⁹. Et sup hac qõne qdã ꝓlõgauerũt ſmonẽ inutiliter. Dicemus enĩ ꝙ medicina solutiua ⁊ humor se hñt quodãmodo sicut magnes ⁊ ferrum:vt Mesue de cõ *(Dubm 2m)*

solatione.2.cap̄.sed h̄ plus in medicina ⁊ humore:q2 medicina vt attrrabat reqrit dispōnē subiecti determinati.trahit enī scamonea cholerā que est in hoīe:stās in hoīe:sed magnes trahit ferrū in hoīe ⁊ extra hoīem:ēt nā iuuat motuȝ humoꝝ in pellendo:sed ferrū motū ad magnetē nō hȝ impulsionē vel expressionē.ferrum ergo ⁊ magnes habēt contrarietatē.i.oppositionē que sufficit ad motū ⁊ hanc conuenientiā.i.appropriationem principij actiui ad passiuū.forma enim siue cōplexio magnetis est appropriatū pͥncipiū mot⁹ ferri actiuū ⁊ forma siue cōplexio ferri est appropriatū pn^m passiuuȝ:⁊ h̄ est hoc ⁊ istud est hoc:nec opȝ h̄ plus ꝓsequi.

Dub^m 3^m ¶ Tertia questio: vtrū medicina solutiua cū trahit humorē stet in stōcho vel in ītestinis.Et dixim⁹ ꝓlixius ꝙ pharmacū vomitiuū stat ī stōcho ⁊ leuigat multū sursuȝ ⁊ mouet sursuȝ hūores Pharmacū ēt solutiuū ēt stat in stōcho ⁊ ꝓꝓe circa ꝑtes īferiores:⁊ festinat ēt ad ītestina.s.gracilia ⁊ trahit mās v̄sus se:lȝ vt bene dic̄ Sera.nō sit necessariū eas ꝯiungere sibi.s.in stōcho:sed virt⁹ expulsiua mēbroꝝ ꝑuenit ad attractinā medicine ⁊ expellit illos humores ad intestina.Et diximus supra in capitulo de hieris.ꝙ intestina ꝓprie inferiora.s.grossa nō sunt locus sedis corporis medicine bibite:⁊ dedimus in hoc signum ⁊ causam nobis possibilem.

Dub^m 4^m ¶ Quarta qō vtꝝ medicīa solutiua ex̄ posita soluat vētrē.Et diximꝰ ꝙ sic vt exꝑti sum⁹:⁊ testificat illō vnguētū ꝫ arthanita Mesue ⁊ Haly in tegni tracta.3.cōmē.199.Cōfirmat h̄ ⁊ Aui.3.lib.fen.15.in q̊dā emplo duri splenis.⁊ modus est:q2 medicīa ex̄ posita cū euaporatiōe pōt ꝑuenire ad stōchū ⁊ cū subtilib⁹ suis ꝑtib⁹:ēt pōt cōmouē hūores:⁊ nā fortis dirigit illos ad loca cōis expulsionis.

Dubiū 5^m ¶ Quinta questio vtrum per virtutem per quam trahit expellat. Et diximus ꝙ medicina habet virtutem trahendi:⁊ ꝙ ad hoc sequitur expelli humorem quem expellit virtus membrorum.

Dub^m 6^m ¶ Sexta qō vtrū si medicina nō trahit ꝯuertatur in humorē queȝ habet euacuare vt reubarbarū ⁊ scamoneā in cholerā ⁊ cartamū in flegma.Et diximꝰ ꝙ q̄uis Galenus hoc dixerit in tertio de simplici medicina distin.4.cap̄.4.nō tn̄ apud me in hoc est demr̄atio nec rō fortis nec efficax dans in hoc viā:⁊ iō omittimus hoc.

Dub^m 7^m ¶ Septima qō an pharmaca solutiua possint dari ī die.Et diximꝰ ꝙ sic q2 dedimus ea frequenter.⁊ Gal.etiam siquis leget librum als libros.14.terapen. ¶ Iste sunt questiones quarum rememorati sumus hic.Sunt auteȝ alie questiones quas pertractare opȝ ⁊ ingrediuntur in scientiā cōpositionis medicinarū solutiuarum.

Dub^m 8^m ¶ Et est ꝓma qō vtꝝ ex medicis simplicibus q̄rū nulla est solutiua possit per cōpōneȝ resultare medicina cōposita solutiua.Et ꝙ sic q2 Rasis in antidotario cap̄.de medicinis colice cōponit pillulas q̄sdā ex medicinis nō solutiuis:⁊ tn̄ dicit ꝙ faciūt ascellare a duabus scellis vsq₃ ad qnq₃:⁊ ītrat in illis neremisch.⁊ credit Conciliator diffe.209.ꝙ sit semē peonie.qō tn̄ est falsuȝ.sȝ ꝺ neremisch habes caplm secūdo canonis.Amplius scōo canonis cap̄.de alis dicit ꝙ panis fact⁹ eo mō quo dictū est soluit valde.Ille aūt modus est ꝙ accipiant pēne alarū alguarisen.i.turdi vel turturis vel palūbi syluestris ⁊ misceant cū eq̄li parte de iusquiamo ⁊ ponant in pane:hic aūt nō est aliq̄ res solutiua valde:lȝ experiamur pennas soluere equos ꝓ indigōne:nō tn̄ hoc est nobis expertū. ¶ Oppositū dicit q2 videmus tyriacā ⁊ alia cōposita ex nō solutiuis nō soluē. ¶ Cōsiderādū ꝙ Cōciliator dr̄ia penulti.ponit ꝙ medicīa cōposita ex medicis alteratiuis nō solutiuis pōt eē solutiua solū per virtutē calidā eliquātē mās vt facerēt pillule ꝓdicte Rasis:sȝ nō pōt eē solutiua ꝑ formā specificā q̄ eūet exsoluēdo:⁊ in ei⁹ fauorē exposuim⁹ textū Aui.4.cañ.fen.3.trac.6.ꝓmo cap̄.tn̄ alie due expositiones nr̄e plus placēt nobis.Et Cōci.inuit ī h̄ rōnes.Pria q2 ad h̄ ꝙ medicīa sit solutiua per formā specificā reqrit calor celestis ⁊ forma specifica q̄ in cōponētib⁹ nō reperiunt.Scd̄a rō tunc ars īducet formā nālē:qō tn̄ est falsuȝ.Tertia tūc in gnōne huius oporteret redigi in mām ꝓmā.Quarta rō est ꝙ tūc spēs vere permutarent ꝫ.Ari.4.metheo. ¶ Nobis aūt videt nō eē īpoſe ex medicinis simplicib⁹ solū alteratiuis resultare medicinā cōpositam habētē soluē ꝑ formā specificā.Pria rō q̄ rōne acqrit forma vna specifica quā nō hn̄t simplicia:eadē rōne ⁊ alia:sed acqrit sic in tyriaca q̄ ꝑ formā specificā agit effectū maiorē ⁊ nō miorē q̄ȝ sit soluere vt apparet ex dictis de tyriaca supra:ḡ nō videt īpoſe ꝙ ex aliq̄ cōpōne acqrat forma specifica solutiua.Ampli⁹ ex nr̄is cibis ⁊ potib⁹ fiunt in nobis humores corrupti q̄ hn̄t virtuteȝ attractiuā seu solutiuā sicut medicine solutiue.Et īnuit Serap̄.trac.3.ca.19.s.de cholerica.⁊ forsan ꝙ Aui.voluit idē tertio cañ.fen.16.cap̄.de fluxu vētris oīum modoꝝ.cū dixit.in fluxu stomaticho:aut est in ipsomet virtus solutiua ⁊c.q̄re ḡ per trāsmutationes alias non posset hoc fieri.Amplius nos videmus formas specificas resultare per solā admixtionē sine trāsmutatione subali vt dixim⁹ supra de sillo ⁊ vipera:ergo per trāsmutationē subalem poterūt magis fieri forme specifice ex̄nee:⁊ nō ē maior rō de vna q̄ȝ de alia. ¶ Ad ꝯria dōm.Ad primū ꝙ lȝ tyriaca nō soluat:alie tn̄ cōposite nōduȝ inuētē in multo numero vel specie ꝑn̄t soluē sicut nō qōlibet compositū ex elemētis soluit:sed pauca sunt in mūdo talia vt scamonea ⁊ hmōi. ¶ Ad rōnes Cōciliatoris dōm.Ad primā dōm ꝙ calor celestis erit ⁊ forma specifica.i.forme substātiales vel accidentales cōponētiū ex qb⁹ resultabat specifica forma solutiua. ¶ Ad secundā dōm ꝙ ars nō agit illā formā:sed adiūgit principia actiua. ¶ Ad tertiā dōm ꝙ siue oporteat redigi ad mām primam siue nō oporteat in trāsmutatione substātiali:hoc fiet lȝ nō ꝓpter hoc ad formā nouā specificā oporteat fieri nouā trāsmutationē subaleȝ: sicut apꝑet in scripturis factis sub certis ꝯstellatiōib⁹. ¶ Ad q̄rtā ꝙ nō q̄libet suba in q̄libet est trāsmutabilis:sȝ determinata in determinatā.⁊ iō vult ibi auctor iste ꝙ metalloꝝ gnō est ex determinata mā sulphurea ⁊ argētea viua:⁊ ꝙ vna spēs metalli in aliā nō trāsit sicut reubarbaꝝ nō trāsit in scamoneā:tamē aliqd soluēs vt scamonea vel reubarbarū poterit fieri ex simplicib⁹ nō solutiuis.

¶ Secūda dubitatio qūo īueniat dosis in medicis solutiuis ⁊ simplicib⁹ ⁊ cōpositis.Ad īueniēdā aūt dosim in simplicib⁹ qdā dederunt regulā ⁊ est ꝙ medicine solutiue q̄dā sunt in primo gradu vt aq̄ lactis:q̄dā in scōo gradu vt cassia māna ⁊ tamarindi:q̄dā in tertio gradu vt aloes agaricus hermodactyli reubarbaruȝ ⁊ similia: q̄dā in quarto gradu.⁊ hec sunt diuisa:q2 gradus quartus hȝ latitudinē:q̄dā ergo sunt in prima parte q̄rti gradus vt cucumer asininus ⁊ serapinū ⁊ similia:q̄dā in alia parte vt scamonea ⁊ hmōi. Dicūt ergo ꝙ medicinarū dosis simpliciū solutiuarū in pͥo gradu incipit ab.ʒ.j.⁊ vadit ad.ij.ʒ.vt dosis aque lactis.Dosis aūt solutiuarū in scōo gradu vt cassie ⁊ māne incipit ab.ʒ.5.⁊ vadit vsq₃ ad.ʒ.j.⁊ vltra.Dosis solutiuoꝝ in tertio gradu incipit a.ʒ.j.⁊ vadit vsq₃ ad.ʒ.ij.Dosis solutiuoꝝ in prima parte quarti gradus incipit a.ʒ.5.sed in alia parte versus vltimū incipit a.℈.Et quēadmoduȝ hoc dicunt in simplicib⁹ medicinis:ita ēt in cōpositis. ¶ Nos aūt dicamus ꝫ hoc primo:q2 distīctio gradus in mansiones duas vel vel tres dȝ fieri nō solū in gradu quarto sed in alio. ¶ Scōo dicamus ꝙ medicinas solutiuas aliquas esse in vno gradu solutiuoꝝ plus est nobis notū ex hoc ꝙ earū dosis est vna q̄ȝ dosis earuȝ sit nota per eas esse in gradu vno:cū attētione ꝯsiderabit ꝙ scientia de his medicis est per testimoniū datū ab auctorib⁹. ¶ Aliā aūt regulā dederūt in dosi medicinarū cōpositarū ⁊ est ꝙ cū in aliquo solutiuo ponunt res que eius virtutē minuent dȝ dari dosis maior. sed qñ ponunt res que ei⁹ virtutē augeāt dȝ dari dosis mior.Exēplū primi qñ cū scamonea addunt stiptica vt mirabolani:lȝ iuuēt soluēdo cholerā.Exēplū secūdi qñ cū scamonea addet euforbiuȝ. Et hec regula est bona ⁊ ꝓter hāc addiderūt multas regulas que nō sunt de sciētia īuētionis dosis:imo de sciētia cōpositionis medicinaꝝ. ¶ In sciētia ergo hac dicamus summas breues:⁊ primo ꝙ auctores nostri dederūt dosim in medicinis simplicib⁹.nō aūt in alteratiuis:⁊ h̄ q2 ꝑiculū in solutiuis est maius ⁊ excessus ⁊ diminutio in dosi illarū est manifestioris opōnis:⁊ iō in multis medicinis alteratiuis in quarū vsu est periculū conati sunt dare dosim vt in opio. ¶ Scōo dico ꝙ dosis medicinarū simpliciū opȝ ꝙ accipiat a testimonio auctoꝝ ⁊ ꝓprie a Mesue:q2 dosis eius sunt ꝯformiores in nostro clymate vt experti sumus.Opȝ ēt ꝙ in hoc hēatur in doctrīa medicoꝝ expertoꝝ ꝫm ciuitates.Posuerūt aūt auctores in medicinis simplicib⁹ duas doses.s.magnā ⁊ paruam. Tuiius aūt est ad paruaȝ declinare ⁊ ꝓprie in solutiuis fortibus. Medicus aūt qui scit dosim medicinarū simpliciū ⁊ scit ea que vigorāt earū operationē ⁊ que res vincāt leuiter īuenire poterit dosim in solutiuis cōpositis.In medicīa aūt cōposita solutiua vel īgredit vnū solū solutiuū vel duo vel plures.Si vnū dȝ scire medicus quāta est q̄ȝtitas totius cōpositi ⁊ q̄ȝta est q̄ȝtitas illius solutiui ⁊ per ꝯsequēs in qualibet.ʒ.j.vel.5.cōpositi quāta est quātitas solutiui:⁊ ex hoc sciet dosim.x.g.cōposuisti vel inuenisti cōpositā vnā ꝯfectionē in qua est vna libra zucchari ⁊.ʒ.j.reubarbari ⁊.ʒ.5. specierū aliarū.Sit ergo exemplū.totū cōpositū est.ʒ.xiij.5.igitur pro qualibet.ʒ.huius ꝯfectionis est minus q̄ȝ.ʒ.j.reubarbari:⁊ q2 reubarbari est dosis minor ideo.ʒ.j.huius ꝯfectionis erit soluens quantū soluit.ʒ.j.reubarbari:⁊ eodē mō si hec cōpositio est syrupus ⁊ positū fuisset reubarbarū in decoctione dosis minor esset.ʒ.ij.huius syrupi q2 in eo intrant.ʒ.ij.reubarbari.Si aūt cōpositum hoc sit ex plurib⁹ solutiuis eodē mō inuenit dosis:verbigratia cū ꝓdicto reubarbaro ponant scamonee.ʒ.ij.que est.℈.vj.⁊ per ꝯsequens grana centū ⁊ viginti:tunc in qualibet.ʒ.j.essent.viij.grana scamonee ⁊ est magna dosis.Ergo vna.ʒ.huius ꝯfectiōis erit debiliter soluens per reubarbarū qō est in.ʒ.j.⁊ ꝯuenienter soluens per scamoneā que est in granis octo:⁊ sic etiam si sint tria solutiua vel quatuor vel plura.Rasis xo octauo tractatu Almansoris dicebat ꝙ si componas tria solutiua:accipe partē tertiā huius:⁊ si quatuor quartam:tunc enim in dosi de vnoquoq₃ est dosis proportionalis:⁊ est verū quādo earū est equalis necessitas vt supra diximus. ¶ Sed tu.d.si doses solutiuarū medicinaruȝ sumunt:ita parue verbigratia.℈.j.5.reubarbari ⁊ granum mediū turbith vel diagridij quomodo poterunt operari.Dicendum ꝙ medicine iuuant sese.vnde.℈.j.reubarbari cum grano diagridij operatur illud quod neutrum per se operaretur.

¶ Tractatus quartus de suffufet et alchamia et muret infantium.

Nos non afferem⁹ de suffufet nisi simile illi qđ attulimus de electuarijs et postponemus reliquū vsqz ad locū suum.

¶ Iste tractatus est de pulverib⁹. Miclete.n. et mirach et durith et suffufet sunt modi pulverū. Fiūt aūt pulueres pp duplicē itentionē gn̄alē. Una est modus patiētis ꝯsidētis melius sumē medicias in forma pulueris. Alia est volūtas operādi cū medicis talib⁹ mūdis in suis corporib⁹: vñ nō vis earū virtutē solū in decoctione: nec vis virtutē mellis aut zucchari: quoꝝ virt⁹ in cōpositione medicinarū qd operet iam superi⁹ dixim⁹ caplo de tyriaca. Dicit ergo Aui. ꝙ q̄lis fuit sermo eius in electuarijs talis erit sermo ei⁹ in suffuf.i. pulverib⁹ etc. qz dicet solū electuaria quoꝝ iuuamenta sunt similia vniuſibus. Et reliquū.i. pulueres quoꝝ iuuamenta sunt particularia dicet in sequēti summa et tunc exequif.

Miclete ꝯferēs ad tenasmonē et pūctionē et solutionē vētris et hemorroidas. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. granoꝝ nasturtij torrefactorum lib.j.s. cimini carmeni infusi in aceto die et nocte et semis porri torrefacti: amboruz an̄. sextaria.x. seminis lini torrefacti.ʒ.iiij. keiati.ʒ.j. mirabolanoꝝ nigroꝝ kebuloꝝ mollitoꝝ cū butyro vaccino.ʒ.iiij. dosis eius sit.ʒ.j. cū rob de cydonijs et aqua frigida.

¶ Exponitur a Nicolao ꝙ micleta interpretatur medicina experta. Confert aūt qñ intendis ad ꝯfortationē: qz si intētio est ad abstersionem et alia que necessitant qñqz in fluxu: opz vti alijs remedijs. Sextariū est.ʒ.vj. Keiati.i. masticis: vt apparet per ꝯcordiā Serapionis cum Aui. in capitulo de suffuf.

Suffuf ꝯferēs ad vētositates hemorroidarū et solūonē vētris et tenasmonē et pūcturam. ℞. granoꝝ nasturtij torrefactorum lib.j. seminis lini torrefacti et psilij: omniuz ana pondus.ʒ. trium. seminis apij torrefacti et boli armeni et semis maru: oiuz ana pondus.ʒ.ij.s. gūmi arabici.ʒ.j.

¶ Maru.i. marubij et melisse.

Suffuf qđ noiaf kesile retinēs vētrē cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. kesile et granoꝝ ellebori albi et zedoarie et nucis endē et dragagāti et mugath et licij et auellanaꝝ et phisticoꝝ: oiuz an̄. ps.j. et amigdalarū dulciū excorticataꝝ ex cortice suo pōdus.ʒ.x. et farine adarmache.ʒ.xx. permisceaf et administretur.

¶ Kesile sunt fustes nigredini attinētes similes rubee de q̄ habes caplm scđo cañ. Mirabile aūt de ḡnis ellebori. Nos aūt nō sum⁹ experti si soluūt vel nō. Nux enden est qđā terra que est in forma granoꝝ ciceris: et nos nō vidim⁹ illā. Mugat.i. radix granati syluestris: sed tertio cañ. fen.18. in additis capitulis glosaf ꝙ est ꝯsolida. Adamarcha.i. simila que fit asperso frumento aqua.

Suffuf obede qđ ꝯfert ꝑgnantib⁹ et fugat vētositates et ꝯfortat epar et stōchuz. ℞. margaritarū paruaꝝ et piretri: oiuz ana.ʒ.j. zinziberis et visci romani: amboruz ana pondus.ʒ.iiij. zedoarie et doronigi et seminis apij et acori et girboe et nucis muscate et piperis et cinnamomi: omnium ana auf.ij. tuderūgi et senñinis feniculi: omniuz ana auf.j. zucchari q̄ntum pondus medicinarum omnium.

¶ Suffuf obede.i. illius viri. Girboe non inuenio. Tuderūgi.i. herba similis ꝑrassio etc.

Suffuf obede qđ ꝯfert ad extenuationē epatꝭ et mollificationē stōchi et humiditatez ei⁹. ℞. lacce lignoꝝ et granoꝝ myrti et glādiū siccaꝝ et zucchari tabarzet et masticis et corticū granatoꝝ gallarū: oiuz ana partē vnā. olibani et zinziberis amboꝝ ana quartā partis, misceanf post cicotrigonizationē et sumaf pulvis ei⁹ mane et cū est hora dormiēdi ab auf.j. vsqz ad.ij. hebdomada vna et nō gustet carnē.

¶ Ad extenuationem scilicet fiendam non gustet carnem et fiet fortius extenuatio.

Suffuf qđ facit ad caliditatē i corpe et febrē et herisipillā et alsabara et sternutationē et retētionē lingue et hirsen et fricaf cū eo lingua. ¶ Cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℞. musci pōdus tertie.ʒ.j. gallie et licij amboꝝ an̄.ʒ.j. cāphore.ʒ.j. et tertiā.ʒ.j. croci pondus.ʒ.ij. cardamomi et gariofiloꝝ et nucis muscate: oiuz ana pōdus auf.iiij. rosarū rubearū et balaustiaruz et spodij oiuz an̄. auf.vj. zucchari tabarzet albi.ʒ.lx. cōmisceantur medicie iste post cicotrigonizationē. Et si dn̄ans fuerit sup ipz calitas extraf ex eo cū quo medicaf nux muscata et est iuuatiuū. Dosis ei⁹ magna sit medietas auf. et puo qđ est a duob⁹ granis vsqz ad siliquā vnā.

¶ Alsabara.i. vigilias. miror aūt ꝙ faciat ad vigilias et herisipilaz cū iste medicine sunt sicce nisi essent vigilie ex materia flegmatica putrida que per has medicinas resolueretur.

Kamiati melonis lōgi qđ ē ad stōchū mollē et retinet ventrē ex dn̄io mollificatiōis stōchi et ꝯfortat aiaz dbilē. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. Sumaf melon lōgus et extraf qđ ē in ꝯcauitate ei⁹ đ granis et alijs: deiñ ipleaf sauich đ nabac et sauich đ bdellio et hypoqstidos et glutio medēo trito et rizi torrefacto accepti eq̄li mēsura: et dimittaf dōec melonis humiditas exiccef: deide extrahaf qđ intus est et exiccetur et teratur et sumaf de eo vola magna.s. quātitas que sit.ʒ.iiij. est enim bonum et expertum.

¶ Kamiati est modus pulueris q sic noiatur ex mō sue cōpositionis. Nabac est fruct⁹ arboris vt scđo cañ. videtur ꝙ sit in virtute zenir. Sauich aūt erit ei⁹ succ⁹ vel frusta minuta. Glutino medeno.i. colla illius loci: et posset sumi pro gumma draganti.

Suffuf qđ fit pueris quib⁹ dominaf humiditas. Sumanf mirabo. nigroꝝ et cimini carmeni: amboꝝ ana.ʒ.v. masticis.ʒ.xx. zinziberis.ʒ.ij. teraf vnūqđqz eoꝝ per se et cribellef: deinde fiat eoꝝ permixtio et inuoluaf in estate cum oleo sisamino et in hyeme cū oleo oliue et zuccharuz eius in estate tabarzet et extrahaf ab eo zizibe: et hoc qđē nō ꝯuenit nisi illis pueris in quibus dominaf humiditas.

¶ Suffuf patet etc.

Suffuf Aristotelis qđ ipse scripsit Alexādro ad diariā et corruptionē stōchi et citrinitatē coloris et fetorē oris et obliuionē et digerit et letificat. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. Sumaf cinamomi et folij idi et heil et xyloaloes idi et assari et keiati et mirabolanoꝝ kebu. enucleatoꝝ et melliloti et existio ipz cē felēgemisch et neremisch et narkeisar et cimini et cinamomi et vsnee et pipis et macropipis et ziziberis et gariofiloꝝ et granoꝝ granatoruz et nucis muscate et cardamomi: oium ana ꝑtes duas: musci et ambre et cāphore: oium ana pars vna: zucchari tabarzet sextuplū medicie totius. dosis eius qđ est inter pōdus.ʒ.j. vsqz ad.ʒ.iij. cuz aqua frigida in ieiuno: et post cibum est magni iuuamenti in eo quod narraui.

¶ Aristoteli iponūtur que non inuenimus in libris que sunt apud nos. Keiati.i. masticis. Narkeisar non i nuenio nisi a longa deductione quod est narciscus.

Suffuf albarmak qđ est iuuatiuū ad vermes et dbilitatē stōchi. Cui⁹ hec ē ꝑmixtio.

℞.mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ emblicorū ⁊ citrinorū: oīu ana ꝑtē vnā: ⁊ medulle turbith q̄tū illud totū: ⁊ penidioꝝ tabarzet duplū illius totius: dosis eius.ʒ.x.

¶ Suffuf albarmak.i.illius viri.

Suffuf de squilla qđ est viur pueroꝝ expertū faciēs ambulare ⁊ facit currē vētrē ⁊ abscindit ab eis nocumētū cholere ⁊ flegmatis: cuius hec est ꝑmixtio. ℞.mirabolanoꝝ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ piretri ⁊ rosaꝝ rubea. ⁊ balaustiarū ⁊ sumach ⁊ ⁊ keimuradat ⁊ venaꝝ ⁊ nucis vomice ⁊ granoꝝ myrti ⁊ gallaruꝫ ⁊ ozimi ⁊ cardamomi ⁊ gariofiloꝝ: oium aā.ꝑtes eq̄les: tere ⁊ cribella ⁊ vtere. est enī iuuatiuū.

¶ Keimuradat non inuenio. Venarum.i.radicum celidonie vel rubee tinctorum. Nux vomica non est apud nos.

Viur ad pueros ⁊ mūdificās corpora eoꝝ a flegmate ⁊ cholera: cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℞.badebe ⁊ spodij ⁊ ambre ⁊ asseidenē ⁊ celidonie ⁊ ozimi ⁊ balaustiaꝝ ⁊ mirabolanoꝝ citrioꝝ.v. ⁊ licij ⁊ gallie ⁊ croci ⁊ cardamomi ⁊ gallaꝝ ⁊ zucchari tabarzet: oium ana q̄tū est pōdus mirabolanoruꝫ: ⁊ sumat de eo ꝟm quātitatē sue magnitudinis ⁊ paruitatis.

¶ Viur.i.puluis talis modi. Badebe.i.licij ⁊ tamen ponitur iteruꝫ liciuꝫ ⁊ hoc propter plures esse eius species. Asseidenem videtur ꝙ sit scedenagi qđ est lapis ematbites vel scebedenegi qđ est semen canabis: ⁊ alibi reperitur ꝙ est fumusterre: vel ꝙ sua mūdificatio est per viam exiccatiuam.

Viur aliud ad pueros. ℞.rosaꝝ ⁊ balaustiarū ⁊ climie ⁊ piretri ⁊ sumach ⁊ succi liquiritie ⁊ badebe ⁊ mirabolanoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ gallaꝝ ⁊ macis ⁊ granoꝝ myrti ⁊ spodij ⁊ cubebe ⁊ cardamomi ⁊ licij ⁊ croci ⁊ gallie ⁊ venaruꝫ ⁊ cassie ⁊ ambre ⁊ asseidenē ⁊ ozimi ⁊ corticum rizi: omniuꝫ partes equales: commisceantur post cribellationem.

¶ Viur aliud. Assiedenem vel est vlceidenem vt supra expositum est: vel proprie hic est fumusterre.

Viur aliđ ad pueros. ℞.zucchari tabarzet ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ⁊ licij ⁊ croci ⁊ sumach ⁊ spodij ⁊ celidonie ⁊ ozimi ⁊ balaustie ⁊ achacie ⁊ badbati: omnium ana partem vnā: dosis kirat vnū paruo ⁊ magno ꝟm quantitatem illius.

¶ Badbati non inuenio. Kirat est pondus quatuor granoꝝ ordei.

Kamiati ad rasurā ⁊ solōnē vētris sup̄fluā ⁊ cōruptionē stōchi ⁊ đbilitatē ei⁹ ℞.cort. ⁊ hypoq̄stidos: āboꝝ aā.ꝑtes.v. gallie parteꝫ vnā. teraꝭ vnūq̄dq̄ per se ⁊ misceaꝭ: ⁊ sumaꝭ de eo oī mane pōdus.ʒ.ij. ⁊ in sero tātūdē: est.n.iuuatiuū.

¶ Kamiati.i.modus pulu̾rum. Cort. exponitur ex communibus synonymis ꝙ est humor croci: ⁊ est vt credo expressio croci.

Suffuf ad splenē ⁊ malitiā digōnis ⁊ coloris ℞.ellebori albi q̄rtā keliati sup̄ queꝫ fundaꝭ qđ sūmergat ip̄m de oleo sisamino ⁊ accēdaꝭ sub eo ignis leuis đoec coaguleꝭ: deide ꝓijce sup̄ ip̄ꝫ almugath ꝯtriti pōdus.ʒ.lxxiiij. cimini carmeni.ʒ.iiij. ameos đ scemi pōdus.ʒ.ij. sumat đ eo ī māe volā vnā cū aq̄ frida: ⁊ abstineat sup̄ ip̄ꝫ ab aceto ⁊ piscib⁹ salitꝭ ⁊ recētib⁹ ⁊ ab oī qđ est ex lacte ⁊ olerib⁹ ⁊ fructibus.

¶ Keliati ē nomē pōderis ⁊ q̄busdā videtur ꝙ sit.ʒ.iiij. Almugath dicunt quidā ꝙ est consolida alij ꝙ est granatū syluestre.s.cortex. Abstineat a piscib⁹ ⁊c. q̄r viscosos humores generāt quos intendimus educere ⁊c. ⁊ ab oī ⁊c. q̄r generant humores corruptibiles.

Suffuf ꝯueniēs ei q̄ hꝫ icteritiā ⁊ dolorē epatis ⁊ vomituꝫ cholere citrine. ℞.lacce ablute auī.j. spodij.ʒ.ij. croci.ʒ.j. reusini sextā ⁊ medietatē sexte.ʒ.j. cāphore sextā.ʒ.j. dosis eius.ʒ.ij. cū decoctione prunoꝝ ⁊ aqua tamarindorum quātitate lib.ß.

Suffuf ꝯueniēs illi q̄ hꝫ dolorē epatis ⁊ splenis ⁊ solōnē vētris ꝓpter cholerā: cuius hec ē ꝑmixtio. ℞.fecis vini ⁊ reubarbari ⁊ spice ⁊ lacce ablute: oiuꝫ aā. auī.j. scorie ferri bassari.ʒ.vij. tere: dosis ei⁹ auī.j. cū aq̄ coriādri sicci q̄ntitate.ʒ.j.

¶ Fex vini est calīa ⁊ sic. de se: sꝫ q̄r nos ꝑparam⁹ eā ī agresta: iđ nō calefacit: ⁊ apud nos videꝭ hēre q̄ndā acuitatē q̄ soluit ⁊ solō confert q̄nq̄ ad solōnis curationē ferri. Bassari.i.talis gnīs.s.azari.

Suffuf qđ ꝯfert ad epar ⁊ icteritiaꝫ ⁊ oppilōnes ⁊ sputū sanguis. ℞.granoꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ ⁊ amili ⁊ semis citrulli excorticati: oium aā.ʒ.iiij. boli armeni ⁊ lacce ⁊ rosarū ⁊ spice ⁊ liquiritie: oium ana.ʒ.j. spodij.ʒ.ß. masticis.ʒ.j. tertiā. dosis eius.ʒ.j. cum aqua frigida.

¶ Patet totum.

Sal ꝯueniēs calefactis ad resolōnē vtriusq̄ cholere ⁊ faĉ appetē cibū. Sumaꝭ salgēma ⁊ dis rūpaꝭ ī frusta ꝑua ⁊ torrefiat sup̄ sartaginē ferri aut sup̄ lapidē aut vas figuli: deide asp̄gaꝭ sup̄ ip̄ꝫ acetū vini forte mltōtiēs: deide teraꝭ ⁊ cicotrigonizeꝭ ⁊ misceaꝭ cū eo đ ḡnis ḡnatoꝝ tōrefcōꝝ parūp̄ ⁊ sumach mūdati ex granis suis q̄tū ē 3ª salis ⁊ coriādri sicci torrefacti ⁊ succi amirberis ꝯtriti cōmisceaꝭ ⁊ admistreꝭ.

Sal alius ꝯueniēs stōcho ⁊ epati ⁊ ad dolorē iūcturaꝝ ⁊ ad oēs passiōes q̄ fiūt ꝑꝑ sup̄fluitates. ℞.salis cibi pondus lib.j. salis āmoniaci pōdus.ʒ.ij. ⁊ pip̄is albi pōdus.ʒ.iiij. ⁊ ziziberis ⁊ pip̄is nigri amboꝝ aā. pōdus.ʒ.ij. ⁊ anisi ⁊ granoꝝ pini ⁊ granorum eruce ⁊ ameos ⁊ spice: oiuꝫ ana.ʒ.j. ⁊ ozimi.ʒ.ij. ⁊ granorū apij syluestris.ʒ.j.ß. Tere ⁊ pulueriza: ⁊ sit dosis pondus auī.ij. cum aqua tepida.

¶ Tractatus quintus de allohocat ad spiritualia.

Sermo noster in allohocat est ꝟꝫ modū nr̄i ꝟmonis in cap̄lis q̄ sūt ante ip̄m. Et allohocat q̄dē nō sumunꭓ ꝟm plurimū nisi vt teneanꭓ in ore ⁊ currat ex eis aliq̄d post aliq̄d ad ꝑulmonē: ⁊ nō ip̄ellātur subito ad stomachū: q̄r prolōgetur spatium eorum ex stomacho ad pulmonem.

¶ Post sermonē de suffuf ⁊c. loquiꭓ de loch siue allohocat ⁊ est nomē īpositū a forma: q̄r mollia ⁊ mō vsus: q̄r lambēdo sumunꭓ: ⁊ h̄ siḡnat apđ eos h̄ vocabulū vt inuit. est aūt ꝟmo de eis hic vniul̾is scīa de loch q̄tū ad iuuamēta vniul̾ia: ꝑticularia vo dicenꭓ in sūma ⁊c. ¶ Cōsiderādū aūt sicut ap̄et fen.5. tertij cañ. ⁊ fen.10. ꝓuētus medicinarū ad pulmonē est q̄nq̄ eundo ad stōchū ⁊ epar ⁊ venā ascendentē ⁊ tandē ad cor ⁊ pulmonē: ēt tunc ꝓueniunt cōfracte valde. Alius modus est per viam adherentie ad partes cāne pulmonis. Fit aūt hoc dupliciter. vel ꝙ adheret parietibus cāne ⁊ labitur in eam. vel adherendo meri ⁊ per viam resudationis penetrando in cānam pulmonis vt dixit Auēzoar. ⁊ hoc innuit Aui.

Lohoc ad tussim siccam. Sumatur semen lini torrefactū ⁊ ꝯficiaꭓ cū melle ⁊ reponaꭓ in vase ⁊ administretur cum necesse fuerit.

¶ Loch ad tussim siccā q̄r ad siccitatē: ⁊ tūc semē lini ꝯfert ꝑ sui mucilaginē humectādo. vel siccā in q̄ nō expuiꭓ q̄r mā est ingrossata indigēs q̄ndā remollitionē ⁊ digōne ⁊ abstersione.

Lohoc aliđ ad tussiꝫ ex calītate ⁊ siccitate. ℞.seis citrulli excorticati.ʒ.v. amigdalaꝝ dulciū excorticataꝝ.ʒ.vj. seis altee ⁊ seis malue: āboꝝ ana.ʒ.v.

ana.ʒ.v.gũmi ⁊ dragagãti ⁊ amili ⁊ granoꝝ cydonio-rũ excorticatoꝝ:oīuʒ ãñ.ʒ.iiij.succi liqritie ⁊ penidio-rũ:amboꝝ ãñ.ʒ.iiij.ʃ.teranť ⁊ cicotrigonizenť ⁊ sumã tur radices liqritie mũdate ⁊ seuesten ⁊ passule dulces mũdate:⁊ decoquãtur cum aqua donec aq̃ ingrosseť: deinde ꝓijciatur cum ea rob ⁊ coagulẽtur cũ ea medicine:⁊ detur in potu cũ pultibus factis ex aqua furfuris ⁊ farina fabarum ⁊ penidijs ⁊ oleo amigdalino dulci:⁊ potetur post ipsum aqua ordei.

¶ Lohoc aliud. Rob.i.sapa.

Lohoc ad tussim ex calitate.℞.seuesten pugillos tres:iuiubas magnas nũero.l. radicũ liqritie excorticataꝝ cõtritaꝝ.ʒ.xxx.⁊ tertiã keismẽ dulciũ mũdatarũ.ʒ.xl.cassiefistule mũdate ex arũdine sua.ʒ.xx.decoquãtur cũ lib.vij.aque donec remaneat lib.j.deinde coleť ⁊ ꝓijciãtur desuper rob lib.ʃ. penidioꝝ tertiã lib.j.⁊ decoquatur donec ingrosseť:sicut mel:deinde misceantur cum ea farine fabarum cicotrigonizate cum orali quantum sufficit.

¶ Keismẽ.i.passularum.Orale est pãnus subtilis.

Lohoc de papauere ꝯferens ad expulsionem sanguinis per vomitum ⁊ febrem calidam ⁊ tussim:⁊ dolorẽ pectoris ⁊ pleuresiz. ¶ Cui⁹ h̄ est permixtio.℞.rosaꝝ rubea.ablatis capitibus ⁊ gũmi arabici:ãboꝝ ãñ.ʒ.ʃ.amili de frumẽto ⁊ dragagãti:⁊ granorum papaueris:oīum ana pondus.ʒ.ij.spodij ⁊ croci:amboꝝ ana.ʒ.ʃ.succi liquiritie pondus.ʒ.ij. aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas que ex eis cribellantur:⁊ confice cum triplicato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit:et bibatur cum tereniabin:aut decoctione hyssopi.

¶ Lohoc de papauere. Luz triplicato.i.vino cocto cuius tertia ps consumpta est. Reliqua sunt nota cum dicit. Lerelia.i.forme sicut sieť que collyriantur ⁊ tenentur ille forme.

Lohoc de spodio ꝯferẽs ad tussim ⁊ vomituz ⁊ sputuz sang.⁊ supfluitates grossas et dolorẽ pectoris ⁊ vlcera pulmonis.℞. cardamo. põdus.ʒ.iiij.gummi pondus.ʒ.viij.amili de tritico ⁊ granorum papaue.albi ⁊ zinzibe.omnium ãñ.ʒ.x. spodij põdus.ʒ.iiij.zuccha.tabarzet põdus.ʒ.xl.grano.cucumeris excorticatoꝝ ex corticib⁹ suis amigdalaꝝ excorticataꝝ:oīum ana põdus.ʒ.viij.amigdalaꝝ amararũ excorticatarum ex duobus corticib⁹ suis:⁊ succi liqritie ⁊ dragagãti:oīum ana põdus.ʒ.v.seminis fenicu. pondus.ʒ.ij.granorum papaueris nigri põdus.ʒ.ij.terantur ⁊ aggregentur medicine iste trite ⁊ cicotrigonizate de eis que cribellanť ⁊ ꝯficianť cũ melle dispumato ⁊ butyro vaccino confectione leui ⁊ ponatur in vase ⁊ administretur cum necesse fuerit.

Lohoc aliđ de spodio ꝯferẽs ad febres ptisicas ⁊ vlcera pulmonis.℞.gũmi ⁊ cardamomi:amboꝝ ãñ.põdus.ʒ.vj.zinziberis ⁊ amili de tritico:ãboꝝ ana põdus.ʒ.xij.spodij põdus.ʒ.iiij.zucchari põdus.ʒ.lx.granoꝝ cucumeris excorticatorũ et granoꝝ pini excorticatoꝝ:amboꝝ ana.ʒ.vij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas q̃ cicotrigonizanť de eis ⁊ cõfice cum butyro ⁊ melle dispumato confectione leui ⁊ repone in vase vitri ⁊ lambat de eo ⁊ bibat cũ aqua calida:aut cum lacte asine.

Lohoc de squilla ꝯferẽs ad difficultatẽ anhelitus ⁊ sputi ⁊ dolorẽ lateꝝ ⁊ pectoris. Sumanť succus sqlle ⁊ mel dispumatũ ⁊ coagulenť simul ⁊ lambat de eo ante cibũ ⁊ post ipsum.

Lohoc de allijs faciẽs ad tussiz excitatã i flãte ⁊ mũdificat pect⁹ ⁊ digerit mãs subtiles. Sumãť allioꝝ mũdatoꝝ lib.j.decoquãť cũ lib.j. butyri dõec dissoluta sint i đcoctõe ⁊ coleť ⁊ terãť alia optie ⁊ fundãť sup ea mell' dispumati lib.ij.⁊ decoquãť lẽto igne donec igrosseť ⁊ remoueať ab igne.

Lohoc aliud.℞.granoꝝ cydonioruʒ ⁊ psilij: amboꝝ ãñ.ʒ.v.semis papaueris põđ. ʒ.x.radicũ liquiritie ⁊ seuesten:amboꝝ ana.ʒ.vij.đcoquatur cũ aque lib.iij.⁊ decoquať cũ lẽto igne donec ingrossetur:⁊ fundatur desuper de rob pondus.ʒ.xij.⁊ dragaganti ⁊ gummi arabici:amborum ana pondus ʒ.vij.⁊ penidiorum sextarium vnum.

Lohoc alboti ad raucedinẽ vocis ⁊ vlcus pectoris:⁊ ad illũ q spuit sanguinẽ ⁊ aperit oppil'ones. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio.℞.se.lini torrefacti ⁊ passulaꝝ mũdataꝝ:amboꝝ ãñ.lib.j. amigdalaꝝ pini ⁊ amigdalaꝝ dulciũ ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ mundataꝝ:oīum ãñ.ʒ.vj.auellanaꝝ torrefactaꝝ:⁊ glutin alboti:⁊ radicũ lilij celestis:oīum ãñ.ℨ.j.myrre ⁊ croci ⁊ thuris masculi:oīum ãñ.ʒ.ʃ.teranť ⁊ cribelleť et inuoluanť cũ lacte asine ⁊ cõficianť ⁊ iuoluanť cũ eo ⁊ fiãt trocisci ⁊ exiccentur in vmbra:deide teranť ⁊ cõficianť cũ melle ⁊ sumať de eo coclearĩũ vnũ in mane et coclearĩũ vnũ in sero:deinde fiant ex eo collyria et pillule et ponať de eis in nocte sub lingua.

¶ Tractatus Sextus de syrupis et robub.

Ostra narratio in syrupis ⁊ robub est ſm modum ad quẽ inuimus in eis que sunt ãñ. Et dĩa qđẽ iter syrupos et robub est ꝙ in robub sunt succi ĩspissati ꝑ seipsos:et syrupi sunt decoctões et succi inspissati cum dulcedine.

¶ Post ſmonẽ de lohoc est ſmo de syrupis ⁊ rob. Et ꝑmo ꝑmittit modũ doctrine ⁊ dĩam inter illa. Scđo exequitur eorum descriptionẽ.ibi (Syrupus acetosus.) Primo dicit ꝙ sermo in syrupis ⁊ rob est sicut in alijs:qr loqtur de syrupis famosis ⁊ loquiť de iuamẽtis eoꝝ que sunt sĩlia vniuersalibus. Juuamẽta eni particularia postponet ad sũmã scđam. Dicet postea dĩaʒ inter syrupos ⁊ rob. Oĩs eni succus inspissatus per seipm đr rob.inspissať autẽ per se dupl'r. Primo qr per morã ad calorẽ solis. Secundo qr sine aliqua re dulci.s.sine melle vel zuccharo.tñ ſm rei veritatẽ rob đr succus per decoctionem sine alia dulcedine:siue inspissetur ꝑ decoctionẽ ignis siue solis.tñ hoc nomẽ aliqñ significat solã sapã sicut rob de quo. A. loqtur.z.cañ. Syrupus ḡ est decoctio vel succ⁹ inspissat⁹ cũ alia dulcedĩe.i.cũ alia re dulci.s.cũ melle vel zucchao:vel ẽt sapa sicut est syrupus de epithimo ſm Meſ. in quo etiã ponitur rob.i.sapa. ¶ Ex qbus apparet ꝙ syrupi quos cõiter facimus quos volumus conseruare:sed parum coquimus illos:⁊ sic damus illos:nõ debent dici vere syrupi:sed potius debẽt dici decoctiones dulcorate siue clarificate simul cum zuccharo.

¶ Dubitatur primo que est necessitas cõpõnis syrupoꝝ. ¶ Dĩm ꝙ necessitas cõpõnis syrupoꝝ est triplex. Prima ꝯseruationis ỽtutis reꝝ in toto anno.v̄.g.volumus rosas recẽtes ⁊ violas ⁊ nenufar ⁊ similia:⁊ non possumus semper eas habere facimus tũc trãsire illaꝝ ỽtutes in decoctione vel accipimus illaꝝ succum ⁊ cuz melle vel zuccharo inspissamus ⁊ vtimur.hoꝝ eniz syruporũ virtus est alia q̃ͣ fuerit de rosis siccis vel violis. ¶ Secũda necessitas est exhibitiõis reꝝ in forma potabili volẽdo maiorẽ penetrationẽ vel volẽdo ỽtutẽ aut succum rei preter eius substantiã. ¶ Ter- Dubiũ ꝑm

tia est ꝯditio infirmi qui nõ patit̃ sumere res nisi in hac forma.

Dub. 2m ¶ Dubitat̃ 2° que sit hora exhibitionis syrupoꝝ. ¶ Dõm ꝙ syrupi dantur ad multas intẽtiões. Una est digestio siue rectificatio materieꝝ in venis ⁊ circa epar ⁊ stomachũ: ⁊ tũc dꝫ dari cõpleta digestione stõchi ⁊ epatis ne opatio eaꝝ impediat̃ per mãs alias q̃ debẽt trãsire ad mẽbra: ⁊ tũc habent tp̃s operãdi anteq̃ alius cibus detur: ⁊ ideo Gal̃. 6. de regi. sani. ꝓcedit oxymel cum amaris amigdalis hoc tpe. ¶ Scd̃a intẽtio est ventris lenificatio vt cum damus aliqñ syrupos violatos myrtinos ⁊ ꝯsil̃es. ⁊ ꝙ hij debeãt dari ante cibũ vacuo stomacho notũ est. ¶ Tertia itẽtio est qñq̃ vrine ꝓuocatio sicut cũ damus syrupos de radicibꝰ q̃nque ⁊ cõsimiles: ⁊ debẽt dari etiã ante cibũ. Alia enĩ hora data trãsportarẽt materias indigestas versus renes. ¶ Quarta intentio etiam posset esse aliqua particularis ĩpressio in ꝑtibꝰ lingue ⁊ ꝑtibꝰ suꝑioribus. v. g. syrupus de aceto ad egritudines lingue: ⁊ tunc dꝫ dari post cibũ. vnde 3° cañ. fen. 6. cap̃. de egritudibus lingue dic̃ Auicẽ. opportunius bibunt̃ hi post cibum. Debet aũt medicus ꝯsiderare ne syrupus datus post cibũ possit cibũ corrũpere vel facere illum ante digestionẽ penetrare: ⁊ ꝙ sit maius nocumentũ in hoc q̃ȝ iuuamẽtum. Et si consideras si materie ille superiorum partium habent suas mineras in inferioribus. s. stomacho vel epate vel in venis qđ frequẽter ꝯtingit: tunc enĩ ante cibũ dabit̃ syrupꝰ ille.

Dubiũ 3m ¶ Dubitatur tertio an bis in die possumus dare syrupos digestiuos. ¶ Dicendum ꝙ possumus in hoĩe fortis stomachi: cõiter tñ damus semel in die ne stomachus multum laboret.

Dub. 4m ¶ Dubitatur. quare cuȝ syrupũ exhibemus cũ eo aquã damꝰ. ¶ Dicẽdũ ꝙ dat ei subtilitatẽ ⁊ in hoc penetrationẽ. damus aũt cõiter cum aqua calida: q2 magis facit penetrare ⁊ disponit vt ad actuȝ reducant̃ a nostro calore. Aliqñ tñ gratia alteratiõis damꝰ cũ aq̃ frigida sicut in fortibus inflãmationibus stomachi ⁊ epatis.

Dub. 5m ¶ Dubitat̃ quinto quãta dꝫ esse aqua. ¶ Dõm ꝙ illud est ſm. syruporꝫ spissitudinem. tãtũ eniȝ dꝫ poni ꝙ syrupus liquefiat bene potabilis: ⁊ ideo aliquas decoctiones subtiles quãdoq̃ damus sine aliq̃ aqua. ¶ Ex q̃bus apparet ꝙ si velles ꝙ ĩpressio syrupi inesset in partibꝰ stomachi ⁊ meri nõ oporteret miscere aquã aut valde modicam: vt Auicẽ. ponit in cap̃. de syrupo acetoso Gal̃.

Dubiũ 6m ¶ Dubitat̃ sexto an syrupo assumpto sit dormiẽdũ. ¶ Et dõȝ est ꝙ iudiciũ in h̃ est sicut iudiciũ in medicina leui. v. g. cassia ⁊ tamarindis. Si enĩ times ꝙ calor aeris ⁊ febris ⁊ agitatio ĩfirmi resoluat ⁊ destruat syrupũ dormiat suꝑ eo paꝝ. Si times ꝙ somnus illuȝ ꝯuertat ⁊ remoueat a sua opõne nõ dormiat: stabit ergo iudicio medici extimatiuo. Cõiter tñ medici ꝑcipiũt ĩ mane post syrupos dormire: ⁊ illđ qđ mouet cõitatẽ fuit forsan ꝙ syrupi sũt ꝓpinq̃ rebꝰ cibalibꝰ q̃re ĩdigẽt q̃dã digõne vt operent̃: ⁊ ideo dormit̃ suꝑ eis. Medicine autẽ solutiue leues digestione non indigent.

Syrupus acetosus cõitatis cũ seminibus qui extiguit febres ⁊ inflãmationẽ stõchi ⁊ ĩcidit flegma ⁊ abstergit ip̃m ⁊ vincit chol̃aȝ ⁊ aperit oppil̃ones in epate ⁊ splene ⁊ ꝓuocat vrinam. ¶ Cuiꝰ h̃ ẽ ꝑmixtio. Sumant̃ aceti antiqui boni lib. x. ⁊ proĳciant̃ suꝑ ip̃m aque dulcis clare lib. xx. aut plus aut minꝰ ſꝫ q̃ȝtitatẽ acetositatis aceti ⁊ bonitatis eiꝰ: ⁊ ponant̃ in eo corticũ radicũ feniculi ⁊ corticũ radicũ apĳ: oĩuȝ ana. ℥. iĳ. semis feniculi ⁊ semis apĳ: amboꝝ ana. ℥. j. dimittat̃ die ⁊ nocte: ⁊ post hoc d̃coquat̃ lento igne donec ꝯsumat̃ eiꝰ sexta: deinde auferat̃ ab igne ⁊ dimittat̃ donec ĩfrigidet̃: postea colet̃ ⁊ ꝓĳciat̃ super ip̃m pro oĩbꝰ duabus ꝑtibꝰ huius aque ⁊ aceti decoctoꝝ cũ radicibꝰ ⁊ seminibus pars. j. zucchari tabarzet aut mellis pro oĩbus duabꝰ ꝑtibꝰ ⁊. s. aceti ⁊ aq̃ decoctoꝝ cũ radicibꝰ ⁊ semibꝰ ꝑs. j. ⁊ decoquat̃ lento igne donec remaneat medietas eiꝰ ⁊ remoueatur ab igne ⁊ ĩfridet̃ ⁊ colet̃ ⁊ admĩstret̃ spuma eiꝰ iã collecta in hora ebullitiõis eiꝰ. Et q̃ vult ponat ĩ eo post ablationẽ spume eiꝰ ⁊ postq̃ȝ bullierit ebullitione vna aut duabꝰ croci nõ molliti põdus. ℥. iĳ. in pãno ⁊ suspẽdat in vase ⁊ fricet manibus: aut instrumento aliquo hora post horaȝ donec egrediatur virtus eius in eo. Et est de hominibus qui fricant in eo post expletionẽ eiꝰ croci molliti põdus. ℥. ĳ. ⁊ non coquunt ipsum.

¶ Syrupꝰ acetosus cõitatis. i. vulgi. ꝑ eo cõiter vtunt̃ apđ patriã Aui. Cõsidera aũt ꝙ ad duas ꝑtes huius decoctiõis ponit tertiaȝ ꝑtẽ zucchari: ⁊ si vis facere illud mellinũ pone vnã ꝑtẽ mellis ad duas ꝑtes cũ dimidia decoctiõis: ita ꝙ minꝰ de melle sufficit ad eãdẽ q̃ȝtitatẽ decoctiõis q̃ȝ de zuccharo. Et rõ est q2 mel est dulciꝰ conseruatiuum. Quid facit crocus in hoc syrupo apparet inspicienti. croci virtutem. Dosis enim cõmuniter est. ℥. j. s. vel. ℥. ĳ. tñ Gal̃. dat de oxymelle. ℥. iiĳ. ꝑmo regi. acutoꝝ. cõmento. 42.

Modus syrupi acetosi Gal̃. mel bonũ pone super leues prunas ⁊ aufer spumã eius: ⁊ ꝓĳce suꝑ ipꝫ acetũ qđ nõ sit appentis acetositatis: neq̃ȝ debilis ⁊ bulliat ad ignẽ paulatim: donec cõmisceat̃ bñ ⁊ nõ sit acetũ crudum: deide remoueat̃ ab igne ⁊ serua ipꝫ. Si ergo volueris vti eo cõmisce ip̃m aq̃ tãta q̃ȝtus ẽ syrupus. Et si ille q̃ bibit ip̃m abhorret ipꝫ ꝑꝑ acetositatẽ eiꝰ: aut dulcedineȝ ipsiꝰ: tũc vtat̃ eo assidue. Or si voluerit bibẽ ipꝫ ita vt sit manifeste acetositatis: tũc addat̃ in aceto eiꝰ: ⁊ illđ ẽ qm̃ nõ est laudabile vt fiat ſꝫ q̃ȝtitatẽ vnã. Et videt̃ mihi ꝙ h̃ sil̃e sit ei qđ facit hõ qñ ꝑcipit hoĩbꝰ q̃ bibũt vinũ ⁊ cõmisceãt ip̃m cũ aq̃ ꝑter ꝙ sciãt: q2 in eis sũt q̃daȝ q̃ cõsueuerũt bibere ipꝫ sic: cũ ergo bibũt ip̃m forte puꝝ leduntur statiȝ: ⁊ illi q̃ ꝯsueti sũt bibere ipꝫ forte cũ bibũt ip̃m plurime cõmixtiõis patiunt̃ nauseã. Cũ ergo h̃ accidẽs ꝯtigat in potu vini: ⁊ sit de ꝯsuetudie hoĩuȝ vt bibãt ipꝫ plurimũ q̃uo nõ ꝯtingit in potu syrupi acetosi plus: ⁊ sit ꝯsuetudo nr̃a vt bibamus ip̃m minus q̃ȝ bibamꝰ vinũ valde ⁊ sit eo fortior: q̃re opꝫ vt eiꝰ eq̃litatẽ ꝑparemꝰ ſm eũ q̃ ipꝫ bibit ⁊ nõ ſꝫ nos. Et ego q̃dẽ diligo vt scias ꝙ magis ꝯueniẽs ei q̃ ip̃m sumit est ille q̃ apđ eũ est magis d̃lectabils: ⁊ ꝑꝑ h̃ ipse plus confert ei: ⁊ q̃ ab eo ledit̃ est ille q̃ abhorret ipsuȝ: ⁊ eq̃tio haꝝ ꝑ̃ẽrũ est vt fiat ſm ꝙ ꝯuenit pluribꝰ hoĩuȝ: ⁊ ita opꝫ vt fiat ſm oẽm dispõnem. Sumat̃ aceti ꝑs. j. ⁊ misceant̃ cũ ea mellis dispumati ꝑtes. ij. ⁊ decoquant̃ super ignẽ leuẽ donec cõmisceant̃ sapores eoꝝ. Sil̃r sapor aceti iteꝝ nõ remaneat crudus a ꝑ̃ncipio sui: ⁊ sil̃r opꝫ vt fiat in melle de quo fit syrupꝰ acetosus. s. ponãtur suꝑ oẽm ꝑtẽ mellis q̃tuor ꝑtes aque pure: deinde decoquat̃ lẽto igne cum eq̃litate donec eleuet̃ spuma mellis mali: qm̃ malo melli spuma eleuat̃: quaꝑꝑ non est necessariũ vt decoquat̃ pl̃m sicut eget illud qđ est ante ip̃m. Et pl̃m q̃dẽ qđ remanet de ꝑ̃mo q̃ ꝑmiscet̃ hac q̃ȝtitate est medietas eiꝰ: ⁊ iterat̃ eiꝰ decoctio donec cõmisceat̃ bñ ⁊ nõ remãeat acetũ crudũ. Et fit syrupus acetosus qñ ꝑmiscent̃ spẽs tres a ꝑ̃ncipio. Fũdunt̃ aceti ꝑs. j. ⁊ mellis ꝑtes. ĳ. ⁊ aque ꝑtes. iiĳ. ⁊ decoquũtur donec remaneat q̃rta ⁊ aufert̃ spuma eius. Cũ ergo vis ip̃m facere fortiorẽ pone tãtũ aceti q̃ȝtũ mellis ⁊ bibat̃ sicut bibit̃ vinũ cõmixtũ: ⁊ nõ bibat ip̃m assidue: imo die ⁊ die: qm̃ ipse sũmergit̃ in iũcturis ⁊ attrahit chimũ ex ĩtestinis ĩferioribꝰ ⁊ resoluit humiditatẽ corporis. Et de hoĩbꝰ sunt qui bibũt ipsum sine aq̃ que sit quãtũ est syrupꝰ acetosus sicut bibũt. ℥. j. ⁊ post ip̃m ⁊ plus illud quo vult habẽs egritudinẽ vt extrahatur humiditas ex ore stomachi ⁊ trahit ipsam ad inferiora. Et qui bibit ipsum expectet super ipsum vsq̃ȝ ad mediũ diẽ: deinde vtatur pullis ⁊ alzirabegi.

¶ Modus ⁊c̃. Gal̃. s. 4. lib. de regi. sanita. ⁊ sunt verba Gal̃. ibidem ⁊ etiam Serap̃. tractatu. 7. cap̃. 23. Dicit autem ꝙ iste syrupꝰ acetosus est fortior vino q2 est incisiuus ⁊ subtiliatiuus plus eo. Dicit

postea

postea sicut eget illō qō est ante ipsum.i.sicut eget mel maluz. Et plurimũ qō remanet de primo.i.melle malo q₂ medietas vadit in spumã: vel de primo.i.de hac cõmixtione q₂ bulliũt ista ad ɔsumptionez medietatis. Tres species a principio preter qō vnũqōqꝫ prius per se bulliat. Et de hoĩbus.i.non ponunt aquã vel minus q̃ fit syrupus: q₂ voluunt impressionem in partibus primis stõchi: ⁊ h̄ est qō dicit.ʒ.j.⁊ post illud ⁊ plus q₂.ʒ.j.ʒ.vel.ʒ.ij. quo.s.potu siue aqua.vult ⁊c. Alzirabegi est modus preparationis pullorum vel aliarum carnium laudabilium.

Syrupus acetosus nr̃. ¶ Accipe zucchaꝝ bonũ ⁊ assa ipꝫ i patella ⁊ funde sup ipꝫ aceti fortꝭ.s.aceti vini tãtã q̃ꝫtitatez q̃ appeat submersio ei⁹ sub zucchar0 ⁊ nõ coopiat zucchaꝝ. Et si vis ne acetet minue de hac q̃ꝫtitate: deide pone ipꝫ sup prunas aut ignẽ leuẽ donec liq̃fiat ⁊ aufer spumã ei⁹ cũ radicib⁹ situlaꝝ: ⁊ accipe eã cũ pãno ⁊ nõ expumes ipꝫ nisi cũ eleuatiõe ⁊ positiõe absqꝫ collectõe: cũ ergo mũdificatũ fuerit fũdes sup ipꝫ aquã donec subtilieť: deinde decoque ipsum ⁊ inspissabis eum.

¶ Hic cadit questio an syrupus acetosus conferat in omni materia.sed de hoc nos fecimus tractatum singularem.

Syrupus acetosus solͤone educẽs cholͣaz. ¶ Sumať mel dispumatuz: aut zucchaꝝ ⁊ acetũ forte: sic̃ narrauim⁹ p̃us: ⁊ ɔ̃coque lẽto igne: ⁊ accipe succi cucume.asinini ⁊ scamonee: amboꝝ añ.ʒ.j.aut plus aut min⁹ ƀꝫ q̃ꝫtitatẽ necitaťꝭ ⁊ ƀm mẽsurã quã vis ⁊ tere ipꝫ ⁊ pone i pãno lini ⁊ suspẽde ipꝫ i vase ⁊ ɔfrica ipꝫ oĩ hora donec cõsumeť ⁊ nõ remaneat i pãno aliq̃d. Cũ ĝ coagulať remoue ipsuz ab igne. ¶ Et q̃dã p̃jciũt loco scamonee raď.scamonee cũ radice apij ⁊ radicib⁹ feniculi ĩ p̃ncipio ɔ̃coctiõis.

¶ Hic syrupus non soluit choleram sed etiam flegma per succum cucumeris asinini ⁊ alij syrupi acetosi sunt noti.

Syrupus acetosus alius educẽs flegma. ¶ Sumãť mel ⁊ acetũ sq̃lle cũ radicib⁹ p̃dictꝭ ⁊ ɔ̃coquãť: ⁊ accipe medulle carthami qō scis eẽ ɔueniẽs virtuti hoĩs: ⁊ tere ipsam ⁊ pone in pãno ⁊ suspende in vase sicut primũ ⁊ vtere ipso.

Syrupus acetosus ali⁹ expellens melͣiam. ¶ Sumať mel aut zuccharuz ⁊ acetũ ⁊ decoquať sicut decoq̃ť p̃mus: deide epithimi quãtũ vis ⁊ polypo.⁊ ellebo.nig.⁊ tere ipsa ⁊ pone in pãno ⁊ suspende in vase ⁊ coque ipm sicut primum.

Ypatio aceti sq̃llitici. ¶ Accipe sq̃llã albam mũdatam ⁊ icide ipsam cum cultello de ligno ⁊ ĩfila ipsaz cũ filo: ita vt frusta adiuicez non adhereãt ⁊ mũda ea ⁊ pone i filis ⁊ nõ sit vnũ vbi est aliď ⁊ exicca i vmbra.xl.dieb⁹: deide accipe ɔ̃ ea eminã.j.⁊ p̃jce sup eã aceti boni lib.xviij.⁊ pone ipꝫ i sole.xl.dieb⁹ ⁊ oppila vas bñ: deide ex̃he ex eo sq̃llaz et exp̃me ipsaz ⁊ cola ipaz cũ pãno. ¶ Quidã ṽo accipiunt ad vnãquãqꝫ eminã sq̃lle aceti lib.vij.ʒ.⁊ alij non exiccãt sq̃llã in vmbra: ꝭ mũdãt eã ⁊ ponũt de ea illď idẽ põdus ⁊ dimittũt eã sex diebus: q̃re est illud qō fit ƀm hũc modũ magis soluẽs. Et ɔfert qñ colluiť cũ eo os ori ⁊ carni gigiuaꝝ ⁊ sanguinẽ currẽtẽ ex eis absci dit: qm̃ ɔstrigit ipm ⁊ exiccat hũiditatẽ carnis gingiuaꝝ ⁊ dẽtiũ ⁊ idurat dentes q mouenť ⁊ facit os odorifeꝝ ⁊ odorẽ oris: ⁊ valet ad fetorẽ oris. Naz si de eo deť in potu abstergit cãnã pulmonis ⁊ idurat eã ⁊ clarificat vocẽ ⁊ ɔfortat eã: ⁊ ẽ ɔueniẽs iteꝝ ei q̇ hꝫ dolorẽ stõchi ⁊ ei q nõ digerit cibũ ⁊ ei q patiť epilͣiam ⁊ ad scothomiã: ⁊ ei cui dñať cholͣa nigra ⁊ almatuie ⁊ alguesgues: ⁊ iteꝝ ei q hꝫ p̃focationez matricis: ⁊ ei q hꝫ splenẽ grossuz ⁊ ad venã sciaticã: ⁊ ɔfortat corpus mollificatũ arefactũ ⁊ colorẽ corporis efficit bonuz ⁊ acuit visum: ⁊ cõfert ad stricturã pectoris ⁊ anhelitus. Et si administretur in dolore auris cũ fundiť in eã sedat ipm: ⁊ cõuenit ad oẽ qō dixi si non fuerit intus in aure vlcus: ⁊ sumatur in potu omni die de eo i ieiunio parũper ⁊ gradatim donec perueniat ad.ʒ.j.ʒ.

¶ Incisio squille ⁊ p̃foratio cũ instr̃o de ligno ẽ ne ĩsurgat ex ferro in eã rubigo quã excitat sine acuitate. Emina ẽ libra.j In p̃portione aũt aceti ad squillã est diuersitas ĩter auctores: ⁊ fuit ƀm q̃ ɔsiderauerunt velle plus de virtute squille aut minus.

Syrupus acetosus sq̃lliticus solutiuus cõferẽs ad difficultatẽ vrine ⁊ dolorẽ lateꝝ ⁊ stõchi ⁊ malitiã digõnis ⁊ eructuationez acetosaz. ¶ ℞.interioris cepe sq̃lle lib.ij.zizibe.ʒ.j.se.apij.ʒ.ij.semis baucie syluestris.ʒ.ʒ.seminis feniculi et anisi: amboꝝ añ.ʒ.j.ameos.ʒ.ʒ.cimini carmeni.ʒ.j.radicũ aniuden ⁊ piretri: amboꝝ añ.ʒ.j. sup̃ioris hyssopi.ʒ.j.calamẽti ⁊ mẽthe: amboꝝ añ.ʒ.j.keisim.ʒ.ʒ.cordumeni põdus.ʒ.ij.myrre.ʒ.ʒ.semis ruthe.ʒ.ʒ.folij indi.ʒ.ʒ.trita ɔtritione grossa infundanť in aceti sq̃llitici kist.vj.⁊ mellis dispumati kist.ij.⁊ ponať in vase vitri ⁊ administreť ⁊ bibatur ante cibum ⁊ post cibum.

¶ Dubitať an iste syrupus ẽ solutiuus plus q̃ acetũ sq̃lliticũ cũ in hoc nõ ĩtrat aliqō aliď solutiuũ. Dõm q̃ h̄ est p̃ squille maiorẽ q̃ꝫtitatẽ: q₂ p̃ter acetũ sq̃lliticũ poniť ẽt squilla.ẽt alie res iuuãt soluẽdo in calͣitate dissolutiua. Et hyssopus hꝫ aliquã ṽtutẽ solutiuã. Kist ẽ libra.j.ʒ.lꝫ ẽt in h̄ sit diuersitas. Bibať añ cibũ.s.qñ vis impressionẽ in p̃tib⁹ stõchi ⁊ nutritiuoꝝ.post cibũ qñ vis q̃ ĩprimat in p̃tib⁹ superioribus ligue ⁊ capitis. Dosis sit.ʒ.j.ʒ.vel.ʒ.ij.

Modus faciẽdi iulep. ¶ Sumať emia.j.zuccari ⁊ fundanť sup ipm aque.ʒ.iiij.⁊ decoquať lẽto igne ⁊ fundanť desup aque rosacee.ʒ.ij.⁊ auferatur ab igne ⁊ coleť ⁊ administretur.

¶ Julep grece ẽ syrup⁹ ex sola aq̃ rosata vel cõi ⁊ zuccharo ⁊c.

Aqua mellis ⁊ zucchari faciẽs ad egritudines fridas ⁊ dolorez epatꝭ et pectoris mellis p̃s.j.aque p̃tes.ij.sumanť ⁊ decoquanť lẽto igne ⁊ auferať spuma ei⁹ ⁊ ferueat donec remaneat tertia ei⁹ ⁊ auferať ab igne ⁊ coleť: ⁊ silr̃ aq̃ zucchari ẽt. cũ ĝ volumus calefacere ipsaz ⁊ fortiorẽ facere ponim⁹ in ipa post ablationẽ spume masticis ⁊ croci ⁊ aliaꝝ sp̃ẽruz sicut cinamomi ⁊ galange ⁊ aliarum aliquid.

¶ Aq̃ mellͣ.pꝫ ɔ̃scriptio aq̃ mellis su.vl̃ zuccha.⁊c. Julep ⁊c.

Descriptio aq̃ mellis alia que ɔfert ad febrẽ ⁊ iflãmationẽ ⁊ multitudinẽ sitis in stõcho ⁊ tussiz ex calͣitate ⁊ ɔfert ad pleuresim. ¶ Sume rosaꝝ rube.mũdataꝝ lib.iiij.⁊ pone eas in vase vitri die ⁊ nocte: ⁊ p̃jce sup eas aque calͣe lib.x.⁊ strige caput vasis sup eas oppilãdo bñ ⁊ dimitte eas die ⁊ nocte: deinde extrahe eas ⁊ exprime valde ⁊ cola ipsam ⁊ p̃jce sup eã zucchari lib.x.⁊ coque ipsaz lento igne donec ingrossetur ⁊ cola ⁊ vtere.

Julep cuz aq̃ rosa. ¶ Sumať zucchaꝝ tabarzet tritũ ⁊ mẽsureť ⁊ p̃jcianť sup omnẽ mẽsurã zucchari tres mẽsure aq̃ ro.clare bone substãtie: ⁊ decoquať lẽto igne donec remaneat ei⁹ tertia et auferať spuma. Et q vult ponere in ipso crocũ dũ co

quitur: tunc cũ sublata est spuma eius ꝓiiciat in ipso ꝺ croco nõ trito ĩ pãno ⁊ exprimat hora post horã vsq3 ad cõplemẽtu3 ipsius. Et qui vult ponere in ipso crocum post decoctionem: tũc cu3 deponit ipsu3 ab igne confricet in eo crocum tritum antequã infrigidetur ⁊ reponatur in vase vitri ⁊ administretur.

Syrupus de cydoniis ⁊ ẽ minua q cõfortat stõchũ ⁊ strĩgit vẽtrẽ ⁊ ꝯfert ad dolorẽ epatis ⁊ vomitũ ⁊ nauseã ⁊ singultũ. ¶ Cuius hec ẽ ꝑmixtio. ℞. succi cydonioꝝ acetosoꝝ lib. xxx. vini boni antiq lib. xxv. decoquat̃ leui igne donec cõsumat̃ medietas: deĩde tollat̃ spuma ei⁹ ⁊ colet̃ ⁊ auferat̃ ab igne donec clarificet̃ ⁊ reducat̃ ad vas scꝺo ⁊ proiiciant̃ suꝑ ipm̃ mellis clari dispumati lib. x. ⁊ bulli ipm̃ lẽto igne: deĩde sumant̃ zinziberis ⁊ masti. ãborũ ãn̄. ʒ. ij. cardamomi maioris ⁊ mĩo. ⁊ cinamomi ⁊ beil: oĩum ana. ʒ. iiij. gariofiloꝝ. ʒ. iij. croci nõ triti. ʒ. iiij. tere cõtritione grossa ⁊ pone in pãno lini ⁊ ꝓiice in vase et cõfrica oĩ hora: ⁊ bulliat suꝑ ignẽ donec ĩspisset̃: deinde depone ab igne ⁊ cola ip3: deĩde accipe musci. ʒ. ſ. ⁊ pone ipm̃ in vino antiquo ⁊ ꝓiice ipm̃ desuꝑ ⁊ ꝑmisce ipm̃ bñ ⁊ repone eũ vsq3 ad horã admĩstrationis. Qꝫ si volueris facere ipm̃ sine spẽb⁹ tũc fac ip3 cũ succo cydonioꝝ muzoꝝ ⁊ decoque ipm̃ vsq3 ad mediu3 ⁊ cola eũ: ⁊ accipe ꝺ eo lib. ij. ⁊ succi maloꝝ mõtanoꝝ muzoꝝ decocti vsq3 ad mediũ colati lib. j. vini antiq boni lib. j. mellis boni aut zucchari lib. j. decoquat̃ leui igne donec ĩgrosset̃ ⁊ aufer spumã ei⁹: deĩde accipe xyloaloes crudi. ʒ. ij. masticis ⁊ gallie croci capilloru3 veneris: oĩu3 ana. ʒ. j. macis. ʒ. j. ſ. spice ⁊ gariofiloru3 ⁊ nucis muscate ⁊ beil ⁊ cardamomi ⁊ cinamomi ⁊ zinziberis: oĩum ana. ʒ. ſ. musci tertiã. ʒ. j. tere oĩa p̃ter muscũ ⁊ galliã ⁊ liga in pãno lini ⁊ ꝓiice in vase in quo ẽ succus ⁊ tere muscum ⁊ galliam per se ⁊ permisce ipsa cum vino ⁊ permisce cum medicinis ⁊ vtere.

¶ Debet aũt ĩtelligi cũ dixit ꝙ si volueris facere ipm̃ sine spẽb⁹. s. predicto mõ: tñ cũ aliquo mõ spẽru3. vel finiat̃ ibi sermo Aui. deinde accipe: ⁊ tunc suppleat̃ si vis ipsum facere cum spẽbus ⁊c̃.

Conditum ꝯueniẽs ad frig⁹ stõchi ⁊ diminutionẽ digõnis ⁊ ꝺbilitatẽ epatꝭ ex frigore ⁊ q̃rtanã ⁊ ad senes. ¶ ℞. vini vete. lib. v. mellis clari lib. j. ſ. zizibe. ʒ. v. cardamomi ⁊ beil: amboꝝ ãn̄. ʒ. ſ. gariofiloꝝ sextã. ʒ. j. croci sextã. ʒ. j. cinamomi sextã ⁊ medietatem sexte. ʒ. j. piꝑis nigri ⁊ musci: ãboꝝ ana sextã ⁊ medietatẽ sexte. ʒ. j. Terant̃ medicine cõtritione grossa preter muscu3 ⁊ crocũ ⁊ ligentur in pãno lini cũ croco ⁊ decoquatur donec ingrossetur: ⁊ anteq̃3 deponat̃ ab igne ꝓiiciatur in eo musc⁹ ⁊ deponat̃ ab igne ⁊ reponat̃ in vase ⁊ administret̃.

Conditum aliꝺ. ¶ ℞. spice ⁊ gario. ⁊ cardamomi: ⁊ xyloaloes crudi: oĩu3 ãn̄. auꝛ̃. ij. croci auꝛ̃. j. cinamomi ⁊ zizibe. ⁊ piꝑis: oĩu3 ãn̄. auꝛ̃. iij. gallie auꝛ̃. ſ. musci q̃rtã auꝛ̃. j. tere medicinas ꝯtritiõe grossa ⁊ liga ĩ pãno lini p̃ter muscum ⁊ galliã ⁊ ꝓiice suꝑ eas vini odorife. ãtiq lib. xij. ⁊ dimitte duob⁹ dieb⁹ ⁊ duab⁹ noctibus: deĩde redi ad vas ⁊ ꝓiice desuꝑ mell' clari lib. iij. ⁊ zuccha. tabarzet lib. ij. decoquat̃ donec fiat ei spissitudo ⁊ auferat̃ ab igne ⁊ ꝓiiciat̃ suꝑ ip3 musc⁹ ⁊ gallia ⁊ reponat̃ ⁊ admĩstret̃.

¶ Ista nota sunt.

Syrupus salmuniu q ꝯfortat stõchũ ⁊ facit appetẽ cibũ ⁊ ꝺstruit pulsu3 cordis. ¶ ℞. lib. j. corticum citri. ℥. j. marmacor. auꝛ̃. ij. gariofiloꝝ. auꝛ̃. j. xyloaloes crudi. cõterant̃ ⁊ proiiciãtur super ea lib. v. vini ⁊ dimittant̃ tribus dieb⁹ cũ noctibus suis: deĩde ꝓiiciant̃ suꝑ ea lib. iij. zucchari albi tabarzet ⁊ auꝛ̃. j. masticis ⁊. ʒ. ſ. croci ⁊ tertia. ʒ. j. gallie bone ⁊ decoquat̃ lento igne donec cõpleant̃ ⁊ colent̃ ⁊ recondat̃ in vase ⁊ administretur sicut iulep.

¶ Salmuniu forte denoĩat̃ a cõponẽte. Marmacor. i. melissa.

Syrupus ꝺ granis myrti cõferẽs ad ꝺbilitatẽ stõchi ⁊ sol'onẽ vẽtris suꝑfluã ⁊ retinet mẽstrua ⁊ ꝯfortat viscera. ¶ Cui⁹ h̃ ẽ ꝑmixtio. ℞. succi granoꝝ myrti decocti colati danich al'r daurach. x. mell' colati danich al'r daurach. x. ꝑmisceãt̃ ambo ⁊ decoquãt̃ donec ĩgrossent̃ ⁊ admĩstret̃.

Rob de myrto. Decoquat̃ succ⁹ myrti solus donec ĩgrosset̃ ⁊ administretur.

¶ Syrup⁹ ẽt daurach al'r danich credit̃ ꝙ sit põdus lib. j. Reliqui syrupi sunt noti vsq3 ad syrupum de papauere.

Syrupus de mẽtha faciẽs ad vomitũ ⁊ satietatẽ nauseatiuã ⁊ nauseã ⁊ singultũ ⁊ fluxu3 vẽtris. ¶ Cui⁹ h̃ ẽ ꝑmixtio. Terãt̃ granata dulcia ⁊ acetosa cũ pl'pis suis ⁊ ꝺcoquat̃ succ⁹ donec mediet̃: deĩde sumãt̃ ꝺ eo lib. ij. ⁊ succi mẽthe lib. j. mell' aut zuccha. li. j. ⁊ ꝺcoquat̃ dõec ĩgrosset̃ ⁊ colet̃.

Syrupus de piris faciẽs ad fluxũ ventris ⁊ confortat stõchũ. ¶ Sumant̃ pira non matura ⁊ decoquantur donec dissoluta sint ⁊ colentur ⁊ reducatur ad vas secundo ⁊ decoquatur donec ingrossetur ⁊ administretur.

Syrupus de malis faciẽs ad debilitatem stõchi ⁊ pulsu3 oris stõchi ex caliditate ⁊ abscidit vomitũ chol'icu3 ⁊ sitim. ¶ Sumat̃ maloꝝ mõtanoꝝ emina: terant̃ ⁊ exp̃mant̃ ⁊ ꝺcoquat̃ succus donec medietur ⁊ colet̃ ⁊ dimittat̃ in nocte et reducatur ad vas ⁊ decoquatur lento igne donec ingrossetur ⁊ colet̃ ⁊ ponat̃ in vase vitri. Si aute3 fuerit estas: tũc dimitte ipsum in sole diebus aliquot donec consumatur eius aquositas ⁊ seruetur ⁊ administret̃. Qꝫ si volueris ipsum dulcorare pone ad omnem eminam succi lib. j. zucchari ⁊ coque ipsum ⁊ vtere.

Syrupus de agresta faciẽs ad caliditate3 stomachi ⁊ solutionem ventris cholerica3 ⁊ dolores caliditatis ⁊ venena: ⁊ abscindit sitim ⁊ confortat stomachos pregnantiũ vt non recipiãt humores malos. ¶ Sumat̃ succus agreste ⁊ ꝺcoquat̃ donec remaneat medietas ⁊ colet̃ ⁊ dimittat̃ in nocte: deinde reducat̃ ad vas ⁊ proiiciant̃ super ipm̃ ʒ. ij. gariofiloꝝ ⁊ decoquat̃ donec auferat̃ ab eo odor ⁊ ingrossetur ⁊ coletur ⁊ administret̃. Si aũt volueris ipsum dulcorare proiice super ipsum zuccharum post decoctione3 cum lento igne donec ingrosset̃ ꝺm quãtitatẽ subtilitatis succi ⁊ inspissa ipsum ⁊ vtere.

Syrupus de fructib⁹ ꝯfortãs stõchũ ⁊ viscera: ⁊ abscidit vomitũ ⁊ sol'o-

nem

nem vētris ⁊ cholˀaꝫ ⁊ ꝯfert ꝑgnātibꝰ cū vomitꝰ adue
nit eis. ¶ Cuiꝰ h̄ ē ꝑmixtio. Sumaṫ succꝰ cydonioꝝ et
maloꝝ ⁊ piroꝝ ⁊ ḡna. muzoꝝ ⁊ sumach ⁊ zarur ⁊ ꝺco-
quaṫ leui igne donec igrosseṫ. Si āt vis dulcorare ip̄ꝫ
ꝓijce sup ip̄ꝫ zuccha. q̄ꝫtū vis ⁊ bulli ip̄ꝫ ⁊ cola ⁊ vtē.

Syrupus ꝺlectabilˀ ꝯfortās stōchū. ¶ Cu
ius h̄ ē ꝑmixtio. Sume ꝺ corti-
cibꝰ citri recētibꝰ lib. j. ⁊ ꝺcoq̄ eos cū aq̄ kist. j. ʒ. donec
remaneat tertia ⁊ cola ipsam ⁊ proijce super eam mel
dispumatum: ⁊ decoque ipsum lento igne donec in-
grossetur et vtere sicut iulep.

Syrupus de papauere. ¶ Opꝫ vt sumā-
tur centum papauera media in
quantitate postq̄ꝫ exiccātur super arborem suam: non
ergo habeant succum: ⁊ neq̄ꝫ sint multum imatura et
nō exprimatur ab eis nisi subtile ⁊ non sit subtile eius
currens subtilis expressionis multarum superfluitatū:
deinde ꝓijciantur super ea kist. x. aque pluuialis si in-
uenitur ꝓpter eius elongationeꝫ a putrefactione: aut
aque fontium: ⁊ infundanṫ in ea die ⁊ nocte donec le-
nianṫ. Si aūt non liniuntur dimittantur plus hoc: de-
inde decoquanṫ vsquequo dissoluanṫ cum facilitate:
deinde exprimanṫ: deinde inspissenṫ cū medietate sue
mensure de dulcedine. Or si fuerit ad mollificandū il-
lud qꝺ est in pectore ⁊ subtiliandum ipsuꝫ ponaṫ mel:
⁊ rob vue est magis aggregans iuuamentum.

¶ Docet eligere capita papaueris. Primo q̄ sint media in q̄titate: q2 nec multū magna nec multū parua: ⁊ debēt exiccari sup arborē suā. i. q̄ veniāt ad aliq̄ꝫ soliditatē. nō ḡ habeāt succū. i. nō sint oīno tenera ⁊ icōlpeta. nec sint multum matura. i. nō sint multum indurata alˀs imatura. ⁊ nō exprimaṫ ab eis nisi subtile. i. parūper premanṫ vt si est ibi aliqd aqueū subtile exprimaṫ. alˀs ⁊ nō sit subtile eius currēs ⁊c̄. i. nō sint capita papaueris talia: q2 s̄tā recētia q̄ multū exeat de subtili in exp̄ssione. Kist est lib. j. ʒ. ergo. x. kist sūt lib. 15. Aqua pluuialis propter elongationē a putrefactione.

Dubium ¶ Cōtrariū poniṫ p̄mo cañ. fen. z. ca. de aqua. ‖ Dōm q̄ aq̄ pluuialis ex subtilitate substātie est parata putrefactioni: ⁊ sic respectu imp̄ssionis ab extra: sed ab itrinseco lōginqua est a putrefactiōe. Est aūt ꝯueniēs syrupos pectorales cū ea cōponere: q2 pp̄ sui subtilitatē facit ꝟtutē medicinaꝝ penetrare ad ꝑtes pectorales.

Descriptio syrupi de papauere conferēs
ad eos quibus materie descē-
dūt ⁊ prohibet illos qui euomūt sanguinē. ¶ Sumā-
tur de papaueribus mūdatis ducēta numero: ⁊ aque
pluuialis lib. xv. ⁊ infundanṫ in ea tribus diebus ⁊ de
coquanṫ donec dissoluanṫ ⁊ ꝯsumatur eius medietas
⁊ exprimanṫ papauera ⁊ proijcianṫ ⁊ coleṫ aqua bn̄ ⁊
mensurenṫ de ea lib. iiij. ʒ. ⁊ mellis ⁊ decoctiōis: āboꝝ
ana lib. j. ʒ. ⁊ decoquantur donec fiat ei spissitudo: de-
inde teranṫ achacie rubee ⁊ croci ⁊ myrre ⁊ balaustie
⁊ succi barbe hyrcine: oīum añ. ʒ. j. inspisseṫ bene ⁊ re-
ponatur in vase ⁊ administretur.

¶ Descriptio syrupi pater.

Descriptio syrupi q̄ ꝯfert ad tussiꝫ ⁊ pleu-
resim ⁊ ꝯfortat stōchuꝫ. ¶ Rx.
aq̄ granatoꝝ dulciū lib. iiij. aque maloꝝ ꝺ scemi lib. j.
aque cānaꝝ zucchari tabarzet: aut penidioꝝ lib. j. de-
coquaṫ donec habet spissitudinē ⁊ administretur.

¶ Aq̄ cānaꝝ vel est ꝺcoctio eaꝝ cū sint recētes tenē vel succus.

Syrupus de fauis mellis ex ꝟmone Galˀ. ⁊
ip̄e bibiṫ iteꝝ sic̄ bibunṫ res ifri
gidātes: q̄m ip̄e ꝺstruit siti i estate cū misceṫ cū aq̄ fri-
gida: ⁊ ꝯfert iteꝝ ei in q̄ sūt hūores viscosi q̄ nō dige-
runṫ ⁊ ꝓprie q̄n accesserint. ⁊ illꝺ ē: q̄m lediṫ ex istis q̄
suscipit ip̄m pp̄ multitudinē eiꝰ ⁊ paucitatē: ⁊ q̄nq̄ꝫ fit
cū q̄cūq̄ꝫ aq̄ p̄titi ⁊ nō fit cū aq̄ pluuiali sic̄ fit syrupꝰ ꝺ
melle. Et hic ē modus eiꝰ. Extrahaṫ mel bonū de fauis:
deide fundaṫ in patella in qua est aq̄ fontiū clara dul
cis ⁊ decoquaṫ cū ea donec cōsumaṫ reliq̄ aq̄sitas in
eo: deinde reponaṫ aqua ⁊ seruetur ⁊ administreṫ.

¶ Et est hydromel ꝟm Serap. Sꝫ tu dic in quo ifrigidat cū mel sit calidum. Dōm q̄ aqua tollit eius caliditatē: ⁊ nihil acgrit illi penetrationē per dulcedinē: ⁊ abstergendo materias que faciūt sitim tollit sitim. Sed vbi tñ esset magna inflāmatio nō dareṫ: ⁊ iō facit plus hoc q̄n acescit. i. q̄n acetosaṫ cū aliquo liquore acetoso vel a seipso ꝑ morā si nō sit facta bona decoctio. lediṫ ⁊c̄. i. aliquis multū: ⁊ aliquis paꝝ. quādo nō est aqua pluuialis sup. vel fontis q̄ est subtilis penetratiua vel per multitudinem ⁊c̄. s. aque vel mellis: quando non proportionanṫ: non debent. quidaꝫ enī volūt plus de aqua quidam de melle ꝟm diuersitatem dispositionum.

Syrupus de fauis mellˀ aliꝰ. ¶ Proijciaṫ
sup ꝑtē. j. mellˀ ꝑtes. ij. aq̄ pluuia
lis ātiq̄ ⁊ ponaṫ i sole: ⁊ q̄dā fundūt sup ip̄ꝫ aq̄ꝫ fōtiū:
⁊ decoquūt ip̄ꝫ donec remaneat tertia ⁊ seruāt ip̄m.

¶ Syrupus de fauis alter. Aque pluuialis: aqua. i. q̄uis sit antiqua est bona.

Syrupus de absinthio cōferēs ad casum
appetitus ⁊ debilitateꝫ stoma-
chi. ¶ Sumanṫ vini antiqui kist. iiij. mellis dispuma-
ci kist. ij. ꝓijcianṫ super ipsuꝫ masticis. ʒ. iiij. squinanti:
⁊ folij indi ⁊ spice ⁊ rosaꝝ rub. siccaꝝ: ⁊ aloes scotren-
sis: oīuꝫ ana. ʒ. ij. costi. ʒ. iiij. herbe absinthij romani. ʒ.
vij. agarici. ʒ. ij. croci. ʒ. j. tere medicinas grossas ⁊ liga
eas in pāno lini ⁊ infunde in vino septeꝫ diebus in so-
le in estate: ⁊ confrica pānum omni die multotiēs: de-
inde vtere. Sitq̄ꝫ dosis eius. ʒ. j. in ieiunio.

Syrupus de absinthio ex compositōe nr̄a
et exp̄ti sumꝰ ip̄ꝫ ⁊ ꝯfert plus il-
lo. ¶ Sumāṫ absinthij romani pōꝺ. ʒ. c. ⁊ coquanṫ in
tribꝰ eminis aque ꝑuis donec remaneat q̄rta: ⁊ illꝺ cū
igne leui valde: ⁊ ꝯfriceṫ manibus ⁊ coleṫ ⁊ sumaṫ de
succo eius tertia illius aque ⁊ mellis q̄rta eius ⁊ vini
medietas eius: ⁊ decoquaṫ totum ⁊ inspissetur.

¶ Isti syrupi omnes noti sunt.

Syrupus extiguēs ⁊ ꝯferēs ad sitiꝫ. ¶ Su
maṫ aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ lib.
j. ⁊ aq̄ acetositatꝫ citri lib. ʒ. ⁊ aq̄ piroꝝ lib. j. ⁊ aq̄ tama
rindoꝝ lib. j. ꝺcoquaṫ lēto igne donec igrosseṫ ⁊ deṫ ꝺ
eo in potu cū aqua frigida aut cum aqua niuis.

Syrupus de fructibꝰ cōferēs ad vomituꝫ
q̄ accidit ex cholera citrina: ⁊ fa
cit calefactos appetere cibū ⁊ ꝯfortat stōchū. ¶ Cuiꝰ
hec est ꝑmixtio. Sumāṫ cydonia ⁊ mala ⁊ acetositas
citri ⁊ pira ⁊ granata ⁊ agresta ⁊ exprimaṫ ex aq̄ coꝝ:
oium ⁊ ifundaṫ in ea aliq̄d de sumach ⁊ zarur ⁊ alna-
bach ꝺ granis myrti ⁊ almirberis: ⁊ dimittaṫ die ⁊ no
cte: ⁊ exprimaṫ ⁊ coleṫ ⁊ proijciaṫ desup mel ⁊ decoq̄-
tur donec fiat ei spissitudo ⁊ administretur.

¶ Alnabach est fructus quidam similis nespillis in virtute: vt apparet in tacuino.

Syrupus de prunis ꝯferēs ad sitim ⁊ sol-
uit nām. ¶ Sumatur de prunis
dulcibꝰ q̄ꝫtū necesse est: ⁊ extrahanṫ nuclei coꝝ ⁊ po-
nanṫ in vase lapidis mūdi ⁊ fundaṫ super ea de aq̄ qꝺ

cooperiat ipsa ⁊ decoquãt bene donec resoluantur: deinde colet ⁊ reducat ad ignẽ secũdo ⁊ ponat super ipsaz zucchari tabarzet quãtũ necesse est: ⁊ decoquat donec ĩspisset ⁊ ꝯuertat ad spissitudinem mellis.

Syrupus Democriti qui ꝯseruauit euz ab infirmitatib⁹ oib⁹ dieb⁹ vite sue ⁊ est ꝯferens ad d̃bilitatẽ stomachi ⁊ splenis ⁊ corruptionẽ cõplõnis. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. ℞. ireos ⁊ se. feniculi ⁊ piperis albi: oĩuz añ. põdus. ʒ. j. ⁊ cassie. ʒ. iiij. ⁊ myrre ⁊ seminis absinthij: amboꝝ ana põdus. ʒ. ij. terant ⁊ ponant in vase vitri ⁊ fundant sup ea vini albi quãtitas que submergat ea additione digitoꝝ. iiij. et stringat ex capite suo ⁊ administret post sex menses ⁊ in quibusdam descriptionibus danich vnum.

Syrupus de vua ꝯferẽs ad dolores gutturis ⁊ apã qđ fit ĩ eo ex vlceribus factis in stõcho. ¶ Cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio. Sumatur succi vue põtice stiptice lib. vj. ⁊ decoquat vsq; ad tertiaz ⁊ fundat sup ipz mellis lib. j. ⁊ sumach ⁊ rad̃. ligritie ⁊ gallaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ superioris rosaꝝ: oĩuz añ. sextariũ. j. ⁊ croci põdus. ʒ. ij. ⁊ myrre ⁊ aluminis iameni: amboꝝ añ. ʒ. j. ⁊ decoquat ⁊ coletur ⁊ potetur.

Raphadon sumit de eo in hyeme senibus. ¶ Sumãtur. succi vue bone sube dauguain. x. ⁊ daurach lib. iiij. ß. ⁊ d̃coquat lẽto igne donec auferat spuma ei⁹: deide ꝓijciat sup ipz mellis boni spissi ad oẽs. iiij. lib. lib. j. ⁊ bulliat lẽto igne donec auferat spuma eius: iterũ ⁊ ꝯsumat ei⁹ medietas: deinde sumat heil ⁊ cardamomi ⁊ cinamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ macropiperis: oĩum ana põdus. ʒ. j. terãtur cõtritione subtili ⁊ ponãtur in panno lini subtili ⁊ ꝓijciant cum eo in decoctione post ablutionez spume. Cũq; cõpletur eius decoctio ⁊ si possibile est itromittere manum in eo cõfricetur pãnus in eo vehemẽter donec egrediat ⁊ ponat in eo croci põdus. ʒ. iij. ponat in ampullis ⁊ strĩgatur ex capitib⁹ suis: ⁊ si fuerit in eo subtilitas ponatur in sole: deinde tollatur ab eo ⁊ quanto plus antiquatur est melius.

¶ Raphadon ẽ modus syrupi. Hic appet ꝙ daurach lz sit nomen põderis aliqñ ẽ lib. j. vt supra. ⁊ in ꝗbusdã d̃scriptiõib⁹ daurach ẽ dosis. Et vr̃ mihi nimis magna ĩmo sufficeret. ʒ. j. Et hic dr̃ ẽt daurach lib. 4. ß. ⁊ daurach est põdus quatuor libraꝝ ⁊ ß. ⁊ ita vult intelligi supra in syrupo de granis myrti. Et forsan quãdo Auic. dixit in syrupo Democriti in ꝗbusdã d̃scriptiõib⁹ daurach ĩtelligit ꝙ vinũ cũ quo fit syrupus sit daurach. s. quatuor librarum ß.

Syrupus de absinthio q ꝯfortat stõchũ ⁊ apit oppilõnes ⁊ solõne educit cholãz. ¶ ℞. põdus. ʒ. viij. agarici. ʒ. iiij. aloes. ʒ. ij. masticis. ⁊ se. apij ⁊ sqnãti ⁊ anisi: oĩuz añ. ʒ. j. mẽthe. ʒ. iij. calamẽti. ʒ. j. ß. croci. ʒ. ij. radicũ amboꝝ añ. ʒ. ij. absinthij. ʒ. iij. rad̃. ligritie. ʒ. iij. asse tãtũdẽ. spice ⁊ assari ⁊ folij: oĩum añ. ʒ. j. d̃coquant cũ. viij. lib. vini donec remaneat medietas ⁊ colet ⁊ coagulet cũ lib. j. ß. mellis.

¶ Qđ dicit de rob notum est.

Rob de cydonijs ⁊ granatis ⁊ malis ⁊ alijs: ista oĩa sũt sic̃ syrupi eoꝝ nisi q2 ipsi succi eoꝝ ĩspissant cũ facilitate absq; dulcedine.

Syrupus alkedre ex cõpõne nr̃a. ¶ Sumant d̃ succo alkedre ꝑtes. ij. et si nõ ẽ pñs sumat ipmmet alkedre ⁊ seret ⁊ sumat ei⁹

seratura ⁊ tere ⁊ accipe ꝯtritũ ei⁹ ⁊ adiũge cũ medietate sui d̃ sandalis ĩ aceto distillato: aut ĩ aq̃ agreste pure aliquot dieb⁹: deide d̃coquat ĩ eo d̃coctõe facili cũ lõgitudie donec dissoluat: deide exꝑmat ⁊ sumat de exꝑssiõe: ⁊ q̃zto ẽ acetũ plus: aut aq̃ agreste ẽ melius: deide sumatur aq̃ adog acetosi ablati ex caseo adog: aut dimittẽdo residẽ vltie ⁊ mutãdo d̃ vase ĩ vas: aut cũ d̃coctiõe sic̃ ẽ d̃coctio aq̃ casei donec auferat aq̃sitas: deide sumat farina ordei ⁊ fiat ex ea ⁊ ex aq̃ alraib focha: ⁊ fiat acetosuz illud focha: deide resideat postea renouetur acceptio alfocha ei⁹ ex farina ordei: ⁊ q̃zto plus iterat est meli⁹: ⁊ sumant de eo ꝑtes. v. ⁊ sumat aq̃ piroꝝ de scemi ⁊ aque cydonioꝝ acetosorum plurime aque ⁊ aque alzarur ⁊ aque prunoꝝ acetosorũ: ⁊ aque altala: ⁊ aque alcõdisi recẽtis: ⁊ aq̃ mororũ de scemi que nõ ĩtegre sũt matura: ⁊ aq̃ chrysomillorũ ĩmaturoꝝ acetosoruz ⁊ succi agreste ⁊ succi ribes ⁊ succi ꝑputioꝝ vitis: ⁊ succi rosaꝝ ꝑsicaꝝ: ⁊ succi nenufa. ⁊ succi violaꝝ: oĩuz ana tertia ꝑtis. j. ⁊ succi acetositatꝭ citri ⁊ succi acetositatꝭ citrãguli: amboꝝ añ. tertia ꝑtis j. ⁊ succi coriãdri ⁊ lactuce: ⁊ folioꝝ papaueris hũidi ⁊ endiuie ⁊ portulace: oĩuz añ. q̃rta ꝑtis. j. ⁊ succi foliorũ salicis: ⁊ folioꝝ maloꝝ: ⁊ folioꝝ piroꝝ: ⁊ folioꝝ alzarur: ⁊ folioꝝ rosaꝝ: ⁊ folioꝝ ṽge pastoris: oĩuz añ. q̃rta ꝑtis. j. ⁊ succi herbe hyrci ⁊ rosaꝝ siccaꝝ: ⁊ nenufaris: ⁊ semis almirberis: ⁊ semis endiuie: ⁊ semis lactuce ⁊ balaustie: oĩum añ. medietas ꝑtis. j. ⁊ succi mẽthe humide sexta ꝑtꝭ vni⁹: ⁊ succi almirberis hũidi medietas ꝑtis. Aggrega medicias istas ⁊ succos ⁊ cõpone sup ignẽ ⁊ ꝓijce in eo lentiũ ꝑtes. iiij. ordei excorticati ꝑtes. ij. ⁊ sumach ꝑtes. iij. ⁊ d̃coquant oĩa sup ignẽ donec remaneat medietas: deide reponat ab igne ⁊ dimittat donec ĩfrigidet ⁊ ꝯfricet fortiter ⁊ coletur: ⁊ sumat cãphore ad oẽ põdus. ʒ. xxx. aur̃. j. ⁊ terat cãphora ⁊ puluerizet sup radicez cucurbite aut kinuine alkimie ⁊ fundant sup eã medicamia cũ facilitate: deinde obstruat caput eius cũ re vehemẽtis virtutis: deide ponatur sup prunas donec sciatur ꝙ forsitan bullit: postea sumat ⁊ concutiat ⁊ ponat in bustuca ⁊ strigat caput eius vt nõ euaporet camphora ⁊ euolet. dosis eius vsq; ad. ʒ. x. Et de hoibus sunt qui ponunt in eo spice ⁊ ziziberis ⁊ seminis feniculi ⁊ anisi ⁊ cyperi ⁊ piperis partes equales ſm ꝙ videtur.

¶ Istũ syrupũ vidi ĩ clariori d̃scriptõe lib. 4. fen p̃ª. c. d̃ cura variolaꝝ. Alkedre ẽ fruct⁹ palmaꝝ sylu estriũ ⁊ forsan sũt diuersaꝝ manerieꝝ. Focha. i. pot⁹ ꝗdaz ex aq̃ ordei acetosa cũ spẽb⁹ aromaticis: hic tamen focha sumitur pro re potabili. Alia sũt nota.

Descriptio focha nr̃a qđ est iuuatiuum ⁊ addit in coitu. ¶ ℞. piperis ⁊ zinziberis ⁊ spice ⁊ nucis muscate: oĩum añ. ʒ. v. scorie ferri trite. ʒ. x. se. porri. ʒ. xv. se. eruce ⁊ semis napi ⁊ seminis vrtice ⁊ synapis: oĩuz añ. ʒ. iiij. ligue auis ⁊ granorũ alkilkil ⁊ granoꝝ alkelẽ ⁊ granoꝝ viridium: oĩum añ. ʒ. iij. terant ⁊ ponant in pãno sicut scis: deinde ponat hoc in dog. xij. diebus ⁊ moueat in eo ⁊ misceat illud adog cum focha panis ⁊ fiat focha.

¶ Descriptio focha. i. talis potus.

Descriptio syrupi d̃ absinthio nr̃a. ¶ ℞. absinthij põdera. c. ⁊ vini. ccc.

⁊ succi

⁊ ſucci cydonioꝝ.ccc.īfundāſ i eis trib⁹ dieb⁹ ⁊ ponaſ ſuper ipſum mellis.c.⁊ inſpiſſetur ſuper ignem.

Medicina nr̄a ꝯueniens ad vlcus veſice ⁊ vlcus vie virge iniecta in foramen virge. ℂ ℞.plūbi vſti ⁊ medulle ſemis melonis: oīuȝ añ.ʒ.v.ſpodij.ʒ.ij.gūmi arabi. ⁊ ſe. papaue.⁊ cornu ceruini aduſti:oīuȝ añ.ʒ.iij.opij.ʒ.ß. iuſquiami albi tertiā.ʒ.j.myrre.ʒ.ij.terāſ oīa bñ ⁊ fiat ex eis collyriuȝ cū aq̄ endiuie ſic̄ collyria oculi ⁊ admiſtreſ cū iniectorio reſolutū i lacte aut in oleo de granis melonis.

ℂ Ualde ex̄ ꝓpoſitū ē ponere hoc in h̄ tracta.ſȝ placuit ſibi ⁊c̄.

ℂ Tractatus Septimus de conditis ⁊ alingibet.

Geleniabin iuuatiuū ad febrē ⁊ doloreȝ ſtōchi. ℂ Sumanſ roſe rubee ablatis capitib⁹ icīſe mundate ex venis ſuis albis duris ⁊ expādanſ ſup pānū mūduȝ donec exicceſ humiditas eaꝝ ⁊ ꝓijciātur in liurello ⁊ fricenſ donec diſſolute ſint ⁊ ꝓijciaſ ſup eas mellis diſpumati quantitas qua conficiantur confectione leni ⁊ ponatur in vaſe vitri aut vitreato ⁊ ponatur in ſole.xl.dieb⁹ ⁊ moueatur in mane ⁊ veſperis. Et ſi indiget melle addatur in eo et reponatur ⁊ adminiſtretur poſt ſex menſes: ⁊ ſimiliter fit cum violis. Qꝫ ſi fiat cum zuccharo geleniabin: aut viole ſoluatur zuccharum cū modico aque dulcis donec fiat ſicut mel: ⁊ fiat ſicut fit algeleniabin.

Dubm pm ℂ Geleniabin eſt nomē cōe ad zuccharū roſatū ⁊ mel roſatum. ℂ Dicit aūt ꝙ cōfert ad febrē cui⁹ ꝯriū ponit ʒ° Almā.c.27. ⁋ Dōm ꝙ mel roſatū eſt illud qδ calefactū nocet: ⁊ de hoc intelligit Raſ. Unde tranſlator errauit ponens zucchaꝝ roſatū pro melle roſato. ⁋ Et ſi ꝯſideramus vbi eſt magna flām̄a idigēs maiori extinctione q̄ꝫ fit que pōt fieri per zucchaꝝ roſatū nō cōpetit zucchaꝝ roſatū: imo poſſibile eſt ꝙ iflāmeſ ⁊ noceat: dabim⁹ ḡ acetoſa ⁊ forti⁹ infrigidantia. Al's etiā declarauimus ꝙ in principio febriū putridaꝝ nō ē multe laudis zucchaꝝ roſatū ⁊ ꝓprie antiquuȝ. ⁋ Alguigibel al'r alingibet ē nomē arabicū ſignificās oīa ꝯdita q̄ ſunt citrū pira mala: ⁊ nos nō habemus vnū nomē qδ hoc ſignificet.

Dubm 2m ℂ Dubitaſ que fuit neceſſitas hoꝝ. ⁋ Dōȝ ꝙ p̄ ē ꝯſeruatio roſaꝝ ⁊ citroꝝ ⁊ hmōi. Scδa ē facē illa delectabilia ad aſſumēdū. Tertia rectificatio malitie illoꝝ ſicut rectificaſ ex hoc citrū ⁊ mirabo. vt notū ē. Modi aūt ꝯfectādi talia noti ſunt ⁊ nō minus hodie ſumiſ q̄ꝫ in libris ſcribūtur: ⁊ ideo non diſcurrimus per capitula.

Dubiū 3m ℂ Dubitatur. q̄re ſyrupos roſatos facimus ad ignē ⁊ zucchaꝝ ſiue mel roſatū ad ſolē. ⁋ Dōm ꝙ facē trāſire virtutē roſaꝝ in aquaȝ ⁊ īſpiſſare zucchaꝝ cū illa ꝺcoctiōe ē difficile: ⁊ iδ opȝ ꝙ fiat cū forti calore. ſi.n. dimittereſ ad ſoleȝ poſſet ebullire ⁊ putrefieri. ſȝ roſaꝝ ꝯtuſio cū melle fit optime ſuauiori cal'o ſic̄ ē cal'ȝ ſolis: nō eniȝ timem⁹ ꝙ corrūpaſ: ⁊ vt virt⁹ zucchari penetret ī roſas diſſoluimus cū modica aq̄. ⁊ dico modica: lȝ gdā nullā aquā ponant.

Citrū cōditū ꝯueniēs ad debilitatē ſtōchi et digerit cibū. ℂ Sumaſ citrū recēs ⁊ incidaſ ſm lōgitudinē in q̄tuor ꝑtes totū citrū ⁊ mūdeſ iterius totū ei⁹ acetoſuȝ ⁊ ꝓijciaſ i liurello teſteo ⁊ ifundaſ ex aq̄ dulci clara cū ſale groſſo albo ſeptē dieb⁹ donec ſtrigaſ: deide ſepteȝ dieb⁹ alijs ſine ſale: imo cū aq̄ donec altereſ color ei⁹: ⁊ ſit albuȝ illδ qδ eſt exteri⁹ ſic̄ qδ ē iteri⁹: ⁊ guſteſ aq̄ tādiu donec non ſit in ea ſalſedo: ⁊ ſumanſ mellis boni ps.j.aq̄ ꝑtes.ij. ſm q̄ꝫtitatē que coopiat citrū ⁊ ꝓijciaſ in vaſe ⁊ decoquaſ leni igne duab⁹ horis: deide tollaſ ab aq̄ ⁊ melle ⁊ in mane ſumaſ mel ⁊ ferueat ⁊ tollaſ ſpuma ei⁹ ⁊ ꝓijciaſ i eo citrū ⁊ ferueat bullitiōe vna ⁊ tollaſ ⁊ reducaſ citrū in liurello ⁊ pulueriʒenſ ſup ipſum iſte medicie ad oēs duas eminas citri. Croci ⁊ beil et cardamomi: oīuȝ añ.auſ.j.gariofiloꝝ ⁊ cinamo.āboꝝ añ.auſ.ß.muſci ſexta ⁊ medietas ſexte.ʒ.j.tere has medicias ⁊ pulueriʒa ſup citrū ex vtroq̄ꝫ latē ei⁹ ⁊ ꝓijciaſ in vaſe ⁊ ꝓijciatur ſup ipſum mel ⁊ adminiſtretur.

Deſcriptio alia. ℂ Sumanſ de citris media matura eq̄lis ſupficiei lōga ⁊ ſcindanſ in lōgū ⁊ fiāt de vnoquoq̄ꝫ citro.iiij.fruſta ⁊ ifundanſ in liurello teſteo nouo: ⁊ illud ſit in kenini primo cū ſol igrediſ capricornū. Et melius qδ fit de eis eſt in tp̄e vehementis frigoris: qm̄ quāto plus congelaſ ſuper ea aqua eſt magis idurās ea: ⁊ ſūt magis remanētia: deinde abluanſ in omni die bis poſtq̄ꝫ fricata ſunt cū ſale groſſo ⁊ mūdificenſ ⁊ reducanſ ad aquā frigidā vſquequo tranſeant ſup eam tres hebdomade: deinde extrahanſ ex aqua ⁊ fundanſ ſup planū aliqδ vt tabula ⁊ mūdificenſ cū cultello ſi iā aliqd cōputruit ex eis: ⁊ reducanſ ad aquā dulcē ⁊ abluanſ i extremitatib⁹ diei cū facilitate donec ꝑtereāt ſuper ea.xl.dies: deide ex̄hanſ ab aq̄ ⁊ abluanſ ab oīb⁹ que aduenīūt eis ex putrefactiōe ⁊ corroſiōe: ⁊ dimittātur die ⁊ nocte donec auferaſ ab eis humoroſitas: deide ponanſ q̄ſi in mane in vaſe hn̄te latū caput aut patella munda ⁊ effundaſ ſuper ea tantū aque ꝙ ipſa coopiat ⁊ pulueriʒeſ ſup ea de zuccharo ꝯtrito q̄ꝫtuȝ eſt tertia pōderis citroꝝ ⁊ decoquanſ igne leni ⁊ miſceanſ cū ſpatula: deide ex̄hanſ ⁊ abſterganſ ⁊ mūdificenſ ⁊ ponanſ ſup planū vt eſt tabula ⁊ dimittantur duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis: deide reducanſ ad patellā ⁊ ꝓijciaſ ſup ea de zuccharo q̄ꝫtū eſt medietas pōderis citroꝝ ⁊ aque que coopiat ea: ⁊ ſi ſupfluat q̄tuor digit̄ ꝯiūctis ꝺcoquanſ lēto igne ſicut coxiſti ea prius: ⁊ caue in hoc ne corrūpanſ in igne: qm̄ ſunt debiliora corū que cōdiunſ: ⁊ ſit mens tua ⁊ intellect⁹ tuus tot⁹ ad ea cū ignē accēdis ſub eis vt ſit ignis lenis ⁊ q̄et⁹: deinde ex̄hanſ ⁊ expādanſ ſup tabulā ⁊ dimittanſ trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis ⁊ noctibus ſuis: ⁊ a die quarto mūdētur ⁊ mūdificenſ cū capite cultelli ⁊ reducantur ad vas ⁊ fundaſ ſup ea mellis colati quātitas que cooperiat ea ⁊ ſuperfluat quatuor digitis ⁊ decoquantur leni igne q̄nque horis aut ſex donec videaſ mel egredi ſup illδ qδ apparet de citro: ſicut ſīl̄itudo margaritaꝝ ⁊ igroſſetur mel igroſſatione aliqua: deide auferanſ ab igne ⁊ infrigidenſ et ſumanſ ſpice et gariofili et cinamomi et ʒiʒiberis: et cardamomi: et macropiperis ⁊ girboe: oīum ana pars vna. et ſit pōdus oīum quantitas medietat̄ decime pōderis citroꝝ: et eſt vt ſint duo ſextaria pro vnaquaq̄ꝫ emina citroꝝ. et teranſ groſſe et ponanſ in vaſe viridi ⁊ pulueriʒeſ in eo res ꝑua de medicina ⁊ fundantur deſuper citra q̄ꝫtitate tunice vni⁹: deinde pulueriʒentur ſuper ea medicine et fiat cuȝ eis ita donec cōpleanſ ambo ſimul: deide fundantur ſup ea i patella ꝺ reliq̄s ꝑtib⁹ mell': donec coopiat ea ⁊ ſupfluat q̄tuor digit̄ ⁊ ſtrigaſ caput vaſis ⁊ ponaſ i loco i q̄ n̄ aduēiat ei frig⁹ neq̄ꝫ hūoroſitas. Et ſcias ꝙ ſignū maturitatis citri ē ei⁹ ſubmerſio i liurello ſub aq̄.

Cydonia cōdita que cōueniunt ad ꝯfortanduȝ ſtomachū ⁊ ſtringūt nāȝ ⁊ ad

malitiã digestionis ꝛ vomitũ ꝓpter cãm oꝛis stõchi.
❡Sumanť cydonia bona magna ꝛ mũdenť interius ꝛ excoꝛticenť ꝛ incidanť in frusta ꝛ decoquanť cuꝫ aq̃ ꝛ melle: ꝛ sint aq̃ ptes.ij. ꝛ mellis ps.j. Quidã vo᷑ dcoquũt ea cũ vino ꝛ melle ꝛ est melioꝛ opatio ꝛ infrigidenť ꝛ in die secũdo decoquanť cũ melle solo: deinde expãdantur in liurello ꝛ puluerizẽtur super ea medicine p̃dicte in citris: ꝛ fundať sup ea mel ꝛ seruenť.

Descriptio alia cydonioꝝ cõditoꝛuꝫ que ꝯfert ad debilitatẽ stõchi ꝛ solutionem ventris. ❡Sumanť de cydonijs matura et incidantur in quatuoꝛ frusta ꝛ mũdeť qđ est in iterioꝛi pte eoꝝ ex granis ꝛ abstergant interioꝛa eorũ cum mãdili de lino ꝛ fundanť super ea mellis ps.j. ꝛ aq̃ ꝑtes quatuoꝛ cũ q̃ntitate que coopiat cydonia ꝛ ferueant duab⁹ ebullitionib⁹ aut trib⁹: deinde colenť ꝛ reducanť ad vas ꝛ fundanť sup ea mellis dispumati ps j. ꝛ aque ps.j. ꝛ bulliãt ebullitionib⁹ duabus aut trib⁹: deinde colenť ꝛ expandanť sup planũ aliqđ vt est tabula: ꝛ dimittanť donec exiccet qđ in eis est de humositate: deinde abstergant ꝛ reducanť ad vas ꝛ fundatur sup ea mellis quãtitas que submergat ea ꝛ emineat quatuoꝛ digitis ꝯiũctis ꝛ bulliant ebullitiõe vna ꝛ puluerizenť sup ea sp̃es quas diximus in opatiõe citroꝝ ꝛ ponanť in vase vitreato viridi ꝛ oppileť stricte caput ei⁹. ❡Quidã vo᷑ medici nõ ꝓijciũt super ea de speciebus nisi cardamomũ ꝛ gariofilos ꝛ crocum.

Baucie ꝯdite que ꝯferũt ad frigoꝛa ꝛ d̃bilitatẽ renũ ꝛ doloꝛẽ doꝛsi ꝛ adiuuant ad volũtatẽ coeũdi. ❡Sumantur de baucijs dure clari coloꝛis mũde ꝛ abscindanť due eaꝝ extremitates: deinde ꝓijcianť sup eas penidioꝝ aut zucchari pondus ipaꝝ ꝛ fundať sup eas de aq̃ que coopiat eas ꝛ decoquanť leui igne donec lenianť ꝛ auferãť ab igne ꝛ expãdanť sup planũ aliqđ vt tabula donec exiccentur ꝛ abstergať ex eis qđ supeminet eis ex malo ꝛ reducanť ad vas ꝛ fundať super eas mellis dispumati quãtitas cooperiẽs eas ꝛ supeminẽs eis quatuoꝛ digitis ꝛ decoquanť lẽto igne donec videať mel penetrare ex oĩbus partibus eaꝝ: ꝛ auferať ab igne ꝛ ponatur tunica vna ex eis in vase vitreato: ꝛ puluerizenť sup eas species: ꝛ fiat de eis ita vsq̃ ad finem ipsarum.
❡Baucie sunt pastinace. apud Rabi moyseꝫ sunt karote. Alia sũt nota ꝛc̃.

Mirabolani cõditi fiũt ex recẽtib⁹ i Sini ꝛ India: ꝛ q afferũt ide sũt boni valde: ꝛ fiũt apđ nos hic fm hũc modũ. ❡Sumanť mirabolani kebuli boni ꝛ fit fouea i terra i loco humoꝛoso arene dulcis nõ salse ꝛ poniť de mirabolanis tunica vna ꝛ sup̃a eos de arena humida tunica vna ꝛ sub eis de arena tunica vna ꝛ aspgiť sup eos de aq̃ ꝛ post duos dies accipiunť mirabolani ꝛ ꝓijcitur sup eos arena alia recẽs non prima ꝛ dimittunť duobus dieb⁹ donec humectãť. Fit illđ decẽ dieb⁹ donec intumescãt mirabolani ꝛ humectenť ꝛ iflenť: tũc ergo ablue eos cũ aq̃ dulci ter aut q̃ter ꝛ accipe dactylos ꝛ cypeꝝ ꝛ decoque eos cũ aq̃ p̃lima ꝛ ꝓijce mirabolanos i illã aquã decoctã ꝛ decoque eos paulatiꝫ super ignẽ leuẽ. Cũ ḡ decocti fũt ablue eos ablutiõe mũdãte: deide accipe mel ꝛ bulli ipꝫ ꝛ aufer spumã ei⁹ ꝛ decoque eos cũ eo ꝛ accipe medicinas q̃s dixim⁹ in citris ꝯditis ꝛ pone eas i pãno lini mũdo subtili ꝛ suspende ipꝫ in vase ꝛ ꝯfrica ipm oi hoꝛa donec egrediať v̓tus sp̃erũ cũ mirabol'. Cũ ḡ decocti sũt: tũc ꝓijce eos i catino vitreato ꝛ dimitte eos duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ donec recipiãt mirabolani v̓tutẽ mediciaꝝ ꝛ ꝓijce eos i vase vitri ꝛ ꝓijce in eo mel dispumatũ ꝛ ꝓijce sup eos musci ꝛ croci ꝛ paꝝ ambre q̃titatẽ quã vis ꝛ strige os vasis ꝛ vtẽ eis: ꝛ q̃to plus antiquanť sũt melioꝛes.

Descriptio alia mirabolanoꝝ ꝯditoꝛum. ❡Sumantur d̃ mirabolanis magnis kebulis cẽtũ numero ꝛ ifundanť i aq̃ ꝛ ponãtur ad solẽ q̃nque dieb⁹: deide ex̃hanť ex aq̃ ꝛ ponãť in fimo humido q̃nq̃ dieb⁹ ꝛ oi die ex̃hãť ꝛ abluanť ablutiõe mũdãte ꝛ reducanť ad fimũ hũidũ ꝛ sepeliãtur i eo: ita fiat trib⁹ vicib⁹: deide ex̃hãť ꝛ lauenť ablutiõe mũdãte ꝛ ꝓijcianť i aquã rizi ꝛ succari.ꝫ.xxx. ꝛ dactyloꝝ q̃titate coopiente ipsos ꝛ d̃coquanť leui igne donec cõsumať aq̃ ꝛ ex̃hanť ꝛ abstergant cũ pãno lini ꝛ pũganť cũ acubus ꝛ fundať sup eos mell' arundinũ q̃titas cooperiens eos ꝛ supeminẽs q̃tuoꝛ digiť ꝛ decoquanť donec ingrossentur ꝛ administrentur.

Species eoꝝ alia. ❡Sumãť ex mirabolanis kebulis bonis.c. mirabol'. ꝛ lauenť ablutiõe mũdãte ꝛ dimittanť nocte donec exiccenť paulatiꝫ ꝛ fundať sup eos aq̃: aut aq̃ alkisch oꝛdei cũ q̃titate q̃ coopiat eos ꝛ supemineat q̃tuoꝛ digitis: ꝛ d̃coquanť leui igne donec ꝯsumať aq̃ ꝛ ponanť in furno: ꝛ q̃si mane ex̃hanť ꝛ expãdanť super vas planum vt tabula ꝛ abstergant cũ pãno ꝛ pungenť cum acubus: deinde fundatur super eos de rob ꝛ d̃coquãtur donec linianť ꝛ deponanť ab igne ꝛ puluerizẽtur super eos species ꝛ reponanť ꝛ administrentur.

Secacul cõditũ. ❡Secacul ẽ vene sić zinziber ꝛ afferť ex India ꝛ fit d̃ eo cuꝫ teneritudie sua ꝯditũ i loco suo ꝛ ẽ nobile valde. Apđ nos ãt fit ꝭꝫ hũc modũ. Humectať in p̃mis cũ aq̃ calida donec mollificeť coꝛtex ei⁹ exterioꝛ: deide excoꝛticať cũ cultello: postea ifundiť i aq̃ frida septẽ dieb⁹ et omni die alteratur aqua ꝛ fit illđ de eo donec humectať iteri⁹ ei⁹ ꝛ ipsi⁹ exteri⁹ ꝛ liniať: deide decoquiť cũ aq̃ ꝛ melle postq̃ humectať ꝛ sũt aque ptes.ij. ꝛ mellis pars.j. deinde ponitur mel solũ ꝛ bullit ebullitione vna ꝛ ꝓijcitur in vase vitri: ꝛ cũ subtiliať mel ex humiditate eius extrahitur ab illo melle ꝛ poniť in vase alio dispumato cũ speciebus quas diximus.

Zinziber ꝯditũ. ❡Ziziber ẽ vena d̃ vẽtre terre sić vene tictoꝝ: ꝛ fit d̃ eo ꝯdituꝫ i sini cũ teneritudie sua. Apud nos ãt afferť ꝯditũ cum melle aut cũ aq̃ rizi ꝛ fit apđ nos cũ melle ꝛ sp̃eb⁹ cuꝫ siccitate sua p⁹q̃ ifũdať mẽse vno absq̃ sale. ❡Quidã vo᷑ alij sepeliũt ipꝫ i arena sić mirabolanos: deide decoquiť ꝛ fit fm modũ quẽ dixim⁹ in mirabolanis.

Pruna ꝯdita si sũt humida d̃coquunť postq̃ tollunť interioꝛa eoꝝ cũ melle ꝛ aq̃: deinde

inde cuꝫ melle solo et proijciunt super eas species fm ꝙ diximus ante: etsi sunt sicca tunc ifundant in aqua tribus diebus deinde decoquantur.

Napi ɔditi.¶ Sumant napi boni ⁊ icidant i q̄tuoꝛ partes ⁊ fm quātitatē magnitudinis et paruitatis coꝝ excoꝛticent ex coꝛtice suo exterioꝛe ⁊ ifundant in aqua ⁊ sale quatuoꝛ diebus: deinde tribus diebus cum aqua calida ⁊ decoquant cum aqua ⁊ melle: deinde cum melle solo ⁊ fiant odoꝛiferi.

Amigdale condite.¶ Eligant de eis dulces cum teneritate sua ⁊ coꝛtici bus suis ⁊ coquantur: ita vt nō infundant ⁊ perforent ⁊ ponantur in speciebus boni odoꝛis.

Ligna balsami ɔdita.¶ Et fit ex lignis balsami recentibus quādo decoquunt duabus vicibꝰ ⁊ ꝓijciūtur super ea species sicut diximus.

Emblici ɔditi.¶ Eligāt ex emblicis melioꝛes q̄ nō sūt fracti ⁊ ifundant septē diebꝰ in aq̄ frida donec linant ⁊ inflent ⁊ humectent deīde decoquant bis fm ꝙ dixīmꝰ ⁊ ꝓijciūt sup eos spēs deīde ferueāt duabꝰ ebullitionibus cū aq̄ ⁊ ꝓijciant sup eos mel dispumatū et spēs et administrent.

Mala cōdita ɔuenientia ad vomitū.¶ Decoquantur poma dulcia de scemi cuꝫ duabus partibus aque et parte vna mellis: deinde decoquantur secūdo cuꝫ melle solo et ponant in vase vitri et proijciat super ea mel dispumatū et proijciant sup ea species predicte in operatione citroꝝ.

¶ Tractatus Octauus de trociscis.

Ermo noster in hac summa ē sicut sermo preteritus.

¶ Post tractatū de cōdi. seq̄tur tractatꝰ de trociscis. Dicit aūt trociscꝰ a troco siue rotula siue rotūda. Dicit aūt ꝙ s̄mo de eis erit sicut sermo ꝑteritus qui erit sermo de iuuamentis similibꝰ vniuersalibꝰ. particularia aūt iuuamēta dicent in sūma secunda. ¶ Dubitatur que fuit necessitas trociscoꝛum. Dicendum ꝙ pꝛima necessitas videtur fuisse in hoc ꝙ alique medicine debeant esse pauce compositionis ⁊ commixtionis vt. x̄.g. carnes viperaꝝ ⁊ lutum sigillatum ⁊ lac de quo fit scamonea: ⁊ hoc q2 debet: ita ɔseruari ⁊ poꝛtari per partes diuersas: ⁊ ideo ex eis foꝛmamus trociscos. multa enī moles de q̄busdā ex istis simul cōpositis coꝛrūperetur. fiunt ergo parua frusta: ⁊ ideo reducūtur ad foꝛmā rotundā vt sint lōginque a fractione: ⁊ ꝓpter hoc fiunt trocisci de carne vipere: quāuis autē figura rotūda sit lōginquioꝛ a fractione: nō tamē est longinquioꝛ a coꝛruptione medie partis que est sicut centrū quādo ista pars indiget ab aere euētari vel exiccari: imo in illa parte fiunt tinee vt ponit Humay in cōmēto Andromachi: ⁊ ideo si res que trociscant sint tales ꝙ de eis timeatur talis coꝛruptio opꝫ ꝙ mediū illoꝝ trociscoꝝ cōpꝛimatur vt sit subtilis trociscus in illo medio: ⁊ talis res que in q̄busdā modi partibꝰ trociscātur: cōsueuerunt cū sigillo signari in signū bonitatis eaꝝ: q2 de tali loco ⁊ tali magisterio. Modum autē hoꝝ sigilloꝝ docet Azarauius qui dicitur seruitoꝛ: ⁊ ad hunc finē sigillat sacerdos terrā sigillatā sigillo diane nono de simplici medicina sc̄do capitulo. Postq̄ ergo viderūt medici quasdā res in hac foꝛma ɔseruari ⁊ poꝛtari etiā de alijs rebꝰ fecerunt trociscos. ¶ Alia necessitas fuit q2 medici volebāt dare q̄nq̄ aliquas res cū tota substātia ⁊ puras: ⁊ illas voluerūt ɔseruare vt hērent eas paratas. Cōseruant aūt ⁊ melius cōponunt adinuicē q̄ si sint in foꝛma pulueris ⁊ foꝛsan ꝙ talis incoꝛpoꝛatio ⁊ ɔiunctio acq̄rit eis adinuicē aliq̄ virtutē. hodie aūt nō sūt in vsu multi trocisci q2 displicētes sunt in sumptione: ⁊ nolūt hoīes eos ɔtinuare in vsu.

Rocisci stelle. Jā ɔsecutū ē ex magnificatiōe antiquoꝝ medicoꝝ q̄d noīauerunt trociscos stelle almardacanec. s. trociscos stelle q̄ nō ꝑmittūt vitā recedē. Et isti q̄dē trocisci ɔueniūt stōcho recipienti superfluitates expulsas ex reliquis mēbris ⁊ auferunt eructuationē acetosam ⁊ liniūtur super frontem ⁊ sedant doloꝛē capitis ⁊ cōferunt ad catarros ⁊ doloꝛē dētiū positi cū galbano in coꝛroso ex eis ⁊ cōferunt ad doloꝛē auris ⁊ ɔferunt ad sputū sang. ⁊ cursuꝫ eius ex oī mēbꝛo ⁊ ad tussim chꝛonicā: ⁊ ɔferūt ad febꝛes periodicas sumpti in potu cū aqua sansuci ⁊ ad venena ex percussione ebibita cū aq̄ ruthe ⁊ ponat in eis stella terre. Et dixerunt plurimi coꝝ ꝙ est talk: ⁊ q̄dā coꝝ ꝙ est lutū scemiū: ⁊ foꝛtasse talk linit asperitatē stomachi ⁊ insidet ei ⁊ nō patitur a caloꝛe innato donec agat ipsum in alio. Et nos dicemus coꝛuꝫ ꝑmixtionē sicut ipsi dixerūt.¶ Quoꝝ hec est ꝑmixtio. Myrre ⁊ castoꝛei ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ terre sigillate ⁊ coꝛticū mandragoꝛe: oīum aā. ℥. iiij. opij ⁊ croci ⁊ costi et stelle ⁊ terre ⁊ est talk: oīum aā. ℥. v. papaueris albi. ℥. vj. dauci ⁊ anisi ⁊ siseleos ⁊ semis iusquiami albi ⁊ stoꝛacis liq̄de ⁊ seminis apij: oīum. ℥. viij. infunde gūmas in vino odoꝛifero ⁊ tere medicinas ⁊ ɔfice cū eo ⁊ fac trociscos ponderantes. ℥. ʒ. ⁊ exiccentur in vmbꝛa.

¶ Isti trocisci sunt magne laudis ⁊ nō inuenimus medicos faciētes eos nec sunt in vsu: ⁊ foꝛsan cā q2 nō est apd̄ nos certitudo terre. Talk dicit talk lenit stōchū per asperitates. i. fit sicut vnū linimentū q̄d sui asperitate adheret stōcho ⁊ nō ɔsumit a caloꝛe stomachi q̄n pꝛius agat in eo: vel lenit stōachi asperitatē per ɔsumptionem materierum malaram exasperantium.

Trocisci de rosis vniuersitatis q̄ cōferūt ad doloꝛeꝫ stōchi ⁊ abstergūt humiditates stomachi ⁊ auferūt febꝛes flegmaticas ⁊ chꝛonicas.¶ Quoꝝ hec est ꝑmixtio. Sumant rosaꝝ rubearū ablatis capitibꝰ. ℥. xx. spice odoꝛifere ⁊ radicū liq̄ritie: oīum aā. pōdus. ℥. x. ⁊ sunt q̄dā medicoꝝ qui ponūt loco radicū liquiritie succum liquiritie. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice cum triplicato ⁊ fac trociscos ⁊ exicca in vmbꝛa.

¶ Trocisci de rosis. isti sunt trocisci qui nō debent statim in pꝛincipio dari ⁊ stāte cruditate materierū ⁊ repletione: sed iā digōne ⁊ euacuationibus pꝛecedentibus de quibus trociscis ⁊ consimilibus diximus in quarto canone fen pꝛima cap̄. de cura putridaruꝫ in generali. Triplicato. i. vino cocto: cuius tertia pars remansit.

Descriptio trociscoꝝ d̄ rosis Asclepiadis q̄ extiguūt ⁊ ɔferūt ad doloꝛē stōchi ⁊ ɔfoꝛtāt ip̄m ⁊ ad disniā ⁊ caliditatē ⁊ inflāmationē ⁊ humiditatē ⁊ submersionē stōchi ⁊ adustionē.¶ Quoꝝ hec est ꝑmixtio. ℞. rosarū recētiū aur̄. vj. radicū liq̄ritie aur̄. iiij. spice inde aur̄. ij. ɔficiant cū rob ⁊ infoꝛment trocisci pōderis. ℥. j. ⁊ exiccent in vmbꝛa.

¶ Descriptio trociscoꝝ de rosis. Asclepiadis ⁊c̄. Hic reperitur duplex littera. Una dicit. ⁊ disniam. i. confert ad disniā sequentē malitiam stomachi. Alia dicit ⁊ adiuuant. s. stomachum ⁊c̄.

Trocisci de rosis cuꝫ scamonea qui ɔferunt ad febꝛes ⁊ ad difficultatem.¶ ℞. rosarū rubearū ablatis capitibꝰ. ℥. xij. spice odoꝛifere ⁊ radicum liquiritie: oīum. ℥. viij. scamonee pondus. ℥. iij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice ⁊ fac trociscos ⁊ exicca in vmbꝛa ⁊ bibantur cum aqua frigida ⁊ iulep ⁊ syrupo acetoso.

Trocisci de rosis cū spodio q̄ ɔferunt ad febꝛes cōmixtas ex flāte ⁊ choꝛla antiquas.¶ ℞. rof. rubeaꝝ ablatis capitibꝰ pōdus. ℥. v.

ſpice odoꝛifere pōdus.ʒ.ij.ſpodij pōdus.ʒ.j.ſucci eupatoꝛij pōdus.ʒ.viij.Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociſcos ⁊ exicca ⁊ vtere cū neceē fuerit.

Trociſci de roſis noiati diarodon q cōferūt ad oppil'ones ſplenis ⁊ epatis ⁊ febꝛes melicas ⁊ fl'aticas.¶ Quoꝝ hec eſt ꝑmixtio.℞.roſaꝝ.ʒ.x.⁊ ſucci liqritie.ʒ.v.⁊ ſpice ⁊ caſſie ⁊ floꝛis ſqnāti ⁊ croci ⁊ myrre ⁊ maſticis:oium añ.pondus.ʒ.ij.Teranᷣ ⁊ cribellenᷣ ⁊ īfundanᷣ myrra ⁊ croc⁹ i aceto ⁊ ꝯficianᷣ cū eo ⁊ fiāt trociſci:⁊ ſi vis ꝯfice cū melle.

Trociſci de roſis ꝯferētes ad febrē tertianā.¶℞.roſaꝝ rubeaꝝ ꝑtes qnqꝫ ſpice ⁊ croci ⁊ maſticis ⁊ aniſi ⁊ lacce abſqꝫ lignis:oium ana partes decē ſucci eupatoꝛij ⁊ abſinthij:amboꝛuꝫ ana partes.ij.floꝛis ſquinanti ⁊ mirabolanoꝝ citrinoꝛum:amboꝛum ana partem vnam.Et in deſcriptione alia:roſ.quantū ſpice ⁊ maſticis.tere ⁊ ꝯfice cū aqua apij ⁊ fac trociſcos:quoꝝ vnuſquiſqꝫ ſit auř.ʒ.

Trociſci ꝺ roſis cū ſpica faciētes ad doloꝛē epatꝭ.¶℞.ſpice ⁊ lacce ablute ⁊ radicū liqritie:oiuꝫ añ.ʒ.iiij.abſinthij ⁊ keia ⁊ croci ⁊ ſucci eupatoꝛij ⁊ reuſini:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.ij.roſaꝝ.ʒ.vij.Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum aqua ⁊ fac trociſcos.

¶Keia.i.maſtix.

Trociſci de cāphoꝛa extinguētes iflāmationē febꝛiū ꝯferentes ad ethicā ⁊ ptiſim ⁊ auferūt ſitiꝫ ⁊ āguſtiā ⁊ vomitū ſāguis.¶ Quoꝝ hec eſt ꝑmixtio.℞.ſpodij.ʒ.iiij.roſ.ʒ.vij.ſe.malue ⁊ ſeminis poꝛtulace ⁊ ſeis dulcis cucurbite ⁊ dꝛagagāti ⁊ nereiden ⁊ gūmi ⁊ liqritie ⁊ xyloales crudi ⁊ cardamomi:oium añ.ʒ.iij.croci.ʒ.ij.zucchari tabarzet ⁊ tereniabin:oium ana.ʒ.vij.camphoꝛe.ʒ.j.ʒ.teranᷣ ⁊ cōficianᷣ cū mucilagine pſillij ⁊ infoꝛmentur trociſci.

Deſcriptio alia trociſcoꝛuꝫ de cāphoꝛa q ꝯferūt ad iflāmationē q̄ fit in ſtōcho ⁊ epate ⁊ vomitū ſanguis ⁊ ſitim ⁊ febꝛes acutas.¶ Quoꝝ hec eſt ꝑmixtio.Sumanᷣ ſpodij pōdus ʒ.iiij.ro.rubeaꝝ ablatis capitibus pondus.ʒ.x.⁊ xyloaloes puri boni ⁊ cardamomi ⁊ ſucci liqritie:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.iij.zucchari tabarzet ⁊ tereniabin ⁊ granoꝝ cucumeris excoꝛticatoꝝ:oium añ.pondus.ʒ.ij.croci ⁊ cāphoꝛe:amboꝝ añ.pōdus.ʒ.j.aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice cū mucilagine pſillij ⁊ infoꝛma trociſ.dꝛachmeos ⁊ exicca in vmbꝛa ⁊ vtere.

Trociſci de cāphoꝛa ſm deſcriptionē aliā q ꝯferūt ad febꝛes acutas ⁊ aperiunt oppil'onē epatꝭ vehemētē.¶ Quoꝝ ꝑmixtio h eſt.℞.violaꝝ ſiccaꝝ ⁊ nenufaris:āboꝝ añ.ʒ.iij.⁊ ſe.cucumeris ⁊ ſpodij ⁊ croci:oium añ.pōdus.ʒ.ij.⁊ roſaꝝ.ʒ.v.et reuſini ⁊ lacce:āboꝝ añ.pōdus.ʒ.j.⁊ dꝛagagāti ⁊ gūmi arabici ⁊ ſucci liqritie:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.ij.cāphoꝛe auř.ʒ.Et i deſcriptiōe alia cāphoꝛe auř.j.tereniabin ⁊ zucchari:amboꝝ añ.pōdus.ʒ.x.teranᷣ ⁊ fiant trociſci.

Deſcriptio alia cāphoꝛe ⁊ xyloaloes crudi:āboꝝ añ.ponꝺ.ʒ.ʒ.croci et ſpodij:āboꝝ añ.ponꝺ.auř.ij.ſe.cucumeris ⁊ ſe.alcond ⁊ dꝛagagāti ⁊ lacce ⁊ ſucci liqritie ⁊ cardamomi:oiuꝫ añ.ʒ.ij.⁊ roſaꝝ.ʒ.vij.⁊ zucchari ⁊ tereniabin:amboꝛuꝫ añ.pōdus.ʒ.x.teranᷣ ⁊ ꝯficianᷣ ⁊ infoꝛmenᷣ trociſci.

¶Seminis alcond ⁊ non inuenio quid ſit:ſed videtur ꝙ poſſit eſſe ſemen citrulli vel melonis vel cucumeris.

Trociſci cāphoꝛe nr̄i.¶℞.ſe.ēdiuie ⁊ lactuce ⁊ pōtulace:oiuꝫ añ.ʒ.ij.⁊ granoꝝ cucurbite excoꝛticatoꝝ:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.ij.⁊ tertiā ⁊ ſeis alkedre ſi inuenirᷣ ⁊ ſi nō ſandali.ʒ.iij.⁊ cācri cōbuſti ⁊ croci ⁊ ſucci liqritie ⁊ cāphoꝛe:oium ana pondus.ʒ.j.roſarū.ʒ.iiij.⁊ infoꝛmenᷣ trociſci.

¶Alkedre fructus palme ſylueſtris.Reber vel reder non inuenio quid ſit niſi ꝙ in quibuſdam extraneis ſynonymis videᷣ ꝙ ſit gūma arabica vel dꝛaganti.Iſta vocabula inuenies infra.

Trociſci de ſpodio cū tereniabin q ꝓſunt ad febrē acutā ⁊ extiguūt.¶℞.roſ.ʒ.vj.tereniabin.ʒ.iiij.amili.ʒ.iij.gūmi arabici ⁊ dꝛagagāti ⁊ ſpodij ⁊ croci:oiuꝫ añ.ʒ.ij.ꝯficianᷣ cū aq̄ tereniabin ⁊ mucillagie pſillij.¶ Quidā aūt addūt i eis ſe.citrulli ⁊ ſe.cucumeris ⁊ ſe.poꝛtulace ⁊ ſe.cucurbite dulcis:oiuꝫ añ.ʒ.ij.teranᷣ ⁊ ꝯficianᷣ ⁊ infoꝛmenᷣ trociſci.

Trociſci de ſpodio cū ſemine acetoſe facientes ad feb.chol'icas ⁊ tertianā ⁊ p̄cipue qñ eſt illic ſol'o nāe.¶ Cui⁹ hec eſt ꝑmixtio.℞.roſ.ʒ.viij.gūmi ⁊ ſe.acetoſe excoꝛticati ⁊ amili toꝛrefacti paꝝ:oiuꝫ añ.ʒ.iiij.ſpodij.ʒ.iij.croci.ʒ.ij.Tere ⁊ ꝯfice cū aq̄ ḡnati acetoſi aut cū aq̄ agreſte ⁊ īfoꝛma trociſcos ⁊ denᷣ i potu cū rob de agreſta puro aut cū ſyrupo de ribes.¶ Quidaꝫ vō addūt in eis boli armeni ⁊ ſucci berberis:āboꝝ añ.ʒ.ij.caſtaneaꝝ tōreſcārū.ʒ.iij.

Trociſci de berberis facientes ad feb.acutā ⁊ apata in epate ⁊ ſitim vehemētē.¶℞.ſucci berberis.ʒ.iiij.ſe.citrulli ⁊ maſticis ⁊ ſpodij:oium añ.ʒ.ij.lacce ⁊ reuſini:āboꝝ añ.ʒ.j.roſa.ʒ.xij.croci.ʒ.j.ſpice ⁊ ſucci eupatoꝛij ⁊ radicū liqritie ⁊ tereniabin:oium ana.ʒ.ij.infoꝛmenᷣ trociſci pondus.ʒ.j.⁊ denᷣ in potu cū eo qꝺ ꝯuenit ex potib⁹.¶ Quidā aūt addunt in eis ſucci abſinthij.ʒ.ij.aſſari ⁊ ſeis apij ⁊ ſe.feniculi:oium ana.ʒ.j.rubee tinctoꝝ.ʒ.j.ʒ.

Trociſci de berberis deſcriptiōe alia q ꝯferunt ad febꝛes inflāmatas ⁊ apata epatꝭ ⁊ apata ſtōchi.¶℞.berberis ⁊ ſucci liquiritie ⁊ roſaꝝ ⁊ ſemis cucumeris ⁊ ſemis melonis excoꝛticati ꝯtriti ⁊ cribellati:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.iij.maſticis et ſpice odoꝛifere ⁊ ſucci eupatoꝛij:oiuꝫ añ.ponꝺ.ʒ.ij.rubee ⁊ reuſini ⁊ croci:oiuꝫ añ.ponꝺ.ʒ.j.ſemis cuſcute ⁊ ſemis endiuie:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.iij.ſpodij pondus.ʒ.j.ʒ.tereniabin pōdus.ʒ.vj.Tere ⁊ ꝯfice cū aqua tereniabin et īfoꝛmat trociſcos quoꝝ vnuſqſqꝫ ſit auř.j.⁊ potenᷣ.

Trociſci de berberis deſcriptiōe alia q cōueniūt ad doloꝛes epatꝭ cū febꝛe et ſiti ⁊ icteritia.¶℞.roſaꝝ recētiū.ʒ.vij.ſucci berberis ⁊ tereniabin:amboꝝ añ.ʒ.iij.cuſcute ſucci aut ſemis ei⁹.ʒ.j.ʒ.nereiden ⁊ ſpodij:amboꝝ añ.ʒ.j.ʒ.⁊ croci ⁊ lacce ⁊ reubarbari:oium añ.ʒ.j.ſucci liqritie.ʒ.ij.ʒ.Tere ⁊ ꝯfice cū aqua tereniabin aut cū aqua endiuie.

Deſcriptio alia trociſcoꝝ ꝺ berberis qui ꝯueniūt ad febꝛes iflāmatas ⁊ ſitiꝫ ⁊ āguſtiā extiguūt valde.¶℞.berberis aut ſucci eius ⁊ ſucci liquiritie aut ſpodij:oiuꝫ añ.ʒ.iij.ſpice.ʒ.j.

seminis citrulli põdus.ʒ.iij.ʒ.rof.ʒ.vj.ʒ.semis portulace ⁊ croci amili dragãti:oĩuʒ añ.ʒ.ij.cãphoꝛe.ʒ.ʒ.cõficiant cũ aqua tereniabin ⁊ infoꝛment trocisci.

Descriptio alia trociscoꝝ de berberis qui faciũt ad febrẽ ⁊ tussim ⁊ doloꝛẽ epatis ⁊ sedãt sitiꝫ. ℞.berberis põdus.ʒ.xij.⁊ seminis cucumeris ⁊ alcondi ⁊ masticis ⁊ spodij:oium ana pondus.ʒ.vj.lacce ⁊ reusini:amboꝝ ana.ʒ.iij.rosarũ.ʒ.xl.croci ⁊ spice ⁊ succi eupatoꝛij ⁊ succi liquiritie ⁊ tereniabin:oium ana.ʒ.vj.Tere ⁊ fac trociscos.

Trocisci de berberis descriptiõe alia. ℞.berbe.⁊ spice ⁊ seis portulace ⁊ succi liqritie ⁊ dragagãti ⁊ gũmi arabici ⁊ amili:oiuʒ añ.ʒ.iij.ʒ.spodij ⁊ camphoꝛe ⁊ croci:oium ana põdus.ʒ.j.tere ⁊ confice cum aqua ⁊ infoꝛma trociscos.

Trocisci de berberis. ℞.succi berberis.ʒ.v.eupatoꝛij ⁊ spodij:ãboꝝ añ.ʒ.ij.lacce ablute ⁊ croci ⁊ keder ⁊ spice ⁊ succi absinthij ⁊ reubarbari ⁊ buglosse:oium añ.ʒ.ij.ʒ.se.endiuie ⁊ seis cuscute:oium añ.põdus.ʒ.iiij.seminis portulace.ʒ.j.ʒ.croci põdus.ʒ.j.infoꝛma trociscos cũ aqua endiuie.

Trocisc⁹ de absinthio conferens ad febres antiqs ⁊ apitiu⁹:valde ꝓuocatiu⁹ faciẽs appetẽ. ℞.anisi absinthij ⁊ assari ⁊ seis apij ⁊ amigdalaꝝ excoꝛticataꝝ:oiuʒ ptes eq̃les ⁊ ꝯficiant cũ aq̃ frigida ⁊ fiant trocisci ⁊ dentur in potu.

Trocisci de absinthio alij facientes ad epar ⁊ splenẽ ⁊ stõchũ ⁊ febrẽ tertianã ⁊ triãgulã. ℞.anisi auř.ij.assari ⁊ absinthij romani ⁊ semi.apij ⁊ amigdalarũ excoꝛticataꝝ ex coꝛtice suo ⁊ masticis ⁊ spice:oium auř.j.aloes scotrensis ⁊ folij indi:amboꝝ ana auř.j.ʒ.succi eupatoꝛij auř.j.terantur ⁊ conficiantur ⁊ infoꝛmentur trocisci.

Trocisci de eupatoꝛio q̃ ꝯferũt ad febꝛes inflãmatas antiqs ⁊ ad sitim ⁊ oppilationes ⁊ apãta epatis ⁊ splenis ⁊ ictteritiã. ℞.succi eupatoꝛij sextaria.vj.rosarũ rubearũ ablatis capitibus ⁊ spice odoꝛifere:oiuʒ ana sextaria.ij.tereniabin mũdate sextaria.vj.spodij põdus.ʒ.iiij.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice ⁊ fac trociscos.

Trocisci de cappis q̃ ꝯferũt ad doloꝛes splenis. ℞.coꝛticũ radicis capparis sextaria.iiij.ãmoniaci sextaria.iiij.reubarbari sextaria ij.se.agni casti ⁊ piperis:oiuʒ añ.põdus sextarioꝝ.vj.Aggrega has medicas tritas ⁊ ꝯfice ãmoniacũ cum aceto vini ⁊ aggrega cũ eo medicinas ⁊ fac trociscos.

Trocisci ð lacca. ℞.lacce lignoꝝ ⁊ rubee ⁊ anisi ⁊ se.apij ⁊ absinthij ⁊ assari ⁊ amigð.amara.mũdataꝝ ⁊ costi ⁊ cinamomi ⁊ arist.lõge ⁊ succi eupatoꝛij:oiuʒ añ.ʒ.v.tere ⁊ ꝯfice trociscos.

Trocisci alkekẽgi ꝯferẽtes ad doloꝛes renũ ⁊ vesice ⁊ mictuʒ sanguis ⁊ saniei ⁊ ad vrinã mucosaʒ:⁊ ꝯfert ad scabiẽ vesice. Quoꝝ h̃ est pmixtio. ℞.se.melonis auř.xxvi.opij auř.vj.se.iusquiami albi ⁊ se.apij ⁊ se.acetose oiuʒ añ.auř.vj.se.iusqami nigri ⁊ se.coꝛiãdri:ãboꝝ ana.auř.xviij.semis feniculi ⁊ granoꝝ pini toꝛrefactoꝝ ⁊ croci ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ:oiuʒ añ.auř.ix.⁊ granoꝝ alkekẽgi montani grana.lxxv.Tere ⁊ cõfice cũ coagulato vue ⁊ fac trociscos.Dosis sit a duab⁹ aureis vsq; ad tres.

Trocisci alkekẽgi descriptiõe alia q̃ ꝯferunt ad vlcus renũ ⁊ vesice ⁊ ad distillationẽ vrie. ℞.semis apij ⁊ seminis iusquiami albi ⁊ scebedenegi:oium añ.pondus.ʒ.vj.semis feniculi.ʒ.ij.croci ⁊ seis acetose syluestris ⁊ amigdalaꝝ pini ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ amararũ excoꝛticataruʒ:oium añ.ʒ.iij.⁊ granoꝝ alkekẽgi magnoꝝ numero.xxv.⁊ seminis cucumeris.ʒ.xij.tere ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Trocisci de reubarbaro ꝯferẽtes ad egritudies antiqs ⁊ duritiẽ epať ⁊ grauitatẽ ei⁹ ⁊ apãta ipsi⁹ ⁊ doloꝛes splenis ⁊ pcussionẽ euenictẽ i coꝛpe. ℞.reusini põdus.ʒ.viij.rubee lignoꝝ lacce mũdate:oiuʒ añ.põdus.ʒ.iiij.se.apij ⁊ eupatoꝛij ⁊ anisi:oium añ.põdus.ʒ.iij.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociscos ſm descriptionẽ.

Trocisci quos cõposuit Ziminulus qui ꝯferunt ad caliditatẽ ⁊ solutionẽ ventris ⁊ doloꝛeʒ epatis. Quoꝝ hec est permixtio. ℞.spodij ⁊ berberis ⁊ xyloaloes ⁊ se.acetose ⁊ masticis ⁊ gallie ⁊ spice:oium ana auř.j.gũmi auř.iij.rosarũ auř.v.ꝯficiantur cũ aqua rof.⁊ infoꝛment trocisci.

Trocisci alij. ℞.anisi ⁊ semi.apij:amboꝝ ana pondus.ʒ.j.amili ⁊ amigdalarum amararum ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ folij indi:oiuʒ añ.pondus.ʒ.j.⁊ succi eupatoꝛij ⁊ aloes:amboꝝ ana.ʒ.ij.assari.ʒ.j.tere ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Trocisci alij. ℞.amigdalaruʒ amaraꝝ:⁊ masticis ⁊ spice ⁊ folij:oiuʒ añ.ʒ.ij.assari.ʒ.j.tere ⁊ ꝯfice ⁊ fac trociscos.

Trocisci alij. ℞.amigdalarum amararũ ⁊ anisi ⁊ absinthij:omniuʒ ana.ʒ.ij.assari.ʒ.j.tere ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Trocisci meron ⁊ sũt cogniti betricõ. ℞.croci ⁊ opij ⁊ myrre ⁊ se.iusqami albi ⁊ cõticũ rað.mãdragoꝛe ptes eq̃les:ꝯficiant cũ succo lactuce ⁊ fiãt trocisci:⁊ cũ nec̃e fuerit tere ⁊ cribella ⁊ fac trociscos ⁊ dissolue cũ aq̃ ⁊ lini sup timpoꝛa.

Permixtio trociscoꝝ. ℞.calami aromatici ⁊ mellilloti:amboꝛum añ.ʒ.iij.cardamomi.ʒ.j.ʒ.folioꝝ anefrin.ʒ.j.rosaꝝ rubearũ.ʒ.ʒ.musci auř.j.tere ⁊ cribella ⁊ fac trociscos.

Trocisci valentes ad vlcus intestinoꝝ ⁊ expulsionẽ sanguinis vndecunq; sit. ℞.superioꝛis ro.⁊ opij ⁊ achacie ⁊ gũmi:omnium añ.ʒ.j.gallarum.ʒ.ʒ.feluzabaragi.ʒ.j.ʒ.conficiant cuʒ succo alcarcos ⁊ fiant trocisci.

Trocisci andromachi ꝯferẽtes ad expulsioneʒ sanguinis. ℞.arsenici ⁊ opij ⁊ coꝛalli:oium añ.ʒ.iiij.olibani.ʒ.viij.stelle terre ⁊ amili ⁊ boli armeni:oium ana.ʒ.iij.seminis papaueris.ʒ.ij.balaustie.ʒ.ʒ.tere ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Trocisci andromachi dscriptiõe alia faciẽtes ad doloꝛẽ stõchi ⁊ ad difficultatẽ ventris ⁊ difficultatẽ vrine. ℞.seminis apij ⁊

vj.anisi.ʒ.iij.reusini ⁊ pipis albi ⁊ floris sqnāti ⁊ castorei ⁊ spice ⁊ cinnamomi ⁊ opij:omnium ana.ʒ.j.ʒ.absinthij.ʒ.iij.aloes scotrēsis ⁊ masticis ⁊ croci:oīuz aā.pōdus.ʒ.j.Tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice ⁊ informa trociscos.

Trocisci alkindi q ꝯferūt epati qđ đbilitatū est i gñando sanguinē adeo ꝙ debilitat⁹ est appetit⁹ cibi ⁊ appetit⁹ coit⁹. ¶ ℞.lacce lignoꝝ ptes.v.berberis ptes.iij.reusini rosarū rubearū ⁊ xyloaloes idi:oīuz aā.tertiā ptis.j.sticados ⁊ venarū lilij subalbidi:amboꝝ aā.partē mediā.croci ⁊ anisi ⁊ seminis apij ⁊ keisim romani ⁊ petrosillini:omnium ana quartā partis vnius.tere ⁊ fac trociscos.

Trocisci andromachi abstersiui ꝯferētes ad humorē crudū ⁊ cholꝰaz fortes valde. ¶ ℞.mirabolꝰ.⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ burūgi:oīum aā.ptē.j.post cicotrigonizationē ⁊ medulle turbith albi q̄ztū est illud totū ⁊ penidioꝝ q̄ztum oīa:ponanꝰ penidij in patella ⁊ fundaꝰ suꝑ eos aliqd aque. Cum ergo bullierint auferanꝰ ⁊ pulverizenꝰ suꝑ eos medicine post cōmixtionē ⁊ permisceanꝰ cōmixtione decenti:deide fiant trocisci:⁊ sit quisqꝫ trociscus pōderis.ʒ.x.Dosis sit trociscus vnus cū aqua in qua infusum est coriandruz siccum a principio noctis:deinde coletur hora qua potaꝰ medicina in mane.ipsi enī faciunt ascellare a decē scellis vsqꝫ ad.xx.Et sit cibus eius suꝑ ipsos cū fuerit vespere:misce in aqua ciceris cū oleo abluto.Et si est necessariuz vt educaꝰ flegma vitreum viscosum addatur in eis quātuz quarta pars mirabolanoꝝ de pulpa colloquintide.

Trocisci almezereon ꝯferentes ad nauseā ⁊ singultuz ⁊ tenasmon. ¶ ℞.anisi ⁊ se.apij ⁊ calamēti hortulani ⁊ menthe ⁊ petrosillini ⁊ ameos:oīuz aā.ʒ.vj.⁊ opij ⁊ castorei ⁊ pipis albi ⁊ macropipis ⁊ sisimbrij ⁊ myrre ⁊ absinthij:oīuz aā.pond.ʒ.iiij.⁊ corticū cassie.ʒ.xij.ꝯficianꝰ cū melle ⁊ fiāt troci.

¶ Trocisci almezereon.i.illius viri ⁊ sunt cogniti. Betricum.i.in illa ciuitate vel patria.

Trocisci mezereō alij. ¶ ℞.se.apij ⁊ anisi ⁊ cinamomi:oīum aā.ʒ.vj.absinthij romani.ʒ.iiij.myrre ⁊ piperis ⁊ opij ⁊ castorei:omniū ana.ʒ.ij.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociscum cum triplicato ⁊ vtere ad debilitatem stomachi ⁊ fluxum ventris ⁊ vomitum.

¶ Trocisci mezereon non ꝙ mezereon intret in eis:sed est nomen equiuocum.forsan enim significat nomen componentis.

Trocisci alkondinon ꝯferētes ad febres inflāmatas ⁊ aꝑata epatꝭ ⁊ febres cōpositas ex cholera ⁊ flegmate ⁊ sanguine ⁊ hūiditate. ¶ ℞.rosaꝝ rubeaꝝ ablatis capitib⁹ pōdus.ʒ.vj.spice odorifere ⁊ croci:amboꝝ aā.ʒ.ij.succi liqritie ⁊ radicū liqritie ⁊ granoꝝ cucumeris excorticatoruz ⁊ tereniabin mūdati:oīum aā.ʒ.iij.dragaganti ⁊ gūmi:amboꝝ ana pondus.ʒ.j.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice cum aqua dulci ⁊ fac trociscos.

¶ Alkondinon hoc est de roꝰ.

Trocisci alkondinō đscriptiōe alia. ¶ ℞.granoꝝ melonis ⁊ granoꝝ citrulli ⁊ granoꝝ cucumeris ⁊ cucurbite dulcis excorticatoꝝ:oīuz aā.pond.ʒ.ij.succi liqritie pond.ʒ.vj.dragagāti pond.ʒ.iiij.semis feni.⁊ rosarū:āboꝝ aā.ʒ.ij.croci pōdus.ʒ.j. Tere ⁊ ꝯfice cū aq̄ psillij ⁊ fac trociscos ⁊ vtere.

Trocisci marini ꝯferētes cū approxiat eger ad illos valētes ad iflāmationem ⁊ ꝯferētes ad vomitū. ¶ Quoꝝ ꝑmixtio.℞.seīs apij ⁊ anisi:āboꝝ aā.pōđ.ʒ.vj.absinthij romani pond.ʒ.iiij. masticis aā.pond.ʒ.iiij.pipis.ʒ.ij.myrre aā.pond.ʒ.ij. cinamomi pond.ʒ.vj.opij pōdus.ʒ.ij.castorei pōdus ʒ.ij.Tere ⁊ cribella ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Trocisci de papauere conferentes ad fluxū sanguinis ⁊ tussim ⁊ febrē ⁊ dolorē pectoris. ¶ ℞.roꝰ.⁊ gūmi arabici:amboꝝ aā.pōdus ʒ.iiij.amili ⁊ dragaganti:amborum ana pondus.ʒ.ij. papaueris albi ⁊ nigri:amboꝝ ana pondus.ʒ.iiij.spodij pondus.ʒ.j.succi liquiritie pondus.ʒ.ij.croci pondus tertie.ʒ.j.Tere ⁊ aggrega ⁊ fac trociscos.

Trocisci de balaustijs ꝯuenientes eis q hn̄t fluxū vētris ⁊ egestionē emittūt sanguineā ⁊ saniē ⁊ hn̄t tenasmon. ¶ ℞.balaustiaꝝ ⁊ sumach ⁊ corticū glādiū torrefactoruz ⁊ sauich nabat ⁊ granoꝝ myrti:oīuz aā.ʒ.viij.⁊ gallaꝝ torrefactaꝝ extinctaꝝ cū aceto cimini ifusi i aceto tōrefacti:oīuz aā. ʒ.iiij.Tere ⁊ ꝯfice cū aq̄ roꝰ.aut succo arnoglosse aut succo maloꝝ ⁊ informa trociscos drachmeos.

Trocisci disulidis ꝯferētes ad vlcera renū ⁊ vesice ⁊ mictū sanguis ⁊ difficlꝰtatē vrie. ¶ Quoꝝ hec est ꝑmixtio.℞.semis apij ⁊ semis iusqami albi ⁊ scehedenegi:oīuz aā.pōdus.ʒ.vj.semis feniculi pōdus.ʒ.ij.croci ⁊ granoꝝ pini ⁊ seīs acetose ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ:oīum aā.ʒ. ij.granoꝝ alkekēgi mōtani.xv.nuō semis cucumeris excorticati.ʒ.xij.Tere ⁊ ꝯfice ⁊ informa trociscos.

Trocisci alādarō đscriptōe asceleīdis. ¶ ℞. capitū granatoꝝ.ʒ.x.alumis iamēi ʒ.iiij.calcadis.ʒ.xij.dragagāti.ʒ.xij.myrre.ʒ.iiij.olibani ʒ.viij.aristolo.ʒ.xij.ꝯfice cuz aq̄ mellis ⁊ fac trociscos.

Descriptio alia. ¶ ℞.arist.⁊ gallaꝝ viridiū:oīuz aā.ʒ.viij.⁊ reliq medicine sunt ꝺm q̄ztitatē zucchari ⁊ informenꝰ trocisci.

Trocisc⁹ alius q ꝯfert ad vlcera itestinoꝝ ⁊ sputū sanguis ex pectore ⁊ ꝯseruat fetuz. ¶ ℞.antimonij scedenegi ⁊ sanguis draconis: oīum aā.sextaria.iij.sedaran sextariū.j.laudani ⁊ zucchari ⁊ croci:oīuz aā.ʒ.iiij.balaustiaꝝ ⁊ gallaꝝ:oīum aā.ʒ.xx.lycij ⁊ cornu cerui adusti ⁊ achacie:oīuz aā.ʒ. x.ꝯficianꝰ cū aq̄ arnoglosse aut cū aq̄ virge pastoris ⁊ admistreꝰ ꝺm tres modos.Ad cursuz ex iferiorib⁹ cū clysteri in receptrice.Et mō scđo supponaꝰ cum lana. Et mō tertio deꝰ in potu cuz succo citri ⁊ cū aq̄ virge pastoris.Et ad sputū sanguinis ex pectore cū aq̄ portulace.Et dissinterie cū rob cydonioꝝ puro.

¶ Sedenegi.i.lapis emathitis.

¶ Allsehesebren.dicunt quidam ꝙ est herba similis paritarie.

Trocisci de aniso aperiētes oppilationes rectificātes epar lenificātes naturaz auferentes febres antiquas. ¶ Quorum hec est permixtio.℞.anisi.ʒ.iij.absinthij et assari et seminis apij et amigdalarum amararum excorticatarum et spice

⁊ masticis ⁊ folij ⁊ seminis anbeti:oium ana.ʒ.j.eupatorij.ʒ.iij.aloes.ʒ.iiij.ß.ꝯficiant̃ cũ aq̃ absinthij ⁊ fiant trocisci drachmei ⁊ dent̃ in potu cũ syrupo acetoso.

Trocisci lenie͂tes nãm aufere͂tes ãgustiã cõferẽtes ad stricturã anhelit⁹ ꝓhibẽtes vomitũ. ¶ Quoꝝ h̃ ẽ ꝑmixtio. ℞.turbith.ʒ.v. violaꝝ siccaꝝ.ʒ.x.succi liqritie.ʒ.ij.ß.ꝯficiant̃ cũ aq̃ ⁊ fiãt trocisci.dosis eoꝝ.ʒ.iij.aut.iiij.⁊ bibant̃ cũ.ʒ.x.zuccha.

Trocisci de seminib⁹ qui ꝯferũt ad resol'onẽ nãe ⁊ vlcera que sunt in intestinis ⁊ ad illũ qui nõ digerit cibos ⁊ punctionẽ vehementẽ ⁊ tenasmon ⁊ fluxũ sanguis mulierũ frequẽtẽ. ¶ Quorũ hec est permixtio. ℞.granoꝝ myrti.ʒ.ij.seminis feniculi anisi ameos seminis apij ⁊ seminis iusquiami albi ⁊ dauci:omnium ana.℥.j.opij.ʒ.vj.conficiantur cuꝫ vino ⁊ fiant trocisci ponderantes.ʒ.ß.⁊ administrentur post sex menses.

Trocisci ad iceptionẽ aq̃ ⁊ ad duritiẽ epatꝭ. ¶ ℞.ro.ʒ.iiij.berberis.ʒ.ij.spice tãtũdẽ:masticis ⁊ succi eupatorij ⁊ absinthij ⁊ squinãti ⁊ assari ⁊ anisi ⁊ seminis apij ⁊ seminis feniculi ⁊ scolopendrie ⁊ fructus tamarisci ⁊ radicuꝫ capparis:oium ana.ʒ.j.reubarbari ⁊ lacce ⁊ succi liquiritie:oium ana ʒ.j.ß.croci.ʒ.ß.informentur trocisci.

Trocisci de rosis qui ꝯferunt ad dolorẽ stomachi ⁊ febrẽ fl'aticaꝫ. ¶ ℞.rosaꝝ siccarũ.ʒ.ij.spice ⁊ radicis liquiritie:omnium ana.ʒ.j. karabe ⁊ masticis amborum ana.ʒ.vij.carpobalsami ʒ.v.Tere ⁊ confice cum rob ⁊ fac trociscos.

Trocisci de rosis lenitiui q in estate in potu sumunt̃. ¶ ℞.rosa.põdus.ʒ.x.spice radicũ liquiritie:oium añ.ʒ.v.scamonee.ʒ.iiij.terant̃ ⁊ ꝯficiant̃ cũ aqua frigida ⁊ informentur trocisci.

Trocisci de rosis ⁊ eupatorio ꝯueniẽtes ad febres antiq̃s ⁊ dolorẽ epatꝭ ⁊ icteritiam. ¶ ℞.ros̃.ʒ.v.spice.ʒ.ij.spodij.ʒ.j.succi eupatorij.ʒ.viij.Tere ⁊ cõfice cuꝫ aqua tereniabin ⁊ fac trociscos ⁊ da in potu cum aliquo syruporum.

Trocisci de lacca ꝯuenientes ad oppil'ones epatꝭ ⁊ splenis et febrẽ assiduã ⁊ ꝓuocãt vrinã. ¶ Quoꝝ h̃ ẽ ꝑmixtio. ℞.lacce ⁊ rubee ⁊ anisi ⁊ se.apij ⁊ absinthij romani ⁊ assari⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excortica.⁊ costi ⁊ arist.lõge ⁊ succi eupatorij ⁊ succi liqr.⁊ succi berberis:oiuꝫ añ.ꝑs.j.iforment̃ trocisci drachmei ⁊ dent̃ i potu cũ eo q̃d ꝯueĩt d̃ syrupis.

Trocisci de rubea q ꝯueniũt ad grauedineꝫ splenis ⁊ dolorẽ epatis ⁊ ad febreꝫ chronicã. ¶ Quoꝝ hec ẽ ꝑmixtio. ℞.rubee.ʒ.xij.corticũ radicũ capparis ⁊ aristo.lõge ⁊ radicũ liquiritie: oiuꝫ añ.ʒ.j.ꝯficiant̃ cũ syrupo acetoso ⁊ iforment̃ trocisci põderãtes.ʒ.j.dosis sit vn⁹ cũ d̃coctiõe absinthij.

Trocisci d̃ cuscute ꝯueniẽtes ad febres chronicas ⁊ extiguũt eas. ¶ Quoꝝ hec est ꝑmixtio. ℞.semis citrulli ⁊ semis portulace ⁊ semis alsebesabrẽ:oium ana.ʒ.iij.sucaba ⁊ bedeoard ⁊ fumi terre:oiuꝫ añ.ʒ.iiij.dragagãti ⁊ amili ⁊ gũmi:oiuꝫ añ. ʒ.j.ß.spodij ⁊ turbith ⁊ seminis cuscute:oium añ.ʒ.iiij. tereniabin.ʒ.xxx.zucchari albasir.ʒ.xxx.croci.ʒ.iij.cõficiant̃ cũ aq̃ ⁊ melle ⁊ fiant trocisci ⁊ administrent̃.

Trocisci de decẽ medicinis qui ꝯueniunt ad quartanã antiquã ⁊ dolorẽ epatꝭ et mollitiẽ. ¶ ℞.anisi.ʒ.iij.assari ⁊ folij idi ⁊ absinthij ⁊ semis apij ⁊ spice ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ ⁊ masticis:oiuꝫ añ.põdus.ʒ.j.aloes.ʒ.ij.succi eupatorij.ʒ.iij.Tere ⁊ ꝯfice cũ decoctõe absinthij ⁊ informa trociscos drachmeos ⁊ da in potu cuꝫ aqua tepida.

Trocisci ꝯferẽtes ad febres antiquas ⁊ inflãmationẽ ⁊ vomitũ ⁊ leniũt naturã. ¶ ℞.rosaꝝ rubeaꝝ ablatis capitib⁹ põdus.ʒ.vj.granoꝝ cucumeris excõticatoꝝ ⁊ masticis ⁊ reusini ⁊ succi eupatorij:oiuꝫ añ.pond̃.ʒ.iij.croci põdus.ʒ.ij.aloes scotrẽsis põdus.ʒ.j.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cuꝫ aq̃ dulci ⁊ fac trociscos ⁊ vtere cũ aq̃ frida aut citrulli aut cum syrupo acetoso.

¶ Tractatus Nonus de decoctionibus ⁊ pillulis.

Nos postponemus sermonẽ de catarticis:quoꝝ q̃dã sunt apozimata ⁊ quedã pillule ⁊ sermonẽ de gargarismis ⁊ obtarmicis ⁊ emplastris ⁊ epithimatib⁹ ⁊ medicinis oculi ⁊ dẽtis ⁊ alioꝝ vsq꜄ ad sũmã sc̃dam:⁊ sigillabimus hanc sũmã loquendo de oleis ⁊ vnguẽtis:⁊ ante illud afferemus descriptiones apozimatum ⁊ pillularum quoruꝫ narrationem vidimus esse ante hanc summã secundã.

¶ Post tractatum de trociscis sequitur tractatus de quibusdam apozimatibus ⁊ pillulis.Et primo premittit intentionem suã.Secundo exequitur.ibi (Decoctio.)

¶ Considera ꝙ lꝫ dicat se postponere sermonẽ de catarticis.i.medicinis solutiuis:nõ tamẽ de oib⁹:sed de illis quoꝝ iuuamẽta sunt similia particularibus iuuamentis.x̃.g.q2 appropinquãtur determinato mẽbro.Sermo aũt de catarticis qui est de iuuamẽtis cõmunibus ponitur hic:⁊ ideo subseq̃ter determinat de pillulis ⁊ apozimatibus:⁊ ideo dicit afferemus descriptiones apozimatũ ⁊ pillularũ ⁊c̃.s.illarũ que sunt famose ⁊ quoꝝ iuuamẽta sunt similia vniuersalibus.hoc enĩ pertinet ad summã primaꝫ.Et q2 gargarismata habent iuuamẽta satis appropriata.s.gutturi:⁊ obtarmica scilicet sternutatoria:⁊ epithimata ⁊ emplastra satis appropriantur ventri ⁊ epati ⁊c̃.ideo postposuit ista ad secundaꝫ summam.

Decoctio aq̃ d̃ radicib⁹ ꝯferẽs ad oppil'ones ⁊ difficl'tatẽ vrĩe ⁊ dolorẽ epatꝭ ⁊ stõchi ⁊ admistrat̃ cũ oleis ⁊ alijs. ¶ ℞.coticũ radicũ feni.⁊ corticũ radicũ apij ⁊ radicũ sq̃nãti ⁊ se.feni.⁊ apij ⁊ anisi ⁊ spice odorifere ⁊ capilli vene.⁊ masticis ⁊ passulaꝝ enucleataꝝ oiuꝫ q̃tũ nec̃e est:d̃coq̃nt̃ ⁊ dent̃ i potu q̃tũ est nec̃e.

¶ Decoctio. Pr̃io ponit decoctiones.Sc̃do pillulas.ibi (Pillule.)

¶ Cõsiderãdũ ꝙ decoctio ⁊ apozima ideꝫ signãt:⁊ est qñ res simpliciter coquunt̃ in aq̃ vel aq̃ lactis vt decoctio de epithimo Mesue:⁊ illa aq̃ dat̃ sine aliq̃ dulcoramine. Necessitas aũt decoctionis fuit velle aliq̃n virtutẽ subiecti habere absq꜄ eius corpore.

¶ Dubitat̃ q̃re ponunt̃ in eodẽ tractatu cũ pillulis.Dõm primo ꝙ est q̃dã digestiuum appropriatũ ad pillulas quas damus:etiã q2 pillule multe cum decoctionibus siue apozimatibus dãde sunt vt Aui.4.fen.1.cañ.cap.de rebus solutiuis ventris.

Decoctio aque de radicib⁹ ad dolorẽ epatꝭ alkindi. ¶ ℞.corticuꝫ radicis feni.⁊ apij: amboꝝ añ.põdus.ʒ.j.semis feniculi ⁊ seminis apij:amboꝝ añ.põdus.ʒ.ß.rosarũ rubearum mollitarũ ⁊ calamenti ⁊ squinanti:oium ana.ʒ.ß.⁊ passularum enucleatarum pondus

ʒ.ij.⁊ assari pondus tertie.ʒ.j.⁊ spice pondus tertie.ʒ.j. fundant̄ sup̱ ea aq̄ tertie due lib.j.⁊ decoquat̄ donec remaneāt.ʒ.ij.⁊ plus parū:deīde colet̄ ⁊ fundat̄ sup̱ eā ex oleo amigdalino dulci pōdus.ʒ.j.deinde potet̄.

Apozima ꝺ absinthio ꝯferēs ad dolorē epatꝭ ⁊ stōchi ⁊ febres cōmixtas fridas fl'aticas et melicas. ¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.anisi ⁊ semis apij ⁊ absinthij romani ⁊ assari ⁊ semis feniculi ⁊ radicū squinanti:oīum quātū necesse est:decoquant̄ ⁊ extrahatur aqua eorum ⁊ detur in potu.

Decoctio eupatorij ꝯueniēs ei.q hꝫ febrē q̄rtanā ⁊ febrē flegmaticā ⁊ febrē diuersaꝫ ⁊ lenit nām. ¶ ℞.mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ passularū mūdatarū ⁊ fumi terre ⁊ bedeoard ⁊ eupatorij ⁊ sucaha:oiuꝫ equal'r:decoquant̄ ⁊ colent̄.

¶ Capitulum de pillulis.

Pillule q̄ ꝯueniūt illi q hꝫ vētositatē grossaꝫ ⁊ īflationē ⁊ spasmū neruoꝝ ⁊ īflationē testiculoꝝ. ¶ ℞.se.apij ⁊ se.harmel ⁊ anisi ⁊ masticis ⁊ croci:oīum aā.ʒ.ij.mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ:oīum aā.ʒ.ij.serapini ⁊ bdellij subalbidi:oīum aā.ʒ.j.ʒ.calamenti ⁊ petrosillini ⁊ floris squinanti ⁊ assari ⁊ costi ⁊ zedoarie ⁊ ligni acori:omnium ana.ʒ.ʒ.informentur pillule.

Pillule fetide magne que expellūt humores grossos ⁊ aperiūt oppil'ones ⁊ conferūt ad dolores iūcturaꝝ ⁊ ilioꝝ ⁊ albaras ⁊ morpheā ⁊ leprā ⁊ elephātiam ⁊ sunt pillule cognite almeheru. ¶ ℞.ammoniaci ⁊ serapini ⁊ oppoponaci ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ harmel ⁊ mirabo.⁊ pl'pe collo̱qntide:oiuꝫ aā.ʒ.viij.⁊ alsabrā ⁊ epithimi ⁊ euforbij ⁊ cassie ⁊ hermodactyloꝝ:oiuꝫ aā.pōdus.ʒ.iiij.⁊ turbith.ʒ.x.⁊ castorei pōdus.ʒ.ij.⁊ scamōee pōdus.ʒ.iij.⁊ agarici.ʒ.ij.⁊ croci ⁊ spice ⁊ cardamomi ⁊ radicis althee albe ⁊ alkeia ⁊ cinamomi ⁊ galange:omnium ana pondus.ʒ.j.

Pillule fetide maiores ꝯferēteꝫ ad dolorē colice ⁊ podagre ⁊ dorsi ⁊ genuū ⁊ resoluūt humorē grossuꝫ ⁊ viscosuꝫ in corꝑe. ¶ Quaꝝ hec est ꝑmixtio. ℞.bdellij serapini āmoniaci oppoponaci semis harmel ⁊ pillule collo̱qntide ⁊ aloes scotrensis ⁊ epithimi:oīum ana.ʒ.x.scamonee.ʒ.vj.cinamomi spice croci ⁊ castorei:oīum ana.ʒ.ij.euforbij.ʒ.j.infundātur gūme in aqua porri ⁊ fiant pillule.dosis.ʒ.ij.

Pillule fetide minores mundificātes humorē grossum viscosum ex dorso ⁊ genibus. ¶ ℞.serapini de saphani ⁊ ammoniaci ⁊ oppoponaci ⁊ bdellij:oīum ana.ʒ.x.turbith.ʒ.xx.pulpe colloquintide.ʒ.xij.infundant̄ gūmi ⁊ ꝯficiant̄ cū eis medicine:dosis.ʒ.ij.cū aqua tepida.

Pillule fetide alkindi que ꝯferūt ad doloreꝫ iūcturarū ⁊ podagre ⁊ ad oēm dolorem ex humore crudo ⁊ cholera ⁊ mel'ia ⁊ paralysim. ¶ Quaꝝ ꝑmixtio hec est. ℞.aloes ⁊ mirabolanoꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ ⁊ harmel ⁊ epithimi cretēsis ⁊ medulle turbith ⁊ ammoniaci ⁊ oppoponaci ⁊ serapini ⁊ bdellij iudaici:oīum aā.partes.iiij.pulpe collo̱qntide p̱tes.iij.scamonee p̱tes.ij.euforbij ⁊ castorei ⁊ cinamomi ⁊ croci:oīum ana partē vnā.infunde gūmas in aq̄ porri:aut cū aq̄ caulis die ⁊ nocte:deinde tere medicinas ⁊ tere gūmas donec fiant sicut vnguentū:deinde pulueriza medicias super eas ⁊ tere donec ꝑmisceant̄ ⁊ fac pillulas similes pip̱i ⁊ exicca in vmbra:dosis earum pondus.ʒ.ij.in principio noctis cuꝫ aqua tepida: ⁊ sit cibus super eas pullus conditus in zibrabegi:⁊ vinum eius sit vinum mellis aut de passis.

Pillule de capsia maiores q̄ sunt ꝯferētes ad dolores humeroꝝ ⁊ ancharū ⁊ vene sciatice ⁊ sol'one educūt humorē grossum ⁊ viscosum. ¶ ℞.serapini ⁊ āmoniaci ⁊ bdellij ⁊ euforbij ⁊ oppoponaci:oīum ana.ʒ.j.aloes ⁊ epithimi ⁊ agarici:oīum aā.ʒ.j.ʒ.aristologie rotūde ⁊ cētauree ⁊ castorei:oiuꝫ aā.ʒ.ij.macropiperis ziziberis ⁊ cimini ⁊ ameos ⁊ seminis apij ⁊ anisi ⁊ myrre ⁊ croci:oīum ana tertias.ij.ʒ.vni⁹.mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ hermodactyloꝝ ⁊ radicis almeheizaberegi:oiuꝫ aā.ʒ.ij.ʒ.synapis ⁊ capsie ⁊ pulpe colloquintide ⁊ ligni acori ⁊ salis indi:omniū ana tertias.ij.ʒ.j.confice cum aqua alkekengi ⁊ fiant inde pillule.dosis pondus.ʒ.ij.

Pillule de capsia miores ꝯferētes ad mollificationē pectoris ⁊ paralysim ⁊ dolorē anchaꝝ ⁊ genuū ⁊ iūcturaꝝ ⁊ podagrā fridā ⁊ solutione educūt humorē crudū grossuꝫ ⁊ viscosuꝫ. ¶ ℞.mirabo.citri.ʒ.x.aloes.ʒ.xx.ziziberis.ʒ.ij.pip̱is ⁊ macropip̱is:oiuꝫ aā.ʒ.j.sinapis.ʒ.iij.capsie inde ⁊ salis indi ⁊ pulpe collo̱qntide:oiuꝫ aā.ʒ.ij.penidioꝝ.ʒ.iiij.ꝯficiantur cum aqua porri ⁊ informētur pillule.dosis sit dragmarum duarum cum aqua tepida.

Pillule de capsia de ꝺscriptiōe alia. ℞.aloes ⁊ turbith ⁊ hermodactyloꝝ:oiuꝫ aā.ʒ.x.capsie ⁊ acori ⁊ salis naptici ⁊ pulpe collo̱qntide ⁊ agarici ⁊ granoꝝ harmel ⁊ bdellij ⁊ serapini:oiuꝫ aā.ʒ.ij.ziziberis ⁊ macropiperis ⁊ pip̱is ⁊ masticis ⁊ synapis ⁊ anisi ⁊ costi ⁊ ameos:oīum aā.ʒ.ij.epithimi ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ āboꝝ aā.ʒ.v.ꝯficiant̄ cū aq̄ caulis ⁊ alkekēgi quarū dosis sit.ʒ.ij.aut.iij.cū aqua calida.

Pillule ꝺ eupatorio faciētes ad dolorē epatꝭ ⁊ icteritiaꝫ ⁊ ad febres. ¶ ℞.aloes ⁊ succi eupatorij ⁊ mirabola.citri.oīum eq̄l'r:tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū aq̄ apij ⁊ fac pillulas.dosis pōdus.ʒ.ij.

Pillule ꝓficue ꝯferētes ad paralysim ⁊ torturā ⁊ dolorē genuū ⁊ dolores iūcturarū ex flegmate. ¶ ℞.albredumaru ⁊ ē medicia inda ⁊ satil ⁊ asrāg ⁊ est medicia alia ida ⁊ turbith ⁊ granoꝝ alnil idi ⁊ herbe eupatorij:oiuꝫ aā.aur̄.xx.decoquantur cū lib.l.aq̄ dōec remaneat medietas:deide colent̄ ⁊ reducat̄ aq̄ eoꝝ ad ignē ⁊ bulliat donec coagulet̄ ⁊ ꝓijciat̄ sup̱ eā denden de scemi mundati a cortice suo exteriore ⁊ est simile ligue auis posite in medio sui. Et sumat̄ cinami ⁊ agarici ⁊ masticis ⁊ aloes scotrensis ⁊ albrengi excorticati ⁊ succi ligritie:oiuꝫ aā.aur̄.xx.tere ⁊ cribella cū orali preter dende:deinde tere dende solū ⁊ misceat̄ cū medicinis:quoniā nō cribellatur ꝓpter vnctuositatem suam:deinde proijciantur super illā aquā decoctā coagulatam ⁊ facta est ei spissitudo

A.l.carbe

mellis ⁊ ꝯficiant cū ea iste medicine ⁊ īformenť pillľe. ⁊ sumať de eis pondus tertie.ʒ.j.vsq ad.ʒ.5. ⁊ qñ multiplicas da duas tertias.ʒ.j.cū aqua calida in nocte.

Pillule aliathelic ⁊ sunt pillľe abstergētes flegma ⁊ melľiaʒ ⁊ educentes ea ambo ⁊ frāgūt ventositatē debilitatis digōnis ⁊ danť in potu hyeme ⁊ estate. ¶ Quaꝝ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.cinamomi ⁊ costi ⁊ spice ⁊ amomi ⁊ camedreos ⁊ granoꝝ alben et mabaleb ⁊ cinamomi ⁊ agarici:oīum ana pōdus.ʒ.ij. myrre ⁊ croci ⁊ gariofiloꝝ:oīuʒ ana.ʒ.iij.aloes.ʒ.xvj. fiant pillule in estate cū succo roś. ⁊ in hyeme cū succo caulis.dosis earum pondus.ʒ.ij.cum vino ante cibuʒ ⁊ cibetur in hora sua cum aqua ciceris.

Pillule aldurie ex libro alcalā ⁊ que odoriferū efficiūt oris odorē ⁊ abstergūt visum ⁊ ꝯsumunt flegma ⁊ faciunt appetere cibū ⁊ ꝯfortant dētes masticātes. ¶ ℞.cinami ⁊ piꝑis ⁊ rubee et coriandri ⁊ heilbace ⁊ ꝯdeiati ⁊ fausel ⁊ cabreus:oīuʒ ana pondus.ʒ.ij. ⁊ kirat.j.musci. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum aqua gummi soluti.

Pillule que ꝯferūt ad vētositatē ⁊ debilitatē stōchi ⁊ ad hemorroidas. ¶ Quarū h̄ ē ꝑmixtio. ℞.scorie ferri auř.c.q̄ īfundanť i aq̄ porri septē diebus ꝯtinuis ⁊ renoueť aq̄ in eo oī die semel ⁊ granoꝝ nasturtij.ʒ.cc.semis porri ⁊ semis eruce ⁊ seminis alseful ⁊ semis apij ⁊ semis baucie ⁊ semis raffani ⁊ fenugreci ⁊ semis cepe:oīum ana.ʒ.xxv. Tere ⁊ confice cū aqua porri ⁊ informa pillulas sicut scis.

Pillule de dende ꝯferētes ad torturā ⁊ colicā ⁊ dolores dorsi ⁊ genuū ⁊ oēʒ dolorē. Cui⁹ cā est flegma grossum ⁊ viscosuʒ ⁊ oēm vētositatē grossaʒ. ¶ ℞.cinamomi excorticati a cortice suo suꝑiore de q̊ ꝓijcianť ligue repte iter duo frusta ⁊ granoꝝ dēde ⁊ succi liqritie ⁊ agarici albi ⁊ alkeiati ⁊ herbe eupatorij ⁊ absinthij aloes ꝑtes eq̄les:tere ⁊ cōfice cū aq̄ apij ⁊ īformenť pillľe ꝑue. Et ille q̄ ď eis fac̄ pillľas inūgat manū suā olľo balsami odorifero. Dosis eaꝝ ē qď ē a.ʒ.j.vsq ad.ʒ.ij. ⁊ sit cib⁹ sr̄ eas zibrabegi.

Sal solutiu⁹ ꝯferēs ad torturā ⁊ abstergit visum ⁊ acuit auditū ⁊ ad dolores splenis ⁊ ad podagrā ⁊ dolores iuncturarū ⁊ mollificationē lacerti ⁊ nocumēta frigoris ⁊ hūiditaťi. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. Salis gēme.ʒ.vj.piꝑis.ʒ.xij.zizibe. ⁊ se.apij ⁊ hyssopi ⁊ aniudē ⁊ petrosillini ⁊ se.feni. ⁊ anisi ⁊ folij idi ⁊ agarici ⁊ scamo. ⁊ nasturtij ⁊ gariofi.oīum aā.ʒ.iiij. Aggregenť post cribellationē ⁊ reponanť i vase ⁊ admistreť.

Pillule stomatiche alkindi q̄ ꝯfortāt stōchū ⁊ faciūt appetē cibū ⁊ sūt valētes ad stōchū ⁊ epar ⁊ splenē ⁊ mūdificāt sensus ⁊ intestina ⁊ educūt suꝑfluitates ex toto corꝑe.s.cholerā ⁊ flegma. ¶ ℞.mirab.kebu.ꝑtes.vj.salis īdi ⁊ absinthij romani ⁊ agarici leuis ⁊ scamonee subalbide:oīuʒ aā.ꝑtes iij.assari ⁊ anisi ⁊ se.apij oīuʒ aā.partes.ij.medulle turbith albi ꝑtes.xvij.epithimi cretēsis rubei mūdi recētis ꝑtes.v.hierepigre ꝑtes.vij.gariofiloꝝ ꝑtē.j.cōmisceāť medicie iste post cribellatōeʒ deide ponāť sr̄ eas paulatī ⁊ iꝑe ꝯteranť aq̄ i q̄ bullite sunt ꝑtes.iiij.peni=

dioꝝ sabari dōec ꝯuersa sit i suba succi dactyloꝝ:deīde informenť pillule silľes piꝑi.dosis sit pōdus auř.ij.

Pillule albaromaki mūdificātes caput ⁊ extremitates ⁊ ꝯferūt ad ꝯpata:bibanť ⁊ dormiať sr̄ eas ꝓpea q sť vltie i attractiōe. ¶ Quaruʒ ꝑmixtio h̄ ē. ℞.aloes scotrēsis ⁊ pulpe collogntide āboꝝ auř.vij.croci ⁊ spice ⁊ cinamomi ⁊ granoruʒ balsami ⁊ assari ⁊ masticis ⁊ absinthij romani ⁊ scamonee ⁊ turbith:oīuʒ aā.auř.ij.cassie auř.5.tere bñ ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū aq̄ tepida ⁊ fac pillľas ⁊ inungat manū suā olľo amigdalino dulci: ⁊ sumanť de eis fʒ q̄ꝫtitatē lenitatis nāe ⁊ siccitatis ei⁹ minus pillule.iij. ⁊ plus de eis pillule.ix.dosis integra.ʒ.ij.cū vadit ad lectū suuʒ.

Pillule filij albarith exꝑte ad morpheā fedā auferūt.n.eā i trib⁹ dieb⁹ ⁊ ꝯferūt ad febrē ⁊ vētositatē ⁊ dolores iūcturaꝝ ⁊ oēm passionē flegmaticā ⁊ melľicā. ℞.mirabo.nigroꝝ ⁊ citrinoꝝ et aloes scotrensis ⁊ sarcocolle ⁊ bdellij rubei ⁊ serapini de saphani ⁊ plľpe collogntide:oīuʒ aā.ꝑtes.v.nasturtij albi ⁊ origani ꝑsici ⁊ nigelle ⁊ cinami carmeni ⁊ salis gēme ⁊ visci romani:oīuʒ aā.ꝑtē.j. Accipe has medicias post ꝯtritionē ⁊ cribellationē ⁊ cōmisce ꝑfecte ⁊ īfunde gūmas in aq̄ porri in vase eris tāte q̄ꝫtitatis qua ꝯficianť medicine ⁊ ponať in sole donec resoluantur gūme:deide ꝓijcianť medicine cribellate desuper ⁊ ꝯficianť bene vehemēter ꝯterendo donec sit possibile: ⁊ fiant pillule similes piperi ⁊ exiccenť in vmbra. dosis eaꝝ auř.j.cum aq̄ tepida. ⁊ abstineat ante ipsas duob⁹ diebus ab oibus reb⁹ nisi pane ⁊ alzibrabegi.

Pillule filij hubeire suꝑ qb⁹ ē ꝯueniētia manifesti iuuamēti in vētositatib⁹ ⁊ cholera ⁊ vētositatib⁹ hemorroidaꝝ ⁊ hūore crudo ⁊ morphea ⁊ ꝓruritu ⁊ bibunť in oī die ⁊ nocet hyeme ⁊ estate. ¶ Quaꝝ ꝑmixtio h̄ ē. ℞.mirabo.citrino. ⁊ nigrorū ⁊ belliricoꝝ ablatis nucleis:oīum aā.auř.xij.emblicoꝝ auř.vj.capsie inde ⁊ macropiꝑis:amboꝝ aā.auř.v.nucis muscate ⁊ salis gēme:oīum aā.auř.ij.turbith albi ⁊ aloes:āboꝝ ana auř.iij.tere ⁊ cribella oīa ⁊ fac ꝯfectionē cum oleo violaceo ⁊ fac pillulas ⁊ exicca in vmbra.dosis earū auř.vj.apud mediā noctē cū aqua calida.videbis enim mirabilia ex iuuamento.

Pillule aggregatiue filij bilgebē q̄ ꝯferūt ad suꝑfluitatē exn̄tē i corꝑe ⁊ flľate ⁊ cholera rubea ⁊ cholera nigra. Et silr̄ ꝯferūt capiti cū in ipso est suꝑfluitas ex istis humorib⁹ aut ex vno eoꝝ ⁊ resoluūt surditatē accidētē ide ⁊ ꝯferūt stōcho ⁊ epati ⁊ ꝯfortāt ea ⁊ ꝯferūt ad oēm febrē antiq̄ꝫ et sedāt humores oēs viscosos et sedāt sanguinē et sanāt spēs vlcerū et ꝓruritū. Et ille q̄ hʒ hemorroidas et idiget potu eaꝝ tāgat idicē et policē suū cū aliquāto oleo amigdalino dulci deide tāgat illas pillľas digitꝭ suis q̄ꝫtitate q̄ fluāt cū oleo deide bibat eas:nō.n.nocebunt ei cū fecerit illď. ¶ Quarū ꝑmixtio h̄ ē. ℞.hierepigre.ʒ.xxiiij.mirabolanoꝝ nigroꝝ et citri.āboꝝ aā.ʒ.vj.masticis et anisi et succi eupatorij et succi absinthij:oīum aā.ʒ.ij.ro.rubearū.ʒ.iiij.teranť et cribellenť et ꝯficiantur cuʒ aqua et informenť pillule silľes piꝑi.dosis.ʒ.ij.

vſq; ad.ʒ.ij.ʃ.⁊ bibant̃ poſt duas horas a ꝑncipio no
ctꝭ anteq̃ȝ dormiat vtẽs eis:deĩde ſurgat ⁊ faciẽt aſcel
lare a duab⁹ ſcellis vſq; ad.iiij.⁊ erit earũ opõ in die.

Pillule facte cũ euforbio ꝯferẽs ad aq̃ȝ citri-
nã ⁊ ad dolorẽ dorſi ⁊ ãche ⁊ poda-
grã ⁊ mollificationẽ membroꝝ.q̃ruȝ ꝯmixtio hec eſt.
℞.euforbij ⁊ maſticis:amboꝝ ana.ʒ.iiij.ſcamonee et
agarici:amboꝝ añ.ʒ.v.pulpe colloq̃ntide.ʒ.iij.aloes ⁊
epithimi:ãboꝝ añ.põdus.ʒ.xx.ſucci abſinthij pondus
ʒ.v.ſalis idi põdus.ʒ.j.ʃ.macropipis põdus.ʒ.ij.aniſi
põdus.ʒ.iiij.ſpice põdus.ʒ.x.Tere medicinas ⁊ cribel
la ⁊ cõfice cũ aqua caulis ⁊ informa pillulas ſicut pi-
per:doſis hui⁹ medicĩe ẽ.xj.pillule vſq; ad q̃ttitatẽ.ʒ.
ʃ.ante cibũ ⁊ poſt ipm:⁊ bibat̃ ſuper eas aqua calida.

Pillule alie ꝯferẽtes ad febrẽ chronicã ⁊ d̃bi
litatẽ ſplẽis ⁊ epatꝭ ⁊ iceptionẽ aq̃.℞.
camepitheos ⁊ camedreos ⁊ rad̃.liq̃ritie ⁊ croci ⁊ lac
ce ⁊ abſinthij:oĩum añ.ʒ.x.ſe.apij ⁊ aniſi ⁊ ſe.feni.oĩuȝ
añ.ʒ.v.ſucci eupatorij ⁊ reuſini ⁊ roſ.oĩuȝ añ.ʒ.viij.ſe.
cuſcute.ʒ.xv.polij.Et ſi hũerit ſplenẽ adde ĩ eis ſcolo-
pen.ʒ.x.radi.cappis ⁊ fruct⁹tamariſci:ãboꝝ añ.ʒ.viij.

Pillule alie ad febrẽ chronicã ex humoribus
cõmixtis ⁊ dolorẽ epatis ⁊ iceptionẽ
aq̃.℞.abſinthij ⁊ ſucci eupatorij ⁊ mirabolano.citri.⁊
aloes ⁊ maſticis ⁊ croci ⁊ ariſtolo.⁊ lacce ⁊ aniſi ⁊ caſ
ſie ⁊ hiere:oĩum añ.ptẽ.j.terant̃ ⁊ informent̃ pillule.

Pillule ꝯferẽtes ad febrẽ chronicã accidẽtẽ
ab hũorib⁹cõmixtꝭ ⁊ ad dolorẽ epatꝭ
⁊ iceptionẽ hydropiſis.℞.abſinthij aut ſucci ei⁹⁊ ſuc-
ci eupatorij ⁊ mirabo.citri.⁊ aloes ⁊ maſticis ⁊ croci ⁊
reubarbari ⁊ lacce ablute ⁊ aniſi ⁊ folij ſicci ⁊ hierepi
gre:oĩuȝ añ.ꝑs.j.Terant̃ ⁊ ꝯficiant̃ cũ ſucco ſolatri ⁊
iformēt̃ pill'e:doſis pond̃.aur̃.j.cũ aq̃ tepida ĩ nocte.
Et ſi fuerit tuſſis ꝑmiſce cuȝ medicinis ſucci liquiritie
q̃ttũ eſt medietas põderis oĩum medicinarũ.

Pillule que aperiũt oppil'ones ⁊ ſubtiliãt hu
mores groſſos ⁊ faciũt deſcẽdẽ hũo-
res ⁊ humiditates viſcoſas ⁊ mucilagioſas.¶ Quaꝝ
hec eſt ꝑmixtio.℞.folij idi ⁊ myrre ⁊ floris ſquinãti ⁊
floris abſinthij romani ⁊ maſticis ⁊ croci:oĩuȝ añ.ʒ.ʃ.
ſe.apij ⁊ aniſi ⁊ bdellij ⁊ ſapini ⁊ oppo.oĩuȝ añ.ʒ.j.alo
es.ʒ.vij.turbith ⁊ agarici:ãboꝝ añ.ʒ.iij.ʃ.⁊ fiant pill'e.

Pillule de ſerapio que ꝯueniũt ad dolorẽ ge
nuũ ⁊ ancharũ ⁊ laterũ. ¶ Quarum
hec eſt ꝑmixtio.℞.ſemis apij ⁊ ſemis harmel:amboꝝ
añ.ʒ.j.ſerapini ⁊ bdellij:amboꝝ ana.ʒ.ij.hiere.ʒ.ij.pul
pe colloquintide ⁊ agarici:amboꝝ ana.ʒ.j.turbith.ʒ.
vj.fiant pillule:doſis.ʒ.ij.cum aqua tepida.

Pillule de opoponaco li.ſalomoni ꝯuenien
tes ad dolorẽ genuũ ⁊ dorſi ⁊ ꝑalyſiȝ
⁊ torturã.℞.zinziberis ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ capſie
ide ⁊ mirabol'.citri.⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ myrre ⁊
turbith ⁊ ſcamonee ⁊ croci ⁊ caſtorei:oĩuȝ añ.ʒ.ij.op-
popõaci ⁊ hermodactyloꝝ ⁊ ſerapini ⁊ bdellij ⁊ ãmo-
niaci ⁊ pulpe colloq̃ntide:oĩuȝ añ.ʒ.x.aloes.ʒ.xx.ifun-
dant̃ gũme in aqua caulis ⁊ cõficiant̃ cuȝ eis medici-
ne ⁊ informentur pillule.doſis.ʒ.ij.

Pillule de euforbio ꝯferentes ad paralyſim
⁊ mollificationeȝ ⁊ humores crudos
deſcẽdẽtes ad neruos.℞.agarici pulpe colloq̃ntide
euforbij ſerapini bdellij:oĩum ana.ʒ.j.aloes.ʒ.ij.teran
tur ⁊ ꝯficiant̃ cum aqua caulis ⁊ fiant pillule.

Pillule ide facte cũ muſco ꝯferẽtes ad dolo-
rẽ ſtõchi ⁊ auferũt fetorẽ oris ⁊ malũ
odorẽ pot⁹vini ⁊ exiccãt hũiditates eoꝝ.℞.remiſcb ⁊
cappis:ãboꝝ añ.lib.j.ꝯterant̃ ⁊ abluant̃ cũ aq̃ ⁊ ꝓij-
ciant̃ ĩ vaſe:⁊ ꝓijciant̃ ſuꝑ ea aq̃ lib.xl.⁊ decoq̃nt̃ do
nec remaneãt lib.v.⁊ colent̃ deinde reducant̃ ad vas
mũdũ ⁊ d̃coq̃nt̃ cũ aq̃ ſcd̃o ſola donec coagulet̃.⁊ tũ
r̃mouebis eã cũ coclearIo:ita vt ñ adhereat ⁊ adurat̃
deĩde ꝓijciat̃ ĩ catino viridi ⁊ exiccent̃ ſic̃ exiccat̃ alo-
es ablutũ.cũ ḡ volueris fac̃ẽ ex eis pill'as ſume de eis
aur̃.xx.⁊ tere ⁊ cribella:deĩde accipe heil ⁊ gario.⁊ nu
cis muſca.⁊ macis ⁊ xyloaloes idi ⁊ folij ⁊ cẽtauree ⁊
ſandali albi ⁊ girbaugue ⁊ cubebe:oĩum aur̃.j.muſci
aur̃.v.camphore aur̃.x.tere vnũqd̃q; per ſe ⁊ cribella
deinde permiſce poſtea accipe remiſcb ſcd̃o aur̃.v.⁊
ꝓijce ſuꝑ eã aq̃.ʒ.vj.⁊ decoque eã donec remaneant
ʒ.ij.⁊ cola eã ⁊ ꝯfice cũ ea medicinas ⁊ informa pillu-
las ſicut cicer ⁊ exicca eas ⁊ vtere eis cũ neceſſe fuerit.

¶ Dubitat̃ que fuit neceſſitas pillulaꝝ.Dõm q; auctores cũ volue-
runt dare ſubam medicĩe in forma in qua diu moret̃ in ſtõcho vt
euaporet ad caput ⁊ alias ꝑtes:tũc dederũt eã vel eas ĩ forma pil
lulaꝝ:⁊ ꝑꝑ h̃ qñ magne fiunt pillule plus hoc faciũt vt tertio cañ.
fen.i.cap.de canonib⁹ generalib⁹ curationis egritudinis cerebri. Dub^m 2^m

¶ Dubitat̃ an pillule debeãt dari in nuõ ĩpari.¶ Videt̃ q; ſic ex cõi
vſu.Itẽ Aui.ĩfra dicit q; ad minus dent̃ tres pillule ad plus q̃nq;.
¶ Dõȝ q; ãtiq ſequẽtes Pythagorã poſuerũt in nuõ ĩpar virtutẽ
multã vt apꝑet tertio de creticis.s.ca.Unde poſuerũt nuõ ĩparẽ
maſculũ ⁊ ſeq̃t Pythagorã Maur⁹.Hoc ḡ potuit ꝓuenire q; vul
gares credũt dare pillulas in nuõ ĩpari tñ hic eſt error.Numer⁹
eni nõ eſt ꝑn^m actionis nec paſſionis vt 5° metaphy.cõmẽ.20.⁊ iõ
facta doſi ꝯueniẽti medicĩe põt formari numerus pillularũ par ⁊
ĩpar.¶ Ad Aui.dõm eſt q; accidit ſibi illud dixiſſe ſequendo cõem
vſuȝ.¶ Synonyma exponẽtia in his decoctiõib⁹ ⁊ pill'is ſunt iſta.
Almenẽ.i.in loco illo.Et bedeguard eſt modus ſpĩe:⁊ credit̃ q; ſit
ſpina alba.Alſabran eſt ſpẽs titimali.Heibalgar.i.cardamũ.i.mi-
nus.Keiac q̃tuor ḡna ordei.Deĩde granũ ſimile lingue auis.Elin-
cica rei ſpẽs titimali.Albrengi granũ qd̃dã ſolutiuũ quo carem⁹. Dubiũ 3^m

¶ Tractatus Decimus de oleis.

Sermo noſter in hac ſumma d̃ oleis eſt
ſm noſtram conditionem.
¶ Determinat de oleis ſm ſuã ꝯditioneȝ in hac
d̃ma ſũma:q: de iuuamẽtis ſimilib⁹ vlib⁹.¶ Cõ
ſiderãdũ aũt q; oleoꝝ nec̃itas fuit in eoꝝ cõpõne
vt rei alicui⁹ virt⁹ applicaret̃ in ſuba adherẽti
⁊ nõ ſtatiȝ reſolubili:⁊ iſta ẽt fuit nec̃itas vnguẽ
toꝝ ⁊ emplr̃oꝝ.¶ Cõſiderandũ etiã q; oleoꝝ q̃dã
ſunt ſimplicia vt que per expſſionẽ fiũt aut ſublimationẽ ſiue re-
ſol'onẽ.Alia ſunt cõpoſita vt q̃ fiunt ponẽdo res in oleo cõi vel alio
oleo ſicut multa olea fiunt cũ oleo ſiſamino:⁊ ꝑꝑ hoc vt dixit Si-
mon oleoꝝ eſt fere ĩfinita diuerſitas cũ de re qualibet fieri poſſit.

Oleũ nardinũ.Eius q̃dẽ iuuamẽta ſunt mul
ta ⁊ eſt de nobiliorib⁹ oleis ꝯferẽs ad omnẽ
dolorẽ qui fit ex frigiditate in vẽtre ⁊ vẽtoſi-
tate itrinſeca ⁊ ſedat dolores auris frigidos
⁊ remouet eos ⁊ aufert dolorẽ capitis ⁊ emigraneam
facto caputpurgio ex eo ⁊ colorẽ efficit bonũ ⁊ aufert
colicã ⁊ punctionẽ ventoſam ⁊ ꝯfert ad dolores earũ
⁊ ſedat dolorẽ epatꝭ ⁊ vẽtris ⁊ calefacit m̃ricẽ ⁊ inijcit̃
in foramẽ virge ⁊ ꝯfert renib⁹ ⁊ veſice ⁊ ad mollifica-
tionẽ veſice.¶ Cui⁹ h̃ ẽ ꝑmixtio.Sumãt̃ calami aro-
matici

maticī ⁊ cyperi ⁊ folia lauri ⁊ xylobalsami ⁊ folij idi et
enule ⁊ sauine ⁊ sq̄nāti ⁊ myrti ⁊ cordumeni ⁊ sansuci:
oium añ.ʒ.ij.teranť ɔtritiōe grossa ⁊ ꝓijcianť in vase
⁊ ꝓijcianť sup ea vinū ⁊ aq̄ ⁊ ifundanť sup ea olei sisa-
mini kist.v.⁊ decoquantur lēto igne i vase duplici sex
horis ⁊ moueanť oi hora: deide auferāť ab igne ⁊ di-
mittať donec ifrideť ⁊ coleť oleuz. ¶ Decoctio scda:
cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.roſ.rub.⁊ cassie ⁊ succi myrti hūi-
di ⁊ myrre: oiuz añ.ʒ.ij.teranť grosse ⁊ ꝓijcianť sup ea
aq̄ aut vinū donec humectenť: ⁊ oleū ɔcoctū ⁊ deco-
quať leui igne trib⁹ horis ⁊ ifrigideť ⁊ coleť. ¶ Deco-
ctio tertia: cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.spice ⁊ gariofiloꝝ ⁊ sto-
racis: oiuz añ.ʒ.iij.nucis muscate.ʒ.v.olī balsami.ʒ.vj.
tere medicias grosse ⁊ ꝓijce sup eas aquā. Cū ḡ cale-
fit proijce desup oleū qḋ decoctū est ⁊ oleū balsami ⁊
storacē liq̄dam ⁊ moue donec misceanť ⁊ ferueāt do-
nec consumatur aqua ⁊ remaneat oleum.

¶ Dubitať q̄ nō igrediť spica nardi. Rn̄ dōm q̄ forsan est defectus scriptoris: vult enim dicere. ℞.spice calami sicut appet in tertia descriptione. vel aliter qḋ dr̄ nardinū.i.redolēs odoriferum.

Oleum ɔ̄ storace ɔueniēs iūcturis ad q̄s effū-
diť mā ⁊ calefac̄ lacertos ⁊ apata fri-
gida ⁊ mrīcē fridā ⁊ calefacit renes ⁊ vesicā ex fridita-
te. ¶ ℞.olī sisamini kist.j.storacis sicce.ʒ.iij. ɔcoquať
lēto igne donec sumat oleū ṽtutē storacis ⁊ reponať.

Oleum de camomilla. ¶ ℞.olei sisamini kist
j.fenugre. supioris camomille abluti
⁊ exiccati i vmbra: āboꝝ añ.ʒ.ij.⁊ reponať i vase vitri
⁊ ponať in sole.xl.dieb⁹ ⁊ administra ɔuenienter.

Oleum ɔ̄ mastice ɔueniēs ad ɔ̄bilitatē stōchi
⁊ apata ei⁹ lenit duritiez. ¶ ℞.olei si-
sami kist.ij.masticis.ʒ.vj.teratur mastix ⁊ proijciatur
super oleum in vase duplici.

Oleum de absinthio factū in sole calefaciēs ⁊
cōfortās mēbra frida. ¶ ℞. olei sisa-
mi danich.j.ꝓijce ipsuz in vase vitri ⁊ absinthij.ʒ.ij.et
ponitur in sole.xl.die.⁊ administra.

Oleum de anheto. ¶ ℞. olei sisami.kist.j. se.
anheti exiccati i vmbra.ʒ.j.ꝓijciātur i
vase vitri ⁊ ponať i sole.xx.dieb⁹ ⁊ administretur.

Oleum de lilio qḋ ɔfert ad frig⁹ mrīcis ⁊ p̄fo-
catione mrīcis ⁊ ad colicā ⁊ calefacit
renes ⁊ vesicā. ¶ ℞.cassielignee ⁊ costi ⁊ carpobalsa.
⁊ masticis: oiuz añ.ʒ.j.gariofil.⁊ cinamo.āboꝝ añ.ʒ.ß.
croci.ʒ.j.tere ⁊ ꝓijce i vase vitri cū lib.j.ß.olī sisami.⁊ li-
lijs.xxx.nūero postq̄ ꝓieceris illḋ qḋ ē i eis ɔ̄ citrinita-
te ⁊ radices folioꝝ eoꝝ ⁊ ponať i vmbra i loco tēpe-
rato vsquequo sumat oleū ṽtutē ei⁹ ⁊ administreť.

Oleum ɔ̄ hasce qḋ ɔfert ad difficultatē vrine.
¶ ℞.olī sisami.ʒ.j.aq̄ lib.j.⁊ q̄rtā: zizi-
beris.ʒ.iiij.hasce.ʒ.x.tere medicias grosse ⁊ ꝓijce i va-
se cū aq̄ ⁊ oleo sisamino ⁊ decoquať donec ɔsumať aq̄
⁊ remaneat oleū ⁊ distilleť de eo in foramē virge.

Oleum ɔ̄ hasce aliḋ ad iūcturas ⁊ colorē effi-
cit bonū ⁊ addit i ɔ̄siderio coeundi et
cōmouet sup coitū ⁊ rectificat renes ⁊ vesicam ⁊ dor-
suz cū de eo bibiť q̄ztitas.ʒ.j.oi die cū rob aut cū vino
⁊ administrať ēt in clysterib⁹. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞.
olei sisamini ⁊ lactis vaccini dulcis ⁊ succi hasce hu-
midi: oiuz añ.lib.x.penidioꝝ alboꝝ lib.v.zizibe.lib.ij.
ß. Teranť penidij ⁊ cribelleň ⁊ ꝓijcianť oia i vase fi-
guli ⁊ accendať sub eo ignis leuis donec ɔsumanť aq̄
hasce ⁊ lac ⁊ remaneat oleum solū ⁊ bibatur de eo si-
cut diximus. Est enim iuuatiuum ad debilitatem re-
num ⁊ addit in desiderio coeundi ⁊ spermate.

Oleum hasce aliḋ ɔueniēs ad difficultatē vē-
tris ⁊ dolorē iliorum ⁊ renuz ⁊ vesice.
¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞.aq̄ dulcis sacraiati.xv. zizibe-
ris pōdus.ʒ.iiij.ɔtriti hasce pōdus.ʒ.x.olei sisamini sa-
craiati.j.decoquantur in vase mundo igne leui donec
ɔsumať aqua ⁊ remaneat oleum ⁊ auferať ⁊ dimittať
donec infrigidetur ⁊ coleť ⁊ fiat clystere ex eo poste-
rius ⁊ ante effundendo in foramen virge.

Oleum de serpētib⁹ ɔferēs ad ipetiginē ⁊ mol-
lificationē stōchi. ¶ Sumanť olei si-
samini kist.iij.⁊ ponanť in vase figuli ⁊ ponanť i eo de
serpētib⁹ nigris a.v.vsq̄ ad decē ⁊ stringať caput va-
sis ⁊ decoquať lento igne donec in decoctione dissol-
uatur ⁊ auferatur ab igne ⁊ dimittatur donec infrigi-
detur ⁊ aperiatur caput eius ⁊ caueať a vapore eius:
quare dimittať donec ifrigideť ⁊ respiret ⁊ auferatur
ab eo vapor ⁊ ponať in vase ⁊ administreť in epithi-
mate cū ipsum est necessarium cū pēna inunctum.

Oleum regis Dauid qḋ est iuuatiuū ad paly-
sim ⁊ torturā ⁊ podagrā ⁊ tremorez ⁊
ad dolores iūcturaꝝ ⁊ dorsi ⁊ ad fistulas ⁊ hemorroi-
das ⁊ ad colicā ⁊ elephātiā. ¶ Cui⁹ h̄ est ꝑmixtio. ℞.
bdellij.ʒ.x.ammoniaci ⁊ serapini ⁊ opponaci ⁊ carpo-
balsami ⁊ opij ⁊ polypodij ⁊ ellebori albi ⁊ zarur ⁊ se-
leniati ⁊ cassie ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticata. oiuz
ana.ʒ.vj.gariofiloꝝ ⁊ nucis muscate ⁊ zizibe.⁊ galāge
⁊ cinamomi ⁊ laudani ⁊ castorei: oiuz añ.ʒ.iij.kesile ⁊
semis iusq̄ami albi ⁊ siseleos ⁊ olibani ⁊ nigelle ⁊ semi-
nis eruce ⁊ se.porri ⁊ ameos ⁊ costi: oiuz añ.ʒ.v.cypi:
⁊ granoꝝ harmel ⁊ myrti ⁊ granoꝝ viridiū ⁊ granoꝝ
alkerua ⁊ sansuci: oiuz añ.ʒ.iiij.folioꝝ eupatorij ⁊ vs-
nee: āboꝝ añ.ʒ.v. Teranť medicie iste ɔtritiōe grossa
⁊ ꝓijcianť in vase ⁊ fundanť sup eas lib.vj.succi caul.
⁊ ɔcoquať igne leui donec redeat ad lib.ij.⁊ remouea-
tur ab igne ⁊ coleť ⁊ exp̄mať ita vt nō remaneat in eo
aliq̄d de ṽtutib⁹ haꝝ mediciaꝝ ⁊ reducatur ad vas ⁊
fundanť sup ipz ɔ̄ oleo oliue lib.vj.⁊ butyri vaccini et
de arazaki ⁊ olei de kerua ⁊ olei aldemest ɔcocti cuz
spēb⁹ ⁊ afferť h̄ oleū ɔ̄ Egypto: oium ana.ʒ.x.⁊ farine
amigdalaꝝ amaraꝝ.ʒ.ij.granoꝝ lauri ⁊ pini: amboꝝ
añ.ʒ.vj.olei de lilio ⁊ olei ɔ̄ eruca: āboꝝ añ.ʒ.v.grano-
rū viridiū pōdus.ʒ.x.olei sisamini aut arazaki i q̄ ɔco-
cte sūt ruthe.ʒ.iij.vsnee.ʒ.iij.olei de alkāna.ʒ.v. mellis
anacardi.ʒ.iij.⁊ addanť sup olea i vase ⁊ dissoluať cū
pauco illi⁹ aq̄ de saggenea pōdus.ʒ.x.decoquanť lēto
igne fz facilitatē donec remaneat aque q̄ztitas sacra-
iati.j.⁊ auferať ab igne ⁊ coleť cū mādili spisso ⁊ redu-
cať ad vas ⁊ proijcianť āmoniaci.ʒ.x.⁊ mellis.ʒ.x.⁊ po-
nať sup prunas donec liquefiat ⁊ misceanť cum eo de
storace liq̄da ⁊ napta alba ⁊ olei balsami: oiuz añ.ʒ.x.

⁊ ponat̃ in ampulla ⁊ claudat̃ stricte caput eius. dosis
eiꝰ a quarta. ʒ. j. vsqꝫ ad aur̃. j. cū aq̄ ciceris tepida.

Oleum de costo dat̃ in potu ⁊ ꝯfert ad frigus
lacertoꝝ ⁊ ꝓprie epatis ⁊ stōchi ⁊ ape
rit oppil'ones lacertoꝝ ꝯfortās eos faciēs colorē esse
bonū cōseruans nigredinē capilloꝝ. ℂ ℞. costi ama⸗
ri. ʒ. x. cassie. ʒ. vj. folioꝝ almarmacor sextaria. x. terātur
grosse ⁊ infundātur in vino in nocte: ⁊ ꝓijciant̃ super
eas olei sisamini lib. j. ß. ⁊ decoquatur in vase duplici
donec consumatur vinum ⁊ remaneat oleum.

Oleum d̃ costo aliđ ad dolorē epatꝫ ⁊ stōchi ⁊
dolorē iūcturaꝝ ex friditate ⁊ mollifi⸗
catiōe lateris. ℂ ℞. gariofil'. ʒ. j. calami aromati. ⁊ spi
ce ⁊ folij indi ⁊ storacis ⁊ radicis lilij celestis ⁊ cinami
⁊ vsnee ⁊ costi: oīuꝫ an̄. ʒ. ij. enule ⁊ cassie an̄. ʒ. j. myrre
ʒ. ß. tere medicinas grosse ⁊ infunde in aceto in nocte
⁊ effunde super eas olei ⁊ aque: amborum ana lib. v. ⁊
decoquantur lento igne donec consumatur aqua ⁊ re
maneat oleum ⁊ coletur ⁊ misceatur cum primo.

Oleum ierbuet ⁊ ē medicia inda faciēs ad vē
tositates grossas ⁊ ad dolorez m̄ricis
fridū. ℂ ℞. serapini ⁊ galbani ⁊ cypi ⁊ synapis ⁊ elle⸗
bori: oīum an̄. ʒ. xv. glutis alibat. ʒ. viij. oppoponaci. ʒ.
iiij. cinami ⁊ costi ⁊ arist. lōge ⁊ rotūde: oīuꝫ an̄. ponđ.
ʒ. ij. acori ⁊ āmoniaci ⁊ sir ⁊ ē medicia ida: ⁊ fel ⁊ pire⸗
tri: oīuꝫ an̄. ʒ. ij. ß. zedoarie ⁊ doronigi ⁊ castorei ⁊ ru⸗
the ⁊ basce ⁊ abrotani ⁊ rađ. rigritie. ⁊ ruthe mōtane ⁊
maruas de siren ⁊ caulis ⁊ sansuci ⁊ sisimbrij ⁊ gario⸗
filoꝝ hortulanoꝝ: oīuꝫ an̄. ʒ. ß. myrre ⁊ basce odorife⸗
re ⁊ fetide ⁊ alaniuden: oīum ana. ʒ. quartaꝫ. j. olei oli⸗
ue lib. ix. ⁊ aque lib. xviij. decoquantur lento igne do⸗
nec cōsumatur aqua ⁊ remaneat oleum. dosis eiꝰ a me
dia. ʒ. vsqꝫ ad. ʒ. duas cum aqua anheti.

Oleum sindin qđ noiat̃ abrusemed ꝯferēs ad
tussiꝫ ⁊ vētositates grossas: ⁊ attrahit
hūores grossos ⁊ ꝯfert ad hemorroidas. ℂ Cuiꝰ h̄ est
ꝑmixtio. ℞. sauine ⁊ pipis ⁊ macrop̄. ⁊ keisim ⁊ zizibe.
⁊ cassie ide ⁊ sal' rubei ⁊ cimini: oīuꝫ an̄. ʒ. vj. sauich na
bach kaficiꝰ. j. ⁊ īfundant̃ de granis granoꝝ. kaficiꝰ. j.
in aqua ⁊ coletur super medicinas.

Oleum d̃ kerua qđ ꝯfert ad mollificationeꝫ ⁊
palysiꝫ ⁊ torturaꝫ ⁊ apit oppilationes
epatꝫ ⁊ splenis ⁊ ꝯfert ad colicaꝫ. ℂ Cuiꝰ h̄ ē ꝑmixtio.
℞. ameos ⁊ origani ⁊ calamēti mōtani ⁊ myrre ⁊ mar
macor ⁊ semis apij ⁊ semis feniculi ⁊ anisi ⁊ semis alā⸗
dacocha ⁊ masticis ⁊ assari ⁊ fenugreci: oīuꝫ an̄. ʒ. vij.
⁊ alsel ⁊ albel ⁊ alfel ⁊ acori ⁊ cassie ide ⁊ bdellij: oīum
an̄. ʒ. v. serapini ⁊ āmoniaci ⁊ oppoponaci: oīum an̄. ʒ.
iij. ⁊ radicū apij ⁊ corticū radicū feniculi ⁊ squinanti ⁊
rađ. ligritie ⁊ enule sicce ⁊ basce: oīum an̄. ʒ. x. bezerei⸗
basen ⁊ sinsider: āboꝝ an̄. ʒ. iij. zizibe. ⁊ cinamomi ⁊ ga
riofiloꝝ ⁊ cardamomi ⁊ girbaugue ⁊ cubebe ⁊ macro
pipis ⁊ pipis ⁊ nucis muscate ⁊ macis ⁊ nigelle ⁊ costi
⁊ carui: oīuꝫ an̄. ʒ. iiij. zedoarie ⁊ doronigi: āboꝝ an̄. ʒ.
v. Tere medicias grosse ⁊ funde sup̄ eas d̃ aqua ꝙ sū⸗
mergat eas ⁊ đcoquāt̃ donec dissoluāt̃ ⁊ colet̃: ⁊ fun⸗
dant̃ sup̄ ea olei d̃ kerua recētꝫ lib. vij. ⁊ đcoquant̃ lē⸗
to igne donec ꝯsumat̃ aq̄ ⁊ remāeat oleū: ⁊ admistret̃
cū nec̃e fuerit ponđ. aur̃. ij. aut. iij. cū aq̄ d̃ radicibꝰ.

Oleū d̃ kerua simpl'r. ℂ Decoquat̃ cū aq̄ sola ⁊
minorat̃ a cal'itate sua cū decoq̄tur cū aq̄
sola ⁊ est in loco olei arazaki cū abluit̃ cū aq̄. sola.

Oleum d̃ cucurbita qđ ꝯfert ad oēꝫ cal'itatē ⁊
acuitatē i toto corp̄e si fuerit mēbruꝫ
inūctū cū eo: ⁊ si fuerit i vesica aut renibꝰ inūgat̃ cū eo
⁊ olfaciat ex eo ⁊ inūgat cū eo. Et si fuerit i capite in⸗
iūgat̃ cū eo: fiat caputpurgiū ex eo. Et si fuerit i itesti⸗
nis acuitas chol'ica sumē i potu ex eo est iuuatiuū ad
oīa illa. ℂ Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio. Sumat̃ cucurbita ma⸗
gna integra ⁊ excorticet̃ ⁊ terat̃ ⁊ exprimat̃ ⁊ sumant̃ d̃
aq̄ eius partes. iiij. ⁊ olei sisamini recentis pars. j. đco⸗
quatur lēto igne donec cōsumat̃ aq̄ ⁊ remaneat oleū:
deinde coletur in vase vitreato ⁊ administretur.

Oleum alsehesabrē qđ ꝯfert ad vētositatē in
genibꝰ ⁊ iūcturis ⁊ toto corp̄e. ℂ Su
mat̃ aq̄ alsehesabrē p̄s. j. ⁊ olei sisamini p̄s. j. ⁊ decoq̄⸗
tur donec ꝯsumat̃ aq̄ tota ⁊ remaneat oleū: colet̃ & ⁊
reponatur in vase vitri ⁊ claudatur stricte os eius. do
sis sit ab aur̃. j. vsqꝫ ad. ʒ. ß. sicut diximus ⁊ bibat̃ super
mensuram. ʒ. ij. aque ciceris in qua cū cicere decoctuꝫ
sit aliquid cimini: ⁊ sit cibus super ipsuꝫ zibrabegi: ⁊ si
fiat ex eo inunctio super membra confert.

Oleum auris. ℂ ℞. olei sisamini lib. ij. origa⸗
ni. ʒ. xv. rubee. ʒ. ij. oppopo. ⁊ s̃apini et
myrre ⁊ bdellij ⁊ āmoniaci ⁊ aloes ⁊ olibani: oīuꝫ an̄.
ʒ. ij. tere medicias ⁊ ꝓijce sup̄ eas paꝝ aque ⁊ ꝯfricent̃
cū manu bene ⁊ proijciatur sup̄ eas oleū ⁊ decoquat̃
lēto igne donec īspissetur ⁊ colet̃ ⁊ administretur.

Oleum auris đscriptiōe alia. ℂ ℞. sceb. aꝫ. ij.
q̄ ꝯfricet̃ cū olei lib. j. ⁊ aq̄ sansuci lib.
ß. decoque omnia lento igne in cocleario ferreo ⁊ co⸗
la ipsum ⁊ distilla de eo in aurem.

Oleum alfelfelud ꝯueniēs ad dolorē iūctura⸗
rū ⁊ spasmū ⁊ mollificationē mēbroꝝ.
ℂ ℞. sel ⁊ bel ⁊ fel ⁊ acori ⁊ capsie ⁊ enule ⁊ macropi
peris ⁊ nucis vomice ⁊ radicis lilij ⁊ semis feniculi et
costi ⁊ myrre ⁊ zedoarie ⁊ doronigi: oīum ana. ʒ. v. te⸗
rantur grosse ⁊ proijciātur in ollā ⁊ ꝓijciantur sup̄ ea
olei sisamini ⁊ lactis ⁊ aque: oīum ana emine. ij. deco⸗
quātur in vase duplici donec cōsumant̃ aqua lac ⁊ re
maneat oleum: ⁊ coletur ⁊ administretur.

Descriptio alia q̄ ꝯfert ad dolores vesice
⁊ m̄ricis fridaꝝ ⁊ ad venā scia
ticā ⁊ frigꝰ renū ⁊ mollificatōeꝫ mēbroꝝ ⁊ colicā ⁊ tor
turā ⁊ palysiꝫ ⁊ ad vētositates fridas ĝssas q̄ accidūt i
neruis ⁊ dolorē dorsi ⁊ oēm dolorē q̄ fit ex frigore et
grossitudie ⁊ ē oleū idū. ℂ ℞. sel ⁊ bel ⁊ fel ⁊ acori ⁊ ca
psie ⁊ rađ. lilij celestꝫ ⁊ enule ⁊ macrop̄. ⁊ nucis vomice
⁊ nucis cup̄ssi ⁊ pini ⁊ costi ⁊ se. fenic. ⁊ zedoarie ⁊ bu⸗
zed ⁊ doronigi: oīuꝫ an̄. ʒ. x. terāt̃ oia grosse ⁊ sumāt̃ la
ctꝫ dulcis ⁊ aq̄: āboꝝ an̄. lib. x. ⁊ ol'i sisamini lib. v. đco⸗
quāt̃ i vase duplici dōec ꝯsumat̃ aq̄ ⁊ remāeat oleuꝫ.

Oleum de ouis fit aut mollendo vitellos elixa
tos: aut distillādo in vase vitreo com⸗

posito

posito aut cum distillatione sublimata.

Oleum alkekēgi qd ē ꝯueniēs ad epilīā ⁊ paralysiz ⁊ mollificationē ⁊ friditatez: et spasmū ⁊ dbilitatē stōchi: ⁊ venā sciaticā: ⁊ dolores iūcturaꝝ ⁊ dorsi: ⁊ ꝯfert ad colicā: ⁊ ꝓuocat mēstrua et calefacit matricē ⁊ frāgit lapidē ⁊ sedat dolorē ani ⁊ apit oppilōnes corꝑis. ℭ ℞.mirabol.kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ mirabolanoꝝ ni.⁊ emblicoꝝ: oīuz aā.ʒ.x.radicis apij ⁊ rad.feniculi: āboꝝ aā.ʒ.vij.macropipis ⁊ pipis ⁊ zizibe.oīum aā.ʒ.v.oppopo.iusqami albi ⁊ serapini: oīuz aā.ʒ.v.turbith sextaria.iiij.caulis recētis: ⁊ ruthe recētis ⁊ basce hūidi: oīuz aā.M.j.terant sicca grosse ⁊ icidant olera ⁊ ꝓijciant i vase ⁊ ꝓijciantur suꝑ ea aq̄ lib.xxxiiij.⁊ decoquant donec remaneat medietas ⁊ ꝓijciant suꝑ ea olei de kerua emine.iiij.⁊ dcoquant donec ꝯsumat aq̄ ⁊ remaneat oleū. ℭ Quidaz vō addūt in eo radicū lilij sextaria.ij.⁊ capsie.ʒ.iiij.et anisi ⁊ edebes ⁊ afid ⁊ cordumeni: oīum ana.ʒ.ij.

Oleum d croco qd lenit neruos ⁊ aufert spasmū: ⁊ ꝯfert ad duritiē mrīcis ⁊ colorē efficit bonū. ℭ ℞.croci.ʒ.vj.calami aromati.ʒ.v.myrre.ʒ.ſ.cordumeni.ʒ.vj.ifundant medicie ꝑ se ⁊ myrra ꝑ se i aceto ꝑter cordumeni: ⁊ dimittāt dieb⁹.v.⁊ i sexto die ifundāt cordumeni i aceto ⁊ dimittat die vno ⁊ ifundāt suꝑ ea i die septio olei sextaria.v.⁊ dcoquat lēto igne donec ꝯsumat aqua ⁊ remaneat oleum.

Oleum de vsnee. ℭ ℞.vsnee sextaria.v.costi ʒ.x.cassie ⁊ calami aroma. āboꝝ aā.ʒ.iij.marmacor.ʒ.ij.storacis.ʒ.v.olei myrti lib.j.ſ.terant medicine ⁊ infundant in aceto ⁊ dimittant trib⁹ dieb⁹ cōtinuis ⁊ coquant cum oleo donec cōsumat acetū ⁊ remaneat oleum ⁊ coletur et recondatur.

Oleum d euforbio nrm ꝯferēs ad dolores frigidos ⁊ ꝓprie i neruis ⁊ ad venā sciaticā: ⁊ dolorē dorsi ⁊ pedū. ℭ Cui⁹ h ē ꝑmixtio. ℞.costi amari pōd.ʒ.x.castorei pōd.ʒ.v.⁊ calamēti sicci pōdus.ʒ.xij.⁊ piretri pōd.ʒ.vij.⁊ ꝯdisi pōdus.ʒ.iiij.⁊ staphisagrie pōdus.ʒ.iij.terant oīa ⁊ decoquant in vase cū.xl.ʒ.vini odoriferi postq̄ ifusa sunt i eo die ⁊ nocte vsquequo ꝑueniat ad id qd ē min⁹ tertia: deide ifridēt ⁊ ꝯfricēt vehemēter ⁊ colet ⁊ fundat suꝑ ipm q̄ztū est medietas pōderis eius olei sisamini aut olei sambaci: aut olei alkeiri ⁊ decoquat vsquequo ꝯsumat vinuz ⁊ remaneat oleū: deinde sumant ad oīa.x.pondera olei euforbij albi recētis.ʒ.ij.⁊ terat sicut puluis ⁊ misceat cū oleo ⁊ ponat suꝑ ignē donec bulliat ⁊ recōdat.

Oleum qd romane di demanū ⁊ ei⁹ expositio est medicia.x.spērū cōferēs ad frigus neruoꝝ ⁊ stōchi: ꝯfortās mēbra repellēs suꝑfluitates lenificās mēbra neruosa. ℭ ℞.storacis.ʒ.iiij.⁊ masticis pōdus.ʒ.xij.⁊ folij indi ⁊ spice: amboꝝ aā.ʒ.iiij.⁊ euforbij.ʒ.iij.cinamomi.ʒ.vj.cere albe.ʒ.xij.olei de been ʒ.xlviij.olei balsami.ʒ.xij. piperis.ʒ.j.terantur sicca et soluantur que sunt preter illa ⁊ reponatur.

Oleum de florib⁹ papaueris ruffi calefaciens stōchū fridū: ⁊ resoluit cōmotionē et apationē quando cōmiscet cū adipe anseris aut galline. ℭ Sumant olei boni lib.j.⁊ ros.papaueris ruffi ʒ.ij.ponatur illud in vase ⁊ ponat in sole.x.dieb⁹ ⁊ reponat: verūtamē non hz illud oleum odorem.

Olea pura de lilio ⁊ cydonijs ⁊ malis ⁊ synapi ⁊ cucumere asinino fiunt ita vt sint olei sisamini pars.j.⁊ aque partes.iij.⁊ stet in sole quadraginta diebus ⁊ reponatur.

ℭ Synonyma sūt ista. Kist lib.j.ſ.Daurach lib.iiij.ſ.vl' lib.j. Hasce i.tribulus. Sacraiati qdā dicūt.ʒ.iiij.ſ.⁊ qdā min⁹ ⁊ qdā plus. Zarur qdā dicūt eē zedoariā. Feleniati nō iuenio. Kesile sūt fustes nigredini attinētes siles radicib⁹ rubee tinctorum. Oleū arazaki.i.sambacinū. Aldemest.i.lauri. Napta creditur ꝙ sit oleū dictū petroleū al's petrosuz: sed nos nō vidimus illud oleū. Seraꝑ.capl'm facit de eo. Marmacor.i.melissa. Maru.i.marubiū. Ardesiren nō iuenio. Sel ⁊ bel ⁊ fel sunt medicie iudee: vt Seraꝑ.dicit. Alia sūt multa vocabula quoꝝ expositionem non potui inuenire.

ℭ Tractatus Undecimus de vnguētis ⁊ emplastris.

Vnguentum de cerusa qd ꝯfert ad adustionē ignis ⁊ excoriationem. ℭ ℞.lythargirij.ʒ.j.ceruse.ʒ.v. cere albe.ʒ. vij. olei ros.ʒ.ij.liquefiāt cera ⁊ oleū ⁊ ꝓijciantur super ea cerusa ⁊ lythargiriū in mortario ⁊ misceantur simul anteq̄ infrigidet ⁊ misceat cū eo albugo oui vni⁹ ⁊ admistret.

Vnguētū aliud. ℭ ℞.ceruse.ʒ.iiij.lythargyrij ʒ.ij.scorie argēti aur.j.dragagāti.ʒ.j.terant ⁊ cribellent cū orali ⁊ sumat cere albe.ʒ.j.q̄ liquefiant cum.ʒ.iij.olei ros.⁊ proijciantur super ea medicine in mortario ⁊ conterantur.

ℭ Necessitas vnguētoꝝ est supra dicta. Empl'z āt ⁊ vnguētū differūt: qr vnguētū ē magis teneꝝ siue liqdū siue liquabile: sed empl'z est solidū: lz vtrūq̄ cū cera ⁊ oleo cōponat. Et emplastra vocam⁹ ea que sine cera ⁊ oleo fiūt: qñq̄ aūt vnguēta cū cera ⁊ oleo fiūt.

Unguētū basilicon magnū ꝯferēs ad vlcera ⁊ ꝯuenit locis neruosis ⁊ vulnerib⁹ i qb⁹ nō ē calitas. ℭ ℞.cere lib.j.picis.ʒ.viij. myrre ⁊ resine: oīuz aā.ʒ.iiij.glutis alibat.ʒ.iiij.olei lib.vj.
ℭ Unguentum basilicon.i.regale.

Unguentum basilicon minus. ℭ ℞.resine ⁊ picis ⁊ cere eq̄les ꝑtes ⁊ administrentur cum oleo oliue.

Unguētum de cerusa cū aceto. ℭ Sume lythargirij q̄ztū vis ⁊ cribella ⁊ ꝓijce in cimili ⁊ proijce super ipsum acetū ⁊ oleū ⁊ cōmisce bene cum manu ⁊ vtere.

Unguētū d flore eris ad vlcera antiq. Floris eris.ʒ.ij.cere ⁊ resine amborū aā.ʒ.v.terat flos eris ⁊ liquefiant reliq̄ medicine cum oleo mēsura que est necessaria ⁊ proijciat desuꝑ flos eris ⁊ cōmoueat donec equet ⁊ administretur.

Unguētū d calcadis qd noīauit Gal. mutkin ꝯferēs ad apata pestilētie et ꝯsolidat vulnera q̄ difficile ꝯsolidant ⁊ sanguiea: ⁊ cōfert ad difficultatē vrine ⁊ difficultatē egestiōis ⁊ oīa apata. ℭ ℞.adipis zirbi antiq lib.iij.olei oliue antiq lib.iij.calcadis.ʒ.iiij.liquefiat adeps ⁊ terat calcadis ⁊ misceat cum trib⁹ lib.olei ⁊ terant lib.iij.lythargirij ⁊ misceatur cum eis ⁊ cum adipe in mortario: deide ponatur in frixorio mūdo ⁊ permisce ea cuz spatula q̄ sit abscisa ex palma donec equetur ⁊ administretur.

Unguētū nigruꝫ. ℞. lythargirij. ʒ. j. aceti forꝛ. ʒ. iij. olei oliue. ʒ. ij. ꝺcoquant oia cū studio ne adurāt ⁊ cōmoueat donec coaguleẜ.

Unguētū diachilō ꝯferēs ad nodos ⁊ scrophulas ⁊ apāta dura. ¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. Fenugreci ⁊ se. lini ⁊ altee albe: oīuꝫ añ. keliati. j. infundat vnūq̄dq; eoꝝ per se die ⁊ nocte: deide sumant de mucilagine vniuscuiusq; eoꝝ lib. j. ⁊ quarta ⁊ lythargirij lib. j. s. olei lib. ij. bulliāt mucilagies ebullitione vna: deinde auferatur ab igne: postea bulliat oleum cum lythargirio trito donec coaguletur ⁊ alteratur coloꝛ eius: deinde proijciantur super ipsum mucilagines vna post aliam ⁊ coaguletur igne leui.

¶ Diachilon. i. de mucilaginib⁹. Keliati est nomen ponderis: ⁊ nō inuenio: sed in h̄ nō est vis qꝛ hic ponunt pōdera mucilaginū.

Unguētū rubeū. ¶ ℞. lythargirij eminā. j. contriti cribellati olei oliue lib. ij. aceti lib. x. ꝯcutiat donec coaguleẜ ⁊ ponatur sup̄ ipꝫ postq̄ coagulatur lib. j. de venis tinctoꝛum.

Unguētū apostoloꝝ ⁊ ē apostolicon ⁊ nominat vnguētū veneris: ⁊ est vnguētū rectificās cū facilitate fistulas difficiles ⁊ scrophulas ꝑuas: nec ē aliq̄d sil'e ei ⁊ mundificat vulnera ex carne moꝛtua ⁊ pus ⁊ cōsolidat. Et dr̄ q̄ ē medicia xij. apostoloꝝ. ¶ Cui⁹ h̄ ē ꝑmixtio. ℞. terbētine cere albe ⁊ resine: oīuꝫ añ. ʒ. xiiij. oppoponaci ⁊ floꝛis eris: amboꝝ añ. ʒ. ij. āmoniaci pond. ʒ. xiiij. arist. lōge ⁊ thuris masculi: amboꝝ ana. ʒ. vj. myrre ⁊ galbani: āboꝛuꝫ ana. ʒ. iiij. bdellij pōdus. ʒ. vj. lythargirij pōdus. ʒ. xiij. infundat bdellium in aceto vini ⁊ decoquat in estate cū duabus lib. olei in hyeme cum lib. iij.

Unguētū de vzifur ꝯferēs ad scrophulas ⁊ cācrū ⁊ apāta testiculoꝝ. ¶ ℞. lythargirij ⁊ galbani: amboꝝ añ. ʒ. v. olibani ⁊ āmoniaci: amboꝝ añ. pondus. ʒ. x. glutinis alimbat. ʒ. vj. cere sextaria. x. vzifur. ʒ. viij. ⁊ olei quantum sufficit.

¶ Unguentum de vzifur. i. zinabꝛium.

Unguētuꝫ karmeꝫ ⁊ alkarmū ꝯferens ad doloꝛē ani ⁊ ignē ꝑsicuꝫ. ¶ ℞. pulpe colloquintide ⁊ ꝯdisi ⁊ vsnē ⁊ sulphuris: omniū añ. ʒ. iij. lythargirij ⁊ sief memithe: āboꝝ añ. ʒ. vj. harmel ⁊ marmacoꝛ ⁊ ē vmis alkarmeꝫ: oīuꝫ añ. ʒ. xij. sābaci. ʒ. ij. picis. ʒ. x. liq̄fiat almarmacoꝛ cū olō ⁊ admistreẜ.

¶ Alkarmum. i. graue. alia non inuenio.

Unguētum cauterij. ¶ ℞. colcotar assati pondus. ʒ. x. calcis non extincte ⁊ stoꝛacis liquide: omnium ana. ʒ. ij.

Unguētū gererati. ¶ ℞. celidonie ⁊ venaꝝ citrinaꝝ ⁊ galbani ⁊ āmoniaci et sarcocolle ⁊ gūmi ⁊ sanguis dꝛacōis: oīuꝫ añ. ꝑtē. j. lythargirij q̄ꝫtū ē pōdus mediciaꝝ oīuꝫ: ⁊ olei sisamini ⁊ olei oliue q̄ꝫtū ē pōdus medicinaꝝ oīuꝫ liq̄fiat cera cū oleo in vase testeo nouo: ⁊ puluerizent ꝺsup̄ medicine trite ⁊ cribellate: ⁊ misceatur ⁊ administretur.

¶ Capitulum de emplastris.

Emplastrū Andromachi q̄d ꝯfert spleneticis hydropicis ⁊ q̄ patiẜ tēsiōeꝫ lateꝝ: ⁊ ad doloꝛē iuncturaꝝ: ⁊ ad venā sciaticam: ⁊ egritudines chꝛonicas antiq̄s. ¶ Cui⁹ ꝑmixtio h̄ ē. ℞. cere picis: oīuꝫ añ. lib. j. gūmi pini lib. j. olei cyathi al'r cyathos. viij. arsenici rub. vel aurei: alumis iameni calcis quā aq̄ nō īuenit: oīuꝫ añ. ʒ. ij. ꝑpara ipꝫ s̄ꝫ q̄ narraẜ.

Emplastrū mirabile relatuꝫ ad Andromachū q̄d ꝯuenit vbi vult aliq̄s vt sumat ex eo aliq̄d: frāgit eni ipꝫ ⁊ ex̄hit ossa coꝛrupta ⁊ furūculos ⁊ spinas: ⁊ ꝯfert ad venā sciaticaꝫ ⁊ sputū saniei: ⁊ duritiē visceꝝ: ⁊ toꝛsionē mēbꝛi sup̄ mēbꝛū ⁊ sigillationē vulneꝝ. ¶ ℞. granoꝝ q̄ īueniunt in fructu plāte q̄ dr̄ aumeli ⁊ baurach rubei ⁊ salis āmoniaci ⁊ aristol'. cretice: ⁊ rad. cucumeris asinini ⁊ gūme albotin: oīuꝫ añ. pōdus aur. xx. pipis ⁊ macropiperis ⁊ āmoniaci ⁊ amomi ⁊ xylobalsami: oīuꝫ añ. aur. x. tuderis masculi: ⁊ myrre ⁊ reusine sicce: ⁊ aldabac frigida: oīuꝫ añ. aur. x. ⁊ lactis arboꝛis moꝛi aur. x. cere aur. xxx. ⁊ adipis capꝛe aur. xv. ⁊ fecis olei de lilio q̄ꝫtuꝫ sufficit ad ꝯficiēdū medicinam. Terant medicine sicce ⁊ cribellent ⁊ fricent ēt ⁊ inungat q̄ fricat eas manus suas cū fece olei de lilio: ita vt cū ꝑmixta fuerint oia bñ reponat ⁊ seruetur: ⁊ cū necesse fuerit vti eo ad auferendam laxitudinem: tūc sumant de eo. ʒ. iij. adipis anatꝭ ʒ. iij. ⁊ olei de alcāna. ʒ. iij. ⁊ misceat ⁊ administreẜ.

Emplastrū ad doloꝛē iūcturaꝝ ⁊ podagre ⁊ ē medicamē expꝰtū vtile. ¶ ℞. semis iusq̄ami ni. kist. j. agarici ⁊ fenugre. añ. kist. j. baurach. ʒ. j. cere libꝛā. j. reusini ꝺcocte lib. j. olei antiq̄ lib. j. medulle ossiū cerui. ʒ. iiij. rad. lilij. ʒ. iiij. Terāt medicīe sicce ⁊ cribellent ⁊ liq̄fiāt ea q̄ liq̄fiūt ⁊ dimittant donec īfrigident ⁊ proijciant sup̄ medicinas siccas ⁊ cōmisceant ⁊ reponant ⁊ administrentur.

Emplastrū filagrius ad doloꝛē stōchi et epatis: ⁊ doloꝛes mr̄icum et apāta cū liniẜ exteri⁹ ⁊ admistraẜ mulierib⁹ ī lana liniendo cū eo mr̄icē. ¶ ℞. croci. ʒ. ij. ⁊ ī ꝺscriptiōe alia. ʒ. xij. bdellij ⁊ masticis ⁊ āmoniaci ⁊ aloes ⁊ stoꝛacis humide: oīum añ. ʒ. viij. cere sextaria. iij. adipis anseris. ʒ. xij. hyssopi sicce aut hūide. ʒ. xxx. olī. nardi. q̄ꝫtū suffic̄.

Unguētū q̄d ꝯfert ad vehemētiā ꝺbilitatis epatis ⁊ stōchi ⁊ lenit duritiē ⁊ retinet ascellationē epithimatū. ¶ ℞. toꝛtellaꝝ ꝺ scemi pōdus. ʒ. iiij. alkeia ⁊ absinthij ⁊ olibani: oīuꝫ añ. pōd. ʒ. ij. et myrre ⁊ aloes ⁊ aderiati ⁊ xyloaloes ⁊ achacie: oīuꝫ ana pondus. ʒ. j. ⁊ laudani pōdus. ʒ. ij. ⁊ cydonioꝝ excoꝛticatoꝝ decoctoꝝ mūdatoꝝ a granis suis pōdus. ʒ. vj. ⁊ dactyloꝝ alcabs dactylos. l. numero: et cere ⁊ olei nardini ⁊ olei roſ. quātitatem cum qua fiat vnguentum. Infunde dactylos ⁊ toꝛtellas in vino et accipe cydonia ⁊ mūda ea ex coꝛtice ⁊ granis suis: deinde coque ea in vino donec mollia sunt ⁊ cum decocta sunt tere bñ ⁊ permisce ipsa cū dactylis ⁊ toꝛtellis deide ꝯtere ea cū toꝛtellis donec misceant ⁊ liquefac ceraꝫ cū oleo ⁊ tere reliquas medicinas ⁊ cribella eas ⁊ pulueriza eas sup̄ cerā liquefactā cū oleo: deide aggrega eas simul in moꝛtario ⁊ ꝑmisce eas in eo donec permisceant bene: deinde line ex eo super lanaꝫ. i. pānum ⁊ pone ipsum super epar ⁊ stomachum.

Unguētū factū cū pulpa collōqntide qḋ cōfert ad illḋ qḋ dcm̄ ē. ¶ Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. pulpe collōqntide pōdus.ʒ.xij. turbith et scamonee ⁊ euforbij: oiuz añ.ʒ.viij. semis anbeti ⁊ salis ⁊ myrre ⁊ aloes ⁊ fellis vaccini ⁊ salis indi ⁊ nigelle ⁊ staphisagrie mōtane ⁊ pipis ⁊ zinzibe. ⁊ mirabol'. citrinoꝝ ⁊ mezerion ⁊ bellIricoꝛum: oiuz añ. pōdus.ʒ.xij. ⁊ amigdalarū āmoniaci ⁊ oppoponaci ⁊ serapini: oiuz añ.ʒ.vij. baurach ⁊ sulphuris citrini: amboꝝ añ.ʒ.xv. fenugreci ⁊ camomille ⁊ semis lini: oium añ. pondus.ʒ.x. stoꝛacis ⁊ cere: amboꝝ añ. sextaria.x. liquefac ea que liquefiūt de istis medicinis cū butyro vaccino ⁊ infunde ex eis que īfundunt in vino ⁊ tere que ex eis sicca sunt ⁊ cribella ea: deīde tere īfusa ⁊ ꝑmisce ea simul donec fiat vnguentum: deinde line ex eo stomachū ⁊ epar: ip̄m eni facit descēdere aquā citrinam: ⁊ q̄ indiget ascellatione ⁊ nō potest bibere medicinam liniat ipsum super stomachum quoniam soluet eum.

Emplastrū factum cū coꝛdumeni qḋ cōfert ad doloꝛes antiquos q̄ sūt in epate ⁊ stōcho ⁊ splene ⁊ duritiē accidētē i eis ⁊ frigus. ¶ ℞. coꝛdumeni ⁊ spice ⁊ āmoniaci ⁊ pipis et macropipe. ⁊ costi ⁊ cassie mūdate ⁊ thuris ⁊ piretri ⁊ amigdalaꝝ ⁊ āmoniaci ⁊ alkeia ⁊ myrre ⁊ stoꝛacis et carpobal'. ⁊ arist. lōge ⁊ ro. ⁊ cypi ⁊ melliloti ⁊ laudani ⁊ gariofiloꝝ: oiuz añ. pōdus.ʒ.iiij. croci pōdus.ʒ.ij. et ireos ⁊ oppobalsami ⁊ adipis vacce aut anatis: oium añ. pōd.ʒ.v. ⁊ gūmi amigdale amare pōdus.ʒ.v. liquefac cerā cū oleo nardino ⁊ fac ip̄m sicut narraui tibi.

¶ Tractatus.xij. de iuuamento baruz medicinaꝝ appropꝛiato vnicuiq꜡ membꝛo.

Ad frigus capitis cōferūt scelithe ⁊ anacardinum ⁊ diaciminuz caputpurgio facto. Grauitati capiṫ ꝯfert īfusio ḋ hiera ⁊ pill'e alboꝛomaki q̄ mūdificāt caput.

Ad doloꝛē capitis fridū antiquū. Sotira scelithe ſm q̄ dicitur hiera eufratis. hierapigra. hiera archigenis. theodoꝛicō. hiera catagini. trocisci stelle epithimati super frontez.

Et ad cephaleam iterum oleum nardinum.

Ad emigraneaz Trocisci stelle liniti super frontē. oleū nardinum. suffuf infusionis hiere. confectio hermetis facto caputpurgio.

Ad vertiginem. Sotira pura. confectio hermetis. anacardinum. hiera Archigenis. theodoꝛicon. electuarium de ambꝛa magnum.

Ad obliuionem ⁊ recoꝛdationem ⁊ mentem anacardinum. electuarium de anacardinis. scelithe ſm q̄ dicitur facto caputpurgio ex eo. suffuf Aristotelis. electuarium de ambꝛa sirimos. hierapigra.

Ad alguesgues ⁊ maniā. Tyriaca ⁊ metridatū. tyriaca Esdre. scelithe ſ꜡ q̄ dī. tyriaca iarbe ramaguē. hiera catagini. medicia ḋ musco. ⁊ ꝓꝓie ꝺscriptio facta ad meliā ⁊ colicā. Anacardinū q̄ñ equaṫ ī sua receptōe. Cōfectio de hyacito nostra que ꝯfoꝛtāt sensus. sunt tyriaca. metridatum. pillule stomatiche Alchindi.

Ad epilepsiaz. Metridatuz. tyriaca Esdre. tyriaca diatesseron. sotira. scelithe. tyriaca nostra. ꝯfectio Cesaris. alkeskinengi ꝓꝓie ad pueros. theodoꝛicon. hieragarios. hiera nostra. medicina de musco dulcis et amara. hierapigra. acetum squille ⁊ oxymel eius.

Ad apoplexiam. Tyriaca metridatum. tyriaca Esdre oleum alkekengi.

Ad paralysim ⁊ mollificationē in mēbꝛis. Tyriaca metridatū. tyriaca Esdre. tyriaca diatesserō. medicia ḋ musco dulcis ⁊ amara. anacardinū diamarte. bedemeregi. hiera nostra. electuariuz de vua. pillule vtilitatis. oleuz arased. hiera Gal'. episcopalis. pillule ḋ eufoꝛbio. cōfectio ascimeri. caputpurgiū albab. hierapigra clysterizata.

Ad toꝛturam. Scelithe. medicina de musco dulcis et amara. anacardinum. electuarium de vua. pillule ꝑficui. pillule de dende. sal.

Ad tremoꝛem. Tyriaca metridatum. tyriaca Esdre. sotira. electuarium nostrum. hiera catagini.

Ad spasmum. Sotira oleum alkekengi. oleum de croco. hiera Gal'. hiera catagini.

Ad doloꝛez oculi. Satira. hierapigra. medicina keted regis.

Ad cecitatem ⁊ aquam que fit in oculo. hiera Archigenis in pꝛincipio.

Ad doloꝛem auris. Troci. stelle. oleum nardinum.

Ad frigidum. Acetum squilliticum ⁊ oxymel eius ad illam in qua non est vlcus.

Ad doloꝛem dentium. Sotira. sagzenea. ꝯfectio de scoria. trocisci stelle.

In coꝛroso. Confectio Philosophoꝛum. oxymel squilliticum. acetum eius restringit sanguinem ⁊ detumescere facit carnem gingiuarum.

Rectificatio nodationis ligue ⁊ mollificatōis ei⁹. Scelithe est electū in h. ꝯfectio Phoꝝ hierapigra.

Ad apostemata coꝛdis ⁊ doloꝛes eius. Cōfectio de musco. medicina keted regis. medicina Gal'. que cōfert ad egritudines cāne. Ea que confoꝛtāt coꝛ sunt tyriaca metridatum. tyriaca Esdre. tyriaca diatesserō. nadrech Darij. resus Darij. ꝯfectio Alkindi. tyriaca nostra. confectio de hyacinto nostra. cōfectio Gal'. electuarium de ambꝛa. electuarium aliud.

Ad pulsum coꝛdis. Tyriaca metridatū scelithe. tyriaca nr̄a. ꝯfectio Cesaris. miua. syrup⁹ ḋ malis cal's. cōfectio de musco. medicia ḋ musco dulcis ⁊ amara.

Ad syncopim. Medicina de musco. metridatum. kelkelengi.

Ea que mundificant cānam pulmonis ⁊ pectus. Medicina Galeni. ⁊ pillule que sunt in decem tractatib⁹ ⁊ medicine loboc ⁊ oleis. trocisci de stomachis sunt mirabiles. syrupus de hyssopo.

Ad raucedinem vocis ⁊ abscisionē eius. Loboc ḋ melone. acetum squilliticum ⁊ oxymel eius. pillule que sunt in decem tractatibus.

Ad abscisionem vocis. Tyriaca metridatum.

Ad difficultatē anhelitus. Cōfectio Cesaris. medicie ḋ musco. pill'e dicte i.x. tractatib⁹. medicia diamarte ḋ

curcuma.7 diasulphur filoniũ.medicie keted regis.
Ad asma 7 anhelitum preparationis. Loboc de squilla 7 eius oxymel.
Ad difficultatẽ 7 cõstrictionez. Trocisci de papauere.
Ad dolores pulmõis 7 pectoris 7 hypocũdrioꝝ. Sotira kokiũ.tyriaca mardurucos.tyriaca Esdre ꝯfecta.
Ad tussim antiquam. Tyriaca 7 metridatum 7 scelithe ꝭm ꝙ dicitur.7 diasulphur.oleum asindin.7 loch de papauere.trociscus de papauere.
Ad sputũ sanguinis 7 fluxum eius 7 ipsius vomitum et saniei. Trocisci Gal.proprie conferentes saniei.trocisci arostomachi mirabiles.loch de papauere.
Ad vomitum sanguinis 7 sputũ eius. Medicina albeirõn loch de melone.loch de spodio.
Ad frigus epatis. Oleũ de anbeto.alcãzi sebereriaran. oleũ de basce.pillule que sunt in decẽ tractatibus.
Ad dolorem epatis. Cõfectio de se.medicina de gẽtiana.vnguẽtũ de cordumeni.trocisci de eupatorio.aq̃ de radicibus.trocisci de decẽ tractatibus.ꝯfectio de musco.cõfectio de calamẽto athanasia.ꝯfectio hermetis cũ aqua algeleniabi.diacurcuma.diacosto.filoniũ.kelkelegi.suffuf de acoro facto trocisco.pillule de eupatorio.theodoricon.sal.acetum.squille.
Debilitas epatis 7 que confortant ipsuz. Dialacca 7 pillule stomatiche.alkindi.7 vnguẽtuz cũ pulpa colloquintida.sal.emplastrum 7 medicina alindrion. diacurcuma.medicina quã Alkindus 7 alij dixerũt esse Gal.alcanzi.confectio de scoria. electuarium Gal. oleum de cinamomo.suffuf bubede.
Ad extenuationẽ epatꝭ. Resus darij ẽ ꝯfortatiuũ valde.tyriaca nr̃a.ꝯfectio alkidi.ꝯfectio ꝺ musco.sagzenea.singularia fecimꝰ oĩa q̃ ꝯferũt ad dolorẽ eius.
Ad apostema epatꝭ. Medicina kiume medici.trocisci ꝺ berberis.trocisci de reubarbaro.trocisci alzedarsiõ.
Ad duritiez epatis 7 splenis. Trocisci de eupatorio.trocisci de reubarbaro.electuarium de aniuden.
Ad dolorem epatis 7 splenis. Tyriaca Esdre.metridatum.diacurcuma.dialacca.
Ad hydropisim 7 initium eius. Tyriaca metridatũ.confectio Hermetis.medicina kisie.hiera Archigenis.
Ad malitiam complexionis. Oleuz de euforbio. suffuf alkekengi.bactissucha.diasulphur.
Ad inceptionem malitie cõplexionis. Homorusia.dialacca.curcuma.dialacca.trocisci de berberis.medicia kiume.aqua de radicibus.pillule alkekengi. Et ad fortem iteruz alcanzi.seberearen fanios 7 rectificat sanguinem.electuarium aliud.
Ad debilitatem stomachi. Medicina kiume.
Vnguẽtũ ad debilitatẽ epatis 7 stomachi. Electuariũ de xyloaloes.7 sagzenea.sal factus.suffuf donũ dei.
Et ad debilitatẽ 7 corruptionẽ suã. Electuariũ alcãzi. electuarium kameiati rectificat corruptionem eius.
Ad corruptionẽ 7 mollificationẽ eius. Oleũ afusine.cõfectio Hermetis.diacurcuma.oleũ aliud.aqua de radicibꝰ.tyriaca.metridatuz.alkarme.tyriaca nr̃a.electuariuz de ambra.trocisci stelle expellunt ab eo superfluitates. pillule alkekengi. hierapigra.diaciminũ.ꝯfectio alkindi.ĩfusio pigre mundificat eũ.suffuf aburmaki.acetũ sqlle 7 oxymel eiꝰ.miua.syrupus de malis calꝭ.7 syrupꝰ de piris.7 citrũ ꝯditũ.7 cydonia ꝯdita. Et de eis q̃ mũdificãt ipz sũt electuariuz Gal. pillule stomatiche simul.trifera de scoria 7 alia.
Et ad mollificationẽ eius. Trifera maior.trifera ꝺ scoria.suffuf bobede.oleum de serpentibus.
Ad caliditatem stomachi confert syrupus de agresta.
Ad frigus stõchi. Electuariũ de xyloaloes tẽperatuz. oleũ menuz.oleũ de costo.oleuz de papauere ruffo. electuariũ ꝺ aniuden.eliuz alfangiꝰ.fendelicõ. alcãzi.seberearen.trifera de scoria.electuariũ talisafar.
Ad infusionem stomachi. Hierapigra. pillule ide.hierapigra.trifera suffuf bobede.
Ad dolorẽ stomachi. Cõfectio de semibus dactylicon. medicina de gẽtiana.aqua de radicibus.hiera Andromachi.electuariũ diapipeon.seberearen. vnguẽtũ de cordumeni.pillule inde.oleũ ros.oleũ ꝺ costo. electuariũ Gal.confectio Hermetis.pillule bone.
Ad dolorem vẽtris. Emplastrũ filagrius.aradon. diacurcuma filonium.confectio de calamento.
Ad ventositatem stomachi. Sotira.nedrech Darij.alkamiu.trifera magna.oleum nardinum.
Ad apostema stomachi conferunt trocisci de berberis 7 eupatorio.
Ad duritiem stomachi. Oleum de mastice.
Ad appetitũ. Electuaria 7 alkekẽgi ꝯfortãt appetitũ.
Ad appetitũ caninũ. De curatione eiꝰ est diaciminum.
Ad digestionẽ. Tyriaca metridatum.confectio pboꝝ. confectio Cesaris.alcanzi.diacydonitẽ proprie muscatum.trifera magna.confectio de musco.sazgenca. diaciminum.electuarium de ambra.suffuf.aristo.electuariũ de granis viridibꝰ.ꝯfectio de hyacinto nostra.electuariũ aliud.citrũ cõdituz.electuariũ ad singultũ.cõfectio Cesaris est bona in eo valde.miua.syrupus de mẽtha.trocisci de mezereon ad vomitum 7 nauseã.trocisci arostomachis.cõfectio de sale ido ꝓprie ad flegmaticũ 7 melı̃cũ.syrupꝰ de fructibus et ꝓprie ad cholı̃cũ.trocisci miue.syrupꝰ ꝺ mẽtha.syrupus ꝺ malis syrupꝰ ꝺ prunis 7 ꝯfert ad syncopim.
Ad sitim. Syrupus de agresta.cãphora.trocisci ꝺ spodio. Et si fuerit cũ resolõne nature ad eructuationẽ acidam.diaciminum.trocisci stelle.diapipereon.
Ad splenẽ. Sotira.homorusia.kelkelẽgi.ꝯfectio de seminibus.anacardinum.alcanzi.diamarte:7 apit oppilationẽ eiꝰ.bedemeregi. diacurcuma. diasulphur. oleum abusume.confectio de hyacinto nostra.theodoricon.hiera nostra.sal.vnguentuz cordumeni.suffuf de trociscis de decem tractatibus.
Ad frigus intestinoꝝ. Pillule que mũdificãt intestina. pillule stomatiche.alkindi.pillule aburmaki.
Ad colicam 7 siccitatẽ nãe. Araston.kelkelẽgi.oleũ de nasturtio.oleũ de kerua.fermos.seberearen. dactylicon. Et ad dolorẽ eiꝰ filoniũ episcopale. diacydonitẽ solutiuũ.electuariũ indũ.electuariũ Cesaris.
Ea que leniunt naturam sunt hierapigra.cõfectio ida. syrupus de prunis.parum de bdellio. pillule de ca

pſia.

pſia.trociſci.⁊ confectio de allijs.
Solutiua groſſa. Pill'e ſtõtiche alkidi.pill'e alie ad melãcholiã.pill'e đ capſia.hiera Hal'.pill'e de euforbio attrahũt ex lõgiquo et ex neruis.hiera filagrius.electuariũ Ceſaris.ſeherearẽ. pill'e filij Albarith.
Ad retẽtionẽ ſol'onis vẽtris.Tyriaca.metridatuz.diacydonitẽ muſcatũ.vnguẽtũ alkindi.ſyrupꝰ đ agreſta ad colicos.ſuffuf ꝯueniẽs cholericis.camebatu đſcriptio ex felãgios.ſuffuf Ariſtotelis.miua.ſyrupꝰ đ malis.ſyrupꝰ de mẽtha.ſyrupꝰ de piris.cydonia cõdita. trociſci de balauſtijs.trociſci de ſpodio.trociſci đ ſemibꝰ.trociſci đ diaſacramẽton ad difficultatẽ vrĩe.
Ad ſolutionem ventris cum ſanguine ⁊ ſanie. Trociſci diaſacramenton.trociſci de lacca.
Ad vlcera inteſtinoꝝ ⁊ raſurã.Tyriaca.metridatuz.tyriaca Eſdre.confectio Hermetis.trociſci noſtri.trociſci alij.athanaſia.medicina keted regis.trociſci de balauſtijs.trociſci diaſacramẽton.trociſci đ ſemibꝰ.
Ad punctionem.Trociſci de ſeminibus.
Ad vehemẽtẽ punctionẽ.Micleta.firdurios.oleũ nardinum.ſuffuf ad tenaſmon.miclete cõfectio Hermetis.trociſci de mezereõ.trociſci de ſeminibus. trociſci de balauſtijs.ſuffuf.
Ad colicam paſſionem.Tyriaca.electuarium filij emileniati.electuarium de granis viridibus.
Ad dolorem ani.Oleum alkekengi.
Ad hemorroidas.Electuarium de muſco.donum dei. ſuffuf miclete.oleum alſindin.
Et ad dolorem renum ⁊ veſice. Tyriaca.metridatum. tyriaca Eſdre.tyriaca noſtra.cõfectio alkekengi.electuarium de aniuden.
Ad frigus amborũ.Cõferunt renibus ⁊ veſice oĩa que cõfortant ea.trociſci alkekẽgi.oleum de kerua.
Pillule ad frigus renuz.Trociſci regales. electuarium ad dolores amboꝝ.ꝯfectio Hermetiſ. diacurcuma.
Et ad dolorem amborum.Confectio alkekẽgi.nux cõdita.oleum de ſtorace.
Que mũdificãt renes ⁊ veſicã.Metridatũ.theodoricõ. anacardinum.hiera noſtra.electuariũ de ambra.
Et que ꝯferũt ad frigus amboꝝ.Trociſci alkekengi.
Et ad mollificationez veſice. Hiera Hal'.trifera de ſcoria.trifere alie.
Et ad mictum ſanguinis ⁊ pus.Cõfectio de pillulis alkekengi ⁊ trociſci alkekengi.
Et ad iuolũtariã emiſſionẽ vrĩe ⁊ diſtillationẽ eiꝰ. Cõfectio Phoꝝ.ſcelithe ſm q̄ dicitur hiera Hal'.
Ad lapidẽ.Tyriaca.metridatũ. tyriaca Eſdre.homoruſia.dialacca.diaſulphur.pill'e i decẽ tractatibus.
Educentes arenam in vrina.Trociſci arcomacris.
Ad frigus matricis.oleum de ſtorace. oleum de beiritar.oleum nardinum.alkekengi.
Ad ventoſitatem matricis.Alkekengi.
Et ad dolores mr̃icis.Scelithe ſm q̄ dĩ.anacardinũ. diamarte.bedemeregi. filoniũ ꝓprie p̃gnãtium. fermos archigenis.empl'z filagriꝰ.diacurcuma.
Ad prefocationem matricis.Alkekengi.acetum ſquille.⁊ oxymel eius.

Et ad duritiẽ matricis. Pillule memithe. diacurcuma. oleum de croco.
Ad corruptionẽ mẽſtruoꝝ. Rectificant ea theodoricõ. kelkelengi.trociſci de ſeminibus.cõfectio de ſcoria.
Ad pregnantes ⁊ conſeruationem fetus. Suffuf.tyriaca conſeruat fetum.metridatum.ſcelithe ſm q̄ dĩ.et alcalcatarabã fermos.
Ad dolorẽ iũcturaꝝ ⁊ podagrã ⁊ venã ſciaticã. Sotira.ſcelithe ſm q̄ dĩ.ꝯfectio Phoꝝ.ꝯfectio Hermetis.anacardinũ.ꝯfectio hiere Archigenis.theodoricon.electuariũ de maſſacumia.empl'z. el'iũ idũ.el'iuz Ceſaris ꝓprie ad podagrã.oleuz đ ſtorace calefacit iũcturas ⁊ expellit ab eis ſupfluitates clyſterizatũ.
Et ad venã ſciaticã.El'iuz flegmaticũ.medicia kebeth regis.hierapigra.oleũ aſſeled.ramiſſed.oleum alfeiſed.oleũ alkekengi ⁊ ꝓprie ad venã ſciaticã.kelkelẽgi ⁊ ꝓprie ad vẽtoſitates iũcturaꝝ.hiera cataginł ⁊ ꝓprie ad tremorẽ earum.pillule de capſia.ſal.
Ad dolorẽ dorſi. Hiera Archigenis.pillule iuuamẽti. pillule de dende.oleũ kemiſſed.oleũ kelkelengi.oleũ de euforbio.pillule de capſia.pillule alie de kelkelẽgi.electuarium indum.confectio de ſcoria.nuces cõdite.Et ad dolorem dorſi clyſterizatio.Et ad dolorem ancharuz.pillule de capſia.deſcriptione noſtra. oleum de euforbio.confectio Hermetis.

¶ Poſtq̃ poſuit multas cõpoſitas medicinas variatas in.ii.trac. mõ vult appropriare vnãquãq; illaꝝ ad egritudĩes diuerſificatas ſʒ vnũqõq; mẽbroꝝ: ⁊ q2 h̄ facere eſt ponere p̄ticularẽ vtilitatẽ: ⁊ appropriare vnicuiq; ſm h̄ illud capl'm eẽ in ſũma ſcđa.he medicine ſũt ſupius deſcripte: iõ facit Auicẽ.h̄ capl'm currere cũ ſũma prima.tu autẽ diſcurre per illas.Quia primo ponit iuuamẽtũ appropriatũ egritudinibus capitis.Secũdo egritudinibꝰ neruoruz. Tertio egritudinibus oculoꝝ.Quarto ⁊c̃.multas medicinas hic inuenies noĩatas quas ſupra non habemus eodem noĩe: ⁊ h̄ ſcire nõ poſſumus.Si ergo vis potes facere de hoc cap̃.p̃tes.17.⁊ ſi vis pauciores.Ponit autem aliquas medicinas ſub noĩe quo ſupius non inueniũtur: ⁊ forſan hoc eſt q2 alibi ſcripte ſunt: vel q2 aliter nominauit eas hic ⁊ ſupra.Indiget autem iſtud capitulũ ſcientia qua diſtinguãtur diſpoſitiones quibus he medicine ꝯueniãt.v.g. ad tuſſim antiquã laudat tyriacã ⁊ loch de papauere. Opʒ igitur diſtinguere in hoc modos tuſſis in tuſſim antiquam ⁊ recentem: ⁊ etiam loch ſm ſuas deſcriptiones: vt notum eſt.

¶ Expleta ẽ ſũma p̃ma Antido. ¶ Sũma ſcđa ĩcipit.

IN hac ſũma afferemus de medicis cõpoſitis illas q̃ ſũt magis ꝓprie vnicuiq; egritudini: poſtq̃ reiterabimꝰ rememorationẽ eoꝝ q̃ dicta ſũt i Sũma p̃ia vt ſit ei q legit hũc librũ cõprehẽſio omniũ curationũ: aut pl'z earũ valde.Et illđ ẽ qm̃.v.g. cũ cõprehẽdit curatiões ſcabiei eat ad librũ ſcđz: ⁊ ẽ liber medicinaꝝ ſimpliciũ ⁊ ſciet in hora vna cõprehẽſionẽ oĩuz mediciaꝝ p̄ticulariũ ex tabulis: deinde cũ p̄mutat̃ ad capl'a libri tertij ⁊ q̃rti q̃rat capl'z ſcabiei: ⁊ cõprehẽdet curatões p̃dictas: deide cũ permutatur ad antidotarium comprehendet reliquas curationes cõpoſitas: erit ergo ei via ad cõprehendẽdũ curatiões particulares omnes aut plurimas eaꝝ: ⁊ diuiſimus hanc ſummam in tractatus.

IN ſupiori doctrina ſiue ſũma determinauit de medicinis cõpoſitis eẽntialibꝰ in vndeciʒ tractatꝰ ⁊ ſubiũrit capl'z q̃ſi collectũ: hic determiat de medicis cõpoſitis in vnaquaq; egritudĩe.Et p̄ p̄mittit modũ ſcĩe huiꝰ ſũme zᵉ cõparate ad libros p̄cedẽtes practicos.ſ.oẽs

preter primum librum. Scdo exegtur ibi. (Stupefactiuū.) ¶ Intēdit āt Aui. dare modū quo qs pōt hr̄e copiaꝫ medicinaꝝ ad oēs egritudies vel plurimas. Et dixit h̄ pp raro occurrētia que scribi nō pn̄t. Vult ḡ in exēplo ꝙ si tu vis curare scabiē: vadas ad 2m librū: ⁊ inuenies simplices medicias in aureola ꝺcorationis. Deide vade ad tertiū librū pro scabie oculoꝝ ꝑ scabie vesice. Et ad 4m ꝑ scabie cutis: ⁊ ibi iuenies medicinas multas simplices ⁊ compositas. Postea veni ad librū 5m tā ad primā summā ꝙ̄ ad scdaꝫ: lꝫ de scabie in hac sūma secunda distinctim aliqd non reperiatur.

¶ Tractatus Primus de dispositionibus capitis ⁊ de eis que sunt in eo vt cerebrum.

Stupefactiuū doloris capitis antil'. Cuius hec est permixtio. lactis alfarfandi aur̄. xvj. lactꝭ papaueris ⁊ est opiuꝫ aur̄. iiij. anisi croci: semis iusquiami albi scamonee: oiuꝫ an̄. aur̄. iiij. ꝯficiant̄ oia cū aceto: deide fiāt ex eis trocisci ⁊ exiccētur in vmbra: cūqꝫ indiges eis liquefac ⁊ line sup frōtem ab vno timpore ad aliud: ꝙ si infirmus fuerit febriens liquefac eos cum aqua ⁊ line eos.

¶ Iste tractatꝰ hꝫ deīceps ptes octo: sicut octo sunt tractatꝰ. In p̄ trac. ponit medicias egritudinū capitꝭ. Et p̄ ē stupefactiuū quo nō habemus vti nisi casu necītatis fortis: lꝫ ēt sit resolutiuum. Alfarfandus dī ꝙ est titimallus. Alij ꝙ ē portulaca. Trocisci noti sūt.

Trocisci qbꝰ vtebat̄ antil'. ¶ ℞. baccaꝝ lauri aur̄. iiij. scamonee ⁊ opij ⁊ myrre ⁊ succi aq̄ agreste: oiuꝫ an̄. aur̄. iiij. se. apij ⁊ croci ⁊ amomi: oiuꝫ aur̄. viij. ꝯficiant̄ illḋ cū aceto q̄ꝫtitate q̄ sufficit: ⁊ fiāt ex eo trocisci ⁊ admistret̄ liniendo.

Caputpurgiū qḋ mūdificat caput et ꝯfert patienti obthalmiā lōgā ⁊ cui aduenit dolor capitꝭ: ⁊ fac ḋscēdē ex capite hūiditatē plimā. ¶ ℞. nigelle aur̄. ij. sal' āmoniaci aur̄. ij. succi cucume. asinini aur̄. j. terat̄ illḋ bn̄ ⁊ ꝯficiat̄ cū oleo qḋ fit ex oleo qḋ dicit̄ sicioniū: aut cū oľo de nigella: aut cū oleo de alcāna donec perueniat ad spissitudinē cere liq̄facte cū oleo liquefactiōe humida ⁊ pone ipꝫ in vase ⁊ vtere ipo: ita vt linias ex ipo i cōcauitate nariū ⁊ p̄cipe īfirmo vt naribꝰ attrahat aerē.

¶ Caputpurgium hoc est multum violentum.

Caputpurgiū aliḋ qḋ purgat sine nocumto: ⁊ sedat doloreꝫ capitꝭ statiꝫ. ¶ Sumant̄ buchormariē aur̄. viij. radicū lilij aur̄. ij. baurach rub. aur̄. j. misceant̄ ⁊ admistrent̄.

Caputpurgiū aliḋ. ¶ Buchormariē ʒ. iij. succi folioꝝ lubleb ʒ. j. ß. alfedinon sextā aur̄. j. succi cucume. asinini sextam aur̄. j. permisce ea ⁊ cōserua ipsum in vase vitri. cuꝫ ergo indiges eo fac de ipso collyrium liquefac ipsuꝫ cuꝫ lacte mulieris: ⁊ fac caputpurgium cum eo.

¶ Lubleb est vna species lacticinij valde debilis que cōceditur in febribus acutis. Alfedinon non inuenio.

Caputpurgiū aliḋ qḋ ꝯfert ad palysiꝫ ⁊ torturā ⁊ mollificationē mēbroꝝ ⁊ tremorē: ⁊ ad oēs dolores fridos ⁊ hūidos ⁊ oppilōnes q̄ accidūt ex friditate ⁊ hūiditate i lacertꝭ ⁊ neruis. ¶ Cuiꝰ pmixtio h̄ ē. Sumat̄ succi raḋ. collogn. hūide: ⁊ succi raḋ. sicle: ⁊ succi raḋ. ratha: oiuꝫ an̄. coclearīū. j. ⁊ nigelle: ⁊ grana harmel ⁊ terant̄ ambo bn̄: deide ꝯfice ea cū his succis: ita vt cōmisceant̄ deide repone ea: cūqꝫ īdiges eo sume de hyssopo pōdus sexta. j. ⁊ solue caputpurgiū cū lacte mulieris lactātis puellā: ⁊ fac caputpurgiū īfirmo ex eo: ipm eniꝫ aperit oppilationes ⁊ calefacit ⁊ confert cerebro ⁊ capiti ad illud qḋ est in ipso de superfluitatibus.

¶ Ratha iuenio ꝙ ē fumus terre: sed lr̄a exterior hꝫ artetice.

Caputpurgiū aliḋ ꝯferēs ad dolores capitꝭ an̄tes. ¶ ℞. mūmie ⁊ nucis musca. ⁊ ābre ⁊ cāphore ⁊ musci: oiuꝫ an̄. pōḋ. ʒ. j. terat̄ vnūqḋqꝫ eoꝝ ꝑ se: deide misceāt̄ ⁊ ꝯficiantur cum oleo sisamino ⁊ aliquanto olei de balsamo ⁊ sumatur de eo pondus gra. vj. ⁊ soluat̄ cum aliqua aquarum ⁊ fiat caputpurgium cum eo.

Cōfectio hiere mūdificās ex pte q̄ mūdificat caput ⁊ expellit ex eo illḋ qḋ ē i ipso ḋ supfluitatibꝰ ⁊ egritudies malas. ¶ ℞. pulpe collogn. mūdate ex ḡnis ⁊ corticibꝰ suis pōḋ. aur̄. x. thuris ⁊ pipis albi ⁊ nig. ⁊ macrop̄. oiuꝫ an̄. aur̄. iiij. ⁊ croci aur̄. j. ⁊ aloes ⁊ myrre ⁊ āmoniaci ⁊ asse pōdus aur̄. j. scamonee assate pōḋ. aure. vj. ⁊ succi absinthij aur̄. ij. terant̄ ⁊ cribellent̄ ⁊ ꝯficiant̄. dosis eiꝰ sit aure. iiij.

Hiera relata ad busicos q̄ ꝯfert ad dolorē capitꝭ ⁊ tenebrositatē ⁊ dolorē stomachi ⁊ splenis ⁊ epatꝭ. ¶ Cuiꝰ h̄ ē pmixtio. Sumātur thuris mūdati ⁊ agarici: āboꝝ an̄. aur̄. xvj. ⁊ pulpe collognt̄. mūdate ex cortice ex granis suis pōḋ. aur̄. ij. ⁊ sticados ⁊ pipis albi ⁊ nigri: oiuꝫ an̄. aur̄. xvj. ⁊ myrre aur̄. iij. et croci aur̄. vj. ⁊ corticū ellebori ni. ⁊ aloes ⁊ scamonee ⁊ squille assate: ⁊ spice ⁊ cassie: omniuꝫ an̄. aur̄. xvj. ⁊ sandarace ⁊ euforbij: omniuꝫ ana. aur̄. viij. terantur medicine sicce ⁊ infundantur gumme misceantur ⁊ conficiantur: ⁊ sit dosis eius aur̄. iiij.

Cōfectio hiere relate ad drīos. ¶ Pulpe collogn. mūdate ⁊ excortica. a granis suis ⁊ thuris: āboꝝ an̄. ʒ. xx. ⁊ arist. rotūde: ⁊ se. apij mōtani: ⁊ pipis albi: oiuꝫ an̄. ʒ. v. ⁊ serapini ⁊ oppopo. amboꝝ an̄. pōḋ. ʒ. viij. ⁊ spice odorifere: ⁊ ligue auis ⁊ cinamomi ⁊ cassie ⁊ croci ⁊ ꝫiꝫibe. ⁊ polij: oiuꝫ an̄. ʒ. iiij. terant̄ medicie sicce: ⁊ īfundant̄ gūmi ⁊ misceant̄.

Pillule salue mūdificantes caput. ¶ ℞. turbith ⁊ aloes: amboꝝ an̄. ʒ. x. collogntide ⁊ scamonee: oium ana. ʒ. iij. anisi ⁊ salis: amboruꝫ ana. ʒ. ij. dosis eius forti. ʒ. ij. ⁊ debili aur̄. j.

Pillule ꝯferētes ad dolorē capitis ex meľia. ¶ ℞. epithimi ⁊ agarici: amboꝝ an̄. ʒ. iiij. polypodij. ʒ. iij. hiere. ʒ. vij. salis. ʒ. ij. ß. mirabolanoꝝ nigroꝝ. ʒ. v. lapidis laꝫuli. ʒ. ij. dosis eius. ʒ. ij. ß.

Pillule ꝯferētes ad dolorē capitꝭ ex flegmate ⁊ melācholia. ¶ ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ: oiuꝫ an̄. pōḋ. ʒ. iij. salis. ʒ. iiij. sticados. ʒ. ij. hierepigre. ʒ. viij. pulpe collogn. ʒ. iiij. absinthij. ʒ. ij. agarici. ʒ. viij. turbith et epithimi: amboꝝ an̄. ʒ. xv. ellebori nigri. ʒ. v. dosis earuꝫ. ʒ. ij. ß.

Decoctio aq̄ ḋ radicibꝰ cū qua sumit̄ i potu oleū ḋ kerua ad doloreꝫ capitꝭ ex flegmate ⁊ ḋtiginē ⁊ epiľiaꝫ. ¶ ℞. corticū radicū apij ⁊ feniculi: oium ana. ʒ. x. radicū squināti ⁊ calamenti et spice odorifere ⁊ aristo. lōge ⁊ rotun. oium ana. ʒ. viij.

fumiterre

fumiterre.ʒ.vij.mirabola.citri.pond.ʒ.viij.epithimi.ʒ.iiij.masticis.ʒ.iij.ʒ.polij.ʒ.iiij.decoq̄nt cū.iiij.lib.aq̄ donec remaneat lib.j.ꝫ isundant in ea hierepigre.ʒ.iiij.ꝫ sumant de ea oi die.ʒ.iiij.cū pōdere.ʒ.j.olei de kerua.

Decoctio collecta q̄ sol'one educit hūores. ℭ℞.mirabolano.nigroꝝ ꝫ citri.ꝫ kebu.oiū añ.ʒ.x.pruna.xxx.nuō:tamaridoꝝ.ʒ.xv.fumiterre.ʒ.vij.absintij.ʒ.iij.decoquant cū trib⁹ libris aq̄ donec remaneāt lib.j.ʒ.ꝫ sumant de ea due tertie lib.ʒ.ꝫ ꝯficiant i ea.ʒ.j.turbith ꝫ aloes due tertie.ʒ.j.agarici tertia.ʒ.j.ꝫ bibat:ꝫ si voluerit eā dbilē nō ꝓijciant illa tria:ꝫ fricet i ea cassie fistule mūdate a gnis suis.ʒ.x.

Emigranea. Trocisci q̄ ꝯferūt ꝫ efficiūt opōnem cū linit ex eis bis aut ter ex tēpore ad tp̄s. ℭ Quoꝝ h̄ ē pmixtio.℞.croci aut.xv.ꝫ calcadis aut.x.ꝫ myrre ꝫ aluis ꝫ opij ꝫ succi agreste ꝫ succi colcotar:oiū añ.aut.iij.ꝫ gūmi aut.xv.terant illa ꝫ ꝓijciant desup vini stiptici q̄ttū sufficit ꝫ terat sicut terit collyriū ꝫ fiat ex eo trocisci.Cūq̄ idigebis eis liquefac eos cū aceto pmixto ꝫ vtere eis.

ℭ Lapsie.i.thimi.Calcadis ꝫ colcotar sunt species vitreoli.

Medicamē ad emigraneaꝫ antiq̄.ℭ℞.pipis albi aut.ij.cōmixtionis croci aut.ij.euforbij aut.ʒ.fimi colūbini aut.ʒ.encaustri scriptoꝝ vel pergamena aut.ʒ.tere has medicias ꝫ permisce ꝫ confice ꝫ line cum eo lacertum timporis ꝫ annecte fronte illius partis.

ℭ Tractatus Secundus de oculo obthalmiā ꝫ attractione materierum ad oculuꝫ.

COllyriū q̄d cōposuit vir faciēs alcobol de terra Persarum.ℭ℞.sief memithe aut.xlviij.sarcocolle aut.xxiiij.scedenegi aut.xij.opij aut.xij.succi mādragore aut.viij.gūmi aut.xvj.ꝯficiant cū aqua pluuiali ꝫ admistrent cū albumine oui.

ℭ hic tractat⁹ hꝫ distīctiōes plures.s.vndeci. Prio.n.ponit medicinas cōpositas ad obthalmiā ꝫ cursum māerū ꝛc.Scdo ad vlcera oculi.Tertio ad disruptionē cornee ꝛc.Partes patebūt fm rubricas.ℭ In p⁹ pte ponit.27.collyria.nomē aūt collyrij q̄nq̄ sign̄at idē q̄d ligduꝫ:q̄nq̄ sign̄at sief:q̄nq̄ sign̄at cobol siue alcofol.Nō ꝫ curādū est de his nominib⁹:synonyma cōponēda sūt.Sief memithe est sief famosum:ꝫ fit ex solo succo memithe ispissato.Scedenegi est lapis emathitis:ꝫ q̄nq̄ iuenit ꝓ semie granati syluestris.

COnfectio medicie aristrath faciēs ad scabiē ꝫ obthalmiā antiq̄ꝫ ꝯfert auri ex q̄ currit pus ꝫ vlcerib⁹ q̄rū ꝯsolidatio ē difficilis ꝫ corrosioni q̄ accidit in ore.ℭ℞.vitri cōbusti aut.ij.myrre aut.ij.dragāti adusti aut.j.pipis aut.iij.croci aut.ʒ.vini.ʒ.ix.coagulati vue.ʒ.xlv.tere medicias siccas ꝫ asperge sup eas in trituratōe vinū.Et cū exiccatur ꝓijce sup eas coagulatū vue ꝫ terant cuꝫ eo ꝫ ponant in vase ꝫ decoq̄nt lēto igne ꝫ seruet in vase eris.

ℭ Coagulatum vue.i.vinum coctum.

Epithima q̄d cōposuit filodesifis cōferēs ad māꝫ plurimā ꝫ dolorē vehemētē.ℭ℞.rof.recētiū aut.ij.se.iusqami albi aut.viij.thuris aut.vj.myrre aut.iiij.sauich ordei.ʒ.xviij.vitellum oui.j.assati succi mandragore aut.iiij.croci aut.ij.opij aut.iiij.conficiantur cum vino stiptico quātitate que sufficiat ꝫ fiant ex eis trocisci ꝫ administrentur.

Aliud q̄d diciturvuula.ℭ Eris vsti abluti aut.xij.croci aut.vj.piperis albi aut.iij.myrre ꝫ opij:amboruꝫ ana aut.iij.gummi aut.xij.teratur cum vino ꝫ administretur.

Collyriū aliud q̄d administrat ante balneū ꝯferēs ad cursuꝫ māerū plurimarū:ꝫ pprie q̄ñ oculus est difficilis humectationis ꝫ est apostema ei⁹ ad albedinē decliue in colore suo:ita vt sit in eo aliq̄d de vestigijs obthalmie vehemētis in q̄ eleuat albedo oculi sup nigredinē ei⁹.Et nō est nobis necessariū vt vtamur eo nisi in hora q̄ pcipim⁹ ifirmo vt igrediat in balneū i successiōe ei⁹.ℭ℞.lapidis q̄d di sabasatos aut.viij.thuris aut.vij.eris vsti abluti et opij ꝫ gūmi:oium añ.aut.viij.myrre aut.iij.ꝯficiant cū vini q̄titate que sufficit ꝫ administretur cum albumine oui subtile ita vt distillet de eo i ocl'o multotiēs.

ℭ Lapis sabasatos non inuenio.Amocadius.i.sirocādion de quo Serap.tractat tractatū.7.ca.de syrupis.Rasisomos.i.lutū armenuꝫ vel terra sigillata.Saltan.i.cācer fluuialis.Sebesabren.i.herba similis paritarie.Faluezabaragi.i.lyciū vl'herba de q̄ fit lyciū.Croci hortulani syluestris.i.flos kartami.Sedue.i.sinabriū.Feledeboa est aīal simile vulpi claudicās ꝛc.Baurob est modus talis medicaminis:ꝫ videt quasi puluis.Alia vocabula q̄dā nō inuenio.Medicamē haristeater notū est in seq̄uēti tracta.Seta.i.abrotanum vel aliter vt sepe est expositum.Ista inuenies inferius.

Collyriū aliud q̄d administrat ante balneū q̄d cōposuit Hermes factor alcol faciens ad dolores vehementes et sedat eos in die suo sedatione plurima ꝫ ꝯfert ad obthalmiā antiq̄ ei.ℭ℞.aloes aut.viij.eris vsti abluti opij ꝫ gūmi:oiuꝫ añ.aut.xvj.myrre aut.xij.croci aut.viij.climie aut.iiij.thurij aut.iiij.ꝯficiat cū vio vl'syrupo q̄ di cādinison ꝫ admistret cū albumie oui ꝫ soluat subtile:ꝫ oꝫ vt ocl'o fiat alcobol ex eo i horis separatis in eo q̄d ē iter oēs tres horas aut q̄tuor:deide dimittat oculus q̄escere ꝫ pausare:ꝫ pcipiat ifirmo post illd vt igrediat balneū.

Collyriū valēs q̄d sedat dolorē i die suo ꝫ di rabiosuꝫ ꝫ resoluit apāta ꝫ carniat ipꝫ i hora sua.ℭ℞.anthimonij ꝫ achacie:āboꝝ añ.aut.xl.climie aut.vj.eris vsti abluti aut.xiiij.cerusē d plūbo aut.viij.spice ꝫ lycij:āboꝝ añ.aut.iiij.castorei ꝫ aloes ꝫ opij ꝫ colcotar adusti:oium añ.aut.ij.gūmi aut.xl.ꝯficiant cū aq̄ i q̄ dcocte sīt rose ꝫ admistrent cū albumie oui ꝫ liquefac declinās ad spissitudinē q̄dā.

Collyriū q̄d cōposuit Hal.ꝫ cognominatur cōpositū ꝓpriū ꝓficiēs ad dolores vehemētes ꝫ egritudines cū sunt in declinatione sua.ℭ℞.climie ablute aut.xvj.achacie aure.xl.eris vsti abluti aut.xiiij.opij ꝫ lycij ꝫ folij spice odorifere ꝫ croci ꝫ aloes ꝫ castorei:oiuꝫ añ.aut.ij.myrre aut.iiij.cerusē d plūbo ꝫ āthimonij abluti:āboꝝ añ.aut.viij.gūmi aut.xl.ꝯficiant cū aq̄ ꝫ admistret i iceptiōe egritudis.

Collyriū q̄d dicit fakis ꝫ cōposuit ipm mulier regina faciēs ad dolores vemētes.ℭ Cui⁹ h̄ est pmixtio.℞.climie aut.xvj.cerusē ablute aut.xl.amili ꝫ dragagāti ꝫ achacie ꝫ opij:oiuꝫ añ.aut.ij.gūmi aut.xij.cōficiat cum aqua pluuiali.Si auteꝫ aduenit hora in qua facis ex eo collyriū proijce super ipsum albumen oui recentis ꝫ vtere eo.

Collyriũ qđ noiat̃ estiuũ. ℞. climie aduste ablute ⁊ boli fermos ⁊ ceruse đ plũbo: oium añ. aur̃. xx. corticũ eris ablutoꝝ ⁊ achacie ⁊ corticũ thuris: oiuꝫ añ. aur̃. ij. dragagãti aur̃. v. gũmi aur̃. xv. ꝯficiant̃ cũ aq̃ ⁊ administret̃ cũ albumine oui.

Collyriũ qđ dr̃ stella qđ nõ vicit̃ ꝯferẽs ad dolores vehemẽtes ⁊ bothoꝛ ⁊ ap̃tionẽ pupille ⁊ vlcera sordida ⁊ vlcera corrosa ⁊ egritudines antiq̃s ⁊ abstergit ⁊ aufert vestigia. ℞. climie aduste ablute ⁊ ceruse de plũbo ablute: oium añ. aur̃. xv. amili ⁊ anthimonij: amboꝝ añ. aur̃. xij. cineris de fornace in q̃ purgat̃ es stãni adusti abluti boli fermos: oium añ. aur̃. viij. myrre opij: amboꝝ ana aur̃. ij. draganti aur̃. viij. ꝯficiat̃ cũ aqua pluuiali.

Collyriũ theocratis ⁊ est medicamẽ valẽs. ℞. climie ⁊ croci: ãboꝝ añ. aur̃. xij. opij ⁊ cõticũ eris: ãboꝝ añ. aur̃. vj. cõticũ sabrocan mũdatoꝝ ⁊ plũbi adusti abluti: ãboꝝ añ. aur̃. v. myrre aur̃. iij. spice odorifere aur̃. ij. achacie aur̃. ij. succi rosarũ ⁊ gũmi: oium añ. aur̃. xij. ꝯficiant̃ cũ aqua pluuiali.

Collyriũ qđ noiat̃ rosaceũ ⁊ cõposuit ip̃z biblis faciẽs ad dolorẽ vehemẽtẽ ⁊ ad attractionẽ mãeꝝ subtiliũ plurimaꝝ ⁊ bothoꝛ ⁊ distillationẽ pupille. Cui⁹ h̃ ẽ ꝑmixtio. ℞. rosaꝝ recẽtiũ ablat̃ capitib⁹ aur̃. iiij. croci aur̃. iiij. opij sextã aur̃. j. spice odorifere sextaꝫ aur̃. vnius: gũmi aur̃. iij. conficiatur cũ aq̃ pluuiali ⁊ administret̃ cũ albumine oui.

Collyriũ aliud rosaceũ qđ noiat̃ bonũ ⁊ cõfert ad has egritudies predictas. ℞. rof. mũdatarũ aur̃. xxiiij. croci aur̃. xij. amili aur̃. vj. balaustiaꝝ aur̃. iiij. opij aur̃. iiij. dragagãti aur̃. viij. ꝯficiant̃ cum succo folioꝝ cupressi.

Collyriũ rosa. qđ cõposuit tarentios. ℞. rosaꝝ recẽtiũ aur̃. xij. cieris de fornace in q̃ purificat̃ es ⁊ spice odorifere ⁊ croci ⁊ opij ⁊ gũmi: oium añ. aur̃. iiij. ꝯficiant̃ cũ aqua pluuie.

Collyriũ rosaceũ qđ cõposuit debigorus ⁊ noiat̃ collyriũ magnũ ꝯferens ad dolorẽ vehemẽtẽ i locis bothoꝛ ⁊ vlcera ꝓfunda saniosa accñtia i tunica cornea ⁊ đbilitatẽ pupille ⁊ mãꝫ q̃ attrahit̃ tp̃e longo ⁊ obthalmiã antiq̃ꝫ: cui⁹ sanatio est difficilis. ℞. rof. recẽtiũ ablat̃ capitib⁹ aur̃. lxxij. climie aduste ablute aur̃. vj. opij aur̃. iij. ãthimõij aur̃. ij. Et qdã ponũt de eo aur̃. vj. corticũ eris spice odorifere añ. aur̃. ij. myrre aur̃. iiij. Et qdã hoies ponũt đ eo aur̃. vj. floris eris aur̃. ij. Et qdã ponũt đ eo aur̃. iij. gũmi aur̃. xxiiij. ꝯficiãt̃ cũ aq̃ pluuiali ⁊ admĩstret̃ cũ lacte.

Collyriũ iuuatiuũ fcm̃ cũ ieusemi ꝯferẽs ad attractionẽ mãeꝝ. ℞. achacie ⁊ succi sambach: ãboꝝ añ. aur̃. xlviij. cieris fornacis in q̃ purgat̃ es ⁊ croci: ãboꝝ añ. aur̃. xxiiij. opij aur̃. iiij. ⁊ in đscriptõe alia aur̃. vj. myrre aur̃. iiij. succi iusqa. al. aur̃. iiij. eris vsti abluti aur̃. iiij. gũmi aur̃. xl. ꝯficiat̃ cũ vio.

Collyriũ qđ dr̃ pomale ꝯueniẽs ei cui⁹ ñ tolerat ocl'us tactũ mediciaꝝ ⁊ ꝯfert ad bothoꝛ ⁊ vlcera ꝓfũda ⁊ sordida accñtia i tũica cornea ⁊ ad dilatationẽ pupille ⁊ ad mãꝫ plĩmã ⁊ egritudies primi tp̃is. ℞. climie aduste extĩcte i lacte aur̃. xvj. cẽuse đ plũbo ablute aur̃. viij. croci aur̃. iiij. draga. aur̃. ij. ꝯficiant̃ cũ aq̃ pluuiali ⁊ admĩstret̃ cũ albu. oui.

Collyriũ qđ noiat̃ noie đriuato a noie illi⁹ q cõposuit ip̃z suribes ⁊ ẽ collyriũ vtile ꝯferẽs ad dolores antiq̃s ⁊ ꝯsumit carnẽ additã q̃ ẽ in ãgulo maiore de ãgulis oculi ⁊ est egritudo que dr̃ lachryma ⁊ ad vulnera que exeũt in h̃ angulo ⁊ sũt fistule. ℞. climie ablute ⁊ sedenegi adusti luti: oiuꝫ ana aur̃. xxviij. cineris de fornace in q̃ purgat̃ es aur̃. xxiiij. myrre aur̃. xlviij. croci aur̃. iiij. opij aur̃. viij. pipis albi grana. xxx. nuõ: gũmi aur̃. vj. ꝯficiant̃ cũ vio ⁊ administret̃ cũ albumine oui in locis ꝓpinq tẽporis ⁊ fit vtile. Et qdã hoies sunt qui ponũt in eo croci aur̃. xij.

Collyriũ aereũ qđ noiat̃ indũ de ꝓprietate: cui⁹ est vt ꝓhibeat gnõnẽ ois spẽi obthalmie ⁊ ꝯfert ad corruptionẽ ⁊ prurituꝫ ⁊ corrosionẽ ãguli maioris oculi ⁊ delet vestigia ⁊ ꝯſuat oculũ cũ ex eo fit alcohol ita vt nõ ꝯturbet̃ cũ eo post ip̃z. ℞. ceruse de plũbo aur̃. xlviij. climie cabrusie aur̃. xxiiij. encaustri idi aur̃. v. armenios ⁊ cõmixtionis q̃ dr̃ kesuricon ⁊ eius expõ est hedus ⁊ succi agreste sicci ⁊ opij: oiuꝫ añ. aur̃. v. pipis albi aur̃. vj. olei balsami aur̃. viij. ⁊ in descriptiõe alia aur̃. vj. gũmi arabici aur̃. xvj. cinamomi aur̃. ij. ꝯficiant̃ cũ aq̃ pluuiali ⁊ admĩstret̃.

Medicamẽ ꝯferẽs ad ap̃a vehemẽs ⁊ ap̃a oculi qđ excitat̃ ex attractiõe calitat̃. ℞. opij ⁊ dragagãti ⁊ feluzebaragi ⁊ ceruse: oiuꝫ añ. ʒ. vj. gũmi arabici. ʒ. xij. tere oĩa ⁊ ꝯtẽ: deiñ accipe sebesabrẽ r̃cẽs ⁊ đcoq̃ ip̃z cũ lib. j. aq̃ pluuialis donec ꝑueniat ad tertiã: deide cola aq̃ꝫ ei⁹ ⁊ ꝯfice cũ ea medicamẽ: deide fac ip̃z i pillulas sil'es ciceri ⁊ exicca eas i vmbra. Cũq̃ꝫ volueris facẽ ocl'o alcohol ex ipsis frica eas cũ aq̃ frida aut cũ lacte mulieris aut cũ albumie oui aut cũ aq̃ fenugreci đcocti sup̃ frustũ ostrachi aut sup̃ cootẽ viridẽ: deide fac oculo alcohol ex eo in mane duodecies iponẽdo cũ radio aut septies ⁊ i vesperis totidẽ: ip̃z. n. frãgit caliditatẽ ⁊ abscidit ĩfusionẽ que attrahit̃ ad ip̃z ⁊ ꝯfortat oculũ ⁊ delet apostema.

Medicamẽ ꝯferẽs ad obthalmiã vehemẽtẽ sedãs ap̃a ⁊ r̃mouet ĩfusionẽ ⁊ sedat caliditatẽ. ℞. sief memithe. ʒ. xlviij. croci põđ. ʒ. xxiiij. ⁊ opij põđ. ʒ. xij. ⁊ feluzebaragi ⁊ trociscorũ succi iusqami al. sicci: oiuꝫ añ. ʒ. vj. ⁊ folioꝝ rof. buq̃ꝝ folioꝝ radices albe abscisse sĩt põđ. ʒ. xl. ⁊ gũmi arabici põđ. ʒ. xlviij. tere totũ illđ ⁊ ꝯtere ip̃z cũ aq̃ pluuiali ⁊ cũ aq̃ melliloti si fuerit hũidũ ⁊ exp̃me ip̃m. Si v° fuerit siccũ đcoq̃ ip̃z: deide cola aq̃ꝫ ei⁹ ⁊ ꝯtere medicinas ⁊ ꝯfice eas cũ aq̃ ei⁹: deide fac đ eo pill'as sil'es ciceri ⁊ exicca eas: deide frica ip̃as super cootem aut ostracũ cũ aq̃ frida aut cũ lacte mulieris aut cũ albumine oui: deide fac oculo cũ eo alcohol mane ⁊ i sero.

Medicamẽ qđ noiat̃ duo maiora rubeũ: faciẽs ad vlcera q̃ sĩt i oculo ⁊ ad ardorẽ vehemẽtẽ ⁊ mũdificat oculũ ex hũorosita te q̃ attrahit̃ i eo ex m'ltitudie hũiditat̃ ⁊ sup̃fluitatũ ⁊ ꝯfortat tegmẽtũ ocl'oꝝ. ℞. opij ⁊ sedenegi eris vsti ⁊

ostracoꝝ adustoꝝ ⁊ medulle tritici: oīuꝫ añ. pōdus. ʒ. viij. gūmi arabici ponđ. ʒ. xliiij. ceruse ponđ. ʒ. lxiiij. climie. ʒ. xxviij. tere sedenegi ⁊ es vstū ꝑ se cū aq̄ ꝯtritiōe bona: deīde ꝑmisce oīa ⁊ ꝯtere ea cū sunt sicca: deide fac ex eo alcohol oculo sic̄ fit alcohol cū ātbimonio.

Cōfectio emplastri qđ ponit̄ sup̄ oculū ꝯferēs ad vehemētē calorē ⁊ exiccatiōnē ocl'i ⁊ abscidit ab eo hūiditatē q̄ attrahit̄ ad ipꝫ ⁊ ꝯfortat oculū ⁊ sedat dolorē. ℭ ℞. folioꝝ rosaꝝ siccaꝝ ⁊ corticū granatoꝝ dulciū humidoꝝ ⁊ lētiū: oīuꝫ añ. ponđ. ʒ. v. ⁊ funde sup̄ ea lib. j. aq̄ ⁊ decoq̄ ea bene ⁊ cola ipa ex aq̄ ⁊ ꝯtere ea bene ⁊ ꝯfice ea cū aliquātulo aq̄ rosacee ⁊ olei rosacei: deide pone ea sup̄ oculū.

Medicamē ꝯferēs ad dolores ocl'i cal'os. ℭ ℞. croci ⁊ olibāi ⁊ aloes ⁊ myrre ⁊ opij ⁊ sarcocolle: oīuꝫ añ. ʒ. v. dissrūpe ⁊ ꝯtē ea ⁊ line sup̄ oculū i ꝓn° doloris cū aceto ⁊ aq̄ endiuie aut aq̄ portulace aut aq̄ iusqami al. aut aq̄ coriādri hūidi. Cū aūt ꝓtēdit̄ dolor line ex eo sup̄ oculū ⁊ frōtē ⁊ cornua frontꝭ cū vino ⁊ calefac ipꝫ aliq̄ꝫtulū: aut sume đ sauich ordei pōđ. ʒ. iiij. ⁊ croci hōtulani syluestris pōđ. ʒ. ij. ⁊ opij pōđ. ʒ. j. Tere ipa bene ⁊ ꝯfice ea cū oleo rosaceo ⁊ pōe ipꝫ sr̄ oculū patiētē obthalmiā ⁊ apa cal'm.

Cohol qđ noiat̄ astaliticon ꝯferēs ad ꝯturbatiōnē ocl'i ⁊ rubificatiōnē ei⁹ cū distillat̄ ⁊ cū fit ex eo alcohol ad inceptiōnē catarroꝝ ⁊ qñ miscet̄ cū eo alcohol rosaceū. ℭ ℞. thucie ⁊ eris vsti ⁊ aloes: oīuꝫ añ. ꝑtē. j. ⁊ myrre ⁊ spice: oīuꝫ añ. qntā ꝑtis vni⁹: ⁊ croci ⁊ opij: āboꝝ añ. ꝑtē. j. ⁊ achacie pure ꝑtes iiij. ⁊ lycij qntā ꝑtis. j. ⁊ gūmi arabici ꝑtes. iiij. tere thutiā ⁊ es ⁊ aloen ⁊ achaciā cū aq̄ dulcis sextarijs. iiij. deide tere lyciū ⁊ crocū ⁊ opiū in tabula alia qnqꝫ dieb⁹: deide cōmisce cū eis ⁊ īfunde aloen in aq̄ ita vt liquefiat ⁊ funde super medicinas ⁊ ꝑmisce ꝯterendo: deinde fac trociscos aut pillulas ⁊ fac cū eis alcohol.

Cohol ꝯferēs ad oēs dolores oculi accidētes ex catarris. ℭ Sumat̄ folia rubi ⁊ exprimat̄ aq̄ eoꝝ ⁊ colet̄ ⁊ terat̄ i tabula donec igrosset̄ ⁊ terat̄ paulati: deide sumat̄ q̄ꝫtū ipsa est de gūmi arabico ⁊ ifundat̄ cū aqua pauca: ita vt liquefiat ⁊ fiat sicut mel: deide misceat̄ cū aqua rubi ⁊ conficiat̄ cū ea aliquot dieb⁹: ita vt sit possibile fieri ex eis pillulas: deinde fiāt pillule ⁊ exiccent̄ i vmbra ⁊ fiat cū eis alcohol.

Ulcera oculi ⁊ bothor ei⁹ ⁊ pus i eo. Scias ꝙ collyriū stelle dc̄ꝫ ē vehemēt̄ iuuamēti i eis: ⁊ sil'r collyriū iuuatiuū ⁊ collyriū pōale ē vlti^m.

Collyriū qđ ꝯfert ad macur faciēs ad egritudies ⁊ pus q̄ sit i ocl'o. ℭ ℞. thutie aur̄. xxxij. eris vsti aur̄. xxij. croci aur̄. xvj. myrre aur̄. xxvj. sedine aur̄. x. pipis albi grana. xl. nuō: gūmi aur̄. xl. ꝯficiant̄ cū vino ⁊ i đscriptōe alia ponūt̄ i eo opij aur̄. x.

Disruptio cornee. ℭ Collyriuꝫ rosaceū cōferens ad omnes egritudines ⁊ species dilatationis pupille.

Puluis replens foueas cornee. ℭ ℞. ostracoꝝ magnoꝝ adustoꝝ ⁊ scedenegi: amboꝝ ana. ʒ. j. terant̄ ⁊ puluerizet̄ cū eo oculus.

Algarab. ℭ Collyrium qđ cōposuit suribes est iuuatiuum ad algarab.

Albedo vestigioꝝ vlcerū. Cōferūt ad albedinē medicamē egyptiū ⁊ collyriū iduꝫ ⁊ alcohol cum stercore stellionis est iuuatiuum.

Collyriū citrinū aliđ scit̄ kiles almatrā ꝯferēs ad caliginē ⁊ tenebrositatē visus ⁊ ad egritudies acutas ⁊ delet vestigia ⁊ durities. ℭ ℞. climie aur̄. xxiiij. succi agreste sicci aur̄. xij. salis āmoniaci tantūdē: opij aur̄. viij. gūmi aur̄. xxiiij. ceruse de plūbo tātūdē: croci aur̄. xvj. pipis albi aur̄. xxiiij. confice cum aqua pluuiali.

Cohol aliud mirabile qđ exꝑtū ē ⁊ laudat̄ i albedie ⁊ lachryma ⁊ ē mcsie ⁊ abstergit caliginē ⁊ oēꝫ grossitudinē q̄ ē i palpebra ⁊ acuit visuꝫ valde. ℭ ℞. thutie ide. ʒ. ij. ß. ātbimonij de spahami. ʒ. iiij. marchasite pōđ. ʒ. ij. ß. eris vsti pōđ. ʒ. ij. ⁊ duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. j. climie auri ⁊ climie argēti: āboꝝ añ. aur̄. j. scedenegi ponđ. ʒ. ij. coralli ⁊ margaritaꝝ ꝑuaꝝ ⁊ corticū eris: oīuꝫ añ. pōđ. ʒ. ij. sceba armene ponđ. ʒ. ij. ⁊ duaꝝ tertiaꝝ. ʒ. j. aq̄ distillatōis vitri pōđ. ʒ. ß. ⁊ vitri pharaonis pōđ. ʒ. ß. Tere has medicias cū aq̄ pluuiali: ⁊ qñ cō trite sit̄ ꝓijce sup̄ eas cāphore trite pōđ. sexte. ʒ. j. musci pōdus silique. j. ⁊ misce ꝯterēdo ⁊ fac pillulas ⁊ exicca in vmbra ⁊ frica in ostraco cū aq̄ ⁊ fac alcohol cū eo.

Aliud iuuatiuū ad albedinē expertuꝫ mirabile. ℭ Sumant̄ limature acus pōdus. ʒ. ij. ⁊ sambaci pōđ. ʒ. j. deide terant̄ ābo sil' ⁊ ponant̄ i ꝯcauitate arūdinis ⁊ strigat̄ os cānule oppilādo cū massa ⁊ coopiat̄ arūdo tota cū massa ⁊ đsup̄ inoluat̄ luto ꝯfecto cū capillis ⁊ inoluat̄ sup̄ ipꝫ ⁊ coopiat post illđ cū luto alio: deide opponat̄ carbonib⁹ donec vertat̄ i lapidē ⁊ fiat sic̄ testa ⁊ extrahat̄ ⁊ auferat̄ medicia illa ⁊ accipiat̄ climie albe tertie pōđ. ʒ. iiij. ⁊ misceat̄ cū hac medicia ⁊ reducat̄ ad cānulā aliā: deide fiat ex ea sic̄ factū ē ex pria. Cū ḡ i lapidē ꝯuertit̄ extrahat̄ ⁊ itēdat̄ ad folia lini collecta anteq̄ꝫ aduenerit eis pluuia ⁊ exicca ⁊ sumat̄ đ eis pōđ. ʒ. j. ⁊ margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ pōđ. ʒ. ß. ⁊ terant̄ bene cū reliq̄s medicis ⁊ terant̄ oīa siml' ꝯtritione vltima donec fiāt sicut puluis. Cū ḡ volueris curationē facere cū eo: tūc fac oculo alcohol cum succo radicis lilij tribus diebus cōtinuis: deinde fac ei alcohol post cū hac medicina ⁊ fac alcohol post illud vno die ex hac medicina ⁊ vno die ex succo lilij.

Puluis ad albedinē. ℭ ℞. floris eris ⁊ āmoniaci ⁊ cācri marini adusti: oīum añ. ʒ. v. pl'pe collogntide. ʒ. ij. ß. fell' tauri ⁊ baurach armēi: oīuꝫ añ. ʒ. ij. sal' gēme. ʒ. iiij. pipis al. ʒ. xx. spume maris. ʒ. iiij. corticū ouoꝝ ex qb⁹ egressi sit̄ pulli sub gallina. ʒ. iiij. limatur̄ coti. ʒ. v. stercoris lacerti. ʒ. x. margaritaꝝ. ʒ. iiij.

Sebel. Cohol bonū ad sebel de eis q̄ exꝑta sūt ⁊ laudata. ℭ Sumant̄ cortices ouorū hora qua aperiunt̄ sub gallina ⁊ bulliāt cū aceto forti decē dieb⁹ ꝯtinuis: deinde colent̄ ⁊ ponant̄ in ampulla vitri aut in vase vitreato ⁊ ponat̄ vas in loco qui sit vt nidus sub sole donec exiccetur quod in ipso est: deinde sumat̄ ⁊ teratur ⁊ fiat alcohol cum eo.

Lachryma Collyrium qd̄ dixit mesias ad albuginē factum ex thutia cōfert ad eas.

Grossitudo palpebrarū ⁊ grauitas earū. Cōfert ad eam alcobol cognominatū missandros: ⁊ dicā ipsum in capitulo scabiei ⁊ confert medicamē aristratis predictū ⁊ collyriū de thutia qd̄ dixit mesias ad albedinem.

Collyriū exptū kebime egyptiū ꝯferens ad durities ⁊ albedinē ⁊ abscidit corticē durū stati. ℭ ℞. floris eris ⁊ āmoniaci: āboꝛ. ana. aur̄. vj. salis defossi aur̄. iij. pulpe collogntide aur̄. iij. ⁊ duas tertias aur̄. j. fellis vaccini aur̄. ij. baurach nigri aur̄. j. ʒ. pipis al. grana. xl. nuō: mellis boni cyathos. vj. ⁊. ℥. ix. pmisceaꝛ ⁊ ponaꝛ in vase ⁊ recondaꝛ.

Collyriū qd̄ dr̄ arastusemō ꝯferēs ad attractionē mãerū chronicā ⁊ ad grauitatē ⁊ palpebraꝝ ⁊ aspitatē eaꝝ ⁊ liqfactōez lachrymaꝝ oculi ⁊ seiūctionē ei⁹ ⁊ corrosionē ipsi⁹ ⁊ ad hūiditatē plimā q̄ ē i ocl'o: ⁊ ad augmētū pāniculi ⁊ aufert vestigia ⁊ durities. ℭ ℞. āthimōij aur̄. iiij. eris vsti ⁊ ceruse d̄ plūbo: āboꝛ ana. aur̄. ij. croci ⁊ myrre ⁊ cōticū thur| ⁊ floris eris ⁊ lētiū rubeaꝝ: oīu ana. aur̄. j. pipis al. aur̄. ʒ. gūmi aur̄. ij. ꝯficiaꝛ cū vio ⁊ admistreꝛ dissolutū cū eo.

Collyriū citrinū qd̄ dr̄ fanaratis ⁊ est collyriū iuuatiuū ꝯferens ad scabiem ⁊ corrosionē in vtrisq̄ lachrymalib⁹ ⁊ pruritū vehemētē ⁊ grauedinē palpebrarū. ℭ ℞. climie aur̄. lxxx. colcotar albi aur̄. xxx. cōficiaꝛ cum aqua pluuiali.

Scabies oculi ⁊ pruritus eius. Collyriū indum confert ad pruritum.

Cohol nō errās qd̄ cōposuit Cesar factor alcohol faciēs ad pruritū ⁊ ad grossitudinē palpebrarū. ℭ ℞. climie cabrusie aur̄. xxiiij. sedie aur̄. vj. ⁊ i d̄scri. alia aur̄. xvj. Teranꝛ dōec fiāt i loco sa uich ⁊ ꝯficiaꝛ cū melle ⁊ duraꝛ ⁊ īfundaꝛ vinū qd̄ extiguat ipm̄ ⁊ exicceꝛ: deinde teraꝛ ⁊ fiat cū eo alcobol.

Cohol mefitō ad pruritū ⁊ humiditatē oculi ⁊ corrosionē lachrymaliū ⁊ scabiē vehemētē i palpebris. Climia frāgaꝛ i frusta pua ⁊ ꝯficiaꝛ cū melle ⁊ pōaꝛ i vrceolo figuli ⁊ oppileꝛ os ei⁹ ⁊ luto liniaꝛ ⁊ fiat foramē i medio cooptorij vt sit fumo eleuato ex adustiōe medicie spiraculū p qd̄ egrediaꝛ: deinde ponaꝛ vrceolus ꝑpat⁹ in medio carbonū accēsoꝝ. Cūq̄ icepit climia aduri: tūc ꝯsidera fumū ascēdētē: ⁊ si videris eu decliuem adhuc ad nigredinē dimitte medicinā cōburi dōec videas illd̄ fumū fieri albū: tūc .n. scias q̄ medicie iā ꝯfirmata ē cōbustio: tūc ꝗ remoue vrceolū ab igne ⁊ exhe climiā ⁊ funde sup eaꝫ vini q̄ttitatē qua īfrigideꝛ: deide pone eā in mortario ⁊ cōtere eā bene ⁊ exicca ⁊ serua eā donec cōmisceas ipaꝫ in alcohol cū quo pmisceꝛ. ℭ Et h̄ est d̄scriptio alcobol. ℞. climie hui⁹ aur̄. vij. ⁊ anthimonij tātūdē. Tere oia ⁊ ꝯserua ⁊ fac ire ex eo sup palpebras mane ⁊ sero.

Collyriū apollonij ad scabiē ⁊ casuꝫ palpebraꝝ ⁊ egritudies ātiquas. ℭ ℞. sedenegi adusti abluti aur̄. xxxij. eris adusti abluti aur̄. xvj. lapidis saialistoꝫ adusti abluti aur̄. xxxij. floris eris fricati aur̄. xxxvj. opij aur̄. iij. ⁊ in descriptiōe alia aur̄. vj. climie aur̄. iiij. colcotar adusti aur̄. iiij. gummi aur̄. xvj. ꝯficiaꝛ cū aqua pluuiali. aut aqua pili in oculo.

Medicamē qd̄ cōposuit cassios ad aquaꝫ q̄ d̄scēdit in oculū. ℭ Sumaꝛ fel thauri ⁊ euacua ipsuꝫ in vase eris ⁊ dimitte ipm̄. x. dieb⁹: deide sume de ipo aur̄. xij. croci ⁊ olei balsami ⁊ oppoponaci: oīuꝫ ana. aur̄. ij. pipis grana. xij. nuō: mellis boni dupluꝫ q̄ttitatis fellis: misce oia ⁊ decoque in vase eris: deide pone ipm̄ in pixide eris ⁊ ꝯserua ipm̄.

Medicamē aliud qd̄ cōposuit polonisos. Sume spumā maris ⁊ adure ipsam sup testā ⁊ tere cinerē eius ⁊ cōfice ipm̄ cū sanguine tice ⁊ pone in vase de cornu. Cūq̄ euelluntꝛ pili tunc line sup locū eoꝝ de hoc medicamine.

Epithima qd̄ cōposuit fulukesanis ꝯferēs ad mãm plurimā ⁊ dolorē vehemētē. ℭ ℞. rosaꝝ recētiū aur̄. ij. se. iusqami albi aur̄. viij. thuris aur̄. vj. myrre aur̄. iiij. sauich de ordeo aur̄. xviij. vitellū oui. j. assati: succi mādragore aur̄. iiij. croci aur̄. ij. opij aur̄. iiij. ꝯficiaꝛ cū vini stiptici puri quātitate que sufficit ⁊ fiant ex eo trocisci ⁊ administreꝛ.

Collyriū qd̄ dr̄ indū ⁊ regiū ꝯferēs ad inceptionē descēsus aq̄ ⁊ ad oēm caliginē humidā existētē in oculo ⁊ aufert vestigia vlcerū in oculo. ℭ Climie rubee aduste ablute. ℥. xvj. encaustri idi. ℥. vj. ceruse d̄ plūbo. ℥. iiij. pipis al. ℥. vj. fellis de boha. j. ⁊ fellis safer ⁊ existimauerūt q̄ est suboth. vij. felliū alcubugi. iiij. lacti papaueris. ℥. j. olei balsami. ℥. ij. oppoponaci ⁊ serapini: āboꝝ ana. ℥. ij. gūmi. ℥. xij. cōfice cū succo feniculi aut cū succo plāte que dr̄ abradies.

Cohol ꝯferēs ad tenebrositatē ⁊ iceptionē aq̄ in oculo. ℭ ℞. fellis vrsi. ʒ. iiij. oppoponaci ⁊ pipis: āboꝝ ana. ʒ. iij. olei antiq ⁊ oppobalsami ⁊ succi feniculi humidi: oīuꝫ ana. ʒ. ij. climie pond̄. ʒ. j. mellis. ℥. j. tere ipm̄ ⁊ misce ⁊ pone ipm̄ i ampulla vitri mūda ⁊ pone ipm̄ in sole dieb⁹. vij. deinde fac ex eo alcobol: ⁊ ex ipso cū extremitate radij mane ⁊ sero.

Medicamē qd̄ ꝯfert ad tenebrositatem ⁊ ad illū q videt reꝫ ex lōginq̄ ⁊ ñ videt eā ex ꝓpīo ⁊ ad aggregationē aq̄ i ocl'o. ℭ Cuius h̄ ē pmixtio. Fellis corui nigri ⁊ fellis pdicis ⁊ fell' gruis ⁊ fell' adhoba deboba ⁊ fell' capre: oīuꝫ ana pōd̄. ʒ. ij. mellis colati pōdus. ʒ. iij. ⁊ olei balsami. ʒ. j. ʒ. Tere ea sil' ⁊ pmisce ipa ⁊ fac ocl'o alcobol cū eo mãe ⁊ sero.

Destructio visus. Collyriū citrinū ē iuuatiuū ad debilitatē superfluā in visu ⁊ collyriū de thutia qd̄ dixit mesias in albedi.

Collyriū q̄ vtebaꝛ floris. ℭ ℞. achacie ⁊ rosaꝝ siccaꝝ ⁊ mellilloti: oīuꝫ ana. aur̄. xlviij. cieris fornacis i q̄ purgaꝛes aur̄. xxiiij. mādragore aur̄. xij. se. iusqa. al. aur̄. xviij. opij aur̄. vj. gūmi aur̄. xl. vini. ℥. ix. aq̄ pluuial'. ℥. ix. cōmisceaꝛ aq̄ cū vio ⁊ pōīciant in ea rose ⁊ mellilotū ⁊ iusqamū ⁊ postea mandragore aut cortices mādragore ⁊ dimitte ea donec īfundanꝛ trib⁹ dieb⁹ aut q̄nq̄ ⁊ expme ea ⁊ accipe expssionē eoꝝ

⁊ ↄfice cū ea medicamē ⁊ fac ex eo collyria ⁊ vtere eis.

Medicamē basilicō regū ⁊ ipʒ ē abstersiuū oculi ex q̄ fit alcobol i dispōne sanitatꝪ i oi die semel aut i oibꝰ duobꝰ semel ⁊ abstergit visuʒ ⁊ ↄſuat visuʒ sanū ſm dispōnē suā. ℂ ℞. climie ⁊ spume maris: oiuʒ añ. ʒ. x. eris vsti. ʒ. v. ceruse ⁊ salis gēme: oiuʒ añ. ʒ. iiij. salis āmōiaci ⁊ macropipis: oiuʒ añ. ʒ. ij. gariofiloꝝ ⁊ vsnee: āboꝝ añ. ʒ. j. piperis. ʒ. iiij. cāphore. ʒ. v. tere optime ⁊ fac oclo alcobol cū eo.

Basilicon aliud cōferēs ad oia que diximꝰ. ℂ ℞. climie. ʒ. vij. scedenegiꝰ et macropi. āboꝝ añ. ʒ. ij. salis āmoniaci. ʒ. ij. eris vsti ⁊ ceruse ⁊ salis gēme: oiuʒ añ. ʒ. iiij. spume maris. ʒ. iiij. salis indi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ beil ⁊ vsnee ⁊ spice: oium añ. ʒ. j. cōfringe ⁊ contere ipsum ⁊ fac ex ipso oculo alcobol.

Medicamē qđ ↄfortat visuʒ ⁊ ↄſuat ipm ſm sanitatē suā ⁊ aufert multitudinē lachryme q̄ currit ex oclo. ℂ Sume đ āthimonio ⁊ īfunde ipʒ. xxj. nocte i aq̄ pluuiali aut i aq̄ q̄ distillat ex cisterna: deide accipe đ eo ponđ. ʒ. xij. ⁊ marchasite. ʒ. viij. ⁊ thutie ⁊ climie: oiuʒ añ. ʒ. xij. ⁊ margaritaꝝ paruarū nō ꝑforataꝝ. ʒ. ij. ⁊ musci tertiā. ʒ. j. ⁊ cāphore sextā. ʒ. j. ⁊ croci ⁊ sedenegi: āboꝝ añ. ʒ. j. tere vnūqđqʒ ꝑ se: deide aggrega āthimoniū ⁊ marchasitā ⁊ climiā ⁊ thutiā ⁊ margaritas ⁊ tere ea bene oi die cū aq̄ multotiēs dōec exiccet aqua eoꝝ: deide accipe sedenegi ⁊ crocū ⁊ ꝓijce ipa simlr i mortario ⁊ tere ea bene: deide tere cū eis muscū ⁊ cāphorā: deinde repone ipm in vitreato ⁊ fac ex eo alcobol mane ⁊ sero in dispōnibꝰ sanitatis. ipsa. n. ↄfortat visum debilē ⁊ ↄseruat eum.

Burod fuggitiuū abstersiuum ⁊ ↄfortatiuuʒ. ℂ ℞. sedenegi ⁊ eris vsti: āboꝝ añ. ʒ. v. aloes scotrēsis ⁊ baurach armeni: āboꝝ añ. ʒ. j. floris eris ⁊ pipis albi ⁊ macropipis ⁊ pulpe colloqntide ⁊ croci ⁊ ameos: oium añ. ʒ. ʃ. ↄfringe ⁊ ↄtere ⁊ vtere.

ℂ Tractatꝰ Tertius de aure. dolor auris ⁊ apostema eius ⁊ pus ⁊ grauitas eius.

MEdicamē Aristo. ꝑdictū in caplo oculi est iuuatiuū ad aureʒ ex q̄ currit pus.

MEdicamē ↄferēs ad oēs dolores in aure ⁊ oia vlcera accidētia i ea. ℂ ℞. myrre auī. j. olibani auī. ij. nitri auī. iij. croci auī. iiij. succi papaue. auī. ij. galbani auī. ij. amigdalaꝝ excorticataꝝ. xx. nuō. teraī illud totū ⁊ ↄficiaī cū aceto ⁊ fiant ex eo trocisci. Cū ergo fuerit ipsum necessariū soluaī si fuerit in aure dolor vehemens cum oleo rosaceo ⁊ distilleī in aure. Et fuerit in ea grauitas in auditu soluatur cum aceto ⁊ distilletur.

Cōfectio medicamis quā narrauit Galenꝰ. ℂ ℞. myrre aure. iiij. aloes aure. iiij. olibani auī. iij. ⁊ in đscriptiōe alia auī. ij. croci auī. iij. nitri auī. iij. succi papaueris auī. iij. amigdala. amaraꝝ. xxx. nuō. galbani auī. ij. aceti boni q̄ʒtū sufficit.

Medicamē ad aurē ex medicinis Galeni ↄferēs ad apataꝝ dolores vehemētes clamosos. ℂ Cuiꝰ h̄ est ꝑmixtio. ℞. galbani ⁊ est albezard auī. ij. cinamo. auī. ij. myrre auī. viij. croci auī. viij. olibani auī. iiij. nitri auī. ij. aceti q̄ʒtū sufficit ad hoc vt fiat in spissitudine mellis.

Medicamē aliud ad apata auris ⁊ ad sanietatē ⁊ ad pus venientia ex aure ⁊ ad doloris auris ātiq̄s. ℂ Cuiꝰ h̄ ē ꝑmixtio. ℞. vētr̄ fabe egyptie amari sapōis ⁊ aluis iameni ⁊ pipis al. ⁊ nitri ⁊ croci ⁊ opij ⁊ cōticū ḡnatoꝝ olibani ⁊ spice: oiuʒ añ. auī. ij. castorei auī. j. mellꝭ ⁊ aceti q̄ʒtitatē q̄ ↄficiaī medicamē. Et qdā hoies ponūt i eo mellꝭ auī. vj.

Medicamē aliđ đ medicis berotaꝭ. ℂ ℞. croci ⁊ myrre ⁊ spice: oiuʒ añ. auī. ʃ. eris vsti medietatē ⁊ tertiā auī. j. opij auī. ʃ. castorei tertiaʒ auī. j. alumis iameni auī. j. alumis rotūdi auī. j. Si ḡ fuerit in aure virus cura eā ex hoc medicamine cuʒ decoctione triplicati. Et si in ea fuerit dolor vehemens cura eā cū oleo rosaceo. Et si ḡnanī in ea vermes ꝑmisce cū h̄ medicamine ellebori nigri auī. ij.

Medicamē auris ex q̄ currit pus. ℂ ℞. capitū ḡnatoꝝ ⁊ aristol. ⁊ colcotar ⁊ dragāti carbusij ⁊ gallaꝝ ⁊ corticū eris: oiuʒ añ. auī. j. myrre olibāi ⁊ calcāti assati ⁊ aluis iameni: oiuʒ añ. auī. ʃ. teranī cū aceto ⁊ fiāt trocisci ⁊ administrenī.

Medicamē anticates ad dolorē difficilē vehemētē. ℂ Croci. ʒ. ij. ⁊ qdā hoies ponūt de eo. ʒ. j. myrre ⁊ salꝭ āmoniaci: āboꝝ añ. ʒ. j. alumis iameni āmoniaci añ. ʒ. ʃ. sedimis olei đ lilio aut fecis olei aluisci. ʒ. ij. teranī cū vio mellito aut vio dulci q̄ʒtitate q̄ fiat in spissitudine mellis ⁊ admistreī.

Medicamē ad ḡuitatē auditꝰ ⁊ sonitū ⁊ tinitū existētē i auī. ℂ ℞. ellebōi al. auī. j. castōei auī. ʃ. nitri auī. iiij. misceaī ⁊ admistreī cū aceto ⁊ ↄfidat in eo vtēs ipo qm̄ ē medicamē vtile.

Medicamē aliđ qđ dī algelarui ad egritudies ātiq̄s q̄ fit đ egritudinibꝰ auris. ℂ Ellebori al. ⁊ myrre ⁊ olibāi ⁊ croci castōei ⁊ opij: oiuʒ añ. auī. iiij. calcāti auī. vj. pipe. auī. ij. īfundātur myrra ⁊ opiū ⁊ castoreū ⁊ olibanū i aceto in q̄ decocti fuerit cortices granatoꝝ donec dissoluti fuerit: deide ponanī elleborus ⁊ crocꝰ ⁊ pip ⁊ calcātū trita ⁊ ↄteranī oia bene. Cū ergo cōpleī ꝓijciaī super ipm de vio mellito quātitas qua fiat in spissitudine mellis subtilis. Cūqʒ ipm est necessariū tunc tepidū fiat ⁊ distilleī in aurem. est enim medicamen mirabile.

Cōfectio medicamis qđ ↄfert ad oēs dolores auris ⁊ oia vlcera euenientia in ea. ℂ ℞. myrre auī. j. olibani auī. iij. ⁊ qdam hoies ponūt in eo auī. vij. nitri auī. iij. croci auī. iiij. ⁊ quidaʒ hoies ponūt in eo auī. j. succi papaueris auī. ij. galbani auī. ij. amigdalarū excorticatarū. xx. numero. Teratur illud totū ⁊ ↄficiaī cum aceto ⁊ fiant ex eo trocisci. Cūqʒ necessarij fuerint soluanī si fuerit in aure dolor vehemēs cū oleo rosꝭ. ⁊ distilleī in aurē. Et si fuerit in ea grauitas in auditu soluaī cū aceto ⁊ distilleī.

Confectio scorie ferri ⁊ est medicamē forte. Sumaī scoria ferri ⁊ ↄteraī ⁊ abluaī cū aceto: deide ꝓijciaī suꝑ testam ⁊ exicceī:

deide ꝓiciat̃ secũdo ⁊ tertio ⁊ fiat illud septies: deide decoquat̃ cũ aceto forti decoctiõe vehemẽti donec fiat sicut mel ⁊ auferat̃ ⁊ distillet̃ de eo in aurẽ cũ idiget̃ eo.

Ulcera nasi. ℂ Cõfectio sacramosos ⁊ ẽ medicamẽ eradicãs oẽm additionẽ q̃ oꝛit̃ i coꝛpe. ℞. dragãti adusti ⁊ colcotar adusti aut calcãti adusti aut dragãti rubei ⁊ coꝛticũ eris: oium ptes eq̃les. Tere ꝗ ea ⁊ cura cũ eis siccis ⁊ opꝫ vt frices additionẽ anteꝗ̃ medices eã cũ hoc medicamine per diẽ: deinde medica cũ eo in mane postꝗ̃ patiens egritudinem comederit cibum suũ. Et cum tu curas cuꝫ eo fistulas nasi: tũc line ante curationẽ iterioꝛa nasi aspalto aut pice humida aut pinguedine myrre.

ℂ Tractatus Quartus de dẽtibus ⁊ doloꝛibus eoꝝ.

Onueniẽs est ad doloꝛes difficiles vehemẽtes ⁊ ad coꝛrosionẽ dẽtiũ ⁊ ꝯfert iteꝝ ad tussiꝫ medicamẽ qḋ recipit opij aur̃. ij. myrre tãtũdẽ hasce tãtũ pipis albi galbani añ. tãtũdẽ: ꝯficiat̃ cũ coagulati vue q̃̃titate que sufficit ⁊ terant̃ simul ⁊ fiant ex eis collyria ⁊ liniat̃ ex eis super dentes ⁊ ponat̃ de eis super locum coꝛrosum.

Edicamen qḋ narrauit Andromachus ad oẽs doloꝛẽ dẽtiũ ⁊ ad oẽs egritudiẽs accidẽtes ex eo ⁊ ad stupoꝛẽ. ℂ ℞. pipis ⁊ piretri ⁊ lacti titimali ⁊ galbani: oiũ añ. ptẽ vnã. terant̃ ⁊ ꝯficiant̃ cũ stoꝛace ⁊ ponat̃ sup locũ coꝛrosuꝫ.

Medicamẽ iuuatiuũ ad pulsationẽ dẽtiũ. ℂ ℞. pulpe collogntide pteꝫ vnã ⁊ aloes ptẽ vnã ⁊ bulliãt in pixide lapidis aut cocleari de ferro ebullitiõe vehemẽti cũ oleo ⁊ aceto vini: deide auferat̃ ab igne ⁊ distillet̃ de eo in aurẽ que sequit̃ molarẽ dolentẽ distillatione post distillationẽ.

Cauteriũ molaris. Jntẽde ad molarẽ in q̃ nõ valet medicamẽ vehementis pulsatiõis. ℂ Et assume ex oleo q̃̃titatẽ. ʒ. j. ⁊ aq̃ sansuci sicci ⁊ barmel: oiuꝫ añ. ʒ. ß. terant̃ bene: deide ꝓiciant̃ in oleo: deide itẽde ad duas acus magnas qb⁹ vtunt̃ sellarij ⁊ igni eas in loco foꝛaminis earũ: deide aperi os egri ⁊ ꝯsidera dentẽ quẽ tu vis cauterizare: ⁊ tũc si fuerit in eo aliquid mũda ipm ⁊ pone sup ipm cãnulã ferri aut arũdinis aut argẽti ⁊ submerge vnaꝫ duarũ acuũ in oleo illo: deide intromitte eã in cãnulã ⁊ pone eã sup molarẽ. Cũq̃ infrigidat̃ illa accipe aliã fac illud septẽ vicibus numero. nã doloꝛ eius sedatur ⁊ egreditur ex molari aqua coloꝛis dentium.

Dentifriciũ quo fricant̃ dẽtes qḋ narrauit Democritus in libro suo. ℂ Accipe coꝛnu cerui adusti q̃rtã lib. xvj. sal. ʒ. ij. ammoniaci sicci qḋ nõ est amari sapoꝛis frustũ vnũ magnũ vel masticis lib. iij. aut plus parũ sq̃nãti albi tãtũdẽ piperis albi. ʒ. j. folij. ʒ. ij. terant̃ oĩa ⁊ administrent̃.

Medicamẽ qḋ noiat̃ surmalẽ ꝯferens ad apata gigiue ⁊ mollificatiõeꝫ ei⁹ ⁊ mũdificat dẽtes. ℂ Accipe coꝛticũ granatoꝝ põdus. ʒ. ij. ⁊ venarũ ⁊ balaustie ⁊ sumach: oium ana. ʒ. j. cõfringe ⁊ contere illud: deinde affer ex eo cũ digitis tuis ⁊ frica cum eo locũ doloꝛis: deinde accipe ex eo cum panno lini ⁊ pone ipsum super eum.

Dentifriciũ mũdificãs dẽtes ⁊ strigit gingiuã ⁊ efficit bonũ oꝛis odoꝛẽ. ℂ Sumat̃ sal gẽma ⁊ terat̃ ⁊ ꝯficiat̃ cuꝫ melle ⁊ liget̃ in charta ⁊ ꝓiciat̃ in prunis ⁊ dimittat̃ ibi donec fiat sicut prune: deide auferat̃ ab igne ⁊ extiguat̃ cũ kitran ⁊ ꝓiciat̃ in vino bono aut meisus ⁊ dimittat̃ donec ifridet̃ ⁊ terat̃ ⁊ sumat̃ d̃ eo ps vna ⁊ spume maris ps vna ⁊ ponat̃ cũ illo cinamomi ps vna ⁊ myrre ps vna ⁊ cineris sceba ⁊ cypi ⁊ floꝛis squinãti: oium ana sexta ptis vni⁹: fragmentoꝝ xyloaloes medietas partis vni⁹: ⁊ zucchari ptes tres ⁊ cãphoꝛe. x. ptis. j. terat̃ illud ⁊ misceat̃ ⁊ fiat dentifriciũ in omni mane.

Medicamẽ qḋ ꝯfoꝛtat dentes ⁊ molares cuꝫ est in eis debilitas. ℂ ℞. cere ⁊ mellis: ãboꝝ añ. ptes duas: liq̃fiãt i sole aut cũ aq̃ cal'a ⁊ cõmisceat̃ cũ eis picis ps vna ⁊ põat̃ i termino vnguẽti ⁊ pcipiat̃ vtẽti eo vt masticet ipm. Qꝫ si videris medicamẽ exiccatũ pmisce i eo aliquãtuluꝫ olei. Et mastix iterũ cũ masticat̃ facit i ħ vltimã opationẽ.

Aliud qḋ ꝯfoꝛtat dẽtes ⁊ gingiuã. ℂ ℞. Coꝛnu ceruini adusti pondus. ʒ. x. ⁊ folioꝝ cuꝑssi adustoꝝ põdus. ʒ. v. ⁊ nucũ cuꝑssi nõ adustarũ põdus ʒ. v. ⁊ radicis cẽtauree põdus. ʒ. x. ⁊ capilli veneris adusti põdus. ʒ. v. ⁊ rosaꝝ ablatis capitib⁹ ⁊ spice odoꝛifere: oium añ. põdus. ʒ. iij. tere ⁊ cribella cũ oꝛali ⁊ vtere.

ℂ Tractatus Quintus de oꝛe ⁊ gutture ⁊ ventre supeꝛioꝛe sinantia ⁊ squinantia.

Nquit Galenus. q̃dam existimauerunt ꝙ pulli hyrundinum siue sint recentes siue sicci saliti sedant sinantiam statim ⁊ permisceatur pueris ⁊ senibus cum radice liquiritie.

E vuula ⁊ de duab⁹ amigdalis. Medicamẽ ꝯueniẽs ad vuulã mollificatã apostemosaꝫ. ℂ Pipis al. aur̃. j. myrre aur̃. j. alumis iameni aur̃. ij. gallaꝝ viridiũ aur̃. ij. terat̃ ⁊ admistret̃.

Uenter supioꝛ humiditas pectoꝛis. ℂ Medicamẽ iuuatiuũ ad humiditatẽ factam in pectoꝛe. ℞. galbani ⁊ stoꝛacis liquide: amboꝝ añ. ʒ. ij. opij quartaꝫ. ʒ. j. radicũ ligritie. ʒ. ij. terant̃ que ex eis terunt̃ ⁊ misceant̃ cuꝫ stoꝛace ⁊ galbano ⁊ aliquãtulo mellis dispumati ⁊ lambatur ex eo.

De tussi medicamẽ gutturale. ℂ Dixit Gale. ꝙ ipse medicabat̃ cuꝫ eo. ℞. olibani aur̃. j. Et i dscriptiõe alia aur̃. iiij. croci aur̃. j. Et in descriptione alia aur̃. iiij. sq̃lle aur̃. ij. vini dulcis sacraiati lib. ij. decoquat̃ sq̃lla cũ vino donec vinũ ispisset̃: deide ꝓiciat̃ squilla ⁊ ponant̃ relique medicine sup vinum.

Medicamẽ gutturale qḋ refert̃ tellusatis. ℂ Dixit Gal. ꝙ ipe medicat⁹ ẽ cũ eo illũ q hẽbat vlc⁹i pulmone ⁊ ẽ medicamẽ iuuatiuũ valde. ℞. spice cretẽsis aur̃. iiij. amomi aur̃. viij. folij idi aur̃. iiij. spice inde aur̃. iij. sq̃nãti aur̃. ij. cassie aur̃. viij. cinamomi aur̃. x. olibãi aur̃. iij. myrre aur̃. iiij. costi aur̃. iiij. cõmixtõis assedenegi aur̃. iiij. succi ligritie aur̃.

iiij.succi mandragore auṙ.v.masticis auṙ.iij.croci auṙ.vij.Aggrega has medicīas:deide accipe dactylos ⁊ decoquant in aq̄ mellis aut vino bene ⁊ sume de eo sa craiati.j.⁊ pijce in eo de granis pini maioris contritis grana.xx.⁊ cōmisce cū eo de medicamine q̄ntitatē auel lane.j.⁊ da in potu de ea dieb⁹ aliquot:deide da in potu post ip̄az de medicamine duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ ita vt nō cōmisceat cū oleo aliud p̄ter ip̄m:deinde sumat in potu post ip̄z de hiera facta cū aloe q̄ntitate coclearij vnius in die vno cū aq̄: ⁊ cura cū hac medicia illū in cāna pulmonis cui⁹ hec est egritudo cū lacte asinino ⁊ p̄cipe egro vt gargarizet cuz ea:deinde dimitte eū aliquot dieb⁹ ⁊ cura eū p̄ h̄ medicamē cuz assiduatione medicinaꝝ que sedāt dolorē.Oꝛ si māerū cursus fuerit fortis tūc permisce in hac medi.opiū ⁊ casto.

Aliud d̄ medicis Gal.faciēs ad egritudinē canne pulmonis ⁊ vlcera pulmonis et sputū puris ⁊ san.⁊ māz attractā ad pect⁹ ⁊ ad illud cui⁹ sputū est difficile : ⁊ ē medicamē valde forte.℞.gūmi alboti auṙ.iiij.croci auṙ.iiij.olibani tātūdē: myrre tantūdē:cinamomi tātūdē:ammomi auṙ.ij.granoꝝ pini magne auṙ.iiij.radicū lilij excoꝛticatarū tātūdē: spice de scemi auṙ.ij.ʒ.cassie lignee nigre auṙ.ij.dragaganti auṙ.ij.carnis dactyloꝝ d̄ scemi auṙ.iij.trusezus qd̄ d̄ stella auṙ.iiij.galbani clari mundi duas tertias auṙ.j.costi auṙ.iij.⁊ iueni in descriptiōe alia auṙ.j.mellis boni cotilas.iiij.d̄coquant mel ⁊ gūmi alboti in vase duplici.Cūq̄ fit in termino spissitudinis:tūc permisce cū eo galbanū ⁊ d̄coque ip̄m donec p̄ueniat ad terminū vt cū de eo distillat stilla aliq̄ nō dilatet:deide infrigida ip̄m ⁊ pijce super ip̄m medicinas ꝯtritas ⁊vtere eo.Et cū suggit de aqua caulis masticando ⁊ pijciat fex ⁊ deglutit succus valet ad illud valde.

Pillule que ponunt sub lingua ⁊ cōferunt ad asperitatē cāne pulmonis ⁊ abscisionē vocis ⁊ reliq̄s egritudines cāne.℞.dragagāti ⁊ gūmi:amboꝝ añ.auṙ.ij.myrre ⁊ olibani:amboꝝ ana auṙ.j.ʒ.croci auṙ.j.succi ligritie auṙ.ʒ.carnē dactylorū triū vini dulcis quātū sufficit ad conficiendū cū eo ⁊ ponat sub lingua de hac medicina quātitas fabe et p̄cipiat egro vt deglutiat qd̄ liquefit de ea.

Natif ad illuz q̄ h̄z tussim.℞.se.lini toꝛrefacti ꝯtriti ⁊ passulaꝝ carnosaꝝ enucleataruz: amboꝛuz añ.kist.j.granoꝝ pini magne toꝛrefactoꝝ ⁊ auellanarū excoꝛticatarū:amboꝝ ana cotila.j.pipis albi.ʒ.ij.croci.ʒ.j.mellis boni lib.iiij.ꝯfricant ⁊ terant ⁊ decoquant semē lini ⁊ mel donec inspissetur:deinde proijciantur super ipsum relique medicine ⁊ permisce eas ⁊ confice ⁊ da de eo quantum sufficit.

Oleum diuini ꝯferēs ad tussim ⁊ est medicina nobilis de q̄ dixit Gal.q̄ ip̄e medicatus ē cū ea.℞.opij auṙ.x.se.lactuce auṙ.xx.castorei auṙ.xviij.ruthe hoꝛtulane sicce auṙ.xliij.seis lini auṙ.xvj.radicū oppoponaci auṙ.xxxvj.myrre auṙ.xiiij.croci auṙ.vij.ꝯficiat cū melle ⁊ det de eo in potu q̄ntitas fabe vnius:⁊ opʒ vt sumat de eo i potu ille q̄ h̄z febrē cū aqua:⁊ qui febrem nō h̄z cum vino:⁊ illud in sero.

Pillule ad tussiz.℞.stoꝛac' ⁊ myrre ⁊ opij: oium añ.auṙ.iij.olei balsami ⁊ croci: amboꝝ ana auṙ.ij.tere simul ⁊ ꝯfice ⁊ vtere.

Medicamen qd̄ ꝯfert ad oēz tussiz ⁊ ad oēz māz currentē ⁊ dubellet iterioꝛes qd̄ narrauit abulucos.℞.sapini gētiane myrre oppopōaci pipis albi:oiuz añ.auṙ.ij.baccarū lauri mūdataꝝ auṙ.iiij.terant ⁊ ꝯficiant cū aqua.

Medicamen ad sputuz sanguis qd̄ narrauit Andromach⁹.℞.achacie auṙ.iiij.rosarū siccarū auṙ.viij.fruct⁹ granati agrestis auṙ.viij.myrre auṙ.ij.dragagāti auṙ.j.ꝯficiat cū aqua ⁊ fiant ex eo trocisci:⁊ sit pōdus cuiusq̄ trocisci auṙ.j.⁊ detur in potu cum aqua pluuiali.

Medicamen aliud ad tussim cōferēs ad sp̄es tussis ⁊ abscissionē vocis.℞.granoꝝ papaueris ⁊ sūt papauera cū cōtice suo.l.nūō ⁊ apij mōtani triti lib.iij.⁊ sucotio mūdati et reusini ⁊ rosaꝝ siccaꝝ ⁊ radicū lilij ⁊ balaustiaꝝ:oiuz añ.ʒ.iij.⁊ cinamomi pōdus.ʒ.ij.⁊ spice pōdus.ʒ.j.cū dimidia:ꝯtere has medicias ⁊ infunde i aq̄ pluuiali acsat v.⁊ dimitte trib⁹ dieb⁹:deide decoq̄ sup ignē leuē donec remaneat aq̄ tertia ps:deide exprime ⁊ cola ⁊ pijce fecē ei⁹:deide tere.gūmi arabici ⁊ dragagāti:āboꝝ añ.lib.j.myrre lib.ʒ.⁊ succi liquiritie lib.j.⁊ masticis ⁊ croci:āboꝝ pōdus.ʒ.j.terat totū illō vltie:ibibat ex illa aq̄ paulatiz donec cōpleat tota:deide fundant sup ip̄m rob lib.xxiiij.⁊ d̄coquat leui igne dōec coaguletur ⁊ reponat i vase vitri ⁊ medicet cū eo oīs sp̄es tussis.

Loch d̄ pino qd̄ ꝯfert illis sup q̄s tussis fit vehemēs ⁊ q̄si excitat i eis expellūt pus ⁊ supfluitates.Cui⁹ hec ē pmixtio.℞.se.lini toꝛrefacti ⁊ amigdalaꝝ dulciū mūdatarum ⁊ granoꝝ pini ⁊ gūmi arabici ⁊ dragagāti:oium añ.pōdus.ʒ.iiij.⁊ dactyloꝝ albeirō.x.nuō.Tere medicias ⁊ dactylos ⁊ funde sup eas mellis ⁊ butyri q̄tū sufficit ⁊ terat dōec fiat sicut mel spissum:cuius dosis sit sicut galla mane ⁊ sero.

Loch qd̄ fit cū glutino alimbat faciēs ad asperitatē gutturis ⁊ abscisionē vocis et sputū sanguīs ⁊ pus ⁊ aperit oppilōnes.Cui⁹ hec ē pmixtio.℞.se.lini toꝛrefacti ⁊ passulaꝝ ablatis granis: āboꝝ añ.lib.j.granoꝝ pini ⁊ amigdalaꝝ dulciū ⁊amigdalaꝝ amaraꝝ:oium añ.ʒ.vj.⁊ ireos ⁊ assari ⁊ glutinis alimbat ⁊ venarū ligritie ⁊ gūmi arabici:oiuz añ.ʒ.iiij.⁊ fenugreci cocti ⁊ dragagāti:amboꝝ añ.ʒ.iij.et piperis albi ⁊ eruce emollite ⁊ ciceris molliti ⁊ aristologie ⁊ medulle tritici ⁊ ameos ⁊ nasturtij ⁊ ficuū:oiuz añ.ʒ.j.⁊ myrre ⁊ croci ⁊ olibani:oium añ.ʒ.ʒ.cōfringe totū ⁊ ꝯtere ip̄m bene ⁊ ꝯfice cum melle aut vino decocto ⁊ fac lambere de ip̄o mane ⁊ sero quātū est galla.j.⁊ ponat ip̄m sub lingua sua q̄si doꝛmit.

Medicamen qd̄ ꝯfert ad tussim ⁊ ad vehemētē siccitatē pectoris.℞.amigdalarū dulciuz ⁊ amararum ⁊ seminis lini toꝛrefacti et granoꝛum pini:omnium ana.ʒ.v.et anisi et dragaganti ⁊ gūmi arabici:omnium ana.ʒ.ij.⁊ succi liquiritie aut venarum eius pondus.ʒ.j.et zuccbari

et penidioꝝ:āboꝝ aā.ʒ.ij.Tere ea et pulueriza et ꝯfice ipm cū aq̄ feniculi humidi et fac de ipso pillulas et ponat sub ligua sua ille q vult dormire vnā aut duas.

Loch ad tussim qn̄ fit ex kimo frigido viscoso. ¶ ℞.cinamomi ⁊ se.feni.amboꝝ aā.ʒ.v. storacis liqde.ʒ.x.phistici ⁊ amigdalaꝝ: āboꝝ pōdus ʒ.x.olibani ⁊ gūmi amigdalarū ⁊ glutini:oium aā.ʒ.v. kesines ⁊ sunt passule paruule sine granis.ʒ.xx.agarici ʒ.v.storacis ⁊ aloes:amboꝝ aā.ʒ.iiij.Tere storacē cū melle ⁊ infunde olibanū ⁊ aloem ⁊ alkesines in rob et tere reliqua ⁊ confice cū melle storacis.dosis.ʒ.j.

Ad sputū sanguis.Trocisci q̄s cōposuit medic⁹ d̄ illis d̄ tebul' ꝯferētes patiētib⁹ sputū sanguis ⁊ patiētib⁹ vlcus i pulmōe ⁊ hn̄tib⁹ saniē aggregataȝ in pectore ⁊ patientib⁹ egritudies q̄ sunt ex genere materierū attractaꝝ. ¶ Quoꝝ hec est permixtio.℞.seminis iusquiami albi ⁊ corticū mādragore:amboꝝ aā.auī.v.masticis auī.xx.karabe ⁊ radicū liliꝫ ⁊ croci:omniū ana auī.xxx.psilliꝫ auī.xlv.aque dulcis acsati.iiij.permisceat̄ ⁊ administret̄.

Trocisci aliꝫ q noiant̄ pip ꝯferētes patiētib⁹ sputū sanguis ⁊ habētib⁹ fluxuȝ vētris ⁊ vlcera in itestinis ⁊ ei ad cui⁹ stōchū attrahit̄ mā. ¶ ℞.floꝝ caducoꝝ granatoꝝ ⁊ spinaꝝ egyptiaꝝ ⁊ granatoꝝ syluestriū ⁊ succi barbe hirci ⁊ succi achacie:oiuȝ aā.auī.vj.lyciꝫ ⁊ reubarbari ⁊ opiꝫ:oium aā. auī.iiij.myrre auī.ij.terant̄ hn̄ ⁊ ꝯficiant̄ cū aq̄ i q̄ decocta sunt grana myrti:aut cū aq̄ frida ⁊ admistrent̄.

Confectio que refert̄ arastomach⁹ ⁊ ē medicina mirabilis ꝯferēs patientib⁹ sputū sanguis ⁊ habētib⁹ tussim ⁊ q hȝ vlc⁹ in pulmone ⁊ ei in cui⁹ pectore est sanies ꝯgregata ⁊ ad disruptionē accidētē i lacertis ⁊ ad stōchuȝ q expellit cibū ⁊ cholericā passionē ⁊ fluxū vētris ⁊ vlcera in intestinis ⁊ egritudines vesice ⁊ p̄focationē matricis ⁊ febres que hn̄t paroxismos cū de ea sumit̄ in potu parū ante horā piodi per horā vnā ⁊ ad malitiā cōplexionis ⁊ extenuationē ⁊ medicinas pnitiosas ⁊ morsuȝ reptiliū habētiū venenū. ¶ Cui⁹ h̄ est pmixtio.℞.cinamomi ⁊ costi ⁊ galbani ⁊ castorei ⁊ opiꝫ ⁊ melanopiperis ⁊ macropipis ⁊ storacis:oiuȝ aā.ʒ.j.mellis kist.j.terant̄ medicine ⁊ cicotrigonizent̄ ⁊ decoquat̄ galbanū cū melle donec liquefiat:deinde colet̄ ⁊ pꝫciant̄ desuper relique medicine ⁊ reponat̄ in vase vitri aut argenti ⁊ det̄ in potu de ea q̄ȝtitas fabe cū aqua mellis: ⁊ distillent̄ sup ipm de oleo sisamino tres gutte.

Syrupus qui refert̄ faciēs ad difficultatē anhelitus ⁊ est medicamē vtile. ¶ Sumant̄ passulaꝝ enucleatarū acsunē.j.⁊ est ps ⁊ fenugreci abluti tātūdē ⁊ aq̄ pluuialis kist.j.decoq̄nt̄ donec dissoluant̄ ⁊ colet̄ aq̄ eorū ⁊ seruet̄ ⁊ sumat̄ de ea in potu multotiens continuo postq̄ȝ calefit.

Medicamen ꝯferēs ad sputū sanguis ⁊ pus ⁊ supfluitates que attrahunt̄ ad pect⁹. ¶ ℞.granoꝝ iusqami albi ⁊ cōticū radicū mādragore ⁊ vini bōi ⁊ olibani albi ⁊ storacis liqde ⁊ opiꝫ ⁊ granoꝝ pini ⁊ cupressi:oiuȝ aā.pond.ʒ. x.⁊ masticis ⁊ karabe ⁊ alessius:oiuȝ aā.ʒ.xxx.ifundat̄ alessius in aq̄ cal'a nocte vna:deide exprimat̄ ⁊ sumat̄ aq̄ ei⁹ ⁊ terant̄ reliq̄ medicie bene ⁊ misceant̄ adiuicē ⁊ fiāt trocisci.Sitq̄ȝ vnusquisq̄ȝ trociscus.ʒ.ß.⁊ det̄ in potu apud mansionē trociscus vnus cū aqua frigida.

Medicamen q̄d ꝯfert ad sputū sanguis. ¶ ℞.opiꝫ pōdus.ʒ.j.⁊ cinamomi pōdus.ʒ.j.⁊ castorei ⁊ pipis ⁊ macropipis et myrre:oiuȝ aā.ʒ.j.⁊ croci pōdus.ʒ.ij.ß.⁊ karabe pondus.ʒ.ß.⁊ balaustiaꝝ ⁊ gūmi ⁊ anisi:oiuȝ aā.ʒ.j.terant̄ medicine ⁊ ꝯficiant̄ cū succo auricule hedi ⁊ fiant trocisci:⁊ sit ois trociscus.ʒ.ß.⁊ exiccent̄ invmbra ⁊ bibat̄ de eis trociscus vnus cum aqua tepida.

Trocisc⁹ alius. ¶ ℞.karabe ⁊ coralli:āborum aā.ʒ.iiij.achacie ⁊ succi barbe hircine:āboꝝ aā.ʒ.ij.balaustie.ʒ.ij.se.portulace.ʒ.vij. papaueris albi ⁊ nigri ⁊ rosarū ⁊ spodiꝫ:oium aā.ʒ.ij. cornu cerui adusti.ʒ.ij.ß.reusini.ʒ.j.ß.coclearꝝ adustaꝝ ij.terre sigillate.ʒ.iiij.fiāt trocisci auī.j.⁊ administrent̄.

Trocisc⁹ alius ad sputū sanguis cū est ex humiditate ⁊ mollificatiōe venaruȝ. ¶ ℞.corticū thuris ⁊ thuris:āboꝝ aā.ʒ.v.radi.sq̄nāti.ʒ.vij.reusini ⁊ masticis:āboꝝ ana.ʒ.iiij.darsisahan ⁊ cimini torrefacti ⁊ calamēti mōtani:oiuȝ aā.ʒ.v.myrre ⁊ croci:āboꝝ aā.ʒ.vij.calcadis.ʒ.iiij.spice ⁊ castorei ⁊ succi barbe hircine ⁊ achacie ⁊ rosaꝝ:oiuȝ aā.ʒ.iiij. Tere ⁊ ꝯfice cū d̄coctiōe gallaꝝ ⁊ fac trociscos auī.j.

Coagulatio saniei in pectore.Medicamē ꝯferēs ad illd̄.Fenugreci molliti.ʒ.ij.aristologie pond̄.ʒ.j.myrre pōdus.ʒ.iij. anisi rosarū:amboꝝ aā.ʒ.ij.radicū liquiritie ⁊ piperis ⁊ salis:oium ana.ʒ.j.Cōfringant̄ ⁊ ꝯterant̄ ⁊ ꝯficiant̄ cū aqua frigida ⁊ fiant trocisci:quoꝝ vnusq̄sq̄ȝ sit pōdus.ʒ.j.⁊ exiccent̄ in vmbra ⁊ detur in potu de eis trociscus vnus cū aqua radicū feniculi ⁊ radicū apiꝫ decoctarū q̄ȝtitate sacraiati.j.⁊ terat̄ trociscus ⁊ misceat̄ cū ea ⁊ sumat̄ in potu.est enim medicamen bonū:q̄m liquefacit sanguinem cōgelatū ⁊ educit ipsum ⁊ mundificat locum eius.

Medicamen ꝯferēs ad vlcera que sunt in pectore ⁊ pulmone ⁊ cōsolidat ea ⁊ sanat ea. ¶ ℞.balaustiaꝝ ⁊ rosaꝝ siccaꝝ: āboꝝ aā.ʒ.iiij.sanguis draconis ⁊ medulle tritici ⁊ olibani:oiuȝ aā.ʒ.ij.gūmi arabici ⁊ dragagāti ⁊ masticis: oiuȝ aā.pond̄.ʒ.iij.achacie ⁊ croci:āboꝝ aā.ʒ.ß.karabe ⁊ myrre:āboꝝ aā.ʒ.j.anarcine.ʒ.v.terant̄ ⁊ ꝯficiāt̄ cū rob cydōioꝝ aut rob myrti:deide fiāt trocisci:sitq̄ȝ ois trocisc⁹ auī.j.⁊ exiccent̄ in vmbra ⁊ dent̄ in potu.

Medicine que sunt ad cor. ¶ Cōfectio in q̄ ponit̄ harmel iuuatiua.℞.semis harmel ⁊ nigelle ⁊ cāphore ⁊ castorei ⁊ semis iusqami albi ⁊ aristolo.⁊ cyperi ⁊ alfesire ⁊ alfesiresim ⁊ piretri ⁊ piperis ⁊ origani ⁊ colloq̄ntide et spice et semis apiꝫ ⁊ semis ruthe et carui et croci et nucis muscate et cassie et costi:oiuȝ aā.ʒ.ß.et sapini et oppoponaci:āboꝝ aā.ʒ.iiij.et zucchari pōdus.ʒ.j.et mellis q̄ȝtum necesse est.Dosis eius forti pōdus.ʒ.j.et debili pōdus.ʒ.ß.

Medicamen aliud ꝯferēs ad pulsuꝫ cordis ⁊ timorē ⁊ epilepsiam. ℂ Spice ⁊ cinamomi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi: oiuꝫ anā. ʒ.ij. se. anbeti. ʒ.j.ß. medicie terant̄ ⁊ ꝑmisceāt̄ ⁊ det̄ in potu de eo pōd. ʒ.j. cū. ʒ.j. vini i quo ifusa fuit ligua bouis ⁊ bibat̄ de illis in oi mēse trib⁹ dieb⁹ continuis.

ℂ Tractat⁹ Sext⁹ de vētre iferiore. Debilitas stōchi.

Leum iuuatiuū ad mollificationē stomachi ⁊ eius debilitatē. ℂ Cuius h̄ est ꝑmixtio. ℞. masticis ⁊ aloes ⁊ succi absinthij ⁊ opij ⁊ olei nardini ⁊ olei de cydonijs q̄ꝫtū sufficit: ꝑmisceat̄ ⁊ inungat̄ cū eo stomachus cū lana leni. Et si volueris vt adijciat̄ huius medicie calor adde in ea laudani partē vnā ⁊ storacis ꝑtes duas. Si volueris facere ipsam stipticam cōfortatiuam: tunc adde suꝑ illud de succo agreste aut succo hypoquistidos.

M Edicamē ad d̄bilitatē stōchi ⁊ malitiā digestionis. ℂ ℞. kebuloꝝ bullitoꝝ cū aqua cydonioꝝ ⁊ bulliant. ʒ.iiij. belliricoꝝ ⁊ emblicorum ⁊ cimini infusi in aceto ⁊ torrefacti ⁊ cyperi ⁊ masticis: oium anā. ʒ.ij. seminis apij ⁊ anisi infusorum in aceto: amborū ana. ʒ.j. xyloaloes ⁊ gallie: amboꝝ ana. ʒ.j.ß. menthe. ʒ.iij. mugdunis. ʒ.j.ß. rosaruꝫ. ʒ. iiij. granorum granatoruꝫ. ʒ. viij. sumach. ʒ.iiij. cinami ⁊ corticum thuris ⁊ spice: omnium ana. ʒ.j.

Lachlachatū ꝯfortās stōchū. ℂ ℞. aq̄ aloes ⁊ aque rosarū ⁊ aq̄ maloꝝ ⁊ aque cydonioꝝ ⁊ aque salicis: oium ana ꝑs vna: sandali albi ⁊ rubei ⁊ rosarum et croci ⁊ camphore et laudani et balaustiarum et ramich et xyloaloes et gallie: omnium ana pars. ß.

Emplastrū ad apostema stomachi duꝝ. ℂ ℞. absinthij ⁊ spice ⁊ cassie: oiuꝫ ana. ʒ. viij. aloes ⁊ storacis: amboꝝ ana. ʒ.iiij. croci. ʒ.ij. xylobalsami ⁊ carpobalsami ⁊ myrre: omniū ana. ʒ.j. olei nardini quantum necesse est.

Ad stomatichos hiera que refert̄ antiforos confert stomachis. ℂ ℞. aloes aur̄. iiij. masticis aure. ij. assari ʒ.ß. rosarum siccarum ⁊ floris squinanti ⁊ cassie: oium ana. ʒ.ß. vtatur ea sicca sicut vtitur hiera.

Trocisci qui dicūtur amedunius faciente ad inquietudinem stomachi ꝓpinquā ileos ⁊ ad oēm iflationē: ⁊ est ꝯueniens ei qui euomit cibū suum: ⁊ ad egritudines intrinsecas. ℂ ℞. se. apij aur̄. vj. anisi aur̄. vj. absinthij aur̄. iiij. Et inueni in descriptione alia masticis: iterum aur̄. iiij. piperis aur̄. ij. myrre aur̄. ij. cinamo. aur̄. vj. opij aur̄. ij. castorei aure. ij. ꝯficiat̄ cuꝫ aq̄ ⁊ fiāt de eis trocis. ⁊ dent̄ in potu. dosis ei⁹ eq̄lis est aur̄. j. ad stomachos cū vino mixto.

Hiera qd̄ refert̄ menison cōferēs ad ingetudinē stōchi: ⁊ ei q̄ iuenit inflationē: ⁊ aufert oēm inflationē: ⁊ cōfert ad tarditateꝫ digōnis: et ad egritudines matricū: ⁊ ipsa iteruꝫ ꝓuocat vrinā: et est medicina mirabilis ad epaticos: ⁊ ad illū qui habꝫ dolorē renū ⁊ ꝓuocat mēstrua. ℂ ℞. aloes aur̄. c. masticis. ʒ.j. ⁊ croci. ʒ.j. spice. ʒ.j. cinamomi ⁊ assari ⁊ carpobalsami: oium ana. ʒ.j. Tere ⁊ cribella ⁊ serua eā siccā ⁊ vtere ita vt des in potu illi cuius digō tardat̄ pōd. aur̄. j. cū aq̄ frida: ⁊ illi q̄ euomit cholerā ⁊ effundit̄ ad stōchū ei⁹ mā da i potu d̄ ea aur̄. ß. ⁊ illi q̄ hꝫ apā i aliq̄ mēbroꝝ iterioꝝ ꝯfert cū sumit d̄ ea i potu cū aq̄ mell̄: ⁊ ille q̄ idiget vt ꝓuocet̄ vria ei⁹: aut ꝓuocēt̄ mēstrua sumat d̄ ea i potu cū aq̄ feniculi ꝯtriti bulliti ⁊ colati.

Emplastruꝫ poloarchis ꝯferēs ad oēs egritudiēs humidas itrinsecas. ℂ ℞. cyperi cordumeni minuti thuris cere: oium anā. eminā. j. gūmi albotin eminā. j.ß. olei de alcāna q̄ꝫtū sufficit: ⁊ q̄nq̄ꝫ addit̄ bdellij iudaici emina vna.

Medicamē qd̄ di᷑ diaireos faciēs ad oēs corruptiōes cōplōnis stōchi ⁊ aggregationē aque ⁊ lenit ventrem. ℂ ℞. ireos pōdus. ʒ. xxiiij. piperis pōdus. ʒ. xx. zinzibe. ⁊ aniudē: amboꝝ ana. ʒ. xij. anisi ⁊ masticis ⁊ se. feniculi: oium anā. ʒ. iiij. ameos ⁊ se. apij: oium ana. ʒ. viij. Tere ⁊ cōfice cū melle. dosis eius sit sicut galla cum aqua.

Electuariuꝫ de carui ꝯferēs ad dolores stōchi ⁊ oppilōnes q̄ sūt in eo ⁊ i epate ⁊ ꝑuitatē digestionis. ℂ Sumant̄ carui ⁊ ameos: ⁊ se. apij ⁊ zinzibe. ⁊ passulaꝝ enucleataꝝ ⁊ siseleos ⁊ se. baucie: oium ana. ʒ. iij. amigd. amaraꝝ mūdatarum ex cortice suo pōdus. ʒ. vj. tere ⁊ confice cuꝫ melle. dosis eius quātū nabacca cū aqua tepida.

Electuariuꝫ de galāga ꝯferēs ad vehemētiā frigoris in stōcho et epate: ⁊ digerit cibū ⁊ fugat vētositates ⁊ stōchū efficit bonū. ℂ ℞. galāge ⁊ cinami ⁊ piꝑis albi: oium anā. ʒ.ij. heil ⁊ cinamo. ⁊ neremisch: oium ana. ʒ.iij. macropiꝑis. ʒ. vj. zinzibe. ʒ. viij. se. apij ⁊ anisi ⁊ cimini ⁊ carui ⁊ talizafar: oium ana. ʒ.j. penidioꝝ ⁊ zucchari triplum medicine: tere ⁊ cōmisce: ⁊ sit dosis eius. ʒ.ij.

Appetitus. Cōfectio abscidēs appetituꝫ luti. ℂ ℞. hiere. ʒ. vj. mirabo. nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ: oiuꝫ anā. ʒ. iij. nucis hen den. ʒ. v. ꝯficiat̄ cum melle dispumato ⁊ dentur in potu de ea. ʒ.iij. cum aqua in qua decocta sunt mastix et anisum et mentha et scoria decocta.

Uomitus ⁊ nausea. ℂ Syrup⁹ abscidēs vomitū fl̄at᷒. ℞. cimini. ʒ. iiij. masti. ʒ. iij. granoꝝ ḡnatoꝝ. ʒ. xx. mēthe ⁊ sisimbrij: āboꝝ anā. tunicas. v. d̄coquāt̄ cū aq̄ lib. iiij. dōec remācat lib. j. ⁊ colet̄ ⁊ ꝓijciat̄ gallie. ʒ.j. ⁊ det̄ i potu d̄ eo i māe ⁊ sero.

Medicamen ad singultū mirabile forte. vini boni odorife. lib. viij. mellis dispumati lib. ij. decoquat̄ illud donec bulliat ⁊ ꝯsumat̄ ei⁹ sexta: deide auferat̄ ab igne ⁊ ꝓijciant̄ in eo costi ⁊ masticis: amboꝝ anā. ʒ. iiij. absinthii pondus ʒ. vij. squinātī ⁊ spice ⁊ folij ⁊ rosaꝝ ⁊ aloes ⁊ agarici ⁊ croci: oium ana. ʒ. ij. assari ⁊ xyloaloes idi ⁊ cassie: oiuꝫ ana. ʒ. iiij. tritorum. ⁊ sit dosis eius coclearium.

Epar ⁊ apāta epat᷒. Unguētū d̄ muradasacriꝫ ꝯferens ad apā qd̄ accidit ex corrosione

aut aliĵs. ¶ Cuius permixtio hec est. ℞. almuradasa- crim.ʒ.iiĵ.⁊ xyloaloes ⁊ croci ⁊ baccarũ lauri:⁊ ãmo- niaci ⁊ myrre ⁊ alkeiati:oium ana pondus.ʒ.iĵ.⁊ cere pondus.ʒ.iiĵ.confringe ea ⁊ contere ⁊ aggrega ipsa ⁊ liquefac ceram cum sufficienti quantitate olei de lilio ⁊ olei arzaki pondere.ʒ.iĵ.

Durities epatis. Cõfectio facta cum epate adip ꝯferẽs ad dolorẽ epatꝭ ⁊ sple nis:⁊ stõchi ⁊ vẽtositates ⁊ dissinteriã ⁊ tussiʒ chroni- cam:⁊ illis q euomũt sanguinẽ. ¶ ℞.croci ⁊ myrre et opiĵ ⁊ castorei ⁊ se.iusqami albi:⁊ castorei:⁊ cordume ni ⁊ papaueris ⁊ spice ⁊ eupatoriĵ ⁊ epatꝭ adip:et cor- nu dextri de cornibꝰ capre adusti:oiuʒ ptes eq̃les:te- ranť que ex eis teruntur ⁊ soluantur que soluẽda sunt in vino:⁊ conficiantur cum melle dispumato ⁊ admi- nistretur post sex menses:⁊ sit dosis sicut cicer cum eo ꝙ conuenit de potibus.

Malitia cõpl'onis. ¶ Oleũ ꝺ mezereon.ʒ.x.i- fundať in lib.j.aque die ⁊ nocte ⁊ po nať in vase ⁊ bulliat lẽto igne donec remaneat de aq̃ lib.s.⁊ auferať ab igne ⁊ dimittať donec ifrigideť ⁊ co leť ⁊ reducať ad vas ⁊ fundať sup eã olei amigdalini dulcis q̃rta lib.j.⁊ bulliat donec ꝯsumať aqua ⁊ rema neat oleũ ⁊ inuoluanť medicine ꝯtrite cribellate cũ ħ oleo. Et sũt mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ em- blicoꝝ:oiuʒ ãn.ʒ.x.tamarindoꝝ.ʒ.lxxx.prunoꝝ.xx.nu- mero:iuiubaꝝ tantũdẽ:cassiefistu.lib.j.passulaꝝ lib.s. Aggrega has medicias tritas p̃ter cassiãfistulã:⁊ po ne in vase lapidis ⁊ funde sup eas aque lib.x.⁊ decoq̃- tur donec remaneat tertia:⁊ coleť sup cassiãfistulaʒ ⁊ ꝯfriceť manibꝰ ⁊ coleť ⁊ reducať ad vas:⁊ ꝓĵciať sup eã penidioꝝ emina.j.⁊ decoquať donec fiat ei spissitu do mellis:⁊ fundatur super ipsam olei amigdalini lib. s.⁊ puluerizentur desuper medicine cribellate delini- te oleo p̃dicto:⁊ bulliat donec coaguleť ⁊ deponatur ab igne ⁊ ponatur in vase vitri:cuius dosis sit.ʒ.vj.

Suffuf ad iceptionẽ aque factũ cuʒ lacte ca- mellaꝝ aut cũ aq̃ casei:aut cũ aq̃ ole- ruʒ. ¶ Cuius hec est ꝑmixtio. ℞.succi eupatoriĵ.ʒ.j.s. lacce.ʒ.ĵ.aristo.ʒ.j.s.floris squinanti.ʒ.j.croci.ʒ.j.s.se. cuscute.ʒ.ij.semi.cucumeris ⁊ portulace:amboruʒ ãn. ʒ.j.scamonee.ʒ.j.dosis auř.j.

Splen icteritia medicine splenetice. Medica- mẽ iuuatiuũ qꝺ noiať medicamẽ vomi tus. ¶ ℞.aldabach glandiuʒ lib.ĵ.calcis lib.j. ponať aldabach in vase figuli ⁊ ponať super prunas donec liquefiat. Cũq; liquescit pulerizeť super ipsum calx ⁊ permisceantur ambo simul ⁊ liniatur ex eo dum perse uerat calidus super cutẽ adip ⁊ ponatur. Et opʒ quã- do administrať hoc medicamẽ vt igrediať eger vtẽs eo balneum ⁊ dimittat empl'm super se:⁊ non auferat ip̃m donec cadat per seip̃m:⁊ opʒ vt sit sollicitꝰ ita vt abscindat illud qꝺ augmentať de corpe in primis.

Alia opatio iuuamẽti cuiꝰ ad spleneticos est ma- nifesta i die suo:⁊ opʒ anteq̃ʒ cũ eo empl'eť vt regať eger regimie quo opʒ tribꝰ diebꝰ. ¶ Cuiꝰ ħ ẽ ꝑmixtio. ℞.myrre.ʒ.iĵ.thuris minuti.ʒ.iĵ.synapis ale- xandrie cordumeni:amboꝝ ãn.ʒ.ĵ.aceti sq̃lle q̃ʒtũ suf ficit:teranť synapis ⁊ cordumeni ⁊ cribelleť. Minutũ ṽo thus ⁊ myrra teranť ⁊ ꝓĵciať sup ea ãbo medica- mẽ siccũ ⁊ ꝯficiať ⁊ fiat sil'e vnguẽto:⁊ ponať ab hora duaꝝ horaꝝ vsq; ad horã nouem horaꝝ:deide igre- diať eger balneũ ⁊ empl'm sup euʒ:cũ ergo mollificať fac eũ igredi tinã ⁊ precipe ei vt ꝓlõget morã in tina ⁊ egrediať illud qꝺ est in eo de aqua:⁊ vt nõ supueniat ei syncopis ⁊ approximeť naso eius acetũ ⁊ calamẽtũ syluestre que ip̃e olfaciat:⁊ solue pãnos qbꝰ ligatũ est empl'ʒ paulatiʒ. Cũq; egrediť ꝺ balneo ciba eũ piscibꝰ salitꝭ sine pane ⁊ da ei i potu die p̃ ⁊ i die sc̃ꝺo ⁊ in die tertio:⁊ p̃cipe ei vt exerciteť ante illud exercitio i quo possibile est vt fiat anhelitus frequens continuus.

Aliud fugitiuũ forte:⁊ ẽ medicamẽ vtile ⁊ ꝯfert hydropicis ⁊ spleneticis ⁊ hñtibꝰ egritu- dines antiq̃s. ¶ ℞.resine ꝺcocte lib.iiĵ.cere lib.ĵ.sul phuris quẽ nõ iuenit ignis lib.j.minuti thuris lib.j.pi- cis lib.ĵ.alumis hũidi lib.j.baurach lib.j.arist.ʒ.iĵ.ra- dicis cucu.asini.ʒ.iĵ.aloes.ʒ.j.piretri.ʒ.vj.lactꝭ mori.ʒ. iĵ.aceti kist.j.s.vini italici kist.s.⁊ nos ponimus loco aceti cotilas.iĵ.p̃para ipsa ꝭm illud exemplum.

Aliud fugitiuũ forte de illis q̃ efficiũt opõnẽ vl timã est ħ medicamẽ. ¶ Sumať de can- cris fluuialibꝰ ⁊ abscidanť pedes eoꝝ ⁊ caude ipsoꝝ: ⁊ exicca ipsos ⁊ ꝯtere eos:⁊ accipe de eis põꝺ.auř.j.⁊ cõmisce cũ eo opii sextã auř.j.⁊ solue ip̃ʒ cũ aq̃ illiꝰ flu uiĵ de qua sumptꝰ fuit cãcer ⁊ da ip̃ʒ in potu hñti egri tudinẽ:⁊ pone in qbusdã horis cũ opio ꝺ oleo balsa- mi cum pondere sui ꝭm egritudinem.

Durities splenis. Unguentum qꝺ ꝯfert ad duritiem existentem in splene ⁊ sa nat. ¶ ℞.cordumeni ⁊ synapis ⁊ piretri ⁊ fenugre.de- cocti:oium ana partem vnã:tere ergo ea bene ⁊ con- tere ipsa cum aceto:deinde funde super ea oleuʒ:de- inde line cum eo splenem ⁊ habens ipsum abluat se in balneo:deinde ponatur emplastrum.

¶ Capitulum de intestinis.

Clystere cõferens ad vlcera in vẽtre ex qui- bus hñs ea emittit sanguinẽ ⁊ noiant ipsa ro mani dissinteriã. ¶ Accipe ꝺ adipe renũ ca- pre iuuenis ⁊ decoque eã cũ kisch:deide ac- cipe de aq̃ kisch:⁊ pinguedie adipis sacraiati.ĵ.⁊ acci pe de aq̃ rizi decocti ⁊ oleo roř.de vnoquoq; sacra- iati.j.⁊ achacie trite põꝺ.ʒ.j.s.⁊ gũmi arabici triti ⁊ ce- ruse trite:amboꝝ ãn.põꝺ.ʒ.j.⁊ vitellũ oui:ꝑmisce & sil' oia donec fiãt loco vnguẽti:⁊ clysteriza cũ eo:aut ac cipe sacraiati.j.aq̃ albersandaru humidi:⁊ sacraiati.s. olei roř.⁊ misce illꝺ ꝑ clystere ⁊ fac vt cibꝰ eiꝰ sit ius ci- ceris cũ ol'o amigdalino ⁊ granis granatoꝝ:⁊ fac ip̃ʒ bonũ q̃ʒtũ potes:⁊ ciba ip̃ʒ de fructibꝰ cydonioꝝ.

Solutio vẽtris. Suffuf ꝯferens ad fluxũ vẽ- tris chronicũ. ¶ ℞. balaustiaruʒ ⁊ glandiũ ifusaꝝ in aceto ⁊ torrefactaꝝ ⁊ sumach:⁊ gra noꝝ myrti ⁊ corrath ⁊ hypoq̃stidos:oiuʒ ãn.ʒ.ĵ.cimi ni ⁊ gallaꝝ torrefactaꝝ in aceto:⁊ capitũ granatoruʒ dulcium:⁊ fructus tamarisci ⁊ ramich:oiuʒ ãn.ʒ.j.xy-

loaloes ⁊ gallie ⁊ masticis ⁊ spice:oīuꝫ añ.ʒ.j.se.acetose ⁊ gūmi ⁊ boli:⁊ succi barbe bircine:⁊ ḡnoꝝ passularū torrefactaꝝ ⁊ xylocaracte ⁊ iect:oīum ana.ʒ.ſ.

Electuariū ad abscidēdū fluxū vētris factum a frigore ⁊ ventositate. ¶℞.se.apij ⁊ calami aromatici ⁊ cypi ⁊ ameos ⁊ xylobalsami ⁊ laudani ⁊ macis:oīuꝫ añ.ʒ.v.anisi.ʒ.iij.piperis albi.ʒ.ij.cinnami.ʒ.iij.ſ.croci.ʒ.vij. cāphore.ʒ.iij.blacte bizātie.ʒ.iij.ſ.radicum squināti.ʒ.iiij. cordumeni.ʒ.ij.sandali albi.ʒ.iiij.dauci.ʒ.iij.zinziberis.ʒ.iij.granorum myrti.ʒ.vij.conficiatur cum rob malorum.

Syrupus ḋ fructibꝰ abscidēs fluxū vētris ⁊ supans cholˀaꝫ.¶℞.acetositatꝫ citri ⁊ berberis ⁊ ribes:oīuꝫ añ.lib.j.zarur granorū granatoꝝ ⁊ sumach:oīuꝫ añ.lib.iij.cydonioꝝ ⁊ maloꝝ granatoꝝ ⁊ piroꝝ:oīuꝫ añ.lib.iiij.aque tātūdē infundanꝛ duobꝰ diebꝰ:⁊ decoquanꝛ donec sint discocta:⁊ coleꝛ ⁊ coquaꝛ scḋo ⁊ ponaꝛ sup ipm zucchaꝝ.

Rasura ⁊ vlcera itestioꝝ.Medicamē qḋ dꝛ sanguisuga ꝯferēs ad vlcera itestinoꝝ.¶℞.achacie auꝛ.xxv.corticum granatoꝝ aure.lxxv.gallaꝝ auꝛ.xxv.opij.auꝛ.xxv.se.iusqami albi auꝛ.lvj.auellanaꝝ tritaruꝫ auꝛ.clx.sumach scemij auꝛ.lxx.succi sumach scemij auꝛ.ij.ſ.thuris auꝛ.xxv.teraꝛ ⁊ aggregeꝛ ⁊ cōmisceaꝛ cū vio ni.dosis eiꝰ itegra auꝛ.j.

Medicamen qḋ bibiꝛ ⁊ referꝛ ad lukios tarsenseꝫ:⁊ ē medicamē iuuatiuū ad oēꝫ mām q̄ attrabiꝛ ⁊ ad omneꝫ īflationē. ¶℞.anisi ⁊ se.apij:amboꝝ añ.auꝛ.ij.se.feniculi:⁊ seminis baucie syluestris:⁊ seminis atardilon ⁊ spēs siseleos:oīum añ.auꝛ.iiij.opij ⁊ seminis iusqami al.amboꝝ añ.auꝛ.j.ſ.conficiaꝛ cum aqua ⁊ administreꝛ.

Clystere quo vtebaꝛ Galˀ.⁊ ē clystē seus ⁊ ē ꝯueniēs ad ḋscriptiōes plˀimas antiquoꝝ.¶℞.succi agreste sicci auꝛ.vj.alumis iameni tātūdē:calcis quā nō iuenit aq̄ corticū thuris:oīuꝫ añ.auꝛ.vj.arsenici ru.auꝛ.iij.arsenici citrini auꝛ.viij.charte cōbuste auꝛ.xv.ꝯficiāꝛ cū syrupo ḋ granis myrti:et fiāt ex eis trocisci:⁊ sit pōdus trocisci auꝛ.iij.aut.iiij.⁊ clysterizeꝛ ex eo cū vio ꝑmixto cū aq̄ q̄titate cyathoruꝫ.ij.⁊ in q̄busdā clysterizaꝛ ex eo cū aq̄ pluuie.

Trocisci alfenginati q ꝯferūt ad fluxū ventris ⁊ ad vlcera itestinoꝝ:⁊ noīanꝛ trocisci beritos:⁊ sūt ex medicis vtilibꝰ abscidētes fluxū vētris statim.¶Quoꝝ h̄ ē ꝑmixtio.℞.croci auꝛ.iiij.myrre auꝛ.ij.aloes idi:succi barbe bircine:lycij idi:succi eupatorij:opij:gallaꝝ recētiuꝫ:dragagāti:piperis albi:oīum ana auꝛ.ij.cōficiantur cum vino ⁊ fiant ex eis trocisci:quoꝝ cuiusqꝫ pondus sit auꝛ.ſ.

Suffuf ad rasuraꝫ ex flˀate salso.¶℞.nasturtij torrefacti.ʒ.x.se.alschesabrē.ʒ.vij.masticis.ʒ.v.se.maru.ʒ.x.semis porri.ʒ.v.bdellij tātūdem:gūmi frixi.ʒ.vij.boli armeni.ʒ.x.dosis.ʒ.iij.

Clystere ad rasurā ꝑꝑ medicinā ebibitam ⁊ clysterizaꝛ cū butyro ⁊ sang.draconis ⁊ clystere ad iceptionē rasure ⁊ cholˀaꝫ ⁊ expulsionē materiei.¶℞.lentiū.ʒ.x.granoꝝ myrti ⁊ corticum granatoꝝ ⁊ zarur:oīuꝫ ana.ʒ.vij.cydonioꝝ mūdatoꝝ ex granis suis ⁊ piroꝝ:oīum ana.ʒ.xv.decoquanꝛ cuꝫ tribus libris aque ⁊.ʒ.iiij.aque granatoꝝ muzorum et aque agreste emina.j.donec remaneat lib.j.⁊ coleꝛ et sumaꝛ ḋ ea tertia:⁊ misceaꝛ cū ea boli armeni auꝛ.j.gūmi tātūdē:charte cōbu.⁊ achacie ⁊ ceruse:oīuꝫ añ.ʒ.j.

Confectio medicie ad colicā mirabilˀ qua vsus est Galˀ.in eo cui aduenit egritudo q̄ dꝛ ileos:⁊ i eo q euomit stercꝰ suū ⁊ daꝛ in potu de ea cum dolor est vehemēs quātitas fabe cuꝫ quantitate trium auꝛ.iiij.cyathoꝝ aque frigide.¶℞.seminis iusquiami albi:piperis albi:amboꝝ ana aure.lx.opij auꝛ.xx.croci auꝛ.x.spice odorifere euforbij pireti:oīum ana auꝛ.ij.ꝯficiatur cū melle decocto.

Medicamen ad colicā ſꝫ ꝙ iuenit Galˀ. i libro rabeo Socratꝫ:⁊ nominaꝛ albobeis:⁊ ꝯfert stōticbis ⁊ patientibꝰ obthalmiā qn̄ i eis vehemēs fit dolor:⁊ ad dolorē matricuꝫ qn̄ bibiꝛ cū aq̄ ⁊ melle in qua decocta ē rutha.¶Cuius h̄ ē ꝑmixtio.℞.croci auꝛ.j.spice auꝛ.ij.myrre auꝛ.ij.costi:pipis albi:macropipis:galbani:oīum añ.auꝛ.ij.olei balsami auꝛ.iiij.cinamomi ⁊ corticū radicis mādragore.¶Et inueni in descriptiōe alia succi mādragore castorei:oīum añ.auꝛ.ij.se.dauci auꝛ.iiij.ſ.⁊ seminis serapini auꝛ.iij.cassie auꝛ.iij.ꝯficiaꝛ cum melle.

Mollificatio ani ⁊ egressio eiꝰ.¶Medicamē.G.ꝯferēs ad exitum ani.℞.fructꝰ plāte que dꝛ arbei gallaꝝ ceruse de plūbo:achacie:succi barbe bircine:corticum pini que dꝛ fantis:thuris ⁊ myrre:oīum ana auꝛ.iij.puluerizentur sicca postq̄ abluiꝛ anus cum vino pontico.

¶Caplˀm de lapide renum.

Dico ꝙ omne quod frāgit lapidem vesice nō est dubium quin frangat lapidem renuꝫ: sed non conuertitur.

Confectio ꝯferēs illi q hꝫ lapidē:qm̄ ē medicina que frāgit lapidē ⁊ ꝓhibet gnōnē eiꝰ post ipm.¶℞.cassie auꝛ.ij.se.apij auꝛ.iij.myrre auꝛ.iiij.pipis al.auꝛ.ij. thuris auꝛ.iij. lapidis scemij masculi auꝛ.j.se.baucie anisi:amboꝝ añ.auꝛ.ij.storacis.ʒ.iij.raḋ.lilij alozōkiu auꝛ.iij.se. papaue. albi auꝛ.ij.spice tātūdē:amigḋ.amaraꝝ excorticataꝝ:assari:amboꝝ añ.auꝛ.iij.semis lini cypi:amboꝝ añ.auꝛ.ij.mellis boni quātū sufficit:sumaꝛ in potu de ea oī die.

Medicamen aliud vtile.ingt Galˀ.Scio plˀimos ḋ illis quoꝝ renes erāt egri q medicati cū eo ⁊ sanati sunt a suis egritudinibꝰ.Et opꝫ qdeꝫ vt assidueꝛ vsus buiꝰ medicie diebꝰ pluribus:est enī medicamē sanās illū q hꝫ lapidē et q hꝫ egritudinē colice:⁊ sanat iteꝝ egritudinem vesice. ¶Et ē iste modus artificij eiꝰ.℞.auellanaꝝ excorticataꝝ:⁊ semis cucumeris hortulani excorticati ⁊ seminis carui mūdati:oīuꝫ añ.auꝛ.iij.seminis iusqami nig.⁊ croci:seminis citrulli albi:oīum ana auꝛ.vj.seminis iusqami albi:semis apij:amboꝝ ana auꝛ.xij.cōficianꝛ cū melle ⁊ fiāt de eis trocisci:⁊ deꝛ in potu de eis auꝛ.ſ.cū aq̄ mellis tepida mūdata q̄titate cyathoꝝ.iij.⁊ i-

ueni in descriptiōe alia ꝙ ponunt̄ i eo harmel aur̄.vj.

Lapis vesice qḋ dcm̄ ē in h̄ cap̄.⁊ testificat̄ ꝙ est cū lepus cōburit̄ subtil'r sic̄ scis ⁊ cō seruat̄ cōbustū eius ⁊ sumitur de eo in potu dieb⁹ aliquot pōdus.ʒ.ij.cum aqua tepida frāgit lapidem.

Ars medicamēti qḋ fit cū scorpionib⁹ frāgēs lapidē q gn̄at̄ in renib⁹ ⁊ saluat illū q eo vtit̄ a gn̄one lapidis in renib⁹ suis:⁊ h̄ medicamētū facit suā opōnez cū ꝓprietate nō ꝑ cōpl'onē.Sumant̄ de scorpiōibus viuis.x.numero ⁊ ponant̄ in olla noua mūda ⁊ liniat̄ olla ex massa tritici:deide deferat̄ ad furnū ⁊ calefiat cū lignis vitis donec rubeat ⁊ ponat̄ olla in illo furno sero ⁊ dimittat̄ in eo in nocte:deide exhat̄ post illḋ et sumat̄ qḋ iuenit̄ in olla de cinere scorpionū postq̄ infrigidata fuerit ⁊ reponat̄ i vase ⁊ admīstret̄ ḋ eo mane ⁊ vespe in hora curatiōis doloꝝ renū pōdus siliq̄rū.ij.cū vino qḋ dī nardicon.Frāgit enī lapides ⁊ fac̄ eos descēdē in vrina frustatiz.Et illḋ iō qm̄ scorpiōes in naturis suis sunt cōtrarij lapidib⁹ generatis in renibus ⁊ vesica:sicut carnes vipere sunt cōtrarie venenis serpentū ⁊ reliquoꝝ reptilium venenosorum.

Confectio trociscoꝝ q frāgūt lapidē gn̄atū in vesica ⁊ renib⁹.¶℞.seminis baucie syluestris:⁊ se.cucume.alrekij ⁊ anisi ⁊ myrre:⁊ se.apij mōtani:⁊ se.apij hortulani ⁊ cassie ⁊ cinamomi ⁊ spice:oiuz an̄.ptē.j.tere has medicias ⁊ cicotrigoniza ⁊ ꝯfice cū aq̄ ⁊ fac trociscos i vnoq̄q̄ quoꝝ sit pōḋ.ʒ.j.aut aur̄.j.aut fac pillulas magnas sic̄ cicer: ⁊ da i potu ḋ eis pill'as decē in ieiuno cū aq̄ calida.

Confectio que frāgit lapidē.¶℞.spice inde darkimet.iij.zinzi.darkimet iij.macropip̄.tātūdē:assari.ʒ.j.dauci tātūdē:cassie siliquas.xij.cinamomi darkimet.iiij.polij darkimet.iij.assari.ʒ.j.dauci tātūdē:croci darkimet.ij.castorei darkimet.iiij.floris sq̄nāti tātūdē:scordeon tantūdem:costi darkimet.ij.pipis al.tātūdē:petrosillini tātūdē:carpobal'.darkimet.iiij.acori darkimet.ij.ꝯficiat̄ cū melle.

Distillatio vrie.¶Trocisc⁹cōferēs ad distillationē ⁊ diariaz.℞.casto.ʒ.ij.⁊ sansuci ⁊ ruthe:⁊ se.iusquiami albi ⁊ anisi:oiuz an̄.ponḋ.ʒ.j.⁊ granoꝝ granatoꝝ grana.xv.terant̄ ⁊ fiant trocisci.⁊ sit dosis pondus.ʒ.j.⁊ da ei i potu pōḋ.ʒ.j.ḋ granis cucumeris mūdatis cū albumine oui subtili.

Debilitas erectiōis ⁊ desiderij.¶Confert ad illḋ h̄ medicamen.℞.se.cepe ʒ.ij.⁊ granoꝝ eruce pōdus.ʒ.iiij.⁊ seminis alsebedenegi ⁊ buzeiden ⁊ alfahasdaron ⁊ squille assate:oiuz an̄.pondus.ʒ.vj.⁊ secacul pondus.ʒ.iij.⁊ sisami mundati pondus.ʒ.v.⁊ alaniuden ⁊ alnaricu albi:amboruz an̄.pondus.ʒ.iiij.⁊ penidioruz pondus.ʒ.vj.tere ea ⁊ permisce.⁊ sit dosis pondus.ʒ.ij.cum vino permixto.

Et cōfert ad illḋ h̄ medicamē.¶Sume venaꝝ alfarsunigi ⁊ est asparagus ⁊ lactis vaccini ⁊ butyri vaccini:oiuz an̄.lib.iij.⁊ se.eruce:⁊ semis baucie:⁊ se.napi:oiuz an̄.ʒ.iij.tere medicias siccas ⁊ ꝑmisce cū lacte ⁊ butyro,dosis ei⁹ pōḋ,sextarioꝝ.v.aut.x.postq̄ decoqueris ip̄z donec ꝯsumatur lac ⁊ remaneat butyꝝ ⁊ cola ip̄z ⁊ da ip̄m in potu.

Ars electuarij indi qḋ addit i sp̄mate ⁊ ꝯfortat appetitū.¶℞.zizi.⁊ pipis ⁊ macrop̄.⁊ cinnamo.⁊ folij ⁊ spice ⁊ nucis muscate:⁊ sandali rubei:⁊ cardamomi minoris:⁊ macis ⁊ tagamed ⁊ talisafar ⁊ kerfeteni ⁊ cypi ⁊ spodij et nucis ide:oium an̄.ʒ.iij.musci ⁊ cāphore: amboꝝ ana aur̄.x.⁊ zucchari tabarzet q̄tū medicie oēs:tere ⁊ cribella q̄tū suffic̄ cū melle dispūato.dos̄ ei⁹sit pōḋ.ʒ.ij.

Confectio medicamis alteri⁹ qḋ addit in sp̄mate ⁊ ꝯuenit Regib⁹.¶℞.caude stinci.ʒ.j.ſ.se.napi ⁊ semis baucie ⁊ alleſt ⁊ se.cepe albe dulcis:⁊ semis vrtice:⁊ semis eruce:oiuz an̄.ʒ.j.⁊ melanopiperis ⁊ leucopipis:⁊ macropiperis:oiuz ana.ʒ.v.⁊ cepe muris assate pondus.ʒ.iiij.pinearū excorticataruz.ʒ.ij.ſ.⁊ piretri pondus.ʒ.iiij.⁊ lingue auis pondus.ʒ.vj.⁊ cerebelloꝝ passerum masculoꝝ q nidificant in parietibus pondus.ʒ.iiij.⁊ testiculorum galli ʒ.j.tere has medicinas ⁊ confice cum butyro vaccino ⁊ melle ⁊ sit butyri tertia ⁊ mellis tertie due ⁊ repone in vase:dosis illius sit.ʒ.ſ.cū vino dulci post cibum.

Ars olei cū q̄ inūgunt̄ pecten ⁊ virga ⁊ qḋ ē corā renib⁹ ⁊ erūpere facit ḋsideriū coeundi ⁊ addit in eo.¶℞.euforbij ⁊ galbani:āboꝝ ana pōdus.ʒ.ij.macis pōdus.ʒ.j.macropiperis.ʒ.j.ſ.piretri pōdus.ʒ.ij.ſ.⁊ seminis eruce ⁊ castorei: amboruz ana.ʒ.ſ.olei de narcisco.ʒ.j.ſ.⁊ cere.ʒ.ſ.tere medicinas siccas ⁊ liquefac ceram cum oleo ⁊ proijce super eam medicinas ⁊ permisce bene ⁊ inūgatur cum illo.

Durities matricis.Pessariū ad mr̄icē fridā ⁊ ap̄a duꝝ resolutiuū.¶Vnguēti diaqlon:vnguēti basilicon ⁊ adipis tauri ⁊ gummi amigdali ⁊ adipis galline:⁊ adipis anatis: ⁊ medulle cruris cerui:⁊ stercoris ouini:⁊ storacis liquide romane ⁊ olei nardi:omniuz ana.ʒ.j.myrre pure.ʒ.ſ.croci.ʒ.ij.liquefac adipes cum oleo ⁊ aggrega omnia ⁊ pone de eis super pessarium de lana ⁊ administra.

¶Tractatus Septimus de doloribus iuncturarum ⁊ podagra ⁊ vena sciatica.

Emplastrum ad dolorē iūcturaꝝ ⁊ podagrā factū cū iusqamo nigro ⁊ agarico:⁊ est medicamē vtile:semis iusqami nigri kist.j.agarici kist.j. fenugreci kist j.baurach.ʒ.j. cere lib.j. resine decocte lib.j.olei antiqui lib.j.medulle ossiū cerui.ʒ.iiij.radicum lilij alurikiu.ʒ.iiij.tere medicinas siccas ⁊ cribella cū cicotrigocinio ⁊ liquefac medicinas que liquefiūt ⁊ dimitte donec infrigidentur ⁊ ꝓijce super medicinas siccas ⁊ permisce ⁊ repone ⁊ vtere.

Et cōfert ad illud h̄ medicamē.¶℞.hermodactyloꝝ.ʒ.xij.⁊ ellebori albi pōdus.ʒ.iij.⁊ piperis ⁊ cymini:amboꝝ an̄.ʒ.iiij.tere ⁊ pulueriza:dosis eius pōdus.ʒ.j.cū aqua mellis.

Emplastruz qḋ ꝯfert ad debilitatē q̄ accidit in pedib⁹.¶℞.assari

⁊ aloes

⁊ aloes ⁊ sief memithe et cassie ⁊ gutte.i.costi ⁊ sarcocolle ⁊ myrre: oīum añ.ℨ.iij.⁊ castorei.ℨ.iiij.ↄtere ea ⁊ tere ipsa cũ vino boni odoris: deide line ipm desup.

Ars medicamis pillaꝝ q̄ fiũt cũ alfesira ⁊ est medicamen factũ bezeribasen ⁊ est iuuatiuũ ad podagram ⁊ dolorẽ genuũ ⁊ dolorem iũcturaꝝ. ℭ℞.medicie que dicit̃ alsesire pondus.ℨ.j.⁊ hermodactyloꝝ pōdus.ℨ.xx.cymini carmeni pōdus.ℨ.j.cinamomi ⁊ origani psici: ⁊ aristol.rotũde ⁊ zinziberis ⁊ foliorum capparis ⁊ cineris hyrũdinum: omnium ana pondus.ℨ.j.tere has medicinas ⁊ puluериza ⁊ confice cum vino ⁊ fac pillulas paruas ⁊ exicca in vmbra. dosis illius pondus.ℨ.ß. cum aqua in qua decoctum est anhetuz: aut fiat de co suffuf pōdere.ℨ.ß.cũ aqua mellis calida in qua dcoctũ est anhetũ coclearijs duob⁹ ⁊ olei coclеario vno.

Pillule alie que fiunt cum alcãna ad podagram laudate. ℭ℞.mirabolanoꝝ nigrorum ablatis nucleis pondus.ℨ.x.belliricorum et emblicorum: ⁊ cassie ⁊ cinnamomi ⁊ zinziberis et macropiperis ⁊ salis indi: omnium ana pōdus.ℨ.iij.aloes pondus.ℨ.xxx.origani psici: ⁊ radicis capparis ⁊ bdellij ⁊ alcãne: omnium ana pondus.ℨ.ij.hermodactylorum quantum medicine: tere omnes medicinas ⁊ cicotrigoniza ⁊ infunde bdelliuz in vino ⁊ permisce ⁊ ↄfice: ⁊ fac pillulas paruas. ⁊ sit dosis eaꝝ pondus.ℨ.ij.

Uena sciatica. Medicamen ad venam sciaticam quod sedat eã vltime. ℭCuius hec est permixtio. ℞.picis partes.ij. sulphuris quod non inuenit ignis pars.j. terantur simul ⁊ permisceantur ⁊ puluerizentur super locum infirmum postq̃ ingressus fuerit: habẽs enim balneum vt adhereat ei medicamen ⁊ conglutinetur sup ipsum charta ⁊ dimittatur vsquequo cadat per seipsum.

Podagra. Medicamen de iusquiamo nostro predictum in cap. doloꝝ iuncturarum est vltimum ad eam.

ℭTractatus Octauus de alopicia.

Confectio lohoc ad alopiciaz. ℞.euforbij ⁊ gũme ruthe agrestis et olei lauri: omnium ana auf.ij.⁊ sulphuris qḋ non inuenit ignis et ellebori nigri aut albi quodcũq̃ duorum est repertum: oīum ana pōdus auf.j.aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas: ⁊ permisce cum pondere.ℨ.ix. cere liquefacte cũ oleo laurino aut oleo alkerua aut oliue oleo antiquo: ⁊ vtere hoc medicamie ſm ꝙ ipz est forte valde in curatione alopicie cuz prolongatur ⁊ difficilis fit eius cura. Jnquit Gal.ego permiscui cũ eo in quibusdam horis nasturtij pondus auf.j.⁊ spume aduste pondus auf.j.

ALkidob nigrum in quo inuoluuntur capilli vel manus vel aliquot membrorum. Existimauit Gal.ꝙ quando sumitur vrina canis ⁊ putrefit quinq̃ diebus aut sex: deinde fit cuz ea illud conseruat nigredinem.

ℭDescriptio ponderum ⁊ mensuraꝝ ex breuiario alseir idest vigilis.

IAquit kist ordei est.ℨ.xviij. Kist vini est lib. lxx. Kist mellis ẽ lib.cviij. Chous vini est lib. ix. Chous mellis ẽ lib.xxiij.⁊.ß. Corboni olei est.ℨ.ix. Corboni vini.ℨ.x. Corboni mel.ℨ.xiij.ß. Mesitrum magnum olei est.ℨ.iij. Mesitrum magnũ vini est.ℨ.iiij.gozmie.viij. Mesitruz mellis.ℨ.iiij.ß. Acsunef olei darkimet.xvj. Acsunef vini.ℨ.ij.⁊ q̃rta darkimet.j. Acsunef mellis.ℨ.iij.⁊ quarta ⁊ octaua. Choatus olei darkimet.xij. Choat⁹ vini.ℨ.j.⁊ medietas darkimet ⁊ tertia. Choatus mellis pondus.ℨ.ij.⁊ quarta. Mesitiron olei est darkimet.vj. Mesitiron vini ẽ gozmie.xx. Mesitiron mellis darkimet.vij.

ℭDescriptio mensuraꝝ ⁊ ponderum ex breuiario filij Serapionis. Jnquit.

EXceptuz est ab hoc capitulo in hoc aggregato quoniam non dixi omnem mensuram quã in ipso attuli nisi que cognita est apud eos q̃ lingua vtũtur Arabica in capitulis suis. Uerum quidam coegerunt me ad transferendum querẽtes a me translationem eius vt iuuamentuz fiat per illud in alijs ab isto libro. Kist apud gentes que lingua greca loquuntur cognitum est: super mensuraz ꝺo nō conueniunt omnes: ⁊ illud est quoniam quidam eoꝝ vtuntur alia q̃ vtantur alij. Kist enim apud Romanos capit lib.j.ß.⁊ sextam: quare est.ℨ.xx. Et kist Jtalicum lib.j.ß. Et lib.est.ℨ.xij. Et mina romana est.ℨ.xx. Et mina Jtalica et Egyptiaca est.ℨ.xvj. Et mina est sextaria.xl. Et lib.est sextaria.xx. Sextarium est.ℨ.vj.et danich.ij.aut auf.iij. Et darkimet ẽ auf.j. Et dorach Jtalicum est iobein.viij. Et iobein est acsat romana sex. Et cotila.j.ℨ.ix. Mestron magnum est.ℨ.iij.⁊ paruum est darkimet.vj. Acsumesi est darkimet. xviij. Choatos est.ℨ.j.ß. Gozmia est quarta.ℨ.vsq̃ ad duos danich. Aumius et andanikis est.ℨ.j.⁊ vnaqueq̃ earum est auf.vij. Adar.ℨ.j. Cuib mellis lib.ij.ß. Cuib olei mina.j.ß. Aldorach lib.iij. Kist mellis lib.ij.⁊.ß. Alhemẽ sextaria.v.⁊.ℨ.xxx.⁊ antulij.iiij. Semimet mine.x.⁊.ß. Faba Egyptiaca semimet quatuor. Obolus est danich.j.⁊.ß.sicut iuenit Alexandrinus antulij.iij. Auellana.j.est darkimet.j. Nux est.xiiij. semimet. Alsacraiati parua est semimet.vij. Alsacraiati magna ẽ semimet.xiiij. Faba Greca est duo semimet aut duo oboli. Alsacraiati est sextaria.vj.⁊ quarta. Coclearium mellis est aure.iiij. Coclearium medicinarum est auf. j.⁊.ℨ.j. Alsatil.j.est sextaria.ij. Darkimet est oboli.vj. Et omnis obolus est kirat.iij. Et omnis kirat est.iiij. grana ordei. Et oboli.iij.sunt kirat.ix. Alcautus est.ℨ. j.ß. Choati.ij.sunt.ℨ.iij. Oboli.viij.sunt kirat.xxiiij.

ℭAuicenne Libri Quinti cum Gentilis Fulginatis Commentarijs Finis.

¶ Libellus Auicēne de viribꝰ cordis trāslatꝰ ab Arnaldo de villa noua Barchinone feliciter incipit.

¶ Tractatus Primus de origine spiritus ⁊ generibus eius: ⁊ ṗncipijs sue generationis ⁊ informatiōis. Cuius capitula sunt. 10.

¶ De origine spiritus. Cap. ṗm.

Reauit Deus ex concauitatibꝰ cordis sinistrā vt eēt armarium spūs ⁊ minera gñationis illiꝰ. Creauitqꝫ spiritū latorez virtutum aīe in mēbra aīalium tēdētiū mediāte ipso. Creauit itaqꝫ primuz appēdiculū viriū aīe spiritū et manationez scđam in mēbris corporis mediāte ipso. Produxit ēt spūz ex subtilitate humoꝝ ⁊ igneitate: quēadmodū ꝓduxit corpus ex grossitie ipsoꝝ ⁊ terrestritate. Eteni cōparatio spiritus ad humoꝝ subtilitatē est sic cōparatio corporis ad ipsos humores: quēadmodū eni mēbra cōstituuntur ꝑꝑ cōmixtionē ipsoꝝ adinuicē ꝓducētē ad formā aliquam cōpōnis qua cōmixtū disponit̄ ad recipiēdū habitum nō ꝯuenientē ei rōne simpliciū: simili mō ꝯstituit̄ spūs ex subtilitate humoꝝ cōmixtiōe ipsoꝝ q̄tuor ad formā cōplōnis qua spūs ꝑparat̄ ad receptionē viriū aīe q̄s ex simplicibꝰ nō acq̄rit. Pricipiū aūt eius est ex manatiōe diuina sine auaritia ⁊ diminutiōe qñ eiꝰ dispō cōplet̄ ꝑfecte: quēadmodū eni vnūquodqꝫ mēbrorū q̄uis ex ipsa suba humoꝝ ꝯstituat̄: nihilominus īest sua cōplexio rōne simplicis ꝓportionis quātitatū humorū ⁊ forme cōmixtōis ipsoꝝ. Silr̄ vnicuiqꝫ spiritui. vz. taz aīali q̄z vitali q̄z nāli: q̄uis eoꝝ suba ex subtilitate humoꝝ sit nihilominus ꝓpria inest cōplō rōne ꝓportionis quātitatū subtilitatꝭ humoꝝ ⁊ forme cōmixtionuz. Et sic ēt mēbra gñalia q̄uis plura sint numero: vnū tñ est gñone primū q̄lecūqꝫ sit illđ fm diuersitatē opionū: cuiꝰ gñonē sequit̄ gñatio ceteroꝝ mēbrorū. Silr̄ spūs gñales q̄uis plures sint nūero nihilominus vnus ipsoꝝ gñone ṗmus est q fm sniaz potiorem Phoꝝ gñat̄ in corde: ⁊ exinde ꝓcedēdo manat ⁊ penetrat in cetera ṗncipalia mēbra in qbꝰ cū sufficiēter permāserit adipiscit̄ ibi cōplōnē ꝑticularē ⁊ ꝓpriā: ita ꝙ in cerebro cōplōnē acq̄rit qua disponitur ad receptionē v̄tutū sensus ⁊ motꝰ. In epate v̄o cōplōnē susceptiuā v̄tutū nutritiōis ⁊ augmēti. In testiculis aūt acq̄rit cōplōnē qua ꝑparat̄ ad receptionē vl' ad recipiēdū gñonē. Et existit tñ haꝝ oīuz v̄tutū ṗncipiū fm dcm̄ Phoꝝ in corde: quēadmodū apđ eos q diuersificant̄ a snia eiꝰ ṗncipiū v̄tutꝭ visiue auditiue ⁊ gustatiue est in cerebro. Sz nihilominus fz eos spūs disponit̄ ad recipiēdū has v̄tutes ꝑticulares ī mēbris alijs ita ꝙ visiua mediāte cōplōne crystalline hūiditatꝭ qñ spūs cōplōni ꝯiūgit̄. Auditiua v̄o mediāte complōne obtici nerui. Gustatiua āt mediante cōplōne hūiditatꝭ quā sub radice ligue gñat spōgiosa caro. Supradictorū āt repugnātiū qdā sūt asserentes ꝙ v̄tutes spūs affert a cerebro nullo mō egēs ad ꝑfectionē v̄tutꝭ cōplōne mēbri ad qđ ꝓcedit: ħ ipz mēbrū ē tm̄ ꝯueniens instr̄z actiōi v̄tutꝭ nālis nihil ꝯferēs eiꝰ eēntie: verūtñ exq̄sita ꝑscrutatio v̄itatꝭ oīno cassat istoꝝ opionē: ⁊ v̄ificat isuꝑ ꝙ calefactionez v̄tutꝭ adipiscit̄ spūs in mēbro qđ est oꝑis istr̄z fm formā ṗdicte opionis. Dixerūt q̄dā ex seq̄ētibꝰ Phis ꝙ spūs vires aīe recipit a corde perfecte: ita ꝙ ad receptionem ipsaꝝ perfecte in ipso corde disponit̄ taliter ꝙ non indiget alio mēbro sicut de epate aut de cerebro ⁊c̄. Sed hanc opionē respuit ⁊ penitus cassat vltimata inquisitio veritatis.

¶ De diffōne ⁊ nā spūs ⁊ eius vtilitate. Cap. 2m.

VIta ⁊ q̄cūqꝫ ꝑfectio ⁊ oē bonū qbꝰ res distiguunt̄ nō nisi a ṗma v̄itate sūt q̄ oīuz bonorū ṗma est ⁊ vniformis manatio. At v̄o receptibilia sunt carētia dispōnibꝰ ad receptiōez ipsoꝝ. Et idcirco q̄đlibet susceptibile nō est dispōnis cuiuslibet receptiuū: quaꝑꝑ neq̄ lana īquātū lana recipe formā ensis: nec silr̄ aq̄ sub forma aq̄ recipe v̄tutē humane nāe. Sic igit̄ oīa corpa recipiunt vitā ṗter illa que nūero ⁊ quātitate sūt diminuta. Nūero qdem qm̄ nō viuētia corpa q̄tuor elnta sunt: ⁊ que illis approximāt in nā. Quātitate v̄o q2 oīa fere elnta q̄tuor sunt fere īsensibilis quātiatis ⁊ miora sunt oibꝰ rotabilibꝰ spheris: nec elōgat̄ ab intellectu qn ex stellis fixis sit aliq̄ maior eis. Demonstratio iteꝝ ꝯcludit ꝙ ħ oīa elntoꝝ corpa vel demōstrato iteꝝ ħ ⁊ ꝙ oīa elntoꝝ corpa sint veluti pūctus respectu corpis saturni: quāto igit̄ est ampliꝰ respectu suꝑioꝝ. Ampliꝰ āt apđ comprehēsores v̄itatꝭ cā ꝑꝑ quā nō receperūt vite formaz hec corpa est illđ quo cetera viuētia corpa tā simplicia q̄z cōposita diuersificant̄ ab eis. s. ꝯrietas nārū. nā eni vniuscuiusqꝫ est alteriꝰ nāe ꝯria: idcirco a gñe corpoꝝ celestiū valde elōgant̄: qm̄ celestia corpa disposita sunt ad nobiliorē spēz vite corpalis. elnta v̄o a vita oīno sūt elōgata. In corpibus āt cōpositꝭ cōmixtio frāgit formā ꝯrietatꝭ eoꝝ exinde causat̄ forma cōplōnis que qdē cōplō mediū q̄đdā est inter ꝯria ⁊ medio nihil absolute est ꝯriū. Et idcirco cōpositū disponitur ad vite receptionē: ita. vz. ꝙ quāto amplius ad mediū cōplō vicinat̄ tāto mixtū reddit̄ habiliꝰ ad recipiēduz nobilioris vite ꝑfectionē: adeo ꝙ qñ intātū tēꝑat̄ cōplō ꝙ ꝑ eq̄litatē cessat ꝯrietas in ea disponit̄ mixtum ad receptionē vite ꝯformis vite celestiuz corpoꝝ que dispō ī hūano tm̄ spū reperit̄: est igit̄ in sūma spūs sub gñata cōmixtiōe elntoꝝ v̄gēs in silitudinē suꝑcelestiū corpoꝝ. Et ꝓpterea iudicat̄ de spiritu ꝙ sit suba luminosa: ꝑꝑ qđ eniz dr̄ de visiuo spū ꝙ sit radiꝰ atqꝫ lux. Et exīde aīa gaudet ex ītuitu lucis ⁊ tristat̄ ī tenebris: qm̄ spūi q sedes ē aīe illđ ē ꝯforme: id aūt ꝯriuz.

¶ De ṗncipalibꝰ passiōibꝰ spūs cordialis ⁊ ṗmis causis ipsoꝝ. s. potētia ⁊ dispositione. Cap. 3m.

SApiens philosophoꝝ ⁊ medici eos seq̄ētes ꝯcorditer ponunt ꝙ gaudium ⁊ tristitia ⁊ ti-

mor ⁊ ira sunt ex passionibus spũs cordialis: ⁊ ꝙ que-
libet passionũ intẽdit̃ ⁊ remittit̃: nõ solũmõ ꝑꝑ agens:
sed etiã ꝑꝑ intẽsionẽ ⁊ remissionẽ dispõnis in suba pa
tientis. Assignãt ẽt sapiẽtes subtil'r dr̃iam inter poten-
tiã ⁊ dispõnẽ dicẽtes ꝙ potẽtia respicit vtrũqȝ ꝯrioꝝ
equal'r: dispõ vo nõ: q̃uis aũt gaudere ⁊ tristari pos-
sit ẽt hõ nihilominus aliqs est tm̃ ad letitiã disposit⁹:
aliquis vo ad tristitiã tm̃. Et simile iudicium est de ti-
more ⁊ ira ⁊ ceteris passionibus. Est igit̃ esse ⁊ rõ spi-
ritus gaudẽtis aut tristãtis in potentia aliud eẽ ab eẽ
⁊ rõne spũs dispositi ad alteꝝ predictoꝝ: videt̃ etiam
ꝙ dispõ sit perfectio potẽtie respectu alterius opposi
toꝝ. Ex quo pȝ ꝙ ⁊ si spũi ꝯueniat inquãtũ inest ei po
tentia tristari vel gaudere indifferẽter alterutrũ: non
tñ ei cõuenit ex parte ipsius dispõnis indifferenter al-
terutrũ. Rursus ẽt ex h̃ pȝ ꝙ potẽtia ad hec duo inse-
parabil'r inheret spũi ex gñatiõe ipsius. Dispositio vo
que ipȝ ad alteꝝ oppositoꝝ iclinat nõ isepabil'r ex ge
neratiõe iheret ei: ȝ accidẽ pt ex supuenietib⁹ causis.

¶ De gaudio ⁊ intrinsecis causis delectationis ⁊ tristi
tie ⁊ eorum diuersitate. Cap. 4m.

Gaudium est dlectatio q̃dã. oĩs aũt dlectatio
est apphẽsio aduẽtus ꝓprie perfectionis ab
aliq̃ vtute apphẽsiua: sicut in sensib⁹ apphen
sio dulcis ⁊ sapidi gustui ⁊ apphensio victo-
rie irascitiue virtuti ⁊ ꝑceptio alicuius vtilis ꝯtingent̃
estimatiue ⁊ opinatiue virtuti. oĩs aũt ꝑfectio seu etiã
delectatio est nãlis alicui virtuti: ⁊ ecõuerso: oĩs nãqȝ
perfectio nãlis alicui virtuti est dlectatio nãlis ei. For
sitan aũt ꝯtiget in aliqb⁹ virtutib⁹ ꝙ nõ oĩno dlectã-
tur nisi apud separationẽ dispõnis inãlis: ꝑꝑ qδ ẽt q-
dã opinant̃ ꝙ delectatio sit exitus a dispõne inãli. Fl
xo nãqȝ a dispõne vel habitu nãli non est delectatio.
hic aũt error incidit: qr qδ est ꝑ accñs accipit̃ vt ꝑ se.
in elẽchis eñ ostẽsuȝ est qm̃ hec est vna fallaciaꝝ. De
lectatio vo hmõi quãtũ ad ꝓpositũ spectat est qm̃ nul
lũ apphendẽs aliqd apphẽdit nisi apud alterationeȝ:
sicut in tactu pȝ. tangibilis enim q̃litas tãdiu delectat
q̃ȝdiu mẽbrũ tactiuũ ꝑmanet ꝯ̃rie qualitat̃ ⁊ patit̃ ab
alterãte qualitate. Qñ ḡ fuerit passuȝ ab ea sufficiẽter
efficit̃ qualitas cõpl'o mẽbri. Et ideo non delectat̃ ab
ea cũ oĩs delectatio cũ quadã alteratione ꝑsistat ⁊ ni-
hil alterat̃ a semetipso. Sil'r in ꝯ̃rio nõ ledit̃ qdã ethi-
cus calore q fortior est q̃ȝ sit in acute febricitantibus.
Acute tñ febricitãs ledit̃ calore q ẜm veritatẽ est cir-
ca illũ. Et hoc qr calor in ethica est collocat⁹ seu ha-
bituatus in mẽbris: ac si eẽt eoꝝ cõpl'o. in acuta vo fe
bre est q̃si volitãs supra ipsa ⁊ timet̃ a cõpl'one mem-
broꝝ. medici ẽt ꝓprio noĩe vocãt q̃litatẽ inherẽtẽ mẽ
bris sicut in ethica malã cõpl'õnẽ equaleȝ. Que aũt se
hȝ sicut in causone ꝓprie vocãt malã cõpl'õnẽ diuer-
sam. Jam igitur ex his relinquit̃ manifestum ꝙ cã ꝑꝑ
quã delectatio cessat postq̃ȝ habituate fuerint perfe-
ctiões sensibiles est priuatio apphẽsiõis itroit⁹ ipaꝝ:
⁊ ꝙ cã delectationis apud principiũ exit⁹ a dispõne i-
naturali est apphẽsio itroitus dispõnis nãlis. Sed ꝓ-
pterea ꝙ currit apphẽsio introitus dispõnis nãlis cũ
exitu a dispõne inaturali cõtingit vt sit delectatio cuȝ
exitu illo: ⁊ idcirco putat̃ qδ dcm̃ est: sed nõ est ita: sed
causa est introitus perfectionis sensu percepte ⁊ non
aliud: hec nãqȝ est causa delectationis ꝑ se. Causa vo
dispositionis ad delectationem est circa delectabiles
spiritus ẜm meliorem habitum in quãtitate ⁊ qualita-
te. s. vt nõ sit in substantia diminutus nec habitus siue
dispositio eius sit inaturalis in his que conueniunt ei.
Jn quãtitate qdem quoniam si spiritus fuerit multus
vehementior erit virtus ipsius. augmentũ eñ in quã-
titate prestat additamentũ virtuti in fortitudine: quẽ-
admodum est in radicibus scie naturalis declaratum.
Et exinde est ꝙ ꝓpter multitudineȝ suam durat am-
plius in abũdanti mensura in origie seu minera ipsi⁹.
Et diffusio eius abinde ad membra in dilatatiõe que
est apud gaudiuȝ ⁊ delectationem que fit ab abundã-
tiori mensura. Si eniȝ modicus fuerit qr cito dissoluit̃
natura conseruat eum apud originem suaȝ: nec dat ei
facultatem libere dilatãdi. Jn qualitate vo quoniam
si fuerit nobilissime cõplexionis ⁊ nobilissime substan-
tie. i. abũdantissime lucis: tũc est substãtie celesti simil-
limus. He ergo sunt cause dispõnis ad delectationẽ ⁊
gaudiũ: contrarie vo sunt cause dispõnis ad tristitiaȝ
⁊ dolorem. Cum enim scitur ꝙ he sunt cause delecta-
tionis in genere: ⁊ cõsequenter proculdubio scitur qr
eedem sunt cause gaudij qδ delectationis est species.
Spiritus ergo qui est in corde q̃ȝdo multus existit in
quãtitate ꝓpter materie multitudinẽ ex qua velociter
⁊ cõtinue generat̃: ⁊ est tẽperatus in complexione ⁊ in
substãtia luminosus splẽdẽs: tũc est ad gaudiũ dispo-
sitio fortis. Cum autẽ fuerit exigue quãtitatis sicut in
cõualescentibus ⁊ diuturnis morbis ⁊ senibus non tẽ
peratus cõpl'one sicut in morbis: ⁊ fuerit valde spisse
⁊ grosse substãtie sicut in mel'icis ⁊ senibus: ita ꝙ dele
ctari neqt ꝑꝑ grossitiẽ ⁊ spissitudinẽ eius: aut fuerit ni
mis tenuis sicut in cõualescentibus ⁊ mulierib⁹: ita vt
cũ dilatat̃ seruari nõ põt: aut fuerit tenebrosus sicut in
mel'icis: tunc est vehemens dispositio ad tristitiam.

¶ De causis exterioribus delectationis ⁊ tristitie ⁊ ea-
rum diuersitate. Cap. 5m.

Perfecte dispositũ ad effectũ aliquem est du-
plũ causarum illius effectus sicut sulphur ad
inflãmationẽ: ipsum enim adeo igne modico
inflãmat̃ ꝙ cum duplo eius lignũ inflãmari
nõ põt. Cũ ergo aĩa habuit spũȝ ꝑfecte dispositum ad
recipiẽdũ letificãtiũ causaꝝ ipressiones modica ex cã
ledat̃ ꝓpter qδ in bibẽtibus laudabile vinuȝ letitiam
multiplicat intãtũ aliqñ ꝙ putant̃ sine causa ridere cũ
tñ ita non sit. Eteni impossibile est ꝙ in aliqua re fiat
impressio sine aliquo impssore. Sȝ causa est qr vinum
quãdo bibit̃ moderate copiosuȝ generat spiritum mo
derate cõplexionis ⁊ substãtie ⁊ vehemẽtis luminis et
splẽdoris vnde ad letitiã valde disponitur. Et idcirco
valde letificat ob minimã causaꝝ sciscitãtiuȝ ⁊ recipit
impressiones ex causis vtilib⁹ in presenti fortius q̃ȝ ex
causis vtilib⁹ in futuro. Et ex causis ꝯuenientib⁹ dele
ctationi amplius q̃ȝ ex causis cõueniẽtibus honestati.

Et simil'r recipit tunc impressionez a causis que con-
gruunt potius ad generādum opinionem q̄z solidum
intellectum. Et huius qdez causa est: qꝛ virtus anime
suam in cerebro exercet actionē ⁊ exigit spiritum tēpe
rate humiditatis vt obediat motui cogitatiōis ⁊ exer
citio intellectus. Tunc autē est vehemētis humiditatꝫ
⁊ nimis motus ꝓpter mixtionē vapoꝝ ascendentiuz ⁊
inūdantium ibi īmoderate humectātiuz ipsuz: q̄zobrē
non obtēperat ītellectui nec motibus cogitatiōis .nisi
in rebus valde materialibꝰ ⁊ corporeis nō in rebꝰ sub-
tilibus valde ⁊ spūalibus: ⁊ cū in stabilitate al'r subti-
litate seu agitatione ipsius non obedit formationi seu
presentationi reꝝ spiritualiū sed formationi tm̄ valde
corporaliū rerum: vnde virtus seu ꝑfectio sui operis
apud cognitionē valde debilitatur ⁊ retrahitur ītelle
ctiua virtus ab eo tātuz quātū exigit aut ꝓcurat dispo
sitio eius donec ad temperamētuz eius complexio re-
ducat̄ ⁊ ipsius inundatio quietet̄: qꝛ eni virtus anime
que in corde est vehemētis existit dispositiōis ad gau
dium ⁊ non perueniunt ad eā letificantia vsitata inter
sensum ⁊ phantasiā: aut etiā cogitationē quibus opus
animatarū viriū roboratur ꝓpterea ꝙ diximus tūc cō
comitari spirituz que fortiora sunt in eo .s. excessus hu-
miditatis ⁊ inundatio: idcirco tunc sensus dn̄atur inte
riori spiritui ⁊ supra motū eius efficit̄ ītellectu poten-
tior. intellectus autē quando contra se illuz spiritū in-
uenit sic proteruū iuuatur sensu: ⁊ subijcit ipsum sicut
in geometricis ⁊ ceteris sciētijs fit. Quādo igit̄ res ta
liter se habet diminuit̄ in anima potatoris īpressio le-
tificātium honestoꝝ ⁊ ītelligibiliuz: ⁊ preualet impres-
sio letificātiū dulcium ⁊ delectabiliū sensibus ꝑ̄sentiū
maxime. Et qm̄ est dispositio fortis idcirco sufficit ad
letificandū debilissima causa sicut in pueris pꝫ ꝓpter
qꝺ putat̄ ꝙ sine causa letent̄ cum tamen sit impossibi-
le: quinimo causarum gaudij ⁊ tristitie quedā sunt for-
tes: quedā sunt debiles: quedā cognite siue manifeste:
quedam īcognite siue occulte. Earuz vͦo que īcognite
sunt siue occulte plures sunt assuete: ⁊ quāto eniz am-
plius assuete sunt tanto minus percipiūtur. De causis
autē gaudij ⁊ letitie fortibus ⁊ manifestis nō est neces
sariū facere mētionem. Alie vͦo sunt sicut intuitus celi
inter letificātes. cuius signum est: qꝛ contrarium tristi-
tiam causat .s. in tenebris permanere: aut sicut conuer-
sari cum cōsimilibus: cuius signum est ꝙ solitudo at-
tristat. De letificātibus similiter obtinere desideratuz
⁊ explere intētionem ꝭm exigētiam intēti sine impedi-
mento: ⁊ preponere facere quicq̄z placidū: ⁊ simil'r cō-
fidētia ⁊ memoria preteriti delectabilis ⁊ futuri ⁊ spes
⁊ meditatio in rebꝰ ambitiosis ⁊ mutua confabulatio
dilectoꝝ ⁊ euasio a tormēto ⁊ extraneitas reꝝ ⁊ admi
ratio ⁊ eleuatio mentis ⁊ obuiatio amicoꝝ ⁊ amicabi-
liū vicinoꝝ: quandoq̄z delusio ⁊ defraudatio ⁊ victo-
ria in minimis rebꝰ ⁊ multa cōsimilia: quoꝝ mentio fit
in libris rhetoruz ⁊ moraliū que in quaz oīa diuersifi-
cant̄ in gētibus ꝭm affectus ꝯsuetudines ⁊ etates: nec
aliqs ab eis repit̄ oīmode vacans. Nec ꝯtingit sil'r vt
cause cōiter letificātes in duplo plus aut amplius leti-
ficēt ceteris: nisi pro tāto qꝛ dispositio quando vehe-
mēter respicit alteꝝ oppositoꝝ nō patit̄ a causis alte-
rius: nisi fuerint valde fortes: patit̄ tamē a causis suis
⁊ si fuerint debiles. Et ꝓpter hanc cām in ebriosis du
rat letitia. Et in melāncholicis habētibꝰ spūs tenebro-
sos ꝑdurat tristitia leuius ex causis desolationis ⁊ tri-
stitie: sicut rememoratio distātis patrie nālis ⁊ remini
scentia multoꝝ nocumentoꝝ iādiu preteritoꝝ ⁊ odia
seu rācores ⁊ difficultas sanationis ⁊ onerosa conuer
satio ⁊ imaginatio terribiliū futuroꝝ ⁊ ꝓprie necessita
tis mortis a qua se auertit ītellectus ⁊ ītelligens discre
tio cū sit ineuitabile mori: ⁊ cogitatio sollicitātis medi
tationis in aliquo: ⁊ separatio ab occupatiōe placen-
ti ⁊ cogitatio distractionis ab ea ⁊ distractio a deside
rato seu a volito ⁊ multa alia cōsil'ia ⁊ aliqua que ne-
queunt cōprehēdi. Hec enim ⁊ cōsimilia ꝯtristant de
facili aīam dispositaz ad tristādū. Amplius in melan-
cholico fortitudo imaginationis contristātiū reꝝ fac̄
ei apparere ꝙ iā sit in actu res cuius si͞litudo aīe rep̄-
sentat̄: ⁊ idcirco in ꝯtinua perseuerat tristitia. Fortitu
do aūt imaginationis erat ꝓpter siccitatē spūs: q̄zuis
rectificet vel letificet motū eius: ⁊ ēt qꝛ ītellectꝰ a sen-
su ⁊ phātasia distrahit̄ ab actibꝰ rōnis ꝑꝑ corruptio-
nē cōpl'onis spūs qui ꝓprie mouet̄ ꝭm exigētiā dispo-
nentis cōpl'onis ⁊ qualitatis pessime ⁊ obscure.

¶ In quo ostendit̄ ꝙ vnaqueq̄z passio cordis dispo-
nitur ad generationem suiipsius. Cap. 6m.

NOn est aūt opinādū ꝙ oīs causa disponens
ad gaudiū vel tristitiā īmediate ꝯiūgat̄ sube
spūs sicut quātitas eius ⁊ qualitas: īmo alias
eē ꝯtigit causas a quātitate ⁊ qualitate spūs
vtpote aīe passiones que nihilominus disponūt ad al
teꝝ ꝑ̄dictoꝝ: q̄zuis h̄ faciant mediātibꝰ causis ītrinse-
cis ipsi spiritui .s. quātitate ⁊ q̄litate ipsiꝰ: h̄ est: qꝛ tēpe-
rant cōpl'onē ipsius: aut rectificāt spūz ⁊ multiplicant
quātitatē: ⁊ sic disponūt ad gaudiū: aut accidit eis cā
ꝯ̄ria: ⁊ sic ad tristitiā ꝯtrario mō disponūt: sunt ḡ cau-
se exteriores primarie ⁊ remote. Inherētes vͦo ad rō-
nē vnicā deducunt̄: ⁊ est qꝛ oīs actio ꝯ̄rium hn̄s si se-
pius iteret̄ reddit virtutē eius cuius est potētior ad ī-
primēdū effectū. oīs aūt fortificatio virtutis fit q̄dam
dispō ad effectū. h̄ aūt sufficiēter īductiōe manifestat̄.
Eteni corpus si pluries calefiat disponitur ad calefa-
ctionē velocē. sil'r si plures infrigidet̄ aut rarificet̄ aut
spisset̄ ⁊ in īteriorib' virtutibꝰ accidit illꝺ. Eteni ex fre
quenti actione ⁊ passiōe fortes habitus gn̄ant̄ in eis:
sic eni morales habitus acqrunt̄. huius aūt cā forsitan
est: qꝛ passio adueniēs rei frequenter efficit̄ ꝯueniens
sube eius. qꝺ aūt est alicui ꝯueniēs suo ꝯ̄rio disconue-
niēs est. Si ḡ sepius iteret̄ diminuit dispōnē ad illꝺ ꝯ̄-
riuz expellēdo id qꝺ est ꝯueniēs illi. Hec igit̄ est ꝺcla-
ratio supradicti ꝑ īductionē: manifestare vͦo illꝺ syll'o
ex per se notꝫ accepto ⁊ demōstratiua rōne valde ꝓli-
xum est. Sz ex ꝑ̄dictis eligit̄ ꝙ letādi frequētia dispo-
nit spūz ad letitiā ⁊ tristādi frequētia ad desolationez
⁊ tristitiā. Causa vͦo huius ꝭm nālem ꝑscrutationē est
qꝛ letādi frequētia duo ꝯsequunt̄. Et ꝑ̄mū .s. fortifica-

tio nālis virtutis. Scd̄m v̄o rectificatio al'r rarifica-
tio sp̄ūs quā in letitia ꝑpter dilatationē acq̄rit. ¶ Cō-
fortationē v̄o nālis virtutꝭ hec tria ꝯsequunt̄ quorum
q̄dlibet est cā letitie. Primū tēperamētū sp̄ūs. Scd̄m
v̄o multiplicatio ḡnationis ipsius supra illd̄ qd̄ ex eo
dissoluit̄. Tertiū est ꝯseruatio ipsius a dissol'one sup-
flua. Rarificationem sp̄ūs ꝯsequunt̄ duo. vz. dispō ad
motū ⁊ dilatationē pp subtilitatē sub̄e eius. Et scd̄m
est attractio nutrimēti ipsius pp motū dilatationis in
diuersaꝝ ptē motui nutrimēti. Ista aūt nā est iclinatio
nālis corporis ad euitādū vacuū. De nā enim est talis
motꝰ vt in ipso motu succedē faciat posteriora priori-
bus. Et fz hāc nām trahunt̄ aque valde distātes vsq̄
ad primos fluxus ipsaꝝ ⁊ vēti sil'r ⁊ cutis ēt a vētosis
⁊ aque iteꝝ in fistulis. Tristādi v̄o frequētia duo cōse
quunt̄. vz. debilitas nālis virtutis. Et scd̄m. s. ispissatio
sp̄ūs pp friditatē accidentē apud extinctionē caloris
nālis causatā a vehemēti coadunatiōe ⁊ coartatione
sp̄ūs. Ad hec v̄o duo sequunt̄ ꝯ̄ria eoꝝ que pauloan-
te iā diximus. Est igit̄ manifestū ꝙ letādi frequentia
disponit sp̄ūz ad letitiā ⁊ tristādi ad tristitiaz. Et ꝙ in
dispositꝭ ad letitiā ꝯtristātia nō iprimūt nisi fortia sint
letificātia tn̄ d̄bilia iprimūt. Et sil'r i tristitia fit ecōu̇so.

¶ De differentia debilitatis cordis seu pusillanimitatꝭ ⁊ tristitie ⁊ eorum contrarijs. Cap. 7m.

Debilitas cordis ⁊ tristitia quā q̄dā vocāt cō-
strictionem pectoris siue cordis sil'ia quādiu
sūt: ⁊ nihilominꝰ differūt. Et idē sil'r ē iudiciū
de ipoꝝ ꝯ̄rijs. s. fortitudie cordis ⁊ letitia quā
q̄dā appellāt dilatationē pectoris siue cordis. Latet
aūt d̄ria iter ista ꝑpterea q̄ ad alterutra cōiter conse-
quunt̄: putat̄ ēt de duobꝰ p̄mis ꝙ sint passiue disposi
tiōes: de alijs v̄o duobꝰ ꝙ sint actiue: attn̄ iter extre-
ma vtriusq̄ ꝯ̄rietatꝭ est d̄ria manifesta. Primo q̄dē q̄
nō sequunt̄ adinuicē. nō. n. oīs d̄bilis corde est tristis.
nec oīs tristis corde d̄bilis cordis ē p cōparatiōez ad
rē ꝯtristātez: sil'r iteꝝ nec oīs fortꝭ corde ē gaudēs nec
ēt eꝯ̄rio. Scd̄o v̄o qm̄ ipsoꝝ rōnes sūt differētes: d̄bi-
litas eni cordis ē dispō sumpta respectu terribiliū reꝝ
qm̄ ē in potētia tolerandi res illas. tristitia v̄o sumitur
respectu ꝯtristātiū rerū: qm̄ ē paucitas tolerātie ipsaꝝ
a corde ⁊ terribile nocitiuū qd̄ ē cordi: tristās v̄o noci
tiuū aīe ē. Tertio sil'r differūt q̄ꝫtū ad ꝯ̄tia q̄ sunt aīe.
nā d̄bilitas cordis mouet ad fugā. tristari v̄o seu cor-
dis strictura mouet ad resistētiā siue ad repellēdum ⁊
causat effectū eiꝰ qd̄ ē ꝯ̄riū fuge. s. iuadēdi. ṗterea d̄bi-
litas cordis tepescere facit motiuas v̄tutes. tristitia v̄o
excitat ⁊ mouet easdē. ⁊ sic in d̄bilitate cordis due sūt
passiōes. s. vna lesiōis ⁊ alia d̄siderij siue affectꝰ. in tri-
stitia v̄o vnica ē passio. s. nocumēti vel lesiōis: nec nāl'r
seq̄t̄ eā affectꝰ ad fugā: imo forsitan eligit̄ ip̄a fuga pp
aliq̄d accn̄s absq̄ appetitu iclināte ad recedendū. ⁊ si
dicat̄ appetitꝰ ē electio ⁊ nō nālis aut forsitan eliget̄ i-
uasio ⁊ repugnātia ⁊ nō fuga. Quarto iteꝝ differunt
q̄ꝫtū ad ꝯ̄tia q̄ corpis sūt. debilitatē nāq̄ cordis apd̄
obuiationē ꝓprij nociui seq̄t̄ remissio nālis caloris et
victoria frigoris. tristitiā v̄o apud obuiationez ꝓprij
obti vl' nociui iflāmatio nālis cal'itatꝭ. Quinto ēt d̄nt
penes causas dispositiuas. ad cordis nāq̄ debilitatē
nimia subtilitas sp̄ūs dispōnit ⁊ friditas cōpl'onis ipiꝰ:
ad tristitiā v̄o dēsitas sp̄ūs ⁊ caliditas sue cōpl'onis.

¶ Qualiter sanguis fm̄ sui diuersitatem causat differē-tes passiones cordis. Cap. 8m.

Sanguis abūdās ⁊ clarus ⁊ addite cal'itatꝭ ꝑ-
pter multitudinē sue iflāmatiōis ⁊ velocita-
tē sui motꝰ disponit ad irā. abūdans āt ⁊ cla-
rus ⁊ tēperatꝰ qm̄ ex eo ḡnat̄ copia clari spi-
ritꝰ ⁊ sub̄e laudabilis ⁊ tēperate cōpl'onis disponit ad
gaudiū. Sāguis āt subtilis ⁊ clarus ⁊ aq̄sus ⁊ frigidus
disponit ad timorē ⁊ cordis d̄bilitatē: ppea q̄ sp̄ūs ex
eo ḡnatus ē grauis motꝰ ad ex̄ ⁊ iflāmatiōis modice ꝑ-
pter friditatē ⁊ hūiditatē illiꝰ: ⁊ iō nō disponit ad leti-
tiā nec ad irā: ⁊ cū sit celeris resol'onis pp suā subtilita
tē: est ēt ḡnōnis exigue pp friditatē. Sāguis aūt gros-
sus ⁊ turbidus ⁊ addite cal'itatꝭ disponit ad tristitiaz ⁊
ad irā ēt pdurātē. Ad tristitiā q̄dē q̄ ḡnat̄ ex eo sp̄ūs
turbidus. ad irā v̄o q̄ velociter iflāmat̄ pp cal'itatem
suā. qd̄ āt efficit firmā irā ē spissitudo eiꝰ. Spissuz. n. q̄n
calefit tarde ifrigidat̄. ira v̄o causata ex sanguie chole
rico ⁊ subtili velociter excitat̄ ⁊ delet̄ pp itēsaz cal'ita-
tē sp̄ūs ex eo ḡnati ⁊ eiꝰ tenuitatē. si v̄o cū h̄ splēdidus
⁊ clarus fuerit sanguis est ēt letificās. Sāguis āt gros-
sus ⁊ addite cal'itatꝭ: nō tn̄ turbidus qd̄ raro ꝯtigit ef-
ficit hoīez nō tristē ꝫ audacē ⁊ fortꝭ cordis: ⁊ ē modice
ire: ppea q̄ letitia frāgit irā ⁊ tristitia disponit ad eaz.
Ira eni ē motꝰ ad expellēdū. letificātia v̄o d̄lectatiōi
ꝯueniētia sūt. In d̄lectatiōe v̄o fit q̄si motꝰ ad attrahē-
dū: idcirco in tali hoīe ex rebꝰ magnis causatur ira et
est vehemēs ꝑpter spissitudinē sp̄ūs eius: ⁊ pp ēt ean
dē cām est parui timoris. Sāguis aūt grossus ⁊ addi-
te friditatis ⁊ nō turbidus nec tristabilē nec iocūdum
efficit hoīez: nec ēt fortꝭ ire ꝫ est mediocriter timidus:
⁊ est ēt hebes ⁊ sincerus in oībꝰ rebꝰ pp sil'itudinez sui
sp̄ūs ad sanguinē eius. Sāguis āt grossus ⁊ addite fri-
giditatꝭ ⁊ turbidus facit hoīez d̄solabilē ⁊ tristabilez ⁊
ēt lēte ire nisi ex forti cā. Et eius ira minꝰ est firma q̄ꝫ
in calido ⁊ h̄ite ceteras ꝯditiones hm̄ōi al'r huic simi
les: firmior tn̄ est in eo q̄ꝫ in sanguie subtilis sub̄e pro-
inde est hō rācoris aut odij. Odiū eni est p̄seuerantia
forme nociui in imaginatiōe seu phātasia ⁊ p̄seuerātia
sil'r imaginationis affectꝰ ad vidictā sumendam ex eo.
Hoc autē est iō q̄ ira est quodāmō firma ⁊ motus ad
vindictā nō valde fortis. Et ꝙ ēt ira non est ꝯ̄ valde
fortē nec ꝯ̄ debilē valde. Sciēdū est eniz ꝙ ira q̄n ces-
sat velociter nō perdurat in imaginatione seu phāta-
sia forma nociui: sed cito delet̄: ⁊ iō nō causat ranco-
rē. Et sil'r q̄n est affectus ⁊ motus ad vidictam valde
fortꝭ: accidūt duo ꝓhibentia odiū seu rācorem: quorū
vnū est qm̄ aīa quādo totaliter ad vindictā trahitur ⁊
mouet̄ auertit̄ a ꝯsideratione ꝯditionū nociui ⁊ eoruz
que sequunt̄ ad ip̄m ab instātia formatiōis memorie.
De nā enim motiue virtutis est vt ab appḣēsis noci-
uis retrahat aīam ⁊ etiā ecōuerso. Sciēdū v̄o ꝙ quā-
do valde intēdit̄ affectus ad vindictā in aliquo ⁊ non

ingredit̄ ipsum timor peruenit ad hoc ex affectus istā-
tia vt efficiat̄ quesitū quasi apphēsuz ꝛ iā obtētuz apd
imaginationē ipsius. Cū eni ad vindictaz aliqs vtutis
motus intēdit̄ ꝛ vsus illud festinat valde repūtat illd
imaginatio quasi obtētum ꝛ iam existens. Cum vo in
imaginatione imprimit̄ forma quesiti siue desiderati:
sicut forma iā existentis ꝛ ad eaz peruenit forma eius
sicut forma rei ad quā terminat̄ motus cessat affectus
ab imaginatiōe ꝛ deletur in eo forma: ita q in memo
ria nō perdurat: ꝛ ideo nō fit rancor. nociuuz vo quā-
do est magnū sicut res aliqua magni timoris: tūc dspe
ratio de vindicta obtinēda ꝛ timor ꝓhibent fixionem
in anima forme desiderij ad vindictaz: proinde delet̄
representatio forme desiderij ꝛ forme nociui ab ima-
ginatione seu phātasia: quinimo representat̄ forma ti
moris existētis in anima: proinde etiaz ibi representat̄
forma desiderij ad fugam nō ad inuasionē: ꝛ ideo tūc
in anima nō ꝑdurat forma rācoris. ¶ De pueris aūt
ꝛ debilibus q facilis est possibilitas sumēdi vindictā
ab eis ꝛ modicū timet̄ representat̄ acsi iam fuisset acce
pta. Etenim nimia leuitas accipiēdi vindictā repsen-
tatur apud imaginationē quasi obtētuz ꝛ iam existēs:
imaginatio aūt mouet nō fm id qd est in re sed fm id
qd in ea representat̄: ꝛ ideo quando apud eam vindi-
candi leuitas presentat̄ quasi obtētum reputat̄ vindi-
catio ex debilibus sicut accepta: ꝛ idcirco incontinēti
cadit affectus ad eam ꝛ omnino deletur. Qr aūt ima-
ginatio moueat fm representata nō fm exigentiaz re-
rum manifestat̄ ex eo q homines mel abhorrēt quā-
do apud eos assimilatur euomite cholere. Silr cibos
laudabiles atq sapidos quādo colores eorum assimi
lant̄ coloribus horribilium corporꝝ ꝛ etiam forma for
mis: quāuis etiā talia non eē credant̄. Similr in ꝓpo-
sito quando quedā similitudo rei supradicte represen-
tatur: siue ꝓpter vehemētiaz motus desiderij: siue ꝓ-
pter leuitatem acquisitionis desiderati tāq esset obtē
tum afficit: acsi iam realiter esset ꝛ ideo non fit rācor.
Sic g ex ꝑdictis est manifestū q inter cōplones supi9
nominatas vltima est valde disposita ad rancorez.

¶ De differentibus modis letificandi ꝛ cōfortandi re
pertis in medicinis. Cap. 9m.

M Edicine letificātes. Letificāt quidem ꝑꝑ ali
quā supradictarꝝ causarꝝ: vtpote vel q nutri
endo restaurant spiritū sicut vinum: aut pre-
bent ei splēdorem ꝛ lumen sicut margarita ꝛ
sericū cū potētia abstergendi quā habēt: aut ꝯgregan
do ꝛ prohibendo celerē dissolutionem ipsius sicut em
blici ꝛ karabe: aut tēperādo cōplexionem siue cū cali-
ditate vt doronicū siue cum frigiditate vt cāphora et
aqua ros. aut cōfortando per delectabilem cōplexio-
nē ipsius sicut suauia aromatica: aut sequestrādo me-
lācholicū ꝛ turbidū humorē ab eis sicut buglossa ꝛ la
pis lazuli: ꝛ illud sepatiz vt dcm̄ est: aut cōiūctim sicut
si cōiungat̄ corallus ꝛ karabe ꝛ buglossa: quēadmo-
dū docebimus in cap. vltis huius libri: aut forte letifi
cant ꝑꝑ ꝓprietatē inataz sicut hyacitus. ꝓprietas aūt
quandoq coniungitur alicui predictarum causarꝝ si-
cut in musco ꝛ ambra: hec eni letificant cum ꝓprietate
que iūgit̄ aromaticitati refocillāti spūs. silr ēt succ9 ma
cianorꝝ: ipse eni letificat cū ꝓprietate: ꝛ qn spūs cōple-
xio est calida valde letificat simul qdez cuz ꝓprietate
ignota ꝛ cum aliqua causa ex cognitis. vz. cū frigidita-
te. doronicū silr qdem cū proprietate letificat. ꝛ quan-
do spūs cōplo frigida est letificat ēt cū ꝓprietate silr tē
perando cōplonē ꝑ calefactionē. ¶ Supradictarꝝ au
tem illa que ꝓprietati cōiungit̄ qnq est vlis qnq ꝑ-
ticularis. Illa g que vniulis est nullius eget repssione
in aliqua causa dbilitatis cordis aut tristitie qualis cā
est aromaticitas. Si vo particularis fuerit in aliqbus
eget repressione sicut frigiditas succi vel syrupi macia
norꝝ que inquā letificat in vna complexione ꝛ non in
alia. Cū ergo quis in frigida complexione vti ꝓposue
rit ad letificādum syrupo macianorꝝ frangere opz cuz
calefacientib9 ipsius frigiditatē. Erit aūt recti9 si fran
git̄ cuz calefaciēte qd etiā ex proprietate letificat sicut
si misceat̄ syrupo macianorꝝ aliquid musci vel ambre
quādo fm intentionē curationis ad letificationez ꝓpi
nat̄ frigidam complexionē hnti. Ad qualitates autez
conuenientes substātie naturali cuz appetitu inclinā-
tur virtutes: quarum ꝓpria sunt obiecta sicut sūt aro-
maticitas ꝛ dulcedo: hoc eni desiderant olfatiua ꝛ gu
statiua ꝛ nālis virtus etiā inclinat̄ naturaliter ad ipa.
Duarꝝ eniz medicinarꝝ equaliū in virtute dulcior qdē
ꝛ aromatica magis efficacioris est iuuamenti: ꝛ ꝑꝑea
virt9 attractiua mēbrorꝝ recipit fortius ꝛ spūs celerius
inde nutrit̄ si potentiā habuerit nutriēdi: ꝛ ab ea cele-
rius patitur inquātū est medicina: verūtamē subiectū
aromaticitatis est subiectiue substantia vaporosa siue
fumalis. subiectum aūt dulcedinis est spissa substantia
terrestris: ꝛ ideo aromatica magis cōgrua sunt nutri-
mēto spirituū: dulcia vo corporis nutrimēto. Proide
etiā in cordialibus nutrimētis potius exigit̄ aromati-
citas q dulcedo: qm̄ cor est minera generationis nu-
trimēti spirituū. Epar aūt q est minera generationis
nutrimēti corporis exigit in nutrimētis ipsius de aro-
maticitate minus: ꝛ de dulcedie plus q in corde. aro
maticitas autē exigit̄ in eis: idcirco q epar est minera
spiritus nālis nō quidem minera generatiōis ipsi9 apd
cōtemplatores veritatis: sed tm̄ minera receptionis ꝛ
sedes: apud tamen artificē medicine sic. Spiritus eniz
naturalis inclinatur ad aromaticitatez ꝛ confortatur
ꝛ refocillatur ab ea: ꝛ consequenter inde virtutes na-
turales proculdubio confortantur.

¶ De ꝓprietate qd sit ꝛ qtū differat a nālitate. C. 10m.

P Roprietas est in veritate nihil aliud q nā.
Nā vo est principiū motus ꝛ quietis in reb9
in qbus sunt per se cūctarūq opationū ꝑ se
ꝯuenientium eis ꝛ ꝓpriarꝝ: verūtamē differt
proprietas a natura sicut ꝓpriū a cōi. vulgaris autem
opinio est q differāt sicut opposita. verūtn̄ nō est sic:
sed veritas quidē est q in elemētis que componentia
sunt generabiliū ꝛ corruptibiliū corporꝝ. Primo cau-
santur quedā virtutes actiue: ꝓut existūt in statu sim-
plici, s. prout sunt ignis ꝛ aer ꝛ aqua ꝛ terra. Scdo vo
causantur

causant͡ alie in cõmixtis causata cõplexione mediante qua disponunt͡ ad receptionẽ earũ ſm quãcũq̈ dua-rum opinionũ. Quarũ quidem vna est q̃ in genera-tione formarum dispositiones introducunt͡. Alia vo ꝙ omnes formaꝝ dispositiones inherent materie vel hyle ex sui primordiali origine. Sed quãdo aliqua ex formis aduenit mãe ꝓhibet siue ligat aliarũ formarũ dispositiones. Cũ vo alia forma superuenit auferẽs exi-stentẽ cassando illaꝫ cassat dispositiones ꝓhibitionis ipsius alr̃ causandi illaꝫ causat dispõnes illius: ⁊ tunc hyle ad naturalẽ potẽtiã dispõnis regredit͡: sed qua-litercũq̈ sit hoc est verum ꝙ a forma huiusmodi pfe-ctius manat in cõposito virtus que nequit in simplici bus inueniri: ⁊ ꝙ dispõ ad receptionẽ illius cõpletur post cõmixtionẽ simpliciũ. verbi gratia. sicut est in ma gnete virtus attractiua ferri quã nulla elemẽtariũ vir tutuꝫ inuenit͡ habere. Sed exitus eius est a manatiõe diuina procedente in omnibus rebus ⁊ ꝓducente cũ-ctas virtutes de potentia in actũ siue cũ dispositione prima sicut in elemẽtis siue cum dispositione secunda que est cõplexio in cõpositis seu cõmixtis: ipsa eni dis-ponit ad receptionem predicte virtutis ⁊ nõ est ipsaꝝ virtus nec forma ipsius. ¶ Et eadẽ qdẽ est responsio ad questionẽ de ꝓꝑietate factã que est respõsio facta ad questionẽ de nã. Sicut. n. quando querit͡ ꝓpter qd cõburit ignis. nemo põt aliter dicere vel respondere q̈ propter caliditatẽ. ⁊ hoc quidem nihil aliud dicere est q̈ qꝛ hꝫ per naturam caliditatẽ cõbustiuã. Simili-ter si dicatur quare magnes attrahit ferrũ. non potest quidem aliter responderi q̈ ꝙ dicatur ꝙ naturalem hꝫ virtutem attractiuaꝫ ipsius. Ex quo patet qm̃ sicut sciens ꝙ ꝓpter caliditatem cõburit ignis est sciẽs ſm veritatẽ ⁊ nõ est ignorans. Similiter ⁊ qui scit ꝙ ma-gnes attrahit ferrum qꝛ virtutẽ habet cui⁹ natura est attrahere ferruꝫ sicut natura virtutis que nominatur caliditas est in igne cõburere: ꝓculdubio sciẽs est nõ ignorãs: sed cõbustiua qdem virtus nomẽ hꝫ appro-priatum: alia vo nõ. Et est etiam cõiter alia via quasi extranea nec opinãdũ est ꝙ rei pfecta notitia per hoc nomen habeat͡ adeo ꝙ sine ipso haberi nõ possit vllo mõ: quoniã notitia ipositi nominis nõ tollit ignorã-tiã quã iducit extraneitas rei. ¶ Predicta vo rñsione nõ sunt cõtenti vulgares: ideo qꝛ supponit͡ apud eos ꝙ omnis operatio ꝓcedens a corpore fiat a calidita-te vel friditate vel humiditate vel siccitate aut graue dine aut leuitate aut motu vel aliq̃ ex his que in sim-plicibus manifeste inueniunt͡. Cũ ergo actio nulli at-tribuitur predictorum nec est sensu manifesta ratio ꝓ-cessus eius ab illo corpore putant ꝙ omnia principia eius ignota sint cũ tamẽ nõ ita sit. Etenim intelligens bene scit qꝛ ꝓcedit vel a virtute naturali vel animali vel intellectiua vel accidẽtali. Cetera que dicunt͡ sup actione magnetis. s. ꝙ trahit cuꝫ caliditate sua vel fri-giditate vel anima vel cũ emissione corpoꝝ curuoruꝫ ad modũ hami vel cum similitudine quã natura eius hꝫ cum natura ferri vel cuꝫ vacuitate que est in ipso: oĩa inquã falsa sunt: quoꝝ falsitas cõsideranti verita-tem leuissime reuelat͡. magnes enim adipiscitur virtu-tem ferri attractiuã cũ complexione: sicut planta acq̃-rit cum cõplexione nutritiuã virtutem: nec ignorãtia de ista virtute quare potius in magnete q̈ in aliq̃ re alia ĩuenit͡ maior sit q̈ ignorãtia i aliis reb⁹. Hec eni ignorantia in duobus cõsistit. Quoꝝ primũ est igno-rantia factiuoꝝ. s. principioꝝ ꝓducentiũ hanc virtutẽ in esse. hec aũt ignorãtia nõ magis appropriatur huic virtuti q̈ cuilibet cognite nature. Scdm̃ vo est igno-rantia receptibilis. vꝫ. dubitare de causa propter quã ad receptioneꝫ virtutis huius disponit͡ plus q̈ aliqd aliter aliud corpus. Et hec similiter ignorantia nõ est magis ꝓpria huius virtutis q̈ aliarum naturaliũ re-ruꝫ: talis enim ignorantia est in nobis de coloribus ⁊ odoribus ⁊ virtutib⁹ anime ceterisq̈ simili⁹. De oĩ-bus enim his rebus scimus quoniam ad actũ essendi perueniunt a principiis actiuis quorũ causa deus est benedictus: ⁊ scitur etiam quoniã illud est propter ap propriationem materie causa dispositionis sequentis complexionẽ. Ponimus etiã ꝓportionem simplicium causare complexionem aliam: quã quideꝫ ꝓportionẽ simplicẽ huius cõmixtionis ignorabimus q̈ diu viue mus in hoc mũdo: vnde patet qm̃ ignorãtia causaruꝫ penitus hui⁹ virtutis in magnete nõ est mirabilior q̈ ignorantia causarũ disponẽtiũ res ad rube. aut citrini tatẽ aut corp⁹ aut aiam. Sed a rebus qdẽ ꝯsuetis ad-miratio cadit ⁊ negligit aĩa de ipsis inq̃rere: q̃ auteꝫ raro est excitat admirationẽ ⁊ iducit ad inquirendũ ⁊ ad speculandũ de causis eius. In sũma ergo proprie-tas est natura inuenta in cõmixtis corporib⁹ ꝓcedens in eis a supna ⁊ plenissima influentia vel ꝓpter dispo sitionẽ ꝓpriã vel ꝓpter dispõnẽ mãe passe que parti-cularẽ ⁊ ꝓpriã dispõnem acq̃rit. Sic loquendũ est ſm veritatẽ de ꝓprietate corporum cõmixtoꝝ. verũtamẽ ſm ꝯsuetã opinionẽ differt ꝓprietas a natura: qm̃ ꝓ-prietas dicit͡ virtus cõmixtis inuenta corporib⁹ a qua ꝓcedit in alio corpore actio insueta quãtũ ad manife-stam naturã. Dicit͡ vo natura virtus qua corpora sim plicia operant͡. de hoc igit͡ ad tãtũ se extẽdit cognitio vulgariũ ⁊ debiliter perscrutantiũ veritatẽ ꝙ si ignis esset res difficilis inuẽtionis ⁊ de longinquis partib⁹ afferretur admiraret͡ vtiq̈ vulgus de ꝓprietate eius amplius q̈ de ꝓprietate corpoꝝ ceteroꝝ: ⁊ inq̃reret attẽtius de causis ꝓprietatis ipsius q̈ de causis alia-rum ꝓprietatũ: qm̃ ipsius operationes valde mirabi-les sunt. Etenim pñtia eius extrahit visum de poten tia ad actum ⁊ tangi se ꝓhibet ⁊ ascendit sursuꝫ ⁊ ascẽ dere facit ea que vincere põt ⁊ generat͡ ex modico ip-sius in vna hora quãtitas magna ⁊ corrũpit omne il-lud cui obuiat ⁊ transmutat ad sui substãtiã: nec. n. mi-nuit͡ si accipiat͡ ex eo. Et hec quidẽ in veritate mirabi liora sunt q̈ tractus ferri a magnete vel q̈ cetere ꝓ-prietates. Sed quoniã ista vsitata sunt ⁊ quotidie ap-parentia cadit ab eis admiratio ⁊ sollicitudo perqui-rendi causam ipsorum. Actio vo magnetis quia rara est ⁊ insitata inducit admirationẽ ⁊ prouocat ad in-quirendum de causa ipsius.

¶ Incipit Tractatus Secūdus: Cuius ꝯtinet cap. 5.

¶ De nuō ⁊ notificatōe ṽtutū mediciaꝝ ī gñe. Ca. pᵐ.

Xpedit vt tractare volētes de ꝯditiōi-
bꝰ mediciaꝝ cordialiū memoremꝰ opa
cuiuslibet spēi ipsaꝝ: ante tū h̄ ꝯueniēs
est vt oium medicinaꝝ vl'r q̄litates ſm
ordinē nūeremꝰ diuidētes: q̄m q̄litatū
medicinarū q̄dā iherēt ipsis substātijs
medicinaruȝ ex se siue anteq̄ȝ patianꝛ a corpe siue nō.
Quedā ṽo eis attribuunꝛ ꝑ cōparationē ad effectuȝ
quē in corpe derelinquūt ⁊ in his q̄ in ipso reperiunꝛ.
Qualitates aūt que in ipsis substātijs mediciaꝝ rōne
sui attribuunꝛ sunt. ṽ.g. caliditas friditas siccitas hu-
miditas subtilitas ⁊ grossities ⁊ ꝯgelatio al'r coagula
tio viscositas liq̄ditas miutio sapor ⁊ odor. Dicitꝛ aūt
cal'a q̄ cuȝ passa fuerit a nāli virtute nr̄i corpis calefit
primo: deide calefacit postmodū corpꝰ nr̄m. Sil'r itel
ligēdū ē de frida ⁊ sicca ⁊ humida. Subtilis ṽo medi-
cina q̄ postq̄ȝ passa fuerit a p̄dicta ṽtute in corpe nr̄o
velociter in minimas ptes diuiditꝛ q̄ȝtuȝ est pol'e sicut
cinamomuȝ atq̄ȝ crocus. Grossa ṽo dꝛ q̄ huic ꝯ̄ria est
sicut cucurbita ⁊ gipsuȝ. Coagulatiua ṽo medicia est
que frigore coagulata calore dissoluitꝛ ⁊ liquefit atq̄ȝ
calore dissoluta frigore coagulatꝛ. Medicia ṽo liq̄da
est cuiꝰ ptes de facili recedūt a loco in quo ponunꝛ.
Uiscosa ṽo dꝛ que tolerat extēsionē absq̄ȝ īteercisiōe.
Cōminuibilis ṽo medicia est q̄ diuidi pōt in minimas
ptes a debili cā. Quid aūt sit sapor ⁊ odor iā notū est.
Qualitatū aūt que medicis attribuunꝛ respectu ipres-
sionis que in corpe vel ꝯueniētibꝰ ei relinq̄ꝛ: q̄dā acci
piunꝛ ab actiōibꝰ absolutis: q̄dā ṽo ab actionibꝰ rela
tis ad ptes corpis spāles. Prime ṽo sunt que signanꝛ
cū dꝛ medicia subtiliatiua aperitiua relaxatiua lauati-
ua īcisiua attractiua mordicatiua dissolutiua absteri-
ua ⁊ aspatiua rubificatiua vlceratiua pruritiua cōbu-
stiua corrosiua putrefactiua cauterizatiua maturati-
ua digestiua īflatiua frāgitiua vētositatꝭ igrossatiua i-
uiscatiua lenitiua lubrificatiua ꝯstrictiua expssiua op-
pilatiua repcussiua stupefactiua ꝯfortatiua īcuratiua
mortifera corruptiua seu venenosa tyriacalis. Alie ṽo
q̄litates sunt que signanꝛ cū dꝛ medicia laxatiua ꝓuo
catiua vrine aut sudoris īductiua vel nauseatiua vo-
mitiua retētiua sanguis aut vrine ꝯstipatiua cicatriza
tiua vlcerū gñatiua ⁊ mūdificatiua ipsoꝝ decoratiua
excorticatiua. Ad distinctā aūt cognitionē cuiuslibet
q̄litatū volumꝰ explicare cuiuscūq̄ȝ p̄dictoꝝ vocabu-
loꝝ ītētionē. ¶ Subtiliatiua ꝗ medicia ē illa q̄ subaȝ
humoris efficit tenue leuiter dissoluēdo cū tēpata ca-
liditate. ¶ Dissolutiua ṽo medicia ē illa q̄ pp excellē-
tiā sue caliditatis humorē diuidit sub forma vaporis
⁊ eiꝰ ptes exhit successiue a loco in quo īcluditꝛ donec
ꝯsumatꝛ. ¶ Abstersiua q̄deȝ est q̄ remouet a sup̄ficie
mēbroꝝ ⁊ orificijs poroꝝ coagulatas ⁊ viscosas hu-
miditates. ¶ Exaspatiua ṽo est q̄ mēbrū efficit ī sup-
ficie diūsaꝝ ptiū q̄ ad sitū: ⁊ exaspans q̄dē efficitꝛ ab-
stersiua q̄n trāsit sup mēbrū solide sube sic̄ cartilago ⁊
os: cuiꝰ q̄dē sup̄ficies nāliter ptes hȝ diuersas in situ:
ꝫ humiditas viscosa vl' lenis currēs sup ipȝ applanat
eā accn̄tal'r: vn̄ abstersiua trāsiēs sup eā reducit ipaȝ
ad nālē aspitatē. ¶ Apitiua est q̄ non tm̄ ab orificijs
meatuū: ꝫ a ꝯcauitatibꝰ ipoꝝ mouet māȝ ad ex intꝰ cō
tētā. ¶ Relaxatiua est q̄ subam mēbroꝝ habētiū spis
sos poros efficit leuiorē cal'itate ⁊ humiditate pp q̄ꝺ
expulsio sup̄fluitatū q̄ ꝯtinenꝛ in eis fit leuior. ¶ La-
uatiua ṽo est que abstergit ⁊ nō cū actiua virtute sed
cū passiua. s. hūiditate: ⁊ h̄ iō q2 currit sup orificia po-
roꝝ leniēs hūores viscosos ⁊ ꝯgelatos existētes ibidē
sua hūiditate lubrificatiua cōmiscēdo se illis q̄ȝobreȝ
remouet eos ab ide pp motū eiꝰ sup illoꝝ sup̄ficieſ sic̄
aq̄ ordei ⁊ aq̄ simplex cal'a q̄ si fuerit ibi virtꝰ abster-
siua erit ablutio fortis sic̄ est aq̄ saponis ⁊ saponarie.
¶ Incisiua āt ē medicia subtil' pfecte potēs penetra
re iter sup̄ficiē mēbri ⁊ sup̄ficiē viscosi humoris adhe-
rētꝭ ei dōec sepet ipȝ ab ea: ⁊ sil'r penetrare potēs iter
ptes hūoris dōec diuidat eas ⁊ a ꝯtiuitate remoueat
diminuens ꝯgeries ipsiꝰ hūoris absq̄ȝ subtilitate sube
atq̄ȝ ipm soluēdo ꝯsumit: ⁊ icisiuū q̄dē opponitꝛ adhe
rēti viscoso quēadmodū subtiliatiuū grosso opponitꝛ.
¶ Attractiua ṽo ē medicia hn̄s ṽtutē valde penetra
tiuā mouēs hūorē quē attigit ad sup̄ficiē aut cū ꝓpe-
tate aut cū calefactiōe. Calefactiōe q̄dē q2 dissoluit ⁊
ad locū dissolute hūiditatꝭ necitatꝭ vacui alia subseq̄ꝛ
vice p̄me. Iteꝝ etiā q2 rarificat pp q̄ꝺ attractio fit ad
replēdū vacuū ⁊ iterū ppea q2 cāt dolorē. Et ad mē-
brū q̄dē dolēs ꝯfluūt māe duplici de cā. Quarū p̄ma
ē: q2 dolor ṽtutē mēbri d̄bilitat ⁊ idcirco recipit sup-
fluitates q̄ ab alijs mēbris expellunꝛ ad ipȝ. Scd̄a ṽo
est q2 sp̄us nālis ꝓcedit ad ipȝ ad ipugnādū cāȝ noci-
uā quē seq̄ꝛ sang. multitudo. ¶ Mordicatiua ṽo me-
dicia est illa q̄ hȝ q̄litatē subtil'r penetrātē cāns icōti-
nuitate sol'onē multiplicē nuō tn̄ praue q̄ȝtitatis ēt ꝓ-
ping situs gñans dolorē. ¶ Rubificatiua ṽo est q̄ for
ti cal'itate mēbrū cui obuiat calefacit itātū vt ad ipm
fortiter trahat subtilē sanguinē ⁊ rubificātē superficiē
eiꝰ sic̄ synapis cū ficubꝰ ⁊ mētastro pp q̄ꝺ eiꝰ actio vicē
cauterij supplet. ¶ Ulceratiua ṽo ē q̄ hȝ potētiā ru-
bificādi adeo excellētē vt dissoluat hūiditatē ꝯtinua-
tiuā ptiū q̄bꝰ obuiat cātq̄ȝ vlcera vel vulnera ⁊ attra
hit ad ipȝ sup̄fluitates q̄ȝobrē vlcꝰ efficiūt q̄lis ē ana-
cardus. ¶ Pruritiua aūt est q̄ pōt acumine ⁊ cal'itate
sui vsq̄ȝ ad poros hūores mordicātes attrahē: nec tn̄
vlcerare pōt quēadmodū serapinū. ¶ Adustiua ṽo ē
q̄ facit euaporare humiditatē ab humoribꝰ relinquēs
cinereitatē ipsoꝝ in corpe sicut euforbiū ⁊ asa fetida.
¶ Corrosiua ṽo ē q̄ dissoluēdo ⁊ vlcerādo puenit ad
diminuēdū subaȝ carnis. ¶ Putrefactiua ṽo est que
ꝯtinuitatē mēbri corrūpit dissoluēdo nālē sp̄m atq̄ȝ
calorē ipiꝰ absq̄ȝ eo q̄ corrodat ipȝ aut cauterizet aut
cōburat sed relinq̄t in eo humiditatē in quā agit calor
ināl'is. ¶ Dispō aūt hūiditatis in quā agit calor ināl'is
putrefactio noiatꝛ. Tales aūt medicine sunt arsenicū ⁊
rutha syluestris. ¶ Cauterizatiua ṽo est que cutē cō-
burit tal'r vt eiꝰ cōsumat humiditatē: pp q̄ꝺ eius ptes

corrugant sicut in eo qd assat quobrē efficit suba cuius oppilās meatū hūoris fluētis. ¶ Maturatiua medicina est illa q̄ rectificat subam hūoris vtpote subtiliādo si fuerit grossus aut ecōtra pp qd ad expellēdū habilitat: et illud qdē facit qnq3 cū suba sua. nā si subtilis fuerit subtiliat nimis grossuz. si vo grossa qd nimis ē subtile igrossat: qnq3 vo facit illud cuz qlitate. nā si fuerit cal'a maturat per se: frigida vo per accidēs. etenī cal'a subtiliat qd est grossuz et nālr separat iter corpa et rez ex̄neā. frida vo qn est nimis subtilis pcurat subam mediocrē et nimie cal'itatis cōplexionez tēperat. Et oē qdē qd a calido liquefit a frido coagulat et ecōtra. Cuz g subtilitas hūoris cātur a caliditate ex̄nea: ita q caliditas nālis efficit pp illud ipotēs ad expellēdū ipm: fridū qdē tūc frāgit ex̄nei caloris acumen. ¶ Digestiua vo medicina est que trāsmutat cibū in hūores laudabiles qb9 corp9 nutrit et humores in subam corpis.
¶ Inflatiua vo medicina est in cui9 suba dnat grossa hūiditas ex̄nea tēpate cōmixta in q̄ cū egerit caliditas nālis gnat ide vētositas que nō dissoluit sicut sunt faseoli. ¶ Istarū vo medicinarū qdā cāsant inflationē in stōcho: qdā in venis. in qbus enī predicta humiditas fortius est cōmixta nō dissoluitur ide multa vētositas nisi apud separationē partiuz medicine: idcirco cātur in venis inflatio nō in stōcho. Tales aūt medicine sūt sicut zi3iber et eruca: et sunt medicie cgruētes ad excitādū libidinē. ¶ Frāgitiua vētositatis medicia cōplēs est cū cal'itate subtili et ignea defectū cal'itatis debilis que dissoluere neqt vētosam humiditatē in quā agit.
¶ Dissolutio aūt hui9 medicie qn puenit ad dissol'onē iflatiōis cātā in venis a cibis et medicis qle ē semē ruthe et agnicasti et h9 medicie nocent libidini. ¶ Ingrossatiua vo medicia ē c̄ria subtiliatiue. ¶ Inuiscatiua seu lenificatiua medicia ē illa q̄ sui viscositate extēdit supra supficiē mēbri diuersarū ptiū in situ. s. aspi sicut stōchi et mrīcū et trachee arterie quobrē cāt in eis supficiē ex̄neā atq3 leuē. ¶ Lubrificatiua aūt medicina est q̄ hūectat supficiē corpis in meatu retēti et liberat meatū ab eo qd retinet. Corp9 qdē retētū cū grauitate ppria et nāli mouet pp qd medicia efficit p accidēs mouēs ipm qles medicie sūt pruna et mucilagies.
¶ Cōpressiua vo medicia est sicca cāns in mēbro siccitatē et coadunationē ipsi9 ad seipm vn obturat trāsitus et meat9 et ex fortitudine cōpressiōis et coadunationis ptiū mēbri adiuicez cogunt hūiditates subtiles in ei9 ccauitatib9 pmanētes exprimi violēter ex motu ei9 opposito. ¶ Oppilatiua medicia est illa q̄ in meatib9 currēs resistit virtuti motoris et remanet apd quelibet cstrictiuā et replet vlc9 sic est lutū comestibile. ¶ Repercussiua vo medicia est frida q̄ adeo ifrigidat membrū q ipm ispissat et ei9 meat9 restrigit et fluēs ad ipm cgelat et ispissat extiguēdo cal'itatē ipsi9 quobrē retiet ipm et phibet ei9 motū et pprie si fuerit grosse sube sic oleū ro. ifrigidatū et mucilago psilij et csil'ia. ¶ Stupefactiua est medicia frida q̄ adeo ifridat mēbrū qd pp friditatē alterat subaz spūs penetrātis in ipz et exhibit a cōplexiōe sua q̄ recipit virtutē sensus et mot9 et pmutat et cōpl'onē ipsi9 mēbri vn āputat sensuz ei9. ¶ Cōfortatiua medicia est q̄ adeo tēpat cōpl'onē mēbri vt phibeat ipz recipe cōruptelā aut cū ppetate aut cū sua cōpl'one ita. s. q ifridat nimis cal'm et nimis fridū calefacit quēadmodū de ol'o ro. cōmemorat Gal'. ¶ Incrudatiua medicia est q̄ friditate sua phibet maturationē et digōnē sic aq frigida cū bibit in apate stōchi.
¶ Mortificatiua medicia est illa q̄ corrūpit cōpl'onē et subaz spūs cordis aut p formā ipsi9 specificā sic venenū: aut p excellētiā alicui9 qlitatis actiue sic opiū per friditatē et euforbiū p cal'itatē. ¶ Medicia aūt q̄ ppe appellat venenū est illa q̄ corrūpit cōpl'onē spūs p c̄rietatē sube spēi sue ad subam et spēm spūs sicut napellus. ¶ Medicina aūt tyriacalis et liberās a veneno est illa q̄ cōpl'onē spūs ab ipressiōe veneni reducit ad nālitatē et ab ipsa pseruat eā cū sua pprietate. ¶ Medicina aūt puocatiua vrie ac sudoris et medicia laxatiua et iterū sang. eductiua et retētiua ipsi9 et his csil'es māifestas qdē hñt itētiōes qpropter notificatiōe nō idigēt.

¶ In q̄ ondit q̄ sūt vtutes mediciarum q̄ ad cfortationē cordis et letificationē cferre pñt aliq mō. Cap. 2m.

Supra noiatarum mediciarum qdā medicias cordis igrediunt qdā vo nō. Faciem9 aūt nūc de igrediētib9 mētionē. Medicie laxatiue psūt ad cfortationez cordis dupl'r. Uno qdē mō itēdit iuuamētū cū eis puocari iā dcm p eūonē nociui hūoris a toto corpe aut a ptib9 epatis et cerebri sic fit cū dcoctiōe epithimi aut cū medicia cū epithimo cfecta. Scdo vo mō qn itēdit cū medicia laxatiua nō pdicta eūo: s3 mūdificatio tm sanguis q ppe ē in corde ad h q spūs mūdus gnet in eo: sic qn pōit i medicis cordis lapis lazuli aut armen9 ex qb9 medicis cū puenerit earum virt9 ad cor adipiscit vtutē expulsiuā mel'ici hu. a sanguie tēdēte ad ipm et mel'ici vaporis a sang. gnati. In ipo qdē ēt iuuamtū pcedit ex corde ad cēbrū. Nocet verūtm medicia laxatiua cordi: qm ois eūatio nāz duob9 modis cōprimit al'r opprimit. Prio qdē qr cuz eo qd nociuū ē eūat aliqd de cueniēte nāe. Scdo vo qm affert supra nāz ad mēbra qd trahit a mēbris vn grauant. nā. n. trahit hu. ad sedē iporum et ibidē qescē fac eos. Medicina vo laxatiua huic c̄riū efficit: accidit g ex h nāe dbilitas et pigrities quobrē nō pualet ei. Tyriacalis aūt medicia sistit vomitū atq3 fluxū cfortādo nāz et repugnādo illi put h3 subaz venenosaz et cū sua venenositate eūat. Et idcirco fert bene dixisse sapiēs Hip. q medicia laxatiua mūdificat atq3 ledit. ¶ Rursus aūt iuuamētū laxatiōis mai9 qdē est in tristitia pp mūdificatiōez spūs q3 i cōdis dbilitate. Laxatio nāq3 diminuit nāz spūs et dbilitat cordis cōpl'onē. Medicie vo puocātes vrinā et sudorē st vtiles i debilitate cordis q̄ cātur ex subtilitate san. et ei9 aqsitate: nociue aūt i tristitia q̄ cātur ex turbido ac mel'ico sanguie qm auget sang. siccitatē et grossitiē et turbulētiā mel'icā. Eūo vo san. nocet dbilitati cordis q̄ cātur ex friditate san. et paucitate: pdest aūt dbilitati q̄ cātur ex suffocatōe caloris nālis et supfluo san. sic i cardiaca: et h ē synocha iflāmatiua sāguiea. Medicia sbtiliatiua medicis cor-

dialibus associat̄ qm̄ tristitia cātur ex turbiditate san. aut in debilitate cordis q̄ ex grossitie sanguis ⁊ ei⁹ frigiditate cātur vn̄ gnō multi ⁊ tēperati spūs probibeī. Eodē v̄o mō sil'r abstersiua ⁊ aperitiua illis adiungiī vt cū sui aperiēdi potētia penetrare faciat medicinas cordis q̄ sūt sic karabe ⁊ terra sigillata. Inflatiua medicina valde nociua ē tristib⁹ ⁊ corde debilib⁹ qm̄ replet subam spūs vaporib⁹ icōgruis ⁊ itrāsmutabilib⁹ habētib⁹ se ad ip̄os sic se hn̄t supfluitates ad mēbra: obtenebrāt ḡ spūs atq̄ grauitāt ⁊ ad suas opōnes d̄biles eos reddūt pp q̄d d̄bilitationē cordis atq̄ tristitiā sil'cānt. Cōstrictiua medicina ⁊ iuiscatiua medicina cordis igrediunī vt sube spūs soliditatē ⁊ ꝯtinuitatē ⁊ laudabilē tribuāt ne velocit̄ dissoluat̄ q̄libet leui motu: verūtn̄ ip̄aꝝ vtilitas i d̄bilitate cordis ē maior q̄ꝫ i tristitia: qm̄ ex subtilitate spūs ⁊ sang. cordis debilitas ampli⁹ accidit: tristitia v̄o poti⁹ ex grossitie sanguis ⁊ turbulētia ei⁹. Repcussiua v̄o medicina tūc medicinas cordis igrediī qn̄ pp d̄bilitatē ei⁹ cātā a mala cōplo͂ne cal'a patiī nocumēta. Stupefactiua medicina poniī in medicis cordis vt v̄tutes ip̄aꝝ a corruptiōe custodiat i via vsq̄ ad cor ⁊ i corde postmodū tpe sufficiēti sil'r ad faciēdū ip̄ressionē sic opiū i ꝯfectōib⁹ cordialib⁹. Medicie aūt ꝯfortātes tyriacitate sua oēs inquā medicias cordis igrediunī: qm̄ hūane nāe ei⁹ ꝓprietate ꝯueniūt cui⁹ iquā nāe principiū cor existit: ⁊ qm̄ etiā cor ꝯfortāt vt a venenis nō patiat̄ q̄les sunt doronicū ⁊ muscus. ⁊ oēs q̄dē medicie letificātes cor ⁊ ꝯfortātes ip̄m sunt tyriacales: nō tn̄ oēs tyriacales sunt letificātes: ꝓpterea q̄ q̄dā ip̄saꝝ sunt valde calide vt castoreū: q̄dā valde frigide vt lactuca ⁊ portulaca. Et sunt quedā tyriacales illis qualitatib⁹ indigētes vniuersis ex causis. venenū eni cui repugnāt ꝯtrariat̄ cū sui substantia ⁊ forte cum qualitate p̄dicte qualitati ꝯtraria: aut solū ꝯtrariat̄ cū qualitate q̄litati p̄dicte cōtraria: aut forte necessariū est vt medicia veneno repugnās siue calido siue frigido sit vehementis caliditatis multis ex causis. Quarum vna est vt sit spiritus fortis motus. Scd̄a quidē est vt sit vehemētis extēsionis: ad h̄ q̄dē vt cū potētia mortificādi ⁊ tyriacali quā hꝫ lōge possit obuiare veneno ipugnādo ⁊ expellēdo ip̄m anteq̄ꝫ cor attingat. Tertia v̄o vt sit fortis ad corrūpendum ⁊ cōburēdū venenū in modico tēpore in quo cū hoc q̄d dictū est isuper ꝯseruat̄ spūs in suo saluo eē tyriacali ꝓprietate. Uomitiua v̄o medicina ꝓdest cordi qm̄ alleuiat anhelitū vt inde cor meli⁹ euēteī. Dissolutiua medicina debilitati cordis ⁊ tristitie valde nocet nisi ex grossitie spūs ⁊ friditate causeī ⁊ in corde sint iflatiui humores. Nocet aūt debilitati cordis ꝓpterea q̄ dissoluit spūm exiguū ⁊ subtilē. q̄d. n. dissoluiī q̄cūq̄ sit suba eius ex gn̄e est vaporis ⁊ venti. Tristibus aūt nocet qm̄ tristitia si causat̄ ex paucitate spūs dissoluēdo addit in paucitatē: aut subtilē spūm efficit turbulētū ⁊ remanēti spissitudinē auget: q̄ si necessitas coegerit vti ea expedit ei cōmisceri cōfortatiuas medicinas ⁊ ꝯgregantes aut ꝯtinuitatē seruantes dūtamē sint ex his que ꝯueniunt cordi sicut myrtus ⁊ kebuli.

¶ De simplicibus medicinis cordialibus ſm ordinem alphabeti. Cap. 3m.

Postq̄ꝫ locuti sumus de vniuersalib⁹ iudicijs mediciaꝝ ⁊ ostēdim⁹ que ex eis medicationi cordis ꝯueniūt ⁊ que nō ⁊ ēt pp q̄d: nūc iam expedit vt tam ad iudicia particularia medicinarū cordialiū simpliciū q̄ꝫ cōpositaꝝ amodo descēdamus a simplicib⁹ incboātes ſm ordinē alphabeti. Inqt trāslator qm̄ alphabetū arabicū neqt ordinē alphabeti nr̄i seruare: idcirco medicias simplices de q̄bus auctor hic loquitur ad alleuiādū laborē studētibus ſm seriē nostri alphabeti scripsimus.

¶ De lr̄a. A. Ambra. Aurū. Argētū. Acedula. Agaricus.

¶ De ambra.

Ambra cal'a ⁊ sicca in scd̄o ⁊ cuꝫ subtilitate ⁊ viscositate sua nihilomin⁹ hꝫ vehemētē ꝓprietatē letificādi ⁊ ꝯfortādi sil'. Est āt ad h̄ potētior pp fortitudinē sue aromaticitat̄: ⁊ iō ꝯfortatiua ē sube cuiuslibet spūs ⁊ mēbroꝝ pn̄cipaliū ⁊ multiplicatiua ip̄si⁹ effect⁹ ⁊ est multo tēperatior musco. Jā aūt patēs est huius nā cū subtilitate ⁊ viscositate ⁊ soliditate.

¶ De auro.

Aurū indicat iter iudiciū argēti ⁊ iudiciū hyacinti ⁊ est q̄dā infra hyacintū ⁊ supra argētū: cui⁹ q̄dē cōplexio tēperata est aliquātulū vicina calori: ⁊ est ei⁹ opō a ꝓprietate.

¶ De argēto.

Argētū aliquātulū est frigidū ⁊ siccū: ⁊ ei⁹ q̄dē effect⁹ similis est effectui hyaciti: hoc excepto q̄ est multo debilius illo.

¶ De acedula.

Acedula ꝓpinq̄ est acetositati citri: attn̄ q̄uis in cōplexione nō sit ea d̄bilior: in proprietate tamen multo debilior est.

¶ De agarico.

Agaric⁹ calidus est in primo siccus in scd̄o. Inest aūt ei ꝓprietas tyriacalis cōtra oē venenū: ⁊ ꝓpter subtilitateꝫ que eius caliditati cōmixta est aperitiuus est ⁊ laxatiuus hu. turbidi pp que oīa inest ei ꝓprietas ꝯfortādi cor ⁊ letificandi.

¶ De lr̄a. B. Basilicon. Been.

¶ De basilicon.

Basilicon calidū est ⁊ siccuꝫ in p̄mo. hꝫ aūt aromaticitatē ⁊ stipticitatē cum subtilitate: p̄ter h̄ ēt est in eo supflua humiditas. Letificat aūt cū ꝓprietate quā adiuuat aromaticitas stipticitati ⁊ subtiliatiōi associata. final'r tn̄ vsus ei⁹ nō est in letificatiōe laudabilis: qm̄ suba nutritiua que est i ip̄o ꝯiat̄ ip̄si⁹ medicinali sube. eteni suba medicinalis efficit que dicta sunt. nutrimentalis v̄o sanguinē turbidū atq̄ melācholicū gn̄at: ⁊ illa supfluitas isup que est in ip̄so causat iflationē in venis. iam aūt ostensum est q̄ nociua sunt ista duo.

¶ De been.

Been calidū est in scd̄o siccuꝫ in primo. Ip̄sius aūt quoddā est albū quoddam rubeum. Sed rubeum quidem calidus est. Et est nihilominus in vtroq̄ stipticitas cū subtiliatione ⁊ apertione. Inest ei fortis ꝓprietas ꝯfortādi cor ⁊ etiā simul letificā-

di ad que qdē iuuatꝛ stipticitate subtiliationi ꝯiuncta.

¶De lra.C. Citrum. Corallus. Cinamomū. Crocus. Cāphora. Coriādrū. Calamentū. Cassia lignea. Caro. Cyperus.

¶De citro.

Citri cortex ē ex letificātib⁹ tyriacalib⁹: cui⁹ ꝓprietatē calīitas qdē adiuuat. Est.n. calīa ꝛ sicca in tertio cui appropinq̄t foliū ꝛ flos ei⁹. suntqꝫ subtiliores co: ꝛ ei⁹ ēt acetositas ē ex cōfortantib⁹ cor calīe ꝛ sicce cōplexionis: ꝛ ē ex ꝯferētib⁹ cardiace calīe. post h̄ aūt est in eo tyriacalitas: vñ ꝯfert morsui repti liū ꝛ ꝑpētis ꝛ ē fride ꝛ sicce in tertio. Semē aūt ei⁹ est tyriaca ꝯferēs venenis. vñ ēt ꝙ sit ex ꝯfortātib⁹ cor ꝓbēdo soliditatē sube spūs. est fride ac sicce cōplexiōis in tertio nec elōgatꝛ ab itellectu qn sit ex illuminātib⁹ ipsum.

¶De corallo.

Corallus fridus est in p° sicc⁹ in 2° ꝛ cū ꝓprietate confortat cor ꝛ letificat: quā qdē ꝓprietatēꝫ adiuuat illuminatio ꝛ abstersio ꝛ solidatio cū stipticitate.

¶De cinamomo.

Cinamomū alitiniū calīm est i fine scdi: siccū i tertio: hētqꝫ modicā stipticitatē ꝛ iest ei letificādi ꝓpetas quā adiuuat aro maticitas ei⁹ ꝛ fortitudo subtilitatꝫ: ꝛ ꝓpea ꝯfert iuuamēto tyriace.

¶De croco.

Croc⁹ calīus est in 2° sicc⁹ in p°: ꝛ sunt in eo stipticitas ꝛ dissolūo fortes: atqꝫ digō seqꝛ ꝓculdubio: ꝛ inest ei ꝓprietas vehemēs in cōfortādo cor ꝛ subam spūs ꝛ letificādi cū hoc qꝺ illuminat ꝛ dilatat ꝛ solidat ipm̄ ꝛ adiuuat ad hec aromaticitas fortis cū nā ꝑdicta. Multitudo vō comestionis ei⁹ supflue dilatat spūm ꝛ mouet ad extra donec occidat ꝓp hoc vt discedat a nutrimētali mā ꝛ sequiꝛ inde mors. Dosis aūt eius ad h̄ nota nō est nec opꝫ de ipsa mentionē facere.

¶De cāphora.

Cāphora frida est ꝛ sicca in tertio: virt⁹ ei⁹ est saluare subam spūs cuꝫ dnio sue friditatꝫ qn̄ ei⁹ q̄ntitas moderatꝛ ꝛ fortasse adiuuat ipaꝫ absolute friditas in calīa cōplexione qn̄ ꝓp maliciā ei⁹ cōplexionis debilitatꝛ spūs ꝛ dissoluiꝛ. Aromaticitas aūt ei⁹ adiuuat absolute ꝓprietatē ipsi⁹ in oi cōplexione. Tēperatꝛ vō friditas ei⁹ cū ambra ꝛ musco: siccitas aūt cū oleis humidis ꝛ aromaticis sic est oleū vio. ēt est tyriaca: ꝛ ꝓprie ꝯtra calīa venena. Et acqrit ab ea spūs subtilitatē ꝛ luminositatē vehementē ꝛ ꝓpterea letificat ꝛ ꝯfortat: in h̄ aūt karabe assimilatꝛ ei. Sed cāphora qdē fortioris ꝓprietatis est ꝛ vehemētioris saluationis.

¶De coriādro.

Coriādrū fridū est in 2° siccū in 3°. Et iest ei ꝓprietas ꝯfortādi cor ꝛ letificādi ꝛ ꝓprie in calīa cōplexione ꝛ adiuuat ipm̄ aromaticitas ꝛ stipticitas eius.

¶De calamēto.

Calamētū si reprimatꝛ ei⁹ caliditas ꝛ siccitas cū oleo vio. ꝛ remāserit aromaticitas ꝛ penetratio ei⁹ ꝯfert in tēperando spūm in cerebro existētē ꝛ ꝓprie si fuerit cōplexionis flegmatice: tūc.n. repressiōe nō idiget nec est auditū ꝙ spiritui ꝯferat q̄ existit in corde iuuamēto magno: verūtn̄ ex his que diximus de q̄litatib⁹ ei⁹ videtꝛ ꝙ ꝯferre possit eidē.

¶De cassia lignea.

Cassia lignea appropinquat in cōplexione cinamomo alitinio nō tn̄ in subtilitate.

¶De carne.

Caro lꝫ sit nutriens pure attamē aqua eius ingrediꝛ curationē debilitatis eius: nō igiꝛ obest de ipsa loqui. Et idcirco dicim⁹ ꝙ carnis aqua si laudabilis fuerit caro animalis aut hedētis ouis aut iuuenis arietis aut hedi vel caro laudabilium auium est vltima rerū debilitati cordis. Qꝺ si causatur ex debilitate spiritus tunc vtilior est caro aīalis aut hedentis ouis. Si vō ex ipsius grossitie ꝛ turbiditate ꝛ paucitate tūc leuiores ex eis vtiliores sunt. Plures autem medicoꝝ sunt opinati ꝙ aqua carnis sit brodiū decoctionis ipsius: nō tamē est ita. Sed potius aqua carnis est succus per decoctionē extractus a carnibus cōminutis donec resudando fluat ab eis ꝛ in qua frigiꝛ caro: cuius colatura potui ministratur.

¶De cypero.

Cyperus de eo dicetꝛ i cap. de spica nardi.

¶De lra.D. Doronicum.

¶De doronico.

Doronicū calidū ꝛ siccū est in pricipio scdi gradus. Inest aūt ei proprietas valde fortis in ꝯfortādo cor ꝛ in letificādo cui nō repugnat excessus ꝛ adiuuat tyriacalitas ipsi⁹ ꝛ qꝺ i ipo est de stipticitate subtili ꝓinde est tyriaca cūctis venenis ꝛ letificās ꝛ ꝯfortās. Repriminꝛ aūt excessus sue caliditatis cū cōmixtione syrupi macianoꝝ. Sed in cardiaca valde calīa cōmiscetꝛ ei modicū cāphore ꝓpter qꝺ remanet ꝓprietas eius ꝛ reprimitur caliditas.

¶De lra.E. Emblicus. Endiuia.

¶De emblico.

Emblicus de cōplōne eius sūt differētes opiones. Et hi q plures sūt dicunt eū esse frigidū ꝛ humidū: ꝛ hoc qdem rectius est. Isaac aūt iudeus opinatus est vt diciꝛ ipm̄ esse calīm. Sed qui frigidū iudicāt diuersificanꝛ. nā qdā ponunt frigiditatē eius in primo: qdaꝫ vō in scdo: videtꝛ tn̄ ꝙ sit in fine primi. siccitas autē eius est in scdo ꝓpter qꝺ est ex mere ꝯfortātib⁹ stipticitate. Et inest ei ꝓprietas ꝯfortādi cor ꝛ letificādi quā adiuuat stipticitas ei⁹: cuius etiā frigiditas in cōplexionib⁹ frigidis cū modicare leuiter tēperatꝛ. Est eni medicina solutiua spirituꝫ eius: tn̄ iuuamētū in ꝯfortatione maius est q̄ in tristitia: tūc aūt in tristitia ꝓdest qn̄ est ei⁹ cā subtilitas sanguinis cū paucitate atqꝫ dissolutiōis velocitas illius. Et qn̄ est ex medicinis ꝯfortantib⁹ cor ꝓpter ꝓprietatē ꝛ ꝓpter hoc ꝙ mūdificat etiā: idcirco est medicina vehementer ꝯferens intellectui ꝛ memorie.

¶De endiuia.

Endiuia syluestris sicca est in primo. Inest aūt ei ꝓprietas tyriacalis ꝛ ingreditur cordis medicationem potata ꝛ emplastrata.

¶ De lr̄a. F. ¶ De fisticis.

Fisticis īest aromaticitas ⁊ stipticitas cū visco sitate pp̄ qd̄ aiunt eē letificātes cor ⁊ ꝯfortātes ⁊ īde numerant̄ inter medicinas tyriacales.

¶ De lr̄a. J. Jacint⁹. Jximel. ¶ De iacinto.

Jacintus tēꝑata eē vr̄. Jnest aūt ei ꝓꝓetas letificādi ⁊ ꝯfortādi cor ⁊ fortiter obuiādi veneno. Et h̄ qdē ꝓꝓetas ē vt⁹ nō suis attribuēda cōponētib⁹ ꝟ manare ab ip̄a eo mō q̄ dixim⁹ ꝺ magnete. De his āt q̄ i ꝯsideratōe hyaciti ꝑsuadē oꝫ ē vt icōueniēs eē dicat̄ calorē nālē agē i hyacito cū sumit̄ itra corp⁹ post trāsmutationē ⁊ dissolōnē atq̧ cō mixtionē ei⁹ sube cū euaporabili suba spūs queādmodū dicem⁹ ꝺ croco ⁊ silib⁹. Et in sūma ꝯgruū qdē ē ꝙ dicat̄ ꝙ hyacit⁹ in suba sui patiat̄ a calore nāli ⁊ exīde postmodū ei⁹ op⁹ māifestari. Eteni ei⁹ suba queādmodū pꝫ sensui valde ē ab hui⁹ passiōe remota: vr̄ g̃ ꝙ calor nālis nec iprimat i suba nec i accn̄tib⁹ forme sue iherētib⁹: ꝟ solū i vbi ei⁹ ⁊ loco ⁊ q̄litatib⁹ ei⁹ accn̄talib⁹. Jn vbi qdē ⁊ loco qm̄ fac̄ ipꝫ cū sāguie penetrare vsq̧ ad ꝑtes cordis: q̄ꝓpt̄ cū efficiat̄ ꝓpinqui⁹ passo forti⁹ iprimit suū effectū. Jn q̄litatib⁹ qdē accn̄talib⁹ qm̄ calefac̄ ip̄aꝫ hyacitū. ꝺ nā vo calefactōis ē vt manifestet ꝓꝓetatē ⁊ educat v̄tutē sic̄ appet i karabe. ipꝫ eni qn̄ debil̄r paleā trahē vr̄ fricat̄ qdē dōec calescat post h̄ appōit̄ palee trahēs ip̄aꝫ. Ur̄ g̃ final̄r ꝙ ipressio hyaciti sit ista ⁊ ꝙ actio ei⁹ sit ꝭꝫ additionē elōgatiōis aut appropiquatiōis ei⁹ ad id in qd̄ nāl̄r iprimit. Jllō aūt in q̄ testificant̄ antiq letificare hyacintū. s. ferre ip̄aꝫ ⁊ ꝓpe i ore testant̄: qm̄ ad letificationē alteratiōe nō idiget in suba sua vel in accidētib⁹ iherētib⁹ ei: nec est nec̄iuꝫ ꝙ passum tāgat̄ ab ea: sed sufficit ꝙ virtus letificādi q̄ ab ea manat ipꝫ attigat: q̄ꝫuis ei⁹ actio ꝯfortet̄ calefactiōe ⁊ appropiquatiōe sic̄ in ꝓꝓetatib⁹ ceteroꝝ: vr̄ ēt ꝙ adiuuet actiōeꝫ sue ꝓꝓetatꝫ qd̄ hꝫ de illuminatiōe cū abstersiōe ⁊ tēperamēto cōplexionis.

¶ De ixímel.

Jximel planta est aromatica sil̄is cinamomo quā qdē de lamec afferri dicūt ⁊ ē calida in scđo sicca in p̄io. Et est ei ꝓprietas valde subtilis ꝯfortandi spūm quaꝫ adiuuat aromaticitas ⁊ stipticitas cū subtilitate sicut frequēter in ꝑdictis recolimus: ꝯfortat etiā cor ⁊ cerebrū ⁊ oīa viscera ⁊ in sūma oīum virtutum naturam adiuuat ⁊ actiones.

¶ De lr̄a. K. Kadrē. Karabe. ¶ De kadrē.

Kadrē est ex medicis letificātib⁹ ⁊ ꝯfortātib⁹ magnis ⁊ ē ex nobiliorib⁹ tyriacis ꝯtra morsum serpētis ⁊ pūcturā nec hꝫ excellentē cal̄itatē. Et idcirco cū h̄ ꝙ est tyriaca ꝯfortat ⁊ letificat simul. Est. n. herba sil̄is aristol̄. crescēs cū napello cui napellus ei vicinat̄ i q̄cūq̧ loco nec fructificat nec frōdescit pp̄ qd̄ qdā opinati sunt ꝙ sit titimalus: qm̄ hec ei ꝯuenit nō tn̄ est ita. ¶ De karabe.

Karabe calida in p̄io sicca in scđo. opio tn̄ est ꝙ sit frida. Jnest aūt ei aromaticitas cāphoralis ⁊ radiositas modica ⁊ ꝓprietas confortandi cor ⁊ ip̄m letificandi ac depellendi cardiacā iuuamēto temperato ⁊ soliditate quā prebet spiritui.

¶ De littera. L. Lingua bouis. Lapis lazuli. Lapis armenus. Lilium. Lignum aloes.

¶ De lingua bouis.

Ligua bouis cal̄a ē ⁊ hūida i p̄mo: cui⁹ ꝓprietas est letificare: mūdificat nāq̧ subam cordis. Melior tn̄ est q̄ de corītho affert̄ hn̄s spissum foliū velatum plurima lanugine qd̄ inquā post exiccationē nec ꝯbit̄ nec est siccū. Que aūt in his partib⁹ reperit̄ est ex gn̄e alterius plāte ⁊ accipit̄ ꝓ ligua bouis pp̄ sil̄itudinē illi⁹ ad illā cū tn̄ nō sit illa. Sꝫ ēt ꝯuenit ei cū virtute ꝓꝓetatꝫ ⁊ appropinq̄t ei⁹ nā tēꝑamēto nec tn̄ iprimit sic̄ illa. ¶ De lapide armeno.

Lapis armenus ꝓꝓetatē hꝫ ꝯfortādi cor ⁊ ipꝫ letificādi separādo isuꝑ vaporē melicū ac fumosum a spū: ⁊ mūdificādo sil̄r corp⁹ ab humore melācholico. ¶ De lapide lazuli.

Lapis lazuli sil̄eꝫ vim hꝫ cū eo qd̄ dr̄ de armenico lapide nisi qr̄ est ipso debilior modicum. ¶ De lilio.

Liliū in iudicio ⁊ nā croco appropinq̄t min⁹ tn̄ hꝫ cal̄itatꝫ ⁊ siccitatꝫ eo: ⁊ liliū qdē ꝯuenientius ē ad ꝯfortationē cordis: croc⁹ aūt ad letificationē. Jn lilio est potētia solidādi spūm ꝓpinq̄ ei q̄ est in croco nō tn̄ hꝫ siccitatē: ⁊ croc⁹ hꝫ vehemētē potētiaꝫ dilatādi spūm foras ⁊ mouēdi extra: ꝓinde ampli⁹ cōfert syncopi q̄ꝫ croc⁹. Liliū. n. mouet spūs minute dilatādo ⁊ exhēdo ⁊ forti⁹ retinēdo. Croc⁹ aūt min⁹ retinēdo ⁊ forti⁹ dilatādo ⁊ exhēdo. ¶ De ligno aloe.

Lignū aloes appropiquat i iudicio ābre tn̄ est ea debilior. Eteni tēperamēto ꝓpingor est cōplexio eius ⁊ oīa membra confortat.

¶ De lr̄a. M. Myrtus. Mirabol̄. Melissa. Macis. Muscus. Mūmia. Mētha. Malū granatū. Matianū. Margarita.

¶ De myrto.

Myrtus nō ē ita ꝑfecte cōmixtiōis vt pꝫ ꝙ vnica ⁊ singul̄r ꝑdominās virt⁹ ei ꝯueniat ꝑ nāꝫ: imo vr̄ hr̄e duplicē subaꝫ i q̄rū vna frigiditas dn̄at̄ i altera vo cal̄itas iter q̄s qdē cōmixtio nō ꝑficit̄ nec actio ⁊ passio tal̄r vt ꝑducat ad cōpl̄ōnē vnicā dn̄antē eis: in q̄ qdē indicio pl̄ime ꝯsideratiōis est myrt⁹. vr̄. n. plus eē friditatis i ip̄a: nec tn̄ adeo fortis ē ip̄aꝝ cōmixtio qn calor nālis seꝑet iter eas. Cūq̧ seꝑauerit penetrat ꝑ suba cal̄a ⁊ calefacit. postea vo seq̄t suba frida ⁊ ꝯfortat ⁊ strigit ⁊ idcirco excellit ei⁹ iuuamētū in gn̄ōne piloꝝ. eteni suba cal̄a trahit p̄iomām ⁊ dilatat poros. Cū g̃ ad ipsos trahit̄ mā conueniens gn̄ōni piloꝝ ꝯdensat̄ in pilū. Est aūt sedes aromaticitatis q̄ in ipsa est suba cal̄a. Cū aūt iudicat̄ myrtus ꝭm cōplexionē ei⁹ ꝑdominātē ⁊ fortiorē frida est i p̄mo ⁊ sicca in scđo: ⁊ iest ei cuꝫ h̄ subtilitas: est quoq̧ ꝯueniēs spūi ꝓpter aromaticitatē suā ⁊ stipticitatē cū subtilitate subtiliatiua eius ⁊ mundificatiua ēt ꝓpter alterā substātiarū eius simplicē propter que iterū oīa est ex medicinis ꝯferentibus cardiace ⁊ cordis debilitati ꝓprietate quā complexio adiuuat.

ℭ De mirabolanis.

Mirabolani kebuli fridi sũt i p̃ sicci i 2°: inest nãlr eis stipticitas q̃d signat ipoꝝ põticitas. Et soluũt cũ ꝓprietate quã cõplexio adiuuat. Mirabo. idi tñ adhuc fortiores sũt kebulis. Cõicãt tñ i mũdificãdo cor ꝛ ɔsolidãdo ꝛ ɔfortãdo ẽt: idcirco letificãt: vñ ẽt ꝙ ad h̃ silr isit ꝓpetas.

ℭ De melissa.

Melissa cal'a est ꝛ sicca i scđo. Inest aũt ei ꝓprietas mirabilis letificãdi ꝛ ɔfortãdi cor silr quã qdẽ adiuuat aromaticitas ꝛ subtilitas apitiua ꝛ stipticitas q̃ in ea sũt: ꝛ cũ h̃ ẽt cũctis visceribus ɔfert: hẽtq3 nãʒ leuiter solutiuã ita. s. ꝙ sufficit ad soluẽdũ a spũ vapores mel'icosꝛ sang. q̃ existit i corde nec tñ id efficere valet a ceteris mẽbris ꝛ corpe toto.

ℭ De mace.

Macis de eo dicet̃ in cap. de spica.

ℭ De musco.

Musc⁹ calidus est ꝛ sicc⁹ in tertio. Est aũt silis croco nõ tñ croc⁹ loco ei⁹ ꝑmutari põt in oĩ loco: ꝛ musc⁹ est tyriacaliuʒ nobilior ɔ̃ napellũ ꝛ grana ei⁹ ꝛ cornu spice: reprimit̃ cal'itas ei⁹ cũ cãphora ꝛ siccũ cũ oleis hũidis sicut cuʒ oleo violaceo ꝛ ro.

ℭ De mũmia.

Mũmia calida ẽ in fine tertij sicca ꝓut credit̃ i pmo. inest aũt ei ꝓprietas oẽʒ spũm cõfortãdi q̃d adiuuat ɔtinuatiua viscositas.

ℭ De mentha.

Mentha hʒ subtilẽ aromaticitatẽ ꝛ dulcedinẽ amaritudini cõmixtã cũ dlectabili cõmixtiõe põticitatꝭ ꝛ ɔueniẽtis stipticitatꝭ q̃ iquã sicut sepe diximus adiuuat letificãdi ꝓprietate. vñ aũt ꝙ ei⁹ cõpl'o sit calida i fine primi sicca in ꝑncipio scđi.

ℭ De malo granato.

Malũ granatũ dulce cõueniens est cõplexioni spiritus cum bonitate ꝛ dulcedine sua et proprie spiritus qui existit in epate.

ℭ De matiano.

Matianũ fridũ ꝛ siccũ i p̃io ꝛ iest ei magna ꝓprietas letificãdi ꝛ ɔfortãdi quã adiuuat aromaticitas ꝛ dulcedo. cteni cã hec ẽ ꝙ medicina est nutriẽs q̃obrẽ ɔfert spũi nutriendo ꝛ tẽperando ipm ꝛ ꝓdest etiã ei sua ꝓprietate.

ℭ De margarita.

Margarite similes sunt karabe in nã ꝛ luminositate verũtamẽ i opere nõ ɔsequit̃ illas: tñ ei inest ꝓprietas valde magna.

ℭ De littera. N. Nenufar.

ℭ De nenufare.

Nenufar appropinquat cãphore in iudicio nisi q2 est hũidior ea. Et ei⁹ qdẽ humiditas cãt i suba spũs q̃ existit i cerebro pigritiã ꝛ torporẽ nisi egeat hũectatiõe vt tẽpet̃. spũs ãt q̃ ẽ i corde nõ vĩ ab ea pati hoc nocumẽtũ q̃d patit̃ spũs cerebri: imo p̃bet forte inuamẽtũ. nã ꝓprietas sue aromaticitatis ɔfortat spũm q̃ i corde ẽ: nocumẽtũ v̓o friditatis ꝛ hũiditatis ipsi⁹ ẽ ſm qd ꝛ tẽpat̃ croco ꝛ cinamomo.

ℭ De lr̃a. O. Oua. Olibanũ. Ozimũ. ℭ De ouis.

Oua q̃uis medicina nõ sint ad confortationem cordis tñ recipiunt̃: ipm eni valde ɔfortant vitella vʒ dũmodo tamen accipiant̃ ex ouis volatiliũ laudabilis carnis sicut galline ꝛ perdicisꝛ starne ꝛ fasiani. Ista. n. vitella tẽpate cõpl'onis ſnut qb⁹ tria ɔueniũt. s. velocitas i sanguie trãsmutari ꝛ paꝝ supfluitatꝭ post trãsmutatiõeʒ reliquẽ ꝛ sanguinẽ gñant ꝛ ɔfortationẽ sanguis q̃ nutrit̃ cor. s. subtilẽ ꝛ clarũ: pellit̃ g̃ festinãter ad ipʒ. Et idcirco pre ceteris nutriẽtib⁹ ɔueniẽs ẽ i dissol'one sube spũsꝛ diminutiõe mãe ipsi⁹ sanguinis. s. cordialis.

ℭ De olibano.

Olibanũ cal'm i scđo gradu est siccũ in p̃io. Estq3 ɔfortatiuũ vital' spũs ꝛ aialis ꝛ ꝓinde ɔfert hebetudini ꝛ obliuioni: cuius inquã opatio ɔformis est opationi heen nisi q2 eo debili⁹ in ɔfortatõe cordis ꝛ maioris aromaticitatis: ꝛ pp̃ tyriacitatẽ que in ipso est ꝓdest fumus eius in pestilentijs.

ℭ De ozimo.

Ozimũ est basilicon de quo superius est dictũ. minus aũt est melisse in iudicio simile excepto ꝙ est ea calidior modicum.

ℭ De littera. P. Polypodium. Pira. Peonia.

ℭ De polypodio.

Polypodiũ letificat non p̃ se ʒ p̃ accñs. eũat eni a corde ꝛ cerebro ꝛ corpore toto meliaʒ.

ℭ De piris.

Pira qdẽ hñt aromaticitatẽ ꝛ stipticitatẽ atq3 soliditatẽ sube: que iquã ad friditatẽ dclinantia habẽt virtutẽ ɔfortãdi cor ꝛ adiuuant ea que diximus. Matiana tñ ad hoc meliora sunt eis.

ℭ De peonia.

Peonia tẽpata est i cal'itate ꝛ friditate fortẽ hñs siccitatẽ ꝛ stipticitatẽ cũ subtilitate: q̃ iquã oia ꝓpetatẽ ipi⁹ adiuuãt i ɔfortatõeʒ spũs aiati ꝛ expl'ione supfluitatũ a cerebro cũ potẽtia quã hʒ educẽdi meliaʒ ꝛ flegma ex illi⁹ h̃a tm̃: a cui⁹ ꝓpetate adipiscit̃ cerebrũ potẽtiã resistẽdi coꝝ receptiõi. vñ ẽt illi ɔuenire vlr ipressio in corde q̃uis nõ recitet̃.

ℭ De littera. R. ℭ De rosa.

Rosa iperfecte cõmixtionis est in ei⁹ suba sicut dixim⁹ de myrto. Est. n. in ea suba cui⁹ cõplexio frigida est in scđo ꝛ suba cui⁹ cõplexio cal'a ẽ in primo. Et est in ea substãtia lenitiua ꝛ humectatiua ꝛ suba ispissatiua ꝛ sicca. ɔuenitq3 cũ aromaticitate sua sube spũs ꝛ ꝓprie qñ supcalefact⁹ extiterit. ɔfert enim ei tunc sua frigiditate ac solidat ipm cũ sua stipticitate ꝓpter q̃d valde ꝓficit ꝛ syncopi ꝛ cardiace qñ paulatim deglutit̃ aq̃ ipsi⁹. Estq3 cũctis visceribus ɔferẽs.

ℭ De littera. S. Sericũ. Sticados. Spodiũ. Sandalus. Secacul. ℭ De serico.

Sericũ ex fortib⁹ letificãtib⁹ est excellẽtius: tñ est crudũ. Sed q̃nq3 cadit in vsuʒ coctũ potissime si nõ fuerit tictũ. Est aũt cal'm ꝛ siccũ i p̃ ꝛ isunt ei subtilitas ꝛ raritas ꝛ puitas atq3 fulgor ꝛ ꝓprietas letificãdi ꝛ ɔfortãdi cor ad q̃d iuuat̃ p̃dicꝭ: vñ dilatat spũm ꝛ solidat ꝛ abstergit ꝛ clarificat ꝛ illumi-

nat:nec tñ ei⁹ ꝯfortatio tm̃ vni appropriaꝭ spũi:sed est poti⁹ ꝯueniẽs sube spũs cuiusl꞉ ita ꝙ ꝯfert spũi aiato qꝺ p꞉ ex eo ꝙ visu꞉ ꝯfortat si oculi ex ipo collyrizenꝭ: p꞉ ẽt ꝓpterea q꞉ ꝯfert memorie ꝛ ꝙ spũm p̃terea ꝯfortat q existit in epate qꝺ ĩpinguatio mãifestat.planũ est aũt ꝙ nõ ĩpinguat ꝓpterea ꝙ tẽperet corp⁹:relinqꝭ g̃ ꝙ facit hoc q꞉ ꝯfortat spũm nãlẽ ad nutriẽdi actionẽ ꝑfectius causandam: vtimur etiã eo sine repressione.

¶ De sticados.

Sticados arabicũ cal'm ẽ in p̃° siccũ in 2°. Inest aũt ei ꝓprietas educendi hũorẽ mel'icũ ꝛ ꝓp̃e ex cerebro ꝛ ex corde: vñ ẽt letificat ꝛ ꝯfortat corp⁹ ꝺpurãdo suba꞉ spũs i cerebro ꝛ in corde sil'a mel'ia: hẽtq꞉ stipticitatẽ modica꞉: ꝛ idcirco sba꞉ spũs i corde ꝯsolidat. vĩ ẽt ꝙ ꝑꝑ h̃ ꝓp̃etatẽ hẽat ꝯfortãdi cor ꝑꝑ q̃ vehemẽter ꝯfert i venenis pũctionũ ꝛ morsura꞉ ad ꝯfortãdũ ꝛ ad corroborãdũ memoriã.

¶ De spodio.

Spodio iest ꝓp̃etas ꝯfortãdi cor ꝛ letificãdi. ꝯfert mltũ cardiace ꝛ syncopi cal'is cui⁹ ꝓp̃etatẽ stipticitas adiuuat. cõplexional'r aũt ẽ frigidũ in 2°. In cõpl'onib⁹ fridis tẽperaꝭ cũ croco. vĩ ꝙ letificet ꝛ ꝯfortet cãndo luminositatẽ ꝛ soliditatẽ i spũ.

¶ De sandalis.

Sandalus h꞉ ꝓprietatẽ letificãdi ꝛ ꝯfortãdi cor quã qdẽ adiuuãt aromaticitas ꝛ stipticitas ꝛ illi⁹ subtilitas. Estq꞉ cõplexio ei⁹ frida q̃uis alb⁹ frigidior sit ꝛ minus siccus: oẽs tñ in his qualitatibus perueniunt ad scꝺm gradũ.

¶ De secacul.

Secacul qꝺ est ꝭm veritate꞉ frida vt ferꝭ ꝓpter subtilitatẽ ꝛ caliditatẽ ꝛ humiditatem addit in virtute spiritus.

¶ De littera. T. Terra sigillata. Tamarindi.

¶ De terra sigillata.

Terra sigillata tẽperate cõpl'onis ẽ i cal'itate ꝛ friditate ꝯformis hũane cõpl'oni: nisi q꞉ ei⁹ siccitas maior ẽ hũiditate ipsi⁹: hẽtq꞉ hũiditatẽ cũ sua siccitate vehemẽter cõmixtã. Et ꝑpea isunt ei viscositas ꝛ ꝯfortatio: q꞉ maior ṽo ẽ siccitas i ea: idcirco cũ illis iest ẽt eidẽ abstersio: h꞉ ẽt ꝓp̃etatẽ mirabilẽ letificãdi ꝛ ꝯfortandi cor cũ tyriacitate mãifesta ꝑꝑ qꝺ cũctis obuiat venenis: ita ꝙ siue bibaꝭ añq꞉ venenũ siue p⁹ nã꞉ sustiet ꝛ ꝯfortat ad expellẽdũ eũ. vĩ ẽt ꝙ isit ei ꝓp̃etas illuminãdi ꝛ tẽperãdi spũ꞉. Adiuuãt aũt viscositas ꝛ stipticitas q̃ in eo sunt: eteni soliditatẽ ꝛ ꝯtinuitatẽ auget spirituũ ꝑꝑ qꝺ fortius letificat ꝛ ꝯfortat.

¶ De tamarindis.

Tamarindi fridi sũt ꝛ sicci in scꝺo de qb⁹ opio est ꝙ ꝯfortãt cor. videꝭ tñ ꝙ illud ꝓprie sit in habẽtibus malã cõplexionẽ ad nãm cholericã declinãtẽ. Eteni tẽperant infrigidãdo ꝛ a cholera mundant cu꞉ virtute solutiua quã habet.

¶ De littera. V. Usnee.

¶ De vsnee.

Usnee cali. ẽ in p̃io sic. in scꝺo: que ꝑꝑ sui aromaticitatẽ ꝯueniẽs est substãtie spiritus quã etiã soliditate ꝛ stipticitate ꝯsolidat ꝛ cõfortat de facili ꝛ penetrat ꝓpter sui subtilitatẽ: ꝛ idcirco confortatiua est cordis ꝛ cardiace conferens.

¶ De littera. Z. Zedoaria.

¶ De zedoaria.

Zedoariũ vtrũq꞉ ca. ẽ ꝛ sic. i tertio: in qb⁹ ẽt iest cũ subtilitate stipticitas ꝛ ꝯuenit eis cũ ꝓprietate ꝛ aromaticitate cor cõfortare adiuuatq꞉ stipticitas ꝛ subtilitas. Sed in domestico qdẽ fortior est ꝯfortãdi ꝓprietas ꝛ aromaticitas etiã. poniturq꞉ in magnis tyriacis. Et qm̃ vehemẽter ꝯuenit substãtie spiritus: idcirco ꝯfortat spũm in epate existẽtem: adeo quidẽ vt inter impinguantia computatur.

¶ De differentibus modis letificandi ꝛ cõfortandi repertis in medicinis. Cap. 4m.

Determinatis nr̃e itẽtiõis ꝭmonib⁹ i medicinis simplicib⁹ cordis ãmodo loq̄mur de cõpositis medicis. Et p̃° ꝺ metridato ꝛ tyriaca magna. nulla. n. cõpositaꝝ mediciaꝝ eq̄paraꝭ eis i tẽperãdo cõpl'onẽ hũanã ꝛ ꝯferẽdo ei ac letificatõe cordis ꝛ ablatõe tristitie: necnõ i obuiãdo venenis ac mõbis al'r morsib⁹ venenosis. Ambaꝝ. n. mediciaꝝ aliqd ẽ notũ aliquid ṽo ignotũ. Notũ aũt ẽ qꝺ eis aduenit ex simplicib⁹. Ignotũ ṽo qꝺ eis aduẽit post cõmixtionẽ. Exẽplũ aũt p̃mi est sic̃ si dicam⁹ nos scire tyriacã ꝛ metridatũ veneno tyri ꝛ scorpiõis ꝯferre: ꝑpea q꞉ i eis repiunꝭ medicie ꝯferẽtes ad illꝺ. Et sil'r tñ ꝑꝑ h̃ dĩ cõferre cardiace aut ꝺbilitati virtutis exñtis i epate. Exẽplũ aũt secũdi ẽ vt dicam⁹ ꝙ nobilior opõnũ ipaꝝ ẽ q̃ ꝓuenit vtrisq꞉ post cõmixtionẽ a nã ꝯuenienti valde nãe hũane ad quã qdẽ suscipiendã cõpl'o p̃pauit eã: ꝛ ei⁹ ẽt p̃nm ab extriseco ẽ. Nos aũt ignoram⁹ cã꞉ iuẽtionis q̃ttitatũ mediciaꝝ simpliciũ ꝓportiõatarũ ad hãc dispõnẽ i eis quẽadmodũ ignoram⁹ i ceteris medicis i qb⁹ ẽt sil'r accidit: ꝛ q̃ nõ artificial'r ꝭ nãl'r cõponunꝭ. Sapiẽtes aũt specl'atores p̃cise ꝺterminãt ꝙ directio ad cõpõnẽ istaꝝ mediciaꝝ ꝓcessit ab ĩspiratõe ac ꝓuidẽtia dĩna aut a re ĩspiratiõi sil'i. Et. n. ꝺductio rõnis ñ ꝑtigit efficaciã cõpõnis ipaꝝ: ꝭ attigit ex ipa cõpõne quã narrauim⁹ pauloante. Q꞉ si tota opõ tyriace ꝓcedẽt ex ꝑte simpliciũ ꝛ ñ ex ꝑte dispõnis quã sua cõpl'o p̃bet eẽ: vtiq꞉ recẽs efficacior ꝛ vtilior fermẽtata cui⁹ ꝯriũ tñ ẽ. Recẽs ãt pauci iuuamti ẽ: ꝛ illꝺ qdẽ iuuamẽtũ qꝺ ei ex ipa ꝓp̃etate ꝯuẽit ñ iueniꝭ sensibil'r app̃hẽdi nisi i fermẽtata: ꝑficiꝭ ãt fermẽtatio ipsi⁹ ꝭ꞉ modernos i. x. ãnis: ꝭ꞉ Gal'. tñ i ãnis. xx. ꝭ꞉ diũsitatẽ cal'itatis ꝛ siccitatis r̃gionũ ac climatũ: ꝛ apꝺ aliq̄s modernoꝝ speraꝭ ei⁹ iuuamẽtũ post sex mẽses. verũtñ nec apud nos nec apꝺ Gal'. ꝺmr̃atio ẽ in h̃. Predecessores aũt Gal'. dicũt hãc ꝓprietatẽ in p̃dictis ãbab⁹ medicinis nescio ꝓuenire post vehemẽtẽ cõmixtionẽ ꝛ fermẽtationẽ: q̃uis sperarẽt in ipsis cãri post cõmixtionẽ ꝛ fermentationẽ ꝓprietatũ ꝯgregantẽ simpliciũ ꝓprietates: illis tñ debilior ẽ. Timebãt nihilomin⁹ ꝙ cõmixtio ãputaret p̃dictas ꝓprietates: sed reuelatio ac diuina ꝓuidentia perduxit ad illud. Postq꞉ ṽo examiata fuerit eaꝝ cõplexio examiari cepit timida existimatio ꝛ ve-

rificata est opio veritatis. ¶ Rursus aūt iperiti medicoꝝ credūt in tyriaca ⁊ metridato eē excellētē calitatē ⁊ idcirco respuūt ex ipsis dare q̄titatē medij auri: nec tñ dubitāt de diacimino ⁊ diatrionpipeon q̄tuor aureos ꝓpinari: cū tñ cōcludat ꝑscrutatio rōnis ꝙ in hac dosi istaꝝ ꝯfectionū multo ēt āplior sit calitas q̄ȝ in dosi p̄dictaꝝ. ⁊.n. in medio aureo vtriusq̄ȝ p̄dictaꝝ sūt. ℈.j. mediciaꝝ ⁊.ʒ. mellis ⁊.iij.ʒ. medicinaꝝ fm quā q̄ȝtitatē acqrit melli virt⁹. Sūt in ea p̄terea medicine īfridātes iter q̄s opiū ē hñs sufficiētē friditatē q̄ inq̄ȝ rei fermētate cōes sūt. In re aūt fermētata duplat vir tus q̄cūq̄ȝ sit illa siue calitas siue friditas. cū.n. in suba humida ꝯficit fermētatio auget calitatē. Tyriaca aūt nō recipit fortius q̄ȝ recipiāt supra noiate ꝯfectiones. Et idcirco virt⁹ ipsi⁹ q̄ȝuis eq̄lis esset virtuti alterius p̄dictarū nihilomin⁹ existit fortioris ipressiōis vt dcm̄ est: verūtñ nullus supradictoꝝ taȝ vehemēti audacia subito ꝓrūpit in admistrādo tyriacā sic̄ in ꝯfectionib⁹ alijs. in ābab⁹.n. p̄dictis p̄me due itētiōes reqiunt dū fuerit fermētate: nec tñ vti respuūt fermētatis: ȝ absti nēt ab vsu ambaꝝ recētiū. Sed huic audacie sile q̄dē habēt opinatores hui⁹ qui ministrāt pillulas cochias īfetidatas ⁊ hermodactylos ⁊ euforbiū: ⁊ respuūt dare hierā logodion ⁊ hierā archigenis: cū tñ in his exic cātes medicie minoris existāt pōderis ⁊ plurib⁹ reprimentib⁹ coquent. Postq̄ȝ tñ ꝯsiderationem diligēter adhibuisse cōputādo existimaui calitateȝ metridati ⁊ tyriace iueni quoq̄ȝ calitatē tyriace in fine secūdi ⁊ metridati caliditatē citra aliquātulū q̄ȝuis sua cōponētia fortiora sint ⁊ maioris ēt pōderis. Sȝ existimatio ꝑsuadet ꝙ cōplexio ꝑ fermētationē adipiscit calitatē vehemētē veniētē ab ex̄ q̄d q̄dē syllogistice cōprehēdi nō pōt: ȝ solūmō existimatōe artificiali ⁊ expimētali. Experimētū aūt ostēdit nobis tyriacā ⁊ metridatū minus notabilr calefacē corpa nr̄a q̄ȝ diaciminū ⁊ diatrion pipereon. Opa v̄o fortiora ⁊ nobiliora q̄ q̄dē ex tyriaca ⁊ metridato ꝓcedere cernim⁹ manifeste nō ex vehemētia calitat̄ aut friditat̄ ꝓcedūt: ȝ ex nobiliori proprietate ipoꝝ. s. tā ꝓprietate simpliciū q̄ȝ ex ꝓprietate eis ab extrīseco data. Sic igit ex p̄dict̄ relinquit manifestū ꝙ tyriaca ⁊ metridatū nō iprimunt queādmodū opinati sūt q̄dā calefactionē ⁊ adustionē q̄s alie vsuales medicie seu ꝯfectōes nō iprimūt. Nō aūt tēperate cōplexiōis q̄ñ vtit altero ipoꝝ tp̄e tēperato aut frido aut in q̄ȝtitate ēt moderata nec min⁹ frequēter ꝓsunt ei ad ꝯfortationē cordis maximo iuuamēto ⁊ ꝯseruāt sanitatē i ip̄o atq̄ȝ securū efficit ab icursu pestilētialiū accñtiū ⁊ prauis humoꝝ motib⁹ atq̄ȝ lesionib⁹ obuiāt venenoꝝ: cūctasq̄ȝ virtutes ei⁹ corroborat ⁊ vite lōgitudinē p̄stat ei. Qui v̄o cale cōplexiōis existit ēt in calida regiōe nec istis nec ēt alijs ꝯfectiōib⁹ calis vti dȝ nisi in necītatib⁹ manifestis. Preterea ex cap̄. metridati ⁊ tyriace sunt diamuscus amarus ⁊ dulcis: ȝ amar⁹ q̄dē ꝯueniēs est tēꝑatā hñtib⁹ cōplexionē aut fridā: dulcis aūt habētib⁹ calaȝ. Ceterū diamuscus in letificādo nō multū debilior est q̄ȝ tyriaca. in ꝯfortatiōe tñ cordis ea moderate debilior est. in ꝯfortatiōe q̄dē ceteroꝝ mēbroꝝ multo debilior est ip̄a. Ampli⁹ aūt impressio ei⁹ i corde letificatio est ⁊ viuificatio ipsi⁹. Insuꝑ aūt vtilitas q̄ in morsib⁹ ⁊ pūcturis mior est q̄ȝ ei⁹ vtilitas in venenis bibit̄. Tyriaca v̄o ⁊ metridatū ad oia ꝓsunt. Pōt aūt diamusc⁹ amar⁹ sic tēperari. vȝ. vt accipiant ex eo aur̄. x. ⁊ ex succo matianoꝝ dulciū ⁊ granatoꝝ dulciū ⁊ cydonioꝝ dulciū. añ. aur̄. l. ⁊ coqnt sil̄ vsq̄ȝ ad spissitudinē. post h̄ v̄o poterit eo vti calaȝ habēs cōplexionē. ꝙ si vtēs valde cala cōplexione extiterit fiat illd̄ cū succo accedule ⁊ citri acetositate. sitq̄ȝ dos tāte q̄ȝtitat̄ vt dos. s. diamu. cū adiūcto saluet sic̄ si dosis succoꝝ hui⁹ sit aur̄. iij. aut. iiij. tāta q̄dē diamusci q̄ȝtitas adiūgat ꝙ repssa excellēti q̄litate ipsi⁹ prodesse possit fm sui ꝓprietatē. Et silr itelligēdū ē i ceteris letificātib⁹ tā magnis q̄ȝ ꝑuis. Cōfectio v̄o ꝑfect⁹ quā Alchindus cōposuit vtilis est valde melācholici cordis debilitati ex morbo melie. Ampli⁹ aūt ꝯfert purificādo q̄ȝ ꝯfortādo. Diamuscū v̄o est letificās confectio māifestius ꝯfortādo p̄stat iuuamētū q̄ȝ purificādo ⁊ idcirco ꝯfectio ꝑfect⁹ ꝯueniētior est tristitie melācholice ⁊ ipsi melie. Diamusc⁹ aūt ⁊ ꝯfectio letificās poti⁹ ꝯueniūt syncopi ⁊ cardiace passioni. Ex medicis aūt q̄ huic passiōi ꝯueniūt sūt ille q̄s nos fuim⁹ expti ⁊ q̄rū cōpō fuit iuēta post tp̄s cōpōnis memoratarū ex qb⁹ vna ē oxyzacchara quā nos cōposuim⁹ patiētib⁹ tristitiā melicā ⁊ epilepsiā: quoꝝ morboꝝ cāȝ emēdat suauiter atq̄ȝ digerit p̄terea leui sol'one euacuat. ℞. epithimi. ʒ. x. polypodij. ʒ. vj. buglosse. ʒ. xv. thimi hyssopi camepitheos: oium añ. ʒ. iiij. capilli veneris. ʒ. v. turbith. ʒ. vj. vtriusq̄ȝ ozimi se. melisse zedoarie been albi ⁊ rubei folij spice nardi cardamomi: oiuȝ añ. ʒ. iij. ʒ. cuscute se. endiuie radicis eiusdē radicis lilij. añ. ʒ. xij. zucchari ros. ad pōdus oiuȝ. Supradicta igit oia in spurissimo ⁊ fortissimo aceto remolliant ꝑ diē ⁊ noctē. In crastio v̄o adiūgant toti lib. vij. aq̄ mūdissime totūq̄ȝ suauiter decoquat vsquequo redeat q̄si ad medietatē aceti. Qz si zuccharuȝ rosaceū nō suffecerit dulcorare tātū vt in his remaneat sapor zucchari ad h̄ sufficiēs sunt addēda. postea v̄o ab igne depositū fuer. sit aūt dosis ei⁹ a. ʒ. xv. ad. xx. ꝙ si recipiat decē dieb⁹ ꝯtinue manifestabit ei⁹ iuuamentū in his in qb⁹ fuerit multa mā melica. Si v̄o modica fuerit mā: ȝ mēbra pricipalia tñ disposita sūt ad hoc vt humor gñet in his ⁊ illa modica ipsi⁹ q̄ȝtitas in lacertis māeat in arterijs ⁊ venis: tūc expti sum⁹ in tali casu syrupū cui⁹ dispēsatio talis existit. ¶ ℞. se. endiuie ⁊ melisse ozimi mioris: oium añ. ʒ. xx. radicum lilij. ʒ. v. buglosse. ʒ. xxx. folioꝝ melisse ʒ. xv. polypodij maratri: oiuȝ añ. ʒ. vj. oia hec coquant in septuplo sui de aq̄ ⁊ duplo sui de succo matianoruȝ dulciū vsq̄ed sui tertia remāserit ꝑs: postmodū colet ⁊ colature addat zuccharū ⁊ syrupet ad modū iulep: vel pōt fieri ad modum syrupi acetosi fm mensuram decoctionis. ¶ Confectio alia nobilis valde quā experti sumus in forma electuarij etiam trocisci cui addidi ⁊ subtraxi fm diuersitatē cōplexionū. ꝓdest enim vehemēti iuuamine cordi ad ꝯfortandū. ℞. margaritarū karabe coralli: oiuȝ añ. aur̄. j. ʒ. sirici crudi cācro-

rū fluuialiū adustoꝝ: oium añ. auř. j. ʒ. buglosse. ʒ. v. limature auri. ʒ. j. se. melisse ozimi vtriusq̧ añ. ʒ. iij. been al. ꝛ rub. ligni aloes lapidis armeni lapidis lazuli loti masticis cassie lignee cinnamomi alitinij croci nucis muscate cardamomi minoris cubebe: oium añ. auř. j. epithimi. ʒ. ij. ʒ. sticados arabici. ʒ. iij. ābre auř. j. ꝙ si nō īueniat̃ ponat̃ zedoarie loco ipsi⁹ duplū doronici romani auř. ij. se. endiuie. ʒ. v. se. cucumeris. ʒ. iiij. māne. ʒ. x. roř. ru. ʒ. iij. musci. ʒ. ij. cāphore auř. j. ābre auř. j. spice nardi folij: āboꝝ añ. ʒ. ij. hec igit̃ sūt radix ꝛ firmamētū ꝛ fiunt ide trocisci cū melle. Preparat̃ aūt qñq̧ ẜm exigētiā tēperate cōplexiōis: ꝛ tūc nulla fit in eo mutatio. Qñq̧ p̄parat̃ habēti malā cōplexionē cal'am aut malā cōplexionē fridā: ꝛ tūc ẜm exigētiā cuiusq̧ fit in ea mutatio. Fiāt ḡ trocisci ad pond. j. auř. cū triplo sui de melle optie dispumato. Si v̄o fermētari d̄beat ꝑꝑ ɔseruationē ꝛ post fermētationē vsui reẜuari expedit vt addant̃ opij. ʒ. v. ꝛ castorei pulucrizati tātūdē: qb⁹ apposit̄ nō vsui mistret̃ nisi post sex mēses. Si cui aūt dñet̃ mala cōplexio cal'a expedit vt croc⁹ ꝛ musc⁹ ad mediū aurei reducant̃ ꝛ subtrahat̃ epithimū vice cui⁹ ponantur. ʒ. v. fumiterre ꝛ. iiij. ʒ. sene: addātur q̧ roř. ʒ. xviij. se. portulace ꝛ spodij. ʒ. j. se. lactuce. ʒ. ij. sandalo. ʒ. iij. cetere v̄o medicie remaneāt sic̄ prius ꝛ fiāt trocisci sic̄ diximus cū melle optime dispūato. Cui v̄o mala cōplexio frida dñat̃ expedit adiūgē medicis p̄dict̄ corticē nucis muscate ꝛ corticē citri ꝛ xylobal'. atq̧ piꝑ ꝛ zīziber ex vnoquoq̧ videlʒ. ʒ. j. castorei. ʒ. ij. ꝛ subtrahe de cāphora mediū auř. Habēs ēt malā cōplexionē calidā sumat dosim ipsi⁹ cū aureo spodij ꝛ sapa matianoꝝ. q fridā aūt hñt cōplexionē cū. ʒ. j. castorei. Jā aūt cū hac medicia curauim⁹ quosdā circa p̄n^m de mel'ia vergēte in maniā q̄ lupinū demoniū appellat̃ adiūximus dispēsatiōi tēperate. ʒ. j. hyaciti rubificātis ꝛ splēdidi ꝛ ꝑfecte pulucrizati ꝛ adiuti fuerūt maximo iuuamēto post desperationē. ¶ Cōpō aūt ꝓpria his q ꝑꝑ malā cōplexionē labunt̃ in cardiacā ꝛ cordis d̄bilitatē est ista. ℞. se. lactuce ꝛ melonis ꝛ cucurbite ꝛ cucumeris mūdatoꝝ añ. ʒ. [illegible] se. portulace. ʒ. iiij. margaritaꝝ coralli karabe cancroꝝ fluuij adustorum sirici crudi: oium añ. auř. j. sape olibani auř. j. Si v̄o nō iueniat̃ loco ipsi⁹ ponant̃. ij. auř. ligni eius ligni aloes zedoarie doronici been albi ꝛ rubei añ. ʒ. ij. spodij. cardamomi miōris añ. ʒ. iij. ro. ru. mūda. a capulis ꝛ in vmbra exiccataꝝ. ʒ. vj. croci auř. ʒ. cāphore vehemēter ɔtrite cuʒ x. sui de musco ꝛ sexto sui de ābra auř. j. ʒ. buglosse auř. v. ex oib⁹ supradict̄ fiāt trocisci cū sapa matianoꝝ ꝛ cydonioꝝ ꝛ maloꝝ granatoꝝ. his inq̧ sapis eq̄liter accept̄ ẜm q̄ttitatē ɔfectiōi sufficiētē. ¶ Ad illd ēt iulep ex succo buglosse cū tātūdem succi endiuie ꝛ q̄druplo sui d̄ succo matianoꝝ ꝛ duplo de aq̄ ro. ꝛ sexto toti⁹ de albissimo zucharo q̄ inq̧ suauiter d̄coquant̃ vsq̧ ad spissitudinē: ꝛ fit iterū iulep ex folijs melisse coct̄ in aq̄ roř. donec receperit virtutē ipoꝝ aut ponit̃ succ⁹ eius in. xxiiij. sui de aq̄ rosacea. H. n. ꝓficit cūctis patientib⁹ cordis d̄bilitatē potissime si addat̃ ita videlʒ ꝙ si fuerit sicca cū ea coquat̃ in aq̄ rosacea. si v̄o recēs cōmisceat̃ illi succ⁹ illi⁹. Et si cōplexio vehemētis cal'itatis extiterit diminuat̃ succ⁹ melisse ꝛ augeat̃ succ⁹ buglosse q̄ttitatibus existentibus equalibus.

¶ De medicinis solutiuis egritudinū cordis. Cap. 5^m.

Euacuatio aūt ɔuenit in mel'icis vti post digestionē ꝛ ipaꝝ lenitionē. Si v̄o in toto corpore abūdauerit humor nociu⁹ totū corp⁹ incipiem⁹ euāare. Jd aūt quo euāat̃ ɔueniēti⁹ est vt dissoluant̃. vj. ʒ. hiera log. in. xx. ʒ. decoctiōis epithimi facte ẜm hāc formā. ℞. epithimi. ℥. j. vuaꝝ passularū. ℥. ij. coq̄nt̃ in duab⁹ libris aq̄ tātū donec possit colatura ex hi ide solūmō pond. xxx. ʒ. ꝙ si cū h nō euāet̃ fiat d̄coctio epithimi nota: aut cū. ix. ʒ. recētis epithimi cretēsis vt ī supra rememorata oxyzacchara dissolut̄ nisi fort̄ dissinteria timeret̃ ꝛ digerat̃ cū iulep qd post p̄dictā oxyzaccharā superi⁹ scripsim⁹. ¶ Ex pill'is aūt fortib⁹ ad h ɔgruētib⁹ sūt hꝫ. ℞. hierepigre epithimi. añ. ʒ. ij. polypodij sticados arabici agarici. ana. ʒ. ʒ. pulpe collognitide q̄rtā ꝑtē. j. ʒ. scamonee bdelij salis. añ. grana. v. ¶ Alie v̄o nobiliores p̄dictis sunt hec. ℞. pigre epithimi sticados arabici. añ. ʒ. ʒ. lapidis lazuli lapidis armeni ablutoꝝ agarici pulpe colloquitide salis. ana q̄rtā ꝑtē. j. ʒ. ligni aloes masticis myrre. añ. gra. v. ellebori gra. ij. ꝛ. ʒ. scamonee gra. iiij. Scias aūt ꝙ in decoctionib⁹ ellebori dosis est. ʒ. j. in pillulis aūt gra. ij. ʒ. ꝛ cū nihil noceat actionē medicie ɔfortat. ¶ Si v̄o flegma mel'ie iūgat̃: tūc fiat euāo cū hꝫ pillulis. ℞. epithimi turbith. añ. ʒ. j. thimi pulpe collognitide agarici lapidis armeni loti. añ. ʒ. j. q̄rtā: scamonee salis naptici sticados arabici. añ. gra. v. ellebori gra. ʒ. ij. ʒ. fiāt pill'e cū succo porroꝝ. Jn pill'is aūt q̄ īfra p̄dictas sūt in virtute nō opʒ ꝑmutari cōpōnē aut medicias: ꜱ sufficit variare dosim ẜm existimationē artificialeʒ a medietate vsq̧ ad duas tertias. Cū aūt euāatio corporis nō ītendit̃: ꜱ partiū solūmō vt cordis aut capit̄: tūc ɔueniēti⁹ est vti pill'is q̄s dicem⁹. ¶ Si ḡ fuerit cōplexio mel'ica pura ꝛ ꝓpria. ℞. epithimi mirabolanoꝝ idoꝝ ana partē vnā hiere pigre ꝑteʒ. j. ꝛ. ʒ. sticados arabici ꝑtis j. duas tertias: ellebori nigri partis. j. vj. masticis ligni aloes crudi polypodij lapidis armeni loti pulpe collognitide añ. ꝑtis. j. tertiā. hec oīa ɔficiant̃ cū succo matianoꝝ ꝛ fiāt ide pill'e ad q̄ttitatē ciceris ex qb⁹ sumantur a. ʒ. j. vsq̧ ad auř. j. de nocte cū vino. de die v̄o añ gargarizet̃ oxyzacchara miōris d̄coctiōis. ¶ Cui v̄o cōplexio fl'atica ꝛ mel'ica fuerit. ℞. turbith agarici epithimi kebuli sticados arabici. añ. ꝑtē vnā cū dimidia aloes ꝑtē. j. ꝛ. ʒ. ligni aloes ꝑteʒ. ʒ. fiāt pill'e sicut prius. ¶ Cui aūt cōplexio mel'ica ꝛ cholerica fuerit. ℞. turbith epithimi sene fumiterre. añ. ꝑtē. j. ꝛ. iij. eius: rosarū partis vnius duas tertias: fiant pillule sicut prius.

¶ Hec sunt ergo que ī q̄ttū potuimus sub cōpendio prescripsimus in sermonibus medicinarū cordialium finē huic operi imponentes cuʒ laude dei qui virtutē largiri dignatus est opusculū terminandi.

¶ Expletus est Libellus de viribus cordis quē princeps Auicen. edidit.

¶ Incipit translatio Canticoꝝ Auicẽne cum commento Auerrois translata ex arabico in latinum a magistro Armegãdo Blasij de Montepesulano.

¶ Textus.j. Inquit Benchie vel ziem.

Medicina est cõseruatio sanitatis ⁊ curatio egritudinis que accidit ex accidẽtibus in corpore. In al'. que accidit ex causa que in corpore existit.

Inquit Aboolit beuroist. Postq̃ priꝰ gratias egero do largiẽti vitã ꝑpetuã aĩarũ ⁊ sanitatẽ corporũ ⁊ medicanti morbos magnos ꝑ grãz quã ꝯtulit omni carni: ex ꝟtutibꝰ sanitatẽ ꝯseruãtibꝰ ⁊ ꝓtegẽtibꝰ a lãguore: dãti intelligi artem medicine ⁊ ĩgeniũ sanitatis diuinis aĩosis ⁊ ĩtelligẽtibus: dedi operã ad cõmẽtãdũ librũ richimatũ'q ĩtitulaꝛ liber berichine ꝑciũ medicine: ipse enĩ vl'r ꝯcludit eas causas. Etenĩz cũ h̃ melior valde pluribꝰ ⁊ alijs ĩtroductionibꝰ ⁊ sũmis in medicia cõpilatis ordine valde ꝯueniẽti ad tenẽdũ mẽte vel memoria dilatãdi ⁊ delectãdi aĩam: fui aũt attẽtus ad exponendũ eiꝰ dicta expõne qua eius certa intẽtio cõprehẽdaꝛ ⁊ ĩtelligaꝛ ꝟboꝝ cõfusionẽ ⁊ multitudinẽ postponẽdo. Qm̃ auctores ꝓmonũ richimatorũ in actibꝰ sciarum indigẽt qñq̃ diminutiõe sermonis ⁊ trũcatione: necnõ etiã mutatiõe vnius loco alterius explicãdo suã nobilẽ intẽtionẽ. Et exnũc ĩploro diuinũ auxiliũ ad perficiendũ intẽtionẽ hoꝝ dictoꝝ ⁊ eximiã speculationẽ ⁊ laudabilem eorũdẽ: necnõ vt me ꝑducat cũ oĩbꝰ fidelibꝰ socijs ad qđ ducere dꝫ sui bonitate ⁊ gratia eius seruitium atq̃ timor.

¶ Cõmen.j.

¶ Inquit Benchie. Medicina est ꝯseruatio sanitatis ⁊ curatio egritudĩs. hec est diffinitio medicine ꝭm ipm̃. Eius aũt ꝑfectio est vt dicamꝰ. Medicia est ars cuiꝰ actꝰ est ex rõne ⁊ expimento sanitatẽ ꝯseruãs ⁊ egritudinẽ curãs. Cũ autẽ dicit ex accñtibus in corpore: ĩtellexit ꝙ actus medicine est ꝯseruatio sanitatis ⁊ curatio egritudĩs in corpore gñate ex eo qđ accidit ei tũc tp̃is: sicut exẽpli grã. Apa accidit in aliq̊ mẽbro corp̃is ex aliq̊: ⁊ illđ est ĩfusio sanguis ad mẽbrũ apatũ: qđ qdẽ apa ꝯtingit eo tp̃e quo sanguis ĩfundiꝛ ad ipꝫ. Et ĩ qbusdã libris est ꝙ accidit ex cã in corp̃e exñte: ⁊ hec est lr̃a melior. Uult ⁊ ĩtẽdit ꝙ morbꝰ accidat corpori ex cã aliq̃ ⁊ ẽt tolerabile est ꝙ sit res hec in corpore ex aliquo accñte: qm̃ res egrediẽtes a nã exñtes in corp̃e tres sũt. s. cã morbꝰ ⁊ accñs sicut in sequẽtibꝰ patebit. Nos aũt ponimꝰ in hac diffõne ꝙ eius actꝰ ⁊ opatio ex rõne ⁊ expimẽto existat: qm̃ nõ sufficit ĩ hac arte rõ sine expimẽto: neq̃ experimẽtũ sine rõne: sed vtrũq̃ exigiꝛ ĩsimul. Gal'. aũt ĩtegre diffiniens hãc artẽ dicit eã esse sciam reꝝ ꝓportionataꝝ ⁊ ꝯtinuataꝝ sanitati ⁊ egritudini ⁊ dispõni medie in qua non ꝑcipiꝛ in hoĩe sanitas neq̃ egritudo. i. hec ars docet ⁊ notificat ea que ꝓportionanꝛ ⁊ vniunꝛ sanitati ⁊ ea que ꝓportionanꝛ egritudini ⁊ ea que ꝓportionanꝛ dispõni medie ĩter sanitatẽ ⁊ egritudinẽ. Intellexit aũt per res ꝓportionatas sanitati ipsiꝰ cãs ⁊ signa: ⁊ illud ĩtellexit per res ꝓportionatas egritudini ⁊ neutralitati. Uide igiꝛ qualr̃ pꝫ ꝙ in hac diffõne deficiat dr̃ia per quã diuidiꝛ ⁊ sepaꝛ hec ars ab ea p̃te scĩe nãlis que ꝯsiderat ⁊ speculaꝛ sanitatẽ ⁊ egritudinẽ: qm̃ ars medicine ꝓculdubio docet quid sit sanitas ⁊ egritudo ⁊ eaꝝ causas ⁊ signa ad ꝯseruãdũ sanitatẽ ⁊ curandũ egritudinẽ: ⁊ iõ ꝑueniꝛ ex eius scĩa sanitatis ⁊ egritudĩs ad ianuã ⁊ introitũ cõferentẽ in opõne. Intẽtio aũt in scĩa nãli est solũ scire qđ est sanitas ⁊ qđ egritudo: ꝓ quãto docet ⁊ sufficit dñio scĩe nãlis ꝙ ex ĩtẽtione ꝑdictoꝝ. s. sanitatis ⁊ egritudĩs adipiscaꝛ finẽ eoꝝ quoꝝ dispõ ⁊ nã est posse scire. Neutralitas quã posuit mediã ĩter sanitatẽ ⁊ egritudinẽ nõ est vera neutralitas. Diuisit aũt eã Gal'. in tres modos quoꝝ vnus est ꝯualescẽtiũ ab egritudĩe ⁊ siliũ. Secũdus autez est in eo qui patiꝛ egritudinẽ in aliquo mẽbro solũ. Sꝫ tertius est in illo qui est in aliq̊ tẽpore absq̃ morbo ⁊ in alio eger. Cũ igiꝛ morbi diffinitio sit nocumẽtũ nãlis opationis: pꝫ ꝙ inter nocumẽtũ ⁊ nõ nocumẽtuz nõ erit mediũ. nocumẽtuz aũt debile supponiꝛ generi egritudĩs sicut ⁊ opatio debilis supponiꝛ generi sanitatis quã sit rectitudo opõnis. Hi aũt sermones ĩdigẽt maiori expõne: sed intẽtio nr̃a in hoc sermone vel tractatu est cõpendiũ ⁊ abbreuiatio.

2 ¶ Cuius prima diuisio est in theoricã ⁊ practicaz: et theorica ex tribus rebus perficitur ⁊ cõpletur.

¶ Intẽdit dicere ꝙ medicia diuidiꝛ p̃io in duas p̃tes. Quaruz altera theorica ⁊ reliq̃ practica seu praxis noiaꝛ: ⁊ intellexit ex dicto suo: ⁊ theorica ex tribꝰ ꝑficiꝛ: q2 ps ipsiꝰ sciẽtifica ⁊ speculatiua ꝑficiꝛ ex tribꝰ partibꝰ: quaꝝ ĩmediate post facit mentionẽ. Hec aũt diuisio nõ est vera: qm̃ Gal'. dixit in diffõne eius ꝙ ipsa est scĩa sanitatis ⁊ egritudĩs ꝓportionalr̃ al' ⁊ ꝑtinentium eisdẽ ⁊ dispõnis que nõ est sanitas neq̃ egritudo. Si igiꝛ sic est oẽs p̃tes eiꝰ erũt sciẽtifice ⁊ theorice: nõ ğ vna sola theorica et altera practica. Est ğ sciẽdũ ꝙ ex opõnibꝰ rõnabilibꝰ sunt q̃dã q̃ dicunꝛ practice ⁊ actiue: qm̃ sciunꝛ ⁊ discunꝛ ꝓculdubio opando sic̃ opatio ⁊ ars carpẽtatoria ⁊ sutoria. Et q̃daz dicunꝛ artes que ꝓculdubio discunꝛ vt scĩa demõstratiõibꝰ. s. ⁊ diffõnibꝰ qbꝰ ꝑfecte ⁊ vltimate aliqđ sciꝛ: ⁊ tale ꝓculdubio est ars ꝓprie ⁊ talis est dispõ medicĩe artis. Neq̃ lõgiquũ est seu ĩpossibile ẽ aliquã eẽ ex artibꝰ ⁊ opõnibꝰ que ambobꝰ ꝑdictis modis addiscaꝛ. s. scĩa ⁊ opõne: si tñ ponamus talẽ artẽ ⁊ talẽ opõnẽ eẽ vnicam. Est aũt opĩo ꝙ talis sit ars medicĩe: ⁊ h̃ iõ qm̃ ps ipsiꝰ que manualr̃ exerceꝛ ꝓculdubio vtẽdo ⁊ opando addisciꝛ ꝭm maiorez p̃tẽ ipsiꝰ. Modus igiꝛ huiꝰ diuisionis põt eẽ ac si diceretꝛ ꝙ scĩa artis medicĩe diuidiꝛ in duas scĩas seu p̃tes sciẽtificas. s. in sciẽtiã eiꝰ cui ꝯiũgiꝛ dñs scĩe nãlis ⁊ aliã remotã ab eo: h̃ est dcm̃ ꝙ medicus speculeꝛ in arte sua duas scĩas ĩsil'. s. sciam qua speculaꝛ sanitatẽ ⁊ eiꝰ cãm ⁊ signa ⁊ morbũ ⁊ cãm eiꝰ ⁊ signa. Secũda aũt scĩa quã ĩ arte ꝯsiderat est illa ꝑ quã ꝯsideramꝰ qualr̃ ꝯseruet sanitatẽ: ⁊ cũ quo ẽt sit cũ qbꝰ curet egritudinẽ: ⁊ h̃ est spãle in arte medicĩe. Pars aũt ꝑ quã ꝯiũgiꝛ hec scĩa scĩe nãli est vere ⁊ ꝓprie scĩa talis. s. ꝙ finis ĩtẽtꝰ in ea est solũ scire ⁊ nõ opus. Alia ꝟo ps spãlis in ꝯsideratiõe artis medicĩe dr̃ ⁊ põt dici praxis siue actiua eo ꝙ affinis ⁊ ꝓpĩqua opõni cũ eiꝰ opatio ⁊ vsus habeaꝛ ⁊ sciaꝛ vtplĩm opando ꝓ q̃sto ex ꝯditiõibꝰ medici est vt postq̃ steterit suꝑ sciaz medicĩe ⁊ eam intellexerit ꝙ sit vsus ⁊ exercitatꝰ in opõnibꝰ eiꝰ. Manualis ãt opatio minime vt diximꝰ dict[illegible] vel ꝭmõibꝰ addisciꝛ excepta minima p̃te eiꝰ. ⁊ silr̃ vr̃ ꝺ anathomia. nã modicũ eiꝰ põt ex sermonibꝰ imagiãri. Primꝰ ãt q expsisse posuit hãc diuisionẽ medicĩe fuit Jacuin medicus quẽ Alcorazoen redarguit ⁊ repħẽdit. iã enĩ ipse opinatꝰ est ꝙ radices dictoꝝ Gal'. ĩdicẽt falsitatẽ diuisionis ꝑdicte: cui post rñdet Bẽzoar q opinatꝰ fuit se ĩuenisse in qbusdã libris attributis ⁊ appropriatis Gal'. ꝟitas ãt ẽ in h̃ sic̃ nos diximus.

3 ¶ Ex rebus autem sunt septẽ naturales ⁊ ex eis sunt sex ⁊ omnes sunt necessarie.

¶ Qm̃ ꝑdixit ꝙ ps medicĩe theorica ꝑficiꝛ ex tribꝰ rebꝰ: iõ nũc inchoat a p̃ia eaꝝ: vñ inq̃t ꝙ. s. sunt res nãles: hoc est ꝙ p̃s prima theorice p̃tis diuidiꝛ in cõtẽplatõez reꝝ nãlium: he aũt res nãles sũt potissima cã sanitatis repte ⁊ exñtis ĩ corp̃e. Et dixit ꝙ ex eis sunt sex alie: ⁊ oẽs sũt necĩe: h̃ est ꝙ ps 2ª p̃tis theorice diuidiꝛ in ꝯ tẽplationẽ sex reꝝ nõ nãliũ: qm̃ non ꝑficiꝛ eẽ nãle sine eis. Ex his ꝟo rebꝰ sunt quedã extrĩsece ⁊ q̃dã a volũtate: ⁊ ex eis quedã aĩales que oĩa ex necessitate corpori ꝯtingũt.

4 ¶ Adhuc sunt alie res in libris scripte. s. morbi cause ⁊ accidentia.

¶ Tertia ps ex tribꝰ p̃tibꝰ theorice diuidiꝛ ĩ tres p̃tes ⁊ scĩas. s. in sciaz accñtiũ morboꝝ ⁊ cãrũ: qm̃ illđ suꝑ quo dꝫ eẽ medicus ꝯtinuo attẽtus sũt ꝑdicte res tres: vñ est ac si diceretꝛ ꝙ theorica medicĩe diuidiꝛ in ꝯtẽplationẽ sanitatis ⁊ egritudĩs: ⁊ ꝯtemplatio sanitatis diuidiꝛ in ꝯtẽplatiõez. s. reꝝ nãliuz ⁊ in ꝯtẽplationẽ sex reꝝ magis necĩaꝝ: ⁊ rursus ꝯtẽplatio egritudĩs diuidiꝛ in tres scĩas. s. in sciaz morbi ⁊ cãe ⁊ rei accñs noiate ĩ hac facultate. nos aũt oẽm ĩtẽtionẽ eiꝰ declarabimꝰ in sequẽtibꝰ.

5 ¶ Practica diuiditur in duas species: quarum vna manibus exercetur: ⁊ alia cum medicina necnon co qđ ex cibis ordinatur.

¶ Qm̃ diuiserat medicinã in duas p̃tes. s. in theoricaz ⁊ practicam. ⁊ theoricã subdiuiserat in p̃tes. xvj. s. in. xiij. nãles ⁊ ĩ tres accñtales: iõ subdiuidit nũc practicã in duas p̃tes: ex qbꝰ vna ẽ manualis sic̃ sutura vel vera dispositio cataractarũ ⁊ silia. altera ꝟo ẽ qua curaꝛ morbꝰ cũ medicĩs ⁊ ꝯseruaꝛ sanitas cum cibis. hec aũt ps ĩcludit sciaz nãrũ medicinaꝝ ⁊ modũ sciẽdi medicamĩa ex eis vsus eorũdẽ ⁊ sciaz ẽt de naturis ciboꝝ ⁊ modũ ꝯseruãdi sanitatẽ cũ eisdẽ. Esset ãt melior diuisio q̃ ꝑdicta: si diceremꝰ medicinã diuidi in. viij. p̃tes. s. in sciam qua doceꝛ qđ sit sanitas: ⁊ in sciaz ꝑ quã cognoscunꝛ signa sanitatis: ⁊ in sciẽtiã

qua nā egritudinū cognoscit: ⁊ sciam ꝑ quā sciunt eaꝝ signa: et in sciam ex qua scitur ingeniū curationis egritudīs: ⁊ in sciam per quā scitur ingenium cōseruationis sanitatis.

¶ Rememoratio reꝝ nāliū ⁊ ꝑmo de elemētis.

6 ¶ Proculdubio ex rebus naturalibus sunt elementa ex quoꝝ compositione existunt corpora.

¶ Voluit ꝓ certo dicē ꝙ pria ex reb⁹ quas nāles noīam⁹ ē scia corpoꝝ ex quoꝝ cōpōne existunt cetera corpa mixta. dicunt āt corpa illa elnta. Diffinitio aūt elnti est qm̄ ē simplici⁹ qδ ī cōposito reperit. i. ꝙ ipꝫ est illud ex quo aliqd cōponit ⁊ ipm ex nihilo. Diffinit ⁊ aliter. ipꝫ enī est in quo resoluit cōpositū cū corrūpit: sed ipm in nullū aliud resolui vel dissolui pōt. Hoc dixit absq̧ dubio: q2 eoꝝ cōpōne existūt corpa eo ꝙ opio fuit Hip. ⁊ Gal. ꝙ corpora hoīuꝫ cōponunt veraciter ex q̄tuor elemētis. s. terra: aqua: aere: ⁊ igne: per viā admixtiōis siē oxymel ex melle ⁊ aceto. Sup his aūt fuerūt valde diuerse ⁊ varie phoꝝ opiniones. s. in numero ⁊ nā elntoꝝ ex qb⁹ corpora hoīuꝫ cōponunt. Quidā enī ex eis dixerūt ea eē q̄tuor sicut dcm̄ ē: ⁊ qdā asseruerunt ea eē solū duo: ⁊ quidā vnum solū. Quidā ēt eoꝝ dixerunt ea eē corpora indiuisibilia eiusdē nature opinantes ꝙ hec corpora ⁊ oīa entia composita generantur ex eisdem.

7 ¶ Sermo quidē Hip. in libro de elemētis in his est sermo verus. s. ꝙ sint q̄tuor: aq̄: ignis: aer: ⁊ terra.

¶ Sermo Hippocratis dicentis ꝙ quatuor sunt elemēta in numero. s. aer ignis aqua ⁊ terra est verus.

8 ¶ Probatio veritatis predicti sermonis est: quoniā cum corpus corrūpitur reuertitur in eisdem.

¶ Probatio sermonis Hip. s. ꝙ corpora mixta sūt cōposita ex his q̄tuor corꝑib⁹ cū eo ꝙ videm⁹ corp⁹ aīalis mortui dissolui ⁊ resolui in ꝑdicta q̄tuor elementa. Qꝫ aūt dissoluit ⁊ resoluit in aliq̄ ꝓculdubio vī cōponi ex eisdē: neq̧ reperit aliqd aliud in q̄ hoc dissoluat ⁊ resoluatur. Cū aūt aīal moritur ei⁹ ꝑtes sicce resoluūtur ⁊ ꝯuertunt in terrā ⁊ humide in aquā ⁊ calē in aereꝫ ⁊ ignē. Est aūt h̄ notū ad sensuꝫ ei q curiosus ⁊ attēt⁹ est ad vidēdū illud. Pꝫ aūt ipꝫ cōponi ex his q̄tuor eo ꝙ est corp⁹ termiatū hñs exñtiā. Omne aūt corpus tale cōponit ex terra ⁊ aq̄. fit enī ꝓculdubio corp⁹ tale cū malaxatur terra cū aq̄ ⁊ potissime si coquatur ad igneꝫ tādiu donec efficiatur silē teste. Si igit sic est: pꝫ in ipso q̄tuor elnta existere: ⁊ hoc est qδ de⁹ inqt cui⁹ nomē superaltetur. Creaui hoīeꝫ ex luto sicut testā figuli. Hui⁹ āt ꝓbōnes ꝑficiunt in nāli facultate. Medic⁹ aūt inq̧tū hui⁹ neqt hoc vere ⁊ demōstratiue ꝺclāre. supponit aūt nihilomin⁹ hic ⁊ accipit a diuisione sciē nālis: ipse tñ declarat hic in libro de victoria ⁊ de certamine sicut facit hoc in lib. de elemētis Gal.

9 ¶ Si non esset nisi vnum elementum non esset aliqδ animal cum morbo corruptibile.

¶ Hec ē ꝓbatio Hip. ꝙ corpa aīaliū nō cōponunt ex ꝑtib⁹ īdiuisibilib⁹ ⁊ vni⁹ nāe sic cōponit dom⁹ ex lapidib⁹ ⁊ lignis. Nā si corp⁹ aīalis cōponeret ex ꝑtib⁹ īdiuisibilib⁹ minime corrūpet ex morbo: corruptibile. n. corrūpit ꝓculdubio ex dñio ꝯrietatꝫ ī eo. Sꝫ si corpa eēnt vni⁹ ⁊ eiusdē nāe: nulla qdē eēt ꝯrietas corrūpēs ea nec ab ex̄ neq̧ in seipsis. Veꝝ q2 corpa sūt corruptibilia ex seipsis eo ꝙ in seipsis ꝯrietatē hñt: qδ ēt circūdat ea exteri⁹ ꝯriatur eis. cū igitur ꝯria sint diuersaꝝ naturaꝝ seqtur ꝙ ipsa corpora nō habeāt vnā nām neq̧ sūt vnius nāe: ⁊ hec scripta sunt in lib. de elementis ⁊ in libro de humana natura Hip. hec aūt scia est de causis vltimatis vel finalibus sanitatis.

¶ Rememoratio scδe rei nālis ⁊ est cōplexio.

10 ¶ Post hec autē scientia cōplexionis est ex iudicijs in medicina conferentibus.

¶ Postq̧ medicus nouit elnta ex qb⁹ cōponit corp⁹ ꝑ viā mixtiōis decet ipꝫ scire ⁊ cognoscē spēm cōplonis. Judiciū āt huius sciē ꝯfert ī medicia: ⁊ h̄ qdē ē manifestū: qm̄ cū ipse cog̃scit cōplonē (exēpli grā) eē calaꝫ vel fridā: tūc qdē si fuerit san⁹ erit ꝯseruatio ī eo qdē in quo ē cū oīb⁹ silīb⁹. si ꝟo fuerit eger eo ꝙ sit lapsus a q̄litate sibi nāli ad ꝯriā curabit si reducat ad q̄litatē sibi nālē prius in eo exñtē cū eo qδ ꝯriatur ⁊ opponit q̄litati facīēti egritudinē. exēplū aūt hui⁹ est: qm̄ siqs calide cōplonis patiat egritudinē ꝑ quā ei⁹ cōplo īfridat: erit ꝓculdubio ei⁹ curatio si calefiat donec redeat ad suā cōplexionē nālem.

11 ¶ Quatuor sunt potentie seu virtutes cōplonis: siue diuiserit seu composuerit vir cōsultus.

¶ Quatuor sunt virtutes ei⁹ qb⁹ cōparatur ⁊ refertur cōplo hominis cū vna ex eis vel due dñantur velut in cōposito vel complato ex eis ⁊ sunt ca. ⁊ fri. hu. ⁊ sic. Cū aūt dicit siue diuiserit siue cōposuerit eas vir ꝯsult⁹: ītellexit ꝓ ꝯstāti ꝙ cōplo hoīs referat vni soli ex ꝑdictis ꝟtutib⁹ vl duab⁹ vniri vel ꝯiūgi possibilib⁹. Cōplones ꝟo relate dñio vnius ex ꝑdictis ꝟtutib⁹ sunt quatuor. s. vel cōplo cala. i. sup quā calitas dñatur. vel frida. i. super quā friditas dñat. vel solū humida. i. sup quā hūiditas dominat: vl solū sicca. i. sup quā siccitas dñatur: aut dñatur super cōplonē calidā ⁊ siccā: vel fridā ⁊ siccā: aut calidā ⁊ humidā: vl fridam ⁊ humidā. Hec igit sunt. 8. cōplexiones que referuntur egressui vnius vel duarum qualitatum a temperamento.

¶ De complexionibus in se.

12 ¶ Sensus tactus sentit ⁊ percipit caliditatē frigiditatem siccitatem ⁊ humiditatem.

¶ Quia ꝑdixerat ꝙ q̄tuor erāt virtutes seu qualitates: iδ nunc manifestat ⁊ declat eas: vnde inqt ꝙ ꝑdicte virtutes sunt caliditas frigiditas siccitas ⁊ humiditas. Jntellexit aūt vel humiditatem siue mollitiem ⁊ tenuitatem quā tactus sentit.

13 ¶ Predicte virtutes seu potētie reperiunt in elntis tempore eo quo augetur seu pullulat in loco.

¶ Qm̄ predixerat ꝙ virtutes reperte in cōplexione sunt quatuor: rememoratus est nūc reꝝ cōplexionataꝝ in quib⁹ he virtutes reperiuntur. Ait aūt reperiuntur in elementis. i. in quatuor corporibus que sunt aqua terra aer ignis. Jntellexit autē per virtutem caliditatem siccitatē frigiditatem ⁊ humiditatē. Et intellexit per tempora quatuor anni tempora. s. estatem autūnum ver ⁊ hyemem: ⁊ hoc ideo qm̄ qδlibet ex istis cōparat dñio duaruꝫ ex istis virtutibus ⁊ qualitatibus. He tamē qualitates referūtur aliter elementis q̧ animalibus ⁊ aliter q̧ tempori ⁊ loco: ⁊ intellexit per locum climata terre habitabilis: et intellexit per illud qδ augetur vegetabilia ⁊ aīalia. Nam cōplexiones eorum referūtur his quatuor virtutibus.

14 ¶ Elemētū ponit in vltimo simplicis cōplonis.

¶ Jntellexit seu dicere voluit ꝙ cum informatur elementa aliqua ex illis quatuor qualitatibus ꝙ referātur ad ea in vltimo. Cū aūt dicit simplicis cōplonis voluit dicē ꝙ elntuꝫ sit in vltīo simpliciū q̄litatū: q2 qualitatib⁹ cōplonalibus que sunt cala frigida sicca ⁊ humida. Et ob hoc dicimus ꝙ ignis sit calidus vel ꝙ aqua sit frigida: ītelligētes ꝓ certo ꝙ hoc dī de eis: eo ꝙ sit in hoc vltimo. i. ꝙ nō sit aliqd calidius igne cuꝫ ipse sit calidior oī calido cōplonali: sic ēt est in alys qualitatib⁹ ipsoꝝ: ⁊ hoc qdem manifestū est. Aliud ꝟo cōplonatū eo ꝙ est mixtū ⁊ cōponitur ab extremis in vltimo. i. a quatuor qualitatib⁹ que sūt in elemētis: ideo fuit mediū inter ea in ꝑdictis qualitatib⁹ ratiōe cōfractionis partiū eoꝝ adinuicē: vñ sic est in oīb⁹ mixtis ⁊ medys īter ꝑdicta sicut in colore bruno dicto arabis ebaꝫ ex albo s. ⁊ nigro cōposito qui nec dī nec imaginat albus vel niger ī vltimo sed dī ꝙ sit in ipso niger in ꝑte ⁊ albus in ꝑte: vñ sic est negociū qualitatum in elntis ⁊ mixto ex eis cōplonato. nā sunt in elemētis vltimate: in mixto ꝟo ⁊ cōplexionato confracte.

15 ¶ Caliditas est in igne ⁊ aere: frigiditas ꝟo in terra ⁊ aqua: ⁊ siccitas inter ignem ⁊ terram: ⁊ teneritas inter aquam ⁊ nubem.

¶ Qm̄ predixerat ꝙ elemēta informata ꝑdictis virtutib⁹ informant eisdē in vltimo: notificat nunc que ex his virtutib⁹ referātur cuilibet ex elemētis: vñ inqt. caliditas est in igne ⁊ aere: ⁊ intellexit que ex eis īformātur calītate sunt duo. s. ignis ⁊ aer: ⁊ que ex eis īformātur friditate sunt ēt duo. s. aq̄ ⁊ terra: docet tñ scire aquā fridiorē terra: sicut ⁊ ignē calidioreꝫ aere: nec est hic ignis sensibilis ille qui est elemētū: sicut ait Alexan. qm̄ iste ignis est cā corruptionis: nō existētie vel eē alicuius. Jgnis ꝟo qui est elemētū: est ⁊ hꝫ eē causa gñationis. Est auteꝫ ignis iste super aerē in cōcauo orbis celi: non hꝫ calorem in actu: qm̄ calor est ꝓculdubio res accidēs huic igni sensibili eo ꝙ in corpore terrestri existit: hoc totū est in nāli scia manifestū ⁊ ꝓbatū. Cū aūt dixit. siccitas est inter ignē ⁊ terrā voluit dicere ꝙ duo elnta sicca sunt. s. ignis: terra tñ siccior est igne. Et cū dicit teneritas est īter aquā ⁊ nubē ītellexit per teneritatē humiditatē ⁊ ꝑ nubē aerem: ac si diceret duo elemēta humida sunt. s. aer et aq̄. opꝫ tñ scire aerē eē humidiorē aqua ⁊ ꝙ aqua sit nihilominus potētior in humectatiōe corpoꝝ qb⁹ obuiat q̧ sit aer.

16 ¶ Significatur nobis esse et generatio iter species ipsorum cum diuersificentur adinuicem et vniantur siue coniungantur.

¶ Jntellexit ꝙ ꝑdicte q̄litates diuidunt in diuersas spēs: q2 in qbusdā variātur ⁊ in qbusdā vniunt ⁊ assilant: que qdem rōne haꝝ ꝑtiū diuersaꝝ eē significāt ⁊ gñationē: ⁊ ꝓculdubio diuersificatur iuicē. Que aūt ex eis diuersificātur iuicē diuersificātur rōne ꝯrietatis eaꝝ: ⁊ vniūtur seu coniungūtur eo ꝙ duo ex istis

vniuntur

vniūtur ⁊ associātur in vna ⁊ eadē qualitate volo dicere sic̄ associationē ignis ⁊ aeris in caliˀtate ⁊ aque ⁊ terre in friditate.

¶De complexionibus hominum.

17 ¶Diuersificata fuerunt inuicem ne essent qd. vnuz ⁊ idem: ⁊ fuerunt coniuncta et vnita ne viderentur omnino contraria.

¶Ratio qdē est quare nō fuerūt a pncipio vnū ⁊ idem: qm̄ si fuissent vnū quid: nō reperiret aliqd diuersuz ab eis. Cū aūt dixit et fuerūt piūcta ne viderent oīno pria: itellexit q oportebat vt associarent ēt qualitatibꝰ ne prientur ex oībꝰ ptibꝰ suis. Ex hoc enī fuisset difficilis eoꝝ mixtio ⁊ complexio.

18 ¶Imaginant in alio complexionem ab elemētis: puta in composito ab eis a predominante.

¶Intellexit q nō imaginemur mixtū iformari in istis qualitatibꝰ eo q in ipso vltimētur: sed dr̄ ⁊ imaginat tale a tali q̄litate pdominante in ipso: cuius exēplū de leone cuz dicimus q sit calidus ⁊ siccus: nō itelligētes illud de eo vltimo sicut fecimus de igne cū euz sic noīamus: vñ intelligimus q caliditas ⁊ siccitas dñentur i eo plus q̄ frigiditas ⁊ humiditas: volo dicere q he due partes sunt in eo maiores ⁊ ampliores.

19 ¶Ponimus equale ⁊ temperatū ad referendum ei eo q habeat quatuor facies coniunctas.

¶Oē qd imaginatur iformari dñio vnius vel duaꝝ ex istis q̄litatibus intelligitur pculdubio esse tale in cōparatione ad temperamētū ⁊ equale in quo. s. reperiūtur quatuor qualitates eq̄liter. volo dicere q reperiatur in eo tātū ex caliditate quātum ex frigiditate ⁊ siccitate quātū humiditate. Sūt aūt qdā opinati q hec cōplo sit fm opionē Gal. cōplexio hoīs tēperatā complexionē hñtis. i. q quatuor qualitates cōplectūtur in eo qualr aut ppe equalitatē ⁊ maxime vt dicit in cute manus ⁊ ex cute manus significat ex cute digiti medij. Ex sermōe suo nihilominus intelligitur q sic ⁊ dicatur in eo tēperamētū ⁊ equale medium in specie. Exēplum est: qm̄ q̄uis caliditas ⁊ siccitas dicātur dominari sup leonem: tamē eius cōplexio habet duo extrema: ⁊ mediū iter duo extrema dicit equale ⁊ tēperatū: ⁊ ex ista cōplexione exercet leo opationes suas meliori mō quo potest inquātum leo. Ponūtur etiam exēpla huius equalis ⁊ egredientis ab equalitate eius in his que fiūt artificialr: vnde exēpli gratia dicitur oxymel equale ⁊ tēperatū cū ponūtur in eo mel ⁊ acetū in tali quātitate ⁊ pportione q repiatur ex eis operatio oxymellis perfectior ⁊ laudabilior que possit eē. Sed dicit egrediens cuz predicte qualitates repiunt aucte vel diminute. tale aūt equale reperit ⁊ dz intelligi in qualibet spe: ⁊ tale etiā dz intelligi in hoīe tēperato ⁊ equali. Ostēsuz est āt in nālibꝰ q eq̄le in quo ptes eloꝝ cōponunt equalr sit phibitū ⁊ ipoſe iuenire. Cū igit erit in hoīe equalitas pdicta poterit qdē intelligi q dicat equalitas de eo per cōparationē ad extrema sue spēi: ⁊ q extrema ipsius dicant egredi ab equalitate per cōparationē ad ipm. Possumus ⁊ itelligere eq̄le pdictū ex pportiōe ⁊ cōparatiōe eius ad ptes elntoꝝ referēdo quasdā ex eis qbusdam ex eisdē. Cū aūt itelliget in eo hmōi pportio reperiet in eo inquantū est caliˀtas nālis maior ⁊ fortior friditate ⁊ humiditas siccitate. Si igit sic est: erit cōplo hoīs in gñali calida ⁊ humida hñs duo extrema multa ⁊ magna diuersitate distātia abinuicē: vñ hō cuiꝰ caliditas repit minor caliditate pdicta dr̄ frigidus per cōparationē ad hāc cōplōnē hoīs equalē: ⁊ silr cuiꝰ hūiditas repitur minor humiditate pdicta dr̄ siccus per cōparationē ad pdictā cōplōnē: ⁊ ille in quo pdicte due qualitates sic se hñt dr̄ fridus ⁊ siccus: ⁊ in quo caliˀtas ⁊ humiditas ampliora ⁊ fortiora sunt q̄ in pdicto dr̄ calidus ⁊ humidus. Rōne aūt huiꝰ cōplexionis vitupat ⁊ arguit. G. dicentē cōplōnē tēperatā calidam ⁊ humidā eē: neq intelligit q calidū ⁊ humidū dicant de duabus cōplexiōibꝰ pdictis equoce. vñ qui ex antiqs dixit eq̄lē ⁊ tēperataz cōplōnē hoīs eē calidā ⁊ humidā: dixit veꝝ dum intellexerit hoc de calido ⁊ humido tēperate: nō aūt de caliˀo ⁊ humido egrediente ab equalitate ⁊ temperie predicta.

20 ¶Fuerūt autē mixte ⁊ complete in eo fm existimationem vt esset pondus ⁊ mensura.

¶Elemēta fuerūt qdē mixta in hac cōplōne equali fz existimationē equalē: ⁊ fuit hec cōplo sicut ferrū quo cetere res ponderant. Cū aūt repit cōplo diuersa ab ista imaginat p iformatōez qualitatis qua diuersificat ab ipsa. q si fuerit calidior dicemus eā eē calidā: ⁊ siccior dicemus eā eē siccā. Sic igitur scit cōplo ineq̄lis p equalē: ⁊ ob hoc noīauit eā pondus ⁊ mēsuram.

21 ¶Si aliqd ex eis declinauerit ad aliqd extremoꝝ: non tamen inde expoliabitur vel circūscribet a virtutibus pdictis: erunt nihilominus in eo absq eq̄litate ⁊ temperie predicta.

¶Quecūq ex cōplōnibus declinauerit ab equalitate ad aliqd ex cōtrarijs extremis nō euacuabitur inde a quatuor virtutibus. s. caliditate: frigi. sicci. ⁊ humiditate: non tamē erunt in ea equaliter ⁊ temperate sicut in complexionibus tēperatis.

22 ¶Denoīat aūt a noīe pdñantis vt igneū terreum aqueū. sunt etiā ex eis que cōparātur aeri. oēs autez dicūtur per modum trāsitus ⁊ minus proprie.

¶Cōplo egrediēs ⁊ declinās ab eq̄litate denoīat a noīe ignis. i. caliˀa ⁊ sicca: ⁊ a noīe terre. i. frida ⁊ sicca: ⁊ a noīe aq̄. i. frida ⁊ humida. Intellexit cū dixit. Sūt ēt que cōparant aeri que sūt calida ⁊ hūida in cōplōne: ⁊ p certo dicit hic pprie fz opi. meā: q opz vt qualitates qbꝰ approprīant ⁊ referūtur complōnes sint bine ⁊ cōiūcte sicut sunt in elntis ⁊ humoribꝰ: ⁊ sic eēnt solū q̄tuor cōplōnes. s. calida ⁊ sicca relata igni ⁊ cholē: ⁊ calida ⁊ humida relata aeri ⁊ sanguini: ⁊ frida ⁊ humida cōparata aque ⁊ flegmati: ⁊ frida ⁊ sicca cōparata terre ⁊ melˀie. Et proculdubio possibile ē iuenire calidā cōplōnē solū per se aut fridā aut siccā aut humidā vbo ⁊ diuisiōe: sed in effectu nō ē pueniēs eas inuenire. Si aūt qs opinet possibile eē q elnta cōplectant oīno fm equalitatē: sciat eē in nālibꝰ declaratū q eē ⁊ gñatio fiat cū q̄litates actiue vtpote caliditas ⁊ frigiditas dñantur super passiuas. s. super siccam ⁊ humidam. Et q corruptio fiat ex ptrario huius. s. cū qualitates passiue super actiuas dñentur.

23 ¶Iā quidē pfecte sunt nouez spēs cōplōnis neq nunc accedā ad dictionem alˀs diuisionē nonam.

¶Inter has aūt nouē intellexit cōplōnē equalē ⁊ octo egrediētes ab equalitate: q̄tuor. s. cōpositas super quas dñant due q̄litates: ⁊ quatuor simplices sup quas vnica solū ex quatuor q̄litatibus dominatur: hec tamē vt diximus repertuntur. hoc aūt proculdubio opinatus est Gal. eo qd parum didicerat ⁊ imperfectus erat in scientia naturali. Oportet etiam scire q species cōplexionis sunt species sanitatis ⁊ reperte in membris similibus: quorum. s. totius ⁊ partis est idem nomen sicut caro: cuius pars etiam nominatur caro sicut ipsa tota: nō tamē sic est de manu ⁊ pede que membra organica nominantur.

¶Rememoratio de complexionibus temporum.

24 ¶Nūc aūt loquar de tēpore fm opinionē ⁊ existimationem. non enim cessit in eo stilus ⁊ modus iuestigandi subtilis. hyems autem habet vim ⁊ naturaz flegmatis: ⁊ ver excitat sanguinem: estas vō choleram rubeam: ⁊ autūnus choleram nigram.

¶Quia locutus est de spēbus cōplexionuz hominis: voluit nūc loqui de spēbus complexionū temporis. cū aūt dixit q hyems habet vim flegmatis: intellexit q complexio hyemis sit frigida ⁊ humida sicut est flegma: ⁊ ob hoc generatur ⁊ augmentat flegma in ea. Et cum inqt. q ver excitat sanguinez intellexit q sanguis generetur in eo. Cum vō dixit q estas cholerā: voluit etiam dicere q in ea generetur cholera eo qd sit calida ⁊ sicca sicut est ⁊ ipsa. Et cum dixit. ⁊ autūnus choleram nigram: voluit dicere q autūnus in natura sua similet cholere nigre. s. in frigiditate ⁊ siccitate: ⁊ ob hoc generatur ⁊ multiplicat in eodem. Et verum est siquidem qd de vere dicit. s. qd sit calidus et humidus. Et tamē contra intentionez Gal. in de cōplexionibꝰ. dicit enim ibi q ver sit tempus tēperatum ⁊ equale in quo reperiuntur quatuor caliditates cū equalitate. constat autem q si essent reperte in eo quatuor qualitates cum equalitate in eo vite operationes modice essent decētius tēperate quaꝝ causa est caliditas ⁊ humiditas q̄ operationes vite cōtrarie quaruz causa est frigiditas ⁊ siccitas. Si etiam fuissent sic in eo equate virtutes ⁊ qualitates prime minime fuisset in eo appropriata generatio: neq etiaz augmētum alicuius humoris in homine: nec in alijs ab eo: nec etiā generatio ⁊ esse alicuiꝰ rei: opz ergo necessario vt ipsum sit calidum ⁊ humidum: est nihilominꝰ eq̄le ⁊ temperatum eo q sit inter hyemē ⁊ estatem medium: ⁊ cū non sint nisi quatuor tēpora neq etiam nisi quatuor humores: manifesta est significatio q nō sint etiam nisi quatuor complexiones cōposite ⁊ inequales. naz si posset inueniri cōplexio eq̄lis taliter. s. q elementa in ea equaliter miscerentur minime iueniretur aliqua operatio in hac cōplexione primis qualitatibus appropriata esset q necessarium ne haberet formā. s. vnaz.

¶Quia locutus fuit de cōplexione hominis ⁊ tēporis voluit et nunc loqui de cōplexione medicinaruz sermone vniuli: hoc autem negociū pertractauit Gal. in tracta. tertij libri sui de cōplexionibus: q̄uis ps iuestigationis sue in hoc opere sit in cōplo-

ne hoīs ꝓter ꝙ ſpeculeť in cōplōne medicinaꝝ: qm̄ ſpeculatio
⁊ iueſtigatio de cōplexione hominis eſt ſpeculatio ſuꝑ ſcien/
tiaꝫ ſanitatis eius. ſpeculatio autem ⁊ conſideratio de comple
xione medicinarum eſt cōtemplatio inſtrumētoꝝ ⁊ organoꝝ
quibus ſanitas efficitur: verum qꝛ ambo cōueniunt ⁊ vniuntur
in cōplexione poſuit tractatum eūdem in ambobus.

Rememoratio partiū ⁊ ſpērū eius ꝙ augetur ⁊ vegetať.

25 Qđ aūt augeť ⁊ minorať diuidiť in ſpēs minera/
lium ⁊ plantarū ⁊ animalium corpus habentium.

Auctum ſiue qđ augetur de quo fit hec mētio diuidiť in tres
ſpēs. ſ. in ſpecies mineraliū plātarum ⁊ aīalium ⁊ partiū ⁊ ſpe/
cieruꝫ ipſaꝝ: hoc eſt ꝙ he ſunt tres ſpēs medicinaꝝ ⁊ nomina/
uit minerale auctum ⁊ vegetabile tranſitorie ⁊ minus ꝓprie: ⁊
hec ideo qm̄ vegetabile hꝫ aīam ꝓculdubio: minerale vō non
habet eam: ⁊ hec qdem eſt in ſcia nāli. ſ. patefactum.

26 Qđ vincit ⁊ ſuperat corpus eſt medicina: qđ vō
nutrit ⁊ auget eſt cibus.

Notum eſt illud ꝙ id qđ vincit corpus eſt medicina: ⁊ illud q̄
cibať corpus eſt cibus. Intellexit aūt cū dicit ꝙ medicina vin
cit corpus ꝙ ipſa imutet corpus: aut ad caliditatē ſi fuerit ca/
lida: aut ad frigiditateꝫ ſi fuerit frigida. ⁊ ſilr̄ ad alias q̄litates
ab iſtis. Hoc āt fit tūc cū corp⁹ imutat ⁊ alterat. alterat qdē ad
ſui nām qcqd ingrediť ipſum: ſi tamē nō perfecte fuerit illđ na
turale imutat cū aliqua mutatiōe. Si vō cib⁹ ſolū imutat ipm
preter ꝙ imuteť ab eo. nā cū cib⁹ ꝯuertiť in partē alicui⁹ mem
bri ꝯuertiť ad ſilr̄itudinē illius mēbri. Sed cū cōuertiť medicia
in partē vel humiditatē alicuius mēbri ꝯuertiť ad ſilr̄itudinem
ei⁹: ⁊ rōne hmōi nāe vel medicine curanť egritudies. ſ. rōne ꝯ/
rietatis quā hꝫ ad malā cōplōnē corporis. nā cū gn̄atur in cor/
pore cōplō calida ⁊ efficiēs egritudinē ſit calidū: erit qdē ei⁹ cu
ra cū medicina gn̄ante in corpore cōplōnē ꝯriam efficiēti egri
tudinē ꝑdictam. Eſt aūt ſciēdū ꝙ idē eſt numerus ſpērū cōplo/
num medicinaꝝ ⁊ ſpērum cōplōnū hoīs: calida hu. ca. ⁊ ſicca ⁊
alia ab iſtis ex nouē ſpēb⁹ cōplōnū ſm opiōnē ⁊ doctrinā Gal.
aut ex quatuor ſpēbus ſm opinionē primoꝝ: qđlibet aūt horuꝫ
triū geneꝝ mediciaꝝ ⁊c. Quia autē operatio haꝝ triū generuꝫ
medicinaꝝ minime manifeſtať in corporibus niſi prius ex ipſis
corporibus imutenť: ideo dicemus ꝙ fuit ca. fri. hu. ⁊ ſic. in po/
tētia. Intelligētes ꝙ calefaciāt corpus īfrigidēt deſiccēt ⁊ hu/
mectent ipm in potētia. nō aūt ꝙ calefaciāt vel humectēt ipꝫ
in actu. elemēta vō reperiunť ꝓculdubio ſenſu tactus calefa/
cientia ⁊ infrigidātia deſiccātia ⁊ humectātia pro q̄to dicim⁹
ꝙ ſunt actu calida. Et qꝛ imutatio triū ſpērū medicinaꝝ. ſ. mi/
neralium plātaꝝ ⁊ aīaliū ꝑcipiť vt dicemus poſt igreſſum eaꝝ
in corpore: iō ꝓculdubio certus modus cognoſcēdi opationem
eaꝝ eſt expimētū: ⁊ hoc qm̄ opinio eſt ꝙ operatio medicine in
corpore dꝫ eē cōſilr̄is vtplīm cōplōni ſue: vt ſi cōplexio medicine
ſit calida ⁊ ſicca dꝫ eē in corpore calefactio ⁊ deſiccatio: ⁊ ſilr̄ đ
friditate ⁊ alijs q̄litatib⁹: ēt vnde exquo inuenerit demonſtra
tiones ⁊ ſyllogiſticas rōnes ſuꝑ cōplōnē medicinaꝝ: erit qdeꝫ
poſſibile medicis inuenire modū ſyllogizādi ſuꝑ opōnes earuꝫ
in corporib⁹: hoc eſt ꝙ exquo extiterint ſuꝑ cōplōnē medicine
rōnib⁹ ſyllogiſticis ſcient qdē ꝙ opōnes eius in corpore ſimi/
lētur illi cōplexioni. Sūt aūt quinqꝫ modi quoꝝ fecerūt reme/
morationē ad ſciēdū cōplexionem medicinaꝝ. ſ. ex celeri ⁊ cita
mutatione ad ignē: ⁊ celeri ꝯgelatiōe ipſi⁹ ſapore odore ⁊ colo/
re. Sūt tn̄ adhuc multo plures modi quos alibi retulim⁹ ex q/
bus ſunt. xviij. quoꝝ rememorationē fecimus. ſ. de ſignis ſupe/
rioribus. i. 4° meth. Quia vō perfectius ⁊ fortius ex his ſciun/
tur de ſapore fuit contentus vir iſte ex rememoratione ſaporū
ſolius non curans de alijs in hoc loco.

27 Complexio habetur ⁊ cognoſcitur ex ſapore et
hoc ſyllogiſmo vero ⁊ iuſto.

Uoluit ꝙ cōplō medicinaꝝ cognoſcať ꝑ saporē: ⁊ hoc qꝛ ſen/
ſus guſtus ꝑcipit ſaporem: ⁊ ſapor ꝓculdubio ſignificat ſuꝑ cō
plexionem medicine ⁊ ſyllogiſmo vero ⁊ illud ipſe dixit.

28 Dulcis et ſalſus ⁊ amarus ſiccitatem. acutus vō
calorem.

Hi tres ſapores ꝯueniūt ⁊ vniunť in ſignificādo ꝙ dn̄ans ſuꝑ
cōplexionē medicie ſit ſiccitas ⁊ nō ſolū ſiccitas ſed ēt calītas.
Significat ēt caliditatē ⁊ ſiccitatē ſapor acut⁹: dulcis tn̄ eſt ſi/
gnū minoris caliditatis ⁊ ſiccitatis ab eo qđ nāe cōpareť nr̄e in
ſilr̄itudie: ⁊ poſt ipm in caliditate ⁊ ſiccitate eſt ſalſus: ⁊ hoc qm̄
in ſalſo eſt ſuba humida aliqua vſta: ⁊ poſt ſalſum eſt in h̄ ama
rum: ipſe eni eſt fortioris caliditatis ⁊ ſiccitatis: ⁊ hoc qm̄ vi/
ſum eſt Gal. ꝙ amarus ſapor cauſatur ex ſuba terrea vſta: nos
tn̄ videmus plures ſpēs entiū quaꝝ nā frida eſt ⁊ ſicca: ⁊ nihi/
lominus hꝫ ſaporē amarū: vnde fructus vegetabiliū qui dulco/
rantur in fine ſunt vtplīm amari ſaporis in principio.

29 Omne liquidum non habens ſaporem manife/
ſtum eſt equale ⁊ temperate fore complexionis.

Cōcordati ſunt ꝙ hn̄s ſaporē manifeſtuꝫ ſit inequalis cōplō/
nis. Poſtqꝫ ergo ꝯtenti ſumus eius qđ dixerūt de ſapore mani/
feſto ⁊ habente ipſum: ſeqtur neceſſario ꝙ non habēs ſaporem
ſit equalis ⁊ temperate complexionis.

30 Omnis ſapor ponticus ⁊ acetoſus frigidi ſunt et
ſicci: necnon etiam omnis ſtipticus.

Hoc eſt qđ Gal. opinatur ꝓculdubio ꝙ ſapor ponticus ⁊ ſti/
pticus generentur ex ſubſtantia frigida terrea ⁊ groſſa: ⁊ ace/
toſus ex ſubſtantia terrea frigida. ⁊ ſubtili.

31 Omne habens dominiuꝫ pinguedinis ⁊ vnctuo/
ſitatis eſt calidum ⁊ humidum ⁊ pure inſipiduꝫ fri/
gidum ⁊ humidum.

Dicimus ſapor iſte ē vnctuoſus: ⁊ ꝑ ꝯn̄s calidus ⁊ humiduſ: ⁊
hoc ideo qm̄ vnctuoſuꝫ ſm modicū eſt cōpoſituꝫ ex ſubſtantia
aerea. aer aūt calidus eſt ⁊ humidus. Sic igiť ſūt in gn̄ali iſti. 8.
ſapores quoꝝ ipſe ꝑmiſit rememorationē ⁊ iſipidū carēs oī ſa
pore dicať eē nonus. Medici aūt ſūt hui⁹ opionis. ſ. ꝙ cauſe ſa
poꝝ ſunt ſubtilitas ſube ⁊ ſpiſſitudo ⁊ mediocritas iter ipa. Di
cimus igiť ꝙ cū groſſities ſubſtātie vnieť friditati cauſabiť et
gn̄abiť ſapor pōticus ⁊ ſtiptic⁹: ſed cū groſſities erit cū calītate
gn̄abiť ſalſus ⁊ amarus: ſed cū vniť ſubtilitas friditati fit idē i/
ſipidus. videť tn̄ ꝙ ſapor referať ad groſſitiē ⁊ ſubtilitatē ꝑ ac/
cidēs: qm̄ cā gn̄abilis vel corruptibilis cuiuſlibet ſunt q̄tuor q̄/
litates. vī ēt ꝙ ſapor dulcis ⁊ amarus ſint tāqꝫ duo extrema ꝯ/
ria inter duos ſapores: ⁊ ꝙ alij ſapores ab iſtis ſint medij inter
ipſos ſicut oēs colores ab albo ⁊ nigro ſunt medij iter album ⁊
nigrū. Eſt ⁊ ſciēdū ꝙ ſignificatio ſumpta ex odore ē debilior q̄
ſit ſumpta ex ſapore: q̄uis odor plurimū ſignificet ſuꝑ ſaporeꝫ.
Fuit aūt ſignificatio ſumpta ex odore debilior: qꝛ ꝑs ſuꝑ quam
dn̄ať odor in medicina: qn̄qꝫ nō extendiť ꝑ eā totā ſed exiſtit in
quadā ꝑte eius: ſapor vō diſꝑgiť ⁊ exiſtit ꝑ totū ſaporabile. Et
odor qdē aromatic⁹ ſignificat ſuꝑ caliditatē in gn̄ali paucis ex/
ceptis ex qbus manifeſta ſunt roſa ⁊ myrta nenufar ⁊ viole q̊/
rū ipſe rememorationē facier ꝯn̄ter. Et ꝓculdubio ſignū ſūptuꝫ
ex colore eſt adhuc debili⁹ in ſignificādo cōplōnē medicie: qm̄
vnus ⁊ idē color qn̄qꝫ ſeqtur ad calītatē ⁊ friditatē: cui⁹ exēplū
eſt niger qui ex calītate gn̄atur: ⁊ ēt qn̄qꝫ ex friditate. Accipiť
tn̄ ſignū ex colore ſuꝑ diuerſas ſpēs vni⁹ ⁊ eiuſdē rei: cui⁹ exem
plū eſt: qm̄ vinū rubeū calidius eſt vino citrino ⁊ citrinū eſt ca/
lidius albo. Iā aūt dixit Gal. de mō ſignū accipiēdi ſuꝑ cōplōnē
medicine a ſui celeri ⁊ cita mutatiōe ⁊ ꝯuerſiōe ad ignem. Qđ
oīs medicina ſubtilis ⁊ nō ſpōgioſa ꝯuertibilis cito ad ignē eſt
neceſſario calida ⁊ cito digeriť. Proculdubio poſuit ſeu ex di/
ctione addidit ꝙ ſit ſubtilis qn̄ ē hn̄s dn̄ium viſcoſe vnctuoſi/
tatis qđ arabes larg noiant ꝯuertiť ad ignē frequenter de faci/
li: neqꝫ tn̄ ꝯuertiť celeriter ad nālē calorē. Proculdubio adiūxit
ex ꝯditiōe nō ſpōgioſa: qm̄ arūdo feſtinanter inflāmať ex igne:
nec tn̄ ꝯuertiť celeriter ad calorē: ⁊ ꝓculdubio cū ſunt duo cor/
pora equalis ſubtilitatis qđ ex eis citi⁹ ꝯgelať eſt frigidi⁹ i cō/
plexione: ſi tn̄ eēnt diuerſa in ſubtilitate nō eēt ꝯueniēs vel ne/
ceſſariū. Hi ergo modi ſunt manifeſti qbus pōt cognoſci cōple
xio medicine ꝑ modū ſyllogiſticū. Melius tn̄ eſt ⁊ tuti⁹ initi in
hoc negocio expimēto q̄ rōni: ⁊ potiſſime qm̄ pluries reperiť
aliqd in medicis ex forma ipſaꝝ reſultāte ex ꝑciſis q̄litatibus
qualitatū in mixtiōe: volo dicē ex ꝓportiōe exn̄te iter quaſdaꝫ
ex eis ꝑ cōparationē ad formā gn̄atā in illo ente ex ꝓportione
quarūdā qualitatū ad q̄s referunť in eodē ente: hec aūt opatio
cui⁹ cā ē ꝓportio exn̄s iter ābas formas noiať theſaurus. In/
qt trāſlator: ꝯſtat ꝙ in latino dī ꝓprietas. Gal. aūt noiat eā ope
rationē medicine ex totalitate ſubſtātie ſue ꝓcedētē. Eſt autem
veꝝ ꝙ ipoſſe eſt cognoſcere ꝓprietates ꝑ modū ſyllogiſticum
niſi ſciremus ꝑciſe q̄titates elr̄toꝝ in quolibet entiuꝫ ⁊ niſi ēt
ſciremus opationē egredientē a q̄libet ꝓportione gn̄ata in q̊/
libet ſm q̄titates elr̄toꝝ in eis exn̄tiuꝫ. hoc aūt eſt nobis igno
tuꝫ nec eſt poſſibile iueniri ab hoīe: eſt eni iterminatū cū ſit iſi
nitū ⁊ fine carens. hec igiť eſt cā ꝓprietatis cū nihilominus no
bis ignota ſit in quolibet ente cū careat fine. Intellect⁹ aūt ſiue
actus qlibet nō pōt limitare ꝙ caret fine. Sic igiť dꝫ itelligi in
ꝓprietatib⁹. Nō aūt ſic opinātur multi ex fatuis ⁊ fantaſtice lo
quētes in nālib⁹ laborātes ad ſciēdū ſpālem ꝓprietatū cāꝫ. Ue/
rū qꝛ medicine necātes ⁊ venenoſe hn̄t plurimū ex opōnib⁹ q̄s
efficiunt a ꝓprietatib⁹: eſt qdem experimentuꝫ in medicis pe/
riculoſuꝫ pro tāto docet medicū eē ꝯtētū medicis notis ſuo tꝑe

super

super quas testificati sunt oẽs: nõ aũt dubys ex eis. Qm̃ autem quedã repiũtur ex reb⁹ qbusdã calidiores in se ⁊ nihilomin⁹ minus cal'a per cõparationẽ ad humanũ corp⁹ erit calidior. Cui⁹ exẽplũ est oleũ nouũ ⁊ vetus siue antiquũ. Nã oleũ nouũ ẽ in cõplexiõe sua calidius q̃ȝ vetus ⁊ antiquũ: vetus tñ est potẽs ampli⁹ calefacere corp⁹ hoĩs. Oẽs cibi cibãt ꝓculdubio ⁊ nutriũt ex totalitate sue subẽ ⁊ proinde est vnus ⁊ idẽ cib⁹ alicui aĩali: ⁊ medicina necãs aliõ ab ipso sicut elleborus q ẽ cib⁹ coturnicis ⁊ medicina necãs hoĩem. Et sil'r napellus qui est cib⁹ porcoꝝ ⁊ est medicĩa necãs hoĩem ⁊ ĩterficiẽs. Postq̃ȝ igiẽ declarate sũt radices huius capl'i redibim⁹ ad id in quo eramus prius.

¶ Rememoratio complexionum etatum.

32 ¶ Animal per complexionem suam diuersificaẽ in etatibus. erit tamen sermo nunc in homine soluȝ. i. solum in complexione hominis.

¶ Cõpl'o in qualibet spẽ aĩaliuȝ diuersificaẽ ⁊ in q̃libet etate: est enĩ diuisa ꝑ resol'onem ad existẽtem in altera. Ipse aũt innuit nunc sermonem esse sup cõplexionem hoĩs etatis solum.

33 ¶ Calor puerorũ appropinquat calori iuuenum in complexione.

¶ Calor iuuenum ⁊ puerorum sunt in qualitate propinqui et in quantitate caloris.

34 ¶ Iuuenes tamen declinãt versus siccitateȝ: puer vͦo est dñs humiditatis sensibilis.

¶ Voluit dicẽ ꝙ dr̃ia que ẽ inter ãbos p̃dictos ẽ: qm̃ iuuenũ calor ẽ siccior calore pueroꝝ. calor vͦo pueroꝝ velaẽ hũiditate et ob h̃ calore iuuenũ repiẽ ẽm tactũ fortior ⁊ siccior ⁊ acutior calore pueroꝝ: ⁊ ꝓinde opinati sũt q̃ȝplures hoĩuȝ ꝙ iuuenes sũt calidiores: nõ tñ est ita: ĩmo q2 calor pueroꝝ relat⁹ ad corpora ipsoꝝ: aut ẽ maior ⁊ potior: aut saltẽ equalis calori iuuenũ. Nã pueroꝝ digestiua ẽ fortior. vͦtus aũt augmẽtatiua nõ repiẽ ĩ iuuenib⁹ sicut in pueris. vex. G. cõparauit ⁊ assimilauit calorẽ iuuenũ ⁊ pueroꝝ vni ⁊ eidẽ calori sic̃ si imaginemur ip̃m in aq̃ et aere existere. Nã exñtẽ in aere repimus fortiorẽ. Antiq ãt certauerũt ⁊ ꝯtẽderũt. s. hãc cõpl'onẽ: h̃ tñ est qõ. G. ex ea ĩtellexit.

35 ¶ Senectus aũt frigida cuȝ ponderabis eam est sicut decrepitas ipsa: ⁊ adbuc amplius in complexione cuiuslibet ex eis siccitas manifesta existit: nihilominus ⁊ cruditas in humoribus decrepiti.

¶ Quilibet ex ãbob⁹ p̃dictis. s. senex ⁊ decrepit⁹ est fride cõpl'onis: decrepit⁹ tñ est frigidioris cõpl'onis: quilibet ex p̃dictis est sicce compl'onis: verũtñ in decrepito multiplicatur humiditas accidentalis qõ intellexit cũ dixit. existit nihilominus cruditas in humoribus decrepiti ꝓpter qõ errauerũt quidã eorũ complexionem esse humidam dicentes.

¶ Rememoratio cõpl'onuȝ masculoꝝ ⁊ feminarum.

36 ¶ In masculis existit caliditas ⁊ siccitas: in feminis vͦo frigiditas ⁊ humiditas.

¶ Posuerũt cõpl'onẽ masculoꝝ relatã ad cõpl'onẽ femellaꝝ esse calidã ⁊ siccã ⁊ cõpl'onẽ feminaꝝ eẽ frigidã ⁊ hũidaȝ: ꝑ cõparationẽ ad cõpl'onẽ masculoꝝ firmãtes se sup hoc ex opõnibus ⁊ morib⁹ p̃dictoꝝ: ꝯsideratio tñ sumpta ab eo qõ est ꝓpriũ feminis ex mẽstruis est notior ⁊ manifestior p̃dictis. h̃ enĩ significat multitudinẽ supfluitatũ in sanguĩe ipsaꝝ collectaꝝ: quaꝝ qdeȝ collectio significat sup frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ cõpl'onis eaꝝ. Debet aũt medic⁹ scire ⁊ cognoscere cõpl'onẽ masculoꝝ ⁊ feminarũ quã q sciet sciet tpe egritudinis amboꝝ qualitates elõgatas cuiuslibet ex eis ab eoꝝ cõpl'one nãli: neq̃ȝ nõ vt sciat qual'r ꝯseruet in eis sanitatẽ ⁊ remoueat egritudinem eoꝝ.

37 ¶ Rememoratio signoꝝ cõplexionuȝ sumptoꝝ ab habitudine corporis. Al'. Scda ps primo de signis complexionum sumptis ab habitudine.

¶ Qm̃ fecerat rememorationẽ spẽrũ cõpl'onuȝ: accedit nunc ad faciẽdũ rememorationẽ signoꝝ sup cõpl'ones significãtiũ. Sciẽtia nãq̃ȝ cõpl'onis diuidiẽ in hac arte in has duas scias. s. in sciẽtiã spẽrum cõpl'onũ ⁊ sciam signoꝝ sup quãlibet ex speb⁹ ei⁹ significãtiũ. Ex his autẽ signis q̃dam sunt vl'ia ⁊ sunt illa que sup cõpl'onẽ totius corporis dicũtur significare: ⁊ quedã sunt spãlia ⁊ ꝓpria que. s. significãt sup cõpl'onẽ cuiuslibet ex mẽbris eius. Ipse aũt nõ facit hic rememorationẽ nisi signoꝝ vl'iũ exceptis illis que hñt cõpl'ones oculi denotare. Signũ aũt vniul'e sumiẽ a tribus. s. ab habitudine corporis colore ⁊ capillis.

38 ¶ Frigiditas ⁊ teneritas dominatur in complexione pinguis ⁊ laudabilis corporis.

¶ Pro ꝯstãti in cõpl'one pĩguis ⁊ laudabilis corporis. i. aucte ⁊ magne pĩguedĩs dñaẽ friditas ⁊ hũiditas. pĩguedo. n. efficiẽ ex residuo supflui cibi ⁊ nutrimẽti: ꝑuitas ãt pĩguedĩs ĩ aĩali significat sup malã dispõnẽ ipsi⁹. nã ꝑuitas residui ex nutrimẽto cõuenit ex dñio cal'itatis ⁊ siccitatis exñtis in mẽbris digerẽtib⁹ aut ex ꝑuitate ⁊ diminutiõe cibi illi⁹ aut ãni illaudabilis. multa vͦo pĩguedo corꝑis significat supfluã friditatẽ ⁊ hũiditatẽ mẽbroꝝ in cibo ⁊ nutrimẽto agẽtiũ: hoc aũt ꝯtingit ex cõpl'one mẽbroꝝ p̃dictoꝝ nãli aut accidẽtali aut ex multitudĩe ciborum: ⁊ ꝓpterea pĩguis est breuis vite suscipiẽs de facili corruptionẽ. Equalis vͦo inter maciẽ ⁊ pĩguedinẽ est bone ⁊ laudabilis complexionis: vñ talis habitudo corporis significat sup equalitatẽ mẽbroꝝ ipsius in cibo agentium. i. ipsum digerentium.

39 ¶ Habitudo corporis macra et extenuata significat complexionem ipsius esse siccam.

¶ Hoc est manifestũ ⁊ notum. s. ꝙ corpus natural'r macrum et tenue non digerit ex cibo ⁊ nutrimẽto in mẽbris suis q̃ȝtum ei eẽt necessarium ad digerendum. hoc aũt conuenit ratiõe siccitatis super cõpl'onem membrorum digerentium ipsius digerẽtis: ⁊ ei cum digestionis cã sunt caliditas ⁊ humiditas.

40 ¶ Omnes quorum vene sunt ex ipsorum corpore late sunt calidi.

¶ Omniũ quoꝝ vene sunt late ex radice originis ⁊ creatõis sue eoꝝ complexio est calida: vñ cũ dixit in corpore ipsoꝝ: ĩtellexit ex eoꝝ origine ⁊ creatiõe. cũ aũt dixit sunt calide ĩtellexit ꝙ vene sunt cal'e ⁊ cũ vene sũt cal'e hñt sup cõpl'onẽ cal'aȝ significare. cã aũt latitudĩs ẽ cal'ȝ venaꝝ sic̃ cã stricture eaꝝ ẽ friditas. nã sic̃ friditas de sui nã aggregat ⁊ ꝯstrĩgit: sic cal'itas õ sui nã dilatat ⁊ extẽdit. Inqt. in grãmatico sermone arabico sũt vene ⁊ hoĩes vnius ⁊ eiusdẽ generis: ⁊ iõ hoc adiectiuũ calida ĩdifferenter poterat referri vtrisq̃ȝ: ꝑꝑ qõ tollẽs dubiũ resol'onis ĩquit Beuroist. cũ autem dixit calida intellexit ⁊c̃.

41 ¶ Quicũq̃ȝ autẽ habens cõtrariã dispositionẽ eorum habet eam ꝓpter malitiam frigiditatis.

¶ Quicũq̃ȝ hñs venas cõtrarias hñti latas. i. strictas hȝ qdẽ tales rõne frigide cõplexionis in eo existentis a principio sue generationis dum talis strictura non contingit rõne pinguedinis ex quiete ⁊ superflua comestione generate.

42 ¶ Gradus quidem corporis equalis ⁊ iusti cecidit inter omnes.

¶ Voluit dicẽ ꝙ corpus eq̃le ⁊ tẽperatũ est mediũ ĩter pĩgue et macrũ hoꝝ. Intellexit qdẽ cũ dixit. gradus qdẽ corꝑis cecidit inter oẽs. ac si diceret ꝙ gradus ei⁹ cecidit medi⁹ ĩter ãbos gradus: vel ẽt ĩter oẽs gradus q ĩter ãbos extrema existũt.

¶ Rememoratio signoꝝ a colore corꝑis ⁊ p̃ a colore carnis.

43 ¶ Non sumas signa a coloribus si contingat eorũ mutatio ratione regionis.

¶ Si clima aut regio fuerit cã ĩmutatiõis coloꝝ ibidẽ habitantiũ: tũc qdẽ talis minime significabit sup cõpl'onẽ ipsoꝝ: tũc enĩ eẽt iudiciũ ab extrĩseco ⁊ nõ ab intrinseco sicut seipsis ꝯtingit in terra nigroꝝ ⁊ sclauoꝝ. nã clima ⁊ terra cal'a denigrat colores ⁊ frĩda dealbat eos vltima albedĩe. sil'e enĩ ẽ de capillis: qm̃ in regiõib⁹ cal'is efficiunẽ globosi ⁊ crispi: sȝ ĩ frĩdis efficiũẽ ĩ vltimo planitiei ⁊ lenitat̃: ⁊ h̃ ẽ qõ ĩtellexit in ẽmone p̃dicto.

44 ¶ Caliditas ĩmutauit adeo corpora in colorem in regione ethiopum ⁊ nigrorum: ꝙ nigredo cooperuit vniuersaliter corpora ipsoruȝ: habitantes vͦo in sclauonia tantam adepti sunt albedinem ꝙ efficit ⁊ redigit eorum cutes rutilantes ⁊ candentes.

¶ In regione Ethiopũ ẽ cal'itas adeo ĩmutãs corꝑa ipoꝝ ꝙ corpora ipsoꝝ cooꝑuit colore nigro. hoc aũt ꝯtingit rõne trãsit⁹ et reuolutiõis solis sup caput ipsoꝝ aut de ꝓpe: sed cã friditat̃ ĩmutãtis cutẽ in colorẽ in regiõe sclauoꝝ ad excellẽtẽ albedineȝ qõ ꝯtigit rõne elõgatiõis ⁊ distãtie solis a capitib⁹. s. ipsoꝝ.

45 ¶ Si determines septem climata scies species cõplexionum.

¶ Si scias determinare. 7. climata ⁊ noueris cõpl'onẽ cuiuslibȝ ex eis scies cõpl'onẽ ex signis que a colorib⁹ sumuntur.

46 ¶ Quartum ex eis est iustum ⁊ equale in quo color sequitur post complexionem.

¶ Quartũ ex climatib⁹ ẽ tẽperatũ ⁊ eq̃le: vñ in climate nõ fit ĩmutatio coloꝝ ab eq̃litate aeris ipsi⁹: ĩmo fit ꝓculdubio ĩmu-

ratio ipoꝝ rōne cōplonis hoīs. verūtn̄ ſ͂z. G. gntū ex climatib⁹ ē eq̄le ⁊ tēperatū: vn̄ ingt. ꝙ nullus ex hoīb⁹ alexādrie ē eq̄lis cōplonis: ⁊ h̄ qdē veꝝ ē. Sūt eni in regiōe arabū q̄plures heremi ⁊ ſylue alte cui⁹ termini ⁊ limites icedūt p q̄ſdā reuolutiōes et circūferētias ōcliuiū ⁊ ꝓmōtorioꝝ. i. aſcēſus: vn̄ habitātes in arabia ſūt gn̄alr̄ calide cōplonis ſup quos dn̄aſ rubedo: ⁊ ꝓinde appellat albū rubeū: eſtq̄ poſſe vt ide vituperet ipʒ aliqualr̄ ſic cū dr̄ qr̄ es rube⁹ ſicut ipſi⁹ q inter demones variaſ colorib⁹.

47 ¶ Fuſcus croceus choleram rubeaʒ: ſed obſcurus brunus choleram nigram.

¶ Color fuſcus croceus in eqnali climate ſignificat ꝙ chola rubea dominetur ipſi cholerico: ſed color obſcurus brunus ſignificat in eodem climate dn̄ium cholere nigre.

48 ¶ Corpus eſt rubeū ex dominio ſanguinis: ⁊ albū in colore ſicut ebur ex humore flegmatico.

¶ In corpe in quo rubedo dn̄aſ: color qdē ſign̄at ſanguinē dn̄ari in cōplone ſic colorati. ſed color alb⁹ ſil̄is colori dētis elephātis ſigt̄ humorē fl̄aticū in cōplone ſic coloratū dominari.

49 ¶ Complexio habentis colorē mixtum ex albo et rubeo eſt ſm̄ exiſtimationē equalis ⁊ temperata.

¶ Color mixtus ex albo ⁊ rubeo ſign̄at cōplonē ſic colorati eſſe equalē in quātitatib⁹ ⁊ ptib⁹ humoꝝ in eodē exn̄tiū. i. ꝙ nō dominef in eo aliqs ex hūorib⁹ ſup alios: ſʒ ꝙ fuit in eo equalr̄ ſ͂z ꝓportionē n̄alē: ⁊ hec ē cōplo eq̄lis quā prius diffiniuit.

50 ¶ Albus capillus eſt frigide complexionis: ſed capillus niger eſt calide complexionis.

¶ Intellexit ꝙ alb⁹ capillus in equali climate ⁊ regione ſignificat ſup fridā cōplonē ⁊ niger ſuper calidā cōplexionem.

51 ¶ Cuius cōplexio eſt diminute frigiditatis habʒ capillos aureos flauos. Et cuius complexio eſt diminute caliditatis habet capillos rubeos.

¶ In quo friditas eſt mior calitate eſt capillus aure⁹ aut flau⁹. nā flauitas ſign̄at cōplonē diminute friditatis ⁊ rubedo capilloꝝ ſignificat ſup cōplonem minoris caliditatis q̄ ſit cōplo habētis capillū nigrū ⁊ ꝓculdubio eſt hoc veꝝ. Nam rubedo ē ꝓpinqua ⁊ affinis nigredini ⁊ flauitas albedini.

52 ¶ Color capilloꝝ hn̄tis cōplonē equalē ⁊ tēperatā eſt aureus ex flauo ⁊ rubeo mixtus ⁊ cōpoſitus.

¶ Nihil volui hic exponere: qm̄ p ſe notū ⁊ manifeſtū eſt.

¶ Rememoratio ſignoꝝ ſumptoꝝ a colore oculi.

53 ¶ Si corp⁹ humiditatis glacialis et albuginee fuerit peruiuʒ puꝝ ⁊ parue quantitatis ⁊ exterius localiter ꝓminuerit quaꝝ lux ſeu ſplēdor fuerit pure coruſcās ⁊ cadens efficieſ quidem inde color oculorū glaucus ⁊ ex cauſis cōtrarijs cōtingit anthimonialis. i. niger aut ſubniger ſicut anthimonium.

¶ Humor grādine⁹ ē q̄dā hūiditas ī oculo exn̄s quā grādini aſſimilauere: in qua qdē hūiditate viſus exiſtit ꝑncipalr̄ ſ͂z Hal. ſʒ hūor albugine⁹ ē alia hūiditas q̄ an̄ ꝑdictā humiditatē in oculo exiſtit: oculus eni ex trib⁹ humorib⁹ ⁊ q̄tuor tunicis eſt cōpoſitus. Dicimus g̃ ꝙ ſi corp⁹ grādinee hūiditatis ⁊ albuginee fuerit puū ⁊ vehemēter lucidū ⁊ ſplēdidū: ⁊ cū h̄ localr̄ exteri⁹ ꝓminuerit ꝙ talis oculus erit glaucus. ſ. albo ꝓpiquus. Et ſi contrariū huius ꝯtigerit erit oculus anthimonialis in colore cui⁹ color ꝓpiquus ē nigro. ſ. ac ſi diceret ꝙ eēt tūc hūiditas albuginea excellētis q̄titatis ⁊ grādinea in ꝓfunduʒ poſita circūſcripta luce ſplēdēte valde. Qđ ēt puritatē grādinee humiditatis eē. ſ. vnā ex cauſis glaucedīs: h̄ ſiqdē notū eſt ex dictis medicorū quoꝝ ſermo vertiſ ſup hoc. ſ. ꝙ glaucedo ꝯtigit rōne humiditatis albuginee aut glacialis ⁊ grādinee aut vtriuſq̄ ſil̄. Contingit aūt ab humiditate albuginea duab⁹ de cauſis. ſ. vel ſui puitate vel ſui mūditia ⁊ puritate aut ambob⁹ ſil̄. Si ex humiditate grādinea altera triū cāruʒ aut ex eis aut oībus ſimul. ſ. aut ſui puitate aut ſui puritate ⁊ paruitate: aut ſui eminētia ad exteriora: vn̄ cū he. 5. cauſe in eodē oculo vniūtur eſt vltima glaucedo. cum aūt cōtraria aggregātur eſt vltima anthimonialis.

54 ¶ Si cauſe glaucedinis complectuntur cuʒ cauſis anthimonialitatis fit ſaſolam. i. varietas.

¶ Intellexit cū dixit. Si cōplectanſ cāe glaucedīs cū cāis anthimonialitatis ꝙ ponātur cauſe ꝑdictoꝝ in tali mediocres et remiſſe h̄ eſt ꝙ ſicut in eo medie iter excedentes ⁊ diminutas ꝙ grādinea ſit mediocris in ſitu. ſ. nō ꝓfundata nimis neq̄ exterius eminens ⁊ ēt ꝙ ſit mediocris lucis ⁊ ſplēdoris ⁊ talis diſpoſitio oculi ſignificat ſup equalē ⁊ tēperatā ipſi⁹ cōplonē. Sic ⁊ nigredo oculi ſup ipſius calidā cōplonē ⁊ glaucedo ſignificat in generali: ⁊ vtplurimū ſup frigidā cōplonez ipſius oculi: ⁊ ob hoc valde dominatur glaucedo in hoībus frigidarum regionū que minime reperiūtur in hoībus calidarum regionuʒ: vn̄ arabes vituperant ⁊ abhorrent glaucedinem.

55 ¶ Si fuerit ſpūs paruus viſibilis fiet obſcuritas. Si vo multus ꝯtinget inde ſplendor ⁊ luminoſitas.

¶ Una qdē ex cauſis obſcuritatis ē puitas ſpūs viſibilis ⁊ cā luminoſitatꝭ ē multitudo ipſi⁹: hoc tn̄ neſcio ex ſmonib⁹ Hal. hec igiſ ſunt que retulit hic de cōplonib⁹: vn̄ fuit diminut⁹ omittēdo rememorationē de cōplonib⁹ ipſoꝝ mēbroꝝ ⁊ etiā de ſignis ſup cōplonē ipſoꝝ ſignificātib⁹. dicē aūt ſermonez in h̄ ſup q̄libet ex eis pticulariter eēt nimis lōgū pp hoc ſmo me⁹ in eis ē gn̄alis. Dico ergo ꝙ quedā ex mēbris ſunt ꝯſil̄ia in ptib⁹ ſuis: ⁊ quedā organica īſtrumētalia. Et ex ꝯſil̄ib⁹ quedā ſunt frigide ⁊ ſicce cōplonis velut nerui chorde ⁊ ligamēta cartilagines ⁊ oſſa ⁊ pāniculi. Et quedā calide ⁊ humide ſicut vene non pulſatiles. Quedā cal̄e ⁊ ſicce ſic̄ vene pulſatiles. Et proculdubio tres ſunt radices mēbroꝝ organicoꝝ ⁊ inſtr̄aliuʒ. ſ. cor cerebrum et epar: ex quibus cerebrū eſt frigidū ⁊ humidū cōplone: epar aūt calidus ⁊ humidus: ſed cor calide ⁊ ſicce. Aſſumiſ aūt ſignificatio ſm̄ cōplonē ꝓpriā cuiuſlibet ex iſtis ab opationib⁹ ipſorum vtplurimū: hoc ideo nam cum ſunt eaꝝ opationes fortes ⁊ imtē ſe ſignificāt ſuper calidā ⁊ ſiccā cōplexionē ipſorum: cū vo fuerint remiſſe ⁊ diminute ſignificant ſuper frigiditatē eorūdē: ſed cū ſint in hoc medie ſignificant ſuper equalitatē eorum.

¶ Rememoratio de reb⁹ n̄alib⁹ ⁊ ſunt humores.

56 ¶ Corpus eſt generatuʒ ex humoribus varijs et diuerſis in colore ⁊ complexione ex flegmate cholera rubea ⁊ ſanguine ⁊ cholera nigra.

¶ Corp⁹ aīalis ferſ eē cōpoſitū ex humorib⁹ diuerſis ī cōplone ⁊ colore ⁊ ſūt q̄tuor: ſanguis: flegma: chol̄a: ⁊ mel̄ia. Et h̄ qdeʒ eſt ſm̄. G. ⁊ Hip. Ipſi eni opinati ſunt ꝙ ignis: aq̄: terra: ⁊ aer: ſint el̄nta lōginqua ⁊ remota corpi hoīs: ⁊ ꝙ ꝑdicti humores q̄tuor ſunt ei el̄nta ꝓpinqua afferētes ēt chol̄aʒ nigrā aſſimilari ⁊ ꝓportionari terre: ⁊ rubeā igni: ⁊ flegma aq̄: ⁊ ſanguinē aeri. Plures tn̄ medicoꝝ obuiāt eis dicētes ꝙ mā ꝓpiqua hoīs ex q̄ generaſ corp⁹ ꝓprie ē ſanguis: ⁊ ꝙ alij tres ſūt relique ⁊ ſupfluitates ipſi⁹ ſang. q. ſ. ſequeſtrenſ ⁊ ſepenſ ab eodeʒ p digōnem ei⁹. hec aūt pōt elici ex dictis. G. ſi ītelligaſ ꝙ ipſe de n̄a hūana dixit. Ipſe eni dixit in de v̄tutib⁹ n̄alib⁹ ꝙ chol̄a rubea ē ī ſang. ſicut in ſpuma bulliēte: ⁊ chol̄a nigra ſicut tartaꝝ. Si igiſ ſic eſt erūt in ſanguine he relique in po⁹. Elemēta aūt repiunſ in potentia in cōpoſito: ⁊ ipſe opinat⁹ ē ex h̄ ſermone ꝙ hūores ſint elemēta corporis. Hic tamē ſyll̄s nō concludit ex affirmatiuis in ſecūda figura ſicut pʒ ſpeculanti in ſcientia libri priorum.

¶ De flegmate.

57 ¶ Flegma n̄ale eſt īſipidū ⁊ frigiditatis tēperate.

¶ Quinq̄ ſunt ſpēs flegmatis ex qbus vna vocaſ flegma naturale ⁊ tale caret ſapore ⁊ eſt tēperate ⁊ remiſſe frigiditatis.

58 ¶ Ex eo aūt eſt qđ vocaſ vitreum nomine: eſt autē groſſum ⁊ frigide complexionis.

¶ Ex eo aūt eſt ꝙ eſt ſpēs frigide cōplonis ⁊ groſſe ſubſtātie et nominatur vitreū eo ꝙ vitro fuſo ⁊ liquido ſimiletur.

59 ¶ Ex eo autem eſt adhuc flegma dulce qđ ſiquidē non abſoluitur omnino caliditate.

¶ Hec ſpecies flegmatis habet modicum calidi qđ tm̄ opinamur eſſe: qm̄ in eo ex dulcedine reperiſ: ⁊ hoc flegma plus alijs naturali appropinquat.

60 ¶ Rurſus ex eo eſt qđ vocatur ſalſum: ⁊ hoc videſ verſus calorem ⁊ ſiccitatem declinare.

¶ Tertia al̄r quarta ſpēs ex eo eſt illud qđ reperiſ ſalſum in ſapore qđ ad caliditatem ⁊ ſiccitatem declinat.

61 ¶ Ex eo eſt quaſi acetoſum cum corrūpitur cibus. ſ. in ſtomacho.

¶ Ex eo eſt quarta al̄r quinta ſpecies ⁊ eſt acetoſi ſaporis ⁊ frigide complexionis qđ ſiquidē in ſtomacho generatur cum cibus in eo rōne. ſ. frigiditatis corrumpitur.

¶ De cholera.

62 ¶ Ex cholera decocta ſunt varie coloribus: q̄dam ex ea nominatur fumoſa.

¶ Uoluit dicere ꝙ ex cholera ſunt diuerſe ſpēs ex quibus quedam

dam dicitur fumosa. reor aūt ipsum per hanc spēm intellexisse humorem ex quo generatur ructus fumosus: nō tamē vidi rememorationem huius speciei in libris medicine.

63 ¶ Ex ea etiam est similis viridi eris: ⁊ porro iste quidem sunt magne malitie.

¶ Hec sunt due spēs manifeste quarū gñatio fit in stōcho. generant aūt ex forti ⁊ valida adustione: ⁊ ob hec sunt pnitiose significātes sup cōplōnē vrentē ⁊ maxime illa que viridis dicit.

64 ¶ Est etiam alia a predictis que vitellina dicitur: neqꝫ est pernitiose virtutis ⁊ potentie.

¶ Hec spēs similat vitello ouorū: ⁊ opinant qdam medicorū ꝙ ipsi⁹ grossities cōtingat pculdubio rōne calitatis mixte ⁊ adherentis flegmati: vñ vr sic esse minoris caliditatis q̄ʒ sit spēs cholere nālis ⁊ rubee que in kisti fellis existit ⁊ gñat: pro tanto dixit ipsaʒ nō eē pnitiose virtutis: hec est ꝙ q̄litas ei⁹ nō est mala ⁊ illaudabilis: hec est opio Zomaiʒ. Et ex eis sunt opinantes grossitiē ei⁹ ꝯtingere ex calore sup eā dñante: ⁊ eius humiditatē desiccante ⁊ ꝯsumēte. qd̄ sigdē ex sermonib⁹ Galeni itelligit in libro suo de virtutib⁹ nālib⁹: sed eēt tūc mala cum sit fortis ⁊ vrentis caliditatis: ⁊ halibentazona incedit p hanc viam.

65 ¶ Alia species ex ea est cuius habitatio est in kisti fellis: ⁊ oēs qdē declināt ⁊ vergūt ad caliditatem.

¶ Et spēs est nālis: nec fecit mentionē manifeste hui⁹ spēi inter species ipsius manifestas ⁊ est citrina sicut fecit mētionē eiusdem speciei eius ignote: qm̄. s. fumosam nominauit.

¶ De sanguine.

66 ¶ Origo ⁊ augmentū sanguis est ab epate ⁊ transit inde per venas ad totum corpus.

¶ Origo ⁊ generatio sanguinis est in epate ⁊ transit per venas eius ad oīa corporis membra que eodem nutriuntur.

67 ¶ Ex eo autem est sanguis queʒ continet cor. sanguis autem calide ⁊ humide est qualitatis.

¶ Secūda species sanguinis est illius cuius decoctio fit in corde ⁊ delegat ipsum per venas pulsatiles ad omnia corpis mēbra viuificans ⁊ habituans ipsa calore ⁊ nutrimento: ⁊ quelibʒ ex his speciebus ambabus est calide ⁊ humide complexionis: ille tamen qui est in corde est calidior ⁊ siccior.

¶ De melancholia.

68 ¶ Situs cholere nigre est in splene: neqꝫ est falsa opinio ista.

¶ Hoc qd̄ dixit est manifestū: pʒ enī p anathomiā ꝙ iter epar ⁊ splenē est colligātia: cū ḡ epar digesserit sanguinē in eo existēteʒ mūdificat ipsuʒ a parte eius terrea ⁊ melica ⁊ delegat ipaʒ spleni. splen autem trahit ipsam ad se rōne couenientie quā secum habet sicut ⁊ kistis fellis attrahit cholerā rubeam.

69 ¶ Turbulētia sanguinis est naturalis: quelibet autem ab ista innaturalis.

¶ Cholera nigra seu melancholia naturalis est ipsa turbulentia seu fex hypostasiua sanguinis. Alie v̄o species cholere nigre a predicta sunt omnes innaturales.

70 ¶ Que proculdubio generantur ex cōmixtione et adustione aliorum humorum.

¶ Proculdubio spēs innālis multe gñantur ex cōmixtione nāli cū alijs humorib⁹: aut ex adustiōe chol'e nigre: aut flegmatis: aut chol'e rubee: aut sanguis. Et spēs qdē chol'e nigre īnālis note ⁊ manifeste sunt tres. s. illa que gñatur ex chol'a nigra nāli adustione: ⁊ hec qdē est fortior ⁊ magis pnitiosa. Secunda v̄o generatur ex adustione cholere rub. Sed tertia ex adustione flegmatis. Non tamen est longinquum ⁊ impossibile quin generetur alia species eius ex adustione sanguinis: nec etiam quin generentur q̄ʒplures species alie ex diuersa cōmixtione ipsarū adinuicē. Manifeste tamen ⁊ note spēs eius sunt p̄dicte.

¶ Rememoratio quarte ex reb⁹ nālib⁹ ⁊ sunt membra.

71 ¶ Principia ⁊ radices corporis sunt q̄tuor. alia ab eis sunt velut rami.

¶ Est aūt quarta ps sicut ipse dicit in qua referunt mēbra hoīs simplicia ⁊ cōposita: ⁊ sunt illa que gñalr colligunt libro hui⁹ artis qui de anathomia mēbrorū ītitulat: hic tñ non retulit ex eis nisi solū pn̄a radices. Hi nāqꝫ rithimi sunt velut īductiones in hac arte. Jngt ḡ ꝙ quatuor sunt radices membrorū corporis ⁊ alia ab ipsis ramificātur ab eisdem ⁊ famulantur eisdem.

72 ¶ Unum ex his est epar: ⁊ ipsum quidem preest cibo ⁊ nutrimento in corpore.

¶ Unū ex his quatuor est epar ⁊ ipm quidē preest nutrimēto. s. digerit sanguinē quo omnia corporis mēbra nutriunt: organa deputata nutrimēto corporis sunt os meri stōchus ⁊ intestina necnō splen epar kistis fellis ⁊ renes. Est aūt nota actio oris super cibū ⁊ nutrimentū corporis: sed actio meri est attractio et glucon al' ⁊ deglutitio ei⁹ qd̄ ab ore comedit ⁊ masticat ⁊ īpulsio ei⁹ ad stōchū. Et ob h̄ fuerūt in eo posita corpora q̄dā qb⁹ cōuenienter attractio ⁊ īpulsio exercet: ⁊ sunt illa que a medicis villi noīantur. Actio aūt stōchi super cibū est cōstrictio ⁊ digestio ipsius coadunādo se sup ipm efficitqꝫ inde chilum ad susceptionē actionis epatis: verūtñ operatio superiorū ⁊ graciliū itestinorū est gradualis ⁊ successiua receptio cibi egrediētis a stomacho. Fuere tñ ḃm Gal'. multa vt cib⁹ moraret in quolibet ex eis donec epar traxerit ab eis mediātib⁹ venis inter ipm ⁊ ipa intestina existentibus quicquid in chilo fuerit aptuʒ digeri ab ipso epate: ⁊ ꝙ superest fex dura grossa expellunt cōsequenter intestina vsqꝫ ad vltimū itestinū: ⁊ hoc postq̄ʒ epar accepit sibi necessariū: deīde aūt epar predictū succū ad se tractū digerit ⁊ in sanguinē ꝯuertit. Cōsequēter separat ab ipso sanguie turbulentiā ⁊ fecē hypostasiuā ⁊ eā ad splenē ipellit. hec aūt turbulētia est chol'a nigra seu mel'ia. Separat aūt ab eo partē eius spumosam fumosam quā ad kistim fellis impellit ⁊ destinat. h̄ aūt totū in cōcauitate epatis fit ea. s. parte qua chilum traxit ad se. Tūc aūt sepat ab eo ptē aquosam: ⁊ h̄ fit dū sanguis egreditur ab epate ⁊ trāsit ad alia mēbra corporis. aquositatē āt illaʒ ipellit ⁊ delegat ad ipsos renes q nutriunt ex eo ꝙ in ipo reperiūt sibi ꝯueniēs: deīde ipsi renes mittūt residuū aquositatis predicte ad vesicā ⁊ intelligit al' retinet ibidē donec ipsa egrediatur. Fuerūt aūt multa ⁊ plura intestina ne cib⁹ egrediat citi⁹ ab eis anteq̄ʒ epar attraxerit ab eo qd̄ dʒ: vñ fert ꝙ aīalia paucorū itestinorū ꝯtinue comedūt ⁊ egerūt ppter qd̄ cōgruit magis homini vt sint eius itestina multa. Hec est ḡ collectio ⁊ sūma actionum mēbrorū nutritionis in cibo ⁊ nutrimento corporis.

73 ¶ Cor alit corpus vita: ⁊ nisi ipsum esset corpus assimilaretur plante.

¶ Hec est via ⁊ opio medicorū. Nā ipsi opinant tres eē v̄tutes principales. s. nālem cui⁹ sitū ponūt in epate: ⁊ vitalē quā ferūt in corde situari: ⁊ vim rōnatiuā ⁊ sensitiuā ⁊ ḃm locū motiuam quā ponūt eē in cerebro: ⁊ hec fuit itētio Hip. Platonis ⁊ Gal'. que sigdē intētio est falsa ⁊ erronea in duob⁹. ¶ Primū est qm̄ clarū ⁊ patefactū est nō eē nisi vnā virtutē agētē in nutrimento corporis que q̄ʒdiu existit ⁊ pseuerat viuit aīal: ⁊ qñ auferT ab eo morit. Jn hac aūt virtute cōicant plāte cuʒ aīalib⁹: ⁊ ob hoc plāta dicitur iterdum viuēs: nō tñ dicitur aīal. virtus autē qua al' excedit plātas est virtus sensitiua: si igit sic est cōstat ꝙ animal dicit aīal rōne virtutis sensitiue ⁊ maxime sensitiue vnite ⁊ reperte in oībus animalibus qualis est tactiua. Et pculdubio medici opinati sunt virtutē vitalē eē aliam a sensitiua ⁊ nutritiua: ⁊ ꝙ situs eius sit in corde. Et hoc qm̄ motus pulsus existit spāliter in corde super cetera mēbra corporis: hic tamē motus est cōpositus ex dilatatione ⁊ cōstrictione seu attractiōe: ergo virtus ista est attractiua ⁊ expulsiua. Scimus aūt ꝙ virtus attrahens ⁊ expellēs sunt de numero virtutū nālium in nutrimēto corporis agētium ⁊ deseruientiū. Jn hoc autē omnes medici ꝯueniunt. Si igit sic est virtus pulsatiua in corde existēs est naturalis ⁊ nutritiua: nō aūt solum vitalis. ¶ Secūdus autē error est quoniā ipsi posuerūt virtutē sensitiuā ⁊ nālem in nutrimēto corporis agētē in diuersis mēbris: cum tñ pculdubio sint simul in vno ⁊ eodeʒ mēbro. s. in corde ḃm ꝙ dixerunt in h̄ phi ⁊ testimoniū inducunt nālium: nō tamē hic est locus inducē super hoc demōstratiōes: verūtñ dicimus ꝙ illud est pbabili⁹ et magis cōsonū veritati: ⁊ est hoc qm̄ certū est ꝙ nō reperit sensus nisi in mēbro qd̄ nutrit: al's si reperiret in mēbro nō nutrito eēt aīal nō nutritū ⁊ absqꝫ nutrimētū. qd̄ tñ falsum est ⁊ ipossibile. Si igit sic est ḡ mēbrū in quo sit⁹ huius v̄tutis nutritiue ē: est principale: sequit ēt necio ꝙ hēat pricipatū sup illō in quo est sit⁹ v̄tutis sensitiue. Notū ē aūt ex anathomia mēbrorū ꝙ cor est fons caloris nālis in corpe exñtis: ⁊ ꝙ ab isto distribuatur ⁊ multiplicet p cetera mēbra corpis. Est aūt notuʒ in scia nāli ꝙ calor nālis p̄dictus est subiectū aīe: ex quo necessario seqtur ꝙ ⁊ aīa nutritiua sit in illo mēbro in quo est calor predictus.

74 ¶ Abinde est calor qui est corpori sicut elementū quo transire facit ab ipso abzar.

¶ Calor existens in corde est radix caloris nālis corporis quem transire facit ad totū corpus per venas que vene a vena abzar dicta ramificāt: que qdē vena imediate ab ipso pullulat ⁊ egreditur: ⁊ pp hoc illō mēbrū vltimo īfundatur al's īfirmat ī morte. cor aūt existit in corpore velut clibanus ⁊ calor nālis sic incēdiū in clibano ⁊ aīa est sicut clibanarius: ⁊ queadmodū cliba-

narius stat ⁊ ꝓpe moratur incēdiū qui regat ipꝫ sicut decet: sic etiā decet ꝙ aīa agēs in calore exn̄te in corde sit ⁊ existit ēt in corde. nā ē gn̄ans ibidē. Ex quo pꝫ ꝙ ꝟtus regitiua ipsi⁹ corporis in vita ipsi⁹ sit in corde: ⁊ hoc qm̄ ipm cor est in corpore sicͭ clibanus vt diximꝰ: ⁊ calor in eo sicut incendiuꝫ ⁊ in clibano et aīa sicut clibanarius. si plures aūt ⁊ diuerse virtutes in multis ⁊ diuersis mēbris existerēt eēt vnū aīal multa animalia.

75 ¶ Ecce ꝙ cerebrū cū neruis ⁊ filo nuche custodit ⁊ preseruat ignē ⁊ calorē cordis ab īflāmatione.

¶ Juuamētū cerebri qđ ipse retulit: h̄ est fm viā ⁊ opi. Arist. nō aūt fm opinionē Gal. ⁊ opinatus est Arist. ꝙ principiū sensus ⁊ motus sit in corde ⁊ ꝙ cerebrū sit organū deseruiēs ⁊ equando calorē eius: hoc est ꝙ frigiditas cerebri hꝫ eq̄re ⁊ tēperare calorē cordis intātum ꝙ virtus sensitiua possit attingere sensata sua. Ipsa enī attigit ⁊ ꝑcipit ea cū calore tēperato. Si enī esset vehemētis caliditatis minime rē calidā attigē seu ꝑcipe posset. Nullū enī ens iudicat ⁊ ꝑcipit sibi sil'e: sed poti⁹ sibi diuersum. Hoc aūt totū est de dubijs nālibus de quibus medic⁹ paꝝ curat: veꝝ dn̄i nārum nitūtur ad ꝑscrutādū ꝟba ista. Est autem notū ꝙ cerebrum est principium sensus ⁊ motus ex actiōe ipi⁹ siue sit principiū primū: sicut. Gal. itellexit: seu 2ᵐ post cor sicut intellexit Arist. Est ēt notū ꝙ a cerebro ⁊ nucha oriuntur nerui sensitiui ⁊ motiui. nucha aūt est corpus egrediens a parte capitis posterioris incedens per ossa spine dorsi perforata vsqꝫ ad extremitatē ipsius dorsi. Egrediūtur aūt a iunctura quorūlibet duoꝝ ossium foratoꝝ duo nerui ex q̄bus vnus īcedit a dextris ⁊ alius a sinistris excepto osse vltimo ꝑforato a quo solus neruus egredit. Sūt aūt p̄dicta ossa. xxiiij. nūero: ex illis aūt venit mot⁹ ad man⁹ ⁊ pedes. Ab iteriori enī ꝑte cerebri egrediuntur 7. paria neruoꝝ: ⁊ sunt illa que p̄bēt sensum ⁊ motū oī ei qđ iterius existit: necnō ēt pectori ⁊ organis anhelit⁹ ⁊ sermonis.

76 ¶ Et ex eis est motus iūcturarum: sed testiculi sunt membra al's organa generationis.

¶ Ex neruis q̄dē est motus iūcturaꝝ. Nā motus ex trib⁹ corporib⁹ in summa ꝑficitur. s. ex neruis ⁊ lacertis ad quos hi ꝓueniunt ⁊ attigūt ⁊ chorda egrediente a lacerto ⁊ colligata cū extremitate mēbri moti per ipsaꝫ. Primū aūt qđ moueri ꝑcipit est lacert⁹ ⁊ est corpus ex pāniculis ⁊ carne ⁊ neruis cōpositū ⁊ dilatat ⁊ cōstrigit post cui⁹ cōstrictionē seq̄tur tēsio ⁊ corrugatio chorde egrediētis ab extremitate ipsi⁹ ⁊ ꝯiūcte extremitati mēbri moti ꝑ ipsaꝫ ⁊ trahit mēbrū ꝟsus ꝑtē in qua lacertus tēsus existit. ⁊ si tēdat lacert⁹ existēs ab alia parte mēbri declinabit mēbrū versus partē illā. Si ꝟo spasmētur ⁊ tēdātur ambo lacerti mouētes mēbrum ex duob⁹ laterib⁹ eius diuersis ⁊ cōtrarijs stabit illud mēbrū erectū ⁊ tēsum: cuius exēplum est quoniam cū spasmatur lacertus mouēs brachium qui existit a ꝑte intrinseca ipsi⁹ ⁊ cōstringit: tunc brachiū trahit versus corp⁹. Cū aūt spasmatur lacertus extrinsecus elōgat brachiū a corpore: sed cū spasmātur predicti duo lacerti existētes ex duob⁹ ei⁹ laterib⁹ cōtrarijs remanet mēbrum erectum ⁊ tēsum. Est aūt notum ꝙ omnis motus in corpore repertus existit in lacerto. existit tñ in lacerto motus cum venit ad ipsum spūs animalis per neruum: aut ad ipm delegatur: ⁊ ideo aufert motus lacerti cū inciditur neruus veniens ad ipꝫ: ⁊ sunt fm opinionē Gal. 529. lacerti in numero. Cū autē dicit ꝙ testiculi sunt organa generationis: hoc quidem dixit fm viā ⁊ opinionem Gal. qui ratus est principiuꝫ generationis siue generatiue virtutis in hoc membro eē. verum fm Arist. cor est principium eius ⁊ mēbruꝫ predictum: est etiam organum deseruiēs ei in hoc: ⁊ īducit suꝑ hoc probationē ex boue castrato ꝙ ipse vidit statiꝫ postq̄ꝫ fuit castratus eū coire cū quadam vacca ⁊ eam impregnauit.

77 ¶ Ex generatione eoꝝ species ꝯseruant in quoruꝫ terminatione fieret terminatio ⁊ abscisio.

¶ Finis ⁊ iuuamētū ex hoc mēbro in totum est gn̄atio q̄b⁹ ꝑ eā spēs conseruentur: ipsum enim nequit facere cōtinuam ꝑmanentiam seu existentiam in hoc homine q̄r destrueretur spēs. Posuit ergo eā in specie quibus fit ex eo cōtinua permanentia in mā passibili. intellexit autē cū dixit in quorum terminatione fieret abscisio: ꝙ nisi fuisset generatio iā essent spēs terminate ⁊ abscise: ⁊ ꝙ cū ꝟtute generatiua conseruentur.

78 ¶ Caro pinguedo ⁊ species glādularum sunt tāq̄ꝫ famulantes predictis.

¶ Caro pinguedo ⁊ spēs glādularū fuerūt in corpore posita tāq̄ꝫ famulātes p̄dictis mēbris. s. principalib⁹ ⁊ capitalib⁹. hoc eniꝫ de eis intellexit ⁊ fuit qđdā iuuamētum carnis ꝓprie fm Gal. ad hoc ꝙ eēt ipsa velut scutum ⁊ tegimen mēbroꝝ principaliū: ⁊ similiter est de pinguedine sciēdum. Uerum carnes glandulose sunt ad hoc vt sint emūctoria superfluitatū ex eis: tamen sunt quedā cooperātes ad generationē humiditatuꝫ sicut caro glādularum in ore existētiū que cōferūt ad gn̄ationem saliue: ⁊ exn̄tium in māmillis ad gn̄ationē lactis: ⁊ exn̄tiuꝫ in testiculis ad gn̄ationē spermatis. Arist. tñ intellexit ꝙ caro sit organum sensus tact⁹: ⁊ hoc qm̄ est mēbrū p̄mū oīum aīali cōiunctum.

79 ¶ Ossa ⁊ pāniculi ⁊ ligamenta sunt velut colūne ⁊ fulcimenta corporis.

¶ Pāniculi ⁊ tunice velāt ⁊ existūt suꝑ mēbra corꝑis. ligamētis aūt colligant ⁊ nectunt q̄dā ex mēbris corꝑis cū q̄busdā. In ossib⁹ aūt fuit ītētio ꝙ eēnt colūne ⁊ pilaria corꝑis: sed in pāniculis ⁊ ligamētis fuit ītētio vt corp⁹ ꝓtegerēt ⁊ ꝯseruarēt. Cōseruāt enī ligamēta ꝯiūctionē membroꝝ ⁊ pāniculi ⁊ tunice tegūt ⁊ ꝯseruāt mēbra sua sicͭ facit pāniculus ⁊ tunica cordis cerebri epatis ⁊ alioꝝ ab eis pāniculos ⁊ tunicas hn̄tium.

80 ¶ Ungues aūt fuerūt in extremitatib⁹ ꝓp auxiliuꝫ: sed pili fuerūt ꝓpter superfluitates vel ornatum.

¶ Juuamētū tñ vnguiū in digitis est ad iuuādū eos ita vt cū capiāt aliq̄d ꝙ capiāt illud firmiter: sunt enī sustētamētū carnis in extremitatib⁹ digitorū exn̄tis intātū vt reꝫ quā capiūt possint bñ ꝯstringere ⁊ fortiter tenē. Juuamētū ēt toti⁹ manus fuit ad capiēdū capiēda: eius enī figura est ꝯueniēs ad capiēdū ⁊ faciendū oē organū cuiuscūqꝫ officij ⁊ artis: ⁊ ideo dr̄ esse organuꝫ intellectui deputatuꝫ: ⁊ ideo ēt cuius manus est subtilis sensus significat bonitatē ītellectus eius. Et cū dixit ꝙ pili fuerunt ꝓp superfluitatem ⁊ ornamētū intellexit pilum eē in corpore propter vnū ex duob⁹. s. ad tollendū superfluitatē illius mēbri: cuius est pilus ne ledat ipsum sicut pilus ascellarum ⁊ pectoris: aut ꝓpter ornatum sicut pilus palpebre et superciliorꝫ: et potest eē etiā vt cū hoc intēdat protectio mēbri illi⁹ sicut capilli capitis in q̄b⁹ q̄dē suꝑfluitates sicce cerebri cōsumuntur.

81 ¶ Hec omnia sunt famulantia cum perficiāt staturam ⁊ figuram per radices.

¶ Hec oīa mēbra fuerūt ꝯiūcta vt ꝑficerent ex eis stat⁹ et figura: et ob h̄ fuerūt per ꝯn̄s famulantia radicib⁹ membrorū.

¶ Rememoratio de spiritib⁹. et p̄ de nālī et postea de vitali.

82 ¶ Spiritus naturalis efficitur ex fumo seu vapore laudabili puro ⁊ mundo.

¶ Spiritus diuiditur in tres species ex quibus est vna spēs naturalis: ⁊ est ille qui est ex vapore puro mundo generatus. s. ex substantia vaporosa. Est autē situs ei⁹ spiritus fm Gal. in epate. transit q̄dem ab inde ad reliquum corpus: sed fm Arist. ipse existit in corde. Reprobat autem sermonē Gal. experiētia sensibilis: quoniam non manifestatur in epate: neqꝫ etiaꝫ in venis in eo ramificatis sicut manifestus est in corde.

83 ¶ Qz autem ex eo iam purificatū existit in corde est illud per quod manet vita ⁊ existit.

¶ Spiritus in corde efficit postq̄ꝫ iam fuerit eius sub̄a in epate mūdificata ⁊ depurata: quo siq̄dē exn̄te ꝑmanet vita ⁊ existit. Et ipso remoto accidit ⁊ mors. In eo enī existit vita: hūc autē spūꝫ vocauit Gal. vitalē. Et iā diximꝰ ꝙ vita stat ꝑ ꝟtutē nutritiuā quā Gal. nālē vocat. Si ḡ remoto spū exn̄te in corde aufert vita. i. spūs vitalis sequitur ꝙ spūs nālis est in corde.

84 ¶ Sꝫ generatio eius qđ ex eo fert in cerebro ⁊ ei⁹ myringa fit vendo al'r voluendo.

¶ Diuiditur ēt spēs spūs in spēm. s. aīalis in cerebro exn̄tis: cuius q̄dē substātia tādiu in cerebro digeritur donec ibidē ipe generetur: ⁊ hoc est qđ intellexit cū dixit. sed fit gn̄atio vendo al'r voluēdo. eius qđ ⁊c. intellexit etiaꝫ ꝙ fiat in littera cerebro sb̄ myringa subtili inuoluente ipsum.

85 ¶ Insunt huic spiritui imaginatio ratio seu intellectus ⁊ memoria cū complentur ⁊ perficiūtur ipsius species in ventriculis cerebri.

¶ Hic spūs cuius generatio fit in cerebro est ille cuius spūs ꝑficiunt tres ventriculi cerebri digerendo ⁊ coquendo ipsum donec fiant ex eo tres spēs. Sunt enī tres vētriculi. ⁊ spūs generatus in anteriori vētriculo ex eis est subiectū imaginatiōis. q̄ autē est in medio est subiectū rōnis. simil'r ille qui est in posteriori ventriculo est subiectum memorie ⁊ reminiscentie.

86 ¶ In quolibet ex spiritibus est virtus ꝓpria ab illa que est in alio.

¶ In quolibet ex tribus spiritib⁹ supra dictis est ꝟt⁹ ꝓpria que in nullo alioꝝ existit. Nā in spiritu nāli ē aīa nālis ⁊ ī vitali vitalis

talis in aĩali aĩalis.ſ.ſenſitiua imagĩatiua rõnatiua ⁊ memoria. Sunt aũt ꝓculdubio duo ſpũs in corde ⁊ cerebro exiſtentes ex quibus vnus ⁊ idem defert multa in actu ſicut vnum pomum defert ⁊ habet multa.ſ.colorem odorem ⁊ ſaporem.

¶ Rememoratio ſexte ex reb⁹ nãlib⁹ ⁊ ſunt virtutes.

87 ¶ Septem virtutes numerantur in natura ſm diuerſitatem earum in forma ⁊ ſpecie.

¶ Septem ſunt virtutes naturales ſm diuerſitatem actionum ⁊ effectuum ipſarum in forma ⁊ ſpecie.

88 ¶ Ex his eſt virtus ĩmutatiua ſpermatis preter ꝙ depingat ipſum.

¶ Intellexit ꝙ ſit quedã virtus mouẽs ⁊ ĩmutãs ſperma ⁊ ſanguinẽ menſtruũ in matrice donec ex eis fiat corpus vnũ preter tñ ꝙ ipm informet vel figuret: diſponit nihilominus ipm ad ſuſceptionẽ forme ⁊ figure ꝯueniẽtis: qđ qdẽ intellexit cum dixit. preter ꝙ ipſum depingat.i.preter ꝙ ipſum informet ⁊ figuret.

89 ¶ Ex his etiã eſt virtus que aliqua forma ⁊ figura informat corpora: necnõ quãtitate ⁊ numero.

¶ Scđa ex virtutib⁹ naturalib⁹ eſt plaſmatiua ⁊ eſt illa que corpus informat ⁊ que prebet quãtitatẽ ⁊ numerum ſicut manus cui prebet ꝓpriam formam ⁊ quãtitatẽ numero digitoꝝ.

90 ¶ Eſt etiam virtus attractiua digeſtiua retentiua ⁊ expulſiua.

¶ Quia retulerat ſpẽs virtutis generatiue.i.actiones que fiunt in generato: nũc retulit ſpẽs virtutis agẽtis in cibo ⁊ nutrimento corpis. Inquit ĝ ꝙ huius ſpẽs ſunt quatuor.ſ.attractiua cibi ⁊ digeſtiua ei⁹.i.que digerit attractũ cibũ ⁊ q̃ ẽt retinet ipm donec digeraƭ ⁊ ei⁹ ſupfluitas expellaƭ. Qđ ſiqdẽ notuȝ ⁊ manifeſtũ eſt in ſtõcho ⁊ matrice: pȝ.n.ꝙ in ſtõcho eſt virt⁹ q̃ attrahiƭ cib⁹ ⁊ qua retinet ipm donec ſit digeſtus ⁊ que ꝯſequenter ĩpellit ipm: ⁊ hoc idẽ eſt neceſſariũ eſſe in quolibet ex mẽbris. Naȝ digeſtio nõ perficiƭ ſine his quatuor virtutibus.

91 ¶ Eſt etiam ex his virtus vniens membris ꝙ ſimilatur corpori ex nutrimento.

¶ Hec q̃nta virt⁹ eſt qua vnit nutrimentũ mẽbris ⁊ que ſimilat ipm eiſdẽ. ex debilitate aũt huius virtutis ſimilatiue gñatur albaras ⁊ morphea: tũc.n. vniƭ nutrimẽtũ mẽbris ꝑter ꝙ aſſimileƭ eis: vñ in baras bñ fit nutrimẽti vnitio: ſȝ nõ ipſi⁹ aſſimilatio ⁊ idẽ ꝯuenit in eo quo oſſa fracta ꝯiungãƭ ⁊ ſolidãƭ cũ nequaquã aſſimileƭ eis. Et in ſũma virt⁹ nãlis.i. vegetatiua diuidiƭ in tres.ſ.gñatiuã nutritiuã ⁊ augmẽtatiuã. Generatiua diuidiƭ in duas.ſ.ĩ mutatiuã ⁊ plaſmatiuã. Et nutritiua in q̄nq; q̃rũ rememorationẽ fecim⁹ hic. Alij tñ a Gal. addiderũt ꝑdictꝪ q̄ntã virtuteȝ ſequeſtratiuã ⁊ ẽ illa q̃ ſepat ſupfluitatẽ a cibo ⁊ nutrimẽto.

92 ¶ Due ſunt ſpecies virtutis vitalis: ⁊ actiõis eius: lȝ ex eis ſint due partes: ex qb⁹ eſt vna qua fit actio pulſus per dilatationem ⁊ conſtrictionem venaruȝ pulſatilium.

¶ Due ſunt ſpẽs virtutis vitalis ex qbus vna eſt que facit pulſum per dilatationẽ ⁊ ꝯſtrictionẽ venarum pulſatilium.

93 ¶ Soror autem eius eſt illa qua aguntur actiones cuiuſq; agibilis ſicut eſt amare ⁊ habere aliqđ odio ⁊ depreſſio anime ⁊ eius exaltatio.

¶ Hec eſt ſcđa ex virtutib⁹ vitalib⁹ ⁊ eſt illa que dr̃ iraſcibilis ⁊ ꝯcupiſcibilis: ſeu excitatiua ⁊ deſideratiua que amore vel odio excitaƭ: ⁊ eſt cã q̃re homo agat aliqđ in oĩ negocio.i. q̃re qđ fugiat aut ꝓſequaƭ. Eſt enĩ hec virt⁹ cã eoꝝ que aguntƭ: qm̃ cã q̃re aliqđ fugiaƭ eſt odiũ ⁊ diſplicẽtia: vñ eſt ac ſi diceret ꝙ hui⁹ virtutis agẽtis rõne amoris vel odij in reb⁹ dilectis vel odio habitis eſt cã q̃re aganƭ actiões in alijs ab hoĩe. Hec aũt virtus eſt alia nutritiua aut ẽ regitiua: vñ ſi nomẽ virtutis vitalis ĩponereƭ ſolũ huic v̓tuti eẽt: tũc qdẽ virt⁹ vitalis ȝᵃ gñatiua ⁊ vegetatiua: ⁊ hec qdẽ ſũt q̃ Plato inuit eẽ ĩter vitales: pulſatiua tñ nõ eſt hui⁹ gñis: ĩmo ſub ẽ generis virtutis agentis in nutrimẽto.

94 ¶ Nouem ſunt virtutes que ab anima numeranƭ: ex quibus ſunt quinq; ſub ſenſitiua viſiua auditiua olfatiua guſtatiua ⁊ tactiua vniuerſalis.

¶ Uirtutes aĩales ſunt ille que in cerebro collocantur ⁊ ſunt nouem ex quibus ſunt quinque ſenſitiue quas ipſe hic nominauit ex quibus tactiua in tota carne verſaliter exiſtit.

95 ¶ Eſt etiã virtus ad neruos perueniens ex qua ſeu per quã mouet quis artus ⁊ iuncturas ſuas.

¶ Sexta ex virtutib⁹ ꝑdictis eſt virtus que vnitur neruis qua quilibet homo mouetur ⁊ mouet localiter membra ſua. iaȝ aũt prediximus modum motus ſui ⁊ qui ſunt nerui illi.

96 ¶ Ex eis etiam eſt virtus qua imaginantur res ſicut videntur.

¶ Septima ex ꝑdictis virtutib⁹ eſt virt⁹ q̃ ĩprimunƭ res in imaginatione. ſic enĩ imaginanƭ res ſicut videnƭ. hec aũt eſt virtus imaginatiua que in anteriori ꝑte cerebri exiſtit ſic̃ ſup̃ dixim⁹.

97 ¶ Eſt autem adhuc ex eis virtus in qua eſt ratio: ⁊ etiam in qua eſt memoria.

¶ Alie ſunt virtutes ex predictis ex quibus vna eſt ratiocinatiua exiſtens in medio cerebri. Secunda eſt rememoratiua que in vltima ⁊ poſteriori parte capitis exiſtit.

98 ¶ Omnes operationes virtutum numerantur ſm ipſas virtutes quarum ſunt operationes.

¶ Numerus operationũ virtutũ eſt qualis ipſarũmet virtutuȝ quarũ ſunt operationes. differũt enĩ ⁊ numeranƭ operationes in ſpecie eo ꝙ ſunt operationes virtutũ ſpecie differentium.

99 ¶ Hec aũt oꝑatio diciƭ equiuoce de qbus dicitur ſicut de attractione digeſtione ⁊ retentione.

¶ Operatio eſt nomen quod dicitur ⁊ predicatur equiuoce de eis de quibus dicitur ⁊ predicatur. nomen autem equiuocũ eſt vnum ⁊ idem ⁊ ea de quibus dicitur ſunt diuerſa.

100 ¶ Et ſicut de tranſitu ſm penetrationem cibi ⁊ appetitus. nã attractio eſt operatio ſimplex vnius virtutis ſolius. appetit⁹ vero cibi exiſtit ex duab⁹ duobus operationibus ſimul compoſitis.ſ. ex operatione ſentiendi ⁊ attrahendi. operatio autem ſentiendi ⁊ impellendi efficit tranſitum ⁊ penetrationeȝ cibi. hec enim opera ex ꝑdictis ambobus efficiuntur.

¶ Quia dixerat ꝙ operatio eſt nomẽ equiuocũ ⁊ de qbus predicaƭ: notificat nũc que ſunt ille operationes de qbus hoc nomẽ equiuoce ꝑdicaƭ ⁊ inuit ꝙ ſunt operationes ſimplices ⁊ cõpoſite: operatio aũt cõpoſita eſt alia a ſimplici ⁊ nihilomin⁹ ambe dicunƭ operationes. Deinde poſuit tria exẽpla operationis ſimplicis dicẽs ſicut attractione digeſtione ⁊ retẽtione. Deinde cõſequenter ſubiũgit duas operationes cõpoſitas dicẽs ⁊ ſicut de tranſitu ſeu penetratiõe cibi ⁊ ei⁹ appetitu. Et q2 poſuerat ꝑdicta exẽpla oꝑationũ ſimpliciũ ⁊ cõpoſitarũ: notificauit ꝯſequẽter que ex eis ſit ſimplex ⁊ que cõpoſita. vnde inq̄t ꝙ actio aſs attractio eſt oꝑatio ſimplex ⁊ vnius ſolius virtutis ⁊c̃. Sic intelligendũ de digõne ⁊ retẽtione. Cõſequẽter declarauit q̃liter quelibet ex ambab⁹ oꝑõnib⁹ ſequẽtib⁹.ſ. trãſitus cibi ⁊ eius appetitus cõponaƭ ex duab⁹ oꝑõnib⁹. nã actio appetẽdi cibũ cõponiƭ ex actione ſentiẽdi ⁊ attrahẽdi. ponũt enĩ medici os ſtõchi mẽbrũ appetit⁹ ⁊ deſiderij cibi a quo mẽbra corporis trahũt cibũ ⁊ nutrimentũ cũ ab eis diminuiƭ ⁊ ꝯſumiƭ: tũc ẽt mẽbrũ inanitũ ſentit per ſe ſui inanitionẽ ſiue nutrimẽti ⁊ cibi ꝓuationẽ: ⁊ tũc appetit ⁊ deſiderat cibũ ⁊ talis appetit⁹ diciƭ ꝓprie fames: ꝓpter qđ dicit ꝙ hec operatio eſt ex duob⁹ cõpoſita.ſ. ex attractiõe cibi ⁊ nutrimẽti quã mẽbra faciũt trahẽtia ipm ad ſeipa: ⁊ ex ſenſu qdẽ inde percipit os ſtõchi ⁊ ablatio ei⁹ qđ ab eo trahitur. Aſſerit etiã tranſitũ ⁊ penetrationẽ cibi eſſe cõpoſitaȝ ex duabus operationibus.ſ. ex operatione ſentiendi ⁊ impellendi. Nam cum cibus ⁊ nutrimentũ ĩpellitur per canales ⁊ meatus membroꝝ: tunc eſt membrũ percipiens illud qđ ſic tranſit per ipm ⁊ impellit ad aliud. Cuius exemplũ eſt egeſtio trãſiens ab vno inteſtino ad aliud donec tãdem ad aliud expellaƭ: qđ qdeȝ ex ſenſu fit ĩteſtinoꝝ impellentiũ ipm a primo ad ſcđm vſq; ad vltimum: ⁊ ſic ꝯtingit in egreſſu ventoſitatis ⁊ cuiuſlibet egredientis ſurſum aut deorſum ſicut in diaria lienteria ⁊ vomitu.

101 ¶ Rememoratio ſex rerum neceſſariarum ex quibus prima eſt aer.

¶ Quoniã perfecit relationẽ rerũ nãliũ ĩtrinſecarũ ſeu ĩtra corpus exiſtẽtiũ: incipit nunc declarare alias corpori extrinſecas.

102 ¶ Sol habet iudicia ſuper aerem que ſiquidem in ſunt temporib⁹ anni manifeſtanƭ ex ĩpreſſionib⁹. clymata etiam habent ſuper hec iudicia.

¶ Sol ĩmutat aerẽ in caliditate friditate ſiccitate ⁊ humiditate: qđ qdẽ ex tẽporibus anni pȝ ⁊ expoſitione ſolis in determinatis partibus circuli quas arabes auanne vocãt.i. manſiones. Eius enĩ actio ⁊ tranſmutatio notificaƭ ꝓprie ſm manſionẽ in qua ſol exiſtit. nã ex ꝓpinq̄tate ⁊ lõgitudine ſolis ad nos ⁊ eius

media diſtātia efficiunꝶ.iiij.āni tpa.ſ.eſtas:ver:hyems:⁊ autū/nus.diuerſitas.n.in īpreſſionibꝰ in aere ꝯtingēs ex ſitu ſolis in diuerſis māſionibꝰ eſt nō ꝯueniēter arabibꝰ.hec aūt.ſ.diuerſi/tas īpreſſionū in aere ex partibꝰ circuli rōne diuerſitatis exiſtē tis īter ipſaꝫ ⁊ ptes in multitudine ⁊ paucitate ſtellarū aut ma gnitudine aut pꝩitate eaꝝ aut velocitate aut tarditate motꝰ ip ſaꝝ.ſ.ſtellaꝝ fixaꝝ. Jnde enī notificaꝶ actio ſolis cū ipſe mutaꝶ ab vno loco in aliū locū ex pdictis. Diuerſitas ēt trāſmutatiōis in clymatibꝰ eſt manifeſta:cuius cā eſt ꝓpinquitas ⁊ elōgatio ſolis. Cauſa vͦ ꝓpingtatis ⁊ elōgationis predicte eſt circulus obliquus:vnde regio ſuꝑ quoꝝ capita tranſit ſol eſt neceſſario calidior regionibꝰ alioꝝ ⁊ magis appropinquātes regioni eorū ſuper quoꝝ capita trāſit ſol ſunt calidiores ⁊ magis diſtātes ex regionibꝰ eoꝝ ſuper quoꝝ capita nō trāſit ſol ſicut frigidiores.

103 ❡ Aer etiam alteratur ⁊ immutaꝶ ratione alicuius aſtri orientis vel occidentis.

❡ Jn ſtellis ēt eſt actio qua īmutatur ad caliditatem ex aſcen/ſu ⁊ ad frigiditatem ex earum deſcenſu vel occaſu.

104 ❡ Cum etiam ſol appropinquat inflammatis ſtel/lis incendit ⁊ inflammat aerem.

❡ Aer inflāmaꝶ cuꝫ ſol appropinquat alicui ex ſtellis que inflā/mare dicuntur ⁊ ſunt ille que generant inflāmationē aeris cuꝫ perſeuerauerint aliquibus diebus ⁊ vocantur comete.nam ex calore ſolis ꝯiuncto cū calore predictarū ſtellarū inflāmaꝶ aer.

105 ❡ Hoc ſiquidem verum eſt intantum etiaꝫ ꝙ cum inflāmata elōganꝶ aliquo modo a ſole videnꝶ aereꝫ aliquantulum infrigidare.

❡ Hoc eſt neceſſariū verū ꝙ cū calor inflāmatꝰ elongaꝶ ab ipſo ſole aut extinguiꝶ aut videmus euꝫ aerē aliqua infrigidatione infrigidari.qꝺ aūt ſol operaꝶ cū predictis inflāmatis idē ope/ratur cuꝫ ſtellis erraticis aut ex fixis:vnde eſt poſſibile ꝙ per inflāmatas intellexit aliqua ex ſtellis fixis.

106 ❡ Si etiam ſtelle que dicūtur infortunate fuerint in exaltatione ſua ſignificabunt ſuper corruptioneꝫ aīatorū. Si vͦ que fortunate dicunꝶ fuerint ibidem ſignificabunt ſalutem eorūdem omnimodā.

❡ Hoc eſt ſꝫm opiōnē dominoꝝ expertoꝝ in iudicijs aſtroꝝ. Et ſꝫm ꝙ ipſi intendunt ꝙ gdaꝫ ex planetis ſunt:quoꝝ effectus vt plurimū ſunt defectꝰ vel deſtructio ⁊ corruptio:⁊ ſunt illi quos ipſi vocant infortunatos ⁊ ꝙ gdā ex eis ſunt quoꝝ effectus vt plurimū ſunt ꝑfectus ⁊ adeptio ſiue adoptatio. Opinanꝶ etiaꝫ ꝙ quilibet ex ipſis hꝫ ꝓpria loca in orbe in gbus ipſoꝝ actio ro boreꝶ aut debiliteꝶ. Loca aūt eoꝝ in gbus actio fortificaꝶ gra/duaꝶ apud eos:⁊ impoſuerunt ꝓpria nōia pdictis gradibꝰ que ſunt exaltatio domus triplicitas ⁊ alia ab his. Ferunt ēt ꝙ cuꝫ īfortunate ſunt in locis que dicunꝶ exaltationes eoꝝ ꝙ tūc au/geꝶ ⁊ roboreꝶ eoꝝ oꝑatio. Et ſi ſic eſt tūc ſignificabūt ſuꝑ deſtru ctionē corpoꝝ. Et ſimiliter cū fortunate ſunt in pdictis locis ſi/gnificabūt ſuꝑ ſalutē eorūdē. Hoc enī totū eſt ꝯtra illud qꝺ de/claratū eſt in phīa nāli. Nam oēs aſtroꝝ actiones ſunt laudabi les:qm̄ eſſe oīum hoꝝ interioꝝ eſt ligatū cū motu ⁊ ſitu eoꝝ in ꝑtibꝰ diuerſis ſphere. Diuerſitas ēt quorūdā cuꝫ gbuſdā ex eis ꝯtingit rōne elongationis ⁊ propinquitatis eoꝝ adinuicē.

107 ❡ Tāto frigidior eſt villa ꝗ̄to altius ſuꝑ montes exiſtit:cōplexio vͦ ville exiſtentꝭ ī valle indicaꝶ cal'a.

❡ Hoc gdē eſt manifeſtū.ſ.ꝙ ville in mōtibꝰ exiſtētes frīde ſūt: ⁊ exiſtētes in valle ſunt cal'e.huiꝰ aūt cā eſt ꝓpingtas mōtiū ad regionē in q̄ fit gnō nubiū:necnō ⁊ qꝛ mōtes oībus q̄tuor vētis exponunꝶ:⁊ iō nō fiunt habitatiōes in regionibꝰ calidis rōne la titudinis ꝓpinq̄ ſoli niſi in mōtibꝰ eaꝝ aut ꝓpe eos:in regioni/bus vͦ frigidis rōne diſtātie latitudinis ſunt mōtes ꝯtinue ni/uoſi ⁊ per ꝯſequēs inhabitabiles quatuor anguloꝝ orbis.

108 ❡ Si vͦ montes fuerint a parte meridiei ⁊ clauda tur montibus iudicetur infrigidari a ſeptētrione.

❡ Si fuerint mōtes a ꝑte meridiei ꝓtegētes villā a vēto auſtra li:erit gdē illa villa frigida rōne exſufflatiōis venti ſeptētriona lis facte ſuꝑ eā. Vētus enī ſeptētrionalis frigidus eſt ⁊ ſiccus.

109 ❡ Villa edificata a parte meridiei iudicaꝶ calida rōne exſufflatiōis illiꝰ vēti meridionalis ſuper eam.

❡ Villa a ꝑte meridiei iudicaꝶ eē cal'a rōne īſufflatiōis vēti me/ridionalis facte ſuꝑ eā q vētꝰ meridionalis calidus ē ⁊ hūidus.

110 ❡ Sed ſi ſit ex parte occidentis hēbit aer eius groſ ſitiem.ſi vͦ ex parte orientis habebit ſubtilitatem.

❡ Cū aliquis locus eſt expoſitus ⁊ diſcoopertus ventoꝝ exſuf/flationibꝰ ⁊ inſufflat ſuper eū ventus occidentalis:efficieꝶ gdē aer eius groſſus.i.frigidus ⁊ humidus. Si vͦ inſufflat ſuper eū ventus orientalis:erit aer eius ſubtilis.i.calidis ⁊ ſiccus:⁊ hoc eſt qm̄ ventus orientalis eſt calidus ⁊ ſiccus ſicut occidentalis frigidus ⁊ humidus:⁊ hoc tn̄ per reſolutionē al'r per reſpectuꝫ ad mediū clymatis cuiuſlibet:qꝺ qm̄ in pluribꝰ locoꝝ ventꝰ fri/gidus ⁊ humidus eſt cā pluuiarū in eis ꝯtingentiuꝫ ⁊ calidus ⁊ ſiccus clarificat aerē ipſoꝝ. Hoc tamen variaꝶ in multis locis terre:vtpote apud nos in inſula handaluſie:in cuiꝰ medietate.ſ. orientali pluit ex vento occidētali ⁊ clarificatur eius aer ex vē to orientali. Sed in alia eius medietate occidentali pluit ex vē to orientali ⁊ clarificatur aer ex vento occidentali.

111 ❡ Maria habent contrarium iudiciuꝫ in hoc ſicut ſapientes retulerunt.

❡ Judiciū mariū ad terra eſt ꝯ̄riū iudiciū montiū ad eādē:⁊ hoc iō qm̄ maria equāt ⁊ tēpant māꝫ vētoꝝ:vn̄ ſi ipſa fuerint a ꝑte meridiei alicuius terre equabūt vētū meridionalē minuētqꝫ ⁊ remittēt calorē eiꝰ:⁊ ſimiliter cū erunt a ꝑte oppōnis equabūt occidētale ⁊ remittēt eius frigiditatē. Cuius rō eſt:qm̄ aque nō ſic patiunꝶ neqꝫ alteranꝶ in caliditate ⁊ frigiditate a ſole ſicut aer:⁊ iō eſt ꝙ ipſe tꝑe frigido ſunt calidiores aere ⁊ tꝑe calido frigidiores:hoc quideꝫ eſt quod de aquis maris intelligo.

112 ❡ Venti enim generant in aere illud qꝺ generant in eo manſiones al's impreſſiones.

❡ Jntellexit ꝙ venti in aere generāt diuerſitatē cōplexionis ſic ⁊ manſiones.intellexit aūt per huius māſiones poſitionē ſolis ⁊ lune in manſionibus quas arabes amone vocant. Jam auteꝫ pdiximus qualiter fiunt ex eis īmutationes aeris.

113 ❡ Eſt gdē in meridionali caliditas ⁊ humiditas ꝓ ꝗ̄to generat ſuper calefactioneꝫ ⁊ putrefactionem.

❡ Vētus meridionalis gn̄at in aere caliditatē ⁊ humiditatem:⁊ iō gn̄aꝶ ex flatu eiꝰ putrefactio:exceſſus.n.caliditatꝭ ⁊ hūiditatꝭ eſt cā gnōnis putrefactiōis:⁊ iō qui intendit ꝓhibere putrefa/ctionē rerū infrigidet ⁊ deſiccet eas:⁊ ſic nō putrefiet ſubito.

114 ❡ Frigiditas ⁊ ſiccitas inſunt ſeptētrionali ⁊ ideo generatur inde tuſſis.

❡ Ventus ſeptētrionalis neceſſitat in aere frigiditatē ⁊ ſiccita/tem:⁊ ideo ledit organa anhelitus generaturqꝫ ex eo tuſſis qꝺ ex ſiccitate organoꝝ anhelitus contingit:necnō ex ꝯſeruatione eius qua humiditatem cerebri exprimit.

115 ❡ Calor ⁊ ſubtilitas inſunt orientali ⁊ frigiditas et groſſities occidentali.

❡ Hoc eſt manifeſtum ꝙ vētus oriētalis eſt calidus ⁊ ſiccus ⁊ occidētalis frigidus ⁊ humidus ⁊ hmōi:variatur tamē hic ſꝫm diuerſitatem ex terra ⁊ aqua eis contingentem.

116 ❡ Omnis angulus terre mollis:cuius cirūferen/tie ſunt diſcooperte montibꝰ:⁊ habens fontes aque dulcis eſt ſiquidem complexionis humide.

❡ Omnis inſula cuiꝰ terra mollis eſt nō petroſa reſudās aqs et cuiꝰ circūferētie ſunt diſcooꝑte mōtibꝰ eſt hūide cōplexionis.

117 ❡ Generaꝶ aūt ſiccitas in aere appropinquāte ali/cui ville:cuius terra vel locus ſaxoſus eſt ⁊ ſalſus.

❡ Villa habens aerem ſiccum eſt cuiꝰ locus eſt ſaxoſus vel adu ſtus ⁊ ſalſus.verum regio ſaxoſa neceſſitat cuꝫ frigiditate ⁊ ſic/citate:ſed ſalſa cum ſiccitate caliditatem.

118 ❡ Domus valde patula ⁊ oībus ventis diſcooper ta eſt in hyeme valde frigida eſtate vͦ calida.

❡ Domus cuius ianue ſunt patule quatuor angulis orbis ⁊ diſ/cooperte quatuor ventis efficitur in hyeme valde frigida ⁊ in eſtate valde calida ⁊ maxime ſi fuerit alta.talis enī domus nō protegitur a caumate ⁊ frigore.

119 ❡ Ex domo auteꝫ depreſſa ⁊ ſubterranea habetur iudicium contrarium.

❡ Habitatio quidē ſubterranea hꝫ ꝯtrariā cū domo pdicta diſ/poſitioneꝫ:⁊ hoc eſt ꝙ tēpore hyemali eſt calida ⁊ eſtiuo frīda. diſpoſitio enim eius ꝙ eſt infra terraꝫ in predictis duobꝰ tēpo/ribꝰ eſt:cā huius hoc eſt ꝙ calefiat tunc in parte hyemali ⁊ in/frigideꝶ tēpore eſtiuo cuius ratio data eſt in naturalibus.

120 ❡ Calor ineſt pāno facto ex ſerico ⁊ coto:⁊ frigus in raſculo.i.panno plano non lanuginoſo ſeu velle/roſo ⁊ lineo.

¶ Pāni ex serico ⁊ coto sunt calidi per respectū ad corpꝰ hoīs. Frigiditas aūt pānoꝝ rasoꝝ ꝯtigit rōne ꝑuitatꝭ boree existētis in eis. Uilli eni ⁊ pānoꝝ pili sunt causa calefactionis eo ꝙ bene vniantur corpori ⁊ adhereāt: cōplexio tamen lini est tēperata.

121 ¶ In compositis ex pilo ⁊ lana inest cum caliditate aliquantulum siccitatis.

¶ Pannus ex pilo ⁊ lana factus ⁊ cōpositus hꝫ cū caliditate siccitatem: ⁊ hoc ideo qm̄ sunt ex superfluitate animalium.

122 ¶ Judicatur caliditas super complexionē cuiuslibet floris ⁊ cuiuslibet aromatici exceptis. v. scilꝫ myrta salice nenufare rosis ⁊ violis que quidem sunt frigida: cum etiam aromatica.

¶ Hoc qdē est sicut ipse dicit ꝙ omne aromaticū est calide cōplexionis in hoc qm̄ est fumosum vaporosum: huius aūt vaporis sunt qdam calida ⁊ sicca: aut calida ⁊ humida exceptis istis quoꝝ rememoratione fecit in hoc loco. Rō aūt huiꝰ est qm̄ odoris nō ꝓueniūt ab omnibus partibus predictoꝝ odorabiliū: sed solū ab eoꝝ partibus calidis que siquidem sumi pauce in comparatione ad partes eoꝝ frigidas: ⁊ aromaticum quidē est nomen cōmune omni flori bonum odorem habenti.

123 ¶ Laudabilior ⁊ vtilior ex coloribus visui ē niger aut viridis. albus autem ⁊ citrinus necnō oē splendidum ledit ⁊ disgregat lucem oculorum.

¶ Utilior ex colorībꝰ visui est viridis aut niger. viridis qdeꝫ ꝫm veritatē ꝯfert ei: q̄ꝛ ꝫm veritatē medius est īter albū ⁊ nigrū. albus aūt ꝓculdubio mouet fortiter visuꝫ: cuiꝰ cām explicuit. G. eo ꝙ ipse disgregat visuꝫ ⁊ mediū. actio aūt coloris nigri ē huic ꝯ̄ria ꝯgregans visuꝫ. Si igit̄ sic est qōlibet hoꝝ extremoꝝ ledet visuꝫ ⁊ mediū inter ea ꝯueniet ei verū est ꝙ color niger parum mouet visuꝫ ⁊ oculū pro tāto inquātū huius minime ledit ip̄m.

¶ Scd̄a ex rebus nō naturalibus. s. cibus ⁊ potus.

124 ¶ Scito ꝙ vera cibi actio est augere augenda et restaurare omne deperditum ex dissolutione corporis ⁊ ad pristinum statum deducere.

¶ Scito necessitateꝫ cibi fuisse ꝓpter duo. Unū est qm̄ ipose est aīalia a principio sue gn̄onis genita esse cū suo augmēto nāli. s. ꝙ iudicat̄ ei ꝯuenire per naturā īquātū est tale aut tale aīal ꝓ quāto fuit ei cibꝰ necessarius inquātū auget̄ eo corpꝰ eiꝰ donec veniret ad quātitatē ei debitā per nām ⁊ cesset augmētū eius. Scd̄m est ꝙ spūs ⁊ corpora aīaliū dissoluūtur ex calore aeris ꝯtinētis: ⁊ ideo fuit ei cibꝰ ꝯueniēs ⁊ necessarius ad cōmutāduꝫ aliqd ab eis loco eius qd̄ fuit ab eis dissolutū ⁊ in sūma: q̄ꝛ aīal viuit per calorē igneū qui est lator aīe ⁊ ignis inquantuꝫ huius semper cōburit: aliqn̄ eni extingueretur in aīali ignis: ideo fuit ꝯtinuo necessarius cibus corporibus aīaliuꝫ. Et ideo est ꝙ corpora pueroꝝ egent eo amplius ceteris ꝓpter multitudinē caloris in eis existentis: vnde ipsa ꝯsumunt necessario aut plurimi nutrimentū plus sicut inquit Hippo. ⁊ post ipsos pueros iuuenes: ⁊ post ipsos senes. Qui ꝟo minus ceteris egēt cibo sunt seniores decrepiti: ⁊ hoc q̄ꝛ ignis eorum est paruus parua re indigens ad hoc ꝙ ipse viuat ⁊ eo foueatur.

125 ¶ Est aūt ex eo eligendus ille qui in sanguinē laudabiliorem conuertitur ⁊ transmutatur.

¶ Electꝰ. ex cibis est ille q in laudabilē sanguinē magis ꝙ̄ in aliquem ex alijs tribus humoribus conuertitur ⁊ transmutatur.

126 ¶ Leuis aūt ⁊ subtilis est ex eo panis tritici ⁊ carnes pullorum galline ⁊ sicut bliti ex oleribus. hi eniꝫ conueniunt patientibus.

¶ Cibus laudabilis chimi ⁊ tn̄ subtilis substantie est sicut panis factus ⁊ cōpositus ex lacticinio ⁊ simila frumēti ⁊ carnes paruoꝝ pulloꝝ ⁊ galline ⁊ ex oleribꝰ sicut sola bliti: ⁊ videt̄ ꝙ totuꝫ qd̄ dicit de cibis istis referat̄ ad id qd̄ subiūgit cū dicit. Hi eni ꝯueniūt patiētibꝰ. Et sciēdū ꝙ panis ex simila tritici dicta arabice darmat posita est apud Gal. citioris digōnis ceteris ⁊ tardioris egressionis ⁊ descēsus. ꝓbat aūt ip̄m esse cite digōnis ex magna mūdificatione ⁊ separatione ipsius a furfure qd̄ qdem oīno est indigestibile: ⁊ hoc qdē est cā tardi descensus ipsiꝰ. nā furfur ꝓ̄bet pani velocitatē egressus: ⁊ hoc opinati sunt posteriores medici ꝙ panis ex simila frumēti cōpositꝰ difficilis ⁊ tarde digōnis sit. Melior aūt ex oībus panibus est ille qui sic ꝓ̄paratur vt similis spongie efficiatur equaliter ⁊ tēperate fermētatus ⁊ in clibano ꝯueniēter decoctus ⁊ post sic coctū in clibano est ille qui ꝓijcit̄ in parietibꝰ vasis calidi. Et saraceni qdem approbant panē coctū inter duas cazolas sup̱ igne ꝯuenienter situatas: ponūtq̄ꝫ ipsuꝫ in eodē gradu cū pane cocto in clibano.

127 ¶ Grossi autē ex vsualibus sunt sicut simila ⁊ sicut muto delectabilis duorum annorum.

¶ Ex cibis laudabilioris chimi ⁊ cū hoc grosse substātie sunt sicut panis simile ⁊ sicut muto duoꝝ ānoꝝ. Hi qdē chimi ꝯgruūt sanis ⁊ laborantibꝰ: sed primi quiescentibus ⁊ conualescentibus.

128 ¶ Piscis notus habitans in rupibus est cibus congruis vexato ab exercitio ⁊ labore.

¶ Piscis petrosus habitans in rupibus est ille q natat in aquis sup̱ montes rupes ⁊ trāseūtibꝰ ex fluētibꝰ. Ex his aūt sunt tres spēs. s. marinus fluuialis ⁊ habitās ambabꝰ aquis simul. Est aūt melior ex eis ꝫm Gal. marinus ⁊ post illuꝫ qui simul in ambabꝰ aquis viuit ⁊ post illū qui viuit in aquis dulcibus. Cuius rō est: qm̄ humiditas excedit ⁊ dominat̄ in piscibꝰ. Uerū oēs illi q nutriunt̄ in aquis salsis sunt minoris humiditatis: ꝯ̄riū est de illis qui in aquis dulcibꝰ nutriunt̄: sed qui viuūt in ambabus aqs simul sunt medij īter eos. Ex marinis aūt sunt tres spēs. s. mollis viscosus petrosus ⁊ montuosus ⁊ ille qui in littore maris. melior aūt ex eis petrosus mōtuosus rōne motꝰ maris ⁊ subtilitatis aquarū īter rupē ⁊ mōtes existētiū. est aūt post ip̄m mollis viscosus. deteriores aūt īter oēs pisces sunt habitātes in littoribus maris: ⁊ hoc q̄ꝛ nutriunt̄ ex fecibus ⁊ superfluitatibꝰ ibidem existentibus: ⁊ maxime qui ex eis nutriuntur in littoribus existentibus maris iuxta magnas ciuitates. idem etiā sciēduꝫ de habitantibus in fluminibus. Alauda aūt ⁊ mugil sunt ex melioribus piscibus viuentibus in ambabꝰ aquis simul apud nos. Uerum sardina est piscis mollis viscosus.

129 ¶ Ex eis etiā sunt subtilis malitie sicut synapis cepe ⁊ allium. hi autem generant cholerā rubeā vnde ⁊ quādoq̄ꝫ sumunt̄ in via medicine.

¶ Ex cibis autē est tertia spēs. s. qui sunt inlaudabilis ⁊ subtilis chimi velut synapis alliū ⁊ cepe. Hi enim cibi vrunt sanguineꝫ ⁊ generant choleram rubeam vnde interdum sumuntur in via ⁊ rōne ⁊ medicine soluꝫ: ⁊ hoc q̄ꝛ ipsi magis vincunt ⁊ agunt in corpus ꝙ̄ corpus deuincat eos.

130 ¶ Ex eis sunt etiā generātes melancholiaꝫ ex qua in quibusdaꝫ corporibꝰ morbi generant̄ velut hirci antiqui boues panis furfureus ⁊ caseus.

¶ Ex cibis inest quarta spēs ⁊ sunt illi qui generāt melācholiaꝫ sicut carnes hircoꝝ antiquoꝝ ⁊ boum antiquoruꝫ ⁊ in summa oēs qui grossi sunt ⁊ terrestres: ex eis tn̄ sunt calidi ⁊ sicci sicut caseus aridus ⁊ antiquus ⁊ quidaꝫ sunt frigidi ⁊ sicci sicut bos antiquus. Corpora aūt in quibus generatur morbꝰ ex eis cibis: sunt corpora in quibus humor melancholicus a principio ⁊ radice nature ⁊ complexione eorum dominatur.

131 ¶ Rursus quidam ex his causant ⁊ efficiunt humorem flegmaticum sicut grossi ⁊ genera lactis.

¶ Hi etiam cibi sunt grossitie sua frigidi ⁊ humidi.

132 ¶ Aque delectabiles ⁊ fluuiales ꝯseruāt humiditatē radicalē ⁊ causant egressum fecuꝫ ⁊ superfluitatum digeruntq̄ꝫ ⁊ deducunt cibum per venas.

¶ Actio qdē aquarū delectabiliū in corporibꝰ est ꝯseruatio humiditatis radicalis in eis existētis ⁊ facilis egressus fecū ⁊ sup̱fluitatū ab eis ⁊ faciunt ēt transire ⁊ penetrare cibū per venas ⁊ ob hoc q̄ꝛ subtiliāt ⁊ liquidū reddūt ip̄m. Inest ēt ei aliō iuuamentū ab eis: ⁊ est qm̄ digestio fit per eas. Nā nisi ipse eēnt torrefieret cibꝰ ⁊ vreret̄. Et inde est ꝙ aīalia adoptāt ⁊ desiderant aquas cuꝫ sit digestio cibi. Qd̄ aūt dicit̄ hic. s. ꝙ aque fluuiales sint meliores fontinis: est quidē ꝫm opinionem medicoꝝ takarquin: fontine tn̄ ꝫm opinionē Hippo. ⁊ Gal. sunt meliores ⁊ ex eis maxime orientales ⁊ super arenā incedentes. Cuius qdē ꝓbatio est ex hoc qm̄ aque fluuiales colligunt̄ ⁊ cōmiscent̄ cum pluribus aquis incedētes super terrā diuersarū cōplexionum.

133 ¶ Melior est ex aquis pluuialis munda quoniam nihil admiscetur ei quod inferat eis nocumentum.

¶ In hoc autem conuenerunt omnes medici qm̄ non admiscetur aquis huiusmodi sicut ipsi dixerūt aliqua terra nociua. Est tamen dubitatio ⁊ controuersia inter eos de bonitate aliarum post predictas in gradu existentium. Nam quidā asserunt fontinas esse meliores: quidam autem fluuiales.

134 ¶ Ex eis autem sunt egredientes a naturali dispositione earum quarum propria actio est ꝫm complexionem eius quod admiscetur eis.

¶ Quedā sunt species aquarū egrediētes nām aque simplicis ⁊ vere.i.ꝙ nō sunt delectabiles sicut aqua simplex quarū ꝓpria actio ꝯsequitur illud qđ fuit eis admixtū. Si autem sint amare erūt calide ⁊ sicce rōne cōmixtionis partis terre vste cū eisdē. Si vero fuerit salse cōmiscebit eis terra salsa. Si aūt sint calide erunt eis cōmixte terre sulphuree. Ferunt etiā ꝙ quedā aque fuerunt reperte acetose. Ferunt etiā ꝙ in partibꝰ granate sunt quedam aque necantes animalia que bibunt ex eis.

135 ¶ Omne quod bibitur ex ceruisijs lacte ⁊ vino nutrit corpus.

¶ Ex oībꝰ potibꝰ corpꝰ nutrientibus sunt.s.ceruisia vinum ⁊ lac.

136 ¶ Potus conuertens corpus ad sui naturaꝫ est sicut oxymel ex sui iuuamento.

¶ Proculdubio intentio sua in hoc loco fuit ad referēdū genera ciboꝝ ⁊ potuū diuersas opōnes in corpore hoīs efficientiuꝫ.nō aūt fuit intentio eius ad referendū eos inquātū ꝯseruāt sanitatem vel tollunt egritudinē vnde est ac si diceret. Potꝰ sunt sicut aque ⁊ alij ab ea: ⁊ aq̄ sunt aut delectabiles aut nō delectabiles: ⁊ ex delectabilibꝰ opōnibꝰ sunt tales ⁊ tales: ⁊ silr̄ delectabiliuꝫ operationes sunt tales ⁊ tales: ⁊ earū spēs sunt tales ⁊ tales.

¶ Tertia ex rebus nō naturalibus.

137 ¶ Somnus est quies virtutum animaliuꝫ motiuarum ⁊ sensitiuarum.

¶ Somnꝰ est reuocatio seu regressus virtutū aīaliū ex apparētia corporis ad eiꝰ iterius: ⁊ hō qm̄ eaꝝ actiones sunt mouē ⁊ sentire que vigilātia noīat. hoc aūt ꝯtingit cū ꝓdicte virtutes existunt in manifesto corporis cū eoꝝ opōnes sequunt eas: somnꝰ vero est earū quies. Nā tūc quiescūt ab opōnibꝰ suis ⁊ redeūtes ad suā originē que est cor augent seu ꝯfortant ibidē. Cū aūt somni est tā digestio cibi q̄ꝫ labor. Nā cū digerit cibus gn̄at ex eo spūs in corde ⁊ in cerebro vapor frigidus ⁊ humidus. De natura aūt frigiditatis est ꝯstringere ⁊ cōprimere seu in ꝓfundum ipellere: vnde reuocat tūc calor nālis ad suā originē ex friditate occurrēte ⁊ obuiāte ei: ad cuius regressuꝫ ꝯtingit etiā regressus ⁊ reuocatio sensuū. nā ipsi ferunt super ipm̄. Labor autē est cā somni qꝛ ipse dispargit ⁊ dissoluit calorē naturalē ⁊ per ꝯn̄s infrigidat ipm̄: quocirca in sua colligit origine quatenus ibidē ꝯfortetur ⁊ calefiat vitans ⁊ fugiens laborē donec ad suā cōplexionem primā redierit aut prope eam: ⁊ tunc excitatur animal sicut excitatur postq̄ꝫ est completa cibi digestio.

138 ¶ Ipse eniꝫ calefacit corporis interiora: ex quo fit cibi digestio laudabilis ⁊ melior.

¶ Ipse.n.calefacit sicut causat quidē regressum caloris in manifesto corporis existētis.ad eius interius vniūtur tunc duo calores simul.s.intrinsecus ⁊ extrinsecus. ꝓ tāto subdit ꝙ inde efficiatur melior cibi digestio. Nā virtus digestiua efficit tunc opꝰ suū cū ꝓdictis duobꝰ caloribꝰ: videlicet cū calore spūali ⁊ ꝓprio eius ⁊ cū calore virtutū animaliū sensitiuarū: que quidē tēpore vigilie suas operationes exercebant.

139 ¶ Si autem somnus multum prolongatur replebitur caput humoribus.

¶ Huius quidē cā est qm̄ cū talis existit itra corpꝰ plus debito auget ⁊ multiplicat fumosus vapor ⁊ eleuat plīm ex eo ad cerebrū ⁊ sic replet caput vapore ꝓdicto: qꝛ etiā iā fuit cibꝰ digestꝰ per somnū ꝓfundū: exercet tunc calor operationē suā humiditatibus corporis: vnde componitur tūc vapor ex primo ⁊ ascēdente ab illis humiditatibꝰ ad caput pro tāto replet caput illis humiditatibꝰ que humectant ipm̄ sm̄ modū predictū.

140 ¶ Ipse enī humectat corpora ⁊ relaxat extiguitq̄ꝫ calorem viuificantem ipsa.

¶ Humectatio qdē quā facit somnꝰ ideo est qm̄ vigilia exiccat corpora rōne eiꝰ qđ.s.dissoluit ab eis per motū ⁊ sensuꝫ: ⁊ iō est ꝙ cū qescūt sensus in somno ꝙ auget humiditas sup virtutes eoꝝ necnō etiā humiditas membrorum. Intelligit aūt ex dicto suo cū dicit extinguitq̄ꝫ calorē ⁊c̄. ꝙ multꝰ somnus extinguit calorē quo virtutes viuūt ⁊ existunt: ⁊ hoc qm̄ de nā. quietis est ⁊ coopertionis extinguere calorē. Ignis.n.extinguit ⁊ suffocatur cū multū ⁊ perfecte tegit ⁊ cooperit. Cōtingūt aūt ambo predicta calori elr̄ari alr̄ naturali tempore somni.s.quies ⁊ suffocatio ex membris absq̄ꝫ respiratione sufficiēti ꝓpter qđ contingit ei tunc extinctio sicut igni extrinseco. Naꝫ insufflatio venti ignē incendit ⁊ inflāmat: vnde est hec via in causis respirationis.

141 ¶ Temperata vigilia excitat valde sensus ⁊ disponit vires ad exercēdū operationes suas: ⁊ cum hoc mundificat corpus a fecibus ⁊ superfluitatibus.

¶ Vigilia mediocris ⁊ tēperata.s.nō excedens aut diminuta est illa qua sensus incitant. Nā tunc ipsi exercēt operationes suas sollicite ⁊ attente: ipsa enim disponit vim motiuā ad exercendū operationes suas fortes ⁊ cū vtilitate: mūdificat ēt corpꝰ a superfluitatibus.i.expellit eas ⁊ educit exterius: de natura enī vigilie est corpus euacuare: nam motus euacuat ⁊ cōsumit.

142 ¶ Ex longa aūt vigilia contingit expergefactio ⁊ insomnietas generans anxietatē ⁊ angustiaꝫ anime. Ipsa etiā dissoluit spiritus ⁊ corpora fedat ⁊ corrūpit splendorem ⁊ claritateꝫ corporis ⁊ colorem eius ⁊ profundat oculos nocetq̄ꝫ digestioni ⁊ mentē tollit ⁊ disturbat ⁊ corpus infrigidat.

¶ Ex longa vigilia ꝯtingit morbus insomnietatis generātis angustiā ⁊ laboreꝫ anime. ipsa enim euacuat corpus ⁊ magnificat dissolutionē eius: ⁊ ideo dicit ꝙ ipsa dissoluit corpora ⁊ spiritꝰ eoꝝ: ⁊ eoꝝ colores ⁊ splendorem fedat ⁊ corrūpit. nam ex corruptione caloris naturalis imutat color corporis ⁊ splendor eius alteratur: ob hoc etiaꝫ causat submersionē oculoꝝ ⁊ profundationem corruptionē digestionis mentis ablationē corporis infrigidationem sicut dixit in textu.

¶ Quarta ex rebus nō naturalibus.

143 ¶ Ex exercitijs decet ꝙ fiat tēperatū moderatuꝫ ⁊ equale: nā equat ⁊ tēperat corpora ⁊ efficit egressum superfluitatum ⁊ humiditatum.

¶ Ex exercitijs est equale ⁊ inequale. Est aūt equale eligendum. Est ergo illud faciendū ⁊ eo vtēdū: qm̄ ipm̄ equat corpꝰ ⁊ expellit feces ⁊ humiditates sup̄fluas ab eodē. equat aūt corpora seu temperiē corpoꝝ efficit eo ꝙ calorē nālem ꝯfortat. Sed expulsio quā facit humoꝝ ⁊ superfluitatū cōtingit ex motu ⁊ ex predicta confortatione caloris naturalis quam sicut dictum est hꝫ efficere: ad confortationem enim caloris radicalis sequitur cōfortatio virtutis expulsiue ⁊ aliarum ab ea.

144 ¶ Disponit etiam corpus ad hoc vt nutriatur et disponit parum ad hoc vt augeatur.

¶ Exercitiū equale ⁊ tēperatū disponit corpus ad hoc vt nutriatur ⁊ ad hoc vt sup̄fluitates educant neq̄ꝫ nō ad hō vt elr̄aris inflāmet. Tēpus aūt ꝯueniēs ad exercendū ipm̄ est postq̄ꝫ est cōpleta vltima digestio. Sunt aūt tres digestiōes.s.vna que fit in stomacho: alia que fit in epate: tertia que fit in ipsis membris. Et tēpus qdē ad exercitādū ꝯueniens est cū est cōpleta vltima digestio. Nā cū fit ante cōplementū huius digestionis: ipm̄ qdē est ex ceteris rebus nocibilibꝰ: ⁊ hoc qꝛ facit tunc egredi ⁊ trāsire cibum indigestū ⁊ in summa corrumpit ipsum. Nam digestio nō perficitur nisi cuꝫ quiete. cibi aūt digestio est membroꝝ ex eo nutritoꝝ generatio. Intelligit aūt cum dicit. Et disponit paruū ad hoc vt augeat qđ exercitiū iuuat virtutem augmētatiuam tam in membris paruis q̄ꝫ etate augmenti.

145 ¶ Immoderatū aūt ex eo ꝓprie dicit labor q qdē spiritū eūat ⁊ educit lassat corpꝰ ⁊ emacerat pingues ⁊ carnosos ⁊ inflāmat calorē extraneū ⁊ ducit ēt humiditates a corpe ⁊ debilitat neruos ex violētia doloꝝ ⁊ facit corpus senescere ante etatē senectutis.

¶ Exercitiuꝫ imoderatū dicit labor qđ quidē spiritus euacuat ⁊ calorē extraneū in corde accēdit ⁊ inflāmat qui calor elr̄ari seu radicali grauius existit: euacuat enim pre multitudine motꝰ sui humiditatē a corpore ⁊ ex magna dissolutiōe debilitat neruos: facitq̄ꝫ senescere corpus ante etatem senectutis ratione eiꝰ qđ ex membris radicalibus dissoluitur.

146 ¶ Ultimata quies est icōueniēs neq̄ꝫ est iuuamētum in vltimitate eius: imo ipsa replet corpus humiditatibꝰ sicut ⁊ glandulis ⁊ nodis neq̄ꝫ disponit corpus ad aliquem cibum.

¶ Illaudabilis est imoderata quies ⁊ omissio motus est illaudabilis: nam excessus cuiuslibet rei est inutilis. de nā aūt quietis est replere corpus humiditatibꝰ rōne parue ⁊ diminute eūonis facte cū eo: ⁊ ꝓinde ēt nō disponit corpꝰ ex ea ad susceptionem nutrimēti eo.s.ꝙ nō egrediant tunc superfluitates a corpore.

¶ Quinta ex rebus nō naturalibus.

147 ¶ Corpus indiget vniuersali euacuatione omniū membroꝝ corporis per flobothomiā ⁊ pharmaciaꝫ ex qua quidem est perfectum iuuamentum.

¶ Corpora autem indigent vniuersali euacuatione ⁊ particulari. fit aūt vniuersalis totius corporis cuꝫ flobothomia ⁊ pharmacia. particulariter aūt in aliquo mēbro fit per meatus illius membri cū sunt in eo huiusmodi meatus: ⁊ hoc cū euacuatione spāli ipsius membri. Et qꝛ euacuationū quedā est vniuersalis ⁊ quedā particularis incepit ab vniuersali dicēs: ꝙ talis flōmia ⁊ pharmacia siquidē faciēda sunt in vere. Est aūt sciendū ꝙ homines sunt in hoc diuersi ⁊ varij. Nā qdā sunt habētes nāliter corpꝰ eq̄le ⁊ tēperatū exercitantes se: ⁊ qdā habēt inequale nō tēperatū se etiā exercitātes: ⁊ qdā habēt corpꝰ equale nō tamē exercitātes se: ⁊ qdā habēt corpꝰ ineq̄le nō similiter exercitantes se. Et corpꝰ quidē equale ⁊ exercitatū nō idiget ꝓculdubio in aliquo eūone facta per pharmaciā aut flobothomiā dū vtaꝛ cibis ꝯuenientibꝰ in debita quātitate ⁊ q̄litate ⁊ tēpore assumptis. verū si corpꝰ tēperatū nō exercitareꝛ ꝯueniēter indigeret ꝓculdubio eūone ⁊ maxime si nō vteretur cibo laudabili couenienti tēpore quātitate ⁊ qualitate assumpto. Intelligendū aūt per laudabilē qualitatē ꝙ sit cibꝰ equalis ⁊ tēperatus. Corpora aūt inequalia indigent ꝓculdubio necessario eūone quāuis etiā vtantur exercitijs ⁊ cibis tēperatis. Ex his aūt corporibꝰ sunt magis conuenientia euacuationi inequalia nō se exercitantia assumentia cibum vsqꝫ ad completam saturitatem.

148 ¶ Uomitus fiat in estate: sed melancholia educatur in autumno.

¶ Usus vomitꝰ laudabilis est specialiter in estate: ⁊ hoc est q̄m estas est ex efficientibꝰ humores natantes in stōcho siue in ore stōchi. hi. n. humores sunt calidi q̄les sunt spāliter in estate. assignauit etiā eductionē melācholie in autūno eo ꝙ tūc eiꝰ generatio augeatur. ver aūt est melius ceteris temporibus ad celebrandū flōmiā ⁊ sumendū pharmaciā: ⁊ hoc qꝛ tūc liquefiunt ⁊ dissoluuntur humores ⁊ virtus existit fortis ⁊ valida.

149 ¶ Gargarismata ⁊ dentifricia purgant ⁊ mundificant palatum ⁊ dentes.

¶ Quoniā p̄ceperat fieri vniuersalē purgationē ⁊ eūonē p̄cipit nunc fieri particularē dicens: decet vt palatū ⁊ caput euacueꝛ cū gargarismis. Ipse eni sunt medicine attrahētes a capite et euacuantur guttur ⁊ gingiue cū abstergētibꝰ ⁊ mūdificantibꝰ ⁊ sunt pulueres quibus fricantur dentes ⁊ gingiue.

150 ¶ Prouoca vrinam al's incidet in hydropē ⁊ prouoca mēstrua: si naūt corrumpuntur corpora eoruꝫ.

¶ Utere medicinis vrinā ꝓuocātibꝰ alioquin timeas hydropē. Et similiter vtere medicinis ꝓuocantibus sanguinē menstruū in mulieribus: al's eoꝝ corpora corrumpentur.

151 ¶ Educ feces in colica: nam in earuꝫ eductione curabitur patiens.

¶ Cū stringitur natura ⁊ impedietur seu ꝓhibebiꝛ fecū egressio dentur in potu medicine eductiue. naꝫ ex hoc curabiꝛ patiens: hoc tamen est ex capitulo curationis ⁊ practice.

152 ¶ Utere balneo ad tollendū sordes ⁊ imunditiaꝫ: neqꝫ sis in hoc piger si velis educere superfluitates a corporis superficie ⁊ cutem ab accidentibus imunditie mundam facere.

¶ Balneū est necessariū ad purgandū superfluitates tertie digestionis: ⁊ ob hoc disponit corpus ad susceptioneꝫ cibi ob hoc ⁊ cōgruit ⁊ necessariū est in cōseruatione sanitatis: vnde priores vtebanꝛ eo die omni postq̄ꝫ fuerāt prius exercitati. est aūt vna ex ꝯditionibus eius sicut ⁊ exercitij. neqꝫ diu fiat cū cibus sit in stomacho. ⁊ imunditia quidē est super corpus sordities ex sup̄fluitatibus tertie digestionis collecte. Ex proprietate aūt balnei est humectare corpus ⁊ reddere ipsum spongiosum facitqꝫ vt digestio compleatur ⁊ perficiatur.

153 ¶ Coitus etiā cōmēdatur iuuenibus quatenus per eum a nocumentis pernitiosis liberentur.

¶ Cū erūt iuuenes calide ⁊ humide cōplexionis ⁊ collectio spermatis in eoꝝ corporibus nocebit sit ei vsus temperati coitus: alioquin attingent eis morbi magni ⁊ illaudabiles.

154 ¶ Nequaquaꝫ tamen concedatur macris senibus aut etiam debilibus.

¶ Proculdubio coitus inducit ⁊ precipitat macros in ethicam. Et similiter senes ⁊ debiles in eundem morbum precipitat.

155 ¶ Incurrit podagrā ⁊ dolores alios ille qui vtitur coitu immediate post cibum sumptum.

¶ Pronostica ei qui vtiꝛ coitu cibo sumpto ꝙ ꝯtinget ei podagra: ⁊ ē dolor pedū ⁊ spēs arthetice que sciatica noiaꝛ: neqꝫ nō ēt alij dolores multi sicut dolores ꝯtingētes ex oppilōnibꝰ ꝯpatibꝰ epatis ⁊ dolores artuuꝫ ⁊ ap̄a ēt ⁊ febres. qḋ iō ꝯtingit q̄m coitus sup̄ cibū faciet trāsire cibū indigestū: ⁊ ide causat gnōnē oppilationū pro quāto necessitat in vtente eo sicut dc̄m est oēs morbos p̄dictos. Ipse etiā nocet si fiat tempore famis q̄m exiccat corpus: vnde ꝯuenientius est tēpus ad vsum eius medium inter illa ⁊ est id qḋ prope cōplementū est digestionis: ip̄m eni est tēpus magis ꝯgruuꝫ ad hoc cū sit tēpus egressus ⁊ expulsionis superfluitatū. Nā sperma est intrinseca sup̄fluitas aliq̄lis.

156 ¶ Multꝰ coitus debilitat corpꝰ facitqꝫ ip̄m hereditare varias species nocumentorum ⁊ dolorum.

¶ Nedum dicimus ꝙ multꝰ coitus debilitat corpus ⁊ facit ip̄m ꝯsequi varios dolores ⁊ morbos: q̄nimo ꝙ diminuat ⁊ abbreuiat valde vitā: facitqꝫ eā valde breuiter ⁊ celeriter terminari. Aristo. n. asseruit ꝙ aīalia multi coitꝰ sunt breuioris vite ꝓbās hoc ⁊ ꝯfirmās ex passeribꝰ que nō viuūt nisi per annū solū idu cens super hoc ꝓbationē: q̄m nō apparet nigredo sup̄ guttur illarū que videnꝛ in autūno: que qdē nigredo significat sup̄ senes ex eis. huiꝰ aūt rō est: q̄m coitus dat ⁊ infundit similitudinē suā in spē sua: simile aūt egrediens ab oībus mēbris generat vitā: ⁊ ideo multa ex vegetabilibꝰ exiccanꝛ cū semen ꝓducūt. Est etiā quoddā animal qḋ imediate moriꝛ postqꝫ generauit.

¶ Sexta ex rebus nō naturalibus.

¶ Ira anime excitat colorē: generatqꝫ interduꝫ alia nocumenta.

157 ¶ Timor anime incitat frigiditatem qui quādoqꝫ magnificaꝛ in patiēte intātū donec ledat in vltimo.

¶ Timor aīe gn̄at in corpe friditatē: ⁊ ob h̄ accidit tremor metuēti ⁊ iterdū magnificaꝛ intātū in patiēte donec ipse moriaꝛ. huiꝰ aūt cā est regressus caloris nālis ad cor ex timore causatꝰ.

158 ¶ Magnū ⁊ multum gaudiū impinguat corpus: ⁊ ideo multum ledit pinguem ⁊ crassum.

¶ Gaudiū magnū est ex rebus corpus impinguantibus. ꝙ si magnificeꝛ valde ⁊ cōtinue subito necat ⁊ interficit ⁊ maxime valde pinguē: ⁊ hoc qꝛ in corporibus magnā pinguedinē habētibꝰ est paruus calor rōne paruitatis ⁊ angustie venarū ipsoꝝ. Cum aūt motus iste. s. caloris naturalis ⁊ eius excitatio est equalis: tunc quidem causat pinguedinem corporis.

159 ¶ In lamento quidē ⁊ tristitia ferꝛ iudicium nocumenti super macruꝫ: ⁊ confert indigēti dissolutione.

¶ Lamentū ⁊ tristitia interficit interdū macrū ⁊ ꝯfert indigēti dissolutione: qꝛ dissoluit corpus. Cuius cā est: qꝛ tristitia cā est collectionis ⁊ coadunationis caloris naturalis in corde: ⁊ ob h̄ infrigidaꝛ corpꝰ ab ea: ex cuius infrigidatione ꝯtingit diminutio nutrimēti eius: pro tanto si fuerit macrū additur inde in macie eius intātū ꝙ interdū significat mortē in eo. Si ṽo corpus fuerit pingue ꝑmittit ⁊ tolerat ꝙ dissoluaꝛ. Et in hoc qdeꝫ terminaꝛ ⁊ perficiꝛ tractatus de rebus necessarijs positis in genere sanitatis. i. ex quibus sanitas efficitur ⁊ conseruatur.

¶ Tractatus secūdus de rebus extra naturam ⁊ primo de morbis in generali in membris consimilibus.

160 ¶ Morbi ex superfluo calore in mēbris consimilibus absqꝫ superfluitate generati sunt sicut morbus febrilis ⁊ consumptiuus sicut in ethica ⁊ ptisi.

¶ Morbus in se ⁊ in generali cōsideratus est mala dispositio in corpore existens inferēs operationibꝰ suis ⁊ mutationibꝰ nocumētū. Membra aūt ꝯsimilia sunt quoꝝ totū ⁊ pars sunt vnius ⁊ eiusdē nāe: ⁊ cū morbus in eis obest operationibꝰ ⁊ mutationibus ipsoꝝ. sunt aūt mēbra ista sicut caro os ⁊ similia. nā quelibet pars ossis est os ⁊ quelibet ꝑs carnis caro. Membra aūt dissimilia diuersaꝝ partiū sunt quoꝝ totius ⁊ partis nequaquā est idē nomē sicut manus cuius pars nec est nec dicitur manꝰ. Et decet qdē ꝙ egritudo in partes duas prius diuidaꝛ. s. in eam que existit in ꝯsimilibꝰ: ⁊ illā que in mēbris cōpositis generaꝛ. Et intēdit ꝙ morboꝝ in mēbris similibus existētiū sint due species: quarū vna referꝛ qualitatibꝰ primis sicut caliditati: ⁊ hoc intelligit cū dicit morbi ex sup̄fluo calore absqꝫ sup̄fluitate ⁊c̄. i. qꝛ in mēbris ꝯsimilibus fiunt morbi ex calore absqꝫ mā̄ sicut cōtingit in ptisi ⁊ ethica sic̄ ip̄e dixit. He nāqꝫ due egritudies sunt ex calore absqꝫ mā̄. Cū aūt gn̄aꝛ calor p̄ter nām̄ in aliquo ex mēbris corpis: nequaq̄ꝫ hꝫ sibi nomē appropriatū. Sꝫ cū gn̄aꝛ in toto corpore vocaꝛ febris. Et si mēbra illa fuerit radicātia vocaꝛ ethica ⁊ ꝯsumptio. Si aūt calor fuerit in humoribꝰ vocatur febris putrida: sed si in spiritibꝰ vocaꝛ effimera vel febris diei.

161 ¶ Morbus autem ex calore cum humore est sicut febris putrida.

¶ Intēdit ꝙ morb⁹ de calida diuidat in duas spēs: vna ē absq; mā sicut ethica quā ꝑdixit: vel cum mā sicut febris putrida.

162 ¶ Ex eis autem sunt morbi frigidi absq; materia sicut congelatio contingens ex niue grādine vel frigore: ⁊ ex eis est frigus cum materia sicut paralysis cum magna quantitate flegmatis.

¶ Morbus de frigida diuidit in duas spēs. Quarū vna est absq; materia sicut cōgelatio ꝯtingēs ex frigiditate extrinseca niuis ⁊ grandinis. Alia aūt ex humore in corpe existēte cuius .s. cā est hūor in corpore existēs sicut in paralysi ex dominio flegmatis cū est sopita ⁊ imobilis facta medietas corporis. Sed congelatio est dormitatio cuius causa est frigiditas.

163 ¶ Ex eis est humidus absq; superfluitate sicut habitudo corporis que laxa vl' mollis videtur: ⁊ ex eis est morbus humidus cū materia humorali sicut repletio ventris in hydrope.

¶ Quidā sunt ex morbis humidis ꝑter ꝙ in corpe humor sit vl' mā sicut habitudo corporis laxa ⁊ ex eis est humidus ex humoribus in corpore existentibus sicut repletio vētris in hydrope. nā in hydrope est humiditas cum materia.

164 ¶ Morbus siccus cū materia est sicut cancer vel glandula. Sed siccus preter ꝙ in corporibus sit materia est sicut spasmus ex inanitione.

¶ Morbi sicci diuidunt in duas species. Quarū vna est cuz mā ⁊ superfluitate corporis sicut apostema qđ cācer dicit vel scrophula glādula. Glādule aūt sunt apata in subascellis ⁊ in inguinibus generata vel collo que ꝓprio nomīe scrophula nominatur: ⁊ he qdez oēs ex mā sicca generant. Alia aūt spēs est morbi sicci absq; mā: sicut siccitas contingens ex īmoderata eūone. vnde spasmus inde ꝯtingens nō est spasmus ex repletione. Hi aūt morbi quoꝝ ꝑcessit rememoratio sunt .viij. i. morb⁹ calidus ⁊ frigidus: morb⁹ humidus ⁊ morbus siccus ⁊ qlibet ex istis est cū mā ⁊ absq; mā. Ex his aūt alij .iiij. cōponunt .s. morb⁹ calidus ⁊ humidus: cali. ⁊ sicc⁹ frigidus ⁊ siccus. Qui ēt in duas spēs diuidunt sicut primi ⁊ sic erūt .viij. qui cū primis .viij. ꝯiungantur erunt .xvj. Erunt ergo in vniuerso morbi mēbroꝝ ꝯsimiliuz .xvj. attñ ꝫm exqsitā veritatē īpossibile est eē morbuz ex sola caliditate vel frigiditate aut humiditate vel siccitate: ⁊ h̄ iđ qm̄ cāe ꝑdictarū egritudinū sunt ꝓculdubio humores: qui sigdē humores nō sunt nisi q̄tuor .s. calidus ⁊ siccus vel calidus ⁊ humidus frigidus ⁊ siccus vel frigidus ⁊ humidus. Siqs aūt dicat ꝙ .G. ponit morbos absq; mā. Dicemus ꝙ tales morbi absq; mā hn̄t ꝓculdubio ab extrinseco generari. Res aūt extrinsece aut sunt frigide ⁊ sicce: aut frigide ⁊ humide: aut calide ⁊ humide: aut calide ⁊ sicce. Unde si esset possibile esse egritudines ex sola frigiditate vel sola caliditate: esset possibile qdē esse rez solū calidā vel solū frigidā. hoc aūt est falsum ⁊ impossibile: ergo ⁊c.

165 ¶ In membris organicis existunt morbi cum accidit in plasmate lesio vel nocumentum.

¶ Membra organica sunt sicut manus caput ⁊c. ex cōsimilibus cōposita quoꝝ .s. totius ⁊ ptis nō est idē nomē sed diuersuz. Sūt aūt ꝫm medicos q̄tuor genera morboꝝ in ꝑdictis mēbris gñatoꝝ .s. morb⁹ in plasmate vel forma in q̄titate in nuō in positione. Et morbi in plasmate diuidunt in morbos ꝯtingētes in figura: ⁊ eos q ex corruptiōe ꝯcauitatis mēbroꝝ generant: ⁊ eos q ex asperitate ⁊ lenitate eorūdē ꝯtingūt. Ipse aūt incepit a morbis in plasmate ꝯtingētib⁹. vnde inquit in membris organicis existunt: cū accidit in plasmate lesio vel nocumētū sicut subaudimus. Si alicuius ex eis forma vel figura corrumpat vel eius ꝯcauitas vel porus: vel si membrū qđ natura debet esse asperū lene fiat: vel econuerso .s. qđ debet esse lene fiat asperū.

166 ¶ Est autem morbus in augmento si fuerit caput nimis magnum ⁊ in diminutione si fuerit stomachus nimis paruus.

¶ Morboꝝ in quātitate sunt due spēs vtpote augmētū ⁊ excessus in quātitate mēbri sicut caput nimis magnū vel diminutio in quātitate sicut stomachus nimis paruus.

167 ¶ Si videatur forma capitis lata vel cōpressa erit error vel peccatum in plasmate.

¶ Quoniā retulerat duo genera morboꝝ organicoꝝ vtpote contingentiū in plasmate ⁊ quātitate ipsoꝝ: ⁊ cōsequēter diuiserat eos qui sunt in quātitate in duas spēs que e x augmēto ⁊ diminutione ipsarū ꝯtingunt: incepit nunc morbos in plasmate diuidere in spēs suas: vnde inquit ꝙ ex mēbris plasmationis est cū corrūpit forma membri a principio sue gñōnis sicut ꝯtingit pueris nascentibus quoꝝ capitū forma alicui organo lato assimilatur: aut ēt sicut natus habēs tibias obliquas.

168 ¶ Ex eis ēt est morbus in cōcauitate cū accidit ei nocumentū sicut cum plāta pedis carne repleatur.

¶ Spēs scđa ex mēbris .s. plasmationis est morb⁹ in cōcauitate sicut si ꝯcauitas pedis intantū carne repleat ꝙ nulla ꝯcauitas ibidē videatur: vnde hmōi patiens nequaq; super ossa rotunda ⁊ gibbosa pedē firmat vel appodiat gressus suos.

169 ¶ Aut si accidat etiā ꝙ interponat aliquid in poris ⁊ meatibus sicut ꝯtingit in oppilationibus ex lapidibus renū contingentib⁹.

¶ Hec enī spēs vel morbus plasmatiōis etiā est morb⁹ poroꝝ ⁊ cānaliū membroꝝ sicut cōtingit in oppilatione generata in cānalibus renū rōne lapidū vel calculoꝝ in eisdē generatoꝝ.

170 ¶ Aut si mēbrū qđ dz esse asperū sit lene vt stōch⁹ in quo supflua humiditas exuberat: aut si qđ dz esse lene exasperet sicut cāna pulmonis cū exiccatur.

¶ Ex membris in plasmatiōe est adhuc quarta spēs. Et est cum mēbrū qđ nāliter dz esse asperū efficit molle ⁊ lene sicut stōch⁹ supflua humiditate cōpressus: qm̄ stōchus nāliter dz esse asper durus ⁊ solidus sicut inquit Gal'. quatenus possit firmiter cōprehendere ⁊ cōminuere cibū cū digerit in eo: aut cuz membrū qđ ex prima creatione ⁊ plasmatione debet esse lene exiccatur ⁊ exasperat sicut cāna pulmonis cuz siccitas īmoderata accidit.

171 ¶ Est autez numerus a natura egrediēs in sex vel quatuor digitis.

¶ Quia retulerat morbos in creatione ꝯtingētes ⁊ in q̄titate ⁊ cū diuisit morbos in plasmate in pte ante istā in q̄tuor spēs voluit nūc referre tertiū genus ꝑdictaꝝ egritudinū. h̄ aūt gen⁹ est de morbis in nuō mēbroꝝ. diuisit aūt morbuz in nuō sicut morbū in quātitate in augmētū ⁊ diminutionē: vnde ītēdit ꝙ in mēbris quoꝝ operatio cōplet in numero determinato est numer⁹ innālis si determinatus augeat: vt siquis nascat cuz sex digitis vel oriat vel minuat vt cū quis solū cū quatuor digitis nascat.

172 ¶ Interduz vniuntur duo digiti ⁊ iunguntur. Et interdum iuncta innaturaliter separantur.

¶ Intēdit ꝙ mēbri situs ⁊ pōnes diuidant in duas spēs. Quarū vna est ꝯiunctio eoꝝ que nāliter debēt esse separata sicut ꝯtingit in eis qui nascunt cuz qbusdā digiti ipsoꝝ subiungunt. Alia est cū separant membra que naturaliter debent esse ꝯiuncta.

173 ¶ Solutio diuisi al's vnionis existit in ꝯiunctione mēbroꝝ aut in separatiōe. In ꝯiunctione qdē sicut ex dislocatiōe bracchij ⁊ icisione pedis vel manus.

¶ Hoc est genus egritudinū notarum in sol'one diuisi al's vnionis. fit aūt dislocatio ꝯtinuitatis tam in mēbris cōsimilib⁹ q̄ in organicis. vnde itelligit ꝙ fit in organicis cū dicit ꝙ dislocatio diuisionis al's vnionis insistit in ꝯiunctione membroꝝ: pōt nihilominus fieri in aliquo ex mēbris ꝯsimilib⁹ sicut in fractura ossis vel incisione carnis: ⁊ hoc intellexit cū dixit ꝙ solutio diuisi al's vnionis reperit in solutione mēbroꝝ. i. ꝙ sicut reperit solutio diuisi in aliquo mēbro cū alijs cōiuncto: sic etiā reperit in aliquo mēbro solo existente ⁊ alij non ꝯiuncto: ⁊ intelligit de dicto suo sicut dislocatio bracchij solutionē vnionis in mēbris organicis ⁊ est illa quā dixit prius in coniunctione membroꝝ: ⁊ etiam in hoc cap̄. manus vel pedis abscisio.

174 ¶ Solutio in ossibus est fractura: in tunicis autez ⁊ venis dicit ruptura: sed solutio facta ꝫm latuz vel longum in neruis dicitur fixura vel punctura.

¶ Diuersa sunt noīa sol'onis diuisi in mēbris cōsimilib⁹. Nā facta in osse dicit fractura: sed in venis ⁊ tunicis dr̄ ruptura ⁊ fractura: in neruis ꝫm longū aut ꝓfunduz dr̄ fixura aut punctura.

175 ¶ Solutio facta in ligamētis vel cordis dicit q̄ssatio. Et arabice dicit rabat. Sed facta in carne dicit vulnus. Si tamen produceretur tempus eius diceretur vlcus. Sed facta in sola cute dicit excoriatio.

¶ Solutio facta in ligamētis dr̄ arabice rabat. Sed facta in cordis dr̄ albucar. Sz facta in carne dicit vuln⁹. Et si ꝓducit tēp⁹ eius dr̄ vlcus. Sed cū separat cutis a carne dicitur excoriatio.

¶ Capłm de rebus egredientib⁹ a nā videlicet de causis morboꝝ.

176 ¶ Cause diuidunt in manifestas ꝛ apparētes que scꝫ ꝯtingūt cuti ꝛ superficiei corpoꝝ sicut ignis: ꝛ nix percussio aut ruptura contingens ex saltu.

¶ Postq̄ꝫ perfecit resolōnē de specieb⁹ morboꝝ: cepit nūc referre ēt causas efficiētes ipsoꝝ. Et qꝛ tres sunt spēs cāꝝ. Sunt. n. quedā extra corpus que primitiue ꝛ manifeste nūcupantur. Et quedā sunt intra corp⁹ ex qbus quedā sunt ꝓpinque que ꝯiuncte dicunt. Quedā distātes ꝛ remote que dicunt antecedentes. Ideo cepit nūc diuidere cās in has tres spēs. Unde inqt cause diuidunt in manifestas ꝛ apparētes ꝛ intēdēs tñ q̄ cause diuidant in primitiuas ꝛ antecedētes ꝛ ꝯiunctas: cōsequenter aūt dicit que sunt cause primitiue dicēs que. s. ꝯtingūt cuti ꝛ supficiei corpoꝝ ꝛc. Sicut ignis q calefacit ꝛ nix que exteri⁹ occurrens infrigidat. Et ruptura vene ꝯtingēs ex saltu. Saltus nāq̄ꝫ est cā morbi cōmunis vtpote solutionis ꝯtinuitatis. Et ignis ꝛ nix sunt cause morbi ꝯsimilis qui est in mēbris cōsimilibus specialiter generatus vtpote male complexionis.

177 ¶ Ex causis etiam sunt que dicuntur coniuncte ꝛ ipse quidēꝫ sunt inter has species differentes: ꝛ hoc quia quādiu continuatur putrefactio cōtinuat ꝛ febris putrida. Ex causis etiāꝫ sunt que antecedentes appellantur omni repleto corpori congruentes.

¶ Cause intrinsece diuidunt in causas propinquas que ꝯiuncte dicunt ꝛ sunt ꝓprie ꝛ imediate cāe in egritudine: ꝛ ob hoc reor ipm dixisse q̄ sint differētes iter has spēs: hoc est dictu q̄ faciūt differētiā iter has spēs ꝛ q̄ faciūt differre q̄sdā ex speciebus morboꝝ in quo sunt sicut putrefactio que est cā caloris extnei ꝛ causas distantes ꝛ remotas que antecedētes noiant sicut est repletio que est cā oppilationū ꝛ oppilatio cā putrefactiōis ꝛ putrefactio est cā febris. Est aūt ꝓprium cāe ꝯiuncte vt ipsa ablata tollat ꝛ auferat morb⁹. nō aūt ita est de antecedēte imo ecōuerso: ꝛ ob h̄ ablata putrefactiōe aufert ꝛ cessat febris: que tamē nō aufert vel separat: ꝛ si repletio auferatur.

178 ¶ Ex causis efficientibus vniuersaliter est quicquid corrumpit membri complexionēꝫ ex infusione humoris ad ipsum.

¶ Quicquid causat membri corruptionem ex infusione humoris ad ipsum habet vniuersaliter rationem cause efficientis.

179 ¶ Hec sunt potentia impellētis ꝛ debilitas seu impotentia recipiētis ꝛ multitudo mali humoris fluentis: latitudo meatuum ꝛ debilitas nutritiue: hec eni est sufficiens summa earum: necnō etiam quia videbis qualitatem in substantia corporis existentem superari ꝛ ad sui contrariam declinare.

¶ Cause īfusionis māe ab vno mēbro ad aliud sunt fortes potentie expulsiue mēbri humorē īpellētis ꝛ debilis virt⁹ mēbri recipiētis. Et 2ª ex eis est multitudo hūoris in mēbro īpellēte. Tertia aūt est latitudo meatuū iter mēbrū recipiēs ꝛ īpellēs existētiū. Sed 4ª est debilitas virtutis nutritiue. hec eni cā est q̄ ꝯrij humores supflui in mēbro īpellēte gñent. Intellexit aūt cū dixit: necnō ēt qꝛ videbis q̄litatē in subā corporis existētē superari: ꝛ ad suā ꝯriā declinare. q̄ videbis aliq̄ꝫ ex humorib⁹ membri q̄litatē vincere ꝛ superare: ꝛ ad sui ꝯriam trāsmutare: vnde est acsi diceret q̄ vna ex causis expulsionis alicui⁹ humoris ab aliquo mēbro est nocumētū forte illius membri creatū ex illo humore q in eo existit: ꝛ nihilomin⁹ ex causis expulsionis ab vno mēbro ad aliud est cū mēbrū īpellēs situat super recipiens.

180 ¶ Qđ generat in eo calorē est quidem causa quare contingat corpori illud qđ inde eidēꝫ contingere consueuit. vsus aūt ꝛ esus allij est calidū in potentia. sed calidū in actu est sicut calor solis.

¶ Intēdit hic q̄ calor existēs in corpore īducat in eo illud qđ ē cā doloris: vnde est ac si diceret q̄ īducit in eo illud qđ est aptū de nā sua inducere. s. dolorē. Sūt aūt calidi due spēs. Quaꝝ vna est calida in potētia sicut alliū ꝛ piper. Scđa vero calida est actu sicut aer calidus paulopost meridiem.

181 ¶ Ex his sunt mot⁹ aīe sicut ira ꝛ mot⁹ corporis sicut labor ꝛ corruptio ꝛ putrefactio ꝛ cibi paruitas: ꝛ qđ poros corporis cutis claudit ꝛ ꝯstringit sicut aer.

¶ Ex causis calefaciētib⁹ sūt fortes mot⁹ aīe sicut ira ꝛ mot⁹ corpoꝝ fatigātiū ꝛ humoꝝ putrefactio ꝛ cibi ꝑuitas. aer vero cutis poros claudit ꝛ ꝯstringit itātū q̄ calorē suffocat ꝛ euētari ꝓhibeat. Nā ide ꝓculdubio generat febris que effimera nominat.

¶ Cause egritudinum ex frigiditate.

182 ¶ Causa vero harum egritudinūꝫ est quicquid in eo frigiditatem generat: ꝛ quādoq̄ꝫ soluit ex eo dissolubile: cuius virt⁹ aut est in potentia velut cōtingit in iusquiamo assumpto: aut in actu sicut in niue.

¶ Quicqd gñat in corpore frigiditatē soluit ꝓculdubio inter cōtinuitatē sicut cū est violentū ꝛ forte efficitq̄ꝫ tunc morbuꝫ qui ꝯtinuitatis solutio appellat sicut pꝫ in solōne digitoruꝫ ex niue ꝯtingente. Actus aūt ꝛ operatio ex frigiditate diuidit primo in species duas sicut ꝛ operatio ꝯtingēs ex calore. Est. n. quedā infrigidatio in potentia sicut iusqami ꝛ q̄dā actu sicut niuis.

123 ¶ Fames est cum pabulū spirituum terminat: ꝛ sic contingit cum terminatur ꝛ consumitur oleū in lampade vel surcibulo. vehemens etiam saturitas ꝛ crapula calorem suffocat ꝛ extinguit.

¶ Cū aūt est fames adeo fortis ꝛ valida q̄ actio nature qua corpus nutrit terminat: ꝯtingit quidē spirituū diminutio ꝛ corporis infridatio: ꝛ sic ēt accidit splendori luminis seu flāme diminutio cū est oleū in surcibulo oīno ꝯsumptū vel ēt diminutū. Et supexcedēs crapula: cui⁹ cā ē supfluus cib⁹ velut ꝯtingit in ꝑsequētibus imediate appetitū est cā īfrigidationis. hoc. n. calorē tegit ꝛ suffocat naturalē: quēadmodū excedēs olei quātitas extinguit flāmā donec ipsam oīno sic suffocet ꝛ extinguat.

184 ¶ Motus aūt fortes ꝛ diurni sunt causa euacuationis spirituū ꝛ infrigidatiōis corporis: quiete etiā infrigidatur calor sicut ꝛ flāma fumo extinguit.

¶ Cū tempus fortiū motuū ꝓducit infrigidat corp⁹ ex eis: lꝫ in principio corp⁹ calefaciāt: tñ cū ꝓducunt ide spūs educunt ꝛ ꝑsequēs corp⁹ īfrigidat. Quies ēt ꝛ ociū corp⁹ infrigidant q̄m ex omissione motus auget ꝛ magnificat fumosa supfluitas sup calorē naturalē. Et ex ea sic extinguit sicut ignis cū fumo ꝓmit ꝛ supra ipm dominat. Et est quidē necessaria calori naturali inspiratio vel incitatio sicut igni euentatio vel exsufflatio.

185 ¶ Fortis ꝛ valida corporis densitas ꝯcludit calorē in corpore donec extinguat: corp⁹ imoderate raꝝ seu spongiosum de facili infrigidat cū sit ꝓpinquū ꝛ dispositū ad hoc vt in eo calor de facili dissoluatur.

¶ Immoderata corporis dēsitas sic calorē in eo recludit donec extiguat sicut ꝯtingit exterius qñ sine respiraculo oīno cooperit. Nā moderata ꝛ ꝑua dēsitas calorē ꝯseruat: ꝛ per ꝯñs corp⁹ calefacit: sed īmoderata calorē extinguit naturalē. Et silr īfrigidat corp⁹ nimis rarū. Nā minuit in eo calor ꝛ paruus efficit sic ꝯtingit in clibanis ꝛ balneis multa respiracula habētib⁹.

¶ Cause egritudinū ex humiditate.

186 ¶ Quinq̄ꝫ sunt numero scripta humiditatem generantia ex quibus aqua calida dulcis super totum infusa est humida in actu.

¶ Asserit q̄ humectātia sunt cāe hūiditatē faciētes ꝛ sunt qnq̄ꝫ ex qb⁹ est humectās in actu aq̄ calida qđ qdē intelligit verū qñ fuerit aqua delectabilis ꝛ eius infusio super corpus multa.

187 ¶ Ex humectantibus autē in potentia est vsus lactis ꝛ piscium delectabiliūꝫ casei recentis quies corporis ꝛ immoderata refectio vel saturitas.

¶ Ex humectātib⁹ in potētia sunt sicut pot⁹ lactis esus pisciū in aqua dulci habitātiū caseus recēs qes corpis ociū ꝛ saturitas īmoderata. Intellexit aūt humiditatū retentionē fieri ex his q̄ retinēt humiditates in corporib⁹ seu ꝓhibēt egressum earū cuius sunt que poros corporis coarctant claudunt ꝛ inspissant.

¶ Cause ex siccitate.

188 ¶ Quinq̄ꝫ sunt siccitatē generātia sensu intellectiue apprehēsa: ex quibus quedā actu existūt sicut boreas: ꝛ quedāꝫ in potentia sicut esus synapis ꝛ tanta fames seu abstinentia per quā humiditas corporis consumatur ꝛ omnis motus fortis ꝛ violentus. contingit etiā corporis exiccatio ex ventris solutione.

¶ Hec qnq̄ꝫ sunt de se intellecta ex mō loquēdi eius in eisdē: verū est sicut cū dicit de exiccātibus in actu est boreas ꝛ frequēs

inuolutio ⁊ ꝯtinua in terra vel arena. Et in potẽtia sicut synapis esus ⁊ fames exiccãs corpora: ⁊ hoc qm̃ ex cibo nãlis calor intendit vñ ablato vel subtracto cibo agit calor in mẽbris corpis ⁊ in humiditatib⁹ eoꝝ ꝯsumens ⁊ exiccans ea. Postq̃ expleuit rememorationẽ egritudinis mẽbroꝝ ꝯsimiliũ accedit nunc ad rememorationẽ membroꝝ organicoꝝ.

¶ Cause egritudinũ organicoꝝ.

189 ¶ Cause magnitudinis membroꝝ sunt fortitudo ⁊ potentia formatiue ⁊ etiam nutriens.

¶ Due sũt cause magnitudinis mẽbroꝝ.s. fortitudo plasmatiue: ⁊ magnitudo materie quã per nutriens intelligit.

190 ¶ Cause paruitatis membrorũ sunt contrarie eis que magnitudinem efficiunt in eisdem.

¶ Intellexit ꝙ cause paruitatis membrorũ sint debilitas plasmatiue ⁊ paruitas materie.

191 ¶ Causa corruptionis formarũ est in numero similitudinũ qđ quidẽ rõne malitie cõplexionis existentis in matrice contingit aut paruitate spermatis aut malo egressu fetus in ortu suo ex cuius tortura contingit peccatum in figura ⁊ forma.

¶ Causa corruptionis formaꝝ mẽbri cadit in nuõ recipiẽtiũ similitudinẽ ⁊ figurã: ⁊ hoc ꝯtingit rõne male cõplexiõis matricis. Nã malitia cõplexiõis matricis disponit iterdũ passuȝ qđ recipit formã ⁊ agẽs talr̃ ꝙ agẽs malã iprimat formã: aut ꝙ recipiẽs malã formã recipiat: aut diminutiõe ⁊ puitate spmatis q̃ receptio forme vel ei⁹ actio vel gnõ impedit. qđ qdẽ verũ est ſm opiõnẽ ei⁹ q opinat esse in spmate potẽtiã actiuã. Cõtingit ẽt iterdũ sicut dĩ pdicta corruptio ex re extrinseca vtpote in inaturali egressu fet⁹ in natiuitate: sȝ hãc corruptionẽ forme reparãt obstetrices frequẽter fasciãdo sicut đcet đus q̃ idurent ossa: ⁊ in sũma corruptio forme ab extra accidit vel ab itra. ab itra qdẽ accidit vl' malitia agẽtis aut malitia passi ⁊ recipiẽtis vel ambab⁹ simul. eoꝝ aũt malitia erit ab eisdẽ vel aut a mr̃ice.

192 ¶ Ex his etiã est nutrix si deliquerit fasciando ipȝ aut eleuando vel deprimendo ipsum.

¶ Nutrix ẽt est cã q̃re nati mẽbra tortuosa efficiunt cũ errat in fasciãdo ipm̃ seu in ligãdo ipm̃ cũ fascia: ⁊ h̃ qꝛ teneritate ⁊ humiditate ossiũ ipsi⁹ augent ſm figurã ex ligatura eis ipressaȝ sic ẽt ꝯtingit errore ab eodẽ cõmisso i eleuatiõe aut depressiõe ei⁹.

193 ¶ Vel si forsan augeat in eo cibus aut ad nutriendum aliter ad vtendum malus existat.

¶ Excedẽs cibi extrinseci q̃titas lȝ similis ẽ cã corruptiõis forme sicut ⁊ excessus mãe itrinsece. s. ꝯtingẽs a principio gñõnis: ⁊ hoc qm̃ ex multitudine materie debilitat virtus plasmatiua in pductione forme. Et silr̃ videt ꝯtingẽ cũ nutrit ⁊ cibat nutrimento grosso ante tẽp⁹ ꝯueniẽs ad nutriẽdũ ipm̃ tali nutrimẽto: nã cũ surripit humidũ subtile ei puta lac: corrũpit qdẽ magnitudo mẽbroꝝ in forma a principio. s. in eodem impressa.

194 ¶ Aut si puer debilitate sua cadat cũ nõ regit ab alio ⁊ ipsi⁹ tibia aut crus ide frangant vel ei⁹ nasus pcutiat talr̃ ꝙ inde tẽsionẽ ⁊ pressionẽ patiat. nõ. n. põt mã rectificari si moueat quis ipotẽs se sustinere rõne fracture ossis nondũ perfecte consolidate.

¶ He aũt cãe oẽs sunt extrinsece. nã cũ pmittit puer ambulare anteq̃ habeat potẽtiã ambulandi ꝯtingit qdem ei obligtas seu tortuositas suarũ tibiaruȝ: corporis ẽt forma in aliq̃ si frangat aliqđ ex ossib⁹ ipsi⁹ si pus q̃ eius ꝯsolidatio pficiat moueatur.

195 ¶ Hoc ẽt facit multitudo humoꝝ sicut in leprosis ⁊ paruitas eorũdem sicut in ethicam diuturnaȝ ⁊ cõtinuas febres patientibus.

¶ In leprosis quidẽ ꝯtingit generaliter corruptio forme membroꝝ suoꝝ ⁊ similiter ꝯtingit in extenuatis ⁊ cõsumptis. Causa aũt huius siccitas est que cũ difficultate formã recipit.

196 ¶ Aut tortura oris ⁊ faciei contingens ex mollitie ⁊ relaxatione nerui aut corrugatione ⁊ tensione nerui versus collum declinare.

¶ Proculdubio cãe iste sunt morbi. Nã tortura faciei fit relaxatione ⁊ mollitie nerui existẽtis in pte habẽte colligantiã cũ parte obliquitatẽ habente: fit etiã interduȝ tensione ⁊ corrugatione nerui: ⁊ tunc pculdubio pars lesa obliquatur.

197 ¶ Vestigia apatũ ⁊ cicatrices vlcerũ ⁊ vulnerum proculdubio formas in superficie corrumpunt.

¶ Causa huius apostematis est putrefactio alioruȝ apostematum: sed in vlceribus ⁊ vulneribus causa est mala cõiunctio ipsarum ⁊ al' dissolutio cause clausionis meatuum.

¶ Cause clausionis meatuum ⁊ poroꝝ.

198 ¶ Sapientes dederũt operã in collectione eorum que sunt de genere claudentiũ ⁊ obturantiũ poros ⁊ meat⁹ ex qbus sunt fortitudo retẽtiue ⁊ debilitas expulsiue: interdum etiam frigus est causa huius.

¶ Pori ⁊ meatus claudunt dñio ⁊ fortitudine retẽtiue virtutis ⁊ debilitatis expulsiue. frigus etiam coarctat ⁊ constringit poros ⁊ meatus: quod quidẽ patet ex corrugatione seu coadunatione neruorum ex frigore contingente.

199 ¶ Siccitas etiaȝ coarctat eos valde ⁊ similiter faciunt ligature. apostema ẽt angustat ⁊ obliquat eos per ꝯstrictionẽ exterius in aliquo mẽbro generataȝ. stringit etiã eos medicina stiptica.

¶ Siccitas aucta in aliquo membro strĩgit ⁊ coarctat poros et meatus eius. idem etiam facit ligatura facta super membrum. pculdubio apostema generatũ in aliquo mẽbro exterius angustat meat⁹ ⁊ poros ꝯstringẽdo. ꝯstringit ẽt medicina stiptica.

200 ¶ Hoc etiam contingit interdum consolidatione vulnerum ⁊ vlcerum ⁊ etiaȝ verruca seu porro ⁊ carne innaturaliter augmentata.

¶ Ex causis meat⁹ claudẽtib⁹ est cũ vlcus vulnusue inaturalr̃ cõsolidat sicut ꝯtingit in ꝯsolidatiõe lõgitudinis meatuũ. verruca ẽt in eis nata est ex cãis clausionis eoꝝ. nascit. n. interdum interius sicut exterius: ex eis ẽt caro est innaturaliter in eis nata.

201 ¶ Hoc etiam humor facit aut sanies vel sanguis lac coagulatum ⁊ aqua.

¶ Constat ꝙ cum humores infunduntur ad concauitates meatuũ qui replent ⁊ obturãt eas: ⁊ similiter facit sanies in eis exterius existens: ⁊ similr̃ facit sanguis coagulatus ⁊ lac caseatũ.

202 ¶ Hoc etiam faciunt vermes lapis ⁊ fex sicca dura ⁊ aer.

¶ Hoc intelligit de vermib⁹ generatis in itestinis: ex quo accidit colica. Per lapidẽ ẽt itelligit lapidẽ in vesica: ⁊ ẽt calculũ in renibus. Et per aerẽ intelligit ventositatem grossam interdum meatus obturantẽ. Inde etiã ꝯtingit vna ex speciebus colice. s. illa que contingit ex conclusione ventositatis in intestinis. Ex his aũt cãis ꝯtingit plurimũ retentio fecũ ⁊ vrine.

¶ Cause apertionis meatuum.

203 ¶ Cause apertionis meatuũ sunt fortitudo expulsiue ⁊ debilitas retentiue.

¶ Apertio meatuũ contingit fortitudine expulsiue ⁊ debilitate retentiue. s. a causis contrarijs eis quibus contingit clausio ipsorum puta debilitati expulsiue ⁊ fortitudini retentiue.

204 ¶ Ex his etiam est omnis medicina aperitiua calida ⁊ humida necessario.

¶ Ex causis meatus aperientib⁹ est vsus medicinaꝝ aperitiuaꝝ neq̃ dubiũ qn medicina calida ⁊ humida meatus aperiat.

¶ Cause egritudinis in quãtitate.

205 ¶ Quicquid auget ⁊ excedit numero in nobis augetur sic ex multa materia vt digit⁹ si fuerit materia laudabilis aut rana si materia illaudabilis.

¶ Quia retulerat cãs aptionis ⁊ clausionis meatuũ: incipit nũc referre cãs augẽtiũ vel diminuẽtiũ numerũ membroꝝ: vñ inqt ꝙ qcqd auget in numero mẽbroꝝ: auget pculdubio rõne multitudinis mãei: que si fuerit laudabilis: erit quideȝ corpus inde auctũ naturale sicut eius digitũs: si vo mala erit corpus inaturale sicut est illud qđ rana appellat ⁊ auget sub lingua.

206 ¶ Quicquid minuitur in nobis numero cõtingit contrario eius cuius rememorationem fecimus.

¶ Causa diminutionis numeri est contraria cause augmenti ipsius velut diminutio materie.

¶ Cause asperitatis.

207 ¶ Causa generans asperitatẽ est ablatio humiditatis que interdũ ex humore frigido ꝯtingit puluere stipticitate ciboꝝ ⁊ medicinarum.

¶ Hic

¶ Hic ꝓculdubio retulit cās egritudinū ex aſpitate gñataꝝ dicēs ꝙ efficiēs aſpitatē ē ꝙ aufert hūiditatē ſic humor ſicc⁹ cū īfūdit ad cānā pulmōis ipā ȝ exaſpans. Idē ēt fum⁹ fac⁊ puluis ⁊ cibi ſtiptici ⁊ medicie. Hec eni oīa guttur ⁊ cānā exaſperāt.

208 ¶ Cauſa leniens aſperitateȝ eſt ſicut humor viſcoſus ⁊ omne pingue vnctuoſum.

¶ Omne qḋ habet viſcoſitatem lenit aſperitatem ſicut humores ſeu humiditates viſcoſe ⁊ oleaginoſe.

¶ Cauſe coniunctionis ⁊ vnionis ſeparatoꝝ.

209 ¶ Proculdubio omne illḋ de cuius natura eſt vt ſtet ſeparatum ab aliquo cuȝ aliquo modo ei vnitur ſi cū eodeȝ cõiungetur. Si vulnus nō debite ſolidet̃ ꝙ res in membro inopinata oſtendetur.

¶ Proculdubio nūc retulit cās morboꝝ ſit⁹ ⁊ pōnis. retulit aūt duas cās hui⁹ rei. ſ. vnā ex ꝯiūctōe ei⁹ qḋ erat ſepatū a mēbris vñ ait. ꝓculdubio oē illḋ ḋ cui⁹ nā ē vt ſtet ſepatū a mēbro ſibi vicino ⁊c. nā cū ē talis ſit⁹ acciditꝙ ei vt ꝯiūgat̃ membro illi. ꝓculdubio cā hui⁹ erit ſignatū vlc⁹ vl' vuln⁹ ī ſupficie cuiuſlȝ ex p̄dictis mēbris: accidit eni p̄ter h̄ vt ſupficies vni⁹ ex illis membris vulneratis cū ſupficie alteri⁹ mēbri vulnerati cõſolidetur ⁊ vniat̃: quēadmodū ꝯtigit hoc in eodē vulnere per ſe ſoluȝ generato in quo. ſ. ſuperficies quarūdā ꝑtiū ei⁹ cū ſupficie aliarū eiuſdē ſolidatur ⁊ vnitur: ⁊ ob hoc inqͭ ꝙ videbis in cõſolidatione vulneris alicuius membri cum indebite conſolidat̃ ⁊ aliter ꝙ̄ ſperares aliud ꝙ̄ ſperares de patiente euenit.

210 ¶ Ex hoc etiam eſt fortitudo imutatiue et debilitas informatiue.

¶ Proculdubio mēbra nāliter ſepata īdebite vniunt̃ ⁊ ſolidant̃ interdū a p̄n° opōnis ipſoꝝ ⁊ fortitudine virtutis gñatiue ⁊ maxime qñ de natura eoꝝ eſt vt multū vniant̃ ⁊ ꝯiūgant̃ ⁊ vnū qd efficiant̃: ⁊ īterdū adycit̃ huic debilitas formatiue. accidit āt h̄ a cauſis cum ipſa aliquā partem ex membris ſeparat.

211 ¶ Quis ſeparatio ꝯtingens cuilibet ex eis de quorum natura eſt vt ſint in ſitu coniuncta: ſit de genere ⁊ numero egritudinum ſitus ⁊ poſitionis in membris organicis: ⁊ nihilominus etiam eſt ꝓprie de genere ſolutionis diuiſi ſeu continuitatis: cuius quidē ſolutionis cauſe he referuntur.

¶ Oē mēbrū cuius ſit⁹ iudicat̃ per nām eē inter ipm ⁊ aliḋ: ita ꝙ ſecū ꝯiungat̃ ſiqdem ꝯtingat ei ꝙ ſeparet̃ ab illo: ꝙ̄uis talis ſeparatio mēbris organicis referat̃: erunt nihilomin⁹ ꝓculdubio cauſe ſepōnis vnius ex eis ab alio de nūero cārum ſolōnis ꝯtinuitatis appropriate mēbris ꝯſilibus que ꝓprie īdiuiſi ſolō appellatur: ⁊ ipſe qdem ad cauſas refert ꝓprias conſequēter.

¶ Cauſe ſolutionis indiuiſi.

212 ¶ Humor quidā eſt hñs vim ⁊ qualitatē vſtiuā ⁊ calefactiuā ⁊ corroſiuā vel ſanatiuā aut hypoſtaſis īpulſa ſeu ībibita ꝯtuſionē īferēs vel viſcoſitas relaxās qḋ mouere deberet vel ſalt⁹ ꝯtūdens lanians et diſrūpens vel lapis offendens ⁊ contūdens.

¶ Notū ē ꝙ hec oīa ſoluūt ꝯtinuitatē. ſ. humor corrodēs ⁊ cal's ⁊ hypoſtaſis mēbroꝝ ꝯtuſiua necnō humor viſcoſus. diſlocant̃ eni ꝑtes motiue ex laxatōe quā eis īferūt: ⁊ ſil'r ſalt⁹ ſoluit cōtinuitatē mēbroꝝ ⁊ lapis ledit ⁊ offendit mēbrū ⁊ carnē ꝯtūdit.

213 ¶ Ex eis ſunt medicine corroſiue ⁊ vſtiue vt ferrū corrodēs ⁊ lanians ⁊ qñꝙ vētus ſcindit rōne tenſionis. Idem etiā agit ignis ſicut ⁊ in ceteris.

¶ Hoc totum eſt per ſe notū ⁊ manifeſtū: ideo non expono.

¶ Cap. 3^m de reb⁹ egrediētib⁹ a nā ⁊ ſūt accñtia morboꝝ.

214 ¶ Quedaȝ ex accidētibus reperiunt̃ in opationibus: ⁊ quedam in qbuſdā corpori cōtingentibus: et quedā in egrediētibus ab eodeȝ: puta in ſputo fecibus egreſſu. ſ. ſanguinis ſudore ⁊ vrina.

¶ Qm̄ iā explicuit rememoratonē de morbis ⁊ ipſoꝝ cauſis: īcipit nunc referre accñtia poſt ipſos contingētia. Nā accidentia ꝯſequunt̃ morbos ſicut ⁊ morbi cauſas ⁊ necio ſiunt ex eiſdē. Inchoauit aūt in hoc a diuiſiōe accñtiū in eoꝝ p̄ma gña: vñ inqͭ. ꝙ ipſoꝝ ſunt tria. ſ. genera. Quoꝝ primū accñtiū ab opationib⁹ mēbroꝝ aſſumptoꝝ vtpote a nocumēto ipſoꝝ: ⁊ hoc qdem eſt primū ex eis. Scḋm eſt accñtium a qualitatib⁹ corꝑis aſſumptoꝝ: puta a citrinitate macie ⁊ qualitatib⁹ alijs que cõtigūt corpori poſt egritudinē ex īmutatiōe ipſi⁹. Tertiū gen⁹ eſt accñtiū ſumptoꝝ ab egrediētib⁹ a corpore ſicut ab īmutatione fecum vrine ⁊ ſudoris ⁊ fluxu ſanguinis ⁊ alijs exeuntibus.

215 ¶ Egreſſus nālis opationis a diſpōne ſua ē tripl'x. ſ. ipſi⁹ debilitas ipſi⁹ ablatio ⁊ ipſi⁹ īmutatio ſeu corruptio qḋ in quolibet morbo eſt etiā manifeſtum.

¶ Egreſſus opōnis a diſpōne ſua nāli ſit tripl'r. aut debilitat̃: aut oīno aufert̃: aut ſic īmutat̃ ꝙ indebite fiat: vñ exēpli grā. Si digeſtiua ſtōchi debilitet̃: egredietur cib⁹ īdigeſtus. Si vͦ auferatur q̄lis aſſumitur egrediet̃. Sed ſi calore īdebite alteret̃ ⁊ īmutet̃ vretur qdē cib⁹ ⁊ fumoſus efficiet̃. Et hec qdē gña ſic in oībus operationib⁹ ſunt repta. Hoc eni notum eſt in viſu.

216 ¶ Debilitas eni opationis viſus eſt cum aliqs debiliter videt: ⁊ ipſius ablatio cuȝ oīno viſus ꝓhibet̃ vel aufertur: ⁊ ipſius corruptio ⁊ incōueniēs imutatio cum imaginatur ſe videre que non videt.

¶ Exēplū debilitatis opōnis eſt ſicut debilitas viſus: ⁊ exēpluȝ ablatiōis ei⁹ eſt ſic viſus ablatio ⁊ dr̄ ꝓprie cecitas. Exēpluȝ vͦo male ⁊ corrupte opōnis eſt cū qs videt que nō vidētur. i. cū videtur ei eē qḋ nō eſt ſicut eſt cū videt̃ ei vnum duo eſſe.

217 ¶ Exēpla accidētiū ꝓportionabilia reperiunt̃ in accidētibus ꝯtingētibus alijs operationibus.

¶ Hec tria gña accñtiū repiuntur in oīb⁹ alijs opōnib⁹ ſicut et dcm̄ eſt de opōne viſus. Eſt aūt ſciēdum ꝙ ipſimet morbi ſunt cauſe hoꝝ accñtiū. Nā ſi corruptio vel īmutatio opōnis fuerit in membro cõſimili erit quidē cauſa ipſius vna ex. 8. ſpeciebus male complexionis. Si fuerit in organico: erit cauſa ipſius vna ex ſpeciebus morborum organicorum.

¶ Accidentia ſuper qualitate corporis.

218 ¶ Sēſus viſus attigit ⁊ ꝑcipit īterdū aliqḋ ex accidētib⁹ q̄litatū corpori ꝯtigētib⁹ ſic citrinitatē et tumorē viſu ꝑceptibilē: ⁊ īterdū attingit ⁊ ꝑcipit auris aliqḋ ex eiſdē ſic ſonū vētris in hydrope. ꝑcipit ēt ex eis aliqḋ ſenſus odorat⁹ quēadmodū fetorē ꝯtingēteȝ in vlcerib⁹ putridis ⁊ corruptis. Ex eis ēt eſt qḋ ſuo ſapore ꝑcipit̃: ⁊ ſic ꝯtigit cū acredo vel acetoſitas in ore ꝑcipit̃: tactu ēt qḋdaȝ ex eis cognoſcit̃: ſic enim per tactum cognoſcitur cancri durities.

¶ Accñtia ſumpta a q̄litate corꝑis ſūt. 5. ſ̄ȝ nūeꝝ. 5. ſenſuū. nā ex eis ſunt q̄ attigūtur ⁊ ꝑcipiunt̃ ſenſu viſus ſic colores a nā egrediētes: puta citrinitatē icterico ꝯueniētē ⁊ tumorē in patiente apa ⁊ alijs apparētē. Et ex eis ſūt q̄ aurē vl' auditū attigūt ſoni ſ. egrediētes a nā: ſic eni audit̃ rugit⁹ ⁊ gurgulatio ī vētre hydropici cū ab vno latē ad aliḋ mouet̃. Ex ēt accñtib⁹ p̄cipiunt̃ q̄daȝ odoratu ſic ī his q̄ꝝ odorē fetidus vtpote ī vlcerib⁹ fetētib⁹ ratiōe putrefactiōis: ⁊ ſil'r calefactiōis eiſdē ꝯtigēt̃. Et ex eis ſunt que ſuo ſapore ꝑ ſenſuȝ guſt⁹ ꝑcipiunt̃ ſic ꝯtigit in ore amaritudo vel acetoſitas q̄ in eo repiunt̃. Ex his accñtib⁹ ſūt q̄ ſenſu tactus cognoſcunt̃ ſic durities ꝯtigēs mēbro in quo eſt cācroſuȝ ap̄a. Sunt aūt q̄tuor humores cauſe. ſ. hoꝝ accidentium.

¶ Accidentia ab egredientibus a corpore.

219 ¶ Super accidētia ab egrediētib⁹ a corpore ſumpta excitantur ſiquidem quinque ſenſus.

¶ Quinꝙ ſūt ſpēs accñtiū ab egrediētib⁹ a corꝑe aſſūptoꝝ ſ̄m nūeꝝ ipſoꝝ ſenſuū: ſic eni ē ī eis ſic in ſpēb⁹ accñtiū ſūptoꝝ ab his que corpori ꝯtingūt: ⁊ ipſe qdē refert eas ꝯſequenter.

220 ¶ Sicut in vrina ſi rubea ſit vel nigra: et ſputo ſi fuerit vel vt ſanguis vel ſicut butyꝝ: ⁊ in eo qḋ qdē rōne diſſolōnis vel reſolutionis egreditur ſicut contingit in ventoſitate ſternutatione oſcitatiōe al'r ſingultu. In vomitu etiā reperitur interduȝ acetoſitas amaritudo vel ſtipticitas. Et cuȝ vrina fuerit fetida ſignificat quidē ſuꝑ veſice vlcera: ⁊ ſi in ſudore ſentit̃ ſi frigidus fuerit vel calidus tenuis vel viſcoſus.

¶ Accñtia viſu ꝑcepta in egrediētib⁹ a corꝑe ꝑ opōnē nāe ſunt ſic rubedo vrine ⁊ ipſi⁹ nigredo in febre appentia: ⁊ ſic ſputum ſanguineū. i. rubeū ab ore egrediēs ⁊ butyroſuȝ. i. albū apparēs in morbo pulmonis. Accñtia aūt que in egrediētib⁹ a corꝑe ꝑ

eipiunt p auditū sūt soni ꝯtingētes ex īpulsiōe nāe supfluitates a corpe expellētis sic ꝯtigit in vētositate deorsuꝫ egrediente et sternutatiōe q̄ ꝯtigit cū caput supfluitates digōnis sue sup nasum īpellit: oscitatiōe ꝯtigēte ex īpulsiōe humoꝝ nocumētum stōcho īferētiū. Sꝫ q pcipiunt p saporē sunt sic acetositas pcepta in eo qđ a stōcho egredit cū vomitu: ꝛ silr amaritudo ꝛ stipticitas: hi.n. sapores īterdū cuꝫ vomitu sentiunt. q̄ āt odoratu sentiunt sūt sic fetor vrine sigñans sup vlcera vesice. sigt nihilominus ēt sup corruptionē ꝛ putrefactionē in corpe exñtē. Que aūt ex istis sensu tact⁹ pcipiunt sunt sicut sudor ipse: pcipit enī per eū aut calidus vel frigidus tenuis vel viscosus. Quidam tñ opinati sunt ꝙ tenuitas ꝛ viscositas sensu visus pcipiātur.

221 ¶ Hec quidē accñtia sunt patientiuꝫ passiones: et apud nos signa ꝛ demōstrationes: ꝛ postq̄ꝫ feci rememorationē de is quasi trāsitorie ꝛ in generali: faciam nūc rememorationē de eisdem in speciali.

¶ Hec qdē accñtia quoꝝ rememorationē fecim⁹ sunt in egris passiōes ꝛ apđ medicos signa sūt sup eoꝝ morbos demōstratiua. Et h̄ iđ qm̄ morbi sūt cā accñtiū: ꝛ causata qdē attestant ꝛ significāt sup suas cās: vñ sic fumus sigñat ꝛ attestat sup ignē: sic qdē accñtia sigñant super egritudies: ꝓ tāto placuit sibi referre nūc hec accñtia inquātū sunt signa đmōstratiua ꝛ sigñantia. Hec aūt est tertia ex ptibus hui⁹ sciē. s. de rebus extra nām.

¶ Rememoratio signorum.

222 ¶ Omne signū sicut dictū est: est rememoratiuuꝫ aut p̄sentis indicatiuū vel futuri ꝓnosticuꝫ: est tamē vtile nō necessariū nobis qđ referimus ex eo qđ p̄teriit sicut humiditas terminati sudoris.

¶ Tres aūt sunt spēs signoꝝ. Nā si significet sup egritudinē presentē dī indicatiuū: ꝛ si significat sup egritudinē p̄teritaꝫ ꝛ terminatā dī rememoratiuū. Rememoratio eniꝫ ꝛ memoria sunt eius qđ p̄teriit. Si ꝟo significet sup egritudinē futurā appellat pronosticū. Deinde īducit exemplum rememoratiui ꝛ dixit: sic humiditas ꝛc. i. sicut humiditates quas repit medicus in corpore patientis significātes ei ꝙ patiens iā sudauerat in p̄terito: ꝛ interdū significāt ei ꝙ egritudo iā fuerit terminata: hoc āt genus nō est medico necessariū nisi per accñs sicut diximus.

223 ¶ Omne illud quod significat super illđ qđ iā existit: neqꝫ nō etiam ꝙ significat super illud qđ speramus est quidē multū necessariū. cura enim conueniens fit a nobis cum auxilio huius rei.

¶ Qđ ex signis significat super egritudines p̄ñtes ꝛ super futuras generari ꝛ super accidentia ex eaꝝ gñatione contingentia: est qdem ex his quoꝝ cognitio est perutilis ꝛ multum necessaria in hac arte. Innitimur enim his cū securitate.

224 ¶ Ex his qdē signis sūt q̄dā gñalia ꝛ q̄dā spālia ꝛ pticularia alicui ex mēbris đ qb⁹ qdē spālius faciā rememorationē in arte seu pte artis curatiue.

¶ Signa haꝝ duaꝝ spērū diuidunt. Nā q̄dā hoꝝ sunt spālr significātia sup q̄ꝫlibet ex egritudib⁹. Et ex eis sunt q̄dā gñalia significātia morbos ī gñali. Et ipe qdē īcepit a rememoratiōe gñaliū ꝛ loqt đ spālib⁹ cū loqt đ cura cuiuslibet morbi vt ipse dic.

¶ Rememoratio signorum indicatiuorum.

225 ¶ Omne signū generale sumit a mēbris principalitatē ꝛ dñium habētibus: puta ab epate cerebro et corde. hec enī ſm veritatem dicūtur principalia.

¶ Signa gñalia sumunt ab accñtib⁹ mēbris principalibus ꝯtingētibus: vt q2 mēbra exercēt opōnes multas in multis mēbris corpis: iđ qdē accñtia eis ꝯtingētia significāt sup corruptioneꝫ ꝛ malā dispōnē pl'm ex mēbris corpis. Et in sūma sup lesionem ꝛ nocumētū vnitū ex spēb⁹ virtutū primaruꝫ gñaliū in corpe existētiū: sicut accñtia repta in vrina sigñant sup morbos ꝛ nocumenta virtutis nālis in epate existētia ꝛ ꝯtingentia. Et accidētia pulsus sup morbos vitalis virtutis ſm opinionē medicorum: ꝛ ſm ph'm super morbos virtutis nutritiue.

226 ¶ Et cū ē recte formatiōis seu imagiatōis ꝛ rōcinatiōis seu cogitatiōis sane memorie ꝛ recordatōis.

¶ Sanus mēte dī cū est recte imagiatiōis iuste seu recte cogitatiōis ꝛ nō recordatiōis. voluit āt sic loq qm̄ cū ledit aliqua ex p̄dictis opōnib⁹ significat sup lesionē ptis cerebri illi opōni appropriate. est aūt anterior ps cerebri loc⁹ imaginatiōis seu formatiōis ꝛ mediū cerebri est loc⁹ rōcinatōis. sed ps ei⁹ extrema est loc⁹ memorie ꝛ recordatiōis. vñ sigñat ꝙ in patiēte malitia imagiatiōis ꝛ formatiōis fit morb⁹ in anteriori pte cerebri ꝛ significat cū patit mens ꝛ rō ꝙ mediū cerebri patiat. cuꝫ ꝟo memoria patit: significat ꝙ posterior pars cerebri sit egrota.

227 ¶ Motus ēt ꝛ sensus laudabilis significat sup capitis sanitatē: ꝛ nocumēta eius ꝯtingētia denotant proculdubio ꝙ morbi existant in cerebro.

¶ Qđ hic dicit est per se notū. Nam cū motus corporis ꝛ perceptio sensuū sani sunt ꝛ laudabiles significāt qdem sup capit̄ sanitatem ꝛ cū leduntur significant super capitis morbos.

228 ¶ Cum cor incedit recte in pulsione sua: tunc eius dispositio est pacifica ꝛ tranquilla.

¶ Si cordis pulsus moueat velut cōsuetū est ꝛ debitū significat sup cordis sanitatē. Si ꝟo deuiet a ꝯsueto ꝛ sibi debito p nām significat qdē morbos: sicut cū variat ꝛ diuersis pulsatiōib⁹ afficit: tūc enī attestat sup diuersas spēs egritudinū. Nos autem declābimus ꝯñter quis ꝛ qualis sit talis pulsus diuersus.

¶ Genera pulsus.

229 ¶ Nequaq̄ꝫ fuerunt genera pulsus in numero denario posita nisi ab ore sapientis: quorum quidē primum ab estimatione dilatationis est assumptus. ipse enim significat super dominium ꝛ fortitudinem virtutis et ipsius equalitatem.

¶ Genera p̄ma pulsuū sub denario numero īcluduntur ſm ꝙ ea sapiētes dixerūt ꝛ nūtiauerūt: quoꝝ quidē primū existit in existimatiōe dilatatiōis venaꝝ: quaꝝ quideꝫ dilatatio est īterdum fortis ꝛ valida ꝛ interdum ꝓportionalis equalis ꝛ temperata.

230 ¶ Magnus āt est cui⁹ dimēsiōes eminēt ꝛ đscendūt ꝛ significāt sup fortitudinē ſm suā existimatiōeꝫ.

¶ Quia dixerat ꝙ vnū ex generib⁹ pulsuuꝫ repitur in qualitate seu dispōne dilatationis vene: accedit nūc ad referēdū species sub h̄ gñe existēte. i. in quas diuidit gen⁹ illud. vñ inqt ꝙ vna ex eisdē est illa que. s. est nota in pulsu magno: ꝛ est ille q ascēdens dī. i. eminēs in oīb⁹ suis dimēsiōib⁹. s. in lōgū latū ꝛ ꝓfunduꝫ: vt qui magis debito in lōgum extenditur aut in latum: aut q2 magis debito ſm membrum in quo est eleuatur.

231 ¶ Paruus pulsus est contrarius in virtute ꝛ etiam pulsus longus ꝛ breuis.

¶ Voluit dicere ꝙ pulsus qui paruus dī est in hoc genere ꝯ̄rius pulsui magno: ꝛ ipse qdē est in oīb⁹ suis dimēsionib⁹ diminut⁹ ꝛ depressus: ꝛ refert ꝯñter alias duas spēs pulsus ꝛ sūt illi qui dicuntur longus ꝛ breuis. Est autē longus pulsus cuius lōgitudo augetur vltra lōgitudinem nālem. Et breuis quideꝫ est huic cōtrarius. s. diminutus a sua longitudine naturali.

232 ¶ Ex eo strictus ꝛ latus necnon etiam eminens et profundus.

¶ Silr ēt sunt q̄tuor alij. Quoꝝ vnus dī strict⁹ ꝛ ē ille cui⁹ latitudo minor est latitudie sua nāli. Scđs aūt ē ille q dī lat⁹ ꝛ est ille cuius latitudo maior est latitudine sua nāli. Tertius ꝟo est ille qui dī eminēs ꝛ est alt⁹. Sꝫ quart⁹ est huic ꝯ̄rius ꝛ ē ꝓfundus. Medius aūt ꝛ equalis īter oēs has spēs est naturalis.

233 ¶ Genus eius relatum tempori motus est varius ꝛ diuersus ex quo est pulsus velox magne iactātie ꝛ significat quideꝫ super vim ꝛ calorem: ex eo etiā pulsus est tardus dominans congelationis vnde significat super debilitatem cum frigiditate.

¶ Scđm qdē genus pulsus sumptū est ab existimatiōe tēporis motus eius: ex quo qdē est velox in motu suo: significans super dñiū ꝛ abūdātiā virtutis ꝛ caloris. Et ex eo tardus in motu qui quidē significat super debilitatē virtut̄ ꝛ frigiditatē: ꝛ nālis qdem in hoc genere est medium inter ambos.

234 ¶ Genus sumptū ab existimatiōe tpis qetis diuidit in suas spēs. s. in frequētē spissum ꝛ sine qete significātē super debilitatē virtutis ꝛ caloris: ꝛ in tarduꝫ sibi ꝯ̄riū qui sup laxitatē ꝛ friditatē attestatur.

¶ Genus pulsus sumptū ab existimatiōe tpis qetis cuꝫ diuidit in frequētē spissuꝫ ꝛ est ille q modicā hꝫ qetē: q qdē debilitatē virium sigñat ꝛ caloris: virtus enī rōne sue debilitatis reiterat magis debito vene extensionē ꝛ dilatationē: ꝛ rōne excessus caloris festinat magis debito motū suū: ꝛ inde sequet qetis abbreuiatio ꝛ diminutio: ꝛ in valde tardo ꝛ raro q. s. ꝯ̄rius est p̄dicto significat sup laxationē arterie ꝛ frigiditatē complexionis.

235 ❡ Genus sumptū a dispōne v̄tutis diuidiť in fortē alr̄ fortiter pulsantē ⁊ magnū ⁊ in sibi cōtrarium debilem: cuius pulsatio profunda est ⁊ exilis.

❡ Quartum genus pulsus est sumptum a dispōne virtutis pulsatiue ⁊ diuiditur in duas species. s. in fortiter pulsantem ⁊ percutientem ⁊ in debiliter percutientem.

236 ❡ Ex genere sumpto a corpore vene per tactū est pulsus durus qui attestatur super siccitatem: ⁊ ex eo est qui tactu mollis ⁊ humidus reperiť significās super sui corporis mollitiem alr̄s humiditatem.

❡ Genus sumptuȝ a dispōne ⁊ qualitate vene pulsatilis diuidiť in duas spēs. Quaꝝ vna ē cū medicus sentit corp⁹ vene pulsatilis dure: ⁊ h̄ qdē sigñat sup siccitatē cōplonis corporis patiētis. Scd̄a v̄o est cū sentit medicus venā pulsatilē humidam et mollē que sigñat cōplonis humiditatem corporis patientis.

237 ❡ Genus sumptū a prima qualitate corporis vene significat recte super complexionem. s. frigidus super frigidam: ⁊ calidus super calidam.

❡ Proculdubio genus sumptū a qualitate corporis vene pulsatilis diuidiť in duas spēs ⁊ ambe simul significant equalr̄ super cōplonē. Quaꝝ vna est cū sentiť vena pulsatilis frida ⁊ significat sup cōplonis friditatē. Scd̄a v̄o est cum ipsa sentiť calida ⁊ sigñat sup cōplonē calidā. Est aūt hoc genus eiusdē qualitatꝭ qd̄ ante ipm̄. Sūt enim de numero qualitatum tāgibilium.

238 ❡ Genus sumptum ab eo quo repletur vena d̄clarat dispositionem ⁊ esse humorum eius: plenus eniȝ super humorum abundantiam ⁊ vacuus super ipo͂rum diminutionem habet attestari.

❡ Genus sumptum ab eo qd̄ circūdat alr̄ ꝯtinet vena pulsatilis significat quidem super multitudinē ⁊ magnitudineȝ: aut diminutionem humoꝝ significatione manifesta. Naȝ si percipiatur plena: significat quidē super augmētū humoꝝ. Si v̄o vacua: super eorum diminutionem ⁊ paruitatem.

239 ❡ Genus sumptum ex motionibus ⁊ qetibus pulsus detegit quidem ad sensum tactus spēs eoꝝ. Est autē ex eo spēs iusti ponderis ⁊ conueniens pulsib⁹ etatum temporum anni ⁊ regionis. Ex eo ēt est egrediēns a debito consueto.

❡ Hoc qdē genus sumiť ex cōparatiōe tp̄is mot⁹ pulsus ad tēpus qetis ipsi⁹. Sūt aūt duo mot⁹ ⁊ due qetes ipsi⁹. Unus autē ex motib⁹ ei⁹ est cū arteria extēdiť ⁊ dilatať. Et alius cū stringiť. Et vna qdē ex duab⁹ qetib⁹ eius est inter finē dilatatiōis et principiū eius ꝯstrictiōis. Sȝ scd̄a est iter finē ꝯstrictiōis ⁊ p̄ncipiū dilatatiōis. Hoc aūt iō est qm̄ iter quoslibet duos motus ꝯ̄rios in vno motore exn̄tes: opȝ de necessitate esse qetes duas inter eos ambos existētes. Cum aūt dico quietes itelligo duas qetes: ⁊ cū dico motū intelligo hos duos mot⁹: vn̄ inqt. ꝙ in cōparatiōe tp̄is qetis pulsus ad motū ei⁹ est gen⁹ ei⁹ sub quo sūt spēs detecte ⁊ manifeste ad sensuȝ: ex qbus qdeȝ est spēs illa q̄ dr̄ pulsus iusti ponderis. ⁊ ille in quo cōparatio ⁊ ꝓportio tp̄is motus ad tp̄s quietis est nālis. Et cū dixit ꝙ est ꝯueniēs pulsibus etatū ⁊c̄. intellexit ꝙ talis ꝓportio variať ⁊ diuersificať penes diuersas etates tēpora anni ⁊ regiones. Nāles enī in h̄ ē ille qui ꝯgruit etati eius cui⁹ eiꝰ: ⁊ silr̄ tēpori anni ⁊ regioni eius. Egrediēs v̄o a nā est ille q discōuenit ei cui⁹ est ꝼm ista vt inde sit in eo alia ꝓportio mot⁹ ad qeteȝ q̄̄ ꝑtendat in eodem. Etas tempus anni ⁊ locus habitationis eius. Justus autem pōdere naturaliter ⁊ ab etate est ille qui in cōplexione equali ⁊ temperata etate tēperato ēt tēpore āni ⁊ regione ⁊ silib⁹ in tēperie reperiť: talis nāq̄ pulsus dr̄ iustus ad pōdus ⁊ pōderatus.

240 ❡ Ex eo etiam est sine pondere cōtrarius ei quē premisi sine pondere.

❡ Jntellexit pulsuȝ sine ordīe illuȝ in quo ꝓportio existēs inter motū ⁊ qetē est ꝓportio egrediēs ⁊ a ꝓportione nāli. Opinātur aūt medici ꝙ talis ꝓportio naturalis est ꝙ sit mot⁹ tātus q̄̄ta quies ⁊ aliquātulum plus ꝼm ꝙ mihi videtur. Nūc inquit etiā Gal. ꝙ due quietes eius sunt: ⁊ ēt silr̄ ꝑcepte. s. igrediēs ⁊ pegrediēs. Rasis tn̄ negat perceptionē quietis ingredientis.

241 ❡ Aliud genus eius sumiť ab equalitate vniformitate aut diuersitate ⁊ inequalitate ipsius.

❡ Hoc genus pulsus diuiditur in duas. ss. scilicet in illuȝ qui dicitur vniformis siue equalis ⁊ illuȝ qui diuersus ⁊ inequalis dicitur: qui. s. contrarius est primo.

242 ❡ Qui recte incedit vniformiter ⁊ ordinate diciť vnitus siue equalis. qui v̄o claudicat ⁊ d̄uiat in hoc inequalis dicitur ⁊ diuersus.

❡ Jntellexit quidē per pulsum vniformē ⁊ equalē illum cui⁹ qdem percussiones ꝯueniūt in pōdere ⁊ in genere dilatatiōes et genere tēporis motus: ⁊ genere tēporis quietis: necnō ēt in genere fortitudinis. qui enī est vniformis in his oīb⁹ diciť eq̄lis. q autem hec omnia hȝ habet esse ꝼm quantitatem cum sit in eis proprie qualitas: ideo quidem declarauit ea ⁊ reposuit sub hoc genere sumpto a proprietate quantitatis.

243 ❡ Jn diuersitate generis sumpti a numero percussionum arterie sunt differentie.

❡ Differens quidem percussionibus est ille in cuius diuersitate sunt differentie. hoc autem ideo dixit: qm̄ ex sic differentib⁹ est qui diuersificantur in multis percussionibus: ⁊ ex eis est qui solum in vna percussione variatur ⁊ diuersificatur.

244 ❡ Differens pluribus percussionibus diuiditur in duas species.

❡ Differens pluribus percussionibus diuidiť in duas spēs: quarum duarum specierum facit mentionem post.

245 ❡ Jn equalitate ⁊ diuersitatibus ordinatum ⁊ ordine carentem quē. s. anima percipere nequit.

❡ Uoluit post ostēdere ꝙ inequale ⁊ differens pluribus percussionibus diuiditur in pulsum in hm̄ōi diuersitatibus ordinatuȝ ⁊ in pulsum nullū ordinem seruantem in eisdem. i. cōtrariuȝ primo de quo inquit. ꝙ anima nequit ipsuȝ comprehendere. Jntelligit autem per inordinatum in huiusmodi diuersitatib⁹ illū cuius alique percussiones sunt diuerse iter multas vniformes: ita. s. ꝙ sit vna diuersa inter plures vniformes: aut huic cōtrariū. Et post hec diuisit ordinatum in duas spēs ⁊ dixit.

246 ❡ Dominus huius ordis dr̄ reuersiuus: ⁊ est ꝼm dictum nostrum ille qui postq̄̄ nūc sic percussit ⁊ reuertitur consequenter ad percutiendū sicut prius.

❡ Jntelligit ꝙ ex ordīato in hm̄ōi diuersitatibus est qdē cuius diuersitas redit post aliquas ꝑcussiones vniformes. i. ꝙ reuertitur ad diuersam ꝑcussionem post determinatas ꝑcussiōes similes ⁊ vniformes: ⁊ est ille quem intellexit cuȝ dixit. q postq̄̄ nūc percusserit ⁊ reuertiť ⁊c̄. i. cum nunc percutit manuȝ est in aliqua forma diuersitatis cōsequenter per determinatas percussiones equales reuertiť ad illā eādem formam in pulsando ⁊ percutiendo: ⁊ ꝙ etiaȝ ex eo est cuius diuersitas minime redit sicut prius: ⁊ ꝯsequenter fecit huius mentionem.

247 ❡ Ex eo etiaȝ est cui⁹ regressus minime sunt vniformes: ⁊ talis est qui cauda soricis appellatur.

❡ Jntellexit ex his diuersis ⁊ inequalib⁹ ꝑcussionib⁹ quedā que nō regrediunť seu redeūt post determīatos regressus ꝑcussionū eq̄liū in ambas īchoātes. Ex hac āt spē ē pulsus q cauda soricis appellať: ⁊ ē pulsus ille q a p̄n⁹ sue pulsatiōis magn⁹ app̄hēdiť. Scd̄a aūt ei⁹ pulsatio ꝯn̄ter mior prima ꝑcipiť: nec cessat a tali diminutiōe pulsationū donec q̄si ad nihiluȝ deuenerit adeo ꝙ iterdū vltīa sensui ꝑcussio occultať ⁊ iterdū minime: ⁊ ex hoc qdē cōparat ip̄m caude soricis: qm̄ cōtinue post ei⁹ magnitudinē minuiť subtiliať sicut ⁊ cauda soricis: ⁊ hm̄ōi qdē pulsus dispō reuertiť interdū ⁊ interdū nequaq̄̄. s. ad p̄mā dispōnē ⁊ ordinē. Et postq̄̄ retulit differētem ⁊ inequalē in plurib⁹ percussionibus refert ꝯn̄ter inequalem in vnaquaq̄ percussiōe.

248 ❡ Est etiā ex eo qui differēs seu diuersus in vnaquaq̄ȝ percussione reperitur cum mēsura quatuor digitorum capitis. ex eo etiam est proportionatus alicui rei: ⁊ quidam sunt qui nulli rei referuntur: ⁊ ꝼmo quidem noster erit super nominatas.

❡ Diuersus ⁊ inequalis in vna ꝑcussione dr̄ ille cui⁹ ꝑtes sūt dissimiles in his gn̄ibus repertis in vna ꝑcussiōe arterie repta in arteria: vt cū erit velocitas dissimilis vnius ꝑcussiōis: ⁊ sic erit de alijs generib⁹: ⁊ hec q̄ erit in arteria in prin⁹ sui mot⁹ multū velox ⁊ in fine multū tarda ⁊ ecōuerso. Et postq̄̄ ostendit qd sit dn̄s in vna ꝑcussiōe cuius sunt plures spēs ex qb⁹ qdā hn̄t ꝓpria noīa ⁊ qdā nō: ⁊ ideo inqt. ex eo ēt est ꝓportionatus alicui rei: ⁊ qdā sunt qui nulli rei referunť: ⁊ sermo qdem noster erit nunc sup noīatas. Ex his qdem spēbus sunt quedā nomen hā-

tes ⁊ quedam nō: ⁊ prime qdē ꝓportionanť ⁊ referuntur alicui rei: ⁊ nos qdem loquemur nunc de nomen habentibus.

249 ¶ Ex his qdē est pulsus itercisus ⁊ dn̄s ꝯiunctionis: ex his etiam est altus humilis ⁊ dep̄ssus.

¶ Ex sic diuersis vna ꝑcussiōe est ille cuius ꝑcussio post intercidit ⁊ findiť: ⁊ ꝯn̄ter vniť ⁊ iungiť: ex his etiā sūt quoꝝ partes quedam sunt alte quedam humiles ⁊ depresse.

250 ¶ Ex his etiaꝫ sunt in cuius percussione duo sunt ictus: ⁊ ex eis etiam in quo sunt plures.

¶ Hic pulsus similať malleo quo ꝑcutiť sup īcudē ⁊ sola resistētia īcudinis ꝑ se p̊ eleuať ⁊ ꝯn̄ter ꝑ se ꝑcutit incudē iterato.

251 ¶ Est etiam ex eis vermicularis ⁊ serrinus similiter formicularis ⁊ vndosus.

¶ Uermicularis qdē similať vermi in motu suo qui cōtingit ex debilitate virtutis nequeūtis arteriā īpellere: qui qdeꝫ fortior est formiculari. Undosus aūt aquaꝝ vndis assimilatur ⁊ significat humiditatis dn̄ium ⁊ sudorē futuꝝ. Serrinus ꝟo assimilať serre dentibꝰ: qui qdē hꝫ attestari sup āpa in tunicis interiorū membroꝝ generata: puta super pleuresim ⁊ alia ab eo.

252 ¶ Ex his etiaꝫ est ille qui tremulus dicitur ex quo est significans super ethicam.

¶ Hic quidem pulsus .s. tremulus significat super spasmuꝫ ⁊ similis ei significat super ethicam.

253 ¶ Oē qdē genus pulsus ꝯtinet duas spēs ⁊ ambe sunt ꝯ̄rie inter quas est vna equalis que ex ambabꝰ cōtrarijs descendit seu reponitur in gradu.

¶ Ois pulsus ex gn̄ibꝰ p̄dictis ꝯtinet sub se tres spēs: ex qbus due hn̄t rōnem extremoruꝫ .s. pulsus excessiuus in illo gn̄e ⁊ diminutus ⁊ medius inter ambos est equalis in illo genere.

254 ¶ Inter species ꝟo generalis diuersitas est multa ⁊ non est equalis ⁊ media in diuersitate.

¶ Minime quidem species quas retulimus sunt variātes pondus ⁊ alij ab eis habent medium.

255 ¶ Ex pulsu temperati corporis cognosces pulsum cuiuslibꝫ donec scias ex eo cui lateri equatur aut inequalis efficiatur.

¶ Pulsus cuiuslibet cognoscitur per comparationē ad pulsum eq̄lē cōplōnē hn̄tis. Et mediꝰ qdē ⁊ tēperatꝰ in illis gn̄ibꝰ cōuenit cū pulsu eiꝰ. Et inequalis ꝟo ⁊ ītēperatꝰ est ei dissimilis: vn̄ in cōparatione eiꝰ ad aliud scitur versus qđ genus egrediať ab equalitate: aut ad quē excessuꝫ vel diminutionē, declinet.

256 ¶ Omnis pulsus egrediens a dispōne cōuenienti diciť comparari ad egressum cōplexionis eius.

¶ Egressus cuiuslibet pulsus a pulsu equali est quideꝫ ꝰm egressum complexionis ipsius a cōplexione equali .i. declinatio pulsus illius erit ꝰm declinationem complexionis eius.

257 ¶ Scito eē varias spēs pulsuum in diuersis etatibus q̄tuor anni tēporibus ⁊ diuersis regionibus.

¶ Sciēdū ꝙ diuerse sunt spēs pulsuū ꝰm diuersa tēpora etatuꝫ hoīs ⁊ ꝰm quatuor anni tempora: neqꝫ nō etiaꝫ ꝰm naturas varias regionum. ⁊ hoc quidem est necessarium qm̄ vnica cōplexio ꝰm diuersitatem ipsorum variatur.

258 ¶ Et etiam in diuersis cōplexionibus hoīuꝫ ⁊ habitudinibus masculis ⁊ mulieribus.

¶ Est ēt sciēdū ꝙ diuerse sunt spēs pulsuū ꝰꝫ diuersas cōplexiones hoīuꝫ ⁊ habitudīes diuersas .i. ꝰm maciē ⁊ pinguedinē ⁊ ēt ꝰm maris ⁊ mulieris cōplōnē: ⁊ hoc qm̄ pulsus nālis diuersificatur ēt ⁊ variať penes ista: vn̄ medicus qui hoc ignorat: ignorat quidem pulsum equalem in quolibet hominum.

259 ¶ Pulsus velocitas cum magnitudine est in calido. Sicut etiam in etate iuuentutis ⁊ in masculo.

¶ Pulsus calide cōplōnis est velox ⁊ magnꝰ: talis ēt pulsus est iuuenum ⁊ masculoꝝ. est enī calor excedens in istis.

260 ¶ Talis auteꝫ est in regione ⁊ habitatione meridionali macro in pregnante ⁊ estate.

¶ Locus ēt meridionalis ⁊ regio significat ꝙ pre multitudīe caliditatis sue pulsus qdē incolaꝝ suaꝝ velox sit ⁊ magnus: talis etiā est pulsus macri: ⁊ hoc rōne excessus caloris eius: ⁊ ēt pulsus pregnantis: ipsa enim calesit ex affinitate fetus.

261 ¶ In frigido enim est pulsus paruitas ⁊ tarditas: ⁊ consimilis quidem est in senibus ⁊ autūno.

¶ Pulsus enī frigidas cōplexiones habētium paruus est ⁊ tardus contrarius .s. pulsui complexionum calidarum: talis etiaꝫ pulsus senū ⁊ autūni: ⁊ hoc ratione frigiditatis: in his etiā etatibus ⁊ temporibus dominantibus.

262 ¶ Cōsimilis qdē est in mulieribus ⁊ in pingui carnem laxam habēti: talis etiam est in septētrionali.

¶ Pulsus qdē mulieꝝ paruus est ⁊ debilis: ⁊ talis etiā est hoīs pinguis cuius caro est laxa ⁊ ēt habitantis in septētrionali.

263 ¶ Cuiuslibet sicci qdeꝫ pulsus est durus: ⁊ cuiuslibet humidi est quidem pulsus mollis.

¶ Cuiuslibet hoīs hn̄tis cōplōnē siccam est pulsus durus. Et cuiuslibet hoīs habētis humidā est pulsus mollis.

264 ¶ Pulsus cuiuslibet hn̄tis cōplōnē eq̄leꝫ ⁊ tēperatā similať qdem pulsui ꝑfecto ipsius veris.

¶ Pulsus hn̄tis cōplōnē equalē assimilať pulsui verisꝰ iam ꝑfecto. Intelligit aūt ꝙ pulsus cuiuslibet ex istis sit equalis.

265 ¶ Quartū clima seq̄tur cōplōnem p̄dictam.

¶ Equalis complexio sequitur complexionem quarti climatis ꝰm ipsum: verūtamen ꝰm opinioneꝫ Gal. quintum clima est tēperatum sicut diximus.

266 ¶ Pulsus infantis frequēs est ⁊ mollis: pulsus autem senis est tardus ⁊ durus.

¶ Pulsuꝫ quidē infantis est frequens ꝓpter calorē eius ⁊ mollitiē rōne humide cōplexionis eius: ⁊ econuerso pulsus senis ratione sue frigiditatis est tardus ⁊ durus per cōplexionē ipsius naturalem ratione .s. cōplexionis etatis eius.

267 ¶ Pulsus cuiuslibet corporis multum humorem ferentis est valde plenus.

¶ Omne corpus plenū humoribus hꝫ pulsuꝫ valde plenum.

268 ¶ Omne corpus vacuuꝫ a materia habet pulsuꝫ illaudabilem ⁊ vacuum.

¶ Omne corpus a materia humorum vacuum habet proculdubio pulsum vacuum.

¶ Signa a sputo.

269 ¶ Pectus ⁊ pulmo sunt organa anime que siquidem sana fuerint vite conseruabuntur.

¶ Pectus ⁊ pulmo sunt organa expirationis ⁊ anhelitus: ⁊ hec ideo qm̄ cum dilatať dilatatur ⁊ pulmo ipsius versus latus trahēs ipsuꝫ ex necessitate ablationis vacui: vn̄ cū pulmo sit dilatatus ⁊ ampliatus ingrediť aer in eū sicut ingrediť in follē post sui dilatationem: cū aūt cōstringiť pectus ꝯstringiť ⁊ pulmo: et per ꝯn̄s egrediť aer ab eo sicut egreditur a folle cū cōstringiť ⁊ premitur artificialiter: ⁊ addit ꝙ semper cōseruanť vite q̄diu pectoris ⁊ pulmonis dispositio conseruatur.

270 ¶ Si operationes eoꝝ declinant ad aliquā malitiam: cor siquidem ignietur ex sui inflāmatione.

¶ Si predicta declinent a suis opationibꝰ equalibus ⁊ nālibus proculdubio cor sui calefactione inflāmabitur. calor enim cordis attemperatur ⁊ infrigidatur per anhelitum.

271 ¶ Et sputū qdē hꝫ sign̄are sup accn̄tia pectori cōtingētia in quacūqꝫ egritudine eidē contingente.

¶ Cum accidit aliqs morbus pectori: sputū quidē cum tussi habet super dispositionem illius pectoris in illa egritudine attestari: ⁊ potissime in apostematibꝰ eius .i. apostematis velaminis ipsius pectoris ⁊ similiter pulmonis.

272 ¶ Ablatio sputi ꝓculdubio super principiū attestatur. significať enim ꝙ mā in nullo est digesta.

¶ Pleureticus est ille in quo simul quatuor accidētia vniunť .s. dolor lateris pungitiuus: febris acuta tussis ⁊ sputum. ⁊ ait ꝙ ablatio sputi in principio huius morbi indicat morbum ipsum esse in principio: ⁊ hoc quoniam sputum est superfluū eius qđ dissolutuꝫ est in apostemate in pectore: ꝓpter qđ priuatio sputi significat hunc morbum esse in principio: ⁊ ꝙ nihilominꝰ dissoluatur ex eo per viam digestionis.

273 ¶ Si aūt fuerit paruum ⁊ tenue habebit super digestionem debilem attestari.

¶ Si fuerit sputum tenue significat super debilitateꝫ digestionis materie apostematis que est causa morbi.

274 ¶ Si ꝟo fuerit mediū ⁊ equale ī hoc qdē signifi-

catur

cat ꝙ morb⁹ iam ad mediū augmentū peruenerit.

¶ Si sputū quideȝ inter tenuitatem ⁊ spissitudinem mediū fuerit ꝓculdubio morb⁹ iam peruenit ad mediū temporis augmēti. sunt enim quatuor morbi tempora sicut adhuc dicam. s. tempora principij augmenti status ⁊ declinationis.

275 ¶ Si autem fuerit multum spissum: tunc proculdubio est morbus in statu.

¶ Si sputū multū fuerit grossuȝ īdicat ꝙ morb⁹ sit ī statu tp̄is.

276 ¶ Tenuitas etiam sputi significat ꝙ humor faciens morbum leuis sit ⁊ subtilis.

¶ Tenuitas quidem eius qđ spuitur significat ꝙ humor ex quo fit apostema sit tenuis.

277 ¶ Tale etiaȝ significat ꝙ morbus sit velocis ⁊ cite digestionis. Si v̄o fuerit grossum significabit supra contrarium ⁊ tardum.

¶ Tenuitas sputi significat super velocē dissolutionem morbi: grossum autem super contrarium. s. super humorem grossuȝ et tardam dissolutionem ⁊ consumptionem morbi.

278 ¶ Nigredo sputi sig̃at sup̱ violētiā vstionis.

¶ Sputum quidem nigrum significat ꝙ super patientem dominetur complexio cholere nigre vste: ⁊ talis, cholera vrit: ⁊ ideo tale spuitur sputum.

279 ¶ Sputum v̄o viridis coloris significat sup̱ choleram citrinam ⁊ porrinam.

¶ Sputum viride significat super dn̄ium cholere citrine ⁊ porrine: pro tanto ipsum est ex signis malis.

280 ¶ Sputum habens citrinitatem claram significat super choleram vitellinam.

¶ Omne sputū cuius citrinitas vergit ad quādā albedinē significat ꝓculdubio super quādam spēm cholere rubee que vitellina dr̄: ⁊ ipsa qdem est minus mala q̄ȝ viridis.

281 ¶ Sputum albū significat super humorē flegmaticum ⁊ rubeum sup̱ sanguinē: ⁊ sputum cuiusq̄ȝ fetidum est ꝓculdubio putrefactionis significatiuū.

¶ Intellexit qd est ꝙ in hn̄te sputū fetidū ⁊ mali odoris: ē signū ꝙ pulmo ē corrupt⁹: tale aūt sputū accidit ptisicis ꝓpe mortē.

282 ¶ Omne sputum sine fetore significat ꝙ in ei⁹ pulmone nulla sit putrefactio.

¶ Oē sputū īmune ab horribili odore ⁊ fetido significat qdeȝ ꝙ patiens non incurrerit aliquam putrefactionem.

283 ¶ Si sputi figura rotunda sit: ⁊ cum hoc patiens febrem patiatur: hoc erit quidem ex signis ꝙ in diaphragmate eius sit apostema.

¶ Ferunt medici ꝙ sputū rotūdū ⁊ globatū significet sup̱ ptisiȝ. Ego tamē nō credo de primis dicētibus hoc ꝙ significet super diaphragmatis apostema. Intellexit aūt hoc apā qđ dr̄ arabice birsen ꝙ cum predicto sputo erit febris valde vrens qđ significat super saniei generationem in diaphragmate. Si v̄o cum eo adsit febris lenta ⁊ chronica: significabit quidem super ptisim: ⁊ hoc quidem intellexit in hoc dicto suo.

284 ¶ Sputum aūt egrediens sine tussi ⁊ difficultate significat super perfectaȝ digōnem. Si patiens non cessauerit tussire: iam quidem incidit in ptisim.

¶ Sputū qdē significās sup̱ ꝑfectam digōnē est illud in quo. 5. sequētes ꝯditiones vniunt̄. s. ꝙ sit albū spissuȝ ⁊ ꝯiūctū ⁊ sine tussi laboriosa egrediat̄ ⁊ sine fetore seu odore horribili.

¶ Rememoratio signoꝝ sumptoꝝ ab operatione epatis.

285 ¶ Generatio quatuor humoruȝ est in epate ex cuius augmento augetur humor in corpore.

¶ Generatio quatuor humoꝝ est in epate ⁊ cū auget̄ eoꝝ generatio in eo augentur ⁊ humores ipsi in corpore toto.

286 ¶ Omne membruȝ ratione ipsius augetur: est nihilominus in ipso membro propria operatio.

¶ Intellexit ꝙ oē mēbrū in corpore rōne epatis augeat̄: ⁊ ꝙ nihilominus mēbra nutriētia sint. i. nutrimento ex ꝓpria opōne eis appropriata egentia. Est ergo p̄dicta operatio in eis ratiōe epatis h̄ est dictu ꝙ q2 epar est fons virtutis nālis sunt p̱ ipsuȝ virtutes naturales in residuo corpore: vnde egrediunt̄ ⁊ suggētur ab eo sicut sunt ⁊ vitales a corde ⁊ sensitiue a cerebro. Hoc tamē est ſm opi. Hip. Gal. ⁊ Platonis.

287 ¶ Ex vapore autem ipsius fit spiritus.

¶ Ex vapore quidem in epate existēte fit spūs naturalis: quo qdem membra sua exercent operationes naturales. hec autem minime sensu percipiūtur: sed est dictum ad qđ opinione soluȝ attingitur. hanc autem opi. sum alibi perscrutatus.

288 ¶ Ex reliquo corpore seu humore ei⁹ sano fit corpus sanū. est aūt humor sanus cū epar sanū fuerit.

¶ Sanitas corporis stat in sanitate epatis. Sanitas enī corporis stat per sanitatem humorum cum. s. existunt ſm nālē dispositionem: talis autē sanitas humorum ex sanitate epatis est.

289 ¶ Et aque quidem deuehunt cibum ad ipsuȝ: miscenturq̄ȝ cuilibet humori super eum dominanti.

¶ Aque qdē in potu sumpte deuehūt ⁊ penetrare faciūt cibum sumptum ad epar: ⁊ cū humoribus sup̱ eū dn̄antib⁹ cōmiscent̄.

290 ¶ Aque ēt mittunt̄ ab ipso epate ad eius colatoria: ⁊ ipse nihilominus cū humoribus cōmiscetur.

¶ Epar quidē separat aquā in potu sumptā postq̄ȝ ad ipm̄ ꝑuenerit ab humorib⁹: ⁊ ipellit eā ad renes ⁊ renes ad vesicā: cōmiscetur nihilominus cum humoribus. i. cum modico ex eis.

291 ¶ Et ipsa quidem aqua fert secum colores coruȝ: necnon etiam omne illud qđ est necessarium in declaratione ⁊ significatione eius.

¶ Hoc qdem dr̄ ⁊ est notū. nā aqua in potu sumpta ⁊ per vrinā emissa fert secū colores humoꝝ in corpore existentiū: ⁊ iō significat super dispositionem ⁊ esse ipsius.

292 ¶ Et ꝓculdubio qcqd duxim⁹ ē manifestū: super cui⁹ v̄itatē sensus ēt attestat̄. sūt enī apđ nos ex vrīa sig̃atiōes sig̃antes q̄lis sit ꝓcessus patiētis.

¶ Hoc qđ dixit est manifestum ex eo qđ precessit: qm̄ cum vrina ex humoribus sibi cōmixtis fuerit tincta ⁊ colorata: hȝ quidem super eosdem necessario attestari. Et in summa quoniam ipsa est superfluitas digōnis que fit in epate: habet quidem significare super dispositionem totius corporis generaleȝ.

¶ De vrina ⁊ primo de coloribus.

293 ¶ Alb⁹ color vrine est ex signis sup̱ multitudinem cibi ⁊ potus seu nauseatiuā satietatē sig̃antib⁹: aut sup̱ dn̄ium frigoris vel humiditatis flegmatice: aut super fluxum vrine vel oppilationis epatis.

¶ Color quidē albus significat super multitudineȝ cibi ⁊ potus aut super destructionem digōnis in stomacho: vel super dominiuȝ humoris flegmatici: aut super fluxum vrine. i. egressuȝ ei⁹ inuoluntarium: in tali enim fluxu egreditur vrina alba ⁊ indigesta: vel super oppilationes epatis: quoniā oppilatio est ex ꝓhibētibus digestionē: neq̄ȝ potest tunc grossum ex vrina per vias suas penetrare: sed solū subtile ⁊ aque propinquum in colore.

294 ¶ Cū autem vrina videt̄ modicum citrina: significat quidem super paruitatem cholere: sed cū est in colore ignea significat super multitudinē cholere.

¶ Hoc etiam est per se notum: quoniam cum vrina exit cū ꝑua citrinitate: significat quidē ꝙ parua cholera fuerit ei cōmixta: ⁊ per ꝯsequēs nō sit multa in venis ⁊ epate. Cum auteȝ est multum tali citrino colore tincta significat choleram rubeam.

295 ¶ Et color quidem clarus sub rubeo ponit̄: in eo tamen est amplior cholera rubea.

¶ Color quidem vrine qui clarus dicitur. i. rubeus purpureus: qui quidem cōmixtione cholere citrine contingit: existit super rubeo igneo: in rubeo tn̄ est amplior chol'a citrina ⁊ ignea.

296 ¶ Valde aūt rubeus erit color eius a nā sanguinis: nisi tn̄ fuerit talis ex assumptiōe croci: aut applicatiōe alicui⁹ tingētis vt alcāne neq̄ȝ ex colica.

¶ Color valde rubeus vrine significat quidem super mixtioneȝ sanguinis cum ea ⁊ dn̄ium ipsius in corpore: nisi tamen ille cuius est comederit aliquid qđ eam tinxerit vel super corp⁹ suuȝ applicauerit sicut alcānam ⁊ similia: aut fortem dolorem ⁊ calorem sicut colice passus fuerit.

297 ¶ Si aūt videat̄ nigra postq̄ȝ visa fuerit fusca: significabit quidem super fortē algoreȝ. si v̄o talis appareat postq̄ȝ precessit valde rubea: significabit su-

per fortem humoris vstionem.

¶ Si nigredo appareat in vrina postq̄ ꝓcessit fusca pallida: si-
gnificabit qdē sup valde fortē algorē ⁊ frigiditatē cōplōnis pa
tiētis. Si vo appeat post vltimatā rubedinē significabit sup i-
flāmationē ⁊ vstionē humoꝝ patiētis: ⁊ qlibet qdē ex ambabꝰ
vrinis istis significabit sup mortē eius cuius est: ⁊ hoc qm̄ vlti-
mata frigiditas nigrum facit sicut ⁊ vltimata caliditas.

298 ¶ Judica āt sup morbū ex colore vrīe: nisi tm̄ fue-
rit talis ex cibo ipsaz tingēte: puta oleribꝰ cassiafistu
la ⁊ oī re eā breuiter tingēte sicͭ almuri ⁊ silibus.

¶ Urina quidem significat per colorē suū super spēs humoꝝ in
corpore exn̄tiū ⁊ sup eoꝝ quātitatē: ex quibꝰ quidez morbi fiūt:
cum igit morbi ex eis generent docet ꝙ medicus iudicet ꝑ co-
lorē vrine super spēz morbi seu cause eius: nisi tm̄ color eius ex
re assumpta ꝯtigerit vtpote almuri cassiafistula ⁊ similibus.

¶ Rememoratio substantie vrine.

299 ¶ Tenuitas quidem substātie in vrinis significat
super paruitatem digestionis.

¶ Tenuitas qdez substātie vrine significat sup paruitatem dige
stionis ⁊ eius debilitatem: ⁊ hoc quoniaz debilitas digestionis
ex debilitate decoctionis conuenit. De natura aūt decoctionis
est ꝙ habeat aquā ingrossare pro tāto tenuitas vrine sup ipsiꝰ
cruditatem ⁊ digestionis debilitatē habebit significare.

300 ¶ Et ꝓculdubio efficit vrina tenuis ꝑ corruptio-
nem cibi ⁊ oppilationem epatis ⁊ apostema.

¶ Hec autem omnia. s. cibi corruptio in stomacho oppilatio ⁊
apostema impediunt ⁊ etiam auferunt decoctionem cibi. cum
autem non decoquit cibus egreditur vrina alba ⁊ cruda.

301 ¶ Urine autem grossities significat super digestio
nem: aut super multitudinem humoris flegmatici in
corpore existentis.

¶ Urine grossities significat super vim ⁊ fortitudinez digestiue:
aut super grossitiem materie: ⁊ primum quidem attestatur su-
per sanitatem: sed scdm̄ super morbum ⁊ egritudinem.

¶ Rememoratio fecis hypostatice tripliciter variatur ex
colore loco ⁊ substantia.

302 ¶ Cum hypostasis videbitur alba in colore signi
ficabit quidem super salutem infirmorum.

¶ Hypostasis quidē est ex humore quā natura digerit: vn̄ cum
est alba: significat ꝙ natura iam superauit humorem illum et
eius decoctionem iam perfecerit. Est enim albedo signū lauda
bile ⁊ super digōnem significās: qm̄ impossibile est quin venaꝝ
sanguis prius dealbetur q̄ꝫ vene eo nutriant: ⁊ ideo cū albescit
hypostasis: significat quidē ꝙ humor efficiens morbū iam re-
cepit decoctionē bonā ⁊ laudabilem: hoc enī ꝯtingit ei ex ꝓpin
quitate nature sue ad naturam sanguinis: ⁊ ob hoc sanies etiā
alba laudat in apostematibus ⁊ alia ab ea vituperatur.

303 ¶ Si autem color eius appareat citrinus hoc erit
ex acumine cholere rubee.

¶ Cum videbimus hypostasim citrinaz in colore significabit ꝓ
culdubio super acumē cholere citrine: neqꝫ non etiam ꝙ ipsa
dominetur plus ceteris humoribus ipsi nature.

304 ¶ Si vo appareat velut sanguis significabit pro-
culdubio sup malitiam digōnis ipsius sanguinis.

¶ Hypostasis qdē rubea significat sup dn̄iuz sanguīs ⁊ meliam
digōnis ꝑꝑ excedētē quātitatē eius: nō enī accidit nocumētum
sanguini ex sui q̄ꝫtitate. s. inq̄ꝫtū sanguis ꝓ tāto retulerūt medi-
ci ꝙ he vrine significāt sup salutē patiētis ⁊ morbi lōgitudinē.

305 ¶ Et si talis dispositio ipsius prolōgetur neqꝫ va-
rietur erit ex epate apostemato.

¶ Si apparitio hypostasis rubee ꝓlongetur vel producatur cū
febre significabit proculdubio super apostema epatis: hoc ta-
men nescio ex dictis Gal. vel Hippo. si veruz confirmetur: ex-
perimento quidem habet colorem veritatis ⁊ probabilitatis.

306 ¶ Et si fuerit nigra post intensaz rubedinem ⁊ pe
tens fundum postq̄ꝫ prius apparuerit in alto: signifi
cat quidem ꝙ iaz peruenit patiens ad hoc ꝙ anima
separetur ab eo: ⁊ potissime cū casu virtutis: neqꝫ est
spes de eo aliqua: neqꝫ potest ei quicq̄ꝫ proficere cū
sit mors propinqua ex violentia vstionis.

¶ Si hypostasis incipiat nigrescere post magnā rubedinē: ⁊ cū
hoc fuerit depressa in fundo vasis postq̄ꝫ prius apparuit in su-
periori parte eius: ⁊ cū hoc adsit virtutis casus: significabit q-
dē super mortē ꝓximā ex violentia vstionis sicut dicit: ⁊ talis
vrina apparet ꝓculdubio in febribus vrentibus pernitiosis.

307 ¶ Et si appareat nigra post eius fuscedinē preter
ꝙ morbi materia sit acuta: ⁊ potissime si cum tali fu-
scedine assit aliquod signum laudabile ⁊ radix mor-
bi fuerit ex melācholia: significabit quidē super mor
bi consumptionem: ⁊ hoc ſm plurimum.

¶ Si hypostasis īcipiat nigrescere in colore post eius fuscedinē
preter ꝙ in morbo fuerit acutū aliqͦd ⁊ fuerit ꝑncipiū morbi ex
cholera nigra: significabit quidē ꝙ morbꝰ sit iā ꝯsumptus ⁊ ma
xime si cū hoc assit aliqͦd signū laudabile ex signis laudabilibus
quoꝝ ꝑn̄ter memoriā faciemus: ⁊ hoc est qͦd dixit ꝙ hoc est ſꝫ
plurimū totius vrine: ⁊ nō cōtingit solum ſm hypostasim eius.

308 ¶ Si appareat nubes supernatās in superiori ꝑte
vasis significabit super cruditatem: lꝫ sit in ea aliqd
digestionis que ex ventositate cōmiscente se ei ipen-
ditur: ⁊ inde sursum eleuatur.

¶ Cum nubes supernatat in vrina: significat qdē super crudita-
tem: lꝫ sit in ea aliquātula digestio. Causa aūt eius quare sic na
tat in superiori parte vasis est ventositas inclusa in hypostasi
que nequit dissolui pro tāto ꝓhibet descēsum eius ad ꝓfunduz
vasis: ⁊ ob hoc dicit ꝙ sit in ea cruditas: hoc aūt signū apparet
in vrina a principio dum incipit digestio fieri. Cum autez hypo
stasis alba fuerit significat super sanitatem.

309 ¶ Et scito ꝙ si videatur pēdere in medio ꝙ par-
ua ventositas est in tali hypostasi.

¶ Si in medio vrine pendeat scito ꝙ parua vētositas in ea sit: ⁊
etiam ꝙ ipsa sit in medio digestionis sue.

310 ¶ Et scito ꝙ si preeunte citrina fuerit alba lenis ⁊
coniuncta ⁊ inferius depressa ⁊ talis continuo appa
reat ꝙ digestio morbi sit completa.

¶ Si post hypostasim citrinā appeat lenis alba ⁊ ꝯiūcta in ꝑti-
bus residēs in fundo ⁊ talis ꝯtinuatio appet. i. ꝙ non efficiat ci
trina postq̄ꝫ post citrinā alba fuerit vrina: ⁊ post ꝑn̄ter redeat
iterato ad albedinē: scito ꝙ tūc iam fuerit digestio ꝑfecta: ⁊ ꝙ
morbꝰ iā ꝑuenit ad statū suū: ⁊ ꝙ īcipit declinare. Est ꝗ scitū sa
tis ꝙ he tres ꝯditiones ꝯiūgant. s. albedo lenitas ⁊ ipsiꝰ depssio
in fundo vasis: que qdē significāt sup ꝑfectionez digōnis lauda-
bilis. albedo enī est signū laudabilis decoctionis: ⁊ silr coniun-
ctio partium: ⁊ ipsius lenitas significat super ꝑfectā ipsiꝰ dco-
ctionē: non tm̄ inquātum est superfluitas: sed qz non remansit
in ea nisi pars terrea. de nā eniz partiū terreaꝝ est ꝙ petāt fun
dū: ⁊ in sūma superfluitas cocta ⁊ digesta grauis est ⁊ lenis est
indigesta sicut pꝫ in muchis ⁊ polypis a naso descendentibus.

¶ Rememoratio substantie.

311 ¶ Cum autem apparet hypostasis non continuata
significat super debilitatem virtutis.

¶ Si hypostasis vno die vel duobꝰ appareat: ⁊ ꝑn̄ter cesset ap-
parere ⁊ iteꝝ post appareat iterato: significabit quidē sup vir-
tutis debilitatem ex priuatione operationū ipsius: vnde appa-
ritio hypostasis attestat sup positionē in operationibꝰ suis.

312 ¶ Si vo fuerint contenti in ea silia fragmentis or-
dei: significabit qdē sup rasurā venaꝝ. Sꝫ si assimi-
lent furfuri ⁊ sine fetore significabit sup vlcera vesi-
ce. Si autez similetur squamis metalloꝝ significabit
super vstionem ⁊ laminationē continentem.

¶ In oībus qdē his spēbꝰ illaudabilis hypostasis in qbꝰ opatus
est calor ex̄neus est opatio ꝯria opationi quā operat calor ele-
mētalis ⁊ nālis: ⁊ hypostasis qdē silis fragmētis ordei sign̄at q-
dē ꝙ calor ex̄neus intātum venas dissoluerit ꝙ eas corroserit.
hoc ēt significat furfurea si fuerit sine fetore ⁊ sine febre signifi-
cabit vlcera vesice. hypostasis silis battituris ⁊ squamis me-
talloꝝ sign̄at qdē sup violētiā dissolutionis ⁊ rasure venaꝝ.

313 ¶ Si sanies appareat in vase significabit sup aper-
tionem apostematis.

¶ Apostema duꝝ dictū arabice dubailet est apostema intrinse
cus difficilis digōnis ⁊ maturatiōis. est enī de gn̄e apatū exte-
rioꝝ duroꝝ scliroticoꝝ: ⁊ plurimū cum egreditur sanies in vri-
na accidit

na accidit hoc ex dubailet in membris cibi ⁊ vrinalibus ⁊c̃.

314 ¶ Si v̄o ꝓlõgetur egressus eius cum sanguie corrupto significabit super apostema flegmonicum.

¶ Flegmon ẜ medicos est apã super qȯ sanguis dominatur ꝓ tanto patiens hoc apostema mingit sanguinem corruptum.

315 ¶ Cum autẽ hypostasis petit fundũ ⁊ spermati similatur est quidẽ ex humore grosso ⁊ crudo: ⁊ si cũ eadẽ sit arena mixta scito illũ cui⁹ est eẽ calculosum.

¶ Differentia v̄o inter hanc hypostasiꝫ ⁊ vere albã supra dictã põt quidem haberi ex sui figura ⁊ substantia: ⁊ hoc quoniã ista est viscosa in substantia: non autem supra dicta. figura autẽ ꝓprie hypostasis albe est acuta: non autem huiusmodi.

¶ Rememoratio odoris.

316 ¶ Priuatio quidem fetoris contingit ex priuatiõe coctionis ⁊ digestionis: aut ex indigestione ratione cibi indigestibilis.

¶ Priuatio fetoris ĩ vrina ꝯtigit duab⁹ de cãis: quaꝝ vna ẽ idigestio: alia ẽ q̄ nã rei digestibilis grossa ẽ nõ recipiẽs digõnem.

317 ¶ Omne illud qȯ est vltimati fetoris est vltimate corruptionis.

¶ Fetor quidem vrine est corruptionis magne signum existẽtis in corpore eius cuius est vrina: vnde omne qȯ est vltimati fetoris significat super corruptionem vltimatam.

318 ¶ Si autem odor eius sit extraneus horribilis scito illum cuius est pati morbum vesice.

¶ Si fetor vrine fuerit horribilis valde ex̃neus significabit ꝓculdubio vlcera vesice. de nã enĩ horum morboꝝ est ꝙ sit in eis odor malus ⁊ ex̃neus ⁊ insup malitia huius odoris diuersificat̃ ab alijs in gñali ẜm malitiã corruptionis eius: pro tãto inq̄t ẜm opiõnẽ Gal. si odor eius fuerit corruptus ⁊ ex̃neus ⁊c̃. intelligit ꝙ fetor eius non sit in gradu aliarum rerum corruptarum.

319 ¶ Iã q̄dem retuli genera vrine simplicia ex dictis meis poterit q̄s vti in iudicijs cõpositoꝝ ex eis.

¶ Quatuor sunt genera vrine simplicia de quorum quolibet locutus est in particulari: vtpote de signis sumptis a colore vrie substantie hypostasis ⁊ odore: vnde inquit. Iã retuli signa simplicia ex dictis meis poterit q̄s vti in hoc ꝑ se sup signa ex eis cõposita. i. ꝙ dictis suis poterit q̄s scire super q̄d habeat significare cum erũt iuncta in vrina plura ex dictis generibus.

¶ Rememoratio signoꝝ suptoꝝ a fecib⁹ ⁊ ꝑ a q̄ntitate.

320 ¶ Interdum attestantur feces super stomachuꝫ: ⁊ interdum super intestina ⁊ ipsum epar.

¶ Feces q̄dem attestant̃ sup dispõnem stomachi intestinorum ⁊ ipsius epatis. Sunt enim superfluitates ipsorum membroꝝ.

321 ¶ Feces q̄dẽ minuunt̃ rõne magne trãsmutatiõis alimẽti cũ cõuertitur in mẽbris nisi illi⁹ cuius expulsiua fuerit debilis ⁊ attractiua fortis ratione alicui⁹ nocumenti contingentis: ⁊ hoc quidem significat repletionem corporis patientis, ex malis humoribus.

¶ Parua q̄dem q̄ntitas fecũ egrediẽtiũ: significat sup magnam trãsmutationẽ cibi: cũ enĩ trãsmutatio ⁊ transuberatio cibi in mẽbris auget̃ ⁊ magnificat̃: tũc q̄dẽ feces minuunt̃: ⁊ hoc q̄deꝫ significat sup fortitudinẽ digestiue: aut debilitatem expulsiue ⁊ fortitudinẽ attractionis attractiue rõne alicui⁹ nocumẽti eidẽ ꝯtingẽtis: vñ h̄ accñs significat ꝙ corp⁹ patientis sit plenũ superfluitatib⁹ calidis: q̄re cã est ꝙ in eo fortificat̃ attractiua: ⁊ hoc q̄m cũ supfluitates calide augent̃ in corpe necessitant ꝓculdubio dissolõnẽ: ⁊ idẽ ꝯtingit excessus ⁊ dñiũ virtutis attractiue.

322 ¶ Si autem fuerint magne in quantitate: erit quidem signum ꝙ cibus nõ prebeat augmẽtũ corpori: aut ꝙ attractiua sit in eo debilis ⁊ diminuta ⁊ expulsiua fortis rõne alicuius morbi vel nocumenti.

¶ Si v̄o feces fuerint maiores debito ẜm ordinẽ nãlem significabũt quidem super alterum ex duobus. s. aut ꝙ cibus nõ cõuertit̃ in corpus sicut dicit: ⁊ ꝙ mẽbra ipsius non suscipiant iuuamẽtũ ex eo ratione alicuius malitie: aut ꝙ attractiua epatꝭ debilis sit ⁊ diminuta ⁊ expulsiua stomachi fortis sit ⁊ excedẽs: ⁊ hoc ratione alicuius morbi cõtingentis membris predictis.

¶ Signa a qualitate fecum.

323 ¶ Si aũt feces fuerint albe erit oppil'o vel scliro-sis in meatibus kistis fellis: ⁊ icteritia quidẽ est ex significantibus super hoc sensibiliter: sub hoc etiã genere est vrine citrinitas nisi cum corpus humore flegmatico vel mala cõplexione frigida inficiatur.

¶ Postq̄ꝫ ipse perfecit caplm de signis sumptis ex quãtitate fecum: incipit nũc loqui de signis sumptis ex qualitate eaꝝ. Incipit aũt in hoc a calore eaꝝ ⁊ dicit. Q̄ si fuerint feces albe significabũt sup vnũ ex duob⁹. s. ꝙ oppilatio vel sciliros sit genita in meatib⁹ kistis fellis: qȯ q̄dẽ cõfirmat̃ si icteritia sup patiẽtem appeat ⁊ vrina sit valde citrina. Cũ enĩ meat⁹ fellis kistis sunt oppilati vel clausi: tũc q̄dem cholera nequit trãsire ad ipsaꝫ kistim fellis ꝓ tanto regurgitat tũc ad epar ⁊ venas: ⁊ nã demuꝫ impellit eã ad cutim ⁊ ꝯtingit inde icteritia. Cũ enĩ ꝑuenit cholera ad kistim fellis corrũpit̃ vt dcm̃ est: neq̄ꝫ mittit q̄dẽ ipã kistis ad intestina: qȯ ex ea ꝯsueuit delegare ad ipã: ꝓ tãto egreditur fex cibi albi coloris: ⁊ q̄ sic auget̃ cholera citrina in epate: egredit̃ q̄dem cũ his accñtib⁹ vrina multũ in citrinitate tincta: ⁊ inde ꝓculdubio significat sup icteritiã. Scd̃a aũt sup qȯ attestant̃ feces predicte est dñium humoris flegmatici in corpore vel male complexionis facte: qȯ quidẽ est ex diminutiõe vel priuatione cholere rubee: hoc autẽ significat sup corruptionẽ ⁊ õstructionẽ corporis. Hoc eniꝫ contingit ex corruptione vnius ex quatuor elementis vel humoribus corporis.

324 ¶ Si v̄o appareant rubee vel ignite significãt super excessum ⁊ dominium cholere rubee.

¶ Cũ q̄dẽ feces ĩtẽsa rubedine tingunt̃ significãt q̄deꝫ super dominium cholere rubee ex cõpl'one eius cuius sunt generate.

325 ¶ Sed si similent̃ porro aut viridi eris in colore: significabũt quidem morbum ⁊ malitiam magnam.

¶ Si feces colorent̃ colore simili colori porri aut viridi eris: significabunt quidẽ super magnũ periculũ patientis ⁊ malitiam morbi: tales enim feces significant super excessum ⁊ dñiũ vni⁹ ex duabus speciebus cholere de quibus quidem duabus speb⁹ cholere dixerunt ꝙ ceteris speciebus eius sunt deteriores: et ꝙ significent super vehementem vstionem.

326 ¶ Cũ autem apparebunt nigre in colore: hoc q̄dẽ continget ex forti ⁊ antiqua frigiditate corporis cuius sunt: ⁊ si tales appareant in morbo acuto significabunt super mortem futuram in propinquo.

¶ Si feces appareant nigre significabunt mortem ⁊ magnam frigiditateꝫ patiẽtis ab antiquo generatã: ⁊ ob hoc humor niger dñatur in corpore ipsius: ⁊ ait ꝙ cũ tales feces apparẽt in violẽta ⁊ acuta egritudĩe ꝙ significãt super mortẽ ꝓpinquã. Hip. aũt inq̄t. 4. ꝑti. afor. 21. afor. ꝙ in coloribus feces nigre cuꝫ tales apparent mortem ⁊ malum denuntiant.

327 ¶ Si auteꝫ feces fuerint dure significabunt super fortitudinem attractiue: aut super colorem vrenteꝫ: vel super cibum stipticum ⁊ constrictiuum.

¶ Si appareãt feces dure: hoc quidẽ ꝯtingit altera ex trib⁹ causis. s. ex dñio ⁊ fortitudine attractiue epatis: aut ex forti calore feces indurãte ⁊ exiccãte: aut ex cibo qui habet natura sua vẽtrem constringere ⁊ constipare. i. ex cibo duro ⁊ sicco.

328 ¶ Si v̄o fuerint feces molles ⁊ liquide nõ erit fortis attractiua in corpore: aut in corpore erit frigiditas mala: aut h̄ ꝯtingit ex mala alia dispõne corpis: vel ex cibo q̄ soluit vẽtrẽ ⁊ mollificat per nãm suaꝫ.

¶ Trib⁹ q̄dẽ causis appent feces molles ⁊ liquide: q̄ aut attractiua epatis est mollis al' debilis: aut q̄ excedẽs frigiditas dominat̃ sup mẽbra digestionis: aut q̄ patiens comedit cibũ qui de natura sua laxat ⁊ mollificat ventrem: ⁊ quãdoq̄ꝫ contingit hoc rõne humorum ⁊ superfluitatum ad ipsas infixarum.

329 ¶ Si differat̃ ⁊ tardetur egressus fecũ post cibum sumptũ: hoc q̄dem contingit ex difficultate digõnis ipsarum aut diminutione ⁊ debilitate expulsiue: aut forti friditate: aut ex vẽtre necessario ꝯstringentib⁹.

¶ Postq̄ꝫ locutus est de quãtitate fecum ⁊ eius qualitate: incipit nunc loqui de tempore ⁊ hora exitus eaꝝ: vñ inq̄t. Si dĩat̃ egressus fecũ ⁊ tardior solito efficiatur: erit q̄deꝫ causa huius: aut q̄ intestina cũ difficultate egerunt eas: ⁊ hoc rõne alicuius morbi ⁊ nocumenti existẽtis in eis vel rõne grossitiei cibi eaꝝ: aut q̄ diminuta est expulsiua rõne excidentis friditatis existẽ-

tis in membris digōnis: ꝑ tanto etiā ꝓducitur tēpore digōnis seu egestionis: aut rōne aliquoꝝ ventrem cōstringētiū de necessitate: ⁊ he quidē sunt cause colice. contingit etiā ex apate oppilatione ventositate ⁊ humore grosso ⁊ viscoso.

330 ¶ Si autem citius debito egrediantur: hoc qdem erit ratione cibi nō constrictiui: sed potius per naturam suam mollificantis ⁊ soluentis: aut ratione humorum ⁊ humiditatū ad eas fortiter impulsorū: vel ratione meseraicarum nō suggentiū ⁊ attrahentiuz: aut ratione nocumētoꝝ in intestinis cōtingētiuz vtpote apatis al' vlceris: aut corruptionis ⁊ digōnis ⁊ aliaꝝ spērum morboꝝ eisdem contingentium.

¶ Egressus fecū citius debito est vnū hoꝝ que retulit vel plura vno. Nā hʒ ē aut rōne cibi mollificatiui ⁊ lenificatiui: puta malue ⁊ sil'iuz: aut ex multis humorib⁹ ad eas īfusis al' impulsis: aut rōne debilis ⁊ diminute attractiōis meseraicaꝝ nō suggētiuz q̄ arabice anasaria dicunt: ⁊ sunt vene qb⁹ epar attrahit succositatē cibi ab intestīs rōne male cōplōnis frigide vel oppilōnis in eis exntis: aut rōne alicuius rei ɔtingētis ipsiusmet in īnestinis sicut rōne vlceꝝ in eis gn̄atoꝝ. ipsa nāqꝫ ledunt ea rōne fluxus ⁊ infusionis ɔtingētis eis ex subito: ꝑ tāto nequeunt feces tpe nāli ⁊ debito remanere q̄ꝺdiu. s. cōsueuerūt: ⁊ ob hoc īpellit eas citius debito. Contigit ⁊ etiā ex multa magna humiditate in eis existēte adeo cito faciēte cibū ab eis lubricari ne imprimat in eo aliā opōnē manifestaz: ⁊ hoc qdem est ex causis vna morbi noti in lubricitate ītestinoꝝ. Hec aūt accn̄tia ɔtigūt interdū stōcho. Cōtigit ēt hoc aliud ex malitia cōplōnis siue mā: ⁊ hʒ īnuit cū dicit. ⁊ alia spērū morboꝝ eis contingentium.

331 ¶ Si egrediantur cum sono significabunt suꝑ magnam ventositatem.

¶ Hoc de se manifestum est ⁊ notum.

332 ¶ Si vō fuerint mixte saniei significabūt suꝑ apostema in organis cibi existentia.

¶ Organa cibi dicuntur ventres in quibus coquuntur: ⁊ sunt. s. intestina stomachus ⁊ epar.

333 ¶ Sed si appareat sanguis cum eis: significabit qdem super vlcera ⁊ tenasmonem.

¶ Proculdubio sanguis egrediēs cū fecib⁹ significat suꝑ vlcera ītestinoꝝ ⁊ cōpressionē fortē que tenasmon dicitur. Si dolor assit intestinorum ⁊ ventris. Nam si fit hoc absqꝫ dolore: ⁊ hoc proculdubio ex apertione orificiorum venarum.

334 ¶ Si autem sunt multum fetide significabunt suꝑ magnam corruptionem. Si vō velut oleum supnatat eis significabunt super liquefactionem pinguedinis corporis: ⁊ erunt proculdubio odoris acetosi ex humore acetoso.

¶ Fetor fecū ɔtingit aut ex rōne corruptiōis humoꝝ corporis: aut ex malitia digōnis oleaginositas eoꝝ: aut cōtingit interduz ex dissolōne ⁊ liq̄factiōe sepi ⁊ adipis renū: ⁊ īterdū vl' liq̄factōe pinguedinis toti⁹ corꝑis: ⁊ eaꝝ acetositas ɔtingit ex mel'ia.

¶ Rememoratio signorum sumptorum a sudore.

335 ¶ Sudor multus in morbis humidis factis quidez est ex accidentibus vim ⁊ naturam ipsorum referentibus: neqꝫ est sicut ille ex quo fit iuuamentum.

¶ Sudor qdē multus est vnū ex accidētib⁹ factis in morbis humidis: nec est sic̄ sudor fact⁹ in purgatiōe ⁊ mūdificatione: īmo proculdubio significat super vim ⁊ nām ipsoꝝ. i. q̄ sudor cōtingit ei omni die morbi: ⁊ si nō sint dies cretici ⁊ purgationis.

336 ¶ Superfluus aūt in vltimo cuz casu virtutis patiētis cōtingit ꝓculdubio ex labore ⁊ debilitate virtutis ⁊ nature: vnde mors est in propinquo.

¶ Sudor superfluus in vltimo cū casu virtutis patiētis nequaq̄ꝫ est signū laudabile eūationis: cui⁹ causa est labor ⁊ debilitas virtutis ⁊ nature ɔtingens ei ex fatigatiōe quā passa est ex violentia ⁊ malitia morbi: pro tanto cum apparebit talis sudor significabit super mortificationem nature ⁊ virtutis.

337 ¶ Sed paruus sudor in morbis super oppilationem ⁊ clausionem cutis ⁊ grossitiem humoris ⁊ debilitatem expulsiue ⁊ paruitatem digestionis ⁊ vētris mollitiem ⁊ fluxum significat.

¶ Causa quidē parui sudoris in morbis est: aut q̄ humor faciēs morbum est difficilis digestionis: aut q̄ vēter patiētis est lassus: ⁊ interdum cōiunguntur he cause aut plures ex eis.

338 ¶ Si appareat sudor valde albus in morbis significabit super humorem flegmaticum. Si vō sit citrinus significabit super choleram citrinaz. Et si niger super mel'iam. Si autem sit rubeus erit morb⁹ ex sanguine: ⁊ simil'r prebet nobis signa suo sapore.

¶ Quia sudor est suꝑfluitas tertie digōnis facte in mēbris ipsiusmet: ideo color eius significat humorē in corpore dn̄antē: ⁊ hʒ q̄m suꝑfluitas ɔsequit ex necessitate colorez humoris dn̄antis in corꝑe eius cui⁹ est suꝑfluitas. Intellexit ex dicto suo cuz dixit: ⁊ sil'r p̄bet nobis signa suo sapore: q̄ sudor ēt suo sapore suꝑ nām humoꝝ dn̄antium attestat. vnde sua dulcedīe significat super dn̄ium sanguinis: ⁊ sua amaritudīe supra cholerā: ⁊ sui salsedine suꝑ flegma salsum: ⁊ sui acetositate suꝑ acetosuz: ⁊ sui. s. īsipiditate suꝑ īsipidū: ⁊ sui acerbitate ⁊ austeritate suꝑ mel'iā.

339 ¶ Sudor subtilis contingit ex subtilitate humorū ⁊ grossus ex grossitie eorūdem.

¶ Hoc qdem est notū. manifestū enī q̄ subtilis significet super subtilitatē humoꝝ ⁊ grossus super grossitiem eorūdem. necesse est enim vt superfluitas assimilet ei cuius est superfluitas.

340 ¶ Si autem fuerit vniuersalis in toto corpore est bonus. Sʒ si sit particularis ⁊ specialis in vno loco est malus ⁊ illaudabilis.

¶ Si sudor accidens in aliquo ex dieb⁹ morbi fuerit per totum corpus vniuersale erit bonū signum ⁊ laudabile. Si vō sit soluz in vno loco corporis erit malus. Nam q̄ fiat vniuersal'r per totum corpus: hoc quidem contingit ex dominio nature suꝑ humorem facientem morbum ⁊ dissolutione ⁊ emissione ipsi⁹ per sudorem. Q̄ aūt fiat solum in vno membro: hoc qdem cōtingit ex pugna ⁊ violentia nocumenti humoris in loco illo.

341 ¶ Qui etiam contingit tempore suo vna cum circuitibus ⁊ paroxismis febrium: aut in die cretica est quidem bonus ⁊ laudabilis. cōtrarij autem bonitas longinqua est ⁊ remota.

¶ Sudor accidens tpe laudabili est ille qui accidit in die cretica: aut qui ɔtigit vna cū circuitib⁹ ⁊ paroxismis febriū: hʒ est q̄ sudor ꝑ quē febris dissoluit ⁊ total'r ē bonus ⁊ laudabil' ⁊ ɔ̄ri⁹ illaudabil' ⁊ ē ille q accidit in die nō cretica nec in circuitib⁹ fe.

¶ Rememoratio signoꝝ pronosticorum generalium.

342 ¶ Pronosticatio diuiditur in referentē ⁊ significantem morbū futuꝝ generari in sano ⁊ in significātem qd̄ debet contingere patienti in morbo suo.

¶ Signa pronostica. Illud qd̄ est futuꝝ diuiditur in duas spēs. Quarum vna est signoꝝ pronosticantium morbum futuruz generari in sano. Et secūda est signoꝝ pronosticantium super illō qd̄ est futurum patienti ex bono vel eius contrario.

343 ¶ Signa aūt referētia suꝑ egritudinē futuram sumunt ex accidentib⁹ significantib⁹ suꝑ repletionem vel euacuationē cerebri aut residui corporis.

¶ Signa significātia super morbos futuros sumunt ex accidentibus in corpore apparentibus suꝑ multitudinē humorū in eo aut super ipsoꝝ diminutionem significantibus: ⁊ hoc q̄m morbi accident ex his duabus speciebus. s. ex augmento ⁊ diminutione humorum in corpore existentium.

344 ¶ Significat autem super repletionem qes multitudo cibi: raritas balnei ⁊ exercitij: ex his nāqꝫ accidentibus contingit repletionis egritudo: ⁊ his cōtraria pronosticant super intentionis egritudines.

¶ Accidētia suꝑ repletionē attestātia sunt velut quies ⁊ assumptio multi cibi ⁊ rarus ītroit⁹ balnei ⁊ diminutio exercitij. hec aūt oīa sunt cause efficiētes morbos de repletione. vocauit tn̄ ea accn̄tia eo q̄ sunt medico signa: ⁊ sunt ꝺm veritatem cause ɔtinue repletiōis ⁊ eis ɔ̄ria sunt cause diminutionis humoꝝ.

¶ Signa repletionis ⁊ primo ꝺm virtutem.

345 ¶ Genus repletionis diuidit in repletionem penes virtutem anime: que si fuerit respectu imutati

ue ⁊ digestiue nequaq̄ erit appetitus comedēdi laudabilis: eritq̄ egestio mollis ⁊ liquida: neq̄ erit digestio in vrina.

¶ In hac arte notat repletionē ⁊ diuiditur primo in duas spēs. Quarū vna est cū humores graues sunt ⁊ multi respectu tñ virtutis corporis: verū nō sunt multi ⁊ absolute excedētes respectu sui: ⁊ hec qdē repletio nota est que .s. dicitur repletio penes virtutē. Scđa etiā nota est que dicit̄ repletio penes ꝯcauitates organoꝝ: hoc aūt est cū sunt humores multi per se ⁊ absolute. Incepit aūt primo a spē repletōis penes virtutē: vñ ingt q̄ genus eius diuidit̄ p̄io penes aīe virtutes. Nā ex ea est respectu virtutis īmutatiue sup quā repletionē sigñat appetit⁹ cibi malus ⁊ illaudabilis egestio mollis ⁊ liqda ⁊ p̄uatio digōnis vrine.

346 ¶ Significatur autē super repletionem respectu virtutis motiue ex grauitate ⁊ lesione motus.

¶ Significatur autem ledi virtus motiua ẜm locum eo q̄ ledatur ⁊ grauetur faciens ex motu locali.

347 ¶ Si aūt sit repletio respectu pulsatiue: erit qdē patiens debilitas ⁊ pigritia pulsationis eius.

¶ Si vō repletio fuerit penes virtutem pulsatiuam .i. vitalem erit pulsus debilis.

348 ¶ Causa vō debilitatis animarum seu potentiarū est illud qđ nequeunt pati ex chimis: nā paruū ex eis ledit ⁊ grauat eas: non autem ideo q2 membrorum concauitates ex eis repleantur.

¶ Hoc accidit ex hac repletione venaꝝ ⁊ ostēdit q̄ ipa lesio nō accidat ex repletiōe ꝯcauitatū venarū: sed potius ex debilitate virtutū ⁊ malitia kimoꝝ: vñ est acsi diceret hec spēs repletionis ideo accidit: qm̄ aīe sue potētie debiles fuerint ex kimis vl' humoribus aggrauate: vnde nequeunt eos tolerare. nam ꝓpter sui debilitatem leduntur in deiectione ⁊ tolerantia earum q̄q̄ minime cōcauitates membroꝝ ex eis repleantur.

¶ Signa repletionis ẜm membra.

349 ¶ Est aūt alia repletio a predicta penes cōcauitates organoꝝ .s. cū non poterunt tolerare ex eo q̄ mēbrorum concauitates replebuntur.

¶ Hec scđa spēs repletiōis est qdē penes ꝯcauitates organoꝝ: vnde est acsi diceret̄ q̄ angustent̄ ab illis humoribus: ⁊ q2 notū est q̄ ꝯcauitates p̄cedente sanguine repleātur: ideo inquit: cū .s. non poterunt pati ex eo q̄ membroꝝ cōcaua repleantur.

350 ¶ Hoc autem genus contingit ex repletione aut sanguinis puri ⁊ mundi aut colore aut humoris flegmatici: interdum autem anime seu potentie fortes sunt: nec grauant eas chimi.

¶ Hoc qdē genus repletionis est ex sanguine .s. aut ex sanguine mundo ⁊ puro ab aliis humorib⁹: aut sanguine cū dñio cholere rubee: aut humoris melācholici aut flegmatici: ⁊ est qdē possibile q̄ oēs aīe fortes sint ⁊ q̄ nō participāt repletionem istam.

¶ Signa dominij sanguinis.

351 ¶ Cū dominat̄ sanguis aliis humoribus assunt somnus ⁊ dolor capitis in excessu cū tumore ⁊ rubore venarū: estq̄ possibile q̄ inde cogitationes mutent̄ cū grauitate capitis ⁊ debilitate ⁊ fatigatiōe sensuū: reperit̄ eni tactu calidus cū grauitate humoꝝ ⁊ scapuloꝝ ⁊ cū oscitatiōe: ⁊ sunt interdū grauia latera ⁊ hypocūdria ⁊ manifestus fluxus sanguis a narib⁹ cū alicib⁹: ⁊ ēt vēter est laxus: nō tñ multū cū delectatione ⁊ suauitate vite: ⁊ apparebūt somnia letitie ⁊ iocunda cū varietate ⁊ multitudine coloꝝ: accidet etiā pruritus in loco flobothomie cū rubedine oculi isolita ⁊ apatib⁹ aut variolis aut pustulis corpis: ⁊ opinabit̄ se comedere dulcia in somnis ⁊ videbit̄ q̄ gustet dulcia: ⁊ si pri⁹ ea nō comederit. Unde si hec accidētia sint in vere aut in p̄ncipio iuuētutis nouelle: sigñabūt qdē nobis sup egritudines ex sanguine generādas: que qdē de facto ꝯsequenter apparebunt.

¶ Hec enī oīa accidētia sunt sup sanguinē sigñantia: ⁊ qđ dicit hic: est de se notū. hoꝝ aūt accidentiū sunt tres spēs. Nā q̄dā ex his accidētib⁹ sup dñiū nālis sanguis sigñantibus apparēt in vigilia sicut color rube⁹ ⁊ fatigatio seu ꝯcussio ⁊ similia his seu huic speciei. Quedā ex eis vident̄ i somnis vtpote si sanguis in somno videat̄ q̄ comedat tunc aliqđ dulce. Et qdā ex ipsis sunt cāe multitudinē seu magnitudinē sanguis efficiētes que si fuerint cibi sunt velut esus dulciū. Si aūt fuerint accidētia aīe: velut gaudiū ⁊ letitia. Sed si fuerit ex tēporib⁹ āni ꝯueniēs in hoc est sicut vernale. Si vō fuerit etas ad idē est: sicut etas iuuētutis ⁊ adolescētie. Tacuit de multitudine extēsionē ⁊ solutionē faciēte vel iferēte: q2 noluit dolorē ex solōne ꝯtingēte ꝯtinuitatis. Et cā qdē accidētiū post sanguis gnōnē ꝯtingentiū est calor ipsius aut eius humiditas: vnde exempli grā. Calor sanguinis est cā doloris capitis ⁊ ei⁹ humiditas cā somni sup̄flui. Et pruritus qdē ꝯtingēs in loco flobothomie sigñat sup dñium ⁊ multitudinē sang. in eo q̄ vsus est flobothomia. Et cā qdē aptionis sanguinis est esus dulciū ⁊ sapor dulcium in somno: qm̄ anima seu potentia imaginatiua sequit̄ cōplexionem corporis.

¶ Signa dominij cholere.

352 ¶ Cū dominat̄ cholera citrina aut crocea: appet qdē color cutis citrinus cū debilitate ⁊ casu appetitus cibi: ⁊ reperit ille in quo dominat̄ oris amaritudinē ⁊ mordicationē ex ipa cholera rubea in stōcho ꝯtingētē: acciditq̄ ei vētris solō cū q̄ est cholera rubea ⁊ insomnietas cū ꝓfunditate oculoꝝ ⁊ siccitas oris ⁊ ligue: ⁊ ei⁹ vrīa est in colore valde citrina: acciditq̄ ei syncopis ⁊ riget cut̄ ei⁹ cū ꝑmixtiōe ⁊ ꝑturbatione: acciditq̄ ei sitis post ieiuniū ⁊ apparēt ei in somno corruscatōes cū subtilitate plūs ⁊ calore corporis. Sūt ēt ex his accñtib⁹ multa ⁊ frequēs balneatio in aqs calidis ⁊ sulphureis ⁊ mot⁹ laboriosi q̄ fiūt in regionib⁹ ⁊ villis septētrionalib⁹ ⁊ frequēs ⁊ ꝯtinuus esus acutoꝝ ⁊ maxime si fiat tempore estiuo.

¶ Hec omnia signa diuidunt̄ in tria genera. Quoꝝ quidē rememorationē premisimus: in qua .s. signa dominiū sanguis significantia diuidunt̄. hoc est dictu q̄ accidētia dominiū cholere rubee significātia sumunt̄ tēpore somni: aut ex parte vigilie vel a generantib⁹ eā. Et accidētia ex dominio cholere rubee ꝯtingentia sequunt̄ ipsius cōplexionē aut colorē aut saporē. Cōsequentia aūt ipsius cōplexionē sunt velut casus appetitus. nā rōne frigiditatis viget appetitus: vnde cum calefit os stomachi in quo existit appetitus cadit siquidē appetitus. Sequitur etiā insomnietas ⁊ exiccatio cōplexionū ipsius que qdē calida est ⁊ sicca sicut etiā est de siti. Solutio etiā quidē ventri ꝯtingit ex acumine ⁊ mordicatione ipsius: ⁊ ipsius mordicatio cōtingit rōne caloris ⁊ siccitatis eius: ⁊ similiter turbatio ⁊ iracūdia. Et amaritudo quidem oris sumitur ex sapore ei⁹: ⁊ color significat per se super substantiam ipsius: cum egreditur per vomitū vel secessum plus solito. Que autem ipsas efficiūt sunt vt inquit multa balneatio in aqua calida per naturam ⁊ obuiantia rerum calidarum exteriorum ⁊ esus medicinarum calidarum ⁊ motus vltimatus vigiliarum instantia ira ⁊ angustia.

¶ Signa melancholie.

353 ¶ Si vō cholera nigra in corpore dominetur: erit quidem fuscus color corporis cum forti ⁊ iugi meditatione ⁊ cogitatione ⁊ appetitu cibi forti: ⁊ reperietur in ore sapor acetosus.

¶ Sequitur quidem fortis meditatio post melancholiam. nam de natura melācholici est offuscare animam ⁊ exterrere in casibus in tempore contingentibus. contingit autē appetitus fortis quoniā radix seu principiū motus appetitus cibi est ex humore quē infundit splen ad os stōchi: vnde ex magna infusione huius humoris ad hunc locū augetur appetitus cibi: sed reperitur in ore acetositas quoniā cholera nigra est acetosa.

354 ¶ Est etiam cum malitia anime intuitus fortis et affixus ⁊ pulsus durus est ⁊ tardus.

¶ Malitia anime cum forti intuitu .i. cū iugiter inspicit hominem cū facie iracunda ⁊ terribili. accidit quidem patienti ex nigra cholera. ⁊ hoc qm̄ cholera nigra est sanguini ꝯtraria: vnde q2 sanguis ex sui natura letificat de necessitate oportet q̄ melancholia habeat iram ⁊ tristitiā excitare. Gal'. autē sic asserit aīam desolari ex humore nigro sicut desolat̄ quis ex tenebris ⁊

obſcuritate. Hoc aũt dictũ eſt ſicut truffa ⁊ canticũ: ⁊ hoc ideo qm̃ ſi hoc eſſet cogeret̃ de neceſſitate ponere ꝙ ſanguis eſſet albus ⁊ ſplẽdidus. Duritiës ꝟo pulſus ex ſiccitate hui⁹ humoris ꝯtingit. Cõgregatio q̃dẽ ſeu collectio ſtomacho ꝯtingit ex ſiccitate cholere nigre: ⁊ inde ꝯtingit etiã inſomnietas: verũ priuatio ire ⁊ furoris ꝯtingit ex ipſius frigiditate: ⁊ talis quidẽ melãcholia maclebozíat nominata generatur ex hoc humore.

355 ¶ Et vrina quidem alba tenuis ⁊ cruda nec in digeſtione decoctio.

¶ Tenuitas autez vrine eſt ex groſſitie cholere non permittente egredi ex vrina niſi tenue ⁊ ſubtile. verũ eius albedo ex digeſtionis priuatione cõtingit: ideo etiam eſt egeſtio indigeſta. nã quod digeſtum eſt ⁊ coctum ex humoribus calidũ eſt ⁊ humidum: tale habet formam ⁊ naturam ꝙ digeſtio operatur.

356 ¶ Et cibus ſiccus aridus anxietas timor ꝯtinuus ⁊ triſtitia.

¶ Hec quidem cauſe choleram nigram efficientes ſunt. ſ. cibi ſicci ⁊ accidentia anime talia que ponit expreſſe in textu.

357 ¶ Videtur etiam ꝙ interficiatur in ſomnis: apparentq; in ſomno eius omnia eum exterrentia.

¶ Hec aũt contingunt ex timore melancholiam conſequente.

358 ¶ Etas ſenuz autumnus ⁊ habitationes meridionales ⁊ corporis macies.

¶ Etas q̃dẽ ſenectutis neceſſitat dominiuz hui⁹ humoris eo q̃d ſit affinis cõplexioni eius: ⁊ idẽ facit autũnus ⁊ habitatio a meridie: corpus ẽt macrũ eſt ꝯſimile generationi huius humoris.

¶ Signa flegmatici.

359 ¶ Si dominet̃ humor flegmaticus in corpore aggrauabitur caput eius: ſomnus eius erit lõgus: ⁊ fatigabitur iter agendo de facili: ⁊ erit eius appetitus debilis cum repletione penes virtutem ⁊ turbationem ſeu permixtionem ⁊ ſopita laxitate.

¶ Grauitas q̃dẽ capit̃ ⁊ lõgus ſomnus rõne humiditat̃ flegmatice ꝯtingũt ⁊ ſimiliter fatigatio: ⁊ ob hoc accidẽtia comitant̃ ẽt dñiuz ⁊ abũdãtiã ſanguinis: ⁊ diminutio q̃dẽ appetit⁹ ꝯtingit rõne humiditatis. nã appetitus viget per frigiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ ex egreſſu aũt huius humoris a diſpõne nãli grauant̃ virtutes ꝯtingitq; inde repletio penes virtutem. ⁊ ſimiliter humiditas ipſius eſt cã permixtionis ⁊ fatigatiõis in actione itineris: ſuppoſito tamẽ ꝙ cõtingat ex priuatione exercitij.

360 ¶ Ex his ẽt eſt flux⁹ ſaliue ⁊ ſputi ⁊ tumor vult⁹ ⁊ color patiẽtis alb⁹: ⁊ erit in pulſu ei⁹ occultatio ⁊ tarditas ⁊ in vrina turbulẽtia ⁊ groſſities ⁊ cruditas.

¶ Cauſa fluxus ſputi ⁊ ſaliue eſt manifeſta: verũ tumor vult⁹ iõ ꝯtingit: qm̃ cũ humor flegmaticus dñat̃ in nutrimẽto mẽbroꝝ: reperit̃ in mẽbris q̃dẽ diſpoſitio ĩcohationis hydropiſis: ⁊ tũc ꝯtingit tumor vultus ⁊ pedum. ⁊ intelligo quidem per tumorez vultus tumorem palpebrarũ ⁊ carnis ſub oculis exiſtentis. tarditas quidẽ ⁊ occultatio pulſus ex frigiditate cõtingit. inde etiã cõtingit vrine turbulentia: groſſities ⁊ cruditas. ⁊ color qui dominatur in corpore eſt albus turpis ⁊ fuſcus pallidus.

361 ¶ Nec eſt in eo ſitis niſi fuerit flegma ſalſuz aut putrefactio affuerit.

¶ In eo quidẽ in quo flegma dominat̃ minime ſitis accidit niſi tñ ſi illud flegma fuerit ſalſum aut putrefactũ. ſ. efficiẽs febrez.

362 ¶ Ex his ẽt accidentib⁹ ſunt vſus omniũ ciboruz humidorum ⁊ frigidoruz ⁊ etas ſenectutis ⁊ tempus hyemale ⁊ priuatio exercitij ⁊ balnei ⁊ excedẽs quãtitas cibi ⁊ habitatio humida rõne fluminũ ⁊ apparitio nariuz in ſomnis ⁊ querimonia ex incubo facta ⁊ impotentia digeſtionis chili.

¶ Hec q̃dẽ agũt ⁊ efficiũt humorẽ flegmaticuz. ſ. cib⁹ frigidus ⁊ humidus ⁊ etas ſenectutis ⁊ tp̃s hye. ⁊ omiſſio exercitij balnei ⁊ augmẽtũ cibi ⁊ villa humida ex multitudine aquarũ. hec eniz oĩa habẽt ꝯformitatẽ in cõplexione cũ humore flegmatico. Somniũ aũt aquarũ ⁊ mariũ ⁊ querimonia ex incubo ⁊ impotẽtia digõnis chili. i. cibi in ſtõcho. hec q̃dẽ oĩa ſunt accidẽtia humorem flegmaticũ ꝯſequẽtia. Incub⁹ q̃dẽ morb⁹ eſt ſimilis epilepſie q̃ tẽpore ſomni ꝯtingit. ꝓ tãto eſt ſignũ ꝓnoſticũ future epilepſie. Et epilepſia q̃dẽ eſt ſpaſmus ⁊ mot⁹ illaudabilis accidẽs cerebro ⁊ neruis ex humore flatico aut vẽtoſitate flegmatica.

363 ¶ Cum aũt apparebũt tempore ſanitatis cõtinuo accidentia de neceſſitate ſuper aduentũ egritudinuz ſignificantia: eſto ſollicitus in ablatione eorũdem.

¶ Hoc q̃dẽ ꝑceptũ eſt vl'e in hac arte: ⁊ hoc eſt ꝙ cũ quis videbit aliq̃d ex accidẽtib⁹ morboꝝ iã ſanis accidiſſe ꝙ dꝫ operam dare circa curã eius. Hec aũt ſpẽs ſignoꝝ ſignificãtiũ tp̃s ſanitatis ſup futuras egritudines eſt alia ab illa ſpecie ſignoꝝ que ſignificat ſuper dominiũ. 4. humoꝝ: ⁊ iõ medici fecerũt de eis tractatũ ⁊ cap'lm ſpãle: ex illis aũt ſignis ſunt iſta. ꝯtinuus motus ⁊ iectigatio faciei que torturã futurã oris ꝓnoſticãt ⁊ vl'is iectigatio totius corporis que futurũ ſpaſmũ nuntiãt. Ferũt ẽt ꝙ fatigatio ſenſitiua manifeſta extrinſeca ⁊ caſus appetit⁹ ꝓnoſticãt futurã febris gnõnẽ. Sic ẽt ferũt ꝙ multitudo furũculoꝝ ſeu vlcerũ ꝓnoſticat aꝑata futura in ꝯcauitate mẽbroꝝ. Et dolor grauatiuus in ĩferiore parte vẽtris ſignãt ſup lapidẽ aut ſup futurã gnõnẽ aꝑatũ in illis locis. Et dolores q̃dẽ dextri lateris ꝓnoſticãt ſup oppilationes epatis ⁊ ſup futurã gnõnẽ aꝑatũ in eodẽ. Et vſtio q̃dẽ vrine ſignãt q̃dẽ ſuper vlcera veſice. Et ĩcubus q̃dẽ ſignificat ſuper futurã epilepſiã. Poſuere etiã multa ab iſtis que retulerũt ſub hoc cap. in libris ſuis. ¶ Poſtq; ꝑfecit ſermones ſuos ſup ſigna ꝓnoſtica ſignificãtia tẽpore ſanitatis gnõnẽ egritudinũ in futuro: incipit nunc hic referre ſigna ꝓnoſtica tẽpore morbi ſignãntis ſup futurã ſalutẽ aut mortẽ.

¶ Rememoratio ſignoꝝ ꝓnoſticoꝝ tp̃e morbi ꝯtigẽtiũ.

364 ¶ Ex ſignis pronoſticis eſt ſignificãs mortem futuram. Et ex eis eſt ꝙ ſignificat futuram ſanitatem ſeu euaſionẽ: ⁊ proprie ex his eſt ſcientia ꝓnoſtica.

¶ Signa que in hoc capitulo reperiuntur diuiduntur primo in partes duas. Quaruz vna eſt ſignoꝝ ſuper futurã generationẽ ſanitatis ſignificantium. Alia aũt eſt ſignoꝝ ſignificantiũ ſuper mortem futurã. Et proculdubio ſcientia de iſtis eſt proprie ſciẽtia pronoſticationis: ⁊ ſunt illa que ponuntur in hoc capitulo.

¶ Ex ſciẽtia iſtoꝝ videbit medicus ⁊ ſciet q̃s moriat̃ retrahetq; inde manus ſuas a cura eius: ſicut etiam videbit ex ſcientia eorũdẽ quis euadere debeat ⁊ curari ꝓ tanto notificabit ⁊ pronoſticabit illud.

¶ Ex ſignis his cõſequitur medicus ſcientiã particularẽ ⁊ iuuamẽ. nã medicus ſcit quidẽ ex eis quis moriturus ſit egritudine ſua cum vocabitur ad curãdũ eũ: vnde ſignificabit illud amicis ſuis ⁊ retrahet ſe a cura eiuſdem. ſic etiã ſciet ex eiſdẽ quis euaſurus ſit a morbo ſuo pro tanto predicit curam ⁊ euaſionẽ eius amicis ipſius patientis ⁊ dat operam circa curam ipſius.

365 ¶ Principium huius ſcientie eſt ſcientia de tẽporibus morborum ⁊ eo quod apparet in eis de diſpoſitione morborum. eſt etiam ſcientia de longitudine ⁊ breuitate ⁊ fortitudine et violentia debilitate ſeu tranquillitate egritudinum ⁊ etiã de iudicio eius q̃d debet generari ex criſi in temporibus morbi.

¶ Hec q̃dẽ ſigna diuiduntur diuiſione prima in tria gñia ipſoꝝ: ex quoꝝ vno habet̃ ſciã de tẽporib⁹ morboꝝ: ⁊ eo q̃d apparet in eis ex ſignis laudabilib⁹ ⁊ illaudabilib⁹. Ex ſcđo habetur ſciã lõgitudinis ⁊ breuitatis morbi ⁊ acuitatis ⁊ leuitatis ei⁹: ⁊ hoc quidẽ intellexit per fortitudinẽ ſeu violẽtiã debilitatis ſeu trãquilitatis morbi. Sed ex tertio habet̃ ſciã eius q̃d dꝫ gñari ex ſpẽbus criſis laudabilis ſeu illaudabilis in temporibus morbi.

366 ¶ In quolibet morbo ſunt diuiſa tẽpora in quoꝝ aliquo ꝯtingit mors ⁊ vita vel ſalus ⁊ ſunt principiũ augmentum ſtatus. In quolibet põt mors cõtingere. In quarto autez q̃d declinatio appellatur nõ cõtingit mors niſi cõtingat error vndecũq;.

¶ In quolibet morbo ſalubri ſunt q̃tuor tp̃a ⁊ in q̃libet triuz ex eis. ſ. in ꝑncipio augmẽto ⁊ ſtatu ꝯtingit mors ⁊ ſalus: verum in q̃rto nõ ꝯtingit mors niſi ex aliquo errore vndecũq; ꝯtingente.

367 ¶ Principiũ aũt eſt in quo cõtingit nocumentum operatiõibus ⁊ debilitas in negocijs aſſuetis.

¶ Tempus aũt principij dicti eſt illud in quo infert̃ nocumẽtuz nãlib⁹ operationib⁹: tũc enĩ debilitant̃ oẽs opõnes patiẽtis: ⁊ ob hoc medici ferũt ꝙ in hoc tp̃e nihil digõnis apparebit in vrĩa.

368 ¶ Et hoc quidem tempus durat donec digeſtio appareat in hypoſtaſibus ſputo fecibus ⁊ vrina: et

post ipm appet ⁊ cognoscit augmētū ex longitudine paroxismoꝝ febriū ⁊ operationibus ⁊ accidentibus.

¶ Temp⁹ qdē principij durat donec appareat digestio in sputo si sit in pectore aut in fecib⁹: si sit morb⁹ i vētre ⁊ vria: si sit morbus vlr in toto corpe. Cū aūt digestio incohat: ꝓlongat qdē augetur seu magnificat alͤs manifestat paroxismus febris ⁊ ipsi⁹ accidētia: ⁊ hoc qdē est tps augmēti. Et Gal. qdē opinat ꝙ cū tps paroxismi ꝓlōgat ⁊ eius initiū anticipat ⁊ ipsi⁹ accidētia: puta calor ⁊ sitis ⁊ alia ab his ex accidētib⁹ febriū spālibus augent ⁊ fortificant ꝙ morb⁹ sit: tūc absq3 dubio in augmēto sicut ꝓcul dubio cū minuit ⁊ remittit paroxism⁹ in trib⁹ ꝑmis morb⁹ existit in declinatiōe. Sic ēt existit i statu cū ꝑdicta gescūt nec amplius mutant in ꝑoxismo: verūtn̄ ꝑoxism⁹ auget i qbusdā ex ꝑdictis ⁊ minuit in alijs. Sunt tn̄ diuisiones multiplices ꝗ̄plures distiguētes: quas qdē hoc cōpēdiū minime bene toleraret.

369 ¶ Status vō est cū post regimen dictum perfecta digestio apparebit: nec paroxismi morboꝝ augebūtur ⁊ accidentia in quātitate equabuntur.

¶ Temp⁹ status est post tps augmēti ⁊ est cū iā digō est ꝑfecta ⁊ cōpleta: nec augent ꝑoxismi febriū ⁊ earū accidētia coequantur: ⁊ est acsi diceret ꝙ ꝓlōgatio ꝑoxismi ⁊ hora incohationis eius sunt eedē ⁊ eius accidentia vniformia ⁊ equalia.

370 ¶ Accipit ēt morb⁹ diminutionē ⁊ fit iterdū crisis ꝑfecta. Unde cū h̄ signū videbit ꝓnosticet pax ⁊ salus patiētis: nā mors mīme accidit i dclinatōe nisi errore sup patiēte cōmisso aut a re cōplexionis male ⁊ illaudabilis: necnō ēt oi extriseco ꝯrio eidē ꝯtigēte.

¶ Tēpus qdē declinationis est cū incipit morb⁹ minui. s. in lōgitudine ꝑoxismoꝝ: acsi diceret ꝙ tūc breuiores solito efficiātur ⁊ ad tps icohatiōis eoꝝ suboccupet ⁊ ipoꝝ accidētia alleuient ⁊ mitigent. In h̄ aūt tpe ꝑficit iterdū morbi ꝯsumptio ⁊ destructio per crisim ⁊ iterdū ꝯsumit insensibili dissolutione absq3 crisi: vn̄ cū apparebūt signa ꝓnosticet sup euasionē ⁊ liberationez patiētis a morte. Cōstat eni ꝙ nullus morit in declinatione nisi ex errore ꝯtingēte ex seipo aut assistētib⁹ ex ꝑte medici aut ex malitia ⁊ corruptiōe aeris vel in sūma rōne extrisecoꝝ accidētiū nociuoꝝ: puta rōne timoris vl tristitie aut rōne alioꝝ ab his ex accidentibus ⁊ rebus aialibus vel corporibus.

371 ¶ Scia aūt nr̄a ꝑ quā cognoscim⁹ terminū ꝑncipij ꝯfert qdē i subtiliādo cibū ⁊ dietā sic decet: ⁊ in mediādo subtilitatē ei⁹ dietā in augmēto. Nā h̄ expedit patiēti donec morb⁹ ad statū ꝑuenerit: tūc aūt decet medicū esse sollicitū ad subtiliandū perfecte dietam.

¶ Scia aūt quaz hēm⁹ de tpe ꝑncipij augmēti ⁊ stat⁹ ꝯfert nobis ad sciēdū artē subtiliādi dietā egroꝝ. Nā cū scimus morbū eē in ꝑn° ⁊ augmēto: subtiliabim⁹ qdē dietā: sed in statu in vltimo. Ferūt aūt ꝙ Gal. et Hip. abstraxerūt artē subtiliādi dietā ex cogitatiōe distātie aut istātie tpis stat⁹: vn̄ cuz instabit stat⁹ morbi valde subtiliet dieta in vltimo. Cū aūt valde distabit ingrosset. Et cū erit mediū iter ꝓpiquū ⁊ distātē mediocriter inter subtilē primā ⁊ grossam ꝓ tanto scia eoꝝ qbus status tēpus cognoscit: est eni magis necessaria ceteris in hac arte traditis.

¶ Rememoratio longitudinis ⁊ breuitatis morbus.

372 ¶ Omnis morbus perficit in mēsura que si fuerit breuis dicit acutus: ⁊ hic aut interficit in breui tempore: aut per crisim laudabilem terminatur.

¶ Ois qdē morbus ꝯsumit ⁊ destruit in aliq̄ mēsura tēporis: ex ea aūt longa est ⁊ ex ea est breuis: vnde ex morbis est qdē leuis mot⁹ ⁊ est ille quē ipse vocat morbū acutū. de natura aūt ei⁹ ꝓpria est ꝙ celeriter iterficiat aut per crisiz destruat ⁊ ꝯsumat: ⁊ hic morb⁹ ꝺm opiōnē Hippo. attingit vtplm nonū diē ex quo est maxime acutus ille qui terminat per crisim in die quarta.

373 ¶ Ipse etiam est cite digestionis ⁊ breuiū temporum austerus ⁊ periculosus.

¶ Hic ēt morb⁹ est cite digōnis ⁊ hꝫ q̄tuor tēpora si ꝑficiant: tn̄ rōne velocitatis sui mot⁹ ⁊ violētie accidētiū ei⁹ est austerus ⁊ ꝑiculosus: vnde patiēs morit ex modico errore eidez ꝯtingēte.

374 ¶ Cognoscitur autē ex breuitate sui principij pro tanto regatur dieta conuenienti.

¶ Hic qdē morb⁹ cognoscit ex breuitate sui ꝑncipij: hoc aūt est in primis dieb⁹ egritudinis cū apparent signa digōnis in sputo vel vrina; vnde si in quarta die appareat ꝑncipiū digōnis vtpote nubes super vrinā significabit ꝙ status sit in specie futura.

375 ¶ Nō eni sunt multe aggrauāde eius virtutes nec est auferēdus ⁊ ꝓhibēdus ei cib⁹ oino a ꝑncipio. nā forsitā caderet virt⁹ eius: nec ēt est debilitādus ante statū ipsius: sed est potius prudēter in quātitate reficiendus sufficienti ꝺm exigentiam sui itineris.

¶ Non ingt dꝫ refici patiēs in h̄ morbo cibo lesionē ⁊ grauamē virtuti ei⁹ iferēte: nec ēt est subito trāsferēdū alr auferēdū a cibo suo: h̄ est ꝙ nō dꝫ ei oino surripi cib⁹ suus. Nā caderet virt⁹ ei⁹ ꝑus ꝗ̄ morb⁹ ad statū ꝑueniret: ⁊ ꝑ ꝯn̄s patiens moriret: vn̄ metiēdus ē cib⁹ ei⁹ ꝺm distātiā stat⁹ morbi: sic ⁊ mēsurati sumpt⁹ iter agētis. Excessus. n. ⁊ multitudo sumptuū grauāt ipꝫ ⁊ diminutio seu defect⁹ ipsoꝝ nō cōplēt intētionē ipsius. Et priores qdē iusserūt patiēti cū videbūt morbū ei⁹ termiari i die q̄rta ꝙ dimitteret oino cibū dū virt⁹ eēt aliogn ꝙ sufficēt ei mellicratū. Si tn̄ eēt sub tali nutriebāt ipm ptisana colata ⁊ sine fecib⁹. Si ēt vt⁹ eēt sub hac reficiebāt eū ptisana nō colata: sꝫ cū totalitate sua. Cū aūt nō opinabant morbuz nō terminari citra. 14. nutriebāt ipꝫ ptisana absq3 fecib⁹ suis. Si tn̄ virt⁹ esset subnutriebāt eū ptisana cū fecib⁹ suis. Qꝫ si sub hac iueniret cogebātur ei dare panē ad comedēdū. Et ꝯsuetudo qdem viuēdi innuit phs in h̄ negocio: qm̄ hoīes illi⁹ tpis nō sumebāt cibū multuz: ⁊ hoc qm̄ cibus eoꝝ ꝺm mēsurā legis sumebat aut saltē mensure appropinquabat. Cōsuetudo aūt moderna est ꝯ̄ria huic regioni ꝗ̄tū ad talē mēsurā cibi ꝓ tanto decet vt cibus modernoꝝ aliquātulū augeat ⁊ potissime in crapulosis letasib⁹ ⁊ laborantib⁹.

376 ¶ Si aūt videas difficultatē ⁊ malitiā signoꝝ ⁊ periculoꝝ ⁊ dolores fortes ⁊ violētos cū mala dispōne ⁊ casu virtutis ⁊ rōne diminuta ⁊ permixta: ita ꝙ virt⁹ nequeat morbi malitiā tolerare: ꝓnostica mortē eius futurā ante statū: qm̄ qdē ex malitia accidentium ex morbo cholerico ꝯtingentiū pronosticabis.

¶ Si videris in patiēte signa maligna ⁊ austera quoꝝ relōnē faciem⁹ ⁊ accn̄tia ꝑiculosa vtpote dolores violētos cū casu v̄tutꝭ ⁊ sign̄atiōe potētie morbi ex malis signis ⁊ corruptiōe rōnis: ⁊ cū hoc videas ꝙ virtus patiētis nequeat pati violentiam morbi: pronostica futuram mortem eius antequā ad statum peruenerit. cum tamē erit morbus in vltimo fortitudinis ⁊ violentie moriet patiēs in tēpore ꝑncipij. veꝝ si fuerit sub h̄ moriet in tēpore augmēti. Cognosces aūt h̄ in gn̄e ex accn̄tib⁹ malis ⁊ ꝑnitiosis cuiusmodi sunt accn̄tia morboꝝ ex chola rubea gn̄atoꝝ.

377 ¶ Ex morbis ēt est diu durās ⁊ longi tēporis qui chronicus seu tēporalis appellat qui qdem minime corpus celeriter ꝯsumit ⁊ dissoluit: sed aut necat ipm cū ptisi ⁊ ethica egressu sanguinis aut macie: aut patiens etiam longo tēpore curabit ⁊ morb⁹ per paulatinam dissolutionē ⁊ digestionez consumetur.

¶ Postꝗ̄ fec relōnē d̄ morbis breui tpis ⁊ acutꝭ refert: nūc morbos lōgi tpis: vn̄ ingt ꝙ ex morbis sūt lōgi q tpales seu chronici appellant q lōgo tpis spatio sūt durātes: hi aūt mīme imutāt cito corpa vl dissoluūt sic acuti morbi faciūt: imo qdē aut iterficiūt ipꝫ cū macrore aut egressu san. aut dissolōne v̄tutꝭ paulatina aut euadet. ⁊ curabit qs ab eis i tpe lōgo ꝑ dissolōnē humoꝝ paulatinā ꝑter ꝙ pateat i eo crisis māifesta: ⁊ h̄ qdē dedit itelligi cū dixit. Et morb⁹ per paulatinā digōnē ⁊ dissolōnē ꝯsumit.

378 ¶ Cognosces aūt ipm ex leuitate ⁊ facilitate accidentiū eius ⁊ frigiditate cuiuslibet ex his morbis.

¶ Cognosces quidem morbos istos ex facilitate accidentiū ipsorum ⁊ natura eorum: quoniam sunt morbi frigidi.

379 ¶ Non cibes ipsum patientem modico cibo: quoniam caderent virtutes eius.

¶ Docet qdē ꝙ nō in morbis longis qui nō dissoluuntur per crisim cibetur patiens paruo cibo: quoniam caderet virtus eius.

380 ¶ Inter aūt morbos sūt alij medij quoꝝ. s. tēpora nō sunt absolute breuia nec longa: vnde cib⁹ eoꝝ in subtilitate medicet neq3 sit multus neq3 paruus.

¶ Inter morbos quidem breuis temporis ⁊ morbos longos ⁊ chronicos rationem extremorum habentes sunt alij medij in longitudine ⁊ breuitate: ⁊ idcirco non reperiuntur in tempore lōgo vel breui: sed potius in equali aut temperato pro tāto docet vt cibus in istis sit inter paruum ⁊ magnum medius.

¶ De crisi ⁊ signis eius.

381 ¶ Scito ꝙ crisis ē velox ⁊ subita mutatio que suo tēpore ex difficultate seu malitia accidētiuȝ ⁊ pugna existente inter virtutē ⁊ morbuȝ generať vt celeriter ad vitam vel mortem perueniatur.

¶ Crisis est mutatio suo tpe subito ꝯtingēs patiēti: acsi diceret ꝙ hec mutatio gñať ex difficltate accñtiū patiēti ꝯtigētiū ⁊ ex pugna q̄ īter virtutē ⁊ morbū existit: q̄ qdē mutatio sigñat mortē celeriter in morbo futurā si fuerit illaudabilis aut vitā si fuerit laudabilis: vnde trāsmutať hoc nomē ad significādū ꝓdictaȝ īmutationē ⁊ diē ei⁹ per quādā similitudinē: acsi in ea deberet ferri iudiciū seu sentētia sup victoria morbi vel virtutis.

382 ¶ Sex sunt spēs mutationū ī morbis ꝯtigētiū. Nā aut negocia tardanť aut citanť in eis: vnde īterdum ꝯuertiť in tēporib⁹ breuib⁹ corpus ad bonū ⁊ vitaȝ.

¶ Sex sunt spēs q̄ in morbis gñanť. Una ex eis mutatio est in q̄ trāsferť corp⁹ in breui tpe ad laudabilē dispōnē ⁊ sanitateȝ acsi diceret subito: ⁊ h̄ qdē ītellexit cū dixit in tpib⁹ breuib⁹: vñ hec est vna ex spēb⁹ crisis: ⁊ ipa qdē ē laudabilior ceteris. In ea enī trāsferť corp⁹ subito a dispōne illaudabili ad sanitatē cū euōne sensibili puta cū fluxu sang. narium aut sudore vel alijs ab istis.

383 ¶ Si fuerit laudabile qđ ꝓcedit eaȝ pronosticabit super ipsam. s. super crisim securaȝ ⁊ laudabilē.

¶ Si ꝓnostica laudabilia ꝓcedāt crisim iudica crisim futuram esse laudabilem: ⁊ cum hoc etiā significabunt in quo tēpore accidat ⁊ speciem euacuationis que debet ꝯtingere in ea.

384 ¶ Est aūt alia mutatio velox ad ꝓdicta que qdeȝ sigñat mortē: in hac qdē veloci malitia est āgustus ꝓcessus medici. nā hec crisis est necans ⁊ pernitiosa.

¶ Scđa ex spēb⁹ crisis est velox ⁊ subita mutatio ad mortē cuȝ euōne sensibili. In hac aūt crisi ē sic ipe dicit āgust⁹ ꝓcessus medici: qđ qdē de ꝓcessu curatōis ītellexit: vñ ē acsi dicēt ꝙ ñ īueniť curatōis īgeniū a medico: ⁊ hāc qdē crisiȝ ꝓcedūt signa mala.

385 ¶ Tertia ex ꝓdict̄ mutatiōib⁹ ē mutatio tarda inducēs ad dispōnē sanitatis ⁊ curās morbū: nō tñ cū crisi: ꝫ potius ꝑ dissolutionē paulatinā ī ea ꝯtigētē.

¶ Tertia qdē spēs ex spēb⁹ trāsmutationis est trāsmutatio tarda inducens nihilominus ad sanitatē ⁊ curans: nō tamē cū euacuatione ⁊ fortib⁹ seu violentis accidentib⁹: sed potius per dissolutionē occultā ⁊ insensibilem: ⁊ ideo non dicitur crisis.

386 ¶ Quarta aūt spēs ꝓdictaꝝ mutationū ē mutatio ꝑua al's tarda ducēs patiētē ad īteritū nec fit cū euacuatiōe: ꝫ potius cū ethica dissoluēte corp⁹ patiētis.

¶ Quarta qdē spēs ꝓdictarū mutationuȝ est mutatio tarda ducens patientē ad morteȝ: nec est cū euōne ⁊ dissolutione subita ⁊ forti: sed potius cū ethica virtutes patientis ꝯsumente.

387 ¶ Quinta aūt ex predictis est inter eas media cuȝ inducit mortem ⁊ malitiam vltimatam.

¶ Quinta qdē spēs harū mutationū est media īter subito ⁊ tarde ducētē ad mortē: ⁊ h̄ qm̄ in hac spē fit ꝑ īperfecta crisis subito ⁊ ꝯñter dissoluit virtutes in tēpore tñ latitudinē habēte donec ꝯtigat mors eidē: ⁊ est cōposita sicut dicit ex illa que subito ꝑducit ad mortē ⁊ ex ducente ad eā per dissolutionē insensibilē.

388 ¶ Sexta v̄o perducit ad vitam in medio temporꝫ.

¶ In hac qdē mutatione sexta subito ꝯtingēte est primo crisis īperfecta ⁊ ꝯñter dēduciť patiēs paulatiȝ ad sanitatē: ⁊ est hec quasi cōposita ex subito transferente ad sanitatē ⁊ ex trāsferēte ipm ad eam motu ⁊ translatione illaudabili al's insensibili.

389 ¶ He aūt crises sibi inuicē dicunť ꝯrie cōposite.

¶ He due crises. s. qnta ⁊ sexta cōponunť vt diximus ex q̄tuor ꝓcedētib⁹. nā q̄libet ex eis cōponiť ex duab⁹ ꝓmis: bona. s. laudabilis ex duab⁹ ꝓmis laudabilib⁹: ⁊ illaudabilis ex illaudabilib⁹.

390 ¶ Crisis qdē laudabilis accidit in statu cuȝ perfecta digōne ⁊ virtutis fortitudine: contraria v̄o ei puta illaudabilis fit in augmento.

¶ Crisis laudabilis est illa que accidit in morbis post perfectā digestionem cum fortitudine virium: ⁊ virtutuȝ ⁊ ꝯtraria ei est illa que accidit in augmēto. nā accidit ante cōplemētū digōnis.

¶ Rememoratio eoꝝ que opȝ scire in crisi.

391 ¶ Tria oportet scire in crisi.

¶ Necesse quidem est scire cum speciebus crisis quarum relatio facta est tria super dispositionem ipsius crisis.

392 ¶ Sciaȝ videlȝ đ ꝓnosticatiōe ei⁹ ⁊ de dieb⁹ creticis: ⁊ sciaȝ ēt ei⁹ qđ sigñať ꝑ signa nobis sigñantia in quā crisis spēȝ termineť cū ꝑficiť crisis cuiuslȝ mōbi.

¶ Unū qdem ex his tribus est scientia per quā scitur ꝙ fit crisis futura. Scđm aūt est sciētia de natura dierū creticoꝝ. Sed tertiū est scientia de specie crisis que debet fieri seu de spē euōnis que futura est in crisi: ⁊ hec quidē sciētia habeť ex signis significātib⁹ ipsam esse futurā necnō ēt ipsam ex cā ipsi⁹ morbi.

393 ¶ Omnis autem crisis pronosticatur ex violentia accidentium que dicimus.

¶ Intendit ꝙ pronosticantia crisim futuram sunt signa que refert in hoc loco.

394 ¶ Et sť ꝑmixtio sēsus ⁊ ītell's ⁊ dolō auriū ⁊ capit̄.

¶ Ex signis aūt futurā crisim significātibus est permixtio rōnis ⁊ diminutio sensus ⁊ dolor aurium ⁊ capitis: huiusmodi autem causa est motus humorum in capite.

395 ¶ Et fluxus lachryme āgustia parua famis seu casus appetitus motus laboriosus ⁊ vigiliarū instantia ⁊ dolor in pectore vel collo ⁊ illaudabilis excitatio a somno cum motu ⁊ rubedine oculorum.

¶ Est autem illaudabilis excitatio a somno cum excitatur quis a somno suo velut homo exterritus.

396 ¶ Et frēdere dentib⁹ ⁊ limatio eorūdē in somno ⁊ eorūdem percussio ⁊ fortis fricatio nasi patientis.

¶ Intellexit quidem ꝙ patiens limet ⁊ percutiat dentes suos adinuicem preter ꝙ consueuerit hoc tempore sanitatis.

397 ¶ Et interdū insinuabit aliqs cōmouendo cum labijs suis. Uidebiturqȝ interdum suggere ea.

¶ Hoc qdē ē acsi diceret ꝙ vť vnū ex eis cū quodā eoꝝ suggē: ⁊ hoc qdē oīa signa sūt laboris ⁊ āgustie ex pugna nāe cū morbo.

398 ¶ Et velocitas qdē anhelit⁹ ⁊ desideriuȝ trahēdi aerē frigidū cū angustia ⁊ velocitas pulsus ⁊ frequētia ⁊ tussis cum infusione ⁊ sonitu gargarismatis.

¶ Intellexit hoc cū accidit patiēti tussis cū sonitu gargarismatis in gutture suo ꝯtingēte ex reb⁹ infusis a capite suo ad locū illū.

399 ¶ Et pulsatio cordis cōtinua ⁊ syncopis ⁊ conať patiens a lecto suo surgere ⁊ recedere.

¶ Intellexit ꝙ patiens conetur a lecto suo surgere velut homo permixtus turbatus ⁊ recedere.

400 ¶ Et dolor gutturis ⁊ meri cū angustia que si ꝑseuerauerit continget ei syncopis magna ⁊ fortis.

¶ Intellexit per angustiā nauseā ⁊ nocumētū stomachi eiusdē.

401 ¶ Et pulsatio ī laterib⁹ ⁊ dorso cū torsionib⁹ violētis ⁊ fortibus ⁊ ꝯtinuo dolore stōchi cū querimonia stōchi vel epatis aut dolor ventris aut circa pecten aut ēt in renibus ⁊ vesica aut dolor fortis circa virgam vel in virga aut in matrice aut in omnibus iuncturis aut quibusdā aut ex eis intus vel exterius.

¶ Quicqd retulit hic est per se notū: cā nāqȝ eoꝝ accidētiū in paciente generatoꝝ cū est vētura crisis est mot⁹ humoꝝ per totū corp⁹ eius: tunc. n. nā expellit humores ab oīb⁹ mēbris ⁊ mittit eos maxime ad mēbra ordinata ad hoc ꝙ sint meat⁹ deputati ad egressuȝ illi⁹ hūoris vtpote ad ventrē stōchū renes ⁊ vesicā.

402 ¶ Cū ḡ videbiť augm̄tū hoꝝ accñtiū ī die cretica: erit ꝓculdubio bonū ⁊ laudabile: ⁊ potissime si pri⁹ digō appꝛuerit: sin aūt erit qđdā al'r qdē ꝯriū maīfe^m.

¶ Cū aliqđ hoꝝ accidētiuȝ alicui egroꝝ ꝯtigerit ⁊ hoc in aliquo dieꝝ notoꝝ ex dieb⁹ laudabilib⁹ abscisionis snīe ⁊ iudicij quoꝝ relationē faciet ꝯñr: ⁊ cū h̄ signa digōnis ꝓcesserint ī vꝛia ꝓculdubio medic⁹ nequaqȝ dȝ ex tali violētia accidētiū dubitare: ſȝ potius dȝ patiēti ⁊ amicis eius ꝓnosticare ⁊ sigñare ꝙ sanitas sibi dēat aduenire. Si v̄o h̄ ꝯtigerit ī die mala ⁊ illaudabili ⁊ sine digōne ꝯtiget ꝯriū: acsi dicať ꝙ h̄ ē signū malitie ⁊ finiȝ mali.

403 ¶ Causa qdeȝ crisis si sit eoꝝ relatio vera est qm̄ luna variat actionem in morbis.

¶ Causa qdē casus crisis in diebꝰ laudabilibus cōputādo eos a principio morbi patiētis est luna si verū est illud qđ retulerūt sup hoc: qđ ideo dixit qm̄ nō est bonuz cām vel rōnem alicuius reddere prius q̄ꝫ bene constet de eius inuentione.

404 ¶ Jam qdem peragrat ⁊ abscindit celeriter circulū suū. est qdem causa celeris motꝰ ⁊ mutationis: fortificatur quidem interduz in hoc ⁊ interdum debilitatur. hoc aūt notū est in arte astronomoꝝ.

¶ Fuit qdē necessariū vt opōnē istā appropriaret lune: qm̄ dies in qbꝰ māifestat̄ huiꝰ mutatio sūt septēnarij aut q̄ternarij: ⁊ nō repit̄ qdē aliud ex astris: cuiꝰ dispō variet̄ ⁊ mutet̄ in h̄ i septēnarijs aut q̄ternarijs exitu alr̄ ex situ seu pōne ad solem p̄terq̄ꝫ luna ipsa: cū h̄ ēt qdē appet ꝙ ipsa maturet fructꝰ ⁊ segetes in p̄dictis tēpibꝰ. eiꝰ aūt actio est nota in maribꝰ ⁊ in aqs ⁊ vlr̄ in humiditatibꝰ qbuscūq̄ꝫ: vñ ꝯueniēs fuit ꝙ ab ipa eēt actio mutatiōis in digōne hūiditat̄. Cū aūt dic̄ ⁊ fortificat̄ interdū in h̄ ⁊ iterdū debilitat̄. intelligit qdē hoc esse ƀm distātiā ⁊ ꝓpinqtatē sui ad solē in his reuolutiōibꝰ: ⁊ ēt ƀm ꝯiūctionē alioꝝ planetarum cū ea ꝯuenientiū aut discōuenientiū: qđ qdem dn̄i astronomoꝝ fortunas ⁊ infortunas vocant seu iuuantes ⁊ nocentes.

405 ¶ Nequaq̄ꝫ est operatio sue actionis sensibilis in eiꝰ iuuamēto sicut qdē est ad sensuz visibilis eiꝰ figura ex eo qđ in ea existit de claritate vel lumine solis.

¶ Actio qdē lune est sensibilis cū appet eiꝰ figura lunaris ex eo ꝙ ad sensuz existit ī ea de lumine solis: veꝝ ēt eiꝰ actio iuuamēto ⁊ nocumēto appropriata nequaq̄ꝫ ē sensibilis: ⁊ ē acsi vellet dicē ꝙ hec trāsmutatio q̄ in ea visibilis existit attestat̄ sup illđ qđ opinati sunt sapiētes astroꝝ qđ qdē minime sensibile ē ī ea.

406 ¶ Eius autē quarta relucet in quarto ⁊ eius medietas in septima.

¶ Intelligit ꝙ ipsiꝰ quarta relucet in q̄ternis ⁊ eiꝰ medietas in septenis: ⁊ est acsi diceret ꝙ hec ē cā q̄re crisis in q̄ternis ⁊ septenis existit: h̄ tñ minime repit̄ ƀm hūc modū in oībꝰ q̄ternis ⁊ septenis enumeratis in q̊libet ex morbis a p̄ncipio ipsius: cū eger possit īcipe pati q̊libet die mēsis lunaris. vñ cā q̄re crisis sic fiat ordinate in q̄ternis numeratis a p̊ die quo cepit patiēs egrotare: est qdē ex hoc qm̄ in q̄ternis morboꝝ reperit̄ notabilis diuersitas īpressiōis cū mō ordinato. nā qđ ibi appet ex h̄ est ordinatū ⁊ determinate sic ꝓcedit: ꝓ tāto qdē ꝯgruit ꝙ talis īpressio sit in eis ab aliq̊ ex astris: ⁊ qꝛ luna determinate efficit īpressionē in q̄ternis ⁊ septenis: ꝯgruit qdē ꝙ ab ipa ꝓcedūt tales īpressiones: nō tñ sunt huius diuerse īpressiones ab ipsa rōne quartaꝝ mēsis: sed potius quartarū circuloꝝ quos efficit et describit in motu dierū: qđ quidē notū est in reuelatione dierū.

407 ¶ Et morbꝰ qdē minime ꝯtigit nisi ex dispōne q̄ debilitat̄ opus nature: qui si cū auxilio ꝑducat̄ curabitur quidē patiēs ⁊ vita ꝓlongabit̄. Sed si cū detrimento moriet̄ quidem ⁊ vita perdet̄ ⁊ separabitur.

¶ Morbus nō fit in patiēte nisi cū luna fuerit in malo loco a p̄ncipio natiuitatis eiꝰ ⁊ est acsi diceret ꝙ talis locꝰ est ille quē attingit in p̄ncipio egritudinis sue: vñ si tūc ipa trāsferat̄ ⁊ eleuet̄ a tali loco malo ad loca vtilia ⁊ iuuatiua: ⁊ cū hoc locꝰ fuerit in quo incipit generatio morbi ipsiꝰ parue malitie: ⁊ curabit̄ qdē patiēs ⁊ viuet. verū si trāsfert̄ tūc ad loca mala ipsa existente a principio in loco malo augeret̄ ⁊ fortificaret̄ eiꝰ malitia. h̄ aūt dogma minime est de arte medicie: sed potius ex arte astronomie: que qdē ars debilis est ⁊ falsuz est plurimū qđ ī ea existit.

408 ¶ Crises ꝯtingūt interdū in quaternis ⁊ interdū in septenis: ⁊ ille quidē bone sunt ⁊ laudabiles qbus ꝯiūgunt̄ digestio ⁊ ꝓnosticatio attestātes sup ipas.

¶ Crises ꝯtingētes in quaternis ⁊ septenis in p̄ncipio morbi numerate sunt laudabilis semp cū p̄cedūt eas dies īdicatiui. i. ꝓnosticātes dies ꝯsequēter futuras in qbꝰ iā appuit ⁊ fuit digō. ⁊ Hippo. qdē ⁊ Gal. numerāt dies q̄ternarios velut mundi cā. dicūt ergo ꝙ dies q̄rta laudabilis est ⁊ cretica: dies ēt septima est cretica in q̄ ƀm eos terminat̄ scđa quarta. Ipsi dicūt ꝙ due quarte prime vniant̄ in die q̄rta. hoc est dictū ꝙ ipsi ponūt diē quartā: finē ⁊ terminū q̄rte prime ⁊ principiū q̄rte secūde ⁊ die vndecima terminat̄ q̄rta tertia: quā qdē quartā minime ꝯiunctim numerāt cū scđa. Quartā v̊o ferūt terminare diē quartādecimā: ⁊ hec qdē quarta ꝯiunctionē hꝫ cum tertia. s. cū die. xj. Sic ēt ꝯiūgit̄ q̄nta q̄rta. s. dies. xvij. cū ea q̄ ipaꝫ p̄cedit sicut pꝫ: ⁊ ƀm Hippo. ⁊ Gal. q̄rta sexta. i. dies. xx. vnit̄ p̄eunti ipsam: ƀm tñ Archigenē hec est dies. xxj. nec alicui alij coiūgit̄. Hi ꝰ q̄ternarij sunt dies īdicatiui ⁊ cretici: est aūt decētiꝰ ꝙ quaternarij ex eis dicant̄ ⁊ sint īdicatiui septēnarioꝝ: ⁊ ꝙ septēnarij sint cretici. Hec qdē est series ⁊ ordo laudabilior dierū creticoꝝ: ⁊ hinc est ꝙ crises cōplete in vltimo ⁊ ƀm plꝰm laudabiliores ꝯtigūt in eisdē. Uerū q̄dus scđus p̄dictoꝝ dieꝝ ƀm eos: est dieꝝ īpariū in qbꝰ ꝯtingit crisis a tertio vsq̄ꝫ ad. xix. puta q̄nti noni. xj. ⁊. xix. et ꝯstat qdē ꝙ ƀm eos in diebꝰ paribꝰ nō ꝯtingit crisis nec indicatio nisi raro: ⁊ si fuerit erit mala ⁊ illaudabilis: inter quas qdem sexta erit deterior: adeo ꝙ ƀm eū ꝯriet̄ septime: ⁊ ꝯstat qdeꝫ ꝙ septima est melior īter eas: lꝫ aūt crisis sepiꝰ accidat ī sexta qđ nō sic ꝯtingit in alijs paribꝰ: est nihilominꝰ illaudabilis ⁊ austera nō secura de fine bono. Qꝛ aūt ex tali actione ⁊ īpressione cōtigit post diē. xx. accidit ƀm eos in septēnarijs nō in q̄ternarijs. Et Gal. qdē numerauit septenarios a. xx. vsq̄ꝫ ad. xl. cū ꝯiunctiōe ⁊ sepatione: quēadmodū fecit de his q̄ sunt in p̊ vicenario: ⁊ ƀm eū qdē nō videt̄ nec appet crisis sensibilis in acutis post diē. xl. Ponit aūt morbi acuti crisim suā differre vsq̄ꝫ ad diem. xl. rōne stipulationis alr̄ ꝯstipationis ꝯiungētis eisdem. Sic ēt accidūt crises in chronicis in. iiij. mēsibꝰ ⁊ in tēpe lōgiori. nā sicut crises accidūt in diebꝰ mēsiū acutoꝝ sic ēt ꝓportionalr̄ ꝯtingūt in mēsibꝰ āni in chronicis ⁊ interdū accidūt crises in annis in eisdē.

409 ¶ In alijs qdeꝫ ab istis nequaq̄ꝫ circuitꝰ ⁊ piodi repiunt̄ rōne turbatiōis ⁊ dubōnis ꝯtigētis in eisdē.

¶ Crises quidē ꝯtingētes in paribus diebus priuantur ⁊ carent determinato ordine quem seruant predicte. ⁊ hoc qm̄ ƀm Gal. cause earuz possunt esse humores qui sunt materia morbi: seruant nihilominus aliqualiter modū quaternoꝝ ex ꝓpinquitate sui ad eos ⁊ est possibile per turbationē ⁊ dubitationeꝫ quā dixit ꝯtingere in eisdē intelligi naturam materiei obuiantem ordini quem agunt ⁊ operantur in eisdem iussu ⁊ voluntate creatoris eorum cuius nomen sit in secula benedictum.

410 ¶ In nō habētibꝰ v̊o digōnē ⁊ ꝓnosticationē cōtingit qdē dubiū in accidētibus: nec ꝯtingit crisis in his diebꝰ nisi cū ꝯtingit ꝯsequēter aliquod sinistruz.

¶ Inquit ꝙ cretici illaudabiles sunt quos nō p̄cessit digestio et iudicatio pro tāto nō dicunt̄ absolute cretici. accidentia autem in eis ꝯtingentia sunt dubia. nā crisim in eis contingentē subsequitur aliquid perniciosum ⁊ illaudabile.

¶ Rememoratio signoꝝ super fluxum sanguinis.

411 ¶ Cū videris morbū sanguineū aut austerū ⁊ violentū valde cū illaudabili ⁊ impetuoso motu: cuiꝰ signa patula sint in capite ⁊ māifesta que vsq̄ꝫ ad oēs sensus extendant̄ cū rubore ⁊ pruritu nasi erit ꝓcul dubio crisis eius per fluxū sanguinis narium.

¶ Intentio eius in hoc loco est referre signa qbꝰ sumit̄ signum sup futurā spēm crisis future anteq̄ꝫ sit: vnde cū videbis morbū sanguineū ⁊c. scitur aūt hoc ex signis relatis ex p̄cedentibꝰ. Cū ergo talis erit morbus violentus ⁊ austerus ⁊ accidentia super ipm ⁊ accidentia in capite. s. ⁊ quinq̄ꝫ sensibus erunt manifesta cū rubore ⁊ pruritu nasi: pronosticetur ⁊ protinus sententia abscindatur ꝙ crisis futura sit per fluxum sanguinis nariuz.

412 ¶ Si v̊o accidētia ipsiꝰ deorsuz ⁊ in parte īferiori appareāt cū dolore ꝯtinuo vmbilici ⁊ p̄cesserit retētio mēstruoꝝ ꝯtinget qdē crisis ꝑ fluxū menstruoꝝ.

¶ Siquidē accidentia dominiū significantia in parte inferioris corporis apparuerint cū dolore vmbilici ⁊ pectinis: ⁊ cū h̄ patiens fuerit mulier cū menstrua iam cōclusa erunt ⁊ retenta: iudicetur crisis eius futura per fluxum menstruorum.

413 ¶ Sed si pars sup̄ma corporis icolumis fuerit ⁊ a dolore imunis cū dolore tñ hypocūdrioꝝ ⁊ patiens querulosus sit d̄ epate ⁊ dolor vsq̄ꝫ ad anū extēdat̄: nequaq̄ꝫ qdē cōmittet̄ error sit ꝓnosticet̄ crisis illa futura per fluxū sanguinis hemorroidarum.

¶ Hoc ēt per se est notū: cū. n. ps suprema corporis imunis est a dolore ⁊ cū hoc appareāt in ea accidētia dominiuz sanguinis significātia cū dolore in partibꝰ inferioribꝰ corporis existētibꝰ hypocūdrioꝝ ⁊ eparis que vsq̄ꝫ ad anū extendunt̄: si crisis talis ꝓnosticet̄ patiētis futura per aptionē orificioꝝ venaruz in ano existētiū nequaq̄ꝫ talis ꝓnosticatio īdiscreta erit ⁊ falsa: ⁊ hoc enī verificat̄ ⁊ appet vtplurimū ⁊ maxime in eo qui solitus est pati apertionē venarū in ano existētiū seu hemorroidas.

414 ¶ Si autē morbꝰ ex cholera rubea sit in statu acciderit q̄ꝫ apostema capiti: ⁊ dolor capitis ⁊ āgustia

augeantur: nequaq̄ quidem est desperandum: qm̄ contingit crisis eius per fluxum sanguinis narium.

¶ Si morbꝰ sit ex cholᵃ rubea ⁊ iā ad statū suū ꝑuenerit ⁊ fuerit cū h̄ apostema freneticū in capite patiētis cū itēsione sui siue h̄ ɔtingit rōne ipsiusmet apātis siue rōne febris: nequaq̄ erit ide desperādū: qm̄ crisis ɔtinget per fluxū sanguinis nariū.

¶ Signa crisis per fluxū vētris vomitū vrinā sudorē ⁊ dolorez.

415 ¶ Verū si eiꝰ accidētia sint in stōcho ⁊ cū h̄ prius cōquestus fuerit patiens de epate cū angustia ⁊ syncopi valida: erit quidem crisis eius per vomitum.

¶ Siqdē cholᵉ rubee accītia sint in stōcho vtpote dolor acutꝰ ⁊ patiēs cōquestꝰ fuerit añ de epate suo cū āgustia stōchi ⁊ nausea forti ⁊ subuersione: tūc qdē ɔtingit crisis eiꝰ ꝑ vomitū. asserit aūt Gal. ex signis huius crisis esse tremorē labij inferioris.

416 ¶ Si vō caput eiꝰ fuerit sine dolore ⁊ cū angustia vētris ⁊ eminētia vmbilici ⁊ p̄cedēte vētris ɔstipatiōe ꝓnosticāda qdē erit futura crisis ꝑ fluxū vētris.

¶ Hoc etiam est manifestum: nā si circūscripto dolore capitis assit dolor ventris cū eminētia vmbilici ⁊ p̄cedente constipatione ventris: crisis quidē contingeret per fluxū ventris.

417 ¶ Qꝛ si vēter eius pacē habuerit ⁊ digestionē laudabilē p̄ter ꝙ morbꝰ eius violētus sit ⁊ austerus cū aliquātulo tñ labore ⁊ vigilijs circūscriptis accidētibus sudoris: morbo qdē sic molli ⁊ lento existēte cū doloribꝰ pectinis erit sermo meus iuridicus. s. ꝙ crisis huius patientis cōtinget per vrinam.

¶ Cū qdē nō īueniunt̄ ī vētre patiētis dolores nec erit morbꝰ nihilominus cū aliquātulo labore ⁊ vigilijs p̄ter ꝙ sudorē patiat̄ cū doloribꝰ tñ īferioris ꝑtis vētris: ɔtiget ꝓculdubio crisis per vrinā. Signāter aūt dixit ꝙ patiat̄ dolorē. Nā tūc ꝓprie significabit̄ declinatio humide superfluitatis ad renes ⁊ ad vesicam.

418 ¶ Verum si cū pace ⁊ quiete predicta retineatur vrina p̄ter ꝙ morbꝰ sit in vltimo acuminis: cū apertione tñ poroꝝ sine forti dolore ⁊ vigilijs ⁊ siccitate: erit quidem crisis eius forsitan cum sudore.

¶ Cū quidē diminuet̄ vrina p̄ter ꝙ patientis accidētia sint tp̄e status in vltimo acuitatis ⁊ violentie ⁊ erunt pori cutis aperti ⁊ cū hoc est ꝙ fuerit patiētis corpus molle laxū ⁊ spongiosum: ɔtingit quidē proculdubio crisis eius per sudorem.

419 ¶ Si aūt ɔtigat dolor mēbri vel iūcturaꝝ in acutꝭ ɔtinget ꝓculdubio crisis earū per apostemata.

¶ Si patiēs qdē patiat̄ dolorē ɔtinget crisis eiꝰ ꝑ apāta q̄ debēt in eo gñari. tales aūt morbi quoꝝ. s. crisis accidit per apāta sūt de raro ɔtingentibus: ⁊ hec qdē apostemata generant̄ post aures in collo ⁊ subascellis ⁊ sub cruribꝰ ⁊ in inguinibꝰ ⁊ in iuncturis: necnō etiā in omnibꝰ locis corporis: laudabilius tamen ex his apātibꝰ est magis distās a membris principalibus.

¶ Rememoratio ꝓnosticoꝝ mortaliū sumptoꝝ ex ꝑationibꝰ.

420 ¶ Utere laudabili regimie ex signis super mortē euasionē seu quietē ⁊ pacem significantibus. Ex his quidē sunt horror luminis ⁊ lucis ⁊ fluxus lachryme cum rubore motu forti ⁊ vertigine.

¶ Horror lucis sine tñ speciali morbo in oculis significat ꝓculdubio morbū magnū ⁊ nocumētū in cerebro: ⁊ fluxꝰ qdē lachryme significat super multitudinē materie illius morbi ⁊ debilitatē ipsius oculi retentiue ɔtingentē rōne violentie ⁊ magnitudinis morbi. Idem etiam est de magno ⁊ forti rubore.

421 ¶ Et paruitas oculi in vno latere et apertio oris absq̄ oscitatione.

¶ Paruitas seu diminutio oculi significat super spasmū ɔtingētem morbo qui ɔtingit cerebro in illo. s. latere in quo diminuit̄ oculus aut super euacuationē humiditatis ipsius. Apertio vō oris significat super debilitatē virtutis retētiue in īferiori mandibula existentis q̄ð siquidē signū est malū ⁊ illaudabile.

422 ¶ Et cum quis iacet ⁊ dormit resupinus manibꝰ ⁊ pedibus suis protensis ⁊ relaxatis.

¶ Hec qdē signa sunt illaudabilia. nā significāt sup casum virtutis ferētis ⁊ sustinentis corpꝰ. nā somno nāli dormit quis super alterū laterū suoꝝ q̄ð qdē ex vigore virtutis ferētis corpus cōtingit: vnde mortuus nō stat sic super latus suuz. Sic relaxatio pedū ⁊ manuū significat super casum virtutis. In somno enim naturali cōtrahuntur potius q̄ relaxentur membra predicta.

423 ¶ Ex his etiā est si videatur patiens descendere in lecto suo ⁊ manus ⁊ pedes suos detegere.

¶ Hoc qdē ideo ɔtingit. nā p̄dictus descēsus in lecto significat super debilitatez virtutis ferentis vel sustinentis corpus. hoc aūt descēsu mouet̄ patiens versus locū pedū suoꝝ. Et detectio quidē manuū ⁊ pedū significat super violentiam virtutis.

424 ¶ Necnō mala ⁊ illaudabilis imaginatio qua videatur fila a pannis suis euellere.

¶ Cū qdē patiētis cerebrū ceperit apostemari imaginabit̄ aliquā eminētiā esse in pānis suis: quā qdem tūc conabit̄ euellere: ꝓpt̄ato significat tūc permixtionem rōnis ⁊ morbi violentiam.

425 ¶ Ex his etiā est vltimata grauitas aut eius manifesta suspensio.

¶ Manifesta qdē grauitas extremoꝝ significat casum virtutis motiue: sed suspensio seu arrectio patiētis ad illud q̄ð videt significat permixtionē intellectus ⁊ violentiam morboꝝ.

426 ¶ Et etiam frendere dentibus preter solitū ⁊ apponere manus super caput ⁊ puluinar.

¶ Frēdere qdē dētibꝰ p̄ter solitū sigñat sup spasmū in cerebro.

427 ¶ Aut etiam si imaginetur ꝙ vespertilionē nigri coloris capiat ⁊ velit eum interficere.

¶ Hoc etiam est malum quoniam significat dominium ⁊ excessum cholere nigre magne adustionis.

428 ¶ Nam hoc contingente in morbo acuto: mors quidem appropinquabit.

¶ Intellexit ꝙ hoc cōtingente in morbo acuto mors futura sit in proximo.

429 ¶ Ex his etiam est si tacitus efficiatur verbosus ⁊ mitis pacificus iurgiosus.

¶ Hoc qdē ɔtigit ex violētia morbi cogēte patiētē dimittē cōsuetudinē suā. Cū ḡ tacitꝰ ꝑ nām efficit̄ verbifluus: aut ex ɔsuetudine pacificꝰ litigiosus: est qdē signū malū ⁊ illaudabile.

430 ¶ Aut si conqueratur de cecitate et surditate vel casu virtutis ratione violentie morbi.

¶ Mors huiꝰ patiētis ē vicia qm̄ p̄uatio sensuū ē media mors.

431 ¶ Uel etiam si videatur patienti dum dormit in statu ꝙ cadat nix super caput eius.

¶ Hoc qdē videt̄ iō ɔtingere qm̄ apparitio huiꝰ coloris tēpore status morbi significat sup mortificationē caloris nālis ⁊ dominiū frigiditatis in eodē rōne humoris extinguentis calorē naturalē: nō tamē recordor ꝙ Hippo. alicubi retulerit signū illud.

432 ¶ Et anima quidem inquieta domina magne frigiditatis est res mala ⁊ illaudabilis.

¶ Ex frigiditate quidem anime significat̄ cordis frigiditas. Inquietudo vō significat illaudabilem malitiam patientis.

433 ¶ Ex his sūt vigilia nocturna ⁊ somnus diurnus aut omnimoda priuatio somni.

¶ Hoc quidē totū est malum cū sit contrariū dispōni naturali.

434 ¶ Necnon si dispositio egri in somno et post somnum deterioretur ⁊ cum dolore efficiatur.

¶ Cum somnus erit tempore quo corpus consueuerat naturaliter quiescere ⁊ nihilominus morbus augeatur: significabitur quidem malitia patientis negocij.

435 ¶ Si etiam medicus ordinate ⁊ recte operet̄ preter ꝙ appareat operationis intentum erit malum.

¶ Si medicus ordinate ⁊ sicut dixit ministret patiēti medicīas suas p̄ter ꝙ ide ꝓsperet̄ rectificatio: erit signū malū ⁊ illaudabile: h̄ nāq̄ sigñat ꝙ patiēs nō ɔseqt̄ iuuamētū ex cura medici.

¶ Signa pronostica a qualitate corporis.

436 ¶ Ex his aūt sunt facies mortuoꝝ faciebꝰ ɔsimiles cū planitie seu extēsione timpoꝝ ex morbo ɔtingente ⁊ constrictione aurium ⁊ ipsarum frigiditate ⁊ earum inuersatione ⁊ oculorum profunditate.

¶ He quidem facies note sunt medicis: facies. s. mortuoꝝ: quarum teste Hippocrate nasus tenuis est ⁊ acutus ⁊ oculi ꝓfundati ⁊ timpora plana ⁊ tensa: ⁊ aures īuerse ⁊ sunt in colore similes mortuo: que quidē facies si circūscripta vigiliarū istātia

⁊ euacuatione sensibili appareāt in principio morbi necessario habebunt malitiā significare. Nam significāt subitū casum virtutis ⁊ priuationē seu ꝯsumptionē hūidi radicalis ⁊ extinctioneȝ caloris nālis: ⁊ hꝯ rōne violētie morbi: nō tñ signāt malitiam in morbis chronicis sicut facit in acutis. pñt eteñ he facies rōne lōgi tēporis morbi apparere. agēs enī debile efficit transmutationē magnā in tēpore lōgo: ⁊ ecōtrario agēs forte efficit īmutationē magnā in tēpore breui. Cū ergo in tēpore breui videbimus. s. in primis diebus morbi hec accidentia significabūt quidem morbi malitiam ⁊ virtutis debilitatem.

437 ¶ Et iam rubor vel nigredo oculoꝝ aut eoꝝ eminentia vel principiū fuscedinis ipsoꝝ.

¶ Hec oīa significāt dominiū ⁊ excessum humoris in cerebro.

438 ¶ Aut etiam si quieuerint vel si fuerint infrigidati aut palpebrarum tortura.

¶ Intellexit ꝙ aut oculus quiescat a motu suo nāli aut ꝙ cesset ⁊ tollat̄ sensus visus: aut ꝙ eoꝝ nālis calor extinguat̄ ⁊ in frigidet̄: ⁊ hoc qdē totū significat mortificationē virtutis motiue.

439 ¶ Aut si fuerit nasus acutus cum obliqua fronte ex latere labij contracto vel marcido.

¶ Acumen quidē nasi accidit ex priuatione sanguinis ⁊ humiditatis corporis. Nā cum accidit illō corpori rubet primo nasus lꝫ sit ex mēbris corporis exterius eminentibus ⁊ frigide nature distantibus valde ad hoc ꝙ possit ad ea sanguis attingere: ⁊ obliquitas quidem ⁊ contractio labij significāt super dominiuȝ ariditatis ⁊ consumptionem humidi scilicet radicalis.

440 ¶ Frigiditas quidem extremoꝝ patientis cū vlcere ⁊ nigredine lingue laboriosa ⁊ similia cruciātia sunt quideȝ illaudabilia in febre vrente.

¶ Cum quidē vniant̄ contraria in eodē significabūt super ipsi⁹ corruptionē: pro tāto cū in febre valde vrente reperiet̄ frigiditas extremitatū significabit super illaudabilē malitiā: ⁊ nigredo quidem lingue significat sup dominium vstionis in corpore.

441 ¶ Ex his etiam viridis rubor vnguium ⁊ viror in corpore cum vestigio nigredinis.

¶ Tales qdē vngues ⁊ macule corpis similes vestigijs vlceruȝ ꝯtingūt rōne mortificatiōis nālis caloris in corpore ⁊ adustionis humoꝝ. Apparēt aūt ꝑdicte macule similes vestigijs vlcerū ⁊ ꝯtusionibus in illis locis determinate ex debilitate locoꝝ ꝑdictoꝝ. Interdū tñ signāt nigredo extremoꝝ super crisim per quā euadit ⁊ liberat̄ patiens: cadunt tamē vngues. hoc aūt ꝯtingit cum apparet hoc accidens post morbi digestionem.

442 ¶ Ex his etiam est icteritia si ante septimam diē apparet cum macie hypocūdriorum.

¶ Illaudabile qdē signū ē. Si icteritia añ digōnē appeat. Et pores expti fuerūt ipaȝ eē sine digōne si ante septimā diē appeat. Posteriores ꝟo opinati sunt ꝙ si eueniat ante septimā dieȝ in regionib⁹ tñ calidis pōt nihilominus esse bonū signū ⁊ laudabile. Addidit ēt ꝙ appeat cū macie hypocūdrioꝝ: qm̄ macies illi⁹ loci significat excessum ⁊ dominium vstionis ⁊ siccitatis renū.

443 ¶ Et si frigiditas sit in manifesto ⁊ superficie corporis ⁊ calor fuerit ⁊ sit īterius: ⁊ presertim si adhuc sit ⁊ remanserit super mēbra principalia.

¶ Hec qdē signa sunt illaudabilia: qm̄ significant ꝙ intra corp⁹ sit apostema attrahēs ad se calorē ⁊ saniē adeo ꝙ inde infrigidetur manifeste superficies corporis addidit etiaȝ ⁊ maxime si adhuc remāserit sup mēbra principalia: hoc est si calor remanserit ad hec in manifesto corporis sup illud qđ est directo mēbroꝝ ꝑncipaliū: nā hoc significat apostema esse in mēbris illis.

444 ¶ Et tumor quidē vultus cū tumore extremitatū ante duo septenaria est qdē terribilis. nā hui⁹ patiētis materia velox est ⁊ cita. vnde non videt̄ ꝙ ad terminum duorum septenarioruȝ valeat peruenire.

¶ Tumor qdē faciei ⁊ extremoꝝ in acutis febrib⁹ ante. 14. dieȝ signāt ꝙ patiēs nō perueniet ad terminū ꝑdicte diei ante q̄ꝫ labetur in hydropisiȝ: ⁊ hydropisis qdē mortalis est in hoc loco.

445 ¶ Aut si quiescat ⁊ cesset febris absq̄ꝫ crisi aut si eius fortificatio palam augeat̄ in diebus paribus.

¶ Intellexit ꝙ erit signū illaudabile cū cessabit febris acuta subito sine crisi. hꝯ enī signāt ꝙ ꝯsequēter redibit ⁊ patientē īterficiet. Nā talis quies signāt fatigationeȝ nāe ⁊ īpotentiā ad resistēdū morbo. Est aūt malū ꝙ febris augeat̄ in dieb⁹ parib⁹: aut qꝛ nō accidet crisis in talib⁹ febrib⁹ nisi in dieb⁹ parib⁹: qđ qdē malū est ⁊ illaudabile: qꝛ febris nota que emitriteus dicit̄ augetur ⁊ fortificat̄ in dieb⁹ parib⁹: ⁊ hec qdeȝ febris periculosa est. hoc autem probabilius videtur esse de intentione ipsius.

¶ Signa ab exeuntibus a corpore.

446 ¶ Ex his quideȝ est fex nigra vel viridis fetida: pinguis rubea: ⁊ sicut aq̄ butyrosa ⁊ alba. He nāq̄ꝫ male sunt ⁊ illaudabiles.

¶ Malitia qdē egestiōis nigra ē qm̄ signāt dñiuȝ melie: ⁊ maxīe si talis appeat a ꝑn° morbi. Et viridis appropinq̄t qdeȝ ei. Sed fetida signāt sup magnā ⁊ fortē corruptionē. Unctuosa ꝟo significat sup dissolōnē adipis renū ex forti violētia renū effecta. Uerū rubea attestat̄ sup dñiuȝ cholē rubee q̄ valde vrit̄. Et aq̄sa qdē signāt sup ꝑuationē virtutis īmutatiue digestiue. Spumosa aūt ⁊ butyrosa signāt sup fortē calorē aut sup fortē motū virtutis ingetate vexate queādmoduȝ ꝯtingit in spuma maris rōne multitudinis fluctuationū motuū ei⁹. Et alba qdeȝ signāt super debilitatē epatis. Hoc aūt totū verendum est in acutis.

447 ¶ Necnō etiaȝ si appareat diuersoꝝ coloꝝ: hoc nāq̄ꝫ mortem aut crisim futuram significat.

¶ Siquidē talis sit per viam crisis significabit super fortitudinem nature que in acutis talis appareat: significabit quidem super multitudinem ⁊ dominium humorum in corpore.

448 ¶ Et si cum casu appetitus egestio sit cholerica cum qua egrediatur frustum sanguinis congelatum primo ⁊ consequenter frustum carnis.

¶ Quādo cū casu appetitus est egestio cholerica ⁊ cum ea egreditur sanguis ⁊ carnis frustum significat quidē malū. Est nanq̄ꝫ signum illaudabile casus appetitus cū fluxu sanguinis.

449 ¶ Et etiā si post egressum cholere appareat sanguis absq̄ꝫ punctione ⁊ stimulatione.

¶ Intellexit ꝭm opinionē meam ꝙ cum egreditur sanguis post expetentē egressum cholere rubee ꝓcedente punctione ⁊ mordicatione aliqua egressum sanguinis ꝙ hoc significat egressum sanguinis per secessum ⁊ post talē ꝯsumptionē cholere citrine.

450 ¶ Et si post extenuationem ⁊ macerationem corporis appareat ⁊ egrediatur fex nigra.

¶ Si fex patientis egrediatur nigerrima post consumptionem ⁊ emacerationem corporis sui ⁊ etiam morbi longitudinē: hoc quidem est signum malum ⁊ illaudabile.

451 ¶ Et cum constipabitur venter in febre vrente et vexabitur cerebrum.

¶ Intellexit hoc ꝭm opiōnē meā ꝙ cū in febre vrente ꝯstipabit̄ venter significabitur ascensus morbi ad caput siue cerebrum.

452 ¶ Si etiam egrediatur ventositas cum sono inuerecundo preter solitum erit malum.

¶ Intellexit ꝙ siquis verecūdus bōbizet alijs audientibus preter solitum ꝙ hoc erit malum signuȝ. Nam significat aut super corruptionem rationis aut super violentiam doloris.

453 ¶ Et vrina qdē nigra tenuis ⁊ pauca signāt patiētis interitū: estq̄ꝫ timēdū vtplurimū ⁊ periculosuȝ cū accidit ꝑmixtio rōnis ⁊ ītellectus cū tenuitate vrine.

¶ Cum vrine tenuitas iungitur nigredini: significat quidē super dominium frigiditatis ⁊ extinctionē naturalis caloris. Qꝛ aūt quis loquatur absq̄ꝫ ratione cū vrine tenuitate: significat ascensum cholere rubee ad cerebrum ⁊ ipsius apostemationē.

454 ¶ Ex his etiam sunt vomitus ⁊ fluxus cū nigredine ⁊ fetor ex putrefactione contingens.

¶ Fluxus qdē sanguis nigerrimi ex naso signāt sup vstionē sanguinis ex violētia febris ꝯtingētē: ⁊ vomit⁹ niger sup dñiuȝ cholere vste seu melie in corpore: ⁊ fetor sup fortē putrefactionē.

455 ¶ Frequens etiam tussis cum modico sputo est signum malum ⁊ illaudabile.

¶ Cū in ptisi minuit̄ sputū cū frequētia tussis suffocat̄ patiens.

456 ¶ Sputū etiā diuersoꝝ coloꝝ in pleuresi cū tussi laboriosa ⁊ difficili significat mortis ꝓpinquitatem.

¶ In apostemate lateris extat sputū diuersoꝝ coloꝝ cū difficultate ⁊ tussi valida: erit quidem mors patiētis valida.

457 ¶ Et sudor solitus capitis ad quē seu ad cui⁹ euacuationē nō subsequit̄ quies est malus.

❡Sudor ꝓprie in fronte ⁊ prora capitis est qdē signū mortale. Nā qdē significat super fortē pugnā. Omnis enī sudor quē non subsequit̄ alleuiatio patiētis est ex signis malis ⁊ illaudabilibꝰ.

❡Rememoratio signoꝝ laudabiliū ꝓnosticoꝝ

458 ❡Si facies eoꝝ appareāt quales fuerit tēpore sanitatis: eoꝝ qdē cura ⁊ certa euasio erit manifesta.

❡Palā quidē est ⁊ manifestū ꝙ he facies sunt manifesta ꝯtrarie faciebus similibꝰ faciebꝰ mortuoꝝ: cū igit̄ facies ille significant super mortē: iō significabūt iste salutē ⁊ patiētis euasionē.

459 ❡Ex his etiam est vniformitas ⁊ equalitas caloris circūscripta macie hypocundriorum.

❡Hoc aūt iō ꝯtingit qm̄ vniformitas caloris sup totū corpꝰ significat sup laudabilē dispōnē corporis intrinsecā ex ꝑuatione apostematū. Addit tn̄ cū vniformitate ⁊ eq̄litate caloris in corpore ꝙ nō fuerint hypocundria macra: ⁊ hoc ideo qm̄ talis est dispositio ethicoꝝ ⁊ est ac si diceret ꝙ calor reperit̄ vniformis per totū corpus eoꝝ cum macie hypocūdrioꝝ ipsoꝝ.

460 ❡Icteritia si post septimā diē manifesta ⁊ ꝑfecta rōcinatio absq̄ malitia ⁊ vigor motꝰ ⁊ sensuū oium: ꝯcomitāte facilitate ⁊ leuitate sui corporis: ⁊ solitus decubitꝰ ⁊ somni aduentꝰ in nocte vtplurimū sine somno diurno cū vigore patiētis post somnū. Ois etiā somnus tollēs dolorē ⁊ ꝑturbationē seu ꝑmixtionez rōnis ⁊ mitigans egritudinem est laudabilis.

❡Hec qdē signa oia sunt ꝯria signis malis ⁊ illaudabilibꝰ quoꝝ resolutionē ꝑmisimus: ⁊ cāe istoꝝ ēt sunt ꝯtrarie causis illoꝝ ꝓ tāto: nō opꝫ nec est necesse iterare cōmentuꝫ in istis. Intellexit aūt cū dixit ꝯcomitāte quoq̄ leuitate sui corporis ꝙ cū patiēs tolerat bene morbū suū est signū bonū ⁊ laudabile: sicut in potētia tolerandi ipsum est malum signum ⁊ illaudabile.

461 ❡Cerebꝝ qdē patit̄ ex q̄busdā mēbris cōpatiētibus secū in passiōe. vñ si tūc euaserit a ꝑmixtione ꝯtinua euadet qdē patiēs laudabiliter ab hoc morbo.

❡Cū mēbra q̄bꝰ cōpatit̄ cerebrū in passiōe patiunt̄ sicut pectꝰ ⁊ diaphragma circūscripta ꝑmixtione ꝯtinua rōnis sigñat̄ ꝙ cerebrū imune sit ⁊ liberū ab apostemate. Alia aūt ꝑmixtio interpollata fit potius rōne cōpensationis ⁊ colligantie: nō aūt rōne ꝓprie passionis ipsiusmet cerebri ꝯtingentis ex apostemate in eodē existēte vbi est quidem cōtinua permixtio rationis.

462 ❡Et si cū apostemate capitis assit sternutatio ex signis erit super sanitatem significantibus.

❡Hoc quidem est signum laudabile cum in statu morbi contingit. In principio ꝟo significat vtplurimum nature vexationē.

463 ❡Omnis fluxus sanguinis etiam ab aure in morbis capitis est curatiuus corporis.

❡Et hoc ideo contingit quoniam ex fluxu sanguinis narium vel aurium dissoluitur apostema.

464 ❡Anhelitus manifestus nō frequēs aut tardus est laudabilis nec ē verēdus si nō fuerit ītercisus separatꝰ aut orthomiosus cogens erigere patientem.

❡Cū accidit ī mēbris frequēs anhelitꝰ ē qdē signū malū. nā significat excessuꝫ caloris in corde. Tardus q̄q̄ anhelitꝰ ꝑmixtionē sigñat rōnis. Intercisus sepatꝰ sigñat dissolōnē virtutꝭ ⁊ duritiē organi anhelitꝰ ꝯtingētis rōne apātis aut in mēbris ꝑncipalibꝰ existētis aut excessuꝫ siccitatꝭ ī organis anhelitꝰ existētis. Uerū anhelitꝰ faciēs patiētē erigere sigñat pulmonis apostema. Cuꝫ ergo anhelitus īmunis sit ab his omnibus signū est laudabile.

465 ❡Et simil'r est laudabile cū pulsus est virtuosus fortꝭ sine āgustia: nec ē anhelitꝰ vrēs nec iflāmatiuꝰ.

❡Angustia qdē pulsus significat super debilitatē virtutis: cum enim nō possint extendere in latum multo minus in ꝓfundū. Et anhelitus quidem vrens significat super inflāmationeꝫ cordis.

466 ❡Ex his ēt sunt bonitas appetitus ⁊ digōnis cū eq̄litate ⁊ laudabili sub̄a fecū ⁊ colore medio in citrinitate circūscripta nigredie earū vstiua ⁊ viriditate.

❡Hec quidē oia sciuntur ex eo qꝺ ꝑmisimus de signis malis.

467 ❡Aut exitus etiā humoris cum lumbricis in die cretica. hoc quidē est signū vite. hoc enim cōtingente aufertur morbus cum fuerit ex illo humore.

❡Hoc qdē est signū laudabile qm̄ sigñat viꝫ ⁊ fortitudinē virtutis expulsiue nālis. Cū aūt dixit ꝙ aufert̄ morbꝰ hoc ꝯtigēte ⁊c. ītellexit ꝙ egressus lumbricoꝝ in die cretica sit signū bonū per se ⁊ ꝑsertim cū fuerit morbꝰ ex illo humore egrediēte cū eis: ac si diceret ꝙ egredit̄ cum eis humor qui est cā effectiua morbi. Nā interdū accidit in crisibꝰ laudabilibꝰ ꝙ humor qui est causa morbi egrediat̄ in crisi ⁊ accidit interdū in crisibꝰ illaudabilibꝰ ꝙ euacuetur humor qui nequaq̄ est cā morbi: ⁊ talis quidē crisis auget ⁊ magnificat morbuꝫ: nec reperit patiens post ipsam alleuiationē: sed potius aggrauationē ecōtrario. s. qꝺ eius accidit ex crisi contingente ab euacuatione humoris ꝓprij morbi.

468 ❡Egrediente cholera rubea aufert̄ surditas tolliturq̄ inde nocumentum in morbo cerebri.

❡Galenꝰ qdē exposuit hec īter dicta Hippo. in lib. afoꝝ. vbi dic. Qꝛ si fluxꝰ vētris ex chol'a rubea accidit patiēti surditatē tolletur eiꝰ surditas. Et Gal'. qdē opinatꝰ est h̄ eē verū cū talis surditas ꝯtigit ex apāte in cerebro ꝯtingēte. Nō. n. est cā eiꝰ cholera rubea in nō ꝯtingēte ex apāte cerebri: ⁊ ob hec inquit hoc Bensene: ꝙ ꝯtingente surditate in acutis aduenīēte fluxu vētris de cholera rubea tolletur surditas ⁊ morbus capitis dissoluetur.

469 ❡Sanguis etiā hemorroidaꝝ curat morbū splenis. hoc etiam est laudabile in melancholia.

❡Fluxus sanguinis hemorroidarum curat a morbo splenis et melancholia quoniam sanguis hemorroidarum est niger: melancholia quidem est ipsa cholera nigra.

470 ❡Et fluxus quidem aque ⁊ humoris flegmatici est cura morbi in hydropisi.

❡Intellexit quidem ꝙ cum accidit fluxus aque citrine in vterina ⁊ humoris flegmatici in carnosa: ⁊ ꝙ causa aliter ꝙ est cura duarum predictaruꝫ specierum hydropisis.

471 ❡Egressus quoq̄ cholere citrine in obthalmia festinat curam eius.

❡Intellexit ꝙ fluxus cholere rubee curet obthalmiā celeriter ex eadem cholera contingentem.

472 ❡Ex his qdē signis ē vt videas vrinā similē ī colore pomo citrio cū hypostasi alba ī fundo residēte.

❡Hoc etiā est notuꝫ ex eo qꝺ dictum fuit in capitulo de vrina. talis nanq̄ color eius est naturalis ⁊ talis hypostasis similiter est naturalis cum sit alba ⁊ residens in fundo vasis.

473 ❡Et si ēt videas sudorē īfirmi eq̄lē ī febre ꝯtiua.

❡Intellexit ꝙ si sudor sit qualis ac si diceret ꝙ sit equalis per totum corpus: ⁊ hoc quidem est bonum signum in febre continua. Hec autem febris est ex sanguine.

474 ❡Et tumorem exterius apparentem in squinantia: hoc enim bonum ⁊ laudabile est.

❡Hoc qdē bonū ⁊ laudabile ē sic dicit: tumorē ēt exteriꝰ in squinātia apparētē: est bonū ⁊ laudabile signuꝫ. In q̄ ꝟo nihilominꝰ apparet exteriꝰ cū violētia accidētiū mortalis est: talis enī est deterior ex spēbꝰ eiꝰ. ⁊ ꝑsertim si pre sui magnitudine ex ea apparente interius ⁊ exterius videat̄. extrinsece aūt seu exterius sunt tres spēs q̄bꝰ laudabilior est illa: cuius ip̄e fecit mētionē.

475 ❡Tumor quidem testiculorum in tussi chronica est cura corporis.

❡Intellexit ꝙ cum in tussi chronica generatur tumor testiculorum ꝙ sit cura eius: hoc est cum materia faciēs tussim transfertur ⁊ destinatur ad locum predictum.

476 ❡Et sil'r apostema pedis ī morbis pl'monis nec nō apostema gñatū in iūctura cruris ⁊ in inguinibꝰ.

❡Intellexit ꝙ per diuersitatem materie ad aliam partē fiat curatio apostematū pulmonis: ⁊ intelligit ꝫm opinionem meam per apostema pedis podagraꝫ. Et apostema quidē in iunctura cruris est apostema qꝺ gñat̄ in carne existēte in radice cruris.

477 ❡Et pustule narium aut labiorūꝫ in tertiana est signum salutis pronosticum.

❡Hoc intellexit in tertiana simplici ⁊ vera: ⁊ est illa que non transit septem periodos seu circuitus.

478 ❡Et varices quidem in nate sunt cura alopicie nec non eius qꝺ est in ventre ⁊ splene.

❡Uarices sunt morbi in tibijs accñtes cū vene in eis existētes replent̄ ⁊ igrossant̄ intātū ꝙ egrediant̄ māifeste a sua dispōne nāli: humor quoq̄ quo tūc replent̄ vene ille melicus est: ꝓ tāto ex euulsiōe ⁊ trāslatiōe illiꝰ hūoris ad eas ꝯtigit curatio morbi

splenis

splenis ⁊ etiã apatuʒ in vẽtre generatoꝝ que dubailet dicunť.s. scrophule al's glãdule. veꝝ ꝙ hic sit cura alopicie: hoc qdẽ nequaq̃ est eo ꝙ oĩs mã ex qua fit alopicia sit melica: nec etiã ex humore flegmatico. Nam alopicia põt ex oĩbus humorib᷒ generari. Hic aũt canon est vnus ex aforismis Hipp. ⁊ opinatus est Gal'. in expõne eius ꝙ posuit alopiciã pro lepra: nõ tñ cõstat apud Gal'. illo tempore nec est verificatum isto tempore.

479 ¶ Et oxyremia quidem in lienteria intestini ꝯtingit ex retentione cibi.

¶ Intellexit ꝙ si ꝓcedẽte lienteria ꝯtingit eructuatio acida ꝙ sit bonũ signũ ⁊ laudabile. Hoc nãq̃ signãt in h̄ morbo retẽtionẽ partis cibi in stõcho. ⁊ hoc iõ. nã in hoc morbo egreditur cibus ĩdigestus a stõcho ⁊ intestinis rõne humoris lenitiui ibidẽ existẽtis: aut rõne vlceꝝ exñtiuʒ in eisdẽ. vnde cũ retineať cib᷒ in stõcho donec acescat est signũ laudabile. qꝺ qdẽ veꝝ est velut dicit Gal'. si de nouo contigerit que prius nõ fuerit. Naʒ hec est de accidẽtibus potẽtib᷒ contingere in principio morbi.

480 ¶ Et febre cõtingente in spasmo vel epilepsia fit eorum cura.

¶ Sicui accidat spasmus ex repletione ꝯtingãt febres ꝯsequenter erit qdẽ hec cura ei᷒ ab ipso spasmo: qm̃ febris dissoluit humorẽ spasmũ facientẽ cũ ꝯrietate complexionis eius ad cõplõnẽ humoris faciẽtis spasmũ: febris eniʒ calida est ⁊ sicca ⁊ humor faciẽs spasmũ fridus ⁊ humidus: ⁊ sic est de ipsa epilia.

481 ¶ Si patienti singultum contingat sternutatio est cura eidem.

¶ Hic singult᷒ ẽ humoralis seu ex repletiõe: ⁊ h̄ iõ: qm̃ sternutatio expellit humorẽ illũ q est cã singultus a suba stõchi: iuuatq̃ seu excitat nãm ad expulsionẽ ipsi᷒. Singultus enim est debilis mot᷒ nãe in expellẽdo superfluitatẽ nociuam in stomacho existẽtẽ. Singultus ꝟo cuius causa est siccitas nõ recipit curam.

¶ Rememoratio canonũ qb᷒ vtẽdũ ẽ ĩ iudicio ꝓnosticãdi.

482 ¶ Decet quidem vt cum volueris iudicare patiẽtem ꝙ vtaris proportione.

¶ Cũ ḡ volueris iudicare ꝑ hec signa vtaris ꝓportione iuridica neq̃ facias sñiam aliquam absolute prius q̃ scias species illorum signorum ⁊ differentias eorum in significatione.

483 ¶ Nam ex signis sunt quoꝝ virtus vera est ⁊ certa. Ex eis sunt que per alia falsificantur.

¶ Dicamus ergo primo ꝙ ex signis sunt quedam valde vera: et hec qdem spẽs signorum est cũ quibus non appent alia eis cõtraria in corpore. Ex his quedam sunt cũ quibus apparent alia eis contraria in corpore: quare est dubium in pronosticando.

484 ¶ Justa autem significatio sumitur ĩter membra ex eis que apparent in capite.

¶ Signa qdem iuste super mortem significantia ⁊ eius contrariũ sũt signa in capite apparẽtia quoꝝ relationẽ iã fecimus.

485 ¶ Si ergo videas aliquam significationem iuste significantem in corpore et aliam sibi contrariaʒ sic significantem.

¶ Si aũt videas aliqꝺ signum iuste testificans sup̱ euasionẽ vel perditionem alicuius: ⁊ videas cum eo aliquod signum ei contrarium in corpore: noli tunc prorumpere in iudicium.

486 ¶ Contingit etiam ꝙ apparens super contrariũ corporis non sint nisi testimonia debilia.

¶ Cõtingit aũt cõtrarietas signoꝝ ⁊ testimonioꝝ in vno ⁊ eodẽ corpore: ita ꝙ quedã ex eis significẽt bonũ: ⁊ quedam malũ cuʒ erũt testimonia debilia sup̱ bonum vel malũ significantia.

487 ¶ Omne signum non habens contrarium significat ratione super curam ⁊ euasionem.

¶ Intellexit ꝙ omne signum laudabile cum quo nõ apparet cõtrarium inquantum est ei contrarium illud quidem ⁊ sibi similia significant ratione super euasionem eorum.

488 ¶ Et omne signuʒ pronosticationis predictis cõtrarium significat mortem ⁊ perditionem.

¶ Intellexit qdeʒ ꝰm opinionẽ meã ꝙ oĩa signa mala signis bonis ꝯria: quoꝝ contrarietas talis est ꝙ non possunt vniri sil' in eodẽ corpore: sunt qdem signa iuxta mortem significantia.

489 ¶ Cum autem apparebunt tibi signa contraria ⁊ debilia: sequitur quidem ad hoc dubiũ: vnde sta tũc ⁊ proroga iudicium.

¶ Cũ ḡ colligenť apud signa cõtraria debilia hoc est ꝙ vniãtur in eodẽ corpore: ⁊ ꝙ sint equata in significatione sua: ita ꝙ non possit qs cogẽ sup̱ signãtionẽ nec rõne multitudĩs neq̃ rõne fortitudĩs eoꝝ: posset eni vnũ ex istis signis forti᷒ eẽ aliys qꝺ qdeʒ eẽt signũ apud medicũ euasiõis patiẽtis aut mořť ei᷒: h̄ qdẽ est solũ dubiũ nõ aliud ab isto: ꝓ tãto decet medicũ tũc continuare curam quã habebit ⁊ consequitur forsitan inde spem.

490 ¶ Cuʒ ergo erunt equata in dispositionibus suis sta: sed iudica a predominante: cum erunt contingẽtia in equalitate sua supple.

¶ Hoc qdẽ est notũ. Jnqt eni ꝙ cũ ꝯria erũt ista noli iudiciũ referre. Cũ ꝟo vna ex spẽb᷒ ꝯriys coget ĩferre iudiciũ ex cogẽte ⁊ dñante iudica. Docet aũt h̄ eẽ qꝺ dicit apud medicũ in ꝓdictis signis hñtibus gradus ⁊ dñiuʒ in fortitudine ⁊ debilitate h̄ est in significatione sic. s. ꝙ cum exempli gr̃a apparebit aliquod signũ cuius significatio super sanitatem sit in gradu tertio: ⁊ apparebunt ei duo signa: quoꝝ significatio est super ꝑditioneʒ in gradu primo: tũc iudicare habebit per signũ de quo est intẽtio: tñ nõ erũt ꝓdicta signa equalia in gradu: ⁊ tunc ferendũ iudiciũ ꝰm numeꝝ ipsoꝝ sicut facit iudex in alteratione testiuʒ ⁊ se dementientiũ: ⁊ sicut faciunt sapiẽtes astrorum in virtutib᷒ astroꝝ contrariorum ex contrarietate locorum ipsorum.

¶ Et in hoc explicit Prima pars Canticorũ Auicẽne: ⁊ est pars theorice scientie medicine.

¶ Incipit Scꝺa pars canticoꝝ ⁊ est ꝑs practice p̱ria.

Ostq̃ ordinaui in ꝑte theorice medicine qꝺ seriatim audiuistis: ⁊ hoc ꝼʒ ꝙ in mea mẽte preordinaueram: incipiã qdẽ nunc in practica ipsius. Jaʒ auteʒ retuli in principio huius libri illud ꝓpter qꝺ est necessariũ illud cuius relationeʒ faciam in hoc capitulo. Oꝑationis autẽ practice sunt duo modi. Quoꝝ vnus manualiter exercetur. Alter ꝟo medicinis ⁊ cõueniẽti regimine in cibis. Est autẽ nõ modicũ qꝺ per illud regimẽ exerceť. Hoc aũt regimẽ in duas partes diuidiť. Quaꝝ vna ꝯseruatiua sanitatis dĩ. Et altera egritudinis curatiua: ⁊ hoc ꝑ vitã meã imperfectionẽ medicine cõtinetur.

POstq̃ iã ꝑfeci intẽtionẽ meã in ꝑte huius artis theorice: ĩcipiã nũc idẽ in ꝑte ipsi᷒ practica ⁊ actiua. Et iaʒ qdẽ dixi in his que sũt ꝓmissa ꝙ hec ꝑs diuidať in illꝺ qꝺ manualiter exerceť ⁊ in illꝺ qꝺ fit medicis ⁊ cibis. Et hec scꝺa ꝑs in duas spẽs diuidiť. Quaꝝ primã sanitatis ꝯseruatiuã appellaui in qua. s. doceť ꝙ cuʒ cibis ⁊ aliys ab eis sanitas ꝯserueť. Et secũdam egritudinis curatiuaʒ in qua. s. ostẽditur qualiter tollať egritudo ⁊ quibus ingenys reducať sanitas cũ medicinis. Jpse aũt incohoabit velut dixit a sanitať cõseruatiua: pro quãto inquit ipse benchene ꝙ pars cõseruatiua sanitatis cũ cibis ⁊ medicinis est prima pars practice.

2 ¶ Et conseruatiua quidem sanitatis dicitur ꝰm veritatem de habente eam perfecte ⁊ absolute: necnõ etiaʒ de eo cuius sanitas est imperfecta: ⁊ huius qdẽ sunt ꝰm opinionem due species. Vna est in eo cuius debilitas permixta est per totam suam subam in oĩbus ꝑtibus suis sicut in sene ꝯualescẽte ⁊ paruulo in quibus. s. debilitas est per totũ mixta: ⁊ in eo in quo apparet aliquod signum pretendens metuʒ ꝙ appareat in eo lapsus in aliquem morbum.

¶ Speculatiua ꝯsideratio in prin° hui᷒ capl'i diuidiť in duas ꝑtes. Quaꝝ ꝓma est in qua ꝯsiderať cõseruatio sanitatis ꝑfecte ⁊ absolute. Scꝺa ꝟo est in qua fit speculatio de ꝯseruatiõe sanitatis ĩperfecte. Et hec qdẽ diuidiť in duas ꝑtes. Quaꝝ ꝓma est in qua ꝯsiderať ꝯseruatio sanitatis ĩperfecte in toto corꝑe: ⁊ in omni tꝑe: qꝺ ĩtellexit cũ dixit: in eo cui᷒ debilitas ꝑmixta est ꝑ totã subam suaʒ ⁊ in oĩbus partibus suis: ⁊ talis est sanitas senũ ꝯualescentiũ ⁊ pueroꝝ etiã eius qui paratus est labi in aliquã egritudinẽ qualis est ille in cuius corpore apparet aliquid ex signis significãtibus super lapsum ⁊ casuʒ ei᷒ in aliquã egritudinẽ: ⁊ talis ꝟo est ille qui non ex causa extrinseca: sed ex hu-

more ꝯquerit de dolore ⁊ labore. Scđa ꝟo est in qua cōsiderat cōseruatio sanitatis imperfecte eius qui fuit eger in qbusdam ex mēbris suis ⁊ non in alijs aut in quodā ex quatuor anni tēporibus ⁊ non in alijs vel in aliqua etate ⁊ nō in alijs. Et hoc quidem sunt quorum relationem facturus est in hoc capitulo.

3 ¶ Alia est in eo in quo apparet morbꝰ in aliqua ex partibus solū sui corporis: puta in cute eius: aut carne vel ossibus eius. Et sicut etiam est in habēte stomachum debilem frigidum egrū naturaliter: necnō etiam in habente lesionem ab vtero ⁊ matrice sicut in habente sextū digitum: aut tumorem gibbum.

¶ Hi qdē sunt de specie eoꝝ quoꝝ quedā mēbra sunt egra q̄daꝫ sana. Ex his ēt sunt quoꝝ sunt egra ex malitia cōtingente eis in matrice. Ex his sunt quoꝝ mēbra sunt talia a re extrinseca cuꝫ debilitate: tamē in membris illis vniuersaliter existente.

4 ¶ Et in eo in quo appet in aliq̄ etate ⁊ in aliquo ex tēporibꝰ anni ⁊ nō in alijs sicut humidus in cōplōne est debilis in pueritia: ⁊ postq̄ꝫ auctus fuerit ē sanus ⁊ fortis. Et siccus per cōplōnē destruet viribus in autūno preter ꝙ in vere debilis efficiatur.

¶ Infirmi qdē penes etatē sunt velut ille cuiꝰ cōplexio est valde humida cui q̄ꝫdiu existit in pueritia accidūt morbi ex humiditate. Sꝫ cū ad etatē siccitatis puenerit sanꝰ efficit. Ueꝝ egritudies penes q̄tuor tēpora sūt sicut hn̄s velut cōplōnē siccā: in autūno quidem egrotat ⁊ in hyeme sanus existit.

¶ Regimen corporis perfecte sani: ⁊ primo quantum ad aerem eius in generali.

5 ¶ Cōseruatio qdē sanitatis est qđdā genus generale duas cōprehēdēs spēs ex opōnibꝰ medicine ex qbus est vna vt cū intēdet ad ꝯseruationeꝫ cōplōnis alicuius ꝙ ordinetur ⁊ cibus ⁊ dieta similis. Sed cū intēderet trāslatio corporis eius a sua cōplōne fiat huius eo qđ ꝯ̄rietur cōplexioni antedicte. Ueꝝ regimen sani simpliciter ⁊ absolute est ꝙ attendat ad cōseruandū ipsius laudabilem dispositionem.

¶ He sunt due spēs ꝯseruationis sanitatis in generali: quarum vna est ꝯseruatio sanitatis ꝑfecte: ⁊ alia est ꝯseruatio sanitatis impfecte ⁊ ineq̄lis. In hac aūt cōplōne ineq̄li exercet opus duplex: vno mō ad ꝯseruādū sanitatē in dispōne in qua est regendo illū cuius est cōseruatio cū sibi sil̄ibus: sicut exēpli grā. Si itēdat ad ꝯseruationē hn̄tis cōplōnem calidā: erit qdē cōseruatio eius cū calidis: ⁊ hoc idē intelligit cū dicit: vt cuꝫ intēdet ad ꝯseruationē alicuius ⁊c̄. Sed cū intenderet translatio eiꝰ a cōplexione sua ⁊ reductio ipsius ad tēperiē ⁊ mediū: hoc qdē fieret cū ꝯ̄rijs: puta cū frigidis cōplexione calida existēte: ⁊ cū calidis in cōplōne frigida: ⁊ hoc est qđ dicit. Sed cū intenderetur trāslatio a sua cōplōne fiat hec ⁊c̄. Corpus ꝟo tēperatū ⁊ equale in cōplōne ꝯseruat cū tēperatis. qđ quidē intellexit cū dixit: veꝝ regimē sani simpliciter ⁊c̄. i. cū regimine absoluto: tale aūt absolutū tēperatū est ⁊ eq̄le ⁊c̄. Et qđ dixit. s. cū volumꝰ ꝯseruare cōplōnē egrediētē ab equalitate docet ꝙ regamus eā cū sibi sil̄ibus. Est quidē dictū Gal̄. seu ꝙ sequit ex dictis eius: ⁊ h̄ tam̄ dictū est dubiū ⁊ merito ꝭm opinionē meā: ⁊ hoc ideo: qm̄ si habēs cōplōnē calidā regatur cum calidis labet qdem in morbos calidos sicut patet: ⁊ est testis ipse sensus. Si igitur sic est ꝯseruatio quidem habentis cōplexionē calidaꝫ in sanitate sua erit cū calidis in cōplōne: minus tamen calidus q̄ꝫ sit ipsum.

6 ¶ Et moret seu faciat residētiā suā in aliq̄ ex ciuitatibꝰ quarti climatꝫ: que. s. ꝑfectū aerē habeāt ⁊ vaporē: ⁊ habeāt speculaꝫ versus beremū ⁊ syluā: ⁊ inspiciat ēt versus partē oriētalē: q2 ipsa est subtilior.

¶ Decet qdē vt hn̄s cōplōnē eq̄lē ⁊ tēperatā habitet in quarto climate. Addidit nihilominus ꝙ ciuitas quā inhabitabit ꝺbeat eē ꝑfecti aeris in bonitate: ⁊ hoc qm̄ regiones distātes a mari sunt calide ⁊ sicce. Nā enim maris significat rōne humiditatis eq̄litatē ciuitatis cal̄e vel fride. Intelligit aūt cū dixit ꝙ habeat ꝑfectū aerē ꝙ sit imunis a corruptiōe. Addidit ēt ꝙ hēat speculā ꝟsus heremum ⁊c̄. ⁊ hoc supra tpe hyemali ⁊ frigido. Qꝫ aūt quartū clima minime tēperatū ⁊ eq̄le sit: pꝫ ex vnione ⁊ ꝯiunctione syluarum in eisdē. Hoc aūt iam asseruit ēt Gal̄. ⁊ h̄ qm̄ cōplō eq̄lis ⁊ tēperata que est signū equalis ⁊ tēperati climatis: nō repērit in q̄rto climate nisi raro valde. Et addidit ꝙ sit orientalis: qm̄ pars illa ⁊ aer eius est subtilior sicut dixit.

7 ¶ Tēpore ꝟo estiuo declinet ad mōtes sitq̄ꝫ habitationis locus aptus a parte septētrionali.

¶ Hoc ēt notū ē ⁊ h̄ rōne friditatis montiū ⁊ septētrionalis.

8 ¶ In noctibꝰ quoq̄ꝫ habitet ⁊ q̄escat ⁊ supioribꝰ locis ⁊ sedibꝰ. In die ꝟo descēdat ad inferiores.

¶ Edificiū quoq̄ꝫ domoꝝ subterraneaꝝ in quarto climate significat ipm̄ fortis ⁊ magne caliditatis: pro tanto in hac terra nostra. i. saracenoꝝ in insula Hispanie que in hac die est in q̄nto climate nō fiunt huiusmodi fouee seu camere subterranee.

9 ¶ Caueat etiam ⁊ vitet pānos laneos ⁊ de bombice: ⁊ condescendat ad subtiles lineos.

¶ Hoc qdē totū seruet tpe estiuo rōne caliditatis pāni lanei et bombacini: ⁊ ēt rōne eq̄litatis ⁊ tēperiei ipsius. s. lini.

10 ¶ Utat ēt aromaticis fridis sic̄ ex oleo rosaceo.

¶ Predicto qdeꝫ tempore est vtendū aromaticis frigidis: puta myrra ⁊ oleis frigidis sicut oleo rosaceo ⁊ huiusmodi talibus.

11 ¶ Protegatq̄ꝫ oculos suos a puluere fumo vapore turbido ⁊ corrupto ⁊ a radio solis hora meridiei et feruoris: necnon ab occursu fortis caliditatis: nec ēt attente inspiciat figuras exiles ⁊ subtiliter intrincatas: nec litteram minutam ⁊ subtilem.

¶ Hoc ēt est totū per se notū ⁊ manifestū quare non expono.

¶ Regimen comestionis vel cibi in generali.

12 ¶ Debeat autem ad minus q̄libet comedere semel inter diem ⁊ noctē ad plus bis: ⁊ mediū autē inter h̄ est si comedatur ter in duobus diebus.

¶ Magis qdē tēperatus modus comedendi est vt q̄s comedat ter in duobus diebus: ⁊ hoc qm̄ quidā opinati sunt ꝙ actꝰ digestionis perficit in tertia digōne. s. in. 18. horis ꝓ tāto cū fiat tertia comestio in duobus diebus perficiet digestio in mēbris isto tpe vel ꝓpe: ⁊ hoc qm̄ spatiū. 18. horarum erit īter duas comestiones: ⁊ sic digestio perficietur tunc vel ꝓpe illud: tunc ꝯstat ꝙ laudabilior modus reficiendi est cum reficietur quis iā perfecta digestione cibi preassumpti.

13 ¶ Prolōget ēt tp̄s refectiōis vt fiat cibi bona digestio. fiāt ēt parue bucelle vt bene digerantur.

¶ Tp̄s quoq̄ꝫ masticatiōis ē ꝓlōgādū donec cibꝰ in ore bn̄ cōteratur. Sūt ēt bucelle parue fiēde. Nā hec iuuāt ad digestionē.

14 ¶ Nam omne aliud qđ contūdere non poteris: erit apud te digestionis difficilis.

¶ Melius quidem est ꝙ sit bucella ꝑue quantitatis q̄ꝫ si pre magnitudine sua esset difficilis contritionis ⁊ fractionis a dentibus. Nam omne tale est difficilis digestionis.

15 ¶ Attēdat ēt vt oē ꝑter nāꝫ ⁊ illaudabile curet cuꝫ ꝯ̄rio eiꝰ ꝯueniēti ꝭm cōplōnē ⁊ malitiā ipsius.

¶ Attendatur in assumptione eius qđ oꝫ remouere ⁊ expellere nocumentuꝫ oium eoꝝ que volueris ex cibis malis assumptis ad malitiā eoꝝ ⁊ ad contrarium ipsius malitie: vnde si fuerit cibus grossus rectificetur cum subtilibus: ⁊ si inflatiuus cū dissoluentibus ventositatem: ⁊ si frigidus cum calefacientibus.

16 ¶ Sunt autem q̄ꝫplures cōplexiones inequales cū malitia cibi rectificabiles.

¶ Interdū repiunt quedā cōplōnes illaudabiles ⁊ ineq̄les qbus cibi mali ⁊ illaudabiles congruunt: vnde non decet ꝙ tales cibi habentibus huiusmodi complexiones prohibeantur cum conueniant eis ratione similitudinis inter vtrosq̄ꝫ existentis.

17 ¶ Utat ergo eis hō ꝭm vsum ⁊ ꝯsuetudinē suā: nec sunt appetitus: nec delectatio cibi omittendi.

¶ Cōsuetudo aūt nāe assimilat ⁊ est acsi diceret ꝙ ꝯsuetudo necessario sit obseruāda: q̄ꝫuis ēt eēt praua ⁊ illaudabilis. dcm̄ āt eius nec sunt appetitꝰ ⁊ delectatio ⁊c̄. est vnū de ꝑceptis huius artis per se: vnde intelligit ꝙ attendendū est in cibis: vt cū hoc ꝙ erūt boni ⁊ laudabiles in se reqrit ēt ꝙ appetant: ⁊ iō dixerūt ꝙ duoꝝ cibarioꝝ ille qui minoris est iuuamēti magis tn̄ delectabilis melior est minꝰ delectabili ⁊ si sit maioris iuuamēti.

18 ¶ Ois nāq̄ꝫ ꝯsuetudo subito ⁊ sine gradatiōe ablata nocet ⁊ offendit illum cuius est.

¶ Precipit hic ne ꝯsuetudo subito auferatur: ⁊ hoc quoniā cō-

suetudo

ſuetudo iam eſt conuerſa in diſpoſitionem naturalem.

¶ De ordine ciborum ⁊ rectificatione eorum.

19 ¶ Eſt autem humidū ⁊ lubricū ſtiptico ꝓponēduʒ. Eſtqʒ ſapor dulcis acetoſo vniēdus. Et ſiccū cū humido rectificādū. Et frigidū cū calido ⁊ econtrario. Et ſi timeať defedatio oleaginoſi vel ei⁹ qđ eſt male digeſtionis rōne pinguedis: addať ſal eis aut aliquid acutum. nā hec iuuant ad ſubtiliandum.

¶ Qđ preponatur humidum liqdū ſtiptico eſt canon ⁊ ꝑceptum in regimine ⁊ ordine ⁊ cibi: ⁊ hoc eſt qm̄ ad conſeruationē ſanitatis exigetur ꝙ mēſuretur cibus in qualitate quātitate tpe ⁊ ordine: ⁊ ꝙ cib⁹ ſit laudabilis ⁊ laudabiliter miniſtratus cū ꝑdictis quatuor cōditionibus. Qđ vero addidit huic eſt ſumptum a ꝯtrario: ita. ſ. ꝙ vnū ꝯ̄riū cuʒ ſibi ꝯ̄rio ⁊ ad temperiem reducať: notū eni ꝙ nociuū ⁊ illaudabile ē cū ſibi ꝯ̄rio rectificādū: vñ eſt ac ſi diceret ꝙ ex hoc ſiccū cū humido rectificeť ⁊ frigidū cum calido ⁊ ecōuerſo: ⁊ pingue vnctuoſum cū ſalſo. ſ. ⁊ acuto.

¶ Hora refectionis.

20 ¶ Poſt exercitiuʒ quoqʒ eſt refectio facienda ⁊ ipʒ poſtq̄ʒ exiuerit fex ab eo.

¶ Hoc iđ eſt qm̄ exercitiū poſt digōnē factā expellit ſuꝑfluitates a corpore ⁊ calorē depurat nālē: vñ exercitiū factū poſt cibū efficit ipʒ acidū: ipmq̄ʒ facit aduenire ad mēbra indigeſtū.

21 ¶ Eſt auteʒ querēdus locus tranquillus ⁊ frigidus ⁊ a vento euentatus ad laudabilem refrigerationeʒ faciendaʒ: necnō etiā tēpus ⁊ hora frigida: vnde decet hominem eſſe attentum in hoc regimine.

¶ Hoc qdē ꝑceptū eſt vt eligať. ſ. tp̄s frigidum ⁊ loca frigida tēpore eſtiuo cuʒ quis voluerit comedere: ⁊ hoc qm̄ calor extraneus calorē nālem debilitat: ſicut ⁊ ſol ignē cuʒ ſibi exponiť: qui tamen accendiť ⁊ ꝯfortatur cum ad vmbram ponitur.

¶ Regimen cibi in qualitate ⁊ quantitate.

22 ¶ Tempore quidem eſtiuo eſt cibi quātitas minuēda. Eſtqʒ tunc ad ſubtiliter nutrientia declinanduʒ. vnde vitande ſunt tunc carnes groſſe ⁊ vtenduʒ eſt oleribus ⁊ lactis ſpeciebus.

¶ Hoc qdē fit rōne debilitatis caliditatis nālis ꝯtingentis corporibus ex dñio calidi extranei ſuꝑ corpore tēpore eſtiuo.

23 ¶ Et piſcibus recentibus hedo ⁊ agno mediocris etatis et pullis gallinaceis ⁊ gallinis carnib⁹ quoqʒ columbarum ⁊ coturnicum.

¶ He qdē carnes ſunt laudabiles apud eos de quaruʒ bonitate ꝯcordati ſunt ꝑterq̄ʒ de carnib⁹ agni: ⁊ nihilominus poſſibile vt agni regionū calidaꝝ ⁊ ſiccaꝝ ſint magis tēperati agnis regionū frigidaꝝ humidaꝝ: ſicut in hac mea regione ꝯtīgit: cucullate ⁊ coturnices nō ſunt in hac noſtra inſula andaluſie.

24 ¶ Sunt etiam ex conferētibus tunc ex coriandro ⁊ agreſta compoſita ⁊ ſatabeg ⁊ ceribat.

¶ Hec quidem fercula cum coriādro ⁊ aceto ⁊ vua acerba cōpoſita ſunt apud eos tempore eſtiuo laudabilia.

¶ Regimen potus aque.

25 ¶ Si quis ergo velit a morbis euadere: diuidat regimen ſuum in tria: quorum vnum tribuatur anime ⁊ aliud cibo ⁊ aliud potu vel aque.

¶ Cū quis voluerit egritudines euitare diuidat regimē ſuuʒ in tria: quoꝝ vnum anime tribuat ⁊ aliud cibo ⁊ aliud potui. ħ qđ dixit de anima repiť in ſuauib⁹ ⁊ laudabilibus relationibus.

26 ¶ Et paruʒ qdem aque frigide ſatiat ⁊ ſitim ſedat: ad hoc tamen non ſufficeret multum tepide.

¶ Hoc qdē ꝑceptū inducit ad vtēdū aqua frigida: qm̄ paruʒ ex ea ſitim ſedat: qđ minime facit multū ex tepida: lʒ hoc ſit verū in climatib⁹ calidis: ꝯgruit nihilominus vſus aque tepide ī regionib⁹ fridis: ⁊ ꝑcipue tpe hyemali: ⁊ ꝓ tāto greci timēt valde potū aque frigide in regione ſua rōne ꝯſuetudinis ipſoꝝ.

27 ¶ Non eſt autem aque potus frigide nimiū frequētandus eo ꝙ neruis obſit.

¶ Ex hoc dicto videtur ꝙ cōceſſerit interdum potum aque nimium qđ quidem ſi vnquā fecit tempore eſtiuo calido.

28 ¶ Non eſt etiam offerendus potus aque niuis niſi pingui ſanguineo multe carnis.

¶ Hoc quidē notū eſt. nam ſi macer extenuatus hñs modicum ſanguinē bibat aquā niuis nō eſt ſecurus quin accidat ei inde ſtupor ⁊ dormitatio mēbroꝝ. Retulit enim Gal. ꝙ accidit cuidā patienti poſt potum aque niuis adeo nocumentū in gutture ſuo ꝙ nihil glutire potuit: ⁊ tādem mortuus eſt inde.

29 ¶ Eſt etiam vitandus potus aque in menſa niſi ratione adherentie ⁊ tardi deſcenſus bucelle.

¶ Cauendum quidē eſt ne bibatur in menſa aqua niſi ad ꝓcurādum tranſitum bucelle cum deſcenſus eius tardatur.

30 ¶ Non eſt etiā ſumenda aqua cū cibo nec in egreſſu a balneo.

¶ Cauſa qdem eſt qm̄ cū ſumiť aqua ſuper cibū prius q̄ʒ ſtomachus calefecerit ip̄m īfrigidat ip̄m ⁊ incrudat. eſt aūt cā quare ſupernatet cib⁹ ſumptus in ſtōcho: ⁊ quare ēt non adhereat et vniatur eidem qđ egerat ip̄m ſicut exigitur. actio nāqʒ ſtomachi ſuper ſumptū cibū fit ꝯterendo ⁊ coquendo ſimul: vñ ſicut quādo īfundiť ſimul ⁊ in magna quātitate aqua in olla tardať cibi decoctio in eadē: ſic qdē ꝯtingit inde ipſi ſtomacho. Aqua aūt ſumpta ſuꝑ balneū nocet valde rōne ꝯ̄rietatis exn̄tis tunc in mēbris: ꝯ̄rium enim fortificať tunc in occurſu ſui cōtrarij vt inquiunt: ⁊ ob hoc nō eſt ſecuꝝ quin infrigidatur infrigidatiōe incurabili ⁊ prohibentiū īmediata poſt egreſſuʒ eoꝝ a balneo: vnde eſt acſi diceret ꝙ contingeret eis hydropiſis.

31 ¶ Nec etiam poſt forte exercitium ⁊ coituʒ: hoc enī eſt malum ⁊ illaudabile.

¶ Cauſa huius dicti eſt dicta in aſſumptione eius poſt balneum auctum. maius eſt nocumentuʒ potus eius in coitu eo ꝙ debilis fit calor naturalis in corpore eius qui vſus eſt coitu ⁊ calor īnaturalis auctus ⁊ fortificatus.

32 ¶ Si tñ qs ex modica tolerādi potētia ſitiʒ vrgeatur: ſumat ex ea parū tm̄. ſ. ꝙ declinatio ⁊ impulſio cibi ad īferius ſtōchi cōpleať: quatenus ibidē digeratur. Sumať tñ ex aquis illa que ſitim ſedet ⁊ ſatiet: aut ex vino qđ ⁊ quātū congruat ⁊ ſufficiat.

¶ Hoc quidē cuius relationē fecit hic de vino ē veꝝ poſtq̄ʒ deſcēdit cibus ab ore ſtomachi ad eius inferius. ſ. ad fundum.

33 ¶ Et ſi ſūpta aq̄ ad ſatietatē aut vino ſufficiēti accidat ſitis: viteť pot⁹ eorū qm̄ talis ſitis eſt mendoſa.

¶ Hoc qdē eſt ꝑceptū vt expellať ſitis mēdoſa. nā ſi ſumpta aq̄ vel vino ad ſatietatē gñeť ſitis in eodē: ſitis qdē illa erit mēdoſa: ꝓ tāto docet vt tūc tolleť omnis potus donec ceſſet ſitis illa.

¶ Regimen vini.

34 ¶ Non eſt curāduʒ de aſſumptione multi vini: debetqʒ ſufficere modicū cū eſt in vſu: nec eſt ꝯtinuandus oī die potus vini: nec eſt bibēdus in ieiuno: nec etiā poſt ſumptionē cibi ſubtilis vel acuti: eſtqʒ oī tēpore vite niſi ſemel in mēſe ebrietas euitanda.

¶ Hec qdē ꝑcepta facta in potu vini ſunt apud medicos manifeſta ex qb⁹ ē vnū ne bibať ex eo mltū: neqʒ ēt oī die: ſʒ ſolū vno die ⁊ alio non: ⁊ ꝑcipue tpe calido: vt inqt Diaſco. ⁊ cū ħ ēt congruit vt die qua bibeť aq̄ ſit aq̄ ſola: ⁊ ꝙ potus vini ſit vinū limphatū. pot⁹ āt vini nociuus ē in ieiuno eo ꝙ vinū hʒ potētiā ꝑcutiēdi neruos ⁊ nocēdi eiſdē. Vitať aūt ſuꝑ cibū ſubtilē: qm̄ cōuertiť tūc cū eo in cholˀaʒ: ⁊ ſilr ꝯtingit ſi ſumať cuʒ cibo acuto. Cātificatio aūt ⁊ ꝓhibitio ebrietatis eſt ꝓculdubio ſine reſiſtētia ⁊ ꝯ̄dictione. Aſcenſus aūt ebrietatis ſemel in mēſe eſt erroneus: qm̄ lʒ vinū (teſte Galeno) ſit ex magꝭ ꝯueniētib⁹ calori naturali: ⁊ ſit reſpectu ei⁹ in gradu in quo oleū eſt ad lumē ⁊ ignē: tñ ſicut multū ⁊ ſuꝑfluū oleū extīguit lumē: ſic ēt multuʒ vinum extīguit calorē nālē: pro tāto ſi ⁊ ip̄m ſit ex magis ꝯueniētibus calori nāli: ip̄m nihilomin⁹ ē ex nocētib⁹ magis calori aīali et ſenſibili ⁊ organis ei⁹. ſ. cerebro ⁊ neruis: ⁊ ob hoc aq̄ mellis eſt vtilior vino eis qui nāliter habēt neruos debiles. Priores autē non conceſſerūt eum iuuenibus ratione fortis caloris ipſoruʒ: conceſſerunt tamē paꝝ ex eo ſenibus ⁊ decrepitis.

35 ¶ Et bibat vinum aromaticū adiūcta ſibi acetoſitate mali granati aut ſucco cydonioꝝ ⁊ cucumeris: ille cui accidit ex potu vini dolor capitis ſuꝑcalefactio ⁊ ebrietas: bibatqʒ ipſum cū aqua mixtum.

¶ Hec enī ꝑcepta data ſunt eis qui ex vini potib⁹ īcurrūt dolo-

rez capitis fortē a qb⁹ accidit ebrietas ex eodē. hec.n. nocumē-ta ꝯtingūt ꝓprie ex potu vini: pro tanto expedit magis cui hec accidūt ꝙ minuāt quātitatē eius: aut diuertāt prorsus ipm. Et vinū qdē aromaticū est meli⁹ ex vinis apud medicos. vinuz tñ albū est melius cui accidit ex potu vini dolor capitis: necnō ēt supercalefactio: est enī ꝓpinquius ex eis nature aque.

36 ¶ Et dandū est in potu ei qui querulosus est rōne ventositatum in corpore suo existentium vinum purum ⁊ citrinum. nam fortius ex eis congruit eis. amplius expedit etiam vt cum salsis coniungatur.

¶ Ex magis qdez ꝯferētib⁹ ꝯquerēti ex vētositate in digōne sua existēte ē vinū puꝝ: ⁊ ex eis citrinū cū sit calidi⁹ ex eis: expedit etiā vt cū salsis iūgat: ⁊ hoc qm̄ ventositates ꝯtingūt ⁊ gñantur ex diminutione ⁊ paruitate calidi radicalis ⁊ elementaris.

37 ¶ Tēpore aūt estiuo sumēdū est vinū albū ⁊ aquosum: eo ꝙ sit subtilitati ⁊ simplicitati propinquus cui addant acetosa ⁊ supercomedant stiptica.

¶ Hoc quidem est notum. Intellexit autem per subtilitatem ⁊ simplicitatem eius calorem temperatum.

¶ Regimen somni.

38 ¶ Nō ꝓlonget somnus qm̄ hoc obest aīe: nec etiaz vigilie quoniam inde debilitantur sensus.

¶ Prolongatio qdē somni ⁊ ipsius ꝓfundatio nocet aīe. nā et si somnus sit aīe necius ad calefaciēdū ⁊ aīa agat ⁊ operet tēpore vigiliaꝝ: cū tñ ꝓlongat somnus sup eaz: lentescit qdem vita ei⁹ ⁊ tenebrosa efficit: extinguiturq̄ inde calor ei⁹ sicut extīguit ignis cinerib⁹ multū coopertus. Cū aūt excedit qs ⁊ conat ad vigilandum debilitantur inde sensus eius ⁊ calor ei⁹ infrigidat sicut infrigidatur calor ignis ex superfluo motu.

39 ¶ Prolongatio veri somni congruit in eis cuius cibus est indigestus: necnon super malitiam cibi non recipientis digestionem.

¶ Sōnus qdē est ex ꝯferētib⁹ ad digerēdū cibū. ꝓdest etiā corruptioni eius in stomacho ꝯtingenti eo ꝙ rectificet ⁊ corrigat corruptū in eo ex marcore seu muscididitate ex iterata ꝯcoctōe.

40 ¶ Nec est somnus prolongandus in ieiuno ⁊ tempore famis. Nam repletur caput fumo ⁊ vaporibus a fecibus ⁊ superfluitatibus eleuatis.

¶ Sōnus qdē supfluus sup fame factus fumigat caput rōne fecuz ⁊ supfluitatū aliaꝝ in corpore exñtiū. Nā in somno vt dcm̄ est fit reuocatio caloris sensualis ad interiora quatenus iuuet calor nālis in digestione: ⁊ inde est ꝙ cuz non sit ibi cib⁹ ꝙ agat in humoribus corporis ⁊ generet ex eis fumuz seu vaporē corruptum qui eleuatur ⁊ ascendit ad cerebrum.

41 ¶ Est quoq̄ imediate post cibum vel comestionez dormiendum accumbendo donec ad locū digestionis peruenerit cibus assumptus.

¶ Cōgruit quidē vt cū aliqs īmediate dormierit post cibuz et comestionē ꝙ dormiat accūbēdo capite. s. erecto donec cib⁹ ad īferiora corporis descēderit: ⁊ hoc vt repletio capitis a fumis ⁊ vaporib⁹ minuat. Nam somno īmediate post comestionē facto replet caput fumis ⁊ vaporib⁹: ⁊ ob h̄ iussit ⁊ dixit in priori medicina ꝙ post comestionē dz hō aliquātulū incedere ⁊ deambulare: ⁊ si in sūma tpe digestionis ꝯgruit somnus ⁊ vigilia: qm̄ somnus iuuat ⁊ meliorat digōnē ⁊ vigilia minuit repletionē capitis ex vaporib⁹ tūc ꝯtingētē: ⁊ ob hoc ēt iussit vt hō dormiat post comestionē serotinā: qm̄ tp̄s mutatiue refectionis est tp̄s totum vigiliaꝝ: ⁊ tēpus serotinū est tempus totum somni.

¶ Regimen motus exercitij.

42 ¶ Non est exercitandum exercitio magno ⁊ forti: nec est tamen quiescendum ꝙ omittatur omne exercitium: imo quidem est hoc vitandum.

¶ Causa qdē huius est qm̄ excedens ⁊ forte exercitiū virtutem corporis dissoluit ⁊ priuatio exercitij ⁊ quies oīmoda supfluitates in corpore colligit ⁊ calorē naturalem extīguit. Exercitiū autez equale ⁊ temperatum ⁊ superfluitates expellit ⁊ calorez clarem ⁊ naturalem fortificat ⁊ augmentat.

43 ¶ Sunt ergo taliter membra exercitanda ⁊ ꝑ exercitiuz adiuuanda ne colligatur qđ timetur colligi in eis ex malis humoribus.

¶ Cū timet collectio supfluitatū in aliquo ex mēbris ex debilitate ipsi⁹ erit qdem ꝯueniēs vt exercitet mēbrū illud cū exercitio speciali ⁊ conuenienti eidem taliter vt iuuet in expulsiōe illaꝝ supfluitatū ⁊ diminutione gñationis earum in eodem.

44 ¶ Eundo vel clamando si volueris donec appareat velox ⁊ cita expiratio.

¶ Termin⁹ qdē exercitij apud eos est cōiter ꝙ dñet in eo quo exercitat anhelit⁹ ⁊ expiratio velox ⁊ ꝙ corp⁹ īcipiat sudare.

45 ¶ Macer autem ⁊ extenuatus non debet exercitari ne ipsius dissolutio amplius augeatur.

¶ Hoc quidem dictum est Hippocratis. s. ꝙ non decet ꝙ calida corpora velut cholerica exercitentur.

46 ¶ Verū dz exercitari piguis ⁊ multe adipis ⁊ axūgie: ⁊ tñ accingēdus si habuerit vētrem magnum.

¶ Docet ꝙ nimis piguis exercitet vltra exercitiū tēperatuz: q̄tenus ex piguedīe ei⁹ minuat ⁊ dissoluat: qm̄ augmētuz corpis sup nālē dispōnē corpis est verēdū: docetq̄ vt si magnus fuerit venter eius ꝙ zona super ventrē ipsius posita cingatur.

47 ¶ Tempore v̄o estiuo est minuēdū exercitiū: cum tunc dissoluat ⁊ subtiliet homo per sudorem.

¶ Exercitiū in estiuo dz esse minus q̄ȝ in hyeme eo ꝙ tpe estiuo minuatur ⁊ dissoluat corpus hominis continue per sudorē.

48 ¶ Jam quidē retulit in capitulis theorice regimen eius: cuius corpus īdiget euacuatiōe supflui aut retentione cōtrarij addens huic qđ mihi placuit.

¶ Jam qdē relatū est in alia pte hoꝝ canticoꝝ ꝙ quis ex humorib⁹ euacuari: ⁊ qdam retineri ⁊ quo ēt tēpore debuerat h̄ fieri ⁊ in quo corpore. Et intellige ꝙ facit rememorationez hoꝝ supra: vbi tradidit doctrinā de rebus necessarijs: hic tñ eēt locus magis idoneus ad hoc: ⁊ intelligitur cum dixit addēs huic qđ mihi placuit ꝙ facit ibi intentionem de conuenienti regimine accidentium anime in conseruatione sanitatis.

49 ¶ Congruit qdez vsus oīum quoruz premisi relationē fm qualitatē dictā in tēpore estiuo super calefacto iuuene ⁊ ciuitatibus meridionalibus.

¶ Usus quidem regiminis relati in regimine ꝯuenienti corporibus equalibus tēperatis tpe estiuo cuius qualitas ostēsa est ante. Congruit quidem supercalefacto fm cōplexionez: ⁊ si non sit in estate. Sic etiam faciendum est in locis ⁊ ciuitatib⁹ meridionalibus ratione excessus caliditatis earum.

50 ¶ Et tpe qdē hyemali est vtēdū ꝯtrarijs eis que retulimus vt obuiet ⁊ resistat frigiditati ipsius.

¶ Tempore quidem hyemali vtenduz est in regione corporum temperatorum contrarijs omnibus eis que retulimus: quare cum calefactione resistatur frigiditati ipsius aeris.

51 ¶ Vere quoq̄ ⁊ autūno incedendum est inter estatem ⁊ hyemem.

¶ Vere ⁊ autūno sunt corpora regenda regimine medio īter caliditatem ⁊ frigiditatem ⁊ inter regimina eorum congrua tempore hyemale ⁊ estiuo.

52 ¶ Cōgruitq̄ regimē exiccatiuū in vere ⁊ humectatiuū in autūno. vn̄ fugienda est exiccatio in eodem.

¶ Vere quidem cōgruit regimen exiccatiuum: intendit nihilominus ꝙ minus sit vtenduz eo tempore hyemali. Est etiā vtendum regimine humectatiuo in autūno: estq̄ vitanda exiccatio in eo ꝙ eius complexio sit sicca.

53 ¶ Est autē vtendum regimine conuenienti tempore estiuo: ⁊ in fine veris: ⁊ in principio autūni.

¶ Corpora quidē sunt regēda in fine veris ⁊ in pr̄icipio autūni regimine in estate conuenienti aut ei propinquo. Natura nāq̄ estatis dominatur super predicta tēpora cū vniuntur sibi.

54 ¶ Verum in principio veris ⁊ in fine autūni debet regimen conformari regimini hyemis. vnde vtendū est tunc cibis calefacientibus.

¶ Cōplexio qdē principij veris similat cōplōni finis hyemis ratione cōiūctionis ⁊ vnionis vnius ex eis cuz principio hyemis ⁊ alterius. s. veris cū fine ⁊ termino ipsius: pro tāto ꝯgruit vt regantur corpora in predictis horis regimine hyemis.

55 ¶ Regimē aūt ei⁹ cuius relatio dicta est ꝯgruit habitātib⁹ ⁊ residentiā faciētib⁹ in ciuitatib⁹ ⁊ castris.

Vex

Uer̄ mercatores sūt regēdi regimine iter agētiū.

¶ Qđ relatū est de ꝯueniēti regimīe: ꝯgruit qdē eis q in ciuitatibꝰ ⁊ castris habitāt dū residēt in eis: ver̄ iter agētes hñt ꝓpriū ⁊ spāle regimē: cuius ipse mētionē faciet ꝯsequenter.

¶ Regimen iter agentium ⁊ primo nauigantium.

56 ¶ Est qdē vitāda nauigatio per mare in hyeme: ⁊ volēs nauigare dȝ assumere ⁊ colligere aquā multā ⁊ multa vasa munda cui preparāda ⁊ offerenda sunt cibaria humida. Uēter ⁊ natura eius est cū medicinis mollificāda. Unde si timeat̄ vomitus chol'e euacuet̄ per secessum: qbus peractis īgrediat̄ nauim: et imponat secū succos acetosos ⁊ cū eis stipticos.

¶ Qđ hic dicit. s. ꝙ nō est nauigandum ꝑ mare tpe hyemali nequaꝗ̄ est de arte medicinali: sed potiꝰ ex arte ꝯsiliaria: ⁊ silr̄ qđ subiūxit q volēs ꝑ mare nauigare dȝ colligere aquā multam. Ħ enī iō dixit ꝙ timēdū est ne ītrās mare moretur plus ꝗ̄ veller. Ignoro aūt cū dixit ꝙ propināda sunt cibaria humida volenti mare īgredi cū nauigantes sint in vltimo hūiditatis: nisi forsan hoc dixit ⁊ ītellexerit ad minuēdū potū aque: vñ nō videt̄ Ħ eē ex operatione medicine. Est ēt possibile ꝙ intellexerit ex Ħ mollificationē vētris ⁊ nature faciēdā: vñ ex hoc addidit: ⁊ est mollificāda nā eiꝰ cū mollificatiuis medicinis: ꝗ̄uis aūt ipse dixerit ꝙ si timeat̄ vomitus cholere ꝙ euacuet̄ per secessum: est nihilominus ꝯuenientius ei si per vomitum purgaret̄: ⁊ hoc qm̄ humor cholicus est per vomitū expellendus. Qđ ṽo iussit debentes ingredi mare ponere secum succos acetosos vomitū abscidētes ⁊ stipticos ꝯfortātes est de canonibus huius artis.

57 ¶ Et ad vitandum defedātia ⁊ sordes preparet sibi mundas vestes.

¶ Probabile qdē ē Ħ ꝓceptū ꝓdesse gñalr̄ cuilibet iter agēti siue iter agat ꝑ mare siue ꝑ terrā cū nequeāt īgredi balneū.

58 ¶ Cuȝ aūt in aliquo ex iter agētibus multiplicabūtur pediculi quos nō possit interficere lana ꝯtrita et mersa in oleo in quo argētū viuū fuerit extictū appēdat̄ vestibꝰ eiꝰ donec videant̄ cadē pediculi ab eo.

¶ Hoc ingenium est laudabile iter agentibus pediculos habentibus. Nam argentum viuum necat pediculos: vnde qđ de hoc dictum est de se est manifestum.

59 ¶ Iter autem agens per siccum regatur cum regimine frigoris.

¶ Intellexit ꝙ ꝯñter referret đ regimīe eūtis ꝑ heremū ⁊ siccū est sic regimē qđ referret đ eo ī tpe frīdo ⁊ in locis frigidis.

¶ Regimen dictorum ⁊ primo cum frigore.

60 ¶ Est ergo cauendum ne obuiet ei frigus: quoniā perdetur ratione algoris ⁊ congelationis.

¶ Intellexit ꝙ si obuiat nix alicui ꝙ possit inde congelatio contingere: ⁊ per consequens mors.

61 ¶ Et reficiat̄ vsqȝ ad saturitatē ne moriat̄ fame.

¶ Iter agēs ꝑ siccū ⁊ terrā dȝ refici ad saturitatē ne contīgat ei accñs mortale ex fame: ⁊ Ħ qm̄ frigiditas est fortis valde ī faciendo actionē fortē ⁊ īmutationē in corporibꝰ famelicorum.

62 ¶ Et si fuerit infrigidatus īgrediat̄ balneū ⁊ vniat̄ cum habentibus corpora pinguia ⁊ carnosa.

¶ Opȝ quidē vt infrigidatus ponatur in balneo ⁊ ꝙ hñtes corpora grata ⁊ suauia cubent secure.

63 ¶ Et si caligent oculi eius visusqȝ ipsius disgreget̄ ex gelu: ponatur super faciem eius peplum nigrum.

¶ Cū offendit gelu ex sui violētia oculos iter agentis ponat supꝑ vultū suū orale seu peplum nigrum ⁊ intueat̄ res nigras.

64 ¶ Et eius extrema ꝓtegantur a frigore ⁊ oleo fomententur: vnde inuoluant̄ pedes eius multis coopꝑtorijs postꝗ̄ futhelares calcientur.

¶ Extrema quidem eius a frigore sunt protegenda ⁊ ꝓcipue pedes qđ fiet si multipliciter cooperiātur prius ꝗ̄ calciet futhelares: sic etiam cooperiende sunt manus.

65 ¶ Unde si cessante dolore extremor̄ nō recuperēt sensum scito ea dissoluta ⁊ mortificata a frigore: pro tāto tūc iugiter sunt fricāda ⁊ calefaciēda cū oleo đ synape calefacto ⁊ consequenter fascianda.

¶ Si cessante dolore extremor̄ ⁊ pedū nō sentiant scito ꝙ frigꝰ iam mortificauit ⁊ dissoluit ea ratione corruptionis eor̄: ꝓ tāto dissolutis tunc cooperimentis ipsorum sunt continuo faciēda ⁊ postea fricanda: vtpote cum oleo de synape calefacto et alijs ab eo calidioribus si possunt reperiri.

66 ¶ Et si īde pedes fuerint nigri aut liuidi scarificētur: ⁊ si fuerit in eis putredo mūdetur: ⁊ si aliqd dissolutum fuerit abscindatur illud ab eis.

¶ Si pedes īde denigrant̄ scarificent̄ cū instr̄o ferreo donec sanguis corruptus emanet ⁊ egrediat̄ ab eis: ⁊ si fuerit ī eis putrefactio mundificetur ab eis: ⁊ si aliquid ex carne earuȝ: aut aliud ab eo fuerit mortificatum abscindatur ab eis.

67 ¶ Qui ṽo inde lassitudinem incurrerit curetur cuȝ oleo ⁊ seruet regimen ⁊ dietam subtilem: fricenturqȝ ⁊ extendantur ipsius membra in balneo ⁊ requiescat consequenter aliquibus diebus.

¶ Inūgēdū est corpus iter agētis ī balneo cū oleo subtili cui accidit lassitudo ex violētia laboris: estqȝ fricādū corpꝰ eius cum eodē. Nā fricatiōe corꝑis dissoluunt̄ supfluitates illaudabiles ⁊ eis nociue q̄s īmoderatꝰ labor efficit in eodē. De nā. n. īmoderati laboris ē ꝙ dissoluat humiditates ex mēbris sil'es ī nā seu cōpl'one sua saniei: ⁊ ob Ħ sunt cā doloris quē ꝑcipit vexatus et fessus. Dissoluunt̄ aūt huiꝰ humiditates ab eq̄li tēperata fricatione facta ī sic fesso vexato. Prohibuit aūt ibi ꝯñr laborem ad tollēdā cām lassitudinē efficiētē: Ħ enī ē cā lassitudis: nec ē modus idoneꝰ ad curādū nocumētū nisi ꝑ ablationē eius.

¶ Regimē iter agētiū ꝑ siccū tpe calido ⁊ sicco.

68 ¶ Iter agēs tempore estiuo ⁊ calido sic est regendus: vt. s. ꝓhibeat̄ ei ne aggrediatur iter suum hora estus ⁊ feruoris in meridie: estqȝ primo minuendus ne supercalefaciat ex labore itineris: pro tāto extrahatur sanguis ab eo in magna quantitate: ⁊ sic efficietur securus ab apostemate. s. per flōmiam.

¶ Flōmia qdē est vtilis ⁊ necīa volēti iter agere: qm̄ de nā motus est gñare calorē ⁊ de nā calidi est calefacē nimis sanguinē. Et calefacere nimis sanguinē: ē ēt de nā caloris cui obuiat iter agēs ⁊ facē in eo exteriꝰ: ꝓ tāto si sanguis eiꝰ iā fuerit cal's augebit̄ ampliꝰ eiꝰ calefactio: tūc vene ipsiꝰ angustiabunt̄ sic angustiant̄ q̄tuor vtres ex musto bulliēte. Cū āgustiant̄ vene ipsiꝰ ꝙ nō possint ipm tolerare: cōstat ꝙ īfundet̄ sanguis iste ad aliqđ ex mēbris gñabitqȝ in eo apa: verūtñ post minutionē sanguinis in tali per flōmiaȝ calefit residuū in venis aliquātulum: sed nequaꝗ̄ sic angustiant̄ vene ex eo: ⁊ ob hoc qdē minuūt hoīes ⁊ alia sic sanguinē in fine veris ⁊ in ꝓnᵒ estatis: ⁊ hoc tñ ipsi sola experiētia sunt edocti. Sed Gal'. hoc roborauit vñ minutio ē in habēte multū sanguinem in estatis principio facienda.

69 ¶ Uer̄ si chol'a in eo dñet̄ educat̄ ab eodem ⁊ sic sitis malitia alleuiabit̄ aut tollet̄. estqȝ añ aggressuȝ itineris succis cōuenientibꝰ extinguēda al's verēda est: nec calore ipsius periculo exponatur.

¶ Si dñet̄ in eo chol'a magni acuminis ⁊ violētie eūetur ꝑ eductionēȝ chol'e rubee vice flōmie ⁊ cum succis īfrigidātibꝰ: puta succo vue acerbe cydonior̄ ⁊ malor̄ granator̄ acetosor̄ calor corporis eius ante aggressum itineris extinguatur.

70 ¶ Et fiat vt comedat aliquātulū ex herbis frīdis ⁊ simul ⁊ semel saturetur aqua ⁊ quiescat cum poterit: nec irascatur fortiter aliquatenus: ⁊ moretur in locis vmbrosis: ⁊ vitet seu dimittat clamorēȝ ⁊ sermonem: necnon etiam bellum ⁊ iurgiū: nec moret̄ in loco nimis calido: ⁊ sumat in potu syrupū ex succo vue acerbe cum succo portulace ⁊ aqua.

¶ Hoc qdē totū est de se manifestū. nā Ħ ꝓceptū est ad vitādum ea que calefaciūt: ⁊ ad vtendū eo qđ frīditatē ministrat. Et voluit ꝙ saturet̄ potu aq̄ simul semel: sic enī mitigat sitiȝ ampliꝰ.

71 ¶ Et si sitiat in meridie teneat ī ore suo pillulā vnā ad quātitatem lupini factaȝ ex trociscis cāphore. Et si timeat ne facies alteret̄ a sole ⁊ nigrescat eius cutis: dissoluat seu liquefaciat rector eius oleum cū ce-

ra simul iuncta presertim in mulieribus.

¶ Qđ hic dicit. s. ꝙ teneat qs in ore suo trociscū ex cāphora: dixit qdē eo ꝙ ipsa abscindat sitim ⁊ īfrigidet cōplōnē. Qđ ēt ꝑcepit. s. ꝙ oleū ⁊ cera extēdant sup vultū ne īmutet ⁊ alteretur a sole: est qdē ꝑceptū de se notū: attñ cera liquefit ⁊ dissoluitur a calore solis: ꝓpterea meli⁹ est vt eius sit linitio seu inunctio absqꝫ cera. Et dixit ꝑsertiz mulierib⁹: qm̄ actio ⁊ īmutatio solis in facie earum est fortior rōne decoris ⁊ passibilitatis ipsaꝝ.

¶ Regimen infantis cum adhuc est in vtero.

72 ¶ Custodiatur taliter infans in vtero ne contingat corpori eius aliquod nocumentum.

¶ Intellexit qdem opere vt mater caueat sibi ne ꝑcutiat vēter eius. corrūperetur enim inde aliqđ ex membris infantis.

73 ¶ Et eligatur nutrix que cibabit ⁊ potabit eū vt sit boni nutrimenti apud eum.

¶ Nutrix que cibabit pueꝝ eligat boni nutrimēti ⁊ hñs lac bone cōplōnis: si ītelligat de nutrice lactāte ipm. Si vo ītelligat de nutrice nō lactāte ipm: intellexit qdē ꝙ dꝫ eē instructa in regimine pueroꝝ. s. in nutriendo ⁊ balneādo eos ⁊ alia faciēdo ex eis quibus indigent tales infantes siue pueri.

74 ¶ Talis est etiam apponenda intentio super stomachum pregnantis ne contingat corruptio in desiderijs seu appetitibus eius.

¶ Qm̄ accidit magna subuersio stōcho ꝑgnātib⁹: ⁊ h̄ in ꝑn° impregnatiōis eaꝝ acciditqꝫ eis īnālis appetit⁹: ideo inqt ꝙ ponēda est ītētio sup eaꝝ stōchū: ꝓ quāto ministrāda sūt eis que cōfortāt eaꝝ stōchos ⁊ que auferūt illaudabiles appetit⁹ eaꝝ.

75 ¶ Rectificetur etiam sanguis eius ⁊ ipsi⁹ superfluitates educantur ne infantes superfluitatibus offendantur: veruz si sanguis excitaretur in eis minime tamen minuatur: sed vice predicte euacuationis infrigidetur sanguis seu eius feruor extinguatur.

¶ Intellexit qdē ꝙ ꝑgnanti offerat in potu qđ sanguinem eius rectificet ⁊ clarificet seu qđ educat superfluitates ⁊ corruptionem ipsius: quatenus fetus ex mā mūda nutriat: nō tñ minuat ꝗuis ēt excitarent seu in quātitate augerent: sed ꝓpinentur ei sanguinē infrigidantia loco eius: hoc aūt sic iussit fieri timēs ꝙ per flobothomiam pregnans habeat abortire.

76 ¶ Si etiam flegma in ea excitetur: minime tamen euacuetur: secessiuis vtatur nihilominus tunc communiter subtiliantibus.

¶ Si excitet aliqs humor flegmaticus in ꝑgnāte: minime tñ ei erit pharmacia offerēda: erit nihilominus vtēdum in ea eo qđ ipꝫ subtiliet ⁊ scindat ⁊ breuiter eo qđ ipm ad laudabilē dispōnē reducat. timēdū eni est ne aborsuz ex pharmacia patiat.

¶ Regimen tempore partus.

77 ¶ Cum autem instabit tempus partus vtenduz est partum facilem efficiētibus: vnde fricētur in balneo ex omni parte cum oleo ilia ipsius: ⁊ qđ coniūgit vētri eius vt sic nerui eius ⁊ musculi mollificent ne partus eius laboriosus efficiatur.

¶ Utēdū ē efficiētib⁹ partū facilē appropinquāte tpe partus: ⁊ hoc fricādo in balneo ilia ipsi⁹ ⁊ loca mēbris īpregnatiōis ꝯfinia ⁊ ꝓpinqua quatenus mollificatis neruis ⁊ ligamētis ⁊ musculis eius partus ipsius alleuiet ⁊ facilis efficiatur.

78 ¶ Unde vtatur oleo in cibis ei⁹ et sorbeat brodiuz seu ius pingue.

¶ Hoc quidem ideo dixit: quoniam pinguia leniunt: ⁊ per consequens partum facilem efficiunt.

79 ¶ Et protegat a clamore saltu timore pugna ⁊ percussione ⁊ in agone ⁊ violentia eius: offeratur ei decoctio dactylorum ⁊ fenugreci.

¶ Pregnans quidē est a percussione extrinseca ꝓtegenda eo ꝙ aborsum ab inde sepius patiatur: ⁊ cum erit partus difficilis ⁊ violētus det ei in potu decoctio dactylorum ⁊ fenugreci.

80 ¶ Expedit ēt vt in partu habeat obstetrix discreta que circūscripta oī pusillanimitate trahat fortiter pedes eius ⁊ imprimat ventrem eius: caute tamen ⁊ discrete postqꝫ subito eam surgere fecerit.

¶ Congruit qdē vt in h̄ casu obstetrix perita habeat: q. s. trahat pedes ei⁹ violēter ⁊ faciat vt ꝯñter surgat ⁊ subito erigat ⁊ cuz surrexerit ꝑmat ⁊ ꝯstrīgat cū vitta ⁊ sibi silib⁹ vētrē eius.

81 ¶ Et si fluat ab ea sanguis mult⁹ offerant in potu trocisci ex karabe. Si vo ratione ei alicuius impedimenti nō egrediat ab eo sanguis in conueniēti quātitate sumat in potu trociscos de myrra.

¶ Qđ hic dicit est de se notū. s. ꝙ excedente fluxu sanguinis in hoc casu ꝓpinentur in potu trocisci ex karabe. Si vo retineat qđ dꝫ egredi ministrentur in potu trocisci de myrra: sunt etiā ministrandi trocisci de myrra ad alleuiandum partum.

82 ¶ Et vtatur fumigijs dissolutis ex myrra kitram sauina sulphure ⁊ colloquintida factis si secūdina nō egrediatur.

¶ Hec qdē oīa ꝓcurāt descēsuz ⁊ egressuz secūdine. ꝓcurat etiā egressus ⁊ ꝺscēsus secūdine cū sternutatorijs. Dicit aūt secūdina pāniculus quo īuoluitur fetus in vtero materno.

¶ Electio matricis.

83 ¶ Est ergo nutrix eligenda mediocris etatis et carnosa: non tamen laxe carnis per complexionez suaz appropinquās qualitati ⁊ temperiei alti ⁊ erecti corporis: ⁊ magnarum mamillarum habens caput mūdum ⁊ sanū ⁊ oculos īmunes ab oī nocumēto intrinseco: ⁊ ꝙ sit sana breuiter in mēbris ⁊ iūcturis suis.

¶ Hoc ꝑ se notū. s. ꝙ electa nutrix dꝫ eē mediocris etatis: vtpote a. 20. annis vsqꝫ ad. 30. dꝫ eē ēt equalis seu tēperate cōplōnis aut ꝓpinque ei. ⁊ dꝫ hr̄e corpus pingue ⁊ sanū. Per hoc autem qđ dixit appropinquās equalitati ⁊c. potuit ītelligere ceteras cōditiones quas explicuit seu addidit consequenter.

84 ¶ Et habeat multum lac cuius color sit albus nec sit nimis subtile nec nimis grossum: ⁊ sit sapor eius dulcis sine horrore aliquo: sitqꝫ coniunctuz in partibus ⁊ non fluidum.

¶ Hoc qdē est notū de genere ⁊ modo lactis. notuz enī est ꝙ electum lac dꝫ esse mediocre inter subtile ⁊ grossuz albi coloris et dulcis saporis similium ⁊ non diuersarum partium.

85 ¶ Congruit autez vt dulcibus pinguibus ⁊ piscib⁹ recentibus cum oleo nutriatur.

¶ Et decet ꝙ ordinet cib⁹ eius talis qui habeat sanguinē gñare q̄lis est dulcis ⁊ vnctus ⁊ piguis. vñ ītellexit ꝙ ex dicto suo cū oleo piguia oleaginosa. decetqꝫ vt nutrix attēta sit in exercitio ⁊ bonitate digōnis: hoc nāqꝫ est in hoc caplō ⁊ oībus alijs.

¶ Regimen infantis cum exit ab vtero.

86 ¶ Ungatur ergo ⁊ liniatur stipticis cum fasciabit donec manifeste induretur cutis eius ⁊ calefaciat et ab humiditatibus eius mundetur et mediocri ligatura fascietur.

¶ Cū ligabit ⁊ fasciabit ipse infans vngat prius oleis stipticis ⁊ calefiat cū aqua tēperate caliditatis ad mūdificādū ipm a sordibus: ⁊ ligatura eius stringat tēperate. Et Gal. quidez iussit ꝙ puer natus superaspergat sale trito: nō tamen permittat multum suggere lac: quoniā corrumpetur inde ipsius digestio.

87 ¶ Nec est etiam ei longo tempore ꝓhibendū: quoniam supercalefieret inde.

¶ Puer est lactādus mediocriter ⁊ tēperate: non aūt excessiue: quoniā corrumpet inde lac assumptū. nō enim est etiā paruum dandum: quoniā supercalefieret ⁊ cōsumaretur inde.

88 ¶ Suntqꝫ tollenda ⁊ vitanda omnia ipsum ad iraz excitantia ⁊ ipsius somnum impedientia. si eniz velit quis somnuz prouocare ponatur stratus eius capax ⁊ latus satis in loco opaco ⁊ imponatur papauer in cibis suis: si ex ablatione somni seu vigiliarum instātia contingeret ei aliquod nocumentum.

¶ Docet nutricē attētā eē de esse ⁊ dispōne īfantis: ne. s. aliquid aliđ ledat ipꝫ aut stricta ligatura aliudue ab istis. vñ facit ipm dormire sup stratū planū ⁊ extēsuz in opaco. ꝙ si rōne alicui⁹ nociui ledat in somnietate papauer ī cibis ⁊ ferculis ei⁹ misceat.

89 ¶ Utilius tñ esset multum magisqꝫ necessarium ne

alicui

alicui infantium dareť aliq̃d ad comedẽdũ excepto lacte solo donec habuerit dentes suos.

¶ Nã cũ dať eis alius cibꝰ duȝ adhuc lactanť queãdmodum faciũt nũc hoĩes regionis nostre in regimine suo: hoc q̃dẽ existit cã morbo in eis adeo ẽt contingit inde mors frequenter.

90 ¶ Et cum surget a somno ⁊ excitabitur necessitetur ad videndum lucem: taliter etiam ꝙ inspiciat astra in celo: videat etiam in die colores varios ⁊ diuersos quatenus in hoc exercitetur.

¶ Hoc q̃dẽ ꝓceptũ ẽ ad excitãdũ ⁊ exercitãdũ visuȝ: necnõ ẽt et ꝯfortãdũ ipȝ ex ipsiꝰ exercitatõe: ⁊ h̃ q̃m oẽ mẽbrũ roborať ⁊ cõfortať cũ exercitať ⁊ in opõne est attẽdẽdũ pro quãto cũ excitabiť a somno cõgruent ei magis loca luce ⁊ claritate informata. Idẽ etiã docet ꝙ teneať extra domũ in via vt celũ ⁊ astra eiꝰ inspiciat: ⁊ ꝙ videat in die colores plurimos ⁊ diuersos.

91 ¶ Et loquať semper alte quicũq̧ aut quecũq̧ habebit accessum ad ipsum cuȝ voluerit quis ipȝ instruere ⁊ assuescere ad loquendum.

¶ Hoc etiam preceptum est ad excitandum organum auditus ipsius ⁊ ad disponẽdũ ipm̃ ad loquendum: ⁊ hoc q̃m de nã puerorum est q̃m quem sermonem audiuerint assimilãt: sicut etiã facit auis cum recipit doctrinam sermonis hominis.

92 ¶ Et ponatur mel in ore eius leniendo ⁊ fricando ex eo palatum gingiuas ⁊ linguã eius: ⁊ addať cum eo aliquantulum thuris ⁊ liquiritie.

¶ Hoc quidem totum est ad hoc vt sit facilior ortus dentium ⁊ ad iuuandum eum ad loquendum.

93 ¶ Et prouoceť ei sternutatio quatenus ipsius nasi oppilationes aperianť ⁊ mundenť: hoc eniȝ rectificat ⁊ clarificat vocẽ suam: oẽs etiã sensus eius ⁊ cuȝ hoc dilatat pectus ⁊ anhelitum bonum facit.

¶ Quia iusserat leniri os ⁊ palatuȝ ipsius: precipit nunc ꝙ in eo sternutatio ꝓuocetur: ⁊ ait ꝙ sternutatio ꝓdest sensibus ex h̃ ꝙ cerebrum mundificat: ex hoc etiam confert voci ⁊ anhelitũ mundificat eo ꝙ meatus eius mundificet.

94 ¶ Et vitet flõmiam ⁊ pharmaciam donec ad etatem adolescẽtie peruenerit: nec resistať apati variole seu exiture eidẽ contingenti cum attractione.

¶ Non quideȝ docet minuere ac pharmacare pueꝝ ẽt si occurrat exigẽtia ⁊ ex nã morbi donec transiuerit in eo etas pueritie q̃ꝺ ꝯtigit ãno. 24. aut. 25. Cũ ãt dixit nec resistať apati variole seu exiture ꝯtigẽti cũ attractiõe: ignoro ꝓculdubio q̃d itellexit ꝑ h̃ q̃ꝺ dixit cũ attractiõe. nã si ꝑ attractionẽ itellexit ꝙ nõ ꝓcureť tractus ⁊ diminutio mãe ad ꝑtẽ aliã ⁊ oppositã membro apoſo ꝑ flõmiã illiꝰ ꝑtis opposite. Hoc q̃dẽ iã icludebať ⁊ cõtinebať sub p̄ria cantificatiõe gñali quã de flõmia fecerat. Si vo intellexit ꝑ h̃ ne supponanť mẽbris ꝓdictis medicĩe attrahentes: h̃ ẽt est ꝓceptũ gñale tã in pueris q̃ȝ in alijs ab eis cũ contingunt eis apata ⁊ variole dicte quideȝ arabice alȝebud: imo forsitan hoc est vtilius ⁊ magis obseruanduȝ in pueris q̃ȝ in adultis ratione superflue humiditatis complexionis ipsorum.

¶ Regimen conualescentium.

95 ¶ Lȝ cõualescẽtes ab egritudine sani existãt: eoruȝ tñ corpora non sunt fortia sed debilia sicut sũt debiles imunes a morbo: quoꝝ virtutibꝰ accidit fatigatio ⁊ sanguinis priuatio in eorum corporibus.

¶ Q̃ꝺ dixit de ꝯualescẽtibꝰ a morbis est per se notũ: ⁊ hoc quoniã ipsoꝝ corpora sunt debilia ⁊ parui sanguinis: ⁊ v̾tutes q̃deȝ sequuntur dispõnem ipsorum corporum quorum sunt.

96 ¶ Si autem macies ⁊ extenuatio corporum ipsorũ fuerit longi temporis ⁊ chronica reducanť paulatiȝ ad ꝯsuetudinẽ ꝓpriã: nec fiat hoc subito ⁊ festinãter. si vo emacerati fuerint ⁊ extenuati in tp̃e breui reducanť celeriter ad solita. ẽ nihilominus gradatiȝ subtiliãdus donec euasio corporis ipsoꝝ sit manifesta.

¶ Hoc q̃dẽ ꝓceptũ est de mõ qualr̃ reducanť cõualescentes ad solita: vñ inq̃t. ꝙ si macies corpoꝝ ipsoꝝ fuerit lõgi tẽporis ⁊c. Et est ac si diceret ꝙ si passus est morbũ chronicũ est paulatim ⁊ gradatiȝ reducẽdus ad cibũ solitũ: estq̧ per lõgum tp̃s in hoc augmẽto gradatiȝ incedẽdũ donec redierit ad ꝯsuetudinẽ solitaȝ. qui vo breui tp̃is spatio passus est fit trãslatio eius maior: ⁊ in breuiori tp̃e: ita ꝙ reducať citius ad solita q̃ȝ ꝯualescẽs ex chronica passione: ⁊ in sũma sit tp̃s eius in reducendo ipȝ ad solita in sanitate equale ad motũ factũ tẽpore morbi. Sũt tñ necessarij gradus in reductione ꝯualescẽtis ab egritudĩe ad solitam sanitatẽ: siue fuerit morbus chronicus siue acutus: ⁊ h̃ itellexit cũ dixit. ⁊ nihilominus regimen gradatim ⁊c.

97 ¶ Detur ergo ei parum ex cibo: qui tamen laudabilis sit virtutis et chimi.

¶ Sit ergo cibus ꝯualescẽtis in egritudine in parua quantitate sumptus: sitq̧ virtutis laudabilis ⁊ boni chimi cuiusmodi sunt vitella ouoꝝ ⁊ testes galloꝝ. habetur enĩ opinio ꝙ tãtũ põdus sanguinis generetur ex eis quantum ipsa sunt.

98 ¶ Et sint in quiete ⁊ tranquillitate eo ꝙ eoruȝ mẽbra tenera sint ⁊ mollia: rectificentur q̧ eoruȝ anime bono consortio ⁊ laudabili sede: ⁊ ministrentur eis aromata vl̾ aromatica ⁊ oẽs flores laudabilis odoris: ⁊ gaudeant ⁊ letentur: ⁊ ipsi ex hylarantibus rectificentur: ⁊ vitent meditationem et tristitiam ⁊ ingrediantur tinas in balneo: nec tamen ibi diu sedeãt ⁊ vngantur ibi membra eoruȝ oleis conuenientibꝰ: non tamen cum forti fricatione. nam hec efficiunt in eis colorem innaturalem.

¶ Hoc q̃dẽ totũ est ꝑ se notũ. cõprehẽdiť q̃dẽ h̃ totũ in tribꝰ ꝓceptis seu canonibꝰ vsibꝰ. Quoꝝ primus est ne fortiter exercitẽtur: sitq̧ itẽtio eoꝝ potius ad q̇etẽ q̃ȝ ad motũ. Scd̃ȝ est vt eoꝝ aĩe seu v̾tutes saluenť ⁊ ꝯforteň cũ oĩ eo q̃ꝺ erit possibile ꝑ auditũ ⁊ odoratũ. Tertiũ ẽ vt eoꝝ corpa rectificenť cũ oleis lenitiuis ⁊ ꝑ igressuȝ balnei in pilis vl̾ tinis aq̃ tepida plenis.

¶ Regimen senum.

99 ¶ Uires ⁊ virtutes senum retrocedũt omni die et etiam minuuntur.

¶ Quicq̃d est in senibus existit in diminutiõe ⁊ ꝯsumptõe: ⁊ ob hoc dixerũt ꝙ senex sit hõ corruptus: hoc est ꝙ sit in via corruptiõis: ⁊ iuuenis est hõ qui gñať hoc est in via gñationis.

100 ¶ Unde detur eis fortis cibus in parua quantitate sumptus: qui. s. nõ aggrauet membra ipsorum.

¶ Hoc q̃dẽ ꝓceptũ positũ in regimine senũ similať ꝓcepto posito in chilo ꝯualescẽtiũ ab egritudine: ⁊ est ꝙ sit cibꝰ illoꝝ illeꝰ q̇ in ꝑua q̃ȝtitate sumptꝰ nutriat multũ: ⁊ h̃ q̃m cõe est vtrisq̧ necessitas multi nutrimẽti cũ d̾bilitate v̾tutis: ⁊ sup h̃ ingeniauerũt se duobꝰ igenijs. Quoꝝ vnus ẽ ꝙ sit cibꝰ eoꝝ ille ex q̃ parua quãtitas multũ nutriat. Et 2ᵐ est vt comedat paꝝ: ⁊ hoc pluribus vicibꝰ: vñ melius est ꝙ senes comedãt ter iter diẽ ⁊ noctẽ: ⁊ sic ẽt faciãt pueri. Et est sicut diceret ꝙ cibũ quẽ ꝯsueuerunt sumere vna vice vel duabus sumãt tribus vicibus.

101 ¶ Etsi ea euitantur nequaq̃ȝ cholera educať: sed potius dimittať cũ sit in eoꝝ corporibus medicina.

¶ Hoc quidẽ est notũ. nã cũ sup complexionẽ senum frigiditas dñetur: timendũ quoq̧ ⁊ opinandum est ꝙ super ipsum humor frigidus dñetur: ⁊ humor quidem calidus huic contrarietur: ⁊ est medicina humoris predicti in senibus: hoc autem est verũ vtplurimuȝ. Uidimus nihilominus q̃ȝplures ex senibus in quibus fuit morbus ex citrina cholera generatus.

102 ¶ Nec prohibeať eis totalr̃ flõmia si iã vsi fuerint ea: imo minuať ẽt in h̃ casu sexagenariꝰ si corpulẽtꝰ fuerit ⁊ carnosus bis in anno: nec abducať in h̃ duobus anni tẽporibꝰ: ꝓhibeať tñ ei oĩno flõmia ex cephalica: ⁊ sic erit eius regimẽ bene ordinatum.

¶ Minime q̃dẽ est minutio sanguis ꝓhibenda in etate senili ei qui vsus est ea in adolescẽtia ⁊ iuuẽtute sua: imo est bis in ãno minuẽdus ẽt sexagenarius si vsus fuerit: ⁊ si fuerit sanguineus. Estq̧ minuẽdus vere ⁊ autũno: non tñ minuať de cephalica: q̃ꝺ ideo iussit q̃m senũ capita sunt debilia ⁊ frida. Est aũt q̃ꝺ hic dicit magnũ apud me. s. ꝙ sexagenariꝰ bis in ãno minuať ⁊ potissime in autũno: ⁊ hoc q̃m flõmia non exigiť hoc tẽpore ad conseruationẽ sanitatis: nec ẽt ẽ tũc faciẽda vñ i illo ex eis faciẽda ẽ flõmia ad ꝯseruatiõeȝ sanitatis cui soliti sũt ꝯtingẽ morbi ex sanguine in fine veris ⁊ ꝓncipio estatis. Et in sũma minime ꝯgruit ne sic vtanť flõmia bibẽtes aquam sicut bibẽtes vinuȝ nec ha-

bitantes in climate calido: sicut habitātes in frīdo ⁊ tēperato. Regiones que sunt in climatibus temperatis sunt magis conuenientes ex eis ad hoc vt habitatores earum vtantur flobothomia. Talia aūt climata sūt illa in qbus ver est lōgius ex .4. anni tpib⁹ ex quo pꝫ ꝙ quartū clima minime sit tēpatū eo ꝙ autūnus in eo ꝓducaᷓ: qḋ quidē est signum ꝙ ei⁹ habitatio declinet ab equalitate ⁊ temperamento: sicut inquit Gal.

103 ¶ Cuꝫ ēt ꝑuenerit ad septuagesimū ānū minuaᷓ semel in āno: nec secūdeᷓ in eo ēt in corpulētis: nec ēt extūc de mediana minuēdus: ⁊ si fuerit corpus eius quasi plenū: vnde cū processerit in etate ampli⁹ qnqꝫ annis minuaᷓ bis de basilica in duobus annis.

¶ Jnqt vt minuaᷓ semel in āno ille q ad septuagesimū ānū ꝑuenerit de basilica: tñ nō mediana eo ꝙ colligātiā hēat cum cerebro. Jpa enī cōponiᷓ ex cephalica q̄ ē supior ī brachio: ⁊ ex basilica q̄ ē īferior ī eodē. Precepit ḡ vt septuagenari⁹ minuatur semel ī āno ēt vsquequo ꝯsequaᷓ .4. ānū: hoc tñ totū ē ꝯ rōnem: ⁊ trāsgressio ꝑcepti seruādi in arte de flōmia. Ego nihilomin⁹ cōcederē ei si morbo eidē ꝯtingēti eisdē esset necessaria. verꝫ in regimine ꝯseruādi sanitatē eoꝝ prohibeo eis ipm absolute.

104 ¶ Post hanc autem etatez est eis oīno flōmia ꝓhibenda. nam obest multum senioribus ⁊ decrepitꝭ. nec etiam sunt eoruꝫ apostemata mitiganda: nec est etiam attractio in aꝑatibus eorum fortificanda.

¶ Hoc totū ē rōne ꝺbilitatꝭ corpoꝝ ipsoꝝ. Est enī verēda fortis attractio ī aꝑatib⁹ ipsoꝝ: qm̄ augereᷓ māe ītātū ꝙ ducerēt mēbra aposa ad mortificatōeꝫ: ⁊ ꝑ tāto nō ē qs minuēdus p⁹ ānū.

105 ¶ Sunt nihilominus mundificandi cum fricatiōe ⁊ sudore: denturqꝫ eis pingues. s. ficus per interualla: ⁊ mundificentur etiā cū cibis mollificantibus: destructio aūt eoꝝ cū medicinis est oīno prohibenda.

¶ Jn corporib⁹ āt senū augenᷓ supfluitates rōne ꝺbilis digōnis ipsoꝝ: ꝑ tāto ē eis nec̄ia euātio ei⁹ qḋ ex eis in tertia digestiōe existit cū magna fricatiōe ⁊ balneo tēꝑato. Docet ēt ꝙ venter eoꝝ mollificeᷓ ꝯtinuādo esuꝫ ciboꝝ mollificātiū sic dixit. Nō tñ cū medicis solutiuis eo ꝙ nō bñ ferāt ⁊ trāsferāt eas. Gal. autē iussit vt in h̄ casu sumanᷓ ficus pigues in ieiuno. Jussit tamē vt vsus eaꝝ minuaᷓ eo ꝙ oppil̄ones faciāt: ⁊ hoc intellexit cū dixit. denturqꝫ eis pingues per interualla: aut forsitan ītellexit ꝙ denᷓ eis in potu pinguia per huiusmodi ficus pingues.

¶ Regimē eius cuius sanitas est diminuta in aliquo ex mēbris ⁊ nō in alijs: aut in aliquo tpe ⁊ non in alijs.

106 ¶ Qui v̄o patitur in aliquo tempore determinato curetur prius q̄ꝫ incurrat morbum.

¶ Siqs aliq̊ tpe patiaᷓ determīato cureᷓ prius q̄ꝫ ꝑueniat ad illud tp̄s: ⁊ h̄ tādiu donec libereᷓ ab egritudīe sua illo tēpore.

107 ¶ Et cureᷓ cum cōtrario eius de quo cōqueritur in illo tēpore ⁊ cōmuta tempus pro tempore.

¶ Curari dꝫ qui patitur aliquo tēpore cū cōtrario eius qḋ generatur in illo tpe. q. d. ꝙ cū quis procurabiᷓ sic tpe ꝑcedēte morbum: erit qdem securus ꝙ nō genereᷓ morbus in eo illo tpe: vñ est acsi dixisset ꝙ non est differentia inter ambas curas nisi ꝙ faciat tpe precedente morbū illud idē qḋ ēt faceret tpe morbi: hoc quidē intellexit cum dixit. ⁊ cōmuta tēpus ꝓ tēpore.

108 ¶ Si ḡ aliqs patiaᷓ in aliquo ex mēbris suis: attendaᷓ ⁊ recipiaᷓ cura eius ex his que colligaꝫ in curis morboꝝ donec libereᷓ ⁊ mundeᷓ ab illo morbo.

¶ Quia fecerat mētionē de cura eius qui patiᷓ in aliquo tpe et nō in alio cepit nūc referre curā eius qui patiᷓ in vno ex membris eius ⁊ non in alijs. Unde inqt. ꝙ cura huius est sumēda ex cura ipsorūmet mēbroꝝ morboꝝ: nec est differētia in hoc sicut referimus ꝯñter in locis ipsorūmet morborum.

¶ Regimē eius in quo apparent signa futuri morbi.

109 ¶ Et si appareat in alicuius corpore signū significās sup morbū futuꝝ ꝓhibeaᷓ attēte aduētus eius: qm̄ occulta est cā in corpore eius: pro tanto auferaᷓ prius q̄ꝫ ꝺtegaᷓ: iā aūt retuli quid significet accidēs apparēs in corpore ⁊ de qua egritudine timendū sit ex eo: vnde attente curādū est de eo faciēdo cessare causas eius ex his que retulimus in capitulo suo.

¶ Quia rētulērat regimē ei⁹ qui patiᷓ in vno tpe ⁊ nō in alio et illius q patiᷓ in vno ex mēbris suis ⁊ nō in alio: incepit nūc referre regimē sani in quo appet aliqḋ ex signis ꝓnosticis sup futurā morbi gñationē: ꝑ tāto inqt. ꝓhibeaᷓ attēte aduēt⁹ ei⁹ ⁊c. Ac si diceret tollaᷓ cā eius a corpore: que. s. parata ē facē ipm. Et iā qdē retuli signa que cū apparēt in corpore sani significant super morbū futuꝝ ꝑꝑ qḋ nō opꝫ ea iterare in h̄ loco. Differentia aūt de ablatiōe haꝝ cārum reponiᷓ sub spē ablatiōis cāruꝫ ipoꝝ morboꝝ. hoc aūt speramus ponere in sequētib⁹: ⁊ ob hoc vtēdū in ablatiōe cuiuslibet cause cuius apparēt ꝓpria signa in corpore his que referimus in ꝑte curationis hoꝝ canticoꝝ.

¶ Jncipit pars Scd̄a practice de reductione sanitatis in egris cum cibis ⁊ medicinis.

POstq̄ꝫ ergo seruaui ꝯtenta sub genere cōseruationis sanitatis: nūc incipiā loqui de cura ipsi⁹ morbi. Et hoc quidem est vnū ex generib⁹ practice. hoc autem fit obuiando ei cum suo contrario vt si fuerit morbus ex caliditate cureᷓ cuꝫ frigiditate ⁊ ecōuerso: ⁊ si fuerit ex humiditate cureᷓ cū siccitate ⁊ ecōuerso.

POstq̄ꝫ locuti sumus de regimine ⁊ ꝯseruatiōe sanitatꝭ: nūc qdē loqmur super īgenio curationis morbi. Dicta aūt Aui. in h̄ capl̄o sub vno genere cōprehēdunᷓ qḋ est vt obuieᷓ ꝯrio cū suo ꝯrio. vñ dixit ꝙ canon in h̄ cap⁹ est ꝙ īcedaᷓ in h̄ genere sicut iussit Hip. curādo. s. vnū ꝯriū cū suo ꝯrio: ita ꝙ si fuerit morb⁹ ex cal̄itate cureᷓ cū frigiditate ꝯria ⁊ ecōuerso: ⁊ si ex hūiditate cū siccitate ⁊ ecōuerso.

2 ¶ Cureᷓ ḡ cerebri repletio cū euōne: ⁊ sic fiat de mēbris alijs ⁊ in patiente obturationē ex oppil̄one fiat apertio donec ei⁹ malitia fuerit rectificata ⁊ lenitas corporis nociua exaspereᷓ ⁊ sil̄r asperitas leniatur.

¶ Quia vnū ꝯriū est cura alteri⁹ ꝯrij: fuit qdē nec̄ium ꝙ fit cura repletiōis cū euōne: ⁊ cura oppil̄onis cū aꝑtiōe ⁊ ecōuerso: ⁊ cura augmēti cū diminutiōe: ⁊ cura aspitatꝭ cū lenitate ⁊ ecōuerso. Et sūma qdē in h̄ capl̄o est: qm̄ opꝫ ꝙ nūerus ꝯrioꝝ q sūt velut radices in curatiōe sit ꝑꝫ nūeꝝ spērū morboꝝ cārū ⁊ accidētiū. Jā aūt sunt note spēs que ꝯtinenᷓ sub istis ex cibis cōpl̄one ⁊ oꝑōne. ⁊ hec qdē sunt velut radix in ingenio sanitatis.

¶ Rememoratio specierum medicinarum.

3 ¶ Hic quidem faciam mentionem medicinaruꝫ humores educentium per secessum.

¶ Quia vna spēs morboꝝ appropriatoꝝ mēbris sil̄iū ꝑtium est morb⁹ cū mā aut sine mā: ⁊ qr cura morboꝝ cuꝫ mā fit cū euōne hūoris peccātꝭ: ⁊ fit cū medicis alterātib⁹. s. ꝯrijs ei⁹: ille v̄o q ē sine mā curaᷓ solū cū alteratiōe male cōpl̄onis egritudinē facientꝭ: fuit qdē nec̄itate coact⁹ vt ī hac oꝑōne referret medicias h̄ faciētes ⁊ ēt medicias curātes morbos officiales. i. efficiētes qḋ ē ꝯriū ei⁹. Jncepit aūt in h̄ a medicinis eductiuis. Uñ inqt. hic qdē faciā mētionē medicinaꝝ humores educentium.

4 ¶ Unde referā illā sup quā dñaᷓ aliq̄ cōpl̄o vt hñtez potētiā educēdi aliquē humorē ⁊ hñtē vim aperitiuā: aut mollificatiuā ⁊ hñtē potētiā vrēdi vel putrefaciēdi claudēdi ⁊ oppil̄onis aperitiuā attractiuā ⁊ exiccatiuā sanatiuā carnis gñatiuā aut sigillatiuaꝫ ⁊ his similes in virtutibus secūdis ⁊ tertijs.

¶ Refert ex his medicis illā que sic male cōpl̄oni dñatur donec alteret ipsaꝫ: ⁊ si de nā sua nō educit aliqueꝫ humorē sunt hmōi medicine note in primis v̄tutib⁹. Ex his ēt refert mollificātes apientes vrētes ⁊ putrefaciētes claudētes oppilātes exiccantes ⁊ faciētes nasci carnē. he aūt ⁊ his sil̄es note sūt in v̄tutib⁹ scd̄is. Si aūt hñtes oꝑōnē in toto corꝑe habeāt ⁊ spālē in vno ⁊ determinato morbo dicentur habere virtutes. s. tertias.

¶ Rememoratio solutiuorum cholere.

5 ¶ Educit aūt fortiter chol̄am rubeā scamonea cui⁹ dosis est a tertio vnius darhan vsqꝫ ad vnuꝫ kirat: hꝫ ēt potētiā sup alios humores: cuius qdē rectificatio fit cū cydonijs ne ledat stomachum ⁊ epar.

¶ Hec qdē medicina est ex fortiorib⁹ ⁊ notiorib⁹ chol̄am rubeā educētib⁹: ⁊ cū h̄ ꝙ educit chol̄aꝫ rubeā dñium hꝫ sup alios humores: ⁊ est ac si diceret ꝙ si ponereᷓ aliquātulū ex hac medicina

cina cū eductiua aliox humox augeret ⁊ ꝯfortaret operatio ⁊ ꝟt⁹ illi⁹ eductiui. Et dosis ei⁹ ē sic dic̄ a tertio vni⁹ darhan vsq̄ ad darhan semis. Ei⁹ ā̄t rectificatio cōis ⁊ nota ē eq̄ q̄ntitate ⁊ pōdē sui ex mastice. Cydonia tn̄ q̄rū ipse fec̄ hic mētiōeȝ sūt pu-tilia in h̄ casu. nā frāgūt ⁊ remittūt malitiā quā ipa īfert stōcho ⁊ epati: ⁊ etiam tollūt ⁊ remittunt calorē ⁊ īflāmationē ipsius. Laudabili⁹ ā̄t ē q̄ aliq̄ntulū rectificet̄ ex oīb⁹ lateribus suis. i. in ꝟtutib⁹ ei⁹ p̄mis ⁊ tertys: ita q̄ nō ītedat̄ ex ea supflu⁹ flux⁹ sic̄ hī ex dicto suo. Et nenufar facit idē. Nā ipȝ frāgit ⁊ remittit calorē ⁊ siccitatē ipsi⁹ ⁊ sua aromaticitate resistit nocumēto stomachi ⁊ epat̄. Et mastix ēt est laudabilis hmōi ratione.

6 ¶ Det̄ aūt ex aloe solidū vnū: ⁊ si fuerit necesse duplicet̄ pōdus illō in spēb⁹ ꝯueniētib⁹. Et si det̄ multū ex eo rectificet̄ cū bdellio gūmi ⁊ dragaganto.

¶ Hec qdē medicia laudabilior est īter oēs medicias cholām rubeā educētes a stōcho: ⁊ h̄ qm̄ cū h̄ q̄ educit ⁊ eūat eā abidē: ꝯfortat ēt ipȝ abstergit sua amaritudie ⁊ expellit ⁊ educit humorē intra subaȝ ⁊ tunicas ei⁹ ībibitū. Est aūt multū meli⁹ si cū spēb⁹ ꝯueniētib⁹ misceat̄: ⁊ p̄sertim si humor cholericus ꝟgat ad grossitiē aliquā. Laudabilior aūt cōpositio ipsi⁹ est cū spēb⁹ quā retulit Gal. sub auc̄te priox ⁊ est hierapigra quā ipse reseruauit ⁊ notificauit in qua ē magis q̄ medietas aloes ex spēb⁹ ⁊ minus q̄ due tertie ipsius. Sūt aūt dicte species note in hoc. s. mastix cinamomum spicanardi ⁊ cassialigni carpobal. ⁊ xylobal. Vex moderni ponūt de spēb⁹ quantū de aloe: ⁊ h̄ intellexit cū dixit. Et si fuerit necesse duplicetur pōdus illō cuȝ spēb⁹. Est aūt rectificatio ipsius sicut dicit cū gūmi arabi. ⁊ dragagāto et bdellio: ipȝ tn̄ est solutiuū: est tn̄ nihilominus ipsius correctiuū: qm̄ īfert frequēter mordicationē in intestinis ⁊ tenasmonē.

7 ¶ Et ex mirabolanis citrinis offerat̄ in potu. ℥. j. et tantūdem offerat̄ de violis: sic etiam fiat de medullis cassiefistule ⁊ tamarindis ⁊ non amplius.

¶ Mirabolani qdē citrini sūt d̄biliores aloe. Sūt nihilomin⁹ d̄ laudabiliorib⁹ medicis stōchi rōne stipticitat̄ ipox. Dosis qdeȝ eox est ad. ℥. j. Et post ipsos est medulla cassiefi. cui associāt̄ post ipsam tamarindi: viole aūt in hoc sunt ceteris debiliores.

¶ Rememoratio soluentium flegma.

8 ¶ Dentur ad hoc dauich. ij. ex pulpa colloquintide munde ⁊ rectificate bdellio: ⁊ simil̄r fiat cū cucumere amaro qō est ei simile in hac operatione rectificato cum pondere sui ex conuenienti ad hoc.

¶ Colloqntida qdē est ex medicis flegma educētib⁹ infert tn̄ tenasmonē: ⁊ iō rectificat̄ cū bdellio ⁊ dragagāto. Dosis eni ē dauich. ij. ⁊ dauich qdē ē pōdus. iij. ḡnox. Quidā medici rōcinati sūt q̄ nō dȝ multū teri ⁊ plures sūt opiones: ⁊ qdā opinātur q̄ debeat. Rō dicētiū q̄ nō d̄beat multū teri est qm̄ tūc vt dicūt est minor arsura ⁊ molestia q̄ īfert in ītestinis eo q̄ inuoluat̄ ⁊ ꝑfundet̄ nimis in ītestinis. Sȝ rō opinātiū q̄ debeat bn̄ teri ē qm̄ tūc ē min⁹ nocumētū ipsi⁹ vt aiunt: ⁊ hoc rōne puitat̄ partiū ei⁹. tutius aūt est in h̄ initi experiētie in hoc q̄ rōni.

9 ¶ Detur autem. ℥. ß. ex sale nitro ⁊ sale: nam expellūt flegma: sed dentur ex turbith darhan. ij. cuȝ dubitat̄ in potu ponatur in decoctione sequali. ij.

¶ Turbith qdē ē medicia bona ⁊ laudabilis: ei⁹ aūt ꝓprietas ē educē a stōcho. Eligat̄ tn̄ sincex nō ex corruptiōe ipsi⁹ cauernosum ⁊ perforatū. Et rectificādū cū. ℥ℨ. ⁊ mastice. Sequali f̄ȝ medicos est pondus. ij. darhan medicorum antiquorum.

10 ¶ Et detur ad minus ex agarico darhan. j. et quatuor ex granis.

¶ Agaricus est valde laudabilis neq̄ īdiget rectificatiōe quātū ad aliquā ꝓprietatē ei⁹ illaudabilē: educit ā̄t humores grossos: ⁊ in sūma est securior oīb⁹ alys medicinis: cui⁹ dosis est ꝑ se ab vno darhan vsq̄ ad duos. Sed in decoctionib⁹ ponunt̄ darhan vsq̄ ad duos: sed in decoctionib⁹ ponunt̄ darhan tres. Et ipsuȝ qdē curat aquas descēdētes ad oculū sui ꝓprietate in prin° descēsus eax. Estq̄ melior ⁊ securior q̄ sit turbith. Granū ā̄t ē medicina fortis potētie īferēs angustiā magnaȝ. Nec decet medicum vti talib⁹ medicinis cū pōt securas inuenire.

¶ Rememoratio educentium aquam citrinam.

11 ¶ He qdeȝ medicine educūt aquā citrinā. s. pondus ij. dauich laureole: ⁊ pōdus vni⁹ dauich euforbij nō antiqui: tantūdē ex titimalo rectificato sicut rectificaui ipsuȝ aloē: ⁊ ēt potus darhan. j. ex centaurea.

¶ Verēdū qdē ⁊ ꝑiculosuȝ ē offerre oēs istas seu aliq̄s ex eis in hydropisi: ⁊ p̄sertiȝ si fuerit de cā cal'a: ⁊ ex eis magis euforbiū ⁊ centaurea qdem videtur magis laudabilior inter eas.

¶ Rememoratio soluentium melancholiam.

12 ¶ Detur ergo in potu ex sene polypo. epithio mirabo. idis ⁊ ēt ex fumoterre ⁊ buglossa f̄m quantitateȝ quā ex ea educere intenderis: vnde si equal̄r ⁊ tēperate eaȝ velis educere da. ℥. v. et ex lazulo darhan. v. ipse tamen est signāter periculosus ⁊ verendus.

¶ Fortior ex his medicis est lazulus ⁊ post ipsuȝ epithimus et post ipȝ polypodiū: ⁊ post ipȝ mirabol. indi ⁊ kebul. Sene autē ⁊ fumus terre educūt hūores adustos. Ego nō repono buglossaȝ inter educētes mel'iaȝ. Dico nihilominus q̄ ipsa est ex resistentib⁹ ei. Et vt sit ad vnū dicere nequaq̄ est rectū vt dosis oium hox per se sumptox sit equalis: vn̄ ex polypodio est sumēdum in potu a. v. darhan vsq̄ ad. ℥. ß. Sed in decoctionibus ponat̄ ex eo. ℥. j. ⁊ ponatur ex epithimo in decoctionibus a. ß. darhan vsq̄ ad. ℥. ß. Sed ex mirabol. ponatur a. ℥. ß. vsq̄ ad. ℥. j.

¶ Rememoratio cōpositionis medicinarum.

13 ¶ Radix aūt viridica eēt ⁊ vt si posset fieri ministraretur semꝑ vnica ⁊ simplex medicia in omni morbo donec eius operatio pandetur: fuit nihilominus necessaria ea cōpositio ꝓpter illud qō nunc dicam.

¶ Radix viridica eēt q̄ vteremur medicis simplicib⁹: quarum opōnes iā sunt exꝑte ⁊ approbate in cura cuiuslibet morbi nisi cogeret̄ medicus cōponere eas ꝑꝑ ea que referam ꝯn̄ter.

14 ¶ Si lȝ ꝑꝑ morbox cōpōnē adinuicē: ⁊ ꝑꝑ medicinax adeq̄tionē ⁊ dulcorationē mali saporis ⁊ amari ipsax ⁊ adiuuādū eax transitum si fuerit difficilis et tardus ⁊ rectificādum difficilem glutitionē ipsarum vētris solutionem. que dosis dȝ dari ex medicinis.

¶ Cause qdē ꝑꝑ q̄s fuit necesse cōponē medicias in hac arte sūt cōpositio morbox diuersox ⁊ ꝯ̄triox adiuicē: ⁊ ꝑꝑ h̄ fuit necesse cōponē medicinā ex spālib⁹ cuiuslibet ex morbis illis ex qb⁹ cōponit̄ cōposituȝ. sic̄ exēpli gr̄a. Sūt febres cōposite ex humorib⁹ calidis ⁊ fridis. Interdū ēt ē nec̄e cōponē duas simplices medicinas: ⁊ h̄ qm̄ medicia simplex cui⁹ exigētia erit in cura alicui⁹ morbi nō ē in eodē gradu cū malitia cōpl'onis illi⁹ morbi: sȝ erit citra eā diminuta aut aucta vltra eaȝ. Si ḡ fuerit aucta q̄litas vltra malitiā morbi erit miscēda cū ea alia medicina q̄ eā in h̄ debilitet ⁊ remittat: q̄uis ꝯfortet eā in alio Qn̄q̄ ēt cōponūtur diuerse medicie sil' ex h̄: qm̄ medicia spālis in ꝓpria cura morbi erit horribilis ⁊ saporis illaudabil̄: tūc erit miscenda cū alia que ipsaȝ dulcoret: ⁊ ob h̄ fuerūt cōposite. s. medicie vtpl'm cuȝ melle: ⁊ hoc ēt ꝯfert ad ꝯseruationē ipsax. Cuȝ ēt vult aliq̄s q̄ medicia ponat̄ ⁊ trāseat ad aliqō ex mēbris corꝑis distātib⁹ a viscerib⁹ ⁊ stōcho erit miscēda cū medicia spāli alia q̄ iuuet eā ad trāseūdū ad mēbrū illud. Erit aūt īterdū ꝟtus medicie faciētis sic aliaȝ trāsire ꝯ̄ria virtuti p̄cipalis seu p̄cipal̄r ītēte ad curationeȝ: ⁊ ob h̄ miscet̄ lepus marinus in cura vlcex vesice: qm̄ de nā hui⁹ medicie ē q̄ trāseat celeriter ad vesicā ⁊ q̄ vlceret eā. Et medicie hn̄tes potētiā curādi p̄dictū morbū in h̄ mēbro ⁊ qb⁹ vtimur in cura ipsi⁹ tarde qdē ꝯtigūt ⁊ veniunt ad h̄ mēbrū. s. vesicā. nā nō ꝑueniūt ad eā nisi post digōnē eax factaȝ in plurib⁹ ex mēbris nutritiuis: ⁊ ob h̄ addit̄ cuȝ eis qō festinat trāsitū ipsax ad mēbrū illō. Sic ēt faciēdū est ex medicis vlcerū pulmonis. Nā in hoc casu miscēda sunt cū ꝯsolidatiuis ⁊ cōstrictiuis que vlcera mūdificēt abstergāt ⁊ leniāt: ⁊ ad h̄ ꝯn̄ter pulmo vlceratus iuuatur ex p̄dictis medicis. nō eni ꝑueniunt ad ipm̄ nisi post digōnem eax in corde epate ⁊ stōcho. Cū ēt medicina est difficilis glutitiōis erit alia medicia cū ea miscenda que disponat ⁊ p̄paret eā ad facil̄r glutiēdū. Sunt tn̄ multo plures cause cōpōnis medicinax q̄ sint iste: q̄s. s. nō retulit in h̄ loco. Cōponunt̄ autē vtplurimū medicine rōne ꝯ̄rietatis morborū causax ⁊ accidentiū adinuicē ⁊ cū mēbro. Et est acsi diceret q̄ in eodē mēbro congregant̄ morbus cā ⁊ accidens que īterdū oia significabūt super ꝯ̄riam dispōnem seu nām ipsius.

15 ¶ Cū ḡ fueris attētus in cōpōne solutiuax pone debitū ordinē ⁊ numex eax in cōpōnc. accipe ergo cū ꝓpriis dosibus ⁊ determinato numero medicias solutiuas sicut volueris rectificatas: ⁊ diuide cōsequēter certis portionibus doses earum: ⁊ detur in potu ex ea f̄m numex cōponentium ipsam: ⁊ sic fiat cū sic

cōponentur: qđ totum cōpositum ꝑpinetur: ⁊ sic cō-posite seruent necessitati tempore opportuno.

¶ Necessitas qdē cōponēdi diuersas medicias solutiuas est cū est necesse humores diuersos educere: sicut cū ē necesse omnes tres humores educere. s. meliā cholꝰaȝ ⁊ flegma: vñ dicemus ꝙ officiū in huiꝰ cōpōne est vt de qualibet medicia quēlibet ex ꝑdictis humorē educēte sumat dosis cōpleta nisi habeat medicina ꝓpria ⁊ sit cōposita ꝓportionabilr ex nūero cōponētiū. Si ergo ꝑfecte doses eaꝝ fuerint tres sumat tertiū totius: ⁊ si due dimidiū: vnde cū q̄s voluerit (exēpli gratia) educere choleraȝ flegma ⁊ melācholiā accipit dosem cōpletā illius totius.

16 ¶ Huiusmodi sūt myrta sumach berberis ⁊ fex ferri mirab. achacia coralli ⁊ emblic. lutum armenicum vel terra ⁊ rumex seu arius.

¶ Myrta qdē ē cōposita ex sub̄a stiptica ⁊ amara: stiptica tñ ē maior q̄ȝ amara: ⁊ hͦ ē ꝙ friditas in ea ampliꝰ dñet q̄ȝ calꝰitas. ē ēt maior eiꝰ siccitas q̄ȝ ipsiꝰ friditas. Nā ꝑdicti duo sapores attestant sup ipsius siccitatē: ⁊ ideo ipsaȝ ponemus fridaȝ in ꝑnº scđi gradus ⁊ siccā in 3º. Est āt medicia vētris ꝯstrictiua purior ceteris stipticis: ⁊ hͦ qm̄ nulla virtus solutiua miscet cuȝ ea: cuiꝰ ꝯriū ꝯtigit in plurimo alioꝝ stipticoꝝ. De sumach āt asserit Gal. ꝙ exiccet valde. vñ ē possibile ꝙ eiꝰ exiccatio sit in 3º: aut ēt in ꝑnº quarti. Eius āt friditas ē forsitan in 3º. Sapores autē berbe. ⁊ mirabol. sunt cōpositi ex stiptico ⁊ amaro: est tñ magꝭ stipticꝰ q̄ȝ amarus: ⁊ iō eoꝝ friditas ē in ꝑͦ: siccitas vͦo in 2º. In rumice ⁊ ēblicis ē stipticitas fortꝭ: ⁊ iō vꝫ ꝙ friditas eoꝝ sit in 2º siccitas in 3º. Et achacia ē frida ⁊ sicca: cuiꝰ v͛tus ē silꝰis v͛tuti sumach. Et corallus fridus ē ⁊ siccꝰ: friditas tñ ipsiꝰ ē d̄bilior ⁊ minor siccitate ipsiꝰ: ⁊ cōsimiles sunt bolū arme. ⁊ terra sigil.

17 ¶ Et cuppe glādiū sanguis draconis gallia muscata ⁊ balaustia cuȝ spodio mixta: ⁊ auellana indica coriandrum siccum ⁊ folium cum plantagine. hec eniȝ stiptica sunt in actione sua.

¶ Per cuppā qdē glādis ītulit cooptoriū seu velamē glādis ⁊ ē cortex subtilis existēs īfra glādē: cuiꝰ v͛tus p͛ia frida ē ⁊ sicca. Et 2ª ē ꝯstrictiua vlceꝝ. Gallia āt minꝰ ē frida ⁊ sicca ⁊ sui potētia stringēs vētrē ⁊ abscindēs fluxū humoꝝ q̄ effundunt a corpore. Spodiū āt est maioris friditatis ꝑdictꝭ oībꝰ acsi eēt fridū in tertio: ⁊ sic est de auellana indica. Est āt cōueniēs mixtio balaustie cū spodio in fluxu ex cholꝰa citrina sicut dixit. Coriādrū aūt est equale ⁊ tēperatū: aut in ꝑͦ gradu fridū. Sapor aūt eiꝰ est cōpositꝰ ex īsipido ⁊ amaro: sȝ foliū est calꝫ ⁊ siccuȝ. Silꝰe ē in nā sua spice: eiꝰ tñ caliditas nō est magna: ⁊ ideo dixit ꝙ mixtū cū plātagine est stipticū: ⁊ hͦ qm̄ plātago q̄libet est to. frida ⁊ sicca in ꝑmo: cuiꝰ v͛tus scđa est carnis regeneratiua: ⁊ tertia quoniā stringit fluxū sanguinis in corpore ⁊ in matrice maxime.

18 ¶ Et galle lapatium ribes berberis sunt frigida et constrictiua.

¶ He medicie sunt fride ⁊ sicce: galle tñ sunt fortioris siccitatꝭ rōne fortꝭ stipticitatis eaꝝ. Et d̄ ꝓprietate qdē rib. ⁊ berbe. ⁊ lapatij est vt sistere faciant motum cholere rubee.

¶ De simplicibꝰ medi. calefaciētibꝰ ꝑter ꝙ educant.

19 ¶ Scito ꝙ calefaciētes medicie sȝ ꝙ retulerūt ⁊ expertū ē sunt ꝯdisi thus pip cardamomū ⁊ pip lōgū.

¶ He sunt oēs medicie calide ⁊ sicce. Ferūt aūt ꝙ cōdisi sit calidū ⁊ siccū in quarto: ⁊ pip ēt lōgū ē quale pip nigrū nisi q2 est citra ipm: ⁊ vꝫ ꝙ cardamomum assimiletur ei in colore.

20 ¶ Et carthamū mētha squinātum ⁊ cinamomum ⁊ passe montane. i. staphisagria ⁊ capparis.

¶ Et carthamū ⁊ semē croci hortulani ē calꝫ in 2º gradu. Et ferūt ꝙ mētha sit calꝰa in tertio. Et de squināto inqunt ꝙ sit in ꝑͦ gradu caliditatis ⁊ scđo siccitatis. Et ꝙ cinamomū sit calidūȝ ⁊ siccū in tertio. Et sic ēt de capparis retulerūt. Est cappar medicina q̄ manifeste ꝯfert spleni. Et mētha ēt manifeste ꝯfert ori stomachi. Et passe mōtane seu staphisagria est calꝰa ⁊ sicca.

21 ¶ Et cētonica vrtica ⁊ melissa storax ⁊ ambra.

¶ Centonica est calida ⁊ sicca in tertio gradu ⁊ vrtica in secūdo. Et ambra quidem confortat cerebrum manifeste. Et storax est in fine secundi ⁊ in principio tertij gradus.

22 ¶ Et lignum aloes acorus mellilotum cuscute et zinziber.

¶ Lignū aloes ⁊ acorus sunt cali. ⁊ sic. in tertio. Et mellilotum ⁊ cuscute in ꝑmo ⁊ ēt in tertio. Cōfert aūt. s. ligmuȝ aloes māifeste stōcho ⁊ acorus epati ⁊ cuscute ponitur vice absinthij. cū ingt absinthium inueniri. Et zinziber est de conferentibus ad cōfortandum digestionem in senibus ⁊ frigidis per naturam.

23 ¶ Et gētiana basilicon peonia lacca ⁊ reubarbaꝝ.

¶ Hec qdē oīa. s. gentiana lacca ⁊ reubar. sūt calꝰa ⁊ sicca in tertio gradu. Et lacca qdē ⁊ reub. sunt ex spāliter ꝯfortātibꝰ epar. Et gentiana qdeȝ subtiliat fortiter ⁊ incidit ⁊ alterat hūores illaudabiles ⁊ ꝑnitiosos: ⁊ ob hoc fuit vna ex quatuor medicinis diatesseron. Et de ꝓprietate qdē peonie est ꝙ curet pueros ab epilepsia suspēsa ad collū eoꝝ sicut retulit. G. ꝙ tm̄ fuit rosa canina sicut dixit: est dubiū apud nos cum non sit ita.

24 ¶ Et folium laudanum ⁊ bacce lauri ⁊ ameos.

¶ Bacce ⁊ ameos calꝰa sūt in 3º ⁊ laudanū in 2º ⁊ foliū in ꝑmo.

25 ¶ Et anbetū ⁊ cataputia ⁊ alcāna rubea ⁊ myrra.

¶ Alcāna ⁊ myrra ⁊ rubea sunt calida in tertio. Sed anbetuȝ est calidū in primo: cuius virtus secunda est maturatiua.

26 ¶ Prassium serapinum acorus ⁊ anisum.

¶ Serapinū ⁊ anisum sunt calida in tertio. prassium autem tale aut in fine secundi: aut in principio tertij.

27 ¶ Et carui ciminum ⁊ semen apij campestris.

¶ He omnes sunt calide ⁊ sicce in tertio: de quarum natura et proprietate est expellere ventositates.

28 ¶ Et spica capil. ve. satureia ⁊ darsaan.

¶ Spica ⁊ capillus veñ. sūt calꝰa in ꝑͦ. hȝ aūt spica ꝓprietatē manifestā ꝯfortādi epar. satureia aūt ⁊ darsaan sunt in 3º gradu.

29 ¶ Et cassialignea galanga celidonia et assaruȝ pix hyssopus ⁊ alchitrā piretrum ⁊ balsamus.

¶ He oēs sunt in tertio excepto balsamo. ipm enim est in scđo: cuius qdem iuuamentū est in venenis necantibꝰ manifestum: vnde est vnū ex fundamentis in tyriaca magna manifestis.

30 ¶ Et maiorana ⁊ papauer ru. celicerta calamꝰ aromaticus ⁊ camomilla.

¶ Maiorana est in tertio: ⁊ sic ēt est de floribꝰ papaueris rubei. ⁊ celicerta est in ꝑmo aut scđo. ⁊ feniculū est i scđo: ⁊ camomilla qdem ⁊ calamus aromaticus sunt ex spēbꝰ aroma. calidis in quo est aliquātulum ex virtute maturatiua: ⁊ ideo calꝰitas ipsiꝰ ⁊ siccitas nō est magna: ⁊ ipse quidē est ex spēbus tyriace manifestis. nos autem non habemus ipsum in hoc regimine.

31 ¶ Et nigella asa fetida terbentina ⁊ sulphur āmoniacum synapis nest allium cubebe costum.

¶ Sulphur qdē ē calꝫ ⁊ siccū in 4º gradu: ⁊ sic est ēt asa fetida: aut forsitan ē in ꝑnº eiꝰ. nigella aūt est in 2º gradu calꝰitatꝭ: ⁊ sic ē de synape. ⁊ āmoniacū est in fine scđi: aut in prinº tertij ⁊ nō est in 4º. ⁊ alliū est infra tertiū: ⁊ silꝰr est de costo ⁊ cubebis.

¶ Doctrina que distinguit siccū ab humido: ⁊ gradū medicinarum simplicium.

32 ¶ Omne aūt frigidū ⁊ calidum erit siccū vel molle seu humidum: ⁊ ex stipticitate quideȝ siccitas cognoscitur ex lenitate vͦo humiditas.

¶ Proculdubio oē fridū vel calꝫ siccū ē vl humidū. Siccitas qdē ex stipticitate cognoscit ⁊ humiditas ex lenitate ⁊ laxitate.

33 ¶ Est autem apud medicos nota graduum diuersitas. Nam immutatio ⁊ alteratio solo intellectu et ratione percepta est in primo gradu.

¶ Apud medicos ē oīuȝ graduū diuersitas nota cuȝ dicūt ꝙ hec medicia ē in ꝑͦ g̃du 2º aut 3º: q̄ qdē diuersitas fuit iā apđ eos d̄termiata: vñ q̄ ex medicis īprimūt in corꝑe īmutatiōeȝ nō sensu: sȝ ītellectu ⁊ rōne ꝑceptibilē calefaciēdo ipȝ īfridādo exiccādo aut humectādo: sunt qdē medicine q̄ dicunt egredi ab eq̄litate ⁊ temperie ad primū graduȝ inequalitatis: qđ Gal. innuit cum dicit ꝙ prima diuersitas non percipitur sensu.

34 ¶ Oē āt cuiꝰ īmutatio sensu ꝑcipit sine violētia hȝ manifestam significationē ꝙ sit in gradu scđo. Oē autem cuius īmutatio sensu percipitur cū lesione: sȝ non destruit: est in gradu tertio.

¶ Omne aūt cuius īmutatio nō solo intellectu: sed ēt sensu ꝑcipit sui fortitudine: nō tñ mēbrū īmutat corrūpendo est in 2º gradu: ⁊ si elongatur multum a temperamento est in tertio.

35 ¶ Omne autem qđ sui violenti vstione aut stupefactione seu narcotizatione corrumpit qđ īmutat exiuit a temperie vsq3 ad quartum gradum.

¶ Intellexit

¶ Intellexit quidem ꝙ omne corrumpens membrū cui supponitur: ita ꝙ vrat ipsum si fuerit calidū aut stupefaciat si fuerit frigidum est siquidē calidum aut frigidū in quarto gradu.

¶ Rememoratio secūdarū virtutū medicinarū simpliciū.

36 ¶ Scito ꝙ in omni maturatiōe est viscositas cū calore mediocri ⁊ tēperato ⁊ ꝓportionali cū calore mēbri in quo maturatio ītendiť cuiusmodi sunt adipes pix ⁊ gūmi pini ⁊ oleū cū cera simul mixta ⁊ oleū cuꝫ cera bene mixtū ⁊ agitatū ⁊ frumētū in oleo coctū.

¶ Sciendū ꝙ nā medicinarū aꝑata maturantiū est ꝙ habeant calorē tēperatū ⁊ vim oppilādi poros cutis ⁊ ꝙ calor earū eq̄lis sit ⁊ ꝓportionalis calori mēbri in quo est humor ad cui⁹ maturationē intētione intēdiť vt sicut sunt adipes pix ⁊ gūmi pini arboris ⁊ cera. cōmisceňť hec oīa cū oleo. Ex his ēt est oleū cuꝫ farina coctū vel agitatū ⁊ frumentū cū oleo coctū. Est aūt intētio Gal. ꝙ maturatio fiat ex calore nāli: vñ si calor nālis īfrideť aliquātulū rōne humoris in mēbro existētis: erit qdē necesse vt sit medicina maturatiua cū intēdiť ipsi⁹ humoris maturatio q̄ reducit ipm membrū ad suū calorē nālē: qꝺ si sic est: opꝫ qdē ꝙ medicia maturatiua cōplexioni caloris nālis simileť: ⁊ ob h̄ ex maturātib⁹ est ꝑ certo faria in oleo cocta: fortius tñ ea est frumētū decoctū in eodē: ⁊ ob h̄ ēt variam⁹ maturatiua in pueris ⁊ senib⁹ ⁊ in rusticis habitātib⁹ in castris ⁊ in villis ⁊ in ciuitatib⁹ ⁊ in quolibet ex mēbris ſm diuersitatē cōplexionū suaruꝫ.

37 ¶ Omnis medicina mollificatiua est fortioris caloris q̄ꝫ sit mēbrū in quo mollificatio ītendiť: nō tñ est tāte virtutis ⁊ potētie ꝙ sui dissol'one ⁊ subtiliatiōe manifesteť in corpe nocumētū cuiusmodi sūt galbanū bdelliū amoniacū storax ⁊ medulle tibie ceruine.

¶ Medicine mollificatiue sunt cū qbus intēdūt medici dissoluē duritiē ex chronicis aꝑatibus in corpe gñatā: aut ēt illis que a pricipio ex grossis humorib⁹ gñanť. Et q² intētio in medicinis his est vt cū eis dissoluať qꝺ est in aliquo mēbro inuiscatuꝫ aut ꝯgelatū: fuit qdē necessariū vt calor earū sit maior illius calore corpis: ⁊ sic ēt est de siccitate earū: nō tñ multū q² si calor earū esset valde magnus: subtile qdē ex p̄dictis humorib⁹ ex aꝑatibus dissoluerēt ⁊ resoluerēt grossuꝫ quoq꞉ eoꝝ cōpingerēt ⁊ sclioticū efficerēt: vñ intētio in his medicis est ꝙ dissoluāt qꝺ est inuiscatū ⁊ ꝯgelatū in mēbro p̄ter ꝙ subtile dissoluāt ꝯsumāt ⁊ resoluāt. Et h̄ qdē ītellexit cū dixit. mollificatio ei⁹ fortioris caloris q̄ꝫ sit mēbrū in quo mollificatio intēdiť. Nā ei⁹ virt⁹ ⁊ potētia dꝫ eē ꝓpinq̄ cōplexioni mēbri talr. s. ꝙ soluēdo subtili⁹ ex hūore cui⁹ mollificatio ītēdiť nō putrefaciat eū. De hmōi medicinis ingt. G. ꝑ eaꝝ calitas ⁊ siccitas extēdať a p̄n° scꝺi gradus vsq꞉ ad finē eiusdē ⁊ sunt sicut dicit galbanū bdelliū amonia. storax ⁊ medulla tibie ceruine. Quedam tñ ex istis sunt fortiores qbusdā ex eis. Nā āmoniacū ꝓculdubio ē forti⁹ bdellio ī calore.

38 ¶ Indurantes quidem medicine frigide sunt sicut solatrum lentigo vallorum ⁊ similes eis.

¶ Medicie qdē mēbroꝝ īdurātes fride sunt ⁊ stiptice: ⁊ ipꝫ seu ptes oēs vniētes ⁊ ꝯgregātes. Et q² eaꝝ opō est ꝯria oparioni mollificātiū: decet qdē vt eaꝝ cōplexio cōplexioni mollificantium opponať. Erunt ergo frigide ⁊ sicce in scꝺo gradu.

39 ¶ Omnis medicina oppilatiua est caliditate ⁊ siccitate expoliata manifesta nō mordicans membrū cui cōiungitur: ⁊ cum hoc terrestris est aut viscosa.

¶ De nā qdē medicinaꝝ oppilātiū est vt nō calefaciāt nec incidant mēbrū cui obuiāt: qm̄ hec duo hn̄t mēbrū mordicare ⁊ oē mordicās hꝫ apire: ⁊ q² cū hoc nece est ꝙ iuisceť aut adhereat mēbris ipsi⁹. i. poris ⁊ foramib⁹ cutis: fuit qdē necium ꝙ hmōi medicine sint terrestres sicut coralli cornu ceruinū ⁊ capreolinum ⁊ similes his: aut viscose sicut gūme ⁊ similes his.

40 ¶ Est aūt notū ꝙ oīs medicina opilationis apitiua īcisiua est ⁊ subtiliatiua: cuius sapor est salsus vel amarus cuiusmodi sunt cepe marine ⁊ radix liliꝫ ⁊ radix peruinche sal nitrum capparis ⁊ faba lupina.

¶ Medicine note oppilationuꝫ generataꝝ in meatib⁹ mēbroꝝ aperitiue īcisiue que sunt ⁊ subtiliatiue sunt amare ⁊ salse aut acute vel ex his cōposite. hic ḡ est modus ⁊ dispositio haꝝ medicinarū. ponit aūt exēpla multarū in hoc genere existentium.

41 ¶ Et stipticū qdē pōt esse aperitiuū nullo mō aperiet exterius applicatū nihilominus in potu assumptū oppilationē aperiet in membris existentem.

¶ Medicina qdē apitiua amara ⁊ stiptica minime aperit exterius corpi applicata. Aperit tñ mēbra īteriora rōne latitudinis meatuū ipoꝝ mēbroꝝ: imo stipticitas iuuat talē apitiuā vt effi caci⁹ exerceat opōnē suā ī mēbro. Ex. G. qdē ꝺdit exēplū ī hmōi medicis absinthiū. Ipe. n. ītellexit ꝙ ipꝫ sit ī vltio de oppil'onibus epat: nec tñ aperit poros cutis cū supponiť exterius corpi rōne stipticitat ipi⁹ ⁊ ꝯstrictōis seu stricture poroꝝ cut corpis.

42 ¶ Medicina qdē mūdificatiua ⁊ abstersiua est minoris subtilitatis q̄ꝫ sit precedens sicut fabe: fortius tamen eis est dulce sicut mel ⁊ dulces amigdale.

¶ Medicine qdē abstergētes sunt medicie subtiles: min⁹ tñ ꝙ sint medicie apitiue: ⁊ h̄ qm̄ medicie ad h̄ ꝑueniūt ꝙ mūdificēt ⁊ abstergāt sorditiē sup cutē existētē p̄ter ꝙ aperiāt poros cutis: vnde calor haꝝ medicinaꝝ debilis est ⁊ paruus ⁊ sunt sicut fabe mel ⁊ amigdale dulces: verū amigdale amare aperiunt.

43 ¶ In omni quidem rarificatione ⁊ resolutione existit calor temperatus sicut est oleum cataputie ⁊ camomil'. ⁊ oleum radicum feniculi.

¶ Medicine rarificātes ⁊ resoluentes habēt calorē tēperatum seu in principio secūdi gradus sicut camomilla ⁊ anhetuꝫ.

44 ¶ Omnis qdeꝫ medicina orificioꝝ venarū aperitiua ⁊ mūdificatiua est habens caloreꝫ mixtum cum grossitie cuiusmodi sunt allia cepe ⁊ fella.

¶ Medicine que aperiunt orificia venarum sunt quidem medicine grosse substantie valde fortes.

45 ¶ Quicquid cōfert ad obturādū ⁊ cōstringendum meatus debet esse stipticū ⁊ mordicatione priuatuꝫ.

¶ Intellexit ꝙ he medicine sunt contrarie his que venas aperiunt stiptice. s. ⁊ carētes mordicatiōe ⁊ calore cuiusmodi sunt hypoquistidos balaustie ⁊ similes.

46 ¶ Omnis medicina vstiua est magni ⁊ fortis caloris ⁊ inultimate grossitiei.

¶ Medicine quidem vrentes sunt vltimati caloris ⁊ grossitiei.

47 ¶ Omnis medicina putrefactiua est perfecte caliditatis ⁊ subtilis substantie.

¶ Medicine quidem putrefactiue sunt abundantis caliditatis ⁊ subtilis substantie corrosiue.

48 ¶ Medicie aūt carnis diminutiue sūt ꝺbiliores p̄dictis ſꝫ sigillatiue vlceꝝ abstersiue sūt ⁊ desiccatiue.

¶ Medicie diminuētes carnē īnālr auctā ⁊ gñatā ī vlcerib⁹ sūt ꝺbiliores medicis nō putrefactiuis ⁊ carnē corrodētib⁹ ī vlcerib⁹: veꝝ medicie sigillatiue vlceꝝ sꝫ medicie vlceꝝ exiccatiue.

49 ¶ Medicia q̄ a tota spē attrahit hūorē seu hūiditatē aliq꞉ est bezahar ⁊ medicie laxatiue seu eductiue.

¶ Medicie attrahētes a tota substātia sunt sicut lapis q appellatur bezahar qui. s. attrahit medicinas necantes exequentes ex veneno: ⁊ sicut medicine laxatiue eductiue quaruꝫ quelibet educit aliquid ex humoribus vel humiditatibus earum.

50 ¶ Omnis aūt actio medicine attrahētis rōne qualitatis note fit a calore ipsi⁹ nāli ⁊ subtilitate substantie cuiusmodi sunt āmoniacū bdellium: aut a putrefaciente sicut in egestionibus ⁊ stercoribus.

¶ Medicine quidem attrahentes non a tota sui substantia sed a caliditate sunt medicine calide ⁊ subtiles quarū sunt due species. Naꝫ ex eis sunt quedā quarū calor nālis est subtiliatiuus cuiusmodi sunt bdelliuꝫ ⁊ āmoniacū. Et ex eis sunt quarū calor est putrefactiuus sicut fermentum ⁊ stercora seu egestiones.

51 ¶ Bezahar aūt ꝯfert cū superat aut rōne q̄litat cōuertentis ⁊ imutātis: aut ex sui nā ꝓpria: aut eo ēt ꝙ ꝯfert educēdo per modū q̄litatis necātis a veneno. Usus aūt harū nō est tempore sanitatis: ideoq꞉ qui vtiť frequēter eis incurrit inde nocumentum.

¶ Nequaq꞉ ītellexit in h̄ loco p bezahar lapidē ꝓprio nomie sic noiatū: ſꝫ oēm medicinā tyriacalē ⁊ huic silem lapidi. Dicimus ergo ꝙ he medicie liberātes seu euadere faciētes a venenis ex medicinis necātib⁹ faciūt hoc: aut rōne q̄litatū primarū ipsarū vt calidū frigidū siccū ⁊ humidū: que qdē q̄litates primarū medicinarū ꝯuertūt ad se ⁊ trāsmutāt opōnes medicinarū necātiū

queadmodū medicine calide ꝯferētes medicinis necātibꝰ frigi dis ⁊ ecōuerso: aut ēt rōne q̄litatū seu virtutū secūdaꝝ. He igiꝛ medicine iō ꝯferūt in ꝓposito: qꝛ ꝯuertūt q̄litates medicinarū necātiū per q̄litates suas. Ex his ēt medicinis sunt que faciunt h̄ ex tota sui sub̄a h̄ est ex sui ꝓprietate: vñ est acsi diceret ꝙ he medicine obuiāt medicis necātibꝰ ex tota sui sub̄a: h̄ ergo itel- lexit ꝭm opi. meā cū dixit aut sui nā ꝓpria. Ex eis ēt est spēs ter tia ⁊ est illarū medicinarū que per secessum vel vomitū medici nā necātē vel venenū extra ducūt sicut dixerūt de āmoniaco ⁊ alijs ab eo in morsu canis rabidi. Qđ autē dixit has educere ꝑ modū q̄litatis necātis fabricatū est ꝭm ꝙ mihi vr̄ sup illud qđ dixit Gal. s. ꝙ medicine faciētes euadē ⁊ liberātes a venenis ⁊ medicinis necātibꝰ sunt in ꝑte necātes ⁊ venenose: ⁊ est acsi di ceret ꝙ sint media iter corpora nr̄a ⁊ venenosas medicias. Sūt ergo he medicie ꝭm h̄ de gñe medicinarū necātiū: ⁊ ex h̄ sequiꝛ ꝙ cū ꝑuenerūt i corporibꝰ sanoꝝ ꝙ faciāt in eis qđ facerēt me dicie necātes ⁊ venenose. Cōferūt tñ nihilominus corporibꝰ in qbꝰ medicine necātes ꝑdicte iam sunt opate: ⁊ h̄ qdē itellexit cū dixit. ⁊ ideo qui vtiꝛ frequēter eis incurrit inde nocumentū.

52 ¶ Hec medicina cal'a est ⁊ aperitiua incisiua ⁊ mol lificatiua: ex ea etiam est que stupefaciendo confert sicut opium ⁊ cetere narcotice.

¶ Medicinarū qdē dolorē curantiū ⁊ sedātiū due sunt spēs. q̄rū vna est illa que efficit in mēbro ⁊ operaꝛ ꝯ̄riū eiꝰ qđ efficit dolor in eodē: acsi diceret ꝙ delectat ipm mēbrū ⁊ placet eidē ⁊ tales sunt curātes dolorem ꝭm veritatē. facit aūt hoc ex similitudine sui quā hꝫ cū corꝑe: ⁊ huiꝰ qdē spēi sunt axūgie galloꝝ gallinaꝝ ⁊ anatū. Scđa aūt spēs est illa q̄ sedat ⁊ remouet dolorē tollēdo ⁊ abscidēdo cāꝫ eiꝰ: ⁊ hoc qdē facit alterādo cām dolorē efficiē- tē: ⁊ he qdē medicie sunt icidētes ⁊ subtiliātes ⁊ apiētes. Ter- tia qdē spēs ē illa q̄ dolorē sedat ⁊ tollit stupefaciēdo ⁊ narcoti ꝫādo mēbrū in quo est dolor: vñ hec medicina sedat dolorē per accñs qñq3 auget cāꝫ eiꝰ: ⁊ iterdū efficit ⁊ causat mortificatio- nē mēbri patiētis sicut facit opiū: ⁊ ob h̄ cātificauit ⁊ prohibuit G. vsuꝫ eiꝰ nisi i tꝑe magne ⁊ vrgētis necessitatis. Intellexit aūt spēm primā cū dixit cal'a est. Et scđaꝫ cū subiūxit ⁊ apitiua ⁊ i- cisiua ⁊ mollificatiua: vñ ē acsi diceret ꝙ scđa abscidit cās eiꝰ.

¶ Rememoratio tertiarū virtutū medicinaꝝ simpliciū.

53 ¶ Post relationē quidem predictoꝝ reperiēꝛ rela- tio tertiarū virtutū suꝑ his que ꝯtingunt ⁊ generan tur: ex quibꝰ est cōminutio lapidis in renibꝰ: que qdē fit ex omni eo qđ dissoluit incidit subtiliat ⁊ mollifi- cat dūtamen calorem nō hēat manifestū: cuiusmodi sunt radix asparagi ⁊ radix arūdinis ⁊ vitrū vstum ⁊ passe montane. i. staphisagria.

¶ Post relationē dictaruꝫ opōnū medicinarū referēde sunt hic opōnes tertiaꝝ virtutū earūdē. Ex his aūt virtutibꝰ sunt medi- cine q̄ sine calore māifeste calculū minuūt ⁊ eoꝝ ē calor i p̊ ḡdu sic asꝑagꝰ radix arūdis vitꝝ vstū ⁊ passe mōtane. i. staphisagria.

54 ¶ Et similes istis hn̄tes. s. aliquā caliditatē ⁊ humi- ditatē faciūt egredi qđ est in pectore per screatum.

¶ Ex his etiam medicinis sunt alleuiantes screatum a pectore: ⁊ he sunt parue caliditatis ⁊ humide cuiusmodi sunt amigdale dulces ⁊ butyrum cum zuccharo ⁊ eis similes.

55 ¶ Que etiā sunt temperate caliditatis generant lac.

¶ Medicie qdē lactis gñatiue ⁊ effectiue sunt caliditatꝭ tēꝑate.

56 ¶ Et oīs medicina iuuans screatū ꝓuocat duꝫ au- ctam habuit caliditatē ꝑter ꝙ fortius exiccet.

¶ Medicie qdē q̄ ꝓuocāt mēstrua sūt de nā mediciaꝝ q̄ efficiūt facilē screatū: sūt tñ calidiores eis: sed nō valde: ⁊ h̄ qm̄ opera- tiones harū medicinarū sunt qdē fortiores opationibꝰ medici- narū facilē screatū faciētiū: ⁊ ob hoc inquit. G. ꝙ ꝓuocātes mē strua sunt de genere ꝓuocantiū lac: sunt tamē fortiores eis.

57 ¶ Et he quideꝫ omnes ꝓuocant vrinā. acute tamē sunt in hoc certiores ⁊ magis conuenientes.

¶ Intellexit quidem ꝙ he omnes medicine. s. cōminutiue lapi- dum ⁊ calculi ⁊ prouocatiue menstruorum ⁊ iuuātes ad screan dum prouocant vrinam. acute tamen sunt in hoc certiores.

58 ¶ Postq̄ꝫ ergo retuli vires ⁊ virtutes cōplexionuꝫ medicinaꝝ: icipiā nūc referre modos medicaminū ⁊ antidotoꝝ. referā ḡ oēs modos eaꝝ qbꝰ vtunꝛ medi ci tā i iteriꝰ assūptis q̄ꝫ in exteriꝰ applicatꝭ: ⁊ sūt velut decoratiōes pill'e syrupꝰ loch linimenta cerata ablu- tiones fomētatōes fricatōes stuffe vel pirria balnea trocisci electuaria suppositoria lycinia clysteria stille seu stillicilia iniectiões magdaleones dētifricia ster nutatoria acuatoria syringa emplastra ⁊ vnguēta: pulueres oculoꝝ ⁊ synapisma sūt caputpurgia colly ria nastalia decoctio colatura opiate ⁊ fumigia per traiectorium ⁊ sine: fricatoria sacellationes infusio nes trazee confectiones.

¶ Cōstat intētionē eius fuisse in hoc cap. referre modos medi- caminū qbꝰ vtunꝛ medici in curis egroꝝ ⁊ practica eoꝝ ⁊ noīa ꝓpria. vtimur aūt medicamibꝰ vl'r aut iteriꝰ aut exteriꝰ. Et ite riꝰ aut ministranꝛ a ꝑte supiori ꝑ os aut ab iferiori. s. ꝑ viā ex q̄ egrediꝛ supfluitas sicca: aut ꝑ illā ex q̄ egrediꝛ supfluitas liq̄da. Ex assumptis āt ꝑ os q̄dā dn̄r electuaria ⁊ q̄dā syru. ⁊ q̄dā loch. ⁊ q̄dā trazee. i. cōposite ⁊ ꝯfecte sola tritura ⁊ q̄dā ꝑlueres ⁊ q̄dā trocisci ⁊ q̄dā potiōes: ⁊ q̄dā dicunꝛ pill'e q̄rū vsus est in q̄busdā ex medicis eductiuis iteriꝰ ꝑ os sumptꝭ. Cuiꝰ aūt vsus ꝯgruit in egressu vrine diciꝛ iniectio seu stillatio per syringā. Qđ aūt ipo niꝛ ad expellendū superfluitatē siccā vocatur iniectio per cly- stere. s. cū illud fuerit liquidū. Sed si nō fuerit liquidū sed solidū diciꝛ suppositoriū vel tenta. Que etiā fiunt ex toto filato ⁊ po- nunꝛ in vulneribꝰ seu vlceribꝰ ꝓfundis dicunꝛ tente. Et si ster- nutatoria al's stillicilia ponanꝛ in hoc gñe: bene qdē. Et sunt me dicine q̄ iponunꝛ naribꝰ ad eūanduꝫ supfluitates capitis. He ḡ sunt medicaminū noīa que iteriꝰ assumunꝛ. Eoꝝ aūt q̄ exterius applicanꝛ q̄dā dicunꝛ iductiōes al's iniectiōes ⁊ q̄dā fricatiōes ablutiōes decoratiōes balnea cerata ⁊ empl'a ifusiones sacella tiōes ⁊ spōgie ⁊ synapisma factū cū pulueribꝰ: ⁊ qđ ex eis pōiꝛ in oculis diciꝛ collyriū magdaleones seu trocisci ⁊ stillatoriuꝫ: ex quo mūdificaꝛ os diciꝛ abstersiuū ⁊ dentifriciū. Et hec qdeꝫ sunt cōmunia etiā vulgaribꝰ nota: ⁊ multo fortius sapientibus. Ex his etiā oībus alterū duoꝝ intendiꝛ. s. alteratio sola cū ꝯ̄rio cū erit mala cōplexio sine mā aut rectificatio imutatio conue- niēs humoris egritudinē faciētis ⁊ expulsio ipsius a corpore.

¶ Rememoratio rectificationis complexionis ⁊ significatio- nis ipsius.

59 ¶ Omnis morbus quē sumus relaturi existit vl'r in toto corꝑe aut spāliter in aliq̄ ex mēbris eius. Qui si fuēit sine mā erit qdē cū ꝯpl'oni sue suo ꝯ̄rio eiꝰ cura.

¶ Oīs morbꝰ siue fuerit in corꝑe toto gñatus siue in vno ex mē bris eiꝰ aut pluribꝰ ⁊ fuerit ex morbis mēbroꝝ ꝯsil'iū ⁊ sine mā erit qdē eius cura cū ꝯtrario illius male cōplexionis sine mā.

60 ¶ Discerniꝛ aūt morbus repleti corporis a morbo predicto sumēdo experiētiā ab eo per inuestigatio- nem artificialeꝫ: si. s. nō assit cū eo aliqđ ex signis suꝑ repletionem corporis significantibus.

¶ Malitia aūt cōplexionis sine mā cognosciꝛ ⁊ discerniꝛ ab illa que est cū materia: si. s. non appareat in corpore aliqđ ex signis significantibus illud qđ retulimus in his que precesserūt.

61 ¶ Si aūt cōtingat nocumētum ex opatione in cura morbi: erit qdem medicamē simile. s. morbo in cōple xione: ⁊ recipiet iuuamētū ex eo qđ ꝯtrariaꝛ cāe effi cienti corruptionē ⁊ morbū seu egritudinem.

¶ Cū dubitamꝰ de spē male cōplexionis peccātis ignorantes an sit frida vel cal'a sumemꝰ tūc sigñationes suꝑ h̄ vtēdo medicis ꝯ̄rius in cura eiꝰ. Si ḡ ex opatione accidat patiēti in prin. aliqđ nocumētū sciemꝰ cōplexionē istiꝰ mēbri eē ꝯformē cū cōplexio ne illiꝰ medicine sibi ministrate: ꝯstabitq3 nobis tūc ꝙ cura eiꝰ fiat cū eo ꝙ ꝯ̄riaꝛ illi cōplexioni. Sic ēt si i ꝑn. opōnis sic rectifi ceꝛ opō ꝙ patiēs ꝯsequaꝛ ide in manibꝰ nr̄is adiuuamē: sciemꝰ qdē ꝙ medicina ꝯtrarietur illi morbo: ⁊ iō fiet cura eiꝰ cū illo.

62 ¶ Potest etiam sumi significatio super morbum ex sensu tactus ⁊ debilitate operationis.

¶ Sumiꝛ qdē sigñatio super nām morbi ex ipsomet tactu ⁊ ex specie seu mō debilitatis ⁊ corruptiōis opōnis sumiꝛ sigñatio suꝑ morbū patiētis: ⁊ iterdū sigñaꝛ ide suꝑ spēm. s. ipsiꝰ morbi.

63 ¶ Et etiam ex eo quod apparet ex illaudabilibus ꝭm species ⁊ modos suos: ⁊ etiam ex eo quod videꝛ de superfluitatibus exeuntibus.

¶ Accipitur ēt significatio suꝑ morbos ⁊ causas eoꝝ ⁊ membra patientia ex eo qꝺ est illaudabile ⁊ corruptū ſm dispōnē membri patientis. Sumitur etiam predicta significatio ex egestionibus ⁊ alijs superfluitatibus a corpore exeūtibus.

64 ¶ Si ergo patientis vrine fuerint sine hypostasi ⁊ residentis ⁊ pulsus inequalis: nequaqꝫ ex repletione patietur sed morbꝰ eius reponetur potius sub genere morbi inanientis ⁊ consumptiui.

¶ Ex significātibꝰ morbū de mala cōplexiōe sine mā sunt pulsus egrediēs ab eq̄litate ꝑter ꝙ in vrinā appareat aliqua hypostasis ⁊ residētia. cū ergo apparebūt: hoc nequaqꝫ erit morbus de genere morboꝝ repletionalium: sed potius de genere morboꝝ sine materia cū qua nō est corpus plenū sed potius inanitum.

65 ¶ Et si dolor sit in aliquo loco specialiter significabit super passionem illius loci.

¶ Sumitur quidem significatio ex dolore alicuꝰ membri super morbum ipsius: vbi est enim dolor in corpore ibi est morbus: cū enim exēpli gratia est dolor sub stomacho a parte dextra significatur ꝙ epar sit membrū egrū. Si sit in illis ventris significat ꝙ renes aut gracilia ītestina patiant. Sꝫ si fuerit vtrūqꝫ in ambobꝰ lateribꝰ significat esse passio in velamine seu in pāniculo descendente a pectore ⁊ precipue si fuerit dolor pungitiuus.

66 ¶ Sumitur etiam significatio super ipsum ex etate ⁊ complexione corporis ⁊ ipsius colore ⁊ .4. anni tēporibus ⁊ eoꝝ constitutionibꝰ ⁊ ipsius ꝓpria habitatione ⁊ ciuitatibus eius ⁊ ex eo qꝺ precessit de regimine ꝓprio. ex his enim fit iuuamentū super cognitionem ⁊ precognitionem morbi.

¶ Sumit aūt significatio super nām morbi ex etate ⁊ cōplexiōe nāli ⁊ ex colore corporis patientis: necnō ex ꝯstitutionibꝰ āni ⁊ q̄tuor tēpoꝝ āni ⁊ habitatione ipsius. i. ex domo quā inhabitāt ⁊ ciuitatibꝰ eiꝰ ⁊ ex ipsiꝰ regimine: hec. n. noīata habēt in corporibꝰ humores spāles ⁊ sibi similes gn̄are. Etate enī iuuētutis eiꝰ exēpli grā cōplexione calida tpe estiuo ⁊ habētibꝰ officia corporis calefaciētia. Colligit qdē in corporibꝰ cholera rubea. Sic ēt ꝯtingit ex cibis calidis in parua quātitate assumptis ⁊ labore ⁊ exercitio supfluo ⁊ īmoderato. Jaꝫ. n. aūt egressi sumꝰ ab eo qꝺ intēdimꝰ in hoc loco. Per hoc aūt qꝺ dixit. ex his enī fit iuuamentū ⁊c. intellexit ꝙ ex relatione patientis de accidētibꝰ sibi contingentibus assumitur significatio super naturam morbi.

¶ De signis male complexionis calide.

67 ¶ Si ergo corpus patiat de caliditate ledet qdem ab omni calido ⁊ tactu calidū reperiet eritqꝫ eiꝰ vrina rubea ⁊ pulsus inquietus cuꝫ siti ⁊ labore seu angustia ⁊ vigiliarū instātia cū motu inordinato habitudine extenuata ⁊ colore citrino ⁊ habitatione meridionali ciuitatis ⁊ etate iuuenili ⁊ discursu eoꝝ que caloreꝫ efficiunt: pro tanto curet cū infrigidātibꝰ febrem vrentē ⁊ omne qꝺ laboreꝫ infert curantibus: ⁊ sit cibus eius ſm quātitatē virtutis ⁊ quātitatē eius quod apparebit ex appetitu ipsius.

¶ Hec qdē oīa que hic retulit sūt signa febriū ex cholera rubea generataꝝ. Et sunt sicut inq̄t cū ledit vsu medicaminuꝫ calidoꝝ ⁊ est tactu calidus vrina eiꝰ rubea ⁊ pulsus subtilis velox cū siti angustia ⁊ vigiliaꝝ instātia. Et si cū his vniant q̄ cholāꝫ mltiplicant sicut etas silis ciuitas ⁊ tps erit qdē ꝺcretū certū apꝺ medicos ꝙ febris sit cholīca. Est aūt sciēdū ꝙ febris cholīce putride sunt due spēs. Aut. n. ꝑoxismꝰ eiꝰ affligit ꝯtinue: aut vna die īterpolat ⁊ alia die affligit. Est aūt ꝯtinua fortior ⁊ magis violēta cū sit mā ītra vasa: ⁊ cū cholera rub. ex qua generat febris ista. s. ꝯtinua egredit multū a nā: ꝯtingit tn̄ febris vrens: eiꝰ aūt afflictio ꝯtingit vna die ⁊ alia die nō. Est qdā vera cuiꝰ ꝑoxismꝰ ꝓducit. 12. horis ⁊ ad plus in. 7. periodis terminat. Sunt enim harū oīum cura sicut inquit cū frigidis ⁊ humidis: ſm dn̄ium ⁊ abūdātiam ꝯtrarioꝝ: ſm dn̄iuꝫ caloris febris huius generis. Et radix qdē in curatione harū febriuꝫ est ptisana ordei mēsurata ſm distantiā ⁊ ꝓpinquitatē status eius ⁊ ſm virtutē patiētis: tamarindi etiā ⁊ eis similes sunt ex calorē extinguētibꝰ: opꝫ ēt vt mollificet nā in his febribꝰ. Et ex fortius īfrigidātibꝰ est succus cucumeris ⁊ cucurbite. Et ex debilius infrigidantibꝰ est iulep factū ex aqua ⁊ zuccharo. Et inter hec sunt multa medicamina. Oportet aūt medicū esse attētum suꝑ gradū discrasie febrilis: ita ꝙ posset ei obuiare cū ꝯtrario discrasie illius gradus.

¶ De signis male cōplexionis frigide.

68 ¶ Si vͦo ex mala complexione frigida patiat ꝯstat ꝙ infrigidantia oberunt ei ⁊ omnia calida ꝓderunt eidē: eius etiā friditas percipiet sensu tactus ⁊ color eius signanter albꝰ: reperiet pulsusqꝫ tardus nec patietur sitim nec vigiliarū instantiā: ꝙ si pateretur nō tamē inde molestaretur: ⁊ si cū colore albo assit laxitas ⁊ mollities corporis etas senectutis ⁊ locus quē inhabitat fuerit septētrionalis ⁊ tēpus āni hyems ⁊ vsus fuerit in preterito infrigidantibus: erit quidem significatio certa super ipso: pro tanto si medicetur ⁊ curetur in aliquo curet cū calefacientibus ⁊ breuiter intendat in cura eius ſm curā qua curatur spasmus.

¶ Hec quidē significant super dominium humoris flegmatici ⁊ sunt qm̄ iste patiens leditur a frigore ⁊ ꝯsequit a calido iuuamētum: ⁊ sentit eius corpus actu frigidū: qꝺ qdē est verū nisi cum huius humor collectus fuerit ⁊ putrefactus febrē generat: ⁊ talis qdē febris nequaqꝫ est morbꝰ simplex: sed cōpositus cū apostemate magno viscerū ⁊ intestinoꝝ. Alia aūt signa sunt iaꝫ intellecta ex his que dicta sunt in caplͦo in quo facta est relatio de signis dominij humoris flegmatici. Sunt aūt febris flegmatice due spēs. Quarū vna est interpolata ⁊ hꝫ paroxismū suum oī die. Et alia est ꝯtinua cuiꝰ mā est intra venas. Et hec qdē febris est lōgi tēporis cuius paroxismus attingit tps. 18. horaruꝫ. Et febris etiā melācholica est quedā interpolata ⁊ quedā cōtinua: ⁊ paroxismus quartane est de quarto in quartū. Cura huiꝰ febris ⁊ aliarū etiā putridarū est duplex. Quarū vna est cū intēditur ad curā febris formaliter cū infrigidantibꝰ ⁊ humectātibus: forma enī cuiuslibet febris calida est ⁊ sicca. Sed cura cāe efficiētis ipsam fit per apertionē oppilationū incisionē humorū ⁊ eoꝝ euōnē: qꝺ qdē nequit fieri nisi cū medicinis calidis. Et ꝓ tāto curationes febriū putridaruꝫ perficiunt ex cōpositione harū duarū specierū medicinarū. Jngeniat aūt sic medicꝰ ꝙ altera ex eis dn̄et in cōposita ſm maiorē potētiā alterius ex ꝑdictis duobꝰ. Decet aūt magis attentū esse medicū in cura ipsiꝰ febris in se: ⁊ sic etiā ꝯgruit in cura quartane. Uerū in febre quotidiana dꝫ esse ꝯ̄ria: acsi diceret ꝙ maior intētio necessaria nō est ad nām febris formaliter ⁊ presertim in principio ipsius donec appareat ⁊ manifestet ipsiꝰ digestio. Et similiter docet ꝙ in febre melācholica ⁊ ethica sit medicus magis attentus q̄ꝫ in ꝑdictis tribꝰ. Et Gal. qdē videt dicere ꝙ febris generata ex sanguine putrefacto sit de genere febris cholerice: ⁊ ꝓbabilius tn̄ est cū putrefit sanguis generant inde tres febres putride ⁊ ꝯtinue: qm̄ cū ex putrefacto sanguine ⁊ egressu eius ab equalitate sua ita. s. ꝙ augeat calor ⁊ fortificet siccitas ipsiꝰ rōne augmēti cholere suꝑ ipm̄ generat inde febris de cholera citrina. Si vͦo augeant ⁊ fortificent eius frigiditas ⁊ humiditas rōne augmenti flegmatis in eo generat inde febris flegmatica. Et si ipsius frigiditas ⁊ siccitas ītēdant rōne melīe aucte in eodē: ꝯtingit qdē inde febris melīca. Febris aūt que ſm virtutē ex sanguine generat est febris continua que synocha dī que ſm Gal. est media īter febrē putridā ⁊ effimerā: vn̄ est acsi diceret ꝙ sit febris generata in spiritibꝰ: cuiꝰ tn̄ cā est oppilatio ⁊ magnitudo sanguinis. Et sermo quidē febrium exigit prolongationē minime ꝯuenientem huic cōpendio ⁊ breuiario huius artis.

¶ De signis male cōplexionis humide ⁊ sicce.

69 ¶ Hi qdē duo morbi nō priuant altero ex duobꝰ vn̄ si fuerit morbꝰ siccus videbis patientē siccū: ⁊ si fuerit humidus videbis patiētē laxū ⁊ spongiosum.

¶ Duo qdē morbi sunt spāles ⁊ ꝓprij caliditati ⁊ frigiditati neqꝫ priuant altero predictoꝝ duoꝝ. Cū ergo ꝯiunget vni ex eis siccitas accipiet qdē signū super eam ex macie siccitate ⁊ ariditate corporis: sꝫ si alteri ex illis vniat humiditas sumet qdē significatio suꝑ ipm̄ ex laxitate ⁊ mollitie ipsiꝰ. Exēplū aūt caliditatis cū siccitate est ethica in qua calor īnaturalis vnit ⁊ ꝯiungit ipsismet mēbris radicalibꝰ. Exemplū vͦo frigiditatis cū siccitate est febris ꝯsumptiua senū ⁊ decrepitoꝝ: sed exemplū de caliditate cū humiditate est hydropisis cuius cā est caliditas. verū exemplū frigiditatis cū humiditate est hydropisis cuius cā est frigiditas. Sunt. n. tres spēs hydropisis. s. carnosa que fit ex flegmate: ⁊ vterina aquosa: ⁊ tympanites que ex vētositate gn̄at. Et qn̄qꝫ fiunt ex duabꝰ causis. s. ex caliditate ⁊ frigiditate.

70 ¶ Humidum ergo exiccetur subtiliter siue fuerit

cum caliditate siue cum frigiditate: ⁊ siccum cuz sibi contrario rectificet: ⁊ in oībus sunt prius auferende cause efficientes si fiat recta curatio.

¶ Cuz apparebit humiditatis dñiuz in aliquo curet cū siccitate subtili siue ꝯiungat humiditas caliditati siue frigiditati: ꝑus tñ ꝙ curet cōplexio in se ⁊ formaliter cū suo ꝯrio: sunt eiꝰ cāe abscindende. Cura nāqꝫ ipsiꝰ formalr est inutilis nisi prius cāe eiꝰ auferant. Cause ꝟo manifeste malitiā illius cōplexionis efficiētes sunt. vnde exempli grā nequaqꝫ pōt exiccari cōplexio patiētis hydropem carnosaz: nisi prius educatur ab eo aqua citrina: verūtamē si fuerit mala cōplexio sine materia attendam soluz ad curam eius cuz contrario sicut ꝯtingit in ethica.

¶ Capitulum morboꝝ de repletione ⁊ conditionibꝰ que obseruande sunt in euacuatione ⁊ maxime in flobothomia.

71 ¶ Cum ergo erit morbus ex repletione nequaqꝫ curabitur nisi per euacuationem.

¶ Cuz qdē est morbꝰ de repletiōe nō curabit nisi per eūonē. Sic tñ qñ augebit sanguis in qꝫtitate cū flobothomia eūandus. Sed cū corrūpit in qualitate cū pharmacia seu cuz medicinis. Ipse tamē intellexit hic per euacuationem ipsam flobothomiam.

72 ¶ In oī eūone sūt. x. obſuāda: que si nō possint seruari regulet tñ qꝫtitas ⁊ mēsuret ꝟm exigentiā coꝝ. Quoꝝ ꝑmū est laudabilis dispō accñtiū. Et scðz vt sint morbi ꝺ repletōe. Et tertiū etas a iuuētute vsqꝫ ad senectutē. Et q̄rtū ꝯsuetudo euacuādi. Et qntuz ꝯsistētia virtutis. Et sextū tēpꝰ veris vel autūni. Et septimū ꝙ locus quē inhabitat equalis sit in oībus ⁊ temperatus. Octauū similr tēpus ꝑsens. Et nonū ꝙ patiētis complexio sit calida ⁊ humida. Et decimū vt corpꝰ bone habitudinis sit ⁊ bene carnosum.

¶ In omni euacuatiōe faciēda ⁊ maxime sanguinis sunt decem ꝯditiones obseruāde: vnde si nō possunt omnes decem ꝯgregari in aliquo ⁊ per ꝑñs obseruari: decet qdē vt qꝫtitas eūonis facienda sit ꝟm illud qꝺ ex ꝑdictis ꝯditionibus minuet. Nā interdum qdā ex his ꝯditionibꝰ tollent ⁊ īpediēt eūonē faciēdā sicut etas senect. ⁊ decrepitas. Prima ex his ꝯditionibꝰ est vt dispō accidētiū morbi attēdat. nā īterdū qdā ex eis ꝓhibebūt ⁊ auferēt flobothomiā faciēdā sicut debilitas stōchi aut syncopis frequēs ⁊ ꝯtinua rōne raritatis ⁊ relaxatiōe totiꝰ corꝑis ⁊ subtilitatis spirituū ipsiꝰ palea alr̄s pallida. n. est. Scða morbꝰ de repletiōe necessitat eūonē. Alie ꝟo ab ista possent necessitare augmētum vel diminutionē eūonis faciēde. Tertia ꝟo est tp̄s a iuuentute vsqꝫ ad senectutē ⁊ est etas scða ⁊ tertia. Quarta est ꝯsuetudo: nō. n. est minuēdus iassuetus nisi vrgēte necītate: tūc. n. est minor qꝫtitas sanguis exhēda. Quīta est dispō virtutis: hoc. n. ꝓhibet frequēter ⁊ tollit eūonē cuiꝰ tñ exigētiaz significat nā ⁊ dispō morbi: ꝓ tāto in hoc casu opꝫ ꝙ minuat. i. minuat qꝫtitas eūonis eiꝰ qꝺ nā morbi iudicat eūandū. Sexta: autūnus qdē qui est icōueniēs in faciēdo flōmiā. Et septima similr ꝯgruit ad hoc ipa regio ⁊ locꝰ tēperatꝰ ⁊ egrediēs ab eq̄litate ⁊ tēperie ꝯrius. Octaua tp̄s pñs. Nona cōplexio calida ꝯuenit in flōmia faciēda ⁊ frida ⁊ sicca ꝯria ⁊ existēs iter has est mediocris. Decima piguedo ⁊ habitudo corꝑis dꝫ attēdi inter ꝯditiones añdictas.

¶ De speciebus euacuationis fiende ⁊ modis.

73 ¶ Cū rōne eiꝰ qꝺ gñatū est in aliquo ex mēbris corporis volueris ipm̄ trahere ab inde: trahe ipm̄ per eūonē ab ipso mēbro: aut per attractionē ipsiꝰ soluz ad alia mēbra ꝯria siue eis eqpollētia: ⁊ interdū fiet eius attractio ad mēbrū habēs colligātiā cū mēbro patiēte: ⁊ sic fiat attractio cū vētosis positis suꝑ mamillas in constrictione menstruorum matricis.

¶ Intellexit qdē vt cū voluerit qs eūare sanguinē rōne eius qꝺ erit gñatū in aliquo ex membris corꝑis ꝙ eūat a mēbro magis ꝓpinquo eidē cū intēdit ad eūonē ipsius: verūtñ intēdit solū diuersio ⁊ attractio sanguis ad ꝯriū ipsiꝰ ad qꝺ īfundit sine ipsius eūone ad ptē exñtē a directo mēbri cuiꝰ eūo ītēdit aut collateralē eidē aut hñtē ꝯueniētiā cū mēbro īfirmo: ⁊ sic faciūt medici in suꝑfluo fluxu sanguis mēstruoꝝ cū ponūt vētosas suꝑ mamillas mulieris. māme. n. colligant cū matrice mediantibus qbusdā vijs seu venis iter ipsa exñtibꝰ ⁊ ad vtraqꝫ ꝑueniētibus: mamille ēt ꝯriant in situ mrici. Sic ēt faciūt in fluxu sanguis nariū ponētes vētosas suꝑ epar cū est fluxus a nare dextra ⁊ suꝑ splenē cū est a nare sinistra. Interdū ēt ꝯiūgit medicus eūonē ⁊ attractionē simul ad ꝯriū ptis in qua est morbꝰ sicut exēpli grā. Facimꝰ in ꝑncipio pleuresis corpore repleto existēte flōmiā a parte ꝯria: verū cū cessabit fluxus māe ⁊ rectificatio ipsius minuat si possibile fuerit pars in qua est apostema sine mora.

74 ¶ Jam quidē premisimus signa repletionis ⁊ medicinas eductiuas.

¶ Ipse quidem iam posuit signa repletionem significantia ⁊ notitiam medicinarum humores euacuantium ⁊ educentium.

¶ Cura morboꝝ ex sanguine per flobothomiā.

75 ¶ Galenus quidē aperiebat venā ⁊ sanguinem minuebat cū erat chimus auctus ⁊ magnificatus.

¶ Galenus qdē minuebat sanguinē ꝑ aptionē vene cū quatuor humores augebant vltra ⁊ supra. s. ꝓportionē ipsoꝝ naturalez.

76 ¶ Fiat igit minutio dñij sanguis in corpore apparentibus signis ⁊ potissime cū apāte: seruatis conditionibus istis: nō aūt in alijs humoribus.

¶ Galenus quidem faciebat flobothomiam dominio sanguinis apparente in corpore ⁊ presertim cum apostemate. Cum autez dixit talem esse minuendum istis conditionibus seruatis: intellexit per hoc conditiones in euacuatione seruandas quarū relationem prius fecit: aut forsitan intellexit per hec signa dominiū sanguinis in corpore significantia. Et cum dixit. non autem in alijs humoribus. intellexit minutionem esse solum faciendaz in morbis sanguineis: nō autem in morbis alioꝝ humoꝝ.

77 ¶ Fiat ergo flōmia in his que intellexit in hoc tractatu ⁊ in morbis illis etiā in quibꝰ ipse fecit eam.

¶ In hoc canone cantificauit ⁊ suasit ꝙ incedatur in his rebus ipsa flobothomia post aliter ꝟm intentionem Gal.

78 ¶ Incohetur ergo a flobothomia in omni flegmone habito testimonio certo super ipso.

¶ Postqꝫ constabit testimonijs patulis ⁊ manifestis ꝙ apostema generatuz in patiente sit flegmonicū: incohetur in hoc casu a flobothomia. apostema aūt sanguineū vocatur flegmonicuz.

79 ¶ Fiat ergo siue sit in capite interius vel exterius necnō etiā in tali facto in iūcturis: fiat etiā in apāte facto sub auribꝰ ⁊ obthalmia oculoꝝ: ⁊ in apātibus lingue meri gingiuaꝝ ⁊ squinātie: ⁊ in apostematibꝰ intestinoꝝ ⁊ crurium ⁊ splenis ⁊ testiculoꝝ renum ⁊ vesice: necnon in apostemate matricis ⁊ vmbilici et iussari ⁊ alijs speciebus rubedinis.

¶ Hoc qdē totū est de se manifestū: verū flōmia amplius est necessaria in apātibus interioribꝰ qꝫ exterioribꝰ nisi cū essent magna apāta illa. Et febris qdē concomitat flegmones interiores presertim in mēbris principalibꝰ existētes ꝓ tāto est flōmia in talibus amplius necessaria: ⁊ hi qdez flegmones fiunt in capite diaphragmate ⁊ stōcho ⁊ epate ⁊ iuncturis ⁊ vlr̄ in oībꝰ panniculis pectoris pulmone renibꝰ vesica matrice ⁊ ītestinis. Apāta ꝟo sub auribꝰ facta sunt de genere apātū que arabice caozan dicunt: ⁊ sic sunt illa in inguinibꝰ generata ⁊ ascellis. In qbꝰ qdez flōmia est pre alijs necessaria: ⁊ iussaria est apā vlcerosuz super totū caput ⁊ faciē cū tumēt valde siml': ⁊ ꝺcollatio dr̄ apā meri ⁊ sqnātia sūt apāta gutturis ⁊ vuule. Et cū dixit in alijs spēbus rubedinis intellexit oēs alias collectiones ⁊ apāta sanguinea.

80 ¶ Fiat etiam in vlceribus capitis ⁊ oculorum ⁊ rubigine aurium scabiosa.

¶ Flobothomia nequaqꝫ curat hec vlcera ꝟm intētionē primā: ⁊ hoc qm̄ vlcera generātur ex sanguine illaudabilis qualitatis. nihilominus tamen est flobothomia facienda quando cum malitia qualitatis est sanguis excedentis quantitatis.

81 ¶ Et etiam facienda in volatilibus ⁊ vlceribus pulmonis ⁊ oris ⁊ rasuris ⁊ excoriationibus.

¶ Ulcera qdē volatilia ex cholera fiunt rubea ꝓ tāto eūatio facta cū medicinis melior est in eis qꝫ sit flōmia: nisi tñ cā eoꝝ sit cōposita. flōmia ēt est in vlceribꝰ pulmonis faciēda: dūtamē in principio existāt. s. dum patiētes adhuc nihil saniei expellūt per os. postqꝫ aūt eoꝝ tp̄s ꝓlōgabit minime minuat. nam minutio fit solū in eis rōne attractiōis ⁊ diuersionis: vñ est cura ꝑ accidēs: ipa. n. est abscisio cārū eūonis cuz eūone. oīs aūt actio q̄ est huius speciei in hac arte: indiget quidem magis ꝯsideratione ⁊ speculatione: nec debet fieri nisi magis vrgente necessitate.

82 ¶ Et fiat in passione intestinorum cum tamen constabit de notitia ipsorum: ⁊ cuz erit in eis carnis augmentum innaturale.

¶ Per hoc hic intellexit apa ītestinoꝝ apa. s. ex quo fit colica q̄ fortis appellat. Et inquit, cum tñ cōstabit de notitia ipsoꝝ eo ꝙ colica pluribus de causis ꝯtingat nec est faciēda flōmia ꝑterq̄ʒ in apostemoso solū. Et cū dixit. ⁊ cū erit in eis carnis augmētū: intellige ſm opinionē meā vlcera calida: ⁊ h̄ qm̄ carnis augmētum fit in eis ex multitudine sanguinis aut alterius humoris.

83 ¶ Est etiā facienda in variola vbicūq̄ʒ fiat ⁊ scabie humida postq̄ʒ fuerit notū ⁊ manifestū sic̄ in variola oris ⁊ oculoꝝ ⁊ sic̄ in variola in hypocūdrijs gn̄ata.

¶ Per variolas qdē intellexit quedā granula cū qbus est fortis dolor ⁊ tumor mēbri: per humidā scabiem intellexit sanguineā.

84 ¶ Est ergo facienda in repletiōe venarū ⁊ egressu sanguinis ab eis sicut in fluxu sanguinis narium ⁊ in manāte a dentibus ⁊ gingiuis: ⁊ etiā in egrediēte ab auribus ⁊ ab ore matricis ⁊ in hemorroidibus ani ⁊ in fluxu mēstruoꝝ ⁊ in sanie rubicunda.

¶ In his qdē oībus fit flobothomia vt fiat attractio ad partez oppositam: vnde hec cura est similis cuz simili. hoc aūt est acsi diceretur cura euacuationis cum euacuatione: talis autem cura est per accidens: quoniā cura per se fit cuz morbi contrario.

85 ¶ Fiat etiā in dolore capitis vertigine ⁊ fetore oris necnō in dolore dentiū ⁊ casu capilloꝝ seu alopicia.

¶ Flobothomia qdē ꝯgruit in dolore capitis cū fit ex sanguine: ⁊ sic ēt ꝯuenit in vertigine ⁊ dolore dētis q vtplurimū est ex calore lʒ interduz fit de mā frida. Alopicia vō seu casus capilloꝝ ꝯtingit ex prauo sanguine ⁊ illaudabili ꝓ tāto eūatio cū medicinis laudabilior est in hoc casu: nisi tñ adesset sanguis multitudo. Ignoro ēt q̄liter flobothomia hēat locū in fetore oris ad iuuamētū nisi ex alia ītētiōe h̄ fuerit positū: vt si diceret ꝯuenire rōne ipletiōis humoꝝ īfra corpꝰ existētiū ex q̄ ꝯtigit fetor oris.

86 ¶ Est ēt in mēbri dissolōne alꝰ dislocatōe ⁊ spmatis egressu vel expulsione ⁊ dolore artuū ⁊ reumate.

¶ In oībus ergo ꝑcussionibꝰ ⁊ ꝯtussionibꝰ ꝯgruit flobothomia eo ꝙ ex eis generant apata: ⁊ per egressum spermatis ītellexit eiꝰ multitudinē. Dicit ergo flobothomiā eē necessariā cū auget: hoc. n. ītellexit ſm opinionē meā: veꝝ in dolore artuū ⁊ catarro seu reumate flobothomia ꝯuenit per accidens: vnde est acsi diceretur ꝙ cum sanguis est auctus in his duobus magis q̄ʒ debeat ſm naturam ꝙ tunc competit in eis flobothomia.

87 ¶ Competit etiā in epilepsia ⁊ in zebel vngue ⁊ moro: necnō etiam in casu ⁊ ablatione appetitus.

¶ Zebel est q̄dā textura venaꝝ īnaturaliū suꝑ ꝯiunctiuā oculi facta: sed moꝝ est q̄ōdā apa vlcerosuz ⁊ factū in facie: ⁊ in his q̄dē fit flōmia per se: verū in epilepsia fit flōmia per accidēs ⁊ sic etiā fit in casu appetitus: hic tamē nō faciam aliam mentionē.

88 ¶ Et etiam vena est incidenda in passionibus ani ⁊ sedis ancharum sciatica ⁊ dolore stomachi.

¶ Flobothomia quidem est facienda in dolore stomachi rōne apostematis contingente.

89 ¶ Sic etiam in dolore capitis pungitiuo ⁊ in oppilationibus eius.

¶ Fiat etiā flōmia si dolor sit in epate cū apate aut ēt si generatio eius timeatur in eodem necnō cū sunt oppilationes in eo.

90 ¶ Intēdat ergo cū regimine ⁊ cura hoꝝ morborū sicut in cura ⁊ regimīe synochi cū eductiōe cholē rubee post flōmiā ⁊ vsuz ciboꝝ īfridātiū ⁊ fugā calefaciētiū ⁊ ꝙ sanguinē auget ⁊ magnificat: ⁊ qd̄ eis affert declinet ad stipticitatē ⁊ ꝓpinent eis acetosa.

¶ In cura quoq̄ʒ morboꝝ ex sanguine ꝯtingētiū est ꝓcedēdū sic̄ in cura synochi. Synochꝰ aūt est febris ꝯtinua nota ex sanguine generata in cuius cura est a flobothomia incohādū: ⁊ ꝯn̄ter ab eūone cholere ru. Estq̄ʒ feruor ⁊ calor sanguis extinguendus cū cibis ꝯueniētibꝰ simplicibꝰ ⁊ medicinis q̄lia sunt acetosa sic̄ acetositas pomi citri ⁊ tamarindi ⁊ silia his. Est ēt vitādū illud qd̄ auget sanguis q̄ttitatē sicut oēs carnes queādmodū oē calefaciēs. Et Galē. quidē extrahebat sanguinē in hac febre cuz erat sanguis īmunis a putrefactione donec ꝯtingebat īde syncopis.

Hec tñ cura nō est artificialis qm̄ vtplurimuʒ putrefactio est ei ꝯiuncta eo ꝙ cholera ru. sit ⁊ vbiq̄ʒ ⁊ vl'r cū ea ꝯiuncta. Et ob hoc etiā inquit ipse Galē. ꝙ qui minuitur ex istis passionibꝰ ⁊c̄. Acsi diceretur ꝙ interdū accidit sanitas istis patientibꝰ postq̄ʒ ascellauerunt semel aut bis ex cholera. Et ob hoc iussit hic sapiens ſm opinionem meam ꝙ in hac febre cholera educatur.

91 ¶ Sumant aūt signa super hanc passionem significantia ex capitulo sanguinis dominiū significantiuz ⁊ in summa declinare ad infrigidationem ⁊ exiccationem est actus medici expediti ⁊ ingeniosi.

¶ Signa super hos morbos significantia sunt sumēda ex signis dominium sanguinis significantibus quoꝝ iam relationē fecimus: ⁊ q: in summa calidus est ⁊ humidus cura sit ꝯtrarij cum ꝯtrario: fuit quidem necessarium ꝙ medicus procedat in cura ⁊ regimine huius morbi cum infrigidātibus ⁊ exiccantibus.

¶ De morbis ex cholera citrina ꝯtingētibus.

92 ¶ Morbi qui ex cholera rubea generant sunt sicut vlcera in lubricitate intestinoꝝ contingentia ⁊ permixtio rationis suffocatio matricis tertiana sciatica ⁊ fluxus sanguinis per secessum.

¶ Ulcera qdē in lenitate intestinoꝝ ꝯtingētia sunt vlcera in stomacho gn̄ata: vn̄ ex nocumēto eis ex cibis illato expellūt cibū a stōcho īdigestū an̄ tp̄s ꝯbitū: vn̄ hec ē vna ex spēbꝰ cārū morbi. s. lubricitatis ⁊ lenitatis ītestinoꝝ: ⁊ hec qdē vlcera sūt q̄nq̄ʒ ex mā calida ⁊ acuta. Cōtingit nihilominus lenitas intestinorū īterdū ex multitudine sanguīs ī stōcho: lubrificāti. n. tūc ex multitudine humiditatꝭ cibi ab eo: debilitaturq̄ʒ īde virtꝰ retētiua: ⁊ ꝑ ꝯn̄s egredit cibꝰ īdigestus: ⁊, hoc qdē est fortior ⁊ maior cā huiꝰ morbi. Permixtio aūt rōnis ⁊ vaniloquiū ꝯtingūt ex apatibꝰ cerebri ⁊ diaphragmatis: necnō ēt in statu febriū acutarū. Et q: huiꝰ apata fiunt vtplī̄m ex cholā citri. iō posuit ea sub hoc genere morboꝝ: veꝝ suffocatio ⁊ syncopis m̄ricis ꝯtigēs mulieribꝰ: adeo vt videant eē mortue. Cōtingit aūt morbꝰ iste ex spermatis corruptiōe ⁊ putrefactiōe in eaꝝ m̄ricibus: vn̄ tale spma necessitat suꝑ se cho. ru. dn̄iuz. Et ob h̄ ēt posuit morbū istū in h̄ genere. Esset tñ ꝯueniētiꝰ vt appropriaret ipʒ friditati eo ꝙ vniuersalis opōnū ablatio friditati approprient sicut malitia opationū ⁊ eaꝝ magna intēsio in fortitudine approprient caliditati.

93 ¶ De tertiana iam fecimus mentionē in his que ꝓcesserunt ⁊ in summa febris est calor extraneus per totum corpus dispersus nocēs operationibus suis.

¶ Et hec qdē febris ē vna ex eis q̄ sub ea reponunt. nā q̄dā ex eis fiunt in spiritibꝰ q̄dā in hūoribꝰ ⁊ q̄dā in mēbris radicalibꝰ. Que fiunt in spiritibꝰ dicunt effimere q̄ nō trāseūt diem tertiā. Que aūt fiunt in humoribꝰ sunt putride note: q̄ qdē in cholericas flegmaticas melīcas ⁊ sanguineas diuidunt. Que vō fiunt in mēbris radicalibꝰ sunt ethice note. Iā aūt ꝑmisit istā rememorationē deficit nihilominus in his cāticis ꝑfecta relatio febriū ⁊ apatū: tñ fuisset ꝯueniēs ꝙ posuisset suꝑ h̄ caplī̄m spāle. Et nos forsitan ponemꝰ suꝑ h̄ si nobis licuerit caplī̄m breue in fine hoꝝ cāticoꝝ. Et sciatica qdeʒ bn̄ fit ex alio humore q̄ʒ ex cholera: vt plī̄m tñ fit ex ea. Fluxus aūt sanguīs ꝑ secessuz ē ex cholā rubea q. s. cito cessat. Si aūt fluxꝰ ꝓdictꝰ fit ab epate sciēdū ꝙ ex eo ē duplex. Unus. s. q ex vstione sanguis ꝯtigit. Alius vō q ꝯtigit ex epatis debilitate. Et drīa qdem īter eos est qm̄ in ꝯtingente ex vstione est sanguis niger. Sed in ꝯtingēte ex debilitate epatis est silis loture carnis: hoc est ad albedinē vergens ⁊ declinās.

94 ¶ Et tussis ⁊ dolor capitis ⁊ apostema qd̄ ſm latū ⁊ longum in corpore dispergitur.

¶ Quedam species doloris capitis ꝯtingit ex specie cholere rubee sed nō oēs: ⁊ tussis qdē cōtingit ex cholera rubea fluxibus ⁊ reumatismis acutis. Sed apostema quidē dilatatur in corpore hincinde est formica nota: nec fit vnq̄ʒ nisi ex cholera rubea.

95 ¶ Et fortis ⁊ acutus dolor aurium ⁊ multitudo scabiei palpebrarum.

¶ Addidit in hoc dolore conditionaliter fortitudinem quoniaʒ dolor fortis ⁊ violentus non contingit nisi ex cholera rubea. Et similiter videtur esse de multitudine scabiei palpebrarum.

96 ¶ Et vlcera ⁊ apata in iuncturis ⁊ dolor pūgitiuꝰ ⁊ mordicatiuꝰ in eisdē ⁊ fissura digitoꝝ ⁊ panaritiuz vnguiū ⁊ macule apparētes in corꝑe lentibꝰ silēs ⁊ morbus cū citrinitate dentiū ⁊ vesice dolor fortis.

¶ Dolor quidem fortis iuncturarum dominium cholere significat: ⁊ fortis dolor vesice significat apostema ipsius ex cholera citrina generatum. Et similiter citrinitas dentiū significat cholere dominium in eius excessum.

97 ¶ Et amor heremos ⁊ fluxus sanguinis ⁊ apā exīs in extremitate oculi ⁊ citrinitas cutis ⁊ variola.

¶ Fluxus quidē sanguineus ꝯtingit interdū ex acumine ipsius sanguinis ⁊ interdū ꝓpter aliud. amor ꝟo heremos est morbus aīalis ꝯtingēs cū cōplexione corporis vnde patientes hūc morbum sunt fortes cholerici: vnde nescio qualiter apostema existens in extremitate oculorum approprietur cholere.

98 ¶ Et macule subtiles ⁊ nigre ⁊ oppilationes epatis ⁊ apostema matricis ⁊ pleuresis ⁊ casus ⁊ ablatio appetitus.

¶ Apostemata quidem matricis fiunt vtplurimum ex cholera: similiter apostemata diaphragmatis: ⁊ hoc quoniā matrix est neruosa: talia eni corpora neruosa ⁊ pāniculosa nō pōt humor penetrare nisi subtilis fuerit ⁊ calidus: talis autez est cholera. Ablatio appetitus contingit ex cholera rub. Nam frigiditate ⁊ siccitate viget appetitus: vnde est acsi diceret vigere ex eo qḋ delegaꝛ a splene ad os stomachi ex humore. s. frigido ⁊ sicco.

99 ¶ Et vertigo ⁊ fissura labiorum ⁊ dolor vue ⁊ fortis fluxus ventris.

¶ Quedam quidem vertigo est que fit ex cholera: quedam ꝟo que nō fit ex ea: ⁊ sic est de dolore vue. Fortis tamen fluxus vētris dictus arabice aboeiada nō fit nisi ex cholera.

100 ¶ Et vlcus quod dilatatur ⁊ dubailet ⁊ tumor existens in ano.

¶ Ulcus qḋ dilataꝛ fit ꝓculdubio ex cholera: sȝ dubailet. i. apāta ītrinseca fiunt ex grossa mā ⁊ colorata: ⁊ grossities ani fit vtplurimū ab alio q̄ȝ ex chola: ⁊ cū ēt fit ex ea fit ex chola grossa.

101 ¶ Et pruritus ⁊ variola aut formica ⁊ herisipilla ⁊ pulmonis vlcera.

¶ Scabies aūt sicca cū quo est magnus prurit⁹ ⁊ fortis ꝯtingit qdē ex cholera ⁊ sic ēt est de variola. Est nihilomin⁹ poſe ꝙ cū ea sit ⁊ domineꝛ sanguis: veruȝ formica fit vtplīm ex chola ⁊ similr ꝯtingit ex herisipilla. Ex vlcerib⁹ aūt pulmonis fiunt quedam ex cholera ⁊ quedam ex alio humore infuso ad ipsum.

102 ¶ In cura qdē hoꝝ morboꝝ est sicut cura febris tertiane ꝓcedēdum: educaꝛ ꝙ cholera absqȝ flōmia ⁊ attendaꝛ ad infrigidationez ipsoꝝ sicut in morbis sanguieis: verū morbi cholerici spāliter humecteꝛ. nā ꝑdicti ambo morbi vniuocanꝛ ⁊ ꝯueniūt in caliditate: necnō ēt in omni eo qḋ per eā iferꝛ patiētib⁹ nocumētū: sumanꝛ aūt signa suꝑ hos morbos significantia ex signis dominium cholere significantib⁹.

¶ Procedatur in oī cura hoꝝ morboꝝ ꝭm methodū cure febris tertiane hoc est in eis educatur cholera ꝑter ꝙ fiat flōmia. Et attēdaꝛ qualiter infrigidetur sicut in morbis sanguineis. Est tñ spāle in istis ⁊ nō in aliis ꝙ humectetur. Nā hi morbi associantur cū sanguineis in caliditate. Siccitas tamē in istis est ꝓpria sicut humiditas in sanguineis. Maior etiā debetur īfrigidatio in tertianis q̄ȝ in sanguineis. Signa autem super causam horuȝ morborum significantia sunt ex signis dominiū cholere significantibus assumenda: quoꝝ quidem relatio iam precessit.

¶ De morbis ex humore flegmatico.

103 ¶ Omnis quidem morbus ex humore flegmatico generat⁹ est sicut apostema tumidū ⁊ laxū paralysis ⁊ relaxatio dolor capitis de frigida ⁊ epilepsia.

¶ Morbi quidem quoꝝ causa est humor flegmaticus sunt sicut apostemata humida ⁊ laxa ⁊ paralysis. s. relaxatio alterius ex partibus corporis cum priuatione sensus ⁊ motus ipsius. Per epilepsiam ꝟo intellexit morbum caducum seu oppilationem ex qua patiens cadit ad terram.

104 ¶ Et sicut scabies magna ⁊ grossa ⁊ ipsius constipatio ⁊ retentio ⁊ tumores colli. i. glādule ⁊ squame capitis ⁊ obliuio ⁊ dolor aurium de frigida ⁊ horat ⁊ macula alba seu morphea ⁊ apoplexia tussis sicca ⁊ tortura oris.

¶ Palam quidez est ꝙ flegma est omniū hoꝝ causa. Apoplexia enīz est morb⁹ in quo fit subito sensus ⁊ motus priuatio in toto corpore: que qdē aut nunq̄ȝ curatur aut in paralysim transfereꝛ ⁊ terminatur. Sed tortura oris est mollities ⁊ relaxatio vni⁹ ex duabus partib⁹ faciei. Et spasmus seu tensio alterius: que qdez duab⁹ de causis existit. s. humiditate relaxante ⁊ spasmo. Et cū contingit ex spasmo tunc est spasmata pars egra: ⁊ cum cōtingit ex relaxatione tunc pars egra relaxatur.

105 ¶ Et sicut elephātia pedum casus appetitus ⁊ pediculi ⁊ tumor ani ⁊ ancharum ⁊ aqua oculorum et ipsorum dilatatio ⁊ fetor ascellarum.

¶ Morb⁹ qui elephātia dr̄ est tumor pedū ⁊ tibie ꝑter nām que ex humore seu ex mā illuc infusa generaꝛ. generaꝛ aūt vtplurimū ex humore melācholico. generaꝛ etiā interdum ex humore flegmatico. Interdū aūt generaꝛ casus appetitus sicut dixit ex humore flegmatico sicut ex humore cholerico: ⁊ per aquā qdē oculoꝝ ītelligit descēsum aque ad ipsos oculos: ⁊ ipsoꝝ qdē dilatatio est extēsio foramīs vue in eisdē ex qua visus debilitaꝛ: ⁊ hec qdē dilatatio cū ꝯtingit ex relaxatione efficitur ex humore flegmatico. interdum etiam contingit ex siccitate.

106 ¶ Ex passionibus ventris sicut lubricitas intestinorum ⁊ vermes.

¶ Lubricitas quidem intestinoruȝ generatur flegmatico in stomacho existente aut in intestinis aut ambobus simul sicut etiā generatur ⁊ ex vlceribus membrorum predictorum.

107 ¶ Uermes etiā ex humore flegmatico generanꝛ ⁊ difficultas partus ⁊ secundine ⁊ retentio in eodem.

¶ Nequeo bene imaginari q̄liter humor flegmaticus sit cā difficultatis ꝑtus neq̄ȝ retētiōis secūdine nisi tñ ꝑ hūorē flegmaticū magnā pinguedinē ītellexit. Cū enī mulier est multum pinguis coarctanꝛ ⁊ angustanꝛ meatus mr̄icis ipsi⁹: ⁊ īde ꝑtus difficilis efficiꝛ: nō. n. esset multū absonū rōni ꝙ virt⁹ expulsiua debilitaretur ex dn̄io humoris flegmatici: verūtñ hūor flegmatic⁹ existens in matrice est potius cā aborsus q̄ȝ cā retentionis fetus.

108 ¶ Et dolor renum ⁊ febris quotidiana ⁊ frigiditas splenis ⁊ epatis ⁊ egressus seu eminentia vmbilici et passio cum egestione saniei.

¶ Per febrē qdē quotidianā intelligit febrē de humore flegmatico generatā ⁊ oī die affligētē. Et intelligit per frigiditatē splenis ⁊ epatis ꝙ hec membra duo fuerint ex humore flegmatico infrigidata. dolor enī renū interdū ex humore flegmatico generatur. Et intelligit etiā per eminētiā vmbilici rupturam ipsius. Hec aūt ruptura ꝯtingit rōne intestinoꝝ: humor tamē flegmaticus est cā huius per apertionē ⁊ dilatationē illoꝝ meatuū. Et per egestionē saniei intelligit egestionem humoris flegmatici.

109 ¶ Et dolor artuuȝ ⁊ nigredo corporis ⁊ viror cutis ⁊ superficiei aut ipsius fuscedo ⁊ morbus hydropicus sicut vterina carnosa ⁊ tympanites.

¶ Hydropisis sicut dicit tres sunt spēs. s. aquosa in qua colligiꝛ aqua sub velamine ⁊ pāniculo in vētre exn̄te: que qdē ex sono ⁊ gurgulatiōe cognosciꝛ q̄ audiꝛ cū hīcinde moueꝛ: vtplīm cā hui⁹ hydropisis est ipositio attractiōis aquositatꝪ a renib⁹: aut talis est dispō ꝑdicte aquositatis ꝙ renes refutāt ipsaȝ eo ꝙ sit inanis. Et carnosa in q̄ qdē spē hydropisis nō sic ꝑfecte trāsmutaꝛ cib⁹ ꝙ ipsis mēbris assimileꝛ: sȝ mutaꝛ ⁊ ꝯuertiꝛ in humorē flegmaticū ⁊ aq̊sum: ⁊ iō tumēt mēbra ⁊ relaxanꝛ. idcirco ēt hec spēs hydropisis est facilioris curatiōis ceteris: ⁊ h̄ qm̄ humor flegmatic⁹ est seminutrimētū. Tertia ꝟo est vētosa que tympanites dr̄ cui⁹ cā est deprauatio ⁊ ōstructio caloris adeo ꝙ nō imutet cibum ob hoc vt sit similis membro nutrito: sed solum ad ventositatem ⁊ fumositatem vnde non superest ei nisi actio caloris ipsius absolute. Et hoc qm̄ iam est in hac specie hydropisis forma caloris nālis ītātū ꝙ effectus calor absolut⁹ peruenerit ad hoc ꝙ nō agat nisi opera caloris īquātū est calor solū: ⁊ ob hoc etiā species hec hydropisis nō recipit curā.

110 ¶ Procedendū est in cura hui⁹ speciei sicut proceditꝛ in cura cōplexionis frigide ⁊ humide. Suꝑ cuius cōplexiōe vtēdū est signis positis in capl̄o de signis dominiū humoris flegmatici significantib⁹. Estqȝ ⁊ vtēdū in euacuatione hoꝝ morboꝝ eo qḋ retulim⁹ in cura ꝑ quā euacuaꝛ flegmatic⁹ humor. Estq̄ȝ ꝯsequenter vtendū in his corporibus his q corp⁹ calefaciūt ⁊ exiccāt: ⁊ cibo calido ⁊ subtili. Et in summa

curentur calefacientibus intus ⁊ exterius sicut fit in paralysi cum pillulis fetidis ⁊ similibus eductiuis.

Qm̄ spēs male cōplexionis māl'is pficit̄ ex duobꝰ: quoꝝ vnū ē eūo alteꝝ ē alteratio ⁊ ĩmutatio illius māe cū medicis eā ad se ꝯuertētibꝰ cū suis q̄litatibꝰ primis ⁊ rectificātibꝰ ēt ꝙ ex malitia cōplexionis illiꝰ cōplexionis māe cū nō sufficiūt p̄dicte medicie ĩ ipsius ꝯuersiōe ⁊ trāsmutatiōe: h̄ gdē iussit ip̄e vt ĩ cura morboꝝ ex hūore fl'atico gn̄atoꝝ p̄dicta duo obfuent̄: vn̄ ingt ꝓcedēdo in cura huiꝰ spēi ⁊c. Et postq̄ p̄dictꝰ hūor eductꝰ fuerit cū medicia ꝓpa ĩmutet̄ ⁊ alteret̄ ꝯsequēter residuū ipsiꝰ cū medicis ⁊ cibis calefaciētibꝰ ⁊ exiccātibꝰ: ⁊ h̄ qm̄ cōplexio hūoris fl'atici frida ē ⁊ hūida qd̄ ĩ sūma faciēdū ē ĩtus ⁊ ex. Induxit aūt ad hoc exēplū in palysi ⁊ ĩ medicis habētibꝰ ex sui nā hūorē fl'aticū educē: cuiusmodi sunt pillule note medicis. s. fetide: ⁊ alie medicie cōposite in libris ad humorē flegmaticū educētiū.

De morbis ex cholera nigra.

111 Omnis morbꝰ ex cholera nigra generatus in corpore est sicut verruca ⁊ febris quartana hemorroide epilepsia polypus ⁊ spasmus.

Oēs morbi q ex cholera nigra gn̄ant̄ in corpore sunt illi quos nūc referimꝰ. s. verruca febris q̄rtana: hi. n. ambo morbi nō nisi ex cholera nigra gn̄antur. verum epilepsia fit tam ex flegmate q̄ ex cholera nigra. Apostema etiā in naso gn̄atuz qd̄ noie aīalis plures pedes habentis noiat̄. s. polypus generat̄ ex cholera nigra. Spasmus ꝟo fit vel ex humiditate flegmatica vel ex inanitione ex siccitate: qm̄ quēadmodū Gal'. iquit sicut chorde his duabus causis adeo tendunt̄ ⁊ spasmantur donec rumpuntur: sic etiam ⁊ nerui similiter rumpuntur ex spasmo.

112 Et dolor ventris ⁊ cancer ⁊ morphea ⁊ dolor capitis ⁊ vigiliarum instantia.

Dolor gdē vētris cōpressiuꝰ. i. tenasmon generat̄ ex vētositatibꝰ melāch olicis ⁊ ēt alijs ab eis. Tumor ēt existēs sub hypocūdrijs est vtplurimum ex melācholicis. Cācer ꝟo ⁊ morphea fiunt ex melācholia. Dolor ēt capitis interdū fit ex melācholia. Et similiter vigiliarū instātia cōtingit ratione siccitatis ipsius.

113 Et ap̄a durū ⁊ lepra ⁊ qd̄ ex cibo in corpibꝰ corrumpit̄ ⁊ tussis sicca ⁊ splenis durities ⁊ ventositas.

Intellexit ꝙ cibꝰ q corrūpit̄ ad acetositatē sic corrumpat̄ ex melancholia. Certum autem est ⁊ notum ꝙ apostema durū fit ex ea: ⁊ splenis etiam similiter durities ⁊ ventositas.

114 Et mel'ia ⁊ passio in capite ⁊ retētio vrine in ea.

Contingit forsitan ꝙ melancholia sit causa retentionis vrine ratione verruce melancholice existentis in meatibus vrine.

115 Et passio colica alopicia ⁊ morsus cani rabidi.

Interdū ꝯtingit colica passio ex oppilatione melācholica in ĩtestinis facta sicut ꝯtingit ex flegmate ⁊ ēt ex ventositate ⁊ ex apostemate: alopicia enim contingit ex. 4. humoribus.

116 Et ficꝰ ⁊ lac coagulatuz in corpe ⁊ algor epatis.

Reor ipsum intellexisse ꝙ lac coaguletur in corpore rōne melancholie: ⁊ ꝙ ēt infrigidetur epar interdum ⁊ eadem.

117 Et caninus appetitus ⁊ rimulatio seu ruptura in anchis facta ⁊ lapis factꝰ in renibꝰ ⁊ vesica ⁊ tumor ancharū dolorosus ⁊ tumor in duobꝰ lateribus seu hypocūdrijs factus: necnō etiā tumor in capite auribus palpebris ⁊ pedibus generatus.

Intellexit ꝙ lapis renū ⁊ vesice ĩterdū ex cholera nigra generetur. Tumor autem contingit vtplurimum ex eadem: quoniā semper fiunt ex humore grosso ⁊ ventoso.

118 Procedat̄ in hac spē morboꝝ f̄m ꝙ procedit̄ in cura ⁊ regimine lepre: accipiātur q; signa sup̄ ipsam ex capl'o signoꝝ dn̄iuz mel'ie significātiū. Euacuent̄ ergo cū epithimo vel polypodio ⁊ cum alijs que retuli. si aūt vtat̄ quis calefacientibus ⁊ humectantibꝰ prosperabunt̄ ipsius opera in eisdem.

In hoc capl'o inquit sicut in precedentibꝰ ꝙ sumant̄ signa supra dn̄iuz melācholie significatia ex signis iaz positis ĩter signa dn̄iuz cholere nigre significātia. Incedaturq; in cura oīum f̄m curā lepre euacuādo primo humorē istū: ⁊ ꝯñr alterādo ⁊ ĩmutando qd̄ remāsit ex eo cū medicinis ip̄m ad se ꝯuertentibꝰ calidis. s. ⁊ humidis eo ꝙ humor sit frigidus ⁊ siccus.

Incipit tertia ps practice ⁊ est manualis operatio: que in tres partes diuiditur.

Ostq̄ iam perfeci primum regimen curationis: incipiam nūc in operatione manuali ex qua faciam primum regimen in venis magnis ⁊ paruis: ⁊ scōm faciam in carne: ⁊ tertium in osse.

Ostq̄ iam pfecit opera practice cuz cibis ⁊ medicinis: incipit ex nunc loqui de opere manuali quod in partes tres diuiditur: quoddam enim fit in venis: ⁊ quoddam in carne: aliud in osse.

2 Ex genere venarum sunt q̄dam quas aperimus ⁊ q̄dā quas ligamus ⁊ in pte scindimꝰ ⁊ sequestramꝰ.

Vene nō pulsatiles sunt q̄ minuunt̄ ⁊ apiunt̄: sz quas ligamus ⁊ in pte sequestramꝰ sūt pulsatiles: qm̄ cū minuunt̄ ⁊ apiunt̄ nō ꝯsolidant̄: acciditq; morbꝰ inde qui mater sanguinis appellat̄.

3 Est autem mediana aperienda in omni morbo capitis ⁊ pectoris sicut in apostemate ipsius.

Mediana est aperienda in morbis capitis ⁊ pectoris sicut in ap̄atibꝰ ipsius: vel in ipsis generatis: ⁊ hoc qm̄ hec vena hz colligantiam cum venis capitis ⁊ cū vena corporis al's pectoris.

4 Et cephalica superior aperienda est in forti dolore capitis ⁊ fluxu sanguinis narium.

Vena superior que cephalica appellat̄ ⁊ est vena capitis: minuenda est specialiter in forti dolore capitis atq; morbo.

5 Et inferior in medicatione nocumentorū pectori ⁊ pulmoni contingentium.

Inferior gdē vena dr̄ basilica ⁊ est vena corpis cuiꝰ due sunt spēs: quarū vna appropiquat ascelle: ⁊ alia quā ĩtellexit ⁊ idcirco apit̄ in oī passiōe pectori ꝯtigēte: ⁊ toti ei qd̄ eidē supponit̄.

6 Et que dicūtur almerina arab. in malitia morborum splenis ⁊ epatis.

He gdē vene ambe sunt due basilice inferiores que etiā vene corporis nominantur ⁊ existunt super basilicam ascellarem.

7 Et in absentia basilice dz funis brachij aperiri.

Hoc quidem fit ratione colligātie huius vene que funis brachij dicitur cum ipsa basilica.

8 Vene quoq; timporum sunt in continuo dolore ipsorum aperiende.

Hoc fit ideo quoniam euacuatio ex loco propinquiori membro patienti necessitatur ex morbi antiquitate.

9 Et existens post aures in emigranea ⁊ antiquo vlcere capitis.

Hoc etiam fit ratione affinitatis ⁊ colligantie.

10 Sed que sunt in ambabus oculoruz extremitatibus in morbis eorum aperiantur.

Intellexit quoq; hoc esse faciendum in antiquis ⁊ chronicis passionibus eorum: ⁊ hoc quia tunc intendimus locum magis propinquum eis in euacuatione facienda.

11 Et minuat̄ existens in supremo capitis in vlceribꝰ ⁊ ap̄atibus seu pustulis in supficie ⁊ cute eius generatis. vene aūt colli sunt in lepra aperiende.

He due vene apiunt̄ in lepra vtiliter: sicut pz expimēto: ⁊ ita forsitan est ĩuentū: ⁊ forte ipse habēt colligantiā cū ipso splene.

12 Et vena frontis est aperienda in passionibꝰ oculi ⁊ in continuo dolore capitis ⁊ tinea: aperiat̄ etiaz in parte posteriori existens in ꝯtinuo dolore capitis ⁊ existens inter nares meatus nasi rōne pustule seu variole faciei ⁊ existens sub lingua in squinantia.

In his quidem omnibus intendimus extrahere aliquid sanguinis ex locis magis propinquis parti patienti quod minime faciendum est nisi cum morbus antiquatur: ⁊ postq̄ constat ꝙ non infundantur humores ad locum patientem.

13 Et aperiatur vena cauille in morbis intestinoruz sub vmbilico existentium ex saphena existens in tibijs in morbo crurium.

¶ Saphena qdē est vena ꝓpinqua cauille a pte hoīs ītrinseca.

14 ¶ Et minuatur sciatica in sciatica ⁊ vena pedis in accidentibus eius.

¶ Sciatica est in morbo ipsius aperienda.i.in dolore scie cū antiquatur: ⁊ ꝯstat ꝙ humores nō infundanť amplius: ⁊ cū intenduntur eius accidentia.i.dolor aperiatur pedis vena.

15 ¶ Uene quoqꝫ pulsatiles sunt in dolore capitis incidende ⁊ sequestrāde: ⁊ in dolore oculi cū ēt timuerit ex violētia morbi ex fluxu ⁊ descēsu aque ad locū.

¶ Hoc qdē fit qm̄ qdā dolor capitis ē cui⁹ mā̄ existit īfra venas pulsatiles: vn̄ q2 nos nō possumus eas apire sicut nō pulsatiles: incidimus eas ⁊ sequestramus oīno: ⁊ sic ligam⁹ eas primo cuꝫ filo de bico ambas ei⁹ extremitates ⁊ latera: ⁊ ꝯn̄r īcidim⁹ ⁊ diuidim⁹ eā oīno. Et ſm h̄ vꝫ ꝙ ex mā̄ que descēdit ⁊ egreditur ex ea fit aliq̄ portio aquositatis posite ⁊ existētis in vena pulsatili.

16 ¶ Cum etiam generabitur apostema ex apertione ipsius preter ꝙ fluat sanguis ex ipsius superficie: incidemus ⁊ sequestrabimus eam vel cauterizabimus ipsam: aut siquis maluerit minuatur aut oīno abscindatur: ⁊ sistatur fluxus sanguinis ab ea cuꝫ ligatura vel cauterio: deinde cureť cū medicinis quibus vulnera curantur donec sanitati fuerit restitutus.

¶ Diuidať ēt ⁊ sequestreť vena pulsatilis in aꝑate ipsi⁹ facto ex ictu rōne alicui⁹ rei cadētis sup ipm̄: generať.n.īde aꝑa ex sanguine ⁊ tumet mēbrū in quo est vena pulsatilis aperta cū nō exiuerit sanguis a sup̱ficie ipsi⁹: ⁊ hoc est qđ ītellexit cū dixit. Cuꝫ ēt generabiť aꝑa ex apertione ipsius: ⁊ est acsi diceret ꝙ si supponať ei medicina ꝯsolidatiua tumesceret ampli⁹ mēbrū ⁊ augereť ipsius aꝑa donec corrūpereť ⁊ putrefieret. Cū igiť gn̄abitur tale qd in venis pulsantibus curetur sic: ꝙ.s.scindatur tota vena in loco tumoris: aut pars in qua est apertio fluere permittatur ⁊ cauterizetur. Incidať tamē vnū extremū ab alio postq̄ꝫ ligata fuerint ipsius extrema: aut fiat eius abscisio cum igne.

¶ Pars scđa manualis operationis.

17 ¶ Ex operibus autē in carne facienda sunt scarificatio incisio ⁊ cauterizatio: sunt ex scarificatiōib⁹ quedaꝫ qbus fluit sanguis a superficie cū vētosis: ⁊ hoc corporibus patientibus vlcera ⁊ variolas.

¶ Intellexit ꝙ in qbusdā scarificat̄ supponas vētosas post eoꝝ scarificationē: vn̄ fluit tūc sanguis mēbri scarificati in vētosis. hoc aūt fit iō vt malus sanguis exn̄s corrupt⁹ ꝓpe cutē corp̱is extrahať: ꝑ tāto inqt: ⁊ hoc supple est faciēdū in corp̱ib⁹ patiētiū vlcera ⁊ variolas: qm̄ mā̄ hoꝝ morboꝝ ꝯsistit ī cute corp̱is.

18 ¶ Ponimus aūt vētosas sine scarificatione in eo in quo intēdimus solū euulsionē ⁊ diuersionē materie.

¶ Qn̄qꝫ ponēde sunt vētose sine scarificatōe sicut cū ītēdim⁹ attrahere ⁊ diuertere sanguinē ab vna p̱te corp̱is ad aliā: ⁊ sic ponunť vētose sub mām̄is cū est sup̱fluus mēstruoꝝ in mulierib⁹ fluxus: ⁊ super epar ⁊ splenē in fluxu sanguinis nariū superfluo.

19 ¶ Et interdū ꝯiungimus eas vacuas: ⁊ īterdū cū cocto vrente ad ꝯsumēdū illius loci ventositates: ⁊ ad rectificāduꝫ membroꝝ malitiā cum caliditate.

¶ Intellexit ꝙ īterdū fit appositio vētose sine scarificatione cū igne: nō tn̄ rōne successionis: sꝫ fit appositio hui⁹ vētose ad ꝯsumendū ventositates fortes dolores in stomacho ⁊ in intestinis generantes: ⁊ etiam ad calefacienda membra infrigidata.

20 ¶ Qꝛ scinditur est sicut claui ⁊ altezar.

¶ Intellexit per altezar ſm opinionem meā apostemata in palpebris per inuersionem palpebrarum patentia.

21 ¶ Et omne qđ superfluit ⁊ putrefit in extremitatib⁹ sicut besbeia nasi ⁊ digitus superfluus aut inseparabilis coniunctus ⁊ coniunctio palpebrarum.

¶ Intellexit hoc faciēdū esse cū nasciť īfans cū aliq̊ hoꝝ accidētiū ⁊ ītellexit ꝑ besbeia nasi carnē gn̄atā silem reptili pluriū pedū.i.polypo aut porcellino: ⁊ h̄ est verū cū nō ē magis cācerosa.

22 ¶ Et vuea eminens ⁊ preputium claudens cannalem virge.

¶ Uuea qđ eminet rōne variole ⁊ pustulaꝝ p̄cedentiū ⁊ p̄putiū claudit v̄gā rōe vlcerꝭ qđ ī eo natū fuit: aut q2 puer sic nat⁹ fuit.

23 ¶ Et caro in vlcere innaturaliter aucta ⁊ putrefacta ⁊ vlcus ex contusione putrefactum.

¶ Abscisio qdē huius cū ferro ꝯgruit amplius q̄ꝫ ipsius extirpatio cū medicinis putrefactiuis: ⁊ qm̄ cū medicine putrefactiue corrodunt carnē malā ⁊ illaudabilē ledunt ⁊ corrumpunt etiaꝫ aliquantulum ex carne sana ⁊ sic remanet corruptio: nec etiaꝫ curatur vlcus tali modo perfecte ⁊ omnino.

24 ¶ Est etiam abscindendum quod innaturaliter augetur in lingua ⁊ quod cadet in auribus.

¶ Intellexit ꝙ nodus in lingua generatus abscindatur ⁊ pars auriū posterioꝝ abscindatur ad extrahenduꝫ qđ cecidit in eis.

25 ¶ Est etiam caro incidenda super vitrū in membro fixum ⁊ profundatum spinam aut festucam vt inde predicta extrahantur: māme etiam hominū abscindantur ⁊ varices in tibijs apparentes.

¶ Abscīdunť qdē mamille hoīuꝫ cū mamillis mulieꝝ similanť: varices aūt sūt q̄dā vene valde grosse ī tibijs apparētes plene hūorib⁹ grossis ⁊ melicis: ⁊ accidūt vtplurimū valde laborātib⁹.

26 ¶ Et boaissar ⁊ noaissar.

¶ Boaissar est caro innālīter aucta in ore ani: sed noaissar sunt fistule appēse circa labia ⁊ tunicas duras q̄ sine īcisione ⁊ euulsione p̄dictarū pelliculartū minime curanť. Docet aūt ꝙ earum abscisio fiat vtplurimū cū ferro: qm̄ medicine nō sunt potētes: in hoc aut augent ⁊ magnificant membri nocumentum.

27 ¶ Et quod fuerit iam denigratum ex pinguedine aut putrefactum ex carne.

¶ Per pinguedinē ītellexit zirbū ītestina velantē: ⁊ h̄ q2 īterdū egrediť zirb⁹ ⁊ denigrať siqs fuerit negligēs in repositiōe ipsi⁹.

28 ¶ Et etiaꝫ omne illud de quo elongatur vulua alr̄ vuula ⁊ omne quod augetur super gingiuas.

¶ In extremitate qdē vulue al's vuule ꝯtīgūt īterdū aꝑata chronica qb⁹ ipsa relaxať nec curať ab eis absq̄ꝫ incisione. Et īterdū etiā gn̄anť fistule in gingiuis que ēt nō curanť nisi cū incisione.

29 ¶ Abscindatur etiaꝫ caro vene madan ⁊ omne qđ nobis aures claudit ⁊ obturat.

¶ Uene quā madan dicit est morb⁹ qdam qui in regionibus calidis generatur. interdū eñi nascitur in tibia q̄dā vena magna cuius extremitas egreditur foras: nec cessat sic egredi a corpore ⁊ augeri. Et medici quidē inuoluunt ipsam ⁊ ligant cū plumbo aut alia re graui donec cesset eius pullulatio ⁊ consumatur ⁊ cadat. Et Gale. quidem refert se eam nunq̄ꝫ vidisse.

30 ¶ Et oē qđ existit sup̱ visum ⁊ velat ipm̄ ⁊ qđ denigrať ī nobis ex p̄putio ⁊ qđ claudit anū ⁊ tussea ⁊ satera ⁊ tuffar ⁊ hn̄s sexū māifestū ⁊ ruptura vmbilici.

¶ Tussea est aꝑa durū: sed satera ē īuersatio palpebraꝝ ⁊ tuffar est vnguis: ⁊ ruptura vmbilici ꝯtingit ex intestinis aut zirbo.

31 ¶ Et vulnus qđ ꝯtingit ex oī eo qđ scindis vlr̄ cura cū sutura: ⁊ oē mēbrū vulneratū ꝯsolidando ipsum.

¶ Intellexit ꝙ cura vulneris magni cōtingentis ex abscisione cuiuscūq̄ꝫ est sutura: sic etiam curatur vulnus magnum cū consolidatiuis donec consolidetur.

¶ Ars cautery faciendi in carne.

32 ¶ Omne corpus cauterizať ad sistēdū emorosagiā sanguinis a vena pulsatili aut ap̱tiōe vene magne fatigante medicū in sistēdo fluxū sanguinis ab ea.

¶ Cauterio qdē vtimur ad sistēdū fluxū sanguinis a venis pulsatilib⁹ aut ab alijs venis magnis cū nō cessat ꝑ vsuꝫ medicinarū.

33 ¶ Fit ēt in corporib⁹ humidis ad exiccandum ea ⁊ in carnibus laxis ad indurandū eas ⁊ ad calefaciendum corpora infrigidata: necnon ad tollendum humiditates egredientes a natura.

¶ Utimur ēt eo ī mēbris hūidis ad exiccādū ea: ⁊ sic fit cauteriū in capite rōne stillicidij a cerebro ꝯtigētis ⁊ ad īdurādū mēbra laxa ⁊ ꝑꝑ h̄ vtimur eo ī rupturis: ⁊ silr̄ vtimur eo ad calefaciēdū mēbrū p̄ter nāꝫ īfridatū īde abscindim⁹ hūiditates nociuas.

¶ Ars perforationis.

34 ¶ Utimur quacūq̄ꝫ p̱forātiōe ad extrahēdū humiditateꝫ nociuā sicut saniē quā sic extrahim⁹ ab apo-

ſtemate ⁊ ſanguinẽ alicubi corruptũ ⁊ aquã ab oculo vel grandinẽ ⁊ aquã a capite ⁊ nodũ.

¶ Extractio quidez aque ab oculo eſt de egritudine perforationis: grando etiam debet perforari. intellexit aũt per aquã capitis humiditates que generant in tunicis capitis puerorum.

35 ¶ Et ſicut in hydrope ⁊ hernia aquoſa ⁊ carnoſa.

¶ Hydrops in qua dixit fieri perforationez eſt vterina. hernie etiam ſunt plures ſpecies ex cuius carnoſa ⁊ aquoſa perforari debent: non autem inteſtinalis aut zirboſa.

¶ Tertia pars manualis opõnis in oſſib⁹ cui⁹ pncipiũ debet eſſe in ꝯſolidationibus fracturarũ.

36 ¶ Quicqd fit per operationẽ in oſſe eſt ſicut in fractura aut diſlocatiõe ipſius. curabimus aũt q̃zcũq̃ fracturã cũ cõſolidatione ipſius ⁊ reductione ipſius fracture in oſſe donec inde ad ꝓpriũ ſitũ reducat: ⁊ ablatione cuiuſcũqz pungẽtis ⁊ mordicantis ipſum: ⁊ ligatura manu facta que laborẽ neqz moleſtiã inferat. ſ. non nimis forti aut debili. Incohetur aũt faſciatio a medio ipſius ⁊ fortificet ſtrictura ſuper amplius ⁊ ligetur: ⁊ ſuperaddantur puluilli ⁊ deſuper aſtelle coniunctim.

¶ Cura quidẽ fracture cuiuſlibet in oſſib⁹ facte fit cũ ꝯſolidatõe ipſius que ſic eſt ꝓcurãda. Reducant ptes vni⁹ duarum extremitatũ oſſis fracti in ptes alteri⁹ ſm formã ⁊ ꝯditionẽ ipſi⁹ fracture taliter q inde redeat os ad figurã ꝓpriã. Et ſi aliq̃ particula vni⁹ extremitatis fracture nõ queat ĩgredi in extremitatẽ aliã auferat cũ inſtrõ radẽte: tollat ẽt qḋ capi poterit ⁊ aſtringi manu ex eo qḋ frãgit ⁊ moleſtat patiẽtẽ: deinde fiant ligature ꝯuenientes ſup locũ fracture: incohãdo ligaturã faſcie a medio fracture verſus duo latera prius dicta. nã aut incohãdo prius a ſuperiori parte mẽbri ⁊ dẽſcẽdẽdo poſt ⁊ appropinquãdo ad locũ fracture. Notũ eſt enĩ q hic modus ligãdi tollit ⁊ ꝓhibet infuſionẽ mãe ⁊ humorum ad locũ fracture. Docet aũt q ligatura non ſit adeo violenta q cõprimat ⁊ ledat os: neq̃ adeo debilis ⁊ laxa q infundantur humores ad locũ p̃dictũ. Poſt aũt ligaturaz ſunt ſupponende aſtelle ad cõſeruandã rectitudinẽ ambarũ extremitatũ oſſis fracti. Conſolidatores aũt mei tẽporis ponunt ſtatim aſtellas in pricipio: melius tamẽ eſt differre appoſitionem ipſarũ donec de genere apoſtematis in loco p̃dicto ſecuret: deĩde ſuperligande ſunt fortiter aſtelle alijs inuolutionib⁹.

37 ¶ Subtiliabimus quoqz dietã eius a principio ⁊ in fine ingroſſabimus eaz quatenus bene reſtauretur.

¶ Utiq̃ dieta cuius os eſt fractũ a pricipio ſubtiliãda erit eo q a͞patis generatio timeat: ⁊ tandẽ ꝯſequẽter ĩgroſſanda: qm̃ oſſa eo q ſunt terreſtria cibis terreſtrib⁹ ꝓculdubio nutriuntur.

38 ¶ Eſt autem cauendũ a principio ne apoſtema calidum generetur diuertendo ⁊ attrahendo ad locum fracture qḋ infunditur ex ſanguine toto poſſe: ⁊ prohibendo fluxũ eius cũ oĩ frigido competenti: ⁊ prohibendo donec curatus fuerit motũ patienti. Cura enim eius ſine longa quiete nõ perficit.

¶ Hoc qdẽ dixit. ſ. q p̃ſeruet os ne fiat in eo apoſtema cum vſu medicinarũ fridarum ⁊ ſtipticarũ a pncipio. Et vtiq̃ per ſe notuz: necnõ ẽt q patiẽs dz vitare motũ dõec generatũ fuerit q locũ fracture repleat ⁊ reſtauret. Qḋ aũt ſic gñatur in loco fracture: lz ſit ſil'e oſſi: nõ tñ ẽ os: ⁊ ẽ illḋ qḋ vocãt medici porum ſarcoidos.

39 ¶ Cura autem diſlocationis eſt cum eo quod trahit ipſum os diſlocatum: donec ipſum ad locũ proprium redire faciat.

¶ Cura qdẽ diſlocationis oſſiũ eſt vt qḋlibet ex duobus mẽbris verſus duo ꝯ̃ria latera attrahant ⁊ paulopoſt eorum parũ per tract⁹ relaxet donec vnũ ex eis ĩfra alterũ egrediat. ſ. iũctura ĩfra iuncturã. Et priores qdẽ habebant inſtrm̃ ad hoc determinatũ per qḋ ꝑficiebãt oꝑationẽ intẽtã moderate ⁊ ſine difficultate.

40 ¶ Poſtq̃ autẽ reductum fuerit ſic ligetur ſtrictẽ ⁊ ſtet ſic quãto tempore dicem⁹: ⁊ vtat ſtipticis medicinis ⁊ comedat patiens cibos acetoſos donec fuerit ſecurus ab apoſtemate: nec timeat de collectione ſanguinis. ꝯtinuet aũt cura iſta ad minus per mẽſem vnũ ⁊ interdũ amplius per decẽ dies. Jam ego perfeci curã oĩum morborum: ⁊ ex nunc abſcindaz ſermonem meum ex quo iam perfeci librũ iſtum.

¶ Poſtq̃ mẽbrũ reductũ fuerit ad ꝓprias iũcturas ꝑmittat ſic vſq̃ ad tp̃s p̃finiẽdũ: ⁊ donec ꝯſtet ⁊ ſecur⁹ ſit de gnõne a͞patis q ſit ſpatio triũ dierũ vel circiter ſupponant medicĩe ſtiptice: cũ hoc. n. euadet a gnõne a͞patis: ⁊ q̃eſcat ſeu in trãq̃llitate maneat membrũ patiens ad minus per menſem vnũ. Et interdum eſt neceſſe q moretur ſic amplius per mẽſem ⁊ per decẽ dies. Et in hoc terminat ſermo noſter ſuper expoſitione horum canticorum ſufficiente ſm intentionis noſtre exigentiã in eiſdem.

¶ Canticorum Auicẽne cũ Cõmẽto Auerroys Finis.

Venetijs ere ac ſollerti cura heredum olim Dñi Octauiani Scoti ciuis ac patritius Modoetiẽſis: ⁊ ſociorum. Anno a dñica incarnatione. 1520. Die 7° menſis Aprilis. Ad laudem eius qui maior eſt omni laude.

Registrum

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk lll mmm nnn ooo ppp qqq rrr ſſſ ttt uuu xxx yyy zzz ⁊⁊⁊ ꝯꝯꝯ.

AAA BBB CCC DDD EEE FFF GGG § HHH III KKK.

ꝯꝯꝯ GGG ⁊ KKK Quinterni. § ternus. Ceteri alij Quaterni.

Lfachi.i.medicus.
Artarie subtēni.i.faciēs dormire ⁊ sūt due vene que apparēt in gutture.
Albosos sunt tria ossa q̄ sunt inferius in cauda.
Albatis sunt ossa lata que sunt sub renibus parum.
Almūda.i.rotūditas in qua continetur oculus.
Arteria alguendi.i.venalis.
Albalegi.i.a.xiiij.anno.vsq3 ad.l.
Alguelemati ⁊ rebac.i.etas q̄ est a prima spermatis emissione vel emissionis potētiā vsq3 barbescant.
Atriū sunt instrā ꝑ que fiunt distillationes sicut instrumēta aque ro.
Alabahacani est os per qd̄ complet̄ iunctura.
Almodus.i.iunctura ad similitudinē dentis serre.
Aseid.i.os qd̄ est a capite vsq3 ad manum compositum ex duobus.
Alderez.i.ꝯcauitas ⁊ vētricul's cēbri.
Alchakab.i.ligamentum a posterioribus tendēs anterius ⁊ ab anterioribus retro rediens.
Aubar locus q est in iferiori ꝑte gule
Alemel sunt ossa subtilia ⁊ minuta q̄ sunt in digitorum extremitatibus.
Almekeni.i.duo anguli oculorum.
Alicod.i.egritudo qua oculi egrediūtur ad exteriora.
Albiliueti sunt additamēta acularia ab acu.
Alchatin.i.locus dorsi in directo renum vel articulus est in arabico.
Açaraca est instr̄m sil'e cāne per qd̄ pueri attrahūt aquā ⁊ cuz volunt violenter expellunt.
Albaras est morphea alba vt lac vel nimia cutis albificatio.
Assamiabū dies caniculares.
Alsaguaid caro.i.caro fetus de vtero recenter egrediens.
Alabatal.i.fluxus humorum a capite ad tracheam arteriam ex quo fit tussis vel arterie passio.
Andachoca.i.susurata.
Alcule.i.parue pustule in ore.
Asakel.i.spica celtica.
Almaium sil'r spica celtica.
Athiatim.i.cōfusuz vnū ad exercitiū cōpositū ex fortitudīe ⁊ velocitate
Alchaseran.i.bruscus.
Alcubel.i.caro assata sup prunas.
Allues.i.dulces vl' ꝯfectiōes d̄ melle.
Almasal.i.cibus factus de lacte acetoso ⁊ farina ordei.
Adhoc.i.lac vel adech.
Alachalich.i.epithia de odoriferis.
Asangita.i.triticū cū aqua bn̄ coctū.
Alfegin dn̄r oēs spēs boni saporis q̄ cibarijs admiscēt̄ vt pip ⁊ çiçiber.
Alaratola.i.calcanei locus.
Alūbari.i.locus sup calcaneuz retro

Alemacapitis.i.cacumen.
Alfanca.i.locus inter mentuz ⁊ labiū inferius.
Algeherit idest sūt q̄tuor vene labij.
Alkeil.i.sub collo vbi iunguntur furcule dorsi.
Alachan.i.locus vbi collum iungitur capiti exterius ⁊ posterius.
Almuçei vel amuçeragi vue egressio ⁊ dicitur impetigo.
Alaser.i.radix vitis.
Alkaab duo.i.cauille due.
Alcubabe.i.vlcera nigra melancholica que sunt ad sanādū difficillima
Alfase.i.cū caro iterior fit nigra ⁊ est ibi solutio cōtinuitatis: h̄ fit qn̄q3 ex percussione ⁊ sine vulnere.
Almaik.i.sapor isipidus sic̄ sapor aq̄.
Alefeniati.i.spēs sicut piper ⁊ similia
Albasce.i.arbor silis ruthe.i.sticados arabicū ⁊ s̄3 alios hyssopꝰ hortula.
Albeçard.i.lapis q oi veneno resistit: ⁊ ideo vocantur qui veneno resistunt albeçahar.
Aldubellet sunt apostemata magna.
Alasaf.i.desudatio.
Alcuçeç.i.thetanus: ⁊ qn̄q3 ꝓ ꝑticulari ponitur.
Alcarti.i.prunella agrestis.
Abhel.i.fructus iuniperi.
Atorcut.i.arbor de qua gumma que dr̄ ammoniacū colligit̄: ⁊ qn̄q3 vocatur id qd̄ aurum adherere facit scil3 consolidatio auri.
Aniuden.i herba de qua fit asa fetida ⁊ dicitur silfimum.
Alanutoiden est ꝙ alabasi.s.plūbū.
Aumeli.i.oleuz dulce spissuz sic̄ mel.
Açereaçeti.i.vitis alba.
Anigabilen.i.arbor gūme arabice.
Atacarie.i.medicina acuti saporis.
Astatalati pondus est in antidotario inuenitur.
Alaunoch.i.plūbū nondū mūdatuz.
Abugilise.i.lactuca asini vel lactucella maior ⁊ noīatur simarē ⁊ sincarem ⁊ super titimalo.
Amelus est species titimali.
Asesefeni.i.pastura camelloꝝ.
Alguassen.i.herba similis lilio ⁊ dicitur lilialis.
Assius ē lapis sup quē nascit̄ sal cuiꝰ flos dr̄ asius: ⁊ eiꝰ gn̄atio est ex rosa maris ⁊ imbre q cadit sup eum.
Ausid species est nenufaris.
Alagarab est sal.
Alalebeti est spuma alba que similatur bedeoard.
Açederaz ⁊ adoraz ⁊ abenagi aues s̄t
Alcubugi est auis que dicit̄ alauda capeluta.
Alguariçed.i.electuaria.
Albunga.i.auellana.
Alkiuetu.i.color q fit ex sanguine.
Albeti est arbor pini cuius gūma dr̄ gumma pini ⁊ est colofonia.

Ascarata pōdus est in fine antidotarij inuenitur.
Accor est foliuz quod assimilatur acetose syluestri ⁊ dr̄ bertacti.
Alfafarfac syluestris est portulaca habēs lac ⁊ est titimalus.
Anegib.i.camellus arabicus.
Arab.i.lacertus.
Agib animal est.
Adab est aīal simile ⁊ morat̄ in aq̄s.
Açacareled pondus ē ī antidotario
Ascures.i.nux romana.
Alcarmeçit.i.nux tamarisci.
Almacor est vulnus qd̄ fit a sella cuz quis equitat ⁊ similibus.
Aliebut est spēs xylocaracte ⁊ dicit̄ ꝙ est de genere pini.
Alabel.i.vini potus.
Atagdan.i.ruge in facie.
Alabrib.i.ipericon ⁊ vocatur syriace vua demonis.
Assurie.i.atramentum rubeum.
Alkitran.i.pix.
Akakamati.i.auis ⁊ dr̄ frāgēs ossa.
Algeduar.i.çedoaria.
Adarmachi.i.simila.
Amibaçed pondus in antidotario.
Alsuled.i.ferrum.
Ademest.i.laurus.
Almarot.i.radix herbe altit.
Ataro.i.lentiscus.
Albotin.i.arbor cuius granū dicitur granum viride.
Alcarūdo.i.rosa vinee egebut.
Alhasar hasebraz alerbe athenite almementia vel alagarati vel cameleon ⁊ pentaphilij hec sunt septem spēs lacticinij. Sed lac lacticinij absolute est lac aleibe ⁊ est illd̄ qd̄ noīat̄ birifica alcarnem.
Albius est lacticinium bochorniz qd̄ noīat̄ marinū qm̄ ibi nascit̄.
Almekenis est genus lacticinij ⁊ est simile portulace.
Akausuri ariagie alesead alescrek oēs sunt diuerse spēs camphore.
Alkaseri.i.strictura narium.
Alkuted.i.planta cuius gūmi est dragagantum.
Almelib almeliakbuz ⁊ est orobus.
Alsumesi pondus est in antidotario.
Athaib.i.acetosum.
Alcubeçareum adarar atelar altelaigi alcatati asceterac aues sunt.
Alcataticaro.i.caro nariū vel renuz.
Ascebul.i.color palee.
Adib.i.lupus.
Ascebesebrā spēs est titimali.
Alferisius ē spēs lacticinij ꝑnitiosi.
Asedeb est arbor cuius granū dicitur granum regū ⁊ dr̄ mecterarie.
Albarba.i.lancea.
Atherabel.i.apostema.
Altreta.i.viridis.
Alhacuben est herba similis cotule fetide.

Albertiriace cupressus latine ⁊ est pi/
nus cuius gūmi dr̄ colofonia.
Alarnade romanum siseleos.
Açereon.i.sirigi.
Alfidabeget.i.condimentum.
Artanita bucormarien ⁊ ē ciclamē.
Albangesi.i.rubus.
Alscebedenegi.i.semen canabis.
Askelati.i.terra sclauor.
Alauiz est vna specieruz calamenti ⁊
alia de qua dicit̄ calamentū birci.
Alcolate est species fungoruz que co/
meditur.
Alcorath.i.aīalia que dicuntur vgil
esefesis ⁊ sunt cunigi.
Alnekesmate.i.palma agrestis.
Albangi.i.berba similis centauree
minoris.
Aserbin.i.arbor kitran.
Alusnen.i.culcasia.
Adulbus.i.eritius montanus.
Adereb.i.fluxus sanguinis per infe/
riora cum sit ab epate tantum.
Atanigi reptile est.
Achatini est quedam species lactuce
asini anulus similiter.
Arbor marie est buchormariē.
Alumen iameni.i.scissum.
Alcard.i.cunices.
Alebec.i.siligo.
Albasaph.i.excorticationes que in fi/
xuris iuncturarum ꝓpter sudorez
fiunt.
Alfirsedi est spēs mori ⁊ est dulcis.
Almifar.i.lactuca asini.
Alchatinis panis q est de gn̄e tritici.
Alfatid est medulla panis infusa ⁊ fa
cta vt pila.
Alguardagone.i.celidonie.
Aderere aromaticum.
Altaitibiati.i.berbe q̄ nascunt̄ in aq̄
vt coca ⁊ pulmōdaria q̄ dr̄ vlcꝰ ⁊ al/
taid ē berba q̄ nascit̄ in flumine.
Alnustansta.i.forma capitis oblonga
vtrinqz plana vt cooptura domꝰ.
Alumbeis tracti.i.pheenetici
Alguesgues i.alienatio.i.qn̄ secum lo
quitur aliena.
Abumseguesecu.i.sōnia ꝑmutabilia.
Alberengesitium oçimum cum flori
bus suis.
Acetret est medicina que fit ex aloe
biera mastice ⁊ mirabol'.
Almuri apud arabicos est salsa.
Alkitili.i.fructus tamarisci.
Ascadid est locus a cubito vsqz ad
rascetam.
Alcheel est locus inter duas spatulas
sub collo vbi.s.cōiungitur collum
dorso.
Alesceri.i.tamariscus masculus.
Alarfin.i.enula.
Albatier.i.puluinar ⁊ sunt due vene
in collo.
Almu bersem.i.bersem.
Akescen.i.cibꝰ fatus ex ordeo excor/
ticato.
Atasus.i.inflationes.
Alfuturati est egritudo.s.quando ex/
uberat velamen cerebri ⁊ aposte/
matur ⁊ fit vt fungus.
Alibema.i.vertex.
Alfesire.i.radix vitis albe.
Argeatum.i.genus instrumenti quo
aliqd ita fit ꝙ gescit ⁊ nō quatit̄.
Aluebe.i.palpitatio ⁊ est egritudo vt
lassitudo.
Albedilen vl' alcatitui vl' fāgusator.i.
incubus.
Alkitran.i.pix liquida.
Ascebete vna est de.xxviij.mansioni
bus lune.
Akanatu.i.instrumentum quo aliqs
suspenditur.
Alasceā.i.ammoniacum.
Almeiemetesteui nomen loci in quo
sunt schole.
Ateiei perdix masculini sexus.
Aflicē.i.obthalmia cū in ꝑmis appet.
Alguardenigi vel scimoscis.i.opthal
mia magna.
Aleukefeti encaustrū illorum qui pre
parant coria.
Albasue.i.egritudo oculi sil'is fumo ⁊
pulueri suꝑ nigro oculi existens.
Anulum quasi nubes sub nigro oculi
summersa babēs ꝓfūditatem.
Aficume est q̄si nubes in nigro oculi
⁊ dicit̄ vlcus sordidū babens cru/
stas ⁊ nominat̄ adustiuum.
Amusaragi est ruptura cornee modi
ca.
Altesum.i.medicamen capitale.
Athaulaicran.i.senticum.
Altarfati.i.pūctura sanguis in oculo.
Asarnac.i.egriᵈᵒ palpebre suꝑioris.
Asestra inuersatio palpebre.
Alfag.i.agnus castus.
Alferuçegi.i.smaragdus.
Aluthfagi.i.apa oculi cū pruritu.
Alibar.i.ꝑuatio luminis.
Alintisiar.i.qn̄ foramē vue fit latius
eo qđ fit in natura.
Almube vel alechidu est instr̄m quo
oculi perforant̄.
Alcumur est diminutio visus ꝓpter
nimium aspectum.
Alsamach est foramē auris.
Aleçorasen.i.raffanus.
Albarnabet.i.cancer in naso.
Açiuaçar vel açiniçar.i.buxus.
Alkobob.i.succi acetosi.
Alsarsadab.i.morus.
Alusnē ⁊ vsne idem est.
Almarinē vel almarti syluestre.i.ma
rubium syluestre.
Akaiasiz.i.supreme ꝑtes nasi.
Alfefe vel atetē sunt egritudines lin/
gue quando aliquis nō pōt ꝓferre
nisi fefe vel tetem.
Akael.i.cū aliqs īpedit̄ in ꝓferendo
sermonē vel anteq̄ꝫ ꝓferat.
Alcola sunt parua opostemata in ore
Alulen.i.cibus pullorum.
Alkadra.i.ḡna viridia ⁊ est alfalsasa
Asumbedebi.i.lapis quo inciduntur
lapides alij.
Algasamata est caro pāniculosa sub
vna pēdens cooperiēs caput cāne.
Alfaic.i.excedens ⁊ est os super gal/
samata:bn̄s quatuor latera duo su
perius ⁊ duo inferius.
Alfexis.i.aīal exn̄s in locis ⁊ apđ ara/
bes dr̄ igil.i.cimex:debilem babēs
cutem.
Albadal.i.decollatio ⁊ apa est quo vr̄
homini ꝙ decollet̄.
Albadāi.i.loca q̄ sunt post aures.
Ausici.i.ramnus.
Akasceda.i.nasturtium.
Acratus ⁊ alfunigie lapides sunt.
Alabari.i.frumentum depilatū deco
ctū cum multa aqua.
Albereis.i.pultes q̄ de frumēto fiūt.
Aradradat.i.pisces petrosi.
Alcurat.i.vrtica.
Albutira est spēs calamēti syluestris
que nascitur inter lapides.
Almagabani.i.fauces ⁊ sil'r alcasim
Adoboc.i.lac acetosum de quo extra
ctum est butyrū ⁊ dr̄ adog.
Alguama.i.desiderium maluz vt car
bonum.
Algaras.i.caro frigida.i.cum caput
igni cum aceto coquitur.
Almesus.i.liquor acetosus.
Alcuttab.i.egritudo.
Almuiati.i.cibi cum aceto parati.
Albela.i.flores palmarum.
Altaraxaron.i.troxumia agrestis.
Alcandaros.i.triticū romanum.
Almosus.i.cibariū acetosum.
Albumor vel albauirā.i.foramen in
quod intrat dens.
Albarat.i.alberetit.i.interior pars la/
biorum.
Aracamati est auis frangens os.
Alliathā sunt apata cruriū grossa.
Ascaraiat est berba sil'is myrto bn̄s
in medio sui anulum similē oleo ⁊
assimilatur semperuiue.
Alcurati est fluxus ventris ex exco/
riatione factus ƒm quosdā alcur.
Alaasis est centaurea minor.
Allugati spēs est titimali.
Alosor.i.grana squille.
Aleser.i.vitis.
Almadil vena est.
Adruculudidos est auis parua semꝑ
mouens caudā valēs ad lapidem
renum.
Alscordion.i.scordion.
Alcatatur syringa vel id qđ inicytur
per syringam.
Alguadi est bumor qui egreditur a
virga cū quis tangit mulierem.
Alagē vel albasrac.i.periteneon qui
babet lac.

Albalebleb

Albalebleb est spẽs volubilis.
Ançarut.i.sarcocolla.
Alobosos.i.cauda.
Abgas.i.pãniculus subtilior ⁊ tertius quo embrio inuoluitur.
Albauti est vir equalis complexionis ⁊ fortis corporis.
Almechem.i.locus a cingulo inferi⁹.
Alorsingen.i.epaticum.
Alcosbot.i.apostema.
Algargaz.i.punctura que pertransit cutem.
Abrahonia.i.vlcera que sunt in vltimo malitie.
Alrasefati.i.anulus geniculi.
Aldabac.i.glutẽ.
Alkeked.i.titruli.
Almeliletu.i.dispositio caliditatis totius corporis ante febrilẽ discrasiã
Alobocat.i.elcunaria mollia que lambuntur.
Autartelbos febris idest quotidiana interpolata.
Alçubumec.i.vnctuosa.
Altusugi pondus est.
Alcunicalis est certa species ethice in qua apparet forma que est ĩ decrepitis quantum ad colorem.
Anbafati.i.extenuatio.
Albuçer.i.dactyli.
Alchort.i.palma syluestris ⁊ fit ð succo alchar syrupus de succo palmarum syluestrium.
Altelea.i.pira ⁊ fit syrupus altelea.i. de piris.
Altiele.i.dactyli.
Alguitar.i.alienatio.s.quando homo loquit̃ plane ⁊ cum ratione.
Atanatũ.i.apostema pestilentie.
Abir species est exiture.
Aquiauroth.i.species formice q̃ sola parue radicis inuenitur.
Alkaikaluf est egritudo corrodens mẽbra ⁊ qñqz trãsit in estiomenũ.
Atiritalon dicit̃ omne apostema in carne glandosa natum.
Ataugitanũ.i.ap̃a in carne glandosa.
Altubig.i.glutinum glandium.
Alfila sunt species nodi.
Almismar ẽ modus silis capiti claui.
Albebesur.i.semina.
Alborati.i.vmbilicus.
Alsuledati.i.vrina hircoꝝ mõtanoꝝ.
Alesirati.i.rime.
Aldeguaric.i.mẽsura ꝯtinẽs.iiij.lib.
Almuiati.i.medius corp̃is ex vtrisqz lateribus mensura quatuor digitorum ab alborati.
Alterera.i.atomaticum.
Albalibẽ.i.inguina.
Alsegi vltima que fiunt in capite.
Alcalat.i.stãnum.
Ascerebacati scoria eius in medicina ponitur ⁊ dicitur species ferri esse q̃ est calibs.
Algeromati sunt vulnera vltia in corruptione longata a consolidatione
Algrabac est lesio que nõ mouet os de loco suo sz attrahit qð ipsuz cõtinet nec est de genere tortionis.
Albasegi est inferior pars coxe.
Alchoc arbor est.
Alefatu.i.rotula genu.
Almochoati.i.defectio ossis.
Alrosboth.i.porus qui post ossis fracturam creatur.
Alierusen est fractura minima ꝑtiũ.
Alkarte.i.lignum de quo fiunt haste lancearum.
Alrasatum est species veneni.
Albatagin.i.extremitates ossiuz que iunguntur cum digitis.
Albarochia est tabula magna cũ qua equatur os fractum.
Albehil.i.illud qð dĩ gũma napelli.
Almuscum idest magna ⁊ dicitur ꝙ sit gipsum.
Adabac.i.viscus.
Assebar astella est.
Aliabra vel asilibresegi.i.radix mandragore.
Albarbe est animal venenosum ⁊ est auis que dicitur bubo.
Albebelim.i.bebale.
Albasce folia senticis.
Axufoni pondus est.
Albaguabaeni.i.ꝑua aĩalia vt aranea
Aduduc est nycticorax ⁊ ꝭm alios est auis que dicitur bubo.
Adibk.i.muscus.
Anagalis.i.auricula muris.
Altararat.i.serpens volans.
Athaes aspis est serpens diuersos habens colores.
Alseilez est serpens rolute sic̃ aranee.
Alfeed est aranea que dicitur venatrix muscarum.
Alguãdau idest pediculus qui nascit̃ in inguine.
Altãptia vel porcus luti ẽ bestia multos habens pedes acuti veneni.
Asartragiti vel asiluregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis:⁊ est sal tingens.
Alebreati.i.cantabrum.
Alcançi est species crete.
Asech sunt tubera que apparent ante eruptionẽ sicut in leprosis.
Albedsanez est rubedo extranea similis rubedini leprosi.
Alguesceni ifectio faciei est in nigruz vel albũ colorẽ feduz ⁊ apparet in ꝑn° morphee ⁊ lepre ⁊ dĩ guascen.
Aseker est ebrietas.
Albacal est bresilum.
Aalguariscẽ est genus columbarum.
Alefereascẽ est vitis alba.
Alurati est spẽs sahafati ⁊ sunt vlcera mala que apparent in crure.
Alsers.i.nasturtiũ basiliconicum.
Altifa.i.altifel gesit̃ ⁊ est abrotanum syluestre.
Almahaleb.i.vera.
Alfid.i.synapis album.
Almisdaru ⁊ algẽ cõfectiones sunt.
Akarset.i.nasturtium.
Albelladoriũ.i.anacardinum.
Adrioch.i.hartanita.i.ciclamẽ.
Almasus.i.cassia.
Assehebasa.i.mandragora.
Alguasa.i.quando aliquis tristatur ⁊ nescit quare.
Aluenie.i.ameos.
Albiada.i.polium.
Albechauahati.i.resistentia malitiei.
Alguathaguakif.i.conficiens.
Alabi docenec.i.trocisci stelle qui nõ permittunt vitã recedere.
Almeiçabãgi.i.genus lacticiniȷ.
Aliathelic.i.priuatis.
Alkarmez.i.grana.
Almatir.i.vermis q inuenit̃ in g̃na.
Alimbat.i.terbentina.
Alkesmes.i.vue passe sine granis.
Albe sandaru.i.virga pastoris.
Alfarfungi.i.asparagus.
Alkidad nigrum in quo inuoluuntur capilli ⁊ manus.
Aiesir.i.vigil.
Aced.i.genus absinthy coloris subalbidi.
Alengesis dicitur enula ⁊ est duoruz modoꝝ.vna hz citrinũ florez:alia albũ:sz melior est cũ citrino flore.
Alketinci.i.maiorana.
Asaragi.i.virga pastoris.
Asesseiguasil.i.eupatoriũ.
Aalgak.i.tribulus.
Agumbatalo.i.strignum.
Aine men.i.sisimbrium.
Asathar.i.origanum.
Asomat.i.atriplex.
Albagla antamka.i.portulaca.
Alcornagi.i.humex vel facta acetosa
Atikir.i.squinantum.
Alberdi.i.papyrus.
Albara acora scema.i.rapa.
Albedarungi.i.basilicum.
Alnesci.i.amilum.
Algenares.i.milium.
Albelgaga.i.cucurbita.
Albenben de quo fit oleum muscellinum.
Albens.i.nux muscata.
Albeleet.i.myrtus.
Albefarasegel.i.mala cydonia.
Albeldil beldemeç.i.grana vlny.
Abolfusel.i.piper triangularis.
Albeldilgar.i.fraxinus.
Albelcaudaracã.i.grana lauri.
Abascenobar.i.nucleos pini.
Abelsenobar sichir.i.grana pini minoris.
Abelatron.i.grana citri.
Abeli⁹.i.grana capitis ⁊ est staphisa.
Abbel.i.iuniperus.
Asusen.i.liliuz ⁊ multis ex modis melius est ireos.

Afafaragenis.i.mala cydonia.
Alfigel.i.folia salicis.
Afur.i.crocus hortensis.
Alocen.i.cotula.
Auneb.i.iuiube.
Alcoocal.i.spina.
Alnudac est flos rubeus.
Albondekindi.i.nux de india.
Alcuruesik.i.fructus tamarisci.
Albin.i.vua sicca.
Armenifi.i.ficus sicca.
Alnufa.i.cataputia.
Alfa.i.malũ mandragore.
Alrodab.i.lutum.
Atrona.i.citrus.
Alcarme.i.vitis ⁊ dicitur cochear qñ inciditur.
Agufa.i.hyssopi ceratum.
Armẽ.i.grana sine musco.
Akais.i.acetum compositum ex duabus substantijs diuersis vna calida ⁊ alia frigida.
Açamac arabice gũmi arabicum.
Alchisita.i.dragagantum.
Alclamita.i.fermentum.
Aseba.i.parcila ⁊ est gũmi abietis.
Almastitice.i.mastix.
Almeaseia storax liquida.
Altit assa.
Altigiris.i.lignum aloes.
Alcakar.i.tapsia.
Alchecaracha vel arcãdos.i.piretrũ.
Atanfa.i.tamariscus.
Asala affuse.i.radix lilij.
Algeorascen.i.acorus.
Alasebeofasar.i.diptamus.
Albaçal.i.cepe.
Ascolanue.i.afodillus.
Açalaltarosa.i.radix porri.
Altin alamen.i.bolum armenicum.
Asol asel alkame.i.lingua arietis ⁊ est plantago.
Alnora.i.calx nõ extincta.
Altabasir.i.spodium.
Acnut.i.antimonium.
Alaçar almares.i.lapis lacteus q cuz fricatur facit lac cuius ṽtus est vt hematites sed debilior.
Alaçaracoen.i.petra serpẽtaria ⁊ est trib⁹ modis: vna quasi nigra alia subuiridis immixtis lineis albis: ⁊ alia viridis.
Alaçar laçuad.i.lapis laçuli.
Akaleum.i.stãnum.
Alaçarassengi.i.lapis spongie.
Agrios.i.argentum viuum.
Alcacher alchasior.
Acinges.i.vitrum tritũ.
Aufeac.i.coagulũ ceruinũ ⁊ genitum buffali.
Afaçaz calulminum.
Alde.i.oua.
Aduçaruçegi.i.gallus ⁊ gallina.
Alag.i.sanguisuga.
Açença.i.cantarides.
Adalafi.i.vngula caprina.

Abelius.i.grana.
Alafar.i.concauitas.
Açon.i.semperuiua.
Alkẽda.i.conastrelo.
Ali.i.grana ebuli vel sabuci.
Albeneçid.i.gũmi albotim.
Alkinati.i.bdellium subalbidũ.
Alestorab.i.storax.
Acemana.i.contractio.
Açarot.i.sarcocolla.
Aluf.i.dracontea.
Açamech.i.auripigmentum.
Alnuçaragi.i.fixura in oculo.
Aliada.i.polium.
Asered.i.acetosa.
Acati.i.de cuius succo fit achacia.
Alusen.i.fufarata.
Asinil.i.medium inter albũ ⁊ nigruz.
Afrana est cibus de carne cocta ⁊ infrigidata.
Alcoisos.i.cardui capita.
Anasceni.i.piscis salitus.
Achacia est succ⁹ arboris q̃ stricto assimilat̃ in alexãdria ⁊ dr̃ alkaud.
Ariegi.i.atramentum.
Açadar.i.acetosa montana.
Assur.i.crocus hortulanus.
Ambrinas grece est canacella.s.herba que dicit̃ cauda equina.
Adrimia.i.ciclamen.

Bothor est eminentia in cute.s.apostema paruũ siue pustula.
Bassara ẽ illð qð appet.
Betaderz.i.oçimum.
Bucormarien.i.herba marie.i.artanita ⁊ est ciclamen.
Benç.i.iusquiamuz albũ vl' boron.i. semen nigrum.
Bondacha.i.auellana.
Beçeriad.i.virtus bengi.
Beçard.i.lapis viridis in quo tanta vis existit vt oẽ venenũ expellat.
Barachia.s.salsa.
Benẽ maius semen tincte declinans ad albedinẽ ⁊ albi semen qð dicit̃ piper album.
Berẽgesif.i.abrotanũ in libro simplicis medicine dicit̃ enula.
Barat est vitrum salsum.
Bathecha.i.melo.
Bule est cucumer indus ⁊ similis cucumeris capparis.
Bedereçengi loco eius ponitur in letificando pondus ipsius de seta ⁊ ptes põderis ipsi⁹ de cortice citri.
Buçeiden est medicina inda loco ei⁹ ponitur been.
Babasce similis virtuti lentium.
Baurach kebuli semen indum est.
Berseguascẽ.i.coriandrũ putei vel lapillus veneris ⁊ persice dr̃ bersungua ⁊ syriace capillus veneris porcinus ⁊ arabice capillus algul.
Barchian.i. arbor ⁊ assimilat̃ folijs acetose syluestris.

Belemon.i.titimalus qui assimilat̃ portulace syluestris.
Bedarũgi.i.oçimũ fluuiale est bederabina ẞm quosdã ⁊ alabit.
Bedil.i.papauer chordosum.
Beremebez.i.spẽs frigidi feni.
Berasicã ⁊ belerkeb herbum ⁊ herba iudaica idem.
Brebat.i.virga pastoris.
Bisus est q̃dã spẽs arboris pini.
Birsen est apostema capitis pp cõitatem diaphragmatis factum.
Busderbẽdũ est collyriũ de ãmonia co latum.
Bamulitis est lacticiniũ qð assimilatur myrto.
Bersendaru ⁊ verseseadari ⁊ est virga pastoris.
Berasme persice est feniculum.
Berilie est piscis.
Bacidẽ est testiculus vulpis.
Bedeoar est spina alba.
Beçard est galbanum.
Bakilla est faba.
Burdacatõ ẽ põdus ĩ mo^{m} auellane.
Bachat pondus est.
Bacati pondus est.
Bakim.i.prassium.
Bresilis.i.corallus.
Burules.i.apostema calidũ in ĩguie.
Baucia syluestris.i.daucus.
Birisen qñqz pro pleuresi inuenit̃.
Bartak.i.meatus.
Berbetinẽ est syphac ⁊ dr̃ beriterõ.
Batarum est caro longa in ore matricis orta ⁊ est dura.
Bitítiron est panniculus sub syphac existens ⁊ dicitur rotundus.
Buri est ramex vel hernia ex lapideitate apostematis.
Beçolgradatũ est instrumentuz quo euacuatur aqua herniosi.
Barachiẽ apostema pestilentie.
Belsalbi.i.napelli.
Boarti.i.vmblicus.
Burisme.i.apostema lene ex sanguine ⁊ ventositate.
Bala est succus palme in qua dactyli nascuntur.
Barasceũ.i.lentigo maior.
Barba bircina.i.hypoquistidos.
Bedemeregi ꝯfectio in antidotario.
Beçabarat.i.resistentia vene.
Bengi.i.iusquiamus.
Beruara.i.çedoaria.
Botin.i.terbentina.
Batrabẽtẽ.i.capillus veneris.
Benuard.i.odor rose.
Bebonigi.i.camomilla.
Bafacaron.i.psilium.
Biçeri alcarafç.i.apy semen.
Biçeri cotne.i.psilium.
Biçeri atasigeniti.i.semen feni.
Becurdumen.i.carduus syluester.
Biçeri katmi.i.semẽ malue maioris
Biçeri cubeiç.i.malua minor.

Bangiora

Bãgiora.i.vrtica.
Biçeri vma.i.semen trifoly.
Biçeri.i.semen.
Biçeri corat.i.semen porri.
Biçeri bengi.i.semen iusquiami.
Biçeri bãgiora.i.se.vrtice.
Biçeri giasef.i.se.trifoly.
Biçeri gardel.i.se.synapis.
Biçeri olimath.i.se.lapaty.
Biçeri arasciē.i.se.nasturty.
Blisem altã.i.lingua agni.
Beseber.i.anatã.
Biçeri asasal.i.semen sapule.
Biçerichiten.i.semen lini.
Biçeri olbe.i.semen fenugreci.
Biçeri nemē.i.semen sisimbry.
Balgesar abustē pastinaca hortēsis.
Biçeri antãka.i.semen portulace.
Biçeri faligagel semen ruthe.
Biçeri asormat.i.atriplicis semen.
Biçeri fugi.i.semen raffani.
Biçeri vard.i.semen rose.
Bakabat.i.basilicon.
Butibede.i.scabiosa.
Balkascruce.i.granum lini.
Biçeri çerçir.i.semen cariote.
Bekat.i.citrullus.
Bechat.i.cataputia.
Balut.i.glans.
Belador.i.anacardus.
Beliataligena.i.galbanum.
Budeig.i.polypodium.
Besasar alfar.i.cepe muris quod est idem qp squilla.
Bural deeb.i.limatura auri.
Bural fada.i.limatura argenti.
Besed.i.corallus.
Bisaac.i.saliua hominis ieiuni.
Besibeig.i.polypodium.
Biçeri ragina.i.semen vrtice.
CApatia.i.ferula.
Cassi dicunt̃ qnque ossa que sũt in pectore ⁊ cassi.i.storax.
Catin.i.locus exterior in directo renum.
Canesis.i.cara pro vniuersali.
Casesic.i.vespertiliones.
Causc qñqz p ꝑticl'ari thetano ponit̃.
Caab.i.os per quod iunctura complectur in crure.
Cicarus est apa ĩ mēbro vno ad aliđ transiens sine manifesta causa.
Carmeth pondus est.
Colcodea persicuz nomen est deriuatum a colcodeo qui est dator vite.
Calcule.i.herba similis vermiculari.
Cascu est cuz aliquis stat super pedũ extremitatem.
Cauguamich sũt composita ⁊ simplicia que comedũtur post cibũ sicut capparis oliue ⁊c̃.
Cartamum.i.crocus hortulanus ⁊ semen eius.
Cotila est mēsura.ix.cõtinēs vncias.
Cabab.i.calcaneus.
Calos.i.pãnus faciei.
Caragiati.i.lacunalis.
Cepa muris.i.squilla quia mures interficit ⁊ cepa canina idem est.
Cusa nomen demonis vnde arcusa.i. arcus demonis.s.iris.
Cossore.i.spuma maris.
Colcotar.i.atramentum citrinum.
Calcudis.i.atramentum album.
Calcantũ.i.atramentum viride.
Cassurie.i.atramentum rubeum.
Caldicon.i.album.
Caducorasse.i.arbor picis.
Carakilus.i.lacticiniuz quod dicitur masculus ⁊ est vnum genus ⁊ post ipsum omnes sunt femine.
Cyminum nabathium.i.cõmune.
Cyminum carmenum.i.siseleos.
Caulis aque nenufar figulus que nominauit granum spunsum.
Cuati balbanic ē herba q̃ dr̃ pupilla oculi ⁊ inuenitur in aquis stantib⁹ ⁊ dicitur sutri.
Cupressus syluestris.i.iuniperus.
Canifeties est species ostrachi ⁊ gaugiel similiter.
Cordumeni.i.carui agreste.
Crocoma vel curcuma est fex olei de croco.
Climia auri.i.fex auri.
Calcatia assimilat̃ alufuen ⁊ est herba que vocatur cassula cordis.
Climia argēti est fex argēti q̃ eleuat̃ super locũ in quo infundit̃.
Cursus tres sunt species vna earum dicitur laudanum.
Chartas.i.charta de panno.
Cumeis.i.vrtica.
Cales.i.alumen indum.
Cochium est animal marinum cuius virtus est propinqua castoreo.
Cãguarus.i.auium ventres.
Cassurudar.i.galanga.
Carnub.i.xylocaracta.
Conitum est medicina venenosa.
Canerat.i.alatida.
Cubeiz.i.maluauiscus.
Cancer ꝓm quosdã est vene:⁊ dr̃ esse memithe.i.celidonia q̃ est parua ⁊ magna dicitur algarduene.
Condros.i.triticum romanum.
Cometre.i.pirus.
Caratĩ.i.lumbrici terrestres.
Camaduci.i.occiput.
Carabitus.i.frenesis.
Cauliati.i.dolor capitis mãsiu⁹ fixus chronicus ⁊ dicitur ouum.
Chimosis ⁊ dicit̃ obthalmia magna ⁊ dicitur alguardenegi.
Calcateron.i.egritudo oculi que assimilatur vngule.
Caras est cuz aliqs vult loq ⁊ nõ põt nisi sepius mouendo linguã:⁊ os.
Cola.i.apa in ore ⁊ lingua ⁊ Hal.noĩa uit ea colon cũ in facie ꝑseuerant ⁊ cũ putrefiunt vlcera maligna.
Cares est genus cibary.i.cibi infrigidatiuus.
Carmesion.i.fructus tamarisci.
Curati q̃dã spēs fluxus ventris.
Cadumus est nomē gre.⁊ est diabet.
Calib est instrumētum quo caro addita trahitur a profundo.
Curathia.i.mucilago que egreditur in tenasmon.
Carmata dicitur apostema qđ nascit̃ sub ascellis in carne glandulosa ⁊ cuz est nigri coloris est mortifera.
Cassamũ est vitium qđ fit in carũculis narium que similantur papillis
Chiãseni est finis supiorisꝑtis nasi.
Caugalib est tabula magna cum qua equatur os cruris fractum.
Cãçi est spēs crete cũ qua abluitur.
Carmos est grana capillorum algul.i.capillorum veneris.
Calcanul.i.oçimum montanum.
Cancreos.i.semen ferule.
Confectio locboc.i.quãdo linitur.
Cuçegi qñ aliqs ĩpetuose caput vertit retro vel cũ loqt̃ mouet ipz vel cũ facit strepitũ ore qñ loqt̃ ⁊ sꝑ profert idē nec scit qd dicat:vel cũ aliqs loqt̃ sonũ facit:aut recordat̃ vl' aliqd facit qđ extraneũ videt̃.
Cahana.i.vinum album ⁊ debile.
Caucar genus cardui.
Cesis.i.semen dauci.
Cucuria.i.vena citri.
Crat.i.iuncus de nilo de q̃ fit achacia
Cambil est terra rubea minuta q̃ affert̃ de media aut athema ⁊ cũ fricat̃ sup manũ ĩgredit̃ cutē de qua fit vnguētũ ⁊ penetrat manum.
Cantasmich sunt cibaria quorum q̃daz cũ sale q̃dã sine sale cõduntur.
Cumenet.i.amomum.
Cunce.i.afodilli.
Catarios.i.centaurea.
Corat.i.porrus.
Casbor.i.coriandrum.
Cailagelam.i.semperuiua.
Chesin.i.siler montanum.
Chosabaltaleb.i.testiculus vulpis ⁊ est satirion.
Choilolohaceb.i.acetũ squilliticum.
Carafz.i.apium.
Cathmia.i.maluauiscus.
Cubeiz.i.malua.
Cascas.i.papauer.
Cocior alkradar.i.cortex turis.
Cocior atala alcappar.i.cortex radicis capparis.
Cociorатala rascenegi.i.cortex radicis feniculi.
Cocior atala rumē.i.cortex radicis mali granati.
Curcuma est quasi celidonia.
Curac.i.vrtica.
Cocior atala asalutri.i.cortex radicis celsi.
Climia alfada.i.cadimia argentea.

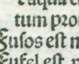
Climia aldeeb.i.cadimia auri.
Chadab algasdir.i.ferrugo.colcotar i.illō qḋ dr̄ q̄sī terra surrigena.
Celekia.i.cucumer agrestis.

Ereb.i.corruptio stomachi assimilat̄ elleboro in folijs.
Demenul.i.carbūculi.
Danich pondus est triū granorum ordei.
Doch acetosuȝ est lac absq̄ butyro.
Dentibus muris.i.macule que fiunt in facie maxime īfantiū pp comestionē panis corrosi a mure.
Demest.i.laurus.
Dubellet.i.apostema magnum.
Digiti hermetis idest flores hermodactyli.
Darsisaba.i.arbor grossa habens spinam grandem ⁊ dicunt quidaȝ q̄ est radix spine.
Dirdar est fraxinus.
Deinde est de genere iuniperi ⁊ dicit̄ pinus inda.
Dethin est granū simile ordeo longū ⁊ strictū ⁊ est amarum.
Durusatyras est res q̄ voluit̄ sup arborem antiquā ⁊ sunt glandes.
Darchimet pondus est.
Dath.i.capra.
Dinarugua est arbor similis ruthe ⁊ dicitur ȝufere ⁊ dicit̄ albaȝe cuius granum sīle almudē.
Deraria.i.cantaris.
Demolua.i.malua.
Deilex locus est de quo fit transitus ad alterum locum ⁊ ꝓprie qn̄ est super terram.
Darchiet dauraeh pōdera sūt.
Dipsacos grecum nomen est ⁊ est diabetes.
Dactyli indi.i.tamarindi.
Duragib auis est.
Dedi nomen persicum est ⁊ est pediculus vulturis.
Dardagi est crocus hortulanus.
Daps glandis.i.cortex eius pilosus.
Damuarich mensura.
Darsissebā.i.grana alkilkil.
Dende est res similis lingue auis posita in medio sui.
Desermulij.i.pulegiū ceruinum.
Doronigi radix herbe silis ȝedoarie.
Duranet vocat̄ ȝedoar ⁊ ē 3ª.s.ōcora sceni.hierosolymitana ⁊ hispanica
Desle.i.oleander.
Dun calagrod.i.oleum.
Dun albuard.i.oleum rosaceum.
Dū benesfecis.i.oleum de violis.
Dun albencara.i.oleuȝ de semine cucurbite.
Dun algeus.i.oleum de nucibus.
Dun alsusen.i.oleum liliaceum.
Dun aranc.i.oleum laurinum.
Dun alarich.i.oleum de squinanto.
Dar diascebab.i.fex vini.
Dar diascet.i.fex aceti.
Dabac.i.gluten.
Dar dicesle.i.fex olei.
Darsesian est velut spica.
Darfulful.i.piper longum.
Darsceni.i.cinamomum.
Dem alacubē.i.sanguis draconis.
Dem albacar.i.sanguis vacce.
Dem alcamer.i.sanguis colūbarum.

Lmubatasse.i.exercitiuȝ sub q̄ cōtinet̄ spēs luctaminis.
Eliemelik ē corona regis.
Ersimū est q̄dā gen⁹ sisami.
Escute pondus est.
Eutoras piscis est.
Elteil est locus vbi dorsum ceruici iungitur.
Euȝebeȝ nomen est corde graue reddentis somnum.
Endague est cardamomū minus.
Egena est vas rotundum ⁊ est locus apud extremitatem oculi.
Emdros.i.expulsorium.
Electra.i.sapōaria vel herba fullonū
Elsticos grece ethica febris est.
Elbune.i.cibarium.
Exalmasus.i.cassia.
Emburisme empurisma.i.apostema leue ex sanguine.
Emerukie est albacuen alba ⁊ amaracum.
Eleser.i.vitis.
Esiriet.i.antimonium.
Egedde.i.blacte biȝantie.
Ethel.i.semen iuniperi.
Eȝegi.i.atramentum.
Eleuis.i.cicer.
Elubie.i.faseolus.
Euasdalbiar.i.bulbus caninus.
Eledion.i.afodillus.
Esuc.i.galia muscata.
Esul est indicus.
Eluesce.i.amilum.
Elkalimbar.i.terbentina.
Elnindar.i.olibanum.
Epar adib idest epar lupi.
Edeilla est prouintia quedam.
Eberia mensura quedam est.
Embuba suctorium est.s.cānula qua suggitur aqua vel aliud liqduȝ qḋ cadit in aurē.
Elen.i.tristitia de eo qḋ futuruȝ est ⁊ vigilare facit ȝ tristitia de p̄terito dormire q̄ arabice alofui appellat̄
Encaras.i.meseraice.

En est modus locutōis cū de vna re trāsit̄ ad aliā.
Ȝedudem est spēs ferri.
Fiscalia ē pot⁹ q̄ cū ordeo ⁊ aqua cuȝ melle permixtus vomitum prouocat.
Fusos est maneries volubilis.
Fufel est ꝓpinqua virtuti sandali.
Feluȝeabaragi est herba de cuius succo est lirium.
Fistula ē stipites albi pilosi:imoti sūt pilosi ⁊ odor ei⁹ est sic̄ odor myrre.
Felēgenisch.i.ocimum gariofilatum ſm quosdam melilotum.
Fagia est granū simile ciceri hn̄s granum sicut mahaleb.
Fersesin est de genere alferise.
Fesire est baȝaraseȝ ⁊ est vitis alba idest brionia.
Fellebalim est species calamenti.
Fassaig.i.portulaca.
Far est medicina turkia.
Fasuricon est medicina ad scabiem.
Fesesisis est aial sicut acorot ex̄ns in lectis ⁊ apud arabes dr̄ igil.
Fuca fit de pane abramarchio ⁊ mētha ⁊ apio.
Fasis est species arboris pini.
Fareton est centaurea minor.
Fesula est species lactuce asini.
Faba egytiaca est lupinus.
Foca est aqua ordei acetosa cū spēb⁹ vt ȝinȝi.⁊ silia ⁊ est in vasis paruis terreis que hn̄ oppilata sunt ⁊ cuȝ aperiuntur in altum salit.
Fururati.i.fungus.
Flenia.i.peonia.
Fetirat.i.interpositiones.
Feruȝegi.i.smerilius.
Fhued.i.os stomachi.
Faffasa.i.trifoliū qḋ datur equis ad impinguandum ⁊ est similis sule.
Fag.i.agnus castus.
Furfus est caro addita in ore matricis orta.
Faricos dicitur febris causon.
Faucos est ap̄a in carne glādulosa.
Forosimos vel timbeleȝ.i.arefactio ⁊ est scōa species ethice.
Farca.i.mandibule magnū villosuȝ.
Fugule est apostema post aurem.
Felēgesif.est abrotanū syluestre.
Ferinos est spēs apostematis qḋ dicitur desenes ⁊ est durū sine dolore.
Furateȝ dr̄ egritudo qn̄ dura infrigidatur mater ⁊ apostematur.
Farsas dicit̄ q̄ sit napellus alij venenum interficiens.
Faudeget.i.calamentum.
Fulfulimon est ocimuȝ montanum.
Faugetkest est agnus castus.
Fenuchia alkemelion.
Fufel est quedam nux que nascit̄ in india ⁊ est similis nuci muscate.
Fisk est genus rubeum.
Faufel.i.auellana inda.
Feafar est genus portulace.
Fafarisan.i.vitis agrestis nigra ⁊ vocatur vntama.i.viticella.
Fulfulminue.i.radix piperis vel lignum suum.
Feliȝabaragi.i.fel elephantis.
Fariscon.i.prassium.
Fauȝeligiliegi.i.menthastrū mōtanū
Faiȝamen.i.epithymum.
Fulferalasbiat.i.piper album.

Flos

Flos kiles.i.flos salicis de torrente.
Fetirat nomen est anhelitus.
Phetchia.i.dactyli.
Fulfulimon.i.ocimũ montanum.
Foca est quedam descriptio in quinto canonis.
Famosus est genus serpentis.
Fesul est semen.
Furbulentis est species aranearum.
Fantis sunt cortices pini.
Fursus est ad mo^m cuiusdã visceris.

G Edeuil venarum idest via venarum.
Guidez est vena que in gutture versus collũ inuenit̃ et sunt due ex vtraqz gutturis parte que dicuntur guidegi.
Guaril aquaticus.i.stincus sed veri⁹ stellio.
Gelnos.i.granũ pini maioris.
Gilbenez est semen turbith nigri et eiusdam virtutis cuius est elleborus albus et est spẽs albi ellebori.
Gestebesren est res similis amigdale et hz duas spinas in capite.
Geçar.i.baucia.
Gasid.i.eupatorium.
Guarisden est auis et gen⁹ colũbarũ.
Guasemabras.i.stellio.
Guadã.i.ostracum.
Guelmeũ.i.folium nili.
Geleniabin.i.mel rosaceum.
Gubes est qdã spẽs rubea ad pallorẽ declinãs sil'is croco pulueriçato.
Granum nil est cartamum indum.
Granũ açelẽ dicitur piper nigrorum vel ethiopum.
Granũ anascen est granũ exñs in quãtitate piperis et in colore eius.
Granũ alkikil assilat̃ pipi albi et psice dĩ darsisaban et ẽ arboris tremule.
Granũ viride cui⁹ semen dĩ albotim et que ex ea est magna dĩ athbaro.
Gencum.i.gũma rubee agrestis et est anacardus montanus.
Gambut.i.rosa vinee et dĩ algarum et fm Almansorem est spina alba florẽ habens citrinum.
Gumera sunt pfectiões ligde q̃s mulieres faciũt gb⁹ liniũt facies suas.
Gabgob.i.grana solis.
Gucrs.i.lapis q in felle bouis repit̃.
Guberich sunt vene labiorum.
Gumera.i.mespila.
Guadabum.i.venera.
Gusume est qdã genus tuberum.i.fungorum.
Garab est fistula in angulis oculorum domesticis.
Garab est arbor super quam generatur borax.
Guardenigi.i.obthalmia magna.
Gese est duritiês.i.cũ accidit in palpebris difficultas motus ad eleuãdũ vel aperiendum.
Guacce est diminutio auditus absqz destructione.
Gensuci pondus est.
Galb.i.grana solis.
Grana arasced.i.nasturty.
Grana lumborum.i.cataputie.
Guesgin.i.inquietudo eius qui solus loquitur.
Gamediũ est instrumẽtũ chirugicũ.
Ganetu.i.qñ hõ vĩ loq p nares.
Guaben est indignatio que est infra torsionem.
Guac siracum.i.punctio.
Gur.i.laurus.
Guaçi est vulnus qđ fit in pfundo.
Grana nigra.i.nigella.
Gardau.i.pediculus qui nascit̃ in inguine et subascella.
Grana almahaleb.i.grana vere.i.grana cerasi similia.
Guesein.i.oppoponacum:in alio guesir.i.galbanum.
Gemen.i.oppoponacum.
Guaid.i.polium.
Gesaminũ.i.rosa ex qua fit sambacũ.
Gulinar.i.flos mali granati.
Geusadoa.i.castanea.
Geuzbne.i.nux muscata.
Geusbalamel.i.nux cupressi.
Geçir.i.oppoponacum.
Galangẽ.i.galanga.
Gauçemel.i.vrina cameli.
Gau kileb.i.vrina canis.
Gau.i.vrina.
Gau segi.i.vrina hoĩs.
Gau sabiũm.i.vrina puerorum.
Guçden.i.talpa.
Genlut corium serpentis.
Gũmi alkuret.i.dragagantum.
Gedeguil est via siue cãnalis minuti intestini.
Gion est fluuius.
Gaueçi medicamen vulnerum neruorum.
Guale est egritudo quedam.

H Jsmulũ emplo oib⁹ cõis.
Hasek.i.tribuli.
Hassech.i.sandonicum loco eius ponitur origanũ.
Herbũ.i.herba iudaica.
Hunaim arabice:ioãnitius latine.
Hesdeben.i.lignum indum.
Habel.i.minutus.
Hertise quiddam simile piperi.
Hebel.i.sauina.
Heisisades est semen barbe hircine.
Halauakid.i.racemus.
Haltit.i.medicina inda similis hermodactylis.
Harromau.i.granum cuius virtus est virtuti ordei propinqua et est medium inter triticum et ordeum.
Hiustisdochi.i.hypoquistidos.
Hearfilus.i.lactuca asini.
Harmelli herba que editi inuenitur et assimilat̃ cicute loco eius posuit constantinus cicutam et errauit.
Harbe.i.hubete auis.
Herbum.i.orobus et est amelictarda est haurum romanum.i.achirosa cuius gumma dĩ karabe.
Herba vitri est herba qua vitrũ abluitur et est paritaria.
Harbum dicitur agnus castus et est herba hñs semẽ triãglatũ sic lãcea
Hasasan est medicina armena et dĩ psica cui⁹ virtus est vtus euforby.
Hamelon est species meçerion et dĩ kameleon.
Haçetufes dicit̃ amarugina
Habelkalimbat.i.genus fistici.
Hailem.i.malus odor.
Hucuriz est species lacticiny.
Hartire.i.iuniperus.
Hasce ẽ hyssopus q nascit̃ in hortis.
Herba marie.i.atanasia vl' tanacetũ.
Hascilus ẽ apa i lachrimali oculo apparens et cum rumpitur fit fistula que dĩ garab.
Hetif dicuntur res acute.
Hetifati.i.actio.
Hetebet est liquefactio.
Helk.i.viscus.
Harcũ.i.lutum.i.purum.
Hamaiciami.i.senticum.
Holus iudaicum.i.altea.
Habi⁹.i.spẽs volubilis et dĩ alageb.
Halebleb est spẽs volubilis hñs lac.
Hasce dñr apata acuta q̃ nascunt̃ in matrice et dicuntur alasce:quia assĩmilat̃ folys vsce.
Hulemodus est cibarium.
Hasaf.i.morbillus viridis vel desudatio.
Hudubub est auis que clamat de nocte.
Herba fluminis idest lenticula de amne.
Hegribersia.i.egritudo habens acuitatem vt nasturtium.
Hebi cardamomum minus.
Hesereaçẽ.i.vitis alba.
Hõsa nasturtium.
Harfen semen alcanabotis.
Hosmatus.i.tria grana cydoniorum que est quarta pars libre.
Hagneris idest electuaria stomacho couenientia que fiunt de cydonys vel de pomis vel de prunis boni saporis siue sint solutiua siue non.
Halacdan idest in locis qui sunt post aures.
Heil est species cardamomi.
Hausegi.i.ramus.

I Agueris idest electuaria stomacho cõuenientia que fiunt de cydonys vel de pomis vl' de prunis nihil amaritudinis habentia boni saporis sint siue solutiua siue non.
Jar fluminis.i.iuncus fluminis et est herba que crescit in aquis habens

flores similes nenufari.
Issidebegi.i.pullor cib⁹q dr̄ tafeata.
Jabral ē radix mādragore sylustris
Jamenum.i.fumum.
Jgil.i.cimices.
Jbet.i.p̄funditas somni.
Jfec.i.sinciput.
Jeleniabim.i.çucchарum rosaceum.
Jabarich.i.interior pars labiorum.
Jecteri kumet.i.herba pulicum.
Interfector patris sui.i.sutirion.
Jbenes.i.belua.
Interfector apum.i.nenufar.
Jndebegi.i.cibus q fit de nucib⁹ p̄ue plante super quas pinguedo arene assata defluens funditur qb⁹ qn̄qz herbe cocto admiscentur.
Judacid est polium maius.
Judaiba.i.polium minus.
Jstagar est salsa ex amigdalis ⁊ sale ⁊ aqua.
Jdefobe.i.cardamomum minus.
Jmne ⁊ est fructus sicomori ⁊ sunt si cut ficus agrestis dure acetose.
Jbenāgue est mustella.
Jaibedi est riçi.
Jninoctica.i.dormire facientia.
Jndicum granum nil.
Jnarmatu est instrumentū quo suspē ditur aliquis.
Jecū cimeu est herba pulicum.
Jllicinus est genus serpentis.
Judebi cibus qdā ad coitū valens.
Jd quo aurum adheret hoc nomē cō uenit ammoniaco ⁊ qn̄qz cōuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina īfantiū mo ta ī mortario ereo cuz aceto in sole donec coaguletur.

Kum kēdem est res leuis sicut albusnati luctea: ⁊ in rakia noīat̄ sterc⁹ colū bar: ⁊ i baldac ⁊ egypto nux benden.
Kusele sunt fustes nigredini attinen tes radicibus rubee similes.
Kisk ordei ē ordeū fractū vl' ptisana
Kil daru asaraxi ⁊ felix.
Keste.i.herbus.
Kist mensura est.
Kersumus est egritudo que est ma gnitudo virge p̄ter nāz: ⁊ dr̄ ēt ker sumus egritudo q̄ qōlz aliud mē brū preter nām excrescit.
Kebikengi est lupin⁹ sylustris ⁊ sūt species quatuor.
Kesumen est pondus.
Kermet est pondus.vij.kirat.
Kitran est pix.
Kaduntoras.i.picis arbor.
Karates animal est venenosum.
Kerua.i.pentadactylus ⁊ est resin.
Kacupeion.i.lacticinium.
Karabe est gūmi arboris dicte nux romana ad citrinitatem tendens ⁊ est kekat.
Karmeçik.i.fructus tamarisci.
Kosilinum pondus est.
Kemelium est species meçerion.
Kekengi species est solatri.
Keuçauguen est persicum nomen la tine lingua bouis.
Karabitus est apostema' capitis cali dum ⁊ est birsen.
Kerbera est curcuma.
Kerfe aromaticum est species cinna momi grossi.
Keisum.i.abrotanum.
Keisim.i.leuisticum.
Keiken est gumma horribilis sapo ris: ⁊ fz aliquos est sandaraca.
Kataf.i.atriplex.
Keted.i.frutex cuius gūmi est draga gantum.
Ketemon est egritudo oculi ⁊ est q̄si nubes.
Kakasim est locus post partez supre mam nasi.
Kalidicon est medicina quedam.
Kabk.i.tortelle.
Kaskas.i.papauer.
Kiskar.i.eleuatum.
Kered.i.citroli.
Kemac.i.condimentum.
Kenim.i.mensis.
Kersenati.i.aranea.i.hectuna p̄pter sui paruitatem.
Keimati est medicīa sicca p̄ pueris.
Karmem.i.grana.
Kesmes.i.passule enucleate.
Kairon est lignum indum.
Kebençkesenç est genus tuberum solidum adunatum in magitudīez testiculi ⁊ scrophule.
Kefelot sunt porri nabathi.
Kilus succus ciborum.
Kerkersebe est cubebe.
Kossen est cortex glandium.
Kenif sunt dies caniculares.
Kafitius nomen ponderis est.
Keleiati est mensura quedam.
Kemini vas est vitreum in modum phiale habens orificium strictum.
Kedusul est genus serpentis.
Keminec est genus cibarij puri.
Kien est quedam regio.
Kenic est mensura.
Karon est lignum indum ⁊ nō elon gatur quin sit mugat.
Kirudo.i.sanguisuga.
Karmene genus animalis quod du bitat Auicenna an sit basiliscus.
Kercules.i.locusta magni corporis non habens alas.
Kecsumesi est mensura.
Karbe est animal venenosum faciēs oua que venenosa sunt.
Kerba canicularis.i.iusquiamus.
Kercasus.i.liquiritia.

Lapis ad estatez.i.marga rita ⁊ est lapis luminis qd̄ confert oculis.
Lambas alcucub est her ba propinqua hyssopo.
Lenticula aq̄ est herba q̄ erigit̄ sup faciē aque in terris lacunalibus.
Lulume est vngula.
Lenticula de amne.i.herba fluuialis
Lapis bresil.i.corallus.
Lutum.i.creta.
Luse dr̄ hernia ex apostemate.
Luteesula.i.verruce.
Latica est febris quotidiana ꝯtinua.
Lutū albohera.i.terra sigillata.
Ladac est ꝯfectio ex musco gariofi lis ⁊ sīlibus qua liniūt se mulieres.
Lingua auis.i.fructus fraxini.
Lilium celeste est ireos.
Lactuca asini.i.virga pastoris.
Lapis iudaicus.i.lapis agapis.
Lapis vulcani dicitur feme ⁊ prepa rator corij.
Lapis danascen.i.viridis quo acuūt.
Lans.i.amigdala.
Langa genus est titimali.
Lagenaga.i.borago.
Lac de sersi.i.herba hircina vel hypo quistidos.
Lilen.i.mercurialis.
Laguait arabice latine ea q̄ sequunt̄
Latabales sunt epithimata ex rebus bn̄ redolentibus sicut aqua myrti sandali camphora ⁊ similia.
Lapis alagi est lapis similis ossibus elephantum.
Lutū lemiū ē p̄pinquū luto armeno.
Lutum samium est sicut lutum sigil latum in operationibus suis ⁊ est stella semius qd̄ idē est ꝙ talk.
Lubue est arbor sigie.
Lubue est storax ⁊ mel allubue est storax liquida.
Lac alraib.i.lac acetosum.
Luf est herba que dr̄ luf serpentis. ⁊ est serpentaria.
Lalebraz.i.leeten idest sup vmblicū.
Lalec.i.res que diu masticantur.
Lokiati regio quedam est.
Laclachatū est medicamen qd̄dam confortans stomachum.
Lepus marinus est animal ostraco sum lutosum.
Lanuga est flos arundinis.
Lapis bardis est alumen albū simi le çuccharo.
Lacterides dr̄ almeudena c⁹ fructus dr̄ esse amar⁹ ⁊ est cataputia.
Lasar est lachrymum silfij.
Laserpitium.i.silfium.

Multachelim idest prepositus qui docet saracenos q̄liter debēt orare ⁊ ma trim cōtrahere.
Musaac arabice latine ꝯnexa dn̄r.
Mulalac dicitur alladac que est ꝯfe ctio ex musco gariofilis cāphora ⁊ alijs odoriferis cum aqua rosacea cum qua aqua iā multa turbida li niunt se mulieres.

Melalac est lac acetosum coagulatū.
Memirem.i.celidonia.
Melones arechy alkin dnr hnt col/ lū longū & sunt palestini vel indi.
Meruba.i.facta.
Meçerion.i.anabula.
Magra.i.terra sigillata.
Mesir.i.aqua lactis.
Marmorea dicitur faba inuersa.
Maru.i.marubium.
Madion.i.auis diuersorum colorum.
Melk legumen credo faseoli.
Marmacora fm quosdam est aristo logia longa.
Marmacor est species sumuse & ara bice est lingua bouis & dr scalue & est alsafrēs sumuse & alia que noia tur marmues & est alia que dicitur meiscedas.
Mescatramesir.i.pullegiū ceruinū.
Mugath fm quosdā est radix gra/ nati syluestris.
Merdasengi.i.lythargirium.
Murati fructus est.
Mum purū est parietes domorum apum in quibus faciunt oua & pul/ los: & mum nigrum est sordities fe nestrarum forinsecarum.
Magnesia est lapis in virtute mar/ chasite.
Mabaleb.i.vera.
Meheibethenc est illud qd dr granū regū & arbor eius noiat asubeth.
Musa fructus est.
Muri.i.garus.
Maroch est radix aniuden.
Meheçeregi est sicut scebran quidā numerant eā inter lacticinia.
Messe est primū substantie fabarum.
Molochia est species malue.
Methecca.i.sebesten.
Marchasita est fex eris sicut climia auri fex auri & sicut antimonium de minera plumbi.
Mosikibe est species galange.
Mula est pars illa oculi que videt.
Muschus aque idest pulmōaria aq.
Melcuridus idest cucumer saracc/ nicus.
Masacumia idest illud quo vitrean tur vasa.
Michadi.i.forfices.
Ministrum est mensura.
Marastron.i.hospitale.
Mecadatin nomen instrumenti pro tela oculi auferenda.
Melisia.i.sine granis.
Marmenta.i.marubium montanū.
Mesus.i.liquor acetosus.
Merdeseris.i.plumbum vstum.
Mesemen.i.locus sub teneritudine costarum.
Meta.i.thorax.
Mesos genus est cibariorum sicut co/ lūbi in aceto cocti in quorum ventre ponit mentha vel galatina vt cap vn.de cibatione hntiū ethicā.
Musaac cibaria sunt ex pullis anhe/ to acresta & ficubus facta.
Mucalif est tertia species ethice.
Metabam est capra.
Mismar est nodus rotūdus paruus similis capiti claui.
Mathabaçe.i.pānus factus de pilis capre.
Madio est estuatio vel angustia.
Mersulē est lignū asparagi.
Melanochion.i.opium.
Michatasem.i.euersio cutis in non naturalem colorem.
Methus est locus inter spatulas.
Murkin est vnguentum de calcadis
Marcur est vermis qui inuenitur in grana.
Masuragi idest egritudo cum pupil la aperitur nimis.
Magmuda.i.scamonea.
Meridala.i.maiorana.
Mediem idest tortuiscus & est her/ ba fetida.
Mugadhod est succus qui in radice xylocaracte nascitur.
Meha idest storax.
Mest est triticum.
Muredascon ē flos & hz stipites frā/ gibiles subtiles ad cinereitatem & citrinitatem decliues.
Mundulimon est bdellium & mucle medac idem.
Mura.i.myrra.
Mismis.i.chrysomilla.
Maran.i.emplastrum.
Muraba idest conditum
Medeni est egritudo dicta vena ci/ uilis.
Micla est compositum ex pane aci/ mo & oleo.
Melisia.i.sine granis.
Meçameiz est genus serpentis vel vermis pilosus.
Mes est quedam egritudo.
Miliaris genus serpentis.
Murçia est quedam terra.
Murkion est tertia species aranearum
Maceria est loc⁹ inter anū & vuluā.
Musaiaba est silis vtuti neremisk.

Onbilech est cum aqua fundit ab alto sup ali/ quē.s.embrocando.
Nebeguedigi vel negi/ dē sunt quatuor dētes extremi.s.molares qui in alio loco neguedy vocantur.
Nux bendē est terra granosa sicut ci/ cer declinans ad citrinitatem qua mustū clarificat eiciendo fecem.
Nigra vena.i.matrix.
Nabit est potus qui fit ex dactylis & ficubus & alys ab vuis ex quolibz fructuum.
Nuola.i.ea que post cibum sumunt vt fructus frigidi.
Napellus dicitur qz fit brionia.
Nabathi.i.cōe quod simile reperitur in omni loco.
Neremisk.i.musaba & ē flos peonie vel peonia.
Napellus Moysi est herba nascens cū napello.napellus vo Moysi est animal qd in radice napelli mora/ tur & est tyriaca omni veneno.
Neregil.i.nux indica.
Nemen.i.sisimbrium.
Nux methel est silis nuci vomice.
Nitrum.i.baurach armenum.
Nereiden idest spica romana scilicet celtica.
Nefrin est similis narcisco in vtute & rosasera.i.sambacus syluestris.
Nersciendaru.i.bersciēdaru.i. virga pastoris.
Natif.i.pfectio ex melle sic penidy.
Nison.i.martius.
Neuriāton.i.rubeum.
Nesestengi.i.amilum.
Neditus.i.apostemata in radice au/ ris nascentia.
Noduar.i.liquor:quādoqz pro aceto: quandoqz vo nō.
Neraberti.i.ameos.
Nesaa.i.sciatica.
Negesich.i.ignis descendens.
Nenufar & Sal.vocauit eū caulē aq.
Nassesengi.i.scolopendria.
Napta.i.petroleum.
Nabac nomen ponderis.
Naurnacō dictio attributa sali nitro
Nubia est terra quedam.
Naducē est dispositio mala matricis diuersa a mola & vocabulū psicū ē.

Cca herba est palude/ stris que in flum inib⁹ oritur.
Omorenesis.i.dilatatio
Oleum de ben.i.muscel linum.
Oleum decamū.i.decem specierum.
Oegi.i.acorus.
Oliçatrū.i.petrosilinū macedonicū.
Oleū demest.i.oleum laurinum.
Oleū omphacinū est oleū de oliuis immaturis.
Oabel acara.i.cucurbita.
Offien.i.opium.
Orale est pannus de seta quo cribrat subtiliter.
Omoronensis nomen medicaminis.
Obtarmicū puocatiuū sternutamti.

Iper aque est herba vt olus nascēs i aqua & ap proximat in gustu sa/ pori piperis.
Pupilla oculi est eruca aq & dr apium aq & est herba boni odoris & oritur in aquis stantibus.
Pastus colūbarum & camellorum est her/ ba habens grana sicut granū myr/ ti & ei proximum.

·Psilotrū est medicamen depilatoriū
·Pes locuste est sicut olus iamenū.
·Pes coruinus est herba virtutis her modactylorum.
·Pheludez est cibus ex farina tritici cum melle.
·Panis kiskar est fermentatus panis.
·Pisces aradrada.i.petrosi vel parui.
·Pediculus vulturis nominatur pedi persice ꝛ merule grece ꝛ tafatis in dice ꝛ est bestia sicut pediculus q in inguine nascitur ꝛ sub ascellis.
·Phitanos idest febres erratice vt se/xtane.
·Pedecolone ē grecū nomē ꝛ pōdus duplū totiꝰ qđ balneo est ꝯueniēs
·Plūbū algalai.i.stannū.
·Planta noctis est bothor parue.
·Pumex ꝛ fenic.i.lapis vulcani.
·Pulicaria ꝛ psilium idem est.
·Poligonia ꝛ polygonos dicitur san/guinaria.
·Pentaphilon est quinqȝ folium.
·Petalum est residentia in vrina ꝛ di citur crinoides.

RJgil oīa gressus istra sūt vt coxa crus pes.
'Rasga vel rafa.i.patel/la vel oculus poplitis
'Rob.i. vinum coctum inspissatum.
'Resin.i.pentadactylus.
'Raib.i.lac acetosum.
'Rocen pondus est.
'Rubus canis plāta est hñs fructum sicut oliua habens intus lanam.
'Rauedsceni.i.reubarbarum.
'Raā salamonica est similis anbeto hūido ꝛ dī ꝗ folia eiꝰ sunt sic mal ua ꝛ quidā noīant eā habasalcruz.
'Roba.i.auellana indica:ꝛ est fructꝰ in magnitudine auellane similis papaueri.
'Ribes.i.acedula.
'Ratienigi.i.colofonia ꝛ gūma pini ꝛ nominatur arbor eius alberci.
'Rutubut est color sanguinis putrefa cti in facie:ꝛ est bestiola existēs in superficie aque que sup eā mouet diuersis modis sine ordie ad cuiꝰ ꝑprietatē dī chutbubutb quedam spēs melāchólie quā q patit viuos homies abhorret ꝛ appropinquat mortuis.
'Rucalia herba est.
'Rusatagi est es vstum.
'Radix alexet.i.radix vitis.
'Ralidialemen est fumusterre.
'Roiora est illud qđ est in aere appa/rens sic stella cadēs q̄ est in motu.
'Rachaba.i.os pectinis.
'Rosbot est porus vł ꝯsolidatio ossis.
'Rutela est aīal aranee simile qđ no/minat alfeehed ꝛ est venatrix mu scaꝝ ꝛ noīatur pliud.i.rapax.
'Robub.i.succi inspissati sine alteriꝰ cōmixtione per ignem vel aliter.
'Radix ausee est radix mandragore.
'Rosa fetida est flos peonie.
'Rufue.i.tri.
'Remeach est linimentum prohibēs caniciem.
'Rotab dactyli immaturi.
'Rechi regio quedam est.
'Racha species est trifolij.
'Roōa est cum aliqs sine cā ridet.
'Roseti est pondus quoddam.
'Rimegi est lapis sicut cancer.
'Ratuba est alcor.
'Robilie est legumen.
'Rabam idest myrtus.
'Ramich est cōfectio cōstrictiua qua fit galia muscata.

SEtis sunt due arundies que sunt inter adiuto rium ꝛ manum.
Seguēgedeguid.i.ptes viarum venaruz que in alias diuidunt venas.
Sobonec est herba marie.s.sacanaa.
Sedē est vena que est inter auricula rem ꝛ anularez ꝛ in rasceta manꝰ.
Sila.i.apostema in ꝑncipio sicut glā dula postea multū augetur.
Scere est īfectio cutis sicut īpetigo: dr̄ia tñ inter scere ꝛ impetiginem est:qr scere totum mēbrum tenet vel medietatem corporis:impeti/go vō sunt macule diuerse.
Scat est arbor in egypto.
Scebedenegi est semen canabis vel sedenegi.
Sulatuz est egritudo oculoꝝ que ac/cidit pueris propter fletum ꝛ est quasi scabies.
Surabes.i.tafea.
Scea romanum idest absynthiuz ꝺm quosdam.
Saguicla.i.triticum fractum cū mul ta aqua coctum.
Seterigi.i.fumusterre.
Sebeniabim.i.oxymel.
Subeth est passio quā qui patit stat subtus ꝛ videt semper dormire ꝛ vocatur ꝛ vix respondet.
Sebene ꝛ buçi salse sunt que fiunt in egypto.
Sabra est species oçimi.
Setegi est medicamen acutum.
Suffuf sūt puluericata q̄ in os proij/ciunt ꝛ post ea aliqd bibitur.
Saluatella siue seylē est vena.
Surum est nigella.
Stellio.i.lacerta viridis.
Soda.i.dolor capitis.
Seukar.i.pes columbinus cum quo tingitur oculus vel cera.
Sahafat sunt macule rubee que fiūt cum pustulis paruis.
Scea.i.sticados arabicum.
Serembligi.i.emblici in lacte infusi
Starax est quedam species storacis ꝺm dia.ꝛ alios est gūma oliue.
Sauic ordei est ordeum fractū cum multa aqua coctum.
Sakaic est flos papaueris ruffi.
Senusemiati.i.stans ad solez.
Simarē vel sincarē.i.lactuca intelli/gitur magna ꝛ est lactuca asini.
Scenē.i.salsa facta ex piscibus.
Spuma maris.i.pumex.
Sindeiudar idest lac arboris que si/milatur iunipero.
Selon.i.sanguis draconis.
Sipit assimilat magne aranee lōgos habenti pedes.
Solbez idest almeiçara ꝛ est arbor parua vnius brachij habens folia parua vt buxus.
Sedre dicit vertigo que facit hoiez cadere.
Sarnabraus.i.stellio.
Sebel est egritudo.s.quādo vene in oculis apparent.
Scescortici.i.anticira romana.
Sepitabumē est q̄dā species sorbe.
Sabras animal est.
Succutū.s.semperuiua sed ꝺm quos/dam est mandragora.
Sulē est medicina romana.
Senuburnofan.i.ferrū nāle sicut est
Semurion est species apij syluestris
Sentus est species marubij.
Semaris.i.sardelle.
Sirengi.i.açarion ꝛ est virtutis sce/denigi.
Saccardon piscis est.
Suffidus.i.apostemata dura.
Surin.i.species lacticinij.
Sol.i.sabucus.
Sarsoe vel sanar.i.ferrum.
Selegua.i.cassia lignea.
Sasaf.i.salis.
Sceba.i.tribulus.
Sandaros est almedon ꝛ est vernix que dī sandaraca.
Sakikaribame est rosa rubea valde
Seitaragi est herba similis nasturtio idest capsia.
Serpium est species tribuli.
Sitra est arbor cuius fructus nabac.
Senuat est lactuca asini habēs folia sicut lactuca.
Sel est medicina inda similis çinçi/beri.
Sucarā est species iusquiami albi.
Scedenigi vel sedine est emathites.
Scebran est species lacticinij.
Selec est siligo.
Sesuoscik est similis abrotano in virtute.
Scerbi est arbor alchitran.
Sucu.i.climia.
Seilen.i.gasalibu.i.lolium.
Scerantum idest stincus de mari ru bro.
Satarbari.i.syluestris.
Succudus quandoqȝ sublimat cli/

mia ⁊ qd̄ sublimat̄ est thutia bōa ⁊ qd̄ redit inferius ex climia nominatur succudus.
Singemalsce.i.epaticum.
Sibane est mania accidens cum sirsen calido.
Sceiraçirac est lac vespertilionis ⁊ ꝼm quosdam est vrina.
Seraclia est quādo aqua ingreditur tracheam arteriam.
Sacuculos est apostema cerebri.
Setafisu.i.ossa pectoris.s.thoracis.
Sadurin.i.scotomia.
Subeth qñ3 ponit̄ ꝑ ꝑfūditate sōni
Sorem.i.congelatio.
Sirsen.i.apa calidū qd̄ fit in vētriculis cerebri:⁊ qñ est fridū dr̄ lytbargia:⁊ qñ est cōpom dr̄ subeth asary.s.dormitatio vigilatiua:
Subeth asabari idest dormitatio vigilatiua.
Sucos est spēs cōgelationis qñ eger intuetur in vnum locum.
Sabara subetia idest vigilatio dormitatiua.
Sabal idest demon.
Spina alba.i.bedeoard.
Suriar.i.caro ostenditur ꝼm partez.
Sekebenegi.i.oppoponacum.
Setaria.i.capsia.
Spina iudaica.i.nigra.
Sūbedig idest smeril quo ceteri lapides perforantur.
Serasif.i.hypocondria.
Sief idest succus.
Susar idest buxus.
Sacaiknabamē.i.flores papaueris ruffi.
Silac idest grossities in palbebris cū rubefiunt oculi.
Susati est caro mollis existens in interiori parte palpebrarum.
Sucudrium allium agreste.
Sirsen.i.phrenesis.
Stella semi⁹ stella terra lutū scemiū idem sunt ⁊ talck etiam.
Sosata sunt apostemata que accidūt in velamine ⁊ partibus pectoris.
Suregi.i.oleum sisaminum.
Sufufet.i.pulueres q ꝑ se sumūtur.
Sacusulondurion.i.albutueben ⁊ est scolopendria.
Sadaf.i.concule marine.
Suc est galia muscata.
Sula.i.herba artetica.
Sauligo est locus quo supiores ptes corporis tantum mouentur.
Subub.i.radius q est vt ignis flans in aere.
Scandix.i.melo romanus.
Sarmac apostema bucum auris.
Sare est passio quando homo maxime sentit pruritum.
Siragi.i.lac fici.
Sefilos.i.apostema nascēs in carne glandosa.

Sefiros.i.scliros ⁊ est apostema.
Silla species sunt nodi.
Setaragi.i.tapsia.
Sacos est aīal paruū3 ad similitudinem cuius tubera leprosi appent.
Simenia ossa sunt acuta que in spondilibus eminent.
Sanchion fractura vt sauic.
Sulemet sunt ossa ex quibus cōponuntur digiti.
Surinus est mus paruus contrarius napello in virtute.
Sekeri.i.ebrietas.
Scatabregi carnis.i.brodium.
Sabafati.i.bothor humida que emittit virtus.
Storax assemia.i.lubria romana.
Spica acchia.i.nereiden.
Scutudans.i.testiculus vulpis.
Sileculi semperuiua est.
Sebesset aschebeta est mādragora.
Sedenegi.i.semē granati syluestris.
Sufuf est medicia sicca pro pueris.
Secacul est vene sicut çinçiber ⁊ affertur ex india.
Succi alifire est succus alerage ⁊ dr̄ abrotanum syluestre.
Sumei3.i.ficus pharaonis.
Scesabra ꝼm Almansorē est nomen grecū ⁊ interpretat̄ myrt⁹ regu3 ⁊ ipsa est basilicon originale parua habens folia sūmitatē h3 longam in qua eius nascuntur flores quoꝝ color est vt color violarum.
Sicla.i.blitis.
Safurion est auis q̄ frangit lapides.
Selgen.i.napus.
Salguasora alberem gesif ⁊ abrotanum sunt idem.
Sesinacabar.i.heil.
Siserum.i.cresiones senationes.
Sirakiusfagus est centaurea minor.
Seigi est gen⁹ ostracoꝝ ⁊ ē venereū.
Strignū facit semē qd̄ dr̄ vua lupia.
Sule.i.grana viridia ⁊ eius arbor ꝑducit terbentinam.
Saurigen.i.hermodactyli.
Siliqua nomen ponderis.
Sacraiati est pondus.
Surabcieti cibary nomē est ⁊ ē rhaphanati.
Sceibar est lapis laçuli.
Sobat est arbor magna in egypto.
Susen.i.ireos.
Surie species atramenti.
Satps aīal est cui glandule similant̄
Sulcitum.i.acetosum.
Sucution.i.testiculus vulpis.
Sen est sapor quidam.
Sulemi est os quoddā in digitis.
Situle sunt radices quedam.
Sceni vel scemi vel scini est loc⁹ qdā
Sufeni est loc⁹ in q̊ orit̄ anisu3 bom.
Sabin est genus serpentis.
Sciseṫati est simil'r genus serpētis:⁊ etiam selsir.

Satil est medicina inda.
Sir est medicina inda.
Saporbala.i.saccus palme i quo dactyli nascuntur.
Sabira est atramentum qd̄ in encaustro ponitur.
Sagluucosson est q̄rta spēs aranearum:suclion vero quinta.
Saculufudurni ē aīal qd̄dā cāpestre
Sabasatos est lapis quidam.
Sékesud est arbor croci hortensis.
Sinifes est quoddam animal.
Sod.i.cyperum.
Scedenegi.i.amilum.

Teselenū est q̄dā species sorbe.
Tabarçet.i.albū ⁊ sepi⁹ ponitur ꝑ çuccharo albo.
Tarcon.i.piretrū ⁊ est radix altarcō montani.
Taratis est hypoquistidos ꝼm quosdā est frusta ligni nodosi ad grossitudinē digiti ⁊ h3 v̄tutē balaustie
Tinsemus est stella que est in celis.
Tri.i.minuta facta de tritici farina.
Taro.i.lentiscus
Terra alcori est furnus in quo decoquitur terra.
Tafea tafeata est 2ᵉ.vna q̄ est alba. altera viridis.alba q̄ fit ex sola aq̄ ⁊ carne.viridis q̄ fit ex carne ⁊ aq̄ ⁊ coriando vel cōsili herba viridi.
Taui est auis habēs dētes in palato.
Tortelle.i.panis biscoctus.
Tosugi.i.scamonea.
Therisinus.i.egritudo quedam.
Talisafar sunt cortices stiptici ex india delati.
Tasabuch est retractio cū vnus pes offendit alium.
Talalon est species eris.
Tuderi est herba habens folia silia folys prassy ⁊ nascitur in tectis ⁊ habet radicem quadratam.
Tereniabin est species manne.
Tinkar est borax ⁊ aliud minerale ⁊ aliō artificiale ⁊ dr̄ capistru3 auri.
Tefisle.i.gumma ruthe agrestis siue montane.
Tursie est ammoniacum.
Tubel.i.scoria vel batitura:vñ tubel ferri vel tubel eris.
Testiculus canis ⁊ testiculus vulpis sunt plante.
Tirsim.i.september.
Tali3.i.masculus strucio.
Taraxis.i.obthalmia nō vera.
Tegmaton est satietas nauseatiua.
Tarsu3 vl' taxas est ōstructio audit⁹.
Tafaris nomen indum est ⁊ est pediculus vulturis.
Tille spēs vini est seu vinū coctū qd̄ dicitur sapa vel epithima.
Tabulos febris est ⁊ dr̄ fe.lipparia.
Tarim.i.bonum malum.

Tilub est muscum lapidis qui est vt epatica ⁊ dicitur tulub ⁊ vocatur etiam oga.
Tululie substantia verrucalis.
Tanoui.i.apa carne glãdosa natum.
Tyriaca alfaroc.i.a morte liberans.
Thuctaminis.i.pulegium.
Turserius.i.stella.
Tubim.i.grana solis.
Testiculis vulpis.i.buçeidem ⁊ est satirion.
Torongi.i.citrum.
Tasaugi ẽ põdus triũ granoꝝ ordei.
Tyria est egritudo cutis capitis.
Triscalis est genus serpentis.
Tricla piscis est.
Tabrasten regio quedam est.
Teololiũ.i.muscꝰ q nascit̃ i lapidibꝰ.
Tarathit est crusta ligni nodosi grossitudinem digiti habentis.
Tarifilon est planta nascens in vere ⁊ flos eiꝰ est sil'is croco hortulano.
Tukib masculi.i.facientis brachia erecta plana stare vel iacere.
Thaum est apostema qd̃ fit in carnibus laxis vel subascellis vel post aures vel in inguinibus.
Tanguebil sũt oẽs spẽs q̃ in cibarijs ponũt vt pip ⁊ cinamomũ ⁊ reliq̃.
Taraca.i.pisces vel oua pisciũ sicca.
Talk.i.vitrũ dulce ⁊ est gypsum.
Taraxacon.i.scariola agrestis.
Troximel agreste est taraxacon.i.endiuia syluestris.

Vsne sũt cortices tenues subtiles circũuoluti sup arborẽ glandiũ ⁊ pinum ⁊ nucẽ ⁊ hȝ odorẽ bonũ ⁊ dicit̃ alusne: ⁊ vsnet est lanugo que in arboribus auellanarũ vel paruaꝝ nucũ inuenitur.
Uutbuen.i.virge minute super quas sunt flores habentes alba folia.
Uua passa montana.i.staphisagria.
Unaba sunt additamenta duo in cerebro carũcularũ mamillarum.
Uene ꝯstricte.i.lumbrici terrestre.
Usaguo.i.impetigo.
Uenera.i.cocela.
Usnẽ fullonũ ẽ herba de q̃ fit alkali.
Uene alosmel vel alessind.i.hamel alba.
Uene alfasungi.i.radicis asparagi.
Uesestengi est amilum.
Uene citrine.i.radicis celidonie.
Uçifur ⁊ sedech.i.çinabrium.
Uene tinctorum.i.radices rubee.
Urach indi.i.folium.
Uarices.i.vene tortuose que sunt in cruribus vel alibi.
Uua vulpis est solatrum.
Uerenisk electuarium qd̃dam est.
Ueditus est apostema.
Uicor.i.squinanti.
Uola magna est q̃dã mensura.
Unguentum veneris.i. vnguentum apostolorum.
Uitem.i.vene q̃ ꝓcedunt vt vitis.

Xiraxeti.i.rob ꝺ succis fructuum sorbilium
Xyloaloes lignum aloes.
Xebet.i.anbetum.

Ysopus humida est sordicies aggregata sup lanam ouium.
Ylisci est egritudo quaȝ aliquis icurrit ꝓpter amorem.
Yabro est radix mãdragore.

Zarcha.i.sorba.
Zufe.i.hyssopus.
Zufere.i.arbor que dĩ albasce ⁊ est sil'is ruthe ⁊ dĩ dinarugiua.
Zinçiber carmenũ est herba cuiꝰ folia assimilant̃ folijs salicis aliquãtulũ citrina rubeũ hñs stipitẽ acuti saporis sicut çinçiber: ⁊ credo ꝙ sit persicaria.
Zarneb.i.solatrum.
Ziniar.i.viride eris.
Zaror vel çarur.i.sorba ⁊ est alia species sorbe quã greci noĩant resilinum ⁊ aliud sentabrum.
Zuccharuȝ albusar est cadens super albusar ⁊ est manna.
Zair est fluxus ventris qui fit ab intestino recto.
Zametio vel çamenena.i.priuatio gressus.
Zereske.i.berberis.
Zubumez.i.vnctuosa.
Zebeçalbar.i.spuma maris.
Zarnec.i.auripigmentum.
Zurũbet.i.çedoaria.
Zegi.i.vitriolũ ⁊' est atramentum.
Zarabunt vel masmacora.i.aristoª.
Zobode.i.cyperi.
Zufefese.i.iuiube nigre.
Zinçibil idest çinçiber.
Zugus est fustis sagitte.
Zambac idest iauseminum.
Zibrabegi genus cibarij est.
Zebaragi est animal quoddam.

Auicenne medicorum principis cuȝ Gentilis Fulginatis Commentarijs.
Finis.

